

5 JAN 1932

Indian Opinion

No. 1—Vol. XXX

Friday, January 1st, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price 2 Annas per copy.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રશી. ખંડાલા

મીડીના બારેલો

જાન્યુઆરી ૧૧, ૧૧મીએ મુંબઈ જવા ઉપાયે.

સેકન્ડ ક્લાસ: પાસે ૨૭-૦-૦.

રશી. બહેનીયા

થર્ડ ક્લાસ ૧૫-૦-૦.

જાન્યુઆરી ૧૧, ૨૫મીએ મુંબઈ જવા ઉપાયે.

૨૩: પાસે ૬-૦-૦. મોરબી વગર.

મુજલમાની વીશી. પાસે ૩-૧-૧ રોશીયન પા. ૭-૧૪-૦

અને હોંડી વીશી. પાસે ૨-૧-૪-૦

સ્પેશીયલ પા. ૫-૨-૦ ના હિસાબથી સેવામાં આવશે.

સુચના—કોઈએને પોતાના મોટા દાગીના કાઢીને ૧૨ વાગ્યા બગાઈ કાપમાં પરોવાઈ જાય,

સેકન્ડ અને થર્ડ માટે એક મહિના અગાઉથી બુકીંગ્સ કરવો.

દરેક હોંડી પેસેન્જરે પોતાની યાત્રા જમાવી બેઠેલાઓની જેવી અને મહાર માનવાના કારણેને જવારી કાલે
પગખંડોમાં જવાથી પણ થઈ શકે. રશીયોને લગતું દરેક કામગામ આમારી જાતી કેપ્ટેન નીચે મુજબ છે.

SHAIKH HIMED & SONS,

શ્રી મુલાસા માટે મળેલા નામો:—દિલી રેસીનર

390 Pine Street,

એવરેટ રોમ હીમેડ સિન્ડેકેટ્સ,

Tel. Add "Karamat," Durban.

ડાઉલ પાસન કમીટી, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રશીયન ૪૮૦૦.

રશીયાણીક એડ્રેસ

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધી

"રસ્તમણ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે ઘાત હર, પ્લેટ જ્વાલ, ફીરબીટી બોંબ, વરુનેન્સ કોમ્પેન્સેશન, વીગરે અનેક પ્રકારના
વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી દીધું છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ દરબનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાબજી રસ્તમણ.

"ઇન્ડિયા ડાઉલ્સ"

૧૭ ફેબ્રુ એવેન્યુ,

દરબન.

Box 247 & 317 Tel. "Khatri."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

બોક્સ ૨૪૭ અને ૩૧૭ ટેલીગ્રાફ કોડ "ખત્રી"
હુસેન ઇસ્માઈલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેર, પી. ઇ. આફ્રિકા.

બનામી હરીશ્ચંદ્રવાણી—સંવત ૧૯૮૮ મું
 રાજ્યવૈદ્ય પંચાંગ
 ૬૪ પૃષ્ઠ દિવસ કે ૮૫૧૬ ખર્ચ લીધા વચર
 લેકલ મફત
 મોહનવામાં આવે છે આજેજ મંજારો
 મહત્તમજરી ફારમશી નમનગર, હાટીયાવાડ. ૨૭

કીટીંગસ

પાઉડર

બી. જી. જી. માકે, વંદા, માખી.
 સંચાલક

નાખુદ કરે છે.

ખાલીશ ખનાવર, ફક્ત દીનામાં વેચાય છે. ૨૧૮ ૩૦

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 67 a, Pritchard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers.

25

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
 guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON,

Prop. A. N. GOSHALL, I.A.J.

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

અન રેન્જન માટે હરેક પ્રકારના હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર છે. જે હરેક પ્રકાર પાણીને બીજે મુબઈના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હાથના પળના, પેટીબંધ હરેક બનાવના સીમા અને મધુસ સુરના હારમોનિયમો બહોલ સ્ટોકમાં તૈયાર રહે છે તે સીવાય જુદા બાગો ધમજી, સુર, બટન વીચેરે પણ મળશે. હરેક બનાવના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ કામ ખાલીશ કરી આપીએ બીજે હરેક વાં બગો:—

બારાલીશ મ્યુઝીક સલુન,

(ખાલીશ એ. એન. ગોશાલીશ.)

પી. એલ. બોક્સ ૪૬૦.

૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

26

Indian Opinion

No. 1—Vol. XXX.

Friday, January 1st, 1932.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price 10 pence.

THE LONDON CONFERENCE

(BY REV. C. F. ANDREWS)

THERE are very many different opinions as to the success or failure of the London Conference on the Indian Constitution. At the time when I left England on board the Kenilworth Castle for South Africa, I was almost in despair. Things looked very dark indeed, and I was quite afraid that the general bulk of the Conservative members in the House of Commons would vote against any declaration which would finally commit the whole British nation to a full dominion status policy; for this (as General Hertzog rightly states) is exactly equivalent to full and complete independence. On that point the Irish Free State President left nothing in doubt or uncertainty.

But at the eleventh hour, things went better as far as the general situation was concerned. The Prime Minister was able to make a declaration in the House of Commons on behalf of the National Government now in power. This declaration was embodied in a White Paper and laid upon the table of the House. Only a brief cable has reached me as yet about the contents of this white paper, but this cable has at least dispelled my worst fears. It states without any reserve that the declaration of the Labour Prime Minister of the 19th January 1931 still holds good, and that this has now become the settled policy of the whole British nation towards India.

When I was in England, some of the most important authorities I met, who had spent a lifetime in public affairs, told me quite frankly that they did not believe that it was possible to get such a declaration of full dominion status for India passed in the present British House of Commons. They said that the slump towards diehard conservatism had been immense—almost like an avalanche. They told me that Winston Churchill could certainly count on over two hundred votes, and could possibly even obtain a majority in favour of a reactionary policy towards India. One, whose name I cannot mention, stated that unless such a declaration were made before Parliament adjourned in December, it would never be made at all in the present House of Commons. He pressed upon me with all his might that it was either now or never in Indian affairs. What was needed was to get this resolution confirming the Prime Minister's declaration passed finally in the House of Commons before the reaction began and the protection policy combined

with a reactionary Indian policy swept the board. This policy would be called "ruling India with a strong hand," but its ultimate aim would be to keep a tight hold of the reins of Government and not advance further towards self-government for India.

This, at least, has now been avoided, and the declaration of the Prime Minister which he made as head of a Labour Government has now been repeated openly in the House of Commons by the same Prime Minister as head of a National Government composed of all parties. This bedrock has now been established within the British Constitution itself; and if the tide of reaction flows back next year when protection becomes the dominant cry, this rock will nevertheless stand out in the tide as it flows forward, and will be firmer than ever on its fixed basis when the tide recedes.

Thus I feel that whatever else may have been lost or miscarried, this one solid gain has been achieved, and it is only step by step that Indian self-government will reach the final goal. To put the matter into military language, the first line of trenches has now been taken, but a very strong second line of trenches remains untaken.

I have been asked by Dutch and English alike in South Africa, "Why, then, has Mahatma Gandhi so completely repudiated the Conference as altogether useless and unprofitable?" They have asked also why he is determined to start passive resistance again.

Here I am clearly out of my depth in trying to answer these questions on the evidence of a very vague and most probably misleading message to an Italian paper from Rome. I can remember how entirely the poet Tagore was misinterpreted in Italy; and I saw with my own eyes and heard with my own ears Mahatma Gandhi make a speech to the students at Marseilles which was entirely misreported in the London press. Therefore I feel fairly certain that we have not got the Mahatma's exact words. At the same time, I cannot help noticing that in India itself the Government has taken such drastic steps against the Congress leaders that for all practical purposes the truce is already at an end. Mahatma Gandhi, when he returns, will find a situation that has gone far further than when he left India in September. There is also an agrarian trouble which has gone far beyond recalling to the paths of order and

peace. The supreme difficulty will be to keep all these developments non-violent. Thus even though he himself may not wish for an immediate open rupture, the force of circumstances may possibly have carried things far beyond his control.

In conclusion, it is not difficult for me to understand why Mahatma Gandhi is altogether dissatisfied with the results of the Conference, even though the point which I have mentioned has been gained. He feels that the safeguards, especially on the side of finance, are so stringent that for all practical purposes what Great Britain has given with one hand she has taken away with the other.

Thus he has come to look with entire suspicion on mere promises and declarations. He will not accept anything but deeds and actions. Many years ago I asked him what he regarded as the essence of Swaraj. He replied without a moment's hesitation "Financial autonomy." In spite of the declaration of the Prime Minister, financial autonomy seems to-day almost as far off as ever, and therefore he does not regard the declaration in the House of Commons as sincere and final, but rather as diplomatic.

A REVIEW

WHEN this issue goes into the hands of our readers the New Year will have dawned. We Indians in South Africa have our own problem to grapple with eternally. Our attention is also naturally drawn towards the very grave situation created in our Motherland as a result of her struggle for independence, and we would certainly not be Indians if it did not cause us the deepest concern. Reviewing the past, we find that in so far as the situation in India is concerned, the past year brought us a great deal of happiness after the grave sufferings of our brothers and sisters in the year 1930. There were the truce and negotiations for a settlement with the high expectations that it would bring peace and happiness both to Britain and India. That state of joy, however, has not lasted long. The Round Table Conference in London has proved a failure and the British Government in India have launched upon a policy of ruthless repression with a view to crush, by the vilest means, the over-growing nationalism and to subdue the people by force of arms. Heavy clouds are gathering over India and one shudders to think of what the present year has in store for her. While the Christian world is enjoying the Christmas and New Year holidays, the Indian world is in mourning over its leaders being clapped into prison one after another. Within a few days we have learnt of the arrest of Motilal, Purshottamdas Tandon, Krishnakant Malaviya, Jawahirlal Nehru and Dr. Sherwani and of the policy of terrorism pursued by the authorities in the North-West Frontier Provinces after the arrest of Abdul Gafur Khan, the leader of the people in those Provinces. The end of the past year has been as gloomy as the beginning of the year was bright. India is being put to the test. It will be a severe test and if she is found wanting, she will have to wait for many long years still before she

can achieve her aspired goal. If, however, she passes through the test unflinchingly, the present repression will have come as a blessing in disguise and the stronger the repression the sooner will India be free from her shackles. Our prayers for the New Year are: May Heaven's blessings be on our suffering brothers and sisters in India and may God guide our opponents to the path of righteousness.

Coming now to our own affairs in this country, the beginning of the past year was gloomy and the end has been gloomier still. The policy of the Government here, unquestionably, been one of making the life of Indians as uncomfortable as possible so that they may either be compelled to leave the country or to remain in it as helots. We have had, during the past year, the Transvaal Land Tenure Bill which aimed at uprooting the comparatively hapless of Indians in the Transvaal by depriving them of the right to trade or to reside anywhere but in locations. We have the Transvaal Licensing Control Draft Ordinance of 1931 which has been passed by the Provincial Council but is still awaiting the assent of the Governor-General-in-Council. The effect of that Ordinance is almost exactly the same as that of the above-mentioned Bill, in that, it will deprive the Indian of the right to trade in any place other than in which he has the right to reside, and the only place in which he has the right to do so is the location. If, therefore, the Land Tenure Bill is shelved and the Licensing Control Ordinance is allowed to come into force, Indians in the Transvaal will be in the same predicament as they would have been had the former Bill been passed. We have also the Immigration Amendment Act of 1931, a dangerous piece of legislation which aims at depriving a person of his domiciliary rights on a flimsy pretext, no matter how many years he may have been resident in the Union, and which empowers the Minister to deport any person other than a Colonial-born if he is convicted under any offence. What the implication of this would be it is easy to understand. We thus find ourselves hardened with the above harsh measures causing us a great deal of consternation.

In a few days we will be welcoming amongst us the official and non-official delegates appointed by the Government of India to deliberate with the Union Government at the forthcoming Round Table Conference. It is now five years since the Capetown Agreement was arrived at and it is felt that the time has arrived when that Agreement might be reviewed. The Agreement was hailed as a "Gentlemen's Agreement." It gave us the impression, at the time, that the lot of the Indian community in the Union would improve as a result of that Agreement and that in the provision of educational and other facilities, Indians who were to remain part of the permanent population, would not be allowed to lag behind any other sections of the population. Our hopes in this respect have been shattered. In regard to educational facilities, apart from preventing the Natal Provincial authorities from robbing the subsidy granted for Indian education, nothing has been done on the part of the Government, while the Indian community has subscribed nearly £20,000 as its own share in that direction. In regard to the improvement of the housing conditions of Indians

in and around Durban the only thing that has been done is that a sum of £50,000 has been granted to the Durban Municipality, out of which £25,000 are only now being utilised in giving loans to Indians owning land outside the Borough to erect their own houses. The housing conditions within the Borough remain as bad as ever. With regard to the existing trade licensing laws it was promised, under the Agreement, that when the time for the revision of these laws arrived, the Union Government would give all due consideration to the suggestions made by the Government of India delegation, that the discretionary powers of local authorities might reasonably be limited to the following grounds:—

(a) The grounds on which a license may be refused should be laid down by statute.

(b) The reasons for which a license is refused should be recorded.

(c) There should be a right of appeal in cases of first applications and transfers, as well as in cases of renewals, to the Courts or to some impartial tribunal.

Five years have passed since the promise was made but the time for the revision of these laws has, apparently, not yet arrived. On the contrary, by a recent judgment of the Natal Supreme Court in the case of Gora Mahmood vs. the Durban Town Council, the discretionary powers of the licensing authorities have been widened and, in the Transvaal, measures are being taken to tighten up the existing licensing laws. Therefore, in so far as affecting the permanent Indian population of the Union every facilities to enable it to conform to Western standards of life and not allowing it to lag behind any other sections of the people, is concerned, nothing whatsoever has been done while, on the other hand, everything has been done to deprive Indians of any such facilities that they have hitherto been enjoying.

The Agreement has, indeed, succeeded in one thing, and that is in the Assisted Emigration Scheme. The then Government of India delegation, with good intention, we have no doubt, agreed to this scheme relying on the good faith of the Government of the Union, with the hope that the floating Indian population might be attracted by the scheme and would voluntarily choose to return to their Motherland where they would find a comfortable home, and at the same time help in removing the fear, among the Europeans, of Indians flooding the Union, and thus make it convenient for the remaining population to live comfortably. Experience has, however, shown the folly of accepting the scheme. The evils wrought under it are now no longer a secret.

The issue before the Government of India delegation is, therefore, quite clear. We do not think there is any room for bargaining with the Union Government as they have done in the past. We do not wish that the rights of a section of our brethren should be bartered away in order that we may live comfortably in this country. There is nothing that we can give. All that has been taken away from us has to be returned to us. The Transvaal Land Tenure Bill must go. The Transvaal Licensing Control Ordinance of 1931 must not receive the assent of the Governor-General-in-Council. The Immigration Amendment Act of

1931 must be repealed. The condonance must be allowed to bring their wives and children into the Union. In short, the position, as it was after the 1914 settlement, should be reinstated and improved upon it by amending the Transvaal Township Act, the Gold Law of 1908 and Law 3 of 1885 to the extent that Indians in that Province may have the right of ownership of property. The Licensing Laws should be amended in the manner suggested by the last delegation. These are the minimum demands of Indians in this country which should be acceded to and for which Indians should be prepared to sacrifice their all, if they have any vestige of self-respect in them.

However gloomy the outlook appears to be, both in India and in South Africa, we wish our readers every happiness and Heaven's blessings in the New Year.

We cordially welcome the members of the Government of India delegation to these shores and pray that they may be guided by wise counsel in their deliberations at the Round Table Conference and that the honour of India may remain safe in their hands.

The Importance Of India

(By L. W. RICH)

What has the near future in store for India? What for Indians in South Africa? What for the world?

India's fate would appear to turn largely, if not altogether, upon Gandhi's ability to maintain the renewed struggle on the lofty plane to which hitherto he and his followers have confined it.

Gandhi has captured the imagination and quickened the hopes and expectations of a world weary of the grubbiness in life and sick to death of the tyranny of Mammon and of all the incidence of that brutal idol's domination. Gandhi's appeal has, quite apart from India, aroused keen response in thousands of hearts because it would seem to express a truth dimly sensed but scarcely at all objectivated, that the life of the Spirit and the power of the Spirit are not mere abstractions unrelated to "practical politics," but that as is said of Faith, Spiritual force ("soul-force" Gandhi terms it) can and will, when selflessly exercised, move mountains and reduce brute strength to impotence.

Gandhi's aversion from much in modern civilisation and modern methods is due to these being rooted in a false and soul-destroying materialism, in which appetites, desires and personal ambitions occupy pride of place. He sees, and sees truly, that the institutions and conventions that characterise our civilisation, the competitions, rivalries and selfishnesses generally that constitute the accepted relationships between man and man, nation and nation, race and race, are neither more or less than a concrete expression of the animal *fu* us, that rules where should rule the Man.

By some followers of Gautama, the Buddha, this earth (*Mayha*) is regarded as Hell! It is because Gandhi has visioned a possible Heaven in place of an existing Hell that eager eyes are watching and

fervent prayers are uttering in the hope that his efforts may lead to the replacement of the old selfish order by the newer and better of which a certain Master spoke some two thousand years ago.

In the mad rush, inspired by desire for the things that feed the desires while they leave the soul unfulfilled, life has become mechanized and human beings little better than machines. Gandhi seeks to bring back to unity a soul-sick world; to re-establish in us a sense of proportion; to demonstrate the way to liberation from the coils of a materialism that is strangling what is best in humanity, and promoting only what is base and sordid. He and those who are with him are doing this in the old accepted—the only known—way. That way has ever been the path of self-sacrifice, of suffering, of crucifixion. It is the only way and the inevitable, for those who aspire to "help bring the world deliverance and its bliss."

The spiritual regeneration of India will mean India's political, social and industrial regeneration. It will make possible the rescue of western civilisation from the evils that are fast hastening its destruction. It will compel a re-orientation of the Indian question in South Africa. Let all who can help offer contribution according to their ability.

The Future Of East Africa

Thus the *Times* of India:—

Of the many reports by committees of enquiry into affairs in East Africa that have been published in recent years none surely has been quite so cautious as that by the Parliamentary Joint Select Committee which has just been issued. We are told in this report that the setting up for the first time of a Parliamentary Joint Committee "afforded a unique opportunity of endeavouring to reach some conclusion which will lead to a continuity of policy in that part of the Empire." The policy recommended by the Committee, however, is one of unqualified hesitation and caution, and the whole report appears to be modelled on the maxim of never do to-day what you can put off until to-morrow. The territories of East Africa are to go on developing upon their own lines; the time has not yet come for taking any far-reaching step in the direction of a formal union; the reason are to be held over; the Government is a trustee; the Committee do not wish to pronounce categorically or to prejudge future developments in regard to Kenya. As for the Indian population of Kenya, the Committee consider that the existing system of election should be continued, but that "the desirability of introducing a common roll should be re-examined without prejudice" if at some future date changes are made in the situation. Having thus managed to evade giving any definite opinion on the most important questions presented for their consideration, the Committee no doubt congratulated themselves on the thoroughly judicial attitude they had been able to adopt.

But, while the Committee may have satisfied themselves, it seems very unlikely they can have satisfied any of those various interests in East Africa which recognise that considerable changes are needed if there is to be any real progress. It is true that the Committee have propounded a scheme for economic co-operation between the three territories. They could hardly have avoided doing that; discussion on railway rates alone must have made obvious the necessity for closer economic union. But the Committee have done very little beyond that. The long fight made by the Government of

India for a common electoral roll and a common franchise has so far been in vain, but there remains just this consolation that the Parliamentary Joint Committee, in recording their opinion that no change should be made in that respect, definitely say that this decision "should not be allowed to militate against the adoption of the common roll should it later be deemed desirable." That is poor comfort. Quite apart from the fact that nobody would ever have regarded the dicta of this Select Committee as definitive, there is ample precedent in the history of committees on East Africa for wholly ignoring or covering what has been said by earlier advisers of Government. We imagine that the ever-recurring suggestion that the Committee's recommendation about the electoral system may some day be ignored will make no difference whatever to the Indians in Kenya or to the Government of India in their struggle to obtain the introduction of the common electoral roll.

International Club

New Movement In Johannesburg

The first public meeting of the newly-formed International Club was held recently in Johannesburg, when Professor D. K. Karve, founder of the first Indian Women's University, was the guest of honour of the club at a garden party at the residence of Rev. and Mrs. Ray Phillips, in Saratoga Avenue, Doornfontein. The attendance was a representative one, among those present being Dr. W. H. Godfrey (president), Sir Kurma Reddi (Agent of the Government of India), the Rev. J. Dexter Taylor, Dr. L. N. Murg, Mr. Oliver Yung, Mr. W. G. Ballinger, Mr. K. J. Tavaris, Mr. Masole, Mr. Theo. Twala, Mr. Tribhawan Patel, Mr. Leonard Barnes, Mr. de Villiers, besides others representing the Indian, Chinese, Persian, Ranti, Afrikaners and English-speaking communities.

Mr. Ray E. Phillips, in extending a welcome to the guests, said the International Club was the most interesting organisation he had ever been connected with. Those present that afternoon were all friends in a friendly place.

Dr. Godfrey, in introducing Professor Karve, said the International Club had been started three months ago, but its existence had been a very great secret. They did not wish to appear before the public until they were well founded. They must see that the club never went down again; it might be the means of bringing the races together in peace and harmony, which, unfortunately, was not the case to-day.

The objects of the club are set forth as follows in its constitution:—

"The International Club is a society of men and women of all nations which seek to remove prejudices and develop understanding between peoples of South Africa. As a means to this end it is proposed to organize discussions and lectures, to establish clubs and in other ways to make the different peoples of South Africa better known to one another and promote friendship between them. The International Club recognizes no invidious distinctions of race, colour or creed. The club is non-political. Membership is open to all persons in South Africa over the age of 21."

The following have been elected officers:—

Chairman or president: Dr. W. H. Godfrey, vice-chairman: Dr. L. Murg, Mr. Leonard Barnes, Mr. J. R. Radebe and Mr. A. J. Ferrel; joint hon. treasurers: Mr. K. J. Tavaris and Mr. George Crowe, joint hon. secretaries: the Rev. Ray Phillips and the Rev. B. L. E. Siganony; other members of the executive: Captain R. Douglas, Mr. Theo. Twala and Mr. Oliver Yung.

Professor Karve, in an interesting address, traced the rise of the movement for education for Indian women. In answer to a series of questions, he dealt with matters like child marriage, mother tongue education, untouchability and so forth. The Professor was accorded a hearty vote of thanks for his informative address.—*The Star*.

The Truth About India

It is England's good fortune that it has in its midst statesmen who do not flinch at speaking the truth even when the Nation is groping in the dark and refuses to see the light. One of such statesmen is Lord Irwin to whom goes the credit of making the Round Table Conference what it has been. The Irwin-Gandhi truce was more a personal triumph for Lord Irwin than a credit to the diplomacy of the Government which rules in India; say it was not even a credit to the British Government who have repeatedly threatened to embark upon repression in order to demonstrate to India its power and its unflinching determination to make its will respected. It was only the other day that the Indian Government paraded their military machines carrying terror into the hearts of the poor peasants in the villages! As a representative of His Britannic Majesty, Lord Irwin had concluded a pact with Mahatma Gandhi prior to his departure from India and the terms of truce were observed by the Congress by the cessation of non-violent hostilities in which the Nation was engaged. It was a gentlemen's truce, but the authorities in India respected it more in the breach than in the observance of its terms. Since the resumption of the Round Table Conference, the same authorities have further aggravated the situation by introducing legislation which has reduced the press to a state of impotency and made legitimate expression of political thought a dangerous undertaking. The Congress Committee in Bengal has resumed its non-co-operation which, in the circumstances in which the Round Table Conference closed, must of necessity spread throughout the country. Lord Irwin has issued a timely warning which, if not heeded, will involve the two countries in a life and death struggle which it should be common duty of Britisher and Indian alike to avert.—*Evening*.

Sawoti Government Aided Indian School

Annual Prize Distribution

(Contributed)

The third annual prize distribution and entertainment of the above School was held recently on the School Grounds before a gathering of 150 persons. The Headmaster, Mr. H. A. ... in his address said:—

"In the name and on behalf of the staff and the school children I accord you all a hearty welcome. Our Indian friends of this district are very generous, and take a great delight in helping me. It is by their kind help, as well as that of others, that we have been able to arrange this function on such a scale as you all see.

"I cannot find suitable words to express my thanks to those who so generously donated towards the purchase of prizes etc. Let me say to you once more how much I appreciate your kindness in attending our function. It is very encouraging for me to realise that I have your support and your

wholehearted sympathy in my work. I thank heartily our worthy friend Mr. M. M. Govender who has travelled all the way from Umzimba to distribute the prizes. I also thank Messrs. H. Kisoonsingh and P. Nalaker for their kindness in managing the sports of the children, and our School Manager, Mr. R. D. Chowhee, who takes the keenest interest in the School. Further, he has evinced his interest and kindness to the Indian community resident here by erecting this fine school at a cost exceeding £146.

"This is the third annual celebration of the school. We commenced school at the beginning of this year on the 28th of January with 39 children, and since then and up to December 11th 23 children have been admitted making a grand total of 62 children. The daily average attendance for the month of January was 27. The highest daily attendance in the month of September was 41. Since then the average fell considerably owing to the irregular attendance of pupils. I sincerely appeal to the parents of the children to let their children attend more regularly than at present. I must congratulate the parents of the children that attend regularly.

"The staff consists of one Teacher, Mr. R. D. ... who was appointed on the 4th of August 1931. I wish to thank him for the support and assistance he has always afforded me."

Messrs. M. M. Govender, H. Kisoonsingh, P. Nalaker and G. Mahabear delivered short speeches praising the good work of the School, and congratulated the School Manager, Mr. R. D. Chowhee for the establishment of the school at his own expense.

NOTICE

A Public Reception will be given to the Indian Delegation to the Round Table Conference at the City Hall, Johannesburg, on Wednesday, 6th January 1932, at 8 p.m. His Lordship the Bishop will preside.

All Indians are requested to be present.

S. B. MEDH

S. M. DESAI

Jt. Secretaries.

Transvaal Indian Congress.

Indian Child Welfare Society Centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock. Friday afternoon 3 o'clock.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક રૂ ૦ મુ.

ફ્રીડેસ, શુક્રવાર, તારીખ ૧ જાન્યુઆરી ૧૯૩૨

અંક ૧

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર, તારીખ ૧ જાન્યુઆરી ૧૯૩૨

આ અંક બારા વાચકોના હાથમાં પહોંચી શકે તેવાં વર્ણનો ઉપર આધાર મળે છે. આપણે દોહીએને આ અવલોકન દેશમાં આપણા પોતાના સલાહ સાથે નિરંતર પ્રસારવાનું હોય છે. પરંતુ તે સાથે પોતાના સ્વાર્થમાં કદને પરિણામે આપણી માન્યતામાં ઉપલબ્ધિ આપે મંજૂર સ્થિતિ તરફ પણ આપણું ધ્યાન સ્થાપવું જોઈએ છે અને તેને વિશેષ ધ્યાન ન આપે તો આપણે દોહીએને હાથેપાથેવાને સામક્ષ્ય મળી જાય નહિ. ગત વર્ષ તરફ નજર કરતા આપણે જોઈએ છીએ કે ૧૯૨૦ ની સાલમાં સ્વદેશમાં આપણા હાથેવાને અને બેનોએ સરેલાં પ્રધાન સરકારે બાદ સત વર્ષોના આરંભ સુધીયક થયો હતો. સરકારની સાથે સંધી થઈ હતી અને દોહીએને તેમજ બીજાને સુખ અને શાંતિ આપનાર સમાધાન થાય એવી કૃત્ય આચાર્યશ્રી મહાશયો સાથે થઈ હતી. પરંતુ એ આનંદ સાંભળે કાળ નબી થયો નથી. સંકળની જોળવેલ પરિપક્વ નિષ્કળ ગમ છે અને દોહીએની સરકાર દોહીએનામાંથી મુદ્દિયાદની નીચમાં નીચે જવાથી સર્વથા નાશ કરવાને અને બેનોને શસ્ત્રબળથી કાઢી દેવાને હિમ દમનનીતી મહાવી છે. દોહીએના પર કાળા વાદળો ઘેરાયા હોય છે અને આજુ વર્ષમાં દોહીએનાને જેવી કસોટીમાંથી પસાર થવું પડશે તેનો વિચાર કરતાં હૃદય ધડકે છે. ખરિતી બાલમ આજે અપારે દોહીએના અને નવાં વર્ષના નહેવારો ઉભરી રહી છે ત્યારે દોહીએની આગમ એક પછી એક પોતાના નેતાઓને કારાગરમાં નાખવામાં આવે છે તેનો શોક કરી રહી છે. ચોકાજ દિવસની જાંજર આપણે મી. પ્રવેશનમદાસ ટંબ. પ્રવૃત્તિનત માલગીયા, અવાદર. લાલ નેહરુ અને ડૉ. શેરવાણી પટેલના આગર અન્યથા અને પેશાવર પ્રાંતમાં ત્યાંના બેનોના નેતા અબ્દુલ મદુરખાતના મદદથી બાદ સરકારે ત્રાસની નીતી આજુ કોઈ દોવાના અગર અગ્રણી છે. ગત વર્ષના આરંભકાળ જેટલો ઉભવળ હતો તેટલોજ તેનો અંતકાળ કાળો નીવડ્યો છે. ભારતમાંના કોઈ એક થઈ રહી છે. કોઈની ઘેરુજ સુખ્ય છે અને એ તેમાં તે દારી તો તેનો પ્રજા હેતુ સિદ્ધ કરવાને બીજા અનેક વર્ષ સુધી તેને અપહનું પડશે. પરંતુ એ તે કસોટીમાંથી તે દર રહી પસાર થા જશે તો હાલની સરકારની દમનનીતી કોશિવાદ્યક થઈ પડશે અને જેમ દમનનીતીનું એક પધનું જશે તેમ ભારતમાંના બીજીએ પોલી કુદતી જશે. આ નવાં વર્ષની જમારી નામ પ્રાર્થના છે કે પ્રથમ દોહીએનામાં આપણા કુખી મતા બાકીએ અને બેનો પર રહમ કરે અને આપણા વિરોધીઓને સુપરે દેશે.

દરે આ દેશમાં આપણા સલાહ પર આવતાં સત વર્ષોના અર્થન નિરાશાવનક થયો હતો અને અંત વધુ નિરાશાવનક નીવડ્યો છે. સરકારની નીતી ખરેખર આ દેશમાં આપણી સ્થિતિ એટલી બધી અગમગમરેલી કરી મુકવાની છે એથી આપણને તો આ દેશ છોડી જવાનીજ વા તો શુભળી હતામાં પડી રહેવાની હતજ પડે. ગત વર્ષમાં આપણી સત્તે દસવાલનું લેન્ડ ટેન્ડર ખીલ આવ્યું હતું કે જેનો હેતુ આપણી ભેદેશન સિવાય અન્ય કોઈ પણ કચ્છે વસવા કે વેપાર કરવાનો દર છીનવી લઇને આપણી જડ કાઢવાનો છે. ત્યાર બાદ ૧૯૩૧ નો દસવાલનો લાયસેન્સીંગ કન્ટ્રોલ ક્રાફ્ટ એક્ટિનસ આપ્યો કે જે દસવાલ પ્રાંતિક કાફીસીલમાંથી પસાર થઈ મુક્યો છે અને ગવરનર-જનરલ-ઇન-કાઉન્સિલ તરફથી સંમતિ મળવાની આજી રહી છે. એ એક્ટિનસની અસર ઉપર જાણેલાં ખીલના બેનોજ છે એટલે કે અમાં દોહીએ વસવાટનો દર હોય ત્યાંજ તેને વેપારનો દર મળી કદે મેલું એ કોઈ ન-સમ્મત લાંચવામાં આવ્યું એટલે ભોડેશનની બદલ દોહીએથી કાઢ પણ કચ્છે વેપાર કરી શકાય નહિ. એટલે એ ક્રાફ્ટ લેન્ડ ટેન્ડર ખીલને કોઈ દેવામાં આવે તો પણ આ એક્ટિનસથી દસવાલના દોહીએની સ્થિતિ મજબુર ખીલથી ખરાબ થતે તેટલીજ ખરાબ થવાની. વર્ષ ૧૯૩૧ નો પ્રમીસેશન એક્ટિનસ એક્ટ આપણી સત્તે આવેલો છે કે જે કાઢેલાં લાંચ છે. એ કાલકથી ગમે તેટલાં વર્ષોથી આ દેશમાં વચ્ચી રહેલા દોહીએ પણ વસવાટનો દર નહવા કારણથી છીનવી લઈ શકાય છે અને ગમે તેવા કુદા માટે સત્ત પમેલા માલકોને ફેરનિકાશ કરી દેવાની પ્રધાનને સત્તા મળે છે. આવી સત્તાનું પરિણામ શું આવી કદે એ સરેલાકથી સમજ શકાય છે. આ પ્રમાણે જુલમી કાલકાળો આપણી ઉપર લાદવામાં આવ્યા છે અને આપણને લડી ચિતા ઉપજ કરાવી દેલાં છે. ચોકાજ દિવસમાં આપણી સત્તે આવતી જોળવેલ પરિપક્વ કુનીયન સરકારની સાથે મસખત થવાવાને દીંદ સરકારના સરકારી અને ગિન સરકારી પ્રતિનિધિઓને આપણે આવશર આપી રહ્યા હોમશ. રેપટાલિન એક્ટિનસ થવાને પાંચ વર્ષ વીતી ગયાં છે અને હવે તેનું પુનરાવલોન કરવાનું ક્ષિતિ પાદનામાં આવ્યું છે. કેપટાલિન એક્ટિનસને “એન્ટીએન્સ એક્ટિનસ” તરીકે વળાણવામાં આવ્યું હતું, જે વળતે અમને લાખું હતું કે એક્ટિનસને પરિણામે આપણા બાકીએની સ્થિતિ મુનીયતમાં સુધરશે અને જોળવણી અને અન્ય સમકોટામાં જે દોહીએ આ દેશની પ્રમના એક સમકાળા બાગ તરીકે વચી રહ્યા હશે તેઓને પ્રમના અન્ય વર્ગોની પાછળ વસવાટ દેવામાં આવશે નહિ. જે જોળવણીની સમકોટાના સંપ્રધમાં નાલાલમાં પ્રાંતિક સરકાર દોહીએ કેળવણી પટે સરકાર તરફથી આપવામાં આવતી રકમ હુંદી જતી હતી તે હુંદાતી અટકાવવા ઉપરાંત વિશેષ રકમ જલ્દ સરકાર તરફથી કરવામાં આવ્યું નથી

ન્યારે દીંદી કેમિ એ દિશાયે પોતાના ધણા પેટ લખાવ્યું
પાઉં ૨૦,૦૦૦ આપેલા છે.

દરબાનમાં દીંદીઓના રહેઠાણના સંબંધમાં સરકારે માત્ર
પાઉં ૫૦,૦૦૦ ની રકમ દરબાનની મુનીસીપાલિટીને આપેલી
છે કે જેમાંથી પાઉં ૨૫,૦૦૦ છેક જાણે પાંચ વર્ષે દરબાન
કાદેરની બદલે જનમખરીફ બાદીન ધરાવનાર દીંદીઓને પોતાના
પરિવારમાંથી બેન આપવામાં વધારાવા લાગી છે. સરકારની
અંદર દીંદીઓના રહેઠાણ સંબંધી સ્થિતિ જેની માંચ વર્ષ
પૂર્વે ખરાબ હતી તેવીને તેવીજ રહી છે.

હવાત વેપારના પદવાનાને લગતા કાયદાઓના સંબંધમાં
એમીએન્ટમાં એવું વચન આપવામાં આવ્યું હતું કે ન્યારે
જે કાયદાઓ સુધારવાનો વખત આવશે ત્યારે મુનીસન સરકાર
દીંદી સરકારની નીચે પ્રમાણેની સુચનાઓને ચોખ્ખા પાન દેશે:

(૧) લાયસેન્સ રીફ્રુઅ કરવાના કારણે કાયદામાં
સ્થાપત થવાં જોઈએ.

(૨) જે કારણસર લાયસેન્સ રીફ્રુઅ થયું હોય તેની
નોંધ લેવાની જોઈએ.

(૩) રીન્યુઅલમાં કરી કોઈપણ છે તેમ નવા લાય-
સેન્સની અરજી અને ટ્રસ્ટરના કેસમાં પશ્ચ કોર્ટને કે
કોર્ટ નિમ્નપદપાતિ અદાલતને અરજી કરવાનો દર કોઈએ
જોઈએ.

ઉપરનાં વચનને પાંચ વર્ષ પીલી ગયાં છે પરંતુ હજી સજ્જદ
કાયદા સુધારવાનો વખત આવેલો જણાતો નથી. પરંતુ તેને
બાંહે હુકે મુલત પર ગોરા મદમદના કેસમાં નીકળે પ્રાનિક
કાર્ડીસ તરફથી આપાવમાં મુકાદમી રૂબે લાયસેન્સીંગ એક્ટ-
સરકારી મુનમુશીની સત્તા વધારે બહેળાં થય છે અને ટ્રસવાલ
માં લાયસેન્સના હવાત કાયદાઓને વધારે સખત કરવાના
પગલાં લેવાઈ રહ્યાં છે.

આથી મુનીસનની કામગીરી દીંદી વસ્તીને ખબરપ ધારણને
અનુસરવાની અને પ્રખતના અન્ય વર્ગોની પાછળ ધસાવવા નહિ
દેખાઈ સગવડો આપવાની આગતમાં કમુંજ કરવામાં આવ્યું
નથી એટલુંજ નહિ પણ જે જુલજુલ એવી સગવડો દીંદીઓ
દાલ ધરાવી રહ્યા છે તે પણ છીનવી લેવાના કારક પગલાં
લેવાઈ રહ્યાં છે.

એમીએન્ટ એક વસ્તુમાં એકાદ સદા થયું છે અને તે
તેની એસિરેટ એમીએસન કમીશમાં. જે વખતના દીંદી સર-
કારના પ્રતિનિધિઓએ એ યોજના દીંદી વસ્તીનો અમુક
ભાગ જેનાથી લેખાઈને પોતાની ગરજથી સ્વલક્ષ્યમન કરવાનું
પસંદ કરશે અને ત્યાં તેને સુમેથી રહેવાની સગવડ કરી
આપવામાં આવશે અને સાથે સાથે બેસાઓમાં આ દેશમાં
દીંદીઓના ધોધ વધી જવાનો વર્તી રહેલો અમ એથી દુર
ચશે અને ખાજીની વસ્તી જુએ વસી સરશે એવી આશાથી
સરકારના પ્રમાણિકપણુ ઉપર વિશ્વાસ મુકી સિપારી હતી.
એ સિવારવામાં તેઓની સત્પનિષ્ઠા વિશે અમને જરૂરે
જેંકા નથી. પરંતુ અનુભવે એ યોજના સિવારવામાં ચલેલી
બુલ સિદ્ધ કરી દીધેલી છે. એ યોજનાથી ચલેલું નુકસાન
હવે જુએ નથી.

દીંદી સરકારના પ્રતિનિધિઓના માર્ગે ચોખ્ખા છે. જુન-
કામમાં તેઓએ ક્યોં હતો તેવા મુનીસન સરકારની સાથે
સોદા કરવાનો વખત હવે નથી રહ્યો. અંતમાં વાપર્યાના

જૂક વર્ગના દરો તેની હાને જામે સમવડો લેવા મુશ્કતા
નથી. અમારે આપવાનું રજુ થઈ નહિ. અમારી ખાસેથી
જે છીનવી લેવાનું છે તે અમને કરી ગળી અનુ જોઈએ.
ટ્રસવાલ લેન્ડ ટેન્ડર બીલ અનુ જોઈએ. ૧૯૩૧ ના ટ્રસ-
વાલના લાયસેન્સીંગ કોર્ડિનએને મંચરનરખનરલન-કાર્ડીસ
તરફથી ગદાલી અપાવી નહિ જોઈએ. ૧૯૩૧ નો પ્રિગ્રેસન
કાયદો રદ થવો જોઈએ.

માર્શીપત્રે મેળવેલાઓને પોતાના સ્ત્રી અને છોકરાંઓને
મુનીસનમાં દાખલ કરવાની છુટ મળતી જોઈએ. હુકમાં
૧૯૧૩ ની સમાધાની વખતે જે સ્થિતિ હતી તે સ્થિતિ
પુનઃસ્થાપિત થવી જોઈએ અને ૧૯૦૮ ના ટ્રસવાલના દાદિન-
શરપ અને સેનેરી કાયદામાં તેમજ ૧૮૮૫ ના ગ્રીન કાયદામાં
દીંદીઓને જમીનની માલેકી યોગ્યવાનો હક મળી શકે તેવા
સુધારો કરીને ૧૯૧૪ ના વખતની સ્થિતિ સુધારવી જોઈએ.
લાયસેન્સને લગતા કાયદાઓમાં છેલ્લી મેળામેશ પરિપદમાં ચલેલી
સુચના મુજબ સુધારા થવા જોઈએ. આ દીંદીઓની યોગ
માં કોઈની સમગ્રીઓ છે કે જે મંજુર થવીજ જોઈએ અને
જે દીંદીઓનમાં સ્વમાનનો જરો સરળાયે રહ્યો હોય
તેને આટો પોતાનો જાન કુરખાન કરી દેવાનું તેઓમાંમાં જોર
અને તૈયારી હોવી જોઈએ.

દીંદીઓનાં તેમજ સાદુચ આદિમાં વાતાવરણ પશુજ
ઝાંડુ દોવા લતાં અમારા વાચકોમાં જામે મનુ સાલ મુખારક
મુશ્કોએ છીએ.

દીંદી સરકારના પ્રતિનિધિઓને જામે આ દેશમાં કોપકાર
આપીએ છીએ અને યોગમેશ પરિપદની ચચાંઓ વખતે કમર
તેઓને સખાંત આપે અને દીંદી મંચરવ નીંજાના દાલમાં
સહીસલામત હલે એવી અમે ઉપર પ્રત્યે અંતઃકરણથી પ્રાપ્ત
કરીએ છીએ.

બોળી યોગન

(પ્રકીરક કરનાર: નાયુભાષ ખુલાલભાષ પટેલ).

રાગ “કેઈ કલેઈ લેગીડાને”

સ્વરાજનો સમુ બોળી ભેરવી સીતાર ભડ નદી ધી-તે
માતો હરે છે અને તેના સ્વરાજ ચિત્તેથી મીંચજને દીં
અસર થાય છે.

અત્ર સરીવાને તારે જો બહેન,

જોઈ પોતાં જો બોળે યોગન.

જેમ તેમ કરી એનું મોળવણું મન, જોઈ પોતા.

પોતી કાપડ વિરેથી એ કરેએ ભરી,

માન મીંડું મુજવાને બેઠી રી.

ગાતા દિલ સ્વરાજ દેરા સાધુ જો બહેન, જોઈ પોતા.

દિવ્ય ચોખ્ખે બરેલું એનું મુખપું કંઈ,

માન જુહી એ સત જાન મનમાં વરેલું.

ગાતા અટકાને બીલું તો દેહાતી યોગન, જોઈ પોતા.

નદી ધોતું હું કાપડ વિરેથી હવે,

દેશ આપો વિદેશીનાં હવમાં બલે.

મુક અંબમાં એવે સોપુ તન મન, જોઈ પોતા.

કરી આંદરી એ વચોતી માંચમાં રહે,

માતી દોળ તેમાં એની દોળ કરે.
 જોતાં જોડ મન્ય મન્ય એ કાણી ધોળન, જોડ ધોતા.
 વહવા પાંચ કાંત દિન ને પંદર પક્ષ ખરે.
 ઘેર બાવી માલકે કલ્યાણી કરે.
 જાધી એની દોળ એ જોલી ધોળન, જોડ ધોતા.
 દેવા દામ બેળી ધોળન કપુલત કરે,
 માલકોની આંખકડીથી કશું કરે.
 મન્ય મન્ય ધોળન તે જમાડમાં એતન, જોડ ધોતા.
 બધ પ્રલિતા વિદેશી કાપડની ખરે,
 મોલે જાણ બેઠેન ખાદીમાં એલે કરે.
 હજી હંધ હંધ કિષ્કવણે એ જમને "મોહન." જોડ ધોતા.

બેઠાનીસભામાં પ્રેફેસર કરવે

(આમારા ખબરપત્રના વરણી)

પાટીદાર સોસાયટીનું સ્વાગત

૨૧ ડિસેમ્બરના રોજ ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાટીદાર સોસાયટીના આમમ દેશન પ્રે. કરવે, શ્રી. મણીલાલ, ગાંધી અને શ્રીમતી મણીલાલ માધી, અને મંચીસ જુમ્માનું સ્વાગત કરવા, એક મેળાવડો પાટીદાર દેશમાં બેઠાનીસભામાં ખાતે થયો હતો. પ્રમુખરમાને શ્રી. મુળજીભાઈ આસ્તર હતા. સર કુર્મા રેડીએ પણ હાજરી આપી હતી.

પ્રમુખે પ્રે. કરવેના સુદર કબજામાં આભાર માન્યો, તેમના કાર્યની પ્રક્રિયા કરી અને સફળતા હાંસી. શ્રી. મણીલાલ માધી અને તેમના પત્નીની સેવાઓની કદર જુગી અને મંચીસ જુમ્માની જોડખાણ આપી, અને ટુલકાર પહેરાવ્યા.

સર કુર્મા રેડીએ જુરસાદાર બાવણ કરી હોંદના મહાન પુરો—મહાત્મા માધીજી, સર જગદીશચંદ્ર બેલ, સર વી. વી. રમણ, કવિપર રાજીર અને પ્રેફેસર રાધાકૃષ્ણની હરોળમાં પ્રે. કરવેને મુક્યા અને તેમની સ્તુતિ પ્રજ્ઞાતનું સ્પર્ટી કરવા કર્ણ. 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ની સેવાઓ માટે કદર જુગવા અને તેને હાજી રાખવા સભાને બદલ રી.

શ્રી. મુકુરમ મહારાજે તાર તાદ પ્રેફેસર કરવેના સ્વાગતનું નીચલું ઠાન્ય કારમેનીયમ સાથે સંભળાવ્યું:

પદાર્થ મોલેર મહોમાન
 રવીકાશે રનેહબર્મી સન્માન.— પદાર્થ.
 સ્વાર્થલામ, સાદાઈ, અડમતા,
 આરિય દીધું દાન — પદાર્થ.
 કારત બનની પુત્ર પનોતા,
 સભા નિરંકિમાન.— પદાર્થ.
 "શ્રી પુત્ર કા દેવ રમે છે."
 મંત્ર ટુંકશે અભિરામ.— પદાર્થ.
 પ્રાચીન યુગનાં કરી સંસ્કૃતિ,
 તાજી વધાર્યું સ્વમાન.— પદાર્થ.
 સીન્કિશ્વના સુતધાર, હો
 દીર્ઘાયુ, સુખ માન.— પદાર્થ.

શ્રી. પ્રામજી દેસાઈએ પ્રે. કરવેની વિશેષ જોડખાણ વિસ્તૃત વિવેચન કરી આપી. પ્રે. કરવેએ સત્કાર માટે સુદર

કબજામાં આભાર માન્યો અને સીન્કિશ્વના, વિશ્વવા વિવાહ મંડળ અને વિશ્વવામની પ્રજ્ઞાતા હેવલતુ મિત્ર રજુ કરનાર સુદર બાવણ યુજરાતી બાવામાં વાંચ્યું. પ્રે. કરવેના મુક યુજરાતી હિન્દુઓ અને સરજ વાંચ્ય રમનાથી જોતાવર્ષમાં આનંદ આનંદ પ્રસરી રહ્યો.

શ્રી. મણીલાલ માધીએ અને શ્રીમતી માધીએ ચોતા તરફ દર્શાવેલ પ્રેમ માટે આભાર દર્શાવ્યો અને ચાલુ પરીસ્થિતિ પર વિવેચન કરી સ્વમાન બળવવાનો પદાર્થ કર્યો.

પ્રમુખે કબજાકાર કરી પ્રે. કરવે, સર કુર્મા રેડી, વિવેચને આભાર માન્યો અને સભા સમાપ્ત થઈ.

શ્રીઓસોશીકલ સોસાયટી

પ્રે. કરવેનું સ્વાગત ચોતરફ મધ રજુ છે. જુર્મા જુર્મા જોરા અને હોદી મંડો તરફથી સત્કાર સભાઓ જોડવામ રહી છે. શ્રીઓસોશીકલ સોસાયટીમાં પ્રે. કરવેએ 'શ્રી કલ્યાણી' અને સુધારાની પ્રજ્ઞાતા પર સુદર આખ્યાન આપ્યું હતું. અને પ્રમુખ શ્રી. એલ, ડબલ્યુ. રીમે. સુદર કબજામાં વહવાનો સત્કાર કર્યો હતો તેજજ આભાર માન્યો હતો.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન કલેબ

બેઠાનીસભામાં તાજેતરમાં સ્થપાયેલી ઇન્ડિયન ઓપિનિયન કલેબના આમમ દેશન પ્રે. ર. ઇ. શ્રીઓસો (સેક્રટરી) પ્રેફેસર કરવેના માનમાં તા. ૨૪ ડિસેમ્બરના રોજ ચોતાને ઘેર ડી પાર્ટિસ મેળાવડો કર્યો હતો. જાન્ડુ, બીના, હોદી અને જોરા સભા કાજર હતા. સર કુર્મા રેડીએ પણ હાજરી આપી હતી. રેવ શ્રીઓસો મહેમાનોનો સત્કાર કર્યો હતો. પ્રમુખ ડો. જોડેએ કલબ તરફથી સ્વાગત કર્યું હતું. પ્રેફેસર કરવેએ હરજુસન ડોમેલની સ્થાપના, સ્કાર્પે જાગી નરોની કારકીર્દી, સીન્કિશ્વના અને સામાજિક સુધારા પર વિવેચન કર્યું હતું. બાવણ તાદ હોંદના પ્રતો પર ચર્ચા ચાલી હતી. સીઓના મળવળ, હોંદની બાવાઓ, નાવખત, પંડિત રમામાધનું કાર્ય, બાળકલન, અરપુરમતવ વિગેરે પર પ્રતો પ્રજ્ઞાતા હતા અને પ્રેફેસર કરવેએ તેના વિસ્તૃત રીતે બવણ આપ્યા હતા. રજાવડો સમાપ્ત એ કલક માલ્યા તાદ, આનંદ વચ્ચે, આભાર પ્રજ્ઞાતા તાદ, સમાપ્ત થયો હતો.

સ્થાનિક ખબરો

પીસ્ટી નવું વરસ—એસટુ નવું પ્રોસ્ટીટ્યન વરસ ઇસવી સન ૧૯૩૨ વિક્રમાઈ સંવત ૧૯૮૮ ના ચામસર વહ આઠમને સુદરવારે બેસે છે. તે વરસ દક્ષિણ અમેરિકાના સર્વ હોંદી બાપ્તિસ્માને સાર સર્વ પ્રકારે સંપતિમાન અને પુરધાર્થો નીપડો એવી પ્રજ્ઞાતા છે.

ટ્રાંસવાલમાં કચરીકોર્પ ખાતે તા. ૨૪ ડિસેમ્બરે સાઉથ આફ્રિકન પાર્ટી, સ્થાનિક નેક્કનાલીસ્ટ પાર્ટી, એમ્બર કોઈ કામર, હાનોવર્સ બેન્ડ અને કમ રીફોર્મિસ્ટ ચર્ચના સભાસદોની એક સભા મળી હતી તેમાં હાજર થયા હતા કે સમજી મુનીસીપાલીટીએ એક થામ બધ વધતા જતા એકીવાટીક વ્યાપર અને રહેણાંકને બદલાવી દેવા મળ્યુન થવું અને યુનીયન સરકાર પાસે બેઠાની સભા મેળવી બધ ઇન્ડિયનોને હોંદી કહાડી પુરોષીવનોને પુરતું રક્ષણ કરવું.

બેદાનીકમર્ચના આવેલી વીરગદરશાહની યુનીવર્સિટી—
મહાવિદ્યાલયની પ્રાચીન કાળમાં આજ કામગાંધી પત્રોસ દબાર
પુસ્તકો અને મહાન પાઠ્ય મળ્યા છે.

આ યુનીવર્સિટીમાં નામદાર ધીનીવાસ કાઠીએ મદારેવી
કંડુતલા અંબાધી માથાએ આપ્યા હતા. અને તે કિયમતી
એ યુનિવર્સિટીના રજીસ્ટરો—કિયમતીએ કાઠી કુતલા નાટક લખવી
મતાએ હતા.

વરલી મજબૂતના મુખ્ય સલાહારી વચ્ચેથી હમણાં જેવામાં
કેલી તકાર પહેલી પછી યુગના કહેવા પ્રમાણે દક્ષિણ આફ્રિકા
માં જુદા જુદા કુલે ભાગવન થયો આજે છે.

તેમાં કમર્ચીયલ મેનનાગણોની સંખ્યા ૬૨૧,૮૬૧,
આર્થિકન સર્વિસ ૪,૧૨૮૧, મેયો કીટ કર્મમાં ૧,૦૫,૨૧૭,
પ્રેસનસર્વિસન સર્વિસ ૭૬,૫૧૧, ફીક્ ૭૧૮૧૬, રોમન
ફોલોક સર્વિસ ૭૧,૨૨૭, સુધેરન સર્વિસ ૨૩,૨૭૧, આપ-
ટીટ સર્વિસ ૧૭,૭૧૬, એપોસ્ટોલીક કેમ સર્વિસ ૧૫,૫૪૬,
અને ફોલોલનક સર્વિસ ૬૬૬૫ છે. બાકી બીજા પ્રમો-
વાળાના સંખ્યા આવી નાનાઓ છે.

વિચારદાન

દરિયાનીકામાં દરિયા સ્વચ્છાકે અઠ નિકાળનું મહાન અધિયારને
હમણાં દારેસગમના ભાષીના કિયમતી, શ્રીયુદ્ધ અરજીન
કુવરજી પટેલને ધીક્ષીય ૫૬૭૫૦ મા આપ્યો છે. આ નિકાળનું
મહાન ૧૯૩૨ ના મર્ચ મહિનામાં નેમાર થઈ ગયો.

હોંદીને કમીટાનર એપ્રિલ એપ્રિલને લઈ

મી. ડા. વી રાજગોપાલ ખાસે એએ સાવધ આફ્રિકન
મંડળન કમીટીના નારાજ કાખાની હનિયન પેલીટીકલ
કોમિસીએકનતા સેક્ટરી એ તેઓને ૧૧-૧૨-૩૧ ના મર્ચ-
મેન્ટ એકેડમી દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારે મહાનર એક આજ
તરીકે ભાદેર થઈ છે.

મૃત્યુ અમાવાયર

વેરકમ વાળા બનટો રામજીના પુત્ર ભાઈ નાનું મહાર
વરસના ઉગતી વયે તા. ૨૧-૧૨-૩૧ ના રોજ આ દુનિયા
છોડી સર્ગવાસ થયા છે. અને પેતાના માન્યા, બાઈ મહેન
અને હર્મયનિ આજને રોજિવલાય કરતા કુટુંબી મળ્યા છે.
હવે જેમના આત્માને કાવિ આપે.

ચોપાસ રાજનીતી

દુનીયાના કોઈ પક્ષ દેશમાં મોઠા ઉપર કરનથી. તે હર
માર પરતવ હોઈમાં છે.

ખંજાળની અંદારે સતને ચેરકાપેસર અને અસલને કામદેસર
મજબૂત કુદમ અકાર પામ્યો છે. કાખલા તરીકે હોંદુરતાવમાં
માવસોઅ માજુસ તરીકે કુલવું એમ લોકવું એ ચેરકાપેસર
અને હોંદુરતાવમાં માજુસોએ માજુસ ગટી અંદારે સરકારના
ગુલામ થઈ કુલવું એમ લોકવું એ કામદેસર.

આજના હોંદુરતાવમાં એકુતોની રિયલિટ દુનીયાના બીજા
દેશના એકુતો સાથે વરખવતા એકલી બધા કંજાળ છે કે
થયાર કરતા કંજાળ હવે વાળા મનુષ્યને પક્ષ પોગળાવી નાંખે

આથી એકુતોના મહાન અમાન હવેરતા અને મોઠા ઉપરના
મનુષ્યના ૧૨ કદાહી નંખાવવા અને સરકારને સમજાવવા
હીકમ્બાઈ કરી રહ્યા છે.

સ્વદેશ—દર્શન

ભારતમાં યુદ્ધ

'રેલી મેલ' ને હોંદના પ્રતિનિધિ સર પચ્ચીવલ રીલીમ
કહે છે કે સંયુક્ત પ્રાંતમાં હોંદની રાષ્ટ્રીય મહાસભાએ નવી
અવિનયનની અજરજ થઈ ગઈ છે અને સરકારના મનાઈ
કુમો છતાં, ઝોર્જીનનને તરછોડી, અજાએ ભગવા માંડી છે.

અજાનાં દીરદીકર કમીટીના પ્રમુખે પહેલો અવિનયન
કયો. સરકાર કામે ચેલેન્જ કરી તેમણે પહેલી અજા બરી.
એ પ્રમુખ થી પચેતર દસ ટેનનને મેઘર કારમાં પેલીક
રેકને કાઈ અજામાં અપતા હતા આ રોજાએ માર્ગ રોક્યો
અને દુગનદારાએ વિરોધ દર્શાવવા થયા બંધ થયો.

મી. પ્રમોતમહાસ ટેનનને કમુ ન બરવાની અજવળ
વરેરવાના, અને નવા ઝોર્જીનનસ રંડજ નીકળેલ તોડીકનો
અજાકર કરવાના મુદ્દા હોજા, એક વર્ષની અખત હેઠ મળી.

મી. ટેનનની થરપકા સમે વિરોધ દર્શાવવા મળેલી સમાજ
પ્રમુખ પંડિત મુખ્યકાંત માલવીયાને (પંડિત માલવીયાના પુત્ર)
પકડવાઈ આપ્યા અને તપ માસની સખત આજવામાં
આવી.

મુખ્યમુ કમિસ અખવાર આગલી હરે છે કે અંધીજીના
નવા 'યુદ્ધ' સામે કમુમતા સરકારે આ પુખાએ ચેલનાઓ
કરી છે: કમિસને ચેરકાપેસર મંદજ ભાદેર કરવું; તેનાં નાજાં
અને મેંદજા કમ કરવા; તેના નેલાઓ અને કમીટીઓની
૧૦ ૦૦ ની ટીપ તાકવાર થઈ મળેલી છે—તેમને પકડી લેવા.

સુભાસચંદ્ર બોસને શંખનાદ

કસિક ખંજાળે તેજા સુભાસચંદ્ર એએ નામપુરમાં આવજ
કરતા ભાદેર ૧૬ કલ ૬ રંડ કમિસનરના રોજ બરવાર
કે મેલ કમીટીની મેંદકમાં, મુકની ભાદેરતાને કલુજ રખાવવા
માટે કુ અંધીજી અને બીજા કમિસને ભજવાવવા મારી બધા
બાગવમ વાપરીક તેમણે પકાર કયો કે. એક વાર મુક
કર થયું તે થઈ; પછી તે, નવા સુધી હોઈ મારે સંયુક્ત
સ્વતંત્રતા ન મેળવાય ત્યાં સુધી, કાજ અર્થે—માર્ગ મુક ન
એકાએ, વરકુજ ન એકાએ, ચેલમેલ પરિવાર ન એકાએ.
એ મુક અંત સુધીનું થશે.

'રેલી મેલ' ને કમિસનો અખરપતી કહે છે કે કમિસની
કારેમારી કમીટીના અજા પુરી થયા બાદ અંધીજી મેળમેલ
પરિવાર બરાણી લાકણી હીની કમેલી રિયલિટને બુલાસો કરવા
માટે વાહકરેયને સ્પરંધુ આગ્યો. આ મુલાકાત પ્રસંગે તે
ખંજાળના ઝોર્જીનનને પાછો બેંચો લેવા માટે માગણી કરશે
એમ ચેલકસ મનાય છે. અંધીજી બીજી પગલું થું બરે છે
તેના પર વાહકરેયના નિર્ણયને આધાર રહેશે. દરમીયાન
દેક કમિસ મહામાં અને ખાસ રીને ખંજાળમાં અવિનય-
નનું મુક કરી ચગાવવા માટે નેવારીયા આજી રહી છે.

ચિતાગેંઝના બળવાખોરો

ચિતાગેંઝ દીરદીકરમાં અજવાખાર ટોળીના સજ્જોને પકડવા
સરકારે કંધેલા પચ્ચાં પુર એકમાં છે. પક્ષ આ પ્રવર્તિ
પાછળ કમાય નહિ હાવથી, દરહરી કુડીએ અને માલડીવાએ
વચ્ચે કંઈ અજકમજ થયું નવા. અજારે થરપકડના પચ્ચાં

જોવામાં આવે તારીખ સહેલ થાન થાય કે બળવાખોરોને ચોતરફથી ઘેરી પકડી લેવા પગલાં લેવાય છે. મોટા અમલદારો અને મોટા ખીન-અમલદારો મારે સકલ અંતરક્ષો આપવા છે. મોટા કાર્મીના બંધવાખોર નેતાઓ કેદમાં પડેલા છે, હવે ચોટા બાકી રહ્યા છે.

આઈડીએનને કોંગ્રેસ કક્ષકવાળા પત્રમાનપત્રોના કુરખા નરમાક આવી છે એમ કહેવાય છે. બળવાખોરોએ "આપણી તક" નામની પત્રીકો પ્રગટ કરી બળવા મારે પકડારે કર્યો છે.

હિંદી મારે કમીશનો

ગોળમેળ પરિપત્રમાં વહી મહેલુ કામકાજ પુરું કરવા આદેશ સરકારે લેવું કમીશનો નીચી છે અને તે હિંદી બંધ અભ્યાસ કરશે.

મોડા મોર્મીઅનના પ્રત્યુત્તર દેશનું કમીશન થવાવિધાય અને મતદાર વિભાગના સંબંધમાં તપાસ કરી રીપોર્ટ કરશે.

મોડા મુસલમાન પર્સોની વચ્ચે હેલ્થ એક કમીશન રીપોર્ટ અને નાજાના સવાલોની તપાસ કરશે.

પી. સી. સી. રેવિન્ડસન એમ. પી. ની સરકારી હેલ્થ એક કમીશન દેશી રાજ્યો સાથે સંબંધ મરાવતા નાજાના ખાસ પ્રશ્નો પર વિચારણા કરશે.

કમનવીલીના રાજ

સંયુક્ત પ્રાંત ડેમિસ કમીશનને પ્રાંતિક રાજકારી રિપોર્ટ લા. રફ કોમિશનરના રાજ ભરવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. પણ સરકારે ખુલાસો માગ્યો કે જાહેર ન ભરવાની મળવળ પર મંજૂરી થશે કે કેમ? કોમિશનરે મેકેરરીએ ભવાળ વાળ્યો કે જાહેર નહિ ભરવાની મળવળ નહિ મર્યામ એવું થયન તે નહિ આપ્યું કરે. આ કિસ્સામાં સરકારે તે રિપોર્ટ ભરવા દેવાની મના કરી. હવે કોમિશનની કમીટીએ હિંદી મહાસભાની કોર્સીયારી કમીટી મારે માધીય આવી બંધ લાં તપાસ એકલે અનેવારી કુર્મી પ્રાંતિક રિપોર્ટ મોટુક રાખી છે.

ચરોડામાંથી માંધીજનાં પ્રવચનો

અર્થવિરોધિયમસાધ—૨

આ વિષય એવો અગત્યનો છે કે એને બરાબર જાણી લેવાનું પૂ. મારે કેટલોક અનુભવ આપ્યું તો સમજાવતો કાર્ય કરવા વધારે સ્પષ્ટ થશે. એમ જાણી તેમ રિલીકલમાં પણ પ્રાર્થના રાજ થતી તેમાં હોઈ, મુશ્કેલી, ખોટી દવા. સદગવ રૂતમણ શેઠ અથવા તેમના હસ્તે મળીવાર દાખર દોષજ, રૂતમણ શેઠને 'મને વદાહુ વદાહુ દાદા ગમજીવું નામ' નહ મળ્યું. મારે સ્મરણ છે તે પ્રમાણે એક વેળા મનનજાલ કે કાશી એ અમને જાણે મવગવતા હતા રૂતમણ શેઠ ઉપાસમાં ચોલી હટવા: 'દાદા રામજી' ને બદલે 'દાદા દોર-મજદ માજીની.' મવરાવનારે તે માનારે આ વિચાર સાવ સ્વાભાવિક હોય તેમ બીલી લીધી. તે બાર પછી રૂતમણ શેઠ દાખર હોય ત્યારે તે અંચુક અને તે ન દોષ બાર દાદા કેદવાર અમે એ બજન 'દાદા દોરમજદ' ને નામે આતા. સદગવ દાદા શેઠનો દીકરો સદગવ દુસેન તો આશ્ચર્યમાં મળીવાર રહેતો તે પ્રાર્થનામાં ઉત્સાહપૂર્વક બળતો. તે પોતે બહુ ઘોડા કુરખા 'એમને' સાથે 'મે મહારે મામ દુનીયા

અંદ શાહ' માતો અને તે બજન અમને થયેલો એવું કીખતી દીકરું હતું તે પ્રાર્થનામાં મળીવાર મવાત. આપણી બહોની પ્રાર્થના આજમાં તેને સ્થાન છે તે રાજકીય વ્યવસ્થા રમરણ છે. એના કરતાં વધારે સુરક્ષણે સમ આચરનાર નવજીવન મેં જોવા નથી. એકદ શાયરન આશ્ચર્યમાં મળીવાર આવે બંધ. તે કિસ્સો. તેમને 'વિષ્ણુવચન' નહ મળ્યું. તે સંગ્રીન અરમ બાજે. તેમણે 'વેરજીવન' ને કેલણે 'રિચિયન બંધ' તો તેને કહીએ 'એમ બહાલુ. જાણે તુરત ત્રીસુ. નિરુદ્ધના કમીનો પાર ન રહેલો એમ મેં જોયું.

આમ સંતોષને મારે અમરે કું જુદા જુદા ધર્મપ્રવચી ઉચલાવી રહેલો હતો ત્યારે કિસ્મીધર્મ, હસ્તામ, અરજીધર્મ, વહી અને હોઈ એટલાની પ્રસારોના મારા સંતોષ પુરતો પરિચય કર્યો. તેમ કરતાં મને આ બધા ધર્મો પ્રત્યે સમજાવ હતો એમ કહી શકું છું. તે વખતે મને જો જાન હતું એમ નથી કહેતા. સમજાવ કમીનો પણ પુરા પરિચય એ તેજા નહિ હોય. પણ એ વખતના મારા સ્મરણ નાબૂ કરી છું તો અને તે તે ધર્મોની રીકા કરવાની ખજા સરખીયે થઈ માદ નથી. પણ એમની પુરતી ધર્મની પુરતી સમજ આદરપૂર્વક વાંચતો અને જાણમાં મળ નૈતિક સિદ્ધિઓ એક કરવા જોતો. કેટલીક વસ્તુઓ હું ન સમજી શકેતા. તેમજ હોઈ ધર્મપ્રવચન હતું. આજ પણ કેટલુંયે નથી સમજતો. પણ અનુભવે એક છું કે જે આપણે ન સમજી શકીએ તે જોઈએ છે એમ માનવાની જનવાળી કરવી એ શુભ છે. જે કેટલુંક પૂરું ન સમજતું તે આજે દીવા જેવું જાણે છે સમજાવ રૂતમણશી અનેક કુર્મી પોતાની મેળે ઉઠતી જનમ છે અને આ આપણને રાખજી જોવામાં આવે તો તે ઉઠીવવા માં પણ જે નમતા અને વિવેક હોય છે તેવી જાણને દુષ્ક નથી થતું.

એક મુંડવણ કામ હતું છે. મને જાણે મેં બહુઅંતર કે ધર્મઅધર્મનો જોદ મેં છે, અને અધર્મ પ્રત્યે સમજાવ રૂતમણશી અહીં ઉદેક નથી. આમજ દોષ તો ધર્મધર્મો નિર્ણય કરવામાં સમજાવની સંજ્ઞા કહી નથી જતી આજે પ્રક થાય. અને એવો નિર્ણય જનાર જુદા જુદા એમ પણ માંજે. પણ આપણમાં ખરી અર્થિકતા પાતી દોષ તો આપણે વેરજાવમાંથી જાણી જમજી જાણે. કેમકે અધર્મ જોતા જતાં તે અધર્મને આચરનાર પ્રત્યે તો પ્રેમજાવજ દેશે અને તેથી જા તો તે આપણી દષ્ટિનો સ્વીકાર કરશે અથવા આપણી જુદા આપણને ખતાવશે અથવા બન્ને એક બીજાના મરણને મદન કરશે જેવો સામેનો અર્થિક નહિ દોષ તો એ કહેવના વાપરશે. તેથી આપણે એ અર્થિકતાના ખરા પુજારી રોઈશું તો આપણી મુક્તિ તેની કહેવનાને વિવારજી અર્થમાં જઈ નથી. મારજી કુખને સાર પણ અપણે તેને પીકવા નથી. આપણે પીકાવું છે એ સુવર્ણ નિર્ભરને જે પાળે છે તે જાણ સંકેતમાંથી જમરી જનમ છે.

—એકને ના. મુળક સરકારના હાથમાંથી ખુબતી બહને નામ હોઈ સરકારના વહીવટ દેશન કુખવાની સરકારી સુખમ સામે એકને પ્રવચા બળજબાર થઈ રહેલો છે.

૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧
૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧

૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧
૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧

રૂઢરના અને અન્ય તારે સમાચાર

કાળોઁ ઝોઁઈનન્સ

સુખી અને સ્વતંત્ર ઝવન ઝવવાનો દરેકને હક છે. આ હક હોઢુસ્તાન મોઁઁઁી સરે કે નહિ તેના કાપકાઁો.

હોઢુસ્તાનની સ્વતંત્રતા માટે અઢોઁાના મોઁો પ્રયત્ન કરનાર મહાસજ્ઞાના ઁક કાર્કિતી ઁી પુરોધાતમદાસ ઢન્ડનને ઝર નહિ કરવાની ઁઢુતોને સમજવડ કરઁા ઁાખન અને ઠાળા ઁોઁઈનન્સ પ્રગાઁી ઁાઁેઁી ઁખરતી સામે ઁવા નાખન ૧૬ મી ઢીસેઁઁરે ઁઢઢી ૨૨ મી ઢીસેઁઁરે દોઁની પ્રત્નમાં ત્રાસ ઁેસાઝવા ઁઢુજ ઁાખાપા ઁાખી ઢોઢ તરતની સખત મઢુરીવાળી ઢેઢની સજ્ઞ કરી છે.

પુરોધાતમદાસ ઢન્ડનને ઝરેઁી સજ્ઞ ઁાખેલ વિરોધ દઁાર્ઁવા ને ઁઢરી સજ્ઞ મળવાની કની ને સજ્ઞ નહિ કરવા નાખત કરઁારે ઠાળા ઢેર વર્તાવનારે ઁોઁઈનન્સની કઁે ઁખર ઁાખી કની છતાં ઢેકલકવા ઁઢિત ઢુઁઁઁાવ ગાલઁીઁાઁે સજ્ઞ ઠારી સરકારના ઁુલમી કાજ ઁામજ અને ઢન્ડનને ઝરેઁી રાઁારી ઁાપઁ સજ્ઞ સામે પ્રત્નતો પ્રત્નઁ વિરોધ મલ દઁાર્ઁઁો તેઁી તેને ઁઢઢી નવ મઁઁાઁાની સખત મઢુરી વાળી ઢેઢની સજ્ઞ કરી ઁે.

અન્યથા અને ત્રાસ

સરકારના મઁધી—કરઁાર ઁામજલ મઢુરઁાન નેઁો ઁાખીઁ દોઢ મહાસજ્ઞાના ઁઢેલઁા ઁઁોના સઁઁાર છે તેઁોને ઁેઁાવર મઁધી ઁઢઁવા છે અને તેઁોના વાઁ સઁઁારઁા ઁાનને ઁઁે ઁઢઁવા છે અને ઁે ઁાને ઁામજોને સરકારના પ્રાલમાંઁાઁી ઁસેઁવા છે. અને સરકારના પ્રાલમાં સખત ઁગઁાં ઁીઁા છે. સરકારે દરેક ઁાઁેવાનને ઁઢઁવાની તઁધારી કરી છે. અને કરઁારે પ્રત્ન ઁપર ઢુમસો કરતાં ઁાઁાર ઁાઁ ઁમીસ વાળા ઝવઁી મઁધો મવા છે અને ઁઁ સખત રીતે ઁાઁલ ઁવા છે. ઁોઁા સુઁધીઢી રાખી ઁોઁા છે.

સરકાર પ્રાલમાંઁા ઁાઁ ઁમીઁ વાળાઁોના રઁોઁાઁો મુખ્ય મઁધો અને ઁોઁીઁોને ઁોઁીસે કળઁે કરીઁા છે અને ઁરવાના વમરની ઁંઢુઁાની ઁેક મોઢી સંખ્ધા દાઁ કરી છે અને ઁેઁાવર કરઁારના સરકારીઁોના ઁઢેરા ઢુઁાવા છે.

૨ક શેરવાની ઁે ઁઁ ઁઁિત ઁવાઢીરઁાલને મજલુલ મઁઁ ઠારાર ઁંઢુલ પ્રાલમાં ઁેક ઁઁઁઁર સ્વઢેઁાઁિઁાની ઁાઁેવાન કલા તેઁોને ઁઁ ઁઁઢી કરઁારે કળજ કઁાં છે.

મુખ્ધમાં ઁઁિત તઁઢેઁને ઁઢઁવાઁી તા. ૨૧ મી ઢીસેઁઁરે દઁવાલ ઁઁઢી કવી. અને તઁી ઢીઢઢીમાં ઁઁિઁઁા મોરઁીઁ ઁીઁમાં મોલતી ઝઁા-ઢીઁાઁાઁાન પ્રમુઁે ઁઁિઁઁ સરકારને હોઢુસ્તાનમાં મુરઁીઁ કઁો રઁાપી ઁાપવા વારે ઁરજ કરી કવી.

સ્વરાજ્યની ઢેઁવઁળી

ઁઁિત ઁવાઢીરઁાલ તઢેઁ—સંઢુકત પ્રતોના ઁેઢુતોની ઁઁિવાદ સરકાર સમઁા ઁઁાઁર રજુ રેતારે અને ઁેઢુતોના ઢુખમાં પુરેપુરો ઁામ ઢેતાર તેઁો મઁઁામાં મઁધીઁ તારીઁ ૨૮ મી ઢીસેઁઁરે સુઁઘમાં ઁતરે છે તેને મળવા તારીઁ ૨૧ મી ઢીસેઁઁરે ઁઁાઁઁાઁી ઁવાના કલા. ઁાઁી સંઢુકત પ્રાલની કરઁારે ઢોઁઁારી-ઁોઁીઁ ઢુઁઁ કઁાઁો કે ઁઁિત

ઁવાઢીરઁાલે ઁઁાઁઁાઁ કરઁર ઢોઢી ઁઁાર ઁવું નહિ. ઁા ઢુઁઁને ઁેઁઁાઁેસરેઁો ઁાઁી ઁઁિત ઁવાઢીરઁાલ સુઁઘ ઁવા તીઁઁા કે ઢરઁજ કરઁારે ઁોઁીઁની મઁઁ વઁે કળઁે કઁાં.

સાલ ઁાઁા છતાં ઁારે ઁાઁાવાઢીઁો

સંઢમાં ઁઁરઁા ઁરિઁઁમાં ઁરેઁા ઢેરી ઁઁના ઢોઢી હઁઢુરીઁા પ્રતિનિઁિઁો કે તેઁો તંઁર ઁઁારની ઁંઁાઁાં સુઁઘ કલમાં છે. તેઁોઁે રીઁઁ મઁોઢે ઁાઁાના ઁાઁરઁાઁોઁોને ઁઁાઁુ છે કે ઁઁરઁા ઁરિઁઁ તંઁર ઁે ઁિઁઁ મઁઁ નઁી. ઁવિઁઁમાં તઁી ઢીઢઢી ઁાતે ઁાઁઁઁોઁા પ્રમુખઁાઁા ઢેઁઁ નવા સઁઁમઢેઁાં મોનાના ઁઁા મઁવા ઁેઁતાર છે.

ઁઁઁઁ ઢિઁય તેા ઁોઁઁ

ઁંઁઁઁના મવઁરે ઁવ ઁોઁઁ ઢી મોઁઁ મરેઁઁીઁા ઁવઁ લેવાઁ ઁાવતઁઁ રરઁા ઁરઁી ઢેઁા ઢઁઁઁાનું રઁર મઁઁઁ ઁઁઁાઁે છે.

મઁઁાઁા મઁધી સુઁઘમાં

મઁઁાઁા મઁધીઁ તા. ૨૮ મી ઢીસેઁઁરે ઁઁઁાઁી સુઁઘ ઁઁઁઁી મવા છે ઁા ઁાઁઁોઁ ઢર ઁ્રમઁ ઁઢેલો મુખ્ય રરઁારના મઁઁાઁાઁને મઁઁા કલા ઁાઁે સોઁવાર ઢેવાધી મઁઁાઁાઁ મોલ કલા. મઁઁસજ્ઞાના ઁાંઁઁાઁોઁે મઁઁાઁાઁને ઁાવઁાર ઁાઁોઁો કલો અને ઁીઁીઁાઁોઁે ઁંઁર કલર દાર તોઁા ઁઢેઁાઁા કલા. મઁઁાઁાઁ મોઁઁમાં ઁેઁા ન કલા.

ઁાઁ સાઁે સુઁઘમાં ઁઁર ઁાપઁ ઁાપતાં ઁાધીઁઁે ઢઁી કલર કે ઁે ઁઁઁ ઢેઁન ઝઁ વાઁ તેા કૂ તઁને ઁઁઁે તેઁી સામે તઁવાર ઁઁ રઢેવાનું કઁી રાઁુ મુ.

મઁઁાઁાઁઁે વઁારામાં ઝઁુ ૧ પ્રત્નને ઁઁઁી ઁરિઁામાંઁી નઁવાને ઢુમસો કરવા ઁઁઁ તઁઁ. ઁઁ ઁો ઁાઁાનું ઁેક ઁઁ ઁરઁઁ નહિ કરી તોઁ મઁઁાઁ ઁઁઁો ઁઁઁાઁા કૂ ઢઁી ઁાઁો કઁીઁ નહિ.

હિંઢુસ્તાનના ઁાઁર

(હિંઢુસ્તાનના ઁાપઁો કપઁઁ)

સ્વરાજ્યનું ઢેઁઁા મુઁ

કપઢી ઝઁઁઁ ૩પી ઁઁઁાઁા ઁુઁ રઁિત સાલ ઢોઁોઁ તોઁવા હોઢ મઁઁાઁો ઢોઁ મઁઁઁર ઁઁ ઁઁાર ઁાવઁો!

સાલ ઢોઁોઁ ઁા પ્રમઁો છે. ઁઢેઁો ઢોઁોઁ ઢોઁીઁાઁીઁ; ઁીઁે ઢોઁોઁ ઢેઁી રાઁઁોઁ, ઁીઁે ઢોઁોઁ ઁઁિઁઁ તોઁઁઁાઁી, ઁોઁો ઢોઁોઁઁઁ ઁઁિઁઁ રેઁારીઁો, ઁઁિઁો ઢોઁોઁ ઁઁિઁઁ ઁઁઁર, ઁઁો ઢોઁોઁઁઁ નાઁાં ઁરઁઁ, અને સાલમો ઢોઁોઁઁઁ ઁઁિઁઁઁોઁો મોઁો.

હોઢુસ્તાનની વઢી ઁારઁઁાના ઢોઢી ઁઁાઁઁોઁે હોઢમાં ઁાઁઁા ઢીઁા કલર ઢેર વઁારવાની ઢોઢી ઁઁિઁઁ સરકારની ઁિઁાઁઁાઁી ઢરઁાઁને ઁુઁી ઁઁઁ વઁઁ ઢેઁા ઁાઁો.

અને ૧૬૮૦ ઁઁિઁ હોઢુસ્તાનના ઁરીઁ ઁોઁોઁે ઢીઁા કપઁઁોઁે ઢેર સઁુઁઁોઁો કઁાઢી નંઁાવવા સઁામઁ કઁ કરી ઁાઁાઁોઁ; ઢોઁાઁી કરીઁો ઁઁોઁઁ ઢઁાઁી મઁઁસજ્ઞાના ઁુઁા ઢેઁઁ મઁઁાઁા ઁંઁીઁના ઁેક કળઁે સાઢ ઢળર ઁાઁોઁો ઢેઁમાં મવા અને ઢેઁ રીતે ઁાઁઁાઁ ઁવા અને ઁાઁુ વરસ કઁઁા તેની ઢઁર ઁઁિઁઁોઁો કરઁા વઢી ઁારઁઁાઁાના ઢેઁવાઁા નાઁઁાઁી ઢોઢી

૧૧૫	૧૧૧	૧૧૦	૧૧૧	૧૧૦	૧૧૦	૧૧૦	૧૧૫
૧૧૫	૧૧૦	૧૧૦	૧૧૦	૧૧૫	૧૧૦	૧૧૦	૧૧૫

પ્રતિનિધિઓએ આ પ્રમાણે કરી:

કેરળ તરીકે

કેરળાના રાજ્યીઓએ હવેથી અંગ્રેજી માત્ર કાયદાની અમલમાં નહિ એવો દાવો કર્યો છે.

મદ્રાસના અધીક્ષે હિંદુસ્તાનને યાત્રીથી કાઢી છે કે અધિકારી માટેના હિંદુ તન પ્રવેશની સ્વતંત્રતા મેળવશે.

અમી સભા અધિકારીની પાછી રાજીનામું લેવાને હવેમાં સીધા રાખશે.

અભિમાન

અંગ્રેજી પાઠ્યપુસ્તકો હાલે સ્વરાજ્યની જાહેરાતમાં સરકારે આપે છે તમે હિંદુસ્તાનમાં હોદ્દાઓ બંધ થઈ માટે પણ હિંદુસ્તાનમાંના અંગ્રેજીમાં અમારી જાણથી અવા નથી દેવાના.

આમ જાણવામાં અંગ્રેજી અભિમાન દેખાડે છે. અંગ્રેજી સામાન્ય ગણ, આર્ય સામાન્ય ગણ, સીંઘ સામાન્ય ગણ, જામન સામાન્ય ગણ, તેમ જ ઈન્ડિયન તારા સામાન્યને માટે અમર જાણી છે તેથી જાણી. એવા કર, ઈન્ડિયન, તારા જુલમોજ તારા સામાન્યને મુખ્ય બેઠું કરી દેશે.

હિંદુ આત્માને હવે દેવારાજી:

મૈસાના કલકત્તામાં અને મદ્રાસ કરી વિશેષ ખાસ સરકારી પરિષદના મુસ્લીમ પ્રતિનિધિઓ અને ટોચી કાર્યવાહી અંગ્રેજી કલકત્તા કરી એવો મેરટ કરીએકલ નામની મુખ્ય ના ગી-કારીમાં દબી કરી છે. આ મુખ્યને મુખ્ય હેતુ એ છે કે મુસલમાન આશીરવાદે આપ્યા હિંદુસ્તાનમાં ખોરીજ મજબૂત અપાવશે અને હિંદુના ઉદયોગને નાશ કરશે. આના બદલામાં ટોચી આજેવાનોએ કાયદાની મદદથી આપ્યા હિંદુસ્તાનમાં મુસ્લીમ મુખ્યને પ્રમાણ માટે મદદ કરવી—મુસ્લીમ મેરીટર એ. આજેવાના મુખ્યને અપદ્ધમથી.

હિંદુસ્તાનના બેટુનો હાલપીંજર શા માટે?

હિંદુસ્તાનના બેટુનોના સંપત્તિ મદદના જમીન લપરના લોકો મુખ્ય બારે કરી વેદે બેઠાં રહી છે અને બેટુનો પાસે જાણી ન રહેતા બારે વર બેટુનો અને તેની આજાર અજારત જનતા જાણ છે અને હાલપીંજર થાક રહી છે આ હાલપીંજર બેટુનોના લોકો માત્ર મુસી રહી રહ્યા છે તે નીચેના કાંઈના જુઓ.

હિંદુસ્તાનના લોકોએ રાજકારી ખર્ચ

આપ્યા હિંદુસ્તાનમાં ખર્ચોતરે હવે મુખ્યપાના અને એક માત્ર ખર્ચા દબાર કાળાએ કરી દબ સવા જે જાણી કરી છે તેઓ હોદ્દા બેટુનોને મુસી ખર્ચ જાણ છે આવા રાજકારી ખર્ચ આજે ફનીયાના કામ પણ દેવ હવે નથી પણ હવે અંગ્રેજી લોકોવાળા હિંદુસ્તાનમાં નામે પ્રમાણ છે

વર્ષ ૧. કરીક સખ.	વર્ષ ૨. કરીક કાખ.
૧૯૧૪-૧૫ ૨૩-૮૦	૧૯૨૨-૨૩ ૬૫-૨૬
૧૯૧૫-૧૬ ૩૦-૨૮	૧૯૨૩-૨૪ ૫૬-૨૨
૧૯૧૬-૧૭ ૪૭-૪૮	૧૯૨૪-૨૫ ૫૫-૬૩
૧૯૧૭-૧૮ ૪૮-૫૧	૧૯૨૫-૨૬ ૫૫-૨૮
૧૯૧૮-૧૯ ૬૬-૭૨	૧૯૨૬-૨૭ ૫૫-૬૭
૧૯૧૯-૨૦ ૮૬-૬૭	૧૯૨૭-૨૮ ૫૪-૭૮
૧૯૨૦-૨૧ ૮૭-૭૮	૧૯૨૮-૨૯ ૫૫-૬૦
૧૯૨૧-૨૨ ૬૬-૮૧	૧૯૨૯-૩૦ ૫૫-૧૦

આ આજેવાને ખર્ચ બેટુનો અવરખ જાણી કરે કે હિંદુ-

સ્તાનમાં જમીન હવે પીંજર કર નાંદ બેટુનો અને સર-કારને વીનકે કે હવે હમારો બેટુનોની જમીન કરમુખ્ય કરી. અને કરકારી કામ બેટુનોને આપે.

દેવાળીએ રાજ્ય અમલ

હિંદુસ્તાનમાંના સુવર્ણ મજબૂત અમલ સરકારના રાજ્ય અમલ સને ૧૯૩૦ ના વરસમાં હિંદુસ્તાનને માથે હવે અમલ અમલ એકાંતર રાજ્ય કપીઆનું રાજકારી દેવ કરી બેટુનો છે.

બારડોલી સંમિલનના તપાસ સમીતી

બેટુનોને મુદ્દનાર અંગ્રેજી વાંચક ડી. બ. કાંડાએ કપીએ તપાસ સમીતીમાંથી અવાજમાં અને બેટુનો નીચી આપ્યા કપીને કામ અવાજમાં આપ્યા બારડોલી તાલુકામાં સુધી મેળવવા રાત ને દિવસ દેવદેવ કરી પણ એક પણ માત્ર સરકાર પદમાં સુધી ૧૨૫ વાળા ન મજબૂતી તા. ૩૦-૧૧-૩૧ ના રાજ્ય મુદ્દે લોકો બેટુનો કરી બેટુનો છે.

બાકી તપાસ

કાંડા, સીંઘ, નવાજીઆ અને સવાજા એ અરે મામતી કુલ તપાસ બધી છે અને તપાસ અમલકાર મી. એડને અમલકાર મુદ્દે છે કે હવે મામતી કરીમાદ કરવા હોય તો રાજ્ય બેટુનો કે જમીને કરી કરે છે.

અનુમાન માત્ર છે કે તપાસ અમલકાર જુલમ ખર્ચાની એકાંતર એકાંતરમાં બેટુનો માતાના રિપોર્ટ કરી રહ્યા છે અને તા. ૨૬-૧૧-૩૧ મુખ્યમાં બારડોલીને જેલમાં મકામ કરી બેટુનો. —સરકાર બદાર પાડેલા ખુલાસાને લખવા અને હવેલો આપ્યા મકામમાંના વકીલ જુલામાં દેવાજ અને સરકાર વલકમાંના બે નાવાજાર સમીતી કરી બેટુનો છે

બેટુનો દેવ

મદ્રાસમાંના મુદ્દા હેલ્થ ડેવલપ દારકીકરના સેવા દેવાની આજેવાને અમલકાર, નાકીબાદ, વકીરા, બેટુનો અને સુરતમાં તા. ૧૫ કાંડાએ મેલો મુખ્યમાં છે.

બારડોલી વદાર

આ ૧૯૩૦ સેવા પેટુ બેટુ પાનાનો મદ્રાસમાંના અંગ્રેજીએ કમિશનર મામતો તાત અને ખાસ વયમે આજેના બેટુનોએ ખાસ મદદે કરી બારે વધારી અમલકારી બેટુનો બેટુનો આ અમલકાર છે. અને તે માત્ર હોમલ એક આપ્યા અને દેવાજ ખર્ચ આપ્યા આપ્યા બેટુ દેવ આજેના, અવરખાવક નવજીવન પ્રમાણ સીંઘ, અમલકારમાંથી બેટુનો. પેસાકાર બેટુનોએ હવેલો મદદ બેટુનોની મદીય બેટુનોમાં ખુલ્લો કામ અવરખા બેટુનો, આ એક અમલકાર નહિ છે

—અપાનમાં પોલીસ પ્રાન્સેબલને ૬ વે. કપીએને ૭૦૦ ન વે. અને ૧૦૦૦ રા. પમાર બેટુનો હોદ્દામાં પોલીસ પ્રાન્સેબલને ૨૦ ૬ ૨૫, વે. કપીએને ૧૦૦૦ અને વદ અબને ૫૦૦૦ મળે છે તે સમયમાં અપાનમાં નાનાંમોટા અમલકારના પમારો એકે અમારે ૧-૧૨ થઈ ૬ ૭-૮ થઈ અંતર છે. બારે હોદ્દામાં ૪૦-૫૦ મળે ૧ ૨૦૦-૨૫૦ થઈ અંતર છે તે બેટુનો માત્ર એકે છે કે અપાન વરસ અને હોદ્દા મદીય ૧૫ પણ આમ અપાન બેટુનો તાત એકે છે કે અપાન સ્વતંત્ર અને હોદ્દા મદીય ૧૧

—અંગ્રેજીએ અંગ્રેજી વિદ્યાર્થીઓ અમલકારમાં અપાન કરતાં અપાન કરતાં આમ સમજાવાની કરતાં પરિષદ મદદ તો બેટુનો કરી.

૧૯૧૪-૧૫	૧૯૧૫-૧૬	૧૯૧૬-૧૭	૧૯૧૭-૧૮	૧૯૧૮-૧૯	૧૯૧૯-૨૦	૧૯૨૦-૨૧	૧૯૨૧-૨૨	૧૯૨૨-૨૩	૧૯૨૩-૨૪	૧૯૨૪-૨૫	૧૯૨૫-૨૬	૧૯૨૬-૨૭	૧૯૨૭-૨૮	૧૯૨૮-૨૯	૧૯૨૯-૩૦	૧૯૩૦-૩૧	૧૯૩૧-૩૨	૧૯૩૨-૩૩	૧૯૩૩-૩૪	૧૯૩૪-૩૫	૧૯૩૫-૩૬	૧૯૩૬-૩૭	૧૯૩૭-૩૮	૧૯૩૮-૩૯	૧૯૩૯-૪૦	૧૯૪૦-૪૧	૧૯૪૧-૪૨	૧૯૪૨-૪૩	૧૯૪૩-૪૪	૧૯૪૪-૪૫	૧૯૪૫-૪૬	૧૯૪૬-૪૭	૧૯૪૭-૪૮	૧૯૪૮-૪૯	૧૯૪૯-૫૦	૧૯૫૦-૫૧	૧૯૫૧-૫૨	૧૯૫૨-૫૩	૧૯૫૩-૫૪	૧૯૫૪-૫૫	૧૯૫૫-૫૬	૧૯૫૬-૫૭	૧૯૫૭-૫૮	૧૯૫૮-૫૯	૧૯૫૯-૬૦	૧૯૬૦-૬૧	૧૯૬૧-૬૨	૧૯૬૨-૬૩	૧૯૬૩-૬૪	૧૯૬૪-૬૫	૧૯૬૫-૬૬	૧૯૬૬-૬૭	૧૯૬૭-૬૮	૧૯૬૮-૬૯	૧૯૬૯-૭૦	૧૯૭૦-૭૧	૧૯૭૧-૭૨	૧૯૭૨-૭૩	૧૯૭૩-૭૪	૧૯૭૪-૭૫	૧૯૭૫-૭૬	૧૯૭૬-૭૭	૧૯૭૭-૭૮	૧૯૭૮-૭૯	૧૯૭૯-૮૦	૧૯૮૦-૮૧	૧૯૮૧-૮૨	૧૯૮૨-૮૩	૧૯૮૩-૮૪	૧૯૮૪-૮૫	૧૯૮૫-૮૬	૧૯૮૬-૮૭	૧૯૮૭-૮૮	૧૯૮૮-૮૯	૧૯૮૯-૯૦	૧૯૯૦-૯૧	૧૯૯૧-૯૨	૧૯૯૨-૯૩	૧૯૯૩-૯૪	૧૯૯૪-૯૫	૧૯૯૫-૯૬	૧૯૯૬-૯૭	૧૯૯૭-૯૮	૧૯૯૮-૯૯	૧૯૯૯-૧૦	૨૦૦૦-૧૦	૨૦૦૧-૧૦	૨૦૦૨-૧૦	૨૦૦૩-૧૦	૨૦૦૪-૧૦	૨૦૦૫-૧૦	૨૦૦૬-૧૦	૨૦૦૭-૧૦	૨૦૦૮-૧૦	૨૦૦૯-૧૦	૨૦૧૦-૧૦	૨૦૧૧-૧૦	૨૦૧૨-૧૦	૨૦૧૩-૧૦	૨૦૧૪-૧૦	૨૦૧૫-૧૦	૨૦૧૬-૧૦	૨૦૧૭-૧૦	૨૦૧૮-૧૦	૨૦૧૯-૧૦	૨૦૨૦-૧૦	૨૦૨૧-૧૦	૨૦૨૨-૧૦	૨૦૨૩-૧૦	૨૦૨૪-૧૦	૨૦૨૫-૧૦	૨૦૨૬-૧૦	૨૦૨૭-૧૦	૨૦૨૮-૧૦	૨૦૨૯-૧૦	૨૦૩૦-૧૦	૨૦૩૧-૧૦	૨૦૩૨-૧૦	૨૦૩૩-૧૦	૨૦૩૪-૧૦	૨૦૩૫-૧૦	૨૦૩૬-૧૦	૨૦૩૭-૧૦	૨૦૩૮-૧૦	૨૦૩૯-૧૦	૨૦૪૦-૧૦	૨૦૪૧-૧૦	૨૦૪૨-૧૦	૨૦૪૩-૧૦	૨૦૪૪-૧૦	૨૦૪૫-૧૦	૨૦૪૬-૧૦	૨૦૪૭-૧૦	૨૦૪૮-૧૦	૨૦૪૯-૧૦	૨૦૫૦-૧૦	૨૦૫૧-૧૦	૨૦૫૨-૧૦	૨૦૫૩-૧૦	૨૦૫૪-૧૦	૨૦૫૫-૧૦	૨૦૫૬-૧૦	૨૦૫૭-૧૦	૨૦૫૮-૧૦	૨૦૫૯-૧૦	૨૦૬૦-૧૦	૨૦૬૧-૧૦	૨૦૬૨-૧૦	૨૦૬૩-૧૦	૨૦૬૪-૧૦	૨૦૬૫-૧૦	૨૦૬૬-૧૦	૨૦૬૭-૧૦	૨૦૬૮-૧૦	૨૦૬૯-૧૦	૨૦૭૦-૧૦	૨૦૭૧-૧૦	૨૦૭૨-૧૦	૨૦૭૩-૧૦	૨૦૭૪-૧૦	૨૦૭૫-૧૦	૨૦૭૬-૧૦	૨૦૭૭-૧૦	૨૦૭૮-૧૦	૨૦૭૯-૧૦	૨૦૮૦-૧૦	૨૦૮૧-૧૦	૨૦૮૨-૧૦	૨૦૮૩-૧૦	૨૦૮૪-૧૦	૨૦૮૫-૧૦	૨૦૮૬-૧૦	૨૦૮૭-૧૦	૨૦૮૮-૧૦	૨૦૮૯-૧૦	૨૦૯૦-૧૦	૨૦૯૧-૧૦	૨૦૯૨-૧૦	૨૦૯૩-૧૦	૨૦૯૪-૧૦	૨૦૯૫-૧૦	૨૦૯૬-૧૦	૨૦૯૭-૧૦	૨૦૯૮-૧૦	૨૦૯૯-૧૦	૨૧૦૦-૧૦	૨૧૦૧-૧૦	૨૧૦૨-૧૦	૨૧૦૩-૧૦	૨૧૦૪-૧૦	૨૧૦૫-૧૦	૨૧૦૬-૧૦	૨૧૦૭-૧૦	૨૧૦૮-૧૦	૨૧૦૯-૧૦	૨૧૧૦-૧૦	૨૧૧૧-૧૦	૨૧૧૨-૧૦	૨૧૧૩-૧૦	૨૧૧૪-૧૦	૨૧૧૫-૧૦	૨૧૧૬-૧૦	૨૧૧૭-૧૦	૨૧૧૮-૧૦	૨૧૧૯-૧૦	૨૧૨૦-૧૦	૨૧૨૧-૧૦	૨૧૨૨-૧૦	૨૧૨૩-૧૦	૨૧૨૪-૧૦	૨૧૨૫-૧૦	૨૧૨૬-૧૦	૨૧૨૭-૧૦	૨૧૨૮-૧૦	૨૧૨૯-૧૦	૨૧૩૦-૧૦	૨૧૩૧-૧૦	૨૧૩૨-૧૦	૨૧૩૩-૧૦	૨૧૩૪-૧૦	૨૧૩૫-૧૦	૨૧૩૬-૧૦	૨૧૩૭-૧૦	૨૧૩૮-૧૦	૨૧૩૯-૧૦	૨૧૪૦-૧૦	૨૧૪૧-૧૦	૨૧૪૨-૧૦	૨૧૪૩-૧૦	૨૧૪૪-૧૦	૨૧૪૫-૧૦	૨૧૪૬-૧૦	૨૧૪૭-૧૦	૨૧૪૮-૧૦	૨૧૪૯-૧૦	૨૧૫૦-૧૦	૨૧૫૧-૧૦	૨૧૫૨-૧૦	૨૧૫૩-૧૦	૨૧૫૪-૧૦	૨૧૫૫-૧૦	૨૧૫૬-૧૦	૨૧૫૭-૧૦	૨૧૫૮-૧૦	૨૧૫૯-૧૦	૨૧૬૦-૧૦	૨૧૬૧-૧૦	૨૧૬૨-૧૦	૨૧૬૩-૧૦	૨૧૬૪-૧૦	૨૧૬૫-૧૦	૨૧૬૬-૧૦	૨૧૬૭-૧૦	૨૧૬૮-૧૦	૨૧૬૯-૧૦	૨૧૭૦-૧૦	૨૧૭૧-૧૦	૨૧૭૨-૧૦	૨૧૭૩-૧૦	૨૧૭૪-૧૦	૨૧૭૫-૧૦	૨૧૭૬-૧૦	૨૧૭૭-૧૦	૨૧૭૮-૧૦	૨૧૭૯-૧૦	૨૧૮૦-૧૦	૨૧૮૧-૧૦	૨૧૮૨-૧૦	૨૧૮૩-૧૦	૨૧૮૪-૧૦	૨૧૮૫-૧૦	૨૧૮૬-૧૦	૨૧૮૭-૧૦	૨૧૮૮-૧૦	૨૧૮૯-૧૦	૨૧૯૦-૧૦	૨૧૯૧-૧૦	૨૧૯૨-૧૦	૨૧૯૩-૧૦	૨૧૯૪-૧૦	૨૧૯૫-૧૦	૨૧૯૬-૧૦	૨૧૯૭-૧૦	૨૧૯૮-૧૦	૨૧૯૯-૧૦	૨૨૦૦-૧૦	૨૨૦૧-૧૦	૨૨૦૨-૧૦	૨૨૦૩-૧૦	૨૨૦૪-૧૦	૨૨૦૫-૧૦	૨૨૦૬-૧૦	૨૨૦૭-૧૦	૨૨૦૮-૧૦	૨૨૦૯-૧૦	૨૨૧૦-૧૦	૨૨૧૧-૧૦	૨૨૧૨-૧૦	૨૨૧૩-૧૦	૨૨૧૪-૧૦	૨૨૧૫-૧૦	૨૨૧૬-૧૦	૨૨૧૭-૧૦	૨૨૧૮-૧૦	૨૨૧૯-૧૦	૨૨૨૦-૧૦	૨૨૨૧-૧૦	૨૨૨૨-૧૦	૨૨૨૩-૧૦	૨૨૨૪-૧૦	૨૨૨૫-૧૦	૨૨૨૬-૧૦	૨૨૨૭-૧૦	૨૨૨૮-૧૦	૨૨૨૯-૧૦	૨૨૩૦-૧૦	૨૨૩૧-૧૦	૨૨૩૨-૧૦	૨૨૩૩-૧૦	૨૨૩૪-૧૦	૨૨૩૫-૧૦	૨૨૩૬-૧૦	૨૨૩૭-૧૦	૨૨૩૮-૧૦	૨૨૩૯-૧૦	૨૨૪૦-૧૦	૨૨૪૧-૧૦	૨૨૪૨-૧૦	૨૨૪૩-૧૦	૨૨૪૪-૧૦	૨૨૪૫-૧૦	૨૨૪૬-૧૦	૨૨૪૭-૧૦	૨૨૪૮-૧૦	૨૨૪૯-૧૦	૨૨૫૦-૧૦	૨૨૫૧-૧૦	૨૨૫૨-૧૦	૨૨૫૩-૧૦	૨૨૫૪-૧૦	૨૨૫૫-૧૦	૨૨૫૬-૧૦	૨૨૫૭-૧૦	૨૨૫૮-૧૦	૨૨૫૯-૧૦	૨૨૬૦-૧૦	૨૨૬૧-૧૦	૨૨૬૨-૧૦	૨૨૬૩-૧૦	૨૨૬૪-૧૦	૨૨૬૫-૧૦	૨૨૬૬-૧૦	૨૨૬૭-૧૦	૨૨૬૮-૧૦	૨૨૬૯-૧૦	૨૨૭૦-૧૦	૨૨૭૧-૧૦	૨૨૭૨-૧૦	૨૨૭૩-૧૦	૨૨૭૪-૧૦	૨૨૭૫-૧૦	૨૨૭૬-૧૦	૨૨૭૭-૧૦	૨૨૭૮-૧૦	૨૨૭૯-૧૦	૨૨૮૦-૧૦	૨૨૮૧-૧૦	૨૨૮૨-૧૦	૨૨૮૩-૧૦	૨૨૮૪-૧૦	૨૨૮૫-૧૦	૨૨૮૬-૧૦	૨૨૮૭-૧૦	૨૨૮૮-૧૦	૨૨૮૯-૧૦	૨૨૯૦-૧૦	૨૨૯૧-૧૦	૨૨૯૨-૧૦	૨૨૯૩-૧૦	૨૨૯૪-૧૦	૨૨૯૫-૧૦	૨૨૯૬-૧૦	૨૨૯૭-૧૦	૨૨૯૮-૧૦	૨૨૯૯-૧૦	૨૩૦૦-૧૦	૨૩૦૧-૧૦	૨૩૦૨-૧૦	૨૩૦૩-૧૦	૨૩૦૪-૧૦	૨૩૦૫-૧૦	૨૩૦૬-૧૦	૨૩૦૭-૧૦	૨૩૦૮-૧૦	૨૩૦૯-૧૦	૨૩૧૦-૧૦	૨૩૧૧-૧૦	૨૩૧૨-૧૦	૨૩૧૩-૧૦	૨૩૧૪-૧૦	૨૩૧૫-૧૦	૨૩૧૬-૧૦	૨૩૧૭-૧૦	૨૩૧૮-૧૦	૨૩૧૯-૧૦	૨૩૨૦-૧૦	૨૩૨૧-૧૦	૨૩૨૨-૧૦	૨૩૨૩-૧૦	૨૩૨૪-૧૦	૨૩૨૫-૧૦	૨૩૨૬-૧૦	૨૩૨૭-૧૦	૨૩૨૮-૧૦	૨૩૨૯-૧૦	૨૩૩૦-૧૦	૨૩૩૧-૧૦	૨૩૩૨-૧૦	૨૩૩૩-૧૦	૨૩૩૪-૧૦	૨૩૩૫-૧૦	૨૩૩૬-૧૦	૨૩૩૭-૧૦	૨૩૩૮-૧૦	૨૩૩૯-૧૦	૨૩૪૦-૧૦	૨૩૪૧-૧૦	૨૩૪૨-૧૦	૨૩૪૩-૧૦	૨૩૪૪-૧૦	૨૩૪૫-૧૦	૨૩૪૬-૧૦	૨૩૪૭-૧૦	૨૩૪૮-૧૦	૨૩૪૯-૧૦	૨૩૫૦-૧૦	૨૩૫૧-૧૦	૨૩૫૨-૧૦	૨૩૫૩-૧૦	૨૩૫૪-૧૦	૨૩૫૫-૧૦	૨૩૫૬-૧૦	૨૩૫૭-૧૦	૨૩૫૮-૧૦	૨૩૫૯-૧૦	૨૩૬૦-૧૦	૨૩૬૧-૧૦	૨૩૬૨-૧૦	૨૩૬૩-૧૦	૨૩૬૪-૧૦	૨૩૬૫-૧૦	૨૩૬૬-૧૦	૨૩૬૭-૧૦	૨૩૬૮-૧૦	૨૩૬૯-૧૦	૨૩૭૦-૧૦	૨૩૭૧-૧૦	૨૩૭૨-૧૦	૨૩૭૩-૧૦	૨૩૭૪-૧૦	૨૩૭૫-૧૦	૨૩૭૬-૧૦	૨૩૭૭-૧૦	૨૩૭૮-૧૦	૨૩૭૯-૧૦	૨૩૮૦-૧૦	૨૩૮૧-૧૦	૨૩૮૨-૧૦	૨૩૮૩-૧૦	૨૩૮૪-૧૦	૨૩૮૫-૧૦	૨૩૮૬-૧૦	૨૩૮૭-૧૦	૨૩૮૮-૧૦	૨૩૮૯-૧૦	૨૩૯૦-૧૦	૨૩૯૧-૧૦	૨૩૯૨-૧૦	૨૩૯૩-૧૦	૨૩૯૪-૧૦	૨૩૯૫-૧૦	૨૩૯૬-૧૦	૨૩૯૭-૧૦	૨૩૯૮-૧૦	૨૩૯૯-૧૦	૨૪૦૦-૧૦	૨૪૦૧-૧૦	૨૪૦૨-૧૦	૨૪૦૩-૧૦	૨૪૦૪-૧૦	૨૪૦૫-૧૦	૨૪૦૬-૧૦	૨૪૦૭-૧૦	૨૪૦૮-૧૦	૨૪૦૯-૧૦	૨૪૧૦-૧૦	૨૪૧૧-૧૦	૨૪૧૨-૧૦	૨૪૧૩-૧૦	૨૪૧૪-૧૦	૨૪૧૫-૧૦	૨૪૧૬-૧૦	૨૪૧૭-૧૦	૨૪૧૮-૧૦	૨૪૧૯-૧૦	૨૪૨૦-૧૦	૨૪૨૧-૧૦	૨૪૨૨-૧૦	૨૪૨૩-૧૦	૨૪૨૪-૧૦	૨૪૨૫-૧૦	૨૪૨૬-૧૦	૨૪૨૭-૧૦	૨૪૨૮-૧૦	૨૪૨૯-૧૦	૨૪૩૦-૧૦	૨૪૩૧-૧૦	૨૪૩૨-૧૦	૨૪૩૩-૧૦	૨૪૩૪-૧૦	૨૪૩૫-૧૦	૨૪૩૬-૧૦	૨૪૩૭-૧૦	૨૪૩૮-૧૦	૨૪૩૯-૧૦	૨૪૪૦-૧૦	૨૪૪૧-૧૦	૨૪૪૨-૧૦	૨૪૪૩-૧૦	૨૪૪૪-૧૦	૨૪૪૫-૧૦	૨૪૪૬-૧૦	૨૪૪૭-૧૦	૨૪૪૮-૧૦	૨૪૪૯-૧૦	૨૪૫૦-૧૦	૨૪૫૧-૧૦	૨૪૫૨-૧૦	૨૪૫૩-૧૦	૨૪૫૪-૧૦	૨૪૫૫-૧૦	૨૪૫૬-૧૦	૨૪૫૭-૧૦	૨૪૫૮-૧૦	૨૪૫૯-૧૦	૨૪૬૦-૧૦	૨૪૬૧-૧૦	૨૪૬૨-૧૦	૨૪૬૩-૧૦	૨૪૬૪-૧૦	૨૪૬૫-૧૦	૨૪૬૬-૧૦	૨૪૬૭-૧૦	૨૪૬૮-૧૦	૨૪૬૯-૧૦	૨૪૭૦-૧૦	૨૪૭૧-૧૦	૨૪૭૨-૧૦	૨૪૭૩-૧૦	૨૪૭૪-૧૦	૨૪૭૫-૧૦	૨૪૭૬-૧૦	૨૪૭૭-૧૦	૨૪૭૮-૧૦	૨૪૭૯-૧૦	૨૪૮૦-૧૦	૨૪૮૧-૧૦	૨૪૮૨-૧૦	૨૪૮૩-૧૦	૨૪૮૪-૧૦	૨૪૮૫-૧૦	૨૪૮૬-૧૦	૨૪૮૭-૧૦	૨૪૮૮-૧૦	૨૪૮૯-૧૦	૨૪૯૦-૧૦	૨૪૯૧-૧૦	૨૪૯૨-૧૦	૨૪૯૩-૧૦	૨૪૯૪-૧૦	૨૪૯૫-૧૦	૨૪૯૬-૧૦	૨૪૯૭-૧૦	૨૪૯૮-૧૦	૨૪૯૯-૧૦	૨૫૦૦-૧૦	૨૫૦૧-૧૦	૨૫૦૨-૧૦	૨૫૦૩-૧૦	૨૫૦૪-૧૦	૨૫૦૫-૧૦	૨૫૦૬-૧૦	૨૫૦૭-૧૦	૨૫૦૮-૧૦	૨૫૦૯-૧૦	૨૫૧૦-૧૦	૨૫૧૧-૧૦	૨૫૧૨-૧૦	૨૫૧૩-૧૦	૨૫૧૪-૧૦	૨૫૧૫-૧૦	૨૫૧૬-૧૦	૨૫૧૭-૧૦	૨૫૧૮-૧૦	૨૫૧૯-૧૦	૨૫૨૦-૧૦	૨૫૨૧-૧૦	૨૫૨૨-૧૦	૨૫૨૩-૧૦	૨૫૨૪-૧૦	૨૫૨૫-૧૦	૨૫૨૬-૧૦	૨૫૨૭-૧૦	૨૫૨૮-૧૦	૨૫૨૯-૧૦	૨૫૩૦-૧૦	૨૫૩૧-૧૦	૨૫૩૨-૧૦	૨૫૩૩-૧૦	૨૫૩૪-૧૦	૨૫૩૫-૧૦	૨૫૩૬-૧૦	૨૫૩૭-૧૦	૨૫૩૮-૧૦	૨૫૩૯-૧૦	૨૫૪૦-૧૦	૨૫૪૧-૧૦	૨૫૪૨-૧૦	૨૫૪૩-૧૦	૨૫૪૪-૧૦	૨૫૪૫-૧૦	૨૫૪૬-૧૦	૨૫૪૭-૧૦	૨૫૪૮-૧૦	૨૫૪૯-૧૦	૨૫૫૦-૧૦	૨૫૫૧-૧૦	૨૫૫૨-૧૦	૨૫૫૩-૧૦	૨૫૫૪-૧૦	૨૫૫૫-૧૦	૨૫૫૬-૧૦	૨૫૫૭-૧૦	૨૫૫૮-૧૦	૨૫૫૯-૧૦	૨૫૬૦-૧૦	૨૫૬૧-૧૦	૨૫૬૨-૧૦	૨૫૬૩-૧૦	૨૫૬૪-૧૦	૨૫૬૫-૧૦	૨૫૬૬-૧૦	૨૫૬૭-૧૦	૨૫૬૮-૧૦	૨૫૬૯-૧૦	૨૫૭૦-૧૦	૨૫૭૧-૧૦	૨૫૭૨-૧૦	૨૫૭૩-૧૦	૨૫૭૪-૧૦	૨૫૭૫-૧૦	૨૫૭૬-૧૦	૨૫૭૭-૧૦	૨૫૭૮-૧૦	૨૫૭૯-૧૦	૨૫૮૦-૧૦	૨૫૮૧-૧૦	૨૫૮૨-૧૦	૨૫૮૩-૧૦	૨૫૮૪-૧૦	૨૫૮૫-૧૦	૨૫૮૬-૧૦	૨૫૮૭-૧૦	૨૫૮૮-૧૦	૨૫૮૯-૧૦	૨૫૯૦-૧૦	૨૫૯૧-૧૦	૨૫૯૨-૧૦	૨૫૯૩-૧૦	૨૫૯૪-૧૦	૨૫૯૫-૧૦	૨૫૯૬-૧૦	૨૫૯૭-૧૦	૨૫૯૮-૧૦	૨૫૯૯-૧૦	૨૬૦૦-૧૦	૨૬૦૧-૧
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	--------

આવા સમજણના મોઢામથી છુટવાને મહાત્માજી મુશ્કે રાખે છે. અંગ્રેજ પ્રજા સાથે મંમીર મતભેદો તો આણુજ છે. પરિષદ નિષ્પત્તિ નિવેદો તો પ્રજાને કાળે જ્ઞાનોની કુરબાની માટે આમંત્રણ કરવાના મહાત્માજી દેડ રાખે છે.

—અમદેલીની અદલા પરિષદ ઓમતી જ અવશ્યતાના સુઘનથી સારી રીતે પાર પડી છે. તેઓએ જણાવ્યું હતું કે પુરોના પાપે ત્યાંઓએ ધુમટો કા મારે તાણ્યો. હુમરાની તેઓએ સખત ગાદકથી કાઢતાં હજી કે ધુમટો તો ઝીંખાવિને અવગાન-શરક છે. ખીજી બેળાએ પણ સિંદણુતાદેથી ઝીંખાવિના સમાન અધિકાર માટે આપણુ કમી દર્જા. ઝીંખાવિના કુકર્મને મારેના કસવો કરી પરિષદ વિસર્જન થઈ હતી.

—વારીસાજના જણીતા કારકત્યાંઓની ઘરપકડ કરવામાં આવી છે. કેમકા કેમકેવળ આમાં કિલ્લક ઓ. અમુક્ય બેનરજી અને તાપ્ત સહયગ છે. વને અંગણ ઝીંખાવિન-સ નામે સાપકમ ઉપરથી પકડવામાં આવ્યા છે. પદનામાં જપ્તીઓનું સાધન-પ પસરી મૂક્યું છે. બંગળાની રિક્ષિતિ અમંકર છે.

—ગેલશરટ અને અલ્લરન. પ્રખ્યાત ઓ. રીપલ તથા ઓ. કોર્મસુતના ગુજી જણવા માટે તેમની પ્રયોગશાળામાં પ્રયોગો કર્યા હતા. જેના પરિણામે ફૂલીયાની દહનરી આશ્ચર્યને ગઠિયુતના પાંચ ગુણો તેમણે જણાવ્યા છે તે નામે પ્રમાણ છે:— (૧) જળમમાં પીગને અંગે વર કરતાં વધારે ગુજીશરી. (૨) તેના ઉપયોગથી જળમ માટેની ખીજી સારવાર કરતાં અર્ધા મહેનત ઝોણી થાય છે. (૩) તેના ઉપયોગ કરજીયાન જળમ રજાવાની કિયાને કાધી આપવો નથી. (૪) જળમ થાય કે વરતના ઉપયોગ તરીકે તેનો ઉપયોગ કરવાથી —જળ પરિણામ આવશે. (૫) તેના ઉપયોગથી પ્રથમના જેપી કોઢીયા જળમને જલચક્ષુ આપવી અટકે છે.

—મહાત્માજીને લેઇન્ટ કમીટીના રીપોર્ટ ઉપર રીકા કરતાં હજી કે રિમાપાર પસતા દોઢીઓના પ્રયોગો ઉઠેલ દોઢને સ્વતંત્રતા પછે તેના ઉપરજ છે અને તેમ નહિ અને કા સુધી એ રિચાત સુધરવાના ચિન્હો અજાંજ ઝોણા છે. લેઇન્ટ કમીટીના રીપોર્ટ માટે ખી. ત્યાંના રિમારોને મહાત્માજી થણે કાળે મળતા છે.

—કામઝોટામાર્યાકા મા. ગુરુદત્તજીને રાજ્યદેહના ગુન્દા બદલ પકડવામાં આવ્યા છે.

—ઝોડસદીનાં જોક મીજલસગા આપણુ કરતાં મીચાતિ સદેજીની નામકુએ જણાવ્યું કે સ્વરાજ અને પ્રજાસત્તાક કમીટીમાં અને રજા પડેતો નથી. કોઈ માટે કોઈ પચુ બંધારજી, જેમાં લખુમતી માટે સલામતીનાં સમાવેશ હોય, તે કોઈને ખરી સ્વતંત્રતા આપતું નથી. કોઈ પ્રજાનેજ પોતાના જાંધારજીની પુરેપરી વિમતો પર્જ કરવાનો દક્ છે. જે જરૂર કાળે તો લોગાંસ સાથે ધુધી જવાની કોઈને કતા છે. ક્રેટ ખાટન અને કોઈ વચ્ચે કું મિત્રાચારી મુજી પચુ ઇગાંડે કોઈનું ધનસોપણુ કરણુ બંધ કરણુ જોઈએ.

—ગુના ખાતે કોઈ સજાના આશય નીચે ઓ. એન. સી. કેકરના પ્રમુખપદ નામે મળેલી જલદર સજામાં નામ. કારમીર નરેક તરફ સહાનુકૂળિ દર્શાવનારો અને નીજામ રાજ્ય તથા જોષાળતા કોઈઓના કુખો વિધે તપાસ કરવા જોક કમીશન નીમવતી માગણી કરનારા કસવો પસાર થયા હતા.

—પહેલાં આનંદસુતનના નામથી અને અભારે સ્વરાજ્યજીવનના નામથી જોષાળાની પરિચિત કચેલી સ્વ પંડિત મોતીલાલજીની અધ્યાપાદમાંતી મિલકત કે જે કોઈ રાષ્ટ્રીય મહાસભાને અર્પણ

કરવામાં આવી છે. તેનું બહીરગત પંડિત જવાહરલાલજીને દરેકીએ સમક્ષ રજુ કર્યું હતું. જાણીતપત્રમાં જવાહરલાલ આણુ છે કે પંડિત જવાહરલાલ પોતાના પિતાની મુજી. પ્રમાણે આ મીલકત દરેકીઓના નામ ઉપર મકાવી દેવા મળે છે કે જે કોઈની પ્રજાના લાભની ખાતર અર્પણ કરવામાં આવેલી છે. જણીતપત્રમાં ડૉ. અન્સારી-દિલ્હી ઓ. વૈરીસ અને કેપ્ટન-મુમ્મ, ડૉ. જમનાલાલ બજાજ-વર્ધા (મખા પ્રાંત), ડૉ. બી. સી. રાય-કલકત્તા અને પંડિત જવાહરલાલ નદેરની દરેકીઓ તરીકે નિમણુંક કરવામાં આવી છે.

—મંકતમાં જરાયેલી મેળમેજ પરિષદમાં મુસ્લીમ પ્રતિનિધિ-જાએ જે દાંમદ અને વિરુદ્ધ વચ્ચુ કોઈઓ અને મહાત્માજી સાથે લીધી છે તેને સર રાજ્યભાષ કરીમવાણી છે. પાળેજી જેક નિરેદન વધાર પડી અખત રીતે વખેકી કાઢી છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે મુસ્લીમ પ્રતિનિધિઓની મામણીઓ અવચારી અને જૈરવાજી છે, તેમણે જણીના વખતે કેકલિતને રિકારી રીતું છે. કાવી મુસ્લીમ આજમ તેમને માફ કરી કાઢી નહિ. રાજ્યપ્રકરણમાં કરે રીતે મતબેદનું તરફ કાજલ કાતાં અટકણું જોઈએ. જેળાધરીઓ અને ખાસ કહો તો સર અમાન નિરકશે, જે મુસ્લીમ પ્રતિનિધિઓને અજીકુ જોઈએ. મુસ્લીમોએ મહાત્માજીમાં સંપૂર્ણ વિશ્વસ રાખવો જોઈએ કારણુ જેજ જોકા આપા કોઈસ્તાનના કુલ પ્રતિનિધિ છે. મુસ્લીમોએ તો કેમી માગણીઓ રજુ કરી, કલકા વધાર્યા છે અને ફૂલીયામાં કોઈની મરકરી કરાવી છે.

—અહીં મીસો સામેના મહાસભાના બાદેકાર વિધેના પ્રથમા જવ.ખનાં કોઈ વજરે જણાવ્યું હતું કે અહીં મીસોને બહીરગતના અવધી મહાસભાને કેટલીક ખાતી આપવી પડે છે જે મામલો અને પારસામાં મળ્યો છે. આ સંબંધમાં કોઈ સરકાર સાથે સંદેશા માથે છે પણ કામદાનો અંગ ન થાય કાં સુધી વચ્ચે પડી કડાય નહિ. કાવતી, અવામણી, જોરી માગણી વગેરે જાળવ માટે રેક મકાવી કલકા કે નહિ તે જાળવ કું ધુળાવી રહ્યો છું. પણ કાં મહાસભાએ મુજ સકસુધરને નદેર નવો કળવો સરકસુધર કાઢ્યો છે.

—તીરમમામનું "પ્રજા કક્ષિત" પત્ર જણાવે છે કે જાળાપુરના જાવાના જોક કોઠાએ રેલી મહાત્મા મેળતી વિજળી ખતાવી છે અને તેઓ પોતાના ધરમાં વીજળાની ખતી વાપરે છે.

—ખીટન સાથે સમાધાન થાય કે ન થાય તો પણ પહેલી કાપતા બહીરગતને વળગી રહેવાનો કલકતાના કપડીયાઓએ દરાવ કર્યો છે.

—જન્મારનું રોજજા આસરે ૧,૦૦૦ ચોરસ માઇલનું છે અને તેમાં મુખ્ય વરતીમાં પુરેપૂરો ૨૮૦, આરબો ૪૮૦૦, કોઈઓ ૧૪૫૦૦ અને તેટીઓ ૧૮૬૫૦૦ છે.

—અમા ઝોકોટાનર માસમાં મુમ્મ ઇલાકામાંથી (લોધ સીવાય) કુલ રા. ૮,૯૦,૦૧,૮૬૦ ની કોમવત સોનાની તીકાક કરવા માં આવી હતી.

—અલ્લાખાદ તરફ પ્રમાણ કરતાં પહેલાં પંડિત જવાહરલાલે જાળાળાના સુધાને કલકત્તાથી અવજમાં જણાવવામાં આણુ છે કે મહાસભાના સ્વમંસેરકળમાં જાળાળા સુરો અને ધુવતીઓ જોડાય અને રાજના સ્વમંસેરો અને કોઈ તાલીમ મેળવે જેમ કું મુજી છું. મહાસભાએ કોઈસ્તાની સેવાળનો અંપુર્ણ કમએ કલ લીધો છે અને મહાસભા સ્વમંસેરકળાના તરીકે કામ કરે છે. પોલપોતાના સેવાળો ઉતાં કરવાની ખાળતમાં અમા પ્રાતિને સ્વતંત્રતા આપવામાં આવી છે. આ કામ

પણ પ્રતિભાં અપથી આવે છે. ખગાળ પ્રતિષ્ઠા મહાસભા સમીતીએ પણ સ્વયંસેવક ગોઈ નીચી આપણા અધિષ્ઠના કાળે આપણે જેનવાએલા સ્વયંસેવકો કપર કે બને અને વિશ્વાસ છે કે ખગાળ તેમાં વધુ દિરસો આપશે.

બંદેર ખબર

કેપટાઈન ખાને મળનારી ચકરકા પરિપક્વમાં આવેલા હોંદી પ્રતિનિધિઓના માનમાં જોહાનીસ-બર્ગના રાઉલ દ્રોલ-પ્રકાશયમાં તારીખ ૬ જાન્યુ-આરી ૧૯૩૨ ને પુરવારે સતતા ૮ વાગે નામદાર ખીરતી ઇર્ષાધિક્ષના પ્રમુખપણા હેઠળ બંદેર કક્ષા મળશે તેમાં ફરેક હોંદીઆઈઓને પધારવા વિનંતી છે.

એમ. બી. મેક,) બે. મેકેટીઓ.
એસ. એમ. દેશામ,) ડી. ઇ. રેમિસ.

ધી સુરત હીંદુ એસોસીએશન

વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ

ધી સુરત હીંદુ એસોસીએશનના સર્વ મેમ્બરોને ખબર આપવામાં આવે છે કે એસોસીએશનની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ રવાવાર તા. ૩ જાન્યુઆરી સને ૧૯૩૨ ના રોજ સંજના ત્રણ વાગે એસોસીએશનના હોલમાં મળશે. તે વખતે વખતસર પધારવા વિનંતી છે.

અર્થ: વાર્ષિક જનરલ રીપોર્ટ, જોશીસરો તથા કમીટીના મેમ્બરોના ચુંટણી વિષે.

મી. ખુશાલ સુખા સીસી,
બે. મેકેટી.

આર્ય સમાજનો બીજો વારસીકોત્સવ

પંડિત રાજરામ ધરણના વેદિક મંદિર તરફથી તારીખ ૬ થી જાન્યુઆરી ૧૯૩૨ ને સ્વીચારને ૨-૩૦ વાગ્યે વેદિક નજરે જીવન અને તા. ૧૦ થી જાન્યુઆરી ૧૯૩૨ ને સ્વીચારે ૨-૩૦ વાગ્યે વેદનું અર્થ અને હેતુઓ તથા પારથી રસમજી દોલમાં આપણ આપણે.

ઉત્તમ મરમ મસાહો વિગેરે

આપણે આ બધી રૂબરૂમ નીચે તાળે અને મહાસભી પરમાં ફોલો મરમ મસાહો, ફરીપાઉટર, ફક્કર, મરવા, તેમજ ફરીના અને સીપુના તેમજ મીક્સ જ્યારે દમેલા થોડા થા જ્યાંજ્યાં આપણી ગેરટી સાથે મળી શકશે. આપણે ઉત્તમ માલ, તમેા ધરમાં જનારી શકતા નથી. જેક વખત મંગાવી ખાતી કરે. મળવાનું દેકાજી,

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant

ફરેક બલનું ૧૨૬ અને વેજરેબલ સાર પેટીંગ ફરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કમો:—

P. O. Box ૬૬૨, Durban. 129 Victoria St.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયનના માહકોને વિનંતી

પોતાનું આવી હાથ લંબાવશે

હાલમાં શ્રી મણીલાલભાઈ ગાંધી ફીનીકસના મહાભાઈ સ્થાપિત ઇન્ડિયન ઓપિનિયનના ચાહકોલા હવાજમ ઉઘરાવવા મારે ફરેક પ્રાંતોના માહકોમાં ફરવા નીકળ્યા છે. તેા ફરેક માહકે પોતાનું ચાહકેલું અને ચાહુ હવાજમ આપી બીજા નવા માહકે મળવી આપવા અને ઇન્ડિયન ઓપિનિયનને આર્થિક મદદ કરવા વિનંતી છે.

વેચવાના પુસ્તકો

ઈશનું ઇલિફાન-આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઇશુ ખ્રીસ્તે માનવ-ભાવને પતનમાંથી ઉગારવાને આપેલાં બલિદાનનું વર્ણન અને તે પરથી હેવાનો બોધ આપવામાં આવ્યો છે.

ડી. સી. ૧.

સરતબાલુની ત્રણ વાર્તાઓ-ખગાળના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર શી. સરજન્દ મટેપાખાચની આ વાર્તાઓ શ્રી. મહાદેવ હરીભાઈ દેકામને જેલમાં પોતાના વિનોદ અર્થે લખી હતી અને 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં બપે છે કે "અનેક ધરનાં જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ સરસ કાપ પાડશે જે વિષ્ણુ અમને જાણ નથી."

ડી. સી. ૨-૬.

વિરાજવલુ-આ પણ એક સરતબાલુની વાર્તાનો મહાદેવ હરીભાઈ દેકામને કરેલો અનુવાદ છે. ડી. સી. ૨-૬.

જ્યોતરાત્રી હીવાલો-આ ન્દાના પુસ્તકમાં શ્રી. કાલેકરનો જેલનો અનુવાદ છે. સત્યાગ્રહ આગમની ઉત્તરે જેલની હીવાલો આવેલી છે અને તે નીચાલોની પાછળ શું હતું તે જાણા અરકારથી રૂપમાં પરીપૂર્ણ થઇ તેથી તેનું નામ લેખકે "જ્યોતરાત્રી હીવાલો" એવું કતાર તરફની હીવાલો આપેલું છે.

ડી. સી. ૧-૮.

મહીલાઓની મહાકથાઓ-આ પાઠા પુકાની સચીત્ર નવલકથા જોન મદમીનેન ડોસાલ્લીએ સત્તમ પઠનાઓ લખી રહ્યા પાના ૩૨૫ રસથી ભર્યા છે. હીંદુ સંસાર માં વીધવા સાથે થતા જુલમો તેમજ બાળ બીવાહથી થતા મેરજાઓનું બોધદાયક વર્ણન આપ્યું છે.

ડી. સી. ૭-૬.

વિનીતાની વાર્તા-આમાં સુરજર મહીલાઓની કથાજનક આગકથા છે. સામાજિક ફરીવાળેથી ચલા ચનીષ્ટ બતાવે અને હાનીઓની ફુટી વાર્તાઓ છે. સંતીવ. પાકું પુકું.

ડી. સી. ૬.

મનુષ્ય પદ-આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, સુદમેશ, આત્મબોધ વિગેરેના રસો ભર્યા છે. ખગાળના નવલ કથાકાર સરદાભાલુના પુસ્તકનો આ રસપૂર્ણ અનુવાદ છે.

ડી. સી. ૫.

રેશ દર્શન-આ પુસ્તકની લેખીકા કુ. સુમીત્રા દવાજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશના સામાજિક, આર્થિક, પાર્લામેન્ટ અને રાજકીય અધીશક્તીનું વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૩૮૪ પાના ૩૨૫ રસથી ભરપૂર છે.

ડી. સી. ૬-૬.

રેકૉર્ડ બેટ

બર બેટાં સફામી.

રશી ૧૦ માર્ચ પા. ૨-૦-૦,

હમણે ત્યાં મામાફાઈ રેકૉર્ડ માર્ચ ૧૫
જાણી છે. દરેક જગ્યાએ ગાયન પુરેપુરે
આવવામાં આવ્યું છે. યજ્ઞ ભાગના કુલ

શી. ૧૦ રાખવામાં આવી છે. તે કે બેને
અસલ આવ પા. ૨-૦-૦ છે.

કલમ રેકૉર્ડ ખરીદનારને બે રેકૉર્ડ બદલી
જાણવામાં આવશે.

દરેક રેકૉર્ડમાં આવ રશી. ૫-૦.

પીયાણા કંબાલ

૧૦૪૮૬ વરુદા બી દસરત વિસે નાચાદો મુલતર મેં રશી.
૧૦૪૮૮ કબી પચાઈ ૬૨ જુ મેં રસકલ.
૧૦૪૪૭ આજ સુનતે હેં વો અપના મુદો આ કહેને જા હેં.
૧૦૪૫૬ તું અમ દિલ વહેસલ મદા દિવાના દે ઠીસકલ.
૧૦૪૭૩ બના દો આઈ બળા ને મહીનલ મપીલ મેં.
૧૦૪૮૬ મરદે મેં જોદના વારણી ફુલવાર દો મયા.
૧૦૪૦૮ બસ કોઠ હી મજલે મેં હમ બન મજી સવદારી.
૧૦૪૨૩ દિલમેં નજરો મેં ને વો દુસમને ઉમીલ રહે.
૧૦૪૩૮ મેં તો વચરણ મેં નજી બમૂળી.
૧૦૪૫૨ કોઠ મુઠે મુલતરમને સોજાવા મેરા દિલ દે.
૧૦૪૫૭ તન તન કે હરતે વાર મેં સમસીર રેલ મધ.
૧૦૪૭૬ મેરા મીઠી વજા ઊંટ કે નતે કયું તો.
૧૦૪૨૩ દિલમેં નજરોમેં ને વો કહેવે ઉમીલ રહે.
૧૦૪૦૮ ને રખવારે શેર નજર નવમી
૧૦૪૦૨ બીવામતકા કસેલ આપ કે નજરોરે રખતે દે.
૧૦૪૮૮ રંમદે મુઠવા મેરા મીઠી ખ્યાલ ખીયારે.
૧૦૪૫૪ લખીએ જુદા મોલેવર બનકે આલો.
૦૭૫૪ હસ લપસે બલક અપની હસ સોખરે શીખાણ.
૧૦૪૪૧ અપની ચાંદસી સુરત શીખાદો નખી.
૧૦૪૧૮ મેસુએ પ્રસોદાકા ને શીવાના દો મયા.
૧૦૪૦૧ શીખાનાં મેં ઝીમરે દિલ શીવાના રેલ મયા.
૧૦૨૮૬ મહી દેવા દે જુદા શીકસે ને ભાંડા મમિ.
૧૦૨૬૨ અમર દિલરમેં હુઠી છતા પડેલા.
૧૦૨૪૫ ખ્યાલ કંબી રસ પર જા હોરે પારી બલકો
૧૦૨૨૬ અપના અલવાણી કરા મુલકો શીખાવા ન મયા.
૧૦૨૦૭ બોલે જુદા કસમે દે દુસળતે રસુલપી.
૧૦૧૮૬ વો કામીલ કાળા વો આલો મોહમદ.

આરુદર શહીત

૦૩૫૪ ને મુસુરે મેં ઉપે મનાઇ બી જુ દે.
મેલમમે જુદા કસમે મહેસરદે હમારા.
૧૦૧૪૫ ક્યો દુર મિયા મુરમા.
૧૦૧૫૧ ગુલસલમે રસને રખસે ને વચલ.
૧૦૨૦૮ ક્યો ફિરે નતે દો આખિમે.
૧૦૦૩૬ ક્યો રે ગુલા.
૧૩૭૫ ક્યો આઈ ખડખીએ બના તું દિલસે કમ.
૧૦૦૨૭ સોતે ને નખીલ મુલકે અલવા નજર આવા.
સવદારી અમાલે ચહે અખાર હમીલ દે.
૧૦૦૭૭ મહમુદો મુલકમહમુદો નખી આ અખદુલ કાઠીર છબાની.
ખતા પીણ વ અવા પચવર મહમુદીલ ચીસવી દે.
૮૮૬૦ કુવાલે સરમે હસમીનસે મેરે સોદા મોહમદ કા.

સુલામ નવમી

૧૦૩૮૬ તરવ વરમે કીસીકાં ઝીનતે આગોચ દો બના.
૧૦૩૩૮ દોતે દોતે હસ કરા કાદેકોઠા રસકલ દો ગઈ.
૧૦૩૧૬ ને તખાવીને દિલ મેરા વો દુરદા દે મોહમદ બી.
૧૦૨૬૭ હાસ મેરી બળીને ચોલ.
૧૦૧૭૧ સમાને બનાવા દે મય ખાને મેં મવખાનલ.
૧૦૦૩૧ તેરી રહેમતો શી નહીં દે હલ ને તુદે સોદે.

ફકરુદીન

૧૦૩૧૫ વજા ને અકસે ફોર ને નીલાજ પાની મેં.

૧૦૨૫૭

૧૦૨૨૫

૧૦૨૦૫

૧૦૧૬૬

૧૦૪૦૭

૧૦૩૩૫

૧૦૨૪૧

૧૦૧૬૬

૮૧૬૦

૧૦૪૩૭

"

૧૦૦૭૩

૮૮૪૪

૧૦૩૮૩

૧૦૩૪૮

૧૦૩૧૩

૧૦૨૭૮

૧૦૪૮૩

૧૦૦૭૪

૧૦૨૧૧

૧૦૨૮૦

૧૦૧૦૭

૧૦૪૧૬

૧૦૨૦૨

૧૦૦૦૦

૧૦૦૫૦

૧૦૪૦૦

"

૧૦૪૮૭

૧૦૪૨૧

૧૦૪૩૫

૧૦૪૫૦

૧૦૪૦૫

૮૧૧૮

૮૮૩૫

૧૦૧૬૨

૧૦૧૮૦

૧૦૩૬૮

૧૦૩૪૪

૧૦૪૦૫

૧૦૩૪૬

દે સીકમ નાગોસે આજા હોતે પુરુષ તૈય.
સમ રમ મેં અજ અંદાલે નીચમીલ નજર આવા દે.
દરદને આજા કહેવોદો કયા રખવા દે.
હમ બને ઉસક મેં શીવાનેચી કોલાલજી.

આગા ફેઈલ

ખ્યારી અમમાં અગાર મુકે જુવા મુદો.
બન બી જનકી નબર કી.
મેસુ ઝીમર બીજા દે હરવાર.
કવનસી સળ દે મેરે અર્ક મેં.
લગાવર દામ મેં મેં હમી નકળા કિસસે સીયા દે.
બીસને કહા કે હામ મહમદાર મર મયા.
જુલક માલ મેસ કોલા ૩૬૧ મજી દે.

કે સી. ડેઇ (અંધલોઠા અનાર)
મુલે બીવા દામ કહેવો સલા શીયા ઝીલમી મેરી.
અખતક આખિં પા રહે.

અલી ફુલેલ (અંધલોઠા આનાર)
મેસુ અમલસે મુલકો દે ઉકલત રસુલ કી.
શીખા રહે સુકલી નખી સાધીકા મેળા રમ કર
વો મીલે કે મેરા કામ કીમલી નખી દે.
અમળ રમ મીલા અવ અલખેલા.
મેં તો ખીત કે ફાગન મેમન જુલ.

પીયાણા રસકેલ

મરતે લગામ હેમરે સળ સળ બોલ કામે.
અમ બીસા મેરી કરને મે પડિયા.

બાધ ઉલો

બિ તેમે વામ મિલકે મહેસે-પીમી.
રખામાં કે વર આતા બના જુદા દે.
અમે કે દિન દેં મુરાદો પે દેં ગુલ આમી હુમે.
હસ પાદેકા મલકળ કયા અમમુ.
અમકા કીલા મુલાખાકા આલમ નકાવતે.
એક ફસાના મુલ મધ.
ચાંલ તો અમેકે ન હુમે અખમે છમર રસ રસકે.
અમે ફરકલમેં મેરે કલસે ને નાલે નીકમે.

બીલા ફુલકી

ફના કમલી બકા કરસી બળ ફસલે આસના કહરે.
સેવાં તેરી મોહીમે મેંદા બન અમમી.
સર કુવારશી તમસા અવ હમારે દિલમેં દે.
દાકીય જુદા તમકારા અવ દિલવર દિલ આરા.
બને મીયા સાધી શી આખિં ને હથારા ૧૧ શીયા.
જર હમસે કાલ પ્રકી દે ઉસક કયા બના દે.
બરેલી કે બાબર મેં મુમકા મિરાદે.
પુતકે બી મુલાલ અલસાક ૧૬ વડી આદ ન કર.
વહા વહ ફરતે તમક મેં જિમે તમકલર ખેંટ દેં.

અલગકાથી બાન

દિલમેં મીટ મીટ કે તે માલ નેકાન કોતે દે.
બન અપની હસીનો પર અમે શીલ ન ફીલા કરના.

અલગકાથી

ઉસકમેં કીયું કર બમે અવ બલક મુકમીલ દે.
હર બલક મુલ પે મે ને ફાઈ બીલે બતે દે.

ઉસ્કામી રેકૉર્ડ—મુઠે વાસીલ, અયતલ કુરશી, મુઠે ઊભાલી,
અખાંન, મુઠે પ્રસુર અને માલતર શહીત અને અપા ફુલનાં મરસીલ.

C. KAMALUDIN.

Phone 3542 Central. P. O. Box 6298.
55 Commissioner Street, JOHANNESBURG, ૦7

તમારું પીસવાનું

ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલા, મરી, મુઠ, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છરે વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી બરની અપટ્ટોટ મચીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. વરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો મોર્ટર આપવામાં આવે તો તે પણ કિશયત ભાવથી પીસો આપી માલકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો!—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.

DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ્લાયનાર

નાશાજનાં તંબર એકના બનાના, પઇનાપલ વિગેરે ચીજો આરદર મળેથી તરત સહાયવામાં આવશે.

ફરેક આરદર ઉપર જાતી રબરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કિશયત ભાવથી માલકવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ, ટાંજાનાલ, ક્રીકેટ, રોડેસીઆ વીગેરે ફરેક જગ્યાએ માલકવામાં આવે છે.

લખો: રવજી બુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

દરબન, નાટાલ.

'Phone 3867. Box 318. 182, Grey Street, DURBAN.

HEERABHAI MORAR MATYADKAR.

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ્લાયનાર

અને કમીશન એજન્ટ.

વેલ્ડન સારી રીતે કરી માલ સી.આ.ઈ. થી પ્રીકલવામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૮૬૭. બોક્સ ૩૧૮. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, દરબન. ૧૩

તમારા ગ્રાહકો માર્કો
બાણે છે

રજાઈશન "જુટ" માર્કના કપડાની બહાર બહાર સમસ્ત દેશના નેટીવ બાપાઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા માલકો તે બધે જ અને માલે છે. રજાઈશન "જુટ" માર્કનું કપડું રજાઈ કરે અને તમે સહેલાઈથી વેચી શકશો.

આ "જુટ" ના માર્કની તપાસ રાખો અને જાણી જાણીને વેચવા રહેજો.

સોલ એજન્ટ:

એચ. બેરેપર સમીથ એન્ડ કા.

(પીટી) લીમીટેડ.

બાજાનીસબંગ, કેપટાઉન, દરબન,

પાર્ટિસીપેશન.

અઠવાડિક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી 1922 નવ-સુ આર્ટી	હિંદુ 1922 માગસર	મુસલમાન 1340 જામાન	પારસી 1289 ફરે કરમી	સુરોદન ક. મી.	જુમીરન ક. મી.
કુલ	2	4	22	21	8-46	13-8
કની	3	6	28	27	4-0	13-0
રવી	4	11	24	22	4-0	13-1
સોમ	5	11	21	28	4-1	13-1
મંગલ	6	12	27	29	4-1	13-2
બુધ	7	13	22	1	4-2	13-2
શુક્ર	8	14	28	2	4-2	13-3

પીકચર ફેમી-ગ ડીપાર્ટમેન્ટ ચાલુ કર્યો છે

તમારા ફેરો જડવાનું કામ પહેલીજ તરે મોકલી આપો. બાવો તદ્દન સંતોષકારક રાખ્યા છે.

કીર્તીયન પીકચરો, ઈંગ્લીશ પીકચરો અને જુદી જુદી સીનેરી પણ પ્રીક્ષયત આવે મળી શકશે.

ટેબલ, કીચન ડ્રેસર અને નેટ્રાવ ટ્રેડને લગતા જુદી જુદી જાતના બોક્સનો જથ્થો અમારી પાસે હમેશાં તૈયાર રહે છે.

લુક ટર્નીંગનું કામ ખાસ સંતોષકારક અને છે.

અમારું શીરનામું

L. MISTRY,

45 Market Street Johannesburg.

Box 2526. Phone 2868. Central. 40

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant,

દરેક જાતનું ફાલું દરેક અને વેલ્ટેબલ કાર પેઈંગ બ્લી સી.

જો. જી. થી મેલ્કવામાં આવશે હંમેશાં—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 22

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

દર સુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ રૂપાંતર ખર્ચ સાથે:

યુનીયનમાં (વારંપિક) પાઉન્ડ ૧-૦-૦

ફરિયાપાર " " ૧-૦-૬

કોઈ પણ માસની શરૂઆતથી માલક શરૂ સકાય છે

લવાજમ અગાઉથી લેવાનો કારો છે.

અગત્યની સુચનાઓ:

કાપ મોકલવું ખર્ચ કરશે એમ માલક ક્યાં સુધી જાણે ત્યાં સુધી તેઓની સાચી નિષ્ઠા માની શકે તેને ઉપર કાપ મોકલવું ચાલુ રાખીએ છીએ.

લવાજમ જે વજુ વરસ સુધી ચલવા ન દેતાં પ્રજા જે અમારું રેટમેન્ટ મળતાં શાહકોએ નિયમિત અગાઉ લવાજમ મોકલી આપવાની મહેરબાની કરવી

લવાજમ જે પોસ્ટલ ઓફિસથી મોકલે તે તેને **INDIAN OPINION, Phoenix** या **Durban** કરવું જોઈએ કસ્ટ કરવો નહિ. બેન્ક નોટ અથવા પોસ્ટલ ઓફિસ નાણા મોકલનારે કાગળ રજીસ્ટર કરવો એ સહિસાધારક બંદોબસ્તો એક મોકલનારે બેન્કનું કમીશન ઉમેરવું ચુકવું નહિ

મલકોની સાચી નિષ્ઠા માની શકે અને કાપ મોકલવા શરૂ રાખીએ છીએ એ ધ્યાનમાં રાખી જેઓ લવાજમ ચલક રહેવા ન મુશ્કેલી ડોષ તેઓએ પાતાનું લવાજમ ચુકવે મોકલી કાપ મોકલવું ખર્ચ કરવાની સુચના લખે મોકલવા જેટલી સજયતા બતાવવા મહેરબાની કરવી

હિંદુસ્તાન જનાણ બ્રાહ્મિઓ આફ્રિકાના વાતાવરણને માહિતગાર રહેવું ડોષ તે લવાજમ બરી બિલમાં "ઈ. એલ." મળે એવો ખર્ચાખર્ચ કરી જવો.

પત્ર વ્યવહાર કરવાનું સરનામું:—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

રેશમી માલ અને સ્વેદેશી કપડાં

તરેહવાર રંજબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વેદેશથી મોટા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક ફરીમરમાં આવશે.

ચોળી, કમલોં વિવેરેન મારે જાત જાતનું રેશમ.

મોળાં, રૂમાલ, સાડી, મજમલ, રાસ, તાફ, કોલર, ડોર, કાર્ટ, મુઠને મારે સજ, આસામ

સીલક વિવેરે વિવેરે. પુરપો, સીઓ અને બચ્ચાંઓને પહેરવા બેઠતી દરેક ચીજો

જમારી તથા બાન્ધોમાંથી મસ્તામાં મસ્તા આવે હમેશા મળી શકશે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.

બોમ્બ ૫૧૧૮.

૬૩ હબોફ રીટ,

ફોન ૫૧૧૮ સી. એન્ડ હબોફ રીટ,

બેંગાલોર.

સુકો મેવો

એક વખત મંભારી ખાત્રી કરો.

બદામ સફા કરેલી આખી તથા પોસેલી, પીસતા, ચારોલી, અખરોટ, અયકાળ, ફાલુદાતુ વાસ, મોરીયાનું ગુલાબ શરબત, દાખ, અંછર, આલુ, કાબુ, ખાતુર, બફરન (કેસર) દરેક જાતની ચીકાઈઓ, ગરમ મમાલો ઉંચો, અચાર, પાપડ, આંખાનાનો મુરખમો, ગુતકદ, એ બધા સારા, સસ્તો અને ઉંચો માત્ર ક્યાંથી ખરીદ કરશો?

ફોર્માર સાથે પૈસા મોકલવા બતામથ છે. પ્રખ્યાત કેપોટન બાજકની હોટેલ

KAPITAN'S BALCONY HOTEL. (માલિક: R. K. KAPITAN)
Phone 3623. 189 Grey Street. DURBAN. 35B

Telephone 2484 Tel. Add. "SUNTEE"
EASTERN TRADING CO.,
Wholesale Fruit Suppliers.
Box 730. DURGAM

ત. ૧ મનાના ૩૦/ રેસ, ૫૬-૫૭ નં. ૧ ૩ - ૧૫૫
રેસ બેચ ૧૨૬ અને રેસ ૧૨૭ સાથે પકોમ કરી
સી. એ. ડી.વી. મોકલવામાં આવશે. રેડેન્સ હાવી.

Phone 327 Tel. add. "Leto,co."
D. K. PATEL
Fruit and Vegetable Exporter

૩૩૨ અને લેટોસ માટે સીતા માટેના રૂપા મળ્યા
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી પાસ: ૩૬૫૫
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 31

તમારા યંધાની જાહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું લોકી હાથ બાજી સ્વચ્છ ગ્રાફિકમાં રંગાય છે.

જાવ અને નક્કી માટે જાઓ:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવૈયાઓના નવા રેકોર્ડો

અમે તેવા ગયનો વાળી રેકોર્ડો પ્રમાણ રાખવા કરતાં દરેક જાણના મન હરી થે તેવા પાર્શ્વિક, સામાજિક અને સંસ્કારીક ગાયથી બરપુર ગાયનોની રેકોર્ડોમાં સંમિલ કરેલા. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કાંદબરી) ગુજરાતી

“આરે સખી પીપ પીપે એ બાર”

“રવિ લીલા ત્રિપાદાના મનના”

નંબર ૧૫૬.

(રામ કાંદબરી) ગુજરાતી.

“હિના નાથ કવાળ નાચવે હાથ મારે”

મુક્યોમાં” (કેશવકુલી)

“હુથો મારે તંબુરાને તાર”

નંબર ૭૫૦.

વતન ગવાવટના, સુર દેખાવ વાળા અને મધુર શાઈન્ડ ગ્રાફિક વાળા ગ્રામોફોન તેના જોનારને વધુ આનંદ આપે છે અને તેની સાથે બમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દસમથો આનંદ વધુ રે આવે છે

ગુજરાતે હાઈ. બમારી મહદુર કમેલી કરતી ગાયવાણી ખુબ જાર રેકોર્ડ ખરીદનારને ભેટ નાવામાં આવશે.

અમારે બધી ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાણાની પછીજ ખચત થશે.

Phone 2447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

36 A

Indian Opinion

No. 9—Vol. XXX

PUBLISHED WEEKLY SEP. 1927

Published at the Press of the Indian Opinion Press

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. બંદરો

સીડીના બાવો

અનુવારી તા. ૧૨મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

સ્ટી. "ફેનીયા"

અનુવારી તા. ૨૫મીએ હુવે જવા ઉપરથી.

મુમ્બઈની વીરની. સાવંદ ૨-૧-૨૬ રવિવારના પા. ૧૫-૧૪-૦૦

સેડીના પા. ૫-૨-૦૦ ના સીડીનાથી ભેવાઈ જાવો

મુમ્બઈ—સેડીના પા. ૧૦મીએ સેડીનાથી જાવો ૧૧ માસ અમારો કાર્યકર્તા પરીક્ષણ કરવો.

સેડીના અને કુલ્કર ખાતે સેડીના અમારોથી બેસાડવો કરવો.

દેશ દોરી પેસીન્ગ પોલીસ વાળી અમારી આસીસ્ટન્ટની નેવી અને નદાર મામલાના બાંધકાને અમારી આગે પત્રવચ્ચે કરવાથી પણ મળી જાય. સીડીનાને અમારો દેશ મામલા અમારી આગે દેખાવે નીચે મામલો.

SHAIKH HAMED & SONS.

Tel. Add. 1610.

વધુ ખુલાસા ની જાણ મા મોકલો—સેડીના પેસીન્ગ

સેડીના પેસીન્ગ સેડીના પેસીન્ગ

૨૮૦ પામલ સ્ટી. ૨૨૦૦.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMENS on application to Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

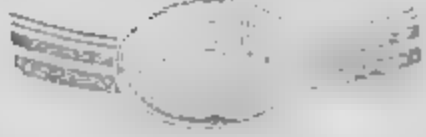
DURBAN.

રેકૉર્ડ બેઠ

શરૂ થઈ શકેલી.

રો ૧૦ માં પા. ૨-૦-૦.

કમારે જાં શામસુલ રેકૉર્ડ જાઈડ પુક આવી છે. ફરિદ નામીજી તમને પુરેપુરે માનવામાં આવ્યું છે. મેં જાણની પુક

રો. ૧૦ માં પા. ૨-૦-૦ માં જાણે આસલ વાંચ પા. ૨-૦-૦ છે ફરિદ રેકૉર્ડ ખરીદનારને બે રેકૉર્ડ બકીસ આપવામાં આવશે. ફરિદ રેકૉર્ડ નો આવ રો. ૫-૦.

પીચાર કંબાલ
૧૦૪૮૧ વરુદ્ધ બી હસમત હિલે નાશારો ચકનર મેં, તબી.
૧૦૪૮૨ ૬૦૫ પસા ૬૨ કુ મેં તાલકા.
૧૦૪૮૩ આજ મુખતે હેં નો અપના મુદો આ કહેને કો હેં.
૧૦૪૮૪ હું અહ દિલ મહેસલ મદા હિવાના હે જીસકા.
૧૦૪૮૫ બના હો અમ્મ પલા એ મહીના નખીલ સે.
૧૦૪૮૬ પસરે મેં હોદ્દા યારકી ફુલવાર હો મયા.
૧૦૪૮૭ બસ એક હી જાલે મેં હમ બન મને સમજાઈ.
૧૦૪૮૮ વિલમિં નમરો મેં એ લો દુરામને ઈમાન રહે.
૧૦૪૮૯ મેં તો નસરલ મેં નાલે બરુમી.
૧૦૪૯૦ એક પુરે મુલ્કસમને હોજાયા મેશા હિલ હે.
૧૦૪૯૧ તન તન કે હરતે યાર મેં શમસીર રહે મર્મ.
૧૦૪૯૨ મેશા કીડરે નસા મેક કે બતે કસું હો.
૧૦૪૯૩ વિલમિં નહરો મેં એ લો કહેરે ઈમાન રહે.
૧૦૪૯૪ એ રખસારે રોપ નહર અવબી
૧૦૪૯૫ કીયામતકા એલ આપ કે તખસીરે રખતે હેં.
૧૦૪૯૬ રમ્મે કુદરયા મોરી ખાલ પીચારે.
૧૦૪૯૭ હોળીમે પુકા મેતેબર બનો અલો.
૧૦૪૯૮ હસ ૮૫સે જલક અપની જલ સોખને કીમલાઈ.
૧૦૪૯૯ અપની અંદીસી મુરત કીખારો નખી.
૧૦૫૦૦ મેમુલે મુરતોફાકા એ કીવાના હો મયા.
૧૦૫૦૧ કીવાને મેં કીડરે હિલ કીવાના રહે નયા.
૧૦૫૦૨ વહી રેવા હે પુલ કીલસે એ બંદા મમિ.
૧૦૫૦૩ અમર કીજરમેં મુકી છતા મહેના.
૧૦૫૦૪ ખાલ કંબી મેશ પર જે તોરે વારી બહીકી
૧૦૫૦૫ અપના જલવાબી કરા મુલકો કીખાયા ન મયા.
૧૦૫૦૬ બોતે પુકા શરુમે હે દુરબતે રમુલખી.
૧૦૫૦૭ એ હાલકા કાખા નો આજા મોહમ્મદ.
૧૦૫૦૮

૧૦૨૫૧
૧૦૨૨૫
૧૦૨૦૫
૧૦૧૯૦
૧૦૪૦૫
૧૦૩૮૬
૧૦૨૪૬
૧૦૨૧૮
૮૧૬૦
૧૦૪૩૭
"
૧૦૦૭૩
૬૮૪૪
૧૦૩૮૩
૧૦૩૪૮
૧૦૩૧૩
૧૦૨૪૮
૧૦૧૮૩
૧૦૦૭૪
૧૦૨૬૧
૧૦૨૮૦
૧૦૧૦૭
૧૦૪૧૬
૧૦૨૦૨
૧૦૦૮૦
૧૦૦૫૦
૧૦૦૪૦
"

૧૦૨૫૧
૧૦૨૨૫
૧૦૨૦૫
૧૦૧૯૦
૧૦૪૦૫
૧૦૩૮૬
૧૦૨૪૬
૧૦૨૧૮
૮૧૬૦
૧૦૪૩૭
"
૧૦૦૭૩
૬૮૪૪
૧૦૩૮૩
૧૦૩૪૮
૧૦૩૧૩
૧૦૨૪૮
૧૦૧૮૩
૧૦૦૭૪
૧૦૨૬૧
૧૦૨૮૦
૧૦૧૦૭
૧૦૪૧૬
૧૦૨૦૨
૧૦૦૮૦
૧૦૦૫૦
૧૦૦૪૦
"

૧૦૪૮૭
૧૦૪૨૧
૧૦૪૩૫
૧૦૪૫૦
૧૦૪૦૫
૧૦૩૮૫
૧૦૩૫૨
૧૦૩૮૦
૧૦૩૧૮
૧૦૩૪૪
૧૦૪૦૫
૧૦૩૪૬

૧૦૩૧૫

ફરિદના રેકૉર્ડ—મુરે યારીન, અવતલ ફરસી, મુરે ઈમાલીમ, અમાન, મુરે મુલુક અને મારતલ રહીલ અને આજા ફરમા મરસીયા.

દે પ્રીતમ નાજોસે આના પુતે પ્રદેન તોરા
રમ રમ મેં બાબ અંદાજે બીસમીલ નહર આતા હે.
દરદને આજા કસીકો દયા રખાયા હે
હમ બને કસાક મેં કીવાનેજી કોહામમી.
આજા ફેઈલ
પ્યારી અમ્મો અમ્મો મુતે ખુતા નહો.
બન બી જનકા નહર હી.
મેશુ બીમર બીમર કે હરબાર.
કસનસી શબ દે મેરે અર્થ શે.
હગાફર દાપ મેં મેંકહી નહાના કિસકો સોખા હે.
કીસને કહા કે હાજ વફાદાર મર મયર.
જવાબ બાત કસ સોજા રહી ચપી હે.
કે સી. કેશ (આંધળો બાનાર)
મુલે કીયા હુલ્લે છનેકા અજા પ્રીયા કીડવો મેરી
અવતલ આંખેં પા રહે.
અક્કી દુસેન (આંધળો બાનાર)
મેરે અમ્મલે મુલુકો દે કસલ રસુલ કા
તોખા રહે સરખી નહી સાકીકા લેબન દેખ કા
એ બાલે કે મેરા કામ કીવાના નહી દે
અવતલ રમ બેજા અવ અલમલા.
મેં તો પીત કે કારન મેમન બાપ.

પીચાર સમજેબ
મરતે શરાબ દોહર સજ રમ બોલક કાલે.
અવ બલેયા મોરી બરને કો પતિવા.

અમર કીલ
એ તેમે વાર મિલકે મહેસે—પાલો.
રમીમાં કે મર આના બના પુરા હે.
મળે કે દિન હેં મુશકો પે હેં પુલ આંખેં હુવે.
હસ વાહીકા મતલબ કયા સમજુ
અવકા કીવા રાખાવકા આલમ નહાબને
એક કસાના સુત મમિ.
વર્તન તો અમ્મલે ન હુવે મળમે છબર રસ રસકે.
અવે કુરકલમેં મેરે અવલે એ નાલે નીકલે.

બીસ દુબારી
કના કમસી બકા કંદેરી જબ કસરે આજાના કહેર.
સીવા મોરી મોલીમે મેંકા બન બહીલો
સર કૌરસીકી તમના આજ કમારે હિલમેં હે.
હાકીકા બ્રહા દુમકારા અવ હિલબર હિલ આજા
બને પ્રીયા સ્વામી હી આંખા મેં હસાજા ૫૨ કીયા.
નર દમરો કાપ મુલે દે ઈશક મયા બના દે
બરેલી કે બાબર મેં મુમકા તિશરે
પુત્રો તો મુલુક અવલાદ હો બા બાદ ન હર.
પહાં પહાં હરતે નહીક મેં હિલે તલવાર ગૌં હેં.
અલબકાલી બન
હિલમેં મીર મીર કે તે પાક નેકાન દોતે દે
બન આપની કરીનો પર અલે કીલ ન હીદા હના.
બનકાલીબાઈ
હિલમેં મીલુ ૬૨ બલે બન બલે પુલકાક દે
હર વળી મુલ પે મે ને હાદ જાયે બતે હે.

આરુદ્દ કલીલ
૬૩૬૪ એ કુલુક મેં હીજ મનલ બી પુ દે.
મિલકલમેં પુકા કહીમે મહેસરે કમાર.
૬૩૬૫ હીં દુર કિયા મુરમા.
૧૦૨૪૬ કુલકલમેં વસને જાસે એ વરકા.
૧૦૨૫૧ હીં ફિર બતે હો આંખામેં
૧૦૨૦૮ હારે રે મુલા.
૧૦૦૩૬ હીં અર્થ ખઈયામેં બના હું હિલસે કમ.
૫૩૭૬ મોતે એ નખીકા મુલકે જલવા નહર આજા
૧૦૦૪૭ કયદામેં જમાસે કહે અવતાર કસીન' હેં
" મહમુલે મુલકેમહમુલે નખી પા અવતલ કાહીર છબાની
૧૦૦૩૭ ખતા પાક ન આતા પરવર મહમુલીન અંદીસી દેં
" કુવાહે સરમે છબીનીકે મેરે મોકા મોહમ્મદ હા
૬૮૬૦
૧૦૩૮૬ તવન મરમે કીસીકાં કીનતે આંખાસ હો બના
૧૦૩૩૮ હોતે હોતે હિલ કહર અલેકો કહલુલ મર્મ
૧૦૩૧૬ એ તકવાબીકે હિલ મેશ નો કુરકત દે મોહમ્મદ જ
૧૦૨૬૭ હાલ મેરી અબીને સીક.
૧૦૧૭૫ સાજીને બનાયા હે મમ બાને મેં મહબાનાં
૧૦૦૩૬ તેરી રહેમતોં કી નહી દે હાલે એ હુલે સોદે.

મહમુલીન
૧૦૩૧૫ પહાં એ આસે રપે મે નીકાલ પાની મેં

O. KAMALUDIN,

'Phone 3542 Central. P. O. Box 6395.
55 Commissioner Street, JOHANNESBURG, ૨૭

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરચ મસાલો, મરી, સુંક, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, હર વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી બરની અપટ્ટેડેટ મશીનથી મા પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત ભાવથી પીસી આપી ગ્રાહકોને પુરેપુરો સતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.

DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 154, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નારાણનાં નાજર એકના બનાના, પંથનાપલ વિગેરે ચીજો ઓરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઓરડર ઉપર ગતી દેખવેળ રાખી સારો માલ, સારી પેકિંગ કરી કિફાયત ભાવથી માલવામાં આવશે.

ફેપ ઓવીન્સ, ટ્રાંચવાલ, ફીફ્ટેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

ડરબન, નાટાલ.

Phone 3867. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MORAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

અને કમીશન એજન્ટ

વેઈન સારી રીતે કરી માલ સી.ઓ.ટી. થી શિલ્લવામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૮૬૭ બોક્સ ૩૧૬. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. ૧૩

તમારા ગ્રાહકો માકોં જાણો છે

રદાક્રમ "સુટ" માકોંના કપડાની નજર બજાર મરચ દેકના નેટીવ બખાંઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા ગ્રાહકો તે જાણે છે અને માગે છે. રદાક્રમ "સુટ" માકોંનું કપડું રંગો દરેક અને તમે સહેલાઈથી મેળવી શકો છો.

આ "સુટ" ના માકોંની તપાક રાખ નો બને કમીશનથી મેલતા રહેનો.

સોલ એજન્ટ:

એચ. બેસ્પર રમીથ એન્ડ કા.

(પીટી) લીમીટેડ.

જેહાનીસબજાં, કંપાઉન, ડરબન,
પાટએલીગ્રાએથ.

૩૩

મકવાડીક પંચામ

ખીસ્ટી	દીડ	ખુમખમાન	પારસી	સુર્વોદય	જુનિસ્ટ
1932	1933	1934	1935	1936	1937
બાન્ડુ	પાય	કાખાન	કે.કે.	કે.કે.	કે.કે.
બારી	રમખાન	રમખાન	રમખાન	રમખાન	રમખાન
૮	૧	૨૬	૩	૫-૩	૭-૩
૮	૨	૩૦	૪	૫-૪	૭-૪
૧૦	૩	૧	૫	૫-૫	૭-૫
૧૧	૪	૨	૬	૫-૬	૭-૬
૨	૫	૩	૭	૫-૭	૭-૭
૧૩	૫	૪	૮	૫-૮	૭-૮
૧૪	૬	૫	૯	૫-૯	૭-૯

Box 247 & 317 Tel. "Khatia."
HUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

મોકમ ૨૪૭ અને ૩૧૭ ટેલીફોન "ખતિયા"
હુસૈન હસૈનભાઈ (સરદારગઢ વાલા)
 હાંશીપાઈ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પા. ઇ. આફ્રિકા.

કનમી હસીનભાઈ—સંવત ૧૯૨૮ થી
 રાજવંદ્ય પંચાંગ
 ૧૭ પદ્મ કીમત ૬ રૂપાઈ ખર્ચ લીધા પછી
 લેટર મોકલ
 મોકલવામાં આવે છે આલિશ મંચાની
 મદનમંજરી હારમોની નમનગર, પાટીયાવાડા.

કીટીંગસ
 પાઉંટર
 કીટી, ઉપાધ, માલ, વંદા, આખી.
 સંઘના જંતુકીરને
નાખુદ કરે છે.
 બારીશ બતાવર. ફક્ત દીનામાં વેચાય છે.

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktel Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPETOWN

Branch Establishments: 67 & 69, Princes Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers.

Direct From **VARA'S** Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press **HARMONIUMS** and **TABLA**.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair **HARMONIUMS** | Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSWALLA'S MUSIC SALOON,
 DUBLIN

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Dublin.

હારમોનિયમ અને તબલા

મગ રાજન મહિ દરેક મરમો હારમોનિયમ સંખ્યાના જાર છે. જે
 હરો પુરા પાત્રીય હોય ગુજરાતી પ્રખ્યાત "વારા" કેસરીયાંથી કાચના
 પત્રના, પેટિંગલ દરેક ભવના મોકા અને મધુરા સુકવા હારમોનિયમો
 ભર્યા કેસરીયા તેવાર રહે ન તે સીવાય હરો ખાના મરમો, મુદ્ર.
 નીમેરે પણ મળશે. દરેક ભવના હારમોનિયમના સીવિંગ કામ ખાતરીથી
 કરી આપીએ અને કબજા પા મળે.

મોરારીયા મ્યુઝીક સલુન.

(ખાસીય: જ. અને વાસુદેવના.)

પા. આ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડુબલિન.

Indian Opinion

No. 2—Vol. XXX.

Friday, January 8th, 1932.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price Fourpence.

SOUTH AFRICAN INDIAN CONGRESS

EMERGENCY CONFERENCE

PRESIDENTIAL ADDRESS

THE following is the text of the speech delivered by Mr. Somabjee Rustowjee, president of the South African Indian Congress, at the Emergency Conference held in Johannesburg on Dec. 31 and Jan. 1:—

"In presiding over this Emergency Conference, the twelfth session of our Congress, I am fully conscious of the responsibilities that I have been burdened with on this important occasion.

"This Conference is a momentous one, for, assembled as we are, on the eve of the second Round Table Conference, we shall have to decide the future programme of the Congress in relation to the Capetown Agreement, and on the matters affecting Indians in South Africa.

"I am extremely happy to see that the two Provinces Natal and Transvaal are so well represented and delegates even from far-off Cape have arrived. In extending to the delegates a hearty welcome I do hope that, grave as the questions are that will be put forward before them for their decision, they will have divine guidance in all their deliberations.

"Ladies and Gentlemen, once more we have amongst us our friend the Rev. G. F. Andrews. Mr. Andrews is one of us. The South African Indian community knew Mr. Andrews for the first time in 1913 during the Passive Resistance struggle. Since then he has paid us many visits. In our hour of trial and tribulation we are always wont upon Mr. Andrews' inestimable services. His presence in this country, during the visits of both the Padilla and Hashimallah Delegations, was of immense benefit to us. The achievements of his pen have been remarkable in that his articles have always been the means of presenting the Indian question from a new perspective. In the case of Mr. Andrews the often-quoted adage that "the pen is mightier than the sword" cannot be truer. He has now come at a most opportune moment. Throughout the proceedings of this Conference, I have no doubt, we shall have his sagacious advice and we will receive the benefit of his wide experience. On your behalf and on behalf of our community in South Africa, I extend to him a hearty welcome. May God be with him and bestow on him His blessings.

"In a few days' time the Indian Delegation will arrive in South Africa. They arrive here to revise the Capetown Agreement that was consummated five years ago. They are charged with a duty made very difficult by the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill, which will be one of the chief items for discussion at the Round Table Conference.

"The Delegation is a strong and distinguished one, and comprises representatives of every shade of public opinion in India.

"Sir Fazli-Hussain, the Leader of the Government of India Delegation, as a member of the Executive Council of the Viceroy, is immediately in charge of the affairs of the Indians Overseas. His Department has made a special study of our peculiar difficulties in this country. He, therefore, comes not as a complete stranger but as one who is acquainted with the Indian question in South Africa.

"Mrs. Sarojini Naidu was here in 1924 when our community was faced with the Chas Areas Bill. With an indomitable courage, for which she is noted, she fought our cause admirably. Her visit was during a period when South Africa was seething with an atmosphere that made our lives in this country miserable. With the knowledge that our cause was righteous, she won her way throughout South Africa.

"It was she who was the first to suggest that a Round Table Conference between India and South Africa should be held and while she was at the Cape with our Congress representatives she saw, with the dissolution of the Smuts Government, the fall of the Chas Areas Bill.

"She comes as the representative of the people of India and as the ambassador of a great nation. She has suffered in prison and out of prison for the freedom of India and has proved to the world, as the late Vallabhbhai in our Passive Resistance struggle, that our women, when the hour comes, suffer and even face death.

"Her distinguished services as President of the South African Indian Congress and her invaluable help and assistance in India to the Congress Deputation are fresh in our minds. Our cause will no doubt be strengthened by her being on the Delegation.

"We are grateful that Mr. Bhat, in spite of his failing health, comes to revise the agreement, in the creation of which he played a prominent part. He laboured amongst us for the space of eighteen months as the first Agent of the Government of India. His personality and his oratory brought about a better understanding between the European and the Indian communities. His stay among us was all but short, but his worth and work in this country brought a storm of approval.

"Sir Geoffrey Corbett comes to us as no stranger. He has come again and again as a representative of the Government of India and we appreciate him all

to come as he comes, though in failing health, to help in holding up a greater understanding between the Europeans and Indians.

"Sir D'Arcy Lindsey, leader of the European mercantile community in India, brings the goodwill of his community to help in the difficult work of the Delegation. During his last visit he endeared himself to us. Our one great regret is that Sir Pheroza Sethna, who did such invaluable service at the last Round Table Conference, has been prevented from coming as a delegate owing to the illness of his wife.

"Mr. Bajpai will be here again as Secretary to the Delegation. By his tact, ability and knowledge of the South African Indian question he won golden opinions. He, too, comes to continue the work of the Habibullah Delegation. He will undoubtedly be the moving spirit.

"I have purposely not referred earlier to Sir Karna as a member of the East-Indian Delegation, not because he was the least but because he is much more to us as he has been with us for the last three years. You will remember that during his term of office, for months he lay between life and death and how as an invalid he went to India. The moment he felt that he was recovering his strength, he came back to us. His knowledge of the details of the Transvaal Land Tenure Bill, which will be the principal topic for discussion at the Round Table Conference, is deep and wide. He has spared no pains to obtain that kind of knowledge on this and other matters, which, we are confident, he will bring to bear upon the deliberations of the Conference.

"I shall now come to the subject for which we have all assembled here.

"It was in this Golden City that in the middle of March 1927 we assembled in an Annual Conference to express our views in regard to the Capetown Agreement. After mature deliberations we accepted the Agreement arrived at between the Union and the Indian Government, as being no better attempt to find a solution to the Indian problem.

"It will not be out of place to quote portions of Mr. Malan's speech to the House of Assembly when he came to make a statement on the conclusions arrived at which were in the Capetown Agreement. He said that 'throughout the Conference there was remarkable absence of the spirit of bargaining, and the decisions taken were arrived at soberly and with hearty with a view to a constructive, effective, and peaceful settlement.

Again he said: "I feel assured that both the Indians and the people of South Africa will join in the fervent hope that the reward of their labours will be the inauguration of a new era of peace and friendship in the true interests of both, between our country and the country which they serve."

"The Peace of South Africa and of India hailed the Agreement as an honourable settlement and we, as a community most vitally concerned, were asked to co-operate with the Union Government and to give it a fair trial.

"In the spirit in which the Agreement was conceived we accepted it. It marked a new era in our history and we had hoped that the Government which had, up till then, treated members of our community as aliens, would, as it had assumed in the Agreement, treat us as part of the permanent population of South Africa.

"The step we had then taken was undoubtedly a wise one in all these circumstances, but subsequent events have proved that our trust in the Union Government was placed in no man.

"The Indian community in South Africa has noticed and how much it has lost will be seen from an analysis of the terms of the Agreement which I shall make later.

"Fifteen months ago we met in an Emergency Conference in this Hall for the purpose of considering the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill that faced our countrymen in this Province. The Bill was so drastic in character that, if it had become law, it would have reduced our people to a state of slavery.

"The Capetown Agreement was the vindication of the strenuous fight that the Indian community of South Africa put up against the Areas Reservation and Immigration and Registration (Further Provisions) Bill. It put a stop to the policy of segregation. As Dr. Malan had assured the House of Assembly, we had accepted that the consummation of the Capetown Agreement as he had stated, would be the "inauguration of a new era of peace and friendship." That was not to be, for the self same Minister, to our surprise, introduced the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill, the provisions of which were even more drastic than those of the Asiatic Bill.

"I do not desire to go into the details of the Bill, suffice it to say that no civilized people with a vestige of self-respect in them would ever accept it. To me it is inconceivable that a Minister who figured so prominently in the shaping of an Agreement that brought peace to the European and Indian communities, could sponsor a Bill which was not only the negation of the elementary rights of a section of the people of South Africa, but also a violation both in spirit and in letter of the Agreement to which he so solemnly subscribed.

"Our people in the Transvaal have created vested rights which the Bill does not respect. In order that these vested rights may be protected so that our people in the Transvaal may enjoy the same rights and privileges as our people in the other Provinces, your Congress in its statement to the Habibullah Delegation asked for the repeal of the laws that specially affected them.

"The Capetown Agreement laid down that Indians in the Union who were prepared to conform to Western standards of life, would not only be enabled but encouraged to do so. Now the Union Government expects our people in the Transvaal to conform to Western standards of life when they are restricted on all sides from developing to the full extent of their capacity, please my comprehension.

"We will accept no Bill that forces my feeling of inferiority complex on our people, and we will, therefore, press for the complete withdrawal of the Bill.

"I am not unmindful of the seriousness of the statement I make, but I am fully aware of the determination of our people in the Transvaal. Mahatma Gandhi has made them what they are to-day. Courage they have in plenty. The Passive Resistance Struggle in the Transvaal is still fresh in our minds and needs no reminding. In that struggle our people in the Transvaal rose as one man for the maintenance of their legitimate rights. I have no doubt that in their struggle against the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill they would be no less in their determination to maintain their rights. No matter what the sacrifice we may be called upon to make, we will not rest content until the Bill is completely withdrawn.

"In regard to the Liquor Act, Section 102 (2) (a) of that Act creates a hardship on a section of our people in the Transvaal. You will no doubt remember that Section 104, which would have wrought havoc among our people was dropped. The Agent of the Government of India and your officials have left no stone unturned to bring to the notice of the Minister that Section 102 (2) (a) meant the virtual disfranchisement of a number of Indians engaged in the liquor and catering trades. Whilst the Congress, with the aid of the Agent, has been successful in securing exemption certificates for these already

(Continued on page 20)

Take Point

THE EMERGENCY CONFERENCE

THE Emergency Conference of the South African Indian Congress held in Johannesburg last Thursday and Friday was unique in that it was opened by the Rev. G. F. Andrews, and its proceedings were blessed by His Lordship, Bishop of Johannesburg and the Rt. Rev. Dean Palmer. The Bishop, in the course of his speech, said that it was not profitable to go to the Government in a beseeching spirit by putting forth extravagant demands in the hope of getting a good deal conceded. His Lordship advised Indians to put their minimum demands and to stand firm to get them conceded. This is an advice which we should take to heart. The Rt. Rev. Dean Palmer assured us that though there were a few Europeans present at the meeting, there was a large number of them whose sympathy was with the Indians in this that brings us a ray of hope in an otherwise very gloomy situation.

The Conference has covered practically all the points referred to in our last week's issue. The situation in the Transvaal is about the gravest and the Conference rightly spent most of its time in thinking out thoroughly the questions affecting Indians in that Province. The Transvaal Land Tenure Bill was discussed fully at a previous Conference and the only thing that the present Conference had to do was to reiterate its emphatic protest against the Bill and to ask for it to be shelved. But the shelving of the Bill alone will not bring any relief to the Transvaal Indians who are faced with another piece of deadly legislation in the form of the Transvaal Licensing Control Ordinance of 1931 which, together with the application of the Township Act and the Police Law, will bring about the worst result as is contemplated under the Land Tenure Bill.

The Immigration Amendment Act of 1931, affecting the Transvaal Indians, was another matter over which a grave deal of time was taken up by the Conference, and the attitude of some of the Natal delegates was most unfortunate. It was, however, satisfactory that good sense prevailed at last and a unanimity of opinion on the question was reached.

The Transvaal case is quite clear. Transvaal is the only Province where Indians are holders of Registration Certificates. Further Indian Immigration to the Transvaal was entirely closed barring six educated Indians annually, and those who had already settled were issued registration certificates which, under the Asiatic Registration Act of 1908, gave the holder the right to go out and enter into the Transvaal whenever and as often as he desired. It gave the holder the right of domicile no matter how long he may have been absent from the Transvaal and also conferred upon him the right to re-enter and to reside in the Transvaal. The right of a holder of a registration certificate could never be challenged. This right the Transvaal Indians acquired after a prolonged struggle of passive resistance during which they had to undergo great sacrifices and had even to sustain loss of life. This right, to the Transvaal Indians, was, therefore, sacred

and constituted a part of the 1914 Smuts-Gandhi settlement. In the year 1927, moreover, the Immigration Amendment Act of that year, which imposed a three years' limit on those who absented themselves out of the Union, to re-enter the Union, and exceeding that limit by a day, would deprive such persons of their domiciliary rights. The Transvaal Indians were weak and allowed that sacred right to be sacrificed. They, however, still possessed the right, by virtue of their registration certificates, to re-enter and recover their lost domicile by remaining in the Transvaal for a period of three years. The Immigration Department tested this right in the Appellate Division whose decision went in favour of the Transvaal Indians. The Department could not tolerate this state of affairs and the result has been the making of the Immigration Amendment Act of 1931 which deprived them of the latter right. The stand taken by the Transvaal Indians is quite remarkable and if they hold their ground of honour and self-respect above all material gains, they will certainly put up a strenuous fight against the deprivation of their vested rights.

Certain Natal delegates took the erroneous view that, because in the Natal and Cape Provinces Indians did not possess the right to re-enter and to re-earn their domicile, Indians in the Transvaal should also not press for that right. They seem to forget in what a disadvantageous position their brethren in the Transvaal are placed in comparison with that of their brethren in the other two Provinces. If a levelling of the laws is considered desirable—which we have no objection—such levelling should be levelling up and not levelling down. That is to say, the Transvaal Indians should be allowed to enjoy all the rights and privileges that are enjoyed by their brethren in the other Provinces. With regard to the three years' clause, another fact that is lost sight of by some of our Natal friends is that while that clause is, on the face of it, of general application, any European could, at any time, re-enter the Union and re-earn his domicile whereas an Indian, no matter how many years he may have been in the Union and no matter what talents he may have to it, if he stays out but a day over the three years' limit, he loses his domicile in the Union for ever. Of course, the Minister has the power to extend that period up to ten years in all, but that discretionary power is used by the Minister most sparingly and there are proved cases in which the Minister has been most reluctant in exercising his power in the case of Indians. There are other objectionable clauses in the new Immigration Act, such as, for instance, the one which renders a person convicted of any petty offence liable for deportation. These, together with various other matters referred to by the Emergency Conference, will require the urgent attention of the Indian Delegation to the Round Table Conference.

WAR MEASURES IN INDIA

By the arrest of Mahatma Gandhi and Sirar Valabhbhai Patel, Lord Willingdon's Government in India has proved its consistency to crush India's aspirations with an iron-hand. Lord Irwin's Government had tried for a year and gave up all hopes of subduing India by stern repression. Lord Willingdon is, obviously, not satisfied with Lord Irwin's experience. He means to make an experiment himself and has made an elaborate plan to compel India to fall on her knees. We do not blame Lord Willingdon's Government nor the British Government. They have won India by the sword and mean to keep it by the sword. They are quite justified in doing so. But let the British Government and the British people appreciate this fact also that India has now awakened to her national honour and is resolved to do her duty by her nationals by not allowing herself any longer to be criminally exploited by foreign rulers. And this, India means to do, not by violent methods, but by imposing self-suffering on herself and then appealing to the human side as against the animal side of her opponents. She depends for this on the righteousness of her cause and on the guidance from God. Lord Willingdon's Government may make India leaderless by imprisoning every leading personality, but it will never be able to prevent the guidance of that Leader of leaders in whom India must pin her faith implicitly and fear none but Him, and the worst repression will be rendered ineffectual. Let them not forget their Motherland in this hour of her trial. Let them pray for her and render her every assistance possible.

Death of Mr. C. P. Scott Of The 'Manchester Guardian'

(BY H. F. ANDREWS)

The news that has come just as I leave Johannesburg for Cape Town, that Mr. C. P. Scott of the *Manchester Guardian*, is dead, has meant to me a very great loss indeed of one whom I admired and loved for his nobility of character and his fearless defence of all oppressed peoples and weaker races. Mr. Scott, since I have seen him quite recently, he had always spoken to me of his deep affection for the Indian people and especially for the Poet Rabindranath Tagore and the saint and prophet Mahatma Gandhi. It was a great joy to me to take Mahatma Gandhi to see him when I was in Egypt last October and it was a very beautiful sight to see the two together conversing with one another. He was over 85 years of age and was then very feeble in health but he gladly and eagerly looked forward to the opportunity of meeting Mahatma Gandhi and they talked on for a very long time together before they parted. We met that day Mr. C. P. Scott's older sister also who was over 90 years of age and thus much older than her brother.

All the while C. P. Scott edited the *Manchester Guardian* he kept up its high tone and standard and for fifty years he kept up the struggle of liberalism in foreign and international affairs. No one did more than he did to observe the integrity and independence of the Press.

(Continued from page 8)

and used in the Indian they are by no means safe. They involve a motion with no other means of livelihood, and to deprive them of this, is a grievous wrong which should be righted.

"The subject of condonation has given me many anxious moments. It was at the Kimberley Conference that your Congress for having heard the Right Hon. Srikrishna Baski very fully on the question, accepted the condonation scheme. In accepting it we fully believed in the sincerity of the Union Government. We were assured that our Protection Certificates issued under the same rights and privileges as the denational Indians. There was to be no differentiation between the denational Indian and a condonee except in the matter of the introduction of his wife and minor children, which we left to the Union. Pledges as we were with this assurance we asked our people to take out their Certificates.

"Administratively the condonees are receiving differential treatment in that they are receiving emergency certificates instead of certificates of identity, which is totally against the assurance given by the Minister.

"Again on the question of wives and minor children of condonees, we were assured by the Minister that, if the number affected was not large, he would eventually alter the question of permitting them to bring their wives and children. The number affected is not large and it would be a magnanimous act on the part of the Minister if he were to allow the condonees to bring their wives and children. The Cape Town Agreement given during condonation in Paragraph 3 of the Reciprocity Resolution of the Imperial Conference, and if the condonee is expected to lead a happy family life he should be permitted to bring his wife and children.

"The immigration laws of the country, in their application to Indians have always been a source of legitimate complaint. Innumerable instances can be quoted where our people have not received that treatment which a Union of South Africa, they are entitled to. Various sections of the immigration laws are not adversely interpreted but applied in such manner as to be open and deadly against our people.

"In regard to denatals, when the Immigration Amendment Act of 1927 was before the House the Secretary for the Interior in Cape Town, on 14th April, in reply to the presentation of a petition, stated that it is not intended to deal with cases of violence with loss of denatals and continuous absence from the Union and to make this purpose quite clear the following words will be inserted in Section 1 of the Bill after the word 'or from' before the commencement of this Act whosoever was in the Union since Gandhi's case, the Immigration authorities held that a person in possession of a denatals or registration certificate, who returned to the Union in 1927 Act after a long absence, had lost his denatals and therefore had to remain three years in the country to re-acquire his denatals which would thereafter enable him to bring his wife and minor children into the country. Is this not contrary to the above understanding?

"The arbitrary powers given to the Minister to deport any person who commits any scheduled crime or offence are very wide. Although of a general character the section is very stringently applied to the Indian. Deportation orders are being made against Indians who have committed minor offences such as common theft. This is a question that should receive our serious consideration.

IPG fit all

ation, for, under the existing section, no Indian born anywhere than in South Africa is to be.

"Much of the Indian Immigration law of Natal is still on the Statute Book. Immigration was stopped in 1911 and we think twenty years a sufficiently long period to allow them time to be repealed. The 1/30 tax which an employer has to pay to the Indian Immigration Trust Board in respect of every Indian employee whether he be an Indian immigrant or the descendant of an immigrant is a stigma on the South African-born Indian whose aim of living an outcast in life is quite different to that of his forebears. Eighty-five per cent of the Indian population in South Africa-born and in a few years the South African-born Indian would die out. Why then is the necessity for the 1/30 immigration laws?"

"I shall now suggest a scheme of the Cape Town Agreement which is the basis of which the Round Table Conference will sit at Cape Town on the 12th January.

"In regard to the scheme of Assisted Emigration although Dr. Mulan in his statement to the House of Assembly assured the House that throughout the proceedings of the last Round Table Conference the spirit of bargaining was absent, there is no doubt that, as a consideration of the 1/30 Bill being dropped, a scheme, the chief object of which was to reduce the Indian population by a "controlled emigration" was brought forward. Was this not bargaining? The scheme, on the face of it, was an improvement on the then existing repatriation scheme. It gave them a right of re-entry within the last two years of the three-year period in the old scheme.

"The scheme, as enunciated in the Cape Town Agreement, is clear in its terms that a compensation was to be employed by the Government. The pressure that is being brought to bear upon the poorer portion of our community, coupled with the prevalent unemployment and depression and the White Labour policy of the Government has been the means of sending thousands who, on arrival in India, are stranded and virtually lost. It touches a nation who, through no fault of their own, were encouraged to come to this country and contributed to its wealth and prosperity. I have no hesitation in condemning the scheme and to state that the Congress will not be a party to it, bartering away the rights of the poor for the benefit of the rich.

I would here mention the endless task of Swami Sawani Dyal who, after investigation into the condition of the repatriates in India, has proved the scheme a failure. Because the repatriate cannot be absorbed in the life of India and therefore left stranded. To him our thanks are due.

"Our hopes of repatriations were centred in the 'Gift' Clause of the Cape Town Agreement. It recognised the present condition of Indian education in Natal. The appointment of the Education Enquiry Commission by the Natal Provincial Council resulted in the whole of the subsidy of £5 5s being spent on Indian education. For the year 1926-27 out of the total subsidy of £28,000 the Provincial Council spent only £24,100. Since the findings of the Commission practically the whole of the subsidy is being spent on Indian education. The fact that the estimate for 1931-32 is £55,222 is undoubtedly an improvement on the amount spent in the year 1926-27. But the extraordinary difference in the amount of subsidy between the European and Indian child still remains. Whilst the subsidy for the European child is £16 7s 6d, that of the Indian child is £5 5s. Furthermore, whilst the Province of Natal during the last two years has spent no less than £191,000 from its Exchequer over and above the Government subsidy on the education of

European children, it has contributed, much less spent, on any Indian education. The total number of Indian children of school going age is 35,000 and of this number only 1,311 are actually in schools. It would be apparent therefore that about 19,000 children of school-going age are receiving no education. It must be admitted, however, that there are now over 5,000 more children in schools than there were in 1924. We ask for increased facilities for the large number of Indian children who are remaining illiterate. The Natal Provincial Government has not done its duty to the Indian community despite the fact that in proportion to their earning capacity our people contribute their share of taxation to the Province.

"If the Indian community is expected to attain the Western standard of life as foreshadowed in the Cape Town Agreement, then the first essential would be the education of its children. Educate them and then enable them to adopt the Western standard. In making provision for the raising of the general standard of education of our children the Union Government has lagged behind and has done very little to justify its undertaking in this direction.

"The licensing laws of the country are still a source of irritation to our community. The concluding clause of the Cape Town Agreement provides for the revision of the licensing laws. Even after the lapse of five years no attempt has been made to revise such laws. When Congress made representations to the Union Government for the revision of the laws they were informed that the initiative had to come from the Provincial Government.

"The Union Government has sought to put an entirely new interpretation on the clause dealing with the revision of the Licensing Laws from that placed by the Indian community. The Indian Government were informed of the attitude adopted by the Union Government on this subject, but has given no reply to the representations made by Congress. It would seem that unless the matter is made clear, with the clause dealing with the revision of the licensing law it would remain a dead letter. No Provincial Government, in its present attitude on the Indian question, will move the Union Government to revise the laws. We ask that not only should there be a distinct pronouncement on this question, but the licensing laws should be revised as soon as possible to give effect to the Cape Town Agreement.

"The Licensing Officers of Boroughs and Townships have always shown a tendency to discriminate between European and Indian licensees. Whilst the European licensee has to pass as a matter of course, the Indian is subjected to differential treatment. Not only is he restricted to trade in a particular area, but he is asked to comply with the requirements which are not insisted upon in the case of the European. He is asked to pay his assistants the same rate of wages as he paid to European assistants, but he does not get the facilities for the same class of assistance as the European trader. If he is expected to conform to all the requirements of the industrial laws, then he should be given equal opportunities to trade.

"As licensing laws stand at present, appeals to the Supreme Court only lie in respect of refusal to renew an existing licence, and in rural areas appeals to the Appeal Board lie in respect of refusal to issue a new licence on the only ground that the applicant is not a fit and proper person.

"In the Borough wide discretionary powers are given to licensing officers whose decisions on Indian applications are invariably against the laws of equity and justice.

"In the recent case of Kharwa vs. the Ladysmith Town Council, where it was held that assignment of one's property does not deprive one's licensee, one of the Judges pointed out that in appeals the Supreme Court could enter into the merits of the case. This is a distinct advantage, as hitherto the Supreme Court were loth to enter into the merits of the licensing appeals unless grave

irregularities, bad faith, and refusal to exercise discretion were shown.

"As has been so often stated, our people in this country are denied an equal opportunity to live. Indians have always been accused of underestimating the white man but the fact that their respective opportunities are so unequal is always lost sight of."

"The acceptance by the Indian community of 'the principle' underlying the Industrial Registration Act No. 21 of 1921 and the Wages Act No. 27 of 1925 which enables 1 employees including Indians to take their place on the scale of equal pay for equal work will be gathered up" in one the actual phraseology in the Capetown Agreement, incant a sacrifice the urgency of which can hardly be gauged. But the Indian community accepted it in the hope that as time goes on things will so adjust themselves as to enable the Indian to take his rightful place in the industrial fabric of South Africa. What is his position under the Agreement? In every industry attempts are being made to displace Indians by Europeans. The Government is pursuing a White Labour policy and this is being not only openly advocated but encouraged by Col. Erasmus, the Minister of Labour. He and for a moment think that the Coloured is concerned with Government servants only. He goes further than that. He has legislated on all municipalities to displace a number of Indian servants so that the Europeans unemployed could be engaged in these places. In the process of weeding out the Indians of working out

going on steadily since the Agreement. In the middle of 1927 there were 1,338 Indians employed on the Railways but in 1931 there were only 100 Indians. Who knows? In another ten years the Railways will have no Indian employees. And so in every other service. The process of weeding out goes on incessantly in the Government Municipal and private services.

"In the Minor and inferior trades which, in so far as is concerned, are the Indian's preserve, attempts are being made to replace them by European girls.

"We raise no objection to the Industrial Registration though they affect us adversely, but we do point out one people need equal opportunities. We ask that this question should receive the serious consideration of the Indian delegation.

"We understand that during the existence of the Capetown Agreement no differential restrictive legislation, neither Provincial or Municipal, would be passed against us but, such legislation has been passed, and even before the present Parliament there is the Warburton's Compensation Act in which it is sought to lay a differential and lower scale of compensation for Asiatics.

"I think I have discussed every subject in the Capetown Agreement. This analysis will show you abundantly that the Indian community has pulled very hard from the Agreement. Whilst on the one hand we have lost for good thousands of our countrymen who have been registered under the Asiatic Registration Scheme, the Indian community has, on the other hand, not benefited in the extent it was expected.

"I would emphasize the fact that the new law passed when the notion of granting the natives of our community meet receive the same status of the Government. Although in the past we have not pressed for that which we enjoyed in Natal, now that in the legitimate right as citizens of South Africa, we feel that both parliamentary and municipal franchise should, in the case of Natal, be now extended and extended to the Transvaal, but the Indian community has accepted this. No taxation with-

out representation" well and truly applies to us, for an individual who is called upon to bear equally the burden of taxation should be deprived of the means whereby his voice could be heard in the administration of the country to which he belongs. We would draw our attention to the very serious fact that when the European women were enfranchised in the Cape Province with no compensating franchise even for educated non-European, the political situation at once halved the value of every educated Indian vote in the Cape Province. We would call the attention of the Pretoria-Mandela delegation to this extreme injustice which has taken place since the Capetown Agreement was signed.

"I should like the Conference to consider the advisability of urging upon the Indian delegation the question of improving trade relations between India and South Africa by the appointment of an Indian Trade Commissioner. We are hopeful that, as a result of the visit of the Indian Trade Delegation, headed by Mr. Meek, a Trade Commissioner would be appointed before long. For, we feel that there are great possibilities for the development of trade between this country and India. As it is, India buys South African gold, coal, cattle bark and other commodities. If, for instance, instead of ships between these countries touching East African Ports, it were arranged to run regular and periodical boats direct to India, a ready market, with sure, will be found for goods, particularly South African fruit.

"On other matters and I shall conclude. In this country, since the time Mahatma Gandhi was our non-violent leader, we have always represented the common sense of Indians. We may be Muslims, Hindus, Christians and Parsis in our homes or places of worship, but outside these we have always regarded Indians. You have, no doubt, heard that in Durban a few Indian merchants gathered a private residence and formed an Indian Chamber of Commerce. I would have refrained from mentioning this, but for the fact that the so-called Chamber has been formed not for the purpose of promoting the business interests of merchants so for the purpose of securing preferential treatment and political rights for Indian merchants. I am reliably informed that statement has been prepared on these lines and is to be submitted to the Government of the Union. I cannot for a moment associate it with Indians with any sense of responsibility. I cannot say, as I have said with a suggestion that he should receive preferential treatment just because he happens to be, for the time being, a better off financially than his Indian brother and the necessity of funds. It is sheer stupidity to encourage the role of superiority on the ground of commercial standing, and though I know that the statement of this Chamber of Commerce will be regarded in its proper place, I do feel that the time has arrived when the community should show its unshakable loyalty, its strong disapproval of their foolish action.

"Let us own then that our community is watching them, and my father step that they may take will have disastrous effects on them.

"Legislations may come and deputations may go and they will do as our advocates and what they do will affect us, but it is for us to say what shall and what shall not be done in our name for we have to live in this country, for we are not allowed over eighty-five per cent. of our children of this country. We will get what we deserve. If we are prepared to suffer as we suffered in the days of Lord Royston we shall come, as then, maintain our self-respect not only as Indians but as South

African nationalists and I have no doubt that you will not fail when the hour comes.

"We are very grateful, as a community, for the kindness of the Lord Bishop of Johannesburg and Dean Palmer for having spent time, in the midst of their overwhelming duties, to come to us this morning and offer us their greetings."

Emergency Conference Resolutions

The following resolutions were passed by the Emergency Conference of the South African Indian Congress held in Johannesburg on Dec. 31 and Jan. 1—

1. That this Emergency Conference of the South African Indian Congress hereby places on record its heartfelt sympathy in the sad demise of the late Ashraf Hayer, a just President for several years of the Natal Indian Congress.

2. That this Emergency Conference of the South African Indian Congress prays to the Almighty that He may spare the bright hindsons, save the people of South Africa from any further sufferings from the severe drought and the economic depression which are seriously affecting them.

3. That this Emergency Conference of the South African Indian Congress hereby places on record its profound sense of sympathy in the sad demise of Dr. Ambedkar, a trusted friend of Mahatma Gandhi, and condoles with the people in the sad loss.

4. That this Emergency Conference of the South African Indian Congress hereby places on record its sincere sympathy with the authorities of the White Paper on the building of the University.

5. That this Emergency Conference of the South African Indian Congress expresses its sincere love to Mahatma Gandhi who, amidst his numerous labours in India and her people, still retains his deep interest in the affairs of the Indian community in South Africa.

6. That this Emergency Conference of the South African Indian Congress expresses its profound sense of gratitude to Sir Robert Buxton for participating in the C. P. Andrews to come out once more to South Africa to assist the Indian community, and renders its love to him.

7. That this Emergency Conference of the South African Indian Congress, representing the Indian community in South Africa, expresses the attitude of the S.A.I.C. and the representatives of the Province to present a statement on matters differentially and especially affecting Indians in the Union to the Government of India Delegation at the Round Table Conference and authorizes and empowers its representatives to do so.

- The complete withdrawal of the 'Transvaal Land Tenure Bill'.
- The repeal of all restrictive laws which affect Indians in the Transvaal, especially Law 2 of 1926, Sections 110 and 131 of the Gold Law and Section 42 of the Townships Act (Transvaal).
- The abandonment of the Assisted Emigration Scheme.
- The entry into the Union of wives and minor children who are affected by the decision in the case of Bhulal Ahmed.
- The removal of differential treatment meted out to coloureds in regard to immigration matters.

- The granting of permission for the entry of wives and minor children, now in India, of those who have taken out Protection Certificates.
- The repeal of provisions of Act 16 of 1921, which impose harsh limitations on the rights of Indians.
- Increased facilities in the matter of education, and in providing industrial and technical education.
- The liberal application of sanitation and housing schemes to meet the wishes of the Indian community.
- Giving immediate effect to the undertaking given in the 'Licence Clause' of the Agreement.
- The removal of all restrictions and disabilities imposed on Indians in the Liquor Act.
- Economic opportunities to Indians, to deal with industrial legislation, and the concept of the Government White Labour Policy.
- The removal of all other disabilities imposed upon and differential treatment meted out to Indians, as outlined in the Presidential speech delivered before this Conference, especially the repeal of the Indian Immigration Laws.
- The liberal application of the 'Widow Clause' as contained in the Agreement to give full expression to the declaration made thereon by the Union Government.
- Repeal of 'Transvaal Licensing Ordinance, 1931'.

The Diehards And India

The *Nation* of New York writes as follows in its issue of Dec. 29, 1931—

"By a British right-about-face could apparently have been saved the Round Table Conference from the abyss toward which it drifted in its closing weeks. But instead of frank generosity on the part of the British government, which might have averted the conviction of futility growing in the mind of the Indian delegates, the discussions merely reveal that India's major demands are to be ignored. On November 8 the All-India Congress elected Mahatma Gandhi its opinion that he ought to come home, though leaving it to him to remain longer if he thought there was anything to gain. Reluctant to depart before exhausting every hope of settlement, Gandhi stayed on. A week later, when once more the negotiations seemed fruitless, a pledge by the Muslims not to seek the fulfillment of their claims as a prerequisite to a constitution afforded a renewed gleam of hope.

But with every move toward increasing Hindu-Muslim unity, the irrepressible diehard Tories, feeling their oats as a result of the election, made it plain to the Prime Minister that no really liberal policy would be tolerated. Viscount Rothermere in the *Daily Mail* cried out for a summary end to the proceedings, and urged the government to "send Gandhi home." Through the press and on the platform the miserly Winston Churchill and his cohorts of extremists began to wage an intensified campaign. More than once they were accused by Hindu and Labour delegates of making underground approaches to the recalcitrant diehards in order to protract the latter's intransigence over the minority question. It is unkind for the Under-secretary for India, the Marquess of Athol, who is ordinarily a Liberal in international affairs, to stir

the ultimate resentment of the entire Indian delegation by recommending strongly in the House of Lords repressive measures to crush "terrorism" in Bengal. Lord Lothian's address was the signal for an outburst of fury by Lord Breamford, in which that famous Labor-baiter placed the blame for the murder of a dozen Englishmen in India on the shoulders of Mahatma Gandhi.

Coming as they did at a most critical juncture in the conference, these incendiary utterances were calculated to give the negotiations their death blow. Even Mahatma Gandhi's critics, if fair, could not fail to recognize his infinite patience. In the face of outpourings by the yellow journals, some of which declared that he would go down in history chiefly as a man who doted London climate with a loin cloth, he has preserved his dignity and friendliness. He has lived up to his ideal of "no hatred for any Englishman," wisely expressing his desire to talk most of all face to face with his enemies. Though sensible to the pressure of his impatient Congress colleagues and to the need of vigorous action to hold back a violent element in rebel India, he has manifested an increasing reticence because of the multitalented delays. Not minimizing the seriousness of the disagreements between the Hindus and the minority elements, he has shared with many observers the conviction that it was part of British strategy to withhold a definite promise of self-government until the breakdown of the discussions among the Indian groups should place upon them the onus for a possible failure of the conference.

It was the final blow to Indian faith when Lord Bantock, for the Federal Structure Committee, brought in a majority report definitely denying to India the right to control her own army and foreign relations, though conceding a substantial measure of fiscal autonomy. To the Indians the army has always been a sore point, and with abundant reason. As long as the army is controlled by British, genuine freedom seems to the natives inconceivable. The cost to them has been terrific. British India stands in the seventh place among the nations in military outlay. Every year £205,000,000 goes to maintain an army which is exceedingly unpopular and which drains off more than 12 per cent. of the total central expenditure. Not counting Great Britain itself, the cost of defence in British India is more than double that for all of the rest of the Empire together. If it seems inconsistent on the part of the non-violent Gandhi to press for an Indian army, it must be remembered that he puts no trust in the possibility of disarming India so long as the military forces are under the dominance of an outside government. The portent of the Bantock draft convinced the Indian delegates that the government meant to withhold a centralized autonomy, and, instead, grant nothing beyond the type of provincial self-rule envisaged in the repudiated Simon report. Steadfastly they have characterized such a compromise as intolerable.

A new campaign of civil disobedience may soon be under way. It means untold suffering to the Indian masses, for the temper of the Tories is clear to all. For the British workers and business men it spells incalculable economic loss. But it is the one potent weapon available to India, and it will be used, whatever it may cost, until the British people undertake to cease their imperialistic forays.

વેચવાના પુસ્તકો

ઈશ્વરું બલિદાન—આ નવા પુસ્તકમાં ઇશુ ખ્રીસ્તે માનવ-જાતને પવનમાંથી ઉગારવાને આપેલાં બલિદાનનું વર્ણન અને તે વધી શેવાનો ભોજ આપવામાં આવ્યો છે.

કી. રી. ૧.

શરતમાણ્યની ગ્રંથ વાર્તા—અંગ્રાજના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથાકાર શ્રી. કરબન્ડ મટોયાખામની આ વાર્તામાં શ્રી. મદદિવ હરીભાઈ દેસાઈએ જેમનાં પોતાના વિચાર અને જીવનની અને 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં જાણે છે કે "અનેક ધર્મનાં જીવન કપર આ વાર્તામાં જરૂર જાય પાઠકો એ વિષ અચાને સંકા નથી."

કી. રી. ૨-૬.

વિરોધવદ્—આ પદ્ય એક શરતમાણ્યની વાર્તાના મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈએ કરેલો અનુવાદ છે. કી. રી. ૨-૬.

જોતરાતી દીવાલો—આ નવા પુસ્તકમાં શ્રી કાલેશ્વરને જેમને અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આંદોલનની ઉત્તર ભાગની દીવાલો આવેલી છે અને તે ભાગોની પાછળ શું હતું તે જાણવા અંદાજની પાયા પરિપૂર્ણ જાણ તથા નેત્રુ નામ લેખો "જોતરાતી દીવાલો" એક જોતર તરફની દીવાલો આપેલું છે.

કી. રી. ૧-૮.

મહીલાઓની મહાકથાઓ—આ પાઠ પુસ્તકની સંગ્રહ નવલકથા બહેન ભદ્રાબેન કાસાણીએ સત્ય ધર્મનાં સખી રહ્યા પાના કશ્વ રસથી ભર્યા છે. લોક સંસાર માં વીધવા સામે થતા જીવનને નેમજ બાળ વીવાદથી થતા ચેરનાઓનું બોધદાયક વર્ણન આપ્યું છે.

કી. રી. ૭-૬.

વિનીતાની વાતો—આમાં મુસ્લિમ મહીલાઓની કશ્વભર્યા આત્મકથા છે. સંગ્રહકર કુરીવાઓથી થતા અનીષ્ટ બનાવે અને હાનીઓની ડુંગ વાતો છે. સંગ્રહ પાકું પુસ્તક.

કી. રી. ૬.

મનુષ્ય પદ—આ ૧૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનિષ્ઠ, શુદ્ધિમ, આત્મગણના વિચારોના સંગ્રહ ભર્યા છે. અંગ્રાજના નવલકથાકાર શરતમાણ્ય પુસ્તકના આ રસપૂર્ણ અનુવાદ છે.

કી. રી. ૫.

દેશ દરેન—આ પુસ્તકની લેખિકા કુ. સુમીત્રા દયાજી છે આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, પાર્શ્વિક અને રાજકીય અવસ્થાની વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૪૮૪ પાના કશ્વ રસથી ભરપૂર છે.

કી. રી. ૬-૬.

Indian Child Welfare Society centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock. Friday afternoon 3 o'clock.

ઈન્ડિઅન એપિનિઅન.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਮੁ.

ફીનીશ, મુકવર, તારીખ ૮ જાન્યુઆરી ૧૯૩૨

204 5 2

“મહાન્દઅન ચોપનિઅન”

શ્રીકૃષ્ણ, ત્રીજા, ૯ જાન્યુઆરી સુધી ૧૯૩૨

સાવિત્રી આરિફન કાન્ડિયન ડેવિસની બંગા રાજ્યવાર અને શુક્રવારે
જોહાનીસબરમાં મળેલી એમરલ્ડની કાન્ડિયન
એમરલ્ડની આખર્નો રામ દત્તા તેના કારજોમાંનું એક
કાન્ડિયન નો એ દર્જ કે તેની ખોલવાની દીવા રેવરન્ડ
એન્ડ્રુઝને પર્વિન દાયથી કરવામાં આવી
દત્તા અને જોહાનીસબરના નામનાર બીરાપ નેમજ ડીન પાન્સર
તેવા ધાર્મિક પુરોધાના તેને આશિર્વાદ આપ્યા હતા. બીરાપે
ખોલાના આપણમાં વચ્ચેનું દર્જ કે સરકારની પાસે સેક્રે
કરવાના તથાથી જમને અને તેટલું વધારે મેળવવાની આશાએ
વિશ્વ જાગણીએ કરવાથી હુમલો થશે નહિ. તેમણે એવી
શુભતા કરી કે દીર્ઘાએ ખોલાની યોજનામાં બોલી રાજાણીએ
રહ્યું કરવી જોઈએ અને તે મેળવવા ને રાજ્ય રાખવો જોઈએ.
આ નામનાર બીરાપની સલાહ સાંચે ધ્યાનમાં તેવા જોઈ જે
નામનાર ડીન પાન્સરે એવી યાત્રા આપી દત્તા કે જે કે આ
સભામાં અંગ્રેજોની દાખરી થોડી છે જનાં થણે મોટો વર્ગ
છે કે જે ખોલાનો અવાજ સંભળાવતો નહિ દોવા જનાં જેની
દિલસોઈ આપણી તરફ સંપૂર્ણ છે. ખરેખર આજ એક વસ્તુ
છે કે જે એક અતિ નિરાશાજનક સ્થિતિમાં પધ્ધ કંઈક
આશાની આંખા આપનારી છે.

આમારા અમા અંગ્રેમાં અને ફરાંવી ગયા છીએ તે સમાજગ
સંધાના મુદ્દાઓનો રાજદરન્સમાં સમાયેલ થઈ ગયો છે. ડાંસ.
વાલની સ્થિતિ સૌથી વિશેષ ખબાર છે અને રાજદરન્સે સૌથી
વધારે વખત તે પ્રાંતના હીદોઓને સમાજગ પ્રજોના સંપૂર્ણ
અર્થા રરવામાં આવેલા હતા એ વાળખીજ સ્પષ્ટ હતું.

દ્રોણપાલના ભેન્ડ ટેન્ચર બીલની ચર્ચા આખલી કોન્ફરન્સમાં પુરે પૂરી થઈ હતી અને આ કોન્ફરન્સને માત્ર તેની સાથેના પોતાનો વિરોધ પુનઃપ્રદર્શન કરવાનો અને તે બીલને અભેદાશ્યે મુકી બાંધવાની આગમી કરવા વિષયની બીલનું કરાઈ કરવાનું નક્કી. પરંતુ એ બીલને અભેદાશ્યે મુકી બાંધવા માન્યતાના કંઈ દ્રોણપાલના લોકોએ શક્ય બળવાની નથી રૂબરૂ નેણાળી સાથે પકડી તે દ્રોણપાલ સાયબેન્સિંગ કન્ટ્રોલ બોર્ડના નેતા રૂબી બીબે તેની કમિટી આવી પહેલાં તે જે જે કાયદો દ્રોણપાલના કોર્ટ અને સોનેરી કમિટી સાથે મળીને ભેન્ડ ટેન્ચર બીલથી જે પરિણામ લાવવાનું થવામાં આવ્યું હતું તેજ લાવી ચક્રો.

બીજી એક આખત કિપર કોન્ટ્રેસ્ટે લાંબી ચર્ચા કરી હતી ને ૧૯૩૧ ના પ્રમીએશન એટથી ટ્રાંસપારેન્સ નોંટીએન થતી ચસરની હતી આ આખતમાં અમુક નાટકના ટેલીગ્રેફો કીપેલી વચ્ચે વાજબી નહોતી. છતાં અંતે હજામજી વર્ણ

શ્રી સમજા દેશીગેટા સુભાગ્ય એકમન મમ દત્તા.

દ્રાસવાસનો દસ ચોખે છે. દ્રાસવાસ એ એક પ્રાંત છે જે ત્યાં દોહીઓ રેલ્વેસ્ટેશન સર્કીશિફ્ટ ધરાવે છે. દર વર્ષે છ ફેબ્રુઆરીના દોહીઓની કામચલાવની છુટકા પરાંત નવા દોહીઓને મારે દ્રાસવાસનો દરવાજો બંધ કરવામાં આવ્યો છે અને જેઓ ત્યાં વસી રહેલા છે તેઓને રેલ્વેસ્ટેશન સર્કીશિફ્ટ ૧૯૦૮ ના એથીમાટીક રેલ્વેસ્ટેશન એક્ટની રૂઝો તેના ધરાવનારને દ્રાસવાસમાંથી ગમે ત્યારે અને ગમે તેટલી વખત જવા આવવાનો દર આપે છે. રેલ્વેસ્ટેશન સર્કીશિફ્ટ ધરાવનાર જાસ ગમે તેટલો વખત દ્રાસવાસમાંથી મેદાનના રહેવા છતાં તેના ડેમોસ્ટ્રેશન દર જતા રહેતા નથી અને તે સાથે તે સર્કીશિફ્ટ ધરાવનારને દ્રાસવાસમાં ફરી કામચલાવ અને ત્રણ વર્ષની મુદત માગાને ફરી ડેમોસ્ટ્રેશન સ્થાપિત કરવાનો દર મળે છે. રેલ્વેસ્ટેશન સર્કીશિફ્ટ ધરાવનારનો દર કદાચ પચ્ચેસેજ થઇ શકતો નથી. આ દરે દ્રાસવાસના દોહીઓએ સત્યપદની સાંખી સાંઠા ચલાવીને અને તે દરમિયાન અનેક સંકટો સહીને અને માલ મોકલવા સાથે જાનોના પશુ જોમ આપીને મેળવ્યો હતો અને નથી તે દ્રાસવાસના દોહીઓને સાથે એક પવિત્ર દર હતો, અને ૧૯૧૪ની દમદમમાંથી સમાધાનીના તે એક બામ હતો.

તેમ જતાં ૧૯૨૭ ની સાલમાં તે સાલના ઇમીગ્રેશન એમેન્ડ-મેન્ટ એક્ટમાં યુનીયનની બદલે જનારની ઉપર ફરી યુનીયનમાં દાખલ થવાને ત્રણ વર્ષની મુદત ફરવવામાં આવી. અને ત્રણ વર્ષ પાંચ પાંચ એક દિવસ પણ વધુ ગેરફાળે રહે તેનો યુનીયનમાં ડોમીસાઇલનો દર જતો રહે એવું ફરવવામાં આવ્યું. ડ્રાસવાલના દીદીઓએ એ વખતે નબળાઈ બતાવી પોતાની પવિત્ર કલ્પના દીધી. પરંતુ એટલું જતાં પણ ૨૭-૨૮-૨૯-૩૦ સર્ટીફિકેટને આધારે તેઓને ગમે તે વખતે ડ્રાસવાલમાં દાખલ થવાનો અને ફરી ડોમીસાઇલનો દર સ્થાપિત કરવોનો દર જતો રહેશે નહોતો. ઇમીગ્રેશન ખાતાએ એ દરનો ટેસ્ટ ફેસ કર્યો અને છેઃ આપોલિટ લીવીઝનમાંથી પણ તેના મુકાદા ડ્રાસવાલના દીદીઓના સાબમાં આવ્યો. આ ઇમીગ્રેશન ખાતાથી સદન નહિ થયું અને પરિણામે ૧૯૩૧ નો ઇમીગ્રેશન કાયદો તાબડતોડ પસાર કરી દેવાયો કે જે કાયદો આ દેશનો જાણીયો દર પણ નેમેસની પાસેથી છીનવી લે છે. ડ્રાસવાલના દીદીઓએ તેની સામે લડાવેલો વિશેષ ખીસકૂલ વાજખીસકૂલ છે અને જે સવળા ઔદિક સુખોના કરતાં પોતાની આખર અને સ્વમાનને નેચો વધારે કીમતી ગણતા હશે તો તે દર છીનવી લેવામાં સામે તેઓ કુખેશ લડાવવામાં પોતાનું સર્વસ્વ હોખી દેવાને તૈયાર થશેજી.

अमुक नाटाखना डेलीगेटाखे ओपनी शुभवशेखी पलख अपत्यार
उरी दली रे नाटाख अनं रेप प्रतिया पोताना बाछ्यो
जख पयं पाकी हरी दामस यवा अनं डोगीसाधल रसपवना

દક નથી લોગની ક્ષતતા તેથી પ્રસિદ્ધિ પણ તેને માટે હાથપુ કરવું નહિ જોઈએ. પ્રસિદ્ધિના દોહાએ ખીજ પ્રતિભા પોતાના શાસ્ત્રોની સ્થિતિની સરખામણીમાં ફેટલી બધી અમરજાએથી સ્થિતિમાં મુકાયા છે એ વચ્ચે તેઓ બુદ્ધી જનન જાણ્યા છે. એ સુનીયનના કપડાએને એક સરખા કરવાના હોય, અને એ વસ્તુની સત્તે અમલે કશો વધારો નથી, તો તે જે પ્રાંતમાં વધારે દહા લોગતા હોય તેની સાથે સરખા થવા જોઈએ અને નહિ કે બધાં મેલો એકા ધરાવાના દોષ તેની સાથે. એટલે પ્રસિદ્ધિના દોહાએને અન્ય પ્રતિભા પોતાના શાસ્ત્રો જે દોહા પગની ક્ષતતા હોય તે દોહા આપ્યા માં આપવા જોઈએ.

મધુ વર્માની કલમના સંજોગમાં નાટકના અમુક શાસ્ત્રો જે વીસરી જાય છે તે એ છે કે એ કલમ જે કે જો: ગેરા, કાળા સોને સમાનપણે લાગુ પડે છે ત્યાં કોઈ પણ કુદરતીયન સુનીયનમાં ગમે તે વખતે હાથપુ થયેને પોતાનું ટેમોસાકલિ મુન:સ્થાપિત કરી શકે ન બધાં દોહા તે બધે ગમે તેટલા જુના વખતથી સુનીયનમાં વસતા હોય અને તેમાં ગમે તેટલા લાગેલા ધરાવતો હોય છતાં જે તે વખતે વર્ષ દિવસ એક દિવસ પણ વધુ ગેરદાજર રહે તો તેના સુનીયનમાં હાથપુ થવાનો દહા સમાને માટે આપ્યો જાય છે. ગેરદહા પ્રધાનને એ સુદેવ દહા વર્ષ સુધી વધારી દેવાની સત્તા ન પણ એ મુખસુરીની સત્તા ન કુદરતી વાપરે છે અને દોહાએના કેસમાં તો તે સત્તા વાપરવા માંગતોજ નથી એવું સિદ્ધ કરવાના હાથપુ માંથી કહેવા ને.

ઈંગ્લેન્ડના કમ્પાઈ બીટ પણ વધાઈએથી કડગો છે એવી કે ગમે તેવા નાજવા અપરાધને માટે જુલોગર દરવાર માણસોને દેશકાલ કરવાની સત્તા આપનારી કલમ. ડાનુરસે દહાવેલી અનેક જાળતોમાં આ જાળતોને પણ કાલેટ ટેબલ ડાનુરસના દોહા દેહાગેરાએ ખાસ ધ્યાન રેવું પડ્યો.

મદાત્મા ગાંધીજી અને સરકાર વચ્ચેના પહેલને જકડીને લોહ વીલીગમનની સરકારે દોહા દોહામાં મુકના પગલાં સ્થાપી અભિલાષોને સખ્ત દમનનારીથી રચી નાખવાના પોતાનો દહ નિશ્ચય સિદ્ધ કર્યો છે. લોહ વીલીગમનની સરકારે જે માટે એક વર્ષ સુધી અજવાળ્યો અને આખરે એ નીતીથી દોહાએને બાવી દેવાની ગમતોમાં ઊંડી દોહા લોહ વીલીગમનને દેખીતી રીતે લોહ વીલીગમનના અનુભવથી સતિય થયા નથી. તેમને જાતી અનુભવ મેલો છે અને દોહાએને નમાવવાને બહોણે કાંકમ મડ્યો છે. અને લોહ વીલીગમનની ખાદીશ સરકારને હોય નથી દેતા. તેઓ માને છે કે દોહાએ તકવારના બળે કડગો છે અને તકવારના બળે તેને કડગી રાખવા માટે છે. તેમ કરવાને તેઓ કહાદર છે. પરંતુ તે સાથે ખાદીશ સરકાર તેમજ ખાદીશ પ્રજાએ એ પણ સમજવું જોઈએ દોહાએને હવે સમિતિમાં થયું છે અને પરદેશી તંત્રથી પોતાને મુકાવું અટકાવવાનો તેણે નિશ્ચય કર્યો છે. અને આ તે દીસકે કલોએથી કરવા નથી છુટકું પણ જાતે લંડો કહાવીને પોતાના વિરોધીઓની પાવનિ નહિ પણ માણી પૂજા લાગુ કરવા છુટકું છે આમાં તે પોતાના સવારના આપણા વખર તેમજ અમર ઉપર થકા રાખે છે. લોહ

વીલીગમનની સરકાર દોહાએના એકેએક નેલાને દેહાનામાં નાખી બધે દોહાએને નેતાલીન કરી દે પરંતુ નેતાઓના પણ નેતા છુટકા તો હોહાએને વિરુધ્ધ નહિ કરી શકે. આજે દોહાએને કામથી પણ નહિ કરતાં માત્ર તેનાથીજ કરીને આપણું છે અને તેની કપરજ અમળા થકા રાખવાની છે. તેમ કરશે તો ગમે તેવી સખ્ત દમનનીવી પણ નિષ્ફળ નીવડશે.

આ દેશમાં દોહાએની કપર અને તેવાં સંદેહો હોય છતાં તેઓએ પોતાની માનવુગીને તેની આ કસેદીના સમાયે વિશ્વાસવી નહિ જોઈએ. તેને માટે તેઓએ અલગિય પ્રાંતના કરવી જોઈએ અને તન મન અને કાંઈ બનતી સવળી મદદ કરી જોઈએ.

સાઉથ આફ્રિકન ઈન્ડિયન કોંગ્રેસ

જેહાનીસબર્ગમાં મળેલી એમરજન્સી કોન્ફરન્સ

મધુવર્મા આપણું

મધુવર્મા યા. રોસામજી દરમજાએ પોતાના શાસ્ત્રમાં આરંભમાં સઉ રેખા ડાનુરસમાં આવેલા દોહ સરકારના પ્રતિનિધિઓની જાળજ આપ્યા ત્યાં જુલોગુ કે, આપણે દહાદહાની માત્રમાં કેપટાલ એમીએન્ટ પર આપણો મત દહાવવાને આ કહેવામાં ડાનુરસમાં બેસા હતા. સંપૂર્ણ અમા કયાં પણ દોહ અને સુનીયન કરવાશે વચ્ચે થયેલાં એ એમીએન્ટને દોહી સમાજનું સમાધાન નાવવાના એક પ્રમાણિક પ્રયાસ તરીકે આપણે સ્વિકાર્યું હતું.

તો મલાને આમરે સમાધાન એમીએન્ટની રજુઆત કરતાં જુલોગુ હતું કે—“ડાનુરસના આપણા મામ કરગીવાન સોહો કરવાની આપના નહિ હતી અને જે નિશ્ચયો આપ હતા તે કેવળ અસહારક અને કાનિગરું સમાધાન કરવાનાજ દેવથી થઈ હતી.” વધુમાં તેમણે જુલોગુ હતું કે હોહા પ્રતિનિધિઓએ લીધેલી મહેનતનું રજ આપણા તેમજ તેઓના દેહાની વચ્ચે મુલે, અને કાનિગરું મુલકાગરી કલપવામાં આપણે આ આપણાથી આપણા ધરાવવામાં અને ખાતરી કે આ સખ્ત તેમજ કાલિય આફ્રિકાની પ્રજા ચારી સાથે કરો.”

સાઉથ આફ્રિકાના તેમજ દોહા વતીવાનવતોએ એમીએન્ટના “માનસમાં સમાધાન” તરીકે વચ્ચાવ કર્યું હતા અને આપણને એ એમીએન્ટના આપણાં સુનીયન કરવાને સકાર આપવાનું અને તેને અભ્યાસેક આપવાનું સમજાવવામાં આપણું હતું. જે આપણી એમીએન્ટ કરવામાં આપણું હતું તે આપણી આપણે તેમજ વિચાર કર્યો હતો. આપણે ખાતરી હતું કે આ એમીએન્ટથી સરકાર આપણાં કાંઈ આપણને એક પરીદરો રામ તરીકે ગણતી હતી તેને આપણે કરે સાઉથ આફ્રિકાની રમાથી વસ્તી તરીકે સજારી.

આ કાંજોમાં આપણે લીધેલ મતજી બેસા દહાવવાનેહુ હતું પરંતુ પાછળથી બનેલા બનાવોથી સિદ્ધ મત્ત છે કે સુનીયન સરકાર પર વિશ્વાસ પૂરી દેવામાં આપણે કહાવવો કરી હતી. એમીએન્ટથી આપણને કેસો આપણે કર્યો છે અને કેસો દાની

૧૧૧	૧૧૨	૧૧૩	૧૧૪
૧૧૫	૧૧૬	૧૧૭	૧૧૮

૧૧૯	૧૨૦	૧૨૧	૧૨૨
૧૨૩	૧૨૪	૧૨૫	૧૨૬

જી કે એ મામલો જ્યાં એવા એન્ડ્રુ અલ્બોર્ન ડીકે તે બધી વસ્તુ એક બાજુ.

લેન્ડ રેન્જર બીલ

જેટર માસ ના આશીષે આ પ્રાંતના અરબના બાજુના સમગ્ર આરેલા દ્વિતીયક એશીયાટીક એન્ડ રેન્જર બીલ વચ્ચે વિચાર નાણે આજ દોહમાં એન્ડ્રુએન્ડ્રી રેન્ડેન્સમાં એવા સમા દગા. જે બીલ એટલું જુલમ હતું કે જે ને માનવા તરીકે પસાર થઈ જોવ ને આપણા આંધ્રજેતી સ્થિતિ સુધારે એવી વર્ષ ૧૯૨૧.

આ એશિયન એશિયાટીક રેન્ડેન્સ બીલની સામેની દાંદી ટામની અલગીય વચ્ચે વચ્ચેએ થઈ હતી તેથી એશિયનની તીલી નામ થઈ ગઈ. કે. મુકતિ આગળી સલામાં ગાંધી આપી હતી કે એશિયનથી સુલેહ અને મીઠાપણો થાય સમાધાન દેવ. પરંતુ એ વાત મલત નામની જે કેમકે એજ પ્રાંતે આપણી અભયથી વચ્ચે એન્ડ રેન્ડેન્સ બીલ સમય હતું કે જે એની રજો એશિયનની પાંખના કરતાં પણ સખત છે એ બીલની રીમલમાં હું નહિ ઉભું એટલેજ રહેવું પણ થશે કે એવામાં સમાનને ૧૯૨૧ પણ દરે તે આ બીલ હી પણ સિવલારી કરે. નહિ પ્રોગ્રેસીવ અને દાંદી ટામ વચ્ચે સુલેહ રજાવાઈ એશિયન કામમાં જેણે એટલે એજ આગળ વચ્ચે આજ લીધે હતો તે પ્રધાન આપ સાદા આશિયન પ્રધાન એજ વચ્ચે પાંખમાં દરેકો બીલની રેગાઈ ના નાહ પણ એશિયનમાં પાંચે પાંચે આશિયન તેજ અલગી અને આગળના કાંઈ કરવાને કેમ તેમજ આ કો એ સમય સમય ના.

કોમ્પાસના આપણા આગળના સ્થાપિત રજા કરતાં આ બીલ મજબૂત નથી. આપણા દ્વિતીયકના બાજુએ અભય પ્રતેમાં પસાર આજ ના સમાન. દરેક બોમ્બી કો નેરકા આજે એજને દરકન કરવાના કામમાં નહિ કરવા તમારી કાંઈકે દબીયુલકા કેલેસીયન સમય રજાઆવ હી હતી.

રેપરેશન એશિયનમાં રજાવાઈ આજુ છે કે પ્રોગ્રેસીવમાં મલતના કોઈએ પાંખાલ મોરલ રજેવા મામલા હી તેજને મેમ કરવાને ના કરવામાં આજે એટલેજ નહિ પણ વિલેન્ડ આપણમાં આજે.

કોમ્પાસના કોઈએ પ્રોગ્રેસીવ કરવા તેજને સમાજ દિકાએથી મોતાની બીલવણી કરવા અલગીને પાંખાલ એજને રેવા રીતે અનુસારવા માને છે એ સમય સમય નથી.

આપણા આજેને દરકન કરવા કરવાને કોઈ પણ બીલ આજે સિવલારવા નથી અને તેથી આ બીલને સર્વદર મજુ એવી રેવાની કો મામલો હી.

મારા આ કમની મંબીરતા વિષે હું અજુબ નથી પરંતુ કે તરી રીતે અજુ હું કે દ્વિતીયકના આજે આ પ્રાંતમાં પ્રેમુકા દે છે. વચ્ચેમાં મંબીરતા અગળી તેજો મલકેવા છે. તેજોમાં દોમત પ્રકાર છે. કોમ્પાસની સમામકની અલગી રેવાજ આપણા અગળા દરેક વાળુજ છે અને તેની મહી આપણી જરૂર નથી. પોતાના વાળુજ દોમને દરેકો સમાવને દ્વિતીયકના આજે. એ કરવામાં એક મજુ પ્રકાર દેવા. દ્વિતીયક એશિયનમાં એન્ડ રેન્ડેન્સ બીલની સામેની અલગી પણ તેજો એક કમ સામેલ થશે એવા મારી આવી છે. આપણે કો ગમે તેવા મેમ આપવો મલકે દોમ છતાં

એ બીલ સર્વદર એવી નહિ રેવામાં અને આ સુધી આપણે નીરત વાળુ એજના નથી.

લીટર એક્ટ

લીટર એક્ટના સંજ્ઞામાં એ કામની કમમ દ્વિતીયકના આપણા આજેના એક વર્ષ પર મેલી કામમાં નાખવાની છે. અને માં દરે કે ૧૯૨૧ ૧૦૪ કે જે આપણા આજેને પામમાં હી નાખવાની હતી ને કાંઈ નાખવામાં આવી હતી. કોઈ સરકારના એજને તેમજ વમારો અમલદારોએ કમ ૧૦૨ (૨) (એ) પણ કરવા રેવામાં મેલી કરવા મલક દ્વિતીયકને ૧૯૨૧ થઈ પાંખ કરવાની જે વરુ વિશે પ્રધાનત પ્રધાન એજવાને પોતાનાથી અલગ સમય હતું છે. કેવિએ એજનેની મલકી એજો કામ એ મલકમાં રેવાયેલા છે તેજને આજ એજેપવાન સર્વોચ્ચ મેળવી કરવા છે છતાં તેજોની સ્થિતિ સારીસમાન નથી. તેજો એ વર્ગના છે કે એજને વીજુ એ રેવાનું સામન એજ નહિ અને તેજો પાંખી આ એજ એક સામન છાનવી રેવું એ એક અંતર અમાન છે અને ને દર કરવા નીકળે.

કોમ્પોસિશન

કોમ્પોસિશન સમાજે આજને બોલી ચિંતામાં નાખવા છે. કોમ્પોસિશનમાં એ બાજુમાં ના. કોમ્પોસિશન પાંખેથી પ્રેમુકા સિવલારવા પ્રકાર નામની કેવિએ એ મેમના સિવલારી હતી એ સિવલારવામાં પ્રોગ્રેસીવ અલગીને નેક દામત થીવર અને પ્રેમ વિધાલ સુધી કરો. આપણે આજે આપણામાં આવી હતી ને આપણા છે આજે. આ મેમનાની રજો કોમ્પોસિશન સર્વોચ્ચ એજ તેજો કોમ્પોસિશન મલકે આજેને નેકાલ દરેક કોમની કરશે (પાંખુ)

સા. આફ્રિકન કન્ડિશન કોમિસ

૧૨ મી પારખનો લેવાલ

કોમ્પોસિશન દ્વિતીયકની

(અમાસ અગરપની વરથી)

સાર્વ આફ્રિકન કન્ડિશન કોમિસની બારમી પરિષદ ૨૧ ફેબ્રુઆર અને અનેવારીના રાજ એશિયનમાં પાંચે મી. સોસાજી રેવલમજીના પ્રમુખપદે પ્રેમ દોહમાં અજ હતી

પરિષદ પ્રુકી પ્રુકવાની કિવા દોમમાં એજએ એક સમા માં આપણ દારા હી હતી. મંબીજના પ્રુમે અપામેશે પ્રેમના સંદેશ તેમજ કો આફ્રિકના કોઈએને પાંખે દેવા.

પરિષદના નિયમસુચર પ્રધાનમાંથી કોમ કર થઈ હતી તેમાં એક પ્રધાન કરવાને એશિયનમાં એજ બીલ રેવ કે. એ. બી. એ. કોની દગા. તેમજે કોઈએ પ્રુમે દિકસેકા અપવાસ જે પ્રેમ-એસો કમ કરવા.

પરિષદની એકમાં વધુ પ્રતિષ્ઠિત પ્રુકીએ કાંઈની આવી હતી તેમાં કે. કમ્પો, કિન પામર, રેવ. આર્સી રીલીસ, રેવ રેવર્ટ, રેવ રે. રીલીસ, પ્રોફેસર અને મારીસ દેક પ્રુમ દેવા. નામ, દ્વિતીયક અને રેવના રેલીસેકે આવી અમામાં કાંઈની આવી હતી.

૧૧૧	૧૧૨	૧૧૩	૧૧૪
૧૧૫	૧૧૬	૧૧૭	૧૧૮

૧૧૯	૧૨૦	૧૨૧	૧૨૨
૧૨૩	૧૨૪	૧૨૫	૧૨૬

હીન પામરે પરિવારને ખાતરી કરી કે તેઓ જોશમાં નથી, પણ તેઓ સાચે મળ્યા દિલસોજી તૈયારાઓ છે.

ખી. કાસમ આદમે રેલીંગ્ટોનેના સરકાર કરનારે આપણું કહ્યું હતું. તે સરકારનો અત્યુચ્ચ જવાબ નાટક તરફથી મી. જોસ. આર. નામક અને કેપ તરફથી મી. એડીએ વાળેલો, હતો.

પ્રમુખ મી. સોરાબજી રૂસ્તમજીએ આર જાડ પોતાનું પ્રમુખનું કાપણ શુભદં જવાબે વાંચ્યું હતું તે અન્યત્ર આપ્યું છે.

પરિપટે મેળબેજ પરિપદ, કેપટાઉન સમાધાન, એસીરેડ એમીએક્ષન રજીમ. આ અને કોડરોનું કામલ કવું, ગાદીપત્ર, પ્રમીએક્ષન એમે-એન્ટ એક્ટ. ૧૯૩૧, દોહી ફેજવણીની ઉત્પત્તિ, સ્વચ્છતા અને શુદ્ધસમૃદ્ધિ, ઇન્ડસ્ટ્રીઅલ ઇન્સ્ટીટ્યુશન્સ અને મેલ એક્ટ, એમીપાટીક ટેન્ડર પીજ તથા સાઇસેન્સ કામદાઓ પર વિસ્તૃત રીતે અને બેથકકપણે વિવેચન કર્યું હતું અને નીચેનો ૧૫ મુદ્દાવાળો મહત્વનો દરાર સંપોનુષતે મસાર કરવા માં આવ્યો હતો:

૧. દક્ષિણ આફ્રિકાની હોદી કોમનો અવાજ રજુ કરવાન સર. આ. ઇ. રીએક્શની આ તાત્કાલિક પરિપદ, યુનીયનના દોહીએ સામે બેઠ રાખતી અને તેઓને ખાસ કાશ પાતી જાણતો; પરંતુ નિયંત્રણ એળમેજ પરિપદ માટે આવેલાં દોહી સરકારના પ્રતિનિધિમંડળને રજુ કરવા રીએક્શના અગલવાશ અને હરેક પ્રતિ મુદ્દેલા ચાર ચાર મળ્યોના બનેલ ટેપુટેક્લને સત્તા આપે છે અને નીચેની જાણતો પર કળાજી કરવા દેક આપે છે.

૨. ટ્રાંસવાલ સેન્ટ ટેન્ડેર એમે-એન્ટ પીજને સંપૂર્ણ પાલું બેઠાવતું.

૩. ટ્રાંસવાલના દોહીઓને ખસર કરતા જ્યાં અંકુશારક કાપદાઓ, ખાસ કરીને ૧૮૮૫નો ત્રીજો કાપદો, મોહા સોની ૧૩૦ અને ૧૩૧ કલમે અને ટાઉનશીપ એક્ટની ૧૨ થી કલમ ૨૬ કરાવવી.

૪. એસીરેડ એમીએક્ષન રજીમ પડતી સુકાવવી.

૫. રક્ષિત આમરના મુકરદમામાં અપાયેલ મુકદમાની ખસર દેક જાવતાં જી અને નાની વચના કોડરોએનો યુનીયન માં પ્રવેશ.

૬. પ્રમીએક્ષન જાણતોમાં માદીપત્ર સેનારજીને અપાત્ત જુદા પ્રકારનું વર્તન દુર કરાવવું.

૭. પ્રોટેક્શન મદીપીકેટો સેનારા દોહીઓ—જોનાં બી અને નાના કોડરો દોહીમાં દોવ તેઓના પ્રવેશ માટે પરવાનગી અપાવવી.

૮. દોહીઓના હોર પર તાજા અંકુશો મુકનાર ૧૯૩૧ ના ૧૫ મા કામદાની કલમે ૨૬ કરાવવી.

૯. એમે-એન્ટ અને રેલીંગ્ટન ફેજવણી પુરી પાડવામાં અને સામાન્ય ફેજવણી માટે વધારાની સમવેશ.

૧૦. લંકુસની અને પર અપરજાની, દોહી કોમની પ્રવેશોએ અંતેષવા માટે, યોજનાઓને કદાર અમલ.

૧૧. એમીએક્ષનની "સાઇસેન્સ કલમ" માં કેવાયેલ જોના-ધરી પાર પાડવા માટે તાત્કાલિક અમલ.

૧૨. બીડર એક્ટમાં દોહીઓ પર મુકાયેલ બધા અંકુશો અને મુશીબતો દુર કરાવવા.

૧૩. ઇન્ડસ્ટ્રીઅલ એસોસિએશન સાથે કાચ લેવા, દોહીઓને માટે અરખી વેકો, અને અરકારી ગેરી મજુર રાજનીતિ દુર કરાવવી.

૧૪. આ પરિપદ સમક્ષ પ્રમુખસ્થાનેથી નવાયેલ જાણજાણ કરાયેલ, દોહીઓ પર લદાયેલ મધીયે મુશીબતો, જુદા પ્રકારનું અપાત્ત વર્તન દુર કરાવવા અને દોહી પ્રમીએક્ષન કામદાઓ ખાસ કરી જુદા કરાવવા.

૧૫. એમીએક્ષનની સમાવેશ કરવામાં આવેલ "ઉત્પત્તિ" ની કલમનો, તેને માટે યુનીયન સરકાર કદેલ અઠેરાવતું સંપૂર્ણ દરાર કરાવવા માટે, કિદાર અમલ.

૧૬. ૧૯૨૧ ના ટ્રાંસવાલ સાઇસેન્સ એક્ટને ૨૬ કરાવવો.

ખીજા પનાર કમેલા દરવેનો સાર નીચે મળજી છે:—

નાટક ઇન્ડક્ષન રીએક્શના કદરોશ વગેરે પ્રમુખ તરીકે રહેલ મી. આમદ જાણતોના એલજન્ડર પરજી માટે આ પરિપદ બેઠ દર્શાવે છે.

પરજા મુલાકાત પરમેશ્વર દક્ષિણ આફ્રિકાના કોડરોને નવ દુકાળ અને આર્થિક મુશીબતોથી મળાયે.

મહાત્મા ગાંધીના મિત્ર સમાજ અત્યુચ્ચ કાદર જાણજીરન પરજી માટે દિલસોજી દર્શાવવામાં આવે છે.

કીલ્લોટસીરેન્ડ વિદ્યાપીઠના મહાન આગરોશી કમેલ નુકસાન માટે તેના સત્તાવાળાઓ પ્રત્યે દિલસોજી દર્શાવવામાં આવે છે.

હોદ અને તેના કોડરો માટે પરિચલ વેકના છર્તા દક્ષિણ આફ્રિકાની દોહી કોમમાં ઉઠી રલ મુદ્દાવતા મહાત્મા ગાંધીજીને મહાન પ્રેમ જોડવામાં આવે છે.

દોહી કોમને પદ કરવા માટે રે. સી. એ. એન્ડરસને હરી એક વાર અપવા દેવા માટે સર રીંગ્લનાથ દાસેરનો આભાર માનવામાં આવે છે.

આજે જગતનો મહાન પુરુષ

વિશાખતથી નીકળ્યા મહાત્મા ગાંધીજી તા. ૨૮ માં રીસેમ્બર ૧૯૩૧ ને સોમવારે મુખ્ય મંદરે ઉતર્યા અને બંદર ઉપર કોડરોને મળી સજીરે કોમને પોતાના મંદરના અનુસર જ્યાં અને કોલુસાનની અંધિજી સરકારની રાજનીતી અણી કોડરોને જીજ સદન કરવાનો બંદેરો આપી અને કસોડીમાં પાર ઉતરવાનું બંદેર કહે.

સહકારની પ્રવૃત્તિ

૨૬ રીસેમ્બરે મહાત્માજીએ દોહની રાષ્ટ્રીય મહાસભાના કાર્યકર્તાઓને અંધિજી સરકાર સાથે સહકાર કરવાનું કહ્યું અને દોહની સરકાર ઉપર નાન કરી પુજાર્જી કે અરકાર મને મળવા આમતી દોવ તે ક પુણી કલમ અને અંતુક પ્રોત્તમાં સરકારે ચાલુ કરેલી કમનનીતી, સરકાર પ્રોત્તમાં ચાલુ રહેશે જરકરી દોર, અને જંગાળમાં ચાલુ કરેલા અધોર એડોનન્સ વિમેર જાણતો કલ્પીન-આપી કરારના કલમ ૩૫ છે. માટે સરકારે કોલુસાનમાં આના નાન કરાર-કામ કરી જુલમી દેરાઓ ચાલુ પ્રોત્ત દોમ લાંબી તેને પેંચી લેવા અને સરકારે અધિબની કોલુસાન માટેની એજન્ડા રાજનીતી બંદેર કરી.

તપ કરવાથીજ ક્ષમા

મહાત્મા ગાંધીજીએ સાંજે મંદીરમાં પ્રાર્થના પછ રજા બાદ જગતની જાણત બંદેર હરી કે અપણે મલ અસહકારની કલમ વખતે મો કવર કોડીઓને માર આપેલ હતો પણ આ

અમ કાલે બેઠા અને પાસેથીના બેઠુતોએ મદદમાજીને માનવત્વ આપ્યા તેના જવાબમાં મદદમાજી બોલ્યા હતા કે તું આખા કોદુસાદના બેઠુતોને સંભોધી કરું છું કે જનક-કારની ભદ્રાઈ નજીક દેખાય છે અર્થ વખતના કરવા આ વખતની

મજૂર કરવા લેવાર હતા છે. બહાલનાદ, પટના, ઠાનપોર
અને દોર વીગેરે જગ્યાઓએ સરકારે બાંધેલો મકાની છે અને
મજૂર લોકોને અપૂરવો પડે છે.

મહાસબખાની તબયારીઓ

બખીસ દીંદ મહાસબખાની કારોબારી સગીલીએ મુખ્ય મંત્રીની
સમીક્ષાને અગરવા માટે ને મળ્યા આપી છે તેની રૂબે મુખ્ય
માં ને મોટી દોરપંનાએ — એવમજાણાએ ૪૫૦ ખીજાના
વાળાઓ જોડી છે અને ૬૦ ચોક્કસનો — સ્વયંસેવકો,
ટ્રેક્ટર — વેલ અને નર્થ — એવીકાએ છે અને આ સંસ્થા
ચલાવવા પૈસાની મદદ પણ લોગ તરફથી મળતી થઇ છે.

મહાસબખાની કુદરત સ્વચ્છ

હોદ્દસ્તાન મદિ બાદે જગાવી રહેલી જાંબીલ સરકારના
રાજ્ય અમલદારી અપૂરવ દીંદ મહાસબખાના પ્રમુખો દ્વારા
મંદોબન થતા દોવાયી મહાસબખાને પોતાના જાણે સ્વયંસેવકો
મંદો પહેલા કપડામાં રૂબે રૂબ દબાર સ્વયંસેવકો મદાર
પાડ્યા છે અને સાથે મહાસબખા સમીતીએ હોદ્દસ્તાનના વ્યવસાય
જાણે સિપર સ્થાપી છે અને આ દરેક મહાસબખા સમીતી
એક રહી એક, પોતાનો જોશ, પોતાની માન્યતાની સ્વતંત્રતા
માટે જાપવાને લેવાર થઇ બેઠી છે. અને આ રમનાયી
પ્રમુખની અગ્રા મીલકુલ ખાલી રહી નહિ, અને સ્વતંત્રતાનું
પુલ જાળવે તીવરથી આપ્યા કરશે.

વિવિધ સમાચાર

મરદ સરી, વેડ વેરી

બાજ મજૂ દિવસ થયા કરતાં જાહેરની વેરડ રીટ અને
માર્ગનાર રીટ પર દેખાએ મોટી મોટી જાહેર ખપડાં અટોકી
હોદ્દોએને કમનગમી દરેક સ્થિતિમાંથી કદાચી મુકાવવા માટે
સડીએ મેળવી રહ્યા છે અને આ તથા કિવસમાં વા. ૬
જાન્યુઆરી ૧૯૩૨ ની સાંજ સુધીમાં સગમત મજૂ દબાર
માજુસાની સડીએ મેળવણ છે એમ જાહેર કીધું છે.

હોદ્દોએ વિરુદ્ધ સજવણ

કાંસવાલના કુરસીએ કોરેમાં રાજા અને સાકેમ જાંબીલ
પારી, કુરસીએની એમ્બર જોક કોમરુ દાનોપરો બોલ
અને એ કય રીકોમંડ સર્વવાળાઓએ હોદ્દોએને ખાપમાલ
કરવાની દિલસાએને જામકમાં મુકાવવા મુતીમત સરકારને અરજ
કરવા લગમમ એ દબાર માજુસાની મદીએ મેળવી છે.

જોહાનીસખર્ગમાં સ્પોરદસ

જોહાનીસખર્ગમાં આવેલા નાટક સ્પોર આઠા ઉપર રવી-
વાર વા. ૭-૧-૩૨ ના દિને હોદ્દ કોમરુ કમળ અને વાજ-
મહાલ સુરલીમ કોમરુ કમળ નવ્યે કોમરુની લીમ મેલ રમાઇ
હતી. જેમાં હોદ્દ કોમરુ કમળની ૨ રતથી છવ મળ હતી.

રેકોર

તાબમહાલ	પટેલી કુનોમ	૧૭૩	૨૧
હોદ્દ કોમરુ કમળ	"	"	૫૮
તાબમહાલ	બીજી	"	૫૪

(પાંચ વીકેટથી
કોમરુ કમળ હતી)

પટેલી કુનોમમાં કે. સી. જલાલપોરીયાએ ૭ વીકેટ તથા
જી. સી. જલાલપોરીયાએ ત્રણ વીકેટ લીધી હતી. બીજી
કુનોમમાં વરસપાયા સેમજાઈ વરસી (૨૦ રન) તેમજ
સેમજાઈ મેલોદજ વરસી (૧૮ રન) કરવામાં આવ્યા હતા.

ને બી. જલાલપોરીયાએ હેલ્ડી એ પેરેસો મજીલ સુદર
રીતે મચાવ કરી. ૩૪ રનને વધારો કર્યો હતો. બી.
જલાલપોરીયા. (૩૦ રન નોટ બાઇટ)

“દરદ લડન હોદ્દ સોસાયટી”

દરદોલ સોસાયટીની એક સ્પેશીયલ મળ મુદ્દીમ લા.
૮-૧૨-૩૨ ની રાત્રે સંસ્થાના હોલમાં ઉપપ્રમુખ રા. ડી.
જી.જી.ના પ્રમુખપદે નિમ્ન લીખીત સુચેતકો રહી, ખાંભા
મારફતે વા. ૧૪-૧૨-૩૨ ના દિને સ્વદેશ જનાર દેવ, તેમની
જાહેર સેવાની જરૂર રહી હોદ્દ વિદાય અર્પણ મળી હતી.
ઉપસ્થિત કિર્તીઓએ વિદાય સનાર બામજોની તરીકે કરી
આ સોસાયટી પ્રતિ જાતેલી ઉદાર વચ્ચ માટે આભાર
માનો હતો. અને સંસ્થા વરસી રહેને મુખ્ય કાર તથા
રેકોર્ડ રમાવની ગેટ આપી હતી. તે જાદ વિદાય જનાર
પ્રમુખ રા. જાણુભાઈ જોવાલજી પોતાને અપાયેલા માન માટે
જાંબીલજી આભાર માની અગ્રેશ હોદ્દોએનેમાં કંપ
જાણવવા તથા સ્વદેશની જાણુની વચ્ચી એ પોતાના માખા
મળવી નરામર જાણુની સ્વદેશમાં કમેલાં પાલન કરી મંદોર
પ્રત્યે સ્કાલુજીની જીવિતા રહેવા અરજ કરી હતી. અને
સંસ્થાને એક મીની તથા પ્ર. જો. ને જાંબી ગીની એક
જાણુ હતી. વિદાય સનાર ખજાનગી રા. જી.જી. મકન
મેચરો મકન જાણુ અને પ્રેમાભાઈ કમલે મકન કમલેમાં
આભાર માનો હતો અને તથે સાથે મુદ્દોએને સેમજાઈને
અરથી જાંબી ગીની અને કં. જો. ને આરડી જાંબી ગીની
એક આપી હતી તથા રા. નારજ જી.જી. સંસ્થાને રા. ૫-૬
એક આપી હતી. આ જાંબી સોસાયટી વરસી કંપ-મજુએ
આભાર સ્વીકાર કરી અગ્રેશી મુખ સજર મચી હતી.

વા. ૬-૧૨-૩૨ ની જનરલ મીટીંગમાં થીયુડ હાજીયાઈ
મેચરસ પટેલને પ્રમુખસ્થાને અને જી. મજાળાઈ વચ્ચ-
માઈને અમલની પદે સર્વાનુમતે નીલુકા કરવામાં આવ્યા હતા.

હોદ્દસ્તાનના ખાખર

(હોદ્દસ્તાનના ખાખરો ઉપરથી)

સર કરીમલાઈ કાખાલીએ બેરોનટ

સર કરીમલાઈ કાખાલીએ બેરોનટ મેલમેજી અગ્રેશમાંના
કુરસીએ કોમરુએને અખજાર કરેલી રામી વીખવાઈની વચ્ચની
સખત જરૂરથી કહાલવા જાણુએ કે ૧ તેજીએ ટો કુરસીએ
સરમાતું પડે તેવી રીતે રામી વીખવાઈનું નામોશીજી પ્રકરોન
કર્તું છે. સર કરીમલાઈ જાણુએને જાહેર કરે છે કે હોદ્દમાં
કુરસીએને કોમ પ્રકારને જાણુ એક નહિ. અને બી. જાનાકના
પેલા નામોશી ૧૪ કુરસીએમાં કરીમ, જુએ મરતા મુજીએને
જાણુએ અજાલ વડીક કરવામાં આવ્યો કમી, અને આ
કુરસીએ સુરલીએને કાખામેર જાણુવવા લેવડ કરીઆ હતા
જેથી મેસ્માજી હતો. જુરો પદાર્થકિર એક કોમમાં
બાઇતું પાલાવજી કાખાતું રાખવાની એક અમ્બવાદી કુરસી
હતી. રામી કુરસી, આમાં જાણુએને જાણુએને મળા છે
સાંજ કમી છે. અને જાહેર કોમના મીજનસાર પજાવા
મકરન માટે માન છે કે મિજ મવાધિકારમાં અમલદાર જુ
હોદ્દસ્તાન મારી જાણુમાં છે અને હોદ્દસ્તાનને સાચી

વધારા હું. હાંદુસ્તાનમાં કુરુદામ ધર્મને કશો ભય નથી અને તેથી હાંદુસ્તાનનું બંધારણ વિધાન, મદદ, બેખલાસ અને સહકારના ચાર સિદ્ધાંતો ઉપર ઊભું કરા. અને સારી આગી વધ છે કે મદદના મધ્યસ્થનામાં વિધાન રાખવાથી આપણી ખ્યાલિ વધે છે.

મુસ્લીમોના વિરોધ

વરાહ પ્રાંત નીલમ સરકારને પાછું આપવાની યત્નવળ નીલમ સરકારના પ્રધાન સર અમર દહરદીએ જાનમાં મહત્તમ પરિવર્તન વખતે કરી હતી. તે બાબતમાં વરાહ પ્રાંતના મુસ્લીમોએ મદદન સહાય કરી વરાહ પ્રાંત નીલમ સરકારને સુખ્ય કરવો નહિ એવો દાવો કર્યો છે. અને તે છતાં અંગ્રેજ સરકાર દ્વારા ઇરાવને તરફથી વરાહ પ્રાંત આપી દેશે તે હમે કાંઈ વધુ પ્રકારનો હર નીલમ સરકારને ભરીશું નહિ.

મીસ આલેકે રવરેસાલિમાની વચ્ચે

હાંદુસ્તાનની અખિલ હાઉ મદાસભાનો કાયુ અને અમર દરેશન વધતી આવે છે. હાંદી કાપડ વણનારી ૪૫૦ મીલોમાંથી ૪૨૫ મીલોના આવીશોએ પુર્ણ સંસાધ્યો તન મન અને ધનના એકે મદાસભાની સરતોને સ્વીકાર કર્યો છે. તે મદાસભાની વધતી જતી અમરની આબેહુલ સાબીતી છે. મદાસભાની સરતો નહિ રવીકારનાર ૨૫ મીલમાંથી એ ચીસોને વધુ માસમાં બદલવાના પ્રતાપે રૂપીયા ૧૬ લાખની ખોટ સહન કરવી પડી છે.

સીઠ અબ્દુલ્લા હુસૈનને જવાબ

કરાંચીના એક સીઠ અબ્દુલ્લા હુસૈનને કાલમને જવાબ આપતા વાહરદા અંગ્રેજાન દરવાઝ અબ્દુલ્લા કાદીર એ એ નીચે મુજબ લખ્યું છે કે

ઇજ્જતની મુત્કા

ગિધી છે કે હાંદુસ્તાનમાં હાઉ અને મુસલમાનોએ એકબી બંધારણમાં સાચા દિલથી રહેવું જોઈએ અને હાંદીઓમાં આપણ આપણમાં એકવતા હોવી જોઈએ અને હાંદુસ્તાનની સ્વતંત્રતા મેળવવા માટે એકબી વધ લડવું જોઈએ. હાંદી સિંધને જુદા પાડવામાં મેર હકાવણ અને મેરકાવા છે. હાંદી, એકે એક નહિ માની લેવું જોઈએ કે મદદન મેલ મદદના માધ્યમથી આગેવાની નીચે હાંદી રાષ્ટ્રીય યત્નવળમાં જે સફળતા મેળવી છે તે હાંદી પુરબ સ્વતંત્રતા મેળવવા માટે પુરતી છે.

ઇજ્જતના કદવા અનુભવો

૧૯૦૪ ની સાલથી આમાં ઇજ્જતીઓને એકે કદવો અનુભવ છે કે મીલોની હુમ્મખ દરદમેલ આણ કામ કરી રહેલ છે પણ આ હુમ્મખને કારણ નહિ થવું જોઈએ. ઉચ્ચાકનું મોટામાં મોટું હથેલાર તે હાંદીઓમાં અંદરો અંદર કમકામ જીવન કરાવવાનું રહેલો તેથી કરીને આથી મેલતા રહેલ. અમર હાંદી લાઇઓને સ્વતંત્રતાની લડાઈમાં હલક મળે એવી હમરો હાંદર પ્રત્યે આશના છે.

મીરત કાવતરા કેસ

વડી માસભામાં મીરત કાવતરા કેસ બાબતમાં શ્રી. એસ. સી. મીરના પુછેલા સવાલના જવાબમાં સરકાર તરફથી સર એમ્સ કૅસરે જણાવ્યું કે મધ્યસ્થ ગવર્નમેન્ટ અને સુપ્રીમ પ્રાંતોની ગવર્નમેન્ટે સને ૧૯૩૧ ના સપ્ટેમ્બર માસની ત્રીજી તારીખ સુધીમાં કુલ ખર્ચ રૂ. ૧૨,૧૮,૦૦૦ કર્યો છે.

સાક્ષીઓ અને એક્સપોઝેરને આપણેથી કુલ રકમ ૨૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૧ સુધીમાં રૂપીયા ૬૦,૦૦૦ ને સરકાર તરફથી કેસ ચલાવનાર વડીલને રૂપીયા એક લાખથી વધુ આપવામાં આવ્યા છે.

સિંધને હાંદીથી જુદા પાડવું નહિ

મુખ્ય મંત્રીશ્રી સિંધને જુદા પાડવામાં આવે તો સિંધ પ્રાંત પોતાનો ખર્ચ કપાડી કહે કે નહિ તે બાબતમાં તપાસ કરવા મેળમેજી પરિવર્ત કરેલી બતાવણી ૩૩૫ે હાંદી સરકારે મેસરો અરવીમ અને હેરીસનની નમોથી કમીટીને રીપોર્ટ નીચે મુજબ છે.

કુલ મહેસુલ અને ખર્ચ અને સરકાર એરેન્જના દેવાની અમીનવીરીથી સિંધ પ્રાંત કામમતી ખોટ લારનો પ્રાંત રહેલો. મીંધને હર વરસે રૂ. ૧૬ કરોડથી વધુ ખોટ આપેલો નહિ અને હોમ્સ એરેન્જની પુરેપુરી ખાસવણી ૪૪ રહેવા માત્ર ૬૩ કરોડ હર લાખ રૂપીયા જોટલી ખોટ સિંધ પ્રાંતને રહેલો.

ઉત્તાવળના પાઠો રીપોર્ટ

ઉચ્ચાકના કાપાંચો અંદર કરે છે કે મીલો આને આપણી કુનીયામાં કાપ માટે પહેલો નંબર મરાવે છે. એટલાસ જાન એક્સપ્રેસ ટ્રેને હર કમીટી સી-તોનેર માઇલની કાપે હાંદી જતાવ્યું છે. શ્રી. કાપેને હર કમીટી ૧૧૦ માઇલની કાપે મોટર મોટ, શ્રી. જી. એમ. રામને હર કમીટી ૧૫૦ માઇલની કાપે મોટર સામકલ, સર માસમ ૧૦૫મેલે હર કમીટી ૨૪૧ માઇલની કાપે મોટર કાર અને એ ઉચ્ચાકના કમીટી કોલેન્ટ રોમ્બન કોર્મે કમીટીના ૪૦૮ માઇલની કાપે દવાઈ વિમાન કોમીટી જતાવ્યા છે.

મહાસભાનો હાંદર જવાબ

એક્સપ્રેસ ટ્રેનનેના ફેટવાર વિવાદોએ અમલ પુકાયે. કોનો કે મુસલમાનો કેમ હાંદી મુંદણી માંને છે? અને હાંદીઓ કેમ અંધુકા મુંદણી માંને છે?

મદદના માધ્યમથી હર્મના કારે અવાનો વચ્ચે જવાબ આપ્યો કોનો કે હાંદીઓ મુરખા છે. મુસ્લીમોને એકકમ અમલ મુંદણી આપીને હાંદીઓ મુસલમાનોના મગજમાંથી પવન ફર કરી કો છે અને પછીથી મુસ્લીમો તાલુકા વમ નવ અને વીચાર કરે કે અમલ મુંદણીમાં આખરે કાંઈક કુરમી હોવા જોઈએ.

એક અંગ્રેજ વિવાદોએ પુછ્યું કે એકે નીલાના પીલા પીકે છે તેઓ ગિરદ આપ એટલી મધી કદા મજા કેમ મરાવે હો?

મદદનાઓએ જવાબ આપ્યો કે આ મદીથી એકે પીલા છે તેઓ તરફ દુ અણીજ દિલમોજી મરાવું ખુ.

આરો મુખ્યત્વાર કોણ?

જાનથી પંજાબમાં પોતાના એક દોરત કિપર જાંડાની મરકા પરિવર્તના બાબમાં કરાંચીના એક મોટા મુસલમાન બંધારી અને કરાંચી મ્યુનીસીપાલિટીના માજી પ્રમુખના નાનાબાઈ શ્રી આંબલાએ કામળ લખ્યા બધાવ્યું છે કે મેળમેજી પરિવર્ત અમલક નિષ્ણા નીવડી છે અને તેનું કારણ મુસ્લીમ પ્રતિનિધિઓ અને અન્ય સમુચિત ટ્રેમોના પ્રતિનિધિઓ છે. પ્રતિનિધિઓની નીમણુંકમાં મુખ્ય ખામી છે કારણ કે આ પ્રતિનિધિઓની નીમણુંક અરકા પરિવર્તને આગી નાંખવા મહેલ કરવામાં આવી હોય એમ મને આશ્ચર્ય પડે છે.

ટ્રેમો સવાલને કાચો લાવતી વખતે જે આરમ્પલનક અને પીકારને પાત્ર વસણ મુસ્લીમ નેતાઓએ અખતાર કહ્યું હતું તે મુસ્લીમ નેતાઓ માટે અને એક મુસ્લીમ તરીકે કરમ આવે છે.

એક મુસ્લીમ તરીકે જો અને આરો નેતા, ઉંધુદી, અને પ્રતિનિધિ મુંદણાનું કહેવામાં આવે તો હું તો મદદના માધ્યમને જ પસંદ કરું અને કોમી સવાલને કાચો લાવવા માટે હું તેઓ એક્સપોઝેર કુલ સરમુખકાર નીમુ.

ફરેના અને અન્ય તાર સમાચાર

હિંસામય સ્વદેશાભિમાન

સરકારના તાજા તરફ સાદી નજરના રૂઢ વરતના એક સુખાનુ જાગૃતિને તેના ભરના યાદશ્ચિન્તા પગથીયા દેવર પીમતી બીમજ પ્રતીવા દેવીએ જોળ્યા વિધી નાખી કાર ક્યો છે.

સરકાર પ્રાંતમાં ઘરઘરી દેર બહુલ જોરમાં આણુ છે અને અબહુલ મદુરપાનના રાષ્ટ્રાન સંપત્તિ આકરે બે દબનર સ્વયંસેવાને સરકારે પકડવા છે.

અમનનામમાં અપીલ દોર મદાસજાની મેટક જોખાલ માસમાં મળશે.

હિંદી કાપડની મદદ

મુખ્યમાં કાપડ જાળરના બાપારીઓની સલા દેશના સાજ આરે વિચાર કરવા મળી હતી. તેમાં બાપારીઓએ દેશમાં ખેતેલા માસનેજ વેપાર કરવો અને હોદુરતાન પકારનો કોષ પશુ માલ બાપારીએ મંત્રાવી હોદુરતાનનો વેપાર અપવિત્ર કરવો નહિ. અને સોના સ્વદેશી માલ કદી પરદેશમાં ખેતેલા માલ વેચવો નહિ આ રીતવને મુખાતના જગજગ સપળા ઓલ આલેશાએ પુરેપુરા દાંદક રોકા આપી હતો.

હિંદને શું મળ્યું?

નુપોઈથી બી. એસ. જાર. જમનજી જણાવે છે કે રાજ્ય મુદ્દાસને એક આદેશ હતો. મારીને હોદુરતાનને હરીથી ભેવમુદ મનારવામાં આવ્યું છે. હિંદને કંઈજ મળ્યું નથી. અને વિશ્વાસ જંગ માટે ખોટાન લખાડું પાડ્યું છે.

મધુરેની દ્વાર

જોરદેશીનામાં માસામેનની મુદ્દાથી પુરી થઇ છે. મધ મુદ્દાથીમાં મધુર વર્ગ વમારે મુદ્દાનો હતો અને મધ પખતે જોરદેશીનામાં માસામેન્ટ મધુર વર્ગના કાપમાં હતી આ મુદ્દાથીમાં મધુર વર્ગ દારી મળે છે અને મુનાઇટક જોરદેશીનામાં માર્ગ સરકાર પડે આવી મધ છે.

ચરેણમાંથી માંધીજનાં પ્રવચનો

નમ્રતા

આને મતોમાં નોખું રથાન નથી, અને ન હોય કહે. અહિંસાનો એ એક અર્થ છે, અથવા કદો કે એના પેટામાં છે. પણ નમ્રતા ફેળવવાથી આવતી નથી. તે સ્વભાવમાં આવી જતી જોઈએ. જ્યારે નિમખાવણિ પહેલી ધડાધ તારે મિત્રવર્ગમાં તેનો મુસદ્દો મોટલો હતો. સર મુદ્દાસ જેનરજીએ નમ્રતાને મતોમાં રથાન આવવાની સૂચના કરી હતી. તે તારે પણ એ જાણક ન કરવાનું એજ કારણ જતાવ્યું હતું ને અહીં સખું છે. પણ જોઈ તેને તતમાં રથાન નથી જતા તે મતોમાં કરતાં કદાચ વધારે અધરવક છે; એટલી અધરવક તો જેજ. પણ નમ્રતા કોમને અજવાસથી આવી જાણી નથી. સત્ય જોવામાં, ક્યા જોવામાં. નમ્રતા ફેળવવી એટલે કંઈ જોવાવો એમ કહેવાય. અહીં નમ્રતા એ વસ્તુ નથી કે જે મોટા મજાસો માં એક પીળના માનથી જીખવવા ફેળવવામાં આવે છે. કોમ પીળને સહાય નમરકાર કરતો હોય છતાં મનમાં તો તેને તમે વિરકાર જણી હોય, આ નમ્રતા નથી, કુચ્ચાઇ છે. કોમ રામનામ જાણ કરે, માળા ફેરવે, મુનિ જેવો થઇ

સમાજમાં મેલે, પણ મોટે રવાઈ બગી હોય તો તે નમ્ર નથી પણ પાખંડી છે. નમ્ર મનુષ્ય પોતે અજાતો નથી કે ક્યારે તે નમ્ર છે. સત્યવિત્ત આપ આપણે પોતાની ખાસે રાષ્ટ્રી કહીએ. પણ નમ્રતાનું આપ નથી હોતું. સ્વાભાવિક નમ્રતા જાની નથી રહેતી. છતાં નમ્ર મનુષ્ય પોતે તે દેખી કહતો નથી, વસિદવિશ્વામિત્રનો કાજો તો આપણે ધણીવાર જાણમાં સમજી ચકા છીએ. આપણી નમ્રતા મુનતા જગી જતી જોઈએ. આપણે કંઈક જાણે એમ મનમાં ભુત બરાણુ એટલે નમ્રતા ઉઠી ને અપણાં નધાં પ્રતી રોજાઇ મળી. વત-પાશન કરનાર જો મનમાં પોતાના પાશનનો મર્ગ રાખે તો મનોની કોમન ખોદા જોઈ ને સમાજમાં વિષરૂપ થઇ પડે. તેના તતની કોમલ ન સમાજ કરે, ન પોતે તેનું ફળ જોખવી કરે. નમ્રતા એટલે દુષ્કાળો અરજાતિક લાખ. વિચાર કરતાં માલુમ પડી જાય એવું છે કે આ જમનમાં જાવમાન એક રાજકીય કરતાં પણ કંઈ નથી. કારીરરૂપે જાણજીવી છીએ. કાળના અનંત અકમાં સો વર્ષનું પ્રમાણ કાઢીજ નહિ કાઢાય. પણ ના એ મહારાવામાંથી નીકળી જાયએ—એટલે કંઈ નથી થઇ જાયએ તો બધું થઇ જાયએ. કંઈ થતું એટલે મુશ્કેલી—પરમાત્માથી, સત્યથી વિપ્રુદા થવું. કંઈ દષ્ટિ જતું એટલે પરમાત્મામાં બગી જતું. સમુદમાં રહેલું નોદુ સમુદની મક્કતા બેઠાએ છે, પણ તેનું તેને જ્ઞાન નથી. સમુદથી વેગળું થવું તે પોતાપણનો કાવો કરવા બેઠું એટલે તે તેજ જાણે સુમધુ. આ જીવનને પાણીના પરપોટાના ઉપમા આપી છે એમાં કું મુદ્દા અવિરલગોક્તિ નથી જોતો આવી નમ્રતા મુનતા જોવાવાથી કેમ આવી કહે? પણ મનોને ખરી રીતે જમજ-વાથી નમ્રતા પોતાની મેળે આવતી જાય છે. સત્ય પાશન કરવા કમજનાર અહંકારી કેમ થઇ કહે? પીળને સાર પ્રાણ પાચરનાર પોતાની જમા ક્યા શકવા અર્થ તેણે તો પ્રાણ પાચરવાનો નિષ્કમ ક્યો તારેજ પોતાના દેહને ફાંટી દીધો, આ નમ્રતા એટલે પુરપાર્યરિતતા ન હોય? એવો અર્થ હોદુધર્મ માં કરી મળાગો છે ખરા. અને તેથી જાણસને, પાખંડને ધણી જમાએ જ્ઞાન મળ્યું મળ્યું છે. ખરું જોતાં નમ્રતા એટલે લીમતમ પ્રજાપાર્ય. પણ તે બધી પરમાર્થને કારણે હોય, છપર પોતે મોવાસે કલાક એકવાસે કામ ક્યા કરે છે, જાણસ મરવા સરખીયે દુરસદ દેતો નથી તેના આપણે થઇ જાયએ, તેનામાં જાણ જાયએ, એટલે આપણે કદાચ તેના જેવોજ અર્થારિત થયો—જોઈએ. સમુદથી કુદેલા બોદને સાર આ-રામની કરવા આપણે કરી કહીએ છીએ; પણ સમુદમાં રહેલા બોદને કારામ ક્યાથી? સમુદને એક રાજનો પણ આ-રામ જેજ ક્યા? જરાબર એજ પ્રમાણે આપણું છે. હુસરૂષી સમુદમાં આપણે મળ્યું જાયએ એટલે આપણે આરામ મયો, આરામની જરૂર પણ મળ. એજ ખરા આરામ છે, એ મક્કા જાણિતમાં કાલિ તેથી ખરી નમ્રતા આપણી પાસે જીવ-માત્રની સેવાકર્મે સર્વાપિપણની આજ્ઞા રાખે છે. મધુ પરવામાં પછી આપણી પાસે નથી રહેતો રશિવાર કે સુકવાર કે સોજ-વાર. આ રિચિતનું વર્ણિત આપણું મુશ્કેલ છે, પણ એ અનુ-અવગમ છે. તેણે સર્વાપિપણ કહ્યું છે તેણે તે અનુભવી છે. આપણે બધા અનુભવી કહીએ છીએ. એ અનુભવવાના મુશ્કેલી આજમમાં બેલા થયા છીએ. નધાં વતો, નધી પ્રજાસ તે અનુભવવા સાર છે, પીળું તાળું કરતાં એ કોઈક દિવસ આપણે કાચ આવી જશે. એનેજ કોમવા જતાં એ પ્રાખ નથી.

સ્વદેશી

અવગતોના 'સ્વદેશી' ઉપર લખવાનું માંડીલ વાળીક. રાજ્યપ્રકરણને લગતા વિષયોને ન ઉઠવાને સંસ્થા કે તેમાં કંઈ દુટ્ટી આવે એમ લાગે છે. સ્વદેશીનું કેવળ ખર્ચક દરિએ લખતાં પણ ઉત્કૃષ્ટ એવું લખવું જોઈએ કે જેને રાજ્યપ્રકરણની સાથે આડતરે સંબંધ હોય.

હુડાણું હિંદ

(અપના આગળા અંકથી ચાલુ)

[આ પ્રસ્થાન કાર્યાલયનું સરસ્વતી મંથનમાંનું પુસ્તક છે. શ્રી. ડી. ડી. વાસવાલાએ લખેલું અને યુગરાત વિદ્યાપીઠના શ્રી. જોશીલાલ શુભચલાલ માધીએ તેનો અનુવાદ કરેલો છે. આ રેકર્ડ વસતા આપણા આંધ્ર ભેતેને આપણી માનુષ્યો વિશેનો ખ્યાલ આવે તે હેતુથી એ પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આગાર સાથે તે દુકાને દુકાને જાડીએ છીએ.—અ. ડી. ડી.]

૧૯૧૬-૨૦ અને ૧૯૨૦-૨૧ નો હુડિયામજૂનો ઉત્પાત અને તેનાં કારણો

હુડિયા આગાર	૧૯૦૬ થી ૧૪	૧૯૧૬-૨૦	૨૦-૨૧	૨૧-૨૨	૨૨-૨૩	૨૩-૨૪	૨૪-૨૫
મુનાસિટા કોંગ્રેસમાંથી ૬૦ (સરાહરી)	૧૮૭	૨૦૩	૧૫૬	૧૪૮	૧૪૮	૧૪૨	૧૩૨
હીન્દી કોંગ્રેસમાં નિદાસ ૫૭ (સરાહરી)	૮૭	૫૬	૪૬	૪૬	૪૬	૪૭	૪૭
દેશી ગેરલાભનું સરહરી વાલું	-૩૭ (સરાહરી)	-૧૦	-૧૦૭	-૧૦૭	-૧૦૭	-૧૦૭	-૧૦૭

૧૯૧૪ થી ૨૬ સુધીની આગારની સરેરાશ રૂ. ૮૫ કરોડ અને નિદાસ રૂ. ૭૦ કરોડ હતી. એટલે કે લગભગ દરમીયાન વેપારને ગ્રાહ્ય પોટ રૂ. ૧૫ કરોડનીલ હતી. લગભગ દરમીયાન મુનાસિટા કોંગ્રેસમાંથી મળુ થોડો માલ આવતો અને તે વખતસર ન ખાવી શકતો. તે વખતે દિવસે દિવસે લાવ રખતા જતા હોવાથી એ હોટી વેપારીઓને માલ થોડો મળતો

તે વખતે નડો કરી દેતા. આ નડો હોવાના પશ્ચિમ પાસેથી મેગરાનો, ઉગ્રાડ પાસેથી નદિ વચ્ચેના અંગ્રેજ માલ ૧૦૦ ટના મેથો હતો. લગભગ પુરી થતાં અંગ્રેજ કારવાન-દારોએ અણપુણે લાખે પોશર કરી મુશ્યો કે અમને કુશળ કરીમરોની વાલ પડી છે અને એ વસ્તુઓ બતાવવાનું ખર્ચ પાડું આવશે. એમ વખતે ઉગ્રાડના પ્રધાનોએ એવાં આપણે કરવા અડિમાં કે આ દેવાદાર બને કરના બોલથી કમાઈ અમેલા ઉગ્રાડના ઉદારને એકલ ખર્ચ જેમ બને તેમ વધારે માલ ઉત્પાદ કરી તેની પરદેશ નિદાસ કરવામાં છે. હુડીયા મજૂના ૨૨ વજુ ઉગ્રાડને અનુકૂળ રહે એ રીતેજ રખાયા. હોટી પશ્ચિમ તે લાભમાં પડે એવી રીતે તે ૨૨ વધારી દેવા માં આવ્યો.

તા.

શી પે.

૧૩-૫-૧૯૧૬

શ. ૧ = ૧-૮

૧૨-૮-૧૯૧૬

" ૧ = ૧-૧૦

૧૫-૬-૧૯૧૬

" ૧ = ૨-૦

૧૨-૧૨-૧૯૧૬

" ૧ = ૨-૪

૧૨-૨-૧૯૨૦

" ૧ = ૨-૧૦

(અપૂર્વ)

હિન્દિયન ઓપિનિયનના આહકોને વિનંતિ

પોતાનું માની હાથ લંબાવશે.

હાલમાં શ્રી મણીલાલબાઈ ગાંધી ફીનીકસના મહાન્યાય સ્થાપિત હિન્દિયન ઓપિનિયનના અહોરોડા લવાજમ ઉધરાવવા માટે ડરેક પ્રાંતોના આહકોમાં ફરવા નીકળ્યા છે. તે ડરેક આહકે પોતાનું અહોરોડું અને ચાલુ લવાજમ આપી ખીલ નવા આહકો મેળવી આપવા અને હિન્દિયન ઓપિનિયનને આર્થિક મદદ કરવા વિનંતિ છે.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

આપણે શ્રી ભત્રી દેખરેખ નીચે તાળે અને સહાયથી ૫૨માં જોડો મરમ મસાલો, કરીપાઉડર, હાલર, મરગા, તેમજ પરીના અને લીધુના તેમજ મીક્સ આચાર હમેશા થોડા થા અજાયબ અમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આવો ઉત્તમ માલ, તમે ૫૨માં બનાવી શકના નથી. એક વખત પ્રગળવી ખાત્રી કરો. મળવાનું છેકાજું.

K. M. PADIA,

122 Victoria Street, DUBAI.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

૨૨૧ બલનું હાલ અને વેશ્ટેબલ માલ પેકીંગ કરી શ્રી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કૃપા—

P. O. Box 812, Durbam. 129 Victoria St, 21

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :

	s.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	s.	d.
Yearly	27	6
Half-Yearly	10	6

પીકચર ફેમી-ગ ડીપાર્ટમેન્ટ ચાલુ કર્યો છે

તમારા ફોટા જડવાનું કામ પહેલીજ તકે મોકલી આપો. બાવો તદ્દન સંતોષ-કારક રાખ્યા છે.

કીશીયન પીકચરો, ઈંગ્લેન્ડ પીકચરો અને જુદી જુદી સીનેરી પણ કીશીયત બાવે મળી શકશે.

ટેબલ, ક્રીચન ડ્રેસર અને નેટાવ ટ્રેડને લગતા જુદી જુદી જાતના બોક્સનો જથ્થો અમારી પાસે હંમેશાં તૈયાર રહે છે.

હુડ ટર્નીંગનું કામ ખાસ સંતોષકારક અને છે.

અમારું ચીરનાથું

L. MISTRY,

45 Market Street Johannesburg.

Box 2546.

Phone 2868. Central. 40

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફ્રુટ બવનું ઘણું કાર અને વેચાણના સાધ પેલીંગ કરી સી.
જો કોઈ મોકલવામાં આવશે કૃપા:-
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. ૧૨

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

દર સુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ દરપાસ ખરચ સાથે:

યુનીયનમાં (વારંચિક) પાઉન્ડ ૧-૦-૦

દરિયાપાર ૩ ” ૧-૦-૬

કેઈ પણ માસની સરખાલથી માલક થઈ શકાય છે.

લવાજમ અગાઉથી લેવાનો પારો છે.

અગાઉની સુચનાઓ

કાપુ મોકલવું બંધ કરેલો એમ માલકે જ્યાં સુધી ન જાણે ત્યાં સુધી તેઓની સાચી તિથા માની લઈ તેઓ ઉપર કાપુ મોકલવું ચાલુ રાખીએ છીએ.

લવાજમ બે વખત વરસ સુધી ચલવા ન રેતાં પૂર્વે થયે અમારું રેટેનમેન્ટ મળતાં માલકોએ નિયમિત અગાઉથી લવાજમ મોકલી આપવાની મહેરબાની કરવી

લવાજમ બે મોકલવા જોરડાથી મોકલે તો તેમાં INDIAN OPINION, Phoenix or Durban કપડું અને કરોડ કરવો નહિ. બેન્ક નોટ અથવા ચોરડા જોરડાથી નાણા મોકલનારે કાચળ રજીસ્ટર કરવો એ સહિતસામલ બરેલુ ગણાશે. બેન્ક મોકલનારે બેન્કનું કમીશન ઉમેરતાં ચુકવું નહિ

માલકોની સાચી તિથા માની લઈ જામે કાપુ મોકલવું ચાલુ રાખીએ છીએ એ ધ્યાનમાં રાખી જેઓ કાપાના માલક રહેવા ન ઇચ્છતા હોય તેઓએ ચોતાનું લવાજમ ચુકવે મોકલી કાપુ મોકલવું બંધ કરવાની સુચના લખી મોકલવા જેટલી સજ્જતા ખતાવવા મહેરબાની કરવી.

હિંદુસ્તાન જતાં બાઈઓએ અફિકાના વાતાવરણથી માણિતમાર રહેવું હોય તો લવાજમ બરી હિંદમાં “ઈ. ઓ.” મળે એવા બંદોબસ્ત કરી જવો.

પત્ર વ્યવહાર કરવાનું સરનામું:-

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

રેશમી માલ અને સ્વેદેશી કપડાં

તરેહવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વેદેશી માલ જગ્યામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ટીમરમાં આવશે.

થોળી, કબલાં વિગેરેને માટે જાત જાતનું રેશમ.

મોળા, રમાલ, સાડી, મખમલ, શાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, રાઈ, સુટને માટે જાજ, આસામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરૂષો, બીબો અને બચ્ચાંઓને પહેરવા બોધતી દરેક ચીજો

અમારી ત્રણે જાન્યોમાંથી સસ્તામાં કરતા બાદે હંમેશા મળે શકશે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

બોક્સ ૫૧૬૮.

૬૩ મલોફ રોડ,

ફાનર માર્કીટ એન્ડ મલોફ રોડ,

જોહાનનિસબર્ગ.

Indian Epinion

No. 3—Vol. XXX

Friday, January 15th, 1934

Registered as per G. L. 1-2, as a Newspaper

British India Steam Navigation Co., Ltd.

શ્રી. કેશીયા

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ

જાન્યવારી તા. ૨૫મીએ મુંબઈ રજા : ૨૫/૧.

১৯৮১-৮২ ৩৫১২৭: ৫১৭৫ ২৫-৫-৮১.

কমি. "চলচ্চিত্র"

ಶಂಖ: ೪೫೬ ೨೪-೨೨-೬.

॥ देव्यादीनां ८ श्रीमते श्रीगणेशाय नमः ॥

કે. ૨૧૮. ૬-૭-૧, બોરસદી ગર.

મુસલમાની વીણી. ૫૧૬: ૭-૩-૧

କଳା ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗ, ପାଟଣା-୨-୧୪-୮

स्थिति ५। $y = 4 - 0.11$ की (अर्थात् बेचने) आपदा।

[illegible]

એકાદ અને પ્રાંતર માટે એક ખસિના અમાડિલી બંદાબદન દેવો.

૨૨. હાલો ચેરોન્કરે પોતાની રીસીક જાણારી કોઈકીમનાથી રેવી અને નહાર માનવાળા બાઈકોએ જમારી આયે
જવળાવહાર દરવાળી પણ સુધ્ધ જાણે. હીમરને સગવળે રેક માનવાળ જમારી જાણે રેખરેળ નીચે માય છે.

SHAIKH HIMEED & SONS.

શ્રી પુણ્યના માટે જાણે આ મંત્ર:—(૬)વી પાસ-૪૨

390 Pine set,

એન.જી.સી. સેખા પ્રીમિયમ ગ્રોવર્સ હાઉસ,

† *See* also *Journal of Management Education* 20(1), 1996.

३७० पावन रेडि, ४२०५५.

38

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIALS—COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

ଅର୍ଥାତ୍ ୪୯୦୦.

પી. એ. બોદસ ૧૬૧૦.

411

રૂઢિપ્રાકીર એડ્રેસ

“ဒုတိယ”

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લિમીટેડ.

આમ તેમજ હરેક જાતાના આકરમાત

કેવા દુઃખાદર કાક, રોડ બાજુ, રીડવાડી બાંડ, વરુમંડા દેગણ-સેરાન, વીગદે અનેક પ્રકારના
વીમાને સ્થાપિત કરાયા આ વીમા દેગણીકા સરુદરી પીઠ ઉ.

પોલીસી નિમજ દાવાની પતાવટ હેબનમાંજ હી આપવામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાખી રુસ્તમી

“*ପରିବ୍ରାଜିକାଓସ*”

૧૭ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૭

25444

21.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુકે, આદાની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છરૂ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી ભરની અપટ્ટેડ મશીનરી મા પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો મોર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત ભાવથી પીસી આપી માલકોને પુરેપુરો સતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુઓ:—

A. Baker & Co.,

Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. B, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and cooled to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલટેબલ ચલાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના ખડાનાર, પછનાચલ વિગેરે ચીજો એરડર મળેથી તરત ચલાવવામાં આવશે.

ફ્રેક્ટ એરડર ઉપર ભારતી રજીસ્ટર રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કિફાયત ભાવથી માલકોનાંમાં આવશે.

ફ્રેક્ટ પ્રાવીનસ, ટ્રાંસવાલ, ક્રીકેટ, રોડેસીઆ વીગેરે ફ્રેક્ટ જગ્યાએ માલકોનાંમાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાટાલ.

Phone 3567. Box 316, 162, Grey Street, DURBAN
HEBRABHIA MORAR MATVADKAR.
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલટેબલ ચલાવનાર

અને કમીશન એજન્ટ.

પેકીંગ સારી રીતે કરી માલ સી.એ.ટી. થી રોડેસીઆમાં આવશે
ટેલીફોન ૩૫૬૭ બોક્સ ૩૧૬, ૧૬૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

તમારા ગ્રાહકો માકોં જાણો છે

રજીસ્ટર "સ્ટીફ" માકોંના કપડાની ભાંદર ખખર મમરસ દેકના નેટીલ છાપાઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને તેનું સોલું વેચાણ થાય છે.

તમારા માલકો તે જાણે છે અને માને છે, રજીસ્ટર "સ્ટીફ" માકોંના કપડાં રંગો અને તમે સહેલાઈથી વેચી શકશો.

આ "સ્ટીફ" ના માકોંની તપાસ રાખો અને ભારતી કમીશનથી ચેતતા રહેજો.

સોલ એજન્ટ:

એચ. જી. સ્પર સમીથ એન્ડ કો.

(પીટી) લીમીટેડ.

જોહાનીસબર્ગ, કેપટાઉન, ડરબન,

પાર'એલીકાએક.

33

અઠવાલિક પંચાંગ

ચાર	ખ્રીસ્તી	હીંદુ	મુસલમાન	ખ્રીસ્તી	મુસલમાન	ખ્રીસ્તી	મુસલમાન
1932	1932	1932	1932	1932	1932	1932	1932
જાન્યુઆરી	જાન્યુઆરી	જાન્યુઆરી	જાન્યુઆરી	જાન્યુઆરી	જાન્યુઆરી	જાન્યુઆરી	જાન્યુઆરી
૧	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫
૨	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬
૩	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭
૪	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮
૫	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯
૬	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦
૭	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧

Box 247 & 317
HOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
Proprietor of Asiatic Hotel.
Merchant and Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

[illegible]

મળાયા દરિયાકાંઠાનું — સુવર્ણ કાંચ
સુવર્ણ કાંચ પૃથ્વીમાં
જ્યાં પણ વિશાળ કે ટપાલ ખડો હોય ત્યાં
તે જગત મહાન
સોલજનામાં આવે છે માટે તે અંગ્રીક
અને અંગ્રીકી ફાર્માસ્યૂટિકલ કંપનીઓએ

કી.ટી.ગ.સ.

41632

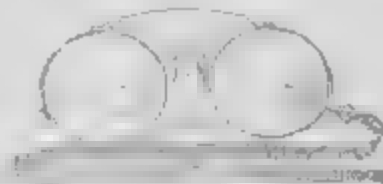
કીડી, ઉધાસ, આદિ, વંદ, માખી,
સાવળ, વગેરે

નામુદ કરે છે.

બોડીના અભિપ્રાય, રૂઢિત દીર્ઘમાં જોવાય છે.

We give you Optical
SATISFACTION!

When you come to us for your glasses, we guarantee that you will be satisfied. Our work calls for great accuracy. You should be careful in the choice of an optician. We have published for 40 years now, and have ready over 75,000 clients. Are you going to be another?

W. Specialize in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS.

Corner Longmarket and Parliament Streets.

CAPE TOWN

Frank E. Culbertson, 674 E. Peachard Street, Johannesburg.

* *It does not employ franchisees.*

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Marmoniums from £3-10-0.

Let Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONIUMS | Repair and workmanship
guaranteed

We stock spare parts ■ Reeds, Bellows, Buttons etc.

Wright et al. 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 26

GOSTIALIA'S MUSIC SALOON.

D. A. N. GONFALIAS

P. O. Box 469.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલો

અન રંગના માટે ફેરે પરના દાઢોનીપત્ર અપવાની જરૂર છે .
 જો પુત્ર પાદોએ જોડે રૂપિ . પ્રજાપતિ 'જાણી' . રંગોના રંગ
 પરના, રોડોના ફેરે જાળના મીઠા અને મધુષુ કુળના વારોનીપત્રો
 ખડો ફેરેનાં રોવારે રહે છે તે સ્ત્રીના પ્રકાર ના . જગત્, ફેરે, જાળ
 નીમે પુત્ર મળશે, ફેરે જાળના વારોનીપત્રો રૂપિની રંગ પાદોની
 ફેરે જાળોએ જોડે . જગત્ પાદો .

મોરશાહીયા અબુનીત સલ્માન

(84117号: 祝、三、北、南、西、東、)

ਪੰ. ੨੧, ਉਪਰਲਾ ਖੰਡ, ੭੩੨ ਕਈ. ੨੩੨, ੧੯੭੧.

Indian Opinion

No. 3—Vol. XXX.

Friday, January 15th, 1934.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price Fourpence.

MR. ANDREWS' RETURN TO INDIA

THE Rev. G. F. Andrews has been urgently summoned back to India at this critical moment. An urgent cable reached him on January 6th from Ahmedabad from Mahadev Desai with whom he was in closest touch in London, since Mahadev is Mahatma Gandhi's own personal secretary. The cable has, in all probability, been one of the things that Mahatma Gandhi left for Mahadev to do in case he was himself arrested, and Mr. Andrews on receiving it in Capetown took it to be such.

When Mr. Andrews was in London he discussed with Mahatma Gandhi his own future plans. He had himself received a very urgent call to go to the distressed and flooded area of Central China where nearly 100,000,000 people have been affected by flood, famine and pestilence and where China has appealed to the whole world for international help in face of unprecedented disaster. In order to realise how great the disaster has been, it need only be stated that more than a million human beings, men, women and children, lost their lives in the floods alone. Now famine and pestilence have followed and the floods have not yet subsided over vast areas of country comprising many thousand square miles.

It was fully agreed between Mahatma Gandhi and Mr. Andrews that it was right for him to accept the call to go to China as soon as possible. But now this urgent cable has come from India asking him to return at once and also to stay in India for some time on his way to China.

This request, at such a time, is sacred and Mr. Andrews will take the steamer *Kenya* from Durban on January 25th, remaining at Capetown for the Conference till the last possible moment. He proposes to leave Capetown on January 20th and to spend one day on January 22nd in Johannesburg, after that he will go straight to Durban and sail at day-break on Monday, January 25th, for Bombay. Mr. Andrews has written to INDIAN OPINION the following letter, briefly describing the need of immediate departure—

"The call has suddenly come from Bapu himself, through Mahadev, asking me to stay in India before going on to China. I have been obliged at once to cable to England and to take

every step to secure my passage to Bombay by the *Kenya*, leaving Durban at day-break on January 25th. This will leave me time to fulfil all that I can really do effectively at the Round Table Conference in Capetown; for I understand that the full sessions will be likely to be over about January 20th and after that committees will get to work. My own labours, obviously, lie with the preliminary work of preparation rather than the settling of details.

"I have been busy almost night and day preparing my memorandums for the members of the Conference and also in notifying the public press about what is happening in India. There was a shameful attack on Bapu from Lord Rothermere unfortunately syndicated in the *Cape Argus* which has been most kindly disposed to us hitherto. I hope that I have set this right. I have also been trying to explain in *The Burgher* of Capetown what is the exact situation. Now I must hasten on, when, as it were, to India where the crisis has become acute. I did not expect events to hurry on so rapidly, and now every single minute is of the utmost value. I have had some remarkable talks in Capetown with my own and Bapu's old and trusted friend, Herman Kallenbach, and shall see him again in Johannesburg on my way to Durban.

"It is an intense regret to me that I have been quite unable to visit any other centres and now I shall be unable to do so. But I know that my dear friends everywhere will understand that my heart is with them even though I cannot visit them personally. Somehow, each time I come to South Africa, I get pecked down to the centre here at Capetown, from which messages can radiate all over South Africa and where all the vitally important work affecting the whole South African Union has to be done. I cannot tell you how kind my Capetown Indian friends have been and also those I have stayed with in Johannesburg and Pretoria. I know I shall have the same warm welcome in Durban, and I shall long to come back to South Africa again."

The Emergency Conference

(By O. F. AXIMBEWA)

It was very impressive to me to see the way in which the delegates rallied to the Conference at Johannesburg with great sacrifice of time and money. In order to meet the emergency which had arisen owing to the coming of the Indian Delegation, I would like to put on record my opinion that the Conference, under the very able leadership of Mr. Sorabjee Rustomjee, has done a very great service to the community. The resolution with which my own name was associated, that January 10th should be kept as a Day of Prayer, was responded to by the Bishop and Dean of Johannesburg who were present. It may prove of the utmost importance for the Conference and give it a deliberation the eagerness that is needed. It was, in a large measure, owing to this Day of Prayer being observed on the Sunday before the last Conference (Dec. 19, 1931) and the deep impression it made, that we were able to get such a favourable atmosphere for the Conference itself and I have no doubt that history will repeat itself again this time.

I was extremely glad that one point was unanimously decided upon, namely that the Congress would have nothing more to do with the repatriation scheme, which had been open to such very serious objections. I am sure that in this the Congress has done what everyone in India desires and what all India expects. It was always a humiliation thus to allow money to be given to Indians to get out of the country and the humiliation became far worse when those, who because of their poverty accepted the offer, were colonial-born, and not those who had been born in India itself. Since this proportion of colonial-born would automatically increase every year, it is clearly time that this whole bad system of repatriation by bonus should stop.

Another point on which great emphasis was laid was the virtual cancellation of one important part of the registration certificate which had become a vested right. This only affects the Transvaal. When in England, I had the opportunity of consulting both Mahatma Gandhi and Mr. Chak and both of them took up the same position that this formed a breach of the Bantustan Agreement.

At the same time, there can be no doubt that the practical effect of the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill (if it had become law) would have touched still more vital interests and might have dealt a death blow to the Indian community. It is, therefore, on this point that our main effort must be concentrated and directed in order to prevent this Bill ever being revived again.

In the Cape Province the most serious thing of all has been the entire abrogation of the Indian franchise by admitting all the adult European women and not a single Indian or Coloured or Malay or Bantu woman in the Cape to the franchise, however educated and cultured. This is utter injustice and ought to be resisted. For it practically diminishes by half the value of the Indian vote in the Cape Province.

In conclusion, I would congratulate the President, Secretaries and Executive on an admirable report and an excellent year's work. In many ways the prospect is much brighter than it was when I landed in Capetown from America just a year ago. At the same time the very real breaches in the Indian community itself make it necessary to stand alone by the Congress and give it entire and undivided support.

The Capetown Conference

In a leading article dated January 6, *The Star* (Johannesburg) writes:—

A very cordial welcome has been extended to the distinguished members of the Indian delegation who have arrived in South Africa to take part in the Capetown Conference. The deliberations of the last Conference culminated in the so-called Gentlemen's Agreement, which was laid on the table of the House of Assembly in February, 1927, and it is this agreement, officially at any rate, that requires revision and that is ostensibly responsible for the significant gathering about to take place. There are three main features embodied in the agreement arrived at in February, 1927—the scheme of assisted emigration, the entry of wives and minor children, and the upliftment of the Indian community. The question of whether assisted emigration might be continued or not could, of course, have been settled by a simple communication between the two Governments. The matter of the entry of wives and minor children has since been incorporated in a statute. In regard to the remaining portion of the undertaking—that is to say, the portion that refers to the upliftment of the Indian community—both Governments are in full and complete agreement in theory, at any rate. In practice there may be another side to the picture, and no doubt this side will fully be considered at the forthcoming conference.

The local Indians are particularly anxious that all their grievances should form the subject of discussion at the conference, and the various Indian public bodies have spent a good deal of time in tabulating these grievances, more especially on the matter of the recent legislation which renders a registration certificate or official documents of a similar nature valueless in the event of the holder failing to maintain his statutory domicile in the Union. They contend that this is a breach of faith and that the safeguards given to them in the Immigration Act of 1913 were violated in a most arbitrary manner, and a right has been taken away which they were led to believe was inviolable. The time at the disposal of the delegates is probably too limited to admit of a review of the whole Indian question which the consideration of all grievances would certainly demand, but we hope that the Indian delegates to the conference will give careful and sympathetic consideration to the representations made to them. In some quarters there may be a tendency to raise the question of the extent to which the representatives of the Indian Government are constitutionally competent to discuss matters relating to South African Indians who, by reason of having been born in this country, have become nationals of the Union. In Natal, where there is an Indian population of approximately 170,000, it is estimated that 90 per cent. of this number were born in that province. In the Cape Province and in the Transvaal, where there is an Indian population of approximately 30,000, quite 80 per cent. of that number are local born Indians. Of those born in India the great majority have finally settled down here with their families, and, with but few exceptions, they have their entire interests in the Union. The grievances of these people, therefore, primarily constitute a matter between them and the Union Government. On the other hand, the Union Government can have no desire unnecessarily to antagonize Indian sentiment, and the services of the visiting delegates may be helping in bridging over differences and difficulties between the Union Government and the Indian section of the community. There should be no unfair discrimination against any section of our permanent population, and the upliftment,

policy, embodied in the 1927 agreement, is the only policy for a self-respecting and civilised Government to adopt. In this connection whatever pledges are given or renewed should be honoured both in the spirit and the letter.

It is common cause that the Asiatic Land Tenure Bill will occupy the most prominent place in the agenda of the conference, and we do most sincerely hope that a satisfactory arrangement will be arrived at. Apart from the fact that Indians have been allowed and even encouraged to settle in South Africa, and that Natal, in particular, owes much to their industry, a very important consideration in the future trade relationship between this country and India. It is true that the Asiatic Land Tenure Bill does not in any way refer to trade relationship but a resolution on the part of the Government to withdraw the Bill will constitute a concession which will provide the merchant in India with the necessary confidence in and desire to trade with the Union. That India, with its huge population, offers a much better market for our local products than does Japan, for instance, is beyond any question, and there is every prospect of securing a good share of the Indian trade if a satisfactory agreement is come to. It is also reasonable to suppose that the Government would prefer to make larger concessions to an Asiatic country forming part of the Commonwealth to which we belong than to a foreign country such as Japan or China.

Transvaal Indian Congress

Welcome To Indian Delegation

Some thousands of Indians crowded the City Hall, Johannesburg, to overflowing on Wednesday night, Jan. 6, and gave the members of the Indian delegation a rousing welcome.

The Bishop of Johannesburg (Dr. A. B. L. Karney), who presided, said the best thing to do was to give the Indian in South Africa every opportunity to become a good citizen. At the close of the Bishop's speech he was garlanded, together with the members of the Indian Delegation.

Mr. Hajo Jacob Ebrahim Gardi, the president of the Transvaal Indian Congress, under whose aegis the meeting was held, said the Indians were not praying for favours, but merely demanded justice. "The Indian community has honourably observed all the pacts with the Government from time to time, but I regret to say that the Government has not reciprocated."

Sir Fazl-i-Hussain, the leader of the delegation, said the people in India had great admiration for the Dutch people, whom they had met as prisoners of war in India in 1900, and the delegation found it difficult to believe that South Africans coming of such great nations as those of England and Holland could form an opinion such as they were alleged to have formed.

Mrs. Sarojini Naidu's poetic and fiery oratory thrilled the meeting. She exhorted the Indians in South Africa to "live here like children of the soil, South African in spirit, though Indian in blood."

Sir Kurma Reddi (the Indian Agent) announced that he was shortly leaving the Union, after three years' service here.

On the platform were seated amongst others, the members of the delegation, Sir Fazl-i-Hussain (leader), Mrs. Sarojini Naidu, Sir D'Arcy Lindsay, Mr. G. S. Bajpai (secretary), Mr. Kodanda (Hon. Sir Kurma Reddi (Indian Agent), the Hon. Evelyn Parling (secretary to the Indian Agent), Mr. Justice Kruse, Mr. H. Britten (Chief Magistrate), Deon

Palmer, the Rev. J. Bruce Gardiner, Mr. Howard Pim, Mr. George W. Nelson, and many others.

Bishop's Welcome

The Bishop extended a warm welcome to Sir Fazl-i-Hussain, the leader, and the other members of the delegation, the personnel of which was indicative of the importance the Government of India attached to the Round Table Conference in Capetown. He was proud to welcome Mrs. Sarojini Naidu. Her name to-day was a household word throughout the world. He regretted that indolent health had prevented Mr. Basir and Sir Geoffrey Corbett from being also present, but on behalf of the assembled multitude he extended to them too a cordial welcome.

"The Indian question in South Africa is entirely of our own creation. We have introduced the question into our already overcrowded arena," said the Bishop. "It should be borne in mind that the vast majority of the Indians in South Africa had been born here and were therefore citizens of South Africa. A State that permanently kept a large section of its population discontented could not hope to be happy. The state of every section reacted on the whole body of the population."

"It was often said in criticism of the Indian that he was not a desirable citizen because he lived on a low standard and sent his money out of this country. Whose fault was that? In the Transvaal the Indian could hardly own property," Dr. Karney was convinced that the Indian was ready to spend his money in South Africa if he were given the opportunity.

The president of the Transvaal Indian Congress, Mr. Hajo Jacob Ebrahim Gardi, said this was the third time that the Indian community had the opportunity of welcoming distinguished representatives of the Government of India. The task of their predecessors had been difficult, but he felt that the task confronting the present delegation was the greatest and hardest task of all.

"The time has arrived," he said, "when the Union Government should declare to the world that the permanent Indian population will not be treated one whit worse than the European of this country. We must confess that past experience has not made us very hopeful in regard to our future prospects."

Sir Fazl-i-Hussain had an ovation on rising to reply. He said he had not addressed so large a gathering for a long time.

"All that is needed is to bring your point of view, supported by facts, home to the people of South Africa, whether Dutch or English, and I am prepared to say that nine-tenths of your difficulties will disappear."

"Who can perform this noble task? I venture to submit that it must be performed by the Indians in South Africa themselves." He looked forward to the co-operation of the noble-minded Dutch and English to get the difficulties to disappear.

Mrs. Sarojini Naidu addressed the gathering as "my countrymen and my friends of my countrymen." "I claim you as my countrymen," she said, "because for the moment I am also a South African, because of my love of South Africa and of you." Seven years ago she had come here because many thousands of miles across the sea she had heard a cry of distress. "I came here to see if I could be of any service to you. I do not know if I was. But you were to me a great example of patience and of suffering." Now she was here as a delegate of the Government of India and as a friend of her great leader and their great leader, Mr. Gandhi. (Applause.) In that dual capacity she chimed their welcome. These people were her countrymen, but in a truer sense they were children of South Africa.

They should make their contribution to the

common cause of South Africa and help to build up a new and great tradition in South Africa. Seven years ago, many in suffering had said to her: if only they would return to India she then said to them South Africa was their home. "Remember you owe her a milk debt, a bread debt, a life debt."

Sir D'Arcy Lindsay said he had readily responded to the invitation of the Government of India to serve on the delegation as he wished in that way to return some of the good and the happiness he had received in India during 45 years. This was his second visit to South Africa.

"We have come here on a mission of peace and from past experience I feel perfectly sure that nothing but goodwill will govern the course of the conference."

Mr. G. S. Rajpat, in a brief speech, said the problem before them was a most baffling one. But great as it was it was not incapable of solution because of the inherent justice of the Indian cause.

Sir Kurma Reddi announced that he was about to leave South Africa after serving the Government of India here for three years. Because of his experience he had been asked to join the Indian delegation. He spoke of what he had seen in visiting the homes of humble Indians in different parts of the Union. I regret to state that when I enter the houses of many in Natal and in the Transvaal my heart sinks. Indians have now been four generations in South Africa. And look at their homes and their poverty. Is it for this my countrymen have served South Africa for four generations? South Africa had done good to some. There were rich ones among them. But the bulk were living in impoverished condition. Justice should be done to them. They had been exemplary citizens. Witness the absence of serious crime amongst them. They were no burden to the community. No nation need be afraid of such people."

The chairman (Dr. Karnoy) expressed regret at hearing of the near departure of Sir Kurma Reddi, and said he hoped Johannesburg would have another opportunity of bidding farewell to him.

Pretoria Mayor's Welcome To Indian Delegation

The delegates and Sir Kurma Reddi on arrival at Pretoria Station were garbaged by Shakh Alimul, on behalf of the Pretoria branch of the Transvaal Indian Congress; by Mr. Esop Ankooje, on behalf of the Pretoria Market Association; and also by Mr. R. Meeloo.

Welcoming the delegates, the Mayor assured them of her goodwill and wished them a pleasant stay in the Union. She regretted that Mr. Sarojini Naidu was not in Pretoria, for, being a woman herself, she would have been glad to honour such a distinguished member of her sex.

Mr. P. J. H. Steyn, replying, said the delegates heartily appreciated the welcome accorded them by the Mayor. "We have no doubt that the goodwill of responsible people like yourself will go a long way toward your Government and our Government coming to an understanding, which will enable our Government to solve the difficulties which from time to time arise," he said.

They valued the assurance of the Mayor's goodwill. Although they had been receiving these assurances from Indians at various South African ports where they had called, this was the first occasion on which they had had such assurances from responsible people in South Africa.

A reception was held by the Pretoria branch of the Transvaal Indian Congress in the Star Picture Palace.

Colonel Mentz, who had been invited to speak, expressed the hope that great forbearance and con-

sideration would be exercised at the forthcoming conference, and that, with the assistance of their friends and advisors in South Africa, good work and a better understanding would follow the deliberations.

The Late Imam Bawazir

(By O. F. ANDREWS)

The first news I heard on landing in Capetown, was that my very dear and loved friend, the Imam Sahib, whom I had known for nearly twenty years, was dead. It was a very great blow to me. Every time I went to Salarnatti I would go to him and we would embrace one another and talk of old South African days. It was nearly twenty years ago, in 1911, when I first met him and began to love him for his great and pure goodness. I remember well the terrible sorrow he had in India when his dearly loved daughter, Fatima, died. I was with him at the time or just after. He had a wonderful faith in God and his faith and always to sustain him at such times of sorrow and death. He showed me, in a very beautiful way, how deep the faith of a good and pious Mussulman is and how humble it makes his character. As a day in India he spent a very great deal of his time in prayer; and even in his native life throughout the day it was easy to see that he was recollecting himself and praying silently to God in whom, at all times, he put his trust. And so God gave him that inner strength and fortitude which carried him through all his difficulties and trials in life and sustained him with that beautiful, quiet confidence and peace of mind which everyone admired in him.

It was this faith and trust in God which made his own sweet and gentle character. It was this that at once I noticed in his eyes and in his very look, when I first saw him in 1911. I can remember now that the first words he said to me and how, when he introduced me to him, he spoke at the same time of his goodness and purity of heart. It was from him perhaps more than from any other person, that Mahatma Gandhi learnt his admiration of Islam and drew in his own mind the character of the Prophet.

There was another very beautiful thing about him which seemed to me to show clearly that he was a true follower of Islam. He had the most perfect generosity towards those who were not of his own religious faith and was quite clear in his own mind that he must always seek to win them by love and not by compulsion. This he was a complete example of the Prophet's own injunction, when he said, "Let there be no compulsion in religion." Just as the Prophet himself was the son of courtesy and gentleness to all those who were to be won around him, being in the simplest manner possible among those who were his own followers, so the Imam Sahib lived at the Salarnatti Ashram as a shining example of a devoted and pious Mussulman. Never did he omit his prayers each day, and his month of Fast was very rigorously kept even when his health was not strong.

In the story of South Africa which Mahatma Gandhi wrote (and from which I have embodied the material I have used in my book called "Mahatma Gandhi at Work") the Imam Sahib is often mentioned. It is related how at first, when he offered passive resistance, everyone was doubtful whether he would be able to stand the heavy strain. For he had not been used to any of the severe hardships of life.

But the Imam Sahib endured to the end very manfully indeed and thus won the abiding love of Mahatma Gandhi himself. He did the very same

thing in the last great struggle in India; and it was probably the suffering which he had endured in his very weak state of health during his imprisonment that hastened his own deeply lamented death, for he never really recovered from the hardships of his imprisonment, but gradually succumbed.

What I am seeking to write in this brief article is really a testimony of deep personal affection. For I loved the Imam Sahib so deeply and personally that next to Mahatma and Mrs. Gandhi, my own first thought, when I came to Sabarmati Ashram, was to run to see the Imam Sahib. I would go to him in the Maganlalbhai at the very first moment possible, for my heart would send me to both of them; and now they are both no more, with us in the outward body. But I am so certain in my heart that they have both gained strength during their life's pilgrimage, which now can be used by God in the spiritual world—such is God's wonderful grace—to help us in our own struggle here on earth. I believe that their spirits, now not free from the burden of the earthly body, are more effective in God's service to-day than they ever were before. May their souls rest in peace and may everlasting light shine upon them.

Indians' Rights In The Union

Pretoria Reception To Mrs. Naidu

"See that you do not alienate the sympathy that your cause has evoked in the heart of all right-thinking people, because of the influence of those who divide you," said Mrs. Sarojini Naidu, the only woman delegate to the Indian conference in Capetown, at a reception given in her honour by the Pretoria branch of the Transvaal Indian Congress. "We have come here to ask for favour in consideration, but to put forward some claims on our own strength and as persons in South Africa, although ourselves coloured, we wish to be the single member of the Indian delegation, full of the spirit of service for you." The two European members of the delegation were animated by the same spirit.

When they parted at Polkstown, said Mrs. Naidu, Mr. Gandhi remarked: "You must go to South Africa because South Africa needs you." On the occasion of Indian nationals in South Africa the people of India spoke with one voice. The justice of their demands and the rightness of their cause would stand them in better stead than the protection of the most powerful governments.

"We propose to strive for your betterment without infringing on the right of other nations in this country who have come from abroad," added Mrs. Naidu. "I will not support you for one moment in any claim that you make on the Government of this single community in this country." They had rightly charged the Government with not fulfilling its pledge of uplifting the Indian community. "The task of upliftment they shared with the Government."

"Your location in Pretoria is a disgrace to any municipality, but it is equally a disgrace to yourselves for tolerating such conditions," added Mrs. Naidu. "They must not rest until they have secured better housing. They must be called in their efforts to improve conditions generally."

Mr. Sheikh Ahmed, president of the Pretoria branch of the Transvaal Indian Congress, welcomed Mrs. Naidu, and Mr. P. M. Joshi welcomed her on behalf of the Indians of Pretoria and district.

The Rev. B. Sipsrooney (Johannesburg) said that the Indian community in South Africa looked to Mrs. Naidu more than anyone else to further their cause.

Mrs. J. R. Harthorne, of the Department of Asiatic Affairs, was among those on the platform. — *The Star*.

Durban Indians Join In Prayer

For Success of Capetown Conference

A large meeting of Indians, under the auspices of the Natal Indian Congress, was held in the M. K. Gandhi Library last Sunday at 2:30 p.m. to offer prayers to Almighty God for the success of the Round Table Conference between the representatives of the Union and Indian Governments which opened on Tuesday last at Capetown.

In the absence of the President, Mr. V. Lawrence, one of the Vice-Presidents, who presided, declared that they had met for a solemn purpose, which was to ask Almighty God to guide the representatives of the two Governments in their deliberations and grant them grace and wisdom to arrive at a successful and honourable understanding.

Prayer, Mr. Lawrence said, was the raising of the heart and mind to Almighty God, to acknowledge their weakness before Him and supplicate that through His grace and assistance the Conference might and successfully.

Prayers were then offered in English, Urdu, Hindi and Gujarati.

Prayer Meeting at Capetown

Services for the promotion of good feeling and the success of the Round Table Conference were conducted on Sunday under the auspices of the Cape Indian Congress at Princes Hall, which was filled to its utmost capacity. Prayers were conducted in Arabic, Sanskrit, Hindustani and English. Equal sincerity was manifest in the services as they were offered according to the religious of Islam, Hinduism and Christianity.

St. Aidan's Students' Hostel

(Continued)

The Hostel was opened at Sydenham at the beginning of last year. Boys at St. Aiden's studying at the Satri College or in one or other of the Durban schools have already realised the great advantage of having a home for their boys situated in healthy surroundings, away from the town and under wise and strict discipline. It is open to boys of all religions, and it is expected that every boy will give due time to the performance of the religious duties demanded by his parents.

Mr. W. M. Hunt, the Principal of the Satri College, in his last annual report, spoke in the highest terms both of this Hostel and of the Hostel in Leathers Road and commended both to parents.

Many applications for their sons' admission, from parents who live away from the large educational centres, have been received. In view of this fact the St. Aidan's Mission authorities have extended their buildings to accommodate twenty-two boys by the addition of a large, light and airy room, to form a new dormitory.

Parents who wish to send their boys to the Hostel are requested to communicate immediately with A. D. Lazarus Esq., B.A., the Warden of the Hostel. (Address: St. Aidan's Students' Hostel, Sydenham.)

All students are expected to be at the Hostel on the 24th instant.

Prof. Karve's Appeal To Indians "Must Educate Women"

A reception to Professor Karve, the founder of the Women's University in Poona, was given by the Transvaal Indian Women's Association recently. Mrs. Singaram welcomed Professor Karve, and several other women speakers addressed the large gathering that was present, which included Sir Kama Reddi, Agent of the Government of India.

Professor Karve said he wished Indian women would try to understand their own social importance. In the ancient times they were very highly honoured, many devoting themselves to meditation and attending and even taking part in discussions by learned pundits.

In later times there were many examples of highly educated Indian women. Professor Karve urged the women to assert themselves and fight for their rights. It was time for Indian women to lay aside their modesty and come forward. Education of women was most important and men had neglected their duty in not providing better facilities.

Professor Karve gave several examples of the way in which women who started to attend schools late in life had progressed. In conclusion he said that the object of his visit was threefold. He came out to see the country and its people, to create interest in India and in women's education there, and to get help for the Women's University. The expenses were 75,000 rupees a year, part of which had to be raised by subscription. He was greatly pleased with the welcome of the Transvaal Indian women and looked upon it as a sign that his labour among their sisters in India was appreciated.—*The Star*.

Anti-Asiatic Meeting At Ladysmith

Two hundred persons were present at a recent meeting at Ladysmith called by the Chamber of Commerce and the Farmers' Association. The following resolutions were unanimously passed:—

"That this meeting views with serious apprehension and alarm the rapidly growing menace of the Asiaties who are persistently penetrating to an ever-increasing extension into an area which a few years ago was considered a strictly European centre, with the result that they are not only already in a very undesirable position from a social point of view, but also by their unequal and unfair competition they are quelling the Europeans from their usual means of livelihood, thereby very materially accentuating the unemployment of Europeans.

"That it is the definite opinion of this public meeting that the Capetown agreement has failed in its object, and we pray that drastic measures be immediately taken to stop any further Asiatic penetration into our country. That in order to alleviate the existing unfortunate position, legislation should be immediately introduced prohibiting them from purchasing any further land or obtaining any new transfer of existing trading licenses.

"That it is the considered opinion of this public meeting that the only solution of this acute problem, which is considered to be far more serious than the native one, is to compel the Asiaties to occupy only such land as our Government may allot to them."

Congress' Demand For Army Control

Mahatma Gandhi's Speech Before The Federal Structure Committee

Mahatma Gandhi delivered the following important speech on India's demand for army control at the Federal Structure Committee of the Round Table Conference which ended recently in London:—

"I intervene at this stage because I am in one of those November fog. I do not know whether there will be a report upon this decision or not. I do not know whether we are going summarily to close these deliberations or extend them.

"As far as I am concerned, I come here intending, if necessary, to winter in England, and, therefore, time is of no consequence if perchance the purpose can be obtained through friendly negotiation and consultation.

"I have been sent here with the deliberate intention of exploring every possible avenue to achieve an honourable settlement whether by open discussion at this table, or by private conferences with ministers and public men, who influence public opinion here and with all those who are interested in questions vitally affecting India.

Congress Position

"Therefore, I am under obligation not to leave a single stone unturned in order to arrive at a settlement, if only because the Congress is wedded to a policy which is known to you all. The Congress is intent on reaching its goal as early as possible and holds also very decided views on all these matters.

"What is more to purpose, it is to-day, or considers itself to-day, capable of shouldering all responsibilities that flow from responsible Government. I thought, therefore, that I could not possibly allow discussion on this most important matter to close without placing as handsily and briefly as I could the Congress view.

"The Congress case is that complete responsibility should be transferred to India. That means that there should be complete control of defence and external affairs, but it also contemplates adjustments.

The Supreme Test

"We ought not to deceive ourselves or the world into thinking that we would be getting responsible Government, although we may not ask for responsibility in this vital matter. A nation that does not control its defence forces and external policy is hardly a responsible nation. Defence and the Army is to a nation the very essence of existence, and if the nation's defence is controlled by an outside agency (no matter how friendly it is) that nation, certainly, is not responsibly governed.

"This is what our English teachers have taught us times without number and, therefore, some Englishmen rebuked me when they heard the talk that we would have responsible Government but not have or not retain control over defence forces.

"Hence I have very respectfully to claim on behalf of the Congress complete control over the army, defence forces and external affairs. I put in this also so as to avoid having to speak on it when that subject comes up.

"In this conclusion we come with the greatest deliberation that if we do not get this control at the time of embarking on responsible Government, I cannot appraise a time when, because we are enjoying respon-

ability, we would be suddenly found fit to control our own defence forces.

Army Of Occupation

"The army at present, in my opinion, whether Indian or British, is really an army of occupation. It does not matter to me or to me. I speak from experience that there are Sikhs, Garkhis, Pathans, men from Madras, Rajputs. No matter who they are they are foreigners to me whilst they are in the army. I cannot speak to them. Soldiers have come to me stealthily and have been afraid even of speaking to me, because they felt that they might be reported. It is not possible for us ordinarily to go to places where soldiers are kept. They are also taught not to regard us as their countrymen. Unlike any other country in the world, there is absolutely no correspondence between them and the ordinary civil population.

"This I give as my evidence before this committee as a man who endeavored to come into touch with every part of Indian life and this is not my personal experience alone but experience of hundreds and thousands of Congressmen, that there is an absolute wall between them and me.

"I am, therefore, quite sure that it is a tremendous thing for us at once to shoulder that responsibility and have control of this army, say 100,000 British officers. That is our unfortunate and unhappy position created for us. I am sorry to have to say, by our rulers.

"Then there is the British army. What is its purpose? Every Indian child knows that the British army is there, including the Indian army, for the defence of British interests and avoiding or resisting foreign aggression.

"I am sorry to have to make these remarks, but that is precisely what I have learned and experienced, and it would be unjust even to my British friends if I did not give expression to the truth as I have seen it, and as I hold it.

"Thirdly, it is the Army that is intended to suppress rebellion against constituted authority. These, then, are the main functions of that Army.

The Jallianwalla Bagh

"Hence it does not surprise me that Englishmen should take the view they do. If I were an Englishman, and also had ambition to rule another nation, I would do precisely the same. I would take hold of Indians and train them as soldiers and train them to be loyal to me, so loyal that they would, at my command, shoot anybody I desired them to shoot.

"Who was it that shot people at Jallianwalla Bagh if not their own countrymen? It is, therefore, not a matter for surprise but a fact which stares me in the face. The existence of British troops there is also extended to serve this very purpose. It holds the balance between these different soldiers evenly. It undoubtedly protects British officers and British lives.

"Again, I would not complain if I would assume the promise that it is right for Britain to hold India to-day and continue to hold India, no matter under what altered conditions.

"That being so, I have no difficulty in answering the question which Sir Tej Bahadur Sapru would not face and which Pandit Malaviya also would not face. Both of them said that not being experts, they were unable to say to what extent this Army could or should be reduced.

"I have no difficulty in saying what should happen. I would say emphatically that the whole of this Army should be disbanded, if it does not pass under my control before I could possibly

shoulder the burden of running the Government of India under terrible handicaps under which we labour as a legacy of alien rule.

"Therefore, that being my fundamental position, I say that if the British Ministers and British people really wish well by India, if you will transfer power now to us, then regard this as a vital condition, that the Army should pass under our control in entirety.

"But then I told you that I know the attendant risk. That army will not accept my command. I know that very well. I know that the British Commander-in-Chief will not accept my command, nor would Sikhs nor proud Rajputs—none of them would accept my command.

"But I expect even so to exercise that command with the goodwill of the British people that they would be there at the time of transferring the command to teach a new lesson in these very soldiers and then they would after all be serving their own countrymen if they do so. British troops may also be told 'Now is the time for you not to remain here and protect British interests and lives but you are here to protect India against foreign aggression, even against internal insurrection as if you were defending us against your own countrymen'."

"That is my dream. I know that I shall go on dreaming here. But I tell you before me and of my own free will that I am not going to realize that dream to-day and here, as a result of the deliberations of the Conference. But I shall go on dreaming. It is a dream I shall hold to the very end of my time. But perhaps I am wrong here. I know that I cannot say to any of British statesmen or public with the same faith that this is their cherished mission."

"But now how I would interpret the Prime Minister's declaration—that is how I would interpret Lord Irwin's wishes. It should be a proud privilege, proud duty of Britain now to initiate or in the mysteries of conducting our own defence. Having slipped our wings, it is their duty to give us wings whereby we can fly as they fly.

"That is really my ambition and, therefore, I say, I would wait till eternity if I cannot get the control of defence. I refuse to deceive myself that I am going to embark on responsible Government although I cannot control defence. After all, India is not a nation which has never known how to defend herself. All material is there. There are Mussalman soldiers in no dread of foreign invasion. Sikh soldiers to think that they can be conquered by anybody. The Garkhis, immediately in developing national mind, will say, 'I alone can defend India.'"

"Then there are Rajputs who are supposed to be responsible for a thousand Thermopylae, and not one like Thermopylae in Greece.

"Are you going to teach these things to the people of India who have never known how to wield arms? I follow that if I shoulder the burden of responsibility, I mean that all these people are going to join hands.

"I am here writhing in agony to see that we have not yet come to terms on communal settlement, but whenever the communal settlement comes, that communal settlement presupposes that we are going to trust each other. Whether the rule is predominantly Mussalman, Sikh or Hindu, they will not rule as Hindus, Mussalmans or Sikhs. They will rule as Indians. If we distrust one another, then we want British people there. If we do not want to be killed by one another, then we must have British people—and then let us not talk of responsible Government."

"I at least cannot possibly think that we have got

responsible Government and, therefore, I feel deep down at the bottom of my heart that if we are to have responsible Government, and the Congress wants responsible Government, the Congress has faith in itself, in the masses of people, in all those brave military races, and what is more, the Congress has faith also in Englishmen some day doing their duty and transferring complete control to us—we must infect British with that love for India—that love for enabling India to stand on her own feet."

"If the British people think that we shall require a century before that can be done then for that century Congress will wander in wilderness and Congress must go through that terrible fiery ordeal. It must go through midst of storm, distress, misrepresentation and through midst—if it becomes necessary, and if it is God's will—of shower of bullets."

"This comes because we cannot trust one another; because Englishmen and Indians must look askance at one another."

Safeguards

"That is my fundamental position. I do not want to enter into detail. I put the case as forcibly as I am capable. But if this one thing is admitted I am resourceful enough to submit and frame safeguards after safeguards which will commend themselves to my unbiased mind, provided it is common cause that those safeguards must be in the interests of India."

"But I want to go further and endorse what Lord Irwin has said that although safeguards in the past are stated to be in the interests of India, they must be considered—I believe Lord Irwin used my name and said that Mr. Gandhi also said they must be considered—as in mutual interest of India and England."

"I endorse that, I do not conceive of a single safeguard that will be only in the interests of India, not a single safeguard that will not be also in the interests of Britain providing that we contemplate partnership at will, but partnership on absolutely equal terms."

Foreign Affairs

"The very reasons I have given you to-day for demanding the complete control of the Army are also reasons for pleading and for demanding control of external affairs. Not being well versed in what is really meant by external affairs in having to plead my ignorance of what is stated in these reports of the Round Table Conference on the subject, I asked by friends Mr. Iyengar and Sir Tej Bahadur Sapra what was meant by external affairs and foreign relations. I have got their reply before me. They state that the words mean relations with neighbouring powers, with Indian States, with other Powers in international affairs and with the Dominions."

"If these are external affairs, I think we are quite capable of shouldering the burden and discharging our obligations. We can undoubtedly negotiate terms of peace with our own kith and kin, our own neighbours, our own countrymen, and with Indian Princes. We can cultivate very friendly relations with our neighbours, the Afghans and across the seas with the Japanese and certainly we can negotiate with the Dominions also. If the Dominions will not have our countrymen live there in perfect self-respect, we can negotiate with the Dominions."

"It may be talking out of folly, but you should understand that Congress has thousands and tens of thousands of foolish men and women like me and it is on behalf of these that I respectfully

regulate these claims, again saying that with the safeguards we have conceived we shall literally fulfil our obligations. Pandit Malaviya has sketched the safeguards. With much of what he has said I entirely associate myself, but that is not the only solitary safeguard. If Englishmen and Indians put their heads together sailing in the same direction with no mental reservation whatsoever, it is possible. I submit with every confidence that we should bring into being safeguards which would be honourable alike to India and England and which would be a guarantee for the safety of every British life and every British interest to which India pledges her honour."

"Lord Chancellor, I cannot go further. I tender thousand apologies for taking up the time of this meeting. But you will understand the feeling welling up in me sitting here day after day, thinking day and night how these deliberations can come to a successful issue."

"You will understand the feeling motivating me, a feeling of absolute goodwill towards Englishmen and a feeling of absolute service to my countrymen."
—*Liberty*.

St. John Indian Ambulance Brigade

Examination Results

The following members of the First Natal Indian Division of the St. John Ambulance Brigade have passed their four-year (Level) examination:

Messrs. J. W. Godfrey, H. Maghraj, C. H. George, G. Latchman and R. Budden.

For Medallion: Messrs. K. Samuels, H. J. Meghraj, A. B. Dube, J. B. Chetty, G. Padayachy and N. P. Naidoo.

For Certificate: Messrs. H. S. Singh, W. Imboolal, A. Baboolal, S. P. Singh, A. S. Pillay, C. Muzumby, T. Padayachy, V. S. Naidoo, K. M. Govender, P. G. Reddy, M. Gunden, C. C. Naidoo, L. G. Christopher, G. M. Pillay, R. R. Moodley, R. M. Moodley, A. N. Naidoo, V. S. Govindasamy and K. N. Govindasamy.

There was only one who had failed by a few marks.

ઇન્ડિયન સ્ટેશનરી પ્રીટીમ પ્રેસ તરફથી છપાઈ પ્રસિદ્ધ થયેલાં પુસ્તકો

	શી. રૂ.
સામાના પ્રવૈયો અથવા અન્ય હકા મામ ૧	૧ ૬
" " " " " મામ ૨	૧ ૬
નીતિના કાવ્ય	૧ ૦
મારો નેકનો અનુભવ	૧ ૬
મારો નેકનો બીજો અનુભવ	૧ ૬
મારો નેકનો ત્રીજો અનુભવ	૧ ૬
ઇન્ડિયન કોર્પોરેશનના સોનેરી અર્થ	૨ ૦
કેકમાન્ય બાજુમાંથી તીક્ષ્ણ તેમના મન અને વિચાર	૦ ૬
મુરખરાજ અને તેના મે બાપ્તિસ્ટ	૦ ૬
નેકનો કાવ્ય	૦ ૬
મુસ્તકા હમણે પાસાતું જીવન અરિત	૦ ૬
મુસ્તકા હમણે પાસાતું બાપ્તિસ્ટ	૦ ૬
એક સમયની રીત (સોલેટરીસનો ગવાય)	૦ ૬
બાપ્તિસ્ટ રેલી સમીપના માલિક દોમ શરે	૦ ૬
હોક રવરાજ (અધીશ્વરે અમેશ્વર)	૧ ૦

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પ્રસ્તુત ૩૦ મું.

ફ્રીડેઝ, સુક્રવાર, તારીખ ૨૫ જાન્યુઆરી ૧૯૩૨

અંક ૩

હિન્દી સરકારનું ડેપ્યુટેશન

ટ્રાંસવાલનું સ્વાગત

સાવધ બાપણો

સર હજીબી દુસેન, સર કુર્મા રેડી, શ્રી. જી. એસ. બાબુ-
પાપી વિગેરે શેરિફો આરંભીએ અને પ્રીયરીયાનું સ્વાગત
સ્વિકારી, અને પ્રામત્તી સરેજીની હેપી તથા સર ડાસો લીન્ડસે
પેપરલિનને આદર સન્કાર સિવારી જોદાનીસમર્પણમાં એકમ
શ્રવા ભારે ટ્રાંસવાલ પ્રિન્ડિયન ટ્રાંસિસ વરદયા એક મુદર
મેળાવેલો. તેમનાં સ્વાગત માટે સીટી હોલમાં કરવામાં આવ્યો
હતો ના. કાન્ની અને સર જોર્જે ડારમેટ માંદા હોવાથી
જોદાનીસમર્પણ આવી સુખા ન હતા તેઓ કેપ્ટાઈન રેકામા
દવા. સભામાં ના. કાન્નીની ગેરહાજરીનો સભામાં સાબતી હતી.

પ્રમુખમંથન જોદાનીસમર્પણ પીકપ ડો. કાર્નિંગે લીધું
હતું અને સીટી હોલમાં જ્યાં શરૂએ પ્રમુખે આનંદ મેદની
સમક્ષ બાપણ કરતાં તેમણે હીંદી સરકારના પ્રતિનિધિમંડળના
જોર્જે એક સભ્યને નામ સાથે એળખાણ આપી બાપણર
આપ્યો હતો. ના. કાન્ની અને સર જોર્જે ડારમેટની ગેરહાજરી
માટે તેમણે રિજગીરી દર્શાવી હતી.

શ્રી હાજી જુસુબ હાજીદીમ હાઈએ ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન
ટ્રાંસિસ વરદયા બાપણર આપ્યો હતો અને કહ્યું હતું કે
હીંદીઓ રહમ નથી મામતા તેઓ માત્ર ન્યાય માને છે.
હીંદી કેમ સમાધાને પાળ્યા છે, પણ પુનીયન સરકારે તેનો
પ્રત્યુત્તર નથી પાળ્યો એ બેદરબર છે.

સર હજીબી દુસેન, પ્રીયંતી નામક, સર કુર્મા રેડી, સર
ડાસો લીન્ડસે, શ્રી. બાબુપાપીને હારતોરા પહેરાવવામાં આવ્યો,
હવા. પ્રમુખને રજાદાર જોનાયત મયેસ હતો. સરકારને
જવાબ સર હજીબી દુસેને પહેલાવહેસી પાળ્યો હતો.

સર હજીબીએ જણાવ્યું હતું કે હીંદીના ભોડાને રમ ભોડો
માટે ભારે માન છે. ૧૯૦૦ ની સાલમાં તેઓ હીંદમાં મુકલ,
રેડી તરીકે મળ્યા હતા. હીંદી સમાજનો ઉદ્દેશ્ય કરતાં તેમણે
કહ્યું કે તે પરિપક્વતા કામદાબ વિશે કહણ સમાચાર બાપવાની
રિશનિમાં નથી, પણ હીંદી પ્રિન્ટિંગ આ રેકની રમ અને
અંગ્રેજ પ્રભુ સમક્ષ રજુ ચવાની જરૂર છે. સભ્ય વિમનેશી
ભરપુર હીંદી કેસ હીંદીઓએ રજુ કરવા બદલ પદ્મ જેમ્સે.
સર હજીબીએ એ મે મેલ હીંદુસ્તાનીમાં પણ રજા હતા. તેમણે
હીંદી મામને રિયાસ મુકવા અને કેસિક આણુ રાખના બામક
હોઈ દનો રેમર આણુ કોલિકર્ન હામ મળવા વગર રહેતું નથી.

પ્રીયત્તી સરેજીની નામક હવે બાપણ કરવા ઉપાં કર્યા.
તેમને તાલ્લોથી વધાવવામાં આવ્યાં. તેમની કવિતામય

વકતુવકતિએ સભામાં મન રંજન કરી દીધાં તેમણે
જાહેર કર્યું કે હ આફ્રિકા પ્રત્યેના અને લમારા તરફના મારા
પ્રેમને બંને હું તમોને મારા દેશખેલુઓ કહેવાનો કાવો રૂં
હું. સાત વર્ષ પહેલાં તમારી ચેલનાંજોની મીસ રેંકડો
માર્મલ દુર મેં સંકળી હતી. હું તમોને મદદમાર લઈ લઈએ
કે કેમ એ જોવા હું આવી હતી. હું મદદમાર લઈ હતી કે
નહિ તે હું નથી જાણતી. પણ તમો મારી નજર પડે અને
ફામ સહનના દર્શવકષ બન્યા હતા, આજે હું હીંદી સરકારના
પ્રતિનિધિ તરીકે અને બાપણા મેલા સંકીર્ણના મિત્ર તરીકે
અને પાછી આવી છું. તેથી બેવડી રીતે લખારે બાપણરનો
હું કાવો રૂંકું. આજે હાજર મયેસા ભોડા મારા રેકખેલુઓ
કે, વારવકિ રીતે તેઓ હ. આફ્રિકાનાં સંતાને છે.

પ્રીયત્તી સરેજીની નામક હીંદીઓને સાવધ આફ્રિકાન
બાપવા પાકાર કયો હતો અને જાહેર કર્યું હતું કે હાલ
આફ્રિકા તેઓની માતૃભૂમિ છે અને હાલ આફ્રિકાની પ્રમતિ
માટે તેઓએ હીંદને શોભાને જોવો શોભા બાપવો થટે. તેમણે
બાપણ પૂર્વ કરતાં રપેન દેલણ રમ ભોડાએ ખમેલાં દુષ્ણોની
અને રહુદીઓએ ખમેલાં દુષ્ણોની વાદ બાપી હતી અને
હીંદીઓને સ્વભાવમાં હાલ આફ્રિકાવાસી અને રહતમાં હીંદી
રહેવા બામક હોઈ હતો.

સર ડાસો લીન્ડસે અને શ્રી. જી. એસ. બાબુપાપીએ પરિવરનો
ઉદ્દેશ્ય કરી રહ્યાવને સુર રેંકડો હતો.

સર કુર્મા રેડીએ ચેતાનાં ત્રણ વર્ષનાં એબન્ડ-બનરક
પદની કારકીર્દી પુરી થવાનો વખત આવ્યો એ એમ જાહેર
કર્યું હતું અને હીંદીઓમાંના મોટા ભાગના બરીબ વર્ગનો
અમકાવનારો ચિતાર રજુ હોઈ હતો. હીંદીઓ માર પેદીઓ
શ્રવા આ રેકમાં હોવા છતાં તેઓની આણુ દુરંદા માટે તેમનું
હામ બળતું હતું તેમણે કહ્યું કે: શેડા હીંદીઓ સાકાર
છે, પણ મોટા સમુદ જુખમરાની રિશનિ એમવે છે. તેઓને
ન્યાય બાપવો જોઈએ તેઓ નમુનેદાર કહેરીઓ છે. તેઓ
માં મંજીર ગુન્દાઓની સદંતર ગેરહાજરી જોવામાં આવે
કે તેઓ કેમને બોળાવે નથી કોઇ રેકને બાપા ભોડાને
બપ રાખવાની જરૂર નથી.

પ્રમુખે સર કુર્મા રેડી જવ છે તે માટે રિજગીરી દર્શાવી
હતી અને તેમને વિદાયમાન બાપવા જોદાનીસમર્પણે મીછ

તક મળતો એવી જગ્યા દર્જારી હતી. જેવ. સીમામણ્ડિએ
પ્રમુખને ઉપહાર માન્યો હતો અને સખા સમાપ્ત થઈ હતી

प्रभुत्वं अस्तित्वः :

અવળી બેઠ વાડચોમાં વિશેષ કરીને
અજીવનું પ્રતિપાદન કરવામાં આવીયું છે.
પરંતુ કોઈ ઠેકાણે સાક્ષાત રૂપથી તથા
કોઈ ઠેકાણે પરંપરા રૂપથી અત્યેવ તે
પરબ્રહ્મ એજ વેદાનો પરમ અર્થ છે. પર-
મેશ્વરજ વેદાનો મુખ્ય અર્થ છે. તેથી
પૃથક્ જો આ જગત છે તે વેદાનો ગોણું
અર્થ છે. આ બંનેમાં પ્રધાન અર્થજ
અક્ષર કરવો જોઈએ. આનો સારાંશ
એ છે કે વેદાનું મુખ્ય તાત્પર્ય પરમેશ્વરને
પ્રાપ્ત કરાવી આપવું, તથા તેનું અસ્તિત્વ
બતાવવું એ છે.

હોદી સંસ્થાને બોધ

डा. पी. वि. न्या. निर्योत्तीकरण समक्ष श्रीमती सुशैलनी

(ଆମକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପକରଣ)

મીઝલી કોલેજની નામકના ભેદાગીશર્માનાં આમમને.
ભાગ્ય વાજ દર્શનાવાજ મુનિ-દાખન ત્રીવેન્સ એસોસીએટને ભેદ
અનુકર—એકાગ્રેઃ એકાગ્રીન બાથેકોપ દેવભા મીઝલી જામાવ
પંડીનારા પ્રમુખસ્થાને કથો હતો. દેવ ભાભાષર ચિહાર
ભાર્ગ મયો હતો.

અભાની સરખાવમાં મી. જી.પી. નાયકની દીકરીએ તામીલ
માં ખામરિકે ઝીત નામકું હતું. મીલ ખી નાયકને સરકારે
ભાષણ વાંચ્યું હતું. દરખાસ્ત મીચેલ કિસન-મ ભર્તે રજુનાની
કિલિકા થીલ પી. મોરેલે ભાષણ કરતાં હોદી કોઠરીએની
કેમળથી પર ભાર સુકનાદે વિવેચન કર્યું હતું પ્રાનીલ રસપતે
પ્રકુખ મીસીસ ભાષ. જે. સેલેમને પક્ષ મીમતી નાયકનો
સરકાર કયો હતો.

મીઝલી સરોજની રેવાળે સત્કારનો ક્યાલ પામતા મોહ-
દાસે વાપણ કંઈ હતું અને જણાવ્યું હતું કે કોઈ કામ ના-
ટેકારે રાખવાને બાબતે જે સિસ સાબીત કરી રહ્યું એ તમારી
કલ્પ છે. તમારે સાટે દેખતી ચેરી, કાળોને રંગીન પ્રેમોના
સેવા કરવાનું કામ બધું ઉર્ણ છે. તમારે તમારી સંસ્કૃતિના
પાશા આ દેશને આપવો પડે. તમારી બીજી કલ્પ તમારે
પ્રજાકોને કેળવણી આપવાની અને સામાજિક સેવા કરવાની
છે. તમારે નજવા પ્રજા કે સુખાંત કરી કુલ્લી કોઈ રક
બધા કોમોના સમાનમમાં આવતું જોઈએ અને તમારી
કેપેયોગીતાની જાપ પાઠવી પડે તમારી ઉર્જા તમારી પ્રેમ
કરવી જોઈએ.

શ્રીમદ્દેવનાગિરિના આગળનું સુખરાલી વાળતર મી મોરારજી
દેસાણીએ લખેલું હતું.

[illegible]

હાંદીઓને સાફ સાફ વાતો

મીસીમ નાયકનું ખીરાસીયામાં બાપલ

(અમદાવાદ ખાખરપુરનો તારીખ)

શીખરી સરોજની નામદના માનમાં એક જજસો વા. ૧૭
જન-પ્રમારીના ૨૧૪ લોકોમાં ૨૪૨ સીનેમા જાયેલો. ૪ લોક
માં મરી ગયો હતો. પ્રખ્યાત સીનેમા શ્રી ૨૦૧ જલમદે સીમરી
નાં કુટુંબ સ્થાપક કર્ણ દત્ત અને દોહીઓના કુળોની કલાકી
રણુ કપરી હતી. સરખમાં જન્મ મેન્ડ અને મી. દાર્દીના પત્ન
દાશર દત્તા.

શીખતી નાનકડી જુરસાદાર બાલક કાનના બહેર કંઈ કંઈ
 કે તમે વિચારશીલ પુરુષોની સહાનુભૂતી ન ખોઈ નાખો એ
 જોતો અને રક્ષક કે જુરકાદ મામતો તરીકે જાણ્યા, પણ
 તમારા અનુભવ તરીકેના કદો મામતો જામે જાણ્યા છીએ.
 કોઈ પ્રતિનિધિમંડળોને જોઈએક સભ્ય—એ મારા સભ્યો મુકા
 —સેવાભાવથી પ્રેરણાઓ છે. કે જાકિંદના દોઢી પ્રશ્ન પર
 કોઈનો અવાજ જોઈ છે. બારે બળવાન સરકારના રક્ષક
 કવચથી તેજોની માનવશક્તિ પાળવા રહેલી સમ્માન વધારે રક્ષી
 કદો જોઈ છે. આ દેશના પ્રાણ કોઈ સેવકોના કામને
 તુકાન ન પહેલે એવી રીતે તમારા માનવીય કદો માટે
 જામે કાલિશ કરવા પ્રવૃત્તિઓ છીએ. તમારે પ્રીતિમાનુ
 કોદરૂપ કોઈ પણ મ્યુનિસિપલિટીને કદો રૂપ છે, પણ તમે તેવી
 સિપિલ નજાની જોશો એ તમારે માટે તેજસ્વી કદો રૂપ છે.
 જ્યાં સુધી સારી થર સગવડ ન મળે જ્યાં મુશ્કેલી તેજોએ
 જ'વડું ન થટે. સામાન્ય સુધારણા માટે તેજોના પ્રયાસ એકવ
 હોવા જોઈએ.

રવ, પી. એલ. ડી. સીમામણી, એ. પી. એમ ત્રેશી અને
ક-ઈલ એન્ડે પ્રમોશનલ વિવેચનો કર્યા હતા.

विविध समाचार

સુદીનીએ વિદ્યુત હિસાબ

અગત્યના સવારના નીકળતું રોજનું પત્ર 'નારાયણ મહાકવિ' જગ્યાએ છે કે તા. ૧૨-૧-૧૯૭૨ ને અંગળવારે શ્રીજી સુધીના નારાયણના કોરોનીઓની દીંદીઓ વિશ્વની ૨૦,૫૦૦ સહીઓ મળે છે. આ સહીઓ સેવાનું કામ હવે તબક્કા બાબતો અને કદની રીટ પર હવે આર. ટેમ્પો ગળ્યા સેવાનું હતું. આ પત્ર જગ્યાએ છે કે આ સહીઓ પાશ્ચિમ-દર્શિ તારથી દીંદી ટેમ્પોસને ઝોરા અગત્ય સંબંધિતના એકથી બાબત માં આવશે.

મરોહની નાયકનો સંદેશ

તો કાનીસખીમાં આવીને દોઢના દેવો સરોજની તામડુએ
જે સરવાલ ભણા જિદગારે દોડીએ માટે કહાડ્યા છે તે તરફ
જાને આપાર આક્રિષ્ટતા પડેતા દોડીવાણજોનું આન ખેંચીએ
છાએ. દેવો સરોજનીએ કહ્યું છે કે તમે મળી રીતે આ-
શિકાર યજ્ઞ જાવ જાને જાણે દોડી રહો જાને આ રૂઝમાં
આજની તમારી રહેણી કશીએ આશજ વધારી આક્રિષ્ટતા
સિંહ કહીશોજ જાને તમારામાં માણી જળવાન કમળ તરીકે રહો.

પાદરી મહાશય આર્થિક એન્ડરોસ

ફેબ્રુઆરી ૧૫, ૧૯૩૨ના રોજ આર્થિક એન્ડરોસને મહાત્મા ગાંધીજીએ મોલાવેલા હોવાથી મહાત્મા દેસાઈના આરેલા તારથી હાલુસ્તાન બપોરે ૧૧:૩૦ના પીકઅપ નીકળી તા. ૨૨ થી લન્ડન પહોંચીને બ્રિટીશ સરકારના આગળ લા. ૨૫ થીએ ડરબન સદ બામથોટ કેનીસ આરેને ઉપડી બેસે. અને દેસાઈ મહાત્માજીને મળવા બાદ તેઓ ગ્રીનમાં બેસે.

શ્રી સુરત રેપોર્ટીંગ કલબનો શેળાવડો

ફેબ્રુઆરી ૧૫ના રોજ આર્થિક એન્ડરોસને મોલાવેલા શ્રી. મેસર્સ જી. હરીલાલ અને આર. જુલા, કલબના પેટરને અને શ્રી. જી. આર. જુલા માઇસ-એરમન જેઓ ટુંક સુદનમાં સ્વદેશ બનાર હોવાથી તેઓના સ્વાગતાર્થે તા. ૨૧ થી હીસ્ટોરિયલ ૧૬૨૨ ના રોજે લીટરેરીયા સ્ટોટ પર આવેલા. શ્રી સુરત હાલુ એન્ડરોસને કલબના મોલામાં મળેલા દેસાઈ. એરમન શ્રી. જી. આર. જુલાએ આ બાઇએની સહ સહન પ્રમુખ હતા અને કલબ તરફથી હાલુસાર મહેરાવી વચલા હતા. તેમજ શ્રી. જી. આર. જુલાને બેળીસ માનવત આપવામાં આવ્યું હતું. મેસર્સ જી. આર. જુલા, તથા શ્રી. હરીલાલને પોતાને અપાયેલા માન મહા કલબને આજાર મળ્યો હતો અને સુવાન વાઇ-એને વિશેષનો કલ્પ હતા તેમજ રેપોર્ટીંગની રમતોની સારી તારીફ મળી હતી.

શ્રી. જી. આર. જુલા, તથા આર. જુલા, તેમજ જી. હરીલાલને કલબને મળે ગ્રીની બેઠ આપી હતી જે ચેરમેન કલબ તરફથી આજાર સાથે રવીકારી હતી. તથા આજાર બીજા બાઇએને પોતાનો અમુલ્ય સમયનો એક આપી અને પધારેલા તેમજે પણ આજાર માન્યો હતો નાદ દુર પાર્ટી લેવાયા નાદ મીડીંગ પીસર્નન કરવામાં આવી હતી. (મળેલું) ટરબનમાં રેપોર્ટરર્સ

ટરબનમાં બીરોમાં આવેલા શ્રી સુરત રેપોર્ટીંગ કલબના શ્રી આર્થિક ક્વેર રવીવાર ૧૦-૧-૩૨ ના રોજ શ્રી સુરત રેપોર્ટીંગ કલબ અને શ્રી સુરત હાલુ વંગ મેન રેપોર્ટીંગ કલબ વચ્ચે રીડ મેચ રમાયું હતું. શ્રી સુરત રેપોર્ટીંગ કલબની ૨૨ રન અને ૬ વીરથી જીત થઈ હતી.

રહેતર

શ્રી સુરત રેપો. કલબ પહેલી ધનો ૩૨ રન
શ્રી સુ. હા. વ. રેપો. કલબ " ૧૮ "
શ્રી સુરત રેપો. કલબ " ૪૩ " (સાત વીરથી હીસ્ટોરિયલ હતું)
શ્રી સુ. વ. મેન રેપો. કલબ " ૪૫ "

પહેલી ધનોમાં કાનજી જુલાએ આઠ વીરેટ મી. બેટ્સમેન બે અને વી. એસાઇને એક વીરેટ લીધી હતી. બીજી ધનોમાં શ્રી. બેટ્સમેન માત્ર એસાઇને આર અને કાનજી જુલાએ બે વીરેટ લીધી હતી.

શ્રી. વાલા ટેમ તરફથી (૧૮ રન) મી. બેટ્સમેન તરફથી (૨૦ રન) તથા કાલા પેમા તરફથી (૧૨ રન) ને સુદર કાળે આપવામાં આવ્યો હતો. શ્રી. મણીલાલે તથા આર. એમ. કરનાં ૬૨ વચ્ચેના પુરે હીકીંગ રમી હતી.

હાલુસ્તાનના બેટ્સમેન હાલુસાર રૂપ

૧૫ પ્રાંતના રેકમરટાઈન ખાતે બેટ્સમેન પ્રતિનિધિતાની એક સભા ૧૧-૧-૩૨ ના રોજ બેટ્સમેન તેમજ આર્થિક ક્વેરના બેટ્સમેન સરકારને બચાવ્યું કે ૩ માસના માવ વચર હમેજો બેટ્સમેન તરફથી માત્ર લેવાયા વચર એક ને એક પડી રહેશે છે. સરકારે જાન્યારે બનાવવી બેટ્સમેન ૩ નેથી હમારી બેટ્સમેનની મહેનતનો પુરેપુરો મદદ, મળે અને તેઓ હમે સરકારને પેસો બરી કરાશે, બીજી કામ રીતે હમે સરકારને પેસો બરી કરાશે એક નથી.

બેટ્સમેનના આર્થિક હાલુ સ્પર્ધાના કમીટી

બેટ્સમેનના આર્થિક હાલુ સ્પર્ધાના કમીટી તેમજ, કેટલાં બેટ્સમેનના આર્થિક, સી. આર્થિકના માત્ર ક્વેર એક મળા હતા. મંત્રીને બચાવ્યું કે આર્થિક કરવાની શીમાં મદદ કરવાની કેટલીક વચત પણા બાઇએ તરફથી સુચના કરવામાં આવી છે અને બીજી નાનુ સમજાવના મિલાવ માટે કેટલાંક કલબના વાઈક કરવામાં નીચમાં આવતાં નથી વળા એમાંના સમજાવ તેમજ યજ્ઞ છે એટલે મેરાઓ આ બધે માટે નીલાવ હાલુ તરફ ખાલ ખાલ આપવાની બરે છે

શ્રી મુજબમાલ, શ્રી. મેડ, શ્રી. પ્રામજમાલ અને શ્રી. બેટ્સમેનના સમયે આલુ શીમાં એક ગ્રીની મદદ કરવા બચાવ્યું અને વાઈક કરવામાં ઉધરાવવા નમા બેટ્સમેન તરફથી કરવામાં નાક મળતાં હેમ તેઓને બનામજી કરવા સુચવ્યું હતું. આથી તા. ૧ થી બેનવારી ૧૬૩૨ થી એક ગ્રીની મદદમાં આવી છે માટે કામવાર કલબમાંથી કરવામાં બેટ્સમેન મંત્રીને મેટલી આપવા વિનંતિ કરવામાં આવે છે. —મંત્રી, હાલુ સમજાવ કમીટી, મેક ૪૧૧૧, બેટ્સમેનના.

ભારતનું સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધ

(અમારા અનુદાનનો લગભગ)

હાલુસ્તાનના બેટ્સમેન?

હાલુ અને બેટ્સમેનના સંદેશોને અનુદાન એક અમલવા મળી રજા છે કે ગાંધીજી પકામવા પડી અને સરકારે મોર્ટલ પમમાં લીધાથી કમિસન બળ પડી બાઈ છે. આરે અમલ-દારો ગાંધીજીને પકડવા તેમને ઘેર મળા બારે સરકારે બાઈ રાખેલી કે સવિનયન વિજાળ પાવા પર લટકાઈ કરે થઈ. બીજીક માલનો અધિકાર આલે, મુખ્ય કહેરોમાં હાલુમાં પકડે અને હાલુમાં તથા મુલ્કીમાં વચે મારામારી અમલ, પણ અમલદારોના અચળા વચે એવાં બારે તોફાનો થયાં નથી.

એક કહેવાય છે કે કમિસના મુખ્ય નેતાઓ પકામવા મળા છે; બીજા નેતાઓ સંતાવા હરે છે. વળા કહેવામાં આવે છે કે મુજબના મીલ માટે કમિસના મુદ-દમાં નાજા અપવા નથી. કહેવાય છે કે અમેરિકન વર્તમાનપત્રોમાં હાલુ કમિસ તરફ મહાનુભાવિ દર્શાવી નથી અને તેથી મુજબના મારામત મંડળમાં નિરાશા ફેલાયેલી છે.

આ પણ હાલુ ગરમ કાલિ પ્રવર્તે છે. માવ તોફાનના કહેરો પણ છે.

૧ મુજબના ગાંધીજીના કાવચ મળેલી છે. તે લોકો તોફાનના રન છે.

૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧
૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧

૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧
૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧

આપા હોદ્દતાનની હોં મહાસભા સમીતીએ ગેરકાયદેસર દર્શાવી છે.

સરકારે હોં મહાસભાની રીતે રકમો આપા હોદ્દતાનમાં ભર્મા ભર્મા જે હોંમાં હતી તે બધી રકમો જે લગભગ ત્રીસ લાખ રૂપિયાની હતી તે રકમ જમ કરી લીધી છે.

તા ૬-૧-૧૯૩૨.

ધરાસભા, હાંદી અને ખીલ મીઠાના કષ્ટગા મચેલા ઉપર ગળા સાબની જે મહાસભા કરવાનો મહાસભાની હોંક છતા સમીતીઓએ દર્શાવેલા છે.

અખીલ હોં મહાસભા અને હોંક પ્રતિક અને છતા સમીતીઓએ દર્શાવેલા છે કે આપણે અખીલ સત્તાને કબ્જે કરવા ને મહાસભા કરે હોં કે તે રજા સંચાલનમાં હોંદ્દતાનના દોંક અખીલ સમીતીઓ અને મરદને જોમ પાડું દસવા દોં કે મહાસભાવાદીઓના સંચાલન રજા સંચાલનમાં તેઓ તદ્દન સહીસભામત છે.

ખજાદર ડોક્ટરે ઓકરી

મુખ્યમંત્રી રાષ્ટ્રીય સભાની તાત્કાલિક સભાના પ્રમુખ ડોક્ટરે ઓકરીને પકડીને ગેરકાયદેસર ડેરવેલી સભાના પ્રમુખ થવા માટે બે વરસની સખત મજબૂરીની કેદ કરી છે.

હોંકી છતા સમીતીના સરમુખનાર અહીંક દસતરીને અને પંડિતા કમળાચાર્ય નેહરુના માવુથી કે જેઓ પંડિત અપાહીર થાલ નેહરુના સાથ સાથ છે તેઓને પણ પકડ્યા છે.

વીરે ડોક્ટરે અનસારી

અખીલ હોં મહાસભાના નવા પ્રમુખ ડોક્ટરે અનસારીને પણ મીઠા સંચાલનમાં મર્મા કરવા માટે પકડ્યા છે.

મુખ્યમંત્રી હોંદ્દતાન પ્રજાસત્તાકમંડળ તરફથી મુખ્ય કહેરની દવેશીની હોંકાએ ઉપર અખીલે ઉપર ખજાદર કરવાની જાહેર અખીલે મહોરી છે જેમ અહીં મોટી અખીલ રહેર આપે છે.

મુખ્યમંત્રી મંચલકાલ મારકીટની અખીલ મલ વેચતી દુકાનો ઉપર દેહસંચાલનોએ મોટી સર કરી છે. અને પુના કહેર માં પણ મોટીજા કરે થઇ મધ છે.

મુખ્યમંત્રી નવા મોડીનસ પ્રમુખે થતા કાએનો નીકાલ થાવવા અને બારે અખીલે કરવા દેલી—માજીરેટો નીમવામાં આપ્યા છે. જેઓ સાત વરસ મુખીની સખત સખતો કરી મરશે.

મુખ્ય પ્રાંત, સંપુક પ્રાંત અને મરદને પ્રાંત આ તથા પ્રાંતમાં મહાસભા મીઠાજના સિદ્ધિતા માનનારાઓની બહુજ મોટી સંખ્યા છે જેમ મોડી વીલોગલ ખાતીપુર્ણ મને છે.

મુખ્યમંત્રી નવા વધારાના માજીરેટોએ મુખ્ય કહેરમાં ફોજ-દારી કાવવાની રજો દુકમો કહાડ્યા છે કે આખરે તે બે મહીના પુરા થાય ત્યાં સુધી અથવા બીજી દુકમ નીકાલે આ સુધી મરદેમાં કે પગમાં ફોજો સભા વરેથી નહિ અને પાંચ માજીસોએ સાચે માજીસું કે સાચે બેસતું નહિ.

લોખંડી પંજામર પહેલો ખનાવ

તા ૧૧-૧-૧૯૩૨.

હોંકી સમાજવાદી આગેવાન મીપુત જેમ જેન. રાખને હોંકી પરદેશી અખીલ સત્તાની સામે લગ્ગમ જમાવવાનો આશય મુટી હોંકી અખીલ સરકારે બાર વરસની, સખત કેદની સખત કરી છે અને દેહ પારે કર્યા છે.

ગંગીમાં પોલીસોએ રાષ્ટ્રીય મહાન અને જેક દેશી લાપા-ખાના ઉપર દર્શાવે પાડ્યો હતો અને લાપખાનામાંથી હોંક વરતુઓ પોલીસો ઉપાડી લઇ મળા હતા.

પુનાના મરવમ ડોકખાનામાંથી મહાસભાના ખખર ખધાર પડ્યા છે તેમાં સરકારે અખીલે છે કે મહાસભા ફોજની મુલાકાત લેતા નથી. મહારના દેખાવથી તેઓ સુખી અખીલ છે. અને રાષ્ટ્રીય કામના અવિખનના સર્ગકમ ખાખતમાં ઠાવજી લેતા નથી તેઓ આપણે દીવસ લકામાં મુખર છે. અને ખુલા મુખે છે.

અખીલે કહેરમાં મહોંજવાદીઓએ જેક સભા રસ્તામાં મરી હતી તેને પોલીસોએ ઘેરી લઇ ચાર દીવસ સુધી રાહને દહાડો મોટી પહેરા ભર્મા હતા પછી માજીરેટો મેટી, બેરોના રોળાને ગેરકાયદેસર મંડળ અહેર કરવાથી પોલીસોએ બાકી અમાથી મેટી મેડનીને વિખેરી નાખી હતી.

ડોક્ટરે અનસારીને સજા

દેહ કિલતા કામમાં અખીલ વસ લેનાર અને મુખલમાન અને હોંક પ્રખને જેક સરખા નજરે લેનાર અખીલ હોંક મહાસભાના એકા પ્રમુખ ડોક્ટરે અનસારીને જ મહીનાની કેદ અને રૂપિયા બસોના દંડની સખત થાઇ છે.

અખીલ હોંક મહાસભાના ત્રીજા પ્રમુખ બાપુ રાજેન્દ્ર-પ્રસાદને પટખાના મેજીરેટો જ મહીનાની સખત મજબૂરી સાથની કેદ સખત કરવાની છે.

મુખ્ય કહેરમાં માંખી

મુખ્ય કહેરમાં માંખીને આજે પકડવામાં આપ્યા છે અને સરકાર મહોંજવાદેન પટેલ કે જેઓ સરકાર વાજાવાજા પટેલના પુત્રી થામ છે તેઓને પણ પકડવામાં આપ્યા છે.

મોડી વીલોગલ હોંકની પ્રખની પેકડી કરી કહે છે કે હવે પેલા અખીલોએ મોં સંવાડી બહેનોને આમજ કરી તેના કાખરા પાછળ થામ કરી રહ્યા છે તેના કાખલામાં મામા વીલોગલ કહે છે કે દેહ સેવીકા સંધ અને હોંદ્દતાનની સેવા દલને આગળ કર્યા છે. અને બહેનોના કામથી હોંદ્દતાનને સ્વતંત્રતા અપાવવા મજી છે.

વીસ હજાર લાડીઓના ક્યારેકર

હોંકી સરકારના હોંકી રોડમાં આવેલા નાજાંની લંચીને લીધે સરકાર તરફથી રોડમાં માટે પુરવા ક્યારેકર મળતા ન હતા, પરંતુ રાજકીય સિદ્ધિને પહેાંચી વળવા માટે તેને નવી જાતના અખીલમાંથી પસાર થવું પડ્યું છે. સરકારની પોલીસ માટે ૨૦,૦૦૦ લાડીઓના દેનરે તેને તાજેતરમાં મંચાવવા પડેલા છે અને તાજેતર દેનરે મંચુર કરી લાડીઓ, મામમાને પહેાંચી વળવા સ્વાધીન કરી લીધી છે.

સરના કલિકાળની દેહ

ન્યુ સિલ્કીથી રૂટર અખીલે છે કે સર તેમ જાહુર સખીએ અંધુકત પ્રાંતના બેટુતો-કિસાનેને કહ્યું છે કે સરકારી કાચાઓ અને અવરજા અખીલે બેટુતોએ પોતાના સખળા ભોમે અખીન મહેમુલ મરી દેવું જોઇએ અને મહેમુલ નહિ મરશે તેા સરકાર પોતાના સખળા સાથેથી વસુલ કરશે અને બેટુતો મહાકુખમાં આપી પાશે અને પાપમાલ થઇ જશે.

કલિમને સકર પુલ

મીપુ નહી ઉપર પ્રખમતની ના કલ્કા ઈંગ્લેન્ડના લોવાના કારખાના વાળાઓને ખટાવવા હોંકી હોંકી સરકારે સકર પુલ અવિશે તે ખુલ્લો મુકવાની કિયા વખતે વીલોગલને લાખજી કર્ણ કે આ પુલ કુનીખામાં મોટામાં મોટા છે અને જેકે કહેડ રૂપિયાને ખરચે તેવાર થયો છે કલ્કુ આ પુલ પાછળ બીજા તથા વરસ કામ માલકે. આ પુલ વાળા અંધ ૬૪૦૦ માંદા સુધી પાછી પુર્વ પાકશે. અને પુલ ૫૦ લાખ જેકર અખીન પાછીથી બેડશે.

ખબર આપવાની બીટીશ રીત

સરકાર પ્રતિમાં ચાર હજારથી ઉપર લાખ ખબર વાળાઓને પકડ્યા છે. મુખ્યમાં અસહકારીઓનું જોર પડી આવ્યું છે. અને સરકારનો અર્થ ને લાંબાં વારે સોટો ખાશે છે. બહિષ્કાર અને ચોટી પહેરાનું કામ કરતા બાળકોને પોલીસો જોરમાં ઢાળીથી ફટકારે છે. અને કલકત્તામાં પણ મોર્ચિન-સના મતાપે પણ કાયદેસર કાપ મળ્યું છે અને ખીજ પ્રતિમાં સધળા આંતરવાનોને પકડી કાપ કેદ કરેલા હોવાથી લોક વીહોમડાનો અમલ બહુજ ફજાદારી નીવડ્યો છે.

આવ તરી આપું

૧૯૩૧ ના ગ્રેયીશ માસમાં ઓક્સફોર્ડ જાણના મેજિસ્ટ્રેટ મી. એન્ડ્રુ પેડ્રીને મારી નાખવાના આદેશ પાલ્લ દોહરી ચાલાક પોલીસોએ બીચુત ખીમલ કાલ ગ્રામને ગુન્હેગાર તરીકે પકડેલો અને કચેરીમાં દર્જાની પ્રકાશનો રજુ કરી કેમ ચલાવેલો તે જણાવ્યો તા. ૨૧-૧-૧૯૩૨ ના રોજે ખાસ કોન્ટ્રોલરે આખો કેસ વખાણી કાપ ઓચુત ખીમલકાલ ગ્રામને નિર્દોષ ઠરાવી છોડી મુક્યો છે.

પણ ૧૯૩૧ ના જાન્યુઆરી મહિનાની ૨૮ થી વારીએ પ્રોપીયન એક્સામિનેશનના પ્રમુખ ડી. વીલીયર્સ ઉપર કુમરો કરી મામલ કરવા આગતમાં કાવો આનર્થ ન લેતાં મેજિસ્ટ્રેટ પોતાની એક્સામિનેશન સત્તાથી કસ વરસની અપ્પ કલની સભ્ય હરમતી છે.

હોંદ માતાનો શુરવીર સંતાન

આ નીચે લખેલો રૂઢ વાંચી આપજીને મહાદેવી-કુટુંબના જરતની પકાડુરી માદ આરે છે. શુરવીર સાંખ ગુર ચોવિંદસોહના નવ અને અમાર વરસના મે કોહસમે [અહીંની જુમ મચીલી બંતિયાં મજાવવા છે તેની માદ આરે છે આપ પકાડુર સંતાનો પોતાની માતાને સંતોષક પોતના પ્રાણો અપજી રે છે. કેમ જરૂર પ્રેમ.

મુખ્યમાં એક નવ વરસનો કોહરો નામે કુખકાંત ચોટી પહેરા ઉપર કામ કરતો હતો તેને પકડી પોલીસોએ મેજિસ્ટ્રેટ અમલ કલો હાથે, માજિસ્ટ્રેટ પુજ્ય વારી ઉમરી કેદથી છે. ત્યારે કુખકાંતે જવાબ આપ્યો—નવ વરસ, ત્યારે માજિસ્ટ્રેટ કહ્યું ત્યારે તો મે વરસ કમા નિકાળે જવું જોઈતું હતું; કુખ કાંતે જવાબ આપ્યો કે અંગ્રેજ સરકારી નિકાળમાં જાવવા જતો નથી. માજિસ્ટ્રેટ કહ્યું: ત્યારે તને ખીજ હરમાની મવા માટે અભ્યુક્તી મારનો જોઈએ ત્યારે કુખ કાંતે કહ્યું અને કામે મહોર મારી નાખવામાં આવે તોયે કે પુછી જું. આ અભિજી માજિસ્ટ્રેટ તેને જાહેર રસ્તામાં ફરકવ કરતો હોવાના આદેશ માટે ગુન્હેગાર ઠેરવી. રીજીસ્ટ્રેટરી રજુ—સુધારણા કાળા ગુન્હા ચાર વરસ મુખી સખી મુકવાની સભ્ય કરી છે.

અમદાવાદથી રૂઢ અજીને છે કે અહીંની જાહેરો પાસેથી રાજીવ કુટિા પ્રમુખી લેવાના પોલીસોએ કરેલા પ્રત્યેકમાં અપ્પ માતામદરી કર્યા ખજી આપ્યા કહેરમાંથી નીકળેલાને પકડી કાપ્યો કરી છે.

મુલ્ય સમજાવર

ઈન્ડિયન મહરકા પરિવહન કાંદી નીમણીથી મેલેસ સર મહમદ શરીફા જાણના ખબર અજા છે. મુખર એમના આખાને કાંતિ આપી.

ચરચા પત્ર

આજ કાલ હોલિસ્ટાન અકાંતિના પાતાવરજીથી અભયથી કહ્યું છે! અને તેનું કારણ એ છે કે હોંદી પ્રજાને માત્ર પોતાની માતાનું જુધ પીવું છે. ગાતાનું જુધ એ જોડણું બળવાન છે તેટલું ધાતોનું ડોલ પાડાકજીનું દોલ તથા ધાતો એ ફરકાર, ખારકા કોહરોને પુર જુધ ન આપનાર. પોતાનાજ અભયોનું ચોમણ કરનાર અને પોતાનાજ આજકોને રૂદ પ્રુદ કરનાર હોય છે એમાં કશું નથી. ધાતોઓ ખારકાં બાળકો કાવો અને કહેરે ત્યારે પોતાના માળકોનું શું કામ? આ અજા વિચારો કરતાં અને અવિખની મોંતા કરતાં કરતાં હોંદના પુત્રોએ અનેક વર્ષો ગુમાવ્યા છે! હવે તેઓની ખાતો કાપ છે કે પારછી માતાનું જુધ પીવા કરતાં પોતાની માતાનું જુધ પીવું અને તેથી ટટાર થવું. એ જુધ પીવાથી થતા કાવકા દોહીવાનો સમજના છે. દેહનો પેસો દેહમાં રહે, દેહના કુખર લેલોગ વધે, અને હોંદનો ગૌરવ રવી પુનઃ કલકા અજ ઉપર મદી અમલની સમાજોમાં પ્રેષ મજાવ એજ હોંદ પ્રુજોની આજા છે, ગરુસો છે, નીચમ છે, અને તેટલા માટેજ લલમ છે, ખંત છે, અને પુનઃ પુનઃ રૂદ પ્રવિત્તાથી મંડ્યા રજા છે! હોંદને હવે પોતાનું રાજ્ય Home Rule જોડ્યું છે. તેને બીટીશ મવર્નમેન્ટનું રાજ્ય કાપ લેવું નથી તેને દેહના કુખરને રાજ્ય અમાવવું છે. પરદેહની વસ્તુઓ તથા મોટી દેહનની પરાધીનતા વડે કંમાળ થતા જતા દેશી લેલોગનું રજાજ કરવું છે, અહીંસાનો પરમ ધર્મ છે કે હોંસા થતી અકકાવવી. દુખરની જાતીને લીધે હોંદીવાનોની હોંસાજ આજ છે, તેઓનો મોટો બામ જુધે મરે છે અને તેમથી અમારે જાણવું છે! અમારે અમારો ધર્મ જાળવવો છે! ધર્મ જાળવવ રહેક રાષ્ટ્ર તેમાર છે! અમે પણ તેમાર છીએ! ખીજે કાપ અસંતોષ નથી, રાજકોહ નથી. અકાંતિ નથી, જે છે તે એજ છે કે આ દેશ કુખર લેલોગ વડે પુર્વના કોલો આપાદ અમારે જાળવવો છે! દેહની હીજા મેલેલી પ્રજાને નવીન અચુતિમાં કાલાવવા છે! ગયેલી સ્વાધીનતા પાછી કાવી વિલાસી પરાધીનતાને સમુદ ખાર કાંદી કાલવી છે! અમારો એજ મંત્ર છે! અમારો પેરાચીક સંચથી (ઈંદીયાથી) સ્વાસ્થ્યની મહાન પક્ષી પ્રામ કવરી છે! રાષ્ટ્રીય ઓળના દરેક કાવ્યમાં સ્વદેશ કાવત્તા મળકળી રહી છે! તેજ પ્રજાજ વાવના કિમ થશે અને આપા પરમ પ્રવિત્ર આદરો વિચારો અમારે પ્રત્યેક હોંદવાસીના હલકમાં સુદેશી ત્યારે સ્વસ્થમ મેળવતા એક પણ પજા વિજય નહિ મામ. હવે આપણે પ્રાચીન અને અર્વાચીન રિજાલિની કંઈક સરખામણી કરીએ. પ્રાચીન સમયનો હનિ-કાલ જોતાં કારતવ વર્ષ પણ અદોહકાલી અને અચુદિ લેમ. થતું હતું. દેહના દરેક માનવના હલકમાં દેશ પ્રેમ મજુલી રહ્યો હતો. દેશ માટે પાજ અર્પનાર નીરકાએ. બારતમાતા પ્રસવતી હતી. કારે અમારે તેજ વારતમાતાના કંમાલ બાળકો કલકા રોટલા માટે ગેરવ, ગુમાન બોધ મેલી પરાધીનતા સ્વીકારી રજા છે. એ પણ વિચિત્ર કાલ થતી છે; આપણી સત્તા આપણે પોતરના કારે મોઢ એકા છીએ, વિલાસી મેલેશીઓમાં આપણું ગૌરવ દીન પ્રતિહીન ગુમાવતા અજીએ છીએ. જો આપણને આપણા દેશ પ્રત્યે પ્રેમ હોય તો દેહમાંજ જતનો માલ આપણે કેમ ન વાપરી કાઢીએ? ખાદીના કપડાથી કહીર કેમ ન કાંદીએ? પરદેશ ઉપર કા માટે

આધાર રાખીએ? એ સર્વ અવનતીનું ગુપ્ત કારણ પાશ્વિકતાવ શિક્ષણ હોયું જોઈએ.

રાષ્ટ્રીય ગીતમાં એ ને કાળો સ્વદેશભક્તિનાં મુદ્દામાં આવેલા છે અને રેકના પાળક, યુવાન વિદ્વાન, અને યુદ્ધસ્થ વિદેશના ને ને એ કાળો કાળો છે તે ઉપર પુરતું ખ્યાન આપી દરેક હાંધવારી મનન કરશે ને તે પ્રમાણે સદુદ્દારીન રાષ્ટ્રીય વારસાવારને ઉત્તરવર્ણી તો લેખકના મનની સમ્મતા થયેલી મહારી.

કુરુક્ષેત્રી અનેક પુરોહિતી માતા છે તેના વસ્ત્રકાવ સદુદ્દારી પર સમાન દોષ અને ગુણોએ પણ તેની પુણ્યમાં કર્યો ફાળો આપ્યો છે. ઘટે હોઈ, પાશ્વિક, ધરણી, વિદેશ એ એક સાથે આનુભવે આદરવી જોઈએ. એવો દોષ નીમક દરાય પુણ બોલું દોષ કે ને માનુષ્યાણી સેવામાં જોડાઈ આવશે. આપ જીમતો જન્મની સદાય વડે, ગુણી વાગે કાવડો વડે, સાક્ષર વિદ્યાનાં વહવા વડે, આજા છે કે કમવા આ કેવળ સેવા જ્વના સાક્ષર ગાયમાં દેહે રહેશે અને પોતપોતાની ગુણ્યક પ્રમાણે પુરે દેસાદથી મદદ કરી, કમને ઉત્તરવર્ણી કરશે.

લી. દુર્લભચંદ્ર મોરારજી,
આવીસીકર.

નીતિમ બહાદુરનો રાજ્યવહીટ

નીતિમ રાજ્યનું ક્ષેત્રજી ખીસ દબ્બર એરસ માલક છે અને તે પુરોહિતના જર્મનીના નેવડું છે. અને વરની દોઢ કરાઈને છે તેમાં નેવુ ટકા એટલે એક કરોડ પાંચીસ લાખ હોઈએ છે અને એક ટકા એટલે પંદર લાખ મુસલમાનો છે.

રાજ્યની ઉપજ નવ કરોડ રૂપીયા છે અને તેમાંથી આઠાઈ ટકા એટલે આઠ કરોડ નિઃશરૂની લાખ રૂપીયા હોઈએ છે અને બાર લાખ રૂપીયા એટલે એ ટકા કર મુસલમાનો રાજ્ય લીબેરીમાં બે છે.

રાજ્ય જલના મુસલમાન છે અને પૈસાદાર મજાન છે એમ કહેવાય છે કે રાજ્યની લીબેરીમાં ત્રણ લાખથી વધુ રૂપીયા છે. રાજ્ય નીતિમે રાજ્યકાલી મહેસો મુખ્યમાં એક અને નવી દિલ્હીમાં એક બાધિકા છે આ બે મહેસો પાંચવા પાંચજી કમલમ દક કરોડ રૂપીયાનો ખર્ચ કરેસો કહેવાય છે. અને મુખ્ય વાળા રાજ્ય મહેસમાં દર વરસે એક કરોડ રૂપીયા ખર્ચ થાય છે.

રાજ્યમાં દરેક ખાવાના ગુપ્ત અમલદારો પચ્ચ મુસલમાનો જ છે. પચ્ચ ધોરકે અખત પર ભોડી રીડિમની સરકારે બજારકારે નીતિમ રાજ્યની અમલદારીમાં અંગ્રેજીને રાખ્યું છે. બરકર ખાતામાં એકે એક સિપાઈ, અમલદારો, સેનાપતિ અને સેનાધિપતિ એ અમલ મુસલમાનો છે. અને સેનાધિપતિને સલાહ આપનાર એક અંગ્રેજ અમલદાર છે.

ધાર્મિક ખાતું

ધાર્મિક ખાતું પચ્ચ મુસલમાન પ્રધાનના કાલમાં છે આ ખાતા સામે હોઈ પ્રજા ધણી સુના વગતથી કરીયાદ કરી રહી છે. આ ખાતામાં ધાર્મિક એક વાલો રખાતા હોવાથી હોઈએને નવા મંદિરો બાધિયા રેલું નથી અને સુના મંદિરોને પચ્ચ આ ખાતું સમારકામ કરવા પચ્ચ રેલું નથી. વળી હોઈએને વડાજી મુસલમાન જનાવવામાં રાજ્યના પૈસા ખરચાય છે. અને રાજ્ય સત્તા મદદ કરે છે. અને મુસલમાન પ્રજાને

રાજ્યને ખરચે મરજીમાં આવે તે જગ્યાએ મંદિરો બાધિયાની મદદ કરે છે.

રાજ્યમાં રાજ્યધાનીમાં એક કાશાનજી હોસ્પિટલ છે અને આખા રાજ્યમાં ખીસ એ નાની હોસ્પિટલો છે. કુવાવડ હોસ્પિટલો કે અનામામનો ખીસકુલ નથી. એટલે રાજ્યની વરતીને એસડ કે તન્દરતી નામવમાં જુલુ મોટી અમલદાર છે.

રાજ્ય લેજ

રાજ્યની પ્રજા અદુલ મરીજ છે અને કરીરે હાડપોલર નેથી છે. ખોરાક વિના કરીશ કમલાકાલ અને મહો પ્રીતિમાં છે. અને છુમે મરે છે આ દાક્ષત જગમમાં અને ખેતીવાળા પ્રદેશોમાં જોવામાં આવે છે. અને કક્ષિત દિન કરીશથી ઉત્પલ થયેલી નથી જોવામાં વિપરીત અને દિલ્હી જીતિ વાળી જોવામાં આવે છે.

કેળવણી ખાતું

કેળવણી ખાતું પચ્ચ એક આદોશ મુસલમાન પ્રધાનના કાલમાં છે. રાજ્ય બે જાહેલ ધરાવે છે ઉત્તમાન્દિયા ડાલેજમાં એક પચ્ચ હોઈને રાખ્યું કરેલો નથી. ખીસ ડાલેજમાં કદર હોઈ અને કદર મુસલમાન વિદ્યાર્થીઓ છે. રાજ્યની કુલ નિકાલોમાં કુલ હોઈ વિદ્યાર્થી બદાર દબ્બર અને મુસલમાન વિદ્યાર્થી જોમલ્લીસ દબ્બર છે. રાજ્યમાં ખાનગી નિકાલો મલાવવાનો મનાઈ કામદો છે.—રાજ્ય કેળવણી પાલક કાલે લાખ રૂપીયા ખર્ચે છે.

રાજ્ય બાધા

નીતિમ રાજ્યની સરજાતથીજ રાખવાના મરાહી લાખા હતી. તેને મરે વરસે કદાકી નાખી હોઈ આખા રાખ્યું કરી છે.

આથી રાજ્યમાં કદર ટકા મરાહી લાખા બોલનારી પ્રજામાં મુસલમાન કદાકો છે. અને રાજ્ય રાખ્યું કરેલી હોઈ લાખાને કદાકી નાખવાની મલજુત દિમાવતી બની રહી છે.

ખેતીવાડી ખાતું

ખેતીવાડી ખાતું પચ્ચ મુસલમાન પ્રધાનના કાલમાં છે ખેતીવાડીના સંજ્ઞમાં રાજ્ય અમલદાર સામે જુલુ અંગીર કરીયાદો છે રાજ્યની ખેતીવાળા પ્રદેશોમાં નદી કે ખાડી ઉપર એક પચ્ચ પ્રજા નથી. નાના કોતરકા ઉપર મળનાળાઓ કે બંધ નથી. પાણી માટે બદેર ફવાજો નથી. રાજ્યમાં તળાવો કે નદેરોના સાધનો કલ બેલ ટકા છે જ્યાં સો એ સો ટકા જોમવાઈ થાય એવો કુદરતી પ્રદેશ પહેલો છે ખેતી વાળા પ્રદેશોમાં રસ્તાઓ નથી અને કશે જુલુ બાધે છે. જિલ્લે બાખતોમાં અનેક તરેકની કરીયાદો બેલુતે કરી રહ્યા છે.

એમ કહેવાય છે કે આખી છંદની ખેતીવાડી ખાતામાં કામ કરી નીંટલ થયેલા એક મુખ્ય મુસલમાન અમલદાર નામદાર નીતિમ સરકારને પોતાના ખાતાઓ અને ખેતી પર છવતી પ્રજાના અનુભવનો એક દેવાલ કચી મોતલે છે તેમાં ને જણાવે છે કે તમદાર સરકારે જુલુ ખાનગીથી ખેતી ઉપરનો કર મારી મરજીથી ભોળો મું પુ એમ કરી એકદમ ભોળો કરી નાખવાની કું તમને સાચી સલાહ આપું છું કેમકે ખેતીવાળા પ્રદેશમાં ખેતુતો છુમે મરવા પડ્યા છે અને આ દાખ કદામીત આપણા રાજ્યને કુદરતી ગુજાન કરે. એવો સંજ્ઞ છે.

મના બે વરસ થતા રાજ્યની ખેતી પર રહેલા બેલુતોને વરસાદ જુલુજ ન હોવાથી લાખ પૂર્વ પાક્યું નહિ એવી સરકારી મહેસુલ, પોતાનું પેટ, કુદરતીઓ અને પાળકો અને દોશ માટેની ચિંતાએ બેલુતો નિસ્તેજ બની મરવાની કાલને

પહેલી મથા છે. તેથી ૧૮૯૩ સોડાએ એકાદ ગઠ નામદાર નીચા સરકારને કુલ એકુનોતી વતી આજ્ઞા કરી છે કે નામદારે સ્વતંત્ર સમીતી નીચી અને તેમાં સોડાના આગેવાનો સામેલ કરી હમારી સ્થિતિની તપાસ કરાવે અને તમને હમારી વાત આવી માલમ પડે તો ધારીયા અને પાતળ જમીનને ૩૨ મુદત કરી એકાદી જમીન પરનો આને ને ૩૨ સેવાય કે તેમાંથી પચાસ ટકા હમી કરી દેવાની આ અરજદારી અમે એકુનોતી આપ નામદારને દરવાપુર્વક હમારો નિશ્ચય જાહેર કરીએ છીએ, અને આપ નામદારને કમ્પે કદ નિશ્ચય પુર્વક અરજ કરીએ છીએ.

મોહાના રાઉલતઅલીનો સંદેશો

મોહાના રાઉલત અલીએ લંડનથી પોતાના જોગખીના મી. મોહીયુદ્દીનના સિરનામે લખેલો અને મુબઈમાં નીકળતા હુદ્દા પત્ર ખીલાફતમાં છવાયેલો—મારું લંડનમાંનું કામ—ના મલાળા દેહાને પત્ર તીમે મુજબ છે.

આ પાણીની મીલજામની મળતુ હુદ્દા પાદ હું અને મારો કિશોરે અહેદ કલકત્તાપણા મારા મુકાબીઅન મિત્ર મી. મેન્ચેલ આમે હદત કોલેજમાં મથા. મી. મેન્ચેલ મોહાએજના એક સજ્જ અને મજા દેખાવડા અને મનદર કલકત્તાના રહીશ છે અને પેપર મીલમાં મી. જોશીસર તરીકે કામ કરે છે. તેઓની સાથે મેં આમમોદમાં પીઝાન કરી હતી. અને તેઓની સાથે મારે થાડી દોરતા જાણા છે તેઓ સાથેના દોરતા જવકારથી મને ખાતી થઇ છે. અને કવે નહીં થઈ છે કે મારા નાના પુત્ર આજેને પેપર મીલના ખરમે પેપરના કલોમમાં વજુ દાન મેલવવા માટે મુરોષ મોઢજવામાં આવ્યો. મી. મેન્ચેલ મારી આજ સંજાળ રાખે છે. ને ઇસ્લામનો દોરત નથી તે કુરમન છે. આ કારણને લઇને ઇંગ્લાંદે મુસલમાનોની સાથે પોતાનો સંબંધ ગાંધિએ જોઇએ.

ઈંગ્લાંડે પોતાના કિતમે માટે મુસલમાનોને તેઓના ઉલોમની બંદર અમલદારો તરીકે નીમવા જોઇએ અને આપણી મારણી-આને મુરેપુરી રીતે કબુલ રાખવી જોઇએ, એવા હરીને હું હોદ પાઠો. આવીને ઇંગ્લાંડને મારો પુરજ ટકા આપી ચક્ર. મારી મુજા એવી છે કે ઇંગ્લાંડે મુસલિમો સામે ખરાબ કાગળી ન ઉત્પન્ન કરવી જોઇએ.

મુન્શિઅન ઓપિનિઅનના આહકોને વિનંતિ પોતાનું માની હાથ લંબાવશે

હાલમાં શ્રી મહીલાલબાઈ ગાંધી દીનીકમના મહામાજી સ્થાપત મુન્શિઅન ઓપિનિઅનના ચહુડેલા લવાજમ અને ચાહુ લવાજમ મેઘાવવા માટે નાદાલ, ફાંસવાલ અને દેપ પ્રાંતમાં ફરવા નીકળ્યા છે. તે દરેક આહકે પોતાનું ચહુડેલું અને ચાહુ લવાજમ આપી બીજા તવા આહકો મેળવી આપવા અને મુન્શિઅન ઓપિનિઅનને આર્થિક મદદ કરવા વિનંતિ છે.

મુન્શિઅન ઓપિનિઅન હિંદુસ્તાનમાં બહુજ બહોળા પાયા ઉપર વંચાય તેટલા માટે આફ્રિકાના હિંદીભાષીઓ, મુન્શિઅન ઓપિનિઅનનું લવાજમ ભારી દશમાં સગા વહાલાઓ ઉપર મોહલાવી દશ કિતના કાર્યમાં મદદ કરશે.

હિંદુસ્તાનના ખમર

(હિંદુસ્તાનના ખાખિયા ઉપરથી)

પંબજમાં અંત્યજ કેમો નથી

પંબજ હિંદુ સભાના પ્રમુખ સેવકશમે મદાત્મા માધીજને તીમે પ્રમાણે કાગળ લખ્યો છે. પંબજ પ્રાતિક હિંદુ સભા' કબુલતીએના કરારને સ્વતંત્રતા વિશેષી, ગેર બાજબી અને દેશદેવી ભેળ છે. આવી સભાને કરેલા કાર્યને લઇને પંબજમાં કાગળમ ખીલકુમ પાઠાવ કેમો નથી, કબુલતિ કરારને જો કબુલ રાખવામાં આવશે તો પંબજમાં સામાજિક અને રાજદારી ગુન્જાકો જાકુલ ખરાબ સ્થિતિમાં ઉત્પન્ન થવાનો ભય છે.

સ્વદેશાભિમાન જોર કરે છે

લીમડા પત્રનો દિવસીતો ખમરપટ્ટી બજાવે છે કે હોદી સરકારના હો મેન્જર સર ઓગેન્ડ મિત્ર જાંબાજમાં નવો કોર્ડોન-સ નીકળ્યો તે સાથે વિરોધ કરનારી સખત થાડી હોદી સરકારમાં હોડ વીલીમનને મોહલી આપી છે અને કહેવાય છે કે તેમના વિચારોનો સ્વીકાર ન આવે તો તેઓ રાજનામું આપનાર છે.

—અખીલ હિંદ મહાસભાની પેઢાવર ખાતેની પ્રતિષ્ઠા મહાસભા સમીતીના યત્રી મોહાના ખાન મરહીલને હિંદુસ્તાનના અંગ્રેજી કોલેજારી કાલદાની ૧૨૪ મી જે કમમ મુજબ એક વરસની સખત ડેવની સખા કરી છે.

—અમૃતસર ખાતેની અખીલ હિંદ મહાસભાની જીહા મહાસભા સમીતીના પ્રમુખ તરીકે હિંદ-ભાઈ ડોહર સેવકીન પ્રાયલુને સભાએ સર્વાનુમતે મુદી પહાડ્યા છે.

ચીતાગોંગમાં અપર્યાપ્તી અમલ

કલકત્તામાં હોદી પત્રકાર મંડળની સામાન્ય સભાએ એક દગવ પજાર કરી ચીતાગોંગ છાયામાંની પોલીસ અને સરકાર સંજવની જાણશે પ્રગટ કરવાની સરકારે કહેલી મનાઈ સાથે સખત વિરોધ ઉઠાવ્યો છે. અને કોર્ડોન-સ અમલમાં મુકાયા પછી ચીતાગોંગની ખપરોની ચોંટા જાહેર કરી છે. અને જાણ્યું છે કે, એને પરિણામે અનેક જાતની અજવાળો અને ફેલાઈ રહી છે અને મોડોનો નાક કરવા ખાખતની ચોંટા વધતી જાય છે.

નામદારે શ્રીનીવાસ શાંસ્કોજની સલાહ

શ્રી કાઠીએ ગાંધીજને અમદકાર કર ન કરવાની વિનંતી કરતાં કહ્યું કે તમારામાં રહેલી મોટી કમિતીએને તમે રાજના રમનાત્મક કાર્યમાં નહિ જમાડો!

એ તે બીનજરૂરી હોમ અને કું કું કું કે તે બીનજરૂરી છે. તો દરજ પજુ તમારામાં ભોળો માનસંમ થવા દેવાની હીમત છે!

જાણી વાત તમારા કાલમાં છે—આપણી વાતિ પ્રગતિનો આધાર ખીલ કાઢના કરતાં તમારા ઉપર વજુ અવજાં છે. તમે ઇંગ્લાંડ આવ્યા તે માટે હોદ તમારું જાણારી છે. ખીલીસ પ્રજા વારંવાર ઝોટું કરે છે અને કદાપજ વગરનો ગાર્ગ લીએ છે. પજુ એવટમાં આપણા ઠાકાવાસાથી તેઓ સમજી જાય છે અને ન્યાયી કામ લીએ છે. અમારે જે મોહોનો સ્વભાવ પજો મન્વનો છે. તેમની સાથે મળો એટલે આપણી દત્ત છે.

હિંદના સંસ્થાએકત્વને મદદ

હિંદની સાર્વત્રિક અગત્ય, સત્ત્વ સલામત અને અમીસાની કાલ આગળ અલાવવા માટે અમરશક્તિ વાળા શ્રેષ્ઠ સમનર્થક છત્રે ૫૦,૦૦૦ ફીટીયા શેઠકા અને વાર્ષિક કમીસા ૫૦૦ ની આવકની ૫૦ જેટલે અમીન દાન-બંધીશ કરી છે.

એકત્વો બહુજ સંયુક્ત ખર્ચે છે

રામજીવી જીવજાતી ખરીદ પાક નિષ્ફળ જવાથી રોક એકત્વને પોતાના ગુજરાનના સાધનમાં હમ ટકા ખોટ ખાવી છે તેથી એકત્વોએ સરકારને વારંવાર અરજી કરી મદદ માગી હતી, છતાં સરકારે ખ્યાન આપ્યું નહિ. એવરે એકત્વો મહા-સભાની દારોખારી સમીતી પાસે ગયા અને સમીતીને વિનંતી કરી, સમીતીએ સારા વરસોમાં સરકારને પુરા કરે. આપેલા દોવાથી નળના વરસોમાં સરકાર પાસેથી આવકનો પ્રબલે ૬૩ સમજાવ્યો. તેથી એકત્વો સરકાર પાસેથી પેટને ખાદે. પુરવા મદદ માગી આ ૫૦ છતાં સરકાર એકત્વોની દરિદ્રતા ન સંજોગતા જયીન મદદસુધા પુરેપુરી ભરી નહિ એવા દુકમો કદાહે છે તેથી એકત્વોએ પોતા પાસે ખાવાનું પશુ ન દોવાથી અમીન મહેસુલ કરવાની ના પાડી છે અને આ હિલઆલમાં એક કાખથી પણ વધુ એકત્વો લોડાયા છે અને આ હિલઆલ રામજીવી, છટાયા, કાનપુર અને ઉત્તર જીવજાતીમાં પુર લેરમાં છે.

યરોડમાંથી આંધીજનાં પ્રવચનો

પ્રતની આવરશક્તિ

પ્રતના મદદન વિષે દુ હુલેછાપાત્ર આ લેખમાંમાં લખી છે. દોહક. પણ મતે જીવન બંધિવાને સાર કેટલાં આવરશક છે એ વિચારનું યોગ્ય લાગે છે. સ્વદેશી સિવાય બીજાં આપણા મતે વિષે લખી ગયો એટલે હવે તે વતેની આવરશક્તિ વિચારીએ. એવો એક સંપ્રદાય છે, અને તે પ્રબળ છે, જે કહે છે: 'અમુક નિયમોનું પાલન કરવું હિમિત છે પણ તેને વિષે મત લેવાની આવરશક્તિ નથી એટલુંજ નહિ, પણ તે મનની નળજાઈ સુઝવે છે અને દાર્નકારક પણ હોય. વળી તત લીધા પછી એવો નિયમ અગત્યકરૂપ લાગે, અમરા પાપરૂપ લાગે તોયે તેને વળગી રહેવું પડે એ તો અસંભવ છે.' તેઓ કહે છે: 'દાખલા તરીકે દારૂ ન પીવે સારું છે તથા ન પીવે પણ પ્રાપ્યાર વિવાયો તો શું થયું? દવા તરીકે તે પીવેલું બેનુકલે, એટલું તે ન પીવાનું મન એ તો ગળે દાસડી મારવા જેવું થાય. અને જેમ દારૂનું તેમ બીજી માનસમાં. અસત્ય પણ જાણતે સારું કાં ન હોય?' અને આ દલીલોમાં વજીર પામતું નથી. મત એટલે અમર નિયમ. અમરવડાને જોખંડી જવા મારું તો વતેની આવરશક્તિ છે. અમરવડ મહત્ત કરે છતાં વૃદ્ધે તાંક તેજ અમર નિયમ ગણાય, એવા નિયમ વિના માણસ ઉત્તરોત્તર અડીજ ન કહે એમ આખા અગત્યને અનુભવ સાક્ષી પુરે છે. જે પાપરૂપ હોય તેનો નિયમ એ મત ન કહેવાય, એ રાક્ષસી પ્રતિ છે. અને અમુક નિયમ જે પ્રદુષણે અધુરો હોય તે આખરે પાપરૂપ સિદ્ધ થાય તો તે હાલવાનો ધર્મ અવરૂપ પ્રાપ્ત થાય છે. પણ એવા વસ્તુને વિષે મત કોઈ લેવું નથી, લેવું બેનુકલે નહિ. જે સર્વમાન્ય ધર્મ ગણાયો છે, પણ જે અમરવાની આપણને દેવ નથી પડી તેને વિષે મત હોય. ઉપરના દ્રષ્ટાંતમાં તો પાપનો આભાસ માત્ર હોય, સત્

કહેતાં પ્રાપ્તને હાનિ થતી નથી તે ચવાતા નથી, એવો રાતે વિચાર સારો. તેમજ અવધાનને વિષે. કાં તો એ મતમાં દવા તરીકે અમરવડ મુક્યો હોય અથવા તો મુક્યો હોય, તો કરીવનું નેપામ વહોરવાનો મતની પાછળ નિયમ હોય. દવા તરીકે પણ દારૂ ન પીવાથી દેહ અમર તોયે શું? દારૂ એવાથી દેહ રહેશેજ એવો મતે પ્રાપ્ત સમાપ્તી કહે છે? અને તે જાણે દેહ નહોતો ને બીજીજ લાલે કોઈ બીજા કારણસર અમર તેવું જોખમ કાને માયે? અને એથી ઉજવું દેહ જતાં છતાં પણ દારૂ ન લેવાના દ્રષ્ટાંતની યથાર્થરિક અસર દારૂની બદી નાં દસાવેલાં મનુષ્યો ઉપર થાય એ અગત્યને કેટલો ભવો લાગે છે? દેહ અમરો અમરવા રહેા, મારે તો ધર્મ પાળવોજ છે એ અમર નિયમ કરનારાજ અમરની અખી કોઈ કાળે કરી શકે છે. નતલેવું એ નળજાઈસુઝવે નથી, પણ ગળસુઝવે છે. અમુક વસ્તુ કરવી હિમિત છે તો પછી કરવીજ એવું નામ મત, અને એમાં બળ છે. પછી જાને મત ન કહેતાં બીજે નામે જોખમો તેની દરકન નથી. પણ 'બનશે તાં જમી કરીશ' એમ કહેનાર પોતાની નળજાઈનું અમરો અભિમાનનું દાર્ન કરાવે છે. લાલે તેને પોતે નહિવાને નામે જોખમવા. એમાં નતલની મંથ સરખીયે નથી. 'અને તાં સુધી' વચન શુભ નિશ્ચયમાં એસમાન છે એમ મેં તો મારા પોતાના જીવનમાં ને મજાજોના જીવનમાં જોયું છે. 'અને તાં સુધી' કરવું એટલે પહેલી અમરવડે પડી જવું. 'સત્ત અને તાં સુધી પાછાકા,' વાક્યનો અર્થજ નથી. વેપારમાં કોઈ બને તાં સુધી માનુક તારીએ અમુક રકમ બરવાની ચિત્રીતો. અમરે મેક કે કૂડીરૂપે સ્વીકાર નહિ થાય. તેમજ બને તાં જમી સત્ત પાળનારની કૂડી હાથરની કુકાને વટાવી નહિ કઠાય.

અમર પોતે નિયમ, વતની સંપુર્ણ મુર્તા છે. એના કાપદામાંથી એક અલ્પ પણ રે તો એ અમર મટે. મુર્તા મહાવતપારી છે, તેથી અગત્યને કાળ નિર્માણ થાય છે ને તાંક પંચમો રચી અકાય છે. તેણે એવી કાળ પાડી છે કે તે હમેશાં ઉગ્યો છે ને હમેશાં ઉગ્યાં કરશે. ને તેથીજ આપણે આપણને સુરક્ષિત માનીએ છીએ. વેપારમાત્રને આધાર એક ટેક ઉપર રદયો છે. વેપારીએ એકબીજા પ્રતે બંધાય નહિ તો વેપાર આલેજ નહિ. આમ વતની સર્વોપચાર વસ્તુ એવામાં આવે છે. તો પછી અપારે આપણે પોતાનું જીવન બંધિવાને પ્રથમ કહે, અમરદારન કરવાનો પ્રથમ રદયો છે, તાં નત વિના કેમ આવી કહે? તેથી વતની આવરશક્તિ વિષે આપણાં મનમાં ઘેરી કાંઈ નહિ રહેા. (સંપુર્ણ)

હુંટાલું હિંદ

(અમા અંકથી આણ)

[આ પ્રસ્થાન કામીલમનું સરસ્વત મંથમાળાનું પુસ્તક છે. શ્રી. ડી. ડી. ધાસવાળાએ અખેલ્લ અને મુખ્યરત વિદ્યાપીઠના શ્રી. નેદાલાલ જીવજીલાલ માધીએ તેનો અનુવાદ કરેલો છે. આ દેશમાં વસતા આપણા બાહ બેતોને આપણી માતૃભૂમિ વિદેશો પદાલ આવે તે હેતુથી એ પ્રસ્થાન કામીલમના આભાર સાથે તે દુકે દુકે અલિ છાપીએ છીએ.—અ. ઇ. જો.]

અસ્તો માલ અને ખાલી બજારે

૧૯૧૬-૨૦ માં હુંડીયામણનો ૧૨ વધવાની સાર્યાં કારણોની હિંદના વેપારીઓને તેમનામાં તે સમજવાની અકિત હોય તો

પણ—સમજ ન પડી. અને તેમણે આની શીખ કે દીની તે વખતની આખાદી અને ઇંગ્લેન્ડની બારે દેસદારીને શીખે રૂપિયાની કિંમત પાંચમાં આટલી બધી વધી છે ને કાંથી મંબાલેલો માલ હીંદ આવી પહોંચે ત્યાં સુધી તો રહીજ રહેશે. એક પાઉન્ડનો માલ તેમને માત્ર રૂ. ૧૦ કે ૭ સભ મળશે, એમ અણીને ૧૬૧૯-૨૦ માં આ વેપારીઓએ પુષ્કળ માલના ઝોડેશો મુક્યા. આદીનાં પલ્લડમાં ઇંગ્લેન્ડનો માલ ન હતો. તેમને કાગડું કે માલ આવતાં વિજળ થશે અને હિંદમાં આવેલોના એજ રહી રહેશે. આથી તેમણે ધાર્યું કે પુષ્કળ આદરવાથી જે માલની રાહ ભોવાની હતી તે આવતાં વેંતજ ખરી જશે. આ બધી ગણતરીઓ ખોટી પડી કારણ કે ઇંગ્લેન્ડની કારખાનાંવાળાઓએ માલના દમભા કમા. મહીને પણ આવવાના સાંભા હતા ત્યાં દર અદવાડીયે પહોંચે ભરાઈ ભરાઈને માલ આવવા મારીશો. એજ વખતે દુકીયામજનો દર પણ થતી મરે આ દર.

શી. ચે.

તા. ૧૪-૫-૧૯૨૦ ના રોજ રૂ. ૧ = ૨-૧
 ૧૨-૬-૧૯૨૦ " " ૧ = ૨-૦
 ૧-૪-૧૯૨૧ " " ૧ = ૧-૭

મુક મરો. આ કારણે હીંદના વેપારીને એક પાઉન્ડના માલ ખસે રૂ. ૧૫ ભથ્થા તેથીયે વધુ આપવા પડ્યા. ૧૯૨૦-૨૧ માં માલનો ઝોડેશ મોડલો ત્યારે જે માલ કમકામ રૂ. ૧૦૦ કરોડનો એટલે કે કદાચ પહેલાં રૂ. ૬૦ કરોડની સરકાર જેટલીજ કિંમતનો થતો હતો તે માલના પેસા મુકવતી વખતે રૂ. ૨૦૫ કરોડ આવવા પડ્યા. ૧૯૨૧ ના ઝોડેશ માલથી તો દુકીયામજનો દર ૧ શી. ૩ પે. જેટલો નીચે ઉતરી મરેલો દોવાથી ૧૯૨૧-૨૨ માં રૂ. ૧૫૩ કરોડ અને ૧૯૨૨-૨૩ માં રૂ. ૧૪૦ કરોડ જેટલી આવડત તોવાઈ છે તે માલના ઝોડેશ તે વર્ષોમાં નહિજ મુકાવ્યા. એના ઝોડેશ તો ૧૯૧૬-૨૦ એટલે કે ત્યારે દુકીયામજનો દર અનુકૂળ હતો ત્યારેજ મુકાયેલા, પણ તે ૧૯૨૧-૨૨ અને ૧૯૨૨-૨૩ માં પુષ્કળ આનાકાની અને વરસાર કમા પછી હોવાયેલો.

કદાચ પહેલાં ઇંગ્લેન્ડ સાથેના વેપારમાં દર વર્ષે રૂ. ૭૩ કરોડની ખોટ જતી પણ ૧૯૨૦-૨૧ માં તેને ખોટના રૂ. ૧૪૭ કરોડ, ૧૯૨૧-૨૨ માં રૂ. ૧૦૭ કરોડ અને ૧૯૨૨-૨૩ માં રૂ. ૭૦ કરોડ ભરવા પડ્યા. આ પણ તર્જમા દીંને દુકીયામજની મુશ્કેલીના કારણે રૂ. ૨૨૫ કરોડની વધારે ખોટ ભરવી પડી (૧૪૭+૧૦૭+૭૦=૩૨૪ ૩૨૪-(૭+૭૩)=૨૨૫).

બીજા દેશોને અગ્રિ ખોટ

આ અમલ કમીશન ઉપરનાજ કારણે મુનાઇટેડ કોંગ્રસ સિવાયના બીજા દેશો સાથેના વેપારમાં પણ ખોટ અજ. આ ખોટનો આકેશ ૧૯૨૦-૨૧ અને ૧૯૨૧-૨૨ ના બે વર્ષોમાં ઉપરની ગણતરીએ ભમભમ રૂ. ૬૬ કરોડનો થાય છે. આ રીતે હીંદને કુલ રૂ. ૨૯૧ કરોડ (૨૨૫+૬૬) વધારે ભેડવા પડ્યા.

આ કાર્યકર ખેડ મારે કેાણ જવાબદાર છે?

હીંદના વેપારીએ કદાચ પછી આદરવા બધા માલના ઝોડેશ મુક્યા તે રૂ. એવું અવિચારી માલસ કદરૂં રૂ. તેણે સરહો ખેલ્યો હતો! 'ઇન્ડિયા ૧૯૨૦-૨૪' માં પા. ૧૪૯ ઉપર લખ્યું છે કે કદાચ પહેલાંના વેપાર કરતાં તે વર્ષે આખી

દુનીયામાં વસ્તુઓની કિંમત ૯૦ ટકા વધી હતી. મેનચેસ્ટરના કાપડની કિંમત ૧૭૦ ટકા વધી હતી. બમારે હીંદની ખેતીની પેદાશની કિંમત માત્ર ૩૦ થી ૪૦ ટકા વધી હતી. 'ઇન્ડિયા ૧૯૨૧-૨૪' માં પા. ૧૯૭ ઉપર લખ્યું છે કે આખો વર્ષ મેનચેસ્ટરના કાપડની કિંમત ૧૧૦ ટકા વધારે હતી. આ અસુકક સંખ્યા પ્રમાણે મણીએ તો ૧૯૧૬ થી ૧૯૨૧ સુધીનાં બે વર્ષોમાં ઇંગ્લેન્ડના માલની કિંમતો સામાન્ય રીતે ૧૩૦ ટકા વધારે હતી (૧૭૦+૬૦+૨૦). આ ઉપરથી જણાવ છે કે હીંદના વેપારીએ ૧૯૧૬ અને ૧૯૨૦ માં વધારે ખાટા માલના ઝોડેશ મુક્યા એ દલીલ સાચી નથી. તે એવું માનતો હતો કે પેસે જેટલો માલ મંબાલે તેની કિંમતની પહેલાં જેટલા રૂપિયા થવા એવાં બધોજ રૂપિયા તેને આપવા પડશે અને ઉપરાંત જે આવડત પણ જે ભથ્થો હતો કે, કદાચ પહેલાં એક પાઉન્ડમાં જેટલો માલ મળતો હતો તેના કરતાં અધીર માલ આ વખતે એક પાઉન્ડમાં મળવાનો છે. એને પહેલાં જેટલી ગણતરી કરી હતી તેના કરતાં બમણી રકમ મળે તો પણ મધુ ખરા માલ મંગાવનારાએ તે મુકવી. તદ્દન થોડા વેપારીઓ તાર્કા ન મુકવી શક્યા. દબરે પ્રમાણિત માલસોએ થોડા કણજ રાખ્યા, પણ મધુ જુજ માલસો કુખ્યા તેનો વારે ઉદાપેડ થયો. આ થોડા કુખનારો-ઓનો માલ મેકેએ વેચી માર્યો આ માલ જુજને આવે વેચાયો અને તે ખરીદનારા ફેરીશોએ તેને ધણજ સસ્તા આવે વેચવા માંડ્યો. આને લીધે તેમણે માલ હોડાવી લીધો હતો તેમના માલની કિંમતો ખેસી મળ. તેમણે વર્ષો સુધી માલ ભરી રાખ્યો; માલ દુકાનોમાં જમાવ્યો, મુકીનાં બાજ આપવા પડ્યા અને છતાં અને તો વાપકર તુકસાત ખરીદે વેચવાનો વખત આવ્યો. (અધુરું)

ઉનામ અરમ મસાલો વિષે

આમારે આ બતી દેખવેજ નીચે તાળે અને મસાલથી ધરમાં દોલો અરમ મસાલો, કીપકેડર, કલ્કર, મરચાં, તેમજ ફેરીનાં અને ક્રીમીનાં તેમજ શીકસ આવારે હંમેશા થોડા ના જમાવેજ આમારી ગરદી સાથે મળે કલે. આવો ઉનામ માલ, તમે ધરમાં જનાવી શકતા નથી. એક વખત મંબાવી ખાની કરો. મળવાનું ટેકાજ.

K. M. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

૬૨૩ બલ્ડુ ૬૨૨ અને વેલ્ટીંગલ સાથે પેકીંગ કરી શી. એ. ડી. યા મોડલવામાં આવશે. કલે:—

P. O. Box 842. Durban, 129 Victoria St. 21

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:			
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS			
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6

પીકચર ફેમીન્ગ ડીપાર્ટમેન્ટ ચાલુ કર્યો છે

તમારા ફોટો જડવાનું કામ પહેલીજ તકે મોકલી આપો. આવો તદ્દન સંતોષકારક રાખ્યા છે.

ફીમીયન પીકચરો, ઈન્ક્લોશ પીકચરો અને જુદી જુદી સીનેરી પણ કીફાયત આવે મળી શકશે.

ટેબલ, કીચન ડ્રેસર અને નેટાવ ટ્રેડને લગતા જુદી જુદી જાતના બોક્સનો જથ્થો અમારી પાસે હમેશાં તૈયાર રહે છે.

કુડ ટર્નોમનું કામ ખાસ સંતોષકારક અને છે.

અમારું ઘીરનામું

L. MISTRY,

45 Market Street Johannesburg.

Box 2526. Phone 2868. Central. 40

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ઘાનું ફ્રુટ અને વેસ્ટિબલ સાથે પેકીંગ કરી શકી.
બો. ઈ. ઓ મેલિંગવામાં આવશે. હોમો:—
P. O. Box 254, Durban, 31 Short St. 27

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

દર શુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ ટપાલ ખર્ચ સાથે:

મુનીયનમાં (વારંચિક) પાઈન્ડ ૧-૦-૦

હરિયાપાર " " ૧-૦-૬

કોઈ પણ માસની રાજ્યકાલથી માલક થઈ શકાય છે.

લવાજમ અગાડિલી લેવાનો ધારો છે.

અગત્યની સુચનાઓ:

જાણ મોકલવું બંધ કરશે એમ માલક જ્યાં સુધી ન લખે ત્યાં સુધી તેઓની સાચી નિશા માની શક તેઓ ઉપર જાણ મોકલવું બાંધ રાખીએ છીએ.

લવાજમ બે ત્રણ વરસ સુધી ચલવા ન રેતાં પૂર્વ થયે અમારું રટેડમેન્ટ મળતાં આફ્રિકાએ નિયમિત અગાડિલી લવાજમ મોકલી આપવાની મહેરબાની કરવી

લવાજમ બે પાસ્ટલ ઓફરથી મોકલે તે તેમાં INDIAN OPINION, Phoenix या Durban કરવું બંધ કરેલા કરવો નહિ. બેન્ક નોટ અથવા પાસ્ટલ ઓફરથી નાણા મોકલનારે કાનૂન રજીસ્ટર કરવો એ સહિસક્રમત બંધેલુ બજારો. બેન્ક મોકલનારે બેન્કનું કમીશન ઉમેરતાં શુકરું નહિ

આફ્રિકાની સાચી નિશા માની શક અને જાણ મોકલવું બાંધ રાખીએ છીએ એ ખ્યાનમાં રાખી લેઓ જાપાન માલક રહેવા ન ઇચ્છતા હોય તેઓએ પોતાનું લવાજમ શુકરે મોકલવી જાણ મોકલવું બંધ કરવાની સુચના જાણી મોકલવા જેટલી સમયતા બતાવવા મહેરબાની કરવી.

ફિનુસ્તાન જતારા આફ્રિકાએ આફ્રિકાના વાતાવરણથી માણિતબાર ફેંડનું દોષ તે લવાજમ બરી ફિલ્મમાં “ઈ. એ.” મળે એવા બંધાયેલ કરી જવો.

પત્ર વ્યવહાર કરવાનું સરનામું:—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

રેશમી માલ અને સ્વેદેશી કપડાં

તરેહવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વેદેશી માલ જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક ફીમરમાં આવશે.

ચોળી, હાલડાં વિગેરેને મારે જાત જાતનું રેશમ.

મોળા, રૂમાલ, સાડી, મખમલ, શાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, શર્ટ, સુટને મારે શર્ટ, આસામ

શીલક વિગેરે વિગેરે. પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને બચ્ચાંઓને પહેરવા બેઠતી દરેક ચીજો

અમારી તમે બા-બોમાંથી મસ્તામાં હસ્તા બારે હમેશા મળી શકશે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

બોક્સ ૫૧૧૯.

૬૩ ઇલોફ રીટ,

કોનર માર્કેટ એન્ડ પ્રસિડે રીટ,

બેંગાળીસાગર.

સુકો મેવો

DURBAN.

CORNER - GRAY AND VICTORIA ST.
PHONE 3623

એક વખત મંગાવી ખાત્રી કરો.

આઈર સાથે પૈસા મોકલવા બહામણ છે. પ્રખ્યાત કેપોટન બાલકનો હોટેલ

KAPITAN'S BALCONY HOTEL. (મલિક: R. K. KAPITAN).

'Phone 3623.

189 Grey Street,

DURBAN. 36B

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"
EASTERN TRADING CO.,
Wholesale Fruit Suppliers.
Box 730. Durban.

નં. ૧ મનાના રૂપ/- ફ્રેસ, પાકનારૂબ નં. ૧ ૩/- કન.
દરેક ભંડાર તાજા ફ્રેસ અને વેલ્ટેબલ માથ પેકીંગ કરી
શી. એ. ડી. સી. મોકલવામાં આવશે. ફ્રેસ જાણી -

'Phone 327 Tel. add. "Letopco."
D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રેસ અને વેલ્ટેબલ માટે કંડીના આઈરે ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 31

તમારા બંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું કોઈ છાપું આપા સાચું આફ્રિકામાં વેચાતું છે.

આવ અને તકલ સાટે સંબો:-

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગ્રંથોના નવા રેકૉર્ડ

ગમે તેવા ગ્રંથોના વાળી રેકૉર્ડો કદમાં રાખવા કરતાં દરેક વળના મન હરી એ તેવા પાર્થક, આમાણક અને સંજારીક બોધથી બરપુર ગ્રંથોના રેકૉર્ડોના સમૂહ કરો. આવી રેકૉર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કાંઈબરી) ગુજરાતી
"અરે કાખી ધીમે ધીમે રંગ બર"
"પતિ વીના પ્રેમાદાના મનના"
નંબર ૬૫૬.

(રામ કાંઈબરી) ગુજરાતી.
"હિંદના તાથ દયાળ નહવર હાથ મારો
મુકશોમાં" (કેશવકુલી)
"વૃદ્ધો મારો તંજુરાનો તાર."
નંબર ૭૫૦.

કનક મનાવકના, સુદર દેખાવ વાળા અને સફર સાફિન્ડ મોકલ વાળા પ્રોફેશન તેના જોનારને વધુ આનંદ આપે છે અને તેની સાથે આમારી રેકૉર્ડો વાપરવાથી હામણો આનંદ વધારે આપે છે.
ગુજરાતે હોંડ. આમારી મહાદુર કચેરી ૪૨૧ મહાદુરવાળા બુક નાર રેકૉર્ડ ખરીદનારને મોટા આપવામાં આવશે.
આમારે આથી પ્રોફેશન અને રેકૉર્ડો ખરીદનારને નાણાની મહત્તીય ખચત થશે.

'Phone 2447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

30 A

SOUTH AFRICA
26 JAN 1932

Indian Opinion

No. 4—Vol. XXX Friday, January 2nd 1932

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સી. કે. સી. યા

સી. કે. સી. યા

જન-પ્રવારી તા. ૨૫મીએ મુંબઈ જવા ઉપર ચે.

સી. કે. સી. યા

ફેબ્રુવારી તા. ૮ મીએ પ્રથમ જવા ઉપર ચે.

સુખલખાની વીરો. તા. ૧૨-૧-૩૨ રોડીયલ પા. ૭-૧૪-૩

રોડીયલ પા. ૫-૨-૩૨ના દીવાનથી રેવનુ આપે

સુચના:—કોઈએ પોતાના મોટા સગીરા સગીરાને ૧૧ માસ અથવા ૬૬૨૫માં પહોંચતા આવે.

સેકન્ડ ક્લાસે ઈન્ડર માર્ટે કોઈ મહિના આમાંથી બહારગત કરવો.

સેકન્ડ ક્લાસે પોતાની સગીરા સગીરાની સગીરામાંથી જેવી અને તમામ માસવાળા બાહ્યમાંથી અમારી આપે

પત્રોવાદાર કરવાથી પણ મહત્તર. સી. કે. સી. યાને માર્ટે કોઈ માસવાળા અમારી આપે રહેવા નીચે મામ છે.

SHAIKH HEMI

સુ. પ્રવાસ માર્ટે કોઈ મા મળે:—સી. કે. સી. યા

કોઈએ સેકન્ડ ક્લાસે કોઈ મળે,

૩/૨૦ પાછન ફરી, રેવનુ.

Tel. Add. 4800, Central.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMENS on application to the Editor, Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of

SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

રેકૉર્ડ બેઠ

ધર બેઠાં ભક્ષી.

શી ૨૦ માં પા. ૨-૦-૦.

હમારે જાં આમાફાલ રેકૉર્ડ' સાઈડ બુક
આવી છે. ફરી નામીકુ માધન પુરેપુરું
જાપવામાં આવ્યું છે. જેવે આગવી કુલ

શી. ૧૦ રાખવામાં આવી છે. જે ૩ બેને
અસલ ખાત પા. ૨-૦-૦ છે.
હમન રેકૉર્ડ ખરીદનારને બે રેકૉર્ડ બક્ષીક
આપવામાં આવશે.
ફરી રેકૉર્ડ નો આવ શી. ૫-૦.

પીચાફ કબાલ
૧૦૪૮૬ નરવ શી હજારા કિલે નાસાદો મુજબ મેં પછી.
૧૦૪૮૮ કબી પરાશ દર નું રેં રાજા.
૧૦૪૮૭ આજ મુનતે કે' વો અપના મુજો આ કહેને કો હું.
૧૦૪૮૬ ટું અથ દિલ વહેજલ મદા દિવાના દે બીચકા.
૧૦૪૮૭ બના દો અઈ પળા બે મહીના બપોળ સે.
૧૦૪૮૮ ખરે મેં હોના પારશી દુલવારે દો મયા.
૧૦૪૮૯ બસ કોલ દી બલવે મેં હમ બન બલે સવલઈ.
૧૦૪૮૭ દિલમે' નરો મેં ને વો દુસમને ઈમાન રહે.
૧૦૪૮૮ મેં તો સતરણ મેં નલે બસુબી.
૧૦૪૮૯ કોલ પુરે મુજસમને સોલવા મેરા દિલ કે.
૧૦૪૮૭ તન તન હે હસ્તે વાર મેં સમચીર રેલ મઈ.
૧૦૪૮૮ મેરા કીડરે વધુ કિડ હે નલે ક્યું દો.
૧૦૪૮૭ દિલમે' નરો મેં ને વો કાફેરે હમીન રહે.
૧૦૪૮૯ ને રખસારે સોયે નરવ ભવલઈ.
૧૦૪૮૭ કીવામતકા કલેલ આપ હે નખમીરે રખતે દે.
૧૦૪૮૮ રખે મુદરમા મોરી આલ પીચારે.
૧૦૪૮૭ કબીમે પુરા મેતેવર બાદે આલે.
૦૩૫૪ હસ દપરે ભલક અપની હસ સોખને કીખવાઇ.
૧૦૪૮૭ અપની ચાંદસી મુજત કીખાદો નબી.
૧૦૪૮૮ મેસુમે મુસોફાકા કી જીવાના દો મયા.
૧૦૪૮૭ કીખાને મેં કીડરે દિલ કીવાના રેલ મયા.
૧૦૪૮૭ વહી દેવા દે મુજા કીલસે ને બંદા મલિ.
૧૦૪૮૭ અમર દિલમી મુ'કી ટવા પચેમા.
૧૦૪૮૭ ખ્યાલ કંઈ રેલ પર મેં તોરે નારી ભલંબી
૧૦૪૮૭ અપના ભલવાબી જા મુજકો કીખાયા ન મયા.
૧૦૪૮૭ બેસે મુજા કાફરે દે દુસમને રજુકા.
૧૦૪૮૭ વો મલેકા કાખા વો આલ મોહમ્મદ.

આરુદ્ધ રહીલ
૦૩૫૪ ને મુસુ મેં ઈમે મલકા હી પુ દે.
" મેહમુમે પુરા ચક્રમે મહેકરે હમવા.
૧૦૪૮૭ કોં તુર કિયા મુરમા.
૧૦૪૮૭ સુકસમમે હસને રખસે ને પચા.
૧૦૪૮૭ કોં ફિરે બતે દો આંખિમે.
૧૦૪૮૭ કોરે રે પ્રવા
૧૦૪૮૭ કોં અઈ ખાંખામે બના ટું દિલસે કમ.
૧૦૪૮૭ સોતે ને નખીકા મુજકે ભલવા નરવ આલ.
" કલવામે અમાકે કહે અખસાર કમીન' દે.
૧૦૪૮૭ મહમુદે મુજકેમહમુમે નબી આ અબદુલ મહીર અબાની.
" ખવા પાલ વ આલ પચવર મહમુદીન આંખી દે.
૦૩૫૦ હવાકે કાફે અસલીનસે મેરે સોલ મોહમ્મદ કા.

મુજાલ નબી
૧૦૪૮૭ વરવ વરમે કીસીકાં કીનતે આખાલ દો બના.
૧૦૪૮૮ દોરો દોરો કીસ હર માદેકો વહાલ દો મઈ.
૧૦૪૮૮ ને તકપાવિટે દિલ મેરા વો કુરકલ દે મોહમ્મદ કા
૧૦૪૮૭ કાલ મેરી અખીરે સોલ.
૧૦૪૮૭ આખીને બનાવા દે મલ આને મું મલખાનાં.
૧૦૪૮૭ તેરી રહેમતો કી નહોં દે હર ને ઉદે સોલ.

કહકહાલ
૧૦૪૮૫ વહા ને અલસે રલે બે નીમાલ પાની મેં.

૧૦૪૫૭ દે સીતમ નાકોસે આના છતે પુરકન તેરક.
૧૦૪૨૫ રમ રમ મેં અલ અંદાજે બીચમીલ નરવ આલ દે
૧૦૪૨૫ દરદને આલ કલેલેકો હમા રખમા દે.
૧૦૪૧૬ હમ બને કીસક મેં દીવાનેબી સોહામબી.

આખા કુર્કલ
૧૦૪૦૭ પ્યારી અખાં અખાં મુજે બુના નરો.
૧૦૪૦૬ બન બી કનકા નખર મી.
૧૦૪૨૧ મેસુ બીચકા બીચકા દે હરમાર.
૧૦૪૧૮ કલનસી સલ દે મેરે અર્થ મે.
૮૧૧૦ લખાકર હાય મેં મેંદરી વહાના કિલસે સીખા દે.
૧૦૪૩૭ કીસને કદા રે કામ વહાકાર મર મયા.
" જહાન બાત હસ સોલ કી અઈ દે.

કે સી. કેપ (અંધબી આનાર)
૧૦૪૦૭ મુજે કીયા કુલ્લ કનેકા સલા કીયા કાંકી મેરી.
૦૮૪૪ જલકા આંખિ' વો રહે.

આંખી કુસેલ (અંધબી આનાર)
૧૦૪૮૭ રેને ભલુકસે મુજકો દે કલકલ રજુલ કા.
૧૦૪૪૮ તોળા રહે સકતી નહીં સપીકા જેવન દેખ હર
૧૦૪૩૩ વો મોલે કે મેરા કોલ દીવાના નહીં દે.
૧૦૪૩૮ અખાલ જલ મેલકા અલ અલેબીકા.
૧૦૪૮૭ મેં તો પીત કે કાલન જેવન કાલ.

પીચાલ સલેલ
૧૦૪૦૭ ખસ્તે સરાલ દોરે સલ રાલ બોલ કાલે.
૧૦૪૬૧ અલ બલેવા મોરી બરને કા પલિયા.

બાલ કીલ
૧૦૪૮૭ ને તેમે વાલ મિલકો મલેસે-પીલો.
૧૦૪૦૭ સપીકા કે હર આના બના મુજા દે.
૧૦૪૧૬ મલે કે દિલ દે' મુજકો રે દે' કુલ આંખે હુને.
૧૦૪૦૭ કાલ વાલેકા મલલખ કલા સમપુ.
૧૦૪૦૭ અમાલ કીયા ટાળાબકા આલમ નકાબને
૧૦૪૫૦ એ કલના મુજ મયા.
૧૦૪૦૭ કાલ તો અખલે ન હુને ભખમે અમાલ રસ રસી.
" કલે દુરકામે' મેરે કલસે ને નાલે નીકલે.

બીચ મુજકી
૧૦૪૮૭ કાલ કાલેકી વહા કાંકી ભલ વસરે આખાના કાંકે.
૧૦૪૨૧ રીયાં તોરી મોલીમે ગે'કા બન ભલંબી.
૧૦૪૨૫ સહ કાંકીકી વમલા અલ હલલે દિલમે' દે.
૧૦૪૫૦ દાંકીલ' મુજા વમલાકા ભલ દિલખલ દિલ આલ
૧૦૪૦૫ નલે કીયા મારી કાંકી ને હસાલ ૧૧ કીયા.
" મરે કાલેકી કાલ મુજે દે કીસ કયા લલા દે.
" બારેકી કે ખાલર મેં મુજકા મિશારે.
૧૦૪૧૨ મુજકો બી મુજલ અલસાલ કા પી ચાદ ન કર.
૧૦૪૮૦ ખલે વહ દસ્તે મુજકા મેં દિલે વમવાર બેંદે દે.

અલમદારી બાલ
૧૦૪૧૮ દિલમે' મીલ મીલ કે તે ખાલ નેકાલ દોતે દે.
૧૦૪૪૪ બન અપની હરમીનો પર અલે કીલ ન કીકા હરમા
ભાલમીબાલ
૧૦૪૦૫ કીલકો' કીયુ ૩૨ ભલે બન મળી મુજકીલ દે.
૧૦૪૧૬ હર મળી મુજ મે વો બે દાલ કીયે બતે દે.

ઈસ્લામી રેકૉર્ડ—મુજે ચાસીલ, અખાલ રૂરસે, મુજે ઈમાલમ,
અખાલ, મુજે કુસુર અને મારવર રહીલ અને આખા ફેઝનાં મરસીયા.

C. Kamaludin,

Phone 3542 Central, 55 Commissioner Street, JOHANNESBURG. ૦7

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કઠી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુંક, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છરૂ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી ભરની અપહુડેટ મશીનથી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ધરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો મોર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિશ્કાયત ભાવથી પીસી આપી ગ્રાહકોને પુરેપુરો સતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો :—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.

DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc, supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના બનાના, પાંદડાપલ વિગેરે ચીજો મોરદર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

ફરેક મોરદર ઉપર બાતી ફરવરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકિંગ કરી કિશ્કાયત ભાવથી ગ્રાહકોમાં આવશે.

ફેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, ફ્રીસ્ટેટ, રોડેસીઆ વીગેરે ફરેક જગ્યાએ ગ્રાહકોમાં આવે છે.

લખો : રવજી ભુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

ડરબન, નારાલ.

'Phone 3807. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN.
HEERABHAI MORAR MATYADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મત્યાદકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

અને કમીશન એજન્ટ

રોડેસ સાદી રીતે કરી માલ સી.આઈ. વી. મોલેલામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૮૦૭ બોક્સ ૩૧૬. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. ૧૩

તમારા ગ્રાહકો માર્કો જાણે છે

સ્ટાઈફલ "જુટ" માર્કના કપડાની જાહેર ખબર સમસ્ત દેશના તેડીય કાપડોમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને તેનું મોટું નેમાજ થાય છે.

તમારા ગ્રાહકો તે જાણે છે અને માને છે. સ્ટાઈફલ "જુટ" માર્કનું કપડું ચોક્કસ કરી અને તમે સહેલાઈથી વેચી શકશો.

આ "જુટ" ના માર્કની તલાશ રાખો અને અને કમીશનથી ચેતતા રહેજો.

સોલ એજન્ટ :

એચ. બેરેપર સમીથ એન્ડ કો.

(પીટી) લીમીટેડ.

એડાનીસબર્ગ, કેપટાઉન, ડરબન,

પાઈએલીકાએમ.

૩૩

અઠવારિક પંચાંગ

વાર	હિસ્ટી ૧૯૩૨ જાન્યુ આરી	હીંદુ ગોધ	અસમવાન ૧૩૫૦ રમબન	પારસી ૧૩૦૧ ચેકે કદમી	સુરોદય ક. મે.	સુરોસ્ત ક. મે.
શુક્ર	૨૨	સુદ ૧૪	૧૩	૧૭	૫-૧૬	૭-૨
શનિ	૨૩	" ૧૫	૧૪	૧૮	૫-૧૬	૭-૨
રવિ	૨૪	વદિ ૧	૧૫	૧૯	૫-૧૭	૭-૨
સોમ	૨૫	" ૨	૧૬	૨૦	૫-૧૮	૭-૨
મંગલ	૨૬	" ૩	૧૭	૨૧	૫-૧૯	૭-૨
બુધ	૨૭	" ૪	૧૮	૨૨	૫-૨૦	૭-૨
શુક્ર	૨૮	" ૫	૧૯	૨૩	૫-૨૧	૭-૨

Box 247 & 317 Tel. "Khair."
HOOSAIN ISMAIL. (SARDARGADHI VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

મોક્ષ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીફોન "ખતી"
હુસૈન હસમખાન (સરદારગઢ વાલા)
 ઇસ્ટર્ન પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

કામગીરી દલીલપૂર્ણ—સંવત ૧૯૮૮
 શુભવૈશાખ પૂર્ણિમા
 ૧૭ પદ્મ કીર્તિ ૨ રૂપાણ પર્વ લીધા પચસ
 લક્ષ્મી મહલ
 ગોપાલપાતા આર્ય ડી. આર્ય મંત્રાલય
 મદનમંજરી કાર્યમંજરી નવમંજરી. કાલીવાસ ૩૦

કીર્તીગણ

પાઉંડર

કીર્તી, ઉપાધ્ય, ગાઠ, વંદા, માળી.
 સંવત ૧૯૮૮

નાબુદ કરે છે.

આર્ય મનાયર, કુલ મનામાં વેચાય છે. ૩૦

**Do you have difficulty
 in reading small print?**

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You would be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishments: 87a, Prichard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts for Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call to

GOSWALLA'S MUSIC SALOON,

Prop. A. S. GOSWALLA

P. M. Box 489.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

આ સ્થાન પર હરેક વર્ષમાં હારમોનિયમ સંગ્રહની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. આ સંગ્રહમાં હારમોનિયમ અને તબલાની સંગ્રહિત વસ્તુઓની સંખ્યા ૫૦ થી ૧૦૦ જેટલી હોય છે. આ સંગ્રહમાં હારમોનિયમ અને તબલાની સંગ્રહિત વસ્તુઓની સંખ્યા ૫૦ થી ૧૦૦ જેટલી હોય છે. આ સંગ્રહમાં હારમોનિયમ અને તબલાની સંગ્રહિત વસ્તુઓની સંખ્યા ૫૦ થી ૧૦૦ જેટલી હોય છે.

મરાઠીયા મ્યુઝીક સલૂન,

પી. એમ. બોક્ષ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Indian Opinion

No. 4—Vol. XXX.

Friday, January 22nd, 1932.

Published at the Cape Town Office, 10, West Street.
Price Fourpence

CAPETOWN'S WELCOME TO INDIAN DELEGATION UNPRECEDENTED GATHERING AT THE CITY HALL.

THE City Hall was packed to its utmost on Monday evening, Jan. 21, when, under the auspices of the Cape Indian Congress, a reception was held in honour of the delegates to the Indo-Union Round Table Conference. Sir Fazl-i-Husain, leader of the Indian delegation, was unable to be present owing to slight illness, while Mr. V. S. Srinivasa Sastri had to leave the hall early in the proceedings owing to a sudden indisposition.

The Mayor of Capetown, Mr. H. J. U. Stephens, presided. He extended a cordial welcome to the delegates.

"I trust," said the Mayor, "that the outcome of all deliberations will show that the interests of India and South Africa have been fully maintained and that our city will have had the honour of being the venue of a successful conference."

Mr. H. Kinn Good, president of the Cape Indian Congress, said the Indian community noted with pleasure the representative character of the delegation. They were not unmindful of the difficulties with which members of the delegation and the Union Government would be faced in arriving at an acceptable solution, but they were confident that Dr. Malsu and his colleagues would evince the same spirit which prevailed at the last conference.

Address Of Welcome

An address of welcome was then read from the president and executive of the Cape Indian Congress.

Mr. Sarojini Rastojfer, president of the South African Indian Congress, in a short speech reminded the delegation that 85 per cent. of the Indians in the country were born here and claimed to be South African nationals. It was their privilege to be citizens of the country.

Dr. A. Abdurahman, M.P.C., as president of the African People's Association, also welcomed the delegates to the conference. South African Indians, he said, should be proud and lucky to think that they had such a set of men—and one woman—of such conspicuous ability to represent them. The whole world was interested in the matters to be discussed at the conference. It meant nothing more nor less than how they were to adjust themselves to the new conditions that had risen since the war. Whatever success they made of their mission, to that extent too would the other non-Europeans in the country also benefit. South Africa had her own special problem—the relationship between black and white. A solution had to be found and if the Conference could contribute anything to the solution of that problem they would have done

something for the rest of humanity. It was the duty of everyone attending the Conference to attempt to find out the great social facts that lay behind the problem and when they found them to make an unbiased analysis of them.

Advocate A. Christopher drew the attention of those present to the fact that in Natal thousands of Indians were unemployed because a white labour policy was in force.

Mrs. Naidu's Ovation

The next speaker, Mrs. Sarojini Naidu, received a tumultuous welcome. The vast audience rose to its feet and cheered her for several minutes.

Apologising for the absence of Sir Fazl-i-Husain, she said that he had sent a message through her to the meeting. "He assures you that representing you as he does, coming here as he has to espouse your cause, he will see to it that nothing is done that, by a single hair's breadth, will detract from your legitimate position as citizens of South Africa."

Mrs. Naidu said she was not a stranger to them. She was the lowliest but the most loyal of their servants in South Africa and in India. She was equally the servant of the Hindu people and the coloured people—people who shared the colour of their skin with her. Therefore she came before them not only as an Indian, but as a citizen of the world with the common friendship of human suffering to make her kin to them all.

"To-morrow," said Mrs. Naidu, "when we stand on the threshold of the great adventure, shall we not, one and all, be inspired by the great trust you have imposed on me: shall we not bend our shoulders a little with the high burden you have placed upon us: shall we not all ask for guidance so that not one thoughtless word or gesture shall betray you, you who have entrusted your destiny to our hands. Then will it be our task to go step by step, detail by detail, disability by disability, restriction by restriction, suffering by suffering, into all that you have endured."

No Narrow Nationalism

"The problem solved for the Indian section of the South African nation is the problem solved for all coloured people of South Africa. Therefore in working for that section known as Indian nationals we are working for the human cause without discrimination or preferential treatment for our own."

"I have no use for narrow nationalism," said Mrs. Naidu, "either in India or outside. I am one of those who hold that the test and measure of civilisation is the breaking down of barriers that

keep nations, races and creeds apart. It would be easy for me to stand here and recite the story of your wrongs, to proclaim the loss of your rights. But I, a foolish woman, speak of duty where others speak of rights. I am here to remind you of your duties. They are greater and infinitely more noble than mere rights and privileges. Uphold the tradition of sacrifice transmitted into service. Become our indivisible salt in endeavour, and stand hand in hand with those of your colour if not of your race. Clean your hearts of bitterness, cowardice, treachery, jealousy or greed. Stand up for your manhood boldly like men."

Language Of Extravagance

Sir D'Aroy Lindsay expressed the hope that the same goodwill that resulted in the Capetown Agreement would permeate the conference. He asked the Indian community to assist them in every way, "but," he said, "I do not want to hear words of extravagance. It will only make our position a little more difficult at a dangerous time."

He pointed out that one-fifth of the population of the world was in India, and he felt if they could establish markets and trade relations on a reciprocal basis much of their difficulties would disappear. When all was said and done, these troubles were economic and due to trade jealousies. He advised the Indian community to devote less time to politics and more attention to trade, which knew no colour bar.

A Mission Of Peace

Sir Kurma Bhaddi, Agent-General for India in South Africa, complimented Mrs. Naidu on coming to South Africa at a time when her great leader was in trouble. She was not because she was afraid of pain, but because of her love for her people here. "We have not come to fight," said Sir Kurma. "Ours is a mission of peace. Friendship, goodwill and co-operation are our watchwords. It is not wise or good policy to refer to the wrongs, sufferings and restrictions under which you have laboured for years. This is the time for compromise, but do not fear that the delegation will in the heat give you up even in a compromised. There must be compromise in details, but there never will be compromise in principles."

"You will have to admit that there has been a great change within the past two years. The unfortunate war and the still more unfortunate peace have placed the world in its present position, and a conference like this cannot be expected to travel over the whole area and solve all the ill-humour which is here to. Our compass must necessarily be limited."

Sir Kurma said there were other silent forces at work which would bring amelioration to the Indian community. They were the universities, the churches, the judiciary and the Press. He paid a very high tribute to South African judges. They had always upheld the English tradition of justice. Their impartiality, sense of fairness, equity and justice were beyond complaint.

"You can always trust the judges of this country," said Sir Kurma.

After Mr. Bajpai had spoken briefly, the meeting concluded with a vote of thanks to the Mayor. —*Cape Argus.*

THE INDIAN DELEGATION

(BY C. F. ANDREWS)

MISFORTUNE seems to have dogged the steps of the Indian Delegation from the time it landed in South Africa. First of all, there was the slight illness in Johannesburg of the son of the President of the Delegation, Sir Fazl-i-Hussain. This was followed by the illness of Sir Fazl-i-Hussain himself. He had struggled at great sacrifice to keep up his work to the very last moment, but in the end he was obliged to strict Doctors' orders to rest and undertake no more work. The Rt. Hon. V. S. S. Sastri also had a slight return of his illness, but it is a matter of deep thankfulness to us all that this rapidly passed away and has left no bad effects behind it. Sir Geoffrey Corbett has been unwell, and has had to struggle against ill-health while doing an almost superhuman amount of work.

On the whole the reception of the Deputation in South Africa has been of a cordial character and the European population has evidently hoped that out of this Conference some good may come in the midst of the terrible economic depression which is driving everyone to despair.

General Hertzog expressed this view in his opening speech to the Conference and Mr. Sastri responded in a similar manner. While many difficulties of detail have to be carefully met and handled and no point must be left unguarded, at the same time, there is a real benefit to the Indian community as a whole from this favourable reception which may be made use of in order to obtain the very best settlement in the present circumstances.

It is quite impossible at this early stage of the Conference to give any clear idea as to the line which will be taken by the members of the Round Table. Opportunities have already been given by the Indian delegates to leading members of the Congress, both unitedly and separately, to meet and discuss together such large questions as 'Repatriation' and the 'Land Tenure Bill' of the Transvaal. These two great issues will undoubtedly overshadow everything else in the discussions.

It may be hoped that the new Licensing Ordinance, which has recently been proposed for the Transvaal, will receive the most careful scrutiny and that nothing will be done by the Indian delegates to allow such a retrograde measure, affecting Indian licences in the Transvaal, to pass through and become established in law. There is an important paragraph in the last Agreement which states the Indian delegation's view of what is needed in order to make all licences uniform throughout the whole Union of South Africa; if this part of the Agreement can be carried further and the Indian recommendations be accepted by the Union Government, then an important point will have been made. Even if it were to take some time before a Union Licensing Act was passed, nevertheless a pledge on the part of the Union delegates to press for such an Act when the time came, would prevent any attempts in the Provinces to forestall such a Union Act by narrow and racial ordinances.

It will not be possible to carry further the news about the Conference this week because the sessions of the Conference have only just begun, but in the next issue of *INDIAN OPINION* it may be possible to discuss matters further, while stating the South African Indian Congress point of view. A full Statement of the views of the Congress has been printed and published and this will be kept as a permanent record giving the South African Indian community's opinion. This Statement has been placed before the Indian delegation and has received their earnest attention. Sections of it will appear in *INDIAN OPINION* as far as space each week is available.

We hope that the deputation from India will realise that what we want in South Africa is justice, and not compromise. We had much rather that the Conference should fail, than that any more of our vested rights, which are all too few in number already, should be taken away. We cannot go on any longer with the present racial treatment, which Indians in South Africa everyday receive, without a burning sense of humiliation and shame.

The Round Table Conference

Mr. Sastri On World's General Disharmony

The Round Table Conference on the Indian question in South Africa opened in Cape Town on Tuesday morning, January 12.

The Union Government delegates came out of the Prime Minister's office just as the Indian delegation arrived at the House of Assembly entrance by car, and cordial greetings were exchanged. A notable absentee was Sir Fazl-Hussain, leader of the Indian delegates, who was indisposed.

Mr. Sastri looked far from being well, but struggled bravely up the steps to the conference room. Here the two delegations took their places at the round table and posed for the photographers.

General Hertzog, as Prime Minister, officially opened the Conference in the presence of Press representatives.

"I bid you welcome to a conference," he said, "in which I shall take no part except in so far as concerns the few opening words which I have been asked to address to you. Particularly do I welcome to this country Sir Fazl-Hussain, who, I am very sorry to hear, is indisposed. I assure all the delegates of our best wishes, not only personally, but also in the successful accomplishment of the great task with which they have been entrusted in their mission to South Africa.

The Main Task

"The chief object of this conference and therefore the main task incumbent upon each individual member was, in general terms, to harmonise the interests of their respective countries in respect to Indians resident in the Union, and more particularly, therefore, to consider in how far the Agreement of 1927 had succeeded in achieving that end, and what other or further steps might be necessary and possible for the attainment of that object.

"It is not for me here in any way to seek," the Prime Minister declared, "to influence free and unbiased consideration of those questions by Conference. I do, however, feel the necessity of giving expression to the hope that whatever the results may be of your discussions and considerations, the declaration of Conference will be such as to ensure for the future closer friendship and an ever-increasing measure of friendly feeling and hearty co-operation between India and South Africa. To achieve this great end, I feel that it will be necessary that, in its discussions, Conference will be imbued with the same spirit with which that of 1927 entered upon its deliberations, that is to say, in full determination of trying mutually to understand and appreciate one another's difficulties, and of endeavouring to solve those difficulties in a manner consistent with the highest interests of both countries.

A Great Blessing

"The 1927 Conference, I venture to say, has been fruitful of the very greatest blessing to South Africa no less than to India in having inaugurated, fostered and encouraged a spirit of mutual goodwill and esteem as between the two countries, such as was completely unknown before. I have no doubt that if the labours of the present Conference should be blessed with the same harvest of mutual understanding and goodwill, we may, in full confidence, look upon the future relations of the two countries as of the happiest. Let us not forget we are pioneers in the task of cultivating friendship and establishing active national relationship between South Africa and India, and that here, as everywhere else, the path of the pioneer is strewn with difficulties and dangers of the most unexpected nature. Whatever these may be, let us determine not to lose heart, but to persevere in our endeavours,

"With these few words I shall close and leave you to apply yourselves to your important task. I wish you every success." (Applause.)

Mr. Sastri's Thanks

Speaking softly in a hushed atmosphere, Mr. Sastri thanked the Prime Minister for his inspiring message.

"We on our side," he said, "reciprocally to the full the sentiments of goodwill and friendship to which you have given expression, and we are animated with the same desire to bring about a renewal of goodwill and understanding which was established for the first time in 1927, between the peoples of India and South Africa."

"To me, personally, it is a great satisfaction to be taking part for the second time in proceedings of this nature. There are many features of the former conference that I like to recall with special pleasure, but none exceeds in interest that feature which marked the Prime Minister's communication to that conference."

"You will remember that in opening that conference, just after your return from the Imperial Conference in England, you said what with somewhat more emphasis you have said so happily to us this morning, that you, for your part, were determined that the conference should end in complete success."

Firm Note

"I have felt and I have even said that it was that firm note in your opening speech which set the tone of our entire proceedings and contributed a great deal to the ultimate result which has been achieved in both continents as a happy augury to all concerned. I am happy to think that you struck the same note this morning."

"Certain words in your message prompt the thought that this conference is a mere threshold, a vestibule. You spoke of harmony, peace and concord. However we look at these things they appear as if they were parts, not altogether insignificant, not altogether without meaning, of the peace, harmony and concord of the larger world."

"You and I have exchanged but a few words since we met, but twice I remember in those few words the correct idea of what a real plight the world generally seems to be in to-day. You can reflect with dismay upon the disharmony and the general lack of hope that seems to obtain among the peoples of the world."

"Whoever, in my judgment, helps to reduce the volume of this disharmony and lack of hope, does something for the benefit of the world, and whoever, by design or by error of judgment, adds to this volume, does a disservice to the whole of our race."

Wider Understanding

"This morning you have started us on a task which, let us hope, will lead to the establishment of a wider understanding between our two peoples and thereby reduce the volume of misunderstanding and of alarm that has seized our race for the moment. That would be, in the larger sense, a true happy ending to our work, and may I, therefore, appeal to you and your colleagues to allow us to co-operate with you in this work."

"I am speaking for all my colleagues when I affirm our full intention of giving to you and your special view of our business every consideration of friendliness and sympathy. We trust it will be returned to us in full measure and that even as we expect that you will not forget your specific duties and obligations to your own people, even so you will allow us on this side to bear in mind the duties and obligations to our people in essaying the difficulties of our common task."

Word of Caution

"It, consistent with the duties and obligations upon both sides, we constantly bear in mind the word of caution which the Prime Minister has uttered, that our final aim held in common and laboured for in common, would be the renewal of the concord that has already been established—if we bear this double task in mind; I feel that we can go ahead animated by full hope." (Applause.)

The Prime Minister then left the Conference, which held a preliminary sitting lasting about ten minutes.

The Second Day

On Jan. 22 the Union delegation presented their statement and the Indian delegation were drafting their reply.—*Cape Argus*.

Mayor's Luncheon To Indian Delegation

The Eloquence of Mrs. Naidu

The greatest cordiality marked a civic luncheon given by the Mayor of Capetown in honour of the Indian and Union delegates to the Round Table Conference in the Banquet Hall on Jan. 22. The "star" guest was Mrs. Naidu, who kept her audience amused with her spontaneous wit and humour.

The Mayor, in bidding the delegations a hearty welcome on behalf of the Mother City, mentioned the fact that the Capetown City Council had always cherished politics.

This gave Mr. Sastri, who responded, his opening. "The Mayor has told us," he said, "that the municipality know no politics. But he did not tell us whether he meant that was a compliment to the municipality or no. I am sure. (Laughter). If it is meant as a compliment, I personally endorse it. (Hear, hear). I know of other municipalities where 'hear, hear' would not be heard."

"Some time ago we had a controversy in India on this subject, and I remember being rapped over the knuckles several times merely because I ventured to suggest that big badmen like Mahatma and Gandhi, which are responsible for the welfare of the poor people of millions of people, should not come to themselves with those lines of division which sometimes fortunately, and at other times too unfortunately, divide those who go in for the life of the larger representative body which we call Parliament. May the Capetown Council long continue to devote its attention exclusively to matters which come under its sphere." (Applause.)

Mr. Sastri then playfully mentioned a "mystery" of the Indian delegation. The presence of Mrs. Naidu really required explanation and he hoped she would reveal the secret history of how she came to be part of the delegation. Was she asked or did she ask? (Laughter).

The Explanation

Mrs. Naidu's reply came swiftly. "Mr. Sastri," she said, "will be sorry that he demanded a public explanation. I only came here because my leader was not quite sure of the wisdom of the men of the East—(Laughter)—and insisted on it being reinforced by the immortal wisdom of the women of the East."

Dr. Malaviya and Gen. Tarbag also spoke informally and expressed hopes for a happy ending to the conference.—*Cape Argus*.

A Prelude To Agreement

The *Star* (Johannesburg) writes as follows under the above heading—

The Round Table Conference at Capetown is likely to have thoroughly beneficial results if the proceedings continue in the spirit shown in the speeches made by the Prime Minister and Mr. Sastri at the opening meeting. The position to be faced is complicated, but not to a degree beyond the powers of sound statesmanship and a spirit of mutual helpfulness to cope with, and the results which have resulted from the 1927 meeting have shown how much can be achieved by friendly discussion between the South African and Indian authorities, even if they have not at all points been favourable. The expatriation provisions, for instance, have worked out in practice in securing the return mainly of Indians who are not in economic competition with Europeans—labourers—whereas the numbers of the trading section, whose competition is the cause of most of the resentment felt against Asiatics in the Transvaal and elsewhere, actually tend to increase as a result of traders bringing in their wives and families. Feeling among European traders towards competition by people whom they regard as operating from an entirely different plane of living and other costs, runs very high at times, and is more powerful perhaps than many people imagine. Knowledge of this among South African Indians themselves may partly account for a certain measure of overstatement of their case to the delegates when they arrived. The conference, fortunately, may be trusted to recognise exaggeration whichever side it may come from, and the delegates will probably be less alarmed by some of the statements that have been put to them than concerned about more practical difficulties, such as the Asiatic Land Tenure Bill.

Discussion of this measure is bound to be a principal feature of the congress, and it hardly needs saying that if it were to be passed through Parliament the spirit of goodwill, in which the conference has commenced its work, would be jeopardised or actually destroyed. It is difficult to say whether the need for exact information regarding land holdings and trade is so great that a collateral inquiry into the figures is necessary (as is suggested by a correspondent whose observations are published elsewhere), but the issue is so important to Indians in this country that there should be no hurry or haste, especially while the conference is in progress. If the authorities were determined to make the position of Asiatics in this country untenable—a course to which they are sometimes urged in these times of severe competition in business—there would be little further to be said. But such a course would be incompatible with a reputation for just and enlightened government, and the fact that the conference was arranged must be regarded as a proof that no frankly expulsive policy is in question. As a matter of fact any such principle was necessarily foregone with the acceptance of an Agent-General for India to represent the rights of Indians in this country and the holding of the first Round Table Conference five years ago. This, coupled with the very important fact that the prevailing economic conditions make it imperative that an outlet be found for South African products, has paved the way for the establishment of entirely new relationships with India, and the Government must realise that for the concessions which they are asked to make to local Indians they stand a chance of getting a great deal

in exchange, partly for the agricultural producers and partly also for that commercial section which at present feels most directly and acutely most strongly the competition of Indians within the Union. When the problem is studied from every side, it does not seem a hopeless task to reconcile the European demand for "self-preservation" with the principle of fair dealing for every section of the inhabitants of the country; and Mr. Sastri's hope that the conference will make a contribution, in its own sphere and on the scale assigned it, to better understanding in the world, may well be realised.

Mahatma Gandhi And Lord Rothermere

(BY G. F. ANDREWS)

On my return journey by train from Johannesburg to Capetown, I had obtained with some difficulty from a railway bookstall at Worcester the last copy of the *Cape Argus* anniversary number, which had been rapidly sold out to a line of eager purchasers. It was the seventy-fifth anniversary, and the pleasure I had, when I got back to the train, while reading through the different articles, was very great indeed. But I was pulled up suddenly by an article from the *London Daily Mail* proprietor, Lord Rothermere, attacking Mahatma Gandhi.

In London, the *Daily Mail's* attitude towards the Indian problem is very well known and disapproved. It represents the extreme section of the Diehards, who believe that India can still be held down by force and ruled with what is called a "strong hand"—as though the end of all true statesmanship was to crush the rising aspirations and destroy hope of human progress in subject nations.

Lord Rothermere represents this attitude in some of its very worst aspects. He actually attempted in a scandalous manner, which called for rebuke in high quarters, to wreck the Round Table Conference itself again and again.

Solemn Pledges

Let me explain for South African readers that, in the year 1917, the King-Emperor issued a proclamation declaring that responsible government was the declared goal of British statesmanship in India. This was implemented by a Government of India Act in 1919 which laid the firm foundations of self-government. This Act was only to be the first step in a continual series of other Acts leading on to full self-government.

The proclamation of the King-Emperor in 1917 was followed at different times by other solemn and unequivocal declarations, made either by Prime Ministers like Mr. Ramsay MacDonald and Mr. Baldwin, or by Viceroys such as Lord Reading and Lord Irwin. These have reiterated, inside and outside of Parliament, the one supreme fact that full "Responsible Government" or "Dominion Status" was the "goal of British policy in India." No more solemn series of pledges has ever been made by Great Britain, and the latest was made in the present House of Commons at the end of the Christmas session.

Lord Rothermere, of the *London Daily Mail*, represents one of the last of those Diehards, who still think that the whole of this procedure is wrong and that Mr. Montagu, the Secretary of State for India in 1917, who initiated this policy, was a weak and Rabby sentimentalist. He also imagines that

everyone else, who has had any part in implementing it, is equally weak-kneed and sentimental.

Britain's Investments

Behind the "Disheart" attitude of Lord Rothermere is undoubtedly the fear of losing financial control of India, where more than five hundred million pounds sterling of British money is invested. He and others are quite determined never to let go financial control of the exchange of the rupee in India, lest their securities, which are at present gilt-edged, lose their high premium value. Lord Rothermere, who constantly collaborates with Lord Brentford, has bluntly declared that "we do not hold India by goodwill, but by the sword; that we do not keep India for India's benefit as much as for our own." Lord Rothermere, with equally brutal frankness, declares that if we "lose India," it will make a loss of four shillings in every pound sterling to the Englishman's pocket. Therefore, we must never "lose India"—that is to say, we must continue to hold India down by force.

It is in this same spirit that Lord Rothermere always speaks and writes about Mahatma Gandhi. He is regarded not as a high-minded patriot, who suffers in order to win his country free, but rather as a charlatan and mischief-maker about whose personal character no abuse is too scurrilous to utter. Lord Rothermere's article, which the *Days Argus* reproduced, is a typical specimen of this gross form of abuse.

"Saint And Patriot"

To any high-minded Indian who might happen to read an attack like this against one whom he deeply venerates, the moral injury inflicted is immense. It is this "Rothermere" attitude which drives him almost to despair and makes him lose any faith he had in British justice.

Let it be remembered that these articles of Lord Rothermere are reproduced in all the leading papers in India and translated into the vernaculars. Therefore, when we read in Press telegrams of bombs thrown at inoffensive persons in India, it must not be forgotten that Lord Rothermere, by articles like these, has often encouraged the flame that lights the bomb and explodes it. For he has absolutely no sense of decency in his attacks, and abuses with vulgar calumny one whom India regards as a saint, a martyr, and a patriot.—*Cope Argus*.

"Sastri College Hostel"

For the benefit of the scholars whose homes are at a distance two hostels have been opened in Durban, one at Sydenham and the other at Leathern Road. Mr. F. Khan, assisted by Mr. A. Shukoor, M.A., is the Warden of the Sastri College Hostel which is only at a stone's throw from the Sastri College.

The Hostel has a library, garden, a debating society and a spacious newly painted building which can accommodate about 15 pupils.

Those who are desirous to join the Hostel must send in their applications to the Warden and present themselves at the Hostel on the 24th instant.

For further particulars write to the student secretary, Master A. H. J. Moola, 82 Leathern Road, Durban.

Battle For Mastery In India

(By C. F. ANDREWS)

So many people have asked me during the past fortnight to interpret for them what is happening each day with startling rapidity in India that I feel certain that there exists a very wide public interest in this subject. On one hand there is a distinct anxiety, mingled with some fear, lest the developments which are taking place may lead in the end to a more serious trouble between India and Great Britain in the midst of the present economic depression. On the other hand, many who are opposed to Indian nationalism have become unduly elated and are expecting the immediate overthrow of the Congress and the entire defeat of the Indian national movement.

My own impression about the course of events will obviously be biased by my deep personal regard for Mr. Gandhi himself and certain idealist leanings towards Indian nationalism as a whole; yet I think I may claim to have attempted to consider the other side of the subject, and at least I have had the unique advantage of living in London for many weeks with Mr. Gandhi, as his companion, and in this way I have been able to study his mind at first hand.

Let me try to give a forecast of what is likely to happen, judging from facts about which I have direct and immediate evidence.

In reading the news very carefully, my own diagnosis is that, after a short pause, things in India will reach rapidly a fever heat. The Government of India's action, in trying to forestall Civil Disobedience by making the Congress an outlaw, is likely only to increase the internal fever. To change the metaphor, these drastic Ordinances, which the Government of India is formulating every day, will almost certainly drive the public agitation underground, banking up the fire of hostility rather than reducing them. Then the conflagration will break out afresh.

In India the seasons of the year account for a great deal; for instance, in the Monsoon season, it is always difficult to get up a strong public agitation on account of weather conditions and the pressure of agricultural work in the villages. In the beginning of the year, however, which has now just been reached, the weather conditions in the North of India are dry and comparatively cold; a work in the fields, also, except in irrigated areas, is not laborious.

Much more, therefore, can be given for the spreading of news which may lead rapidly on to fermenting public excitement. Merely to "cut off the heads of the rebel copiers" is not going to suppress Congress action or to solve the problem of a popular uprising. During the last struggle, after all the leaders were imprisoned, the activities of the Nationalists were carried on, even in remote country districts, by women and children. Methods of popular demonstration, such as the singing in procession of national songs, were very widely used. It is extremely difficult to see how any Ordinance of the Government can stop such voluntary advertisement of the Nationalist cause.

A further point to consider is this. At the end of the struggle, in March, 1931, the Congress had attained an almost commanding position. They had also learnt what forms of passive resistance were most effective. However ingenious the Government may be in devising Ordinances to prevent these activities, the ingenuity of the people themselves is likely to find fresh outlets. And the very

fact of repression on such a large scale will have its repercussions and stir up any latent energies still contained among the people.

It is surely remarkable that Bombay has already been put under a ban making any public meeting of over five persons an unlawful assembly. From what I know of the Bombay people, it seems certain that this Order will be defied, and men, women and children will go to gaol for defying it. For all practical purposes certain quarters of Bombay are now very near a state of insurrection under which martial law has been declared.

If it be said in answer to all this that the Mohammedans are likely to take the side of the Government against the Hindus, this statement does not tally with the facts of the last passive resistance struggle in 1930-31. For then the Mohammedans, as a community, took their share of imprisonment along with the Hindus. The fact that Dr. Ambedkar, one of the greatest of the Muslim leaders, has already been chosen as Congress President and gone to prison in consequence, seems to show clearly that the Mohammedans will enter into this present struggle in considerable numbers as they did on the last occasion. Others, it is true, will hold aloof. But there will be no division of India into two mutually hostile camps.

Again, I have seen it asserted by Press correspondents that the large "Untouchable" community numbering many millions, is likely to side with the Government against the Hindus. This was not the experience of the earlier struggle. For in the Bardoli campaign the Untouchables took their place side by side with the other communities in suffering the loss of everything they possessed. Much incorrect news used to be spread abroad in London during the Conference as to the attitude of the Untouchables as a whole. It was even stated that they were hostile to Mr. Gandhi. I have lived personally among them for very many years and know that the one figure they reverence almost as a god is Mahatma Gandhi.

Perhaps the most serious news which has reached me concerning the loss of confidence in the Administration which now prevails in India has come from letters sent from Bengal. I find that even the big landowners themselves, whom landlords have always been with the British Government, are now dissatisfied and discontented with the state of things that exists under the new Viceroyship. If this is true, and it is not merely the millowners, but also the landed classes in any numbers support the Congress, then it will be very hard for effective administration to be carried on with the continued goodwill of the people.

In a parenthesis, I would examine the charge so often brought against the Congress of encouraging methods of violence. There is certainly a weakness in the Congress position as a whole in this matter, and Mahatma Gandhi has often had great difficulty in restraining some of his younger followers. But he has made superhuman efforts to do so and more than any other living person he has kept down the widespread growth of terrorism in India.

Only in Bengal, where his influence is not so marked and immediate as on the Bombay side, has he partly failed to keep in check violent murders and assassinations. At the same time, he has done most of all to prevent the youth of India from being carried away by the doctrines of the necessity of the class war.

To give one instance, a few weeks ago I was with him in London while he spent the whole evening re-educating, in his own inimitable way, with the youth of the London Community—obviously imperial students and white-collar workers. They came to him with their

difficulties, as they would come to no other living person, and his words carried weight among them. What must be realised by any observer of the East is that we are in the midst of a hurricane of revolution accompanied by every method of violence, and the youngest students are the most excited leaders in it. China is full of violence and India is feeling among its youth the full force of the storm.

To return to my main subject. During the Round Table Conference in London a Press propaganda of an intense type was carried on which endeavoured to show that the Congress was a purely Hindu organisation and that Congress rule would result in a Brahmin domination of a most reactionary character. If there were any truth in this, then I should be certain that the present struggle between the Government and Congress would end in a Government victory; for there is no wild whatever today on the part of the common people of India to put themselves under a Brahmin yoke.

But the truth is just the reverse. The Congress stands for the breaking down of orthodox and reactionary customs of every kind. It is not only revolutionary in its politics but also in its social ethics. The "Document of Fundamental Rights" which was passed unanimously at the last annual Congress meeting was of vital social significance.

Since the Congress' declaration is the one body in India which stands for the national unity and for the opposition to all foreign aggression and communal divisions; since it has a popular basis which appeals to the common people in the outcast villages of India since also it has the support of the younger generation of whatever class, caste or creed; it appears to me practically certain that no repression of it as an unlawful assembly, or imprisonment of its members, is likely to bring it under complete control. For more likely is it that the popular movement itself will break through all these artificial restraints and flood India with an excitement which will be exceedingly difficult for any human power to subdue.—*Geoffrey Thomas.*

The following interesting item of news is culled from one of our dailies:—

That she had it on good authority that Gandhi while in this country was on the verge of becoming a Christian was a statement made by Mrs. W. C. Terrill at a farewell meeting to the Rev. Dr. Terrill and herself at the Denver Methodist Church, Johannesburg. "A few days ago we were told on good authority that when Gandhi was in this country he was on the verge of becoming a Christian," said Mrs. Terrill. "He might have accepted Christ if someone had been just a little more sympathetic. If that opportunity had not been lost it might have changed the whole tone of India to-day. It might have meant a great deal to India." It is said that Gandhi himself sees the Sermon on the Mount as his life of life.

Mahatma Gandhi, we might say, has a better notion of Christianity than we had many Christians having. The Sermon on the Mount, no doubt, was the thing that charmed Mahatma Gandhi most in Christianity. But it charmed him more because the same thing was interpreted in Hinduism and Mahomedanism and all the other religions of the world. That by Mahatma Gandhi becoming a Christian the whole tone of India would have changed is a thing we do not believe. The tone of India would certainly have changed if only the so-called Christian rulers would have been better Christians. That all respect for Christianity is on the wane not only among non-Christians, but even among those who have been converted to Christianity, is because Christians are themselves no longer Christians.

The End Of Mr. Gandhi's Visit

(FROM OUR LONDON CORRESPONDENT)

While the India debate in the House of Commons was being opened at Westminster on Wednesday evening, 2nd December, the last of the meetings for silent prayer for India was being held at Friends House, Euston Road. As at the first of these gatherings, Mr. Gandhi was present. He arrived early, and sat immediately, crossed-legged and wrapped in his homespun shawl, on one of the stout old oak benches in the beautiful small Meetings House. Behind him was Sir Francis Younghusband, the Himalayan traveller, who has taken the deepest interest in these gatherings. Most of the rest of the little company, to many of whom this was likely to be the last sight of the Mahatma, were members of the Society of Friends. Some present agreed with Mr. Gandhi's methods and principles. Some did not. But all could come together and make in the prayerful silence for the land of India, and a happy future for the relations with Great Britain.

On the previous morning, just before the beginning of the last session of the Round Table Conference, I was one of a small party of journalists, interested personally and not merely professionally, who enjoyed the privilege of half an hour's talk with Mr. Gandhi, as he sat spinning on the floor of the house in Knightsbridge, which has been his headquarters during the day. Although he had been up till 2 a.m. at the proceedings at St. James's Palace, he showed no signs of fatigue, and indeed was in a care-free mood.

"How can Christian pacifists and internationalists help India?" I asked. "First of all," replied Mr. Gandhi, "they can do so by a thorough scientific study of the question, so that events shall not surprise them, and so that they shall not be subject to civilisation. There are people who civilisation has no and sometimes revile me. They are subject to the passing moment. I want them to assimilate the truth about the movement in India so that they are not easily changed. If there are such people, then the movement is safe. Otherwise it has no roots. This study must also be followed by corporate action based on the truth they have assimilated."

Peace, added Mr. Gandhi, may come out of strife, for all strife is not self-pacific. It may be gained "at any price." It is not like war, for it is a vital thing even if you only sit with folded hands. The conversion of your enemy may only be possible by dying yourself. But suffering for the sake of suffering is terrible. There must be a definite cause for it.

"Argument never got convinced a man," continued Mr. Gandhi. "If that were so all books would appeal to all alike. Take my vegetarianism. I was born a vegetarian. I was a vegetarian by the vow I made before my mother. Then I read Salt's 'Plan for Vegetarianism' and I was convinced; but the conviction was already in me. Similarly with Russett's 'Unto This Last.' I was trying to follow that life, but Russett made it real in my own life. He changed it, but the conviction was already there. To others in whom the conviction was not already, the same book would make no appeal."

"How, Mr. Gandhi," asked one of my companions, "can 'Satyagraha' be effective when followed merely as a method and not as a principle?"

"Satyagraha means utter insistence upon truth," the Mahatma replied. "When a man insists on the truth, it gives him power. If a man without real perception sees it, he is taking his name in

vain. I may refuse to acknowledge the role of the road because of some principle involved. Another man may do so because he finds it inconvenient. We are both doing the same thing. But in the one case there is a moral backing for the action, but not in the other. One of us is a civil resister, the other is a criminal resister. But the danger has its own corrective in that ultimately you have to suffer, and not many will invite suffering from an impure motive.

"The iron conscientious abjector is correct in his conduct, for he has a spiritual backing. But the act is correct whether there is a spiritual backing or not. The difference is that the conduct in one case is correct throughout, and in the other only up to a point."

Personally I did not quite follow Mr. Gandhi's argument in this matter all the way through, especially another remark of his that he did not believe that all who passively resist must have spiritual backing, and that it was not essential in leading a movement. Perhaps I misunderstood him, but there was no time to go into the matter more fully then, as there was another question upon which a friend had asked me to get a reply from him.

This question was, "You have often said that Western civilisation is material. What are the material elements, and are none of these elements present in Indian civilisation?"

"Western civilisation is material, frankly material," Mr. Gandhi replied. "I measure progress by the progress of matter. Railways, a network of disease, comfort of the air. These are the triumphs of civilisation according to Western measures. No one says 'Now the people are more truthful or more humble.' I judge it by my own test and I use the word 'material' in describing it. You set store on the temporal, external things. The essential of Eastern civilisation is that it is spiritual, immaterial. The fruits of Western civilisation the East may approach with avidity but with a sense of quiet. Your idea is 'The more you want, the better you are,' and you don't fall far short in your belief. Your civilisation has gone from one stage to another. There is no end to it. You are proud of your conquest over nature, but this makes no appeal to me. You might see me fly to-morrow, but I should be feeling guilty about it. Suppose all your London tubes and buses were taken away. I should say 'Thank God, I shall be able to walk to my quarters at dawn, even if it takes me three hours.'"

A final question put to Mr. Gandhi was as to whether he felt the spirit which he sought in any of the Western religious books. "Yes," he replied at once. "For instance, some years ago my friend, Henry Polak, gave me Thomas à Kempis's 'Imitation of Christ.' I read it through at bedtime, and I thought I was reading an Indian book."

"You mean it is an Indian book?" I interrupted. "Well," the Mahatma replied with one of his fascinating smiles, which dissolve all differences and break down all barriers, "when I use the term 'Eastern' I mean 'universal.' The term is one of my little 'font rules.'"

There was no time for more discussion, for it was nearing the hour for Mr. Gandhi to go to St. James's Palace for the final session of the Conference. We had to leave as he gathered up his spinning wheel and thread and finished his "cold cure."

Whether or not all those with whom he has been brought into contact during his weeks in London have all been converted to his point of view, is not the point. What is certain is that all of them parted with Mr. Gandhi on his departure from Britain with the deepest feelings of love and respect for a great human being.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩૦ રૂ.

ફ્રીનીકસ, ચુકનાર, તારીખ ૨૨ જાન્યુઆરી ૧૯૩૨

અંક ૪

રાઉન્ડ ટેબલ કોન્ફરન્સ

જનરલ હરટોગ તરફથી ખુલો મુકાદ્દો

૧૨ જાન્યુઆરી ૧૯૩૨ ના રોજ સવારે જનરલ હરટોગને દાંધે દોંદી પ્રજાની વિચારણા માટે મોળમેજ પરિષદ ખુલ્લી મુકવામાં આવી. દોંદી રેલીંગેટો પરિષદ—શહેર આબા કે ધુનીયન રેલીંગેટો વધા પ્રજાતની જોડીસેથી નીકળ્યા અને અરસપરસ મળ્યા સર જગદી દુસેન આવરકતાને જાહેર મેરફાજરે હતા. આ કાકા પશુ સંપૂર્ણ સાળનાળ રેખાતા ન હતા. તે પાલમિંતના ફારના પકરેજામાં મહિમાઈ ચડ્યા જાદો મેળમેજ પાસે જાને પ્રતિનિધિમંડળો પોતપોતાની મળ્યા શીધી અને કોરો પડાવે.

સાંકાર

જનરલ હરટોગે પરિષદ ખુલ્લી મુકતા કહ્યું કે હું તમોને પરિષદમાં આવકાર આપું છું. આ પ્રસંગે જે ચર્ચો હું જોઈ તે સિવાય પરિષદના કામકાજમાં હું જાગ નહિ જઈ હું ખાસ કરીને સર જગદી દુસેનને આવકાર આપું છું. તે માંકા છે એ સંજગ્યા મને દિલગીરી થાય છે. હરેક રેલીંગેટોને હું જામદી યેષ્ટ જાગનાઓ પકરેજા હું જોઈજા નહિ રજા તેજાના મદાન કાર્ગની સજગ પ્રજાકૃતિ કમજૂ છે.

આ પરિષદને મુખ્ય હેતુ, દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા દોંદી-જોના સંજગ્યામાં આવજા અરસપરસના રેલીંગા જાલોને જિકતાર કરવો, અને ૧૯૨૭ નું સમજાન કોરો જાંશે સજગ થયું છે અને તે હેતુ સાધવા કમર્ગ ધીળા કે વધારે મગતો લેવાની જરૂર છે તે વિચારવાનો છે.

પરિષદનું કાર્ય

પરિષદ સમક્ષ સ્વતંત્ર અને નિષ્પક્ષ રીતે સર્વજનમાં આવનાર પ્રજો ૧૨ જાસર પહોંચાડવાનું કામ જાહેર માટે માટે નથી હું તો જોઈથી માનવા રાજ્ય કે તમારી ચચાઓ અને વિચારજાઓનું પરિજ્ઞાન મમે તે જાવે, પણ તમારા નિર્ણયો જોવા સાથે કે જે દોંદી અને દક્ષિણ આફ્રિકા વચ્ચેના સિવજાવ અને સહકમ સદકારને ભવિષ્યમાં વધારે દર અને ધ.રી મિતતા માટે ખાત્રી આપે. આ મદાન હેતુ સહકમ, ૧૯૨૭ માં જેવા જાવ વટે મસકત કાર કયેથી તેવાજ જાવ વટે આ પરિષદમાં મર્ચા જાલે એ અરૂરી છે. જોઈએ કે અરસપરસની મુશ્કેલીને નિવેડો આજવા રેલિક કરવી.

૧૯૨૭ ની પરિષદ

હું એ કહેવાની કિમત મર્ચ હું કે ૧૯૨૭ ની પરિષદ દોંદી તેમજ દક્ષિણ આફ્રિકાને અરસપરસ સહકમ અને માન ખીજવવામાં અને કિતેજવામાં કારે રજાગી અનેક છે. એ જામની પરિષદ જોવી સમજુતિ અને સહકમ સાથે પોતાનું

કાર્ય ચલાવે તો જાને દેક વચ્ચે સોશી સુખી સંજગ્યાની આવજો વિજાન સાથે આકા રાખીશું.

આટલું ન વિચરે.

આપજો આટલું - વિચરશું ન જોમએ કે, દોંદી અને દક્ષિણ આફ્રિકા વચ્ચે મીતતા રેણવવાના અને સક્રિય રાષ્ટ્રિય સંજગ્યા સ્થાપવાના કાર્ગમાં ગુજાએજા આવજો પામોનીયરો છીએ. જાકા પશુ ધીળ સજગી જેમ પામોનીયરો પંથ કારે આજુપાવો સ્વજાવ વાળા સંકટો અને જોમજોશી છચચેજો છે આ મમે તેમ દોંદી જાલો આવજો નિરાક ન જાનો અને આવજા પ્રજાસમી ખંડ રાજવાનો નિર્ણય કરીએ.

આ જોશ કમ્પો સાથે હું માઈ વિચેવન પૂર્વ કરીક અને તમારા જામતના કામમાં જામતા વમોને મુશીક હું નથી રોલે હિંમતું છું.

રાસીરેજોના પ્રત્યુત્તર

જાન વાતાવરજામાં જાતિ જાવને સંજાપજા કરતાં કાજીજાએ આ પ્રજાએ જવાળ વાળો:

વધા પ્રજાન, આવના ડ્રેરજામક સંકેશ માટે હું મારા માથીજો વલી આવનો આકાર મારું છું સહકમ અને મરીની આવની જાવનાઓનો પ્રતિયોગ જામે સહકમ કરીએ છીએ ૧૯૨૭ માં જે સહકમ અને મીત-સંજગ્યા સ્થાપવેજા તે ફરી નાજાં કરવાની આવનાથી જામે પ્રેરવેજા છીએ. . . . રેલી પરિષદ વખતે જામે જે સંકેશો આવેજો હોતો તેજ આવનામક સુર જાને પણ જામે કંકેશો છે એ કહેતાં અને સુખ થાય છે. જામે તમારા જામોને મજુ સહકમ જેવા નથી મામતા. જામે જામજો છીએ કે મજાન પોતાની જાલુ તરફથી આવની સંજીવ દિલસોજા કરાવીએ છીએ. આવના કંકેશમાં હેન કંકેશ કમ્પો અને જોમ કહેતાં પ્રેર છે કે આ પરિષદ કાર પ્રવેશ રૂપ છે. જામે મુશ્કેલ જાતિ અને પ્રેમની વાતો કરી છે. આ વસ્તુજો વિજાળ જામને પણ જાલુ પડે છે.

જગતની સેવા

જાને જમત કેવી કુદજામાં રેખાય છે. દુનીયાના લોજો માં જાકા અને સંજગ્યા ખામી જોતાં વમો ઉદાસીનતાથી વિચર કરજો. મારા મત પ્રજાએ જે માજસ જાકાની ખામી અને કુસંજગ્યા વચ્ચે દુર કરાવવા મમે તે જગતનાં જાલો માટે કંકેશ સેવા કરે છે; અને જે માજસ નિર્ણયની મુલથી કે કમ્પો રીજાનાથી તે કુસંજગ્યા વધારે છે તે આવજો આવજો જામોને કોલ કરે છે.

આમારી જવાબદારી

અમારે હું કહું છું કે આપના વિચારને મંત્રી અને દિલસોજીની દરેક વિચારણા વડે સંબંધિતમાં આવશે જો તે મુશ્કેલી મારા બધા સાથીઓ તરફથી જાહેર કહે છે અને વિચાર છે કે એવીજ વિચારણા અમોને પાછી આપવામાં આવશે. અને અમે આજ રાખીએ છીએ કે જેમ તમે તમારા સોદા પ્રત્યેની લખારી ખાસ કરીને અને જવાબદારીઓ નહિ ત્રિસરો તેમ આપણા સામાન્ય કામની મુશ્કેલીઓનું વિવરણ કરતાં અમારા પોતાના સોદા તરફની જવાબદારી કરીને અને જવાબદારીઓ પણ હાથમાં રાખવાની અમને રજા આપશે.

એ અને જાણુની કરીને અને જવાબદારીઓને અંગત રહી. જેની ફરી નવી કરવાની જેવાની તેમનો વધ પ્રધાનને સહેલા ઝીલી, એ આપણે કામ કરીશું તો અને કામ છે કે આપણે આજનારીય બની આમજ વધીશું

આ પ્રત્યુત્તર માટે વડા પ્રધાન પરિષદ એડી મયા કતા. પછી પરિષદ દર બાનીટ બેઠી હતી. તા. ૧૭ ના રજ પરિષદ મોડો વખત મળી હતી અને પ્રાથમિક બાબતોનો રાજ્યો કરી કેવાનો હતો.

આજે પરિષદ ખાતેમાં બેઠી છે અને જરૂર જણાશે તો વર્તમાનપત્રોને રીપોર્ટો મોકલાશે. પરિષદ રજ બંનેવારી પહેલાં અવધ થઈ જશે એવો સંભવ રહે છે.

“કેપટાઈન એડિનિયન”

કેપટાઈન, તા. ૨૨ બન્યુબારી સત ૧૯૩૨

આજે સો કેપટાઈન નજર રાઉટ ટેબલ કેપ્ટનસ તરફ છે, દરેક દીલો કે મુશ્કેલી પણ એક જ રાઉટ ટેબલ કેપ્ટનસ પ્રકાર પ્રુટે છે કે, કેપ્ટનસ પરિ. શ્યામ શં આપશે? કંઈ આજ

જાણુ છે કે નહિ? આ પ્રશ્નો જવાબ અપાશે મુશ્કેલ છે કેપ્ટનસ પ્રવિણતા સાઈ થું કહેવું અને અચળ થું કહેવું એજ એક પ્રશ્ન છે. આપણામાં કેટલાક સોદો તો એવા જેજ જેજા જેવળ સ્વામી દ્રષ્ટીથીજ વિચાર કરનારા છે અને પોતાના દોષ અને પોતાનું દિલ સમજાવી કે નહિ એજ વિચાર કરે છે. એવા સોદોને પોતાના હાલો સમજાવ રહે તેજ કેપ્ટનસાધસ થાય તે કેપ્ટનસ પ્રુટે પરિણામ આવેલું હાગશે પણ એવા વિચાર વળા સોદા મોડાજ દરી અને મોટા ભાગના સોદા એવું કેપ્ટનસાધસને કેપ્ટનસ ખરાબ પરિણામ આવેલું સમજશે અને પણ એજ મતાના છીએ. એટલે સર્વ પરિણામ તો જેજ હતી જાણ. એક તો એ કે અમે આ અંતમાં અગાઉ જણાવી મયા છીએ તે સધળા કામદારોમાં એવા સુધારા થાય કે જેથી આ દેશના હાલમાજ દીલોઓના નહિ પણ જાણીની એજાહોના પણ દરેક સમજાવ રહે અને આ દેશમાં દીલોઓ રતમાનથી વસી રહે. બીજું થીજણા દરને માનબંધ કરનાર કોઈ પણ કેપ્ટનસાધ કરવાના કરતા દીલ સરકારનું ટેલીગ્રામ ગ્રાહ્ય રહે અને સમાધાન નહિ વધ સહકર્મ હોય તો કેપ્ટનસાધ પરી ભાગવા દરને માનબંધ દીલ પાડા આવ્યા બંધ. અને પ્રમુખને છીએ કે આ એવાથી એક પરિણામ આવે. એ સિવાય બીજું કંઈ પ્રશ્ન પરિણામ આવશે તો આ દેશની દીલો કામની જાણસિ થશે.

દીલ સરકારના ટેલીગ્રામ આ વખતે મુલ મેલડીયામાં આવેલા જણાતા નથી. અતિ પગ મુશ્કેલી ના. જાણીની તખ્તીયત નાદરસ દેવાના અખર આવ્યા અને સર નેપેઈ કેપ્ટનની તખ્તીયત પણ નાણુક દેવાનું જણાવાયું. એ બંનેને રેપ-ટાઉનમાંથી મોલી જરૂં પડ્યું વળી દ્રાહુવાનથી એજ અરસા માં સર મદમદ જાણી જેથી સર ફરલી ફુસેનની ખાલી ખેલી જણામે નીમામા દતા તેમનાં અણુમતવા સોદાજનક અવસાનના અખર આવ્યા. સર ફરલી અને સર મદમદ જાણી ન્દાનપણથી સાથે હરેરેલા દેવાથી તેઓ વચ્ચે મોટ મોલક હતી તેથી તેમને એ અખરથી સોથી વિશેષ આધાત થશે. અને તેમાં વળી એજ દિવસે સર ફરલીના મુખ્ય જામ નક્ષીમ એજાહીસમર્થમાં બીમાર પડી મયા “એજી” વિશેષ વિંતા થઈ અને સર ફરલી કેપટાઈન પદાંત્યા અને કેપ્ટનસ મેલવાની હતી તેને આગલેજ દિવસે તેઓ પોતે પણ મંજીર રીને બીમાર થઈયા અને તુરત મરણીતાએ સર્જ નવા પડ્યા. આથી કેપ્ટનસને આજે દીલ સરકારના ટેલીગ્રામના મુખ્ય નાપક વખર થોા અને દરજુ પણ ના. જાણીની તેમજ સર નેપેઈ કેપ્ટનની તખ્તીયત નરમ મરમ રજા કરે છે.

એટલી તેમ સેતાં આનંદ થાય છે અને આમારી ખાતો છે કે તે આનંદમાં આ દેશની આખા દીલો કામ આમારી સાથે સામેલ થશે કે આ હામલી વખતે સર ફરલી ફુસેન એજાહીસમર્થ મુક્ત થઈ મયા છે અને એક બે દિવસમાં કેપ્ટનસમાં કામ સમજાવાની આજા રાખે છે. હાથર તેઓને સાને તંદુરસ્તી મળે અને એ અમલનું કામ કરવાને તેઓ અને રજામાં છે તેમાં તેઓને સહજતા આગે એવી અમે અંતઃકરજીયા આજા રાખીએ છીએ.

કેપ્ટનસ પ્રુટે કામ બંધ ગારણે આવતું હોવાથી તેના સંબંધ માં કંઈ દાણ તુરત કરી રાખે તેમ નથી.

વડા પ્રધાન જનરલ દરે ને પાણુ આજાજનક આપણુ કહું છે અને તેનો ના. જાણીઓને મોઝ વળાવ લાગ્યો છે. એજ જેમ આજાથી કામ લેવાની આખા કેપ્ટનસને સન્માત મળેા એવી દરેક દીલો અંતઃકરજીયા પ્રાપ્યના કરશે.

કેપટાઈનના સીટી હોલમાં સત્કાર

દીલો પ્રતિનિધિ મંડળના માનમાં એક મંત્રવર સમા કેપટાઈનના સીટી હોલમાં મેયરના પ્રમુખવરે મળી હતી હોલ કિશ્કર મરાધ મયો હતો. મેયરે પ્રતિનિધિઓને આવકાર આપીા થીમની સરોટની નામકુમે દીલો પ્રક્ટની રજાઆત કરનારે સાંધુ જુરમાદાર આપણુ કહું

સર માર્કે લીન્ડસેએ સ્પષ્ટ રીતે જાહેર કહું કે એજીમાટી કેપ્ટનસ જીરને કલાસ એજીમાટ. થીમ જરૂં હું પારણું છું. કોઈ અને દક્ષિણ આફ્રિકા વચ્ચે અરસપરસ મેપારી સંબંધ બંધાતાં આર્થિક સહકારે અદરમ થઈ જશે.

હુનીમાની પાંચમા વાસની વસ્તી સાથે બબ્બર ખીલવા બેવી છે તમારે આ જીમી નીચી બતી પ્રુથી સાધારણ રિષતિ પર આવશે ત્યારે કોઈ દક્ષિણ આફ્રિકાની ખાંડ કોણસો વીન, કામ નિમેરે ખરીદશે અને દીલ આવક તેઓના વિચેરે બોને આ દેશમાં મોકલશે.

૬૬૬	૭૭૭	૮૮૮	૯૯૯
૧૧૧	૨૨૨	૩૩૩	૪૪૪

સર કુર્મા રેડીએ વફતવપૂર્વક બાવણ કરતાં કહ્યું કે:

જે કે આ સમાધાનનેા સમય છે, જ્યાં સમાધાનેા દારૂ દોહીએના દડા જતા કરવામાં આવશે એવો બાક દોહીએએ રાખવાની જરૂર નથી. વિચારો પર સમાધાન કરશે, પણ નિહાલો પર સમાધાન નહિ થઈ શકે.

દોહીએએ એમ ન માનતું કે મુત્તીપત્ત સરકાર મદદ કરવા શરૂ નથી. તેઓએ દબા પ્રબલતા ફેળવવાને છે. સોફા સફાવ રકાવવા આવશે, કાંત તાત્કાલ કામ કરી રહ્યાં છે. તે તત્કાલ વિદ્યાપીઠો, દેવળો અને વર્તમાનપત્રો છે. આ પ્રકારે હું ઇંગ્લેન્ડ અને દોહીએની ન્યાયી પ્રજાલીએને ટકાવી રાખનાર આ દેશના જરૂરનેાં વખાણ કરવાની તક મળે છે.

શ્રી. સાલ્વી ગોલ્ડનારા કતા. પણ તેમને ડાહ્યામાં દુઃખાનો માર્ગ સળા ઊઠતો પડી, સર રૂઝવી ફૂલેન પણ માર્ગીને મારે કાલરી આપી નહોતા.

ટેલીગ્રેફના માનમાં મેયર તરફથી ખાણ

જાન્યુઆરી તા. ૧૨ મેએ ટેલિગ્રેફના મેયર તરફથી રાજ્ય ટેલિગ્રેફના મુત્તીપત્ત સરકારના તેમજ હોદ્દા સરકારના ટેલીગ્રેફનેા માનમાં ટાઉન હોલના મે'કેનેટીંગ હોલમાં સીકીક કોંગ્રેસ અપાઈ હતું.

મીસીસ સરોજની નામકુનાં વફતવપૂર્વક કાલર બહેનએ બધા આકર્ષકા દલા અને વફતાએ તરફથી વિનોદ પણ મુજ થયો હતો.

મેયર ટેલિગ્રેફને કહેરીએ તરફથી આવકાર આવતાં બધાનું કે કેપ્ટાઇનની સીટી કાઉન્સિલ રાજ્યપ્રકરણમાં કમું સમજાતી નથી.

કાલિયોએ જવાબ પાળતાં ટોર કરી કે મેયર સાહેબે આવકારે જવાબુ છે કે મુનીસીપાલીટી રાજ્યપ્રકરણમાં સમજાતી નથી પણ તેમણે જે નથી જવાબુ કે એમ કહી તેમણે મુનીસીપાલીટીને માન આપેલું છે કે નિંતા કરેલી છે. (કસાકસ) જે માન આપેલું હોય તો હું પોતે તેને ટોર આપું છું. (સાંભળો, સાંભળો). હું ખીજી મુનીસીપાલીટીએ જાણું છું કે જ્યાં "કાલિયો સાંભળો" નહિ સાંભળાય. જોકે વેળા આ જાળતમાં હોદ્દાનામાં વિવાદ થયો હતો અને આ મે' બધાએ એવી સુચના કરવાની દિશવ કરી હતી કે, મદ્રાસ, કલકત્તા અને મુબઇ જેવા મે'એ સરકારે. કે જે બધાએ હોદ્દાની સુખાકારી અને જાળાદીને માટે જવાબદાર છે તેમજ આવકારે જેને પાકમિન્ડ તરીકે જોવાનીએ હોય તેમાં મારું મારતું નહિ એવું. કેપ્ટાઇન કાઉન્સિલ જાણા સમય સુધી બહે કેવળ પોતાને સમજી જાળતોને ખ્યાન આપે અને ખીજામાં મારું નહિ મારે.

આર પાદ કાલિયોએ હોદ્દા ટેલીગ્રેફની એક વિચિત્રતા વચ્ચે વિનોદથી ખ્યાન મે'મુ. મીસીસ સરોજની નામકુની કાલરીને વિશે તેમણે જવાબુ કે તેને વિશે કંઈક મુજાસો થવાની જરૂર છે અને હું જાણા રાણું છું કે મીસીસ નામકુ ટેલીગ્રેફના સમય કેવી રીતે થવા તેના કુપો પ્રતિકાસ બંદરે કાલિયો તેમને મામણી થઈ હતી કે તેમણે મામણી કરી હતી. (કસાકસ).

મીસીસ નામકુ કાલર જવાની હતા. તેમણે કહ્યું કે કાલિયોને મારી થાયેલી બંદર મુજાસો મારીને થયેલાં પાકો મારે આવવાનું કારણ તો એટલું છે કે મારા સરકારને મુજાસો પ્રજોના દબાવકને વિશે મુશ્કેલી આવી ન હતી—કસાકસ—અને તેથી મુનીસીપાલીટીને જાનંતકાળનું કારણ તેની કાચે કાલિયોનું ઉચિત થઈ હતું.

ડૉ. મલાન અને જનરલ હાટ્ટોએ પણ ખીજાવાકાર રીતે બોલી કાનરનું પરિણામ સાહે જાણશે કેવી બધા દલાઈ હતી.

જોળમેળ પારિષદ પર લોકમત

જોળમેળ પારિષદના મારજ વખતે જનરલ હાટ્ટોએ અને ના. કાલિયો હરજ કુન્ન કાલિયાં બાવણો પર જોળમેળ કમળાં જોળાનીસમજાતું 'સ્ટાર' જાણા દલાઈ છે કે: વા: મધ્યાન અને ના. કાલિયો જે જાણના પોતાનાં બાવણોમાં દલાઈ છે તે જાણના વડે જે પરિષદનું કામકામ જાણશે તો કેપ્ટાઇન પરિષદનાં પરીણામ જાણનાં જાણનાં આવવાને સંબંધ છે. સ્થિતિ મુજવણ મરી છે, પણ કસા રાજ્ય-દલાઈની કલિયો પર નથી રીપેટાઈએન જોળનાનેાં હોદ્દા જોનાં મજુર વર્ગ—જે જોરાએ સાથે જાણે છે કસાકસમાં નથી—તેજી જાળ કસાકસ છે, જ્યારે વેપારી વર્ગની સંખ્યા કસાકસને જોળાવવાથી વધવા વચ્ચે કસા છે. જોરા વેપારી-જોળાં જુદી રહેણીકરણીવાળાની દરીકાકસમાં કાલિયાર જાણથી નહુ તીમ અને છે, આ તીમ કાલિયોને જાણે હોદ્દાએ પોતાની રજીઆતમાં અવિશ્વાસિત કરે, પણ પરિષદ કાલિયો પણ ખાણમેથી કસેલી અવિશ્વાસિત પારખી કસેલી જોના વિશ્વાસ રાખી કસાય. જોળનાટીક ટેન્ચોર ખીજ પરિષદની મુખ્ય મતિના વિષય છે. જે તેને પાકમિન્ડમાં પસાર કરી દેવાશે તો સદાવા નાક પામશે. પરિષદ માણે છે આ સુધી કાલિયો કસાકસ ન કરવામાં આવે. હોદ્દાએ મારે આ જાણતો નહુ જાણતી છે, જે સરકાર હોદ્દાએની સ્થિતિ જાણક કરવા નિર્ણય કરી મુશ્કેલી હોય તો વધારે કહેવાનું નથી રહેતું. પણ જાણે મારાં જાણે સરકારને અસંગત અને, ખરી રીતે તો વધેલી જોળમેળ પરિષદ કરવામાં જાણી અને જોળમેળ—જનરલનેાં સ્થિતિ કરે જોળમેળ જાણે કાલિયો સિદ્ધાંત વચ્ચે દેવાશે, વચ્ચે જાણતી થાણ જાણક સ્થિતિને હોદ્દા સાથે તદન નથી સંબંધ રકાવવાને મારાં જોળના કસો છે. કસિય જાણકના માથ માટે જાણું મુજે એમ છે અને સરકાર સ્થાપીક હોદ્દાએને છુટકાંત આવશે તેના જાણમાં તેજાને વધારે જાળ મળવાને સંબંધ છે. એટલે અને જે વેપારી વર્ગને હોદ્દા દરીકાકસ મુજે છે તેજાને પણ કાલિયો થવાને છે. જે હરે જાણમેથી પ્રજાને જાણના થાય તે, દેશના હરેક લોકો માટે પ્રમાણીક વર્તનના સિદ્ધાંત સાથે જોરા-જોળી 'સ્વ—રક્ષણ' ની મામણી મંતોષવી જે નિરાશાજનક કામ નથી જાણતું.

'જે હોદ્દા મેળ' પણ જોળ વિષય પર જોળમેળ કમળ છે. અને કહે છે કે જનરલ હાટ્ટોએ, હોદ્દા અને કસિય જાણકના વચ્ચે જોળી અને સરકાર જાણે જે દલાઈથી જાણનાને પાકો જાણા દેશમાં પાકો. કસિય જાણકને મેળા મંતોષ

પ્રખ્યાતો દ્વિતીય કથાનો જે એકસે કોઈ પ્રખ્યાત માનકચો
દ્વિતીય સ્થળે જ્યાં એ જોવા દરેક પ્રત્યક્ષ છે, પરિવર્ત
સહજાવાના વાતાવરણમાં જોયે છે. શ્રી. રા. જા. અને તેના
આધારોના કોઈ અને પુનઃપ્રવર્તન વચ્ચે સારી સમજૂતી આપવાની
આગ્રહ પ્રત્યક્ષ પ્રેરણા છે, જે પરિવર્ત આવી સમજૂતી
આપે તે તે નકામી સમજૂતી નહિ અપાય, દ્વિતીય આઈકોન
પરિવર્તની દરેક દરેક પ્રત્યક્ષ

ગોળમેળ પરિષદ અને દક્ષિણ આફ્રિકા

‘શ્રેષ્ઠ દેહી શ્રેષ્ઠ’ માં જોઈ અગત્યનો લેખ જણાતા, તે ધરને રાજ્યદારી અમરપત્રી મી બારબર, જી. બારસી કહે છે કે: પ્રમાણબંધના જગ્ય સહીતે તેા દોઢી સરકારના પ્રતિનિધિમંદળ આવેના શ્રેણશ્રેણ પરિણામો અવત ઠામમાં રહેશે... સરકારી મંડળોમાં આકર્ષક બનાવિશા હિન્ડુખાન રાજીએ આમળ મુદ્દામાં જોઈ મુદ્દાઓને સુખાંતરેલા મજબૂતમાં બામે છે. તેમથી જોડેયે મુદ્દા સ્વીકારામ એવો સંભવ નથી.

અચાને મોટા બામ સ્વચ્છતાદીક ટેન્ડર બીજ પર મળે. એ ખરડો મળ્યા પછીત થઈ પાકામેંટ સમજાય પડે, પણ જાને દેખના પ્રતિનિધિઓ મોળમેજ પરિપદ્યા અને જાખ્યા બાબત અચે કા મુખી તે મોકુર રખાયો કે તે વાધાભરી કલમોથી જલજલે છે. એ ખરડો દરેક પક્ષના પાકામેંટરી સીલેક્ટ કમીટીના સભ્યોમતી અભિપ્રાય દોવાથી તેને જા દેખના પાકામેંટરી પ્રતિનિધિઓના સંમુખ નિર્ધાર તરીકે મળી શકેવો જોઈએ.

જનરલ રમરસ દોદી સરકાર સાથે સમાધાન થતા જતા જોવા આવે છે, અને એવું પણ મોટે ભાગે જનતા સંઘના છે કે મી. ચેટ્ટોજી કન્ટન કેટલીક રોક કમિયોને નરમ પાડવા દરમિયાન જોવા અને સમાધાન મળવા છે પણ નાટકની સા. ભા. પાર્લાના તેના મી. દોરન નીકાલ આતું કંઈ પણ કમિયો કે તેમ જ કંઈ સરકાર છે.

સા. ભા. પાર્ટીના કેપતા સજયો કુલિયાબાના કુલિયાબા ભરત
કુમારીશ વચ્ચે અખતાર કરવા તૈયાર છે. તેઓ હોદ્દાઓને
અખતાર કરતાં પછારે કોડી અને ચેપારી સમગ્રદો આપવા
પણ તૈયાર છે.

જનરલ દલહોએને જેમ પોતાની મુશ્કેલીઓ છે, તેમ
જનરલ સ્મટસને પોતાની મુશ્કેલીઓ છે. તારાજ અને ડેપન
સા. જ્ઞા. પાર્થી સ્વર્ગો વચ્ચે ચીકે મેજ નથી બેઠી સેસન
વળતે તે ત્રીવ ભાષણી એટલે સુધી વધી જાય છે. ૧૯૭૫
જ્ઞા. ડેલી-સને (ચીક વીક) મુસેફનો દેખાવ કરવાની ફરજ
પડી જતે થી. ફીટન નીકોસને જામલી પાલી પર જન
દેરવવા માટે કહેવું પડ્યું. જેવીજ જનરલ સ્મટસની પી
દરી કે પોતાના પક્ષમાં પ્રાંતિક દેખાવાય ચમકાવે હોયો જે ને
જનરલ સ્મટસને માટે જનરલ વેદના આપનાર જનરલ દોલ કોહજી.

મી. જયભોજા મત પ્રમાણે પરિષદનું સમજાવ્યું જીવું જી
આજે ૭, પ્રતિનિધિઓ ખરી ગયામાં હવે ઉત્તરમાં નથી.

મહાત્મા ગાંધી અને લોર્ડ રામરમીયર

જોડાની સખાગણી કેપ્ટાઈન જ્ઞતા રતને રેવરન્ડ એન્ડ્રુઝને હાથમાં 'કેપ આર્ગેસ'નો હપ મો વાર્ષિક અંક આપ્યો હતો. જે વાંચતા સંકલન 'ડેલી મેજ'ના માલિક લોર્ડ રેધરમીયરને ખદાત્મા આર્થીજી સચે કુમસો કરનારા એક લેખ તેમની નજરે પડ્યો હતો. તેના જવાબમાં 'કેપ આર્ગેસ'માં એક લેખ આપતા રેવરન્ડ એન્ડ્રુઝ બહુવે છે કે લંડનના 'ડેલી મેજ'ની દોહરતાનના પ્રજના સખાંધમાં વચ્ચે થયેલી જાણીતી છે. હાથ હોર્ડોના અર્થિ કદામ પહોંતું તે અતિનિષ્ઠિત ધરાવે છે કે જે એમ માને છે કે દોહરતાનને જળજળથીથી જ કાપ્યું માં રાખી સહારો અને ખરી રાજનીતીના પરવાં પ્રમત્તોની પ્રમતિની કુચી આસાએને કહી નાખવામાં જ સમાયેલી છે. લોર્ડ રેધરમીયર આવી વહજની ખરાબમાં ખરાબ આવતું અતિનિષ્ઠિત ધરાવે છે. અને મળતો વખત રજીડ રેખલ ટાન્કરને પળ બગી પાડવાના તેણે નીચ પ્રમતો કરેલા કે જે કુચ રજીમાં અલંકારીકને પાત્ર થયા હતા. દોહરતાનને રવાંચતા આપવાના હરેક પગલાને તે નજાન અણે છે. લોર્ડ રેધરમીયરની "કાયદા" રજી માગ્ય દોહરતાનનો નાજા પરનો કાપ્યુ ગ્રામી મેલવાનો જન રહેલો છે. તે અને ખાંખલાએ નાજા પરનો કાપ્યુ કહી પણ નહિ કોડવાનો નિષ્ઠ કરેલો છે. લોર્ડ એન્ડ્રુઝ જે હોર વરુદની જળવળમાં લોર્ડ રેધરમીયરને હમેશાં સદકાર આપે છે તેણે જોયા કાન્દોમાં રહી કોણ છે કે "અને દોહરતાનને બધી ગિલાયી રાખવા નથી માનતા પણ તલવારથી રાખવાના છીએ. અને દોહરતાનને તેના પોતાના જાલ માટે નહિ પણ જમરા રાખવા માટે રાખીએ છીએ. લોર્ડ રેધરમીયર પણ એટલી જ નિષાંસવાથી કહે છે કે, જે આપણે દોહરતાન પાંધરું તો અંજોના રાજવામાં પાછરે આર રાજીગની ગોટ થશે. આથી અંજોને દોહરતાનને કદી પણ પોતાના દાંધમાંથી જવા રેતું નહિ જોતએ — તે તેને રવાંચેલું રાખતું થશે.

બોર્ડ રાખવાની જરૂર પડવાના આંધીને વિશે જોઈને આવીજ રીતે કમ્પે છે તે બોર્ડ છે. તેમને પોતાના દેશને સ્વતંત્ર કરવાને સકો. જલન કરનાર ઉચ્ચ વિચારના દેશજનક તરીકે મજબૂતાઈ નથી આવતા પણ એક સોફ્ટની માલુમ તરીકે મજબૂતાઈ આવે છે તે જોના આશિર્વાદ નીકળે જો તેથી જામ તેટલી જોઈએ છે. લોકો રાખવાની રીતે 'કમ આગલ' નો જોખ આવીજ નીકળે એક ગુણો છે

કેમ પણ ક્રમ વિચારો. દોઢો કે ને અઢત્તા માથે જીએ
આટલું પુનઃમાવ થયે છે તે બાવી જાયો. કુખલો વાંચીને
અસંતો નારાજ થયા તમા નજર રહે. આ રોગરૂપીયર પાંચ
દોઢોને નિશાક કરી ખીચીક પનસાધ્યાંથી તેનો વિશ્વાસ
કાઢી દે છે.

એટલું બાદ રાખવું જોઈએ કે ભોઈ શહેરની બરના આ
લેખો હોદ્દાવાનના હરેક અમલદાર વર્ગીય પત્રોમાં પ્રસિદ્ધ
થાય છે અને તેથી વર્ગીય પત્રોમાં તેનું આવાવર પણ પ્રસિદ્ધ
જાય છે. આથી આપણે હોદ્દાવાનના નિર્દોષ અધિકારી સામે
જેટલું કેસવાના તરફ વલગાવપત્રોમાં આપણે જોઈએ કારે

આપણે જુલો ૨૮ નાં દિવસે ૩ સોડ રાષ્ટ્રપ્રધાનના આગેવાનોને ૨૩ મે ૩૧ થીને ઉદ્ધારે છે. તેમજ તેને સંપત્તિનું કંઈ પણ ભાગ નથી અને હોદ્દાવાન બેઠકને એક સંત અને દેશભક્ત તરીકે પુનઃ હે તેમને તે વિભાગ આજે આપે છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદ્દાઓનાં દુઃખો

શ્રી. આ. ઈ. કેમ્પેસની માગણીઓ

શ્રી. આ. ઈ. કેમ્પેસની કાર્યવાહી કમીટીએ જાણવેળ પાંચવના હોદ્દા પ્રતિનિધિ મંડળને હોદ્દા મુસોબતો અને તેના પ્રજાઓના વર્ણનવાળા એક વિસ્તૃત નિવેદન રજૂ કર્યું છે. તેનો માર આ પ્રમાણે છે.

નાટાલના હોદ્દાઓના દુઃખો: (૧) પાર્લામેન્ટરી મતાધિકાર મુદ્દાઓ, (૨) મ્યુનિસિપલ મતાધિકાર મુદ્દાઓ, (૩) ૧૯૨૪ ના બેચેન ઓર્ડિનન્સનો અમલ માલિકા મેળવવાના સંબંધમાં હોદ્દાઓ માટે યોગ્ય અન્યની અમલ, (૪) લાઇસેન્સ કાયદાઓના હોદ્દાઓ માટે હાલના અન્યની અમલ, (૫) હોદ્દા કેળવણીના વિકાસને પાછો હટાવવા પ્રતિષ્ઠિત સરકારે અન્યનાર કરેલી નીતિ, (૬) રાષ્ટ્રપ્રધાનની અનિયમિત જરૂર ધરાવતા હોદ્દાઓને પણ કચીબાર ધરાવવાની પરમીટ આપવાની ના, (૭) યુદ્ધ-ઓને સાલવાના સંબંધમાં હોદ્દાઓ બનાવ રખાય, (૮) સાક્ષી રીતો બાબતમાં હોદ્દાઓ માટે રખાયેલા બેઠક અને (૯) ટપાલ ઓફીસો, કાર્ટો અને ખાસ જાહેર રથોમાં સાલવેલા રંગ બેઠક.

ટ્રાંસવાલનાં મુખ્ય દુઃખો: ૧૯૨૫નો કાયદો, ૧૯૦૮નો સોનાનો કાયદો અને રાષ્ટ્રપ્રધાન એક્ટ, ૧૯૧૬નો કાયદો, હોદ્દા કેળવણી માટે માત્ર પ્રાથમિક કેળવણી નીતિનું અસંતુષ્ટિત હોવ.

કેપતા હોદ્દાની ખાસ ફરીયાદ અમુક જગ્યામાં હોદ્દાઓને લાઇસેન્સ આપવા સાથે જાણવડું વતન ચલાવવા છે તે છે.

આખા મ્યુનિસિપલ હોદ્દાઓને પૂર્ણતા દુઃખો આ કલા:

કોમિસાઇલ યુક્તિ હોદ્દાઓના પ્રવેશ અને કીલવાળાના સંબંધમાં (૧) ૧૯૧૩ના ૨૨ મા કાયદા કમીસન્ટસ ડેપુટીએન્ટ એક્ટનો કડક અમલ.

એક્સપ્રીસ રેલ્વેની બીજી અંતર પાંચુ ખેંચી લેવા માટે, રીપેરીએક્સન્ટી રેલ્વેના જરૂર માટે, કેળવણીની સમસ્યા વિશેષ મેળવવા માટે, વેપારી સમસ્યા વધારવા માટે, મોટી મજૂર નીતિને રૂબરૂ આપવા માટે, કેપટાઇન સમાધાનની કિમતિની કમમના અમલ કરવા માટે ઓલોગીક સંતમાં સમાન નહ અપાવવા માટે, હોદ્દા મજૂરને વસતિ કરાવવા માટે ખાસ અરજ મુજબમાં આવી છે.

પાર્લામેન્ટરી અને મ્યુનિસિપલ મતાધિકાર નાટાલના હોદ્દાઓને ફરીથી આપવા, અને તેમજ મતાધિકાર ટ્રાંસવાલના હોદ્દાઓને અને કેપ્ટાઇન મીન-ગેરી કીઓને મળવો એક એક મામલો કરવામાં આવી છે.

કેમ્પેસ નિવેદન કરે છે કે હોદ્દાઓની કિંમત વધારેલી અધી સુધીયો હોવ સાથે તેને સંતોષ મળે. નિવેદન પર સહી કરનારાઓમાં પ્રમુખ શ્રી. સોરાબજી, સેક્રેટરી શ્રી. પી. આર. પથર, ટ્રેઝરર શ્રી. કાસમ આદમ અને કાર્યવાહી કમીટીના સભ્યો છે. સામી પાલુએ રેવ. એન્ડ્રુ સહી કરી છે.

સાઉથ આફ્રિકન ઈન્ડિયન કોંગ્રેસ

એકાનીસબર્ગમાં મળેલી એમરજન્સી કોન્ફરન્સ

પ્રમુખનું હાથપુ

(અમદાવાદ આગમી અંકથી ચાલે)

કમીસન

કમીસન બાબતની તકલીફ વિશે જાણવડું કે કમીસન પાત્ર માનવર્ગ વર્તન હોદ્દાઓ સાથે નથી ચલાવવું અને ફરવીક કસમોનો કડક ઉપયોગ કરે છે. પણ વરસથી વધુ મેરફાનર રહેવા બદલ કોમિસાઇલ હક જોતો નથી છતાં આજે આ પાત્ર હક ખોટો કરે છે. વળી ખરો હકાર દોષ અને તો પણ વરસ સુધીનો વસવાટ પુરો કાપા પછીજ તેને પોતાની કી અને બાજુ બોલાવવાની છુટ મળે આ સિધ્ધિ અમલ છે.

પ્રધાનને નાના યુદ્ધ બદલ પણ દેશવાર કરવાની સત્તા મળેલી છે. મોટી જેવા નાના યુદ્ધ બદલ દેશવારીના કુકમે નીચળ્યા છે. હોદ્દા અમેલ હોદ્દા અહીં સલામત નથી. નાટાલમાં અહીંના અમેલો દોઢ તેના સોઢ પાસેથી ૧-૩ નો સેવાનો કર હોદ્દાઓને કલંકરૂપ છે. અમારે અહીં ૬૦ હકા હોદ્દાઓ અહીંના અન્ય હકવાળા છે તેને કમીસન કાયદાની જરૂર થી છે.

સ્વેચ્છા ત્યાગ

આ રીપેરીએક્સન્ટી રેલ્વેનામાં દખાલ નહિ થાય એમ કોન્ટર મહાન કહેણું. છતાં મોટી મજૂરીનું દખાલ અને વેપારીમાંથી મેકારી વેચેલું દખાલ સાથે છે. આથી અમલ કમશે હોદ્દાઓ આ દેશ છોડી મથા છે આ દેશ છોડી મથેલા હોદ્દાઓના પરસેવાથીજ નાટાલ માતખર અનેલું છે.

હવે તો કેમ્પેસ વેપારીઓના લાભ માટે ગરીબ મજૂર હોદ્દાઓના લાભ વેચી દેવામાં મદદમાર નહિ થાય એમ મારે વગર આનાકાનીએ કહેણું પડે છે.

અન્યાસી ભવાની રથો હોદ્દામાં આવેલા સ્વેચ્છા આગેવી દુર્લભ જતાવનારી સામીતી આપી છે તે બેતા સ્વેચ્છા લાભ નીચળ ગયો છે.

કેળવણી

પ્રમુખે જાણવડું કે પદેલા કમને પુરતી કેળવણી આપો. અમારી કેળવણીના પ્રતાપ વગર લેલતી થાય એમ નથી આજે દક્ષિણ આફ્રિકામાં રજૂલ જદાર કણવા કાયકની ઉમરવાળા હોદ્દા ઉદ્ધાર-ઓની સંખ્યા ૧૬,૦૦૦ છે આ સંખ્યાને કેળવણી વગર ફરી રીતે મારી આવના વાળાઓ બનાવી શકીએ, અને મોટી સંસ્કૃતિને સજીવ રાખી શકીએ હમારી માગણી છે કે કમને હોદ્દાઓને સરકારે પુરોપીયન બરાબરની સરખી વક આપી સરખી કેળવણી આપવા પછીજ સરકાર હમારી પાસેથી જેવી આપેલી કેળવણી હોમ તેવી આજા રાખી શકે.

પરવાનાઓ

કાયસનસ બાબતમાં અમારે તે ત્યાં વધારે ને વધારે બેઠક લાવે વધી રજા છે. ખરો અને ટાલનશીયોના કાયસન-ઓમાં પણ બેઠક રખાય છે મોરજો જેટલી સગવડ હોદ્દાઓને અપાતી નથી અને દલીલ કરે છે કે તમે મોરજોના જેટલા પગારો વધારા નોરોને આપતા નથી.

સંબંધન તક

સરકારે આપેલ વચન છતાં અમારે તે સાંધી હોદ્દાઓને

હકાદી ચુકવા માનવ હીલ્યાલો થાય છે. સરકાર આ હીલ્યાલ માલ દાખા ન દેતી હોવાથી કોર્ટમાં હોદી વિરુદ્ધ બળ વેઠા થવા પામ્યું છે.

સરકાર પણ બોલેલા કબજામાં વિસ્મયી કરે છે નારાજ માથે ધણી જગ્યાઓથી હોદીઓને હકાદી મેરાઓને રાખ્યા છે. મો. કોસવેલે મુનીસીપલ્ટીઓ પર હોદીઓ માટે દબાવ્યું હતું છે. રેલવેએ પણ આ હીલ્યાલ પગલું ધર્યું છે. વીજેર અનેક અડચણો સર્જી આવી હતી છે. સમાન તકની તે વાતજ રહી નથી પણ અવધિ વેં સામા કરેક માનવમાં તુરંતમાં ઉતરી જાય.

તક આવી

હોદી રામને દક્ષિણ આફ્રિકામાં પુરે મતાધિકાર મળવો જોઈએ. કારણ કે હોદીઓ દરેક માનવના કર બરે છે માટે દરેક રીતે હોદીઓને મતાધિકાર માટે હક છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાનો વેપાર વધારવો હોય તો હોદી રામને પુરે મતાધિકાર આપવા વખત હાથેડો થવાનો નથી.

એન્સર જોહા રામના કામના વખાણ કરી તેઓને સંપ બળ વધારી વેપાર વર્તન, અને રાજકારી દેવું કાઢવા આગળ વધવા અજાણ્ય હતું. અને ભેદિની કાધે રહેવાની જરૂર પડવાની હતી.

ત્યાર બાદ થોડી જોડ વાટાપાટ થયા પછી. અરુપ માવા ઇમામ સાહેબ માવાગીર અને આમદ વખાતના મરજ માને બેઠે દક્ષિણે હતા.

મીથીલ પ્રત્યે ગ્રેમ જવાવનારો અને જૈનદ્વજો આમાર માનનારો ઈશવ થકો અને સતર અજાણ્યો સમીતી નીમી તેઓને સા. આ. ઇ. રાજિસે કરેલા ઈશવો હોદી પ્રતિનિધિ-મંડળ સમક્ષ રજુ કરવાની સલા આપી હતી.

વિવિધ સમાચાર

હોદી જનું સેવું

ભેદાનીસગર્ગથી હોદીસ્તાન આજા કરમન કીપતા રેલવાક હોદીઓની પ્રસે મદુ કારે પારોલ હોવાથી કંઠા કીપજવા છુપી પોલીસે જરમીસ્ટનમાં તેઓની ઝડપી લીધી હતી અને પા. ૪,૦૦૦ ના ભોવરીન અપા હતા. તે બધા જવાની કામગીરી બના નહિ હોવાથી તેઓને અપા રેવાઈ આજવા હતા.

ફેપ-હાંદન વચ્ચે વિમાની રપાલ

હાંદન અને ફેપટાઉન વચ્ચે વિમાન મારફતે રપાલ લઇ જવા કાવવાની સર્વિસ હાંદનથી જન્યુઆરી તા. ૨૦ મીએ અને ફેપટાઉનથી તા. ૨૭ મીએ ચાલુ થશે. પહેલિર્તા ૧૨ દિવસ લાગશે.

ઇમીગ્રેશન બોર્ડની નિમણૂક

૧૬૪૨ ની સાલ માટે નીચે પ્રમાણે ઇમીગ્રેશન અધીક બોર્ડની નીમણૂક બહેર થઇ છે:

કરમન અધીક બોર્ડ: મેલર મેનાડ પેલ (ચીફ મેજિસ્ટ્રેટ) પ્રમુખ; મેસર્સ ઇન્ડ્યુ. રેલ્વેઝ જો. વી. ઇ. સી. રામ્પુ. મેનેજર, રી. વીન્સર અને જી. સી. મેલશમ.

ફેપટાઉન અધીક બોર્ડ: મી. જ્યોર્જ બેલેસ્ટોન વીલીમ્સ (પ્રમુખ) અને મેસર્સ જી. ઓગીસન તથા જે. એચ. રોન-સી. મી. સી. આર. ડો. બલ્લમદલ સમ્મ.

પ્રોટાસિન અધીક બોર્ડ: મી. જી. બી. હેરોલ્ડ (ચીફ મેજિસ્ટ્રેટ) પ્રમુખ; મી. ઇ. બી. નીમાયર, ડો. આર. રીટમ અને મી. એમ. બી. રોલીનસન (બલ્લમદલ સમ્મ).

ફેપટાઉન સાથે ડેલીવેરેશનની સંબંધ

સા. આ. ઇન્ડિઅન રાજિસે ભેદાનીસગર્ગમાં મળેલી સેમરબન્ડી કોન્ફરન્સમાં સુરેલા પ્રતિનિધિઓ અને ફેટલાક કોન્ફરન્સના બીજા ડેલીવેરેશન સાથે હોદી ડેલીવેશન હોદીઓને લગતી જુદી જુદી મુશીબતો વિશે વૈતાના નવરાજના વખતમાં ચર્ચાઓ કરે છે. ડા. ટ. કોન્ફરન્સનું કામ ખાનગી માં ચાલે છે. અને પુરી ઘલા સુધી તેના પરિણામની અખર પછી નહિ.

સેવા કરી અરજ

મયા જનીવારે ફેપટાઉનના ટાઉન હોલ-પુરાકથમાં સરોજની નામદુએ બાપજ કરતી વખતે કજી કે હમે મુમકમાલ આગેવાન માથે દક્ષિણ આફ્રિકામાં જાળવ્યો હતો. દમરૂ કેપ્ટુરેશન મુસલમાન, હીંદુ અને મુરેશીઆન ભોડાનું બનેલું છે. પણ અને માનવ જાતિ માટે જોડા સિદ્ધાંતથી કામ કરીયું.

અમળ જર્જી અજાણ્ય કે હોદીઓ તમે ડેલીવેરેશન બોર્ડ હોય કે હોમ-બોર્ડ (હોદીસ્તાનમાં અન્ન) હોય પણ તમે દક્ષિણ આફ્રિકાના કામગીરી વડની જઇ મુકા છે માટે તમે હોદી હોવા છતાં તમને જહાડુર આફ્રિકાનર તરીકે ઓળખી ચકો લમની દક્ષિણ આફ્રિકાની સેવા ખાનવાવાની છે અને હોદી નહેનેને પણ તમારા નેટલાજ હકથી આગળ વધારવાની છે. અને હોદી નહેનેને પણ સમજ આવી કે તમારે પણ આપણને અને મિત્રોને ખાસ મદદ આપી જહાડુર નહેને તરીકે મરોના નેટલાજ હકથી આગળ રહેવાનું છે. અને હેર કામે કરવાના છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ફેટલા યેપાર

ફેપટા રજ કીપન કરનારો મેડુતોના મંડળના પ્રતિનિધિઓ હોદી પ્રતિનિધિમંડળ સાથે હોદીસ્તાનમાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઉત્પન્ન થતા રોગની મળર મેળવવા માટેનીફુઅમાં કરવાની વક લીધે છે. આ મેડુતોના રોગની લખા કરવા માટે વહાજના માલીકોએ અવક આપે છે અને જન પખવાડીએ નીમણી મરજના-અંદરમાં જઇ જવાની સમજ પણ કરી છે.

આ સગલ કાલમાં હોદી પ્રતિનિધિમંડળ કાથે સર્વિ કકાશે નહિ. કેમકે ૧૯૨૭ના કરારનું પુનરાવર્તન અને ફીક્ વાલ મેન્ડ ડેનુર બીલ પર તેની હકમીય અર્થ આકલે નેથી વેપારી કારો માટે વખત રહેવાનો નથી.

દક્ષિણ આફ્રિકાની અખર તરફથી લાન નહરના અનિબધમાં હોદીસ્તાન ખાતે જોડ વેપારી-મેકમ્પની નીમણૂક કરો તે વખતે વેપારી કાંબંધ સુપરકે અને દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી હોદીસ્તાન ખાતે મેસ પ્રજાજુમાં ગેમનની નીકાલ પણ કલે

ફુલુલેન્ડના ગોરાઓ, હોદી વિરુદ્ધ

ફુલુલેન્ડના કસોવે, હમ્બાનમેની અને મટુનબીની આમના ગોરા રહીશીની જોડ સજા કસોવે અમના ટાઉન હોલમાં મળે જે વખતે પ્રમુખપદ કસોવે જોડે રહીશીના પ્રમુખ મી. આર. માર્ટીને હીંદુ હતું. આ સમામાં વીજેરે ઈશવ મી. રમ્પુ. ડી. પ્રોલવેલે મુક્યો હતો જે નારાજ અને તેના જોડ પ્રાંત જુલુલેન્ડમાં મુરેશીયા, કલર્ડ અને પાન્ટુ કોર્ડોને એકીપારીક રહેવા અને વેપાર બારે અખર કરે છે. માટે આ ફેલનક મુજ વડનીઓના કામ ખાનર હમે મુનીમન સરકારને જાગ્ય કરીએ છીએ. આ જુલુલેન્ડ અને બીજા ડેલી મુલકમાં હોદીઓને રહેવાના અને વેપાર કરવાના હકો આપવા નહિ અને તેઓને

જાણવવાના સખત પચ્ચાં સેવા કમારી સર કારને અરજ છે.
આ કારને ઇન્ચાર્જની નાળા મી. રોસ્ટોન અને મી.
બલ્કેને ટેકા આપી હતો.

—એકાન્તિઅર્થે આતે મથા શુક્રવાસના રોજ નવમજ મથા માટે,
ગોળમેળ પરિવહની સાધનતા માટે, અને સર કમળી દુસેનની
આરોગ્યતા માટે હરેક અસરકારક આસ પ્રાર્થના કરવામાં
આવી હતી.

—મેરીટઅર્થે આતે મેટલાં ફરજ કાષ્ટસેન્સિવ મેટિંગ બધા
દીકરીઓના કાષ્ટસેન્સિવ આશ્રમે કાલી નાખી છે અને સંખ્યા
પરાવતા દીકરીઓમાં હવે ઉપરાંત વેપારીઓ છે એ કારણ
આપ્યું છે.

રૂટરના અને અન્ય તાર સમાચાર

સ્વતંત્રતા પ્રાપ્તિ માટેના રજૂ સંક્રમ

હોલો અંગ્રેજ પ્રધાન એમ્મુઅલ હોર હવે છે કે હોર
વીલિંગને શીવેલાં હરેક મથા તાલ વાજ્યા છે અને નવા
પદાર કારકના સાર કાર્યમારો. ગોર્ડન-સો નવાં સુધી રાષ્ટ્રીય
મદાસના પોતાનો રસ્તો બધે નહિ ત્યાં સુધી અવશ્ય રીતે
કામચલાઉ કામ કરવા રહેશે.

હોર હવે છે કે નવાં સુધી હવે હોલવાન માટે એમમદાર
હોળી આ સુધી કોળે રાજ કરવાની ઇચ્છા રાખીએ છીએ.
વળા આગળ વધીને હવે છે કે એ હવે હોલોના સામે કહીએ
તો અલગત અને કટીએ વજુ આ આગત આને વાપડસરની
નથી. અને હોર વીલિંગન વાજા ગોર્ડન-સો—સપ્તમેને
મદુ વખાણીને બતાવે છે કે આ ગોર્ડન-સો મદુ અવશ્યતા
અને કમાવાળા છે. અને કમલો કરવા છે.

મુખ્યમંત્રી કાપડના હવાઓએ કાવ કર્યો છે કે હોલવાન-ક
કાલની રિશિતે નવાં સુધી સુધરે નહિ આ સુધી નવેક પ્રધિ
કરવો નહિ અને હુના કામ આટોષી સેવા આપવીશ્યા
મે વખત મળતર ગોળવી.

હોલની કાલની અંગ્રેજ સરકારે કારેર હવે છે કે હોર વજુ
વતમાનપોએ અંગ્રેજ સરકારની કે અંગ્રેજ સરકારના અમલ-
દારની કે હોર વજુ હોટાઓ કે અંગ્રેજ સરકારે બદલ કહેવા
કમલના નવા ગોર્ડન-સો વિરુદ્ધ કંઈ વજુ કાવ્યું નહિ. અને
ને હોર આ દુકમ વિરુદ્ધ કામ કરશે તેને મે વસની અપલ
સખ કરવામાં આવશે.

હોલવાનથી અલેકને છુટું કરવાને એકને કાવ ઉચ્ચા
કરી નાખ્યો છે.

હોલવાનમાંથી મેક પ્રમાણમાં અવાજ સોનું ખરીદીને
સરકાર ઉચ્ચા મેકથી આપે છે.

રાષ્ટ્રીય મદાસ ઉપર મળાનાર પેલીસેએ અંગ્રેજ વાવે—
હુનીન નેક અપલેએ તેને કમારી પાડવા એક સ્વયંસેવક
રજા પર મકોશો તેને પેલીસેએ પકડી બેંચી પાડવા તે
સ્વયંસેવકો પત્ર પેલીસેએ પણ બજારથી કહાડી નાખ્યો છે.

એમ સી સી. સામે રમતમાં પકાયેલા પ્રખ્યાત મેકાકી
શીકુલ અવ અને તેના બીજા દીકુ ભેડીકારેએ ઉચ્ચા રજા
અથા માટેની ટીમમાંથી અલાચાલીએ તરીકે અવાની
ના પાડી છે.

હોલવાનમાંથી પેસો ગેવો એવા હુપીરીયક મેકે આત
ટકા બાજનો રર કાધો છે.

યુન્ય કન્ટ્રુરનાને સખ

યુન્ય કન્ટ્રુરના મધીને છે અલગીયાની સાથે ઉપવાની
સખ વજ છે.

સરકાર કમારી મધીનેન વટેઅ અને મર્વ મીમંત પારસી
કુટુંબમાં કહરી અલને પોતાના પ્રાણ સમાન અવનાર કમારી
મદુબહેન પીટીટ એ હરેકને કાકા વજુ મધીનાની અપલ
મજુરી સાથની ફેડની સખ અલ છે.

કરમીના બાર હોલો અને પારસીએ મળા સ્વેચી
માલતા પ્રમાર માટે બીજા નસો અંગ્રેજી મદા સામે એક
સંસ્થા રચાઈ છે.

મદાસમાં એક અવાજે સ્વયંસેવકના ચોટી—પહેરા ઉપર
પેલીસેએ પાણીના બંધાની મુદ વો પાણી કાવ્યું નેચો
સ્વયંસેવકો આથા ખરી મથા, અને પાણીના બંધો વજ
પેલીસો પાછા વળવા તમાર વથા કે તરતજ સ્વયંસેવકો
ચોટી પહેરા કર કરી દીધા.

વેસાવર ૧૮-૧-૧૯૩૨ પેલીસેએ યુરસે અંગ્રેજી કોકોના
ટોળા સાથે બપામી કરી હતી અને યુવરાત મામમાં મોટાએ
સખ-ઉરેકરને હોડા ઉપરથી બેચી નીચે પાડ્યો. આ વજા
કાલ અમીકનાગાઓનું મુખ્ય મથક છે પેલીસેએ ગોળવાર
ક્યાં તેમાં એકને મારી નાખ્યો છે અને ગોળવેટલાક માવજ
વથા છે. અને રાષ્ટ્રીય કાર્યકર્તાઓમાંથી ક બજુને પકડવા છે.

કારોરમાં પહેરા સાથની ખાસ કરીને વિદ્યાવતી સાથની
કુકાનો ઉપર રાષ્ટ્રીય અમીતી તરફથી સ્વયંસેવકોના ચોટી પહેરા
કર વથા કવો. કાંઈ વજુ તોહાન થયું ન હતું. અને
કાંતીયા ચોટી પહેરાનું કામ ચાલ્યું હતું. પેલીસેએ બારી
મે કાર્યકર્તાઓ અને બીજા બાર સ્વયંસેવકોને પકડી મલ હતી.

ટોળીએથી રૂટર અપર આપે છે કે અવાનના ટોળીએ
કહેરમાં કનકાદુકા નામના અવશ્યતા અવાનીજ રાજકારી
સંસ્થાના વજા સચો અમીક મેકમી—અર હાનસીમ
લીન્ડેલી મોરીસે અથા કાં સર લીન્ડેલી તેઓને સાંભળ-
વાની ના પાડી તેથી કેટલાક સચોએ યુરસે કારામ લીન્ડેલી
મોરીસની બારીના કામ બાંધી નાખ્યા અને મદાસમાં
મધીએને હોટી મુકવા આગતની ઉપાવેરી હસપતિયાઓ
હુટી પ્રસરાવી દીધા કેવરે પેલીસેએ ઉપરની સંસ્થાના આર
સમાકરોને પકડવા છે.

મદાસમાં અપર મથે છે કે પાછા હરેકા અકરશ પ્રતિ-
નિધિઓ, રાજકારી આગેવાનોની એક મથા કાલની અવતાઈનું
કેવર આજુવા પ્રવત કરવા માટે હોલોમાં મોલાવનાર છે.

સરકાર પ્રાંતમાંથી પેલીસેએ વીસ રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવકોને
પકડવા છે.

હોલર અરેસ્ટ કોરેક્ટર વેડન એમો રોકીક પારસી છે.
તેઓને મદાસમાં ચોટી પહેરા કરવાના અવકા માટે દેશી
અંગ્રેજી કમેરીમાં ઉભા કરવામાં આવ્યા છે.

હોલર વેડન કોલોનની આમની સખના અલાચા મી.
મીનરના અનેથી કાવ છે અને તેઓ ઉચ્ચાની રખત છે.

મુખ્યમંત્રી ટંકજાનમાંથી સોનું દમેકા કોલોન બદ્દુ હોવાથી
આ ટંકજાન ઉપર મદાસમાંથી ચોટી પહેરા ચાલુ કર્યો છે.

મનાક હરેકા વીરવારમાં મીકું બનાવવાની મામીમાં વજુ
ચોટી—પહેરા ચાલુ કર્યો છે અને પેલીસેએ તેર સ્વયંસેવકો
પકડવા છે.

સર કીકાનાઇ, એમમંતની મોર્ગીસ અને કુકાને પર અપીક
હોલ મદાસમાં સ્વયંસેવકો મુખ્ય કુશીમાંથી અને કાલક
પ્રમાસી ચોટી—પહેરા બર છે. સર કીકાનાઇ ૧૯૩૨ માં

મુખમત્તા હોય તેવર છે.

સેન ગુપ્તા

ઉગ્રાચારી નીકળી છતાંયેન આગમોટ ગંભીર મુખમત્તા બંદે ઉત્તરના જાગણના બદાકુર દાણી કાળીકતા સેન ગુપ્તાને પકડી લેણ વરવા કદમા મહાત્મા મધીછ સાથે રાખ્યા છે.

હિંદીઓએ શોખવા જોગ

(લેખક: રામપુષ્પ)

હિંદી આફ્રિકા એક આમળ વખતે મુખક છે એના ઉવાચો, વિચારો, સુધારો, અને વસ્તી દરેક જીવી રહી છે આ મુખક પાસેથી હિંદીઓએ બહુ બહુ શીખી શેવાનું છે અને એક પ્રભ તરીકે હિંદી આફ્રિકામાં રહી કલમ તેમ હિંદુતાન માં પણ એક પ્રભ તરીકે રહી કલમ તેજા માટે માત્રો નાતો આનુભવ બહેરમાં પ્રકુતું. એથી વાંચકો હિંદી આફ્રિકા અને હિંદુતાનને સુધારામાં હરી સુધારક બનશે.

રાજનીતી

હિંદી આફ્રિકામાં રાજકીય જ્ઞાન બહુ સહેલાઈથી મેળવી કલમ છે કારણ કે આ રાજ્ય વિવસ કાચે હિંદી પ્રભને કેવી રીતે રાજકીય એક વિચારના યોગ્ય મેળવ્યા હશે. એટલે રાજનીતીમાં રહેલી પ્રુષ્ઠી અને જગા એક પ્રભ બીજી પ્રભને કેમ જાણી કહે અને એક પ્રભ બીજી પ્રભ ઉપર કેવી રીતે કૌશલ્યગીરી બોધવી કહે એ બધું આ દેશમાંથી સારી રીતે આનુભવ સાથે યોજાઈ કલમ છે. વળી આ સરકાર પાસેથી રવતંત્ર રાજ્ય કેવી રીતે કરી કલમ તે પણ જાણી કલમ છે. મતભાવ બહીની સરકારના રાજકીય કામો ભરાવર સમજી લાગ્યે અને બંધાસ કરીએ તો દરેક હોદી પોતાના દેશ અને પોતા માટે થોડું જમવા પછું રાજકીય જ્ઞાન ભરાવી કહે.

બેટુતાની સ્થિતિ

હિંદી આફ્રિકામાંના બેટુતા પછી તે હોદી, અંગ્રેજ, ટુન્કો-બેન્કર, કે દેશી-કલક હોય તોપણ હિંદુતાનના બેટુતા કરતાં થોડું દરજ્જે સુખી છે. અહીંના દરેક બેટુતા પોતાની જમીન બેટુતાને જુલવાઈ કરવાનું છે. જમીન બેટુતા તેટલી બેટુતાની અને જમીની વધારાની જમીન પડતણ તરીકે પકી રહેલી હોય તો વાલે કારણ કે જમીન ઉપર પોતાનો માલિક કલક હોવાથી સરકાર કર નાખી કલકી નથી. એટલે હિંદી આફ્રિકાના બેટુતાને સરકારનો જમીન ઉપરનો કર નહિ હોવાથી ચીંતા જેવું કંઈક નથી. જમીન ઉપરના કરની ચીંતા હોદુતાનમાં હોવાથી ચીંતામાં ને ચીંતામાં બેટુતા પોતાનું પછી કામ બગાડી નાખે છે અને તેથી નહા અને સખજ મહેનત ભરવાડ જામ છે. આથી રીતે હોદુતાનની સરકાર બેટુતા પડતણ બીજીકુલ જામ રેલી નથી.

હિંદી આફ્રિકાની સરકાર તો બેટુતાની માટે, બેટુતા માટે બેટુતાને થોડા બમાળે નાચી ધારી સરકારી ઉપરેખ હેજા માલ ભરવલ કરાવે છે અને પોતાક વધારાવે છે. છતાં કર ભેતી નથી અને વધાર જમીને બેટુતાના માલને કહેરની બલશમાં સમવક કરી આપે છે. તેથી બેટુતા પેસે ઠકે સુખી અને છે. બમારે હોદુતાનમાં તો સરકાર બેટુતાને કોઈ પણ પ્રકારની મદદ કરતી નથી. પણ હમેશાં કરે વધારી વધારી કલિકતીન રાખે છે ને દરેક—અનુભવાતી વાત છે. અને દરેક વિચારેથી કરાની વિવાલો નાખી બેટુતાને

બહી સીધા છે એથી પોતાના આખા વરસની સખજ મહેનત કરેમાં આવી દેતા પણ કરે. ધરેપુરા બરામ રહેતા નથી. અને પોતાના દેશ, બાળો, અબુરો અને પોતાને જુએ મરવું પડે છે. આથી બહોળા બેટુતા આને લોહી સુકવી નાખી મરવા વડે હાથીબર નેવા થઈ રહ્યા છે. આ જુખમરો શહીદી ૧૫ ને એવ ને ચિંતા છે.

રાજ્ય કારભાર

રાજ્ય કારભારને બેટુતા સાથે ધરેપુરા સંબંધ છે. બેટુતા બાળક, પ્રભ અને આખા રાજ્યનું પોષણ થાય છે. સારો રાજ્ય કારભાર હોય તો બેટુતા ઉપરની પ્રભ મધુર સુખી કાલમાં રહી કહે છે. સુખી દાળતગણા પ્રભ એ રાજ્યની તેજાઈ બરકરી કલિક છે. મુંઝર રાજકીયકારમાંની આવી જીવન સકિતની સાથે માલ પણ રાજ્ય કલિક કલવાની હોમલ કરી કહે નહિ.

બેટુતાને રાજ્ય કારભારમાં ધરે પુરા કામ હેરો. બેટુતાને જીવાણ બેટુતા અને દેશના રાજ્ય કારભારમાં હોદી તરફથી પ્રધાન તરીકે મુંટાઈ આરા કાળાવતો વાર વહન કરવો બેટુતાને. દુનિયાના દરેક દેશમાં જ્યાં જ્યાં રાજ્ય-કારભાર મુંટાવ્યા બેટુતા-પ્રધાનોના હાથમાં છે તેવા હિંદી આફ્રિકા, આરટેલીયા, સીટરકાન, હોલક વિગેરે દેશો હમેશાં આખાક રહેલા છે.

જમીન કર મુકત હોવાની જોગ

આને જમત કરના દરેક દેશની પ્રભના કલિકતના પાના માં હોદી ઉપરની તો ને ને દેશમાં બેટુતાની જમીન કરથી મુકત છે તેજ જમીન કલકરણ બની બેટુતાને સમુદિવાન બનાવી દેશની દરેક કલિક વધારી રહેલ છે.

હોદુતાનમાં પહેલ પહેલો જમીન ઉપર કર ને રાજ્યરૂપે હવાતિમાં આપ્યો તે રાજ્યરૂપે જાન જાળવી પાસીઆ અને પડતણ જમીન વાલ કરી કલક બેટુતાની જમીન ઉપર કર નાખ્યો હતો તે કર સારમાં બારી જમીન ઉપર કર વીધે એક રૂપીએ હતો. આ કર બાના આરથી કર વધા ઉપરે રૂપીઆ એક પહેલનો હતો.

આ રાજ્યરૂપે રવરો પણ ખમાલ ન હતો કે વાલિકતા રાજકલિકા જમીન ઉપરના કલકરણ જીવન અને આ કરને કરથી વીસ મળો વધારી મુજી પોતાની ખરી મહેનતથી બેટુતા ઉપર જીવતી પ્રભને તેની મહેનત કુંદી માલ બરીન બનાવી રાજકલો.

બેટુતા ઉપરના કર તો હોદુતાન પામમાલ થયું છે, અને વીસ કરોડ પ્રભની બેટુતાની સખજી મહેનત અને માલ જમીન પડતણ કર ગારકલ હોદુતાન માટે બાંધેલ રાજ્ય અને તેની સાથે જાહી સાલશે કલુકીઆ રાજ્યો આમ જમ પોતાની જ પ્રભને હાથીબર બનાવી રહ્યા છે.

હોદુતાનની જમીન ઉપર કલકાનથી કર ન હોય તો આને હોદુતાન હાથીબરના રૂપમાં પાસમાલ ન હોય પણ દુનિયામાં આને મુનાકટક રહેલની બેટુતાની સાથે કંઈક તેજસ્વી કલકતમાં હોય. આથી દરેક બેટુતાના બાળકના પેટ સાફ, દેશી કાફ અને કુલેણી જીવન કાફ હોદુતાનની સખજી જમીન ઉપરનો કર દરેક દરેક સરકારે જુદી થઈ પ્રભને સુખી કરવા કલકે મહેનતે સમુજનો કલકી નાખવો બેટુતાને, અને આ કર સમુજનો કલકી નાખવવા પ્રભને પોતાની સખજી કલિકતી મદદ સરકારને દેવી જોગ્યે. કારણ કે રાજ્ય બમાવવા પેસા મેળવવા કરાની બરુ છે. એ કરાની બમાવવા કેમ કરવી તે વિચારીએ. (અકુંડ)

હુડાણું હિંદ

(મગા અંકથી ચલુ)

[આ પ્રસ્થાન કાર્યાલયનું સરસ્વતી મંથનમાંથી પ્રસ્તુત છે. શ્રી. ર. ડી. પાસવાળાએ લખેલું અને પ્રવચન વિદ્યાપીઠના શ્રી. જેઠાલાલ શ્રવણલાલ ગાધીએ તેનો અનુવાદ કરેલો છે. આ રેકૉર્ડમાં વસતા આપણા બાઈ બેનેએ આપણી માતૃભૂમિ વિશેનો ખમાલ આપે તે હેતુથી આ પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આબાર સાથે તે હુકડે હુકડે અહિં છાપીએ છીએ — અ. ધ. સા.]

આપણા આંદોલનો?

નવારે કોઈ વાલી આંદોલન કામે વેપાર કરે (જે કે ઇંગ્લંડના કામડા પ્રમાણે તે તેનો નિર્ધેષ છે) અને પરિસ્થિતિ એવી થઈ શકે કે વાલીને આંદોલન કામે જવો જાણ થાય તો ઇન્સાફની દ્રષ્ટિએ વાલી જરૂરપણ મનાય છે અને તેની પાસે કાળજી મંગાવે છે અથવા પોતાને કહેલો તાલ આપવાને સોંપી દેવા પડે છે. આમ ન કરે તો તેનું વાલીપણ પુરુષની લેવા માં આવે છે. તો હવે આપણે ૧૯૧૯-૨૦ અને ૧૯૨૦-૨૧ માં હુડિયામજનો દરમાં ભરેલી બરતી જોઈતાં વાલીનો હિસ્સો કેટલો છે તેનો વિચાર કરીએ.

આ હુડિયામજ માટે સરકારે જવાબદારી છે?

હાંદુસ્તાનની સરકારે ૬૨ વર્ષે ઇંગ્લંડને 'હોમ આર્ટ્સ' તરીકે ૩. ૨૭ કરોડ પૌંડ) કરતાં વધારે રકમ ભરવાની હોય છે. આ ખર્ચો જરૂરનાં છે કે ખીલજરૂરી જેનો આપણે અહીં વિચાર નહિ કરીએ. જો રૂપિયાની કીંમત એક પેન્સ જોઈતાં થાય તો સરકારે એકદમ રૂ. ૨ કરોડ જેટલી રકમ વધારે ભરવી પડે. આથી સરકારની દાનવ કમેઝાં રૂપિયાની કીંમત ન પડાડતા તરફ દોષ છે. જહાજ દરમીયાન આ મોટા વધારે હતી, કારણ કે તે વખતે બ્રીટીશ લેમજ મીનરાબ્યે મોટા પ્રમાણમાં હાંદુસ્તાનમાંથી માલ ખરીદતાં હોવાથી અહીંથી જેટલા રૂપિયાનો માલ ખરીદે તો બદલામાં આપવા પડતા પાઉન્ડની રકમ હુડિયામજનો દર જેટલો હતો. ત્યારે તેટલા પ્રમાણમાં વધારે આપવાની હતી. આ હુડિયામજનો દર દશાવી ગણવા માટે આપણી સરકાર આપણે સોનાનો અથો ઇંગ્લંડમાં હોદી વજર પાસે રાખે છે. આ તો બહેરમાં આપવામાં આવતું કારણ છે.

હાંદુની ઇંગ્લંડમાં અનામત

અનામત એ અતની છે. એકને 'સોનાના ધોરણ અનામત' કહે છે. આ અંદોળ રૂપિયામાં ૧૨ આનાની કીંમતની આંદી ન હોવાના કારણે જે નફો થાય છે તેમાંથી ઉદભવેલું છે. ખીલને 'ચલજી અનામત' કહે છે. સરકાર તરફથી બહાર પાડવામાં આવતી દરેક ચલજી નોટ, જે જ્યારે તેનાં રોકડ નાણાં મામલામાં આવે ત્યારે રોકડ આપવાની એક હુડી છે. અને તેથી બાવી નોટનાં નાણાં જ્યારે મામલામાં આવે ત્યારે આથી જહાજ તે માટે સરકાર જ્યારે નોટ બહાર પાડે ત્યારે એટલીજ કીંમતનું સોનું તેણે અનામત રાખવું જોઈએ, કારણ મોટા પાકાયે સરકારને એટલી કીંમતનો સોનાનો અવેજ મળેજ છે.

જહાજ દરમીયાન હુડમાં કતરેલા દરેક દેશી પોલાનું સોનું સાચવી રાખવાને પ્રયત્ન કરેલો ઇંગ્લંડે ૧૫ રીને સોનું સાચવેલું તે જોઈએ, હુડની જરૂઆતમાં હાંદુસ્તાનની સર-

કારે એવું માનવાની સુજ કરી કે સોનાની કીંમત વધી જશે. પરિણામે રૂપિયાની કીંમત પડશે. આથી તેણે 'રીવર્સ કોલ્-સીલ ખીલસ' કાઢ્યાં એટલે કે તેણે ઇંગ્લંડમાં આપણું સોનું વેચ્યું અને હાંદુમાં રૂપિયા મેળવ્યા. આમ કરવા માટે ૭૩ કરોડનાં ખીલ કાઢવામાં આવ્યાં હતાં. ૧૨૧૭ સરકારની મજબૂરીથી ઇલડીજ રીતે અને ઉપર બધાનેલાં કારણોને લીધે, હુડિયામજનો દર તો વધતો ગયો. 'ઈન્ડિયા ૧૯૧૬-૧૮' ના પાના ઉપર લખ્યું છે: "મોટા વખત માટે આવેલી આ અબઝા—જે તરતજ દુર ચર્ષ—તેને પરિણામે ૧૪૦ લાખ પાઉન્ડના દેવાનો વારસો મળ્યો."

જે રેકૉર્ડનાં લાહેજમાં વેપારનું નમતું પાસું હોય તેનાં નાણાંની કીંમત વધે છે, જાણ દરમીયાન હાંદુની બેલીની નીચજ, પોરાકતી બીજો, ચામડાં વગેરેની યુનાઇટેડ કીંગડમ તથા મીનરાબ્યેને પ્રાકળ જરૂર હતી. ખીલ નાણાં વહાજવટાની મુશ્કેલીને લીધે હાંદુમાં અમાલ થતા આપણે અથો મોટા પ્રમાણમાં પડ્યો: હાંદુ ઇંગ્લંડને રૂ. ૩૦ કરોડ 'હોમ આર્ટ્સ' તરીકે આપવાના છે એ મજબૂરીમાં મોટાં પજ વેપારનું પાસું હાંદુનાં લાભમાં કીક નમ્યું. ખીલને પૈસા મોકલવા માટે હાંદુ સોનું યોગવાનું નહોતું. પજ ખીલ દેશોને દીક પૈસા મોકલવા માટે રૂપિયા ખોલવા પડ્યા, આ સ્થિતિમાં આંદીની કીંમત વધવાં જોઈએ. પજ હાંદુમાંજ આંદી અને રૂપિયાની તાજ એટલી વધી પડી કે જેનાં કારણે વેપારના નમતા પાસાં સિરામનાં ખીલજ દોવાં જોઈએ. ૧૯૧૨-૧૩ અને ૧૯૧૩-૧૪ માં પજ ૧૯૧૬-૧૭ અને ૧૯૧૭-૧૮ ના જેલુજ વેપારનું નમતું પાસું હતું. પજ જહાજ દરમીયાન જેવી રૂપિયાની તાજ પડી એવી તાજ તે વખતે જરા પજ યોગવવી પડી ન હતી.

લઠાજ દરમીયાન આંદીની તાજનાં ખરોં કારણો

'ઈન્ડિયા ૧૯૧૭-૧૮' માં પા. ૧૭ ઉપર આપણે જોઈએ: "હાંદુસ્તાને જહાજનાં મજાં કામ માટે પૈસા આપવાની લેમજ વધી અતલાં આવ પડાયો અને હાંદુઓ મોટા જહાજમાં નીકાસ કરવાની જવાબદારી ઉપાડેલી. જે ખર્ચ છે કે તે માટે તેને જાંદનમાં પૈસા મળવા. પજ ઇંગ્લંડથી પૈસા મોકલવાની અડચણને કારણે હાંદુને પોતાનેજ પૈસા યોગવા નીકળવું પડ્યું. ૧૯૧૮ ના મહેસુલી વર્ષ દરમીયાન હાંદુ કાઢી સરકારના વલી પાઉંડ ૧૨ કરોડ અન્નાં હતાં." કે. ડી. કાલતા 'સીકબટી હવર્સ ઓફ ઇન્ડિયન રીનેન્સ.' પા. ૩૧૨ ઉપર લખ્યું છે કે 'હોમ આર્ટ્સ' ની રકમ બાદ ક્યાં પછી પજ ઇંગ્લંડે હાંદુને નીચેની વિમતે રકમો આપવાની હતી:—

૧૯૧૫-૧૬	પા. ૧૬૦ લાખ
૧૯૧૬-૧૭	૪૮૫ "
૧૯૧૭-૧૮	૭૩૩ "
૧૯૧૮-૧૯	૮૦૦ "

કુલ ૨૨,૦૮ લાખ

જ્યારે એક ત્રાકિત વરાક ત્રાકિત વેપારી પાસેથી માલ ખરીદે અર કેવી રીતે પૈસા ચુકવે છે? ઇંગ્લંડે યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાંથી જે માલ ખરીદેલો તે બદલ તેણે જરૂઆતમાં સોનું આપ્યું, પછીથી બ્રીટીશ સરકાર લેમજ પ્રવન પાસે અમેરીકન અમીનગીરીએ હતી તે પાછાં આપી અને તેની પજ પછી યુનાઇટેડ સ્ટેટસનાં દરબેલાં દરે ઇંગ્લંડે લાંબાં જે સોનું જોઈ કરી તેની રકમમાંથી પૈસાં ચુકવ્યાં. (અ. મહેનું 'ઇન્ડિયન

ધી સુરત હીંદુ એસોસીએશન

વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ

ધી સુરત હીંદુ એસોસીએશનના સર્વ મેમ્બરોને ખબર આપવામાં આવે છે કે એસોસીએશનની વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ રવીવાર તા. ૩૧ જાન્યુઆરી સને ૧૯૩૭ ના રોજ ઓળના માર મારે એસોસીએશનના હોલમાં મળશે. તે પ્રસંગે બધા બાહ્યોને વખતસર પધારવા વિનંતી છે.

ક.પં:-વાર્ષિક જનરલ રીપોર્ટ, ઝોરીસરો ત. કમીટીના મેમ્બરોની યુટલિ વિષે.

પુરાણ સુખા મીત્રી,
આ. સેક્રેટરી.

ઉત્તમ મરમ મસાદો વિગેરે

અમારે આ જાતી કેમરેખ તીએ તાળે અને સ્વાસ્થ્ય મરમ હમેલો મરમ મસાદો, કરીપાણી, હજાર, મરચાં, તેમજ કેરીનાં અને કીચુનાં તેમજ મીક્સ આચાર હમેલો ચેડા ના જથ્થાએ અમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. બાવો ઉત્તમ માલ, તમો મરમો જનાવી શકતા નથી. જેક વખત મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું કેમલું.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાર પેડીંગ ધી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. હવે:-

P. O. Box 542. Durban. 129 Victoria St. 91

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		Rs.	d.
Yearly	...	20	6
Half-Yearly	...	10	6

પીકચર ફેમીન્ગ ડીપાર્ટમેન્ટ
ચાલુ કર્યો છે

તમારા ફોટો જડવાનું કામ પહેલીજ તકે મોકલી આપો. બાવો તદ્દન સંતોષકારક રાખ્યા છે.

કીશીયન પીકચરો, ઈન્સોશ પીકચરો અને જુદી જુદી સીનેરી પણ કીશાયત બાવે મળી શકશે.

ટેબલ, કીચન ડ્રેસર અને નેટાવ ટ્રેડને લગતા જુદી જુદી જાતના બોક્સનો જથ્થો અમારી પાસે હમેશાં તૈયાર રહે છે.

જુડ ટર્નીંગનું કામ ખાસ સંતોષકારક બને છે.

અમારું ધીરનામું

L. MISTRY,

45 Market Street Johannesburg.

Box 2526. 'Phone 2868. Central. 40

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું વાલ્ડું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાર પેડીંગ ધી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. હવે:-

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 22

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંજબેરંબી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી માટા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ટીમરમાં આવશે.

માણી, મલલાં વિગેરેને મારે જાત જાતનું રેશમ.

માળાં, રમાલ, સાડી, મખમલ, શાલ, ટાઇ, કોલર, કેર, શર્ટ, સુટને મારે સર્જ, આશામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને બપ્પાંઓને પહેરવા બોધતી દરેક ચીજો

અમારી તથા બાન્ધોમાંથી મરતામાં મરતા બાવે હમેશા મળે શકશે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

બોમ્બ ૫૧૬૯.

૬૩ હલેફ્ સ્ટ્રીટ,

કોન્ટ્રી માર્કેટ એન્ડ હલેફ્ સ્ટ્રીટ,

એડાનીસબર્ગ.

સુકો મેવો

DURBAN.

CORNER - GREY & VICTORIA ST
PHONE 3623

એક વખત મંગાવી ખાત્રી કરો.

બદામ સફા કરેલી આખી તથા પાંસેલી,
પીસતા, ચારોલી, અખરોટ, બચ્છળા, શાહુદાતું
વાસ, મોરીશનું ગુલાબ શરબત, દગાળ,
અંજીર, આલુ, કાબુ, ખજૂર, બાફરન (કેસર)
દરેક ભતની મીઠાઈઓ, ગરમ મસાલો ઉંચો,
અચાર, પાપડ, આંખળાનો મુરબા, ગુલકંદ,
એ બધો સારો, સસ્તો અને ઉંચો માલ ક્યાંથી
ખરીદ કરશો?

ગ્રાઈર સાથે પૈસા મોકલવા બહામણ છે. મજ્યાત કેપોટન બાલકની હોટેલ

KAPITAN'S BALCONY HOTEL, (માલિક R. K. KAPITAN).

'Phone 3623.

180 Grey Street,

DURBAN. 30B

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"
EASTERN TRADING CO.,
Wholesale Fruit Suppliers.
Box 730. Durban.

નં. ૨ મનાના રૂપ/- ફેસ, પાછનાફ નં. ૨ ૩/- ડગલ.
દરેક ભતનુ તાજુ ફ્રુટ અને વેજીટેબલ સાર પેકીંગ કરી
શી. એ. ટી. થી મોકલવામાં આવશે. ફ્રેટ ચાર્જ.

'Phone 327 Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ માટે ડી. કીના એઈરેલ વૈપર પાસે
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755, 55 Bond St. Durban.

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનાગાં છુટું થોડું જાય તાજા સાકર આક્રિયામાં વંચાત છે.

ભાવ અને નફા મટે છે એ:-

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના મજ્યાત ગવૈયાઓના નવા રેકોર્ડો

મને તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડો ઘરમાં રાખવા કરતાં દરેક વખતના મન હરી છે તેવા ધાર્મિક,
આમાણક અને સંજારીક ગાયની ભરપૂર ગાયનોની રેકોર્ડોના સંગ્રહ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને
ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કાંદબરી) ગુજરાતી
"ભરે આખી ધીમે ધીમે હમ બર"
"યતિ વીના પ્રેમાકાના મનના"
નંબર ૬૫૬.

(રામ કાંદબરી) ગુજરાતી.
"દિના નાથ દયાળ નમર હાથ મારો
મુકશોમાં" (કેશવકૃતી)
"જુઓ મારો તંજુરાનો તાર"
નંબર ૭૫૦.

હિંદના મનાવડોના, મુદ્રે દેખાવ વાળા અને મધુર ભાષિત ગોક્ત વાળા પ્રામોદિન તેના જોનારને પક્ષા આનંદ
આપે છે અને તેની સાથે ખબરી રેકોર્ડો વાપરવાથી દસખજો આનંદ વધારે આપે છે.
ગુલશને હોંદ, ખબરી મજદૂર કચેલી ૪૨૧ મજબબાજુ મુક ગાર રેકોર્ડ ખરીદનારને જેટ આવવામાં આવશે.
આમરે બાધી પ્રામોદિન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાજાની ધણીજ ખબત મટે.

'Phone 2447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

30 A

Indian Opinion

No. 5—Vol. XXX

Friday, January 29th, 1937

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
PRICE FOUR PENCE

British India Steam Navigation Co., Ltd.

ડીકીરના કાવે

સ્ટી. કારાગોલા રજીસ્ટ્રારી તા. ૮મીએ
પોસ્ટમન્ટ મર્ડ મુજબ જવા ઉપરથી.
સ્ટી. "કરોળ"

રજીસ્ટ્રારી તા. ૨૮ મીએ મુજબ જવા ઉપરથી.
મુજલમાની વીરૂ, પોસ્ટ ૩-૧-૧ રજીસ્ટ્રારી તા. ૭-૧૪-૦

સ્પેશીયલ પા. ૫-૮-૦ ના હિસાબથી ભેવામાં આવશે

મુજલા—ઉત્તરમાં પોતાના મેઘ દર્શના કતીવારે ૧૧ વાગ્યા અમારે કસ્ટમમાં પહોંચતાં હતાં

સેકન્ડ અને ઈન્ડર માર્ટે એક મહિના અગાઉથી જ જાણવડા કરવો.

દરેક દીકરી પેસીન્જર પોતાની ટીકીટ અમારી એજીન્ટમાંથી લેવી અને નદાર નામવાળા વામનમાં અમારી કાવે
પરબંધકાર કરવાથી પણ મુજબ સ્ટીમરને લગતું દરેક કામકાજ અમારી ભત્રીજા રજીસ્ટ્રારી નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add "Karamat," Durban.

વધુ જુલાસા માર્ટે કળો ના મળો:—ફિંદી પેસીન્જર
એજન્ડ સેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રજીસ્ટ્રારી ૪૮૦૦.

પી. એ. એક્સ ૧૬૧૦.

ધા

રજીસ્ટ્રારી એક્સ

"રજીસ્ટ્રારી"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરન્સ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કેન્સર કાન્સર, પ્લેટ ગ્લાન્સ, ફીડલીટી એન્ડ, વરકમેન્સ ફોર્મોસોરાન, વીરૂ અનેક પ્રકારના
વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ સારું કરી લીધું છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ ડરબનમાંથી કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાબજી રજીસ્ટ્રારી.

"ઈન્ડિયા ઇન્સ્યુરન્સ"

૧૭ ફેબ્રુઆરી,

ડરબન.

૨૩

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

દર શુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ દરખાસ
ખરચ સાથે:

સુનીયતમાં (વારંધિક) પાઉન્ડ ૧-૦-૦

દરિયાપાર ” ” ૧-૦-૬

કોઈ પણ માસની સરખાતથી આકલ થઈ શકાય છે.

લવાજમ અગાઉથી લેવાનો મારો છે.

અગત્યની સુચનાઓ

છાપુ મોકલવું બંધ કરેલો એમ માલક ત્યાં સુધી ન
જાણે ત્યાં સુધી લેવાની સાચી નિદા મળી જઈ તેઓ
ઉપર છાપુ મોકલવું આજ રાખીને છોડે.

લવાજમ એ ત્રણ વરસ સુધી ચલવા ન રેતાં પુરું થયે
અમારું રેટરમેન્ટ મળતાં શ્રાવણે નિયમિત અગાઉથી
લવાજમ મોકલી આપવાની મદેજવાની કરવી

લવાજમ એ પોસ્ટલ ઓરડરથી મોકલે તે તેમાં
INDIAN OPINION, Phoenix or Durban કરવું અને
કરેલ કરવો નહિ. એન નાદ અથવા પોસ્ટલ ઓરડરથી
નાજી મોકલનારે કાગળ રજીસ્ટર કરવો એ સહિસલામત
બરેલુ મળ્યો. એક મોકલનારે બેન્કનું કમીસન ઉમેરતાં
કુલું નહિ

માલકોની સાચી નિદા મળી જઈ એમ છાપુ મોકલવું
આજ રાખીને છોડે એ ધ્યાનમાં રાખી જેઓ છાપાના
આકલ રહેવા ન ઇચ્છતા તેણે તેઓએ પોતાનું લવાજમ
સુકતે મોકલી છાપુ મોકલવું બંધ કરવાની સુચના જાણી
મોકલવા રેટરવી અગત્ય અત્યવચા મદેજવાની કરવી.

વિદુષ્તાન જનાશ આજીવન અધિકારના જાવાવરજીથી
માહિત્યાર રેટરવી દો લવાજમ બરી વિદમાં “ઈ. ઓ.”
મને એવો બહાવરલ કરી જશે.

પત્ર વ્યવહાર કરવાનું સરનામું:—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

પીકચર ફેમી-ગ ડીપાર્ટમેન્ટ ચાલુ કર્યો છે

તમારા ફોટો જડવાનું કામ પહેલીજ
તકે મોકલી આપો. આવો તદ્દન સતોષ-
કારક રાખ્યા છે.

ફીમીયન પીકચરો, ઈંગ્લીશ પીકચરો
અને બુદી બુદી સીનેરી પણ ક્રીયાત
આવે મળી શકશે.

ટેબલ, કીચન ડ્રેસર અને નેટાવ ટ્રેડને
સગતા બુદી બુદી બાતના મોકલનો જરૂર
અમારી પાસે હમેશાં તૈયાર રહે છે.

બુડ ટર્નીંગનું કામ આજ સતોષકારક
બને છે.

અમારું ચીરનામું

L. MISTRY,

15 Market Street Johannesburg.

Box 4510.

'Phone 4808. Central. 40

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફેર બજાર બાજુ ફ્રીડ અને પેલ્ડેબલ રાત પેડીન બરી સી
બો. ડી. બી. મોસવામાં આવશે કમ્પા:—

P. O. Box 254.

Durban.

31 Short St. 22

રેશમી માલ અને સ્વેદરશી કપડાં

તરેકવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી માલ જઘ્યામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને દુલ્લેથી ફેરક રશીમરમાં આવશે.

ધોળી, કમલકાં વિગેરેના મારે બાત બાતનું રેશમ.

મોબદ, રમાલ, સાદી, મખમલ, સાલ, રાહ, કોસર, કોર, રાર, સુરને મારે સુજ, આસામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને વાન્ધ્યાઓને પહેરવા બેઠવતી ફેરક સીલ

અમારી તમે આન્ધોમાંથી મરતામાં કરના મારે હમેશા મળા હશે.

ફોન ૫૧૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

બાકસ ૫૧૬૯.

૬૩ મલ્લેફ રોડ,

માનર મારસીડ એન્ડ ક્રીસ્ટ રોડ,

બેંગાનીસબર્ગ.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, મુંઠ, આડહની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, જરૂર વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી જરૂરી અપટ્ટેટ મશીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ધરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિશાયત ભાવથી પીસી આપી ગ્રાહકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.

DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and mailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના જુનાના, પછાનાપલ વિગેરે ચીજો આરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

ફ્રેક આરડર ઉપર જાતી કેમરેજ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કિશાયત ભાવથી ચઢાવવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, ક્રીકેટ, રેડિસીઆ વીગેરે ફ્રેક જગ્યાએ ચઢાવવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

જા. ભા. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

ડરબન, નારાલ.

'Phone 3967. Box 316, 172, Grey Street, DURBAN.

HEERABHAI MORAR MATVAOKAR,

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મટવાઠકર,

ટોલસીક રોડ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

અને કમીશન એજન્ટ

વેડીંગ સારી રીતે કરી માત્ર સી.એ.ટી. થી મેલવવામાં આવશે

ટેલીફોન ૩૯૬૫ બોક્સ ૩૧૬. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. ૧૭૨

તમારા ગ્રાહકો માર્કો જાણો છે

સ્તાલિશ "સુટ" માર્કોના કપડાની જાહેર ખાસ મમત દેવના નેટીવ હાપીઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને તેનું ગોઠું વેચાણ થાય છે.

તમારા ગ્રાહકો તે જાણે છે અને જાણે છે. સ્તાલિશ "સુટ" માર્કોનું કપડું રંગ કરી અને તમે મહેલાઈથી મેની કરશો.

જા "સુટ" ના માર્કોની તપાસ રાખો અને જાણે મહેલાઈથી ચેવતા રહેજો.

સોલ એજન્ટ:

એચ. જેમ્સ રમીથ એન્ડ કો.

(પીટી) લીમિટેડ.

જોહાનીસબર્ગ, કેપટાઉન, ડરબન,

પાર્થિવેલીઆમેસ.

૩૩

જરૂરવાર પંચામિ

	ખાસ્તી.	દીર્ઘ	મુસલમાન	પારસી	સુબોદર	અધોસ્ત
વાર	૧૬૪૨	૧૬૪૮	૧૬૫૦	૧૬૫૧	૩. ૧૬.	૩. ૧૬.
	ભાન્ડુ	પેાપ	રમજાન	હિજ્રે		
	ફેબ્રુ			૩૬૩૬		
શુક્ર	૨૬	વરિ	૧	૨૦	૨૪	૫-૨૨
શનિ	૩૦	"	૮	૨૧	૨૫	૫-૨૩
રવિ	૩૧	"	૯	૨૨	૨૬	૫-૨૪
સોમ	૧	"	૧૦	૨૩	૨૭	૫-૨૫
મંગલ	૨	"	૧૧	૨૪	૨૮	૫-૨૬
બુધ	૩	"	૧૨	૨૫	૨૯	૫-૨૭
શુક્ર	૪	"	૧૩	૨૬	૩૦	૫-૨૮

CAN YOU REMEMBER

what this packet looks like? For safety, you should tear this picture out and take it to the grocer when you buy Blue. Then you are SURE to get the right kind—Keen's Oxford Blue, which is the blue that never streaks your linen and is so economical.

KEEN'S
OXFORD
BLUE

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue, because by selling it you will always have satisfied customers.

તમે યાદ રાખી શકો છો

આ રૂબી કેવી તરેહની દેખાય છે? સહી-સલામત રીતે તમારે આ ચિત્ર ખસાવવું ફક્ત એક જ બોલો અને—જ્યારે તમે બ્લુ ખરીદો ત્યારે તમારા ટ્રેસરને ત્યાં લઈ જવું ત્યારે તમને કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુની ખરી જાત મેળવવાની ખાત્રી થાય. જે બ્લુ તમારા કપડાને કેઈ પણ ઢાંચ રહેવા રહેવા દેશે નહિ અને થોડા ખર્ચે કામ કરશે.

કીનનો
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

માઠા જ્યાંમાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ વફાદાર છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે ગ્રાહકોને હંમેશાં સંતોષાવવામાં જાઓ.

Keen's
Blue

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

Indian Opinion

No 5—Vol. XXX.

Friday, January 29th, 1932.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price Fourpence

NOTES AND NEWS

SIR Geoffrey Corbett, one of the members of the Indian Delegation, who is retiring from the Indian Civil Service, will, after his present services, be leaving for England from Capetown and will not visit the other Provinces. Indians in Natal and in the Transvaal, therefore, will not have the pleasant opportunity of seeing Sir Geoffrey for the last time. Apart from playing a very important part in the Indian Civil Service, Sir Geoffrey Corbett's services in regard to the Indian question in South Africa have been very useful. On three important occasions we have had the good pleasure of having Sir Geoffrey Corbett in our midst, and by his sincerity of purpose he has won the hearts of all those who have had occasion to work with him, and he will, on his retirement, take back with him their good wishes. We wish Sir Geoffrey Corbett good health and a well-deserved rest.

THE Rt. Hon. Sir John Smith, we understand, will pay a visit to Kimberley, Johannesburg and Durban before leaving the Cape, and the rest of the members of the Delegation will sail from Durban. Preparations are already being made by the Natal Indian Congress to accord them a hearty welcome on their arrival.

A largely attended public meeting held recently under the auspices of the Bombay Provincial Congress Committee and several other public bodies protested against the latest Bengal Ordinances. The speakers strongly condemned it and characterised it as "a negation of individual liberty which every country zealously protests." It created a state of things almost similar to those existing under the martial law. The meeting appealed to men and women of Bengal to preserve non-violence despite "the grave provocation offered to them by the Government."

A correspondent from Verulam writes:—

A meeting was held in the Sri Gopalal Hindu Temple Hall recently for the nomination of trustees and officials. After speeches had been made by Messrs. Talwantsingh, Raghavjee Ragnath, Kisoondath Maharaaj, Chandooosing and A. B. Maharaaj of Cape Manor, the following were elected as trustees:—Messrs. Talwantsingh, Raghunanan, Raghavjee Ragnath, Madhosingh and Doobur; President Mr. Talwantsingh, Hon. Secretary Mr. Raghavjee Ragnath, Treasurer Mr. Raghunanan. A meeting to discuss the formation of a strong working committee is to be held shortly. It is pleasing to note that Messrs. Raghunanan and Son presented to the Temple a building site valued about £155 at Mayville, and the officials of the Temple wish to thank the donor for the magnificent gift. The Temple Committee has lately acquired the property of the late Mr. R. H. Langston of Verulam, and towards payment of same the following gentlemen have kindly donated:—Messrs. Talwantsingh £50, Raghavjee Ragnath and Son £50, Doobur £50, Madhosingh £50, Kisoondath Maharaaj £5.

THE CONFERENCE

THE one thing engaging the minds of the people is the Round Table Conference and what the result of it is going to be. People are anxious to know what the Conference has so far done and how it is progressing. These lines are being penned on Sunday night, the 24th instant, and it is not possible yet to say anything about the work of the Conference. It might be stated that the Conference has not yet begun its real work and that has, unfortunately, been due to the illness of Sir Fazli-Hussain, the leader of the Indian delegation. It is, however, pleasing to note that Sir Fazli-Hussain will be free from the hospital to-morrow (Monday) and that he will be able to attend the Conference. It is hoped, therefore, that the Conference will set to work in right earnest during the coming week and probably reach a finality before the end of it.

In the meantime the Congress delegates are utilising all their time in putting their case before the Indian delegation in no uncertain terms, and it must be acknowledged with profound appreciation that the members of the Indian delegation who, with the exception of Sir D'Arcy Lindsay, are by no means enjoying good health, are very generous in affording every opportunity to the Congress delegates to be in close touch with them.

We have already stated in clear terms, and we would repeat that, what the Indian community desires is a settlement of the burning question, once and for all, in explicit terms, and not an agreement with sweet words and platitudes which will be nice to read on paper but will never be put into effect, as has been done in regard to some of the clauses in the present Agreement.

It will not be long before the community knows its fate.

United Hindu Association

Reception To Mrs. Sarojini Naidu

Mrs. Naidu's Eloquent Speech

On Saturday night, January 16, the Capetown United Hindu Association held a reception in honour of Mrs. Sarojini Naidu, one of the delegates to the Indo-Union Round Table Conference. The reception was well attended. An address of welcome was presented to Mrs. Naidu and there were many speeches paying tribute to her work on behalf of the Indian community.

Mrs. Naidu, on rising to reply, was greeted with a sustained burst of applause. In the course of her speech she said:—

"I have been sitting here and listening to such nice things being said about myself that when I go home to-night I am going to look in the mirror and see if I am really as nice as all of you think I am. I have had many charges made against me. There are so many points in the world that it is a dreadful thing to add to the burden and to have a reverend gentleman like Mr. Andrews also indulging in poetry. He says that he has forgotten what he wrote but I have a vivid memory. He told me to wipe the tears from my eyes. He wrote 'Lady thou hast known sorrow' but he did not know why I knew so much sorrow. Perhaps he may have been prophetic. However, I do not want to be responsible for creating any more in this world.

"All of you have exaggerated the qualities in some of us because they are the virtues that you like best. Believe me, whether it be I or the hundreds of thousands in India like me, our virtues are magnified by distance and through your affection and love, but taking all in all, the greatest of us including that great leader that led you to your first victory, are no more than little motes of dust compared to the great cause for which they struggle. It is not only in India but here also that all of you who stand for the cause do not realize that it does not matter how great the suffering may be for everyone of you, man, woman and child, if your suffering results in the vindication of some great principle.

"In the address read to me you referred to the essential qualities of the Hindu faith. You said that it was based on truth. That is not a monopoly of the Hindu faith. It is the common basis of all human religions and the thing which binds men together, men of all races and people in that common struggle for indelible truth. And you who are members of the United Hindu Association are doing in your way what others are doing in their way to prove that the basis of all Dharma and religion is just this truth which reads, justice, consideration and love of sacrifice.

"You speak of yourselves as poor and helpless. But no man is helpless who believes in the truth. No woman is weak who has courage and devotion because it is not by your wealth, not by your birth, not by your education, not by your status in life that the real measure is taken of human worth and virtue, but in your sincerity, in your unselfishness, in your courage and the reality of your sacrifice. All these qualities have no race and no country. They are the common heritage of all humanity. But if you and I of the Hindu faith have one thing to put to the world upon the altar, it is that we will not isolate ourselves from the common lot of humanity. It is not in division but in unity, it is not in separation but in harmonious co-operation,

that we can best fulfil the traditions of our faith and culture.

"I know that you who have come here to better yourselves and your prospects and to earn your livelihood do not represent what is called the wealth or aristocracy of India. It may be that Mr. Sastri may be of pure Brahmin descent and of thousands of years of culture. That may not be the position of some of us. We may be humble in our birth, more limited in our attainments. But what does it matter? In the end is it not character that is going to be the measure of your worth? Is it not character and the force of character that will establish for Indians an honoured place in the Commonwealth of South Africa? So do not feel that you have to look for help outside yourselves.

"We are here in your service to-day, but all our service can be of no avail unless you have strength within yourselves and unity within yourselves, to make your own redemption in the midst of the greatest difficulties.

"If any of us have a message for you, for all of you and not for Hindus only, but for all Indians and the friends of Indians in South Africa, it is a message of united work. We are here in this delegation with a Muslim as leader and with Hindu and Christian delegates. But we do not stop to think who is a Muslim, who is a Hindu and who is a European. We are here to identify ourselves with all, Hindu, Parsee, Muslim and Christian. There is no division of interest and there is no preference in our mind for one section or another, for the colonial or the home-born, rich or poor, Durbanites, the people of Johannesburg or the people of Capetown. They are all equal to us, all are equally distressed. If all of you think a little less of the things that separate you and will realize that you all are the Indian section of the South African people and that in fulfilling your duty to yourselves you are fulfilling your duty to South Africa, and in serving South Africa, truly you are paying back to yourselves something of more than mere value and you will have gone a long way towards solving your difficulties.

"You are thinking of the distress of 200,000 people here but when you compare it with the distress of 350,000,000 in India, does it not pale into insignificance. They are attending to ever-growing troubles and difficulties, unparalleled difficulties, with faith and endurance. It is possible for you to overcome your comparatively minor difficulties with the same courage, faith and endurance.

"Mr. Christopher and others have said something about my representing the womanhood of India. Don't you feel proud of your status, for it was really an Indian woman in South Africa who first directed Mahatma Gandhi into his great reverence for the womanhood of the world? Don't you feel proud that it was the courage of the Indian woman that brought back to the mind of the Mahatma the old story of those women who were the chief source of inspiration of those poets who created the myths of India? What are these myths? They enshrine the qualities of faith, sacrifice, courage, wisdom and love. What did they do? They took the loftiest virtues of that time embodied in womanhood and manhood and made them immortal in song, legend and story. They could not create out of nothing. When they wrote of these Indian women it was because they had those qualities that inspired the poets and they were able to write of them and make them immortal in the world.

"All of you, women, without education, may be not understanding any language properly, not able to read and write with great ease, but what does it matter? You have in you the same qualities to-day which inspired the writers of the great epics long ago. You have done more than inspired the poets.

you have created a Mahatma. Before me, the struggle for Indian liberty is more the struggle of Indian women than that of Indian men. I speak as an Indian woman and I speak as one who follows the Mahatma. He has said, 'Look at the women of South Africa; they will inspire us and sustain us in the great struggle.' Therefore, having so great a privilege and so great a recreation, it is your duty to make the women your friends and helpers. They will give you courage, faith, hope and strength. These are there in your midst, in the humble women of the Indian people of South Africa.

"That is my message to you, my message to the Indian section of the South African nation. Take the women hand in hand, comrades on the path of progress. Let them, to-day, as in the times of stress and struggle, the torch bearers, the beacon and the banner of your achievement of liberty, and in getting equity and opportunity for Indians as an integral part of the South African nation."

The Indo-Union Conference

(BY C. P. ANJANWA)

It is extremely difficult to write anything at all for the public press about the Conference at this present stage, because everything is still very uncertain and whatever has been discussed is confidential. Therefore, it is necessary again to deal rather with the outside news than with speculative conjecture as to what will be the outcome of the discussions.

What has become quite clear is that the Conference is likely to go on for a longer period than was at first anticipated, and each day's discussion gives rise to questions which can only be solved by the delegates meeting and discussing them apart. Thus the time has become lengthened out by the very necessity of the case.

From the Indian point of view, this has been a benefit, because it has enabled Sir Fazl-i-Ruesala, the Head of the Indian Delegation, to recover his strength before the most critical period in the Conference, which will begin next Monday. What then happens will take place after this letter has been posted to Phoenix and therefore nothing can be said about it in this number.

May I, in this brief article, explain that at the last moment it was urgently necessary for me to wait a fortnight longer, and therefore the news, which I had already sent to *INDIAN OPINION*, about arriving in Durban in time to catch the *De Krans*, was premature. But now it has been decided that, whatever happens, I must return to India by *De Krans*, and my passage is already taken. It is my hope that I may be able to spend Friday evening and Saturday, Jan. 30th in Kimberley and Sunday, January 31st, in Johannesburg. After that I shall try to stay for one day in Maritzburg on my way to Durban. My last Sunday, Feb. 7th, and one or two days besides, will, if possible, be spent in Durban and Phoenix. Thus, at last, I shall get on board at mid-night on Sunday, and sail on the following morning, February 8th.

The Capetown Round Table Conference

Mr. S. A. Wala, Secretary of the Imperial Indian Oldtimers Association (Durban), writes as follows in the *Indian Social Reformer* dated Dec. 26:

Among other important questions to be discussed at the forthcoming Indo-South African Conference to be held at Capetown on January, 1932, will be the future policy of the Government of the Union of South Africa towards the Indian population domiciled in that Dominion; the fulfilment of the Indian community undertaking by South Africa under the 1927 Agreement and the Transvaal Asiatic Venture Association; and the law of the forthcoming Conference. The law of this Bill through the Union Assembly was postponed. The two features of the 1927 Agreement were the assisted emigration scheme and the "Poll" scheme. The members of the Indian Delegation who negotiated the Capetown Agreement of 1927 consented to the assisted emigration scheme because, under the existing circumstances, it was not possible to get more favourable terms for the Indians in South Africa. It was the foresight of statesmen to have included in the Agreement its revision after five years. So far the policy of South Africa has been to reduce its Indian population by every means. From 1895 to 1914 there was compulsory repatriation; from 1914 to 1927 voluntary repatriation and then the assisted emigration scheme of 1927. More than 30,000 Indians had been repatriated from 1895 to 1926 and about 8,000 since the Capetown Agreement of 1927. Under the 1927 scheme every Indian who relinquishes his South African citizen's rights receives £20 and a free passage to India. The unfortunate and ignorant Indian easily falls victim to this inducement, returns to India and finds himself at sea. From the point of view of the Indian community and the Indian people, the scheme is a disaster. Mr. Rastoinjee, president at a recent mass meeting of Indians in Durban, said that they had reports from all parts of Natal that agents of the Commissioner for Asiatic Affairs took advantage of unemployment of Indians in South Africa and spread false rumours which had increased the number of Indians returning to India. The intention of the Indian delegates in 1927 in signing the repatriation scheme was to help the floating Indian population to return to India if they wished, but it has been made a tool to turn out thousands of Indians, who, in the words of Mr. Rastoinjee, "by the sweat of their brow had improved South Africa." "It has been the means of deporting," he said, "thousands of South African born children, who, through the folly of their parents, are transplanted into a country where conditions are dissimilar to those in this country. It is inhuman to expect these children to accommodate themselves to strange conditions." The South African Government, on the other hand, are of opinion that not so many Indians have availed themselves of the scheme as they had expected. The Indian population in South Africa is about 170,000. So considering either from the Indian or South African Government's point of view, the repatriation scheme of 1927 has failed. The Indian Delegation at the forthcoming Conference has a very delicate task before them. If there is going to be an abiding settlement between the two countries, South Africa must abandon the policy of getting rid of its Indian population and stand by its upliftment policy of 1927 and devise means to rehabilitate all sections of its population.

The Indian Delegation to the Conference is led by Sir Fazl-i-Ruesala and consists of the Rt. Hon. Shri Ram Sastri, Mrs. Sarojini Naidu, Sir Geoffrey Corbett, Sir D'Arcy Lindsay and Mr. G. S. Rastoinjee.

All of them are *au fait* with Indian affairs in South Africa and so the Indian interests are in the safest hands. India has complete confidence in the personnel of this delegation. Mr. G. F. Andrews, the indefatigable champion of the cause of Indians abroad, is already in South Africa and can be relied upon for rendering, as in the past, valuable services to the Indian Delegation. Mr. Andrews recently expressed his views to the effect that owing to the great desire of the South African Government to establish all-round friendly relations with the neighbouring countries, he regarded the prospect before the Indo-South African Conference as hopeful. The recent talks in London between Mahatma Gandhi and General Smuts are reassuring and will greatly smooth the way to a satisfactory solution of a very difficult problem. Sir Fazl-Hussain, prior to his sailing to South Africa, said "the cause of Indians overseas is the cause of right principles being maintained in the civilised world and it is up to the enlightened press to do all that they can to inculcate right principles in the papers so as to carry conviction to the civilised world." The "upliftment" clause of the 1927 Agreement is based upon the principle to which Sir Fazl-Hussain refers. It says, "The Union Government firmly believe in and adhere to the principle that it is the duty of every civilised Government to devise ways and means and to take all possible steps for the uplifting of every section of their permanent population to the full extent of their capacity and opportunities...." When the two Governments agree to the underlying principle of their conference, a permanent settlement is not only probable but possible.

The Transvaal Asiatic Tenure Amendment Bill increases 80 per cent. of the Indian population of the city of Johannesburg. If the Bill is not dropped, thirty-six wholesale merchants and about 800 retail general dealers with an aggregate capital of £300,000 and £320,000 respectively will be driven out.

The question of enfranchising Indians in South Africa will probably be discussed at the Conference. Indians have no vote throughout the Union except the Cape Province. It is inhuman and high-handedness to first deprive them of the vote, to render them voiceless and then legislate to turn them out of the country. Further, our countrymen are not permitted to travel freely from one Province to another. These and many other disabilities based on racial discrimination are imposed upon Indians and it is earnestly hoped that the forthcoming Conference will remove this racial stigma on Indians once and for all. The South African-born Indians who have already unconsidered their Gandhi rights by lack of foresight on the part of their parents or guardians, deserve special consideration. There are many pathetic cases of innocent children having been torn away from their natural surroundings in South Africa and brought to India where it is almost impossible to rehabilitate them. They have every right to return to South Africa even if they have overstayed out of South Africa the statutory period of three years.

The entire country stands behind its nationals in South Africa. It will see that no more harm is done to them. In reply to a representation made in 1930 Sir Fazl-Hussain said, "You have referred to the pride felt by the Indian community in the Transvaal in their racial origin and in the civilisation of their ancestors which is several centuries old. This feeling is natural and I can assure you that I yield to no one in the anxiety that no harm will come to India's national self-respect or racial pride." Lord Willingdon has also expressed his Government's alarm at the trend of events in South Africa. The Imperial Indian Citizenship Association has made it clear that India cannot agree to further reduction of the Indian population by any scheme. No agreement will, therefore, be acceptable to India

which does not undertake the upliftment of the entire Indian community in South Africa and regard it as a permanent section of the South African population.

Some New Impressions Of South Africa

(BY G. F. ANDREWS)

Coming back to South Africa after eight months' absence, I find an immense change in the economic situation which now absorbs everyone's attention. At the present time the Heriot's Government is running great risks of losing its majority owing to its persistence in keeping on the gold standard. Everyone is feeling that the country is suffering, and it is natural to put this down to the English exchange having been altered while South Africa is one of the few countries to remain on the gold standard.

Another matter which strikes me at once on coming back is the psychological depression which seems to have grown along with the economic trouble. On previous occasions when I have been here there has always been a great deal of talk about South Africa as the coming country, and about South Africans standing on their own feet as independent and self-supporting. This talk still goes on, now and then, but it is nothing like so common as it was before, and it gets no popular support as it used to do.

A third factor which is now becoming almost paramount is the growing predominance of the Dutch in every respect. Africans are now really making headway, not perhaps so much in literature as in common usage. One hears it spoken in Cape Town much more frequently than before. If the numbers were counted there can hardly be a doubt that all the increase in population is on the Dutch side rather than on the English. One sign of this growing Dutch influence is the depressed state of mind which is now prevalent among the British themselves. They cynically say quite frankly, "This is no country for us." Many times over I have heard this remark, and on the present visit I have heard it more emphatically than ever before.

If the Indian population is to make its way in the midst of this situation, it seems to me obvious that it must take into serious consideration the lessons of the Dutch language wherever that is possible. Again India herself must appeal to South Africa as a country of trade and commerce, with which important dealings may be conducted. South Africa clearly does not want to be tied by trade and commerce to Great Britain. She is looking for new markets. A golden opportunity is thus offered for India, which is South Africa's next-door neighbour on the East to come into the picture as a friendly neighbour, and a friendly market for South African produce. To develop this side of friendly economic relations would be of far greater value to India in establishing her own rights for her disputed territories in South Africa than any amount of deputations. Since Natal is the chief province to feel the impact of Indian settlement and the pressure of the Indian population, it is all to the good that Natal also faces India with its coast lines on the Eastern side of Africa, and its chief port of Durban the nearest South African port to the Indian market. Here, surely, is a golden opportunity for a Trades Commissioner of the right type to be established in Durban and develop mutual trade between India and South Africa. If such a Trades Commissioner were appointed by the Indian Government it is quite certain that the

contested on each them in a certainty of defeat as would be that of an unarmed man opposed to a trained and well-equipped army. The weak may be destined to inherit the earth, but not along this path.

In this jungle conflict the spoils are to the victors, and the defeated who have engaged in it for the hope of themselves being spoiled and not the drapelled, must accept their defeat philosophically. With such heavy odds against them from the start they would perhaps have been better advised to have sought for satisfaction along an entirely different path. Birds of prey in possession are not likely to be persuaded to share their spoils with other and weaker birds of prey however eloquently the latter may plead. "What we have we hold," will be their answer. But while a would-be competitor in the keen struggle for wealth may be carefully watched by the man in possession and in spite of all his pleading, denied all opportunity of becoming a dangerous rival, the holy man who in the name of justice, of mercy, of righteousness, of what touches the chords of the Higher Self in mankind may by an appeal that is selfless finally move the worldly to sacrifice and renunciation.

Mrs. Naidu has reminded us that the mission of the Indian hero in South Africa was to leave the civilisation of South Africa with the truths and beauties of Indian culture, not to adopt the civilisation of the country nor yet anti-grow; not to "get into the race" so as to beat the man in possession at it; not to follow the idol-worship that prevails around, but to demonstrate the superiority of worship of the True God, to show us Gandhi is showing to India that Faith can conquer a whole world's unbelief, that Spirit is more powerful than the flesh of all mankind.

Mahatma Gandhi In London

(By D. V. ARUNAVA)

A small but agile figure so small in stature as to be hardly visible in a crowd—emerged from the gangway in the midst of the pouring rain on Pall Mall for he is the middle of September 1931, and was welcomed by those who had waited long to meet him. His name was Mahandas Karamchand Gandhi. In weight he is scarcely more than ninety pounds overweight and in appearance he is the frailest of men, but he has an amazing physical strength and endurance, and he has been given by three hundred and fifty million people of his own country the title of Mahatma, which means Great Soul, or Great Spirit. In this they mean there is an iron will and a pure conscience, which know only to what he believes to be the Will of God.

He was even when he landed in England to be pined in a Hungarian cell. Three such as the very poorest peasants were in our own country. He had declared before the whole world that his vow of absolute poverty, taken nearly thirty years ago, would bind him even in those's shoes. The poor people of Great Britain deeply honoured and respected this devotion. In London poured on him a shower of every city from the day of his landing onwards.

In the same spirit he asked to be allowed to live among the poor in London, rather than in the West End. His wish was respected and at Kingsley Hall Settlement, in the East End of London, his wish was fulfilled. He never left this quarter for a single night during the whole of the Round Table Conference while he was present in London and met of how late he was obliged to return. When he went to Lancashire also he lived among the

poor, and the fact that he did so and pleaded for his own poor people in India with the hearts of the Lancashire folk. Probably the greatest success of all his stay in England was this Lancashire visit.

It may be well to describe his life in London as I saw it. Keen and shared it with him. He kept intact every one of his daily habits in spite of the rigour of the climate of England in winter. However late the morning work might have to be carried on at night in the neighbourhood of St. James's Palace he would get back to the East End of London and would rise without fail between three and four o'clock for his early morning prayer. These were never omitted in any circumstances what ever. In India I have often joined him at his time of prayer under the brilliant night sky, with the morning star just rising above the horizon. In silence, the work of the coming day is entirely dedicated to God's service. A portion of the time is read, or rather chanted, a devotional hymn in song by all those who are present. Then there is a long silence and meditation and each worshipper quietly departs to his own work for the coming day.

Soon after this morning prayer Gandhi's immense mass of dictated correspondence is taken in hand. Two secretaries are always with him at this arduous work. He is particular to the last degree in answering his letters. As a "business" man he is unrivalled in India in always keeping his appointments to the very minute. He is a man of his word in these matters of punctuality and hates dilatory behaviour.

At nine o'clock each morning he breaks off from work to take (after his bath) a very fragrant meal of goat's milk and fruit. In the middle of the day he usually sustains an hour of sleep, and thereafter he deftly spins with his own hands his cotton yarn. Not even in England will he give up this habit, which has become an integral part of his own life. His evening meal consisting once more of fruit and goat's milk, is taken about five o'clock. A walk follows. Then at seven o'clock his evening prayers are said. From that time onward he tries as far as possible to keep quiet till he retires to rest between nine and ten o'clock.

For one whole day in the week—however pressing public business may be—he keeps uninterrupted silence for the whole twenty-four hours. Even in the middle of an excited session of the National Congress, while the political world of India is altogether absorbed in the exciting momentousness of Gandhi keeps his day of silence undisturbed. He is a man of method, holding himself fast by rules as rigid as steel bars of steel no power on earth can move. It is the extreme of discipline, the most willful, the most firm that makes his followers both reverent and loyal.

Yet when all that I have written has been fully read, the remarkable personality of Gandhi himself comes before the mind and the heart. He is a man of a rare and unexpected way. No one enjoys a joke against himself more than he does and with little children he can be brimming over with uproarious fun. Babies come to him instinctively, and he is upon so happy when he is marching about his daily walk with children all around him. Then his own nature becomes relaxed. He is just as excited as they are, ringing all his ears to the sound. It is a very thing as I have watched him again and again that this quality of St. Francis of Assisi has instinctively risen in my mind and I have seen him as one of those

happy "troubledours of God," who has taken Poverty as his bride. The man whose slightest wish can sway millions of his fellow countrymen, is laughing and joking as if he had not a single care in the world. Sometimes the transformation is so sudden that it puzzles those who are with him holding him in veneration. His sense of humour makes him groan beneath the worship paid to him, which he abhors. He has vainly tried to throw off even the title "Mahatma" but though his own countrymen have refused to surrender their own right of giving their omnisciently chosen title. Only in his own Ashram has he had power to forbid it. There he is known by young and old alike as "Bapu" which means Daddy.

If it be asked concerning his own religious experience on what special form of religious exercise he places his trust, there is one thing I know for certain. When he had to struggle against evil thoughts he tried to subdue them at first by fasting and the exercise of his own will. He told me how he had found these, however necessary, insufficient. It was only when he discovered his utter helplessness and threw himself entirely upon God for help that success suddenly came. "God," he has often said, "is the Helper of the helpless."

On one special point it is necessary to make Mr. Gandhi's position clear: for it has been grievously misunderstood by earnest and good people. The newspapers reported in April 1931 that he had stated in public that as soon as ever India gained self-government he would ask all Christian missionaries to withdraw from India under Indian Rule. This entirely wrong report has caused great distress and confusion in the minds of those who were among Mr. Gandhi's strongest supporters and upholders.

What he really declared was that he was entirely opposed to any proselytising on the part of Christian missionaries who adopted unfair methods such as compulsory Bible teaching in Christian Colleges and Schools, or again compulsory religious instruction in Christianity whenever they attended the hospitals. It may easily be seen in this way that Mr. Gandhi is in no sense hostile to Christianity itself, but against such modes of propaganda which Christ Himself would never allow. Among the fundamental rights which he himself proposed for the new Indian Constitution at the 10th Session of the National Congress at Karachi in March 1931 he had himself set in the forefront two principles which were to be observed by statute with regard to religion (a) the State shall observe complete religious neutrality in all matters affecting the people of India (b) the State shall grant complete religious freedom to all religions in India which shall keep within the bounds of public morality.

It would clearly be impossible for Mr. Gandhi at one and the same time to propose fundamental rights like these in the new Constitution and at the same time determine to drive out those who were engaged in Christian Mission work in India. Mr. Gandhi has himself again and again repudiated the words he was reported to have said, but still there is such hostility to him abroad that people continue to repeat against him this misstatement.

Now that the London Conference is over and Mahatma Gandhi has gone back to India only to be imprisoned once more for Civil Disobedience, it may be well to consider what was the effect of his visit as a whole upon the British people.

Here it is necessary to distinguish between the poor people who flocked to him wherever he went in great numbers and showed their affection for

him in every possible way, and, on the other hand, the interested people at the head of affairs who wished to see him for their own ends and were unable to break down his defences. The latter had nothing but hard words to say against him when he left England and there was evidently the greatest possible disappointment that he had not complied with the wishes of the British Statesmen. Before his coming it had always appeared to be possible to have Indians, who came to England, towards a compromise of one kind or another. Therefore the difficulty of moving Mahatma Gandhi was felt all the more keenly. In the end, from the newspapers it would appear as though his visit had been a failure; but when the judgment of those who reported him in America and also in European countries is taken into account, an entirely different picture is given. There, on every side, his visit has been regarded as a remarkable success owing to the firmness with which he has withstood the pressure of the forces in Great Britain that were brought to bear against him.

If the inquiry is made as to the exact point where negotiations completely broke down, it will be seen to be rather on the subject of Financial Control than on the subject of the Army or Defence. When I was asking Mr. Gandhi some years ago what was his idea of Indian Swaraj, he answered immediately without a moment's hesitation, "Financial Control." It was at this point that he faced the British Statesmen adroitly. On the other hand, he himself could not give way. For, on this one subject, he believed emphatically that the welfare of the poorest villagers in India depended. He was certain that their interests were being mortgaged, owing to the high rate of the rupee, to the British Financiers who had their vested interests in India and did not wish the value of the rupee to fall. I saw him come back from one meeting with the Secretary of State for India, when certain financial experts had been called in, dejected and despondent, feeling that his whole mission to Great Britain had been in vain.

Here then the crucial difference came and it was on this point more than any other that the Congress and the Government of India were unable any longer to remain in touch with one another so as to continue the Irwin-Gandhi Agreement of March, 1931. This Agreement was ended when Lord Willingdon refused to see Mahatma Gandhi except on humiliating terms. Since that date both he himself and his wife have been put in prison along with most of the Congress leaders.

Indian Child Welfare Society Centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8.30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8.30 o'clock. Friday afternoon 3 o'clock

The Women Of India

(By G. F. ANDREWS)

It is well to recall, at this time of crisis, when the national struggle in India has begun all over again and civil resistance has been renewed, the wonderful courage and endurance of the women of India, which sustained the last struggle at a time when the national leaders were imprisoned. At that time, the women of Gujarat led the whole of India forward along new and untrodden paths of suffering and the women of every province of India responded.

I have collected some of the noblest utterances of these Indian women and am publishing two of them in the hope that they may inspire the women of India, now in South Africa, to carry on the struggle which has to be won by the same pathway of suffering whether in India or in South Africa itself. I trust they will inspire those who read them either in this English version or in Gujarati.

The following is an extract from a letter from the women of Gujarat addressed to the Viceroy on the eve of Mahatma Gandhi's march --

"We, the undersigned women of Gujarat have come to the conclusion that we may not keep aloof from the great national upheaval that is taking place. We are in full sympathy with the civil disobedience campaign in respect of the Salt Tax. Our sisters in the villages have already begun the manufacture of contraband salt."

"But we feel that we must, as women, find an additional and special field for our activity. We feel the force of Mahatma Gandhi's argument that we are better fitted for dealing with the question of the prohibition of intoxicating drinks and drugs and boycott of foreign cloth. Drink has devastated many a home and foreign cloth has deprived millions of India's women of their employment during leisure hours which amount in the aggregate to no less than four months in the year."

"These two are, therefore, questions which concern the women more than the men. And, as far as they can be dealt with by picketing, i.e., an appeal to the hearts of those who traffic in these things, and those who are lured to the drink and the drug or the foreign cloth shops, we feel that we can make a more successful effort than men. And women doing the work must automatically ensure the peaceful nature of the work."

This was the first appeal of the passive resisting women to the Viceroy. It did not have the effect of making the Viceroy pause or agree to any Mahatma Gandhi. For this reason, the struggle had to go on to the bitter end. When the leaders among the Indian men had been put in prison then the women sent forth a new appeal.

The following was the wording of this new 'Appeal to Women' issued by Dash Savitri Sangha (Society for the Service of the Country):—

"We appeal to all our sisters to come to the aid of the Motherland in this her hour of supreme need. There is none so poor, but who can do some service, however humble she may be or however small the service. This struggle of ours is not a fight. It is a prayer offered by Mahatma Gandhi and our India for all humanity. In no age of the history of our earth in

no national struggle of any people, has so vast a track been opened out, wherein women may march in their millions to vindicate the sacred rights of freedom only by side with men. Hitherto all struggles of the peoples of the earth have been so moulded that the women have only agonised over the death or destruction of their fathers and husbands, sons and brothers, far from the plains of slaughter. Mahatma Gandhi, with the help of our ancient land, is creating new values for all mankind.

"Let the women of all countries, and above all, our sisters in India, realise that this new act of a 'hand that scales the steep of air' has liberated all womankind for equal service to humanity side by side with men."

"In this non-violent struggle of ours for our country's freedom, this Satyagraha, wherein sacrifice and self-sacrifice are the only weapons, let women, and especially the women of India, show their age-long tradition in these virtues. Let our India rise above the horizon of the world, not clad in mailed armour, but wrapped in the soft folds of the sari with her burning love for humanity, her only shield."

I know for certain that these two remarkable appeals had great effect in England upon the hearts of those who read them. I hope they may also carry weight in this country.

ઇન્ડરનેશનલ પ્રીટ્રીસ પ્રેસ તરફથી છપાઇ પ્રસિદ્ધ થયેલાં પુસ્તકો.

	શી. રૂ.
સત્યના પ્રગોળો અથવા આત્મ રક્ષા મામ ૧	૧ ૧
" " " " " મામ ૨	૧ ૧
નીતિના પ્રભુ	૧ ૦
મારો નેહનો અનુભવ	૦ ૬
મારો નેહનો અંગત અનુભવ	૦ ૬
મારો નેહનો રાજ્ય અનુભવ	૦ ૬
ઇન્ડિયન ગ્રેસિયુલેશનનો સોનેરી અર્થ	૨ ૦
દેશમાન્ય બાલકમંગલર નીચા નેમના મન અને વચ્ચર	૦ ૬
મુરખરાજ અને તેના ગે આશ્રયો	૦ ૬
નેસના કાવ્ય	૦ ૬
મુરખરા કમાલ પાસારુ જીવન ચરિત્ર	૦ ૬
મુરખરા કમાલ પાસારુ આશ્રય	૦ ૬
એક સત્યવીરની પ્રથા (સોલરેટીસનો અભાવ)	૦ ૬
મજબૂત કેટલી ગમીનનો ચાલિત દેશ યો	૦ ૬
દાદ સ્વામી (અભિજીએ લખેલું)	૧ ૦
પુર્વ જાતે પશ્ચિમ	૦ ૬
દેશભક્ત ગોખલે અને ગીરમોહના જીવનક વચ્ચરની રચના	૧ ૦
કામદા મ ગે જવાની રચના	૦ ૬
સા. આ. ઇન્ડિયન કોંગ્રેસના સુવીનીચક	૦ ૬
જીવન દોરી	૦ ૬
જીવનની મરખી	૦ ૨
એશીઆટીક એક્ટ ૧૯૦૮ના ધારા મુજરાતી-અંગ્રેજી	૦ ૩
એશીઆટીક કમ્પેડિયો અને તેના ધારા તથા તેને સમગ્રી પીસ	૦ ૫
પેરલેલેજના કાવદાની કથાએ મુજરાતી-અંગ્રેજી	૦ ૫

હિંદીઓમાંથી, પા. ૩૦૨) જામ ન થઈ શકે તો અમેરીકા પોતાને માલ વેચવા ના પાડત. જાણે સંધિ પસંદગાર હોય કે હિંદમાં કચેલી ખરીદીના સંબંધમાં નહોતો સંપર્ક; કારણ કે જામને દેશની સરકારે ખાંડીક દલી. જામને હિંદમાંથી ઉત્પાદન માટે વિના મુશ્કેલી જામવા તો સંપાર માલ વેચવાવાની જ તેમની મુખ્ય નેમ હતી. (અમર)

હિંદુસ્તાનના ખંચર

(હિંદુસ્તાનના અખબાર ૬/૧૨/૩૧)

હિંદુસ્તાનમાં વિશ્વાયત્તી છાત

ખાંડીક મુદ્દાથી ખાંડીક ક.પ.કને હિંદુસ્તાનમાં બદોળા પાયા ઉપર આધારવા માટે ન્યુ દોલ્ફીમાં રજાપવામાં આવેલા છાત જોન વેસ્ટ કારપેટેશનમાં એનજીએ અખબાર મી. સેવડ જી. જોન. ડેવી ઉપર નોટીસ મોકલી દોલ્ફીના તથા અધીવા મુસ્લીમ આગેવાનો નવાબ અમદુલ હસનખાન, ખાનસાહેબ જોશ. જોશ. અમદુલ અને હાજર રજીડ અદમદે આરોપો કર્યા છે અને જાહેર કર્યું છે કે જામે જમારી સંમતી તેમાંથી જેથી લઈએ છીએ.

હિંદના ખેડૂતોની દુરદશા કોણ કરે છે?

હિંદુસ્તાનમાં સરકાર ને પેસો સોને લઈ કરી લોકો પાસેથી લોકોને છાતમાં પહેરાવી માનમાં આપી લોકોમાં બરાબી ઉત્પાદિને ખાંડીકવા લોકો મુદ્દા, લોકોમાં કિંમતમાં લઈ જાય છે અને જો પેસો હિંદુસ્તાનમાં રાષ્ટ્રીય સરકાર અથવા લોકોની મુદ્દા સરકાર હોય તો દેશમાં રાષ્ટ્રીય ખેડૂતોને ખેતીમાં મદદ કરી ખેતી સુધારવી ખેડૂતોને આપાદ કરે અને સંધા વચરના લોકોને કામે વળાવી દેશના દલેશ અને દેશલમાં વધારો કરે. જેથી જુગ ખરો મટે અને દેશ આપાદ થાય અને તેથી દેશને આપાર પણ આપાદ થાય.

ખેડૂતોને રસપવા માટે

અંજુસર લાલુદામાં સત્યાગ્રહની કડક આદરનાર મામલો કરેલી, વેકમ અંગેરા, ખીલુદા અને કોનેર મામલો તા. ૧-૧૨-૩૧ ની સમારે સાત વાગે મહી નહીનું જાતું જોળ'ગી સરકાર કુચ કદમ કરતું આવી પહેંચ્છ, પણ ખેડૂતો તે સરકાર અને તેના વડા અમલદારની પણ પરવાદ કર્યા વગર આનંદથી પોતાના ખેતરમાં આસ્થા મળા દતા.

અધારના તથા વાગે કુચ કદમ કરતું સરકાર અંજુસર આવી મહેંચ્છ. અને પાણીના દરવાજા આમલ સરકારી નોકર મામલદાર સાહેબે અને રાવ સાહેબ પ્રાચીનવદાસ મુખ્યાવાળાએ લાકરના કર્મકને પચે પડી ઉભા થઇ દારતોરા કર્મજી કર્યા દતા. કાર પછી અંજુસર મુન્દીસીપાલીની રવેલા-ભિગાની મેન્દરોએ કર્મકને વાંકા વળાને લઈ લઈને સાત સલામો કરી દલી, અને લાકરને લોકોમાં ફરવવામાં આવ્યું હતું અને તેની પાછળ સરકારના દરેક રવાનીક નોકરો કુચ કદમ આલણ દતા.

કરો કાચીને પ્રજા ક'કાલી

હિંદુસ્તાનમાં કપાલના કરોમાં તા. ૧૫ મી જાન્યુઆરી ૧૯૩૨ થી થયેલા વધારા મુજબ ચોરસ કાંઈ પર તથા પેસાની અને કવર પર માંજ પેસાની ચોરસની કીકાટ નોંધરો, વળે જુક ચોરસ પર તથા પેસાની કીકાટ નોંધરો. જોઈ કીકાટ-વાળો ચોરસ કાંઈ જેના પર લખ્યો કરો તેને મળશે નહિ, પણ તેના કપાલ ખાતા-લારથી નાક કરવામાં આવશે.

અમલદારો

મી નહીર અમલદારોને સુરત છાત માટે ખામ જાસીરદેટ કહેલર તરીકે નીમ્યા છે અને કુસેનજામ અમલદારોને સુરત છાતના રાટ' હાસ એજરદેટ નીમ્યા છે. અને તેમને ફાલદારી કાપલાની કલમ ૧૬૦ (૧) (ખ) અને (ગ) મુજબની સત્તા આપી છે.

દરેકી રાજ્યમાં સત્યાગ્રહ

કાઠીઆવાડમાં આવેલા ક્રાંતિમાં રાજ્યમાં દેશી રાજ્યીય પરિપદ કરવા કહેરી લોકોને નહી કરેલું અને તે માટે કામ કરે કરેલું તેને અદકાવવા ક્રાંતિમાં દેશી રાજ્યોને અદક વામરી અને લોકોને પાડી માર માર્યો દતો વળી ક્રાંતિમાં નરેકને સોરખીના દેશી રાજ્ય અને કાઠીઆવાડના પોલીસીકલ અમલદાર જે અંગેજ છે તેની પુરતી મદદ છે વળે રાજ્યમાં સીપાઇઓએ કોંક વખત નાકક લોકો ઉપર દલો કર્યો દતો તે બાબતની સરકારે બરાબર લખાસ ન કરી અને પોલીસોની વાત માન્ય રાખી જેથી રાજ્ય અને પ્રજા વચ્ચે નવામ મેળવવાની દલ થાલી. અને તેમાંથી પ્રજા પક્ષમાં સલામદે જુગ જોરથી ઉભાગો લીધો અને દરેકોવ પ્રજાઓ માણ્યો પાકક જેલમાં મેસી મળા છે. તા. ૩૦ મી નવેમ્બર સુધીમાં બાર દુકાડીઓ પાકક મળે છે.

લોકેશના અધીવા કાર્યકર્તા થી. મોદનલાલ મુક કવિની સરકારી નીચે ૨ રવજ'સેવીકાઓ મળાને જોઈર ૨૦ રવજ' સેવકોની કાંમકા સલામદની પાંચતી દુકાડીએ મળે વા. ૨૮ માંજ ક્રાંતિમાં પ્રમેલવાનો સલામદ કર્યો તેને પકકવામાં આવી દલી. આવનમરના થી. આમરામ અદની સરકારી નીચેની ૨૦ સેનાકીની ૧ ફી દુકાડીની તા. ૧ ફી દીસેમ્બર ૧૯૩૧ ના રોજે લરપકક કરવામાં આવી દલી આ દુકાડીમ વળે ૨૦ રવજ'સેવીકાઓ છે તેમાંથી કોંક ૧૮ માસના આગક સાથે આગેલ લખેલ છે. પચીમી દુકાડીને માંકાના વીસતારમાં કોઠી મુકવામાં આવી છે.

દી. બ. કાંકેરવામ કપીલરામ

બારડોલી અંધાળ'મ નપાસ સમાતીમાં ખેડૂતોને રાક્ષસ રૂપ લઈ રહેલા ખેડૂતોના માનકર્મ કરનાર સરકારી નોકર આખજી દી. બ. કાંકેરવામ કપીલરામે સુરત મુખરાઈના પ્રમુખપદ માટે ઉમેદવારી કરેલી પણ સુરત મુખરાઈના રાષ્ટ્રીય સલામદોએ મધીલ્યે મોટી અમુમતીથી રાષ્ટ્રીય પક્ષના પારસી સખ્ખ મી. મનમેરજા સંજલજાને મુદ્દી રાકકવા જેથી દીરાન-પકાકુરને કહેર મુખરાઈના પ્રમુખપદની પુરતી પર મેલવાના કેડ લોક-સમુકમાં સરકારીને અદકવા.

વાજબી વાતો

મુખપથી દેશી વેપારી મેન્દરના પ્રમુખ સર મુનીલાલ મહેતાના પ્રમુખપજા હેજા કોંક પ્રવિનિધિમંડળ કોંકન, મુખપ કપાકામથી કદાકી કર્મ કોટા સરકારને કોંકવાના અંગેજ નિર્ણય સામે વિરોધ ખતાવવા વાહસરોમને મળવા ઉપડી મળું છે.

અદકાવાડમાં કામલાની કોંકેલના પ્રી-સીપાલ તરીકે કોંકરે કોંકની નીમજીક થતા તા. ૨ છ દીસેમ્બર ૧૯૩૧ ના રોજે વિદાઈઓ દલતાજ ઉપર મળા છે. કાજમાં વિદાઈઓએ અંજુમ્બુ કે કોમે આજથી કરે અંગેલોના વાપજ હેજા રહેવા મામલ ન લોવાથી કમાસા કિલક કે મુખી તરીકે અંગેજ ન નોંધાશે.

શ્રીમતી સરોજીનીનો સંદેશ

કેમદાઈનના હોદ્દાએથી શ્રીમતી સરોજીની નવરૂપના માનમાં મીઠી દોહમાં એક અત્યંત-મળા બરી હતી. છુદા પુરા વક્તાઓએ દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદ્દાઓની અને હાલની મેવા પાઠ્ય શ્રીમતી નાવરૂપના વખાણ કર્યા હતાં મી. એ. કોસ્ટેટરે આદેર કમું કે કાળ અને કલંધથી શ્રીમતી સરોજીની નાવરૂપે આવીત કમું છે કે હોદ્દાની કાવ્ય ખાલ કાંઈ પણ સુધરેલા દેવના અત્યંતની હરોળમાં બેસી કાંઈ એવું છે.

શ્રીમતી નાવરૂપ સરોજીની પ્રત્યક્ષ વાળવા કલ્યાણ કર્યાં દર્પનાદે વધાવામાં. તેણીએ અત્યંત કમું કે મારી સેવાઓની અત્યંતગૌરવ કરવાના આવા છે. હોદ્દા અને એકલે એકલ સુરાપણ નાદ. પણ અનુભવાવના આવાન્ય જીવન સુધરેલા એવ વિચારના રીતે નાદ. પણ અત્યંતગૌરવ રીતે રહી તેઓ તેની ખરી હોમત પાડ્યાં કહે. દક્ષિણ આફ્રિકાના પ્રત્યક્ષમાં હોદ્દાઓને તેમનું આત્મિક રક્ષાન આપ્યું કહે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના દેવે હોદ્દાઓને માટે આવાને કોઈ સંદેશ છે. તે સંદેશ એકલવાનો, એકલ પ્રમો છે.

એવમેવ પરિવહના પ્રતિનિધિઓ હોદ્દા અને મુસલમાન, કોમીમાન અને પારસી, બધા હોદ્દાઓને માટે કામ કરવા આપેલા છે. તેઓએ આવાનો વિભાજન મધી, માતા નાના દુષ્ટની નિકાસની વાળા વધારે બધાએ એ સમજવાની અરુર છે કે :

બધી દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદ્દા આંતર છે. તમારું બાળક હોદ્દાને તમે દક્ષિણ આફ્રિકાની સેવા કરી કહે છે, એ આજ સમયના પર છે તે આજ માટે ખીર બધા કરી રહ્યા છે.

પ્રાદેશીય કરવેની વિદાય

(અમારા અગત્યની વરદી)

આ વિદ્યાપીઠ વાળા પ્રાદેશીય કરવે મળા સોમવારના રોજ એકાદસમીયા ઉપડી સોરેન્સો આફ્રીકા દ્વારા કમીયા રહીને આ હોદ્દા ઉપડી મળા છે. તેમની અધગ સહર, મન્દ્રના એક વિદ્યાપ્રસારક સમા મળા રવિવારે એકાદસમીયા આરો પાડીકર દોહમાં મી. આવજ પ્રેમજીના પ્રમુખપદે મળા હતી.

કેટલાક વક્તાઓએ પ્રેક્ષક કરવેની સંવાનો આવાર આપ્યો હતો. તેઓ અપ વધીની પ્રક કમરે દેવવિદેક હરી આ પ્રેમવધી માટે કેવા સુખ પ્રમાણ કરી રહ્યા છે અને હોદ્દા પ્રમુખ માટે તે કેવા સુધર સ્વપ્નાઓ સેવે છે અને એનો આપે છે તેનું વિવેચન કર્યું હતું.

સભામાં આ વિદ્યાપીઠ માટે નોંધાયેલા આજીવન સંસ્થાની નામવાળી વંચાણ હતી. મેસરર્સ આઈ. સી. આજીવાની કા અને અવાળ બહાર તરફથી વીસ વીસ મીનીઓના બાદ બહેર વાજ હતી પ્રાદેશીય આજીવને પુખ્ત-મન્દ્રે અપેક્ષ મળે હતી.

પ્રાદેશીય કરવેએ સરકારનો અવાળ વાળતા પોતા વધર રજાવાયેક પ્રેમ માટે આવાર માનવાની તક બીધી હતી. પ્રથમ તેમણે પ્રતિજ્ઞા આપીને તેમના માટે આપેલી પ્રતિજ્ઞાને આજે તેના લખોનો આવાર માન્યો હતો. આ

બધ તેમણે પા ૧૦૦ ની એક માટે મી. સોનાજીનો, પાઉડ ૨૧-૮-૦૦ ની એક માટે કસિવાલ પ્રભુપદિ મંડળોના બધ કરનાર એકે અવ કલરકનો, અને પોષ્ટાગત કરનાર ફરેક મહાઅમનો આવાર માન્યો હતો. આ-વિદ્યાપીઠ પ્રત્યે રજાવાયેક પ્રેમથી તેમનું મન વાજ વધુ હતું અને આજીવન સંસ્થાના સંબંધમાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસનારોએ કમીની વરદીમાં અવ આપવાનો કહ મળે એટલા ખાતર સેમેટના કાનુનોમાં ફેરફાર કરાવવા માટે પ્રમાણ કરવા તેમણે વચન આપ્યું હતું. તેમણે આજીવા દર્શાવી હતી કે તેમની વિદ્યાપીઠના કામ રી પ્રતિનિધિ વિદ્યાપીઠના પ્રમુખોને આવાર આપવા કદાચ અવધ્ય અં દક્ષિણ આફ્રિકા આપ્યો. તેમણે પ્રમુખને ફરી આવાર માની પોતાનું સ્થાન તાળીઓના મન્દ્રાદ વચ્ચે લીધું હતું.

હોદ્દાઓ સામે દવેપ

૧. એવીસ ૨૮ એવર્સ એસોસીએશનની કારોબારી કમીટી ફરીમાર કરે છે કે એકાદસમીયા કમીટી કાઉન્સિલ માટેની મિશીયારીક અરુર યોનાં સંબંધમાં પુરતા સમયની અગર આપવાની વિનંતીને સ્વીકારવા ના પાડી છે. પુરતા સમય મળે તે અમુકના રોજ વસનારો પાછા હોવાની અગર

૨. એવ. કરાઓના કમીટીમાંથીના વસનારો પ્રમ કમુ કમરર્સ ટોર્પ દાઉર કાઉન્સિલનું કલે એવી રહેવો છે. હોદ્દા કમીટીના એક હોદ્દાએ દાહમાં પર રાખ્યું છે તે સામે ફરીમાર સંબંધાય છે. આવા એવમેવે અટકાવવા માટે તાત્કાલિક વચલા કરવા માટે સરકારને વિનંતી કરવાને દાઉર કલાર્કને વચ અમુકની સુચના અપાય છે.

ફગરોડિયર્સની મુનુસીપાલિટીએ સુધી પ્રમાણને પ્રેક્ષક દરોવેનો અવાળ વાળતા રો. મહાનનો આનગી મંત્રી કાઉન્સિલને આવી આપે છે કે એવમેવ પરિવહમાં આમ રીતા મુનીવર સરકારના પ્રતિનિધિઓ હોદ્દા અવગતના દર્શક અગ્રીકા પુરા પાડેમાર છે અને તેઓ દેવના એવમાં કામ કરે છે

એશિયાટીક ટેન્ચેર બીલ

'૨૨૨' નો કેમદાઈનનો અગત્યની અગ્રીકા છે કે તા ૨૦ અનેવર્સના રોજ એવમેવ પરિવહ એવી ન હતી સુધરે પ્રમાણે પદેક વિવેચન હોદ્દા પ્રતિનિધિઓના સોધવામાં આપ્યું હતું અને હોદ્દા પ્રતિનિધિઓને તે પ્રર મળી કરવાની તક મળી હતી. એશિયાટીક ટેન્ચેર બીલ કેવા રૂબા દાખલ મળે તેનો આવાર પરિવહના નિર્ણય પર રહે છે. હોદ્દા પ્રતિનિધિઓ તેને પાછું એવાવવા પ્રતેજ્ઞા છે.

અત્યંત ગતમે છે

એવો રીપોર્ટ બહાર પડ્યો છે કે એશિયાટીક ટેન્ચેર બીલ પા નાવ મહલેક અગ્રીકા છે. ટા. મહાને તેને પસાર કરવા નિર્ણય કર્યો છે આરે હોદ્દા પ્રતિનિધિઓ તેને પાછો એવાવવા આમક કરી રહ્યા છે. રીપોર્ટમાંથીના નિર્ણયમાં પ્રમોના દાવો સુરેક કર્યો છે. આ આદ પાડીમાં મન્દ્રેક મળી આવી રહી છે. પરિવહ પુરી ન પડે તે માટે અનરુક દર્દીઓ અને અનરુક સમસા અને પ્રતેજ્ઞા છે. એવ પછી અને કે પરિવહ બારેક બાજ એકલ રહે, કરવવા અવાધાના કુશળો સીધા

૧૯૩૦	૧૯૩૧	૧૯૩૨
૧૯૩૩	૧૯૩૪	૧૯૩૫

૧૯૩૬	૧૯૩૭	૧૯૩૮
૧૯૩૯	૧૯૪૦	૧૯૪૧

જાનને પછાતી એક કમીટી પ્રધાન કરે. જામ જામ પના, એમ તો વિશ્વાસપાત્ર સ્વભાવમાં મનાય છે, કે એથીયારીક ટેન્નોર ખીલને તો પડાર કરી કાપકાપોથીમાં મુકી દેવાયે.

હાંદ અને દક્ષિણ આફ્રિકાનો વેપાર

ગ્રાનવેલ પરિષદમાં, હાંદ અને દક્ષિણ આફ્રિકાના વેપારી જાન્યુઆરી ૧૨ મેના નહિ માલે એવા સમાચાર મળ્યા છે. જેમાંથી સમાચાર અને એથીયારીક ટેન્નોર ખીલ પરજ માસ મેમાં ચાલશે.

તમારે જોતાવા પરિષદ જુન માસમાં મળશે ત્યારે કંઈક એકાદ નિર્ણય થશે એવો સંભવ છે. વેપારના સંબંધો તરફ સદા અપાઇ રહ્યા છે.

દોહમાં દક્ષિણ આફ્રિકાનો ટ્રેડ કમીશનર નજીકના બાવિમાં નિમાશે એ મનવાજોગ છે.

કેપના રાજ હામડનાર મંડળતા પ્રતિનિધિઓ હોંદ અને દક્ષિણ આફ્રિકા વચ્ચે રૂબરૂ વેપારના સંબંધો પર ચર્ચા કરવા માટે દોહી પ્રતિનિધિ મંડળની હાજરીનો આશય રહ્યો છે. ખીલને દેવો—કેપના કે યુનિયનનાં દોર હોંદ વચાવવાં એ વિચેરે—તે પર કશાન વપાસ માલે.

ખાદીનો અધિકાર

(અમલ-‘અમલ રામનાથ સંજાલ’—એ રામ)

એકાદ હાંદ હોંદને માય, પહેલો ખાદી,

વચ્ચે લાગશે નવ સુધાય, મને જાણ્યો

૩૦૧

કાકાને વચ્ચે જાલવી ન હોય, તોયે મોહાં જામ.

હનાએ ‘હુ’ અંદે ન અંજો, હિમ્મતે દાર ન વામ.

—મલશુન મારી—એથી ઉદય.

એમાએ પ્રત્યક્ત નવ પાલો, એથી ન કરદા માય,

હવે વાતમાં છે સુખકામક, જુન અર્થે થઇ અમ;

—એ પાલા હિ—એથી ઉદય.

હુંચક, અમલ અને કપાળા, રહેલા વંજી તજામ,

સરહાળો, એકાદ, માદલા, જેના જુઓ કરામ;

—તકીયા મારી—એથી ઉદય.

મલમલ તમલક અંમ બનાવે, કાદવેથી નવ સંધાય,

જવું પડે ને મામ મમલરે, એથી ન જોજ સંધાય;

—તમલકાદી—એથી ઉદય

વિદેથી સંજાની મહા વિજી, હાથે વધી ચીરાય,

મમે તેમ વચ્ચે લાગ્યા આતા, મરમાદિ રહી અમ;

—અમ જુરા હિ—એથી ઉદય

વિદેકમાં અતો આ રેસો, એથી અદા અમ,

હામો જુખાં હોંદવણી અમ, એક વધી પોપામ.

—મહે જાખાદી—એથી ઉદય.

જુખાં બારવ મંધવના મુજ, ગાજ ઉદય આપાર,

મધી હવે અંજો અમ મરશું, સમજી સરમ અમગાર.

—અંજો ખાદી—એથી ઉદય.

ખાદી સાદી, કવિતા સાદી, સાદી અમ સમઅમ,

અમરી ફેલન હું વાળે, ફેલી જુવાર મવાય;

—તમલક અંજો—એથી ઉદય.

હવે અમલમાં તો વચ્ચે જુખાં, ફેલનમાં સપડાય,

મોહન માંથી મવા ફેલી, જુલકાસ અમઅમ.

—અંજો ખાદી—એથી ઉદય.

રાહેરીત્વની કસોટી સદાચાર, રંમ નહિ

મી. મારીશ આલેકઝાન્ડરની પ્રવૃત્તિ

દક્ષિણ આફ્રિકાની દરેક કમચાલી રંગીન કામોના મીવ મી. મારીશ આલેકઝાન્ડર પુરસ્કૃત તરફથી યુનિયન પાર્લામેન્ટના સભ્ય બુદાવા છે અને તેમણે પોતાની ન્યાયશૈલી પ્રકાશ આપી દીધી છે એ ખુબ વવા જેવું છે. અમારી તેમને પ્રુપારકાદી છે, પુરસ્કૃત ખાતે જાપણ કરતાં તેમણે અંદેર કંઈ હજી કે:

એ આપણે દરેક માણસને ન્યાય અપવાના ત્રાસ પર કામ નહિ કરીએ, એ આપણે કહેરીત્વની કસોટી રંગ નહિ, પણ સદાચાર અને સહવાનને નહિ રાખીએ તો દક્ષિણ આફ્રિકા નિરાંતી સ્થિતિમાં તક રહે. આવી રાજનીતિ ન્યાય અને સખગ મનશે એટલુંજ નહિ પણ તે દક્ષની આખી પરતીનું ધોરણ હેવું કરશે.

જેટોને કહેરોને એમે અપાનાર મદદની દીકા કરતાં તેમણે સરકારની જાટકણા કાદી કહ્યું કે: તમે આઠ નવમકિ બાખી કંઈએ માટે આમડી કલારી ન કહે. વિશાળ અંજો માટે નાણું કવાંથી આવશે? એ આપણે મારીએ કે પેસો અનંતકાળ સુધી રહી રહેશે તો આપણે સુખીમાં સ્વર્ગમાં રહીએ છીએ એમ કહેવું પડે.

આ સત્યામા ડો. અબ્દુ રહેમાને પણ જાપણ કર્યું હતું. તેમણે સરકાર પર હંજોને આરોપ મુક્યો હતો તેમણે કહ્યું કે: સરકાર માટે વિશ્વાસ ધરાવનાર કે તેમાંના કામ માટે માન રાખનાર એકેમ રંગીન માણસ દક્ષિણ આફ્રિકામાં નથી. તેઓ કોએના પાલક દિન પ્રસંગે મદદ માટે પ્રજા પ્રાર્થના કરે છે પણ પરમેશ્વર દર્શિકા જોડાને મદદ કરતો નથી.

મારીને બરાક બનાવવા છે

વીલાયતમાં સર રેજનાલ્ડ કરેડોક અને હાંદી પ્રધાન સેમ્યુઅલ હોર હવે અંજાળણે અમલી રહ્યા છે કે કોલુસ્તાનમાં આલવી વીલાયતી મુસોની વદાગે રંમ ચડી કાઢીએ? કરેડોક કહે છે, કાવવરાતો અમલ અમરજરતીથી તાખાં પડાવવા વિષેનો કામ કાપદો આ અદિપ્રકારવાળાઓ સામે ન વધારી કહેા?

હોર સમજાવણીક કહે છે, કોલુસ્તાન સરકાર આથે કે એજ અસહત સલાવી રહેશે છું પણ આ અકાસલાવાળા કાવવાના સમજમાં આવે એવું કામવું નથી.

હું આ મોરોએ હવે આપણે કાવવાનીની આર. એથી એ છીને વીલાયતી કાપક ખરીદવા કરવાતા છે? પોતાના ફેલોને જ પાલ પેલે વાપરશે એવો દદ તિજમ રાખખતો દરેક અનુપપનો સ્વભાવ એક હક છે. એકોને ફેલમાં મુરી દદ

૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧
૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧

૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧
૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧

અવાજો પડે, સ્ટીઅર હંપનીના પ્રતિનિધિઓ મેટ્રીનન મેન્-ડી સાથે અલગ કરવા, એસોસિએશને પોતાની કાલ્સીકના સંખ્યા મેસર્સ કાનુ હરમાસ અને એસ. એ. વેબને મોકલવા હતા. કલેન્સીયના આ પ્રતિનિધિઓએ કેટલીક સુચનાઓ કરી હતી અને તેને મેટ્રીનન મેન્-ડીની કુંપનીએ સ્વીકારી હતી.

ગીતા મન્યન

(લેખક—કિશોરલાલ ધનસ્વામલાલ મરાઠવાળા)

[સુભાષો—છેલ્લે વલોનીએ લાંબે વસાવવાની કિયાથી ટીક વધે છે, અને છાક દોમ તેથી વધારે દેખાય છે. આ ગીતા મન્યન એજ ભાતનું એક વસોણું છે. પ્રવેશના આભારો કે સંત—પુરોએ ગીતામાંથી જે બોધ આપ્યો છે, તેથી કોઇ નવી ભાવનો બોધ કાઢવા મારે આ વસોણું આજેનું નથી. પણ થોડા વિસ્તાર કરવાથી સામાન્ય વાચકોને જે સરળતા થાય છે, તે સાધવા પ્રયત્ન કર્યો છે.]

શ્રી માનેશ્વર ગીતાનો અર્થવિસ્તાર કરી, એક રસતંત્ર મંત્ર જેવાજ માનેશ્વરી ગાનારી છે. પરંતુ એમની કવિત્વ-શક્તિ, મોગલકાંત, કબકલિ, તથા પદ્યપ્રજ્વલ કરવાની શક્તિ મારામાં નથી પણ, તેથી, માનેશ્વરી એ અધિકારીને વાંચવા દેવાય, અને, પછી આજે અપુરુષને પ્રુષેજ કરવા મોગ્ય મંત્ર મળે છે.

આ મન્યનથી ગીતા જે 'સ્ત્રીઓ' વચ્ચે અને શુદ્ધો'ને અલગ પુરુષો કહીને તેા વિદ્યતામાં ભાગ્ય જેવાઓનેજ રક્ષ આપવા સમર્થ થાય તેા પણ હું સંતોષ માનીકું]

ઉદ્દેશવાલ

(૧)

ગીતા એ હોદ્દા ધર્મના સળોમા-ન મન્ય જેવો મધુરી સ્વરૂપ. મેકાતની સર્વે શાખાઓના આભારો—સ્માત' સંપ્રદાયો તેમજ વેન્કુવ સંપ્રદાયો—સર્વે ગીતાને માન્ય રાખે છે. અને પોતાના મતો ગીતાને અનુસરીનેજ છે, એમ દેખાડવા પ્રયત્ન કરે છે. તેથી આજે કમગમ જેવી સ્થિતિ છે કે જે ગીતાને ન સ્વીકારે તેને હોદ્દા ધર્મ કહેવાય કે નહિ, એ પ્રશ્ન રહે.

ગીતાનું આત્મ મહત્તર દેશને લીધે ફરક જતા:સુએ જે મન્યને આદરપૂર્વક અવગણ કરવો એમજેજ.

સર્વમંત્રિક મન્યોની આસપાસ એવી દોલ છે કે જે મંચો માં ચમેલા વિષયો કહી છુતા થતા નથી. કારણ કે, જે જીવન સાથે સંબંધ ધરાવનારા વિષયો દોલ છે. આપણે પરમેશ્વરપરામજ્ઞ આધ્યાત્મિક જીવન માળવું દોલ કે સંસારના બાહ્ય સુખ-દુઃખોનીજ કાળજી રાખનારૂં એ વિક જીવન માળવું દોલ, જીવન વિગે જ્યાં ચર્ચા દોલ હાં પ્રુદિવાન મનુષ્યને રક્ષ ઉત્પન્ન થવા વિના રહેતો નથી. આથી ગીતા જેવા મંચોને માટે કહી એમ બનવું નથી કે જે હવે જીવતા જમાનાનો અન્ધ ક્યો.

જીવનનો અવગણ કહી પુરો થતો નથી. માથુસ મરે છે હાં મુખા પોતાના તેમજ ધીળના જીવન વિષે જે નવું નવું અભ્યુત્થો રહે છે. દરેકજ એને નવા અનુભવો પ્રાપ્ત થાય છે, અને તે અનુભવ જેની પ્રુદિમાં જીવનના અઠગ નિયમો વિશે નવો નવો પ્રકાશ પાડતાજ રહે છે.

આને લીધે, જીવન સાથે સંબંધ ધરાવનાર પુરતોનોયે અવગણ કહી પુરો થતો નથી. હવે ગીતા પુરેપુરી વિચારાલ્પ થઈ, અને એનો અર્થ વચાવર સમજાઈ ગયો, હવે એને ફરી

વચવની જરૂર નથી રહી—એમ કહી બનવું નથી. ગીતા જેવા પ્રકાશનો છંદ નથી કે એક વાર એને સારી પેઠે વસોલી નાખીએ, એટલે બેટલું મનુષ્ય નીકળવાનું દોલ તેટલું નીકળી જાય. એનું મન્યન જીવનના અલ સુધી પુરું ન થાય. એમ એમ એને વસોલો તેમ તેમ એમાંથી નવો નવો પ્રકાશ આપણી પ્રુદિપર પડે.

આથી, આભારો અને સંતો ગીતાનો અવગણ અને તેનું મનન આજીવન રાખવા કરવાનો ઉપદેશ કરે છે.

પણ આત્મ કારણ એ નથી કે ગીતા કાંઈ જલુજ છુતી કે કંઈક કાપામાં કપાવણું પુરતક છે, અને એને સમજવાની કાંઈ શ્રદ્ધ આવી છે તે બોવાઈ અઠ છે, તેથી એ શોધી કાઢતી નથી. પણ એનું કારણ જીવનની શ્રદ્ધા છે. ગીતા એ માત્ર વચાવણ કે અપદ્ધાતી મદકથી સમજી બેવાનું પુરતક નથી. પણ એમાં જલુજ સંલેપન જીવન વિષે કેટલાક અમળ નીયમો અને સિદ્ધાંતો રજૂ કર્યા છે. જે નિયમો અને સિદ્ધાંતોને અર્થ કેટલો ઉડા અને વ્યાપક છે એનો ખ્યાલ આપણને આપણા જીવનના વિકાસની સર્વે કાર્યજ થાય છે. એમ એમ જીવન વિષેનો આપણો પોતાનો અનુભવ વધે, જે એમ એમ સુદય અને વ્યાપક બને, તેમ તેમ પેલા નિયમો અને સિદ્ધાંતોની સુખમતા અને વ્યાપકતાની અપણને નવી નવી પ્રાપ્તિ થાય.

આથી ગીતા મેળ-મેળ, અમરણ સુમ શાયામાં કપાવણું પુરતક કયો અને તેથી શ્રદ્ધ બને છે એમ સમજવાનું નથી; પણ આપણું જીવન નિરંતર વિકાસ પામનારા રચાવણું છે, અને એનું પચવણ સહેલાઈથી થવું નથી, તે છે.

ખીજી રીતે કહીએ તેા ગીતા શ્રદ્ધ નથી પણ જીવન શ્રદ્ધ છે; અને ગીતા એ જીવનને સમગ્ર પુરતક દોવાથી શ્રદ્ધ જેવું બને છે.

(અગ્રહ)

ફરી એકવાર વિચાર કરવાની જરૂર

અધિપતિ આદેશ, ઈન્ડિયન એપિલિખન આપના પ્રસિદ્ધ પત્રમાં આ નાનકડો સેખ પ્રસિદ્ધ કરવા મહેરમાની કરેલોજ.

હોરવાનમાં સને ૧૯૨૮ માંની માર્ચેથી ના-કર અભા-મદની લકાઇ દરમ્યાન વરાડના જે પાટીદારોએ દેલ અને લોક-હિવ વિરુદ્ધ જાજ વરાડના પોલીસ પટેલ બકાગીર મારફતે અંગ્રેજ સરકારને મદદ કરેલી તે વરાડના રહીશ પાટીદારો આકરે ઉઠા. ત્યેક મહીના થવા બેઠાનીસમર્ગમાં આવેલા છે. તેઓ બેઠાનીસમર્ગ આવવા લાગ્યાં તે અભાર સુધી તેઓના કાળતા વળાવતાઓ તેઓને માનપત્ર અપવા—અપાવવા એક મારા થાવા ઉપર બજરી કીલચાલ બેઠાનીસ-મર્ગની પાટીદાર ગામમાં અલાવી રહ્યા છે.

આપણે કાળા ન દેખાણને નળજા ન દેખાણને તે માટે પાટીદાર કોમે એકવાર ફરીથી વિચાર કરવાની જરૂર છે એવી મારી ભરજ છે.

આ વરાડના ભેદકિલ વિરોધી—પાટીદારોને માનપત્ર અપ-વામાં બેઠાનીસમર્ગના પાટીદારો અદાની અને હોરવાનની પાટીદાર કોમને કલંક ન લગાડે તે માટે ફરી એકવાર વિચાર કરવાની જરૂર છે.

પ્રજ્ઞ હિતવાદી વરાડગાસીઓએ આ કામમાં આમળ પડી પોટી મદદ કરવાની જરૂર છે એ તેઓની ફરજ છે, એમ ફરી એકવાર વિચાર કરવાની જરૂર છે.

મહાત્મા ગાંધીજી, સરકાર વહુમહાશય અને હિંદુસ્તાનને સંપૂર્ણ વફાદાર રહેવારી પાસીદાર હોમ બાપા દેશ અને લોક-હિત વિરૂદ્ધ હોમ કરનારોએને માનવત્વ બાપે તો એ મહાત્મા ગાંધી, સરકાર, હિંદુસ્તાન, અને હોદી જનતાને ઠગેલ મેઝાદવાર છે. માટે હરી એકવાર વિચાર કરવાની જરૂર છે.

વરહના આ બાપણા હિત વિરોધી બાપણો છે. તેઓ પાસીદાર છે તેઓ બાપણાજ છે. તેઓ બાપણી સાથેજ છે. તેઓ બાપણી જોઈ છે. તેઓના કંપર બાપણો રૂમ છે. તેઓને મુશ્કારી મોક પછમાં બાપણા બાપણી કરજ છે, એટલે બાપણા કુખોની કામણી તેઓના હૃદયમાં કામળ માટે કંતરવી ભોળાં. એવી જગજ આઈ હરી એકવાર વિચાર કરવાની જરૂર છે.

માનવત્વ કાને બાપી કઠાવ! માન તો સરકારોનેજ બાપી કઠાવ. બાપણી તો બધા સેન્ટીકા છે. સરકારના કુકમો, કેલકિતને બાતર ખાળવી બાપણના બાપણી સ્વયંસેવકા છે. બાપણી માનવત્વ સરકારને બાપીએ અને સરકાર માનવત્વ જલદુર સ્વયંસેવકને બાપી કાંઈ, બાપણે માનવત્વ વિરોધીએને બાપણું એ એરડરો છે. એજ હરી એકવાર વિચાર કરવાની જરૂર છે.

શ્રી. સુલાભાઈ

રૂઠરના અને અન્ય તાર સમાચાર

સૈયદ અહમદ એલ્વી

મુખમતના રાજકાંઠા જાણેજ પત્ર બોલમે કોન્ટ્રીકમના બાધિ-પતી મી. સેયદ અહમદ એલ્વીને મંયા સુકવારે દરરોજ પોલીસ રોકેને હાજરી બાપવાના કુકમ સાથે જોડવામાં આવેલા તેઓએ પોલીસ રોકેને પોતાના સ્વામાનને બાતર હાજરી બાપવા નહિ જવાના કરેલા યુન્કા માટે નવા ઓર્ડીનન્સ પ્રમાણે બે વરસની સંપત્ત કેદની સજા થઈ છે.

મુખમતના શેર જાળવના મંડળોએ ઇરાવ કર્યો છે કે હરેક સભ્યોએ સ્વેચ્છી મનાવટનેજ ઉત્તેજન બાપણું સેનાનો મંચક હાખવો અને પોતાની પાસેનો પૈસા કેલના ઉચ્છેદ્ય ખરિજવવ માંજ શેકવો.

રામદાસ ગાંધી

મહાત્મા ગાંધીજીના ત્રીજા પુત્ર અને સમાસદને સંપૂર્ણ આકનાર રામદાસ ગાંધી કે જેઓને ૧૬ જાન્યુઆરીએ પકડેલા તેઓને બહાર મામતી સખત કેદની સજા થઈ છે એજ નારોડોલીથી રૂઠર જવારે છે.

રાષ્ટ્રીય બળ

અરહક પ્રાંતમાં પાંચ દળરે હાલ ખમીજ વાળાઓને યુન્ટે-માર મનાવવામાં તેની પાછળ બે દળરે મહાસભાના કાર્યકર્તાઓનું રાષ્ટ્રીય બળ કામ કરે છે એજ રૂઠર જાળાવે છે. અને ૨૬૦ સ્થાનીક મહાસભાના કાર્યકર્તાઓને સરહક પ્રાંતમાંથી પકડવા છે.

મુખમતના બાપણી ઠરાવ

મુખમતના નેપારી મંડળે થઈ પાઠાખાટ કર્યા પછી લોહ તીર્થીજાળે તારણી બાપણું છે કે નવા કલોલો બાપુ ઓર્ડી-ન-સેન્ટી-સર્પાન્સિ અને બાપા હિંદુસ્તાનમાં થતી ધરપકડો, દિલ્લીમાં મળનારી અરહક પરિપદના કામતી હોતકેને તુકજાન પહોંચાડી રહ્યા છે. અને અમારા સહકારને દુર કરી રહ્યા છે.

શ્રી મહાત્મા ગાંધી

ન્યુ દિલ્લીમાં લોહ તીર્થીજાળે હોદની વડી ધારસભા ખુલ્લી મુકેલી વખતે બાપણ બાપણું તેમાં કહ્યું કે હાલના સંભોલે

એતો સમાસદની સામે જાગરજાણીથી કામ મેલા કાંઈ હાખવો થઈ કરે એજ નથી.

હિંદુસ્તાનમાં પૈસા સંભોળીની રિયતિ જલ્દી આરી અને સુખકારી છે. વળી વેપારસરેમે કહ્યું કે વિરુદ્ધતાની જિલ્લાબના નીવારણ માટે તેણે જલ્દી કર્યું.

હિંદુસ્તાનમાંથી જે સોનું કમકાંડ મોકલાય છે તે સોનું કું નિશ્ચયપૂર્વક કહ્યું જુ કે હિંદુસ્તાનના કાલકા માટેજ છે.

પોતાનામાં મે પારકામાં ફેર

કુળકળી તા. ૧૮-૧૨-૩૧ ના અજ્ઞ કાપોલી જાળમીર રોકેન નારમાં મે કપોડ સીતેર બાપણના મોકલાવવા સોના સાથે કુલ સોનું ૨૫ રોક પૈકાનું હિંદુસ્તાનમાંથી કમકાંડ મુક્યું છે.

આ સોનાના જાળમાં જાળામ નીસ કપોડ માર્કેટનું સોનું દળર વરજ ઉપરનું હિંદુસ્તાનમાંનું જુનું સોનું છે.

રહેમના બોગ

મુખમતમાં રહેલી એક બાંધજા જોડરી મીસ જેલન એજલી જે સોળ વરસની બે તેનું ખુન થયું છે. ખુનાને કાઢીએ જોયો નથી. થજ પોલીસો અને સરકાર જનુમાન કરે છે કે એ ખુન મહાસભાના કામ સ્વયંસેવકે કરેલું હોયું ભોળાં.

અમાં ૧૬૬૨ ની મહાસભા જમનામ પુરીમાં બસવાની છે આ પોલીસોએ અમરૂં થાણું નાંખી જાળરી જમામ મચાવી મુકી છે. સ્વયંસેવકોને જવાબ કરવા હેતા નથી. અને કમેકાં હરેક કામમાં પોલીસો બહાજાળું કરે છે અને જરોરથી કરે છે.

અપાને કહ્યર અને કીરકોવરનો મોરો કાપેલો મીન જર બકાઈ કરવા મોકલાવોને કુકમ કર્યો છે.

સ્વતંત્રતા પરે ત્રાપ

કલકત્તા મ્યુનીસીપાલિટી કલકત્તા નિવાળોમાં સ્વતંત્ર દિનને વહેવાર જાળસો તેજી સરકારે ખીજવાઈ મ્યુનીસીપાલિટીના પ્રમુખ અને મંત્રી કંપર કામળા હાખી ખુલસો માર્યો છે અને કલકત્તા ખાતાના અમલદાર મી. કે. સી. જૈલજીને પકડી કમલે કર્યા છે.

કાલકત્તામાં કામીવાદીઓએ તોફાન કરીથી કર કહ્યું છે અને હિંદુકોલે જરેલા પૈસા મામે નાળી મુક્યા છે.

હિંદુસ્તાનના અખર

(હિંદુસ્તાનના બાપણો કંપણી)

મહાત્મા ગાંધી

અમલતામાં તા. ૨ જા કીસેઅરે પ્રખ્યાત વિજ્ઞાનવેતા અર સી. વી. રમજ, કોલેજના સાખન્સના પ્રેક્ષકો અને વિરોધી-ઓની એક બારે સભા મળે જે વખતે બાંધ પ્રાંતના એક હોદી થોળી નારાયણ સ્વામીએ કાતોજા કોરો પી જવાના પોતાના બહાવારી પ્રયોગો કરી મલાળા કતા આ મેઝી કોસીક અને પોરથીમ સીમેનામક પી મયા હયા, ઉપરાંત કામના કુકા અને ખીજીએ થજ બાધી હતી. એકસરેથી તપાસ કરતાં તે બાપુ સ્વામીની હોજરીમાં રેખાણું હતું અને તે કતા તેના કંપર કંઈ અસર થઈ ન હતી. અર સી. વી. રમજે જાળાણું હતું હતું કે આ અખતરે બાપામીન (વજાનને ચેલેજર થપ કતા, પ્રયોગો સાખન્ડીશીક દેખરેખ નીએ કરવા માં બાપા કતા.

અમલતા કોરકોરેકનની કાળાઓમાં ખીજીકો સામે કિજાર ફેલાવ તેનું કિજણ બાપણમાં બાંધે છે તેવા મા. મહાત્મા

મનની જોવાલેખા અનુરોધને અને આશ્વેષોને, જાણ સહા-
સહા સમીક્ષાના જે સહાય સમાચાર અને સહકાર પ્રદાન-
સીધાસીધાના અસહ્ય સોડા જેવું તદન બેઠા બેઠાથી તેમની
અને પારીકા પ્રત્યક્ષમાં જોઈને સહાયતા હતા.

સાચું વચન કે છબીકોડ?

મુખ્યત્વે સાચું વર્તમાન તા. ૧૧-૧૨-૧૯૩૧ ના રાજ
અને કે કે દીર્ઘમાં ખોટીકા કામચલાવે રચાયેલાં પ્રસ-
ંગો વેર કેરવેરેકાના ના પેટને નેમો પ્રસંગો છે
તેમને ગયા સપ્ટેમ્બર માસમાં છબીકા કામચલાવે લખેલી
છબીકામાં આપ્યું છે કે જોઈ પીકેચીકાના પછી દોઢના વાસ-
ના તરીકે તમારી નીચણું કરવામાં આવશે.

અર્થોપેના દુખ અને અર્થોપેના દુઃખ

મીનાપુર જીવાના મોખ મામમાં ગઈને જન-વાર્તાક તેમની
કથાવત્ કરતી વખતે જાની પ્રજાને કે કાઠમારીનો વેલો પડે
છે તે પીકે તપાસ કરવા મીનાપુર જીવા મહાસભા સમીતીએ
ને તપાસ સમીતી નીચે હતી તેણે તપાસ કરી નીચે પ્રમાણે
લેવાલ મહાર પાડ્યો છે.

મોખ મામમાં બે નાના-ગામની સમીતીએ તપાસ લીધી
હતી. અને જોવાલ વખતે બેઠાને પ્રસ્થાપત પોતાના
સુધાં દોઢી જાતું પડ્યું અને તેથી દોઢી દાઢાસી તેથી
પણી હતી, તેમજ દોઢી પ્રજાના અનુકૂળ પડ્યું હતું તે
જોઈ દોઢી.

નાના સરેકમાં જોવાલમાર

બેઠાવા મામમાં બે રહેવાસીઓએ અમને ૨૦૦ ખાલી
બુકેટો-મીનાપુર જીવાના ખાલી બેઠાઓ આપ્યા હતા,
ને તેઓએ પોતાના નાના પ્રજાઓની કીવાલોમાંથી તપાસ
સમીતી રજા કાઢ્યા હતા, તેમજ એકાએક ખાલી કરી જવાથી
દોઢી પ્રજાના બેઠાને વેલું પડ્યું હતું તે ખતાવ્યું હતું.
સુધાં હવે તે પહેલાં, તે બપોરે ૨-૩૦ વાગ્યા સુધી લોકોને
મર મહાર રહેતું પડ્યું હતું. નાના વરતના બેઠાના બેઠા-
ઓની માતાઓ તેમજ દોઢા કારોએને મહાર લખ જવા
મહુજ અનુવદ પડતી અને દોઢાકાની તો કારોએ ત-દુરસ્તીને
વાર નુકસાન વેલું પડ્યું હતું. આ કાઠમારીમાં સુખલાલ-
આપની ઘડી આતા અગ્રી મમ હતી. અને ખાલી કરી
જવાની દોઢાકાનીમાં બે બેઠાના ખજો આપ્યા હતા તેમને રાજ
મહારાં લખ જવા પડતા હતા.

જોવાલના પાકોના નારા

પોતાના દુખોની કથા કરતા કરતા તે દોઢીક મહેનો
રહી પડતી હતી, તેમને એ કારકરી બુલોના રેખાવની શબ્દ
વાસ ઉપજાવતી હતી. બે ઉપરાંત બીજું ગામ છે જ્યાં
જોવાલો છુટતી નથી પણ સમામતી પાવર તેને પણ ખાલી
કથાવવામાં આવતું હતું. એ મામમાં લોકોના બેટોના પાકો
પ્રેરણા પ્રજાના પહેાંત્યું છે પાક તેવાર થયો હોવા છતાં તેને
બધી કામતો નહોતો. વળે એ ગામથી ને મુખ્ય રસ્તા
મીનાપુર આવે છે તે બંધ થયો છે તેથી બેઠાકારમાં બારે
ખજા પડે છે.

સમીતીના અભિપ્રાય જેવો છે કે આ બેઠા બેઠાનો કારકરી
અન્યાય અને મીનાપુર કે જેથી બેઠાને મુખ કાઠમારીમાં
જોવાલ પડે છે.

દમનની પરકાષ્ટ

રહિત જવાલોરવાલ તેલેશ નવા જોઈને નવી અગિ-
પ્રાય આવનાં જવાલું હતું કે દમનનીતીનો સર્વોચ્ચ નમુનો
છે. અને માર્ગ લોકો સહેજ જુઓ પડે છે: મહાસભા

પોતાની નીતી આજુ રાખવા અને ફક્ત બધીકારી અને મીના-
બધીકારી પ્રકારના દમનનો આખરે કરો અને કાલિશી કાર્ય
આજુ રાખશે.

શીકેલ-આંબેડકર કરારો

હોરવાનમાં સાત કોઈ અંતરો અને સાત કોઈ મુસલ-
માનો કે હોરવાનમાં અંતરો અને મુસલમાનોની વચ્ચે
સરખી છે. હવે હોરવાનને ૧૯૩૨ માં અંતરો સરકાર
સ્વરાજ્ય આપે છે તેમાં કથરના બંને વચોના હોરો અને
પ્રાંતીનિધિઓના પ્રજાઓની વચો કરી અમાધાની પર આવવા
અંતરો કામના ધોરણોના અંતરો અને મુસલમાનો લશ્કરી
મહેનોના કલિકાતબધીએ પ્રવેશ કર્યો હતો ને અમાધાની
નીચેના જતાલેલા કોઈ પ્રજાએ હોરવાનની વડી મારસલામાં
અને રહે પ્રાંતિક મારસલામાંની કુલ મેરજોમાંથી રહેલી
અંતરોએ અને રહેલી મુસલમાનોએ બેઠા લેવા એ કરાર
રહે નથી કર્યું છે.

મારસલા	કુલ બેઠા	અંતરો	મુસલમાન
વડી મારસલા	૨૦૦	૨૦	૬૭
મુખ્ય	૨૦૦	૨૮	૬૬
મહાર	૨૦૦	૪૦	૩૦
અંતરો	૨૦૦	૪૫	૨૦૨
અંતરો	૧૦૦	૧૦	૫૧

અમાધાનું રાજ

કારકરી ખતાવી મહેસુલ ઉપરાવવાની પદ્ધતિ હોરવાન માટે
નવી નથી. મોખો જ્યારે નવો પ્રાંત છુટી થતા બારે વરસો
સુધી તેમને જોવાલ કર્યું થતું. તેમજ એ અને અંતરોના
જોવાલ રીતે જમીન મહેસુલ ઉપરાવવા એમ અંતરો પ્રતિદાસ-
કારો આપજને કહેતા આવ્યા છે. મરાઠાઓને પણ દુરુરના
પ્રદેશમાં મેરજા, કે પાકાવા પસુલ કરવા ફાજ મેરજાની
પણી, એમ ફોલવણી ખાતાએ આપજને કીખળું છે. એ
અંતરો સિધ્ધિમાંથી અંતરોએ આવીને આપજને મુકત કર્યા
એ પ્રાંતિક સરકારનો દાવો છે. જુદું રાજ્ય એ પોતાની
રાજ્ય હતું અને કાપડાનું રાજ્ય થતું છે. તલવાર અંતરોને
દોઢી કામદાની મોપડી અને આમના ગાંધીનું રાજ્ય આવ્યું
છે. એમ આપજને કહેવામાં આવતું.

બારે આનંદ વાલકામાં રાજ રાજ્ય થાયે કે? મહેસુલ
ઉપરાવવાના કીવસો નજીક આવ્યા એટલે કારકરી બારે
આપ્યા છે હમણાં કાપ નાખર દેવા તો આં બંધો નથી.
અને એ કારકરી સ્વામચના નાહકોનો પણ અધીરો?

મુસ્લીમ મહાધી અંતરોની છે

મુસ્લીમ પણ કીમ જવાને છે કે કારકરીમાં અંતરો
આજુ પોતાના કાંત પાડ્યા પણ મહાસભા મીર વાલકા,
મુસ્લીમ કીમણુજ અને અંતરો મહેસુલ મહેસુલના અંતરો
સમજ, સર રહેલી કુસોને મળ્યા હતા કેલેકિ વાલનીત લખ
હતી બાર આં કારકરીના પણ મહાસભા મીર વાલકા નામકાર
મહારાજને અંતરો કરી જવાળું છે કે હું અને મારા
મુસ્લીમ મેલવ મામતો નથી જેથી એન્ડી કમીશનના પ્રોજામ
માંથી મેલવનો સવાલ કાઢી નાંખવાની કારકરીના મુસલ-
માનોએ આમણી કરી છે. કારકરીના મહારાજને આજુ સાથે બેઠા
પાસેથી ૨૫ ટકા મહેસુલ જોવાલ લેવાનો દુકમ જાહેર પાડ્યો છે.

અંતરોના આંતરો

મુસલમાન પ્રાંતના આનંદ મારે પોતાની એક સભા સર-
કાર વજામનામના પ્રજાપદે મળે હતી. તેમાં કારકરી પાકી-

દાર કોમને આમળ વધવા, કુચ્છો કદાહી નાખવા, જાંભોને ડેળવણી આપવા, બાળક અને બાળકીને ડેળવવા, કન્યા વિદ્યાર્થીને વેશ કરવા, મરણ પાછળ મોજાન નહિ કરવા, મંદીરોમાં શક્તિ અને પાપી વ્યવસ્થા, ડેળવણીની આપી, ખેડી કરમ, જાજ મનાઈ, વીજેરે બાળકો પર વિવેચન કર્યું હતું.

આ સમાચાર વધુ બારે બાજુના મંગળદેવ પટેલે આપ્યું હતું. તેણીને બહાદુર રજપુતાણીના જાહેર ઉપમાર્ગ હતા. અને આપી જાને દીગમુખ કરી હતી પોતે બેહુલ બાળા હોય બેહુતોના દુભોની દરબોના ઉડાજીમાંથી કથની કરી હતી. અને બેહુતોને દબે નીર્ભય મધને જીવવાનો મંત્ર દાખમાં લેવો. તે મહા વાક્ય કર્યું હતું અને પાલીદર કોમે જાણિના વખતમાં બેહુલ હતી અને જાણના અને બાવતિના વખતમાં બહાદુર રજપુત તરીકે રહેવું. જાણમાં મરી જવું પણ હારીને નામરક બની ધેર બાવતું નહિ. એમ કરી ગીતા ધર્મ સમજાવેલા હતા.

હિંદી વીમાની મનમોહનસીંગ

હિંદની જોશ કબજે હોદી વીમાની મનમોહનસીંગને મુખ્યથી હિંદ અને હિંદની કેપટાઈન અને કેપટાઈનથી જોરદારીયા અને જોરદારીયાથી જામેરીકા અને જામેરીકાથી બાબા અને બાબાથી હોદુસ્તાન વીમાન મારફતે ઉડવાની રજા આપી પણ ખોટીક સરકારે ના પાડવાથી વીમાની મનમોહનસીંગની હિંદની વીમાની મુજારી કરી છે.

હિંદોએ શોખવા જોગ

(લેખક: સ્વામીપુષ્પ)

હરની વ્યવસ્થા

જમીન ઉપર મુખ્યથી કર ન હોવાથી રાજ્યને પૈસાની વ્યવસ્થા પ્રજાને પુરી કરવી જોઈએ. એ મતલબથી જમીન મીના પાકતો માલ પોતાની સરકાર પટાવી—જહેરાની બજારમાં મયો કે બજારની બજાર મોટીએ કાયદેસર ઉડવાથી જકાત તે માલ પરથી વસૂલ કરવી.

બજા માલકીની કળને ધરાવતી કર મુકત જમીનના અન્નધર્મા સામા પમકા તરીકે પેસે મેળવવા માટે દેશમાં આવાલ થતા માલ ઉપર દર સેંકડે પંદર ટકા અને દેશમાં નીકાલ થતા માલ ઉપર દર સેંકડે પાંચ ટકા ધોરણથી વધારેની જકાત નાખવાથી આને હોદુસ્તાન પરદેશી સાથે તજી જાવળ ફાળી-આપી વધુ વેપાર કરે છે તેમાંથી જકાત મારફતે ત્રીસ કરોડ કરોડ રૂા સહેળે મેળવી શકાશે. આ દેશીયથી બેહુતોની લાલચ બરા સુખરહે પેટ પુરવું આવા થશે અને પોતાના બાળક-બાળકી જોને કાંઈક ડેળવણી આપી શકશે.

રસ્તાઓ અને અખાદાઓ

હોદુસ્તાનના ગામડાઓના રસ્તાઓ અંગ્રેજી રાજ્યની સેવા અને સારા રાજ્ય કારખાના નમુના રૂપ છે. ગામડાઓના રસ્તાઓ છેક નળજામાં નળજા હાલતે પડેલા છે. ગામ હોંકો પણ ડેળવણી ન લીધેલી હોવાથી સામાજિક સુખાર્થો સમજી શકતા નથી. અને પરદેશી સરકાર જેટલે હોદુસ્તાનની પ્રજા કુદીયાર અને અને આરી હાલતમાં રહે જો પમકા કરે નહિ. જેથી હાલ આમા સુલેમાન ગાલજીના સિદ્ધાંતે અંગ્રેજી બમજદારો દેશને છૂટી પાવમાલ કરી રહ્યા છે લોકો દેરાન કામ છે છતાં બજારીથી સરકાર પાસે પોતાની સમગ્ર મેળવી લેવાની

દિનિત કરના નથી. આથી લોકોનેજ મુશ્કેલી પડે છે. મોમાતાના બમકામાં જકાતે અને જોઈએ તો બરાબર કાનુ કાર મામ.

મોમાતામાં ગામડાના દરેક રસ્તાઓ પુટલુ કુખી બમ જેટલા કાંઈવધી બારેલા હોમ તેમાંથી દેરાને અને લોકોને દહાડામાં આર વખત જોઈમાં જોઈ આવવા જવાનું હોય, કાંઈવામાં કાંઈ તો હોયજ, કાંઈ જામવાથી પમકા થા પડે અને કામ જાહેર, સરકારનો કાંઈ પણ બમજદાર મોમાતામાં ગામડામાં આવી શકતો નથી. અને કાંઈક કાંઈ બમજદાર આવે તો તેને બરેબરો અનુભવ મળીજ બમ અને તે બાન પુટલેજ આવે છે. અનુભવ લીધા પછી પણ સરકારી બમજદાર આવવા રસ્તાઓ પાછળ બાન દેતા નથી જેટલાં બે સરકાર છે. જામે પ્રજા મરતી હોય! આ અંગ્રેજી રાજકાસન છે.

સરકારે જાહેર બાંધ કામ બાનુ બેહુલ છે તે પોજી છે. જાહેર બાંધ કામ બાતાને નજવી રકમ સરકાર આપે છે અને મોટું મોટું દેખાડે છે અને લખાલ કરીએ તો આ તો કંઈ હોતું નથી. સરકાર જાહેર બાંધ કામ બાતાને તકન નજવી રકમ આપે જેટલે લોકોનાં ખાસ જરૂરીઓ પુરી થતું શકતી નથી. અને લખણ જરૂરીઓ જામેને જામે રહે છે અને દર વરસે જરૂરીઓમાં વધારો થમા કરે છે.

સરકાર દરેક પ્રકારનો બારેમાં બારે લોહી મુખ્ય કર લેય છે તે બંધ કરી લોકોને રસ્તા અને અખાદાઓ સાર બંધાવવા કરવાનો વખત આડે જાય છે તે તાજ બાન દે તો સાર.

ડેળવણી

ડેળવણીની બાળકમાં આને આપી દુલીઆ બરમા હોદુ રતાન હેલકામાં લેલી પાંખાતો દેલ છે. એમ આકાએ કપરથી કરી કકાવ છે. હોદુસ્તાનમાં અંગ્રેજી સરકારે ડેળવણી બાનુ બહુજ નાખુક દિલે સ્થાપેલું છે. અને તેથી નિકાળીનું પ્રમજી આપા હોદુસ્તાન ઉપર દર દેલ હજારની વસ્તીએ જોઈ નિકાળીનું આવે છે. અને ડેળવણી દર સેંકડે દેલ જોઈજ ટકા આવે છે.

આજની હોદુસ્તાનમાં કોઈ પણ કાળા-મંદિરમાં લખમ લખમે તો પોતાની, પોતાના ધંધાની કે બીજા નવા ધંધાઓ મોજવાની, કાંઈ ખીલવવાની કામ પણ મોજના થીખવાલી દેખાઈ નહિ. અને હોદુ ઉતરીને લખમ કરતાં પણ દેખાઈ નહિ.

આથી આજનું સરકારી શિક્ષક લખાવના માર્ગમાં લકન નિખળ ઉતર્યું છે અને પોતાની અને દેશની સરકાર રાજ્ય વમા નવી પ્રજાએ સરકારને વધારા રહેવાનાજ મતો રાખવાના છે, જેથી હોદુસ્તાનના કોઈ પણ વિદ્યાર્થી આજના વખત માં કાર્ય કુચળ રાજ સેવક કે દેલ સેવક પેદા કરેલો જ ને હોદુસ્તાનની જુમી ઉપર દેખાતો નથી. પણ અંગ્રેજી સરકાર માટે માર્ગના કરનારોનો બહુજ મોટો વર્ગ તંપાર ભયેલો દેખાય છે.

આને જે દેલ સેવકો દેશમાં દેખાય છે તે બધા હોદુસ્તાનની બકાર જ દુશીઆર લખ પોતાની માનુષ્યો માટે સ્વદેલજાલ થીખી આવેલા છે. અને તેઓએજ દેશને ઈર્તિવંત બનાવવા પમકા કર્યા છે.

આથી આજની જેલથી વધારા વાળા ડેળવણીમાં વધારીની સાથે સ્વદેલજાલમાંથી બારપુર મજાસુલ બક મન કરવા વાળા ડેળવણી આપવામાં આરે તો તોલ કોશની વસ્તીવાળો હોદુસ્તાન પ્રદેશ અનેક વિવિધ કુચરો અને તેના નાદોથી મુંજ રહી રવર્ગ સદન બની રહે.

હોલોગ્રાફી

આને જાણ પરના નાના દેશો પણ અમ્મંડ હોલોગ્રાફી માણ રાખવાથી મળ્યું અને સાધન સંપત્ત મળી છે. હોલોગ્રાફીમાં આવેલા ગુજરાત પ્રાંત જેવો પ્રશાસન સ્વીટ્ઝરલેન્ડ એનામાં નાનો મેલજીયમ અને હોલાર્ડ છે આ દરેક નાના દેશો આને ગુજરાત પ્રાંતથી હજાર ગણા ડબ્બવાન છે દુનિયાન છે અને હોલોગ્રાફી છે. હમેશા હોલોગ્રાફી ક્રોલે છે નેથી ગુજરાતી ભાષામાં હોલોગ્રાફી છે કે "હોલોગ્રાફી એકલો હજારને દેશો છે" નેથી હોલોગ્રાફી એકલો એકલો કામમાંથી નવરા પડતાં મળતા વખતને હોલોગ્રાફી દેશો છે નેથી દેશ અને પોતે જાતે એક પેસ મેળવી છે માટે હોલોગ્રાફી હોલોગ્રાફી સવાની ખાસ જરૂર છે. પ્રશાસનમાં ખેતીમાંથી કૃષિમાં માલને જુદી જુદી રીતે અખતરાઓમાં લઈ તેમાંથી રસાયણ કૃષિમાં ખાતર, રંગ, કુમકા, ખાર, ખાંડ વિગેરે અનેક બીજાં ખાતરવાના અતુલ્ય મેળવવા કે નેથી દેશને હોલોગ્રાફી વડે ડબ્બવાન કરી શકાય.

સ્વતંત્રતા

દરેક અગ્રિમ સંપત્ત કૃષિમાં ડબ્બ પેસ કરી છે અને પરતવતા મદદી સ્વતંત્રતા સાધી છે એ સક્તિ કૃષિમાં છે. હોલોગ્રાફીમાં અગ્રિમ સંપત્ત કૃષિમાં સંપત્ત કૃષિમાં નેથી પરતવતા ગોઠવે છે. આને હોલોગ્રાફી સો મળે નાત્ર અગ્રિમ સ્વતંત્રતા છે. હોલોગ્રાફી સોમ્મો નેપાળ અને જુતાન સ્વતંત્ર છે. નેપાળ અને જુતાન સ્વતંત્ર રાજ્યોને કદી કદા મુકામ મળવામાં અગ્રિમ સરકારે વિવિધ પ્રયત્નો કર્યા, અનેક વીધ કડાકાઓ અને પ્રયત્નો કર્યા પણ કૃષિમાં પ્રેમ પ્રત્યક્ષ પરતવ ધણ નહિ. આ કામને હોલોગ્રાફી અને પરતવ પ્રત્યક્ષ આપ મોળને કદાકી નેવા નેવો છે. દરેક સ્વતંત્ર પ્રત્યક્ષ આપ આપ આપ સામે સ્વર્ગના સુખો આ કામત હવે મોળવી રહી છે અને પરતવ પ્રત્યક્ષ નમાલી મળી દાકીની નેથી તેજદિન રહી છે. આ પરતવ દેશ કૃષિમાં નીકળે નવ છે માટે કૃષિમાં કરી ઇંગ્લેન્ડના સોમ્મો વેદે પુરેપુરી સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરવી આપણી જરૂર છે.

ભાષા

ભાષા એ તો દરેક માણસને પ્રાપ્ત છે એનાથી આપણા હોલોગ્રાફી દરેક ભાષા બહારની દુનીયા સાથે મેળવી શકાય છે અને તેનાથી—આપણું જીવન અરસ ચાલે છે માટે દરેક માણસે પોતાની જન્મ ભાષા ને માતૃભાષા કહીને છોડે તેની પુરેપુરી સમજ અને ખાતરવણી કરવી જોઈએ. આને દુનીયા પરના દરેક દેશ પોતાપોતાની ભાષાએ પોતાના દેશમાં ખીલવી રહ્યા છે. ઇંગ્લેન્ડ અગ્રિમ ભાષા ખીલવી છે, જર્મનીએ જર્મન ભાષા ખીલવી છે, રશિયાએ રશિયન ભાષા ખીલવી છે, જાપાને જાપાનીસ ભાષા ખીલવી છે, આફ્રિકાએ આફ્રિકન ભાષા ખીલવી છે એમ દરેક દેશને પોતાની માતૃભાષા કે નેમો જન્મથી ને ભાષા બોલતા શીખ્યા છે તેને જ મરજી સુધી પોતાની ભાષા તરીકે જાળવવાની રહ્યા છે. આને દરેક ભાષા મળી ભાષાએ જાણે છે જતાં તેને પ્રજાશ્રી કે તારી માતૃભાષા કદા તો હોલોગ્રાફી કે દુ જાળવણીમાં પ્રયત્ન ને ભાષા બોલતા શીખ્યા અને મારી માતાએ ને ભાષા અને પ્રયત્ન શીખવી તે મારી માતૃભાષા. આ સંસ્કૃતિ હોલોગ્રાફી આને મરવે છે?

ને ઇંગ્લેન્ડની ભાષા અગ્રિમ હતી તે દક્ષિણ આફ્રિકામાં પણ મુખ્ય રાજભાષા અને દેશ ભાષા, સોડા જન્મત ભાષા

દોનામાં દક્ષિણ આફ્રિકાની મુખ્ય ભાષા અગ્રિમ મરી આફ્રિકન ભાષા મુખ્ય ભાષા અને દેશ ભાષા થઈ ગઈ છે. અને અગ્રિમ ખીલ ભાષા તરીકે રહી છે.

આ કામને હોલોગ્રાફી સોમ્મો ભાષા મરવું સ્વદેશભિમાન થવા નેવો છે. હોલોગ્રાફીમાં આને મુખ્ય ભાષા અને દેશ ભાષા અગ્રિમ થઈ રહી છે. અને આને દેશ દોડી મોઝા છે. સ્વાત્ત મળ વાપરી મોઝાએ હોલોગ્રાફીમાં અગ્રિમ ભાષા દરેક કામમાંથી કદાકી નીકળે દેશની મુખ્ય ભાષા અને દેશ ભાષા તરીકે દોડી વાપરા કામત કરવી જોઈએ. આ કામ સંપત્ત એકત્રણથી જ થઈ શકે છે. માટે એકત્રણથી જ આમળ થઈ દરેક કામતમાં, ન્યાયમંદિરો, વકીલાતો કે દરેક રાજકીય, પ્રજાકીય કે સરકારી કામો હોલોગ્રાફીમાં કરવાની જરૂરના કામત વડે રથાપી દેવી જોઈએ. અને હોલોગ્રાફીમાં દક્ષિણ આફ્રિકાની પેઠે અગ્રિમ ભાષા ખીલ ભાષા તરીકે મરવે રહેતી હોય. આમ અવસ્થા કરવી જોઈએ સ્વદેશભિમાન, માતૃભાષા પ્રયોગો પ્રેમ અને વાજબી જન્મભિદા છે.

હોલોગ્રાફી

(અમા અંકથી માણ)

આ પ્રમાણ કામતમાં સરસ્વત મંચમાંથી પુસ્તક છે. આ. ડ. ડી. કામતમાં કામત અને મુજરાત વિદ્યાપીઠના શ્રી. નેહાલાલ જીવજીવાલ માંથી તેનો અનુવાદ કરેલો છે. આ દેશમાં વસતા આપણા ભાઈ ભેગોને આપણી માતૃભાષા વિદ્યોત પચાસ આવે તે દેશમાં પ્રસ્થાન કામતમાં આમાર ભાઈ તે દુકાં દુકાં જાણીને છોડે.—અ. ડ. ડી.

હોલોગ્રાફીમાં ઇંગ્લેન્ડે હોલોગ્રાફી કરી મદદ કરી નથી

એમ કહી કામત કે ૧૯૧૪-૧૮ નું યુદ્ધ કે ને કામત હોલોગ્રાફી માટે નહોતું લડવામાં આવ્યું અથવા ને કામતમાં હોલોગ્રાફી મત કે અગ્રિમ મંચો નહોતો તેમાં કામત આપણા માટે હોલોગ્રાફી કામત કે નીકળે મંચ નહોતું. હોલોગ્રાફી મંચ કામતમાં, નેમની મળી ખરી તો હોલોગ્રાફી મેટ ખીલતા દિવની દિવની વહેરી હતી, તેમાં ઇંગ્લેન્ડ તરફથી એકત્રણના પ્રમાણમાં ૧૮૭૬-૮૦ ના અધ્યાયન યુદ્ધ વખતે અધ્યાયન પાસે પાંચ આપ વિવિધ ખીલ એક પાસની મદદ મળે નથી. (કે. ડી. કામત પુસ્તક, પા. ૩૭૬)

ઇંગ્લેન્ડ પુરો નાણાં યુદ્ધનું નથી અને ને યુદ્ધને છે તે કામતમાં રૂપમાં

હોલોગ્રાફી સરકારે ઇંગ્લેન્ડ માટે હોલોગ્રાફી ખરીદવા માલની કામત ઇંગ્લેન્ડમાં વસત કરનાર હોલોગ્રાફી મરવે કર્યું હતું કે, વદાજીવાલની મુરદોને લીધે, તેનાથી નાણાં હોલોગ્રાફી કામત એમ નથી; ને કે અમેરીકા તો મોઝાથી કામતમાં હતી. હોલોગ્રાફી નાણાં તેજે ઇંગ્લેન્ડની મેકામાં હોલોગ્રાફી ખાતે જન્મ મુક્યા, ને વખતે ઇંગ્લેન્ડ માટે ખરીદવા માલના પેસા યુદ્ધવાને હોલોગ્રાફી સરકારને ભારે મુરદોને નહતી, તેજ વખતે ઇંગ્લેન્ડની મેકા હોલોગ્રાફી પેસાથી અરજી હતી અને તેનો કામતમાં ઇંગ્લેન્ડની સમજો અને કામતમાં કરનાર હતો. (અ. કામત "ઇંગ્લેન્ડના દુધી રોકી મોઝા ઇન્ડિયન ઇન્ડોલોગ્રાફી", પા. ૩૨૬)

સરકારી પ્રકાશન 'ઇન્ડિયા-૧૯૧૭-૧૮' ના પા. ૭૨ અને ૭૩ ઉપર જણાવ્યું છે કે પુલ્હી સરકારના સરકારને કબજા દોવાને લીધે બોટી અને દુઃખાપક રીતે 'રીવરો કાલ્સીક બીસ્ટ રેકર્ડ' જેના પરિણામે પાઉં ૧૪૦ લાખના દેવાને વારસો ગણ્યો. ૧૯૧૫ ની કસ્ટ ઝાપ્તમાં પહેલાં ઉત્પાદનની અસર તો આવી મણ. દોહના માલની માગણી થવા માંડી. "આને લીધે લંડનમાં નાણાં ઉછીના નહિ લેવાની નીતિ ચાલુ રાખવાનું કાલ્સી બન્યું. જેટલુંજ નહિ પણ દોહમાં વધારાના ઠર નાખવાનું પણ કાલ્સી બન્યું. આ મુજબ ૧૯૧૬-૧૭ ની અગસ્ટમાં આખા ઉત્પાદન સુતરાઈ કાપડની મુખ્ય આપત સિવાય બીજાની આપતમાંના દર ફરીથી નફો મળ્યા, માટે અને આ ઉપર નવા ઠર નાખ્યા, મીઠા વેરામાં થોડો વધારો થયો, અને આખા ઉત્પાદન પ્રમાણ રીતે વધવા જેવા દર નહીં કરવામાં આવ્યા. આને લીધે લંડનમાં ખર્ચમાં સીધો ફાળો આપવા દોહની મુગદ હતી (આરે?) તે બર લાવવા જેટલી તેનામાં કમિટિ આવી. "અને આ રીતે દોહ પાઉં ૧૦ કરોડ, જે રકમ વાર્ષિક કુલ ઉત્પાદન કરતાં પણ વધી જાય છે, તે ભેટ થરવાને સક્ષિપ્તમાન (૧) બન્યું."

દોહમાં કરને ભોળે દહ બહારનો ન હતો? પૈસા આપવાની વાત કાલે કરી? અને તેમ કરવાનાં રચનાં કાને આવતાં હતાં? દોહના કાલીજીવજી, ધારાસભામાં ગેરેલાં પુલ્હીમાં તેમની ધુલ્લા દોલ તોપજા એની વિરુદ્ધ મત આપી કાલ્સી એમ ન હતું. જામ મણુ જેટલે આપણી લેણી રકમમાંથી માત્ર (પાઉં ૨૧૦૦-૧૦૦૦ લાખ) પાઉં ૧૧૦૦ લાખજ સુકવવાના બાકી રહ્યા.

હવે આ રકમો દોહ ઇન્ડિયાને આપવાની થી અટક હતી? અહીં જામવ અને વટરસ જેવા દોહી વજરના બનનામાં આપણી બન્ને બનામતોનાં નાનાં સુરક્ષિત નદોતાં!

સોનું પણ મરમીથી વરખ થઈ ઉઠી જાય છે

દોહની અનામતો દોહની પોતાની કહમન નામે તો નહિજ પરંતુ તેની નજર ઘણે અને તેના ઉપયોગ સંબંધ દીકા કરી કાલ્સી એવી રીતે દોહમાં રાખવાનો દોહનો દહ અને માગણી ઇન્ડિયા હાપુલક નામંજુર થઈ કરી છે. નિષ્ણાતો અને કમીજનોએ જાહેર મુંદે છે કે, અમે પહેલાં એવો દેવ ન દોલ તોપજા આને હુડીમાલજના દરને કાપુમાં રાખવા બનામતો વાપરી કાલ્સી, જે દહિએ જાંબળ વધારે અનુકૂળ જમા છે. જુનાં કારણો હવે નથી રહ્યા, પરંતુ લંડનના પરિણામે આપણા સોનાના નવા ઉપયોગો અથવા નવા આરંભો ઉભા થયાં છે.

આકર્ષણ

જ્યારે ગ્રાહ ખરીદનાર માલ લે આરે તેના નાણાં તેજ વખતે સુકવવાનાં દોલ છે. પણ દોહની સરકારે તો ઈંગ્લેંડ મારે માલ ખરીદવાનું નાણાંની અગાઉથી જોમકાઈ થઈ સિવાય નહીં કર્યું. પરિણામે દોહમાં આંદોળી તાજ પડી. 'ઇન્ડિયા ૧૯૧૭-૧૮' ના પા. ૭૨ ઉપર જણાવ્યું છે: ૧૯૧૭-૧૮ અને ૧૯૧૮-૧૯ ના પાછાં બે મહેસુલી વર્ષો દરમિયાન દોહને રૂ. ૭૦ કરોડ જેટલી રકમનું નવું નાણું પડ્યું. આને પરિણામે દોહને આરે બોટ મળી: કારણ કે દોહમાંથી માલની ખરીદ થતી દોવાને કારણે ૧૯૧૪ માં આંદોળી આવ એસિના રજૂ પેન્સ હવે: તે વર્ષને ૧૯૧૬ માં ૪૭૬ પેન્સ થયેલો; જ્યારે નવું નાણું પાડવાને કારણે લંડનનું 'સોનાના ધોરજનું બનામત' વધી ગયેલું અને પરિણામે ઈંગ્લેંડને તેનો માલ

મળેલો, દોહની સરકારની આંદોળી જરૂરીયાત બેસ સમને અમેરીકાના સદાસેચાએ આંદોળી વાવ લેવા કરી મૂક્યા. આપણી સરકારે મુનાઇટ રેટનની નાકારને બિનંતી કરી કે, તમારા બનામત બકેટમાંથી અમને આંદોળી આપી આ સદાનો વિરોધ કરે. અમારું દરમિયાન દોહી સરકારે મુનાઇટ રેટનની સરકાર પામેથી પાન્ટ કરોડ એસ આંદોળી ખરીદી અને તેમાંની કેટલીક તો 'આજા દરથી' ('ઇન્ડિયા ૧૯૧૭-૧૮' પા. ૭૬) આ રીતે અગાઉ દરમિયાન મુલ્યાંકન ઉપયોગની અને દોહની બીજી વેચનાર દોહને ગોરી મારે બીજા મામત નીકળવું પડ્યું; કારણ કે ઈંગ્લેંડ પેસે ખરીદેલા માલના અલ્લામાં થોડીજ રકમ અને ને પણ કામગીરી ઉપરજ સુકવવાને તેવાર હતું. 'સોનાના ધોરજનું બનામત' માંથી દોહી વજરે (અગાઉ દરમિયાન 'પ્રોટનન') બીજીક જામીતગીરી જામી પાઉં ૨૬૦ લાખ રકમ અને પાઉં ૧૦ લાખ તો માગીએ આરે આપવાનાં એ ચરતે લંડનમાં ખીખા. ૧૯૧૮ ના આર્મની કે મીએ બનામતની રકમ પાઉં ૪૪૦ લાખ હતી, પણ યોગજ માલ માં તેના કામગીરી કમ ગયા. (અગાઉ)

ધી સુરત હીંદુ એસોસિએશન

વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ

ધી સુરત હીંદુ એસોસિએશનના સર્વ મેમ્બરોને ખબર આપવામાં આવે છે કે એસોસિએશનની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ રવીવાર વા. ૩૧ જાન્યુઆરી સને ૧૯૩૨ ના રેલ સંજના આર વાગે એસોસિએશનના દોલમાં મળેલે તે પ્રસંગ અધા બાઇએને વખતસર પધારવા વિનંતી છે.

કાર્ય:—વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ, જોડીસર ત. કમીટીના મેમ્બરોની સુલેખા વિષે.

જુલાલ મુખા મીસી,

જો. સંકેટરી.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વગેરે

અમલે આ જાતી દેખરેખ નીમે તાલો અને સદામમાં ખરમાં દોલો ગરમ મસાલો, કરીપાઉં, દહર, ગરમા, તેમજ ફરીનાં અને બીજાનાં તેમજ ગીસ આનાર દમેશાં થોડા ના જમાખે અગારી ગેરંડી સારે મળા કહ્યો. આવો કંતમ માલ, તમે વરમા બનાવી સકતા નથી. જેક વખત મંગાની ખાતી કરે. મળવાનું દેખાઈ.

K. M. PADIA,

122 Victoria Street, DUBAI, 14

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સારૂ ગેલેમ કરી સી. જો. ડી. થી મોકલવામાં આવે. મળે:—

P. O. Box 812, DUBAI, 122 Victoria St. 14

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		£.	d.
Yearly	...	30	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		£.	d.
Yearly	...	30	0
Half-Yearly	...	10	6

Box 247 & 415 Tel. "Khairol,"
HOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

બેરોડા રેલવે અને કાગળ, રેલવેમાં એડરેસ "ખતી"
હોસેન હરમાઇલ (સરદારખેડ વાલા)
 રાંધણી અને વસ્ત્રો એજન્ટ,
 બેરોડા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

કનકા દરીદ્રજાણી—સંવત ૧૯૮૦
 રાજ્યવંશ પંચાંગ
 ૫૫ પૃષ્ઠ કિંમત રૂ. ૨૫૦૦ પાંચ લીધા વગર
 લેખક મહેલ
 મેલવગરમાં આવે ૫૦ આલેખ મંગલો
 મહાનગરની કલમની અગત્યને કારણે પાંચ ૨૦

કીટીંગસ
 પાઉંડર

કીટી, ઉધાઈ, માલક, વંદા, આપી.
 સવળા અંતુમાન

નાબુદ કરે છે.

આપીશ બનાવટ. ફક્ત કિંમતો વેચાય છે. P.A. 31

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 67 & 69, Prichard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers.

25

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALLIA'S MUSIC SALOON,

Prop. A. N. GOSHALLIA

P. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

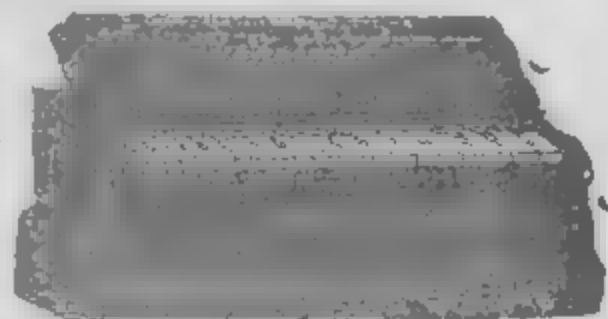
મન રંજન માટે હરેક વરમા હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર છે. જે હોય તેના પાંચે જાએ મુજબના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હાવતા, ખમના, પોર્ટલેન્ડ હરેક ભવના મીઠા અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો અહીં સ્ટોકમાં તૈયાર રહે છે તે સીવાય કાચા ભાગો મગજ, સુર, બરન ત્રીસે પચ મળશે. હરેક ભાગના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ હામ ખાતરીથી કરી આપીએ છીએ.

હજીયા મા મળેલા:—

મારાલીયા મ્યુઝીક સલુન,

(મહાલક એ. અને મારાલીયા)

પી. એ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

સુકો મેવો

એક વખત મંગાવી ખાત્રી કરો.

ઝાઈર સાથે પૈસા મોકલવા બલામણ છે. પ્રખ્યાત ફોટોટન બાલકનો હોટેલ

KAPITAN'S BALCONY HOTEL, (માલિક: R. K. KAPITAN).

'Phone 3623.

189 Grey Street,

DURBAN. 36B

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"
EASTERN TRADING CO.,
Wholesale Fruit Suppliers.
Box 730. Durban.

નં. ૧ બનાના રૂપ/- કેસ, પાકનારુ નં. ૧ ૩/- કેસ.
દરેક બનાવ નામુદર અને વેલ્ટેબલ સાથે પેકોમ કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. ફ્રીફ્રી જાણી.

'Phone 327 Tel. add. "Lecopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ મારેક ડીના ઝોર્ડેર કંપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 31

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે સુનામાં સુવં દોઢી બાપુ જાખા સાવધ આફ્રિકામાં વંચાવ છે.

ભાવ અને નકલ મારે જાણો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવૈયાઓના નવા રેકોર્ડો

ગમે તેવા ગયનો વાણી રેકોર્ડ ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક વચ્ચના મન હરી છે તેવા ધાર્મિક,
જામાણક અને સંજારીક બોધથી બરપુર ગાયનોની રેકોર્ડોના કમલ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને
પ્રુષ્ઠ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કંઠવરી) ગુજરાતી

“અરે જાણી ધીમે ધીમે હા બર”

“પતિ વીના પ્રિયાદાના મનના”

નંબર ૬૫૬.

(રામ કંઠવરી) ગુજરાતી.

“દિના નાથ દયાળ નરવર હાથ મારો
મુકશોમાં” (કેશવકૃતી)

“તુરથો મારો તંબુરાનો તાર”

નંબર ૭૫૦.

દિનમ બનાવટના, મુંદર દેખાવ વાળા અને મધુર મહિંદ બોક્સ વાળા પ્રાગોદિન તેના જોનારને ધણા આનંદ
આપે છે અને તેની સાથે અમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દરમજો આનંદ વધારે આપે છે.

ગુજરાતને હિંદ. અમારી મહુર કમીલી ૪૨૧ ગણવણક પ્રુષ્ઠ નર રેકોર્ડ ખરીદનારને બેટ આપવામાં આવશે.
અમારે આવી પ્રાગોદિન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાજાની ધણીજ બચત મશે.

'Phone 1447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

36 A

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
Price 6 DOLLARS.

પ્રિયિત્વઃ ભાવે।

३५० पृष्ठ-१ दर्शित. ६३०५१.

RATES and **SPECIMEN COPIES** on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

DURBAN.

Box 247 & 312 Tel. "Khatri."
HUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.
 મોક્ષ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીમાર્ક બેરેસ "ખત્રી"
હુસૈન હસમખાન (સરદારધડ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

ધનામી હરીશ્ચન્દ્રાણ—સંવત ૧૯૮૮ વર્ષ
 રાજ્યવેદ પંચાંગ
 કમ પત્ર દિગ્ગત ૨ રપાલ ખર્ચ બીધા નમર
 લેકન મફત
 મોહનમાર્ગી આરે કે આજેન મંચાને
 મહત્તમજવી ફારમશી ભગવાનર, કાઠીવાવાડ. ૨૦

કીટીંગસ
 પાઉડર
 કીટી, લધાઇ, માકા, વંદા, માખી.
 મલખા જાંતુઓને
નાબુદ કરે છે.
 મોક્ષ ભગવાન, ફક્ત કીટીમાં લેવાય છે. P.A. ૩૪

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
 CAPE TOWN
 Branch Establishment: 57 a, Prichard Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 25

Direct From **VARA'S Factory** (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALIA'S MUSIC SALOON,

Prop. A. N. GOSHALIA.

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

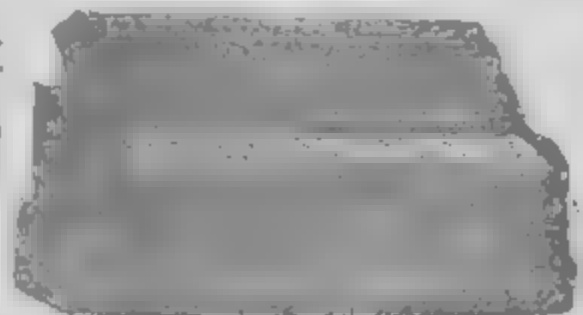
હારમોનિયમ અને તબલા

અન રિપન મારે હરેક ખરના હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર છે. જે હરેક પુરા પાડીએ જીએ રિપરેના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હાખના ખરના, પિરિયલ હરેક ભતવા મીઠા અને મધુરા મુરના હારમોનિયમો અહીં ફરેકમાં લેવાય રહે છે તે સીવાય કલ્ય કામો ધરમજ, સુર, ખટન પીરેર પત્ર મળશે. હરેક ભતવા હારમોનિયમજ રીપરેન ભન ખાતીથી હરી નાપીએ ખરે. રૂના પા મળે:

મારાલીયા મુઝીક સલુન,

(માલિક: એ. એન. ગોશાલીયા)

પી. એ. બોક્ષ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુંકે, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ઘાણા, ૯૩ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી બરની અપટ્ટેડેટ મશીનથી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ધરના ઉપબોગને માટે ખાસ પીસવાનો મોર્ટર આપવામાં આવે તો તે પણ કિશાયત બાવથી પીસી આપી માલકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુઓ:—

A. Baker & Co.,
'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and cased to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નાશાલનાં નંબર એકના જતાના, પછાનાપલ વિગેરે ચીજો મોરદર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક મોરદર ઉપર જાતી હમરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કિશાયત બાવથી મોકલવામાં આવશે.

ફેપ ગ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, ફ્રીસ્ટેટ, રેડિસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,
પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાશાલ.

'Phone 3407. Box 316. 182, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MORAR MATVADKAR.
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

ફોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

અને કમિશન એજન્ટ.

પેકીંગ સારી રીતે કરી માલ ઓ.એ.દ. થી નાશાલનામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૪૦૭. બોક્સ ૩૧૬. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

તમારા ગ્રાહકો માર્કો જાણો છે

સ્લાઈડ "સુટ" માર્કોના કપડાની બાંહેડી અબર સમસ્ત દેશના નેટીવ કાપડોમાં પ્રસિદ્ધ થાવ છે અને તેજી મોડું વેચાણ થાવ છે.

તમારા ગ્રાહકો તે જાણે છે અને જાણે છે. ગ્રાહક "સુટ" માર્કોના કપડાં સોલ કરે અને તેમને સહેલાઈથી વેચી શકે.

જા "સુટ" ના
માર્કોની કપડાના રાજ
એ અને પ્રમોટેશનથી
ચેતતા રહેજો.

સોલ એજન્ટ:

એચ. બેરેટર સમીથ એન્ડ કો.

(પીટી) હીમીટડ.

બેન્કાનીસબર્ગ, કપરાઉન, ડરબન,
પાલ્મસ્ટીટાએશ.

અકવાલીક પચાસ

વાર	આરસી	હીડ	મુસલમાન	આરસી	મુસલમાન	જમોર
	૧૬૮૨	૧૬૮૮	૧૩૫૦	૧૩૫૧	૩. ૩૧.	૩. ૩૧.
	ફેબ્રુ- વારી	પાંચ માસ	રમજાન સંવાલ	ફેબ્રુ. કરમી		
પુક	૫	વરિ ૧૪	૨૭	૧	૫-૨૮	૬-૫૫
કની	૬	" ૨૦	૨૮	૨	૫-૨૯	૬-૫૫
રતી	૭	સુક્ર ૧	૨૯	૩	૫-૩૦	૬-૫૩
મોમ	૮	" ૨	૩૦	૪	૫-૩૧	૬-૫૪
મંજમ	૯	" ૩	૩૧	૫	૫-૩૨	૬-૫૪
મુખ	૧૦	" ૪	૩	૬	૫-૩૩	૬-૫૦
સર	૧૧	" ૫	૪	૭	૫-૩૪	૬-૫૬

DON'T BE HUMBUGGED

When you buy blue, be SURE you get Keen's Oxford Blue. Tear out this picture and take it to the grocer. Then you can see that he gives you the right thing. If you get Keen's Oxford Blue, your linen will not be streaked.

Keen's

OXFORD

Blue

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

You know the value of satisfied customers and will offer them only the best-Keen's Oxford Blue.

છેતરાવું નહિ

જ્યારે તમે બ્લુ ખરીદો ત્યારે તમે કિનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવવાની ખાતરી કરી લેજો. આ ચિત્ર ફાડી લેજો અને તમારા કલ્પીઆશને ત્યાં લઈ જાજો, ત્યાં તે તમને ખરી વસ્તુ આપે છે તે જોઈ શકાશે. જો તમે કિનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવો ના તેથી તમારા લુગડામાં કાંઈ પણ નિસાનો ડાઘાઓ રહેશે નહિ.

કીન્સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારોને

તમે સત્તાપ વામેલા ગ્રાહકોની કદર જાળી છે. અને તેમને ફક્ત સારામાં સારા-કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની માગણી કરશો.

Indian Opinion

No. 6—Vol. XXX.

Friday, February 5th, 1932.

NOTES AND NEWS

MR. Sarabjee Ratnrajee, President of the South African Indian Congress, gave a private Garden Party at his Wynberg residence, in honour of the delegates of the Government of India and of the Union of South Africa to the Round Table Conference, at which all were present except Mr. Pirow, Minister of Justice.

FOLLOWING is Mr. Andrews' programme —

Krugersdorp	February	11
Pretoria	"	12
Johannesburg	"	13
Newcastle and Ladysmith	"	14-15
Pietermaritzburg	"	16
Durban	"	17
Phoenix	"	19-20
Stanger	"	21

He will sail on 22nd by *Kwanaar*.

HEGATION of the Indo-Union Conference at Capetown, attention has again been directed to the question of enlarging the trade between this country and India. The Conference itself, of course, is not directly concerned with the matter, but it is generally recognised that if the round table negotiations meet with a considerable measure of success, commercial relations will be beneficially affected. This, indeed, would be a natural result. Several interesting suggestions are now being put forward, and they would seem to indicate that definite steps may be taken in the near future to increase the volume of existing trade. There is talk, for instance, of a purely trade conference of experts representing India and South Africa, and another idea is that a Trade Commission may be sent to India to carry out an investigation. If the latter plan is adopted the Union will be following the precedent set by India a few years ago. In 1928, it may be remembered, a Trade Mission, officially appointed by India, spent more than five months in this country and reached the conclusion that India and South Africa could do much greater business with each other. It was also recommended that an Indian Trade Commissioner should be stationed at Durban to stimulate Indian trade with the Union, Rhodesia and Portuguese East Africa. At present there would appear to be ample room for expansion. To take the latest figures available, the Union in 1930 imported from India goods worth £2,076,489 and exported articles valued at £1,843,818, of which gold bullion accounted for £1,361,528. Over a series of years imports have remained fairly constant, but exports in 1929, it is to be noted, amounted to more than seven and a half millions. The position is, therefore, one which merits investigation. It would clearly be to the great advantage of both countries if it could be materially improved. —*Rand Daily Mail*.

WE end the following notes from the *Indian Review* —

Sir S. Radhakrishnan, in his convocation address to the Lucknow University, observed —

A nation has the right to gain experience of self-government even at the price of less efficient government. The strong desire to embody the ideas of freedom and self-determination in definite political institutions has become a burning passion owing to a number of factors of which the chief are the poverty of the country, a little class unemployment, low literacy, high death rates, costly civil administration, a heavy military budget, and the Great War fought avowedly for the principles of freedom and self-determination. I do not believe that there is a single Britisher who is loyal to his own history and true to his own traditions who will deny the legitimacy of India's claim to Indian rule. Every country in the world exports its citizens to buy its own goods, and it cannot be a crime. If we encourage our own industries, if our leaders demand that we should control our own political and economic affairs, it is the natural result of the policy of Great Britain in this country.

"I am looking forward to the time, although I am growing in years, when we shall be treading the path of honourable freedom together," declares Mr. Lloyd George in his reply to the Corporation's address at Bombay, on December 1st.

"The last privilege which I had before I left England, was to meet your great countryman, Mahatma Gandhi, who had three hours' conversation with me, and, in the course of that conversation, he put before me the case of his countryman in an incomparable manner. I am a politician and I don't mind telling you that I discovered him to be a politician too, and he made a very deep impression on my political thoughts. I see the Round Table Conference has come to an end. Although we haven't reached complete success, we have reached a measure of success which is beyond the hopes of all those who realised the difficulties that faced our country. You may fail twice but the third time you are sure to succeed. What you need is patience and perseverance."

"WHAT India did for the crucifixion of Christ, the Indian Muslim delegates have done for attaining the hopes and aspirations of India to win freedom" observed Dr. M. A. Ansari while inaugurating the Gandhi Seva Ashram at Narela, a village 20 miles from Delhi. "When the part which they played at the behest of the British rulers was completed to the satisfaction of the latter, they were dismissed by the Prime Minister of England and were asked to go back to India and settle the communal question in this country. Yet some of my countrymen were jubilant at the results of the Round Table Conference and characterised the Premier's statement as the Magna Charta of India." Dr. Ansari said that Gandhiji would never agree to a dishonourable peace. If there was to be peace, it should secure for India the substance of independence.

WELCOME—FAREWELL

THE members of the Government of India Delegation, with the exception of Sir Geoffrey Corbett who will sail direct from Capetown for England, will be in Durban during the week-end and will sail for India on Monday morning. We have, therefore, to accord the Delegation a hearty welcome and, at the same time, bid them farewell. Durban Indians, we have no doubt, will not be lacking in their hospitality to the Delegation. Already elaborate preparations are being made by the Natal Indian Congress and other bodies to welcome them and the Delegation will have a busy time during the few hours they will be in our midst. It will be a change, at least, from the heavy strain on their brains when they were in Capetown. Mrs. Naidu and Sir D'Arcy Lindsay are about the brightest members of the Delegation in so far as health is concerned. Sir Fazl-i-Hussain is still very much indisposed; Mr. Sastri, too, is very weak in health and Mr. Bajpai looks over-worked. Therefore, while the community is, no doubt, very anxious to see all the members of the Delegation and especially the leader of the Delegation—who they will be seeing for the first time—and also to hear them, we would remind those in charge of arranging the receptions in their honour that the common rules of hospitality forbid us to over-tire our honoured guests.

We are happy to learn that Sir Kurma Reddi, Agent of the Government of India, who is also a member of the Delegation who could be ranked with Mrs. Naidu and Sir D'Arcy as regards health, and whose contribution to the Conference exceeds that of the rest of the Delegation, owing to his first-hand knowledge of the Indian question in this country, will, notwithstanding the expiry of his term as Agent, be with us for another fortnight.

The Indian question in this country is becoming more and more complicated as years pass and the task of the present Delegation has, no doubt, been much heavier than that of the past. We have brought it home to the Delegation in no uncertain terms, that we are not prepared to purchase a few crumbs at the price of our self-respect and that no such compromise will therefore be acceptable to us. We have reason to believe that no such thing has

been done. We will, however, know more when the result of the Conference is out. Meanwhile, let us hope for the best.

We heartily welcome the Delegation to Durban and bid them God-speed on their departure for India.

While going to Press we are informed that the Delegation have, owing to important developments having taken place, had to cancel their programme for Durban and it is uncertain as to when they will leave Capetown. In all probability they will sail for India direct from Lourenco Marques.

Mrs. Naidu's Address To Coloured People

A call to coloured people to a realisation of their duty to the country of their birth and of common destiny was made by Mrs. Sarojini Naidu in District B1a, Capetown, on Thursday night (Jan. 28).

"After all," she said, "your destiny is of your own creation. You cannot help your birth or your colour, your social or political inequities, that keep you suppressed, but it is mainly by realising your own self-respect and by your own effort to make your place unchallenged in the polity of South Africa. Not by revolution, but by evolution from within, taking the home as a unit and a woman in it, will your progress begin."

Underlying the march of progress, Mrs. Naidu believed that education was the only medium of hope for the coloured people of the world.

Need For Economy

"Cut down your pleasures so that you will have more and more of that money for the education of and opportunity for your children. Instead of being ashamed of your colour, be honest to yourselves," she added.

They had a debt to Mother Africa, declared Mrs. Naidu, and how were they going to pay back for having received all the goodness they had had? Intemperance was the poison which led humanity nowhere, and foolish superstition spoilt sweetness of character. The coloured people possessed a combination of qualities characteristic of many races that had made this land their home, and she was hopeful that the coloured people had yet to make a noble contribution to the progress of South Africa. It was not enough that coloured and Indian, Christian or Malay were marching forward in the path of progress, but they should also keep in mind the advancement of the Bantu people.

"My message in this connection is," she said, "learn to think of yourselves as part of common humanity, no lower or higher than any other in human status and dignity. Learn to substitute for yourselves that feeling of responsibility so that no one can tell you that you are not your brother's keeper, for when you rise, others rise; when you fall, you drag down the whole world."

"You must realise that what you seek for yourself you seek for others, for, like birth and death, beggary and end is the common wall of humanity, and all that lies between is equally for mankind. In accomplishing something for yourself, do not forget the need of the other man, for he is our brother whom one must love as oneself." *Natal Advertiser.*

The Crisis

The *Hindu Illustrated Weekly* (Madras) writes as follows under the above heading—

It is the Viceroy's reply to Gandhiji's telegram of the 29th December bids fair to precipitate a crisis of unparalleled seriousness and magnitude. His speech at the Round Table Association had not prepared the country for such an uncompromising attitude as he has unfortunately assumed, and we should not wonder if the apparently excellent atmosphere of Calcutta has had its share in giving this unique turn to events. There seems to be a persistent facility on the efforts to make Indian-Government cooperation faithful and complete. While Gandhiji as the sole representative of the Congress, has been straining every nerve to the point of agreement to serve as a basis for further operation and His Majesty's Government has reiterated its faith in the conference method and chalked out the steps by which that method was to be implemented in India, things have been said and done in this country which have inevitably had the effect of rendering co-operation infinitely more difficult. Gandhiji, however, ever since he left London, has repeatedly declared his resolve to leave no stone unturned to remove those obstacles which have sprung in the way of co-operation. It was a pursuance of this resolve that he sent his telegram to H. E. the Viceroy. The latter's reply, we are constrained to remark, shows no corresponding readiness to explore all possible ways of co-operation. No doubt, Lord Willingdon has intimated that, if Gandhiji repudiates the recent activities of his Headquarters in the U. P. and in the Frontier Province, he (Lord Willingdon) "is willing to see you and to give you his views as to the way in which you can best exert your influence to maintain the spirit of co-operation which animated the proceedings of the Round Table Conference." But if those words have any meaning, it is simply impossible to understand the very next statement that "His Excellency feels bound to emphasise that he will not be prepared to discuss with you measures which the Government of India, with the full approval of His Majesty's Government, have found it necessary to adopt in Bengal, the U. P. and the North West Frontier Province." Lord Willingdon's refusal to discuss the Ordinances with Gandhiji may be due to the feeling that the Government cannot share with anybody else the responsibility for "the preservation of law and order essential to good government." But to argue that it is not well to repudiate the recognition by His Majesty's Government, which led to the Congress participation in the second Round Table Conference, that the Congress was the most powerful political organisation in the country (has not His Excellency himself called it the only active political organisation in the country?) and that its co-operation was essential for the working of any constitution that might be evolved and, therefore, by implication for the maintenance of law and order, which are but part of the functions the proper discharge of which is provided for in any constitution. It would also be to deny the Congress the elementary right that inheres in every political organisation to make representations to the Government on administrative acts which are considered to be gravely provocative and prejudicial to the maintenance of public peace. The Congress, as is made plain in the Working Committee's resolutions, does not blindly ask incontinent scrapping of all emergency measures. It merely asks for such modification as would make its participation possible. And that participation will be of great gain from the point of view of achieving the objects for which the Ordinances were introduced, for Gandhiji has declared that he would do his best to help in putting down

terrorism. The Government can hope for no more powerfully. Because the Ordinances have been passed by the Government of India with the approval of His Majesty's Government it is idle to contend that they are thereby automatically lifted out of the realm of discussion. Recent Indian history provides more than one instance of so-called "accomplished facts" being annulled under pressure of public opinion. No Government can shoulder the responsibility for shutting the door in the face of negotiations when the probable consequences are so terrible that the mind refuses to contemplate them. We cannot help feeling that H. E. the Viceroy has been extraordinarily ill-advised in the attitude he has adopted in reply to Gandhiji, an attitude so provocative that it has indeed kindled stiffness on the part of the Congress Working Committee and precipitated unfortunate developments. If matters are allowed to drift it is not difficult to see that the country will once again be overwhelmed by untold loss and suffering. No light course will avail anybody who precipitated such a crisis unnecessarily. Luckily, Gandhiji, who has throughout exercised utmost forbearance and self-restraint, has refused to shut the door and it is not even now too late for the Government to retrieve their blunder and secure the co-operation of that great organisation which not only represents the vast bulk of Indian public opinion but is also the declared enemy of violence. We fervently hope that Lord Willingdon will seize his opportunity before it passes by.

Call To The Nation

In its issue dated Jan. 3, *The Mahratta* writes—

The brilliant speech delivered by His Excellency the Viceroy before the European Association at Calcutta has left little hopes about the success of the negotiations between the Congress and the Government. The reply of His Excellency to Mahatma's very friendly and humble appeal for peace and co-operation is hardly becoming to the dignity and status of the so-called constitutional Viceroy. We cannot but remark that the offensive has been taken by the Government and even the friendly hand of co-operation has been rejected by it in detail. By the promulgation of the Ordinances and the arrests of Pandit Jawaharlal Nehru and Mr. Shekhar on their way to Bombay to meet their colleagues on the Working Committee and not on the no-co-operation in the U. P., the Government has ended the race. We sincerely believe that in asking Mahatma Gandhi to repudiate his colleagues and in refusing to discuss the serious political situation in the U. P., N.W.F.P. and Bengal, the Government is determined to throw the whole country into disorder. The Congress is at the while striving for the welfare of the starving millions in the country. The rule of terrorism in Bengal is universally condemned. The Congress is pledged to non-violence in "thought, word and deed" and it is also determined to reach the goal of independence through all means the country may be forced to face. The results of the R.T.C. and the declaration of the Prime Minister are not only inadequate and unsatisfactory but utterly disappointing. The rule by Ordinances has created every possible evil in the country, and if His Excellency the Viceroy will reject the last offer and friendly hand of co-operation of Mahatma Gandhi, the country shall have to go through the ordeal, once again, and show to the world that it has full faith in the Congress and Mahatma Gandhi. The cause of the Congress is righteous and, therefore, the Congress is bound to come out triumphant through the ordeal. We earnestly appeal to the nation that every effort should be made to strengthen the hands of the Congress by faithfully following the programme

shuffled out by the Congress Working Committee. Lord Willingdon has still an opportunity to save the country from disaster. Will he take up that opportunity or will the British prestige come in his way?

The New Bengal Ordinance

The Leader (Allahabad) writes:—

The Ordinance which the Viceroy and the Governor-General has promulgated for the purpose of suppressing the terrorist movement and of providing for the speedier trial of offenders committed in furtherance of or in connection with the terrorist movement, is more drastic than any hitherto enforced in Bengal. This movement took its birth in the province during the Partition agitation and was the child of the repressive measures adopted to deal with the agitation. Since then numerous attempts have been made to suppress it by various coercive methods, but they achieved only temporary success. The cult of terrorism has taken deep root, and the promulgation of the Ordinance, which is not far removed from martial law, amounts to a confession of the failure of the stringent measures adopted in the past to eradicate or control the evil. They have, if anything, aggravated it. Such symptomatic treatment generally defeats its own purpose. The Ordinance will not, we dare say, mow down these desperate and misguided young men who have taken to the abominable cult of the revolver and the bomb. It may create an atmosphere favourable to its spread. It will, at all events, be most dreaded by the law-abiding people in the area in which it will be enforced presumably with all the vigour which the executive, armed with wide and practically uncontrolled discretionary powers, can command. For, in the very nature of things, a measure of this nature cannot leave the innocent unaffected. No one can deny, in the face of the large number of murderous outrages which have taken place, the reality of the menace of anarchism, nor the duty of Government to protect the lives of the people. Mahatma Gandhi and the Congress under his lead as well as all thinking and responsible sections of Indian opinion, have condemned them in no uncertain terms. They are a very serious obstacle to national progress and are deeply deplored by everyone who values the good name of the country and the humane ideals of its culture and civilisation. While, therefore, there can be no difference of opinion as to the necessity of fighting the evil, the Government ought not to resort to a merely negative policy. Suppression is not cure. The permanent remedy has to be found in a constructive and statesmanlike policy. The emergency powers given to the officers should be used with the greatest restraint and discrimination so that, as far as possible, the innocent may not suffer with the guilty. Otherwise the Ordinance may help the very cause it is intended to smother. It is bad enough that the procedure at the special tribunals and special magistrates will be of a summary nature and that the administration of justice will be short and swift. To it is added the provision for *in camera* trials at any stage of the proceedings. This ought to be avoided to the greatest extent possible. During the recent orgy of looting and arson the people of Chittagong suffered terribly. May God help them in their hour of trial and tribulation which has been brought on them by the misdeeds of a few who have defied law and morality. These misguided men have strengthened the hands of the champions of strong rule and have added to the difficulties of those who have been trying, by peaceful means, to advance the national cause.

Mahatma Gandhi's Address To Welfare Of India League

Addressing the Welfare of India League, Bombay, Gandhiji prefaced his remarks by stating that developments in India during the last few days were so startling that they had upset all his plans. On landing in India, he was faced with the grim realities in the shape of the Ordinances and arrests. The North-West Frontier Provinces Ordinances were without parallel. The ostensible reason for promulgating them was not that something had been done, but something that Khudai Khidmatgars might do. He knew Khan Abdul Gaffar Khan and the Pathans of the Frontier. Abdul Gaffar Khan was an honest man who walked in fear of God and his only crime was that he wanted independence for the N.W.F. and India and that he refused to attend the Durbar to consider the future constitution of that Province.

Referring to the firing at Kohat, Gandhiji complained that fire was opened on the fire-shirts merely because they refused to obey the order. There had been heavy casualties and probably there were much heavier unascertained casualties. This was an exceedingly unhappy augury for giving the Frontier real autonomy.

He then referred to the U.P. Ordinances and Pandit Jawaharlal and Mr. Sherwani's arrests and turning to the Bengal Ordinance, he combated the contention that it was justified because some youths ran amok. He strongly condemned resort to violence and was heartily ashamed that even girls should resort to assassination.

Replying to questions, Gandhiji said that if Ordinances were repealed he would advise the Congress to see its way to co-operate in the work of the R.T.C. Committee shortly meeting in India, but the Ordinances now blocked his way. He had pledged himself to so many of his British friends that in spite of the disappointment at the R.T.C. he was going to try his level best to seek the avenue of co-operation, but what he learnt that evening left very little hope, indeed, for co-operation, unless he was to lose all sense of self-respect.

Alluding to the work of the R.T.C. Gandhiji paid nothing but tribute to Sir Samuel Hoare whom he described as an honest and frank-hearted man.

Mahatma Gandhi said that while he was aboard the ship, he expected to speak something different to them than what he actually proposed to do, but evidently God had willed it otherwise. He added he did not know until he landed that morning that there had been firing at Peshawar and that Pandit Jawaharlal and Mr. Sherwani had been arrested. He took them as Christmas presents from Lord Willingdon and asked himself the question "what better presents can there be for a Satyagrahi than these."

Referring to the recent events in India he said that he had hoped it to be possible for him to find a way to co-operate with the Government but he had to admit that the signs he had noticed had considerably weakened his hopes. However, he added, he would still try his best to find a way out. He asked them to get rid of the fear of death and to face it with courage, if necessary, but in doing so, he said, they should see to it that not even Englishmen were hurt. They should hope to bring about a change in the heart of Englishmen by their sufferings. His visit to Europe, he said, had increased his faith in non-violence, so he believed that non-violence could even melt stones.

Gandhiji, continuing, said "the only way to achieve our end is to adhere to non-violence to the last even by those who take it as a policy. So long as it is

the Congress creed you must stick to it or have it changed. You will enhance the prestige of the Congress by strict adherence to it. If the Congress gives up Satyagraha, Government, it is said, would make peace with the Congress. But with due deference, I may tell Government that Satyagraha is a part of the Congress programme, and as I told them in England, Government shall have to settle up accounts with the Congress.

Gandhiji dwelt at length on the representative character of the Congress which, he said, was the greatest political power in India to-day. The position which it enjoyed was by virtue of its service. He added, he knew when he left for England that the Hindu-Muslim question was not to be settled in England. Still he went to England. He was even now confident that the Congress would continue to serve the Muslims, the Sikhs and all other minorities, and it was his firm conviction that they would all come to the Congress for the settlement of the communal question.

Untouchability

Referring to untouchability, he said he had been calling himself untouchable for untouchables were the bone of his bone and the flesh of his flesh. No community had done such great wrong as the Hindus to the Untouchables. Even if the untouchables were to break the heart of the Hindus, he would not be angry with them. He firmly believed that freedom would not be worth anything as long as they did not get rid of their untouchable brethren and put them quite at ease regarding their rights. —*Sourabhjit*.

"Renewal Of Fight Inevitable"

Mr. Patel's Statement To The Press

Sri. Vithalbhai Patel, ex-president of the Indian Legislative Assembly, who arrived in Bombay by *r.m. Palam*, in a statement to the press, said: "The White Paper issued at the close of the second Round Table Conference rejected every demand made by the Congress. Reservation of National Defence and External Affairs in the hands of the Governor-General meant the rejection of the Congress demand for complete independence. The Prime Minister more than once declared that there was no intention to give India independence and that she did not want it in that it carried reservations regarding Defence and External Affairs. Sri. Patel stated that a third conference had, no doubt, been promised and several committees would shortly be set up to work out some of the details of the scheme but neither the third conference nor any of the committees should be entitled to override the express terms of the declaration.

Travesty Of Truce

Repeating that the conference had failed, he proceeded to say that British diplomacy had, at any rate for the time being, triumphed all along the line, since the Gandhi-Irwin Pact, in his opinion, was a master stroke of that diplomacy. From the day of that truce up to the present moment it had been one long and painful chapter of series of humiliations and humiliations for the Congressmen both in India and England. As a result of clever manoeuvring at the Round Table Conference the impression created in the international world had been that the British Government were all too willing to give freedom to India, but India's people

were so hopelessly divided among themselves that they did not know what they wanted and, therefore, the continuance of the British rule was all the more necessary in the people's interest.

Mr. Patel opined that on this occasion it looked as if India was anxious to be admitted into equal partnership with Britain and Britain unceremoniously rejected that claim. Next time the position would be reversed. England would be too anxious to have India as partner and India would be unwilling to accept that position. In this instance India was represented by the nominalness of British Government. Next time their places would be occupied by delegates chosen by the Indian people. On this occasion the venue of the conference was London. Next time it would be Delhi.

Continuing, Sri. Patel declared that indications were not wanting to show that India was fast heading towards a marian revolution and the only way to save the situation was to invest the starving workers and peasants with the responsibility for carrying on the administration of the country as best they could. The White Paper declared that His Majesty's Government were not prepared to recognise the principle of responsibility at the centre unless and until the central Government and the central legislature were constituted on an All-India Federal basis. In this view, and the position wherein the Congress found itself to-day, a renewal of the fight for freedom seemed inevitable. If the agitation ceased, stagnation was bound to supervene.

The Next Fight

What form the fight should take was for the Congress to determine. Participation by the Congress in the R.T.O. had once more demonstrated, if such a demonstration were necessary, that the argument of justice and reason had no place in Britain's dealings with India. We must, therefore, be prepared to create conditions in India which would make it impossible for Britain to resist our demands except at the risk of the very serious consequences to herself. We must demonstrate that we had capacity, strength and determination to do so. No other method would yield any tangible result. This would be done either by armed rebellion or by non-violent coercion. The Congress had ruled out, and rightly so, an armed rebellion. We must, therefore, adopt the second alternative with such modifications in the present program as our past experience might justify. For instance the boycott of British goods, British Commercial and Insurance companies etc., must be carried out in a much more systematic and rigorous manner.

No More Negotiations

Sri. Patel was not in favour of exploring any further avenue for negotiation with the Government. If personal interviews by Mahatmaji in Downing Street and St. James' Palace did not avail, no further appeals by him, however earnest, from a distance of six thousand miles, could do any good. Delay was bound to lead us into greater and deeper humiliation and through our cause. He opined that Mahatma Gandhi's presence and activities in England had hardly enhanced the prestige of the Congress. On the contrary the proceedings of the R.T.O. had left the world thinking whether there was any substance in the claim hitherto made by the Indian National Congress, that it represented the overwhelming majority of the people of India and that, at its bidding, millions of people were ready to suffer and sacrifice for the freedom of the country. "We must regain this lost ground in the world opinion. Let us wait and see what the Congress

given to the country. In the first place, it happened at the last Congress that the Congress leaders have considered it advisable to devote their attention exclusively to the solution of the communal problems before launching a fresh campaign. The more of our people is enlightened and they are awaiting orders of the Congress." *Sanchhalki*.

The Awakening Of Indian Womanhood

Srimati Gangaben's Address

Srimati Gangaben Patel, ex-President of the Bombay War Council, presided over the sixth session of the Patidar Bhagini Samaj Conference held recently at Anand.

In her presidential address she made an optimistic appeal to the Patidar women for social reform in the community and also exhorted them to take their right place in the fight for the country's freedom.

At the outset Srimati Gangaben Patel thanked the delegates for inviting her to preside over the deliberations of the Conference and added that she believed that personally she had not the strength to shoulder the responsibility but that, relying on the co-operation of the delegates, she had accepted the honour.

Passing on, she asserted that it was the part played by women in the struggle for national freedom which the country witnessed last year that made the world realise the strength of Indian womanhood. That awakening was brought about by the "Saint of Sabarmati" who realised that if women lagged behind, then, half the strength of the nation would be crippled. It was that exhibition on his part that brought about the wonderful self-consciousness among women. "Those men who were opposed to the progress of women were simply surprised by the awakening and the progress attained when they found women rushing to the front and playing their part which was the main thing in the struggle for freedom. The country was awakened and the struggle for freedom began. This was the first step of women's progress."

Resolutions Into Action

"The question before us is 'What next?' We have a resolution before us and we will pass many a resolution, but how many of us will come forward to translate those resolutions into action? As for this much is certain that women are not fully awakened. They see the evils around them and are determined to wipe them out from the society. To eradicate the social evils and to spread education women from different parts of the country have been meeting in Conferences. They are also obtaining their economic rights and legal rights. But they do not yet beg for these things. They want to acquire those rights relying on their own strength. They will do it with the unity and true devotion."

Mistaken Ideas Of Decency

"Many of us believe that we have enough moral strength. I also share the view that compared to other aspects of our life we might prove strong on that point. But it is seldom seen that we have understood properly the definition of morals. We confuse morals with our mistaken ideas of decency. Our children and grand-children cannot play with

their children in our presence, a husband and wife cannot stand together in the presence of their elders, they cannot even wish each other in our presence and if, unfortunately, there be a widowed sister of ours we take pride in disfiguring her and dressing her in a particular manner. These are a few examples of our mistaken ideas about morals. Morals, in fact, mean a mind properly developed and educated. At present we (ourselves) sow the seeds of immorality in our society and still do not realise it. We blind together in married households men and women between whom there is no parity of age and thus lay the foundation of many an evil, but we do not realise it. There are many other similar evils which, although they might look small, have a far-reaching effect and we would do well to guard ourselves against them.

"Our community, and especially women, have really misunderstood religion. We are afraid to touch the so-called untouchables. Many try to avoid their shadow. We have no objection to lend them money and to accept interest from them. We give food in charity to the temples where, we know it for a fact, foodstuffs collected from us are actually sold. We do not care to feed the starving people in our neighbourhood. We give more and more clothes to such Brahmins who have to sell them out while we know that there are poor men going about naked. I ask in all seriousness, is that religion? True religion is not to help parasites. True religion is to exert to the best of our abilities to do good to others without any desire for a reward in return. He alone who understands and practises this higher religion can claim Moksha."

"We must widen our mental outlook. For long we have been under the protection of others. It has become a touchy point. The women in our community were so far treated as infirm and invalids who could not take care of themselves. If they had to leave the house some one must accompany them. Is it a shame that when women in other communities can go round the world we should find it difficult to travel from one village to the other? It is then that we gave up these habits. We must develop a wide outlook. We must get rid of fear and fright and cultivate boldness."

"There is the evil of extravagance prevailing in our community. Especially on occasions of marriages and so on we spend a lot needlessly. Have you ever counted the cost of that extravagance to the community? We do all that in the name of the dead. May I ask if that is what religion teaches us? Is it not defamatory religion?"

Evils Of Present System

"We spend greatly recklessly on marriages. Cannot we solemnise marriages without top-heavy expenditure. Added to that is the vicious system of dowry. A poor father not only gives away his daughter in marriage to the boy who is the chosen but has to add to it, to pay a big amount by way of dowry. This all burden makes even poor parents feel their daughters as a burden of which they cannot easily get rid. The custom has the unpleasant aspect of bringing about marriages in which there is no parity in the life of the bride and the bridegroom. That is not good. What can any of a father who has a 15 years old daughter in his house do when she man of sixty? The old man has to marry her in wedlock but what of it to the girl? It is a life of misery and misdeeds. It is not the parents alone who are responsible for it. The community that tolerates the evil is equally responsible for it. Unless the

evil is eradicated there can be no hope of a reform in the marriage system.

"The need of education for women cannot be too much emphasised. Proper education can be the only salve for girls for their idle hands. Would it not be better if we put an end to the money wasted on marriages and devoted the same money for educating our daughters. Every girl must be given at least sufficient education to maintain herself. There is a special need of boarding houses and scholarships specially meant for girls of our community.

"Our economic life is most miserable. The husband might leave thousands of rupees when he died or the father of a girl might possess millions, but an unfortunate widow is not entitled even to a decent meal. Men take shelter behind the law but we must strive for reforming law and get our rights recognised. Besides, we have no part in any occupation. We feel ashamed to earn our livelihood while women in rich families have no hesitation to serve and maintain themselves.

"Our treatment of our widowed sisters is as shameful that we must ourselves be held responsible for their miseries than the men. If a woman does not sympathise with a widow who also would do it? By our dislike and disregard for them we add to their miseries. Even men are loath to think and have mercy on them but women merely because of the prevailing custom refuse to improve matters. Beable these we tolerate a thousand and one more evils which would not be tolerated in this twentieth century in any civilised country. We must get rid of them."

"My last appeal to you is, 'take a proper care in the fight for national freedom. During the last fight our sisters who participated in the fight movement and those who showed remarkable courage at Bheroi have earned a fame for our community of which we can be legitimately proud. I trust appeal to you to wear Khadi. Some people say that in the national struggle our sisters are given their proper quota. But I cannot share the same opinion unless I see you all clad in Khaddar, unless I find heaps of handspun yarn sent by you to different leading centres in Gujarat, unless I see you giving up false ideas of modesty."

In conclusion she reiterated the words that were uttered by Sardar Vallabhbhai Patel when he was given an address in Bombay by Patidar women. The Sardar said that it was beyond his power to attempt to improve the so-called high class Patidars of character. When the Sardar dared not attempt it who else would do it, unless they themselves did it.—*Bombay Chronicle*.

Indian Technical Education Committee

EVENING COMMERCIAL CLASSES AT SASTRI COLLEGE

These Classes have now been re-opened after the Summer vacation. Students intending to take advantage of these Classes are advised to enrol without delay.

For further particulars apply to Mr. W. M. Buss, Principal, Sastri College Warwick Avenue, Durban.

P. R. PATHER
S. M. MOODLEY

Joint Hon. Secretaries.

Little Grey Street,
Durban.

"Let Not India Be Divided By Religions"

A Christian View

Our conviction is that in the days ahead Christians should oppose all communal divisions to which political importance is given. It need not be though the idea of communal representation is based itself upon India with something like a throttle hold, but the very fact that this is so seems to us to make the duty of all Christians ever more plain. We would like to ask specifically as to why matters of political and economic bearing should have to be considered from a religious bias. Yet with separate electorates, this would absolutely be the case. It would be necessary to have all political divisions represented within the different religious groups if anything like progress was to be made and with the communal question always to the fore there would always be the tendency to elect men with a strong communal bias rather than those who have progressive and intelligent views regarding national needs.

It seems to us nothing short of a national tragedy that men should be elected to the governing bodies of the land as members of various religious groups and that they should be classified in the various Legislative Councils and Assemblies according to their religious beliefs. We cannot shake off the settled conviction that the real object of a Hindu and a Muslim grouping and electing their own men to some of the governing and representative bodies of the country is to give the spiritual leader in any community, who is at all his Mohammedan and Christian friends to demand the privilege of voting for him to represent them all. Should there be a Christian of wisdom and experience, why should not all members of the community be perfectly free to join in electing him to represent them? To elect that this would not be possible under separate electorates will certainly make public life in India very narrow and restricted.

So far as safeguards are concerned we believe the term to be an illusion. The minority community can only be safeguarded when the majority group is so disposed. The only way to make a majority group feel its responsibility for others is to make it realise that it is the question of the rights and privileges of the minorities. When the Hindus are in a majority they should realise that their Mohammedan and Christian and Sikh brethren, along with all others, depend upon them to guard their rights and preserve their society. Whenever Mohammedans are in a majority they too should feel that it is their duty to co-operate with the minority groups so as to make all realise that justice is being done. And should there be a community where Christians, or Sikhs or any others are in a majority, they too should realise that it is their obligation to secure a fair representation for the other groups and to ensure the peace and happiness of all.

In our judgment communal representation divides men and makes it impossible for them to work together for the political benefit of the land. If this is true, we appeal to all Christians to stand against any such divisions and we appeal to all in India, whoever they may be, to insist upon being a unit so that they may freely join with any groups they may feel are essential to the welfare and progress of the country.—*The Indian Witness*.

001

002

003

004

005

006

007

008

009

010

011

012

013

014

015

016

**Government of India Delegation to the Round Table
Conference at Capetown.**

Copyright: "Indian Opinion"

(Reading from left): G. S. Balpai, Esq., Sir Geoffrey Corbett, Kt., Sir Fazli-Husain, K.C.I.E., Kt. (Leader), Mrs. Sarojini Naidu, Kt. Hon. V. S. S. Sastri, P.C., Sir D'Arcy Lindsay, Kt., and Sir K. V. Reddi, Kt., B.A., B.L.

ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ મું.

શીનીકલ, શુક્રવાર, તારીખ ૫ ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨

અંક ૬

“ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર, તા. ૫ ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨

સર ડાર્સી લીન્ડસે જેઓ કેપટાઉનથી સીધા ઇન્ડિયા ઉપડી આવનાર છે તેમના સિવાય દોઢ અઢીમાસ અગાઉ ગામના સરકારના ડેલીગેશનના અન્ય મેમ્બરો શાંતિવારે કરાવેલ વધારો અને સોમવારે સવારે હાંદુસ્તાન જવા વિદાય થશે કરાવવાના હતા. તેઓનું સ્વાગત કરવામાં કચ્છા નદિજ ૨ મીલો એવા અમારી ખાતો છે. ગાંધીજી ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ તેમજ અન્ય સંસ્થાઓ ડેલીગેશનના સ્વાગતને માટે તકમારીઓ મોટા પાયા ઉપર કરી રહી છે. તેથી જે થોડા ક્ષણ ડેલીગેશન આપણી વચ્ચે રહેશે તે દરમિયાન તેઓ ખુબ કામમાં રોકાઈ રહેશે, છતાં કેપટાઉનમાં જે મમજર શ્રી તેઓને કરવા પડેલી છે તેમાંથી તેઓને વિધાનિત મળશે. ડેલીગેશનના મેમ્બરોમાં નંદુસ્તાની દ્રષ્ટિએ મીસીસ નામદુ અને સર ડાર્સી લીન્ડસે એ બેજ સારી માનમાં મળી સકાય. ડેલીગેશનના નામક સર હજીમ-હાજીમની તખીયત વચ્ચેના નામદુ છે અને નામદાર શાંતિજીની તખીયત પણ નખળી કહી શકાય. અને શ્રી બાજપાય કામના બોળથી સમાન થયેલા જણાય છે. એટલે જો કે કામ ડેલીગેશનના સમગ્ર મેમ્બરોને અને તેના નામક સર હજીમ કે જેઓ આ દેશમાં પહેલીજ વખત વધારેલા છે તેમને ખાસ કરી એવા તેમજ સાંભળવાને વહીજ આગુર રહેશે છતાં અને હમેદ રાખીએ છીએ કે સ્વામતને માટે જવાબદાર વાધઓ આપણા માનનીય મહેમાના પર વધુ પડતા બોલે નહિ નાખવાની સાવ-મેની રાખશે.

અમને જણાવવાને આગંદ થાય છે કે દોઢ સરકારનાના એજન્ટ સર કુર્મા રેડી કે જેઓ પણ ડેલીગેશનના એક મેમ્બર છે અને નંદુસ્તાની તખીયતમાં નામદુ અને સર ડાર્સીની તારમાં ઉભા રહી શકે છે અને જેઓ હાંદુસ્તાનના કાર્ગમાં પોતાના પ્રથમ વર્ષના ગાતી અનુભવને લીધે બોળ કોઈ પણ મેમ્બરના કરતાં વિશેષ જાણી આગા સકાય છે તેઓ એજન્ટ તરીકેની પોતાની મુક્ત પુરી વચ્ચેલી હોવા છતાં બીજા પંદર

દિવસ આપણી વચ્ચે રહેવાના છે.

આ દેશમાં હોદી પ્રત દિન પર દિન વધારે મુશ્કેલી-બરેલા થતા જાય છે અને આગા ડેલીગેશનના કરતાં આ વખતમાં ડેલીગેશનનું કામ વધારે મુશ્કેલી હતું. અને ડેલીગેશનને ગોડસ અગ્રોમાં જણાવી દીધેલું છે કે અમારા સ્વામતના બોલે અને થોડાક કુડા એવું છત્તા નથી અને એવું કંઈ પણ સમાધાન અને સ્વિકારી શકીશું નહિ. અમને જણાવવાને સમગ્ર આધાર છે કે આ વચ્ચે ડેલીગેશનને હસી મઠ છે અને એવું કશું તેઓ કરનાર નથી. છતાં વધુ દહીજ તે હાંદુસ્તાન પરિજામ બહાર પડશે તારેજ જણી સકશે દરમિયાનમાં આપણે સારીજ આગા રાખીએ.

અને ડેલીગેશનના સમગ્ર મેમ્બરોને આગંદ:કરણથી આવકાર અપીએ છીએ હોદુસ્તાનને મટ વિદાય થતાં તેઓને સમગ્ર સફર છત્તાએ છીએ.

પ્રેસ પર જાપાને વહીવટી વખતે કેપટાઉનથી તાર મારફતે ખબર મળે છે કે હાંદી પ્રતિનિધિ-અંદળ પોતાના દક્ષિણ આફ્રિકામાંના આંતરીક પ્રવાસ રૂઠ કરી કેપટાઉનથી સીધા ખાસ-આગ-ગાડી મારફતે હાંદુસ્તાનના પહેાંચી બુધવાર તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરીએ આગાઓઠ દારાગીસામાં હાંદુસ્તાન જવા ઉપડી જશે. એઓ રસ્તામાં કોઈ પણ બંદરે રોકવાના નથી.

એન્ડરુકનો પ્રાધાન

થોડા દિવસ અગાઉ મદાદેવ દેકાઈના આવેલા તારથી રેવરન્ડ એન્ડરુક હાંદુસ્તાન ઉપડી જવાના હતા તેઓ અમમના કારણસર રોકાઈ ગયા તેઓએ હવે નીચે મુજબ પોતાના પ્રવાસનો હાર્ગકમ રાખ્યો છે.

ફેબ્રુઆરી	૧૧	કુર્મારોપ
"	૧૨	પ્રો રીવા
"	૧૩	ને હાનીસમર્ગ
"	૧૪	ન્યુકેરડબ.
"	૧૫	રોસેરમીધ.
"	૧૬	ખીરમ રીટસમર્ગ.
"	૧૭	કરન
"	૧૮-૨૦	શીનીકલ.
"	૨૧	રે-મ

આ પ્રવાસે મુસાફરી કરી રેવરન્ડ એન્ડરુક ૨૨ મી ફેબ્રુઆરીએ આગાઓઠ કરાવવામાં હાંદુસ્તાન જશે.

ગોળમેળ પરિષદ

૧૫ ફેબ્રુઆરી ના. ૨૬ જાનેવારી—હોંદી ગોળમેળ પરિષદ આયતી કાંઈ ખાસ ચનાર હતી, પણ કાંઈકાં સેન્ડ ટેન્ચર સ્તીલ પર કાંઈકાં ચર્ચાઓ આવવાને લાગે તે આવતાં અદવાદીયાં સુધી જાંવાશે. મુરારે હોંદી ફેલીંગેટો ૧૫ ફેબ્રુઆરી હોંદી કમન જર્ણલ કંપાની અને કાંઈ સોમવાર હોંદી જાનેરી સ્ટીમરમાં જોડશે.

પ્રીટોરીયા ના. ૨૬ જાનેવારી—'સ્ટાર' ને પ્રીટોરીયાના ખબરપત્રી કહે છે કે ગોળમેળ પરિષદે મહુ જોડાઈ પ્રગટ કરી છે. અધી મુદ્દાઓ નહે છે. મુત્તમ દેશો સુધી આપવા નેવાર છે અને તેના બદલામાં શું લેવા જાશે છે એ વિશે મુત્તમના પ્રશ્નોમાંજ મતભેદ. પ્ર. મનાના ફેટલા દિવસે બાંક આધાન વાતાવરણ સુધર્યું છે. આમ છતાં સુધાકાવ હેનાર જોડે ડેલીએટ એવો અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે: જાને એક આબુથી સિધ્ધિઓ હાંસુથી અને પ્રીટોરીયાએ તેવી લાભ યવાનાં જાંજો દેવા તેમ સ્વીકાર્યાને નહિ જાને. એવો અર્થ કરવામાં જાને છે કે પરિષદે કામકામ બે-તેજનકારક મેખાઈ નથી.

૧૫ ફેબ્રુઆરી ના. ૨૬ જાનેવારી—દક્ષિણ આફ્રિકા અને હોંદના વેપારી એકસપોની પરિષદ મુત્તમ છે અને તે પરિષદ હોંદ કે મુત્તમનાં બનાવનાં સંભા રહે છે. અંધકા તે વેપાર વિકાસને જાંજો લાખવા માટે મુત્તમને ફેડ કમીજનર કાર મા નિમાર એમ મનાવ છે... જા બાગલ જોડાવા પરિષદ અમલ પણ કદાચ અર્થમાં કાંઈ રહેજાની સમજવાળી એ જોડી સ્વીમરે ફેડીયા અને કરંજ સીધી સ્ટીમર સર્વિસ માં કમીસવાળી વેપાર મહાન્ટી જાંજા રખાય છે.

'મુત્તમનાં દક્ષિણ આફ્રિકા કાંઈ વેપાર' એ અમલ હોંદ અમલને લખતાં 'જેન્ડ કમી મેલ' કહે છે કે વેપારના વિકાસ માટે જાને અવકાશ દેવાય છે. તાજા આકાશનાં લખાણો, ૧૯૩૦ માં મુત્તમનાં હોંદનાં પ્ર. ૨૦,૭૬,૬૬૬ માલ આબેડ હતો અને ૧૯,૭૮,૮૬૬ ખાજીને માલ હોંદને વેચ્યો હતો. જા સિધ્ધિ લખાણને આપક છે. એ તે વાસ્તવિક રીતે સુધરે તે જાને દેશોને બારે બાજ છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાની પાસમેંટ અર્થ

ના. ૨૫ જાનેવારીના રોજ દક્ષિણ આફ્રિકાની પાસમેંટ, વમર કિનારે, જરૂર મધ. પ્રતિષ્ઠિત મેસેરીઓના ના. જાંજા. હોંદી પ્રતિનિધિમંડળના ઘીજા સંબો અને મી. કમીલ' જર્નાલ' જો વિચેરે હતા.

વડા પ્રધાને સોનાનાં અલગ પર લખા કરવા માટે સીલેક્ટ કમીટી નામવાનાં દરખાસ્ત અધી ફેડ બાગલ ફર્ડ પણ ફેડ રીતે જાહેર ફર્ડ કે સરાર સોનાનાં અલગ પોરણ આણ રાખવાનો નર્ણય કર્યો છે. જનરલ સમટી, જનરલ હોંદીમાંના દરખાસ્તે દરસરખ અજાબો અને સોનાનાં અલગ પોરણ દેશને અલગ મુકેકાનને અલગ રાખી તે ધોરણ રૂઠ કરવા મુત્તમ મી. ખોરેજો જનરલ સમટીની કોમી કામથી ઉજાવવા માટે કાદ-

કથી કાદી. આમ આ મુત્તમની અર્થમાં જાને પછો વડે મુત્તમ અલગ કરી મી. ફેટરીએ જાંજો કરવા અમલ ફેડક વખતે મુત્તમ કર્યો પણ તે વિષદ જાને પછો પડવા હતા. જાને તે સિધ્ધિનો બાક લઈ તેમણે હોંદીમાં જાને સમટી પણ જાને મુત્તમ દલમચાવ્યા.

ફેટલા સંબોએ પોતપોતાનાં કામો આજવાની દરખાસ્ત મુદી ફેડલાયે પ્રમો પુલવા. તેમાં એક પ્રમ. મી. ને એમ. ફેડ એમકે પુલવો તે અદવારે હતો. જનરલ હોંદીએ જાંજા વાળ્યો કે: જામેરીકાનાં દક્ષિણ આફ્રિકાનાં ફેડમલ મી. એરીક જોએ ૧૬ ડિસેમ્બરના જાહેર કલેક્ટ કે પ્રમલસંધ નીધળા મનો છે એ રીપોર્ટ' માં જાંજા વાળ્યો છે. તે અર્થ છે કે ખોટા તે ફેડ નથી કરી કલેક્ટ, પણ તે તેમણે પોતાનો અંમલ મત કાંજીદો છે.

એક બીજા પ્રમનો અપાત ફેડીજાવાનાં પ્રધાને વાળ્યો. તેમણે કમી ૩: દેશી આર્થિક કમીજને પોતાનાં કામ મુદે ફર્ડ છે. તેના રીપોર્ટનાં કોમી જાંજા કે મુરલ પાસમેંટને ૨૦૦ કરવામાં આવ્યો.

માંથી વિષ્ઠિ

હોંદીસ્ટાનમાં જાને જાનેરી જલસ પાસક મવાળી દેવા છે લાંબા વિષ્ઠિઓની વતો પ્રમળ જારી છે.

પહેલી વિષ્ઠિ—રામનાં ફેડ અંગે કરી હતી અને રાવજા અને રામ વચ્ચે મહાપુરનાં મંડાલ મંડાલ હતો. જા વાંત રામાવજા પુરી કરે છે.

બીજી વિષ્ઠિ—પાકીનાં ફેડ કમીટીએ કરી હતી અને ફેડવ અને પાકીને વચ્ચે મહાપુરનાં મંડાલ મંડાલ હતો. જા વાંત મહાપુરનાં પુરી કરે છે.

ત્રીજી વિષ્ઠિ—કાદજીનાં પેરીનાં ફેડ અલગવાને કરી હતી. અને પુરીસાજ અને કાદજીનાં પેરી વચ્ચે મહાપુરનાં મંડાલ મંડાલ હતો. જા વાંત પુરીસાજ વાંતો પુરી કરે છે.

ચોથી વિષ્ઠિ—મહાસભાનાં ફેડ મહાત્મા આંધીકારે કરે અને ફેડકાં જાને હોંદીસ્ટાનની પ્રમળમળ મહાસભા વચ્ચે મહાપુરનાં મંડાલ મંડાલ મ. જા વાંત મહાત્મા આંધીકારે પ્રમળમળ હવિકાસ કહેશે.

પહેલી ફેડ મહાસભા આંધીકારે ફેડ કાદીજાવાની જાંજો ફેડ અલગવાને જાંજો ફેડ કાદીજાવાની છે. જાંજાપુરે

પ્રીટનને મહાત્મા ગાંધીનો

છેવટનો શબ્દ

જાંજા, ના. ૬ થી ડિસેમ્બર.

મહાત્મા આંધીકારે ગોળમેળ પરિષદની બેઠકમાં કલેક્ટ મધને બાગલ કરવા માટે વડા પ્રધાને પોતાનાં અલગ કરી જાહેર કરી એક પ્રમલ ફર્ડ હતો.

ફેડ અમમાં નથી

મહાત્માજીએ અલગ ફેડ ૩, ને પ્રમળ ફેડ ૩, અને નહિ જાંજાને મેં અલગ લાખુ દેવા, પણ મને જાંજો છે કે, મહાસભાની તરફથી છેવટનાં અલગ નહિ ફેડીને મેં આપને

૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧
૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧

૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧
૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧ ૧૧૧

વધારો થશે, પરંતુ મહાસભાને તેને માન નથી. વીરપદ તરીકે મહાસભા પાસે સલામતીને મહાન કલ્પ છે તે તમને ખબર પડી નહિ. મેં પણ પચાસોને સંભળ્યા છે. મેં તેમને જ્ઞાનપૂર્વક સમજાવ્યા પ્રમાણ હશે છે, અને હું મારાથી અને તેણી માન આપીને તેમને જાણવવા માંડું છું. કે જે હાંદમાં કાયદાખંડ, બજારો, ત્રાસ વીગેરે પ્રવર્તે છે તે તેથી કેટલું બધું વૃદ્ધિશીલ થશે તેના વીચાર કરવો જોઈ છે.

હતિહાસનો અભ્યાસ કર્યાને હું લાગે કરતો નથી, પરંતુ એક વીધાર્થી તરીકે મારે હતિહાસના પ્રશ્ન પત્રના અભ્યાસ જાણના પુરતો અભ્યાસ કરવો પડ્યો હતો. સ્વતંત્રતા માટે લડતા લોકોના લેણીથી રાજાપણા હતિહાસના પાનાઓ મને વાસ્તવિકતા, મહેન્ટ એવો એક મજા પ્રશ્ન વાંચ્યો નથી કે જેમાં મહાન કદ વેઠ્યા સિવાય કેમ મજા રાષ્ટ્ર પોતાની સ્વતંત્રતા મેળવી હોય.

હાંસા—સ્વતંત્રતા મેળવવાનો અર્થ આર્થિક

પુનઃ, જે. ગોળી, માલ્લા વીગેરે બધા ઉપજાવનારા કાર્યો તથા નાણા ઉપરથી અભાર સુધી વાપરવામાં આવ્યા છે સ્વતંત્રતા મેળવવાના આ અર્થમાં આર્થિક આર્થિક મુદ્દાને તો જાણે છે. કોઈ પણ હતિહાસકારે તે માટેની વળોડી કાઢ્યા નથી. હું ત્રાસ ઉપજાવનારાઓ તરફથી વધારાનું કરતો નથી. મી. મજનવીએ તે પ્રશ્નને અત્યંત ઉપરિચિત કર્યો હતો. કલકત્તા કોર્પોરેશનમાં પણ તેણે તે પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો હતો. જ્યારે તે પ્રશ્નનો અર્થ ઉલ્લેખ કર્યો ત્યારે મારે મહારી કામચૂકી દુઃખાઈ હતી. જે જુલમ થઈ હતી તેને કોર્પોરેશનના મેમ્બરે સમજાવે સુધારી હતી તે જાણવવાનું તેઓ જુલમ થયા હતા. કલકત્તા કોર્પોરેશનના જે સભાસભા મહાસભાવાદીઓ હતા તેમની જુલમથી તે પ્રશ્ન કોર્પોરેશનમાં ચર્ચામાં હતો. જે મહાસભાવાદીઓ સીધી જગર આકાશરી રીતે અભ્યાસની કીમાવત કરે છે તેમના તરફથી હું વધારાનું કરતો નથી. મહાસભાની જ્ઞાન ઉપર આ પ્રશ્ન જાણવામાં આવ્યો કે તુરંત મહાસભાએ તેને અવરજીવ રીતે ચુકવાનો પ્રવરન કર્યો હતો. તેણે મેમ્બરને જે બધું હતું તેનો પુલાસો કરવા જરૂર પાડી હતી અને મેમ્બર પોતે સમજાવે દોષથી પોતાની જુલમ તેમણે કહ્યું કરી હતી અને કાયદેસર જે કોઈ સુધારો થઈ જાય તે જરૂર ચુકવા નહોતા. આ પ્રશ્ન ઉપર સોતાનનોતો બધું સમજ લેવાની મારી મુજબ નથી. પરંતુ કલકત્તા કોર્પોરેશન માટે મને જે માન છે તેને ખાતર તેમજ સહ પ્રશ્નમાં જાણવા ખાતર અને જેઓ પોતાનો જવાબ કરવા અત્યંત દાબર નથી તેમને ખાતર મારે આટલા વાસ્તાવ્યિક જાણવવાની જરૂર પડી છે.

મને ખબર છે કે આ મર્મના વાસ્તવિક કીમતોમાં એવા ટેટલાક પ્રશ્નો આવ્યા હતા જેને માટે અને લોકગીરી બંદો કરી હતી અને ચોગ્ગ સુખાત કરવા કોઈ જાતની હસ રાખી નહોતી. કલકત્તાના સ્વમસેરકોને મી. મજનવીએ અત્યંત કોઈ જાણવવા મીતો સંજવવામાં આવ્યા હોય તો તે જાણ મારે તેમના તરફથી મારી માંચવી જોઈએ.

સ્વતંત્રતાને ખાતર લોકો લડ્યા છે અને જાણ પ્રશ્ન કર્યું છે અને જાણને કાર્ય પોતાની વધારી જાણીએ પ્રમાણ છે. (અધિક)

વિવિધ સમાચાર

હાંદી આક્રમક દુર કરે.

એશિયાટીકને વજારા અને વેપારના દોષ વધારવાને જાણે તે પર જાણ મુકેલો; એશિયાટીકની સામાજિક અને વેપારી આદત સામે મારી વરતનું રાજ્ય કરેલો; અમે કોઈવાળમાં એશિયાટીકની વધતી જતી આદત સામે લાવતી નજરે જોઈએ છીએ; તે આદત સામે રજાનીક સત્તાઓને પશ્ચાત્તે લેવા દેવાનો હક આપવો; આવી મતલબનો ફાવ વોલક્ટની ટાઉન કાઉન્સિલે પસા કર્યો છે.

ખીનોનીએ મુગારીપની એશિયાટીક-વિરોધી અજવળમાં સાથ આપવાનો ફાવ કર્યો છે. વોલક્ટની મતલબનો ફાવ ખીનોની ટાઉન કાઉન્સિલે પસાર કર્યો છે.

નાણાનું અલગ

દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર પાનિમેન્ટમ એક કામદારો ખરેખર બાધી નાણાનું અલગ જે આજે છે તેમાં નિમે પ્રમાણે ફેરફાર કરવા માંગે છે.

સોતાનો પૈકિ જાણના મોરબનો માણ રહેવા દેશે. હોરીન-મે કોઈએ પણ માણ રાખવી. અને ફાર્મીની જગ્યાએ સેન્ટનો નમે સિલકો પાડવો અને તે સેન્ટ દર એક હોરીન-મે કોઈએ નમે સો લેમે રાખવો. આ પ્રમાણે દક્ષિણ આફ્રિકા પોતાનું અલગ રાખવા માંગે છે. ૧૦૦ સેન્ટની એક હોરીન, ૧૦ હોરીનનો એક પૈકિ.

જમીનના વાવો.

ફ્રાન્સમાં મોનોડી નહીવા કોઈ ઉપર હોઈમયુક નામનું ખેતર જે ૬૦૦ એકરનું જે એક જાતનું છે તે પૈકિ ૪,૮૦૦ માં ફેરફારો ખરેખર મેસરો આર. આર્થુટ એન્ડ સંજની પેટીએ વેચી દીધું છે.

આ પ્રમાણે હાંદુસ્તાનમાંની જમીન અને નાણાની જમીનના બાવોમાં આજાબ પાતાળનો ફેર જાણવ.

નવાજ લાગી

એક અંગ્રેજ મુસાફર સરકારીમાં જામે છે કે અંગ્રેજ રાજ્યમાંના પ્રોટેરીયામાં મોન સોગોને કવાવડ કરાવનાં આફ્રિકાન બાવામાં દુકોમાં જાણના જોઈ હું બધું જાણી પામ્યો.

ના, કીનીવાલ શાસ્ત્રો

ખીનીવાલ કાઓ કેપટાઉન અકરડ પંચિલ જાણવાથી પોતાની દક્ષિણ આફ્રિકાની મુજાફરીનો કાર્યક્રમ રદ કરી કેપટાઉનથી સીધા હાંદુસ્તાન જાયી જશે.

એક ચીનનું સ્વદેશીકરણ

પોટ' કોઈવાળેવધી ખબર મળે છે કે પોટ' કોઈવાળેવધી એક આધુનીક પેટીએ યુનાઇટેડ સ્ટેટસ પાસેથી એક લાગણ વિમાન ખરીદી કહે છે અને તે પોતાના દેશ ખીન ખાતે આધુનીક સરકાર ઉપર રવાના કરવાની લેવારીમાં છે.

ક્રિસ્ટો ચીન પર પચારે.

ક્રિસ્ટી સરકારે પણ જાણના વધારીને એક મોટો કાર્યો માન જવા માંગે રવાના કરી દીધો છે.

ચીન ઉપર ક્રિસ્ટી ઉપર, યુનાઇટેડ સ્ટેટસ ઉપર અને હવે ક્રિસ્ટી ઉપર છે.

હોદ્દી પ્રતિનિધિમંડળ બંધ છે

કેપટાહિનથી જનરલ હર્ટ્સોમના મંત્રી તરફથી કરવાના એવરને એક તાર મળ્યો તેમાં જણાવે છે કે હોદ્દી પ્રતિનિધિ-મંડળ આખાડી ખાસને તા. ૬-૨-૧૯૩૨ ના રાત્રીવારે ૯ વાગે કરવાનું આવી પડેલું છે અને ૮ મી ફેબ્રુઆરી સોમવારના રોવસે હોદ્દીસ્તાન નવા આમબોટ કારાગામમાં ઉપડી જશે.

દક્ષિણ આફ્રિકા પ્રત્યે અવસરોતોષ

મુખ્યમાં મારવાડી બાપારી મંડળ તાજાં જનર, કાપડીયા દલાલો વિગેરે મળી કુલ ૫૫૫૫ બાપારી સંસ્થાઓએ પોતાનું કામકામ બંધ કરી ગુનીયન સરકાર પ્રત્યે પોતાનો સખ્ત વિરોધ અને અવસરોતોષ જતાવ્યો હતો.

વાયરલેસ ટેલીફોન

કેપટાહિનથી કોઇ પણ માણસે ઇંગ્લાંડમાં વાત કરવી કોમ નો દબે મધ્ય ગ્રહ છે. અને તે માટેનો અવકાશ માત્ર ૫૫૫ મીલ છે અને દર એક મીનિટને માટે પૌંડ ૨ નો બાવ રખાયો છે અને ૫૫૫ મીનિટની વાતચીત કરવા માટે પૌંડ ૫ નો બાવ રખાયો છે. આ ફોન આખા દુનિયા ઉપર ચાલુ કરવાનો ધરાવો ખોટીજ કૃપની રાજો છે.

રૂઠરના અને અન્ય તાર સમાચાર

કાશ્મીરમાં તોફાન

કાશ્મીરમાં હુપી કીરકરથીવા મના તોફાનો કાંત પડતા નથી. હવામાં એક તોફાન કાટલી ખાતે જતું હતું અને તેમાં બજવા-પોશાએ બે પોસ્ટ ઝોશીશો અને એક મેંક લૂટી હતી સરકાર આવી પડેલ્યા પછી મોળી છોડતાં જતું બજવાખોર લીધાછને મરણ માણુમ પડવા હતા.

પ્રતાલીએ પણ પોતાનો કામચક દરિયાઈ કારણો ઝીન જવા રવાના કરી દીધો છે.

હોદ્દીસ્તાન નિર્બંધ અને છે

મુખ્યમાં માનદુઆ આગમોડમાં ૧૨ લાખ ૮૮ હજાર પાઉડનું સોનું ૨૮ માં બન્યુઆરીએ ઇંગ્લાંડમાં પડેલો મધ્ય છે.

હોદ્દી પોલીસની કબજગીવી

મુખ્યમાં બુધેશ્વર લગામમાં કોષા પેલાવર દીન જાવતા હતા તેમાં સરકારી અમલદારોએ અને પોલીસોએ તારે દબા-ત્રીરી કરી કોઠાને ચાડવા નાખી તોફાનની કરવાત કરી અને કોઠા ઉપર ઝાળખાર કર્યા અને લાઠીઓ મલાવી. જેથી ૨૬૦ માણસ ધાવણ થયા છે. અને ૨૧ સખ્ત મરણ તોલ પાવણ થયા છે.

પુર્વમાં લકાઈ

આઇ.સી.એ.એ. બપાન સામે લકાઈ અંદર કરી છે અને આઇ.સી.એ. સરકારે લકાઈમાં ૬૫ લાખ આઇ.સી.એ. કરી દેતાઈ છે. લકાઈની સમામતીઓની ક્રિયા માટે તેપોના લકાઈના મારની કરવાત આપક અને નાનટાઈ ખાતે તા. ૩૦-૧-૧૯૩૨ ની સવારે થત હતી.

ખોટીશોએ ઇંગ્લાંડથી અને અમેરીકાએ ન્યુ યૉર્કથી બહુ મોટો લકાઈ કારણો ઝીન પડેલો જવા રવાના કરી દીધો છે.

પ્રતાલીએ પણ પોતાનો કામચક દરિયાઈ કારણો મોટા પ્રમાણ માં ઝીન તરફ જવા રવાના કરી દીધો છે.

હંમેશાં વડો પ્રધાન બેહુત બેઠાએ

દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર ખાત કરીને બેહુત વર્ગનીજ બનેલા છે. વડો પ્રધાન જનરલ હર્ટ્સોમ અને બેહુત છે. મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. મલાન પણ બેહુત છે. અને બેલીવાડી ખાતાનો પ્રધાન પણ બેહુત છે. અને તેથી દક્ષિણ આ-ફ્રિકાના બેહુતો આખાડી લોમવે છે.

તેના કામકામમાં બેલીવાડી મેંક તરફથી તા. ૩૨-૧૨-૧૯૩૧ સુધીનો પડોવટ મદાર પડ્યો છે. તે ઉપરથી માણુમ પડે છે કે ૧ કરોડ ૫૦ લાખ પાઉડ વગર બ્યાને બેહુતોને ધીરેજા છે અને ૮ કરોડ ૫૦ લાખ પાઉડ દર વર્ષે દર સેંકડે ૦ થી ૪ પાઉડ સુધીના બ્યાને ધીરેજા છે આથી દક્ષિણ આફ્રિકાના બેહુતો બહુ સુખી છે. વળી કમચાલ બેહુતોને રજા ઉધાડવા ખીલવવા અને તેનો વેપાર જમાવવા ૦ લાખ ૨૫ હજાર પાઉડ સરકાર મંજુર કરી છે.

આ કામકામમાં હું હોદ્દીસ્તાનની અંગેજ સરકારની બેહુતો માટે કેવી કાળજી છે તે બાબત વિચાર કરવા હોદ્દીસ્તાનના બેહુતો ખાત મેંચું છે.

જે જે દેશોમાં મુખ્ય પ્રધાન બેહુત છે તે બધામ દેશો સુધી ફાલતમાં છે. હોલાર્ડ ડેનમાર્ક સ્વીડન રશીયા જોરડે-લીના વિગેરે દેશો બેહુત પ્રધાનના રાજ અમલથીજ આખા છે. કારણ કે તેઓ બેહુત દોવાથી બેહુતની ફાલત બલે છે વળી નવાં બેહુતોના કામમાં રાજસતા છે. આ તે દેશોની બેલી ઉપર બીજાકુલ કર નથી.

હવે આ કોમ વર્ગી હું એવા વિચાર પર આવું છું. કે હોદ્દીસ્તાનની વડી ધારાસભાનું પ્રમુખપદ કોઇ પણ વર્ગ માટે નાંદ પણ કાવમના માટે મુંદણી મારવતે ખાસ બેહુત વર્ગ માટેજ અકાદેકું નહીં રહેવું બેઠાએ. નારણભાઈ

બુદ્ધિ—વિકાસ

જોશ્ન માં મેંકા દેવગણા; પિતરચોપાસતો.

તથા મા મધ મેંકયાને મેંકાવિનુંકુશી.

આ વેદમંત્રમાં પરમાત્મા પ્રત્યે પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે, કે હે પ્રકાશ સ્વરૂપ પરમાત્માની આપ વિદ્યાન યોગી, મહાત્મા અને અંધિ-મુનીઓને તેઓ સદેવ પરીપકારી અને આપની ઉપાસના-ખાનમાં સંભળન રહે તેવી બુદ્ધિ પ્રદાન કરો જે, તેવીજ બુદ્ધિ અજાને પણ આપો, એથી અમે મેંક-કમચાલના કાવો કરતા રહીએ, અને આપની ઉપાસના-ખાનમાં અચારે કવન વ્યતિત કરીએ.

બુદ્ધિના વિકાસથી મેંક-કમચાલનું કાર્ય કરી પોતાનો માનવ જન્મ મનુષ્ય સહજ મનાવી ગ્રહ છે. સદ્બુદ્ધિ, માણુએ બેંકરકર માર્ગમાં દોરે છે. જેથી સંસારી મોટાને તે બુદ્ધિમાન વ્યક્તિના ગુણ, કર્મ, સ્વભાવ, આચરણ, વ્યવહાર, વગેરે ઉદાહરણરૂપ થત પડે છે.

વલુરવેક, અખ્યાન કર મેંક ૧૪.

કર્મવીર બનેા

પરમાત્મા ઉપદેશ કરે છે કે હે! મનુષ્યો! તમે અર્થ કરીરથી અમ્પન થઇ, વિદ્યા આદિ સદ્ગુણથી સમૃદ્ધ હૃદય પરીપકારી સત્કર્મો કરતા કરતા સો વર્ષ સુધી જીવવાની કમ્પા સેવો, આજસુ ૬ પ્રમાદી ન થતાં કાચા કર્મવીર બનો. આથી તમારું સર્વથા કમ્પાજ અને માનવજીવન સાર્થક થશે. જે પ્રમાણે હૃદય કર્મો કરતા હે! મનુષ્યો! ન્યાય, કર્મથી વિરુદ્ધ

કોઈ આચરણ ન કરે તેમજ કોઈ પણ કર્મ કરીને તેમાં આકર્ષિત-મોહ ન રાખે. —નિરવરત-આવશ્યક પ્રેરિત થઈ મુક્તિ કરી કરતા રહે. સમચિરકાલી વિરૂદ્ધ કરવાથી માનવજીવન નિરર્થક જન્ય છે. અને કર્મમાં આકર્ષિત ગણવાથી માનવજીવન સદૃશ સ્વાર્થે બુદ્ધિ ભ્રાંતિ છે. ૫ જુલાઈ, ૧૯૩૧, ૪૦ મં. ૨

મીતા મનન

(લેખક—દિગ્ગજરાજ મનસ્વીમલાલ મલ્યાલ)

(૨)

મીતાનું મનન પારંપર સું કામ થવું જોઈએ એ વિષે આટલું કહ્યું. હવે આપણે મીતાની રચનાનો વિચાર કરીએ.

મીતા મહાભારતનો એક ભાગ છે. મહાભારતને સામાન્ય રીતે ઇતિહાસ કહેવામાં આવે છે. પણ એને સામાન્ય કાવ્યમાં ઇતિહાસ કે તવારીખના ફિટરી નામ જોઈએ તો જુ. કાવ્ય. એટલે મહાભારત ઇતિહાસ નથી પણ ઇતિહાસિક કાવ્ય છે.

પાંડવો અને કૌરવોના જીવનની ટેલીકા કુપ્પા પડનાઓને વર્ણવવાને નિમિત્તે, કવિએ એક મહાકાવ્ય નિર્માણ કર્યું છે. કશીકેતો જેવી બની હોય તેવી ને તેવી વર્ણવતી એ કવિને દેવેશ નથી. પણ એક મહાકાવ્ય રચવું એ મુખ્ય ઉદ્દેશ છે, અને તે મહાકાવ્યને માટે કૃત્વકતા ધુકને વિષય જનાવનો એ યોજના છે.

કાવ્ય હોવાને બીધે એમાં ટેલિકા બીનાઓ ફટકાક માત્રા, ટેલિકા વર્ણનો વગેરે કલ્પિત હોઈ શકે. એમાં જામ બે વર્ષકા વચ્ચે સંવાદ આવે, એટલે એમ ન સમજવું જોઈએ કે એ બે વચ્ચે થયેલો સંવાદ કોઈ રીતે કોઈ ઉદારી બીધા હશે અથવા સરકારી દરબારમાં નોંધાયો હશે અને કવિએ તેને આધારે એને મહાભારતમાં સુક્યો હશે. એ તો કવિએ પોતાના કાવ્યને ક્ષેત્ર ને રસપૂર્ણ જનાવવાની ઇચ્છાથી પોતે જોડી કાઢ્યો હોય, એવી બે વર્ષકાઓ કદી જન્યતા ઉપજાવે ન હોય, અથવા ઉપજાવે હોય છતાં એમની વચ્ચે કશો સંવાદ થયો ન હોય.

કાવ્યનો વેદેશ કોઠનું મનોરંજન કરવાનો તો હેતુજ. એટલે એમાં —ફલુટ ઉપક્રમણા, વિવિધ રસો, વર્ણનો વગેરેની જનાવટ કરવામાં આવેજ. એ બધાને ઇતિહાસનો આધાર હશે એમ માનવું ન જોઈએ.

સંવાદ વર્ણનો કાવ્યો—કથાઓ—પુરાણો રચવાની આપણા દેશમાં એક જુની રીત પડેલી છે. કવિનો કોઈ પદનાનું કે સ્થાનનું વર્ણન કરવું હોય, કોઈ પ્રશ્ન ઉપર ચર્ચા કરવી હોય, કોઈ વિષય પર પોતાના સિદ્ધાંતો દર્શ કરવા હોય, તો આપણા દેશના કવિઓએ સામાન્ય રીતે સંવાદ વર્ણનો આશ્રય લીધેલા છે. એવીજ રીત અંધ રચના કરવી જોઈએ, એમ એક ફિટ ભેડું થઈ ગયું છે એમ કહીએ તોયે બાકે.

આથી, અશુદ્ધ પાત મુતરાજી પુછી અને સંજયે કદી, અથવા અશુદ્ધને પુછી અને મીકુંજી કદી, અથવા આશુ મહાભારત ને મુનિઓએ વચ્ચે થયેલી ચર્ચાનો રીપેટ છે એમ અશુદ્ધ હોય, તેને કશીજીવ બીના તરીકે ન સમજવી જોઈએ; પણ એ કેવળ કવિનું જીવન—કાવ્યકળા—છે એમ સમજવું જોઈએ.

(ઉદાહરણ) લેખક કહ્યું કે આપણા દેશના મન-ચક્રીઓ બે વર્ષકાઓ વચ્ચે સંવાદ થયો હોય એવી રીતે મન-ચક્રી વિષય રજૂ કરવાનો લઘુભાવ રિવાજ પડી ગયો છે. એ સંવાદ અર્થિહાસિક ખતાવ છે, એમ માનવાના ધુક થવી ન જોઈએ,

જીવનને આપણે જાણ રીતે વિચારવી જોઈએ. મીતા મીકુંજી અને અશુદ્ધના સંવાદરૂપે છે, માટે મીકુંજી અને અશુદ્ધ વચ્ચે સાચીજી કાવો સંવાદ થયો હશે, તથા તે કૌશલ્યના ધુકસમયે અને તે સ્થાનેજ થયો હશે એમ માનવું યોગ્ય નથી. કવિની એ સજ્જતા છે એમ સમજવું જોઈએ).

(૩)

પરંતુ, મહાભારતના લેખક માત્ર કોઈ રંજન માટે અશુદ્ધનો રચનાર કવિ નથી પણ વર્ણક છે, જાની છે, પાંડવો જીવન મોહક છે, પ્રજાને દ્રષ્ટિ આપનાર મહા વ્યક્તિ છે. એમનાં જ્ઞાન અને અનુભવ કેવા અગાધ તેનો એ ઉપરથી જણાવવાથી કશી કે વ્યાપીકાઈ જાણતરૂપે વી કહેવત પડી શકે એનો અર્થ એ છે કે જીવન સંજયી એક પણ કવિ, વિષય નથી કે જેની મર્મી મહાભારતમાં ન થઈ હોય. આથી મહાભારત જાનનો કૌપ, જાનનો નિર્ધિ અથવા અંકાર છે.

પણ, અંધ રચનાર જુદી જુદી રીતે જુદા જુદા વિષયો રજૂ કરીને બેસી રહે, તે તો કેવળ સંવાદક જન્યો કહેવાય. એ પરથી મહાભારતના રચનારને પોતાનો કૌશલ્ય છે એ માલુમ ન પડે. જીવનનો સગમ આશુથી વિચાર કરી કરીને મહાભારતના રચનાર પોતે જે નિર્ણયો બાંધ્યા છે, તેનું પ્રતિ-પાદન કમવહગીતામાં છે એમ કહી શકાય. આથી કમવહ-મીતા મહાભારતના સાચી મહત્વનો ભાગ બને છે. કમવહ-મીતામાં મહાભારતનો સાર નથી; પણ જીવન કેવું હોયું જોઈએ, શી રીતે મહાભારત જોઈએ, જીવનનો આદિ અને અંત સું, એ વિષે પોતાના અર્થિત નિર્ણયો કમવહગીતામાં છે. અને, એ રીતે કમવહગીતામાં છે તે રીતે મહાભારતના બીજા ભાગમાં નથી.

એ કામ આપણે મીકુંજી અને અશુદ્ધ વચ્ચે સંવાદ રચીને કર્યું છે. મીકુંજી અને અશુદ્ધ મહાભારતની કથાના કેન્દ્રમાં રહેલા બે પાત્રો હશે કહાય. એમનાં આશિષને મહા-ભારતમાં સર્વોપરિ રચાન આપવામાં આવ્યું છે; એટલે, એ બે એમનાં ઇચ્છામાં હચ્ચ પાત્રો છે. આથી, પોતાના ઉપરના સિદ્ધાંતોને એ બે વચ્ચે સંવાદ થોડીને ચર્ચામાં એ સ્વાભાવિક માર્ગ મળ્યા.

એ સંવાદનું નિર્મિત કારણ એમણે મહાભારતનું ધુક જનાવ્યું છે. આશિષને જે સિદ્ધાંતો રજૂ કરવા છે તે જીવનની કશી માં કશી પરિસ્થિતિમાં પણ વારા પડી શકાય એવા છે, એનું એમને ખતાવવું ને ધુકનો પ્રશ્ન, નહિ તોયે, વિદ્ય મળ્યા. પણ કેવળ ધુકનીજ વિષટતા મહાભારતના ધુકમાં નથી. મહાભારત કેવળ બે પ્રજાઓ કે રાજ્યો વચ્ચેનું ધુક નથી, પણ એકજ કુટુંબની બે કાળાઓ વચ્ચેનું, સમા-સમાનું ધુક છે. ધુક કરનારા પડાની વચ્ચેના સંજયો એવા નાજુક છે કે, એનામાં જરાયે કોમળ આવનાઓનાં અંજા હોય, તેને એમાં પડવાની ઇચ્છા થાય નહિ.

એની સ્થિતિમાં એનામાં કંઈક થઈ જાય તોયે હોય, પ્રેમ, ભાવર વગેરેના ઉદાં જાગણીઓ હોય, તેણે કમ પડવું એ દાવવાનું કામ અર્થિજન કહાય છે. જા જીવન વિષે સાચું દ્રષ્ટાંતનું પ્રાપ્ત થઈ હોય, તોજ એમાં રિમેટ મુક્ત, ધર્મધુકત અને કંઈક વિનાનો માર્ગ એને સુઝી શકે.

આ માટે અર્થિત વિદ્ય પ્રશ્નને નિર્માણ કરી, લીન ધર્મભાવના અને લીન ઉદાત આવનાવાળા બે પાત્રોને એમાં રાખવા કરી વચ્ચે કમવહને જીવનના સિદ્ધાંતો સમજાવવાનો પ્રારંભ કર્યો છે. (અશુદ્ધ)

પુરાણ કુખ: મીસરી,
જા. સેઠરી.

હુદાહુ હિંદ

(અમા અંકથી માણુ)

[આ પ્રસ્થાન કાર્યાલયનું સરસ્વતી અંશમાળાનું પુસ્તક છે. શ્રી. કે. ડી. ધાસવાળાએ લખેલું અને ગુજરાત વિદ્યાપીઠના શ્રી. જેઠાલાલ છવજીલાલ માંધીએ તેને અનુવાદ કરેલો છે. આ દેશમાં વસતા આપણા બાપ બેનોને આપણી માતૃભૂમી વિશેને ખ્યાલ આવે તે હેતુથી એ પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આભાર માટે તે દુકડે દુકડે અહિં છાપીએ છીએ.—અ. ધ. જો.]

હવે બીજી અનામતની વાત. ૧૯૧૪ માં હોંદુસ્તાનમાં ૧. ૬૬ કરોડની ચલણી નોટો હતી. આ બદલ માત્ર ૨. ૧૪ કરોડ એટલે કે ૨૦ ટકા પુરતીજ અમીનગીરીએ હતી (હોંદમાં ૨. ૧૦ કરોડની અને ઈંગ્લેન્ડમાં ૨. ૪ કરોડની). બાકીના બદલ સોનું રખાવું હતું. તે વખતે જે કાલકાથી કામ ચાલતું તે સુબળ આથી વધારે રકમ અમીનગીરીમાં ન રોકી શકાય. લડાઈ દરમિયાન એક પછી એક નવા કાલકા પસાર કરીને હોંદી સરકારને ૨. ૧૦૦ કરોડ સુધીની રકમ અમીનગીરીમાં રોકવાની સત્તા અપાઈ હતી.

૧૯૧૮ માં ૨. ૧૭૬ કરોડની ચલણી નોટો ચમકી હતી. આ બદલ મુકાબલી રકમમાંથી હોંદી વછરે ૨. ૮૯-૫ કરોડ એટલે કે તેને કાલકાથી વધારેમાં વધારે સત્તા હતી તેટલી રકમ ખીટીજ અમીનગીરીમાં રોકી હતી. ૧૯૧૪ માં હોંદ માં ૨. ૧૦ કરોડ રોકવા હતા. આ રીતે અમીનગીરીમાં રોકવાની કુલ રકમ ૨. ૬૯-૫ કરોડ થતી હતી; અમારે ચલણ માં ચલેલી નોટોની રકમ ૨. ૧૭૬ કરોડ હતી—એટલે કે અમીનગીરીમાં કુલ ચલણના અનામતની પડે ટકા રકમ રોકાઈ હતી (અ. કાલેનું 'ઇન્ડિયન ઇકોનોમીકસ' પા. ૨૮૬). ઇંગ્લેન્ડમાં રકમ સુખ્યત્વે 'ખીટીજ ટ્રેઝરી બીલ્સ' માં રોકાઈ હતી (ફિરકાનું પુસ્તક પા. ૨૬૪). હોંદી વછરે અનેક પ્રકિતપ્રકૃતિઓ કરીને ખીટીજ અમીનગીરીમાં સમજગર ૧. ૫૦ કરોડ એટલે લગભગ પાંચ ૧૦૦૬ કરોડ રોકવા (અ. કાલેનું પુસ્તક પા. ૪૨૬). આ રીતે ઇંગ્લેન્ડે હોંદુસ્તાનને ખરીદેલા માલની કીમતના પાંચ ૧૧ કરોડ આપવાના હતા. હોંદી વછરની અદ્યુષ્ઠ કાઠકીથી આ નાનુંનો ઝેર પડી ગયો.

ઈંગ્લેન્ડ સુકત થયું વચ્ચારે હીંદ વધારે સ્વંશવાયુ

આ રીતે ખરીદેલા માલની કીમત ચુકવવાને બીધે ખાલી ચલેલી હોંદી સરકારની તિલોરીનાં પાનાં ભરવાને માટે ઇંગ્લેન્ડથી કાંઈ આનું નહિ. ઇંગ્લેન્ડ પાસેથી વરત બઈ કાઢાય એવા તાર્કાંમથી ૧૦૦૬ કરોડ પાંચક તે આ રોકાઈ ગયા. આમ ઇંગ્લેન્ડની મુશ્કેલી ટળે, પણ હોંદની વધી. હોંદી સરકારને માથે હોંદમાં માલ વેચનારને પૈસા ચુકવવાની જવાબદારી હોવા ઉપરાંત રૂપિયાની કીમત પાંચકમાં વધી ન અમ થી તરફ પણ ખ્યાન આપવાનું હતું. એટલા પ્રમાણમાં હુદીયામજુ વધે એટલા પ્રમાણમાં મુનામટેઠ કોંગ્રસ અને મીચરાન્યોને હોંદનો માલ મેયો પડે. હોંદુસ્તાન માટે પૈસા-દાર થવાની આ તક હતી તેની ખરવા હોંદી વછરને ન હતી. આથી હોંદ લડાઈને બીધે બરા પણ લાલ લેવાઈ શક્યું નહિ.

હોંદી સરકારે નીચેનાં કૃત્રિમ તેમજ હોંદનાં દિતને આડે આવનાર કાલનો વાપર્યો. (જુઓ અ. કે. ડી. કાલનું

પુસ્તક પા. ૪૧૩)

(૧) હોંદમાં માત્ર નીકાસ બનવાને હોંદી સરકારની ખરવાનગી મેળવ્યા સિવાય અમલવા તેમ પુરેપુરી અમીનગીરી લીધા સિવાય સમવડી લોન ન આપવાની હોંદી બેંકને સુચનાઓ આપવામાં આવી.

(૨) કેટલાક માલની નીકાસ કરવાની મનાઈ કરવામાં આવી.

(૩) આમળ જતાં સરકારે સોનાની આપાત માટેનો કાયદો (ગોલ્ડ મંડેપાટ' એક્ટ) પસાર કરીને ખ્યાનગી માલસેા સારકને હોંદમાં સોનું આવતું અટકાવ્યું.

હીંદ માટેના સોનાનું અન્ય અથળો વેચાણ

પાંચ ૧૨ કરોડથી પણ વધારે રકમનું સોનું અપાન અને મુનામટેઠ સ્ટેટસ પાસેથી હોંદમાં આવવાનું હતું તે સરકારે લઈ લીધું અને તેના બદલામાં એટલા પાંચકની નેરો આપી. (ઈંગ્લેન્ડ ૧૯૧૭-૧૮' પા. ૭૬.) આ રીતે ઇંગ્લેન્ડ માટે બચાવી કાઢાય એટલું સોનું અમાવવામાં આનું. અમારે હોંદના હકનું સોનું તથા રૂપું તેને ન અપાયું. લગભગ દરમિયાન નીચેના તટરચ દેશોના સોનાનાં અનામત નીચે પ્રમાણે વધ્યાં:—

મુનામટેઠ સ્ટેટસ	પાંચ ૨૫ કરોડ એટલું
સ્પેન	૭ " "
નેધર્લેન્ડ	૪૦ " "
સ્વિટ્ઝરલેન્ડ	૪ " "
સ્વિટ્ઝરલેન્ડ	૧ " "

અમારે હોંદ કે જેને લગભગ તટરચ દેશ ગણવાવાનો દરક હતો તેના અનામતમાં કડાઈ પડેલાં અને પછી માત્ર નીચેના વધારા થયા હતા:

૧૯૦૦-૦૪ અને ૧૯૦૮-૦૯ વચ્ચે	પા. ૪-૪ કરોડનો વધારો
૧૯૦૬-૧૦ " ૧૯૧૦-૧૪ " "	પા. ૮-૪ " "
૧૯૧૪-૧૫ " ૧૯૧૬-૧૯ " "	પા. ૨-૫ " "

લડાઈ પછી

પુલ પછી હોંદી વછરે ખાસ પ્રમત્ત કરી હુદીયામજુનો દર રચાયા સમવાવું કાંઈ કારણ ન હતું. હુદીયામજુનો દર વધે તો ઇંગ્લેન્ડમાંથી માલના નીકાસ વધારે કરી કાઢાય. ઇંગ્લેન્ડ તો પુષ્કળ દેરાકાર હતું. અને તેથી તેણે પોતાનું દેવું અમલદી વાળ કાઢાય તે માટે અને એટલે વધારે માલ વેચ્યો. લેન્ડમે, કડાઈ પછી મુનામટેઠ સ્ટેટસની સરકાર ચાંદીના આવમાં મનારો વધારો અટકાવવા એટલી 'ઉદાર' ન થય. અમણાં અનામતમાં પણ હોંદ પાસે પહેલાં ચાંદીનો સારો ભયો હતો. અને તે વેચીને ચાંદીનો આવ કાણમાં રાખી કાઢત હોંદ માં બો સોનાનું ઘેરણ અને ચલણ રાખ્યાં હોત તો ચાંદીના લાવની કીમત આપોઆપ નહીં ચમકત.

પણ અમણાં સોનું ચાંદી છે ક્યાં?

આપણું અનામત સોનાના રૂપમાં નહોતું, પણ પદલી જતી કીમતની અમીનગીરીઓમાં હતું. વળે મલખુત અને અકરાર પચસાં ભેવાની કામની તેવારી ન હતી. કડાઈ પુરી થતાં હુદીયામજુનો દર એકદમ કુદકા મારીને આમળ અણાવ્યું છે તેમ ૨ (અ. ૧૦ ચે, પહેલો ગયો. આમ થવાને બીધે હોંદના વેપારીઓ અને હોંદની પ્રજાને જે પેટા સકન કરવી પડી તેનું કારણ હોંદી સરકારના કાણુમાં ન આવી કડે એવા કાંઈ મુદ્દતી ક્રિયલપાલસો ન હતી, પણ હોંદની તેમજ એટ ખીટનની સરકારનાં કાર્યોજ હતો. (અણુર)

ધરો તથા દુકાન બાંહે આપવાની નોટીસ

ધી સુરવ રીટ્ર એસોસીએશનની ૧૨૭ વિટોરિયા સ્ટ્રીટ-વાળા દુકાન તેની ઉપના રૂમો સાથે તા. ૧ થી માર્ચ સને ૧૯૩૨ થી એક વરસનું થીપ અને એ વરસના આપસનથી તથા એની પાછળનું મકાન અને ૨૧, ૨૩, ૨૫, કેસ રીટ્ર-વાળું મકાન તથા ૧ થી માર્ચથી એક વરસના લીસથી બાંહે આપવાના છે, માટે ૨૦-૩૨ મેકલનારે રૂબરૂ મીટીંગમાં તા. ૧૪-૨-૩૨ ના રજુ કરેલું. એ.ક. બમર વધેરે રેકમના ૨૦-૩૨ પાસ કરવાની સત્તા બનગલ મીટીંગને છે.

પુરાણ સુખા મીશી,
આ સેક્રટરી.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિગેરે

આપણે આ જાતી રૂબરૂ નીમે તાલે અને મહાપથી વરમાં ફોલો ગરમ મસાલો, હરીપાઉડર, હાલર, મરચાં, તેમજ ફરીનાં અને લીચુનાં તેમજ મીઠાસા આપણે દરેકમાં પેકા ના બજાબજ આપણી ગેરંટી સાથે મળી રહેશે. આપણે ઉત્તમ માલ, તમે વરમાં જાનારી સગતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતરી કરો. મળવાનું કેમણું.

K. N. PADIA,
122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT Fruit Merchant.

૧૨૩ બલગુ રૂબરૂ અને રેક્ટરબલ સાથે પેકીંગ કરી સી. બી. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. બંગાળ:—
P. O. Box 842 Durban. 129 Victoria St.

M. H. DESAI Wholesale Fruit Merchant.

૧૨૪ બલગુ તાલુ રૂબરૂ અને રેક્ટરબલ સાથે પેકીંગ કરી સી. બી. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. બંગાળ:—
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

દર શુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ રૂપાલિ ખર્ચ સાથે:

બુનીયતમાં (વારંચિક) પાઉન્ડ ૧-૦-૦
દરિયાપાર ” ” ૧-૦-૬

કોઈ પણ ભાસની રાજઆતથી માલક થઈ શકાય છે.

લવાજમ અગાઉથી લેવાનો પાવો છે.

અગત્યની સુચનાઓ

છાપુ મોકલવું બંધ કરેલો એમ માલકે ક્યાં સુધી ન લખે ત્યાં સુધી તેઓની સાચી નિદા માની લખ તેઓ ઉપર છાપુ મોકલવું ચાલુ રાખીએ છીએ.

લવાજમ એ તમને વરસ સુધી ચલવા ન દેતાં પુરું થયે અમારું રેટરેન્ડ મળતાં બાકીઓને નિયમિત અગાઉથી લવાજમ મોકલી આપવાની મહેરબાની કરવી.

લવાજમ એ પોસ્ટલ ઓરડાથી માલકો તો તેમ INDIAN OPINION, Phoenix or Durban કરવું અને કરેલ કરવો નહિ. બેન્ક નોટ અથવા પોસ્ટલ ઓરડાથી તમામ મોકલનારે કાગળ રજીસ્ટર કરવો એ સહિસત્તામત બંદોલુ ગણાયો. બેન્ક મોકલનારે બેન્કનું ઠબીશન ફોર્મમાં સુકવું નહિ.

માલકોની સાચી નિદા માની લખ અને છાપુ મોકલવું ચાલુ રાખીએ છીએ એ ધ્યાનમાં રાખી લેવો. છાપના માલકે રહેલા ન હમસતા દેવે તેઓએ પોતાનું સાવાજમ સુકવે મોકલી છાપુ મોકલવું બંધ કરવાની સુચના લખી મોકલવા જેટલી સવજતા બતાવવા મહેરબાની કરવી.

બિંદુસ્તાન જનારા બાબતોએ આફ્રિકાના વાતાવરણથી માહિત્યાર રહેવું હોય તો લવાજમ બરી ફિદમાં “ઈ. એ.” મળે એવા બહાબરેત કરી જવો.

પત્ર બેચકાર કરવાનું સરનામું:—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી મોરા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી હરેક રીઝમમાં આવશે.

મોળી, હબલાં વિગેરેને માટે બાલ બાલગું રેશમ.

મોળા, રમાલ, સાદી, મખમલ, રાસ, રાષ, કોલર, કોર, રાઈ, સુટને માટે જજ, આસામ સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરોડા, સીઓ અને બન્ધ્યાંઓને પહેરવા બેકલી હરેક ચીજો આપણી તમે બાન્ધ્યાંઓ મસ્તામાં કરતા બાંધે દરેક મળી રહેશે.

ફોન ૫૬૫૪. સી. કેવલરામ એન્ડ કુ., બોમ્બ ૫૧૬૯.

૬૩ ઇલોફ રીટ્ર,

કાનર માર્કીઝ એન્ડ ઇલોફ રીટ્ર,

બેદાનીસબર્મ.

સુકો મેવો

એક વખત મંગાવી ખાત્રી કરો.

ઝોઈર સાથે પૈસા મોકલવા બલામણુ છે. પ્રખ્યાત કેપોટન બાલકની હોટેલ

KAPITAN'S BALCONY HOTEL. (મલ્લીક: R. K. KAPITAN).
 'Phone 3023. 189 Grey Street, DURBAN. 30B

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"
EASTERN TRADING CO.,
 Wholesale Fruit Suppliers.
Box 730. Durban.

નં. ૧ બતાના રમ/- ફેસ, પાકતાઈ નં. ૧ ૩/- ફેસ.
 દરેક બતાના તાજા ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી
 લી ઝો. ડી.સી મોકલવામાં આવશે. ફ્રેઈટ જમી.

'Phone 327 Tel. add. "Letopco."
D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.
 ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંટીના ઝોઈર ઉપર ખાસ
 ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
 P. O. Box 755. 55 Bond St, Durban, 31

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

ને જુનામાં જુનું દોડી જાય ખાખા કાઢ્ય આક્રમમાં વેચાય છે.
 ભાવ અને નફા મારે જાયો:— Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવેશઓના નવા રેકોર્ડો

ગમે તેવા ગયને વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક જગ્યાએ મન હરી તે તેવા પાર્થક, જામાણક અને સંજારીક બેઠેથી બરપુર ગાયનેની રેકોર્ડોના મંમદ કરે. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કાંદવરી) ગુજરાતી
 “અરે જાણી ધીમે ધીમે હા બર”
 “પતિ વીના પ્રમાદાના મનના”
 નંબર ૬૫૬.

(રામ કાંદવરી) ગુજરાતી.
 “દિના નાથ દયાળ નરપર હાથ મારે
 મુશોમાં” (દેશવત્સલી)
 “તુરમે મારે વંજુરાનો તાર”
 નંબર ૭૫૦.

હતામ બતાવના, સુર દેખાવ વાળા અને મધુર સ્વાદના ગોરમ વાળા પ્રાચીન તેવા એનારને વજા આનંદ આપે છે અને તેની માથે અમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી ફક્તજો આનંદ વધારે આપે છે. ગુજરાતને હોઈ. અમારી મજદુર મલેલી ૪૨૧ ગમલવાળા ખુબ માર રેકોર્ડ ખરીદનારને ભેટ આપવામાં આવશે. અમારે આંધી પ્રાચીન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાજાની ચક્ષીજ ખચત થશે.

'Phone 2447.
 P. O. Box 1185.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
 DURBAN, Natal.

36 A

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, ઠરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, મુઠે, આડેની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છર વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી ભરની અપહંડેટ મશીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિંદાયત ભાવથી પીસી આપી માલકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુઓ:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and packed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

માલકનાં નંબર એકના ખાનાના, પછનાપલ વિગેરે બીજાં આરકર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

ફરેક આરકર ઉપર ભત્તી દેખરેખ રાખી રાવે માલ, શારી પેકીંગ કરી કિંદાયત ભાવથી માલકના માં આવશે.

ફ્રુટ ગ્રાવીન્સ, ટ્રાંચવાલ, ફ્રીફ્રેટ, રેડિસીઆ વીગેરે ફરેક જગ્યાએ માલકનામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

શા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ કોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાટાલ.

'Phone 3807. Box 516, 122, Grey Street, DURBAN.
HEBRABHIA MORAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,

દોકસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર
અને કમીશન એજન્ટ.

પેકીંગ શારી રીતે કરી માટ સી.એ.સી. થી ચોક્કસમાં આવશે.
ટેલીફોન ૩૮૦૭ બોક્સ ૫૧૬. ૧૨૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. ૧૨

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

આમારે આ ભત્તી દેખરેખ નીચે તાજાં અને સફાઈથી મરમ ફરેકો મરમ મસાલો, ઠરીપાવડર, હળદ, મરચાં, તેમજ ઠરીનાં અને લીણનાં તેમજ મીઠાં આમારે દરેકમાં થોડાં ના બજાવે એવારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આવે ઉત્તમ માલ, તમે મરમ મનાવી શકતા નથી. એક વખત પ્રમાણી જાતી કરો. મળવાનું ફેક્ટરી.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફરેક જગ્યાએ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ માટે પેકીંગ કરી સી. એ. સી. થી ચોક્કસમાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 542. Durban. 129 Victoria St. 91

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફરેક જગ્યાએ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ માટે પેકીંગ કરી સી. એ. સી. થી ચોક્કસમાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 22

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION AND OVERSEAS		Rs.	d.
Yearly	...	21	6
Half-Yearly	...	10	6

અઠવાડીકે પૈયાં

વાર	પાસવી 1932 ફેબ્રુ- વારી	દીઠ માસ	પુનઃખર્ચ 1930 સપ્તાહ	પાસવી 1931 ફેબ્રુ- કરમી	પુરોડમ ક. મી.	કુમોરત ક. મી.
શુક્ર	12	સુરિ ૬	૪	૮	૫-૩૪	૬-૪૮
રવિ	13	.. ૭	૫	૯	૫-૩૪	૬-૪૭
મંગળ	14	.. ૭	૬	10	૫-૩૫	૬-૪૬
બુધ	15	.. ૮	૭	11	૫-૩૬	૬-૪૫
ગુરુ	16	.. ૮	૮	12	૫-૩૭	૬-૪૫
શુક્ર	17	.. 9	૯	13	૫-૩8	૬-૪૬
રવિ	18	.. 10	10	14	૫-૩૮	૬-૪૭

Box 247 & 317 Tel. "Khatri."
HODSEIN ISMAIL (SARDARGADHI VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

મોહમ્મદ રજીવ અને કમીલ, રેલીઆ એડવોકેટ "ખત્રી"
હુસેન હરમાધલ (સરદારગઢ વાલા)
 ઇન્ડિયન પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પ. ઇ. આફ્રિકા.

ધનામા હરીશંકરભાઈ—સંવત ૧૯૮૮ વ
 રાજવંશ પંચાંગ
 કંઈ પણ કીમત કે સ્વાધ્ય અર્થ લીધા બગર
 લેકન મફત
 મોકલવામાં આવે છે. આજેજ મંગલે.
 મહામંજરી હરમણી, નમનગર, કાઠીયાવાડ. ૨૦

કીટીંગસ.
 પાઉડર
 કીટી, હાથ, માકડ, વંદા, માળી.
 સઘળા જંતુઓને
નાબુદ કરે છે.
 આફ્રિકા બનાવટ, ફક્ત કીનામાં વેચાય છે. P.A. ૩૪

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS.

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 67 a, Pritchard Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 25

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
 HARMONIUMS.

Repair and workmanship
 guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON,

Prop. A. N. GOSHALL

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

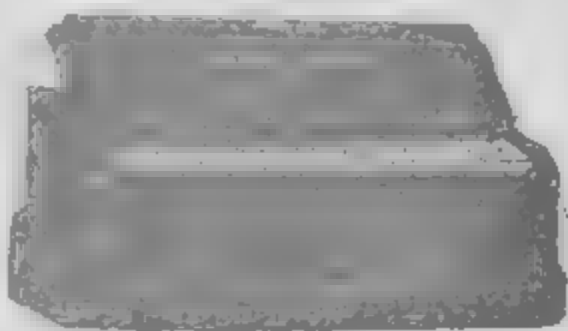
હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંજન માટે હરેક ઘરમાં હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર છે એ હમો પુરા પાડીએ છીએ. મુંબઈના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ, પંખના, ચેલોન્ગક હરેક જાતના મીઠા અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો અહીં સ્ટોકમાં હોયાર તમે જે જે સીવાય કુલ બાબો પચણ, મુદ્ર, ખડન વગેરે પણ મળશે. હરેક જાતના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ તમ ખાતરીથી કરી આપીએ છીએ. હવે પા મળો:-

મોરારીયા મ્યુઝિક સલુન,

(મોલીકા એ. એન. ગોસ્વામી.)

પી. એલ. બોક્ક ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

Indian Opinion

No. 7—Vol. XXX.

Friday, February 12th, 1932.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE

NOTES AND NEWS

DISCUSSING the appointment of a successor to Sir Karna Reddi, retiring Agent of the Government of India, who returns to India with the Indian delegation, Sir Fazl-i-Husain is reported to have said, "South Africa is entitled to India's best. We will be extremely careful to see that a worthy successor is found to replace the last Agent-General." The choice would not be confined to non-officials, as it had been in the past, but they would see that the best selection was made for the post from the ranks of either officials or non-officials. Speaking of the visit of his delegation to the Union, Sir Fazl-i-Husain said that they had had a most cordial reception and had met goodwill on all sides. In future, ever increasingly, the goodwill of Dutch and British was bound to be a very important factor in the adjustment of such difficulties as exist.

The Hon. Evelyn Baring, says Reuter, will act as Agent-General for the Government of India in the Union until a successor has been appointed to Sir Karna Reddi. The Indian community throughout South Africa had hoped that Sir Karna could delay his departure from the Union until the next heat, but this has been found to be impossible in view of the Indian Government's special request that he should return with the delegation.

DURBAN'S Indian housing policy was criticised by Mr. H. H. Kemp in addressing a meeting in support of his Ward 1 Town Council candidature in the Windsor Street area. Mr. Kemp pointed out that when the Council acquired the Cato Manor Estate he had urged that Corporation Indian employees—some 1,800 and, with their families, 5,000 persons—should be housed there with the exception of emergency employees. "And the Council adopted this policy it would have escaped erecting £32,000 worth of buildings on valuable Eastern Vlei land and £10,000 on the Indian barracks," Mr. Kemp said. It was true that the local Health Board required that residential sites at Cato Manor should not be less than a quarter of an acre in extent, but this objection did not touch his argument that by providing for Indians at Cato Manor a large section of that community would also be attracted to the locality.—*Natal Mercury*.

The Krugersdorp Town Council has, it is stated, associated itself with Krugersdorp on the Asiatic problem and has adopted a resolution passed at a public meeting in the West Rand Municipality. This resolution viewed with alarm the "increasing Asiatic menace" in the Transvaal and decided "to have petitions signed over the length and breadth of the Transvaal in which the Government, by humble petition, will be asked to introduce legislation to curb rather than extend residential as well as commercial rights to Asiatics."

PANDIT Bhawani Dayal Sangas, who had come to Bombay to discuss with Mahatma Gandhi the question of Indian repatriation from South Africa, says the *Tribune* (Lahore), interviewed Gandhi on the 10th December. Mahatma Gandhi is emphatically against the repatriation of Indians from South Africa in any form. He is of opinion that the scheme was a mistake and that under no circumstances the Government of India should have agreed to the repatriation of colonial-born Indians. He hoped, however, that at the time of the revision of the Capetown Agreement the rights of poor Indian labourers would be fully protected. He believed that South Africa could easily assimilate the existing Indian population. Pandit Bhawani Dayal also interviewed the Secretary of the Imperial Indian Citizenship Association and was told that the Association had all along been working against further reduction of the Indian population in South Africa.

The Working Committee of the Indian National Congress recently passed the following resolution:—

"The non-violent and righteous movement depends for its success upon gathering round it the strength of public opinion. This public opinion of the world, the Working Committee gratefully acknowledges, is being slowly but surely drawn in an ever-increasing degree towards India's fight for national independence."

"On the eve of a fresh ordeal, wherein the nation has been summoned, the Working Committee invites the free peoples of the world and their Governments to watch and study the progress of the movement and, if they are convinced of the justice of the unique means adopted by the Congress for reaching the national goal, to give to the movement their enlightened support in a greater and more effective measure than hereto."

"In the opinion of the Working Committee the non-violent method adopted by the Congress gives it world-wide importance and if the method becomes demonstrably successful it is likely to furnish an effective moral equivalent for war and thus make a lasting contribution to the progress of humanity groaning under the deadweight of armaments."

The Synod of the Wesleyan Methodist Church of Grahamstown and district has passed the following resolution:—

"This Synod views with grave anxiety the proposals of the Native Services Contract Bill for the Transvaal and Natal, now before the House of Assembly, particularly the proposed establishment of a system of virtual forced labour by means of contracts, signable in some cases without the consent of the minors concerned, the extension of the right of whipping minors and others and the ninth clause of the so-called squatting, whereby thousands of natives will be turned into homeless wanderers, rendering more acute the present economic distress. The Synod regards the proposals and the whole trend of the Bill extremely dangerous and earnestly appeals to the Honourable the Minister of Justice and members of the House to reject this retrograde and objectionable measure."

Indian Delegation Farewell Speeches

Farewell speeches were made by the members of the Indian delegation at a crowded meeting held in the City Hall, Capetown, on Sunday under the auspices of the Cape Indian Congress.

The leader of the delegation, Sir Fazl-i-Husain, made his first speech after his recent illness. Speaking in a quiet tone, he laid emphasis on the interest taken both by the Government and the people of India in the welfare of South African Indians. "The Indian Government had taken every opportunity of studying, very carefully, the question, and was prompted by the best motives in the interest of the Indians of South Africa."

Was it not love for Indians of South Africa, he asked, that had led Mr. Sastri to come in spite of indifferent health and made this country his home for two years? But he desired to warn Union Indians of being envious of what was being done for political advancement in India. Conditions were wholly dissimilar in India and South Africa, and the program of Indians of this country lay along the lines of constitutional agitation. He would say for the South Africans that they should have their own organization. They should stand united, but they should not interfere with the politics of India.

Professing his faith in the high-minded character of both Dutch and British, Sir Fazl declared that Indians worthily could secure the consideration and support of the Europeans. "It may be a long road, but I assure you that it is the right road. There can be no short cut," he observed.

Sir Kurma Reddi

"How far I have succeeded, it is not for me to say," declared Sir Kurma Reddi, retiring Agent-General, in referring to his three years' work in South Africa. The work of an Indian agent, he said, was different from that of any other diplomatic agent. In the course of time, when the historians turned up records in archives of South Africa, or in the dusty rooms of Simla, of his work in South Africa, he, the speaker, would not need to be ashamed of any single word he had written that would be considered as a stain on the fair name of India.

Proceeding, Sir Kurma attributed the success of his work to the support given by the officials of both India and the Union and the co-operation of the Indian community of South Africa in general and the South African Indian Congress in particular.

"I cannot say," he said, "anything of the result of the conference, but I can assure you that the delegation of the Government of India has done nothing that cannot come into the category of an honourable act. It has left no single stone unturned that touches the honour and dignity of India that is entrusted to their keeping."

Referring to the last agreement, Sir Kurma said that Indians had made a genuine effort to adapt themselves to the Western standard of civilization. Indians in Natal, the Transvaal and the Cape had tried to conform to the standards of life of their European neighbours, but there still was a good deal

of racial discrimination. He did not know any other country in the world where racial discrimination played so important a part as it did in South Africa.

East And West

After all, he said, there were reconciling factors in the civilization of the East and West. If the Europeans in this country would study the Eastern culture and philosophy and would try to assimilate the best of these in their own civilization, they would transcend the bounds of humanity regarded as contained in watertight compartments; they would believe in one race, and that the human race.

South African Indians, said Sir D'Arcy Lindsay, should try to develop trade with India. "You have friends in India, why not use them and show to this country that you are valuable to South Africa?" he observed.

"I don't want you in South Africa," said Mrs. Sarojini Naidu, "to march towards an Eastern culture, but Westward Ho! You South African Indians, though of Indian descent with a Western training, have a valuable contribution to make to the life of this country."

Referring to the settlement reached at the conference, Mrs. Naidu said that she regarded the conclusions as establishing friendship between India and South Africa.

Mr. Sastri, who was present at the meeting, did not speak.

A warm send-off was given to the members of the Indian delegation at Capetown station on Monday morning, and those present included the Minister of the Interior (Dr. D. F. Malan,) the Secretary of the Interior (Mr. Boogachout,) Commissioner of Asiatic Affairs (Mr. H. Vonn) and leading members of the Indian community.

Arrival Of Delegation In Johannesburg

The Government of India delegation arrived by special train in Johannesburg on Tuesday afternoon at 3-30. The officials of the Congress and a large number of Indians and Europeans were present on the platform to greet them. Farewell addresses were presented by the South African Transvaal and Natal Indian Congress to Sir Kurma who was returning with the delegation his office as Agent being terminated. His services were much appreciated by the community. The leader and other members of the delegation were garlanded on behalf of the South African Transvaal and Natal Indian Congress, and the president of the Congress wished them a hearty farewell. Sir Kurma thanked the community, and Sir Fazl-i-Husain and Mrs. Sarojini Naidu expressed thanks on behalf of the delegation. The special train left Johannesburg at 5-30. The delegation was accompanied by representatives of the Congress on their way to Laurens Maritzburg. They were heartily greeted by Indians at Witbank, Middeburg and Mossburg. The special train arrived at the docks on Wednesday morning at 8-30 where there was a large crowd of local Indians present to bid farewell to the delegation which sailed by a *Karnataka* at 9-30, taking with them the good wishes of the community. The Transvaal Indian Women's Association gave valuable presents to

Mrs. Naidu and Sir Korum. An interesting little function took place on the train when the leader of the delegation presented to Mr. David Davies a silver cup with the signatures of every member of the delegation engraved on it, as a token of their appreciation of the good services rendered by him during their stay in this country.

"Opportunity"—For What?

(By L. W. BRIDGES)

Much has been written and spoken concerning the so-called "uplift" of the South African Indian community and equality of opportunity has been claimed, and rightly so, on the principle that every section of a people is morally entitled to encouragement to develop the best that is in them. As has been pointed out by thoughtful and informed champions of the Indian cause, notably by Mrs. Naidu and Mr. Sankar, no class or section of a people can live for itself alone, but must develop and express its individuality in order that thereby it may make its contribution to the welfare and uplift of the larger whole of which it forms an integral part.

Peoples are not brought together by mere "chance"; such contacts do not merely "happen." We live in a world that is governed by Rule and wherein forces are directed and adjusted in an appointed way. The Man to Be—the Mankind to Be—is but in the making, and "They who guide the destinies know well how to combine the ingredients, the ingredients do sometimes lose their special virtue, and when that happens have to be cast aside and replaced. That the Indian has a contribution of unimpaired value to make to the product that is being fashioned in this anti-conflict is not open to serious question. But, he will fulfil his function in that regard to the extent only that he preserves the special virtue that is his characteristic, and formulates it for incorporation in the ultimate product that is presently a-fashioning.

For, what is in process of "uplift" is the whole compound, not only some one or other of its parts. Like the notes in a symphony, or the colours in a picture, each has its own particular part to play towards the production of the complete harmony. To that end there must, however, be preservation of identity combined with harmonious blending, maintenance of individuality side by side with co-operation; otherwise monotony, not harmony, will be the result. Nor is a measure of adaptability to new environment and conditions inconsistent with such preservation.

The chief distinction between the civilization of India on the one hand and of the West on the other is to be found in the order of the caste system as contrasted with an individualism that has run perilously near to the limits of "laissez faire."

The distinction is fundamental. The order of caste is based upon the ideal of service; service of the state; service of the whole of which each section of the community recognized itself to be an integral part. The order was Duty, first—the duty of service; *then*, profit and enjoyment. The spirit that underlay and inspired individual activities was the spirit of sacrifice. Competition was not, as now,

more selfish scramble for self-enrichment at the expense of the community, but rivalry in the rendering of services that would exalt the community in every department of its life. The server not the exploiter, the contributor not the parasite was the honoured one. Power was a fruit by his employment for the commonwealth, not a means of self-aggrandizement. In the words of the "Gita," "right action was the motive; not the fruits of action."

The Indian always has had, and still retains, an instinct of a spirititude for sacrificial service. Even the selfish competition of which he is accused, not infrequently quite unjustly, might be traced to the traditional idea of caste: the question of reward secondary to that of rendering service. The point was well taken by a certain Mohammedan leader who put it thus—

"If I am willing and able to serve the needs of my neighbours at the cost of life for myself, am I a better or worse citizen than one who will not serve except for a larger reward?"

The doom of the go-as-you-please scramble for wealth that has been the dominant note in modern civilization since the fifteenth century, is well large for those who have eyes to see. The game of "Pamphlet's Ground" is virtually played out. The hellish doctrine of "Faith for himself and the Devil take the hindmost" is becoming no longer tenable because such naked selfishness is seen to be working its own undoing. A re-orientation, some new and improved formula, a truer perspective in the matter of human values and human relationships, one or perhaps all are inevitable by the over future if chaos and disintegration are to be averted.

True civilization may be regained only if the ideal of Service be reinstated in the place it should, and sooner or later must, occupy. Jungle ethics cannot be pursued ad infinitum; they are incompatible with human progress.

It is here that the Indian genius should find its truest expression, its real opportunity. For, "Equality of Opportunity" may mean either liberty "to get into the game" and to slide down the works, with the rest, or freedom to choose the better way, the way of loyalty to ancient and hallowed ideals. Indian self-sacrifice and suffering may yet prove to be the world's salvation—India its regenerator. In this task—this *Jihad*—there is none so lowly and humble that he may not share. In this task, South Africa is the true field for the Indians of South Africa. In the regard the Indian need be dependent for his "uplift" on no minister, government, or parliament. He is already free to bring out the best that is in him, and though in "so achieving, so pursuing" he may stand condemned and despised by the blind and defiled, may have to renounce "the flesh pots of Egypt" for the sake of the Path that is in him, he will have the consolation of moving in a very select company and the certainty of at long last being written down, like noble Abraham Adhem, "as one who loved his fellow-men."

The Final Effort Towards Peace

I

We reproduce below, from *Young India*, the recent telegraphic correspondence between Mahatma Gandhi and the Viceroy, through his private secretary, as the last overture towards co-operation: **Gandhi's 1st Telegram To The Viceroy**

I was unprepared on landing yesterday to find Frontier and U.P. Ordinances, shooting in Frontier and arrests of valued comrades in both on top of Bengal Ordinances awaiting me. I do not know whether I am to regard these as an indication that friendly relations between us are closed or whether you expect me still to see you and receive guidance from you as to the course I am to pursue in advising Congress. I would esteem wire in reply.

II

Viceroy's Conditions And Objections

His Excellency desires me to thank you for your telegram of the 29th instant in which you refer to Bengal and United Provinces and N.W.F.P. Ordinances. In regard to Bengal it has been and is necessary for Government to take all possible measures to prevent disastrous assassination of their officers and of private citizens.

His Excellency wishes me to say that he and his Government desire to have friendly relations with all political parties and with all sections of the public and in particular to securing co-operation of all in great work of constitutional reforms which they are determined to push forward with minimum delay. Co-operation, however, must be mutual and His Excellency and his Government cannot reconcile activities of Congress in United Provinces and N.W.F.P. with the spirit of frank co-operation which the good of India demands.

As regards the United Provinces, you are doubtless aware that while the Local Government were engaged in devising means to give all possible relief in the existing situation the Provincial Congress Committee authorised a no-front campaign, which is now being vigorously pursued by the Congress organisations in that province. This action on the part of the Congress bodies has compelled Government to take measures to prevent a general state of disorder and spreading of class and communal hatred which the campaign, if continued, would inevitably involve.

In the N.W.F.P., Abdul Ghaffar Khan and bodies he controlled have continuously engaged in activities against Government and in fomenting racial hatred. He and his friends have persistently refused all overtures by the Chief Commissioner to secure their co-operation and, rejecting declaration of the Prime Minister, have declared in favour of complete independence. Abdul Ghaffar Khan has delivered numerous speeches open to no other construction than as incitement to revolution and his adherents have attempted to stir trouble in the tribal areas. The Chief Commissioner, with the approval of His Excellency's Government, has shown utmost forbearance and to the last moment continued his efforts to secure assistance of Abdul Ghaffar in carrying into effect, with the least possible delay, intentions of His Majesty's Government regarding constitutional reforms in the province. Government refrained from taking special measures until the activities of Abdul Ghaffar Khan and his associates and, in particular, the open and intensive preparation for an early conflict with Government, created a situation of such grave menace to peace of the province and of the tribal areas as to make it impossible further to delay action. His Excellency understands that Abdul Ghaffar Khan was in August last made responsible

for leading Congress movement in the province and that the volunteer organisations he controlled were specifically recognised by All-India Congress Committee as Congress organisations. His Excellency desires me to make it clear that his responsibilities for peace and order make it impossible for him to have any dealing with persons or organisations upon whom rest the responsibility for activities above outlined. You have yourself been absent from India on business of the Round Table Conference and in the light of the attitude which you have observed there His Excellency is unwilling to believe that you have personally any share in the responsibility for or that you approve of the recent activities of Congress in the United Provinces and the N.W.F.P. If this is so, he is willing to see and to give you his views as to the way in which you can best exert your influence to maintain the spirit of co-operation which animated the proceedings of the Round Table Conference. But His Excellency feels bound to emphasise that he will not be prepared to discuss with you measures which Government of India, with the full approval of His Majesty's Government, have found it necessary to adopt in Bengal, the United Provinces and the N.W.F.P. These measures and in any case be kept in force until they have served the purpose for which they were imposed, namely preservation of law and order essential to good Government. On receipt of your reply His Excellency proposes to publish this correspondence.

III

Gandhi Explains

I thank His Excellency for the wire in reply to mine of 29th instant. It arrives me for His Excellency has rejected in a manner hardly befitting his high position, an advantage made in the friendliest spirit. I had approached him as a seeker wanting light on questions in which I desired to understand Government version of very serious and extraordinary measures to which I made reference. Instead of appreciating my advance His Excellency has rejected it by asking me to repudiate my valued colleagues in advance by telling me that even if I became guilty of such dishonourable conduct and sought an interview I could not even discuss those matters of vital importance to the nation. In my opinion the constitutional issue (winding into insignificance in the face of Ordinances and acts which must, if not met with stubborn resistance, result in utter demoralisation of Nation. I hope no self-respecting Indian will run risk of killing national spirit for doubtful contingency of securing a constitution to work which no Nation with claim may be left. Let me also point out that as to Frontier Province your telegram contains a narration of facts which in face of them furnish no warrant for arrests of popular leaders, passing of extra legal Ordinances making life and property utterly insecure and shooting unarmed peaceful crowds for daring to demonstrate against crimes of their trusted leaders. If Khan Sahib Abdul Ghaffar asserted right to complete independence it was a natural claim and a claim made with impunity by Congress at Lahore in 1929 and by me with energy put before British Government in London. Moreover, let me remind the Viceroy that despite the knowledge on the part of Government that Congress mandate contained such a claim, I was invited to attend London Conference as the Congress delegate. Nor am I able to detect in a mere refusal to attend the Darbar a crime warranting summary imprisonment. If Khan Sahib was fomenting racial hatred it was undoubtedly regrettable. I have his own declarations to the contrary made to me but assuming that he did foment racial hatred he was entitled to an open trial where he could have defended himself against

the necessation. Regarding the United Provinces, His Excellency is sorely misinformed because there was no no-cont campaign authorised by Congress but whilst negotiations were proceeding between the Government and the Congress representatives the time for collecting rents actually arrived and rents began to be demanded freely. Congressmen were, therefore, obliged to advise tenants to suspend payment pending the result of negotiations and Mr. Shervani had offered on behalf of the Congress to withdraw this advice if the authorities on their own initiative suspended collection pending negotiations. I venture to suggest that this is not a matter which can be so summarily dismissed as your wire has done. The controversy in the United Provinces is of long standing and involves the well-being of millions of a peasantry known to be economically ground down. Any Government jealous of the welfare of the masses in its charge would welcome voluntary co-operation of a body like the Congress which admittedly exercises great influence over the masses and whose ambition is to serve them faithfully and let me add that I regard the withholding of payment of taxes as an inalienable ancient and natural right of a people who have exhausted all other means of seeking freedom from an unbearable economic burden. I must repudiate the suggestion that the Congress has the slightest desire to promote disorder in any shape or form. As to Bengal, the Congress is at one with the Government in condemning assassinations and should heartily co-operate with Government in any measures that may be found necessary to stamp out such crimes, but whilst Congress would condemn in unmeasured terms methods of terrorism it can in no way associate itself with Government terrorism as is betrayed by the Bengal Ordinances and the acts done thereunder, but must resist within limits of its prescribed creed of non-violence such measures of legalised Government terrorism. I heartily assent to the proposition laid down in your telegram that co-operation must be mutual. But your telegram leads me irresistibly to the conclusion that His Excellency demands co-operation from the Congress without returning any on behalf of Government. I can read in no other way his peremptory refusal to discuss those matters which, as I have endeavoured to show, have at least two sides. The popular side I have put as I understood it but before committing myself to definite judgment I was anxious to understand the other, that in the Government side, and then tender my advice to the Congress. With reference to the last paragraph of your telegram I may not repudiate moral liability for the actions of my colleagues whether in Frontier Province or United Provinces but I confess that I was ignorant of the detailed actions and activities of my colleagues whilst I was absent from India and it was because it was necessary for me to advise and guide the Working Committee of the Congress and in order to complete my knowledge I sought with an open mind with the best of intentions an interview with His Excellency and deliberately asked for his guidance. I cannot conceal from His Excellency my opinion that the reply he has condescended to send was hardly a return for my friendly and well-meant approach. And, if it is not yet too late, I would ask His Excellency to reconsider his decision and see me as a friend without imposing any conditions whatsoever as to the scope or subject of discussion, and I, on my part, can promise that I will study with an open mind all the facts that he might put before me. I would unhesitatingly and willingly go to the respective provinces and with the aid of the authorities study

both sides of the question and if I come to the conclusion after such a study that the people were in the wrong and that the Working Committee including myself were misled as to the correct position and that the Government was right, I should have no hesitation whatsoever in making that open confession and guiding the Congress accordingly. Along with my desire and willingness to co-operate with the Government I must put my limitations before His Excellency. Non-violence is my absolute creed. I believe in civil disobedience as not only the natural right of a people especially when they have no effective voice in their own Government, I regard it also as an effective substitute for violence or armed rebellion. I can never therefore deny my creed. In pursuance thereof and on the strength of uncontradicted reports supported by recent activities of the Government of India to the effect that there may be no other opportunity for me to guide the public, the Working Committee has accepted my advice and passed a resolution tentatively sketching a plan of civil disobedience. I am sending herewith a text of the resolution. If His Excellency thinks it worth-while to see me pending discussion operation of the resolution will be suspended in the hope that discussions may result in the resolution being finally given up. I admit that correspondence between His Excellency and myself is of such grave importance as not to brook delay in such publication. I am, therefore, sending my telegram, your reply, this rejoinder and the Working Committee's resolution for publication.

IV

Viceroy Rejects

Your telegram of January 1st has been considered by His Excellency the Viceroy and his Government. They much regret to observe that under your advice the Congress Working Committee has passed a resolution which involves the general revival of civil disobedience in India unless certain conditions are satisfied which are stated in your telegram and the resolution. His Excellency and his Government regard the attitude as the more deplorable in view of the declared intentions of His Majesty's Government and the Government of India to expedite the policy of constitutional reform contained in the Premier's statement.

No Government consistent with the discharge of its responsibility can be subject to any condition sought to be imposed under the menace of unlawful action by any political organisation, nor can the Government of India accept the position implied in your telegram that its policy should be dependent on the judgment of yourself as to necessity of the measures which the Government has taken after the most careful and thorough consideration of the Past and after all other possible remedies had been exhausted.

His Excellency and the Government can hardly believe that you or the Working Committee contemplate that His Excellency can invite you with the hope of any advantage to an interview held under the threat of the resumption of civil disobedience. His Excellency and his Government must hold you and the Congress responsible for all the consequences which may ensue for the action which the Congress have announced their intention of taking and to meet which the Government will take all necessary measures.

Gandhi's Choice

Thanks for your wire of even date. I cannot help expressing deep regret for the decision of His Excellency and his Government. Surely it is wrong

to describe an honest expression of opinion as a threat. May I remind the Government that the Delhi negotiations were opened and carried on whilst civil disobedience was on and that when the pact was made civil disobedience was not stopped but only discontinued. This position was asserted and accepted by His Excellency and his Government in India in September last prior to my departure for London. Although I had made it clear that under certain circumstances the Government might have to resume civil disobedience, the Government did not break off negotiations. That it was made clear by the Government that civil disobedience carried with it the penalty for disobedience merely proved what civil realists bargain for but does not in any way affect my argument. That the Government resented that attitude it was open to them not to send me to London. On the contrary, my departure had His Excellency's blessing.

For let it fair or correct to suggest that I have ever advanced the claim that any policy of the Government should be dependent on my judgment. But I do submit that any popular policy of the Government would always welcome suggestions and would consider suggestions made by public opinion and their representatives and assist them with all available information about them not as Ordinances of which public opinion may disapprove. I claim that my messages have no other meaning. Time alone will show whose position was correct.

Meanwhile I wish to assure the Government that every endeavour will be made on the part of the Congress to carry on its struggle without malice and in a strictly non-violent manner. It was hardly necessary to remind me that the Congress and I, its humble representative, are responsible for all the consequences of our actions."

Maritzburg Council Rejects White Labour Policy Government Request Turned Down

A suggestion by the Department of Labour that Maritzburg Council should employ an increased amount of White labour was turned down at last Tuesday's meeting of the City Council.

The Mayor, Mr. F. L. Taylor, strongly supported the suggestion of the Labour Department. "These men are now part of our community," he said, "and as far as I can see they will always be on our side. It is an obligation on us to assist these men by giving them work instead of lumping them by giving them a double dose through the dole system."

Mr. Taylor suggested that the men be employed on re-vengeing and cleaning work in the City.

Mr. C. T. Harper pointed out that it would soon be found that if Whites were employed the amount of work done per £1 paid out would hardly be half of what was done by Coloured labour.

Mr. R. Dunlop said that it was deplorable that the City should be called upon to support these Whites, who were not even from Natal and were not the City's obligation. He also said that in view of the new Native Service Control Bill there would be an influx of Natives into the town, and the Council would not be acting wisely if at this stage it started to employ more White labour.

City Natives First

Mr. Dunlop said that there were 12,000 Natives in Maritzburg, and they had preference before Whites from other Provinces.

Mrs. W. A. D. Russell and Mrs. E. M. Shirley agreed that even if unemployed Whites were taken on by the Council they would still take payments from the Benevolent Society, and in any case the secretary would be called upon to support the Coloured people who were replaced by Whites.

Mr. Dunlop moved that the Council did not see its way to accept the proposal of the Labour Department and the motion was carried unanimously. —*Natal Mercury*.

Mr. Pirow's Funny Notions

Pretoria News editorially comments as follows in its issue of Feb. 8:—

Mr. Pirow is a man of intelligence and cultivation, but occasionally he exhibits a streak of intolerance that would do credit to the most purblind reactionary in the Government, which is especially true in his views on how the native question should be looked at as a race in point. He approaches the native question from the angle of Cape wine and in the other hand, the one who is used to the native's good, the other to be used when they are naughty. If the one is for the native's good, but it seems to us that the native deserves to be safeguarded against both forms of kindness, every bit as much as white civilization in South Africa deserves to be protected against the stigma which such legislation would place upon it in the eyes of the world. There are cynics who will allege that the one form of punishment is more to be feared than the other. Indeed, if the Minister of Justice himself had such a choice thrown upon him, we should not be at all surprised if he preferred the strap to the "lot." There has been no demand by the natives for Cape wine, and we can only conclude that the sole justification for such a proposal is that the supply will itself create the demand.

The whiplash powers with which the Minister is seeking to invest the Magistrates of the Transvaal and Natal have their basis in the fact that the natives are naughty children, and that to spare the rod is to spoil the child. Mr. Pirow asks Parliament to face up to the fact that the natives are regularly beaten by the farmers of the Transvaal to-day, and that the only reason why they are not beaten more is that what we now call the "whiplash" is a very mild and widespread crime. He asks for a justification for the fact that the natives are to be kept busy, but not to be whipped, with the irregular whiplashes that everyone hits. He asks the Minister to propose to appoint an additional but official whipper for every district. Public opinion, however, would never support the abolition of the whip, or the establishment for the disobedient native, therefore why not recognize the fact and make it legal? The natives themselves accepted the practice and, generally speaking, had no objection to it. At the instant Mr. Pirow was anxious to make all natives young and old, subject to this whiplash abuse, but a Select Committee of Parliament decided to make it applicable only to juveniles, though the Minister expressed grave doubts as to whether this was in the best interest of the natives.

It is now to be left to the free vote of the House of Assembly to decide whether or not all natives who are liable to whiplash are only juveniles. The result will show the extent to which European civilization in South Africa has progressed since the old "slave days at the Cape." For the sake of its good name, South Africa must at all costs keep this blot off its statute book. Then there is the other popular

proposal which Mr. Flew has put forward to levy from the farmer a tax of £5 a head for every squatter on his land. What exactly it is hoped to achieve by such a policy has still to be stated. The native cannot pay, the average farmer will not. The inevitable result will be that the native squatters will be driven off. And driven whither? There is no place where they can go. Most of them are content where they are, and most of the farmers are content to let them remain, while being unprepared to pay for the pleasure of letting them remain. Tens of thousands of natives are affected by this proposal, and the effect will be to drive them from the land, a band of homeless wanderers, who will drift inevitably into the towns to complicate a problem that already exists. A more short sighted contribution to the solution of the native question it would be difficult to imagine.

Tribute To Sir Fazl-i-Husain

A marble tablet, commemorating the visit to the Union of Sir Fazl-i-Husain, K.C.S.I., the leader of the Indian delegation to the Round Table Conference in Capetown, has been erected at Haxell College.

The tablet which has been placed on one of the handsome brick pillars at the entrance of the drive, was unveiled by the Mayor of Durban, the Rev. A. Lamont, on February 5.

The Mayor addressed the staff and students. He urged the latter, some of whom were already well-known to him, to take every advantage of the opportunity they now had of improving themselves and to do their share in building up the prosperity of the country which was their home.

Mr. Lakht's Generosity

His Worship added that Mr. M. E. Lakht, of Capetown, had given largely to the building fund of the College, had helped towards the establishment of one of the hostels and, not content with all that, was meeting the quite considerable expense of fencing the grounds; and he was sure they would all show their gratitude by making the College a success. He (Mr. Lamont) regretted that circumstances had prevented the members of the Indian Delegation from visiting Durban, which was the real centre of the Indian population in this country.

Mr. W. M. Bines, B.A., the Principal of the College, briefly thanked the Mayor for sparing the time to be with them on this occasion, and expressed their great gratitude to Mr. Lakht. The fence was all that could be desired in the way of workmanship and material. It added dignity to the building, and it would now be possible to make the grounds neat and attractive so that the whole would be an asset to the neighbourhood.—*Natal Mercury*.

Indian Child Welfare Society Centre 150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock. Friday afternoon 3 o'clock.

Gandhiji And The Minorities Agreement

The *Star Phoenix* offers the following comments editorially on the attitude Gandhiji has taken on the Minorities Agreement at the R. T. C.

Gandhiji's speech on the Minorities Agreement at the Round Table Conference deserves to be read and re-read by every earnest student of politics and by all who are interested in the native question. In our opinion it will ever be a most valuable document in defence of Indian nationalism as applied to sectarian, caste and communal interests or representation. The arguments he has urged therein against reservations and special representation for the minorities are unassailable and have most convincingly exposed the defects of the proposals contained in the so-called Minorities Agreement submitted to the Premier in the name of the minority communities in India. We are glad that Gandhiji himself has more than once pointed out to the British Statesmen the inherent weakness and the unfairness in the very composition of the Round Table Conference, the Round Table Conference delegates not being the chosen representatives of the communities whom they are asked to represent. The delegates were there by nomination and not by invitation and not only the British public but also the whole world must be aware of that glaring fact. In this connection, it is worthy of note that the three important and influential All-India Women's Organizations have unanimously declined to ask for special favours and concessions, for reservation or special representation if their claims to equality and equal citizenship be recognized in the new constitution and they had unflinchingly called on the Premier appointing Mrs. Nair as sole spokeswoman. It is a matter of joy and pride that the thinking and the leading women of India have declined to ask for special representation. We are particularly pleased to note that Gandhiji has very appropriately referred to the Premier in his memorandum submitted by the All-India Women's Organizations when commenting on the measures of the League quoted in support of the minorities agreement, namely that "46 per cent. of the population of India will agree to the minorities agreement" that "they have had, on behalf of the women a complete repudiation of special representation, and, as they happen to be one half of the population of India this 46 per cent. was reduced to rednead." "It should be the proud privilege and duty of every one of these so-called special classes to seek entry into the legislature through the open door of election and the approval of a common body of electorate." We are in perfect agreement with the above considered view of Gandhiji and the conditions prescribed for those who seek posts of honour and responsibility in the constitution. Service to the nation and the fitness of the individual for such a service should be the only qualification that should weigh with the electorate for choosing their representatives. A habit that it will take some years to educate the electorate on those right principles or methods of election, still it is worth while to try and learn the right method rather than begin with the easy wrong system and go on perpetuating the evils which have reduced India to a state of subjection and slavery.

111

111

111

111

111

111

111

111

Greater Durban Development

Council And Health Boards To Confer

Decisions governing the more immediate improvements to be effected in the port—Durban area on incorporation are to be discussed in Durban next Tuesday states the *Natal Mercury*.

Representatives of the Local Health Boards have been invited to confer with the Municipality on problems of Greater Durban.

In a letter to the Boards, Mr. A. O. Jones, Town Clerk of Durban, states that in order that the change over of control after incorporation may be made as smoothly as possible, a special committee of the Town Council has been formed to deal with the matter. It is this committee that will meet the representatives of the Health Boards.

The letter states that a comprehensive scheme for the general development of the districts is at present receiving consideration by the responsible officials of the Council. This scheme, which is of considerable magnitude, will lay down the general principles upon which development will take place in the districts over a period of years, outlining a programme which will be carried out as time progresses. Its preparation will occupy some considerable time, and in those circumstances it will be some time before effect can be given to its recommendations.

"On the other hand, the Council feels that there will probably be certain small works of public improvement and development, such as road construction and drainage, which in the opinion of the Boards could be undertaken without delay. Obviously the Boards are in the best position to indicate which of these works are the most urgent in the general interest, and at the meeting to which representatives are invited the Council's Committee will be willing to discuss the items which fall under this category of urgency, with a view to getting certain of them in hand as early as possible."

The *Tribune* (Lahore) writes:—

The *New Chronicle* (London), which approves of the Premier's reluctance to extremists in India, emphasises the heavy responsibility at present resting on Mahatma Gandhi. We admit the responsibility but not the conclusion which the journal deduces from it. "Mr. Gandhi's apparent offer to advise the Congress to co-operate with the Government if the Ordinances are repealed," it writes, "implies that his influence will be effectively exerted to check the criminal movement against which the Ordinances are directed, but can be guaranteed that his influence will be effective for this purpose?" Surely the journal understands the plain meaning of its words. The effectiveness of Mahatma's influence can be proved only in one way, by making him responsible for the Government. Why does not the British Government try the experiment and allow the Mahatma to break the criminal movement or himself get broken in the process. That surely is the only practical way to test the effectiveness of his influence. If the Government is not prepared to take that step immediately, let it strengthen his hands by suspending its policy of repression entirely, and permitting him to try other methods. If he fails, it will be open to it to revert to its own methods.

An Appeal To The Public

The 2nd annual Avoca to Verulam-and-back Cycle road race starts on Sunday the 14th February at 7.30 p.m. from the foot of the Avoca Hill, where the officials of the Avoca Indian Youngmen's Sporting Society will be in charge. Though some of the runners will have Marshals who will, of course, do their duty, yet the public is asked to exercise special care on this afternoon. A special appeal is made to the Taxi and Bus drivers to keep clear of the competitors and not to crowd or hamper them in any way.

The promoters will greatly appreciate that care and consideration which was so generously accorded by the public in the past.

MAHOMED ADAM,
J. hon. Secretary,
Avoca Indian Youngmen's
Sporting Society.

NOTICE

The annual general meeting of Vishwanath Temple and Dharamsala will be held on Sunday the 28th February 1932 at 4 p.m. at Gokhale Memorial Hall, Tongaat. The public is cordially invited to attend.

Business:—

1. Minutes.
2. Secretary's Report and Financial Statement.
3. General.

S. D. MAHARAJ, Chairman.
V. P. DESAI, Secretary.

Indian Technical Education Committee EVENING COMMERCIAL CLASSES AT SASTRI COLLEGE

These Classes have now been re-opened after the Summer vacation. Students intending to take advantage of these Classes are advised to enrol without delay.

For further particulars apply to Mr. W. M. Buss, Principal, Sastri College, Warwick Avenue, Durban.

P. R. PATHER
S. M. MOODLEY
Joint Hon. Secretaries.

Little Grey Street,
Durban.

For Lighting, Cooking

SAFETY LIGHTER AND CO. LTD. LONDON, E.C.4

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ મં.

ફ્રીડેડે, શુક્રવાર, તારીખ ૧૨ ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨

અંક ૭

હિંદીઓને ચેતવણી.

સર ફ્રાન્સીસ હુસેનનો સ્પષ્ટ વાત

કેપટાઉનના સીટી હોલમાં અંબવર સભા

મયા રવિવારે કેપટાઉનના સીટી હોલ મિત્રો ભરાયા ગયો હતો. હિંદી સરકારના પ્રતિનિધિઓને વિદ્યમાન આપના કપ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના આચાર્ય મેક્લેન સભા મળી હતી.

સર ફ્રાન્સીસ હુસેને પોતાની માંડળી બાદ પહેલવહેલાં બહેર બોલવાનું કહ્યું હતું. શાંત સ્વરે વિવેચના કરતાં સર ફ્રાન્સીસે એ વાત પર કાર મુક્યો કે હિંદી સરકાર અને હિંદી પ્રજાએ દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓના સામાયિક અભિમાન રસ લીધો છે. તેઓના સામાયિક એક નીચેના પ્રેરણા, હિંદી સરકારે તેઓના પ્રશ્નોના કાળજીપૂર્વક અભ્યાસ કરવાની એકમ નહીં છે કહી નથી. ના દુરસ્ત તબીયત છતાં, સામાયિક અર્થો આત્મા અને બે વર્ષ પર માંડી રહ્યા એ દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ પ્રત્યેના પ્રેમને અંગે નહિ.

હિંદીમાં રાજદારી પ્રગતિ માટે જે કરવામાં આવે છે તેની સ્પષ્ટા અંગે ન કરવા હું મુનીયતના હિંદીઓને ચેતવું છું. બન્ને દેશોના અંગેજો નહતો વ્યુદ્ધ છે. આ દેશના હિંદીઓની પ્રગતિ કામદાર પ્રવૃત્તિને પંચે રહેલી છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓને પોતાના માંડળી બેઠકો, પોતે એકમ પાદ રહેલું એકમ, તેઓએ હિંદીના રાજકરણમાં માર્યું ન મારવું બેઠકો.

અને પોલીસ બન્નેની ક્રમ મનોભાવનામુક્ત વર્તણૂક માં પોતાને રિયાસ માંડર કરી સર ફ્રાન્સીસે બહેર કહ્યું કે હિંદીઓની એક વર્તણૂક ગેરવ્યવસ્થા રોકા મેળવશે. આ મદત સાથે પંચ હોય. પણ તેજ પગે પંચ છે. પોતે હુંકા પંચ ન હોઈ શકે.

સર ફ્રાન્સીસ રેડી

એન્ટોનરેસના પદેથી નિવૃત્ત યાદ કેપ્ટેન સાથેન હોઈ જતા સર ફ્રાન્સીસ રેડીએ બહેર કહ્યું કે તે કેટલા સમય થયા છે તે કહેવાનું કામ તેમનું નથી. હિંદી એન્ટોનરેસ કામ બીજા કાઈ કોંગ્રેસીસ એન્ટોનરેસ વ્યુદ્ધ છે. પણ વખત વીળતાં તમારે કામ ઇતિહાસકાર દક્ષિણ આફ્રિકાનાં પ્રાચીન દસ્તાવેજ— સંચક સ્થાનમાં કે સીમકાની ધુળાવાતી એરડીઓમાં મારા

રેડીમાં તમાસકે લારે અને ચરમાવે એવું કહ્યું તેમાંથી નહિ જશે.

સર ફ્રાન્સીસે પોતાના કાળી રહેલો થયા. હોઈ અને મુની-મનના અમલદારોએ અભેદ રોકાને, અને દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદી કામના અને પાસ કરીને સાકષ આફ્રિકા ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના સદકરને આગે.

ત્યાં સમાધાન પર આવતાં તેમણે કહ્યું કે પરિપક્વ પરિ-ણામ નિરો હું કહ્યું નથી કહી શકતો. પણ હિંદી સરકાર, પ્રતિનિધિમંડળ એવું કહ્યું નથી કહ્યું કે જે માન્યક કાળ ન કહેવાય. હોઈમાં ગેરવ્યવસ્થા અને સ્વચાન એકમ એક રહેલો છે.

૧૯૨૭ના કેપટાઉન સમાધાનનું સંબોધન કરી તેમણે બધાનું કે નહાક, ટ્રાંસવાલ અને કેપના હિંદીઓએ પોતાના મેરુ પોલીસોની રહેણીકરણને સંબંધ થયા શાકિય કરી છે. પણ દક્ષિણ આફ્રિકામાં કામકોઈ મળી રહેલો છે. હિંદીના પદ પર કામકોઈ દક્ષિણ આફ્રિકાના જેવો કામને અમલનો આમ નથી બાજવનો.

હિમાલયની સંસ્કૃતિ

સર ફ્રાન્સીસે હિન્ડીએ બધાનું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદી-ઓએ હોઈ સાથે વેપાર ખાલવવા શાકિય કરવી બેઠકો. તેમણે કહ્યું: તમારે હિંદીમાં મિત્રો છે તમો શા માટે તેમનો કપયોગ નથી કરતા અને દક્ષિણ આફ્રિકાને નથી બતાવતા કે તમો તેને માટે કોમલી માણસો છો?

કોમલી સંજોગની દેવીએ મળના કરી કે દક્ષિણ આફ્રિકા માં તમો હિમાલયની સંસ્કૃતિ તરફ એક હું નથી મ મળી. પણ તમો પાસમની સંસ્કૃતિ તરફ વળો એક હું મારું છું. દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ! તમો પશ્ચિમની રેણવણી વાળા છતાં હિંદી સંતાનો તમે હો તો પણ તમારે દક્ષિણ આફ્રિકાનાં છવનમાં કોમલી રાજો આપવાનો છે. પરિપક્વમાં થયેલ સમા-ધાનનો ઉલ્લેખ કરી તેમણે કહ્યું કે એ સમાધાન હોઈ અને દક્ષિણ આફ્રિકાની મેકા રચાપનાર તત્વર છે.

ના. શાકી દાવર દના, પણ તેમણે બધાનું કહ્યું ન કહ્યું.

હોદી પ્રતિનિધિમંડળ

હોદી પ્રતિનિધિમંડળ તા. ૬ મી ફેબ્રુઆરીએ બેદાનીસ-બર્ગના રહેણાંને બપોરના ૩-૩૦ વાગે આવી પહોંચ્યા સ્થાનિક લોકો તરફથી તેમજ સા. આ. કૅમિસ તેમજ નાટાલ ઇન્ડિઅન કૅમિસ તરફથી પ્રલોચન દ્વારા ખરેખરવામાં આવ્યા અને કૅમિસના પ્રભુને તેઓને આવકાર આપ્યો.

આ સમયે કિયાનો રૂબાંચે ઉપકાર આપ્યો અને ત્યાર બાદ ફક્ત ૪-૫૦૦ અને સરોજની દેવેએ આખા પ્રતિનિધિમંડળ વતીનો ઉપકાર માન્યો ત્યાર બાદ બપોરના ૫-૩૦ વાગે આગમણી લોન્ડોનમારકવેસ જ્યાં કુપરી ગર્લ, રસ્તામાં વીઠળાંક મીઠાબગ અને રસ્તાને આથીયાના લોકોનો આવર સરકાર પાળી ગાડી તા. ૧૦ મી સવારના ૮-૩૦ વાગે લોન્ડોનમારકવેસ પહોંચી.

અહીં લોન્ડોનમારકવેસમાં પશુ લોકોએ સત્કાર આપ્યો અને વાગીની સમજ તરફથી થીમતી સરોજની દેવીને એક સુંદર કીમતી બેટ મળી.

અને ત્યાં ગાડી આવી ઉબી હતી ત્યાં દરેક સવાસદાને પોતાના કોતરેલા નામવાળા એકેક રૂપાના પવાલાની બેટ, આ દેશ માંદાના તેઓના સુંદર ડાંગ માટે મા. દેવીસ દેવીસ તરફથી મળી હતી.

“ઈદ મુબારક”

પ્રચાલક: બાબરવાઈ દાલબાઈ આપરા. (કપરાઈન)

(ગદ્ય)

અનુપમ ઈદ મુબારક, અહા! દિલબર મુબારક હો!
જગતના ૫૨ પાર્શ્વમાં, મુબારક! ઈદ મુબારક હો!
ખુદાના પાક દરબારે, મુસલમા—હાદિસે સરખાં,
અમીરી કે અરિખીમાં, મુબારક! ઈદ મુબારક હો!
મુસલમા પારસી હીંદુ, હરમ એકજ પારે જુદા,
મહેબબત ગઈ ગંગાએ, મુબારક! ઈદ મુબારક હો!
બસો શાસોઠમર દિલમાં, જીવન જળકણું રહેઠું હરદમ,
દહન બુલ્ભાત આલિમ લેખા, મુબારક! ઈદ મુબારક હો!
વધો આપુ જીવન દેરી, વાળો ફિસ્તલ મલો કિર્તી,
રહેઠું હરદમ અમીરોમાં, મુબારક! ઈદ મુબારક હો!
હવે છે બારતી મેલા, બરલાદિ ને દાલાદિયા,
મલામતી બધા વાળો, મુબારક! ઈદ મુબારક હો!
દીમે દહોં જમાના નાં, ઝલાળી કે પ્રલય તાપે,
ખુદાઈ શદ રસ્તા પર, મુબારક! ઈદ મુબારક હો!
રહેઠું મહમુદ આલમમાં, વહેઠું બસ બનામ ને નારીજ,
વારો બારન લણી બકિત, મુબારક! ઈદ મુબારક હો!
ખલકના ખેલ છે ખવાળે, પ્રજા—બરલાદ એકજ છે,
મુબારક! મુસલીમો! લગ્ને, મુબારક! ઈદ મુબારક હો!

ઈદ મુબારક

તા. ૬ મી ફેબ્રુઆરીએ આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં મુદરે સરેવાર મુસલમાનબંધાઈએ બહુજ આનંદથી ઉજવેલી છે. તેઓને હમણી જ્યાં અંતારજાણીએ ઈદ મુબારકનાદી છે.

કેપટાઉનની આરન-પાર્ટીની શોભા

કેપટાઉનમાં પેસ્ટલક ખાતે ગવર્નર-બનરલ લોર્ડ કહેરેન્ડને આરન વારસીક ગાર્ડન-પાર્ટી આ વર્ષે એક વાતે બહુ મેંધસ-લાયક હતી આ વખતે પણ પ્રતિષ્ઠિત અંગ્રેજ અને ખરેખરી પશોણાઓ દાખર હતા. આટલા બધા સંભાવિત મદ-અથે અમાઉની પાર્ટીઓમાં નહોતા દેખાયા.

મહમુદ અંબકાર અને નાંટમકાર મગોજ બનીક શો બમારે પોતાનાં આત પ્રદ એટલા જાતિ કરીતી. ભેરક આપે થી અને મોકક દાડીયા તરી આરતા હતા ત્યારે સુંદર સાડીયા સફેદ કોઈની કવનિની સુવાણની પણ પ્રતિષ્ઠિત મેંદની વચ્ચે પ્રતિષ્ઠાપુરક રીતે અમર્ષ રહી હતી સાકીય અને કુર્મા ફેરીતી ભરકશી સ્વેત પાવડીઓ પીબા હોદી ફેલીમેટોના પ્રમખાનુષ્ઠ ખોટીક પદેરવેલ વચ્ચે સૌંદર્યનો ઝોપ અપેલી હતી.

માઉન-પાર્ટીનું આખંડજી પ્રનાર લોર્ડ કહેરેન્ડન અને તેમનાં પત્ની જતા મંદપના શીથે કોર્મ કોર્મ અલિયિ સન્માન કરતાં હતા. પાર્ટીમાં જનરલ હટ્ટોંગ પણ હતા. સમતસ પણ હતો અને ૨,૦૦૦ એટલા પશોણાઓ પણ હતા.

પ્રોફેસર રાહારામની અવૃત્તિ

(અમારા બખરખતોતરફથી)

પંજાબની શોશિવારપુરે દયાનંદ કાલેજની નાવખ-પ્રીન્સીપાલ પ્રોફેસર રાહારામ એમ. એ. નાટાલનો પ્રવાસ કરી કામ બેદાનીસખર્ગે આવ્યા છે. પ્રોફેસર પોતે એક વિદ્વાન પુરુષ છે. તેમણે વેદસાક અને ઉપનિષદોને અભ્યાસ હયો છે, વળે તેમને બાધુનિક જમાનાને અનુકૂળ ગુજરાતમકે અભ્યાસ દોવાથી તેઓ સત્તા પર કીક હાપ પાડે છે અને હસાવનાઈ બાવજી કરે છે.

તા. ૩ ફેબ્રુઆરીના રોજ પ્રોફેસર રાહારામનું સ્વામત કરવા એક મળા મી પ્રાગજીભાઈ ખટ્ટાભાઈ દેલાઈના પ્રમખપદે પાટીકાર લોજમાં બંદાનીસખર્ગે ખાતે મળી હતી. દીક બિખાર નરાઈ મળો હતો. પ્રમખે પ્રોફેસરનું સ્વામત કરતાં પ્રોફેસર પંચમભાઈ અને સ્વામી લંકરભાઈ વિઠેરમાં કાર્મોના ઉલ્લેખ હયો હતો અને પ્રોફેસર રાહારામના આમગન માટે હાં પદકિંત હયો હતો.

મીયુલ મુજબવામ ખરબાર પચેમ. આવજા પ્રેમજી પટેલ, જાળી નાવજ અને બેચીએ પ્રોફેસરને વિશેષ સત્કાર કર્યો હતો. પ્રોફેસર આર્ચમખજી પંકીત છે, વિદ્વાન આપજીકાર છે, હોવા સમર્થ ફિકમુદ અને મુબારક સ્વામી દયાનંદના અનુચર છે અને હીંદુ મર્મના સુમિહિત મદમદસ્થ છે એમ અજાવવામાં આવ્યું હતું.

પ્રોફેસર રાહારામો આવકારને પ્રાપ્ત્યર વાળતાં સમામે આભાર માન્યો હતો અને હીંદુ ધર્મના સ્વરૂપ પર વિદ્વાતાપુર્વક કાવજી આપ્યું હતું. હીંદુ ધર્મની વિકાળતા, શ્રેય અને ક્ષમા, ચીલતા ૫૦ રમાયેલો લેખ પાચો, બહુચળી અને જાલનડ લેનાં મિહાંતો વિઠેરે પર કાકોય વિવેચન તેમણે કર્યું હતું અને ગીતા, ઉપનિષદ અને વેદોનાં પ્રમાણ દીકયાં હતાં એકમ અને શેલી જેવા અંગ્રેજ સાદિકકારોનાં વચનોનું અવતરણ પણ તેમણે કર્યું હતું.

પ્રજાને પ્રોત્સાહનનાં દુરંદ આપણ આરે આજાર માની સલાને પ્રોત્સાહનના આમતરનાં લાભ લેવા વિનવણી કરું.

પ્રોત્સાહન શાખાશાખાને મારા મંડળો વરંધી આપણ આરે આમતરનાં મળેલા છે. તેમજે લા. ૬ ફેબ્રુઆરીના રોજ "અધ્યાત્મિક સત્ત્વ-મંદિર" સમજા અને લા. ૭ ના રોજ બીજાસીદીક સભા સંગ્રહ પુનઃઅનુભવ વિષય પર આપણનો આપણો હતા.

સરકારી બનો

કાવ્ય: અમદ દીનતા પ્રતિષ્ઠાપત્ર.

અમદ મુલે અધ્યાત્મિક મુલાખા.

મનુષ્ય તેની પોતાની નિર્જીવતાને લીધે શુભ ક્ષેત્રે કરવા સંબંધે બાજુનો ટોવા છતાં મુશ્કેલીને તે પોતાના આમતરનાં મુશ્કેલી શકેલો નથી, અને પોતાની નિર્જીવતાને લીધે અધ્યાત્મિક રહે છે. આથી કિપરના પદ મંજૂર પરાતપરા કિપરેક રહે છે કે તે વૈદિક પદાનુભાવી મનુષ્યો તમે કલ્યાણી પાનવાને માટે પરમાત્મા પ્રત્યે દમ્ભેકા રાહ અનંતરજી-પુનઃક પ્રાર્થના કરી કે તે સર્વોચ્ચિતમાન પરમાત્મા તમે અમ સર્વોર્તે આમતરિક બળ આપો કે તેમના સાચા કાર્ય કરનાર બની અમતરિકી અધ્યાત્મિક શોધને દુર કરીને સરકારી બનીએ.

ફોન: મંડળ ૭ અધ્યાત્મ ૫ સ્ક્રીલ ૮૬-૪૫)

ધર્મ આપના

લોકજાણીએ ધર્મ-આપનાય: નાટક પ્રાંતના વેરલમ ગામે બધા કલ્યાણી કિપરલું કરી મોટા કાળો બધા કરી એક મંડળ મંદિર અને ૧૯૧૧ માં માધવું કર કરું કરું. તે હોડુ ધર્મ મંદિર ૬-૬-૧૯૧૮ ના મે માસની ના. ૮ મીને ગ્રસ્વારે મહાત્મા માધીજીએ સોનાની કુંગીથી લખાડી ખુલ્લું મુકું કરું. તે બધેને વેરલમના મુદરેયોએ મહાત્મા માધીજીને રૂપેરી કબીમાં શ્રીમદ્ભગવદ ગીતા ભેટ આપી હતી.

સજામાં પોંડ ૧૦ ની રકમ એકી વખત બરી રહ જીવન-પર્યંતના સજાઓ પછી સારી સંખ્યામાં બધા કરવા

અમદવાદ આરે અધ્યાત્મિક ગુણવત્તા વિધ્યાપીડના સમાન માટેના શાળામાં પછી વેરલમે ધર્મ આપનાયી પોંડ ૧૦૮-૧૦-૦ ની રકમ અમદવાદ મોટલી આપી હતી.

આ વેરલમ હોડુ મંદિરના કામસના નિલાય માટે હમણાં લા. ૧૭-૧-૧૯૩૨ ના રોજ એક સભા બોલાવી વેરલમમાં એક રહેલો ઉપર આવેલું એક મહાન પોંડ ૬૫૦ માં વેચાણ થયું છે.

વેરલમ હોડુ મંદિર આરે વેચાણ રાખેલી મવી મીલકત આરે મીચે અપી અધ્યાત્મિક પાંચ ક્રેડીઓ નીચા છે. એકો વેરલમ હોડુ સલાના અપીકતોએ છે અને તેઓએ પછી નીચે મમલો મદદ કરી છે.

આજી તાલેપંતસીક

પોંડ. ૫૦-૦-૦

આધ્યાત્મિક

" ૫૦-૦-૦

શ્રી કુળરામ

" ૫૦-૦-૦

મંડળી રાધવજી રમનાથ

" ૫૦-૦-૦

શ્રી રમુનંદન

જોડાણ—

અમદનો એક દુકાનો જે મેવીકમાં આવેલો છે જે ૧૭૫ પોંડની કોમતોને છે તે મંદિર પોંડ બધીસ આપ્યો છે.

આ કામના વધુ વિચાર માટે અને સજાઓની મુદતથી માટે લા. ૧૪-૨-૧૯૩૨ ને રોજ વેરલમમાં સભા બોલાવી છે. જે તેના બધા મુદરેયો હાજર થશે એવી વિનંતી છે.

એવરે દુર દક્ષિણ આફ્રિકાના સધળા હોડુવાસીઓને અરજ કરું છું કે તમે અમારો રહેલો હો ત્યાં તમારી સંસ્કૃતિ અને પવિત્રતા માટે ધર્મના મંદિરો અવરજ બાંધો.

રાધવજી રમનાથ.

સાવધ રહેવું બેધએ

વર્તમાનપત્રો વાંચતા રહેવાથી દમ્ભેકા આપણ આપણા માટે કાંઈને કાંઈ મેળવી લઈએ છીએ, બેધએ થિતી માટે. આ-પારીઓ આપણ માટે, તેમજ દરેક મધ્યાદીઓ પોતેપોતાને માટે તેમજાઈ દક્ષિણ મેળવી કો છે, એ નહીં છે, અને તેટલા માટેજ આપણે આપણી દુનીયા ઉપર વર્તમાનપત્રો બધુજ કેવાઈ રહ્યા છે. આ પ્રમાણે આપણમાં બધા મહાત્માજી રક્ષાપિત ઇન્ડિયન ઓપિનિયન આપણા દુનીયામાં અમારો અમારો શુભવાચી બોલનારાઓ વચ્ચે રહ્યા છે ત્યાં જા ઇન્ડિયન ઓપિનિયન આપણ વંચાવું બેધએ.

ગળી અમારો મહાત્માજીને આપણ પ્રેમથી અને બાદ નિષ્ઠાથી માનનારાં આપણા ઇન્ડિયન ઓપિનિયન એક દશ ભેટલા પછી બધા નથી

દક્ષિણ આફ્રિકામાં વરતા આપણોની દરજ્જા છે કે તેઓએ વાર્ષિક અધ્યાત્મ પોંડ ૧ બરી દીકુરતાનમાં પોતાને યેર અધ્યાત્મ પોતાના સમાવકાલાઓને જા મોટલી આપના બેધએ.

પારદોલી લાલુકામાં સીકર અને જોડામાં ગામમાં એક ઇન્ડિયન ઓપિનિયન બધું નથી. વાંચનેર, અમલાજી, અમલાજી કરીપુરા બીજોડ, સપમ, ફોનદ સાંકળી વિગેરે મારીમાં એક એક બધા છે.

અભાસપોર તાલુકામાં જાતેમ, પારડી, ખડસુપા, મુનકાડ, સીસોદરા, મટારપા વિગેરે મારીમાં ઇન્ડિયન ઓપિનિયનની ફક્ત એકલેક નકલ બધા છે.

આ ગિમિતિ આપણને દક્ષિણ આફ્રિકાવાસીઓ માટે શું થેલા દેખાડનારી છે કે ઉમેર છે કે આ અપાણ પવિત્ર કાવ્યો માં ઉતરશે

મહિલી અરપાક ચોખાંસી, કામરેજ, પલસાજી મહુતા, અમદ, અમદ, વલસાડ, પારડી તેમજ મુળક કોટર, શાજી પ્રથા અમદ પ્રથા વડોદરા પ્રાંત એકા પ્રથા અમદવાદ પ્રથા તેમજ કાકીવાલ પ્રાંતના દરેક તાલુકાઓમાં ઇન્ડિયન ઓપિનિયન વંચાવું બેધએ. એ માટે દક્ષિણ આફ્રિકામાંના હોડીવાસીઓને મારી આ અરજ અપી મોટલું છું. સ્વામીપુત્રે

૧૧૬	૧૧૭	૧૧૮	૧૧૯	૧૨૦	૧૨૧	૧૨૨	૧૨૩	૧૨૪	૧૨૫
૧૨૬	૧૨૭	૧૨૮	૧૨૯	૧૩૦	૧૩૧	૧૩૨	૧૩૩	૧૩૪	૧૩૫

हसालोना पंजमां हसाता येता

આને આપણા દેશીબાહુએ રવેલથી ખર્ચે આપણા બચાવે; આપણા રહેશીયા, સાથીસખરીની નોટો સરની મળવાથી કાગે છે. એ નોટોની મૂલ્ય ૧૬૮૧ ના સપ્ટેમ્બર મહિનાથી ફેડીવામણને લઈ ક્રિમત પરી મળી જોવાથી આને એ નોટોની ક્રિમત ૧૩ થી ૧૪ થીલગ કુપને છે.

એ નોટો આપણા દેશીભાણીએ જમણા ચાચી કહો કે અભણતા
કહો. પણ આપણા ભાણીએ નોટો સતી રૂ ર થી ર એકી
કોમતે મળવાથી કામે છે. પરંતુ એ ભાણીએ એટલે. પણ
જિવાર કરતા નથી કે એ નોટોની કોમત એ પુરીજ મળતી
હોત તો આપણાજ દેશીભાણી એ રક્ષાથીનોજ વેપાર કર
છે. તેઓ આકી કોમતે નરિજા રમે

પરંતુ અહીંસા આપણા કાલેમાં પતીમાનપત્ર (નમુસ પેપર) વાંચવામાં જરા અણમથો રાખે છે અને તેથીજ તેમને ધણી વખત નુકસાન થાય છે. મારે મારા કાલેઓને જજ્ઞાવવાનું કે દલાલોના પંજામાં નહિ દલાલના કાલેજ અરિશ્ટાન્તીજ નોટાં માવવા અમામણ કહે છે. જેથી પાછળથી પરતાવાનું નહિ થાય અને તેની અદિ' પુરી કીમત ઉપજે.

દમજીવ આલેખી રહીયે રાજાનામાં આપણા આલેખ
દેશીઆલેખો : દેશીઆલેખો નેરા કાળના છે. અને તેઓ આલે
ખરવાય છે. એથી હું દેશીને કાણુ છું કે શાણુ શાણવા ન
આતા એ બસક હોય તેવું કૈવા બકામજી હું છું. તેમજ
દલાલોનો વિચાર નહિ મરે મેનવણી આપુ છું.

୩୫୫ ଲୋକଙ୍କୁ ଲାଗାଏତ୍ ମେଡିକାଲ୍ ଆଫିସ୍ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ହୋଇଥିବା
 ଉପରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ
 ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ
 ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ

विविध सभाचार

ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଧାଂଶୁ

તા - બી દક્ષિણાદીર્ઘા ઉપદાનેન અને શંકન વચ્ચે ફોન
અવધાર કરે પણ મરો છે. પહેલો ફોનનો અવાજ શરૂએ
મેકેટોનાઈટનો અંજલિયો હતો. તે ફોન બનરસ હટાંતો
ગીચો હતો. ઓંકન અને દક્ષિણ આદિકાના પા અણાંની
ફોનની પહેલવેલી વાતચીતમાં પણ દક્ષિણ આદિકા અને
હીંદ વચ્ચેની ઝાણમેણ પદિયલ વિશે કહેણ મરો હતો.

१। ये मेडोना की कृष्ण दूध है : लगे है पटाछिनना पुनियनना
 कीडिजेनी शिलि पर कीडी रुहराना प्रतिनिधितो साये
 मंजुषा मलापी : वा। डो. ज्योने पणियदुन पविष्ठास मज्झिम
 भा २३ प। १०।

जन्मरक्ष कर्तव्ये नमः । जन्मवर्तते । जन्मार्थं वक्ष्यते । वक्ष्यते ।
शुद्धेन्द्रिये । आटे । आकारे । इत्येते । इति ।

અરેકમનની અધ્યક્ષતા

જે કમળના દોડ્યા કાલસીએ દોડ્યાના હાથ પર અંજલિ
મુકવાના અમે તેજના બહારના અમે ખમજા લેવાની અવા
મુનુની સીપાઈડીએને ભાવવાની મગધી કરવાના કુમરો, રોમાં
પાયેલા કરાવને રોકે ભાગ્યે છે, ફાવની નકલ પ્રાંતના

સરકારના મંત્રી અને ડૉ. મજાનને મોકલવામાં આવી છે. દરેક રેગ્યુલીસીપાલીટીઓમાં આવી રીતે પસાર કરે એવી ભલામણ કરવામાં આવી છે.

देश त्यागनी दाय

નારાયણ ઝોનવાર-હાસર જાય છે કે ગયા નવેમ્બર અને ડિસેમ્બર
એ એક મહિના અથવા ૯૫૦ ફોટોએ) ૧૧મને માટે જ્યાં તે
સાચી આજ્ઞા થયા હતા. પણ તે અસમુદ્ધા બાનભોઈ ૨૪
ફેબ્રુઆરીએ ઉપવાસની છે તેમ ૩૦૦ થી ૪૦૦ જેટલા ફોટોએને
તેમ મોજાઈ દેવાની ધારણા હતી. તેમ ૧૩૯ નાનાર મુખી
માત્ર ૬૦ ના નામ નોંધાયો છે.

નામદાર શ્રી. દુર્ગા રેડી જેઓ. હજી પંચર દિવસ વધુ
જાતી રોગવાના હતા તેઓ. હોઠી સરકારની જાવડા રહેવાની
સુચના થવાથી હોઠી પ્રતિનિધિ મંડળ સાથે હાંદુરભાગ ઉપડી
જશે. જાને દુર્ગા રેડીના અગાએ જાને એકબી નીમવને
જાને જાં સુધી સમયસાઈ નામ દુર્ગા રેડીના એરેડરી શ્રી.
એવલીન એરેમ સલાવશે.

જોમ કહેવાય છે કે હોદી પ્રતિનિધિ અંગના હોવાવાળા પદોથીને
હોદ્દી સરકાર સાથે મતભજન ચલાવ્યા પછી દક્ષિણ ભારતમાં
સરકાર કેપ્ટાઈન અંગના પરિવહન સાથેથી આવેલી જરૂરના-
વારે દેવાના અંગના પાડકા.

ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସହଯୋଗ

દારેશ્વજીભાઈ રથાષેલ યદિજી મહેશના જ્ઞાન વરસ માટેના નીચે મુજબ ફાઈનાન્સિયો સુધારા છે. પ્રમુખ શ્રી દીકામેન ગીતાજી, ઉપ-પ્રમુખ શ્રી. સંકલેન ભોંસલે, સં. મંત્રીઓ શ્રી. રુચિરામેન નાલકંઠ જ્ઞાને શ્રી હરિભાઈને દાકર, પાલનખી શ્રી હમણામેન જ્ઞાની-દાર, પુરનાધિકારી શ્રી. વનિતામેન ભટ્ટ, વ્યવસ્થાપકો શ્રી. ભાઈશામજી અને ડાહીમેન ગોર.

देवराज झाडा शुभीती

દોહસ્તાનમાં આજતા અરજદારના ધર્મે પ્રકાશ પેલાની
મદદ કરવા અને દાવો વિશ્વસવધારવેલમાં દોહો બાબતોની
મદદ લાભવશ વાળા સમીતી તૈયાર છે. તેમાં કાંઈવાદો
નીમે મુજબ છે. અરજદારની આદેશ, રાનજી બાનજી,
કોહર મલો, દી. કે. પટેલ અને કાજી રજુ.

ਸ਼੍ਰੀਮ-ਸਤਪਾਨਤ੍ਰ' ਧੁਕ

મીન અને જળપાત વચ્ચે જાએજ જામેડો કમવાના ચિહ્ન નજરે પડતા નથી. હજી કમિયતાના ખરેખર પોતક પ્રદેશમાં મહાનિયમના તોરો અને ખંડોના ધાનાઓના ઘોળ સંજ્ઞાઓ છે. ગાનાઓએ પણ જોરે ચતાવવા માંડ્યું છે અને કસવાવરવા કરી રહ્યા છે. તેના બે દયાળુ વિમાનોએ ૧ જળપાતી ઓડખરે સાથે થુક થથ જાર્યું. એક જળપાતી ઓડખર ભાગ્યું. દારૂનારા જાણી મૂક્યા.

સીનના હરજનો: જા પ્રદેશનો સરદાર સાબ હોમકમ છે તે સીનક છે. પતા કિદ કનિ છે જ્યારે પુદ્ધ વિરામ હોમ જ્યારે તે પ્રાચીન સારિત્રકથો લાગે છે અને કાવ્યો રમે છે. ને કહે છે કે તેની સેનાને પુદ્ધ-મગદ્ધ પ્રદેશન કરવાની યાજાવેલી લાગી છે.

इसी भाषी कागवम होवाच अश काशभासना, इशिकाभास
विशय का. म्भाणी कावड इमका म्भा. हो.

રૂઢીયાની વિનંતીને અમલીકાર કરે છે. હવે ગાંધીજીએ રૂઢીયા શું પગલાં ભરે તે જોવાનું છે. રૂઢીયાનું ઈર્ષ્યા અને અમેરીકાએ એકત્ર નોટ ચીન અને જપાનને મોકલી અજાણ્ય હતું કે તરત બંડત જાહેર કરવી, કામદાસમાં અમા કચેલ સરકાર પાછા ખેંચવા, સરકારી તેમજી પદની સુકવી, આંતર-રાષ્ટ્રીય સેટલમેન્ટનું રદાજી કરવું અને વિરોધી ઝપડાઓનો કાલરીતે નિકાલ આજીવા પમજા કરવા.

આને આ મામલોથી સ્વીકારી છે, પણ જપાને તે સ્વીકારવા ના માંડી છે. છતાં અમેરીકા એમ માને છે કે જપાનની સુચનાઓ આટલા દાર જાંધે થઈ નથી.

અમેરીકાનાં ચેરમીષો કામદાસમાં આવી પહેંચ્યાં છે. બ્રીટન દોઢથી સરકારી ટુકડીઓ કામદાસ મોકલવા ઇચ્છા રાખે છે.

સેવા દળ સ્થાપી દો

હોંદુસ્તાનમાં સેનાધિપતી યોગ્ય કારકીકરની સરકારી હેઠળ અખીલ દોઢ મહાસભા સેવા દળ ચલાવે છે.

વળી અમલ પર જેણે ગોતાની આ કમિલતા મળવાન શોઈ પરે જુદી ડેશ અને ચરિતમાં નામના મેળવી છે તે સરેજની દેશીએ કેપટાઈન ખાતે તેમજ જોહાનીસમર્ગ ખાતે લેખારેલા કબ્દો માંડ કરો.

સરેજની દેશીએ કહ્યું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં તમે સમ્રક આફ્રિકાનર બની રહેા, અને બોહીએ દોહી, વિચારે દોહી, અને આચારે આફ્રિકાનર બની બહાદુર રહી ઈત્યાદી બની છાતીએ ચડેા જગાની. દક્ષિણ આફ્રિકામાં પરા, પથી, અખીન વનસ્પતિ અને માનવ જાતની કામલો આવે સેવા કરો, મહેનતનો યોગ્ય બહેલો કુદરત તરફથી આપ મેળે મળે રહેશે. અને આ કામ આટ સેવા દળ સ્થાપી ચાલુ કરી અંરજાએ મારફતે કામ ધપાવેા.

સરેજની દેશીના આ કબ્દો દક્ષિણ આફ્રિકામાં પરવા દોહીઆજીએ માટે કલા કે દક્ષિણ આફ્રિકામાંની હવા માટે ખાલી મારફત દવાઈ દોહીઆજીએ જરા વિચાર કરી આમળ થયો અને કામની કમજાન કરી દો.

એશીયાએ તેમ પુર્ણની પ્રબલે ધાર્મિક કાર્યે સેવા દળો સ્થાપી રહ કામની કમજાન પુર્ણના દરેક વિચાર યીલ માજી-સોએ ચાલુ દરી દેવી જોધએ. જેમકે પુર્વેની સામી ઈન્ટિએ થકિયમાં વખાણી વાળું જોમ-રહાઈલ ચાલે છે.

દરેક સેવા દળના સ્વમ સેવક—સેવીકના પોખાકે એકજ રંગના અને એકજ પદ્ધતિના દોવા જોધએ અને પોખાકનો રંગ કેસરીએ રંગ રહેવો જોધએ, અને ઝુંડો જોમ રેડીમાનું નીકાન દોમ જોવા રહન જોધએ રંગ તે કેસરીએ રંગનો દોવા જોધએ. આ કેસરીએ રંગ ડોક્ટર અકમલ અનસારી એ દોહી રાષ્ટ્રીય આવના માટે પમંડ કરેલો છે. આ પ્રકારના ઝુંડાને દોહી—પવ્લ ઇન્ડિઅન ફોર્મ કહેવો.

સેવા દળ માટે દક્ષિણ આફ્રિકાની દરેક દોહી નિકાળ રાષ્ટ્રીય કાર્યે સરેજાખિમન અને કારિરીક મળ ખીલવવા મહકમાર બની કહે છે. માટે દક્ષિણ આફ્રિકાની દરેક દોહી નિકાળના દરેક દોહી કિસીકેએ રજા સમજી પોલપોતાના વર્ગ માં સેવા દળની તાલીમ નિકાળમાં અથવા પોતાના પેર ચાલતા ખાનગી વર્ગમાં ચાલુ કરી દેવા જોધએ.

દરેક અંગેએ તેમજ પનવાન મુદરયોએ દરેક દોહીએ

પોતાનો કમાણીમથી રૂઢીઆકીએ અમુક દિવસો આપી આ અંરજા ચલાવવાની રજા અમજવી જોધએ અને કામદાએ મારફત સ્વમસેવક મારફતે રૂઢીઆકી દીકી રૂંડ જોધએ ઉમરવતું જોધએ.

દક્ષિણ આફ્રિકા, દોહીએ માટે કમીસી બની રહે એ માટે પહેલા પહેલા કેપટાઈન, ઇરટ સંગન, પોર્ટ ઇલીઆએ, જોહાનીસમર્ગ, ઇરન, વિચેરે સહેશમાં આ લેખ વાંચી સેવા દળની કમજાન થઈ જવી જોધએ.

નારજીઆઈ.

બ્રીટનને મહાત્મા ગાંધીને

છેવટનો શબ્દ

(ગયા અંકથી ચાલુ)

આરતવર્ષનું નવું શબ્દ

મહાસભાએ સચીનમ કામદાસનેનો નમે મારમ શોધી કાઢ્યો છે તે જો પ્રતિકાસમાં મળવો મુશ્કેલ છે. હું જાણું છું કે ડુનીયાની રોઈ પણ સરકાર મળશે સખી એઈ નહિ. બહે સરકાર સખી ન હો. રોઈ પણ સરકારે પુરેલો જળલે સખી થીયો નથી રોઈ પણ સરકાર સચીનમ કામદાસને સખી ન હો, પરંતુ બ્રીટીશ સરકારની માફક બ્રીટીશ સરકારને આવા વીરોધિને નમતું આપવું પડે છે. વર્ગના જેવી મહાન સરકારને પણ આઈ વર્ષના અખવરા પછી નમતું આપવું પડ્યું હતું.

હવે ચાલું મોડું

હું આપ નામદાર વડા પ્રધાનને સુચના રૂંડ છું કે પ્રતીરોધ કરવામાં હવે ચાલું મોડું ચાલું છે. આ વીચારથી મને ચોંટા ચાલ છે. જુદા પુરવું અમર કાર્યે રહેવું એની પસંદગી તમારે જાતે કરવાની છે. મહાસભી બનશે તાં છૂપી અવત્ત કરી હું માનનીય સમજીતી કરવા મહારી દરેક કમિલો ઉપયોગ કરીશ, અને દલુ મને આશા છે. કારણકે જો તેમ નહિ બનશે તો મહારા કરોડો રેકમંડુએ—ઓપુરો—ને જરે જાળોને અલ્લામકની મહાન કલતમાંથી પસાર કરવા પડશે. તેથી જાતની કલતમાં તેમને સતારવામાં મને એકમાત્ર પણ જાનંદ કલો નથી. પરંતુ તેવો પ્રકમ આવી પડશે તો પછી હું જાનંદ કલોત અને આજાસનપુર્વક તેમ કરવા સુકીક નહિ. મેં જે કહ્યું છે તે દરીયાં છવાડીક. દેશને જે ખડું જામતું હતું તે કરવા હું હંમેશાં તાવરજ રહેશે દેશને વળે એટલો અતોપ થશે કે તે ખીલની છંડગીએ મરજાડ કરતો નથી, પરંતુ પોતાના બહીદાને આપીને સ્વતંત્રતા મેળવે છે. તે બ્રીટીશ જોહાને સખી રીતે નુકસાન ન પડેામાહત્તા પોતેજ સકન કરે છે. હું જાણું છું કે તમારા સોરોને પણ સકન કરવું પડશે. હું સકન કરવા અંગુ છું, કારણ કે હું તમારા હદયોને ખીમજાવવા અંગુ છું. અચારે તમારા હદયો ખીમજાશે તારેજ સંદેકાએ ચલાવવાનો અરો સમમ આવી કામશે. સંદેકાએ તો હંમેશાં ચાલુજ રહેશે, આ વખતે તો હું કામો પ્રવાલ કરીને તમારી અંમે સંદેકાએ ચલાવવા આપ્યો દોલ તો કોવા વીચારથી કે મહારા દેશ પુરતો જોમ આપ્યો છે, અને બોર્ડ ઇરવીન મારફત જોહાનસે, કલોપીને તમારા જોહાએ અમારી પુરી કસોડી કરી છે, અને લાહી ચલાવવા છતાં ઓપુરો તથા જાળોને કહેવોમા સ્વતંત્રતા માટેની પુરવી પમમ જોધનેજ મહાસભાને આજાનજ આપવામા આપ્યું હતું.

‘અમારી છંદગી તમારે હસ્તક છે’

હવે સમય વલો ઘેરોજ નાહી રહેશે એ તેથી કે તમને જાણવા માંડું છું કે મહાસભા સ્વતંત્રતા મેળવવા માટેજ ઉભી છે. મારી છંદગી તમારે હસ્તક છે, તેવજ અખીલ હિંદ મહાસભા કાયદાદર સમીપીના સભ્યોની છંદગી તમારે હસ્તક છે. પરંતુ તમારે એકજ નજરું નોંધવું કે હરોળે મુદ્દા બોલેલી છંદગી પણ તમારે હસ્તક છે. જે આપણી બની રહે તે તેટલા નવા પ્રાણોના બહીરંગ આપવાની મારી મુશ્કેલી નથી, માટે કૃપા કરીને માત્ર રાખશો કે જે માનનીય અમલુતી રાજ ધારી તે કોઈ પણ ભવનો ભોગ વધુ પડતો હું માનીજ નહિ. મહાસભા સ્વતંત્રતાની જે આવનાથી કામ કરી રહી છે તે આવનાનો વધો તમારા હક્કોમાં જો હું પારી રહું તો પછી કોઈ પણ ભવનો સમાધાન માટે હું તપ્પર રહીજ. તમે મહાસભાની વચ્ચે કંમેજ સમાધાન તરફ જોશો, પરંતુ જ્યાં સુધી તમે એક મતે એક વીધારે સહકાર કરશો નહિ જ્યાં સુધી કોઈ પણ ભવનો સમાધાનનો સંભવ નથી, ત્યાં સુધી હરેકના મનમાં જુદી જુદી આપ્તજો અને જુદા જુદા વાંચારે રમી રહ્યા છે જ્યાં સુધી સમાધાન રમ થઈ રહ્યું છે સુખવવા માંડું છું કે જ્યાં સુધી સમાધાન માટે એક સ્થાન પ્રાપ્ત થાય નહિ જ્યાં સુધી કંઈ પણ બનવું અશક્ય છે, ઉપરાંત કેટલાક અઘણીઓ જે અપ્પો આપણે વાપરી રહ્યા છીએ તેમાં એક વાસ્તવતા જેવું અને કયું કામતું નથી માટે હું દીધીએ છું. સ્વતંત્રતા અને પૂર્ણ સ્વરાજ્ય જેવા અપ્પોમાં પણ આપણે સંમત થઈ શકતા નથી.

બ્રિટિશ રાજપુરુષનું આચર્ય

તમારામાંનો એક રાજદારી પુરુષ મહારી સાથે ચર્ચા બતાવતો હતો તે હરજીવાન તેણે અજાણ્ય હતું કે તે પ્રમાણિકપણે માનતો નહોતો કે હું પ્રતિવચનભરે જે અજ્ઞ વાપરતો હતો તેનો અર્થ જાણે થતો હતો. તેણે અજાણ્ય નોંધવું હતું. પણ તેણે અજાણ્ય કરવાર કરી નહોતી અને હું તમને જાણવીજ કે તે શું અજાણ્યો નહોતો. અમારે મેં અજાણ્ય કે હું સામાન્ય મા બાગીદાર તરીકે રહેવા માંડતો નથી, હારે તેણે કહ્યું કે તે બરોબર છે. પણ સાથે સાથે મેં તેને અજાણ્ય કે હું મારી મસ્જીબી અગ્રણી સાથે બાગીદાર રહેવા પુષ્ટી છું. પરંતુ પ્રસંગ આવે છુટા જવાની અને સ્વતંત્રતા દેવી નોંધવું, હું આ બાગીદારી હીદીયા જામને માટે કે પરપરના જામને માટે માંડતો નથી, પરંતુ કુનીયાને લગતીને મારે જામ જાવના હેતુથી આ બાગીદારી મંજૂરી રહેશે છું. આ પ્રસંગ માત્ર દસ દિવસ ઉપરજ બન્ને હતો. તમને તે વીચીત્ર જામશે, પરંતુ એક અણીતા અગ્રણી તરફથી અને ઓડી ગજા હતી. તેમાં તેણે અજાણ્ય હતું કે માનવસમાજના ‘જાતી અને મુખ’ આપણી માન્યારી ઉપર અવધાની રહેલા છે. અને અજાણ્ય હું સમજતો ન હોઈ તેમ તે જાણે છે કે ‘તમારા અને અમારા લોશ’ તેમાંથી મારે વાંચી સંજાણવું નોંધવું કે જ્યાં હીદીઓમાં તમે એકજ છો કે જેને સાચા અગ્રણી માંડે છે અને જામને છે. હું જામ નથી માનતો કે તેણે મારી પુજામત કરવાના હેતુથી આમ અજાણ્ય હોય અને હું તેથી જાણે બોળાવજ નહિ એવો નથી.

હીંદનો શાની જરૂર છે?

હું જાણું છું કે કોઈ અમુક અગ્રણીને મન હું કંઈ નથી પણ કેટલાક અગ્રણીને મને હું રાષ્ટ્રની એક મહાન સંસ્કૃતિ પ્રતિનિધિત્વ ધરાવું છું. હું અજાણ્ય માંડું છું. હું કંઈ

જુદાગીને હું જાણું છું. મારી શીલસૂરી અને મેજ કરતાં અટકાવે છે અને આને મહાસભાને જે શીલસૂરી સ્વીકારી બીધી છે. મારી માફ મહાસભાને જે ધર્મોપ નથી પરંતુ નીતીરૂપ છે. કેમકે મહાસભા માને છે કે ૩૫ કોરોડની હીદી જનતા માટે એ સાચો અને સ્વોચી સર્વ મારણ છે. ૩૫ કોરોડની જનતાને ખુબીયા હક્કીપારની જરૂર નથી, જેને લગતાર, માલા કે જોળાઓની જરૂર નથી જેને તો હવે “ના” કહેવાના નીર્વાસનીજ જરૂર છે.

અહાસભા અગ્રણીમાં હક્કપણદો અગ્રણી છે

અને આને એ ‘ના’ કહેવાતું થીજે છે તે આને અગ્રણીમાં હક્કપણદો માંડે છે અને તેમને જાદી મુકવા માંડતી નથી. હું ઉગ્રાંડ અને હિંદ વિશેનો સંબંધ તોડવા માંડતો નથી. પરંતુ જે સંબંધમાં હું ફરકાર કરવા માંડું છું, હું આગળની એ ગુલામીને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતામાં ફરકવા માંડું છું. હું અપ્પોની મારમારી કરીશ નહિ પરંતુ મારે અસંખ્ય વખત કહેવું પડે છે કે જે જોળાધારીઓ વીચારવા માં આવી છે તે જાતેપણજ નથી. મારે એવી પણ જોળાધારીઓ નથી નોંધવી કે જે હવે હિંદના હિત માટે હોય અને ખીટને નુકસાનકારક હોય. હિંદ તેમજ એક ખીટના કમ્પીલ હોતો પડતા મુકવા પડશે. ખીટના ગેરકામદે-સર જાણોને પણ અંધ કરવા પડશે. તેથી હું કરીશી અજાણ્ય કે જે આપણે એકજ અર્થમાં અપ્પો વાપરતા લોશને તો હું અવગર, અજાણ્ય અને આ પરીવર્તમાં અગ્રણી જે અણીતા વહતાં જોડવા છે તેમની સાથે હું મળતો થાઉં છું. તો પછી આપણે જા માટે વધુ નજીક આવતા નથી અને વહતવર્માં અને અગ્રણીમાં જા માટે વખતનો નફોનો જરૂર કરીએ છીએ? અને અગ્રણીમાં પ્રાપ્ત લેવાની મુશ્કેલી નથી. હું જાણું છું કે સ્વતંત્રતા અને અજાણ્ય કરીને હિંદની સ્વતંત્રતા વધુ કંટકાય વહેતું છે. કોઈ પણ રાજનીતી અને કંઈને એવા પ્રતો આપણી સમજા પડ્યા છે. આપણી સમજ એવા પ્રતો છે જે બીજા રાષ્ટ્રો સમજા નથી, પરંતુ જે મને કંઈથી રહે નહિ. મેલેરીયાના, ને સરોનાના, વાંદરા, વાધ અને સોંદોના પ્રતોનું જે પ્રમાણે જમારે નીરાકરજ કરવાનું છે તે પ્રમાણે અમારે જે પ્રતોનું નીરાકરજ કરવાનું છે કેમકે અમે એમની વચ્ચે વહમાં છીએ એટલે જે પ્રતો અમાને દોષવતા નથી, એજ રીતે અમે અમારા પ્રતોનું નીરાકરજ શીધી કહાડીશું. પણ આને અમે અને તમે જોળાધારી આલુગાજા લેવા મળ્યા છીએ અને આપણે એક સર્વ સામાન્ય અને અવગર નીરાકરજ શીધી કહાડતા મળીએ છીએ. ફરજ કમીટીમાં કરેલા આપણોમાંનો એકો અજાણ્ય હું પાઉં મેંજતો નથી, છતાં હું અહીં મુકીશ માટે છું. ખીટના ચાલાકી અને જાણી, અજાણ્ય, સજા, સજી, અને બીજાઓની ચલાકી જે કોઈ નીરાકરજ શીધી માટે તે પર વીચાર કરવા માંડું છું.

(અમુક)

ધેણે (કવલે છુટાતું) હીંદ

તા. ૬-૨-૩૨ ના દિને મુખ્યથી ઉગ્રાંડ માટે રોકાઈ રહીયા ૧ કોરોડ ૮૫ લાખ અને ન્યુયોર્ક માટે ૧૫ લાખ ૨૫ હજાર રોકાઈ માંડીયા રૂપિયા આગળોટ કમ્પસર-કોરોડમાં મહત્તી વીધી જમા ને. કોલોમ્બિ-વંદાથી ફરજ અજાણ્ય જાણે છે કે અંકમાં પરકેશી આવતા માત્ર ઉપર જાણત અહાલી દરસેકે પુલ મળી પંદર ઠકા કરી છે.

ડોકા વાગ્યો

અસહાયક અને અસહકારની લડાઈ હર ઘડી મળતી જાય છે.

હોલ્સ્ટાનમાંના દરેક માણસમાંથી ૧૦ ડબ્બર ઉપરાંત અંગ્રેજી-વાન ડાઈરેક્ટરો અને ૨૦ વીસ ડબ્બર લેખક-સેવોની પેરવાઝ કરી રહેલા દરવાજાની આંદોલન ચલાવી રહ્યા છે.

અખીલ હિંદ મહાસભાની ડુબ જાહેર મીલકત સરકારે પોતાની માલિકીની કરી લીધી છે. અને હિંદ મહાસભાની દરેક કાર્યકર્તાના આનંદી પોતાની મીલકત પણ સરકારે પોતાને કબજે કરી લીધી છે.

આ દાખલાથી એમ માની શકાય કે હોલ્સ્ટાન અંગ્રેજી-વાન હોલ્સ્ટાન સારા માણસોથી અને ધનથી ખાલી કરી દીધા હોવાનું ખુબ ધન અને અમલદારોનાં ખર્ચાનું છે.

૧૯૨૯-૩૦ની સાલમાં અંગ્રેજી-વાન દરેકની સરકારે પશુ બળ વડે અંગ્રીજીની લડાઈ જાહેર કરી ત્યારે એક છેલ્લી બીજો છે. સુધીના દરેક અંગ્રેજી-વાનનાં હાથે લડાઈમાં જતા માટે સુરક્ષી લઈને રહ્યા હતા. એ જાનાયો દરેક હિંદીને જોવા છે.

અંગ્રેજી-વાન બહાદુર છે સાધન સંપત્તિ છે. બહાદુરીને દરેકમાં પુલ્કારી છે. આ વખતની હિંદી અસહકારની લડાઈમાં અંગ્રેજી-વાન પાસે પુલ્ક કરાવવી જોઈ તો હિંદી-ઓએ બારે બોજો આપી દેશ બેઠાન મેઠાન યતો કરી બહુ બહાદુરીથી અને એક જ સરકારના કુકમ દોષ જરાબર મામ કરીને ધારેલા નિજાને પદોચ્ચ લેખકો.

નિજાને પદોચ્ચ જાણી અંગ્રેજી-વાન સરકાર આગળને જીતના બદલામાં આપણા મનની સમગ્રી પ્રત્યાજ્ઞા પૂરી કરી દેશે એ નહીં છે. કારણ કે એ પ્રત્યક્ષ જીતનાર તરફ લેવા છે.

આજે સહાયક અથવા અસહકારની જગ્યાએ લડાઈ હિંદી અખીલ મહાસભાએ કરી દીધી વચાસો છે. દોકા વાગ્યો એક મહીનો થઈ ગયો છતાં હજી સુધી હોલ્સ્ટાન મહાસભા હિંદીઓના હાથમાં આ અવાજ સંભળાયો નથી. એ અભાવ જવા જોઈ છે. આ વખતે આપણી ખાસ ફરજ છે કે દરેક અસહકારના તેમજ આપણા અસહકારના દરેક હિંદીઓને બારેબીજું રજાગીત અમલમાં મુકવું જોઈએ.

દોકા વાગ્યો દોકામાં, સુર અમલોરે.

સુર અમલોરે, કાવર મરજોરે=દોકા.

સુર અમલોરે, કાવર મરજોરે.

સુર અમલોરે, કાવર મરજોરે=દોકા. સામયુરે.

ધી ટાંસવાલ યુનાઈટેડ પાર્ટીસર સોસાયટી

આ સોસાયટીની વાર્ષિક જાહેર સભા તા. ૨૮ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨ ને રવીવારે બપોર બારે વાગે પાર્ટીસર હોલમાં નીચેના કામે માટે મળશે. રચનાત્મક અને રાંધના વસ્તુ તમામ પાર્ટીસર બાઇઓને વેળાસર પધારવા નમ્ર વિનંતી છે.

કામકાજ (૧) વાર્ષિક રીપોર્ટ અને હિસાબની રજૂનાત.

(૨) અમલદારો અને કાર્યવાહક કમિટીની ચુંટણી.

(૩) પરચુરસ અગલનું કામકાજ.

જીવજીવ પ્રાગણ અગલ.

પ્રમાણાઈ માધવજી પટેલ.

આ. સંહારીઓ.

૮-૨-૧૯૩૨. ધી ટા. યુ. પા. સોસાયટી જોડાનીસભા.

રૂઢરના અને અન્ન તાર સમાચાર

રૂઢરનાં છેલ્લો સુધારો.

જાનથી તા. ૨૧ મી જાન્યુઆરીને રૂઢરના સરકારે દેતા તેમાં અલગથી રૂઢર કે સુધાર તા. ૨૨ મીથી રૂઢરનાં સરકારે આલેખી સેન્ટ સોશીઆલી સરકારમાં નમોજ અને પુરાવનું બાંધનું દરેક માત્ર આરબી વાપામાં વધુ તેને બદલે રૂઢર આવામાં થવાનું નહીં થયેલ છે. કમાલ પાકાએ આ સુધારો દાખલ કરાવેલો છે અને તે વખતે રૂઢરનાં પાલમિટના મેમ્બરો નવા ખીલ નાગરિક પુરો દાખરી આપવાના હતા. દરેક સરકાર માં અર્થમાં પુરાવ પડતને બદલે રૂઢર તરજુમે પડવામાં આવશે.

કમિટીના ન્યાય

અમાળના અંગ્રેજી-વાન રૂઢરનાં નેકસનને જે હિંદી કન્વાએ જોખાર કર્યા હતા તેમાં રૂઢરનાં નેકસનને કાંઈ પણ નુકસાન થતું હતું નહિ. અને સહીસલામત રહ્યો હતો.

દરેક રૂઢર ખખર આપે છે કે આસાધારણ સુન્દા માટે તે હિંદી કન્વાને અન્ન દેવાની લાંબી મુદતની સખ્ત સજા કરી છે.

કમલસીધા અનાજ

ન્યુ દિન્દીથી તા. ૮ મી ફેબ્રુઆરીને રૂઢર ખખર આપે છે રિહ્દી અને બાવરા વચ્ચે રહેલા રસ્તા કપડે પીળા પદાર્થો સાથે કદાચી હતો. અને આ વિષે એવું મરાય છે કે સુધારના કમિટી આ આમમાંથી આપવાની હતી. તેને કમિટી દેવા માટે આ કાવતરું હોવું જોઈએ.

આપણું નામ શાળાકારનાર

જાનથી તા. ૬ ફેબ્રુઆરીને રૂઢર જે કે એકસરેકરના આ-સેકર મી નેવીસ એમ્પરમેને રૂઢરનાં સરકાર વર્તી જાહેર કર્યું છે કે રૂઢરનાં સંનદી રૂઢરનાં અમાલદારના પસારો માથી ૧૬૩૨ ના વરસમાં પીડ ૨ કોડ ૨૦ લાખ પીડ કપાશે.

દુનીયામાં આ કાયદાનો જોરો છે?

હોલ્સ્ટાનનો અંગ્રેજી પ્રતિનિધિ બોર્ડ વીર્જીનિયન રાજ્ય કાર આર ચલાવવામાં બહુ મોટી નામના મેળવવાનો હિસાબી અલગ છે. તેણે થોડાક અલગથી આગળ બહાર પડેલા ચાર ઓર્ડીનન્સમાંનો એ એક ઓર્ડીનન્સ નામે એમ્પરન્સી પાવરસ ઓર્ડીનન્સ હતો તેના પેટા નિભામ તરીકે એક પાર-વાલો સુમારીને નવા ઓર્ડીનન્સ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

આ નવા પેટા વિભાગી ઓર્ડીનન્સથી રૂઢર પણ અલગ રૂઢર પણ સરકારી અમલદાર, સેનિક, ખલાસી, હવાઇ વિભાગી, કે હરકરી, હવાઇ માણસો, પોલીસ, કે પોલીસ અમલદાર સાથે સીધી કે બાકીકરી વાત કરતો દેખાશે તો તે માલક ઉપર વહાદારીમાંથી હાવવાનો અને ફરજ મુકાવવાનો મંબીર આરોપ મુકી તેને વખર વપાશે બારેમાં બારે સખ્ત કરવામાં આવશે.

આ દુનીયાને કદી નહિ સંભળેલો અને કદી નહિ જોયેલો એવો આ રાક્ષસી ઓર્ડીનન્સ મહાસભાની વધતી જતી કીજ-ચાલને સખ્ત રૂઢરો મારવા માટે છે.

કારમીરમાં શાંતિ સ્થાપો

અમા કમીપારનું રૂઢર ડેલી મેલ અમે છે કે ને બજાવે કારમીર માટે અને કારમીર બહાર આવી રહ્યો છે તેમાં એક બજાવોપર રૂઢરનાં સરકાર બાબ બાકાત છે તે રૂઢરનાં, તાથી નહી, કાદમી, અને પુન્ન નદીવાળા પ્રદેશમાં રખડતો રહે છે. અને આ બજાવોપરની કાવત કારમીરમાંથી હિંદુ રાજ્ય લેખકાવી નાંખી મુસલમાની રાજ્ય અમાવવાનો છે.

મેમ્બર નાકાદના વાજ હેઠળ બહાદુર સેનાપતિ અજવંત.

હોંદે કશિજીમાં ચેળાશાક સુધે નંચેલો હતો તે કાળનો નીલમ છે અને ઉત્તરમાં ચુરલીમ વસ્તીવાળા પ્રદેશમાં જે રબરુત સુધે નીચેલો હતો તે બાળનો કારમીર નરક છે.

ગીતા મન્થન

(સિખ-કિશોરશાલ ધનસ્વામશાલ મશાવાળા).

(૪)

કોઈએ કહ્યું છે કે નિમિત્ત, માત્ર, વિષયને રજુ કરવાની સમજ માટે છે. એ કથારી વ્યાસજીનો પુત્ર વિષે સ્વતંત્રપણે કો મત હતો. એ ન કહી શકાય. કોઈ પણ પ્રસંગે પુત્ર કરવું શોખ છે કે નહિ. પુત્રમાં થતી કિંમત એમને માન્ય છે કે નહિ—એ પ્રશ્નો ઓછાનો વિષય નથી.

વ્યાસજીને જે સમાજની પોતાના કાળ માટે કલ્પના કરી છે, તે મર્યાદિત વિચારોવાળો સમાજ છે, એ સમાજમાં પુત્ર કરવું જ જોઈએ છે એટલે સુધી વિચાર વધેલો નથી; પણ પુત્ર કરતાં પહેલાં એ પુત્ર મર્યાદા છે કે અધર્મ છે, એટલે જ વિચાર કરી શકે એવો એ સમાજ છે. વ્યાસે પોતાની કાલકલ્પના એ મર્યાદા રાખીને કરી છે.

પુત્ર વિષે એમના પોતાના કા વિચારો હતા, તેની કાંઈ મહાભારતના અન્ન ભાગ્યોમાંથી કશું નહોતું. ડા. લા. મહાભારતના પુત્રની કોઈનું કલ્પણ ન થયું એમ એમણે અનેક રીતે દેખાડ્યું છે. આસ્તિકના આખ્યાનમાં પણ નાચેલી કિંમતના દુષ્પરિણામ અને તે અટકાવવાથી થયેલું અનકલ્પાનું દેખાડવાનો એમણે પ્રયત્ન કર્યો છે. એમના અગ્ર નાવક શ્રીકૃષ્ણની પાસે એમણે આશુક ઉપવાનો સંપ્રદાય કરાવ્યો છે. જ્યારે પરિણામે મુનિશિરને હર્ષ નથી થતા હોય ત્યારે પણ રહ્યા છે. અશુનનો ધનુવિજયનો અકલ્પાર મિથ્યા કરાવ્યો છે. આમાંથી પુત્ર વિષે એમને અભિગ્રામ દેખાયો હોય તે કોઈ કહાય. પણ, એ પ્રસ્તુત વિષય નથી.

પ્રસ્તુત વિષયમાં તે પુત્રને નિષ્ઠમ શમ યુદ્ધો છે, એમાંથી કોઈ કહાય એમ નથી, એટલું મૂકીત કરીને એમણે રમના કરી છે. પુત્રની સ્વતંત્ર રીતે મોઝા મોઝતા એમાં વિચારી નથી.

(૫)

હવે અમણે ઓછાના આરભની પાછળ કવિએ અપાદત શબ્દો કહીકેતો વિચારી જાય:

પાંચે અને કોરવો વચ્ચેના કલ્પનો પરમેળે સમરકલપથી નિઃકલ્પ આવવાનો સમયો પ્રયત્ન નિષ્ફળ મળેલો. મર્યાદાને આ પુત્ર જરાયે મૂકી શકતો નહોતો. પુત્ર અટકાવવા માટે પોતાના સ્વાભિમાનની માત્રા એણે આંખો સમાધાન પણ એ તૈયાર હતા. કોઈ પણ રીતે એ કુટુંબો વચ્ચે સમાધાન થાય, અને જે જગત કિંમત ચવાની વધી હતી તે અટકે. એ જ એમની અભિલાષા હતી, એ કોઈ રીતે પુત્ર અટકાવી કાઢવું હોય તે એમની માથે થયેલાં કળકલ્પને, દોષદીના અપમાનને, જીમ અને અશુનના રોષને, કોપદીના પ્રેરણાને—અધર્મને એ કામચલાઉ સહન કરી લેવા તૈયાર હતા. એક કોણ પ્રયત્ન તરીકે તે શ્રીકૃષ્ણને પણ વિદિ કરવા મોકલી મુક્યા હતા.

શ્રીકૃષ્ણનો જને પણ પર પ્રભાવ હતો. એમને નિષ્કપ્પ પાતી, ન્યાયી, કુદિમાન તરીકે પણ સ્વીકારતા હતા. જે વખતે શ્રીકૃષ્ણ વિદિ માટે ગયા તે વખતે સુમેદની એમને બહુ આજ્ઞા રહી નહોતી. પણ, એ પ્રમોદાનની દ્રષ્ટિને માનતા

હતા. એમને પણ પુત્રમાં કોઈ કોઈ સ્વભાવ નહોતો. કોપદીનું જે અપમાન થયું હતું, તેથી એમને દુઃખ થયું હતું. દોષદી અને બીમને. પણ એ સ્વાભાવિક છે એમ તે અપ્રકટ થઈ હતા. એ અજ્ઞતા હતા કે સુલેહ થાય એમ જીમ અને કોપદી કલ્પતા નહોતા, અને સુલેહ અશક્ય છે એવા સમાધાન કરીને એ પાછા પર એ જ એવી તો કલ્પ. હતી. પણ શ્રીકૃષ્ણને મુનિશિરની ધર્મદર્શિ માટે આદર હતો. મુનિશિરનું વળણ વધારે કલ્પાન અને જન કલ્પાણને સાધનાઈ છે એમ તેમને લાગતું હતું. એ કાંઈ રીતે સંપ્રદાય નવ્ય તે જીમ અને કોપદીનું તે અનિવન કરી કલ્પાની આજ્ઞા હતી, પણ એ પુત્ર કરવું પડે તે કોઈને જાનની મજા, તે સુધારી કલ્પ એમ નહોતો. તેથી સુલેહને એક એક માર્ગ અભાવે, એ એમને પ્રેરણા સંભવ હતું. આથી શ્રીકૃષ્ણ વિદિ માટે ગયા.

કરિશનાપુર જઈ એમણે કુટુંબને, બીમ પિતામહેને, કોણાચાર્યને સર્વેન થઈ અને આંખો મારી સમજાવ્યો. દુર્યોધનને પોતાને જે સમજાવવા પ્રયત્ન કર્યો શ્રીકૃષ્ણાદાર પાંચેએ કરી આમણાએ ગેરવાળી દર્શવા કોઈ તૈયાર નહોતો. દુર્યોધન પોતે પણ ન્યાયનો આશ્રય કલ્પ કલ્પો નહોતો. પણ એને ન્યાય અને ધર્મનો આશ્રય લેવા નહોતો. એ માનતો હતો કે પાંચેએ. કલ્પો એ જ કોરવોનો અપ્રકટ માટે. કો તો પાંચે ન દોષ અથવા પોતે ન દોષ આથી દુર્યોધનને સમજાવવામાં કોઈ રાહી કલ્પ નહિ. પુત્રદા, બીમ દોષ વચ્ચેની સંધાનુસૂતિ પાંચે પ્રત્યે હતી; પણ એ કોઈ જુદા જુદા કારણોને લીધે દુર્યોધનની કલ્પાને વિરોધ કરી કલ્પા નહોતો આથી, એ મધાના ઉપરોને સાર એટલે જ કહી શકાય કે, “શ્રીકૃષ્ણ, તમે કહો છો તે વાત ખતી સાચી છે; પણ તમે તે વાત દુર્યોધન પાસે સ્વીકારાવો. એ સ્વીકારે તો અમારે હરકત નથી; જો રાજ પણ થઈ. એ ન સ્વીકારે તો અમારાથી એની કલ્પાને ઉત્કલ્પન થઈ કલ્પ નહિ.

આમ શ્રીકૃષ્ણની વિદિ નિષ્ફળ ગઈ. હવે પુત્ર સિવાય કોઈ માર્ગ નથી, એમ મુનિશિરને પણ લાગ્યું. એથી મુનિશિરને કે શ્રીકૃષ્ણને સંતોષ નહોતો થયો, પણ બીમ અને કોપદીને તો અતિશય ઉત્સાહજ આપ્યો હતો. તેથી તો પુત્ર માટે જ નક્કી રહ્યા હતા. એમને સમાધાન પસંદ નહોતું.

મુનિશિરને તો સર્વ મિત્રરાજ્યોને સંકેશો પહેલાં આવ્યા આવા. મુનિશિરના પક્ષના સર્વે માલિકો પોતપોતાના લશ્કરને લઈને મુનિશિરની મદદમાં કાજર થયા. આવ અંતિમી સેના એના પક્ષમાં આવી.

શીજ પાછા કોરવોએ પણ એવી જ તૈયારી કરી. દુર્યોધન વધારે સાધનસંપત્તિ હતો, અને કોઈ પાંચેના પનવાસ દરમ્યાન પોતાનું જળ સંગ્રહિત કરવાને ગુપ્ત પ્રયાસ કર્યો હતો; તેથી એનું સેન મોટું હતું એના પક્ષમાં ૧૧ અંતિમી સેના એક થઈ હતી.

જેની ડાવણીએ કુલેશમાં નંખાઈ, કાજર યજ કરવાને માટે હવે એક પણ તૈયારી કરવાની જાણ પડી નહોતી, પુત્રની કિંમત શોખ અણાવ કે અગ્રેય એ પ્રયત્ન હવે રદગો નહોતો. એ બધા પ્રમોદાનજાઈ ગયા હતા, અને કાવરડા સિવાય પુત્રને રાણાને એક જાગી અપ્રકટ રદગો નહોતો, મર્યાદાની દ્રષ્ટિએ એમને તે પુત્ર એમના પર આવી પડ્યું હતું, અને એ પરિસ્થિતિને સ્વીકારીને છુટકો હતો. (અપુર)

હિંદુસ્તાનના ખંમર

(હિંદુસ્તાનના અવધાન ૬૫૨૩૦)

દરમિયાનના ઉદાગીરી

હિંદના રાજ્ય મહારાજાઓના અંગેના જીવન પાછળ અંજલિ ૨૩મી ખંમર છે. માધ્યસર નરેક ૬૨ વરસે ૨૪ બાપ રૂપીયા અંગત ખર્ચ વાપરે છે. માધ્યસરના મહારાજા ૧૨ બાપ, દેવાળાઓ નિબળ ૮૦ બાપ, ગોપાળ નરેક ૩૦ બાપ બીજાનેરેના રાજ્ય ૧૫ બાપ અને અમ સાહેબ ૩૦ બાપને અંગત ખર્ચ પાછળ કુમારો કરે છે.

નિઝામ રાજ્યના હિંદુઓની મામણી

મુસ્લીમ પત્ર 'દિન' પોતાના ખંમરો લખે છે કે નિઝામ રાજ્યના હિંદુઓની મુશ્કેલી મળેલી સભાએ જેવી સલાહના ઇરાદા કર્યા છે કે હિંદુ ધર્મ ક્રિયાઓમાં અટકાવત નાખતા બધા સરકારી રોક કરવા, સરકારી નોકરીઓ અને મોટા હોલોઓમાં હિંદુઓનું પ્રમાણ ૮૫ ટકા રાખવું. હિંદુઓને શોષાઈ મૈત્ર મુન્સિફ તાકીદે દૂર કરવા. કેળવણીની રકમ હિંદુ સંસ્થાને અનુસરતી કરવી. હિંદુઓના દફાનું રક્ષણ કરવા અમલદારો ઉપર હિંદુઓની સમીતી દબરેખ રાખવા માટે નીમવી. અમલદારોની સલાહમાં પ્રજાસત્તાક

મુસ્લીમ પત્ર 'દિન' લખે છે કે કાબુલથી મળેલી જાહેર મખરમાં જણાવ્યા પ્રમાણે અફઘાનીસ્તાનના પાઠશાલક નાદીરખાને ઐક્ય પાદી પકાર પાડી જણાવ્યું છે કે અફઘાનમાં અફઘાનીસ્તાનના પાઠશાલકની—સુલ્તણી થશે અને પ્રજાની જાતુમતી જેવી તરેજામાં કરી તેને પાઠશાલક જતાવવામાં આવશે. રાજ્ય અવસ્થાની પ્રજાને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપવામાં આવશે.

સર તેજબહાદુર સર

શીવરજ પક્ષ સભાસભની સહત તરફ અમલી લુલે છે. તેથી લુલ લુલક વર્ષો વચ્ચે કલહો હોવા થશે. કોલકોટીને મામલો હોવા કરવા માટે મહાસભા જવાબદાર છે, જે કારોબારીએ ઇરાદા ન કર્યો હોવા તે મામ. વાલસરામ અને માધીજી વચ્ચે મુલાકાત થઈ કહી દેવ.

વરાહ નીલકમ્ભને નહિ અપાય

—ખીરા ના નીજામને પાણું સોંપવાની જાગતમાં ખીરાસ ઐક્ય પાર્ટીએ કમીટી તરફથી ખીરાસને જાહેર પ્રજામત જણાવવા પકાર પાડેલી જણાવેને પરીણામે ખીરાસ નીજામને પાણું આપવાની વિરુદ્ધમાં નીચે પ્રમાણે મત પડ્યા છે:—ખીરાસ પ્રાંતીક કોમિસ કમીટીની, બેસીંગ તાલુકા કોમિસ કમીટી, આમગામ તાલુકા કોમિસ કમીટી, રેવતમલ જીલ્લા કોમિસીએકનની કારોબારી કમીટી, અગ્રેલા લોકલમોર્ડ, લગા જીલ્લા કોલેસીલ ખારવાર, હરીપાપુર અને વાંદુરાની સહત મારફેટ કમીટીઓ, બાગેલા, વન, અને નેકાકર મુન્સીપાલિટીઓ, બેસીંગ, બાલગામ, વન, આગેલાની જાહેર સભા અને ૨૩ મી કીસેમરે મળેલી મહારાજા મુક કોન્ફરેન્સે પણ તે ઇરાદા પસાર કર્યો હતો. સભાનું પ્રમુખસ્થાન શ્રી. સુભાષચંદ્ર બોસ્ને આપવામાં આવ્યું હતું. કોન્ફરેન્સ સેનીટેશન પંચાયત કમીટી, બાર બેસીએકન, બાગેલા, બેસીંગ અને વન.

દુનીયાબરના ફોટોના રોકા

જર્મની, ખાઈસ્તા, રોકા, મુન્સીલક, ખીટન અને ખીટન ફોટોના જાણીતા મેલાઓની સહી સાથેના જે સંદેશો પ્ર. કરવાને મળ્યા છે તેમાં જણાવ્યું છે કે, દુનીયાના ૨૫

ફોટોના પ્રતિનિધિત્વ વાળા ખાંતર રાષ્ટ્રીય કોલેસીલ આપના પ્રત્યે તથા મહામાણના અનુમાણી પ્રત્યે અહરમ સહાનુક્રુતિ દર્શાવે છે અને હિંદની સ્વતંત્રતાની મામણીને તથા મહામાણના અધિકારના સિદ્ધાંતને સંપૂર્ણ રૂક આપે છે.

મહાસભાનું ફરમાન

અધિકાર મુકમાં પક્ષ લુલમમારે મનાવેલા મામલો અધિકાર સંપૂર્ણપણે મરમ છે. . . . તેમાં ખીટીક મામલો અને વેપારી વેટીઓનો અધિકાર હરી કર કરીને મરવને બેકબેર મલાવવા પ્રજાને અમારી કલક છે.

શ્રી. વિલ્લુલાઈ પટેલની હુકમ

વાલેપાર્કમાં મહામાણનું તૈયારિય ખુલ્લું મુકવા અસંખ્ય મામલોની મેદની સમક્ષ શ્રી. વિલ્લુલાઈ પટેલે નીચે પ્રમાણેના હુકમો દર્શાવ્યા હતા. "સમાધાન માટે વચલી નારી અંગત મા ન જડી તેા કરે અધિક કેવી રીતે મળશે! ખીસા ખાલી થશે તેા સામે પક્ષ સીધા મળે. ખીટીક મામલો સંપૂર્ણ અધિકાર દેકબરમાં મામ તેા ક માસમાં મામલો માળે પડે. કમન નીતી ઉક સ્વરૂપ ભેશે તે વખતે બલિદાન માટે તૈયાર રહેવું બેકબેર. કાર્તિ બેકબતી નથી ને આપવી નથી! માધીજીની સમાધાનવૃત્તિને સામે પક્ષ કોમિસની નળળાઈ રહે લેમે છે. માઈ એટલુજ કહેવું છે કે આસામી મહાસ માટે તૈયાર રહે. કરે પાછા પકાય તેમ નથી, કાં તેા કહીને, મરીને કાર્તિ પ્રજા માટે બાકાદી લેવી કે પકાયન કરી જવું એ ભેલ રરવા કરે છે."

સરદારનો અંદેશ

ધરપકડ પછી મહાસભાના પ્રમુખ સરદાર વલ્લભભાઈએ દેકની પ્રજાને નીચેનો મંદેક આપ્યો છે: "સરદારે દેક સામે કલત બહેર કરી છે. આ વખતે આખરી અને ઉક મુક થશે. આપણા જીવન—મરણનો આ પ્રક છે. આપણી હસ્તી માટે કશે પણ આપણેના વમારે નથી. અને બાકા અને વિશાલ છે કે અધિકારની પ્રતિધી દેક સંપૂર્ણ આપણેના આપશે અને આપણે વકરવી નીવડીશું." સરદારે પોતાની પાછળ કોમિસના પ્રમુખ તરીકે જાણુ રાજ્યપ્રસાદની નીમલુક કરી છે. બજા બારોશી અને જોડાના બેકુતોને નીચે પ્રમાણે સંદેશો આપ્યો છે: "તમેજી બલિદાન આપવા માટે નાખના મેળવી છે. પણ બલિદાનનો સમય આવી કાગ્યો છે. પાછી પાની કરશે નહિ. આખરે હ-તેક આપણીજ છે."

મહામાણનો સંદેશ

કમાઈ . . . આ વખતે મમા વર્ષો કરતાં ખાકરી હશે. જેનો લાપ સકન કરાને. પાછી પાની કહી ન બરશે. કસતે મોદે બેતર, દોર, ધરમાર હુલાવા દેને, કદ બને, લુખ વેકને, દાદ-તરેકો વેકને, કાલીના માર ખાને, મેલજાને પણ વધાવી લેને.

માધીજીને હરીજનોનું માનપત્ર

મુન્સામાં વર્ષોએ કમીટીની મેદક પુરી થઈ પણ મધીજીવન માં દેકના લુલક લુલક સાક કાંલજ મંદેકોના પ્રતિનિધિઓ મહામાણને માનપત્ર આપ્યું હતું. મહામાણએ જવાબ આપતા જણાવ્યું કે મુન્સાતના આદી કવી નરકોઈ મહેતાએ તમને હરીજન કલા હતા. અને બાકા છે કે બલીખમાં કાંલજ કાન્દ જુસાઈ કમ તેને બલે હરીજન કાન્દ વપરાશે. બાજના આ માનપત્રનું રાજકીય મદત છે. મેલમેજમાં માઈ બલેકકરે અંલને માટે લુલક મહાધીકાર, લુલક મેદકો પા. ની મામણી કરી હતી પરંતુ જે બે મામણીએ સ્વીકારવા

માં આવે તો આખરે અંતરનેનુંજ બુદ્ધિ થાય એમ છે. એ મનિષી પુર્ણ સ્વધર્મી અસ્પૃશ્યતાને અટકાવે મળશે. તમારા પર અનેક કષ્ટો પડ્યા છે જતાં તમે હોંડી રહ્યા છો અને ભગવાન કૃષ્ણ તમા પીડામનું નામ લે છે. અંતરને અને હૃદય વર્ણના મોઝા લેખા યમને કામ કરે એ મારે મન સ્વરાજ્યથી પણ વધારે છે. જો કેમિસ અંતરને વરદન વચ્ચે મલકશે તો હું તેની સામે પણ ચડીશ સત્ય વીનાનું સ્વરાજ્ય મારે એકદમ નથી. તમે જુદી મોઝા ન માંડશો. એમજે તો મહાસભા પાસે જાવાની ભેળે કે નર્મ કાચક અંતરજ અમ કહે જાં ખીલ નહિ અમ અંતરનેના પ્રતિનિધિનું કેપુરેજન મહાસભા સાથે સાંજની પ્રાર્થનામાં એકાદું હતું અને ત્યાર બાદ તેમજે પીઠાવ લીધી હતી.

આરડોલીમાં ધરપકડ

આરડોલી તાલુકા સમીતીના પહેલા અરમુખનાર કેશવ-ભાઈ મલ્લેજીના નવા ઝોડાન-સ પ્રમાણે ધરપકડ થઈ છે તેમજ વાણેજીના આજેવાન કાર્યકર્તા શ્રી. સનમુખભાઈની પણ ધરપકડ થઈ છે. શ્રી. કેશવભાઈએ જેમ જતાં નીચેના સંદેશો આપ્યા છે આરડોલી પોલીસી ટેક જળવે સરકારની કાલ રાખે અને મને મને તેટલા મોટા જોગ આપવા પડે અને સંકટ સંકટ કરવા પડે તે સર્વે વધાવી ભઈ આરડોલીનું નામ વચ્ચેની કરે. શ્રી. કમ્માજીજીની પણ પુનઃ માંડીથી ધરપકડ થઈ ગઈ છે અને મોટરનો પણ કમળે લઈ લીધો છે.

વીજલની ચાવી

મારે તમેને એટલુંજ કહેવાનું કે જો નેવાઓ પકડાય તો તમે નષ્ટ થાતી અને અધિકારને સુરત રીતે વળગી રહેજો. કાલી અમલને અને તોફાન થતું અટકાવવા મારે જનતા પ્રયાસો કરશો અને તેમ કરવા જતાં કદાચ જન આપણે પડે તો પણ આપણે. તમારે તમારી જડતની અસર સરકાર પર કરવી હોય તો તેના ખીલા પર કાચ પડે તે મારે અભિજનો પાલ કરાય સમજાવે. હોંઠાં જનતાની ચીજે ઉપરત ખીજી ચીજોની જરૂર પડે તોજ ખીલ દેશને માલ ભેળે અને તેમાં પણ ખીટીક માલનો તો સંપૂર્ણ મહીષારજ કરવો. આ મહીષારજ કમળ આપણી જડતને કોલમંડ જનાવશે, અને જો આપણે દેશ ખીટીક માલના મહીષારજ કાર્ય ઉપાડી છે તો ખાતી રાખાવે કે કે મહીલાની અંદર સરકારની સાન દેશને આપી જશે તેની ખાતી રાખાવે. મારે તમે હોંડ સ્વર્ગ ન થાય જાં સુધી ખીટીક માલ નહીં દેવાની પ્રતિજ્ઞા કરો.

ચીરંતન સંદેશો

સ્વાતંત્ર્ય સુદની અંતીમ સત્તના કંઠા પામી રહ્યા છે, જાં આ કંઠા તારાઓ કાજ ભેળા ભેળું છે. જડતની તેપારી કરવાની હોય કે તારા તરંગ ખીલવવાના હોય? આપણી જડત ચીરસારે છે પણ અધિકાર હોમ કઠીકડી અજ્ઞાન પરી, અને એમ જોતાં તારાઓ ખરેખર કંઈ કંઈ નથી આપણા સુરજ કરતાં અમજીતમલ્લ તેજ એમનામાં છે. તારાના પરીઅમગાં જડતની તેપારી ભેળે ન હોય, પણ જોલની તેપારી તો ઉલ્, આ વખતે આપણે એકલા નથા જોલમાં જડાઈ. કે કામ પણ જોલમાં સરકાર આપણને એરડોલીની અંદર તો પુરીજ ન કરે. અંજામાં અજવા તારની વાડવાળા મેદાનમાં પડ્યા રહેવાનું સુખ આપણે માટે નહીં છે. જાં રાત્રે સુતા સુતા ધરમારનો પીચાર કરવા કરતાં આપણા આખના સનાતન સાથી આ તારાઓની લીલા કેમ ન એમજે એકવાર જોળખ્યા હોય તો આ તારાઓ જરાખર મીઠની મરજ સારે છે.

અનંત આકાશ, અને એમાં રેશયેજા અનંતાનં તારાઓ આકાશને પ્રકાશ અનંતમાધી આપતા આખા છે હોમ પણ અલીમનો જુલમ એટલો મોટો નથી કે તારાઓના આ અંદરને જાણી પાડી કરે. આપણને તો અંતકાળ સરસમાં મળ્યો છે આપણી સામેનો જુલમ દેહના દીવસ સુધી દરરોજ અપીજોએ કહ્યું છે: યો વે યુમા નન્સુખ નાપે સુખમરતી મુદતામાં કશું સુખ નથી. જે મદાન છે, વીજાળ છે, જે બાળ છે, ઉદાસ છે, સનાતન છે, અનંત છે એકાંજ સુખ છે. એજ સુખ છે. દિવાલો તોડો, પંથનો તોડો, સંસ્કૃતિના તોડો, એકાંજ જુલમ જાઓ, અંબે દેળવો, અનંત માઓ એજ આકાશના આ અનંત તારાઓનો અંદરન અંદરો છે.

પ્રમુખપદ મારે રાસરો

શ્રી. મહાદેવ દેસાઈએ નીચેનું નીચેનું પ્રમુખ કહ્યું છે. સરકાર વક્તવ્યાઈએ કેમિસના પ્રમુખેની તેપાર કરલી કામ-અજાડ પાડી અમલજાલજીએ માધીજીએ દેહકાઠ નામે ઉચેર્ષી હતી. પણ આ પ્રમુખપદ સ્વીકારનારાઓ, નીચેની કરતે એ પદ સ્વીકારે એની તેમજે મુશ્કાળ બતાવી હતી.

(૧) મધી નીમણુંકો મારે જેમની નીમણુંક થાય તેમની અમતીની જરૂર છે.

(૨) જેઓ આ સેરા સ્વીકારવા તેપાર થાય તેમજે કેમિસના નીચેના અને કેમિસનું સત્ત અને અદોસાનું પ્યેમ સ્વીકારવું જોઈએ. કેમિસના મતાધારીનો જોગવવા મારે તે વ્યક્તી ખાદીનો ઉપયોગ કરતી હોવી જોઈએ.

(૩) જેમની નીમણુંક થાય તેઓ તેમની પોતાની સત્તાથી સરકાર સાથે અંદરના અજાવી કેમિસ કે દેહને નાધિ નાંક. દરેક વખતે સંદેશ સીધા કેમિસ કારખારી સાથે જાહેર ભેળે તેઓએ આમદ રાખવો જોઈએ.

કઠીઆવાડી સિંહ જુલમો કહી બતાવે છે

નમ્હરાખીમાં કમ્મી ગુજરાતી હોંડ પુનાવતના મોકમાં શ્રી. અપ્તલાલ શેઠને રાજસ્થાની પ્રબલ વરદથી એક માનપત્ર અને કાર્ટેડ અપેલ કરવામાં આવ્યાં હતાં. માનપત્રનો અવાજ આપતા શ્રી. શેઠે અજાવડ કે અપારે મેં અધિકારમાં આપવાને વિચાર કયો ત્યારે મને કલ્પના પણ નહિ હતી કે હું ચારા જામજોની વચમાં જાઈ છું. વીજાવતથી સીમે અધિ આવતા હું કઠીઆવાડ કે ગુજરાતમાં હતો એવો મને ખાસ થાય છે.

રાજસ્થાનમાં હું જન્મ્યો છું અપરે છું અને નોકર પણ રહ્યો છું. એટલે રાજાઓના દવસો, અન્યાયો આપણી વિરેયથી વાંકે છું આની સામે પણ અંદોળીની પરવા કયા સિવાય હું રાજાઓના અકારવટીના તરીકે બદાર પડ્યો છું રાજાઓ સાથે મને વેર નથી રાજાઓમાં હું માનનારો છું પણ મહારાજ અકારવટું તેમના અન્યાય અને જુલમો સામે છે. રાજાઓ આપણને મદુન નહિ પણ દાર તરીકે મળે છે. પરંતુ દાર પણ અપારે જીવપર આવે મારે કોમમાં પર અડાવી જુલમીઓના દુરમા કાઢી તાંચે છે. જુલમી રાજાઓની અને સાર્વ ભકમત્ત ધરાવતા રૂશીયાના ગારની પણ આજે કવાતી નથી તેના કયા દુકા મધ મધા તેનો કામને મનો નથી. અરે! ઉલ્લેસો કામલો અજા-સેનો છે. તે વિચારો જાજો કામની હોટેસો રખારે છે. આવાઓના સુકા ભોલી ગયા તો વિચારો આપણા પિત્રાનેર, જોખાળ, પનિયાળા અને જામનમર જેવાના કાકાર. તે તો તેની સરખામણીમાં કઠીઆના દિવા લેખાલ પ્રબલને અપારે ખાવા ગાદી ન હોય ત્યારે આ મહારાજાઓ અપુષ્પો માં રહાએ તે કેમ સોખી કહાય? ત્યાર બાદ જોળમેળ

સાંભળે અને બીજા તેને લગતી વિમતો શ્રી. જે સમજાવી હતી —દીલ્હીના નવા સરકારી તરીકે રવાના કરવામાં આવીને પુત્ર પંડિત ઉડની નીમણુંક થઈ છે.

—મેજ રડીમર 'રાંચી' મુખ્યથી રા. ૨,૬૪,૭૭,૪૪૪ ની કોમલ સેન્ટ પરીકેલ કમ મમ છે

—કરાચી, મુખ્ય અને મદદા વચ્ચે એરોપ્લેન મારફત ટપાલ વ્યવહાર ભેત્રણ મહિનામાં આણુ થશે. તાતા કંપની આ સાક્ષ્ય ઉપાદે છે.

—નાબજાદ રહેલે હમણાં રા. ૨૩ હજારની મોટર ખરીદી છે.

—શાંખાખાલ નામનો એક પરચન મુખ્ય ૧૨ શીટ લેખો છે. એની લેખર માત્ર ૧૮ વર્ષની કહે છે.

—અમેરીકામાં પાત્ર છે ત્યાંથી એક નકશો બનાવાય છે. એની લંબાઈ ૬૪ શીટ અને પહોળાઈ ૪૬ શીટ થશે તથા એનો ખર્ચ રા. ૬૦ લાખ થશે.

—મોરબીના મકારાખના ૧૨ અને ૧૪ વર્ષની વયના બાળ-મુવરનો કમ સમારંજ જોડવાયો છે. દુલ્હે રા. ૨૦ લાખ ખર્ચ થશે.

—ધર્મિય રહેલના મોકરોના પમાર ૧૬ મહીનાથી ચઢી ગયા છે. કેરલાક માર્કેટને આન મહીનાના પમાર પેટે મત રૂપીએ મળ્યા બાદે હમણાં ફેટલીક છુવાર અપાવી કહે છે.

—મદદામાજી તાથે છતેવા મુનીવર્સીટીના પ્રેફેસર મી. પ્રામવેટ એમની મડમ અને ખીરા પાર નામના અંગ્રેજી સ્ત્રી દીલ્હીમાં દાખ કાનરમતી આખમાં નિવાસ કરશે એમ કહે છે.

—એપાલમાં ૯૫ ટકા વસ્તી હોંડુએની છે કતા એક પણ અન્યથા હોંડુ નથી એમ કહે છે. વળે હોંડુએની પાર્મંતિ ન્યાયોને પણ મરામત કરવા દેવામાં આવતી નથી. ઉપરાંત મહા. કલિકતબીને મોટું વધાસન પણ અપાય છે.

—વાડાલીનેરમાં ઘેળી ટાપી પહેરનારને સજાર મળે છે.

—વીરપુરમાં વીધોટીનો દખો કર થયો હોય તથાટી ગુરખા પોલીસ કમ ઉપશવના અપ છે.

હુંટાણું હિંદ

(મયા અંકથી આણુ)

[આ પ્રસ્થાન કાર્યાલયનું સરસ્વત મંથમાળાનું પ્રસ્તક છે. શ્રી. કે. ડી. પાસવાળાએ લખેલું અને પ્રજાસત વિદ્યાપીઠના શ્રી. જેઠાલાલ જીવજીલાલ માંધાએ તેનો અનુવાદ કર્યો છે. આ દેશમાં વસતા આપણા બાક મેટાને આપણી માનુષ્યો વિશેના જ્ઞાન આવે તે હેતુથી એ પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આકાર સાથે તે દુકકે દુકકે બહિષ્કારી છે.—અ. ડી. એ.]

હિંદની ત્રીજા ભાગની દાલત ત્રણ રૂપિયાં ઉડી અર્ધ પરીકેલ ટીકારે, જાણે તેમના દેશ બીજાને આપવા કરી દીધું હોય એમ, હોંડુ સેન્ટ ગળે મળુ એવી દરિયાઈ કરે છે. ૧૮૭૭ અને ૧૯૧૮ ના આગમાં દુનીયામાં પાછા ૨૦૦ કરોડની કોમલ સેન્ટ નીકળ્યું હતું. આમાંથી હાર પાછા ૨૫.૧ કરોડની કોમલ સેન્ટ એટલે કે આઠમા ભાગ કરતાં

જોડી કોમલ સેન્ટ અપાવ્યું (હિંસે કિરાજનું 'ઈડિયન ફિનન્સ એન્ડ મે'કેમ' થા ૪૪૬, ૪૫૦ અને ૪૬૪). આ મુજબ હિંદમાં સેનાની વાર્ષિક ખર્ચ પાછા ૫૫ લાખની કે ૧.૮ કરોડની કોમલની હતી ૧૮૮૭ થી ૧૯૧૮ દરમિયાન હોંડુ પાછા ૩૪.૬ કરોડની કોમલની ચાલેલી આવાત કરી. કિરાજનું પ્રસ્તક થા. ૪૫૬ અને ૪૫૭) ૧૮૭૭ થી ૧૯૧૮ દરમિયાન હિંદની સેનામાં મુલ અવક થા ૨૫૫, ૩૫૫, ૬૦૦ કરોડ એટલે કે ૬. ૬૦૦ કરોડથી જોડી હતી. ઉપર અજાણેલું ૬. ૩૦૦ કરોડનું નુકસાન ૧૮૭૭ ની સાલથી હોંડુને જે દાલત હતી તેના ત્રીજા ભાગ થા. ૩૫૫. ૩૫૫ માણસોના કાર્યમાંથી પમાર થતાં સેનાને જે લક્ષ્યો લાગે કે મેલાવ તેથી થતું નુકસાન તો આમાં ગણતરીમાં પણ નથી લીધું. આ ઉપરથી આપણા મોટા કહેદેશમાં થીકતો વેપાર ચાલતો હોવા છતાં હોંડુ કા મારે મરીખાઈમાં કમયા કરે છે એનું કારણ સમજી શકાય છે. આ મોટ તેમજ લક્ષ્યના દેવા ઉપર દર વર્ષે બાજ તરીકે બરવી પડતી ૬. ૨૦ કરોડ જેટલી રકમ એ અમાર રની મહીનાં કારણ છે.

કોમલ સેન્ટની વાર્ષિક આવાત

આ બધી ટીકા મતી હોવા છતાં કાઠ મારી અમહીને એવી દલીલ કરી કહે કે, આ ખોટીક સરકારના અસ્વસ્થ તથા નીત અને અવસ્થાને લીધેજ હોંડુ દર વર્ષે ૬. ૩૦ થી ૪૦ કરોડની કોમલ સેન્ટ પાછા પરીકેલ થાય છે. (ઈડિયા ૧૯૨૬-૨૭ થા. ૨૧૩ આનુવિ) ૧૯૨૦-૨૧ અને ૧૯૨૧-૨૨ ના સંકલ-અસ્થ વર્ષોમાં આ આવાત મુખ્ય હતી હોંડુ દુનીયાના બીજા દેશોમાંથી મુલ મંજાવેલા આલ કરતાં તેલે વધારે માલ મોકલેલો હોવાથી વધારા મુરતી આ રામતી પાછાએ આવે છે—એટલે કે એના પરીકેલ કાચેના દરિયાઈ વેપારનો એ વધારો છે. હોંડુની નીકાસનો અર્ધા તકિ પણ ત્રીજા ભાગ તો પાટ અને આનો છે આ બધી વેપાર અંગ્રેજીના કાર્ય માં છે. એટલે આરતી કોમલ સેન્ટ પાછામાંથી ૪૦ ટકા તેમને મળે છે અને થોડો ભાગ અંગ્રેજીઓના બાજ અને વલન મોકલાવવાના પેસા મારફતે ઇંગ્લંડ આવે છે.

'અદસ્થ આવાત'

ઇંગ્લંડ આ વર્ષે જેટલી કોમલના માલની નીકાસ કરે છે તેના કરતાં વધારે કોમલના માલની આવાત કરે છે. આને લીધે તે મરીખ થતું અપ છે હોંડુ દમેલા વધારે નીકાસ કરે છે. તે દરેજ વર્ષમાં થતું છે ના! જે દેશનું વેપારનું પાણું નમનું હોય તે સજક થાય છે, જે સિદ્ધાંત દમેલ સાચો નથી. ઇંગ્લંડ પોતે વધારે વધારે અને કરારી મંજાવેલા મારફતે બીજાની સેના કરે છે તેના બદલે તેને કંઈક અંશે માલના રૂપમાં એટલે કે વધારે આવાતના રૂપમાં અને કંઈક અંશે સેનાના રૂપમાં મળે છે. એને લીધે હિંદ સેનાનું મળર બની મળુ છે. હોંડુ તો પાછા હોવાને કારણે બીજા પાછો સેના છે અને અદસ્થમાં કાચો માલ આવે છે—એટલે કે વધારે નીકાસ કરે છે અને કલવા માટે તેને લાકડાની થોડીએ કળીની સેવા પડે છે, તેના બદલામાં તેને સેન્ટ આપવાનું હોય છે. જેને હિંદની 'અદસ્થ આવાત' કહેવામાં આવે છે તેના બદલામાં પરીકેલ આવાત કરેલી કોમલ સેન્ટ પાછામાંથી જેટલીક તેને પાછી આપવી પડે છે. આ 'અદસ્થ આવાત' નો મોટો ભાગ અમેલી સેવાનો છે, અને તેની રકમ મુકવવા માટે માલ નીકાસ કરેલા પડે છે. વધારે પાછાં આણુ, બાજ,

Indian Opinion

No. 8—Vol. XXX

Friday, February 10th, 1932

Printed at the D. T. D. Press, Durban.
Price 50c per copy.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રેડી. કરોળા

ડીકીઅસ કાવો

રેડ્યુકારી તા. ૨૨ મીએ મુજબ જવા ઉપરથી.

રેડી. "ખંડાલા"

માર્ગ તા. ૭ મીએ હુબલ જવા ઉપરથી.

મુજબમાની વીરલી. પાઉન્ડ ૩-૧-૬ રેડીયલ પા. ૭-૧૪-૦

રેડીયલ પા. ૫-૮-૦ ના હીસાબથી સેવકાં બાવશે

મુજબમા—કુવારુઓએ પોતાના મોટા કાગીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા બગાડ કરકમમાં પહોંચતાં કરવા.

સેકન્ડ અને ઈન્ટર માટે એક મહિના બગાડથી બંદાબંધ કરવે.

રેડક દોહી પેસીન્ગરે પોતાની ટીકાજ અમારી કોપીસમાંથી લેવી અને મકાર મામલાના વામનુંએ અમારી સાથે
પમનવકાર કરવાથી પશુ કમ કદશે. રેડીયલને મગલ રેડક કામકાજ અમારી બાવી રેપરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karnaat," Durban

વધુ ખુલાસા માટે બધો પા મળે—કિંદી પેસન્ગર

એલન્ડ રોમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

૩૦

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશે?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશે?

મરચાં, હળદ, કસી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, મુંઠ, આડકની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છર વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી જરની અપટ્ટેડ મશીનથી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ધરના ઉપધાગને માટે ખાસ પીસવાનો મોર્દર આપવામાં આવે તો તે પણ કિંદાયત બાવથી પીસી આપી માલકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. E. Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ અઢાવનાર

નાશાલનાં નંબર એકના ખનાના, પછનાખલ વિગેરે મીલે મોરદર મજેથી તરત અઢાવવામાં આવશે.

દરેક મોરદર ઉપર જાતી રખડેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કિંદાયત બાવથી મોકલવા માં આવશે.

ફૂપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, ફ્રીસ્ટેટ, રેડિસીઆ લીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી બુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧.

૮ હોસ સ્ટ્રીટ,

ડરબન, નાશાલ.

'Phone 3867. Box 318, 152, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MORAR MATYADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટયાદકર,

ટેલેફોન ૩૮૬૭ અને ગ્રેય સ્ટ્રીટ ૧૫૨ નંબર પર
અને કમીશન એજન્ટ.

ફેફાળાસાફી રીતે કરી માલ સી.એ.ડી. થી મોકલવામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૮૬૭. બોક્સ ૩૧૮. ૧૫૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન ૩૨

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

અમારે ક્યાં જાતી રખડેખ નીમે તાળે જાને મહાકમી ધરમાં દળેલો મરમ મસાલો, કસીપાવડર, હળદર, મરચાં, તેમજ ફેરીનાં અને બીજાનાં તેમજ ગોક્ષા બાચાર દંમેકાં મોઢા ના બજાયાં અમારી જેવડી સાથે મળી શકશે. આવો ઉત્તમ માલ, તમો ધરમાં જનાવી શકતા નથી. એક વખત અમારી ખાતી કરો. મળવાનું ટેકાવું.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 14

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ માલ પેકીંગ કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 21

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ માલ પેકીંગ કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 12

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		Rs.	d.
Yearly	...	25	6
Half-Yearly	...	10	6

અઢાવણીક પંખાંમ

વાર	જીરલી	દીક	મુસલમાન	પારસી	મુસોલ્મા	મુસોલ્મા
	૧૯૩૨	૧૯૮૮	૧૯૫૦	૧૯૦૧	ક. મે.	ક. મે.
	ફેબ્રુ- મારી	માર્ચ	સપ્તાહ	કે.કે. ક્રમી		
કુલ	૧૬	સુદિ ૧૨	૧૧	૧૫	૫-૨૬	૧-૪૨
કની	૨૦	" ૧૭	૧૨	૧૧	૫-૪૦	૧-૪૧
રબી	૨૧	" ૧૪	૧૭	૧૭	૫-૪૧	૧-૪૦
ચૈત્ર	૨૨	" ૧૫	૧૪	૧૮	૫-૪૨	૧-૪૬
વૈશાખ	૨૩	વસંત ૨	૧૫	૧૬	૫-૪૩	૧-૪૮
જ્યેષ્ઠ	૨૪	" ૩	૧૬	૨૦	૫-૪૪	૧-૪૭
શ્રાવણ	૨૫	" ૪	૧૭	૨૧	૫-૪૫	૧-૪૯

Box 247 S 317 Tel. "Kharel."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra, P. E. Africa.

મોહન રત્નજી અને કાજી રેલીમાર એડરેસ "ખતી"
હુસૈન હુસૈનખાન (સરદારધાડ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ એન્ડ પાસેન્જર એજન્ટ,
 બેલરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

ધનામી હરીદાશુભળુ—સંવત ૧૯૨૦ ત
 રાજવેદ મુખ્ય
 કંઈ પણ સિદ્ધાંત કે પ્રાચીન જ્ઞાન ક્ષેત્ર
 તરફ મુકેલ
 મોહનવામી અને ડી. આલેક્સ મુખ્ય
 મહાનગરી કારમણી, અમનગર, શાહીયાવાડ. ૨૦

કીટીંગસ.
 પાઉડર
 કીટી, કંધાઈ, માલક, વંદા, આખી.
 સવળા જુલુએને
નાખુદ કરે છે.

આશીશ બનાવેલ, ફેક્ટરી બિનામાં વેચાય છે. ૧/૧ ૩૬

Do you have difficulty in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS.
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 67 a, Fitchford Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers 25

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)
Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

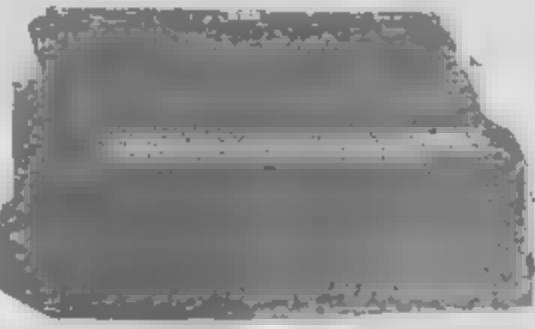

We repair all makes of HARMONIUMS. | Repair and workmanship guaranteed
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALLA'S MUSIC SALOON,
 Prop. A. N. GOSHALLA
 P. O. Box 460. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંજન માટે હરેક ધરમાં હારમોનિયમ તબલાની જરૂર છે. જે હરેક પુરા પાડીએ જાએ મુજબના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ, તબલા, પેડેજલ હરેક ભવના મીઠા અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો. અહીં રોકામાં તૈયાર રહે છે તે સ્વીચામ ક્ષય જાગે ધમણ, સુર, બલ્લ વીધેર પણ મજરો. હરેક ભાના હારમોનિયમમાં સીવેરેજ કામ ખાસીથી કરી આપીએ જાએ. હરેક ના મળેલ:

મિત્રાલીલા મુકીક સહુન,
 (સાલોકા એ. એન. ગોમપીયા.)
 પી. એ. એલ. ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

BE CAREFUL

Be as careful in buying blue as you are in using it. Be sure it IS Keen's Oxford Blue. The label must be exactly the same as the one shown here. Keen's Oxford Blue goes further and does not streak the linen. But it **MUST** be Keen's Oxford Blue.

Keen's

Blue

OXFORD

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

કાળજી રાખો

જ્યારે તમે વાપરશ ત્યારે જુદું ખરીદવા માં ધ્યાન રાખો. ખાતરી પુરવક કીનનો ઓક્સફર્ડ જુદું અને અહીંયા ચિત્રમાં બતાવેલ છે તે પ્રમાણે લેખલ તેના ઉપર બરાબર હોવું જોઈએ. કીનનો ઓક્સફર્ડ જુદું સારો પસરી જાય છે અને ડુગડાંમાં ડાઘના નીશાનો રહેવા દેતો નથી. પણ તે કીનનો ઓક્સફર્ડ જુદું હોવો જોઈએ.

કીન'સ

ઓક્સફર્ડ

બ્લુ

દુકાનદારો માટે

માત્ર જ્યાંમાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ નફાદારક છે કારણકે તે વેચવાથી તમે ગ્રાહકોને હંમેશાં સતોષાયલા બશે.

Indian Opinion

No. 8—Vol. XXX.

Friday, February 10th, 1934.

Published for the Editor by the Proprietor, at the Press, 10, Market Street, Cape Town.

THE ADVANTAGES OF AN AGENCY AND AN AGREEMENT

(BY C. F. ANDREWS)

[PART I]

¶ All one who wishes the Indian community in South Africa to be self-dependent and self-resourceful at the earliest possible moment. Therefore, I have no wish whatever that the Agency from India should continue a moment longer than is absolutely necessary. With the Agency, of course, is bound up the Agreement. The two things go together. I can see the disadvantages to the Indian community if both these aids continue too long.

But what are the advantages? Let us consider them; because sometimes we are tempted to think that the time has come to abandon both the Agency and the Agreement. I am writing this, for instance, at Kimberley where a number of Indians very seriously regard the Agency as having done harm owing to the acceptance of 'condonatum' which has not led to the results they had anticipated. I want to show in this article that though there may be wide differences of opinion on certain points, there ought to be no real difference of opinion as to the advantages of having an Agreement with the Union Government and an Agent both to carry it out himself and to see that it is carried out by the Union Administration.

Let me take the last five years and consider some of our gains. First of all, there were nearly two thousand Indian waiters in the Union serving in hotels and clubs, some of the most hard-working men among us who bore a very high character and reputation both for sobriety and honesty, while serving in a very difficult profession. I have spoken to managers of hotels and clubs, and they have told me, without exception, that the Indian waiters were every satisfaction.

Yet it is absolutely certain, that under the 'White Labour Policy' every one of these 3,000 waiters would have been turned out of their occupation and rendered unemployed by an Act of Parliament. If it had not been for the Agent and the Agreement, even now, their right to remain is still slightly precarious. They are under permit. If the Agency were to be closed down, I am afraid very soon colour prejudice would come back with redoubled power, and 'white labour' would be insisted on in this profession, regardless of the wrong done to those who are working so well and living so soberly and honestly and doing such a real service to the community.

Let me take another instance, which is still more convincing and important. Only last year the Indian community in the Transvaal was, on two occasions, on the very verge of disaster. The Land

Tenure Bill, which, in its present form, undoubtedly implies segregation and has done a copied work for work from the Class Areas Bill, was on the point of being made law. It was only stopped by one thing, namely, an appeal to the Agreement. The plan was made that it should be held over pending the renewal of the Agreement. If it had not been for the Agent and the Agreement, the Land Tenure Bill, in its most harmful form, would have been the law of the Transvaal to-day. It may be said again here, that the position is still precarious. That is true, but without the Agent and the Agreement, the position would not only have been precarious, but impossible.

Thus one disaster was stayed off, immediately another disaster threatened. A new licensing ordinance was brought forward in the Transvaal, which would have given municipalities the final voice in giving licences; the appeal to the Supreme Court would have been taken away. Every Indian knows that such an Ordinance, in the Transvaal would have meant death to Indian trade. For the municipalities would have at once begun refusing licences one after the other, and there would have been no appeal against them. When the Ordinance was brought forward, Sir Kinnaird Rodd went at once to the Minister, and the Ordinance was not enacted.

It is just because the Agent acted in this manner that the Anti-Asiatic party in the Transvaal has been limiting its own propaganda that the Agency and the Agreement should be discontinued. When those who are so bitterly opposed to us take up this position, then the last thing we should do is to play into their hands. It should be obvious to us, that if they want the Agency abolished, then we ought to hold on to it for our own protection. I believe if a census were taken of the Indian community generally in South Africa, it would be found overwhelmingly to be in favour of retaining the Agency.

[PART II]

There are other more general considerations which point in the same direction as my last article and show the necessity of still retaining the Agency if the Indian community wishes still to be protected and to make progress. Though these are more general in character, they are none the less of very great importance.

First of all, the vital and fundamental need of South African Indians is to get their whole 'status' changed. As long as the hateful word 'coolie' continues to be used in Afrikaans and in English,

There is no hope whatever. We may get an advantage one minute and lose it the next. There has been one great personality in this respect who has accomplished nothing less than a miracle. That is the Rt. Hon. V. S. S. Sastri. His coming has made such a change of thought, that it has revolutionised the fundamental ideas not merely of the English in Natal, but also of the Dutch in the Transvaal and at the Cape. Let me show this by a very striking example. When Mr. Bajpai and other Indian delegates came to Capetown in the year 1925, they were treated so badly and rudely, as belonging to the despised Indian community, that no hotel was open to them. Only with the greatest difficulty at last Syed Hussa Ali was allowed to stay at Hotel Edward, where he was called 'The Rajah.' Mr. Bajpai was treated worst of all and he has never forgotten it.

Now consider the position to-day. The very best hotels are open not only to Indians belonging to the Delegation but to other Indians also. Though the Colour Bar has not actually broken down as far as Indian affairs concerned, nevertheless it has received the most smashing blow that has been given to it in the last fifty years.

Cabinet Ministers accepted the invitation of Mr. Sardaar Ardabhai to a garden party. Other very prominent Europeans were present. He was also invited to a Banquet at Mount Nelson Hotel to meet the Prime Minister, and Dr. Malan, and the Lord Chief Justice along with others. In these ways, not merely the Indian Delegation, but also the South African Indian Congress and the whole Indian community in South Africa were honoured. The 'colour' and position thus represented differ so profoundly from what I found in South Africa in 1912,—and even also as late as in 1925,—that I can hardly believe my eyes that such things should come to pass in this colour-prejudiced country.

It may be said in answer to this, that this new 'status' only reaches as far as the Agent and the Indian Delegation. At one time I thought that this was really the case and I used to use that very argument. But what I have seen, during those last two visits, convinces me that things have already gone much farther and that the recognition of the one leads on to the recognition of the other.

Let me tell a story. When I was alone, in 1927, after the Delegation had departed, I went to Mr. O. Malan, the Head of the Railway Department to ask that Indian wholesale merchants, who come over from India in order to do business in South Africa, should be treated with common courtesy on the railways and not be segregated. They should be allowed to travel in the same way as the Japanese and to use the restaurant car freely. Mr. O. Malan asked at once the pointed question, "If we allow Indians from India to travel in this manner, what can prevent South African Indians, who can afford it, obtaining the same privileges of being treated as Europeans." I answered quite frankly that it was my main object to obtain that status for South African Indians.

Mr. O. Malan put this in his Railway Board and my request was refused. But again, during this present Conference, the same proposal had been put forward in detail with much more force. In the process I am quite certain that a refusal will not be given to such a reasonable request.

If it is said, that this raising of the whole 'status' of the Indian community in South Africa is too tedious a matter to wait for during all these years of humiliation, I can sympathise fully with the feeling, but at the same time I know for certain that such a slow and steady method is infinitely more effective than the method of increasing bitterness and hatred by methods of a more forceful character.

THE EASTWARD TREND OF SOUTH AFRICAN TRADE

ITS MEANING FOR THE AGREEMENT

(By C. F. ANDREWS)

TO anyone who studies the map of Africa, it must be self-evident that the future of the development of trade and commerce in the Union lies eastward in the future rather than westward. Everything points clearly to the fact that the opening of new western ports, such as Lohito Bay, built by British capital and having its railway connection with the interior, makes a vital difference to the trade of the different ports of South Africa. They are sure to suffer. The railways of South Africa, which are State-owned, will also be badly hit.

Even if, in the course of a few years, a new railway is constructed to Walvis Bay, in South West Africa, this will not in any way diminish that serious drain of traffic towards Europe and North America, which is now beginning to take place all along the western coast of Africa, thus cutting into the trade of Capetown and Port Elizabeth, East London and Durban.

Another factor is rapidly becoming of primary importance for the trade of South Africa, namely, the rise into world prominence of South American trade. I have recently lived in South America and have learnt to understand its significance both for Europe and for North America.

Some of the fastest cargo steamers in the world go backwards and forwards carrying fruit, corn, wool, and all the raw products of the Southern Hemisphere. Buenos Aires is a city with over 2,000,000 people, Rio Janeiro is almost as great in size, San Paulo is nearly one million in population. South Africa's cities are small compared with these figures. Again, the rainfall in South America far exceeds that of South Africa, making South America more fertile agriculturally.

All these facts are rapidly compelling South Africa to look eastward for its own future development. *This means India.*

Durban looks across the Indian Ocean towards India, and the great majority of Indians in the Union live in Natal, with Durban as its centre. These simple facts of geography, trade and population have to be related together.

Very soon, it will become as clear as possible that India, on the Eastern side of South Africa, will be the most important commercial area on this side for South African trade. This commercial connection will bring the two countries closer together. Then the vital necessity of India to South Africa will become more and more self-evident. All this was behind General Hertzog's determination not to break off the Indo Union Agreement.

It may be said, that this trade basis is a precarious one and that it also implies an appeal to the lower side of human nature rather than the higher side. Personally, I have felt more and more that these facts of geography and commerce are a primary necessity of human life, just like human birth and sustenance. They form a necessary foundation of all other human relations. It is true that they do not represent the *end* of human life, but they do represent the *beginning*.

When these fundamental facts are recognised on both sides, other elements of friendship and goodwill will follow.

The Capetown Conference

(By G. F. ARABAWA)

It is very difficult to write about the Round Table Conference in Capetown at the present moment because when the Conference ended it was agreed on both sides that nothing should be published about it until the Indian delegates had returned to India and had laid the results of the Conference before the Viceroy for his approval. The members of the Press in Capetown were invited by Dr. Mahan to come to see him and he put them under the obligation of silence until the two Governments should make their simultaneous announcement. This is likely to appear sometime early in March, for the Delegation only reached Bombay on February 27th and Delhi about March 1st.

At the same time, it is generally known and has been already circulated in the Press that the Indian Delegation itself was happy at the result which had been achieved and that they went back to India satisfied with the reward of their labour. This should make it possible for us to wait with patience for the results to be finally published. With such undoubted assumptions, as Mrs. Sarojini Naidu, Mr. Sastri and Sir Kurum Baidi—to mention only three names that have become household words in South Africa among the Indian community—it cannot possibly be doubted that what they have agreed upon, and look forward to with satisfaction, will also be satisfactory to us. A further point needs to be mentioned, namely, that the South African Indian

Community reserved the right of taking its own course, if in the end the Agreement, when published, proved to be unsatisfactory or all.

We know for certain that the Conference dealt at length with the two main points of (A) the Indian National Congress Bill, and (B) the Indian National Congress Bill. We know that with regard to the Indian National Congress Bill, the Government refused to have anything to do with it. We know also that the Indian National Congress Bill in the end was not passed. The Indian National Congress Bill in the end was not passed. The Indian National Congress Bill in the end was not passed. The Indian National Congress Bill in the end was not passed.

We know for certain that the Conference dealt at length with the two main points of (A) the Indian National Congress Bill, and (B) the Indian National Congress Bill. We know that with regard to the Indian National Congress Bill, the Government refused to have anything to do with it. We know also that the Indian National Congress Bill in the end was not passed. The Indian National Congress Bill in the end was not passed. The Indian National Congress Bill in the end was not passed.

The Indian Delegates

The *Star* (Johannesburg) writes—

The Indian delegates to the Round Table Conference passed through Johannesburg on their way to their homeland, and the triumphal procession at Park station indicated the extent to which they were held. Those interested in their mission were as glad to welcome them as they were sorry to say goodbye. The Indian delegates, and the strength of the delegation is perhaps the best proof of the serious view taken by the Indian Government of the mission of their fellowmen in the Union. It seems hardly possible that a delegation composed of such men as Mr. Pashl-Hoodin, Sir D'Arcy Lindsay, the Rt. Hon. V. S. Srinivasan Sastri, Mr. Geoffrey Corbett, Mr. Rajpal, and including as remarkable a woman as Mrs. Sarojini Naidu, could possibly fail in any undertaking.

There is no definite news available concerning the terms of the agreement arrived at by the Indo-Union Conference. It is to be hoped that an arrangement satisfactory to both the Union and the Indian delegates was come to. At one stage of the proceedings it did seem as though a deadlock had occurred, due probably to the fact that the Union delegates insisted upon translating the Asiatic Land Tenure Bill into law. This Bill was, of course, the main issue of the conference because, as we have pointed out before, all the other matters were not of a very contentious nature and the delegates should have found little or no difficulty in arriving at a unanimous conclusion on all other points. It has been stated that the conference concluded an agreement which met with the approval of all the delegates concerned and that the details would be published shortly after the arrival of the Indian delegates in their native country; and after they have had an opportunity of obtaining the sanction of the Indian Government. This does not appear to have received official confirmation in so far as it relates to the unanimity of the delegation, but one thing is clear, and that is that some agreement has been arrived at, and this in itself is proof that the conference was not held in vain. We understand that Indian opinion in South Africa is inclined to be somewhat sceptical of the result of the conference on the grounds that, whatever views the delegates themselves may hold of the friendly spirit that is said to have permeated the conference, there can be no lasting settlement unless the Asiatic Land Tenure Bill is completely withdrawn. With regard to any suggestion that the Union Government should for its part, with Africa, many Indians in South Africa share with many Europeans. The opinion that a step of this nature would be a grave mistake not only because the Indian community would

suffer through being deprived of a form of representation that has proved most beneficial to it, but also because the establishment of the Indian Agent-General here has become an institution which has gained the respect and admiration of all those who have come into contact with it.

The Agents-General themselves have been Indian gentlemen of the highest distinction. Sir Kurma Reddi was a cultured diplomat and a charming guest, whose departure from South Africa is regretted by a host of friends both Indian and European. In his predecessor, Mr. Sastri, we had not only an outstanding scholar and orator, but a statesman of world-wide fame. Personal European contact with men of this type does much to modify the prejudiced attitude all too prevalent in this country. We sincerely trust that the final agreement will be acceptable to all parties concerned. If this is so, one may look forward to a period of peace and mutual understanding between Europeans and Indians in this country which will not only be a blessing in itself, but which unquestionably constitutes the corner stone upon which the future trade relationship between the two countries will be built.

"He Served His People Well"

Writing under the above heading, the *Rand Daily Mail* says:—

By the departure of Sir Kurma Reddi, upon the conclusion of his term of office as Agent-General for the Government of India, the Indian community of South Africa has lost a sincere friend who has always strenuously upheld their cause. Sir Kurma also won the cordial esteem of the European section of the population by his unflinching tact and moderation, and his outstanding social qualities.

The position of Agent-General in this country is one of great importance and delicacy. It calls for the exercise of the highest abilities. South Africa has been fortunate in regard to the two Indian statesmen who have already filled the post, Mr. Sastri and Sir Kurma Reddi. Both have done excellent work, and, as a result, the relations between Europeans and Indians have greatly improved, making for an amicable solution of the vexed problems which have so long embarrassed the Union.

Sir Kurma Reddi was largely instrumental in bringing about the Conference which has just concluded at Capetown, and in this respect he has paid a generous tribute to Dr. Mahatma. Of the results of the Conference, it is yet too early to speak, but apparently unanimous agreement was reached. Mrs. Naidu, indeed, has stated that in her opinion the conclusions have established friendship between South Africa and India. Thus the outlook would seem to be extremely propitious. In due course, the matter will come before Parliament, and if the agreement is endorsed South Africa will owe a debt to the members of the Conference, and not least to the Agent-General who has now relinquished office.

India On The March

A Brief Summary Of The Situation

(BY C. P. ANDREWS)

(I) THE POLITICAL SITUATION FROM THE INDIAN NATIONAL STANDPOINT

During the past twelve years, since the Great European War, the people of India have felt more deeply than ever before the humiliation of remaining a subject and dependent people. At a time when all the countries round them in Asia, in one form or other, have been achieving their national independence, it has become more and more humiliating for the one vast country of India—comprising nearly one-fifth of the population of the whole world—to remain any longer as a 'dependency.' Therefore, the national movement in India has become by far the greatest event in modern Indian history, and in Mahatma Gandhi a leader has been found who is entirely free from self-seeking ambition and wholly pledged to non-violence in achieving national aims.

On the side of the rulers, it may be said with truth that Lord Irwin has stood out supremely as a follower of Christ, winning the deep respect of Mahatma Gandhi himself and of each representative of New India, by his Christian forbearance and patience. When, after a long passive resistance struggle, taking the form of civil disobedience, it was possible for Mahatma Gandhi and Lord Irwin to meet and to have heart-to-heart talks for long hours together—often far into the night—political complications became disentangled and an honorable settlement was reached. A new political era had then dawned and brighter days were in prospect for a time. But all this brightness has now, alas, been collapsed by Lord Willingdon's declaration of war against the Congress. I do not propose to enter into the right or wrong of this action which lies beyond my present subject; but I cannot help expressing my deepest regret that the Irwin-Gandhi Pact has fallen through.

Perhaps the most serious difficulty that remains from the national standpoint, according to Mahatma Gandhi's own utterance, is the Hindu-Muslim tension. He has stated in the daily Press again and again that unless this problem could be settled on truly national lines, it could be almost without hope that he would go to England. While he was in London he devoted his remarkable moral energy to the solution of this question and came within a very small margin of settlement.

Other problems of great national importance have been the following—(a) the removal of 'untouchability'; (b) the representation of subjects as well as princes of Indian States in the coming Federation; (c) the control of Indian finance; (d) the defence of India from invasion; (e) the future relationship between a Federated India and Great Britain. All these questions have been considered at the Round Table Conference in London at which Mahatma Gandhi was present as a representative of the Indian National Congress.

On the side of Great Britain, by far the most serious difficulty has been the economic boycott against Lancashire. Lord Willingdon in declaring war against the Congress has risked the renewal of the boycott in an even more bitter form than before.

Thus far it has been possible to state, from the Indian nationalist point of view, the situation in

India. I would make clear that it is from the Indian perspective of current events that I have been writing.

(2) INDIA FROM THE CHRISTIAN STANDPOINT

For European readers of *INDIAN OPINION* I would add some paragraphs from the Christian stand-point. While a considerable volume of criticism which cannot be fully rejected, has had its place in educated Indian opinion concerning the failure of Christianity to do away with race and colour prejudice and to break loose from imperialist aggression and economic domination of weaker peoples, the character and personality of Christ as the suffering Saviour of Mankind have probably been appreciated in India by Hindus and Muslims alike more than ever before. In this respect the last ten years have witnessed a profound change in the outlook of educated India. They have been able to separate clearly the spurious character of Christ from the deeds of professing Christians which have often brought dishonour to His Name. Never in the history of man—both in the East and West—has the character of Christ, in the moral supremacy, stood out so remarkably and universally in human thought. There has been nothing less than a new vision of Christ given to the whole world, and in a great measure it has come from India and from the witness borne to Christ's greatness by Mahatma Gandhi.

At the same time, from the days of the earliest missionaries in South India onwards, there has been shown in action the power of the Christian life to transform and refashion the outcaste and despised and downtrodden people, called 'untouchables,' and to raise them to a new moral dignity in Christ. Over very large areas of India to-day a new Christian village life is being born. It is already showing healthy infant growth among these depressed classes. A devotion to Christ is being shown by these people, as individuals, which often puts us, who are older in the Christian faith, to shame. It is here, in India, that the greatest triumphs of the Cross of Christ are being won and moral character is being created from the very foundation of village life upwards. The movement, thus started, has touched the hearts of those who are Hindu by religion and a further and wider movement, bearing vast political significance, has already begun within Hinduism itself, which acknowledges frankly the weakening faults of the past and seek to remedy them in action.

One more movement in South India, very striking in character and big with possibilities, needs to be mentioned before closing this brief summary. The Churches in Southern India have determined to unite and worship together to the fullest limit possible. The younger generation of Indian Christians in the South has taken up the cause of Christian unity in an organic manner. The Lambeth Conference of Anglican Bishops last year at the Decennial gathering from every part of the world, while not itself endorsing every step that was being taken, gave the young United Church 'god-speed.' This is an event of the highest significance in the history of Christendom itself. If Young India succeeds, it may point the way forward to the accomplishment of the Lord's Prayer before His suffered, 'That they all may be one.'

As we look at India to-day, with nearly six million Christian souls pressing forward into the new life in Christ Jesus, we may pray our daily prayer with added meaning—'Our Father, who art in Heaven, Hallowed be Thy Name, Thy Kingdom come, Thy Will be done on earth as it is in Heaven.'

Bill To Amend Union Insolvency Laws

The Bill amending the Insolvency Law, introduced by the Minister of Justice, has been withdrawn to permit redrafting in the light of the recommendations in the report of the Judges' Conference.

The New Bill will probably contain most of the provisions of the amending Bill introduced last year by Mr. Roux, the member for Ceres. It will further provide for the examination of persons who have assigned their estates as if their estates had been sequestrated, and for the election of an assignee subject to his furnishing security.

Bookkeeping Requirements

An offer by an assignor to repurchase his assets from the assignee shall be subject to the assent of three-fourths in number and value of all creditors who have proved claims. Creditors signing a deed of assignment shall submit sworn detailed statements of claims and be liable for a proportionate share of assignment costs in the event of a deficiency. The liabilities of an assignor under the deed of assignment shall continue for 12 months from the date of assignment, and in the meantime he will be subject to the same disabilities as an insolvent in regard to the acquisition of property.

Trading Licence Provisions

Traders applying for trading licences or renewal shall disclose their true names and those of their partners, if any, and state whether they have traded before in the Union, and, if so, under what name and where, and shall adhere throughout the licence period to the name under which they are licensed. The information furnished shall be available to the public at the office where the licence is issued. A balance sheet, certified under oath, showing the business to be solvent, shall be submitted.

An insolvent or his bookkeeper shall, immediately after service of a sequestration order, hand over all the insolvent's business records to the sheriff or his deputy, or the provisional trustee, who shall frame an inventory of these records, issue a receipt and keep them in custody. An insolvent's schedules, in addition to the requirements of the existing law, shall furnish information on the following:—

Information To Trustee

(1) Whether his estate or that of a partnership in which he was interested had been previously sequestrated or assigned, and if so what was the date, place and name under which sequestration or assignment took place. (2) Whether the debtor is or was married, giving full name or names of wife or wives and stating whether marriage was in or out of community of property. (3) Names of his parents and whether they are deceased. (4) Nationality and place of birth. (5) Cause of insolvency.

In regard to trustees, the Bill will provide that a trustee shall *ipso facto* forfeit office if subsequent to appointment he becomes insolvent or assigns his estate or is declared a mental patient or is placed under curatelschop, or within the preceding five years has been convicted of any offence and sentenced to imprisonment without the option of a fine.

Appointment Of Trustee

The Master may refuse to appoint as a trustee a person who has been a party to any agreement or arrangement with a debtor or creditor whereby in the exercise or prospective exercise of the office

of trustee he undertook to obtain for such debtor or creditor a benefit not provided in law.

The Master may also refuse to appoint a person who has presented, whether directly or indirectly, to any debtor or creditor a request to prefer him as trustee. Should creditors elect as trustee a person the Master considers undesirable he may refer the election back to the creditors for further consideration.

Creditors who submit increased claims may with the consent of the Court, or the Master, amend the claims.

The period of six weeks now provided in which a trustee may take over a security held by a creditor will be extended to three months.

If a lease stipulates that it will lapse or vary upon the insolvency of either party to it, the stipulation shall be null and void.

Partnerships shall not be sequestrated unless the separate estates of all partners are simultaneously sequestrated or assigned.

Offers of composition shall be made in writing to trustees, who shall at least 14 days before the meeting called to consider the offer, notify all creditors of its terms and shall report whether their opinion the security offered is satisfactory.

All traders shall be compelled to publish in the Government Gazette information of arrangements with the general body of their creditors, such as compositions, deeds of assignment, voluntary assignments, etc.

Mortgage Priority

Trustees shall, upon the Master's demand in writing, submit a liquidation or distribution account, or both, within a shorter period than that now prescribed.

Mortgage bonds passed to secure obligations contracted more than six months prior to the passing of such bonds confer no preference.

The Master will be empowered during the liquidation or distribution of a sequestrated estate to summon and interrogate, or cause to be interrogated persons who in his opinion can provide information relating to the insolvent's affairs or the administration of the estate.

Creditors at a meeting may appoint one or more committees to take part in the administration of the estate.

Sub-section 2 of Section 19 of the Insolvency Act shall not apply to any person who the insolvent's spouse if registered in a deed of partnership or the commencement of the Act.

Section 19 shall not apply to either party to any marriage entered into after the commencement of the Act.

Rehabilitations

In regard to rehabilitation the new Bill will provide that before an insolvent may apply under Sub-section 2 clause (b) he must have paid or given security for the payment of 7s. 6d. or the £1 of the claim proved or to be proved. Rehabilitation shall be granted within four years after sequestration unless three-fourths in number and value of the creditors who proved claims were in writing and in no case shall rehabilitation be granted before confirmation of the first distribution account.

An insolvent may be rehabilitated at a time after confirmation of a distribution account providing for payment in full of all claims valid against the estate with interest as provided in section 81 of the Insolvency Act. No partnership shall be rehabilitated.

To constitute a proper record of a trader's transactions his books must disclose the names and addresses of each of his creditors.

Insurance Provisions

The duty of providing that a trader's turnover in any year was less than £1,000 shall rest upon such trader.

The new Bill will contain provisions similar to those of Sections 35 and 36 of the Workmen's Compensation Act of 1914, applying to all classes of claims covered by third party insurance, so that where a claim arising in insolvency is covered by a contract of indemnity or compensation entered into between the insolvent and an insurer then on the insured's insolvency or assignment the insurer shall have the same rights and remedies and be subject to the same liabilities to the payee as if he were the insurer, but the insurer's liability to the claimant shall not be greater than it would have been in the insured.

A preference claim for wages by a weekly servant of an insolvent shall include holiday pay due, not exceeding one week's wages.—*The Star*.

The Real Remedy

The Leader (Allahabad) writes:—

By promulgating a handful of despatch ordinances to meet the exigencies of the revival of civil disobedience by the Congress, and by rounding up its prominent leaders in various parts of the country, the Government have unwittingly testified to the power and influence of the Congress. They have declared that they would oppose 'with their full power' and 'endeavour with all their might' disruptive forces. This also implies an admission of the political nature of the challenge which, in Government's opinion, is involved in the programme and policy of the Congress. Congressmen would have more than human if such language did not shake their vanity and increase their self-importance. One of the reasons put forward in the Government's statement in justification of starting the heavy machinery of repression against the Congress movement is that it is the duty of the Government to hand over to the new order a working administration and 'to this end to resist with all their might forces which would create a state of anarchy and chaos.' It is stated that the peaceful progress of India depends upon the maintenance of the authority of Government and of respect for law, whatever that Government may be, and that 'the present Government of India would fall lamentably in their obligation to their country, if during a period of transition they allowed this fundamental principle to go by default, or were content to permit the usurpation of their functions by any political organisation.'

We do not dispute this fundamental principle, but we would ask the Government to consider as to whether there are so many disruptive forces in the country trying to subvert the existing order, that a physical suppression of them were the answer. Will it not drive the disruptive underground and make it more difficult to maintain the authority of Government? The Government which represent the 'new order', that a coercive policy of a sweeping nature often failed its own purpose and has a very disturbing effect and that a permanent remedy has to be found by removing the causes which undermine respect for law and authority. The argument that the measures of extraordinary

222
222

222
222

222
222

222
222

222
222

222
222

222
222

severity which the Government have adopted are partly motivated by their anxiety to hand over an orderly administration to a new order can only carry conviction if the constructive side of the policy is pushed on with greater vigour and—we must not omit to add—with greater liberality. The satisfaction of the reasonable and legitimate political aspirations of the people will have a most stabilising effect and will be more potent in restoring respect for authority than all the ordinances put together can ever hope to achieve. The open functioning of the Congress organisations can be stopped and their subversive propaganda be made more difficult by being penalised, but is it possible to suppress feelings and thoughts which regulate human action? There is no way out except the transfer of responsibility to Indian hands, and the sooner this is done the better for all concerned. There can be no peace, in the real sense of the term, nor progress so long as this consummation is obstructed or delayed. As it cannot be put off indefinitely, wisdom lies not in futile endeavours to enshrine the forms of nationalism but in going forward with courage and convincing sincerity to satisfy all reasonable national demands.

Disintegration Of Empire

Mahatma Gandhi's Impressions

Just before he returned to Bombay, after four months' absence in Europe, Mahatma Gandhi gave a representative of the Associated Press of India an interesting interview regarding world disarmament, the present international economic crisis, the spread among the peoples of European countries, and other topics.

Sitting cross-legged in his bed-chamber at his beloved sharks on the third floor deck of the *Pilone*, the exponent of non-violence predicted that the approaching World Disarmament Conference at Geneva would fail.

'unless the justice of the world seems to exploit one another.'

He added that without annulling the League of Nations could not keep peace among the nations, as was evident in the present Sino-Japanese conflict in Manchuria.

'Do you think that the application of your principle of non-violence would bring permanent peace?' asked the correspondent.

"Non-violence would be futile," Mr. Gandhi replied, "unless the root cause is dealt with, and the root cause in this case is the greed of nations. If there were no greed, there would be no occasion for armaments. The principle of non-violence necessitates complete abstention from exploitation in any form."

Immediately the spirit of exploitation is gone, arguments will be felt as a positive unbearable burden."

Mr. Gandhi believed that Europe had advanced materially since his last visit fifteen years ago, but he doubted whether it had made much progress spiritually.

'I think, however,' said the apostle of peace, 'that there is a greater longing for peace on the part of the people. Deep down everywhere I noticed intense dissatisfaction and unrest on the part of the people with things as they are. That, in my mind, is not a dangerous but a healthy sign. Whether the Governments of Europe will translate this unrest

into real action in the right direction, remains to be seen."

As a result of that report," asked the correspondent, "do you visualise during the next score of years a gradual disappearance of monarchies for more democratic forms of government, as evidenced by the recent change in Spain?"

"Such changes as those in Spain offer no material for a reasonable forecast," replied the Mahatma. "My habit, too, I am not given to peeping into the future."

England's Failure

The Indian nationalist leader said it was indisputable that England had failed to exert enough power, but he had faith enough in the British people to feel that they would make a permanent constitutional change in the government and become an example to other nations.

[illegible]

The Mahatmas saw the British Empire disintegrating and ultimately becoming a series of separate independent units, like Canada, Australia, South Africa, New Zealand and India, but he also hoped that these units would be united voluntarily for the good of mankind.

'But this opinion,' added the Mahatma, 'may be due to the wish to give father to the thought.'

Mr. Gandhi said that the strongest impression he carried away from Europe is that Europe cannot for any length of time sustain the artificial life. Its peoples are living today, he said, because that life, he believed, is too materialistic and too complicated.

"There can be a return to simplicity and proper proportions," said the solution. "The book has fallen in proportion to the spirit. The new era is in the new western civilization. The production and lack of means of proper distribution is the only spell the doom of capitalism is in. The only solution I see is a return to hand industry and the annihilation of the interest in the economy."

'Would you recommend that the United States and the United Kingdom and the United States to adopt the alternative wheel?' asked the correspondent.

'I think it would be an eventful day in the life of those countries they adopted the spinning wheel, lowered the free of machinery.

*In the world growing hotter or warmer? queried the interviewer.

"So long as I believe in a benevolent God," replied the Congress legislator, "I must believe that the world is getting better even though I see evidence to the contrary."—*The Founder.*

Indian Technical Education Committee

EVENING COMMERCIAL CLASSES AT SASTRI COLLEGE

These Classes have now been re-opened after the Summer vacation. Students intending to take advantage of these Classes are advised to enrol without delay.

For further particulars apply to Mr. W. M. Buss, Principal, Sastri College, Warwick Avenue, Durban.

P. R. PATHER
S. M. MOODLEY
Joint Hon. Secretaries

Little Grey Street, Dublin.

The Heritage Of The East

(From an article by Mr. T. Raghavan)

The heritage of the East is second to none. It has been said that civilisation is working on a see-saw arrangement. Asia was the seat of culture and civilisation for centuries. The scene has shifted to Europe for some centuries now and there is every sign that the process may again work. Every age is a step forward. Europe has advanced and furthered the Asiatic heritage. Now we in the East shall make the most of an Asiatic and European heritage harmoniously mixed for the betterment of mankind.

The mistake in the past was our self-confidence and self-satisfaction. True, we achieved great things but we refused to admit that others could equally achieve great things. But now with the awakening of Asia a new spirit is abroad—to imitate as much of Western culture as possible and resist it in consonance with our peculiar achievements in the past. It is only by that means that we can march onwards.

Those achievements have been some of the greatest. Look at our ancient architecture and sculpture. It is an acknowledged fact that despite all the advances in engineering none knows the secret of the Pyramids. The ancient structures, temples, mosques, the accomplished feats of the brass and the chisel have stood centuries and defied the best brains among modern architects and artists. Talk of a Roman bath or wall or the remains of a Roman road or windmill. What are they when compared to the ruins of Mohenjo-daro in the Indus Valley more than 5,000 years old, according to Sir John Marshall? The mighty ruins of a many a forgotten empire proclaim the beauty of our heritage.

Look again at Mathematics or Astronomy. All of us know that throughout the East the study of numbers and of the stars had developed to such an extent that for centuries the West knew nothing more than what they learnt from the Arab Universities of Africa and Spain. Centuries before Europe burnt her pyres, Indian women wrote treatises on mathematics. The decimal system was "exported" from India via Arabia and Spain. Geometry among the Hindus went back to 8,000 B.C. and finds elucidation in the Vedic hymns. Algebra was developed centuries before the Christian era to a higher degree than the level obtained by Ptolemy the Greek mathematician of Alexandria in 250 A.D. Here is a sample problem in double equations in one of the ancient mathematical treatises of India. "Of a swarm of bees 1/5 settled on a kalamb flower and 1/3 on a shindra blossom, one bee remained hovering in the air attracted by the charming perfume of a jasmine bud of a pandanus. Tell me, knowing one, the number of the bees."

Sedma-Ch'ien, the first great historian of China begins his famous work with Huang Ti, the great Emperor who reigned the Han-Yu (the Han) and developed Astronomy for determining the calendar some four thousand years before Gregory. From that day, fixing the calendar in China had remained a royal prerogative.

Writing, instrumental music, painting, have all had their slow beginnings in China in pre-historic and legendary times, and Huang Ti's wife "the Lady of Sh'ing" is credited with being the first breeder of silkworms and inventor of silkweaving.

It is well-known that civilisation knew of paper from Egypt and printing from China.

In the realm of Theology and Philosophy let me say nothing. In both the world knows little or nothing to-day that has not been evolved already by Eastern teachers and thinkers. In poetry and other forms of *belles lettres* the different countries and literatures of Asia have admittedly produced the high water mark of human achievement. Culturally Asia has been a beehive of activity.

In medicine it is in the experience of many of us that for centuries the East has developed its own efficacious systems. Scott's "Fulham" is not a mere historical novel, but was the tribute of a great western writer to the medical achievements of the Arabs. The first organised hospital known to the world, it is said, was the one built by Asoka the Great, the Buddhist Emperor of India. Even to-day in different parts of Asia indigenous systems of medicine flourish and hold their own against other better organised and systematised forms of medical treatment. In India the Government has established colleges of Eastern medicine and even dispensaries, thereby recognising the wonderful heritage of centuries.

So also in Law. The systems of Law propounded by the Arab, Saracen, Hindu or Chinese lawgivers have stood the test of time—which after all, is the best test of all, and are to-day upheld and followed with slight variations by the modern governments of Asia.

Let me tell you that no continent has a legacy such as Asia has. The torch of civilisation has been handed down from generation to generation for a longer time than human memory can recollect. It is to the credit of scholars and orientalist from the West that they have not only recognised but discovered and proclaimed the profound achievements of Asia in the past. Let it not be imagined that I am trying to boast. I am fully cognizant of the other side of the shield. I can well realise that whatever had been our achievements in the past the old order has changed yielding place to new, and that God is now fulfilling in other ways. We all have to admit that our heritage could not save us from a state of comparative lifelessness. But that should not discourage us as Europe to-day is assisting us in the glorious Renaissance that is now taking place from Turkey in the West to Japan in the East. It is the liberation of our spirit that we have to aspire for and not a transformation of our heritage.—From *The Indian*.

(To be Continued)

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ મં.

શીનીકમ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૯ ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨

અંક ૮

સ્વદેશને પંથે પ્રતિનિધિમંડળ

તા. ૮ ફેબ્રુઆરીના રોજ હોદી સરકારનું પ્રતિનિધિમંડળ ભોર-સેા ખાઈમાં જવા રથેથીયજા ટ્રેનમાં ઉપડ્યું ત્યારે તેમનો વિદાય-સત્કાર કરવા કેપ્ટાઉન રેલ્વેને સ્વદેશ આવાના પ્રધાન ડો. મજાન જાને મંત્રી મી. દુયુતોટ, જોશીવાદીક કમીશનર મી. વેન અને અમરમર્ય હોદીનો હાજર રજા હતા.

ફેશના ખીલ જામે.સા મીચાને મળવા માટે અલગત ખનવાયર ટેલીગ્રાફે યેદ દર્શાવેા હતો.

સર કુર્મા રેડીની જગ્યાએ ડોની નીમજીક થઈ તે સંજ્ઞા માં અર્થ કરવા સર હજલી કુસેને જણાવ્યું હતું કે સુવકાળની નેમ ૩૩ પસંદગી માત્ર ખીલ-જામેકારી વર્ગે આરેજ નહિ રહે. જામેકારી વગર કે ખીલ-જામેકારી વર્ગમાંથી એવું પસંદગી થાય એ તેજો જોઈ.

પ્રતિનિધિમંડળની શુભાશાવના સંજ્ઞામાં તેમણે કહ્યું કે તેઓને જારે દિલોળન જાવકાર મળેજો ૩૩ અને સર્વજન સુખાન દર્શાવેા છે.

તા. ૯ ફેબ્રુઆરીના સવારે પ્રતિનિધિમંડળની ખાસ ટ્રેન હલાકર્સ-કાપી પહોંચી ત્યારે રેલ્વેના પર પચ્ચ હોદીજોએ અને જોરા. જોએ—જેમાં જોક મેજસ્ટ્રેટ પચ્ચ હતા. તેના સત્કાર કયો હતો. માનપત્રો અપાયા હતા અને પ્રતિનિધિજોએ પ્રસ્થાવર ચાલ્યો હતો.

સર કુર્મા રેડીએ બાપજ કરવા, હોદી પ્રતિનિધિજોએ જોળમેજ પરિવહમાં જે નીચ્ચાવ રાજકક્ષાવા દર્શાવેલી તેની સખાસોમના કરી હતી. જે કાર્ગ કરવામાં જાવ્યું છે કે તે તરફ ફરીવાર કરવાનો પ્રસન્ન નહિ રહે એવી તેમણે આજ્ઞા દર્શાવી હતી. તેમણે આગળ વધી કહ્યું કે:

આ દેશમાં હોદીજો તરફ સંપૂર્ણ દિલસોજી ધરાવનાર રાજકક્ષા પુર્યો પડેજા છે, પચ્ચ તેજો કન્ન તેમ કરી જાવવાની રિજલિમાં નથી. જામ જતા તેજોએ એટલું સમજવાનું છે તેજોની પડખે પ્રતિનિધિમંડળના સુચેા છે એટલુંજ નહિ, પચ્ચ જામે જારત દેશ છે.

જોહાનીસઅર્ગના સરકાર

તા. ૯ ફેબ્રુઆરીના રોજ પ્રતિનિધિમંડળની ખાસ ટ્રેન જોહાનીસઅર્ગ રેલ્વેને એ કલક થોલી હતી. તેમનો જારે સત્કાર કરવામાં જાવ્યો હતો અને વિદાય-માન જણાવ્યું હતું. રેલ્વેના પર જોહાની હઠ જામી હતી. આ જોહાનીમાં હોદીજોની વચ્ચે પ્રતિષ્ઠિત જોહાની નજરે પડતા હતા. તેમાં નાટાસના જોહાનીનીગેટર. ખીજક કાળી, 'રેડ ટેલી મેલ' અને 'રેડાર' ના પ્રતિનિધિજો, મી. ટેલનજેક, ડો. કુર્નોલી વિગેરે હતા. સુશોભાવ હોદી પોયાક ફટ્ટી જોએ પચ્ચ રેલ્વેને હાજર હતી. ડો. દિ. જો મંડળ તરફથી મીમતી નામકુ અને સર

કુર્મા રેડીને સોના રૂપાની વસ્તુજો બક્ષીક અપાઈ હતી. મીમતી નામકુએ જવાન વાળવા જણાવ્યું હતું કે: મી. જાજાને તેજો જોઈ, અને સીજળી કલકે નહિ એ નિરાશા-જનક છે. પચ્ચ તેજો તેમને માટે છે એટલે તેમની માંડગીને જામે કના કરશે. પચ્ચ પ્રતિનિધિમંડળ મારા પર રજા નથી કરી. રેલ્વે પ્રસન્ને મારે જોહાવુંજ એવી મામજી કરી છે. કેમકે તેજો ડોળ કરી કહે છે કે જોને વાત કરવી ગમે છે. પચ્ચ મારે કહેવું જોઈએ જા જાને તો વાત કરવી નથી મમતી, પચ્ચ કામ કરક ગમે છે. જો મંડળ અને એટ જાખી તે માટે જાજારી છું. પચ્ચ મારે જે ફિકરીજો દોવાયી તે મારી પાસે વધુ વખત નહિ રહે તેણીએ જોજાને સદેક પાડવેા કે: આ દેશમાં જોહાનો દાખલો જોહાજો. માર્ગ દર્શન માટે હોંડ તરફ નજર કરજો પચ્ચ સમાન કાર્ગ માટે વિદાયના જોહાને દનારવાનો જોહન પ્રવાસ કરી હોંડ તમારા તરફ નજર કરે જોમ કરજો.

ટેલીગ્રાફની ટ્રાક પર પુતોનો દમ વળી મયો હતો. જમા પુલ હારો પહેરવા અલગથ થઇ પડવા હતા.

સા. જા. ડ. ડેમિસ, ડો. ડ. ડેમિસ વિગેરે તરફથી સર કુર્મા રેડીને માનપત્રો અને જોટા અપાઈ હતી. સર કુર્માએ તેના ઉત્તર વાળવા કહ્યું કે: આ વિદાય પ્રસન્ને મારી જાવના પ્રદક્ષિત કરવી મુરેજા છે. જે થોડું સાઈ કામ થયું છે તે તમારા સહકારથી થઇ કહ્યું છે. કામ પ્રસન્ને હું તમારા મતથી જુદો પડતો તમે મારા મતથી જુદા પડતા, પચ્ચ મહત્વના મુદ્દાજો પર તો જાપણે જોક સાચેજ હતા.

જોળમેજ પરિવહને ઉલ્લેખ કરી તેમણે કહ્યું જવારે પરિ-જામ જવાર પડશે ત્યારે તેજો માટે જે કરવામાં જાવ્યું છે તે જામે ફરીવાર કરવાનું કે વાંધો કહીવવાનું કારણ નહિ મળે.

તમે જાવીખમાં જે કમ વિચારો અને કરો, પચ્ચ મહેર જાની કરીને તમે તે સમદેશરની સળવળ હકમાં રહી કરજો.

સર હજલી કુસેને હુંક બાપજ કરી જાવકાર માટે જાજાર માંજો. જાજાજી પર જાવજ કરવાનું જણાવ ન કરવા સજાને વિનવ્યું તેની લખીવત જોવા છે કે તેમનું જળ જાનામત રખાવું જોઈએ.

સર કુર્માનો વિદાય-અંદેશ

સર કુર્માએ રેન્ડ ટેલી મેલ' ને કન્નરન્ધુ જાપતા દ. જાદિજાના હોદીજોને નમસો સદેક આપેા હતો.

જે તર્ગ થવાં જાપણે જોહીવાદીક રેન્વેર ખીલ પાસ ન થાય અને ટ્રાસવાલ જામસે-સ જોર્ડાન-સને મવર્ગ-જતરજ મંજુરી ન જાપે તે માટે જાતા જાવ્યા હોજો. હોદી સજ

કારના ટેકાથી અને રેલ મજબૂતથી ગદશથી ગોળગોળ પરિવહન મળે તો સુધી ચેતનાવવા આપણે કાંઈક માન લેવા લાગીએ. રેલ મજબૂતથી આપણે દીપ્ત અને પ્રજ્વલિત રાજ્ય રજવાના હું વખાણ કરું છું. પરિવહન આ જન્મે આપણે પર આવી જઈ છે. પરિવહન ચોક્કસ દિવસમાં પહોંચે. તમે તેની કદર કરો. એ હું નથી જાણતો. પણ હું આટલું કહીશ કે કોઈ પ્રતિનિધિમંડળે પ્રતિકુલ સંજોગોમાં જેટલું મેળવવા તેટલું મેળવવામાં એક પ્રયાસ કરાયો ન હતો. યુનિયનનું પ્રતિનિધિમંડળ પણ નવું કરવા અને સહકાર આપવા રાજ્ય હતું કે પાલમિન્ટ અને દ. આફ્રિકાના નોંધાન મજબૂતમાં રાખવા જાણ્યો.

પરમાને આ આપણે કેટલી જસર કરે છે તે કહેવું અશક્ય છે. પણ મને તે જન્મે ખતો સારી અજાણ પ્રવૃત્તિ એ તમે જોતો.

રવિવાર દ. આફ્રિકાના કોઈકોએ મારો આટલો સંદેશ છે. "ચોક્કસ અને આજ રાજી" પરિવહન પરિવહન પહોંચે તો સુધી રાજ્ય જીવે તમે પોતે નીચે કરવા સમર્થ જાણો. આજ રાજી કે તે પરિવહન તમે રવી-કારનાએ જાણો. હવે અજાણ.

આ આજ રેલ મજબૂતમાંથી સીધો ભેરોએ સાર્વજનિક કંપની મળે હતી. પ્રતિનિધિમંડળ આજ કારનાના રવી-કાર થી આજ રેલ અને કોઈ કંપની મળે હતું.

દક્ષિણ આફ્રિકાનો નાદારીનો કાયદો

આપણાંના પ્રધાન મી. પીરેએ મારો નાદારીનો કાયદો, આપણી-પરિવહન રીપોર્ટની અજાણ્યોને અને કરીનાર અજાણ્યો દેવાથી, પાછો, પોતેવાની રજા આપ્યો છે. નવા પરમા સીસેના સમય મી. રહે પરમા સુધારા સમયેના તેના મોટા યાગ મળે જાણે કાયદા અજાણ્યો પણ તેમાં પ્રીવર્ટ એસાઇન કરવા સંજોગોમાં, કાદસેન્સ કાદવવા સંજોગોમાં, કુદીઓની નિમજબૂતી આજવામાં, નામ પાછું મેળવવાના સંજોગોમાં કહ્યો હતો મુદ્દાઓ આ પ્રમાણે છે:

મીસ્ત્ર એસાઇન કરનાર માણસ પોતાની મીસ્ત્ર પોતા આજવા મેળવવાની સમિતિ વચ્ચે પાછી જરીકો કરશે.

વેપારીઓને નવું કાપડી-સ મેળવવા માટે ૩ જીન કાપડી-સ નવું કાપડવા માટે નામદાર, આગીદારી, વિચેરની માફીથી પુરી પાડવા કાયદા પોતાની સિધ્ધિતિ મેળે-સ રીડ આપણુ પાછો, પોતે નાદાર તથી, પણ સરકારે એ એક રસમ ફેરવે દર્શાવ્યું પાડશે. આ માફીથી જાહેર આમ માટે જુદી રહે.

નાદારીમાં કોઈક માણસને, પોતે આજવા દિવાળું કાઢ્યું હતું કે તેમાં કાઢ્યું હતું કે આ નામે અને કયે સ્થળે? દેખાદાર પરલે છે કે નહિ? આ ૩ સંજોગોમાં નામ સુધી પોતાના આજવામાં નામ રીડ તેમાં કાઢ્યું છે કે નહિ? આમ કહ્યું છે-સ ક્યાં? નાદારીમાં કાયદા રીડ વિચેરે આજવામાં માફીથી આપવી પડશે.

જે ટ્રેડી નાદાર કાયદા, અજાણ્યોમાં યામ તે ટ્રેડી તરીકે નાદારી કરે, મેળવવા કે દેખાદાર સાથે રીડ પણ અજાણ્યો પોતા આજવાની વિચેરે-સ મેળવવા કયે તેને કુદીમાં રીડે-સ

મારે ટ્રેડી તરીકે નીમવા ના પાડી કરે. જે માણસ ટ્રેડી નીમવા આજવા માટે તેને પણ મારે ટ્રેડી નીમવાની ના પાડી કરે. જે મેળવવા એવા ટ્રેડીને નીમે કે જે મારે-સ મવ પ્રમાણે કાયદામાં દેખ તે મારે કરી વિચારવા માટે મેળવવાને રીડ કરે.

પ્રીવર્ટ એસાઇન કરી દેખ તેવાઓની લખાણ પણ નાદાર કાયદા જેટલી જ સમજ કરશે. મેળવવા સાથે રવી જાણ્યો અજાણ્યો કરી તે કરે વેપારીઓને ગર્વમેન્ટ એસેટમાં કાયદામાં પડશે, વિચેર.

૫. મહાત્મા ગાંધીજીનો ગુજરાતના ખેડૂતોને સંદેશ

મારી ત્રીવ છત્રી હતી કે હું ગુજરાતમાં કોઈક તો કરી જાણ્યો, આજવામાંથી અને જીવ સાથીઓને અજાણ્યો તે તમારો દર્શન કરીસ તે તમે કંઈક કુણ માનતા હો તો આજવામાં આપીશ. મને પાછી છે કે તેવું જાણી નહિ કરે. સેવક—સીપાઈને સમાયકીતે તો આજ રેલ ૩ એવું મોતર આજે જાર તે પરમારને ૩ સાથીઓને અજાણ્યો વિચાર સર-માયે ન કરે, તેમને અજવા ન રોકાય, ન રજા માયે. એવી સિધ્ધિ મારી છે એમ હું માનું છું એટલે તમને નજા મળે કાયદા તો આજવાને કે પાછો વચ સમયે-સ તમને નથી માણ કર્યો.

મહાત્મા પાછી આવી જ રીડે છે એમ જાણ્યો છે. આ મળે તો ગયા વર્ષે કરના આજરી હતી. એના ત્રીવ સદન કરશે, પાછી પાછી કરી ન કરશે, કસતે મોટે પેતર, રોર, પરમાર કુદાવા દેશે, રેલ જશે, યુગ વેદશે, રાદ તકો વેદશે, કાઢીના માર પાછો, મેળવવાને પણ વધારી મેળે. એમ કુણ વેદશે કસતે કુણ દેનાર વેદર રાય ન કરશે, તેને આજ ન રેશે પણ તેની વેદર દયા પાછો, તેવું બહુ છત્રી. કાયદામાં મહાત્મા હું કે 'ગુજ ૩૨ તો ગુજ સદ ૩૨' પણ 'અવગુજ ૩૨' જે ગુજ કરે તે અજમાં કુણો સરી આ પ્રિ-રસ તમે પીધો છે, જીવના એના અત્યંત આજવા તમે જોઈ છે. તમારો જે દેખ કરે, તમને જે સાથ ન દે એના ખેડૂતને તમે કુણવતા નહિ તેવી પણ દયા પાછો તમે જેને પૂર્ણ સમજો તેને તે ન સમજો તેમાં તેના રો દેખાં અજવા તે નજા દેખ તેવો તેના રો દેખાં મળે તો રાજે તેના દેખ ના.

જેના સરકારની અજ ન પોતા તમારે લીધે તે સરકાર કયે છે તમે તે સુજરાતના ખેડૂતને સરકાર તરીકે સંજોગોમાં તમે તેને આપેલું સ્થાન કોઈકને કુણ રાખ્યું. હવે તેની સાજ તમારે દાય છે. તમારે જો તે કુણ છે.

પણ તમારો કાયદા ના કોઈકનાની પણ જાણ છે. કાઢ્યો જાણે કોઈ તમારી વચ જોશે. જાણત પણ તમારી વચ જોશે. આ ગુજ પાડ કરી મળે પાછો સમાયકીતે કોઈ એવું જાણ માણ્યો.

જેના પાછી કરે અજાણ્યો કે ૩ પાછાના આજવાને ન કુણે. તેને અજવાને

આજવા પા પાછી આજવાને મેળવશે. પણ અજવાને

૧૯૩૨	૧૯૩૩	૧૯૩૪	૧૯૩૫
૧૯૩૨	૧૯૩૩	૧૯૩૪	૧૯૩૫

૧૯૩૨	૧૯૩૩	૧૯૩૪	૧૯૩૫
૧૯૩૨	૧૯૩૩	૧૯૩૪	૧૯૩૫

પાછી મેળવવાતાજ છે. આ નમને લાગત નથી. એ સલા-
વદના જગમાં રહેલી વસ્તુ છે. અદ્યતન: મનન.

તમારો સેવક અને સાથી,
મોહનદાસ કરમચંદ માંધી.

વૈદિક ધર્મકા પ્રભાવ

જ્ઞ રાજન: સંસ્કૃતી: અમન્ય: સંસ્કાર: મન્દાવશજ્ઞ ન
સુસુધુ: મત્તા નૃજાં અવસસદા ઉપસરુવિ: દેવ: ક્રિયાં
અવતન દેવસદ્ગતિયુ ||

ભાષણ—આ વેદમંત્રમાં રાજા તથા રાજપુરુષોએ જ્ઞા વૈદિક
ધર્મનું અનુષ્ઠાન કરવા સંનિધેનો ઉપદેશ કરવામાં આવ્યો છે.
કારણ એ છે કે જન વધુ અને અનુષ્ઠાનરહીત રાજાને જ્ઞ
રાજાએ ઐકનિત રાષ્ટ્રને પશુ જીવી જલતા નથી. જ્ઞ નિત
વાજો. ડર્મકાજ કરનાર તથા પીર-વીર રાજાની વિદ્યાનો પશુ
પ્રત્યક્ષ કરે છે. વળી તે પોતાના કામો વિધિપુરસ્કર કરવા
મેવાથી સંસારમાં તે ધન્ય બની જાય છે. આવા ધર્મજ્ઞ
રાજાને સર્વ વિદ્યાન વર્ગે સહાયતા કરવી જોઈએ. આપણે
હરવેળે પશુ આવા પ્રભાવશક્તિ વૈદિક ધર્મનું પશુકર્મ
પાળન કરવું જોઈ.

જીવેદ મંદળ ૧૭ અપમાન ૫ સંજ્ઞા ૮૩-૭૫

વેરલમ મંદિરમાં સભા

જાદીયા વેરલમમાં આવેલા ગોપાલભાવજીના દીડ મંદિરમાં
તા. ૧૪-૨-૧૯૩૨ ના રવિવારે શ્રીમાન્મ બાણ તાલેવંતસોદના
અધ્યક્ષમથળા નીચે એક સભા યોજાયવામાં આવી હતી તેમાં
કેટલીક માર્ગિક બાબતો અમારા પછી સભામાં મંદિરના
જ્ઞા પ્રમુખ તરીકે મહારાજ કીવનાથે દરબાર કરી તેને
નાથાલાલે રેકા અપમાથી ભીષ્ટ રાજકુમાર અમરજી પૈડ ૫૦
આવવાના રૂકી રાજકુમાર પોતાનું નામ નોંધાવ્યું હતું અને
સભામાં બીજા નવા રૂક સભાસદો પશુ રાજકુમારો જોડાયા
હતા. અને સભામાં એક વાત નકર કરી હતી કે જ્ઞ વરસનું
ભવાજી દરેક સભાસદે પૈડ ૫ અપમાથીજ આપી દેવો.

આ વાદ એક દોહી જે શ્રીરામજીભાવન મેકા કરીને છે
તેનો મુખ કે જેની કમર ઉ વરસની હતી તે મધ્ય પરમ કીવસે
નીજાળથી ઘેર આવતા રસ્તામાં વાંક વળતા મોટર કારે તેને
જીવ લીધો હતો. આ નીજાળ ગાયથી થયે દુર છે. એટલે
મરજી પામેલા ક્રીકરાના સંનિધેમાં સભાએ જોડનો દગવ
પછાર કર્યો હતો અને વધુ દાવ કર્યો હતો કે સરકારે વેરલમ
ગામમાંથી તે રેક નીજાળ સુધી એક પગથી જાયવા મુદપાય
પાત્ર રીક પહેલો બાધી આવવો કે જેથી નીજાળે જતા અને
આવતા દરેક ક્રીકરાઓએ એ પગથીના ઉપરોક્ત કાર્યથી મળી-
સભામદ રહે અને આ કામ પાર ઉવારવા મરકારને મળ્યુલ
અરજ કરવી અને કાક મળે ત્યાં સુધી જરૂર આ દાવને દરેક
સભાસદોએ રેકા આપ્યા પછી સભા વીરજનન ધર્મ હતી.

મંત્રી: રાજવજી રૂમનાથ,

રૂટરના અને અન્ય તાર સમાચાર

૨૨ જુનર સત્યાગ્રહીઓ કેદમાં

ન્યુ દિલ્હીથી ખબર છે કે તા. ૨૧-૧૨-૧૯૩૧ સુધીમાં
સત્યાગ્રહી-રાષ્ટ્રવાદીઓને ૫૦૬૬ રેક કરવામાંની મંપના
૨૨,૭૦૦ ની છે.

બીજી બાણ

કલકત્તાથી ખબર છે કે હાલ દીલ્લી અંગ્રેજ સરકાર અને
મોકલવા માટે દીલ્લી લશ્કરને કુલમ કાલમાં આવવાની નથી.

દેવીદાસ ગાંધી

સરકાર પરના વાવવ્ય પ્રતિષ્ઠા બતા મહાત્મા મંધીજીના
સહયો નાના મુખ કેવીદાસ મંધીને ૫૦૬૬ લીધા છે.

વળી પાણુ' હિંદુસ્તાન સ્વદેશીભાષા

કલકત્તાથી તા. ૭ ફેબ્રુઆરીના રૂટર બાણ છે કે અંગ્રાજ
ના અગર રેનથી જેકસન ઉપર એક મુલાવ વિદ્યાર્થીનીએ
કુમરી કર્યો હતો અને પાંચ માર કર્યા હતા. આ પાંચ માર
માંથી રેનથી જેકસન બચી ગયો છે. હવે અંગ્રાજો
હિંદુસ્તાની એકદમ બચાવે.

અન્ય એક મેદાને અંગ્રાજો

અંગ્રાજોના તારણ કાર મહાત્મા મંધી સિવાય અમારે,
બીજો કામ નેતા નથી એવી ભહેરાત કરી અંગ્રાજોએ મોટી
સંખ્યામાં બકીઓના મુદમાં મંપલાવ્યું છે.

હીંદી ક્રિડેટ કલમ

ક્રિડેટના સોપાન રમનારાઓની એક દીમ ક્રિડેટ
અવા દીકરવનથી જનાર છે. જે દીમમાંથી સારામાં સારા
બેલાકીઓ દીકરવનમાં અસહકાર કરે મવાથી ખસી ગયેલા
તેથી જે દીમમાં સારા બેલાકીઓ રહેલા નહિ. હવે અંગ્રાજો
મળ છે કે આ દીમમાં બેલાકી રમવા સાર પાકીના નવાબને
આમંત્રણ કરેલું તેથી તેણે ના પાડી છે.

પશુ પાકીના નવાબ દીલ્લી દીમ તરફથી નહિ પશુ કાલ
ઉત્તાર વુસેસરર આપર માટે ક્રિડેટ રમવા નકર અને તાર
બાદ તેઓની પસંદગી એરદેલીયા રમવા બવાની દીમમાં
કલા સભામદ તરીકે બાવ.

મમા શુક્રવાર રાત્રે મહામદેનને ૧૮ રમનારાઓની વધુ
ધુરી કરી છે અને તેમાં કેપટન પલીમાલાના રાજા, વાધક-
કેપટન તરીકે રાજકુમાર મનરવામ અને કેપુડી વાધક-કેપટન
તરીકે નીજવનગરના રાજા થશે.

અપાનને ઠપકો

રાષ્ટ્રમંત્ર તરફથી નીમાધને એક સમીક્ષી બીન-અપાનની
જકામના મુખ ખરી કારણો શોધવા નીચી હતી તેણે ધુરી
વપાસ કર્યા પછી હવે અંગ્રાજો દેવાજ પાકીને તેમાં બચાવે છે કે
ઓનાઓએ અપાની માલને બાંધકાર મંસુરીઆ પ્રતિષ્ઠા
સહન કર્યા તેથી અપાનની સરકારે પોતાના માલના અપાન
માટે હરકર ચકાસી કરકરી જવાથી ઓને દવાવી પોતાને,
સ્વાર્ સાધી લેવાનો આ બધો તોર હતો.

કારમીરમાં અસર્ગીત

કારમીરમાં રાજા અને પ્રજા વચ્ચે દીવસે દીવસે વધારે અંપ
મુદતો બાવ છે. હાલમાં બાણિ રેક મહારાજા કરીસીમ સામે
કાલ કાલ છે. અને બારે બકામદો મધ્ય રહેલો છે મહેલથી

111	111	111	111
111	111	111	111

111	111	111	111
111	111	111	111

અમલદારો કહેર બહાર જવાની ના પાડી રહ્યા છે. ખાંડીક કરકર નાં સુધી હોય ત્યાં સુધી સુસજ્જાનો અને હોદ્દાઓ આપવામાંથી વર્તે છે અને ખાંડીક કરકર જરૂર રહે કે પછી જાનને દુરધન તરીકે સહતા થઈ જાય છે.

અરકચુરીનો અભયપત્રી કહે છે કે કોટલી નજીક આસપાસ ના હોદ્દાઓના વીસ માંથી છુટીને બાળક મુકના છે. અને હોદ્દાઓને ભેર ભુક્ષમણી સુસજ્જાનાં મનગરી દરજ્જા પાડે છે. આ અભયપત્રી આ બધી વાતો કરી જીંધા પછી કહે છે કે સુસજ્જાનાં અને હોદ્દાઓનાં એવો વિચાર છે કે આ કામગીરી રાજ્ય અંગ્રેજ સરકાર દરમિયાન થઈ અંગ્રેજ સરકાર રાજ્ય કરે તો સારું.

સારાંક કે જેથી કામગીરી રાજ્યમાં જાહેરી સોનાની આપણે જે મહારાજા કરીશો તેમણે આપણે તેના નથી તે બાબત ખાંડીક સરકારને મળે.

રવીની કેદ તપ્પાચી

કેપ્ટાઈન આલે નાટક વાંટાડેના અભયપત્રીએ લીધેલી સુસજ્જાના વખતે વાતચીત કરતાં કરતાંની રવીને પુછ્યું કે તમે કેમના બધા શું કરશો. રવીએ જવાબ આપ્યો કે મુંબઈ પહોંચતાજ હું અંગ્રેજ સરકારનો પેડી મની જરૂર એટલે હમણાંથીજ મારો સમજો: સામાન જમાવર ખર્ચ કરી બહુ છું.

હું મુંબઈ પહોંચું ત્યાં સુધીમાં જે સરકાર કહ્યું ખર્ચ કરી દેશે તેા તે મારા માટે બહુ નાણુક ધીના છે અને જે અસહ-કારની વડાજ આજુ કરી તેા તેમાં ભોલાઈ જવા માટે અને બીજાકુલ દુખ થવાનું નથી.

અંગ્રાણીમાં ભુક્ષમ

ગોમીયાથી વીસ માઈલ છેડે રીપેરા જીજાના બેડુતો અને કામગીરીની એક સજા પોતાના જીવનના નિઃશ્વર માટે મળી હતી તેના ઉપર પોલીસેએ મેળામાર કરી ત્રણ મરીઓના જીવ લીધા હતા અને ૩૦ જુદાંને સખત મામલ ડીમા હતા.

એક સજા ૪૨ નાંક કરવાની બાબતમાં વિચાર કરવા મળી તે સજાને પોલીસેએ વધેરી નાખતા હાઠીનો સખત ઉપયોગ કર્યો હતો અને તેમાં ૧૫ હોદ્દાઓ અને ત્રણ સુસજ્જાનો આવી મળ્યા છે.

ખાંડીક ન્યાય

અંગ્રાજનો અંગ્રેજ ગળની રેનલી જેકસન કમિટીના સુનીર-સીડીના મહાનમાં ના. ૧-૨-૧૯૩૨ ના રેજ કતો તે વખતે એક કોર્ટરી કે જેણેને ગાનરીના માથા કાર મેળા પ્રેસવાની તપ્પાચી કરતી વેળા હજાર સખરા પર્શિએ એકકમ પેટરોર્મ પરથી પુઢી પડી તે કોર્ટરી તરફ થઈ જમ કોર્ટરીને પડી લીંગા અને તેને કેદ થઈવામાં આવી.

આ કોર્ટરીનું નામ બીમાદાસ કપૂ મવનરેને રોમ થયું જાતની પ્રજા થઈ ન હતી. અને આ વિદ્યાર્થી કોર્ટરી બીમાદાસને તપ થસરીની સખત કેદની સજા થઈ છે.

કાચો પાપો!

હીદી મેપારીએએ ખાંડીક ઈડીવા રહીમ મેવીએકનની કોઈ મામલોટને બંધકાર કરેલો અને પોતાનો માથ ખાંડી રહીમર કંપનીએ આરંભ મોકલેલો તે બાબતનો કોઈએ કરાય અને

પોલીસ હાતાજ ધીમે ધીમે ટીલી જતી જાય છે. અને રૂદર ખાનર આપે છે કે મધ અમલોટ કારાનોઆમાં એક દન જેડીયો ૫૫ મલ આડેસો નાંક અને આ વખતની કોઈ અમલોટ માં માં હબર દનથી વધારે મલ દક્ષિણ આફ્રિકા આવવા ખરક મળે છે.

કરાવે આવા દોમ!

માજરેટ યાચલ થયો

૫૬જાથી રૂદર છે કે તારખસ જુદામાં આલે પોલીસેએ કોઈ કાર મેળામાર ડીધા હતો અને જે માથુસો મરી મળા હતા. મેજરેટ ડી. લી અને બીજા ૨૪ પોલીસમેનો યાચલ થયા હતા.

બીસ રહેલ અધવા મીરાંખાઈ

મહારા માંથીજની અંગ્રેજ કિપવા બીસ રહેલ અધવા મીરાંખાઈને કોઈરજની આઈન-સની રૂએ સુવધમાં ૨૪ કાકની ખાંડર સુધ ઈડી પકડવાનો કુલમ અપાયો છે.

પમારમાં થરડો

દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારે મી હવનાની મદનતથી નએ પ્રમાણેના નોકરીમાં પમારનો થરડો કર્યો છે.

કેક પ્રમાણેના પમારમાંથી દર સેકે પકડે દકા કાપી લેવાશે.

ખાંડીકેટના કોઈ સજાસગને ખાનગી સજાઅમાંથી દર સેકે દક દકા કાપી લેવાશે.

અને અદેર નોકરીમાં વર્ગ પાર્સથી દલકા દલબના નોક-રોના પમારમાંથી દર સેકે ગા દકા અને કારે દરબબના નોકરોના પમારમાંથી દર સેકે દક દક કાપી લેવાશે.

આ નીયમ ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૩૨ થી અમલમાં આવશે.

ખાંડીક રાજ્ય અમલ

ખાંડીક અને કોરીસા પ્રાંતના બેડુતો ઉપર મેળામાર આલે પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ અને કલ્યા મેજરેટ ખાંડીક છે તેઓએ તેની કાય રોજના પોલીસેને કુલમ આપી મેળામાર કરાવ્યો હતો તેમાં મરીલ લોધાના રોજામાંથી ૮ માર્ગ મળા હતા અને ત્રીસ અખ-યાચલ થયા હતા અને ૧૦ સાધારણ યાચલ થયા હતા.

વહાદારીનો આંદ

અંગ્રાજની મુનીવર્સીટીના વાકલ-એ-સકર મહાકમ હસન સુવરા પર્શિએ અંગ્રાજના અંગ્રેજ ગાનરી રેનલી જેકસનને મદદ રહેલી તેના અલ્લામાં ખુદ થઈ ઈંગ્લાંડના રાજ્ય ભોજા પાંચમાએ મમ કામેજ મહાકમ હસન સુવરા પર્શિને નાખટ ફૂટના ઇજલાજ આપી દીધા છે.

રેવરંડ એન-કરંક

રેવરંડ સી એફ એન-કરંક તા. ૧૮-૨-૧૯૩૨ ના મુદ્દાને કાબરના ક-૧૫ વાજે માડી મારકેને કરાવન આવી પહોંચ્યા છે અને તેઓને હોદ્દા રિવાજ સુજ્જા નાદાજ પ્રનિહનન કોઈસે પ્રસેના કારો પહેરાવ્યા હતા અને આપકાર આપ્યો હતો.

રેવરંડ એન-કરંક મહાકમ કિરોદારને કા ઉતર્ના છે અને રિવિરે નાદાકમાં તેઓના માન અમે જેક મેળાવડો કરવા માં આવનાર છે.

ગ્રાટનને મહાત્મા ગાંધીનો

છેવટનો શબ્દ

(મમા ગંધર્વી માણુ)

ફર વર્ષના ડાહ્યાની વાત તો સાંભળો.

ફીલ્મી ખાતે ફીલ્મી કામચલાઉ સંધીને હું કામચલાઉ સમાધાનમાં ફેરવી નાંખવા માંડ્યું છું. (તાબીઓ) પણ ખુદાને ખાતર મારા જેવા ડાહ્યાની એક વાત તો સાંભળી દો. તમને મહાસત્યા પર અવીશ્વાસ છે. પણ કદાચ તમે આશમાં વેશાસ મુકી ગયો. પણ તેમ કરતાં મને મારી સંસ્થાથી રહેજે છુદો મહાત્મા નહિ. મહાસત્યામાં હું કીધા સમાન છું. હું ને સંસ્થાને છું તે સંસ્થા કરતાં હું મોટો નથી અને જો મને મારામાં વીશ્વાસ મુકી કોણ તેમ હોય તો તમને હું મહાસત્યામાં પણ વીશ્વાસ મુકવાનું જણાવું છું મારા પર મહાસત્યાનો પણ વીશ્વાસ છે. મહાસત્યા પરના વીશ્વાસ સીવાય મારા પરનો વીશ્વાસ ફોગટ કરી નેવો છે.

આઝાદી વીના શાંતી કેવી?

જો તમે મહાસત્યા સાથે કામ કરવા માગતો હો તો તમારે જાલાશરોથી હાથ ધોણ નાંખવા પડશે. જો જાલો તમારે જાલાશરી રીત સાથે જાવું પડતું હોય તે તેનું કારણ તમારા જીવરક્ષીત્વ અસાધ્ય છે. તમે જોઈ કહતા નથી કે જાલે થઈને રાઈલો નહિ પણ સ્વતંત્રતાનો રાઈલો. આંખીએ જાલે અને આ સ્વતંત્રતા ગળવા સીવાય કોઈમાં જાલો કળરો મનુષ્યો છે કે જેમણે આંખી નહિ ભોમવવાનો કે ફેફસે આંખી નહિ આપવાનો નીરધાર કર્યો છે. હું તમને કોઈ પ્રજાની ધોણને પણ નહિ તાવવાની જાણ કરું છું. કોઈમાં જે મેં કહ્યું હતું તે તે જાલો અને કહીએ કે, કમ્યુનિસ્ટોના પ્રજાનું નિરાકરણ થવા સીવાય કોઈને સ્વરાજ્ય મળવાનું નથી. આ સમજીનેજ હું જાલે સમાધાન શોધવા જાવો. હું તેથી નીરાક થયો નથી. કામ કીધે આ પ્રજાનું સંતોષકારક સમાધાન થઈશ.

કોમોને વહેંચી નાંખનારી ફાંચ

મેં જાલો રચે જાલોજી હતું જાલો ફરી જાલોજી હું કે જાલો સુધી કોમોને વહેંચી નાંખનારી પરદેશી અમલદાર હાથ છે ત્યાં સુધી કોમો પ્રજાનું સાચું સમાધાન થવાનું નથી. તમે જો ફાંચ કાઢી લેશો કે તરતજ જાલો કોમો વચ્ચે જો જાલાસ થશે સંબંધ રચાશે.

કોમો મધડા હોત તો!

જો કોમો, શીખો અને મુસલમાનો કંમેય એક બીજા સાથે સહતાજ હોત તો કોઈમાં ખોટીજ અમલ દોતજ નહિ અને એક પણ અમલ તરેશ નજરે પડત નહિ અને આમડા માં વસ્તા કોઈ મુસલમાનો જાલો પણ કહના નથી. સદમત મજલાના મદમદજલી કહેતા કે, જો અમલદાર મને આપુજ આપશે તો હું કોઈમાંના મુસલમાની અમલનો સાથો છતીકાસ જાવવા માંડું છું. અને હાથે હું ફરતાવેજોથી પુરવાર ફરી જાણીએ કે અમલો અમલદાર જોમને તેવો નીતરે છે તેવો તે નહોતો. ખોટીજ છતીકાસકારેજો મોઝલ અમલને જેવો વધોજો છે તેવો તે નહોતો. અને કોમો છતીકાસકારેજો પતાવી આપ્યું છે કે આ પ્રજાને જેવો પુરાવો નીતરવામાં જાલે છે તેવો નહોતો. જો તમે તમારી આ જામડા છડાવી લેશો તો કોઈમાં કોઈ કોમો આમજારોથી રહેતી થશે.

રાજા મહારાજાઓને

રાજા મહારાજાઓને હું એક કબજ કહેવા માંડું છું. મેં રાજાઓ વિષે બહુ કહ્યું નથી અને જાલો રાજો પણ બહુ કહેવાનો વીશાર નથી. જો હું રાજાઓ સંબંધમાં મારો કાલો રળુ નહિ કરું તો મારી ફરજ મુક્યો મજાકા. તેવો યોને કયો કરતોજે ફેરફારમાં જોડામ કરે છે તે જાણવાવાની તેમની ફરજ છે. કોઈના બીજા કામમાં રહેતી પ્રજાને તેમનો મારો કળવો કરવાની મેં તેમને જાણીએ કરી છે. તેમના વીશાર મારે ફેરફાર સુચના કરું છું. જો તેવો કોઈ કોઈના આમાન્ય મીલકત તરીકે પ્રાથમીક કરો રવીકાર અને આ કરો પર કોઈનો અખતાર રજુ કરે અને જો તેવો તેમની પ્રજાનું કંઈ તત્વ હાથમાં કરે તો તેમણે જોઈ પગલું જાણી ગયાશે. તેમણે જમલને પતાવી આપવું જોઈએ કે જાલે આપણા રાજકર્તા રહેવા માગતા નથી પણ છોકાંના રાજાની જેઠે જાંધારજોને આખીતજ રાજકર્તા થવા આમીએ છીએ.

મારા મીત્ર આનંદજી કમુમે સર નોટને મારા કાલમાં મુક્યા છે. તેવો કહે છે કે હું હું સરકારના પ્રાંત વિષે એક અબ ન કહીશ! હું કહીશજ અને તે જો છે કે કોઈને જોનો કા છે તે અને જે જે કા કરે એમ છે તે મળવા દો. પરંતુ એને મમે લારે મમે તે મમે. સરકારના પ્રાંતને જાલોજ પ્રાંતીક સ્વરાજ્ય મળવું જોઈએ. તેમ થતાં જો પ્રાંત કોઈને આલોરુપ યજ પડશે. અને તેથી મહાસત્યા સરકાર પ્રાંતને પ્રાંતીક સ્વરાજ્ય આપવાને મત આપશે. જો તમે તમારા પ્રધાનમંડળ સાથે એવો નીર્ણય કરાવતા હો કે આવી કાલથી સરકાર પ્રાંત સંપૂર્ણ સ્વતંત્ર અને તો પછી સરકારની કોમોમાં માઈ રજાન કીડ રકી કહશે અને ત્યારે સરકાર પકારતી કોમો કોઈ તરફ ફરી કરશે હાથે હું તેમને મારી મારે જોલાવીશ. કદાચ તમારી સાથે સંદેશાઓ ગલાવવા માટે હું આ છેલ્લી વારજ મેસતો દોષક. પરંતુ મારો સહકાર માણુ રાખવાનું મહત્વાજ્ય મને મળે કે કેમ તેવો આધાર તમારા પર વધુ છે. કદાચ એવો આધાર તમારા પર પણ ન હોય. એવો આધાર એવો સંજોગ પર છે કે જેના પર મને કે તમને કોઈ કાણુ હોય નહિ. રમી અને પધાના કપકાર માની લેવા દો. ના. કહેતકાકથી આંકીને 'મરદ એન્ડ' માં રહેતા મરીનમાં મરીન માણસોને હું આભાર માનું છું. જે એલએમ્ડમાં હું રહ્યો હતો તે કંઈના મરદ એન્ડના મરીનોનું રજાન છે. હું એમનો એક થઈ ગયો છું. તેમણે મને અબ તરીકે લીધો છે. એમના સંબંધમાં હું જાણ્યો છું તેમના તરફથી અહો પણ મને વિનય અને પ્રેમનો અનુભવ થયો છે. હું પણ છોકીકમેનેના અમામમાં જાણ્યો છું. એમણે એવું સાંભળવું કર્યો કે જો તેમને પછી વાર માઈ ન જાણું હોય તોતી એ બધું સાચું છે. જો કે આ બધું જાલે વાર કહેવાની અને ફરજ પડી છે. જો તેમણે જાણીતા કે કોષ પતાવ્યો નથી. આ બધું જુલો જવું તે મારે માટે અજકર છે. માઈ મમે તે માય—આ પરિવરનું બાજ્ય મમે તે જાલે—એક બીજા હું મારી સાથે જોડામ લઈ જવાનો અને તે જો કે સવધી છોકાથી આંકીને સવધી નીચા માણસો તરફથી મને વિનય અને પ્રેમનો અનુભવ થયો છે. આ પ્રેમ અનુભવવા માટે પણ મારે છોકાંની મુલાકાત લેવી જોઈતી હતી. એને લઈને મનુષ્યના સ્વભાવમાં મારો વીશાસ વધુ દબ થયો છે. જો કે અમલ પુરો અને અમલને છુડાણુ પુર પાડવામાં જાલો જોડામરના લોકોને મારા પ્રત્યે મુસો થવાનું કંઈ મારજ કદાચ હોય, પરંતુ જાનાં પુરજ તેમજ અમ કામકારોમાં મારો

પ્રત્યે એ હંમ ગુરુઓ જોયો નહિ. મારા પ્રત્યે એમણે તેઓ માંના એક પ્રમુખોજ પર્વન રાખ્યું હતું. હું મારી સાથે હળવે જાણે મંગીઓ કાઢી જાઉં છું. હું તેમને જાણ્યો નથી પરંતુ હું એ પ્રેમ એમની જાણમાં વાંચી કહું છું. આ મધુ અતીત્ય આ બધા પ્રેમ અને હંમેશા વાદ રહેશે, પછી મારા કમલાબી દેવનું મને તે કલાનું દ્રોષ. હું તમારી પીરજ માટે તમારો આભાર માનું છું.

દેવરખલીની જીવન રેખા

સાધારણ રીતે દેવરખલી સંબંધી એવી માન્યતા છે કે એક સાધારણ હાઈરનો છેકરો દોઝ ઘાવપેશ અને કપડથી મેસુરના હોંડુ રાખને કેદ કરી પોતે મેસુરનો સ્થાપી થઈ ગયે. પરંતુ History of Hyder Naik, History of Hyder Shah અને Decisive Battles of India ને કર્નલ રમણુ, માર્શલ, એમ.એમ.ડી એલ.ટી. અને હબને મેસેસનથી અનુક્રમે લખવામાં આવ્યા છે તે તથા મેસુર રાજ્યના પુરાતત્ત્વ વિભાગના રેકૉર્ડો જોતાં માણુ પડે છે કે મારવાતા પ્રતિકાસ માં ને સ્થાન કિયાજી મહારાજનું છે તેજ સ્થાન દેવરનું છે. જાનના પ્રયાસો પરદેશી સત્તા કુદ કરી બારતને સ્વતંત્ર કરવાનો હતો. પરંતુ નીલમનાથી મેહમાની અને મરાઠાઓનો જોષ્ટલી સહાય નમકવાથી દેવરનું સ્વપ્ન અપૂર્ણ રહી ગયું. કદાચ તે વિશેષ જાણે જોત તો બારતને તમા અંગેજી જાણીને પ્રતિકાસ બિલકુલ જુદોજ હશે લખાયો. દોન તેમ પ્રતિકાસકારોનું ખાનવું છે.

દેવરખલીના પિતામહ એક હાઈર હતો. દેવરખલીના માત-પિતાની પછીજ અરીખ રિખતિ હતી. મેસુર રાજ્યના બરકર માં તેના એક કુટુંબીજને સીપાહી લરીકે તેને કાખજ કયો. મેસુરમાં રાજ્યની રિખતિ મરાઠા રાજ્યની જેની હતી. જેની રીતે રાજ્યનો બધો વહીવટ રાજ્યને નામે "પેશા" અભાવનુ એક રીતે મેસુર રાજ્યનો વહીવટ "દરબ" અભાવતા. રાજ્ય આપો દિવસ પાદ પુલમાં વ્યતીત કરે. વર્ષમાં બે વાર પ્રજા સન્નુખ આવી જતો. મેસુરમાં જ્યાં વખતે "દરબ" થઈ પર નન્દીરાજ હતો. દેવરખલીની ૧૭૫૫ માં કિપડીમજના યુદ્ધમાં ગીરતા જોઈ ફોજદાર ૧૬૫૨ તેને મહાવવામાં આવ્યો. દેવરખલીએ જાદિ ફેન્સ બરકરી લાવીમ લેવા માટે ફેન્સ આગીસરને પોતાના લોકરમાં કાખજ કર્યા. દિનપ્રતિદિન દેવરખલીનાં નજ તથા પ્રતાપ વધતાં આજ્યા. પીછા પાછા પર ખડેશાજ કરીને એક મહારાષ્ટ્રીય આજ્યાજ કે ને દેવરખલીની સહાયથી મેસુર રાજ્યમાં કાખજ મથો હતો તેજે ખટખટ લગી કરી નહીંવાળે "દરબ" પડ્યા કુદ કરી પોતે ને રજાને આવ્યો અને મરાઠાઓને મેસુર ઉપર મડી આવવાને નિર્મંઝા મેસુરની પ્રજામાં આથી બારે અસંતોષ પેદા થયો. દેવરે મરાઠાઓ તથા અંદરાવની આમે જલ્લુમણું પડ્યું. તેમાં સહજતા મેજની પોતે "દરબ" થઈ પર આવ્યો. મેસુરની પ્રજાએ તથા રાજ્યને તેમજ નન્દીરાજની વિષયા કોંએ તે માન્ય રાખ્યું. આમાં દેવરની વીરતા અને યોગ્યતા સાબીત થાય છે. આ કામગીરી માટે દેવરખલીએ પેતુક ખતાવી. દેવરખલીના મધુ સમયે તેના રાજ્ય ઉત્તરના વિસ્તાર ૮૦ હજાર વર્ગ માઇલ હતો. અને તે કિયામ મરાઠાઓ, નિજામ અને અંગ્રેજો પસંધી જીતાવેલા પ્રાંતો અલગ હતા. તેના લાપોંક એકજી આવકે તથા કરોડ રૂપીઆની હતી.

દેવરખલીની સ્થાપી સેના તથા આવીમ હબરની હતી. જેમાં ૧૬ હજાર ગોરુદાર ૧૦૦૦૦ હજાર તોપખાનાના સીપાહી, એક લાખ ૧૫ હજાર પેદાસ અને એક લાખ એંસી હજારની સેના તેના કામ નીચેના મારકોડીગી હતી. સેના અલનામાં કીશ, મોલી, છુવણી લવરાન એંસી કરોડ રૂપીઆ રોકા દત્ત. પરજાલમાં ૭૦૦ હાથી, ૧૦૦૦ વેદ, ૧૨૦૦૦ પેદા, ૪૦૦૦૦૦ માલ તથા ૧૫૫૬ ૧૦૦૦૦૦ એંસ પિચેરે પરજો હતી. કહામારમાં ૪ લાખ મંદુકો બે લાખ લલવાર અને માવીસ હજાર તોપા હતા. ને માધુ જારત વર્ષમાંથીજ ખતાવવામાં આવેલ હતું.

સેના સમયમાં દેવરખલી એકસોજ વારતીય રાજ્ય હતો કે તેજે સમુદ્ર તટની રક્ષા માટે ફરીઆમ કાર્યો રાખ્યો હતો. એની જલ સેના તેના સમયમાં બજરદરત મનાતી. એના અલસેમાપતિ જાદી રજાએ માલકીય વિચેરે બાર હજાર નાના મોટા ટાપુઓ જીતી લીધા હતા.

દેવરખલી અક્ષર માનથી લદન અપરિચિત હતો. મહા મુશ્કેલીથી પોતાના નામનો પ્રથમ અક્ષર હારસી આપામાં 'હે' રાખી કહ્યો પરંતુ તે પછુ જ્યારે જામે બારે ઉલશે લખતો જતાં ભારતીય અંગ્રેજ અને ફેન્સ પ્રતિકાસકારો તેની જુદિખતા, કુદ કરોતા, નીતિમતા અને કાસન પ્રજાવીના મુકલ કંઈ વખાજુ કરે છે. પીરતા અને પુદ કપાલમાં ને સમયમાં તે જાદીતીય હતો. માર્શી પ્રજાપાદ કે અતીમકોડ તેનામાં બરા પજ નહતો. તેના રાજ્યમાં ઉચ્ચ પડે જ્યાં દંદિ હતા. તેને મુખ્ય પ્રમાન પજ દંદિ હતો. હરમની સાથે અખ્યું પડે ને તે પ્રમાને પાલળથી વિચારવાત કરી ટીપુને મરાઠો અને બારતને પરતવાતાની રૂપલતા પહેરાવવામાં કારજુપુલ થયો હતો. ને ને અમરો વેદોદ કરી સામે મના તેમને દરાવી તે ગાદી પાછો તેમને સેંપટો અલખા તેમના વંક વારસને આથી રેતો. એજે અનેક હોંડુ અંદિસા નંદાજ્યા અને તેને અગીરે આથી હતી.

શ્રી. એલેટિક આઇ. સી. એમ. કરીને અંગ્રેજ લેખક બજામે છે કે તેના રાજ્યમાં બરા પજ મહિવથ મધુ કહતો નહતો. અને ને માજુસ મહવથને અપરાધી મથો તેના કામ કાપી નાખવામાં આવતા હતા.

દેવરખલીને રૂઝેરી મદના કંકરામાંપ હજર સૌધા વિશેષ પ્રેમ અને મહા હતા. રાજ્યકીવ અને માર્શી મંજીર જાખતો માટે પરપર ખુબ પલવવહાર થતો હતો. ને પલવવહાર કાલ મેસુર રાજ્યના પુરાતત્ત્વ વિભાગમાં મોજુદ છે તે લખરથી માણુ પડે છે કે મંજીર પરિચિલિમાં બમહજારની જાતા પ્રમાણે તે કામ કરતો. બમહજારને કાચી, વેદ, પાલખી, કાખ અને છુવણી મુદિકાઓ વારંવાર ભેદ નરીકે મોકલતો. હોંડુ લદેવરથી પોતે ગોટા અંગારબકી લખતો અને આસ કરી કોરને કલ્પ હસ કિમલ માલતો. જેમાં આવસ માજી, સામારી, ફરતી, વાલની મારામ વિચેરે થતાં અને મડીમેને થત તથા કથા બેલખ છુટથી આપવામાં આવતા.

માર્શીક પ્રમદાઓને તે પછીજ પુજાની રહિયા જેતો. એક વાર તેના રાજ્યમાં કિયા અને સુખા મજો કાથો થમ મથો. મારમો કીમે કીમે મોલમાલમાંથી માલા અને અંજર રૂપી પ્રદેખ્યો. દેવરને આ ખજર પડી કે તરત ખનન પડ્યા મારમોને પોતાની પાસે મોલાવ્યા અને મુલકું "આ કંઈ બતાવી મેવકુરી કે કે તમે પરપર કુલજોની મારકે એક બીજને જસો ૪૧૩" અને પડો કારત મોકમદના ઉત્તરકિહારી સંબંધી પોતપોતાના જિમ કિમ વિચાર અજાળ્યા. અને

તેજ આ કથાના કારણજન હતા. દેવરજીની તેજોને કહ્યું "આપણે જે માટે તમે કહે છે તે અઠારે મરી ગયા છે. અને મરી ગયેલાઓની સાથે ખોટી ખીના માટે તકરાર કરવી તે મુખ્યતાની પરિસ્થિતિ છે અને પછી અવિધ્યમાં આ પ્રમાણે તકરાર કરશે અને ગારો વિગતી સમય આ પ્રમાણે મુકાવશે. તે તમારા મથાના માથાનો કાપી નાખીશ."

દેવરજીના આમની ખ્યાલિ દુરદુર પ્રસારી હતી. જે ક ફેન્સ હાલકાસકાર કહે છે તેના પાસે મરીનમાં મરીન બી પુરુષ ન્યાય મેળવવા બધા સકલ અને તેને કેમ પણ મોટી કહ્યું નહિ. પોતે મરાઠા પરસ્પરિકાતિ બધી નેના નાથ મુકાવે. ઇ. સ. ૧૭૧૭ માં મોહમ્મદુરમાં જેક સન્ધ્યાએ દેવરજીની કરવા નીકળ્યો. માર્ગમાં જેક કહ્યું "મન્સાક" "મન્સાક" કરતાં મુઠ મુઠ. દેવરજીની પોતાની સ્વારી ઘુરત રોડોને શુ માખણે છે તે બજવા માટે પુકાવું. જેક બાજે કહ્યું "જાદુનાક મારી જેકની જેક પુલીને આમા મોહમ્મદ જેક માલસી લામ ગયો છે હું આપની પાસે ફરીબાર કરવા આવતી પરંતુ આપનો આ જમાદાર દેવરજી અને વારંવાર રોકતો." આમા મોહમ્મદ દેવરજીની મહેલા જમાદાર તરીકે ૬૫ વર્ષ મુઠી દેવરજીની પાસે રહ્યો હતો. દેવરજીની તેના રત્નબજવાથી પુણી થમ જંગીય અને રેન્જન આપી તેને નિશ્ચય કયો હતો. દેવરજીની કહ્યું "નામદાર, આ પુલી અને તેની પુત્રી મરાઠા આજમલજીના છે." દેવરજીની કંઈ પણ પ્રત્યુત્તર ન આપતા પોતાના મહેલ તરફ પાછો ફર્યો. બીજા સોફોએ પ્રાર્થના કરી કે આ વખતે દેવરજીને ભગા કરે. સારે તેણે જવાબમાં કે તમારી પ્રાર્થના સ્વીકારી રહું તેમ નથી. પાદશાહ અને તેની પ્રભુ વચ્ચેના વચકાર રોકવો તે પોતામાં મોટા પુનઃ છે. બહવાનોનું કાર્ય છે કે તેમણે નિર્ભયેનું રક્ષણ કરવું જોઈએ. ક્યારે રાજાને તેલજા માટે ખતાવ્યો છે. જે રાજા પોતાની પ્રભુનું રક્ષણ કરી રહ્યો નથી તે રાજા પોતાની પ્રભુ તથા મજરને વિશ્વાસપાત્રી થાય છે. અને પ્રભુ વિદોહી થાય છે. દેવરજીની ગધાની સામે દેવરજીને રો હરકા મરાઠા. અને આગા કરી કે આ પુલીને બધ જમારે ને અગારે આમા મોહમ્મદને આ વપાક કરે. અને હોહરી મળે તો ઘુરત તે હોહરી તેની માને સુપ્રત કરી તેનું માયું કાપી તેની પાસે બધ આવવું અને ને હોહરી ન મળે તો આમા મોહમ્મદને કેદ કરી તેની પાસે હાજર કરવો. તપાસ કરવા હોહરી ગયો કે ઘુરત આમા મોહમ્મદનું માયું કાપી દેવરજી પાસે કાઈ જવામાં આવ્યું.

દેવરજીની જીવનમાં આવા ઇન્સાફના અનેક ઉદાહરણો મળી આવે છે. તેના રાજ્યમાં ચોર, દાકુ કે મોઢ જાતની બીજી બાદમાસી ન હતી. મોઢ રક્ષે ચોરી હતી તો તે રક્ષના પોલીસને મોતની સજા કરવામાં આવતી અને બીજા માણસની તે રક્ષાને નિમણૂક કરવામાં આવતી. તેમજ પોતે રાતે વેક પકડે કરી પ્રભુના કુખ બજવા નીકળ્યા પડતા તેમાં ખાસ કરી મરીન વર્ગ નથા માત્રોનો સહવાસ માં આવતો.

તેના રાજ્યમાં વેકની ગતિ હતી. ખેડુત પાસેથી મુકરર કરેલા કર ચિવાય કંઈ પણ ભેવાની અખત મના હતી. કલોમ, ચેપાર અને કૃષિ પુણ્ય મલતિના સિપરે પહેાયા હતા. પોતે કારીગરો અને બધારીઓને સહાય કરતો. મહેવાય છે કે મોહમ્મદુરના જન્મરમાં ૬૨ સપાટી વીસ હજાર રેકમ્પી ભાને મેલાવવાને મારે આવતા, મોઢ કર્મચારી પ્રભુ ઉપર જરા પણ જલાબાર કરતો માણસ પડે તો તેને કઠકમાં કઠક સજા

કરવામાં આવતી. આ રીતે તેની પ્રભુ રાજ્ય ભરમાં બાબાદી અને આનંદમાં હતી.

દેવરજીની બુદ્ધિની તીવ્રતા અને સ્પષ્ટ મનિ બૌદ્ધિક હતા. મેયોસ્વતના આદેશ તે કંઈ માથે અનેક વિધેય ઉપર પોતાનું ધ્યાન આપી રહેતો. જેક બાજુ પોતે ખેત જોઈ રહ્યો હોય સારે બીજા જાણુ બીજાને પ્રભુ કરતો, ઉત્તર દેવો, પત્ર અભિજનો કે પત્ર બખાવતો અને મંત્રીઓ સાથે અંબીર માં મંબીર પ્રતો પર વિચાર મલાવતો નબર પડતો. મોટી સાથે ૩૫-૪૦ સારા લેખકોની પાસેથી કામ લેતો. પ્રાતાઃકાલે દેવડી દેવડી ઉપર મોસી બધા હાથ થમ થતો સારે બધા માસુસો આં હાજર થઈ બધી ખીના સંભાળવી હતા. સામે હાજર થવાની કોઈને જરૂર ન પડતી. અવાજ પરથી તે દેવડે પારખી રહતો કંઈ પુછા જેવું બાજે તો તે વચમાં પુછી લેતો. માનસ કાકાં અને નસ્તક રાખી હતો. સાંજુના મુખતી પરિક્ષા કરી તે રાખક કરી લેતો.

દેવરજીની વીર પુરુષ હોઈ વીરતાની કિમત સમજતો. પોતાના સિપાહી સાથેના તેના વ્યવહાર અત્યંત શ્રેયશ્રમ અઠ્ઠાંગપુર્ણ અને મરાઠાની રહેતો. અંગેને તેણે પશ્ચીયાર હરાબા છતાં તેને તરફ તેણે પશ્ચીય હરાવતા બતાવી. અગરે કપરા ઉપરી અંગેને વિશ્વાસપાત્ર કયો હોઈ તેણે તે બાંને દુર કરાવે સંકલ્પ કયો હતો. પોતે વિશાળ રાજ્યનો માસિક દોવા છતાં નિરાશિયાની હતો. પોતાના રાજ્યને "પુલાહા" અજતો. પોતે જેક સાધારણ સિપાહી તરીકે પોતાનું જીવન માળતો. મુલાકારીમાં કોઈના યજ્ઞા, બદામ અને જુવારનો પાકલો તેના ખોરાક હતો. રાજ્યાસન ઉપર વર્ષમાં જેકવાર બીજાઓ અગરે અત્યંત આમક કરતા સારે અખાતે અને મેસતો.

વાધના કિશોરો તે મજાબ શોખીન હતા. પોતે થજા વાધો પાળ્યા હતા. પ્રાતાઃકાલે બધા વાધો તેની સામે આવવા માં આવતા. પોતે પોતાને હાથે તેમને જાડુ ખજાવતો. જેક પ્રતિકાસકાર બાજે છે કે તેનું નિજાન મોઢ કિવલ ખાલી નહોતું મઠું. પશ્ચીયાર વાધ અને માણસની કુરતી ઠાવતો. તેમાં ને માણસ જીવતો તો તેને પુષ્કળ ઇનામ આપતો. પરંતુ ને માણસને પકડી વાધ તેના નાક કરવાની તેમનીમાં હોય તો પોતે ઘરવ વાળને અમણામાં મીણી મારી માણસને બચાવી લેતો.

દેવરજીની કારીરિક પરિશ્રમ ઉદાવવાની કક્ષિત અસીમ હતી. રાતોની રાતો જમણમાં વર્ષ અને ઠંડીની વચ્ચે પોતાની પીક ઉપર તે પસાર કરતો. પોતા કાચી તોપો અને રસાયનનો ધણોજ શોખીન હતો. પોતાનો અંગ્રેજો પરીકાક હતો. દુર દુરથી થજા સોદામશ પોતા બધ તેના દરબારમાં આવતા તેની પરીકામાં ને પોડો ઉત્તારી લેતો તો તે મનમાં કિમત આપી પોડો બરીદા લેતો. કમ અંગેને ને મોઢ પોડો તેના રાજ્યની સીમામાં તેની પાસે આવતા મરી જતો તો તે પોતાની પુષ્ક અને રમાનીક અધિકારીનો રકોડ બતાવતા દેવરજીની તેની અર્ધા ઈમત આપતો.

આ બધી વાતો કરતા દેવરજીની અંગેનેની કૃષ્ટ નીતિ અને વિશ્વાસપાત્રી સ્વભાવ બધીને તેના પકોડે દુરમન થયો હતો. ને કે દેવરજીની નીતિરૂપા નાના હવનવીર નેટલી દુર અંદેશીસરેલી નહતી. તેના મોટામાં મોટી સુધ પોતાની સેનામાં મોટા અધિકાર ઉપર ફેન્સ લોહાને નીમવામાં કરી હતી. જેનું કાળ તેના પુત્ર દીપુ મુજવાને જોમળું. નિસંદેહ

મુનરાઈ સંભળતે પુછે છે, "કુદરેવની પ્રપંચલુભિમાં દુરોધન વગેરે મારા પુત્રો અને પાંડવો એવા થયા છે એ તો હું જાણું છું; એમના કાલના નિશ્ચયને પણ હું જાણું છું. હવે ત્યાં શું થઈ જન્મ્યું તે મને કહો." ૧

મુનરાઈના પ્રશ્નને સંભળે નીચે મુજબ જવાબ આપ્યો: એ બોલ્યો કે, "સકાલ કાલ રાત્ર ને પહેલાં પાંડવોનાં સેનાને વ્યવસ્થિત રીતે મોકલવાયેલી જોઈ, દુરોધનને દ્રોણાચાર્ય પાસે જઈ નીચે મુજબ કહેતાં મેં સાંભળ્યો: ૨

દુરોધને કહ્યું, 'આ પાંડવોની સેના જુઓ. ૬૨૫૬ રાજાના પુત્ર મુદ્ગસ્યુને એ સેના મોકલી છે. મુદ્ગસ્યુન તમારાજ વિશ્વ દેવાથી એ રવેા જુદિમાન છે એ તમે જાણો છો. તમે ૬૨૫૬ રાજાને મળ્યા વર્ષ ૫૨ કરાવ્યો. હવે, આર્યો એ તમારી પર વેર વાળવાને જાણી રહ્યા છે. તમારો વધ કર એવા પુત્ર મેળવવા માટે એણે યજ્ઞ કર્યો હતો, અને એ વડતા રક્ષણે એને મુદ્ગસ્યુન અને દ્રોણની પ્રાપ્ત થયાં. દ્રોણને જાણુ'ન સાથે યજ્ઞવાલકી એણે એને પોતાનો કરી લીધો, અને મુદ્ગસ્યુન તો તમારો વધ કરવાને પોતાનેજ સંભરેલો માને છે

"આચાર્યશી, આ મુદ્ગસ્યુન અને પાંડવો વચ્ચેનું કહેવાય છે ખરું; છતાં જો તો કેવળ નિમિત્ત માત્રજ છોજો એમ કહીએ તો જામે. સાચું પુછતાં, આ મુદ્ગસ્યુન અને મુદ્ગસ્યુનજ છે. જમણી બધી મદાર તમારી ઉપર છે. જાને વડતા અગ્રેસર મોકલ્યાના લગેજ તુર છે. એટલે તમારાથી મરી જાય એવું કાણ છે? એમ જમણી બધી મદાર તમારી ઉપર છે તેમ પાંડવો ૬૨૫૬ના જળ ઉપર પ્રયુક્ત છે. એમની વડારે પંચાળનો રાજા ન હોય, તો માત્ર પાંચ પાંડવો રેરજી કરી ચક્રતાં માટે આની લેા કે આ મુદ્ગસ્યુન છે અને એને પાર પ્રાપ્તવાની જવાબદારી પણ તમારી છે" ૩

વળી દુરોધન બોલ્યો: મુદ્ગસ્યુન ઉપરાંત ખીજાં પણ મહાન મોકલ્યા પાંડવોના પક્ષમાં છે, એને આ માહિતીથી જોઈ બો. ૪-૬.

"હવે આપણી તરફના મહાવીરો મળ્યા: આપ તો જોજ, બીજાપિતામહ છે, જાણુ'નનો દરીદ્ર કણ પણ આપણોજ છે. ઉપરાંત ડ્રાપાચાર્ય અને આપના ચિરંજીવી અપ્તમાત્રા તથા બીજા મળ્યા શૂરવીરો છે, વશદાર છે અને સર્વે સાધનસામગ્રી-સાધી સંપત્તિ છે. ૭-૮

આપણા પહેલા સેનાનાયક તરીકે બીજાપિતામહને મેં નીમ્યા છે, આપે સામા પક્ષમાં બામ નિમાયેલો છે. એ બાણુની સેનાઓની સરખામણીમાં આપણું જળ અને અપરિમિત જામે છે, અને પાંડવોનું પરિમિત જામે છે. ૧૦* જય આપણોજ છે, એ વિષે મને કશી કાંક નથી. પણ, એક બાબત મારા મનમાં ક્ષેત્ર કરાવે છે ખરી. બીજાપિતામહની સહનુશ્ચિત પાંડવો પ્રાપ્ત છે એ વાત કાંઈ જાણણી નથી. એમને પાંડવો પ્રારે વાતસલ્ય છે એટલુંજ નહિ, એ એમનુંજ જાણુ છું છે, અને કેવળ નીકમદલાલીની જાવનાથી આપણા પક્ષમાં લડે છે. આથી મને કાંઈ છે કે એ મન રાંધેને કાઠાઈ નહિ કરે. ખીજા જાણુથી, મારી ખાતરી છે કે ત્યાં સુધી બીજા જીવે છે, ત્યાં સુધી પાંડવો ખાંડ ખાય છે. માટે મારી આપને વિનંતિ છે કે બીજાપિતામહને જાળવજો" ૧૧

*મળ્યા ખરા દીકરાકારેએ ૧૦ માં મોકલેના અર્થ એવા ક્યો છે કે કોરવોનું જળ અપમાન એટલે જાપૂરું છે, અને પાંડવોનું પર્વામ એટલે પુર્ણ છે. માંધીજીએ પણ આવીજ અર્થ ક્યો છે. પણ અપમાન એટલે અપાર, અપમાદ, અને અપાન

એટલે પારવાણું-અમાદિત પણ થાય. મોકલાવ્યું તિથકે એ રીતે અર્થ ક્યો છે, અને મને તે વધારે ચોખ્ખું લાગે છે. પણ આ બાબત નજીવી છે.

અર્થા પત્ર

મહેરબાન 'પાન્ડિઅન જોપિનિઅન' ના અધિપતિ' સાહેબ,

નીચેના અર્થપત્રને આપના ચેપરમાં સ્થાન આપી જાણારી કરશે.

આપના તા. ૫ માં ફેબ્રુઆરીના અંકમાં સ્વરાજ્ય માળાના નામે નાટક બજવી કરેલી ઉપજ ૬૮૨ સુધી દેક સવાના નથી મળે તે જાણી જોઈ થાય છે.

અર્થપત્રમાં જણાવાયું છે કે માર માજાજની કમીટી દિસાજની વ્યવસ્થા માટે નીમી હતી અને તેમાં મારું નામ જણાવ્યું હોવાથી ખુલાશો કરવાની જરૂર પડી છે કે એ કમીટીમાં મારું નામ મારી સંમતી વિના અને મારી મેરદાજનીમાં મુક્યું હતું. જાદુકરામના રેરલા મોકીઆઓ ક્યાં એવા ક્યાં હતા તેની મને ખબર નથી અને જણાવેલા માર સંખ્યા કાંઈ વિષય એવા મળ્યા નથી વળી પ્રથમના અર્થપત્રની જણાવ્યું હતું તેમ નાટક બજવાયું તે દિવસે તો હું ઉપરાઉતમાં હતો અને તે સામુજ્ય હતું આ બાબત જાણમાં અર્થ મળે તારે હું અગરાયો અને તપાસ કરી તો જણાવું કે ટીપ્પરો તેમની વળતે પણ "એ પેસાનો દિસાજ મારે દરવકે રહેશે અને દેક મોકલાશે" એમ ઉદ્ધાકને કહેવામાં આવ્યું હતું" ૨. જાદુકરામની ખબર લેતાં કાંઈક પેસા બધે કવરમાં લાવી અને આપવા માંડ્યા. મેં એ મોકલાવાયો બાબતમાં બાંને લેવા સાથે ના પાડી એટલે તે પરમીટુ મારી મોકલીમાં મુખી આજવા થયા. યોદી વારે મોકલવામાં આવ્યા અને મંજિષ્ટી કરતાં તુરત તેજ દાક્તમાં કવર ઉઘાડી આપ્યું રેરલાકે વિષય જાણ એ માર પૈકી વજ્રમજાહને પુછતાં જણાવ્યું કે વીસે પૈસા નમેલા છે પણ ૬૮૨ મોકલ્યા જણાતા નથી એટલે રહી મોકલાર બાંધને પુછ્યું તો જવાબ મળ્યો કે જાદુકરામ પાસે રહેમ મોકી છે તે આવેથી મોકલી દમક-મેં કહ્યું એટલા મારી પાસે હોય તેટલા મોકલો. માહીના આવવેથી મોકલજો.

એટલે એ બાબત મેં પડતી મુઠી હતી અને આપે આ અર્થ જાદુકરામ તરફથી કરવામાં આવી છે અને પોતાની પાસે વ્યવસ્થા ન હોવાનું જણાવ્યું છે તો તે સાથે તેમણે એ પણ ખુલાશો કરવો જોઈતો હતો કે તેમની પાસે કાંઈ રકમ શકાયેલી તો નથી ને! એ પોતાની પાસે કાંઈ જાણી ન હોય અને પેલા વજ્રમજાહ પણ તેમજ કહેલા હોય તો પણ જાહેર જાણી કો કે કહેવાતી માર સંખ્યાની કમીટી પૈકી એ જણ પાસે એ દિસાજ હોવો જોઈએ અને તે વધુ ચમતિ પાત્ર ન થતાં તુરત દેક પેલા મોકલી આપવા જોઈએ.

દેકની સ્વતંત્રતાની લડતને જાગે કરવામાં આવતા રહેલી આમ ગેરમયરલા કરવામાં આવે તો બેઠક બીજા સંવિધામાં થતાં અનેક હાંકમાં એનો રાખલો બેલાવને અંતરાય નહિ, એ સ્વલાલિક છે માટે મને કમેદ છે કે એમની પાસે એ પેસા હોય તેનો દિસાજ જદાર પાડી તુરત દેક મોકલી આપે અને વધુ અર્થ થતાં અટકાવે એજ વિનંતી.

લી. સેવક,

રજુકોડલ વહાલજી પટેલ

હું તારું હિંદ

(મવા અંકથી માણ)

આ પ્રસ્થાન કાર્યાલયનું સરસ્વત મંચમાળાનું પુસ્તક છે. શ્રી. કે. ડી. પાસવાળાએ લખેલું અને ગુજરાત વિદ્યાપીઠના શ્રી. નેહાલાલ જીવણલાલ માંધીએ તેના અનુવાદ કરેલો છે. આ દેશમાં વસતા આપણા બધા ભેતોને આપણી માતૃભૂમી વિશેના ખ્યાલ આવે તે હેતુથી એ પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આગાર સાથે તે દુકાને દુકાને જાણી જાણી છે.—અ. ધ. જી.]

‘હોમ ચાલંસ’

આ રકમ રૂ. ૩૦ કરોડની છે. તેમાંના ૭૬ ટકા રેલવે ખાતે જાય છે. હોમમાં આ માલ મેળવવાનો સંપૂર્ણ પ્રયત્ન થાય છે? અને સાર પછી હું આ માલ સોંપામાં સોંપા મળશે માંથી ખરીદવામાં આવે છે? આ માલની ખરેખર જરૂર હોય છે? દેવ જાણે! રૂ. ૬૬ કરોડ ખાતે વપરાય છે. હોમના જાહેરમાં જે ભારે રકમ ખર્ચવામાં આવે છે તેના કરતાં આ રકમ જુદીજ છે. રેલવે અને નહેરો સિવાયનાં દેવાં જે ૨૦ ટકા હોય છે. આમાંનાં કેટલાં દેવાં અનુષ્ઠાનકારો માટે કરવામાં આવેલાં? એ જાણુ મુઠ ન જાણુ હોય તો ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપની અને બીજા તરફથી વારસામાં મળેલાં જ્યાં અનુષ્ઠાનકાર દેવાનાં બોલમાંથી હોદ્દા છુટી સકત કારણ કે તે માટે ૪૨ વર્ષે જાહેરમાં રકમ જમાવ કરવામાં આવતી હતી. ૧૯૨૪ ના જાહેરમાં દેવાની રકમ વધીને તેણે પ્રમાણે થયે હતી:

ઉપાલોક રૂ. ૫૭૮ કરોડ ૩૬ લાખ

અનુષ્ઠાનકાર રૂ. ૨૬૮ કરોડ ૭૫ લાખ

(સામાન્ય સેવા પબ્લિક રિવિન્યુ, પા. ૫૫)

હોદ્દા, વફાદારી તો તારા હાથમાં છે

હોદ્દા તરફથી મુઠના દેવને જે છુટી સેટ થરાઇ તેના આપણે વિચાર કરીએ. હોદ્દા તરફથી આપણી પાસે ૧૦ કરોડની જાણીસ મોટે ભાગે હોદ્દામાં પા. ૧૭૬ કરોડની વારસોન જમી કરાવથી તે ખારજો આપણે હતી. આ જાણીસ પહેલાં મોટામાં મોટી પાસે ૩૦ લાખની જોન ઉભી થયેલી તેની સાથે સરખાવતાં આ રકમ અંબવર દેખાય છે. (ઇન્ડિયા ૧૯૧૭-૧૮' પા. ૧૮ અને ડાહ્યું પુસ્તક, પા. ૭૪૦) આમ પેલા રાજવાની મરીખોને પણ સમજડ મળે તે માટે નાની રકમોનાં ચૈરટ જોશીસ સર્ટીફિકેટ પણ કાઢવામાં આવેલાં મરીન તેમજ પેસાદારોએ લોનમાં રકમો બરી. પાસે ૧૦ કરોડની લોનની પાછળ પ્રવિહાસ છે. ૧૯૧૭ ના જન-મુજારી માં હોદ્દાના વાહસરોયે ડેબ્ટક વાર મુકેલો કે હોદ્દા પેસા બરવા માટે લગતી રહ્યું છે! એ પરથી આ નહીં મળું હતું. જે માલના પછી વારસોનાના રકમોના મત માટે એ રકમ જાહેર માં જમાવ કરવામાં આવી હતી. તે વખતે જાહેર ઉપર મત લેવાતા નહોતાં એટલે એ રકમ કાઢી કસાય એમ ન હતું. આથી રકમોએ ‘દા’ બજાવી પડી. (કે ડી. ડાહ્યું પુસ્તક પા. ૭૭૦ જુઓ) ઠીક! પણ સારે નમસ્કાર!

આ દાન ઉપરાંત, બીનસરકારી હોદ્દાઓ તરફથી મુશોખના વિભેદમાં હોદ્દા કરકારની મદદ આપવાની અને જે રીતે મોકલેલા કરકારનું ખર્ચ પણ આપવાની મામળા કરવામાં આવેલી. મુઠ પહેલાના ખર્ચની સાથે સરખાવતાં ૧૯૧૪-

૧૫ અને ૩૧ મી માર્ચ ૧૯૧૮ ની વચ્ચે એકાદમી ખર્ચ પા. ૧૧૫ લાખ જેટલું થયું ગઈ. આ રકમમાં ૧૯૧૮ ના સપ્ટેમ્બરમાં મોકલેલો પા. ૨૦૦ લાખ જાણવા ૧૯૧૮ ના એપ્રિલથી સપ્ટેમ્બર સુધીનાં માસમાં વધેલા ખર્ચના પા. ૭૫ લાખ ઉમેરો અને લીધે લગતરી ખર્ચનો સરવાળો પા. ૪૧૦ લાખ જેટલો કે રૂ. ૧૧૬ કરોડ થયો. આની જીવાની બપવરના ખર્ચનો વધારો થયેલો તેની મજબૂતરી કરીએ તો સરવાળો રૂ. ૮૦ કરોડ થયે. લગતરીના દેવાને જાણે બરવા પડતાં જ્યાંની વાર્ષિક રકમ રૂ. ૨૦ કરોડ થાય છે. (જુઓ કે. ડી. ડાહ્યું પુસ્તક પા. ૭૭૬ થી ૭૮૧).

એક ચિત્ર પોતાના સંકટમાં આવેલાં જિવને મદદ કરે, અને એ રીતે મદદ કરવા હોદ્દા તો તેમજ જાહેર હોદ્દા—તેની કદર રાશે એક જોવા કાપણ અને જાણીવાનવાળાં જેવી કાલે કરતાં બીજા જોશ રીતે થાય. ખરેખર આ મદદ પ્રજા તરફથી ન મળ્યામ. એ તો ઉચ્છેદને જાણે ધારીક લોકોએ હોદ્દામાં મોકલી કાઢેલી હતી હોદ્દા આપણે ખર્ચ પણ આપવાની કદર ન છુટાઇ. એ હોદ્દા સ્વતંત્ર હોય અને પોતાની સ્વતંત્ર કમલાર્થે મદદ કરી હોય તો એવી મદદ આપવામાં અને સેવામાં ગૌરવ મતાત.

ઉપસંહાર

સ્વાતંત્ર્ય અને એ જાતનું હોય પણ તેમાં વિકાસ જોખમ; જ્યારે ગુલામીમાં તો જાણીવારજાણી દુરમંથળ હોય છે. પ્રિમને લીધે અને ઉમે મદદ છે. એક પ્રજા બીજા પ્રજા ઉપર કોઇ પણ નામે કે મહાને આધિપત્ય લેવાવતી હોય તો નજર અમલ દેખાતી લાજ્યોને લીધે તેનું પતન થાય અને ખુશખત બરેલી લાજ્યોને લીધે બીજાના પ્રાણ કચાય છે.

રૂ. ૬૬ વર્ષે ખરીદ્યા માદ ‘મુધારા’ આપવા જાણવા લેવા એ કેટલું દયાબનક છે! કેટલીક જાણીસ-જાણીસ કોમવાળાં બેઠાં અને નોકરીઓના દુકા મેળવવા ખાતર હોદ્દાનાં આર્થિક, એ સોશીક અને નેપારી અરિતવનાં ઉઠા મુજ સુધી પહોંચતાં આપણા સ્વાતંત્ર્યના સ્વાભાવિક હક્કની સાધનાની આદે આવે એ કેટલું અજાણજાણું છે? પોતાના પરની બપવરના જાતેજ ન કરે લાં સુધી કાઇ પણ રાજ સુખી અને તંદુરસ્ત રેલી રીતે જની કાઢે! જુઓના અધકારમાંથી પણ સ્વાતંત્ર્ય અજાણજાણું ઉત્પન્ન કરે છે. હોદ્દા સ્વતંત્રતા મેળવવી એટલે જાણીસના પાંચમ કાળે સહવન થયું. આથી દરેક સમજા માણીની જરૂર છે કે મત્ર રાષ્ટ્રીય દ્રષ્ટિથી નાંક, પણ માનવહિતની દ્રષ્ટિથી એ સ્વામીનતા પ્રાપ્ત કરવા માટે જાણે જેટલું કરે. (સંપૂર્ણ)

બી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી

આ સોસાયટીની વાર્ષિક જાહેર સભા તા. ૨૮ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨ ને સ્વીવારે જાણેર જાદ જે વાળે પાર્ટીદાર હોજમાં નીચેના કામે માટે મળશે. સમાવીક અને રાંધના વરદા લમામ પાર્ટીદાર બાજીએને વેળાસર પધારવા નહ વિનંતી છે

- કામકામ (૧) વાર્ષિક રીપોર્ટ અને હિસાબની રજુખાત.
- (૨) અમલદારો અને કાર્યાલોક કમીટીની સુરક્ષા.
- (૩) પરચુરજ અગત્યનું કામકામ.

જીવજીવ પ્રાગટ્ય જગત.

પ્રેમાવદાસ માંવજી પટેલ.

જા. સેક્રેટરી.

૮-૨-૧૯૩૨. બી ટી. ધુ. પા. સોસાયટી કોહાનીસનમાં

વેચવાના પુસ્તકો

ઈશુનું બલિદાન—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઇશુ ખ્રીસ્તે માનવ-જાતને પવનગાંધી દેવારવાને આપેલાં બલિદાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો બોધ આપવામાં આવ્યો છે.

ડૉ. શી. ૧.

શરતપ્રાણુની ત્રણ વાર્તાઓ—અંગાળના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથાકાર શ્રી. સરચન્દ્ર મટોવાખાખની આ વાર્તાઓ શ્રી. મદદેવ દરીબાઈ દેસાઈએ જેલમાં પોતાના વિનોદ અને લખી હતી અને 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં હશે છે કે "અનેક પૌરાણીક જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ અરસ ઝાપ પાડશે એ વિષે અમને કંઈ નથી."

ડૉ. શી. ૨-૬.

વિરાજવલુ—આ પછુ એક શરતપ્રાણુની વાર્તાને મદદેવ દરીબાઈ દેસાઈએ કરેલો અનુવાદ છે. ડૉ. શી. ૨-૬.

ઝોતરાતી દીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં થી કાલેલકરનો જેલનો અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આંદોલનની ઉત્તરે જેલની દીવાલો આવેલી છે અને તે વીનજોની પાછળ રૂંદ થઈ તે જગ્યાએ અરસરસી રૂપાંધી પરીપ્રજ્વલન થઈ તેથી તેનું નામ લેખકે "ઝોતરાતી દીવાલો" એટલે ભરત ટરકની દીવાલો આપેલું છે.

ડૉ. શી. ૧-૮.

મહીલાઓની મહાકથાઓ—આ પાંચ પુસ્તકની સર્વાંગ નવલકથા જ્ઞેન ભદ્રાબેન ડોસાણીએ સત્ત્વ મદદનાઓ લખી રહ્યા પાના કરૂં રસથી ભર્યા છે. દોઢ સંસાર માં વીધવા સામે યતા જીલ્લો તેમજ બાળ વીવાદથી થતા મૈત્રાગોનું બોધદાયક વર્ણન આપ્યું છે.

ડૉ. શી. ૭-૬.

વિનીતાની વાતો—આમાં મુરજર મહીલાઓની કથાજનક આ-મહત્તા છે સામાજિક ફરીવાર્તેથી યતા અતીવ્રત બનાવે. અને હાનીઓની ટુંકી વાર્તાઓ છે. સર્વાંગ. પાકું પ્રક.

ડૉ. શી. ૬.

પ્રખ્યાત પંક—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, શુદ્ધપ્રેમ, આત્મબોધ વિગેરેના રસો ભર્યા છે. બંગાળના નવલ કથાકાર શરદપ્રાણુના પુસ્તકનો આ રસપૂર્ણ અનુવાદ છે.

ડૉ. શી. ૫.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

દર શુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ દપાલિ ખરચ સાથે:

યુનીયનમાં (વારંચિક) પાઉન્ડ ૧-૦-૦

દરિયાપાર ” ” ૧-૦-૬

કોઈ પણ આસની સરખાતથી ભાલક થઈ શકાય છે.

લવાજમ અગાઉથી લેવાનો કારો છે.

અગત્યની સુચનાઓ

છાપુ મોકલવું બંધ કરેલો એમ માલક બધાં સુધી ન લખે ત્યાં સુધી તેઓની સાચી નિદા બાંધી હાથ તેઓ ઉપર છાપુ મોકલવું ચાલુ રાખીએ છીએ.

લવાજમ બે ત્રણ વરસ સુધી ચલવા ન દેતાં પ્રુ. અને અમારું રેટરેન્ડ મળતાં ચાલુકોએ નિયમિત અમારોથી લવાજમ મોકલી આપવાની મહેરબાની કરવી

લવાજમ બે પોસ્ટલ ઓફિસથી મોકલો તે તેમ INDIAN OPINION, Phoenix or Durban કરવું અને કોઈએ કરવો નહિ. બેન્ક નોટ અથવા પોસ્ટલ ઓફિસથી નાણાં મોકલનારે કાબજ રજીસ્ટર કરવો એ સુધિસચાલત બંદેલુ બખારો. થેક મોકલનારે બેન્કનું કમ્પીસન ઉમેરતાં સુકવું નહિ

ચાલુકોની સાચી નિદા બાંધી હાથ અમે છાપુ મોકલવું ચાલુ રાખીએ છીએ એ બ્યાનમા રાખી જેઓ છાપના માલક રહેવા ન ઇચ્છતા હોય તેઓએ પોતાનું લવાજમ સુકવે મોકલી છાપુ મોકલવું બંધ કરવાની સુચના લખી મોકલવા જેટલી સંખ્યા અતાવવા મહેરબાની કરવી.

ફિંદુસ્તાન જગ્યા બાઈબિયાએ આફ્રિકાના વાતાવરણથી માહિતગાર રહેવું હોય તે લવાજમ બધી ફિંદમાં “ઈ. એમ.” મળે એવો બંદોબસ્ત કરી જવો.

પત્ર બ્યવહાર કરવાનું ધરનાથું—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

રેશમી માલ અને સ્વેદેશી કપડાં

તરેહવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી ગોરા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક ફટીમરમાં આવશે.

થોળી, કબલાં વિગેરેને મારે જાત બાતણું રેશમ.

ગોળાં, રૂમાલ, સાડી, મજમલ, શાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, શર્ટ, સુટને મારે કાજ, આસામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને બધાંઓને પહેરવા બેઝલી દરેક ચીજો

અમારી ત્રણે બા-બોમાંથી મસ્તામાં હસ્તા માવે હમેશા મળે શકે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.

બોક્ક ૫૨૬૬.

૬૩ ઇલોફ રીટ,

કોનર માર્કેટ એન્ડ ઇલોફ રીટ,

બેંગાનીસબર્ગ.

સુકો મેવો

KAPITANS BALCONY HOTEL

DURBAN.

CORNER OF GREY AND VICTORIA ST.
PHONE 3523

એક વખત મંગાવી ખાતો કરો.

ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા બહામણ છે. પ્રખ્યાત કેપોટન બાલકનો હોટેલ

KAPITAN'S BALCONY HOTEL. (મલિક: R. K. KAPITAN).

Phone 3523.

189 Grey Street.

DURBAN.

3523

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

EASTERN TRADING CO.,

Wholesale Fruit Suppliers.

Box 730. Durban.

નં. ૧ ખાના ૨૫/- ફેસ, પાછલાઈ નં. ૧ ૩/- ફેસ.

દરેક બ્લોક તાજા ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી

સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. ફ્રેજીલ જુદી.

Phone 327

Tel. add. "Lefopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે ઈન્ડિયા ઓર્ડરો ઈપર ખાસ

ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતો કરશો.

P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban.

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું દીર્ઘ કાળુ ખાખા સાથે આફ્રિકામાં વેચાય છે.

આવ અને નહીં મારે બધો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગ્રંથોના નવા રેકૉર્ડો

ગમે તેવા ગયનેા વાળી રેકૉર્ડો ઘરમાં રાખવા કરતાં દરેક જાણના મન હરી હો તેવા ધાર્મિક, સામાજિક અને સંસ્કારીક મોધથી બરપુર ગાયનેાની રેકૉર્ડોના સંગ્રહ કરો. આવી રેકૉર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રાજા-કોંઈજરી) ગુજરાતી

"અને જાણી ધીમે ધીમે આ બર"

"પતિ વીના પ્રમાણના મનના"

નંબર ૬૫૬.

(રાજા બહરવી) ગુજરાતી.

"દેના નાથ દયાળ નહરે હાથ મારો

મુકસીમાં" (કેશવકૃતી)

"તુમો મારો લાલુચાનો તાર"

નંબર ૭૫૦.

સત્ય મનાવડના, મુદર દેખાવ વાળા અને મધુર સાઉન્ડ ગ્રેવિસ વાળા ગ્રામોફોન તેના જોનારને ખજા આનંદ આપે છે અને તેની સાથે અમારી રોડો વાપરવાથી દમખજો આનંદ વધારે આપે છે.

ગુજરાતી હિંદ. અમારી મજબૂત કમ્પેની ૪૨૧ ગલમવાળા પ્રુક નાર રોડ ખરીદનારને બેટ બાપવામાં આવશે.

અમારે કાંચી ગ્રામોફોન અને રોડો ખરીદનારને નાખાની ધણીજ વચત થશે.

Phone 2447.

P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

30 A

Indian Opinion

No. 9—Vol. XXX

Friday, February 26th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

ખંડાણ

મીડિયાના કાર્યો

માર્ચ તા. ૭મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

ફરી, "કેનીયા"

માર્ચ તા. ૨૧મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

મુસલમાની વીરો, પાઉન ૩-૧-૬ રેસીયન પા. ૭-૧૪-૦

રેસીયન પા. ૫-૬-૦ ના ધીમાળથી સેવામાં આવશે

મુસલમા—કલકત્તાએ પોતાના મેડા ટાપીના કનીવારે ૧૨ વાગ્યા બપોલ કચ્છમાં પહોંચતાં હતાં.

સેકન્ડ અને ઈન્ડર માટે એક મહિના અગાઉથી બુકાઈન કરવે.

દરેક દિવસે રેસીયન પોતાની ટીકોટ બપોરે એપ્રિલમાંથી લેવી અને મહાર મામલાના સાક્ષીઓ બપોરે આરે પચસવકાર કરવાથી પચ વક્ર કરશે. સ્ટીમરને કમલ દરેક કામકાજ બપોરે બપોરે નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMED & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ મુલાકાત માટે લખો ના મળે—ફિંદી પેશનલર

એવન્ટ સેમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

૩૦

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રેસીયન ૪૮૦૦.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધી

રેસીયન એડરેસ

"રેસીયન"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરન્સ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે પાટર કાર, પોટ જાણ, શીટલીટી બોટ, વરકમેન્સ ફોર્મોસોલ, વીરો અને પ્રકારના વીમાને કમલ કામ આ વીમા કંપનીએ રાઈ કરી લીક છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ દરબનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાબજી રેસીયન.

"ઇન્ડિયા કોર્પોરેશન"

૧૭ ફેબ્રુઆરી.

૧૯૩૨.

૨૩

Box 247 & 317 Tel. "Khatel."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

મોહન રજી અને રજી. ટેલીગ્રાફ નંબર "ખતરી"
હુસેન હરમાઇલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાંસપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પી. એ. આફ્રિકા.

ઇનામી હરીફાણ—સંવત ૧૯૨૮-૨૯
 રાજ્યવેદ પંચાંગ
 હવે પછી કિંમત કે ટપાલ ગર્વ બીધા વગર
 લેકન મફત
 મોકલવામાં આવે છે. આલેખ મંગાવો.
 મહનમજીદી ફારમકેરી, નગનગર, હાદીયાવાડ. ૨૭

કીટીંગસ
 પાઉડર
 કીડી, લપાઇ, માસ, વંદા, ખાખી.
 સંયજી જીવંતોને
નાબુદ કરે છે.
 બ્રોડીશ બનાવટ. ફક્ત મિત્રોમાં વેચાય છે. ૪૧૪ ૩૭

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 87 & 89, Fritchard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Truettlers.

25

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
 HARMONIUMS.

Repair and workmanship
 guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON,

Prop. A. N. GOSHALL.

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

આ સંસ્થા માટે ફક્ત ધરમાં હારમોનિયમ સંખ્યાની જરૂર છે. જે હશે પુરા પાડીએ બીજી યુગલના પ્રખ્યાત "વરા" ફેક્ટરીમાંથી હાથના, પગના, પેટેના અને હાથના તબલા અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો અહીં સ્ટોકમાં રીયાલ છે તે સીવાય જ્યાં અહીં પામણ, સુર, બટન વગેરે પછી મળશે. ફક્ત જાતના હારમોનિયમનું રીપેરિંગ અને ખાતરી કરી આપીએ બીજી હવેના મા મળેલા:—

મોરારજીયા મ્યુઝીક સ્ટુડન,

(ખાલી: એ. એન. ગોશલ.)

પી. એ. બેલ્ક ૪૧૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

Indian Opinion

No. 9—Vol. XXX.

Friday, February 16th, 1932.

Published by the Indian Opinion Press, Ltd., at 10, Market Street, Singapore.

THE MADNESS OF GREAT BRITAIN

THE *Nation* of New York writes as follows under the above heading, in its issue of January 26:—

The Union Jack flies over the buildings of the Indian National Congress but it stays there more as an emblem of dishonour than of victory. A campaign of ruthless repression has been instituted; "nowhere else in civilized or semi-civilized lands," says the *Cleveland Plain Dealer* justifiably, "is there such a terrific regime.... Crimes that are not crimes are being punished with amazing severity."

Gandhi is treated kindly in his prison, though his deportation, recently demanded by British India, is being darkly hinted. Not only have funds of the Congress been confiscated; banking institutions in which Nationalist money had been deposited have been ordered to withhold payment. One after another the leaders of the rebel movement, no matter how non-violent, have been imprisoned at hard labour. The use of the mails and wires has been denied. Freedom of expression is dead. Every chance meeting place of rebellious Indians has been closed. Ambulances are outlawed. Peaceful picketing is proscribed; children are not exempted from arrest and imprisonment. Even the shooting of demonstrators—which happily does not parallel as yet the excesses of the previous clashes—is hailed by British officialdom as deplorable but necessary. And worst of all, judges are empowered to pass any sentence, even the death penalty, upon anyone violating the restrictive ordinances, this savage "justice" not requiring the personal presence of the defendant or any evidence beyond a brief description of the "crime." Well may Rabindranath Tagore, who has not always agreed with Gandhi, not to mention the National Congress as a whole, denigrate "the primitive lawlessness of our lawmakers."

If jails enough do not exist to contain the Indians who are perfectly willing to fill them for their cause—60,000 Nationalists were confined at one time in 1930—Britain possesses islands in abundance where the casualties of her imperialism may be demolished. The reckless use of force may, indeed, succeed in clamping down an outward "peace" while the committees authorized by Prime Minister MacDonald draw up a pseudo-constitutional outline of "self-government." But will this be victory for Britain? Can she carry conviction anywhere regarding her declared purpose of instituting a "new ideal" in India, when she is obliged to run it down the throats of an unwilling Indian majority, and by methods hardly removed from medieval barbarism?

The severity, the punishments, the vast expenses are all evidences of a bad conscience and a hopeless cause. The failure of violence in the face of non-violent resistance has already been amply demonstrated. Gandhi almost at once had won a series of important triumphs. He has overruled the world that the dissatisfaction with British policy and the hand-picked Round Table Conference is not limited to small groups of obscure leaders. It wells up from the hearts of aspiring millions. He has destroyed the efforts of propaganda & picture blarney makers and—to quote the words of the conservative *Observer*—an "age of the will & tact alone alive," filled with "personal hatred of the British regime" that is "senseless and implacable."

By the many millions who welcomed him to London (where he was well received by most) he can hardly now be labelled as an "outcast" to be remembered as the man who tried to "leave the British climate with a bad cloth." He has won back the loyal support of his official enemies. Finally, he has hitherto opposed his policies & conduct that may have its repercussions on the Indian youth movements.

The All-Indian Modern Congress, which a short time ago was opposing him, has split wide and what appears to be a substantial section (if not a majority, but swung behind the majority) revolt. The Calcutta Corporation by a vote of twenty-seven to fifteen, has adjourned its "a protest" at the reactionary and oppressive policy. Churches or suspensions of all normal business and all activity, have closed down shops & the cities and caused commercial havoc. Less than three days after H. O. Kothari, described in a speech as "president of the foremost European firm in India," has addressed a protest in front of Donaldson and the Viceroy's official refusal to discuss the new repressive measures with Mahatma Gandhi.

The chief strength of Gandhi lies in his integrity of character; the chief weakness of the British Raj is its patent willingness to do whatever seems it can to impose its will. But the Raj is not immediately practical instrument for Indian freedom in a boycott. Indubitably, the boycott of the Raj will be more effective than before. And the effects of previous have been devastating. Although Indian enthusiasts are sometimes inclined to forget the general depression and attrition the result of the volume of business entirely to their efforts, yet the millowners of Lancashire have been howling at nothing. No amount of forceful measures to induce Indians purchase British goods is possible. It is a miracle when Gandhi was out of jail but the boycott still

prevailed, imports of cotton yarn and manufacturers decreased 11,000,000 as compared with March, 1930. Imports of grey cotton cloth went down from \$7,000,000 to \$1,000,000; white goods dropped from \$5,000,000 to \$2,000,000; and coloured goods fell from \$3,000,000 to \$1,500,000. Associated Press reports disclose that business in Bombay is about 25 per cent. of normal, that the exchanges for cotton, bullion, seeds, sugar, and other goods have been shut down, and that "not one yard of British cloth has been sold in the Bombay wholesale market, which supplies the greater part of India."

Gandhi, however, relies not only on the boycott and other forms of non-violent coercion, not only upon world opinion outside of Britain, but upon the self-respect and conscience of the British people. We await with eager hope a sturdy cry within Great Britain for a cessation of the brutalities in India; we long for a demand that Gandhi and the Nationalists be freed and invited to state their terms anew, and those terms be met by a generosity on the part of Great Britain far less costly than the madness of her present policy. Short of this, the frail but mighty men who valiantly spin and pray within the confines of Yeravda prison will shame the British people for all time.

Mr. Andrews' Return To India

Mr. C. F. Andrews arrived at Durban on Wednesday evening of the 17th February by rail from Marlburg. Representatives of the Natal Indian Congress gathered at the Railway Station where Mr. Andrews was greeted by Mr. Albert Christopher whose great he was during Mr. Andrews' all too short stay in Durban.

On Saturday the 20th the Stanger Branch of the Congress arranged a reception in his honour at the Vedh Durina Sabha Hall. There were about 100 people present and the reception was presided over by Mr. Amin. Mr. Andrews in reply to the speech of welcome said that whenever he visits Natal he always liked to visit Stanger, his previous visits to Stanger being always fresh in his memory. He briefly stated his work at Capetown in connection with the Round Table Conference.

On Sunday the 21st February three receptions were arranged at Tongaat, Olatwood and Durban. Owing to the heavy damage the reception at Tongaat and Olatwood had to be abandoned.

At 3:30 p.m. the Natal Indian Congress accorded Mr. Andrews a public reception at the Parnon Recreation Hall. Mr. A. Christopher, in the absence of the President, presided and on the platform he was supported by Messrs. H. A. Meghraj, A. I. Kaffee, P. R. Pathe, V. S. G. Pathe, Maurice Webb, Rev. Satchell and Miss Kriel of the Y.M.C.A.

Mr. Christopher paid a glowing tribute to Mr. Andrews who did much splendid work at Capetown in connection with the Round Table Conference. Other speakers included Messrs. Maurice Webb, Rev. Satchell, V. S. G. Pathe, R. A. Meghraj and Miss Kriel.

Mr. Andrews, in replying, assured the audience that everything had been done to ensure the continuation of the Capetown Agreement. He paid a tribute to the representatives of the Congress who went to Capetown and stayed over a month.

Mr. Andrews was accompanied both by Mr. Christopher on behalf of the Natal Indian Congress and by Mr. R. Shumanoy on behalf of the Olatwood Branch of the Congress.

Mr. Andrews left Durban for India on the 22nd of February per the *Karim*.

AWAITING THE RESULT

(By C. F. ANDREWS)

At all the places which I have visited there has been naturally great impatience to know the result of the Round Table Conference in Capetown and the decisions which have been reached. In this connection, the urgent question has been asked me repeatedly, "Do you, think, Mr. Andrews, that any good has come out of it? What is your candid opinion?"

I am not in a position to answer with any exactness of detail, but I have unhesitatingly answered 'Yes' to this question, because I feel certain that the simple continuance of the Agreement, if only the objectionable 'Repatriation' clauses are omitted and made ineffectual, will be itself a success, whatever else happens.

For I am looking forward, as my recent articles will have shown, more to Ottawa to cement the mutual advantages between the two countries than anything that has been possible to achieve at Capetown.

Now that Great Britain and India have both become protectionist and thus on a line with South Africa in their trade policies, it is certain that Ottawa is going to be one of the most important events of the whole year. It will finally determine whether the nations within the British Commonwealth can hold together and become more integrally united, or whether they will part asunder. There is no political bond firm enough to hold them together, but the economic bond of a 'Customs' Union may be efficacious.

It will soon be determined at Ottawa whether this bond between India and South Africa can be drawn tighter. If this happens, then it is certain to follow that the very first community to benefit by this will be the Indian community. Also it is equally certain that since Natal faces India and is the centre of Indian trade within the Union, the Indians in Natal are likely to feel the benefit first of all. But the benefit will not stop at Natal. It will go on to Indians in all parts of the Union. Every question affecting Indian interests will be influenced by it.

The question may be raised, why I am continually laying stress on this one economic and trade foundation. The reason is, that we have in South Africa mountains of race prejudice to cast down; and if we are to succeed in this, we must be extraordinarily

Mr. Andrews

Pls. to

patient and long-suffering. During this time of endurance, we need some fundamentally stabilising factor and I find in the economic and geographical situation the most favourable factor of all. Other interests and considerations are likely to come later; but this economic consideration can be utilised at once. On July 16th, this very year, the different nations comprising the British Commonwealth, are all assembling at Ottawa, and the highest representatives are taking part with almost plenipotentiary powers. While other nations are making the best terms with South Africa, India may be able to do the same. The advantages will be mutual and in this way the two countries will come more closely together.

Round Table Conference Committees

Indian Personnel Announced

The following communiqué has been published: It is now possible to announce the complete personnel of the three committees which are shortly to commence work in India in continuation of the discussions of the Round Table Conference.

The names of the English members were announced on December 2.

Franchise Committee

Chairman—Marquis of Lathom; **English members**: Sir Ernest Bennett, R. A. Rylance, Marquess of Dufferin and Ava, Sir John Kerr, Major J. Milner and The Hon'ble Mrs. Ada Plunkford.

Indian members: Dr. B. R. Ambedkar, K. H. Azimulhaq, The Hon'ble E. Miller, Sir Mohamed Yakub, Dewan Bahadur Ramswami Mahalingam, Mr. Subbrayan, Sir Sunder Singh Majithia, and Mr. Shripad Hedwant Tambre.

Joint Secretaries: Mr. Jayaraman and Mr. Lathwaite. **Assistant Secretaries**: Mr. S. P. Thompson and Mr. F. H. T. Wood.

Federal Finance Committee

Chairman: Right Hon'ble Lord Esmay; **Members**: Sir Louis Kerzlaw, Mr. E. P. Stobbs, Mr. J. A. Co. K. N. Bhasar, Nawab Sir Muhammad Akbar Hydari, and Mr. Shankar Das (also Secretary). **Second Secretary**: Mr. K. Anderson.

Indian States Enquiry Committee

Chairman: Right Hon'ble J. G. C. Davidson. **Members**: Lord Hailsham, Major General Sir Robert Hutchingson, Sir Reginald Glancy, Sir Maurice Gwyer, Sir Charles Stuart Williams, and Mr. J. R. Martin. **Joint Secretaries**: Mr. P. J. Patrick and Mr. K. S. Pilae.

The terms of reference to these Committees are contained in the letters from the Prime Minister to their respective chairmen, but it is desirable to explain with reference to the States Enquiry Committee that this Committee, in course of its tour of principal centres in the Indian States, will adopt the procedure of meeting the representatives of the States in conference with a view to a common discussion of the questions involved before drafting their report for submission to His Majesty's Government.

In the same statement the Prime Minister also announced the intention of His Majesty's Government not to keep the conference in being through a "Working Committee" of the delegates, to be nominated by himself, with which, through the Governor-General, His Majesty's Government would keep in effective touch. It is the intention of His Majesty's Government that this Working Committee of the Conference should be brought into effective consultation with the recommendations of the three committees referred to above before final conclusions on their recommendations are adopted by His Majesty's Government. Besides this, it will, of course, be necessary to participate in such constructive work in pursuance of the general policy indicated in the Prime Minister's statement as can be undertaken independently.

The Prime Minister has nominated the following members of the Round Table Conference to be members of this consultative committee under the chairmanship of the Governor-General as Deputy for himself:—

The Raj of Sarla, Rao Bahadur V. K. Krishnamachari, Nawab Husein Hyat Khan, Sir Manubhai Mehta, Nawab Sir Muhammad Akbar Hydari, Sir Mirza Muhammad Asad, Mr. C. Bonhill, Mr. A. H. Ghoshani, Mr. M. K. Jaysankar, Mr. N. M. Joshi, Dr. B. S. Moonje, Sir A. P. Patra, Sir G. P. Ramswami Iyer, Sir Tej Bahadur Sapru, Dr. Shafat Ahmed Khan, Capt. Shree Muhammad Khan, Rao Bahadur Krishnaswami, Sardar Sahab, Sardar Ujjal Singh, Mr. Zafarullah Khan.

Sir Porchellandus Thackeray has been invited to serve but it has not yet been ascertained whether he will be able to do so.

Mr. A. Jaffar and Mr. B. Hanuman Rao will not be secretaries to this committee.

Nationalist Muslim Leaders' Statement

Dr. M. A. Ansari, Maulana Abul Kalam Azad, Dr. Syed Mahomed, Dr. Mahomed Abul and Mr. S. A. Barel, members of the Working Committee of the All India Nationalist Muslim Party, have issued the following statement:—

"The Round Table Conference failed to follow the national principle formulated by Mahatma Gandhi, the sole elected delegate of the Indian nation. Mahatma Gandhi, however, returned to India with the determination to make a last effort to secure a settlement with the British Government through the method of negotiation. Immediately on his arrival he declared that he was anxious to co-operate with the Government on honourable terms. His offer of co-operation has been summarily rejected by the Government who seem to be determined to carry on the policy which was responsible for the packing of the Round Table Conference—the policy, namely, of forcing on India reforms which will be a mockery of freedom. That policy has already succeeded at the Round Table Conference in which the Government nominees were pitted against India's accredited representative. We know that millions of our co-religionists have had to hang down their heads in shame owing to the ignominious part which Muslim nominees of Government with two honourable exceptions played at the Conference. These nominees by their attitude not only betrayed the cause of their country but also violated the teachings of Islam which enjoin upon every true Muslim the duty of striving for freedom. They had gone there ostensibly to safeguard Muslim rights. We ask impartial observer if they even attempted to safeguard any such right. Not only did they not protect the true Muslim interests but

by the attitude they adopted they placed insuperable obstacles in the way of the Indian demand being accepted by the British Government.

Not that all. The so-called Minorities Pact to which the Muslim nominees were the principal party has formulated that it can more truly be described as a charter guaranteeing to Britishers in India the continuance of their economic domination of the country which is more insidious than political domination, than as a protection of the interests of Muslims or other minorities. And what is the price they have secured for bartering away the freedom of their country and the vital economic interest of millions of their co-religionists? A declaration that the North-West Frontier Province will become a Governor's province, though even this seeming gain is the result of the pressure exerted by the Congress and the sacrifices made by the Pathans under its guidance. How the transformation of N.W.F. Province into a Governor's Province is being effected is seen in the tragedy that is being enacted there in the name of law and order."

Professor Rallaram's Visit To Ladysmith

A public reception under the auspices of the Ladysmith Arya Samaj was accorded to Professor Rallaram M.A., Vice-Principal, D. A. V. College, Hoshiarpur, India, on the 16th instant at the Parish Hall, Marchion Street, Ladysmith.

Indians of practically all denominations, and Europeans amongst whom present the Mayors, Rev. Turnbull, Rev. Robinson, Messrs. J. H. Carter, H. B. Coward and W. D. Martin.

The meeting was opened with the recital of Vedic hymns. His Worship the Mayor, Mr. W. Oochran, presided and, on behalf of the Ladysmith Arya Samaj, welcomed the Professor. The Professor and the Mayor were subsequently garlanded by Mr. Lalla Parshotam, the president of the Arya Samaj. Bouquets were presented to each of the six European guests. Later, welcome speeches were made by Mr. Singh in Hindi and Mr. C. Secharaj in English, after the Professor addressed the audience on "Eastern Culture."

At the very outset the speaker explicitly made it known that when he spoke on "Eastern Culture" he mainly referred to Hindu Culture as it was in reality the culture of the East. The lecturer went on to say that the culture of the Hindu was the essence of all true culture and a spiritual one and the spirit of religion predominated the whole lives of the Vedic followers whose belief was that all life was related to "Spirit," the varying state of evolution being the only difference.

Material comfort, the speaker said, was to-day the basis of the measurement of progress. This was the greatest mistake of modern times. The secret of human happiness was the recognition of spiritual dominances, the attainment of which would lead to an automatic disappearance of distrust and strife.

Character found the highest place amongst the Hindus of ancient, but to-day it has been substituted for "money," which forms the standard upon which man is judged. Nations of the present day lack sincerity, whilst clamouring for materialistic gain. The progressive nations of pre-historic times believed in "high thinking and plain living" whilst the trend to-day is "high living" of which the latter may be attributed to the downfall of Babylonian, Egyptian and Roman Empires.

The manner in which the Professor treated his subjects aroused great interest and was listened to with rapt attention.

A vote of thanks was proposed by Mr. M. K. Reddy to the Professor, after which the meeting terminated by the chanting "Shantee Pant."

On Wednesday the Professor visited the Government Indian School where he addressed the scholars on "The way to Progress" educationally. On the following day at the Gymnasium he addressed all those who attended the funeral of Mr. Mogam Nivan's daughter, on the "Value of Cremation."

At the Arya Samaj Hall for two nights in succession the Professor delivered interesting and impressive speeches on the Vedic Religion.

The Professor, accompanied by Messrs. Maduray and D. Singh left for Maritzburg on Thursday night, the 18th instant by the midnight train. At the station a good number of Indians were present to bid him farewell.—Contributed.

Muslim Nationalist Party

No Reason To Declare It Illegal

Mr. Chagla's Protest

Mr. M. G. Chagla writes as follows in the *Bombay Chronicle*—

"There can be no more startling instance of the reckless career upon which the present Government have embarked than their action in declaring, among other associations, the Muslim Nationalist Party, an unlawful association. Two or three facts have got to be remembered in connection with this Party. In the first place it has no connection with the Congress. In the second place it has never passed any resolution in any way supporting the present activities of the Congress. Further on its very Executive are Muslims who are not members of the Congress. I myself have been from its very inception, and still am, its Vice-President. Its only object, which it has been endeavouring to carry out by propaganda in the City and in the district has been to induce the Mussalmans to adopt a national outlook in political matters and to regard themselves as an integral part of the nation and not as a separate political entity. Among other things we have been carrying on an intensive propaganda in favour of joint electorates.

I should have thought that this party would have found favour with the official circles. Those circles have always graciously told us that the cancer of communalism was the greatest curse from which India was suffering. Our party was trying to rid India of it. We were informed by such eminent authorities as Mr. MacDonald and Lord Irwin that without joint electorates no democratic institution could really function. Our party was doing its utmost to get the Mussalmans to accept them. And with all this, like a bolt from the blue, comes the intimation that every member of the party should now consider myself as belonging to an unlawful association. The future historians of the British Empire will not fail to note this peculiar trait of the Anglo-Saxon rulers—how in practice they always conveniently managed to overlook and ignore their most solemn declarations.

The only motive that I can ascribe to Government in the action that they have taken is that they wish to penalise Nationalism. I know that His Excellency the Governor in his message to the citizens of Bombay says: "No law-abiding citizen has anything to fear from the Ordinances that have been enacted." Might I ask him whether a Muslim Nationalist is necessarily 'not' a law-abiding citizen?

If by these measures Government intend to root out Nationalism they are making a most terrible mistake. There are not enough gods or interregents

campa in this country that can hold the offenders against such a penal statute. Carlyle once talked of occasions when a whole people or a whole nation went mad. We are witnessing times when a whole Government has gone panicky. But I want Government to remember that in the ultimate report Government can only rest upon the willing consent of the governed. And Government seem to have gone far enough to provoke even the most moderate and the most constitutional of their subjects to withdraw their consent.

In conclusion, I have an appeal to make to those who are not in the Congress and who have not joined the movement. It is foolish, to say the least, to talk of evolving a constitution when there is a reign of terror all over the country, when the civil law has been suspended, and when the liberty of person and of speech can be taken away at the mere whim of the Executive. The least that they can do is very politely to inform Government that they need not despatch the eminent English gentlemen who are sailing on the 15th to advise us as to what are our innumerable shortcomings and to tell the exact reason why we are unfit for full responsible government. Neither the British nor the Indian Exchequer can afford this totally unnecessary expense.

The Heritage Of The East

(From an article by Mr. T. Raghavan)

(Continued from last week)

Asia has to develop along her own lines, but who can deny that such development should considerably be affected by the more modern civilisation of the West? Are we not learning from the West to-day the use of inventions, and scientific discoveries which have revolutionised human life and existence? It is easy to say that no machinery has ever contributed towards the reputations won by Chinese silks, Indian shawls and muslins or Persian carpets. But that is hardly the way to look at things. It is only unselfish to belittle modern progress. One can say that the supreme benefit from broadcasting is that politicians can speak out to their constituencies without getting rotten eggs thrown at them. But it is only cynicism *par excellence*.

Now in the light of these new experiences Asia will be able to discriminate things, to correct her failures and be benefited by her past achievements. The thoughts and institutions of any one country cannot be transplanted into another. Europe to-day is giving us a scientific outlook, a historical turn of mind, lofty ideals of civic responsibility and lessons in political freedom just as Asia gave her in the past emotional refinement, her message of love and toleration, of spiritual unity and divine purpose. In the past trade flowed from Asia to Europe increasing the fabulous wealth of "Ormus and of Ind" as at present trade flows from the West to the East giving rise to vast industries and great cities in the Western continent.

I have not tried to recapitulate to you what Asia has accomplished in the past. If I have been able to create in you a love for the heritage of the East, a yearning to know what has been the peculiarities of that heritage and how our modern life should be affected or modified according to that heritage, then my aim in choosing the subject has been fulfilled. It is not my purpose to convert you into

revivalists. The salvation of the East lies not in Revival but in Reform. But that reform has to be modelled on historical lines. Grafting may give you better immediate results but natural growth ensures permanency. Asia has to thank her Western sister for rousing her from her late lethargy and shaking her into renewed activity but her civilisation has never been in a state of decadence. Her spiritual message is even now holding the world. The fragrance of her heritage has permeated all continents. If in our artificial surroundings we do not feel it, it is our own fault and not the weakness of that heritage.

Let us approach this heritage not as Asiatics nor as Europeans but as students. That Asia is again up and doing can well be known from what is happening to-day in all the countries in the East. The see-saw is working. Let us hope that this time it will come to a standstill at the pinnacle holding both East and West on either side on the same level so that united and well-balanced in their heritage all the five continents shall march on together towards a Parliament of Man and Federation of the World.

This latter phrase may refer to a curious name in the "Malay Annals" for they state that the rules of Palembang. Mahamora is obviously in Indian word, signifying "Great Mora,"—referring to Mount Meru of the Hindu legends.

Later on, about A.D. 1,000, we have in Tamil and Sanskrit an inscription recording the grant of a village to the Buddhist temple at Nageswaram in Southern India, which had been built by two rulers of Palembang. This appears to show an intimate relation between the Malayan rulers and South India on the west and also Java on the south-east. The second of these two rulers is called in the inscription "King of Kataba and Srivishaya."

The names of both these rulers are corroborated by two entries in the Chinese Annals of the Sung dynasty, which mentions embassies from them to China in A.D. 1003 and A.D. 1008. The word "Kataba" in the inscription is probably the same as Kutub. A little later on, an inscription in South India, at Tanjore, dated A.D. 1,030 commemorates the capture of the King of Kodanum together with the conquest of Sri Vijaya and of Malaya. These conquests cannot have been permanent, for a few years later, according to the Chinese Annals, the Maharajah of Sri Vijaya reported to the Chinese Emperor that the King of Southern India was his vassal; and a later Chinese writer tells how the Maharajah of Sri Vijaya laid a claim to be suzerain over the whole of Malaya Peninsula, and also over Ceylon. It would seem as though conquests and re-conquests went on, during the centuries, between these different countries.

Nearly the whole of this evidence given is of quite recent date and thus makes a basis for a reliable historical picture. It has been gradually collected owing to the discovery of inscriptions on different ancient stones and monuments. Other finds of a similar character are almost certain to be made. When it is all pieced together, it seems likely that it will point to a very close connection, lasting for many centuries, between early Hindu India and the Malay Archipelago. It also points to an independent kingdom, with definite Hindu religious traditions and language affinities, which had its capital in the south of the island of Sumatra. Along with this spirit of early Buddhist teaching a great impulse seems to have been given to colonisation and settlement from India. Through the Buddhist revival within Hinduism this migratory expansion took place. This kingdom or empire which extended far

and wide, appeared at any early date to have borrowed the Mahayana form of Buddhism which is so closely associated with North Indian. It is not altogether unlikely that from the kingdom of Sri Vijaya, near the Buddhist monks made their journey into the interior of Java. If this is proved to be true, then it would follow that the great Hindu Buddhist civilisation of Java, which produced such amazing monuments as Borobudur and Prambanan, must probably originated from this source.

Assuming this to be a true reading of ancient history, we may hope also in time to come to have still further light thrown upon the extended immigration from India into the Malay Archipelago and thence to Indo-China. We may also learn more about the remarkable Hindu civilisation of Cambodia which produced the Khmer dynasty and the great empire, Angkor Wat, which is one of the wonders of the world.

Further records of lesser importance have already been found in Malaya itself by archaeological research. There is, for instance, an inscription written in a Southern India script which is dated as early as A.D. 400. This would be almost as early as anything we have yet found in Java or elsewhere. The inscription has not been fully deciphered and it does not help us with any historical information but it gives us hope that some further inscriptions may be discovered of definite historical value. A famous old fragment of stone, found in the bed of the river at Singapore, is now in the Raffles Museum. But this also does not help us to any great extent, because it is only a fragment.

For nearly a thousand years a widespread civilising tradition of Indian culture, religion and literature was very slowly accumulated all over this part of the South-Eastern Asia. This country with the adjacent islands, was rightly and truly regarded as an extension of India itself and of Hindu Buddhist civilisation, a kind of cultural empire. With the advance of the Buddhist missionary expansion the same Indian traditions were carried still further eastward and also to the north of the Malay Peninsula, Burma and Siam owe not only their original civilisation, but also their permanent religious creed to these Indian immigrants. Whatever strength they have had in their long history, as civilised countries, they have drawn from the Buddhist religion which had its origin in Hindu India—From *The Indian*.

(To Be Continued)

NOTICE

The annual general meeting of Vishwaroop and Dharamashala will be held on Sunday the 14th March 1932 at Gokhale Memorial Hall, Tongaat at 12 noon. The public is cordially invited to attend.

The previous notice of the meeting to be held on 28th February has been cancelled.
Business —

1. Minutes.
2. Secretary's Report and Financial Statement.
3. Election of officials.
4. General.

S. D. MAHARAJ, Chairman.

V. P. DESAI

P. J. SINGH

Hon. Secretaries.

SNOEK

Prime Red Oily Snock at lowest market prices. Quotation on request. Coast Trading Co., 917 Kershaw Street, Capetown.

35

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંગબેરંગી અને પરાંદ કપડાં

સ્વદેશી માલ જમાનામાં આવી પહોંચ્યા છે. અને દરેકી કદેક રીઝમમાં આવશે.

આવી, સવાસાં વિશેષને માટે જાલ જાલવું રેશમ.

માલમ, રંગાલ, માડી, મજમલ, ચાલ. તાલ, કોલર, કોમ, રાદ, મુટને માટે સજ, આસામ

સીદક વિશેરે વિશેરે. પ્રદેશ, રાજી અને બન્ધાંબાને પહેરવા ભેગલી કદેક ત્રીજો

અમારી રહે આ-વેશમાં મરવામાં વરતા માટે રમેશ મજા કરશે

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલશમ એન્ડ કુ.,

મોલમ ૫૨૬૮.

૬૩ મલેશ રીટ,

કેમરે માલમી એન્ડ મલેશ રીટ,

મેટાનીસમર્ગ.

૩૬

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ મં.

ફ્રીડેઝ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૬ ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨

અંક ૬

ભારતના સંતે યુરોપને અર્પેલો ભવ્ય સંદેશ.

હિંદની અદ્ભુત પરિવર્તના મહાત્મા ગાંધીજી જે વેળા બાળ સમયે રહ્યા હતા તે વેળા યુરોપના અનેક દેશોમાંથી તેમજ અમેરીકામાંથી તેમને એ દેશોના મુલાકાત લેવાનાં અગ્રમુખી અનેક આમંત્રણો મળ્યાં હતાં એ વાત જાણીતી છે. જાતના પરિવર્ત જે વિચારના નીવડી હત તો કદાચ મહાત્મા ગાંધીજી યુરોપના અનેક દેશોનાં તેમજ અમેરીકાના આમંત્રણોને માન આપી ત્યાં ગયા પણ હતા પરંતુ હિંદની સ્વતંત્રતા નિષ્ઠા નીવડી એટલે તરત હીંદ ઉપરી જવાની એમની ફરજ થઈ પડી અને ઇટલીના પ્રસિદ્ધ મુખ્ય સદેશ રોમ મંત્રને તેઓ હીંદ ઉપડવા દતા. તેઓ લંડનથી ફ્રાંસ, સ્વીટ્ઝરલેન્ડને માંગે રોમ ગયા હતા અને સ્વીટ્ઝરલેન્ડના પ્રસિદ્ધ છત્રીવા સદેશ ને લીગ ઓફ નેશન્સની એક છે ત્યાં ખાસ રોકાયા હતા. છત્રીવા સદેશની અંદર વીક્ટોરીયા હોલ નામનું એક સભા સ્થાન છે જે જગતમાં એક ઉત્તમમાં ઉત્તમ સ્થાન લેખાય છે. એ સ્થાનમાં હુંક સભામાં એક સદેશ સભા થઈ હતી અને છત્રીવાની પ્રજાએ ભારતના એ સંત પ્રજાનો જન્ય સંદેશ સાંભળ્યો હતો. આ સંદેશ સવાસો અને તેના જ્વલંબો દ્વારા અપાયો હતો જે જન-મુખ્યારી માસની તારીખ ૧૮મીના 'ગંગા ઇન્ડિયા' પત્રમાં પ્રસિદ્ધ થયો છે જેનો સાર છે. એ તો વાંચકોને માટે જો તોએ આપીએ છીએ:—

ઉપર જણાવ્યું તેમ છત્રીવામાં આવેલા પ્રસિદ્ધ વીક્ટોરીયા હોલમાં સભા યોજાવા ખાણું સમયે ગળા હતી. આ દિવસ એક અંગ્રેજી સ્વીટ્ઝરલેન્ડને યક્ષીસ તરીકે આગેસો છે. એ દિવસથી વિશેષ પ્રજા અને કોઈએ સભામાં દાખરી અપી હતી. દેનના સમયને લીધે સભાનો સમય યોજાવા ખાણું વખતનાજ પસંદ કરવો પડ્યો હતો અને ખાણાના સમયે બાંચેજ ભેલે સભામાં દાખરી આપી સદેશ એવી ભારતી પક્ષ રાખવામાં આવી હતી. પરંતુ ભારતના સંનની વાણી સાંભળવા ખાતર લોકોએ પોતાનું યોજાવું ખાણું પણ જાહેર કર્યું અને વીક્ટોરીયા હોલ આ અને પ્રજાની ગેદનીથી ચીકાર થઈ ગયો.

લીગ ઓફ નેશન્સ. આંતરરાષ્ટ્રીય કામદાર વર્ગની વડી કોણીસ અને અન્ય આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ તરફથી સવાસો પુછ્યમાં આવ્યા હતા.

મહાત્માજીએ શરૂઆતમાં એક હુંક વાળ્યું હતું અને 'દેલ્હાઈ સવાસોના જવાબ આપવાનું શરૂ કર્યું. તેમણે જણાવ્યું કે તમારા આ સંદેશ શહેરની અંદર લીગ ઓફ નેશન્સની મુખ્ય કોણીસ છે. જગત આખી મુખ્ય અને એવા કાર્યો લીગ કદે કિવી એની પાસેથી આવી રાખવામાં આવી છે. લીગ પાસેથી

એ આશ રાખવામાં આવી છે કે તે જગતમાં કુદ્યોતો અંત લાવે અને જે જે પ્રજાઓ તેમ મતલબ ઉપરિચત ચલવા દેવા ગેતો પોતાની સત્તાથી પંચ તરીકે લીકાલ લાવી આપે. મને પોતાને સદેશ એમ લાગ્યું છે કે તોને આ વિષયમાં જે જરૂરી મંજૂરીમાં કોઈએ છે તે તેની પાસે નથી. લીગનો નિર્ણય અસરકારક નીવડે તને મારે મેં બાંચે લીગને જે તે પ્રજાઓની બલી લાગણી ઉપરજ મોરો બાંધાર રાખવો પડે છે. હું આપને એ સૂચવવાની દિશ્મત કરું છું કે લીગ એક નેશન્સ જેવી સંસ્થા પાતે એવીજ કોઈ બીજી સંસ્થાઓ કે જેને જગતની શાંતિ કેમ જાળવાઈ નહીં પણ ઉપર કાર્ય કરવું છે તેને અમે તોદમાં જે સાધન ન સ્વીકાર કર્યો છે તે સામનોના ઉપયોગ કરવાથી જે જરૂરી મંજૂરીમાં પ્રજાઓ પાસેથી કોઈએ જે તે ગળા મહેશે.

સવાસ — જાનરલસ્ટીનો ઉપયોગ કર્યા સિવાય કામદાર વર્ગ નવાય કેવી રીતે મેજવી સંધર જે મુકીશર જે કામદાર વર્ગના પ્રયત્નોને દળી દેવા જાનરલસ્ટીના ઉપયોગ કરતો હોય તો પોતાના ઉપર સીનય શુભરતારાઓનો નાશ કરવા માટે કામ-દાર વર્ગે આ માટે પ્રયાસ ન કરવા નોંધવું.

જવાબ આપણને જે કોઈ મુકકા લગાવે તેને લાભો મુકકા લગાવવો આ કાપદો અથવા નિયમ એ જરૂરી પુરાણા સમયનો છે. એ કાપદો જાગલનો જ. અહિંસા મને વિષે હું અપતર કરી રહેલો છું કે જેની આવજાવતા પણ છે એટલે કે આવો જાગલી કાપદો ના નિયમ જે મનુષ્યને ઝાજતો નથી તવા કામદારી મુકત રહેવું.

તમને કદાચ ખબર ન હોય. જાનરલવાદમાં એક ભેગર મુતીબાન સ્થાપવામાં આવેલું છે અને તે મુતીબાનનાં હું પાતે મુખ્ય સલાહ આપનારો છું. ભેગરના પ્રજા વિષે અનેક નિષ્ણાતો જેમણે એ મુતીબાનના મુલાકાત લીધેલી છે તેમજે એ મુતી-બાનનાં વખાણ કરેલાં છે. આ ભેગર મુતીબાન મારફતે છેલાં પંદર વાનથી મુકી અને મજૂરી વચ્ચે સંબંધ કરાવતા પ્રજાને ઉપરિચત સાય છે તેનો અહિંસક સાધનો દ્વારા ઉકેલ લાવવા અમે પ્રયત્ન કરી રહેલા છીએ અને તેથી હવે જે હું આપને કહેવાનો છું તે સાધિયા જાત બહુજાણીજ ૩૯ ૪ જે કામ-દારવર્ગ સંપ્રદાં રીતે એકજ બન્યો હોય અને આત્માત્મા કરવમી તેનામાં પુરી તાકાદ હોય તો હું કહેવાં કુખમાંથી મુકત થઈ શકે છે. મુકીદારવર્ગ મને એટલો જુલમ કર્યા ન હોય, છતાં મારી એ મોક્ષસ ખાતોજ છે કે જેમને ભેગરના પ્રજા સાથે સંબંધ છે અને જેઓ ભેગરની અજવબને દોરનારા છે તેમને પોતાને આ અમામજ નથી કે કામદારવર્ગ અથવા શ્રી ભેગર

૧૯૩૨	૧૯૩૧	૧૯૩૦	૧૯૨૯	૧૯૨૮	૧૯૨૭	૧૯૨૬	૧૯૨૫	૧૯૨૪	૧૯૨૩
૧૯૩૨	૧૯૩૧	૧૯૩૦	૧૯૨૯	૧૯૨૮	૧૯૨૭	૧૯૨૬	૧૯૨૫	૧૯૨૪	૧૯૨૩

યુરોપના સર્વ રાષ્ટ્રો મારે હું કહું છું. જે યુરોપના અન્ય ભાગોને તમે આ સંદેશો પહોંચાડવા ન માનતા હો તે સર્વો દેશકાંથી હું મુક્ત રહીશ. બીજું સ્ટીટ્ઝશાંડ જે નિષ્પક્ષપાત છે અને અન્ય રાષ્ટ્રો પ્રત્યે જુદાજુદા અનુભવો નથી દેખાતું તે એને સરકારની આવશ્યકતાજ નથી. યુરોપમાં તમારું સ્થાન સુંદર છે અને તમારી મહેમાનગીરી હમણાં છે જે કોઇને જાગતની સર્વો પ્રજા તમારા પ્રત્યે મેં જાણેલી છે એટલે ક્રિસ્ટીએ-મેન્ટ-હાઇપનાં સંબંધો જે છાંં કરી નાંખવાના પ્રયત્નોમાં અન્ય જાગતને નબળો દોરો એ શું વધુ સાફ નથી? તમેજ જાગતને બનાવી આપો કે દક્ષિણ વિના સરકાર વિના ચલાવી લેવા એટલી વીરતા તમારામાં છે.

સવાલ સરકારી પ્રજાતના પાંચમું પ્રકારની અવશ્યતા નમે શા માટે દેશ છોડે? એના વિના તે વીરતા બરેલા સફળતા અસંભવિતજ થક પડશે. તમને શું જે ખબર નથી કે સરકાર હિપરના સ્વીસ સરકારની માત્ર ત્યાં દસ્તીજ છે તેથી થરેલી સરકાર અમારા હિપર ધરતી નથી આવતું અને તેથીજ અને બચેલા છીએ?

જવાબ—આવો પ્રશ્ન પુછવામાં એવું અજાણ રહેલું છે એમ ને હું કહું તે મને ક્ષમા આપશો. સરકારી તાલીમ ને છોડી દે તે સેવા અને આત્મ બલિદાનની જે કેળવણી તમને મળે છે તે તમને ન મળે એવો સવાલ કરવામાં સવાલ પુછનાર બુદ્ધ કરે છે. આદિસક સંચન એક સામાન્ય સરકારના એટલીજ અવશ્યતાપણાની અને સખ્ત તાલીમની જરૂર રહે છે. સીપાઇગીરી કરવામાં જે દેશમાં રહેલી છે તેથી વિશેષ સખ્તતા આદિસામાં રહેલી છે. કેળવણી પણ એ વિચાર મળે આત્મા જવાની જરૂર નથી કે તમે સરકારીવાદને અંગે રહેલું ફરજિયાતપણું છોડી દેશો તે તમારી ખસે કોઈ વધુ હિમ્મત ફરજિયાતપણું. સખ્તતાજ બરેલું ફરજિયાતપણું રહેવાયુંજ નથી. તમારી સખ્ત કામગીરીયો સંબંધી હું જોયો ત્યારે મેં તમને કહ્યું કે કામગીરીયો એવાજગીરીને અંગે રહેલા હિમ્મત અર્થે પ્રજાને અપનાવવા તમારે એટલે કે કાદમાં કાદ ફાળે સદન કરવાની શક્તિ અને ચાલુતી સામે જુઝવાની તાકાત પણ દોવી જોઈએ, કારણ કે અમારે તમે કશિમારને એક બાજુ પર મુકી દો અને આદિસક અને અને સિપાઇ-ગીરીને છોડો ત્યારે તમને મોજમાં ચખાવ પસાર કરવાનો મળશે એવું કોમજ નહિ. તમારી મરવખરીને બચાવવાની ફરજમાંથી તમે મુક્ત રહો એવું પણ નજ કોમ, પરંતુ વિદ્યુ તમારી સ્ત્રીઓ અને બાળકો પણ તમારું ધરનું રક્ષણ કરવા માં સાથે સામેલ થશે. અહીં પણ હું તમારી સામે કરીથી મારા અનુભવનીજ વાતો રજૂ કરું છું. જે નાની સંસ્થા હું પોતે ચલાવી રહેલો છું તેમાં અને અમારી સ્ત્રીઓ અને બાળકોને જે સંસ્થાને કેવી રીતે જગારતી તે શીખતી રહેશે છું. અને શહેરની વાલીથી દૂર વસીએ છીએ અને વારંવાર ચોર લેકો ત્યાં આવે છે પણ ખરા. બીજાઓનાં જીવનને જગારવાની ખાતર અમારે તમે તમારું જીવન અર્પણ કરવા તકવાર થઈ જાઓ ત્યારે બધું સંજેલું અને સાદું બની જાય છે. અમારે જાગતની સામે તમે નીડરતાથી હુલા રહી રહો અને તમે જાગત ઉપર ખાપ પાડી રહો કે તમે નિહાળે એ તે એવી રીતે વર્તનાર અધિકત પાતાની સદિસલામતીની

ખાતી મેળવીજ છે જે વારંવાર આપણે બુલી જાતી છીએ. આ સવાલનો બીજો ભાગ વળી બીજી જગ્યાએ છે. સ્વીસ સરકારની કામગીરીથી સ્ટીટ્ઝશાંડમાં કાદાઈ થવા નથી પાગલી જે વાતનો મારે માનવું કે અસ્વીકાર કરવો પડે છે. જો કે બેલજીઅમ પાસે પોતાનું સરકાર હતું જતાં યુરો-પીય મદાન બુદ્ધ વેળા તેનો સરકારી કમળો અને તેને અંગે રહેલા અવંકર અપનાવેલાથી તે હમણી જવા પામ્યું નહતું. અને તે જ સરકાર અધિકારી પ્રજાઓને સ્ટીટ્ઝશાંડમાં ચમત્ને જવાનો રસ્તો કોઇતો હત તે મારી ખાતી હતી કે તે પ્રજા સ્ટીટ્ઝશાંડ સાથે પણ બુદ્ધમાં જતરી હત. તમે કદમ્ય કદેશો કે એવી રિચિનિમાં તમે વીરતાપૂર્વક લડી લીધું હત. એક મુશ્કાતો બદલામાં સાખા જે મુકા લગાવી લીધા હત. જે મારી પાસે વધુ સમય હત તે હું તમને બતાવી શકત કે અન્ય રાષ્ટ્રોએ તમારા દેશમાંથી સરકારને પસાર થવાની માગણી કરી હત તે અદિસાના સાખન વડે વધુ કોન્ટ્રોલપૂર્વક તમે કેવી રીતે લડી શક્યા હત. [આ સુંદર અર્થાત્ત અને રસીક ભાગ અને આવના અંકમાં આપીશું. આ. જી. એ.]

“ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન”
 શુક્રવાર, તા. ૨૬ ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨

કેપટાઉનમાં મળેલી મહત્ત રમલ કોન્ફરન્સમાં શું થયું? ક્રાંસ-વાલ એશિયાટીક એન્ડ ટેન્નોર કેપટાઉનમાં શું થયું? બીજા પાસું જેવાશું? ક્રાંસ-વાલનો સન ૧૯૦૮ નો એનરી કાયદો અને ૧૯૦૮ નો ટાઉનશીપ એક્ટ એમાં કોઈ સંધાર થયા છે ના નહિ. પ્રોપોઝેશન એન્ડ વપર બલિયમાં કેપટ કરવાના કદેશ ચાલુ રહેશે કે નહિ? દોઢથી આવેલા પ્રતિ-નિધિઓ ટેન્નોર બીજામાં જે એશિયાટીકની નીતિ કામજ કરવા માં આવેલી છે તેને મંજૂરી તે આપી નથી ગયાને? સન ૧૯૩૨ નો નવો પ્રપોઝેશન કાયદો પાલમિટ પસાર કર્યો અને ક્રાંસવાલના દોઢીએના રજીસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટને અંગે રહેલા મદતના કદેશ તેનાથી છોનવી લેવામાં આવ્યા તે કદેશો ડેલીગેશન પાછા કામજ રખાવી ગયા કે નહિ? ડેન્નોરેશન સર્ટિફિકેટ મરાવનારઓની સ્થિતિ તમા બાળકોને આ દેશમાં આવના દેશ કે નહિ? કેપટાઉન એક્ઝિએન્ટમાં એસીસ્ટેન્ટ પ્રપોઝેશન રજીમ કામજ કરવામાં આવી અને સરકાર વીસ કોંટની લાખમ આપી આ મુદ્દમાં જાહેરા દોઢીએને દાંદ મદાવી દે છે અને આ દેશ માંથી દોઢીએનાં પરતીને જેમ અને નમ કોઈકી કરી નાંખવી એવી રાજનીતિ છે તેમાં ડેલીગેશને સંધાર કરાખ્યા છે ના નહિ? આવી જાતના અનેક પ્રશ્નો યુનીઅનના દોઢીએ ડેલીગેશન આ દેશમાંથી વિદાય થયા બાદ કોમિસન પ્રતિનિધિ-ઓને પુછે છે અને તે સ્વાભાવિક છે આ સર્વ પ્રશ્નોના જવાબો કોમિસન પ્રતિનિધિઓ આજે આપી રહે એમ નથી. દોઢીએ આવેલા પ્રતિનિધિઓ પુર્નઅન સરકાર સાથે કેવી જાતનું સમાધાન કરી ગયા છે તે વાત આજે તે છુપી રહેલી છે. દોઢીના પ્રતિનિધિઓ દોઢીસ્ટાન પહોંચે ત્યાર બાદ એકજ દિવસે દોઢીમાં અને સાક્રિય આક્રિકામાં જે સમાધાન બદલ પડે એવી

ખાને સરકારેથી મોકલવા કહેલી છે એટલે યુનીયનમાં વસ્તી દીદીબાધ્યોએ કપલા સવાસેના જવાબો માટે ત્યાં સુધી ચોક્કસ પડ્યો. આપના માસની તા. ૧૨ મી સુધીમાં સમાધાન બાહેર માં આપણે એવી અમારી માનવતા છે. એક વસ્તુ અમે સ્પષ્ટ રીતે જાણવાની યાચીએ છીએ અને તે એ કે કેમિસના પ્રતિનિધિઓ જેઓ કેપટાઈન ગયા હતા તેમણે દરેક પ્રાંતના દીદીબાધ્યો કેસ પછીજ સુદર રીતે લીધેલા પ્રતિનિધિઓ સમક્ષ રજુ કર્યો હતો. જોદાનીસખર્ગમાં મળેલી સા. આ. ઇ. કેમિસની એમરજન્સી કોન્ફરન્સ દરેક પ્રશ્નો ઉપર સંપૂર્ણ અર્થ કરીને એક રીપોર્ટ તૈયાર કર્યું હતું જે કેમિસનાના સભ્યોને કેપટાઈનમાં આપવામાં આવ્યું હતું. અને કેમિસના પ્રતિનિધિઓએ કેમિસના સાથે રહેલોટમાં રજુ થયેલા દરેક મુદ્દાઓ, વિષય પુર્ણ ચર્ચા કરી મક્કમ માગણીઓ રજુ કરી હતી. કેમિસના પ્રતિનિધિઓએ કોઇ પણ વિષય ઉપર જરૂર નહોતું નથી આપેલું જેની અમે એકસ ખાતી આપીએ છીએ. કેમિસના સાથે એ પણ સહ વાત થયેલી છે કે યુનીયન સરકાર સાથે તેઓ અને તે વતનનું સમાધાન કરી જાય તેને પ્રતિનિધિઓ અમારેથી રોકે આપવાને બંધાએલા નથી. સમાધાન બહાર પડ્યા પછી સા. આ. ઇ. કેમિસની ખાસ એક મળશે અને એ એકમાં દરેક પ્રાંતમાંથી મુદ્દાઓને આવનાર પ્રતિનિધિઓ એ સમાજના સતોપકારક અને કામના કાળમાં છે વા નહિ તેનો તીર્ણવ કરશે એ સમાધાન કામના કાળ માં ન હોય અને સંતોષકારક ન હોય તો તેને કામની દેવાની પણ કેમિસના પ્રતિનિધિઓને છુટ રહેશે. એટલે કોઇ કોઇ પણ પ્રકારે આજે બંધાએલી નર્થિજ એ દરેક દીદીબાધ્ય વાદ રાખે વસ્તુ સ્થિતિ આજે એવી છે કે આ દેશમાં ગેરકાયદેસરના આપણને માંગતા નથી. આપણે આ દેશમાં રહેવાનું જો અને તે પણ સ્વચાલ સાચવીને અને દરેક જામ સાથે આપણને સમાન હકક આ દેશમાં જોડાયેલો છે. આપણી એ અબિલાયા આ મુદ્દામાં નાની સુતી નથી. એ અબિલાયા બીજાકુલ ગોળ અને સુદર છે પરંતુ આ દેશમાં સ્વચાલ સાચવીને સમાન હકક જોગવવા હોય તો તેને અમે રહેલી સર્વ કરજો અહા કરવાની પણ આપણમાં લાભકાર લેવાની જોડાયેલ. આ દેશમાં યુરોપીઓ સાથે સમાન હકક જોગવવાની અબિલાયા ધરાવનાર દીદીબાધ્યો તે જોગવવા માટેની જોડાયેલી સર્વ તંત્રીઓ પણ રાખવીજ જોડાયેલ સમજાય સમાન હકક માત્ર વસતો કરવાની નથી મળી શકતા. તેને માટે આત્મજોગ આપવા જોડાયેલ. તરીકે પણ તે હકકો પ્રાપ્ત કરવાની કામની તૈયારી જોડાયેલ. હવે હું કહું સમયમા કામને અખર પકી ચકશે કે કામનું બાવી જવા રીતે પડાયેલું છે. અમે આશ રાખીશું કે સમાજના જે અસંતોષકારક હોય તો કામના આગેવાનો અજુત મર્ક કામને બીજાકુલ સીધે માગે દરજે.

મી. સી. એફ. એડ્વક્ટ હીંદ મયા

તા. ૨૨ મી ફેબ્રુઆરીને રાજ રવીમર કરાંબ કરખતસે હીંદ મયા ઉપર તેમાં મી. સી. એફ. એડ્વક્ટ હીંદ ઉપર ગયા છે. તા. ૧૭ મી ફેબ્રુઆરીને રાજ તેઓ ટ્રેન મારફતે મેટ્રોપોલિટન ઇસ્ટન ઇસ્ટન આવ્યા હતા. નાટલ મુન્ડિઅન કેમિસના પ્રતિનિધિઓ રોશન ઉપર તેમને જેવા હાજર ગયા હતા. મી. એ. કોરોટર તેમને દલનો દાર પહેરાવ્યો હતો. અને તેઓ મી. કોરોટરના મહેમાન તરીકે ઇસ્ટનમાં રહ્યા હતા. તા. ૨૦ મી શનિવારના દિવસે રોંગરની રીસ સાખાએ વેદીક મમસિઆના હાલમાં તેમના માનમાં એક મેળાવડો કર્યો હતો. સભામાં અનેક મળસેએ હાજરી આપી હતી. મેળાવડાનું પ્રમુખરમાન મી. અગીને લીધું હતું. મી. એન્ડ્રસે મોસના બાપથમાં દર્શાવું હતું કે તમારે તમારે કું નાટલનો મુલાકાતે આવ્યેક છું ત્યારે મેં રોંગરની મુલાકાત જરૂર લીધી છે. કેપટાઈનમાં મળેલી મુલાકાતે એક કોન્ફરન્સમાં મોતે જે મર્ક કર્યું હતું તેનું મી. એન્ડ્રસે હુંકમાં વર્ણન કર્યું હતું. તા. ૨૧ મી ફેબ્રુઆરી રવિવારના દિવસે તેમના માનમાં મધ્ય જગ્યાએ કબાઓ જોગવવાનું નક્કી કર્યું હતું. એક રોંગરમાં, બીજી કોરોટરમાં અને ત્રીજી ઇસ્ટનમાં. અત્યંત વરસાદને લીધે રોંગર અને કોરોટરની સભાઓ માંડી પડ્યાવામાં આવી હતી. રવિવારે સાડા મળ વાગે પારસી રૂલમજી હોલમાં નાટલ મુન્ડિઅન કેમિસની એક સભા મળી હતી. કેમિસના પ્રમુખ મી. સોશળજી ઇસ્ટનમાં ન હોવાથી પ્રમુખરમાન મી. કોરોટરે લીધું હતું તેમણે મી. એન્ડ્રસેની સેવાના વળાજી કરનારે એક બાપથ કર્યું હતું બીજા મોસનારાઓમાં સેસર્સ વેબ, રેન. રોમ્સ, વી. એસ, સી. પમર, પી. આર. પમર, કાજ, બી. એ. મેપરજી વગેરે હતા. મી. એન્ડ્રસે જવલમાં દર્શાવું હતું કે કેમિસના પ્રતિનિધિઓ લગભગ એક માસ સુધી કેપટાઈન રહ્યા અને તેમણે જે જોગ આપ્યો તે પ્રથંસાધન હતા નાટલ મુન્ડિઅન રીસ નરથી તેમજ કોરોટરની કેમિસની સાખા નરથી મી. એન્ડ્રસે દલના દાર પહેરાવવામાં આવ્યા હતા તા. ૨૨ મીએ તેઓ હીંદ મયા રવીમર કરાંબમાં ઉપર ગયા છે.

“મુન્ડિઅન ઈલાખાદ”

પ્રકાશક: નવમરજી રાજમાલ મળકા: (કપટકન)

(વિર વિજય કંઠ.)

આવો આવો સપળા આવો,
નર નારી ને પાળવો આવો,
જોબ અને અદુક નહિ જોડાયે, લજા છે બસ ખાસી દામ,
સત્ય—અદિસા દેવે રાખી, મરતું ને જીવવાને માટે.

કાન્કદલાળ કાન્કદલાળ—૧.

વીર મહો કિમતથી લડજો,

શીર ધરજો પણ નાક ન દેજો,

બીકજી નર મોડું સંતાડે, લજાને બાદત માની કુખ,
સગારી રજુવડી રાખે, હોયે દેવા કરતે કુખ

કાન્કદલાળ કાન્કદલાળ—૨.

વિરુદ્ધ પણ એટલે શું? એને વિરુદ્ધ પણનો નામ કહેવો કે સ્વચ્છનેનો નામ કહેવો? શું મરા કુપણુ શરૂ થોજીને મારીને, આગ પુજ્ય બીજાપિતામહને મારીને, મારે વિજય માનવો? આ સામે છેલ્લેસા એ તે કોણ છે? એમાંના રાતે મારીને મારે જ્ઞાનંદ માનવો? એ દુયોધનના દીકરાને મારીને કું જ્ઞાનંદ માનું. તો આગ બલિભંસુને મારીને જ્યારે એ મરે તો મારે કેમ જ્ઞાનંદ ન માનવો? મરે, આ બીજમ કે કોણ મરા પર સંસ્કારનો મા કરવા આજે, તો પુજ્યની મળાતી માણક કું મરદન પર ઝીલી લઈ, તેમના સંતોષાઈ કું વિલોકના રાજ્યનેયે જતું હૈ, તો એક બધી ફરને માટે કું જ્ઞાનંદના સમાજિનો નામ કરે અને કરાવું ૨૬-૨૫

(૪) રસીક કડવી ૪૭

જ્યોત્સનીના પાલ સાંભળી શીડુજી કહેવા માગ્યા—“મારે, હવે કોરવોના નામનું શું? એમણે જ્ઞાનદાસીપણું કર્યું છે તેનું શું?”

જ્યોત્સની મોઢેયો: “સાચું! કોરવો સોજવક થવાથી એમની મતિ જમડેલી છે. એમને સારાસાર સુઝવો નથી. શબ્દ અને મુખ એમને સંસ્તર લાગે છે આથી જાવો જમંદર પુજ્યનાક એમને ખટકવો નથી. પણ મહનાથ, કોરવો જમંદરે કરે માટે આપણેયે શું જમંદર કરવો? જાની કુરોએ કુલદાય કરવાનું પામ કેવું જમંદર ખતાવ્યું છે? જરે આ તો કુળનાક એટલે માત્ર કુલદાયનેજ નામ નહિ, પણ આપી કાનિય જ્ઞાતિનો અને તેમની માનદને આપ્યા આપવાનો નામ થવા કહે છે. કું જોખનું જોઈ કહું છું કે એ આ પુનખાર કાકાજી આપણે સાંભળ્યા હતાં તો આપણે સનાતન ધર્મ, કુલ ધર્મ, જ્ઞાતિધર્મ સંતિ સુખેદ કરવાના છીએ; એમાંથી પ્રભુકેનો ને કષ્ટપાલ કશે તેમાંથી તે કળવો નવું પણ માણું છું” કરી કહવાની નથી.

જ્ઞાનદાસ! કોરવો આ કીક થઈ કે મારી આખો મોડી મોડી પણ આજે જુમી. અરેર, બે દિવસના શબ્દ મેલવ માટે કોરો જમંદર જમંદર કરવા આપણે તેમજ થવા છીએ! પિકાર છે કાના મિત્રતા સોજાને, અને પિકાર છે આવા મિત્રતા રાખીને! જનાદને! માફ જ્ઞાનદાસજીનાં જ્ઞાનમન આજે સાવ મળી મળ્યું છે. કું કહી જઈ છું મન મારો ધર્મ દોષા નેવો સુઝી મયો છે, કું હવે કહવાનો નથી. આ કું નિઃકલ્મ મહને ભેસું છું.—અલે કોરવો આવીને મારો વડ કરે. ૩૧-૨૪

આમ કહી જ્યોત્સની હૃદય કમળે મિતે પ્રણામ—માજી છે.કીને રજના પાછળ આમમાં ભેલી મયો ૪૭

અખ્યાય ૧ લો પુરો

(અપુર)

રાવ જહાદુરે ના પાડી

ઉજાગથી અમેજીના મુખીપણા હોળ તજ સમીતીએ; હીંદુસ્તાનમાં વધારે વસા કરવા આવેલી તેમાંની એક મહાધિ-કાર સમીતીમાં સુરતરાજા રાવ જહાદુર બીમજાઈ રજીએકા નામકને હીંદુસ્તાનની સરકારે પસંદ કરી નીમેલા, તે સમીતી માં રાવ જહાદુરે પ્રભુમત વિરુદ્ધ મર્દ, સમીતીમાં સામ કરવા, મજબુત દોમત કરી ના પાડી છે.

મહાત્મા ગાંધીજી ક્યાંના?

(ભેખ—જોડીકામ પાઠામર જામ્યા)

ગાંધીજીનું મામ કું? પોતજંદર વહેલું મોલી હકશે, “કું કું, મારે જા તેમણે જન્મ લયો છે.”

અમદારાદ કહેશે, “એમણે જ્ઞાનમ તો મારી જાનરમતીને તરે આપ્યો છે ને?”

પુત્રા પોતાનો દક જાગળ જાવશે. “એમને જેમ મહેલનો વાસ મારી મરવડા જેલે આપ્યો હતો એ ન જુલવા.”

મીદારના મિત્રો કહેશે “તમે જ્યાં મમે તેમ કહે પણ ગાંધીજી તો અમારાજ, અમારાં મળનાં બિતરોમાં તેઓ કેટલા બટલેલા છે તે તમે શું જાણો?”

જા તો પંજબ ધારો પાડી હકશે. “ગાંધીજીને જ્ઞાનાત્ર મારો જ્ઞાનીવાલાં જામલ હતો એની કામથી ના પડાશે?”

હલકતો કહેશે, “પણ અસહકારનો જોખ તો મારી જુધીમાં આવીને કુંકેશે?”

મુખજ કહેશે “પણ જવાબક કર કરવા તો જ્ઞાની જાવેલા ને?”

જારડોલી મોલી હકશે, “મોરાજીના નમનામાં મારી લવુડી કોઈ સંભળશે? ગાંધીજીએ રજમેદાન તો મારે જામણે માંડ્યું તું ને?”

દોલ્લી ગાંધીજીને પોતાનાજ સમજે છે, કારણ કે ૨૧ ઉપવાસના પવીર દીવસો ગાંધીજીએ જા માળેલા.

બેલમાવને પોતાનો હાથ મહી મહીકાતો લાગે છે. ભારતવર્ષમાં પ્રમુખને તાજ બેલમાવની મહાસભામાં ગાંધીજીને પહેરાવ્યો હતો ને?

પર્વતરાજ હીમાલય મનમાં હસે છે, “કોણ આ જ્ઞાની સાથે પ્રમદમાં ઉતરે? ગાંધીજી પોતાના મનમાં કાને કાંબે છે એ તેઓ જામમાં શું જાણે?”

“મતભેદ પાછી રાજ કરવાની નીતી”

બેદશમપુર, જ્ઞાન પ્રાતાક પરિવર્તનો સ્થાપત કષ્ટીના પ્રમુખ મોજવી અખદુસ કમરે પોતાના બાપજીનાં જ્ઞાનું હતું કે:—

સરકાર ગાંધી-જાવીન સંધીનો એટલો સતત કાંચ કશે છે કે સરકારના કરાકાના પ્રમાણીકષ્ણમાંથી પ્રજાનો કારોસો કહી મયો છે. તેણે કમનનીતીનાં એટલી દદ મુખી આપણીમાં કર્યાં છે કે કમિસના સાચા દીકના પ્રવાસો જઈ કેટલાક સુવાનોમાં હીંકવડતી રવી મધ છે.

મોજમેજના દારસ વિષે તમેએ વાંચ્યું છે. કોંઈની નોકર-કાકી તથા બીટનના કાકાકારોએ મુરલીમે અને કહેવાતા અંલખને દોળાનું નાજાયેર મનાવ્યા છે. તેમને તેમના સાધનો મળે મર્મ છે. જ્યારે મુરલીમે પાછા હરશે જારે એ જવાબદાર તંત્રમાં આપવામાં નહિ આપ્યું હોય તો તેમને દેકદેકી લેખવામાં આવશે એવી નામકાર જામાખાને મી. મેકડોનલ્ડને કહેલી અખીજ દવાજાક હતી. આ કહેવતા મુરલીમે તેમની જુલ ત્રરત સમજશે અને તેઓ મુરલીમ કોંઈને અમત મયેલું જોશે.

કોમ કોમ વચ્ચે મલબેરો દેશની રાજ્ય ક્ષયની નીતીએ નાના નાના મલબેરોને મોટું સ્વરૂપ આપી દીધું છે. જુદી જુદી કોમના કોમ બાબે ગણાયેલા ઉગ્ર કરીને વધા મોટા મોટા હોદ્દાઓની સાથે આપીને તેમણે આમુક પ્રકારના મુસ્લીમોને મોટાનું કથીપાર બનાવ્યા છે. કોમને નામેરણી બાબે એવી રીતે આ મુસ્લીમોનું મુસ્લીમ કોમના પ્રતિનિધિ હરીકે મોલમેશમાં પ્રવેશ કરી બતાવવામાં આવ્યું હતું. આવી રીતે વરવવામાં તેમને હરહો વખત કોમના નેતાઓ તરીકે મોટા જોડા મેળવવાનોજ હતો.

કે મારા મુસ્લીમ ખીરાદોને પચમંબરના ફરમાનની ફરી વાર આપું છું. તેમણે કહ્યું છે કે, "સ્વદેશ આવના એતો ધર્મનો આનીવાર્થ વીલાસ છે."

"કે તેમને અરજ્ય કૃં છું કે તેમણે કાંઈકમાં જોડાવું." એજ સરેલા હોદ્દે અવમાંથી ઉગારી ચકરો. મોડેક આમ-જોમ આપવામાં આવે તો હોદ્દ-મુસ્લીમ અપકો હતો નહિ હતો વર્ષ બધ.

કાંઠા વિભાગમાં કાળો કેર

(લેખક: એ. ડ. સોળીયા)

કમળાં કમળાં હોદ્દામાં ખોટીક રાજ્ય પ્રકરણ ઉપર અવતવા રાજ મદદા નજરે પડે છે. એટ ખોટનના પ્રતિનિધિ અને હોદ્દા દેવ હોડ વિશ્વેશ્વરને પોતાની આપખુડ કરાવેલો દોર અજવાળી હોદી જનતાને દયાથી દેવાનો પ્રયાસ આદર્યો છે. જોગાજ, મધ્ય ગ્રાંવ અને સરહદનાં વિભાગ ઉપર જોડીન-સોનું રાજ્ય ચલાવ્યું જોઈ મુજરાતના મુરત કદાના કાંઠા વિભાગ રહી ન જાય તેમ કાં લાદી પ્રકરણ ચલાવ્યું છે. જે લાદી રાજ્યનાં પ્રારંભિક પ્રભાવના સમાચાર વિદેશીય છાપામાં તો છું પરંતુ ખુડ હોદ્દનાં છાપાઓમાં પણ પ્રમદ થવા અંબવિત નથી.

એ કુદાકાકીમાં અપકોચમાં કાંઠા વિભાગનાં મામોમાંએ ખાસ કરીને જત લગતની કુશનું પ્રવચણેવ કાંકી, છાવણીનું પ્રવચણ કરાડી મદવાડ અને તેની જાણુનાં મોદાલી, આદ એજવ વિગેરે મામોમાં તો પોલીસેએ અમાનુષિ અજાવાર અર્થનું સંબંધાય છે.

કમળાં દેવથી તાલ્લ આવેલા કાંઠા મામનાં રાષ્ટ્રીય લગતનાં સ્થળસેવકે નીચે પ્રમાણેનાં કુર્તાલ જણાવ્યો છે જે કું કુંકમાં બ્લકત કૃં છું.

આખા કાંઠા વિભાગની ચળવળને દાખી દેવાને લાદી ધારી પોલીસોનાં ટોળાં મામે મામમાં—ચોવીસે કલાક પહેરો કરે છે, માંથી રોપી પહેરી જકાર નિકળનાર બ્યકિત લાદીને. માર આજા સિવાય સહી સલામત પાછો થરમાં દાખલ થઈ જાયતો નથી, જે પાંચ માણસો સાથે મળી નીકળતાં તેમનાં ઉપર લાદી માજ કરે થાય છે. દરેક અસહકારી બ્યકિતને જોજને મદદ લાદીની સભ થાય છે કે જેમાં પ્રુથે સાથે જો અને જાળકેનો. પણ સમાવેક થાય છે. એ વાત હોદ્દરાતનથી આ મેલમાં આવેલા મુનક સમાચારના વા. ૧૭-૧-૩૨ ના અંકમાં પ્રસ્વાર થાય છે. જે કાંઠ પણ પોલીસનાં કપાડામાં આવેલી બ્યકિતને મામમાં લાદીની સભ થઈ કૃં એમ ન હોય તેને પકડી લમ જમ અધવચ રસ્તામાં આવમારી મેળાન લાલવમાં નાંખી મારતા થાય છે. બાકીનાં પચ્છાં એના પુકડાયેલાઓને પોલીસ લાણુમાં લમ જમ બેચી ઉપર કરેરા

રાખી વાંકાવળી રાજવાની સભ કરે છે, એ વાત કરાડીથી પકડાવલા મહારાઓનાં મુરત અનુવાળી મુર-નજીએ અવવાસ કરી પ્રમદ કરી છે.

હોદ સ્વદેશનાં સંમાલમાં બાગ બેવાર વિદેક વાગી અને તેમણે ખાસ કરી સાકલ અફિકાની મુસાફરી કરનાર દરેકની નોંધ લમ મરજ પ્રમાણેનાં ગુદાઓ દેરવી પકડી પોલીસ લાણુમાં લમ જમ લાદી અને આખાનાં મારમારી દેરા કાગળ ઉપર સહી કરાવી લમ કુદાનાં એકરાર માટેનું છુડું રહેતમેન્ટ લેવાર કરી લાંબી નેલ માગાએ રવાના કરે છે. વાળે લાખલો કરાડી મદવાડનાં સાકલ અફિકા આવતા એ લાકાએ મંજાભાષ સુખાભાષ નવા રામજલાક સુખાભાષને મુનકથી પકડી લમ જવાના સમાચાર મલા મેલના હોદ્દનાં છાપામાં મળ્યા છે. એ એ વાલમોના સમાચાર આપવાં આ લાઈ જણાવે છે કે તેઓને મુનકથી પકડી જલાકવાર લાણુ માં લમ જમ માર મારી અધે મુનુ અવરવામાં દેરા કાગળ ઉપર સહી કરાવી કુદેવાર દેરવી એ વરમની સખલ મજુરી અને રા. ૧૫૦ નો દંડ મા એક વરમની વધુ સભ કરમાળી છે, અને વધારામાં આ દેકનું કોમીસાઈલ પણ રક થશે. અલાચારનાં આર્થ અનેક પ્રમાણે મળે છે, કે જેમાં અવિખમાં સમાવજ અને મહાભારત રમાશે.

જોહાનીસબગનો હોદ્દ સમાજ

જોહાંચી મી. મટકરામ કમે છે કે આજે રવી-વાર વા. ૧૪-૨-૩૨ નો દિવસ છે, પાટીદાર હોલ માં કોર્મક મીટીંગ છે જેનું જણાવાં કું મયો, કાં જમ અવડું કે પંકિત રાજારામજીને વિદાયગીરીનું માન આપવા આવ્યા હોદ્દ સમાજ એકઠો થયો હતો. રમે જુમતા આખા હોદ્દ સમાજમાં હકત સોથી દોઢો માણસોજ થયો. અવારે હોદ્દ સમાજની મજાની વજુ માર હળરને હકત મુજરાતના હોદ્દોએ અને વામીલ કલકતિઆ, પંજબી વીગેરેના સમાવેક કરીએ તો મજુરી મોડી થાય. આ માનપય આખી હોદ્દ કોમ તરફથી જમાડું. રકવ હોદ કમીટીના નીમાવલા મેમ્બરો પણ મુજરાતીઓજ હતા. એમાં પણ વામીલ કે ઉપર હોદના કોઈ પણ સમયે કમીટીમાં ન હતા. એક સાથે જણાવનું પડે છે કે પ્રથમ હોદ મજાતા સર્ગ બાકાઓનું સંમેલન કરી કમીટી નીમાવી જેમજે તે નથી. તેમ છતાં આવડી આખી હોદ્દ સમાજ તરફથી પાર્મોક સંસ્થા નથી. એમ પણ પ્રમુખ સ્થાનેથી કળ્ડો નીકળ્યા. હવેમાં કુખ ઉત્પલ થઈ કે કાંક મંડળો ઉપરિકલ થઈ અને વર્ષ એ વર્ષની દલાતી એમથી જાળવજુમાંજ પરજોલવાસી થવા માટે ખાદલાવક થઈ કજકા જ્યાં કરે છે. નથી કોઈ તેની સંભાળ લેતું કે નથી કોઈ તેની દરકાર કરતું. સને ૧૯૨૪ માં આવજુ મુજરાતી મુવકો તરફથી એક મંડળ "મી સત સાથક સમાજ" રચપાઈ હતું. એ પાંચ મેમ્બરોની પ્રુધી કાગજ અને ખંડથી સમજમ એ માર વર્ષ નીલાવ્યું. સમાજને અંજે લાવજેરી પણ કાદી બનાં પસે પ્રુલક પણ કરી દીધાં. તેની અભારે કથી રિકિત છે તે જાણવાની કોષને દરકાર છે? આજે પંડીતજી રાજારામને વિદાયગીરીનું માન આપવા એકઠા થવા અને કારેજ એક પાર્મોક મંડળની ભરર છે એમ જણાવ્યું. છતાં જે મંડળે આવજુ હોદ્દ સમાજનો હોદ્દ ધર્મનો તેમજ હોદ્દજુનો સમોટ કાખલો પેરોમાં પણ શીકુજુની અનુશીધી

જીભડી મળાઓ દોઢો ને દોઢુ મળે નો બહોના બહાં મંડો
માં દોઢુનો તરીકે પરના આપણા વામજોને તેજાન ધરને
મારી રીતે જોળખાવ્યા કતા. અને તેજ જોળખાવણી ૬૨
૫૫ ધાર્મિક કામો કરવા હોય તો બન્નો બન્ન સંબંધ
જાણ્યું મનેસો હોય એકએકને આમંત્રણ મનોકર્યો મોહલાય
છે. બંનેસામ કો ૩ મંડળું રું મળું? હાં છો? કેમ નહ
મળું? આ માટે નહ મળું? કોમને બાજવાની સ્વભા મળ્યું નથી
૫૫ બાવા પ્રશ્નને કોઈ મહાન વ્યક્તિ બધારે પોતાના પુત્રીય
પ્રશ્નમાંથી પાવન કરવા બને ધાર્મિક કૃપરેક આપવા ઠેક
ને બને કુબી બાવે છે કારે આપણાં દોઢુ સમાજને "ધર્મ
મંડળની બધાર છે" એમ બધામ છે. તો બેબર્મના મારા
દોઢુ સમાજના આજાળ-પુવાન, અને સદ્ગુણોને જરૂર છે
કે બધેર પ્રભુ એ મંડળને પાછું મળવન કરે તો તે એક
એવી સંસ્થા છે કે જેમાં બધી ગોમોનો કમલેક મળે જાય
છે. બને હરેક કોઈ દોઢુબાઈ એમાં એમર થઈ શકે છે.
બાઈએ બાઈએ તો બધેર વાક રાખ્યો કે છંદગી—૧૬
બીજેર મળ્યાં તો તેને સદ્ગુણોમ કરી પોતાની હરજ ધર્મ
પ્રત્યે જાણવી પોતાના મજામાંથી મૂકવ થવું. મંડિત
રાજારામના ૫૫ એ કબલ કતા. તો હરી હરીને
વિનંતી છે કે આપણી મહારાજીવરાત્રી જેમાં પવનિ દિવસે
બન સાધક સમાજનો પુનરાકાર કરવા પુવાનવગે તેમજ વડીલો
બધાર પડી સમાજ માણુ કરે એવી મદ્દગુણો હરેક દોઢુઓમાં
પ્રજા તરફથી પ્રમોદા એવી પ્રાર્થના કરું છું.

હિંદુસ્તાનના ખંખર

(હિંદુસ્તાનના જાણીતા કવિઓ)

મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય—કેટલી સંસ્કાર્યો ગેરકાયદેસર ઠહી?

નવા ઓર્ડિનન્સની કોને તેમજ હિંદીનજ કો એને-કો-૨
એકની રૂને મુખ્ય કારકારે હાથાથી કુલ ૫૫૧ સંસ્કાર્યો
ગેરકાયદેસર ઠહી છે. છંદાવાર જાંબા નીચે મુજબ છે:—

મુખ્ય કહેર ૭૬, મુખ્યની ૫૧૨, આમલવાદ ૭૪,
બાઈ ૮, એક ૧૬, પંચમહાક ૬, સુરત ૬૫, કાજી ૨૫,
બાઈમહાક ૧૭, મુખ્ય બાઈએ ૨૮, નાઈક ૨૦, અતાશ ૨૦,
સોજાપુર ૨૩, પુના ૨૦, પશિમ બાઈએ ૪, એલમપ ૧૪,
બીજાપુર ૧૦, બારવા ૨૦, મવસ ૨૬, કોનાવા ૧૪,
રત્નાગીરી ૨૪, હેડાવા ૬, કરાબી ૫, કહેર ૧૬, કરપક ૫
૭, બપરમી ૫, નૌશી ૭, બારવાના ૫, અને કાજી ૫.

સુરત છંદો—સુરત જલ મહાસભા સમીતી પારદાથી,
સુરત કહેર બને એવાંસી ઠાણકા સમીતી સુરત, મામ
અમાર સમીતી સુરત, પુનરસેન સમીતી સુરત, હાઈ નિર્દેશ
નવા પરદેશી મપડ બંદીકાર સમીતી સુરત, નવજીવાન સંધ
સુરત, કુવક સંધ સુરત, વલસાડ ઠાણકા સમીતી મલસાડ,
બાઈમપુર ઠાણકા સમીતી બાઈમપુર, મારડોથી ઠાણકા સમીતી
મારડોથી, મારડોથી સેવાજમ મારડોથી, સ્વરાજ આમમ સર.
બોજી, (મારડોથી ઠાણકા) સ્વરાજ આમમ સુરત, પાટીદાર
આમમ સુરત, જનતાવિજ આમમ સુરત, મહી સ્વરાજ આમમ-
મહી, વેડાઈ સ્વરાજ આમમ વેડાઈ, કુંભીયા સ્વરાજ આમમ
કુંભીયા, બીખલી ઠાણકા બીખલી, સ્વરાજ આમમ કાડી,
સ્વરાજ આમમ વાંકોડ, સ્વરાજ આમમ મરોલી, સ્વરાજ
આમમ વાંકોડેર, સ્વરાજ આમમ મુખી, સ્વરાજ આમમ
મુખા, સ્વરાજ આમમ વરાડ, સ્વરાજ આમમ સ્વરાજી, મહા-

મહા ઠાણકા મહાપુરા, મહાસભા અવળી વાંકોડ, મહાસભા,
ઠાણકા વેડાઈ, મહાસભા ઠાણકા કુંભીયા, મહાસભા ઠાણકા
સરભેજી, મહાસભા ઠાણકા વરાડ મહાસભા ઠાણકા વાંકોડેર,
મામ પંચામત વરાડ, ઠાણકા સમીતી પુના આમમ, માંકી
ઠાણકા સમીતી જોકમાડ કહેર, મહાસભા સમીતી રાંદેર,
મહાસભા સમીતી પારદી, મહાસભા સમીતી બીખલી, સ્વરાજ
આમમ કીરાપુરા, સ્વરાજ આમમ રાંદેર, સ્વરાજ આમમ
લુટાલી, સ્વરાજ આમમ કાંતેર, સ્વરાજ આમમ રવા,
મહાસભા ઠાણકા સેજવાડ, મહાસભા ઠાણકા જામમકુપ,
મહાસભા ઠાણકા બાનડાવાડ, નવસારી ઠાણકા (સુરત છંદો),
મામ પંચામત દીદેજી, સુરત વેલડીયર કાર કજીયા સુરત,
વેલડીયર કાર એમમપુરા સુરત, વેલડીયર કાર મહીયરપુરા
સુરત, વેલડીયર કાર નવાપુરા સુરત, બાલકા સેવાજી
પાલાકા વેડા સુરત, મુજરાત મંચરજી પુવક મંડળ સુરત,
મહાસભા ઠાણકા વલસાડ, મેડ પંચી પુવક મંડળ હવાળાને
ટેકો સુરત, પાટીદાર પુવક સંધ સુરત, રિધાઈ સંધ મોજી-
પુરા સુરત, સેવા સમાજ મંડળ એપીપુરા સુરત, પંચ મુરલીમ
બપરકા બાગવળાવ સુરત, કાંકોડી વેડા સેજવાડી મંડળ
એમમપુરા, સુરત.

એડીનિન્સ રૂએ જાણ કરવામાં આવેલી એડીસો
એરકામકેસર મંડળોને કમના ઓર્ડિનન્સ રૂએ નીચલી
ઓરીસો બને મહાતોને જમ કરવામાં આવ્યાં છે.

કરૂચ છંદો—મામ છંદા સમીતી અમવા સેવા
આમમ, હરમ ઠાણકા સમીતી—મહીપતિ, મામકામાં આવેલા
અવે ન. ૮૪, ૮૫ અને ૮ વાળા મધા મહાતો, બંધુકર
ખાતે કિવક કરનું મહાત.

પેડા છંદો—બાઈ કારંબા કારંબા, બેડા—એક
ખાતે બાઈબાઈ નરસીમજીની મર્યાદા.

ઠાણકા સમીતી મહેમલવાડ, એક છંદા એમમ કમીરી—
નદીબાદ ખાતે રેકે રેકનની પાલગ આવેલું મહાત, નદીબાદ
ઠાણકા સમીતી—નદીબાદ, સેવા આમમ નદીબાદ, રેકસેવીકા
અથે—નદીબાદ, સેવા કાંમ, કમલવંજ, મામ સમીતી કામર,
કામર ઠાણકા મહાસભા સમીતી, બાઈક ઠાણકા સમીતી
બાઈક, નાજી સમીતી મોરકા, મોરકા પેડા સમીતી—
મોરકા, કુંભીયા પેડા સમીતી—કુંભીયા. મોરકા નવ-
જીવાન વાંકોડ અમા—મોરકા, મિરસા, મુજાવ પેડા સમીતી
—મુજાવ, બાઈ કાંમલમ—રામ, માલર નાજી સમીતી
માલર, લોનાસી મામ—કોમસ કમીરી લોનાસી.

સુરત છંદો—સ્વરાજ આમમ, સુરત બાઈકાર
આમમ સુરત.

સુરત છંદા એમમ કમીરી, મોરકા ઠાણકા કોમસ કમીરી,
નવજીવાન સંધ, સુરત, વાનકેડા સમીતી સુરત, મામ
પંચામત સમીતી, મોરકા ઠાણકા હોરીન કોમસ મોરકા
સમીતી.

મેરકા ઠાણકા—સુરતમાં લોનાસી એકમમાં આવેલા મહાતો
પીએ બને એમને મળેલે બનાં બા કારંબાઓની ઓરીસો
આવેલી છે.

સુરત છંદો—એમમ કમીરી, મુજરાત પ્રાંતિક સમીતીની
કોરડીકુસનક કમીરી, મારડોથી સ્વરાજ આમમ.

મારડોથી સ્વરાજ આમમવાળા મધા મહાતો, કહેરબા
સ્વરાજ આમમ, મહી સ્વરાજ આમમ મહી, વેડાઈ સ્વરાજ
આમમ વેડાઈ, કુંભીયા સ્વરાજ આમમ કુંભીયા બાવે.

પુષ્પ કીમ, અથવા યુવક સંખ સુરત—સુરતમાં ખાપવીના ચક્રમાં ગાંધીજી સાથેના કાળીયવાણી મહાન, અભાવિત આગમ, સુરત—સુરતમાં કાંઈક શેડ વેપરનું મહાન, સીમલી ડાવણી આપવી હોયે સમીતી—સીમલી આતે, સમીતી તાલુકા નવસાર ખાતે તેની જોડીસ.

ખંડમહાલ જીલ્લો—સાધરા તાલુકા સમીતી ગોધરા, કામેલ તાલુકા સમીતી—કામેલ, કામેલ તાલુકા સમીતી—કામેલ, કામેલ ખાતે આગમ સમીતી.

વિરમગામમાં પરપકડે

પરોઠ પહેલા પોલીસે વિરમગામના સરમુખાર શ્રી. નાતુ-આર્મ પારેખ અને પાટડીના સરમુખાર શ્રી. પ્રાણજીવનદાસની પરપકડ કરી હતી.

જેલો જીલ્લામાં

બેરસદના કસ્ટોર શ્રી. ગોપાળદાસ, સીમલી બકિતકામી, પેલામાંથી જીલ્લાના સરમુખાર શ્રી. અભાસ તેમજ અને નદીઆદમાંથી નદીઆદના સરમુખાર શ્રી. જોડાદાસ તલાડી અને શ્રી. દુર્ગમંદ નાપુજી કાદની પરપકડ થઈ છે. ગોપાલજી માથી શ્રી. રવિકાંતર બાસની પરપકડ કરવામાં આવી છે.

ગેરકાયદેસર સંસ્થાઓ—નીચેની સંસ્થાઓને ગેર-કાયદેસર જાહેર કરી છે—ગુજરાત પ્રાંતિક સમીતી, યુ. પ્રાં. અમદાવાદ નવા સુરત જીલ્લા સમીતીની કાન્ડી—કમીટી, અમદાવાદ કહેર સમીતી, કાકેલા તાલુકા સમીતી, મણુર સમીતી, હોંડુતાની સેવાદળની ગુજરાતની આખા, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, પીકેટીંગ મંડળ, વિદેશી કાપડ નિષેધકાર સમીતી, યુવક સંઘ, હોંડ સ્વાસ્થ્ય સંઘ, ગુજરાત યુવક મહા મંડળ, નવજીવાન આરત સભા.

જાપ્ત કરેલાં મકાનો—કહેરની નીચેની મંદિરાઓનાં મકાનો બંધ કર્યો છે—બદમાં પ્રાંતિક સમીતીનું નવું મકાન, ગુજરાત વિદ્યાપીઠનું મકાન, પીકેટીંગ મંડળની ગોશીસ અને વિ. કા. બ. સમીતીની ગોશીસ.

અમદાવાદ જીલ્લામાંથી પકડાયેલાઓ—અમદાવાદ જીલ્લામાંથી નીચે મુજબ પરપકડે થઈ છે—વિરમગામમાંથી સરમુખાર નાતુભાઈ પારેખ; પાટડીમાંથી શ્રી. પ્રાણજીવન-દાસ; બાવળાના સરમુખાર શ્રી મોહનલાલ મુળકંતર ભટ.

ગેરકાયદેસર સંસ્થાઓ—નીચેની સંસ્થાઓને ગેર-કાયદેસર જાહેર કરી છે—વિરમગામ તાલુકા સમીતી, વિરમગામ ડાવણી, માંડળ સમીતી, દેવોજ સલામક ડાવણી, નં. ૧ અને નં. ૨, નવજીવાન રાષ્ટ્ર સંઘ વિરમગામ, નવજીવાન રાષ્ટ્ર સંઘ માંડળ યુવક મંડળ અસલાલી, અસલાલી ડાવણી, ક. કાકેલા તાલુકા સમીતી, ધોળકા તાલુકા સમીતી, યુવક સંઘ ધોળકા, ધંધુકા તાલુકા સમીતી, યુવક સંઘ ધંધુકા, યુવક સંઘ નરવાળા, ધોધા તાલુકા સમીતી, યુવક સંઘ રાજુ-પુર, સલામક ડાવણી રાજુપુર, સલામક ડાવણી કાલુકા અને સલામક ડાવણી ધોધેરા.

કાલકામાં મહાત્માજીની પરપકડ વિષેના નિવેદનમાં કવિવર કામેલે જણાવ્યું છે કે, અરકાર આજે અમલુતી કરવાની તક આપવામાં આવી વિનાજી મહાત્માજીને પકડવામાં આવી છે, તે બતાવે છે કે હોંડનો બાવિ મલિકાસ મહાત્મા જે પક્ષે પેલા પ્રબળતાને કામેલામાંથી કાઢવી કલ્યાણ તેમ છે. કવે આપણે દુનિયાને બતાવી આપવું જોઈએ કે આ ખીલે પ્રબળતા પક્ષે પહેલા આજેનું પક્ષ કરતાં વિશેષ મહત્વનો છે. પણ આપણે સમગ્રમાં ગુમાવી રાજદારી માંડવણી કરાવીએ તો અમેલી

તક જોઈએ બાવ. આથી આપણી સર્વ કલિતઓનો સમન્વય કરી આજાદી માટેનો દેશપ્રેમ અજન યવો જોઈએ અને કરીર બળ કરતાં નૈતિક બળની મહત્તા યુરવાર કરી આપવી જોઈએ.

અહાલુર મુસલમાનો

ન્યુ દિલ્હી—અખીલ હોંડ મુસલીમ પરિષદના પ્રમુખ નવાજ મુસાહબ ખાન અને મેકેટરી મલિકાના ઘાલ માસપુક અકબરે મવનગેનની કમનગેનના વિરોધમાં રાજતામાં આખા જે અને અહેર કર્યું છે કે મુસલીમ પરિષદ મહાસભાના કાર્યમાં અંતરાધરૂપે રહેશે નહિ.

મંડળે રાજદારી મામલા માટે એક અહેર કરતો એક દેશવ પસાર કર્યો હતો અને મહાસભાને સહકાર આપી સ્વતંત્રતાની જગતમાં શાંક્ય બામ લેવાનો મુસલમાનોને આદેશ આપવા એક મુસલીમોની પરિષદ બરવા નીર્ણય કર્યો છે. સરકાર પ્રાંતમાં બની રહેલા ખતાવો વિષે સખત અખમનો અહેર કરતો અને મુસલીમોના સહકાર માટે હોંડની અરકાર નાલાવક છે જેણે અહેર કરતો દેશવ પસાર કર્યો હતો.

કર્મવાદક કમીટીની બેઠકમાં નીચેના કાબર હતા.

નવાજ મહમદ મુસાહબ ખાન પ્રમુખ, કાકે માસપુક અકબર, એમ. એમ. એ. મહાના કમી હાલો એમ. એમ. એ. મુસલી મહમદ કાકીક, રામસાહેબ જોહ મામેમપોર, સમયદ અધીરઅલી, મહાના મહમદીન, કમીમ ગામીલ ખાન, કામી માસપુક દુસેન, મહાના હાલર મોહાની, અને કમી તુલ્લા ખાન હતા.

સરકાર ઉપર ચુકદમી

તાલુકે ખારડોળીને તામે બામ વરાળના પોલીસ પટેલ બહા-ગીર કાવસજી સરકાર વજબમાઇ પટેલ ઉપર મહનફીની ફરીયાદ મંડી છે.

હોંડુસ્તાનને છુટી આપ્યા!

હોંડની કોળા અને ઉગાડના દિવાળી, ઉગાડના અરકાર પોતાના સ્વાર્થ સાથે જે કામાંથી સોનું આપવા સેવાનું બંધ કર્યું છે. અરથી હોંડુસ્તાનની અંગેજી સરકાર લંબી રાજનીતીથી વધારે બાવની પોલી કાલમ બતાવી ૪૦ કરોડ પૈડનું સોનું ઉગાડ લઈ મળે છે તે નીચેના આંકડા વચ્ચે સમજાશે.

તારીખ	આવજોડનું નામ	કોમલ પૈડ
૧૯૩૧, મપ. ૨૬	કેસે	૨૫,૦૧,૫૪૩
જોહ. ૪	રાવલપીંડી	૨,૬૬,૪૮,૧૬૫
" ૧૦	કામેલીન	૧,૩૧,૭૭ ૦૮૭
" ૧૭	વાઇસરાય	૧,૮૫,૧૮,૪૭૬
" ૨૪	રાંચી	૧,૨૪,૦૭,૭૨૩
" ૩૧	ભિખાલ	૨,૨૬,૮૪,૬૦૭
નવેમ્બર ૭	નરકુક	૨,૫૮,૫૬,૨૬૩
" ૧૪	રાજપુરા	૮૩,૮૮,૪૨૦
" ૨૧	નકોટ	૨,૪૦,૪૮,૬૪૮
" ૨૮	અમરદોહ	૨,૦૫,૦૨,૬૮૩
ડિસેમ્બર ૫	મુલતાન	૨,૩૧,૫૦,૭૫૮
" ૧૨	વાઇસરાય	૪,૦૬,૦૬,૧૬૬
" ૧૬	રોજ-વેર	૪,૫૨,૩૨,૬૬૦
" ૨૬	સંચી	૩,૬૬,૦૫,૧૭૪
૧૯૩૨ જાન્યુવારી ૨	મોહાલ	૨,૪૫,૬૧,૪૮૮
" ૬	મા-દુઆ	૧,૭૧,૮૦,૭૮૦
" ૧૬	રાવલપીંડી	૩,૬૫,૬૩,૧૪૪
" ૨૩	રાજપુરા	૧૨,૭૨,૫૬૬

આ પ્રમાણે મેલમાસમાં રેલવે પાણી બેંચમાં બહુ સમૃદ્ધતા મળે છે અને કિલોગ્રામની બેલીને માટે રાહી કહ્યું નથી એથી બેઝનો કિલોગ્રામ પાંચ મરગર બહુ કહવા નથી અને ગરીબ રહે છે તેમ ઇંગ્લેન્ડ આપણી આંખમાં દુકા નાખીને હોલિસ્ટાનની માલીફોની સોનું દર અઢવાડીએ ઇંગ્લેન્ડ બહુ મળે છે તે અટકાવવા અને ઇંગ્લેન્ડ અબધું હોલિસ્ટાનનું સમૃદ્ધ ધન ઇંગ્લેન્ડથી હોલિસ્ટાનમાં પાછું લાવવા પાંડિત મદન મોહન માલવીયા ગભૈના કરીને કહે છે કે હોલિસ્ટાન તમે ધોળે દહાડે કામડે છૂટાઓ છો. મરદાસ રાપરી તમારી કોમલી પાણી તમારા દેશમાં તમારા કામ માટે રાખો. અને છૂટાવશું ધન ઇંગ્લેન્ડથી પાછું લાવો.

ડરબનમાં સ્પોર્ટ્સ

શ્રી સન્ન જોશ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ વીક્ટોરીયન ક્રીકેટ ક્લબની એમ રવીવાર તા. ૧૭-૨-૩૨ ના રોજ પ્રીલેમ કેસન્ટ રફમ માઈક ઉપર ૧ વાગે રમાય હતી. શ્રી સન્ન જોશ ઇન્ડિયા ક્લબ તરફથી શ્રી. આર. એમ. ડરબાકરે ટોચ છટી લેતા સામા પક્ષને હાવમાં મેલકોઈ હતો. જેઓ હાથ સારી રીતે ખેલ્યા હતા પરંતુ કમલાએ ૧૨ રન બતાવ્યા પાછા હતા. હારે પાક શ્રી સન્ન જોશ ઇન્ડિયા ક્લબે પોતાનો પહેલો હાથ લીધો હતો જેમાં કુલ ૬૨ રન બતાવ્યા હતા. જેમાં (બેલી ૧૭, બમા ૧૪ અને પાડવા ૧૨ રન બતાવ્યા હતા) આર પાક વીક્ટોરીયન ક્રીકેટ ક્લબે પોતાનો બીજો હાથ અદ્ભુત કુશીલારીથી ખતમ લીધો હતો અને કુલ ૨૫ રન બતાવ્યા હતા. જેથી શ્રી સન્ન જોશ ઇન્ડિયા ક્લબ ૨૫ રન અને એક હનીમયી છટવા પામી હતી.

શ્રી સન્ન જોશ ઇન્ડિયા ક્લબ તરફથી શ્રી. વલ્લભ, શ્રી. સુખા, તથા શ્રી કાનજીએ સારી બેલીમ પ્રાપ્તી હતી. શ્રી. આર. એમ. ડરબાકરે તથા શ્રી. વાલાએ વધુજી મુનંદી પ્રીલેમ પ્રાપ્તી હતી. (મહેસ)

ડેલાએઆએના સમાચાર

(સમ્પાદક: N. G. S.)

—ચોરસ ઝોશીસની પકડાઈના નવા મહાનમાં ટેલીફોન તથા તાર ઝોશીસ મેલકોઈમાં આવ્યા છે. હવેથી તાર લાંબેવામાં આવે છે.

—ચોરસ ઝોશીસમાં બે પબ્લીક ટેલીફોન મેલકોઈમાં આવ્યા છે. આજે બરી સેકશન લાઇનના તેમજ મુનીયનના કોષ પશ્ચ ટેલીફોન સાથે માલ કરી કહારી.

—ઝોશીસમાં ડેલાએઆએની તરફથી બજારસ્થ પ્રચાર કાર્ય કરવાની સુચના કરી હતી. ઇડીપનો નિદાનો આગ કરે તો સાફ.

—સોલસબરીમાં એવર જોશ કામરોની મીટીંગમાં ચેરાના ટેલીફોન પ્રુલસે ક્યો હતો કે સરકાર હાલ સેના નાશ્વજી કબુલ કરે છે. કામજીમાં કોષ લેવું નહિ હોવાથી એરોપ્લેન મારફતે સોનું મેલકોઈમાં આવ્યું હતું તે પણ ખલાસ થઈ ગયું છે. કહેવાય છે કે બેઠો સોનું સંપદે છે. આથી વેપાર વહન ખંધ થઈ ગયો છે. કસ્ટમમાં વારવા માટે સોનું નહિ હોવાથી માલ મેલકોઈમાં ખડકવામાં આવે છે.

—અંગ્રેજોની રાજધાની નોવ લીસબોમાં જંદુકનો દારૂ બનાવ-

વાની ફેક્ટરી પકડવામાં આવી છે. કોરીના લેવલ મારી દારૂ મેટીવોને લેવલમાં આવતો હતો.

—૧૯૩૦ નું ડેલાએઆએનું સરવેયું જહાર પકડ્યું છે. આવક મેલીમ કામ પાછાની તથા અરમ રજા લાખ પેકમે; હતો. ન્યાસા કંપનીનો મુલક કબજે લીધો તેથી તથા ઇસ્કુદની કિંમત વટકવાથી વારવા કરતાં દોઢ લાખ પાછા ખર્ચ વધારે થયું હતું. ડિસેમ્બરની આખરે રાજ્યની બેંક નાવાસ જેલ કામ પાછા સોનું તથા કમબમ એક કરોડ ઇસ્કુદ હતી ડેલાએઆએનું રેવું તેવું કબર પાછાનું છે. ફૂડીયામજી ખાતે ૮૬૦ કબર પાછા સોનું આવ્યું હતું. જેમાંથી ૬૧ કબર પાછા ફૂડીયામજીમાં અપાયા. સાદા પાંચ લાખ પાછાના ઇસ્કુદ લીધા અને આવતા વરસ માટે નાલસિમાં ૨૬૦ કબર પાછા ફૂડીયામજી માટે રાખ્યા.

—તેલમાં વાયરલેસ રેકન બંધાશે.

—બેકશો માટે રસ્તામાં ઉધરાઈ કરવા ચારસો પાછા થયા હતાં.

—ઉડ્ડામરીન બેંકની લીસબનની ઝોશીસમાંથી એક નોઠરે બે કબર પાછા લેવાયત કર્યા હતા. તેને પકડતાં કબર પાછા મળ્યા છે.

—કોરોઈમાં બંધા માલની મેરથી અમટાલી સુધીની નોલીના નાશ્વો મેલકોઈ કરવાની રેલ્વેએ માંચણી કરી છે.

—ચેટાલના આવમાં વધારે અવાથી મોટા વાળા મેલકોઈ હાલમાં પાડી હતી. એક ટેમ્પુરેકન એકઠોજ અબનેર બનરક પાસે જતાં તે નામદારે બે રસ્તાઓ મુખ્યતા હતા. (૧) ચેટાલ અલાખંધ ખરીદી હોલસેલ કારને લાવે ક્યો (૨) મેલકોઈના કાદામાં વધારે કરવા પોષ અલિકારી પાસે અરજી કરવી.

—બેંક એર રાંસને સુપત કરવા ઇંગ્લેન્ડની બેંક સામ મજ કરોડ પાછા માલ નાખ્યા. કબુલ બીજી કાપો ઝીનીઓ માળવાનું કામ માલુમ છે.

—રેલ્વે તથા બંદરના આજે મોટા ઇસ્કુદમાં લેવામાં આવશે. ૧૦૦૫ કુરબલનો પાછા મળ્યો.

—કોષ કીપરો મેલકોઈએકને નીચેની મતબખનો તાલ નામદાર અબનેર બનરક કે બે હાલ લીસબનમાં છે લેમના પર ક્યો છે.

ફૂડીયામજીની સિલિના પ્રતેનો કોષ નહિ આવવાથી હીલગીરી થાય છે. બનરમાં ૧૪૮ એસ્કુદનો પાછા થયે છે. લીસબન નાશ્વો વાળવા માટે ૧૦૫નો કાલ હલના મરીન બેંક લ્યે છે. તાકાજીક પમલાં નહિ લેવાય તો સિલિ વધારે જમરો. અને સનાવાળાઓની મેલકોઈની પ્રતે પ્રોટેક્ટ કરવાની હરજ પકડે. બેંકના કોટાસ્ટમાં ફેરફાર કરવાની ખાસ જરૂર છે. અને ડેલાએઆએ ફૂડીયામજીનું સેન્ટર લંડન કે બેંકાનીસબર્ગ નહિ પણ લીસબન હોવું જોઈએ વિષે.

—લીસબનથી ન્યાસા રીડીમરમાં આવેલા ૭ ચેસેન્જરને કીપેગીટ નહિ મુકી કહવાથી તથા મુકા વિનાના હોવાથી લીસબન કીપા નહિ.

—મુમીએકન તથા મેકરીને લમલી રસ્તારત પર ચર્ચા માલકોઈ મજરમેંટ કાઉસીલમાં એક રુબે પુછાઈ હતું કે હોલિ સેકના તાલ્લા નીચે કામ કરવા કમજતા કોષ એવા પોમુમીઓ બાકિ છે કે?

હારે બીજા એક સંખ્યે કહ્યું હતું કે હોલિઓ પુરાપીયનો કરતાં ઉતરતી કામ હોવાથી કોષ પશ્ચ પોમુમીઓ તેના તાલ્લા નીચે કામ કરવા તૈયાર થાય નહિ.

આ હરખાસ્ત ઉપર વિચાર અલાવવા એક કમીશન નીમશું છે જેનો રીપોર્ટ હવે પછી આપવામાં આવશે.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુંઠ, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છુદ્ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી જરૂરી અપદ્વેટ મશીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત ભાવથી પીસી આપી માલકેને પુરેપુરે સતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નાદાલનાં નંબર એકનાં જનાનાં, પછનાપલ વિગેરે ચીને જોરદાર મળેથી નરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક જોરદાર ઉપર જાતી રખડેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાયત ભાવથી માલકના માં આવશે.

કેપ ત્રાવીન્સ, ડ્રાંગવાલ, ફીફ્ટર, રેડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ માલકનામાં આવે છે.

લખો: રવજી બુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
દરબન, નાટાલ.

'Phone 2267. Box 316. 142, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MORAR MATYADKAR.
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર
અને કમીશન એજન્ટ.

પેકીંગ સારી રીતે કરી માલ સી.એ.ડી. થી મોકલવામાં આવશે.
ટીલીફોન ૨૨૬૭. પો.બો. ૩૧૬. ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, દરબન.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

અમારે જાં જાતી રખડેખ નીચે તાળો અને સફાઈથી
ધરમાં ફોલો મરમ મસાલો, હીપાઉડર, હળદ, મરચાં, તેમજ
કેરીનાં અને લીધુનાં તેમજ મીઠાનાં અમાર હંમેશાં મોઢા
ના બજાવવામાં જમારી ગેરંટી સાથે મળી જાય છે. આનો
ઉત્તમ માલ, તમે ધરમાં મનાવી જકત તથા જેક વખત
મનાવી ખાતરી કરો. મળવાનું દેઠાજી,

K. H. PADIA.

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાર પેકીંગ કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 242. Durban. 139 Victoria St. 22

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું તાજું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાર પેકીંગ કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 253. Durban. 31 Short St. 22

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		£	s
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	0
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		£	s
Yearly	...	25	0
Half Yearly	...	10	0

જાહેરાતીક પેચાંચ

ખ્રીસ્તી	હીંદુ	ખ્રિસ્તી	હીંદુ	ખ્રિસ્તી	હીંદુ
વાર	1632	1644	1650	1661	1671
	ફેબ્રુ	માર્ચ	સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટો	સપ્ટેમ્બર
માનો					
સુક્ર	૨૧	૧૬	૧૮	૨૨	૫-૨૧
રવિ	૨૭	"	૧૬	૨૩	૫-૨૭
મંગળ	૨૮	"	૨૦	૨૪	૫-૨૮
બુધ	૨૯	"	૨૧	૨૫	૫-૨૯
ગુરુ	૧	"	૨૨	૨૬	૫-૩૦
શુક્ર	૨	"	૨૩	૨૭	૫-૩૧
સન	૩	"	૨૪	૨૮	૫-૩૨

સુકો મેવો

Parcel from
**KAPITANS
BALCONY
HOTEL**

DURBAN.

CORNER OF GREY AND VICTORIA ST.
PHONE 3623

એક વખત મંગાવી ખાત્રી કરો.

ઝોર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા બલામણ છે. પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકની હોટેલ

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

(માલિક: R. K. KAPITAN).

Phone 3623.

189 Grey Street,

DURBAN.

3613

Telephone 3484 Tel. Add. "SURTEE"
EASTERN TRADING CO.,
Wholesale Fruit Suppliers.
Box 730. Durban.

નં. ૧ ખનાના રૂપ/ ફેસ, પાછનાદિ નં. ૧ ૩/- કન.
દરેક ભંતણ તાજા ફરેટ અને વેજિટેબલ સાથે પેકિંગ કરી
શી ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. ફરેટજી જાણી.

Phone 327 Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરેટ અને વેજિટેબલ માટે કંડીના ઝોર્ડરો ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 31

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જગ્યામાં જુદાં ઢીંઢી છાપાં ખાખા સાફ આકાશમાં વંચાર છે.

ભાવ અને નક્કર મારે જાયો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવૈયાઓના નવા રેકોર્ડો

ગમે તેવા ગાયનો વાણી રેકોર્ડો ઘરમાં રાખવા કરતાં દરેક જણના મન હરી લે તેવા ધાર્મિક,
સામાજિક અને સંચારીક બોધથી સરપુર ગાયનાની રેકોર્ડોના સમૂહ કરો. ખાલી રેકોર્ડો મનને
ચુક કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કાંદબરી) ગુજરાતી

"અરે જાણી ધીમે ધીમે હમ સર"

"પતિ વીના પ્રેમાદાના મનના"

નંબર ૬૫૬.

(રામ ભાઈરવી) ગુજરાતી.

"હિના નાથ દયાળ નરપર હાથ મારો"

સુકશીમાં" (કેશવકૃતી)

"ગુરુશી મારો તંત્રુરાનો તાર"

નંબર ૭૫૦.

હિતમ ખનાવટના, સુર ફેખાવ વાળા અને મધુર સાર્વજનિક બોલકા વાળા પ્રોફેશન તેના જોનારને પશ્ચાત્ત આનંદ
આપે છે અને તેની સાથે ખમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દસમણે આનંદ વધારે આપે છે.

ગુલશને હીંદ. ખમારી મહુરુર ગમેથી ૪૨૨ ગજલવાળાં જુદાં ગાર રેકોર્ડ ખરીદનારને ગેટ ખાખામાં આવશે.

ખમારે બાધી પ્રોફેશન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને તાજાની પશ્ચિમ ખબર મળે.

Phone 2447.

P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

30 A

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુંક, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છરૂ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી બરની અપદ્દેટ મશીનથી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત બાવથી પીસા આપી માલકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો :—

A. Baker & Co.,

Phone 1586. 154, Queen St.

DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. B. Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and mailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના ખનાના, પંથનાપલ વિગેરે ચીને ઓરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઓરડર ઉપર ખાલી રખરખ રાખી સારો માલ, સારી પેકિંગ કરી કિફાયત બાવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીનસ, ટ્રાંસ્વાલ, ક્રીકેટ, રાડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાઓ મોકલવામાં આવે છે.

લખો : રવજી ભુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
દરબન, નારાલ.

Phone 3887. Box 316

HEERABHAI

Wholesale Fruit & Veget.

દીરાબાઈ મેશર મરચાલો

દોહરો ૩૧૬ બો. ૩૧૬

અને ૩૧૬

પેકિંગ સારી રીતે ખી મ. સી. બો. ૩૧૬

રેસીટ ૩૮૬૭ બો. ૩૧૬

DURBAN

ADKAR.

Wholesale Fruit & Veget.

and Commission Agent.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વગેરે

અમારે આ ખાલી રખરખ નીચે આલે મોકલશે. પરમાં દોહરો મરમ મસાલો, કરીપાવડર દહા મરચાં, તેમજ કરીનાં અને કીણનાં તેમજ મીઠાનાં આમારે દરેકમાં મોકલવા બજાવણે જગારી ગેરટી સાથે મળે દરેક બાવે. ઉત્તમ માલ, તમે પરમાં ખનાવી દરબન રી. એક વખત મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું કિફ

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

General Merchants

122 બો. ૩૧૬ અને રેસીટ ૩૮૬૭ ૧૩ પેકિંગ ૧૨૧
સી. બો. ૩૧૬ થી મોકલવામાં આવશે.

P. O. Box 512. Durban. 122 Victoria St. 21

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant

દરેક ખાલી રખરખ ૩૧૬ અને રેસીટ ૩૮૬૭ ૧૩ પેકિંગ ૧૨૧
સી. બો. ૩૧૬ થી મોકલવામાં આવશે.

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 22

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :

	Yearly	Half-Yearly
૨૦	૩	૬

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	Yearly	Half-Yearly
૨૦	૩	૬

વાર	ખાસ્તી	દોહ	મરચાં	પેકિંગ	સુવોદ્ય	અધીકાર
૧૬૮૨	૧૬૮૮	૧૬૮૫	૧૬૮૧	૧૬૮૬	૧૬૮૩	૧૬૮૪
માર્ચ	માર્ચ	માર્ચ	માર્ચ	માર્ચ	માર્ચ	માર્ચ
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧
૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭

Hat M.
HUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra P. E. Africa.
 યોડમ ૨૪૭ બી. ૩૫૭ રેલીસા બેડરેમ "ખર્મી"
હુસેન ઇસ્માઇલ (સરદારઘઠ વાલા)
 મેન્જર ઇન્ડિયન મેરચન્ટ,
 બેલરા પી. ઇ. આફ્રિકા.

કાગળી દરિયાકાંઠા—સંવત ૧૯૨૮
 રાજવંશ પંચાંગ
 આ પંચાંગમાં આજે બર્મી હોધા વગર
 સદન મંદિર
 મોકલવાને બાને છે આજેના મંચાને
 મંદિરના બર્મી હરમરેમી ભગવંતર, કાઠીવાવાડ

કીટીંગસ
 પાઉંડર
 શ્રીમી. કમામ, માર્ગ વંદા, માળી.
 સવળા જંતુઓને
નાબૂદ કરે છે.
 કોઈકે જાણે તો કાગળમાં લેવાય છે, જાણ

Do you have difficulty in reading small print?

 At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.
We Specialise in Zeiss Punkel Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 67 & 69, Pritchard Street, Johannesburg.
N.B.—We do not employ Travellers.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA
Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
 We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed.
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALIA'S MUSIC SALOON,
 Prop. A. N. GOSHALIA.
 P. O. Box 480. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 મન રસન પરિ રમે ખરમા હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર છે. એ હારમોનિયમ રાખવાને મુખ્યત્વે પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હામલા પામતા. આ હારમોનિયમ રાખવાને મુખ્યત્વે પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હામલા પામતા. આ હારમોનિયમ રાખવાને મુખ્યત્વે પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હામલા પામતા.
પાસલીયા મ્યુઝિક સલુન,
 (માળામાં મેં નાં ગોઠવેલો)
 પી. ઓ. રોડ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

**LOOK
CLOSELY
AT THIS LABEL**

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be **SURE** you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

Keen's
OXFORD
Blue

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

**આ લેબલને
ખારીકાઈથી
તપાસો**

જ્યારે તમે દુકાનની અંદર કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ ખરીદવા જશો ત્યારે તમારા એ ખાત્રી થવીજ જોઈએ કે તમને એજ બનાવટનો માલ મળે છે. કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ સરસ રીતે ઓગળી જાય છે અને કપડામાં ડાઘાનો તીશાનોઆ રહેતી નથી. તે અત્યંત કરકસરથી વાપરી શકાય છે.

કીન'સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જગ્યામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે ગ્રાહકોને હમેશાં સતોપાયલા જોશો.

Indian Opinion

No 10—Vol. XXX.

Friday, March 4th, 1932.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price 10 pence.

MAHATMA GANDHI'S MESSAGE TO EUROPE

MR. Mahadev Desai writes in *Young India* of 14th January—"I had to leave out from my last letter quite a large number of questions and answers at various meetings in France and Switzerland. I take them up this week. I begin with the important meeting in the Victoria Hall in Geneva, the hall which is considered to be one of the best in the world and the gift of an Englishman to Switzerland. Over two thousand men and women had gathered together to listen to Gandhiji at the usual lunch hour. Train lines made any other inconvenient and though it was feared that the attendance would be smaller because of the unsuitable hour, people seemed to have decided once in a way to miss their luncheon and every seat in the hall as well as in the three or four galleries was occupied. The questions were naturally suggested by the Vowke the seat of the League of Nations and International Labour Office and numerous other international organisations. Gandhiji in his preliminary remarks made a brief reference to the League and then proceeded to answer some of the questions. "You have," he said, "in this city of yours the central office of the League of Nations. That League is expected to perform wonders. It is expected to replace war, and by its own power, to arbitrate between nations who might have differences amongst themselves. But it has always seemed to me that the League lacks the necessary sanctions. It depends, as it has to, largely if not exclusively, for its decisions to be effective, on the goodwill of the nations concerned. I venture to suggest to you that the means we have adopted in India supply the necessary sanction, not only to a body like the League of Nations, but to any voluntary body or association that would take up this great cause of the peace of the world."

Q.—"How can workers obtain justice without violence? If capitalists use force to suppress their efforts, why should the workers not try to destroy their oppressors?"

A.—"This of course is the old law, the law of the jungle—blow against blow; I am endeavouring to make the non-violent experiment, which I consider essential viz. that of getting rid of the law of the jungle which is ill-suited to man."

You may not know that I am supposed to be the Chief adviser of a Labour Union in a place called Ahmedabad which has commanded the unalloyed testimony of many labour experts who have visited the place. Through this Labour union we have been endeavouring to enforce this method of non-violence in connection with questions arising between capital and labour for the past fifteen years. There-

fore, what I am now about to tell you is based upon actual experience, in the very line about which the question has been asked. In my humble opinion Labour can always vindicate itself if Labour is sufficiently united and self-sacrificing. No matter how oppressive the capitalists may be, I am convinced that those who are connected with Labour and guide the Labour movement have themselves no idea of the resources that Labour can command and which Capital can never command. If Labour would only understand and recognise that Capital is perfectly helpless without Labour, Labour will immediately come to its own.

We have unfortunately come under the hypnotic suggestion and the hypnotic influence of Capital, so that we have come to believe that Capital is all in all on this earth. But a moment's thought would show that Labour has at its disposal capital which the Capitalists will never possess. Ruskin taught in his age that Labour had unrivalled opportunities. But he spoke above our heads. At the present moment there is an Englishman, Sir Daniel Hamilton who is really making that very experiment. He is an economist. He is a capitalist also, but through his economic research and experiments he has come to the same conclusions as Ruskin had arrived at intuitively, and he has brought to Labour a vital message. He says it is wrong to think that a piece of metal constitutes capital. He says it is wrong even to think that so much produce is capital, but he adds that if we go to the very source, it is Labour that is capital, and that living capital is inexhaustible. It is upon that law that we have been working in the Labour Union at Ahmedabad. It has been that law under which we have been working in our fight against the Government. It is that law, the recognition of which delivered 1,700,000 people from Obamparan inside six months from a century long tyranny. I must not tarry to tell you what the tyranny was but those who are interested in that problem will be able to study everyone of the facts that I have put before them. Now I will tell you what we have done. There is in English a very potent word, and you have it in French also, all the languages of the world have it—it is "No," and the secret that we have hit upon is that when capital wants Labour to say "Yes," Labour roars out "No," if it means "No." And immediately labour comes

IS CO-OPERATION POSSIBLE?

WHILE introducing the India Office Bill in the House of Commons the Secretary of State for India Sir Samuel Hoare declared that in the field of administration or in the wider field of constitutional change we are equally anxious for co-operation with the representatives of Indians. Making an earnest appeal to India he added that the emergency powers which we are discussing do not signify the end of the policy of co-operation, they are not evidence of a conflict between British and Indian political aspirations, but merely a bulwark against anarchy, disorder and revolution. They are required as much for India's constitutional progress as for avoidance of a fight and bloodshed. We have repeatedly proved our readiness to work with India provided they sincerely desire to work with us upon the basis of the policy approved last December by an overwhelming majority in the House of Commons.

We must contradict at once that there exists in India anarchy, disorder and revolution in its true sense. India desires freedom, freedom to rule herself. Such a desire is perfectly legitimate, as India thinks that freedom is her birth-right. To achieve this purpose she has adopted peaceful and non-violent methods. In a large country like India there are certainly few young men who disagree with non-violent methods and who prefer to achieve freedom for their country by violent methods. But their numbers are insignificant. The vast majority of people follow the peaceful and non-violent methods of the Indian National Congress. Is it a wise policy that for the sake of such insignificant numbers the whole of India should be ruled through the emergency powers to-day? As a matter of fact the British Government have declared war on the Indian National Congress and they want to crush that great organisation because it dared to demand complete independence.

On the one hand the State Secretary wants co-operation of the representatives of the Indians and he makes an earnest appeal to India for it while on the other hand he rules India with the emergency powers through special Ordinances. This is conflicting policies. If he wants co-operation from India he must put a stop to the policy of repression that is carried on in India by Lord Willingdon and at once release Mahatma Gandhi and thousands of his co-workers who are thrown into prisons. The British Government must change their hearts before they ask for co-operation. Sir Samuel Hoare is ready to work with India provided India desires to work with him upon the basis of the policy approved last December by the House of Commons. And what is that policy? If one carefully studies that policy one comes to conclusion that England may at her leisure and convenience gradually dole out to India some small doses of freedom. The Indian National Congress stands for full Dominion Status for India. She wants full responsibility in the Central Government. She wants complete control over finance and army. Mahatma Gandhi made it quite clear at the Round Table Conference. Unless this is granted it is useless for the Secretary of State to appeal to India for co-operation. No Government can dare to go on ruling by putting thousands of its

subjects in jail. Britain wants to see India to reap the material advantages of domination over India. If she succeeds in doing so one thing is certain that a crushed India cannot be a willing partner in the British Empire. If her object is to dole out drops of freedom gradually, that object also will not be gained as India has decided not to wait any longer. If England realises all this then she must immediately withdraw her present policy of repression and set Mahatma Gandhi and his co-workers free, and then ask their co-operation in framing the future constitution for India.

South African Trade With India

Before leaving Durban, Mr. O. F. Andrews related to *The Natal Observer* his own opinions concerning trade relations between Natal and India in the future.

He regarded the work accomplished by the round table conference at Capetown as in every sense of the word preliminary. It led up to a trade agreement with India on a preferential basis at Ottawa provided that the present friendly relations between India and South Africa continued. Looked at from the point of view of South Africa, the advantage to be derived at Ottawa owing to a previous friendly relation with India was very great. In the case of Natal, the advantage might in the long run be even greater than that which might be gained, on a preferential basis, from Great Britain itself.

Wattle extract as well as wattle bark ought to be sent in to India duty free. There was no reason acting against this; for India badly needed wattle extract for her rapidly expanding tanning industry. Even if, owing to the economic depression, there had been a falling off in the last year in the amount of wattle taken, it was as certain as possible that the trade would revive in the future.

Charcoal, Fruit And Wool

Another very important item, which might expand to almost any extent, was charcoal. Indian villages were burning in the most wasteful manner their old manure as fuel. If charcoal could be sent from Natal at a rate which would make it a profitable commodity for the poorer households of India its sale might be almost unlimited. Indian villages did not use coal and therefore the way was open for charcoal. There was very little charcoal made in India itself.

Fruit exports would entirely depend on cold storage facilities. Here, the way forward would be to send over some specialists to discuss with the financiers of Bombay, who were wide awake to trade possibilities, how the necessary plant could be erected which would make fruit storage a cheap and easy matter. The market was a paying one, because India lay in the northern hemisphere and needed fruit badly at the very time when it was plentiful in South Africa.

Wool export to India would have to compete with Australia. Wool was becoming more and more needed to supply the deficiencies in Indian raw wool. A certain quality of wool was required in certain kinds of woollen goods, whose sale was increasing in India. The shipping rates would probably be cheaper from Durban to Bombay than from Sydney and Melbourne. In this matter, which needed expert guidance, it would be highly important to have a South African Trade Commissioner in Bombay and an Indian Trade Commissioner in Durban. Australia had already sent her own trade agents to India and had gained enormously by doing so.

Ten Days Away

Mr. Andrews points out (what, after all, should be common knowledge of every fourth fourth boy in South Africa) that India, with a population of three hundred and fifty million people, does a miserable £200,000 worth of trade annually with South Africa. India is virtually a continent, and a continent that, by direct steaming, is only ten days' journey from our doors. It is a continent, too, that needs urgently some of the products that we are most eager to sell: wattle extract and wattle bark, charcoal, fruit and wool. Most of us know, of course, that millions upon millions of the Indian people are extremely poor and their purchasing power is limited. But this individual limit is more than made up by the numberless total; while, if one takes into account the elements in India which are not depressed and poor, the purchasing power of that country is such as could make it a veritable El Dorado to our puny Union. More than that, India is our natural outlet in respect of those products which we obdutely produce. It is a more obvious market than Europe; more obvious than England; far more obvious than Canada or Australia. Being in the northern hemisphere, India needs our fruits at a time of the year when her own are not accessible; and as to-day she cannot get what she requires from us, she either goes without or spends her money with Australia or the United States. Meantime our orchards are capable of infinite expansion and our coal industry is bemoaning the fact that it will never see again the prosperity that once it knew. A limitless field awaits a nation's enterprise, and there comes no one with either the will or the wit to enter into and possess it.

Eating Their Heads Off

We have trade commissioners eating their heads off (at the Union's expense) from Rome to Washington. We have politicians, chambers of industry, agricultural unions and fruit growers' associations outwielding one another who shall hallow the longest stagnation of all production in the land. We have Cabinet Ministers who do not know where the money is coming from that will pay the nation's bill next year and the year after; and we have a golden harvest of trade waiting to be reaped by those liberal enough and venturesome enough to go afield and reap it. One would have thought that, long ere now, the business folk of this country would have had their spies out on the other side of the Indian Ocean, and would have scoured shrewdly and surely the possibilities of African-Indian trade. One would have thought that the experts would have had their ears prepared so that, when the moment arrived to discuss tariffs and trade agreements, it could at once be shown what benefits might be reaped in this country by the proposition of trade with our own near East. But, for reasons that others may understand but we do not, the subject of trade with India seems taboo. It is not that the present meagre figures are not available to those who search for them. It is rather that no man in authority seems eager to educate public opinion on this matter. It is as though there were a conspiracy of silence on the part of those whose plain duty it ought to be to widen still further the avenues of trade and industry on which the people of this land depend for their welfare.

Pith Of The Case

Nor is Mr. Andrews very far wide of the mark when he says that this new Oomman can only be entered in after a new mentality has been born in South Africa; a mentality that no longer thinks of

India as the "home of the coolie." We are a well aware that, on the surface, it seems ridiculous to suppose that India is going to stand in her own light by refusing to trade with South Africa merely because the Indians in Natal do not enjoy all the rights that Europeans enjoy. But there are many political matters in this world that cannot be judged on the surface, and this happens to be one of them. We know also that there are some foolish people in this country who would count Indian trade well lost if it had to be bought by any modification of the traditional hostility they feel towards the brown man on these shores. But here again the welfare of this land must not be subjected to the caprice of people who would cheerfully stultify the future of South African industry so long as they could cherish their ancient grudge and eternally "put the coolie in his place." *India can do more easily without South Africa than South Africa can do without India.* Do not let this ever be forgotten, for it is the pith and marrow of the argument. The man who wants to sell is, for a long time to come, going to be in worse plight than the man who wants to buy. The country that wants to sell has only a limited number of markets at the best of times, and its only permanent ones are those which have no alternatives to which they can turn. In South Africa going to cut off its nose to spite its face? Is it going to send to Coventry the biggest as well as the nearest potential field for its products because it is afraid that India may only talk in terms of treaties and tariffs if the Union will talk in terms of further uplift for the Indians in Natal? Who shall say? Men have before now stood in their own light with evil consequences to themselves, and they will do so again when the perverse mood is on them. Meantime we would point out that, if the Indian in Natal is the wattle, so is the coal, and so is Durban, the harbour nature marked out as one of the obvious termini of what should be a direct and continuous communication between Africa and the great mainland of Asia.

Sir Kurma Reddi's Successor

The *Natal Advertiser* understands on excellent authority that Mr. G. S. Rajpai, Deputy-Secretary to the Department of Education of the Government of India, is not likely to accept the position of Agent-General for India in South Africa in succession to Sir Kurma Reddi.

His name has been put forward in Delhi as Sir Kurma Reddi's most likely successor but he informed a friend before leaving Delagoa Bay that there was no substance in these rumours, and that he would not, owing to ill-health, accept, even if nominated.

The appointment rests with Sir Fazl-i-Husain, who, with Mr. Rajpai, is on board the *Karaguth*, which will arrive in India on Monday.

Triple Choice

Sir Fazl-i-Husain considers the appointment of Sir Kurma Reddi's successor as a matter of the most supreme importance, and he has under consideration the names of three prominent Indian men.

The first of these is Mr. Lalit, who is Commissioner for the Amritsar Province and whose wife is the daughter of the late Chief Justice Tynabji, of Baroda. He was Sir Fazl-i-Husain's secretary in the Punjab, and joint secretary at the Round Table Conference in London last year.

Mr. Rama Rao, who is famed on account of his outstanding ability in Sanskrit and Telugu, is

to recognise that it has got the choice before it at saying "Yes" when it wants to say "Yes" and "No" when it wants to say "No." Labour is free of Capital and Capital has to win Labour. And it would not matter to the slightest degree that Capital has poisoned even poison gas at its disposal. Capital would still be perfectly helpless if Labour would assert its dignity by making good its "No." Then Labour does not need to retaliate but Labour stands defiant receiving the bullets and poison gas and still insists upon its "No." The whole reason why Labour so often fails is that instead of sterilising Capital as I have suggested, Labour, (I am speaking as a labourer myself) wants to seize that capital and become capitalist itself in the worst sense of the term. And the capitalist therefore, who is properly entrenched and organised, finding among the labourers also candidates for the same office makes men of a portion of those to suppress Labour. If we really were not under this hypnotic spell, everyone of us, men and women, would recognise this rock-bottom truth without the slightest difficulty. Having proved it for myself, through a series of experiments carried on in different departments of life, I am speaking to you with authority (you will pardon me for saying so) that when I put this scheme before you, it was not as something supernatural but as something within the grasp of every labourer, man or woman. Again, you will see that what labour is called upon to do under this scheme of non-violence is nothing more than the Swiss soldier does under gun-fire, or the ordinary soldier who is armed from top to toe is called upon to do. While he undoubtedly seeks to inflict death and destruction upon his adversary he also carries his own life in his pocket. I want Labour, then, to copy the courage of the soldier without copying the brute in the soldier, namely the ability to inflict death, and I suggest to you that a labourer who can inflict death and has the courage to die without even carrying arms, with no weapon of self-defence, shows a courage of a much higher degree than a man who is armed from top to toe.

Disarmament And Militarism

Q.—"Since disarmament depends wholly on the Great Powers why recommend it to a small State like Switzerland which is neutral and non-aggressive?"

A.—In the first place, from this neutral ground I am speaking to all the Powers of Europe and not merely to Switzerland. If you do not want to carry this message to other parts of Europe I shall at least be absolved from all blame. Secondly, seeing that Switzerland is a neutral territory, and Switzerland really is not aggressive, I do not need an army. Seeing that through your hospitality and by reason of your occupying this vantage ground in Europe you attract people of all nations of the world, is it not better for you to give the whole world a lesson in disarmament and show the world that you are brave enough to do without arms?

Q.—"Why do you ignore the sacred traditions of military development? Without it even of the heroic virtues would be impossible. Don't you know that the mere presence of the Swiss army at the Frontier saved us from being overrun by foreign armies?"

A.—Pardon me, if I say that double ignorance underlies this question. The questioner errs in deploring the fact that if you renounce the military training you would be deprived of the education that you receive in service and sacrifice. For, a non-violent army requires all the hard training and discipline of an ordinary army. Non-violence is made of sterner stuff than soldiering. No one need run away with the idea that because you avoid or give up military conscription you are not in for

another conscription of nobler, and if you will, a harder type. When I spoke to you about Labour I told you that Labour had got to assimilate all the nobler qualities of soldiering, that is endurance and defiance of death, because it is not suggested that when you have disarmed yourselves and given up soldiering, you will have a merry time. It is not as if you are absolved from the duty of saving and protecting your homes when you give up soldiering, but on the contrary your women and children will also be taking part in defending their homes. Again I am talking to you with experience. In the little institution that I am conducting we are teaching our women and our children also how to save that institution. We are living in isolation and often have visitations of thieves. Everything becomes simple and easy immediately you learn the lesson of giving up your own life in order to save the lives of others. And lastly it is really forgotten that an individual ensures his own safety when he comes unafraid before the whole world and impresses it with his innocence. The second part of the question betrays the second error. I must respectfully deny the truth of the statement that the presence of the Swiss army prevented the war from affecting Switzerland. Although Belgium had its own Army it was not saved from the horrors of military occupation and if the rival powers had wanted a passage through Switzerland, believe me, they would have fought Switzerland also. You may say that in that case you would have fought and returned blow for blow. But if I had time I would show you that you could have fought much more successfully by non-violence, if the Powers had dared to cross your territory.

Q.—"Would it not be cowardly of a neutral country to let another country pass and state a third country in the back? How can a neutral country that is disarmed prevent a passage of this sort?"

A.—At the risk of being considered a visionary or a fool, I shall answer this question in the way I know. It would be cowardly of a neutral country like this, and a brave one like this, to let that army pass through. But a moment ago I told you that there was one thing common between the soldiers of war and the soldiers of non-violence, and if I had been a citizen of Switzerland or President of the Federal State, what I would have done would be to invite every citizen to refuse passage to foreign armies by refusing all supplies. You would have presented a living wall of men, women and children to these armies who dared to cross your country and would invite them to walk over your corpses. You may say, if you wish to, that such a thing is beyond human expectation or beyond human endurance. Then I can tell you that it was not beyond human experience last year. We showed that such things could be done. Women stood without retaliation and without fear, without displaying the slightest cowardice. In Kashmir thousands of men stood in front of a hail of bullets without any retaliation whatsoever. Imagine such men and women standing in front of an army which would not pass. You may still say that then those armies would be so brutal and so hard-hearted as to walk over your corpses. I can then suggest to you that you would still have done your duty and recorded a glorious victory in the page of history. An army that dared to do so would not be able to repeat that experiment again. You may, if you wish, refuse to believe in the possibility of such courage on the part of such masses of women and men, but that would be an admission that non-violence is made of sterner stuff. It is not, and never was intended to be a weapon of the weak. It is conceived as a weapon of the strongest hearts.

(To be Continued)

IS CO-OPERATION POSSIBLE?

WHILE introducing the India Office Estimates in the House of Commons the Secretary of State for India Sir Samuel Hoare declared that in the field of administration or in the wider field of constitutional change we are equally anxious for co-operation with the representatives of Indians. Making an earnest appeal to India he added that the emergency powers which we are discharging do not signify the end of the policy of co-operation, they are not evidence of a conflict between British and Indian political aspirations, but merely a bul-work against anarchy, disorder and revolution. They are required so much for India's constitutional progress as for avoidance of a fight and bloodshed. We have repeatedly proved our readiness to work with India provided they sincerely desire to work with us upon the basis of the policy approved last December by an overwhelming majority in the House of Commons.

We must contradict at once that there exists in India anarchy, disorder and revolution in its true sense. India desires freedom. Freedom to rule herself. Such a desire is perfectly legitimate, as India thinks that freedom is her birth-right. To achieve this purpose she has adopted peaceful and non-violent methods. In a large country like India there are certainly few young men who disagree with non-violent methods and who prefer to achieve freedom for their country by violent methods. But their numbers are insignificant. The vast majority of people follow the peaceful and non-violent methods of the Indian National Congress. Is it a wise policy that for the sake of such insignificant numbers the whole of India should be ruled through the emergency powers to-day? As a matter of fact the British Government have declared war on the Indian National Congress and they want to crush that great organisation because it dared to demand complete independence.

On the one hand the State Secretary wants co-operation of the representatives of the Indians and he makes an earnest appeal to India for it while on the other hand he rules India with the emergency powers through special Ordinances. This is conflicting policies. If he wants co-operation from India he must put a stop to the policy of repression that is carried on in India by Lord Willingdon and at once release Mahatma Gandhi and thousands of his co-workers who are thrown into prisons. The British Government must change their hearts before they ask for co-operation. Sir Samuel Hoare is ready to work with India provided India desires to work with him upon the basis of the policy approved last December by the House of Commons. And what is that policy? If one carefully studies that policy one comes to conclusion that England may at her leisure and convenience gradually dole out to India some small doses of freedom. The Indian National Congress stands for full Dominion Status for India. She wants full responsibility in the Central Government. She wants complete control over finance and army. Mahatma Gandhi made it quite clear at the Round Table Conference. Unless this is granted it is useless for the Secretary of State to appeal to India for co-operation. No Government can dare to go on ruling by putting thousands of its

subjects in jail. Britain wants to teach India to reap the material advantages of domination over India. If she succeeds in doing so one thing is certain that a crushed India cannot be a willing partner in the British Empire. If her object is to dole out drops of freedom gradually, that object also will not be gained as India has decided not to wait any longer. If England realises all this then she must immediately withdraw her present policy of repression and not Mahatma Gandhi and his co-workers free, and then ask their co-operation in framing the future constitution for India.

South African Trade With India

Before leaving Durban, Mr. C. F. Andrews related to *The Natal Advertiser* his own opinions concerning trade relations between Natal and India in the future.

He regarded the work accomplished by the round table conference at Capetown as in every sense of the word preliminary. It led up to a trade agreement with India on a preferential basis. Ottawa provided that the present friendly relations between India and South Africa continued. Looked at from the point of view of South Africa, the advantage to be derived at Ottawa owing to a previous friendly relation with India was very great. In the case of Natal, the advantage might be the least but even greater than that which might be gained, on a preferential basis, from Great Britain itself.

Wattle extract as well as wattle bark ought to be sent in to India duty free. There was no reason setting against this, for India badly needed wattle extract for her rapidly expanding tanning industry. Even if, owing to the economic depression, there had been a falling off in the last year in the amount of wattle taken it was as certain as possible that the trade would revive in the future.

Charcoal, Fruit And Wool

Another very important item, which might expand to almost any extent, as charcoal. Indian villages were burning in the most wasteful manner their old manure as fuel. If charcoal could be sent from Natal at a rate which would make it a profitable commodity for the poorer households of India its sale might be almost unlimited. Indian villagers did not use coal and therefore the way was open for charcoal. There was very little charcoal made in India itself.

Fruit exports would entirely depend on cold storage facilities. Here, the way forward would be to send over some financiers to discuss with the financiers of Bombay, who were wide awake to trade possibilities, how the necessary plant could be created which would make fruit storage a cheap and easy matter. The market was a paying one, because India lay in the northern hemisphere and needed fruit badly at the very time when it was plentiful in South Africa.

Wool export to India would have to compete with Australia. Wool was becoming more and more needed to supply the deficiencies in Indian raw wool. A certain quality of wool was required in certain lines of woollen goods, whose sale was increasing in India. The shipping rates would probably be cheaper from Durban or Bombay than from Sydney and Melbourne. In this matter, which needed expert guidance, it would be highly important to have a South African Trade Commissioner in Bombay and an Indian Trade Commissioner in Durban. Australia had already sent her own trade agents to India and had gained enormously by doing so.

South Africa Left Behind

A glance at the different Year Book returns, said Mr. Andrews, showed an immense increase in Canadian, New Zealand and Australian exports to India. Australian exports to India had increased from two to eight million pounds sterling in a single year; in certain lines of goods the trade with New Zealand and Canada had increased by 1,000 per cent. in the last ten years. It was a pitiful thing that South African trade had remained almost stationary. It remained (apart from gold export) somewhere round a miserable £200,000 sterling. Ottawa ought to change all that.

Natal had to reckon on one thing. The opening of large ports and railways, such as Lobito Bay and the Benguela Railway, and the farther opening of Railway connections across Bechuanaland with Walvisch Bay as its terminus—all this was certain to diminish Natal's trade with Europe. A look at the map would reveal how Rhodesian and Transvaal trade would be like to follow those western routes Durban, as a port of commerce in the east, could not in the long run compete with these commercial centres in certain lines of traffic.

But in addition to this handicap to Durban, which would increase every year, the whole expansion of Brazil and Argentina in South America would diminish South African trade, and especially that of Natal. More and more to new handicap would tell against the Union.

The phenomenal rise, said Mr. Andrews, of South America had not as yet been sufficiently noticed in South Africa. He stated that he had visited South America quite recently and had been struck by its great capacity for supplying and shipping the raw materials which Europe and North America needed for their manufactures. Brazil and Argentina, as they developed, were therefore bound to be increasing sources of supply for the Anglo-Saxon populations of the North Atlantic borders.

Natal's Advantages

On the other hand, Natal was in an extraordinarily favourable position for approaching India. Her geography was all in Natal's favour. Yet strangely enough this Indian market had never yet been explored. Australia had already begun to explore it, and its export trade with India had gone up very rapidly indeed. New Zealand had done the same. The most unaccountable thing of all was that South Africa, which had a far more favourable position geographically than either Australia or New Zealand, had done literally nothing to forward its own obvious destiny eastward in the Indian market.

Here were 350,000,000 people with their expanding commercial needs and (apart from the direct export of gold) the whole Union export trade with India hardly reached £200,000 a year. Compare this with Australia whose exports to India already ran into millions of pounds sterling.

When asked what was needed, Mr. Andrews stated that the first need of all was a new mentality. As long as the contemptuous word "coolie" continued to be used for Indians, there was no hope whatever of encouraging trade relations. For the very use of that hateful word (which caused so much bad blood) showed a mentality impervious to reason, and common sense. India was really a continent as big as Europe apart from Russia, and it had a population as big as the whole of Western Europe. Countries as far off as the United States and Canada were eagerly exploring this vast Indian market. Canadian trade had gone up by leaps and bounds in the last few years, just as those of Australia and New Zealand had done.

Big Possibilities

"Let me tell you a story," said Mr. Andrews. "When I was in British Guiana in South America

in 1920, I was eager to find out whether the increasing Canadian trade with India could be diverted from the Suez Canal route and brought round the Cape—touching at British Guiana and Trinidad on the way, where there is a very large population from India similar to that in Natal. I still feel that this trade route is likely to develop in the near future, if the Suez Canal rates continue to grow higher and higher as they are doing year by year.

"So I went to Ottawa and had interviews with the Canadian Government on this subject, and also put it before the Government of India. But in the long run, when the authorities at Ottawa had made the fullest inquiries, it was decided instead to make the new trade with India follow the Suez Canal route. I think it is true to say that the difference of expense between two trade routes owing to the very heavy canal dues, is only a small margin. Some day, in the future, the margin may be turned the other way, and then ships from Canada will call at Durban on their way to Bombay.

"I have only told this story," continued Mr. Andrews, "to show what possibilities there are, and how a progressive country like Canada is busy exploring every one of them. But Natal has been so lethargic hitherto with regard to its Indian market that it has done nothing to press even for a direct steamship service with Bombay. It is still content to allow ships for Bombay to wander slowly up the coast touching at half a dozen ports and reaching Bombay in 21 days instead of 10. Thus the Bombay voyage is made almost as long in duration as the voyage to England."

All these things ought to be explored at Ottawa, said Mr. Andrews, and it would be easy there to make a trade agreement between India and South Africa which would be of lasting value to both countries.

From Durban To Bombay

The *Natal Advertiser* editorially writes:—

It is sometimes strangely retorted by the party politicians, "Why, instead of stalling at this or any alternative Government in South Africa, do you who criticize not point to some constructive work that might be done to promote the welfare of South Africa as a whole?" Do not tell us perpetually what we are failing to do. Show us what we might do that at present we are failing to do."

This type of rejoinder is a common one on the lips of those who resent criticism but who, at the same time, are by no means as eager as they make out to put their hands to constructive toils. It is the rejoinder as a rule of second-class minds; minds that want the palm without the dust, that want the distinction of high office without doing the work that belongs to that office.

In an adjacent column in this issue we print an interview with the Rev. C. F. Andrews on the possibilities of trade between India and this country. Now Mr. Andrews knows what he is talking about. He has not spent the better part of the last two decades journeying East and West promoting the wellbeing of India, and being everywhere received as an emissary of the Indian Government without becoming familiar with trade possibilities to an exceptional degree. He has been and is everywhere accepted as a man speaking with authority on the matters he has made his own; and if it is sometimes urged that he is more concerned with the social uplift of the immigrant Indian than he is with the material recompenses that fair and just dealing bring in their wake, this does not invalidate in the slightest his title to be listened to on the practical affairs which are so dear to the material Western mind.

Ten Days Away

Mr. Andrews points out (what, after all, should be common knowledge of every fourth form boy in South Africa) that India, with a population of three hundred and fifty million people, does a miserable £300,000 worth of trade annually with South Africa. India is virtually a continent, and a continent that, by direct steaming, is only ten days' journey from our doors. It is a continent, too, that needs urgently some of the products that we are most eager to sell: wattle extract and wattle bark, eucalypt, fruit and wool. Most of us know, of course, that millions upon millions of the Indian people are extremely poor and their purchasing power is limited. But this individual limit is more than made up by the numberless total; while, if one takes into account the elements in India which are not depressed and poor, the purchasing power of that country is such as could make it a veritable El Dorado to our puny Union. More than that, India is our natural outlet in respect of those products which we chiefly produce. It is a more obvious market than Europe; more obvious than England; far more obvious than Canada or Australia. Being in the northern hemisphere, India needs our fruits at a time of the year when her own are not accessible; and as to-day she cannot get what she requires from us, she either goes without or spends her money with Australia or the United States. Meantime our orchards are capable of infinite expansion and our coal industry is bemoaning the fact that it will never see again the prosperity that once it knew. A limitless field awaits a nation's enterprise, and there is no one with either the will or the wit to enter into and possess it.

Eating Their Heads Off

We have trade commissioners eating their heads off (at the Union's expense) from Rome to Washington. We have politicians, chambers of industry, agricultural unions and fruit growers' associations outwitting one another who shall have the largest share of the stagnation of all production in the land. We have Cabinet Ministers who do not know where the money is coming from that will pay the nation's bill next year and the year after; and we have a golden harvest of trade waiting to be reaped by those liberal enough and venturesome enough to go afield and reap it. One would have thought that, long ere now, the business folk of this country would have had their spies out on the other side of the Indian Ocean, and would have assailed abrewedly and surely the possibilities of African-Indian trade. One would have thought that the experts would have had their men prepared so that, when the moment arrived to discuss tariffs and trade agreements, it could at once be shown what benefits might be reaped in this country by the promotion of trade with our own near East. But, for reasons that others may understand but we do not, the subject of trade with India seems taboo. It is not that the present meagre figures are not available to those who search for them. It is rather that no one in authority seems eager to educate public opinion on this matter. It is as though there were a conspiracy of silence on the part of those whose plain duty it ought to be to widen still further the avenues of trade and industry on which the people of this land depend for their welfare.

Pith Of The Case

Nor is Mr. Andrews very far wide of the mark when he says that this new Canaan can only be entered in after a new mentality has been born in South Africa: a mentality that no longer thinks of

India as the "home of the cooile." We are a well aware that, on the surface, it seems ridiculous to suppose that India is going to stand in her own light by refusing to trade with South Africa merely because the Indians in Natal do not enjoy all the rights that Europeans enjoy. But there are many political matters in this world that cannot be judged on the surface, and this happens to be one of them. We know also that there are some foolish people in this country who would count Indian trade well lost if it had to be bought by any modification of the traditional hostility they feel towards the brown man on these shores. But here again the welfare of this land must not be subjected to the caprices of people who would cheerfully stultify the future of South African industry so long as they could cherish their ancient grudge and eternally "put the cooile in his place." *India can do more easily without South Africa than South Africa can do without India.* Do not let this ever be forgotten, for it is the pith and marrow of the argument. The man who wants to sell is, for a long time to come, going to be in worse plight than the man who wants to buy. The country that wants to sell has only a limited number of markets at the best of times, and its permanent ones are those which have no alternatives to which they can turn. Is South Africa going to cut off its nose to spite its face? Is it going to send to Coventry the biggest as well as the nearest potential field for its products because it is afraid that India may only talk in terms of treaties and tariffs if the Union will talk in terms of further uplift for the Indians in Natal? Who shall say? Men have before now stood in their own light with evil consequences to themselves, and they will do so again when the perverse mood is on them. Meantime we would point out that, if the Indian is in Natal so is the wattle, so is the coal, and so is Durban, the harbour nature marked out as one of the obvious termini of what should be a direct and continuous communication between Africa and the great mainland of Asia.

Sir Kurma Reddi's Successor

The *Natal Advertiser* understands on excellent authority that Mr. G. S. Rajpal, Deputy-Secretary to the Department of Education of the Government of India, is not likely to accept the position of Agent-General for India in South Africa in succession to Sir Kurma Reddi.

His name has been put forward in Delhi as Sir Kurma Reddi's most likely successor but he informed a friend before leaving Delagoa Bay that there was no substance in these rumours, and that he would not, owing to ill-health, accept, even if nominated.

The appointment rests with Sir Fazl-i-Hussain, who, with Mr. Rajpal, is on board the *Kwagata*, which will arrive in India on Monday.

Triple Choice

Sir Fazl-i-Hussain considers the appointment of Sir Kurma Reddi's successor as a matter of the most supreme importance, and he has under consideration the names of three prominent Indian men.

The first of these is Mr. Lalit, who is Commissioner for the Ambala Province and whose wife is the daughter of the late Chief Justice Tayabji, of Baroda. He was Sir Fazl-i-Hussain's secretary in the Punjab, and joint secretary at the Round Table Conference in London last year.

Mr. Rama Rao, who is famed on account of his outstanding ability in finance and commerce, is

secretary to the Department of Commerce in Delhi. Mr. Rajpal leaves his appointment.

The third name is that of Mr. Ramachandra, who is taking Mr. Rajpal's place in the Department of Education during his absence. He is thoroughly versed in every aspect of Indian matters in South Africa.

Indian Delegation Back Home

Bombay, Saturday.

The Indian delegation to the Capetown conference returned aboard the *Karagala* this morning and are leaving for Delhi to-night.

Interviewed by *Reuter*, Sir Fazl-i-Hussein, leader of the delegation, declined to make any statement until he receives a communication from South Africa permitting the publication of the papers connected with the conference. *Reuter*.

A Worried Cabinet

The political correspondent of the *North Daily Mail* writes from Capetown:

My telegram of yesterday's date stating that there was a sudden Cabinet meeting called and the support to the effect that Dr. Mulun was a dissident to the Prime Minister's policy of remaining on gold, is correct.

The position in the Cabinet to-day is probably as follows:-

Mr. Havoc, Prime Minister, is strong in his view, and Ministers realize that he has got that great strength of purpose which many of his friends gave him credit for.

General Horrox is the strong man of the Government, and is holding all his Ministers down with a strong hand. He is determined that the country shall not depart from the gold standard, and his will prevails.

Caucus Counts For Little

The Nationalist Caucus counts for little or nothing. All its members are afraid to open their mouths. There are at least 15 of them who believe we should depart from the gold standard, but they will not move; nothing need be expected from them.

The split in the late which had been caused by Dr. Mulun's not quite agreeing with his colleagues, may develop into a break. About this it is too early to make a definite statement.

Daily Warnings

The position in Parliament is this: The Government is all shies receive deputations, letters and telegrams warning them of a great crash that is coming.

Before long General Smuts and a chosen body of his best supporters will leave Capetown and proceed to the countryside to enlighten the people on this burning question of remaining on gold.

The Prime Minister has decided that all the members of the State shall be used to keep the Nation on gold, and before many days the light will be transferred from the green benches of the Assembly to the Platteland.

"Stuff And Nonsense"

Rumours to the effect that the Government are departing from gold and that Ministers are resigning are so much stuff and nonsense.

If this Government goes off gold, General Horrox will go with it. He certainly does not contemplate this step now. Ministers are on the whole banking on the Ottawa Conference.

The Cabinet are very worried.

300 Repatriates To India

Indians crowded from every direction to the docks to bid farewell to the first band of repatriates to leave for India this year.

A comparatively small number left by the chartered steamer *Umanthi*, totalling only 198 adults (mainly men) and 116 children, yet the crowd on the wharf to wave them off was as big as the one which saw the last record repatriation by the *Umanthi* in December. In November and December 300 repatriates left Durban.

The decrease this year is attributed to the sitting of the Indian Round Table Conference in Capetown, at which a new agreement was reached. Apparently Indians are waiting to hear the terms of the agreement before deciding whether to leave.

Repatriation had increased last year because of the unemployment among Indians, the £20 bonus to repatriates attracting many who would otherwise have remained in this country. *Natal Advertiser*.

Sees Japan Sowing Red Revolt In East

Berlin.—The continuation of the Japanese aggression against China would be certain before long to lead to Communist revolutions in the latter country, in which case the Red fire would surely leap over into India and, apart from the political danger involved, would close to the distressed Occident the most important Asiatic market, in the opinion of the newspaper *Montsche Allgemeine Zeitung*.

"It is for this reason," the paper says, "that Moscow is following events in the Far East with satisfaction. Stalin, whose passive policy is temporarily dictated by the economic situation of the Soviet Union, can quietly fold his hands in his lap, for better than he could himself Japan is looking after his revolutionary policy."

"It is well known possibility that Japan will not only succeed in bringing all Manchuria under de facto sovereignty but may also prevent the unification of China."

"The economic distress in China has reached such a depth that when fresh internal disorders break out in the wake of constant foreign humiliations it can be only a question of time before they will pass into violent Communist risings."

"The situation in India is such that the contagion would surely spread there with great speed and all Asia would become infested with revolutionary ideas—and what would be the use of world economic conferences when the most important markets have been lost."

The paper declares that Japan herself would be the first to lose, since with China and India gone as buyers Japanese industry would collapse, and concludes with the wish that in the face of the "certain failure" of the League of Nations Japan, out of self-regard, may change tactics and that the Japanese delegates to Geneva may bring a measure of peace.

Elections In Ireland

In the House of Assembly on Friday last, Dr. Reitz asked the Minister of External Affairs

- (1) whether he has been informed of the final result of the elections in Ireland, if so
- (2) whether the Republican Party has formed a Government;
- (3) why Reuter did not keep the public of the Union better informed;
- (4) whether Reuter is still receiving a subsidy from the Union Exchequer; and
- (5) whether the Minister will consider the desirability of stopping the supply of official news to Reuter.—*Posterior News.*

The Heritage Of The East

(From an article by Mr. T. Raghavan)

(Continued from last week)

It is not necessary at this point to go still further and point out in detail how Hinduism from India went right on to the shores of the Pacific as far as North China, Korea and Japan. For the story of this further spiritual conquest would carry us beyond the bounds of the special purpose of this essay which is to show how closely Malaya has been linked up with India itself. But it may be mentioned that while the Mahayana Buddhist was advancing in a north-westerly direction and thence penetrating Central Asia through Afghanistan and Kashmir this South-Eastern expansion was going on simultaneously.

In corroboration of this historical account of Hindu and Buddhist settlements from India all along the sea-border and in the nearer islands of the Malaya Archipelago, we have evidence from another source which may be briefly referred to here. The most important Western account of Farther India and the Golden Chersonese (as Malaya was called in the West) is found in Ptolemy's description of the world, dating from the first half of the second century after Christ. Ptolemy came from the city of Alexandria in Egypt which was the great emporium of the eastern trade. He informs us that, in his time, the coastline of Farther India was inhabited throughout its length by the Sindi (Hindus). Their widespread importance in the Far East at that time was enough for this accurate Alexandrian geographer to describe them as a race of wide distribution. This great and lasting advance in Hindu culture under ancient conditions of sea voyage must have taken some centuries to spread so far and wide. It must have been going on, century after century, even before the southern regions of India itself were wholly penetrated by Brahman influence from the North.

It is important to notice, that the whole of this Early Colonization

Made its long voyages by sea and not by land. It did not proceed gradually along the coast of Amken and Burma by any land routes. Indeed, Burma, for very many centuries, appears to have been almost passed by. It would seem from all

the Hindu penetration of the south-east of Asia preceded by many centuries its full entry into Burma itself. Indeed, even to-day, it is in Cambodia, on the north-western side of the Malaya Peninsula, that the richest finds in ancient Hindu inscriptions have been made and the strongest traditions of Brahman culture still exist.

As a consequence of all these early settlements and occupations, the area Indonesia has now been rightly given by modern geographers to the greatest and most populated group of islands in the world, which lies around Malaya and stretches out for nearly 2,500 miles towards the Far East into the midst of the Pacific Ocean. Wherever one goes in these islands, there still to be found the traces of the old Hindu culture, which lasted for over one thousand years. Therefore, it is entirely wrong and unhistorical to regard the Indian civilisation which is happening to-day in Malaya as something strangely foreign and contrary to Hindu custom and tradition. For the whole area has been saturated with Hindu culture from very ancient times and its present civilisation under Islamic rule and British protection cannot really be understood unless this Hindu-Buddhist foundation is clearly recognised and fully acknowledged.

After the year 1,200 A.D. the history of the Malaya Peninsula becomes obscure again for a time, but we have important clues. We find out from the Chinese records that the various rajahs in the north of Malaya were obliged to fall back against the rising power of Siam. We know also that Siam itself was being hard pressed from the east by the ever-increasing sway of the Khmer dynasty, which was a part of what is now called Indo-China.

In addition to this information, we have the record of an expedition in 1271 of Kertanegara of Tumpapel against Malaya which utterly destroyed the southern part of the Peninsula. We find that the Hindu Maharajah of Majapahit, who was the rising power in Java, invaded again and again the Malaya Peninsula and brought into subjection most of the coast. The famous inscription already mentioned, which was found at the mouth of the Singapore River, probably refers to this conquest, but since it is only a small fragment, definite information cannot be gathered from it with any certainty.

But Java itself was soon to be overcome by fresh invaders. When Marco Polo in A.D. 1292 visited Sumatra he found Java already in possession of a little port called Perlak. Very rapidly Islam spread thence among the people of the Peninsula. There are important records showing that the missionaries a thousand years before had come from the eastern coast which looks out upon the Bay of Bengal.

The Islamic traders, who came over western India, were very rich and powerful. They seemed to have opened up this great field of Islamic conquest, which was taken advantage of from Aceh and Perak afterwards. Within two centuries the whole of this coast-line from Penang to the extremity of Java, and over a large part of Sumatra also, had accepted the Islamic faith and welcomed Islamic rulers. Such an amazingly quick conquest would have only happened owing to the weakness and decay of the earlier Hindu-Buddhist civilisation. Thus for a second time the Malay Peninsula and the neighbouring islands were conquered from India and acknowledged their definite religious conquest by allowing who belong to India by race.

In the book called "The Malay Annal" we have a vivid account of these Rajas. Their reigns in

this newly conquered land appear to have been for the most part taken up with.

War And Luxurious Living

At the same time, the religion of Islam obtained powerful hold over the minds of the common people, and made such a deep impression upon them that through all the different changes which followed these village people have still continued faithfully to observe the precepts of Islam.

At the beginning of the sixteenth century, the next invasion came from the extreme west of Europe. Portugal had risen quickly to power as a maritime people. The Portuguese had been the first to circumnavigate South Africa and to enter the eastern sea by the long voyage up the African east coast to Mombasa crossing thence the Arabian Sea to the coast of Malabar in South India and thence reaching Ceylon and the Far East. "The Malay Annals" give vivid account of the arrival of the first Portuguese captain at Malacca in 1509. It reads as follows:

"All the Malays crowded round him in wonder at the appearance of the Portuguese. They said, 'These are white Bengalis.' There were dozens of Malacca people round every Portuguese; some pulled their beards and patted their heads, others seized their hats or clasped their hands. The Portuguese captain went to interview the great Malay chief, the Bendahara. The Bendahara gave the captain's little son a Malay costume. The captain presented the Malay chief with a golden chain, and himself hung it over the sacred head of the chief. The chief's followers were angry, but the Bendahara restrained them, remarking, 'Take no notice; for he is a person of no manners.'"

The Portuguese, who thus began to found an empire in the Far East, were at this time a pre-ecologically brilliant and adventurous race. They numbered among them some of the greatest names in the history of the sixteenth century. Three are especially famous. Alfonso of Albuquerque was the outstanding imperial statesman of this time. Probably no conqueror who came from Europe to the East since Alexander, left a deeper impression on Eastern history than he did. The second regime, which is still famous in literature to-day was that of the Portuguese poet Camoens, who served as a soldier in the Far Eastern Empire of Portugal. He wrote his famous epic while thus in exile in Malaya. The third name is the greatest of all. It is that of Saint Francis Xavier who lived first of all in Western India and thence went forward to the Far East. He made many converts from the outcaste Hindus and then tried to win the Mohammedan population to the faith of Christ. When he could not succeed in this endeavour he passed on to the Far East. At his death, his body was first buried at Malacca in the Malay Peninsula and then removed to Goa. — *The Indian*.

(To be Continued)

Indian Child Welfare Society Centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock, Friday afternoon 2 o'clock.

News In Brief

G. B. Halsted, an American missionary, resigned his post of school director at the Lucknow Christian College under pressure from the government because of his sympathy for Mahatma Gandhi's struggle for Indian independence. Mr. Halsted's political views and activities were held to be obnoxious to the government, which suggested that it would be better if he left India. Accordingly, the missionary said he would leave soon with his wife and child for the United States. As soon as his resignation became known, students at the college declared a hartal, and refused to attend the college.

Abmedabad, Feb. 28.—Two hundred Indian Christians have been converted to Hinduism here under the auspices of a local Hindu mission.—*Reuter*.

A correspondent from Springs writes:—

Mr. A. M. S. Choughulay, the popular honorary secretary of the Sultan Football and Cricket Club, of Springs (Transvaal), has resigned from the position which he has held for the last two years, because of his impending departure on a two years' trip to India at the end of March. The committee will, no doubt, have some difficulty in replacing Mr. Choughulay who has been an ardent worker during his period of office. It is thought that the Club will be unable to continue in view of the fact that there is a shortage of cricket and soccer players in the Town. This is much to be regretted particularly in view of the successes which the Sultan Football Club has enjoyed during the past season.

SNOEK

Prime Red Oily Snook at lowest market prices. Quotation on request. Coast Trading Co., 917 Kershaw Street, Capetown.

Indian Technical Education Committee

EVENING COMMERCIAL CLASSES AT SASTRI COLLEGE

These Classes have now been re-opened after the Summer vacation. Students intending to take advantage of these Classes are advised to enrol without delay.

For further particulars apply to Mr. W. M. Buss, Principal, Sastri College, Warwick Avenue, Durban.

P. R. PATHER

S. M. MOODLEY

Joint Hon. Secretaries.

Little Grey Street, Durban.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ રૂ.

ફ્રીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૪ માર્ચ ૧૯૩૨

અંક ૧૦

ભારતના સંતે યુરોપને અર્પેલો ભવ્ય સંદેશ

બધા અંકથી આશુ

સવાલ—યુદ્ધના સમયે એક દેશ લડાઈથી અલગ રહેશે હોય અને જે યુદ્ધ લડાઈમાં જુડાવેલું હોય તે યુદ્ધ યુદ્ધથી અગલ રહેલા દેશમાં થઈને મીઠા મુદ્દાને પલ્લાડિયી થા કરવાના હેતુથી પોતાના લોકોને પસાર કરી લઈ જવા માંગતું હોય તો તે લોકોને આસાનીથી પોતાના દેશમાંથી પસાર થઈ જવા દેવું એ કાંઈ શું નામદારીગરેલું નથી? યુદ્ધના સમયે લડાઈથી અગલ રહેલા દેશ પાસે લોકોને ન દેવા તો અમારા દેશમાંથી યુદ્ધમાં લડેલું રક્ત પોતાના લોકોને પસાર થવાનો માર્ગ મારે તો તેને કેવી રીતે અટકવી શકાય?

જવાબ—અને એક યુર્પ ગાયસ લેખકમાં આવે માતો એક રામ દ્વા ગણી કદાવમાં આવે તો તે જોખમ વહેલી લઈને પણ હું જે રીતે સમજું છું તે રીતે આ પ્રશ્નો જવાબ આપીશ યુદ્ધથી અલગ રહેલા આ મુદ્દા માટે અને વળી આ મુદ્દા જે મરદાનગીવાળો છે તેને માટે પોતાના મુદ્દામાં થઈને અન્ય રાષ્ટ્રના લોકોને પસાર થવાનો માર્ગ આપવો એ કાંઈ નામદારીગરેલું જોખમ. થોડીજ માનીટ પહેલાં મેં આપને દર્શાવું હતું કે અદિસાક યુદ્ધના સિપાઈઓ અને અદિસાક યુદ્ધના સિપાઈઓ વચ્ચે એક જાતનું મળતાપણું તો છેજ અને તે એકે બન્ને જાણી મળીને પોતાની કચેલીમાં લઈને ફરી શકે છે. હું જો સ્વીટઝર્લેન્ડ મુદ્દાને શહેરી હત માતો એ શીરજ રાજ્યનો પ્રેસીડેન્ટ હત તો આ મુદ્દાના સર્વ શહેરીઓને આમંત્રણ આપી મેં ઘોલાવ્યા હત અને તેમને દુકમ દરમાંનો હત કે અન્ય કોઈ પણ રાષ્ટ્રના લોકોને આપણા મુદ્દામાં લઈને જવાનો માર્ગ આપવો આપવાનો નથી અને એ પરરૂના લોકોને કોઈ પણ વસ્તુ આપણે આપવાની નથી. તમારા મુદ્દામાં મારને પસાર થવાની દિશ્મત લગતાર એ પરરૂથી લોકોની સામે તમારા મુદ્દાના મહો, સ્ત્રીઓ અને બાળકોએ સુદા એકત્ર થઈ જઈ એક મનુષ્ય પ્રાણીઓની છવંત દિવાલ ખડી કરી દઈ પેલા લોકોને આમંત્રણ આપી જાણવડું કે તમારે અમારા મુદ્દામાંથી પસાર થવું હોય તો અમારાં મુદ્દાં બનાવો અને પછી તેના ઉપર લઈને પસાર થાઓ તમે કદાચ કહેશો કે આ વાત મનુષ્યજાતિના અનુભવ બદલાની છે અને એવું સદત કરવાનું પણ મનુષ્યજાતિની અક્ષિતની બદલ છે તો મારે તમને કહેવું જોઈએ કે મને વરસે બીદમાં એ વસ્તુ મનુષ્યજાતિના અનુભવની બદલ ન હતી. અમે બતાવી આપું છું કે આ વાત બની શકે એવી છે. સામે થા ક્યાં સિવાય કોઈ માત્ર પણ લીધારાપણું બતાવ્યા સિવાય ખીલેલ નીજાં બનીને અમારી અંધો મુદ્દા

સાબરારી સિપાઈઓ સામે ખડી રહી હતી. પેશાવર શહેરની અંદર દળારો મનુષ્યો સામે થા ક્યાં સિવાય ખીલેલ નીજાં બનીને વરસાદની સામે આમી ડાનીએ ખડા રહ્યા હતા. એક લોકોને તમારા મુદ્દામાં થઈને પસાર થવા માટે સહિસકામત માર્ગ જોઈતો હોય તેની સામે ખીન દાયિયાર પુરોગ અને આમી તે લોકોને માર્ગ ન આપવા સામે થા ક્યાં સિવાય મુદ્દાં હોય તો એ સ્થિતિની તમે જાણ કરવા તો કરી શકો? તમે કદાચ કહેશો પણ અને એમ કહેશો કે તે લોકો એટલું બધું નિપુર હશે, એવી નીચ પાસરનાથી બરપુર હશે કે તે તમારાં મુદ્દાં ઉપર લઈને પણ આપણું જશે. તો હું તમને એટલુંજ સુચવું છું કે એમ બને તો પણ એ વાત તો જોઈએ છે કે તમે તમારો માર્ગ જાળવો લેખારી એટલુંજ નહિ પરંતુ ઇતિહાસના પાનાઓમાં એક ઇનિચંત રેકર્ડ તમે લખાવી જશો. જે લોકો આપું કરવાની દિશ્મત એકલર ચતાવી દશે તે ફરીવાર આવો અનુભવ કરી જોતાં આંચકો ખાશેજ. તમારી મુદ્દા હોય તો તમે લોકો એવું માનવાની ના પાડો કે અમી અન પુરોગ મોટા જગ્યામાં ખારી બીરતા બતાવી શકે એ સકલ છે પરંતુ એમ કહેવું એનો અર્થ તો એ વાતનો સ્વીકાર કરવાપણું રહ્યું કે અદિસાકો માર્ગ મારે અખતાબજેસો અને કાંટાળો છે. અદિસાકું સત્ત્વ એ નળાને માટે છે થા એ સત્ત્વ નળાખડું છે એમ નથીજ. એ નળાખડું સત્ત્વ છે એમ કહી પણ મારવાનુંજ નથી. મનુષ્ય ડાલીદાર મહોં માટેજ એ સત્ત્વ શોધવામાં આવેલું છે.

સત્પાલક અને અર્ધસા

સવાલ—સરકાર આપણને મારી નાંખે તો તેમ થવા દેવું પણ સરકારી નોકરી કરવાની નાજ પાડવી એટલે દરજ્જો પણ આપણે શું જવું?

જવાબ—દક્ષિણથી સર્વ થયેલો એક સિપાઈ હોય અને પોતાની ફરજ અદા કરવાની ખાતર તે પોતાના જનને અપીણ કરવાની પ્રતિજ્ઞા લેતો હોય એટલે કે પોતાના દુશ્મનોના નાશ કરવાની પ્રતિજ્ઞા લેતો હોય તો સત્ત્વ અને અદિસાક થઈને વરસા સિપાઈઓ તો પોતે જે અનુભવ લેવા બદાર નીકળી પડે છે તેણે પોતાનું જીવન અને સર્વસ્વની ફરજારી કરી દેવાની કેટલી વધુ તૈયારી સદા રાખવી જોઈએ. કાંસ દેશની અંદર ફરજિયાત લોકોની નોકરીમાં જોડાવતો કમરો છે. એવા મુદ્દાની અંદર મારો ખારી જાતનો જવાબ એ તે રાજ્યની સામે રાજ્યકાંદના જેવો કદાચ લેખારી અને તમારા શહેરની અંદર થઈને પસાર થતો અજોડું એક અંદમાન છું તેવા

માણસો બાપા સવાઈનો જવાબ આપવામાં પ્રયત્ન ન કરતો એ મારે માટે તો હતાપણુકાજ સેખારી, પરંતુ તમારા રેરાની કમળો ઉપર, તમારા મુકલના આમ મંદિરના રવાના ઉપર, તમારા મુકલના કમળોપરથીઓમાં અને તમારા મુકલના રાજ-ખંધારણની અંદર, સમાનતા, સ્વાધીનતા અને ધર્મસ્વ ભાવના બા શાંતી મોટા દરેકમાં લખાએલા છે અને તમારા દેશની સરકારને ધન્યવાદ આપી મારે કહેવું જોઈએ કે બાપુ સવાઈ અને તેણે દહા સુધી ચઢી નાંખેલું અર્થો એટલે તમારે સવાઈનો માત્ર એકજ જવાબ હું આપી શકું અને તે જવાબ આપી દિતાં હું જવાબે ખંચેકાશી નથી.

સવાઈ [સ્ત્રી ધર્મમાં બળની સતે જગાથી મુકાજશે ન કરવાનો સિદ્ધાંત અને તમારા અધિસાતના સિદ્ધાંત એ બે વચ્ચે ફેરફાર તથાવન છે ?

તમારો અધિસાતના સિદ્ધાંત તમે ટાલરેટમ પ્રસેધી લીધેલો છે ?

જવાબ—એમ પારંપર કહેવામાં આવે છે કે મારો અધિસા નો સિદ્ધાંત મેં ટાલરેટમ પાસેથી લીધેલો છે. આ આખું સત્ય નથી. ટાલરેટમના લખાણોમાંથી મેં મોટામાં મોટા શબ્દો લેવાલેલો છે એ સાચું પરંતુ ટાલરેટમે મોટે એ સ્વીકાર્યું છે કે મેં સાર્વજનિક કાર્યમાં એ પ્રકારિતે એટલી એટલી છે. એટલી પ્રગતિવાન બનાવેલી છે અને એટલી વીરસાતેલી છે કે તેમણે જે નોન રેસીડન્ટસ વિષે લખેલું છે અને જીવનમાં તેને અદ્ય કરવા વિષે બસામણ કહેલી છે તેવાથી મારો અધિસા નો સિદ્ધાંત નહન નિરોધજન હેખાય છે. ટાલરેટમની મદદમાં દબાવી પાડવાની ખાતર આ હું નથી કહેતો. જે ગુરુએ એક માયો નાંખ્યો તેમ તેના ઉપર જે સિખ મહાન ન ચલે તો તે નિપુણ કિપ્પ નથી લેખતો. ગુરુએ જે વારસો મુકામાં લેખ તેમાં સિખ મધારો કે તેના સહગુરુ મેળાવાને તે લાખક છેવળ સ્થાય. મારા વારસામાં એ હું કશો લમેરો ન કરી જાતે તો મારા પિતામાં જે લાખક પૂજા હું એમ ન લેખાવ. અને તેથી મારે પોતાને માટે તો એ ધર્મસ્વ લેખા જેમ પાત છે અને તે માટે પ્રજાને પાત મારું હું કે ટાલરેટમ પાસેથી હું જે શીખ્યો હું તે બાજે સોમણ હવરપ મહુ છે તાલ-રોમો મોટે બાજે પેસીવ રેસીડન્ટસના પાત એટલી છે સર્વ નોન-વાયોલેંટ રેસીડન્ટસ એ બહુ અમથી દસિવાલમાં સિદ્ધ થયું હતાં. એક દક્ષિણાર્થ સર્વ લખેલો માણસ સર્વે થવાની તરખીર યોજા કહાણે લેખા કરનાં આ નોન વાયોલેંટ રેસીડન્ટસ એ લખુ પ્રમથુમાં જાનવાન માન સંકિત છે. મારા પ્રજાજી સિવાય તેમણે અને એક અભિ પત્ર લખ્યો હતો તેની સમિતિમાં અને આનંદ લાય છે. તેમણે તે વચમાં મને જણાવ્યું હતું કે હું ન્યાં દોહ ત્યાં મારા વચ અને મારા જાળતર ઉપર તેમની અભિ રીસામ થામને મોટેલી છે. સાર્વજનિક કાર્યમાં સત્યા, અદની મળવજ સારી હતી અને આત્મારે દોરમાં ચાલી રહેલી છે તે, એમાં જે બરાબર જાળાસ કરવામાં આવે તો આ સિદ્ધાંતમાં અમથી વિદ્યસતરી કેટલી સંકિત રહેલી છે તે મને લેઈ રહેલો.

સ્ત્રીજાતિ અખમળો નાંખે પછુ સખ્યલો છે

સવાઈ—નોન-રેસીડન્ટસ—એટલે કે બળની સામે બળ ન લાખરું બ સિદ્ધાંતમાં સખ્યાના બાગલ કરેલું બા જવાબલું મેલો મેલેલું.

જવાબ—પેસીવ રેસીડન્ટસ એને નખવાના દક્ષિમાર તરીકે લેખવામાં આવે છે પરંતુ રેસીડન્ટસ—સામે ચલુ એ જાહેરે મારે માટે એક નહન મધુજા નામ શોધવું પડ્યું અને એ દક્ષિમાર તે નખવામાં નહિ પરંતુ બળવાનમાં બળવાન મારેલું છે. એ જાહેરો હું જે અપ કરતો હતો તે બતાવવા માટે મારે એક નવોજા સાજ શોધવો પડ્યો. એ દક્ષિમારનું એક અખત સોદાં તો એ છે કે એ કે એ બળવાનમાં બળવાનનું દક્ષિમાર છે જ્યાં નખવા શરીર ધારી, કૃષી અને ખામકે સુદાં જે તેઓ બાલીવાળા લેખ તે એ દક્ષિમારનો લખેલો કરી શકે છે. અને દુઃખો સદન કરીને સત્યામદના સત્યથી સામે ચલુ એ સખ આસ કરીને ચલુ સરસ રીતે આમે લાખરી શકે છે. મને વરસે રીફરતામાં અનેક દાખલાઓમાં અને લેખુ કે દુઃખો સદન કરવામાં આમે પ્રજોથી બધુ ચટી જતી હતી. અને લડતની અંદર ખાને વચે એક કમલા બામ બાજીને દલો. બાજે દુઃખો સદન કરવાં એ વિચાર લાખુને લેખ પ્રસયો અને ખાને વચે આત્મસામળા અજુબત કમે બતાવ્યાં. એમ માની લે કે ધુરોપની આમે અને બાજી મધુ-બળાતિ પ્રયો માત્ર એમથીજ વર્તવાની બાજાને પેખનારા ચાલ અને લખરવાદ એકલેજ નહિ એ વિચારને અખતરી કાર્ય ચલુ કરે તો નખો એટલું સુદર કાર્ય કરી શકે કે લખર-વાદને દલો ન દલો કરી નાખી પડવાના આથાં મુખ્ય બનાવી શકે. આ સર્વ વસ્તુની પાળા એકજ વાત રહેલી છે અને તે એ કે આમે, બાજી અને બીજાઓ એ સોનામાં એજજ જાણા આત્મા—એજજ કમલ સંકિત રહેલી છે. સવાઈ માત્ર એટલોજ છે કે સત્યની જે અખસંકિત મદાન સંકિત છે તેને ફો રીતે બહાર મેંજા કરાદીને વીરસાવરી

આર્થિક અને લરકરવાદ

લરકરવાદને મીરાવવામાં આમે પી રીતે મદદશ થઈ ખો એવો ખસ સવાઈ અનેક સળાઓમાં માંધીરને પ્રજામાં અખો દલો. છટાસીની અંદર એક ખાનગી સળામાં આમે તરકરી માંધીરને પ્રજામાં આખ દલો કે છટાસીની આમે દોહની આમે પ્રસેધી રા રાખી કરે

વર્તીસમાં માંધીરએ કહ્યું હતું કે આમે ને એ માત વીસરી જામ કે તેઓ અખજા છે તો પ્રજાની પલસિને જાળમથી લખેલો નાખવામાં પ્રજો કરતાં આમે અખન સરસ કાર્ય બતાવી શકે. તમારા મદાન સેનાધિપતિઓ અને લાવવાઓ, જે તેમની પલસિઓ, પ્રમાણિક અને જાળાઓ તેમને કહી કે કે દલે પહો તેઓએ લરકરવાદના કાર્ય પછુ કાર્યની અંદર કશો પછુ બામ ન લેવો તો તમારા તે સેનાધિપતિઓ અને લડીયાઓ રાં કરી શકે તેની રખના તમેજ કરી લો.

લેસેનની અંદર મદામકાજો દશાંબુ હતું કે તમે ધુરોપની આમે મારે મારી પાસે સંદેશો મલો હો. મને ખતર નથી કે તેલો સંદેશો આપવાની મારામાં દિખાન લેખ. તેઓને પ્રજો બોરી સમને પછુ મારે જે સંદેશો આપવો લેખ તો હું કહીશ કે તમે દોહની આમેને પમલે માલો. તેઓ મને વરસે સ્વાતંત્ર્યના પ્રજામાં બામ લેખ એક સામટી વડી અને હું સખ રીનેજ એમ માત્ર હું કે પ્રજાને જે અધિસાના ધર્મને સ્વીકારશે તો તે ધુરોપની બા મારકેનેજ તેમ રશે. મારી જે મદામની જે આમે એ આમ અમની સુર્તોમાં છે પરંતુ અખરોએ

આવું તેઓ એ નથી સમજતી કે પુરોના ઉપર તેઓ દેવો મદન કાણ મારે છે. રાજસ્થાને કહ્યું હતું કે આઓ પુરોનાની ઇચ્છાઓની અંદર રસાયેલી છે. જો તેઓ અદિસાના ગણને સમજી શકે તો તેઓને અમળા કહેવામાં આવે છે તે તેઓ કદી પણ સાંધે નહિ.

મહાસીમાં અંગ્રેજોની એક મેદની સમક્ષ મદાભાઈએ દર્શાવ્યું હતું. "અદિસાન પુરની એક એ જુખી છે કે તેમાં આઓ પણ પુરના જોડણીના ભાગ બનવાની શક્ય છે. દિસક પુરની અંદર અંગ્રેજોને એ ઘણાં મેલ્યાં નથી મળ્યાં સહેલું અમારા છેલ્લા અદિસક પુરમાં અંગ્રેજોએ પુરોના કરતાં વધુ અસરકારક ભાગ બાજવ્યાં દત્તો. પ્રયોગન બિલ્ડસ ડેપાર્ટમેન્ટ અને સાઈ છે. અદિસક પુરમાં ભાગ લેનારે મોટે ભાગે જાતે દુઝી સદન કરવાની દેશ છે. અને ત્યાં સદન કરવાનો પ્રશ્ન હોય ત્યાં વધુ પવિત્ર રીતે અને પાનદાની રીતે આજોથી વિશેષ તેણે સહી કરે. કોઈમાં અંગ્રેજોએ પુરમાં શ્રી નોડી નાખ્યા અને પ્રજાને માટે હાઈ કરવા મેદાનમાં નીકળી પડી. તેઓ એ જોઈ લીધું કે વરમાં જેથી માત્ર પોતાનું મરજ સંભાળવું એથી વિશેષની માનવાસિ તેમની પાસેથી જાણા રાખે છે. તેમણે દરિયા કિનારે જઈ આઈ પડ્યું. પહેરણી કાપડની દુકાને ઉપર તેમણે પહેરણી વાસી અને રાત્રી દુકાને ઉપર તેમણે મોડીકારી રી. અને કારને મોડી કરનાર અને રાત્રી પીનાર એમ બંનેના હાથોને પીગાળ્યા. મોડી રાત્રે પણ તેઓ પોતાના હાથમાં સેવાની વાવના રાખી અને દિશ્વત શરીરને કાઢીઆજના નિવાસરચાતોમાં પહેાંચી. તેઓ જોઈ માં કૂચ કરી ગય અને લાડના પ્રકારે તેમણે પુરોનાથી વિશેષ બોલ્યા. જો પશ્ચિમની અંગ્રેજો જેમ ત્યાંના પુરોના પશુત્વની પાછળ દેરે છે તેણે પશુત્વ બીજવા કારણકે કરશે તો બારતની આજો પાસેથી તેમને કશુંયે રીખવાતું મળશે નહિ. પોતાના પતિઓ અને પુત્રોને પુરમાં નિર્દોષ મેદાને મારી નાખવા માટે મોક્ષવામાં આવે માનના અટકવું જોઈશે અને તેઓએ નિર્દોષ રોજને મારી નાખ્યા તેમાં ધાર મારી જોય તેમ તેમને અત્યંત આપનાં અટકવું જોઈશે.

દાર અને રાજાદાર

એક સવાની અંદર સાકાદાર અને દાર ન પડે. એ વિષય ઉપર તેમણે વર્ણન કર્યું હતું. દાર પીધેલ માણસ પોતાની પત્ની અને માતા વચ્ચેના નજાવત પણ લુહી નય છે. રાજાદારની મને તો અમુલ્ય દિશ્વત છે. મસાદારી અને દાર પીનારના મુખ્ય નિયમ તો એજ છે કે જસ, ખાઓ, પીઓ અને મેજ માણીશે. મરી રીતે તો આપણે પાછળે અને પીએ તે છેલ્લા ખાતર હોયું જોઈએ કે આ શરીરને આપણે પરમામાનું મંદિર બનાવવું જોઈએ, એ શરીર મારફતે મનુષ્યવનની સેવા વખતવા જોઈએ. મસાદાર વિના પુર નંદુસ્તી બાળવવા બિલ્ડસ શક્ય છે. જાણને ત્યારે પશ્ચિમની પ્રજાઓનું અનુકરણ કરી લાકડવાદમાં પ્રગતિ કરવાનું માફિ ભારે પોતાના સિવાયનો પાસે તેણે રજીઆત મસાદાર સ્વીકાર્યો હતો એ તમે જાણેજ નજાવતા હશે.

મિદમ સંરખાટાઇન રાજસ્થાન

મદાભાઈને રાજમાં અનેક પ્રસંગ વ્યક્તિઓની એક અર્થ હતી. મિદમોની મારે તેમનો મિત્રપણ થયો હતો. રાજાની

દીકરીનો મોટા પણ થયો હતો. તે સિવાય અનેક સરકારી સંખ્યોની સુધાકાન પણ થઈ હતી. સાચી મદરવની મુલાકાત તો કાઉટ રાજસ્થાનની દીકરી મેદમ સોખોટાઇન રાજસ્થાનની લેખાસ તેણીની ઉમર ૬૮ વર્ષની છે. તેણી સરસ બ'થેટ જોશે છે. રાજમાં ગાંધીજી આવ્યા છે એણે તેણીએ સાંભળ્યું કે તેણે પ્રજાને ગાંધીજીને જોવા કહાલ્યા. તેણીએ દર્શાવ્યું કે તમને મળવા માટેની તક પછી જાણે સમય થયા હું શોધી રહી હતી. જો મારા પિતાજી જીવતા રહ્યા હતા તો સ્વાતંત્ર્ય માટેના તમારા અદિસક પુર વિશે સાંભળી તેમને મારે આનંદ થયો હતા.

ગાંધીજીએ દર્શાવ્યું, મારી પણ ખાતીજ છે. તમારા બાપે મને એક પ્રસિદ્ધ પત્ર લખ્યો હતો, તે તેમણે નમારી પાસેજ લખાવેલો!

નાજ, તે લખનાર મારી પીછા જોડેન હતી આ શત ઉપરથી રાજસ્થાનને કેટલાં સંવત્ર દતાં તે માત્ર નીકળી.

તેણીએ જણાવ્યું, અમે છે છતાં જાણે. મે દિહરીકોને અમારા પિતાજીના સિદ્ધાંતો કહ્યા છે. પરંતુ મારે બાધજો છે તેઓ પિતાના સિદ્ધાંતમાં માનતા નથી. તો જાણે છે કે મારા પિતાજીએ અમને દેકને અમારા પોતાના વિચારો મુજબ વર્ણવાની છુટ આપી હતી. અને જો કે મારા બાધજોને મારા પિતાજી પ્રત્યે અત્યંત માન છે પરંતુ તેઓ મારા પિતાજીના સિદ્ધાંતને માનતા નથી.

તેણીએ જણાવ્યું, રામ રાજાંજી કું મિત્ર હતી ગાંધીજીએ પુછ્યું, મિત્ર હતી એમ જા માટે કહ્યું છે? હવે શું તમે તેના મિત્ર નથી?

પુરપુરા જુલા દિવસે તેણીએ જણાવ્યું 'નાજ' એ વર્ણ પહેલાં હું તેની મોટી મિત્ર હતી. તેઓ અને વારંવાર લખતા અને હું પણ તેમને લખતી.

ગાંધીજીએ પછુ 'અને હવે?'

અને હવે હું જોઈ છું કે બોલ્લીવીજમ અને બોલ્લીવીક પદ્ધતિ સાથે તેઓ સદાનુષ્ઠાન ધરાવે છે. બોલ્લીવીજના આશય સાથે મને ત્રણકો નથી પરંતુ તે અશય સાધવા માટે મને તેવાં સાધનો વાપરવાં એ તેમની રીતી મને જામંદ લાગે છે. રામાં રાજાંજી જેવા પુરુષ જેઓ અદિસાને માને છે તેઓ તેમની સાથે સદાનુષ્ઠાન કેવી રીતે દર્શાવી શકે?

ગાંધીજીએ કહ્યું 'ધારી કે તમે જણાવો છો તે તત્ત્વ દેશ તો તમને જો લાગ્યું હોય તે પુરુષે પુરુષ જણાવી દેવા ખાતર તમારે તેમને લખવું એ શું વાત અગત્યનું નથી? એ વર્ણ ઉપરના તમે તેના મિત્ર છો તો તે મિત્રતાના દાવાએ પણ તમારો વિચારો તમારે તેમને જણાવવા જોઈએ. કાઉટ રાજસ્થાન પછી આખરે તો આખા પુરોપમાં આજે એજોજ એક સાચા અને પ્રમાણિત પુરુષ છે. તમારા પિતાજીની પેઠે હવે એજોજ કહ્યું છે અને અણુ જમાનાની વ્યક્તિએ જોઈને એજો અત્યંત દુઝી થઈ રહેલા છે. એમનામાં તમારા પિતાજીના જોડણીજ એક બાધકના જેવી સાદાઇ છે. અને એમની જુલ કામ બનાવે, પછી તે બનાવનાર કાદવો પુરુષ દેશ કે મુખ, તો તે શરીકારી ને છે.

હું જાણું છું કે તેઓ જોયા છે, પુરોપીય પુરુ વેળા તેઓ મિદમોજ પુરોપમાં મિદમો હતો કે જેઓએ પીરનારની મુકતી વિશે વિચારી પોતાની જાણ અને હંમકી પણ અમારે પાસે

એમનામાં છે. મારા પિતાશી વિશે ઉત્તમમાં ઉત્તમ પુરતા જે કામએ લખ્યું હોય તે તે એમજેન લખેલું છે. મેં તેમને પત્ર લખ્યો પણ હતો પરંતુ તે ટપાલમાં નાંખવાં મારા જીવને આપાત્તાની લાગ. તમારી જે હમ્દા હોય તે હવે હું તે પોષ્ટ કરીશ.

તે જરૂર પોષ્ટ કરો, હું હમ્દા હું કે નમે તે પત્ર તેમને મોકલો.

ત્યારે હું એમ પણ જણાવી હત કે તમે પોતે એ પત્ર પોષ્ટ કરવાને મને કહ્યું છે.

હા, પુણીની સાથે. હું પણ તેમને એક પત્ર લખીશ.

હાલી જાણી વેળા ખીન્દીસીના હાલ્ટરી અને આટ' એમે-યોસ્ટ એલેક્સીએન નરદથી ઇસસ કમરડના પટેલાં પાંચ સંકળા એક પુરાતન ખાલાની જાંદર મદદમાલને પાકરીનું કૃપ પીવા માટે અર્પણ થયું હતું જે તેમજો પુણીથી પીધું હતું.

“મુન્દુઅન એપિનઅન”

સુકમાર, તા. ૨ માર્ચ સન ૧૯૩૨

વિશ્વામની આમની સભામાં ઇન્ડિયા એડીસના ખર્ચની મંજૂરી લેવી વેળા દીંદના રેટ

સહકાર અર્જવિત છે? સેક્ટરી સર સેમ્યુઅલ હેર એક ભાષણ કરતાં હમણાં દર્શાવ્યું.

કે 'દીંદના આજ રાજ્યસંઘવટના ક્ષેત્રમાં પાતા દીંદને મારે જે નવું રાજ્યધારણ પ્રસ્તાવું છે તેના વિશ્વાળ ક્ષેત્રમાં દીંદીઓના પ્રતિનિધિઓ સાથે અને પણ સરખી રીતેજ સદકાર કરવા અતુર છીએ. દીંદને એક આતુરતાભરી અપીલ કરતાં એ નામદાર સાહેબ દર્શાવે છે કે જે એમરજીસી સત્તાથી દીંદમાં કારભાર ચલાવવામાં આવે છે તે એવું નથી સુચવતી કે સદકારની નીતીનો દીંદમાં અંત આવ્યો છે. બ્રીટીશ અને બીજીઓના રાજકીય અભિલાષાઓ છે તેમાં પરસ્પર વિરોધ છે એમ પણ એ નથી સુચવતું. દીંદની બંધારણપૂર્વકની પ્રગતિને ખાતર તથા લેવીલુદાય થતું જટલપણ અને લગાઈ થતી અટકાવવાને ખાતર પણ એ સવાની જરૂર છે. મયા કીસેંગર મક્કમાં આમની સભાએ મોટી બહુમતિથી એક રાજ્ય-નીતી અપનાવ કરેલી છે તે મોરજો જે શુદ્ધ ખ્યાલતાથી દીંદ અંદરની જોડે રીતે કાંઈ કરવા હમ્દા હું હોય તેા અને તેમ કરવા તેમજ છીએ એમ અને વારંવાર દર્શાવેલું છે.' દીંદના રેટ સેક્ટરી સર સેમ્યુઅલ હેરને એક બાળુએથી દીંદને સદકાર નેહએ અને તેને માટે તે દીંદને અપીલ કરે છે ત્યારે બીજી બાળુએ તેને એર્ડીનસેથી દીંદ ઉપર રાજ્ય કરવાનું બાલુ રાખ્યું છે. આ પરસ્પર વિરોધી રાજ્યનીતી છે. જે એ નામદારને દીંદને સામેજ સદકાર આજે મેળવવો હોય તેા જોડે વીલ્ડીઅન દીંદમાં અને એર્ડીનસથી રાજ ચલાવી રહ્યો છે તેનો તેજો અંત લાવવો નેહએ, મદદમાં ગાંધીજી અને તેના દળને સાધીઓને કેદમાંથી મુક્ત કરવા નેહએ અને બ્રીટીશ સરકાર સામે જરૂર પડેા કરવો નેહએ. એક બાળુ સંખ્યા હમનનીતી આજ રાખી પીછા બાળુ દીંદ પાસે સદકારની માંગના કરી એ અર્જવિત છે. મયા વર્ખની અંદરની બંદોમાં મળેલી સહકારેલું કોન્ફરેસ' કામકાજ

સાંઘેલી લેવી વેળા વડા પ્રધાન મી. રામસેમેકેનરે હીંદ વિશે બ્રીટીશ રાજ્યનીતી શું છે તે તેજો જાહેર કર્યું હતું જેમાં તેજો હીંદનું બંધારણ શીકર રહેશે એ નીતી જાહેર કરી હતી. પરંતુ દીંદને પુર્ણ કોમીનિઅન રેટસ આપવામાં આવશે ના નહિ એ વાત સ્પષ્ટ કરવામાં આવી ન હતી. મક્કમાં ગાંધીજીએ કોર્મિસ નરદથી એકબી બંધાવી કરી હતી કે જરૂર અને શામનાન્સ ઉપર દીંદને પુર્ણ કાણ મળવેજ નેહએ. દીંદના સેક્ટરી સર સેમ્યુઅલ હેર એ પ્રજા સાથે મળતા ચતા નથી એ વાત જાણીતી છે. અધ્યક્ષ સરકારમાં પુર્ણ જવાબ-દારી પ્રળના હાથમાં નમાં સુધી ન આવે ત્યાં સુધી હવે મદદ-સભા પાસે સદકારની આજ રાખતી એ રેટ સેક્ટરીનાં વ્યર્થ દર્શા છે. દળને માળુસોને નેહમાં પુરીને દીંદ ઉપર રાજ્ય કરવાની દૃઢએ વિશ્વામની અભિલાષા હોય તેા તેમ ખનવું મુશ્કેલ છે. આજે વિશ્વામને દીંદ માટે એ નીતી અપનાવ કરી છે કે પોતાની પાસે જેટલી આર્થી શક્તિ હોય તેટલી વાપરીને દીંદને કચરી નાંખવું. અને નથી ખારતા કે વિશ્વામ તેમ કરી શકે. વિશ્વામને દીંદને પોતાના માલ વેવવો છે અને તેટલા ખાતર દીંદ ઉપર પોતાના કાણ તેજો જરૂરસ્તીથી રાખવો છે. આજે જ્ઞમાની નીતીથી દીંદને કચરવામાં આવે છે પરંતુ કચરએલું દીંદ સાધામતામાં સમાન આગીતર તરીકે જાળોજ રહેવા ઇચ્છશે. સર સેમ્યુઅલ હેર દીંદમાં એનાર્ડી અને રીવાલ્યુશન જુએ છે. દીંદના એનાર્ડી અને રીવાલ્યુશન તેના ખરા અર્થમાં છેજ નહિ. દીંદને સ્વાધીનતા નેહએ છે. દીંદ પોતાની ઇન્જામાં આવે તેમ રાજ્ય કરવા ઇચ્છે છે અને તેની એ અભિલાષા ખીલુલ કાપેસર છે. કારણ કે સ્વાધીનતા એ દીંદનો જન્મસિદ્ધ દક્ષ છે અને એ સ્વાધીનતા મેળવવા માટે તેજો અર્દિસક સાધનોના ઉપયોગ થયો છે. દીંદ જેવા એક વિશ્વાળ મુશ્કેમાં કેટલાક વેવવા નેજવાને પણ મોક્ષ હોય કે જે અર્દિસક સાધનોમાં માનતા નથી. તેઓ પોતાના મુશ્કે માટે હિંસક સાધનો વાપરીને પણ સ્વાધીનતા પ્રાપ્ત કરવા ઇચ્છે છે પરંતુ તેમની સંખ્યા જુજ છે. પ્રજાનો મોટો ભાગ રાષ્ટ્રીય મદાસભાજી નીચાંત કરેલા સાંત સાધનો દ્વારા સ્વાધીનતા પ્રાપ્ત કરવામાં માને છે. શોધક હિંસામાં માનવશક્તિને વશ કરવાની ખાતર આપ્તા મુશ્કેમાં એર્ડીનસ રાજ્યની સ્થાપના કરી નખાની નીતી શરૂ કરવી એ શું કદાપજીયેલી નીતી છે? ખરી રીતે તેા બ્રીટીશ સરકાર મક્ક સભા સામે યુદ્ધ આદ્યું છે અને તે મદાસભાને કચરી નાંખવા માંગે છે. કારણ કે સ્વાધીનતાની માગણી કરવાની મદાસભાજી વિરુદ્ધ સખથી છે. બ્રીટીશ સરકાર મયા કીસેંગરમાં જે નીતી જાહેર કરી છે તે મોરજો દીંદ કામ કરવા તેમજ હોય તેા બ્રીટીશ સરકાર પણ સદકાર માટે તેમજ છે એમ સર સામ્યુઅલ હેર કહે છે. પરંતુ જે નીતી થી છે? જુઆંક પોતાની ઇન્જામાં આવે ત્યારે અને પોતાની સગવડે સ્વાધીનતાના કુક્ષા દીંદને કેદ જોજ નીતીનો અર્થ છે. દીંદની મદાસભાને પુર્ણ કોમીનિઅન રેટસ નેહએ છે એટલે કે દીંદને શામનાન્સ અને જરૂર ઉપર પણ પુર્ણ કાણ નેહએ છે. મદાસભા ગાંધીજીએ તે જાંદામાં સ્પષ્ટ કરેલું છે. આ ત્યાં સુધી સ્વીકારવામાં ન આવે ત્યાં સુધી સર સેમ્યુઅલ હેર સદકાર માટે દીંદને અપીલ કરે એ નકામું છે. જોડે પણ સરકાર પ્રળના દળને ઉત્તમમાં ઉત્તમ માળુસોને નેહમાં પુરીને રાજ્ય

નથી ચલાવી શકતી. દીકરાંથી આર્થિક લાભ ઉઠાવવાનું ચાલુ મળ્યા કરે તેટલા ખાતર વિતરણને હોંદને કચરી નાંખવું છે. વળી સ્વાધીનતાના યોગ્ય દુકાન ધરે ધરે પેટી હોંદને રમકડી લેવાની વિલાયતની મચ્છા હોય તો તે હેતુ પણ ક્યે તે સાધી શકે એમ નથી. વિલાયત જે આપે આ સત્તા પરિસ્થિતિ જોઈ શકે છે તેમ તો તેણે આપે હોંદમાં આદરેલી દમનનીતી તુરત પાછી ખેંચી લેવી જોઈએ અને મદતના માંધી અને તેમના દળનો સાથીઓને ડરામણમાંથી મુક્ત કરવા જોઈએ અને ત્યાર પછીજ હોંદના બાળી બંધારણના પદ્ધતિ માટે તેમ તો સહકારની મામણી કરવી જોઈએ.

ચીન અને જપાન

જાણીતા ખંડના આ બે મહાન દેશો યુદ્ધની અંદર ઉતર્યા છે. જપાન હરિમાલ કચ્છર અને પાવણ સેન-મની અંદર જપાનની મોટામાં મોટી સત્તાઓમાંની એક લેખાય છે. પશ્ચિમ ના દેશોનું અનુકરણ કરીને જપાને મહાન પ્રગતિ કરેલી છે. ચીનની સાથે હરમાલમાં જપાન દેશ મલ્લોજ નાનો છે. જપાનનું ક્ષેત્રફળ નાનું હોવાથી અને તે દેશમાં વસ્તી વધતી જતી હોવાથી જપાનને ચીનની વમારની વસ્તી માટે જન્ય જુમ્મીની જરૂર રહે છે. ચીન જે મલ્લોજ વિકાસ મુદ્દ છે. એની વસ્તી ૪૦ કરોડની છે એટલે કે દુનિયામાં જે સૌથી વસ્તીમાં મોટો મુદ્દ લેખાતો હોય તો તે ચીન છે. ચીનમાં આને ઇત્તરમાં વર્ષથી પ્રબલતાક રાજની સ્થાપના થયેલી છે. વસ્તવીક રીતે કહીએ તો ચીનમાં હજી જેવી જોઈએ તેવી સહર સરકારની સ્થાપના નથી થયેલી. પરસ્પર કબક અને સત્તા માટેની દોડ ચીનના આજેવાનેમાં ચાલુ રહી હતી. ચીન માં ઇંગ્લેન્ડ, અમેરીકા, ફ્રાન્સ વીગેરે પશ્ચિમના દેશોના લાભો પણ લખાએલા છે. જપાનના પણ ચીનની અંદર લાભો છે. ચીન અને જપાનની વચ્ચે અત્યારે ચક્રમક કરી છે તે હંધ આજકાલની નથી. જપાને ચીનના ઉપર આ ત્રીજો કુમલો કરેલો છે. જપાને ચીનના ઉપર પ્રથમ કુમલો સન ૧૯૧૧ ની સાલમાં કર્યો હતો. ડીપ્લોમાટીક જર્મની પાસે પડાવી લેવાના બદલામાં દેહજ જપાને તે સાલમાં આખા કાન્ડુમ પ્રાંતને કબલે ચીન પાસેથી પડાવી લીધો હતો. અને કાન્ડુમમાંથી જપાનીઓને પાછા કહાડવા માટે ખાસ વોર્મિન-ટનમાં ડાન્કરેસ બેઠેલી. અને જપાનને કાન્ડુમ પ્રાંત છોડી દેવાની હરબ પડેલી. ખીજો કુમલો જપાને સન ૧૯૨૮ માં કરેલો. તે વેળા ચીનના નેક્કાલીસ્ટ પક્ષનું સરકાર ચીનની અંદર રોકેલ મેળવી રહ્યું હતું. આખા ચીનને તેવના-લીસ્ટ સરકારની સત્તા હેઠળ લાવવાનો અગ્રીય પ્રયત્ન થઈ રહ્યો હતો તેવા સમયે મુલેક અને ક્રાંતિ જાળવવાના બદલામાં દેહજ જપાને ફરી પાછો કાન્ડુમ પ્રાંતને કબલે લીધો હતો. પરંતુ ઇત્તલીક પરદેશી સરકારના કબલ અને સમજવડથી એક વરસ બાદ કાન્ડુમનો કબલે જપાનને પાછો છોડી દેવો પડ્યો હતો.

અમા વર્ષના અગ્ટેબર માસમાં મુદ્દ જાહેર કર્યા સિવાય જપાને પાછો ચીન ઉપર કુમલો કર્યો અને તે માટે બકાનું એ શોધી કહાડ્યું કે સાઉથ મંચુરીઅન રેલવેનો એક ભાગ કે જેનું જપાનીસ કિપાઇએ સંભાળવડેલું રક્ષણ કરવા હવે તેનો ચીનના કિપાઇએએ નાક કર્યો. આ બનાવ બાદ થોડાજ દિવસમાં જપાને મંચુરીયા ઉપર હુમલો કર્યો અને

સાઉથ મંચુરીઅન રેલવે લાઇન ઉપર આવેલાં બધાં કહેરાતો કબલે લીધા. ચીનની જુમી ઉપર આ જપાનનો મોહમો કુમલોજ હતો અને ચીનને આ મુદ્દનું આમંત્રણ હતું. ત્રીજો તે વેળા તુરત લીમ જોઈ નેક-અને અપીલ કરી. લીમ તે વેળા ઠરાવ પસાર કરીને જપાનને રેલવે સરકાર વરસ પાછા આપ્યા જવાની અલમલ કરી. પરંતુ જપાને આખા મંચુરીયા પ્રાંતને ચીનના સરકારી કબલ હેઠળ લેવો હતો અને માઇ-તીક સરકારની સત્તાને બિન બિન લાંબામજા કરવી હતી. જપાને મંચુરીયામાં જપાં લાંબામજા વધવા લાગ્યું અને જાનેવાલી માસની ૨૭ તારીખે મંચુરીયાના મુખ્ય કહેર ચીનમાંથી કબલે લીધો. અમેરીકા, ફ્રાન્સ અને વિલાયતની સરકારોને જપાને ખાતો આપી હતી કે ચીનમાંથી કબલે તે નહિ લેશે. છતાં ચીનમાંથી જપાને પકાવ્યું. આને જપાન જન-જન જે લાખ રોબર માઇલ જુમી મંચુરીયામાં પડાવી મેટલું છે. અને તેણે ચીનની સરકારી પ્રગતિ ચીનની અંદર મુસી જપાને જાળવ પડાવી છે. જપાનનો ઉદ્દેશો કુમલો કાંઈકાંઈ ઉપર છે અને કાંઈકાંઈ એ નાનકોમ જવાનો કરવાનો છે. અને નાનકોમ એ ચીનની રાજધાનીનું મુખ્ય કહેર છે. જપાનની આવી પ્રગતિની સામે ચીન એકદમ સહાનું જન્ય થઈ રહ્યું છે અને આને તે અંદર અંદરના કબલોને દખાવી દહને જપાનના કુમલો સામે વીરતાથી લડવાને બહાર પડ્યું છે. કાંઈકાંઈમાં ઇટરનેક્કનલ સેટલમેન્ટ છે. અમેરીકા, ઇંગ્લેન્ડ આદિ દેશોના લાંબાં પડેલા છે. આ પ્રબલતાએ જપાનને ચીન-વણી આપી છે કે કાંઈકાંઈને લકાઇનું મુખ્ય મથક બનાવી લાંબી તમારે ન લડવું જોઈએ. જપાને આ દેશોની વાતને પણ નથી સાંભળે. કાંઈકાંઈની નજીક આને બારે ખુનખાર લાઇન ચાલી રહેલી છે. ચીનમાં જપાનના સરકારે હજી મથક નથી આપતા. એક એક ડીમ જર્મનીનું રક્ષણ કરવાનો તેમણે નિશ્ચય કરેલો છે. ચીન પાસે લકાઇના ઉત્તમ પ્રકારનાં સાધનો નથી. ત્યારે જપાન પાસે આનુષંગિક જમાનાની લકાઇની ઉત્તમમાં ઉત્તમ તૈયારીઓ છે. જેમ અને તેમ જર્મનીથી મુશવટી દારૂઓના મંજાવવા માટે ચીને સેંકડા તારો કર્યા છે. કાંઈકાંઈની આસપાસ ચાલી રહેલી લકાઇમાં અત્યાર જુમીમાં ૧૩,૫૦૦ માણસોની નુકલાતી થયેલી છે ૨૦૦ હવાઈ વડાઓનાં કાલકા સાથે જપાને ચીનના સરકાર ઉપર કુમલો કરેલો છે. કાંઈકાંઈ પાસે ડીપ્લોમા વાન નામનું મામડું આવેલું છે. તે કબલે કરવા જપાનીઓ મથી રહ્યા છે. જપાનીઓ જાણે છે કે એ મામલો કબલે તેમણે લીધો છે પરંતુ ચીનમાંનો કાલો છે કે હજી એ મામલો કબલે તેમની પાસેજ છે.

જપાનનું દરિયાનું

જપાન એવું જાણે છે કે મંચુરીયામાં અમારી રાજનીતી વિશે મુશવર અમેરીકામાં મથે તે જોવાય છતાં જપાન એ સ્પષ્ટ કરે છે કે ચીન સાથે એ સંધી થયેલી છે તે મુજબ મંચુરીયામાં અમારા હકોનું રક્ષણ થાય તે સિવાય અમારો બીજો ધરાદો નથી. જપાને મંચુરીયાની જુમી પડાવી લેવી એવો તેનો ધરાદોજ નથી. મંચુરીયામાં મુલેક અને જવરલા હોય એટલુંજ જપાનને જોઈએ છે. આર્થિક પ્રગતિ માટે એ સર્વને સારું ખુલ્લું હોવું જોઈએ. કાંઈકાંઈમાં જે જનજ મળ્યા તે વિશે જપાનનો એવો કાલો છે કે તેને જે કરવું પડ્યું તે સ્વખ્યાવ ખાતરજ કરવું પડ્યું છે. એ વિભાજમાં અને અન્ય રક્ષે અમારી વિરુદ્ધ માઇ-તીકોને કાપવા પડ્યા છે અને

જામારા વેપારી કાગોતે તેથી દુઃખાન કરવતો જાણ્ય છે એટલું જ નહિ પરંતુ જે કાગોતમાંથી જમને દબી કદાવતો છુટી છે. આ કાગોતનો આમે જાપાને પારકારથી પ્રોટેક્ટ કર્યા પરંતુ એક મા યીજી બહાના હેલ આઇનીસ સરકારે કહ્યા પચમાં નહિ કપો, અથા સપ્ટેમ્બરમાં મંજુરીમાં મુરકોથી ઉપા થઈ અને જામારી કાગોત કાગોતનો ઉચ્ચત્વ ૧૧ થીયુ. જાનેવારીની ૧૮ થી વારીએ જાપાનીસ કાગોત ઉપર કુમળો કરવામાં આવ્યો અને જાપાનના કોષોના કારજ પ્રતી. જાપાન વિરુદ્ધની ચળવળ કરનારી કંચાઓને વીએરી નાજવા કંચુ સારે કાપદાણના મેમરે જાગ્યાં કે એમ કોઈકમ કરતું જાણવત છે. કરમાન જમારી સામેની ચળવળ વધતીજ ગઈ અને યીનાઓ જાપાનની વેપારી કરવા કાગથા અને ખાસ ખાસ જામાઓને જાપાનની કુખી રીતે કાપને બેમાં કપો. જામારે જાપાનની માગણી કમળ રખાઇ અને જાપાનના કોન્સલ જનરલ અને નૌકા સેનામિષ્ટિએ કંતોય જાતાં. જે કોમોમેટ મળુ તે પ્રમાણે વર્તન થશે એવી જાપાનીસોએ જાણા રાખી હતી, પરંતુ સીરી દોકમાં મળુએની મેદની બરાઇ હતી અને જામારેથી જામારે તેમજે ઉઠાડી. એવી જાગળ જાપાનીસ પોલીસોએ જોતાના મજા કોહી દીધા અને જામારી અંબીર સિવિલિઝ મુનીસીયમ કાઈ-સીલે મારીલ કો માણ કર્યે. જામારા નૌકા સેનાના માગણેને કોમોમેટ પ્રમાણે જે જાપાન જામારે હતું કા યીનાઓએ તેમના કપર જાગળ પકાર કર્યા અને તેથી જામારા કચકરને સ્વજ્યાવ કપો જાપાની જરૂર પડી. આ પ્રકારનો પ્રકારો જાપાન કાવિ છે. જમારે યીનાનું કાલિનું જાદુ છે. તે પોતાના કુલક ઉપર જાપાન મહી જાગ્યાં કે એટલે મુલકની રહા મને તે કોમો કરવી એ જુરસો યીનાઓમાં પ્રકટી નીકળે છે. એટીયાની આ મે પ્રભ પ્રોટ કાગોત એટલે થઈ પ્રાણ છે. જાનેની સંસ્કૃતિ પણ એટલ છે. એ મે દેશો વચ્ચે પ્રીમા-થારી દોળી જોઈએ તેમ જાદો જાને વચ્ચે દુષ્ટતાવદ ગામી છે એ જાદોસકારક જોવાય. આ જાદોમાંથી ગામ કુલક મહાન દુન ન ઉપુ થાય તે કીક.

તા. ૨૭ના તાર સમાચારમાં જાગ્યાવામાં જાગ્યાં છે કે કામકાઈ જાગળ યીનાનું કચકર પ્રોત્તે નાખી પડ્યું હતું તે કચકર રાજે મુખીથી પાણું ફરી મળું છે. કરકરના કમાનર જાગ્યાં છે કે નાનકીમથી તેને કાગોતો જાગી કાગો નહિ તેથી પાણું ફર્યું પાણું છે. યીના કરકરના પાણ ફરી જાપાની જાપાનને કાગોતી હોતે આને ગળે છે.

સ્વાધીનતાના રક્ષાધેનમાંથી સમાચાર

‘મારા કીકાન જાગ્યાં આટ મજર પ્રુ’

પંડિત જાગીરજાલ નેદરને પકડીને નેવતી ચળ કરવા માં જાગી હતી તે વેળા તેમજે માજરેટ સમજ નીચેનું રોટમેટ જાગ્યાં હતું :-

મારી સામે જાગારે હામ જાગ્યાવામાં જાગે છે તે વિષે જાગે કંચુ કહેવાનું નથી. પરંતુ આ પ્રાણના કીકાન મંજુ-ઓનો દુ મેટા રહી જુ કારજ કે જેવાની એક અનેથી વાજ નહ તેમજે અને જાગી છે. જામા પ્રાણના અને ખાસ કરીને મામા અબ્દાપાદ કીકાન કીકાન જાગ્યાં માટે દુ મજરેટ જુ તેમજે જાગી સળખાવે છે અને એ જાગી હવે પ્રકરતો જાગે અને એટલા જોરથી એ સળખે કહેશે કે જામા કુખી આ

કુખિને જાગ્યાંની મળા કુખી રહેશે છે, અને જે જાગ્યાં એટલેનાં કોહી કાન પીસી પીસીને કુખેમાં છે તે જાગ્યાં જાગ્યાંને કરમાણુ ન કરી નાખે. જે રાજ્ય પકલિએ જામા કીકાન જાગ્યાંને મજામાં પીસી નાખ્યા છે અને તેમની રાત દિવસની જાગ્યાં મજુરીનાં હળ તેમજે જાગ્યાં દીધા નહ અને એટલી જાગ્યાં જાગ્યાંને મેટા પશુઓની દીધામાં તેમજે જાગ્યાં મજુરી છે તે રાજ્ય પકલિએ પ્રુપ્રા જુકા ન નીકળે જાગ્યાં કુખી જાગ્યાં પ્રકીક રહેવાનોજ. આ જોડેને ખાતર જે જાગ્યાં પર્વત ગામ કર્યું છે અને મરામાં જાગ્યાં કુખી કોહી પણ વાકાદ રહેશે હશે આ કુખી આ જાગ્યાં દુ જાગ્યાં રાખીકળ, જોહી દિવાલોની પાળળ પ્રુપ્રાને દુ મજુરી વસ્તુઓનો વિચાર કરશે કે જામા મારા કીકાન જાગ્યાંને પડે છે અને એટલીમાં મજુરી કરે છે અને કુખિ કાકન કરે છે, આ મહાન કીકાની જાગ્યાં તેમજે વિજ્ય મજા જાગ્યાં દુ પ્રાપ્તના કરીક અને કપર તેમજુ જાગ્યાં કરે. તેમજાં જાગ્યાં કુખિ અને તેમજાં કુખિ એ જાગ્યાંને સ્વજન સખાન કચ પડે. જામારે વિજ્ય ગામ કુખી ન મળે તા કુખી કામ પણ જાગ્યાં સમાચાર અને કામ પણ જાગ્યાં કાલિ જાગ્યાં ન જોઈએ.

જામારે કાલિનીને વિજાગરેથી કહાડ્યા

જામારે કાલિનીને જે જાગ્યાંને કાલિની મહાત્મા માધીજી સાથે રહીને જામા કર્યા જાગ્યાં છે તેમજે સરકારમાંથી લાગી સરકારે કહાડી મજા છે. તેમજે જાગ્યાંને જે સમાચાર જાગ્યાં છે તેમાં જાગ્યાંમાં જાગ્યાં છે કે મહાત્મા માધીજીની ખાસ કાલિની ગામ વેટ દેરીજર પ્રાવીનમાં યી સિવિલિ છે તેનો જાગ્યાં કરવા તા. કે જાનેવારીએ દુ તા જામા કુખેથી. તા. ૧૧ થી જાનેવારીએ દુ રેકારર પડેથી અને તે કાગે માં જે દિવસ રહેશે. જે વેપારીઓ, જે કાગે તેમજ જાગ્યાંને મજાકાન લીધી. જે કાકાની પ્રુપ્રાકાન લીધી અને તા જાગ્યાં પકાર જાગ્યાં તેની તપાસ કરી. નવસારા, આરકન, કીકાની વીએરે ગાગોની પ્રુપ્રાકાન પણ જે લીધી. જાગ્યાં પાસનાં કીકાન માગ્યાં પ્રુપ્રાકાન કાગ્યાં જાગ્યાં કાગે જે જાગ્યાં કરી. સરકારી પ્રુપ્રાકાને પકાર જાગ્યાં કરવાની ખાતર જે દેખુટી કીકાનને મજાની માગ્યાં કરી તે કાગ્યાં રાખવાને જાગ્યાં જાગ્યાંની જાગ્યાંની જાગ્યાં કાગ્યાં મને કરકર પ્રાંત કોહી જાગ્યાં. કુખ મજા. જામારે જાગ્યાં કાગ્યાં તપાસમાં જાગ્યાં અને જાગ્યાં કાગ્યાંની નીચે મને કહાડી મજામાં જાગ્યાં.

રાજીંક દેખાડે કીકાનીના કાગ્યાં સાથે વિરોધ

મુખીની જાગ્યાં ૨૫ જાગ્યાં કરવામાં જેમાં જાગ્યાંની જાગ્યાં કાગ્યાં કાગ્યાં, જાગ્યાં જાગ્યાં કાગ્યાં, જાગ્યાં, સીકર, સીકર અને જાગ્યાં મજાં કાગ્યાંની જાગ્યાં, કાગ્યાં કાગ્યાં કાગ્યાંની જાગ્યાં, વીએરે મજાનો સમાવેક થાય છે તેમજે તા. ૨૮ થી જાનેવારીથી એક જાગ્યાંની કુખી વેપાર થશે. જાગ્યાં જાગ્યાં રાખવાને જાગ્યાં કાગ્યાં હોતો એ જાગ્યાં જાગ્યાંને કે દેખી મજા વિરુદ્ધ અને મહાત્માના અકાર વિના રાજીંક દેખાડે કીકાનીનાં જાગ્યાં માગ્યાં રાખવાનું કર કરવા માં જાગ્યાં છે.

જાગ્યાંની કુખાકાતો

મહાત્મા ગાંધીજી અને સરકાર જાગ્યાંને પડેલ જાગ્યાંને જાગ્યાંનીમાં એક વાર પ્રુપ્રાકાન લેવાની સરકાર નરકાં પરવાનગી મળે છે. તા. ૨૭ થી જાનેવારીને દિન જોરમિન અને જાગ્યાંનાં માધીનાં કીકાની પરવાં જાગ્યાં માધીજીની

મુલાકાત લીધી હતી. મુલાકાત દરમ્યાન સરકાર વલ્લભભાઈ પશુ દાબર દ્વારા બાનેલી તળિયન સારી છે અને આનંદી રેખા છે.

બાંસાની નીતિને નરમ બનાવો

સર તેજ બદાદુર સરૂ મી. અમર અને સર સી. પી. રામસ્વામી આપર આ રીક્ટર્સને તા ૨૮ મી બનેવારીએ વોઇસરોમની મુલાકાત લીધી હતી. તેમણે ચાલુ બનાની અમર રામસ્વામીને લીધી કરના વોઇસરોમને આપીલ કરી હતી. પ્રતિષ્ઠિત સરકારે તેમને જરૂરના સલામોથી જોડીન-સોને પુટે હાથે કપડોમ કરે છે અને તેમનાં અમુક કાગે જેરકામ-ફેસરના છે તે પ્રત્યે પ્રોટેક્ટ કરે હતો. તેઓએ ને મુદાઓ લઠાવ્યા છે તેના ઉપર મેમોરેન્ડમ મોકલી આપવાની મામણી વોઇસરોમે કરી છે કે જેથી તે મુદાઓ વિષે તે નાજદાર તપાસ કરે.

લાઠીમાર અને પકડાપકડી બાલુ

દેક સરમા ઓડીન-સોનું રાજ ચાલી રહેલું છે. લાઠીમાર અને પકડાપકડી સંજોગ ચાલુજ છે. જેવા સમાચાર દેકથી મળેલાં વર્તમાનપત્રોમાં વારપુર છે.

નહરે સત્ય બોલ્યા!

મધ્ય પ્રાંતના મવનર સાહેબ સર મોન્ટેથ બદલરે બીજા પ્રાંતોનું બનુકરક કરીને નાગપુરમાં નેપારીઓ સાથે મસલાત મલાવી હતી. તેમાં તેમણે રજૂ કે મદાસભાને આજમ સરકારને અકલત બનાવવાનો છે. મદાસભા ડેમ્યુનિસમમાં માને છે એટલે મદાસભાના અમલમાં કોઈની મિલકત સલામત નહિ રહે. નેપારીઓ મદાસભાને પેસાની મદદ આપશે તે વોલીસના વધેલા ખર્ચને પહોંચી વળવા વધારાનું ખર્ચ નેપારીઓ ઉપર નાંખવામાં આવશે. આ કું નમને કું ખું તે મમળી નથી પણ નહરે સત્ય છે.

અમારો આપાર હાંદ ઉપરજ છે એ!

ગંગાના 'મોની'મ પોટ' પત્રે 'જોડાચરને જીવવા કો' એ મળાળાથી એક અમરેજ બખેલો હતો. એક વખતના આગાહ સોજાવરનું બનાવ આપે તેની હાલની કુદરોનું કારણ હોઈમાં બાલી રહેલો મદિખારજ છે. આન્ધ્રેસ્ટરનો ખાલ હોઈ માં સંદતર બંધ મધ મધો છે. ગંગાના બીલ માલેકોએ અકલર ઉપર દખાલ કરવું નેમર છે કે હોઈને આન્ધ્રેસ્ટરનું સરવું કાપક મળે તેની વોલના ૬ પડી કહાડે અને હોઈની ગરીબ પ્રબળે મલક કરવી નેમર છે પરંતુ આજના સંભેલમાં તે હોઈનું બલર હાયથીજ મધુ છે. આન્ધ્રેસ્ટરની એન્ગર એક કોષસે એક નીવેલન મકાર પાડી હોઈની લાલની પરિસ્થિતિને બલકર બખેલો છે અને વધુમાં બખેલો છે કે હોઈ મદિખારને આંધ્રે અને વોલ આપજા વેપારની સ્થિતિ લખરશે. તે ન સુપરે લો પામમાથી કેવી મળે તેનું કારણ વિચ નીવેલનમાં દેલખમાં આવેલું છે.

અમલદારોએ ઓઝો માટે વોલીસ રીક્ટો

મમલત હોઈમાં આ પીક્ટરોનું કાર્ય અપુર્ણ રીતે ચાલી રહેલું છે. સો પીક્ટરોને પકડવા માટે સરકારે નવી વોલના કોર્પો કહાડી છે. આંખોને વોલીસ તરીકે હવે નીખવામાં આવશે. આ આ વોલીસે રવપસેવિકાઓની ધરવકર કરશે. વેધને વોલીસના ખાસ મુલીકેવો આપવામાં આવશે નહિ પણ તે સો વોલીસ છે એમ બલથી કહાય તે માટે એક બલેસો લેખને આપવામાં આવશે.

સ્વાતંત્ર્ય મુદ્દના તાર સમાચાર

ન્યુ દિલ્હીથી રૂરનો એક તાર સમાચાર બખેલો છે કે હોઈઓ અને પજાત વર્સેના હોઈઓ વચ્ચે એક મદરવનું વેકર મધુ છે અને તેમાં પજાત વર્સેના હોઈઓએ વોલાની મામ માટે અલગ મતાધિકારની મીઝણી જતી કરી છે તેઓ આમાન્ય મતાધિકાર પસંદ કરશે. પરંતુ તેમની વરતીના પ્રમાણમાં તેમના પ્રતિનિધિઓ માટે વોલાસભાઓમાં ખાસ અનામત બેઠો રાખવી નેમર છે.

કેમિસના અધક ઉપર હુમલો

કલકત્તાથી 'મરકપુરી' પત્રને ખમરવની હાથે છે કે મુંબઈની કેમિસનું યુજન મલક કર્યા રાખવામાં આવેલું હતું તે કોઈ કહાવું ન હતું. વોલીસો કેટલાક અલગાડીયાથી તેની શોધ કરી રહ્યા હતા. આપરે વોલીસોએ તે કોઈ કહાડી છે અને તેના ઉપર હુમલો લખ બવામાં આવ્યો હતો. ૨૧ આગેવાનોને પકડવામાં આવ્યા છે. જેમાં કેમિસના વોલ-કોમરોનો બનરજ હમાનર પણ આવી બલ છે. સવિનય-ગંભી મુંબઈમાં આ છુપી મોપીસેથી અળવળ મલાવવામાં આવતી હતી. અનેક અગેવાનો હવે નેલમાં કે એટલે મતા-વાળા એવી આજા રાખે છે કે અવખરમાં હવે કેમિસના પીક્ટરો કહેરને જોઈ તકલીફે આવશે.

સેક્રેટરું ટોણું પોલીસ કંટેશન પર હુમલો કરે છે

પટનાથી રૂરનો એક તાર મદેલો બખેલો છે કે મુંબઈપેરથી રીસ્ટ્રીક માસ્ટરેટ બખેલો છે કે સાન હલર માલુસોના એક ટોણાએ લાડીયા સાથે એક વોલીસ રેકલન ઉપર હુમલો કર્યો હતો. ટોણાએ વોલીસો ઉપર પમ્પર ફેંક્યા હતા. તથા વોલીસ અને એક અમલદાર વાલજ થયા હતા. પોલીસે મેળામકલર મધુ હતા જેને લખને પાંચ બાલુસે માર્યા મલા છે અને આલ વાલજ થયા છે.

લાલખમીસપાળાને કચલી નાંખ્યા!

'સ્વ'ને પણ ખમાલ ન હતો એવી અરે માલ મારી છે' આવી ભલનું રેકલેટ 'કેલલી રેલેખા' પત્રને પેલાવરથી તેના ખમરવખોએ મોડરનું છે. તે બખેલો છે કે સરકાર ઉપર લાલખમીસપાળાઓની અળવળ હવે પડી લાગી છે. એ અળ-વળને મલકી નાંખવામાં આવી છે. તેના આગેવાનોને એક માં પુરવામાં આવેલા છે અને સરકારની તોભોરીમાં મદેલક આમનું બખે છે! ચોલા આવાડીમાં પહેલાં મામડીયાઓ મળવા-બેર હતા આને તેમને માન કપસિમત મધુ છે. ને મુદાઓ સરકાર ઉપર લોખને લોખવા હતા તે સોરીએટના વેલક બેલક હતા. લાલખમીસપાળા એક નંડે કહાવવાની વોલના કરી રહ્યા છે એમ બપારે સરકારે બખેલું કારે તેલે પહેલો કહેલો બમાલો. પકાણો તે એમજ ધારતા હતા કે આપજું રાજ્ય ખતમ મધુ છે. તેઓને તે એમજ મધુ હતું કે તેઓ તેમની ઇન્કામાં આવે તેમ કરી મળે છે પરંતુ હમણા ને કાંઈ પમજા જરી તેમને કપાટા અવાવવામાં આવ્યા છે કારે તેમને માન આવ્યું છે. આનું પરિણામ એ આવ્યું છે કે અલના-બેરો આગેવાન વિદાતા ઘાઠ પડ્યા અને કે અલને કેદી તરીકે પેલાવરમાં પુરેલા છે. હરીપુર એલમાં પાંચ હલર લાલખમીસોને પુરેલા છે. પીક્ટરોનું કલનાનું અલાલ મધુ છે. વામલઓ સાથે સરખો કલકલવાનું પણ જનું રજું. સરકારની વકારના આગેમાં હજી અલસોમ છે બપારે આ કાલુ નીચે ન રહે એવા પ્રાંતમાં સંતોષકારક સ્થિતિ મળે મળે!

[હોદ્દા પરિશિષ્ટિ થવી છે તેના સમાચારો વિલાયતના કાપાકોના પ્રતિનિધિઓ જેઓ હોદ્દાથી સમાચાર લખી મોકલે છે તે અને બીજા રૂટર મહાકાવ ધુનમાં આવે ત્યાં જે તાર કોટીના બપોર મોકલે છે તે લેખથી જનતાને જોડુંજ જતાવવાનો પ્રયત્ન થાય છે કે હોદ્દામાં હવે નહું મુશ્કાવ થઈ ગઈ છે. જુદાજુદા ફેલાવવાની વાત કરાને પણ જનતા છે.]

દાવેશરોને ચેતવણી

શ્રી. અનુભવ કરીએ જાણવું જોઈ જાય છે કે કાપ-ખર્ચ કેવળ આપણા કાપણો દ્વારાજાણથી સેપ્તક લખેને આવે છે તેઓએ ચેતવું નોંધ્યું કે તમા સુધી તેઓની પાસે વીડીટીંગ વરષેટ અને દાવેશોન કાઉન્ટન ન હોય તો સુધી કાપખર્ચમાં કાપલ થવું નહિ કાપલ કે હવેથી હાઈકોન ખાતું અખત ચલેલું છે અને કાપલ પ્રીમીયીટ હાઈમંટ એકલ કાપલ પાડી કાપ ચલાવવામાં આવે તો હેરાન થવા સંભવ છે.

જમતાના રંજ

મુનીઅન પાલમિંટ અને મોલ્ડ રટાઈડ

આજે આફ્રિકાએ મોલ્ડ રટાઈડ ઉપર રહેલું કે તેમાંથી નીકળે જવું આ મહત્વના પ્રશ્ન ઉપર મુનીઅન પાલમિંટમાં જાહેર રજાકરોની ચાલી મધ. સરકાર એ નિયમ ઉપર પ્રશ્નમાં છે કે આ મુલકે મોલ્ડ રટાઈડ ઉપર રહેલું નોંધ્યું. તમારે વિરોધી પણ સા. આ. પાર્ટી એ વિચારની છે કે આ. આફ્રિકાએ મોલ્ડ રટાઈડમાંથી નીકળે જવું. આ. આ. પાર્ટીના લીધે જનરલ રમટસે પાલમિંટ મળે તે પહેલાં મુલકમાં અનેક સ્થળોએ ફરીને લોકો સમજે આપણે આમાં અને મોલ્ડ રટાઈડ ઉપર રહેવાથી દેશને પાસપાસ નુકસાન છે એ સમજાવવું હવે. પાલમિંટ મળે ત્યાં વધુ પ્રધાન જનરલ કહોએ ચેતવે એ વિષય ઉપર તપાસ કરવા એક પાલમિંટરી કમીટી નીમવાનો હક્ક રહ્યું હશે. આ. આ. પાર્ટી આ હરાવ રહ્યું જાયેલો નોંધેને આપણે પાલમિંટ અને તેને કાપવું કે મુલકને કમવાનો આ જનરલ કહોએને દાંડ છે. એ પ્રશ્ન વિષે પાલમિંટમાં કારે ચલાવેલા ચાલી. અને એ ચલાવેને જાંતમાં જનરલ કહોએને એ જવાબ આપ્યો તે વિષે આજે વર્તમાનપત્રોમાં કારે ચલાવેલા ચાલી છે. વડા પ્રધાને જનરલ રમટસની પ્રતિજ્ઞા વિષે જેવી કહ્યુંમાં કહ્યું કીકાએ કરેલી છે કે તે વાંચીને આપણે જાણ. જનરલ રમટસ દેશમાં લોકો પાસે નાંક ઉડાવવા માંથી છે. દેશમાં લોકો રજાકરોને જાણે છે તે વાંચીને આપણે કહ્યું દીકાએ તેમણે કરી છે. આખા કાપણમાં જનરલ રમટસ કાને તેમને કેટલો વિરોધ છે તેમ દેખાઈ આવે છે. પાલમિંટ આપણે તપાસ અધિકારી નીચી છે અને તેમાં સા. આ. પાર્ટીના સંચાલને પણ નાંચા છે. પરંતુ સા. આ. પાર્ટીએ એ કમીટી ઉપર કામ કરવાની ના પાડી છે. એ નોંધેલામાં પાલમિંટરી પદ્ધતિએ રાજ્ય ચલાવવામાં આવે છે તે તે દેશની પાલમિંટમાં કાપ કમીટી નીચાળ અને તેમાં વિરોધ પકાને પણ આપણે આવે તો પાલમિંટના નિયમ પ્રમાણે સંચાલની ના પાડી ન સકાય. આ. આ. પાર્ટીએ કારેલાં આમાં પલકાની કહ્યું દીકા વામ રહી છે અને આ વિષે હવે શું નવું જાણું અને તેની શક નેવાય છે. કમીટીના સંચાલને અને તે માથાંને

જુલાની આપણા ચેલાવવા સમન્ન કરવાની કપા છે. જનરલ રમટસ અને તેની પાર્ટીના બીજા કબોને કમીટી ચેલાવે અને તેઓ ન જાય તો પાલમિંટને નિરંકાર કરવા તેમને કંઈ કહ્યું કરે છે અને કંઈ ન કરે તો નેક પણ કરી કકાય છે. પાલમિંટ એવા સમાચાર પણ બહાર આવ્યા છે કે મોલ્ડ રટાઈડના પ્રશ્ન ઉપર કેપીટેલ મીનીસ્ટ્રીમાં પણ મલકેર પડશે છે. રેક્ટર મહાન એવા વિચારના થવા છે કે દેશ મોલ્ડ રટાઈડમાંથી નીકળે જવું નોંધ્યું. આ શરૂઆત શું પરિણામ આવે તે જોવું રહ્યું.

પાલમિંટ જનરલ કહોએને એક રેટમેંટ પ્રતિદ કરી કહોએ છે કે આ પ્રશ્ન વિષે તેની કેપીટેલમાં કરો ચતોદ નથી.

આપણાંમાં નવી મુંદણી

આપણાંમાં જાહેર નવી મુંદણી થઈ છે અને આ વેળાની મુંદણીમાં દીવેશરોની પાર્ટીને વિજય મળ્યો છે. એ કે એ વિજય એટલો કાર નથી કે તેની પાર્ટી એકલી જ પ્રધાનમંડળ બનાવી કહે. પોતાનું પ્રધાનમંડળ બનાવવા માટે દીવેશરોને મલુર પાર્ટીને રંજન કરવી પડશે. દીવેશરોના મલુરો આપણાંમાં વિજય થયો એ શું સમજે છે? દીવેશરો આપણાંમાંથી બીજા સ્વતંત્ર એવા છુટક છે. આપણી પાલમિંટને પ્રીમીયીટ આપ સુધી કાસમેવ હતો. તે મોલ્ડ વિચારનો માથાસ લેવાનો હતો. દીવેશરો એ નેકાલીટ પાર્ટીને નેલા છે. એમને મુંદણીમાં કહેવ મળી છે એટલે હવે વિલાયતના લોકમાં પણ કાસમેવ તો પડશે.

રૂટરને કપકાવે છે

મુનીઅન પાલમિંટના એક સમય કરતક જેની રીટસે નીચેના સમયો મીનીસ્ટર એક એકસાનું એકરેને પુલવાની તોટીસ આપી છે:—

૧. આપણી મુંદણીનું કીવરનું પરિણામ શું આવ્યું તેના સમાચાર તમને મળ્યા છે? એ મળ્યા હોય તો

૨. તાંતી રીપબ્લીકન પાર્ટીએ હવે પ્રધાનમંડળની રચાવના કરી છે?

૩. રૂટર મહાકાવે મુનીઅનની બહેર પ્રબલને આ વિષયમાં પણ સમાચાર કા માટે નથી આપ્યા?

૪. રૂટર મહાકાવને મુનીઅનની તીલોરીમાંથી કછ પણ કંઈ મદદ મળે છે?

૫. પ્રધાન એ વાતની ઉપર વિચાર કરશે કે સરકારી કાપ પણ સમાચાર રૂટરને હવેથી આપવા નહિ.

[અંગ્રેજ સરકાર આજ કાલ હોદ્દામાં અવિનયનમંત્રી કાલને કરેલી નાંખવા કેવા સીતમે મુલકી રહી છે તે વિષેના કલા પણ સમાચાર રૂટર મહાકાવ આ દેશમાં આપવા નથી. હોદ્દાને બાંહે જમતથી તીરાણું પાડી નાંખ્યું હોય અને લોકો શું મની રહ્યું છે એ જાણ પાસે બીજા પહેલવર્ણુ ન નોંધ્યું જેવી ખચકામત જાતિ રૂટર મહાકાવે લીધી છે તે વિષે હોદ્દાની વતી તેને બહારકારક રીતે કાંઈ કપકાવી કહે?—જ.પ્ર.જો.]

“જનતાના પુર્વમાં લાલ જાણેલા ઉડાવે છે”

જર્મનીનું એક પત્ર ‘ડાયસી એલેમ્બીન ઝીટ’ એક લેખમાં કહેવે છે કે ચીન ઉપર જનતાનું આક્રમક ચાલુ રહેવાથી અંતમાં પરિણામ એ આવશે કે ચીનમાં કોમ્યુનીસ્ટ રાજ્યકાંતિ થશે અને તેમ જનતા તો એ કાલ અસીની જનતા જરૂર હોદ્દામાં પણ દેલાવા પામશે. આજ કાલથી એ રાજ્ય

દારી બધ ઉપરિશ્લેષ કરા પામશે તેને એક બાજુએ ગણીએ તે પછી એથી ભપાનને મોટું તુલના છે અને તે એ કે તે પુર્વની બન્નેરો ગુમાવી મેકસે. અને એ કારણને લીધેજ પુર્વમાં બની રહેલા બનાવો ઉપર મોરચો પારીકાષ્ઠથી ખાન બાધી રહ્યું છે. એ મંજાવિત છે કે ભપાન આખા મંચુરીયાને પોતાની સત્તા ફેલાવેલાવી કુદ અને ગીનમાં થતી એકમતાને નષ્ટ કરી નાખે. હાલમાં સ્થિતિ એવી છે કે આ આગ સાંજ બહારી મહુકા ઉઠે એટલે આખા એશીયાખંડ રાજ્યક્રાંતિના વિમારોને વધાવી મે. અને અમતની આકાંક્ષા હજી ઉપર વિચાર અલાવવા પરિપક્વ બોલાવવામાં આવે છે તેના હા અર્થ હોય છે એ પુર્વનાં સર્વ બન્નેરો સાધ્યાં ભવ? એ પ્રશ્ન બજાવે છે કે ભપાન પોતેજ આજે ગુમાવી રહ્યું છે. એ હાલ અને ચીનનાં ભવરો ભપાન પાસેથી સાધ્યાં ભવ તે ભપાન પડીજ નાખે. આથી ભપાન કદાપણ વાપરીને જીવીવામાંથી સુરેકનાં પગલાં હારે તેજ સાધું એમ અંતમાં એ કાપું બજાવે છે

૨૦૦ ખીરતીએ હાંદુ અને છે

અમદાવાદથી રૂટરનો એક તાર ફાવે છે કે અમદાવાદની એક હોદુ સરકારના આકારા ફેલાવે ૨૦૦ દોહી ખીરતીએ પાછા હોદુ ભરમાં સામેલ થયા છે.

આત્મ બહીરદાનની અવધી

અમદાવાદથી રૂટરનો તારનો સંદેશો બજાવે છે કે ચીન અને ભપાન વચ્ચે જે પુલ અલારે ચાલી રહ્યું છે તેમાં ત્રણ ભપાનીસ સીપાઇએએ બારેમાં બારે આત્મભાગ ભટાબેલા હતા અને ભપાનીસ સેનાપતિ એકએ તેનાં વખાણ કર્યા હતા. ત્રણ ભપાનીસ સિપાઇએએ પોતાના કરીર ઉપર બારેમાં બારે કક્ષિતવાન દારૂઓના બાંધી લીધા અને ચીનના લોકોને જાણ કરાવવાની એક સ્કેમ ભપાનીસ કરકરને આવડું ભટકાવવા અલાવતું બાધકામ કરી લીધું હતું તેને દારૂઓના વડે ફેલાવવા આ ત્રણે સીપાઇએએ પોતાના કરીર સાથે બારેમાં દારૂઓનાના વજન સાથે ભેગાં તે રવાના ઉપર નીચે પડ્યું નાખ્યું. તેમણે પોતાના કરીરનોજ ભોગ તરીકે ઉપયોગ કર્યો અને એ રીતે ભપાનના કરકરને આમળ વધવાને માર્ગ ખુલ્લો કરી આપ્યો.

સહિસભામત પહેાંચ્યા

રૂટર મુખપથી ફાવે છે કે હોંદના પ્રતિનિધિએ કેપાલન રાષ્ટ્ર દેખા કોન્ટ્રેસમાં બાગ ભેવા આપ્યા હતા તેઓ સ્ટીમર કારાઓના મારકો કનીવારે સવારે મુખપ હવર્થા હતા અને આંધી રાત્રિ રિસ્કી ભવા ઉપડયા હતા. પ્રતિનિધિઓના આજેવાન સર હાલી કુસેનનો રૂટર ઉટરબુ લીધો હતો. સર હાલીએ ફાંજી કે સાલ્મ આફ્રિકાની સંમતિ ન આવે આ મુખી કોન્ટ્રેસને અંગેનું કોષ્ટ પછી કાર્ય આજે હું બહારમાં મુખી કહું એમ નથી. સર હાલીએ બીજું કોષ્ટ પછી રોટ-મેંટ કરવાની ના પાડી હતી.

કર કુમળી જગ્યાએ કોણ અલાવશે?

'નાટક એવરોપર' પણ ફાવે છે કે વિધાયકપાન સ્વલેષી તેને ખબર મળ્યા છે કે મી. જી. એસ. બાબાપાળી સર કુમાં ની જગ્યાએ હોંદના એલ્ડ અનરપ તરીકે બોધો રસીકારે એ સંભવિત નથી. હોંદીમાં તેમના નામ માટે સુચના થયેલી હતી પરંતુ હેલાઓનાએ કોડવા પહેલાં તેમણે એક ખીરને ફાંજી હતું કે એ બજાવામાં કશું કલ નથી અને મારી

નીમણું કરવામાં આવે તોયે અસાધ્ય લખીવતના કારણે હું તે સ્વીકારી કહું નહિ. આ નીમણું કરવાનું સર હાલીના કામમાં છે. તેઓ સર કુમળે સ્થાને ગાને નીમવા એ પ્રશ્નને અલંબ અમલને મેળે છે. અને ત્રણ આમળ પડતા હોંદી-એનાં નામે વિષે તેઓ વિચાર કરી રહ્યા છે

પહેલા મી. કરીક છે. તેઓ અંગાજા પ્રવિના કમ્પેનર છે. તેમનાં ખતિ તે વરગા હાઇકોર્ટના જુના ન્યાયાધીશ તેમજજનાં પુત્રી થાય છે. તેઓ પંબળમાં સર હાલી કુસેનના સેક્રટરી હતા અને અમે વરસે ભંડનમાં મળેલી રાષ્ટ્ર દેખા કોન્ટ્રેસના એક્ટ સેક્રટરી હતા

બીજું નામ મી. રમ રમનુ ગોલાય છે. તેઓ હોંદીમાં પ્રામર્સ કીપારમેંટમાં સેક્રટરી છે. હાલનાન અને કોમર્સમાં તેઓ એક કુશળ માણસ ભેળાય છે. મી. પાજપાળી એમ કહે છે કે એના નીમણું કીક થઈ પડશે. ત્રીજું નામ મી. રામચંદ્રનું છે. મી. બાબાપાળીની મેરકાનરીમાં તેઓ કેમપણી ખાતાના સેક્રટરી તરીકે કામ કરે છે સાલ્મ આ-ફ્રિકાના હોંદીએના સવાલનું તેમને પૂરું ધાન છે.

૩૦૦ હોંદીએ રીપેટીએટ થયા

હાલ માટે રીપેટીએટ થતા હોંદીએને વિદાય આપવા કરન ના હા ઉપર હોંદીએનું મોટું ટાણું એકમ થઈ હતું સ્ટીમર અમ. આમાં ૧૮૮ પ્રકારે અને ૧૦૦ કોન્ટ્રેસો રવાના થયા હતા. નવેમ્બર અને ડીસેમ્બર એ બે માસમાં ૬૦૦ હોંદીએ, મળ્યા હતા. આ વરસે સંખ્યા એકઠી થઈ છે તેનું કારણ કેપટાલનમાં મળેલી રાષ્ટ્ર દેખા કોન્ટ્રેસ છે કે જેમાં રીપેટીએટ વિષે એક નવું એક્ટ્રીમેંટ થવાનું કહેવાય છે. અને તેથી એ એક્ટ્રીમેંટના કરતો થી છે તે ભજવા માટે બનાર હોંદીએ પોષ્યા છે. અને વરસે રીપેટીએટ થતારાએની સંખ્યા વિશીષ્ટ હતી કારણ કે હોંદીએમાં મેકારી વધી પડી, હતી વીસ પાંચની ભાનસથી વધારે માણસો ભવા માટે બજાવાય છે.

જીનીવાના આંતરરાષ્ટ્રીય ફરમારમાં નાટક

જીનીવામાં અલારે કીકામિંટ કમીટી મેટેલી છે. લીમ જોર નેકન્સની સાં વહી એપીસ છે. અમતમાંથી પુકનો ત્રણ કેમ થાય અને અમતમાં કક્ષિત કેમ સ્થપાય એ બેવાનું લીમનું કામ છે. ચીન અને ભપાન બન્ને લીમના સભ્યો છે છતાં બન્ને પુખ્તે મટેલા છે. લીમ જોર નેકન્સની મેટે મળે છે તેમાં તેઓ બન્ને દેશોને તોરો કખાને મેકસે છે. ભપાન તેની કરીયે પરવા કરતું નથી. લીમના સભ્યો કશાઇના સાધનો દરેક રાષ્ટ્રે ફેટલાં જોણાં કરી નાંખવા તેના ઉપર અમાં કરી રહેલા છે. એક સભ્યે લીમમાં એક સુંદર વાર્તા કહી તે નીચે પ્રમાણે છે:—

કીકામિંટના પ્રમ ઉપર ચર્ચા કરવા એકવાર એક સિંક, એક વાધ, એક મરક, એક બાબલો, અને એક રીંછ બાલ્યા પ્રાણીએની ચર્ચા કરવા માટે ફરમાર મળી. પ્રથમ સિંક મકારાજ કલ્પા થયા અને અગતની પ્રજાએ પુકનાં સ્થાને, વધારતીજ ભવ છે અને તેથી અમતની કક્ષિત એકવાર જોખમ માં આવી પડ્યા સિવાય રહેવાની નથી માટે પુકનાં સાધને, આપણે દરેક કેમ જોઈએ કરવા એ અગત ઉપર બીજું સંભાષણ કરી તેમણે મરકના નરક આંખ મારી અને તેને સૂચના કરી કે આ પ્રજા એવો છે કે આપણે સર્વેએ અતિભોગ આપવો જોઈએ. પક્ષીરાજ! મારી આપને બજામજ છે કે તમે

લભારી એ પાંચાં તોને કાપીને ફેંકી દો.

મહા પશ્ચિમી અપર રજી એકલે તેણે વનરાજી કોઈ સમના ઉપર ચોટા સમય વિચાર કરીને આપણના વરા દિલ માંડી અને કુચ્છ, મી. આપણા, આ વારાં જે કોઈમાં વધીને એકલાં તો ચોટા થઈ છે કે તમારાં દરિયાં પાંચાં સમીલ એકાંતે પેદાં મોટી કાળ પડે છે માટે મહેરબાની કરીને તમારાં જે બે કોઈમાંનું મુળથી કાપી નાંખો તો કીડ ન બેથી જમવાની પ્રભા જમ મુકત થતે.

આપણાં પોતાના ઉપર આવી પડ્યું છે એ જોઈ શકવામાં પડ્યું તેણે વાળની સામે દિલ કેરવી અને કહ્યું, મહારાજ આપ સર્વ કાલિયાન હો, આપનું નળ કાપીને અભ્યર્ચન નથી. આપની કામે કાપીની નબર કરવાની દિશ્યત નથી અને કાપ તેવી દિશ્યત કામ કરે તો આપના નળવાન પંજાને જોઈ તે જાવરી ભૂટે છે. અતે તમારાં જે પંજાને જોઈ કપાં કુપી મરશરુ! માટે મારી તો એ સમના છે કે આપને કોઈકેઈમાં આપાં એ પંજાનું જોપરકન આપે જરૂરથી કાપી નાંખવું! વાંધે જરા તીવ્ર દિલે આપણા વરા જોઈ કાલિ પકડી.

કીડ કાપી કમરે મમ આ મમ કાંવાળ રજી હતું. તેણે ઉપરના પોતાનાં અભિધાન ઉપરનાં દર્શાવું કે આપ સર્વનાં પાસે આ બધું કરે કરે પડે છે તે સર્વનાં નાક લાન જે લાન મરેખર આનંદની છે અને જોઈ જો નને તો હું આપ સર્વને આનંદથી બેસી કહું અને તમારાં પ્રિયાળ પોતાની આંદર આવીને બેસું!

જીનીવાની આંદર બેસીને જમવાના રાષ્ટ્રો ભણતનાં આપને કોઈ કરવાની અર્થ ચલાવે છે પણ એ રાષ્ટ્રોમાંથી એ કે રાષ્ટ્ર પોતાના રાષ્ટ્રનાં જમાવનાં સાધને કોઈ કરવા નથી માનવું. વપરાં પ્રાણીઓની અર્થ જોઈને કરકને આપણ કાસ પડે છે. [અ. મ. જો.]

ગીતા મન્થન

(શિષ્ય—ક્રિષ્નારાજ મનરમામલાલ મરાઠવાળા).

(ભવા મંથરી માણ)

અઠથામ ૨ જે

(૧) શ્લોક ૧ થી ૩

શીકુજી અર્જુનની આ દિન દહા જોઈ અને એના કાળે સાંભળી શકકળ થઈ મમા આતું પુનમનું હૃદય દેખેલ જોઈ એમને કીડ ન માન્યું.

એ એકલા, "વાહરે, માણ! તું તો કીડ થઈને વિચાર કરવાં કીડ્યો છે! અલ્લા, આટલું મને સમજાવવા માટે તું દોડ્યો દોડ્યો દારકા આલ્યો હતો, અને મારા પક્ષે આમળ સવારના પહેરમાં બેસી રહ્યો હતો કે! "તમે મારા પક્ષમાં રહો, બહે બધા માલ્યો કોરવો સાથે જમ," એમ તું કહેતો હતો. તે શું બહી આવીને તારી માથવા પરાખર જોઈ કહું જે માટે! આવી આવેતે ન હાજવારી, પ્રસંમને ન જોજનારી, પ્રવિષ્ઠા અને કીડીનો નાક કરનારી, કાજાની કાપરતા તારા માં કાપી આવી! એ તારા જેવો પુરુષ મરજીનું હાંત જોઈ રતબ્ધ થમ જમ, તો હવે કાલિ હાસ આમોવર્તમાં રકવાની નથી જમજ કહેતું જોઈએ.

"આમ હવે કાલ્યો થઈને કામે લાગ, અને આવી દુનંતવાને

આર કર. અર્જુનને શોભે એવી આ માગલ નથી "૨-૩

(૨) શ્લોક ૪ થી ૬

શીકુજીના આ કપકાળી અર્જુન ઉપર કરી અસર ન પડી. ન બેસ્યો, "કુષ્ણ, આ તમે શું કહે છે તે હું સમજતો નથી તરખાન, થર્મ, નીતિના તમે જાણનારા હો, પુદના દેહા હો; આ પુદ તમને જરાયે પકડ નથી, અને તેથી તમે આ પુદમાં કમ અદ્ય ન કરવાની પ્રતિજ્ઞા કરી છે. હું તે વખતે તમારો-કોઈમાં-હતો. તમને અનુસરવાની મારી બાવકાવ નહોતી, અને ધર્મનું વાન થકુ નહોતું. મોટા મોટા-કોઈ કાણે પણ હું જાણ્યો છું મારું તોમે મારું નહિ જે વિચાર અદ્ય છે એમ મને આજે જાણમાં આવ્યું છે. તારે તમે અને કેમ એજ વિચારમાં દર કરવાને મલે ચલેત કરવા હમણે હો!

"અનાદન, જેમનાં અરજી સાંભળે પોતે અને હજી પોતે એ બીજા અને કોઈને હું માણ્યો વાવવા પવી રીતે કોઈ કાજર જરે એજ શુરુજીને મારવાનો છ-કાર કરવાથી બીજા ગામકાને વપલ આવે, તો બીજા માનીને એ જીવનું મારું; પણ એમના લોહીથી અરકાયેલા ત્રિભોજના રાજ્યનેયે કેમ મારવી પડે." ૪-૫

"વજી, આમાં કાણ કાગરી અને કાણ કારકો એ તો હજી ચાલ છે. પણ કોરવોને મારીને જીવવાની મજા કરવી એજ આપણને શોભતું નથી." ૬

(૩) શ્લોક ૭ થી ૯

અર્જુનનાં વેળ સાંભળી શીકુજી ક્રિષ્ણ દરવા, અને બેસ્યો- "એમ! આ તારે, તારે નિભય છે!"

અર્જુને કહ્યું: "હા, આ કાણે તો મને કાલે છે કે આ નિભય છે કારણ કે મને એ કાજીયે રપલ દેખાઈ આવે છે."

શીકુજી પુછ્યું: "જો, કરી વિચાર કર, તને તારા વિચાર માં કોઈ દોષની કાંક તો નથી લાગતી? તું તારો ધર્મ સમકો લડાઈમાંથી નિવડ થાય, અને પછી માનીના પેદાએ કાકા કરે તો તું કાલપણે તે જોઈ કાજી? તારી મદને ભવાને પાંચાં જોઈ મરજીનાં પરાખર થાય, તો તે પાંચાંમને તું કાલિથી સકન કરી જમ કરીશ? કોપડીનું કોરવ સવામાં અપમાન થકુ કાગે તું પરાધીન હતો તેથી તારે જે અપમાન મળી અર્જુ પકડું હતું. કરીથી કોરવો પાડવોને પરાખર કરી કોપડીનું અપમાન કરે, અને તું એકલો લડાઈમાંથી નીકળી જવાથી મુરો રહ્યો કોપ તો તું તે વખતે કાલ ચિતે એ સમાચાર સાંભળી કમ કાજી, અને તારી નિવડિ જાળવી કાજીકા વજી, કોર જેકો પ્રગ પુછી મજી-વાર કે લડાઈ ન કરવાને નિભય જાણી, પ્રતિપક્ષીએ તારી જેકી કરે અને તારા મારીવની નિંદા કરે તો તે સકન કરવાની તારી કાકિ જે? વહાલા મિત્ર! હું નને એક કોસી આપુ; થઈને મારું કારીરક કે આર્થિક દુઃખો સાથે ખરો, પણ એ જિતની પ્રસજનામાંથી મુકે અને તેને વધારે. તું કહે છે કે તને તારો ધર્મ કુચી ગયો છે, તો હું તને પુછી બલ-સને એ પ્રસજ જિતની પ્રસજના અને કાલિ વધારે કે થઈશો!"

શીકુજીની પ્રભાવશીથી અર્જુન મરજાઈ ગયો. એ બેસ્યો: "મારા ચિતમાં પ્રસજના નથી, પણ મારે બેસરકો છે એ મારે કુચી કરવું જોઈએ. તો થઈને મારું પ્રસજ ચિતથી જોઈ કાકા એમ દેહ, અને ધર્મ સુઝવાથી ચિત પ્રસજ થઈ જનું જોઈએ એ અરજી દેહ, તો એ કોસીમાં હું કાગે પુ ખરો.

"વળ, તમે જે જે પરિસ્થિતિ વણવી, તે પરિસ્થિતિમાં હું શક્તિ રાખીશ. હજી, અને સડવા નહીં નહિ. હજી, તમારા મનમાં જેર અને દોષનો અભિ સળગી નહિ ઉઠે, એમ પણ હું આશીર્વાદ આપી શકું." મારા શ્રિમ ગંડીયન જયમાન તો હું ધર્મરાજને જે કહ્યા ન હતા, તે જોમના પ્રત્યે મારે કેવળ સમપક્ષનો હાથ છે, પણ પ્રેમનો હાથ નથી, એવા કહેવાને તો હું કેમજી સાંખી શકું!

"છતાં, મારી વિચારસરણીમાં હું ક્યાંયે દોષ જોતો નથી. કારણ, મારે માટે તો બંને જાણુથી એક અને શોક નિર્માણ થાય છે. બીજા અને દોષ સહિત કહેવાને મારીને વિષ્ણુવત્ રાજ્ય મળે તો તે પણ મને શક્તિ આપી શકવાનું નથી. એટલે એમને મારવાથીયે મેં કેવળ ધર્મજી આચર્યો છે, એમ હમ કહેવાયું."

વળ, અચૂન જોલ્યો—

"વસુદેવ! તમારી દલીલોમાં મને કંઈક ઉઠે છે તે તમે સાંભળી તેનું નિરાકરણ કરો. પદ્મનાભ! જીનું તો વારંવાર બન્યાં છે કે માણસને મળે ધર્મ છુટે છતાં પુર્વના વિશેષી સંસ્કારોને લીધે એ ધર્મનું આચરણ કરવું એને મંજૂ પડે, નવા સુએલા હાલને. અમલ કરવા જતાં જુના સંસ્કારો છૂટીને જાય. શક્તિ તમા પ્રસંગતાને દરી છે, એમ બાનું નથી છું? કોઈ રીતે કાઢવાને છુટી જાય ન તાર પીઆ દોષ છે, અને તેથી એને છોડવાને. એ નિશ્ચય કરે, પણ કરોજી હાર લેવાને સમયે એની આત્મજાન્ય આવીને ખડી પામ અને એ પીકે છે, તો જે ધર્મ સમજાય છે તેનો જંગ લડવો એક માત્ર છે; નથી પીતો. તો પીતાં. કાલજી આજવાને બળ વાપરવું પડે છે, તે એની પ્રસંગતાને દરી જાય ન આમ ધર્મનું આચરણ કરવા જતાં પ્રસંગતા ન જાણે માટે એ ધર્મ કાવવામાં દોષ થયો છે, એમ હમ કહેવાયું."

"કુળના આવી ધોર કિંસા નમે અધર્મ છે, એ વિષે મને કંઈક નથી લાગતું. એટલે, આવી કુલનાકજ કાષ્ઠમાંથી નિરૂપ થવું, એજ ધર્મ ગણાય. એ ધર્મનું આચરણ કરવા જતાં પુર્વ સંસ્કારો શક્તિને દરી છે જે સંકટ છે મારું. પણ, ધર્મને અનુકૂળ ચિત્તને અનારવાનો પ્રયત્ન કરવો એ કીક, કે સંસ્કારોને અનુકૂળ મામ જોઈ જાને હમ કહેવાયું, એ કીક!

"જમ, આપણી વચ્ચે આજ સુદનો પ્રસ છે, એમ મારા વિચારમાં ઉભર્યું છે.

"એ પ્રસંગે કી રીતે નિઠાજી લાવવો તે મને સમજાતું નથી. શ્રિમ વાસુદેવ! મારા ધર્મને નિર્ણય કરવામાં અમમ આર્થાત્મામાં જાણે તમારા જોવા માત્ર સુઝ નથી. મહર્ષો આસ અને બીજા પિતામહ, વધા તાની કાકા વિદુર અને મોટા ભાઈ ધર્મ પણ તત્ત્વનિર્ણયમાં આપતા નિર્ણયને ઉવડે. મળે છે હું તમારો બાળમિત્ર છું, પણ આજે હું તમને ક્રિષ્ણ જાણે કરવો આજું છું. કૃપા કરી મારા મનની મુશ્કેલીને રાખો, અને જે સલા ધર્મ દોષ તેમજ અને બોધ આપો. જ્યાં સુધી તમે મારા મનનું સમાધાન ન કરો ત્યાં સુધી હું કાતારો નથી." (અધર્મ)

લોંડી વેચવાની છે.

માલીકની તળિયત મારી નહિ રહેવાથી સ્વદેશ જનાર દોવાથી ચાલુ લોંડી વેચવાની છે. નીચેન શીરનામ માલીકને રૂબરૂ મળે. યા પત્રથી ખુલાસો કરો.

નરસંઘ કલ્યાણ ધોળી.

નંબર ૭ હાઇ સ્ટ્રીટ,

ગ્રેહામસ્ટાઉન. સી. પી.

શ્રી. સત સાધક સમાજ

શ્રી. મન સાધક સમાજની બહેર કમા તા. ૧૩-૬-૩૨ ને રવિવારે, બપોરે બહી વાગે ન્યુ ટાઉનમાં આવેલા શ્રી. પાર્ટીદાર રોજમાં મળશે તે વખતે નીચે લખાવેલાં સમાજજી વશે તેથી દરેક હોદ્દા બાધકોને વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે તેમણે મેડી સંખ્યામાં હાજરી આપી પોતાની હોદ્દા વરીકેની કરજ બધા કરવી. એક પણ હોદ્દામાં આ તકનો લાભ લેતાં ન ચૂકે એવી ખાસ આજ્ઞા રાખવામાં આવે છે.

(૧) બહેર ચુકવી (૨) પરચુઅલ ઠામનાજ.

ખડકદામ નાથુરામ,

રજીસ્ટ્રાર ઠાણાવાલ,

મંત્રીઓ. શ્રી. મન સાધક સમાજ.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંમખેરંજી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી મોટા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ટીમરમાં આવશે.

માળી, સબલાં વિગેરેન માટે જાત જાતનું રેશમ.

મોળાં, રમાલ, સાડી, મખમલ, શાલ, ટાઇ, કોર્ડર, કેર, રાઈ, સુટને માટે જલ્દી, આસામ

સીલ્ક વિગેરે વિગેરે. પુરવો, શ્રીમ્મા અને બચ્ચાંઓને પહેરવા એકતી દરેક ચીજો

અમારી તથા બાન્ધોમાંથી સસ્તામાં સસ્તા માવે હમેશા મળે શકશે.

ફાન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.,

બોલકા ૫૨૬૬.

૬૩ કલેક્ષ રીટ,

કાનર માર્કેટ એન્ડ મલોડ રીટ,

એડાન્ડીસનમે.

Indian Opinion

No. 11—Vol. XXX

Friday, March 11th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી, કેનીયા

મીડિયન્ટ બાવો

માર્ચ તા. ૨૧ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

રહી, "કાશગોલા"

એપ્રિલ તા. ૪ થીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી

મુઝલમાની વીરો, પાઉન્ડ ૨-૦-૦ રપેસીયમ પા. ૭-૧૦-૦ અને હીંદુ વીરો, પાઉન્ડ ૨-૧૨-૬

રપેસીયમ પા. ૫-૫-૦ ના બીસાપથી લેવામાં આવશે

મુજબના—કેલાઓએ પોતાના ગોઠા દારૂના કનીવારે ૧૧ પાઉન્ડ અમારું કસ્ટમમાં પરોવેલાં કરવાં.

રેકન્ડ અને હન્ડર મારે એક મહિના અગાઉથી બહાળસેત કરવો.

દરેક દોઢી પેસીન્ગરે પોતાની ટીકીટ અમારી ઓફીસમાંથી લેવી અને નહાર મામવાળા બાઇઓએ અમારી આદેશનમવદાર કરવાથી પક્ષ મધ્ય કરશે. રહીમરને લગતું દરેક કામકામ અમારી બધી દેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban

પરુ પુલાસા મારે મળે મા મળે—હિંદી પેસેન્ગર

એજન્ટ રોયલ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

૩૦

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application, Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રેકોર્ડેન ૪૮૦૦.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધો

રહીમાફીક એડરેસ

"રુસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ નેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

લેવા ફંડમાર હાર, પ્લેટ જાણ, ફીરલીટી બોંક, વરકમેન્સ ફાઇન્સેશન, વીમરે અનેક પ્રકારના વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ સરૂ કરી રીકાં છે.

પોલીસી નેમજ દાવાની પતાવટ ડરબનમાંજ ફરી આપવામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનાધિ:—

સોરાબજી રુસ્તમજ.

"ઇન્ડિયા બોક્સ".

૧૭ ફર્ટ એવેન્યુ,

ડરબન.

૨૭

ઉત્તમ મીઠાઈ માટે પ્રસિદ્ધ

કોઈ વખત મંઝાલી ખાતી કરો.
ઓઈર સાથે પેસા મોકલવા બહામણ છે.
KAPITAN'S BALCONY HOTEL.

કેપીટનની લહેજતદાર મીઠાઈ ખરીદી ખાતી કરો કે તેની કામતના પ્રમાણમાં માલ ઘણાજ ઉત્તમ છે.

ગરમ મસાલો, પાપડ, અચાર વિગેરે મનપસંદ મળશે. વળી હમારા મહાકોની સવડ માટે દરેક જાતના ગ્રામોફોન રીકોર્ડ તેમજ આફ્રિકાન્સ, બાન્ડ, યુલુ, વિગેરે રેકોર્ડ પણ મોટા જથ્થામાં રાખવામાં આવ્યા છે. બીજો સ્થળે ખરીદ કરો તે પહેલાં હમારે ત્યાં તપાસ કરવા વિનંતિ છે.

મુખ્યાત કેપીટન બાલકનો હોટેલ
(મલિક: R. K. KAPITAN).
DURBAN.

Telephone 1464 Tel. Add. "URATEE"
EASTERN TRADING CO.
Wholesale Fruit Supplier
Box 770. Durban.

નં. ૧ જવાબ રૂપા. રેલ. ૧૪૫૧૬ નં. ૧ ૩/- ૧૬૮.
દરેક જાતના ફળ રસ અને રેકોર્ડના સાથે વેચીશ કમી
જો જાઓ. રેલેજ ખરીદ

Phone 327 Tel. add. "Letopex."
D. K. PATEL,
Fruit and Vegetable Exporter.
ફલ અને વેજિટેબલ માટે દરેક કોઈના ઓઈર ઉપર ખાસ
ખાન રવામાં આવે છે. મંજાલી ખાતી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban.

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જો જુનામાં જુનું કોઈ કાર્ડ આપા સાથે આફિસમાં પંચાય છે.
આપ અને નકલ માટે મુલ્ય Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના મુખ્યાત મલેમાઓના નવા રેકોર્ડો

મોરે તેના ગરબો વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક જગના મન દર્શી કે તેના ધાર્મિક, આધ્યાત્મિક અને સંજારીક યોજથી બરપુર ગાયનાની રેકોર્ડોનો સંગ્રહ કરે. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને અજાદ આપે છે.

(રામ હિંદવી) મુજરાલી.
"અરુ સુ હીમ હીમ ના બર"
"મરત લીના પ્રમાણના મનના"
નંબર ૬૫૬.

(રામ હિંદવી) મુજરાલી.
"રિના નામ રાજ નકર સુભ માટે
મુજરામાં" (કેશવકુતી)
"મુજરા માટે તંજુરનો તારુ"
નંબર ૭૫૦.

જનમ જાણવાના, સુખ દુઃખના પાળા અને મધુર સાઉન્ડ મોકલ પાળા ગ્રામોફોન તેના ઓનારને વધુ આનંદ આપે છે અને તેની સાથે જાણી રેકોર્ડો વાપરવાથી હલજી આનંદ વધારે વાપે છે. મુજરાને દોહા અમારી મહત્ત્વ સમેતી ૪૨૨ ગ્રામોફોન પુરા નામ રેકોર્ડ ખરીદનારને મેટ આપવામાં આવશે. અમારે માળી ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાણાની યક્ષીજ ખસત મશે.

Phone 1447
P. O. Box 1152

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, NATAL.

80 A

POCKET OR HEART?

(By L. W. RITCH)

THE issues that formed the subject matter of the Capetown Conference would still appear to be undecided, and it may safely be assumed that whatever decision is arrived at will be determined by one of two considerations. Mr. Andrews has stressed the one. He has appealed to the Union's self-interest by reminding the Union of the material advantages to be derived by the latter from the commercial intercourse that might flow between a friendly India and a complaisant South Africa. It would, of course, be absurd to suggest that Mr. Andrews regards bribery of the natives indicated as the best and highest reason why justice should be accorded to the resident Indian peoples. As an apostle of righteousness, Mr. Andrews would be among the first to insist that Right must be done for Right's sake, and that the doing of it is its own reward.

The other consideration is that oft-debated expression, Change of Heart, and it is upon this that the writer ventured to concentrate in his address to the Select Committee of 1920.

The writer was convinced then, and still remains convinced, that any change of policy save it be inspired by such change of heart must inevitably prove unstable, impermanent, and ineffective; that concessions conceded in a spirit of bargaining for some calculated material advantage must run the grave risk of being withdrawn if the bargain should prove less satisfactory than contemplated or capable of being improved upon. The example of the Gentlemen's Agreement illustrates the point. Therein the quid pro quo was repatriation. The results having proved disappointing from the Government's point of view, the Government returned to original attitude on the plea that it was not getting the value of its forbearance that it had contemplated in the making of the bargain.

A bargain has been defined as a deal in which the parties to the transaction anticipate scoring an advantage over one another. In the formation of a civil contract, it is an essential factor that the contracting parties shall be ad idem—that their minds shall "come together." When, however, the civilized world resolved that racial slavery should cease, the urge behind that resolution was not merely one of expediency. It arose from a change of heart, from a real conversion, from an advance in moral and ethical outlook and values. Intellectual arguments, consideration of consequent commercial drawbacks and inconveniences, were swept aside and wiped out of account, once the heart became articulate with the voice of the Higher Reason called conscience. It is the function of the lower mind to calculate, to weigh the pros and cons, from the point of view of self-interest; to be concerned only with "practical politics," with the pounds, shillings and pence aspects of life; to eschew sentiment lest it interfere with "business." Its slogan is that expressed in the Pious Editor's Creed, "I don't believe in principle; but oh! I do in interest!" And it is in just this spirit that the claims of the community have been weighed and examined. If these claims have any virtue, their virtue lies in their morality and in the immorality of condemning any section of a community to a life of helotage. The recognition of this does involve a change of heart, without which there can be no real hope for the people.

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

The Honorable Leader and Members of the Delegation.

"We, the officials of the South African Indian Congress, which is constituted of the Natal Indian Congress, the Transvaal Indian Congress, and the Cape Indian Congress, and which represents the Indian community of South Africa, desire to submit to you the following statement of the Indian situation in the Union at date.

In our statement presented to the Habibullah Delegation at Capeton on the 27th December, 1926, we emphasized the condition of securing the representation of the South African Indian Congress, as the mouthpiece of the Indian community in South Africa, at the Round Table Conference between the two Governments. We then, as now, feel that in any discussion for an honourable and lasting settlement of the Indian problem in the Union, Indians, whose fate and future in the country were the subjects of discussion at the Round Table Conference, should be personally concerned, be given representation.

As we are given to understand the procedure that was adopted before would be followed, and that discussions would be continued between the representatives of the two Governments, we, while regretting our exclusion to take part in the proceedings of the Conference on behalf of our countrymen here, desire firmly but respectfully to emphasize that any conclusions arrived at between the two Governments in the revision of the Capetown Agreement, will necessarily have to be considered by the Congress.

We gladly avail ourselves of this opportunity of submitting to the Government of India Delegation all the information we have, and at the same time bringing to the notice of the Delegation the several grievances and disabilities under which Indians labour in the Union. We take the firm view that anything short of the removal of these grievances and disabilities, the Indian community will not feel itself happy and contented until it is freed from all differential and restrictive legislation. Their grievances are so grave, and their disabilities so burdensome, that they feel that so long as these are not removed, or relief given, their chances of becoming part of the "permanent population" and of exercising their energies to the full extent of their capacity and opportunities are, indeed, remote.

It is not our intention, nor will it serve any useful purpose to present you with a review of the Indian history in South Africa. Their immigration into this country, their contribution of labour to its success and prosperity, especially to that of Natal, their sufferings, struggles and trials in order to maintain their self-respect and honour through series after series of differential legislation, and its concomitant results are well known to you and need no repetition.

Soon after the Agreement was published, a Conference was convened by the Congress at Johannesburg in 1927, when the conclusions arrived at were considered and the following resolution was passed:

"That this seventh session of the South African Indian Congress in conference assembled hereby resolve to accept the Agreement reached at the Round Table Conference between the Governments of the Union and India, recognising it as an honest attempt to find a solution to the Indian problem. The Conference while prepared to work it in such, feels, however, the necessity to criticise certain features of the Agreement, specially (1) The restriction of the

action of municipalities in the Municipalities, (2) The serious failure to restore the Municipal Franchise, (3) The failure to remove the disability under the Color Bar Act.

This Conference further resolved to itself the right to critically examine the Liquor Bill, where it affects the community and any draft Bill that may be brought forward to implement the Agreement."

Again at the annual conference held at Kimberley in January 1923, a re-affirmation of our faith in the Agreement as contained in the aforementioned resolution, was made, and assurance was given that the Congress "will stand by and will generally honour the Agreement arrived at between the Indian and Union Governments in the spirit in which it has been conceived."

We shall now deal as briefly as possible, with the position of our community, as it stood on the eve of the consummation of the Agreement.

Population

The Indian population of the Union according to the Census of 1921 was as follows:—

Natal	141,336
Transvaal ...	12,405
Cape	6,391
Total	160,132

There has been no census taken of the Indian population since 1921, but basing on the estimate figures supplied, we say that since 1921 the percentage of increase in the European population of Natal, where the bulk of the Indian population is resident has always been much higher than that of the Indians.

To justify our statement we quote the following figures:—

	NATAL	
1911.	133,611 Indians including other Asiatics	98,761 Europeans
1921.	141,336 Indians only	137,117 Europeans
1923.	142,161 Indians including other Asiatics (estimated)	155,061 Europeans (estimated)

It would therefore be observed that whilst the percentage of increase in the European population for the 20 years is 72.5, the increase in the Indian population is only 15.5. The Indian population has remained more or less stationary, and if there is an increase, that may easily be set against the large number that has been repatriated under the assisted emigration scheme.

We find that the resident Indian population of South Africa almost South Africa in character for eighty-five per cent. are born in this country and form part of the permanent population.

The following major grievances and disabilities existed in the

NATAL PROVINCE:

- (1) The disfranchisement of Parliamentary Franchise (Vide Natal Act of 1896).
- (2) The disfranchisement of Municipal Franchise (Vide Boroughs Ordinance 19 of 1924).
- (3) The unfair application of provisions of the Boroughs Ordinance of 1924 as to exclude Indians from owning or occupying unalienated lands (Ordinance 19 of 1924).
- (4) The harsh, unjust and unfair administration of the Licensing Laws in Natal in relation to Indians.
- (5) The policy pursued by the Provincial authority to retard the progress of Indian education.
- (6) The refusal to grant permits to hold meetings in respect of genuine cases for self-protection.
- (7) The exclusion of Indians from the benefits of Old Age Pension.

- (8) The discrimination made against Indians in regard to payment of witness fees.
- (9) The denial of the right to hold office in the other public service.

TRANSVAAL PROVINCE:

- (1) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (2) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (3) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (4) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (5) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (6) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (7) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (8) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (9) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (10) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.

CAPE PROVINCE:

- (1) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (2) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (3) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (4) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (5) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (6) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (7) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (8) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (9) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (10) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.

The major grievances which affected Indians as a whole in the Union were:—

- (1) The harsh administration of the Municipalities' Regulation Act No. 22 of 1914 in regard to:
 - (a) movement and entry of domiciled Indians;
 - (b) procedure followed in respect of proof of domicile;
 - (c) procedure followed in respect of proof of domicile;
 - (d) procedure followed in respect of proof of domicile;
 - (e) procedure followed in respect of proof of domicile;
 - (f) procedure followed in respect of proof of domicile;
 - (g) procedure followed in respect of proof of domicile;
 - (h) procedure followed in respect of proof of domicile;
 - (i) procedure followed in respect of proof of domicile;
 - (j) procedure followed in respect of proof of domicile;
- (2) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (3) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (4) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (5) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (6) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (7) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (8) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (9) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.
- (10) The retention of the old Republican Law No. 3 of 1885.

These then were the grievances, both Provincial and Union, at the time of the Agreement.

What is the position after practically five years' working of the Agreement?

In the Natal Province as a result of investigation by a Provincial Committee into the question of Indian education, practically the whole of the Union Government's liability which was diverted to other channels of expenditure, was decided to be used in extending facilities for the education of Indian children, and the sum of £50,000 under the Housing Act for India housing schemes in and around Durban.

In other respects, with this exception in connection with the Natal Province (as it was before the Agreement).

In the Transvaal Province not only has the position of Indians been made much worse than it was before by rigorous enforcement of laws which impose special restriction on occupation and residence of Indians and incidentally on trade but also the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill which is pending before the Parliament for consideration further threatens the existence of Indians by introducing into the same principles of segregation and other serious restrictions as were contained in the Areas Reservation and Immigration and Restriction (Pretoria Province) Bill of 1922.

In the Cape Province, the extension of franchise to women of European descent only, not only created a colour bar against non-European women but has doubled the European vote while leaving the non-European vote unchanged. This means that Indian vote only worth half its former value.

Throughout the Union Indians are subjected to the same vicious, irritating and differential treatment in regard to the subject of

(a) Licence, (b) Immigration, (c) Travelling on the Railways, (d) Hotel tax in the services such as Post Office and Denial of economic opportunities to the Indian.

Having considered the importance of the present Round Table Conference, which we understand meets to exchange views on the working of and to revise the Agreement, the South African Indian Congress convened an Emergency Conference at Johannesburg on the 1st December and 2nd January 1932, at which in his address to the Conference the President of the Congress reviewed briefly the situation in the Union at date. A copy of the address is attached to this Statement as Appendix marked "A".

This Emergency Conference after fully discussing the problems that confront the Indian community unanimously and with one voice, passed the following resolution:

That this Emergency Conference of the South African Indian Congress, representing the Indian community in South Africa, authorizes the President, Joint Hon. Secretary, Joint Hon. Treasurer of the Congress: Messrs. A. Christopher, S. R. Naidoo, E. M. Ally, representing the Natal Indian Congress, Jacobus Marthinus Gerdik, J. M. Modh, P. K. Desai, Rev. K. L. K. Rignamony, representing the Transvaal Indian Congress, and H. Kiba Gool, A. J. J. O. Soudra Pillay and S. Dawood representing the Cape Indian Congress, as delegates to present a statement on matters differentially and specially affecting Indians in the Union to the Government of India Delegation at the Round Table Conference and authorizes and empowers them to press for:

1. The complete withdrawal of the Transvaal Asiatic Land Farm - Amendment Bill.
2. The repeal of all restrictive laws which affect Indians in the Transvaal, especially Law 3 of 1885, Sections 130 and 131 of the Gold Law and Section 62 of the Township Act, Transvaal.
3. The abandonment of the Assisted Emigration Scheme.

4. The entry into the Union of women and minor children who are affected by the decision in the case of Hashid Ahmed.

5. The removal of differential treatment noted out to Coloureds to regard to immigration matters.

6. The granting of permission for the entry of women and minor children now in India of those who have taken out Protection Certificate.

7. The repeal of provisions of Act 15 of 1931, which impose fresh limitation on the rights of Indians.

8. Increased facilities in the matter of education and in providing industrial and technical education.

9. The liberal application of sanitation and housing schemes to meet the wishes of the Indian community.

10. The immediate fulfilment of the undertaking given in the "Licensing Clause" of the Agreement, and the withdrawal of the Licensing Control Ordinance of Transvaal, which revivifies the spirit of the Government General-in-Council.

11. The removal of all restrictions and disabilities imposed on Indians in the Labour Act.

12. Equal economic opportunities to Indians in the application of industrial legislation, and the removal of the Government White Labour Policy.

13. The removal of all other disabilities imposed upon and differential treatment noted out to Indians, as outlined in the Presidential address delivered before this Conference, especially the repeal of Indian immigration laws.

14. The liberal application of the 'Uplift' Clause

as contained in the Agreement to give full expression to the declaration made thereunder by the Union Government.

We propose to send this and to furnish information on the points of preference in their order for the earnest consideration of the members of the Delegation.

(To be Continued)

The Proposed Ordinance In Portuguese East Africa

(BY C. F. ANDREWS)

Here in India things are very critical. A cable has just been received from Laurence Marques about the new proposed Ordinance which insists on seventy-five per cent. of assistants in all businesses being Portuguese subjects.

If this ordinance is passed the Indian population in Mozambique Territory will be automatically reduced by almost seventy-five per cent; for everyone here is engaged in trade and there is no other occupation. I have at once approached the Goanese from India who have had the most generous treatment in India itself to protest against this cruel law. They have promised me that they will do so. It would, for instance, be possible to pass the same Ordinance in Bombay towards foreign firms there such as those from Portuguese territory; but the last thing in the world, which we should wish, would be to disturb our present friendly relations with all our neighbours. The proposed law in Laurence Marques must clearly be stopped. It must not be allowed to disturb friendly relations.

From this serious incident it has become more clear than ever to me how very great is the importance and value of INDIAN OPINION in a newspaper. I am writing here as I did in Laurence Marques that everything ought to be done to protest against this new measure and also to send news to INDIAN OPINION. The Indian merchants here have promised me that they will do so.

A cable has been sent to India Indian merchants from Laurence Marques as follows:—

"Drastic foreign law has been presented before the Legislative Council for approval. If law is approved it will prejudice most seriously our interests in this Mozambique Province. We are strongly protesting against it. Meanwhile we request good financial help from the whole Indian community. Please arrange to remit urgently one hundred pounds gold to Chamber of Commerce. We are posting particulars.—Camara Camaroesa Indian."

The foreign law mentioned in this cable is the one which I have referred to in these articles. How serious it is may easily be seen. I would suggest that the South African Indian Congress take up the matter immediately and if things go further they should make their protest. I have myself called to the Acting Agent-General, to Sir Fazl-Hussain and also to the Imperial Citizenship Association as follows:—

To Sir Fazl-Hussain, New Delhi:

"Extremely serious situation arising here owing drastic foreign Ordinance presented to Laurence Marques Legislative Council for approval insisting seventy-five per cent. assistants in all businesses must be Portuguese subjects. This if passed likely ruin Indian trade therefore necessary Indian Government

cured. The Immigration Officer replied, refusing to hear the case.

Fresh Application

The next stage was that the boy openly entered the Transvaal. Armed with the fresh evidence, he presented himself at Komatipoort, and was allowed to enter the Union by permit. The Principal Immigration Officer took exception to this mode of entry, but the applicant, in order to avoid litigation, offered to make a fresh application. The Immigration Officer agreed to consider it.

A fresh application was then made. The officer replied by letter that he had carefully considered the new evidence and was not prepared to reopen the case. The applicant's attorney then noted an appeal.

After hearing Mr. Noser, in reply, the Court held that applicant had the right again to appeal.

The Court directed the Immigration Officer to convene a meeting of the Appeal Board to hear the applicant's appeal. The applicant was also entitled to the costs of the present action.

The Heritage Of The East

(From an article by Mr. T. Raghavan)

(Continued from last week)

The rule of the Portuguese was short-lived. In 1640 the Dutch capture Malacca and took all the Portuguese possessions from them. During the next century and a half this south-eastern corner of Asia was treated as a place for plunder rather than as a seat of civilisation. The islands close to Malacca were used for the purpose of obtaining cloves and spices. A Dutch monopoly was held in this trade against all comers. The natives of the islands who grew the spices were treated as slaves of the company and they were ruthlessly pillaged on many occasions. The story of those days as told in the contemporary Dutch history makes terrible reading. At last, the monopoly of the Dutch was challenged by other rival European Powers but the Dutch interests were not completely broken until towards the middle of the eighteenth century. In India French rivalry sprang up in the Madras Presidency. The East India Company then began to press its claims on every side and towards the close of the eighteenth century the British succeeded in getting a footing not only in India itself in the three coastal areas of Madras, Bombay and Calcutta, but also in the Malaya Peninsula at Penang. Malacca was captured in 1795. Then came the Napoleonic war with the final struggle for power in the world outside Europe between the British and the French.

Early in the nineteenth century Sir Stamford Raffles came to this part of the world. He was

A Genius Of The Highest Order

And wherever his influence penetrated he left a mark which is noticeable to-day. From 1811-1817, he ruled over Java, and it was his deep interest in the archaeological remains of the East which rescued Borobudur from decay and ultimate ruin. At the end of the war against Napoleon, the division of the spoils in the South East of Asia between the Dutch and English were finally ended to Great Britain. Sumatra and Java and other islands of Indonesia were handed over finally to the Dutch.

At first, the British settlements in Malaya were

only at the coast. Penang and Malacca were the two ports that were made bases of our power. But in 1819 a settlement was taken. Sir Stamford Raffles took possession of a sheltered harbour on a small island on the very foot of the Malaya Peninsula which was called by the ancient name of Singapura, the City Raffles foresaw clearly the great geographical importance of the position and declared it a free port, free from the Dutch monopoly. To-day Singapore is reckoned to be the seventh port in importance in the world and the volume of trade which passes through it is increasing every year. It is also being made into an important naval and aeromantic base, which will be the strongest in fortification in the whole of the Far East.

The occupation of Singapore by Sir Stamford Raffles formed

The Turning-Point

In the history of the British power in South Eastern Asia. Along with Penang and Malacca it gave to Great Britain a complete protected sea coast. This in turn made the trade with China naturally fall chiefly into British hands for a whole century. The importation of Chinese goods, however, is not merely that of commerce. It also became the centre of immigration for millions of Chinese, who have come there chiefly from Canton and the southern parts of China in order to make money in Malaya and then afterwards return to China.

This Chinese population has now become nearly a century more or less. A floating population. The work of development of the Malaya Peninsula has been carried on by these immigrants, who come on account of the high wages offered and then as soon as possible return home again. The vast extent of this seasonal migration in the past may be judged by the fact that between 1911 and 1912 more than a million Chinese came to Malaya and yet at the same time the Chinese population in Malaya increased by only 28 per cent. A most remarkable fact since the end of the World War has been the number of Chinese women who have accompanied their husbands owing to the disturbed conditions in China itself. This is likely to increase the permanent Chinese population as against that of India which has come for labour purposes across the Bay of Bengal.

I have ventured elsewhere to forecast with some confidence that Malaya must become in the future an integral part of Greater China. The reason for this must be the mass immigration to and from between Singapore and Malaya and this may feature of Chinese trade life in Singapore and Malaya. For since Chinese who are now coming to Singapore are bringing with them their families they will soon far exceed any other race.

The policy of the British Government at Singapore has been one of encouragement of this migration to the island, leaving it to take its own free course. But the sinister aspect of this traffic has been the monopoly of opium which the Government of Singapore has possessed. The Chinese immigrants are in reality taxed for a very large part of the expenditure incurred in Singapore itself by the payments they make to the Government for opium smoking. In one year, not very long ago, the whole of the expenditure of Singapore was covered by this opium tax alone.

During the latter period of the nineteenth century, up to the 1887, the different possessions in Malaya, such as those of Singapore, Malacca and Penang, governed from Calcutta by the Governor General of India. They were actually a part of the

has administration. This made the con-
dition very low indeed.

The Queen's Proclamation

The published in 1858 proclamation and instrument of all rules, the Proclamation, was issued in Penang and Singapore as well as in Delhi and Calcutta.

After the year 1857, a new charter in the history of the Malay Peninsula began. For the British Settlements were made into a colony and placed under the Colonial Office. They have remained under the Colonial Office ever since. It can be shown, historically, that their progress was far more rapid under the Colonial Office than it was under the British Indian Government.

Under the British Indian Government, the whole country lived without being under protection or Indian rule. The British Indian Government, the Malay State under British rule.

A careful reading of the conditions during the period before they came under British protection shows that at once Penang and Singapore were created the further civilization was. On the whole, the material progress of the different States, since the time when they came under British protection, has been remarkable. I have myself travelled both in the Federated and Unfederated States, and I have no doubt personally that the great improvement in the administration which has taken place is due—(1) to the separation of Malay from the Government of British India, (2) to the remarkable selection of administrators who have been able to work side by side with the rulers of Malaya giving them help in their administration, keeping the peace, preserving order, and at the same time leaving them as far as possible with their own local powers intact. The settled peace which has prevailed in the Malay Peninsula ever since the time when it was separated from the British Government in India, has produced a remarkable effect in racial union and racial intermarriage. Without this settled peace the races, which are as diverse as those of China, Malaya and India, could never have been long side by side among their illiterate members without friction. Also the habit of civility which had become almost a second nature in Malaya, might have gone on increasing. But even in the settled administration the races have remarkably intermingled. Indeed very rarely have races so divergent become so friendly together as those in Malaya and in so short a time. A harmony has been springing up between all the three races and in certain important directions intermarriages are continually taking place. The only stock which does not intermarry in the Hindu society where caste is a tradition has been maintained. It is other words, what we observe to-day is the formation of a new human stock in which different nations and races differ race will probably in the end intermingle and unite.

Thus the Indians who are in Malaya do not go there as conquerors. They pass out across the Bay of Bengal to a country with which India has been historically friendly from the very first. The Hindu civilization is as old as Malaya, but a civilization of a higher civilization of the land. The Malays themselves have almost lost their old culture, and it remains hidden beneath the surface. There should be no difficulty whatever in its revival. It is time that the course of events points to a pro-

dominance of Chinese population in the near future, but there is no reason why the cultural traditions of India should not remain in the background of the whole scene of human life in this wonderful land, if only the spiritual underpinning which prevailed in India in Hindu Buddhist times is not now lacking.

News In Brief

The fourth annual general meeting of the Young Men's Association, was held in Porton on Monday last. The following were the officials elected for the year 1932, Patron: Sir David Stewart Dalrymple, President: Mr. J. K. Singh, Hon. Secretary and Treasurer: Mr. H. Maghraj, Vice President: Messrs. S. Purnam and H. J. Maghraj, Committee: Messrs. Balraj Singh, L. Singh, H. H. Singh, R. Phugwan and G. Adhikari. The next meeting will be held at the residence of the President, 12 Hyderabad Road, Madras, on Sunday, the 20th March 1932, at 2 p.m. It is hoped all members will be present.—Contributed.

Sir K. R. Reddy, recently Agent-General for India in the Union, held a glowing picture of the history of the Union in South Africa when he spoke at Delhi the other day, under the auspices of the Indian Society. As a result several Indian leaders have written to the Press inquiring if wholesale emigration to South Africa could be arranged.

New Delhi, Monday.—A post favouring the representation of the depressed classes in the Legislature through a joint electorate, with the reservation of seats on a population basis, has been approved by conference of leading Sikh and Hindu members of the Central Legislature. The conference is determined to exert every support in the depressed classes. The motion resolved that all minority problems should be solved on the basis of the League of Nations.—Renter.

Calcutta, Thursday.—Horms will be requested from India on April 1, 1931 if the free-trade people decide at the general election, which it is proposed to hold in the autumn of 1931, on the opposition basis that they do not want their country to join the Indian Federation. The opposition was made in the Indian Legislative Council by Mr. Charles James, Governor of Burma. Consequently, Burma should mean to be part of the Indian Empire. The Governor's forecast of a constitutional meeting for Burma was very positively be intended to throw light on the British Government's hopes of progress for India, but if the Indian Bill goes through Parliament in 1932, the India Bill should also go through, with consequential sections in the Indian and new Minister by the end of the year.

SNOEK

Prime Red Oily Snook at lowest market prices. Quotation on request. Coast Trading Co., 917 Kershaw Street, Capetown.

ઈન્દિઅન મોપિ નિઅન.

પુસ્તાક ૩૦ રૂ.

ફીનીડસ, ચક્રવાર, તારીખ ૨૬ માર્ચ ૧૯૩૨

અંક ૧૨

સા. આ. ઇ. કોંગ્રેસે ડેલીગેશનને રજુ કરેલું સ્ટેટમેન્ટ

સા. આ. ઇ. કોંગ્રેસે માર્ચ ૨૯ના રોજ રાત્રીના અંતે એક બેઠક બોલી દેલીજેશન નીચેનું સ્ટેટમેન્ટ આપ્યું હતું. આ સ્ટેટમેન્ટ ઇ. આ. ઇ. પ્રસિદ્ધ પત્રિકા અંગેના પત્રક મોડું થયું છે જે માર્ચ વંચરેલી રાત્રા માગીએ કહેલું:

મહેરબાન માનવન બાઈસાન અને પૂર્વનિર્ણયિતવા મળેલો, અમે સાવચ સાઈસાન કુન્ડીઅન કોમિસના અમલદારો અંગે સુધી પુર્ણપણા દોરીએમી રિપોર્ટ મી છે તે વિષે નીચેનું સ્ટેટમેન્ટ આપને બાંધેલું રહીએ છીએ. સા. આ. ઇ. કોંગ્રેસની સામે નાહાલ હન્ડીઅન કોમિસ. દરેકવાળ કુન્ડીઅન અને ૧૫ કુન્ડીઅન કોમિસ છે. સરકારના નોંધણેલી સા. આ. ઇ. કોંગ્રેસ બી. આ. ની સમજા તરીકે માનવું પ્રતિનિધિપત્ર મેળાએ છે.

સન ૧૯૨૨ ના ડિસેમ્બર માસમાં અમે દબીયુઆ કોમ્યુનિટીન ૧૯૨૨ બેઠક બાંધેલું તે વેળા અમે અમલદારો તરફે દર્શાવેલું દોરી અને પુર્ણપણ સમજાર સાઈસાન રેખા કોન્ફરન્સ અંગે મેળા સા. આ. ઇ. કોમિસના પ્રતિનિધિઓ જે આખી દોરી કોમિસો અવાજ રજુ કરે છે તેમને પણ કોન્ફરન્સમાં સ્થાન આપ્યું નોંધીએ. તે વેળા અમે અમલદારો અંગે અંગેના કોઈ સામે છે કે સાઈસાન રેખા કોન્ફરન્સમાં આ દેશમાં વરત દોરીએના વાળી રાત્ર મરો અને પુર્ણપણાનું દોરી પ્રથમ વખત માનવરેમું અને સમજારું સમજાવત વધા સંજ્ઞા હોમ તેવી મરજતની કોન્ફરન્સમાં અમને પ્રતિનિધિત્વનો દહ મળાવેલ નોંધીએ.

અમને એવા સમજાર મળ્યા છે કે માર્ચ ૨૬ના રોજ કોન્ફરન્સ વેળા કોમિસો મેળાના પાવતમાં જાણી હતી તેજ ધોમજીની મેળાના આ વેળા પણ સહીસવામાં આવશે એટલે કે દોરી પ્રતેનાની અમાં જાને સમજારના પ્રતિનિધિઓ વચ્ચેના સામજી અમારો દેશપ્રત્યેક વતી કોન્ફરન્સના મમજાજી અંદર અને અમાંમાં જામ હોવા રેખાની અમને જ નથી તે મારે તો કે જે દોરીએમી છીએ ત્યાં અમે માનવરેમું અને ડબીયુઆ એ બાંધપુર્ણક દર્શાવીએ છીએ કે ૧૯૫૬ના કોમિસને દર્શાવી નવાસવાના પાળે અમે અમાં સરકાર ઉપરના જે નીચ વધર અવી રહી તે નવાસવા ઉપર અમારી કામેમને તે નવાસવી વેળાએ કહીએ.

અમારી પાસે એટલી માહીતીઓ છે એટલી રાઈ કે તે સમારી પાસે રજુ કરવાની ના પુર્ણપણી સમજી છીએ અને પુર્ણપણમાં જે અમે કુપ્ત અને તરલીકા છે તે પણ આખી

સમજા રજુ કરીએ છીએ. આ તરલીકા અમે દુર્ગો અમાં સુધી પીરપણામાં ન જાને જાને દોરીએમી મારે પડાવેલા માસ સામન કાપકાએનાથી કાળે મુજબ કરવામાં ન જાવે ત્યાં પુર્ણપણ દોરી કાળે અસમોય રહી મરજામાં નથી અને રાત્ર કાળી કાળની નથી. આ અમારો ૨૦ અંદરનાપ તે કોમિસો દુર્ગો એટલા મંજીર છે. નેમના વધર તરલીકા કોમિસો જાને એના સમાન છે. જે અમાં સુધી દુર કરવામાં ન જાવે અમર તે તે વિષે પુર્ણપણ સમજાવામાં ન જાવે ત્યાં સુધી કોમિસ વતી દોરી હોમ આ મુજબની રાખી વતી તરલીકા એક આમ તરલીકા વતી એવા સંજ્ઞા મળાવેલ દુર છે.

૬. અમારમાં વરતા દોરીએના પ્રતિનિધિઓ આખી સમાજ-કોમિસના રહી સમાજી સમાજ તે રજુ કરવાનો અમારો મરજી નથી, તેનું ખાસ વિષયોમાંપણું પણ નથી. મેળા પ્રથમ આ દેશમાં રહી રીતે અમાં, તેમજ સમજાર મળાવેલી રહીને અમાં દેશને રેખા કાપકાજી જાતલ્યો, ખાસ રહીને નાહાસને દેશને સમજાર જાતલ્યો, તેમજો પોતાનું સમાજ માળાની સમાજાને કેટલાં કેટલાં દુર્ગો સહાં, કેટલી જાહરી દર્શાવીએથી તેજી પસાર થયા, જુદા જુદા કાપકાએના અંદરના રખેરશી તેમજ કેટલી રીતે પસાર થયું મળ્યું. એ સર્વ પ્રતિનિધિસ અમાં અમાં છે. અમે તેને પુર્ણપણ કોમિસના જાને જાને નથી.

૧૯૨૨ના કોમિસને જાહર પડ્યું તરત સન ૧૯૨૩ની રાત્રમાં મેળાનીસમજાર કોમિસને જાને અમે કોમિસની કોન્ફરન્સ બેઠકાવેલી કોમિસને વિષે અમે અમાં મળાવેલો કાપકા પસાર થયું. દોરી અને પુર્ણપણ સમાજ તે કોમિસને મળ્યું છે તેના રહીએ અને રહીએ છીએ. દોરી સમાજ નો નીચેના કાપકા મારે મળ્યું ન કરવામાં જાવો. એક કોન્ફરન્સ રહીએમી હતું. કોમિસને કોમિસને મળ્યું કરવાનું રહીએમી હતું અને અમાં વિષયમાં કોમિસને રહીએ કહી રહી પુર્ણપણ પુર્ણપણીએમી રહ્યાં સમાજ મીલકતના વેળાજી જાહર અમાં પોતાનું અમાં રહીએમી કોમિસને નાર સા ના દોરીએ રહીએમી એમી કોમિસને અમાં ત્યાં તે પણ મેળાની આપવામાં નીચવાના અને મળ્યું કરવામાર કાપકા મુજબની કુર્ગોએમી દુર કરવામાં નીચવાના.

સન ૧૯૨૨ ના અમાંમારી માસમાં કોમિસની મળીએ એક વિષયોમાં જાને નથી અને કોમિસને રહીએ અમાં દુર્ગો. ૧૯૨૩ના ૧૯૨૩ના કોમિસને કોમિસને મળ્યું તે વેળા આખી કોમિસની નીચે પ્રથમજી વિષયો દર્શાવી --

સન ૧૯૨૧ ની વસ્તી ગણતરી મુજબ ગુનીવનમાં દોહોઓની વસ્તી નીચે પ્રમાણે હતી. નાટાલ ૧૪૧,૩૩૬, ડ્રાંસવાલ ૧૩,૪૦૪, કેપ ૬,૪૯૮ એક્ટર ૧,૬૧,૨૩૯.

સન ૧૯૨૧ ની સાલ પછી વસ્તી ગણતરી થઈ નથી પરંતુ સન ૧૯૩૦ ના એટ્ટીમેટ આંકડા મળેલા છે. તે ઉપરાંત મોર્ટ સ્ટાટિસ્ટીક પ્રેસીડેન્ટોની વસ્તીમાં પ્રમાણમાં વધારો થયો છે. સન ૧૯૧૧ માં નાટાલમાં ૧,૩૩,૬૧૧ એટ્ટીપાટીકો હતા અને ગુરોપીયનો ૬૮,૭૬૧ હતા. ૧૯૨૧ માં ૧,૪૧,૩૩૬ એટ્ટીપાટીકો હતા અને ગુરોપીયનો ૧,૩૭,૪૧૭ હતા, સન ૧૯૩૦ માં એટ્ટીપાટીકો ૧,૪૯,૧૬૪ છે જ્યારે ગુરોપીયનોની સંખ્યા ૧,૭૯,૦૬૧ ની થઈ ગઈ છે.

આ ઉપરાંત મોટા સંખ્યામાં ગુરોપીયનોની વસ્તીમાં ઉછાડીસ વર્ષોની અંદર ૧૯૦૫ માં વધારો છે જ્યારે દોહોઓમાં ૧૯૦૫ નો વધારો છે.

અમે એ પણ જણાવી શકીએ કે સાર્વત્રિક આફ્રિકાની આજે જે દોહો વસ્તી છે તેમાંના ૬૫ ટકાનો ભાગ આ દેશમાં જન્મેલો છે એટલે આ દેશની જ્યાં વસ્તીનો તે એક ભાગ છે.

દક્ષીણપૂર્વ કેપ્રોવિંસ આબુ તે ગેના જુદા જુદા પ્રાંતોમાં દોહોઓ ઉપર નીચે પ્રમાણેની તકલીફો હતી.

નાટાલ પ્રાંતમાં:—

(૧) પાલમિટરી ફેમિલીના ૮૯ ૧૮૬૬ માં હર્ષ લીધા (૨) મ્યુનીસિપલ ફેમિલી સન ૧૯૦૪ માં હર્ષ લીધા, (૩) સન ૧૯૨૪ ના પહેલાં મોર્ટલિટીસનો અભ્યાસ રીતે અમલ કરી દોહોઓને સ્વાસ્થ્ય ચીકિત્સા ખરીદવામાં મુશ્કેલી નહોતી. (૪) નાટાલના સાઇસેન્સિસ કમિશને દોહોઓ ઉપર સમજાવવાનો અને અભ્યાસ અમલ (૫) દોહોઓની કેળવણીને પાછી દફાવે નારી નાતી. (૧) જ્વળવાવાળી પાનર પણ અમુક ખાસ કેસ માં દક્ષિણની પરવાનગી નહિ. (૨) એટલે એજ પેન્શન કમિશનથી દોહોઓને ખાતલ (૬) પીટમેસ ટી આપવાના પ્રશ્નમાં દોહોઓ સાથે જુદાં વર્તન (૭) રેલ્વે, પોસ્ટ એટીસે અને એવીજ બીજા જાહેર જગ્યાઓમાં રોકાણ.

ડ્રાંસવાલ પ્રાંતમાં:—

(૧) સન ૧૯૨૫ નો નીચે કમિટી દ્વારા કમિશનેટીમાં છે. (૨) એ કમિટી દ્વારા દોહોઓને જમીન મોકલત ખરીદવાનો હક્ક નહિ અને તેમના કમિશનેટી બહાર એકેશનોમાં રહેવાની. (૩) સન ૧૯૦૮ ના સોનેરી કમિશનેટી દ્વારા ૧૩૦ અને ૩૧ નેમ્બર ટાઉનશીપ કમિશનેટી દ્વારા મુજબ સોનેરી લગભગ પ્રાઇવેટ સેક્ટ ઉપર વહેંકાય અને કમિશનેટીવરતેના હક્ક નહિ. (૪) ૧૯૧૬ ના કમિટી મુજબ લીમીટેડ લાયબેલીટી કંપનીઓ દ્વારા પણ જમીન ખરીદવા સંબંધી મુશ્કેલીઓ. (૫) પ્રાઇવેટ કેળવણીથી આગળ વધવા માટે સમયો નહિ.

કેપ પ્રાંતમાં:—

(૧) અમુક લાયબેલીટી દોહોઓને સાઇસેન્સિસ આમત સંજમી જુદાં વર્તન જાણવામાં આવે છે. આખા ગુનીવનમાં વસ્તી દોહોઓને નીચેના સામાન્ય કુખી હતો:—

(૧) ૧૯૧૩ ના કમિશનેટી રાયલનો સંખ્યા અમલ. (૨) ખાસ કરીને જે દોહોઓ ડામિસાઇલ થયેલા છે તેને પાળા અભ્યાસ અને જરા સંજમી. (૩) ગુનીવનમાં ડામિસાઇલ થયા તેમ તેમ દોહોઓની અભ્યાસ અને આજીવન આવવા દેવા સંબંધી નોંધતી સાબીતીઓ વિષે તકલીફો. (૪) કમિશનેટી

અખીસ જોરક અખીસે સંજમતી દેવ ને વિધેની ક્ષેત્રી અસંતોષકરક યોજના (૫) અને મુખ્યમ ખાસમાં અખીસ સંજ ન કલ્વા દેવાનો અભ્યાસ.

કેપટાઉન એમીમેટ વખતે આટલી ઉપર જણાવેલી મુશ્કેલીઓ ગુનીવનના દોહોઓ ઉપર હતી.

આ એમીમેટ પાંચ વર્ષ સુધી અમલમાં રહ્યું ત્યાર પાછાં આજે શી સ્થિતિ છે:

નાટાલ પ્રાંતમાં દોહો કેળવણીના પ્રશ્ન વિશે તપાસ કરવામાં આવી અને તેને પરિણામે ગુનીવન સરકાર જે સગરોટી આપતી હતી તેને ખરોજ કરને ઉપરોક્ત થયેલો હતો તે દોહો કેળવણી માટેજ થયા સાથે અને કમિશન અને તેની આસપાસ દોહોઓ માટે રહેઠાણના પરા માટે પૌંડ ૫૦,૦૦૦ ની અંદ આવવામાં આવી.

આ જે વસ્તુને પાછા કરીએ તો નાટાલમાં એમીમેટ પહેલાં જે સ્થિતિ ચાલુ હતી તેની તેજ કામગીરી છે.

ડ્રાંસવાલ પ્રાંતમાં જે સ્થિતિ હતી તેનાથી એટલી નો વધારે ખરાબ થવાની છે જે રહેઠાણ અને કમિશન વધુ સંજમી કમિશનેટી સખત અમલ કરીને સેપારેટ દર ઉપર પણ વેતનમાં આપ્યું છે. તે ઉપરાંત ડ્રાંસવાલ એટ્ટીપાટીક ટેન્સોર બીસ પાલમિટ સમક્ષ પહેલું છે. કમિશન એટ્ટીપાટીક રીકર્ડ બીસની અંદર જે એટ્ટીપાટીકની નીતિ છે તેજ નીતિ આ બીસમાં કમલ કરી છે અને દોહોઓનું અસંતોષક નિમિત્તમાં આવી પડ્યું છે.

૧૫ પ્રાંતમાં ગુરોપીયન સ્ત્રીઓને મનાવવાને આપીને તેમના ગુરોપીયન આજો સામે સંગતક રીતે એક છે એટલુંજ નહિ પણ ગુરોપીયનોના મનાવે જવાનું તમા છે તમા તેમના ગુરોપીયનોના મનાવમાં રીતો કેરફર નથી કમો. આથી મત ધરાવનાર દરેક દોહોના એક મતની કમિશન અર્ધી થવી મળે છે.

આખા ગુનીવનમાં દોહોઓ ઉપર નીચેના વિષયમાં એક ધારી તકલીફો ચાલુ કરેલી છે:— (૧) લાયસન્સ (૨) મુખ્ય મિશન, (૩) રેલ્વેમાં મુસાફરીના પ્રશ્ન, (૪) પોસ્ટ એટીસ અને રેલ્વેમાં અંદર નોંધરીઓ સંબંધી જુદાં વર્તન, (૫) દોહોઓને અર્ધી નહિ આવવામાં નથી આવતી.

કેપટાઉનમાં થયેલા એમીમેટની તપાસ થવાર જે એટલે આ કમિશનેટી મદત થાં છે તે સમજવા પછી અમે કમિશનેટી માસની તા ૩૧ તથા જાનેવારી ૧૯૩૨ ની પહેલી તારીખે કમિશનેટી એક એમરલ્સ કમિશનેટી સંજમમાં જોવાતી હતી જેમાં કમિશનેટી પ્રમુખે પોતાના જાણના કુટુંબમાં દોહોઓના કુખીની સ્થિતિ રજૂ કરી હતી અને પ્રમુખનું તે જણવ્યું આ રહેઠાણમાં અમે સમક્ષ કમુ છે.

ગુનીવનમાં વસ્તી દોહો કમના પ્રતિનિધિઓ દોહોઓનાં કુખીની પ્રેપુરી મયાં કરીને તેઓને સંજમીને નીચે પ્રમાણે કમલ કર્યા છે:—

દક્ષિણ આફ્રિકાની દોહો કમનું પ્રતિનિધિમણું પરાવતી સા. આ. ઇ. કમિસની આ એમરલ્સ કમિશનેટી તેના પ્રમુખ, એટ્ટીપાટી, કેપટાઉન તથા મેસર્સ એ. કેપટાઉન, એસ. આર. નાટાલ, સી. એસ. સી. પથ્થર, નજા મ. એમ. અટ્ટી ન. જા. નાટાલ ઇન્ડિયન કમિસના પ્રતિનિધિઓ જી. મેસર્સ જુસમ કમિસની માર્ક, એસ. બી. મેટ, પી. કે. કે. કમિસ, કેપ. બી. એસ. ઇ. સી. ગામની જેઓ કમિસના

૧૯૧૧	૧૯૨૧	૧૯૩૦	૧૯૩૧
૬૬૬	૬૬૬	૬૬૬	૬૬૬

૧૯૧૧	૧૯૨૧	૧૯૩૦	૧૯૩૧
૬૬૬	૬૬૬	૬૬૬	૬૬૬

ઇન્ડિયન પ્રેસિડેન્સી પ્રતિનિધિઓ છે, તથા મેસર્સ પ્લાન મુલ, એ. હસમધર્મ, સી સુબ્બા પીલ્લે તેમજ એસ. હાઉસ એન્ડો. રૂપ ઇન્ડિયન પ્રેસિડેન્સી પ્રતિનિધિઓ છે તેમને પોતાના પ્રતિનિધિઓ નીચે છે અને યુનીયનમાં વસ્તા દોહીઓને સગલા સગલો ઉપર દોહી ડેલીવેરશનને નીચેના મુદ્દાઓ ઉપર સ્ટેટમેન્ટ તૈયાર કરીને આપવાની સલાહ આપે છે.

(૧) આખું ટ્રાંસવાલ કોશીમાટીક રોન્ડ કેન્થોર ખાલ પાણું ખેંચી લેવું, (૨) ટ્રાંસવાલના દોહીઓ ઉપર જે બંધનકારક કાયદાઓ છે તેમાં ખાસ કરીને ૧૮૮૫ ના કાયદો, સન ૧૯૦૮ ના કોનેટરી કાયદાની કલમો ૧૩૦ અને ૭૧, મુકદ્દમીય કોર્ટની કલમ ૬૨ એ સર્વ રીપીલ કરવી, (૩) કોર્ટરેટક ઇમીગ્રેશન સ્ટેટમેન્ટ રદ કરવી, (૪) સ્ટીફ આયોજના કેસમાં નિર્ણય થયા બાદ જે કોર્ટમાં અને બાળકોને તે મુકદ્દમી અસર થાય છે અને જેમાં આ દેશમાં આવતા અટકાયત થઇ છે તેમની પ્રથમ, (૫) ઇમીગ્રેશન સંબંધી પોલીસીઓ સાથે જુદું વર્ગન ચલાવવામાં આવે છે તે સંબંધી, (૬) જે લોકોએ ઇન્ડિયન નેશનની પોલીસ કમિશી પ્રોટેક્શન સર્ટીફિકેટ લીધેલા છે અને જેમની અંગે અને બાળકો દોહીમાં છે તેમને અંગે આવવા દેવા સંબંધી, (૭) સન ૧૯૩૧ ના પંદરમા નવા ઇમીગ્રેશન કાયદાની કલમોથી કોમ ઉપર જે નવી મુસાબતો નાંખવામાં આવી છે તે, (૮) કેપટાઇન સંબંધી દત્તા બાળકોને વધુ સગવડો આપવી અને એકાગ્રીક તેમજ ટેકનીકલ એન્જીનેરિંગ પછુ આપવાની સગવડ કરવી, (૯) વોલ્ફ કામની જરૂરીયાતને પહેાંચી વળવા સેન્ટીરલ અને લોકલ મોબીલિટી કોમર અનલ કરવો, (૧૦) કેપટાઇન એમીગ્રેશન લાઇસન્સના પ્રથમ ઉપર એક કલમ દાખલ કરવામાં આવેલી છે તેમાં અનલ કરવો તથા ટ્રાંસવાલના લાઇસન્સ કોર્ટમાં એડીનિસને પાણું ખેંચી લેવું, કે જે એડીનિસ ગવર્નર જનરલની પાસે મંજૂરી મેળવવા માટે પોઝુ છે, (૧૧) લોકર એક્ટમાં દોહીઓ ઉપર જે મુશીબતો નાખેલી છે તેને દુર કરવી (૧૨) ઇન્ડિયન કાયદા મુજબ દોહીઓને સગાન નોકા આપવી અને સરકારે પાઇટ લેવર પોલીસી સ્વીચરેલી છે તે છોડી દેવી, (૧૩) પ્રેસીડેન્સી બાબતમાં દર્શાવ્યા મુજબ ઇન્ડિયન ઇમીગ્રેશનના જુના કાયદાઓ પહેલા છે તેને અંગેની મુશીબતો દુર કરવી (૧૪) અને કેપટાઇન એમીગ્રેશન કોમિટીની કલમ દાખલ કરવામાં આવેલી છે તે મુજબ યુનીયન સરકારે તે કલમને ઉદારતાથી અમલ કરવો.

ઉપર દર્શાવ્યા ૧૨ મુદ્દાઓમાં જે જે દુર્ગતી રહેલા છે તે વિશે દરેક મુદ્દાઓ ઉપર પ્રતિવાદ થી શી નક્કીકા છે તે અમે પ્રતિનિધિ મંડળના સભ્યો સમક્ષ રજુ કરીશું.

ટ્રાંસવાલના દોહીઓના સ્થવાલ

રૂપ અને નાટકલના દોહીઓના કરતાં ટ્રાંસવાલના દોહીઓના પ્રથમ જુલાઈ પ્રકારનો છે અને તેથી આ સ્ટેટમેન્ટ જરા મોટું થાય અને ઇનિવાસમાં હિતરૂપ પહે તે કરીને પણ દુકમાં તેઓ આ દેશમાં જેવી સ્થિતિની અંદર પ્રથમ દાખલ થયા, ત્યાર બાદ તેમના ઉપર જુદા જુદા વેળા જુદા જુદા કેવા કાયદાઓ લાગવામાં આવ્યા અને તેની સામે તેઓએ જેવી જાહેશ કલાવી વાગેરે અમે દર્શાવીશું. સ્ટેટમેન્ટનો આ બાજ

ખાસ ટ્રાંસવાલની સ્થિતિ વિશેષ છે.

સન ૧૮૮૧ ના લંડન કન્વેન્શનની પહેલાં એ કે ૧૫ વર્ષો ઉપર ટ્રાંસવાલમાં પહેલ ચોટલા દોહીઓ દાખલ થયા હતા. લંડન કન્વેન્શનમાં ટ્રાંસવાલમાં વસ્તા મેટીવો સિવાયની પ્રબળ નીચેના લક્ષે ભોગવવાનો અધિકાર રહેશે એમ કન્વેન્શને નક્કી કરેલું હતું. (૧) ટ્રાંસવાલના કોમ પણ બાગમાં દાખલ કરવાની, વસવાની અને મુસાફરી કરવાની સ્વર્ણ સ્વતંત્રતા (૨) મેનફેક્ટરી, લેર દાઉસ, કોમ્સ અને અગામીના માલિક બનવાનો મા લાડે મળવાનો હક (૩) બંતો યા તે પોતાના એજન્ટ મારફતે વેપાર કરવાનો હક (૪) અને ટ્રાંસવાલના શહેરીઓના ઉપર જે કોમ નાખેલા હોય તે સિવાયના બીજા કોમ પણ કોમ તેમના ઉદ્યોગ કે વેપાર કે મિલકત ઉપર ન નાંખી શકાય.

સન ૧૮૮૨ ના આ લંડન કન્વેન્શનમાં જે સ્વતંત્રતા આપવામાં આવેલી તે આશ્ચર્ય તે વેળા નાટકમાં વસ્તા તેમજ બીજા સ્થળે વસ્તા દોહીઓના ટ્રાંસવાલમાં દાખલ થવાનો અધિકાર છે એમ ધારેલું અને તે મુજબ તેઓ પ્રથમ પુરી સ્વતંત્રતા સાથે ટ્રાંસવાલમાં દાખલ થયેલા.

રજીસ્ટ્રેશન

ત્યાર બાદ સન ૧૮૮૫ માં ટ્રાંસવાલની રીપબ્લીક સરકારે એક કાયદો બનાવવા પાણું કે જે દોહીઓ ટ્રાંસવાલમાં આવવા માટે તેઓ પૈકી રૂપ રોકડા આપવા અને તેમ કરવાથી તેમને દાખલ થવાનો, વસવાનો અને દેશમાં સર્વોચ મુસાફરી કરવાનો હક મળે. આ વાત જ્યારે આવી ત્યારે ટ્રાંસવાલના દોહીઓએ બીટીક સરકારને ફરિયાદ કરી અને પરિણામે સન ૧૮૮૬ ની સાલમાં રૂપ પાઉડને બદલે મા. ત સરકારે અંગે તે ટ્રાંસવાલ માં દાખલ થઇ શકે અને તેને ટ્રાંસવાલમાં દાખલ થવાનું રજીસ્ટર મળ્યું.

સન ૧૮૯૦ ની સાલમાં દોહીઓના મામલોતર ઓકરંએ સંબંધી સુપ્રીમ કોર્ટે મુકદ્દા ખાખો હતો કે પંદર વર્ષની અંદરના બાળકોને રજીસ્ટર થવાની જરૂર નથી એક શરતે કે તે બાળક પોતાનું કોમ પણ બીચનેસ કે વેપાર કરતો ન હોય.

સન ૧૮૯૬ થી ૧૯૦૨ ની સાલ સુધી બોર લેર આલી અને બીટીક સરકારે જે મુદ્દા ચર કરવાનાં કારણોમાં એક એ પણ આગેલું કે ના મદારાથીના બીટીક દોહી પ્રબળા ઉપર ટ્રાંસવાલનું રીપબ્લીક જુદમ મુબરશું હતું.

સન ૧૯૦૨ માં સુપ્રીમ થઇ અને ત્યાર બાદ દોહીઓનાં ઉપર પડતાં દુઃખની કોમ હાદ સાબળવા ન રહ્યું. ઉદ્ધું એશી-માટીક સંબંધી આ નવા કોલોનીમાં વસિવર ચલાવવા એક ખાસ ખાણ ખાલવામાં આવ્યું. લોડ મીલનરના ઉપર હાથ લાગવામાં આવ્યું અને ખીસ પ્રીમરેશન એડીનિસ સ્ટેટ સેક્રેટરીની પરવાનગીથી પસાર કરવામાં આવ્યું.

આ એડીનિસમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે સન ૧૯૦૨ ના જે માસની ૧૧ મી તારીખે કોલોનીમાં જે વસ્તા હોય અને તે વિશેની જેને પરગીટ આપવામાં આવી હોય તે સિવાય બીજા કોમ પરગીટ સિવાય ટ્રાંસવાલ કોલોનીમાં દાખલ થઇ શકે નહિ.

(અધિકૃત)

૧૧૧	૧૧૨	૧૧૩	૧૧૪
૧૧૫	૧૧૬	૧૧૭	૧૧૮

૧૧૯	૧૨૦	૧૨૧	૧૨૨
૧૨૩	૧૨૪	૧૨૫	૧૨૬

સાચા દામ જોડી ખનના સર્વ જનપોથી જરૂર પડે તેને કે તે
 દિવસનાર સખાયા કે જેથી દીદી સરકાર પાસે
 રહી રહે આ કામનાં જેથીના ન
 જેવર સાચા સખાયા કે જે પોતું કીમ પ્રવળ જેદારી જોખવની
 દોષ — સામધાયા વિનાની દોષ તેને કામે લગતકા પોતાના
 કામનાં જેને જોડારીએ સખાયા એ દરેક વ્યક્તિની સખાવના
 સીધાન — સાચા પધ્ધ સરકારે જોઈ પધ્ધ વ્યક્તિને કામદારી
 જેવી દરજ્જા ન પાડી રહે કે જમુક પ્રજાના માણસોનેજ તેજે
 જોડારીએ સખાયા. આ કામના પ્રજાના અપક્રિયતા સ્વર્ગજના
 ઉપર ખુલ્લો કામ નાંખે છે પોતુંગીજ સરકાર પ્રજાસરકારના
 સિદ્ધાંત કેવર રચાએલી છે તેના સિદ્ધાંતો સ્વર્ગજના, સખા-
 નતા અને ખીલુતા છે. જેવી સરકાર આવી વ્યક્તિયતા સ્વર્ગજતા
 છીનવી મેનારે. કામદારી રીતે પડી રહે તેજ આધારી
 સખાવનાં કદારી સજ્જ તથા. મોં એકસે જોડે આમપની
 સખાનાં કરેલી છે કે પોતુંગીજ દરેક આક્રિયતાં વસ્તી દીદી
 પ્રજાના લાજોનાં રસખા રચા માટે દીદી સરકારે ખાસ એક
 દીદી કામદારની નીમણુંક કરી જોડાયે. આ પ્રજાના લાજોના
 દીદીએએ વધારા જેવી જોડાયે અને તેમજે દીદી સરકાર પાસે
 એ વિષે ખાસ રજુખા કરીને માંગણી કરી જોડાયે. અને
 પધ્ધ દીદી સરકારને ખાસ આમરખુલક જમુકનાંએ છીએ
 એવા દીદી કામદારની નીમણુંક કવળોના પ્રજા ને તુરત કામ
 માં લે. પોતુંગીજ જરૂર આક્રિયતાં વસ્તી દીદીખાક્યોનાં એક
 ખાનાં જોડાયે છે અને કે તેમનાં કુખોનાં પોતારે કામદાર માટે
 એ પત તેમને સારે ખુખુ — પ્રસંગે પાત ને પ્રલિખાં
 વસ્તી દીદીએની સિદ્ધિના સમાચાર જમને મળતા રજા દત્તા
 ને પ્રજાએ દરેક લગજાં તેને પ્રસિદ્ધ આપી છે. આ નવા
 કામદાર જિનેલી પુરેપુરી વિધાસ પાત વિગત અમને તપાસે રાઈ
 પધ્ધ સરકાર આ વરોદકામજ આસ્તિ તરફથી તુરત મળે તે તેને
 પ્રેરેપુરે રચન આપી અને તે પાડીજ નહે ખુશીમાં પ્રસિદ્ધ
 કરીય.

દોરે-સો મારઠસના હીદીઓ

(द्वैत, त्रैलोक्य, सवि, सवि, सवि)

[illegible]

મોઢા મોઢા એ પ્રસિદ્ધ પાણી જુદી જુદી હોઈ જાયને તે એકજ
 રાખી એ જાણીત હોઈએ તે એકજ પ્રકારના
 જાને પીણી હોઈને તે તે તેમને રૂબ રૂબ મુકામના અરેખા
 પ્રજા રૂપરિચત એવા રૂપર પદ્ધતે વિચારે અઘાલી
 જાય. જોમોડીની અંદર દોડીઓની વર્તિર્જિર્જત વિષે જાગરના
 બદલના જાણેલા અને હોરના 'મુન્દીજન એવિર્જિર્જન'
 પત્ર મારેરેરે સમાચાર એકજ રીતે જાય રહે. હું એ લુચના
 હોઈશ તે 'મુન્દીજન એવિર્જિર્જન' પત્ર મારેરેરેરેરે
 જાણા મોઢાજીક પ્રાણમાં પદોર્જિર્જન એકજ પ્રકારની
 રૂપરના જાગરના એકજે મરદ બાદિર્જિર્જના જાણા દોડી મોઢાન-
 પદોર્જિર્જ પોતાર્જિર્જ મોઢર રજાન દોર્જ એકજ, રોઝ પત્ર એકજ
 જ્યાં દોડીઓ મારા પ્રમાણમાં વરતા હોય ત્યાંના દોડીઓ
 અલખ એક જુધામાં પડી રહ્યા દોર્જ અને તેમને વિષે માર્જ
 હર જાગરના ન દોર્જ એવા રિર્જિર્જ હાગિ પ્રજા દોર્જ ન
 એકજે મોઢ પ્ર-ડીર્જના રહેતા દોડીઓની અપીર્જ રજા
 એકજી છે તે મારી નજરે મેં જોએરે રહેતા જાણના
 મા જાણા દોડીઓ તે પાવજ પીર્જિર્જ જુદી અર્જેરે
 તે એના દોર્જનાર્જી જાણેરે છે

ମୂଲ୍ୟ ଟାଣାଣା କାଣି ସ୍ୱାଦିରସନୀ ଗନ୍ଧର

[illegible]

કાશિમાં વનમાં પછી પદ્મીનીજ તમે મોડેથી આશરેમાં એક
મોટી ડોલસા રક્ષા રહેવાજ નોમજ એવી દરખાસ હ
મોટી મરકાર પાસે ધ્રુવજ રજા પદ્મી,

વેરદા મળ્યાના આગ્રં જનજીવન વચ્ચેના દોડતર નરમંઈની જાતી ખેત
વજીવા દોડતરનીશમાં તેમના માતૃપિતાને ઘેર તા ૧૫-૨-૬૬
ને ૧૪૦૦ રવળીવાર થવા છે. તેમનો અગાવી સરકાર પ્રોહસર
રહતસામના દરને વેર નામીથી કરવામાં આવ્યો હતો. અને
અગાવી સરકારની થતા હામમાં પિરે એક બાઈચ્ચાન પણ પ્રોહ-
સરે આવેલ હતું. રા. મનજીભાઈનો એક દીકરા પણ સમયમયે
ભાગ કાપર શુદ્ધિ મયો હતો. અને મોહનદાસ આગાને ઘણી
મુશ્કેલીએ જીવન અને રા. મનજીભાઈ દરેક જા મે સુશુભી
આવેલ અગાવી પછી જે તે બાઈચ્ચા સહાયગુણિત મળીને જીવે.

પોર્ટુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રિકામાં નવો કાયદો

(વેબ. સી. એ. એસ.)

બહી ઘેરા કહેરની જાહેર ધણી મંજીર વસ્તુ રચિતિ હિમી થય છે. સોરેસો માઈસીયોન આદી એક કેમલ મળે છે કે નેમ્સ દરોવવામાં આવ્યું છે કે પોર્ટુગીઝ સરકાર એક નવો કાયદો પસાર કરવા માટે પાસકામાં ખીલ આવ્યું છે તેમજ સારાંજી એ છે કે હરેક કુઠાનકારીએ પોતાની કુઠાનેમાં નોકરી રાખે તેમાં જખ દસ નોકરી પોર્ટુગીઝ પ્રભુ હોય તેવાનેજ નોકરીએ રાખવા અને આ ઓર્ગેનિઝમ પસાર થાય તો મોઝામ્બીક પ્રાંતમાં વસ્તી હોદી પ્રખળી વસ્તીમાં આપો આપજ પોણો સો દહાને મટારો થય જાય, કારણ કે એ પ્રાંત માં જમલમ દરેક હોદી વેપારમાં પરમે છે અને તેમને માટે બીજી કામ પણ જાનને લખી રાખવાર છે નહિ. દીંથી જાળીને વસેલા મેઆનસોની મેં તુરતજ મુકાકત લીધી. હોદીમાં એ લોકોની મોટી વસ્તી છે અને લાં જીવની સાથે સુરેમાં સુરે વર્તન જમાવવામાં આવે છે. આ નવા થાવડી કાયદા સામે પ્રોટેસ્ટ કરવાનું મેં તેમનેને જાણ્યું છે. અને તેઓ એ નવા કાયદા સામે જરૂર પ્રોટેસ્ટ કરશે. કાયદા તરીકે પોર્ટુગીઝ પ્રભુ મુખર્ષીમાં મોટા પ્રમાણમાં વસે છે અને તેવા પરદેશી પહેડીઓ સામે જીવીજ જલનું ઓર્ગેનિઝમ પાસ કરાવ્યું હોય તો તે સંબંધિત છે. પરંતુ જાળી રચિતિ આપણે હદી પણ ન ઇચ્છીએ. કારણ કે આપણા પહેડીઓ આપણી જોડે રહેતા હોય તેની જરૂર સામેના મીચાચારીમરેલા સંબંધ માં આપણે ખમેજ નાંખવા ઇચ્છીએ નહિ. સોરેસો માઈસ ની પાસકામાં આ કાયદો પસાર થવાનો છે તે પસાર થતાં અદકાયવોજ જોઇએ. એ કાયદો પસાર થવાથી પરદેશી સરકાર સામેના આપણો મીચાચારીમરેલા સંબંધ તેને દરેકત નજર થવી જોઇએ. આ મંજીર પ્રભુ હુમરથી મને તો એ કહેવું જાણે વધુ રપદ જાણે જાય છે કે 'ઇન્ડીઅન ઓર્ગેનિઝમ' થવની એક ન્યુસ પેપર તરીકે ફેરવી મધી આવવમકતા છે. સોરેસો માઈસની પેટેજ મેં અહીં પણ આ કાયદાની સામે પ્રોટેસ્ટ કરવાની સલાહ આપી છે, અને 'ઇ. એસ.' ને સમાચાર મોકલવા કરવાનું જાણ્યું છે. હોદી વેપારીઓએ એમ કરવાનું અને વખત આવ્યું છે

સોરેસો માઈસની કેબલ

સોરેસો માઈસની ઘેરાના હોદી વેપારીઓને નીચે પ્રમાણે કેમલ મળી છે. સેક્ટરસેડીય કાઈસીયની પાસે પસાર કરાવવા માટે એક સંખત કાયદો આવ્યો છે. એ એ કાયદો પસાર થશે તો મોઝામ્બીક પ્રાંતમાં આપણા હકેને ધણુજ મંજીર તુકકાન મળે. દરમ્યાન મોઝામ્બીક પ્રાંતની હોદી કામ તરફથી જમને સારી આર્થિક મદદ મળી રહી છે. મહેરજાની ફરીને મેચ્ચર એક કામરાર્તિ એ પીઠ તાકીદે મોકલવાની મોકલજ કરો. અને આ કાયદાને જાળેની સર્વ વિમલે પોષ્ટ કરીએ જાણે.

આ કેબલમાં એ કાયદા વિષે વાત કરવામાં આવી છે તે મેં જાણ્યું તેજ કાયદો છે. એ કાયદાથી ફેરવી મંજીર રચિતિ હિમી થયા પામે છે તે સહેલાઈથી એક કાયદ છે. હું અહીં એ કાયદા પણ ફરીકે કે આ આ. ઇ. ડેમિસે પણ આ પ્રજને હાથમાં લેવા અને આ વાત જો આમજ વધે તો ડેમિસે પણ પ્રોટેસ્ટ કરવો જોઇએ મેં પોતે એકદીન એકદ જનરલને કેમલ થયો કે તે સિવાય સર હજી હુસેન અને ઇમ્પીરીઅલ સીડીઅનથીપ એસોસીએશનને નીચે પ્રમાણે કેમલો મળી છે:—

હોદી મોકલેલા કેબલો

સર હજી હુસેન. ન્યુ હોલ્લી. હોરેસો માઈસની સેક્ટરસેડીય કાઈસીય સમક્ષ ફોરન ઓર્ગેનિઝમ રજુ થયું છે તે જો પસાર થાય તો અહીં ધણુજ મંજીર પરિસ્થિતિ થવી થવા પામશે. ઓર્ગેનિઝમનો ફેટ એ છે કે કેમ પણ વેપારી ને વેપાર કરતો હોય તેને આ નોકરી હોય તો તેમાં જખ દસ નોકરી પોર્ટુગીઝ પ્રખળેજ રાખવા આ કાયદો એ પસાર થાય તો હોદી વેપારને નાક થમ જવું સંભવ છે. આજે એ અલંક જરૂરી છે કે હોદી સરકાર તુરત આ ઓર્ગેનિઝમ સામે પ્રોટેસ્ટ કરવો હું તા. ૧૦ થી માથે મુખપ પહેડીઓ અને લાથી સુધે હોદી આવીક અને આપી વસ્તુ રચિતિ જમલવીક મહેરજાની ફરીને તપાસ થવાનો અને વખર્ષી લો. એકદસ.

ઇમ્પીરીઅલ સીડીઅનથીપ એસોસીએશન, મુખપ.

પોર્ટુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રિકામાં તરુ ઓર્ગેનિઝમ આવ્યું છે તેની સામે સત્તર પ્રોટેસ્ટ થયા. આ કાયદાથી દરેક વેપારીને પોતાના નોકરીમાં જખ દસ પોર્ટુગીઝ પ્રખળાજ તે હોવા નીચેએ એવી ફરજ પડવામાં આવી છે. મોઝામ્બીક પ્રેસને પ્રોટેસ્ટ કરવા માટે અપીલ કરો. હું પોતે તા. ૧૦ થીએ પહેડીઓ. એ વિષયમાં ખાદી મારો સંપૂર્ણ વિચાર છે એકદસ.

મેઝમ મદદ આપવાની આ એક સુર તર છે ને જા. આ. ઇ. ડેમિસેના સેક્ટરીઓ હાથમાં લેશે એવી હું આજા રાખું છું.

સર હજી હુસેન પ્રતિનિધિમંડળ

ધારેકલ્કમ અને મેઝામસામાં જાકાર

સર હજી હુસેન કેમ્પેલન અનેથી હોદ જવા કમ્પી મજુ હતુ સારે તેમજા ધારેકલ્કમ અને મેઝામસામાં આ વસ્તી હોદીએ તરફથી સત્કાર કરવામાં આવેલ હતો. થીમતિ સરોહની ફેરીને પારેલામમથી મદિલા મંજળનું પ્રતિનિધિ મંડળ મીસીસ મીવલેતી સરકારી નીચે રહીમર ઉપર લેવા મજુ હતું. અને રહીમરમાંથી તેમને ઉતારી જાની જમાવના મંદિર માં મજ થવા દતા. મીસીસ તરફકુએ એક કાયજ કરા કરીએને સંજોધીને જાણ્યું હતું કે આ દેશમાં પોતાનાં જાળકો યોગ્ય રમાન લે તે ખાલુ અજે વસ્તી જોનેએ તેમને કેળવણી આપવી જોઇએ. આ મંદજમાં વતમ લેવાને મુરથીમ જાણીને પણ ઉતેજન આપતું જોઇએ. હોદુ અને મુરથીમ જનનેને કેળવણી મળવાથી તેઓ પરપર સકલર કરશે, અનેની કરીએ. મારલશુમિમાં આથી રહેલી જાનમાં કામ થય કહે એક નથી તો પણ તેઓ મુજબની સેવા સલન સંરખાતું જવું કરજ ફરી થો છે.

તાંમનિકામાં વસ્તા હોદીએનાં હુએ

હોદી પ્રતિનિધિ મંજળની કાજરીને જાલ લખને ધારેલામની હોદી એસોસીએશને હામાનેકા ફેરીટરીમાં વસ્તા હોદીએનાં હુએનું એક નિવેદન સર હજીને આપ્યું હતું. આ નિવેદન માં જાણવામાં આવ્યું હતું કે મેનેટની જરો મુખજ સાજાજનના કહેરીએ તરીકે તેઓ એ સિદ્ધાંત તરીકે સમાવતા હોમથે એવું ઉપજક રહિએજ દેખાય છે પરંતુ જવહારમાં હામાનેકા સરકારની વસજમાં મજો ફેર છે. હરેક પાલુએથી હોદીએનાં દરેકને તરફકલ્કમાં આવે છે. સાલ્ક આફ્રિકામાં અને કેનાયામાં હોદીએ સામે નીતિ છે તેવાજ નીતિ અનેના હોદીએ તરફ પણ ખાલુ કરવાની સરકારની જતિ

દવાની ભાગ છે નિવેદનમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે દોઢ પ્રબળતા સખત વિરોધ છતાં માત્ર કુદરતે તેનીસ આપણને સરકારે દૂરસ કામચલાનમાં એમેન્સમેન્ટ કોર્ટોનન્સ પસાર કર્યું છે. ઇન્ડિઅન એસોસીએશને અગતીયે આ કોર્ટોનન્સ વિષે શરિયાહો રજુ કરી હતી. અને બીજાની સાથે હોદી કેમને ને વાંધાઓ દોષ તે બધી કદાવી સરકાર સમક્ષ રજુ કરવામાં આવે ત્યાં સુધી મુલાવી રાખવાની અરજી કરી હતી. કોર્ટોનન્સ નેટીવો સાથેના વેપાર સંબંધી ઇન્લેન્ડની પદ્ધતિ હાખજ છે એ અને નેટીવોને તેના ગ્રામ્યુસ માટે રોકડ નાણાં આપવાની અરજી પાડે છે. અમારી એસોસીએશને નેટીવોને તેના માથાની રોકડ નાણાં આપવા સાથે વાંધો નથી પરંતુ ઇન્લેન્ડ સાથે વાંધો છે. ખરી રીતે નેટીવોનું સમસ્ત ગ્રામ્યુસ હોદી વેપારીઓના હાથમાંથી પસાર થાય છે કારણ કે છેડે બંધારણમાં પણ હોદીઓની કુશળતા છે. હોદીઓ નેટીવોની ગ્રામ્યુસ ખરીદે તેને બદલે તેકલી ડિમ્પલનો તેમને બરૂદી સાથે આવે છે.

મેન્ટરની સરકારનો હાંગ

આવી ભવિષ્ય કોર્ટોનન્સ હાખજ કરીને સરકારે મેન્ટરની સાતમી હાખમનો હાંગ કરેલો છે. એ હાખમમાં લીગ ઓફ નેશન્સના રાજ્યના દરેક નેશનલિસ્ટને વેપારના, મોકકતો ખરીદવાના બીજેરે બીજા સુધાન દરેક નેશનલિસ્ટને વેપારમાં અમુક બંધોડતને કનસેશન આપવા નહિ કારણ કે તેમ બધાથી તે ઇન્લેન્ડના જની ભાગ છે. અમારી એસોસીએશને વરીમ, બારીસ્ટરના કલિપ્રાય લીધેલા છે અને તે દર્શાવી આવે છે કે આ કોર્ટોનન્સથી ઇન્લેન્ડની પદ્ધતિ હાખસ થાય છે. સ્પેશીઅલ કામચલાન આપણને અમુક વેપારમાં ઇન્લેન્ડ જેવું થાય છે. જેવી રીતેતથી મોટા પ્રમાણના હોદી વેપારીઓને બારે નુકસાન થવાનો સંભવ રહે છે. વેપારના ઇન્લેન્ડ આપવામાં કોઈ અતીત તથાવન રાખવામાં આવશે નહિ એવી અગતીયે ખાતરી આપેલી છે છતાં ઇન્લેન્ડની મુળ પદ્ધતિ હોદી વેપારીઓને નુકસાન કરશે એમ અમારી એસોસીએશનેને લાગે છે.

દેશની કેટલેને અપીલ

આ વિષયમાં વિલામતની સરકાર જોડે હાખજ કરી નીકાલ થયો એમને અને તેમ ન બની કહે તેા દેશની ઇન્ડિઅન સરકારે એક રજુ કરવો એમને. મેન્ટરના આર્ટીકલ તેરમામાં આ સત્તા રહેલી છે.

મોખ્વાસામાં

મોખ્વાસામાં પ્રતિનિધિ મંડળને બી પંકવા વરકથી પંકવા બીજામાં એક માઈન પાર્ટી આપીને સત્કાર કરવામાં આવેલો હતો.

શાહીનો જલસો

તા. ૬ માર્ચે રવીવારના સવારે ૧૦ વાગે જુના મહાજદમાં શ્રી. અહમદ મહમદ પાંદરની કુખવરે હતા બીબીની સાહી શ્રી. અહમદ દુસેન વાદેદના હોદરા અહમદ સાથે થઇ હતી. જલસામાં પચાસ કામચલાન લાગે લીધેલો હતો. શ્રી. શેખ મહેવાએ સાહીના મુખારકોને અંગે આવેલા કામચલાન વાંચી સંભળાવ્યા હતા. શ્રી. રહુદીન, એમ. મમુજી મુસા, એમ. અહમદ વાદેદ વીજેરે કામચલાન પ્રસંગને અનુસરતાં કામચલાન કર્યા હતા. અને પાછેલાં એકાંતે મુખારકમાંથી આપી હતી. શ્રી. એ. એમ. વાંકરે કાં નાદ બાજીનો જલસો થયો હતો. શ્રી. વાંકરના વરકથી શ્રી. રહુદીને હાજર રહેલા સૌનો આભાર માન્યો હતો.

સ્વાધીનતાની લડતના નવીન ખબરો

ભારત પ્રખંધ પંડિત મદન મોહન માલવીયાજીએ દોહના વોઇસરોય લેડાં વીલીમડને સાત હજાર સખદનો એક પત્ર લખ્યો હતો. જેમાં હોદી રાજકીય પરિસ્થિતિનું અવલોકન છે. મહાત્માજીએ વિલામતથી આવીને વોઇસરોયની મુલાકાતની માગણી કરી તે વોઇસરોયે ન આપી અને મહાત્માજીને તુરત પકડ્યા અને લાઇન સર થઇ તેના સર્વે હોય વોઇસરોય ઉપર મુકી પંડિતજીએ અંતમાં જુરસાદર વાણામાં ફર્ગાંડું છે કે તમે નામદર ભજો છો કે મહાત્મા ગાંધીજી એક મહાનમાં મહાન છવંત પ્રરુષ છે. તેમના છવંતને અંગે રહેલું બીજુલ નિરવચંપલું. તેમનું અંગત પંડિત અને જાહમાં સાદું છવંત, પેલાની માતૃભૂમિ પ્રત્યે તેમની ઉંચામાં જ્યાં વાંકિત, મનુષ્યભૂતિ પ્રત્યે પ્રેમ, આ સર્વને લીધે દોહના અસંખ્ય લાખો લોકો તેમને પુજે છે. અને આપી દુનીયાં આજે તેમનું સન્માન કરી રહેલી છે. તમે એ પણ ભજો છો કે છેલ્લાં દસ વર્ષથી હોદી એક મહાનમાં મહાન સંસ્થાના તેજો રવીકારાએલા તેજા છે. મોરજ મદિનાએ ઉપર જ્યારે સવિનયરંજની હાલ આલી રહેલી હતી બારે હોદી સરકારે તેમની જોડે સંધી કરી અને વિલામતના પ્રધાન મંડળની સુચનાથી તમે નામદરે તેમને વિલામત કાઉન્સિલ ડોનરેમમાં અવારું આગંતજ્ય મોકલ્યું. તમે એ પણ ખ્યાલ કરો કે ક્યાં તેા આ વરસે આ તેા આવતા વરસે જ્યારે હોદમાં નવું રાજ્ય બંધારજ્ય લખજ કરવામાં આવશે બારે એ મદાન પ્રુરુષને તમારે મુકકનો સર્વ વહિવટ સોંપી દેવો પડશે. એવા પ્રુરુષને તમે મુલાકાત આપવાની ના પાડે તેા તેથી મુલકમાં કેટલી કામંદર રિંચિતિ ઉપસ્થિત થવા પામશે તે પણ તમે ભજીના દતા. અમુક સમયને માટે આ મુલકની સરકારના તમે મુખી છો અને મહાત્માજી જેવા મહાન પ્રુરુષે નમારી પાસેથી મુલાકાતની માગણી કરી તે આપવાની સખવતા પણ તમે ન દર્શાવી કઠમો એ કેટલી હદયભેદક વાત છે એ પણ તમે ન સમજ્યા? આ સખવતા ફર્ગાંડવાની ના પાડી એનો અર્થ એવો છે કે દોહની પેકરની અંદર ને સુબેદનો આર્ગ રહયો હતો તે સુબેદનો તમે એકલો જાંમ કર્યો છે. હું એથી પણ વિરોધ આપજ અહને કરું છું કે તમે તમારા જેવા વતંચી હોદી સાથે હોડ બાંધી છે. હોદનું તમે રાષ્ટ્રીય અપમાન કર્યું છે.

લીબરલોની અમર આશા

હોદના લીબરલ નેતાઓએ દેશની રાજકીય પરિસ્થિતિ વિષે વોઇસરોય સાથે વાતાવાહ મલાવી હતી અને ખરેખર તેમની આજ્ઞા સલામ અમર છે. તેમને એકલો વિલામ એલી થયો છે કે મુખારાનું કાર્ય આગળ બધાવવા સરકાર આગુર છે. લીબરલ નેતાઓ એકલો મુખી આજ્ઞાવં છે કે જોનમેજની છુદી છુદી કમીટીઓ ને કામ હાખ્યાં હોય તે કાર્ય પણ માસમાં પુર્ણ થઇ જશે અને એ માસમાં તેના રીપોર્ટો તેવા થઇ જશે. તેજો વળ એવી આજ્ઞા પણ રાખે છે કે એ સંબંધમાં પાર્લામેન્ટમાં રજુ કરવાનું બીજા તેવાર થતાં બાર માસ લાગશે અને શીરક બંધારજ્ય કમીટી આવતા સપ્ટેમ્બર સાં બંદનમાં મળશે અને જોનમેજ કોન્ટ્રોલની ઉવટની છુદી બેઠક અક્ટોબર-નવેમ્બર માસમાં મળશે. કોઇ અવસરો મુકો બાકી રહી જશે તેા તેના નિકાલ ના. કહેનચાકની સરકાર કરશે. આ લીબરલ નેતાઓની ઉવટની આજ્ઞા એ પણ છે કે મજદુર બીજા પાર્લામેન્ટના દરેક તળકામથી પસાર થઇ જશે અને તે પણ આવતી વસંત રજુ પહેલાં.

હોદને આમ કબજામાં રાખશે?

બટુકેનાં બહિરાન

હોદ સ્વાધીનતા પ્રાપ્ત કરવાની મહત્ત્વની રજૂ છે હોદ ના બાબો નરનારીઓ આજે જનન આશય મુખ્ય બને એવા બહિરાને આપી રહ્યાં છે ખોટીક ઇતિહાસમાં ઠીકે ન બેસેલી એવી સખ્તમાં સખ્ત જનનીલી આજે સમરવ ભારતવર્ષમાં ચાલી રહેલી છે. હાં તો મદાસના નહિ કે હાં તો સરકાર નહિ એવાજ પવનિ દોદના બુદ્ધિ મોઝસરેલ જોઈ વીર્ભોગ્યનન આપજીમાં નીકળી રહેલા છે. અને મદા-સનાને જનનારી દેવા સાચા દેહમાં જાડીના ખાર, જાળીબકાર, માલ ખીલતની જમી અને કસવાસ આ કાપનોને ઉપયોગ આજે બહિરાવાદી મદાસનાવાદીઓ ઉપર થઈ રહ્યો છે. જનનીલી જેમ ઉત્તરવરૂષ જેવી બધ છે તેમ તેટલાજ સાચા જોરથી પ્રબળમાં તેનો સામનો કરવાનો અને જલે દુઝો સહન કરવાનો જુરસો વધતોજ બધ છે. નાના બાળકોને પીટીંગ કરવા માટે ડાટના કપાલમાં હટકા મારવાની સભાઓ કરવામાં આવી છે અને રીફોર્મેટરી જાળાઓમાં ઝોકલી દેવાની સભા પણ કરવામાં આવી છે. મુખ્યમાં એક નવ વર્ષના બાળક કીજીકાંતને એવી સભા માટરટેટ કરમાવતાં એ નાના બાળકે આપેલા જવાબો સંભળતાં હોદમાં આજે જે જુરસો પ્રમરેલો છે તે માટે કોણ શરૂ ન થઈ ગયે? આ રજા તે સવાલ જવાબો :—

નવ વર્ષના બાળક કીજીકાંતને માટરટેટ સમક્ષ ડાટમાં લાવવામાં આવ્યો. આ બટુકેને જોઈ માટરટેટ તેની જમર પુછી. કબજાકતિ પોતાની ઉમ્મર નવ વર્ષની જણાવી.

માટરટેટ—તેં શું ગુ-રો હશે?

કીજીકાંત—હું માત્ર મારી ફરજ જાનવતો હતો. હું માલ-કોને જણાવતો હતો કે તમે માત્ર સ્વદેશી રસતુઓજ વાપરજો. માટરટેટ—હવે તું પીટીંગ ન કરશે તેની ખાતરી અને આવે છે?

કીજીકાંત—ના, ના. જા માટે હું એવી ખાતરી આપું.

માટરટેટ—તારે જે વર્ષ સુધી સરકારી જાળામાં જવું પડશે. ત્યાં તને સારી રીતબાત કીમવવામાં આવશે.

કીજીકાંત—હું કાલ પણ સરકારી જાળામાં જવા નથી ઇચ્છતો. અને હું નથીજ જવાનો. એ વિચારજ અને પસંદ નથી.

માટરટેટ—તને પસંદ હોય કે ન હોય. તારે ત્યાં જવુંજ જોઈશે.

માટરટેટ તેને કાઈ રીટમેન્ટ કરવું છે કે કેમ એમ પુછતાં કીજીકાંતે ક્રમથી એક કાજુ આપજી કરવા માંડ્યું.

માટરટેટ—તેને વચ્ચે અટકાવીને માટરટેટ જણાવ્યું. તાર્ક એ આપજી સરકારી જાળામાં જઈને આપજો. સભા દરમાવતાં તેમણે કહ્યું કે તાર વર્ષ સુધી રીફોર્મેટરી જાળામાં રહેવાની સભા હું અને કરમાવું છું. અને વધુમાં જણાવ્યું કે તારે સરકારી જાળામાં સજાવું જોઈશે અને જા જે તું કુકમનો જનાર કરશે તો તને હટકા લમાવવામાં આવશે.

કીજીકાંત—હું તો મરવાને વાસ્તે પણ તૈયાર છું.

બીજા તજુ ગુન્દેમારો હવા જોને માટરટેટ છે ચાસની સખ્ત કેદની સભા અને ૫૦ રૂપિયા ફંદ ક્યો. તેમાંના એક જાવાશમ રાજશમે સભા સંભળી માટરટેટને કહ્યું “બહોલ જાન.”

બાહોરમાં આપજી કરતાં પકડાએલ તાર વર્ષના એક બાળકે ખાનગર આજાને રૂપિયા બે દબરની જમીનથી આપવા કરમાવ્યું. તે ન આપતાં તેને એક વર્ષની સખ્ત કેદ કરી છે.

ધારવાકી દસમાવીની બંગ્લો જાળામાં ભજાતા ૭૦ વિદ્યાર્થીઓમાંથી ૩૦ ને પકડવામાં આવ્યા હતા જેમાંના ૧૧ જણને એકથી ત્રણ વર્ષ સુધીની સભાઓ કરી હતી. તેમને લાકીનાં પ્રાંતો કાપી નાંખવા માટે પકડ્યા હતા. દોરીટીના આદ કોહરાઓને ફરકને આણકેનાં વીસ હટકા લમાવવાની સભા થઈ હતી.

પ્રક્રિ બેંકપર પીટીંગ કરવા માટે મુખ્યના ચીફ પ્રેસીડેંસી માટરટેટ એક વંદર વર્ષના બાળકને ખુલ્લી જમર ઉપર તાર હટકા લમાવવાની સભા કરમાવી હતી.

હવેલીમાં પેકાવર દિનને જામે પકડાએલા એક બાળકને હટકા મારવાની સભા થઈ છે.

ખારતા રાજે નાગના અગીરવવાના સ્વચ્છેવકને તજુ વર્ષની સભા કરી રીફોર્મેટરીમાં મોકલવામાં આવ્યો છે. અનેક જાળા-ઓના વિદ્યાર્થીઓને રજા આપી દેવામાં આવે છે તેમજ ખીજી સભાઓ પણ દરમાવવામાં આવે છે.

બટુકેનાં આવા બહિરાનોથી ભારત વિજામલની મુલખી મંત્રી મુકલ બની રહ્યું છે.

ગીતા મન્થન

(વિષય—કિસોરલાલ પાનડ્યામદાલ મયરવાળા.)

(મધ્ય અંકથી ચાલુ)

અધ્યાય ૨ ને

(૪) સ્લોક ૧૦ થી ૧૨

“મારે સમાધાન ન કરે ત્યાં સુધી હું જકવાનો નથી,” એમ કહી બિજવદન થઈ બેસી મલેલા અજુનને શીકુજી કલેકે કુતકમથી જોઈ રહ્યા અને યાની પ્રશ્નોના જેવી જણાતી. પણ જુલમરેલી હલીસો સંજાળી એમને જરા હસવું આવ્યું, પણ એની પાછળ રહેલી અજુનની નિષ્ઠા અને સત્ય ધર્મ માટેની છજાસા જોઈ એમને એવી ઉપર અતિકથ પ્રેમ અને કૃપા ઉપજ્યા. પોતાના શિવ મિત્રને પોતાનું સર્વસ્વ આપવા માટે શીકુજી અતિકથ વલસી રહેલા હતાજ. કોઈ એકિંક સ્વાર્થ માટે શીકુજી અજુનની મેચી નહોતી કરી. અજાંત તપ, ચિંતન અને પ્રુધાર્યુર્જાક પોતે શાયેલા જીવનના સિદ્ધિતો સમજવા અને જીવનમાં કુતારવા અજુન જેવા જાઈ રીતે કાપક મિત્રમાં છજાસા ઉત્પન્ન થાય એની વાટ જોઈનેજ શીકુજી મેચી રહ્યા હતા. એ જણ આજે આવી જાગી હતી. જેમ, રસ્તાના માર્ગ પડી જતા હોય તે રસ્તાને પ્રવાસી આવી લાગે, અને એમાંથી કયો રસ્તો લેવો એની મુશ્કેલીમાં એ પડે, તથા કોઈ બજાકાર આવીને એને કાચો માર્ગ બતાવી ન દે ત્યાં સુધી એ કાંઈથીજ થઈને ત્યાં ને ત્યાંજ ઉભો રહે, તેવી અજુનના મનની સ્થિતિ હતી. ધર્મધર્મના સ્પષ્ટ સિદ્ધિતો અજુનને સમજાઈ બધ તોજ અજુન જાગજ મલિ કરી કહે એમ હતું. આથી મદારથી કાંઈક વિનોદ કરી, પણ મનમાં અજાંત ખુશ થઈ શીકુજી પોતાના સિદ્ધિતો સમજાવવાને ખારંબ ક્યો. ૯-૧૦

અજુન પ્રત્યે વિનોદમુક્ત આંખો કરી બધે એની ઠેકકી કરવા ઇચ્છતા હોય તેમ શીકુજી જોઈયા :—

“વાહ, અહુન, તેં પર્ગાએન મમલમ માટે ફરક રચાવ
જાને સમય શોધ્યા! જાને હાથે છે કે હળુ કરા ઉતારવા
વધ. પુરુષો ભારેન વધ ગયા પછી, ‘તરવમયો કહે, નહિ
તો હું પાછો મળેલો’ એમ કહ્યું હોત તો, વળી વધારે શોખલ
જાને દલીલો પચા રેવી કાઢી મરી જાને જાનીના ભેવી કરે છે!
હું તને હમેશાં કહેતો આવ્યો છું કે બાપ! તારો કયો
શિવાધનો છે, પંડિતાધની તારિવક ચર્ચા કરવા એ તારું
કામ નથી. પણ તને તારી બુદ્ધિનું કારે અધિગમન જે
હને બાજે છે કે ભેવો તું સુર આજ્ઞાવણ છે. તેવોજ દુષ્કળ
ન્યાયશાસ્ત્રી પણ છે, એટલે એમાંયે તારે પડતુંજ ભેદજે.
પણ, મિત્ર! બીજાનો ધંધો કરવા બન્યાર પોતાનો તો નમાડેજ,
જાને બીજામાં કાંઈ નહિ એટલે એ પણ બમરો.”

“અહુન અભણ માણસો પોતાની મર્યાદા ભણના દોષ
છે, જાને તરવના યુગ્મજમાં ઉતરતા નથી. જાની માણસો
સાનમાં તરવ સમજી ભવ છે. પણ અર્થજાની પંડિતોને
મહેલી વાતો: અપરી કરીનેજ સગવડાની રેવ પડે છે. ન
કુરોલી દોષ ત્યાં એ કુરોલી વળી કરે છે, જાને એ અન્યામાં
તો સમજનાજ નથી. ન શોક કરવા ભેવનો તેમજ શોક
કરે છે, જાને પંડિતાધની આજ્ઞામાં વાતો કરી પોતાની વિચાર
અધિગમે યુગ્મવી મુકે છે. ૧૧

“પણ, તારે હવે તરવનાનુજ સમાધાન જોઈએ છે. તો
છા, આવધાત થમ જ: શુદ્ધિને સુદમ કર, જાને નિઃકંઠ થમ
ભવ ત્યાં સુધી પ્રતોઃ પ્રુષ્ટી વિવધને બધી નાખા હું બધી
દ્રષ્ટિએ તારું સમાધાન કરીને, તને તારી બુદ્ધિથીજ નિર્ણય
કરાવીશ.”

(૫) શ્લોક ૧૧ થી ૧૩

શ્રીકૃષ્ણ આમળ બોલ્યા, “જો, અહુન! સાંભળ. હું તને
કહેલી તારિવક યુગ્મજીનો વધુ રીતે ઉત્તર આપવાનો છું.
જેવળ તરવનાનું ઉત્તર, સાધારણ જોડા જે રીતે આવી આવતો
વિચાર છે એવો વહેવાર માણસોનો ઉત્તર, જાને તરવનાનું
જાને વ્યવહારનો એમાં મેળ બેસાડેલો દોષ એવા ધર્મશાસ્ત્રનો,
અથવા જાને તે અધિગમ જેવું નામ આપ્યું છે, તેનો ઉત્તર.

“તેમાં થટેલાં તરવનાનું નિર્ણય સાંભળ. પાશં, તે
તરવનાનીઓ કરે એવી રીતીક દલીલો કરી છે; પણ તારી
દલીલો અજાનથી મારેલી છે. તારી બધી દલીલોનું મોઝણ
જીવતર જાને મરણ પડેલોના બેઠા ઉપર, તેમજ સમા
જાને પરામાં એવી બેઠાદિ ઉપર થયેલું છે. અહીંજ તે
વાઈ જાનાન માણસ પડી આવે છે. તરવનાની જવવા જાને
મરણ વચ્ચે હદિ બેઠા જોતા નથી, જીવનું જો મુખ છે, જાને
મરણું જો દુઃખ છે, એ દ્રષ્ટિ અજાનીની છે. ૧૧ પદનજમ,
સમુદ્રમાં કાંઈક નિમિત્તથી મહેર કે પરપોટા કહે જાને સખી
ભવ, તેથી જેમ સમુદ્રના બળપજામાં ફરક પડી જતો નથી,
જાને જેમ મહેર અથવા પરપોટાનું કંઈક સાઈ છે, જાને તેનું
મેસી અડું ખસળ છે, જેમ મોઝ શાદયો માણસ કહેતો નથી.
તેમ તરવનાનીની આ અંસાર ત્રિયં દ્રષ્ટિ છે.

“પાશં! તને એમ લાગે છે કે આ હું, તું, આ જાના
રાજાઓ, જાને શેનિકો વર્તમાનજાનમાં દેવાતી ધરાયે છે જાને
આપણે બધા મરી જઈએ, એટલે આપણી દેવાતી મરી જઈએ.
આમાંથીજ એમ પણ રે છે કે આપણા રોજા અન્ય મહેલાં
આપણે નહોતા જાને જનમથીજ અસ્તિત્વમાં આવ્યા. આ
કારણથી મરણું એટલે દેવાતી નાણા થઈ, એવી તારી સમજ
છે, વળી તે સાથે દેવાતી નાણા થઈ એટલે દુઃખી થઈ,

જેમ પણ હું માનતો જણાવ. ” એથી તું સમજીના દેવાતી
નાણા કરવા મગલ્ય નથી. ૧૨

“કોન્ટેમ! તરવનાનું નિર્ણય આવી નથી. જાનીઓએ
એવો નિર્ણય રેલો છે કે નાના પ્રકારના આકારવાળું અમ
ભવત જાને એમાં જાણના સર્વે દેવાતી પ્રાણીઓ તથા
પદાર્થોમાં જે કયો નજરે પડે છે એ કાણે કાણે બદલાતો,
કપલનો, વધનો, પડતો જાને કોઈને નાક પાંખનો દોષ એમાં
સાચતો અસ્થિર ધર્મ, જાને બીજો એ અસ્થિર ધર્મની પાછળ
જોના આધારરૂપ રિજન ધર્મ. અહુન, કારકમાં સજાને
કિનારે બેસી આપણે ધણી વાર જોયું છે કે સમુદ્રમાં પાણીના
આધારે જાને કહેરા જાને પરપોટા વગ આવે છે, એ મોટા
મામ છે, નાના મામ છે, પણ એમાં થમ એમ મોટું મોલું
કે પરપોટો બને છે અથવા થમ દુકરામાં એ વહેવાર
ભવ છે, એ મહેરા, એ પરપોટા, છૂટ્ટ શીજી તથા જોના
ઉપર છૂટ્ટા કિરોળી દેવાતાં નિર્વિધ રેવાને આપણે
ધણી વાર આનંદપુર્વક નિદાન્યા છે. પાશં, એવો મોઝ
મોટો પરપોટો પ્રુષ્ટી ભવ અથવા મોલું અથવાજાને તેની
નાની નાની બહેરા થમ ભવ, તેથી આપણને કદિ શોક
થતો નથી. જોની ઉત્પાત તેમજ વિનાશ બને કુદમ તથા
આનંદકારકજ બને છે. કારણ, એ બધાને આપણે પાણીના
અસ્થિર જાને નિમિત્તથી ઉત્પન્ન થયેલા પ્રાણે તરીકેજ જોવાથી
બીધા છે આપણે જાણીએ છીએ કે એ આકારોના ઉપભવથી,
ન ઉપભવથી, કે ઉપજાને નાક પાંખથી સાચરના સાચર-
પણામાં કંઈ ફરક પડતો નથી.”

સાચરના દર્શનને આગળ સાચે સરખાવવાથી વધી શ્રીકૃષ્ણ
બોલ્યા,

“પ્રિમ અહુન! મોલું જાને પરપોટાની સરખાવણીમાં જેમ
સમુદ્ર વધારે રિજન જાને કદ વધે છે, તેમ આ ભવત જાને
શુદ્ધ પ્રાણીઓના અધેશાએ મહત્ત્વજ અમજ એજ રિધર
જાને સદવસ્થ છે. જેમ સમજ કે એક મહાન મહત્ત્વજો
અપાર સાગર રુગ્રી મહેરા છે. આમાં કશું જો એમ દેખાવ
દે, તારો જો અમત્ત્વ મહેરા છે જાને આમાં કશું નથી ધિમ
લાગે છે, ત્યાં પણ એ છે, એ અપાર અમત્ત્વ સાચરમાં પણ
પદાર્થોના મોળાઓથી જાને પરપોટા ઉપર રે; આ સર્વ
શુદ્ધ પ્રાણીઓ પણ એમાંજ ઉપજતા જાને કહેરા, ઉત્તરો,
નાના-મોટા છુદ્ધો, જાને નાની શીજી છે, એ મહત્ત્વ-
જ્વ સાચર શાકે મુખવતો રહે છે. એક કાળ પણ એમ
કિના અમ રહેતી નથી. આથી જોના ઉપજતા આ વિરિધ
આકારોમાં કાણે કાણે ફેરફાર થવાજ કરે છે. કહેવાયે આકારો
બાજે છે, છુટે છે, બીજાઓ સાથે મળી ભવ છે, મેદામાંથી
નાના બને છે, નાનામાંથી મોટા બને છે, આપણે જેમ
સમુદ્રના ઉજાળાને આનંદ જાને કુદમમાં જોતા, તેમ તરવ-
નાની આ અંસારના આગ છાંયે કાણે આગા ઉત્પત્તિ-રિધિતિ
—પ્રકથને આનંદ જાને કુદમમાં જોએ છે એમાં કશું શોક
કરવા નેવું નથી.

“કોન્ટેમ! જાની પ્રુષ્ટ પોતાના કરીર, મન, ઉદેશો વગેરેના
વાલેમયો આવી અમત્ત્વનો સગવડ અધરે મુખમદ-શુભ
છે અહુન, કરીરને બાંધવારમા, પ્રુષ્ટવરમા જાને પ્રકાસરમા
આરે ત્યાં સુધી માણસ એમ સજાને છે કે કદ જોનું એજ
જીવન માણ છે, પણ મરણ નામની કિના મનાવ એ કરી
ભવ છે, જાને એમ સમજે છે કે હવે જીવન અસાર થયું-
પણ, મિત્ર! આ અમુરી સમજણ છે. શુદ્ધિમાન પ્રુષ્ટ તો

એમાંથી કલ્પનાની જગાને ચાલતી શ્રુતિ છે. જેમ એક પરપોટો નાનાથી એકે મધ્યમ પૂરી જાય, તેથી કંઈ પાણીનો નાશ થતો નથી. પણ બીજાના કાળે જો પરપોટામાં વધારાનું પાણી ખીનો નીકારે નિર્માણ કે ના છૂટું થા-તે, તેમ દેહરૂપી જી-આકાર નાક પામતા, ત્યાં વધારામાં આવેલો અધન-વનો અંક જનન આકાર નિર્માણ કરવા છૂટો થાય છે આથી અરજ નામની ક્રીયાથી શુદ્ધિમાન પુરુષ મોઢ નથી પામતો " (૧૩) (=પુર્ણ)

અર્થ પત્ર

પ્રાચીનથી સમજાઈ જાનણ કરાડી વાળા હમે કે જે દાંડના કષા સ્વાતંત્ર્ય મુક્તી કેડઆવમાં તમારે પુરુષ મહાવાજ અમકાવારથી કંડીની કુચે નીજાવા દવા તે પ્રસંગે ભક્ષકપુષ્પ ઠાલુકાના કાળા બંધુકો જેઓ કાર્તિકમાં વસે છે તેઓના સ્વાતંત્ર્ય મુક્તિ માટે એક અનુગ્રં ઉત્સાહ હતો જેને ૨૨ દેશમાં આવી રહેલ મુક્તિ ને મુશનો આત્મભોગ આપી રહ્યા હતા તેમને કાર્તિકદશમના તારી, કામળો: જન્મે વરલા નેળ બંધુકો તરફથી મોકલવામાં આવતા. સ્વાતંત્ર્ય મુક્તી ઠાલુકામાં પણ તે નીપજન ગત અને આને પુરુષ મહાવાજએ મુન: કુલ જાહેર રહું છે મમ વેળાના કરતાં જાણે આપણી જન્મ પ્રતિષ્ઠા દબાર મણી વાત દેશમાં રહ્યો છે છતાં આ મેળા અને વસ્ત્રા કાળા બાધુકોને વળે રેક પ્રતે પૂરી જાનણીજ છે દોષ કેવી રીતે જાણાર મમ મળલા દેખાય છે સ્વર્ણ રેક ગાંધીજીએને વિનંતી છે જે આપણે કુંવારોની નિદ્રા લાગી, અધ્યાત્મિક અભ્યાસોના ભોગ મમ મહેલા આપણા કુવર્તને પ્રતે આપણી કરજ અદા કરવા તેનાર માગ્યા.

શ્રી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી

હિપલી સોસાયટીની જાહેર રજા તા ૨૮-૨-૩૨ ના રાજે રજા હતી. જેમાં નીચે પ્રમાણે દોષદેશની મુદ્દણી કરવા માં આવી હતી. પ્રમુખ: શ્રી. કુળજીભાઈ નરસિંહભાઈ. ઉપ-પ્રમુખો: કેસરી માધવભાઈ પ્રેમજી, ગોવંદભાઈ પ્રેમજી, વલ્લભભાઈ દરવાજીજી. ગાંજી કાનજી, ડાવાભાઈ નારજીજી; જોડેટરીઓ: શ્રી. જીજીજી પ્રમજી ભગત, શ્રી. પ્રેમાભાઈ માધવજી; મદદનીસ સેક્રેટરી: શ્રી. નારજીભાઈ રામજી જીવજીજી; જોડેટ ટ્રેસરર: શ્રી. પ્રેમાભાઈ પ્રજીભાઈ, શ્રી. કાનજીભાઈ ભાજીભાઈ; જોડેટરી: શ્રી. હોડુભાઈ ભવાનજીભાઈ દેકાઈ, શ્રી. ભાલભાઈ બીજાભાઈ; રેક કાર્યવાહક કમીટી સભ્યો: મેસરો. કાલુભાઈ હાંડીજીભાઈ, રામાભાઈ પ્રજીભાઈ, વલ્લભભાઈ હીરાભાઈ ભાજીભાઈ, કાનજી ભવાનજીભાઈ, માધવજીભાઈ નરસિંહજીભાઈ, દલાભાઈ મોજાઈ, નાથુભાઈ હરીજીભાઈ, ગોવંદભાઈ નાથભાઈ, અમાજદાસ માધજી, ભાજાભાઈ રામજી વરદ, કાજાભાઈ રામજી આંડેડી, નારજીભાઈ ગોવંજી, હીરાભાઈ નરસિંહજી, પરજીભાઈ ગોવંજી, ઉકાભાઈ ગોવંજી, બનાભાઈ કદમાજીજી, કાનજીભાઈ મોધવજી, ઉકાભાઈ ભમાભાઈ, રજીહીજીભાઈ હીરાભાઈ, ગોવંદભાઈ ડાવાભાઈ માધજીના, ગોવંદભાઈ ભમાભાઈ, પ્રજાભાઈ કસનજી, રામાભાઈ વલ્લભભાઈ.

નીચે પ્રમાણેના સોસાયટીનો આવક જવરનો હીસાબ રજુ થયો હતો જે પાલ કરવામાં આવ્યો હતો

જમીન	ઉ
૩૦૨-૨૦-૨ મર્ચની રાજમાવમાં	૨૧૬-૦-૩ રવજીભાઈ કાળામાં દેશ સોહલ.
૮૩ ૨-૧૦ જોડામાં કરન્ટ બેકા- ૧૨૭-૧૫-૨ શ્રી ખર્ચ ખાતે કરમાર	૨૫-૦-૦ શ્રી. મેન્ડરસને બેક આપી.
૩૦૬-૧૬-૩ જોડામાં સેર્વિંગ બેકાઉન્ટમાં જમા	૫-૪-૮ દેશ અને દેહીમાં
૪૮-૦-૩ આખા મર્ચ દરમ્યાન	૧૨-૧૬-૩ કરકાર અર્થ.
બાકી પેર જમા	૪-૧૮-૬ જાહેર ખબરો.
આબ્યા	૬ ૧૬-૮ પરજીજી વધારવા.
૧૧૨-૧-૦ રવજીભાઈ કાળામાં	૩૪ ૦ ૩ મુશીનીપાર્ટીની ચાલેલ.
ખરાવા	૨-૭-૫ દેશનો ત્રીસો.
૫-૧૦-૦ જોડામાં સેર્વિંગ ખાતે આવના જમા મળ્યા.	૧૮-૩-૬ સેર્વિંગ ખાતે.
	૬-૦-૦ હોગારેડ કંપનીના ચાલેલ.
	૧૨-૧૨-૦ કીડુ સમજાન કમીટીને
	૧૨૭-૩૫-૧
	૨૧૪-૬-૮ શ્રી જાજીને બાકી નીચે મુજબ
	૧૧ ૧ ૨૧૪૨૨ માસે રાકડ
	૪-૭-૧ બારકલીસ જોડે
	માસેટ રકવેરમાં
	કરન્ટ બેકાઉન્ટમાં જમા
	૨૦૬-૭-૮ બારકલીસ જોડે માસે
	૬૮ રકવેરમાં સેર્વિંગ મેમકાઉન્ટમાં.

૫૫૮-૧૧-૪

૨૧૪-૧-૮

૫૫૮-૧૧-૪

જીવજી પ્રમજી ભગત, પ્રેમાભાઈ માધવજી પટેલ, જો. સેક્રેટરીઓ

શ્રી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી નેદાનીસમર્જો.

શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રમખત એસોસીએશન

જાહેર ખબર

હિપલા મંડળની ૧૬૩૨ ની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા, ૨૬-૬-૨૨ ને રવિવારે બપોરે બે વાગે નં. ૫૬ ખો સ્ટ્રીટ ન્યુટાઉન નેદાનીસમર્જોમાં આવેલા બંધુ શ્રી. જે. મીસ્નાના કારખાના વાળા મકાનમાં મળશે. અગર નીચેનાં સમકાળા હશે, દરબની શ્રીકુચ પ્રમખત એસોસીએશનના સેક્રેટરી રા. પુજાભાઈ સુખાવાઈ મોજાં ચાંત હિપલી માટેની જન્મે મંડળની સંયુક્ત મેળના વિચારવા હાજરી આપશે. માટે હરેક પ્રમખત બાધજીને પધારવા વિનંતી છે.

વિષયો:—(૧) ગત વર્ષના કાર્ગો દેવા અને કીસાબ, (૨) ચાંત હિપતિ માટે મેળના, (૩) પરસુરજી સમકાળ.

શ્રી શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રમખત એસોસીએશન વતી: વસનજી હાજીભાઈ, ચેરમેન. ગોવીંદજી નાનાભાઈ મીસી, સેક્રેટરી. બનાભાઈ મંડનજી, ટ્રેસર.

હોંડી વેચવાની છે.

માણીકની તબિયત સારી નહિ રહેવાથી સ્વદેશ જનાર હોવાથી ચાલુ હોંડી વેચવાની છે. નીચેને ફીરનામે માણીકને રૂબરૂ મળે. આ પત્રથી ખુલાસો કરો.

નરસંઘ કલ્યાણ ધોળી,

નંબર ૭ હાઇ સ્ટ્રીટ,

પ્રેક્ષાસરકિત. સી. પી.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન પ્રેસ તરફથી

છપાઇ પ્રસિદ્ધ થએલાં પુસ્તકો

	શી. રૂ.
સરના પ્રવૈયો જમવા બાદ ૧ કલાક ૧	૧ ૧
" " " " " ૨ કલાક ૨	૧ ૧
નીતિના કાવ્ય	૧ ૦
મારો જોશનો જનુબ	૦ ૧
મારો જોશનો બીજો જનુબ	૦ ૧
મારો જોશનો ત્રીજો જનુબ	૦ ૧
ઇન્ડિયન ઓપિનિયનના સિનેરી બ્લોક	૨ ૦
સેકમાન્ય બાલમમાથર તીલક તેમના મત અને વિચાર	૦ ૬
પુરુષરજ્ઞ અને તેના બે ભાગ્યો	૦ ૬
જોશના કાવ્ય	૦ ૬
પુસ્તક કમાલ પાઠાત્મક જીવન ચરિત્ર	૦ ૧
પુસ્તક કમાલ પાઠાત્મક બાલક	૦ ૬
એક સાવધીરની કથા (સોફ્ટીસનો જમાવ)	૦ ૬
માથર 'લી' જમીનનો આધિક દોષ કરે	૦ ૧
હાઈ ૨ (મીધીજીએ લખેલું)	૧ ૦
પુર્વ જાતિ	૦ ૧
દેવમત્ત વલે અને સીરમીટના સવાલ ઉપરની ચર્ચા	૧ ૦
કાવ્યના જાન જવાની કરજ	૦ ૧
સા. આ. ઇન્ડિયન કેમિકલ્સ સુધીનીચર	૦ ૬
જીવન દેવી	૦ ૧

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

૬૨ શુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ રૂપાલ
પરચ સાથે:

સુનીયતમાં (વારંચિક) પાઉન્ડ ૧-૦-૦

ફરિયાપાર " ૧-૦-૬

દાઈ પલ્ક મારાની સફાવતથી કાઢક થઈ લકાય છે.

લવાજમ અગાઉથી લેવાનો ધારો છે.

અગત્યની સુચનાઓ

કાલ મોકલણું બંધ કરશે એમ માલક ત્યાં સુધી ન જાણે ત્યાં સુધી તેમની સાથે નિષ્ઠા મળી લઈ તેમને ઉપર કાલું મોકલણું ચાલુ રાખીએ છીએ.

લવાજમ બે મહુ વરસ સુધી ચલવા ન હોય પૂર્વે થયે અમારું રટેરમેન્ટ મળતાં કાલકેએ નિયમિત અમારેથી લવાજમ મોકલી આપવાની મહેરમાની કરવી.

લવાજમ બે પાઉન્ડ પ્રારંભથી મોકલે તે તેમ INDIAN OPINION, Phoenix or Darjiling કરવું અને કરેલ કરવો નહિ. બેન્ક નોટ અથવા પાઉન્ડ પ્રારંભથી નાણા મોકલનારે કમળ રજીસ્ટર કરવો એ સહિસભામત બરેલુ મળાશે. એક મોકલનારે બેન્કનું કમીશન ઉમેરતાં જુલું નહિ.

કાલકેની સાથે નિષ્ઠા માની લઈ અમે કાલું મોકલણું ચાલુ રાખીએ છીએ એ અમારો સાચો જીવો જાપાનના આલક કરેલ ન હમકતા દોષ તેમજાએ પોતાનું લવાજમ સુકતે મોકલી કાલું મોકલણું બંધ કરવાની સુચના લખી મોકલવા જેટલી લખવા બતાવવા મહેરમાની કરવી.

ફિફ્ટેસન જનારા લાઈસેન્સે આફ્રિકાના વાતાવરણથી માફિવમાર ફેલું દોષ તે લવાજમ બરી ફિલ્મમાં "ઈ. એ." મળે એવો બહોળસ્ત કરી જવો.

પત્ર અવધાર કરવાનું સરનામું—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંજબેરંબી મત પસંદ કપડાં

સ્વદેશી મારા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી ફરેક ફરીબરમાં આવશે.

ચાલક, કલકાં વિજેરેને મારે જાત જાતનું રેશમ.

મોળાં, રમાલ, સાડી, મજમલ, શાલ, લાઇ, કોઈર, કોર, શર્ટ, શુટને મારે જાજ, આસામ

સીલક વિજેરે વિજેરે. પુરૂષ, સ્ત્રીઓ અને બન્નાંઓને પહેરવા એમલી ફરેક વીએ

અમારી વલે ખાન્નામાંથી મરતામાં કરતા જાને ફરેકા મજ દબો.

જાન ૧૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.,

બાલક ૫૧૬૮.

૬૩ હબોફ રીટ,

કોનર માર્કીઝ એન્ડ હબોફ રીટ,

બેદાનીસમર્જ.

૦૦૦

Indian Opinion

No. 12—Vol. XXX

Friday, March 18th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Under Postage.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. ઇન્ડિયા

બ્રિટિશ ઇન્ડિયા

માર્ચ તા. ૨૧ થીએ મુંબઈ જવા ઉપલ્બ્ધ.

સ્ટી. "કારાગોલ્ડ"

એપ્રિલ તા. ૪ થીએ મુંબઈ જવા ઉપલ્બ્ધ.

મુશલમાની વીરલી. પાકેટ ૨-૦-૦ રોકીંગમ પા ૭-૧૦-૦ અને હાઉસ વીરલી. પાકેટ ૨-૧૨-૬

સ્પેશીયલ પા ૫-૫-૦ ના હીસાબથી સેવામાં આવશે.

મુશલમાની—જ્યારેએ પોતાના પોતા રાગીના કમીચારે ૧૧ પાયા સમાપ્ત કરવામાં પહોંચતાં ૩૧વાં

રોડના અને ઈન્ડર પારે એક મહિના અગાઉથી અંગ્રાજીમાં જાહેર કરવેલું.

દેશ હોલ પેશીન્ગર પોતાની ગરજ અમલી જાહેરમાંથી મેવી અને જહાર મામલામાં ભાઈઓએ સમારી આરે

જનમવદાર કરવાથી પણ માંડ કદો સ્કીમરને અગાઉ દેશ અમલજન સમારી ભાતી રેખરેખ નીચે આવે છે.

SHAIKH HEMED & SONS,

300 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban

વધુ પ્રમાણમાં મારે જાયે મા મળે—હિંદી પેશીન્ગર

એલ્બર શાય હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૦૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

Box 247 & 317 Tel. "Khatri."
HUSEIN ISMAIL (SARDARGADHI VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

મોકસ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીફોન નંબર "ખત્રી"
હુસૈન મુરમાઇલ (સરદારઘઠ વાલા)
 ઇન્ડિયન એસિયાટિક હોટેલ,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

મનામી દરજીનાવાળું સંગીત ૧૨૮૮ નું
 રાજ્યવેદ્ય પંચાંગ
 કુલ પંચ મંગલ કે દુષ્ટાણ ખર્ચ લીધા નગર
 લેદન મહત્ત
 મોક્ષવાર્તા આને છે. જાહેર મંગલો
 મદનમંજરી કાશ્મીરી ભગવાન, કાશીવાસી. ૨૦

કીટીંગસ
 પાઉકર
 બીડી, લપામ, માકક, વંદા, માખી.
 રાધળા જ'જીએને
નાખુદ કરે છે.
 બ્રાહ્મીના બનાવક. ફક્ત કીનેમાં વેચાય છે. P.A. ૩૩

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
 CAPE TOWN

Branch Establishments: 67 & 68, Pritchard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 62

Direct From **VARA'S Factory** (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSWALIA'S MUSIC SALOON,

Prop. A. D. GOSWALIA

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંજન મરિ હરેકે વરમા હારમોનીયમ રાખવાની જરૂર છે એ હોવા પુરા પાડેલે જોએ મુવર્તિત પ્રખ્યાત "વારા" ફેબ્રીકારી દાખવા પડના. પેટન્ટ્સ હરેકે ભત્તા મીઠા અને મધુરા સુરતા હારમોનીયમો અહીં સ્ટોકમાં તૈયાર રહે છે તે સીવાય હજારો વાળા હારમો, સુર, ખલ્લ વીમેરે પણ મળશે. હરેકે ભત્તા હારમોનીયમો સીપરિંગ કામ પાડીયો હરી આપીએ જોએ સર્વિસ ના મળેલ:

ભારતીયા મ્યુઝીક સ્ટુડન્ટ.

(માલિકા એ. એન. ગોસ્વાલા.)

પી. ઓ. પોસ્ટલ હકુ. ૧૩૧ કવીન સ્ટ્રીટ, દુરબન.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરચ મસાલો, મરી, સુકે, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છદ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી બરની અપટ્ટેડેટ મશીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિંમત ભાવથી પીસા આપી માલકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુઓ:—

A. Baker & Co.,
Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P.O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and mailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના બનાના, પંદનાપલ વિગેરે થીને ઓર્ડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઓર્ડર ઉપર ભત્તી રખડેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીમત ભાવથી માલકવામાં આવશે.

ફેપ ગ્રાવીન્સ, ડ્રાંકવાલ, કોકેટેડ, રોડેરીઆ વીગેરે દરેક જાતનાં માલકવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૩. ૮ નેસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાટાલ.

Phone 3567. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MORAR MATVADKAR.
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

દોલસેલ કરે અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર
અને કમીશન એજન્ટ.

પેકીંગ સારી રીતે કરી માલ સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૫૬૭. બોક્સ ૩૧૬ ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. ૧૭

ઉત્તમ મરચ મસાલો વગેરે

અમારે આ ભત્તી રેખડેખ નીચે તાલે અને મહામુખી ધરમાં જોશે મરચ મસાલો, કરીપાઉડર, હળદ, મરચાં, નેમ્બ કરીનાં અને કીચુનાં તેમજ મીઠસ આજાર દમેકાં થોડા મા જ્યાંયે જમાડી ગેરંડી સાથે મળી હશે. જાવો ઉત્તમ માલ, તમે ધરમાં બનાવી ચઢતા તથા એક વખત મંભાવી ખાતી કરો. મળવાનું ટેકાજું.

K. R. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક ભત્તું દરેક અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી રી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 512 Durban. 129 Victoria St. 21

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક ભત્તું તાલે દરેક અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી રી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 251. Durban. 31 Short St. 22

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION : Yearly ... 20 0
Half-Yearly ... 10 0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS
Yearly ... 20 0
Half-Yearly ... 10 0

મહાજારીક પેકીંગ

	ખીસ્તી	દીક	મસબખાન	ખારસી	સુરોત્તમ	જામીના
11	1૯૩૨	1૯૪૮	1૯૫૦	1૯૫1	1, મી.	1, જી.
	આને	હાજમ	જી. ૨115	૭૭		
પુષ્ટ	1૮	સુદિ 11	11	18	1-૫૬	1-૫૨
કની	1૯	12	11	14	1-૫૬	1-૫૦
રવી	20	13	12	14	1-૫	1-૬
સોમ	21	14	13	15	1-૫	1-૮
મંગલ	22	15	14	15	1-૫	1-૬
બુધ	23	16	15	16	1-૫	1-૫
શુક્ર	24	17	16	16	1-૫	1-૫

CAN YOU REMEMBER

what this packet looks like? For safety, you should tear this picture out and take it to the grocer when you buy Blue. Then you are SURE to get the right kind—Keen's Oxford Blue, which is the blue that never streaks your linen and is so economical.

KEEN'S
OXFORD
BLUE

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue, because by selling it you will always have satisfied customers.

તમે યાદ રાખી શકો છો

આ ડબી કેવી તરેહનો દેખાય છે? સહી-સલામત રીતે તમારે આ ચિત્ર ખસાવવું ફાટાડી લેવું જોઈએ અને—જ્યારે તમે બ્લુ ખરીદો ત્યારે તમારા ઘોસરને ત્યાં લઈ જવું ત્યારે તમને કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુની ખરી જાત મેળવવાની ખાત્રી થાય. જે બ્લુ તમારા કપડાંનો કોઈ પણ રંગ રહેવા નહેવા દેશે નહિ અને થોડા ખર્ચે કામ કરશે.

કીનનો
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જગ્યામાં ગ્રાખરું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુનો ખલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે ગ્રાહકોને હમેશાં સતોષાયલા બેસો.

Keen's
OXFORD
Blue

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

Indian Opinion

No. 12—Vol. XXX.

Friday, March 18th, 1932.

Registered at (G.P.O.) as a Newspaper
Printed by K. K. K. K.

MAHATMA GANDHI MEETS ROMAIN ROLLAND

TO an American friend Romain Rolland has written as follows about the visit of Mahatma Gandhi to his home—

Villeneuve, Switzerland, December 1931.

Now I should have liked to have you here during the visit of the Indians! They stayed five days—from Sunday night until Friday afternoon, the eleventh—at the Villa Maillot. The little man, bespectacled and toothless, was wrapped in his white burnoose, but his legs, thin as a heron's, still were bare. His shaven head with its few coarse hairs was uncovered and wet with rain. He came to me with a dry laugh, his mouth open, like a good dog panting, and flinging an arm around me leaned his cheek against my shoulder. I felt his grizzled head against my cheek. It was, I atone myself thinking, the kiss of St. Dominic and St. Francis.

Then came Mira (Mira Shukla) proud of figure and with the stately bearing of a Demeter, and finally three Indians, one a young son of Gandhi, Devdas, with a round and happy face. He is gentle, and but little aware of the grandeur of his name. The others were secretaries—disciples—two young men of rare qualities of heart and mind. Mahadev Desai and Pyarelal.

As I had contrived shortly beforehand to get a severe cold on my chest, it was to my home and to the chamber on the second floor where I sleep at Villa Olga—you will remember it—that Gandhi came each morning for long conversations. My sister interpreted, with the assistance of Mira, and I had also a Russian friend and secretary, Misa Kondachoff, who took notes on our discussions. Some good photographs by Schlemmer, our neighbor from Montreux, recorded the aspect of our interviews.

Evenings, at seven o'clock, prayers were held in the first-floor salon. With lights lowered, the Indians seated on the carpet, and a little assembly of the faithful grouped about, there was a suite of three beautiful chants—the first an extract from the Gita, the second an ancient hymn on the Sanskrit texts which Gandhi has translated, and the third a canticle of Rama and Siva, intoned by the warm, grave voice of Mira.

Gandhi held other prayers at three o'clock in the morning, for which, in London, he used to wake his harassed staff, although he had not retired until one. This little man, so frail in appearance, is tireless, and fatigue is a word which does not exist in his vocabulary. He could easily answer for hours the heckling of a crowd, as he did at Lausanne and Geneva, without a muscle of his face twitching. Seated on a table, motionless, his voice always clear

and calm, he replied to his adversaries open or masked—and they were not lacking at Geneva—giving them rude truths which left them silenced and suffocated.

The Roman bourgeoisie, militarist and nationalist, who had at first received him with crafty looks, quivered with rage when he left. I believe that if his stay had lasted any longer the public meetings would have been forbidden. He pronounced himself on unequivocally as possible on the double question of national armaments and the conflict between capital and labour. I was largely responsible for steering him on this latter course.

His mind proceeds through successive experiments into action and he follows a straight line, but he never stops and one would risk error in attempting to judge him by what he said ten years ago, because his thought is in constant evolution. I will give you a little example of it that is characteristic.

He was asked at Lausanne to define what he understood by God. He explained how, among the noblest attributes which the Hindu scriptures ascribed to God, he had in his youth chosen the word "truth" as most truly defining the essential element. He had then said, "God is Truth." "But," he added, "two years ago I advanced another step. I now say, 'Truth is God.' For even the atheists do not doubt the necessity for the power of truth. In their passion for discovering the truth, the atheists have not hesitated to deny the existence of God, and, from their point of view, they are right." You will understand from this single trait the boldness and independence of this religious spirit from the Orient. I noted in him traits similar to Vivekananda.

And yet not a single political ruse catches him unprepared. And his own politics are to say everything that he thinks to everybody, not concealing a thing.

On the last evening, after the prayers, Gandhi asked me to play him a little of Beethoven. (He does not know Beethoven, but he knows that Beethoven has been the intermediary between Mira and me, and consequently between Mira and himself, and that, in the final count, it is to Beethoven that the gratitude of us all must go.) I played him the Adante of the Fifth Symphony. To that I added "Les Champs Elysees" of Gluck—the page for the orchestra and the air for the flute.

He is very sensitive to the religious chants of his country, which somewhat resemble the most beautiful of our Gregorian melodies, and he has worked to assemble them. We also exchanged our ideas on art, from which he does not separate his conception

of truth, not for his conception of truth that of joy which—his truth brings. But it follows of itself that for this heroic nature joy does not come without effort, nor even life itself without sacrifice. "The master attains truth with a heart torn by the pain, and hard—granite."

Here my dear friend, are a few hints of those days of mine together on which I have taken much more detailed notes. What I do not dwell on to you is the hurricane of intruders, letters, and half-wits which this visit tossed on our two villas. No, the telephone never ceased ringing; photographers to catch me still by their fastidies from behind every bush; a million's syndicate at Lannan looking for the "King of India" they intended to assume complete responsibility for his "victimhood." We received letters from "Sons of God." Some Indians wrote to the Mahatma beseeching him to indicate for them the ten lucky numbers for the next drawing of the weekly national lottery!

My sister, having survived, has gone to take tea to-day—rest at a cafe in Zurich. She returns tomorrow. For my part I have ardently lost the gift of sleep. If you find it, send it to me by registered mail!

—The Nation (New York).

'SEGREGATE INDIANS'

THERE is no end in this country to the slogan of segregate Indians from Europeans. The Europeans of Natal and Transvaal still continue such acts against Indians. A few months ago a petition had been prepared and placed in the streets of different towns of Natal for the removal of individual Europeans by 25,000 Europeans and presented to the House of Assembly on Feb. 8. This petition was presented to the House just at a time when the Government of Natal was discussing the Indian problem with the Union Government. Segregation at the Round Table Conference held in Capetown last month. On the fifteenth of this month, Mr. Frank Aelt moved in the House of Assembly that the petition of A. K. and 25,000 others, residents of the Province of Natal, praying that legislation may be introduced to demarcate trading areas for Europeans and Indians and to prevent unfair competition by Indians in trade and industry, etc., was presented to the House on Feb. 8, be referred to the Government for consideration. There was no discussion on the subject in the House and the motion was accepted. Mr. Aelt received an assurance from the Minister of the Interior that the subject will be most thoroughly summed up by the Government. The

object of this petition is to impress upon the House that the European public opinion of Natal is in favour of segregation for Indians and hence to introduce legislation to that effect. In 1924 when the Class Areas Bill was introduced in the Parliament, it was clearly shown that the Indian opinion in South Africa was against the policy of segregation. As a result of the Round Table Conference then held in Capetown the Bill was dropped and the policy of segregation was abandoned. The Government of India then openly declared that they cannot accept the policy of segregating Indians from Europeans. At the second Round Table Conference which met only last month at Capetown the delegates of the Government re-emphasised the point and made it quite clear to the Union delegates that the Government of India can never accept segregation policy. Although the views of the Indian community in South Africa and those of the Government of India are well known on this subject, yet the Europeans in this country continue to agitate against Indians on this subject. By taking signatures on such a petition the Europeans of Natal try to show that the public opinion demands such a policy. Will the Union Government ask the Indian community to show its public opinion through the same method? Natal Province is not specially a reserved province for Europeans to live in. Just as Europeans came to this province from outside to settle in so did the Indians. Indians as a matter of fact were invited by the Natal Government to develop this country. Natal is made into a garden colony to-day through Indian labour. Just as the Europeans of this Province have a right to live so have the Indians. The Indian population in this province is just equal in numbers with Europeans. Eighty per cent of the Indian population is born in this province. Hence they are as much South Africans as the Europeans. Natal is as much a land of birth for these Indians as Mr. Frank Aelt would claim for himself. Just as the Europeans pay taxes and support the Government so do we Indians. In proportion the Europeans receive more benefits in many ways from the State than Indians. They receive special privileges from the State at the cost of other non-European sections who are not represented in the Government of the State. The non-European section having no share in the

administration of the country and though they have to equally share the burden of the State is unjustly treated. If the Indian community have the franchise no other section of the people in this country dare to agitate against them. Even though the Indian community possess no franchise in this country, they have never accepted the policy of segregation. The Government of India have not accepted it and in future too they shall not accept it.

Indian Hospital For Pietersburg

The new Indian wards at the Pietersburg Hospital were opened last week by His Worship the Mayor, Dr. C. P. Andrew, in the presence of a representative gathering of citizens. His Worship also held a commemoration alone.

Mr. P. W. Roos, chairman of the Pietersburg Hospital Board, welcomed those present and gave details of the cost of the new building. He said that this endeavour on the part of the Indian community would encourage other sections to do likewise. The Indian community had subscribed £800 to which the Provincial Administration had added £750 and the cost of the building had been £1,536.

It was unfortunate that the European residents of the Northern Transvaal, continued Mr. Roos, could not be induced to emulate the Indian in giving to the hospital. The Indians contributed about ten times as much as did the European section.

The Board, said Mr. Roos, contemplated spending £8,000 this year on buildings. £2,000 would, he hoped, be available very shortly. He appealed to residents of the smaller towns in the Northern Transvaal, who received considerable benefit from the hospital, to contribute towards its upkeep.

Mr. Lombard, Assistant Magistrate, in the course of a letter which Mr. Roos read, congratulated the Indian community on their splendid effort and example and regretted his inability to be present as he had to hold a court at Chuniespoort.

Dr. P. A. Green also spoke in congratulatory terms of the wonderful achievement of the Indian community and of the fine building. He said that the doctors would be interested as nine out of every ten patients would now be better treated. Hospitals nowadays, he continued, were based on an Act introduced a few years ago which aimed at encouraging local people to help their own sick. The Government donated so much and so much was found by the people.

It cost in round figures £10,000 per annum to run the hospital and the subscriptions amounted in one year to £86. He concluded by saying that the people of Pietersburg ought to "hook up." The Indian community was only one among many.

Mr. M. Asvat, on behalf of Mr. Amos Dava, chairman of the Young Muslim Society, read the following address:—

Mr. Chairman, Ladies and Gentlemen:

As chairman of the Young Muslim Society, I feel honoured to have this opportunity of expressing the appreciation and thanks of the Indian community of Pietersburg to our European neighbours for the great assistance we have had in accomplishing our objective, that of erecting an Indian Hospital in Pietersburg.

Four years have elapsed since we first approached the Pietersburg Hospital Board in this endeavour. The Board's reception of our scheme was always sympathetic and I doubt whether the Indian Hospital would to-day have been an accomplished fact, were

it not for the assistance of our European friends. Their generous contribution towards the building of the Indian Hospital is a noble example to all of us.

Although a large portion of the funds for the erection of this hospital was contributed by the Indian community of Pietersburg and District, it was through the efforts of the Pietersburg Hospital Board that the Provincial Administration contributed a large sum towards the building costs. We feel all the more greatly indebted to the Administrator and his executive, because the grant was made in times of depression and stress.

Our community has been provided with a long-felt want. We greatly appreciate all the kindness and assistance that we have received, and I can assure the European section of Pietersburg that we shall not be found wanting when opportunity arises to reciprocate.

Mr. Mahomed G. Rasool said, "I am requested by my father Mr. Goolam Rasool, who is absent from town to-day, to convey to you his apology for not being present at this function and to convey the following message on behalf of the Indian community of Pietersburg:—

"That the Indian community of Pietersburg records its appreciation of the generous gift made by the Provincial authorities and the Young Muslim Society by building the Indian Hospital and by handing over to the Pietersburg Hospital Administration for the use of the Indian patients."

Dr. Andrew then led the choir commemorating the occasion. The hospital would be non-sectarian and its services available to all the Indian community. He said, "God is with those who persevere" and said that they had persevered and to-day could see the fruit of their efforts, a splendid institution.

The Mayor then thanked the Hospital Board on behalf of the Mayor and himself for the invitation extended to them. He said that Kipling's saying: "East is East and West is West and never the twain shall meet" was a fallacy. Even in the Western Hemisphere East was meeting West. To-day the Indians were an integral part of the population of South Africa. They had made their homes here and they and their children had become South Africans. If their tenure was only temporary they would not have erected that magnificent building.

Tribute To Builder

The Mayor then declared the commemoration alone well and truly laid and said he wished to pay a tribute to the builder, Mr. J. P. Welch, who had given them a splendid job with which everybody connected with the institution was pleased. The Board would show their appreciation in a practical manner.

The Mayor, the Magistrate and Mr. Roos were then garlanded and the Magistrate opened the door of the new ward.

Indian Demand For School At Newcastle

Newcastle, Friday.—The Acting Agent-General for India in the Union, the Hon. Evelyn Daring, visited Newcastle yesterday, and was met and entertained by the Indian community. The chief object of the visit was to discuss the matter of a Government Indian school, as a result of which representations are being made to the Provincial Administration with the idea of a definite date being given in which a Government School would be granted.

The Hon. Evelyn Daring joined his mother, Lady Cromer, this morning, and proceeds by rail to Johannesburg.—Router.

What Is Happening In India

The Colombo correspondent of *Tangungke Opinion* writes:—

It is well known that news from India regarding the civil disobedience campaign is severely censored, but the veil was lifted in a conversation which Dr. S. A. Wickremasinghe M.P.S. member of the Ceylon State Council, had with me.

Dr. Wickremasinghe has just returned after an extensive tour in India. The news about India so anxiously awaited and received by the external world is very unreliable, he said. Even within the country the Government is making a desperate effort to hoodwink India into believing that the Congress movement is a dying thing. "This is merely a part of the Government plan," he pointed out, "to stamp out opposition."

As the leaders were arrested, new leaders came forward, all from the ranks of the educated—professors, members of local legislatures and doctors. In the last movement Bombay had only 5,000 volunteers. This time within two days of Mahatma Gandhi's arrest, 15,000 volunteers enrolled.

"I met students and professors of the Calcutta and Bombay Universities and of the 'Lancers' University at Shantiniketan," continued Dr. Wickremasinghe. "They are all waiting for other Indian services in the struggle for the freedom of their own country. At every important railway station one sees the sad spectacle of political prisoners, all cultured people whose refined features and dignified behaviour stand in tragic contrast to the coarse featured soldier or the uneducated Indian policeman who arrest these patriots and take them to various parts of the country where ghols are not already full or to schools and other public buildings improvised as ghols."

"Lathi blows, guns, water-hose on women students, all result in adding more fuel to the fire. Red-Cross ambulances belonging to the Congress are smashed, the nurses, volunteers and the drivers are debauched, and in consequence the injured are made to suffer in agony on the streets. In Madras I met some Europeans who were organising a deputation to request the Police Commissioner to stop the brutal assaults on Indian nurses."

"I was in Benares when the military opened fire on the unarmed crowd. A protest meeting was arranged in connection with Mahatma's arrest. Several hours before the appointed time for the meeting, the military arrived with armoured cars with rifles and took possession of the Town Hall where the meeting was to be held. The people were gathered in thousands all unarmed and bare-headed. They assembled in spite of the Magistrate's order not to do so. The military armed with all the implements of brute force were overpowered by the moral value of the non-violent protest. In their utter desperation the military opened fire and twenty rounds were fired killing several and injuring several hundreds."

Dr. Wickremasinghe then paid a tribute to the Indian volunteer nurses. Over 200 of the injured were treated at the Congress hospital, he said. The gentleness and efficiency of the Indian nurses were remarkable. The feeling of sympathy from the crowd and their eagerness to do everything possible to alleviate the sufferings of the wounded made him realise that every bullet which penetrated was the great suffering that the nation was undergoing in the cause of freedom.

In spite of Ordinances, the boycott, picketing, processions and propaganda of all kinds continued unabated. The Ordinances have made conditions in India far worse than under martial law. The Gujarat Vidyapath, the resident National University of Ahmedabad of which Mahatma Gandhi was the

Chancellor, was under military occupation. Prof. Bhabha, the Vice-Chancellor of the Bombay University, was arrested. Congress leaders and thousands of others in India are under military custody.

All the Congress meetings were under Police supervision. The National Flag had been hauled down and the Union Jack hoisted by force. Parents were held responsible if their children did propaganda for the boycott of British goods or committed any other act prohibited under the Ordinances. Failure to comply with this moral confinement of their property.

"There are only a few instances," continued Dr. Wickremasinghe. "The actions of the British Raj on the North-West Frontier, in the villages where the non-payment of taxes is going on and in the towns will be known only when the history of the fight for freedom is written by Indian historians."

"Wherever I went I made it a special point to question the ordinary people. Not only were they convinced of the righteousness of Mahatma Gandhi's policy, but they did not know of anyone who disagreed with his policy. Only in one instance did I get the reply that there were people who disagreed with Mahatma Gandhi and they were Government servants and a few ill-suckers who back in Government patronage."

"The spirit of patriotism displayed by boys of twelve to sixteen, when brought to the Courts for punishment, is inspiring. I was invited by the Magistrate of the Javelle Court in Calcutta. A boy of sixteen was brought before him for picketing foreign cloth shops. The Magistrate wanted to give him another chance before he sent him to a reformatory for two years and I asked the boy to give thought before he again decided to work as a Congress volunteer. The boy calmly replied, 'I have given serious thought to this matter and nothing can change my mind to serve my country.' Then he was asked to give undertaking that he will not try to dissuade people from buying foreign goods. The boy replied, 'I shall do whatever I think is right for the good of my country.'"

The Prestige Of White South Africa

The following statement has been issued by Dr. Neville Talbot, Bishop of Pretoria:—

As Bishop of Pretoria, whose diocese covers the Northern Transvaal, I have to do with the area which will be controlled by the Native Service Commission Bill. I feel compelled, therefore, to make an appeal to Christian public opinion in South Africa, and to ask whether this measure shall be allowed to pass without protest from the Christian Churches.

This Bill in my judgment stands condemned for three principal reasons:—

(1) **NEGLECT OF CONSTITUTION:** The way in which the Bill has been introduced is most open to criticism. Held over in 1931, pending the report of the Select Committee on the Prime Minister's Native Bill, it has now been reintroduced in spite of the fact that the Select Committee has not yet reported, and, although many of the issues raised by the Bill are related to the terms of reference of the Native Economic Commission, the report of that body has not been awaited.

The whole principle of consultation pledged to the native people by the Native Affairs Act of 1920 and reaffirmed in General Hartog's Union Native Council Bill of 1927 has been violated. The Native Affairs Commission has not been consulted. The Native Conference was consulted on the Bill as drafted in 1930, and, after a careful and intelligent

discussion of the Bill, passed a resolution unanimously condemning it.

No conference was held in 1931 to discuss the Bill.

The facts do defile to the principles of co-operation between Government and governed, upon which the hope of a peaceful future for South Africa largely depends.

(2) EVICTION OR COMPELSION The practical effect of the Bill will be that, once it is put into operation in any given district, the whole squabbling population of that district will be suddenly subject to eviction from their homes, and will be condemned to wander about looking for shelter and subsistence, until many of them drift into the towns.

The only alternative open to them will be to remain where they are under conditions perfectly near forced labour, they and their children prevented, more effectively than ever before from escaping unsatisfactory conditions of service, and remunerated at a wage which in these circumstances is likely to be lower than even the present minimum.

(3) PROMISES FULFILLED Ever since 1914 the native people have been waiting for the redemption of the promise of the grant of more land made to them in the Natives' Land Act of that year. Some measure of fulfilment of that promise, however inadequate, is to be found in General Botha's Land Bill.

I claim that to impose more restrictions on natives living in European areas, and the promise of 1914 has been honoured in a thunders breach of faith on the part of White South Africa. It is calculated to damage the white man's prestige and render co-operation between the races almost impossible.

Once more, therefore, a deep issue is brought to the front, it underlies the whole question of race relations in South Africa. The issue is whether the home of South African civilisation shall be built on the supposed interests of Europeans, on the foundation of the oppression and compulsion of the native people; or, on the other hand, whether it shall be built on the foundation of free co-operation by white and black for the good of the whole community.

The issue is of world-wide importance, and bound up with it is the reputation of our country in the eyes of the world.

Devil Let Loose In India

Sir John Maynard, Finance Minister to the Punjab Government when Sir Edward Maclagan was Governor, is among the contributors to the first issue of *Indian Affairs*, a new monthly started by the Commonwealth of India League. "Free Press" publishes the following paragraph about Sir John's article:—

While not suggesting that the Ordinances should necessarily be withdrawn or weakened, Sir John says that the door to peace should not be slammed with such violence. He adds: "The club has held the field and the extremists have recovered the initiative. Mr. Gandhi is in jail and the devil has again been let loose in India. We are assured nevertheless that peaceful discussion on the constitutional problem will continue. But Lord Willingdon's advisers, if not the Viceroy himself, must know that this has been made virtually impossible."

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from last week)

The Transvaal Indian Question

The Transvaal Province is in a peculiar position as regards Indians in relation to Oape and Natal Provinces. It therefore seems necessary, even at the risk of burdening the Statement with an outline of historical facts, to trace, as briefly as possible, the advent of Indians into this Province and the successive stages of "warfare" by legislation, and otherwise, which was conducted against their presence. This part of the Statement may be taken as especially dealing with and applicable to the situation in the Transvaal.

HISTORICAL

The consensus of opinion would seem to be that Indians first entered the Transvaal a short while prior to the date of the London Convention of 1881, possibly two or three years before.

The London Convention referred to extended to persons (other than natives of the land) who conformed to the laws of the Transvaal State:—

- (a) Full liberty to enter, travel or reside in any part of the Transvaal;
- (b) The right to hire or possess manufactories, warehouses, shops and premises;
- (c) Carry on trade or commerce either in person or by such agents as they may think fit to employ;
- (d) Exemption from the imposition in respect of their persons or property or their commerce or industry from any taxes whether general or local other than those imposed on Transvaal citizens.

The above liberties under the 1881 Convention justified, it is submitted, the view adopted by Indians in Natal and elsewhere that they had a legal right to enter the Transvaal and no doubt influenced those who did so enter.

RESTRICTION

The year 1885 saw the introduction of legislation on the part of the Transvaal Republic to compel Indians desirous of entering and residing to pay a tax of £25, 0, 0 by virtue of which they obtained the right to enter and travel and reside in the country.

Representations followed from the Indians of the Transvaal to the British Government, resulting in a reduction in 1886 to a tax of £25, 0, 0 in lieu of the £25, 0, 0.

In 1890 there was a decision in the Supreme Court in regard to the registration of minor Asiatics (those under 15 years of age) to the effect that such were not under the obligation to register provided they were not carrying on trade or business of their own.

It is impossible to avoid passing reference to the advancement by representatives of the British Government of the grievances of the Transvaal Indians as one of the arguments in favour of the War of 1899-1902.

The Peace Treaty of 1902 would appear to have ignored the question of Indian grievances and disabilities and to have witnessed the establishment of a special department in the New Colony for dealing with matters affecting Asiatics. Lord Milner moved by pressure, obtained the consent of the Secretary of State to the Peace Preservation Ordinance, November 1902.

This Ordinance is so provided.

1. After the date of the Ordinance no person shall enter the Colony without a permit issued under the terms of this Ordinance, unless he was a resident within the Colony on 1st May, 1912, or has since that date not before the date of this Ordinance received some formal authority from a duly constituted officer.

In 1913 Asiatics were compelled to obtain a Registration Certificate and the holders of Certificates issued by the late Transvaal Republic were to exchange the latter for the former. Lord Milner asked the community to accept the situation if only from the point of view of their self-protection. The majority pointed out that it would meet European prejudices and European agitation and suspicion for the Indian community to take out Registration Certificates which, he added, would be evidence of their "right to be here and their right to come on again."

Unrest, fanned by Anti-Asiatic agitation, who represented that the Indian community was increasing in dangerous proportions continued up to 1906 when the Legislative Council enacted a further registration measure applicable to all adult Indians. On representations by the delegation that visited England under the leadership of Mr. Gandhi, the 1906 Ordinance was suspended, but with the grant of Responsible Government, was enacted as Act 2 of 1907.

Then followed the Passive Resistance Campaign, voluntary registration and the Voting Act of 1908.

The Registration Act just referred to emphasized that every Certificate of Registration was to be accepted as conclusive evidence in all places that the lawful holder thereof was, notwithstanding anything in the former Provisional Ordinance of 1903, entitled to enter and reside in the Colony. The Act (26 of 1906) specifically provided that every person who, having been the lawful holder of a certificate of Registration under Act 2 of 1907 has been permitted to obtain a certificate in the form in the schedule to this Act in substitution for such amended certificate entitling him to enter and reside in the Colony.

This protective provision in relation to holders of Registration Certificates under Act of 1906 was later re-enacted and repeated after the Passive Resistance campaign in 1913. Section 1 (b) (i) of the Indian Relief Act provides that nothing in Section 1 (1) (a) is to be construed as withdrawing or effecting any right conferred by Act 2 of 1906 of the lawful holder of a Certificate under that Act.

It will be observed that hardly the principle of differential registration has throughout been openly opposed and resisted; that when eventually under compulsion it was accepted it took the form of voluntary registration and that such registration was accompanied by the assurance reiterated again and again that the Certificates held by the lawful holder was to be regarded as sacrosanct. Both from the point of view of the practical as well as the emotional, the usually attaching to the Registration Certificate might well have been considered inviolable. Nevertheless, by the Immigration Act of 1921 passed in pursuance of the protests of the Agent of the Government of India and the Congress, any practical value attaching to such certificates has virtually been taken away. Instead of the Certificates constituting, as formerly they did, the lawful holders' title "to be here and to come and go," Section 2 (a) of the Law 15 of 1921 reduces them to nothing better than scraps of paper. This

development is regarded by the community, not with some justification, as a grave violation of the Smuts-Gandhi Agreement. In this connection, special attention may be directed to a judgment of the Immigration Appeal Board in the matter of Daya Ratanjee of which a copy will be found in the appendix hereto marked "B." It will be seen that a son born within the Union of Indian parents of whom the father is a duly registered resident of the Transvaal Province, both parents being resident here at that time, may not be deprived of the privilege of South African born national and deprived of the rights such a one will be entitled to claim if the parents have not been "domesticated" in the Union, that is resident therein for three continuous years at the time of the child's birth. "The lawful holder of a certificate of registration has no bearing upon this question of domicile and the old Common Law definition of the term has been artificially narrowed down by statute to the great disadvantage of the persons affected."

It should also be noted that both parents, not merely one or either of them, must have been "domesticated" for the child to be regarded as South African.

The following case in point may be found instructive in showing the difference in the situation in 1929 and 1931.

One M. J. B. Patel of 8, Kent Street, Johannesburg had a son born in South Africa, and the mother was not "domesticated" at the time of birth. Mr. Patel went to the Immigration Authorities to extend his Certificate of Identity, to which the Commissioner of Asiatics replied as follows:—

File No. 31/29221
Johannesburg, 12th March, 1929.
Mr. Ishwar Nath Patel,
8, Kent Street,
Johannesburg.

Sir,—With reference to your application for an extension of the Certificate issued to your son M. J. Patel, to enable him to proceed to India, I have to inform you that according to the existing law there is no need to apply for an extension for the boy who was born in South Africa and can return at any time on being able to prove his identity.

I have the honour to be,

Sir,

Your obedient Servant,

Signed:—H. N. VICKS,

Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs.

The Appeal Board decision previously referred to and set out in the appendix must inevitably have very far reaching effects since there is a large number of boys born in the Union presently in India whose return, owing to the restrictions now imposed in the 1921 Act will be made impossible.

(To be Continued.)

Durban Indian Child Welfare Society

The annual meeting of the Durban Indian Child Welfare Society will be held on Saturday, 19th March at the Centre, 151 Beach Street, at 4 p.m. All are cordially invited to attend.

Europeans On Indian Federation

Calcutta, March 14.—The early introduction of Provincial autonomy with no interference with the present work of bringing into the Federation of India as rapidly as possible is the policy of the Europeans in India as outlined by Mr. Villiers, President of the European Association, when addressing a meeting of Europeans.

Mr. Villiers emphasised that the Europeans insisted that no Federal responsibility should be granted until the necessary safeguards had been drawn up and proved to be capable of performing their task. Subject to this the European Association would oppose any attempt by any Government or Party, British or Indian, that sought to play a double game respecting the policy to which the Association had subscribed. "We take our stand behind the White Paper," declared Mr. Villiers.

Meanwhile the Indian Princes continue to perform various peculiar evolutions, but it is clear that they have really moved from their four square stand by the original proposals for Federation.

Now it seems that the Princes will agree either to accept the Confederacy proposals, or something like them, or to disagree without dissent to a Federal India.

The Indian States, almost without exception, are disposed to insist that their contributions to Federal finance shall be found from indirect taxation, which will only be levied at the discretion of the Government of each State.

New Appointment For Mrs. Naidu

Bombay, March 14.—Mrs. Sarojini Naidu has been appointed Acting President of the All-India Congress in succession to Abdul Kalamazai, who was arrested on Saturday.—*Reuter*.

Another Scheme For Indian Federation

The Calcutta correspondent of the *Mail Mercury* writes:—

Agreement among the Indian princes on the federation issue has been brought nearer. By yet another scheme put forward to reconcile the federation and confederation schools of thought.

This scheme provides that the States desirous of joining a federation can do so directly, while those favouring the alternative scheme can constitute a confederacy, which will enter the federation as a complete unit.

The princes, I gather, are agreed on vital safeguards and recognise the need for unity, but it has yet to be seen whether the great States will contemplate with equanimity a scheme which perhaps postulates considerably enhanced powers for the lesser States.

Declaration Of Holy War

Peshawar, Sunday.—Bomb-dropping by the Royal Air Force planes on the North-West Territory frontier villages has not yet sufficed to stop the activities of the Haji of Tarangzai, who is preaching "Jihad" (Holy War) against the British.

Torrential rainstorms blotting out the hills have hindered the army's activities.

The Haji is threatening to march to Lashkar across the Indian border.

A plane flying low was sniped by a tribesman at Pondah and the airman in defence was forced to reply with machine-gun fire, killing nine. The situation is serious as the result of the R.A.F. action.—*Reuter*.

North-West Frontier Operations

Peshawar, March 14.—There is a marked im-

provement in the situation in the North-West Frontier. The Haji has fled to a safe place in some caves and his supporters have been dispersed. Bombing has ceased and the villages of Yakhdand, in the Mohmand country.—*Reuter*.

Police Charge Delhi Mob

New Delhi, March 13.—Twenty-four people were injured in a series of police baton charges that 20,000 Hindus and Muslims demonstrated yesterday in front of the municipal building here. Hindus had assembled to celebrate Gandhi's birthday, which was two years ago at Delhi, together with the Muslims who had to protest against the arrest of some of their leaders.

Tramcar Attacked

A battle was fought today in the police station was killed by a Muslim and another, riding in a tramcar, was attacked by Muslims but was rescued. Other policemen were pelted with stones from a mosque.—*Reuter*.

N.W.F. Made Into Governor's Province

The North-West Frontier Province has been declared a Governor's Province under the constitution.

The Governor's Province of the North-West Frontier Act, subject to the following modifications:

(a) That the number of members of the Legislative Council shall be forty.

(b) That the number of members of the Legislative Assembly shall be twenty.

(c) That the provisions of the Government of India Act, 1919, shall have effect in the application to the North-West Frontier Province as if they had effect from the date of their enactment in respect of any or all provisions so may be notified.

Mrs. Gandhi Again Sentenced

Reuter from Bombay informs on the 17th March that Mrs. Gandhi who was released from prison on February 22 has been again arrested and sentenced to six months rigorous imprisonment.

Isipingo Indian Society

Annual Report

Mr. Chabir and G. S. G. we have the greatest pleasure in submitting to you our Annual Report for the year ended December 1931, which is a brief one. Although our income lately has not been very much, but our financial position is satisfactory through the accumulated funds we have had on hand from the previous years.

11 members enrolled last year, and we hope others will follow them, as there is a want in the district, who have not yet become members, our appeal to them is to join us in the good work, as our success depends solely on the support we get from the public.

Mr. Dawood Cassim became a life member during the year by paying one guinea in token of our bye law No. 4 as his late father was a life member.

The collection of subscription was better than the previous year. 11-11-0 was paid in by members.

An appeal was extended to the members to contribute to hospital, provide medical books for poor children, applied medical attention to the sick, and made several donations to the school, and hospital.

During the year 32 funerals were attended by us representing the Society. Our Cemetery is getting filled up every year, the total has now reached to 151.

The following Office Bearers were elected for the year ending 1932, at the 14th. Annual General Meeting.

Patrons Messrs. M. A. Jadwat, H. D. Chowdhree, and G. R. Gheoroboo. President Mr. Seeban Kain. Vice Presidents Messrs. K. Nowlath, K. Aramngom and M. K. Peter. Hon. Secretary and Treasurer Mr. R. Gopankingh. Assist. Secretary Mr. T. Subramony. Committee Messrs. L. Boudon, J. Vardan, K. Mahabier, Dawood Cassim, M. George, Natalir, T. Ramelagh, Abdeel Raiman and A. Mathara. Hon. Auditor Mr. N. Ganga.

Arya Prathinidhi Sabha

Shiva Rathree Celebrations

The Shiva Rathree celebrations ended on Saturday last immediately the Aryan Conference commenced.

The Shiva Rathree Celebrations were celebrated for the whole week, and many lectures were delivered by various speakers.

Aryan Conference

The Aryan Conference was held on Saturday at 2 p.m. There were many representatives from Samajs throughout Natal present.

The Chairman Mr. H. A. Magbrah carried out the proceedings and was thanked.

The success of the Conference was all through the untiring work of the Secretaries Messrs. Satya Dev and H. Magbrah.

The Conference passed resolutions requesting the people to join the Samaj and become members and to establish Samajs where they do not exist. The members were also asked to follow the ten principles of Arya Samaj and propagate amongst members the daily performance of Sandhya and Havan.

Annual General Meeting

The Annual General Meeting of the Arya Prathinidhi Sabha (Natal) was held the next day Sunday, at 10 a.m. At this meeting representatives were fully represented.

After Minutes, Correspondence, Roll call, and Chairman's welcome to the Delegates, the Secretary Mr. Satya Dev read his report for the year.

The work of the Sabha was fully given in detail. Amongst the important items were —

Jubilee Celebrations

The Rajat Jayanti which was to be celebrated during the year had been put off. The delay being by the reason of the delay on receiving the books which were to be published by the Arya Prathinidhi Sabha called the "History of the Arya Samaj in South Africa" since 25 years.

Preachers In Jail

The report also gave the names of the various preachers from the Sabhas that had done splendid work in the jails of Natal. The Sabha has preachers for the following jails: P. M. Berg, Durban, Lady-smith, and Stanger.

Arya Samajs

The Sabha being the parent body are prepared to give any assistance to any Arya Samaj in Natal that requires any assistance.

There were many more important matters.

Financial Statement

The Financial Statement was read. The accounts reflected a double figure in assets than the last accounts.

Election Of Officials 1932

The following were elected for the year 1932:

Patron Swami Narain, President H. A. Magbrah Esq., Hon. Secretary Mr. Satya Dev, Hon. Asst. Secretary Mr. H. Magbrah, Hon. Treasurer Mr. M. Moonoo, Hon. Auditor Mr. S. L. Singh.

News In Brief

Bombay, Monday.—The Rev. C. F. Andrews arrived from South Africa today. Interviewed by Reuter, he said he expected the terms of the new Freetown agreement likely to be published before the Easter recess. Mr. Andrews is immediately proceeding to Shantluffet to meet the great Tagore, after which he will go to Delhi. His projected visit to China in connection with flood relief is still under consideration, in view of the conditions in India. Reuter.

The Natal Indian Farmers Association, the Natal Indian Congress and the Durban Indian Squatters Association are to be interviewed by the Municipal Markets Committee shortly to ascertain their views regarding accommodation, charges and draft by-laws in connection with the new Indian squatters market off Langens Road. This decision was arrived at by the Markets Committee.

Cape Town, Tuesday.—Sir Karna Reddi declared in an interview that though the Transvaal Land Tenure Bill would be proceeded with it would not be in its present form. Far-reaching changes would be made with advantage in Transvaal Indian.

London, Friday.—Mr. Baldwin is likely to head the British delegation to the Ottawa Conference, which will also include Mr. Thomas, Mr. Renshaw and Sir Philip Cunliffe-Lister, according to rumours in well-informed circles, though no decision has yet been made. The Prime Minister will be asked in the House of Commons next Tuesday whether he proposes to head the delegation.—Reuter.

Indian Child Welfare Society Centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock, Friday afternoon 3 o'clock.

SNOEK

Prime Red Oily Snook at lowest market prices. Quotation on request Coast Trading Co., 917 Kershaw Street, Capetown.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ રૂ.

લીનીકચ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૮ માર્ચ ૧૯૩૨

અંક ૧૨

આધરીશ દેશભક્ત ડીવેલેરા

(લેખક—પ્રાગણ ખંડભાઈ દેશાઈ)

અમેરીકાના ન્યુ યૉર્ક શહેરમાં લાંબા એક સુપ્રસિદ્ધ પાદરી ૧૯ લેન્સે યોદા વર્ષ ઉપર એક મદાન અમેરીકન મેદની સમક્ષ વાલ્ધ્ય આપું હતું. તેમના વાલ્ધ્યનો વિષય 'આજે દુનિયામાં જીવંત મદાન પુરૂષો કોણ છે?' અને તેમાંથીયે શ્રેષ્ઠ મદાન પુરૂષ કોણ? આ પ્રસિદ્ધ પાદરીએ આ વિષય ઉપર મોહનાં ફર્સ્ટન્યુ દર્જ કે આજે જગતમાં મધ્ય મદાન જીવંત પુરૂષો છે જે સારી દુનિયાની પ્રગતિ પ્ચાન જેવી રહેલા છે. એક તો રૂશિઆના લેનીન ખીજે આમલોકિ મો દેશભક્ત 'ડીવેલેરા' અને બીજે લીદના 'મહાત્મા ગાંધી.'

જગતની આ ત્રણ મદાનમાં મદાન વ્યક્તિના જીવનની પુર્ણ રૂપરૂપા શેરી ૧૯. લેન્સે તે બલ્કેરસજામાં એવું દર્શાવ્યું હતું કે આ ત્રણ મદાન વ્યક્તિમાં પણ સૌથી શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિ તે મહાત્મા ગાંધી છે.

રૂશિઆના ક્રાંતી ભલીમ સત્તાની દેશ રૂસ પ્રજા દમ્પત્તિઓની ખડી હતી. ક્રાંતના મોંઘાંથી સાર નીકળે તે રૂસ પ્રજા માટે કામદો હતો. ક્રાંતી એવી ભલીમ સત્તાને હુલેડી નાંખી રૂસ પ્રજા માટે સ્વાધીનતા પ્રાપ્ત કરવા કાળે રૂસ પ્રજાએ આપું બલીદાનો આપ્યાં હતાં. સેંકડો રૂસ દેશભક્તો દરને સુખે શ્રેણીને લાકડે લટક્યા તો લાખો રૂસ નરનારીઓએ સાધબીરીવાના કારાવાસમાં દુઃખને કંપાવે એવાં દુઃખો સહન કર્યાં હતાં. રૂશિઆનો દેશભક્ત લેનીન કામદારો માટે રૂશિઆમાં પ્રજાસત્તા રાજ ખડું કરવાનાં અનેક સ્વપ્ને સેવી રહ્યો હતો. રૂશિઆના ક્રાંતી સામે રાજાકોટી અગ્રણ્ય મહત્ત્વના માટે લેનીનનાં વાહ શ્રેણીને લાકડે લટક્યો હતો. અને તે દિવસે પોતાના વાહને શ્રેણીએ લટકાવ્યો તે પોતાની નજરે જોઈને એ વી. પુરૂષની આંખ ધી એક આંસુ સરખું પણ પડ્યું નહતું પરંતુ પોતાના બંધુએ મુલ્કની સ્વાધીનતાની પાતર આપું અશ્વમુક્ત બલીદાન આપું તેની એના જીવન ઉપર બારે માં બારે અતર ચર્મ અને તેજ દિવસથી લેનીને કર્યાં તે કાંઈ સાધણું ના દેહનું પતન કરવું એ નિશ્ચય પોતા માટે બાંધી લીધો હતો. લેનીન જમીનીમાં ચક્ર ગચ્છેલા સામ્યવાદી મદાન પુરૂષ કાજ માટે સતો શીખ્ય હતો. આ સ્ત્રીમાં સર્ગ મનુષ્યોને સમાન તક દેવાની જોઈએ. એક મુડીદાર—જામંત માણસ રાત અને દિવસ મોટા મહાલયમાં મેરી-આજસમાં મોજશોખ અને લેમવમાં મેનબાજ કડાજા કરે તેને કોઈ પણ પ્રકારની જાત મહેનત, કારિરીક ક્ષમ કરવો પડતો નથી છતાં તેને અનેક જાતનાં લેમવો મોગવવાની અભેચ્છા તક મળી રહે છે. જ્યારે તેજ માણસને ત્યાં તેના કારખાના કે મીલેરી

અંદર સેંકડો અને લગ્ગેશ મનુષ્યો રાત દિવસ સખ્ત મજુરી કરીને ચાર તેજે તેને માંક વાળખખ્યાંએ સાથે મુકે. શેટલો ખાત્રા મજે આવી સ્થિતિ જા માટે જગતમાં પ્રવર્તી ચક્રે જા માટે આવી દસા દેવી જોઈએ? બરાબે જાત મહેનત કરી સિવાય એક માણસ આપું જીવન મોજલખવમાં કડાવે જ્યાં એક ખીજે મનુષ્ય રાત અને દિવસ પોતાનું જીવન નીભાવવા અર્થે તરફડીયાં ચાખાં કરે આવી પરિસ્થિતિ કબી કરનાર કોણ? આ પરિસ્થિતિને પડી નાંખી જાત મહેનત કરનાર માણસને સખતો શેટલો ખી રીતે મજે? આના વિચારોમાંજ લેનીનનું જીવન બળીત યત્ન અને મજુરી કરનાર મજુરી કરે છે એજ સાચું ધન છે. એજ જીવન મુડી છે અને મજુરીને પોતાનું એ બળ સમજે તે જગતમાં તે શું ન કરી શકે? એવા બચ્ચ વિચારો લેનીને રૂશિઆના કામદાર વર્ગને તલીમ આપવાનું તેજે ચર કરેલું. રૂશિઆમાંથી એને દેશપર પશ્ચ કરવામાં આવેલ. પરંતુ પરદેશોમાં જટકીને પશ્ચ પત ચલાવી કામદારવર્ગને તે ચેરીજીખીથી પશ્ચ પલેઆડી પોતાના મનોરથો પાર પાડવા માટે તાલીમખદ કર્યા. યુરોપીય મદાન વુલ્ક વેળા લેનીનને મોટકો ખાત્રો. ચેરીજીખીથી તે રૂશિઆમાં પુનઃ પુસી ગયો અને ત્યાર બાદનો રૂશિઆનો ઇતિહાસ જામત જાણે છે. રૂશિઆના ક્રાંતના સમસ્ત રાજકુલનું તીકંદન કડાડી ખેલેલો, કામદારો અને સંનિકાનું સોવીએટ સ્થાપું મુડીવાટીએ જ્યાં ત્યાં જાગવા લાગ્યા. અને કામદારવર્ગ માટેનું સાચું પ્રજાસત્તા રાજ્ય સ્થાપે. જગતનાં અન્ય રાષ્ટ્રોએ આજખપાંત સોવીએટ રૂશિઆના રાજતંત્ર સામે કાંઈ કર્યું છે અને હજી પણ તે ચાણ છે છતાં સોવીએટ રૂશિઆ પોતાના કામદારોનાં અદ્યુત સંગ દુનને લઈ ઉત્તરિને માં વીચરી રહ્યું કે અને જગતનાં મદાન રાષ્ટ્રો તેની આવી અદ્યુત હલતિ જોઈ કંપી રહેલાં છે. રૂશિઆનો આ મદાન નર જે કે આજે યોદા વર્ગોથી પત્થ પમેલ છે છતાં રૂશિઆમાં લેનીનવાદ જીવી રહેલો છે. લાખે કામદારવર્ગ તેની મુલ્ક સમાધી પાંતે એકત્ર ચક્ર પોતાનાં જીવનમાં રહ્યાં છે છે. તે મુલ્ક પામેલ છતાં કોઈકો મજુરવર્ગ તેને આજે પુજે છે.

અને આમલોકિ! વિલાપતના કાલીવાદ નીચે પાંચ નહિ, પચાસ નહિ, પચસો નહિ પણ સમજાય સાતસો વર્ષથી ચગદા-એકું પડ્યું હતું. વિલાપતના શાહીવાદે આમલોકિના આપાને મારીને મચ્છી નાંખ્યો હતો. જેમ લોદના આત્માને વિલાપત આજે કધા રહ્યું છે તેમજ. આમલોકિમાં પણ એજ દમન નીતી, એજ વોહસરમે, એજ નિલાપતનો લાકડી દમન,

સીધા પહોંચ્યા અને ત્યાં આખરીશ મીન : મીન : માટે બે લાખ
ટોલરન્સ કિલોનું દર્જી રાત ૧૯૧૨ ની સાલથી ૧૯૨૨ ની
સાલ સુધી પોતે કહેવાતા આખરીશ રીપબ્લીકન પ્રેસીડેન્ટ
દત્તો. તેમણે ૧૯૨૧ ની સાલમાં પ્રજા દત્ત ૬ તેણે જોડ્યો.
અખત સોલમા કદાકોયે છે તેટલો સુખી અખત બીજો જોયો.
નર્મદા તરફ એ અને પોતાને એ બધા તરફ એ માટે દેશ
પ્રત્યેની કલ્પ અખતરી રહ્યો એ

વિશ્વામતની સાથે સમાપાદન થયા પણ આપણોડમાં નથી સરકારની સમાપના થમ નેમા કીલેલરને રચાન ન માળ્યું વિશ્વામતના સાકોપાડ સાથે સંબંધ રુખરાની કોને મન નજ ન દર્શી. એનું લાભપિંદુ તો આપણોડમાં રીપબ્લીકન સમાપવર્તુ રચુ એટલે વિશ્વામત સાથે સંધા થયા બાદ એટલેટ વર્ગના દાથમાં સળસળા આવી આપણીશ હો રેટના પ્રેસીડન્ટ તરીકે મી. કાલેલર આજ સુધી આપણોડનો રાજ્ય વહીવટ ચલાવતા હતા. વિશ્વામતની સાથે અમારો નાદિ વાલ એના રીતે સુવેલ અપવા છે મગ તેના દના સ્વમાન કીલેલર પાનાનો રીપબ્લીકન પદ મળ્યુત ની રજા ના સાલુ માસમાં આપણોડમાં જનરલ પ્રેક્શન થયું અને તેમાં કીલેલરના રીપબ્લીકન વહીવે વિજય મળ્યો અને હવે આપણીશ હો રેટના એવો વધુ મતે પ્રેસીડન્ટ નીમામ મુક્યા છે. એવો પ્રેસીડન્ટ મુદ્દાવ છે નાર રજાની અંદર એમણે રાજ્યદારી દેલીએને સુકિત આપી દીધી છે અને આપણોડ આને પુર્વ કલ્લસમાં આવી ગયા છે. પોતાના પ્રધાન મંત્રીમાં એમણે એમના રીપબ્લીકનના વીચાર ધરાવતા સાધીએનેજ સામેલ કર્યા છે. અધારણ પુર્વિકની બીડીશ સામાજ્યની પાલામેટમાં વહાદારીના સોર્ગ એવા પ્રે રો આપણોડની પાલામેટમાં એમને લેવાની જે પ્રયા ગોદેલી જે તેમાં આપણીશ હો રેટનું અધારણ અને સરેલસાત માંચમાં એગોર્ન અને તેના માસેને કુ વહાદાર રીડીશ એમ કહેવાનું હોમ છે. એ માંગે છે એવાનું આકી નાખ્યાં ના તેમાં મુધારો કરવાનો વિચાર ચાલી રહ્યો છે. એ એમકમાં હકત આપણીશ અધારણનેજ વહાદાર રહ્યું. સરેલસાત એગોર્ન અ. તેના વાસેને નાદિ એવો હાથે હાથા સવાનો સંજલ છે. આપણોડમાં આ નીકે દેશાદન હવે પ્રેસીડન્ટ તરીકે સવા વિષર આવ્યો. યા અકિ- જેનાં કાગળ કાપમાં મોમ એ ના રજાવિવરણ દેવાનું હવે એમનો પ્રોગ્રામ હું રહેશે તે પ્રત્યે આને સમરન જ્ઞાન મીટ માંકીને એક રચુ છે.

રવે. હેતુથી જગતના વશ મદાન પ્રુરો. વપાવેલા તેમના
 ક્રમણા જેવે પોતાના મુદ્દની સ્વાધીનતા ઉપર પ્રમાણે પ્રાપ્ત
 કરી. રવે રજા એ વશ મદાન નરિયાના સાચી રહેત મદાન
 પ્રાધીકાર! આરતની સ્વાધીનતાની એમની બરોડીઓ અંગે
 નાદ કાશતના સાંગો નરનારી અને આળેના આત્માને શું
 આપે ખજાણાના નથી શુભો? એ નાદ સુલતાની સાચેજ આ એ
 અંતી આસમાન દલરે અને સાંગો માણસો કાશવાસમા મેરો
 થા લાકીઓના ફરકા પ્રાપ્ત. માત્ર મિલકત જમ કરાવી.
 અલમિયાના પાશવાર શુરુએને વમ નીચે રંગોળી નાંખી સું
 નથી પોદારી હુલા "મન-કાશવા, નીકાયા" "જંદા હુમા રવે
 હમાર" અને આપે દોરેના રહેત સેકેટરી સર એમુવાલ હેતુ
 એ પોતાની પુમારીમાં નાંખી અપમાન કરી મેં "કુલકાઓ

બલે બચ્યા હરે, અમારો ખટારો નો આધ્યાત્મ હરે છે." એ સાહેબને ખબર નથી કે દીંદીયાં અનેક ખાધણો, કેતણો, નદી, નળાણો પોતાં છે તેનાં જોડે દિવસ જો સાહેબનું કેરવાન --ખટારો કંપી પળાશેજ અને પરિત મરન મોદન માલવિયાએ લેખન-શયને સંજ્ઞાએકું છે કે આ વખે પાતો અવતા વરસે એ મદાન પુરુષને દીંદો. કારનાર તમારે કોંપલોજ પડી તેને એક ઈટરન્યુ આપવાની તમે ના પાડી દીધું" રાષ્ટ્રીય અધ્યાત્મ હરેકું છે એ બલિન વાળી સચ્ચર સાગર પડે. આ કારતકાસી પ્રશ્નને ક્રાંતિયો કે દીંદીયાં એ છવેલ અમન તમારે મુતને દીધાંજ બડા કે નેપી નારુ પેતાની સ્વાધીનતાના અનિરયોઃ જડ પાર પડે. અસ્તુ.

“ସ୍ତୁତିଭ୍ୟନ ଔପିନିଅନ”

ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਡੀ. ੧੮ ਮੁਲਕੀ ਖਾਨਾ ਮਾਲਕ

“હોહોએને અસમ કહાડો” ના પોશરોનો જા મુદકની અંદર
 દણે એમ ત વારતોજ નથી. નાટ્ય
 ૬. હોહોએને અસમ
 કહાડો.”
 તેમજ દસવાણના ખેરાઓના આવા
 પેકારે દણ ચાલુજ રહ્યા છે. નાટ્ય
 માં હોહોએને રહેવા માટે તેમજ

રેપર અને કલેમીંગ કંપા માટે પુરોપાધીનતાની જવાબદારી
 આપવાની સરકારે પાસે મંગલગી ઠગની એક જાહેર પીટીશન
 કેટલાક સગવડો ઉપર મહાવ્યાજીમાં ફરિયાદમાં આવી હતી અને
 આમાં નાદાસ પ્રતિમાં તેના ઉપર ગેરવ્યાજી સંદેશો લેવામાં
 આવી હતી. આવી જાતની પીટીશન ઉપર રૂ.૫૦૦૦ લગતી
 ચૂકવણી અને એ પીટીશન પાસામેટમાં મોકલી આપવામાં
 આવી હતી. દોઢી સરકારના પ્રતિનિધિ મહાન કેપ્ટલિનમાં
 પુરોપાધીન સરકારના પ્રતિનિધિઓ સાથે શરૂકે ટેબલ ડાન્સમાં
 મેસી દોઢી સવાલ ઉપર મસલત ચલાવી રહ્યા હતા તેજ સમયે
 આ પીટીશન પાસામેટને પરીચાલકમાં આવી હતી. આજ
 માસની તા. ૧૫ મીએ હાલિસ એક કોર્સમાંની અંદર નાદાસના
 કોઈ સભ્ય મી. ફ્રેંક એકાદમે પીટીશન સંબંધી એવી મત-
 લગતી ફરિયાદ રજૂ કરી હતી કે સરકારે આ પીટીશનના ઉપર
 વિચાર ચલાવવો. આ ફરિયાદ સરકારે નીકાર કર્યો અને
 તેના ઉપર ફોર્મ પસંદ કરવાની અગાઉ હાલિસમાં ચાલી નહતી.
 બીનીટર કોઈ ઇન્ડીરીબરે મી. કોટ્ટને ખાતરી આપી હતી કે
 સરકારે પૂર્ણ રીતે એ ફરિયાદ તાત્પર્યે ઉપર ચૂકવણી આપશે. આ
 પીટીશનના સારાંશ એ નીચે છે કે નાદાસના પુરોપાધીનતાના
 મોટા ભાગનો જાહેરગત દોષિતોને ગેરવ્યાજી અલગ રાખવા
 પ્રયત્ન છે એમ પાસામેટને હાલિસ અને તે મતલબનો
 પાસામેટમાં કામદો લાવવો. આજરો પાંચ વર્ષો ઉપર
 નવારે પાસામેટમાં હાલિસ એરીઆઝ બીલ હાલિસ કરવામાં
 આવ્યું હતું અને દોઢીએને ગેરવ્યાજી અલગ રાખવાની
 માગણી થતી હતી ત્યારે દોઢીએનો જાહેરગત એવી નીતિથી
 બીન્ડલ વિરૂદ્ધ હતો અને પરિસ્થિતિ કેપ્ટલિનમાં શરૂકે ટેબલ
 ડાન્સમાં ગળી અને હાલિસ એરીઆઝ બીલ પાસું ખેંચી
 લેવામાં આવ્યું. દોઢી સરકારે પણ સ્પષ્ટપણે તે વેળા જાણતી
 આજુ હતું કે દોઢીએને સેમીગેટ કરવાની સાથે તે કદી પણ
 સમજત યશે નહિ. આ વેળાની શરૂકે ટેબલ ડાન્સમાં પણ
 હાલિસ પ્રતિનિધિઓએ એ જાત સ્પષ્ટ કરી હતી કે દોઢી

સરકાર સેમીગેશનની નીતિને કહી પણ ટેકા આપશે નહિ એવોના દોહોએ તેમજ દોહો સરકારના એ વિષય ઉપરના વિચારો જાણીતા છે. છતાં પણ આ મુદ્દાના ગોરાઓ દોહોએ સામે ઉઠેરણી ચાલુજ રાખે છે. દોહોએને સેમીગેટ કરવા ના પ્રશ્ન ઉપર થીડીયન બનવી તેના ઉપર ગોરાઓની સહીઓ લઈ એવું બતાવવામાં આવે છે કે જલેરમત એવી માતની મામણી કરે છે. પુરોધીઓનેના જલેરમત આવી રીતે સહીઓ લખને જણાવવાના પ્રયત્ન યામ છે તે દોહોએને જલેરમત થું છે તે પણ એજ સાધનો મારકને જણવા માટે સરકાર પ્રયત્ન કરશે ખરી! સરકાર દોહોએ પાસે એવી માંગણી મન કરે કે તમે સેમીગેટ મુક માંગો છો મા નહિ તે થીડીયન ઉપર સહીઓ લઈ અમને જણાવો. નાહાસ એ ગોરાઓ માટે જ ખાસ રીઝર્વ થયેલો મુદ્દો નથી. ગોરાઓ જેમ આ મુદ્દા માં સાહસ એડવા આવેલા છે તેજ રીતે દોહોએ પણ સાહસ આવેલા છે. દોહોએને તો આ મુદ્દાની ખાસવણી કરવા ખાસ બોલાવવામાં આવેલા હતા અને નાહાસ આને આક્રિડગી બગીચો અનેએ છે તે દોહોએની મજબૂતી પરિણામ છે. જેટલો ગોરાઓને હવવાનો અધિકાર છે તેટલોજ દોહોએને પણ છે. નાહાસમાં જેટલી ગોરાઓની વસ્તી છે તેટલીજ લગભગ વસ્તી દોહોએની પણ છે. દોહોએની વસ્તીમાં ૮૦ ટકા વામ નાહાસમાં જન્મેલો છે. જેટલે અંશે ગોરાઓ સાવજ આક્રિડસ છે તેટલેજ અંશે દોહોએ પણ છે નાહાસ જેટલી થી. જેકરની જન્મભૂમિ છે તેટલીજ દોહોએની પણ છે. કદા ખરીતે જેટલો ગોરાઓ જેટલે ટરન્જે નિવાસે છે તેટલેજ ટરન્જે દોહોએ પણ નિવાસે છે અને તેના પ્રમાણમાં ગોરાઓ દરેક વિષયમાં સ્ટેટ પાર્સેથી મોટામાં મોટા લાભ અન્ય કેમોના એજે હાથે છે. વધારામાં તેમની પક્ષે ગતિધારક હોવાથી તેઓ રાજ્યવાદવટમાં ખામ લઈ અન્યાયી રાજ્યવાદવટ ચલાવી અન્ય કેમોના લાભને નુકશાન કરે છે. અને જે પ્રયત્નને મત્તાધિકાર નથી તેને કરી તેના ઉપર જુદામ યુગરે છે. જો ગોરાઓની મારકજ દોહોએને પણ ગતિધિકાર હોય તે જોજ કહીને દોહોએની સામે જાવી માતની મળવળ ચલાવવાની તેઓ જાણેજ દિગ્મત કરી શકે. દોહો પ્રજા જલે વેલ વિતાની હોય, તેઓએ સેમીગેશનની નીતિને આ મુદ્દાની અંદર હદી પણ તેમજે સ્વીકારી નથી. દોહો સરકારે પણ તે સ્વીકારી નથી અને ગતિધારમાં પણ તેઓ કદી પણ સ્વીકારશે નહિજ એ વાત સ્પષ્ટ છે.

મુનમથી રહતો એક તાર સમાચાર ફાંકે છે કે પુનમ કરતુરના જેઓ ૭ અડધ ડીવાની મેવનારા હાથે વિધ- જેમની મળ્ય એમવીને મયા માસની રીત છુદ્ડ' તા. ૨૬ મીએ માનરમલી જેમમાંથી છુટમાં કતા તેમને સરકારે કરીથી ચકાસે છે અને ૫ માસની સખ્ત મજૂરીની જેમની મળ્ય તેમને કરમાવવામાં આવી છે. હાદી મરકારના માણ રાજવાંને હમલાથી નાંખી રવાખીનતા પ્રાપ્ત કરવા એજો રજૂએ હોદમાં બેઠા છે અને સરકારના કાગજોએનો જાંમ કરી માણ રાજવાંની જામુજ મોહી કહાડવાની જેજો જાંમ પ્રતિજ્ઞા કરીને એઠેલા છે તેવાએને સરકાર ગોરાના કુરમગે જેણી સખ્ત જેમની મળ્ય કરમાવે તે અને અમજી સહીએ હીએ પરડુ પ્રજા

કરતુરના જેવા અતિ વ્યોજક મવિત મલાગીને આપી સખ્ત મજૂરીની અતિ નિર્ણય અને જન્મથીમા જન્મથી મળ્ય કરીને હોદી સરકાર જેમના ઉપર થું વેરે જેવી દગ તે જાણેજ જામ સમજી કરે છે. ગોરાના પતિ મદામમાં માંધીજી જે કામ હોદમાં કરી રહ્યા છે તેને એ પાતાનો ધર્મ સમજીને અનુમેદન આપે છે. પરંતુ એ જક તમારીનું જીવન જેટલું મવિત છે, જેટલું નિરોપ છે કે એક પ્રાડીને સુકા ફાંખ ન લાય તેવી વેજો જીવનમાં સબાગ એ છે હોદી આંતર-નમનારપ જેમનું નારી જીવન છે, જેમનું જીવન કારન માતાના પ્રુટમાં એક શોભારપ છે. હોદીનીજ નહિ પંડુ જન્મતની કરોડો આએને જોમ લેવારપ છે. જારતવાતાની આવી નીરમિયા જક નારીના ઉપર ખોરીજ સરકાર હાથ નાંખી હોદ લીર રાજ્ય કરવા પ્રુટ છેર માસીસ માંધીને કરવામાં આવેથી આ પાતરી સમજી હોદના કરોડો આમાએ મજબજી હોદ અને ખાડીજ રાજ્યવાંને હોદમાંથી સદાને માટે નાજ વર્મ જેવાજ માયો યા સળ આખજીને ખોરીજ રાજ્યને મળથી જેનો વિનાજ નજી આએ હોદ તેને સજાર વીપ-રીત ખીજજ સુજા છે.

સા. આ. ઈ. કેંમેસે ડેલીમેશનને રમુ કરેલું સ્ટેટમેન્ટ

(ગયા અંકથી ચાલુ)

સન ૧૯૦૮ ની સાલમાં દોહોએને રીપબ્લીક સરકારે જે પરમીટો આપી હતી તે જકલીન નજી પૈંકનાં રજીસ્ટરે મેવમા વસાની હરજ ખાડી. મેવ' રીજનરે તે વેળા આમજ કરીને કેમને દ્યોન્યુ કે મામના પેતાના રવરજાથુને ખાતર રજે આ રજીસ્ટર લજી હોવા. તેમજે દ્યોન્યુ કે આપી પુરોધીઓને ઉરેવાએલા છે તેઓ પણ કાંત પડશે અને એ રજીસ્ટરે એકવાર લીધા કે તેથી આપેઆપ એ સિદ્ધ થા રહેશે કે જેમની પાસે એ રજીસ્ટરે છે તેમને અલા વસવાંને અને કેકા પણ વેળા આવવાના અને જવાનો અધિકાર રહેશે.

હાલ આર પણ દોહોએના સામે પુરોધીઓએ વામંકર આપવળ ચાલુજ રાખી ૪ ટાસપાલમાં દોહોએ મોટા પ્રમાણ માં યુલનાજ નજી છે. આ ગળગળી સન ૧૯૦૦ સુધી ચાલુ રહી અને તે સાલમાં વળી ખાંને કાલો દોહોએને કરીથી રજીસ્ટર કરાવવા માટે ધારાસભા સમજા લાવવામાં આવ્યો. આ કાપેટો ટાસપાલમાં માગ કાવલ તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામ્યો, મદામમાં માંધીજીના સરકારી હેલ્થ વિલામત કે'પુટેશન મળ્ય અને ધારાસભામાં પસાર થતો એ કાપેટો તે વેળા તો અટક્યો પરંતુ ટાસપાલને ૧૯૦૦ માં રીફોર્મનીજમ સરકારે આપવામાં આવી કે દુરતજ તેનો વેજ કાપેટો કાપેટો પસાર કરવામાં આવ્યો.

સાપાસજીની સહત

આ કાપેટો પસાર કરે માં આવ્યો કે દુરતજ મદામમાં માંધીજીની સરકારી હેલ્થ સત્યાપતની સકત શરૂ થઈ. હવેરો દોહોએ જેલમાં ગયા. દોહોએ સમાવાતીની શરતે વેલેટરીલી રજીસ્ટર મયા અને સન ૧૯૦૮ નો વેલેટરીજ એક્ટ પસાર કરવામાં આવ્યો. રજીસ્ટરેશન કાવલઓ વિષે જે અને જણાવ-વામાં આવ્યું છે તેમાં એ ખીડીજ આજી કરવામાં આવેલું છે

કે ભેગની પાસે રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટ હોય તે હરેક હેવલની સામિતિ તરફિનાંજ સેવાય અને તે ધરાવનાર હરેક માણસને ફેલોનીમાં દાખલ થવાનો અને વસવાનો અધિકાર છે. સન ૧૯૦૮ ના ૩૧ માં કાયદાની અંદર એ ખાસ દર્શાવવામાં આવેલું છે કે સન ૧૯૦૭ ના બીજા કાયદા પ્રમાણેનાં ભેગની પાસે રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટ છે તેમને ૧૯૦૮ ના કાયદા પ્રમાણેનાં નવાં રજીસ્ટરો લેવાની છુટ છે અને એ કાયદા પ્રમાણે આપવામાં આવેલાં સર્ટીફિકેટથી પણ તે ધરાવનારને આ ફેલોનીમાં દાખલ થવાનો અને વસવાનો અધિકાર છે. સન ૧૯૧૩ ની સાલમાં નવો પ્રતિષ્ઠાન કાયદો પસાર કરવામાં આવ્યો અને તેમાં પણ સન ૧૯૦૮ ના કાયદાથી ગણના સર્વે હક કાયમ રાખવામાં આવ્યા એટલે કે રજીસ્ટ્રેશન ધરાવનાર દોહીને ફેલોનીમાં દાખલ થવાનો અને વસવાનો હક છે.

આ ઉપરથી જોઈ શકાય છે કે જરૂઆતમાં ટ્રસિવાલમાં દોહીઓ સાથે જુદાં વગેરે રાખવામાં આવે તેની સામે વિરોધ થીકાવ્યો. એક બીજાનની અઘાટ ઉપરથી ઇમ રજીસ્ટર થઇ અને તેમાં ખાલી આપવામાં આવી કે ઇમ એક્વાર રજીસ્ટર થઇ કે તેના હક કાયમ માટે સિદ્ધ થયા. સન ૧૯૦૮ માં ઇમ પાછી રજીસ્ટર થઇ અને રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટ ધરાવનારને ફેલોમાં દાખલ થવાનો અને વસવાનો અધિકાર છે. સન ૧૯૧૩ ના કાયદામાં પણ એ અધિકાર કાયમ રાખવામાં આવ્યા. આ રજીસ્ટ્રેશનને અંગે રહેલો પ્રતિદાસ પાવન છે. કારણ કે જોને અંગે કોમે સલામતની કલત છતાં કુખો સહન કરી દર્તા અને પોતાના હકમાં જોમ કરીને ભળ્યા હતા. એ હકો ઉપર દાવ ન લાખી શકાય એવી કાયદા માં પણ અવરજી કરવામાં આવી અને તે ૧૯૧૩ ના કાયદા માં મેળુક છે.

૧૯૩૨ ના નવો કાયદો.

આમ છતાં સન ૧૯૩૧ ની સાલમાં સરકારે નવો પ્રતિ-ષ્ઠાન કાયદો દોહી સરકારના એક્વટ અને દોહી ઇમના વિરોધ છતાં પસાર કર્યો અને રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટને અંગે રહેલા હકો છીનવી લેવામાં આવ્યા. સન ૧૯૩૧ ના ૧૬મી માં કાયદાની બીજી કલમથી આ રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટ માત્ર કામગીરી દુકાનની બની ગયું છે. સમસ્યામાં એગ્રીમેન્ટો આવી મોટામાં મોટો અંગ કરવામાં આવેલો છે એમ કામ થોડા રીતેજ માને છે.

દોહી સતનજનો કેસ

ટ્રસિવાલમાં કાલા સતનજનો કેસ ચાલી ગયો અને તે વિષે પ્રતિષ્ઠાન અધીક મોટે મુકાદો આપેલો છે તે આ સ્ટેટમેન્ટ માં સામેલ કરેલ છે. આ મુકાદા ઉપરથી જોઈ શકાય છે કે ટ્રસિવાલમાં જે માણસ કાલેસરનું રજીસ્ટર ધરાવતો હોય અને તેણે પોતાની કમીને પણ મેલાવેલી હોય અને તેને ડોહી જનમ્મા હોય તો અહીં જનમેલાં તે ડોહીઓ સાથે આરિકન ભેગાં ન મળ્યા સિવાય કે તે ડોહીઓ માં અને જાય અને તે પ્રાંતમાં ડોહીઓ જનમ વખતે ડોમીસાઇલ મેલેલાં હોય. જે માણસની પાસે રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટ હોય તેનું ડોમીસાઇલ જેવું જવું નથી તેગજ ડોમન લોના આધારે પણ કમીનું ડોમીસાઇલ મળીના ડોમીસાઇલ સાથેજ લેખી શકાય તેનો પણ સાકારો અર્થ કરી નાખી હોયને આરે

તુરજાનકારક સિતિમાં મુખી છે.

જનમેલ પાછા કાર્ય આરિકન કારેજ મળાય કે તેના મા અને જાય અને તેના જનમ વખતે ડોમીસાઇલ હોવાનું જોઈએ એટલે કે જોને જનમ વખતે મુખી આ ફેલોમાં રહેલાં હોવાં જોઈએ.

પ્રતિષ્ઠાન પરેલના ડોહીઓનો કેસ

સન ૧૯૨૬ ની સાલમાં આ વિષયમાં કેવી રીતે પ્રતિષ્ઠાન આવું કામ થતી હતી અને સન ૧૯૩૧ માં કેવી રીતે થે છે તે તરફત મળાવી આપવા શ્રી પ્રતિષ્ઠાન પરેલના ડોહીઓનો કેસ નીચે રજુ કરીએ છીએ.

શ્રી પ્રતિષ્ઠાન પરેલના નં. ૧ ગોડ' સ્ટોટમાં રહેતા હતા. તેમનો આ ફેલોમાં જનમેલો ડોહીઓ છે. એ ડોહીઓના જનમ વેળા તેના મા ડોમીસાઇલ ન હતી એટલે કે ત્રણ વર્ષ રહેલાં ન હતી. આ ડોહીઓ દોહીમાં જન્મ્યા હતા તેની સર્ટીફિકેટ જોઈ આમરેન્ડીટી કમ્પાવી આપવા માટે શ્રી પ્રતિષ્ઠાન પરેલે ડોમીજનર જોઈ એસીવાટીકને ૫૩ કમ્પો તેના જવાબમાં સન ૧૯૨૬ ના નવેંબર માસની ૨૬ થી તારીખે ડોમીજનરે શ્રી પ્રતિષ્ઠાન પરેલને જવાબ આપ્યો કે તમારા દોહી એમ. આઇ. પરેલની સર્ટીફિકેટ જોઈ આમરેન્ડીટીની મુદત વધારવાની જરૂર નથી કારણ કે એ ડોહી અહીં જનમેલો છે અને અહીં જનમેલો ડોહીઓ તે અહીં જનમેલ છે એ સામિતિ આપતાં અને મમે જારે આવી શકે છે.

અધીક મોટે મુકાદા સતનજનો કેસમાં જે મુકાદો આપ્યો છે તેની અસર હવે મળીજ મંગીર થઈ કારણ કે જે ડોહીઓ અને જનમેલા છે અને જેઓ દોહીમાં છે તેઓ ૧૯૩૧ ના નવા કાયદા પ્રમાણે આ ફેલોમાં પાછા આવીજ શકશે નહિ (અધીક)

દોહીમાં આવે શું બની રહ્યું છે?

દોહીના સ્વાતંત્ર્યના મર્મ મુક વિષે શું બની રહેલું છે તેના સમાચાર સરકારે સેનસરશીપ મુકેલી હોવાથી આપણને મળતા નથી. સરકારે પસંદ કરેલા અને તેના કાબજામાં હોય એવા મુકાદા સમાચાર રૂટે રાઇકવાર આપવાની અંદરખાની કરે છે. અને મોટે ભાગે તેમાં એવાજ સમાચાર હોય છે કે "અસહ-કારની લડત તુટી પડી દોહીમાં કાનિ થમ મળ, મદાસભાની ચળવળ તુટી પડી, સરકારે વિજ્ય મેળવ્યો" આવા મુટી કલાકેલા કમ્પોથી કમ્પોમાં મળાનાં બાંધી જનમને કમીનું જતાવવા પ્રમાન થાય છે કે દોહીમાં હવે સર્વ ખતમ થઇ ગયું વારતાવકે સવ પરિસ્થિતિને ધરાહાપુર્વક છુપાવી બીજુલ જુકાકાંથી અર-પુર સમાચાર જનમને ધરાહાપુર્વક આપવામાં આવે છે. પરંતુ સહને ભણીજુકીને છુપાવવાના આવા પ્રયત્ને કદી પણ જી-જુન બન્યા નથી. અમારે જનમે સવ પરિસ્થિતિ ભણી છે ત્યારે જુકાકાં ફેલાવવાની આવી યોજના ધડનારાઓની મુખત્તા ઉપર જનમ પેટ કરીને હરજુ છે. પરંતુ કાલીવાદી વિલામતની આવીજ મનોદજા છે એ માટે આપણે તેની દયા ખાઇએ.

"દોહીનેકા કોપિનીબન" થતો તા. ૨૧ મી અનેચારીનો અંગે અમારા કાયદામાં આવ્યો છે તેનો ખતરપતી સીમેનની સ્ટેટ કાઉસીલના એક સભ્ય ડોહીરે જસ. એ વીકમાસે કાલમાંજ મુકાદરી કરી છે અને તેણે નજરે જોએલી પરિ-સ્થિતિ તરફી છે તે પ્રસિદ્ધિમાં મુકતાં તે જણાવે છે કે હું હમણાંજ દોહીમાં કાલી મુકાદરી કરીને આવ્યો છું. દોહીમાં શું બની રહ્યું છે તે જણવા નો ગોડ આપુરે છે. મહારની જનમને જે સમાચાર મળે છે તે વિચારવાન

નથી. છતાં હોંડની મંદર પણ સરકાર એવા પ્રયાસો ની રહી છે અને હોંડની આખાં ધુળ નાખે છે અને એમ મનાવવા મકાર પડે છે કે મદાસાની આગળ કોયે ધણી શરણ થઈ રહી છે. આ પ્રમાણે મકારમાં મનાવણું એ સરકારની ને ભાતેક ચોળનાંઓ કે તેને કોયે એ આમ છે. આમ મનાવણી સરકારની સામે મકારનો ને વિરોધ દેખ તે કમી નમ એમ એ માને છે તેમ તેમ આગેવાને પડતા નમ ન તેમ તેમ નવા આગેવાને મકાર આપતા નમ છે. અને તે દરેક વર્ગમાંથી. કેળવણીએ ખરી, કાચાલકાના કળે, પ્રેક્ષકો, દેશદેશી વીરે પણ મકાર પડેલા છે. મના વર્ગની અવિનમનમાં કલેશમાં મુખ્યમાં પત્તિ દબાર સ્વયંસેવકો કલા. આ વેળા મદાસા માંથી પકડાતાની સાથે માત્ર તેજ દિવસમાં પંદર દબાર સ્વયંસેવકો તોષાલ મના. કલકતા અને મનારકની યુનીવર્સિટીના પ્રેક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને કુ મળે. હાલની કાલિનીકલન યુનીવર્સિટીના પ્રેક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને પણ મળે. પોતાના દેશની સ્વાધીનતાની લડતમાં એવા આપવાની તેમની આગ્રહમાં મેં નેમ. દરેક મકારના રહેને રોકેનો ઉપર અલંકાર થી નમક દેખાવો નમરે પડે છે. એક બાજુ યુનિવર્સિટી કોલેજો, સર્વ કેળવણીઓ અને સંસ્કૃતિ વાન દેખાવા આ માણસોની સુધરેલી કિણાવાર પદાંત કેમકા આવતી દેખ નમરે તેમની બાજુમાં અવગમકા કેમકાના સેવકો અને બીજેવણીએ કોઈ પોલીસો કલા દેખ નેમો ઉપર નમકાવેલા સંસ્કૃતિવાન દેશકોનોને પકડે છે અને તેમને દેશના જુદા જુદા ભાગોમાં લઈ નમ છે અને એ સર્વ નેમો પણ મરપુર થઈ રહેલી છે. એકે કાળાઓ અને એવાં બીજાં નમરે મકારોને નેમ નહીં ઉપયોગ થાય છે.

ગાંધી બહાર અને લાહીના કુદકા

લાહીના કુદકા, ગોળા બહાર, અને પાણીની પામળો આ વિદ્યાર્થીઓએ ઉપર ઉપવામાં આવે છે. અને એવું પરિણામ એ આવે છે કે મળવામાં થી દેશમાં. કેશિસની રેક કોસ એમ્પ્યુલસોને શાળા નાખવામાં આવે છે. ગરો, પોલીસો અને એમ્પ્યુલસ કાંતવામાં લાહીની મરવકા આવે છે અને પરિણામે પામલ રચેલાઓ રત્તામાં પડી રહે છે અને આપર મેકના કોમને છે. મદાસા અને રેકકા પ્રેક્ષકોની મુલાકાત થઈ. તેથી પોલીસ કમીશનર પાસે કેમ્પ્યુલસ લઈ નવાની મોંઘણી કરી રવા દતા તેને એવું નમકાવકા કે કોલે નસોના ઉપર ભવા આપ નિર્મ અને પામળી દુમકા અટકાવે.

હથિયાર વિનાના સેક્ટો ઉપર ગાંધી બહાર

હથિયાર વિનાના સેક્ટોના એક ટોળા ઉપર હરકે મનારક માં ગોળા મકાર કમો આરે કુ આ દાબર કલે. મદાસા માંથી કલે પકાયા તે સંખ્યાં કિરેક કરવા એક નમરે સવા કા મોલાવવામાં આવી હતી. સવા હાલન દેશમાં મોલાવવા માં આવી હતી. સખાના સમય પહેલાં હરકે આ આરકમ કારમાં રાધકલો સાથે આવી પહેાંચુ કલે અને હાલન દેશકોને કળને લઈ લીધા. સેક્ટો કમોડ મલે, કાલમાં શા પથ નમવાનાં હથિયારો સિવાય કળરોની સંખ્યામાં આ આપવા કલા. માણરેટો સણ ન મરવતો કુકમ ફેરવો કલે તે હતા તેમો આ આપવા કલા. હરકેરી માણસો પાસે પામળી હથિયારો કલે. બીજા બાજુ નાકિસામા માનનાં દબારો મોથુ કલે. આ ટોળાં નેલિક મળ પથ નળ આમળ થઈ નલ કલે. હરકેરે ને મો કલે એ કુકમ નલકે એકે બીજા નિરક મળને તેજે મેળા મકાર કલે. બીજા મેળાઓએકામાં આવી. પરિણામે પથ મામાં મેકો અને સેક્ટો આમળે કલે.

હાંધી નસોની સેવા

હાંધી નસો નમકા અવકાર ને અનુપમ સેવા અવકારી રહી છે તેને અવકાર અવકાર કોલેક્ટર કલે છે કે અમળ અલે. પામલ રચેલા માણસોને મકારકાની કિરેકામાં કાંઈ નમ લેમલે સેવા આપી હતી. આ નસોની નમવા અને કલે કુકમના આપવા પમારે કલે છે. આ કમરે મોલોના ટોળા માંથી ને કાકામુલિક પકડી નેકલે તે તેમને પામલ રચેલા-મેના કુમરે નેમ નમે તેમ કોલે કરવા માટે ને આમળી કલેલા નમ છે તે નેમને અને મામાં થઈ મળ કે દરેક ગોળા ને અનુપમ કરેલા પ્રલેક કરે ને અને તેથી ને કુકમ ને મકાર કરે છે તે સ્વાધીનતાને માટે મળ કલે કુકમ કલામાં ને છે તેવું આપવા માન રહે છે.

ગાંધી સેક્ટો વધુ અવકાર રવા

એક પથ એક મોલોના મકાર રેકમાં હતા મેલકે, પ્રોસેક્ટો અને દરેક અવકાર પ્રેક્ષકો અવકાર મલક આપવા સિવાય આપુલ છે. મોલોના નેકે હોંડમાં મરોલ કલે પથ પથ અવકાર રિલિક થઈ રહેલી છે. અવકારકાની રાશીય યુનીવર્સિટી-કુલવન પોલાપી કે જેવા મદાસા માંથી સેલે એવેલર છે તેને હરકે કળને લીધેલો ને પ્રેક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને અવકાર કલે તેમથી પકડી મુલકા છે અને કોલેક્ટરોને તેમાં રવા નાખવામાં આવે છે. અમરક કલે માં સંખ્યા નેક આમળોની આપીલ રવા કરવામાં આવેલી છે. મદાસામાં સર્વ મકારોને કળને પોલીસો પાસે છે. રાશીય અવકારો તેના ઉપરમાં કલો પકડી અવકારકાની યુનીવર્સિટી નેક વાપકાઓ કલાવવામાં આવેલા છે. મોલોના મુલકા મનાઈ કરવામાં આવેલું કાલ પણ કલે અવકાર તે બીજા માલને પાંદેકાર કલાના પ્રેક્ષકો કરવાનું કમ અને કોલેક્ટો કરે તે તે માટે તેના માળાપને યુનિવર્સિટી નવાવવા માં આવે છે અને તે માટે તેમની માલ મરકલો અવ કરવા માં આવે છે.

કાલે મેં માલ કલેક્ટર અવકારો આપવા છે. અવકારની અવકાર કલેક્ટરોમાં નેમલ માલકોમાં કલે ન મળવાની કીલ-માલ આપુ છે. આ બીજા રામલ કુ હતી રણ છે તે તે કોલે કલેક્ટરોને અવકાર કોલેક્ટરો સ્વતંત્રતાની કલવતો કલિ-કલ નેમની કાલેક્ટર અવકાર પકડે.

કુ નમ નમો ગયો કાં કાં મેં સામાન્ય કોલે સાથે આસ વાવકીલ કરી કલે. મદાસાએ કલેલો કલવતો વળક-પથા વિરે તેમને એકામાં ખીલી છે એકલ નકિ પદાંત તેમની એ નીલીલી કાં પથ વિરક દેખ એમ તેમને આમળે ન નથી. માલ એકલ કાલકામાં અને એકેલ કલાપ મળે. કે કા, સરકારી કાલકા રોમકાસ અને સરકારી નેકલે મદાસા સાથે મળવા કલા નથી.

ગાંધી સેક્ટો સ્વદેશીસમાન

ગાંધી સેક્ટો વર્ધની કમરેના કોલેક્ટરો સ્વદેશીસમાનને એવા કુલકો મળાવે છે કે આપે તેમને કલેમાં પકા કર વાલ્લ આવે છે કલે તેમની કિરેક એક કોમ થઈ આપ છે. કલકાની કુલેનાકલ કલેના આકરેટ મને કાં અવાનું આમળક આપુ કલે. પદેકો કાપકા કુકમ ઉપર પોલીસ કરવા માટે કોલે વર્ધને એક કોલેક્ટરે માણરેટ પાસે પકડે કરવામાં આવેલો કલે. કોલેક્ટરે મેલકીલર લીકેનું કામ છેકા કે તે નમે કુપકાની લક કુ આપીલ નકિ તે રેક્ષિમેટરીમાં ને વરસ મેલકવાની કલે કરીલ. આ વાલ ઉપર વિચાર કરવા માણરેટ તેને અવોચુ. કોલેક્ટરો

કાલિયા જવાન આપો, તમારી વાત કહર મેં મંબીર વિચાર કર્યો છે અને મને મુશ્કેલી સેવા જાણવાના કાર્યમાંથી કાઢી પડી ગઈ અને પછી કાઢી પડી ગઈ નથી. મારાં પાંચે તેને ફરીથી મુશ્કેલી છે અને પછી કોઈને જેવું સમજાવવા બરો નહિ કે કોઈએ માન્યતા મળીને કાર્ય કરી એવું ખાતો વું આપ. કોઈએ પ્રવર જવાન આપો કે મારા જેવાને માટે જમુક શામ કરવું એ બરાબર છે એમ મને યામરો વેળા હું જાણ કરવાનો.

હુનિયા કુકલી કે

આયલેન્ડમાં ખુરાલીની ધામધુમ

આયરિશ રેજવાકત કીવેલરા જેઓ પ્રભસત્તાક રાજ્યમાં માનનારા છે તેઓ હવે કાલી સુટલ્લીમાં વિજય મળતાં આયલેન્ડના વધુમતે પ્રેસીડેન્ટ ચૂંટાયા છે. તેમણે પોતાનું પ્રધાનમંત્રી પદ જતાવી લીધું છે. મી. એન્ડ્રુને મનીસ્ટર એક કોલેજના બનાવ્યા છે, યા. ઇ. પી. કીમને જ્યાં આપ ના પ્રધાન બનાવ્યા છે. આપ્રું પ્રધાનમંત્રી પ્રભસત્તાકવાદ માં માનનાર છે. કપલા એ પ્રધાનમંત્રી નીમણુંક થયું કે તેઓ પ્રવર જવાન આપ અને તેમણે રાજ્યદારી ફેરીએને જાન્ય ફેરીએથી મેળા કર્યા. તેમનું હાઈસ્ટ જનાબુ. તેઓ ને સેવામાં રહેલા દત્તા તે સેવામાં મરમી કરવાનાં સાધનો પ્રવર નાંખવાને કુકમ થયો, તેમની સાથે સુકર વર્તન યજ્ઞનું, તેમને પોતાનાં જ કપલા પહેલ દેવા, વર્તમાનપત્રો વાંચવા આપવા, બહારથી મુલાકાતો આપવી અને તેઓ સર્વ એક બીજા સાથે મને હારે મળે કહે એવા કુકમો પ્રવર આપ્યા. સુટલ્લીમાં કીવેલરાએ જોજ લેવાને આપ્રું હતું કે રીપબ્લીકન ફેરીએને તેઓ કોઈ કુકમો તે મુજબ એવા ફેરીએને પ્રવર કોઈ કુકમમાં જાવ્યા હતા. જાણીતા ફેરીએમાં ગીસરોર જાણે હતા. એવામાં એકને પાંચ વર્ષની અને બીજાને ત્રણ વર્ષની સજા થઈ હતી. કોઈને સિરકાર કરવા માટે 'ફેરીપબ્લીક' પત્રના અધિપતિને સજા થઈ હતી, જોન દોગાને કોઈની કુકલીની સજા હતી. આ સંવતિ કોઈ કુકમમાં જાવ્યા છે. બીજા પદ અનેક રાજ્યદારી ફેરીએને કોઈ કુકમ છે. અને પરિણામે કપલાન કહેરમાં ખુરાલીની ધામધુમ મળી રહી છે. વાદાલીના ને સેવામાં લેવા પડે છે તેમાં ફેરીએ કરી નાંખવામાં આવશે તેમજ મળા અકોળર માસમાં ને પબ્લીક સેફ્ટી એક્ટ વમાર કરવામાં જાવ્યો હતો તેને રા કરવામાં આવશે. આ કાપકા મુજબ પહેલા ફેરીએને મુકિત આપવામાં આવી છે.

મંચુરીયામાં બજારો

ચીન અને જાપાન વચ્ચેનું કુક દળ ચાલુ છે. મંચુરીયાને મોટો ભાગ પોતે કળએ કરી લીધા પછી ત્યાં જાપાન બીજા ચાલનાર રખું છે. ચીનના જામણા કહેનકાદના કીકશા મી. યુ. પી. ને મંચુરીયા રાજ્યનો પ્રેસીડેન્ટ બનાવી દીધો છે. આ કહેનકાદના એક કિશ્ક મેંગ સીએ કુને પોર પ્રધાન બનાવ્યો છે. અરે કીએ તે જમતને જતાવવા બહાર જાપાને આ પ્રજાઓ ત્યાં મેકવી દીધા છે. ફેરના એક વારમાં જાપાનમાં આવે છે કે મંચુરીયામાં કામલ કરવામાં આવેલી આ મવી રાજ્યની સામે આ જાવો કીકલી નીકળી છે. આ જાવ રાજ્યનો નવી વાવરો ફેરવાવવામાં

જાવ્યો તે વેળા ચાઈનીઝ જેરીએને મહાનમનથી તોરનો મારો ચાલુ થયો. આ જાપાનેસ વરકરે સરકારના વરકરને કેકી કરી પકડ્યું છે અને જાપાનીસ રાજ્ય સરકારે, એક દળમ અને એક ફેરવાકરને મારી નાંખ્યા છે. જાપાનેસ વરકરે કહેરને કુકમ કે મેમાં સોવિએટ રેડ ટ્રેડિંગ ફેરવાકરના મકાનનો મમાવેન પદ્ધતિ થાય છે. ફેરવા કાલેજના બોટીક મેનેજર સાથે પણ મરાળ વર્તન મકાનવામાં જાવ્યું છે અને તે પોતાની પત્ની સાથે ફેરવા જાગી થયો છે. જાપાનીસ કોન્ટ્રા અને બીજાઓ એક પાસેના મામમાં જાકરો લેવા મળે છે. ફેરવાનો કોન્ટ્રા પણ મોટો ચાલો જાય છે.

લીના એન્ડ નેશનલ પમલર્સ બને છે

લીના એન્ડ નેશનલ કીવેલમાં જેડા જેડા જાને ફેરીએને જાન્ય કુકી નેકરે જાપાને મેકરવા કરતા હતા. જાપાન તેની જાન્યે કરવા કરતું નહતું. લીના એન્ડ એવી મતજાને ફેરવા કરે છે કે લીના એન્ડ નેશનલના ને રાજ્યો સર્વો દેવ તેમની વચ્ચે જે જાવો કપલાક થાય તે તેની વતીવટ બરકરી પમલાં કહીને કરવી નહિ એ મંધારણ એવા રાજ્યોનું એક કમાકન લીના નીચે છે. આ કમાકન ચીન અને જાપાન ના કપલા વિશે મે માસના ફેરીએ વરકરે જાપાન કરીને લીના રીપોર્ટ કરવા. લીના જાન્ય સર્વોમાં કાપ પદ્ધતિ થયો ફેરવા તે તેમાં આ ફેરવા જાકરો છે એમ લેખાય છે. કુકેક કરવા માટેની જાપાને આ કુકલી તક આપવામાં આવી છે. જે એમ કરવામાં જાપાન નિષ્ફળ જાય તે એકેન્ડલીની કપોટી એ વિવરમાં જાકામલો રણુ કરશે. જે જાપાન તે ન રવીવારશે તે જાપોઆપ લીના જાપારવાની ૧૧ મી કક્કમ જાપાને લાકુ પાડવામાં આવશે આ કક્કમમાં લીના નિર્વાવવી વિશ્વ જવાન સમયને ફેરક રાજ્ય નાકીકાર કરી રહે એવી મતો છે.

હીન્ડનબર્ગ કે ફેરીએ

જર્મનીમાં પ્રેસીડેન્ટ ચૂંટવા મારેનું પ્રવેકન કુકમાં થઈ ગયું છે. જર્મનીના ૮૪ વર્ષના રાક પ્રસિદ્ધ નેતા માર્શલ કીન્ડનબર્ગ જાન્ય સર્વો પ્રેસીડેન્ટ હતા. નવી ચૂંટણી જાવારે પ્રેસીડેન્ટ માટે થઈ મત તેમાં થઈ કોલેકશન હતા. બીજા જાન્ય તે જાસ મજાની નકલી પરંતુ ખરી જાકામ માર્શલ કીન્ડનબર્ગ અને કીટકર વચ્ચેની હતી. કીટકર નીજવાન જર્મનીનો જાવેવાન લેખાય છે. અને તે ને પ્રેસીડેન્ટ ચૂંટાય તે મુશ્કેલી જાવરા ફેરવા થઈ જાય એવા ધારતી કોને રહેલી હતી. આ સુટલ્લી પ્રત્યે જાપાન મુશ્કેલીનું જાન્યે જાવો હતું. કીટકર ૪૪ વર્ષનાં જાવાન છે. પ્રેસીડેન્ટની ચૂંટણીના જાપારજ મુજબ પ્રેસીડેન્ટ ચૂંટાવા માટે જમુક મેનેરીટી મતો જોજા. પ્રેસીડેન્ટ કીન્ડનબર્ગ મેનેરીટી મતો ને જોજા તે મેજવી કહેશે નથી. કીન્ડનબર્ગને સીનેર જાપા વધુ મતો કીટકર કરતાં મળ્યા છે પરંતુ જાપારજ મુજબ તે પ્રવર જાવાન નહિ એટલે એપ્રિલી ના. ૧૦ મીએ ફેરી પાકા મતો લેવાશે તે વેળા માર્શલ કીન્ડનબર્ગને જ મેનેરીટી મતો મળશે એવી જોજા જાવવા લેખાય છે.

લીના એન્ડ નેશનલ પમલર્સ બને છે

નેશનલીસ્ટ પાર્ટીના સરકાર જાવરા કહેરવાની રાજ્યનીલી પ્રબંધને જાસંતોષ છે એવા મોટો પદી રહેલા કે એટલે એક સેન્ટ્રલ પાર્ટી રજાપી તેવી સરકારી લેવા માટે લીના એન્ડ નેશનલ કરવા સા. આક્રિયાના પદ્ધતિ જાવોમાં સર્વો લેવાન રહી છે. નાટાકમાં પદ એવી કીકો લેવાન રહી છે. જાવરા કહેર

સોમના સમ્પ્રદાયને આ. આ. પાર્ટી પસંદ નથી કરતી એ નો અણીતીય પાત છે. ત્યજ અને અંગ્રેજોને વચ્ચેના અણીતો અને બુનેા કમરો એવું આ સર્વે સમાજને પ્રયોજન છે. નાટક માં આજકાલ એવીજ મળવળ માણુ થયેલી છે કે નાટકે પ્રત્યક્ષમાંથી નીકળે અણુ. નાટક એ મોટે ભાગે અંગ્રેજોથી વસેલો પ્રાંત છે. 'નાટક મરકમુરી' પત્રના કોલમોમાં એવા અનેક પત્રો પર રોજ જુદી જુદી વ્યક્તિઓ વચ્ચેથી પ્રસિદ્ધ થાય છે કે નાટકે પ્રત્યક્ષમાંથી જુદા પડે.

હું જોઈએ અને હીવેલર

'હીવેલર કોરેક્ટ' નામનું કાનું જે એડવોકેટમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે તેના એક અંગ્રેજોમાં અણીતવામાં આણુ છે કે એડવોકેટ અને આપસોડને અને દેશોને પ્રતિ-કામ એકજે તે નેમાં કાનું મળનાપણું છે. આ અને રહેતો અંગ્રીક એપાપરમાં છે પરંતુ અને એપાપરમાંથી નીકળે જવા મળે છે. અનેતો આજકાલ પ્રત્યક્ષમાં રાખે છે. આ અને દેશના આજેવાતોને પ્રથમ પ્રિયકારમાં આવેલા, પછી તેવાના પર જુદાજુદા ગુણવત્તામાં આવેલ અને પાછળથી મોટા માં મોટી સજા તેમને એપવામાં આવી. હીવેલરને પોતાની છંદગીતા પદ વર્ષ સાદમ બરેમાં એકમા છે. અનુરૂપ મટે-સોમના એકજોજ તે સીધા રીતે બદલારો છે.

વિવિધ સમાચાર

જિન. બેરીંગ:—હોદી સરકારના એકાદિ એકાદ જિન. નેશીય મને અદવાદીને કપદાવનથી કરવા આજ્ઞા હતા આ એક દીવસ રાજાધ મેરીટસર્જન થય તો, ૧૧ મી પ્રુપરે ન્યુ કાસલ મથા હતા. સેટ એકવાકા રફુકની અંદર તેમના માનમાં એક મેજાવરો થયા હતા. ત્યાં ન્યુ કાસલમાં એક હોદી સરકારી કાળા દોવાના સવાલ ઉપર મથો થય હતી. તેના કાંઈ એકાદીસર્જન થયા છે ત્યાં કમકમ નજી અઠવાડીયા સુધી રાજાધે. મી. બેરીંગની અગાએ એકાદ અનુરૂપ તો સેકેટરી તરીકે મી. એકમેનની તીમણું થય છે. તેઓ પણ સીવંત સર્વોત્તમાં મદદસની અંદર છે.

રેવ. સી. એફ. એડવોકેટ:—મથા સોમવારે સ્ટીમર કારામોમાં મુળક પડેલી મથા છે. રૂટે તેમને ઈટરબુ એતા નેમલે દહીંબુ હતું કે ઇટરના દોહીરે પડેલા નવ ૬૫-ટાકન એકમેકેત મકાર પડે એવી કુ આજા રાખું છું. મી. એડવોકેટ મુળકથી સીધા કાલિનીકેન પ્રરેલ દાગોરને મળવા જશે અને ત્યાંથી તેઓ દોહી જશે. તેઓ ગીનમાં રેલથી થયેલી બારે નુકસાની અંગથી તપાસ કરવા કાંઈકામ જવાના હતા પરંતુ હોદી રિજનિ એતા માં જશે કે કેમ એ નહીં નથી.

મીસીસ સરોજની નાયકુ:—રૂટે તા. ૧૪ માં એ મુળકથી દહીંબે છે કે મીસીસ સરોજની નાયકુ હોદી રાજીવ મદાસવાના પ્રમુખ નીમામાં છે. સરકાર કાદુ અર્થિક મકા-અજાના પ્રમુખ હતા જે પહાડો, મકાના અણુમ કામ આજાદ મદાસવાની ગાદીએ આવ્યા. તેમને મથા કનીવારે પહાડતા મીસીસ સરોજની નાયકુ એ ગાદીએ બેઠા છે. અણુમાં હોદી જતા અંગવારની અંદર એક મથામાં થીનતી નાયકુએ દહીંબુ હતું કે હવે હોદ માટે રાજીનીવન રૂટેસને આજાને આજા મથા છે. પૂર્વ આજાદી એક હવે હોદુ અણુમિદ છે.

એડવોકેટ કોન્ટ્રેસ:—એડવોકેટ મળનારી કારી મળેરક માટે તમામ વધવારીઓ આણુ થય મથા છે. આ કોન્ટ્રેસ

આજાનને માટે અર્થ મદદની મેજાશે કામ ૬ આજાનની અંદર વેવારની નીમ ૧૫૦ રૂટે ૧ વિશે મથા આ રાજાધમાં મથા. અંગ્રીક રાજીવના વધા મા મેલરકે રૂટે એવા મથા છે. આમની સમરમાં વધા વધા મા રામસેકેટનેકને પુછતામાં આવશે કે અંગ્રીક રાજીવકનમ વધા તરીકે તેઓ એડવોકેટ જશે મા મથા.

એડવોકેટ કોન્ટ્રેસના આપવાત:—રેવરીક મેથ રાજી નો મારીક અને મેથ કોમ કમર જે પ્રુપરમાં મેટામાં મેથ રાજીના-આજા એવાતો હતા તેણે રાજીવ. અંગ્રીક પોતાની જાદીને અંત આવશે છે. એન. ઈલોગમ્પ તંત્રાએ એટલી મથા બદાણ છે અને પ્રુપર અંગ્રીક સાથે પોતાની મેથ-રેવકને એવા અંદર વધી-કલે અજાવતો હતા ૧ એના આપવાનથી પ્રુપરમાં બારે અજાધે રાજાધ રજી છે એના રાજાધ કરોડ પીંડની મજાલી હતી. પ્રુપરના રાજાધની સરકારને પણ એ સીવંત કરોડ. એ રી કંપનીની કીસાસળ જનાવમ ની રપ૦ કામના દતા અને તે જ રાજીના અંદર હતા. કાસ, અર્જની, પે.કાંડ, અંગ્રીક વીમેર પંદર રાજીમાં એની વસે આસ મેનપોલીનો હતી અને ૧૬૨૬ મા અંગ્રીક સરકારને એણે અધી કરોડ પીંડ થીના દતા. ૧૬ કરોડ પ્રકિસ એકે કાસને ધામાં મથા. આવા કરોડકલિતે આપરે તાજા બીડમાં મેથા આજને પોતાને કાથે મરણ પડ્યું.

ગીન અંગ્રીકન કરોડકલિત કસ્ટમેન નેમલે કોંક કમેરાની રાજા કરોડી તમા રીકમ તેવાની રાજા પણ પ્રથમ એમએજ કરેલી અને એ પધામાંથી જે કરોડકલિત મનો તેણે પણ આણુ અઠવાડીયામાં આપવાત થયો છે. એની દોહલ થાય કરોડ પીંડની મજાલી હતી. પોતે પ્રુટ કરતા પદના એણે સદેશો લખ્યા કે માટે કમ પ્રુટ મથા ૧૦. હવે આ માટે એમણે એ બારે ઉદાર પ્રુપર હતા એણે એક કરોડ ૮૦ લાખ પીંડ તો અંગ્રીકની આપેલા કરોડ ૧૫ છે. પીંડ ૪૦,૦૦૦ એવસકેડ પ્રુપર-દેશને તમા જે લાખ પીંડ હવેર પીંડ એકમ રાજી ટેટક કલોનીકને મકીસ આપવા હતા. કરોડકલિતના આવા થયું! પીસો અગતયા રાજી મથા આપે છે! આ વિચારો આ પ્રુપરના આપવાતથી અંદર આવેલ.

પેન અદવાદ મંચિસ:—આરોજી પ્રત્યક્ષ રજાપવા માટે અને કારીવાદ સામે કહા કાજવા અને આરજ મટેને મેકેટરી સમાના મણુમથા પ્રુપર કરાવવા માટે હુંક મથવામાં મથા પાતે પેન આરજ મંચિસ મળનાર છે.

રૂટેન મંડીઅન અદવોકેટ:—રૂટેનની મંડીઅન મારકેટ ને પીકેટરીયા રૂટેમાં મથે છે તેન અણેકી મેવસર્ રાજા મથ અજામાં આવનાર ૧૦ જે માટે મકાન વધવાર થય રજી છે તે મારકેટ સંગથી કરોડ ૧૫૫ મેથ, આણુ પીમેર નેમરો અંગથી અજા કરવા નાટક મંડીઅન રાજીને અસોસીએકેન, નાટક મંડીઅન રાજીસ અને રૂટેન મંડીઅન રાજીકરે એસોસીએકેનના પ્રતિનિધિઓ પ્રુપરીસીયલ મારકેટમાં અંગ્રીક સાથે અજા મથાવશે.

સર કુર્મ રેડી બેરીકે:—અજામાં એન ઈટરબુ કરવાન તર કુર્મએ રેવોર માં વિશે દહીંબ ૧ નેકેટ સવાલ અંગ્રીકારીક એક કેવોર યીસ પાછામંદમાં અજા માટે આવશે પરંતુ તે નેના અસલ રજાધમાં આવશે નહીં ટાક વાજના હોદીઅના કામમાં હોમ એવા દુરવેરેશી અજા ફેરારો તેમાં થશે.

સીટીમાં લાઠીનો મારો

પ્રજા દીક્ષીથી રહર ભણવે છે કે પીસ હજાર કોડ અને મુશ્કેલીમાં એક રાણી મુન્ડીસીવલ બીજી ની નજીક એકઠું થયું હતું તેના ઉપર પોલીસે લાઠીનો મારો ચાલુ કર્યો હતો. પીસ માથેથી પાથક થયા હતા એ વર્ષ પહેલાં માંધીજીએ એ પ્રસિદ્ધ કુચ કરે કરી હતી તે દિવસની વ્યવસ્થા માટે હોદ્દાએ બેઠા થયા હતા અને મુશ્કેલી તેમના એક નેતાને પકડવામાં આવ્યા હતા તે માટે બેઠા થયા હતા. સહેરમાં આખો દિવસ કાલણ કરી એક મુશ્કેલીએ એક પોલીસને કરી મારી હતી. બીજી પોલીસ ટ્રાન્સમાં જતો હતો તેના ઉપર એક મુશ્કેલીએ કુચેથી બીજી પોલીસે ઉપર મસ્જીદમાંથી પગથોડે દેવામાં આવ્યા હતા.

સરહદની સ્થિતિમાં મુશ્કેલી

ચેકાવરથી રૂડનો તાર ભણવે છે કે સરહદની સ્થિતિમાં મુશ્કેલી થતો ભય છે. દુરંદેશ આપના હાથ નાસી ગયા છે અને ઠાંધ મુશ્કેલીમાં હાથ લુપ્ત થયા છે. તેના કાચીએ વિચારાધ થયા છે. સુપ્રસાદ હાથ નાખના મામ સિવાય બિરખ નાખવાનું બંધ થયું નથી.

શીરકેશન વિષે બીજી ચોક્કસ

શીરકેશનના નવારજી વિષે દીક્ષા રાજ મહારાજાએ વચ્ચે એક બીજીએ એમીએટ થઈ છે. આ ચોક્કસ એવી છે કે જે હેરાં રાજ્ય શીરકેશનમાં બોલાવા મળતું હોય તે સીધી રીતે તેમાં બેઠાઈ કરે છે. નવારે એવા તેમાં બોલાવા સમિતિ ન હોય તેઓ શાન્તીકેશનમાં સામેલ થઈ શકે છે. એટલે કે શીરકેશનમાં બોલાવા ન મળતાં રાજ્યો નહીં એક પોતાને જોઈ બનાવે અને તે જ્યાં વર્તે શીરકેશનમાં સામેલ થાય. જરૂરી સંપ્રદાયમાં માટે રાજ્યો સંમત થાય છે અને બીજીની જરૂરીયાત તેઓ સ્વીકારે છે.

શીરકેશન અને મુદ્રાપીળાને

મરકુરી પત્રો કલકત્તાને ખબરપત્રી તા. ૧૪મી માર્ચના અહેવાલમાં જણાવે છે કે મુદ્રાપીળાને એસોસિએશનના પ્રમુખ થી વીલીઅર્સ મુદ્રાપીળાને સરજી બાળજી આપતાં દર્શાવે છે પ્રતિને દુરંદેશ પ્રેવી-શીઅલ એજેન્સીમાં આપી દઈ તેથી રાજ્ય-વહિવટ નક્કી કરે કરવો અને આખા દીક્ષા શીરકેશનના નવારજી હાથ આમળ ચાલુ રાખવું એ દીક્ષામાં વસ્તા મુદ્રા-પીળાનેની નીતિ છે. આ વીલીઅર્સ દર્શાવે છે નહીં મુદ્રાપીળાને સેપરેટ માર્ક નહીં કરવામાં નથી આવ્યા ત્યાં મુદ્રા એસોસિએશન શીરકેશન સરકારની સ્થાપના ન કરવી. આ જ્યાં મુદ્રા કરવામાં નહિ આવે ત્યાં મુદ્રા મુદ્રાપીળાને એસોસિએશન ઠાંધ પણ સરકાર કે માર્ટી પાલી તે અંગેજી હોય કે હોઈ તેની સામે થઈ. નકાચક પેપરના ઉપર અને અમારો આધાર થઈને છીએ.

ધી મુરત હીંદુ એસોસિએશન

જનરલ મીટીંગ

ધી મુરત હીંદુ એસોસિએશનના સર્વે મેમ્બરોને ખબર આપના માં આવે છે કે એસોસિએશનની જનરલ મીટીંગ સ્વીકાર તા. ૨૪મી માર્ચ ૧૯૩૨ ના રાજ સમિતિના કા વાગ્યે એસોસિએશનના હોદ્દામાં મળશે તે પ્રસંગે થયા બાઈબોને વખતસર પધારવા વિનંતી છે.

કાર્ય-કાર્યોના વધી સંબંધી આવેલા કામગીરો વિચાર કરવા તથા બીજાં પરમુરજી માર્ગે.

મુરતના મુખ્ય મીટીંગ,

એ. સેક્ટરી

ગીતા મન્થન

(સંખ્યા-કિરોરલાલ પત્રસંપાદનમાં મર્યાદાવાળી).

(અર્થ અર્થથી માણ)

અર્થશાસ્ત્ર ૨ જે

(૬) સ્પેસ ૧૪ થી ૧૫

મીટીંગની આ દલીલ સાંભળીને અર્થશાસ્ત્રી બોલ્યો: "કેવલ જનરલ અને મરજી વચ્ચેનો બેઠા જાગનથી બરેકો છે એ તમારું કહેવું સમજાયું. પણ, તે જનરલ સુખ-દુઃખ કા માટે છે? સમુદાન પરચોટાની અને મેળાની જેમ આપણે સુખ-દુઃખના જાન વિનાના હોઈ, અથવા દુર રહીને બેનારા સાક્ષી હોઈ, તે મારણ ન મારણ બોલો કરો વિચાર કરવાનું પ્રયોજન નહોતું. પણ, સુખ-દુઃખનો પ્રસંગ અનુભવ છે, મરજીનો પ્રસંગ છે, ત્યાં આ જ સમુદાન અને પરચોટાની ઉપમાથી સંતોષ કેમ થાય?"

સુખ-દુઃખના જાનવાળા પ્રાણીઓને મેળા પરચોટાની ઉપમા કેમ આપી શકાય એની અર્થશાસ્ત્રીનાં માંકોને ઉત્તર આપતાં મીટીંગ બોલ્યા:

"પ્રાણ! હાલકની આસપાસ પથ્થર કરતાં સાગરની અને અર્ધતપ સાગરની વચ્ચે બેઠા છે, એ પાત તેં સાચી કહી. અર્ધતપ સાગરમાં અનેક જુલ પ્રાણી રૂપી કહેરો, નરંગો, મેળા, પરચોટા વગેરે હોઈ છે, તે સર્વે મેલનાવાળા છે અને, તેથી, કાણે કાણે ને કેરારો થયાં કરે છે, એનું તે તે સ્થાને જાન પણ ઉપજે છે એવા ફેરફારોનેજ આપણે પરિવ્રેજના વિષયો, અથવા દાદ-વડકા, વગેરે દેહના નામેથી જાગણીએ જાણે. એવા કેટલાક ફેરફારો માટે પ્રાણીઓને કષ્ટક કારણ સર રાગ કે ક્રિ હાલેલી હોય છે, અને કેટલાક માટે દેશ કે અજીબો ઉપજેલો હોય છે. તેથી, પ્રાણીઓ કેટલાક ફેરફારોને સુખ કહે છે, કેટલાકને દુઃખ કહે છે. પણ અર્થશાસ્ત્રી સુખ દેનારા ફેરફારો થાય કે દુઃખ દેનારા થાય, એ એમાંના ઠાંધ કેરારો જાણે જાણ દેવતા નથી. આવે છે ને ભય છે, કાણેક પ્રાણી સમજેલો હોય છે કે હું અર્જવ સુખી છું, અથવા પ્રણેજ દુઃખી છું. પણ બીજીજી કાણે એનું સુખ અને દુઃખ ખાતે પ્રતિદાસનો અથવા રૂપિતો વિષય બની ભય છે. "હું" ને બદલે "હોતો" એનું એક કાણમાં બની ભય છે. ને અનુભવ એનું લાગ્યું હતું, તે કેવળ એક સ્વપ્ન એનું બની ભય છે. આથી સમુદાન કહેરોના ફેરફારો અને પ્રાણીઓના જીવનના ફેરફારોમાં જાન અથવા જાનનો બેઠા રહેલો છે, એમ બલે જાણે, જ્યાં તરવરા બેની કિંમત મરખીજ છે. જાની મુશ્કેલી આમ વિચારીને એ કાણ માત્ર દેહનારાં સુખ-દુઃખને જોઈ મહત્ત્વ નથી આપેલો; પણ ધીરજથી એને સહી છે છે.

"અને, અર્થશાસ્ત્રી આ તત્ત્વજ્ઞાન-તરવરાન કરીને ને કહે છે, જેનું રૂળ કહો. તે મારેની ગોખતા કહો, કે તેના વ્યવહાર માં સમજવા જેવો માર કહો, તે આદર્શજ્ઞ વાતમાં છે કે અમલમાં આવાં સુખ-દુઃખોથી વ્યાકૂળ ન જવવાની, એને કાંતિથી સદન કરી બેવાની, એને માટે બચાવ-કેરાર ન કરવાની, અથવા એનો ઉપચાર ન કરવા દેવાની કક્ષિત મેળવવી, એજ આવી કક્ષિત મેળવી છે, તેને તરવરાન સમજાય છે, અને તેજ પ્રજા થાય છે." ૧૫

(૭) સ્થિતિ ૧૬ થી ૨૭

મીઠુંબત આગળ કહે છે.

“હે નરસેન! મધી વાતોના સાર રૂપે મારે તને એ કંઈ કહેવાનું છે, જુદી જુદી રીતે વારી કંઠાઓનું અમાધાન કરી કરીને જાતે એ વસ્તુ પર મારે બાર મુકવે છે, તે મધાની મતભજ આટલીજ છે કે કોઈ પણ ઉપાયે મુખ-દુઃખ, દર્પ-શોક વગેરેથી પર થઈ જા. વારે એમને તો ઇ સુદ્ધ તત્ત્વજ્ઞાનથી એ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કર. નેમજ તો પરમેશ્વરની ભક્તિથી ચિત્તને એક બનાવ, એમજ તો ધર્મોચ્ચત્ત્વની કાવનાથી એ ક્રિયા મેળવ, કે એમજ તો માર્ત્તિક યુક્તિના ઉત્કર્ષ કરી દર્પ-દાશથી પર જા. એમ રૂપે તેમ વિચારીને કંઈથી પર જા, તો ઇ સર્વ મેળવજા; તેથી સિદ્ધિ નવાં સુધી નથી, ત્યાં સુધી રજીજ મેળવ્યું નથી, એમ ભજવે. પણ, હમણાં તો હું તને વસ્તુજ્ઞાનનો વિચારજ પુરો સમજાવવા પ્રયત્ન છું.

“પ્રાપ્તિ માત્રા ઇ કહી મધો તેમ જ્ઞાનીઓએ નિર્ણય કર્યો છે, કે જા દરેક કાલે દેશર પામવા સંસારની પાછળ ને આધાર રૂપે વસ્તુ રહેલી છે તે તદા મધાન-મધ્ય આત્મા છે, એ આત્માજ સદાયે એક રૂપે રહે છે, અને કહી હતો-નહતો થતો નથી. આથી જ્ઞાનીઓ એ આત્માનેજ સત્ છે એમ જિજ્ઞાસુ છે, આથી મધો આ સંસાર એતે છે કહેવામાં નથી થઈ જાય છે. આથી, તેઓ સંસારને અસત-નથી નેમો ભજાવે છે.

“અહુન! એ સત સ્વરૂપ આત્મા એજ આ જગતના મુજમાં અને સર્વોત્તમ જોતપ્રોત કષ્ટને રહેલી એક સનાતન વસ્તુ છે. એ અવિનાશી છે, એ કેમજે બનાવી નથી, અને એના તિર્યક ઓછ કોઈ વસ્તુ નથી ને એનો નાશ કરી શકે (અધુર)

બો ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન

બાહેર ખખર

મુખલા મંજૂની ૧૯૩૨ ની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૨૭-૩-૨ ને રવિવારે મધ્યારે એ વાગે નં ૫૫ ખી રોડીટ ન્યુટાઉન એલાનીસમર્ગમાં આવેલા જાહુ સી. એલ મીટીંગના હરખાના બાજા મહાન ૧૭૭૨ નામેના કામકાજ

મધે. ૩૨૫૫૫ થી શીશુરત પ્રજાપતિ એસોસીએશનના સેક્રેટરી રા. ખુશબલાઈ સુખાલાઈ મીટીંગ ટાઈટ ઉત્તલી મારેની જાતે મંજૂની સંયુક્ત યોજના વિચારવા હાજરી આવશે. મારે દરેક પ્રજાપતિ લાઇસેન્સને પધારવા વનની છે.

વિષયો:—(૧) સત વર્ષના કાર્યો દેવાજ અને કીસાજ, (૨) ટાઈટ ઉત્તલી મારે યોજના, (૩) પરચુરજ કામકાજ બી. પી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન વતી.

વચનજ કાઠીલાઈ, ચેરમેન
ગોવીંદજ નાનાલાઈ મીટીંગ, સેક્રેટરી.
અગાલાઈ મહનજ, ટ્રેઝરર.

લોડી વેચવાની છે.

માલીકની તબિયત સારી નહિ રહેવાથી સ્વદેશ બનાર હોરાથી ચાહુ લોડી વેચવાની છે. નીચેને શીરનામે માલીકને રૂબરૂ મળેા યા પત્રથી ખુલાસો કરેા.

નરસેન કલ્યાણ ધોળી,

નંબર ૭ હાઈ સ્ટ્રીટ,

ગ્રેહામસ્ટાઉન. સી. પી.

ઇન્ડરનેશનલ પ્રોટીઝ પ્રેસ તરફથી

છપાઈ પ્રસિદ્ધ થએલાં પુસ્તકો

	બી. ર.
સાધના પ્રવેશો અથવા આત્મ કથા બામ ૧	૧ ૬
" " " " " બામ ૨	૧ ૧
નિર્મિતના કાવ્ય	૧ ૦
મારો એવનો અનુભવ	૦ ૬
મારો એવનો બીજો અનુભવ	૦ ૬
મારો એવનો ત્રીજો અનુભવ	૦ ૬
ઇન્ડિઅન ઓર્થોડોક્સનાનો સિનેરી અંક	૨ ૦
લોકમાન્ય બાલમંગાધર તીલક તેમના મત અને વિચાર	૦ ૬
મુરબરાજ અને તેના બે બાઇબી	૦ ૬

રેશમી માલ અને સ્વેદરશી કપડાં

તરેહવાર રંજબેરંખી મન પસંદ કપડાં

સ્વેદરશી માલ અથવામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ટીમરમાં આવશે.

થોળી, કમલોં વિગેરેને મારે જાત જાતવું રેશમ.

જોળાં, રૂમાલ, સાડી, મખમલ, શાલ, ટાઇ, કોઈર, કોર, શર્ટ, મુટને મારે અજ, આસામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરવો, સીમી અને બન્યાંઓને પહેરવા એજલી દરેક બીજે

અમારી વજો ખાન્નોમાથી સસ્તામાં કરતા કાવે હંમેકા મજા સહશે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.,

બોલક ૫૧૧૯.

૬૩ ઇલેક્ટ્રીક સ્ટ્રીટ,

કોનર માર્ગીટ એન્ડ ઇલેક્ટ્રીક સ્ટ્રીટ,

એલાનીસમર્ગ.

૧૦૦

ઉત્તમ મીઠાઈ માટે પ્રસિદ્ધ

એક વખત મંગાવી ખાત્રી કરો.

એકાદર સાથે પૈસા મોકલવા બહામણ છે.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL.

Phone 3643.

કેપીટનની લહેજતદાર મીઠાઈ ખરીદી ખાત્રી કરો કે તેની કમિતતા પ્રમાણમાં માલ યથોચ્છ ઉત્તમ છે.

ગરમ મસાલો, પાપડ, અચાર (વગેરે) મનપસંદ મળશે. વળી હમારા મદાકોની સવડ મટિ દરેક જાતના મામોદોન રીકોર્ડ તેમજ આફ્રિકાન્સ, બાન્ડ, જુલુ, (વગેરે રેકોર્ડ) પણ મોટા જથ્થામાં રાખવામાં આવ્યા છે. બીજે રથગે ખરીદ કરો તે પહેલાં હમારે ત્યાં તપાસ કરવા વિનંત છે.

પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકનો હોટેલ

(મલિક: K. K. KAPITAN).

189 Grey Street,

DURBAN. 36B

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"
EASTERN TRADING CO.,
Wholesale Fruit Suppliers.
Box 730. Durban.

નં. ૧ મનાના રૂપ/- ફેસ, પાછાપાછ નં. ૧ ૩/- કહન.
દરેક જાતના વાજા ફરત અને વેલેન્ટાઇન સાથે પેકીંગ કરી
સી/એ. ડી.થી મોકલવામાં આવશે. રેકોર્ડ જુદી.

Phone 327 Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંટીના એકાદર ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban.

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

કે જુનામાં જુનું કોઈ બાપુ જાખા સાક્ષ્ય જાહેરમાં વચાવે

જાવ અને નફા મારે કમી:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિન્દના પ્રખ્યાત ગ્રંથોમાં નવા રેકોર્ડો

મને તેવા ગદ્યને વાળી રેકોર્ડો મર્યામાં રાખવા કરતાં દરેક જાણના મન હરી છે તેવા પાખીક, જામાલક અને સંજારીક બોધથી ભરપૂર ગદ્યોની રેકોર્ડોના જમલ હતા. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રાગ કાંઈવરી) ગુજરાતી
“અરે જામી ધીમે ધીમે હા કાર”
“પતિ પીના પ્રેમાદાના મનના”
નંબર ૬૪૬.

(રાગ કાંઈવરી) ગુજરાતી.
“હના નાથ ક્યાલે નરવર હાથ મારો
મુકરોમાં” (કેશવકૃતી)
“તુર્યા મારો ત જુરાનો નાર”
નંબર ૭૫૦.

ઉત્તમ ગદ્યકલા, સુંદર દેખાવ વાળા અને પ્રધુર માઈન્ડ બોક્સ વાળા મામોદોન તેના ભેનારને પચા આનંદ આપે છે અને તેની સાથે જામારી રેકોર્ડો વાપરવાથી જામાળો આનંદ વધારે જાપે છે. ગુજરાતને હોંડ, જમારી મહાકવિ જરૂર ગજલવાળો ખુબ બાર રેકોર્ડ ખરીદનારને બેટ ખાવવામાં આવશે. આમારે જાપી મામોદોન અને રોમી ખરીદનારને નાજાની પચ્છીજ ખમત થશે.

Phone 2447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

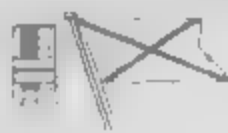
26 A

Indian Opinion

No. 13—Vol. XXX Friday, March 25th, 1932 Registered at the G. P. O. as a Newspaper Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી. કારાગોલા ઝામીલ તા. ૪થીએ
 યોરખંદર યજ્ઞ મુખ્ય જવા ઉપરથી.
 રૂઢી. "કરોબ"
 ઝામીલ તા. ૧૮મીએ મુખ્ય જવા ઉપરથી
 મુજલમાની વીરો. જાન ૩-૦-૦૦ મોસીવન પા ૭-૧૦-૦૦ અને હાંદુ વીરો. પાકેન્ડ ૨-૧૨-૧
 ત્યોગીવન પા. ૫-૫-૦૦ ના ઠીસાખરો વેવમાં જાવશે
 મુજલમા—કરોબને પોતાના મોમ હામીય ક નરે ૧૧ વાગ્યા જમાઈ કરેલમા પહેલિતા કરવા
 સેકન્ડ અને પ્રિન્ડર માટે રીડ માંદના અમાઈવી બદાખરન કરેલો.
 દવર હાંદુ પેસીન્ડર પોતાની વીરો જમાઈ નાશીસમાંથી લેવી અને નદાર મામવાળા બાધીએ અમારી માથે
 જવોવકા. કરવાથી પક મુજ્ઞ કરશે રૂઢીમરન બંગલુ' કરેક કામકાજ અમારી જાતી કેખરેખ નીએ કામ છે.

દીકીરના આવે
 સેકન્ડ કલામ: પાકેન્ડ ૨૭-૦-૦.
 પ્રિન્ડર: પાકેન્ડ ૧-૧-૭-૧.
 રીડ: પાકેન્ડ ૬-૭-૧ મોસીવન વખર
 અને હાંદુ વીરો. પાકેન્ડ ૨-૧૨-૧

SHAIKH HAMED & SONS,
 390 Pine Street,
 Tel. Add "Karamat," Durban

વધુ મુલાકા માટે લખો પા મળો—હિંદી પેસેન્ડર
 એજન્ડ મોમ હીમેદ એન્ડ સન્સ.
 ૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED By Advertising In The INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.
 RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રૂઢીફાન ૪૮૦૦.
 પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધો

રૂઢીમાફીક એડરેસ
 "રૂસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ કંપની, લીમીટેડ.

આજ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કેટલાકે કાર, પ્લેટ ગ્લાસ, શીટલીટી બોંડ, વરકોન્સ ફોર્મ્યેન્સેશન, વીગેરે અનેક પકારના
 વીમાને કમલુ' કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી ચીકુ' છે.

પોલીસી તિમજ દાવાની પતાવટ કરખનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાખજ રૂસ્તમજ.

"ઇન્ડિયા હાઉસ"

૧૭ ફરે એવેન્યુ,

દરબન.

Box 247 & 317 Tel. "Khatrl."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra, P. E. Africa.

મોહન રાજ અને ડાઉ ટેલીમાર્ક એજન્સી "બની"
હુસેન હસમદાલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાંસપોર્ટ પેસેન્જર એજન્સી,
 બેલરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

કર્તાબી દરીશમવાણી—સંપત્તિ દેવદેવ
 રાજવંશ પંચવંશ
 કંઈ પણ કમિટી દેવદેવ અને કીર્તી વચ્ચે
 લેકન મેકલ
 મોહનવાળા અને ડાઉ ટેલીમાર્ક એજન્સી
 મહનમંજરી કારમણી, બેલરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

કીટીંગસ

પાઉંદર

કીટી, કોલમ, માર્ક, વંદા, માળી,
 સઘળા જાતુઓને

નામુદ કરે છે.

મોહન અને રાજ, કંઈક કીટીંગસ વેચાય છે.

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishments: 67 & 68, Princes Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Truellers.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repairs and workmanship guaranteed.

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON.

Prop. A. N. GOSHALL

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંગન સારે હરે પરમા હારમોનિયમ રાખવાની અરે છે. તે હરે પુન પાછો જાય. મુજબના પ્રખ્યાત 'વારા' ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ, પોર્ટાબલ ફોલ્ડિંગ હારમોનિયમ, તબલા અને મધુરા સુરના હારમોનિયમના નહીં રોકાયા તેવાર રહે છે તે સીવાય હવે વાગે પગલુ, મુર, બટન તોફારે પણ મળશે. હરે બતાવ હારમોનિયમનું રીપેરીંગ કામ બાત્રીથી કરી આપીએ જાયે. લખો વા મળે:—

શ્રીમતીયા મુખીક સંકુલ,

(માલોજી એ. એન. એસ. એસ.)

પી. એ. બોક્સ ૪૬૦.

૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દુરબન.

Indian Opinion

No. 13—Vol. XXX

Friday, March 25th, 1931

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 1000000000

GOVERNMENT BY ORDINANCE IN INDIA

(BY A. FENNER BROCKWAY)

ONE of the strongest arguments against the rule of India by Britain is that, in the very nature of things, the British people are ignorant of what that rule consists in. The population of Britain has enough problems of its own. The working class are wondering how they are going to live on reduced wages and unemployment benefits. The middle class are wondering how they are going to pay their income tax. It is not to be expected that they should show much concern about the problems of a people 7,000 miles distant.

The average British citizen has little or no sense of responsibility toward India. The traditional British view has been to leave such matters to the "man on the spot." Occasionally the newspapers report something startling. Then one man in the railway carriage will remark to his neighbour, "I see that silly old man, Gandhi, is making trouble again," and conversation will turn to his hair cloth. There are only two sections of the British people who have any real interest in India—the keen Socialists and the keen Imperialists, both of whom are, of course, except at election times, insignificant minorities. Perhaps there is a third section—the Lancashire population engaged in the cotton industry. They are concerned about their loss of trade. During the past few weeks the newspapers have given exceptional space to India, though still much less than the American newspapers give. But British public opinion is still quite hazy as to what is occurring. The average man knows that some Indians have been in London at some kind of conference and that as soon as Gandhi got back to India trouble began again. He knows that there is some difficulty about what kind of Government India should have, but little more. He reads of ordinances being promulgated, but if one asked him what an ordinance is he would not know, and as to what promulgation is—!

But there is some excuse for the average man. There are not three newspaper editors in London who at this moment know the terms of the new Indian ordinances. The latest Bengal Ordinance was published in Calcutta last October. Three weeks ago there was not a copy in England inside the walls of the India Office! My friend Reginald Reynolds, the young Quaker who delivered Gandhi's final message to Lord Irwin, before the civil disobedience campaign of 1930, secured London for a copy in vain. Finally, he succeeded in securing a loan of a copy from the Secretary of State. Yet this ordinance, issued in the name of the British people, embodies principles against which all the honoured ploughers of British democracy have fought!

The Bengal ordinance is political terrorism beyond anything which the Fascists are imposing in Italy or the Bolsheviks in Russia. Here are a few of the provisions of the first chapter of the ordinance:

1. The Government assumes power to commandeer any property, movable or immovable, for its use—land, houses, furniture, vehicles, etc.
2. The District Official may award such compensation as he thinks reasonable. There is no obligation to award any compensation.
3. Various specified classes in the community, including teachers, may be conscripted to assist the Government in the maintenance of "law and order" or in the protection of government property.
4. Collective fines may be imposed on the inhabitants of areas concerned in the commission of a scheduled list of offences.
5. No civil or criminal proceedings are allowed against any action under the ordinance or "in good faith intended to be done" under the ordinance.

The second chapter of the ordinance sets up tribunals for the trial of political offences. These are the main characteristics of tribunals:—

1. The special tribunals are to consist of three persons.
2. A majority verdict is to prevail.
3. The tribunals may meet *in camera*.
4. Sentences of transportation for life and of death may be given.
5. Accused persons may be tried in their absence.
6. No appeal is allowed.

The avowed object of this ordinance was to suppress a "terrorist" movement in Bengal. It was promulgated before the Round Table Conference in London had dispersed. I was with Mr. Gandhi when he received news of the ordinance, and he feared immediately that it meant the end of the truce between the British Government and the National Congress. Then came news of repressive ordinances to suppress the discontent in the North-West Frontier Province and the rent strikes in the United Provinces. They had a most depressing effect upon Mr. Gandhi. Despite the disappointments of the Round Table Conference, he still had hope. He trusted the honesty of purpose of Sir Samuel Hoare, the Conservative Secretary of State, though he recognised the distance which separated their views. While there was sincerity on each side he felt that the door to co-operation was still open.

The Bengal Ordinance has been extended to Bombay, and the North-West Frontier Province

ordinance have been extended to a large part of India. Before discussing them, reference should be made to the Rent Strike Ordinance, which at the moment of writing is limited to the United Provinces, though its extension to Gujarat, to the Bombay Province, is anticipated.

The rent strike has both a political and an economic motive. It has a political motive because the British Government in India is, by the rent act, the possessor of all land. In certain parts of India the peasants pay direct to the revenue-collector; in other parts they pay to the "zamindars" (large landholders), who transfer approximately 50 per cent. of their takings to the government. The latter system is particularly based on the peasant, because the zamindars have the power to increase their land charges, irrespective of what they pass on to the authorities. But during the last year, and to the fall in the price of grain, the peasants have found the demands of both the zamindars and the revenue collector intolerable, and an economic motive for refusal of land payments has been added to the political.

The rent strike spread like a prairie fire over the United Provinces. The government agreed to reduce rents to the level of 1931, when prices were similar to those of this year, but the rent strikes continued. A special ordinance was therefore issued on December 14, enabling the authorities to arrest anyone withholding rent or holding others to withhold rent, and to sentence them to two years of rigorous imprisonment. It was after this ordinance that Jawahar Lal Nehru, the most influential of the younger leaders of the Congress party, was arrested for attempting to leave Allahabad, when this had been prohibited. He had been a prominent advocate of the rent strike. He was sentenced to two years' rigorous imprisonment and fined 500 rupees. This ordinance will undoubtedly be used extensively by the Government if the refusal of land payments spreads to other parts of India.

The Northwest Frontier ordinances were promulgated on December 15 and were known as the Unlawful Institutions Ordinance and the Unlawful Associations Ordinance. They were originally issued to meet the activities of the "Red Shirts," a formidable, though avowedly non-violent, organization, loosely associated with the Indian National Congress and whole-heartedly supporting its aims, but largely unindisciplined by its discipline, owing to disputes and racial and religious independences. To the Red Shirts the spirit of the troops went; they carried on their agitation for independence and strengthened their organization, in readiness for the renewed struggle. Accordingly the British authorities assumed power to suppress their organized resistance to arrest their leaders, and to arrest anyone instigating resistance to British rule.

This Unlawful Institutions Ordinance has since been extended to Madras, Bombay, the Punjab and Bihar and Orissa. The Unlawful Associations Ordinance, to Madras, Bengal, Bombay, the United Provinces, and Bihar and Orissa. It is in the latter ordinance that the Congress has been declared an illegal organization. During the self-disciplined campaign of 1930 Congress was a moral organization to some parts of India but legal in others. The head offices of the Congress were not arrested and remained open during the whole of the campaign; for instance, the Working Committee met there unopposed. In Bombay, however, where the Congress was outlawed, the branches were closed and the members of the Congress Committee were arrested almost as soon as they were up and running. It is characteristic of the greater thoroughness with which the Government is attempting to suppress the Congress movement that it has applied this ordinance to practically every part of British India.

The members of the All-India Working Committee, as well as of the district and local committees, are being arrested as they move.

A third ordinance—the Prevention of Molestation and Boycotting Ordinance—applies to the whole of British India. The ordinance which was in operation in Bombay during the 1930 campaign has been extended to include peaceful picketing, as well as actual molestation. Congress supporters have even been arrested for sitting outside shops selling British goods, though they have remained silent and motionless. Their presence is regarded as an offence.

The most inclusive of the ordinances is the Emergency Powers Ordinance of January 3. It is being applied locally to all parts of India. It gives the British authorities virtual power to conscript both property and persons. It provides for the commandeering of transport, the restriction of communications and movements; it gives rights of search, the right to arrest suspected persons and to restrict them to certain areas; it enables the authorities to take possession of buildings for government service or for the accommodation of troops or police. It applies compulsion to certain persons, such as the headmen of villages, to maintain "law and order." It authorizes the collection of "collective fines" and it gives power to suppress newspapers and to confiscate their printing plant. It is the kind of measure which an invading military commander applies to an occupied territory during war.

This is how Britain is ruling India. What do the British people think of it? The extreme Conservatives are jubilant. At last they see the "strong hand" which they have been demanding. The moderate Conservatives, Mr. Ramsey MacDonald, and the Governmental Liberals are more restrained. They argue that the ordinances are necessary to crush an "unconstitutional movement"—as though any democratic movement can be "constitutional" when self-government does not exist—and they emphasize that the Round Table Conference policy is to be continued—as though it can be anything but a farce with Mr. Gandhi in prison! The Liberal press is cautiously disturbed, not daring to say much in criticism, though pointing out that "force is no solution." The Labor Party is indignant—forgetting that a Labor Government authorized the imprisonment of Mr. Gandhi and all 99 of his followers in 1931. The L.L.P. supplements its indignation by whole-heartedly supporting India's claim to independence and by urging the Indian people to persist until social and economic freedom is won, as well as political freedom.—*The Nation*.

The Indo-Union Negotiations

Reported Danger Of Breakdown

The *Orient*... correspondent of the *Natal Advertiser* states that Mr. Paul-Henrich has summoned a meeting of the South African delegation at the New Delhi on March 23.

It is believed that the agreement which appeared to be in sight when the delegation left the Cape is in danger, as the Select Committee has not agreed to the desired modifications in the Franchise and Tonnage Bill.

[We think it too early yet to offer any criticism on this information.—Ed. I.O.]

THE AGENT-GENERALSHIP

WHO is to be the new Agent-General in succession to Sir Kurma Reddi? The question is exciting much interest and also some speculation among the Indian community. Not, in view of the importance of the matter, need it occasion surprise that we Indians of the Union are curious and perhaps also somewhat anxious as to the manner of man who is to be the Government of India's next choice.

The two gentlemen who successively filled that office were, from our point of view, both excellent selections. The Right Hon. Mr. Sastri, while a diplomatist of the first rank and an orator second to very few, was primarily a pledged servant of India who loves and understands her people. To him we were brothers abroad, calling for help and needing support and guidance. It was sometimes evident that Mr. Sastri thought we were somewhat "difficult" and not a little self-willed or even obstinate. But while the diplomatist in him not infrequently prompted a recommendation to us of compromise on some vital issue, Mr. Sastri did not fail to appreciate that in the past the community had paid dearly for its complacency, and consequently was shy of repeating past mistakes. Perhaps Mr. Sastri's greatest contribution, during his term of office as Agent-General, was the change he effected in the estimate hitherto entertained among Europeans in South Africa of the measure of culture among Indians in India.

The genius that marked Sir Kurma Reddi was of a different order. One noted the absence of those exalting characteristics that were the hall-mark of his predecessor. He was the sound lawyer rather than the brilliant orator, the sort who makes it his business to know his case, and all the law bearing upon it. Sir Kurma spared no pains to learn all there was to be learned concerning us and our conditions, and there is little doubt that the knowledge so gained at close quarters resulted in Sir Kurma himself sharing our indignities and humiliations, and becoming vitally alive to the significance of "fields within the Empire."

Who is to succeed Sir Kurma? Let us hope it will not be a mere official, a typical bureaucrat of the machine-made variety; a white "Sahib" or a black "Sahib," better no Agent-General at all, than either such. What is wanted is one who combines diplomatic ability, keen insight and sympathetic understanding with a fearless determination to promote the righting of wrongs found to exist, and to stand between us and the imposition of any further disabilities. Such an one we shall welcome with open arms and with him co-operate gladly and fully. Otherwise we prefer to be saved from our friends, and left to work out our own salvation as best we may.

BY THEIR WORKS SHALL YE KNOW THEM

(By L. W. BRYCE)

RECENTLY I was asked whether I had seen an article on Gandhi in one of the most widely circulated of the Hearst publications. I had not, but I had read Upton Sinclair's "Brass Check," consequently I was curious to see whether, and if so, how far, this particular specimen of American journalism was doing the "Brass Check" counters in respect of Gandhi and the Congress.

The article in question proved to be a scarcely-veiled attack on the Mahatma impeaching his sincerity and honesty, rather than stating in so many words, that he is, in reality, no better than a charlatan. Its authorship is ascribed to Catherine Mayo "the famous" author of "Mother India," and it may be remarked in passing, that not for the first time in the history of the Hearst press, does the distinction between "famous" and "infamous" become a bit nebulous.

Now the most mischievous form of lie is the lie that is upon round a vestige of truth. No Satyagrahi of understanding will fail to recognise and to admit that India is to-day paying the inevitable price of her departure from the high ideals set for her guidance—and observed by her—during the long hey-day of her glory. Her people, it will be conceded, are but reaping the Karma fruit of past seed sown,—of things done, of thoughts had, of the self woven,—during a period when *adharma* was allowed to debase *dharma*. The shadow that fell when the Sun of India's spirituality became obscured by the clouds of class exclusiveness, and the seductions of worldly-mindedness gained control, is dark enough without embellishment. That the darknesses are not yet wholly dispersed has also to be admitted, indeed is admitted by India's patriots and India's well-wishers, albeit with sorrow and even shame. What, however, is not less regrettable, is the smug self-righteousness exhibited by the critics, and sentiments not very different from satisfaction that things are as they are, voiced for the purpose of shewing that India cannot be entrusted with the responsibilities of a civilised nation.

A sacrifice of the Gandhi order, an organisation like the Congress, pledged as both are to the utmost limits of selfless service, become the the objects of scurrilously worded innuendo that is even more venomous and mischievous than any frankly expressed vituperation could be.

Now, I am not personally acquainted with Catherine Mayo, though I have remarked the bias that permeates much of her writings on Indian life as I have read. Nor has my reading of the lady's views aroused the smallest desire for closer acquaintance. But Gandhi, I do know, and that more, vastly more intimately than Catherine Mayo or for that matter the whole personnel of the Hearst Press can know him. I also venture to believe that I understand something of the Soul of India, of India over which the fleeting shadows are presently passing, the shadows that mean so much to minds and appetites of the Catherine Mayo type.

There have been occasions when I have failed to see eye to eye with Gandhiji, occasions when I have disappointed him, occasions when I could not follow his viewpoint, but throughout the many years of our most intimate association Gandhiji's sincerity, selflessness and honesty of purpose shone out of the man with a steady radiance of a beacon lamp.

To the mole or the bat light is an inconvenience. The Mayo standards of "the measure of a man" are conformably to the conventions, to the ways that are "respectable," observations of the things that "are done," avoidance of those others "that are not done." To such, the only true piety is the piety of the black-cloth brand, the only true religion "my" religion. The "pressman" type of mind is concerned only with "news," with what will make a "story." It feeds on superficialities. Truth, having a low market value, matters nothing, and "The Pious Editor's Creed" still claims a host of adherents.

The good lady to whom Gandhiji and his ways are anathema is professing a Christian. I venture the opinion that if the Nazarene Master, of whom she claims to be a follower to-day re-encountered His life in Europe or America or India,—as the Gospels relate He lived it in Palestine, the Mayo's and the Hearst's would likewise dub Him charlatan and be among the first to cry "Crucify Him!" For, to minds so constituted, what but a charlatan can one be who preaches Barinism (Ahimsa), who urges the conversion of one's enemy by the power of Love, whose daily life reflects his faith and convictions, who tells his countrymen that their liberation from bondage is contingent upon their capacity to suffer, to endure without retaliating, and who in self-sacrifice sets the example he would have them follow? Our self-complacency demands that such disturbers of our peace be proclaimed knaves and be put out of harm's way. Was it ever otherwise? Was ever a time when the selfless champions of the lowly and the oppressed when those who "dared to be Daniels" and sought to reclaim mankind from the thralldom of their jungle life, were not reviled and spat upon? For, to the lamparo, purity is an insult, and wisdom an offence to the self-satisfied ignorance.

Someday, perchance not so very distant, our bewildered humanity will have groped its way out of the maze of muddle into which the gods of the "civilization" worshipped by the Mayos and the Hearst's have landed it. Then, as it always must be, Truth will once again be justified of her children. Gandhiji will have passed as all personalities must, but like that of "famous men whose work continueth, and continueth, better than their knowing" his work shall continue long after the Mayos and the Hearst's shall have disappeared into a merciful oblivion. The clearer-eyed generation of that day will bless and honour the man who made possible the new order and paved the way to their heritage in it. Of those who wrought to perpetuate the darkness and shut out the light, it will be well if it be said "We forgive them, they knew not what they did."

Sir Abdool Qadir To Succeed Sir Kurma Reddi

Calcutta, March 22.—Mr. G. S. Bajpai, being, it was reported a few days ago, not nominated at the prospect of being appointed as Sir Kurma Reddi's successor, the appointment as the Indian Government's Agent-General in South Africa was offered, by telegram, to Sir Abdool Qadir, states the Calcutta correspondent of the *Natal Mercury*.

Sir Abdool was appointed to a Judgeship in the Punjab High Court in 1930, after having been Deputy-President and then President of the Legislative Council in that Province. He was next Acting Education Minister in the Punjab and then the Punjab Government's Revenue Minister.

Sir Abdool Qadir, who is the Indian Government's second choice, so to speak, for the South African billet, has, it is understood, accepted the Government's offer and is expected to sail early in April for South Africa.

The appointment appears to have been made on what is known in India as the "communal basis." Mr. Sastri and Sir Kurma Reddi, both being Hindus, the Moslems here would probably have been extremely discontented and ultra critical if the Indian Government had selected yet another Hindu for this important appointment.

Sir Abdool Qadir, who has made a name for himself on the Punjab High Court Bench in so short a time, is reputed to be a very capable person, and extremely popular in Punjab official circles. Quite a safe man, and one possessing a fairly good knowledge of India's overseas problems—he was one of India's delegates to the seventh session of the League of Nations at Geneva. In his early days he was a fairly successful Mohammedan barrister, with a fairly lucrative practice, but he has made a better judge than an advocate.

Not Eloquent Like Predecessors

As a platform speaker he cannot be compared with either Mr. Sastri or Sir Kurma Reddi. He certainly does not possess the former's eloquence, nor does he possess the latter's reputation as the poor man's and under-dog's champion.

So Abdool has not had either Mr. Sastri's or Sir Kurma Reddi's opportunities of moving freely among each and every type of individual, high-born or low-born, irrespective of class, creed or colour, as he would undoubtedly himself have liked to have done, had he not for so many years now moved more or less in official circles only, and to some extent been tied down by red tape.

But if South Africa liked Mr. Sastri or Sir Kurma Reddi, she will also like Sir Abdool, who is a perfect gentleman and an excellent fellow, and, if not brilliant like his predecessors, he is decidedly not mediocre. If India is not sending her very best to South Africa, she has certainly picked upon one of her most able and devoted Moslem servants.

Report of The Durban Indian Child Welfare Society

We have received the annual report of the above Society. As we are going to press a day earlier, Friday being a holiday, we are compelled to withhold its publication this week.—Ed. I.O.]

East And South Africa

(By G. F. ANDANWA)

Coming up the Coast again from South Africa after five years' absence, I have been chiefly struck with the difference in the position and status of the Indian community and its growing importance. This is not, perhaps, so much in evidence in Portuguese East Africa, though even there Indians are forging ahead and 'making good.' But it is chiefly in East Africa,—in Tanganyika, Zanzibar and Kenya,—that I have noticed this rapid advance.

Everywhere it is clear to me that Indians have been able to establish their position in East Africa. They are now leaders, not merely followers of events. They cannot any longer be ignored as a backward community. They have come to stay and their future progress is assured.

In Zanzibar the Indian prominence is most noticeable of all. Certainly the steady progress that I had always noticed in that fortunate island under the rule of the Sultan has continued. There are probably 16,000 Indians now resident in Zanzibar and there is no unemployment. Of all the countries of the world, Zanzibar seems to have come through this world depression most unscathed.

I was not able to land at Dar es Salaam because I had been ill on the voyage and the time was short. But I had a very long talk with all the leading Indians who had come to see me, which was probably of greater value than a hurried visit ashore. What I noticed immediately was the fact that Indians are now holding a commanding commercial position in that Territory. If only they were to receive a strong political backing from their home Government in India which could only be fully secured under Swami, they might quite easily establish and consolidate what they have already won. Even to-day it appears that more than ninety per cent. of the trade is in Indian hands and the rapidly growing native trade is altogether being developed by them. Some of the leading Indian barristers and doctors have come over and found their way into the political life of the country. What is now needed is that more Indian families as a whole should 'take root' in Tanganyika. Only by making this vast mandated Territory their permanent home can they be regarded as in the same category with the Africans themselves and be considered a part and portion of the country, while they bring up their children in it as its inhabitants. I cannot pass on without noticing the lamentable loss to the Indian community in the early death of Mr. Ghose.

But the greatest encouragement of all to me was in Kenya. I had not time or leisure to go up to Nairobi and thus renew my acquaintance with the Kenya capital. Nor could I go on, as I have done before, into Uganda. But at Mombasa itself, I found signs of progress in the Indian community that were quite unmistakable. The Al-Balqa Vicar High School, that princely gift of the Hon'ble Abdul Rami who was my dear friend, nearly thirteen years ago, is now outgrowing its spacious buildings. There is an Ismailia School in addition with admirable buildings of its own which I visited. The education of the girls is also being carefully fostered. I hear that already the Girls' School accommodation is not sufficient for those who are demanding education. It is easy to predict that out of this educational experiment here as well as that school in Nairobi which I remember in its earlier stages, we shall have a well-laid foundation for permanent Indian progress, if only the leaders of Indian opinion have the

strength and ability to build upon it.

It has been a great pleasure to find that the Indian community in all these places has been able hitherto with some success to surmount the continued attempts that have been made to assert the colour bar. One instance of this has been a certain important land-silo in Mombasa which has now been for over ten years the source of dispute and litigation. Even though the legal claim of Europeans to its exclusive occupation has been upheld, nevertheless I understand that for political reasons the Colonial Office has not yet allowed blocks to be put up for auction with an anti-Asiatic clause attached. This itself shows the strength of the Indian community where its most vital interest is attacked.

But far more than this legal point at issue, there is now an air of freedom and independence everywhere maintained which contrasts favourably with what I know before. Indian leaders are not only recognised in their own community but are also prominent in the town. Mr. Amritlal C. Sheth and Mr. S. D. Karve (the son of Prof. Karve) are both of them distinguished Mombasa physicians. Mr. Pandya and others stand out as leading Mombasa merchants. Such outstanding figures cannot be ignored. The *Kenya Daily Mail* is owned by Mr. J. K. Pandya and has a large English and Gujarati circulation, being printed in both languages. This is perhaps the first business success of an Indian-owned daily newspaper in Kenya.

It is impossible to write more at present but this article will give some of the grounds of my great hope for the future. My anxiety, on the other hand, is due to unfortunate political divisions in the Indian community, which are due in the main to personal causes. These personal questions prevent Indians from working together in political matters as they ought to do, and thus weaken considerably the political effectiveness of the community.

Declaration By De Valera

Dublin, Wednesday.—Mr. De Valera made a statement of outstanding national imperial importance in the Dail last evening. It had been fully anticipated that he would seize the opportunity to give some indication of the new Government's policy, but the proceedings during the early part of the session were quite humdrum, and it was not until Mr. McDermott, an Independent back-bencher, put a direct question to the President that Mr. de Valera decided to announce his attitude.

Mr. McDermott referred to the language used by the released political prisoners and the expression of their determination to continue their militant and illegal organisation (the Irish Republican Army.)

No Coercive Measures

Mr. de Valera said: "We stand for only one Government and only one Army. The fundamental point in our policy is to get willing obedience to the law instead of trying to secure obedience by coercive measures. Because of certain statements made at a meeting recently there are Deputies who try to infer that our policy is already a failure. We want to make it possible for every section of the people to have representation in this Assembly without having to coerce their consciences."

"In order to do that we propose to remove the oath (of allegiance to the Crown.) We have a mandate to remove it and when it is removed there will be no excuse for anyone not to give perfectly willing obedience to the law."

"During the election we made it clear that we stood for one Government and one Army. We have accepted office on the responsibility of the people. We are not running away from that responsibility."

Profound Impression

"It has been suggested that the release of the prisoners was done hastily and without examination. This is not so. We released the prisoners because we are satisfied that they are political prisoners in the ordinary acceptation of the term."

Mr. de Valera's statement has caused a profound impression. There is much speculation as to the reaction by the British Government to the announcement of the intention to remove the oath, and by the Irish Republican Army to the declaration that there can be only one Army in the Irish Free State.

Hindu-Moslem Deadlock

London, March 21.—The British Cabinet is now considering a settlement of the communal problem in India, where, owing to the failure of the Moslems and Hindus to reach an agreement, it is now Britain's thankless task to intervene and thus prevent further delay in granting a Constitution to India, says the London correspondent of the *Natal Mercury*.

A long time, however, may yet elapse before the Government's decision is made, for, although it has at its disposal expert advice as contained in the famous dispatch of the Government of India, it will probably, before reaching a decision, seek the advice of the Franchise Committee, which, under the chairmanship of Lord Latham, is now in India.

The Committee will shortly end its first tour, and it is possible that it may wish to complete its second tour in the late autumn before giving its considered opinion to the British Government. It is thus possible that there may be no decision until next year.

Separate Electorates

The character of settlement which the Government may impose is unknown, but that it will consist in separate electorates is clear enough from Mr. Ramsay MacDonald's previous statements on the subject, including his last letter to Lord Latham, in which he asks if the committee is prepared to accept such an arrangement.

Even when the Government does frame such an imposed settlement, it by no means follows that India will accept it. The settlement will undoubtedly be a conditional one—that is to say it will be open to revision by the Indians themselves, probably after it has been given a trial with a fixed time limit.

"Same Black Cloud"

To quote a statement made to me by a high authority: "The communal issue still remains the same black and impenetrable cloud, which has shadowed all attempts since the Simon Commission's reference was first invited to frame a Constitution for India."

Both Moslems and Hindus have hardened their hearts already hard enough since negotiations were resumed in India itself. Some leaders are working hard to upset even the provisional agreement reached among the minorities during the last session of the Round Table Conference.

Hitherto everyone who has tried to effect a direct settlement has failed—first the Prime Minister, who tried his hand at the first session of the Round Table Conference, then Gandhi during the second session; then the Prime Minister again, when he asked for a unanimous request from the delegates conference that he should frame a settlement and failed to obtain such unanimity, and finally the consultative committee now working in India.

Calcutta Councillor Murdered

Calcutta, March 21.—Hogzal terrorists reappeared on the scene to-day, when in the neighbourhood of the Lansdowne Jute Mill at Durgam Dam, two miles from Calcutta, two men were stabbed to death. One was Ali Choudhry, a councillor of the Calcutta Corporation, who was also a well known Muslim divine. The murderers escaped.

Indian Viceroy To Fly To London?

The *Daily Telegraph* correspondent at New Delhi understands that Earl Willingdon may fly to London in May to discuss the future of political reform in India. It is further understood that Earl Willingdon's present view is that it may be essential to have a personal discussion with His Majesty's Government on the whole subject of future social reforms. Should the Viceroy decide to go to London there is no doubt that he would make a demonstrative appeal to the Indian public, even to those who still are pretending to have no faith in British motives.

SNOEK

Prime Red Oily Snook at lowest market prices. Quotation on request. Coast Trading Co., 917 Kershaw Street, Capetown.

BOOKS FOR SALE

To Be Had At This Office

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

Joseph Doke

The Missionary-Heard

Price 5 Shillings

Satyagraha in South Africa

By M. K. Gandhi,

Price 9 Shillings.

હિન્દુ અને મોપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ ટ.

ફિનીશ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૫ માર્ચ ૧૯૩૨

અંક ૧૩

નોંધ અને સુચનાઓ

પ્રવિન બનાવી વધાવ

પ્રવિન બનાવી વધાવ આવા અન્યાયના પુષ્કરો સ્ત્રીઓ દ્વારા આવે છે તેમાં તેઓ અન્યાય માટે છે. દીકરીઓને આવવા નીકળતાં પહેલાં તેમણે એક વાદર વિવેક બધાર પાડવું જોઈએ તેમાં તેઓ દર્શાવે છે કે અમારે સાક્ષ્ય આપવા હોતી તેઓ દોષ મળે હતા ત્યારે તેમણે એ નિશ્ચય કર્યો હતો કે આદીનું હાથ નહીં સેવામાં અર્પણ કરવું. અમારો વર્ણની છાત્રમાં તેમને જેલની સજા થઈ હતી અને તેઓ જેલમાંથી છુટ્યા બાદ તેમની નાનકા સારી રહેલી નાની છોકરીમાં દાખલોએ તેમને કુદરત દર્શાવે જતા માટે સલાહ આપી હતી પરંતુ પ્રવિન દર્શાવે છે તેઓ ગરીબ માન્યતા અને એકે કુદરત જવાવું તેમને પસંદ નહિ. તેમની પાસે પતનની સમસ્યા હોય તેઓ કુદરત વળા પ્રવેશના નથી એટલે સાક્ષ્ય આપવા તબિયત ક્ષમતાવાને અર્થ પાડવું જોઈએ અને તેમને લાગે છે. તેઓ દર્શાવે છે કે દીકરાં ગરીબ-એકાંતી જેવી પુરી દર્શાવે છે તે વિશે દીકરાં સર્વ ક્ષણે પુરો તેમણે કોઈમત બદલ કરી હતો અને તેમને અંગેની સર્વ વિન્યા પ્રસિદ્ધ કરી નાંદેરમાં મુકેલી છે. તેઓ જણાવે છે કે રીંગ-ટીમોટ હતા દીકરીઓની બની રાત્રે નેહલી સેવા મેં બજાવેલી છે અને એ માટે કાંઈક હતું. તેઓ અર્થમાં નિર્વહ નાંદેર દર્શાવે છે કે કોઈ પણ સંસ્થા વા બાસ્તિ તેમને સર-વર્ગે કોઈ પણ જાતન મેળાવવા ન કરે એવી અગત્યના તેઓ એવવળી આપે છે. અને પ્રવિનદર્શક સાક્ષ્ય દોષી સામ તરફથી સ્વામ્ય દર્શાવે છીએ અને પરમાત્મા પ્રત્યે વાંચીએ છીએ કે તેમને તે તંદુરસ્તી બહા અને કાળી સેવામાં પુનઃ લાગી જાયો.

નાદાસના દીકરીઓમાં એકરી

સર કુમો રેડી અન્યેમ-એપમેટ રીલીફ કમીટીના સેક્રેટરી દર્શાવે છે કે કુદરતના દીકરીઓમાં એકરી પ્રવેશ વધેલા રોગના કારણે તેઓ ઘણું દુઃખ બોગવી રહ્યાં. આને માટે જે દોષ કુદરતમાં આવ્યું હતું તે પુરુષ નથી અને બાળ બાળ સંસ્કાર અને મ્યુનિસિપલિટી કમ્યુનિટી વડે આપવા નથી. કમીટીએ મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલને અરજ કરી છે કે જે રીલીફ ફંડ મેળાવવામાં આવ્યું છે તેમાં તેણે મદદ આપવી.

નાદાસને મુનીઅનથી છુટા કરે

નાદાસ પ્રાંતને મુનીઅનમાંથી છુટા પાડી નાંખવાની કિલગાજ આજકાલ બેસથી ચાલી રહી છે. અમારું પુસ્તકારે સંદેશ પ્રવન દાખલ હોયમાં મેવરના ખાસદમાં એ વિષય ઉપર વિચાર

ચલાવવા પ્રેરણાઓની એ સભા મળી હતી તેમાં એવો દાવા થયો હતો કે નાદાસના શેરીઓનાં એક કન્વેનશન શેરીસમજમાં મેલાવવું અને નાદાસને મુનીઅન અને ધીરીશ સામાન્ય સાથેના સંબંધ કેવે નાંદેર વિચાર ચલાવવો. અન્યાય નાંદેર જેવે એ સેમિન્ટ પ્રમુખ હતા. તેમણે દર્શાવ્યું કે મા-મમસ મેલોનરના પાલમિટરી સેક્રેટરી નાંદેર માટે મને દર્શાવ્યું છે કે નાદાસને મુનીઅનમાંથી છુટા કરવું જોઈએ તેથી વેસ્ટ મીનારક્ટર મેમ્બરના નાંદેર થશે એમ ધીરીશ સરકાર લેખરો નહિ. નાદાસ કોન્વેનશન સીમના પ્રમુખ મી. સુઅર્ટ મેમ્બરે દર્શાવ્યું કે નાદાસની સ્થિતિ વિશે વિચાર ચલાવવા માટે રેલવે કમિશનરોથી પણ પ્રવર્તમાં આવ્યું હતું. સરકારમાં પછાત સેવા એમ નાંદેર છે અને દર સુધી નાંદેર સકાય. પરંતુ હવે એવો સમય આવી પહોંચ્યો છે કે નાદાસ અને કુદરતના રોગોથી નાથ ઉપર પડેલાં એકાંતી સારી નાંખવા બેઠાંએ અને કોઈ વળાગી જવું જોઈએ. આ વિષયમાં કુદરતના દાખલ સેવામાં માર્ગ મારતી વા. ૩૧ માંએ એક જગ્યા પાસ મીટીંગ મેળાવવામાં આવી છે તેમાં એવો દાવા મળ્યો હતો કે નાદાસના શેરીઓની આ સભા એ વાત બધાં સમજે છે કે ધીરીશ પ્રવન તરીકેના તેમને દર્શાવે દર્શાવે દર્શાવે છે અને મુનીઅન સરકાર આ પ્રાંતને અર્થમાં નાંદેર આવશે છે તેથી મુનીઅનમાંથી છુટા થઈ જવાનો અમારો હર્ષાંદ અને નાંદેર કરીએ છીએ અને મુનીઅન અને ધીરીશ સામાન્ય સાથે સંબંધ કેવે છે તે વિચારવા શેરીસમજમાં એક કન્વેનશન મેલાવવાનો દાવા કરીએ છીએ. મામોની વા. ૩૧ માંએ રાત્રે આદ વાંચે મળનાર સભા માટે મોટી સંખ્યામાં આવી છે. દાખલ મેળામાં જગ્યા ન મળી શકે તે બધાર ઉમેલા સેવા પછુ સાંભળી શકે તે માટે લાકડાં સ્પીકરોની પછુ મેકેરલ્સ કરવામાં આવશે.

એરેન્જ ફી સ્ટેટ નાદાસ બન્ડ

એરેન્જ ફી સ્ટેટની પ્રેમી-સીઅલ કાઉન્સિલે પાતાની નાદારી બાંદર કરી છે અને મુનીઅન સરકારને એક દાવા મારફતે નાંદેર કર્યું છે કે એ પ્રાંતની સર્વ આર્થિક એપ્રમદારી સરકારે પોમોન મદ્ર લેવી. એકમીનિસ્ટ્રેટર એન. મી. સી. ડી. એમ. વાલકાસે દર્શાવ્યું કે આજે મળતી નાંદેર તારીખે પુરા થતા વાંચમાં પૈકા ૪૬૨૨૨૨ નો ખાસ છે. એ બીજા કોઈ પણ જાના નવા કોઈ નાંખાને પૂરી સકાય એમ નથી. માનનાસ મીનિસ્ટરે એવું નાંદેર કર્યું હતું કે પ્રેમી-સીઅલ કાઉન્સિલે પાતાની બંદર સરવા કર્યા અને પ્રાંતિક નાદારીઓ માટેનો ખાસ પછુ કાઉન્સિલે શાધા દેવો. અમારે આર્થિક મેકે

દીગ્રેશન આલણું બેવાથી કેવળા સર્વ વિધારને સદન કરવું પડે છે અને આવી અન્યથા અર્થોદ્દેશ દશા પ્રવર્તતી હોવાથી અર્થમાં વિશેષ કાષ્ટકૃપ યથા સંભવી નથી તેમજ નવા કરો પશુ નાંખી શકાય એમ નથી આ કિસ્મિતમાં યુનીયન સરકારેજ એ પ્રાંતની બધી જોખમદારી લાગુ લેવી જોઈએ. એવેજ કા રહેતી આવી દશા છે એ વિશે વાણી છાપડિયા એવી દીક્ષ કરી રહેલાં છે કે નેશનાલીસ્ટ સરકાર પ્રોવીન્સીયલ કાઉન્સિલોને ફરેક પ્રાંતમાંથી કદાચી નાંખવાજ છુટે છે પરંતુ સા. આ. પાર્ટી એ વિચારની સાથે છે. નાકાલ પણ સખન વિરુદ્ધ છે એટલે એવેજ હી રહેટ અમલદારીજ આવાં કમલાં ગરીબ સરકારમાં માર્ગ સરળ કરી આપવા માંડશે છે. પ્રાંતિક રાજ્ય-વલિવટ સરકારે કાચમાં લાગુ લેવો હોય તો તેમ કરવા માટે યુનીયન એક્ટમાં ફેરફાર કરવો પડે એવું છે.

હુદકોશ મનેજ છુએ છે

કેપટાલિનમાં કિન્ચ હુકની અંદર એક સખામાં બાળજી આપનાં જનરલ રમટસે ક્યાંવુ હજી કે સોજોમાં નિરાશા ફલાએલી હોય તેમાં આખો પશુ શું? સોજોને બાપર નથી પડતી કે દવે કરવું શું? આજના આ જોષકારતા સમયે વડા પ્રધાને સોજોને દોરવા જોઈએ તેને બદલે તે કરું જોઈતાજ નથી. અને ન્યારે તે જોશે છે ત્યારે જનરલ રમટસના સિવાય કશું જોઈતાજ નથી. ગમ કાલે પ્રાંત્ય મીનીસ્ટરે બાળજી આપને તો જુઓ. તેમાં દેહની દશા વિશે કંઈજ નથી. માત્ર પાર્ટી વિષેનીજ વાતો છે. જનરલ હુદકોશ નર્મ પ્રાય ત્યાં મનેજ છુએ છે. સાક્રય આકિશને ના તે જોતાજ નથી! નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીમાં એક એવો મોટો વર્ગ છે જેને એક મખમલ પાર્ટી જામ્યો છે. તેઓ જુલમને કદી સદન કરશે નહિ અને જનરલ હુદકોશજ એવું કાચુ છે. જલિખ માટે ક્યાં સારી આશા તેઓ જોતા નથી અને તેથી તેમને મોરેટ પાર્ટી જોઈએ છે. આ મોરેટ પાર્ટીની સ્થાપનાની વાત અહીં રહી છે. તેની પાછળ સા. આ. પાર્ટીના આગેવાનો છે અને તે માને છે તે કહે છે કે દીક્ષન ફસને જે અરજી મળ રહી છે તેની પાછળ મારો હાથ છે. મી. ફસ સાથે મારે કદીયે રાજ્યવાય સંબંધ દતોજ નહિ. અરજીવાળીજ અમારે કરી મયાં મળજ નહતી.

નાખાંના ચલજી વિશે બીલ

હાઇનાન્સ મીનીસ્ટર મી. હવંગએ પાલમેન્ટમાં નાખાંનાં ચલજી વિષેનું બીલ કામલ કર્યું છે. ફાલ કે પી. સી. સી. ધેન્સનું ચલજી નાણું છે તે રક દરવાજા આવશે અને તેને બદલે રેન્ડ, ફ્લોરીન અને સેન્ટ ચાલુ કરવામાં આવશે. એ સેન્ટની એક ફ્લોરીન અને દશ ફ્લોરીનની એક રેન્ડ મળશે. રેન્ડ એ સોનાનો સીકકો બનશે. તેનાં ૧૧૩ એઇન્સ સેન્ટ રહેશે અને ફાલ જે પી. સી. સી. છે તેટલીજ તેની કિંમત રહેશે. આ નવા સિસ્ટમો પુરના વચ્ચેમાં બદલે પડશે ત્યારે બાદ જુના સિસ્ટમોને પાપન વિચી લેવામાં આવશે. પ્રોટીગમાં જે મીટ છે તે બી. સી. સરકારના કાણુ નીચે છે લંકનની રેમલ મીટથી એને મુદ્દી પાકી નાંખવામાં આવશે. જે રાજ્યમાં મળનાર શાલી પરિવટમાં આપ્યા બી. સી. સાંપાન્ય માટે એકજ ધોમખનું ચલજી નાણું રાખવા વિશે વિચાર કરનાર છે

તે વિચાર સાથે યુનીયન સરકાર મળતી થતી નથી. એવું જાણવામાં છે કે એકપાપર બેન્સીના વિચાર સાથે તે યુનીયન સરકાર મળતી થાય તો એની જે આર્થિક સ્વતંત્રતા છે તેનો તેથી નાશ થાય જાય.

વોપસરેવ લવચાનમાં ગિસી વિલાપન કરો

અરકુરી પવના વેલામનને બળરપતી રસાંવે છે કે ન્યુ હીન્ડીથી કેમલી દેલીમાર પવના બાળરપતી રસાંવે છે કે હીંદ ના મજકીમ સુધારના બાધી વિશે વચાં કરવા અર્થે લીક્સોમન આવના મે માસમાં વિમાનમાં એરી વિલાપન જાય એવો સંબંધ છે. અહીં લીક્સોમન એવો વિચાર મુરારે છે કે ભાડી સામગ્રીક સુધારના પ્રજા વિપર બી. સી. સરકાર એકે જનને વાતચીત અને વચાં કરવાની ખાસ આવશ્યકતા છે. જો વામસરેવ લંકન કરશે તો એ વાતમાં સંકાજ નથી કે લીક્સોમન પ્રવર્તે એક અસરકારક અખીલ તેઓ જતાં પહેલાં કરશે. વિલામનના હેતુઓમાં જોખન વિમાસ નથી તેવાઓને પણ તેઓ એક અખીલ કરશે.

સવ સેકેશનલ હિંદુસ્તા મનોરથો

હીંદના સ્ટેટ સેકેટરી સર એન્થુઅલ હીંદ હીંદ વિશે નવીન મનોરથો બાંધી રહ્યો છે. તેજી એક મોડકલટ બાળજીમાં પ્રવચન કરતાં પ્રથમ તો લીંદની રાષ્ટ્રીય મદાસભાને ક્યારી નાંખવાનો મુરદિ બતાવે ર્યો દતો. વળા તે સાહેબના મનોરથો એવા પણ છે કે મદાસભાને બી. સી. સરકારી નાંખી ન કદામ તો બીંદને ખામું મે છે કે મદાસભાની સુખ્ય સત્તા તોડવા માટે એક નવા જતાની સ્થાપના કરવી આ નવી પદ સ્થપાય તો મેને બી. સી. સરકારનું પી. સી. સરકારે આ પદા 'ફેરફાર' પદા નરી કે એવાખારી સર તેજ મદાદર સપ્ડ આ પદાની અગેવાની છે તે માટે તેઓ કેમ આજર છે તેજી સંપાકીર કરજી નથી સમજાવું. આ નવો પદ સ્થપવા બાદ નવું બંધારણ સરકાર હીંદમાં ચલુ કરશે. સરકાર આ નવા પદને 'લી' કારનામે મેલના સદકાર આપશે ન બની પણ તેના બાળજીમાં નીકળે છે. એકજ માટેસ પાને બાળજીમાં સાથેની ચકરક પ્રસારની સ્વતંત્રતાની ધોજતા આ પદે ફરીકારી જોઈશે. આ પદે હીંદ સામજીય અંતરગત વાગ રમેજાં રહે તે માટે કાંઈ કરવાની બાંધકરી આપવી જોઈશે. અને જેવા બી. સી. સંબંધ રાખવા માગતા નથી તેમને ક્યારી મારવામાં કાંઈ કરકારને સદાય આપવી જોઈશે બી. સી. સરકાર મને છે કે હીંદમાં નવું બંધારણ આપ્યા પછી મદાસભામાં બાગલા પડી જશે અને નવા બંધારણથી ફેરફાર મદાસભાવલીએ હીંદી હીંદેવરાંવા સાથે કાંઈક! સ્ટેટ સેકેટરીના આ મનોરથો કરતા મુદર છે! તે મનોરથો દેટલે દરનજે પારે પારે તે વાત બાંધના નવામાં ન ફરજ કાલે હીંદી જગતમાં જુ પનિવસન છે ત બાળે પાશુ કદી કહેવું એક વાત એકસ છે કે આવા દીનવાણાં સંભળી મદાસભા પદીઓ પેવાના નિચવા કલજ પાનતા કરશે

અર્ચીસને એટરની બેઠ

હીંદ વિશે મજ વિચાર મુરખનને ગેલા જાણીના ગેડ મુસાં મી બી. સી. સર્વિલ અમેરીકા બાળજી આપવા મળા ત્યાં હાજરીએ વિચારને મોટરને અકરમાત નહોતો અને પ્રસિધ્ધ

તાલખાં રહેવું પડ્યું. અમેરીકા તેઓ પરેન્ચા કે તેમણે તેની સરકારને અપીલ કરી તો તે દોહ વિષે તેઓ કહ્યું નીતિ પાલન કરવાના વિચાર ધરાવતા હોવાથી અમેરીકામાં વરતા દોહીઓમાંથી માફ પોર્ટ કાઢવું કદાચી નાંખે એવો સંભવ રહેશે છે માટે મને કેલિફોર્નિયા સરકારથી મળવું જોઈએ અને તે સરકાર તેમને આપવામાં આવ્યું હતું. આ મેક મુલ્લાં સાથે જ દરે વિલાયત પરેન્ચા છે અને તેને વખાણનારા મિત્રોએ તેમને પૈકી જે જગતની કિશ્મતની એક સુંદર ગોટર-ધારની બાળીસ કરી છે. વિલાયત પરેન્ચાની સાથે જ ડીવેલપમેન્ટ તેમણે પ્રથમ ધમકી આપી લીધી છે. આ, તે એમના જોવા અનેક મેક મુલ્લાંઓનું વિભાવનમાં મનન થમ પડ્યું છે એટલે દોહ વિષે એમને દીકા માટે ખાસ યુટી કમીટીના જરૂર પડે એમ નથી. આજના વિલાયતની રજીસ્ટર સરકાર તેવા કુખી રામશેરોડોનાં અને એટલે કે સરકારી સર એમ્યુઅલ હોર નેવા જે પ્રસ તીનિ દોહમાં ચલાવી રહ્યા છે ન જોઈને એમનાં તે પરમાનંદજ થશે દરો

“પ્રાન્સ અને એપ્રિલન”

૬ માર્ચ, તા. ૨૫ માર્ચ ૧૯૩૨

નાટાલ એડવર્ડોઝર પવનો કલકાનો બચરપત્રી દર્શાવે છે કે માર્ચ માસની તા. ૨૩ થીજે સર કમલી સાવધાન થાઓ. ફ્રેન્ચે સાહ્ય આફ્રિકન ટેલીગ્રાફના સંબોતી એક ગીટીમ દોહીમાં બોલવી છે. બચરપત્રી દર્શાવે છે કે ટેલીગ્રાફના સંબોતી ન્યારે કેપટાઈન ઓલુ દત્ત ત્યારે તેમને લાગ્યું હતું કે બુનીઅન સરકાર સાથે નવું એપ્રિલન લગભગ થઈ ગયું છે પરંતુ એ એપ્રિલન લગભગમાં બધી પડ્યું હોય એમ લાગે છે. કારણ કે ટ્રાંસવાલ લેન્ડ ટેન્ચોર ખીલમાં જે સધાગમે સયવયમાં આવ્યા હતા તે સુધારામાં સ્વીકારવાની સીલેક્ટ કમીટીએ ના પાડી છે. બુનીઅન સરકારના પ્રતિનિધિઓ સાથેની વારા-વાટ અને મંત્રણાઓ આ પ્રમાણે તુટી પડે અને પીલ્ડુ એપ્રિ-મેંટ ન પશુ થાય એવો મંત્રી સદય આવી પડેલો લાગે છે. લગભગ છેલ્લા ત્યાર પછી ટ્રાંસવાલની દોહી કામ એવી મદાન મનોન્યથાઓથી પસાર થતી હતી કે તેમના ઉપર આવી પોલાં દુષ્પનાં વાદળો ફરી રીતે વિખેરી નાંખવા તેનીજ મિત્રોમાં મગ માત દિવસ રહેલી હતી. સન ૧૯૩૦ ના જાનેવારી માસમાં ક્રેકટર મહાને પાલોમેંટમાં ટ્રાંસવાલના દોહીએ વિષે કબી થયેલી પરિસ્થિતિનો વિચાર કરવા માટે સીલેક્ટ કમીટી નીમી. અને તેની સમક્ષ દોહી સરકારના એજન્ટ તેમજ ટ્રાંસવાલ મન્ડીઅન હાંસિસ અને અન્ય સંસ્થા એમને કામને કેસ રજુ થો. ટ્રાંસવાલની બુનીસીપાલીટીએ અને અન્ય બુરોખીઅન સંસ્થાએએ પશુ દોહીઓના દકકા હાનરી લેવાની માંગણી કરનારી કુખાનીઓ આવી અને સીલેક્ટ કમીટીએ રીપોર્ટ બહાર પાડીને તુરત પાલોમેંટમાં એપ્રિલની કેન્ડ ટેન્ચોર ખીલ હામલ કર્યું. આ બન્યા બાદ સા આ. ૬ પ્રેસિડેન્ટી એ એમરજન્ટી કેન્સરસે એપ્રિલમાં મળ્યા અને એક વર્ષીક કેન્સરસે કેપટાઈનમાં મળ્યા. સમગ્ર બુનીઅનમાં વરતા દોહીઓના અવાજ આ ૧૧ માર્ચમાં ટેન્ચોર

ખીલ વિષે થયેલા કાર્યોમાં એવામાં આવે છે. કેમ એકખી મામણી કરી હતી કે ટ્રાંસવાલના દોહીઓ કેઈ પશુ સંજોગો માં આ ખીલને સ્વીકાર કરી રહે એમ જેન્ડ નહિ એટલે એ આખા ખીલને પાલું ખેંચી લે અને ગોલ્ડ લે તથા ટાઇન-શીપ એજન્ટમાં સુધારા કરી એનેરી લગભગમાં દોહીઓને વેપારના તથા કળવવદિવટ એમવવાના દક આપો. દોહી સરકારના એજન્ટ સર કુર્મ રેડીએ પશુ માત દિવસ તનતોહ મહેનત કરીને ખીલ સફેદ ટેબલ કેન્સરસે મારફતે આ પ્રમ નો તોડ કદાચાની બુનીઅન સરકાર પાસે માગણી કરી અને તે સ્વીકારાઈ. દોહીના પ્રતિનિધિઓનાં નામે ન્યારે બહાર પડ્યાં ત્યારે હોમને થોતિ થમ દ આવા સુપ્રસિદ્ધ દોહીના નેતાઓ અને પ્રતિનિધિ નરીકે આવે છે એટલે જરૂર અમ્મા રાખી શકાય કે દોહી પ્રમળો સંતોષકારક નીવેકા જરૂર આવશે અને બુનીઅન સરકાર સાથે ખીલુ એપ્રિલન મેમોર. દોહીના પ્રતિ નિધિઓએ કેપટાઈન ઓલુ ત્યારે પશુ તેઓ મોટી આજ્ઞામાં હોય અને તેમની મહેનતનું સુંદર પરિણામ આવ્યું હોય એવા દેખાવો જોવામાં આવ્યા. એપ્રિલન દોહી પ્રતિનિધિઓ દોહ પોર્ટમાં ત્યાર બાદ એકજ દિવસે આ દેશમાં અને દોહમાં કાચે બહાર પડે એવી વ્યવસ્થા થમ હતી અને ચાલુ માસની તારીખ પંદર સુધીમાં એપ્રિલન બહાર પડે એવી વ્યવસ્થા હતી. દોહી પ્રતિનિધિઓ ન્યારે આ મુકબાથી વિલાય થમ ત્યારે પશુ તેઓએ આજ્ઞા પ્રકટ કરી હતી કે ખીલુ એપ્રિલન અસ્તીત્વમાં આવ્યું છે. એડવર્ડોઝર પવમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા ઉપર મુજબ ૧ સમાચારમાં કેટલું સત્ય દર્શો તે કહેવું મુશ્કેલ છે એટલે એ પ્રમ ઉપર અપારે મર્મી કરવી એ અમને અસ્થાન લાગે છે. મળા મુધવારના મરકુરી થમમાં નવા એજન્ટની નીમણુંક થના સમાચાર છે. એ એપ્રિલન ન થઈ શકે એવું હોય તે એજન્ટની નીમણુંક તકાલીની નીજ છે. ગમે તેમ હો પરંતુ ટ્રાંસવાલના દોહીઓએ એક વાત એકસ માદ રાખવાની છે કે સા. આ. પ્ર. હોમને ખીલને પાલું ખેંચી લેવાની માગણી કરેલી છે અને વેપાર કરવાના તથા કળવવદિવટના દકકા પશુ મંગેલા છે. આ માંગણી એ મંજુર ન થઈ હોય તો કેમ સવધાન થમ જવાની જરૂર છે.

નાટાલ 'મરકુરી' પવનો બચરપત્રી તા. ૨૨ મીએ કલકાથી દર્શાવે છે કે મી. જી. એસ. બાજ-નવા એજન્ટ જનરલ પાળે સર કુર્મ રેડીની જગ્યાએ એજન્ટ જનરલ લરીકે નીમવાની બચર થેલા સમય ઉપર બહાર પડી હતી પરંતુ મી. બાજ-પત્રી એ હોહો સ્વીકારવા વિચુક નહતા એટલે પંચાય દાખ કેહના ન્યાયધીક સર અજુલ કવાદીરને તારથી એ હોહો સ્વીકારવા માટે દોહી સરકારે જણાવ્યું હતું. અને તેમણે એ હોહોના સ્વીકાર કર્યો છે અને એપ્રિલ માસની સરખાતમાં તેઓ અંદે આવયા નીકળે એવી આજ્ઞા રાખવામાં આવે છે. પંચાય પ્રાંતની ધારસભાના તેઓ પ્રથમ કેપુટી પ્રેસીડેન્ટ હતા અને પાલળથી તેઓ પ્રેસીડેન્ટ ચુંટાયા હતા. પંચાય સરકારમાં તેઓ કેળવણી ખાતાના એક્ટીંગ પ્રધાન હતા. અને રેવન્યુ કેમ્પર તરીકે પશુ તેમણે કામ કરેલું છે. બચરપત્રી દર્શાવે છે કે આ નીમણુંક કેમી ધોરણ ઉપર થમ હોય એમ માંજે

રમતસ-ગાંધી દરાર મુજબ આજે કલકત્તા પોલીસ કોર્ટના આદેશોને આપવા હેતુ એક એકમના આપવાની નોટીસ બંધ કરવામાં આવી છે. એને બદલે કેળવણીના દોહીઓને પરખરી પરખરી આપવાનું ચાલુ થયું અને તે દર વરસે પ્રધાનમંત્રી મારણ મુજબ રીન્યુ કરી આવે. આ સુધના નોટ નથી ન હતી. સત્તાવાળાઓએ એન ફેલ્ટ ના સમયમાં પણ આ સુધના કરેલી અને તેને તે નામસુર કરેલી. અદાલત આપીએ તે વળા ફાલિયેલ કે કેળવણીના દોહીઓને મરણી પરખરી આપવી એ અંગે નો નિર્ણય માટે લઈએ છીએ તેના અંગરૂપ છે. અદાલત અંગે ફર્ગાઉ તેમ જોની અગમતા એ વાત સ્વીકારવામાં આવી છે કે આ ફેલ્ટના કરવાના દોહીઓ માટે તેથી સાંતર નાંચ ન મળે શકે.

સન ૧૯૧૪ ના સેલમેન્ટમાં આ મુદ્દાના ઉપર ખાસ તરાર મુદ્દામાં આવેલો છે. આ વિષય ઉપર જો વિગતવાર લખ્યું છે તેણે પ્રયોજન એન છે કે દોહી તરીકેનું આ વિષયમાં અમારું નો દ્રષ્ટિબિંદુ છે તે પ્રતિનિધિ અંગે ન મુલે અને એ વિષયમાં નો સિદ્ધાંત રહેલો છે તેના અંગ ન થવા પામે.

આ વિષયમાં દોહી કેમ, કેલેનીઅલ ચોરીસ અને કેલેની અલ સરકાર વચ્ચે ૧૯૦૯ ની સંલમાં લખાણો થયેલા અને કેલેનીઅલ સરકાર એકાઉન્ટ ફાલિયેલ છે કે દર વર્ષે નો વીદી એને સ્થાપી રહીશ તરીકે રાખલ કરવા માટે તે નેવાર છે. આ સંખ્યામાં પાછળથી વધારો કરીને હયાની કરવામાં આવી હતી.

સન ૧૯૧૪ ના સેલમેન્ટ મુજબ કાયદાની પાલતે ટ્રસ્ટવાલ, કેપ અને નહાલમાં નો વર્ગના દોહીઓ રાખલ થાય એવી મોટીપણ કરવામાં આવેલી છે.

કલકત્તા 'બી'

આ વર્ગની અંદર એકએમ્પ્ટેક દોહીઓનો સમાવેશ થાય છે. હરેક પ્રાંતમાં એવા દસ દોહીઓને આવવા દેવા અને તેમાં સેલર કોલેક એકએમ્પ્ટેકના આપવા. વ્યવહારમાં આવા દોહીઓને હરેક પ્રાંતની કોમેન્ડ કેળવણીના કામ માટે ખસંદ કરી લે.

કલકત્તા 'બી'

બીએ વર્ગ કલકત્તા 'બી' માં આવે છે. આમાં આ દેશમાં અમુક વખત માટે મુલાકાત લેવા આવનાર તેમજ ધર્મગુરુઓ અને સિંહકેનો સમાવેશ થાય છે. એમને મુલતી પરખરી પર આવવા દેવા.

હવે સરકાર પટેલા 'બી' વર્ગને આવવા દેવા અમલીઅ નથી અને 'બી' વર્ગને આવવા દેવા રાજ છે. આ નવા રાજનીતિથી કેમને એમ કામે છે કે તેઓ નો સિદ્ધાંતે માટે કલકત્તા હતા અને સરકારે તે સ્વીકારી નો તેના હવે તે એકાઉન્ટ તંગ કરે છે. મુન્ટીરીઅર કીપાટ'મ'ટ કેળવણીના દોહીઓના રાખલ થવા વિષે આ નેવા રાખીલાલક વિગે નો નવી સુધનાએ કરેલી છે તેનો કેમને નો કરતે સ્વીકાર કરેલો છે કે રમતસ-ગાંધી એમર્ગેન્ટના નો હકક આ વિષયમાં આવવામાં આવેલા છે તેનો અંગ નહિ થાય.

ડી. આર્થ. હર તુ ફોર્મ

સન ૧૯૧૪ ના રર આ કમીએનના કાયદાના રેગુલેશન મુજબ આ ફોર્મ કલકત્તામાં આવેલું છે. આ ફોર્મ કલકત્તાના હેલ નો છે કે અને કેમીસાલક થમને રહેલો આપલ

ગોતાની બી તથા ડીએમને ખરી ગોમલવા મળે તેજ રેન્ટ આ અને માગલો છે એવું સમયેણ સિદ્ધ કર્યું ૧૯૧૪-૧૫નો બિલ્ડ કરવા પુરતું અને બી તથા નીચેના સમયેણ ચોમ છે ૧ માલ તે નેવા પુરતું એ ફોર્મ છે પરંતુ એ ફોર્મ સિવાય પણ સમયેણની કોલ સાબિતિઓ ખતાવી અગમ લો રી ન સ્વીકારાવ એવું હેન નહિ. પરંતુ કમીએન આન.એ તો આ ફોર્મ એન એક ઉવરની સાબિતિ તરીકે લેખાય એમ ફોર્મ બેસાડ્યું છે. અને વરતા અને કેમીસાલક થમને દોહીઓ આ ફોર્મ સિવાય કોલ ખીલ સાબિતિ થમને આવે તે સ્વીકારવા નથી અગાઉ આવા કોલે નમા આગલો પાસેથી કીપાટી થમને રેખપરરી પરખત પર આવવા દેવા, પરંતુ એમના સમયેણ અંબંધી તપાસ થમને ફોર્મ આવી અમ ઉવરે કીપેટી થમને આવી દેવામાં આવતું અને તેમને અલી પસવા દેવા.

હવે તો એવું કરી નીચવામાં આવેલું છે આ ફોર્મ સિવાયની ખીલ સાબિતિ થમને પાલ નાંચુ હોય તો તેની ડોહીઓને કમીએનના અંદર નો છે અને તેમ કલકત્તા દોહી એને અંગે ઉવરુ પડે છે એવામાં રહેવું પડે છે અને ગોતાની કનદસર હક ન થકે થપ્પીવાર નોખમમાં મુકવા પડે છે.

(= મુલ)

દોહમાં આજે શું બની રહ્યું છે?

માટે લી લાલુશના એક મળેકતા નમૂનો અમને મળે મેલના દોહમાં શું બની રહ્યું છે તે નેવા એક નમ મલેલ છે એ છ નો ના વાચલો માટે અંગે નોએ પ્રસિદ્ધ કરીએ છીએ:—

આ વેળા સરકાર અને પ્રાન ન. ને માટે આ આખરી મુલ નો સરકાર નાંચુ થકે મલકલકાને ખરી નીચ વાનો નિઅ કરેલો નો પ્રાન નો આ પપાને રખાઈ અલે તો તેનો અલેલ કીનદસર થકે અને એવો મળુરની દલા ગોમલવા થકે નરો. મલકલકા અને તવા અનુવાયીએને કમી નીચવા સરકારે શું થમને કામ છે તે પ્રમ દુ અલકીશ. વાલસમેયે કલકત્તા હક એમર્ગેન્ટના કલકત્તા છે. અને તેને આવારે કાપાને જોએ કુમા મામાં છે અલકલકની અગ વળને ઉતેજન આપનારા હામે, વપાંગે નોલ અનારએનો કોટાઓ નીચે કાપી કલકત્તા નહિ. કેમ પણ રથે થકેલા અલકલકોનું વર્ધન આપી કલકત્તા નહિ સરકાર નો નેખાએ મોલસી આપે તે ફરજવાલ કાપતું પડે આમ ન વધી હવે અમને કેમ પણ અગાએથી લાચી કલકલ કલકલક મળતી નથી ખીલું મલકલકાને માખાની ન ખીલ કેમ પણ રીવગી મલક કામથી પણ આપી કલકત્તા નહિ. મલકલકોના મળા હોય તો ત અમ કરી તેપમાં આવે. મલકલકોના કાંચે હવાર હામ તેને રથી મલક અપાવ નહિ તેને કોટાના ઉપર બેસાડાય નહિ, પાપુરુ અપામ માલ ના અપરની પણ ન કલકત્તા. અને આ ખુલ્લી રીતે તેમ કોટા હો તો તેનું મલકત અમ કરી લે. ઉપરાંત તેને કોટા થાય અને નીચ થાય દોહની રકમ અમીન મલેલક થમને વસેમ કમ કલકત્તા કલકલે અગત અમ કરી વેળા કલે, અમીન પણ થકે દોહ દર પણ

ડિવેલરાને ધમકીઓ અપાય છે

આમલોડના પ્રસિદ્ધ પ્રબલસલાકવાદી પ્રેસીડન્ટ ડિવેલરા જેઓ આધારીક ડ્રીસ્ટેટ સરકારના ને આઠવાડીના ઉપરજ પ્રેસીડન્ટ સુદામા છે તેમણે આમલોડ વિષે તેમની રાજનીતિ શુ રહેશે તે વિષે હટરને નવક ઉદરવુ આપી બહેરે કહ્યું હતું કે આમલોડ પ્રેસીડન્ટ ડેસકેવે દમકી મોડા સમય ઉપર ને પબ્લીક સેક્રટરી એક્ટ પસાર થયો હતો તે તેઓ ૧૬ કરશે, વધારાની સોમંદ સેવા વિષે ને ફરદાર કરવા હું પાડું છું તેથી જાન સાથે મળેલી સંધીને બંગ થતોજ નથી ખાંડીક સરકારને ને વાર્ષિક લેન્ડ જેનુપ્રદીઝ આમલોડ આપે છે તે વારતાવક છે એમ વિલાયતે સાબિત કરી આપવુ જોઇશે અને તે જરવાજ્યા છે એમ કામે તો તેને પણ ૨૬ કરવામાં આવશે અને આજ સુધી વિલાયતે લાંબેલી જેનુપ્રદીઝ અમને માછી બરપાદ કરવી જોઇશે આમલોડના ઉલોચને સરદાજ આપવામાં આવશે. હું એકાવા જાહેર કે નાંદ તે હટ નહીં નથી. આમલોડનાં મવનર જનરલસીપનો હોવા છે તે કહાડી નાખી તે તમા આધારીક રીપબ્લીકના પ્રેસીડન્ટનેજ રહે એમ તેઓ કરવા માને છે. નાચે અને સાઉથ આમલોડ વચ્ચે ને અકુદરલી સીમા છે તે દુર વચ્ચેલી હું જોવા માંડું છું. અને સંયુક્ત આમલોડ હું જાણું જોવા આજ રાખું છું.

વધારાની સોમંદ

આધારીક ડ્રીટીના ઉપર લઈ શુકનારામાંના કૈક મી. ડમાન દહાવે છે કે વધારાની સોમંદને મા ડિવેલરા પદ્ધતિ પવાની વાત કરે છે પરંતુ ડિવેલરાએ જાતેજ વધારાની સોમંદની રચના કમ્પાન લઈ કહાડી હતી. વિલાયત સાથે બનાર સુલેહ થઇ જાને આધારીક મોડરેટ લીડર સાથે મર્ચ કરીને તેમણે પોતેજ વાક્ય રચના કોડવી હતી. ખાંડીક સરકારે પોતાની વાક્ય રચનાને લઈ કરી હતી. મી. નેવીલ એમ્પરલેસન જેઓ ડેમોનીઅસ સેક્રટરી છે તેમણે આમલોડને ચેતવણી આપી છે અને મી. વીન્ટન મર્ચેસે કન્ટરવેલીવ પણ શું મમલો બરશે તેની આમલોડી પણ કરી લીધી છે. મી. લોહડ ન્યેર્જ કે જેમણે આમલોડ અને વિલાયત વચ્ચે સંધી કરાવવામાં મુખ્ય ભાગ ભજવ્યો હતો તેમને પણ ડિવેલરાની નાતિથી ખુબ લાગી આવ્યું છે અને પ્રસ્ટરના તહેવારે નાદ પાલમિંદ મળશે ત્યારે આમની સભામાં તેઓ પ્રોટેસ્ટ ઉઠાવનાર છે. મી. ડમાન જેઓ પ્રેસીડન્ટના ડીપાર્ટમેન્ટના પાર્લામેન્ટરી સેક્રટરી હતા તેઓ દહાવે છે કે વધારાની સોમંદ સેવાનો પ્રથમ સંધી કરતી વેળા એટલે મુરદેહ હતો કે એ વિષયમાં અમે લંડનથી કમ્પીન પાછા આવ્યા અને ડિવેલરા સાથે એ વિષે મર્ચ કરી અને તેણે જાતેજ વાક્ય રચના કમ્પી તે મંજુર રાખવામાં આવી અને તે કાવકમાં લખલ થઇ. તેમણે રચેલી સોમંદ સેવાની વાક્ય રચના સ્વીકારાઈ ત્યારેજ ખાંડીક સરકારે પોતાનું બરકર અને પોલીસ ખેંચી લેવાનું તથા મવનર જનરલની જોશીસ રાખવાનું સ્વીકાર્યું હતું. મારે ડિવેલરા સાથે વાતચીત થઇ જાને તેને પરિજામેજ કોડે જાનંદહે વિલાયતના કાફલને એક બાલુએ સખી ડિવેલરાના કાફલને મંજુર રાખેલો. ડેમોનીઅનની પાર્લામેન્ટમાં સોમંદ સેવાની ને પ્રથા છે તેનાથી આ જુદીજ છે. કોડે જાનંદહે તો એટલે સુધી જાણ્યું હતું કે એ કાફલને સોમંદ પણ બાજેજ રહી કહામ.

સુરેલીખત ઉઠી થવાનીજ

વિલાયત તથા આધારીક ડ્રીસ્ટેટ વચ્ચેનો સંબંધ બવરા

માં પડે જોવા ચિન્હો દેખાવા લાગ્યા છે. મી. નેવીલ એમ્પરલેસન ચેતવણી આપી છે કે વિલાયતની રાષ્ટ્રીય સરકાર આધારીક પ્રેસીડન્ટના અલ્ટીમેટમનો સ્વીકાર કરશે નહિ. અને કહાય લાગતી સરકાર કરજે વાચ તો કન્ટરવેલીવ પણમાં બંદજ ઉઠવા સંભવ છે. કારણ કે એ પણને આમલોડના સવાસ પ્રત્યે મળ્યું લાગી આવે છે. એડેમો-આધારીક સંધીનું કાર્ય પૂર્વે કરવામાં મી. વીન્ટન મર્ચેસે પણ અમલનો જામ લીધો હતો તેણે ઉદરવુ દરમ્યાન દહાવું હતું કે ખાંડીક પ્રબલ અને આધારીક પ્રબલ વચ્ચે ને સંધી થઇ છે તેમાં જરા જેટલો પણ ભંગ થવા મામે તો વિલાયત તે સહન નજ કરે. અમે સંધીને વળગીજ રહીશું. મી. લોહડ ન્યેર્જ જેનો સંધીમાં મુખ્ય કામ હતો તે પણ આ વિષય ઉપર અખત વિચાર ધરાવે છે.

વિલાયતમાં અપ્રસોસ

એ મુદ્દો વચ્ચે થએલી સંધીનો આવી રીતે જામ થાય છે તેથી વિલાયતને ખરેખરો અપ્રસોસ થાય છે. ખાંડીક સામાજ્ય સાથેના ડેમોનીઅસનો કામદેસરનો સંબંધ ચેરડ મીનીસ્ટર રેટ્યુથથી દમકીજ ને નહીં થયો તેમાં ડિવેલરાની નીનિયા મોટું વિષ્ન નહશે. વિલાયતનો બહેરમવ વિલાયતની સરકાર જોડેજ રહેશે કારણ કે આમલોડ સાથે સંધી થવા માદ પણ વિલાયતે તેને મળી છુટલાટો આવેલી છે. જેવી કે રાષ્ટ્રીય દેખામાં આમલોડના કિરસામાં છુટલાટ, સીવીલ સર્વોચ્ચને પેન્કન આપવા સંબંધી અમુક બોલ વિલાયતે પોતાને શાર લીધો, પ્રીમી કાઉન્સિલમાં અખીલ કરવાનો કલ આમલોડે કહાડી નાખ્યો છે. આ ઉપરાંત આમલોડ પ્રેસીડન્ટ ડેસકેવેને વિલાયત તરફોડી ન કહે. લેન્ડ જેનુપ્રદીઝ અને વધારાની સોમંદ વિષે વિલાયતની નમતું નજ અપાવ એમ તેઓ માને છે. ડિવેલરાની રાજનીતિને આધારીક પ્રબલની અકુમતિનો રંગ છે. તેઓ મોટો પાસેથી જેનુપ્રદીઝ લખરાવાને આધારીક લીબેરીમાં જમા કરશે અને તેથી આધારીક દારમરને લાભ નથી મળવાનો. ને વિલાયત, આમલોડ જે સ્વર્તન મુક છે એનું તેની સાથે વર્તન રાખશે તો સામાજ્યના ખીલ લાગેને ને આધારીક લાભ ઉઠાવવાનું થશે છે તે આમલોડને ન મળશે. સાઉથ આમલોડ વિલાયતની જબર ઉપરજ નમે છે. વળી આમલોડની મધ સરકાર વિલાયત સાથે થએલી સંધી જીનીવામાં લીમ કોદ નેકન્સની જોશીસમાં રજરર કરાવેલી છે. હવે ને ડિવેલરા વધારાની સોમંદ ફરવશે તો લીમ કોદ નેકન્સની જોશીસમાં પણ તેને મુકેલી નહશે. અમેરીકાને કૈક કોદ-કારક સહેશે આપતા ડિવેલરા કોદમા છે કે "આમલોડ એ આધારીક વાસીઓ માટેજ છે. છપરે તેમને એ મુક આપેલો છે અને તેમનેજ માટે તે રહેશે. અને સદાને માટે એ આધારીક વાસી અને તેના વારસોને માટેજ જાવવામાં આવશે." કોરટેલીવાના આરંભીક મેનીક્સ જેવા ડિવેલરાને ઉતેજન આપે છે. તેણે દહાવું છે કે આમલોડનો લીલો, કફેડ અને સેનેરી રંમનો વાવરો કારકાલ ધરાવનાર હાયેમાં આવે એનું હું જાણું કલ વર્ષથી ઇચ્છી રહ્યો હતો. મે કહ્યું હતું કે આવી કહેવાતી સંધી હેજ આધારીક પ્રબલ જાંધીને બેસી કહવાનીજ નથી. ને સંધી મોડી છુટાજ રેડવાની ધમકી ઉપર રચાઇ હતી તે નીચે આધારીક પ્રબલ ક્યાંથી જાંધીને બેસે? મારા એ કહ્યો જાને સાચા પડે છે.

ડિવેલરા જવાબ નથી આપતા

મી. નેવીલ એમ્પરલેસન અને વીન્ટન મર્ચેસે કહાડેલા

ઉદ્ભવિતો કીલેસાએ જવાબ નથી આપ્યો પરંતુ 'ધી બાઈ' એ પ્રેસ' ને સમકારી વાજાંબ છે તે કારણે છે કે ગાંધીજીના સોમંદ લેવા એ સંધીના કારણે જોતાં કરજીના નથી વળી વેસ્ટ ઈન્ડિયન કોંગ્રેસમાં એ સંધીનાં મુળભૂત ફેરફાર આપા આપ થાય છે. વળી સંધીનાં લેન્ડ કોમ્યુનિટીઝ 1-મે એઃ મજુ કબ નથી એ પણ કારણ છે કે રી સ્ટેટની સરકાર તેના કહેરીનો માટે નૈસર્ગ અને કાયદેસરના કારણે છે નેક શોધ છે. બીજું કારણ નહિ

પ્રખ્યાત રીસ્ટ્રી એક્ટર વેદ

કી સ્ટેટની કોમ્યુનિટીઝ કોમ્યુનિટીઝ અને પ્રેસીડેન્ટ કીલેસાના કુટુંબમાં જા કાયદાને રફ કરવામાં આવ્યો છે. કોની અસર એ કહે કે રીસ્ટ્રી એ સરકારી કોર્ટ સ્થાપવામાં નાવી હતી તે નીચળ જો આ સરકારી કોર્ટ દ્વારા અનેક સમસ્યાની રીસ્ટ્રીને સળ થઇ હતી અને તેમનેજ કીલેસાને સલા ઉપર આવતાં દુરસ માડી મુકવા છે.

સ્વાતંત્ર્ય ચુકના તાર સમાચાર

મરકુરી અને લોકોનો અભરપની કારણે છે કે હીડુ અને મુસ્લીમો માં પચ્ચ જલનાં કોમ્યુનિટીઝ વપર આપી કહેવા નહેવાથી હવે એ અધિક માગ વિશ્વાસપત્રી સરકારને કરવું પડશે. હાલમાં કોમ્યુનિટીઝ પ્રથમો મેડમ નિશાન કેવી રીતે આવેલા તે વિષે હવે વિશ્વાસપત્રી પ્રધાન મંત્રી વિચાર કરી રહ્યાં છે. હાલને નવું નિર્ધારણ આપવાનું છે તેમાં હવે વધુ કીસ ન થાય તે આગર આત આ વિષયમાં હવે વિશ્વાસપત્રી સરકાર વચ્ચે પડીને નિઠાલ કાવશે. આ વિષયમાં સરકાર ગોવાનો નિર્ણય જાહેર કરે તેને માટે દરજી માંગે સમય જોઈશે. ખોટીક સરકાર પાસે એ વિષયમાં સારમાં સારી માહિતી છે. હાંકી સરકાર મોકલેલો કીસેચ પચ્ચ છે. વળી ખોટીક સરકાર નિર્ણય આપે તે પહેલાં ફોર્માલ કમીટીની સલાહ પચ્ચ સરકારને મળા કહેશે. એ કમીટી કોઈમાં ગોવાનું પહેલું પરીણ હવે જલદી અવમ કરી નાખશે અને પાનખર રૂપની આપણીમાં બીજું પરીણ કરી વહેરી હાથ માદ તે પોતાના રીપોર્ટ ખોટીક સરકાર પાસે રજુ કરશે. કોટલે આવતાં પર્થ સિવાય કોમ્યુનિટીઝ પ્રથમ વિષે ખોટીક સરકાર પોતાનાં નિર્ણય ખદાર નાંક માટે. આ વિષયમાં સરકાર તેવું સમાધાન જલસ પાસે તે જલજવા માં નથી આવ્યું પરંતુ બી. રામસે મેકડોનલ્ડે અગાઉ એ વિષય માં વિચારે કારણેલા તે ઉપરથી એ કોમ્યુનિટીઝ ને કે છુકા મતાધિકાર આપવાને તેઓ કહ્યું છે. એ સરકાર આ પ્રમાણેનું સમાધાન હોઈ હવે હોઈ બેસાડે તે પચ્ચ તેના અર્થ એ નથી કે તે સમાધાન હોઈ સ્વીકારીજ છે. એ સમાધાન કરતી હશે. અચુક વર્ષ મુધી છુકા મતાધિકારની અવરજા માલ રાખ્યા માદ હાંકીમાં એને પોતે રહી પાછા વપાસીને તેમાં સુધારો કરી કહે છે. એક મોટી સત્તા ધરાવનાર માણસે અને કોમ્યુનિટીઝ છે કે આ કોમ્યુનિટીઝ પ્રથમ વિષે આશાક હવે કળા વાદળથીજ જવાઇ રહેલું છે. હાંકીમાં એ સવાલ વિષે કરી અર્થ નીચળતાં હોંકુ અને મુસ્લીમો પોતે પોતાના વિચારમાં ઉઠતા વધુ દંડ બનેલા છે. મજ સાલક ટેમજ કોન્ટ્રોલમાં અસર વખત માટે છુકા મતાધિકાર રાખે એવો વિચાર અજવાળાં આપેલો તે વિષે પચ્ચ દેશમાં આવે રાખે એ પોષવાને પચ્ચ ઉપસાવવા અપ્પ હાથ કરી રહેલા

જ. અભાર સુધી એકે એકે એ વિષયમાં સુધેદ કરવા પવન કર્યા છે તે સર્વને નિષ્ફળતા મળેલી છે. પ્રથમ પહેલી રજા ટેમજ કોન્ટ્રોલમાં વા પ્રધાને પોતાના હાથ અજવાળાં જોયા, બીજી રજા ટેમજમાં ગાંધીજીએ પ્રવરતે કરી, ત્રીજી માદ કોન્ટ્રોલમાં પ્રતિનિધિના પાસે રામસે મેકડોનલ્ડે આમણી કરી કે મને એ વિષયમાં નિર્ણય આપવાની બેધીત સમતા મળે મળીન આપો છુ પચ્ચ ન કહ કહ્યું અને હવે હાંકીમાં કોન્ટ્રોલની કમીટી માગ કરે છે તે પણ નિષ્ફળ નીકી.

કલકત્તાના કોર્મીસરનું ખુન

કલકત્તાથી મરકુરીને અભરપની કારણે છે કે ખંજાળની ટેમીસ્ટ વાર્ડે પાલે દેખાવ આપે છે. કલકત્તાથી એ મામલ મટે આવેલા પા રમ પાસે લેન્ડાવન છુટ મીનની નજરમાં એ મામલોને મારી નાખવામાં આવ્યા છે. એક મા કમી કોમરી નામના માણસ એ અને તે કલકત્તા કોર-પોરેકનામાં મલ્કીજીવર દતા. તેઓ મુસ્લીમ મામલો પ્રથમ દતા ખુનમાં નાસી છુટવા દ

'લેખકમદારી' અવર નહિ કરી

કાદોરથી 'ધ ટાઇમ્સ' પત્રને ખબરપત્રી કારણે છે કે મમ નવેઅર માસમાં અમુખાં મળેલા નોહાન વિષે મી. સીસીનાઈ મેકડોનલ્ડેને સલાસ કરવા રાખ્યા હવા તેજે પોતાને રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે તેમાં કારણમાં આવ્યું છે કે સ્થિતિને કામમાં રાખવા કલકત્તાની જરૂર હતી તે જતાવવામાં આવી નહિ નાના અને મોટા સર્વ અમલકારીની સ્થિતિ જોજ હતી કે પોતાની જોખમકારીમાંથી રમ છુટી જવું. વિશ્વાસપત્રી પચ્ચમાં અવવાની જરૂર હતી તેવા સમયે તેઓ ખીજ સલા પાસેથી છુકો મેળવવા હોડી મયા હતા. સીનીલ અમલકારો અને વરકર સાથે સર્વજન જોઈતો હતો તેમાં છુટી હતી. અને હીડુ અને મુસ્લીમનાં ટોળાઓએ અનેકોને અમાર પ.મલ કર્યા માટે એક મોટેથી વરકર આવ્યું. વરકર આવ્યા માદ મુસ્લીમોનું ટોળું વિચારાઈ મજુ પરંતુ હીડુઓને વીળેરી નાખવા પચ્ચમાં મેવામાં નહિ આવ્યા. તેઓએ ટોળાઓ આંધી છુટા જવામાં રહેલા મુસ્લીમો પચ્ચ દુમલા કર્યા અને કલકત્તા કલક સધી મુસ્લીમોની કલકત્તા છુટી અને તે દરમ્યાન વરકરને હોષ પચ્ચ જાતના છુકો આપવામાં આવ્યા નહિ. આખરે આખા કલકત્તા કલકત્તાને રજા રજા સખ્ખુ પરંતુ દરમ્યાન હીડુઓએ અવરજી અને કુલકાન કરવાનું ચલુજ રાખ્યું. એ વિષય માલ્ય તે અટકાવવામાં આવ્યું મી. મીડલ્ટનને અર્થિત અધિપ્રાણ એવો છે કે એકો મળવળ બેસા હવા તેની સાથે વાતચિત કરીને મારી આપવાની તીવ્ર નીમ્મળ નીપડી હતી. એવા મોટા સાથે તે મળજીવ હાથેજ મામ મેડ જોઈલું હતું.

ધી સુરત હીડુ એસોસીએશન

જનરલ મીટીંગ

ધી સુરત હીડુ એસોસીએશનના સર્વે મેમ્બરોને ખબર આપવા મા આવે છે કે એસોસીએશનની જનરલ મીટીંગ સ્વીવાર ધા. રજ મી માર્ચ ૨૬-૨૭ ના રીજ સમિતિ દ્વા વાગે એસોસીએશનના મેમ્બરો મળશે તે પ્રસંગે બધા વાદળોને વળતસર મમારવા વિનંતી છે.

કાર્ગ - બાહુતોના વધા સર્વથી આવેલા કમળોનો વિચાર કરતા તમા બીજાં પરચુરથ કામે

પુરાણ સુખા મીસી,
એ. સેક્ટરી

ગીતા મંથન

(શ્રીમદ્-વિશ્વરામ પાંડ્યામજાલ મહાસ્વામી).

(મયા અંકથી ચાલુ)

અધ્યાય ૨ નો

(૮) શ્લોક ૧૮ થી ૨૫

અમહાર શ્રીકૃષ્ણનું આજં તરણનકપણ અર્જુન એ નવો સમજી રહ્યો. પદી પુરો ન જાણેલું, ન સાંભળેલું, ન સમજેલું એવું માત્ર અમર-અરૂણ આત્માનાજ અસ્થિતત્ત્વનું આજં પ્રતિપાત્ર એને તદ્દન નવું અને કાશ્યપકરક સાચું. કાણેક એ તે નિરૂપણનો અર્થ સમજવામાં મૂઝા જમ મયો. કાંઈક જાણે નવું જાણું છું, એમ એ સમજ્યો, અને તે વધારે સમજી શેવા માટે બોલ્યો.

“શ્રીકૃષ્ણ! પ્રિય શીશુ! મને હરીયા તમે આ વિષય સમજાવો, છાદીકમાં મને લાગે છે કે આ મોટું નિમિત્ર વાતોજ રહેલો છે. પણ, મને વધારી આ ખાત કાંઈકામાં જલ રસ પડે છે. આવી સુર નરકમાં કોડી, આ નરકમાં ધરકાનારા પુરમાં કોણ પડે?”

અર્જુનનાં આવા વાણી સંભળી શ્રીકૃષ્ણ કાણેક મોન રજા, અને કાંઈક વિચાર કરી બોલ્યા:

“અર્જુન! હું તને આત્મા-જનારણનો એ સમજાવીશ તો ખરોજ; પણ માટે તને એતાવી દેવા એકલક કે તને કાંઈકામદ રીતે તત્ત્વજ્ઞાન પણ સમજાવવાનો નથી તારું કાંઈક જાણે તો આ આવી પડેલું પ્રકલ રીતે મેવાનું છે. એમાં તને ને મોઠા ઉત્પન્ન થયો છે, તે દુર કરવા પ્રયત્ન કર તરણાતનું નિરૂપણ કરું છું. તપદ રીતે પાપદ મધેલા કાંઈકાને કોડીને તરણાતનની પાલળ કામરૂં, તેને પણ નુ સ્વચ્છંદજ સમજી છું. કહામનું કામ કાણુ લેખ ને જલેલું લેખ, રાજી માં જલ જનાઈ લેખ કે નરકમાં જલ જનાઈ લેખ, વારાથી એમાંથી જાડી કાપાનું નથી એટલું હું તને એતાવી રહું છું.”

એમ એવવણી બાપડાં શ્રીકૃષ્ણ આજળ બોલ્યા:—

“કાલિજ, કારણ! મેં તને પડેલાં સાગર અને તરંમની ઉરમાંથી અમર-અ અને જગતને સંપન્ન સમજાવ્યો. પણ એ કાણુ પડે, તો વધારે સહેલી રીતે માત્ર આત્મા અને હરીરનો અર્થ સમજી છે.

“જાહમાં તેમ માખણ રહેલું છે, જલકા તજમાં જેમ તેજ રહેલું છે, તેમ આ હરીરમાં આત્મા ક્યાપીને રહેલો છે એમ સમજ. માખણ કાઢી કીધા પછી જાણની જેમ આ ગાસ માફો કિન્નત સમજતા નથી, અને એવટે કુલરનિયે પીગડાવા દે છે; જલકા તેલ કાઢી કીધા પછી રહેલા બોળને સ્તેમ કાંઈક એવટે જાણ્યે દે, તેમ આત્મા વિનાનું રહેલું હરીર જાણવા કે કાઢી દેવા ચોખ અને છે. અર, એટલી કાલ કે બોળની ઉપયોગિતા છે, તેટલીયે આત્મા વિનાના આ દેહની ઉપયોગિતા નથી

“અર્જુન! આવા આ બોળિયા અને આત્મા વચ્ચે અર્જુન વિલક્ષણતા રહેલી છે. ને ધર્મો આત્માના છે તે દેહમાં નથી, અને ને દેહમાં છે તે આત્મામાં નથી. આત્માને આધારે કલ્પ-પ્રક અને હરવા હરવાની કાંઈક ધરાપનારો આ દેહ, આત્મા નીકળી જવાજ માટીના દેશ જેવો નિર્યેષ્ટ અને છે, જાતે મોઠા કાલકમાં ગંધાષ્ટ અને સડી જાય છે. એને કાણુ કહાય છે, પલાળી કહાય છે, સુઘની કહાય છે. આત્મા તો

એથી સદાજ ધર્મો-મલો છે. અનિય, દેવતાઈ કહાનારા અને નિત્યી કરાદના રહેલો છે અત્યા નિય, અદરજ અને અનિત્યારી મયો રાખીને રહેલો જ. ૧૮

શ્રીકૃષ્ણ આજળ ને છે!

“અર્જુન! હું પુરો ૧ કે નું બીજા અને કોણને કેમ કહ્યું કે વધારા જામ, આ સામે લેખેલા ને મે કોણને દેખાય છે તેમાં બીજા અને કોણ એ ધોળા ને વાળા હરીરના નેમ ને. તેમાં રહેલા એજનાં આત્માનાં જામ છે અને એ હરીરો તાને પુરો પુરો લેખ, તો એમાંથી આત્મા નીકળી ચવા જાડ દુલ અને સમજાનમાં જલ જવા વિનાવળો થવાનો છે; અને એ એમાં રહેલા અમરત્ત્વને નું તાને કાલ અને પુર સમજનો મામ, તો એમનો તો નામ થવાનોજ નથી. એ કલેખે તો ચોતાની વાસનાએને અર્જુન મધ જેમ. કાણતાં હરીરો કાણુ કરેલાં છે, તેમ આ હરીરો નામ વાગર્ત નર્મ હરીરો કાણુ કરી શેશે. તારા કાલ અને યા છે, તે તો તારા બેવામાંથી આવ્યા નથી, અને તારા જાણી એમને કુરયાયે અડી થવાના નથી. અને ને હરીરોને નું કાપવા મૂકી રહેલો છે, એ કાણુ રીતે કારણ તો પડવાનાં છેજ. તેમને પાડવાનું કાણુ કાંઈક આજે તારે કાચે જાતી પડે છે, એટલા જ માટે તારે કોણ કરવો વિચિત નથી ન કેડી કહાનારા, ન જાણી કહાનારા, ન જાણી કહાનારા, ન સુઘની કહાનારા, નિત્ય, સર્વગત, રશ્વર, અભજ, સત્યાગત અને મન વધા છાદીને અમરજ મિત્ર આત્મા પ્રાપે નું કાંઈક રાખ. અને આ હરીરને નું સુધી જ; તોજકર્મો જામળ એ કાણુનુંગર દેહને મ રવ આજાનું ઉત્પન્ન નથી. ૧૯-૨૫ (અપૂર્વ)

શ્રી. સત સાધક સમાજની સુટણી

શ્રી સત સાધક સમાજની જનરે કલ્પા રચીવાર તા. ૧૭-૨-૩૨ ને રાજ અમલદારોની સુટણી કરવા માટે બેદાનીસમર્થ ખાતે પાટીદાર દોળમાં શ્રી પ્રાણકંકર કોમેધર એશીના પ્રમુખપદે મળી હતી. નવા વધેના અમલદારો તરીકે નીચલા સુદર્યો સુદાયા હતા.

પ્રમુખ: શ્રી. રજીસ્ટ્રારનાથ વડાજી, ઉપપ્રમુખો: મેસર્સ કાલુભાઈ કદીરા, નામરવામ મૈયાળ, અવલકાઈ પ્રેમજી, અગાજાઈ મરનજ, અનારાસ અંબાસમ, મોપાલકાઈ મુકાલ-મલ, કલુભાઈ મુલાળભાઈ, તોજવનકાઈ ગીરમર, દુર્લભભાઈ કલતજી; એડીજા મંત્રીઓ: શ્રી. કીડકાઈ પ્રદુભાઈ, બીખા ભાઈ વડાભાઈ; મહાનંદ મંત્રીઓ: શ્રી. અદ્દકાઈ નાથુસમ, શ્રી. પરદોતમકાઈ અંબલાલ; અજાનચીઓ: શ્રી. વજ્રમભાઈ મયાજાઈ, શ્રી. મોપોલકાઈ નાનકાઈ; કોડીકો: શ્રી. અમમત-ભાઈ નાતાજાઈ, શ્રી. ઝીજાભાઈ વેલજી પારખ; લાખચીરીમન: શ્રી. દયાજીભાઈ મોસાઈ.

આ ઉપરાંત ૨૧ સુદર્યોની અનરક કમીટી અને સમાજનું નામ અને ખંધારણ ઉપર વિચાર કરી ફેરફાર કે સુધારે વધારો સુચવવા પ્રાંત સભ્યોની એક ખાસ કમીટી સુટવામાં આવી હતી.

સુટણીનું કામકાજ પૂર્ણ થવા પાડ નવા પ્રમુખ શ્રી. રજી-કાલુભાઈ વડાજીએ પ્રમુખ રવાન કીધું હતું. પાડ ભાઈની ઝીજાભાઈએ જુના અમલદારોની સેવાની કદર જુલનારો કાચ કયો કયો હતો જેને રા જીરજી પ્રામજી અને રા. ઝીજા-ભાઈ વેલજી તરફથી દેશ અને અનુમોદન મળતાં રા. બેશીએ કરેલા કાંઈકા પ્રજાંજા કરી હતી અને તેમાં આ ચાલની

આખરીએ સ્વદેશ ભવ છે તેની વાદી આપી કંપરો દરવ અર્જનુમતે પાસ થયેલો જાહેર કીધો હતો. જાદ રા. જોશીએ જુના જમણદારો તરફથી મોગ્ય કબ્જેમાં આજાર માન્યો હતો.

જાદ રા. નારાયણજી મો. ડોસાણી ને "સમાજ જીવન" ના પ્રતિનિધે કામ આદિમાં આવે આવેલા છે તેણે પશુ આ થર્મ સમાજને કેવી રીતે આગળ વધારવું તેના કુદાઓ જણાવવા કહ્યું કે કોઈ સંગઠન હશે, ગુજરાતી રજુ માતૃભાષા માટે જોશે. આ રીતે જાહેર અને કોઈ થર્મ મંદીર તેમજ થર્મજાગીની આજ જરૂરીઆત આ દેશમાં છે. જોય જાર હવે જણાવી મોખાજાની સેવા સમાજનો કામજો આપ્યો હતો. અને જોયે જાર પુર્વે જણાવ્યું કે થર્મ સમાજ પ્રત્યે કોઈવતું અભિમાન રાખનાર દરેક કોઈજાની કવજ સમજવી તેમજ કાર્ય જોયમાં કાર્યને મુખાવવા કોઈ થર્મજાર અભિમાન રાખી કાર્ય આગળ મુખાવવા માટે પોતાની અનુમતી પુષ્ટિથી જાહેર કામજા દલીલોથી સમાજ કેમ આગળને આગળ વધે અને સમાજને પોતાના કોઈપણાનું મોગ્ય સમજાવે એ સમજવી વાજજી બંધ કહ્યું હતું.

જાદ પ્રમુખ સાહેબે કીપસંદાર કરી સજા જરૂરિયાત કરી હતી.

અન્ય પત્ર

"દાંસવાલમાં કોઈજોતું રથાન"

જોદાનીસમજથી એ. કે. સિંઘાના જાહેર છે કે આજે વિશાળ સદીના સમયમાં જાહેર જમલ પ્રમતિને પશ્ચિમ દિશા છે જાહેર દાંસવાલમાં કોઈ ગુવાનો પાછળ પુર દેરથી જુએ છે, જાહેર પુર્વ સમજમ જાહેર સદીનાં સમયમાં કોઈજોતું સદીના આદિમાં પશ્ચિમ દિશામાં જાહેર દાંસવાલમાં દાંસવાલમાં પશ્ચિમ દિશામાં જાહેર અને જાહેર તેજો દાંસવાલમાં સંજામાં વસી રજા છે. એ અર્થ સદીનાં માળામાં કોઈજોતું પોતાનાં અને પોતાની આવી પ્રજાનાં દિવાળે શું કર્યું? પોતાની ધાર્મિક, સામાજિક અને નૈતિક ઉત્કર્ષ અર્થે કેટલી પ્રમતિ કરી એમ સવાલ ને પુછીએ તો જવાબ મુખ્યમાં મળવાનો.

ઉત્કર્ષ એટલે શું એમ ને પુછીશું તો જવાબ મળશે કે જાહેર વજીજ અને મહેનત મજુરી કરતાં ને કાંઈ મળે તેમાંની પાછાં પાછાં જાહેર સ્વચ્છે સીધાવવામાં ઉત્કર્ષ અને જીવન માર્ગદર્શનાં આપ્યા જર્મને સમાવેશ થઈ જાય.

ગુવાન વર્ગ પશુ વડીલોએ જાહેર જાહેર પ્રજાનાં મહેનતો આજાને પકડી મારું હાથે મુખ્યમાં જાહેર માર્ગે સમજ રજા છે એ શું ચોડી કીમતીની રાત છે નથી તો તેને થર્મની જરૂર, નથી તો સમાજની જરૂર નથી તો પોતાનાં રથાનની પકડી, નથી તેનામાં માતૃભાષા. રાતરિવસ મહેનત કરી પોતા મેળવવામાં એ અર્થને સરવાળો મળ્યાં જાય.

આપણી જાહેર આવેલ આ દેશની ધાર્મિક પ્રજા તરફ જાહેર નજર કરીએ તો તેજોમાં શું જાહેર તેજો દેશ જેવી જાહેર કવજની જુજ સંજામાં આ દેશની અર્થે વધે છે, કવજ તેજોમાં સામાજિક સંગઠન કેટલું પ્રજા છે, તેજોમાં સામાજિક સંજામાં છે, કવજ છે, તેજો આ દેશમાં અનુજ નરીકે જાહેર પોતાનાં જનત સમજું કરે છે, તેજોની અર્થમાં જોયના પ્રજામાં કવજ છે. અર્થ-અર્થ મુદ્દમાં તેજોએ દેશાગિમાન દેશની આર્થિક જોયનાં કામ જાહેર થઈ નથી.

આ દેશની જરૂરિયાત અને નિર્માણ જોવી મળ્યાની તેરીવ પ્રજા તરફ જાહેર કાળી નજર દોડાવીએ. તેજોની સામાજિક અને ધાર્મિક સંજામાં છે જોય તેજો પોતાની આર્થે કવજ આર્થે છે. પોતાનાં નજર આગળમાં પશુ તેમજ પોતા માટે આર્થે દેશ જાહેર. રથાન મહેનતો સાધના મેળવવામાં પશુ તેજો જોયમાં તેમ પુર્વે કવજ છે. કવજમાં જાહેર દેવી સજાજની આ દેશમાં આજા આર્થે દોડીએ પોતાની જાહેરના આજા તેજોની રથાન નાનું દોડામાં કવજ. નામદાર કાજાજ માટે પશુ જોય પરિરિજાત ઉપરિજાત થઈ હતી.

૧૯૨૯ માં કેટલાક કોઈ મુલકને તરફથી કોઈ સર્વોચ્ચ કીમતી રથાનના કરવાના સમજ કવજો થયા કવજાતમાં મહેનત સજા સજાની જાહેર અને મંડળની મજાપના થઈ. કાર્યકમ નકો થઈ પરંતુ અર્થસોજ છે એ અર્થનાં જાહેર જાહેર થઈ. જાહેર તેરીવ કવજ પશુ અર્થ અને આર્થે કોઈજોતું જોયું એક મંડળ એકે રથાન નથી કે જાહેર આગળ તેજો પોતાની ઉત્કર્ષને વિજાર સર્જા પશુ કરી કવજ. તેમ કવજને તેવી પ્રજાદ પશુ આર્થે જાહેર.

મહેનત જોયમાં લેખકની અભિવાદા જાહેર છે કે રથે કરી દાંસવાલમાં કોઈ ગુવાનો પોતાને વડીલી કવજરજ નિદાને લાગ કરે અને જાહેરને સંજાપુર્વે વિજાર કરી કોઈજોતું સામાજિક અને ધાર્મિક ઉત્કર્ષ માટે પ્રમતિવાન અને અને તન. મન, મનથી રજા કવજ તે આર્થેના સમજા પ્રજાસે કરે.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરફવાર રંમજેરંઝી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી માલ જાહેરમાં આવી પહેાંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક કદીમરમાં આવશે.

જોયી, કવજાં વિજેરેને મારે જાત જાતનાં રેશમ.

મોખા, રમાલ, સાહી, મજમલ, રાસ, રાષ, કોદાર, કોર, રાઈ, મુદને માટે કવજ, આસામ સીલ વિજેરે વિજેરે. પુષ્પો, સીમો અને જાહેરમાં પહેરવા કવજી દરેક સીલો આજાની રજો આજોમાંથી સર્જામાં જરૂર આવે કવજા મળે કવજ.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

જોય ૫૨૬૯.

૬૩ હવેજ રીટ,

કોનંદ માર્ગી એન્ડ હવેજ રીટ,

જોદાનીસમજ.

તમારું પીસવાનું

ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, મુઠ, અડદની દાળ, મધુની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છરૂ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી બનતી અપહુડેટ મશીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. વરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિંદાયત બાવથી પીસી આપી માહકોને પુરેપુરો સતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો :—

A. Baker & Co.,

Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc, supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના બનાના, પાંચના પડ વિગેરે ચીજો આરંધર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક આરંધર ઉપર ભત્તી દેખરેખ રાખી સારે માલ, સારી પેકીંગ કરી કીંદાયત બાવથી માહકવામાં આવશે.

કેપ જોવીન્સ, ટ્રાંચવાલ, ક્રીકેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ માહકવામાં આવે છે.

લખો : રવજી બુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ હાસ સ્ટ્રીટ,
દરબન, નારાલ.

Phone 3367. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN
HEERABHIA MORAR MATVADKAR.
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર
અને કમીશન એજન્ટ.

વેળામ સારી રીતે કરી માલ સી આ ટી બો મોરબામાં આવશે
ટીલીફોન ૩૩૬૭. બોક્સ ૩૧૬ ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

અમારે હાં ભત્તી દેખરેખ તીએ તાલે અને મહાકાળી
રસમાં જોલો મરમ મસાલો, કરીપાવડર, હળદર, મરચાં, તેમજ
પીરનાં અને કીંજુનાં તેમજ મીઠાસ આભાર દેખેલાં મીઠા
ના જથ્થાએ અમારી ગેરંટી સાથે મળી શકે. આદે
ઉત્તમ માલ, તમે વરમા વનાવી શકેતા તરીકે મોકલવું
વગરની ખાતરી રશે. મળવાનું દેખાવું,

K. R. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક ભાગવું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી
સી. - ટી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો :—

P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક ભાગવું તાજું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી સી.
આ. ટી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો :—

P. O. Box 354. Durban. 31 Short St.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	0
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		Rs.	d.
Yearly	...	25	0
	...	10	0

જાહેરવારીક પેસાંબ

	ખાસલી	દોડ	મુસલમાન	ખાસલી	સુફીયન	જમીન
૧૨	૧૬૪૨	૧૬૪૮	૧૬૫૦	૧૬૫૧	૧૬૫૨	૧૬૫૩
	માર્ચ	ફેબ્રુ	એપ્રિલ	મે	જૂન	જુલાઈ
૧૩	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૧૪	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬
૧૫	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨
૧૬	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮
૧૭	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪
૧૮	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૧	૬૨
૧૯	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦
૨૦	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬	૭૭	૭૮
૨૧	૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬
૨૨	૮૯	૯૦	૯૧	૯૨	૯૩	૯૪
૨૩	૯૭	૯૮	૯૯	૧૦૦	૧૦૧	૧૦૨

ઉત્તમ મીઠાઈ માટે પ્રસિદ્ધ

DURBAN.

CORNER of GREY & VICTORIA ST.
PHONE 3523

એક વખત મંજારી ખાતી કરો.

મોર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા બલામણ છે.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL.

Phone 3623.

189 Grey Street,

DURBAN. 368

કેપીટનની લહેજતદાર મીઠાઈ ખરીદી ખાતી કરો કે તેની કીમતના પ્રમાણમાં માલ ધણોજ હિન્મ છે.

ગરમ મસાલો, પાપડ, અચાર વિગેરે મનપસંદ મળશે. વળી હમારા મહાકોની સવડ માટે દરેક જાતના મામેદાન રીકોર્ડ તેમજ - ફ્રીકા-સ, બા-ફ, જુલુ, વિગેરે રીકોર્ડ પણ મોટા વજનમાં રાખવામાં આવ્યા છે. બીજે સ્થળે ખરીદ કરો તે પહેલાં હમારે ત્યાં તપાસ કરવા વિનંતિ છે.

પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકોની હોટેલ

(મલિક: R. K. KAPITAN).

Telephone 3484 Tel. Add "SURATTEE"
EASTERN TRADING CO.,
Wholesale Fruit Suppliers,
Box 730. Durban.જો કે મનાતા રૂપ/ ૧૫, વાન ૧૫ - ૧૩ - ૧૫.
સેલ જાવડા ૧૫૦૦ તે ૧૨૫૦ સાથે ગમ સરી
સી. એ. ડી. યો મે. હાલમાં આવશે. રેગલ જાડી, ૫

Phone 327 Tel. add, "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

૬૩૦ અને લેટોપ્કોસ્ટ માર્ક નીના સીડિસ ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban, ૩૧

તમારા ધધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે સુધારા જરૂર હોય તેવા આપના માફમ આર્ટિકલ વેબલ છે.
આપ અને નક્કલ માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવૈયાઓના નવા રેકોર્ડો

મને તેવા ગવૈયા વાળી રેકોર્ડો પ્રરમાં રાખવા કરતાં દરેક જણના મન હરી છે તેવા ધાર્મિક, જામાતુલ અને રાજાસીક બાવલી હરપુર ગાયનાની રેકોર્ડોના સમૂહ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે અને આનંદ આપે છે.

(રાગ કાંદમરી) ગુજરાતી

"અરે હાથી ધીમ ધીમે રાગ ભર"

"પરિ પીના પ્રેમાદાના મનના"

નંબર ૬૫૬

(રાગ બહરવી) ગુજરાતી.

"દિના નાય કવાળ નરવર હાથ મારો
મુકશીમાં" (કિરાવહતી)

"તુલ્યો મારો તંબુરનો તાર"

નંબર ૭૫૦.

દરેક મનપસંદ સુરે દરેક વાળા અને યુવર માટે. એકલ વાળા આયોજાન તેના જોનારને મજા આપે આપે છે જ ને તેની સાથે બનારી રીકોર્ડો પ્રપચારા હાથમે આનંદ પધારે આપે છે.

ગુજરાતને હિંદો બનારી મહાનુભાવી ૪૨૧ ગમગમજી 'યુ' માર રીકોર્ડ ખરીદનારને બેટ આપવામાં આવશે.

અમરે આપ્યા આયોજાન આન રીકોર્ડો આ દનારને નાજાની વફીજ ભવત કરો.

Phone 7447.
P. O. Box 1155.Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.109 Field Street,
DURBAN, Natal.

36 A

Indian Opinion

No. 14—Vol. XXX

Friday, April 1st, 1932

Registered as the G. P. O. of a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

મીઠીના બાવો

રૂઢી. ઠારાગેલા ઝેમીલ તા. ૪ થીએ
પારબંદર થઈ મુન્બઈ જવા ઉપરથી.

રૂઢી. "કરંજી"

ઝેમીલ તા. ૧૮ થીએ મુન્બઈ જવા ઉપરથી

મુન્બઈમાની વીરલી. પાઈન્ડ ૨-૦-૦ રપેશીયલ પા. ૭-૧૦-૦

રપેશીયલ પા. ૫-૫-૦ તા લીસાળથી લેવામાં આવશે.

મુન્બઈ—ઉદારગેલાએ પેલાના મોટા રામીના રૂનીવારે ૧૧ વાગ્યા અમાલ કરતમમાં પહોંચતાં કર્યા.

સેકન્ડ અને થર્ડર મારે એક મહિના અગાઉથી બુકેશનલ કરવે.

૧૨૩ લીલ પેશીન્બરે પેલાની ટીકીટ અમારી ઝોશીસમાંથી લેવી અને નકાર મામવાળા વાઈસોએ અમારી સાથે

પત્રવ્યવહાર કરવાથી પણ થઈ શકશે. રૂઢીમારે સગવડ ૧૨૩ કામકાજ અમારી ભવિષ્ય રેખરેખ નીચે શરૂ છે.

SHAIKH HAMED & SONS.

390 Pine Street.

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ મુલાકાત મારે સખો મા મલો—હિંદી પેશીન્બર

એજન્ડ રોમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

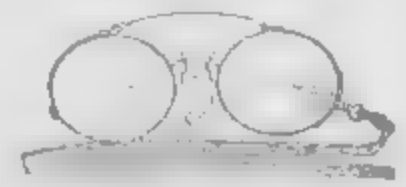
DURBAN.

Box 247 & 317 Tel. "Khairat"
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Bulro. P. E. Africa.
 બોક્સ ૨૪૭ અને ૩૧૭ ટેલીફોન "ખૈરાત"
હુસૈન ઇસ્માઇલ (સરદારગઢ વાલા)
 ઇન્ડિયન ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બુલરો. પી. ઇ. આફ્રિકા.

ગામી હરીજાણી — સંવત ૨૦૮૦
 ગામી પંચાંગ
 ૬૦ પૃષ્ઠ ૬૦ પૃષ્ઠ ૬૦ પૃષ્ઠ ૬૦ પૃષ્ઠ
 ત્રણ મુદ્રા
 મોટાપાનાં બાંધે છે. આલેખ મળાવે
 મહામંજરી કાવ્યમંજરી બંગાળી શાહીવાણી ૨૦

કીટી ગસ.
 પાઉડર
 કીટી, હાથ, માથા, વંદા, માથી.
 રાખણા જાતુઓને
નાબુદ કરે છે.
 બોલીશ બનાવે. ફક્ત બોલીશ બનાવે છે. ૨૦

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
 CAPE TOWN
 Branch Establishments: 57A, Fritchard Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 22

Direct From **VARA'S Factory** (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press **HARMONIUMS** and **TABLA**.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of **HARMONIUMS**. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSWALLA'S MUSIC SALOON.

Phone A. N. GOSWALLA

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

આ દેશના અને વિદેશનાં હારમોનિયમ સંખ્યાની વધારે છે. એ હારમોનિયમ પાસેથી જોને મુજબના પ્રકારના "ગારા" ફેરફારીયોની વાજવા ખાતે, જેથી જોને એ જાતના મીઠા અને મધુર સુણા હારમોનિયમો મળે છે. આવાં ગારા હારમોનિયમોને જોને સીવાય પ્રયોજવા પામતું, સુગંધ અને વીરોધ પામતું. હારમોનિયમોની રીજીંગ સાથે ખાતેથી હારમોનિયમોને હારમોનિયમોને.

ગોસ્વાલીયા મ્યુઝીક સલૂન,

(ખાતેનાં એ બેન, ગોસ્વાલીયા)

પી. ઓ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડુરબન

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુઠ, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છરૂ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી જરૂરી અપટ્ટકેટ મશીનથી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિશાયત લાવથી પીસાં આપી ગ્રાહકોને પુરેપુરો સતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE GHOOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નારાલનાં નંબર એકનાં બનાનાં, પધનાપસ વિગેરે ચીને ઓરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

ફરેક ઓરડર ઉપર જાતી દખરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કિશાયત લાવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, ફ્રીસ્ટેટ, રોડેસીઆ વીગેરે ફરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧.

૮ હોસ રોડ,
દરબન, નારાલ.

Phone 3827. Box 115. 142, Grey Street, DURBAN.

HEERABHAI MORAR MATVADKAR,

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

દીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,

દોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

અને કમીશન એજન્ટ.

વેલીન સારી રીતે કરી માલ યા ઓર્ડર પી યોલવામાં આવશે
ગ્રીસીન ૨૮૧૫. પોસ્ટ ૩૨૧. ૧૮૧ ગ્રી રોડ, દરબન ૧૦

કિન્નમ મરમ મસાલો વિગેરે

જમારે આ જાતી દેખરેખ નીચે લખે અને સફાઈથી
પરમા ફોલો મરમ મસાલો, કરીપાવડર, હલદ, મરચાં, તેમજ
કરીનાં અને ઘીણનાં તેમજ મોક્ષ બ્રાન્ડ દ'મેક્સ ચીઝ
ના જમાવજી જમારી ગેરંટી લાગે મળી શકશે. આવો
કિન્નમ માલ, તમે જરૂર પડનાની ચિન્તા નથી એક વખત
મ'જાવી ખાતરી કરો. મળવાનું દેશણ,

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 14

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant

૧૨૨ બીચ રોડ અને વેલ્ટેબલ સાઈ બોક્સની
સી. એ. ડી. યી યોલવામાં આવશે. લખો:—

P. P. Box 842. Durban. Victoria St. 14

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

૧૨૨ બીચ રોડ અને વેલ્ટેબલ સાઈ બોક્સની
સી. એ. ડી. યી યોલવામાં આવશે. લખો:—

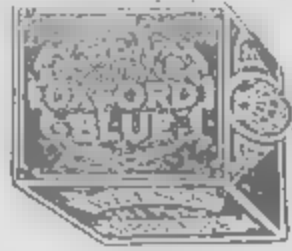
P. O. Box 264. Durban. 11 Short St. 23

અઢવાલીક પેન્ડામ

ખાસ્તી	દી	ખાસ્તી	પારસી	સુબોલ	કુમોલ
૧૬૩૨	૧૬૮૮	૧૬૫૦	૧૬૦૧	૧૬૦૧	૧૬૦૧
એપ્રિલ	જાન્યુ	જાન્યુ	ફેબ્રુ	ફેબ્રુ	ફેબ્રુ
	એપ્રિ				
૧	૧૧	૨૪	૨૪	૧-૮	૧-૫૫
૨	૧૨	૨૫	૨૬	૧-૯	૧-૫૬
૩	૧૩	૨૬	૨૭	૧-૧૦	૧-૫૭
૪	૧૪	૨૭	૨૮	૧-૧૧	૧-૫૮
૫	૧૫	૨૮	૨૯	૧-૧૨	૧-૫૯
૬	૧૬	૨૯	૩૦	૧-૧૩	૧-૬૦
૭	૧૭	૩૦	૩૧	૧-૧૪	૧-૬૧

સરતબાણુની વાળ વાતિ બિન્ન માળના સુપ્રસિદ્ધ નવજકમા
કાર ઓ. ચરમન્દર ચરેપાખામની આ વાતિઓ થી. મદદેવ
દરિયાઈ દેશાલયે જેલમાં ચોતાના વિનોદ બંધે બપો
હતી અને 'નવજકમા' પ્રેસ લેને પ્રકાશિત કરતાં બંધે
છે કે "જનેક પરીનાં ટાપન હિપર આ વાતિઓ સરસ
કાવ પાડશે એ વિષે જમને શંકા નથી."

દી. રી. ૨-૬.

DON'T BE HUMBUGGED

When you buy blue, be SURE you get Keen's Oxford Blue. Tear out this picture and take it to the grocer. Then you can see that he gives you the right thing. If you get Keen's Oxford Blue, your linen will not be streaked.

Keen's

Blue

OXFORD

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

You know the value of satisfied customers and will offer them only the best-Keen's Oxford Blue.

છેતરાવું નહિ

આરે તમે જુ ખરીદો ત્યારે તમે કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવવાની ખાત્રી કરી લેજો. આ ચિત્ર ફાડી લેજો અને તમારા કઢીઆરાને ત્યાં લઈ જાઓ, ત્યાં તે તમને ખરી વસ્તુ આપે છે તે જોઈ શકો. જો તમે કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવો તો તેથી તમારા હાથમાં કાંઈ પણ નિસાનો ડાઘાઓ રહેશે નહિ.

કીન્સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારોને

તમે સતોષ પામેલા ગ્રાહકોનો કદર મળે છે. અને તેમને ફક્ત સારામાં સારા-કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની માગણી કરો.

Indian Opinion

No. 14—Vol. XXX.

Friday, April 1st, 1934.

Published as the I.P.O. & S. Newspaper.
PRICE FIVEPENCE

MR. VITHALBHAI PATEL'S STATEMENT ON THE RESULTS OF THE 2nd ROUND TABLE CONFERENCE

MR. Vithalbai Patel, ex-President of the Indian Legislative Assembly, issued the following statement on the results of the second Round Table Conference to the Press on his arrival at Bombay from Europe, which was circulated by the Associated Press of India—

I should like, in the first place, to explain the meaning and implications of the White Paper, and next to state how far the national demands embodied in the resolution of the Karachi Congress have been conceded.

At the close of the first Round Table Conference the Prime Minister announced the policy of His Majesty's Government in regard to India, and the White Paper now issued at the close of the second Round Table Conference merely reaffirms that policy without any modifications.

It is significant that the White Paper ignores altogether the most important document, namely, the Gandhi-Irwin Pact, which secured the co-operation of the Congress in the Round Table Conference.

Those who maintained that the Gandhi-Irwin Pact was an advance on the declaration of the 10th January 1931, must have been thoroughly disillusioned. The words in the pact "in the interest of India" by which Congressmen swore till yesterday have not even been mentioned in the White Paper.

Conditions In The White Paper

According to the policy outlined in the White Paper, India is to have responsibility at the centre if, and only if, the Central Government and the Central Legislature are constituted on All-India Federal basis. Even so, the responsibility is to be subject to the following conditions:

(1) Defence and external affairs are to be reserved to the Governor-General.

(2) Control over finance is to be subject to such conditions as would ensure the fulfilment of the obligations incurred under the authority of the Secretary of State, and the maintenance undimpaired of the financial stability and credit of India.

(3) The relations of the princes to the British Government are to remain with the Crown.

(4) There must be no unfair economic or commercial discrimination against the British trader.

(5) The Governor-General must be granted the necessary powers to enable him to fulfil his responsibility for securing the observance of the constitutional rights of the minorities. He must also have the power to enable him to fulfil his responsibility

for ultimately maintaining the tranquillity of the State.

It is true that conditions No. 3 and No. 4 have not been expressed in the White Paper; but the speech of Sir Samuel Hoare, Secretary of State for India, in the House of Commons, makes specific mention of them. Mr. Baldwin, leader of the Conservative Party, in his speech, also made it clear that there was no difference of any kind between what Sir Samuel Hoare said and what was contained in the White Paper and the Secretary of State's speech was the White Paper and the White Paper was his speech.

Mr. Baldwin further explained that Mr. MacDonald spoke for 20 minutes and Sir Samuel Hoare for 40 minutes, and therefore the former could not have covered all the ground, the latter had done.

Reading the two declarations together with the debate in the House and the report of the Federal Structure Committee, there can be no doubt whatever that the principle of control at the centre fore-shadowed in the White Paper is subject to all the conditions I have just briefly enumerated.

Congress Resolution

I now state the National demands as embodied in the Karachi Congress resolution. They are:

1. Complete Independence, and, in particular,
2. Complete control of defence,
3. Complete control of external affairs,
4. Complete control of finances,
5. India's right to secede at will,
6. Examination of the debt position of India by an impartial tribunal to ascertain how much of it is justly chargeable to the new Government of India, and how much must be shouldered by the British Government.

The Congress mandate also gave power to its delegate at the R.T.C. to accept such adjustments as "may be demonstrably proved to be in the interest of India."

I have no doubt that any impartial reader of the White Paper and the Congress resolution will come to no other conclusion than that the White Paper rejects every demand made by the Congress.

Reservation of national defence and external affairs in the hands of the Governor-General means the rejection of the Congress demand for complete independence even in that limited interpretation of the phrase, namely, "voluntary partnership with Britain."

Insult Added To Injury

In his speech in the House of Commons the Prime Minister goes further and adds insult to injury when

let answer to them in the same way. It is not a declaration that there is no right to give independence, and that India does not want it, in that it agrees to the reservations regarding defence and external affairs.

In the opinion of the Prime Minister, therefore, the Congress demand for the control of defence and external affairs, not a national demand, but the view expressed by some other British-Indian delegates that in the present circumstances the two subjects should not be entrusted to a Minister responsible to the Indian Legislature, represents India's demand. The mentality underlying this statement explains why the Conference has failed to consider the demands of the Congress seriously.

Throughout the deliberations of the conference the Congress was regarded as one of the many parties representing India, and it was never recognized, or perhaps conveniently forgotten, that the Congress represented an overwhelming majority of the people of India.

Control Of Finances Illusory

With defence as a reserved subject, the control of finances, apart from other conditions sought to be imposed by the White Paper, becomes illusory, inasmuch as 15 per cent. of the central revenue is expended on the military.

If we add to this the huge amount represented by the salaries and pensions of persons appointed by the Secretary of State, together with interest on debt and similar charges, very little indeed would be left for the Legislature to vote upon. Even so, the White Paper, by imposing two other conditions namely, that strict provision could be made in the constitution, as would effectively ensure the fulfilment of the obligations incurred under the authority of the Secretary of State, and that no loan should be anticipated of the financial stability and credit of India, renders even that limited control of finance still more farcical.

What self-respecting Indian would be prepared to hold the portfolio of Finance under the new Government with these conditions? It is to be feared, quite clear the Congress demand for the control of finances has been rejected.

Examination of Debt Position

The next demand of the Congress for the examination of the debt position of India, was not even discussed at the Conference. But there can be no doubt that the White Paper, by imposing a condition that the obligations incurred under the authority of the Secretary of State are to be effectively guaranteed, rejects this claim.

India's Right To Secede

"The last and the most important demand of the Congress in India" is the right to secede. This demand was not discussed at the Conference.

As if these conditions, which reject every demand made by the Congress, were insufficient, the White Paper imposes other conditions before His Majesty's Government would be prepared to recognize the principle of responsibility of the centre.

Discrimination Between Nationals And Non-Nationals

(I should like to refer to one of them at this stage. The first R.T.O. decided upon the following formula at the suggestion of the British delegates in regard to India's right to discriminate between nationals and non-nationals.)

"At the present time, when the British community, the principle was generally agreed to that

there should be no discrimination between the rights of the British commercial community, firms and companies, trading in India, and the rights of Indian born subjects, and that an appropriate convention based upon reciprocity should be entered into for the purpose of guaranteeing these rights."

Public opinion in India strongly protested against the serious curtailment of the right of India's future Parliament, and Mahatma Gandhi made it clear on behalf of the Congress that any constitution which in any way impaired the power of the future Legislature of India to discriminate against non-nationals, when it considered it necessary to do so in the national interest, was not worth having, and would not be acceptable to the Congress.

Some Indian members of the R.T.O. in defending their attitude, relied upon the word, "generally" in the formula and contended that this word left it open to the legislature to discriminate in exceptional cases.

The second R.T.O. extended the scope and purpose of this recommendation in a variety of ways. The improved recommendation dropped the word "generally," gave protection not only to the British traders, but to all subjects of the Crown; not only against legislative discrimination, not only in regard to trade, but also in regard to taxation, holdings of property and a host of other matters.

In order to avoid any misunderstanding, I shall quote the words of that recommendation:

"The Committee are of opinion that no subject of the Crown who may be ordinarily resident or carrying on trade or business in British India, should be subject to any disability or discrimination, legislative or administrative by reason of his age, descent, religion or place of birth in respect of taxation, the holding of property, the carrying on of any trade, profession or business, or in respect of residence or travel."

I hardly need add that the new constitution is to make provision vesting in the Governor-General the power to take such measures as he may consider necessary to maintain the peace and tranquillity of the country.

Transition Period

IS IT GOING TO BE FIVE YEARS OR FIFTY YEARS?

We have been told that, after all the so-called recommendations and assurances are meant to apply only during the period of transition and that a few years are nothing in the lifetime of a nation. Neither in the White Paper nor in the report of the Federal Structure Committee do we find the period of transition specified. Heaven only knows whether it is going to be five years or fifty years.

Mr. Baldwin, in his speech in the House, in reply to a query from Mr. Wardlaw Miller, stated that nobody could say how long the transitional period would last. He further added that it would last as long as it was the will of Parliament. It should last, and if and when the constitution was set up, nothing in that constitution would be relaxed without the assent of Parliament.

It is thus clear that all talk that the new constitution would automatically lead India to its cherished goal, or that the period of transition would be brief, is merely moonshine.

Viceroy's Extraordinary Powers

It has also been argued that the extraordinary powers to be vested in the Governor-General would by convention fall into disuse, as has been found to be the case in self-governing Dominions. This is not the view of the British Government, and we know to our cost that such extraordinary powers have been and are being exercised with vengeance by the Governor-General in India.

I have endeavoured to show that the second R.T.C. has failed. A third conference has no doubt been promised, and several committees will shortly be set up to work out some of the details of the scheme. But neither the third conference nor any of the committees will be entitled to override the express terms of the declaration. They will be bound to work within the four corners of those terms, and can have no power, for instance, to recommend the transfer of control of defence or foreign affairs or the grant of any other demand of the Congress, which have been categorically refused by the declaration.

Series Of Insults

I repeat that the Conference has failed, and that British diplomacy has, at any rate for the time being, triumphed all along the line since the the Gandhi-Irwin Pact, which, in my opinion, was the masterstroke of that diplomacy. From the day of that truce up to the present, it has been one long and painful chapter of a series of insults and humiliations for Congress and Congressmen, both in India and in England.

Whilst the authorities in India have all along treated the truce as a scrap of paper, as can be demonstrated by instances too numerous to mention, the Congress and its leaders have consistently and earnestly endeavoured to secure the strict observance of its terms by the people.

Clever Manoeuvring

At the R.T.C. the British Government played their cards so well that our delegates were drawn into a discussion of the communal problem and other details before the Conference could come to grips with fundamentals. As a result of this clever manoeuvring, to which, unfortunately our delegates were willing victims, the impression created in the international world has been that the British Government is all willing to give freedom to India, but India's people are so hopelessly divided amongst themselves that they do not know what they want and therefore the continuance of British rule is the more necessary in their own interest.

Mahatma Gandhi, no doubt with the best of intentions and in the larger interests of the country, pocketed insults and humiliations heaped at him from various quarters, and continued to serve on the Conference. He had gone to London with a firm determination to make every endeavour to turn the Truce into a permanent settlement, and in order perhaps, to create an atmosphere for that purpose, he sometimes made statements, both in and outside the conference, tantamount to substantial concessions to Princes, Britishers and others. In fact, I often felt that Mahatma's attitude in this respect was hardly consistent with the spirit of the Congress mandate. The British statesmen interpreted this attitude of Mahatma as weakness on the part of the Congress, and the Conference failed.

(To be Continued)

The sad death at the age of about 55 of the mother of Mr. P. R. Pathe, Joint Hon. Secretary of the Natal Indian Congress took place last Wednesday morning after a prolonged illness. Mrs. Pathe had recently been on a holiday to Mauritius where she contracted malaria which proved her fatal enemy. The funeral which took place at 5.30 p.m. was attended by a large number of friends. Our deepest sympathy goes out to the bereaved family.

AGREEMENT IN DANGER

THE Indian community is still waiting anxiously for the result of the Round Table Conference. We were told it would be known before the middle of March. March has ended and we are still in suspense. The Calcutta correspondent of our morning contemporary last week gave us the not very happy news that the Agreement was in danger as the Select Committee which was responsible for the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill had refused to accept the modifications recommended by the Round Table Conference—or was it only the Government of India delegation? Being in the dark one does not know what the actual position is, and it would be premature on our part to discuss it. The Congress, on behalf of the Indian community, has, of course, made it quite clear that the Bill will not be acceptable to it, no matter however modified in form it may be passed. The Bill is obnoxious at its very root and the mere clearing of a few branches will not improve it. But we may not make any further comments on the subject without knowing the details. The message referred to in the present article should, however, serve as a warning to the Indian community not to sit idle but to be wide awake and alert if it is at all concerned about its future in this country for there may be every likelihood of its being faced with a grim fight. Much will depend upon the strength of the community expressed in deeds rather than in words. We have no reason yet to lose hope in view of the fact that the appointment of a new Agent has been announced. We have not had the pleasure of being acquainted with the new Agent but from the few facts that have come to our knowledge we have reason to believe that he will prove worthy of his charge. The news of the appointment of the Agent has come after the message of the Calcutta correspondent and therefore the Agreement is perhaps *not* in danger.

Since writing the above we learn that an announcement will be made regarding the Agreement on Tuesday next by Dr. Malan, Minister of the Interior.

Pinetown's New Indian School

The handsome new Pinetown Indian Government school, which is situated just off the main road near Hagarth's metal works, was opened by Mr. W. W. Sykes, M.P.C., in the presence of about 500 people, including a large number of representative Europeans.

The building is of brick and comprises seven class rooms, staff room, headmaster's room, two cloak rooms, with prospective addition to the general building. It lies in nearly seven acres of grounds, which command beautiful views of Klent and Wyobank on one direction and Mount Mariah and the undulating country towards Durban on the other. The building cost £1,750 and accommodation is provided for 300 children.

Those Present

Among those present were Mr. W. W. Sykes, M.P.C., Mr. J. MacLeod (Inspector-in-charge of Indian schools in the Province), Inspectors Cliff and du Toit, Mr. D. A. Stewart (resident magistrate), and Mrs. Stewart, Dr. Field, Dr. Whitaker, Rev. G. Thorne (vicar of Pinetown), Mr. de Wet (headmaster, Pinetown Government School), Mr. Sorabjee Rustonjee (President Natal Indian Congress), Mr. V. K. Pillay (chairman Pinetown Indian Association), Sergeant Norman, Mr. F. F. Daloo (representing the Pinetown Public Committee), Mr. Rousie (Pinetown S.M.), Mr. Smith (bank manager), Mr. G. V. Naidoo (the headmaster).

Mr. MacLeod opened the proceedings and apologised for the unavoidable absence of Mr. Hugo, Inspector Education Department. He expressed great pleasure at seeing such a large gathering and said that he was naturally deeply interested in Indian Education. He called upon Mr. V. K. Pillay, who had done so much to push forward the cause of Indian Education and the building of the new school to speak first.

Mr. Pillay's Speech

Mr. Pillay extended a hearty welcome to all present on behalf of the Pinetown Indian Association. The presence of the European community was a testimony to the interest shown by them in the education and uplift of the Indian people, for in their (the Indians') efforts to educate and uplift their people they looked to the Europeans, who represented the ruling race, for help and guidance. There were about 250 pupils on the roll, but there were about 100 pupils of school-going age who were not attending school at present. This was due to the fact that their parents were too poor to bear the cost of school books.

His association intended appealing to the wealthy members of the community for financial assistance in order to help these poor children, and they felt sure that the appeal would not be made in vain. He paid a warm tribute to Mr. Hugh Bryson, late Superintendent of Education, and also to Sir K. V. Reddi and Mr. Sykes for all they had done for the education of Indians.

Mr. G. V. Naidoo appealed to parents to see that their girls were sent to school, as their numbers were very few. He also appealed for regular attendance of all scholars.

Support Promised

Mr. Sorabjee Rustonjee said that the Pinetown Indian Association were to be congratulated upon the result of their efforts in procuring the educational welfare of the children. He also spoke in the highest terms of the efforts of Sir K. V. Reddi, Mr. Suresh and Mr. Sykes to have the school built. He promised financial assistance for the appeal made by Mr. Pillay.

The resident magistrate offered a few congratulatory remarks.

Mr. Sykes, M.P.C., thanked the Administrator, the Education Department, and the Indian community for inviting him to open the new school. He did so with pleasure, as he was satisfied it was only through education that all classes could become better citizens. The best policy a State could embark upon was free, compulsory primary education. The new school was a very handsome and up-to-date one, and he knew that the Indian community were sincere in their heartfelt thanks to the authorities for giving it them.

The Headmaster

In their headmaster they had a man of very high principle, and one of the best teachers on the Provincial Indian staff. With regard to Mr. Pillay, Mr. Sykes said that the greatest credit was due to him for what he had done. He had taken a deep personal interest in having the school erected, and his good work for Indian education would long be remembered. Mr. Sykes appealed to the Indians to regard the Health Board in a favourable light as that board was doing its best and was a very cheap means of insurance. He referred to the Indians as one of the hardest working races in the world, and finally again congratulated them in their splendid new school.

The new building marks an important forward movement in connection with Indian education in this part of Natal. All the visitors expressed high admiration at what they saw, and the afternoon proved to be a most interesting and enjoyable one.

Viceroy Meets The Princes

Calcutta, March 28.—A dressing the Chamber of Princes at Delhi to-day, the Viceroy attempted to dispel the fears of Indian States, and promised the Princes that their treaty rights would stand in the country's new constitution.

The Princes themselves, in meeting the Chamber, adopted for discussion a resolution to the effect their Highnesses favoured federation provided that as a *quid pro quo* they get "S.M.M." representation in the Legislature, or as to ensure 150 seats being allotted to the Native States, or, as many as will give individual representation to Chamber States, and provided that ~~the Princes~~ which they consider necessary to their ~~independence~~ *autonomy* in the new constitution.

The resolution leaves upon the question as to whether the Legislature should be unicameral or bicameral, and how far the Indian States should approach equality of representation among themselves.

Government Reluctant

There has been no movement on the part of the Indian Government towards reconciliation with the All-India Congress. The conversations at present taking place are only to convince reasonable Indian opinion of the Government's intentions and goodwill.

This is the official reply to the conclusions drawn from the sudden visit of Sir Tej Bahadur Sapru, Sir Purushottamdas Thakurdas and others to the Viceroy, Lord Willingdon, and the Marquis of Lifford to Delhi, and of Mrs. Naidu's visit to Pandit Madan Mohan Malaviya at Benares.

The two visits of Mrs. Naidu (suggested by many as the self-appointed Congress dictator and reported to be the next to have since lived because the Government has not so far imprisoned her) to Delhi since her recent return from South Africa, her stay in Delhi on each occasion with the arch-enemy of the Congress—namely, the Indian Government—and her prolonged interviews with Malaviya, are, however, regarded in some quarters as suggesting that the Government's attitude will not be one of "nothing

doing" if only the Congress will see the folly of its ways and immediately abandon its menacing attitude.

General Federation Still Undecided

Calcutta, March 29.—Despite the Viceroy's assurance, the Indian princes are still undecided whether or not they should enter the proposed All-India Federation.

The prospective Chancellor of the Chamber of Princes, namely, his Highness Jam Sahib of Nawasagar—better known in the orientalist world as the famous Ranjitsingh—is believed to be a far from convinced supporter of the Federation, and there is a strong contingent from his part of the world who want to see the Federal scheme in action before they consider joining.

Bengal Change Of Governorship

Calcutta, March 29.—The ceremonies attending the departure of Sir Stanley Jackson, on relinquishing office as Governor of Bengal, and the arrival of his successor, Mr. John Anderson, passed off quietly as a result of most elaborate precautions taken by the police. All houses along the route used by the officials were searched and guarded, and there were no annoying incidents.—Hinter.

Mrs. Naidu Denies A Rumour

The *Daily Telegraph* Bombay correspondent says that the persistent rumour that Mrs. Naidu's visit to Delhi was connected with an Indian peace parlay between the Government and the All India Congress are absolutely denied by her. "My Delhi visit," she said, "was only regarding my South African mission and nothing else. The only person who could negotiate on behalf of the Congress is Mr. Gandhi. But there is no chance of peace while the Government maintains its present attitude."

Government Punishes Indian College

Poona, March 28.—Long awaited disciplinary action regarding the attempt on the life of Mr. Holman, the Acting Governor of Bombay on July 22, has been taken.

It will be remembered that while Mr. Holman was inspecting the Ferguson College a student shot at him.

The Government has ordered the authorities to reduce the number of students at Ferguson College from 1,700 to 1,200 under pain of withdrawal of support for the college.—Hinter.

Indian Interpreter's Retirement

An interesting event took place at the Court Room, Verulam, on Saturday afternoon, March 19, when several officials and a large section of the Indian community made a presentation to Mr. V. Samuel Joshua, the Indian Interpreter for the Transvaal district, on his return from Government service. Mr. H. G. Lugg, Magistrate of the district, presided and made the presentation, which consisted of a handsome solid silver tea service from the Indian community and a silver tray from the staff. The Indians of the town collected, which amounted to nearly £40, was contained in a wallet.

Mr. Joshua joined the service of the Natal Government Railways under Sir David Hooper in 1886, and in 1901 he was transferred to the Department of Justice, and from that time remained in that Department.

Mr. H. T. Dickinson, speaking on behalf of the Verulam Idu, joined with Mr. Lugg in saying farewell to Mr. Joshua. He had never heard a single word against Mr. Joshua's integrity in the carrying out of his duties.

The Anti-Asiatic League And A Factory Lease

Sir,—In reply to R. Haggie regarding a lease he proposes should be granted to an Indian from Lawrence Marques, may I point out that there are two petitions signed by 100 firms and residents of the area concerned, objecting to the lease being granted to the two Asiatic manufacturing firms. I may mention that the presence of Indian factories near the Beach would not have the effect of making it more popular. All the hotel proprietors are much opposed to the suggestion.

There are many owners of property here in Durban who do not let their properties to Indians under any circumstances. If they all took up that attitude, then the Indian measure would be considerably reduced.

I have been told that Mr. Haggie's building has been empty for a year. I did my best to find him a tenant, but the rent is too high, according to suggestion made to me. If the building were divided and the rent reduced to £12 10s. for each half, there should be little difficulty in finding tenants of the right and desirable complexion.

The whole matter goes to show how necessary it is for the Durban Town Council to introduce a proper system of segregation, which is demanded by the people of Durban in an uncertain voice and which matter is having the serious consideration of our Government at Capetown. The people demand it, and they will doubtless say so at the forthcoming municipal elections early in August.

S. ORLBERMANN,
Chairman, the Anti-Asiatic League
of Natal.

—Natal Mercury.

Children's Aid Society

Joint Committee

The annual monthly meeting of the Children's Aid Society's Joint Committee was held in the Court Room of the Chamber of Commerce on Friday, 4th instant, under the Chairmanship of Mr. J. D. Rheinallt-Jones.

Discussing the question of caring for destitute or abandoned Non-European children, Mr. Harold Thompson reported that a Sub-Committee had been appointed to consider the raising of funds for the establishment of a shelter for these children.

Mr. Rheinallt-Jones informed the Committee of an institution at Faure, C.P., for the reception of blind Non-European children, and that the Rev. Maxall had been appointed the Superintendent. It was decided that the Rev. Maxall should be asked for full particulars of this institution.

Mrs. Le Pere reported on the work of the Newclare Coloured Women's and Children's Welfare Society, and Mr. Rheinallt-Jones and Mr. Thompson undertook to visit.

The question of organizing local "Health Committees" to act as feeders to the Joint Committee was raised but discussion of this was postponed until the next meeting of Committee, which will be held on Friday, 1st April.

Dr. W. Godfrey writes that his son, Dr. E. L. L. Godfrey, has obtained his diploma in public health.

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from last week)

Exempted Indians

The Simla-Gandhi Agreement of 1914 included a condition that six "exempted" Indians should be allowed to enter the Transvaal Province annually. Subsequently it may be noted the provision was extended to the Provinces of Natal and the Cape. The exempted persons were not to be required to hold Registration Certificates.

The considerations that led up to this demand by Mr. Gandhi on the one hand and for a exemption of at least a handful of Indians from the racial, class and colour distinctions created by the registration law of 1908 and amended on June of 1913, and the acceptance by General Smuts on the other hand, are both historically and practically interesting and important.

Both the above Statutes were the result of a policy of protest against the limitations they expressed of racial and national inferiority and inferiority. It was quickly appreciated that this arrangement in regard to the annual admission of a small number of exempted Indians could, at least to some extent, remove the sting of that limitation. The exempted persons were to be protected from the racial disabilities imposed on the respective provinces of the Union by the rank and file of their Indian populations. The class of person contemplated and in practice permitted this to enter was what in ordinary terms he educated class.

At the outset the exempted persons were admitted received a simple form of exemption certificate as demanded by conditions. The position occupied by the "exempted" was at least in no way inferior to that occupied by the holders of registration certificates.

After a comparatively brief period, however, conditions and provisions became inserted in the documents issued to such entrants and thus in spite of strong protests on the part of the Indian community. The comparatively recent case of Muthu versus Principal Immigration Officer, A.P. 1931, page 151 decided that it is not competent in exercising a person under Section 25 (1) of Act 22 of 1913 to attach terms and conditions to such exemption and should any condition be required to such exemption such condition will be required as pro non scripto.

For some time past the practice of issuing letters of Exemption to educated entrants in terms of the Simla-Gandhi Agreement would appear to have been discontinued. By way of substitution it is proposed that temporary permits be issued to educated entrants, such permits to be renewable annually at the pleasure of the Magistrate. The suggestion was, of course, in some way having been advanced in far back as 1908 and rejected by the community. Mr. Gandhi pointed out at the time that the principle involved was such that the acceptance of temporary permits in regard to exempted persons would defeat that very principle. As previously pointed out its importance lies in the knowledge that the door of immigration was not to be changed; barred and barred occasional Indian

immigrants on the basis of their race and nationality.

The 1914 Settlement also laid emphasis upon the principle herein involved. This matter has been treated in detail with some elaboration with a view to presenting the Delegation to support the Indian attitude that the principle involved should not be disturbed.

Explanatory-Exempted Indians

The correspondence that passed between the Indian and Colonial Offices and the Colonial Government in 1909, the Colonial Government stated that it was prepared to allow the admission of six Indians to a Province as permanent residents. The number was subsequently increased from six to ten.

Under the 1911 Settlement, provision was made for admission into the Transvaal, Cape and Natal of two classes of Indians outside of the class entitled to enter as per the Statutory Laws.

Class A:—The small number of "desert entrants" previously referred to, the Government for each Province were to receive letters of Exemption freeing them from the necessity of holding registration certificates. In practice these were persons selected by the respective communities of the respective provinces for their educational qualifications.

Class B:—Exempted temporary visitors, e.g. priests, pastors and the like whose entry and stay it was contemplated would be temporary.

The authorities, it would now appear, seem to desire Class A and to show the admission only of Class B. As previously indicated this change of policy in regard to the community as a violation of principle published at the cost of considerable suffering.

The proposal of the Department of Interior in regard to the entry of and domicile of educated entrants was accepted by the Congress, subject to the proviso not abrogating any of the rights conferred by the Simla-Gandhi Agreement.

D. I. 91 Form

This is a form evolved under the Regulations published under Act 22 of 1913, the object and purpose of which is to establish to the satisfaction of the Immigration authorities the relationship claimed by a man to a woman as a wife, or by a man to children if he sought to enter as a father. The form is an administrative one and is not a means for satisfying the authorities, but certainly not the sole means of or evidence in favour of one of the above claims. The Department has, however, converted this form to a certificate as the only conclusive proof and to exclude wives and children of domiciled Indians, who desire to enter the Province, as they are protected by this Statute. Formerly, such women and children were allowed to enter temporarily on deposit, the form was a condition of the claims could proceed and the D. I. 91 Form might be filled. The Department of Interior data, the deposits be returned and the claims of the claimants be registered.

The importance of the departure is that the persons concerned are now generally declared domiciled Indians in spite of other convincing evidence in the absence of this particular form, thus involving the Indians in needless expense and anxiety and the subordination their legitimate rights.

The Question Of Domicile

The Immigration Act of 1913 as amended by Act 15 of 1927 provides that a person shall have been deemed to have lost his domicile within the Union if he absents himself therefrom and does not enter the Union within three years from the date of his departure or from the commencement of the Act of 1927 whichever period may be the later and that irrespective of whether he is the holder of a Registration Certificate or a Certificate of Domicile or of any other document issued under any prior law permitting his entrance to or residence in the Union or recognising his domicile in the Union or any Province thereof.

This proviso, while appearing impartial, is in reality made to operate for the purpose of restricting a return of Asiatics. It will be seen that the Registration Certificate no longer confers the right to be here and the right to come and go. This Section should be repealed.

Numerous cases of extreme hardship have arisen through the strict application of the law as amended.

(To be Continued)

Carnegie Non-European Library Service

After many negotiations it has been found possible now to take advantage of the generous offer of £1,000 from the Carnegie Corporation of New York for the organisation of a circulating library to serve the Indian, Hindu and African communities of the Witwatersrand and Johannesburg districts. A deputation consisting of Mr. M. M. Stirling, Organiser of the South African Library Conference Executive Committee, and Mr. J. D. Rhesaile-Jones of the South African Institute of Race Relations, waited recently on the Committee of the Germiston Public Library which consented to organise the service. A representative Committee has been formed to co-operate with the Germiston Library Committee and a stock of books has been purchased. Applications are invited from institutions which are prepared to make arrangements for deposits at which boxes of books can be lodged for free use of borrowers. Communication should be addressed to Miss H. D. Riley Honorary Secretary, Carnegie Non-European Library Service, P. O. Box, 111, Germiston.

Indian Technical Education Committee

EVENING COMMERCIAL CLASSES AT SASTRI COLLEGE

These Classes have now been re-opened after the Summer vacation. Students intending to take advantage of these Classes are advised to enrol without delay.

For further particulars apply to Mr. W. M. Buss, Principal, Sastri College, Warwick Avenue, Durban.

P. R. PATHER

S. M. MOODLEY

Joint Hon. Secretaries.

Little Grey Street, Durban.

Outward Bound

What happens after death? This is a question to which some of the ablest Hindu scholars have devoted their most profound and subtle thought in the hope of finding some satisfactory answer. On Monday night, April 11, at the Victoria Picture Palace members of the Indian community will have the opportunity of seeing the answer propounded by a European playwright, Mr. Sutton Vane.

On that night the St. James Dramatic Society will present "Outward Bound," a play that deals in vividly interesting fashion with a group of who have died. When the play opens they are on board ship but are still unaware that they are actually dead and each person regards himself or herself as being on an ordinary holiday trip. Gradually and dramatically the realisation is driven home to them that they are dead and are bound for a harbour which holds for each one possibilities of which they had never hitherto dreamt. What they ask and wish from the audience, is going to happen to me?

Each reacts according to character, one delirious, another frenzied, a third determined to bring into play all the anathemas and antitheses that science and religion can offer. They even find they have to face an "Examiner" and in the final act is shown the punishment or reward meted out to each one.

Naturally with such a theme the play grips from the beginning and even at the fall of the final curtain it still leaves one with more questions than it has answered. The play is especially notable for its interesting and dramatic presentation of the age-old speculation about what happens after death and its chief merit is that it tells its story through human beings who can be understood by all. The play will be performed by a strong European cast and doors will be open at 7.30, while tickets are obtainable at Peter's Cafe.

Outward Bound

A GREAT DRAMA

At

VICTORIA PICTURE PALACE

Have you bought your ticket for "Outward Bound"?

This great Drama is to be presented by a highly distinguished European Cast at the Victoria Picture Palace on Monday 11th April at 7.30 p.m.

Tickets on sale at Peter's Cafe and Kaptein's Bohemian Hotel. Price 2/6, 1/6 and 1/-.

SNOEK

Prime Red Only Snook at lowest market prices. Quotation on request. Coast Trading Co., 917 Kershow Street, Capetown.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુરનક ૩૦ મું.

શીનાકલ, રાકવાર, તારીખ ૧ એપ્રિલ ૧૯૩૨

નં. ૧૪

નોંધ અને સમાચાર

એસીએલ આપના મંગળવારે બહાર પડશે

નાતાલ એડવરટાઇઝર પત્રના કેપટાઇનનો ખાસપણી દર્શાવે છે કે યુનિઅન સરકાર અને લોકી સરકાર વચ્ચે ગળા માસમાં કેપટાઇનમાં મળેલી કોન્ફરન્સનું પરિણામ યુનિઅનમાં અને લોકીમાં એકજ દિવસે બહાર પડે એવી મોટીવણી થઈ ગઈ છે. ખીનીસ્ટર એન્ડ મન્ડરીરીઅર ટોકટર મલાન મંગળવારે જ્યારે પાર્લામેન્ટ પાછી મળશે ત્યારે એ વિષયે સ્ટેટમેન્ટ કરશે અને તેજ વેળા પાર્લામેન્ટમાં એશિયાટીક ટેન્ચેર બીચ હામ્પસ કરવાની વાત પણ તેઓ માંગશે એ સંભવિત છે.

શ્રીલંકાનક અવસ્થાન

નાતાલ પ્રાંતીઅન કોંગ્રેસના સેક્રેટરી શ્રી પી. આર. પરચરના મા લગભગ ૫૬ વર્ષની ઉંમરે લાંબા માફગી મોગાની મળા હુમલાને સવારે સ્વર્ગવાસ થયાં છે. ગેસીસ પાંચર મોટા સમય ઉપર મોટીથીઅસ ગમાં હતો અને ત્યાંથી નેરુને મલેરીયા લાગ્યું પડ્યું હતો, અને એ તાજમાંથી નેચો પાછાં ઉઠ્યાં નહિ. એમની પાવરસન કિયામાં મોટી સંખ્યાના લોકી વાળ-એએ બાગ લીધાં હતાં, શ્રી. પી. આર. પરચરના કુટુંબને મળેલી મોટી જોડમાં અને સહાનુભૂતિ દર્શાવીને છીએ અને મરદુશના આત્માને શાંતિ પ્રસ્તીએ છીએ.

નાતાલને યુનિઅનથી છુટું પડે

નાતાલને યુનિઅનમાંથી છુટું પાડવા વિષેના પેકાડો ચાલુ રહ્યા છે. ડિવેલ્પ્મેન્ટ લીમ ગ્રાન્ડને નાતાલમાં એ વિષય ઉપર ચર્ચણ ચલાવવામાં આવે છે. એ લીઅના પ્રમુખ શ્રી. રુડ્ઝર્ડ કોન્ફરન્સ નાતાલની યુરોપીઅન પ્રજાને અપીલ કરતાં દર્શાવે છે કે તેમણે ભીમને સામ રેવો એમણે. નાતાલના મોરચાએ આ મુદ્દાએ જુલવા ન જોઈએ એમ તે કહે છે. નાતાલને ખ્રીશ સામ્રાજ્યમાં સંખ્યા મારે આપણે સડી રહ્યા છે. નાતાલ માં સુર સરકાર હોય એ આપણને જોઈએ છે. દરેક વર્ષ-દાર સાવર અફિકન્સના દરેકો મારે આપણે સડીએ છીએ. નાતાલની આપણી રવ ધીનતાની લડનથી અન્ય પ્રતિમાં શ્રીરેકના સરકારના રચપના માટે આપણે માર્ગ ખુલ્લો કરીએ છીએ. જો નાતાલ યુનિઅનમાંથી છુટું થાય તો તે શ્રીશન મળેને પામેા નાખી કદે. આપણે ૨૨ વર્ષ યુનિઅનમાં રહ્યા તેનું પરિણામ વેપારના નાસમાં આવ્યું અને નાતાલ તથા યુનિઅન લગભગ નાશ પડ્યાં છે. નાતાલને છુટું કરે અને આપણે તુરત મોટા રદા-કદમાંથી નીચળી જઈએ. નાતાલમાં સરકાર સરકારની રચાપના હશે તો ખ્રીશ મુકીદારમાં પાછો વિશ્વાસ આવશે અને પાંચમાં મુકી અલી આવશે, અર્થે

આપણો વેપાર યુનિઅનથી અને નાતાલ સમૃદ્ધ બનશે. કોન્ફરન્સ નાતાલ યુનિઅનથી છુટું થાય સહે છે આવી અને દલીલો કરીને નાતાલને યુનિઅનથી છુટા પાડવાની કીલ્લાલને ટેકો આપવાની વિનંતીએ થઈ રહી છે.

સામ્રાજ્ય સાથેના સંબંધ તોડી નાંખે

આપણીકની અંદર રીપબ્લીક રાજની રચાપના કરવાનો મરાદો સખનાર એક મોટો પક્ષ દરવીમાં છે. પ્રેસીડન્ટ શ્રી. ડિવેલ્ડ પશુ પ્રજાલના રાજમાં માનનારા છે. આધરીશ રીપબ્લીકન આર્ગી નામની એક મોટી સંસ્થા પણ અસીસ્વ થાય છે. કેસચેરના રાજ્યવલિવટ નીચે એ સંસ્થાને લાખી દેવાના નામે પ્રચારે થયા હતા પરંતુ ડિવેલ્ડના સચા ઉપર અજાબ બાદ એ પક્ષ ન્ય જોરમાં આવ્યો છે. એ ખજો સન ૧૯૧૬ ની સાલમાં મોટું જાંડ લાવેલું અને આપણીકમાં રીપબ્લીક રચાપનાને હંદેરે તેણે બહાર પાડેલો અને ખ્રીશ સરકારની જોરે જોરે રીપબ્લીક સરકારની રચાપના પણ કરી દીધી હતી. ગળા રવિવારે હબલીન સહેરની અંદર આધરીશ રીપબ્લીકન આર્ગીએ સોળ વર્ષ પહેલાં રીપબ્લીક માટે જે વાલ્લો લાવેલો તેની શેળમાં સંવાસરી પુર્ણ વસ્ત્રા, વચ્ચે ઉભરી હતી. શહેરમાં સર્વો રચણે રીપબ્લીકને લખનાં પેકટરે મોટાડમાં હતાં. સન ૧૯૧૬ ની સાલમાં જે હંદેરે બહાર પાડવામાં આવેલો હતો તે હરી પાછો પ્રજાને નાખે કરીને બનાવવામાં આવ્યો હતો અને આધરીશ પ્રજાને અપીલ કરવામાં આવી છે કે ખ્રીશ સામ્રાજ્ય સાથેના સંબંધ સંદનર તોડી નાંખે અને પુર્ણ આધરીશ રીપબ્લીકની રચાપનાના કામે લગાવી જાયો. સરકારે આ સર્વો અગવળને લાખી દેવા હસા પણ પ્રજાને હર્ષા નહતા.

સોમંદ નહિ તો એડાવામાં બેઠક નહિ

આધરીશ શ્રી રોટના પ્રેસીડન્ટ ડિવેલ્ડને વિલખત તરફથી તો અનેક લખકોએ મળી ચુકા છે. હવે વિલામનું જોઈને દેનેકાને ગળ થઈ આવ્યું કે હું પણ તેને લખકોની લાઉ. દેનેકાથી પ્રેસીડન્ટ ડિવેલ્ડને એવો રીપોર્ટ મળ્યો છે કે જો તેઓ વધારીના સોમંદ લેવાનું કદાકી નાખશે અને તેમ કરી ખ્રીશ સરકાર સામે જઈશે વધારી હશે તો તેને થા તેના પ્રતિનિધિઓને એડાવાની કોન્ફરન્સમાં બેઠક મળશે નહિ. હર કહે છે કે આ સમાચારથી પ્રેસીડન્ટ ડિવેલ્ડને આપલ લાગ્યે છે. આ સમાચારથી ડિવેલ્ડને પરિસ્થિતિની વાળ-વિકલાનું ખાત આવી ગયું છે. દેનેકાથી આ રીપોર્ટ મળ્યો એટલે ડિવેલ્ડની વિલામને જે જવાબ મોકલ્યો છે તેની

વાંચ્ય રચનામાં ફેરફાર કર્યો છે. આખરીથી ફોટોટાના એક રાજકીય પ્રશ્ને આ કૌપિયક વિશે રૂઢ સ્થાયે ચર્ચા કરતા દર્શાવે છે એમાંથી એવાનું બે કદાહી નાખવામાં આવે તો આખરીથી ફોટોટાને ધારીથી કામન પેન્ડમાંથી નીકળી જવું પડે. આવી ફોટોટાના અન્ય દેશોમાં રહેતા પ્રતિનિધિઓની આખર પડી જશે અને આમણકે નવેસરથી બીજા દેશો સાથે રાજકીય સંબંધ બેસાડે. આખરીથી ધારીથી સામાન્યના કોષ્ટક બામમાંથી જે વિલાયતને કોષ્ટક ચમકાવે તો તંવા પ્રશ્ન વિશે રૂઢ કેવા વિચિત્ર સંદેશોમાં મોકલે છે તે ઉપસા સંદેશોમાં એક શકાય છે. કીલેલરા સુરત પ્રબલસત્તાવાદી છે. આખરીથી માં મોટો પક્ષ એવો છે કે ત્યાં પ્રબલસત્તાક રાજ્ય સ્થાપના બાંધે છે અને વિલાયત સાથેના સંબંધ તેમજ પ્રશ્ન રૂઢ કેનેડાએ કીલેલરાને ધમકી આપી કે મોગક કદાહી નાખશે તો તમને મોટાવામાં મોકલ ન ગણશે. અને આ ધમકીથી બચારા કીલેલરા ઠરી ગયા અને તેમને આપણ લાગી ગયો અને વિલાયતને વળગ્યો મોકલ્યો તેની વાચ્ય રચના રજૂ કરવી નાખી! આખરીથી ફોટોટા સામાન્યમાંથી નીકળી જવાનો વિચાર જતાવે છે ત્યાં વિલાયતના દોષ દીકા થાય છે ત્યારે ફોટોટા રૂઢ મદાસ્ય એમ બતાવે છે કે કીલેલરાને આપણ લાગી ગયો! વિલાયતની સગો મહાનું ક્યારના રૂઢ મદાસ્ય આપણ રૂઢના સદાય કરે છે.

બીજા મુદ્દા જાગરો ખરું?

આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકીય રજૂના એક પ્રસિદ્ધ નવધુકાર મી વીકેલામ રૂઢિ લંડનમાં મોસલેનાર કાલકમાં લીમ એક નેસ-સની એક મોટીમાં લાપચ આપણું રૂઢ. તેઓએ ફોટોટા રૂઢ વિલાયત તમા આપણું ધારીથી રાજનવેલ્ય એની સાથે એક મોટીમાં મોટી આંતરરાષ્ટ્રીય બારીક સમજ અતીને કોમો રહેલો છે. સન ૧૯૧૪ ના જુલાઈ માસ પછી વિલાયત મારે આપણે સમજ કદી પશુ આપણે નહોતો. આપણ અને બીજા વચ્ચેની અલસમાંથી એવા મુદ્દાઓ ઉપસ્થિત થાય છે કે તે મુદ્દાઓ વિલાયત અને તેની રાહી રાજનવેલ્ય મુળ આપણે એક નેપગ માં મુકે છે. સન ૧૯૨૧ ના જુન માસમાં રાહી પરિષદ મોટી ન્યારથીલ મુદ્દાઓ રજૂ છે. સો! માલકર અને મોટીમટમાં મોટા ધારીથી સુધી રેલોટો એવા વિષય ઉપર આપણ દત્તા કે જાપાન સાથેની વિલાયતની વિલાયતી મો અંત આપણે એકમો. પરંતુ આ વિષયો પાસ પશુ ધારીથી સરકારે કદી પશુ દેશની સમજા રજૂ કરી નહતા. મુપણીની આવી નાંતિ એકી દેવાનો સમજ દબે આવી મોલો છે. પ્રશ્ન મુદ્દો આ છે. જાપાનની ચીનના ઉપર કાલુ ધારીથી રાજા અને મોટીથી અલસાગરમાં જાપાનના સુવો પરીપણ આ મો વસ્તુઓનું અંતમાં નવ થક રાકે એક પરિષદ એક આપણે કે અમેરીકા અને જાપાન વચ્ચે કંઈક થશે. અને એ જાપાન દેશો વચ્ચે મુદ્દા અને તો કેનેડા, એકરૂલીઆ અને ન્યુઝીલેન્ડ એ મુદ્દો રાજમેલ તરફ રૂઢી કરે. સામાન્યમાં જે પ્રશ્ન રાહી રહેલો છે તેનું પરિષદ એ નાંતિ નીકળે કે ચીન અને જાપાન વચ્ચે મોટું મુદ્દા જાગરો કરે પરંતુ એ વાત તો રાંધે વિલાયત રૂઢ પ્રશ્નમાં દાલ ને રજૂતિ પ્રશ્ન છે તે રજૂતિમાંથી એક મોટું મુદ્દા જાગરો કરે અને તે મુદ્દો એકીમાં ઉપસ્થિત થતુ જાપાન અને ચીન

વિલાયત મુદ્દા ઉપર નાંતિ પરંતુ જાપાન અને અમેરીકા એ જાપાન માંથી નાંતિથી મદાસ્યમાં સર્વોપરી સમજા અમેરીકાની કોષ્ટક કરે. જાપાનની એક મુદ્દા ઉપર આ જાપાન મુદ્દા રૂઢ મોટું મુદ્દા જાગરો ઉપરના સંબંધ રહે છે!

લીમ એક મેસલરને રાખ, રાખ!

રૂઢિમેલ રૂઢિને એક તાર સમાચાર દર્શાવે છે કે લીમ એક મેસલર મંચુરીયા સંબંધી પંદરમો કલમ લાલ પાકવા માંગતી હેતુ તો જાપાન લીમ એક મેસ-સમાંથી નીકળી જાય માંડે છે. આ સમાચાર કલમ સત્તાવાર લેવાના નથી જાપાન ને મંચુરીયામાં પોતાની છત્તામાં આવે તેમ વર્તવનું કોષ્ટક છે. તેને ત્યાં ખીંટુલ છૂટો લાય જોષ્ટક છે. લીમ એક મેસ-સનું જાપાન એક સમજ છે. ચીન સાથેની લડાઈમાં પ્રશ્ન દેવ જાપાન ઉપર આવે છે. અને જાપાન મુદ્દો વચ્ચે લીમ એક મેસ-સ સુધે કસવવા મથી રહેલી છે. એક મોટી પક્ષ ને સુધે કરાવે તો જાપાન કોટલી મદદરાહી રાજેલી હેતુ તેરલી લાએક પ્રશ્ન પડી રૂઢ મોટી લીમ એક મેસ-સમાં નીકળી જવાની તે ધમકી આપણ લાલકું છે કે એથી ચીન સાથે ને પોતાની છત્તામાં આવે તેની રીતે વર્તી કરે. મંચુરીયા સંબંધી આંદોલ પંદરમો કલમ પાકવો એમ ને જાપાનમાં આપણું છે તે આંદોલની એવી મનથ છે કે લીમ એક મેસ-સ વચ્ચે કો કરી મથી દેવ તો લીમ તેની નિકાલ કરે અને એ આંદોલ નીચે લીમની આપણ એકેમલીની સમા મોટાની રાખ છે.

“મંચુરીયા આપણી”
 રૂઢિમેલ, તા. ૧ એપ્રિલ સન ૧૯૩૨
 એક જાપાન એવો દત્તા કે ધારીને મારે એક મુદ્દા રૂઢિમેલ પ્રશ્નની નાંતિથી એકીમાં અલસેલી મોટીમાં ઉપર પ્રશ્ન નેમાંથી છૂટી સ્વધીનતાને પ્રાપ્ત થકમા? કરવા વલ્લમાં મારી દેવ અને તે મારે તે પ્રશ્નની રજૂતિમાં નાંતિમાં જુલમ નીચે જુલતા દેવ તેના પ્રશ્ને ને આપણ માંની રજૂતિ એક મુદ્દા નાંતિ પરંતુ તંવા લોક નેતાઓને ત જાપાન કરે તેરલી આપણ પશુ આપણું અને તેના સાથે સદાનુસુતિ ફોટોટા. હરલીની મુક્તિ અપાવના વીર મુદ્દો મોટીમાં અને મોટી તરફ વિલાયતની પ્રશ્ન રજૂતિ બતાવી. ચીનના મુક્તિ દાવા હાલ સનવાર એતને તેણે આપણે આપણે. અને એવા અનેક કામજા ઉપરથી કોષ્ટક મારે જાપાનમાં જાપાન પ્રશ્નમાં કે તે મોટી કસરએલી પ્રશ્ન પ્રશ્ને સદાનુસુતિ દર્શાવે છે. ને પ્રશ્નમાં પ્રશ્ને મોલ પોતાની પાસે કોષ્ટકવા મોટી પ્રશ્નમાં આવી નાંતિ બતાવેલી રૂઢી ખરી પરંતુ પોતાને સ્વાધી મોટીમાં પાસર ને પ્રશ્નની છાલી ઉપર મોટી મોટી મારદન હમાની જાપાનની મારી રહેલી છે તે પ્રશ્નના આગેવાનો પ્રશ્ને મોટીમાં લાએક સદાનુસુતિ દર્શાવે છે. દીલ અને આપણને પોતાના સ્વાધીના પાસર દર્શાવેલ જાપાનની નીતિ વિલાયતે મારદ કરી અને ત્યારે એ દેવતા મોટીમાં વિલાયતની એવી રૂઢ નાંતિ સાથે વિલાયત લાલ પેન્ડમાંની

...
...

અસળા બેઠી રૂઝાવી દેવાના પ્રયત્નો આઠમાં તબક્કે શું વિલાયત એ દેશના નેતાઓ સાથે સદાનુભૂતિ દર્શાવી છે? એવા પ્રશ્ન બાબતે નેતાઓને વિલાયતે ઊંડા પાયાવાર કાંઈ સાબી સેનાનું પરજીવિથી દર્શાવી દેવાના બગીચે પ્રયત્નો કરેલા આખરે જોઈએ છીએ. આખલામાં પશુ ભંજનની ઘડી સુધી પેલાંતો પંચો તેની મરદન ઉપરથી નજર ફાવેલો એવા નિઃશયીજ વિલાયતે ધર્મ ભીલું હતું. આરે આમરીકવાસીઓ મરજીયા થમ બહાર પડ્યા અને વિલાયત માટે સાત્ત્ય કરવું બીકદુલ અજકથ કરી મુકલું તસવેજ તેલી સાથે સંધી કરી અને હોંઠ મધુ આજે એજ પરિસ્થિતિમાંથી પ્રસાદ થઈ રહ્યું છે. એ પ્રબલની સાથે પેલાતો સ્વર્ગ રહેલો ન હોય તેવી પ્રબલ સ્વાધીનતા માટે વલખાં મારી રહી હોય તેના પ્રત્યે તે શાનું સુતિ બાપવડું ઢોંચે મરજી બાં ઈલાકાના મોતાના પશિરસાની ઉમર કાતર પડવી હોય ત્યાં તેના ન્યાય દ્રષ્ટિ, ઉદારતા, સદાનુભૂતિ એ સર્વ શોધેલાં નથી જતાં. હાંદની સ્વાધીનતા માટે કલ્યાની ખાતર જે અનેક શક્તિ પ્રેમી મદાન દેશગરોએ આપુર્વ બલિદાન આપી રહેલા છે, અને મદાનમાં ગાંધીજી જેવા મદાન શરમતે વાસતમાપાની કપ કરોઃ જનતા પુરૂં રહેલી છે, સમર વજાતની પ્રજાથી નજર જેવા પ્રત્યે રંગ રહેલી છે તેવા પ્રયત્નો ઇચ્છાકે પાતે ઉધાં ચરમા આપવી ધીધેલાં દોષથી દિવાન જેવા લેખવળી પૂરવા કરે છે એક રાજકુમાર જેવા મદ માતી અંતર ઉજરેલા પંડિત જવાહીરલાલ નેહરુ જેણે સ્વાધીનતાની ખાતર પેલાનાં સર્વેશ મારુદાનિને મરજી ધરેલું તેવા એક યુદ્ધ પ્રેમી ફેરાકાજા, ઉધાં ચરમા મદાનેલ ઇચ્છાકે એક મોલશેવીક જેવા દેખાવ છે. જંગમાના યુદ્ધોના પ્રાણ સમાન દેખાવા સુપ્રાશયક મોજ, ઊમા ચરમા સરાવેલ ઇચ્છાકે એક એન્જીકેટ જેવા દેખાવ છે, પેદાનો આગાવામ સરીખા સરદાર વાલસલામક પટેલ, ઉધાં ચરમા પ્રદેસલ મેન્ડાકે તે એક નોકાની માથુસ માગે છે. સરદારના પીર પડખુવાન અબદુલ ગદુરમાન જેમણે મદાનમાં ગાંધીજીનો અદિશાનો સિદ્ધત સ્વીકારી પકાણ જેવી જાતિ પાસે તેજી મરદાનગીકવેલ પાલન કરાવ્યું તેવા સરદારી ગાંધીનામાં મોલશેવીકના બાકે ઉધાં ચરમા પહેલેલ ઇચ્છાકેની દ્રષ્ટએ દેખાવ છે. સત્ય અને અદિશાનાજ શક્તો સ્વીકારી જે પ્રભા સ્વાધીનતા માંતર દરવા હુગી રહેલી છે તેમને કોરે જગતમાં યુદ્ધક સમાચારો ફેલાવી ના સત્ય મારસિયતિ રીકથી ક્યારે જાદાર ન લ્લ્ય પામે એવાં પમસાં કરી જગતની દ્રષ્ટિને વજુ ઉધાં ચરમા પહેરાવાતો પ્રયત્ન ઇચ્છાકે આજે ચલાવી રહ્યું છે. આવાં મરજિા જગતમાં ક્યાં સુધી નળી ચકવાનાં? વિલાયત જઈ મદાનમાં ગાંધીજીએ મદાન સળા મલી સીધે સીધી વાન કરી સર્વ કોરો દેખાવ ઉપર ખુલ્લા મુકમા. અને વિલાયતની સરદારને પશુ તેસ કરવા જખ્યાનું. પરંતુ ઇચ્છાકેના બંધા રાજકીય પ્રક્રીએ મુળ મુદ્દાની વાન ઉમર જરાયે ઉચ્ચાર ન કદાહી દોષીવાટીઓને ચાળવી કાનુકસર્ગ મતવોલો લેખા કરાવી પેતે અમરતિ ધારણ કરી અંતે અંતરે ક્યું કે દોષી પ્રક્રીને કલ્લ દોહી પ્રતિનિધિઓ વાવી ગરજના નથી જોરલે માળા ભાએ. અને દોષમાં કમીકીએ મોકલી કાગ માલુ શખીશું. રામસેમેકોનકક, સર સાખુઅલ દોર અને લોઈ વીલિયમની વજુ ત્રીપુરીએ મદાન સળાને અમરી નાંખવાનો હથે નિશા કર્યો છે અને એમને હાથ

ના કરનારોએને પાંખમાં લમ પોને મારેલા સેફ મારો તેમની પાસે સીકરવો પ્રીકરેસાનું અંધારણ આપવાના પ્રયત્નો કરી રહ્યા છે. "અસારો વચન મુક્યમ કરો તે લીકમાં નરીના કુ ગ કામલ કરવા કાગ કરી રહ્યા છે" એવાં જગતની આંખે પશુ ઉધાં ચરમા ચતાવવાની મે ગજુ અંજેલ મગમકોનો દોષીય કરી રહ્યા છે. આ વજુ જગતનો વિલાયતના સ્વાધીનતા ખાતર પેલાની આંખે ઉધાં ચરમા ગાંધી જગત રાજકી કાલ્લ અને સ્વાધી દેખાવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે તેમાં તેમને કલ્લી સરજના મગશે તે સમય પતાવી આપશે.

સા. આ. ઈ. કોંગ્રેસે ડેલીએશનને રજુ કરેલું સ્ટેટમેન્ટ

(ગપા અંકથી ચાલુ)

ડોમીસાઇલનો પ્રશ્ન

સન ૧૯૫૧ નો ઇંગ્લેન્ડન કારો એમા સન ૧૯૪૯ ના ઇંગ્લેન્ડન ૧૫ માં કામદાથી ક્યારો કરવામાં આવ્યો છે તેમાં ડોમીસાઇલની આખ્યા વિશે દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે સન ૧૯૨૭ ના કામદાની કચ્છાત યાદ કારથી કાઇ પશુ કોઈ મુતીઅનમાં તજુ વર્ષ સુધી રેરકામર રહે અને તજુ વર્ષની અંદર તે પાછો કામદ ન થઈ ભય તે તેવી પાસે મદીશીકેટ એજ દોમીસાઇલ કો ના રજુકેટન સદીશીકેટ દોષ કરતા તે કામદ મધ મુકશે નહિ. આ કસમ જો કે દેખાવ માં ન્યાયી કામે છે કરતા તેના અગલ એધીવાટીકા અલો પાસા કામદજર ન થઈ કોરે તેની રીતે કરવામાં આવે છે. સન ૧૯૩૧ ના નવા કામદાથી રજુકેટન મદીશીકેટને અંજે કસવાલમાં કામદ થવાનો અને વજવાનો જે મદરવનો કમ કોઈ કોમ આજ પર્વત બોમરતી જ્યાની દલી તે સર્મ હેવા માં આવ્યો છે. નેથી જે કસમને રીપીલ કરવી જોઇએ. આ તવા કામદાનો સખત રીતે અમલ કરવાથી અનેક મુદ્દા ખતોના કેસો કિત્તા થવા પામ્યા છે.

ફેરમાં બંધૂતા ઇકરારીએને ઠાઈમ

૧૯૪૩ ના ૨૨ માં કામદાથી ૨૦ માં કસમ ૧૯૨૭ ના કામદાની ૧૦ માં ફેરથી સુધારવામાં આવી છે. જે કસમ માં દોમીસાઇલનો અર્થ કરવામાં આવ્યો છે. જે કસમમાં પ્રધાનને એવી સળા આપવામાં આવેલી છે કે કોઇ પશુ માજસ ખાસ કામને અંજે આ મુલ્ક કોડીને જલો લોમ અને તેને તજુ વર્ષથી વખારે સમય નકાર રહેલું દોષ તે પ્રધાન તે માજસતી મદીશીકેટ એજ આમદેન્ટીરી દસ વર્ષ સુધી વખારી કો છે. આ સત્તાનો કિયોમ પ્રધાન જે લોડાઓ દોષમાં કોવવજી સેવા દોષ તેને વધારાનો અમય આપવામાં કરતા કતા. તેમને દસ વર્ષનો દોષમ અજવાસ માટે આપવામાં અમવતો હતો. ડોમીસાઇલની આખ્યા દલો લુદી રીતે કરવામાં આવી તેથી આ સિયતમાં ફેર ફેરાર માં મજા છે. જે રજુકેટન અખ્યા ૧૧૬ કોઈ પશુ કોકરો અજવાસ માટે નકાર જતો દોષ તેા ફેરે તેવા કોકરોને જે તેના કસમર સોળ વર્ષની યાદ લોમ તેા અખ્યાસ કોડીને તેજે સોળ વર્ષનો શાય તે વહેલાં આ ફેરમાં કામદ જઈ જવું જોઈએ. આનું

પરિણામ એ આપ્યું છે કે ડોલ પક્ષ એકરો દરે પોતાનો અભ્યાસ દોઢમાં પૂરો કરી શકે નહિ. આમ, સી. આઝા-આઝાની પહેલીમા એક આમીકારનો કોઈને નહવરવાળ ચુની-કાલ પટેલ દોઢમાં અભ્યાસ કરતો હતો. પરમજની કામ રકમ કોઠીને પોતાનો દર રક્ષાપિત કરવા તેને અને આવી રહેલું પાસું હાથે કે તેની સહાયીકે એક આમીકારીની વધારી આપવાની એમ જણાવી ના પાડવામાં આવી કે તેની હિમ્મત હવે સોજ વર્ષની થવા આવી છે. આ કોઈકે રીક્ષ રહીશમાં થાપતો હતો.

આવા અનેક દાખલાઓ મળ્યા છે. અમારા હાથમાં વચ્ચે રહ્યું છે એ બતાવવા ઉપરનો એક દાખલો ઠાકો બતાવે છે.

બીબું એક ડેમોસાઇલ કમિટી દોઢી દોઢ નામ અને દોઢમાં તેના કોઈકે બચ્ચો દોઢ અને તેની ઉપર સોજ વર્ષની અંદર દોમ અને તેને સહાયીકે એક આમીકારીની સન ૧૯૩૦ ની સાલ પહેલાં આપવામાં આવેલી છે. તે તે સહાયીકે એક આમીકારીની કોઈકે સોજ વર્ષનો થાય આ કુધીલ લંગાવી આપવામાં આવે છે પરંતુ દરમ્યાન એ તેના બાપનું ડેમોસાઇલ રક કામ માત્રે આપ ગુજરી ગયો તે તે કોઈકની આમીકારીની લંગાવી આપવામાં નથી આવતી અને તે કોઈકને પોતાનો અભ્યાસ કોઈ પોતાનું ડેમોસાઇલ રક્ષાપિત કરવા અને તુરંત પાસું કાપવું પડે છે.

બીબું, કાલકામાં પ્રધાનને ખાસ અમલના કારણ માટે એ ખાસ કત્તા આપવામાં આવેલી છે તેના ઉપરોક્ત સદાનુસૂતિ બરેલી રીતે થયો બોધ્યો. આવું આજ સુધી બીબું કરવા મા આપ્યું નથી.

ટાંકવાલે એશીયાટીક સેન્ટ ડેન્યોર બીબ

આ બીબ સન ૧૯૨૬ માં ને સેમિએન બીબ બહાર પાડ્યું હતું અને ને રાજા ટેમલ ડાન્દરેસ મળવાના પરિણામે પાસું બેઝી બેવાનું હતું તેનાજ નેવું છે. સન ૧૯૩૦ ના આકરો ૧૨ની તા. ૫ તથા ૬ એ બેકાનીસર્ગમાં કોમિસની એમરેન્સી ડાન્દરેસ મળ્યું હતી તેમાં આ બીબની ૩૨૧ દરેક કલમની પારીકાશથી વપાસ કરવામાં આવી હતી અને એ બીબ વિશે નવેનો દરોજ પાસ કરવામાં આવ્યો હતો.

સા. આ. ઇ. ગ્રીસે કે નેતી સાથે નાટાજ, ટાંકવાલ અને કેપ્ટી ફ્રીસે બેકાએથી છે તેની ના. ૫ તથા ૭ આકરોપરને રોજ બેકાનીસર્ગમાં મળેલી એમરેન્સી ડાન્દરેસ દોઢી પક્ષ તરફથી બહાર કરે છે કે તેઓ આ એશીયાટીક સેન્ટ ડેન્યોર બીબને અલગ પાસ્ટીની નબરથી જુએ છે અને ૨૫૪ રીતે બહાર કરે છે કે નીચેના કારણોસર દોઢી રામથી એ આપ્યું બીબ કલમ થઈ કો એમ નથી :—

પહેલું એ બીબ કેપટાઇન એમીરેટના અક્ષર અને તેની નેચા બીબુલ બિલ્ક છે.

બીબું દોઢીએના કલમવિવિધ, વસવાટ અને વેવાર ઉપર એ મુશ્કેલીના નાથે છે અને ટાંકવાલ પ્રતમાં દોઢીએના મેરેડ શામલને બીબની છે છે.

બીબું એ બીબી કલમવાલ સેમીએનની નીનિ માલ કામ છે અને એ પ્રાલમાં દોઢીએને આખરે વિનાકના રસ્તા ઉપર બાવી મુકે છે.

તેથી આ ડાન્દરેસ અરકારને માનપૂર્ણ અરજ કરે છે કે

એ બીબને પાસું બેઝી લેવું અને દોઢીએને બેઝીની રાકન આપવા માટે બહારી કમરો દાખલ કરે.

કામના મળ્યુલ વિશેષ છતાં એ સુતીબન અરકાર આ બીબને પાસું બેઝી લેવાની ના પાડે તો આ ડાન્દરેસ દોઢી સરકારને ટાંકવાલના દોઢીએની સ્થિતિની વપાસ ચલાવવા માટે એક રાજા ટેમલ ડાન્દરેસ બેલાવવા માટે અરજ કરે છે. એ દોઢી સરકાર આવી રાજા ટેમલ ડાન્દરેસ બેલાવવામાં નિમ્મલ નીવડે તો આ ડાન્દરેસ દોઢી સરકારને વધુ એ અરજ કરે છે કે તેણે સુતીબન અરકારને દર્શાવી રવું કે અને રેશે વચ્ચેનો રાજકીય સંબંધ હવે તુટી ગયો છે અને એ બીબની કામે પ્રોટેસ્ટ નરી કે તેમણે સાવધ આદિકામાંથી પોતાની એમ્સીને પાછી બેઝી લેવી.

ગ્રીસે એક ન્યુ બુક પ્રસિદ્ધ કરેલી છે જેમાં આ બીબની દરેક કલમની સમજુતી આપી તેના ઉપર પોતાના વાંધાઓ તથા ટીકાઓ રજૂ કરેલાં છે. એ ન્યુ બુકમાં સ્પેક્ટર કમીટી સમજ ટાંકવાલ મંડીબન કોમિસે રજૂ કરેલું રેટમેન્ટ, દોઢી સરકારના એકરોસ એમ્સી તરફથી, ને ડી. ટામસને રજૂ કરેલું રેટમેન્ટ, દોઢીએની સામે સમજ કાલકાના ટાંકવાલમાં છે તેનું નિવરણ, એશીયાટીક ઇન્ડિયાની કમીસનના રીપોર્ટમાંથી વારણ તેમજ બીબ અનેક કલમની લીમનેનો સમાવેશ કરેલો છે. એ ન્યુ બુક પક્ષ આ રેટમેન્ટ સાથે સામેલ કરવામાં આવેલી છે. (અપ્રે)

પોટુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રિકાના દોઢીએ

પોટુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રિકામાં વસતા દોઢીએ માટે એક નવો કામરો બની રહ્યો છે ને વિશેષી. એકરો અમલે લખ્યું હતું. અને તે વિશે વિગત પ્રસિદ્ધ કરી હતી. બીની સ્થિતિ વિશેના કોરેન્સો માહતીથી એક કામ લખેલી અમલે બે પત્રો મળ્યા છે જેનો સારાંશ અમે નીચે આપીએ છીએ :—

અરેના દોઢીએ ઉપર પોતાની વાલોની વાલ અલ્લી રેવ. સી. એલ. એકરોને તાત્કાલીક લખાયો થયો મુખ્ય નાથે કામાં અને તમે પક્ષ તમારા પ્રથમ એ પ્રકારે પ્રસિદ્ધી બાધી પરંતુ અહીં કલ્પ સુધી અમારા આલેવાનેએ કામાં થઈ ગઈ દોઢી એમ અલ્લવામાં આપ્યું નથી. વગરની સુખના મુખ્ય નથી થી. એકરોને વાંચી માર્કની આપવામાં આવી થા નથી અહીં સવાઓ કરીને દોઢી સરકારને વિનંતિ કરવામાં આવી. અહીં જુદી જુદી સંસ્થાઓ દરેલી થયેલી છે. દોઢી વેપારી મંડળ, પ્રોટેસ્ટન્ટ એસોસિએશન, નેવા એસોસિએશન દોઢી, તથા મુન્સાવ ઇન્ડિઆન, આ સર્વ ૧૯૨૮૨ કમિટી મંડળો છે. પહેલી સંસ્થા વેપારી તેમજ બાહેર કાલો સંભાળવા રક્ષાએથી છે. અને તેના અવજને મળન મળે તેનું પક્ષ છે. પરંતુ જણાવતાં દોઢીની કામ છે કે તેના કાર્ય કમલના એમાં કોઈ પક્ષ ઉત્કાદ નથી. એકરોએ નેવા અદરના સવાસ માટે પક્ષ એ સંસ્થાએ આજ સુધી કર્યું નથી રવું. પુરોષીબન વેપારી મંડળ અને ફુકાનવાર મંડળ વીચેરેએ પ્રોટેસ્ટ કરી કામને સુચવવાનું કામ રાખ્યું છે. પરંતુ આપણી એમરે બરા પક્ષ આજ નથી ઉકાલેલો. એકરોએ અને મેકારી માટે સુરોષીબનો દોઢીએનું બદનામ કરી રહેલા છે તેની સામે પક્ષ મુસાવગા એક કમલ નથી ઉત્કાર્યો.

જ્યાં નવ વેપારીઓ હાલની એકસમેજની નીતિ પોતાના લાભની ખાનગી હદો કારણ કે છુટકાઓ પાસે તેઓ પોંક સોનું છે જે અને જગત કામગીરીના કુશળતામાં જરૂર છે. પરંતુ તેઓ જુદી જગ્યા છે કે છુટક વેપારીઓ એકસમેજનો ખાડો ખાતો નાક પાસે છે કારણ જ્યાંય વેપારીને સામટો મારો પડે છે, વળી જરૂર બાકી વીજેમાં પણ નુકસાની જન છે તે જુદી. હોદી વેપારી મંડળને (વનંતિ છે કે બીજા મંડળ સાથે એકસમેજ સુધારવા માટે તેણે ખાત આપવું જોઈએ, હોદી તેમજ મોકમેડન એસોસિએશનો પોતાની પાર્લામેન્ટેર સંસારીક ઉત્પત્તિ માટે છે. હોદી એસોસિએશનની પોતાની બીજાં છે તથા હંડ પણ છે. પરંતુ આગેવાનો તથા નીજવાનો વચ્ચે મતદેર હોવાથી કશું કામ નથી થતું. આ જગ્યાને સુધારો છે તે આગેવાનોએ તેમની સાથે મળીને કામ કરવું જોઈએ. યુનિયન ઇન્ડિયન બધી કામ તથા હોદીઓ માટે છે. એમાં પોટુગીસ અને ખારીક ઇન્ડિયનો સાથે મળીને કામ કરી શકે છે. પરંતુ તેને શોધીબાજીની મદદ નથી. અને જોઈતું ઉત્પાદન મળતું નથી. આ મંડળે પોટુગીસ બાધા કીપવવા માટે એક રાત્રી કાળા બોલેલી છે જેમાં હાલ સમયમાં ૩૫ હોદીઓ મળ્યામાં કરે છે. સોશાયલ એડવોકેટ જીનવાળાએ તાલીમ પેશની ખુરસીઓ આ મંડળને જોડ આપેલી છે. આ મંડળ પાસે કશું હંડ નથી. માર્ગદર્શનો પમાર પણ શીખનારાઓએ પોતેજ આપવો પડે છે. આ મંડળને મદદ આપવાની ખાસ જરૂર છે. કામમાં સંપ નથી અને બધી મરજીઓ સંપથી કાર્ય નથી કરતી. જેમકે અંતમાં સર્વ સંદેશોને સાથે મળી કોમની ઉત્પત્તિ માટે માટે કામ કરવા કાલામજુ કરે છે.

નવા કાયદો વિષે

અમે જે નવો કાયદો થયો છે તે ઉપરથી જોઈ શકાય છે કે તે હકત હોદી કામ માટેજ નથી પરંતુ દરેક પરદેશી કૌટુંબીક ન હોય એવી જોરી કે રંગીન સો કામ માટે છે, કારણ કે કામદારો હાલ 'નેકનક ને હોરેનર' કબ્જેજ વપરાયલા છે. આદિનો વેપાર એટલે વાગે હોદી કામના કામમાં છે એટલે કામદારની ખસર હોદીઓ ઉપર વધુ થશે. પોતાના વેપાર ખેતમાં કામ મચી રહેલી હોવાથી આવી ખાતના બેરકાર રહે છે. તેઓ એમ પાર છે કે પોટુગીસ આવે કાયદો જ્યાંયમાં જુદી શક્યો નહિ. પરંતુ એમાં તેઓ જુલ કરે છે. કારણ કે જ્યાં ચોડા વરસોથી પોટુગીસની વસ્તી વધવાથી તેમને અવાજ મળ્યુંત વળેલો છે. એટલે સરકારને તેમનું માનવું પડે છે. અમારે કાયદો પહેલો કાઉન્સિલમાં ચર્ચા આને 'યુનિયન ઇન્ડિયન' ની કમીટીના પ્રેસીડેન્ટ હોતોર કલાઉડ નોબો' જેઓ મોરાનીઝ વડીક છે તેમની સુધનાથી ઇન્ડિયન એવર ઓફ કોમર્સના આકારા હેઠળ હોદીઓની સળા થઈ હતી. આ એક કમીકન નીગવામાં આવ્યું હતું અને કોમર્સના નામથી એક જરજ કાઉન્સિલને કરવામાં આવી હતી કમીકને મોહાંમી, મેસ, ઇનકામ બેન, અંબાઇ, લોરેન્સો માર્કસ વીજે રજેલો સગબમ માંચેસો પીકનું હંડ કરેલું છે. કાયદો પહેલા વાંચનામાંથી એક જ વિરૂદ્ધ મત પાસ થયેા હતા. વિરૂદ્ધ મત આપનાર બીજા મવરનર જનરલના આમ હતા. મી. તવારીક દવારત એ કુશનદારોનો પ્રતિનિધ છે. તેણે હોદી કામ નાવાવક હોવાથી તેમને આ પોટુગીસ કોઠરીઓને કામ કરવા દેવી મુજબા જેવું નથી એમ ઠણું હતું. એક, બે દુકાનો સિવાય

જ્યાં કામ પોટુગીસ કોઠરીને મોકરીમાં નથી રાખતા. હોદી કમીકન બેમા કરેલા હંડ સાથે કું કામ કરે છે તે જ્યાંય નથી માટે તે જાહેર કરે તો વધુ મદદ મળવા સંભવ છે. કાઉન્સિલમાં વધુ સમયેને હોદીઓ સાથે વેપારી સંબંધ છે. તેનો લાભ લઇને કમીકને તેમની સાથે સમજુતી ઉપર જાવવું જોઈએ. કાઉન્સિલમાં બીજા વાંચન વખતે પાંચમીને છઠી કલમમાં સુધારા કર્યા છે પરંતુ તે સુધરા માત્ર રહતીના ખાંચુ છુટકા જેવા છે. સીતેર હા પોટુગીસને મોકરીને રાખવા એમ હતું તેને બદલે ૧૧ જે દહા રાખવા એવી બદાલી આપી છે. આ સુધારેથી કલમો હજી અર્થાત નથી કારણ કે હોદરી જનરલ રમ્લ ઉપર છે. કાઉન્સિલ દર સુધારે મળે છે. અર્થ માત્રા બાદ ખમર આપીક. આપણા ડાઇરેક્ટોરે એવા કરેલો બેચી નહિ રહેવું કે કામદારને લીસમન બદાલી નહિ આપે. કાયદો કાઉન્સિલમાં તો જરૂર પાસ થશે.

સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધના તાર સમાચાર

વોઈસરોય રાજ્ય મહારાજાઓને મળે છે

મરઝપુરી પત્રનો કલકત્તાનો ખખરપત્રો દર્શાવે છે કે દીલ્લી તા. ૨૮ માર્ચના દિવસે રાજ્ય મહારાજાઓની એમર સમક વોઈસરોયે દેશી રાજાઓના વખતે દુર કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો. તેમણે રાજ્ય મહારાજાઓને વચન આપ્યું હતું કે દેશના નવા રાજકીય મંધારણમાં તેમની સાથે સરકારને થયેલી સંબંધોના હકોનો સમાવેશ કરવામાં આવશે. રાજ્ય મહારાજાઓએ પોતાની એમરમાં એવા દરખાસ કર્યા હતા કે તેઓ શીરેકન મંધારણને એક કરતે સ્વીકારશે કે વડી મારા-સલામાં બહુ પ્રતિનિધિત્વ તેમને મળે એટલે ૧૫૦ બેઠા દેશી રાજાઓ માટે રાખવામાં આવે. અને તેમના લાભોના સંરક્ષણ માટેના જરૂરી સેક્રેટ માર્કસ નવા મંધારણમાં લખાઈ કરવામાં આવે.

મહારાજાઓ સાથે સમાધાનીની વાતજ નથી

મહારાજા સાથે હોદી સરકાર સમાધાની વિષે વાતો કરે એવી કામ મળવળ જેવ નહિ. અમારે જે કંઈ વાતચીતો ચાલી રહી છે તે એવા હોદીઓને માટે છે કે જે નિષ્પક્ષપાત દ્રષ્ટિથી જોતા હોય તેમને સરકારના યુગ હેતુની ખાતી કરી આપવી. સર તેજ બહાદુર સંધ, સર પ્રજોતમચાક કાકર-કામ તેમજ બીજાઓ દીલ્લીમાં વોઈસરોય તેમજ જોડ મોધીઅનને એકાએક મળ્યા હતા અને મીસીસ નામક, પંડિત ચાંદન મોદન માલવીયાને બનારસ મળ્યા હતાં તે ઉપરથી જે અપવા ઉડી હતી તેનો વોઈસરોયના કંપના આપણમાં જવાજ રહેલો છે. મીસીસ નામક બેવેળા દીલ્લી મયા. તેઓ દીલ્લીમાં હોદી સરકાર જે મહારાજાની કુશન લેખા છે તેની સાથે રજા અને માલવીનાજ સાથે તેમને અંખાજ વાત-ચિતો થઈ તે ઉપરથી એવી અપવા ઉડી હતી કે સરકાર પોતાની વજણમાં રેરકાર કરશે.

મીસીસ નામક ઠહે છે અરૂવા બોલી છે

અંબનો મરઝપુરી પત્રનો ખખરપત્રો દર્શાવે છે કે મીસીસ નામકની દીલ્લીની મુલાકાતથી એવી અપવા ઉડી રહી હતી કે મહારાજા અને સરકાર વચ્ચે મુલેકની વાતચિત ચાલી રહી છે તે વિષે મીસીસ નામક ચોરખી ના પાડે છે અને જ્યાંય છે કે મારી દીલ્લીની મુલાકાત સાદ્ય આદિશના પ્રજનેજ લખતી હતી અને બીજાં હયુંજ નહિ. મહારાજા વતી મુલેક

માટે સહેલા મજાથી કાંઈ કિંમતો સ્વીકાર્યું હોય અને તે ગણતરમાં ભાગી. સરકાર તમારું સુધી તેનું કાર્યારણું વલણ આજી રાખશે તો સુધી સુમેદ માટે તમી તક છેલ્લ નહિ.

રમુછત્તસિંહજી અને ફેડરેશન

અરકમુદી ખતો કલકત્તામાં ખબરપત્રી દર્શાવે છે કે વૈધાન-રાયે ખાતી આપેલી હોવા છતાં હિંદીમાં રાજ્ય મદારાજાઓએ કહી કહી રાજ્ય સંસ્થાનાં જોડાણે કે નહિ તે નક્કી નથી. નવા નમરના જામ સાહેબ ઓન્સ રમુછત્ત સિંહજી ફેડરેશનને ટેકા આપતા નથી અને તેમની ઇચ્છા મુજબ રાજ્યમાં જોડું દર્શાવે છે કે ફેડરેશનના ખબરપત્ર મુજબ ફેડરેશન આવી છે તે તેઓ પ્રથમ જોઈ અને કાલ બાદ તેમાં સમાવેશ થયાનો વિચાર કરે.

બેંગાળના નવા અવર્નર

કલકત્તાથી ફેડરેશન ખબરપત્રી દર્શાવે છે કે બેંગાળના અવર્નર સર રેન્ડોલી જેક્સન ફરાગન થયા છે અને નવા ગવર્નર સર જોન જેન્કિન્સન તેમની આડીએ આવ્યા છે. જનાર અને આખનાર અર્થશી માટેની જાણી મામમુજ કેળા કલ્લ અવરના બનાવો જનતા પામ્યા નહતા. ચોલીસોએ જે પ્રસંગે સારવેલીના અવરનરત ખબરો ભર્યાં હતાં. તેમને જવાતા રસ્તાએ લુચરનાં ખાંડો મારી જડાઈ લેવામાં આવી હતી અને અસહકારીનાં થરો ઉપર ચોરી પટેરા રાખવામાં આવ્યા હતા.

અમલો હારે અસહનોય છે

'રેન્ડ જેક્સન મેમ' ખતો કલકત્તામાં ખબરપત્રી દર્શાવે છે કે આજી અર્થના જીવન માસની આખરી સુધીમાં જો આંદોલ સરકારે કામગીરી અવાજ વિશે પોતાનો નિર્ણય અદા કરે નહિ કરે તો રાજ્ય રેન્ડ જેક્સન અને તેમાં અમલ કમીટીએ સામે ઓછા પગલાં કારવામાં આડેશમાં અલગી એક કમીટીમાં મેનરેન્ડ જેક્સનને અમલો આપી હતી. હાલમાં એવું જણાયેલા માં આવ્યું છે કે મુસ્લીમ લોકોને અને રાજ્ય રેન્ડ જેક્સનના કાર્યોમાં વારે અસહનોય કરે છે કારણ કે મુસ્લીમોમાં મામલો સ્વીકારવામાં આવી નથી અને સરકારની રાજનીતિ આજી રાખવી જો મુસ્લીમો નહિ હોય પણ અખત અસહિત નથી. કોમ્યુનલ સત્તાક વિશે કોઈમાં પણ કંઈ નીકાલ ન આવે તો મા. રાજસે મેનરેન્ડ જેક્સન આપ્યું હતું કે તેઓ પોતે અમા-ધાનની ચોખના રણુ કરવા પ્રયત્ન કરશે. પરંતુ મેનરેન્ડ જેક્સનને કલે જે કાર્ય કેદમાં અંતર છે. કોમિશન પક્ષના વાજાઓમાં કોઈએની એવી પસંજી પતાવવામાં આવે છે કે મા. રાજસે મેનરેન્ડ જેક્સન અને તેના આધીઓ જે નિર્ણય આપે તેને કોમિશન કહી પણ કરશે થશે નહિ. કોમિશન પક્ષનાં વર્તમાનમાં એવી સુચના કરે છે કે આ આખો પ્રક્રિયા આતર રાષ્ટ્રીય ન્યાય આલેખોને સોંપી દેવાં એવું છે કારણ કે વરસ માં અમુગલીઓના પ્રથમ વિધેયું મેમરો યાગ છે. મુસ્લીમોએ સરકારને અસહિત આપ્યું છે અને તે પ્રમાણે જ તેનો અમલ થાય તો હિંદીમાં આવી અમારજી વિશેની આખી ચોખના અલેખો સમય સુધી પાતરામાંજ પડે. ઇત્યાં કોઈમાં કલકત્તા વર્ગમાં એવી વિંતા નથી હોતી થઈ.

પુના ફેડરેશનને સલામ

ફેડરેશન તાર સમાચાર પુનાથી દર્શાવે છે કે મયા વર્ષના જીલ્લામાં ખાસમાં મુખ્યના એકાદીમ અવર્નર મા. ફેડરેશનને જાન લેવાનો પુના ફેડરેશનનાં પ્રયત્ન થયા હતા તે અર ફીલીપ્પીય આતર રાં પગલાં વલણે તે હવે મહી મધુ છે. ફેડરેશન ફેડરેશન મુલાકાત થી, ફેડરેશન અમલના ને વેળા તેમના ઉપર કોઈ વિદ્યાર્થીઓ મોખા મહાર કરે.

ફેડરેશન ફેડરેશનનાં અમલ વિદ્યાર્થીઓ કિલ્લો છે એ તેમની અંખમાં મહાકીને ફેડરેશનની ફી નાખવી અને તેમ ન કરે તો ફેડરેશનને અમલો મદદ મળે ને પણ અંખી લેવી.

રાજ્યમાં ફેડરેશન સ્વીકારે છે

ન્યુ દિલીથી લા રહેતો માનના રાજ્ય ફેડર તારવે દર્શાવે છે કે રેન્ડ જેક્સન પ્રીન્સીપલની રેન્ડ જેક્સન કમીટીને સુધર માટે આપેલું એક પ્રાન્સીપલ પ્રીન્સીપલ સ્વીકારવાનું નક્કી કર્યું છે. કમીટીએ જણાવેલા પાંચ પાંચ કમીટી છે કે એક પ્રાન્સીપલ પ્રીન્સીપલને અમારજી પડી રહ્યાં છે માટે મલ્લ રેન્ડ જેક્સનને અને જે કામ ચાલી રહ્યું છે તે કાર્યમાં મદદ આપવા રાજ્યમાં એક કમીટી નીખવામાં આવી છે. આ અમારજી આપે પુર્ણ થાય કાર તેને તપાસી જોઈને સંમતિ આપવાને રાજ્યમાં અમારજી રહેશે. પ્રીન્સીપલ આસપાસના અપર કલેક્સમાં જોઈતા પ્રાન્સીપલ હિંદીના પ્રતિનિધિઓ લોક તેડકાઈ ફેડી સ્પષ્ટતાના પણ હોવા એવું છે એવી મામણી પણ કરવામાં આવશે.

નવીન મુખ શક્ય છે

ન્યુ દિલીથી ફેડર દર્શાવે છે કે રેન્ડ જેક્સન પ્રીન્સીપલ અમારજી આપણે આપણે પોતે સરકાર કોઈ નીકાલને દર્શાવ્યું હતું કે ફેડર સમયમાં કોઈમાં નવીન મુખની મર્યાદા થશે એવી માની કદ ખાતી છે. કામ પણ એવું સુમેદ અને કાર્ય અમારજીનાં પણ મેં કદ નિયમ કાર્યો છે કારણ કે એવી સ્થિતિ પ્રવર્તી હોય તો અમારજી મર્યાદા સંભાવ રહે છે. ખીલો ફેડર માં અમારજી કરવામાં આવે તો તેથી અમારજી કમીટી કમીટી થાય, અને કોઈને જે અમારજીમાં માર્ગે સરકાર જવા દેવા જેવું કરે તે અમારજી કારે એવું મહારી ઉપર છે.

સ્વાધીનતાની લડતના સમાચાર

શ્રી. વિદ્યુલભાઈ પટેલ

મીસ્ટર વિદ્યુલભાઈ પટેલ જોગને નાદુરસ્ત વળીપતના કારણે નાસ્તીક લોકમાંથી કોઈ મુદ્દામાં આવ્યા હતા તેઓ સ્વીકાર રાંથી માર્ગે સુધેવ જવા ઉપડી મયા છે. તેમને રજાવા માટે લોકોની મોલી મેલની સ્વીકાર થશે એવી અલ્લ કહી.

અર્ધિસાંકે રહેશે

માર્ગ માસની ૭ તારીખે મહાસભાએ જે મેનરેન્ડ પ્રસિદ્ધ કરી પ્રજાને અખીલ કરી છે કે પ્રજાને બીલ્ડ અર્ધિસાંકે રહીને જાગ કરવું. અર્ધિસાંકે આરો લતમ છે એટલું નહિ પરંતુ એવું માન એક આપણું દર્શાવે છે કે એના પડે આપણા વિદ્યાર્થીઓને આપણે કાર આપી આપણે. મેનરેન્ડે અર્ધિસાંકે દર્શાવે છે કે પોતાને મહાસભાવાદી કહેવાવાનાર એવો એક પણ કોઈ ન હોય જે કિંસાના અમારજીને સ્વીકાર કરે.

લોકો લોધીઅન કમીટી

લોકો લોધીઅન ફેડરેશન કમીટી કોઈમાં મુસારથી કરી રહેલી છે. અપારે એ કમીટી કલકત્તા મધ્ય હતી ત્યારે 'લોધીઅન પાછો જા' ના પોકારો થયા હતા અને અમલ નીકાલ હતી. સરખસની અંદર લોકો લોધીઅન પોતે અખ્યા હતા અને પોધીઓએ જે માલસોને પોકાર કરવા પડેલા તેમને એમણે કોઈ દેવા નહિ હતું. માર્ગ માસની અખીલ તારીખે એ કમીટી મુખ્ય પટેલના હતી મુખ્યમાં પણ વિદ્યુલભાઈના સરખસો નીકાલ હતી. કમીટીના કાર્યમાં કામ રસ નથી

સેતુ. સીંચણનો પ્રશ્ન કિસોદ નામી ધીરાજતા. પુણાવ યર્જન
એક કેપ્ટુદેશન આવ ગણી દર્શી જાને તે પણ સંપ્રાપ્ત મતા-
ધિકારજી તેમને પસંદ એ એવું જાણાવવા આવર.

અગત્યના પ્રાયશ્ચિત્ત ક્રિયાઓની અહેરત

રાજી ૨૦મી જાન્યુઆરી ૧૯૫૨ની રજીસ્ટ્રેશન કરાવેલી પ્રતિબંધિત પ્રાથમિક શિક્ષણી જાહેરાત કૃપા કરીને રીપેટ કરવામાં આવે છે. એ જાહેરાત નવા અધિકારીઓમાં માન્ય કરવામાં આવે છે. નફેર રીપેટની જગ્યાએ જાહેરાત કરવાની જગ્યા મળી જાય છે. રજીસ્ટ્રેશન એક જગ્યાએ જાહેરાત કરવાની જગ્યા કરી રીપેટ નેપાથ કરે છે. સરકારી નરીકેના રજીસ્ટ્રેશન સમાન નવા, કેળવણીમાં સમાવવા, માત્ર અને માત્ર જાહેરાત કરવામાં આવે છે. રજીસ્ટ્રેશન કરવામાં આવે છે. રજીસ્ટ્રેશન કરવામાં આવે છે. રજીસ્ટ્રેશન કરવામાં આવે છે.

ମାଧ୍ୟମିକୀର ସହାନୁଭୂତି

દોહની સ્વાધીનતા આરેની કલતને દત્ત કચેરીકાના વર્તમાને
પત્રોમાં પ્રુખ પ્રસિદ્ધ મળી રહી છે. મહાત્મા આંધાજી
નેમતી ક્ષાતરશક્તિય પ્રતિનિધી બખારદરત છે તેમજી આ કાલના
અમાલક છે તેથી કચેરીકેન પત્રો વ્યાનંદ પ્રદાશન કરે છે.
અમલત ઝોરીકાનું પધાન દવે કોટી અવાજ તરફ ખેંચાયું બ
પત્રોમાં કચેરીકાના છાપાઓમાં ફેલા ફેરાઓનું આવતા દત્ત.
દવે આખા કચેરીકાના વર્તમાન પત્રોમાં ગ્રેલમીના ગ્રામજો
દોહના પ્રક્ર આરે શેકાય છે.

સત્યાગ્રહ આશ્રમનું મહત્ત્વ પાશ્વ સંપાદનો દ્વારા
મહાત્માજીના આશ્રમની જમીન ચલેસઘ મારે જે સામાન
જાત કરવામાં આવ્યો હતો તે સામાન પેલા સુવરની પરિસ્થિતિ
કરવાનું એક મહત્ત્વ ધરાવત કરવામાં આવ્યું હતું. આ મહત્ત્વ
પાશ્વ સંપાદનો દ્વારા કરવામાં આવ્યો છે.

સંખ્ય ઇન્ડીયાના તારીખની અરવઠક

શ્રીમદ્દેવદાસ શાસ્ત્રીના આશ્રિત રહેવાથી પ્રગટ થયેલો તેના લેખો અને મનવંતરાશ આજાની આદીકામાંથી મળેલા, ૩૭૭ માનના રોજ પ્રસ્તુત કરવામાં આવી છે. તેમને સાંચીરો પાલિકામાં આપેલો હતો અને તેમાંથી પચાસ વાંચી પચાસ આપ્યાં નથી.

ପ୍ରକାଶନ ସମୟ

પ્રમુખશ્રીના હાથેથી એમર રાજકર્મજન્ય અદાવવાનો પ્રયત્ન કરવા માટે એક ૧૪ વર્ષના યોદ્ધાને ૧૦ રૂટકામાં અને પાંચને ભેંતે ૨ માસ માન્ય રૂદ ન રૂ. ૫૦ દંડની સજા કરી છે.

‘આર્ય સમાજસિંહ’ ના લેખકને

‘આચારા મંગલદાયક’ ના સ્તોત્ર બી. નરસિંહીનને ૧૯૪૭ માં
હાથપાત્રી રૂબે ૬ માસ માંગળ કેડ ૨. ૨૫ ફેડ અગર ત્રણ
માસ વધુ સળ સળ છે.

नवलज्जन 'प्रश्न पाठ्य' सोंपाठ्य'

હાથપુરે ટુંકલાળમાં જાવેલા મહત્તમા સંધીજના નવજીવન પ્રેક્ષાને સરકારે તા. ૧૩-૧-૩૨ ના શેઠ સીધા હુકમ દ્વારા, અને સરકાર તરફથી નવજીવન પત્ર અને નવજીવન પ્રેસ માટે દરેકની રૂ. ૨૫૦૦ ની જામીનગીરી માગવામાં આવી હતી. પરંતુ મધ્ય રા. ૪ માર્ચના શેઠ મુખેશ સરકાર તરફથી નવજીવન પ્રેક્ષાના હુકમને તેના સંચાલકને સોંપવાનો દુષ્કર્મ બદલાર પડ્યો. હતો તે પ્રમાણે ૪-૩-૩૨ ની સવારે ૧૧ વાગે "નવજીવન" અને "નૅસ ટીવી" ના મહદલીસ તંત્રી શ્રી. જીવજીત દેસાઈને તે પ્રેક્ષાના હુકમને પો. ઇ. ખા. શા. કેશાખાને

मोक्षो हतो मेव प्रभाते सौभाग्यं शिवं यत्नं पार्श्वे तेषां
मां वाच्यते.

નવજીવન કાલેલિયપર

પ્રોફેસર રૂઢોડ પદની નવજીવન કાર્યાલય સાથા સંબંધ
પોલીસે દરોડો ચાડો 'નવજીવન' ખાતે ૧૯૦૦ નકલો
બંધત હવી એનેબરની બાંધકામ હવી બની.

પ્રજાજન સુદેવાની ધમકી આપીને માલીપત ભણાવ્યા
સુતનાં બી મહુર્તે દુર્લભકાંતે દેખાણે, (મહાકાંતે
કલેહટરના પ્રતી) બી. રાતાખેન નાવર, બી. વસુધરા મણિક-
ભાવ મહેતા અને ત્રી પાદવીખેન કમિશનીમંત્રે સુતના
કલેહટર અને પેલીસ સુતી-ટોડી-ટને એક પત્ર લખી વચાવ્યું
કે કે વચારી પ્રજાજન સુદેવાની ધમકી આપીને આમારી
પાલે પેલીસે માલી પત્રો લખાવ્યાં કે ને આ કામગીરી કાંને
રદ કરીએ બીજે.

- 'નવજીવન' ના મેનેજરને ૧ માસ અને ૩ ૧૦૦ ની સજા થઈ છે.

શ્રી. ટ્રાંસવાલ હિંદુ સેવા સમાજ

દાંતમાનના કોઈ બાળકોના જેવે બાલકેર મળ્યા મળ્યા એક-
વારના રોજ તોફાનીસમર્પના ખરીદાર કોલમમાં થી રમુછિડછ
વાળછ પરેશના પ્રમુખપક્ષા કિંદજ મળી હતી. આ સમાજ
કાર્ય થી. અત્ર સાધક સમાજના નામ અને જોવારજ પર
પાંચ સંયોગી કમ્પીટીએ સુચવેલ કેરફાર પર વિચારે અભાવનાઈ
કરૂ. સમામાં દાંતરી સારી હતી, અને કિંદજાક અનુપમ
હતો. ધણી મળી બાદ અને યોગ પક્ષા તુમારા બાદ કમ્પીટીને
રીપોર્ટ જસાર થયો હતો. આમ કેરફાર આ પ્રમાણે થયો
હતો:—

સમગ્રવર્ણ નામ ધી સત્ સાધક સમાજને મલ્લે ધી. ઠાસ-
વાલ કોડુ સેવા સમાજ રાખતું. અગાજનો ખેત, કદિઓની
ધાર્મિક, સામાજિક, અને નૈતિક પ્રગતિ કરવાનો રાખવામાં
આવ્યો હતો. હેતુઓમાં દોષ, મંદીર, ધર્મશાળા, પાઠશાળા,
જામશેરી વિગેરે સ્થાપના એમ સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું.

સમાજની પ્રગતિ માટે સહાનુભૂતિદર્શક, સહાયક અને આજીવન સંબોધની વર્ગોથી પાઠ્યપાઠ્ય આવી હતી અને તે વર્ગોની અગ્રુએ ૨ મીની ૫ મીની અને ૧૦ મીની શી ઠેરવવા આ આવી હતી. સમાજમાં ૨૨ આજીવન સંબોધ અને ૪૫ સહાનુભૂતિદર્શક સંબોધો નોંધાયેલા રચાયા હતા.

આજીવન સંઘોના માથોઃ મેસર્સ. વડોદરાના જમાબાદ,
રજીસ્ટર્ડ વાલર પરીશ, જામોદના જનનટ હેમર્સ, મેજ.
મીસ્ત્રી, જલ્દુબાદ અજીસ્ટ મેડી, પરસોતમજીભાઈ ધોળબાઈ,
જીપ્સાબાઈ છતાબાઈ માસ્તર, ઝીજુબાઈ ઠાકરબાઈ પ્રભવતિ
(પ્રીટાડીયાવાળા), ઝીજુબાઈ વીમાબાઈ પ્રવાણી, પ્રાજ્ઞાકેર
મોખેશ્વર બેથી, ધીરજીભાઈ હંપીરબાઈ.

જાદાનુસારી-દરેક સંધ્યાના મામેા-મેઝાં ડાહ્યાખામ ખાનખા, દુહાખામ કાનજખામ, ઝીણખામ વેલજખામ પરિખ, સમુ-
ખામ બીમખામ માવક, સમુખામ રતનજી સિંઘાંડી, મધ્યજીવ

મહારાજ, પ્રજાના જીવિંદજી જોડાવાળા, રામભાઈ દાસજી ધોળી, મૈયાળજી જીવિંદજી સમરાજા, કાનજીભાઈ દુધન-ભાઈ પટેલ, રાજાજી પ્રજાભાઈ, રતનજી પ્રજાભાઈ સોલંકી, મહનજી કલ્યાણજી, રામભાઈ કલ્યાણજી, નાનાભાઈ પાંચીભાઈ, કામભાઈ મહનજી, પરજીભાઈ નાનાભાઈ, ભાખુભાઈ રવજીભાઈ, રાખાભાઈ પ્રજાભાઈ, કેલાભાઈ નાનાભાઈ, કુવરજી મૈયાળભાઈ, જીવિંદજી જીયાભાઈ, બલુભાઈ વનખાજી (નાર-કોલીવાળા) જીવિંદજી જીયાભાઈ (કરમીકોલીવાળા) જસમવ-ભાઈ નાનાભાઈ, રાજાજી જીયાભાઈ, રાખાભાઈ ભાખુભાઈ, રાજાભાઈ કહીરભાઈ (કલ્યાણવાળા), રાજાભાઈ રાખાભાઈ દેસાઈ, કીજીભાઈ બલુભાઈ દેસાઈ, પી. એમ. ગ્રેરી (સીમળા-માખાળા), લનાભાઈ ભાખાભાઈ મીચો, કાલીદાસ જીયાભાઈ, નરસીદાસ સોમાભાઈ, નાથુભાઈ ગુલામભાઈ દેસાઈ, કામભાઈ ભજવાનજી ભામજીવાળા, મૈયાળજી ભાખુભાઈ મેરાવળ-વાળા, નટુરામ નાથુરામ મહારાજ, મૈયાળજી વીસરામભાઈ માલેકપોરવાળા, લલુભાઈ રજુદેસાઈ પાઠીદાર, ગુલામભાઈ રજુદેસાઈ, કેલાભાઈ કાનજી, પ્રજાજીભાઈ કેલાભાઈ મરમાર, જીયાભાઈ મરમાર મહારાજ, મોતીરામ મેરાવળાઈ (નવ-સારીવાળા).

આ ઉપરાંત ૧૨ પ્રતિષ્ઠિત સભ્યોની નામો કમીટી સભા-કરો મનાવવા માટે ૧૧ ઉપરાવવા નીમવામાં આવી હતી. આ સભામાં બહોળા ઉત્સાહ પ્રદર્શિત થયો હતો. કમીટીકોલીથી તેમજ પ્રાંતરીતમાં પણ પ્રતિનિધિઓ આવ્યા હતા. દરેક કોમના મુકરરોએ કામચૂબતા વીચેયન કર્યા હતા. મુલકોએ પણ સહનયની મીનમારીઓ પ્રગટાવી હતી. શ્રી નારાયણજી ડોસાણી "સમાજસવન" વાળા એ પ્રેરણાત્મક વીચેયન કર્યું હતું અને તેમની કામચૂબતા પેલ સભાજનોમાં તાદરસ રીતે ચલેલો હતો. ભાષણ કરનારાઓમાં પ્રમુખ ઉપરાંત શ્રી ડોસાણી, શ્રી. જોશી, શ્રી. પ્રવાસી, મેસરો. જીજીભાઈ પારેખ, દુધન-ભાઈ કાનજી, જીયાભાઈ કેલાભાઈ મારદાર, પ્રજાભાઈ રસનજી, જાંબેલાલ દેસાઈ, જસમવજી નાનાભાઈ, મૈયાળભાઈ જીવિંદજી વિશેષે સભાની કાર્યમાં ઉત્ક્રાંતિઓ અને કિમતી ફાળો આપ્યો હતો.

કોમવાસમાં હોજી વાહજોને સવિનય વિનંતી કરવામાં આવે છે કે આજે આ સમાજના કમીટી સભ્યો તેઓ સમક્ષ સભા-કરો મનાવવા આવે ત્યારે તેઓ તેમને ઉત્સાહ અર્પેલો અને સમાજનાં કાર્યમાં મદદરૂપ થશે.

ભાઈ શ્રી ડોસાણીએ સમાજની કામચૂબતા ૨. ૧૦૦ ની પ્રવૃત્તિને એક આપનારી ભરોસા કરી તેનું સમરણ પ્રમુખે કરાવ્યું ત્યારે સભાએ તે નિઃસ્વાર્થ સેવાની કીર્તિ કરી જીતી હતી.

આ સિવાય મીલ્ડુ પરનુરણ કામચૂબતા 'કર્મ' નાદ સભા આજે આનંદમાં જનનાદના પોતાને કરી સમાજનું કાર્ય હતી.

જીયાભાઈ ઉદાભાઈ મારદાર

કીજીભાઈ લલુભાઈ દેસાઈ,

જોડીઆ મંત્રીઓ. શ્રી ડા. હોજી સેવા સમાજ.

જાહેર ભાષણ

મીલ્ડુ પંડીત ભવાની દયાળ અને શ્રી. પી. એસ. જોશી હોજી રાજ્યની પરિસ્થિતિ વિશે સનિવાર તા. ૨ જી એપ્રિલે જાહેર એમ. કે. નામી કામચૂબતા હોજીમાં ભાષણ આપ્યું.

માટે વતનના પ્રેમ ખાતર

અમાળના મનની મર રોજની જોડનને જોઈ મહાર કરનાર ખંભાળની મુલતી મીસ વીજા દાસના ઉપર કલકત્તા પી હાઈકોર્ટમાં કેસ આપ્યો હતો તે વેળા તેણીએ પોતાના ગુ-દો કલુષ કરી લીધો હતો અને ન્યાયાધીશ સમક્ષ તેણે નીચે મુજબનું મેમોરિયલ રજુ કર્યું હતું :-

મારા દેશને આજે મહા નાંખવામાં આવે છે તે જોઈ મારા મુલક પ્રત્યેના પ્રેમની ખાતર મેં મનની ઉપર જોઈ વકાર કર્યો હતો. મારા મુલકના મરણ સમયે મારી જાતને અર્પી રહ જાયુને બેઠવાનો આ એક જ માર્ગ મારે માટે પ્રવૃત્તિ છે એમ મેં વિચાર્યું અને મને જે અપાર દુઃખ મળે રહ્યું હતું તેનો આવી રીતે અંત લાવેલો એમ મેં નિશ્ચય કર્યો. સરકાર જે સખ્ત કમનવીતિ મદજુ કરી છે અને તેને લીધે દેશમાં જે પરિસ્થિતિ ઉપરિષ્ઠત થઈ છે તે પ્રત્યે હું સર્વોત્તમ વેચું છું. હોજી જોડનની દુઃખ સંસ્કૃતિની વાલીમ અને મજબી છે અને એ સંસ્કૃતિ વચ્ચે હું કલકત્તા છું છતાં દેશમાં આવે જે સ્થિતિ હોજી મજબી છે તે સ્થિતિ મને મારી અખળા જાતિનું પશુ બાન જુલાવી દે છે. મર રોજની જોડનની જાત પ્રત્યે મને કોઈ પણ જાતનો વિરકાર ન હતો એની સર્વોત્તમ હું ખાતો આપું છું. તેઓ પોતે તેમજ હોજી જોડનને એ મારા પોતાના પિતા તેમજ મારા મેટલાજી ખજાં છે. પરંતુ ખંભાળનો મનની એ હોજીમાં એ રાજનીતિનો પ્રતિનિધિ છે કે જે રાજનીતિએ મારા તોસ કોટી દેશ બંધુઓ અને દેશ બાંધીઓને ગુલામીમાં રાખી મુકેલા છે.

મીસ વીજા દાસ એ કલકત્તાની એક હોલેજનાં મેમ્બરોએ છે. આ હોલેજ એંગ્લીકન મર્ચ વરથી મલાવવામાં આવે છે. મીસ વીજાદાસને રવેરીમલ ટ્રાન્સનમે નવ વર્ષની સખ્ત દેશની સભા કરમાવી છે. કાંદનનું 'ધી ટાઇમ્સ' થયે આ નવાવ ઉપર દીકા કરતાં સર્વ દેવારોપણ મહા-અખળા ઉપર નાંખે છે. કારણ કે મહાસભાએ રાજ-કારણમાં બાળ લેવા માટે જીતેને પણ આમંત્રણ આપેલું છે. આજે તો વિકાસવાતી સરકાર અને હોજીની સરકાર એને મહાસભાને આપવામાં ખુબી રહેલી છે. કંઈ પણ બિનું મજેલું કપાલ જોવામાં આવે કે તુરંત તેનો દેવ મહાસભાને માટે નાંખવામાં આવે છે. જોશ વીજા કાસે પોતાના મેમ્બરો રોજમેટમાં રપલ રીતે કરાવી આપ્યું છે કે સરકાર દેશમાં જે સખ્ત જાતની નીતિ મદજુ કરી છે અને તેથી પ્રજા જે દુઃખમાં પીડાઈ રહી છે તે તેણીથી જેની અમાલું નહિ અને મનનીરને જોઈ મહારથી ઉઠાવી પોતાની જાતને દેશના મરણ પાસે અર્પી દેવી એવો નિશ્ચય તેણે કર્યો. આમાં મહાસભાએ શો દેવ કર્યો? હોજીની પ્રજાને સ્વાધીનતા એકજી છે. જાંત માટે સ્વાધીનતા પ્રાપ્ત કરવી એ મહાસભાનું પ્રેમ છે. જોડનેને પણ સ્વાધીનતાની જાંતમાં સામેલ થવાનું રહ્યું એ રું મહા-અખળાને ગુ-દો છે? કુલની સ્વાધીનતા અને દુઃખો સહન કરીને પ્રાપ્ત કરવાના ખોળમાં હોજીની જોડને પણ પોતાનો ફાળો આપે તેમાં કોઈ મરમર થયા સિવાય રહે? પરંતુ કાંદન ટાઇમ્સ અને એના જેવા વિચાર વાળાઓને તો આજે મહાસભા આપવામાં ખુબી રહી છે એટલે સર્વ કોરો મહાસભાને માટે દાખલ તેને કલકત્તા પાડી એવો કપાલ કાંદન ટાઇમ્સ જેવા જલ્દ એક છે. એવી મહાસભા પોતાના કાર્ય અને ખોળથી પોઠીજ પાછી કલકત્તા છે.

પાષ્ટનટાઉનમાં હિંદી શાળા

પાષ્ટનટાઉનની અંદર નવી હિંદી શાળાની સ્થાપના હવે થઈ છે. શાળાને ખુલ્લી મુકવાને એક સુદર મેળાવણી કરવામાં આવ્યો હતો અને સમગ્ર ૫૦૦ માણસોએ હાજરી આપી હતી. મુશીબીઓએ પણ મોટી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી. શ્રી. કમલુ, માધકસ, જી.મ. પી. સી.એ શાળાને ખુલ્લી મુકી હતી. હાજર રહેલાઓમાં મેક્સ કમલુ, સાધકસ, જી.મ. પી. સી. એ. મેક્લીઓ, કમી, ઇમુરોઈ, ડી. એ. રુબર્ટ (માથરેટ) મીસીસ રુબર્ટ, ડોક્ટર ફીલ્ડ, ડોક્ટર વીટર, રેવ. ઇ. થોર્ન, શ્રી ડી. વેલ, શ્રી સોરાબજી રત્તમજી, પ્રેસીડેન્ટ, નાદાબ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ, શ્રી. વી. કે. પીલ્સે, પ્રમુખ પાષ્ટનટાઉન ઇન્ડિઅન એસોસિએશન, સાર્જન્ટ તોરમન, શ્રી. જી.મ. જો. કેમ્પ્સ, શ્રી. રેલી, શ્રી. રમીય, મેંક મેનેજર, શ્રી. ઇ. વી. નામકુ વીજેરે હતા.

મહાન બાંધવામાં પીંડ ૩,૭૫૦ તો ખર્ચ યથો હતો અને ૩૦૦ વિદ્યાર્થીઓ બધી જગે એટલી સમગ્ર મહાનમાં છે. હિંદી શાળાઓના ઇન્સ્પેક્ટર શ્રી મેક્લીઓએ મેળાવણીમાં હાજર થઈ કરતાં ઇન્ફોર્મ્ડ કે ડેવલપીઆતાના ઇન્સ્પેક્ટર શ્રી. ડુમે હાજર થઈ કહ્યું નથી તે બદલ તેમના તરફથી કે આશી માગી લઈ હતું. આટલી મોટી સંખ્યાની હાજરી જોઈ અને આનંદ થાય છે. હિંદી ભાષાની ડેવલપીમાં હું સ્વાભાવિક રીતે રસ થઈ હતું. શ્રી. કે. વી. પીલ્સેએ ડેવલપી માટે મોટી જહેમત ઉઠાવેલી છે અને આ નવું મહાન જનાવતામાં પણ તેમણે મહેનત ઉઠાવેલી છે. તેઓ આ પ્રસંગે પોતાના વિચારો બહાર કરે એમ હું ઇચ્છું હતું.

પાષ્ટનટાઉન ઇન્ડિઅન એસોસિએશન તરફથી હાજર થયેલા મહેમાનોમાં આભાર માનતાં શ્રી. પીલ્સેએ ઇન્ફોર્મ્ડ કે હિંદી ટ્રામ પોતાની ઉત્તિ કરવા માટે પ્રયત્નો કરી રહેલી છે અને પોતાના બાળકોને ડેવલપી આપવા માટે તેઓ પણ આગ્રહ છે. આ કામ માટે મુશીબીઓ જેઓ રાજ કરતી પ્રજા છે તેમની સલાહ અને હેતુવધીના ટ્રામ આજ રાખે છે. મુશીબીઓની અને મોટી હાજરી છે તે જ મતાન આપે છે કે હિંદી ભાષાની ડેવલપી માટે તેઓ પણ રસ લે છે. શાળાના રજીસ્ટર ઉપર સમગ્ર ૨૫૦ વિદ્યાર્થીઓ છે અને શાળામાં જવા લાગે છે. ઇન્સ્પેક્ટર પીલ્સે સો વિદ્યાર્થીઓ હશે જેઓ આભાર શાળામાં હાજરી આપી કહતા નથી. જેનું કારણ એ છે કે તેમનાં માતાઓ મરી ગઈ છે અને તેઓ ગુસ્તો ખેંચી કહતા નથી. આ મરી ગયેલા બાળકોને મદદ આપવા માટે કોમના પ્રીમંત મહામંડલેને મદદ આપવા માટે મારી એસોસિએશન આપી કહવાને ઇરાદો થયેલ છે. અને મારી આજ છે કે આપી કહે તે જાણ જવાનું મળેલું. શ્રી. પીલ્સેએ આમલો ડેવલપીઆતાના ઇન્સ્પેક્ટર શ્રી. ડુમે આપન, સર કુર્મા રેડી તથા શ્રી. સાધકસને તેમણે હિંદી ભાષાની ડેવલપી માટે ને કર્યું છે તે બદલ આભાર માન્યો હતો.

શ્રી. ઇ. વી. નામકુએ હિંદીભાષાઓને અરજ કરી હતી કે તેમણે પોતાની દીકરીઓને પણ શાળામાં ડેવલપી સેવા માટે મોકલવી અને વિદ્યાર્થીઓ નિયમિત હાજરી આપે તે માટે સહન કરવા કરી હતી.

શ્રી. મી. સોરાબજી રત્તમજીએ ઇન્ફોર્મ્ડ કે પોતાના બાળકોની ડેવલપી માટે આટલો ઉત્સાહ જનાવ્યો છે તે માટે પાષ્ટનટાઉનની હિંદી એસોસિએશનને ધન્યવાદ મળે છે. આ રુબ

બંધાવવા માટે સર કુર્મા રેડી, શ્રી. સામી તથા શ્રી. સાધકસે પ્રયત્ન કર્યો છે તે બદલ તેઓ પણ ધન્યવાદને પાત્ર છે. શ્રી. પીલ્સેએ આર્થિક મદદ માટે આપી કહી છે તે વિષે મદદ અપાવવા હું મારાથી બનતું કરીશ. માથરેટ શ્રી. રુબર્ટ પણ હિંદી કામને ધન્યવાદ આપ્યો હતો. શ્રી. સાધકસ, જી.મ. પી. સી.એ ડેવલપીઆત, મેક્લીઓરેટર તથા હિંદી કામને આ શાળા ખુલ્લી મુકવાનું કહેવા બદલ આભાર માન્યો હતો. અને એ કામ કરતાં અને આને આનંદ થાય છે. કારણ કે ડેવલપી કારણ સર્વ વર્ગના લોકો સુદર કહેરીઓ બની શકે છે. કોમ પણ રાજ્યની ઉત્તમ રાજ્યનીતિ તો એ જ છે. પ્રાથમિક ડેવલપી રજીસ્ટ્રાર અને મુદત દેવી બોધે. આ નવી શાળા ડેવલપી સુદર અને સમગ્રવાળી બંધાવેલી છે અને આવી શાળા આપવા માટે હું બહુ ધું કે હિંદી કામ હવેપૂર્વક સરકારનો આભાર માને છે. શાળાના હેડ માસ્ટર એક લગ્ન સિકાવવાદી માણસ છે અને એક સુદર શિક્ષક છે. શ્રી. પીલ્સેએ આ શાળા માટે બહુ કર્યું છે અને તેઓ ધન્યવાદને પાત્ર છે. આ શાળા બંધવાના કામમાં તેમણે મહેનત લીધેલી છે. હિંદી ડેવલપીને માટે તેમણે ને કર્યું છે તે હમેશાં યાદ રહેશે. શ્રી. સાધકસે ઇન્ફોર્મ્ડ કે હિંદી પ્રજા આપી દુનિયામાં સદય સખ્ત મહેનત કરનારી પ્રજા છે. રુબર્ટને જોઈ હાજર રહેલા સભ્યને બારે આનંદ થયો હતો અને મેળાવણી આનંદ પામી વિસર્જન થયેલ હતો.

શ્રી. યુદનસેમ હિંદુ મંડળ

ઉપલા મંડળની એક રપેશીઅલ સભા મયા રીજેન્સ માસ માં શ્રી. ડી. આર. પટેલના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. પોટ" ઇલીઝાબેથથી શીયુત બનજીવન થય તથા મેલામકાઉનથી શ્રી. કે. પી. સોની પધાર્યા હતા તેમના સત્કાર જયે" મીડીંગ મેલાવવામાં આવી હતી. મંત્રી શ્રી. જલકારા કાપેવજાલ મેરકાજર હતા. પ્રમુખશ્રીએ મહેમાનોના સત્કાર કર્યા પછી મંડળની સ્થાપના અને પ્રવૃત્તિ વિષે વિવેચન કર્યું હતું. શ્રી. સોની તરફથી મંડળને એક મીની એટ આપવાનું વચન મળ્યું હતું. શ્રી. ઇરે સ્વેશી અને એકમ વિષય ઉપર એક ચનાનીય વાચણ આપ્યું હતું. બાદ કમર સ્તુતિ અને કાન્તો બવામાં બાદ મીડીંગ પરખાલત થઈ હતી.

મયા બનેવારી માસમાં મંડળની એક રપેશીઅલ મીડીંગ પ્રમુખશ્રી, ડી. આર. પટેલના પ્રમુખપણા હેઠળ પ્રોફેસર કવેના સત્કાર માટે મળી હતી. પ્રોફેસર કવે સાથે પોટ" ઇલીઝાબેથથી મેક્સ મર્ગેટ, કે. જીન, બમલ, વીકમદાસ બધરની પેલીવાળા શ્રી. દીવાન, શ્રી. ધંબી નામકુ, જીન. જો. પાસદા તેમજ જીવજીત જોર્જીજી વીજેરે આવ્યા હતા. સરખાતમાં પ્રમુખશ્રીએ પ્રોફેસર કવેના સ્વામતનું વાચણ હિંદીમાં વાંચી સંજાળાવ્યું હતું. પ્રોફેસર સાહેબે હિંદીમાં આઝાદી આધુનિક સ્થિતિ તેમજ 'આરતીય મહિલા વિદ્યાલય' વિષે પોતાનું મનનીય વાચણ મુજવાતીમાં વાંચી સંજાળાવ્યું હતું. બાદ પ્રમુખશ્રીએ પ્રોફેસર સાહેબને કાર પહેરાવી સ્વામત કર્યું હતું. અને પીંડ ૨૭-૧૩-૦ ની વેલી આપી હતી. આ રકમમાં સ્થાનિક સત્કર્મ સભાએ પીંડ ૧૩ અને બાહ્યની રપેશીઅલ શ્રીએ કરીને ઉપસવી હતી તેના સમાવેશ થાય છે. સ્થાનિક કેષ ખીટીક ઇન્ડિઅન ઇલિસીઅના પ્રમુખ શ્રી. રીખ મદમદે કાઉ

સમિતિ વરસથી પાંચ વીક પ્રોટેસ્ટ સાહેબને જેટ ક્યાં હતા. પ્રોટેસ્ટ સાહેબે અંગ્રેજીમાં આપણ કરી હોઈ મંડળ તેમજ કોર્ટસીબનો આભાર માન્યો હતો. પ્રોટેસ્ટ મર્જન તમા ૩. જીન, અમલે પણ મંડળનો આભાર માન્યો હતો. ઓ. બર્ડર વરસથી રાષ્ટ્રીય બાળનો અને નાટ્ય પ્રયોજો કરી મહત્ત્વ મનરંજન ક્યાં કરતાં. ઓ. અવલોક વરસથી મંડળને કુલ પાઠી આપવામાં આવી હતી.

બીતા મન્થન

(વિષય—કિશોરકાલ મનસ્વિત્રતા મહાપાળા)

(મન: મંદી ચાલુ)

અધ્યાત્મ રત્ને

(૯) સ્લોક ૨૬ થી ૨૭

આત્મા અને તેક વચ્ચે મેલનું નિરૂપણ કરનારા શ્રીકૃષ્ણના વિવેચનને કાળજીને અભ્યાસ વળી વિચારમાં પડી ગયો. તે મોલ્યો.

“કૃષ્ણ! તમે મને મોહાળમાં નોખી દો ના. તમે પહેલાં અને એક અર્ધતન્ય રૂપ આત્મતત્ત્વજ્ઞ અસ્તિત્વ રસીકારવા કહ્યું: હવે તમે આત્મા, ચેતન અને જડ, એમ બે તરફે સ્વીકારવા કહો છો. આમાં હું શું સાચું માનું? હું પ્રકૃતિ, જનાઈનાં કે આ વસ્તુઓ જે કહેવાય છે, અને અપિનાક્ષી, અનાદિ એવા અર્ધતન્ય રૂપ આત્માની વાતો કરવામાં આવે છે, એ તે કાંઈ ભેદભેદી ભણેલી ધામા યાળી વાતો છે, કે માત્ર કલ્પનાઓની પ્રમાણતો છે? તેક અને આત્મા જુદા છે, અને નાકલંક દેહમધી અપિનાક્ષી આત્મા છુટો થયને ત્રીકળી જાય છે, અને બીજાં કરીને મારણ કરે છે, એની સી માનિતી છે! અને તો જાણે છે કે આત્મા એ તત્ત્વગાનીઓએ કલ્પનાથી ઉપજાવી કાઢેલી વસ્તુ છે. વસ્તુતઃ આ કરીર અને આત્મા જુદા છેજ નહિ. પાંચાલીના સ્વપ્નવર વખતે જેમ વજ્રા મેઘવીને હાથેક રાત્રીએ માલકીને આઠાકમાં ફરતી રાખી હતી, અને મન આઠાકે પડતાં એ માલકી ફરતી જાય થઈ જતી હતી, તેમ પંચજુત રસામનથી આ કરીરવંત કલ્પ—કલ્પ રહે છે, અને એમાં બગાડ થતાં એ આઠાકી પડે છે. એમાં કોઈ આત્મા પેસતોમે નથી અને નીકળતો થે નથી.”

માત્ર જડ પ્રકૃતિનુંજ અસ્તિત્વ કા ન દોષ એવી કંઠા કલ્પન કરનારાં અભ્યાસનાં ઉપજાં વાક્ય સંગ્રહ શ્રીકૃષ્ણ હાસ્ય કરતા મોલ્યા.

“માણ! આત્મા સદ્વસ્તુ છે કે કલ્પના છે, એને સંકલ્પ-શક્તિ નિશ્ચય વધારે સુલભ વિચાર અને નિરીક્ષણથી મધ કલે એવો છે; પણ એની મર્યાદા ઉત્તરવાની આવરમકતા નથી. તાલી કબીલને સ્વીકારીનેજ આપણે વિચાર કરીએ.

“એ તું કહે છે તેમ આ દાલતો મહત્તો તેક એના આત્માથી વિજ નથી, પણ તેકના જન્મ સાથે જન્મનશરો અને મરણ સાથે મરનારો કાંઈક પદાર્થ છે, તેમો મદાપાલો! તારે યોગ કરવો ઉચિત નથી. કારણ કે તારા કહેવા પ્રમાણે પંચ મહાભુતની કાંઈક રસામનક્રિયામાંથી આ કરીર નિર્માણ થયું છે; તથા એ મહાભુતોનીજ કોઈક રસામનક્રિયાથી એમાં કાંઈક કાંઈક જુના અણુઓ ફીણ થાય છે, અને નવા એગની જળ્યા થે છે; એ રીતે નિરંતર માલતી જન્મ-મરણની ક્રિયા હાસ કરીર માલમાવસ્થાથી માંડીને ચક્ર થવાની સ્થિતિએ

થયી વસાર થાય છે; અને ઉચે પૃથ્વીને મામે છે. પણ, એને તું મહત્ત્વ સમજે છે, તેમણે એ પંચમહાભુતોમાં જુદા પ્રકારનું રસામન અને જુદી જાતની વ્યવસ્થા થાય છે, એ સિવાય કાંઈજ નહિ થઈ જતું નથી. મરણા સરીર ને તું પડી રહેવા દે, તો, તેમાં કોઈ થઈ આવે છે, તે જાણે છે કે એમાં પંચમહાભુતની ક્રિયાઓ તો ચાલુજ છે. એ કરીરને બાળી મુકે છે, તેમણે એ સ્ફુમરૂપે આઠાકમાંજ રહે છે. આથી, કંઈ નહિ નથી, કે રાજી જતું નથી. એ મદાભુતોની અમરિત અનિષાદીયજી ચાલી રહી છે, ને જાગૃતમાં અભ્યાસ-રૂપી આભુતોનાં કાલ કોય તેમાં કોઈ કરવા જેવું શું? ૨૬-૨૭

(૧૦) સ્લોક ૨૮

શ્રીકૃષ્ણ આમણ કહે છે:

“મારતાં પાણીનાં ટીપાંને આપણે કીક, બે, તથા એમ મધ્ય કહીએ છીએ જુદા પાકી કહીએ છીએ, અને નવાં સુધી એ પાણી રહે તો સુધી આ ટળાવનું પાણી, પેલી નદીનું પાણી એમ બેક કહી કહીએ છીએ. પણ, અભ્યાસ! એ પાણીનું ટીપું વરાળ થયને ઉડી જાય, તે ટીપું વિશ્વમાંથી નાક પામતું નથી એમ જાણવા જતાં તેનું આર નાક શું થાય છે તે આપણે એકસપણે જોઈ કે શોધા કહતા નથી કોન્ટેમ! પાણીનું ટીપું જાડી મથા બાદ જેમ એનો દત્તિકાસ અખણ્યો બની જાય છે, તેમ આઠાકમાંથી ટીપું બનીને એ કલ્પ, આર પહેલાં થે એ ક્યાં દટ્ટ, શી રીતે વરાળ બનું વજેર આપણે કંઈ જાણતા નથી.

“પાણી! જુલ માવના ઊપત વિવેની પણ આવીજ સ્થિતિ છે, અમુક વાઈ જન્મ્યો અને મરી ગયો તે કલ્પમાનના એના ઊપતની બાળતો આપણે રપટપણે જાણીએ છીએ. એના જન્મ પુર્ણની અને મરણ ગાંઠની સ્થિતિ અપ્રકટ-અખણ્ય છે. આજ પ્રાણી માવતો એક માનકો કાળજ આપણા જોવામાં આવે છે. એના અનાદી જુલકાળને તથા અનંત અવિષ્ક કાળને આપણે જાણતા નથી. જન્મજન્મ, સંસારકાલો-એના એ અપ્રકટ કાળની આપણે કંઈ જિંતા કરતા નથી, કરી કહતા થે નથી. તો આ પ્રગટ થનારા યોગ્યેક કાળને માટે શી જિંતા કરવાની ટોળી રટ

(૧૧) સ્લોક ૨૯ થી ૩૦

વળી, શ્રીકૃષ્ણ મોલ્યા:

“પ્રિય પાંડવ! આ આત્મા સદા વસ્તુ છે કે કેવળ કલ્પનાજ છે, અને આ પ્રલક્ષ જેવી દેખાતી જડ પ્રકૃતિ એજ છે સાચી ન દોષ, એવી તને કંઠા જાણે એમાં કંઈ આશ્ચર્ય નથી, આ વિષયજ એટલો સુદૃઢ અને કડખ છે કે એકોરો વધેલી મહાન વિચારકો એની પાછળ સાંધા છે, અને એના વાદ-વિવાદમાં કલેકા છે, છતાં એના અંતને પામ્યા નથી. વળી અવિશ્વાસાધિ સેકોરો વળી સુધી જન્મવતના મોટા વરણગાનીઓ ઝાંની મર્યાદામાં કરશે, અને જુદા જુદા મતો સ્થાપન કરશે, એ મધામાં એકજ વાત સમાન રહે છે. અને ને એ કે એ વિષય વરણગોને સદાધિ આશ્ચર્યકટ રાખે છે, અને એમનાં ચિત્તને વલોવી નાખે છે, જતાં કોઈ એના અંતને પામવા કશિતમાન નથી થતું. મહાવિજ્ઞા એને “નેતિ નેતિ” કહીનેજ વિરમે છે, અને એ મન-પાણીથી પદ છે એવો નિર્ણય કવે છે.

“જહાં, તને મારા પોતાનો નિશ્ચિત સિદ્ધાંત જોડતો હોય તો હું કહું છું કે સર્વો દેહોના આશ્ચર્ય રહેલો આત્મા નિશ્ચ છે અને અવ્યય છે, અને તેથી જુલ માવને મારે મોઢ કરવો થટતો નથી. (અધ્યુક્ત)

ધી માયાવત એસોસિએશન

ફરથી એસોસિએશનની વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ વા ૩-૪-૫૨ ના રોજે ધરોરના બે વાગે ૫૮ વીકેટરીયા સ્ટ્રીટવાળા એસોસિએશનના મકાનમાં મળશે. એ પ્રસંગે યુનિયનના સર્વ માયાવત મામલોને સમારવા જનરલી છે.

કામકાજ—(૧) વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ (૨) આંદોલન-કેના મુદ્દાથી. (૩) વાર્ષિક હિસાબ.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન પ્રેસ તરફથી કપાઈ પ્રસિદ્ધ થયેલાં પુસ્તકો

	સા. ર.
સત્યના પ્રયોગો અથવા આત્મ કથા સામ ૨	૧ ૬
" " " " " સામ ૨	૨ ૬
નીતિના કાવ્ય	૧ ૫
મારો નેજનો અનુભવ	૫ ૬
મારો નેજનો બીજો અનુભવ	૫ ૬
મારો નેજનો ત્રીજો અનુભવ	૫ ૬
ઇન્ડિયન ઓપિનિયનના સીનેરી આર્ટ	૨ ૦
લોકશાસ્ત્ર બાબતમાં ગાંધીજીના મન અને વિચાર	૫ ૬
મુરખરાજ અને તેના બે બાઈએ	૫ ૬
નેસના કાવ્ય	૫ ૬
મુસ્તફા કમાલ પાઠાણી શબ્દના ચરિત્ર	૫ ૬
મુસ્તફા કમાલ પાઠાણી બાગીચ	૫ ૬
એક સત્યવીરની કથા (સોક્રેટીસનો વખાવ)	૫ ૬
માજુસ કેટલી જમીનનો માલિક હોય સહે	૫ ૬
દાદ સ્વરાજ (મધિયલે અમેરિકા)	૧ ૦
પુત્ર અને પવિત્ર	૫ ૬
દેશભક્ત ગ્રામજી અને ગીરગીઠના સવાલ ઉપરની ચર્ચા	૧ ૦
કાવશ સામે લડવાની રીત	૫ ૬
સા. આ. ઇન્ડિયન કોંગ્રેસનાં યુવીનીયર	૦ ૬
શબ્દના ટોરી	૦ ૬
જમનાની ગરબી	૫ ૬
એસીઆઈડ એન્ટ ૧૯૦૮ના પારા મુજરાતી-અંગ્રેજી	૦ ૬

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

૬૨ શુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ ઠપાલ ખર્ચ સાથે:

યુનીયનમાં (વારંપિક) પાઉન્ડ ૧-૦-૦
દરિયાપાર ” ” ૧-૦-૬

કોઈ પણ માસની શરૂઆતથી શાકલ થઈ સકાય છે.

લવાજમ અગાઉથી લેવાનો પારો છે.

અગત્યની સુચનાઓ

કાપુ મોકલવું બંધ કરીએ એમ માલુમ ત્યાં સુધી ન લખે ત્યાં સુધી તેઓની સાચી નિજા માની લખ તેઓ ઉપર કાપુ મોકલવું ચાલુ રાખીએ છીએ.

લવાજમ જે વજ્ર વરસે સુધી મફત ન રેવો પૂર્વે જે અમારું રટેલમેન્ટ મળતાં આપકોએ નિયમિત આવકથી લવાજમ મોકલી આપવાની મહેરબાની કરવી

લવાજમ બે પેટરલ ઓરડાથી મોકલે તે તેમ INDIAN OPINION, Phoenix or Durban કરવું અને કરેલ કરવો તરિક્કે બેન્ક નોટ અથવા પેટરલ ઓરડાથી નાણા મોકલનારે કામગીર રજીસ્ટર કરવો એ સહિસહાયત બરેલુ મળ્યો. એક મોકલનારે બેન્કનું કમીશન ઉમેરતાં શુકલું તરિક્કે

આપકોની સાચી નિજા માની લખ અને કાપુ મોકલવું ચાલુ રાખીએ છીએ એ આવના શુધી જેઓ કાપાના આપક રહેવા ન ઇચ્છતા હોય તેઓએ પોતાનું લવાજમ શુકલે મોકલી કાપુ મોકલવું બંધ કરવાની સુચના લખી મોકલવા જેટલી સવચલ અલાવવા મહેરમાની કરવી.

ફિફ્ટેસન જનારા આઈએએ આફ્રિકાના વાતાવરણથી માહિતગાર રહેવું હોય તે લવાજમ બધી પિદ્ધમાં “ઈ. એ.” ખર્ચે એવો ખર્ચાવરત કરી જવો.

પત્ર અવકાશ કરવાનું સરનામું—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

રેશમી માલ અને સ્વેદેરી કપડાં

તરેહવાર રંમબેરંબી મન પસંદ કપડાં

સ્વેદશમી માટા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક કઠીમરમાં આવશે.

થોળી, કબલાં વિગેરેને માટે જાત જાતનાં રેશમ.

મોળાં, રમાલ, સાડી, અખમલ, સાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, શર્ટ, સુટને માટે અજી, આસામ

સીલ વિગેરે વિગેરે. પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને બચ્ચાંઓને પહેરવા બેઠતી દરેક ચીજો

જમાવી તથા ખાન્ડોનાથી મસ્તાબી કરતા બાંધે હંમેશા મળે શકશે.

ફોન ૫૬૫૪.

સા. કેવલરામ એન્ડ કુલ.,

બોમ્બે ૫૧૬૯.

૬૩ હવેલ્ કઠી,

કેનર માસ્ટર એન્ડ હવેલ્ કઠી,

બેંગાલોર.

મુ. મ.

ઉત્તમ મીઠાઈ માટે પ્રસિદ્ધ

એક વખત મંજાવી ખાત્રી કરો.
ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા બલામથક છે.
KAPITAN'S BALCONY HOTEL.
'Phone 3623.

કેપીટનની લહેજતદાર મીઠાઈ ખરીદી ખાત્રી કરો કે તેની કામિતના પ્રમાણમાં માલ વહેણ ઉત્તમ છે.

ગરમ મસાલો, પાપડ, અચાર વિગેરે મનપસંદ મળશે. વળી હમારા મહાકોની સવક માટે દરેક જાતના મામોદોન રીકોર્ડ તેમજ આફ્રિકાન્સ, બાન્ડ, જુલુ, (વગેરે રીકોર્ડ) પણ મોટા જથ્થામાં રાખવામાં આવ્યા છે. બીજે સ્થળે ખરીદ કરો તે પહેલાં હમારે ત્યાં તપાસ કરવા વિનંતિ છે.

પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકનો હોટેલ

(મલ્લીક: R. K. KAPITAN).

189 Grey Street.

DURBAN. 35B

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	Rs.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	Rs.	d.
Yearly	25	0
Half Yearly	10	0

'Phone 327

Tel. add. "Letopca."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરૂટ અને વેજિટેબલ માટે કંટીના ઓર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંજાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 31

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યાં છવાવશો?

'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું હોય તેમાં જાણ સારી આરિકામાં વેચાય છે.

જાવ અને નકલ માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવેશાઓના નવા રેકોર્ડો

મને તેવા મયને વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક જાણના મન હરી છે તેવા ધર્મીક, જામાજીક અને સંજારીક બોધથી ભરપૂર ગાયનોની રેકોર્ડોના સંગ્રહ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રાજા હાંદબરી) ગુજરાતી
"અરે જાખી ધીમે ધીમે રંગ ભર"
"પતિ વીના શિમાદાના મનના"
નંબર ૬૫૬.

(રાજા હાંદબરી) ગુજરાતી.
"હિના નાથ હવાળ નરપર હાથ મારો
સુકશીમાં" (કેશવકુલી)
"તુરથા મારો તંજુરાનો તાર."
નંબર ૭૫૦.

ઉત્તમ ગાયનતા, સુંદર રેખા વાળા અને મધુર સ્વરના મેલક વાળા મામોદોન તેના જોનારને ખુશ આનંદ આપે છે અને તેની સાથે જામારી રોડો વાપરવાથી દમ્મજો આનંદ વધારે આપે છે.
ગુજરાતને હોર્ડ: જમારી મજદુર મજેલી ૪૨૧ ગરબવાળા ગુજા માત્ર રેકોર્ડ ખરીદનારને મોટા જાવવામાં આવશે.
અમારે આવી મામોદોન અને રોડો ખરીદનારને નાણાની મજબૂત ખબત થશે.

'Phone 2447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

36A

Indian Opinion

No. 15—Vol. XXX

Friday, April 8th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Five pence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રેડી. કરાંબ

મહિલા ભાવે.

એપ્રિલ તા. ૧૮ થીએ મુખ્ય જવા ઉપરથી.

રેડી. "ખાલા"

મે તા. ૨૭ થીએ મુખ્ય જવા ઉપરથી

મુખ્યભાગી વીરો. પાઉન્ડ ૩-૦-૦ રેડીયલ પા. ૭-૧૦-૦ અને હીંડુ વીરો. પાઉન્ડ ૨-૧૨-૬

રેડીયલ પા. ૫-૫-૦ ના ટીકાણથી લેવામાં આવશે.

મુખ્યભાગ—ઉપરથીએ પોતાના મોટા મોટા કાળીવાર ૧૧ વાગ્યા અમારે કચ્છમાં પહોંચતા કર્યા.

સેકન્ડ અને ઈન્ડર માર્ટે એક મહિના અગાઉથી બેરોમન્ટ કરવે.

દરેક કોઈ પેસેન્જર પોતાની ટીકીટ અપાવી જોશિમમાંથી લેવી અને મહાર મામલાના માધ્યમથી અમારી સાથે
પરબરદાર કરવાથી પણ થઈ શકે. રીમરને લગતું દરેક કામકાજ અમારી ભત્રી રેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMED & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add. "Kamran," Durban

વધુ જાણના માટે કૃપા કરીને—હિંદી પેસેન્જર

એજન્ટ શેખ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દુરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રેડીયલ ૪૮૦૦.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધો

રેડીયલ એડરેસ

"રેસ્ટમંથ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આજ તેમજ દરેક ભાતના અકસ્માત

લેવા કેન્સિડર કરે, પ્લેટ જાણ, શીટલીટી બોંદ, વરકમેન્સ ટેમ્પેન્સેરાન, વીઝરે અનેક પ્રકારના
વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ સારું કરી રીકાં છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ દરખાસ્તમાંથી કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાબજી રેસ્ટમંથ.

"ઇન્ડિયા કોર્પોરેશન"

૧૭ ફર્સ્ટ એવેન્યુ,

દુરબન.

22

ઉત્તમ મીઠાઈ માટે પ્રસિદ્ધ

DURBAN.

OWNED BY GREY and VICTORIA ST.
INDIAN 3023

એક વખત મંગાવી ખાત્રી કરો.

હોટલ સાથે પૈસા મોકલવા બહામણ છે.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

'Phone 3623.

કેપીટનની હાલુતદાર મીઠાઈ ખરીદી ખાત્રી કરો કે તેની કામિલતા પ્રમાણમાં માલ યથોજ ઉત્તમ છે.

ગરમ મસાલા, પાપડ, અચાર વિગેરે મનપસંદ મળશે. વળી હમારા મહાકોની સવડ માટે દરેક ભાતના મામેદોન રીકોર્ડ નેમજ આફ્રિકાન્સ, બાન્દ, હુલુ, વિગેરે રીકોર્ડ પાણી મોટા જથ્થામાં રાખવામાં આવ્યા છે. ખીજે સ્થળે ખરીદ કરો તે પહેલાં હમારે ત્યાં તપાસ કરવા વિનંતિ છે.

પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકની હોટેલ

(મલિક: R. K. KAPITAN).

189 Grey Street,

DURBAN, 3623

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

Yearly ...	2/6	1/-
Half-Yearly ...	1/6	6/-

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly ...	2/6	1/-
Half-Yearly ...	1/6	6/-

'Phone 327

Tel. add. "Lelopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરુટ અને વેજીટેબલ માટે ઈન્ડિયા મોર્ચેન્ટ હાઉસ ખાસ દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755, 55 Bond St. Durban, 31

તમારા મંથાની જાહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

તે જુનામાં જુનું કોઈ ગાજ આખા સાથે આફ્રિકામાં વંચાત છે.

જાણ અને નક્કી માટે લખો. —

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવૈયાઓનાં નવા રેકોર્ડો

ગમે તેવા ગવૈયા વાળી રેકોર્ડો પરમાં રાખવા કરતાં દરેક જાણના મન કરી છે તેવા વાર્ષિક, સામાજિક અને સંસ્કારીક એવર્સી જરૂર ગવૈયાની રેકોર્ડોનો સંગ્રહ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રાજા ગાંધીજી) મુજરાલી

"અમે સખી ધીમ ધીમ હમ વાર"

"પતિ વીના પ્રમાદાના મનના"

ત્રજાર ૬૫૬.

(રાજા ગાંધીજી) મુજરાલી.

"હિન્દી નાથ દયાળ નરવર હાથ મારો
સુકશીમાં" (કેશવકૃતી)

"હરિશ્ચો મારો તંજુરનો તાર."

ત્રજાર ૭૫૦.

ઉત્તમ ગવૈયાઓ, મુજરાલી, મુજરાલી, મુજરાલી અને મુજરાલી ગોપાલ વાળા પ્રાચીન તેવા જોનારને પણ આનંદ આપે છે અને તે-૬ સાથે જમાવી રેકોર્ડો જમાવવાથી સમગ્રો આનંદ નવારે આપે છે.

મુજરાલીને હિંદી, જમાવી મુજરાલી કરી ગમવાવાળા ખુશ તાર રેકોર્ડો ખરીદનારને બેટ જાણવામાં આવશે. જમારે આવી પ્રાચીન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાણાની પછીજ ગમત મળે.

'Phone 2447.
P. O. Box 1300.

Agent of H. M. V. RECORDS
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

30 A

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કશી પાવડર, ગરમ મસાલો, મરી, સુંદ, અડદની દાળ, અધ્યાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છરૂ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી બરની અપદ્રુટેટ મશીનથી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ધરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત ભાવથી પીસી આપી માલકોને પુરેપુરો સતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521, 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ્લાયનાર

નામનાના નંબરે એકના બનાના, પછનાપલ વિગેરે ચીજો ઓરડર મળેથી તરત સપ્લાયમાં આવશે.

ફરેક ઓરડર ઉપર જાતી ફખરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાયત ભાવથી માલકોમાં આવશે.

ફેપ પ્રાવીન્સ, ડ્રાઇવાલ, ફોફરેક, રોડેરીઆ વીગેરે ફરેક જગ્યાએ માલકોમાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાટાલ.

Phone 2367 Box 316, 187, Grey Street, DURBAN.

NEERABHIA MORAR MATVADKAR.

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબખી મોરાર મટવાડકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ્લાયનાર

અને કમીશન એજન્ટ.

પેશીમ સારી રીતે કરી ખાવ સી.ઓ.ડી. થી મોકલવામાં આવશે
ટેલીફોન ૨૩૬૭ બોક્સ ૩૧૬. ૧૮૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. ૧૩

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિગેરે

અમારી લાંબી જમણી નીચે તાલો અને મહામશી
ધરમાં જેલો ગરમ મસાલો, કશીપાવડર, હળદ, મરચાં, તેમજ
કરીનાં અને લીધુનાં તેમજ મીઠાં આખાર દમેકો મોઝા
વા બ્રાસનથે જમાવી ગરદી સામે મળી શકશે. આવે
વનમ માલ, તમે મરચાં વનાવી અજમાયશ કરી. એક વખત
મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું ટેકાથું,

K. N. PADIA,

122 Victoria Street DURBAN. 14

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

૧૨૨ વિક્ટોરિયા સ્ટ્રીટ અને રેલવેસ્ટેશન સાથે મેલિંગ કરી
સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. P. Box 545, Durban, 122 Victoria St. 21

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

૧૨૨ નાન્ટી સ્ટ્રીટ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેશીમ કરી સી
ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254, Durban, 33 Short St. 22

આવારીક પંચાંગ

ગ્રહ	ચારત્રી	દી	મુકાબલાન	પાસરી	નુદેદિન	ધુધરિન
સુક્ર	૧૮૨૨	૧૮૮૮	૧૩૫૦	૧૮૦૧	૩૦.	૧.
ગુરુ	૩૫૫૫	૩૫	૩૫૨૫	૩૫	૩૫.	૩૫.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧
૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮
૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫

શરતપાલુની યજ્ઞ વાત (આન્નમાળના સુપ્રસિદ્ધ નવજદથા
કાવેલી. ગરમન્દ્ર મોરેપાખાવની આ વાતોચિ થી. મહાદેવ
કરીબાઈ દેસાઈએ જેમનાં પોતાના વિનિદ અને બંધી
હતી અને 'નવજદથન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં બંધી
રોડે અનેક પ્રયોગનાં લખન ઉપર આ વાતોચિ સરસ
આપ પાઠશે એ વિગત જાગને જાણ નથી."

ડી. સી. ૨-૬.

Box 247 & Tel. "Khatri."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. Africa.

મોક્ષ ૨૪૭ અને ૩૪૭. ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ખત્રી"
હુસૈન હરમાધલ (સરદારવદ વાલા)
 ટ્રાંસપોર્ટ એન્ડ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેર, પી. એ. આફ્રિકા.

પ્રતાપી દલીપચાવડા—જન્મ ૧૯૦૮
 સુલ્કવૈદ્ય પંચાંગ
 ૬૪ મજા હામત ૬ સ્પાલ પર્મ લીધા ૫૫૫
 તકત મકત
 મોહનવામાં આને ડી. આર્થિક મંજારો.
 મકતમંજરી કારમમરી, મકતમર, કાલીયાવાડ. ૨૪

કીટીંગસ
 પાઉકર

કીટી, હમાધ, માહ, વંદા, માખી.
 સમયા જુઓને

નાખુદ કરે છે.

ખોડીશ ખનાવટ. ફક્ત દીનામાં વેચાય છે. ૫/૬ ૭/૮

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,

CAPE TOWN

Branch Establishment: 67a, Prichard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers.

52

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON,

Prop. A. N. GOSHALL

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

અન રજન મોટે હરે શરમા હારમોનિયમ સખવાની ના: ક. એ
 હરો પ્રત પાલીએ હાલે ગુબર્નિ પ્રખવાત "કારા" ફક્ટરીમાંથી હાવના
 ખવના, ચેટીએ હરે લવના મીઠા અને મધુરા સુના હારમોનિયમો
 અહીં રોકામાં તોયાર રહે છે તે સીવાય કાલ હાલો ખમખ, સુર, વરના
 વધરે પણ મળશે. હરે લવના હારમોનિયમનું સીમેરીય કામ ખાતરીથી
 હરી આપીએ ખાન હરો ના મળે:—

મોહાલીયા મુગીક સહુન,

(ખમખોર એ. એન. ગાયધીવા.)

પી. એ. બેલક ૪૬૦.

૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Indian Opinion

No. 15—Vol. XXX.

Friday, April 8th, 1932.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Printed by Messrs. J. & J. W. & Co., Ltd.

TENURE BILL INTRODUCED IN PARLIAMENT

THE Minister of the Interior on Tuesday afternoon made his long-awaited and highly important statement on the results of the Indian Round Table Conference held in Capetown at the beginning of the year.

He admitted that the scheme of assisted emigration of Union Indians to India had failed, and announced that the Governments of both countries were investigating a colonisation scheme for settling South African Indians in other countries. He also gave notice of the reintroduction of the *Tennessee Asiatic Tenure Bill*, which has been somewhat modified.

Apart from the Indian question, Dr. Malan's pronouncement was most significant on account of its concluding passages. The Minister laid special emphasis on the fact that delegates from both political Parties co-operated at the Round Table Conference, and he gave an assurance that when the inquiry into the colonisation scheme had been concluded the South African Party representatives would again be asked to serve.

Dr. Malan echoed the sentiments of the whole house when he declared that the Asiatic question was to his mind pre-eminently one where the public interest demanded the co-operation of every section of the community in an atmosphere of self-restraint and calm deliberation.

Full Text Of The Minister's Speech

The full text of the Minister's speech was:

"Perhaps I must at the outset explain that the delay in making this statement was unavoidable. The conclusions of the Conference had naturally first to be submitted to both Governments for their approval, and, further, a public announcement by both sides had in the nature of the case to take place simultaneously, and then only after the Indian Delegation had returned to their own country.

"In accordance with Paragraph 7 of the Capetown Agreement, delegates of the Government of the Union of South Africa and of the Government of India met at Capetown from Jan. 12 to Feb. 4 to consider the working of the Agreement and to exchange views as to any modifications that experience might suggest. The delegates had a full and frank discussion in the Conference, which was throughout marked by a spirit of cordiality and mutual goodwill. Both Governments consider that the Capetown Agreement has been a powerful influence in fostering friendly relations between them and that they should continue to co-operate in the common object of harmonising their respective interests in regards to Indians resident in the Union.

"It was recognised that the possibilities of the Union's scheme of assisted emigration to India are now practically exhausted, owing to the economic and climatic conditions of India, as well as to the fact that 80 per cent. of the Indian population of the Union are now South African born. As a consequence, the possibilities of land settlement outside India, as already contemplated in Paragraph 5 of the Agreement, have been further considered.

Exploring Possibilities

The Government of India will co-operate with the Government of the Union in exploring the possibilities of a colonisation scheme for settling Indians, both from India and from South Africa, in other countries. In this investigation, which should take place during the present year, a representative of the Indian community in South Africa will, if they so desire, be associated.

As soon as the investigation has been completed the two Governments will consider the results of the inquiry.

"No other modification of the agreement is for the present considered necessary.

"This agreed statement, which I have just read, fully and correctly summarises both the spirit and the conclusions of the Conference. I need, however, remind the House that the *Asiatic Tenure Bill*, of the reintroduction of which I gave notice this afternoon, was held over from last year with the special object of affording an opportunity at the Conference to discuss its scope and intention with the delegates from India. This was done more or less informally, as it was realised that the measure was a purely domestic concern of the Union Government, dealing as it does with a situation which had arisen as a result of contraventions and evasions of existing laws.

Helpful Discussions

"The discussion proved to be helpful. As a consequence assistance and approval of the members of the Select Committee which originated the Bill, I have effected certain important modifications which to be real improvements and which will, I hope, commend themselves to all sections concerned.

"In conclusion, I wish to place on record the welcome and significant fact that it has been found possible for representatives of both sides of this House to associate themselves with each other in the Conference negotiations. In principle this does not signify a new departure, as for a considerable part it has been demonstrated on various select committees that the general outlook of the different Parties on the Asiatic question is fundamentally the same and that co-operation on non-Party lines was therefore eminently practicable.

"On the other hand, the country will not fail to appreciate the importance of this further step which has now been taken, by which political Parties have deliberately associated themselves with each other in common responsibility in order, for the country's sake, to keep an important national question out of the arena of Party strife. The Asiatic question is to my mind pre-eminently one where the public interest demands the co-operation of every section of the community in an atmosphere of self-restraint and calm deliberation.

"The path which we have so far successfully followed I propose to continue in the future. Even at this stage, therefore, I wish to assure the House that when the investigation of the possibilities of overseas settlement, to which both Governments

have agreed, is completed, and when the whole position will have to be reviewed in the light of that report, I shall once more invite to our councils and to our assistance those representatives of the Opposition who co-operated so cordially with us at the Conference.

THE AGREEMENT

THE long and anxiously awaited result of the Round Table Conference held in Capetown in January last is at last out. It was announced by the Minister of the Interior (Dr. D. F. Malan) in the House of Assembly last Tuesday. It would appear from it that practically no change has been made in the Capetown Agreement. The Agreement stands as it is with the exception of a slight change in regard to the Union Government's scheme of assisted emigration to India. It is recognised by both Governments that "the possibilities of that scheme are now practically exhausted, owing to the economic and climatic conditions of India, as well as to the fact that 80 per cent. of the Indian population of the Union are now South African born." The Government of India has therefore now agreed to co-operate with the Government of the Union in exploring the possibilities of a colonisation scheme for settling Indians, both from India and from South Africa in other countries which is to take place during the present year and a representative of the Indian community in South Africa, it is suggested, will, if it so desires, be associated. After the investigation is completed both Governments will review the whole position in the light of that report. In the meantime the Transvaal Asiatic Tenure Bill is being proceeded with with certain modifications agreed upon by both Governments and approved of by the members of the Select Committee which originated the Bill.

The Immigration Amendment Act of 1931 with its exclusion clauses will remain on the Statute book. The White labour policy of the Government will continue to throw Indians out on the streets to starve no matter how long and honestly they may have served their masters.

The Housing laws will remain as they are and will be rendered harsher still and the community will still remain burdened with all the disabilities and have others added on. The Agreement is, as it were, hinged only on one thing and that is a scheme whereby Indians could be sent out of this country. The assisted emigration scheme has not proved fruitful enough and now the weak-kneed Government of India has had to agree to co-operate with the Government of this country in exploring other avenues to achieve better results.

In our opinion the whole principle is wrong and we would not advise our community to participate in a scheme the object of which is to drive out Indians born and domiciled in this country. The Transvaal Land Tenure Bill has no doubt been greatly modified but it is full of ambiguity and we will defer our comments thereon for another issue. We are, however, opposed to the Bill because it is wrong in principle. We want our lot in this country to be improved. We do not wish to be lowered to a state of helotry which is the underlying object of the Land

Tenure Bill and other enactments directed against the Indian community.

With all the time, money and energy spent in meeting at a Round Table Conference, we must conclude that the Agreement is nothing but a scrap of paper. It is a soulless document for there is no sincerity behind it.

Asiatic Land Tenure Bill

Be it enacted by the King's Most Excellent Majesty, the Senate and the House of Assembly of the Union of South Africa, as follows:—

AMENDMENT OF SECTION 130 OF ACT No. 35 OF 1908 (TRANSVAAL)

1. Sub-section (1) of Section one hundred and thirty of the Proclama and Base Metals Act, 1908 (Transvaal), hereinafter referred to as the Gold Law) is hereby amended:—

- (a) By the insertion after the words "twenty-four" of the words "or one hundred and thirty-one A"; and
- (b) by the addition of the following words at the end of the sub-section "and no coloured person other than such *bona fide* servant may reside on or occupy any such ground."

AMENDMENT OF SECTION 131 OF ACT No. 35 OF 1908 (TRANSVAAL)

2. Sub-section (1) of section one hundred and thirty-one of the Gold Law is hereby deleted and the following new sub-section substituted therefor:—

- (1) Subject to the provisions of section one hundred and thirty-one A, no coloured person shall, in any mining district comprised in Class A referred to in sub-section (2) of section eight, reside on or occupy any land (including any place or ground referred to in section fifty-two, which has been or purports to have been proclaimed a public digging under any provision of this Act or Law No. 15 of 1908, or of a prior law and which has not been lawfully deproclaimed, whatever may be or may have been, on the date of such proclamation, its situation, the nature of its tenure, the nature and extent of any rights in regard thereto under this Act or any other law, or the condition of its surface, except, in a basins, location, mining compound, or any such other place as the Mining Commissioner may permit."

INSERTION OF NEW SECTION 131 A IN ACT No. 35 OF 1908 (TRANSVAAL)

3. The following new section is hereby inserted in the Gold Law after section one hundred and thirty-one:—

EXEMPTION OF CERTAIN AREAS

131. A (1) The Minister of the Interior after consultation with the Minister of Mines and Industries, may issue a certificate withdrawing any land specified therein from the operation of the provisions of sections one hundred and thirty and one hundred and thirty-one in so far as they prohibit the residence upon or occupation of any land by a coloured person, and thereupon those provisions shall not prohibit any coloured person from residing upon such land or from occupying it for any other purpose.

(2) Whenever a certificate has been issued under sub-section (1) a duplicate original thereof shall be sent to the officer in charge of the deeds registry in which there is registered the title deed to the land to which

such certificate relates, and such officer shall thereupon register such certificate and onto the registration on such title.

4. The provisions of section one and two shall be deemed to have come into operation on the first day of May 1930; provided that any coloured person (as defined in Section three of the Gold Law) who was lawfully residing on, or occupying any ground or land referred to in either of those sections immediately prior to the date when their provisions became or are, (in terms of this section) deemed to have become applicable to such ground or land, shall be entitled to continue such residence or occupation, subject to compliance with the requirements of any other law.

PROHIBITION OF OCCUPATION OF PROCLAIMED LAND BY COLOURED PERSONS TO CONTINUE AFTER DEPROCLAMATION

5. (1) If any land which was at any time subject to the provisions of section one hundred and thirty or one hundred and thirty-one of the Gold Law, has before the first day of May, 1930, ceased to be a public digging it shall, nevertheless, continue to be subject to those provisions as if it were still a public digging, as long as it is situate within the area of jurisdiction of any municipal council or village council or health committee; provided that any coloured person (as defined in section three of the Gold Law) who was, on the first day of May 1930, lawfully residing upon or occupying such land, shall be entitled to continue such residence or occupation subject to compliance with the requirements of any other law.

(2) If any land was, at any time subject to any provisions of section one hundred and thirty or section one hundred and thirty-one of the Gold Law, it shall, subject to the provisions of section one hundred and thirty-one A of the Gold Law and to any provisions of the Transvaal Proclamation and Base Metals Act Amendment Act, 1914 (Act No. 18 of 1914) or of this Act which may be applicable thereto, remain subject to the provisions of the said section one hundred and thirty and one hundred and thirty-one even if it ceases to be a public digging, as long as it is situate within the area of jurisdiction of any municipal council or village council or health committee.

AMENDMENT OF SECTION 1 OF ACT 37 OF 1919.

6. Section one of the Asiatic (Land and Trading) Amendment (Transvaal) Act, 1919 (Act No. 37 of 1919) is hereby amended—

(a) By the deletion of the expressions "British Indian" and "Indian" wherever they occur and the substitution therefor of the words "coloured person";

(b) By the addition of the following new sub-sections (2) and (3), the existing section, as hereby amended, becoming sub-section (1):
 "(2) The provisions of sub-section 1 shall not exempt any coloured person from any provision of the said section one hundred and thirty or one hundred and thirty-one, in respect of any number of pieces of land in any township in excess of the number of pieces of land on which he resided or which he occupied in such township on the first day of May, 1919, or in respect of any area in such township in excess of the area on which he resided or which he occupied in such township on the said date.

(3) If any coloured person was, on the first day of May, 1930, residing upon or occupying any land and such residence or occupation was by virtue of any provision of the said section one hundred and thirty or one hundred and thirty-one or of this section unlawful, such coloured person may, subject to compliance with the requirements of any other law,

nevertheless continue such residence or occupation till the thirtieth day of April, 1935; provided that he has, before the first day of September, 1932, furnished the Minister of the Interior with a written notice, specifying the land which he unlawfully resides upon or occupies, the nature of such residence or occupation and the period during which he resided on or occupied such land and other particulars in regard to such land, residence or occupation as the Minister may require to furnish."

SUBSTITUTION OF SECTION 2 OF ACT 37 OF 1919

7. Section two of the aforesaid Act No. 37 of 1919 is hereby repealed and the following new sections two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten, and eleven substituted therefor the existing section three becoming section twelve.

RESTRICTIONS IN CONNECTION WITH CERTAIN FIXED PROPERTY

2. (1) The expression "fixed property" in Law No. 3 of 1885 (Transvaal) and in this Act shall be construed as meaning any real right in immovable property in the Province of the Transvaal outside an area assigned for the occupation of Asiatics under paragraph (b) or (c) of article two of the said Law, other than a mortgage bond over immovable property securing a bona fide loan granted in his ordinary course of business, for an amount which either alone or together with any other mortgage bond having priority over the first mentioned mortgage bond, does not exceed one half of the value of such property at the time of the registration of such mortgage and shall include any lease of immovable property for a period of ten years or longer or any lease which appowers the lessee to renew it for any period or periods which, together with the period of the original lease, equal or exceed a period of ten years.

(2) No Asiatic company shall hold any fixed property.

(3) The provisions of sub-sections (1) and (2) shall not apply in respect of any fixed property which, on the first day of May, 1930—

(a) stood lawfully registered in any deeds registry in favour of any Asiatic, as long as that fixed property is held by him or by any other Asiatic who inherited it from an Asiatic; or

(b) stood registered in any deeds registry in favour of an Asiatic company while held by such company.

(4) No person shall hold any fixed property on behalf of or in the interest of an Asiatic or Asiatic company, and any person who purports or agrees to hold any fixed property on behalf of or in the interest of an Asiatic or Asiatic company shall be guilty of an offence; provided that the provisions of this sub-section shall not apply in respect of any fixed property held immediately prior to the fifteenth day of May, 1930, by any person on behalf or in the interest of an Asiatic or an Asiatic company, while so held by such person.

(5) Any fixed property registered in any deeds registry in favour of any Asiatic or Asiatic company which such Asiatic or company is debarred from holding by virtue of the provisions of Law No. 3 of 1885, Transvaal, or of this Act, shall become the property of the State and any person other than the registrar of deeds or registrar of mining titles or any of their subordinate officers, who is in any way instrumental in effecting any such registration in favour of an Asiatic or in favour of a company which is, on the date of such registration, an Asiatic company, shall be guilty of an offence;

Provided that if any such Asiatic or company purports to transfer such property to a person who may lawfully hold it, the rights of the State under

this sub-section in respect of such property, shall terminate on the expiration of one year after the registration of such transfer in a deeds registry.

(6) Any condition or provision inserted after the fifteenth day of May, 1930, in any document whatever purporting to empower any Asiatic or Asiatic company to exercise any influence upon the transfer of fixed property shall be void.

NOTIFICATION OF REGISTRAR ON COMPANIES

3. (1) Whenever any private company holds any fixed property, any share in or debenture of such company held by or pledged to—

(i) an Asiatic; or

(ii) an Asiatic company; or

(iii) any person on behalf or in the interest of an Asiatic or an Asiatic company shall be forfeited to the State.

(2) It shall be the duty of the secretary and of every director of any company referred to in sub-section 1, which holds any fixed property, to notify the registrar of companies whenever any Asiatic or Asiatic company or any other person on behalf or in the interest of an Asiatic or Asiatic company holds any share in or debenture of such first-mentioned company.

(3) Any secretary and director who fails to comply with the requirements of sub-section 2 shall be guilty of an offence unless he proves that he was ignorant of the fact which it was his duty, in terms of sub-section 2, to convey to the registrar of companies and that he could not reasonably have ascertained that fact.

SAFEGUARDING EXISTING RIGHTS

4. The provisions of section *four* shall not apply in respect of any shares in or debenture of any company.

(a) if they were, on the first day of May, 1930, held by an Asiatic and not transferred by him since that date.

(b) which are held by an Asiatic if he inherited them from an Asiatic who lawfully held them;

Provided that such company did not after the said date acquire any fixed property.

ACTION TO GIVE EFFECT TO FORFEITURE OF SHARES

5. (1) The secretary of any company a share wherein or a debenture whereof has been forfeited to the State in terms of section *three* shall make such entries in any register, book or document under the control of such company and issue such documents as the registrar of companies may direct for the purpose of giving effect to such forfeiture.

(2) Whenever any such secretary fails to comply with any direction given to him by the registrar of companies in terms of sub-section 1, such secretary shall be guilty of an offence.

CRIME OF FRAUD

6. Whenever it has been proved in any proceeding under this Act, whether civil or criminal, that an Asiatic holds any share in or debenture of any company or that any other person holds any such share or debenture on behalf or in the interest of an Asiatic, such company shall be deemed to be an Asiatic company, unless the contrary is proved.

CERTAIN FOREIGN COMPANIES NOT TO HOLD PROPERTY

7. (1) No foreign company (as defined in section *two hundred and twenty-nine* of the Companies Act, 1926 (Act No. 46 of 1926)) shall acquire any fixed property or shall be capable of holding any fixed property acquired after the first day of May, 1930, unless it has a place of business in the Union and has complied with the requirements of section *two hundred and one* of the said Act.

(2) No Asiatic may occupy any land (other than land situated in an area wherein an Asiatic may hold immovable property) if such land is held by any foreign company or by any company in which a foreign company holds a controlling interest or if any such company holds any real right in respect of such land other than a mortgage bond referred to in sub-section (1) of section *two* or if any such company holds in respect of such land a lease referred to in that sub-section, provided that the provisions of this sub-section shall not apply to any Asiatic who is the *bona fide* servant of any person in lawful occupation of such land. Any Asiatic contravening this sub-section shall be guilty of an offence.

COMPANY WITH SHAREHOLDERS OR DEBENTUREHOLDERS MAY NOT PERMIT ASIATIC TO OCCUPY ITS FIXED PROPERTY

8. If any company which has issued any shares or share warrants or debentures entitling the bearer thereof to any rights in regard thereto, holds any land (other than land situated in an area wherein an Asiatic may hold immovable property) or a real right in respect of such land other than a mortgage bond referred to in sub-section (1) of section *two* or holds in respect of such land a lease referred to in that sub-section an Asiatic shall occupy such land (except as a *bona fide* servant of any person in lawful occupation thereof) and if any Asiatic occupies any such land in contravention of this section he shall be guilty of an offence and if such occupation was permitted or could have been prevented by such company, the secretary and every director thereof shall likewise be guilty of an offence.

PROOF OF AUTHORITY TO TRADE BEFORE ISSUE OF CERTIFICATE FOR LICENSE

9. (1) Any authority entrusted by law with the issue of any certificate which any person desiring to take out a licence to carry on any business or trade in the province of the Transvaal is required to produce before such licence may lawfully be issued to him, shall, subject to the provisions of sub-section (3) of section *one*, not issue any such certificate to any person applying therefor unless such person proves that the proposed holder of such licence and the person who will be in actual control of the business or trade to be licensed, are not Asiatics, or if they are Asiatics, that they may lawfully carry on the business or trade for which a licence is desired on the premises whereon such business or trade is to be carried on. Provided that a copy of a certificate issued in terms of section *one hundred and thirty-one A* of the Gold Law, certified by the officer in charge of the deeds registry wherein such certificate is registered, shall for the purposes of this section constitute proof that a coloured person may lawfully carry on business or trade on such premises.

(2) Any person whatever may, within two months after the issue of any such certificate by any such authority, and any applicant for such a certificate whose application therefore has been refused, may, within two months after such refusal, appeal against the decision of authority to the magistrate of the district wherein the business or trade in question is to be carried on and such magistrate may cancel such certificate and any licence issued on the strength thereof or may in lieu of such authority issue such certificate. The decision of the magistrate on any such appeal shall be subject to an appeal to the Transvaal Provincial Division of the Supreme Court, as if it were a civil judgment of a magistrate's court.

PENALTIES

10. Any person who commits an offence under or contravenes any provision of this Act shall, on conviction, be liable to a fine not exceeding fifty

penalty or in default of payment of such fine, to imprisonment for a period not exceeding six months, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment.

DEFINITIONS

11. In this Act :-

- "Asiatic" means any Turk and any member of a race or tribe whose national home is in Asia, but shall not include any member of the Jewish or the Syrian race or a male person belonging to the race or tribes known as the Cape Malays;
- "Asiatic company" means any company wherein a controlling interest is held by an Asiatic;
- "coloured person" has the meaning assigned to that expression in section three of the Gold Law;
- "controlling interest" in relation to any company means a majority of the share or shares representing more than half the share capital or shares of a value in excess of half the aggregate value of all the shares in such company or shares entitling the holders thereof to a majority or preponderance of votes, or debentures for an amount in excess of half the share capital of such company or the power to exercise any control whatsoever over the activities or assets of such company;
- "deeds registry" include the mining titles office;
- "Gold Law" means the Proclamation and Base Metals Act, 1908 (Act No. 35 of 1908) of the Transvaal;
- "licence" includes any renewal thereof.

CERTIFICATES OF EXEMPTION

8. (1) The Minister of the Interior may issue a certificate of exemption to any Asiatic or coloured person who is :-

- (a) a consular officer or public agent of any State; or
- (b) the servant of any State, working under or in conjunction with a consular officer or public agent of that State,

and thereupon the provisions of any law prohibiting the residence upon or occupation of any land by an Asiatic or coloured person shall not apply to or in respect of the holder of such certificate or to or in respect of any servant of the holder while in attendance on his employer or to or in respect of any member of the household of the holder, as long as the holder is a person to whom the said Minister may issue a certificate under this section.

(2) The said Minister may, by notice in writing given to the holder of any such certificate, cancel it and it shall thereupon become void.

(3) Notwithstanding the provisions of any law prohibiting the acquisition or ownership of any land by an Asiatic or coloured person, any person referred to in paragraph (a) or (b) of sub-section (1) may, with the consent in writing of the Minister of the Interior, acquire the ownership of any land or an interest in any land which he requires for the purposes of his office or residence.

(4) In this section :-

- "Asiatic" has the meaning assigned to that word in section eleven of the Asiatic (Land and Trading) Amendment (Transvaal) Act 1912 (Act No. 27 of 1912);
- "coloured person" has the meaning assigned to that expression in section three of the Gold Law.

9. The Minister may make regulations prescribing the manner and form in which any certificate required under this Act shall be prepared and registered and the fees payable therefor.

AMENDMENT OF SECTION 1 OF ACT NO. 12 OF 1924

10. Section one of the Asiatic (Cape Malay) Amendment Act, 1924 (Act No. 12 of 1924) is hereby amended by :-

- (a) the insertion of the word "Malay;"
- (b) the deletion of the words "section four" and the substitution therefor of the word "and provision."

SHORT TITLE

11. This Act may be cited as the Transvaal Asiatic Land Tenure Act, 1932.

Mr. Vithalbhai Patel's Statement

On The Results Of The 2nd R.T.C.

(Continued from last week)

Premature Truce

The fact is that the truce was premature. It did not recognize the Congress claim to speak and negotiate on behalf of the whole of India. Its terms were vague and indefinite. Even so, the words "safeguards and reservations in the interest of India" were definite enough if the British Government seriously intended to act upon them and turn the Truce into a permanent settlement.

The Truce was an agreement between the Congress on the one hand and the British Government on the other, and though no express provision was made as to what was to happen in case the two parties did not agree on the question whether a particular safeguard was in the interests of India or not, neither party could claim that its own view shall prevail; and that the matter must by common consent be referred to an impartial tribunal.

If this procedure had been adopted, there was a reasonable chance of a settlement. But the truth is that, having induced the Congress to give up its campaign of civil disobedience, the boycott of British goods, etc., the Government felt themselves safe and secure and thought they could ignore and even defy the Congress, which they have unsuccessfully done.

Perhaps this is all to the good of the country. On this occasion it looked, to the great mortification of the youth of the country, as if India was too anxious to be admitted into equal partnership with Britain and Britain unceremoniously rejected that claim. Next time the position would be reversed. England would be too anxious to have India as a partner and India would be unwilling to accept that position.

On this occasion, India was represented by the nominees of the British Government. Next time their places would be occupied by delegates chosen by the Indian people. On this occasion the venue of the Conference was London. The next time it would be Delhi.

Idea Of Federation

I should like to say a few words on some features of the proposed Federal Executive and the Federal Legislature. To my mind, the Federation of the Princes and the commoners is unthinkable. Even so, it would take years for such a federation to materialize. In the meantime, forces in favour of the introduction of provincial autonomy are bound to make headway. The Prime Minister has already hinted that the decision for a comprehensive scheme dealing with both the Central and Provincial responsibility is not irrevocable. A Parliamentary bill for the introduction of some sort of provincial autonomy relegating the comprehensive scheme to the background is, therefore, not outside the range of possibility.

I have always maintained, since the idea of

Federation was first mooted, that we should have a constitution for British India alone to start with, leaving the door open for the Indian States to come in, if and when they choose to do so.

Those who initiated the idea of federation have successfully complicated and side-tracked the issue confronting the country and have made their solution almost impossible. The British Indian delegates, in their anxiety to start some sort of constitution going, have made compromises and concessions to the Princes, with the result that the constitution of the Federal Legislature, as finally recommended by the Committee, is ten times worse than the constitution under which the present Assembly has been working. Even if complete control of defence, external affairs and finance is conceded, I am certain that the legislature so constituted would not be in a position to carry into effect any of the progressive ideas the Congress has in view.

Does Mahatma Gandhi really think he can get that legislature to repeal the Salt Tax or reduce the military expenditure to any appreciable extent? Is such a legislature likely to vote in favour of a reduction of troops, either British or Indian, or of the pay and pension of high officers of the Government? If, therefore, the expenditure of the Central Government could not be reduced, how are we, with full provincial autonomy, going to carry into effect our ideas of prohibition and of reducing the land revenue to half?

Indians are not wanting to show that India is fast heading toward agrarian revolution, and the only way to save the situation is to invest the starving workmen and peasants with responsibility for carrying on the administration of the country as best as they can. Instead, the Round-tables, by agreeing to a constitution which provides for 50 out of 200 to the nominees of the Princes in the Upper House, and 100 out of 300 in the Popular Assembly, besides special representation of landlords, traders, engineers, etc., would virtually hand over the administration of the country to a combination of Princes, landlords and their capitalist allies.

If I had a choice, I would any day prefer the present Assembly being invested with further powers than agree to have a constitution such as is now proposed. No wonder, therefore, that in addressing the House of Commons the other day Sir Samuel Hoare stated: "Indeed, I go so far as to say that I believe that a Government set up under such conditions as I mentioned might very well be a stronger government than the Government we have got in India at the present time."

If the Princes, however, agree to have the fundamental rights of their people embodied in the constitution, and to the establishment of a Supreme Court for the enforcement of those rights and to the representation of the people on the Federal Legislature, under the same franchise as the people of British India, one might be inclined to consider the idea of Federation.

The fact, however, remains that the princes are not yet in a mood, for reasons into which it is unnecessary to enter, to do anything of the kind. The sooner we give up the idea of federating with the Princes and go ahead with British India, the better for all concerned. But the British Government would not have it. Apart from other conditions and limitations, His Majesty's Government are not prepared, the White Paper declares, to recognize the principle of responsibility at the centre unless and until the Central Government and the Central Legislature are constituted on an all-India federal basis.

Britain's Attitude

In this view and the position in which the Congress finds itself to-day, a renewal of the fight for freedom seems to be inevitable.

The participation by the Congress in the R. T. C. has once more demonstrated, if such demonstration were necessary, that argument, justice and reason have no place in British policy with India. We must, therefore, be prepared to create conditions in India which would make it impossible for Britain to resist our demands, except at the risk of very serious consequences to herself. We must demonstrate that we have the capacity, the strength and the determination to do so. No other method would yield any tangible result.

I am not in favour of exploring any further avenue for negotiation with the Government. If Congress negotiations by Mahatma in Downing Street and at St. James's Palace did not avail, no further appeals by him, however earnest, from a distance of 6,000 miles, can do any good.

In spite of what Mahatma says, I venture to think that the Gandhi-Irwin Pact was a blunder and has sufficiently harmed our cause.

Gandhi's presence and activities in England have hardly enhanced the prestige of the Congress. On the contrary, the proceedings of the R. T. C. have left the world wondering whether there is any substance in the claim hitherto made by the Indian National Congress that it represents an overwhelming majority of the people of India, and that at its bidding millions of people are ready to suffer and sacrifice for the freedom of the country.

We must remain the last ground in world opinion. Let us wait and see what lead the Congress gives to the country.

In view of what has happened at the last conference, the Congress might perhaps consider it advisable to devote its attention exclusively to the solution of the communal problem before launching a fresh campaign. The morals of our people is splendid and they are awaiting the orders of the Congress.

Some sentences in the last section of Mr. Vithal's statement have been omitted, as the followers of the Congress have been led to do what he said it would be necessary for them to do.—*The Modern Review*.

Aryan Benevolent Society

Admiration of the leaders of the Indian people in Marlborough for their pertinacity in carrying out their intentions of helping their indigent fellows was expressed by Mr. D. C. Dick, a member of the City Council, in laying the foundation stone on Saturday of the new Aryan Benevolent Home erected by the Aryan Benevolent Society in Piccadilly Street to house aged and poor Indians.

"By your efforts to help yourselves," declared Mr. Dick, "you have earned the respect and sympathy of the Council, and you may be assured that any representations you may make to the Corporation will always receive the earnest consideration of the city authorities."

The other speakers included the Mayor of Marlborough (Mr. D. H. Taylor), Mr. C. P. W. Hime, Mr. R. Manicom, president of the Aryan Benevolent Society, Moulvi Ali Ahmad Ansari, Rev. A. J. Quoonan and Mr. H. R. Nahlos, while among those present were the Mayoress (Mrs. Taylor), Mrs. Dick and Mr. F. A. Lewis.

The Aryan Benevolent Society, which was found-

111111 11111 11111 11111
11111 11111 11111 11111

11111 11111 11111 11111
11111 11111 11111 11111

ed in 1911, is in the receipt of an annual grant from the Corporation, while the land upon which the house is to be built has been granted free of rent on a 99 years lease.

Sir K. V. Reddi In Delhi

New Delhi, March 1.

Sir K. V. Reddi, addressing a gathering predominantly of South Indians, informed them that Sir Fazl-i-Hussain, leader of the Indian delegation to South Africa, would make a statement on the results of the agreement arrived at in Otago. It was an evening party arranged by the local Madras Club in honour of Sir K. V. Reddi when several members of the Legislative Assembly and the Council of State were also present.

The president of the club felt sure that with the knowledge and experience gained Sir K. V. Reddi would be of inestimable value in rendering service to the mother-country.

Sir K. V. Reddi said that the work of an agent was very difficult in a far-off country like South Africa, where he had to deal with people of many countries and interests. On his arrival there three years ago he found that the way had been paved by Mr. Sastri, his predecessor, and he had only to add a few more bricks to the great construction, the foundation of which had been laid by Mr. Sastri so much so that in the hotels where Mr. Sastri was refused admission he (the speaker) was admitted with open arms. There was no communal distinction among Indians in South Africa who lived a life of unity and peace. Economically and socially Indians there were one single community, and they did not aspire like other foreigners to gain administrative control of the colony.

Speaking of the work of the delegation, Sir K. V. Reddi said they had a difficult task, but they worked like a team and left no stone unturned in order to secure the greatest advantage to Indians in South Africa. He urged Indians to take a more deep and abiding interest in the affairs of Indians overseas, because very shortly India would have to solve the problem of her surplus population and she might have to seek avenues for her children in other countries. He deplored that in spite of the fact that Indians shed their blood in the Great War they had not been given even Tanganyika as a mandated territory.

Concluding he referred to the deputation of a commission from Geneva under Lord Lytton to China in connection with the war between China and Japan and wondered why no Indian was included in that commission.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central, 3506.

G.B.S. Speaks Of The Union

London, April 4.—In a special interview at Southampton to-day on his return from South Africa, Mr. Bernard Shaw said that the position in Ireland was very much the same as it was in South Africa. "In Ireland," he exclaimed, "they do not know that Dublin Castle no longer exists. The Irish Republican Army thinks that Ireland is still enslaved and that they have to overthrow Dublin Castle."

Mr. Shaw said: "The Dutch are a very remarkable people, attractive physically and quite up to the mark mentally. They seem to be the ideal people to colonise South Africa, but they are living in a state resembling that of the Seventeenth Century; the only event they know since then is the South African War and they do not know that it is over. They are splendid human material, but the Empire should send out missionaries to them. I have done what I could in that way myself, but they ought to send out Mr. H. G. Wells and a few others who are up to date to make the Afrikaners aware that they are 200 years out of date. At the same time they are the most charming people imaginable."

Poor Whites

"The only thing for the Poor Whites, so far as I can see, is the lethal chamber," he continued. "For these Whites who are born there without property I can see nothing for them under existing circumstances but to drown them at birth."

"Where would you rather live, in Russia or South Africa?" Mr. Shaw was asked.

"It is not a fair question, there is no comparison," he replied "all the world is very much behind Russia, which is a much more promising and hopeful place than England is at present."

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from last week)

Educational Time Limit

Section 30 of the Act 22 of 1913 is amended by Section 10 of 1927 Act, in which domicile is defined and it has been provided that in cases where a person proceeds abroad for a special or temporary purpose, the Minister may authorise the issue of a Certificate of Identity allowing the person concerned to return to and resume his residence in the Province named within the period specified in such certificate or any extension thereof, not exceeding ten years in all. The practice hitherto in regard to children (boys or girls) following under the Act, who leave the Union for educational or other purposes, is that they have been given time for ten years under the law to remain away temporarily and continue their education, and they were permitted to return within that period and resume their domicile. To-day the position has changed in the following, on account of the new interpretation of domicile.

(a) If a boy leaves this country as soon as he is registered and obtains his Registration Certificate he must return before he is 16 years of age to take up his residence. The result of this new procedure is that no boy can complete his education. Mr. Natvorlal Chundil Patel of the firm of I. C. Ashbhal & Coy., who was

111
111

111
111

111
111

111
111

111
111

111
111

111
111

111
111

studying in India and he had to return in order to establish his right by leaving his studies in the High School at Dharnai, as extension of time was refused on the ground that the boy was approaching the age of 16 years.

This boy was in Standard V.

There are other instances which can be quoted, but the above is given as being a case to substantiate our contention.

(b) If a domiciled Indian leaves for India and has been studying in India who is under the age of 16 years and to whom a Certificate of Identity issued prior to 1930, that Certificate is extended until the boy attained the age of 16 years, but in the meantime, if the father had lost his domicile or if the father had died the boy's Certificate of Identity is not extended and the boy has to leave his studies and establish his domicile in this land.

(c) In special Emergency cases the Minister's special power should be sympathetically administered, but this has not been done up till now.

Transvaal Asiatic Land Tenure Bill

It is no exaggeration to say that the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill is a replica, complete in all its essentials, of the Asiatic Bill of 1926, which was withdrawn as the direct result of the Round Table Conference.

At an Emergency Conference held in Johannesburg on the 5th and 6th October, 1930, the Bill was thoroughly examined section by section, and the Conference unanimously passed the following resolution on the Bill:—

That this Emergency Conference of the South African Indian Congress held in Johannesburg on the 5th and 6th October, 1930, at which are represented the Natal Indian Congress, the Transvaal Indian Congress and Cape Indian Congress representing the Indian community of South Africa views with grave apprehension and alarm the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill, which it solemnly declares is wholly unacceptable to the Indian community on the following grounds:—

- That the Bill is a violation both in letter and spirit of the Capetown Agreement.
- That it imposes disabilities upon Indians in regard to their trade, residence and occupation and deprives them of their vested rights in the Transvaal Province, and
- That it aims at their compulsory segregation and ultimate ruination in that Province.

This Conference, therefore, respectfully urges upon the Government to withdraw the said Bill, and to introduce necessary legislation giving relief in that Province.

That in the event of the Union Government declining to withdraw the Bill notwithstanding the protest of the community, this Conference earnestly requests the Government of India to press for a Round Table Conference to review the situation that has arisen affecting Indians in the Transvaal. In the event of the Government of India failing to secure a Round Table Conference aforementioned, this Conference further requests it to intimate to the Union Government that diplomatic relations between the two Governments should be considered to have ceased and to withdraw its Agency in South Africa as a protest against the Bill.

The Congress has published a "Blue" book,

with the text of the Bill, and comments on and objections to each clause of the Bill. The book also contains Statement of the Transvaal Indian Congress, Statement to the Select Committee on the Bill by the Acting Agent of the Government of India (Mr. J. D. Tyson), extracts from or texts of laws especially or differentially operating against Indians, quotations from Report of Asiatic Inquiry Commission, and other valuable information. This book forms an Appendix "C" to this Statement.

As the Bill introduces the principle of segregation, confiscation of property, various kinds of restrictions and limitations, and brands the Indians as an undesirable class, and places on them a stigma of inferiority, we firmly but respectfully urge upon the Delegation to press for the complete withdrawal of the Bill.

Law No. 3 Of 1885

With regard to the above Law we reiterate that which we have stated on previous occasions that this Law prohibits the ownership of fixed property except in such streets, wards and locations, as the Government (namely the Republican Government) for purposes of sanitation shall assign to them to live in. This law is still in force. Its objects and intentions are fully related in the report issued by the Asiatic Inquiry Commission of 1921.

Even in locations the occupation of land is, in practice, restricted to monthly and some cases yearly tenancy. The locations are subject to removal to other areas or areas from time to time. The root of all the evil with regard to tenure of land goes back to Law 3 of 1885, above referred to and nothing short of the total repeal of this Act will make the condition of holding property favourable to the Indian community which holds domiciliary rights and which since the first Round Table Conference has been recognised as part of the permanent population. This question is further dealt with on page 42 appendix "E" of our "Blue" book on the Asiatic Land Tenure Bill. By Act 17 of 1919 the lawful requirement of land properties by limited liability Companies formed by Indians under the Companies Law was made unlawful, and even to the right of allowing the appointment of Europeans to hold places in Trust which was a vested right enjoyed long before the Gandhi-Simpson Agreement became a settled fact, has been taken away. As the Law stands Indians cannot own places for religious or charitable purposes.

The Indian community reiterates its protest against Sections 130 and 131 of the Gold Law of 1908 which deprive it of the right to trade, to occupy and to reside on proclaimed lands and, therefore, the requests the Delegation to secure the repeal of those two sections.

(To be Continued)

It is understood on reliable authority, reports the *Natal Mercury's* Durban correspondent, that Sir Abdul Qadir, for personal reasons, has definitely declined the offer of the post of Agent-General for the Government of India in South Africa and acceptance to Sir Karna Reddi.

The Rev. O. F. Andrews, who recently visited whom, is reported to have tried hard to persuade Sir Abdul Qadir to accept the offer, but to no effect.

The choice of Sir Abdul had been generally well received by all communities in India.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩૦ રૂ.

ફ્રીપ્રેસ, રાજકોટ, તારીખ ૮ એપ્રિલ ૧૯૩૨

અંક ૧૫

નોંધ અને સમાચાર

એનરેબલ બેરીંગ

દોહી સરકારના એક્ઝીક્યુટિવ એન. ઇ. બેરીંગ લોદાસ-ખર્ચેથી મુનીઅન લીમીટેડમાં ગયા સેમવારે કેપટાઇન હેપ્પી મયા દત્તા. રાઉલ ટેમલ મેનરેસનું પરિજ્ઞાન મંગળવાર તા. ૫ મીએ પાલમિંટમાં કોક્ટર મહાન ભદેર કરશે એવા સમાચાર મળ્યા હતા. તે સમયે મી. બેરીંગ પાલમિંટમાં દાખર રહેશે. મેન્ડ ટેન્ચર ખીલમાં સુધારા કરવામાં આવેલા છે અને કોક્ટર મહાન તુરતજ એ ખીલને પાલમિંટમાં દાખલ કરશે. સા. આ. ઇ. કોંગ્રેસની કારોબારી સમિતિ પણ આ પરિજ્ઞાન બદલ પડ્યા પછી તુરતજ મળશે. કારોબારી સમિતિની સભા બેદનીસખર્ચે ખાતે મળે પાતા કેપટાઇનમાં મળે એવો સંભવ છે. સર્વ આધાર પરિજ્ઞાન બદલ પડે તે ઉપર રહેશે. એ સભામાં બાદ કોન્ટ્રેસનું પરિજ્ઞાન બદલ પડ્યું છે. આન્ય સમયે આપ્યું છે. ગાજી અઝાદીયાની આખરીમાં મી. બેરીંગ પાતા જોખર્ચે આવશે એવા સમાચાર અમને મળ્યા છે.

પંડિત બચાની દયાબળ

શ્રીમુન પંડિત બચાની દયાબળ જેઓ મધ્ય સ્ત્રીઓમાં દોહ્યા અને આવી પહોંચ્યા છે. તેમને ખાત આપવાનો એક મેળાવો મયા રવિવારે નાતાલ પ્રન્ડીઅન કોંગ્રેસ નરથી પારસી હરતમજી દોહમાં થયો હતો. અને બોહનરઓએ પંડિતજીની સેવામાં વખાણ કર્યો હતો. પંડિતજીએ દોહની સજતનું બ્યાન કર્યું હતું. તા. ૩૧ મી માએ આર્થ પ્રિનિનિધિ સભા તરફથી તેમના માનમાં ખીલને મેળાવો તળીલ કરીદયુટમાં થયો હતો. રીંગ્રીએટ સભેલા રીંગ્રીએટની દોહમાં કેવી સુરી દહા થઇ રહેલી છે તેનું પંડિતજીએ દમાનનક બાધામાં વર્ણન કર્યું હતું. પંડિતજીની તખીમત અને આબ્યા પછી સારા સુધારા ઉપર આવી ગઇ છે. તેઓ જેટલસ પોતાના મુકામે રહેવા મયા છે.

આર્થન બેનીવોલંટ સોસાયટી

પીટરમેરીટસખર્ચે ખાતે ઉપલી સોસાયટીનું નવું મકાન બાંધવાનો પાળો નાંખવાની પ્રિયા ત્યાંની સીટી કાઉન્સીલના એક સભ્ય મી. સી. ડીકના દ્વારે થઇ હતી. અર્થન, વૃદ્ધ અને લાચાર દીકીઓને આ સોસાયટીમાં આશરો આપવામાં આવે છે. મી. ડીકે દહોવ્યું કે તમારા સ્વપ્રયત્નોથી તમે તમારી કીમતના અર્થન, લાચાર અને વૃદ્ધ માણસોને આશરો આપી રહ્યા છે તે બોહને સીટી કાઉન્સીલ લગભરા પ્રથમે માનની નજરથી જુએ છે એટલુંજ નહિ પરંતુ એ સોસાયટી પ્રત્યે સદાતુલ્યિતિ દર્શાવે છે. અને સીટી કાઉન્સીલને તમે જે કંઈ સુચના કરશો તે ઉપર કોરપોરેશન ખાત આપશે એની કુ

તમને ખાતા આપ્યું છે. મેપર મી. પી એમ. ટેમલર, મેપરસ, મીડીસ કીક, મી. સી. એ. હાઇમ, એ. જે. હુઇલ વીમેરે પુરોપીઅનો દાખર હતા. મેસર્સ એસ. આર. નામ્ડ, આર. માલુકમ, મેલ્લી બહી અદમ્મ અસારી, રેલ. એ. જે. મુન રીંગ્રીએ સોસાયટી તરફથી થતાં કામોનું વર્ણન કરવાનાં આપ્યું હતું. આર્થન બેનીવોલંટ સોસાયટીની સ્થાપના સન ૧૯૧૪ ની સાલમાં થઈ હતી અને મેરીટસખર્ચેની કોરપોરેશન તરફથી સોસાયટીને વર્ષિક ગ્રાંટ પણ આપવામાં આવે છે. જે જમીન ઉપર અત્યારે મકાન બાંધવાનું છે તે જમીન પણ દહા વર્ષના પર કોરપોરેશને કંઈ પણ વાહું લીધા સિવાય સોસાયટીને આપી છે.

હાર અબદુલ કવાદીર અને એક્ઝીક્યુટિવ કન્ટરલનો હોદ્દો

નાતાલ એક્ઝીક્યુટિવ કન્ટરલ અબદુલ કવાદીરે દહોવે છે કે લાદોરની દાદા કાદના ન્યાયાધીશ સર અબદુલ કવાદીર જેને દોહી સરકારે એક્ઝીક્યુટિવ કન્ટરલ તરીકેનો હોદ્દો સ્વીકારવાનું જણાવ્યું હતું તેની તેમજે બ્લિનિગન કારજસર સ્વીકારવાની ના પાડી છે. પ્રથમ એવી અથવા કહ્યાતમાં ઉડી હતી કે એ હોદ્દો મી. બાબપાયાને સેવા જણાવ્યું હતું પરંતુ તેમજે ના પાડી હતી. ખીલવાર સર અબદુલ કવાદીરની નીમણુંકના સમાચાર કેપલ દ્વારા આવ્યા અને એ હોદ્દો તેમજે સ્વીકાર્યો છે એમ દાકકત પણ બહાર આવી. હવે તેમજે બ્લિનિગન કારજસર એ હોદ્દો સ્વીકારવાની ના પાડી છે એવા સમાચાર આવ્યા છે. એવા સમાચાર પણ મળ્યા હતા કે મી. એક્ઝીસ પોતે સર અબદુલ કવાદીરને સમવંચવા લાદોર મયા હતા જતાં સર અબદુલ એ હોદ્દો સ્વીકારવાની સ્પષ્ટ ના પાડી છે.

નવા ચલણી સિકાના ખીલ સામે વિરોધ

પાલમિંટમાં નાણા ખાતાના પ્રધાન મી. લવંબએ દાહમાં જે ચલણી સિકાઓ છે તેને બદલી નાંખી નવાજ સિકાઓ દાખલ કરવાનું ખીલ દાખલ કર્યું છે તેની સામે સાખ્ય વિરોધ ઉઠાવવાનાં પગલાં નાતાલની પુરોપીઅન ઓએ બરી રહી છે. એપ્રીલ માસની તા. ૨૯એ લેડીરમીયના ડાઉન દોહમાં પુરોપીઅન ઓએની એક મોટી સભા મળી હતી. સભામાં વધુ દબર માણસોની દાખરી હતી. બેદનીસખર્ચેની રહીક મીસ મીસરે આ ખીલ વિરુદ્ધ બાધા કર્યું હતું અને નાટલમાં ખીલ સભાઓ મળે અને પીટીશનો ઉપર સહીઓ લઇ તે સરકારને આપવી એમ દહોવ્યું હતું. તેજે જણાવ્યું કે મોટાવા માં માળનાર કાર્યકે માહી પરિવદ આખા ખીટીક સાધાન્ય આરે એકજ જતના ચલણી નાણાનું ધોરણ સ્વીકારવાના પ્રથ

ઉપર ચર્ચા કરનાર છે. તે ચર્ચા નવાં સુધી ન થાય ત્યાં સધી આ બીજા યુગની રહેણું જોઈએ. આ બીજાને રહેણું છે જે સાદી આદિવાસીની સજ્જતામાંથી નીકળી નવા માટે છે અને તેનું પરિણામ સીવીલ વોરમાં આવશે. 'એન્સ ડાયર ફેન્ડ' અને લખેલા બેખમારો ખીસ ગાસરે તાલુકા કહાડી વાંચી સંભળાવ્યું હતું એમાં દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે આ બીજાની સાદી આદિવાસી રાજવાડ અને ખીટીકા કાઢીવાડ વચ્ચે સખત કાંઈક ઝઘરો જેવી રક્ષીય વાવટા સંબંધી જાણી હતી. જનમાં તેણીને આખા દેશની ઓછીને આ બીજા સામે વજરા અને તેની સામે મત આવવા આવીશ કરી હતી. અને ખીટીકા ઉપર ફાવેલ મેસેજી સર્વે ઓછીએ સહીઓ કરી હતી.

સામરમાં સેનાની પ્રજ્ઞ

ઇન્ડિયા પ્રસિદ્ધ લેખક અને કવિ મી. નયોન' યર્વોડેશી લેખો સાદી આદિવાસી સુલાહને આવ્યા હતા તેઓ પછાત વિભાગનું પહેલું ગયા છે. એક ખાસ ઉદરવ્યુદ્ધરમાં તેમણે લખ્યું છે કે જેવી રિમિતિ જાણે સાદી આદિવાસી છે તેમજ આપણો દેશ છે. કાલીન 'કાસલની આપણો'માં કરતી નથી તે ત્યાંના લોકો જાણતા નથી. બી આદિવાસી રીપબ્લીકન આપણે એમ કાર છે કે આપણો દેશ ગુલામી દશમાં છે અને કાલીન કાસલને આપણો દેશ કલ્યાણી પાવવાનો રહ્યો છે. મી શોએ લખ્યું કે એ પ્રજ્ઞ વધુ જાણીત પ્રજ્ઞ છે. કાલિની રિમિતિ જેવાવમાં જેવા લખ્યું છે અને મનસિંહ રિમિતિ પછી કરતા પ્રજ્ઞ છે. સાદી આદિવાસી પર પાતાવીને વજરા માટે તેઓ ખરે આદા પ્રજ્ઞ છે પછી સપરમાં સેનાની તેઓ રહેતા હોય જેણે કાર છે. સપરમાં સેનાના પાદ ફાવે પછી જનતા જે તેઓ જાણતા હોય તે તે કારવારનો છે. તેઓ એમ માનતા નથી કે એ લખાઈ પ્રી સહ ગમેલી છે. મુજબજનના લખાઈ તેમનામાં રહેલા છે મુજબ તેમને માટે ખીટીકા સજ્જતાએ, ગીરજારીઓ મોજવા લેખ્યું. એ હિસાએ તેમને માટે મારફત જાણ મેં કર્યું છે મુજબ મી એમ. રુ. વેલ્સ અને એવા બાળકોને ત્યાં મોજવા લેખ્યું. તેઓ એ આદીવાસી પ્રજ્ઞને આપણે મુજબ રાષ્ટ્રી. કારણ કે એ પ્રજ્ઞ પછી રાષ્ટ્ર પ્રજ્ઞ છે. પરંતુ જે સામે તેઓ સખત વિચારક પ્રજ્ઞ છે. હું જોઈ શકું છું ત્યાં આગી ત્યાં ગરીબ મેજાએ પ્રજ્ઞપાત્ર મેજાપાત્ર રવાના કરી દેવા જોઈએ કારણ કે ત્યાં ગરીબ મેજાએ જેમણે પાસે જનતાજી રાષ્ટ્રી નથી તેમને માટે જાણીત પ્રજ્ઞાત્રી કિયલિયા હું કહી જોતોજ નથી સિવાય કે જાણતાની સાથેજ એજાએ પાણીમાં કાણી દેવા જોઈએ. મી શોને પ્રજ્ઞાત્રી આપ્યું કે તમે સાદી આદિવાસી પા રિમિતિ માં રહેવાઈ. ખાસ કરી. તેમજ આપણું આ જાણીત સવજ પ્રજ્ઞો ન ગુલામ. આ એ દેશ વચ્ચે સરખાપણીજ ન કોઈ. આપણે હિમિતિ આપે રિમિતિ પાણ પહેલી છે. વિભાગ આપે જે રિમિતિમાં છે તેજા કાળાં પછી રિમિતિ એ આપણે આપણને જાણ્યા આપે છે.

આપણો દેશનું મિત્રતાનો હાથ

પ્રસિદ્ધ ડીવેલપમેન્ટ મશીનના સેર્જન્ટ અને આપણો વિભાગને એ સેન્ડ એન્ડ્રીડી હં વચે જાય છે તે બંધ કરી

દેવતા સવાલ વિશે વિભાગને એ નોટ આપણો મેકલી છે તે પ્રજ્ઞ ઉપર 'સેલી મેલ' અને એક મેકલી રહેમેંદ કર્યું છે. તે કહે છે કે આ પ્રજ્ઞ ઉપર મારા પ્રજ્ઞ મેકલી રાહર છે જેવું જાહેર કરવામાં આવ્યું છે એ વાત બીજાને કહેલી છે. એમને એ રાજનીતિ આ વિષયમાં જાહેર કરી છે તે વિશે અને સર્વજનનું ખરાબીએ જાણે. આપણી કેમીનેટની મીટીંગ મળી નામે તેની સમજ વિભાગની નોટ મુજબમાં આવી. એ નોટ ઉપર એટલી જનતા અને મારા સાચીએના અધિવાસ લેખ્યું હતું. અને ખીટી ખાસ કેમીનેટ મીટીંગમાં હેવટનો નિર્ણય થયો. એમને પહેલીજ વાર સચા ઉપર આવ્યા છીએ. અને એમને સરકારનો એજા લીધા પાદ દળને પ્રજ્ઞને આપણા દાવમાં લેવા જોઈએ. ખીટીકા નોટને જવાબ સપર આપણે એમને એ ખાસ જાણવું નથી લેખતા. મી. થોમસે એટમેંટ જાહેર કરીને પ્રજ્ઞને તાવ ચલાવી દીધી ને એમને તો સાંનિધી આપે કામ કરતા જાણે છીએ. આપણે આપણો પાણ વિભાગી વ્યવો સમને નકામા આજણ માપ છે. મેં કરી કરીને કરાવ્યું છે કે વિભાગ સાથે એમને ખાસ ગુણે રહેવા કમીએ છીએ. એક મુજબ બીજા મુજબની સરકાર અને પ્રજ્ઞ ઉપર પોતાની મુજબ ફોફા બેસવામાં મળે છે તેમજ એ મિત્રતા બરેલા સંજ્ઞમાં થતા પ્રજ્ઞ સુરે છે. એજા આદિવાસી સંજ્ઞને મિત્રતામાં મુજબની તક આપણે આપી છે. એમને એ તક લાઈ કરીશું. અને એવી આજા રાષ્ટ્રી કે વિભાગના રાજ્યકર્તાઓ, આજા રાજ્યકર્તાઓએ કહેલી સુલોથી રાજામણુ લેશે અને જો કે શુભ લાગણી બનાવીએ છીએ તેવીજ સામા લાગણી વિભાગનું ખાતાવશે. એમને આજા ખરમાં જાણ રાખવા માગીએ છીએ. પછી જાણે એમને રચયેથી જાણે લખાઈઓ આપણમાં આવે.

'મધર ઇન્ડિયા' થોમસ થીતેજ કહેવાઈ છે

રેવ. લીલ દેવે લીલના 'ધી ઇન્ડિયન' વખતો 'મધર ઇન્ડિયા' એ વિષય ઉપર એક મુજબ લેખ લખ્યો છે. ખાસ એજાએ 'મધર ઇન્ડિયા' નામનું પુસ્તક લખી લીલ અને લીલને લેખક પાણ. એ પુસ્તકે સખત લીલને બાળકાણુ. લીલ મેજાના નામની પુણ અરકરી ઉઠતી કાણા પાદરી સાથેજ કહે છે કે લીલને 'મધર ઇન્ડિયા' થોમસ નામનું આપણમાં આવ્યું છે કારણ કે લીલ સાપન્સની માતા છે. ક્યાની માતા છે. તત્વજાનની માતા છે. પમેની માતા છે. સંસ્કૃતિ અને સખતતાની માતા છે. આ પ્રલોક વિષય એક પછી એક સમને વિસ્તારથી બનાવી કાલ એમ છે કે લીલ એ સર્વ વિષયોની માતા છે. લીલને સંસ્કૃતિની દેવતા કહેતાં પમેની છે તેની તારીખ નહી કરવી મુજબ છે પરંતુ જોય બાળ ઉપરથી એ સાખત જાણે છે કે સખત જાણમાં લીલની સંસ્કૃતિ પ્રાચીનમાં પ્રાચીન છે. પાણ દળને વર્ષ ઉપર લીલ મેજાની અંદર મુજબ પોજાએ પદીને રહેજની પદાતિ લખા કરી હતી અને રહેક વરની અંદર નામ રમ દતા. દુનિયામાં સાથા મેજામાં મેજા સેનીટરી સુધારક મુજબ કહે જે સેનીટરને લખતા કાલ કાળો રમ્યા. પ્રાચીન લીલમાં સરકારી વદકાણુ કાળે પછી હતું. નાણુમાં નાણુ આપણે પછી લીલમાં લતા. પ્રાચીન પુસ્તકો ઉપરથી જોય

111	111	111	111
111	111	111	111

111	111	111	111
111	111	111	111

સાથ છે તે વહાણપત્રો કાર માટે ૧૨૭ જાનના ફરિયાસ
દતાં. ડેસીમલની રીસ્ટમ શોધનાર દોદ દલુ નેને આપાર
આપણે સાંકડા અને રાખવાની રીત પ્રમાણ. પ્રાચીન દોદમાં મોટા
સામંતીયો દતા. તેમને મેથમેટીકલ, બ્યોમેટ્રી અને ડ્રીગમેન
મેટ્રીક જ્ઞાન હતું. સોલજીયા પ્રજા ક્રીદ આરપતેલ મળા અને
એડીબીના વખતે બીજા રીસ્ટમે તે મળ્યા. ફરસમ, કામરુદ
પહેલાં રાજ દલર પૂર્વ કપર એકરોનોસી દોદમાં આપણી
દળી. સંગ્રાણ પહેલાં સુપ, અંદ, તારુ કાને. પૃથ્વીની સાંકડા
અને કિલોમીટર હતું. પ્રાચીની રીતપત્ર અને તેજો નામ એ
કિલોમીટર નામ પુરાણમાં પહેલાં છે. મેટ્રીક, આરિથમેટિક
પીઠીય અને કાલિય એમાં પ્રચુપ્ત દોદમાં હતું. દોદ એક
વેળા ફુનિયાના સર્વ કાણા સાથે વેપાર મેકલું હતું. ફુનિયા
માં ધર્મલું મોટામાં મોટું પ્રસ્તુક. જુનામાં જુનું આખમલ એ
રસલે છે. દોદ એ અનેક પર્મીલું કારખાતું છે એ વાત
તો જાણીતી. અદિસા એ પ્રચેક પર્મીલું ઉચ્ચમાં ઉચ્ચ
સિદ્ધાંત છે તે રાખનાર દોદ છે. મદારીર અને પુલ
એમણે કામરુદ પહેલાં જ સૈદા ઉપર આ એમધર્મલું પ્રતિ
પાલન કર્યું હતું. અને કાલેનકાલ કશીકતા જમાનામાં એ
મૂળીય ધર્મ પણ પડ્યો હતો. આ સર્વ વસ્તુઓ દોદને મધર
ઈન્ડિયા' ને મારવમરેસો કામરુદ થઈ વિના અર્થ રાકે છે.

“प्रतिद्वन्द्वत” “अभिनिन्द्यत”

[illegible][illegible]

૧૦. આ કલમથી મીનીસ્ટર એન્ડ ઇરીરિનર, મીનીસ્ટર
ઓફ માનસની મુલ્યે સ્થાપના કરીને એક મેરીટાઈ સંકર
ફાઈ સપ્લોમેન્ટે વચવા અને કમ્પ્લેક્સિવલ મુદ્દે એક સેલ
વધતોમાંથી પ્રકાશ કરી અને એવી સ્થાપનામાં અમેરિકા
એ, અને એ નવી કલમ અને ૧૬૨૦ ના મે. આઈ.ની મુદ્દેથી
તારીખથી સ્થાપનામાં આવી છે એમ મુદ્દે ચર્ચા... અને એ
તારીખ પ્રદેશ જે, કમ્પેન્ડર પ્રો. સેલેન્ડ. જેનું કમ્પેન્ડ વચવા હોય
મા. કમ્પેન્ડરિવલ જેલું કરેલો હોય. એ મુદ્દે, તેથી રીલે વચ-
વાનું અને કમ્પેન્ડરિવલ સ્થાપનામાં મુદ્દે પ્રકાશ કરે, આથી
૧૬૩૦ ના મે. તારીખથી મુદ્દેથી તારીખ પ્રદેશ જે હોય
પ્રો. સેલેન્ડ જેનું કમ્પેન્ડ વચવા હોય તે સર્વ સંકલિતમાંથી જે
હોય એ સ્પષ્ટ નથી દેખાઈ. કમ્પેન્ડ ૧૬૩૫ ના મે. તારીખથી
પ્રદેશી તારીખ મુદ્દેથી જે વચવા હોય તેને મુદ્દે 'કમ્પેન્ડર'
વચવા હોય એ મુદ્દે પ્રકાશલે છે એટલે ૧૬૩૦ ના મે. પ્રકાશ
ની મુદ્દેથી તારીખ પ્રદેશના વચવાને કરેલો આ કલમ મુદ્દેથી
એકલેન્ડરિવલ મુદ્દે, કમ્પેન્ડર જે હોય, એ, સ્પષ્ટ સ્થાપના, જેમ
કલમ મુદ્દે, હોયકરી કલમ વચવાલેલો હોવાથી એમાં કલમ
રહેલી થઈ છે. જુલા પીસની કલમ કલમના કલમ કલમમાં
એકલેન્ડ, કલમનામાં કલમનાં કલમ જે મુદ્દે ૧૬૩૦ ના મે. પ્રકાશથી
પ્રદેશી તારીખ જે મુદ્દે પ્રકાશ થોડેલેન્ડ જેનું કમ્પેન્ડ ગેરકામુદ્દે
વચવા. વચવા જેને કલમ ૧૬૩૦ ના એપ્રિલની ત્રીસ તારીખથી કલમ
વચવા હોવામાં આલે એકલેન્ડ કરેલો જે મુદ્દે ૧૬૩૦ ના મે. કમ્પેન્ડર
ની મુદ્દેથી તારીખ કલમમાં મીનીસ્ટરને કલમમાં પીસવાલર
જાણવું એકલેન્ડ કે અન્ય કલમમાં, કમ્પેન્ડર પ્રો. સેલેન્ડ જે
એકલેન્ડર પ્રો. સેલેન્ડ. આ તારીખ મુદ્દેથી એકલેન્ડ કલમનાં કલમમાં
જે મુદ્દે કલમનાં મુદ્દે એકલેન્ડ હોય જે કે મીનીસ્ટરને કલમમાં
જાણવવાની તારીખ ૧૬૩૦ ના મે. પ્રકાશથી કલમ તેને પ્રકાશ
અને ૧૬૩૨ ના મે. પ્રકાશથી પ્રદેશી તારીખ અને કલમનાં
અને ૧૬૩૩ ના મે. પ્રકાશથી પ્રદેશી તારીખ કલમ જે હોય
માનસનાં કલમમાં વચવા તેને તે પ્રો. સેલેન્ડ જેનું કમ્પેન્ડ
વચવા પ્રદેશ.

જગીન જાને ટ્રેપમાં ખરીદવા સંજ્ઞાથી ચૂંટના ખીલમાં જઈતા
સખ્તાઈ હતી તે ખરિદક જાણી રાખેલા જો, તેમ પ્રજા
લીધારેક કંપની કરીને પાછું કહે જગીન ખીલકત ન ખરીદી
સકાય મહાપ્ર આંદોલના નામ ઉપર પાછું ન ખરીદાય, એકા-
એકના નામ ઉપર પ્રજા ન ખરીદી, સકાય.

પરંતુ ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ સુધીમાં જે શોપર્ટીઓ ખરીદાઓથી છે તેને સરકારે આરેસ્ટ દેખાવ છે પરંતુ તેમાં પણ જેટલે સરત એ નાંખવામાં આવી છે તે જેલો સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ બાદ નથી મિલકત ખરીદેલી હોય તેવા માણસની મિલકતને આ કસમ અનુસાર રક્ષણ મળી શકે નહીં, આનો સ્પષ્ટ હેતુ તે એજ દેખાવ આવે છે કે રેવેન્યુ બીજ પહેલું સન ૧૯૩૦ ના મે માસમાં બદલે પડ્યું, અને તેમાં સરકારનો શું કરવાનો કરતો છે તે એકાધુન્ય દર્શાવે, તે સ્પષ્ટ થતાં પણ ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ પછી જેલો નથી મિલકત ખરીદી હોય એ સરકારના કરાદાને હથેલી વાણવા પાત્રરજ કરેલું અણાવ કોટકે તેવા માણસની મિલકતનો રક્ષણ મળે એ પોતે નહીં જેલો સરકારનો કાયમ્ય હોય એમ કહી શકાય છે.

ખીલની નવમી કક્ષમાં એવો આશય રહેલો છે કે પ્રેક્ટિસમાં લેન્ડ કંપરે બધા વસવાટ અને કમ્પલ્સવિવટ કલેડ માલુસો કરી ચકતા નથી ત્યાં લાઇસન્સ મેળવવા માટે મુનીસીપાલિટી ખાસે પ્રથમ સર્ટિફિકેટ લેવાનું હોય છે તે મેળવવા પહેલાં તે ખાખુસે સાબિત કરી આપવું જોઈએ કે જે બધાએ તે લાઇસન્સ મેળવવા પુરું છે તે બધાએ તેને વસવાનો અને કમ્પલ્સવિવટનો અધિકાર છે, અને જે સાબિતી તે ગણાશે કે જોલ્ડ સો મુજબ ક્રિસ્ટને ૧૯૨૬ર કરવાની જોશીસમાં જે કાયદેસરનો અમલદાર હોય તે પ્રથમ સર્ટિફિકેટ આપે કે જે બધાએ એને વસવાનો અને કમ્પલ્સવિવટનો હક છે અને કમ્પેસર ત્યાં તે વેપાર કરી શકે, જે કાયદા મુજબને આખું સર્ટિફિકેટ આપવાની તે અમલદાર ના પારે તેા જે દિવસે ના પાડી હોય તે દિવસથી જે મસતી જાંદર તે માલ્ટ્રેટનું અપીલ કરી શકે છે. માલ્ટ્રેટના મુકાદમો સંતેપ ન થાય તેા સુપ્રીમ કોર્ટમાં પણ તે અપીલ કરી શકે છે. એકકમ્પલ્સ સર્ટિફિકેટ આપવાની સત્તા વિશેષ વર્ણન ખીલની આદમી કક્ષમાં આપ્યું છે. ખીલને કમ્પલ્સ ટ્રિબ્યુનલ તપાસી જોઇને આદમી ખુલાસો અને અગર કરીએ છીએ. અવતા અંક કિપર અને વિશેષ લખાણ. ક્રોસવલ ઈન્ડિયન કેસિસ આ ખીલની દરેક દરેક કક્ષમ કિપર જાણીતા વધીલના અધિપતિ તુરત લે જે ખાસ અમલનું છે. સા. આ. પ્ર. ક્રિસ્ટની કારખાનીએ પણ હવે તુરત મળવાની આવર્યકતા છે. ક્રિસ્ટની કમ્પેસી હેલ્લી એમરન/સીએ જે દરેકા કરે છે તે જોતાં ક્રોસવલના દીઠીએ આ ખીલને કેવી રીતે સ્વીકારી શકે એ અને જોઇ ચકતા નથી. કેમની ગામણી આખા ખીલને એવી લેવાની હતી અને જોલ્ડ સો તથા ટાઉનશીપ એક્ટને સુધારી કેમને સદત આપવાની હતી અમને લાગે છે કે કેમને શેડી માગી તેને બદલે તેમ પરંપર સામે કરવામાં આવ્યા છે ક્રોસવાલની દીઠી કોમ કટ જામન થઇ જાય. કેપટાઉન અમા-મેદમાં એસીરેટ કમીશનરની સ્થાન કામલ કરવામાં આવી હતી તે હવે તથા એમીમેદમાંથી નીકળી જશે. ક્રિસ્ટની આ ખાખુસને સ્વીકારવામાં આવી છે. જે ખુશી થવા જે છે બતા આ દેશમાંથી દીઠીએ ખીલ કામ મુદ્દમાં જામને વસી શકે એના રિયલિ છે બા નહિ તેની નાપસ કરવા માટે એક કમીશન નીચાશે. તેમાં દીઠી સરકાર, અને મુનીયન સરકારના પ્રતિનિધિઓ તથા આ દેશની દીઠી કામને એક પ્રતિનિધિ પણ રહી જશે. તેમજ આણ વર્ષમાં એ પ્રકર કપર તપાસ કરીને રીપોર્ટ કરી શકે તમાર બાદ તે રીપોર્ટ કિપર મથા કરી ઉપરનો નિર્ણય કરવામાં આવશે. એમાં પણ આશય તેા જોલ્ડમે એવ રહેલો છે કે આ દેશમાં વસતા દીઠીએને અદીથી કલમી કામ ખીલ કરવામાં કેટલેક આ દેશ સરકાર થવો અને ખીલુલ અસંકલિત થવો છે

સંનોત્સવ

તા. ૨૭ માર્ચ રવિવારના દિવસે રજીમવાળા રા. ધનજી આમી રામજીની જે દીકરીએ કદમીએન તથા રજીમજીએનની કમ કંડીના રા. વીરૂલ મોરારમાઇના દીકરા નાચુલાલ સાથે તથા રોડ કમીશનરેવાળા રા. જરસન બીખાગાઇના દીકરા નારજીલાલ સાથે અગ્રહમે થવાં હતાં. જગની કમા વૈદિક વિદ્યા પ્રમાણે કરવામાં આવી હતી. બહાર માનથી અનેક આજીએ આ પ્રસંગે હાજરી આપી હતી.

ડોક્ટર મહાને એમીમેદ બહાર પાડ્યું

લેન્ડ રેન્જર ખીલનું પહેલું વાંચન

જે એમીમેદને માટે બાબ સુધી હાંકી કાયદા એક રહી હતી અને જેના કિપર મુનીયન અને ખાસ કરીને ક્રોસવાલની દીઠી કોમનું ખાલી હતી રહેલું છે તે તા. ૫ મી એપ્રીલ મંજૂરવારના દિવસે ડોક્ટર મહાને પ્રસિદ્ધ રહ્યું છે અને તે સાથે જ ક્રોસવાલ એસીપારીક લેન્ડ રેન્જર ખીલ જેમાં ક્રોસવાલ સુધારા કરવામાં આવ્યા છે તેને પાસામેદમાં રાખવા કરવાની તોટીસ અપાઈ ગઇ છે એટલે કે તે ખીલનું પહેલું વાંચન થઇ ગયું છે.

ડોક્ટર મહાનનું આપણું

ડોક્ટર મહાને પાસામેદમાં એમીમેદ ખુલ્લું મુકતાં લાંબું કે પ્રથમ મારે જરૂરતામાં હાંકવું જોઇએ માટે રેટમેંટ રહ્યું કરતાં ન કુર થઇ કહે એવી લીધ થઇ છે. કુદરતી રીતે જ રેન્જરના કોવટના નિર્ણય પ્રથમ બન્ને સરકારી સમક્ષ તેમની સંમતિ માટે મુકવાના હવા. અને જેની બહેરાત બન્ને દેશમાં એક જ સાથે કરવાની હતી અને તે દીઠી હેલી-મેકન હાંકવાના પહેલે લાર માલમ થઇ કહે એમ હતું.

કેપટાઉન એમીમેદની ૭મી કક્ષમ જનુઆર સાઉથ આફ્રિકાની મુનીયન સરકાર અને હાંકવાનાની સરકારના પ્રતિનિધિઓ કેપટાઉનમાં બનેવારી માસની તા. ૧૨ મીથી કેપટાઉન માસની તા. ૪ સુધી લેખા મળ્યા. એમીમેદે કુલ ૩૫ કાપડ છે અને જનુઆરે તેમાં કા કુધારા સુધવવા જોઇએ તે વિષે વિચારોની આપણે કરવાના હતા. પ્રતિનિધિઓએ રેન્જરનાં ખુલ્લા દિવસી અને કુદથી થતાં ચલાવી હતા. અને જે થવાની જાંદર આપેા વખત પરંપરે બધી લામણી અને બિચારી રહેલાં હતાં. અને સરકારો એમ ખાત છે કે કેપટાઉન એમીમેદને લેધે બન્ને સરકારો વચ્ચે બિચારી બેસેલું લખ રહેલું છે અને પરંપરના લોકોમાં એકરાય રાખવા માટે બન્ને સરકારોએ સદકારથી કામ લવાનું આણ રાખ્યું.

એસીરેટ કમીશનરની સ્થાન

મુનીયનની એસીરેટ કમીશનરની સ્થાનની કક્ષના હવે પુરી થઇ ગઇ છે એમ સ્વીકારવામાં આવે છે. તેનાં કારણો જે છે કે દીઠી આજીક રિકિત ખરાબ છે. તેમજ લાના હવા પાણી જાડીના દીઠીએને અગ્રહના નથી આવતાં અને તે ઉપરાંત એ વાત પણ ખ્યાનમાં લેવાવી જોઇએ કે દીઠી વસ્તીને ૮૦ ટકાનો ભાગ આ દેશમાં જન્મેલો છે. અને હીમે દીઠી નહાર કામ અન્ય રમણે દીઠીએ માટે લેન્ડ રેટમેંટ રજાપણુ હાથ છે કે નહિ તે વિષે એમીમેદના ત્રીજા કક્ષમ જનુઆર વિચાર ચલાવવામાં આવેા હતા.

લેન્ડાસ કરવાની શક્યતા

સાઉથ આફ્રિકામાંથી તેમજ હાંકમાંથી અન્ય દેશમાં દીઠી-એને કાલેનાકેકનની ૫મી મેલવીને વસાવી કલાવ જે અંબલિત છે બા નહિ તે વિષે તપાસ ચલાવવા માટે દીઠી સરકાર મુનીયન સરકારને સદકાર આપવા તૈયાર છે. અને આ તપાસ આણ વર્ષે રેન્જનાજ કરવામાં આવશે તેમાં સાઉથ આફ્રિકાની હાંકી કોમનો પ્રતિનિધિ પણ જો તેની કમ્પા હશે

તો સામેલ થઈ શકે અને આ તપાસ પુરી થઈ રહે છે ત્યારબાદ જ સરકારે એ તપાસના પરિણામ વિષે વિચાર ચલાવશે. એમીમેન્ટના બીજા કોષ બાબતે સુધારો કરવાની હાલ જરૂર નેવામાં આવી નથી. જનને બાલુએ કબુલ રખાએલું આ એમીમેન્ટ ને હમણાં જ વાંચ્યું છે તેમાં ડેનિયરસના નિર્ણયોનું પરિણામ પુરી રીતે સમાધાન થયું છે.

એશીયાટીક ટેન્ચર બીલ

હું હાલસને માં આપેલ છે એશીયાટીક ટેન્ચર બીલ જેને પાર્લામેન્ટમાં ફરીથી હાથેય કરવાની મેં નોટીસ આપી છે તે બીલ ગયા વર્ષથી અટકાવી રાખવામાં આવ્યું હતું. અને તેનું કારણ એવું હતું કે ટોંડના પ્રતિનિધિઓ સાથે ડેનિયરસ માં ચર્ચા કરવાની તક મળી શકે. કોઈ પણ અત્યંત વિશેષ સિવાય એ પ્રમાણે કરવામાં આવ્યું હતું કારણ કે એ બીલ યુનિયન સરકારની માત્ર મરમુ માગતલ હતી એમ સમજી શકાયું હતું. કારણ કે અસલીય પરાવતા કાયદાએને ઉદાવવા માં આવ્યા હતા અને તેના અંગ કરવામાં આવ્યો હતો તેમાંથી એ બીલ ઉપરિમત થયેલું છે.

ચર્ચા મહદગાર થઈ હતી

આ વિષયની ચર્ચા મહદગાર નીવડી હતી. સીએક્ટ કમીટી કે નેણે એ બીલ પાસું હતું તેની સમિતિ અને મદદથી મેં બીજામાં અગત્યના સુધારા કર્યા છે જે હું આજે રાખું છું કે જેને જાણે વળે છે તેમને સાંતે પસંદ પડશે.

અંતમાં હું એ વાતની નોંધ લેવા છું કે આ હાલસના જનને પસંદના પ્રતિનિધિઓ ડેનિયરસની અંદર ચર્ચામાં સામે મળીને સારી રીતે કામ ચલાવી શક્યા હતા. આ એક નવીન નીતિ મહત્વ કરવામાં આવી છે એમ લેખારો નહિ, કારણ કે હાલસનામાં ધણીએ વાર એવું બનેલું છે કે સીએક્ટ કમીટીઓ જુદી જુદી પાર્ટીઓના સભ્યોની બનેલી હોવા છતાં એશીયાટીક પ્રજા ઉપર સર્વોર્ગી વિચારબેણી એકલ અત્યંત છે અને એમ કોઈ નોન પાર્ટી બાદન ઉપર સહકારથી કાંઈ લેવાનું ખાસ આવકાર બની શક્યું હતું. બીજા બાલુએ આ રાષ્ટ્રીય પ્રજાને પાર્ટીના પ્રધાની અલગ રાખવામાં આવ્યો છે અને દેશની બાહર રાજ્યકારી પાર્ટીઓ બાલુને એ પ્રજા ઉપર સામાન્ય એપમદારી સમજીને સાથે મળે છે અને એમ કરીને એક કમલ આમળ કરવામાં આવ્યું છે તેની દેશ કદર કરશે. ચારી દ્રષ્ટિએ તો એશીયાટીક પ્રજા એવો છે કે જાહેર પ્રજાના દિલની બાહર કામના દરેક વર્ગે પોતાની અલ ઉપર અંકુશ રાખી શકેલો એ પ્રજા ઉપર ચર્ચા કરે તે માટે પરસ્પર સહકાર આપવો. આજ પર્વત હોલમંડ રીતે ને રહેતે આપણે ચાલ્યા છીએ તેજ રહેતે અવિષ્કાર પક્ષ આલવાની હું ઉમેદ રાખું છું અને તેથી આ પક્ષે પક્ષ હું હાલસને ખાતે આપવા છું કે અન્ય દેશોમાં હોલોએને વચારી કશાં એવી શક્યતા છે ના નહિ તે વિષે એ તપાસ ચનાર છે અને જનને સરકાર એ તપાસ કરવા માટે કબુલ થઈ છે તે તપાસ પુરી થયા બાદ તેના નેવો રીચેટ' નકાર પડેલો હશે તેના ઉપર આખી પરિચિત્તોના વિચાર ચલાવવા હું એક વાર ફરીથી સામા પશુના પ્રતિનિધિઓએ આ ડેનિયરસમાં ઉત્સાહથી ભાગ લીધો હતો તેમની સલાહ અને મદદ માટે હું તેમને બોલાવીશ.

'નાકાલ અરકુરી' પત્રની ટીકા

એમીમેન્ટ ઉપર ટીકા કરતાં તા. ૬ના અરકુરીના અંકમાં 'હોલ અને યુનિયન' એ વિષય ઉપર એક અમલોપ લખવા માં આવ્યો છે તેમાં અજાણવામાં આવ્યું છે કે તા. ૪ થી ફેબ્રુઆરીએ યુનિયન-સાઉથ આફ્રિકા ડેનિયરસ પુરી થઈ હતી

અને તેનું પરિણામ અત્યાર બહાર પડે તેની વાટ નેવામાં આવતી હતી તે કોઈક મહાને બહાર પડ્યું છે. હોલમાં પક્ષ એવો વેળા એ બહાર પડ્યું છે. એ વિષય ઉપર એ સામાન્ય માન્યતા હતી તેથી વિશેષ એમાં ખાસ કંઈ નથી. ડેનિયરસ બાલુ હતી તે વેળા 'અરકુરી' પત્રના અવરખનીએ સમાચાર બહાર પાડ્યા હતા તેમાં પક્ષ એવો મતલબ સમાતી હતી. પાંચ વર્ષ ઉપર એસીરેટ કમિટીએ રાષ્ટ્રીય બોલના એમીમેન્ટમાં હાથેય કરવામાં આવી હતી તે હવે નિષ્ફળ નીવડી છે એમ જનને પક્ષે સ્વીકાર્યું છે. એટલે એમીમેન્ટનો અંત થાવો ના તેને બાલુ રાખવું તે નિર્ણય એક વર્ષ માટે મુજબી રહેલો લેખાય. તે હરમાન યુનિયન અને હોલો કામના પ્રતિનિધિઓ આ દેશના તેમજ હોલના હોલોએ માટે અન્ય દેશોમાં તેઓ વચી કહે એવી રીતિ છે ના નહિ તેથી તપાસ કમીટીના દારા કરશે. જનને સરકારોના પુરા સહકારથી તેમજ બીટીક સરકારની મદદથી કોઈ અવકાશ કોલોનાઇઝેશનની યોજના એવી કોઈ કે યુનિયનના હોલોએના દેશાધિપતિને તે અપીલ કરી શકે તો તેને અવકાશ સ્વરૂપ આપવાને કેપ-ટાઉન ડેનિયરસ ફરી પાછી મળશે. છતાં એ આ તપાસથી અવકાશ નિકાલ ન આવી શકે તો આપણી રાજ્યીય સમા-પ્રતિ અને આપણી સંસ્કૃતિને એશીયાટીક એમેન્ટ આપી રહેલા છે તેની સામે સહિસકામતીનાં પક્ષમાં બરવા અને એશીયાટીક સવાલને પહેાંચી વળવા સાઉથ આફ્રિકા તેની કમીટીમાં આવે તેવા કામના બાવા તેમાર રહેશે એ સ્વીકારવા માં આવ્યું છે. કોલોનાઇઝેશનની રાષ્ટ્રીય એ ખાલી કમીટી કરવા એવી દેખાય છે. પરંતુ આ અંકમાં અન્ય રથને અમે એક લેખ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે તે ઉપરથી દેખાય છે કે તેમાં કંઈક તરવ રહેલું છે. ડેનિયરસમાં જનને બાલુના પ્રતિનિધિ-ઓના મન ઉપર અસર પડેલી છે તે એકે ખાતેની અંદર જાણાઓએ એમીમેન્ટની નીતિને રોકે આપી છે. આ એક સામ અપાનીઓ અરસ રીતે રથાથી થયા છે અને એ જનને દેશો વચ્ચે નિયમીત રીતે દોડે છે અને વેપાર પક્ષ વખતે અમ છે. બીટીક બીજાના વિષે આ અંકમાં અન્ય રથને ખાતર છે તે ઉપરથી જોઈ શકાય છે કે બીટીક સરકાર પક્ષ સંમત થાય તો સાઉથ આફ્રિકામાં વરતા હોલોએના અર્ગ વર્ગના હોલોએ આ બધને વચી શકે. બીટીક બીજાના માં ખાંડ બનાવવાનો મોટો ઉલોમ છે. અને નાટાજના હોલોએ એ ઉલોમમાં પારંગત એ એટલે એ અખતરો હોલે કરવા નેવો છે. વળી આ પુરા રાજ્યકારી હકેલો મળે શકે એમ છે એટલે સાઉથ આફ્રિકાના હોલોએ આ ખાતર એવાથી. યુનિયનમાં હોલો પ્રજાનું મિત્રાચારીબરેલી રીતે નિરાકરણ આપવાને આધાર અનેતી હોલો કામ અને હોલો સરકાર ઉપર છે. યુનિયન અરકાર એ પ્રજાને પોતાની બલી બાગણી બતાવી છે. હોલો-ઓનો સહકાર મેળવવા તેમને વહાલારી બરેલી રોકે આપવાની આપણી દરજ છે. હોલોએને યુનિયનની સંસ્કૃતિના કમીટી ઉપર તેમજ પુરાબીઓનેના વેપાર અને વસવાટના કીલ્લા ઉપર કમીટી કરેલો છે એટલે કોઈ પણ સાઉથ આફ્રિકાન ઉપર અજાણ્યું તે દિકામાં સહકાર આપ્યા સિવાય બીજા કોઈ દિકામાં એક પણ ઉચ આમળ વધી શકે એમ એવ નહિ.

'સ્ટેટસમેન પત્ર'ની ટીકા

હાલસનાં એમેન્ટ યુનિયન પત્ર 'સ્ટેટસમેન' એમીમેન્ટ ઉપર લખતાં દર્શાવે છે કે કોઈક લોખાં પોટો સુધારો સુચવવા માં આવ્યો છે તે પસંદ કરવા નેણું છે પરંતુ કોઈક લો પ્રમાણે માત્ર એકલેખન આપવાની બીટીકરને સવા આપવામાં

પ્રથમ કક્ષિત સામે લડવા ચીનની સરકાર પ્રેરણા હતી તબ્બરો કુમારિકાઓ અને વિવાહીત જોડો પામવાની સેવાને માટે રજાસેવમાં ઉતરી પોલીસે, વિલાસશૈલીથી હબ્બરો કુમારિકાઓ મહાર નીકળી જાયોને ચીનમાં સર્વત્ર ફરી આવણો જાયો દેહને ખાતર મરી શીકવાને મરદાને જોમ જાયો છે અને હંક એકલું કરે છે. "સાહસી બનો, રજાસેવમાં આવ્યા જાયો, માવજુમિને ખાતર યુદ્ધ બેઠો, આ ધર્મ યુદ્ધમાં તમને હું સાથ આપીશ. દેહને ખાતર તમે આત્મ મહિદાન આપશો તો મેં વિલાસ રાખશો કે તમારા આત્માની કાલિને માટે માથું દિશ સજા વધારી આપે રહેશે" એક વિલાસનીએ પોતાના એક પ્રેમીને સમરજુમિમાં મવીન પ્રેરણા આપવા બનો. જન સખ્યો હતો. મજબૂત સાજુ વેચવાવાળા ઊઠરી પોઠાર પાદી પોતાની આસપાસ જોડાને જોડત્ર કરી દર્શાવે છે 'આપણને આપણા ધરો વધાર્યા છે પરંતુ આપણને આપણાં ધરોથી આપણો પ્રિય દેશ વધારે વધારો છે. આ જામજીને જોડાનું ડાણું પોઠારી હાંકે છે, 'જનુનો નાક જાયો, જનુનો નાક જાયો.' ધન્ય હો, આવી દેસ રજાને માટે આત્મ મહિદાન આપનારી સખારીઓને!

સ્વાધીનતાની સતતના સમાચાર

‘બ્રીટીશ હાંદમાં તમે માથું ન મારો’

હિન્દીના પ્રકિત મેરીટર મો. બસક જાહોએ વર્તમાન પત્રો જોયું એક જાહેર રેટરમેંટ મહાર પાદી હોંદના રાજ્ય મહારાજાઓને રખડ વાત સંભળાવી છે કે બ્રીટીશ હોંદના કારભારમાં તેઓએ વચ્ચે બીકુલ માયું મારવું જોઇએ નહિ. હોંદના ફેરબાક રાજ્ય મહારાજાઓને હોંદી સરકારના ઉપર કારે પ્રેમ છે. ફેરબાકો વેપારકારને ખાતો આપવા દોડી થયા હતા કે હોંદી સરકારે જાપાની જે નીતિ ધારણ કરી છે તેને તેઓ સંપૂર્ણ ટોકા આપે છે. મી. બસક જાહોએ રાજ્ય મહારાજાઓને પહાર આપી દર્શાવ્યું છે કે હોંદની રાષ્ટ્રીય મહાસભા સાથે હું અનેક વર્ષોથી જોડાએલો છું. સરકારે મહાસભાને જો કે ગેરકાયદેસરનું મંદળ મપ્યું છે છતાં તેની પ્રતિષ્ઠા જાને દેહમાં ઉઠામાં ઉઠી છે. ઉઠમાં પચાસ વર્ષથી દેહમાં રાજકીય જાગૃતિ જાવવા માટે એણે અદ્વજન કાર્ય કર્યું છે. જાઓ જોડાની અભિલાષા જાને જોની મારકતેજ જાહેર જાય છે. હોંદના રાજ્ય મહારાજાઓને હું ચેતવવાની મારી કરજ સમજ્યું છું કે તેમણે એવી માનવળી કરી હતી કે તેમના રાજ્યોના અંદરના વહિવટમાં મહાસભાએ માથું નહિ મારવું અને દેહી રાજ્યોએ પણ બ્રીટીશ હોંદના રાજકારણમાં માથું નહિ મારવું જાને પત્રો જે કબુલ રાખ્યું હતું. બ્રીટીશ સરકાર અને મહાસભા જે જાને વચ્ચેના સંબંધોને પ્રજા બ્રીટીશ પ્રતીબાનો છે. તો રાજ્ય મહારાજાઓ જે પ્રજામાં માથું મારવું ન જોઇએ. દેહી રાજ્યોના વહિવટની અંદર જાનેક કઠાણા મારો છે. જે બ્રીટીશ હોંદના હોંદીઓ તેમાં માથું કારે તો રાજ્યોની શિક્ષિત તેઓ કઠોડી કરી કાર છે. પરંતુ જાને જાણી જોઇને તેમાં માથું નથી મારવું. જેટલે રાજ્યોએ ચેતીને માથું જોઇએ.

અમદાવાદમાં કીરપાણુ સાથે ચાહી

અમદાવાદની ફેટલીક ઊઠરીઓએ અમદાવાદના જીલ્લા માજરટ્ટે અને પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને પત્ર લખીને જણાવ્યું હતું કે તેઓ પોતાની પાસે કીરપાણુ રાખીને ચોડી કરશે. પોતાની પાસે કીરપાણુ રાખવાનો હેતુ એ છે કે જે તેમના

કમર અડાચાર કાઢ કરે તો પોતાના આત્માનું મહિદાન આપી દેવું જાને અહિંસાના અનુયાયી હોઇ કોઇ બીજાના ઉપર જો લજબો ઉપદેશ ન જાય તેની ખાતો આપીએ છીએ. જામાં એક બહેન સ્વર્ગસ્થ કર રમજલાઇ નીકળેના પ્રતી કુમારી વિનોદીની નીકળે પણ છે. તેઓ મુનીસીપલ મર્ફા રકુલ ના પ્રીન્સીપાલ છે. તેની સાથે બીજા તથા ઊઠરીઓ હતી. તેઓએ કીરપાણુ સાથે પરદેશી કાપડની કુશનો ઉપર ચોડી કરી હતી. તેમને પકડવામાં જાયો હતી. માજરટ્ટે મીસ વિનોદીનીને મસો રૂપીવાનો દંડ અને તે ન જાયો તો ૭ અઠવાડીયાની કેદની સજા કરી હતી. બીજા ઊઠરીઓને ૫૦ રૂપીયાનો દંડ ના ૭ અઠવાડીયાની સજા કરી હતી. ચોડી કરી એ જો મુન્ડો હોય તો જાને મુન્ડેમાર છીએ એમ તેમણે દર્શાવ્યું હતું. મીસ વિનોદીનીએ રેટરમેંટમાં દર્શાવ્યું કે પરદેશી વસ્તુઓને મહિદાર કરવો જાને સ્વદેશી વસ્તુઓ મરીદવી જોતા પ્રમાણે તો વિલાસતમાં પણ થઇ રહ્યો છે. તવાસ પુરી થયા જાદ તેઓએ પોતાની કીરપાણુ પાછી ખાતી હતી. પબ્લીક પ્રોસીયુટરે દર્શાવ્યું કે તમે કીઓ નથી જોડેલ તમારાથી કીરપાણુ ન રખાય. જોડેલે પોલીસે તે જપ્ત કરી છે.

અમદાવાદમાં સ્વરાજ્ય લખન

સ્વર્ગસ્થ પંડિત મોલીલાએ અમદાવાદમાં પોતાનું ‘જાન’ સુરત’ મહાસભાને અર્પણ કર્યું હતું અને જેનું નામ સ્વરાજ્ય લખન રાખવામાં આવેલું છે તેનો મુ. પો. ની સરકારે કમલો મધ શીધે છે અને તેમાં સરકારનો વિચાર કીરપેન્સરી બોલવનો છે. સરકાર તેને કરતક મંજૂ કીરપેન્સરી જેવું નામ આપશે.

પંડિત જવાહીર જેહમાં અમાર છે

મરદીની કીરપીટ જેહમાં પંડિત જવાહીરલાલ નેહરુ રાખવામાં આવેલા છે. તેમની મુલાકાત તેમની મા, કીરરી વધા મી. જાર. એસ. પંડિતે લીધી હતી. પંડિતજીને જાતીની અંદર ફેરસતિ કુખાવો કાણુ પડેલો છે અને મીરો વાવ જાય છે. કોહર જીવરાજ મહેતાએ જેહના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને લખ્યું હતું કે એક બીજા કોહર સાથે અથવા તો એકલા આવીને પંડિતજીની વપાસ કરવા દે. સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટે હું મમલા કર્યાં છે તે સમજ્યું નથી. પંડિતજીની તેમની માતા, કીરરી તથા મી. જાર. એસ. પંડિતે મુલાકાત લીધી તે વેળા સી. જાહ. ડી. તો કમ્પેક્ટર પણ કાબર હતો અને તેણે ઇટરવ્યુની નોંધો ખાસ લીધી હતી. પંડિતજીએ જાતી સામે મજબુત વિરોધ કહાવ્યો છે.

કાળા વાવટાને કાઢવીરી તરીકે લીધે

લોડ’ સોધીજાની કમ્પેડી રાજ્યવારી ખાતે જ્યારે મધ હતી કારે રાજ્યવારી જીલ્લાના જસંતપુર મામની મુલાકાત વેળા મામરીજાઓ સાથે વાતચીત કરીને લોડ’ સોધીજાન મહાર નીકળતા હતા કારે પાંચ મહાસભાના સ્વર્ગસેવકો તેમની જામગ ઠાળા વાવટા લખને પડેલા. તે વેળા પોલીસોએ વાવટા તેમની પાસે મુકવી લીધા અને જામેવાનને પકડ્યો. લોડ’ સોધીજાન આ જોઇ કરવા જાને વચ્ચે પકડા જાને પોલીસને સ્વર્ગસેવકોને ન પકડવા સુચના કરી જાને પોલીસ પાસેથી વાવટા લઈ પોતે માદગીરી માટે રાખ્યા. વોલંટરીમરેજો લોડ’ સોધીજાનને એક કાળો રૂમાલ પણ બંધીત આપ્યો. વોલંટરીમરેજો સાથે તેમણે વાતચીત કરી જાને બીજા કમ્પેડીએ તેમનો ફોટો પણ પાડી લીધો હતો. પોલીસોએ લોડ’જીવરને પકડવા નહિ પરંતુ તેમના નામ લખી લીધાં હતાં.

સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધના તાર સમાચાર

સી. આઇ. ડી. અમલદારને ઠાર કર્યો

કલકત્તાથી તા. ૪ મી એપ્રિલના તારમાં કલકત્તામાં આખું છે કે મુસ્લિમ ઇન્ડિયન રેલ્વેના એક સ્ટેશન માધુપુર આમળ રીવેલ્યુશનરી પાર્ટીના એક જંગળી જુવાને સી. આઇ. ડી. ખાતાના એક હોદી પોલીસ અમલદારને ઠાર કર્યો છે. આ પોલીસ અમલદાર સળ ઇન્ડિયન રેલ્વેના એક માધુપુર સ્ટેશન આમળ હોદી એકસપેક્ષ ટ્રેનમાં તે મેઠો. તેણે પેલા જંગળી જુવાને પાસે રીવોલ્વર લોહ એટલે તેની પાસે રીવોલ્વર રાખવાનું ભાઈસન્સ બતાવવા બધાંબું. પેલા જુવાને ટુરતબ રીવોલ્વર પેલા અમલદારના માથા સામે ફરીને બે ઝોળી બહાર કર્યા કે ટુરતબ અમલદાર બાંને બાંજ રામકરણ બધો. એક હોદી પેસેન્ડર પેલા પોલીસ અમલદારની મદદે હોદી બધો તેને પશુ જોણ મારવામાં આવી પરંતુ સાશ નથીબે ઉતાર જમી બધા પાસે. તેને પશુ પા તો બાંબોલ હતો. બાર માઢ પેલા જુવાને પોતાના માથામાં જોણ બાંધીને પોતાનો પ્રાણ પશુ બાંજ કઢાડી નાંખ્યો.

શ્રીકૃષ્ણનને રાજ્યએ શક્ય બનાવે છે

ન્યુ દિલ્હીથી એપ્રિલ માસની તા. ૧ થીએ રૂટર દર્શાવે છે કે શ્રીકૃષ્ણ ઇન્ડિયાના અંતિમ બદલ તરફ એક મોટું પગલું મોહસરોમ કોડ પીકીંગનની કાબરીમાં રાજ મહારાજાઓની એમ્પ્રે બધું છે. રાજ્યોએ મોહસરોમ પાસે જોળી ખાતી માળી છે કે તેમના કાંધીના અંગેના મધા કહકા બને તેના આંતરિક રાજ્ય વહિવટમાં તેઓની સલા આણુ રહે તેની ખાસ મેરંટી આવવાની બેખમદારી સરકારે લેવી.

પ્રીન્સ રજીસ્ટરસિંહ એન્સેલર નીમાય

ન્યુ દિલ્હીથી રૂટર દર્શાવે છે કે પ્રીન્સોની એમ્પરના એન્સેલર તરીકે નવા નગરના બમ સાહેબ પ્રીન્સ રજીસ્ટર-સિંહની નીમણુંક થઈ છે. રાજ મહારાજાઓએ મોટી બહુ-મતિથી બમ કાહેળને એન્સેલર તરીકે સુંટ્યા છે. કમ્પના મહારાજા રાવને વાઇસ એન્સેલર નીમવામાં આવ્યા છે. રાજ મહારાજાઓની એમ્પરે પશ્ચિમ સમજુતી કરીને બનેની નીમણુંક કરી છે. [પ્રીન્સ રજીસ્ટરસિંહ શ્રીકૃષ્ણનાં કામલ થવા માટે બીલુક વિરૂદ્ધ હતા. તેમણે એવું કહ્યું હતું કે શ્રીકૃષ્ણનું જંગમલ કીકમાં તેની રીતે આમે છે તે બેલા નાઢ પાછળથી તેઓ તેમાં સામેલ થશે. તેમનાં આવ્યા વિચારે સામે કાઠીપાવાઢ તરફના બનેક રાજ્યો સંમત હતા એવી મતલબના સમાચાર રૂટર અજાઉ આપ્યા હતા. કવે બમ સાહેબ સમજ થવા છે બને તેઓ શ્રીકૃષ્ણનાં સામેલ થશે. એમ રૂટર ઉપલા સરકારમાં દર્શાવે છે. મોહસરોમ કોડ પીકીંગન કાહેળે બરાબર પીકી ફેરવી કોષ એમ કામે છે. —મ. ઇ. એ.]

રાજ્યો બ્રીટીશ સરકારનેજ કારો એક આપે છે

ન્યુ દિલ્હીથી રૂટર દર્શાવે છે કે શ્રીકૃષ્ણ મારાસગામાં દેશી રાજ્યોનું પ્રતિનિધિપણ કેટલે રૂટરને કોવું બેકબે બ સંમત મોહસરોમ બને તેમની વચ્ચે ચર્ચા ચાલી હતી બને એ પ્રથમો તોઢ આખંડેટર તરીકે બ્રીટીશ સરકારબ કારે એવું તેમણે મોહસરોમને કહ્યું હતું છે. રાજી ટેમલ ટેન્કરેસની અંદર બીકાનેરના મહારાજાએ એવી સુમના કરી હતી કે સન ૧૯૩૨ ના માર્ચ માસ સુધીમાં રાજ મહારાજાઓએ પોતાની બેબેબ એ ચર્ચા ચલાવીને સમજુતી ઉપર આવવું પરંતુ એટલા

સમય રૂટરના તેઓ એમ ન કરી કહે તો બ્રીટીશ સરકારે પોલીસ એ બાબતનો નિર્ણય આપેલો. રાજ મહારાજાઓ પોતાની બેબે એ પ્રથમો તોઢ લાવી કહ્યા નથી એટલે કવે બ્રીટીશ સરકારબ એનો નિર્ણય આવે એવી તેમણે સંમતિ આપે દીધી છે.

ઝોટાવામાં હિંદી ઉલીગથન

ન્યુ દિલ્હીથી રૂટર દર્શાવે છે કે ઝોટાવામાં મળનાર આધિક કાઠી પરિપક્ષમાં સર અણુલ એટરજી બેબેલ લંડનમાં કાષ કમીશનર તરીકે રહેલા છે તેની સરકારી ફેરજ પ્રતિનિધિઓ દોઢી સરકારે સુંટ્યા છે. ઝોટાવા ટેન્કરેસમાં હિંદી દેશીકન રેશી સંબંધી બે કંઈ બલામણે કરશે તે ઇન્ડિયન લેશર-એન્ડર એસેમ્બલી સમક્ષ સંમતિ માટે રજુ કરવામાં આવશે એમ કાલેસના લીકર સર બેબેલ રેખનીએ ખુલાસો કર્યો છે તેમણે કહ્યું હતું કે લેશરેસેડીવને બધાં સુધી ખાતી ન થાય કે રેશી સંબંધી બે કંઈ ફેરફાર સુમવાય તે હોંદના બાબના છે લા સુધી હિંદી સરકાર તેવા ફેરફારે સીકારશે નહિ.

સ્નેહસંમેલન

બંગેના રેકમના સુપ્રસિદ્ધ બાપારી બને બધીવા સમાજ સેવક બાધ વલ્લભભાઈ લાકાવાઈ તરફથી લોકજા વિખબનાં તંત્રી તેમજ સમાજ જીવનનાં આકાશની લાષ કોસાણીના સ્વામ્યવેયે તેમજ બંગેના મારતર પ્રાણકંઠર બેશી સરકાર બતા કોવાથી તેમની સર સરજ પ્રમળના તેમજ “સવ સામક સમાજ” તે “ક્રીસવાલ હીંદુ સેવા સમાજ”માં ફેરવાયેલી, એવાની વિરતત કોવવાથી અંરથા મારતર બંગેના હીંદુ સમાજ અંગુન તેમજ તેને બંગે રેકાક ઉપયોગી કાર્ય કાષ પરવાને બંગે વિચાર વિનીયમ કરવા માટે તા. ૧૬-૩-૩૨ ની રાંબે ૫ વાગે પોતાના મારાલ સ્ટ્રીકવાળા મકાનમાં એક સ્નેહસંમેલન યોજવામાં આવ્યું હતું. બેમાં બધોના હીંદુ સમાજના વગદાર આસામીઓ બેવા કે આકાશાઈની કુંવરીવાળા બીમુલ તિલુપન-લાઈ, ચીકમદાસ બધરવાળા બી મોખાલદાસભાઈ, ક્રીસવાલ પાટીકાર એસાપટીના કીસાકી ભાઈ બને થી. ક્રીસવાલ હીંદુ સેવા સમાજના પ્રમુખ બી. રજીકોણજી વાલજી પટેલ, અલ-પતી મંડળને જીવતું રાખવાને તનતોક મંદેનત કરનાર, બી. ક્રીસવાલ હીંદુ સેવા સમાજના અંબી બી. લીખાભાઈ કીકાલાઈ મારતર, સીન્ધી રીકા કાલેલ વાળા બાઈ બસમત બને રેકા કાતીમાં આવેલાન બી. એન. કે. એવાલ, તથા કાકાથી કુકાભાઈ કાનજી વિચેરે પધાર્યા હતા.

બમણને ઇન્કાર બપામાં પછી બીમાન બાઈ વલ્લભભાઈના વતી બાઈ મોહીએ પ્રારંભમાં બાઈ કોસાણીના કુંકમાં પરિચય કરાવ્યા પછી એમને આવકાર આપવા સાથે એમના કાર્યની સફળતા પ્રમ્ણી હતી. બાર પછી બધીબાંના મારતર બેશી સરકાર બતા કોવાથી એમની સર સરજ પ્રમળીને લાર બાઈ ક્રીસવાલના હીંદુ સમાજની કાજની સમાજનક રિથતિ પશ્ચે બધ બેંબી ક્રીસવાલ હીંદુ સેવા સમાજની સ્થાપના ને તેના પ્રેમ પરતે બધ બેંબી તેને બંગે કાષ દુરવ પધારેલા અંદોનેની સકાતુસુતિને સકાય પ્રમ્ણી હતી. વળતા પ્રમુતર માં બાઈ કોસાણીએ થી. વલ્લભભાઈ તથા પધારેલા મુરચેઓ આકાર માતી બાબના નવધુમને અનુસરી બધી હીંદુ સમાજની એકમતા તેમજ તેની કારિરિક, માનસીક, તેમજ પાર્થક પ્રગતિના પવિત્ર ઉદ્દેશો મારે સ્થાપાયેલી બી. ક્રી. હીંદુ સેવા સમાજને

આવકાર દાખ માની દોહ, બાયબેરી, દોરપીટલ, મુલ વિગેરેની જરૂરિયાત જ્યાં ઉપયોગી કાર્યમાં હોય સમાજના સુખશાંતિ પધારેલા સંસ્થાને સાથ આપવા ખાસ બહાનુ કરી અને એ બાયબેરી સ્થપાવ તેમાં રૂ. ૧૦૦ ની કિંમતના પ્રસ્તુતિ બેઠા આપવાની ઇચ્છા દર્શાવી હતી. અને સ્વદેશમાં પણ એ કાંઈ રીતે ઉપયોગી ગણ મળે તે હંમેશા આવી અંશને સેવા આપવા મારી રસ્તો સમજાવ, વીગેરે અસરકારક વિચાર કર્યું હતું. ત્યાર બાદ આજ નેશનલ બી. વહન-આઈ તેમજ આનુ શ્રદ્ધાને આભાર માની આ હોદ્દા સેવા અમારને આપે પોતાની રસ્તો, તેમજ સેવા સમર્પણ કરવા તેમજ રહેવાનું જણાવ્યું હતું. તેમજ સર્વે જ્ઞાતિ-વર્ગોને આવા સવિનયમાં સહાય આપવા વિનંતી કરી હતી. ત્યાર પછી બાઈ મોદી, બીજાબાઈ કાકાબાઈ મરતર, રજુકોઈ વાલજી પટેલ, રૂકમલાઈ કાનજી, જમજલજાઈ, એન. કે. મોખલ વીગેરે બંધુઓએ પ્રસન્નતા અનુસરતા વિદેશને કરી સેવા સમાજની સ્થાપના, તેનું વહેવાર કાર્યોએ એ પર પોતપોતાના વિચારો દર્શાવી એક હાથે સાથે આપવાનું જણાવ્યું હતું. ત્યાર બાદ આજબાઈ કા. વાળા બાઈ નીરુખનજાઈએ આ હોદ્દા સમાજ તરફથી એક દિવસના ઉપયોગી કાર્યો કાલ મરવામાં આવે એ જુદા જુદા રીતે. આવા જન દિવસોની કાર્યો તરફ પોતાની સહાયતા દર્શાવી જનતા મારી સહાય આપવાની ઇચ્છા અર્જાઈ કરી હતી. ત્યાર બાદ મીસ્ત્રાસ બધારવાળા શ્રી મોખલજાઈએ બાઈ કોસાણી તથા બી. બોશીની સરજતા હમણી હોદ્દા સેવા અમારની સ્થાપના તરફ પોતાની હાથ પુર્ણકની સહાયતા દર્શાવી સાથે કાર્યોમાં મદદર પડે તે જરૂર સમાજપ્રયોગી કાર્યો દીધી નીકળે અને એમ સાથે તે દોરપીટલ વિગેરેની સેવાઓમાં પોતાના તરફથી સહાય સર્વોદય સહાય આપવાની આજ્ઞાપ્રકાર સહાયતા બહેર કરી હતી.

આ રીતે હોદ્દા સેવા અમારની સ્થાપના અને તેને અંગેના ઉપયોગી કાર્યો પરત્વે વિચાર કરવામાં આવ્યા હતા. વાતાવરણ ઉત્સાહપૂર્ણ બન્યું હતું અને આજમાં બી વહનજાઈ તથા આજવાળા સહજોની અરમપરસ આજાર વિધિ થયા પછીથી અમે બાઈએ છુટા પડ્યા હતા.

બી. ટ્રાંસવાલ હોદ્દા સેવા સમાજની જનરલ કમીટી મીડીમ તા. ૩-૪-૩૭ ને રવિવારે બપોરે એક વાગે બી પાલીદાર દોહમાં રા. રા. રજુકોઈ વહનજાઈના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. જેમાં શ્રીરામ નવશી મહેન્દ્રજી જીવજીવોના હાથ પસાર થયા ત્યાર બીગેરે એક વધુ હાથ સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો:—

આજની આ "કમીટી સભા" રાત્રે ૭ થી ૮ સમાજના પહેલા ૭ મહિનાની અંદર સમાજના નીચાવ માટેનું સ્થાપ હંડ મેળવવા બીજામાં બીજા પચાસ આજવન સભાએ ૧૬ ગીની આપનારા અને પચસે સહાનુભૂતિદર્શક વાર્ષિક સમાજદોષ એક ગીની આપનારા મેળવવા જેથી સમાજીક તથા જ્ઞાતિ ભાગમાં રસ્તા ટ્રાંસવાલના હંડ હોદ્દા બાઈએને વિગતી કરવા માં આવે છે કે પોતાના સુખારક નામ નેધાવી પોતાની હોદ્દા તરીકેની રસ્તો આપ કરવી.

અભાસદ શ્રી નીચેના શીરનામે મોહનવા કૃપા કરવી.
મંત્રીએ,
શ્રી. ટ્રાંસવાલ હોદ્દા સેવા સમાજ.
પા. જો. મોહન ૪૧૧૧,
બેંગાલોર

ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશનનું વાર્ષિક સંમેલન

બી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશનનું વાર્ષિક ૫ મું સંમેલન ૫૧ બી રટીટ તુલકીન નિદાસજીમાં આવેલા વાઘ એક મીઠીના મહાત્મા રવિવાર તા. ૨૭-૩-૩૭ ના બપોરે બે વાગે મંડળના પ્રમુખ બી મહનજાઈ હાથપણે કરના નીચાણના પ્રમુખપણા હેઠળ મળ્યું હતું.

કરજનની સુરત પ્રજાપતિ એસોસીએશન તથા સુરત હોદ્દા એસોસીએશનના આનંદ સેક્રેટરી પ્રમુખના પ્રતીનિધી તરીકે બેઠા પચાસ હતા, તેમજ અજાણી રસ્તો કરતાં જમજા-બાઈએ સંમેલનમાં હાજરી આપી હતી સ્વામત સમિતિના પ્રમુખ શ્રી રામજાઈ ટ્રાંસજી મીઠીની સુચનાથી બે બાઈએ એ સ્વામત જીવ સાથે હતા. ત્યાર સ્વામત પ્રમુખે દુર દુરથી આવેલા પદજાઓને સુરત બાઈઓ સત્કાર કરી તેમજ સીધી તરફીક માટે મંડળ વધે આજાર માની જણાવ્યું હતું કે બીજા પ્રજાપતિ સુખા મીઠીની એજાણા સજાને બાઈએ કરાવવાની જરૂર હોય. એમને હાથે અનેક સહ કાર્યો આજ સુધીમાં થયા છે. તેમજ જાણિ પ્રતે આજાર પ્રેમ મરાવે છે. એમના વિચારો પાદ અને આજાર છે, સહાયો જાણિમાં આવે પ્રજા છે એ આપણી જાણિને મળે સેવા જેવું છે. સંમેલનનું કાર્ય કરે જતાં પ્રમુખે પોતાના બાઈઓ, આ સંમેલનને પ્રમુખ વિષય "જેવણી માટે સંયુક્ત ચેતના" વિશેષ ખાસ વિચાર કરાવવા બેઠાનારોએ વિનંતી કરી હતી ત્યાર કરજનના પ્રતીનિધીને હાર તોડા અર્પણ કરી તેમજ વચનાવૃત્તો સ્વાદ સહાયોએ આપવા અર્જ કરી હતી. મંડળને કિસાણ તથા મીટીટ છુટ વિગેરે પસાર થયા ત્યાર રા પ્રજાપતિ સુખા મીઠીએ ઉઠા થક મોહતી પોતાને આ તક મેળવી આપવા માટે ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસી-એશનના આજાર માની કરેલા પ્રેમ અર્થ સત્કારથી જાણથી વહ થમ મંડળને પોતા તરફથી ગીની ૨ કોટ આપી હતી. પાદ વિચારે તથા મંડળે જાણથી કારણ એક સુરત બાઈ આપી સહાયોના મન રંજન તેમજે કરી નાખ્યા હતા ત્યાર ટ્રાંસ-વાલવાસી બાઈઓની ઇચ્છા દોવાથી તથા તેવી માગણી મતા કરજનના મંડળની આર્થિક સ્થિતિ સમજાવી અને હાથે કે ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન આજાર જેવણીને પ્રમાર કરવા જિંસાદથી જાણીરમ પ્રમતો કરે છે તથા કરજન મંડળને સહકાર માટે બે તારે હમે વગર આનાકાનીએ તે આપીએ છીએ અને નીચાણસ દીકરી તમારી સંયુક્ત જેવણી માટેની ચેતનામાં તમે તમારે હંડ અર્પણ કરો એ તો હમે હમારે હંડ પછી અર્પણ કરીએ છીએ તથા તમે જેમ બીજું ઉપયોગી કરવાના છે તેમ હમે પણ કરી હંડને વધારવા પુરે પુરી કોશીલ કરશું.

આ બુજાણથી સમા એકદમ ઉત્સાહમાં આવે મળે હતી અને તરતજ બી. કાસજવાઈ વસનંદ તથા અણુવાઈ વહન-વાઈ તરફથી સુચના મતા તથા ઉપરજાં માટેની દીપ કર થક હતી. જેમાં એક પ્રજા એક રામો નેધાવી એતજેવા માં આસરે આંકે પાદ ૩૬૬ સુધી પહેંચી ગયો હતો.

ત્યાર બાઈ એક મીઠી તરફથી સમાને મન કરતું પાણી આપ્યું હતું અને રસ્તા કરાવે પસાર કરી સમા આનંદ વધે વિસર્જન કરવામાં આવી હતી.

મંત્રીએ,
ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન.

૨૬૩૨ નું ખારડોલી

ગોદાવરીનજીવી કદાચજાણે પટેલ ઉપલા પ્રધાનના હેઠળ એક કમિટી સેષ બની તે મુદ્દાને દર્શાવે છે કે હોંફતાન, રાષ્ટ્રીય સદાસત્તા, મહત્ત્વા નાથી અને સરકાર વચ્ચેના સંપર્કના અગ્રણી નારડોલી, સરકાર વચ્ચેના પટેલના કુપરોત્તુ નવતા નેપથિ પાલન કરનાર ખારડોલી, આને દેશવિત્ત માટેના કાર્યકર્તાઓ વિના જુદીજુદી દિશામાં પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. હમણાં જ હોંફતાનની ટપાલ મુદ્દા આવીથી આમલોટ કેનાવા મારફતે અપહરણને અહીં દક્ષિણ આફ્રિકામાં ખારડોલીની અસહકાર પ્રવૃત્તિની અને નારડોલી બહુલ જાગૃતમાં પ્રચલનમાં પ્રચલન ખમર રાજે છે. સેનાપતિ વિના સેનિક રજૂકેવમાંથી નાક બામ કરી પ્રવૃત્તિઓના દેશને અને પેતાની પ્રતિજ્ઞાને કાળે કાળે કમારે છે. સરકાર વચ્ચેના પટેલની ગેરહાજરીમાં તેમજ બામ રજાનીક રાષ્ટ્રીય કાર્યકર્તાઓ વિના આને ખારડોલી પોતાનું, પેતાના દેશનું અને પેતાની બાવિ પ્રજાનું નાક કાપી રહી છે. એવું સંજ્ઞાય છે કે મોકાને નાજા કરી મા, બેન, દીકરીઓ સમક્ષ ઉભા રાખી પેલીસો કરાવે છે અને માથા સંજ્ઞાવે છે. આવી રાજનીતિથી કરી જમને મોકાને પહેલુક બરી હીજી છે અથવાદારની રજામજુથી તેમજ ટેલકાક માથેમાથી નીકળી પટેલ દેશદોરીઓને કહને ખારડોલીમાં પ્રયાસ દ્વારા મહેસુલ જરાઈ રહ્યું છે. ટ્રાસવાસમાંથી પેસા દેશ જતા સરકાર જમીન મહેસુલ પેરે મોકા પાસેથી કાઢ કરી લીધા ને આ મોકાપાસેથી પેસા એકસેજના વધારાના કાલના નકાના હેઠળ મોકામાંથી અજેના બાઈઓએ દેશની લલત અને ખારડોલીની પ્રતિજ્ઞાને મોકું તુકકાન પહોંચાડ્યું છે. ખારડોલી વિશે આવા માથા સમાચાર નેપથિમાં આપ્યા છતાં વા. ૨૦ અને ૨૭ ના માર્ચે ગોદાવરીસપ્તમમાં પાટીદાર દોલ રમકાન જેમે કાન કામલો હોય. હોંફે વધારે પાટીદાર કામ રું આને ખીનવહારે જની મુદ્દા છે! હજી ખારડોલી આકા રાખે છે કે મા ૧૯૨૮ ની માર્ચ ટ્રાસવાસમાંથી સ્વયંસેવકો અને કાર્યકર્તાઓની મુશ્કેલી દુકાડીઓ મોકાથી ખારડોલીમાં થએલી સુધો સુધારથી નેપથિ. ખારડોલીને અવાજ અજેના સુપુતો લાવણથી ખારડોલી એમ સેખક આંત માં પુછે છે.

કરેટ લંડન હાંદુ સોસાયટી

વરોહલ સોસાયટીના મંત્રી દર્શાવે છે કે કરેટના લહેવાર ઉપર કરેટ લંડનમાં સીમેર, બાલેર, કવી-સંકલિત તથા ગોદાવરીસપ્તમ અને મુદ્દાનેથી કેટલાક અપ્રીતતા હોંફાણો પધાર્યા હતા. તેમના માનમાં વા. ૨૮-૬-૩૨ ની સાંજે સોસાયટી વરુથી રૂપ પાટીનો એક મુદ્દા મેળાવેલા રા કાચા-લાઇ, ખી પટેલના પ્રમુખપણા હેઠળ મંદિરના દોલમાં થયો હતો. પ્રમુખ તેમજ અન્ય અંગ્રિકોએ પધારેલા માથેમાં માટે સરકાર સુચક માપલો કર્યા હતાં. બાક મેસર્સ કી. આર. પટેલ તથા કે. પી. સોનીએ અનેના હોંફાણોએ તેમની તથા તેમના સાથીઓની કરેલી સરભરા માટે આભાર માની સો માથેઓને મંપીને રહેવા અમામજી કરી હતી. રા. કલ્પુશાઇ, ડી. મન્નરે માનુષ્યમિત્રી પરિ-

સ્થિતિનું કલપવાક વર્ણન કરી સ્વરાજના વિષય ઉપર આવ-વાથી વિવેચન કરતાં એ મહાન ભરતમાં થયા કલિત મદદ કરવાની દરેક દોરીની દરજ્જા છે એ મમભાવનું હતું. બાક મેસર્સ કી. આર. પટેલ, એલ. ડી. મન્નર, બીઆબાઇ કારાબાઇ, જમનલાલ ગોવિંદ તથા કે. પી. સોનીએ એકેક પાછા અને રા મોવિંદજી કુવરજીએ એક ગીતી હોંફ સોસાયટીને ભેટ આપી હતી. જેનો કાર્યવાહકોએ સાવાર સ્વીકાર કરી એ પેલાને ઉપયોગ સંસ્થાના મંદિરના મહાનમાં થનારા ફેરફાર માટે યજ્ઞેલા રૂઢમાં કરવામાં આવશે એમ પ્રમુખે દર્શાવ્યું હતું.

ગીતા મન્થન

(સિખ-કિશોરલાલ અનુવાદમાં મચવાળા).

(મમા અંકથી માલુ)

અધ્યાય ૨ એ

(૧૨) શ્લોક ૩૧ થી ૩૭

ખીજીજી મોક્ષા:—“પ્રિય કોનેવં વસ્તુતાનની દ્રષ્ટિએ કોઈ મરતું નથી, અને કોઈ મારતું નથી; મેં દર્શ્યો એમ સમજનાર કે હું કલ્યાણે એમ સમજનાર બન્ને અવાની છે; આ આત્મા કદી જન્મો નથી અને કદી મરવાનો નથી; અનાદિ કાળથી એ એકજ અવિહારી સ્વરૂપમાં રહેલો છે—એમ મેં તને કહ્યું. આથી, આવો વસ્તુતાની પુરવ સાઈ કે કોર ને કર્તવ્ય કાવી પટે તે નિઃશંક વિ-તે, દદ મનથી કરે છે, અને તેના પરિણામ વિશે શોક કરતો નથી.

“પણ, આ વસ્તુતાનની દ્રષ્ટિ તને શુદ્ધમાં અને આચારમાં જનારવી બધું કાળ સાગતી હોય, તો તું કેવળ સામાન્ય પરંતુ અકાળ્ય મોક્ષીની દ્રષ્ટિએ આને વિચાર કરી ને. એ દ્રષ્ટિએ પણ તારે માટે પુરુ કરવું એજ કર્તવ્ય છે એજ બધાવા વિના નહિ રહે. આ જાદો બાળો સેનિકો આવીને કલેલા છે, તેમને તું અભિપ્રાય હોય તો તેઓ તને એક અવાજે કહેશે કે મ.કુસ ને પરિસ્થિતિમાં જન્મો હોય અને આવી પદ્યો હોય, તે પરિસ્થિતિના કાર્યો બળવતા બળવતાં મરતું, એ સિવાય કોઈ બાળે ધર્મજ નથી. તેઓ કહેશે કે કાનિયને માટે ધર્મગુદ્ધમાં બહુ એથી કાલ મેહું કર્તવ્ય નથી અને એથી કાલ મોક્ષા જીવનનો સ્થાવો નથી. એ તો બધે કાનિયને સ્વર્ગમાં રાખસ કરવા માટે દેવોએજ બારણું કપાડી નાંખ્યા હોય એવો પ્રસંગ છે. રજુશ્રુતિમાં પાથી વધાઈને મરતું જોના સિવાય કાનિયને ખીજું કનુદ મરજી ન હોય. ને તું આવા ધર્મગુદ્ધથી પાછો કો, તો અદારે અદોદિષ્ટિમાંથી એક પજી સેનિક તારા કામને ચોખ્ખ કહેશે નહિ. એઓ તને ધર્મમજ, કામર અને નરકનો અધિકારી મજુશે. વનવાસના ગ્રામ વર્ષ દરમ્યાન તારે વિકારની નગરીમાં સેન-ધોની નપુસક શ્રુતિમાં સ્વીકારવી પડી હતી. તારા કનુજો એમ કહેશે કે ને શ્રુતિમાં તે મજુથી, તેનાજ કલેલો તારામાં ઉતર્મ. તારા પાછાથી નીરમોજીવના શ્રુતિમાં જશે અને તું નિંદા તથા અપહીતનેજ પ્રાપ્ત કરીશ. પ્રિય જાદવ! આના કરતાં વધુ કુપ તારે માટે રું હોય કો? આવી અપહીતને મેળવીને તું જીવે તેના કરતાં વાઈ મરજી એકું કુપકારક મજામ. અશુન!

લઠિયે દ્રષ્ટિ તો એમ માને છે કે હુનિય મારે મેજ માગે છે, તો તે મુદ્દામાં મરીને સ્વર્ગમાં જવું, અથવા છતીને પૂરી ભોજવવી. આમ બાળો લોકોનો અભિપ્રાય મેરો તો એ તને ૨૬ તિથિય મધ્ય સરવાળોજ માર્ગે મતાવશે.' ૩૧-૩૭

(૧૩) અમલુંને કરેલી સામાન્ય જનતાની નિંદા
બીજાએ વર્ણવેલી સામાન્ય લોકોના દ્રષ્ટિબિંદુની અલુન ઉપર બહુ અસર ન થાય. એ મોલ્ડો:

"મસુરેવ! સામાન્ય જનતાની અને પાપર લોકોની વિચાર-સરણીને આપ શું ભેદને મારી આમળ મુઠો છો? મુદ્દાનામાં છુપાવિદા, બાપ અને કામ એ મારજ વિષયોને સમજનારો સામાન્ય જનસમુદ્ધ એ તે કામ મનુષ્યભવિ છે! હું તો એમને વશ કે વાનર નેવાજ મણું છું. જેમ મરત કરેલા દાથી, મેંદા, પાદા કે મેંદાં મુદ્દાએ સરવાળે આવે છે, પણ તેમાં પોતાનું શું દિવાદિલ છે તે સમજ શક્તાં નથી, તેમ જાદરે અદીદિલો સેના અમારાં કરેરનારા અને સ્વર્ગતા કે મોટાં મોટાં છનામોની અને ઉત્પત્ત કરેલી બાલમોથી કમાયેલા જેમ માલિક જાણકારી પાછળ મેંદું બાપ, તેમ પોતાના નાજારીજ અમારી પાછળ આવેલા છે. ધર્મ-અધર્મની જેવી સમજણ અને એમને આપી છે, તે પ્રમાણે તેઓ અને પરીડી મેંદા છે, અને વર્તે છે. એમણે કરેલી કીર્તી અને નિંદા એ એમની કિંમત હું સરખીજ સમજું છું. સામાન્ય જનતાની વાદવાદથી પોતાના વર્તનની સહવા દેવાનારો અને એમના દિદાશથી પોતાને અમલ ધર્મો માનનારો પુરુષ મુખ" અમ-જવો એમણે. એમના દ્રષ્ટિબિંદુથી મારો ધર્મ દેવાવાનું કૃપા કરી, અને કરેલી મા."

જાહેર ખબર

શ્રી. કાંજવાલ હોંટુ સેવા સમાજનો

"રામ નવમી મહોત્સવ"

આથી દાસવાલમાં વસતા દરેક હોંટુજાઓને ખબર આપવા માં આવે છે કે તા. ૧૫-૪-૩૨ ની રાત્રે ૭ વાગે "શ્રીરામ નવમી મહોત્સવ" થી પારીવાર દોઢ ન્યુટાઉન બોદાનીસખળ માં મોટી માનકમ આધે દેવવામાં આવશે. જ્યારે શ્રીરામ-

મંદજના પવિત્ર જીવન મંબધે વિદ્યાનો વરદથી પ્રવચનો કરો. મારે સ્થાનીક તેમજ કંટીના કામજોરો રેલાસર પધારવા ખાસ આમલ કરી વિનંતી કરવામાં આવે છે.

જીખાણાઈ ઉાણાઈ માસતર,

કીકુલાઇ લલુભાઈ દેશાઈ,

બેડીઆ મંનીજો.

સરસ ફરટ કયાંથી મંજાવશે?

જે. ફરેન્સ નેલ્સપ્રુઈથી સીધું નાંચે પ્રમાણેનું ફરટ મોકલી આવશે.

ઓરેન્જીસ બેગની ૨/૬ ૩૫ ૨૫૯

લેમન " ૨/- ૩૫ "

જી. ફરટ " ૨/- ૩૦ "

પાપી સીલિક્ટેડ બેકસ ૨/૯ ૨૦ "

જે. જી. જાર. તેલપ્રુટ, અથવા કે. સી. જી. ડી.

મે માસની વરખાતથી અને બાત બાતના મુદર પુલો વધા નાચીસ. પેર, બી-સ, ટમેટા, કેમેજસ, બી-બેસ, કેપ મુજમરીક તાવેર મોકલીશું. અખવાથી પ્રાપ્ત લીસ્ટ મોકલી આપીશું.

J. FRANGS,

Nelspruit.

સરલું અને સુરસ ફરટ

નંબેરે હીરનામે અખવાથી અને નાંચે પ્રમાણેનું ફરટ મોકલીશું.

સરસ નેવલ ઓરેન્જીસ બેગ ૨/૧, ૨-૬

ગ્રેપ ફરટ " ૨/૧, ૨-૦

લેમનસ " ૨/૧, ૨-૦

બીંગ બીન્સ " ૨/૧, ૨-૬

વીલી કહાડેલાં મુંદર કમેટાં પંકજ રતલઈ બેકસ ૨/૬,

૧૬. જે. જી. જાર.

B. ROTHARY,

Nelspruit,

Transvaal.

રેશમી માલ અને સ્વેદેશી કપડાં

તરેહવાર રંબજેરંબી મન પસંદ કપડાં

સ્વેદેશી મોટા જગ્યામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ટીમરમાં આવશે.

ચોળી, અબલાં વિગેરેને માટે ગત ગતલું રેશમ.

મોળાં, રૂમ્બાલ, સાઠી, મખમલ, રાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, કાર્ડ, મુદને માટે જાજ, આસામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને બચ્ચાંઓને પહેરવા બેઠતી દરેક ચીજો

અમારી તથા બા-બોમાંથી સસ્તામાં જતા આવે હંમેશા મજા થાય.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

બોમ્બે ૫૨૬૯.

૬૩ હલોફ રીડ,

કોનર માર્કીટ એન્ડ હલોફ રીડ,

બોદાનીસખળ.

૨૨ ૨

Indian Opinion

No. 16—Vol. XXX

Friday, April 15th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price: 1/6 per copy

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂટી. કરાંબ

ડીલીના કાવો

એપ્રિલ તા. ૧૮મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

સેકન્ડ ક્લાસ: પાઉન્ડ ૨૭-૦-૦.

રૂટી. "ખંડલા"

૪-૮૨: પાઉન્ડ ૧૫-૭-૬.

મે તા. ૨૯મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી

૩૨: પાઉન્ડ ૬-૭-૬. યોરકની વખર.

મુશ્કેલીની વીરથી. પાઉન્ડ ૨-૦-૦ રેસીમન પા. ૭-૧૦-૦

અને હાઈક વીરથી. પાઉન્ડ ૨-૧૨-૬

સ્પેશીયલ પા. ૫-૫-૦ ના ટીસાનથી સેવામાં આવશે.

મુશ્કેલી—કુટુંબોએ પોતાના મોટા ભાગીના સ્ત્રીવારે ૧૫ વાગ્યા અગાઉ કચ્છમાં પહોંચતા હશે.

સેકન્ડ અને થર્ડર માટે એક મહિના અગાઉથી બુકીંગ્સ કરવે.

રેલ દીલ રેસીમનર પોતાની ટીકીટ અમારી એજીન્ટમાંથી લેવી અને મહાર નામવાળા માસમાં જમાવી અને મનમવકાર કરવાથી પણ થઈ શકે. રૂટીમને સમગ્ર રેલ માર્ગના અમારી ભત્રી રેપરેન નીચે લખે છે.

SHAIKH HAMED & SONS.

૫૬ પુલાના મારે બંધો ના મનો:—હિંદી પેશનર

390 Pine Street,

એવન્ટ રોમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

Tel. Add, "Karamna," Durban.

૩૯૦ પાઉન્ડ રૂટી, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

Tel. Add.

P. O. Box 1610.

THE

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of

SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

Box 247 A. 117. HOSSEIN ISMAH (SARDARGADH VALA)
Proprietor of Asiatic Hotel,
Merchant and Transport Passenger Agent,
Belra, P. E. Africa.
મોડેલ રજૂ કરે છે. ટેલીગ્રાફ બિલ્ડિંગ "મરી"
હોસેન હસમખાન (સરદારવલ્લ વાલા)
ફાઇનર્સ ઓફિસ બેલરા,
બેલરા, પો. બ. આફ્રિકા. 60

બનામી દારૂગાણા — સંવત 1874
સાગરવેલ પુસ્તકાલય
૧૭૫ મુલક : સપાટ ખર્ચ લીધા વચ્ચે
તેમજ મફત
શિક્ષણમાં આવે છે સાલિય મંગલિકા
મદનમંગલિકા દારૂગાણા બનામગર. નીચીવાલા 60

કીર્તીગણ
પાઉડર
કીર્તી, ઉપાધ, ચારક, વંદા, માર્ગી.
સવળા જગુગીને
નાખુદ કરે છે.
આરીસ બનાવક. ફક્ત દીનેમાં વેચાય છે. ૫૧૫ ૭૦

Do you have difficulty
in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the news paper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 67a, Princes Street, Johannesburg.
N.B. We do not employ Travellers.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA
Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
Hand Harmoniums from £3-10-0.
Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed.
We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
Write or give a Call at
GOSWALLA'S MUSIC SALOON.
Prop. A. K. GOSWALLA
P. O. Box 480. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
અને ફોન મારે દરેક વસ્તુ દારૂગાણામાં સપ્લાય કરે છે.
દરેક પુરા પાડે છે અને મુલકમાં પ્રખ્યાત "વારા" ફેબ્રિકેશન
વાળા. મરના, ચોટીંગ દરેક જાણના મીઠા અને મધુરા મુલક દારૂ-
ગાણામાં આદરે છે. આદરે છે. તે તે સ્વચ્છ દારૂ ગાણા પસંદ,
સુર, બહુ વીચરે પછી ગાણા દરેક જાણના દારૂગાણામાં સિપરિન
દારૂગાણાની હરી વાણીને જોઈ. આદરે છે. મરના:
તેમજ દારૂગાણા મુલકો સહન.
(પાઉડર એ. મરના, દારૂગાણા.)
પા. ઓ. મોડેલ ૪૬૦. 131 હવેન સ્ટ્રીટ, દરબન

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, ફળદ, કરી પાવડર, ગરમ મસાલો, મરી, સુંક, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, માખા, છરે વગેરે વસ્તુઓ વેપારી ખરતી આપદૂડેટ મચીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો મોર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત આવથી પીસી આપી ગ્રાહકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,
Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and ruled to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ્લાયનાર

નારાયણનાં નાંખર એકના ખતાના, પછનાપલ વિગેરે ચીજો એમરદર મળેથી તરત ચકાવવામાં આવશે.

ફરેક એમરદર ઉપર જાતી દખરેખ સખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાયત વાવથી મોકલવા માં આવશે.

ફ્રુટ પાવીન્સ, ટાંચવાલ, ફીફેર, ફેડેસીઆ વીગેરે ફરેક લગ્યાંએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
દરબન, નારાલ.

Phone 3467. Box 126. 122, Cross Street, DURBAN.

HEERABHAI MORAR MATYADKAR,

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મત્યાદકર,

ફેક્ટરી ૧૨૬ અને વેજિટેબલ સપ્લાયનાર

અને કમીશન એજન્ટ.

પેકીંગ સારી રીતે કરી માલ સી.આ.સી. થી મોકલવામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૪૬૭. બોક્સ ૧૨૬. ૮૨ ને સ્ટ્રીટ, દરબન. ૬૨

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વગેરે

અમારે હાં જાતી દખરેખ નાંખે તાળો અને મદાપથી ખરમાં ફેક્ટરી ગરમ મસાલો, દરીપાવડર, ફળદ, મરચાં, તેમજ પેરીનાં અને કીચીનાં તેમજ મીઠાં આગાર દરેકમાં મોકલવા અમારી ગેરંટી સારી મળી શકશે. આનો મનમ માવ, નગો ઘરમાં જવાથી કલતા નથી. એક વખત પ્રયાવી જાવી કરો. મળવાનું ટેકાણું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 60

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી સી. આ. સી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 412, Durban. 129 Victoria St. 64

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફરેક જાતનું તાજું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી સી. આ. સી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

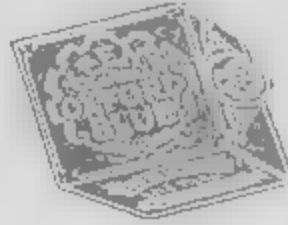
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

જાકવાડીક પંચામિ

જાકવાડીક	લી	મુશબમાન	પાવડી	મુશબમાન	કુપોસ
વાર ૧૮૨૨	૧૮૮૮	૧૨૫૦	૧૦૦૦	૬. ૫૦.	૬. ૫૦.
એપ્રિલ	મે	જુલાઈ	૨૬.	૧૨૩૦	
૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮
૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩	૭૪
૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦
૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬
૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૯૧	૯૨
૯૩	૯૪	૯૫	૯૬	૯૭	૯૮
૯૯	૧૦૦	૧૦૧	૧૦૨	૧૦૩	૧૦૪

સરળતાથી નવું પાતળાં—જગ્યાનાં મુખસિક નવલકથા ૬૩ થી. સરખાંડે ચરોપાખામની આ વાતળો થી. મદલેવ દરીવાર ફેક્ટરીએ લેવામાં પેતાના પિનાદ ખર્ચે જખી હતી અને 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં જખે છે. 'જગોડ પોતાનાં જગમ ૬૫૨ આ વાતળો સરસ હાપ પાડશે એ તપ અમને કહે નથી.'

ડી. સી. ૨-૬.

BE CAREFUL

Be as careful in buying blue as you are in using it. Be sure it IS Keen's Oxford Blue. The label must be exactly the same as the one shown here. Keen's Oxford Blue goes further and does not streak the linen. But it **MUST** be Keen's Oxford Blue.

Keen's
OXFORD
Blue

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

કાળજી રાખો

જ્યારે તમે વાપરો ત્યારે જુદું ખરીદવા માં ધ્યાન રાખો. ખાતરી પુર્વક કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ અને અહીંયા ચિત્રમાં બતાવેલ છે તે પ્રમાણેનું લેખલ તેના ઉપર ખરાબર હોયું જોઈએ. કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ સારો પસરી જાય છે અને લુગડામાં ડાઘના નીશાનો રહેવા દેતો નથી. પણ તે કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ જ હોવો જોઈએ.

કીન્સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જથ્થામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે આહવાને હમેશાં સંતોષાયલા જોશો. 77

Indian Opinion

No. 16—Vol. XXX.

Friday, April 15th, 1931.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
Printed by Vallabhbhai.

ENGLAND'S ATROCITIES IN INDIA

PANDIT M. M. Mulaviya, the veteran nationalist leader of India, tried to send the following cable to certain London papers, in response to a request from friends for information for the purposes of the impending India Debate in the House of Commons. The cable was handed in at the Honorary Telegraph Office in the afternoon of the 28th February and was accepted and payment was received for it. After several hours, Panditji was informed at night that even though it was a prepaid message, the cablegram could not be transmitted as he was not a registered press correspondent. Panditji then asked the telegraph office to forward the message as a private deferred cablegram and offered to pay the difference in cost of about Rs. 300. But he was told that even that could not be done as the office hours were over and the only way to send the cable would be to pay for it at express rates, which would come to over Rs. 3,000. Panditji thereupon dropped the idea.

Text Of The Cable

The following is the text of the cable:

The reply of Sir S. Hoare circulated in the House of Commons on the 15th instant on the political situation in India which indicated an improvement from the Government point of view in several respects, is incorrect and misleading.

Sir S. Hoare admitted that the boycott was now the chief activity of the Congress. This has been so since the commencement of the civil disobedience movement this time and it has shown no sign of slackening. On the contrary, it has been deepening, penetrating into the interior and spreading to all parts of the country. In the towns generally, a large number of merchants are not placing orders for foreign cloth and British goods. In a number of places, they separated and sealed up such goods in stock. At others, this work is proceeding with the help of peaceful picketing and quiet houses to house persons. As things are going on, it may safely be assumed that unless a great change in public sentiment occurs such as was brought about by the Gandhi-Irwin Pact, despite all the Ordinances and measures of repression, the sale of British cloth and other goods will continue to run down. Of course, women are playing the most important part in this phase of the movement.

Movement Growing Stronger

In other directions also, the movement is growing stronger and the spirit of resistance against unjust and oppressive orders are suffering and extending. Repression is only fanning the fire and though owing to concerted Police and Military action, the demonstrative side of the movement is, this time, much less in evidence, the actual strength is far greater than before. Unauthorised manufacture of salt has been revived in places where the Police resisted. Magisterial and Police orders are being violated all over India. Meetings and processions are being attempted despite Magisterial bans, lathi charges and even firing. Government agencies have been most active. According to the reports of the

daily press, published under the Ordinances regime, the total number of arrests all over India to date are 46,501 which is the mirror of the circumstances cannot include a large number of arrests in the far-off villages in the interior. Congress estimates the total arrests to be over 60,000. Sir S. Hoare admitted that generally there have been very few instances of violence. Yet firing on crowds, which have been almost always peaceful, has been resorted to more frequently during the last 30 days than before. Lathi charges have continued at several places, and given up at others as the Government evidently had begun to realise that these failed to crush the spirit of the people. But both lathi charges and imprisonment have been substituted in a large measure by petty repression with a view to torture and humiliate, and by brutal action to demoralise the people. Some instances are given below.

Specific Instances

In two places, Gujarat villagers were not allowed to carry water to wash after attending calls of nature, which is a life-long practice. The Police tore off clothes and left people naked. In Bombay and Calcutta, on the mere suspicion that they sympathised with the Congress, respectable merchants were served with humiliating orders to remain inside, or go out of certain limits. On refusal to comply, they have been sentenced to long terms of imprisonment and fines and have been treated in jails as ordinary felons. In Bihar, volunteers were stripped and monasteries were pulled out. National flags have been removed from several Municipal buildings. One father was sentenced to 6 months' R.L. for refusing payment of son's fine. Public spirited institutions, not connected with the Congress have been declared illegal. Arrests on suspicion are going on, shop-keepers and hotel-keepers are arrested and warned against providing Congress-men with food and shelter. In Coimbatore, a lady sentenced to imprisonment, was deprived of her Mangamtram by the Magistrate's order, which is never taken off in the life-time of the husband. In Madras, an ambulance man was caught while offering help to volunteers who had been rendered senseless by police-beating.

A general censorship has been established all over the country and complete censorship in North West Frontier. The Public Press has been gagged and editors have been told not to publish the photographs and names of the persons connected with the movement.

The Khudai Khidmatgar of the Frontier were subjected to inhuman tortures. I am informed that volunteers of Peshawar had been subjected to such brutal and revolting repression that, finding absolutely unbearable and yet determined to keep their vow of non-violence under the gravest provocations, many have left Peshawar to carry on their work elsewhere.

Situation In U. P.

This can hardly be called an improvement in the situation. These reports and the reported large numbers of deaths, caused by firing in the Frontier

Province, many disclose that the intention is given enough to call for an independent inquiry. Sir D. Hoare reported that the "Gandhi" campaign had made the Government of the United Provinces, India, the most unpopular and despised. In the Allahabad District the authorities have raided villages with Police help and practically much oppression. Many houses and properties worth several hundred rupees have been attached for rent of few annas leaving the Kisans utterly destitute. Villagers have been mercilessly beaten. Notwithstanding all this, the resistance is growing stronger. A large number have left their homes and are lying under the trees, yet carrying on processions and meetings in all parts. The properties of relations have been seized by the Police for the fines imposed on volunteers. Leaders are taken to houses several miles and dropped in out of way and uninhabited places. Volunteers are beaten half dead and then left on the road stripped of all clothes. Two persons were tied behind a horse cart and were mercilessly dragged a long distance and were whipped on demanding water. Persons are beaten even after their becoming unconscious. Hospitals are closed and patients are turned out. Educational institutions have also been declared illegal. By small boys are whipped. Some persons are interned in their own houses. An 80 year old lady was killed. The belongings of the Swadeshi League Allahabad were publicly seized. Films featuring Gandhi and Sardar Patel are banned. About Charles Saraph and Khandar Bhundara have been arrested. The Manager of one of Bhundara was arrested for selling and using flags. A boy of 12 years was made to remain in custody and on refusal was sent to a prison for imprisonment. The President of a Trade Union was attacked by the Police in his own house and received fatal blows. Sixty girls of the Bethune College have been rusticated for absconding from the College in sympathy with a fellow-student rusticated for participating in Congress work. Head Masters of schools in Allahabad have been ordered by the District Magistrate to spy on their boys who may attend Congress meetings or processions. Notwithstanding all this the number of volunteers who have joined the movement is great and many more are likely to join in a few weeks when the Schools and College close for the long vacations. The merchants of Unwepore, Allahabad, Banar and Calcutta were ordered by the Magistrate not to close down shops on Congress days. The order was disregarded and the movement was even more effective than before. The Magistrates were helpless in view of the united action of the shop-keepers. It is reported that convicted persons are being treated abominably inside several jails as ordinary felons. Many cases of private funds, belonging to individuals and funds belonging to public associations have been seized and ordered not to be used on the mere suspicion that they may be used for Congress purposes.

"Country Seething With Discontent"

It is impossible to give a complete idea of the present repression in the very large number of persons arrested and imprisoned and the reports in the press show, far from having bowed down to the people, the severe and rigid measures adopted and the sufferings met with upon the people have only stiffened their back and aroused a spirit of resistance among them to join the movement in unprecedented numbers. The country, as a whole, is seething with bitter discontent. Even those who are not Congressmen and who so far never concerned themselves in politics are sympathizing with the movement of helping it where they can. Trade and business is being ruined. The railways are the first to be hit. The Government is never before, in the history of India, so unpopular. The present policy of the Government is obviously tried

and proved to be utterly ineffective, for suppressing the determination of the people to win the freedom of their country. Not only on grounds of humanity and justice, but also of the lower selfish grounds of the trade relations between Great Britain and India, Parliament should insist on an immediate abandonment of the present policy and on undoing, so far as is possible, the wrong that has been done to India in pursuit of that policy and on the resumption of a policy of conciliation and co-operation on a footing of real equality with India's accredited representatives, to establish full Swaraj at the earliest possible date.

THE ISSUE BEFORE US

WE are glad to note that the *Natal Advertiser* has condemned the Agreement arrived at between the Governments of the Union and India on the Indian question in stronger terms than we did in our last week's issue. Nevertheless, however, we do not agree with our contemporary's conclusion that Indians, because they are ill-treated in this country, should leave it and go to another country where they may find a happier future and may become colonists rather than helots. That, in our opinion, is not the right way. The Britishers in South Africa will surely not go away to England because they are ill-treated by the Dutch people in this country. Anglo-Indians in India will not leave India and seek a new home because they may be ill-treated and given no voice in the affairs of the country. They will fight for their legitimate rights. Had India been a free country and had her own Government, the Union Government would have dealt with her representatives differently, because they would have come not as mendicants but would have spoken as free men to free men with power behind them. A man is not worth his salt if he yields to tyranny when he knows his cause is just and right. If he has earthly power he makes use of it to resist against such tyranny. But one who has no earthly power has a higher power to guide him. Indians in South Africa are indeed not ignorant of that power. Let them not forget the days of 1913 when thousands of indentured Indians resisted against the £3 tax, and, in doing so, bravely went through untold sufferings, and the Government of the day was compelled to abolish the unjust tax. To-day the issue before us is quite clear. The question we have to consider primarily is whether we are here for bread and butter only or whether we have any higher

European Press Comments On The Agreement

The guarded harmonised of Mr. Malan's statement on the result of the Indo-Union Conference of some months ago is deeply significant. One might at first be inclined to exclaim that too much secrecy has been observed over a matter on which apparently there was little of a doubtful kind to be said. If the Minister or the Indian Government had released this statement two months ago (as it might be argued) no harm would have been done: for the attention is devoid of any definiteness whatsoever.

But this would be a foolish and short-sighted way to view the matter. It must rather be supposed that the weeks which have transpired since the Indian delegation left our shores have been spent, by those delegated at least, in discovering whether or not they were justified in proffering to the Indian Government so poor a harvest of achievement; while the fact that apparently the Indian Government has approved the general tenor of Dr. Malan's statements goes to show that the Viceroy and his Council have nothing better to offer to the Indian people in Natal. The Indian delegation has returned to India with empty hands. This is the full significance of Dr. Malan's statement; and the fact that that statement accords substantially with the Indian Government's view of the matter invests it with a very great significance.

Between The Lines

Reading between the lines, the only conclusion that a dispassionate observer can come to is that South Africa is not disposed to encourage, or even to suffer, Indian Government interference in the domestic legislation of the Union so far as that legislation affects the Indian people in Natal. For some years past, the Indians of this Province have had the temerity to raise their eyes to their own Fatherland and to hope that some success might be found for their plight in the powerful advocacy of the Indian Administration. Whether or not this advocacy should rightly have been looked for, or whether or not the disaffection of the Natal Indian was being exploited by the Indian Congress as a factor in the larger scheme of India's struggle towards "Independence," does not matter greatly at the moment. For some years it has been the fashion of Indians in Natal to look overseas for help. The "agreed" statement of Dr. Malan virtually closes the door on this hope. Eighty per cent. of the Indians in Natal to-day are Colonial-born. Their native land is South Africa and, for well or ill, they are the political subjects of the Government of South Africa. India apparently acquiesces in this position. India has failed to secure any amelioration of their condition. India has concluded that the most she can do is to co-operate with South Africa if and when the latter country devises a scheme which will offer the Natal Indian some alternative to the condition he knows to-day.

Now it is at this point that we want our Indian readers particularly to look facts clearly in the face, and reject, as we are compelled to reject, what is desirable as against what is probable. There is room in South Africa for all the Indians who are here at present; for the Indian is by no means the worst type of subject we have in our midst. He is intelligent; he is industrious. In these two qualities alone he is far in advance of thousands of people who are fated to be his political lords and masters for a very long time to come.

The Cause Is Lost

But he is not allowed to live in South Africa. He is virtually confined to Natal; and because of that he is regarded (with some economic justification) as a menace, and is regarded, too (also with

aspirations? Are the terms "self-respect" and "our national honour" mere high-flown terms to be used to demonstrate our oratorical powers, or do we value them as much as we value our own lives. If it is bread and butter alone that we are seeking and are prepared to take it even at the price of our national honour and self-respect, then we have no reason to complain against the Agreement or the Transvaal Land Tenure Bill. We might as well follow the advice of the *Natal Advertiser* and seek new pastures. But, if we consider our national honour and self-respect above everything else and are prepared to give up even our lives for them, then we may not accept the Agreement nor the Transvaal Land Tenure Bill even in its modified form. Nor may we take any part in the colonisation scheme. The rich and the poor will have to stand united and be prepared to sink or swim together. The rich, for their own gain, may not be a party to any scheme which would deprive the rights of their poorer brethren. We must be prepared to fight to the last and let the Government forcibly drive us out of the country if they can dare to do so. Under no circumstances should we meekly submit to the decision of the Government and voluntarily surrender our birth-right in this country. But this advice is too tall if we are after monetary gain only and are ready to undergo any humiliations that we may be subjected to. In such circumstances there could be no help for us, and we would deserve the worst possible fate. We can only hope we have not sunk to that depth of degradation.

We deeply regret to record the sad news of the death of Mr. Shubhai Peerbhoy Butler, an old and well-known resident of Durban, which took place at his residence in Pine March last Tuesday after a very short illness. The late Mr. Butler fell ill on Thursday last week and suddenly contracted double Pneumonia. He was keenly interested in sports and had developed his body so well that although he was nearly sixty-five years old he looked much younger than his age. For many years the late Mr. Butler was a merchant and at late he was Manager of Messrs. Lohani Ltd. The late Mr. Butler leaves behind him a widow who has, only three months ago, returned from India, a young daughter and three grown up sons to mourn their sad and irreparable loss. We extend our heartfelt sympathy to the bereaved family.

some justification), with a fear that, in this, breeds hate. Deploable though the fact is—deplorable from a British point of view—he is not likely to gain ground in the affection or regard to the ruling race in this country. He is more likely to lose ground. If he prospers he is feared. If he sinks to a dull lethargy and abandons all ambition to improve his standards of living, he will more and more provoke the resentment of European peoples who will dread the rapid multiplication of his type which is an inevitable concomitant of destitution and despair. The majority of white people in South Africa are not likely to be fair or just to him because they either fear or hate him; and not all the political pleading of that minority which still has some regard for justice and equality is likely to alter the position. If India has decided she cannot promote the lot of the Indian in South Africa, the cause of the local Indian is lost. He should make what terms he can with a white master who fears, distrusts and sometimes hates him, and certainly is never disposed to give him the citizenship that all men who help to build a nation are entitled to expect.

A Fresh Start

And this brings us to the dark hints about colonisation overseas by Indians at present in Natal. We know that even a man with a brown skin, with rage on his limbs and poverty as his inheritance, is entitled to have his native land and to cling to it with a dumb tenacity though it has nothing to offer him but a grave. At the same time, though a great many Natal Indians were born here and know no other home, they should be ready to confess, even though they do it with bitterness in their hearts, that the Natal experiment has not been a success. They should—if they really cherish those latent aspirations to a lot that is more than history—be content at least to view with open minds any practical way of escape from what otherwise may prove an age-long condition of political servitude. The British Empire is still a real and living organism and where doctrines of self-government have not rooted men's hearts against the liberal principles that once were the glory of our race, there are still fields of Imperial endeavour ruled over by British administrators where the industrious Easterner is treated as a subject with subject rights and a man who shall have some say in the making of the laws which govern him. For forty years the Frenchmen wondered before they came to Guyana, and often they have temporarily abdicated to their masters before they could call their empire their own. The years of the Dispersal were almost countless. Yet the Jews never lost the desire for the National Home that only to-day he is inheriting. Even our Dutch friends in the Union sit at times and count the generations of rebellion they endured before a virtual sovereignty in South Africa came within their grasp; and often the hate that was theirs one day was theirs no longer the day after. If there is, then, a real hunger in the Natal Indian's heart for a sense of nationhood beyond the seas if he has outgrown the ryot philosophy of his peasant forefathers, and feels stirring in the blood the desire to have an abiding home under the British flag, but a home that will assure him the right and the power to develop those political instincts which South Africa, in a queer sort of way, has quickened: let him at least meet half-way any practicable proposals that seem to assure to him and his offspring a happier future in lands where he will be a colonist rather than a helot. Let his palms hereafter be

*Woe is me that I suppose in Munich, that I dwell
in the tents of Kedar.*

*My soul hath long desired with tears that hostile gear
I am for peace, but what I speak they use for war.*

Let him gird up his loins and depart where he can be free!—*Natal Advertiser.*

India And The Union

Dr. Malan's long delayed official statement on the results of the India-South Africa Conference which concluded at Capetown on Feb. 4 was made yesterday simultaneously with a statement in precisely similar terms by the Indian authorities. It adds little to the fund of common knowledge and its chief importance lies in what can easily be read between the lines with the aid of well-informed forecasts made by the Parliamentary correspondent of the *Natal Mercury* while the Conference was in session. Briefly, the failure of the assisted emigration, or repatriation, scheme devised by the Capetown Agreement five years ago is frankly admitted by both sides, but, although there exists a strong sentiment in the Union in favour of the termination of that compact, statelessness has provided a last opportunity for achieving a settlement by consent. The question of ending or renewing the Agreement has therefore been suspended for a year until a Commission representative of the Union and Indian Governments and the South African Indian community has thoroughly examined the possibilities of an ambitious colonisation scheme by which Indians from India as well as from South Africa may be settled in other countries. If by the widespread political co-operation of both Governments and the assistance of the British Government a practicable colonisation scheme can be framed which will make a definite appeal to the patriotism of Union Indians then the Capetown Conference will remain to be implemented. If, however, no such solution is forthcoming then it is recognised that South Africa will inevitably be obliged to proceed with her own measures to deal with the Asiatic problem along lines which offer the most efficient safeguards against the Asiatic challenge to our civilisation and political security.

At first blush the colonisation scheme might seem chimerical. But patient study of the possibilities outlined in an article we publish elsewhere to-day by a political correspondent who possesses an intimate knowledge of the Indian problem destroys that illusion. What has evidently weighed with the Conference delegates on both sides has been the astonishing success of the Japanese emigration policy in Brazil, where a colony of approximately 100,000 Japanese has been so securely established that to-day a regular steamship service between Japan and Brazil flourishes on the trade created by the experiment. British Guiana is mentioned in one of our Parliamentary correspondents' messages as a possible site for an Indian colonisation scheme, and, provided the collaboration of the British Government were obtained—and there is reason to think that it can be obtained—it is probable that it could be made the scene of a large-scale settlement that would provide the Indian outlet for all classes of South African Indians. British Guiana is a sugar country; India imports annually about 750,000 tons of sugar from Java; Natal Indians are trained pioneers in sugar cultivation; and a legitimate preference in India of 10 or 20 per cent. on sugar grown by an Indian colony in Guiana would provide from the outset a sound commercial basis for the experiment. Furthermore, the political development of British Guiana has not yet advanced to such a stage that there would be any bar, as in this country, to the advancement of Indian colonists to the exercise of full political rights—a consideration which would attract a class of South African Indians to whom the repatriation scheme of the Capetown Agreement has made no appeal.

It is obvious that the success or failure of this attempt to achieve a friendly settlement of the Indian problem in the Union depends in large measure on the J. B. M. Government and the Indian community in this country. The Union Government has on two occasions given dramatic proof of its goodwill. It is our duty to support it loyally in

this final effort to win Indian co-operation. But beyond this no South African who is concerned at the alarming encroachment of Indians upon the residential and trading thoroughfares of the White civilisation of the Union will be prepared to go another inch.—*Natal Mercury*

Dr. Malan Points The Moral

South Africa will welcome the intimation given by Dr. Malan in the agreed statement which he read to the House of Assembly on Tuesday, that the recent conference of delegates representing India and the Union only found it necessary to make one modification in the Capetown Agreement of 1927. Otherwise the agreement stands, and will continue as a powerful influence for the promotion of friendly relations between the Indian and European communities.

This is eminently satisfactory, for it would have been most deplorable if the arrangement reached five years ago had been destroyed to any material extent. Such a culmination of the Conference would have meant a recrudescence of the bitter feeling which has, unfortunately, so often characterised discussion of Indian grievances. Evidently both the Indian and the Union Governments have realised this, and have wisely decided that their joint task is to work together with the object of harmonising their respective interests in regard to Indians living in the Union. From that standpoint, we trust, there will be no departure.

The one modification which has been made in the agreement is of great interest. The Union's scheme of assisted emigration to India having seemed to be effective, the two Governments now propose to combine in an investigation of the possibilities of settling Indians, both of India and South Africa, in other countries. Whether the inquiry will meet with any success so far as South African Indians are concerned remains, of course, to be seen, but at least it bears further testimony to a common policy, and from that point of view it can be heartily commended. The Indian community, it may be hoped, will appoint a representative to participate in the investigation.

Apart from the announcement of amendments of the Asiatic Tenure Bill, a direct outcome of the Conference, the only other striking statement by Dr. Malan was his reference to the association of the Government and the Opposition in the negotiations. Because of the general outlook of the European population on the Asiatic question, this co-operation can be readily understood. Nevertheless, as the Minister observed, the public "will not fail to appreciate the importance of this further step which has now been taken, by which political parties have deliberately associated themselves with each other in a common responsibility in order, for the country's sake, to keep an important national question out of the arena of party strife."

The public, also, will not fail to ask why similar co-operation could not have been secured for the settlement of the Union's grave economic difficulties. Never was close association of the political parties more urgent, notwithstanding a difference of view. Yet the Government has preferred that a crisis in the country's economic life should be allowed to arouse the utmost party rancour and create much racial bitterness. Perhaps, even now, however, Dr. Malan's remarks may have a beneficial influence upon his colleagues and also on members of Parliament, in whatever part of the Legislature they may sit. Only if they work together in the spirit of the Capetown Conference can South Africa make real progress in this trying period. Dr. Malan has pointed this moral very clearly indeed.—*Rand Daily Mail*

The Colonisation Scheme

The only redeeming feature of the statement on the result of the Indian Round Table Conference held in Capetown at the beginning of the year was that an agreement had been reached. But at what a price—India must co-operate with South Africa in getting rid of its nationals, under the guise of a colonisation scheme, from the land of their birth. One could understand if the Union was overcrowded that a colonisation scheme became necessary. But is it?

These are all matters of history—that the Indian was invited to come to this country and when he came he helped to build up the industries of the province, he rescued Natal from bankruptcy, he worked on the sugar estates, underground in the mines, the railways, oxwags, he was the scavenger and the menial. Impartial commissions recorded the usefulness of the Indian to the life of the province. He has served a purpose, and now, like a smoked-out orange, there is no use for him.

The door is barred against immigration from India and of those who are now in the Union 80 per cent. were born in South Africa. They have accepted white supremacy, they have agreed to conform to the Western standard of civilisation. They are law-abiding statistics of crime prove that, compared with the other sections of the community, white, coloured or native, the Indians as evil-doers number the least.

If the Indian is backward he is a menace, if he is progressive he then becomes a danger. What is he to do? It might be mentioned, in passing, that in the educational upliftment of the Indian, Natal does not spend a penny out of its own revenues for Indian education, except what it receives in subsidies from the Union Government; and for twenty years a fair amount of the subsidy was diverted to other sources than for Indian education.

The diversity of our racial groups comprising the South African population may, on account of its character, at times create friction but a group cannot, therefore, be alienated as it is proposed to send out of the country a number of Indians. In another decade or two, the native population would become more and more conscious of their rights, and so with one or two other groups, and where then would these people be sent to?

The task of South African statecraft would be to harmonise the interests of every group, consistent with the just claims of each, and it is in doing this that she can claim to have contributed her share to the solution of the world's racial problem.

As for the Capetown Agreement, the application of the colonisation scheme would certainly be nothing short of the denial of the birthright of a section of the population who have equal claim to consideration, as any other section of the South African community.—*The Natal Witness*

Commenting on the Capetown agreement the *Malatani* (Calcutta), the organ of Anglo-Indian opinion, though welcoming the proposed amendment to the Gold Law, declares: "We would have preferred something more than the mere empowering of the Minister to make exemptions under the Gold Law. Clearly, the best way to deal with this discriminatory measure is by its complete repeal, which, however, can only come when the Cape electorate is convinced of the wisdom of elementary liberalism. The carrying out of the exempting powers would be a test of the Union Government's sincerity. Dissatisfaction will remain, but considering the state of Dutch opinion, it is difficult to see how any delegation could have done more."

What Indians Should Never Do

There are some of the charges laid against the Indian community by some hon. members in the course of their utterances on the Indian question in the Union House of Assembly. We take note of them lest they may forget—

Mr. Aducci mentioned with a note of horror in his voice that he had recently seen an Indian newspaper correspondent in the Press gallery. In the Capetown Opera House he had seen a box occupied by Indians. Mr. Madoley was much concerned as to what should happen if Indians became Cabinet Ministers.

The above is a guidance to Indians as to what they should never do. Would that the Government of India Delegation to the Round Table Conference knew of all this. They would then have certainly not talked of Indians adopting the Western standard of life or of affording them opportunities for their upliftment. They would then have told us in clear terms that we should for ever remain "holders of wood and drawers of water" if we at all wished to be saved from the wrath of the ruling race.

Indian's Case Before Appeal Court

Bloomfontein, Sunday.—The Appeal Court heard argument on Saturday in the appeal from the judgment of the Transvaal Provincial Division of the Supreme Court. The appellant is Ramon, alias Chupelat, an Asiatic, and the respondent is the Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs.

The facts of the case are, shortly, that in 1923 the appellant applied for permission to enter the Transvaal, describing himself as a native son, aged 14, of one Esop Adam, a registered Asiatic resident in the Transvaal, and the latter also applied for him to enter. The appellant was accordingly permitted to enter the Transvaal in 1923, and he reached there ever since. In 1929 it was ascertained that the appellant was not the son of Esop Adam, and that he admitted. The latter was actually the uncle and guardian of the minor, whose deceased father had never been resident in the Transvaal.

When these circumstances were revealed and established the immigration officer declared appellant a prohibited immigrant.

The appellant appealed against the decision to the Immigration Appeal Board, who dismissed his appeal and ordered the certificate of registration to be cancelled.

The Board reserved certain questions of law for the decision of the Transvaal Court. The main question was whether, in view of all the facts disclosed, the Board was entitled to declare the appellant a prohibited immigrant.

In the Transvaal Court Mr. Justice Kinnear held that the Board was entitled to do so, and uphold its decision.

After hearing further argument the court adjourned till three o'clock, when it resumed its sittings, and a judgment at five o'clock, reserved for judgment.

In the afternoon appeared for the appellant and Mr. V. H. S. for the respondent. It was.

Advises has been received from the Joint Migration Appeal Board, Pretoria, that Mr. Major Lovell, of Verulam, son of Mr. J. S. Johnson, has passed his discrimination examination, and is

Colonisation For Indians

Barbaric officials of the congress are still awaiting information in regard to the nature of the application to the Asiatic League Bill effected by the Minister, and meanwhile decline to comment on the re-introduction of the measure.

The Hon. B. Starling, acting Agent-General for India in the Union, left Capetown for Johannesburg. Probably, it is learned, the executive will refer the agreement for consideration to an emergency conference of congress members.

British Guiana

The opinion that any colonisation scheme for settling South African Indians in British Guiana would not compound itself in the Asiatic community in this country and would have small chance of success, was expressed by Mr. E. J. Pather, secretary of the South African Indian Congress, when commenting this morning on Dr. Malan's announcement of the agreement reached between the Union and India to vary matters as the outcome of the round-table conference at Capetown.

Mr. Pather declared that such an Indian colonisation scheme for British Guiana was considered many years ago and definitely turned down by the Indian community, chiefly on account of the adverse climatic conditions of that country. He had no doubt that the scheme would meet with an equally adverse reception to-day if it were again brought forward.

It must be emphasised, however, said Mr. Pather, that no official intimation had been given that British Guiana was under consideration as the country to be selected for the colonisation scheme referred to by Dr. Malan. All that had been said was that the possibility of introducing a colonisation scheme "in other countries" would be explored.

Points To Consider

The success of such a scheme would depend entirely on whether the conditions offered in the country selected would be sufficiently favourable to attract emigrants from the Union. Those taking advantage of the scheme would not be indentured workers but free emigrants, who would find it very difficult to make a living and their new environment was at once so inhospitable, climatically, as the country they had left. This was the essential condition which must be met if the colonisation scheme was to prove a success.

No definite opinion on the scheme generally could be given, however, until projected inquiries had been completed. It was simply the principle of the investigation which had been accepted. The Indian community had not been placed down to any scheme.

The position would be different if a scheme acceptable, on financial and general grounds, to the leaders of the Indian community was eventually evolved. He felt that under such a scheme South African Indians found they were given the opportunity of settling elsewhere under improved conditions many of them would take advantage of it. But they would certainly not go to a country where their millions would be wasted.

Representatives of the South African Indian Congress had been in close touch with the Indian delegation to the conference at Capetown and had early information that a colonisation scheme was being considered. But the nature of the settlement scheme had been questioned, and accordingly not taken forward.

There were grounds for congratulation on the renewal of the agreement, said Mr. Pather, indicating

as it did that goodwill between the respective Governments had been maintained.

Emigration To India

As to the scheme for assisted emigration to India, while its possibilities might be practically expanded now, as the Minister had said, it must be remembered that under it the Union Government had been able to get rid of practically the whole of the "floating" Indian population. There remained the Colonial-born element, approximating 80 per cent. of the total Asiatic population of the Union to-day. These people had their birthright in the country and could not be handled out. But this did not mean that fair consideration would not be given to any scheme of overseas colonization which offered reasonable opportunities.

On the point of the Transvaal Asiatic Tenure Bill, the South African Congress had rejected the measure in toto as originally framed. The Minister had declared that "important modifications" to the measure had now been effected. Until the nature of these modifications was known, no good purpose would be served by comment on the reintroduction of the Bill.

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from last week)

Township Amendment Act No. 34 of 1908

Section 62 of Act No. 34 of 1908 authorizes the Governor to make regulations fixing the terms and conditions to which Freehold Stands or Lots shall be subject. One of the conditions promulgated reads inter alia the land having been formerly held as a right acquired under Law No. 15 of 1898 Transvaal or a prior Law, the owner shall not transfer or sub-let or permit to be transferred or sub-let any portion of the land to any coloured person nor portlet any coloured person other than his bona-fide servant to reside thereon or occupy the same. In this case also we ask that the Delegation press for the repeal of this Section.

Assisted Emigration Scheme

We ask for the complete abandonment of the of the Assisted Emigration Scheme as envisaged in the Capetown Agreement of 1926 and ratified by Act 37 of 1927. The scheme as it appears in the Agreement, no doubt, seems to be voluntary in character, but in its application an element of compulsion has been introduced with the result that a considerable number of our people, who would otherwise have stayed in this country, have left their shores.

The Assisted Emigration Scheme, in our publication's language, is a "revised edition" of the Repatriation Scheme. Section of Act 22 of 1914—an Act passed to give effect to the Solomon Commission of 1914, provided for the grant of a free passage from any part of South Africa, to any Indian who was desirous of returning to India. As an encouragement to leave these shores, the Government paid each repatriate the sum of £5. Up to the end of 1919 the number of repatriates who took advantage of this scheme was 7,912. Then followed the Asiatic Enquiry Commission of 1919 at which Sir H. H. K. Roberts and Mr. (now Sir) Geoffrey Corbett (who we are happy to find is a member of

your Delegation), represented the Government of India. In their statement to the Commission the representatives of the Government of India in plain words commented that it was in the interests of everyone to encourage and facilitate the repatriation of those who were willing to return to India. A significant passage in their statement reads as follows:

"It has ever been for many years the Government of India have been compelled to recognize that it was necessary to restrict the number of Indians in South Africa in order to secure fair treatment for those who are permanently settled there." With this aspect of the question we shall deal later. The Asiatic Enquiry Commission took the cue, as it were, from the representatives of the Government of India, and reported that the Union Government should give every encouragement to Indians to repatriate themselves. The Report was the means of increasing the bonus to £10 per head. And to give it an impetus the Government advised that they could—at a time when export of gold and gold ornaments was restricted—take with them as much of the gold that they possessed. This certainly did give all the encouragement that was necessary for we find that up to the end of 1926 when the Capetown Agreement was being arrived at in Capetown, 14,307 of our people had availed themselves of this scheme.

We now come to the time of the last Round Table Conference. The last Conference was the result of the intense agitation of the Indian community of South Africa against the Areas of Residence and Emigration and Legislation (Urban Extension) Bill which sought to seriously restrict our development in this country. The Bill was designed to bring forward the policy of segregation against the introduction of which the Indian community of South Africa was in a state of intense indignation. We were told that the Government of India had been asked to consider the dropping of the Bill. It was said that the Government of India had agreed to do so. A report of the Bill was placed out with by the Union Government. It was said that the Government of India had agreed to do so. Here again it would be otherwise and as a consideration for the dropping of the above Bill, the repatriation scheme was improved upon, given a bonus that was not so odious, and put into force.

The result of the Agreement, as far as you be gauged from the working of it, is that the Bill was dropped in consideration of effecting a reduction of the Indian population of South Africa to a "manageable" number.

The rights and privileges of a section of the Indian community were sacrificed in order that the remainder of the Indian community may not suffer the indignities that the Bill offered and may be recognized as part of the permanent population of South Africa.

The assisted emigration scheme was accepted by the Indian community of South Africa as the means for providing a chance to those comprised in the floating population of South Africa. It was accepted in the belief that it would be helpful to those who were actually desirous of leaving for India. That was the intention of the scheme. In its application the scheme has by no means been confined to its original intention. Up to the end of November 1937 the number that availed themselves of this scheme was about 10,000. It would be interesting to speculate the reason why the figure during the last two years has been large. One factor that contributed to this increase is that the bonus which was £10, under the repatriation scheme was increased to £20 per head under the assisted emigration scheme was increased to £20 per head

under the assisted emigration scheme. The increase in the bonus meant, to many hundreds of our countrymen, the possession of a sum of money which, owing to their low earning capacity, they would never possess for many years.

Another factor which we venture to submit was the more important, was the employment by the Department of the Interior, of agents whose work was, as their very employment suggests, to induce people to take advantage of the scheme.

Various ways and methods have been adopted by these agents to induce people to leave South Africa. Various rumours are spread amongst the poorer section of the Indian community and these coupled with the depression and the unemployment which seem to be so noticeable amongst Indians, have contributed very largely to a considerable number of our countrymen leaving South Africa, the land of their birth and adoption, for good and never to return. We do not deny that the assisted emigration scheme is an improvement on the repatriation scheme, a feature being the right given to the emigrant to return within three years but after the expiry of the first year. Whilst the scheme confers the right on the emigrant to return, it stipulates that he can only return if accompanied by his whole family. And in consequence of this irksome stipulation and the impediments placed upon intended emigrants in the different centres in India towards facilitating their return, the number of returned emigrants is negligible.

We desire to emphasize that the Congress in Conference has decided not to countenance any scheme which has for its object the sending away of the members of our community. The Congress firmly believes in the principle that the granting of rights and privileges to the Indian community of South Africa must be made with no spirit of bargaining.

As illustrations, we may quote Act 22 of 1909 (Natal) which gave the right of appeal to the Supreme Court against refusal to renew a dealer's licence was passed only when the Indian Government gave a promise that indentured emigration would be permitted for another year.

Again before the Ashida Enquiry Commission, Mr Benjamin Robertson has distinctly stated that in order that those who are permanently settled in this country may receive fair treatment the number of Indians must be restricted. And at the last Round Table Conference the reduction of the number of the Indian population so that those who remained here may not be burdened with an irksome legislation was agreed to.

And so it would appear that on every occasion when the rights and privileges of the resident Indian community of South Africa were at jeopardy something had to be given away to maintain them.

The scheme is directed in the main to a section of the community who were brought into this country for its development. The provinces of Natal owe its prosperity to Indian labour, for it was India that supplied the coal mining and sugar industries with a constant flow of labour.

They were brought into this country where they lived for several decades. They have adopted the customs and manners of this country. They have children born here whose mode of living and outlook in life are quite different to those living in India. It is utterly impossible to expect these people to find their way back to India.

The scheme has been characterised as intemperance for not only has it succeeded in repatriating those

who were born in India but also thousands of children who were born in South Africa. To them India is a strange country. Having been born and bred in South Africa in a western atmosphere, the South African born Indian could not, by any stretch of imagination, adapt themselves to the conditions in India.

Statistics show that the major portion of the Indian population of this country are South African born. It is believed that only fifteen per cent. of persons born outside South Africa remain in the country and will in a short period be out. Is it reasonable then to apply the assisted emigration scheme to a people whose home is in South Africa?

We emphasize again that the Congress resolutely asks for the abandonment of the scheme which is against racial laws.

(To be Continued)

South African Indian Congress

An executive meeting of the S.A.I.C. will take place at the Congress office, 175 Grey Street, Durban, on Sunday the 17th instant at 11 a.m. for the transaction of the following business —

AGENDA:

1. Minutes.
2. Round Table Conference announcement.
3. Transvaal Asiatic Land Tenure Bill.
4. Annual Conference.
5. General.

A. I. KAJEE

P. R. PATHER

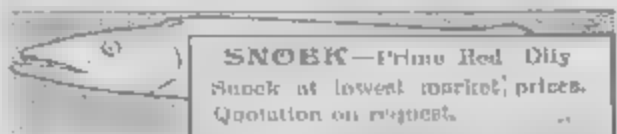
Joint hon. Secretaries.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE: Hon. Secretary, Sir Kurma Rishi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central, 3506.

OSANT TRADING CO., 617 Rutherford St., Capetown.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩૦ રૂ.

હિન્દીકા, યુકવાર, તારીખ ૧૫ એપ્રિલ ૧૯૩૨

નંબર ૧૬

હિંદની પરિસ્થિતિ વિષે પંડિત માલવિયાજી

વિભાગવાની આમની સભામાં હિંદની પરિસ્થિતિ વિષે મારી આજનાર હતી તે પ્રસંગે ઉપસ્થિતી થઈ પડે તેટલા આતર વિભાગવાની જેટલાક મિત્રોએ પંડિત માલવિયાજી પાસેથી વિભાગવાની છાપાઓને હિંદમાં પ્રવર્તી રહેલી સ્થિતિ કેળવણી જાણવાની માંગણી કરી હતી. આ માંગણીને મંજૂર રાખીને પંડિતજીએ ફેબ્રુઆરી માસની તા. ૨૮ થીએ બનારસની કાર કોણીસે એક કેળવ આપ્યો. તાર કોણીસે તે કેળવ લીધે અને તેના અર્થના રેલા પણ લીધા જેટલાક છાત્રા પીની મયા બાદ પંડિતજીને સમિતિ અગર આપવામાં આવે છે કે તેઓ ૨૪૨૨૬ પ્રેસ કોર્પોરેશનના ન હોવાથી કેળવના જે રેલા ભાગે છે તેટલામાં કેળવ ન મોડથી કઠામ આ ઉપરથી પંડિતજીએ આનંદી કીધે કેળવનામ તરીકે જે કેળવ મોડકવાની તાર કોણીસને સુચના કરી અને જે પ્રમાણે મોડકતા રૂપિયા વધુસો વધારના ખર્ચના કામ તે બજાવવા પંડિતજી તેવાર થયા. કોણીસને કાઢમ પુરે થઈ મથો છે એટલે એમ કરી ન કઠામ એમ તાર કોણીસે જાણાવું અને કેળવ મોડકવાને હોય તે કોલેજિયલ રેકર્ડથી મોડકો એમ કઠાવવામાં આવ્યું. જેને ખર્ચ રૂપિયા ૨૫૬૬૨૫ થઈ પછી વિદેય થતો હતો. આખરે યાદને પંડિતજીએ કેળવ મોડકવાનુંજ માંડી નાખ્યું. મદાઅના 'સ્વરાજ્ય' પત્રે આ કેળવ પ્રસિદ્ધિમાં મુદ્રે છે તે ઉપરથી હિંદની પરિસ્થિતિ ચી છે તેનો સુદર ખ્યાલ આવી શકે છે. આ આખો કેળવજ અને નીચે લેવારીએ લખેલો:—

હિંદની પરિસ્થિતિ વિષે આમની સભામાં હિંદના રેકર્ડ સેક્રેટરી અર સેમ્યુઅલ ટોરે તા. ૧૫ મી ફેબ્રુઆરીના દિવસે એક સરખુબર ફેબી કમિટી હતું કે સરકારની દ્રષ્ટિએ હિંદમાં આમલો થયો સુધારો ઉપર છે. આ હકિકત ખોટી મારે દેરનારી છે અને કાચી નથી. અર સેમ્યુઅલ ટોરે જે વાતનો સ્વીકાર કર્યો છે કે મહાસભાની મુખ્ય પ્રજ્ઞા દ્વારા બહિષ્કારની છે. આ વેળા સવિનયનશીલની વચ્ચે અર થમ ત્યારથીજ બહિષ્કારની પ્રજ્ઞા પણ ચાલુ છે અને જે પ્રજ્ઞા ટીકી થઈ હોય એવા કલાકિન્દો જેવ નહિ ઉલટી બહિષ્કારની અજવળ ઉડી અને ઉડી ઉતરતી જાય છે. અને રેકર્ડમાં તે સર્વ વ્યાપક થઈ રહી છે. સામાન્ય રીતે કહેવાની અંદર મોટે ભાગના મેધારીએ પરદેશી કાપર અને બીજા ખોટીચ માલનો કોરડર આપતાજ નથી અને જગ્યાએએ જેમની પાસે ખોટીક માલ હોય તે જુદો પાકી નાખીને તેને રીક કરી દેખે રાખી ગુરો છે. અને જગ્યાએ ખોટીક માલના બહિષ્કાર માટે પીટરોનિ કષ્ટ રજૂ છે અને ઘેર ઘેર જામ મોઢાને ખોટીક માલ ન ખરીદવા માટે અમલવામાં આવે

છે. આને ને પ્રમાણે વસ્તુસ્થિતિ છે તે પ્રમાણે એવા સખ્ત દમનનીતિ અને અનેક ગોર્ડિનસો અસ્તીત્વમાં જવા વિભાગવાની કાપડ અને વિભાગવાની વસ્તુઓનું વેચાણ બંદરૂબ રહેવાનું. મોઢાની મનોદક્ષામાં આ સુધી મોટો પડો ન થાય જો સુધી એ દલા માલુજ રહેશે. માધો-અરવીન પેઠકથી મોઢાની મનોદક્ષામાં પડો થયો હતો, જેનું હરીથી આ સુધી ન અને જો સુધી એ વિવધમાં સ્થિતિ તીવ્રજ બનતી જશે.

અજવળ મજબુત થતી જાય છે

ખીજ દિકાએમાં પણ અજવળ મજબુત થતી જાય છે. અમાણી અને બુદ્ધી કુદમોની સામે થવાનો મોઢાનો બુરસો વધતોજ જાય છે અને તે ફેલાતો જાય છે. દમનનીતિના પરિણામે આગ વધુ એરથી ફેલાય છે. ચીલીટરી અને પોલીસોનાં કર્તવ્યોને લીધે અજવળને અંગેના પ્રેસેક્ટો, અરમ્પો યોજે મધ વેળા કરતાં ઓછાં કામ છે છતાં મધ વેળાના કરતાં મોઢાની વાકા મણીજ વધારે છે. પોલીસોએ આ આ વાંધા ઉઠાવે જો જો કોઈએ નીમકે બનાવવાનું પણ ચાર હરેક માસ્ટરેટ અને પોલીસોના કુદમોને આરા હિંદમાં જામ થઈ રહ્યો છે. માસ્ટરેટના મનાઈ કુદમ જાનાં, કાઠીના મારો અને મેળા બહારો કરવામાં આવે છે તે છતાં મોઢો પ્રેસેક્ટો કહારે છે અને સભાએ બરે છે. અરકારી અરકારી પણ મજબુત સતેજ રહી જામ કરે છે. ગોર્ડિનસ રાજની ફેલ છાપાએ પ્રસિદ્ધ થાય છે તેમાં આવતા સમાચારો ઉપરથી આજ સુધી પકડાએલા માલુસોની સંખ્યા ૪૬૫૪૧ છે. આની અંદર રેકના અંદરના કાઠેમાં મામાનીની અંદર જેને પકડવામાં આવ્યા હોય તેનો સમાવેશ થતો નથી.

સાઠ જુનારથી વધુ લોકમાં છે

મદાઅનાની મજબી મુજબ સાઠ હજારથી વધુ વિદેય મોઢાની ધરપકડ થયેલી છે. અર સેમ્યુઅલ ટોરે એમ સ્વીકાર્યું છે કે અજરદસ્તીના ખનાનો મોઢો નરથી પણ ઓછા જાય છે. આમ હોવા છતાં મોઢાનાં જાન રોજાની ઉપર મોળા બહાર કરવામાં આવે છે. અને છેલા ત્રીસ દિવસમાં તે અગ્રાહી ન થયેલા એટલા મોળા બહારો થયા છે. ધણી જગ્યાએ કાઠીના મારો ચાલુ છે. ફેલીક જગ્યાએ કાઠીએ મહાવવાનું ડેડી દેવામાં આવ્યું છે કારણ કે અરકારને એમ સમજાયું છે કે કાઠીના સખ્ત માર માર્યા છતાં મોઢાના બુરસાને છુટી નાખી કહાયો નથી. પરંતુ દમનની ખીજ કામ રીત કરતાં કાઠીના માર, અને કેદ આ બંને ખાસ અભિપ્રાયમાં આવે છે અને એનો દેહ એટલોજ છે કે પ્રબળે રીખાવતી અને તેનું માનઅમ કરવું તથા આવાં પાવતી પમલાંએ બરી તેમને નીતિ બદલ કરી નાખવી. એવા

આ દેશમાં બીજાનું ન આવે. જો નવા દોહાઓ દોહાથી ન આવે તો પછી આ દેશમાં જેઓ સ્થાયી થઈને રહેલા છે તેમની સાથે સાફ વર્તન ચલાવવામાં આવે અને એ સ્વાર્થી આજના અંદર આ દેશમાં વસી દોહા કોને એ સિદ્ધાંતનો સ્વીકાર કર્યો હતો. અમને યાદ છે કે જ્યારે આ વાત તે વેળા દોહામાં પ્રસિદ્ધ થઈ ત્યારે મુખ્યમંત્રી તે વેળાના એક પ્રસિદ્ધ નેતાએ એના વિશેષ કર્યો હતો કે બીજા સામાન્યના એક દેશની જનતા દરવાજા દોહા માટે બંધ કરાવી દેવાનો કોને આશંકા કરતો? એટલે સન ૧૯૧૪ ની સાલમાં દોહાથી નવે એક પછી દોહા આ દેશમાં ન આવે એ વાત આપણે સ્વીકારી અને તે એ આજથી કે અગ્રે જેઓ કાયદેસર વસી રહેલા છે તેમને પણ દરજ્જા મળે અને તેમની સાથે સાફ વર્તન ચાલવામાં આવે. અમેના દોહાઓ આ માન્યતામાં કેટલા બારે ફાળા છે તે સન ૧૯૧૪ ની સાલ પછી દોહાઓની થયે રહેલી યુરી દસ્તી જોઈ શકાય છે. સન ૧૯૧૪ માં દોહા માટે આ દેશના દરવાજા સંવરે બંધ થયા. દરે આ દેશમાં સ્થાયી થઈને વસી રહેલા દોહાઓને ક્યાં તો દોહા માળા ચલાવી દેા ગા બીજા ક્યાંક કેંઈક પરંતુ જાહી અમારી વચ્ચે એ પ્રશ્ન ન બોધ્યો એવા પોક્કરે સન ૧૯૨૨ માં મળેલી કોન્ટ્રોલ બાદ પછી રજા છે. નિર્માણ દોહાની સરકારનામાં એટલીજે તાકાદ નથી કે તે મુનીબન સરકારને પુછે કે ૧૯૧૪ માં તેણે વચન આપેલું કે અગ્રે સ્થાયી થઈને રહેલા દોહાઓ સાથે સાફ વર્તન ચાલશે તે વગર તો હુર રહ્યું પરંતુ આ દેશમાં જન્મેલા એવા દોહાઓને તમે બાદરે જેડી રહે અગ્રેની દોહા વસ્તીને જોઈ કરી નાંખવાની વાત ઉપર આવે છે તે અમે બીજા સ્વીકારતા નથી અને સ્થાયી થઈને વસેલા દોહાઓને તમારે કહેરી લરીકેના સમાન દર આપવાનું જોઈએ. આ દેશની સરકારની મુખ્યમંત્રીને મળતુ રાખીને નજાળા મનની દોહા સરકારે અમેના દોહાઓને પેટની પેટે સિંદના બાજુ માટે મરી દાસા છે એ આ દેશના દોહાઓમાં જરા જેટલું પણ સ્વમાન હોય તો તેઓ એ સ્પષ્ટ વાત સમજી છે. દોહા સરકાર આપણને આ દેશમાં જરા પણ સત્કાર આપતી કે જે જોગ હેજ નહિ એ છેડલી બે કોન્ટ્રોલ ઉપરથી ચોકડું જોઈ શકાય છે. બીજા વાન કોન્ટ્રોલ મલાને ટેન્મેર બીસમાં કરેલા મુદ્દા સાથે છે. કોને આખા બીસને પાછું બેન્ડી ભેવાની માગણી કરેલી છે અને ચોકડો હો તમા કોન્ટ્રોલ શીપ એક્ટમાં મુદ્દા કરી વેગા અને વસવાટના વક્રમાં ટ્રાંસવાલના દોહાઓને આપવાની માગણી કરેલી છે. દરે પછી પ્રાકેમ્પ્ટ લેન્ડ ઉપર દોહાઓ વસી નહિ શકશે અને નવાં લાઇસન્સ મળશે નહિ. ત્યારે ટ્રાંસવાલની વાનિયની પ્રજા કરશે મુંડે ટ્રાંસવાલની વાનિ દોહા પ્રજાના વક્રોને આ પ્રજાએ વેના દેવાનો ફાળો જરા પણ અધિકાર નથી. સન ૧૯૩૧ ના નવા કાયદાથી રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટને અગ્રે રહેલા ટ્રાંસવાલના દોહાઓના કક્કા છીનવી મેવામાં આવ્યા છે તેને અગ્રે ડો. મહાનના રેટર્ગેટમાં એક અગ્રે પછી નથી. કોન્ટ્રોલ નેશન લીધા હોય તેવા દોહાઓની આ તમા બાળકોને દોહાથી આપવા દેવાનો પ્રશ્ન, ડોગ્રાસાઇલનો પ્રશ્ન, સરકારની પાસે લેખર પોલીસી, આર્થિક સમાન વક્ર આપવાની વાત, સન ૧૯૨૫ નો ટ્રાંસવાલનો કાયદો, કાયદેસર વિરેના ફરે પાતામાં

જુલો કાયદાઓ, ઇમીગ્રેશનને અગ્રે અનેક પ્રકારની કાયદાઓ, આવા અનેક પ્રશ્નો ઉપર કોઈએ લગભગ ૬૦ દાખા કરેલાં પાનખું રેટર્ગેટ રજુ કરી કાઢતાં ફોર્મોની રજુઆત કરી હતી તે સર્વ વિરે ડોક્ટર મહાનના રેટર્ગેટમાં એક કાયદેસરનો કુચ્ચારવામાં નથી આવ્યો. આ એકાઉન્ટને કાયદેસરના પુરે તેને ફાળવી દેવું તે વિરેના નિર્ણય સા આફ્રિકાની દોહા કોને કોઈસની પાર્સીક ગેકક મરીને ઝડ કરી ભેગા બેમરી. જો કોમ પોતાનું સ્વમાન સમજતી હોય અને તેના માં ક્યાં બીજા હોય તો તેણે આ એકાઉન્ટને ફાળવી દેવું એવી અમારી સ્પષ્ટ સલાહ છે.

ઇમીગ્રેશન અપીલ કેસ

ટ્રાંસવાલની સુપ્રીમ કોર્ટ આપેલા મુકદ્દા ઉપર બેન્ડી-ફોન્ટીન એપેલેટ ડીવીઝન કોર્ટમાં નીચેના કેસની અપીલ કાયદેસર આવી હતી મુકદ્દા આપવાનું મુકતી રહેલું છે. કેસની વિગત નીચે મુજબ છે:—

અરજદાર મી. ઇસપ મોખાત તેર વર્ષની ઉંમરે સન ૧૯૧૦ ની સાલમાં ટ્રાંસવાલમાં કાયદેસર થયો હતો. મી. ઇસપ આદમ ને ટ્રાંસવાલના રહીશ હતા તેમણે અરજદારને પોતાના કોરો નરીક ટ્રાંસવાલમાં કાયદેસર કરવા માટેની ઇમીગ્રેશન ખાતાને અરજ કરેલી. એ અરજ ઉપરથી અરજદારને સન ૧૯૧૦ ની સાલમાં ટ્રાંસવાલમાં કાયદેસર કરેલો. અને અરજદારે કાયદેસર આજ પહેલ ટ્રાંસવાલમાં રહેતો હતો. સન ૧૯૨૬ ની સાલમાં એ વાતની ખાતરી થઈ કે અરજદાર મી. ઇસપ આદમને કોરો નહતો. અને એ વાત સ્વીકારવામાં આવી. મી. ઇસપ આદમ અરજદારને કોરો હતો હતો અને તેને આર્થિકન હતો. અરજદારને આપ મુજબી કમે હતો અને તે ટ્રાંસવાલમાં હો આબોજ નહતો. અમારે ઉપર મુજબની સન કોરોન બાદરે આવી અને ને સ્વીકારવા માં આવી બારે ઇમીગ્રેશન કોરીસરે અરજદારને પ્રોડીયોરે ઇમીગ્રેશન બારે. કોમ ઇમીગ્રેશન કાયદેસરના આ નીર્ણય સાથે અરજદારે ઇમીગ્રેશન અપીલ કોર્ટને અપીલ કરી અને કોર્ટે તેની અપીલ કદાહી નાંખી અને તેને આપવામાં આવેલા રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટને રદ કરવાનો કુકમ કર્યો.

એટલે આ કેસમાં કેટલા ઉપસ્થિત થતા કાયદાના મુકદ્દા ઉપર નિર્ણય આપવાનું ટ્રાંસવાલની સુપ્રીમ કોર્ટ ઉપર કોડું. મુખ્ય મુકદ્દા એ હતો કે આ કેસમાં ને કોઈક બાદરે આવી છે તે એના અરજદારને પ્રોડીયોરે ઇમીગ્રેશન બારે કરવાનો. કોર્ટે અધિકાર છે ના નહિ ટ્રાંસવાલની સુપ્રીમ કોર્ટના ન્યાયાધીશો મેસર્સ બેરી અને કાયદેસર એ એવા નિર્ણય આપ્યો કે કોર્ટે એ અધિકાર છે અને કોર્ટના મુકદ્દાને તેઓએ વાજબી દેરવો.

ટ્રાંસવાલની સુપ્રીમ કોર્ટના ઉપરના ન્યાયાધીશોએ આપેલા આ મુકદ્દા ઉપર બેન્ડી-ફોન્ટીન એપેલેટ ડીવીઝનમાં અપીલ કાયદેસર આવી છે આ કેસની મુનાવણી થયા બાદ મુકદ્દા આપવાનું મુકતી રહ્યું છે.

અરજદાર ટાન્કરે કોરો એવ, રીડલ અને ઇમીગ્રેશન ખાતા ઉપરથી મી. વી. એમ. નીકર વધારે કોરો હતા.

૧૯૩૧	૧૯૩૨	૧૯૩૩	૧૯૩૪
૧૯૩૫	૧૯૩૬	૧૯૩૭	૧૯૩૮

૧૯૩૯	૧૯૪૦	૧૯૪૧	૧૯૪૨
૧૯૪૩	૧૯૪૪	૧૯૪૫	૧૯૪૬

એગ્રામેન્ટ વિષે યુરોપીયન છાપાઓની દ્રષ્ટિ

ધી 'નાટાલ એક્સપ્રેસ' પર એક અગ્રણીય ઇંગ્લેન્ડ-યુનીયન ફેનરસના પરિણામ વિશે નીચે પ્રમાણે લખે છે:—

ફેરબાંક મહિના ઉપર કેપટાઉનમાં મળેલી ઇંગ્લેન્ડ-યુનીયન ફેનરસના પરિણામ વિશે ડેક્ટર મજાને એક અંગ્રાજીયરેટ્ટ પરંતુ નેની અંદર કંઈ જેવું નહિ એવું સ્ટેટમેન્ટ બહાર પાડ્યું છે તે હું અર્થ—સુચક છે. પ્રથમ તો ફેરબે એક કહેવાયું ન હોય પણ નવ કે જે પરિણામ વિશે કંઈ કહેવાયું ન હોય એવી ખામત વિશે અજાત છુપાપણું રાખવામાં આવ્યું હતું. જે પીટીસ્ટર એક ઉત્તરીયર અથવા તે હોદ્દા સરકારે જે માસ ઉપરજ આ સ્ટેટમેન્ટને બહેરમાં મુક્યું હતું તે તેથી કંઈને નુકસાન થત એમ હતું નહિ. કારણ કે એ સ્ટેટમેન્ટમાં કંઈ નિશ્ચીતપણું જોવામાં આવતું નથી. પરંતુ આ પ્રકારે એવી રીતે જોવા તે એક ડુંડી દ્રષ્ટિવાળું અને સુખીતાભરેલું લેખામ. હોદ્દા પ્રતિનિધિઓ આ દેશનો કિનારા અગ્રવારીમાં ઉપર છોડી મથા હતા. અને દરમ્યાન અંગ્રેના પ્રતિનિધિઓ હોદ્દા સરકાર પાસે આવું માલ વિનાનું પરિણામ રજૂ કરે એ મોઝ છે કે તેમ? ડેક્ટર મજાને જે સ્ટેટમેન્ટ કર્યું છે અને હોદ્દા સરકારે તે કણુક રાખ્યું છે તે એવું દર્શાવી આવે છે કે તેમસરખ અને તેની કાઉસીય પાસે એવું વધુ સાફ કંઈ જેવું નહિ કે જે તે નાટાલની હોદ્દા પ્રજાને આપે હો. હોદ્દા પ્રતિનિધિઓ ખાલી દ્વારેજ હોદ્દામાં પાછા ફર્યા છે. ડેક્ટર મજાનેના સ્ટેટમેન્ટને એજ રા'પુર્ણ અર્થ છે. અને એના સ્ટેટમેન્ટ સાથે હોદ્દા સરકાર સંમત થયેલી છે એટલે એમાં મોરો અર્થ રહેલો છે. એક નિષ્પક્ષવાદી માણસ આ સ્ટેટમેન્ટ વાંચીને એકજ નિર્ણય ઉપર આવી શકે કે યુનીયનના ધરમનુ કાપદાઓ જે નાટાલ માં હોદ્દા પ્રજાને કાણુ પડે છે તે કાપદાઓમાં દબલગીરી કરવાનો હોદ્દા સરકારને અધિકાર નથી. ઉલ્લા ફેરબાંક વર્ષોથી આ દેશના હોદ્દાઓએ પોતાના દુ:ખોનાં નિવારણ માટે પોતાની નજર પોતાની પીનુલુચિ પ્રત્યે દોડાવેલી છે. અને એવી અપેક્ષા તેઓએ રખા છે કે હોદ્દા સરકાર તેમના વર્તી મજ-લુલ અથવા ઉઠાવી તેમને રાહત આપે હો પોતાના દુ:ખો માટે આ પ્રમાણે દોઢ લવઢ નજર નીખવી એ અથવા નાટાલ ના હોદ્દાઓના દુ:ખોનો કારો આવડોજ નથી એટલે મદા-સથાએ પુર્ણ સ્વાતંત્ર્ય મેળવવુંજ એમને અને નાટાલના હોદ્દાઓના દુ:ખ એ દોઢ માટે પુર્ણ સ્વાતંત્ર્ય મેળવવાનું એક કારણ થઈ પડે એ પ્રજા આ વખતે ખાસ સફરવેલો નથી. ઉલ્લા ફેરબાંક વર્ષોથી નાટાલના હોદ્દાઓમાં એ હેઠલ યથ પડી છે કે પોતાના દુ:ખોનાં નિવારણ માટે હરિયાપાર ક્રોધમાં કરવા. ડેક્ટર મજાને કહેવું સર્વ માન્ય સ્ટેટમેન્ટ તેમની આ આજ્ઞાના દરવાજાઓને ખેંચ કરી દે છે. નાટાલમાં એસી ટકા હોદ્દાઓ ફોલોનીઅલ જોના છે. તેમની જન્મશુભિ સાલક આફ્રિકા છે. અને સારા માટે દો પા માફા માટે દો તેઓ સાલક આફ્રિકાની સરકારની રાજકીય પ્રજા છે. હોઢ આ રિશ્તિ કણુક રાખે છે. હોદ્દાઓની રિશ્તિમાં સુધારો કરાવવામાં હોઢ નિષ્ફળ નીવડ્યું છે. નાટાલના હોદ્દાઓને કોષ પીછા જગ્યાએ કદાવવાની યોજના સાથે સહકાર આપવા હોદ્દા સરકાર તૈયાર થઈ છે. અને આ વાત મંજૂર રાખતા નથી અને નાટાલના હોદ્દાઓ પણ મંજૂર નહિજ રાખે. સાલક આફ્રિકામાં અમારે જેટલા હોદ્દાઓ વસે છે તે સર્વને માટે પુરતી જગ્યા છે. આપણી વચ્ચે હોદ્દા પ્રજા જે વસેલી છે

તે ખરાબ પ્રજા નથી. હોદ્દા બુદ્ધિશાળી છે, તે હોલોગી છે. જે પ્રજા આ દેશમાં તેમના રાજ્યકારી સેટો લરીકે જોવાતા છે અને જેઓ કાંચો અથવા સુધી સેટો રહેવાના તેવા હજારે માણસો કરતાં વધુ એ સહુજોમાં હોદ્દાઓ પચાજ મલી વાતા છે. પરંતુ હોદ્દાને સાલક આફ્રિકામાં રહેવા દેવામાં નથી આવતા. તેમને નાટાલમાંજ પુરી રાખવામાં આવ્યા છે. અને તેમ દોવાયા તેને મોલરજ જોખવામાં આવે છે. ખોદીકની દ્રષ્ટિએ આ રિશ્તિ રોજબરોજ જોખામ. આ દેશની રાજ્યકારી પ્રજાની નજરમાં તે પ્રેમ મેળવે એવું જેવું નહિ. આ દેશમાં તેઓ પોતાનું સ્થાન ગુમાવતાજ નવ છે. તેની જે અલી ઉત્તરિ કાચ તેથી જોવાને દર કાજે છે. તે જે આજમમાં નીચે કુળતો જમ અને પોતાની રહેણીકરણને જમી બનાવવાનું છોડી દે તો યુરોપીયન પ્રજાનો કોષ તેમના ઉપર ઉતરે છે. સાલક આફ્રિકાની યુરોપીયન પ્રજાનો મોરો જામ તેમના પ્રત્યે આપથી વર્તે એ સંભવિત નથી કારણ કે તેઓ હોદ્દાઓને ક્યાં તો પિઝકારે છે માત્રો તેનાથી દર છે. અને જે યુરોપીયન પ્રજાનો લુધુમિનો કામ છે અને જે હજી પણ ન્યાયને માફનારા છે તેઓ પણ દશામાં ફેરફાર કરાવી હો જે સંભવિત નથી. જે હોદ્દા જે નિર્ણય ક્યો હોય કે સાલક આફ્રિકામાં વસ્તા હોદ્દાઓને દશા તે સુધારી હો એમ નથી તો આ દેશમાં વસ્તા હોદ્દાઓને દશા ખતમ થઈ મરો મગાવવું, તેનો મોરો સોઢ જે તેનાથી દર છે, તેનો અવિશ્વાસ દર છે અને કાષ્ટકવાર તેને પિઝકારે છે તેની જોડે તેનાથી ખની હો તેવી સમાધાની કરીને રહેવું એમને કારણ કે તેનો મોરો સોઢ તેને કહેરીપણાના હોદ્દા કદી પણ આપવાની ખ્યાલત રાખતોજ નથી. આ વસ્તુ રિશ્તિ ઉપરથી નાટાલમાં દાલ જે હોદ્દાઓ છે તેમને માટે હરિયાપાર કોષ દેશમાં કોલોનાઇઝેશનની યોજના કરી ક્યાં વસવા મોકલવા એવી કાળે કાલામજુ થઈ છે તે વિષય ઉપર અમારે આવવું પડે છે. અને જે પણ જણાવે છોએ કે કોષ માણસની ચામડી ખરડન રંગની હોય, અને તે ચામડીને તે કાષ્ટકા તુટ્યા વચ્ચેથી તે દાંડતો હોય, અને ગરીબી તેને વાશમાં મથેલી હોય, હતાં તેની જન્મશુભિને વ્હાવાનો તેને અધિકાર છે. અને પોતાની જન્મશુભિ એક કળર સિવાય બીજું કંઈ તેને આપી હો એમ ન હોય હતાં તે જન્મશુભિને વળગી રહેવાનો તેને હક છે. નાટાલમાં વસ્તા મોટી સંખ્યાના હોદ્દાઓ અલી જન્મેલા છે અને તેમનું બીજું રોષ પર જેવું નહિ એમ તેઓ અણ છે હતાં તેઓએ જે વાત તે કણુકની જ રહી અને પોતાના હોદ્દા કદવાજની તીમ કામજુથી તેઓ જે વાત કણુકે છે કે નાટાલના તેમના અનુભવને ફોલ મળે નથી. આખી ઉગ્રર સુધીની યુદ્ધાપી દશામાં પડી રહેવું તેના કરતાં તેમાંથી ઉગ્રવા માટેનો કોષ વ્યવહાર માર્ગ હોય તો તે ઉપર વિચાર કરી એવાનું રાખવું એનાથી સંતોષ હોવો એમને. ખોદીક સામાન્ય એ હજી એક જીવંત સંસ્થા છે. અને સ્વશક્ત્ય એ આપણી ભતિનો એક કીલવંત સિદ્ધાંત છે અને જે સ્થાનમાં જે સિદ્ધાંત માટે મનુષ્યોના હૃદયો લોખંડી નથી બનેલા, અને જ્યાં પુર્વના ઉલોગી નિવાસીઓની સાથે સમાનતાનું વર્તન રાખવામાં આવે છે, જ્યાં જે કાપદાથી પોતાના ઉપર રાજ્ય મહાવવામાં આવતું હોય તે કાપદા ધડવામાં તેનો અથાજ હોય એવી જગ્યાએ રહેવાનું પસંદ કરવું. જુ પ્રજા કેનાનમાં આવીને રહી તે પહેલાં આલીસ વર્ષો સુધી આમથી તેમ બટકી. પરદેશી રોડાની કામ મહાઉ યુદ્ધાપી નીચે તે રહી. જુ પ્રજાને એક

બીજાને મંમમાં ઠાળું 'તેજો તો તેની માના પગ પાસે બેસીને શીખ્યાં।

જ્યાં જોઈ ત્રીજાને પુછ્યું 'અમે જોઈએ' શી રહેમંદમાં અંગ્રેજી કેવી રીતે શીખ્યાં।

ત્રીજાને વળી ચાલકીમાં જવાબ આપ્યો 'તે તો અમે આપણી માના પગ પાસે બેસી શીખ્યાં।

બીજાના મી. રાખીનસને તેનો જવાબ આપ્યો 'ના, તમે તો તે બાળપણથી શીખ્યા છો।

મી. રીદ નામના નેકનાલીરે તેને કહ્યું 'તમારી માત્ર એક જાણ હવે જોઈ રહી છે કે તમારા બીજા બાળપણમાં તમે કેમ બાપા શીખ્યાં।'।

મી. રાખીનસને પછી અંતિમ વાતચીતના પ્રશ્ન ઉપર જવાબ આપીને અંતિમ વચ્ચે સુદેહ સંપત્તી ગામણી હું જોતો નથી, અને કોમન ડેના કિવસે જનરલ દેટાંગે જે બાપજી કહ્યું તે બોલો જોવી જાગણી પ્રાપ્તિ થેલા થાય।

મી. સ્વદેશ નામના નેકનાલીરે આ વેળા કહ્યું 'કરમના ના ટાઉન હોલમાં યુનીયન હોલમાં આવતાને તમારા બેઠા જોઈ કોમન આઉટ ક્યો હતો। રહેમંદ ઉપરથી કહેનકાદનું રોડ ઉઠાવી દેવામાં આવ્યું તે વિષે હવે કંઈક સંભળાશે।

મી. રાખીનસને નવ શબ્દો આપણ દ્વારા રાખ્યું કે આજે નાટકમાં જેમ રાખીરે જે નાટક કહેનકાદને વશાદર રહેવા અને સામાન્યમાં રહેવા માટે છે,

એક સમય શ્રુત મારી કહેશે 'અને યુનીયનમાં નથી રહેવા મંગી।'।

આ કબજે જવાબ આપતાં મી. રાખીનસને બોલ્યા, આ માનવત્વ સમય પણ કહેનકાદને વશાદરી જતાવે છે।

મી. મેસે તેનો જવાબ વાલ્યો 'હા' કારણ કે અમને તેમ કરવાની ફરજ પાડવામાં આવી છે।

મી. રાખીનસને પછી નવા મેમ્બર્સ સિલ્લાના બીજા ઉપર જાવ્યાં જોડે મી. હવંગાએ પુછ્યું આ પણ અતી વચ્ચેની જામણીને સલામ છે કે।

કેટલે વેન્ડર પ્રશ્ને, મી. રાખીનસને પુછ્યું કે યુની-અનમાંથી નાટકે નીકળી જવાની બીજા ડામ કારણે આપવાની હજી રહી છે।

હાઈડરવાની શીખવું પડશે!

બીજો કિવસે કેટલે વેન્ડર પ્રશ્ને નાટક યુનીયનમાંથી નીકળી જવા માટે છે તે ચળવળ વિષે બોલતાં કહ્યું કે હું મી. રાખીનસને ચેતવણી આપું છું કે નાટક જે સંભળ નહિ રાખશે તો તે ધુરત દોહીઓના કોમની બની જશે અને તે વેળા મી. રાખીનસને આફ્રિકાને જઈને હાઈડરવાની શાપા શીખવી પડશે।

આ વેળા એક સમયે ટાઉન કમી ઠાળું કે તેની માના પગ પાસે બેસીને તેઓ જે બાપ શીખી કહ્યો નહિ।

કેટલે કહ્યું કે મારો અનુભવ અભિપ્રાય પ્રકારે તો નાટક યુનીયનમાંથી નીકળી જવ તરીકે હું ખુબી છું, કારણ કે તેમ થવાથી અમને સરતી સુધર મળી જશે અને રીપબ્લીક પણ અમે નહી રચાવી કહીશું।

મી. કોન્ટ દોહીઓ ઉપર બળે છે!

નાટક અગ્રણી દીવાનના સમય મી. કોન્ટે દોહી પ્રશ્ને હોયો, તેણે દોહી સવાલ ઉપર રેપટાઉનમાં મળી મએલી રાઉં રેખલ કોન્ટેસના પરિણામ વિષે નિરાશા દર્શાવતાં જણાવ્યું કે હમણાં થોડા સમય ઉપર આ દાઉસની પ્રેસ મેકરીમાં તેણે એક દોહી ન્યુસ પેપરના કોરસપોન્ડન્ટને બેઠેલાં જોયો હતો, કેપટાઉનના એક એવેરા દાઉસની બંદર એક આપું થોડા દોહીઓએ કહેવું હતું તેમાં દોહીઓને બેઠેલા તેણે જોયો હતો, આ બાળન ઉપર અહોસા અને હાથ નાખી મી. કોન્ટે

કહ્યું કે થોડા સમયમાં એવો વખત આવી પહોંચશે કે આજે જે રીતે સ્થિતિ છે તેવીજ આજે રહેશે તો થોડા વાકમાં એવો વખત આવશે કે એવા બેઠેલા અને રેપટાઉનની અંદર તમે જાવ દોહીઓને જોશે અને આપણે મરીજ બેઠેલાં બાહ્યમાં પડશે તે જોઈને આપણે રાઇ રહેવું પડશે.

મી. મેસેએ આ ઉપરથી મરકરી જામી. કહ્યું કે દોહીઓ કેપટાઉન મીનીસ્ટરો બની જશે તેવો કેળો મારે માન્ય છે ખરો!

આ ઉપરથી નેક રાખીરે કબજે કહેવું દોહીઓ આપણું કે થોડાના સદ્યારો આવી વાત કહી રહ્યા છે તે સાબતવા માટે જો. અમે કોન્ટેસને એક હાલત કહી એ અહોસાકાર છે, [મી. અહેકાંદર જે કેપટાઉનના પ્રેસ છે અને પાકિસ્ટાનમાં તેઓ દોહીઓના પક્ષ લેનારા છે એ વાત અણીની છે, આ. ઇ. એ.]

લેન્ડ રેન્જર બીલર્ડ બીજા વાંચન

કેટલે મહાત્મા કીલેટ કમીટીની સંમતિથી સુધારું છે તે બીલર્ડ બીલર્ડ વાંચન તા. ૧૪ મી માર્ચના કિવસે થઈ એમ પાકિસ્ટાનના બંદરે જણ દર્શ.

સા. આ. ઈ. કોંગ્રેસે ડેલીએશનને

રજી ક્રેલુ રહેમંદ

(ગામ અંકથી ચાલુ)

પહેલી રાઉંડ રેખલ કોન્ટેસ

હવે અમે પહેલી રાઉંડ રેખલ કોન્ટેસના પ્રીલિમિનારી ઉપર આવીએ છીએ, કોન્ટેસને રીપબ્લીક કોન્ટેસને પ્રીલિમિનારી સરકારે જાહેર પાડ્યું હતું, દોહીઓની પ્રતિનિધિ બહુ-અવગતા દેવુંથીજ એ બીજા પાસેથી એની આજે કામે બારે ચળવળ કરી અને પારલામેંટે એ કોન્ટેસ મળ્યા, એ બીજામાં દોહીઓને સેક્શન કરવાની નાકબ હતો. કામ એની સામે હતાથી થયું, એમીએશનની નીતિ આજે તે કોન્ટેસ માં દોહી સરકારે પણ વિશ્વ હતાજે તે માટે અમે દોહી સરકારના આભારી છીએ, પરિણામે એ બીજા પાસે મુશ્કેલી, પણ તે રેકલ બોર્ડ રીપેરીએશનની થોડાનામાં મુશ્કેલી કરવામાં આવ્યો અને આ રેકલમાં પણ દોહીઓ કેવી રીતે ચાલ્યા જવ તે જોઈ બીજા પાસે જોઈ મેમ્બર્સ, સાઉથ આફ્રિકામાંથી દોહી વરતીને જોઈ કરવી એ દેવું રીપેરીમાં માં આવ્યો અને બીજા પાસે વેન્ડર થોડા હતું। કોમના એક જામના હક છીનવી લેવામાં આવ્યા, એ દેવુંથી કે પાછળ જે આ રેકલમાં રહી જવ તેમને બીજામાં મુશ્કેલી આવેલી મુશ્કેલી ન નહી કહે. સાઉથ આફ્રિકાની દોહી પ્રેસે એસીટોડ કોમીએશનની રજીસ્ટ્રેશન સ્વીકાર એ દેવુંથી ક્યો હતો કે નો ફોટોગ્રાફ થોડાએશન આ રેકલમાં વસે છે અને તે દોહી જવા મુશ્કેલી તો તેને મદદ મળી કહે. જેએ દોહી જવા મુશ્કેલી થોડા તેને એ રજીમ અલ્ટરનાં થઈ પડશે એ માન્યતાથીજ રજીમ સ્વીકારવામાં આવી હતી પરંતુ એ રજીમ અમલમાં આવ્યા પછી જે દેવું ખાતર એ સ્વીકારવામાં આવી હતી તે દેવું ખાતર એ નથી રહી. સન ૧૯૩૧ ના નવેમ્બર ની આખરી સુધીમાં એક હમર દોહીઓએ એ રજીમનો જાણ લીધો, કેટલા પત્રિકામાં એ આકારો જોડેલો બેટો આ માટે છે તે અંતરું રજીમ થઈ પડશે. એક કારણ એ છે કે રીપેરીએશનની થોડાના હોળ જે માન્યતા આ રેકલોડી જવ તેને પેઈ ૧૦ નક્કીત આપવામાં આવતા પરંતુ એસીટોડ કમીએશન રજીમ હોળ તે વચ્ચે પેઈ ૨૦ કરવામાં આવ્યા હતા. બોનસમાં આ પ્રમાણે વધારો થયો એટલે પાકિસ્ટાને એમ જાણ્યું કે આપણ પેલા કમી એમના કામમાં આવશે

નહિ કારણ કે તેમની કમાણી મધુજ્ય એમની હતી. બીજી એક કારણ એ હતું કે ઇંગ્લીશ્વર ખાતા તરફથી એમને રાખવામાં આવતા હતા અને તેમની કામ આ રજાઓ લાગે છે. આટલે એકલાં જાણવાનું હતું. સાથે જાણીને ડાહ્યા બચાવવાનું સમજાવવા માટે આ એમને અનેક સીતોને ઉપયોગ કરતા. તેઓ બીજી એકાદ્ય અને નવતની અથવા ફાલગુણ તેમાં કામને સમજાવીને અને એકાદી વિશેષ તેને કમને અનેક હોદીઓ નેઓ આ રજામાં જાણવા હતા તેઓ પોતાની માન્યતાને કામને માટે ડાહ્યાને હોંડવામાં આપ્યા, રીપેરી-શીટ્સ સ્ટીમ કરતાં એસીસ્ટેન્ટ ઇન્જિનર સ્ટીમમાં પછો સુધારો કે તે બધે જાણીને છોડે. અને તેમાં એક એ કે આ રજા ડાહ્યાને જે દોડી ચાલ્યા બધો દોષ તે એક વર્ષ દોડ્યાં રજા પછી અને પાછો આવવા હવે તે તમને વર્ષની અંદર તે સરકાર પાસેથી મળેલી મહોસના પેસા પાછા આપી છપને પાછો આવી શકે છે. પરંતુ તેની સાથે કરત એ રહેલી છે કે આપા કુટુંબ સાથે રોકે પાછું આવવું જોઈએ. પણ આવી રીતે દોડ્યાં બધે પાછા ફરનારોની સંખ્યા જુદા જુદા છે. (અધુરું)

યુનીયનના મિત્રોને 'ગુડ બાય'

નહાલ અને ટ્રાંસવાલ નિવાસી મારા કાનિ નવુઆ ઉપરાંત અમરદા હોડુ બાહ્યોએ મારા પ્રત્યે અપાર મતતા મતાવી મારા આગમનના ઉદ્દેશને પ્રજાતાથી કરવા સાથે હૃદયથી આભ આપ્યો. કે તેમજ યુનીયનના મારા અનેક મિત્રોએ મારા ઉપર જે હોડી સ્નેહમય લાગણી મતાવી છે તે સર્વ બંધુ-ઓનો હું આભાર માનું છું અને પ્રજા પ્રત્યે માનું છું કે જે સર્વ સહકર્મથી આત્મ ઉદ્દેશની એવીજ મતતાને આપણુ લાગણી અભય કામચ રહે. આજે પોર્ટુગીઝ હાઉસ આફ્રિકામાં જવા માટે આ યુનીયન ડાહી જતા મારા સર્વ મિત્રો તેમજ સર્વ હોડુબાહ્યોને—ગુડ બાય—છેલ્લી સલામ માફું છું.

નારાયણજી મો. ડાસાણી.

પ્રીતરીયા,

તા' ૧૧-૪-૩૨.

તંત્રી લોહાજી વિભવ

પ્રતિનિધિ સમાજ જીવન.

સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધના તાર સમાચાર

હોંડી મહાસભાની બેઠક

'રેન્ડ દેમલી મેક' પત્રનો કલકત્તાનો અવરજવની દર્શાવે છે કે બેઠકચેટીવ એસેમ્બલીની અંદર હોંડી સરકારના દોષ મેન્ડર રોટેમેન્ટ હુકુ હતું કે હોંડી રાષ્ટ્રીય મહાસભા એ મેન્ડર-કામદેનું મંડળ નથી તેનો કામ લઇને મહાસભા પોતાની જગ્યા વાર્ષિક બેઠક ચાલુ માસની આખરીમાં દોહીની અંદર પંક્તિ મહાસભાન મહાસભાના પ્રમુખપણા દેશન કરવા પારે છે. દોહીના સત્તાવાળાઓને બેઠક ડાહ્યા માટે જાણ નહીં કરી આપવાનું જાણવામાં આવ્યું છે. આ ઉપરાંત અનેક અથવા હોડી રહી છે. મહાસભાની બેઠક કરવા દેવામાં આવે તેથી સુલેદ કામ કે માત્ર સરકારની સામે થવાનો તેમાં અભય છે આપો પ્રથમ જાણવું સમાન થઇ પામે છે. માત્ર મોડાજી દિવસ ઉપર મહાસભાની ડીકેટર મીસીસ નામક ઇન્ડિયન વીએસ હાઉસીંગની બેઠકમાં બેડી વીજીંગનની બાજુ માંજ બેઠક હતી અને પંક્તિ મહાન મોહન માર્ગવિદ્યાજી વોલ્ક-શેખની એકાદીકુટીવના સખમે સાથે યુજનમાં ફરેજ વાતો કરતા જોવામાં આવતા હતા. રાજ્યદારી રિષિ પ્રકાશમ દેખાતી હોય એવું બધે છે.

યુજનમાં કે જે ગંધીજીનો મહાસભા કિન્નો એમાય છે સત્તા વતનીઓ પચાતાય કરતા દેખાય છે! મી. ને. મોન્ડીય જે સુરત જીવનારો કમીશનર (૧) છે તે દર્શાવે છે કે નોન-કોએમ-રેકનને મહા 'સરકાર વધુ જીવે' એવા પોષારો કામ છે.

કેમિસતા એમ'દના કાચમાં રમવાની મુખ્ય યુજનાતના બેડુનો સમજવા છે. ફરેજ જે હોડી બેડુનો સરકારની માધી માટે છે અને બેડુમાં બામ લેતા બેડુ છે. એમ મી. મોન્ડીય દર્શાવે છે મહાસભાની બેઠક કરવાની મનાઈ

—મી. દોહીયા ફરેજો તાર દર્શાવે છે કે સવિનયનમંત્રી સહને બીવે હોંડી સરકાર મહાસભાની વાર્ષિક બેઠક આ મને કરવા દેવાની જ પાકી છે. મહાસભાની બેઠક હોંડીમાં મળનાર હતી.

મીસીસ નાયડુનું રહેરહે

સરકાર પોતાનો નિર્ણય બહાર પાડ્યો તે પહેલાં મહાસભાના પ્રમુખ મીસીસ નાયડુને વર્તમાન પત્રો એમ દર્શાવ્યું હતું કે મહાસભાની બેઠક જેના જેમ રહે વાર્ષિક બેઠકમાં કામ ચાલે છે તેમજ આ બેઠકમાં પણ મળશે. મહાસભાનું કોઇ પણ કાર્ય મુખ્ય છે. નહિ, મહાસભાને હવે સંતાઈવાનું નથી. વર્કિંગ કમીટીને પસાર કરેલા ફરેજો મહાસભામાં પાછા પસાર થશે કે કેમ એવું પ્રશ્નમાં આવતા મીસીસ નાયડુને તે વિશે અભિપ્રાય આપવાની ના પાડી હતી. મીસીસ નાયડુને દર્શાવવા માં આવ્યું કે મહાસભાના અમલક સર્વ આવેવાના જોવામાં છે. મીસીસ નાયડુને તે હુકુ કરી દર્શાવ્યું કે હોંડી સરકાર મનુષ્યો નેહની બહાર છે. અને મહાસભા હજી જીવતી છે એટલે તેની બેઠક કરાશે એ જરૂર છે.

મનાઈ કરતાં બેઠક કરાશેજ

'રેન્ડ દેમલી મેક' પત્રનો કલકત્તાનો અવરજવની દર્શાવે છે કે મીસીસ નાયડુ અને પંક્તિ મહાસભાના સરકાર મનાઈ કામ કર્યા પછી વિદીમાં મહાસભાની બેઠક કરવાની વાત કરે છે. સરકાર સિવાય પણ મળેલ મોટો છે જે નિરુદ્ધ પ્રમદા કરવાનું જાણવે છે. મીસીસ નાયડુ દર્શાવે છે કે મહાસભાની બેઠક કરાતી બેઠકવાળી એનો જર્જ તો એ બોલે કે સરકાર મહાસભાની સત્તાની કિંમત કરે છે.

મહાસભાને છુટાપણું આપવાની સરત

'બેડુદર્શક' પત્રનો કલકત્તાનો અવરજવની દર્શાવે છે કે હવાઈ દોષ અને વરવા પ્રીતન વચ્ચે સંદેશો આવી રજા હતા. રોટ મેકેટી સર સેપુબલ હેરે દર્શાવ્યું કે મહાસભા મીસીજીને તેની સ્વતંત્રતા પાછી આપવાની જે એ કરતે એકર કરી હતી કે મહાસભાને મહાસભાની વર્કિંગ કમીટીને સવિનયનમંત્રી કલકત્તા પાછી જેવા જેવાની અભયમ કરવી અને તેમજ પોતે એ અગળને દોરવાના કામમાં અમલ રહેવું! 'દેમલી મેક પત્ર' નો મુખ્યને અવરજવની દર્શાવે છે કે મહાસભાને એકસ રીતે દર્શાવ્યું ન કે વર્કિંગ કમીટીને અથવા એડીન-સે એવા દેવાની ગળણી કરેલી છે જે મંજૂર રાખવામાં નહિ આવે તો સુધી સવિનયનમંત્રી કલકત્તા મુલતી રાખવી એ અસંભવિત છે. કેમિસની કરતો મંજૂર રાખવામાં નહિ આવે તો સુધી પોતાની સર્વ અમલક અને કલિત અમીને બદલને દોરવી એ મારો મર્ગ છે. રાષ્ટ્રીય મહાસભાને હું કલે પણ કલકત્તા કલકત્તા નહિ.

રાષ્ટ્રીય મહાસભાનો કાર્યક્રમ

સીમલાથી ફરેજો તાર તા. ૧૪ મી એપ્રિલના રોજ જાણવે છે કે મહાસભાની વર્કિંગ કમીટીના એક્ટીવ પ્રેસીડેન્ટ બેક સરકાર બહાર પાડી દર્શાવ્યું છે કે મહાસભાની વાર્ષિક બેઠક કરવાનું મુખ્ય કારણ એમ છે કે સવિનયનમંત્રી કલકત્તા કાર્યક્રમને મંજૂરી આપવી. પંક્તિ મહાસભાને જેઓ વાર્ષિક બેઠકના પ્રમુખ યુદ્ધાયા છે તેમની સાથે મસલત થયા પછી આ નિર્ણય બહાર પડ્યો છે. એનેટામાં પ્રમુખનું બાપજી અને ફરેજો થશે જેમાં મહાસભાને આદર્શ મંજૂરી સ્વતંત્રતાનો સ્વીકારાશે તે તેમ ફરી બદલે કરવામાં આવશે. તમા અમુક કરતે સવિનયનમંત્રી કલકત્તા કરે કરવાના વર્કિંગ કમીટીને કરેલા ફરેજોને મહાસભા આપવામાં આવશે તેમજ મહાસભા ગાંધી મહાસભાના એકલા અને પુરા પ્રતિનિધિ છે તે ફરીથી બદલે કરવામાં આવશે.

સ્વનિર્મલક કામ દેશમાં આણે છે

ખીલ એક ખખરખખી કલકલથી ફરવે છે કે સવિનય-ભાવની થત આણ હોવાથી સરકારે મહાસભાની એક જરવાની મનાઈ કરી છે. દેશના મધ્ય પશ્ચિમ ભાગમાં આ એક જરવાના પ્રયત્ન થશે તો તેને કાળી દેવામાં આવશે. કેમકે સુનું નાજ દેવે નરમ પડી ગયેલું છે. તેનામાં દેવે જે થોડી વધુ કમિય રહેલી હશે તે જોમકોટ વીક ઉજવવામાં ગાજશે અને તેને માટે પણ મજૂ કિસ્મત નથી. આને તો સ્વનાત્મક કાર્ય થઈ રહ્યું છે અને આને કેસ નેટલો કાંત દેવામાં છે તેટલો લાખા સમયથી દેખાતો નહતો!

કેમિસનના આગેવાનો: સુન્નવાયા

'મરકમુરી' પત્રનો કલકલનો ખખરખખી એક વારમાં ફરવે છે કે દીકની રાષ્ટ્રીય મહાસભાના આગેવાનો સુન્નવાયા માં પડી ગયા છે. અને જોખના મુજબ વાર્ષિક એક કમરો પા નહિ એ કંઠાની વાત છે. હોદી સરકારના નીચથી વચ્ચેને લીધે આગેવાનો સુન્નવાયામાં પડ્યા છે અને તેઓ જણાવે છે કે મહાસભાની એક કા જે ન ગળા કહે તો તે એટલા ખાતર કે આવી સખ્ત સરકારના દિવસોમાં મહાસભાવાદીઓમાં કિસ્મત રહી ન કલકલ અને આર્થિક તેમજ રાજકીય દ્રષ્ટિએ એક નિષ્ફળ નીવડે. ખીલ એક મહત્વની ખાખત એ છે કે કેમિસનની એક જરવાનો આમદળ રાખવામાં આવે તો મહા-સભાના જે આગેવાનો પૂરા છે તે સર્વને સરકાર પકડીને જે કોઈક નહિ પરંતુ ખીલ લોડા મહાસભાની એકને તોડી પાડવા માટે વિદેશી ચોખનાઓ પશુ કહે. મહાસભાનો સવિનયખખનો કાર્યક્રમ અસરમાં મુકવા માટે જ્યાં જ્યાં પ્રયત્ન થાય ત્યાં ત્યાં તેને અટકાવવાનો સરકારનો પુરો નિશ્ચય છે. સુધારાનું કાર્ય સરકાર અમલ પાડવી રહી છે અને તેને આજા છે કે ખીલ રાષ્ટ્ર દેખલ કોન્ફરન્સ મળે તે લેળા સુધારા મારેલું કાષ્ટ ખીલ તેની સામે રલુ કરવામાં આવે. લાલકરોય દીકની કોઈકા પહેલાં લા. ૧૬ મી એપ્રિલે આખી રિયલિટી સપાલોચના કરશે.

અલ્હાબાદમાં તોફાન

'રેન્ડ રેકલી મેલ' પત્રનો કલકલનો ખખરખખી જણાવે છે કે કેમિસ પાછી રેન્ડ ઉપર આવેલી છે એવું જતાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો હતો પરંતુ તેને નિષ્ફળતા મળી છે. અલ્હાબાદના કીરકીક માછરટેટ કેમિસનું સરખસ ના કલકલનો કુકમ ક્યો હતો. અલ્હાબાદની કેમિસ કમીટીએ એનો કમ કરીને સરખસ કલકલું હતું. આનું પરિણામ કુકમાં આવ્યું હતું. કુકા મખ રાત્રીએ કલકલું હતું તે એક મવાર સુધી આણ રહ્યું હતું. સીવીલ લાઇન્સની આણનાણ મહોલ્લાઓ માં હોડા હોડી થઈ રહી હતી અનેક પોલીસ અમલદારો, મુરોખીખખ પોલીસ મુખી-ટેન્ડટ અને માછરડ પોલીસો પાપક થયા હતા. આને પોલીસોએ કલકલને રોક્યું ત્યારે સરખસ માં ભામ લેનારાઓ રસ્તાની આણમાં એકી થયા અને લાંથી ખસવાનીજ ના પાડી. ત્યાર પાદ ઘોડેસ્વાર પોલીસો ઉપર તેમણે પશ્ચરો ફેંક્યા. પોલીસો તેમને વીધેરી નાખવા માંમતા હતા. આ વખતે સામાન્ય કલકલ કર થયો અને કેટલાક પોલીસોને કલકલ થયું. તોફાનીઓ લાંથી વિધેશમાં પરંતુ રેન્ડેના પુલ પાસે પાછા એકલો થયા અને પોલીસો ઉપર પશ્ચરો ફેંકવા માંમતા. ઘોડેસ્વાર પોલીસોએ રાજા ઉપર કુમલો ક્યો પરંતુ પોલીસોને ધરના લાપરા ઉપરથી પશ્ચર

ખાસવાનું આણ થઈ. તોફાની મોઝાએ કેટલાક લેવા તેવા ખનાલેલા ખંખ પશુ ફેંક્યા હતા. એક હોદી પોલીસનો કલકલ તેથી છુટી થયો હતો. ત્યાર પાદ વારના હોડાં તોડી નાખવા યોણુ મળ્યું. અને કલકલમાં અંધારું થઈ રહ્યું. તોફાનીઓનું કામ આથી મલેલું થઈ પડ્યું. અંધારી રાત્રે તેઓએ પશ્ચરો મારવાનું આણુ રાખ્યું. પોલીસોએ ત્યાર પાદ જોણુ મલકાર કરવાની કીરકીક માછરટેટ પાસે માંમણી કરી. માછરટેટ ઘોડો વાર ઘોળવા ફર્કાનું પરંતુ ટાણું એટલું તોફાની થઈ હતું કે પોલીસ મુખી-ટેન્ડટ જોણુ મલકાર કરવા ફર્કાનું મવારમાં તણ પાત્રે સર્વ કાંત થઈ.

ખીસીસ ખાલીલાલ નેહરુ લાખલ અર્થ

મહાસભાના આગેવાનો પાપક થયા તેમાં સ્વકરચ પકિત ખોલીલાલ નેહરુની પલિ ખીસીસ ખોલીલાલ નેહરુ પણ હતા. પકિત માલવીલાલના કિકરા આકાશનું માલવીલાલને પકલવામાં આવ્યા છે. ખી. મેઝર પોલીસ મુખી-ટેન્ડટ જેઓ પોતે થવામાં હતા છતાં આને તેમણે ખીસીસ નેહરુને રસ્તાની આણમાં થવાએ પહેલાં એમાં ત્યારે તેમને પોતાની જોટરમાં કલકલ થીયાં અને તેમને ઘેર પહેલાંથી આવ્યા. એક કલકલ માં અંધારું કાંત છે પરંતુ કલકલમાં બધ પ્રસરી રહ્યો છે. રાત્રે કલકલ ટાવરનો ફરવાને પોલી નાખી તેના ફલેમ રકાષ ઉપર મહાસભાનો વાવટો ફરકવામાં આવ્યો હતો. કેટલાક કોડા એક હોદી પોલીસ કલકલકલના ધરમાં અમરસ્તીથી છુસ્મા અને તેના કલકલ તથા ધરનાં સામાનને આમ લમકી. આ લેળા ટાળાને વિધેરી નાખવા ફરીથી જોણુ મલકાર કરવા પડ્યા. કુકાનકારોએ કલકલ પાડેલી છે અને કલકલ અંધ પીરટો કલકલમાં સર્વ રાખવામાં આવ્યા છે. કાનપેર એ કેમિસના રાખકારણનું તોફાની સેન્ટર થઈ પડેલું છે એટલે લાં વધારાની પોલીસ રાખવામાં આવી છે. કાનપેરની સર્વ અમરો અને મારટેટ નંધ છે.

ગાળી બહારથી જે અર્થ

અલ્હાબાદમાં મલેલા જોણુ મલકારથી જે માંમણો મરી થયા હતા અને અનેક લાખક થયા છે. ૪૦ થી વધારે માંમણોને પકલવામાં આવ્યા છે જેમાં કેટલીક અંધારો પણ છે. એક હોદી પોલીસ અંધાર રીતે થવાએ છે ત્યાં ખીલએને ઘોડુજ નુકલાન થયેલું છે.

સરકલ ઉપર તાણ મુશીખત

સીમલાથી ફરતો ત્યાર ફરવે છે કે સરકલ ઉપર નવી મુરશેલીએ કલકલ માંમ એવો કલ રાખવામાં આવે છે. કલકલ-લાઇની સામે લેરનો અલ્હો લેવાની કાલકલમેનો તેપારી કરી રહ્યા છે. લેલાવરથી એક સરશે ફરવે છે કે લાલ અમીસ લાળાએની મળવળને લખને મુટલોના દિવસે ગરબ મચી રહી છે. પોલીસ છુસ્મા આમળ પીરટો રાખવામાં આવેલા તે મત આપનારએને તે ન આપવા જવા સમખવતા હતા. મોઝાનાં રાજા જે આણમાં કલકલ હતાં તે પોલીસોને પશ્ચર મારવા લાખ્યા. આથી પોલીસોને જોણુ મલકાર કરવાની બલક પડી. જોણુ મલકારથી નુકલાન થઈ નથી. નોર્થ લેસ્ટ કંટીઅરને ગવર્નરને પ્રાંત જતાવવામાં આવ્યો છે તેને પરિણામે લાં મુટલો રાખવામાં આવી હતી. એપ્રિલ માસની અદારમી તારીએ એ પ્રાંતનું નવું ખંધારણ કર થશે અને નવી મુટલોએ કલકલ લા. ૨૦ થીએ મળશે.

સંસ્થાઓને દાન

મેણસ વાળા ધનુષ્ટ રામજીને જાં સમ પ્રસંગે નીચેની બાંધકામી વરદથી જુદી જુદી સંસ્થાઓને દાન મળ્યાં છે.

શ્રી. વિદુષજી મોરારજી વરદેશ્વર વાળા વરદથી આર્થ સ્નેહી મંડળને લેડીરમીય ગીની ૨, આર્થ સમાજ લેડીરમીય શી ૧૦-૧, ડરબન આર્થ યુવક મંડળને શી ૧૦-૬, ડરબન નંબ મેન આર્થ સમાજ શી. ૧૦-૬, ડરબન સંગીત મંડળ શી ૭-૬, શ્રી. જુરન જી. મોગી પરીવહ શ. ૧૧, શ્રી. કુર્તીય મોગી મોય મંડળ પોટપુલીયામેય શી. ૧૦-૬, મન્ડિઅન જોઈપનઅન શીનીકમ શી. ૫-૭ આ પેસા અમને મળી મયા છે—અ.પ. જો.

પોટપુલીયામેય વાળા નારજી કર્મન વરદથી લેડીરમીય આર્થ સ્નેહી મંડળને ગીની ૧, લેડીરમીય આર્થ સમાજ શી. ૧૦-૧.

શ. રા. ધનુષકામ રામજી વરદથી દાન: લેડીરમીય આર્થ સ્નેહી મંડળ ગીની ૧, લેડીરમીય આર્થ સમાજ શી. ૫, ડરબન આર્થ પ્રતિનિધી સજા શી ૫, ડરબન સંગીત મંડળ શી. ૨-૬, જુરન જી. મોગી પરિવહને શ. ૧૧.

ગીતા મન્થન

(ક્રિષ્ણ-હિરોડાવાળા ધનસ્યામવાલ મથકવાળા).

(મયા અંકથી માણ)

અધ્યાય ૨ નો

(૧૪) શ્રીકૃષ્ણના અર્જુનને ઠપકે.

સામાન્ય પ્રજા વિશે અર્જુનના મનમાં આવી તુચ્છપણાની ભૂલિ રહેલી છે, એ અર્જુનને શ્રીકૃષ્ણને આજ્ઞા અને બેઠ થયાં. મૌવાલિયાઓના પ્રેમાશ્રુત પર ઉછરેલા ધર્મોપાનંદન મનમાં વિચારવા લાગ્યા:—

“અહોહો, અર્જુનને ભૂલિતો આઠસો બસી અર્ધ છે એ તો મારા પચાસમાલ આંચુ નહેતું. અર્જુનને આ ઠોડકટીને વખતે આવો મોઢ ઉત્પત્ત થયો છે એવું હવે મને જાણ્યું જાયતું નથી. આપા અધકારી ચિત્તને સ્પષ્ટ મને નજ સમજાવ, અને જેમ જેમ એ ભૂલિ વાપરવાનો પ્રયત્ન કરે, તેમ તેમ તમારે સુચારોત્તર જાવ. આ અર્જુન જેવ સમજતો હતો છે કે ભૂલિ એટલે તર્કકલિત. એ જાણતો નથી કે કેવળ ભૂલિ એવો આવનાની દારી છે. કોષ્ટ આવનાને પાપાએ રિશ્ત સમજાવેજ ભૂલિ તો અધાર છે. એ જાણતાજ મોઢ છે કે અધ્યત્મ એ દરાવવા માટે વળા વિશેષ પ્રકારનીજ શુદ્ધિ કરે પો છે. માટે આવનાની શુદ્ધિ અને નયપણે સત્યશીલનની રૂપિ વિના અમે તેમો પાંડિત દોષ, તોયે તે મૂર્ખતા માર્ગ અર્જુન કહે નહિ. માટે, મારે આ અર્જુનના ગર્ભનું પાંડિત પહેલું કરવું જોઈશે.”

પતિત, પામર, અહાણ, મોળા આં-પુરોનાનું દિત જેમના દેવામાં રહેલું હતું, જેમના પ્રેમનું માત્ર સ્પારજ સત્તજ જે દાની જતા આવવસા થમ જતા, એવા શ્રીકૃષ્ણ સામાન્ય જનતાની અર્જુને કહેલી આવી નિંદાને સહન કરી શક્યા નહિ. અર્જુન પ્રિય સખા હતો, આજે ક્રિષ્ણશ્રવ્યે કરજે આવેલો હતો, છતાં એમની શાણીમાં કંઈક આવવસા અને મોય અજ્ઞાના વિના રહ્યા નહિ. એ મોઢા:

“ધનુ ઉપર વાનરનું ચિહ્ન સખાનારા અને વાનરના જેવા

દીગજી સુધી જાંબા દામ દોવાનો ગળે રાખનારા મારા પ્રિય મનુષ્ય, પોતાના જન-માલની જે પરવા ન કરી, કેવળ સ્વામી-અકિતનીજ જાવનાને વજ થમ આવેલા બલા, વેળા, અને શર સેનિજોનાં સ્વપ્નની તો કિંગલ તો કીઝ આંકી ને તારી સારમાજસાધ ભિદ કરી. તારા મનમાં એવું વસેલું છે કે રાપિત અને અધિકાર વિનાના આ બાંધો સેનીજો એ કેવળ પશુજ છે; એમનામાં કરી ભૂલિ નથી, વિચારકલિત નથી, પેટ ભરવું અને પોઢવું એ સિવાય કશી સમજણ નથી, અને તમે ગુડીસર સંપત્તિકારી અધિકારીઓ અને અગ્રર મજાતા જનો એટલાજ અર્ધ જાણસો વસો છો! અર્જુન, આજું મિથ્યાશિમાન વગર મનમાં અમારથી ઉત્પત્ત થવું વારું જાયવા, મારે એ પ્રજા પુલવાનીજ જરૂર નથી; કારણ, જે ભૂલિની મલિનતાને શીધે આ કુસમથનો સંવાદ તે ઉત્પત્ત કીધો છે, તેને અનુસરીનેજ આ વિચારો છે.

“પણ, કોન્ટેમ્પ સામાન્ય મોઢો વિશે મારા વિચારો જુદાજ છે તે હું તાર અપભવકો.”

સામાન્ય મોઢ વિશેના પોતાના વિચારો શ્રીકૃષ્ણે આ પ્રમાણે કહ્યા:

“અર્જુન! સામાન્ય પ્રજામજી ભૂલિની દોષ છે, અને જે સંસ્કારો તમારા જેવા કલા મોઢો એમનામાં પોયે છે, તેને ગુલપણે પકડી રાખે છે—એવી તારી સમજ આવ જીવકરેલી છે એમ નિશ્ચય માન. સામાન્ય મોઢો તર્કકલિત નથી હોતા, એ વાત સ્પષ્ટ; એમણે પોયેલા સંસ્કારોને તેઓ અધારી વળગી રહે છે, અને તેના સમથનમાં બહુ દાખલા—લશીઓથી ગાદ વિવાદ નથી કરી કાના એ પાત્ર સાચું. તમારા જેવા ન્યાય વાળેલા વિદ્વાનો એમની અદા કામે જાણવાં કરે તો તેઓ નાપકા મૂલ્યન જન અને ઉત્તર ન આપી શકે એ પણ સાચું. પણ માણસ પોતાની અદા મારે તર્કનો આધાર ન બતાવી શકે.

તેથી એ અદા ગુલપણાની છે, લામ એની પાછજ પોતાના કિત-અકિતની કંઈ પ્રતીતિજ નથી એમ માનવાનું નથી.

“પામર તેઓ ભૂલિનીત પણ નથી હોતા, અને વારના-કીત પણ નથી હોતા. ઉલટું, જેમને આપણે સામાન્ય રીતે ભૂલિવાન અણવા સમજાવેજ છોએ એમના કરતાં એમની માનતા તેમજ ભૂલિ નિશ્ચય રિશ્ત અને તીક્ષ્ણ દોષ છે એ હું તને બતાવીશ.

“પણ, સાચું એ છે, અર્જુન! કે સામાન્ય માણસોની જાવના અને ભૂલિ વચ્ચે, એક ગુજાની સાધે નોડાયેલાં સરોવરોની જેમ, અપાકીનો ભેર નથી દોનો. નેટલી એમના જાવના પીલેલી દોષ છે, અને નેટલું ભૂલિ વિચારી શકે તેટલાને દરબણે વળગવા એમની જાવના તેમાર થમ રહેલી દોષ છે. જ્યાં જાવનાથી એ પહેલો નથી કાઢતા ત્યાં ભૂલિ દોડવવા એ મથકાજ નથી.

“વળા, સુસદાપતિ! જેમ રિશ્ત થયેલા પાણીમાં પ્રતિબિંબ એકદમ અને સ્પષ્ટપણે ફેરે છે, દાશી લામ પછી રિશ્ત થવા માટેલા પાણીમાં પ્રતિબિંબ રેખાઓ ધીમેધીમે રેખાવા માટે છે અને રિશ્ત થમ જાય ત્યાં સુધી જાણીવતી અસ્પષ્ટજ રહે છે. તેમ સામાન્ય માણસો નેટલું મથકા કરે છે, તેટલું એકદમ અને પુર્ણપણે મથકા કરી શકે છે. જેમ આંખની સામે કોષ્ટ પડાયે આવે હારે આંખ જણે વિચાર કમ વિના જ ગીયામ જતા રેખામ છે. પરંતુ પડાયે રેખાઓ, આંખ મીચવાને સંકેત થાયે, અને આંખ મીચાયે એવા વેઠો

ઉત્તમ મીઠાઈ માટે પ્રસિદ્ધ

એક વખત મંભાવી ખાત્રી કરો.

ઝોઈર સાથે ચૈસા મોકલવા બલામલ્ય છે.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,
'Phone 3623.

કેપીટનની લહેજતદાર મીઠાઈ ખરીદી ખાત્રી કરો કે તેની કીંમતના પ્રમાણમાં માલ ધણેજ ઉત્તમ છે.

ગરમ મસાલો, પાપડ, અચાર વિગેરે મનપસંદ મળશે. વળી હમારા મહાકોની સવડ માટે દરેક જાતના આમેડોન રીકોર્ડ તેમજ આફ્રિકાન્સ, બાન્ડ, ટુલુ, વિગેરે રીકોર્ડ પણ મોટા જથ્થામાં રાખવામાં આવ્યા છે. બીજે સ્થળે ખરીદ કરો તે પહેલાં હમારે ત્યાં તપાસ કરવા વિનંતિ છે.

પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકની હોટેલ

(મલિક: R. K. KAPITAN).
189 Grey Street, DURBAN. 39

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly	30	0
Half-Yearly	15	0

'Phone 327

Tel. add. "Letupco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે ક'લીના ઝોઈરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું કોડી હાથે બાબા સહય આફ્રિકામાં વંચાત છે.

બાવ અને નક્કસ માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવૈયાઓના નવા રેકોર્ડો

મમે તેવા ગવૈયા વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક જગ્યાના મન હરી લે તેવા ધાર્મિક, સામાજિક અને સંજારીક બોધથી ભરપૂર ગાયનોની રેકોર્ડોના સંગ્રહ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કાંદભરી) ગુજરાતી

"અરે જાણી ધીમે ધીમે હા હર"

"પતિ વીના પ્રેમાદાના મનના"

નંબર ૬૫૬.

(રામ કાંદભરી) ગુજરાતી.

"હિન્દના નાથ દયાળ નરવર હાથે મારો ચુકીમાં" (કેશવકૃતી)

"તુરબો મારો તંજુરાનો તાર"

નંબર ૭૫૦.

ઉત્તમ ગવાવટના, મુદર રેખાવ વાળા અને મહુરે મલેન્ડ બોક્સ વાળા આમેડોન તેના જોનારને પણ આનંદ આપે છે અને તેની સાથે જમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દમગ્જો આનંદ વધારે આપે છે.

ગુજરાતને હોંડ. જમારી મહુરે રમેલી ૪૨૨ ગજલવાળી યુગ માર રેકોર્ડ ખરીદનારને એટ બાપવામાં આવશે. જમારે આવી આમેડોન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાણાની ધણીજ મળત થશે.

'Phone 2447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

78

Indian Opinion

No. 17 - Vol. XXX

Friday, April 22nd, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price POUND THREE.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. ખંડાસા

ડીકીના બાવો

મે તા. ૨૯એ મુંબઈ જવા ઉપરો.

રહી. "કેનીયા"

મે તા. ૧૬મીએ મુંબઈ જવા ઉપરો

મુજાસમાની વીરી. પાઉન્ડ ૩-૦-૦ રોકીયક પા. ૫-૧૦-૦ અને હીંદુ વીરી. પાઉન્ડ ૨-૧૨-૧

રોકીયક પા. ૫-૫-૦ ના ડીસાબધી સેવામાં બ.વકે.

મુજના—તવારમાએ પેતાના મોટા દાગીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા અમારે કરકમમાં પહેરવાની કરવા.

સેકન્ડ અને થર્ડર માટે એક ગલ્ફિના અમારુથી બંદાબકત કરવે.

૧૨૩ હીંદી પેસીન્જર પેતાની દીકરા અમારી એવીસમાંથી મેવી અને તવાર માનવાળા લાકડીએ અમારી આવે
પરબખકાર કરવાથી પક મેક કરશે. સીમરને બગલું ૧૨૩ કમકાલ અમારી ભત્રી રખેરખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ મુકાસા માટે બજો મા મળો—હિંદી પેસીન્જર
એજન્ડ રોમ હીમિક એન્ડ સન્સ,
૩૮૦ પાઉન્ડ રહીક, ૧૨૫૫૫. ૦૧

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રહીકોન ૪૮૦૦.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધો

રહીકાકીક એડરેસ

"રુસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક ભતના અકસ્માત

જેવા કેન્સાસ કાર, પ્યોટ ગ્લાસ, ફીડલીટી બોંડ, વરકચેન્સ કેન્સેન્સેશન, વીચેરે અનેક પ્રકારના
વીમાને સગલું કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી ચીક છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ કરબનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી.

"ઇન્ડિયા કાઉન્સ"

૧૭ ફ્રેટ એવેન્યુ,

ડરબન.

૦૦

HOSEIN ISMAIL (SUNDARABH VALA)
Proprietor of Asiatic Hotel.
Merchandise and Transport Passenger Agent,
Bombay, P. B. Africa.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ ੨੧.੧੨.੨੦੧੭ ਮਹਿੰਮਾ ਸ਼ਿਵਰਾਤਰੀ '੨੦੧੭'

કુસેન મરમખલ (સરદારખેડ વાલા)

ନିଉସ୍ ପିକ୍ସର ଗ୍ୟାଲେରୀ,

Q. 2. 1-11(32).

4404 1810/1812 — 24d 14cc-1

संस्कृत-पर्याय

१०॥ अथ लक्षणं च ॥ ५॥ अथ लक्षणं च ॥ ५॥

44 45 46

भैरवराजः स्वयं च अर्चयेत् ॥ ५ ॥

342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

41612

Alt. 5414, 4128, 4' 6L, 4120.

મુદ્રણ : ૬૪ પૃષ્ઠા

નાબુદ કરે છે.

सुनिश्चित करें कि आप अपने डॉक्टर से अपने दवा के बारे में बात करें।

We give you Optical
SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialize in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS.

Corner Leinstermarket and Parliament Streets

CAPE TOWN

French Embassy: 47 a. Richard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ *Tropellina*.

57

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Natmoniums from E3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0

We repair all makes of
HARMONIUMS. | Repair and workmanship
guaranteed

We stock spare parts As Needs, Bellows, Buttons etc.

Welke of give n Call m:

GOSHIALIA'S MUSIC SALOON.

Prof. A. N. ZHUKALIAKO

P. O. Box 450.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

[illegible]

સાચી જાણ સમજીને સંભળ.

(7) 2009 年 4 月 26 日

7/1. 1. ଭିକାରୀଙ୍କୁ ୧୫ଟି ୧୨ଟି ଲୁଗା-୪ ଖିଆ, ୧୦୦୦୦

42

Indian Opinion

No. 17—Vol. XXX.

Friday, April 22nd, 1933.

Registered as a Newspaper

SLAVE MENTALITY ORIENTAL AND OCCIDENTAL

(By DHIRENDRA N. ROY, Ph.D.)

A FEW years ago I happened to be a passenger in one of the Empress boats on the Pacific line. There were many Americans coming to the Far East on various kinds of mission work and I had quite an interesting time with them all. Annoying things rendered important by the inevitable illness of the journey. There was one Japanese first-class passenger who seemed to prefer our company to get rid of the aristocratic exclusiveness in the first class. One day he came down apparently to get acquainted with me. I was enjoying an idle conversation with a young man from Philadelphia, when the Japanese gentleman posted himself near me with an air of careful indifference towards our conversation. Being myself an Oriental, I felt naturally interested in him and, forgetting for the time being all the formalities of introduction which the West had taught me, I made bold to begin conversing with him. Soon he became one of us. We talked about many things and in the course of the conversation he put two significant questions, one to me and the other to my American friend. He asked me if I had gone to America to study, and the American, if he was coming to China to teach. We both answered in the affirmative, but then I began to feel different and less disposed to talk, for the two questions, as put to us, meant something which was hardly as simple as the answer.

Again, after our boat had left Shanghai for Hong-kong with some new passengers, mostly Chinese, I was given to answer another significant question,—this time by an American woman, the wife of a Presbyterian missionary with whom I happened to be rather intimately acquainted—which revealed to me a fact I did not see so clearly before.

Most of the Chinese who embarked at Shanghai were in dresses characteristically Chinese. It was the time when China had been, after a long period of hibernation, aroused to a real spirit of national consciousness. So they were all moving round on the deck quite confidently. But I noticed that the American missionaries bound for the interior of China appeared to cast rather critical glances at them. One American lady, undoubtedly somewhat simple-hearted, came to me and whispered smilingly: "Don't you think it is a real task for us to teach these Chinese to give up this queer sort of dress?" At this I smiled, and whatever answer she might have understood from it, I meant certainly much more than she could think of.

Two distinct types of psychology—oriental and occidental—revealed themselves in these questions. Both are selfish. Our Japanese friend by asking such questions gave out the idea which most people in the Orient are led to harbour, at least in their

unconscious selves, that the relation between the East and the West is one of the pupil and the teacher, and in no sense can it be the reverse. The American lady, intoxicated with that proverbial missionary zeal, had, of course, a double reason for being so impudently certain that she was in the East to teach—and I only to learn. There was nothing at all for which the Japanese was to be blamed, for he represented the typically Oriental mind as it was then and is to-day, somewhat loosened from the soul of the Orient and brought under the spell of a cleverly regulated process of foreign dictation. Nor was the American lady responsible for what she said; she was just repeating one of the familiar formulas which the vanity of her people had put into her head. So she did not know what she said.

It is a long time—though not so very long, that we in the Orient have been learning to believe we must learn a good deal from others, and even rather that we have little, very little to teach. There was a time when Asia was not the East and the West was not the West; when civilization was not advertisement and culture was not a voracious self-compulsion. It was a time when elevated humanity did not think of a scientific bifurcation of lands into the East and the West and of an arbitrary division of mankind to cultivate the art of misunderstanding one another. The spirit of that time began to give place to the new spirit since the campaign of Alexander or more accurately since the defeat of the Melancholians at Vienna.

This new spirit has never failed to minimize the importance of the past, for the past were days of a spirit before which it would not grow so luxuriantly. If we now hear so much of the wonders of the Egyptian civilization, it is because it is dead and there is nobody of the great race of the Pharaohs to claim a respectable position in the name of that ancient civilization. Glorification of the dead is a safe indulgence, for there is no danger of its being exacting. If there are still some civilizations which, with their equally glorious past, seek to inspire the people who inherit them,—civilizations other than the one resulting from the activities of this new spirit, nothing must be left undone to cry down their values so as to maintain its absolute position intact. If there was a time when these civilizations of old had many things to give, to-day their surviving values even are often declared as anachronisms and relegated to a status with distinct 'backward' brand. The whole judgment may be unpleasant to their countless devotees, but how

can it be set aside when it comes from the new spirit that has got up a 'modern' civilisation?

Is it still difficult to apprehend the true nature of this powerful spirit? It is self-love in its most destructive sense,—destructive, because inseparable from hatred! It shows its love more by hating others than by truly loving itself. As its hatred kills the feeling of admiration in others, it seeks to admire itself. Self-admiration emerges into a systematic propagandism, which in its turn causes confusion both in others and in itself. Our slave mentality is due to this sad confusion.

Perhaps, it is necessary here to make it clear that those who came to tell us that we in the Orient have only to learn from them, are no less slavish in their mentality than we are. It is a vicious circle in which we are both caught, but for which they alone are responsible. They in their blind self-love seek to overlook their own weaknesses, magnify their virtues and thus lose the sense of correct judgment. They misjudge others, look down upon them; and then seek to attack all that makes them different. When the attack is well organized from every direction and is persistent, it is first tolerated after a slight resistance by those attacked and then even justified. Some submit slavishly, make new gods and offer daily worship in the form of flattery and imitation; others accept their things, catch the infection of the spirit and then launch a counter spirit of hatred in return. So we are told of the "monsters of the world" in the one case and the "yellow peril" in the other. At any rate, both these classes of people develop slave mentality,—one by simple imitation and the other by a highly accelerated imitation whose modern name is competition; for in both there is the tacit admission of non-confidence in their own and consequently in themselves. This slave mentality of the people produces boastful and superior habits in their masters, who thus hardly know what they do or say or think. It is a truism, the weight of which may be felt in the strange difference between these self-appointed teachers and their countrymen who prefer staying at home to know themselves. "The white man's burden" idea is equally dovetailing to the burden and the ass.

This is indeed unfortunate. The Oriental people, through a long process of cultural evolution, came to realize that it is wisdom and not power which constitutes the ultimate good. They passed through the epic period of splendid chivalry and then sought to cultivate the finer virtues which alone would refine the mind for the attainment of wisdom. These very finer virtues have now become their weakness by engendering in them a sort of stoic forbearance even in the face of domineering impositions by insolent minds. The proverbial hospitality of the Oriental people, their politeness and sincerity of heart, give others an advantage over them, for even in cases of positive rudeness, if not physical violence, they of the East seek to restrain

themselves with the consolation that, if a dog bites one, he should not bite the dog in return. True indeed, but when the dog is a biped with such striking resemblance to the *genus homo*, stoicism may let loose the canine species to overtake it. Then it is no more stoical to forbear; since there is no alternative,—then it is slavery. This is just what has happened to the Oriental people.

(To be Continued)

MINISTER'S REFUSAL

THE S. A. I. C. Executive met last Sunday and Monday to consider the situation created by the re-introduction into Parliament of the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill in a modified form. The Executive wired the Minister of the Interior requesting him to grant the Congress an interview to enable it to place the community's objections to the Bill. The reply came promptly from the Minister that the interview would not be granted as the Select Committee had fully considered the Bill. However disappointing the reply was it was not unexpected. The Union Government have made no secret about their desire to rush the Bill through and it will be passed in the teeth of the community's opposition.

The Executive has wisely decided to follow the advice of the leader of the Government of India Delegation to exhaust every constitutional means possible to prevent the Bill from passing. It has, therefore, prepared a written statement to be forwarded to the Minister and it will also send a petition to Parliament and ask to be heard before the Bar of the House. If all this results in a failure the Congress will then consider what further line of action should be adopted. The Minister of the Interior would certainly not have lost anything by extending the courtesy of an interview to the Congress. The act would have only enhanced the prestige of the Government and would have satisfied the party concerned that they had been given a hearing. But perhaps there is glory in passing the Bill in bad blood. We would still advise the Government that they will lose nothing at all even at this eleventh hour by giving the people affected by the Bill a full hearing. Even a murderer's last desires are fulfilled before he is executed,

SELF-RESPECT

(By L. W. RITON)

RESPECT may be defined as the regard entertained for a person by reason of his evidencing qualities considered to be admirable. Such a person is said to be respectable. Introspection, which is looking *into oneself*, is much more rarely practised than criticism, and even the judging of others. Yet the knowledge of our fellowmen is of vastly less importance than an understanding of ourselves; the conduct of those, incomparably less our concern than our own conduct. Introspection may, of course, be morbid, but it may also be healthy, and self-knowledge is said to be the only real knowledge. "Man know thyself" has ever been the recommendation of the sages.

Self-respect is a term that has been extensively used by the Indian community of South Africa. It has consistently been advanced as the principle ground of opposition to their statutory degradation, to their being stigmatised as undesirable, to their being classed as not "respectable," yet one is sometimes moved to speculate as to whether the real significance of "self-respect" has to any extent been appreciated. One observes that the stigma imposed counts for little compared with restrictions upon opportunities to make money or to acquire possessions. One notices that "principles" takes a subordinate place to "interests." The fact would appear to be that our regard for another is measured less by that other's character than by his worldly wealth, and that just as our standards of values have become lowered in our regard of others, so, similarly, have our standards of self-judgment and of our own duty.

Self-respect presupposes the recognition of principles, of an ideal, to which, in order to avoid self-condemnation, one has to strive to be loyal. Maintenance of self-respect necessitates sacrifice and the rejecting of temptations to be bribed into betraying one's principles. True self-respect is respect for one's manhood, for The Self, the Divine in man, and is incompatible with worship of Mammon, with lust for possessions, with enslavement to what is merely sordid and selfish. One does not associate the idea of self-respect with the Hunkey who regards a

tip as adequate consideration for an insult. The individual who so far forgets himself as to sell his birthright for a mess of pottage degrades not merely himself but the community to which he belongs; while the community that descends to such abandonment of self-respect similarly lowers the prestige of the nation or race of which it is part and parcel.

Honest self-examination is the first step to salvation. Self-deception and pretence are no better than folly. Mere talk about principles side by side with conduct that demonstrates their absence, convinces nobody, and only creates ridicule. Honesty is always the best policy. If the community's concern is primarily one for "leaves and fishes" first and foremost for the retention of its possessions, before all else to secure such concessions as will enable it to carry on under no matter what conditions; then, for decency's sake, let there be no more cheap talk about self-respect. Until the community has once again found its soul, let it honestly admit that helotry is the lot for which it is best suited.

Transvaal Indians Protest

Against Land Tenure Bill

The following resolution was passed unanimously at a meeting held last week in Johannesburg under the auspices of the Transvaal Indian Congress:—

"That the Anxious Land Tenure Bill, now before the Union Parliament is wholly unacceptable to the Indian community of the Transvaal on the following grounds:—

- (a) That the Bill is a violation of the spirit of the Capetown Agreement.
- (b) That it imposes disabilities upon Indians in regard to trade, occupation and residences and deprives them of their vested rights in the Transvaal.
- (c) That it aims at segregation in an indirect and subtle manner, and further restricts the future expansion of trading and residential facilities which the community has enjoyed."

A resolution authorising the Secretaries to forward the above resolution to proper quarters and to leading Indians in India was also passed and Mr. S. B. Mehta, one of the joint hon. secretaries, who is leaving for India on May 2 by the *s.s. Chandalla*, was authorised to interview leading officials and members of the Indian community in India and more particularly Mahatma Gandhi, the Rt. Hon. Srinivasa Sastri, Sir K. V. Reddi and Sir Pankaj Bhargava on the question.

S.A.I.C. Moves

The Executive of the South African Indian Congress met last Sunday and Monday at 175 Grey Street to discuss the position created by the Asiatie Land Tenure Bill. The following telegram was sent to the Minister of the Interior by the Executive:

"Executive S.A.I.C. pray you grant it interview prior recent reading Amended Transvaal Asiatie Land Tenure Bill enable it present statement objecting provisions of Bill. Shall be thankful you grant interview."

The following reply was received from the Minister of the Interior dated April 18:

"Your telegram 18th instant, Minister regrets unable to grant interview at this stage as whole question has been thoroughly investigated and considered by Select Committee."

In view of the refusal by the Minister to grant an interview, a statement has been prepared by the Executive to be forwarded to the Minister. It was decided by the Executive to refuse every motion constitutionally to oppose the Bill.

It was also decided to hold the South African Indian Congress in Durban on May 20, 30 and 31 when the Agreement will be discussed.

The Situation in India

The New Republic has the following editorial note on the situation in India:

It is war in India. Mahatma Gandhi has again been arrested, and it is reported that he may be confined to a remote island in the Indian Ocean where he can be held incommunicado. Pandit Jivadarsh Nohra has been given two years' hard labour. Other leaders have also been imprisoned, and the jails will doubtless presently be overflowing. A few persons have already been killed, but the present loss of life is no nothing compared with what may be expected during the coming weeks and months. The new Viceroy, the Earl of Willingdon, is acting with the judgement appropriate to the mind of the new so-called Nationalist Conservative Government in England. Unquestionably, the break came over the proposed new measures in India "to preserve order." Mr. Gandhi protested against them, asked for a conference with the Viceroy, warned him of the possible assumption of non-violent co-operation. The Viceroy interpreted this as asking for a conference and at the same time making a threat, and the arrest of Mr. Gandhi followed promptly. However, the theoretical aspects of the situation are not important before the facts which point to the Board of Public Conference and the Viceroy. They know that a revolt is forced, whether passive or active, was almost inevitable. The repressive measures which will now be undertaken are about as comprehensive as they could possibly be. The Government will outlaw the Indian National Congress, forbid it the use of the mails, lock up all its leaders under a hundred-year-old law without trial, put down all public meetings even more ruthlessly (and bloodily) than before. The Hindus meanwhile propose a continuation of the anti-English boycott, which indeed has never been wholly suspended. Despite Mr. Gandhi's plea against violence, it is almost certain to be employed, since the more radical Nationalists, who are active in spreading the boycott, are not at all opposed to the pacifism. Already the country has seen several attacks, some successful, at representation of English officials, particularly in Bengal.

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from last week)

THE ENTRY INTO THE UNION OF WIVES AND CHILDREN WHO ARE APPROPRIATE BY THE DECISION IN THE CASE OF RASHID AGA

When Act 27 of 1927 was enacted as a Bill clause 10 dealing with domicile regulated the status of our people. In a memorandum to the Minister of the Interior the South African Indian Congress, on the subject of clause 10, said that:

"With reference to Section 10 of the Bill which defined the term 'domicile,' we beg to submit that if it is intended that all persons, who are now absent from the Union, and who do not return within three years from the date of departure, should lose their domicile, then it would be a hardship on those who to-day possess either the Transvaal Registration Certificate, or Natal Domicile Certificate, and who have remained outside the Union for more than three years relying on the validity of, and the protection afforded by, these certificates. We therefore would ask that a clause be added giving such persons sufficient time after the passing of the Bill within which to return to the Union."

The request by the Congress was accepted by the Minister, for, in his reply he said that:

"It is not intended to apply the provision dealing with loss of domicile after three years' continuous absence from the Union retrospectively and to make this purpose quite clear the following words will be inserted in Section 10 of the committee stage of the Bill after the word 'hereafter' 'as from the date of the commencement of this Act, whichever may be the later.'"

The Congress interpreted this assurance to mean that those who returned prior to the fifth day of July 1930, would be treated as fully domiciled Indians. This assurance was intimated to all those affected by the Section. In pursuance of this assurance the Immigration officers not only allowed members of our community who had stayed overseas for a period of more than three years, but also permitted them to bring in their wives and minor children. This went on for a period until the case of Rashid Aga was decided. In that case it was held that as he had stayed away from South Africa for a longer period than three years, the possession of a registration certificate merely gave him the right of entry. It did not bestow on him the right of domicile. He has to remain in South Africa continuously for three years to secure his domicile. Since the judgment the immigration officers no longer issue permits from the Commissioner for Asiatic Immigration, refused to allow the entry of wives and minor children of those who had overstayed the period of three years. The entry would only be allowed after the applicant had re-acquired his domicile.

We must state with emphasis that the attitude of the Commissioner for Asiatic Affairs, fortified though he may be by the decision of Rashid Aga's case, is not in keeping with the assurance given by the Minister in very explicit terms and the Congress understood it to mean that no matter how long a person in possession of a registration certificate or domicile certificate may be absent from the Union, so long as he returned prior to the fifth day of July, 1930, he was entitled to be placed in the same status as any ordinary domiciled person.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ મું.

શ્રીનીકમ, શુક્રવાર, તારીખ : ૨ એપ્રિલ ૧૯૩૨

અંક ૧૭

“ ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન ”

શુક્રવાર, તા. ૨૦ એપ્રિલ ૧૯૩૨

તેની કંખના દીકા કેમ રાત ૧૬૨૫ કરી રહી હતી તે એમીમેન્ટ તો બહાર પડી ગયું અને કોંગ્રેસની પ્રવૃત્તિ ટ્રાંસવાલનું લેન્ડ રેન્જીંગ બીલ કે કોના પર ટ્રાંસવાલના દીકાઓ પોતાનું જાવિ લટકી રહેલું માનતા હતા તે પાલિમેન્ટમાં જેટલાક કેરફારે સાથે ફરી ગુલામ ગયું. આ માસની આખરીમાં અથવા આવતા માસની સરજાતમાં હાથ તે પસાર થઈ જશે. પણ એ ઉપરાંત ટ્રાંસવાલને લાયસેન્સીંગ એક્ટિવિટીને સર કુર્માના અધાન પ્રવાસથી ગવરનર-જનરલ-કાઉન્સિલનું સેકશન મળતું અટકી ગયેલું તે પણ કેપલું બીલ પસાર થવા બાદ કાઢશે. થઈ બહાર પડે તો કંઈ નવાઈ જેવું નહિ ગણાય કેમકે દહીકા માં તે એક્ટિવિટીને ટ્રાંસવામાં આવેલા નથી પણ ગવરનર-જનરલ-કાઉન્સિલે પોતાનું સેકશન આપવાનું કેવળ મુલતલી રાખેલું છે. એટલે પછી ટ્રાંસવાલના દીકાઓનું લગભગ આવી બન્યું સમજવાનું.

આ સંતેશોમાં કોંગ્રેસ દ્વયે અમળ પગલાં શું લામ રહી છે તે નરક દીકાઓનું સ્થાનાવક નક્કી જશે.

ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે તો વગર કામ કર્યે પોતાની માસ ગ્રામીય જરી બીલ સામે રાગનો વિરોધ કરાવી દીધો છે. ત્યાર બાદ સા આ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે તેના સંબંધમાં એક્ટિવિટીને ટ્રાંસવામાં બોલાવી. નોટાનીસગરમાં બોલાવી હોત તો વધારે કીક લામ કેમકે વધારે અગ્રધનો સવલ ટ્રાંસવાલનો ગણાય. છતાં ગેર, એ તો મને ત્યાં બોલાવ્યા ટ્રાંસવાલથી એક્ટિવિટીવના મેમ્બરોમાં રાજર થવામાં ફક્ત મી. એસ. બી. ગેટ હતક બીજા વાક્યોમાં રાજર નહિ થઈ શક્યા કેમકે મુદ્દો તહેવાર હતો. ત્યારે એક બાજુ હોળી સળગી રહી છે અને દીકાઓ ટ્રાંસવાલમાંથી સહા થઈ જવાના નોખમ માં છે ત્યારે રજુ તહેવારો ઉજવવાને પ્રથમ સ્થાન જગાય એ આપણા બામ્બોની બેદિશામ ગતાયે છે. પોતાના દરકોને માટે અને તેઓને એટલીજ ચિંતા હોય તો પોતે પ્રકવાલી કરી જરૂર નથી. એ થઈ ગેર.

એક્ટિવિટીવ તો મળી. એ દિવસ સુધી ચર્ચાઓ કરી. પ્રધાને બીલ પસાર થઈ જાય તે અગ્રે કોમનો વિરોધ દર્શાવવાને મુલાકાતની આમણી કરી પ્રધાને મુલતલી ના ખાતા જાણવું કે રીબેટ્ટ કમીટીએ તે પર મુકેપુરે વિચાર કર્યો છે અને દરે મુલાકાતથી કંઈ વળવાનું નથી. રાતના દલાગતા રહી એક્ટિવિટીવે બીલ સામે વિરોધ દર્શાવનારા મુલાકાતું રેટમેન્ટ પડી કાઢ્યું અને તે કપાલથી પ્રધાન પર

ગોલી આપવાનો કસબ કર્યો. પણ રાઉલ ટેબલ ડેન્ટરેસમાં આવેલા દીદ સરકારના ટેલીગ્રાફના સરકાર સર કમ્પન-કુસેને સલાહ આપી હતી કે જે કંઈ કરે તે બંધાવ્યુંસરજા કર્યે તેથી બીલ પસાર થઈ અટકાવવાને જેટલા બંધ રજૂસર કલાઓ સહ કસાપ જેટલા બંધાવે લેવાનો કસર કર્યો એટલે બનશે ત્યાં સુધી પાલિમેન્ટ સમક્ષ પીટીઅન પણ રજુ કરવામાં આવશે અને કોમનો એક પ્રતિનિધિ પાલિમેન્ટમાં કોમનો કેસ રજુ કરે એવી આમણી પણ કરવામાં આવશે. ત્યાર બાદ જો બીલ પસાર થશે તો ગવરનર-જનરલને તેને મંજૂર નહિ કરવાની વિનંતિ કરવામાં આવશે. અને તે હરેક પગલાંમાં વિચારના મગશે તો પછી આગળ પગલાં શું લેવા તેનો વિચાર થશે. આટલું કામ એક્ટિવિટીવે કર્યું છે. અને મેની આખરીમાં કોંગ્રેસ ટ્રાંસવાળા પોતે ભરવાનો કસબ કર્યો છે કે જે વખતે એમીમેન્ટ ઉપર વિચાર કરવામાં આવશે.

સાવધ અધિકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ તો આટલું કરવાની છે. પરંતુ અમાને કહેવું જોઈએ કે વાતુ અમાર ટ્રાંસવાલના બામ્બો પર રહેલો છે. તેઓનામાં જો બીલ સામે મુલાકાતું જોર નહિ રહે તો સા આ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ કશું કરી શકવાની નથી. ખરું જોર તો તેઓએ બનાવવલું છે અને બરી લાકન પણ તેઓએજ લાકાની છે. જેવું તેઓનું જોર તેવી સા આ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની ફતેહ સમજવી. પણ એ ટ્રાંસવાલના સામ્યોમાં જોરજ રહી તો તેઓને સા આ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની મદદની વરસ સમજવાની જરૂર રહેશેજ નહિ. તેઓ પોતાના જોર પર લડી શકે છે. અને જો જોર ન હોય તો પછી નકામો બામ્બો પ્રકારથી કશું વળવાનું નથી. બલકે આપણે કસબ કાસીંગ પાત્ર મેલણું આપણે વિચાર માન એટલેજ કરવાનો છે કે આપણે પેટને માટે રહીએ છીએ કે રદમાનને માટે. જો માત્ર પેટનોજ સલાહ હોય તો રદમાનની શેરી શેરી વાતોની શો અર્થજ નથી અને આપણે કામની પણ દિલ્લોજને પાત્ર નથી. અને આપણામાં અને લાનવરમાં અથવા તો જમણી લેવેલાં શો કરક નથી. પરંતુ આપણે તો ફનીયાની સખળા પ્રજાઓ નતા અમળ પમેલી પ્રજા હોવાનો કાંઈ સખીએ છીએ. જો એમજ હોય તો આપણે આપણી કરણીથી તે બતાવી આપણું જોઈએ. રદમાનને આપણે એ : મણવું જોઈએ અને તેને ખાનર સર્વર હોમી દેવાને આપણી નેપારી હોવી જોઈએ. એ જો આપણામાં રહે તો આપણા પેટનેનો કંઈક અર્થ ગણાયે અને પ્રજાઓની આપણે દિલ્લોજ પ્રમ કરીશું અને આપણી ફતેહ જરૂર થશે. પરંતુ જો બહારથી રદમાન અને મનિ પાલ હોય તો “સખસે બકી સુખ” એ નીની વધારે વધારવારેલી ગણાશે. જો આ બાબતો સંપૂર્ણ વિચાર કરવાનો છે અને જો લાકાની તાકાત હોય તો તેને

૧૬૬

૧૬૬

૧૬૬

૧૬૬

૧૬૬

૧૬૬

૧૬૬

૧૬૬

માટે તેવારી આજયીજ થવી જોઈએ. પહેલી જરૂર નાણાની છે. કેમકે નામે આજે જો દસ હજાર પાઉંડ જમા થાય તો કેમ કેમ મોટા વાપ મારેલો નહિ મળ્યા. એ કેમની તાકાતની કોટી છે. એ કેમમાં એટલું કરવાની તાકાત છે

લેન્ડ રેન્ચર બીસ

ટ્રાંસવાલના લીંદીઓના વિરોધ

ટ્રાંસવાલના લીંદીઓની એક માસ મીટીંગ ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના આગ્રહ હેઠળ મર્ચ ૨૦ તારીખે નેશનલસર્જર્જમાં રળી હતી જે વખતે નેચેની મલકળને કારણ સર્જર્જમતે પસાર થયો હતો :-

“કાલ પાર્લામેન્ટ સમક્ષ આવેલું એશીયાટીક લેન્ડ રેન્ચર બીસ ટ્રાંસવાલની લીંદી કામ નીચેના કારણોત્તર સર્જર્જ નાપસંદ કરે છે :-

- (૧) ડેપાર્ટમેન્ટ એગ્રીમેન્ટના કાયમી તે વિરુદ્ધ છે.
- (૨) વેપાર, રહેઠાણ અને વસવાટના સંબંધમાં તે લીંદીઓ પર પ્રતીબંધો નાખનારું છે અને ટ્રાંસવાલમાં તેઓના સ્થાપિત હોય છતાંની હેનારું છે.
- (૩) તેના હેતુ કાયદારી અને કપટી રીતે એગ્રીમેન્ટની નીતી સ્થાપવાને અને વેપાર અને વસવાટની સમવેગને ને લીંદીઓના જીવન સુધી સોગવતા આવેલા છે તેના ઉપર અવિરમમાં અંકુશ મૂકવાનો છે.”

બીજે એક કારણ ઉપસા કરવાને પછી સ્થળે અને લીંદીઓના માં અસમર્થ નેતાઓપર મોકલી આપવાની સેક્રેટરીએને સલા આપનારો પસાર થયો હતો

ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના જો સેક્રેટરી બી. એસ. બી. મેટ નેચે તે તા. ૨૭એ રીડીંગર અંકાકામાં લીંદીઓના વિદાય થનાર છે તેમને આ પ્રશ્નપર જણાવતા લીંદી નેતાઓ તેમજ સરકારી અમલદારોની અને પ્રજાપરે કરી મલકમાં અંધીજી, ના. કાચીજી, કર જે. વી. રીડી અને કર કમલ-કુસેનની રૂઠાણતો લેવાની સલા આપનારો કારણ પણ પસાર થયો હતો.

સા. આ. ઇ. કોંગ્રેસે લીંદીઓ પમલાં

સા. આ. ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની એકેકેકુટીય એશીયાટીક લેન્ડ રેન્ચર બીસના ઉપરિચલ થયેલી સ્થિતિની ચર્ચા કરવા મળા સ્વીચાર અને સોમવારે ડરબન ૧૭મ મે રીડીંગ પર મળી હતી.

એકેકેકુટીયે સુધી પ્રધાન પર નેચે પ્રમલું તર મોકલ્યો હતો :-

“સા. આ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની એકેકેકુટીય સુધારણા ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ રેન્ચર બીસનું બીજું વાચન થતાં પહેલાં તેની કલમો કામે ચેતાનો વધો રળુ કરવાને આપની સુલાકાલ લેવાની આરેક મારાવે છે, આપ સુલાકાલ નાકીસો તો પલું આજાર થયો.”

તેના જવાબ સુધી પ્રધાન તરફથી તા. ૧૮ મીના નીચે પ્રમાણે મળ્યો :-

“તમારો તા. ૧૮ મીનો તાર મળ્યો. સર્વેડ અજાવવાનું કે હવે પ્રધાન સુલાકાલ આપી કો તેમ નથી કરણ કે સીમેન્ટ કમીટી તરફથી એ આજ પ્રધાની તપાસ અને વિચાર સંપૂર્ણપણે થઈ ચુક્યા છે.”

પ્રધાને સુલાકાલ આપવાની ના પાડવાથી એકેકેકુટીયે લેન્ડ રેન્ચર બીસ પર ચેતાનું નિર્ણયન દપાકથી મોકલી આપવા તમવાર કર્યું છે અને બીજની કામે વિરોધ કરવાના નેધારણ-સરના દરેકે દરેક પ્રકારને અજમાવી લેવાનું કરાવ્યું છે.

સરવજ આફ્રિકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની આવતી બેઠક એ તા. ૨૬, ૨૭, અને ૨૮ મીને ડરબન મરવાનું કરાવ્યું છે જે વખતે એકેકેકેકેકે પર ચર્ચા કરવામાં આવશે.

સા. આ. ઇ. કોંગ્રેસે ડેલીએચનને

રળુ કરેલું સ્ટેટમેન્ટ

(ગયા અંકથી ચાલુ)

કોંગ્રેસ આ ચેાજના માંમતી નથી

અમે બારપુર્જક લોકોને કીએ કે કોંગ્રેસની મળેલી કોન્ક-રંસે હવે કારણ કયો છે કે અમારી કોમના માલુસેને આ દેશ કોટીને ચાલ્યા ભવાનો જે રહીમનો હેતુ છે તે રહીમને હવે કોંગ્રેસ સ્વીકારશે નહિ. કોંગ્રેસ દલતાપુર્જક માને છે કે અમે વસ્તી લીંદી કમને જે હવે મળવા જોઈએ તેમાં કોઈ પણ અવર્જ સાકું કરવાને ઉદ્દેશ હોયો જોઈએ નહિ. આ વિષય માં અમે એક દાખલો આપીશું કે નાતાલમાં સન ૧૯૨૮ ના ૨૨ મા કાવદામાં જનરલ ડીકરોનું લાઇફ-સ રીન્સુ કરવામાં ન આવે તો સુપ્રીમ કોર્ટમાં ભવાનો દફ કોમને આપવામાં આવ્યો તે જોઈએ કરતે કે લંદી સરકારે નાતાલની સરકારને વચન આપ્યું કે એક વર્ષ સુધી બીરમીટીઆ મળુરો તે આ દેશમાં મોકલી આવે. વળ જોઈયાટીક ટ્રાંસવાલની કમીસન આજળ સર જેન્સમાન રોમન્ટકને મોકલ્યું કરાવ્યું હતું કે આ દેશમાં જેઓ રથથી મળને રહેલા છે તેમની જોઈ નાથી વર્તન ચલાવવામાં આવે તે માટે લીંદીઓની આ દેશમાં સંખ્યા છે તે ઉપર અંકુશ મુકાયો જોઈએ અને મળું રાઉંડ ટેબલ કેન્કરકમાં પણ એ હેતુ જાણ કરી લેવામાં આવ્યો કે જે જોઈએ અને રથથી રીડી રહેનાર છે તેમના માટે અખત કાવદાઓ મડી તેમને સલાવવામાં ન આવે તે માટે આ દેશ માંથી લીંદી વસ્તી થટાઈવી જોઈએ આ ઉપરથી એ જોઈ કાઠો કે અમે વસ્તી લીંદીઓના દરોજ ઉપર અમારે નથી મળ્યો મારવામાં આવે છે કારે તેને હાવવા આજાર અજાકાં કંઈ આપવું જોઈએ એવી દ્રાપ્તથી કામ લેવામાં આવ્યું છે!

કુખ્ખ મામે તો આ ચેાજના જેજ વર્ગને લાગુ પડે છે કે જે વર્ગને આ દેશની ખીલવણી કરવા માટે આજ અમે લાવવામાં આવ્યો છે. તેજોએ આ દેશનાં રીવ રીવાજ મારણ કરી લીધા છે. એમનાં આ દેશમાં નેચેલાં છેલરજો છે. તેમની રહેણીકાણી લીંદીમાં છે તેથી સુદી છે. આવા જોઈ કોઈ

૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧
૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦

કારની સિદ્ધિના પામે લક્ષ જવા ભેનિને અભ્યુદય આત્મસમર્થવર્તી શ્રેયસ્વલ જીવનક્રમા આપી આ દેશરોષ અને વેદા ભેનિની દિક્ષાક્રીને, જીવનકાર્યને સંકલનરો એક મહાપુરુષ સમર્થથી આપલિકલ્યાણ પાડે.

આને રસિયાના ગુલન સભ્યની એ ત્રિમુર્તિના દર્શન હેલા કેપોટકિન કંઈ નેણિજ તરી આવે છે. એના કપાળ ઉપર દિશ્વશ્રીની કામ્ય ચિંતનરેખાઓ દોષે છે, એની આંખ માં ચિંતાનની રેખક દ્રષ્ટિ તરે છે અને એનું મુખમંડળ પ્રજ્ઞાન ગાંભીય ને દીધાસાની અનેરી છા પડે છે. દિશ્વ ઉચ્ચ એની શરીર એના સંબંધનાં દર્શન કરાવે છે, એની ભુદિધતાની તેજસ્વિતા પ્રગટ કરે છે; પણ એ મધ્યાની પાર અંતરથી અગ્રગી રહેલી છુનાયા, હીનદુષ્પિતાને કાલે સર્વેશ્વર ત્રોષાવર કરવાની સેનકલવર્ણી જીવનકલિ કંઈ એવજ રીતે સામે એનારને ચેતાનાં લક્ષ લે છે.

એ પીટર કેપોટકિન ૧૮૪૨ માં જન્મ્યો હતો. એના વંશજો કારના ગોત્રમાં હતા. એના પિતા કરારી અક્ષર હતા ને માં સાધુચરિત્રના એક અધિકારીની દીકરી હતી. કેપોટકિન આમ જન્મથી અગ્રીરામ અને બાપપુત્રીના વાતાવરણમાં આવી પશ્યો; છતાં એના જન્મ વખતે બેકુલ યુદ્ધભોની મુક્તિ માટે અજળજી કરે યશ મહં હતો અને એ અજળજી મુખ રીતે પણ એના સંસ્કારમાં અસર પાડી હતી બીજી. એનો પિતા બેકુલ યુદ્ધમાં ઉપર એકદમ અગ્રીરામ અને તેની સાથે આવતી બાપપુત્રીના દોર અભ્યાસમાં બાકી રાખતો નહોતો. પીટર પોને ચેતાની આંખ આગળ નાહીરકાંઈ તર્કવ નોતો હતો; નોકરીને, પરિચારિકાઓને, સમાવહાણને રાત્રિવસ ખરે ખરે એના પિતાની તટોત્તમમાં હતા રહેતાં ને સુઅશય થતાં મોકાના માનવા ખાતાં એણે થણીને વાર ભેલાં હતાં. એના બાપના તાળામાં ૧૨૦૦ યુદ્ધભો હતા અને તથા અગ્રીરામ હતી. આપ્ત કુંડા વેશવ અને વિદ્યાસના મુલાળા યાજામાં બેઠાં હતાં.

પણ કોણ તણે જો એના માનસમાં પિતાના આ વેશવ-વિલાસ કરતાં ને અરજીમાં સપરના આવે સિતમનરનાં નસ કરતાં, અસિ પાવતી પીડાઈ રહેલી મરુદઅનતાના કશ્ય આકારે વધારે અસર પાડી હતી. એણે જીવનજી બાપપુત્રી ને અભ્યાસારને ઉબેડી નાંખવાના પ્રાણવાણુથી મકાવા લાગ્યું. કદાચ આ હીનદુષ્પિતાની એણે પકડેલી માંજમાં એની માતાઈ કરણ અને હેતાળ જીવન મંચજણુચિત રચી મધુ કરી. એની મા અર્ધરુદી છોકરી હોવા છતાં, બેકુલ અગ્રીરામ રસ ભેલી, તેમના રાસમંડળમાં મૂકે એકેએકે ગુદ અને મધુર બાજાપ ધુરતી, અને થણીક વખત તેા ઉપરની અમાસીઅયી નીચે ઉતરી તે રાસમંડળનાં અણા જતી માતાની મરીણો પ્રત્યેની માયા, એની કલામિષતા અને નિરંજિયાનતા કેપોટકિનના જીવનને સપરનાં વિલા જમ રચી દોમર્ પથ એ વહાલજરી આતાની મોઢમાં અપાઈ જઈ અગ્રીરામ કુંજ મેળવવાનું એને બાળે નહું નહોતું. રાસમાં ધૂરડી કરતાં કરતાં એક વખત માને સખત પવનનો સપાટો ભાગ્યો ને તેણે એનાં દેહમાં છુટા મયાં; હાથરોએ એને પટ્ટી પાડી. દિવસ કપર દિવસ હિઆ ને આશમ્યા, એક દિવસ પીટરને અને તેના મોઢા બાક અલેકઝાંદરને મામે ચેતાના પથમાં પાસે બેલાવ્યા કંઈ કંઈ

બાપાનું આપી મામે વહાલનાં અમી પામાં ને આત્મવૃત્તિની માંજાક વેરી. આં તેા એની આંખમાં આસિ ઉતરાયા; ને બીજે દિવસથી નન્ને બાળકો પુછવા લાગ્યા: 'મા કયાં મહં?' પેલી ઈજિપ્તના ચેતાને હરલક આવેલાં આ નન્ને બાકાંએના વાળમાં મોલાની કુંજા અંમળી ફેરવતી ફેરવતી. કશ્ય હરથે આશાસન આપવા મળ્યા લાગી: 'લાઈ, આ તેા આકાકમાં — હમે આકાકમાં કડી મહં.' પીટર આ વખતે સાડાવજ રચેનો હતો, અલેકઝાંદર પાંચ વર્ષનો હતો.

પણ એ નન્ને બાળકો મેકમ યુર્મન નામની એક અર્મન માંજની સંજાળમાં આવ્યા. એણે આ બાળકોમાંના ચેતાનો અંસાર મગ્યો, અર્મન ચેતાનું જીવનમધુ ભેલા માંડ્યું. અનેક યુર્મીનતો વેડીને એણે વહાલમાં દાયે એ બાળકોને મે વળે મુખી લઉંયા. આં તેા એક દિવસ પીટર અને અલેકઝાંદરને તેકલા માટે એમના બાપનો માણસ આવ્યો. છુના ધરના દીધાનખાનામાં બન્ને બાળકોને તે લખ મયો. એક રૂપવતી આમે બાળકોને પટાવ્યા, હસાવ્યા, ને કહ્યું: 'હું તેા તમારી મા ભાઈ.' બાળકો સહેજ દૂર અર્યા, આગાક તરફ આમજી મનાવી કહ્યું: 'ભરે, અમારી ના તેા હમે આકાકમાં કડી મહં છે.'

પણ વળતો દિવસ થયો આં તેા મેકમ યુર્મનને રત્ન આપવામાં આવ્યો. અનેક કાલાવાલા છતાં, આ નોકરને રૂપસદ અપાઈ, ને વહાલસોલ યુર્મનને મહં એક કડા ફેમ ચિત્તેક પોલવના દાક્ષણાં નન્ને બાળકો મુકાયા. આ વખતે એ નન્નેની મહેન ઈજિપ્તનાને ફોલ માથે પરજાણી દેવામાં આવી.

પોલને તેા નન્ને ઈજિપ્તનો ઉપર સારી પેઠે તીલાવ્યા માંડી. કોઈ દિવસ એમને અંગુડા પાડ્યા પડે, તેા કોઈ વખત એમના અર્યા ઉપર સોટીના સપાટા આવે, અને અજ-અજ રાજ ને રાજ તીખત તમતમતી અરવતી તેા સંભળવાની! એક વખત મહેન આવી. એની આંખમાંથી આવજીઆરનો પડી રહ્યો હતો. 'માણુ,' એણે એના પિતાને કહ્યું. 'તમે મારા બાકાંએને સાવધી મળી હવાએ ઠપાં. એણે ચેલા પોલવને સોંપ્યા. અમારી મા મરી મહં એટલે અજવા હોઈ કે કોણ મુકનાઈ છે. પણ એણે, કું છું આ મુખી તેા મારા બાકાંએને આમ મારવામાં આવે ને તદિ માણુ.' બાપ તેા રિમપુદ નહી મયે, ને સાચેજ કોઠારાઓ ઉપર સોટી આસતી મંથ મધ. આમ પીટર આઠ વર્ષનો થયો. (અધુરું)

સુદનદેમ દોંદ મંડળે થી. અમતજીવન પૂર ને રુબ મારતર તરીકે પીટર એલીઝાબેથ ચેલા વખત પર આવ્યા હતા અને તખીમતને બંને સ્વદેશ પાછા મયા જે તેમના માનમાં મીટીમ કરી તેમને પા. ૧૦ ની પર્સ આપી હતી અને સહજ સહર પ્રવિહી હતી. પ્રમુખ થી ડી. આર. પડેલે થી પૂરને પા. ૬ ચેતાના તરફથી આવ્યા હતા.

સમરસેટ ઇસ્ટ વાળા થી. બાકાબાક નેરામ તરફથી મંડળને આ ૧૦ મેટ આપવામાં આવી હતી. અંડળતા અબ થી. કેસુરબાક યાલા સ્વદેશ જનાર દોરાથી એમને મંડળ તરફથી પુલની કલગી આપી સહજ સહર ઇમ્પર્યામાં આપી હતી. થી. કેસુરબાકને આબાર માંવો હતો અને મંડળને થી. ૫ મેટ આપી હતી.

ગીતા મન્થન

(શ્રીમદ્—કિશોરભાઈ મ-સ્વામીનાથ મહાસ્વામી).

(મયા અંકથી ચલુ)

અધ્યાય ૨ નો

(૧૫) શ્રીકૃષ્ણ કહેલો પિતાનો અનુભવ

‘મનન્ત્રમ્! સામાન્ય, ભોળા અને બુદ્ધિ વિનાની મજાતી પ્રજા તેમજ બહેલી, બહેલી અને સંસ્કારી મજાતી પ્રજા બંનેની વચ્ચે મારું જીવન ગયેલું છે. આથી, મારો ખર્ચે વિશેષ અનુભવ સાંભળવા જેવો થયો.’

“કથિતમ્! ભોળા, નબળા રૂપી અસિધર આશ્રમજીવાળા, અને મામાશ્રમી રૂપી ધરનારવાળા આકિરો વચ્ચે મારી જાણવારના મઠ, દારકાની સમીક્ષા સરખામણીમાં જે જીવન અનેક જાતની દારકાનીઓ અને જોખમોથી બરેલું હતું. ના—કોઈના જે કાંઈ મારા જન્મ-મરણના માતાપિતા નહોતા. ગ્રામ-ગ્રામીઓના જે કાંઈ સમાવકાલો અને નહોતા. મોટાભાઈને અને મારે બંધે જે મર્યાદા આકિરોને જ્યારે જોખમમાં રહેલું પડ્યું હતું. પણ શ્રીકૃષ્ણમાં મેં જે પ્રેમ અનુભવ્યો, જે ભાઈ મેળવ્યો, જે બાંકા જોઈ તેનું સ્મરણ કરું છું, અને તેની સાથે મારી દારકાની રીતિનું સરખાવું છું, જ્યારે મારું જીવન ભરાઈ જાય છે, મારી આંખમાં આંસુભર્યા આવે છે, અને આ વાત કરતાં કરતાં મેં અને મને જોઈ કહેવા આવે છે.”

આટલું કહેતાં કરતાં શ્રીકૃષ્ણ મેં કાંઈ જોઈતાં જરૂરી મળ્યા પછી પોતાની આંખોને કોઠી નાખી પાછા રીકર થઈ જાયવા લાગ્યા:

“મનન્ત્રમ્! મારેને કમુક ૧૨૫ માટે મેં એક પણ કુપમ જોઈતો નાહી રાખ્યો નથી. જોખના કિત માટે મેં નથી જોઈતો રાત કે નથી જોઈતો દહાડો. એમાં મેં કોઈ રતિ નેહનો કે રહી મારો સ્વર્ગ સમજ્યો નથી. એને પરિણામે મારેને જાણતો થુમ્મ વધ અને સમૃદ્ધિ થઈ છે. પણ, જેનું પરિણામ હું જાણું છું? અનેક પ્રકારનાં અસરોમાં રૂપના પડ્યા રહી, પ્રજાને પીડી અને પરસ્પર કદાચ—દંડ વધારવા એ સિવાય એ શો ધર્મો કરે છે, વાર?”

“અરે, કેટલી-વસુદેવ તો મારા સહાત માતા-પિતા છે. પણ જે વિશ્વાસ અને હેતુ હું નર-વસુદેવનાં અનુભવો તે હું દારકામાં નથી અનુભવતો. કથિત અને જાણકના સ્વભાવને અનુસરીને જ્યારે શ્રીકૃષ્ણમાં ફેરવું તોજાન કરતાં અજુના દારકામાં મારેને આંહીના બેશની જે કિંમત મજામ તેથી ગ્રામીઓને મારીનું ભેટું વધારે કાંમતી હતું પણ, જાણવારનાની મરતીમાં, અને એને કદ કમને કેટલી હતા. એમાં પાછી હોય તે પાછી અને સર્વ-જાણક હોય તો તે કેવળ નાંખતાં, મહી-માખજ દારકાની જતા, કે વાનરોને મેં ખવડાવી હતા. પણ એ માલ-વસુદેવ આકિરો જોઈ કે, જેનું જાણવા જાય જતાં અંદરના દેહને બંધે રહી પડતાં, અને તેમ નહામો જતા મારી મામાજની હુંકને રેશી આજ કહી કેમ પ્રેમથી સંકારે છે, તેનું વર્ણન તો

વધવ આપી કરશે. ‘મનન્ત્રમ્!’ ને આજ એવાં એવાં નામો તેજોએ અને આજવાને પદોમાં કર્યા કરી, પણ એ નામો પાછળ પ્રેમ સિવાય બીજો કાંઈ નહોતો, એવી તો આજ મોટીઓને મહી કરેલી રૂપે મધી હેવા તેજો તેવાર હતો. એથી જોઈ, આ મારેને જો, જ્યારથી હું સમજ્યો એમાં હું જાણ્યો, જાણ્યો જોઈને, એક પણ અમમનું કામ કર્યું અને વાત આવતું નથી જે હું પ્રતિજ્ઞાપુર્વક તને કરું છું: અને તેમજ મારેને સમજેના મારો સંજોગ કેવળ જોખના સરખાવ મારેના રાખ્યો છે. કરતાં, સ્વામીનાથજી મોખાનું મારા પર જાણ મુઠવા મારેને વિચારે ન થયો.

“પાંડવ! મારો અને મારેનેના પ્રેમ, મહાંતા અને આનંદની વચ્ચેના કરક મેં તને કહ્યો, હવે વિચાર ક્રિયા તથા સત્યને અનુસરવાની ક્રિયા વિશે મારો અનુભવ સાંભળ:

“અજુનાં આ મારો શુર છે, સમૃદ્ધ છે, કાજા છે, સારા-નરસોને વિશેષ કરી કમનારા છે; નીતિય પુરો સમા-જોમાં ચર્ચા કરી કરે એવા છે; પરંતુ તેજો દારકા વચ્ચેના મોં હેવા કુભેલા છે તે હું સારી યેટ જાણું છું. અરે, બીજાની શુ કામ વાત કરવી આ મોટા ભાઈ પણ અંધ પીને મારા અને છે. મધી પાછળ જુમડું, ૬૦૫-૬૧૧ કરજ વિષે અપરોપી તો વરણ પાછળ ધારો આવે તેમ આવેલું છે. આ મારે આમરી સાંભળના નાકનું કરજ બનાર છે, જે હું તને આજથી વાણિય રહી રાખું છું. એનાથી જોખને યોગ્યતા જક પિતાની દારકા મેં કેટલેકે આરોગ્ય મહાંતા છે, કેટલીકે વાર મારેને સમજાવ્યા છે. પણ મધું સ્વચ્છ પર પાણી હું ખાતરીથી કરું છું કે મારા આંદરોમાં જો કાંઈ આવું વચ્ચેના હોય ને તે હું એક કબ્બ કહેતાં જોઈતાં કરશે હોય. ૬૦૬ જેવાનો આ પણ મારો વચ્ચેને વિચારોને લેખે જાંજ કરતાં વાર કરાડી નહિ. મધું જોઈ તો રવી ભય કર આપતાં આવી પડશે, એની હરકત એમની આમજ રજુ કરનારા કમ જોઈ નહોતા. પણ એને મારી દારકા સમજાવના કરાજે પાંચામની બીજ રાખવા પિના તેજોએ તુર્તજ તેનો અમજ કરો.

“અજુનાં પુરૂ તેનો અમજ મયા માટે પોતાના દિવસમાં અજુનાં દારકાની દેલી આવી. આજુ વધ રૂપી જવા બેટું, માંક મોં જોઈને વરતવર મહી જાંજ આંખો આંખરણ કરી કાજાએ સમજાવવા બેટું ૬૦૬નો વજ બંધ કરાવનાં ૬૦૭ મળ્યું પણ જેને તું કેવળ કદર-વિષય પરામજ પામરજન સમજે છે, તેમનામાં આવી કુખેએ ન થયો. ૬૦૬નો કિંસામય વજ બંધ થયો તે થયેલ.” (અપુખ)

શ્રી. કેળી કિત વર્તક મંડળ મોટીરીયા

આ મંડળની એક અવરજ સમા તા. ૧૧-૪-૩૨ની સાંજે ૪ વાગે મ. દંડભાઈ છીજ ભાઈના મઠને મેંજાસાથી સામકથી આપ્યા આકિરો ખરેની મુસાદરીની નીકળેલા મ. નેકાક ૩૩. એ.સે. ૧૮ વરસના યુવાજા યુવકને સતકારવા તેમજ મંડળના સ્વયં મ. મોજાકાસ સ્વયં જતા હોયથી એમની કદર કેવળ હેતુવા તથા મંડળને જાણનાં મોખાં કોઈ કરવા માટે મ. દંડભાઈ છીજાવાઈના પ્રમુખપદે મળી રતી

૧૧	૧૧	૧૧	૧૧
૧૧	૧૧	૧૧	૧૧

૧૧	૧૧	૧૧	૧૧
૧૧	૧૧	૧૧	૧૧

જેમાં ભોદાનીસમર્જાથી સારા મંડળના સેક્રેટરી પુરસોતમભાઈ બાલભાઈ રા. દવાળભાઈ તથા માર્કેટ મંડીઅન એસોસીએશન પ્રેસિડેન્ટના મેરેજેન બી. ઇલચ આપણને પણ નિમંત્રણ માં આવ્યા હતા. ઇશ્વર પ્રાર્થના બાદ સેક્રેટરી શ્રી. નાનાભાઈએ સાહસિક સાધકલીટ્ટ સુવક સેમિનાને આવકાર આપતાં બધાઓ ૩ મોરોળા ચાલિના બાં મુરઠના સાકસ માટે આપણે હોંડી ટરીકે મારવ બધ સહીએ છે. આદિશાના માતા જન્મશે માં એકલા સાધકલથી મુસાફરી કરવામાં રેટથી અગરડો, દારૂમારીઓ તે કિંબલ પ્રાણીઓની કાળજી ચક્રાવી નાખનારી મજ્જાઓ તેને અનુભવવી પડી હશે? રેટલા સંકટો અલ્પમાર્ગે મેલ્યાં પડ્યાં હશે? તેના વિચાર કરતાં આપણાં હૃદયમાંથી તેમની હીમત માટે ધન્યવાદના ઉદ્ગારો નીકળે છે. ૧૭ મર્દાનાની મુદતમાં ૧૨૦૦ માઇલની મુસાફરી કરનાર આવ્યા વીરલા અંધુનું અનુકરણ ચાલિના મુકાનો કરે વગેરે પ્રસંગિક વિવેચન કરી બાંધ સોમેશના તેના બાવી પ્રશસમાં સહજતા ઇચ્છી હતી. કાર પછી રા. દેસાઈએ સદરજુ સાદસીક સુવકની વદતા સંજોરે બોલતાં બધાઓ કહ્યું કે અમારી હુડાજી અતી ક્ષતિમ ભલ્લી છે. તેમાં પ્રસિદ્ધ વિમાની વીર કળાલી વિખ્યાલ છે. આ ૧૭ વર્ષની વયના બાળ પુત્રન નેકાલાએ કંઈ પણ કાખને. વચર મોખ્યાસાથી મુગના સુધી ૧૨૦૦ માઇલ તે માત્ર પળે ચાલીને મુસાફરી કરી તેના બે સાથીઓ તે તેને થોડે દુરથી છોડી પાછા બધ તે મુગનાથી સારા હોંડાખાંડોએ સાધકલ આપી તે પછી એક બહા રહેશે સાથી પણ ટોચાથી કંટાળેને પાછા ૧૫૦ છતાં આ લોહાજી સુવક વીર હીમત ન હોયો અને એકલો અનેક અરણ્યો વટાવી રાત્રે મોડો પર સુઈ રહેશે બોલકાંત અને મજા પર વિવસોના વિવસો મુલરનારો બાળે આપણી પાસે મોઢેલા ૦ તેને ભોંડ એક લોકાજી ટરીકે વડુ અભિમાન લેવાનો હજુ હું ધરાવી કહું. વીજેર અસરકારક બનાવ કરી સમગ્ર હોંડી પ્રજા આ બાળ સુવકની ઠર ઠરો એવી આકા દર્શાવી હતી. એવે આ સંજમાં પોતાના ચાલિ બાળના સરકાર કાર્યમાં પોતાને નિમંત્રણ માટે મંડળના કાર્યકર્તાઓને આવકાર માન્યો હતો. કાર બાદ શ્રી. ઇલચ આપણે બોલતાં બધાઓ ૩ અમારા હોંડુનાનમાં આવ્યા વીર સુવક પડેલા છે તે જવાબે છે કે સ્વચાન્દ હવે નજીક છે મહારાષ્ટ્રાથી જેવા મહાપુરો જે દુરમે બેમવી રજા છે તેથી સ્વચાન્દ એકદમ નજીક છે એવી અમને ખાતી છે વીજેર કહી આ મુકને મુખારકળાદી આપી પોતા ટરશી એક બીની ભેટ આપી હતી

કાર બાદ પ્રમુખબીની આગાથી એ સાધકલીટ્ટ સુવક સોમેશએ પોતાની મુસાફરીનું બનાવ કરી મોજી મુગેના હૃદય આકળ્યાં હતાં તેને બોમવળી પડેલી દારૂમારીઓ તેમજ નાવમલેન અને રોડેલીયામાં ઇમીએકન ખાતા ટરશી પડેલી તકલીશનું વર્ણન કર્યું હતું અને સારકારને માટે મંડળનો આભાર માન્યો હતો. કાર બાદ રામભાઈ જેરામભાઈ દવાળભાઈ, પુરસોતમભાઈ, રામભાઈ કાનજી, કાલાભાઈ કાળા, વાલાભાઈ કાજી વીજેર મંડળના સુદા જુદા સંવેદોએ એ સુવકના સાદસની પ્રશંસા કરી તેમને મુખારકળાદી આપી હતી. કાર પછી મંડળના પ્રમુખબીએ સુવક સેમિનાને ખાંચ બીની ભેટ મંડળ ટરશી આપી હતી. કાર બાદ જુદા જુદા મંડળના સંજોરે પણ સુવક મંધુને નીચે સુખ્ય ભેટ આપી હતી. શ્રી. કાળા કિલ વર્ષે મંડળ બીની ૫, મેલરા ઇલચ આપણી બીની ૧, રામભાઈ જેરામભાઈ બીની ૧, ધીરજલાલ

સોમાભાઈ બા. ૧-૨-૦, સી. બી. કાંચી બા. ૧-૦-૦, પ્રેમાભાઈ મોઢા બા. ૧-૦-૦, વદાલભાઈ કાજી શી. ૧૦, દવાળભાઈ રામજી શી. ૧૦-૧, બાલાભાઈ દવાળ શી. ૧૦, બીજલાભાઈ ભોમી શી. ૧૦, નાથુભાઈ પ્રામજી પટેલ શી. ૧૦ કાલાભાઈ કાળા શી. ૫, રામભાઈ કાનજી શી. ૫, કાલાભાઈ રામજી શી. ૫, કાલાભાઈ કાળા આવડીરા શી. ૫-૩, બાલાભાઈ નાના શી. ૫-૩ કુદો બા. ૧૪-૪-૬ થયા હતા. ઉપરાંત સદરજુ બાળના શેકા પણ એક એક શીલોએ પણ બાંધ્યોએ લીધા હતા. ઉપર સુખ્ય સુવક બધને સતકાર થઈ રજા પછી મંડળના સંજ ધીરજલાલ સ્પેકેલ જતા લોખાથી તેમની સહર સહજ ઇચ્છારામાં આવી હતી. વળતાં બાંધ ધીરજલાલે મંડળનો આભાર માન્યો એક બીની મંડળને ભેટ આપી હતી કાર બાદ મંડળને લખતાં બીની રેટલા કાંચીના ૧૫એ કરી રાવના બા. વાંચે પધારેલા ડેલીએશ તથા મહેમાનોનો આભાર માન્યો સજા બરખાસ્ત થઈ હતી.

ભોદાનીસમર્જામાં શ્રી. રામનવમીનો ઉત્સવ

કાંચવાલ હોંડી સેવા સમાજ

તા. ૧૫-૪-૩૨ ને શુક્રવારે કાંચે ઉપલા સમાજ ટરશી શ્રી. પારીદાર હોળ, ન્યુટાઉન, ભોદાનીસમર્જામાં રા. રા. રજુ-કેડજી વદાલજી પટેલના પ્રમુખપણા હેઠળ શ્રી. રામનવમી મહેલસેવ કોલવનામાં આવ્યો હતો.

મીમુવ કાલાભાઈ રામજી તથા રજુભાઈએ ખાસ પ્રસંગને અવકાશ દેવા રજુમારી સમાજને આભારી કહ્યો હતો.

મહારાજ શ્રી. જુદેરામ વિ. એ હારમોનીયમ તથા વળકાં સહીત પ્રસંગાનુસાર બજાને માંધ સંજગાળ્યા હતા. શ્રી. બીજાભાઈ પ્રવાસી આ પ્રસંગના ખાસ પ્રવચનકાર તરીકે નીમયા હતા તેમજ તથા રા. રા. ભસ્તુસાઈ મુખાળભાઈ મેથએ શ્રી. રામચંદ્રજીના પવિત્ર જીવન સંજોરે રેકે રેકે બોધવા પ્રસંગે થઈ સુર આખ્યાન આપ્યા હતાં. બીજા મેથનારાઓમાં શ્રી. આવજીભાઈ પ્રેમજી, શ્રી. મંજી નાથકુ તથા શ્રી. સુનીભાઈ હતા. મુનાઇટો પારીદાર સોભા-પરીના માનવંત પ્રમુખ શ્રી. મુજજીભાઈ નંદુએ પણ શ્રી. રામચંદ્રજી સંજોરે એક સુર મેકે બોલી સમાજને શ્રી. રામચંદ્રજી શ્રી. ને' પોદરાવી હતી.

મોખ્યાસાથી સાધકલ પર દુનીયાની મુસાફરી કરવા નીકળેલા સાદસીક વીર બાંધ શ્રી. નેકાલાલ, જી. સોમેશ પણ જન્મ ૧,૫૦૦ માઇલની ૧૭ માસમાં અનેક સંકટોનો કાખનો કરી મજાલ કાપી અને આવ્યા હતા તેમનો સમાજે રજુ તોરાથી સત્કાર કર્યો હતો તથા તેમના ઉત્તેજનાથે પ્રમુખબીએ સમાજને મદદ કરવાની અરજ કરી હતી જેને પરિણામે બા. ૧૬-૪-૩૨ કાંચે લાલ મળ્યા હતા. જે તેમને સુખ્ય કરવામાં આવ્યા હતા.

નેકાલાલભાઈએ પોતાને જવાબેલા પ્રેમ માટે સમાજનો આભાર માની પોતાની મુસાફરીના અનુભવોનું કુંકું પણ વીરરક્ષી ભરપુર ખ્યાન કર્યું હતું તેઓ અહીંથી કેપટાઉન પહેંચી, મોગનાસર થઈ વિકાસલ જવાની ઉમેદ રાખે છે.

પ્રમુખબીએ આજ સુધીની સમાજની પ્રવૃત્તિ કુંકમાં કહી સંજગાવી હતી ૭ માસમાં પુરા કરવાને નહીં કરેલા ૫૦૦ એક બીની આપનાશ મહાનુલ્લિસરક સમાજસેવાથી રજક

જાને ૧૦ દસ ગાંધી આપવાના આ જીવન સમાસદોમાંથી ૨૮ આઠમા વિવિધીમાંથી થઈ ચુકેલા બહેર દર્શાવવા, સવાળ-અનેને સમાજ વરદથી સારર વહેંચવામાં આવી હતી. માલ આજે નવ વાગેલી જાનદ અને ઉત્સાહના પુર વચ્ચે સમા વિલગન કરવામાં આવી હતી.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન પ્રેસ તરફથી છપાઇ પ્રસિદ્ધ થયેલાં પુસ્તકો

	શી. રૂ.
સત્યના પ્રતીકો જાણવા આજે કયા માત્ર ૧	૧ ૬
" " " " " માત્ર ૨	૧ ૬
નિર્જીવના કાવ્ય	૧ ૦
મારો જોશનો જાનુઆરી	૦ ૬
મારો જોશનો જાનુઆરી	૦ ૬
મારો જોશનો જાનુઆરી	૦ ૬
ઇન્ડિયન ઓપિનિયનમાં કોનેરી નર્મ	૨ ૦
મેકમનના જાણનાંથી લીધે તેમના મન અને વિચાર	૦ ૬
પુરુષના જાણે તેના મે આપ્યો	૦ ૬
જોશના કાવ્ય	૦ ૬
પુરુષના કાવ્ય જાણનાં જીવન અસ્તિ	૦ ૬
પુરુષના કાવ્ય જાણનાં જાણનાં	૦ ૬
મેક સત્યનાંથી કયા (કોનેરીસનો જાણનાં)	૦ ૬
માણસ કેવળી જાણનાંથી જાણનાં કોણ કહે	૦ ૬
હાલ સ્વરાજ (જાણનાંથી જાણનાં)	૧ ૦
પુરુષ અને પ્રસિદ્ધ	૦ ૬
દેશનાંથી જાણનાં અને જીવનાંથી સવાળ કરનાંથી ગયાં	૧ ૦
કાવ્યના આમે કરનાંથી કરનાં	૦ ૬
આ. આ. ઇન્ડિયન કોંગ્રેસનાં સુવીનીચર	૦ ૬
જીવન દોરી	૦ ૬
જાણનાંથી કરનાંથી	૦ ૬
મેકમનનાંથી મેકમન ૧૯૦૮નાં મારા જાણનાંથી-જાણનાં	૦ ૬
મેકમનનાંથી કાવ્યનાં અને તેનાં મારા વચ્ચે તેને લગતી પોલ	૦ ૬
મેકમનનાંથી કાવ્યનાંથી કરનાંથી જાણનાંથી-જાણનાં	૦ ૬

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

દર શુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ દ્વારા
અરવ સાથે:

પુનીચનમાં (વારપિક) પાઉન ૧-૦-૦

દિવાપાર " " ૧-૦-૬

કોઈ પણ માણની કાવ્યનાંથી કાવ્યનાં થઈ કાવ્ય છે.

લવાજમ અગાઉથી લેવાનો વારો છે.

અગાઉની સુચનાઓ

કાવ્ય મેકમનનાં જાણ કરનાં જોશ કાવ્યનાં થઈ સુચી ન
અમે ત્યાં સુચી તેમનાંથી કાવ્યનાં નિષ્ઠા આની કાવ્ય તેમનાં
ઉપર કાવ્ય મેકમનનાં કાવ્યનાં થઈ કાવ્યનાં થઈ.

લવાજમ જે વચ્ચે વચ્ચે સુચી કાવ્યનાં ન તેનાં પુરુષ થઈ
અમારું રેટમેન્ટ અમારું કાવ્યનાંથી નિષ્ઠા આની કાવ્યનાંથી
લવાજમ મેકમનનાં આપવાની મેકમનનાં કરવી

લવાજમ જે વિવિધ કોનેરીથી મેકમનનાં તે જોશ
INDIAN OPINION, Phoenix or Durban કાવ્યનાં અને
કોનેરી કરનાં નિષ્ઠા. મેકમનનાં કાવ્યનાંથી વિવિધ કોનેરીથી
માણનાં મેકમનનાં કાવ્યનાં રેટમેન્ટ કરનાં જે સહિષ્ણુઓ
અમારું મેકમનનાં. મેકમનનાંથી મેકમનનાં કાવ્યનાંથી વિવિધનાં
સુચીનાં નિષ્ઠા

આગાઉની સાથે નિષ્ઠા આની કાવ્યનાં થઈ અમે કાવ્ય મેકમનનાં
કાવ્યનાં થઈ કાવ્યનાં જે આપનાં કાવ્યનાં થઈ. આપનાં
કાવ્યનાં થઈ ન અમારું કાવ્યનાં થઈ. મેકમનનાંથી વિવિધનાં
સુચીનાં મેકમનનાં કાવ્યનાં મેકમનનાં જાણ કરનાંથી સુચીનાં
મેકમનનાં થઈ લવાજમ અમારું મેકમનનાં કરવી

વિવિધનાં અમારું કાવ્યનાંથી આગાઉનાં વાતનાંથી
આગાઉનાં થઈ કાવ્યનાં તે લવાજમ અમારું કાવ્યનાં “ઈ. આ.”
અમે કાવ્યનાં અમારું કરવી કરવી.

પર અમારું કરનાંથી કરનાંથી:—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી માલ જથ્થામાં આપી પહોંચ્યાં છે. અને કાવ્યનાં કરે કાવ્યનાંથી આપવી.

થોળી, કાવ્યનાં વિવિધનાં આરે વાત વાતનાં રેશમ.

માણ, રેશમ, સાડી, અમારું, સાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, સાઈ, સુચીનાં આરે કાવ્ય, આપનાં
લીલક વિવિધ વિવિધ. પુરુષ, સુચીનાં અને અમારુંથી પહોંચ્યાંથી કાવ્યનાંથી કરે થઈ
અમારું થઈ આપનાંથી અમારું અમારું આરે કાવ્યનાં અમારું કરવી.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ મેન્ડ કુલ.,

માણ ૫૬૬૮.

૬૩ કાવ્યનાં થઈ,

કોનેરી આરેથી મેન્ડ થઈ થઈ

મેકમનનાંથી.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પોસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, ફળાદ, ફળી પાવડર, ગરમ મસાલો, મરી, કુક, આડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છદ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી ભરની અપટ્ટેટ મરીમરી માં પોસેલો તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓરિ આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત ભાવથી પીસાં આપાં આપકેને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and mailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના બનાના, પછંતાપેલ વિગેરે ચીજો ઓરદર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઓરદર ઉપર બાતી દેખરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાયત ભાવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ ગ્રાવીન્સ, ટાંકવાલ, ફીફેટ, રેડિસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

દરબન. નાટાલ.

Phone 3567, Box 388, 182, Grey Street, DURBAN.
HEBRABHIA MORAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

ટેલેફોન ૩૫૬૭ અને પોસ્ટબોક્ષ નંબર ૩૮૮

અને ગ્રેય સ્ટ્રીટ-૮૨

વેલીમ સારી સેલેબી માલ સી.એ.ડી. થી મોકલવામાં આવશે
ટેલેફોન ૩૫૬૭. પોસ્ટ ૩૮૮ ૮૮૪ થી રીટીટ, દરબન ૮૨

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિગેરે

અમારે કાં બાતી દેખરેખ નીચે તાળો બને મહાકાળી
પરમા દળેલો ગરમ મસાલો, દરીયાફર, દાલર, મરચાં, તેમજ
કરીનાં અને લીંચુનાં તેમજ ગોક્ષા બાબાર દરેકમાં મોડા
કા જગ્યાએ અમારી ગેરડી સારી મળી શકે. અમે
ઉત્તમ માલ, તમે ઘરમાં બનાવી શકતા નથી. એક વખત
અજમાવી ખાતી કરો. મળવાનું કેટલુંક,

K. N. PADIA.

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

૧૨૨ વિક્ટોરિયા સ્ટ્રીટ અને પોસ્ટબોક્ષ નંબર ૫૪૨ પેકીંગ કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. P. Box 542, Durban, 129 Victoria St. ૫૪

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

૧૨૯ નવનું તાલુકું ૨૬૪ અને પોસ્ટબોક્ષ નંબર ૨૬૪ પેકીંગ કરી સી.
એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 264. Durban, 31 Short St. ૬૫

અગત્યની મુશ્મલ

વર્ષ	જાન્યુઆરી	ફેબ્રુઆરી	માર્ચ	એપ્રિલ	મે	જુન	જુલાઈ	ઓગસ્ટ	સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટોબર	નોવેમ્બર	ડિસેમ્બર
૧૯૩૨	૧૯૪૮	૧૯૫૦	૧૯૫૨	૧૯૫૪	૧૯૫૬	૧૯૫૮	૧૯૬૦	૧૯૬૨	૧૯૬૪	૧૯૬૬	૧૯૬૮	૧૯૭૦
૧૯૭૨	૧૯૭૪	૧૯૭૬	૧૯૭૮	૧૯૮૦	૧૯૮૨	૧૯૮૪	૧૯૮૬	૧૯૮૮	૧૯૯૦	૧૯૯૨	૧૯૯૪	૧૯૯૬
૧૯૯૮	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯	૧૯૯૯

સરતબાથુની ત્રણ વાતો—અંગાળના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા
કાર થી. કરમન્ડ કોટાપાથુની આ વાતોમાં થી. મદદિવ
હીભાઈ દેસાઈએ જેમનાં પોતાના વિનોદ અર્થે લખે
હતા અને 'નવલકથા' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં હોય
છે કે "જેનેક મરનાં છવન કપર આ વાતોમાં મરસ
હાપ શાકરો એ વિષે જામને કંઈક નથી."

ઈ. સી. ૨-૬.

ઉત્તમ મીઠાઈ માટે પ્રસિદ્ધ

એક વખત મંઝાવી ખાત્રી કરો.

ઝોઈર સાથે પૈસા મોકલવા બલામણુ છે.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL.

'Phone 3623.

કેપીટનની લહેજતદાર મીઠાઈ ખરીદી ખાત્રી કરો કે તેની કંમિતના પ્રમાણમાં ખાસ મણોજ ઉત્તમ છે.

ગરમ મસાલો, પાપડ, અચાર વિગેરે મનપસંદ મળશે. વળી હમારા મદકોની સવડ માટે દરેક જાતના આમોદોન રીકોર્ડ તેમજ આફ્રિકાન્સ, બાન્ડ, જુલુ, વિગેરે રીકોર્ડ પણ મોટા જગ્યામાં રાખવામાં આવ્યા છે. બીજે રચણે ખરીદ કરો તે પહેલાં હમારે ત્યાં તપાસ કરવા વિનંતિ છે.

પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકની હોટેલ

(માલિક: K. K. KAPITAN).

189 Grey Street,

DURBAN.

59

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	s.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly ...	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	s.	d.
Yearly	20	6
Half-Yearly ...	10	6

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રૂટ અને વેજિટેબલ માટે કંડીના ઝોઈર ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંજાવી ખાત્રી કરો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

તે જુનામાં જુનું થીડી ઝાડું આખા સાદ્ય આફ્રિકામાં વંચાય છે.

જાણ અને નક્કી માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવૈયાઓના નવા રેકોર્ડો

મથિ તેવા ગયનો વાળી રેકોર્ડો પરમાં રાખવા કરતાં હૈક જણના મન હરી છે તેવા ધર્મિક, જાબાજી અને સાંચારીક બોધથી ભરપૂર ગાયનાની રેકોર્ડોનો સંગ્રહ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ હાંડવરી) ગુજરાતી

"અરે જાણી ધીમે ધીમે હમ જર"

"પતિ વીના પ્રેમલાના મનના"

નંબર ૬૫૬.

(રામ બાઈરવી) ગુજરાતી.

"દિના નાથ દયાળ નરવર હાથ મારો
સુકશોમાં" (કેશવકૃતી)

"તુરથો મારો ત'જુરાનો તારુ"

નંબર ૭૫૦.

ઉત્તમ ગાયના, મુંદર દેખાવ વાળા અને મધુર સ્વરના ગોક્ષ વાળા આમોદોન તેના જોનારને પચા આનંદ આપે છે અને તેની સાથે જમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી હસમણે આનંદ વધારે આપે છે.

ગુજરાતે હૈંદ, જમારી મજબૂર રજેલી ૪૨૧ ગમમવાળા મુક નાર રેકોર્ડો ખરીદનારને બેટ આપવામાં આવશે. જમારે કાંથી આમોદોન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાજાની મજબૂત ખબત થશે.

'Phone 2447.
P. O. Box 1158.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

78

Indian Opinion

No. 18—Vol. XXX

Friday, April 29th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. ખંડાલા

એ તા. ૨૭એ મુંબઈ જવા ઉપરથી.
રહી. "હેનીયા"

એ તા. ૧૬મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી
મુજલસાની વીરહી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦

સ્પેશીયલ પા. ૫-૦-૦ ના કીસાળથી લેવામાં આવશે.

મુજલસા—લુતાઈએ પોતાના મોટા લાગીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા બપોલ કસ્ટમમાં પહોંચતા કરવા.

સેકન્ડ અને થર્ડ માટે એક મહિના અગાઉથી બુકાઈન કરવો.

ફ્રેટ દીઠી પેસીન્જર પોતાની લીમીટ બમારી ઓફીસમાંથી લેવી અને નક્કાર મામલાના બાઈબીએ બમારી સાથે
પરબંધકાર કરવાથી પણ થઈ શકશે. રહીઅરને લગતું ફ્રેટ કામકાજ બમારી બાઈ રેપરેમ નીચે માન છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

300 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat." Durban.

લીકીના કાલો

સેકન્ડ ક્લાસ: પાઉન્ડ ૨૭-૦-૦.

થર્ડ: પાઉન્ડ ૧૫-૦-૦.

ફ્રેટ: પાઉન્ડ ૬-૭-૬. બેરારી વમર.

અને લીકી વીરહી. પાઉન્ડ ૨-૭-૬

વધુ પુલાસા માટે લખો આ મળે:—લિંડી પેસીન્જર
એવન્ડ રોબ હીમેડ એન્ડ સન્સ,
૨૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

**LOOK
CLOSELY
AT THIS LABEL**

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be **SURE** you got the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

**Keen's
Blue**

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

**આ લેબલને
ખારીકાઈથી
તપાસો**

જ્યારે તમે દુકાનની અંદર કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ ખરીદવા જાઓ ત્યારે તમારી એ ખાત્રી થવીજ જોઈએ કે તમને એવ બનાવટનો માલ મળે છે. કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ સરસ રીતે ઓઝળી જાય છે અને કપડામાં હાથનો નીશાનોઆ રહેતી નથી. તે અત્યંત ઢરકસરથો વાપરી શકાય છે.

**કીન'સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ**

દુકાનદારો માટે

મેટા જગ્યામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુનો ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે ગ્રાહકોને હમેશાં સતોષાયલા બેસો. 77

Indian Opinion

No. 18—Vol. XXX.

Friday, April 29th, 1932.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price 2 pence.

STATEMENT SUBMITTED TO THE MINISTER OF INTERIOR

SIR.—We the undersigned, representing the South African Indian Congress beg to lodge the objection of our Congress to the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill now before Parliament, and beg to submit the following observations on the various clauses which adversely affect the Indian community of the Transvaal, for the consideration of the Government with a view to the complete withdrawal of the Bill.

We now beg to deal with the following —

CLAUSE 1.—Under Section 130 of the Gold Law it is made a punishable offence for any holder of a right acquired under Law No. 14 of 1898 or a prior Law to transfer, or sublet, or permit to be transferred, or sublet any portion of his right to a Coloured person, to reside on, or occupy ground held under such right. The addition proposed by this Clause not only makes the occupation of proclaimed land by a coloured person illegal but a punishable offence.

CLAUSE 2.—This repeals sub-section 1 of Section 131 of the Gold Law. Under the repealed section only occupation on proclaimed land in districts comprising in Class A was permitted. It is now sought by this clause to prohibit occupation as well as residence.

This clause further creates a new position by bringing within the provisions of the Gold Law, Townships such as Springs, where Asiatics possessed uncontestable rights to reside and occupy. In point of fact the Gold Law had no application whatsoever to Townships such as Springs. Recently the question of residence by Asiatics on a certain stand at Springs, who were sought to be ejected under Section 131 (1) of the Gold Law was tested in the Appellate Division of the Supreme Court, and the Old Justice decided in favour of Asiatics by observing that land proclaimed under Section 52 stood in a peculiar position and was not intended by Parliament to be hit by the provisions of the Gold Law in its application to proclaimed land. The effect of this clause will be to nullify the judgment of the Court and to take away rights which were hitherto enjoyed by Asiatics. Although the existing interests of Asiatics are safeguarded, it excludes any fresh rights which were open to them from being acquired.

CLAUSE 3.—Under this section powers are given to the Minister for the issue of a certificate withdrawing any land from the operation of the provisions of Sections 130 and 131 of the Gold Law in so far as they prohibit the residence or occupation of land by a coloured person. This apparent relief is no relief of any material value in as much as it only affects Government Townships as long as they remain leasehold. Immediately they are converted into freehold the anti-Asiatic clause will apply in terms of the Township Act, 1908, and, in our opinion, the certificate of exemption issued by the Minister will be *ipse facto* unenforceable.

There is no indication in this clause that the power to exempt land is semi-Government and private Townships which always contain prohibition against Asiatics from residing and occupying.

Our argument is further strengthened by the fact that any interested shareholder has the right to enforce the anti-Asiatic clause against the Asiatic. Thus then it will be seen that the power given to the Minister to exempt under this clause is limited to Government Townships only.

CLAUSE 4.—This clause purports to safeguard rights lawfully acquired as declared by the recent decision of the Appellate Court in the case of Springs Municipality vs. Moses and Seodat, and much like places. While safeguarding existing rights in this respect it restricts any fresh rights of a similar nature in the future. No provision is made for the transference of such rights to successors or heirs of present holders, who were in perfectly legal occupation of their stands.

CLAUSE 5 (1).—This sub-section creates new disability against Asiatics by amending the Gold Law. Although a proclaimed area in which Asiatics are prohibited from occupying ceases to be a proclaimed area before the 1st May 1930, it will nevertheless be considered as a proclaimed area thus taking away the rights of Asiatics to reside on and occupy land deproclaimed on or after that date. It moreover protects the rights of Asiatics as to residence and occupation lawfully acquired up to 1st May, 1930, but this protection does not extend to their heirs and successors.

CLAUSE 5 (2).—This sub-section whilst giving power to the Minister to exempt land expressly excludes Asiatics from their right of occupying deproclaimed land which they will be entitled to where the land is deproclaimed after the mining is worked out or closed.

CLAUSE 6 (a, b & c).—This clause is of a far-reaching nature. It in effect reduces Act 37 of 1919 to a dead letter, for it takes away the protection given under that Act. In the case of the *Krause v. Springs Municipality* vs. Datoe Ltd., 1920, the Courts have interpreted the Act to mean that a British Indian was exactly in the same position as any other person in the Municipality, and just as if he were not a coloured person, in other words, just as if he were a European, and held all the rights under the Gold Law. It is respectfully pointed out that British Indians who on 1st May, 1919, were carrying on business on proclaimed land in Townships and their successors in title as well as their bona fide servants were exempted from the Gold Law, and were permitted to reside on and occupy land in the same Township.

The clause proposes to restrict the scope of the Law by laying down contrary to the intention of Act 37 of 1919, that persons so protected shall not hold any land or area in excess of that held by him on 1st May, 1919. In other words it means that if a person occupied sub-tenant to this date any fresh rights acquired since 1st May, 1919, he shall not be entitled to occupy the same. This clause is a direct attack on the rights of Asiatics to acquire fresh rights in the future.

Under the Gold Law of 1898 and according to the ruling of the

Court in Rhotia's case, the right to occupy land existed. It is necessary to quote the judgment of the Chief Justice in that case. He ruled that "Section 92 of the Gold Law, 1894 certainly forbids the issue of a stand licence to any but white persons, no coloured man, therefore, can hold a stand licence. But it does not say that a White man shall not let his stand to a coloured person, nor does it say that no coloured person shall occupy a stand. That being so, it seems to me that neither of these things are illegal." Subsequent to this the new Gold Law of 1901 was introduced, when it was made clear by the then Attorney General, referring to representations made in regard to Sections 130 and 131 that the intention was not to restrict Indian trade but as a matter of sound policy and sanitary legislation to regulate the residences of coloured persons in the populous mining areas of Witwatersrand, and more especially outside Municipalities. It was also made clear that the restrictions which are contained in Sections 130 and 131 on the residence of coloured persons aimed not at Indian traders but at idlers and loafers. This is fully borne by the fact that the provisions of Sections 130 and 131 were not enforced against Indians who were allowed to acquire vested interests in regard to residence and occupation. This then was in keeping with the assurance given by the Attorney-General to the Under-Secretary for the Colonies, when the controversy was raised in regard to the New Gold Bill. This clause as introduced sweeps away those assurances and even refuses to recognise vested interests acquired thereunder.

CLAUSE 7, sub-section 2.—It is respectfully pointed out that the saving clause to clause 7 contains a serious omission in prohibiting successors in title to hold the property. It limits an Asiatic to deal with his property only by way of inheritance and the heirs. He dealing with a lawfully acquired property during his lifetime is totally prohibited.

CLAUSE 7, Sub-section 2 (4).—This sub-section clause introduces a new disability and sweeps away existing rights in relation to holding of properties in town by Europeans for Indians. Europeans hold properties for and on behalf of Indians since Law 3 of 1885 was enacted, and this was held to be valid by the Supreme Court. The present provision of the Bill makes it illegal and a punishable offence for a person to hold fixed property on behalf of Indians after the 15th May, 1930.

This clause further gives no right to transfer properties so held to any other person, and if a European holding fixed property on behalf of an Indian dies no provision is made for the nomination of another Trustee.

CLAUSE 7, Sub-section 3 (4).—This clause is objected to on the ground that transfer of shares or debentures to any other Asiatic is prohibited, which is unjust.

All shares in a private company which has acquired property after May 1930 are forfeited to the State. This in effect will place all properties purchased by that company before May 1930 in the possession of the State by virtue of the shares having been confiscated by it. This is a distinct hardship.

We have on examination of the Bill briefly stated our objections to some of the salient provisions thereof which, in our humble opinion, disturbs, curtails and limits the existing rights hitherto enjoyed by Indians in the Transvaal Province, and furthermore imposes fresh disabilities upon their rights to reside and occupy therein.

We venture to submit respectfully that the submissions set forth in this Statement warrant, having regard to the history and incidence of the Indians in that Province, the serious consideration of the Minister. Nothing short of the removal of these objections will satisfy the community and make their lot in that Province a happy and contented one.

It is fervently hoped that in view of the national importance which the Indian community as a whole in South Africa attaches to the Bill, every consideration will be given by the Minister so as to afford relief to the Indians in the Transvaal Province, whose sole desire is to be freed from unjust and oppressive laws which harshly operate against them.

CONSTITUTIONAL AGITATION

SIR Fazl-i-Hussein the leader of the Government of India delegation before leaving this country for India gave sound advice to the leaders of the Indian community in the Union. The advice was to the effect that they must adopt constitutional agitation in this country. The Executive of the S.A.I.C. met last week in Durban and the members very carefully discussed the Asiatic Land Tenure Bill. They found the Bill unsatisfactory. The members emphasised that in order to give a lead to the Transvaal Indians it is proper at this moment to calmly deliberate and follow the advice of Sir Fazl-i-Hussein to agitate constitutionally in order to get this Bill withdrawn. The executive cannot immediately give advice to the Transvaal Indians to start Passive Resistance. It is the function of the Conference which is to meet on the 29th and 30th of May, 1932 at Durban to give lead to the Transvaal Indians. It is the duty of the executive to explore all the possible avenues for peace before it advises the Transvaal Indian community to launch the Passive Resistance movement. With this view in mind the executive wired Dr Malan to meet a small deputation of the Congress. Dr. Malan has pushed back the community from the steps of the constitutional agitation. The executive has taken another constitutional step. It has requested the clerk of the House of Assembly to allow the community to address the House at its Bar, failing which a petition will be presented to the clerk of the House of Assembly to lodge objections against the Asiatic Tenure Bill. This petition has already gone to Capetown. In this issue elsewhere we have published it. We have no hope that any relief will be granted but in order to follow the advice given by Sir Fazl-i-Hussein we must agitate constitutionally so that in future he will have no occasion to complain. The last constitutional step would be to approach the representative of His Majesty the King—the Governor-General and request him not to give his sanction to the

Bill! We would have already carried on all these constitutional steps before we meet at a Conference by the end of next month in Durban. The annual Conference after having gone into *pros* and *cons* will give final advice to the Transvaal Indian community. What that advice would be we do not suppose to guess. There are two ways open to the Transvaal Indians. The one is to accept the Tenure Bill and suffer humiliations and insults; the other one is to stand as one man and take up Passive Resistance movement against the Bill and fight for the rights. No nation can achieve political rights without sacrifice and suffering.

Slave Mentality

Oriental And Occidental

BY DHIRENDRA N. ROY, M.A.

(Continued from last week)

Most of the foreign people who come to live in the Orient are those who have had no chance at home. They come with the ostensible idea of helping the native people to live a better life, while the real motive lies in their pocket. Being usually the misfits of their motherland, they can hardly be expected to fit in with the other land. When they find that these 'damned' natives are so 'funny' in their ways of life, they swear and curse and growl. They do whatever they want and, however wrong, they do it with impunity. They become important and begin to speak and write. And what would all this be about if not the cursed natives? They make sensational statements against the people, indulge in the widest generalisations on the basis of individual cases of weakness and thus flatter their racial vanity. They do so and in an unreluctant manner they about they are the chosen ones of God.

The evil effect of this pretentious life is not immediately perceived by the people of the Orient. They, being possessed of a highly noble tradition of cultural life which appears to have entered into their very being by long practices, do not feel immediately perturbed in any noisy demonstration against them. But the masses, who do not usually go deeper into their national soul, are not so well entrenched in their own culture as to unheed the shallow interpretation of narrow-minded foreigners. They are told over and over again of the rottenness of what they have, and their political helplessness stands as a strong argument for it. Voluntemous literatures are carefully got up in defence of such idea and then imported to feed the mind of the Orient people. When such things continue to educate the people who find themselves truly becoming worse while their foreign masters are doing better amidst them, scepticism is bound to disturb their good faith. The deep-rooted love for their tradition may keep them outwardly devoted to things of their own but there begins an imperceptible change in their mental conditions. Outwardly they may grumble against

the criticism of their life by these intrusive foreigners but proportionately there is loss of confidence in themselves and a modified feeling of respect for all that they therefore stand for.

There is a popular story in India. Once a Hindu bought a fine lusty goat in the market. Some mischievous rogues saw it and were much tempted. They conspired together to get it from him without paying the price. After due consultations they posted themselves in several groups at various places on his way home. The man was returning home with the goat when it was near evening. One of the first group of these knaves came forward and addressing the man asked him with an air of indifference why he was carrying a pig. The man cast a curious look at him and confidently asserted that it was a goat and not a pig. The whole group joined with the first man to declare that anybody could recognise that it was a pig and that there must be something wrong with his eyes to consider it to be a goat. The Hindu left them in disgust telling them that he knew quite well the distinction between a goat and a pig and that the one he was carrying was a goat. After walking a short distance he met another group, one of whom asked him in a curious tone, if he was a high-caste Hindu. As he answered in the affirmative, he was further asked what he was going to do with that pig. He got excited and said that it was not a pig but a goat. At this the rest of the group began to laugh, saying to to one another loudly that he must be crazy for he called a plain pig, a goat. The poor Hindu heard it and, though he protested outwardly against their mistake, he began to revolve within himself how he could be a pig. He met a third group and the same judgment was passed upon his goat. He quarrelled with them, but much of it was meant to confirm his inward doubt. As he was walking on with the animal, he was looking at it and again thinking that probably it was his mistake and that it was a pig. He met a fourth group and the same thing happened. He felt it must be a pig and, when he passed the fifth group who did the same, he looked this way and that, kicked away the goat, and then went home alone.

Perhaps, the story is not a perfect analogy, but it is a good one. It may be doubted,—though the reasons for it are not sufficient,—that there is any conscious intrigue to hoax the people into a false conviction, but it is true that there is too much noise raised by over-confident foreigners against what the Oriental people hold so dear and in favour of what the former call their 'wonderful' civilization. Many among the Oriental people are affected by such organised propaganda and the danger is that, if things continue to be what they are now, the very plain goat may some day appear to be a real pig, and be thrown away.

The birth of Lord Ram was celebrated on Friday the 13th instant under the auspices of the Lady Smith Arya Samaj at the Samaj Hall, 63 Milling Road, Lady Smith. The function which was well attended, commenced at 8-30 p.m. by the chanting of Vedic prayer, immediately after which the havan ceremony was performed. On the completion of the ritual performance, Mr. L. Parashram, president of the Samaj, spoke on the significance of the day. Amongst the other speakers on the occasion were Messrs. H. Singh, V. Lalla, L. Sewgoolam and U. Soobraj. Fitting national and religious songs were sung by Mr. N. Amalida and scholars of the Gujarati Night School. The guests were entertained with light refreshments. The function terminated at 10 p.m.

$\frac{1}{2}$
 $\frac{1}{3}$
 $\frac{1}{4}$
 $\frac{1}{5}$
 $\frac{1}{6}$
 $\frac{1}{7}$
 $\frac{1}{8}$
 $\frac{1}{9}$
 $\frac{1}{10}$
 $\frac{1}{11}$
 $\frac{1}{12}$
 $\frac{1}{13}$
 $\frac{1}{14}$
 $\frac{1}{15}$
 $\frac{1}{16}$
 $\frac{1}{17}$
 $\frac{1}{18}$
 $\frac{1}{19}$
 $\frac{1}{20}$
 $\frac{1}{21}$
 $\frac{1}{22}$
 $\frac{1}{23}$
 $\frac{1}{24}$
 $\frac{1}{25}$
 $\frac{1}{26}$
 $\frac{1}{27}$
 $\frac{1}{28}$
 $\frac{1}{29}$
 $\frac{1}{30}$
 $\frac{1}{31}$
 $\frac{1}{32}$
 $\frac{1}{33}$
 $\frac{1}{34}$
 $\frac{1}{35}$
 $\frac{1}{36}$
 $\frac{1}{37}$
 $\frac{1}{38}$
 $\frac{1}{39}$
 $\frac{1}{40}$
 $\frac{1}{41}$
 $\frac{1}{42}$
 $\frac{1}{43}$
 $\frac{1}{44}$
 $\frac{1}{45}$
 $\frac{1}{46}$
 $\frac{1}{47}$
 $\frac{1}{48}$
 $\frac{1}{49}$
 $\frac{1}{50}$
 $\frac{1}{51}$
 $\frac{1}{52}$
 $\frac{1}{53}$
 $\frac{1}{54}$
 $\frac{1}{55}$
 $\frac{1}{56}$
 $\frac{1}{57}$
 $\frac{1}{58}$
 $\frac{1}{59}$
 $\frac{1}{60}$
 $\frac{1}{61}$
 $\frac{1}{62}$
 $\frac{1}{63}$
 $\frac{1}{64}$
 $\frac{1}{65}$
 $\frac{1}{66}$
 $\frac{1}{67}$
 $\frac{1}{68}$
 $\frac{1}{69}$
 $\frac{1}{70}$
 $\frac{1}{71}$
 $\frac{1}{72}$
 $\frac{1}{73}$
 $\frac{1}{74}$
 $\frac{1}{75}$
 $\frac{1}{76}$
 $\frac{1}{77}$
 $\frac{1}{78}$
 $\frac{1}{79}$
 $\frac{1}{80}$
 $\frac{1}{81}$
 $\frac{1}{82}$
 $\frac{1}{83}$
 $\frac{1}{84}$
 $\frac{1}{85}$
 $\frac{1}{86}$
 $\frac{1}{87}$
 $\frac{1}{88}$
 $\frac{1}{89}$
 $\frac{1}{90}$
 $\frac{1}{91}$
 $\frac{1}{92}$
 $\frac{1}{93}$
 $\frac{1}{94}$
 $\frac{1}{95}$
 $\frac{1}{96}$
 $\frac{1}{97}$
 $\frac{1}{98}$
 $\frac{1}{99}$
 $\frac{1}{100}$

number affected is small but in the Natal and Transvaal Provinces the figures almost equal, the Natal figures showing a slight increase in the number of people affected.

An analysis of the figures in relation to each Province has been given to show the distribution of Condonation figures, taken in each Province, separately, must be regarded, considering the disparity of the population in each Province, as affording a small increase in the number of population.

We have somewhat at length dealt with the figures in order to show that the number of people affected is small to warrant the consideration of relaxing the restriction and allowing those who are affected to enter the Union. The Honorable the Minister of Interior has given a promise to consider the restriction if the number affected was small.

We desire to make the point that the Scheme of Condonation made distinction in favour of those who had brought in their wives and family, and punished those, who failed to introduce their wives and children before the official date.

While all along the Congress has not its face against illicit entry, we feel that the inevitable separation of wife from husband due to the influence of the Condonation Scheme should not be allowed to continue.

(To be Continued)

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

South African Indian Congress

Twelfth Annual Conference

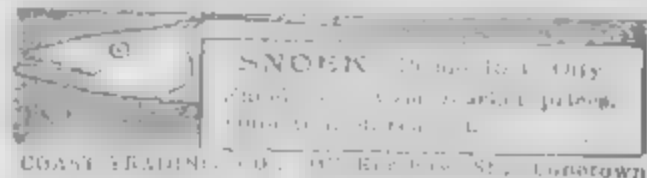
Notice is hereby given that the Twelfth Annual Conference of the South African Indian Congress will be held at the Parsee Rustomjee Hall, 140, Queen Street, Durban, on the 29th and 30th days of May, 1932, commencing at 10 a.m. on the 29th May.

AGENDA

1. Minutes.
2. Presidential Speech.
3. Secretarial Report.
4. Financial Statement and Treasurer's Report.
5. Transvaal Asiatic Land Tenure Bill (Amended).
6. Capetown Agreement and matters referred to thereon.
7. Election of Officers.
8. General.

SORABJEE RUSTOMJEE,
President.

A. I. KAJEE J. Hon.
P. R. PATHER) Secretaries.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરફવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી માલ કપડાંમાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ત્રીઓમાં આવશે.

માણી, હાથલાં વિગેરેને મારે જાત બાતરું રેશમ.

ગોળ, રૂમાલ, સાડી, અખમલ, સાલ, ટાઇ, કોલાર, કોર, શર્ટ, મુકને મારે કલ્, આસામ

શીલક વિગેરે વિગેરે. પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને બાળકોમાં પહોંચ્યાં કોમળી દરેક સ્ત્રીઓ

અમારી ગમે બા-બોચાંથી મસ્તમાં જતા માલે હવેથી મળે જાય.

ફોન ૫૧૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.,

લોકલ ૫૧૬૮.

૬૩ પ્રલોક ધીર,

કોનર માર્કીસ એન્ડ પ્રલોક સીડી,

બેકાનીસમર્મ.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુરતક ૩૦ થું.

ફ્રીનીક્ષ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૯ એપ્રિલ ૧૯૩૨

નં. ૧૮

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર, તા. ૨૯ એપ્રિલ સન ૧૯૩૨

હોદ્દા સરકારના પ્રતિનિધિમંડળના નેતા સર ફક્લી ફુલેને આ મુદ્દકનો દિનારો જોડીને આજમા અમા બંધારણપૂર્વકની તે પહેલાં બંનેની હોદ્દા કેમના આગેવાનોને શીખામણના બે બેસો સંભળાવી મળા કતા. એ શીખામણના કાલે એ દના કે તમે કોમ પશ્ચ મળવળ કરો નો તે બંધારણપૂર્વક મળવળ કરવો. અમા આવાડિયામાં સા. આ. ઇ. કેમિસની એકઠીકયુદીય મીટીંગ મળી હતી તેણે ટેન્નોર ખીલ ઉપર સંભાળ લારેલી ગયાં કરી અને બીલ આપતે બસબોયકારક છે એમ સોને લાગ્યું. ટ્રાંસવાલની હોદ્દા કેમને સીધા અને ધારી મામે સરળતાથી કાપ કરવાનું પરવડી શકે એટલા ખાતર બીલકુલ ચાલિ રાખીને બંધારણપૂર્વક મળવળ કરી રીતે દને કરવી અને સર ફક્લી ફુલેને આગેલી શીખામણ મુજબ દેવી રીતે કાપ લેવું ને વિષે રાખોએ ખાસ બાર મુક્યો હતો. દુરતજ સત્તામંદની લાલ ઉપાડી લેવાની સલાહ એકઠીકયુદીય આપી શકે એમ નથી. એ સલાહ આપવાનું કાપ સા. આ. ઇ. કેમિસની ડરખાનમાં મે માસની આખરીમાં મળનાર કાન્દરસ કરશે. ટ્રાંસવાલમાં હોદ્દાશાખ્યોને સંગઠાવની લાલ ઉપાડવાની સલાહ આપવામાં આવે તે પહેલાં આ બંધારણ ખીલને પસાર થતું અટકાવવા માટે બંધારણપૂર્વકની એટલી મળવળ સકય હોમ લેટલી કરી લેવા એ એકઠીકયુદીયનું કાર્તવ્ય છે અને તેથી ધીનીરુદર એક ઇન્ડીરીઅરને તાર્કીક દર્શાવવામાં આવ્યું કે કેમિસના એક નાના પ્રતિનિધિમંડળની મુલાકાત ટેન્નોર ખીલ વિષે જામારી દરિયાદ સાંભળવા આવે. બંધારણપૂર્વકના આ પહેલાં પમથીમાં ઉપરથી ડોક્ટર મલને કોમને ધક્કે આરી નીચે ઉતારી છે. તેણે દર્શાવ્યું કે ખીલ વિષે સીમેકટ કમીટીમાં ગયાં મળેલી છે એટલે એ વિષે મુલાકાત લેવાથી કુપરો નથી. આ જવાબ માન્યા પછી એકઠીકયુદીયે બીલનું બંધારણપૂર્વકનું એ પગલું ભર્યું છે કે પાલમિંટની લાલિસ એક એસેમ્બલીના બાર પક્ષે ખડા રહીને ટેન્નોર ખીલ વિષે કોમના વીધા સંભળાવવા માટેની આગણી કરવી. તેની બે ના મળે અને નાજ મળશે એમ પ્રથમથીજ માની લેવા માં આવ્યું છે તે પછી એસેમ્બલીના ક્લાઈ મારને ટેન્નોર ખીલ વિષે પાલમિંટને એક પીટીશન રજુ કરવી. આ પીટીશન અગેથી રવાના થઇ પશ્ચ મધ છે અને જે અગે અગેલ વિભાગમાં ડાખી પશ્ચ છે. આ પીટીશન ઉપર થાન કોમ પશ્ચ જતાની કાદ દરિયાદ મળે એવી આશા રાખીજ નથી પરંતુ સર ફક્લી ફુલેને આગેલી બંધારણપૂર્વક મળવળ કરવાની

સલાહને માન્ય રાખવીજ નોંધકે કે તેથી તે નામદારને માગવાથી દરિયાદ કરવાનું પ્રમેળન ન રહે. આ પીટીશનને પશ્ચ કશી કાદ નથી મળવાની તે આપણે બાણીએજ છીએ. ત્યાર બાદ એવટનું મગલું રજુ નામદાર મર્નર જનરલ પાલે પટેમવલું તે નામદારને પછી દર્શાવ્યું રજુ કે ટેન્નોર ખીલ પાલમિંટમાં પસાર થાય નો આખ નામદાર તેના ઉપર સહી મુકના નહિ. સા. આ. ઇ. કેમિસની વાર્ષિક કાન્દરસ મે માસની આખરીમાં ડરખાનમાં મળે તે પહેલાં આ પ્રમાણે બંધારણપૂર્વકની સર્વ મળવળ એકઠીકયુદીયે કરી લીધેલી દશે. એટલે કાન્દરસ આ સર્વ રિશિન તપાસી લઇને પછી એવટે કાન્દરસવાલના હોદ્દાશોને માર્ગે જતાવશે. ખીલે કોમ મળે જતાવશ પશ્ચ કાન્દરસને રહેવાનુંજ નથી. આવ કામને માટે બેજ માર્ગે મુલ્લા રહેવાના છે. એક તે એ કે ટેન્નોર ખીલને મવાવી બનીને સ્વીકારી લેવું અને એટલાં અપમાનો મદન કરવાં પડે તે સદન કરીને પશ્ચ પેસા કમાવાનું મળવું હોય તો તે કમાવા કમવું અને બીલનું એક પ્રજા તરીકે સ્વમાન સાથે જમવું હોય. હીલુપત અને નામદારીવા કાળા કાપ કપાળે ન મેટાકવા હોમ, પેસા આગે છે અને કાલે ન પશ્ચ હોમ, જીંદગી આગે છે અને કાલે ન પશ્ચ હોમ અને દુનિયામાં એકાદ મરવાનું તે છેજ અને મરીશું નમરે કશું સાથે બાંધી તથા લઈ જવાના, આ સર્વ સમજીને પ્રજા તરીકે સ્વમાનની આપણને કિમન દશે તો નો દુરતજ સામાયદની લાલગી બિરી અને સીધે સરળ માર્ગે કોમની સામે પડેલાજ છે તે માર્ગે નિદરતાથી માલ્યા જવાનું રજુ. આ બેચાંથી શું પક્ષ કરવું તેનો નિર્ણય મારે રવાના રહેશે એટલે ટ્રાંસવાલના હોદ્દાઓ આગથી એ વિષે અમા કરતા યામ એ કમવવા મોગ છે.

સા. આ. ઇ. કેમિસ

બારમી વાર્ષિક કાન્દરસ

સા. આ. ઇ. કેમિસની વાર્ષિક બારમી કાન્દરસ ૧૪૦ કવીન કટીટ ટરખન પારસી દુસ્તમજી હાલમાં તા. ૨૯ તથા ૩૦ મે સન ૧૯૩૨ ના રોજ સવારે દસ વાગે મળશે.

એજેન્ડા :-

(૧) મીનીટસ. (૨) પ્રમુખનું આપણ, (૩) સેક્રેટરીના રીપોર્ટ (૪) કાઉન્સિલરોના રિપોર્ટ અને ટ્રેસરરનો રીપોર્ટ (૫) ટ્રાંસવાલ એસીયાટીક લેન્ડ ટેન્નોર ખીલ, (૬) કેપટાઉન એસીમેંટ અને તેને અંગેની હકિકત, (૭) અમલદારની મુદ્દલી (૮) સામાન્ય.

સેક્રેટરિયલ રજીસ્ટર પ્રમુખ.

એ. આર્. કાળ) એ. એ.
બી. આર. પરમર) સેક્રેટરીઓ.

એશિયાટીક હેન્ડ ટેન્ચર બીલ અને તેની સમજ

બી એશિયાટીક હેન્ડ ટેન્ચર બીલ જેનું સવિનિર્મિત પહેલુ વાંચન થઈ ગયું છે તે બીલ અને અંગ્રેજી વિભાગમાં આપું છાથી મળ્યા છીએ. એ બીલની કલમવાર શી અર્થ છે અને તેમાં દ્રષ્ટવાદની હોદી ક્યા રીતે નક્કર થઈ જશે તે અને નીચે આપું છીએ :—

કલમ પહેલી

બીલની પહેલી કલમ ૧૬-૮ ના રૂપમાં સોનેરી કામદારની ૧૩૦ મી કલમમાં થોડા અપેક્ષા કરે છે. આ સોનેરી કામદારની ૧૩૦ મીની મતભળ એવી છે કે ખરા મોકલે સિવાયના કલડે માણસો પ્રીકલેક્ટર એશિયાટીક વસ્તી નથી સહતા થા તેા મોકલેતોના કલમવર્ધિવટ નથી કરી સહતા. અને જે માણસ કલડે માણસના વસવાટ માટે મા કલમવર્ધિવટ માટે સહતા દ્રષ્ટકર કરે થા સમજેટ કરે તેા તે સમને પાત્ર અને છે. બીલની પહેલી કલમથી વસવાટ માટે કાઢે આપનાર તથા તે રાખનાર માણસ અને સમને પાત્ર થાય છે. પહેલાં માત્ર આપનારના સમને પાત્ર હોતા. આ સુધારાથી અને થક સમને પાત્ર અને છે.

કલમ બીજી

સોનેરી કામદારની ૧૩૧ મી કલમમાં નવા બીલથી બીજી કલમથી સુધારે કરવામાં આવ્યો છે. ૧૩૧ મી કલમથી પ્રીકલેક્ટર હેન્ડ ઉપર કલડે માણસોના વસવાટ ઉપર અંકુસ સુધારામાં આવેલો છે. પરંતુ કલડે માણસ કલમવર્ધિવટ જોગવે તેની મનાઈ નહતી. આ સુધારેથી કલમથી કોઈ હેટુને માટે કલમવર્ધિવટ અને રહેણાંક એ અને હવે જેર-કાપે રે છે.

કલમ બીજી—ઉપ કલમ ૧

આ બીજી કલમ નવીન પરિસ્થિતિ થઈ રહે છે. રશીયા એવા દાઉનશીપો કે નવા આમળ આવળ સુધી હોદીએને વસવાટો અને કલમવર્ધિવટનો કલ્લ દોતો અને નવા જોડક થો લાગુ પડેતો નહતો તેને થક જોડક થો લાગુ પાડી કાં જોખના કલ્લ કાનવી જેવામાં આવ્યા છે. રશીયામાં જોડક થોની ૧૩૧ મી કલમ લાગુ પાડીને એશિયાટીકો કાં વચ્ચે ન કહે એવી રીતે કરી કાંની મુનિસિપાલિટીએ રેસ કરેલો અને તેમાં મુનિસિપાલિટી હારી મળેલી. સુપ્રામ કોટના થા આપનારો એશિયાટીકોના કાલમાં સુધારો આપેલો અને અજાણેથી કે રશીયાની અખીન જોડક થોની પર મી કલમ મુજબ પ્રીકલેક્ટર થક હતી અને તેથી તેની રિવિટ જુદા પ્રકારની હતી. તેને જોડક થોની કલમો લાગુ પડી કહે એમ નહતું. હોદીએના કાલમાં અપાએલા આ સુધારાને રા કરવા અને અન્ય અપાએલી થેટ રશીયાને થક જોડક થોની કલમો લાગુ પડી કહે તેમ કરવા માટે આ કલમ બીલમાં દાખલ કરી દેવામાં આવી છે. રશીયામાં આવળ સુધીના હોદીએના કલ્લ કાલમ રહેશે પરંતુ હોદીએ માટે અવિવર્ધા હવે કાં કલ્લ કલ્લ રહેવા નથી

કલમ ત્રીજી

કલમ ત્રીજી એ બીલમાં વડન નવીન કલમ હોમરવામાં

આવી છે. એ કલમ ૧૩૧ ના કલમથી જોખખાશે. આ કલમ મુજબ મીનીસ્ટર જોખ ઇન્ડીરીઅરને મીનીસ્ટર જોખ માઈન્સ અને ઇન્ડીરીઅર સાથે મજબુત થઈ પછી કોઈ થક અખીનને સોનેરી કામદારની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ માંથી સુધાર કરવાની સત્તા રહેશે અને પ્રધાન બીજી સુધાર કરેલી અખીન ઉપર કલડે માણસને વસવાટો અને કલમવર્ધિવટ જોખવવા માટેની પરવાનગી આપે અને તે થાટું સર્ટીફિકેટ આપી કહે કલમી કલમ મુજબ સર્ટીફિકેટ પ્રધાન આપે કાં તેની જોરજબલ ડુબીકેટ કાપી દીધા રજીસ્ટ્રી એશિયાટીક અંદર જોખખરને તે જોખથી આપવાની એટલે તે અમલદાર એશિયાટીકો નોંધ રાખી કહે કે અમુક અખીનને મીનીસ્ટર એક્ટેમ્પ્ટ કરી છે અને કાં અમુક કલડે માણસ વચે છે.

આ કલમથી કંઈ ખાસ રાહત મળે સહતી હોય એવું ખામ છેવ નહિ. વળે આ સરકારી દાઉનશીપની અંદર આવેલી અખાએનેલ લાગુ પડે છે અને તે થક તે અખીન નવા સુધી લીધે હોલ્ડ હોય કાંલ સુધી. એ અખીનને લીધે હોલ્ડમાંથી રી હોલ્ડમાં ફેરવવામાં આવી કે તુરતજ તેને દાઉન શીપ એક્ટની કલમો લાગુ પડે એટલે એવી એશિયાટીક કલોડ તેની અંદર દાખલ થાય એટલે પ્રધાને જે એક્ટેમ્પ્ટન સર્ટીફિકેટ આપેલું હોય તે આપે આપજ નહતું થક પડે એમ અમારી માન્યતા છે. સેમર મવનિર્મિત અને પ્રાધનિય દાઉનશીપની અંદર આ કલમથી મીનીસ્ટરને એક્ટેમ્પ્ટ કરવાની સત્તા હોય એવું દેખાતું નથી. વળે કોઈ થક પછી પાડેલના રેન્ડ હોલ્ડરને એશિયાટીક માટે જે એન્ડી કલોડ છે તેને અમલમાં સુધારવાની સત્તા રહેલી છે. એટલે જે ઉપરથી નિર્ધ કલમ છે કે એક્ટેમ્પ્ટ કરવાની મીનીસ્ટરને જે સત્તા આપવામાં આવેલી છે તે અમોલિય છે એટલુંજ નહિ પરંતુ તે માત્ર સરકારી દાઉનશીપમાંજ લાગુ પડે છે.

કલમ ચોથી

આ કલમથી રશીયા અને એના બીજી અખાએ સુધા અને એવાલ વરુથ રશીયા મુનિસિપાલિટીના રેસમાં એથેલેટ કોર્ટે આપેલા સુધારા પ્રમાણે અતીત્વ થરાવવા ઇન્ડેરરેટ કાપેસર એમાથી પરંતુ કાં હવે નવા કોઈ થક કલ્લો રહેશે નહિ. વળે જે કલમમાં એવી અવસ્થા થક નથી રહેલી કે જે હોદીની કાપેસરના ઇન્ડેરરેટ છે તે ઇન્ડેરરેટને પોતાના વારસદાર થાતો સકેસરને તે દ્રષ્ટકર કરી કહે.

પાંચમી કલમ રદ કરવી

જુના બીલમાં જે પાંચમી કલમ હતી અને જેની પાંચ થેડા કલમો હતી તે થકી કલ્લો નોંખવામાં આવી છે. એ કલમમાં હોદીએ માટે અલગ અલગ કલ્લો આપવાની વાથ હતી. સેમોનિસન્ટ્રુ પારથુ એ કલમમાં આવતું હતું એ આથી કલમ રદ થક છે.

પાંચમી કલમ (૧) (૨)

આ કલમના બે વિભાગ માટેલા છે. આ કલમથી મેવના અવિવર્ધના સર્વ દ્રકલો મામાં અમ છે. પ્રીકલેક્ટર આપેલો અમારે હીપ્રીકલેક્ટર કરવામાં આવે છે કાં તેને સોનેરી કામદારની કલમો લાગુ પડી કલ્લો નથી અને તેથી કલડે માણસો કાં છુટથી વચી કહે છે. પરંતુ આ કલમમાં જે રપટ હતું છે કે હીપ્રીકલેક્ટર અંદર થવા પછી થક તે અખીનને

જોઈએ એ બાબત પાસે અને ૧૯૨૦ ના મે માસ સુધીના જે કહોડો હશે તેનોજ રક્ષણ મળશે. એ કાળે વારસદાર સામે અકસેસરી માટે રજાઓના છે કે જે તે નહોતી નથી. પાંચમી કક્ષમના ખાસ પેટા વિકાગમાં પ્રધાનને જોઈએ એ કહોડો કરવાની જગ્યા અપાઈ છે પરંતુ કોમિશનેસરના આદેશ થવાથી એકી-વાડીને વસવાળો અને કમળવલિવટનો કલ મળે તે બાબત જોવામાં આવે છે. આ કક્ષમથી અવિષમ દોહી ઠામને કદી પણ પ્રીમીયમ લેન્ડ કોમિશનેસરના ધાન તે પછી લાં વસવાળી કદી બાલાન ન મળે આ સીનમની અવધી છે.

છઠ્ઠી કક્ષમ

આ કક્ષમની અસર અત્યંત અંગીક છે. આ કક્ષમથી સન ૧૯૧૬ નો ૭૭ મો કાયદો અમલ નહોતો નવોજ પણ પડે છે. કાયદો કે તે કાયદાની અસર ન રક્ષણ અપાવેલું છે તે બાબત જોવામાં આવ્યું છે. સન ૧૯૨૦ ની સાલ માં કાયદો કોમિશનેસરના પ્રધાનને મુનિસીપાલિટીનો ૧૭ કક્ષમો, તેમાં કોઈ કાયદોને એવો અર્થ કર્યો કે ખીડીક દોહીની સિમિત મુનિસીપાલિટીમાં બાબત કાયદો પણ માલુમના જેવીજ અમલ. અહીં કે તે કક્ષમ માલુમ લેવા નહિ. ખીડીક કહોડો આ કક્ષમે તે તે કુશીપાલન જેવી સિમિતમાં એવાજ સન ૧૯૧૬ ના મે માસની પહેલી તારીખે જે ખીડીક દોહીનો કાયદોથી જોઈ અંદર પ્રીમીયમ લેન્ડ કાયદો વગર કરતા કલ તે, તેના અકસેસરી અને નોકરો એમને એમની કાયદામાંથી અસર કરવામાં આવેલા છે અને તેજ કાયદોથીજ તે વચી કહે અને કમળવલિવટ કરી કહે. આ ૧૯૧૬ના ૭૭ મા કાયદો પ્રમાણે સિમિત લખે.

આ કક્ષમથી ૧૯૧૬ ના ૭૭ મા કાયદોથી કરવાનું બાંહેધ છે તેથી છોડું પરિણામ બીજાએ અને ૧૯૧૬ ના કાયદોમાં જે વિકાગતા રહેલી છે તેને અંગ્રાવન કરી નાખવા ધારેલું છે. ૧૯૧૬ ના કાયદોનું નેરો રક્ષણ મળેલું છે તેવા માલુમ ૧૯૧૬ ના જે માસની પહેલી તારીખે જેટલી અમલમાં તે મુકત હતા તેથી વિશેષ અમલમાં તે મુકત ન ગણાવ. ખીડીક કાયદોમાં રહીને તે તેજ કાયદોથીજ અંદર તેના પાંચ કાયદો ખીડીક રહેન્ડ હોમ તેજ તે મેરકાન્ટે ગણાવ. સન ૧૯૧૬ ના કાયદોથી જે આપવામાં આવેલું છે તે કમળવલિવટમાં આવ્યું છે એટલુંજ નહિ પરંતુ તે કાયદો હેઠળ જે વેરટેડ ઇન્ડસ્ટ્રી પ્રાપ્ત કરવામાં આવ્યા હોય તેને પણ રક્ષણ અપાવામાં નથી આવ્યું.

છઠ્ઠી કક્ષમની ત્રીજી પેટા કક્ષમથી દોહીનો જે કહોડો કોમ-લતા બાબત છે તે જામ કરવામાં આવ્યા છે. સન ૧૯૨૮ ના જુલા મોઈકે સો મુજબ તેમજ બોહાના કસમાં કોઈ આવેલા મુકાલે ઉપરથી અમલના કમળવલિવટનો કલ છે. એ કેસ માં વધુ અમાધીકી જે મુકાદો આવેલો તે અમલના જેવો છે. તે નાજદારે દહોડું હતું કે સન ૧૯૨૮ ના મોઈકે સોની કદ મી કક્ષમ મુજબ કોઈ પણ રહાન્ડ માટે ગોરા સિવાયના માલુમને બાધસન્ન આપે ન ગણાવ. પરંતુ જે કક્ષમમાં એટું કહેવામાં નથી આવ્યું કે કોઈ વેરટેડ પોતાનો રહાન્ડ કલડે માલુમને ફિરામ પર ન આપી કહે. આમ કોવાથી અને એમ કાલે છે કે જે વસ્તુઓ મેરકાન્ટે નથી. આ બાદ ૧૯૦૮ નો મોઈકે સોની કાયદો પકાઈ કરવામાં આવ્યો. તે

વેળા એટલી જનરલે સન ૧૯૨૦ અને ૧૯૨૧ વિશે અમાલુ કરવામાં આવ્યું હતું તે વિશે દહોડું હતું કે દોહીનોના વેપાર ઉપર એ કક્ષમથી અંદર મુકાલો કરાડો નથી પરંતુ મુનિસીપલ કક્ષમી બહાર અને મેટ્રોપોલિટન એરીઆમાં હંદુસ્તાની કલિની કલડે માલુમના વસવાટ માટે કાયદો થયો. વળી જે પણ રક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું કે કલ ૧૯૦ અને ૧૭૧ ની અંદર કલડે માલુમના વસવાટ અંગે જે અમલ છે તે દોહી વેપારીઓને સાથ પાડવાનું નથી જરૂર તે કાયદોમાં વિનાયક રખાલે વધુ વેપારને કાલ પાડ્યા થયે છે. ૧૯૨૦ અને ૧૭૧ ની કલમ દોહીનોના અમાલુ કલડે કાલ માલુમના બાબત નહિ અને દોહીનોને વેરટેડ ઇન્ડસ્ટ્રી ઉપરિશત કરવા હોય એવો વાત મિલ કરી આવે છે કે દોહીનો માટે એ કક્ષમનો ઉપરોક્ત કરવાનો ન હતો. આ બાદ તે વિશે અમલ વાધામાં લખાયા હોય કોલોનીઅલ અંદર સેક્ટરી અને એટલી જનરલ વચી અમાલુ અંગેલું અને એટલીજ જે બાબત આવેલી તેને કામદારે મોઈકે સો અમાલમાં ન મુકાલેલો. આ કક્ષમથી બાબત કોઈ બાબતે કદી મુકાલો રહેતી નથી અને વેરટેડ ઇન્ડસ્ટ્રી ઉપરિશત અંગેના દોહ તેને પણ કરીકાર કરવામાં નથી આવ્યા.

કક્ષમ સાતમી

કક્ષમ સાતમીની સાથે એકલ ખીડીક વારસદાર પણ મિલકત ન રોળવી કહે. મામ વારસાનો પ્રથમ દોહ અંતર મિલકત અંગેથી એકીવાડીક પદિવટ કરી કહે. દોહીનોને માટે મુશીબીનો ઇસ્ટમાં મિલકત રાખી કલતા તે પણ ન બની કલ. સન ૧૯૨૫ નો કાયદો અંગે વાત બાદ મુશીબીનો દોહીનોને માટે ઇસ્ટમાં મિલકત રાખવા અને તે કાયદોસર છે એમ કોઈ ઠેરવેલું છે. આ કક્ષમથી કલ જે પણ મેરકાન્ટે રહે છે. અને સન ૧૯૨૫ ના મે માસની પહેલી તારીખ પછી કોઈ મુશીબીનો દોહ માટે ઇસ્ટમાં પ્રાપ્ત રાખે તે તે સમન પાત રહે છે. વળી બાબત કલ જે મુશીબીનોને દોહીનો વચી ઇસ્ટમાં પ્રાપ્ત રાખેલો છે અને તે મુશીબીનો અમલો અમ તેના અંગેલો ખીડીક કલડે નીમવાની વેરવલુ પણ મળેલી નથી. કક્ષમ કલની સાથે એકલ વ (૪) મુજબ રોશ અમલ કોલેન્સરો કોઈ પણ એકીવાડીકને કલકાર કરી કલતા નથી આ અંગેલો છે સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ પછી કોઈ કલનીએ મેરકાન્ટ બરીકી દોહ તે તેના સર્વ રોશ રાખવ અમ કરી મેરો. આની અમલ જે છે કે જે કલનીએ ઉપર અમાલમાં મુકાલે મિલકત અરીકીલી દોહ તેની સન ૧૯૨૦ ના મે માસ પહેલાં ખીડીક મેરો દોહ તે મિલકત રાખવા અમલમાં અમે. આ એક વારેલો બારે મુશીબીનો છે.

ઉપર મુજબ આ નવા સુધારેલા રે-વીર ખીડીક સમજ છે. અમાલમાં ખીડીક એમાં ખાસ ફેરફાર કલ થતા નથી. અને આ બાબત કલે કલ અમલમાં પાકામિટમાં પકાર અમ અમે કલકાર કે એમાં જે કલ મુકાલો કરવા એવા સરકારને બાબત તે સીમેકલ કમિટીની સમિતિથી કરેલા છે એટલે ખીડીકને પકાર થતા અમલ ન બાને

સા. આ. ઈ. કોંગ્રેસે ડેલોમેશનને રજી કરેલું સ્ટેટમેન્ટ (ગાંધીજી આજી)

માધીપત્ર વાળાઓ સાથે જુદું વર્તન

સન ૧૯૨૯ ના ફેબ્રુઆરી માસની તા. ૨૨ મીએ ધોનીસ્ટેટના સેક્રેટરીએ સા. આ. ઈ. કોંગ્રેસને એક પત્ર લખ્યો : 'અને તેમાં કોંગ્રેસને સંબંધી કર્યો કે તે વિષે સેક્રેટરીએ લખેલું છે કે જેમાં 'સી' યુજન પ્રોટેક્શન સર્ટીફિકેટ આપવા તો કોંગ્રેસને પોતાની પાસે રાખવા દેવાની માધીપત્ર બીધેલ માલિકને સલાહ આપવામાં આવી છે તે સર્ટીફિકેટ મા કોંગ્રેસને સંબંધી સન ૧૯૨૭ ના જુલાઈ માસમાં તે બે દરેકે સોમવરો હતો તે સર્વે દરેકે તેમાં કાપવા રહેશે. અને પ્રોટેક્શન સર્ટીફિકેટ ધરાવનાર માલિક ભણે છે સન ૧૯૧૭ ના ૨૨ મા કાપવાની ૨૫ મી કલમ યુજનના આખો દોલ એક દેખાશે સિવાય કે એ તેની આ અને બાળકો યુનીયનમાં જાવી અર્થજાન હોય તો તેને હવે કાપવા થવા દેવામાં આવશે નહિ.

હીંદી કામ આ કરવામાં નથી કે હવે છે કે સા આ ઇ. કોંગ્રેસ અને તેની સાથે બેઠાઓની સંસ્થાઓની સલાહ અનુસાર બોલી રીતે આ દેશમાં કાપવા રહેવામાં આવેલા આવી પ્રોટેક્શન સર્ટીફિકેટ લાંબા કે તેમને આ દેશમાં જેઓ કાપવા કર કાપવા રહેતા કે તેમનાની કરા થયું એકા દરવાજા સર્ટીફિકેટ મેળવવામાં આવશે નહિ. તેઓ અને કોમીસનર વચ્ચેના દોહાઓના નેજાના દરેક સોમવરો. માત્ર એ તેમની જેમ તમા બાળકો યુનીયનમાં કે આવેલા દોલ તો તે અર્થજાન માં આવી કે નહિ.

માધીપત્રની યોજના સ્પષ્ટતા બા ને લેવાને માધીપત્ર બીધેલ કે તેઓ હીંદી સુભાષત મારે ભય તો તેમને સર્ટીફિકેટ કોઈ આપવાની આપવામાં આવતી હતી. પરંતુ કાપમાં જુદા જુદા ઇન્ફોર્મેશન અપવાદોએ આવી સર્ટીફિકેટ આપવાનું નહિ હતું કે જાન તેને મરદો સ્પેશીઅલ સિમરન સી સર્ટીફિકેટ આપવા મરવા છે. આવી કોમીસનર હીંદી અને કોંગ્રેસની એમની વચ્ચે દેખાડો એક ૧૩ છે. જમારે દરેકવું એકએ ૩ અને ઉપર ને યુજન પતાની મયા કે તેનાથી આ એકબી વિરુદ્ધ વાત છે તેની અમલો ૨૬ માનવા છે. એ વાતની અમારે કાચેલ વાદ આપવાની બરે દોલ કે કોંગ્રેસ નેકનની યોજના ને સલામત કરી દેવાય છે તેણે કોંગ્રેસને જાનવંત વાલીએ અપેલી એ અને યુજન સમજવડ થવા પછીજ અમારો લેહો બહાર આવ્યા અને માધીપત્રો લીધા. કોમીસનર વચ્ચેના હીંદી અને માધીપત્ર બીધું દોલ એકા હીંદી એ ને વચ્ચે કામ થયું ભતમે એ દેશ નહિ એ અપેલે એકબી રીતે સમજવાની બાકી આપવામાં આવેલી લાવેલ લેહો બહાર આવ્યા. એ લેહોને સ્પેશીઅલ સિમરન સી સર્ટીફિકેટ આપવા માં આવે એમાં તાનના જેવું રહેલું કે એમ તેમને લાગે છે અને તેઓ યુજની રીતે બહાર આવી પોતાનો યુદ્ધો રજુઆ પછી તેમની સાથે જાવું વર્તન અલાવતું નહિ બેઠાએ.

તે તમા બાળકોનો પ્રતિ

માધીપત્ર બીધેલ માલિકની આ તમા બાળકો કલમ થી.

પ્રમાણે આ દેશમાં નથી આવી સરના. આ પ્રકાર ઉપર એ વર્ગમાં બારે અર્થજાન છે.

કેપટાઉનમાં મળેલી પહેલી સર્વે રેજન કોન્ટ્રોલના પરિણામને કાપવાનું ૨૫ આપવા આવર યુનીયનને સરકારે પાઠાઈ-મેનમાં સન ૧૯૨૭ નો ૨૭ મી કાપવો પસાર કરવાનો કર્યો રાખ્યો. આ બીધેલી પાંચમી કલમથી ઇન્ફોર્મેશન અપવાદો અને અપેલે બીધેલે એવી સલા આપવામાં આવી કે સર્ટીફિકેટ સર્ટીફિકેટ અપવા સર્ટીફિકેટ એક કોમીસનર ને તે બોલી રીતે મેળવવામાં આવેલા કે એમ સારિત થાય તો તેને નહિ કરી જો. યુનીયનમાં જેઓ બોલી રીતે કાપવા રહેતા દોલ ને સર્વેને પકડવાની ખાતર આ કલમ કાપવા કરવામાં આવી છે એમ તેની ખાતર થયું. આ વિષયમાં કોંગ્રેસ અને પ્રધાનની સાથે વાતચિતો થઈ અને બાળકો એકા જનરલ નીચાલા તેના માનની ખાતર બોલી રીતે કાપવા રહેવાઓને અનુકર કરેલે માધી આપવી એવી યોજના પ્રમાણે બહાર પાડી. બીજા બાજુ કોંગ્રેસે સરકારને ખાતર આપી કે આ દેશમાં પોલી રીતે હીંદીઓ કાપવા થાય તે કોંગ્રેસ સહન કરશે નહિ. આ યુજન કોન્ટ્રોલના નીચાની યોજના પ્રમાણે પછી એમ એ યોજનાનો નેજાએ સાલ બીધો તેમની સાથે એક એ કરવા થયું હતી કે એ તેની કરી લેવા બાળકો યુનીયનમાં આવી મયા ન હોય તો તે હવે પછી આવી કલમી નહિ. આ યોજનાની બીધેલો વિષે આ કામ લીધે મા કામો તમા કોંગ્રેસ પ્રધાનને ખાતર પ્રતિનિધિપદ્ય કરી અનુકર દરે કે આ તમા બાળકોના આપવા ઉપર અદકાપલ સુધી ન બેઠાએ. પ્રધાને તે વેળા વચન આપ્યું કે માધી પત્ર બીધેલાઓની સંખ્યા નો મોટી ન હશે તો એ પ્રકાર ઉપર તે સહનરુપિ કરેલી રીતે જાન આપશે.

સન ૧૯૩૦ ના ડિસેમ્બરની ૨૭ મી તારીખે ખો. એમ. શ્રી કોંગ્રેસને કોન્ટ્રોલના સંબંધી નીચેના આદેશો આપ્યા હતા : નીચેની સંખ્યાના માલિકોને કોન્ટ્રોલના આપવામાં આવેલા છે :—

કેપ ૩૫૧, નાટાલ ૫૯૧, ટ્રાંસવાલ ૫૨૦, બેન્ગલ ૧૫૧૭. કોન્ટ્રોલનીઓના કોલરો યોજી આ દેશમાં કે તેમની સંખ્યા કેપમાં ઓછો ૧૫૪, કોલરોના ૧૧૬ કોલરોના ૧૫૭. નાટાલમાં ઓછો ૧૬૮, કોલરોના ૨૧૮ કોલરોના ૨૪૨. ટ્રાંસવાલમાં ઓછો ૧૩૧ કોલરોના ૧૮૫, કોલરોના ૧૪૦. બેન્ગલ ઓછો ૪૮૨ કોલરોના ૬૭૧, કોલરોના ૫૭૧.

કોન્ટ્રોલનીઓના ઓછો તમા બાળકો નેજો અને આની કલમી નથી તેમની સંખ્યા :—

કેપમાં ઓછો ૧૭૬, કોલરો ૧૯૧ કોલરો ૧૦૦. નાટાલ મા ઓછો ૨૬૮ કોલરો ૩૦૪, કોલરો ૩૧૨. ટ્રાંસવાલમાં ઓછો ૨૨૨, કોલરો ૧૧૬, કોલરોના ૨૧૧, બેન્ગલ ૭૬૬ ઓછો, ૫૬૪ કોલરો અને ૬૨૨ કોલરોના.

આ ઉપરથી એક કલમ છે કે બેન્ગલ ૧૮૫૭ માલિકોએ માધીપત્ર બીધા. આમાંથી ૬૧૨ એકલે અનુકર કર્યો સંખ્યાના માલિકોના આ તમા બાળકો તો અને કાપવા હતા એકલે તેમને બેન્ગલ ૧૯૧૬ માલિકોને તો એ અનુકર બાજુ ન પાડ્યું. ઉપર માધીપત્રવાળાઓની બી તમા બાળકોના સવાલ છે. એમની આ તમા બાળકોને અપવાદ અદકાપલ કે તેની સંખ્યા ૬૦૬૧ ની છે.

દરેક પ્રાંતમાં નીચે પ્રમાણેની રિશતિ છે:—

૩૫ પ્રાંતમાં ૧૫૪ માજુસોએ પોતાની સ્ત્રી તથા બાળકોને જોવાની હાદીમાં દર્દી અને તેમની સંખ્યા ૪૭૦ ની છે. નાટાલમાં ૧૬૮ માજુસોએ પોતાની સ્ત્રી તથા બાળકોને જોવાની હાદીમાં અને તેની સંખ્યા ૭૫૭ ની છે તથા ટ્રાંસવાલમાં ૪૨૨ માજુસોએ પોતાની સ્ત્રી તથા બાળકોને જોવાની હાદીમાં અને તેની સંખ્યા ૪૫૬ ની છે.

દરેક પ્રાંતમાં નીચે પ્રમાણે ડાન્ડેનીઓની સંખ્યા તથા બાળકો આવી હોય નહિ:—

૩૫માં ૧૮૭ ડાન્ડેનીઓની ૧૭૧ સંખ્યા ૧૨૧ ડાન્ડેનીઓ, અને ૨૦૬ ડાન્ડેનીઓ. નાટાલમાં ૩૬૮ ડાન્ડેનીઓની ૨૬૮ સંખ્યા અને ૪૦૪ ડાન્ડેનીઓ તથા ૨૧૧ ડાન્ડેનીઓ તથા ટ્રાંસવાલમાં ૩૮૬ ડાન્ડેનીઓની ૩૨૨ સંખ્યા અને ૨૧૬ ડાન્ડેનીઓ અને ૨૧૧ ડાન્ડેનીઓ.

આ ઉપરાંત યુનિયનમાં ૯૭૪ ડાન્ડેનીઓ છે જેની સંખ્યા ૨૦૧૨ સંખ્યા તથા બાળકો છે જેમને યુનિયનમાં દાખલ થવાની પરવાનગી મળતી નથી કારણ કે તેમના ઉપર બધાનુકૂળતામાં આવેલા છે. નાટાલની સંખ્યા સંખ્યામાં દોડીઓ જેવી કે પ્રાંતમાં પશુઓમાં માછીપત્ર હાદીમાં છે તે એ વાત કરવામાં આવે તો આ અંકોમાં થોડો ભાગ મુકવવો. દરેક પ્રાંતમાં આવેલા અંકોમાં તથા સ્ત્રી સંખ્યામાં અંકોમાં થોડો ભાગ મુકવવો. આ અને નાટાલ અને ટ્રાંસવાલમાં સંખ્યા અંકોમાં છે. નાટાલની સંખ્યા ટ્રાંસવાલથી સહેલુ વધારે છે.

અમે હંમેશાં જાણીએ છીએ કે આ અંકોમાં આવેલા છે તે એ જવાબમાં માટે કે પ્રાંતને વધુ આવેલા છે કે માછી હાદીમાંની સંખ્યા એ મોટી ન હોય તો તેઓ સહાનુકૂળતા કરેલી રીતે ખાન આપશે. આ અંકોમાં મોટા નથી કે દરેક પ્રાંતમાં અંકોમાં જવાબી આવે છે. વળી માછીપત્ર હાદીમાં પહેલાં જેમનાં સ્ત્રી બાળકો અહીં આવી ગયા તેમને છૂટ મળે અને જેઓએ તે પહેલાં જોવામાં નહતા તેમને સજા કરવામાં આવી છે એમ કહીએ તો ચાલે. મોટી રીતે દાખલ થવાની વધતી સામે કેમિસ હાદીમાં સામે મધ કે છતાં અમને એ લાગે છે કે મધી અને પશુઓમાં છૂટા પાડવાં એ જોવા નથી અને માછીપત્ર હાદીમાં માજુસોની સંખ્યા તથા બાળકોને હવે તેમની પાસે આવવા દેવા. (અહીં)

દિલ્હીની

એ અંકોમાંથી થઈ જાય છે. નાની સાહજતું કહાય છે. આમ કરવાની અમને હરજ મધ પડી છે. પ્રથમ તો અમે પોતે અને અમારું આજુ પર અમત મહેરીયામાં અપદાઈ છે અને કામ કરનારા માજુસો પણ એજ બીધારી માં અપદાઈ છે. આથી વાંચકોની અમે ક્ષમા માગીએ છીએ. અ, ઇ, જી.

સવાળમ આપશે

અનેથી ભાઈ કાલાભાઈ પ્રજાસત્ત્વ અમારા પ્રતિનિધિ તરીકે ડિપુટી અગ્રીમન આપવામાં આવેલા ઉપરાવવા માટે પોતે ઇન્ડિયન, કુટુંબ, તેમજ આરેનેટ તરફ નીકળ્યા છે તો દરેક દોડીભાઈ પોતાની દરજ સમજાઈ છે. જી. ના સહેલાં અવાજમાં મહેરીયાની હરી આપશે એવી આશા છે. એ ભાઈમાં ઇ. જી. ન સંભાવતા હોય તેઓ પણ આદર જાતે આજુ રાજામાં મદદ આપશે એવી આશા છે.

મીતા મન્યન

(સિપાઈ-સિપાઈ મનસ્વામી મથકવાળા).

(મથા અંકોની માણ)

અધ્યાત્મ રત્નો

(૧૬) મીટુપુત્રોના સમાન્ય હોટો પર વિચાર

"અહીં, મેં" તને પહેલાં કહ્યું અને દરીયા કહે છે માજુસો સમજ સમજને એક વાત સમજવાની છે. તે એ કે શું કરવું જોઈએ અને શું ન કરવું જોઈએ એનો એક વાર નિશ્ચય થશે. પછી એ નિશ્ચય પ્રમાણે વર્તન કરવામાં સુખ આવે, દુઃખ આવે, વધ મળે, અપમક મળે, જાણ થાય કે કાનિ થાય, કલાની પરવા ન કરતાં એ પ્રમાણે વર્તવું એજ કમ.

"આ બાળકમાં તું જેને પામર વધુ જોવા હોટો અમલ છે, તેઓ કાલા અને સમજ મજાત માજુસો કરતાં કેટલા અધિકાર છે, તે તું જલદીજ અધિકાર. તું જોઈએ કે આ અધિકાર વિનાના નાના સિપાઈઓમાંથી એક વધુ અધિકાર, સુખ, પોતાના સ્થાનથી ઘટ થનારા નીકળશે નહિ. 'મીટુ હાલ' કામ ચાલુ નહિ' એવો ધર્મ એમના મનમાં એકો દર સ્થાપા મથો હોય છે, કે હાલ મધ આમને એ વધ કરો નહિ. એથી હાલ, કાલા અને કુટુંબી મજાત સેનાનાથ પાઈ કેટલા વીખવશે હવેજ ચાલ છે તે તું જોઈએ. આ 'કારવાની અમિયાર અહીંદાઈ સેના છે, પરંતુ નામમાં પરમર રહેલાં છાંમાં અને દેખે ભીધે તેઓ પોતાનો નામ કરાવશે. 'કે મોટો માઈ ૨ તું મોટો માઈ' એની વહારીમાં કેટલા રિસાઈ, કેટલા મનાઈ કેટલા સાધા પછીને મળી જવાની થમથી આપશે. તો કેટલા પોતાનાજ પછીના બળવાન થોડાને અધીને મરવા દેશે, અને કેટલા અધીને અપમે તરફ થઈ ઇલા રહેશે. બધાને રીજવતા રીજવતા હોયેલ હેરાન હેરાન થઈ જશે.

"પરિવ, એ જાન કે છુટીને આવુંજ રજા આવતું હોય તો એ જાન તથા છુટી કેડીની કિંમતનાં નથી એના કરતાં આ અવાની, એકાનિધ વિશ્વાસવાન સામાન્ય થોડો કમશે થનવાદને થાય છે."

(૧૭) મીટુપુત્રોની મરદાઈ

"વળી, અહીં એક બીજી વાત સાંભળ:

"મેં" તને કહ્યું કે અમલ અધીરોએ તો હન્દનો થત તરફજ બંધ હોય; પણ એ મરેશાનને કું કું કે એજે રાજસુય થત કે અમલેજ થત કરીને આજુઓને નિષ્કારજ વધ ન કરવો તો વધને હોકને સમજવતાં કું શું એમ અને આવરી નથી. કારણ કે વધે તો બધા કાલા, કાસોને અમલનારા, અર્થે એકાવમાં કુસળ કુરુપો રજા. રાજસુય થતું રજા અને અમલેજ રજા તમે મારી આમજ વધીને સંભળાવો, અને અને નિષ્કાર મનાથી

"આ અધીરોના સમયનેજ એક દાખલો આપુ. એક દહાડો અમે બધા મોખ-માળો મથો મરાવતાં મરાવતાં થાડી મથા, મથેર થઈ મધ કરી, અને પેદમાં કડકીને છુપ ભાગી હતી.

હું ખાવાનું પાસે હતું નહિ. પડોશમાં બાકાજીવાસ હતો. આં ફાટી વધારીને વિદ્યા પ્રાપ્ત કરેલા બાકાજી. યત-હવન વૈદેરનાં કામોમાં મગ્ન થતા. આ બધાં જાને બધાં માણુ. પડિતોએ કહ્યું, જન તો મર્યાદે તેમજ થયું છે, એમાંથી બચાવ નહિ. જાને સુખ્યા પાછા ફરતા હતા. પરંતુ જે યત થઈ આ વેદ બધી સંધિને કર્મજડ જાનેલા બાકાજી સમજના નહોતા, તે જોમના વેદના અધિકાર વિનાની પતિની વધારે સારી રીતે સમજતી માણુ પડી. તેઓએ વિચાર્યું. અરે, 'આ સુખ્યા પાછાં જાવ વિના ટળવળ છે, તેમને ન આપતાં અમિત્રુએ જાવ નાંખવાનો યત થઈ તે કયારે જાઓ? હું વેદમાં માણસને બાવો પડે શીખવ્યો હશે? જાને તો જાણે છે કે જાનારા પતિની બસે વેદ બધા હોય, પરંતુ જાને તો સુખ્યા છે. જાને તો સુખ્યાને ખવાડવા રૂપી થઈ જાવરીને જાણ્યું થયું; બલે, જાનારા પતિ વેદાનરમાં થી જાને જાત હોમતા બેસે! 'જામ વિચારી, તેઓએ જાને પોતાની પાસે બોલાવ્યા, હેતથી બેસાડ્યા, અને પેટ ભરીને જાગાડી, પાણી પિવાડી વિદાય કર્યા."

(૨૮) કર્મકાણ્ડી વાંકિડે

"પાર્થ, સાચું પુછતા, આ અબજ વર્ગ ધર્મધર્મની જાણત પાં વિચાર કરી રહ્યાની કક્ષિત કરાવતો નથી, જોમ જો આપણને જાગતું હોય, તો તેનું કારણ જો આપણ વર્ગમાં છુદ્ધિ જોઈ છે જો કારણ નથી. પણ આપણાં કાલા મજાતા માણસોએ જોનું કારણ છે. જોમણે જાને પોતાની છુદ્ધિને તોમાં યુગની મેલી છે, જાને જો યુગવજામાં તેઓ પ્રભાને નીખવા પ્રયત્ન છે. તેથી, પ્રભ પણ કાં તો યુગવજા છે, જાવવા પડિત મજાતા લેખિને સમજાવ કરતી નથી.

"યત-હવન કરવામાં મગ્ન થતા વૈદેરનાં કામોમાં કરતાં જોમની પતિની. યતધર્મનું વરણ હતું વધારે ઠીક રીતે સમજતી હતી તે જે તને કહ્યું, વેદમાં, કેવળ ખોટામાં થઈમાં પડેલા, જાના કર્મજડ બાકાજીની આ દલા છે. સામાન્ય માણસો ધન-ધાન-જ્યો-પુત્ર વૈદેર પ્રાપ્ત કરવામાં મુગ માને છે, જે ખરું; પણ તે માટે તેઓ રાત દલાડો સીધો પરિણમ કરે છે, જાને જો ધર્મમાંથી જો પ્રાપ્ત કરવાની બાકા રાખે છે. પણ આ બધીગણીને પારજલ થયેલા વેદિઓએ જોયા ધર્મ કરવાની જે કક્ષિત કરાવતા નથી. તેઓ તો, જોટલી જામનાવાળા હતાં જાટપરા વિધિઓવાળા યજ્ઞોના અને કર્મકાણ્ડના આદંબર સ્વભાવમાં મગ્ન રહે છે. પુત્ર જોમણે હોય તો બાવો યત કરેલા, પુત્રી જોમણી હોય તો બાવો, વાછડી માટે જોમ જાને વાછડા માટે જુદો, વરસાદ માટે જામુક જાનુકાત, ધન માટે જીવનું-જોમ અનેક પ્રકારના દેવો, અનેક પ્રકારના યજ્ઞો, અનેક પ્રકારનાં જાનુકાતો અને અનેક પ્રકારની વિધિઓની જોમણે જાજાવ લઈ રહી છે. અનેક દેવોમાં જાનતા જતાં વસ્તુતઃ નાસ્તિક, બધેલા જતાં વસ્તુતઃ જાજાની, કામનાથી ભરેલા, વિવિધ કામનાઓની તુમિને સર્વસ્વ જાનવાળા અને તેથી વિધિઓની જાજા નાંખનારી જાજાતિમાં જાજાતિવાળા તેઓ જોમણે થઈ કાઈ પણ દેવને, કર્મને કે જુદિને વળગી કરતા નથી. ધરીકમાં જીવને વિદ્યવ ધર્મ, જેવી કામના જે વખતે જોમને કનડે છે, તેવી કામનાને અનુરૂપ તેઓ નવાં નવાં કર્મો શોધે છે, જાને તેને ધર્મચરણ સમજે છે, લગા પોતે જોનું સમજે છે, તેવી સમજણ જીવજોને પણ જાખી, તેમને જે ઉપે માં દેરી જાવ છે. (અધુર)

પીટર કોપોટકીન

મહાન રસીચન કાવિતારની જીવનકથા

(અથ અંકથી માણુ)

[અમદાવાદના પ્રસ્થાન કાર્યાલય તરફથી "કાવિ" નામનું પુસ્તક તેની અસ્તવિતિ અંગ્રાજાના પુ. ૫-૬ તરીકે જાકાર થયું છે. જે પુસ્તકના મુળ લેખક પીટર કોપોટકીન છે અને જાનુવાદકર્તા જાકારકર્તા પાર્થિવકર્તા જાકારી છે. જે પુસ્તક ખરા વીરજનું જાન કરાવતાં છે. તેની કોમલ જ જાના પોરેલ જુદું છે. 'મનિચન જોવિનિચન' ના વાચકોના જાકારો જાને જે મહાન વીરનરની જીવનકથા તેમજ તેના વજા કાવિતારી જેઓ પ્રસ્થાન કાર્યાલયના જાકાર સાથે જાકિ દુકડે દુકડે જાખીએ છીએ.—અ. પ્ર. જો.]

જોક વખત કાર નિરોજનની નામની મહેરીકમાં જોને જાક જવામાં જાવો. જોના મુલાજા મો ઉપર જોલા ખાલા વાળનાં જુદાંજો કરને જોવો. કાર જોને પોતાની પાસે બેસાડેલા અને વજાજુ ખાવાનું જાખું. જોની ફજાજાજા ટોપી મિરકોટથી વરી દેવામાં જાવી. પણ પીટરે તો જે જાકામાંથી કહ્યું જે જાખું નહિ. કારે પુછ્યું: 'કમ ખાતો નથી? તો જોજી જવાળ દીધો: 'મારા માધા (અમેકર્મકર્તા) ની સાથે જાખું' પછી જોજો જોની જાજાજાજા વીરજાજ વળ્યા અને કહેવા જાવ્યા: 'પીટર, તું તો મારને કહીકાર કરેલા' પણ પીટર તો કહે: 'ના, હું કહીકાર કાનો?'

'પીટર, જો પીટર,' કાજો જોક વખત નીચેથી કમ મારી. નીચે જાજને જે જુજો છે તો જોની ધાવે જોને માટે સજરજન મોકલ્યાં કર્યા. ઉપર જાજને ધાવે મોકલવા માટે જોજો કંઈ કંઈ જોખવા માંડ્યું. પણ જો જાખા પાસે પુટી જાકામ પણ નહોતી. જેવો સજલ તેજો જોજો પોતાના દેવાનાં હેતનાં પારખાં કરાવી દિલને ઝાલી રાખ્યું.

હવે તો જોના પિતા પછી પછી વાતો કરતા. જોક વખતે વાત જાજતી હતી, ને પીટરની જાખ જોના પિતાએ પહેરેલા સોનાના ચાંદ ઉપર પડી. 'જાણ! આ ક્યાંથી મયેજો?' જોજો પુછ્યું. જાપે જાખી વાત કહી જાને જેવો જાજાજુ: 'મારે નોકર હોય છે ને, તેજો જાજમાં પુટીને જોક જાજાજને જાજાજુ હતું જાને જોની માના જોજામાં મુક્યું હતું. જોજો ઉપરી અધિકારીએ મને આ ચાંદ જાખ્યો.'

'પણ,' પીટરે પુછ્યું: 'જાણ, જામાં તમે કું કું કે તમને ચાંદ જાખવામાં જાવો? વરાકમ કું તે તો ફોવો.'

'હીકરા, પણ ફોવ નોકર મારેજ ને?'

ને આ જવાબ પીટરને વજાજો જાવો. જાખી રાત જોજો જોના ઉપર વિચાર કરાવ કર્યો.

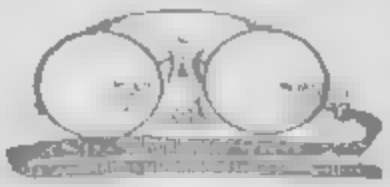
પછી તો જાખ પોતાના બેકલ જુજાજોની કંઈ કંઈ વાત કરતો, જે જુજાજો ઉપર જીવજો. કેવો જુજાજ જુજાજા હતા તે કહેતો, ને પોતે જાને જે જુજાજો પ્રતે જાજાજાના ઝાસી વર્ણવતો જતા પોતાના કજાજા જાજાજો રાખ્યો જોજાજા પ્રથમ કરતો. પણ પીટર જાને જોજોજાજને મન તો જોમના પિતા રસવરજ જામતા, જોના મહેરામાં જોજને જાખજુદીજ બોલતી જાગતી, હજી જોમને જોનાથી દુર રહેવામાં મજા જાવતી. (અધુર)

Box 247 & 317 Tel. "Khairi."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra, P. E. Africa.
 મોટાસ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીફોન નંબર "ખરી"
 હુસૈન ઇસ્માઈલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેલરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

મનખી દરિયાકાંઠા—સંવત ૧૯૮૮
 રાજ્યના પંચાયત
 ૬૬ વર્ષ સિત : ૨૫૦૦ અને ૩૦૦૦ વચ્ચે
 તથા મહેલ
 શ્રીકૃષ્ણામાં આવેલે આલેખ મુજબ
 મહેલમાંથી કુલમહેલો નબતનર, કાઠીયાવાડ ૬૬

કીર્તીગસ
 ખાઉડર
 સીલી, ઉલ્લા, માસ, વંડા, ખાખી.
 સુધળા જ'ઉભાને
નાખુદ કરે છે.
 ખાંડીરા બનાવટ. કુલ દીનામાં વેચાય છે. ૧/૪ 75

Do you have difficulty in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishments: 47 • Pretorius Street, Johannesburg.
N.B.—We do not employ Frenchmen. 67

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of **HARMONIUMS.** Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at
GOSHALLIA'S MUSIC SALOON,
 Prop. A. N. GOSHALLIA.
 P. O. Box 480. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંગના મરિ રંગે જ્યાં હારમોનિયમ રાજચાલી જરૂર છે એ હોયે પુરા પાડીએ જીએ સુખદા પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ, પોર્ટેબલ રેક બતના માલ અને ચાલુ સુરના હારમોનિયમ. અહીં સ્ટોલમાં તોયાર રહે છે તે સીનાવ કરા ગણે પ્રગલ્ભ, કુલ બહા ભરિયે પણ ખલશે. રેક બતના હારમોનિયમનું સિધ્દિએ હામ ખાતરીથી રી નાપાએ ફોલે વધો વા ખોલે.

વારાલીયા મ્યુઝીક સલૂન
 (વારાલીયા એ. એન. ગોશાલીયા.)
 પી. ઓ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વેન સ્ટ્રીટ, દુરબન.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તેમાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરખાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુકે, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છર વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી ભરની અપહ્રેટ મશીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ધરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઝોટર આપવામાં આવે તો તે પણ કિશ્તિયત ભાવથી પીસી આપી આફકેને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના બનાના, પહાપલ વિગેરે બીજાં આરદર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક આરદર ઉપર બાતી રેખરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કિશ્તિયત ભાવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ પ્રોવીન્સ, ટ્રાન્સવાલ, ફ્રીસ્ટેટ, રેડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧, ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાટાલ.

'Phone 3867. Box 316, 112, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MORAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

કેલસીલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

અને કમીશન એજન્ટ

વેલિંગ હારી રીસે ઓ માલ હી. એલ. એ. થી મોકલવામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૮૬૭ બોક્સ ૩૧૬ ૧૮૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. ૭૨

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

આમારે બાં ભાતી રેખરેખ નીચે નીચે અને મહાધમી પરમાં ભોલે મરમ મસાલો, કરીપાઉડર, હળદર, મરખાં, તેમજ રેડીની અને લીધુનાં તેમજ મીઠક આમાર હામેશાં થોડા થા બજાવણે બજાવી ગેરદી સારે મળી શકશે. આમે ઉત્તમ માલ, નમો મરખાં બનાવી શકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું કેહાણું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. ૭૩

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

૬૨૧ બલ્ડુ ૧૨૬ અને વેજિટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 843. Durban. 129 Victoria St. ૭૪

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

૬૨૬ બલ્ડુ તાલુ ૧૨૬ અને વેજિટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. ૭૫

જાહેરાતો અને જાહેર

ખાસ્તી	બીડ	કુલજમાન	પારસી	કુલોદ્યમ	કુલોદ્યમ
વાર	૧૬૩૨	૧૬૮૮	૧૭૫૦	૧૭૦૧	૧૭૦૧
કેપીલ	મૈત્ર	કલેદેવ	કેદે.	કેદે.	કેદે.
મે					
કુલ	૨૦	૧૬	૬	૨૨	૨૫
કની	૩	..	૧૦	૨૩	૨૬
રતી	૧	..	૧૧	૨૪	૨૭
સોમ	૨	..	૧૨	૨૫	૨૮
મંગલ	૩	..	૧૩	૨૬	૨૯
બુધ	૪	..	૧૪	૨૭	૩૦
શુક્ર	૫	..	૧૫	૨૮	૩૧

સરતબાળ્યની ત્રણ વાતચિત—અંગતના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર મી. કરજન એટાપાખાગની આ વાતચિત મી. મહાદેવ દ્વીવાધ દેસાઈએ નેલમાં થોડાના વિગાદ અર્થે બખી હતી અને 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં બખે છે કે 'અનેક પદોનાં છવન વચર આ વાતચિતો સરમ આપ પાઠકો એ વિષ જમને કાંઠા નથી.'

મી. સી. ૨-૬.

Indian Opinion

No. 19—Vol. XXX

Friday, May 6th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. કેનીયા

મીડીયના બાવે.

મે તા. ૧૬ મીએ યુનિયન જવા ઉપર છે.

રહી. "કારાગોલા"

મે તા. ૩૦ મીએ યુનિયન જવા ઉપર છે.

મુજલમાની વીરહી. પાક-૧ ૨-૧૫-૦

સ્પેશીયલ પા ૫-૦-૦ ના કીસાળથી લેવામાં આવશે.

મુજલમા—ઉત્તરમાં પોતાના મોટા હામીના કનીયારે ૧૨ વાગ્યા અમારે કસ્ટમમાં પહોંચતાં કર્યાં.

સેકન્ડ અને થર્ડર માટે એક મહિના અગાઉથી બુકીંગ્સ કરવે.

દરેક હોડી પેશીન્ગરે પોતાની ટીકીટ અમારી ઓફીસમાંથી લેવી અને પદાર મામવાળા સાથે જોડાઈને અમારી સાથે

પરબંધકાર કરવાથી પણ થઈ શકે. રહીમરને ભગત્ દરેક મમકાળ અમારી બધી રેખાએ નીચે માં છે.

SHAIKH HIMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

પણ ખુલાસા માટે કમી મા મને:—હિંદી પેશીન્ગર

એવર ટેમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રહીમર ૪૮૦૦.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૯૧૦.

ધો

રહીમર એડરેસ

"સ્તમભ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે: માર કાષ, પ્લેટ ગ્લાસ, ફીડલીટી બેંક, વરકમેન્સ કોમ્પેન્સેશન, વીમરે અનેક પ્રકારના

વીમાને ભગત્ કામ આ વીમા કંપનીએ રાફ કરી ચીક' છે.

પોલીસી તેમજ ફાવાની પતાવટ ડરબનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી.

"ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ"

૧૭ ફર્સ્ટ એવેન્યુ,

ડરબન.

Box 247 & 317 Tel. "Khatri."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

મોટર ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીગ્રાફ મોકલ "ખત્રી"
હુસેન હરમાધલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

60

હતામી હરીશ્ચંદ્રાજી—સંવત ૧૯૮૮
 રાજવંદ્ય પંચાંગ
 કંઈ પણ કામત કે સ્થાવર અથવા હીધા વગર
 લેખન મફત
 મોલકવામાં આવે છે આજેના મંથાને
 મહાનગરની કારખાની. બચનગર, કાઠીયાવાડ 68

કીટીંગસ

પાઉડર

શીડી, ઉપાઈ, માલક, વંદા, ખાખી.
 સબળા જંતુઓને

નાબુદ કરે છે.

આશીશ બચનગર. ફક્ત દિનામાં વેચાય છે. P.A. 75

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 47 & 49, Pritchard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers.

67

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
 guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

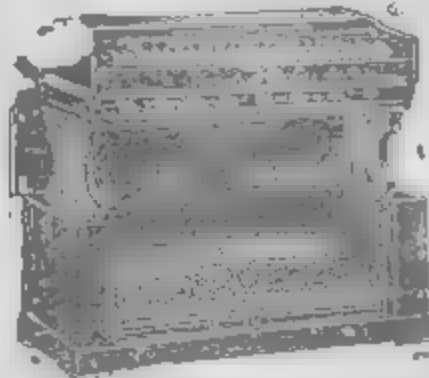
Write or give a Call at

GOSHALLIA'S MUSIC SALOON,

Prop. A. N. GOSHALLIA

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંજન કરે હરેક ઘરમાં હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર છે જે
 હમી પુરા માલિકી બાબે સુવર્ણના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી
 હાવના પચના, પેટિંગલ હરેક ભવના મીઠા અને મધુરા સુરના હાર-
 મોનિયમો બહા સ્ટોકમાં રેવાર રહે છે તે સીવાય કદા કાલે પચાલ,
 સુર, બટન વીએરે પણ મળશે હરેક ભવના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ
 કામ ખાચીથી કરી બાખીએ બાબે હમી પા મળે:

મારાલીયા ગ્યુલીક સલુન.

(માલિક. એ. એન. ગોશાલીયા.)

પી. ઓ. બોક્ષ ૪૮૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ૧૨મન

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુંઠ, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટો, મેથી, ધાણા, છદ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી ભરની અપહ્ટેટ મશીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ધરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો મોર્ટર આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત ભાવથી પીસા આપી માલકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

01

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and sailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નાશાલનાં નંખર એકના બનાના, પંથનાપલ વિગેરે ચીને આરદર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

ફરેક આરદર ઉપર જાતી દેખરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કિફાયત ભાવથી માલકવામાં આવશે.

ફેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંકવાલ, ફ્રીસ્ટેટ, રોડેસીઆ વીગેરે ફરેક જગ્યાએ માલકવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાટાલ.

09

Phone 3567. Box 316. 182, Grey Street, DURBAN.
HBBRABHIA MORAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

અને કમીશન એજન્ટ

ચેલ્મ સાચી રીતે કરી માલ સી.એ.કે. થી મોકલવામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૫૬૭. પો.બો. ૩૧૬. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. ૦૨

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

અમારે આ જાતી દેખરેખ નીચે તાળે અને મહાધવી મરમો હોલો મરમ મસાલો, કરીપાવડર, હવર, મરચાં, તેમજ ફેરીનાં અને બીજાનાં તેમજ મીઠાસ આચાર ફેમેલા થોડા મા જમાવણ અમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આનો ઉત્તમ માલ, તમે મરમો જાતી શકતા નથી. એક વખત મંજાવી ખાતી કરો. મળવાનું ટેકાફ.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 03

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સારું પેકીંગ કરી સી. એ. કી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 04

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફરેક જાતનું વાનગી ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સારું પેકીંગ કરી સી. એ. કી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 05

જ્યોત્સનાદીક પંચાંગ

વાર	શ્રીસ્તી	હિંદુ	મુસલમાન	પારસી	સુવોદન	જમીરન
	1૬૪૨	૧૬૮૮	૧૭૫૦-૫૧	૧૭૦૧	૧. જી.	૧. જી.
	મે	મે	જાન્યુઆરી	ફેબ્રુઆરી		
શુક્ર	૧	૧	૨૬	૨	૬-૨૬	૫-૧૮
શનિ	૭	૨	૩૦	૮	૬-૩૦	૫-૧૮
રવિ	૮	૩	૧	૫	૬-૩૦	૫-૧૭
મંગલ	૯	૪	૨	૫	૬-૩૧	૫-૧૬
બુધ	૧૦	૫	૩	૬	૬-૩૧	૫-૧૫
ગુરુ	૧૧	૬	૪	૭	૬-૩૨	૫-૧૫
શુક્ર	૧૨	૭	૫	૮	૬-૩૨	૫-૧૪

સરતખાલુની ત્રણ વાર્તાઓ-બંગાળના પ્રસિદ્ધ નવલકથાકાર શ્રી. સરખન્દ મટોપાખ્યામની આ વાર્તાઓ શ્રી. મટોપાખ્યામની દેશીય જોડાઓને જોડામાં પોતાના વિનંદા અને જાણીતા હતા અને 'નવજીવન' ગ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતા હતાં છે કે "અનેક કથાનાં જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ સરસ આપ પાડશે એ વિષે બચ્ચને કાંઈ નથી."

મ. રી. ૨-૬.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—8

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રીમીયમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી બાસક વર્ષની જુની વીમા કંપની.

જીવનના વીમા ઉત્તરવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બાજુનું હોય તે અને કઈ કંપનીમાં
ઉત્તરવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સફળ ઓછામાં ઓછા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બાજુનું હોય તે મળે:—

મુળજી જી. પટેલ.

હિંદોબોના બીઝનેસના ચીફ એજન્ટ.

ઓફસ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનનસબર્ગ,

Indian Opinion

No. 19—Vol. XXX.

Friday, May 6th, 1932.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price Fourpence.

THE CAPETOWN AGREEMENT AGAIN

(BY THE RIGHT HON'BLE V. S. SHRINIVASA SANTRI)

INDIANS everywhere will be happy to learn that the Capetown Agreement of 1927 has been renewed, ensuring the continuance of friendly relations between the Government of the Union of South Africa and our own Government and the maintenance of the Indian Agent to watch over the interests of our countrymen in that part of the world. The significance of this event is enhanced because it was unexpected. To enable the reader to judge how far this feeling of gratulation is justified I shall attempt below to set forth the circumstances and outline the essentials of the understanding between the two Governments.

The back ground of the South African picture is darkened by the rooted colour prejudice of the dominant community. Whether British or Boer, the white citizen, with honourable exceptions, regards the Indian as an alien whose presence is an economic and political menace and who must be sternly kept down as an inferior to be taxed and ruled but never encouraged to feel that he ever can be an equal citizen. Large sections of the ruling oligarchy continue to believe, in spite of evidence to the contrary, that the Indian is increasing in numbers at an alarming rate; while his Jewish and other trade rivals are able every now and then to work up public feeling against him and compel Government to introduce some anti-Indian measure or other. No measure of relief or help to our community has any chance, so long as those who have the municipal and parliamentary vote are hostile and even bear hatred in their hearts.

In the Transvaal ever since the discovery of gold all coloured persons have been put under disabilities of one kind or another. They cannot acquire fixed property on proclaimed land and their right to occupy stand and carry on trade is subject to serious limitation. These areas within which these restrictive laws do not apply are exceedingly small and are known as bazars, locations, mining compounds and other places which the Mining Commissioner may from time to time set apart for the purpose. In spite of this harsh legislation, perhaps on account of it to some extent, the policy of the authorities towards the Indian community has never been without some sympathy and consideration. In consequence our people have enjoyed facilities for trade, occupied buildings and shops for that purpose and even acquired fixed property of great value. The vested rights that have grown up these many years are in many cases strictly lawful. But in many other cases they would appear to rest on nothing more than the connivance or passive acquiescence of Government officials. Whenever ill-will towards Indians becomes active, the old prohibitions of law are invoked, and the community is threatened with loss of property and, what is even worse, with deprivation of facilities for trade, which is the only occupation open to the great majority of them. About three years ago this threat became quite serious and certain municipal bodies, chiefly that of Johannesburg, began to withhold or suspend the grant of certificates of leave to trade

in cases where it appeared that the Indian who applied for it had no legal title to occupy the premises in question. The trouble gathered force until a Select Committee of the Union Parliament was appointed to consider the subject. This Committee heard a good deal of evidence, our case being presented ably and skilfully by Mr. Millin, K.C., and by Mr. J. D. Tyson, who during the period of Sir Kurma Reddi's illness acted as Agent of the Government of India. The upshot was a drastic bill which proposed among other things to segregate Indians in locations and compel those who now live elsewhere to remove to them with all their business and belongings within a period of five years. The Government of India made vigorous representations on behalf of our nationals and were able to secure the consent of the Union Government to the inclusion of the Transvaal Asiatic Tenure Bill among the subjects for consideration at the Round Table Conference which it was proposed to hold in the beginning of this year to consider the renewal of the Cape Town Agreement of 1927. The Indian Delegation under the leadership of Sir Fazl-i-Husain had then a double task before it.

Omitting many details, however important, which the ordinary reader would find it difficult to follow, three main points of first-rate importance were pressed upon the delegation by the leaders of the Indian community, who were present in Capetown in full strength and were taken into frequent consultation. First, existing rights must be protected from further menace; second, provision must be made for future expansion so that coming generations of Indians should not find themselves barred from the profession of trading; and third, both these objects should be attained without the humiliation of any treatment favouring of segregation.

Let me mention in passing a few significant points to enable the reader to understand something of the atmosphere in which the question is involved. How vital trade facilities are for our people may be realised by the fact that, although the right of ownership and of occupation are both valued, the latter is valued far more than the former, and if, owing to pressure of conditions, one of these had to be surrendered, most Indians would surrender the right to acquire and own fixed property. The Bill as now drafted does not in terms provide for the exclusion of whites or natives from locations intended for Indians. Nevertheless in actual practice the segregation of our community will be brought about. The instinct was sound which led them to detect the presence of segregation even where the wording did not expressly mention it. In the provinces of the Transvaal the Dutch element preponderates and will not hear any arguments based upon the character of the British Empire or allow any rights supposed to flow from citizenship of that Empire. Our appeal must be grounded upon general considerations of humanity and natural justice.

Our delegation urged that the vested interests

which had grown up by the most negligence of Government officials should receive henceforth the positive consent of a Mining Commissioner, who should be instructed by the Government to exercise the power granted to him under the law to permit coloured persons to reside and trade in particular localities. We were not quite sure that some little legislation would not be necessary to secure our objects fully through this means, but if it was, we hoped the Union Government would secure it with the sanction and support of the Select Committee. If the Mining Commissioner acted in a liberal spirit, he could not by protest exclude Indians, but provide in fair measure for the needs of the coming Indian generation. It is understood that this suggestion has met with approval of the Select Committee; only, as the place of the Mining Commissioner they have substituted the Minister of the Interior. Also they allowed the deletion of the clause which would have segregated the Indian community. The white people of the Transvaal are very anxious to their right to govern their territory according to their own wishes and resent the implication of the Indian Government as amounting to unwarranted interference in their internal administration. To meet this sentimental difficulty it was agreed that the provisions of the Transvaal Asiatic Towns Bill should not become the subject of formal discussion or resolution at the Round Table Conference. Dr. Malan undertook to place our views fully before the Select Committee, and we stipulated firmly that the renewal of the Agre Town Agreement should depend for its ratification by the Union Government upon the extent to which our proposals for the Transvaal should receive the approval of the Select Committee.

The Government of India has always been looked upon with suspicion and disfavour by a powerful section of opinion in the Union Government. General Hertzog was once told by the Prime Minister, "I have shown Indian work to my friends in South Africa, who were of the opinion that it was the worst they had ever seen of anything done by a coloured man." It was a day and a half of having to hear the views of the Government of India and satisfy this outside power that they were dealing fairly and equitably with people who were their own subjects. One circumstance has reconciled them to this undeniable position. This was the so-called emigration scheme, which with the co-operation of the Government of India brought about a certain diminution in the numbers of the Indian community. This advantage, however, had now ceased. Opinion in India was hostile, while in South Africa itself the local Indian Congress had become roused and began to denounce the arrangement by which numbers of their innocent countrymen were forced to poverty, ill-health and social persecution in the homeland. Was there any means, we were asked, of improving the so-called emigration scheme and reversing the movement of Indians from South Africa to India? Our answer was an emphatic and final negative. Knowing, however, that if the matter were left there, there was no prospect of the Agreement being renewed, we drew attention to the fact that under the terms of the original agreement the so-called emigration of Indians might be to India or other countries where the climatic and economic conditions were similar to those of South Africa. After a good deal of negotiation, the Conference decided that the two Governments should be advised to co-operate in investigating the conditions of likely countries with a view to promoting plans of colonization by Indians both from India and from South Africa. It was in this manner that the leaders of the Indian community were brought to the idea. They asked, "What was the Indian Delegation agreed that they were undesirable and must be got rid of

to the extent possible. Some went further, asserting that their strength lay in their number and they would never consent to be being reduced. We pointed out that the immediate step was only an investigation, and that they never emigrate if the plan was not good enough for the people of the homeland as well as for them. Also we had feared that in the investigation they themselves should participate through a representative. These considerations finally won their consent.

We came next upon another difficulty. The Union delegation were dead against the famous apportionment clause. To help the memory of our readers, it may be stated that this clause committed the Union Government to the duty of looking after the Indians under them in the same way in which civilized administrations look after their subjects, and to provide for them the same educational and other facilities which they provided for the other elements of their population. It would appear these propositions raised hopes which could never be fulfilled and the leaders of the Indian Congress tried to discredit the Union Government by constantly signing the terms of the apportionment clause in their faces. Our South African colleagues would not therefore hear of its being repeated in the new agreement. Our answer was that the apportionment clause was the part of the agreement which made it acceptable to us, and that if it were dropped we should have no use for the agreement. The impasse thus brought about lasted several days during which we discussed an alternative proposal or two, but with no favourable result. The end, however, as we believe and as our readers will perhaps agree, is happy. Our brethren in the Transvaal have been relieved of the worst features of their recent trouble. No Indians will return to India unless they choose to do so. If any pressure is exercised by the officials or Agents of the Union Government in this direction, the leaders of the local Indian Congress will be free to make counter propaganda. The apportionment clause continues. An Agent of the Government of India will, as during the last five years, watch over the interests of our countrymen and be their guide, philosopher and friend, besides serving as the medium of communication between the two Governments. A South African Indian chosen by the Congress will be a member of the committee which explores on behalf of the two Governments the possibilities of colonization for Indians from both countries in such places as Brazil, British Guiana and Tanganyika. No period of years is prescribed for the life of the renewed agreement.

How was this happy ending brought about? The dominant cause without doubt was the advantage to both sides of racial friendship and good understanding, which made it expedient as well as right to have an instrument embodying them, such as is recognized in the international sphere. Also the commanding personality of General Hertzog had its own influence, while Dr. Malan, silent, strong and straight, pulled his full weight in the cause of peace because it was the cause of justice as well. And though we as members of the Conference never travelled outside our agenda, it is not improbable that the necessity of cultivating trade relations between the two countries was present to the minds of our Union colleagues and made its own contribution to the result. Our friend Dinbandhu Andrews interposed his good offices wherever and whenever they were required, thus making a great addition to the already immeasurable debt under which Indian overseas lie to him. Sir Fazl-i-Husain in spite of serious illness surpassed expectation by his patience, but and still as well as by the firmness with which he refused all communal tendencies among our countrymen there. It is impossible to say enough of the service rendered to the cause by Mr. Naidu, whose personal charm and

great reputation made a singular appeal to all with whom she came into contact, whatever their sex, colour, race or predilection in politics.

POLITICAL FALSEHOOD

WHEN Doctor Malan refused to meet a deputation of the South African Indian Congress with regard to the Asiatic Land Tenure Bill, the Congress next move was to allow its officials to address at the Bar of the House of Assembly and thereby bring to the notice of the hon. members of the House the great injustice that will be done to the Transvaal Indians by passing the Asiatic Land Tenure Bill. The Congress through Mr. Alexander a member of Capetown and a friend of the Indian community sent a petition to be submitted to the House to get such a permission. He asked the House to grant leave to the president and joint hon. secretaries of the S.A.I.C. to be heard at the Bar of the House in opposition to the provisions of the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill before the close of the debate on the Second Reading of the Bill. He further claimed that the procedure he was asking the House to authorise was the correct one when there was opposition to a Bill which interfered with private rights and other remedies had been exhausted. Mr. Alexander still went further and said that if the Minister would receive a deputation on the subject he would gladly withdraw the motion, otherwise he hoped the sense of infamy and ignominy of the House would grant a reasonable request to be heard by a recognised body of people. Doctor Malan opposed this motion and in doing so he made a statement which is devoid of truth. He said that the Asiatic Land Tenure Bill could under no circumstances be considered an attack on the rights of Asiatics. This is nothing but political falsehood. Those who know in detail the inner history of the Gold Law of 1908 and its non-operation from the last twenty-five years can at once say without any hesitation that it is a naked lie to say that the Asiatic Land Tenure Bill does not attack on the rights of the Indian community. The Transvaal Indians up to now had the right to trade anywhere in the Transvaal. The Supreme Court of the land had given such a decision. We want to ask Doctor Malan whether his Asiatic Land Tenure Bill does not snatch away the most important right of the community to trade? There is only one vocation in life for the Indian community in Transvaal and that is trade. The Asiatic Tenure Bill snatches away from the community the only means of its livelihood. It curtails and limits the right to trade anywhere in the Transvaal. The question of trade is a question of life and death to the Indian community. Secondly the Indian community had a right to purchase fixed property in any European's name in trust. The Supreme Court of the land held this to be perfectly legal. The Republican Government in this matter even went further and advised the Indian community to buy fixed property in the name of Government officials in trust. This right to buy property in European's name which was held legal by the Court is now snatched away in the Asiatic

Land Tenure Bill. Can Doctor Malan deny this? Till yesterday the Indian community had a legal right to buy property in the name of the limited liability company provided that the controlling interest in it should be of Europeans. This right is also taken away in the Asiatic Land Tenure Bill. Can Doctor Malan contradict this? When the proclaimed land is turned into deproclaimed land the provisions of the Gold Law do not apply to such deproclaimed land. The coloured people can freely reside, occupy and trade there without any hindrance. Through the provision of the Asiatic Land Tenure Bill the sections of the Gold Law can now be applied even to deproclaimed lands and thereby prohibit the residence and occupation of the coloured people. Doctor Malan has cringed under his lost this right of the community and yet he has the audacity to declare in Parliament that the Asiatic Land Tenure Bill could under no circumstances be considered an attack on the rights of Asiatics. There is a decision of the highest Court of the land in the case of the Springs Municipality vs. Moses and Sedat. The Court laid down that the provision of the Gold Law could not be applied to Springs. Hence the Indian community had full rights to reside, occupy and trade there. The European community very strongly agitated and they asked the Parliament to apply the provisions of the Gold Law to Springs and such other places. The Europeans possess votes, and therefore they are strong people. The Indians are voiceless and powerless people and therefore they are weak. Doctor Malan, a Christian gentleman, sacrificed the right of the weak and poor and gave in before the strong European people and yet he comes forward and throws dust in the eyes of the world by saying that the Asiatic Land Tenure Bill does not attack the rights of Asiatics. It was the policy of the Government from the last quarter of a century not to put into operation Section 121 and 121 of the Gold Law of 1908. In 1914 settlement the Government promised to incorporate the existing laws sympathetically. This was the reason that the Gold Law was not put into operation and as a policy the Government did not operate it. When it is really the time to repeal these sections of the Gold Law Dr. Malan made the sections more strict through the Asiatic Land Tenure Bill. By examining one section after section we can prove that the Asiatic Land Tenure Bill does attack the rights of the Indian community. One of the Sections of the Asiatic Land Tenure Bill gives Dr. Malan power to grant exemptions to coloured people to allow them to reside, occupy and trade on the proclaimed land. He can be a little kind over the Indian community through this power and make the community to dance at his tune. He has even got the right to cancel the exemption that he grants. No self-respecting community would ever agree to submit to this sort of slavery. Let Dr. Malan try and subject the European section of the Union to such

a humiliating measure. We are sure on the very next day he will see an open rebellion against the State! But Indians! There is no one who could look after their rights. The Government of India is powerless, and hence any people can treat Indians as a helot and a serf. We reiterate our opinion and tell the community that it is better to die than to live as slaves and helots. If the Amritsar Land Tenure Bill becomes law we advise the Indian community of the Transvaal not to accept that law and suffer the consequences.

"SLAVE MENTALITY"

(By L. W. RITCH)

"Self-gratulation is like a lofty tower upon which a haughty fool has climbed. There he sits in prideful solitude, observed by none save himself."—(The Voice of The Silence)

THE Editor is to be congratulated on his publication of Dr. Dharendra N. Roy's thoughtful and illuminating article under the above heading. Teachers are accepted because they are regarded as qualified to teach what is of value and the doctrine the teachers profound are adopted because their teachings promise to satisfy a demand or to fulfil some need or desire in the consciousness of the pupil.

Occidental civilisation by reason of its achievements along materialistic ("utilitarian") lines indubitably produced a sort of self-intoxication, and a conceit that world-crises are only now beginning to shake. Its adoption, or perhaps rather imitation, in the Orient, where such adoption or imitation has occurred, may be ascribed to admiration or envy of the ascendancy occidental civilisation appears to have brought to its votaries, and in a desire to march with the times by imitating the example of the successful.

Both teachers and taught have displayed no lack of eagerness or perspicacity. Indeed, as for example in the case of Japan, the zeal of the convert has become even a little embarrassing to its missionaries! Japan has become a "first class Power" after the regulation western model, and a formidable rival of her erstwhile tutor for territorial and industrial "places in the Sun..." Her army and navy challenge comparison with the armies and navies of other first-class powers, and her mass-production commodities are being poured into every available market to prove that competition is indeed "the soul of trade."

Dazzled by the example of the West, Japan set herself to achieve similar "greatness." She desired "the flesh-pots of Egypt" and having concentrated her whole soul upon procuring them, has got what she desired. Some day, satiety, disgust, disillusionment must be hers, even as the western world is presently beginning to experience them.

The phenomenon of "slave mentality" is the outcome of lack of discrimination and discernment. It follows the awakening, or reaction, of a shimmering desire to the glamorous call from without of what promises egoistical satisfaction. Only at least the germs of desire be present, will the call

elicit response.

The unwise are they in whom desire is not corrected by discernment; who are caught in the web of delusion, mistaking shadow for substance; who know no real freedom in thought or independence in action; but live, move and have their being under a sort of mass-hypnosis. (Many things a more enlightened generation has learned to regard with horror were considered quite respectable, because conventional, a generation or two earlier.)

The plain truth is that, in the main, mankind exhibits little real individuality; rather, do its units share a group-consciousness. This mass-psychology expresses itself as vogue or fashion, observable even in the realms of science, and medicine. The Danials, who dare to stand alone, are usually flung to the lions!

Man is conditioned by his thoughts and desires. As man thinks, so he becomes. Also, he obtains the fruits of his desires; but having desired and obtained them, he must, willy nilly, eat of them, be they never so bitter! It is all just a question of "Where do we look for our gains?" A matter of *which* "self"—the lower or the higher—is to be subserved; of *what* principle or aspect of the man is to be fed and developed? For, the one must be subordinated to the other. The "self" of spirit and the "self" of matter can never meet. One of the twain must disappear.

Now it is precisely to combat this "slave mentality" that has enmeshed the West, that Gandhi is focussing his energies. Gandhi sees in the prized pomp and circumstance of western civilisation, the tawdry things they really are. Gandhi has insight, and by its aid perceives the corruption that hides beneath its deceptive exterior. Gandhi recognises that our civilisation has landed the world in an "impasse" because we have been conducting human affairs according to jungle ethics. And so, while civilised nations are groping dazedly around for some way out of the maze delusion fashioned for them, Gandhi recommends as a remedy for the world's ills, the abandonment of the ways of the jungle. He reminds us that we are spiritual beings, albeit embodied, that we are souls incarnated, and that, ensnared by egoism, deluded by the glamour of worldly place, power and possessions, we have been worshipping false gods that have betrayed us.

Gandhi offers the world the fruits of his own Experiments with Truth. He testifies to the faith that is in him and the knowledge that is his by challenging the brute-force of an Empire with the soul-force of a single individual. He seeks, in short, to arouse in mankind a sense of its true mission; to persuade it to turn its face from the world of shadows to the world of realities.

Will he succeed in rousing us from the bondage of our "slave-mentality"? Yes, if we desire to be rescued; 'no', if we still prefer our chains and find sweeter savour in our flesh-pots than in the manna the heavens offer us for the taking.

Indians At Bar Of House Of Assembly

Mr. M. Alexander (S.A.P., Woodstock) asked the House to grant leave to the president and Joint Honorary Secretaries of the South African Indian Congress to be heard at the Bar of the House in opposition to the provisions of the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill before the close of the debate on the Second Reading of the Bill.

Mr. Alexander claimed that the procedure he was asking the House to authorise was the correct one, when there was opposition to a Bill which interfered with private rights and other remedies had been exhausted.

If the Minister would receive a deputation on the subject he would gladly withdraw his motion, otherwise he hoped the sense of fairplay and justice of the House would grant a reasonable request to be heard by a recognised body of people.

The Minister of Interior said he agreed that every section should have the right to state its case, but if the present request were acceded to how would it be possible to refuse similar requests in future? The Asiatic Land Tenure Bill could under no circumstances be considered an attack on the rights of Asiatics. It was a new measure and only dealt with a situation that had arisen as a result of the evasion of existing legislation on the part of certain Asiatics. The Bill was designed to make such evasions impossible, but so far from affecting the rights of Asiatics it extended greater consideration to transgressors than before. He saw no reason why he should receive a deputation as a Select Committee had heard evidence for weeks and the Asiatics had had every opportunity of stating their case.

Dr. Malan added that while refusing to receive a deputation he had invited the Indian Congress to state their views in writing. He had given the fullest consideration to their representatives and was rather inclined to meet them on one or two points.

The motion was negatived.

Hon. E. Baring's Successor

Mr. G. H. Bozman who is appointed as the Secretary to the Agent of the Government of India in the Union arrived by the last steamer to Durban. He was met by the officials of the S.A.L.C. and N. I. Congress on board the ship and welcomed on behalf of the South African Indian community. Mr. Bozman for the last two years was Secretary to the Indian Tariff Board connected with the Department of Commerce. In an interview to the Press Mr. Bozman said it was too early for him to make any statement on the prospects of trade between India and South Africa. He had certainly heard mention of the appointment of an Indian Trade Commissioner in South Africa. Discussions at Ottawa between representatives of the two Governments might lead to the exploitation of avenues of trade. The Orient Club at Isipingo invited Mr. and Mrs. Bozman to lunch. He was welcomed by the chairman of the Club Mr. Omar Javary. Mr. Bozman responded briefly to the welcome extended both to himself and to Mrs. Bozman.

On behalf of the South African Indian community we heartily welcome Mr. Bozman as the Secretary to the Agent of the Government of India in South Africa. His task is a very difficult one in this country. We hope he will be able to pull on like his predecessors.

Petition to Allow to Address At the Bar of the House of Assembly

To the Honourable the Speaker and Members of the House of Assembly of the Union of South Africa in Parliament assembled:—

The petition of Sorabjee Rustomjee, President, Abdooh Ismail Kaffer and Ponnasamy Ruthnam Father, Joint Honorary Secretaries of the South African Indian Congress, an association that has been duly constituted to represent the Indian community of South Africa, respectfully sheweth:—

That your petitioners were authorised to make representations on the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill which is now under consideration of your Honourable House, as in their opinion grave injustice will be done to the Indians in the Transvaal if the said Bill becomes law.

That your petitioners approached the Honourable Minister of the Interior for an interview in order that your petitioners may have an opportunity of submitting the objections of the Congress to the provisions of the Bill, but the Honourable Minister has regretfully declined at this stage to grant your petitioners their request for an interview.

Your petitioners therefore feel that the only course now open for them to address at the bar of your Honourable House before the second reading is taken on the Bill.

Wherefore your petitioners respectfully pray that that this petition for permission to address at the bar of the House may receive the favourable consideration of the House.

And for which your petitioners as in duty bound will ever pray.

Dated at Durban this 20th day of April, 1932.

Another Petition to the Speaker and the Members of the House

That your petitioners were authorised to make representations on the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill which is now under consideration of your Honourable House, with a view to the complete withdrawal of the Bill.

That your petitioners beg to submit that if the said Bill is passed into law, it would bring untold misery and hardship upon the Indian community of the Transvaal, and would gradually reduce them to the position of serfs and helots.

That the Bill seeks to deprive the Indian community of its rights to hold land in the name of European companies and by forming companies, hitherto enjoyed by it, and to place further restrictions upon trade and residence.

That your petitioners beg to submit the objections of their Congress to the various clauses of the Bill which adversely affect the Indian community in the Transvaal, and more particularly beg to draw the attention of the Honourable House as to the effect of some of the clauses of the Bill, which are as follows:—

CHAPTER I.—Under Section 120 of the Gold Law, it is made a punishable offence for any holder of a right acquired under Law No. 15 of 1898 or prior law to transfer, or sublet, or permit to be transferred, or sublet any portion of his right to a Coloured person, to reside on or occupy ground held under such right. The addition proposed by this clause not only makes the occupation of proclaimed areas by a Coloured person illegal but a punishable offence.

CHAPTER 2.—This repeals Sub-section 1 of Section

131 of the Gold Law. Under the repealed Section only occupation on proclaimed land in districts comprising in Class 'A' was permitted. It is now sought by this clause to prohibit occupation as well as residence.

This clause further creates a new position by bringing within the provisions of the Gold Law, Townships such as Springs, where Asiatics possessed uncontested rights to reside and occupy. In point of fact, the Gold Law had no application whatsoever to Townships such as Springs. Recently the question of residence by Asiatics on a certain stand at Springs, who were sought to be ejected under Section 131 (1) of the Gold Law was tested in the Appellate Division of the Supreme Court, and the Chief Justice decided in favour of the Asiatics by observing that proclaimed under Section 52 stood in a peculiar position and was not intended by Parliament to be hit by the provisions of the Gold Law in its application to proclaimed land. The effect of this clause will be to nullify the judgment of the Court and to take away rights which were hitherto enjoyed by Asiatics. Although the existing interests of Asiatics are safeguarded, it excludes any fresh rights which were open to them from being acquired.

CLAUSE 3.—Under this clause, powers are given to the Minister for the issue of a certificate withdrawing any land from the operation of the provisions of Sections 130 and 131 of the Gold Law, in so far as they prohibit the residence or occupation of land by a coloured person. This apparent relief is no relief of any material value, to so much, it only allows Government Townships as long as they remain boroughs. Immediately they are converted into freehold, the anti-Asiatic clause will apply in terms of the Township Act 1908, and by the opinion of your petitioners, the certificate of exemption issued by the Minister will *ipso facto* be unenforceable.

There is no indication in this clause that the power to exempt land in rural Government and private Townships, which always contain prohibition against Asiatics from residing and occupying.

The argument of your petitioners is further strengthened by the fact that any interested standholder has the right to enforce the anti-Asiatic clause against the Asiatic. Thus then it will be seen that the power given to the Minister to exempt under this clause is limited to Government Townships only.

CLAUSE 4.—This clause purports to safeguard rights lawfully acquired, as declared by the recent decision of the Appellate Court in the case of Springs Municipality vs. Moses and Sear, and such like places. While safeguarding existing rights in this respect, it restricts any fresh rights of a similar nature in the future. No provision is made for the transmission of such rights to successors or heirs of present holders, who were in perfectly legal occupation of their stands.

CLAUSE 5 (1).—This sub-section creates new disability against Asiatics by amending the Gold Law. Although a proclaimed area in which Asiatics are prohibited from occupying, seems to be a public digging before the 1st May 1930, it will nevertheless be considered as a proclaimed area, thus taking away the rights of Asiatics to reside and occupy land in a deproclaimed area. It moreover protects the rights of Asiatics as to residence and occupation lawfully acquired up to 1st May, 1930, but this protection does not extend to their heirs and successors.

CLAUSE 5 (2).—This sub-section whilst giving power to the Minister to exempt land, expressly

excludes Asiatics from their right of occupying deproclaimed land which they will be entitled to, where the land is deproclaimed after the digging is worked or closed.

CLAUSE 6 (a), (b), (c).—This clause is of a far-reaching nature. It in effect, replaces Act 37 of 1919 to a dead letter, for it takes away the protection given under that Act. In the case of the Krugersdorp Municipality vs. Dadoo Ltd., 1920, the Courts have interpreted the Act to mean that a British Indian was exactly in the same position as any other person in the Municipality, and just as if he were not a coloured person, in other words, just as if he were a European, who had all the rights under the Gold Law. It is respectfully pointed out that British Indians who on 1st May, 1919, were carrying on business on proclaimed land or in Townships, and their successors in title, as well as their home life accounts, were exempted from the Gold Law, and were permitted to reside and occupy land in the same Township.

This clause proposes to restrict the scope of the Law by laying down contrary to the intention of Act 37 of 1919, that persons so protected shall not hold any land or area in excess of that held by him on 1st May, 1919. In other words, it means that if a person occupied subsequent to this date, any fresh stand which is an extension in the same Township, such stand will be declared to have been illegally acquired. What is allowed by Act 37 of 1919 is not only stretched away, but no protection is given for vested interests acquired under that Act.

CLAUSE 6 (3).—This clause takes away the existing rights enjoyed by Indians. Under the Gold Law of 1898 and according to the ruling of the Court in Khote's case, the right to occupy land existed. It is necessary to quote the judgment of the Chief Justice in that case. He ruled that "Section 92 of the Gold Law of 1898 certainly forbids the issue of a stand licence to any but white persons; no coloured man, therefore, can hold a stand licence. But it does not say that white men shall not let his stand to a coloured person, nor does it say that no coloured person shall occupy a stand. That being so, it seems to me that neither of those things are illegal." Subsequent to this, the new Gold Law of 1908 was introduced, when it was made clear by the then Attorney General, referring to representations made in regard to Sections 130 and 131, that the intention was not to restrict Indian trade, but as a matter of sound policy and sanitary legislation, to regulate the residence of coloured persons in the populous mining areas of Witwatersrand, and more especially outside Municipalities. It was also made clear that the restrictions which are contained in Sections 130 and 131 on the residences of coloured persons apply not at Indian trading but at homes and lodgers. This is fully borne out by the fact that the provisions of Sections 130 and 131 were not enforced against Indians who were allowed to acquire vested interest in regard to residence and occupation. This then was in keeping with the assurance given by the Attorney-General to the Under-Secretary for the Colonies, when controversy was raised in regard to the New Gold Bill. This clause as introduced, sweeps away those assurances and even refuses to recognise vested interest acquired by remainder.

CLAUSE 7. Sub-section 2.—It is respectfully pointed out that the saving clause to clause 7 contains a serious omission in prohibiting successors in title to hold the property. It limits an Asiatic to deal with his property, only by way of inheritance, and the choice of dealing with a lawfully acquired property during his lifetime is totally prohibited.

CLAUSE 7, Sub-section 2 (1)—This sub-section introduces a new disability and sweeps away existing rights in relation to holding of properties in trust by Europeans for Indians. Europeans held properties for and on behalf of Indians since Law 3 of 1885 was enacted, and this was held to be valid by the Supreme Court. The present provisions of the Bill make it illegal and a punishable offence for a person to hold fixed property on behalf of Indians after 15th May, 1930.

This clause further gives no right to transfer properties so held to any other person, and a European holding a fixed property on behalf of an Indian dies, no provision is made for the nomination of another Trustee.

CLAUSE 7, Sub-section 3 (4)—This clause is objected to on the ground that transfer of shares or debentures, after the 1st May, 1930, of an Asiatic company to any other person is prohibited, which is unjust.

All shares in a private company which has acquired property after May, 1930, are forfeited to the State. This effect will run all properties owned by that company before May 1930 in the State, by virtue of the shares having been confiscated by it. This is a distinct hardship.

Having regard to the history and incidence of the laws of the Province of the Transvaal which differentiate against Indians, your petitioners venture to submit respectfully that the submissions set forth in this petition warrant the serious consideration of the House, in order not to curtail and limit the existing rights hitherto enjoyed by the Indians in that Province, but to afford relief to them so that they may be freed from unjust and oppressive laws which harshly operate against them.

Wherefore your petitioners respectfully pray that your Honourable House may be pleased to take into favourable consideration this humble protest from the Indian community and to reject the Bill in question.

And for which your petitioners as in duty bound will ever pray.

Dated at Durban this 20th day of April, 1932.

The Orientalism And Occidentalism

Mr. Morimasa Yamada is a Japanese writer who is playing an important role in spreading the principles of Oriental morality and Occidental intellectualism. In the *Japan Magazine* he writes on the contrast between Occidentalism and Orientalism.

This fundamental principle of positiveness and negativeness may again be applied to relations between man and woman. Man is the typical example of the law of positiveness in human life, whereas that of negativeness is obviously represented by woman. It is intuition rather than theory that teaches us what is manlike and what is womanlike. Shrewd intellect, clearness of brain and overflowing ambition give a manly feeling. As for womanliness, on the contrary, it is a more spiritual and internal factor than such material and external superiority possessed by man; affection rather than clearness of brain, altruism than ambition, and virtue than talent, afford the more agreeable feeling of womanliness. These are the most conspicuous differences between manhood and womanhood.

It is very interesting to find that Oriental culture sharply contrasts with that of the Occident in relation to this law of relative positiveness and negativeness. From various living examples we may safely judge

that Occidental civilization is remarkably positive, while Oriental civilization involves many factors distinctly negative. In other words, the culture of the West is of a more - extensible nature - hence materialistic, intellectualistic, utilitarian, and rather masculine. In keen contrast to it, Oriental culture is very retrospective, spiritual and negative. It is more sensitive than utilitarian, more virtuous than materialist, and rather womanlike than manlike. It is undeniable fact that while the Occidental civilization has tendency to differentiate a single one into an infinite manifold, thus leading to express itself by adopting a form, Oriental civilization is always inclined to unify complicated distinctions as to suppress as many as possible.

Asiatics To Quit

Following a recent judgment in favour of the Rondebout-Mandaburg Town Council in the Witwatersrand Local Division of the Supreme Court, it has been decided that an order to quit by the end of June is to be served on all Asiatics affected by the judgment.

Steps will be taken to obtaining into suitable for a coloured township.

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from last week)

INDIAN EDUCATION; INDUSTRIAL AND TECHNICAL.

In pursuance of the "Uplift" plan in the Cape Town Agreement the Natal Provincial Council instituted an enquiry into the matter of Indian Education in Natal.

The enquiry was conducted through examination of the grave situation of Indian education in Natal, and the results were given to the "Uplift" clause in the Agreement was an indication that in the matter of education the Natal Provincial Council has not done its duty to the Indians. Prior to the Education Enquiry Commission there were 20,000 Indian children of school age in Natal, and of this number only 9,000 children were in schools. Twenty thousand Indian children were receiving no education at all. That was not all.

The method of arriving at the figure for subsidy purposes is in our opinion not the correct one. The subsidy is based on the number of children who attended the schools the previous year. This method will not in any way assist Indian Education. If the amount of subsidy were arrived at by basing on the number of children expected to attend schools for any current year, we are fairly of the opinion, that in a few years the 16,000 children who are not receiving education would be in schools.

The difference between the subsidy given by the Union Government for European education and that given for Indian education is very large. The subsidy for the education of European children is granted at the rate of £16.7 6 per cent of Government Schools. The subsidy for Indian education is as we have stated above, granted at the rate of £5.5.0 per head. The cost of conducting the Swazi College and other institutions is borne by the Government. A portion of the subsidy thereby leaving a smaller sum to maintain and conduct Aided schools, which

by far outnumber the Government Schools. In 1928 there were nine Government and forty-three Aided Schools. Though there has been an improvement it will soon however that to every Government School there are five Aided Schools as compared with four or five European Government Schools to every European Aided School. Thickly populated districts in Natal, like Clairwood, Oato Manor, Sydenham, Stillawood, Fairbrooze, Tongaat, Verulam, to quote a few, are still without Government Schools. In Clairwood there are 700 children attending School in Oato Manor over 500 children, in Fairbrooze there are over 300 children. We have urged from time to time that these large Schools should be converted into Government Schools and we again emphasise the urgent necessity for their conversion.

The Sastri College built with money contributed by members of the Indian community forms a big charge on the subsidy. This College alone costs £18 15 3 per head. It is felt very strongly that the Union Government should subsidise the Sastri College separately.

There is an urgent necessity for the creation of new Schools to absorb the considerable number of children who are receiving no education. Most of the existing schools are refusing to admit any further children for want of accommodation. The Carlisle Government School, the Depot Road Government School, Durban, the Clairwood Government Aided School, the Fairbrooze Government Aided School, and the Oato Manor Government Aided School are all refusing admittance. Districts such as Morebank, Dannhauser, Sea View, South Coast Junction, Portloub, which have large Indian population require schools.

Indian education in Natal has not progressed considerably during the term of the Capetown Agreement. Beyond placing 5,000 children in the schools during the last five years little has been done to improve the state of affairs as they existed before the Agreement.

If the "Uplift" clause is to be given effect to then it is imperative that the Indian children should be given every opportunity and facility to educate themselves. It is wrong to ask them to conform to Western Standard of life if education which is the first essential to the attaining of such standard is denied them.

The Indian Technical Education Committee comprising Indian members formed in Durban eighteen months ago have for some time been conducting Continuation and Commercial Classes. Adult Indians who have not had the benefit of education in their younger days are now receiving education of a nature suitable for their daily requirements. The Apprenticeship Act requires possession of Sixth Standard Certificate before any person could be apprenticed. The Continuation Classes save that need. In 1930 over 15 Students gained their Sixth Standard Certificate.

Our community feels the necessity for the establishment of Technical and Agricultural Classes. Recently a class for Domestic Science was formed and this has been taken up very eagerly by young Indian women. In the same way if classes were opened for agriculture, Cabinet making, Building, Carpentering, etc., hundreds of our people would take advantage of these classes. The Union Government in 1931 subsidised the Commercial Classes to the extent of £150, and for the year 1932 the subsidy has been increased to £300. We need hardly emphasise that for a population of 88,000 in and around Durban, the sum would hardly touch the fringe of the question.

It might be mentioned that the continuation Classes are staffed by Indian teachers who beyond receiving about £25/- for their travelling expenses receive no salary. They have served in that capacity for the last eighteen months.

(To be Continued)

South African Indian Congress

Twelfth Annual Conference

Notice is hereby given that the Twelfth Annual Conference of the South African Indian Congress will be held at the Parsee Rustomjee Hall, 140, Queen Street, Durban, on the 29th and 30th days of May, 1932, commencing at 10 a.m. on the 29th May.

AGENDA -

1. Minutes.
2. Presidential Speech.
3. Secretarial Report.
4. Financial Statement and Treasurer's Report.
5. Transvaal Asiatic Land Tenure Bill (Amended).
6. Capetown Agreement and matters referred to therein.
7. Election of Officers.
8. General.

SORABJEE RUSTOMJEE,

President.

**A. I. KAJEE } Jt. Hon.
P. R. PATHER } Secretaries.**

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

SNOEK—Prime Red Oily
Snoek at lowest market prices.
Quotation on request.

COAST TRADING CO., 817 Kershaw St., Capetown

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

કુસ્તાક ૩૦ રૂ.

ફ્રીનીકસ, રુઠવાર, તારીખ ૬ મે ૧૯૩૨

અંક ૧૯

“ફરી પાછું કેપટાઉન એગ્રીમેન્ટ”

લેખક—મીર્સવાસ સામોલ

‘સર્વેટ કોર્પ પ્રિન્સિપા’ પત્રની અંદર આશીષને પોતાની સહીથી ઉપર અમેરિકા મહાજાતિ એક કમિયો અમલો બધાએ છે. એ અમેરિકાના ના વચ્ચેના માટે નીચે આપીએ છીએ:—

દરેક રજાને રરવા દોહીએ એ અમલોને રાજી થઈ કે સન ૧૯૨૭ ની સામ્યાં અમેરિકા કેપટાઉન એગ્રીમેન્ટ ફરી પાછું વાળું થયું છે અને સરવથ આફ્રિકાની યુનીયન સરકાર અને આપણી દોહી સરકાર એ બન્ને વચ્ચે મિત્રાચારી બરેલો. સંખ્યા આપી યુનિયન પાછો આણુ થયો છે અને આ આપણા દેશ અંધારીના કાલોનું રક્ષણ કરવા અને તેની તપાસ સામ્યા માટે દોહી એગ્રીમેન્ટ પછી આ આણુ રહેલો. આ સર્વ અમલોરેલી રીતે બનવા થયું છે અને તેથી એ બનાવનું મહત્વ બારેલ અમલો, અભિનંદન બેવાની કામણી દેલે દરેકને યોગ્ય છે તેનું મામ વાચક કહાડી કહી એકલા ખાતર બન્ને સરકારો. અમેરિકાની અમલોરેલીને મુખ્ય કાર અને કેવા સંજોગોમાં અમલોરેલી થઈ તે આપવાનો કૃ પ્રવચન કરીએ. દક્ષિણ આફ્રિકાનું ચિત્ર દેલેલું તો કાણુએ છે કારણ કે આની આમળ પાતી સરકાર કોમની અંદર ઉડે. કોમ દેલેલું અંદર રહેલો છે. અંગ્રેજ પ્રજા ભો કે કમ ભો, યોદા અપવાદ સિવાય એ ભોડા આપણી દોહી કોમને એક પરેલી તરીકે એ છે. દોહીની તે દેશમાં કાલરી એ તેઓ એક આધિક અને રાજ્ય રીય આપણીસરકાર એ છે અને દોહીને પોતાનાથી એક કલકા માણસ તરીકે સમજ રીતે પોતાની નીચે કળાએલો રાખવો, તેના ઉપર કોમ નામવા અને તેના ઉપર રાજ્ય મલાવનું એક મનોવૃત્તિ દોહીએ માટે આ પ્રવર્તે છે. દોહી પછી એક સમાન કલેરી થઈ કોમની કામણીને અસરે લેલેલન આપવામાં આવતું નથી. રાજ્ય કરતી પ્રજાને કોમો કામ વાત બોરી દોમ તો પછી પોતાની એક માનવતા આણુ રાખી રહેલો છે કે દોહીની વરતી કમ ઉપરિષ્ઠ કરે તે અતિએ વધી રહેલી છે. વજા દોહીએના વેપારી કરીએ અમ અને બીજા કારણો પારંવાર દોહીએની સામે આમણીને ઉરારેલી રાખી મુકે છે અને સરકારને દોહીએની વિરુદ્ધ કાવડાએ કલવાની કરવા પાડે છે. અર્થ સુધી મુનિસિપલ અને પારામેટરી ફેચરજ એમની પાછે છે તેઓ દોહીએથી વિરુદ્ધ છે અને તેમના કલમાં દોહીએ માટે વિરરકારબરેલો છે આ સુધી આપણી દોહી કોમને આ મદદ થયે વાતો તેને આપણન મળે કોમની રોષ તક એક નહિ.

કલકાલમાં સિધ્ધિ

કલકાલમાં અમરથી સોનાની રોષ થઈ ત્યારથી સર્વ કલકાલમાં આપણના ઉપર એક આ પીછા ભતની મુલીએલો નામવામાં

આવેલી છે. કોમલેકર એક ઉપર તેઓ રીરર પ્રાપ્તોએ મેળવી કલકા નથી. તેમજ રરરરરરર કમલ વલિવટ અને આ વેપાર કરેલો એ કલ ઉપર પછી મંબીર કલ મુકી દોમી છે. આવા અમલોરેલ કાવડાએ કાલ ન પડીકે એવા કલાએ પછીએ એકા છે અને એવા કલાએ તે અમર, કોમલો અને આમનીએ કપાલો એ નામથી કોમલપ્રમ છે. આવી અમલોને ખાસ અલમ કહાડી આપવાની મામનીએ કમીકનરને ખાસ સમા રહેલી છે. આવા અમલો સમજ કાવડાએ કોવા છતાં સરકારની નીતિ દોહીએ વરર કલકાલુવિ કરેલી અને તેમના વરર કોમલ વિચાર કરીને આપવાની રહેલી છે. અને પરિણામે આપણા કોમને વેપાર કરવાની અમલતા મળેલી છે, તેઓ મકાનને કમલવલિવટ પછી કોમને છે અને એ કલમાં તેઓએ કામે કિંમતની મિલકતો પછી પરીકેલી છે. મજા વરોની અંદર એ વેરરર સામરસો આપણા કોમને ઉપરિષ્ઠ કરેલો છે તે પછી કલકામાં તો નિશ્ચય કામરેલ નામ છે અને મજા કામકામાં તો એવું પછી કામે કે સરકારના અમલોરેલી સંખ્યાતીએ એ વેરરર સામરસો ઉપરિષ્ઠ થયેલો છે. અમરે અમરે દોહીએના વરર કલ કામણી લુધી થઈ આને કારે આ લુના કાવડાએ તેમની કામે મદદ કરી દેવા માં આમે છે અને પરિણામે દોહી કોમ પોતાની મિલકત સુધી મેલે એવો તેને કામ કામે છે એકલુએ નહિ પરંતુ તેમના મુલકનનું એક અમ સાધન વેપાર કરવાની અમલતા તે પછી આવી અમે એવો કામ કામે છે. અમલમ પછી વર્ષ ઉપર આ અમલી દોહી કામણને આપવામાં આવેલી અને તે એકલી મંબીર થઈ પરીકે કે દેલેલી મુનિસિપાલીટીએ અને ખાસ કરીને એકાનીસમરેલી મુનિસિપાલીટીએ વેપારના ધરવાના માટે સીરીકેટો આપવાનું અમ કરી દીધું. અર્થ તેમને કોમ કામણ કે દોહીને સાર્વજનિક માટે અમલ કરી છે તે અમલો તેને વલવાનો કલ નથી આ તેમણે સાર્વજનિક આપવા મધે કર્યા. આમરે આ વિધવની તપાસ કરવા માટે યુનીયન પારામેટરી એક કોમલેકટ કમિટી નીમી. આ કમિટીએ પછી લુનાનીએ લીધી. આપણો કેસ મી પીલોન કે. સી. એ તકા મી. એ. ડી. ટાલસન એઓ સર કુમની માંડીને લીધે તેમની અમલો એકલ તરીકે કામ કરતા કલ તેમણે મુરર રીતે રલુ કર્યો. આ તપાસનું પરિણામ એક પછીએ કલ નીલમાં આવ્યું. એ પીલ મુલક દોહીએને કોમલો માં સેધીમેલ કરવા, અને એઓ પીછા અમલો રહેલા દેલ તેમને તેમના કામણરેલવાની સર્વને સમેટી કલને પામ વર્ષમાં તેઓએ કોમને અલ રહેવાની કોમલ કરી નામવામાં આવી.

આપણી દોહી પ્રજાને માટે દોહી મરકારે સખત પતિનિધિપણું હતું અને તેણે પરિણામ એ આપણું કે ૧૯૨૨માં રાજીનામું પદાવનિ એકાએકની રીતથી તપાસ કરીને તેને માણુ રાખવું કે કેમ તે વિષે વિચાર કરવા માટે માણુ વર્ણની સરકારમાં બેઠા રાજકર્તા કરવાનું નહોતું થયું અને ટ્રાંસવાણ એશીયાટીક બેન્ક ટેન્ચર બીજા કબર પછી તેમાં વિચાર આસે એમ હતું. સર હરજી કુસેનના મેટલ નીચે દોહી રેલીમેન્ટને આ પ્રમાણે એવું કાર્ય ગણવવાનું હતું.

પણીવ મદરવની કોર્ટે વિચારો એવે દુ બાંકી હતું હું કારણ કે એક મામાન્ય વચ્ચે તે સાચેક સમજાઈ છે. કાલી દોહી પ્રજાના આગેવાનો પુરા મળ્યાં કેપટાવનમાં હાજર રવા થીને તેમની સાથે વહેવાર મસજીદે અણવર્ણમાં આવી હતી. તે ભેદને ખાસ તજ રુદા કબર આમારી પાસે આસ આર કુચે પ્રથમ તો તેમનું કહેવું એવું હતું કે અરસીર કરાવતા કહેવાને જરા પણ શુકલાત પહેલાવું ન એકમે અવિધમાં જામત વિરતરવાની લઈ રહે અને પ્રાવિધની પ્રજાના વેપાર કરવાના દર સાથ રહેવા કોઈએ તેવી વ્યવસ્થા કરવી અને તબિયું આ અને તેવું જો આવી રીતે પ્રધાપા એકમે કે દોહી-જોને સેમીએટ કરા કે એવું લામણુ ન એકમે.

આ પ્રજા અને તેના મળંગો કેમ છે તે વાંચકો સમજાઈ છે તેલા આતર રહેલાં મુદ્દાઓ હું અને આસ અગળગીક વેપાર કરવાની એમવામ એ આપણા ભોઈ માટે દરલી બધા મદરવની વાત છે તે આ કબરથી સમજાઈ છે અને કે મીકરવનું મીલિંગપણું અને મિલકતોના અગળગીકવટ એ અને કહેવાને જીમની એવામાં આવે તે જ્યાં મિલકતોના અગળગીકવટ એમવાનો એક એ તેના માલીકપણના રક કરતાં પછે મદરવનો એવા છે અને સંભોળના આજુને લખને આ એ કહેવાથી એમ એક દર બાંકી રવાની જરૂર પડે તો તેણે આમના રીતેજો મિલકત કરાવવાના માલીકપણના રકને જાણે કરવા વેપાર થશે પરંતુ મિલકતના અગળગીકવટ એમ થવાને દર તેઓ જાણે કરવાનું પસંદ ન કરે કમજા એ બીજા દર કરવામાં આવ્યું છે તેના દોહીમાં માટે એક-કોનોઈ વેચવા છે તેમાં એકાએક કે તેલીવેને આવલ કરવા માં બધી આવવા આમ કરતાં પણ બદલાઈ તો આપણી જામને સેમીએટ કરવામાં આવશે સેમીએટ કબર ચા-પા રીતે માવરવામાં આવશે તથા પરંતુ શુદ્ધ તો તે દુરગ પામ્યા આ જાણ છે! ટ્રાંસવાણ પ્રાંતની અરે આ પ્રજાની વરલી વધારે એ પ્રાંતીક મામાન્યને અગેની રામ પણ રહીલ થયું હતી તમે આ રહે તો તે નેને પકડ આવેલ નહિ. બીજીક સમાજમાં કહેરી વરીયા સમાન રહ્યાં વા કરવી પણ તેમની પાસે નહોતી! એટલે આમરે એવ દુરાલી જાણ અને મનુષ્યને આ રહેલી રવાના મેર ઉપરજ રહીલાં કરવાના સાધને રહેલા હતા. આમા પ્રતિનિધિપણું એવિધુને એવત પાવણ કે મદરવી અગળગીકવટ સંગતિમાં એ વેરેટ પ્રન્દરેટ ઉપરિવટ એકા છે તેને મામાનીક અગળગીકવટ પુરેપુરી સમાન રહે મવાલીક એકમે સારારે તેને સુખના આપી દેવા એકમે કે મવામાં રહકે માણસોને અમુક અગળગીકવટ તે પડવામાં આવે છે કે તે કરવાને તેણે ઉપવેગ કરીને અમુક અગળગીકવટ રહેવાને અને વેપાર કરવાને એક આપીવ રવા એકમે, આમારે દર

પુરેપુરી રહે તે માટે એક મામા સરખા કાવનાની જરૂર પડશે કે તદિ તે વિષે આમારે મોક્ષ ખાતી ન હતી પરંતુ ને રાઈ કાવેલાં કરવાની મર પડે તો અને આમા રાખી હતી કે મુનીખન સરકાર સીલેટ કમીટીના રેલા અને સંમતિથી તે પછી કરી છે. એ મામાનીક કમીટીને વિચારવાથી વર્તે તો ને અરસીર કરાવતા કહેવાનું મજા કરશે એટલેક નહિ પરંતુ અવિધની દોહી પ્રજાની જરૂરિયાત પછી તે દી રીતે પુરી પડશે એવા કમામાર અમા કે કે આ સુખનાને સીલેટ કમીટીને સંમતિ આપી કે મામ કહેવાને કે-કાર કમે છે કે મામાનીક કરાવવાને બાંકી મીનીસ્ટર એક પ્રન્દરીકરે પ્રકવામાં આવવા છે દોહી જામને સેમીએટ કરવાની એ ખાસ રકમ નાખવામાં આવી હતી તે તેઓએ કહાડી નાખી છે

ટ્રાંસવાણની ગેરી પ્રજા

ટ્રાંસવાણની ગેરી પ્રજા પોતાની સુખમાં આવે તેમ પોતાના માંતમાં રાજ્ય અણવનું એ તેમને અધિકાર છે એમ માને છે અને તેમના પ્રાંતના અંદરના રાજ્યવલિધમાં જાણ થી જરૂરી માન્ય માટે અને ખાસ કરી દોહી સરકાર વચમાં પડે તેથી તેમને ગ્રુચો પડે છે. આ એક જાતની તેમની અગળગીકવટ એ એકમે એ મુશીવતને પહેલી મળવા માટે એ વાતને અગળગીકવટ કરવામાં આવ્યો હતો કે ટ્રાંસવાણ એશીયાટીક બેન્ક ટેન્ચર બીજા વિષે કાનરેકમાં હોરમલ અમા કે વામ મા તે વિષે પ્રન્દરેકમાં કરી કરાવ બાબી ન સકાય. પરંતુ ટેન્ચર બીજા વિષેના અગળગીકવટ વિચારે પુરેપુરી રીતે સીલેટ કમીટી પાસે મુકવાનું રહેલા મળને માથે લીધું અને અને દરવાથી કરવટ કરી કે કેપટાવન એકમેકમે અણ રાખવું ન નહિ તેને મળે આમાર એક વરદ કબર રહેશે કે ટ્રાંસવાણની મુશીકો વિષે અને એ ઉપાયો સુચવીએ તેને વિષે સીલેટ કમીટીને અગળગીકવટ આવે આવવું એકમે

એક્ટીવિટ તરફ રાજકારની ગજર

ગેરી પ્રજાના એક સમજા વામ તરફથી કેપટાવન એક્ટીવિટ વરદ એકમે કમાની નર રથી નેવામાં આવવું હતું. આ મને જરૂરક દરજોગની સરકારને કમારી પાડવાનો પ્રવલ કરી હતો. અને તે એકી રહીલ કરીને કે મરકારે બીન વરરી નજાણ વતામી હતી અને મદિય આગિયાના કહેરીમે પોતાની કમજામાં આવે તે પગલાં કરી છે એવી જે તેમની સ્વતંત્રતા છે તમા સમાજના કરવામાં આવ્યું છે અને કહેરીમે તરીકે એ તે પગલાં કરવાના તેમને સ્વતંત્રતા છે તેવા કહેરીમેને દોહી સરકારના વિચારે તાકળવની રજા પાડવા માં આવી અને દીલ તમા અગળગીકવટ પછી વેકાવવામાં આવી દોહી પ્રજા ન મુનીખન સરકારની પ્રજા છે અને તેની સાથે નવાયથી વર્તે એ એ સીકાણ કામ જે તેમાં બદરની સમા આગીને માણું માટે છે. આ અગળગીકવટ પોગલ રિવિધમાં એક સંભોળન લખન તમા આથ સન સંક જકાવ હતો અને તે એક્ટીવિટ કમીટીને રહીમ હતી. દોહી સરકારને સદગાથી દોહી જામના સખા અમે જોડી કરવામાં આવી હતી. આ અમા ને હતો હતો તે પછી દરે વામ પડી થયો. દોહીના અરેક મત આ મોજાતરી વિષક હતો તેમજ સારિય આગિયા દોહી પસિસ અમીની મળી મળ હતી અને આ મોજાતરી તેઓ વિશેષ કરવા માગ્યા હતા. આ મોજાતરી

દોહોએ મરીજ નવી મળા દતા અને દોહોમાં તેમના કુપર સીમારૂઢ સુલભ મતો નો. અખે સાધેષ આરિહતા પ્રતિનિધિઓ પ્રુલ્લા દતા ૩ આ એસીરેટ પ્રમોશન રજીમને સુધારવાને કાઈ રહેતો છે પાતે જાહીયા દોહોએને મોટા પ્રમાણમાં હાંસ યોગ્ય કલમ એવો માર્ગ પ્રાપ્ત છે. આ પ્રકારે એમને જ્યાંય મોઢસ નાંખી દતો. જ્યાં નો એ વાતને એસીરેટ પાતી સુકેવામાં આવે તો એમોમેટને જાણવાને કાઈ સંભવજ નરુતો એ જામે જારી રીતે જાણવા દતા પ્રધીનવાર ને એમોમેટ થઈ હતી તેવી જગ્યા પ્રત્યે અમે ખ્યાલ મેળવી દોહોએ ૩ એસીરેટ પ્રમોશન એ હોદમાં હોદ પ્રો માતે કાઈ એવા પીળા દોહોમાં હોદ પ્રો ૩ જ્યાંતા દતા પોણા સાધેષ આરિહતા લેવા દોમ તેમજ આરોહ રિહોટ પણ સાધેષ આરિહતા જોવીજ દોમ આ વિષયમાં હોમી અમને અતે રૂનરૂએ એમ કાળુ કે જાને સરકારો એ આગા કાઈ મુદ્દા દોમ તો હો તપાસ અભાવથી અને હો અને સાધેષ આરિહતામાં દોહોએને આ વસાવી કલમ એમ છે આ નહિ તેવી તપાસ કરવી આ વિચારની સાથે સાધેષ આરિહતા કોઈ રામના અભિવાનતે મળતા કરવા એ કાઈ રમત વાત નહીં તેઓ જામને એવો મવાસ મુલકા લાગ્યા કે દોહો રેસીએકનના સંખો તારે શુ એ વાત સારી મળવા ધના કે અમે આ મુદ્દામાં ન મુલકા મેલજ પ્રેમ હો અને તેથી જાની કાં પો મુદ્દો જામને આ દેશ પ્રાધી કુર કરતા એમોમેટ હેલંડ તો રજી આમજ વધીને એમને હોદ પ્રો આ મુદ્દામાં અમારી વિશ્વ સંખ્યા દોમ એ અમારું મળ છે અને આ દેશમાં અમારી સંખ્યાને એમોમેટ રીતે નીખવામાં આવે તે વિચાર સાથે તેઓ પીરુલ સંખ્યાત મેથી. અમે એમને એ વાત સમજવા કે જાને તુરંત નો કાંઈ દેશવાની જરૂર દોમ તો તે સાધ વપાસની જરૂર ને અને આ પીરુલા નો કાંતા દોહોએ વાર તેમજ તમારે માટે વોમ ન દોમ તો તમારે જાહીયા કાંપ પણ જ્યાંથી જરૂર નથી. મંજ આ વગરના નેમને પ્રતિનિધિ પણ અંદર કાઢે છે પણ જામે એમોમેટ અને આખરે તેઓ આ વપાસ કરવામાં સંમત થયા

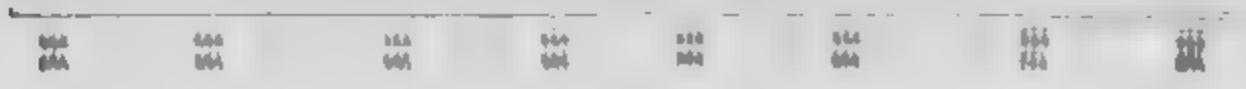
વળી બીજી મુશ્કેલી

આર નાક અમારી સામે તજી બીજી મુશ્કેલી આપાને કળા રહી. ૧૫૬૧૧ એમોમેટમાં અવલંરમેટ-ઉત્તરિની કલમ નાખવામાં આવેલી છે. આ પ્રકારે ઉત્તરિની કલમ ત્રિયે સુતીયન રેસીએકનના સંખો પીરુલ સાથે થયા. અમારા સમિતીના રમુતિને તાજી કરવા એ અજાવતુ મેલકે ૩ એમોમેટમાં આ કલમ નાખી દોહોએ પુતીઅન માકારની એ હાલ મલ્લ પાતી હતી ૩ એ સુધરેલી કરકાર પોતાની પ્રભુતા તરફ નેરહ કલ આથે તેરહીજ દોહોએ તારે મજુ કુતીઅન સંકારે આપા મેલકે અને રેસીએક રેનજ બીજી સમયે પોતાની બીજી પ્રભુતા આથે તેરહીજ દોહોએને પણ આપવી મેલકે આ કલમથી દોહોએ પછી સુતી આશરો જ્યાં કાં પાંતુ ને આશરો આરેજ પાર પડી કાં અને દોહો રેસીએકન આરેવાનો આ કુતીઅની કલમ સુતીઅન સરકારના મોટા કુપર વારંવાર રૂપે પુતીઅન સરકારની આજરને કલમી માકવા દતા. તબુ એમોમેટ કરવામાં આવે

તેમાં આ ઉત્તરિની કલમ નાખવી નહિ એમ આ આરિહતા પ્રતિનિધિઓ રહીજ કરવા દતા. અમે તેમની સામે એ રહીજ કરવા દતા ૩ ઉત્તરિની કલમ એ એમોમેટનો એક માગ છે અને એ કલમને એમોમેટ એમોમેટ રજીકારવામાં આમુ કુતુ અને હવે નો એ કલમ પાતી મુલકામાં આવે તો પછી એમોમેટનો અમારે મન કાં આરેજ નથી. આ કલમ પછી રિવેન મુપી પ્રેવારો અને રેસીએકન અમે એને મેલકે કાંપ બીજી એક એ રજારન કુપર પણ અમારો કરી પરંતુ તેનું કાં સંતોષમતે પરિણામ નીકળુ નહિ હતા આખરે અંત પછીજ રૂલ આમો કેમ અમે માતાએ નોએ અને અમારો વીરો પણ તેમ માનશે કોસવામાં વરતા આપણી દોહી આરિહતા ઉપર ને અરોમમાં જાગણ મુલકાવેતા આવી પડી હતી તેમાંથી રજી મુલકા છે પોતાની પ્રભુતા ને દોમ આ સુધી કાંઈ પણ દોહી હાંસ પાકો આવશે નહિ. પુતીઅન સરકારના કાંઈ અગલંકાર પા તો એમોમેટ આપણા રેસીએકનના ઘાળે સંખ્યામાં માટે અને તેમને રેસીએકનના આપણા અને તેના મિત્ર તરીકે આ રહેશે. તેમજ જાને સરકારી વચ્ચે વાતમિત અભિવાનરે તરીકે તે રહેશે આરોમ, ખાટીલ મીઅના મા દોહોએને એવો મુલકાનો અંદર દોહોએ માટે રેસીએકનના પીરુલા મલ્લ રાંધે એમ છે આ નહિ તે વિષે તપાસ અભાવમાં કાંઈ નીખવામાં આવશે તેમાં કોઈએ પોતાની એક પ્રતિનિધિ પસંદ કરીને આપશે. તબુ એમોમેટ રેસીએકન મુલકા સુધી આજ રહે તે વિષે મુલકા નહી તથા થઈ.

આમોમેટ પરિણામ કેવી રીતે આમુ ?

આમુ આમોમેટ પરિણામ રવી રીતે આપી કાણુ ? એ વાત તો કાંસ વિચારીજ છે ૩ જાને જાણુને મિત્રસામરો સંખે રાખવાની ઉત્તરવા અને સારી સમજુતા જાને પણ રહે નો એક મુખ્ય પતોજા કાં પરિણામ આપવા માટે હતું. ખાલુ જનરલ હેલોમનું અણુપમ અકારરપણુ એવી પણ મોટી અખર પડી હતી. અમારે કાંકર મહાન એવો એક નોસવારો મજબુત વિચારના પણ પીરુલ સરજ અને સીધા એમણે પેતાનું અને મળ કાંતિ રાખવા માટે અમુ કુલ કારણ કે અમારો પણ હેવાપણુ પણ એમાં રહેલું હતું. રાનરસંગા સંખો તરીકે અમે એમેકાની અકાર નહ કલમ અથા નથી કરી હતા અને રેસીએકન વચ્ચે મેવારે વધારવાની કલમતા અમારો સુતીઅન સરકારના સમીઅના મજબુત કુતીઅન અને તેનું પણ આ પરિણામ આપવામ કલક મળ કેટલું. આપણા મિત્ર દીનપાંતુ એકરમ અમારે અને અમારે જરૂર પડે આ કલક કાખર દતા અને રિવાયાતે વરતા દોહીએ તેમના અજાજ રાપી છે તેમાં રજી રજારો થયો છે પોતાની અંબીર મહીરો કોવા જતાં સર રહી કુલેને પોતાની સુધે મહાન અને રજીયા મુલકાથી પણ વિસંધાય કુલ અને આરેજો રેસીએકનમાં રમ્યા માસથીવાળી કાંસીઆની અંબીરવાતે રેસીએકન તેમણે જાગી હતી. ખીરીસ નામકુંજ ને સુત જામની છે ન વિષે મુલકા અમારો રેસીએકન તેમજ સુલકે અંબીર, તેમની મદાન હતી, આ અંબીર સાથે તેમણે નોં નેને અંબીર કરી તેવા ઉપર તેની અસર પાયા વિચાર રહી નથી.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર, તા. ૧ મે સન ૧૯૩૨

એશિયાટીક લેન્ડ ટેન્ચર ખીલ વિષે ડોક્ટર મહાને સા. આ. ઇ. કૌમિસની એકમીકયુટીય સાથે રાજ્યદારી જાહેર કરવાની ના પાડ્યા પછી કૌમિસે એ પગલું લઈ કે દાક્ષિણ એક એસેમ્બલીના દરવાજા પાસે ખડા રહીને પાસમિંટના સખ્યોને ખીલ આપવાને આ માટે માન્ય નથી તે દર્શાવવાની પરવાનગી માગવાની એક અરજી કેપ્ટાઈનના પાસમિંટના સખ્ય અને દીદી કામ સાથે દરેક સદનુકુલિત પ્રશ્નવાર મી. અલેક્ઝાંદરને મોકલવા માં આવી અને દાક્ષિણ એક એસેમ્બલી પાસેથી પરવાનગી માગવાની દરખાસ્ત તેમણે મુકી. જ્યારે પ્રજાના કામને કરી કાઢ ન આવે ત્યારે પોતાના દુખો એસેમ્બલીના દરવાજા પાસે ખડા રહીને પાસમિંટના સખ્યોને સંબળાવવાં એ પણ એક પદ્ધતિ છે અને દાક્ષિણ એ તેમ કરવાની સમમતિ આપે તો એસેમ્બલીના દરવાજા પાસે ખડા રહીને સખ્યોને પોતાના દુખો સંબળાવી શકાય છે. મી. અલેક્ઝાંદરે પાસમિંટના દર્શાવ્યું કે આ ખીલની સાથે દીદી કામનો સખત વિરોધ છે અને તે કામના દરેક છીનવી લે છે અને કામને ન્યારે કરી કાઢ નથી મળતી ત્યારે તે આ કાયદેસરનું યોગ્ય પગલું લેવાનું છે એ માટે દાક્ષિણે કૌમિસને તેમ કરવાની પરવાનગી આપવી જોઈએ અને તેમણે એ મતલબની દરખાસ્ત એસેમ્બલી પાસે મુકી. મી. અલેક્ઝાંદરે એ પણ દર્શાવ્યું કે ડોક્ટર મહાન એ કૌમિસના ડેપુટીને મળવાની દા પાડે તો આ દરખાસ્ત હું પાછી ખેંચી લેવા તૈયાર છું. નહિ તો ન્યાયની ખાતર પણ આ દાક્ષિણી હરજ છે કે એક વ્યવસ્થિત મંડળે કરેલી માગણીને કબુલ રાખવા જોઈએ. આ દરખાસ્તનો વિરોધ કરતાં ડોક્ટર મહાને એક નવું સરખું વાપણ કર્યું અને તેમાં જે ફેરફાર હકિકત દર્શાવી છે તે સંબંધીય જુઠાણથી બરબર છે એમ કહ્યા સિવાય બાકી એમ નથી. તેણે જણાવ્યું હતું કે એશિયાટીક લેન્ડ ટેન્ચર ખીલ વિષે કામ પણ આજેની અંદર એવું કહી શકાય નહિ કે તે ખીલ એશિયાટીકના દરેક ઉપર હુમલો કરે છે! સન ૧૯૦૮ ની અંદર પસાર કરવામાં આવેલા સોનેરી કાયદો અને છેલ્લા પાંચ સદી થયાં તે કાયદોનો અમલ સરકાર જાણી જુઠીને કરતી નહતી એનો વિગતવાર નિર્દેશ ને માન્યતા જણે છે તે બેધડક કહી શકે છે કે ટેન્ચર ખીલ દીદીઓના દરેક ઉપર હુમલો નથી કરતું એમ કહેવું એ નહીં જુઠાણું છે. અમે, ડોક્ટર મહાનને મુજબ છીએ કે ટ્રાંસવાલના દીદીઓને આપા ટ્રાંસવાલમાં અમે ત્યાં વેપાર કરવાનો અધિકાર આજ સુધી હતો અને એવો સુપ્રીમ કોર્ટનો ચુકદો પણ છે. દીદી કામનો આ અત્યંત મહત્વનો અધિકાર ટેન્ચર ખીલથી શું છીનવી લેવામાં નથી આવતો! ટ્રાંસવાલના દીદીઓ મારે જીવન નિર્વાહ માટે વેપાર એ એક જ માન સાધન છે. અને તે સાધન ટેન્ચર ખીલ કામ પાસેથી છીનવી લે છે અને વેપાર ઉપર અંકુશ અને હા મુકવામાં આવે છે. ટ્રાંસવાલના દીદીઓ મારે આ જીવન અને મરજીનો

પ્રશ્ન છે. ખીલનું યુરોપીઅન ટ્રેડીઓના નામ ઉપર દીદી કામ મિલકત ખરીદી શકતી હતી અને એ કાયદે ટ્રાંસવાલની કોર્ટે કાયદેસર ટેન્ચર છે એટલુંજ નહિ પરંતુ રીપબ્લીકન સરકાર તો આગળ વધીને કામ સરકારી અમલદારને ટ્રેડી તરીકે નીચી તેના નરમ ઉપર મિલકત ખરીદવાની સુચના આપતી હતી. કોર્ટે મંજૂર રાખેલા કામનો આ દરેક ટેન્ચર ખીલમાં છીનવી લેવામાં આવ્યો છે! આની શું ડોક્ટર મહાન ના પાડી શકે એમ છે! લીમીટેડ કંપની બનાવી તેમાં કંટ્રોલિંગ ઇન્ડરેસ્ટ યુરોપીઅનોના રાખીને દીદી કામ આજ સુધી મિલકત ખરીદી શકતી હતી અને તે પણ ખીલના કાયદેસર પગલું છે એ દરેક પણ ટેન્ચર ખીલથી છીનવી લેવામાં આવ્યો છે તેની ડોક્ટર મહાન ના પાડી શકશે! પ્રોક્લેમ્ડ લેન્ડ ન્યારે ડીપ્રોક્લેમ્ડ કરવામાં આવે ત્યારે તેને સોનેરી કાયદો કલમો લાગુ પડી શકતી નથી અને કલક પ્રજા પછી તે જમીન ઉપર સ્વતંત્ર રીતે વસી શકે છે. ટેન્ચર ખીલથી ડીપ્રોક્લેમ્ડ લેન્ડમાં આવેલા પશુ ગોઠા હો લાગુ પાડી કલક માન્યતા ત્યાં વસી ન શકે એવું કરી કામના દરેકને પગ નીચે રમોળી નાંખવામાં આવ્યો છે છતાં ડોક્ટર મહાન એવું કહેવાની મુશ્કેલી કરે છે કે ટેન્ચર ખીલ એશિયાટીકના દરેક ઉપર હુમલો કરતું નથી! સ્પ્રીમને સોનેરી કાયદો લાગુ પડતો નહતો એટલે એશિયાટીક ત્યાં વેપાર કરવાના અને વસવાના પુરા અધિકાર ભોગવતા હતા. સ્પ્રીમના ગોરાઓની દીદીઓ વિરુદ્ધની ચળવળને નમતું આપી દહને વોટવાળો સખળ ગોરી પ્રજાને થાળડી સ્પ્રીમને સોનેરી કાયદો લાગુ પાડી કામ પણ જાનના અવાજ ચિનાતી રોકડી દીદી પ્રજાના દરેકને ત્યાં કચરી નાંખી ડોક્ટર મહાન જમીનની અધિ હાથ પાડા બંધાવે છે કે ટેન્ચર ખીલ એશિયાટીકના દરેક ઉપર હુમલો નથી કરતું. છેલ્લાં પચીસ વર્ષ થયાં સરકારની એ નીતિ હતી કે સોનેરી કાયદોનો અમલ નહિ કરેલો. તે નીતિને એકદમ પલ્ટી નાંખી તે કાયદોની કલમોને એટલી સખત બનાવી કે તે કલમોના ભંમ કરનારને સખત સજા કરવાનું ઠેરવ્યું છે. અમે એક પછી એક ટેન્ચર ખીલની કલમો લઈને ડોક્ટર મહાનને સિદ્ધ કરી આપી શકીએ છીએ કે ટેન્ચર ખીલ એશિયાટીકના સર્વ દરેકના ઉપર હુમલો કરે છે. વળી પ્રોક્લેમ્ડ લેન્ડ ઉપર એશિયાટીકને વસવા દેવા માટે એકએમ્પશન આપવાની ડોક્ટર મહાને ટેન્ચર ખીલ મારફતે સત્તા લીધી છે. આ સત્તાથી કામના ઉપર તે એક નાનકડો ગાર બની કામને પ્રતિબંધ આવે તેમ તે નચાવી શકશે. અમેલા એકએમ્પશનને રા કરવાની પણ ડોક્ટર મહાનને સત્તા છે. કામ પણ સ્વચાલ સમજનારી પ્રજા આવી મુલામી કહી પણ સહન ન કરી શકે. આવીજ જાતનો કાયદો જોહાનીસબર્ગના વસ્તી ખીલ યુરોપીઅન પ્રજાને ડોક્ટર મહાન લાગુ પાડી જુએ! જમારી ખાતો છે કે ખીલને દિવસે તે યુરોપીઅન પ્રજા સખ્ય સાથે બંધ લાકડો! પરંતુ દીદીઓ! તેઓ ન મળે કામ લાગુ કે ધોરી! તેણે ગમે તે પ્રજા અપમાન કરી શકે. તેની સાથે મુલામના જેવું વર્તન રાખી શકે. અમે કામને પ્રજા કહીએ છીએ કે કીધુપત બરેલી દશમાં રહીને જીવનું એના કરતાં મૃત્યુ હજાર દરજ્જે સાફ છે. ટેન્ચર ખીલ પાસ થાય તો તેને દરગીજ કબુલ ન રાખવા ટ્રાંસવાલની દીદી કામ હામ જોડ અને તેનું પરિશ્રામ સહન કરી શકે.

પાલમિટ સમક્ષ ટેન્ગેર બીજ વિષે કેસ રજુ કરવાની માંગણી કરતી અરજી

ટ્રસ્ટિવાલ એસીયાટીક સેન્ડ ટેન્ગેર બીજ ને પાલમિટમાં દાખલ કરવામાં આવ્યું છે તે બીજ પસાર ન થાય તે માટે સા. આ. ઇ. ડેવિસની એસીયાટીક પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા પ્રથમ ટેકર મહાનને તાર કરી એક નાના ડેપુટેશનને મળવા મામણી કરી. તે તેણે ના પાડવા બાદ હાઉસ એન્ડ એસેમ્બલીના બાર પાસે જણાવેલી પાલમિટના સંબંધે બીજ વિષે કોમનો વિરોધ શા માટે છે તે દર્શાવવાની રજુઆતવાળી એક અરજી મોકલવામાં આવી હતી તે નીચે પ્રમાણે છે:—

આઉસ આફિકાના યુનીયનની પાલમિટની હાઉસ એન્ડ એસેમ્બલીમાં એક જ સભ્યો માનવંત સભ્યો અને માનવંત સપ્લીકરની સેવામાં:—

અમે નીચે સહી કરનાર મી. સોરાણજી રસમજી, પ્રેસીડેન્ટ, પ્રેસીડેન્ટ અમલદાર, પ્રેસીડેન્ટ ડાક્ટર અને પી. આર. પંચર સેક્રેટરીઓ, સા. આ. ઇ. ડેવિસ તરફથી આવેલા માનવંત કાઉન્સિલ અરજી રજુ કરતાં દર્શાવેલી છાંયે કે આ માનવંત હાઉસની સમક્ષ ટ્રસ્ટિવાલ એસીયાટીક સેન્ડ ટેન્ગેર બીજ વિચાર મહાનવા માટે રજુ કરવામાં આવ્યું છે તે વિષે દોહી કોમ તરફથી રજુઆતો કરવાની અમે અરજદારને સલાહ મળેલી છે. અમે માનીએ છીએ કે જે આ બીજ પસાર થાય અને કાયદો અને તો ટ્રસ્ટિવાલના હોદ્દાઓને બાર અંકર અન્યાય થશે.

અમે અરજદારને માનીસર એક ઇન્ટરીબરને અરજી યુનિટી હતી કે અમારા એક નાના ડેપુટેશનને તેઓ મુલાકાત આપે કે નેથી આ બીજની સામે અમારી ડેવિસને ને વધારે છે તે રજુ કરી કાયમ પરંતુ માનવંત પ્રમાણે અરજદારને ડેપુટેશન આપવાની ના પાડી છે. તેથી અમે અરજદારને કામે છે કે અમારે માટે બે હવે કોઈ પણ ચારે પુરોગ રહ્યો હોય તો તે એક છે કે આ બીજનું બીજનું વાંચન થાય તે વેળા આપના માનવંત હાઉસના બાર પાસે કોમ રહીને એ બીજ વિષે અમારા ને વધારે છે તે આપને રજુ કરવાની પરવાનગી આપવાની અરજી કરીએ છીએ. અમે અરજદારને આજ્ઞા રાખીએ છીએ કે આ પરવાનગી અમને આપવામાં આવશે.

બીજ સરખેના વાંધાઓ રજુ કર્યા

ઉપરી અરજી પાલમિટના સભ્યો અને હાઉસના સપ્લીકરને આપવામાં આવી તેની સાથેજ એક બીજ પીટીશન પણ હાઉસના સપ્લીકરને સ્વાધીન કરવામાં આવી છે. એ અરજીમાં એસીયાટીક ટેન્ગેર બીજની દરેક કલમ ઉપર કોમના કા વાંધાઓ છે તે આપવામાં આવ્યા છે અને અંતમાં પાલમિટને અપીલ કરવામાં આવી છે કે દરેક કલમ વિષે ને વધારે રજુ કર્યા છે તે ઉપર સભ્યો આન આપી કોમને સહત આપશે અને બીજને પાછું ખેંચી લેશે. જ્યાં અંકમાં અમે ટેન્ગેર બીજ વિષે સમજ, એ સેમ આપેલો છે તેમાં દરેક કલમમાં કો મુશીબતો છે તે દર્શાવવામાં આવેલી છે તેજ મુશીબતો દરેક કલમવાર આ અરજીમાં રાખી કરવામાં આવેલી છે એટલે તે અત્રે પુનઃ અમે કાપતા નથી. હાઉસના સપ્લીકરને આ અરજી આપવામાં આવી તેજ અત્રે અરજી ટેકર મહાનને પણ મોકલવામાં આવેલી છે ને પણ અમે મહા અંકમાં અંકિત વિભાગમાં જાણી મવા છીએ અને ટેન્ગેર બીજ વિષે સમજ એ સેમ મહા અંકમાં આપેલો છે તેમાં દરેક

કલમવાર ને વધારે મહાનવામાં આવેલા છે તેજ ટેકર મહાનના સ્ટેટમેન્ટમાં રજુ કરેલા છે એટલે તે પણ પુનઃ અમે અત્રે કાપતા નથી.

મી. અલેક્ઝાંડર પાલમિટને પીટીશન આપે છે

કેપટાઉનના પાલમિટના સભ્ય મી. અલેક્ઝાંડર નેમલે દરેક પાલમિટમાં હોદ્દાઓના પદ લીધેલો છે તેમને કોમને ટેન્ગેર બીજ વિષેની પીટીશન મોકલી આપેલા એસેમ્બલીના બાર પાસે આપેલો કેસ સંબંધવા માટે રજુ આપવાની મામણી કરી હતી. તેમણે હાઉસને અરજી યુનિટી હતી કે સા. આ. ઇ. ડેવિસના પ્રેસીડેન્ટ અને સેક્રેટરીઓ ટેન્ગેર બીજનું બીજનું વાંચન થાય અને તે વેળા ચર્ચા ચાલે તે અમારું નિર્ણય કરવામાં આવે તે પહેલાં એ બીજની વિરુદ્ધ હોદ્દા મહાન વિચારો છે તે આ હાઉસના બાર પાસે કોમ રહીને હાઉસને સંબંધાવવા માંગે છે તો આ હાઉસ તેમને એ રજુ આપશે એવી મને આશા છે. અમારે કોઈ પણ બીજથી પ્રભાવ ખાનગી હકો આપવા અત્રે હોય અને તેને વિષે દરિયાઈ કરતાં કસી રાહ મળતી ન હોય તો આ હાઉસના બાર પાસે આપીને સંબંધની પાસે કાદ માંડવાનો પ્રભાવ હક છે અને તે કાયદેસરનું પગલું છે. બે માનીસર એક ઇન્ટરીબર હોદ્દા પ્રભાવ ડેપુટેશનને મુલાકાત આપવા ડેપુટેશન થતા હોય તો મેં રજુ કરેલી આ દરખાસ્ત પાછી ખેંચી લેવા કે તૈયાર છું નહિ તો હું આજ્ઞા રાખીએ કે આ હાઉસ આપની ખાતર પ્રભાવ એક સંસ્થાની રોજ મામણી મંજૂર રાખી તેમને આ હાઉસ પાસે આવીને ને રજુઆત કરવી હોય તે કરવાની પરવાનગી આપવી.

ટેકર મહાન એસી છે

માનીસર એક ઇન્ટરીબર ટેકર મહાનને દર્શાવ્યું કે હું એ જાત કામે મળતો કાઈ છું કે દરેક વર્ષના કોમનો એ હક છે કે તે પોતાનો કેસ રજુ કરે. પરંતુ હોદ્દા ડેવિસના અમલદારની મામણી સ્વીકારવામાં આવે તો અધિકમાં પણ એવી અતની અરજી થાય તો તેને નામંજૂર રેવી રીતે કરી શકાય. એસીયાટીક સેન્ડ ટેન્ગેર બીજ વિષે કોઈ પણ અંકને માં એમ નજર હકી કાયદે કે એસીયાટીકના હકો ઉપર તેથી કુમલો થયો છે! એ એક નવો કાયદો છે. અધિક એસીયાટીકને અસ્તિત્વમહાનવા કાયદાઓનો અંક કરેલો છે તેને પરિણામે ઉપરિચિત અમેલી રિવલિને પહેલી વળવા માટેજ એ નવો કાયદો મહાનમાં આવ્યો છે. હવે પછી અમદારને અંક ન મળે કહે તેમ કરવા માટે આ બીજ કાયદામાં આવ્યું છે. એ બીજથી એસીયાટીકના હકોને કંઈ અસર થતી નથી એટલુંજ નહિ પરંતુ કાયદાની ઉપરવડ થઈને અનાસઝોને હોદ્દા મોકી રાહત આપવામાં આવી છે. બાર હોદ્દાઓના ડેપુટેશનને કા માટે મળતું કોમને કાયદે કે અંકવાડીઓ મુખી સીમેક્ટ કમીટીને હોદ્દાઓની જુલાનીઓ સંબંધી હતી અને હોદ્દાઓને પોતાનો કેસ રજુ કરવાની દરેક તક આપવા માં આવી હતી.

કેમિસ લેખીત વીચારો અને અનુભવ

ટેકર મહાનને વધુમાં દર્શાવ્યું કે બે કે ડેપુટેશનને મહાનની હું ના પાડું છું જ્યાં મેં ડેવિસને પોતાના લેખીત વિચારો અને અનુભવ માટેની એ મામણી કરી છે. તેમના પ્રતિ-

નિધિઓની સાથે મેં પૂર્ણ મર્યાદા કરી છે અને જોકે મેં મુદ્દા ઉપરની તેમની મામલોને મંજૂર રાખવાની પણ મારી ઇચ્છા છે. તાર મી. બેન્નેટનાં રજૂ કરેલી રજીસ્ટરને નકારવામાં આવી હતી.

જૂન માસ સુધીમાં માંસમાં બાંધી વિદાય થાઓ

ફીલિપ્સ—મરેસનનાં મ્યુનીસિપલિટીએ ફીલિપ્સના એક દોહી વેપારી ઉપર કેસ કર્યો હતો. કેસની મુતબળ એવી હતી કે ફીલિપ્સને પ્રેક્ટીસમાં બેન્ડ ઉપર આવેલું છે એટલે આ એકોનાડીકાને વસવાનો અધિકાર નથી. આ કેસ સત્ ૧૯૦૮ ના સોનેરી કાયદા પ્રમાણે જ ચલાવવામાં આવ્યો હતો. આ કેસનું પાંચમાઈ હતું અને આવી અગ્ર ૫. ફીલિપ્સની મ્યુનીસિપલિટી કેસમાં જીતી છે અને દોહીઓ દારી મળ્યા છે. આ મુકાદા ફીલિપ્સમાં વસતા પછા દોહીઓને કાણુ પામે. ફાઈ જૂન માસની આખરી સુધીમાં જ્યાં કોડીને ચાલ્યા જવાનો ફરમા કર્યો છે. કમર્સ કોડોને વસવા માટે એક જાન્યુઆરી સુધી સ્થાપવા માટે કોઈ જગ્યા નહીં કરવા માટે પચાસ લેવા માં આવશે.

આ મુકાદા મરેસનના મંજીર છે અને સોનેરી વિસ્તાર માંથી દોહીઓને કોઈ કલકત્તાની સર્વોત્તમ દોહીઓ માંથી રહી છે. તેથી જોઈસ પસાર થતાં કલકત્તાની દોહી કોઈ કોઈ વર્ષમાં જમાવ થાય. તેમને રૂંદ રજા મોકલેલાં રહેવાની હજાર પદો અને તેઓને ચાલવામાં વેપાર કરવાની હજાર વધુ પડવાની. ફીલિપ્સની દોહી કોઈ કોઈ આજીવનને આપી વિનંતિ છે કે સુધીમાં ફાઈ જૂન માંથી ગયો તેનો મુકાદા અને કેસની આખી વિગતનાં કામગીરીઓ અમને તુરંત રવાના કરવામાં આવે. આ આવેલા કેસ રૂંદ માટે પ્રસિદ્ધ થવાની ખાસ જરૂર છે. માટે વગતી પોલીસમાં અમને મુકાદાની નકલ અને કેસની વિગત મોકલી આપવા જરૂર છે. આ. ઇ. જી.]

એન્ડના નવા સેક્રેટરી

દોહી સરકારના એન્ડના નવા સેક્રેટરી મી. જી. એન્ડ મોકલેન દોહી ગામ કમિટીમાં હજાર આવેલા મળ્યા છે. એન્ડ, મી. મેરીમની જગ્યાએ આ નવા સેક્રેટરી આવ્યા છે. એન્ડ, મી. મેરીમ હવે ફરક સમયમાં દોહીસ્ટાન જશે. કપારે જ્યાં તે નહીં નથી. મી. એન્ડને એ દોહી સીવીલ સર્વેટ છે. તેઓ પ્રિન્ડીઅન ટેરીફ મોડે આતાના સેક્રેટરી તરીકે કામ કરતા હતા. એવાના પ્રતિનિધિએ તેમની મુલાકાત લેતાં મી. એન્ડને રજામાં કે આજીવ આજીવ અને દોહી વચ્ચે વેપારની કલકત્તા વિશે વિશ્લેષણ આપારે ફરકમાં તે વધુ હતાવળમાં કામ લેવામાં. આજીવ આજીવ માટે દોહી ફરક કમિટીમાં નીમવામાં થવાની છે જે પાત્ર મેં સાંભળી હતી ખરી. તેમણે રજામાં કે આજીવ આજીવ અને સરકારના પ્રતિનિધિઓ વચ્ચે અર્થ થાયે તે તેમની વેપારને વિશે શી રીતે છે તેની તપાસ જરૂર થાય છે.

એન્ડના સેક્રેટરી આજીવ

મી. એન્ડને એન્ડના સરકારના આજીવ આજીવમાં આવ્યા હતા. કલકત્તા પ્રમુખે મી. એન્ડને એન્ડની તેમને

સરકાર કર્યો હતો. મી. એન્ડની તપાસ મી. એન્ડના વાઈસે એન્ડ તેમને સારા કલકત્તા સરકાર કર્યો હતો. મી. એન્ડને પોતાના વાઈસે તેમને મી. એન્ડને તરફથી ફરકમાં સરકારનો જમાવ વાઈસે હતો. તેમણે રજામાં કે સરકારનાં જમાવે હતો કલકત્તા એન્ડ તરીકે નીમવામાં થય નથી. સરકારનાં કપારે એ ફરકે સરકારનાં ના પાડી આજીવ એ વિષયમાં મુકાદામાં આવેલી છે. સાથે આજીવ પ્રિન્ડીઅન એન્ડના તપાસ નાંદાન પ્રિન્ડીઅન કોડોસનાં જમાવવામાં મી. એન્ડને તપાસ મી. એન્ડને સરકાર કર્યો હતો. એન્ડ દોહી કલકત્તા મી. એન્ડને મી. એન્ડને આ મુકાદા સરકારને હતો.

દક્ષિણ આફ્રિકાનો નવો એન્ડ-જનરલ

સરકારે ફરકે એન્ડનાં જમાવે થયું છે કે—“દક્ષિણ આફ્રિકા ખાતે સરકારે રૂંદની જગ્યાએ એક વજીવ ઉત્તમ માણસ નીમવાની જરૂર છે; જેથી આજીવનાં માથે રજા બીજાઓનીનીમ તે જગ્યાએ નિમવામાં થશે નહિ પણ અધિકારીઓને પણ નીમવામાં આવશે” સરકારે ફરકે આ એક નવો વજીવ કર્યો છે. સર્વ સામાન્ય રીતે આજીવ સુધી એવીજ રાહતે દક્ષિણ આફ્રિકાનાં દોહીઓને એન્ડનાં જમાવે વજીવ લાવે છે કે—તે એક સુધી દોહીવાનજ રહેશે. આજીવની નિમવામાં વજીવ આ મુકાદા ઉપર આજીવ આજીવ દોહીઓને મુકાદા હતો. એ વજીવ સરકારે રૂંદ નીમવા તે પણ બીજાઓની વેપારી તેમને માટે આજીવ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલાં હતાં. એવી રીતે આ પ્રમાણે આજીવ પ્રમાણમાં આવે તે જમાવે આ છે અને શી છે? સરકારે ફરકે એન્ડને અધિકારીઓની નિમવામાં સવાલ લાવે છે આજીવ સર્વે જમાવે થાય છે કે, સુધી બીજાઓની દોહીઓને નીમવાની પ્રમાણ સરકારને નિમવામાં આવવા બીજાઓનાં અજીવ પદમાં છે. ઉત્તર, હવે તે એન્ડનાં જમાવે આજીવ સર્વે એન્ડનાં છે—તે બીજાઓની દક્ષિણ આફ્રિકા ખાતે એન્ડ-જનરલ તરીકે જમાવે તે સુધીમાં ફરકે એન્ડનાં. એને જમાવે પીએકલવાની રાજનીતિની માથે અધિકારી વર્ગમાંથી એન્ડની કરવાની વાત રજા થય છે, જે એન્ડને આવેલાં નથી. અધિકારીઓ માટે ફરકે એન્ડનાં મુકાદા એન્ડનાં ઉપરથી મળી એન્ડનાં નથી પણ અધિકારી અને બીજાઓની જે વચ્ચેનાં વજીવ સમજાવે રહેશે છે. બીજાઓની નિમવામાં પ્રમાણ વિશ્વાસની વજીવ સામાન્ય પુરાવ છે અને અધિકારી નીમવા તે પ્રમાણે એન્ડનાં લાવે છે હવે એન્ડની રીતમાં સરકારી પદોમાં રીતસર નિમવામાં અધિકારી—પ્રતિનિધિનાં એન્ડનાં માથે વજીવ થવાની અને એન્ડનાં અધિકારી હવે થવામાં દોહીઓનાં પોતાનાં ફરકે માટે અધિકારી કામ કરશે એન્ડનાં એવામાં આવેલાં એન્ડને આજીવની ફરકે નહિ પણ અધિકારીનાં એન્ડનાં આજીવ જમાવે અને બીજાઓની પાસે જમાવે એન્ડનાં લાગણીઓને પણ સવાલ રહે છે. અધિકારી પાસે જમાવે દોહીઓને મંદાઈ ઉપર; ફરકે બીજાં પણ ઉપર; અજીવ અજીવ નિમવા અને પદોમાં સરકાર તેઓને અધિકારી પાસે જમાવે એન્ડનાં—આ જમાવે તેઓ એન્ડનાં આજીવ; એન્ડને બીજાઓની ફરકે તે પ્રમાણે એન્ડનાં અને વજીવ સર્વે તેની પાસે જમાવે છે. ફરકે એન્ડની મળી રાહત; મળી રવાનાં

અને મનની યોજનાએ બીનઅધિકારી પાસે જતાં ફોફોલો
અનુભવે તેટલી અધિકારી પાસે જતાં નહીં અનુભવે. આથી
કોઈ અધિકારીને હાજર બાકીમાં જોઈને અનુભવ નીચવાનો
નિશ્ચય કરવો જોઈતો નથી. આથી પ્રથમના મેરજામ આશ્રિત
થવા નથી. આથી પ્રથમને નુકસાન કરાવું પ્રત્યક્ષ થઈ નથી.
આમ જીનઅધિકારી ફોફોલોનો કાંઈ રોડો નથી. માટે
આથી જોઈ ફોફોલો સર ફોફોલો ફોફોલો પાન પાન
કરવા જોઈ નથી. —“બુલેટની પંચ”

તીરછી નજર!

અધિકારી કાલેનાં મારા સંબંધિતમાં આપું છે કે કાલેનાં
વાળાં હાજરનાં કોલેજનાં કોલેજી મી. મુરેન્ડામ નામનાં
મેટને કોલેજ દિવસ ઉપર જોઈ મુશ્કેલીમાં આપું છે કારી જે
કોલેજાં તેમને સાર પાવાથી રસ્તામાં પડી થવા અને તેથી
કાલે દિવસમાં અલગ દિવસ થવા સામું અને કાલે તેમનાં
કાલે નરમ પડી નથી. તેમને કોલેજ નવા માટે કાલેનાં
કોલેજને નાકાલ આપું છે અને આપવી રીતેનાં સ્વદેશ
અને. આ કાલેનાં રીતેનાં પદ આપું મામલા જેવું છે
કો. મી. મેડ સ્વદેશ નવા છે. તેમનાં આ રીતેનાં વસ્તુ
દરમ્યાન કાલેનાં કોલેજનાં પાનની સેવા તેમને અપવી
છે તે વિષે કોલેજ ના પાડી કોલેજ જેવું નહીં. તે સ્વદેશ
અને તેમને આપી અલગ માનવાની નવાં મુશ્કેલી મળવી
જોઈએ! સાલે આપું વસ્તુ કોલેજ જેવું એટલે એકલ
નિયમ રાખવો છે. અને તે એ કે સંપત્તિ કોલેજ આપી,
મોલો રીતેનાં આપું, કાલે કોલેજ ન દોલ કે આપી સેવા
કો. છતાં પોતાની રીતે સમજાને તે આપું કરવા તેવાર થવો
દોલ અને તેથી કોલેજ જેવું પદ મળી મળી દોલ તારે —
મુશ્કેલી કોલેજ તેવા સેવાને પ્રથમ તે માલેથી નવાં, વળી
રેખાની રીતેનાં તેજી સારી સેવા અપવી દોલ અને કોલેજ પદ
તે મુશ્કેલી રીતે રીતેનાં તારે તેને મારવા માટે રીતેનાં રીતે
અને કો. તેને એટલેથી પદ મળે કે આપું સાલે, આપું
થવા આપું તારે તમારે અમુક રસ્તા તરફ જોઈના ન જવું
કારણ કે તમારે મારવાની તેવાર માલો રીતે કે! રેખાની પીલ
સંપત્તિ દરમ્યાન કોલેજનાં કોલેજીને પદને કાલે કરવાનું
રહેતું હતું અને મી. મેડ તે અમાર અલગતા કલા, સો કોલેજ
જોઈ કોલેજ કલા કે મી. મેડ આપી વસ્તુ એવું કાલેનાં
કોલેજી રીતેનાં મુદર સેવા અપવી રીતેનાં છે એવું કોલેજી
મુદરમાં મુદર સેવા અપવી દોલ તારે આ રીતેનાં કોલેજી કાલે
તેની કોલેજ રીતેનાં આપીને કરી કો. કોલેજી એ
અનાલન નિયમ છે અને એ નિયમ પ્રથમ મી. મેડ સાલે
વર્તન અસાધ્યમાં આપું એટલે મી. મેડ સ્વદેશ અપી વેળા
તેમની અલેથી આપી મુદર કર માટે મારવા જેવું મળી! અધિ-
પતિ રીતેનાં તમે એ ન માનતા દો પદ સેવા તો આ સેવા
અલેથી માને છે અને સાલે આપું કોલેજી રીતેનાં આ
નિયમ મળે! સાલે છે કે કોલેજી સાલેનાં સેવા અપવી
દોલ તો તેને માલેથી નવાં, વળી તેજી મુદર સેવા
અપવી દોલ તો તેને સારી જેટ કોલેજી! અને આ નિયમ
સાલે ન દોલ તો સાલે, કાલે અનાલનનાં તે કોલેજી સેવા
છે આ નહીં તેની રીતેનાં પદ કોલેજી રીતેનાં એટલે એ
નિયમ વાળાં છે. એ પદ કોલેજી રીતેનાં મુદર સેવા અપવી
તેને હં..... આ દોલનાં રીતેનાં આપું. કોલેજી રીતેનાં આપવી

એ આપવી મુદર સંપત્તિ છે!

અધિકારી કાલેનાં આપું કાલેનાં કાલેનાં કાલેનાં કાલેનાં
પીલ, રેખાની પીલ તે રેખાની પીલ રેખાનાં કરે કોલેજ
રેખા પાન રીતેનાં કે રેખાની પીલ! તે તમે રેખાની પીલ
વિષે અમારું કરી કરીને સંપત્તિ આપું છે એ રીતેનાં
અપી મારેનાં એવું વસ્તુ પદ આપું પીલ પાન રીતેનાં
તારે પદ તમે રેખાની પીલ વિષેનાં રેખાની પીલ
કલા. દરમ્યાન પાનમાં પીલ આપું છે તે વસ્તુ આપું
રેખાની પીલ, રેખાની પીલ કરી રીતેનાં કોલેજી રીતેનાં
ક. કોલેજી રીતેનાં કરીને એ પીલને પાનું મેડી રીતેનાં
માલેથી કોલેજી છે તે એવું અલે છે. કોલેજી રીતેનાં
આપવાનો તે એ રીતેનાં પાનું ન આપું તો અલેનાં
કરવાનું પદ અલેનાં રીતેનાં રીતેનાં રીતેનાં છે. અને તમે
રેખાની પીલ રીતેનાં કરે કોલેજી અને અલેનાં રીતેનાં
મદ કરવા રીતેનાં કોલેજી તો એવું તમારે અલેનાં છે કે કોલેજ-
વાળાં કોલેજી કાલેનાં રીતેનાં નવાં નથી! કોલેજીનાં આપવાનો
અમારું કરીને કોલેજીનાં કોલેજીનાં રીતેનાં તો આપવાનો!
આ માટે તમે તેમને અમારું કરવાનું કોલેજી રીતેનાં
કોલેજીને મળે તો વેપાર કરવાનો કોલેજી રીતેનાં તે અપવી
અપવીનાં રીતેનાં કોલેજી રીતેનાં રીતેનાં પર આપવાનો તો
પીલનાં અપવીનાં તે પદ અપવીનાં કરવાનો. એવું
રીતેનાં કોલેજીનાં રીતેનાં પર વસ્તુનાં કોલેજી રીતેનાં
કાલેનાં આપવી. તેની રીતેનાં આપવી તે રીતેનાં આપવી
એવું રીતેનાં વસ્તુ અને વેપાર કરે તારે તે કોલેજી રીતેનાં
વસ્તુ કે એવી રીતેનાં એવું કોલેજી રીતેનાં વસ્તુનાં
પરવાનાં આપવી છે! આપું વસ્તુનાં વસ્તુનાં રીતેનાં
મા વસ્તુનાં આપું છે. એવું કોલેજી રીતેનાં આપું રીતેનાં
વસ્તુનાં. આ રીતેનાં પાનું આપું. એ ના રીતેનાં
કોલેજીનાં રીતેનાં વસ્તુનાં. દરેક વસ્તુનાં કોલેજી રીતેનાં
સુનાં કોલેજી, એવું, કોલેજી, એવું, એવું, એવું, એવું, એવું,
આપવા અને એવું રીતેનાં ન વસ્તુનાં છે! એ તો આપું
એવું મારેનાં. પદ તે રીતેનાં મળે તે રીતેનાં પરવાનાં
કોલેજી દોલ પદ તેની વસ્તુનાં રીતેનાં એવું તે આપવાનાં
કોલેજીનાં એવું આપું મળે રેખાની પીલ રીતેનાં આપવાનાં
કોલેજીનાં આપું, તેનાં આપું રીતેનાં મળે! મળેનાં આપવાનાં
માટે કોલેજીનાં આપવી તે કોલેજીનાં એવું આપવાનાં
કોલેજીનાં એવું તો આપું પદ એવું રીતેનાં તો અલેનાં
એ મળે તો આપું. અને પીલ રીતેનાં વસ્તુનાં નથી. નવાં
આપવાનાં ન મળે તો આપું આપું! એવું દોલ તો એવું
પાસે આપવાનાં છે તેથી તે અમાર અમાર કરી. પીલ આપવાનાં
મા નવાં. એવું કરે, આપું એવું! આ આપવાનાં એવું
કે એવું સંપત્તિનાં. સ્વમાન, દેવાવાનાં, અમાર પ્રતિષ્ઠિત
પદ, આ આપી એવું એવું નાકાલ વસ્તુનાં કોલેજી રીતેનાં
એવું કોલેજી રીતેનાં નવાં આપવાનાં એવું તમે તમારનાં
પદનાં એવું આપવાનાં પાનું કરે, અમાર કોલેજીનાં કોલેજીનાં
તમારની પદ સંપત્તિનાં નવાં નથી એવું રીતેનાં એવું
રીતેનાં વિષેનાં આપવા કરી કે રીતેનાં કરેનાં કરેનાં
રીતેનાં! આ રીતેનાં તો તેથી રીતેનાં આપું. આપું તો અમાર,
વેસા, વેસા, વેસા! વેસાનાં માર, વેસાનાં આપ, વેસાનાં
કોલેજીનાં! એવું એવું આપવાનાં પરવાનાં એવું એવું
સ્વમાન, એવું એવું આપું સ્વદેશનાં, અને એવું એવું

અમારું સર્વસ્વ છે. અમે પૈસાના પુખ્તરી છીએ. અમે એનીય માળા બપનારી પ્રભુ છીએ. અમારી પાસે સ્વધાન, સમાચાર, આત્મ નિર્ભરતા, સેવા આવી આવી વાતો બધાના હશે? સમાચાર કાગડ વાંચતાંની સાથે અમારાં દેશમાં પ્રવેશ પડે છે માટે અધિપતિ આવે? એ વિશે બધાં જાણે છે. અમે પૈસા કેમ કમાવશ, કેમ સમવાશ, કેમ એકઠા કરી કઠોળ એ વિશેની સીખામણો આપવી કર કરે. એટલે તમારો અમે અમારો બન્નેનો એકો પારા બસ પાર!

શ્રી. સેવક,

બન અકકર.

હોરેન્સો માર્ક્સનો પત્ર

હોરેન્સો માર્ક્સથી એક ભાષ એક લાંબો પત્ર લખી અમને દર્શાવે છે કે અમે જુલકાળમાં કદી નહિ બનેલા એવા કૃષકાઓ હાલમાં હોદી જામ ઉપર પોટુગીઝ તથા કાશરો તરફથી આમ છે. કેટલાક કેસોમાં હોદીઓનાં માથાં પણ પ્રદર્શ છે. તા. ૨૭ મી માર્ચના દિવસે રાત્રે બાઈ વાગવાના સુમારે એક એવોજ અફસોસકારક બનાવ જન્યો હતો. વજુ બેબા માનુઓ વજુ બેબા મહારાજા સાથે બેબા ખાનામાંથી પોતાને ઘેર જતાં હતાં તે વેળા રસ્તામાં વજુ પોટુગીઝોએ પેલી બહેનોની અટકચાળી કરી. તેના બવામ તેના ધક્કાએ આંખવાથી તેની આંખમાં ધુળ નાંખી બન્ને ધક્કાધક્કાઓને મારી માથાં ફેરવ્યાં. હોદી મરદોએ ધક્કા દિગ્મત બતાવીને આમા માથાં પરંતુ તેઓ પાસે કશું સાધન ન હોવાથી તથા પોટુગીઝો બાલુ નાનુથી કાઠડી ઉપાડી બાબા અને માર માથાં એક બાધને તે એટલી હળુ થઈથી કે સાથમાં ખંદર ટીકા મારવા પડ્યા. બાધ ધક્કાજ નાનુકે રિશતિનાં હતાં એટલે ધક્કા દુભાઈ થયાં. એક પોટુગીઝ પકડાએલો છે અને પોલીસના હાથમાં કેસ છે. બીરીક કોન્સલ પણ પગલાં કરે છે એમ સાંભળું છે.

પ્રોટેસ્ટ કરવા બહાર સભા.

આ બનાવ માટે પ્રોટેસ્ટ કરવા હોદી કામની એક બહાર સભા 'યુનિયન ઇન્ડિયન' સંસ્થાના આગ્રા હેડન મળી હતી. બીજા સંસ્થાઓને પણ આમંત્રણ મોકલ્યાં હતાં પરંતુ કેટલીક સંસ્થાઓએ અગમતાની આવર પણ પેટાના પ્રતિનિધિઓ મોકલ્યા નહિ. પ્રમુખ સાહેબ એ એક મોવાનીજ વકીલ છે તેમણે એ માટે હોદીગીરી દર્શાવી હતી. હોદી બાધઓ મોટી સંખ્યામાં હાજર હતા. મોટીગમાં આવા બનાવ બનાવોનું વર્ણન કરી એનું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે હોદીઓને આવી રીતે હોદી કઠાડવાનું કાવતું રચાયું છે. આમેવાનો પોલીસ કમીશનર તથા કોન્સલને મળ્યા છે. જેઓ તપાસ ચલાવે છે. જામ ઉપર આવી અપહત છે ત્યારે હોદીઓ આપસ આપસમાં લડે છે. જરા જરામાં એક બીબનો બહિષ્કાર કરવા તૈયાર થઈ જાય છે. અમારું હોદીઓએ એક હોદીનો બહિષ્કાર કરેલો તે નિષ્ફળ નીવડેલો. હાલ અમારાં આગાના એક પ્રતિષ્ઠિત વેપારીનો લાના વેપારીઓએ બહિષ્કાર કરેલો છે. અને તે પણ બીબુજ બન્યાથી રીતે થયેલો છે. હોદીઓ આમ એક બીબનો બહિષ્કાર કરવા તૈયાર રહે છે તો કેમ એવાને માનવું નોંધ્યું કે એ બહિષ્કારનું કમિયાર પોટુગીઝો આપણું નોંધને આપણી સામેજ ન વાપરે!

અહીંની સર્વ હોદી સંસ્થાઓના કામદાર કોનુનો ૨૭૨૨૨ થઈલા છે. છતાં સંસ્થાઓનું કાંઈ કામદેસર નથી ચાલતું.

કેટલીક સંસ્થાના અધિકારીઓ અને કાર્યકર્તાઓ કામ તે પણ નથી બજાવતું. કામદાર પ્રમાણે નિમણીત યુદ્ધથી પણ નથી થતી. એક વેળા જેઓ યુદ્ધમાં તે સીકરી રચા છે, યુવાનો માં હેતુકાર કારો છે. પણ મોટાઓ કશું કરવા નથી દેતા. અને ઉત્તેજન નથી આપતા. લેખક વેપારીઓ વિશે સખ્ત ફરિયાદ કરી તેઓ નોકરોને કેવા સત્તાવે છે તેનું વર્ણન કરે છે તેમજ સંસ્થાઓના મેરકારનારથી યુવાનીઓને હેરફેરાઈ રહેલા છે અને તેઓ કાપમાં બધું લખવા તૈયાર થાય છે પરંતુ કામનું કીણું દેખાય તેથી અપચુપ થઈ છે. માટે બાધું લખી સમય ચાલશે નહિ. જેઓ કામ ન કરી કહતા હોય તેણે રાજીનામાં આપવાં નોંધ્યું અને નેમનામાં ઉત્સાહ હોય, મહેનત કરવા રાજી હોય, બોમ આપવા ખુશી હોય તેવાની યુદ્ધથી કરી કામ આમળ ચલાવતું નોંધ્યું. ઉપર અજાણેથી પ્રોટેસ્ટ સભામાં ને પોટુગીઝોએ બાધઓ ઉપર કુશળો કરેલો તે માટે સભાએ વિરરકાર બતાવનારો કશવ એકમતે પસાર કરેલો અને તે પોટુગીઝ તથા અંગ્રીજ કાપાઓ માં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યો હતો.

શોકબંધક અવસાન

અમને અજાણતા અત્યંત દિલગીરી થાય છે કે મેરીટમર્ગ વાળા મી. હસમાણજી બાવાનું કુટુંબ સમયની બીમારી બોમથી ખુદાની રહમતે પહેંચ્યા છે. અમે મરકુમના કુટુંબ પ્રત્યે વિશ્વસાજ ધરાવીએ છીએ.

મસીખોનો વાળા મી. બહાવત પણ મસેરીવાની બીમારી બોમથી ખુદાની રહેમતે પહેંચ્યા છે. મરકુમના કુટુંબ પ્રત્યે અમે વિશ્વસાજ ધરાવીએ છીએ.

સર કુર્મ રેડી સેનેટમાં જશે:—સર કુર્મ રેડીને સેનેટની બંદર દાખલ થવાનો આશય કરવામાં આવે છે એમ હોદ્યા મળેલા વર્તમાન પત્રમાં અજાણવામાં આવે છે.

મેડ મુકેલાં ચર્ચાલિ પાછા બહે છે:—વિવાહેતના પેલા મેડ મુકેલાં ચર્ચાલિ જેઓ અમેરીકા ગયા હતા કાંધી તેઓ વિવાહ પાછા હયાં છે અને મહાત્મા માંથીજ વિશે પાછો બહાવ તેમણે સર કર્યો છે. જ્યારે મહાત્માજી વિવાહવર્ત હતા ત્યારે એણે એક પણ અક્ષર સરખો મહાત્માજી વિરુદ્ધ કુઆર્યો નહતો પરંતુ મહાત્માજીની પાછળ એનો સવારો કશ થાય છે. એ મેડ મુકેલાં બહે છે કે હોદીમાં ને નવું બંધારણ આપવાનું છે તેની પ્રસ્તાવના ૨૫ પહેલું કામ તો એ કશું નોંધ્યું છે કે ગાંધીને અને તેના વિચારોને બીબુજ દાખી દેવા નોંધ્યું.

મુટનહેમ સવજન સજાના મંત્રી બધી અજાણે છે કે તા. ૧૦-૪-૨૨ ને રાજ સજાની મોટીમ એલ. ટી મર્ફરના પ્રમુખ પણ હેડન મળી હતી. પોટુગીઝોએથી મી. અમલાભાઈ મોવિંડ અને મંત્રારામ બમવાન આવ્યા હતા. તેમના માન માં મેળાવડે થયો હતો. પ્રમુખે મહેમાનોને આગ્રા દર્શાવી અજાણું કે આ સજાની પ્રવૃત્તિ હોદીના રાષ્ટ્રીય મુદ્દમાં મહત્ત્વ કરવી એ છે. મી. અમલાભાઈને સજાનું કાર્ય નોંધ અને મુટનહેમમાં સો બાધઓ સંપર્કી રહે છે તે માટે આર્નલ પ્રકાશિત કર્યો હતો અને સજાને પાંચ શરહોમ બેટ આપી હતી. રા. મંત્રારામે પણ સજાને પાંચ શરહોમ બેટ આપી હતી. પ્રમુખ તથા મંત્રીએ આ બાધઓની સજા પ્રત્યે લાગણી માટે આગ્રા માન્યો હતો અને હાથર સ્પર્શ કર્યા પાદ બજનો માધ મેળાવડે વિસર્જન થયો હતો.

પીટર કોપોટકીન

મહાન રશિયન કાલ્તિકારની જીવનકથા

(અમારું ચર્ચા માધ્યમ)

[અમદાવાદના પ્રસ્થાન કાર્યાલય તરફથી "કાલ્તિક" નામનું પુસ્તક તેની સરસ્વતિ સંસ્થાનાના યુ. ૫-૬ તરીકે બહાર પડ્યું છે. એ પુસ્તકના મુળ લેખક પીટર કોપોટકીન છે અને અનુવાદકર્તા કોંસ્ટન્ટ પાર્ફિતકોંસકર સાહેબ છે. એ પુસ્તક ખરા વીરત્વનું બાન કરાવનારું છે. તેની કોમલ છ આના ચારેજ છુટું છે. 'કાલ્તિક'ના કોપિનિયન'ના પાચકોના હાથોએ અને એ મહાન વીરનની જીવનકથા તેમજ તેના નવ્ય કાલ્તિકારી લેખો પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આગાર સાથે અને દુકાને દુકાને ડાબીએ ડાબીએ.—બી. ઇ. જી.]

હાં તો પીટર તાર વર્ષનો થયો, હજી ચેરકોમાંજ એ ભજતો હતો. એણે તો એ નાની જમરે નવજન્મ્યાએ જન્મવાનો આરંભ કર્યો, જેમ અને રક્ષિત વસાવાની રાજદારી ચોપડીએ વાંચવા માંડી, અને એજ વખતે એનામાં સ્વતંત્રતાનાં રહસ્ય જવાં જાણ્યાં. એના બાપમાં એણે જેમ પુરવા કર્યો. એના બાપને તો એણે એ વધુ અસર થઈ. એજ વાતથીએ રાજના પ્રજાની ચર્ચા કરવા માંડી. પીટરે તો પોતાના રાજદારી બિતાવેને તિલાંજલી આપવાનો નિધાર કર્યો, રહત એ નિધય એણે અંદરમાં આવવા દીધો નહિ. પણ આ 'કાલ્તિક'નો બિતાવ એણે આખી જિંદગીમાં જોડાણી મુક્યો. કાલ્તિક એને એ નામે યોજાવે તો એનું કોણું રહી જાય. તેર વર્ષનો એ થયો એટલે એજ કાલ્તિકની નેહી પુટી. પીટર સેંટ પિટર્સબર્ગની છકી-દારોની દુકાનીમાં ગયો. અહીં એ જરૂરી કાળમાં જોડાયો. એને કથાવતમાં જવું પડતું ને પોતાં જીવનકાવસાં પડતાં. પણ એને તો અજિતમાં, કોર્પોરેશનમાં, ખોજાવિયામાં ને છલિ-કાલમાં જોડા રહત જાયો. ભોતિકાલ વેપર તો એણે પાઠ્ય પુસ્તક મુકાં જન્મવાનો આરંભ કર્યો. બીજા માણુ, એ જોજીનીના કામમાં જોડાયો.

પણ જરા કાળાની કારકિર્દી નોંધજે.

'અમદા નીચે માલ,' કાળાના છકીદારે એક દિવસ પીટરને કહ્યું.

'નથી આવતો, બા. નેતો નથી, વાંચું છું?' પીટરે જવાબ આપ્યો.

છકીદારે પીટરને તાકીને ટાપી ફેંક્યો. ટાપી પીટરને ન વાગતાં જમીન ઉપર પડી. છકીદારે કહ્યું: 'અમદા, જમીન આવ આ ટાપી.'

'એ નહિ અને; તારે નોંધજે તો અતેજ કપડી લે,' પીટરે કહ્યું.

અને પછી છકીદાર એના ઉપર તુડી પાડ્યો. પણ પીટર! તેના મજામાંથી તો એક કામરે જોલ ન નીકળ્યો, એક કળતું કુમકું સરખું પણ ન સંભળ્યું. બીજા દિવસથી છકીદારે એને પગલે ડાબી દીધો.

પીટર એક વખત મહિા છલિપતાલમાં પડ્યો હતો. કાલ્તિકે એની સરસ માવજત કરી, એ સારો થયો. એણે કાળાને ઉપરી આપ્યો. 'આ કોકરો તો આસેલે વામ ધરાય એવો છે, અને છતાં છલિપતાલમાં?' તેણે જાણે નવાવતાં કહ્યું.

'શું ખોલો છો? કાલ્તિકને કહું છું કે તમને આરી આરી

મા નહિ આવવા દે,' પીટરે કાલો અમરો જતાવ્યો.

પછી તો ઉપરી કાલેને તોપની કરામતી જતાવી, પણ એના દેખામાં પીટર હજી આ વેળે જોલતો સંભળ્યો: 'અમરદાર, આરી મરહી કરી તો.'

આ પછી આસરોને પગલવાના બે કિસ્સા થયા. એક કોમકું કિલ્લો તો આકતું બહુ ચીંચું ઝીલી બધને એ કોકરો-એને પોતાના કરી લીધા. બીજા જોડને તો લીલ નાખિયેર બધ સાથે બહુ પડ્યું.

અને અહીંજ અમરપુટીના ખોજોખોચ વાતાવરણમાં પીટર કાલ્તિકની દિવસબતી સોમલમાં પડ્યો. એણે અહીં પહેલો જ મુક્યો, કાળામાંજ 'કાલ્તિક'નો જોડાવનું કર્યું, અને કોકરોએનાં રેજાનામાં ચોરીકુપીથી એ જોડાવવા માંડ્યું. એ જવું એની સાથે જોડાયા. એક મંડળ રજાપુરું. એ સત્તર આસરોના ધવો કારે તો એણે અમેકોંસકર કંઈનું 'પોલર રહાર' વાંચ્યું. એ કંઈનમાં પ્રમટ થઈ હતું. અને રક્ષિયામાં ચોરીકુપીથી જોડાવવામાં આવતું હતું. એ રક્ષિયા માટે વધુ કિલ્લો અને મુલર રાજ્યપાલક મુલરે કિમલવ કરતું હતું. છતાં રક્ષિયાના કારને એમાં કાલ્તિકપાલકી અંધ આવી!

૧૮૬૧ ની સાલ આવતી હતી. આનું મહિનો, કોલો. અવરજી તારીખ હતી, પીટર પધારીમાં હતો હતો. એકર દોડતો આવી કહેવા લાગ્યો: 'કુમાર, સ્વર્ગવત મળ્યો. કારનો ટંકેશ મકાર પડી ગયો છે.' પણ એ ટંકેશને એ મંદા ન થયા હતાં તો આ સુધાકાના વિદેષીઓએ તરકરો કીલ્લો કરાવ્યા, ખુનો કરાવ્યા, કાવતરાં કરાવ્યા, ને કહેમકીલા કરે મુકિતીના આકા ઉપર પાણી ફેરવી દીધું.

પછી ૧૮૬૨ માં પીટરે આ કાળા કોડી. એણે એનું તો પોલક ઉપર કિલ્લમરોનો ભોખડી પાંચે સાધી રહેલો હતો. હબરો પોલકવાસીએને સામનિરિયાનાં કાળાં પાણીએ કહેવા માં આવ્યા હતા, કોંકરોને કાંસીએ વધેરવામાં આવ્યા હતા, અને એમની સાથે થવા જવાની ના પાડનાર અમરોને તો બરી બંદુકે વીધી નાંખવામાં આવ્યા હતા. પીટર અને એના કામ અમેકોંસકરે આ કિલ્લો ક્યાં છુટી એવોઈ ક્યાં છુટી એણે આ અનાય સાંખ્યા ક્યોઈ તેમણે તો ૧૮૬૩માં પોતાની અમરો તલવારો ઉપરી અધિકારીના હાથમાં એણે દીધી, કારની સેવાને કોંકી સંભાળ બરી.

આ પછી પીટર સેંટ પિટર્સબર્ગની વિજાપીદમાં કાળા થયો. એને કામ અમરકાલ જન્મવા થયો. પીટરે અહીં ખંચ વર્ષ રહીને સામનિરિયાની છુટાળને અમરકા કર્યો, અને અમરો રહેલી પોતાની કોમ અમરકા થયો. અમરોક મહેનતે એણે કોમ કરી કે અમરક પહેલાં સામનિરિયાના પવેતો પવેતે એ માન્યતાઓ અમરકામાં આવતી હતી ને તદન જવળી હતી, ને પવેતોની સ્થિતિ પહેલાં જતાવાલ હતી તેથી ઉઘીજ હતી. આ કોમકોએ છુટાળવિધાના પંક્તિ પત્રોમાં કાલે ઉઘીજ અમરકો, અને એ વિધાની મંદાએ એને મંત્રીમલ સ્વીકારવા કહ્યું. પરંતુ એ તો પોતાના દિલ સાથે અમરકા કરતો: 'મંત્રીએ એક નરકા શરત આટ વજામાં મારે છે તો પછી મારી આવી શોખપોજાઈ મારે જેમ આનંદ લેવોઈ પેલા મરીજ બાપડા લોકોનું પાણી કરી શરતો પેલા કરે છે. એમાં મારે વામ પડાવી, તેની ચોરી કરી, કેમ 'જમનુંક' અને એ વિધારો એના જીવનને કીનકુમિયા મેકત અને અમરકોમાં પેંચી ગયા. એણે વિધાપીદ કોડી ને કુલોખેનો રસ્તો બીધો;

અને કામદાર વર્ગની ફિલ્લખાણોનો અભ્યાસ કરવા પાછળ
પોતાની કક્ષિત વાપરવી કહી કરી. (અધુરું)

મીતા મન્થન

(સિદ્ધાન્ત-શિશુવલ્લભ મનસ્વામીના મહારવાળા).

(મયા અંકથી માણ)

અભ્યાસ ૨ એ

(૧૯) અભ્યુત્થાનનો પ્રશ્ન

કુપ્પીવેળો જનતા માટે અલ્પત પ્રેમ અને આદર દર્શાવનારી
તથા આવનારા આવેલ વાળા વાણીનો પ્રવાહ અભ્યુત્થાનના મઠને
ક્યાંથી જોઈ શકાય. જે જાણે સેનિટા જેને માટે પ્રાધિકારી
કરવા આવેલા તેને માટે એણે જે ઘુમ્મટ આવ જતાંઓ કવો,
તેથી જો કરમાઈ શકે. એના મળપર પ્રકૃતધારીઓ પોતાના
પ્રકૃતની સ્થિતિ માટે આધાર રાખે, અને મિનપ્રકૃતધારીઓ
પ્રકૃત મેળવવા આજ્ઞા રાખે, જેને બધે કુળવીન વાદ્યો બારન
વર્ષમાં અભ્યુત્થાન કરે, એવા જનાઈનો સામાન્ય પ્રભાવ
માટેનો પ્રેમ બીજા તેમના અપાર કૌશલ અને બાવતું બધે
રહસ્ય બેસું હોય એમ અભ્યુત્થાનને લાગુ. અભ્યુત્થાનની નમ
બેસે તે બેસે:

“મીકુપ્પ, પ્રિય સખા, સામાન્યજનો પ્રત્યે મેં જતાવેલા
અનાદર માટે મને ક્ષમા કરો. મારું તત્ત્વ અભ્યુત્થાન સમજી
કરે અને અભ્યાસ ન સમજે એ મારા વિચારમાં રહેલી શુભ
મને સમજાઈ છે. પણ, હારે અને અભ્યાસ દર્શાવનારો મારો
શો? તમે કેલકાઅભ્યાસ કાઢીને પણ એ કાર્યને માટે
અભ્યાસ દર્શાવો. હારે અને મારે કાર્ય શું એ દર્શાવનારો
જોઈએ મારો હોય તે મને જતાવે, જેથી હું નિર્મિતપણે
મારા અભ્યાસને સમજું.”

“તમે જે તત્ત્વજ્ઞાનનો મારો દર્શાવો, તેથી હું એટલું
સમજી શકું છું કે આજ્ઞાનો નાક નથી, અને કેલકે અભિ-
નાયી રાખવો સમજ નથી; માટે જીવતા-પ્રાણીઓને એક કરીને
અભ્યાસ કરી દેવું શોખ નથી. પરંતુ એનો અર્થ તો એ
જાય કે મારા અભ્યાસમાં આવે તેમ વર્તી શકે. એ મને તેને
માટે તેથી કહી દરકત નહિ. શું તમારા કહેવાનો આ અભ્યાસ
છે? એ એમ હોય તો તમે કેમ કહી દેવું શોખ નથી
નિર્મિત કરી શકો? તમારો અર્થ ન મારવાનો અને મારો
મારવાનો એવો એક શું કાર્ય? કૃપા કરીને મને એમ સ્પષ્ટપણે
સમજાવ તેમ કહો.”

(૨૦) શ્લોક ૩૯ થી ૪૦

અભ્યુત્થાનનો પ્રશ્ન સાંભળી મીકુપ્પ પ્રશ્ન રચે બોલ્યા,

“અભ્યાસ, તને સહ સમજાય એ માટે હું પ્રવાસ કરી
શકું. તારે માટે એક તત્ત્વજ્ઞાન અને મારે માટે બીજું;
તારે માટે અર્થ દર્શાવનારો એક રીત અને મારે માટે બીજી
એક છે નહિ. જતાવે માટે તત્ત્વજ્ઞાન એકલ છે, અને
અભ્યાસનો નિર્ણય કરવાનો મારો પણ એકલ છે.

“મેં અને અભ્યાસ કરીને આત્મા-અનાત્માના વિવેકની
કક્ષિત સમજાવી તે તત્ત્વજ્ઞાનનો મારો કહેવાય છે. અભ્યુત્થાન
એકલ છેવટનું આજ્ઞાન છે. પોતા પર સુખ આવી પડે,
પોતાને કરવાનું કર્મ મનને દુઃખીત હોય કે કહેલ હોય, એવે
એને સમાધાન રાખવા અને પ્રાપ્ત કરવાને તત્ત્વજ્ઞાન સિવાય
બીજી કોઈ આધાર આપનાર વસ્તુ નથી. “પરંતુ, કોન્ટેમ,

તત્ત્વજ્ઞાનની દ્રષ્ટિ કાંઈ કલાથી સમજાય જતી નથી. અને
કેવળ સમજાવાથી એમાં રિયર થઈ જવાનું નથી; વળી, કેવળ
આત્મા-અનાત્માના વિવેકથી ક્યાં પુરે ક્યાં સમજે શું કર્મ
કરવું હશે અને શું ન કરવું હશે એ માણસ પડતું નથી. એ
તો ક્યાંકનો વિવેક જેને પહેલાંથી પ્રાપ્ત થયેલો હોય અને
એમ વિવેકપૂર્ણ વર્તતા જીવનમાં જે સુખ દુઃખની નહીં
આવે તેને તરવા અને તેમાં સ્થિર રહેવા માટે તત્ત્વજ્ઞાન
ઉપયોગી થાય છે. આથી, જાન્યોમ, એટલે કુળજાતપૂર્ણ
જાનનું આજ્ઞાન લેતાં એમ આવડતું જોઈએ, તેમ ક્યોમિય
એટલે કુળજાતપૂર્ણ કર્મકાર્યનો નિર્ણય કરવાનો, અને કુળજાત-
પૂર્ણ તેનું આચરણ કરવાનો, અને તત્ત્વજ્ઞાનને તેમાં સ્થિર
રહેવાની યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરવી જોઈએ. આને જ ‘યોગ-
કાળીની અભ્યાસ’ વધારે યોગ્યપણે કહી શકાય. ક્યોમિયની દ્રષ્ટિ
કહેલી છે, એ ક્યોમિયને હું અને તેટલી સ્પષ્ટતાથી સમજી
એ એમ હમણું છું, કારણ, એ નિર્મિત મારો છે, એનું યોગ્ય
ક્ષેત્રમાં આચરણ થઈ શકે તો તેટલાં ક્ષેત્રમાં એ યોગ્ય
પ્રાયોગીક અને કલેક્ટોરીક બનાવે છે, એ જુદાં કામડાં
થવા ન દેતાં સ્થિર રાખે છે, અને એની દ્રષ્ટિ અચર્ય સમજાય
હોય તો અનુભવ કાંકાના વમળમાં સપાડાતો નથી.” ૩૯-૪૦.

(૨૧) શ્લોક ૪૧ થી ૪૬

“અભ્યુત્થાન મેં તને પેલા મીમાંસાનો દ્રષ્ટિ કરી. જેટલી
જાતનાં યોગ અને ક્યોમિયની અનુભવના કાર્યમાં વાજના હોય,
તે દરેકની તુલિતે અર્થ તેમણે અનેક પ્રકારના ઝીણા ઝીણા
વિધિઓવાળા અટપટા કર્મકાર્યો નિર્મીત કરેલા છે. જેટલા
વિધિ તેટલા દેવો, તેટલા મંત્રો, તેટલા હોમ અને તેટલા
પ્રાચીનો તત્ત્વજ્ઞાન છે. અમુક ધમ્મકા હોય, તે
અમુક કરવું, અમુક અનિષ્ટ ટાળવા અમુકની પુલ કરવી,
વગેરે યુગ્યવેળો તેમાં પાડ નથી. એ પોતે એમાં યુગ્યવેળા
રહે છે અને સામાન્ય લોકોને યુગ્યવેળા રાખે છે. જુદા
જુદા દેવોનો અર્ચ, અરિષ્ટોનો અર્ચ, અથવા સુખ કે મોગની
આજ્ઞા એમ અર્ચીય તત્ત્વો ગોળાકળા રહે છે. અથવા
બાલસાથી મોહિત રહે છે. આ લોકોનાં સુખ કે સ્વર્ગનાં
સુખ એ એથી આમળ જવાનું તેમની કલ્પનામાં નથી.
રામ અને દેવથી વિરહિત અવસ્થા તેમને આ જીવનમાં
નથી, અને અસ્થિતિમાં નથી. એમ રાખને રીકારીને કાંઈ
કુમળની ટોપણીનું ધનામ મારે તેમ સમસ્ત વેદોને એમણે
આવી રીતે આવાં નાજવંત, નિર્મીત, ત્રિશુલના દોષોથી ભરેલા,
જુદાં અસ્થિતિ કરી નાંખનારાં, આવાગમનમાં અસ્થિતિ
રાખનારાં પરિણામો માટે જ યોગ્ય છે. ૪૧-૪૬

“અભ્યુત્થાન આવા નિઃસર્વ કર્મ કે અર્ચાઓને હું મહત્વ
આપતો નથી. એમાં લારી જુદાં યુગ્યવેળા હું ધમ્મકો
નથી. ત્રિશુલથી પર, રામદેવ રહિત, નિઃસર્વસ્વ અને
યોગ્યોમની ચિંતાથી મુક્ત સ્થિતિ પ્રત્યે વાળનારી, એ સ્થિતિ
માં જે યોગ્ય હોય તેવાં કર્મોથી વિમુખ ન કરનારી, કર્મજનક
પણ નહિ, અને જનકને કર્મોની પાછળ નહિ એવા કર્મોનો
હું તને બોલ આપવા છું. ૪૭

“કોન્ટેમ! જે કર્મોનો હું તને બોલ આપવા છું છું
તે તત્ત્વજ્ઞાનનો વિશેષ નથી ઉલટું. તત્ત્વજ્ઞાનના સિદ્ધાન્તોને
કારણમાં મારી રીતે અમજમાં મુકવાનો મારો તે એ કર્મોનો
છે. એથી જુદાં અધ્યાત્મિક અને સ્થિર થાય છે. દરેક પરિ-
સ્થિતિમાં શું કરવું હશે અને શું ન કરવું હશે તેને તત્ત્વજ્ઞાન
નિર્ણય કરાવનારી થાય છે; એ વેદોના કર્મકાર્યોનો સાવ નિષેધ

કરતી નથી. તેમ કન્યાઓ જાણે એજ સર્ગસ્વ હોય તેમ એનેજ અનુસરતી નથી. પણ તેમ તજાવમાંથી માલસ પોતાને અરજી હોય તેટલુંજ પાણી બરી નામ છે. તેમ વેદિક ક્ષત્રી માંથી એ છુટકી બર નેટલુંજ સ્વીકારી લે છે. (અપુર્ણ)

સવાળમ આપણે

અમેથી ભાષા ઝાઝાભાષા પ્રજાસભ્ય અમારા પ્રતિનિધિ તરીકે ઇન્ડિયન ઓપિનિયનના સવાળમ ઉધરાવવા માટે પોદ પસીદાએ, યુનિયન, તેમજ આરેનેટ તરફ નીચળ્યા છે. તે દરેક હોદીભાઈ પોતાની ફરજ સમજી છે. જો ના મટેકા સવાળમે મહેરબાની કરી આવશે તેની આશા છે. જે ભાષાઓ ઇ. એ. ન મંજૂરતા હોય તેઓ પણ માલક બની મરને માલુ શાખામાં મદદ આવશે તેવી આશા છે.

સા. આ. ઇ. કેંગ્રેસ

ખારમી વાર્ષિક કોન્ફરન્સ

સા. આ. ઇ. કેંગ્રેસની વાર્ષિક ખારમી કોન્ફરન્સ ૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ ઇંગ્લેન્ડ પારસી ફેસ્ટમલ હોલમાં તા. ૨૬ તથા ૩૦ મે સુધી ૧૯૩૨ના રોજ સવારે ૬૨૨ વાગે મળશે.

એજેન્ડા:—

(૧) મીનીટ્સ, (૨) પ્રમુખશ્રી આપણ, (૩) સેક્રેટરીના રીપોર્ટ (૪) ફાઈનાન્સીયલ રેટરમેન્ટ અને પ્રેસરેન્સ રીપોર્ટ (૫) ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ડર બીલ, (૬) કેપટાઉન એગ્રીમેન્ટ અને તેને અંગેની દફતર, (૭) અમલદારોની ચૂંટણી (૮) સામાન્ય.

સેરાયલ રૂક્તમલ પ્રમુખ.

એ. આઈ. કાલ } એ. એ.
પી. આર. પરથર } સેક્રેટરી.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

દર શુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાળમ રૂપાલ અરમ સાથે:

યુનીયનમાં (વારષિક) પાઉન્ડ ૧-૦-૦

દરિયાપાર ” ૧-૦-૬

કોઈ પણ માસની સફળતાથી માલક લઈ લેવાય છે. લવાળમ અગાઉથી લેવાનો પારો છે.

અગત્યની સુચનાઓ:

કાપુ મોકલવું બંધ કરીએ એમ માલક બધાં સુધી ન લખે ત્યાં સુધી તેઓની કાપી નિષ્ઠા માની લઈ તેઓ ઉપર કાપુ મોકલવું માલુ રાખીએ છીએ.

સવાળમ એ તમામ વસ્તુ સુધી ચલવા ન રેતાં પ્રજા કંઈ અમારું રેટરમેન્ટ મળતાં માલકોએ નિયમિત અભ્યાસથી સવાળમ મોકલી આવવાની મહેરબાની કરવી.

સવાળમ એ પોસ્ટલ એજન્સી મોકલે તો તેમાં INDIAN OPINION, Phoenix or Durban કલુ બને કલેસ કરવો નહિ. એક નોંધ અથવા પોસ્ટલ એજન્સી નામના મોકલનારે કામળ રજીસ્ટર કરવો એ સહિસહ્યમત બરેલુ મળ્યો. એક મોકલનારે એન્ડ્રુ કમીસન ઉમેરતાં શુકરું નહિ.

આદરોની સાથે નિષ્ઠા માની લઈ જારે કાપુ મોકલવું માલુ રાખીએ છીએ એ ધ્યાનમાં રાખી તેઓ કાપાલ માલક રહેવા ન ધન્યતા દેવા તેઓએ પોતાનું સાવાળમ શુકરે મોકલી કાપુ મોકલવું બંધ કરવાની સુચના કાપી મોકલવા જેવલી સમ્બત્ત બતાવવા મહેરબાની કરવી.

ફિંકુસ્ટાલ જનરલ પાઉન્સેએ આફ્રિકાના વાતાવરણથી માહિતગાર રહેવું હોય તો સવાળમ બરી વિદ્યમાં “ઈ. એ. મે” બંને એકા બંદોબસ્ત કરી જવો.

પત્ર બેવહાર કરવાનું સરનામું:—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંજબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી માટા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ત્રીપુરમાં આવશે.

થોળી, કલસાં વિગેરેને માટે જાત જાતનું રેશમ.

મોખા, રમાલ, સાડી, અમમલ, સાલ, તાલ, કોલર, કોર, શર્ટ, સુટને માટે જલ્, આશામ સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને બાળકોને પહેરવા બેગરતી દરેક ચીજો અમારી ત્રણે ખાન્ધોમાંથી મસ્તામાં કરતા આવે હવેલા મળી રહે.

ફાન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

મોખા ૫૬૬૬.

૬૩ હલોફ રીડ,

કોન્ટ્રી માર્કી એન્ડ હલોફ રીડ,

એડાનીસબર્ગ.

ઉત્તમ મીઠાઈ માટે પ્રસિદ્ધ

DURBAN.

CORNER of GREY and VICTORIA ST.
PHONE 3623

એક વખત મંગાવી ખાત્રી કરો.

ઝાંઝર સાથે પૈસા મોકલવા બલામણુ છે.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL.

'Phone 3623.

કેપીટનની લહેજતદાર મીઠાઈ ખરીદી ખાત્રી કરો કે તેની કીમતના પ્રમાણમાં માલ વધોજ ઉત્તમ છે.

ગરમ મસાલો, પાપડ, અચાર વિગેરે મનપસંદ મળશે. વળી હમારા મહાકોની સવડ માટે દરેક જાતના આમેશિન રીકોર્ડ તેમજ આફ્રિકાન્સ, બાન્ડ, સુલુ, વિગેરે રેકોર્ડ પણ મોટા જથ્થામાં રાખવામાં આવ્યા છે. બીજે સ્થળે ખરીદ કરો તે પહેલાં હમારે ત્યાં તપાસ કરવા વિનંતિ છે.

પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકની હોટેલ

(માલિક: R. K. KAPITAN).

189 Grey Street.

DURBAN.

59

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	Rs.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	Rs.	d.
Yearly	25	0
Half-Yearly	10	6

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંડીના ઝોર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરો. P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું હોય તેમાં આપ સહાય આફ્રિકામાં વંચાવે છે.

જાવ અને નફા માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવૈમાઓના નવા રેકોર્ડો

મને તેવા ગવૈમા વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક જણના મન-હરી છે તેવા ધાર્મિક, જામાણક અને સંજારીક ગોવંધી ભરપુર ગાયનોની રેકોર્ડોના સમૂહ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રાજ ભંડારી) ગુજરાતી

"અરે જાણી મીત્રે મીત્રે હા જર"

"પ્રતિ વીના પ્રમાદાના મનના"

નંબર ૬૫૬.

(રાજ ભંડારી); ગુજરાતી.

"હિના નાથ દયાળ નરવર હાથ મારો સુકસોમાં" (કેરાવકુતી)

"તુરબો મારો લંબુશનો તાર"

નંબર ૭૫૦.

ઉત્તમ ગવાવટના, સુદર કેખાવ વાળા અને મધુર સાઉન્ડ બોક્સ વાળા આમેશિન તેના જોનારને બધા આનંદ આપે છે અને તેની સાથે આમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દરમજો આનંદ વધારે આપે છે.

સુલેશને હોંદ. આમારી મજબૂર મજેલી કરે તમજવાળી જુદા જુદા રેકોર્ડ ખરીદનારને એટ આપવામાં આવશે. આમારે આવી આમેશિન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાણાની મજબૂર ખચત થશે.

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 20—Vol. XXX

Friday, May 13th, 1932

Registered at J.B. 11, P.O. as a Newspaper
Price FOURPENCE.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. કેનીયા

ડીકીના કાલે

મે તા. ૧૬ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી,
રહી. "કારગોસ્ટા"

સેકન્ડ ક્લાસ: પાઈડ ૨૭-૦-૦.

ઈન્ડર: પાઈડ ૧૫-૭-૬.

ટેક: પાઈડ ૬-૭-૬. મોરાલી વખર.

મે તા. ૩૦ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી

મુશ્કલમાની વીરળી. પાઈડ ૨-૧૫-૦ રેપીડવલ પા. ૬-૧૦-૦ અને હીંદુ વીરળી. પાઈડ ૨-૭-૬
રેપીડવલ પા. ૫-૦-૦ ના હીસાબથી લેવામાં આવશે.

સુખના—ઉત્તરમાંથી ચોલાના ચોલા હામીના સનીવારે ૧૧ વાગ્યા બપોલ કસ્ટમમાં પહોંચતાં કરવા.

સેકન્ડ અને ઈન્ડર આરે એક મહિના અગાઉથી બુકીંગ્સ કરવે.

દરેક હીંદુ રેપીડવલ ચોલાની ટીકીટ જમાડી એપ્રિલમાંથી લેવી અને ત્યાર બામવાળા કાપીંગ્સને જમાડી આમે
પત્રબંધકાર કરવાથી ૧૫ થઈ જશે. રહીમને સમર્થ દરેક કામકામ જમાડી બતી રેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMEED & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ પ્રકાસ માટે કમ્પો ના મળે:—હિંદી રેપીડવલ

એવન્ડ રોમ હીમેદ એન્ડ સન્સ,

૩૬૦ પાઈડ રહીડ. કરબન. ૦૧

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.
RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN. ૨૫

CAN YOU REMEMBER

What this packet looks like? For safety, you should tear this picture out and take it to the grocer when you buy Blue. Then you are SURE to get the right kind—Keen's Oxford Blue, which is the blue that never streaks your linen and is so economical.

KEEN'S
OXFORD
BLUE

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue, because by selling it you will always have satisfied customers.

તમે યાદ રાખી શકો છો

આ પીકેટની તરફની દેખાય છે સહી-સહાયતા રીતે તમારે આ ચિત્ર ખસાવવું જોઈએ અને—જ્યારે તમે બ્લુ ખરીદો ત્યારે તમારા મોસરને ત્યાં લઈ જાવો ત્યારે તમને કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુની ખરીદતી જાત મેળવવાની ખાતરી થાય. જે બ્લુ તમારા કપડાનો ઠાંધ પણા લઈ રહેવા રહેવા કરી નહિ અને યોગ્ય ખર્ચે કામ કરશે.

કીનનો
ઓક્સફોર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જથ્થામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફોર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે પ્રાપ્તિને હમેશાં સત્યાપણા જોશો. 77

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELICACY
OF
THE
LAUNDRY

Indian Opinion

No. 20—Vol. XXX.

Friday, May 13th, 1932.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price 4d. per copy.

SIR FAZ-LI-HOOSSEIN MAKES A STATEMENT BEFORE THE COUNCIL OF STATE

It had become increasingly evident for some time before the Conference met at Capetown that Indian opinion, both in South Africa and in India, had become unfavourable to the scheme of assisted emigration to India. This was due to no shortcoming on the part of either Government, but primarily to climatic and economic causes, and to the fact that 80 per cent. of the Indian population of South Africa were born in the Union. The recognition by the Union Government that the possibilities of this scheme are now practically exhausted should be received with relief by Indian opinion on both sides of the ocean.

The proposal that the possibilities of land settlement outside India should be examined, merely carries out an integral part of the 1927 Agreement. It may be welcomed on two grounds:

(a) If it results in a satisfactory scheme of land settlement, it may provide an outlet, especially to the younger generation of Indians in South Africa, in a country where they may have greater opportunities both for economic development and for political self-expression.

(b) The inclusion of a representative of the South African Congress Indian Congress in the investigation will not only be a valuable safeguard for the inquiry, but constitutes an experiment in collaboration between the Government and the Indian community in South Africa which, it is hoped, will be extended to other fields.

The Agreement made unmodified except as regards the scheme of assisted emigration to India and the proposed exploration of the possibilities of land settlement elsewhere. This means, to mention only two points out of the last Agreement, that the Government of the Union continue to adhere to the policy of upholding the permanent position of their Indian population, and that the Government of India will continue to maintain in South Africa an agent whose presence has admittedly proved most helpful, alike to the Indian community in South Africa and to the promotion of friendship between the two countries.

The Tenure Bill

I shall now endeavour to deal with the Tribal and Asiatic Tenure (Amendment) Bill. The conference decided that it should be considered by a sub-committee consisting of two representatives of each delegation. After the discussion in the sub-committee, Dr. Mahan, who was one of the Union representatives, agreed to place informally before the members of the Select Committee which had prepared the Bill the suggestions of the delegates from India. The results of this consultation may be summarised as follows:

(1) Clause of the Bill which embodied the principle of segregation by providing for the ear-marking of areas for occupation or ownership of land by Asiatics, has been deleted. Instead the Bill is to be amended to empower the Minister of the Interior, after consultation with the Minister

of Mines, to withdraw any land from the operation of Section 130 and 131 in so far as they prohibit residence upon or occupation of any land by coloured persons. This power will be exercised, after inquiry into individual cases, by an impartial commission presided over by a Judge to validate the present illegal occupations and to permit exceptions to be made in future from occupational restrictions of the Gold Law. It is hoped that this use will be made of the new provision of the law, so as to prevent substantial dislocation of Indian business, which the strict application of the existing restrictions would involve and to provide Indians in future with reasonable facilities to trade in the mining areas without segregation.

(2) The Bill has also been amended so as to protect fixed property acquired by Asiatic companies up to March 1, 1930, which are not protected by Section 2 of Act 37 of 1919. This will have the effect of saving many Indian properties which though not acquired in contravention of the latter Act of 1919, were acquired contrary to its spirit.

Fitness To Trade

(3) Local bodies whom Clause 10 of the Bill requires to refuse certificates of fitness to an Asiatic to trade on the ground that the applicant may not lawfully carry on business on the premises for which license is sought, shall have to treat a certificate issued by a competent Government officer to the effect that any land has been withdrawn from the restrictive provisions of Section 130 and 131 of the Gold Law, as sufficient proof that a coloured person may lawfully trade on such land. As it is proposed to maintain hereafter a register of all lands to the proclaimed areas where Asiatic occupation is permitted, such a provision should prove a valuable safeguard to the Indian community.

Against these important concessions, it has to be recognised that the recommendations of the Indian delegation that areas like Spring and other proclaimed land to which the restrictions of Clauses 130 and 131 do not at present apply, should not be treated as land to which the restrictions apply for ten years or more, and that such land should be treated as fixed property, have not been accepted. On the balance, however, the amendments which, subject to ratification by the Union Parliament, have been made in the Bill represent a substantial advance on the original Bill.

I must apologise to the House for length of the statement. I have endeavoured to make it as brief as is compatible with clarity. The Government had hoped that it would be possible to make an announcement earlier, but this was found impossible as the result of the conference have to be published in both the Union and Indian Parliaments only to-day after the Easter recess. The Government trust, however, that keeping in view the difficulties inherent in the problem and after a consideration of the statement which has been made to-day the honourable members will feel satisfied with the results achieved.

STATESMANSHIP

(By L. W. RITCHIE)

STATESMANSHIP is (or should be) the wise and skilful incorporation of accepted principles and ideals into the practical life of the state; its aim the establishment of a code of conduct as between the various elements constituting the state in harmony with the recognised canons of morality and justice.

The true statesman, like a wise father, seeks to establish and maintain harmony and good will among the state's children irrespective of differences in age and capabilities, in mental and physical complexion. Like a good *pater-familias* he aims that each member of the household shall receive according to his needs; shall contribute according to his ability. The wise (and conscientious) statesman will also recognise that every member and class of community is capable of subserving the commonwealth in some one or other capacity, and above all will concentrate upon raising the general standard by encouraging the uplift of the more backward of its children. Such a statesman is a true servant not only of his people but of mankind.

What, however, in years to come, shall be said of "statesmen," whose passport to place and power is a pushfulness that bullocks its way to the front, and whose selfish retention of office is preserved by pandering to the prejudices and worldly demands of the more influential section or class of their people?

What judgment will posterity pass upon ministers of the state who lend themselves to the oppression of the weaker members of the community by the stronger? The helotage of the more backward in the selfish interests of the more capable? The relegation of one class to the least pleasant places in order that the other shall enjoy undisturbed occupation of the more favoured? The calculated and systematic withholding of education and all that makes for uplift (for fear that the depressed may encroach upon the preserves of the favoured ones)? The policy of segregation, or relegation of "less miserables" to ghettos or locations where they may stew in their own juices? The propagation of racialism and class and colour prejudices? And does this not actually represent the situation as we witness it to-day?

How comes it that history's lessons go unlearned?

For, in all this sorry picture there is assuredly nothing new. It has all happened before, yet we know that no state founded upon injustice and selfish class privilege has ever escaped the inevitable fate of corruption, decline and decay. The pages of history tell the story over and over.

The tide of evolving life advances relentlessly and irresistibly treating with disdain the puny artifices of the foolish who seek to stem its progress. Again and yet again are the feeble barriers erected. Ever and anon are we confronted with the tragic spectacle of King Kant commanding the waves to retire or of the Partingtonian broom employed in sweeping back the rising waters.

Growth, we are taught, is a process of expansion, not of contraction; is a matter of bigness not of narrowness; of breadth and depth of vision, not of

intellectual crystallisation. Similarly, that survival is possible only where there is adaptation, harmonious response of the microcosm to its environment.

Growth and survival, too, are synonymous. For, growth is a becoming—a becoming more than was before, and the process of growth involves the breaking down of barriers that constrain, of walls that divide, of closer approximation to wholeness. Therefore, was it said "Give up thy (selfish) life if thou would'st live."

The same law that governs the smallest unit of life likewise rules every aggregation of its units, and what is morally obligatory upon the individual man is equally so upon the larger organism called the community or state.

New Agent-General

Calcutta, May 9.—The announcement that Kanwar Maharaj Singh, at present Vice-President of the Jodhpur State Council, has been selected by the Government—more correct perhaps to say by the Viceroy himself—in Sir Karna Roddi's successor in South Africa, is somewhat in the nature of a surprise, as it was rumoured as late as a day or two ago that the India Government was again combing the Madras Presidency, whither both Mr. Srinivasa Sastri and Sir Karna Roddi hailed from, for their new Agent in South Africa. Kanwar Maharaj Singh is reported to be in his element when he is seated in his office surrounded by men a foot high.

Indian Technical Education

To meet the educational needs of those who, out of sheer necessity, had to leave school at an early age, and to many who have had no opportunities at all, the Indian workers' continuation classes, under the aegis of the Indian Technical Education Committee, are now affording facilities for those whose ages range between 14 to 40.

The work, as reported under by the secretaries (Messrs. P. R. Lathor and S. M. Moodloy) makes interesting reading:—

It was on June 27, 1930, that the Indian Technical Education Committee was formed. At that inaugural meeting Sir Karna Roddi (the Agent of the Government of India) was present and gave his blessing.

Principal B. M. Narbeth, of the Natal Technical College, who had always evinced a very keen interest in matters pertaining to Indian education, was appointed chairman to the committee. The committee immediately got to work and took charge of the continuation classes, that were up to then being conducted by the Natal Workers' Congress.

The continuation classes had for over 18 months been conducted at the Ethnol Tamil Institute. Owing to the growing number of students it was found that the accommodation of the Institute was inadequate, and application was, therefore, made to the Provincial Secretary for the use of the Carlisle Street Indian School. This was kindly granted; electric lights were installed throughout and the classes were transferred to that school.

Commercial Classes

Under the guidance of our chairman (Mr. Narbeth), commercial classes were opened at the Sastri College on November 15, 1930. There was a ready response by Indian students, and classes were commenced in shorthand, commercial arithmetic, business methods, typewriting, salesmanship, Afrikaans and English,

The best European teachers were procured.

Pamphlets giving details of the classes and rules for the guidance of the students were printed and distributed.

Through the efforts of our chairman, the committee received a grant of £230 from the Carnegie Trust, which was represented by Dr. C. T. Loram, for the purpose of purchasing 12 typewriters, with desks and chairs. These are in use in the type-writing class.

Officials Opening

In order that the Indian public might be acquainted with the work of the committee an official opening of the commercial classes was arranged at the Faneur Rustomjee Hall, Durban, on December 11, 1930. Our chairman presided, and he was supported on the platform by Dr. C. T. Loram and the Mayor (The Rev. A. Lamont) and others interested in our work.

The opening was well attended, and was very successful. Dr. Loram and the Mayor warmly congratulated the committee on its work, and wished every success to its endeavours.

Your committee made application to the Union Government for a subsidy. The estimates were drafted by our chairman and sent up. Despite all our efforts, and the support of the Agent of the Government of India, your committee was only able to obtain the inadequate subsidy of £150 for the year 1931. For the year 1932 the Government grant has been increased to £275. This amount is by no means sufficient to carry on the work, but we are grateful for the increase. Efforts are being made to obtain a grant-in-aid from the Durban Corporation.

Classes For Furniture Apprentices And Waiters

Provided there is sufficient response, the committee hopes in the near future to open classes for apprentices in the furniture industry and for Indian waiters.

Domestic Science

The first class in our domestic sciences course was opened in November, 1931, when the subject of needlework was taken. This class is receiving good support from young Indian women. The Carnegie Corporation has provided a further grant of £75 to enable us to equip a kitchen for instruction in cookery, and we hope shortly to start this subject as a practical class.

We shall be failing in our duty if we do not express our thanks to our chairman (Mr. Narbath), whose incessant labours have contributed much to the success of our work. No detail escapes his notice, and but for his guidance and sagacious advice the committee would have been at sea. To him the committee owes a great debt of gratitude.

To Mr. Advocate Christopher (our vice-chairman) our thanks are also due. His work on the committee is too well known in making our secretarial duties less onerous. To the members of the committee for regularly attending the meetings we express our thanks. —Natal Witness.

SNOOK—Prime Red Oily
Snook at lowest market prices.
Quotation on request.

COAST TRADING CO., 917 Rorshaw St., Capetown

India And The Union

The post of Agent-General for the Government of India to South Africa will fall vacant when Sir Karma Reddi leaves, and the appointment of a successor is giving difficulty in India. The suggestion that such an official is unnecessary in South Africa does not come from us. We are free, therefore, to comment upon it without casting a slight upon the present Agent-General, or his distinguished predecessor. The latter Mr. Sastri, really did all that there was to do. When he arrived there was need for him. But he left very little for Sir Karma Reddi. The Indian question as we have it to-day is purely a domestic one. This attitude has been taken up upon a number of occasions by Sir Karma Reddi, who can only act for South African-born Indians if his mediation is acceptable to the Union Government. He has had a delicate position to fill, and it is a tribute to his abilities that not once has he been guilty of interfering in our domestic affairs. He has been rather tied down by the nature of his appointment, however, and he is to have a successor it would seem to be necessary to change the nature of the post somewhat, and to let the Indians in the Union understand clearly that the incumbent has no jurisdiction so far as they are concerned. It is now far more important to have an Indian Trade Commissioner in this country, to foster trade relations between the two countries; and the ground has been more or less prepared for such an appointment. At the recent Capetown Conference political matters were put upon one side, and discussion took place upon the possibility of developing trade between India and South Africa. A Trade Treaty was mooted, and it would be interesting to know whether the Government has done anything further in this matter. A large market in India for our products would be welcomed by our producers, and if such a market is offering it should be taken advantage of without delay. —Pretoria News.

Mr. Andrews Sent To London

New Delhi, April 9.

Disgusted with the scrappy and one-sided news of the Indian situation made available for the British public the Congress following the recommendation of Pandit Mahan Mohan Malaviya and Mrs. Sarojini Naidu have decided to depute Dinbandhu C. F. Andrews to England with a view to enlighten the British public there and on the Continent upon the true Indian situation.

Bombay, April 9.

Dinbandhu Andrews has booked his passage for London by P. & O. boat "Malaja" sailing from here on the 16th April.

Protest To The Portuguese Government

With reference to a protest made by the Imperial Indian Citizenship Association against the proposed Bill in Portuguese East Africa which if enacted would force all commercial houses to employ seventy-five per cent. Portuguese subjects and its request to the Government of India to intervene in order to safeguard the legitimate rights of British

subjects, the Assistant Secretary, Government of India, Foreign and Political Department in the course of a letter dated 15th April 1952 addressed to the Hon. Secretary of the Association of the Government of India have requested His Majesty's Government to protest to the Portuguese Government against the proposed legislation and it is understood that a vigorous protest is being made."

The many friends of Mr. Advocate R. K. Khan will deeply regret to learn of the sudden death of his beloved wife Mrs. Madhira Khan which took place at their residence in Durban last Monday. We extend to Mr. R. K. Khan and the bereaved family our deepest sympathy in the very great loss sustained by them.

South African Indian Congress

Twelfth Annual Conference

Notice is hereby given that the Twelfth Annual Conference of the South African Indian Congress will be held at the Parnes Rustonjee Hall, 140, Queen Street, Durban, on the 29th and 30th days of May, 1952, commencing at 10 a.m. on the 29th May.

AGENDA—

1. Minutes.
2. Presidential Speech
3. Secretarial Report.
4. Financial Statement and Treasurer's Report.
5. Transvaal Asiatic Land Tenure Bill (Amended).
6. Capetown Agreement and matters referred to therein
7. Election of Officers.
8. General.

SORABJEE RUSTOMJEE,

President.

A. I. KAJEE } Jt. Hon.

P. R. PATHER } Secretaries

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

લવાજમ આપશે

જાણી બાપુ લવાજમ પ્રદાન આપવા પ્રતિનિધિ તરીકે ધર્મિજન કોપિનિજનના લવાજમ હિસાબના મારે પોતા ઇલીક્ટ્રીક, મુદનદેન, તેમજ આપને તે તથા નીચળા જે તે રેલ્વે ઈન્જીનર પોતાની દુરુજ મજલુ ઇ. જો. ના મહેલા લવાજમો મહેરવાની તરીકે આપશે જેની આજ્ઞા છે. જે આજ્ઞા ઇ. જો. ન મહેલાના હોય તેઓ પણ ચાલક મની ખરને લાલુ મળવામાં મદદ આપશે જેની આજ્ઞા છે.

સા. આ. ઇ. કોમિસ

વારંશી વારંશી કોમિસ

સા. આ. ઇ. કોમિસની વારંશી વારંશી કોમિસ ૧૪૦ ટવીન રીપર્ટ રજીસ્ટર પારસી રજીસ્ટર હોલમાં તા. ૨૬ તથા ૩૦ મે સુધી ૧૯૩૨ના રોજ સવારે ૧૨ વાગે મળશે.

નોંધ:—

(૧) ગ્રીનીસ, (૨) મધુબન, (૩) સેક્રેટરીના રીપર્ટ (૪) ફાઈનાન્સીયલ રેકર્ડ અને રજીસ્ટરના રીપર્ટ (૫) રાસિયલ એસિયાટીક લેન્ડ રીપર્ટ બીલ, (૬) કેપટાઉન એક્સિઝ અને તેને અંગેની ફાઈલ, (૭) અમલદારોની મુદ્દો (૮) સામાન્ય.

સારાખલ રજીસ્ટર પ્રમુખ.

મ. આઈ. કાલ } નો. આ.
પી. આર. પાથર } સેક્રેટરી.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરફવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી ગોદા બધામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી હરેક સ્ટીમરમાં આવશે.

થાળી, મળાં વિશેષેને મારે જાત જાતનું રેશમ.

ગોળ, રમાલ, સાદી, મળમલ, સાલ, રામ, કોદાર, કોદ, રાઈ, મુદને મારે મળ, આસામ

સીલક વિશેષે વિશેષે. પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને બધાંઓને પહેરવા જોઈતી હરેક થીંગ

અગતી ત્રણ પ્રાન્થોમાં મળતાં મળતાં આવે હવેના મળ મારે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.,

બોલક ૫૨૬૮.

૧૭ મલોડ રીટ,

કોનર માર્કેટ એન્ડ મલોડ રીટ,

એકાન્તીસખર્મ.

સર કઝલી હુસેને કચેલું સ્ટેટમેન્ટ

સર કચ્છી દુરોમે ભગવાન રીમે દોઝીની માલિકાન મિય
સ્ટેટમા તીમેયુ સ્ટેટમેન્ટ કેપ્ટાઈન કોનક્રેસના પારિજ્ઞાન (પરો
કર્ણ દલ :-

સાક્ષીરત્વ પામીશો તો સહી કરો

પેપટાલિનમાં રાહડે રેખામાં ફેરફાર થતો તે પ્રત્યક્ષ
વાત તેમ સ્પષ્ટ વર્ણ મળે હતી કે સાચા આક્રિશમાં તમજ
હીંદમાં હીંદી જાતેર મન એસીરોડે મપીએલા આપના વિશ્વ
હતો. બંને સરકારેલા ટકી પછાતો હાથને આપ મુલ પામ્ય
મદ્ય એવું ન હતું પરંતુ ખાસ કરીને આર્થિક સંસ્કૃતિને કારણે
તેમજ દલ પાણીના પ્રમાણે હાથને આ મેલના નિષ્ફળ નીવડી
હતી. વળી સ્વચ્છ આક્રિશની દોડે વરસીયા દલ હાથ પામ્ય
તે રેખામાં જાહેરો રહેલો. આ મેલના નિષ્ફળ નીવડી હ
એવું મનીમન સરકાર સ્વીકારે છે તેથી હીંદમાં તેમજ સાચા
આક્રિશમાં મેલે સંતોષ થશે.

દોહની બહાર પેાષ સ્થળે સેન્ડ ટેકલોઈડ બનાવી દોરેલાં
લાં રાખી સ્કામ થી રાખા છે મા ગાંધી મિતી સ્કામ કરવા
જેમ કહ્યું છે ભાને એ વાત કે ૧૯૭૪ના કેપટાઈન એમએલેનો
ચીકે જાગ્યો છે, આ વિવાદમાં તપાસ કરતા સંતોષકારક
પરિણામ બાદે અંન સેન્ડ ટેકલોઈડની યોગ્યતા પ્રતી સાબત
નો સારકિ આધારકાની ગાંભીર્યપૂર્ણ તપાસ પ્રક્રિયાને ખરે ચીકે બાક
પ્રુતથી અને તે ઝિવા પ્રુતની અંતર કે અર્ધા મિત્રની સામે
મોટી તકે પોલીસ દેખ, અર્ધા મિત્રો બાધીક પ્રક્રિયા કરી આ
અને રાજકીય સમાચાર યોગ્યતા રાખે

આ વિષયની તપાસ બે મહત્ત્વના ચકાસે મેળા સા.
ક. કોમિશનેર એક પ્રતિનિધિ સમિતિ યથા જાે એવી અપરજ્યા
શક છે અને તેથી એ તપાસના સક્ષમતાને માટે રહેશે એ.
વળા સા. આદિમાંની દોહી કેમ અને પુરુષોત્ત સરકાર એ
અને સદકાર કરીને માે કરે છે એ એક નવો અનુભવ છે
અને આના હેતુઓ અંદર પણ એવા સદકાર શીક્ષણના બળને
એવી આચા સપીસું.

உயிரினப் பிழைப்பு :

‘ચિરાયરેક પ્રમાણસનની ચોખ્ખા (સાચા) ચિંતી’/ ડિ.એમ.
 માધવ રા. છેલ્લા ચિંતી/દર્શના ઊંચ પ્રા. લઘુએ ચિંતી
 અર્થ એ છે કે મુનીશ્વન સરકાર પોતાની ક્યામી દોડી પ્રજાની
 ઉત્પત્તિ કરશે એવી જે રાજનીતિ છે તેને માળુ સંજોગો
 અને સરકાર પોતાનો એજંડા તરીકે ગોઠવી ગાપપાળાં પણ
 એણે માધરી એજંડાની દાકરી તરીકે દોડી રામ તમા ભા.
 આક્રિશ્તને વાદે મદદગાર છે એ તે સમર્પિત થઈ છે. જાને
 રેશીની વચ્ચે મિત્રતાનો સંજોગ વધારેનો એ પણ એજંડા
 મારફતે લખ થો.

કેન્સરના દર્દીના કુટુંબના સભ્યોએ

[illegible]

૧. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો
 ૨. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો
 ૩. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો
 ૪. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો
 ૫. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો
 ૬. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો
 ૭. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો
 ૮. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો
 ૯. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો
 ૧૦. બીજા તરફથી મળેલા પત્રો અને સંબંધિત દસ્તાવેજો

[illegible]

સા. ૧૯૪૦ ડી. જામે મળતે કુદી કૌશાલાદી ૬૫નીચીએ
શીખરે કૌશાલાદી ત્રીણી અને સન ૧૯૪૬ ના ૭૭ મા
પાસા મુજબ જેનું લા. ૭ થી દોષ એવી મિલકતોનું
રકબ કરી બુધા દીગિંગોતી પછી મિલકતોનું રકબ કરી
૬ ને મિલકતો ત્રી ૨ ૧૯૪૬ના કાલના અનુસારે મુજબ
ગોડી મીન કૌશાલાદી નહિ અમુક પદે તે કાલના ને આદ્ય
કરો તે અપાવતી મિલકત અર્ધાઘેલી મુજબ, મિલકતો

લેન્ડ ઉપર નવાં એશીયાટીક જનજવલિવટ કરી શકે એવી જગ્યાઓનું એક રજીસ્ટર સરકાર રાખશે.

અમારી બહામણ ન રવીકાશ

રશિયન જેવી જગ્યાઓમાં નવાં સોનેરી કાન્ટાની કમમ ૧૩૦ મી અને ૧૩૧ મી લાંબુ પાતી નથી તેને હવે તે કલસો લાંબુ પાડશે. આ વિગતમાં અને હરેલી બહામણ સ્વીકારવા માં નથી આવી. જતમાં ખીજમાં જે સુધારાઓ સુધવામાં છે તેને પ્રાથમિક રીતિસરથી તે પ્રથમ ખીજ બહાર ખેંચી તેમાં જે સખ્તાઈ હતી તેનાથી પણ સુધારા થવા છે.

આ લાંબુ રેલમેંટ હાલમાં પાસે કરવા માટે હું મળી મળ્યા છું. જે યોગ્યવટ કરી સહાય તે પ્રમાણે જેમ અને તેમ હું રેલમેંટ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. સરકારે જલદી રેલમેંટ કરવાની આજ્ઞા રાખી હતી પરંતુ તે અસંભવિત થઈ પડ્યું કારણ કે કોન્ટ્રેસ્ટનું પરિણામ એકી વખતે સાથેજ બન્ને દેશોમાં બહાર પાડવાનું હતું. અને ઇસ્ટરના તહેવાર પાદ સુનીચન પ્રકારે આજેજ પાછી મળે છે. સરકાર એવું વિશ્વાસ કરાવે છે કે આ પ્રજાની અંદર આવી આવતી મુશ્કેલીઓને વિચાર કરતાં તેમજ આજે જે રેલમેંટ કરવામાં આવ્યું છે તેને વિશે વિચાર કરતાં માનવંત સમયો જે પરિણામ આપી શકે છે તેનાથી સંતોષ લેશે.

"હિન્દુઅન એશિયન"

શુક્રવાર, ૧૮ મે ૧૯૩૨

અક્ષત્વાથી 'મરકુરી' પત્રને બહાર પત્રી દર્શાવે છે કે દ્વિતીય અરકારે અને પત્રી રીતે કહીને નવા એશિયન નીમાવા તો વોલમરોએ જેને બેથપુર રેલ કોલેસીયના વાજી પ્રેસીડેન્ટ દ્વારા મદારાજ સીંગની સર કુર્મા રેડીની જગ્યાએ એન્ટ જનરલ તરીકે નીમણુંક કરી છે. આ સમાચારથી આશ્ચર્ય થવાનું છે કારણ કે એક જે હિસ પહેલાંજ દ્વિતી સરકાર મગસ ડિલાકા માંથી કોલની પસંદગી કરવાના વિચારમાં હતી.

દ્વિતીય આફ્રિકામાં એન્ટ જનરલ તરીકે દ્વારા મદારાજ સીંગનું નામ બે વાર બહાર આવી ગયું છે. અમારે પહેલું એશિયન બહાર પડ્યું અને એન્ટ નીમવાનો પ્રયત્ન થયો ત્યારે પહેલીવાર દ્વારા મદારાજ સીંગનું નામ બહાર આવ્યું હતું. પરંતુ આખરે પહેલા એન્ટ તરીકે સાચીજની નીમણુંક થઈ. થીજ વાર સાચીજની જગ્યાએ બીજા એન્ટ નીમવાનો પ્રયત્ન આવ્યો ત્યારે પણ દ્વારા મદારાજ સીંગનું નામ બોલાયું હતું. સર કુર્માની જગ્યાએ અલનાર ત્રીજા એન્ટ માટે આજ સુધીમાં જારે ઉદ્ઘાપિત થયો. આખરે સર અખલ્લ કલાહીની નીમણુંક થઈ થઈ છે એવા સમાચાર પણ આવ્યા પરંતુ પાછળથી તે સમાચાર ખોટા પડ્યા. હવે દ્વારા મદારાજ સીંગ નીમાવાની વાત આપણી પાસે આવી છે. દ્વારા મદારાજ સીંગ દ્વિતી સરકારની નોકરીમાં છે. વોલમરો રાજ્યને સરકારે એમની નોકરી આપી તે પહેલાં તેઓ કમિસનરના કોલે બોગવના હતા. દરિયાપાર વસ્તા દ્વિતીઓનું તેમને સરસ જ્ઞાન છે. તેઓ ઇસ્ટ આફ્રિકામાં એકાદ કમિસનમાં સંબંધ તરીકે આવી મથા હતા. એમના પતિ એકસપેડી સુનીવસીટીનાં

મેન્યુએટ છે અને તેઓ સહાય આફ્રિકામાં થોડો સમય રહી પણ મળેલા છે. વિલામરોથી તેઓ કુળન આવ્યાં હતાં તે વેળા તેમણે લસ કરેલાં નહતાં. તેઓ ત્રીસ મામાકારનાં નામથી તે વેળા યોગ્યતામાં હતાં. તેઓ પણ સરતંત્ર વિચારનાં આ છે અને પરદેશમાં વસ્તા દ્વિતીઓ પ્રત્યે ખાસ સહાનુભૂતિ કરાવે છે. આ દેશમાં વસ્તા દ્વિતીઓની કેવી દસા છે તે વિશે તેમને થોડો યજ્ઞ પરિચય છે.

ત્રીસીસ મદારાજસીંગે અંગ્રેજી બાબતી ઉત્તમ તાલીમ લીધેલી છે તેથી તેઓ પણ આ દેશમાં યજ્ઞ ઉપયોગી થઈ પડશે. દ્વારા મદારાજ સીંગ એન્ટ તરીકે એવા કોલેસીના સમયે આ મુદ્દામાં આવે છે કે તેમનું કાર્ય યજ્ઞ સુરક્ષ થઈ પડશે. રાઉડ ટેબલ કોન્ટ્રેસના પરિણામથી દ્વિતી કોમને સંતોષ નથી થયો. એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્મેર ખીજ પાસે મેંટમાં આવેલું છે અને તે પસાર થશે. ડ્રીસવાલના દ્વિતીઓ જે બીજાને સ્વીકાર કરી શકે એવી દસા નથી. બીજા અનેક મદારાજ પ્રતો વિશે કોન્ટ્રેસમાં સુનીચન સરકારે દ્વિતી પ્રતિનિધિઓને કરી દાદ આપી હોય એમ જણાતું નથી એટલે એવા સંજોગમાં નવા એન્ટ જનરલની રીતિ આ મુદ્દામાં મુશ્કેલ થઈ પડશે એમાં કદી શંકા અમને રહેતી નથી. છતાં અને આજ રાખીશું કે નવા એન્ટની રીતિ સુનીચન સરકાર મુશ્કેલ ન બનાવે અને હજી પણ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્મેર બીજાને પડતું મુકે.

સાઉથ અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના દ્વિતીઓ

(લેખક—સી. એ. એનરજ)

ખા. સી. એ. એનરજે દ્વિતીય પહેલાં પાદ તુરત સાઉથ તેમજ ઇસ્ટ આફ્રિકાના દ્વિતીઓ વિશે એક રેલમેંટ એસોસિએટ પ્રેમને આપ્યું હતું જેમાં તેઓ દર્શાવે છે કે હોટા થોડા માસ દરમિયાન સાઉથ આફ્રિકાના સર્વ ભાગોમાં વસ્તા સર્વ વર્ગના દ્વિતીઓ તેમજ પુર્વ આફ્રિકાના સુદા સુદા ખંડોમાં વસ્તા દ્વિતીઓની સુખાકાવ હું સમજાવો છું. હું જે રીતીમર દોરે-સો માર્ક, મેશ, હારે રાખા, ઝાંઝીપાર, અને મોગ્યાસા આટલા ખંડોએ થોડી કરી આં કેતરો હતા અને આ હરેક ખંડોમાં દ્વિતી ગામોની સંખ્યા થઈ મોટી છે.

વિષય પાછળનાવતો પ્રકર

સાઉથ આફ્રિકામાં દ્વિતીને જનજવાતી નાંખનારો કોઈ પ્રયત્ન હોય તો તે ડ્રીસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્મેર ખીજના છે. એશીયાટીક કલાસ એરીઆઝ બીજાની નાજક આ બીજામાં સેમીસેસનને પ્રયત્ન કરા નરમ રૂપમાં તેને 'ડીલાકન્ડ એરીઆઝ' નામ આપીને રાખા કરવામાં આવ્યો છે. જો કે આ લેન્ડ ટેન્મેર ખીજ ડ્રીસવાલની દ્વિતી કોમનેજ કાશુ પડે એમ છે છતાં નામ પ્રે નવાં દ્વિતીઓની મોટામાં મોટી વસ્તી છે ત્યાં તે કોલેને સ્વાભાવિક થઈ જાય છે કે ડ્રીસવાલમાં આવી જતો સેમીસેસન કાવટે પસાર થાય તો તે મોડે જા પહેલે નાતાલમાં પણ જરૂર આવવાનોજ

હું અમારે સખી રહ્યો છું તે સમયે એ કહેવાને કશિવાન નથી કે દ્વિતી પ્રતિનિધિમંથ આ દુર કરાવી શકાય છે આ

નકિ. કારણ કે જાને સરકારે વચ્ચે કમિશનરે મેં
દેખીને નથી અને બીજી રીતેક વાતો સરકારે મોટેથી
કાનૂન કરી દેશે અને જે કમિશનરેમાં આવશે નકિ તે વિષે
પણ હું કશું જાણતો નથી. છતાં હું જાણું છું કે
જોશીવાળીક મેં-૧ ૨-૧૦૨ બીજા ટ્રાસવાલમાં હોદીઓએ જમીન
મિલકત ખરીદેલી છે અને તેના કમલવલિવટ કરે છે તે જાણ
પ્રથમ અંગેથી તપાસ થાય આ સુધી એક વાર ફરીથી પશુ
સુકાપું દેશે. સુનીઅન પાલમિટની માલુમેટક બીજા અનેક
કમિશની અંદર રાજાઓની દલીલે તેમજ આર્થિક ખરાબ રહ્યા
અને સુનીઅન ગ્રામ રાંડકાં ઉપર રહેલું છે તે વિષે પણ
પાલમિટમાં જાણી મળેલાં જાણ્યા કરે છે જે જોતાં મને
જોવી જાણા રહે છે કે ટ્રાસવાલ મેં-૧ ૨-૧૦૨ બીજા જેવી
જાણત જેમાં વિશેષ ઉત્પાદન થાય એવી જાણતો રહેલી છે તે
તેઓ મુજબથી પણ રાજો. સરકાર આ જાણતને લીધમાં
નાખશે એવી મને કંઈક જાણ છે અને તેઓ એક કમિશન
જોઈ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર નીમાં તપાસ કરાવશે અને તેના રીપોર્ટ' બહાર
પડાવશે. મારી આ વેળાની મુશ્કાલત અને જાણના વર્ધની
મુશ્કાલત હરમાન મેં જોયું કે આ બીજા વિષે જોવામાં
પણ જોયું જોઈએકન છે. જે જોઈ મને જાણ્યું વધુ.
જાણા મુશ્કાલો તો એજ દોષ કરે કે જેમાં મારે આર્થિક
ડીગ્રેડેશન છે અને બીજા મહત્વના પ્રયોગ પડેલા છે તેમાં
ટ્રાસવાલના હોદીઓને આ પ્રથમ એક બાલુએ નીકળી ગયો
છે. ટ્રાસવાલમાં હું જોઈએ વખત રહ્યો તેટલો વખત મેં
આરેજ એ પ્રથમ વિષે જોવામાં મળી કરતા સંકલ્પા. સન
૧૯૨૫-૨૬ ની સાલમાં હોદીઓ વિરુદ્ધ મારે મળવળ માલુ
હતી. ૧૯૩૧-૩૨ માં વાતાવરણ આરથી થઈ જુદું છે.

નાણાંમાં પ્રગતિ

મને કરેલાં જાનક થાય છે કે નાણાંમાં રાજવલ્લીના પ્રથમ
ઉપર જેવા યોગ્ય વર્ષમાં મારે પ્રગતિ થઈ છે. જાણી નવારે
નાણાંમાં પાછો ઇતિહાસ હું જોઈ છું મારે મને જે રમટ
થાય છે કે આ વેળા હું નાણાંમાં રહ્યો મારે મને મારે
જાનક થયો. કારણ કે હોદી કેમના જાણના મેં ઉપર
પ્રગતિ જાણેલી હું જોઈ જાણ્યો. જાણના તરીકે જાણી
જોઈએની અંદર ૨૮૮ જાણ વધેલા વિદ્યાર્થીઓ મળે છે.
સાથે આફ્રિકામાં હોદી કેમના જાણી મારે આ જુદું સાઈ
પરિણામ જોવાય. તે સાથે જે વાતો સુધવા જેવી છે
નકિ કે કસર નાર રોજ હોદીઓને જાણત કામચારીઓ આ
છે. બીજા જાણ કામચારીઓ તો કામચા માલુ રહેલી છે.
હોદીઓને કામચારક કાંઈએ તો સેમીનેટ કરેલા છે. જેની
જાણ એટલી જાણી ખરાબ છે કે મળાંઓને આ રિવાજ જાણ
થઈ પડે છે.

પોર્ટુગીઝ કમર આફ્રિકામાં

જોરેન્સો માર્કેસની અંદર હોદી કેમને મેં જુદાં જાણમાં
જોઈ. આ એક નવો કાયદો પસાર થનાર છે તેમાં વેપારીઓને
માથે જેવી હરજ નાખવામાં જાણી છે કે તેઓએ પોતાની
દુકાનોમાં ૭૫ ટકા મોટરો પોર્ટુગીઝોને રાખવા. આ કાયદાની
સાથે જાણ વેપારીઓ પણ હોદીઓની સાથે મળેને પ્રોટેક્ટ
કરે છે. આ કાયદો જે અમલમાં મુકવામાં આવે તો હોદી-
ઓની મારક જાણોને પણ મહત્ત્વ કરવું પડશે. જુદાના

વખતે જાણમાં જેવી થઈ પડે છે તેના આ એક મુદ્દર
પુરાવો છે.

જોરેન્સો મેં પોર્ટુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રિકામાં આવેલું છે આ
આ કાયદો વિષે જાણ થાય નથી જાણ્યો. તેનું કારણ એ છે
કે જોરેન્સો રાજવલિવટ મારકેન્સ કંપની મારકેન્સ માથે છે અને
તેના પોતાના કાયદો અને મારા વિરુદ્ધો છે એટલે જોરેન્સો
માર્કેન્સમાં મોટા કાયદો પસાર થાય તે જાણે આપ જોરેન્સો
માથે પડે જોવું જોઈ નકિ.

ટાંબોનેસમાં નવો કાયદો

હું જાણે જોરેન્સો પડેલો મારે આ મેં જોઈએ
પસાર કરવામાં આવેલાં હતાં અને તેથી હોદી કેમનાં જાણ
જાણ રહેલાં હતાં. એક કાયદો જુદા પોર્ટુગીઝ નાંખે છે
અને બીજો કાયદો એવા છે કે જેથી સરકારને એવી જાણ
મળે છે કે જાણ જાણને તે નેદીવાના પ્રોડ્યુસ જેવું કે
કાંચી, મકાઈ, લોખંડો, રૂ વીગેરે ખરીદી જેવાની મેં પોર્ટુગીઝ
આપે છે. આ જોઈએ વિષે મેં જાણમાં જાણ્યું છે.
અને મેં આ હકિકત ફરીથી જોઈલા મારે હકીકત છે કે
ટાંબોનેસમાં વસ્તી હોદી કેમને આથી મારે જુદાના થાય
જોઈ છે.

સાંઝીઆરની હોદી કેમ સુધી છે

પુર્વ અને દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીઓનાં જુદાનાં વર્ધન
મેં જાણ્યાં તેનાથી ઉદ્ભવ સાંઝીઆરમાં છે. જાંબી હોદી
કેમને મેં સુધી અને પોતાની ઉત્પતિ કરેલી જોઈ. મેકારી
કે જેવા મોટા પ્રથમ તેમને મારે લાંબું નકિ. સાથે અને
ઇસ્ટમાં તમે જાણ જાણે લાંબું રંગરોડ, અને અલિસે અને
હોદીઓ સાથે વિરુદ્ધ એજ જોવામાં આવે પરંતુ આ નાના
દાણમાં સુધવાની સત્તા હેઠળ રહે જાણ અને ધર્મના મોંઘા
પુર્વ જાણમાં રહેતા હતા.

સામાન્ય મતપત્રકર્તુ જાણ

ઉલ્લેખે હું જોવામાં પડેલો. જાંબી મેં જોઈ કે અનેક
કમિશનેસ જાંબી નીમવામાં આવેલાં હતાં જાંબી અનેક પ્રયોગના
નિકાલ જાણ્યા નથી. જાંબી હોદી કેમ પોતાના વાણિ
વિષે અનિશ્ચિત જાણમાં પડેલી છે. એક સમય એવા હતા
કે સર્વેને એજ જાણતું હતું કે રેનિવામાં સામાન્ય મતપત્રકર્તુ
હવે રહેશે કારણ કે એથી વિરુદ્ધ કમિશનેસોએ જેવી જાણમાં
કરી હતી. પરંતુ રેનિવાના મોટા સેક્રેટરીએ વારંવાર જાણમાં
આવેલી છે તેને જાણને જાણેની જાણે મોટીસ તે પમીઓને
કરશે થઈ જાણેલી છે. અને તેથી આ વિષયમાં કશું જોઈ
પમી જાંબી જાણમાં જાણ્યું નથી. હોદી કેમ પણ જાંબી
સુધવામાં પડી ગયેલી છે અને તેમનામાં મતરોડ પડી ગયેલા
છે કારણ કે રોજ કમિશનેસો પરિણામે જુદા જુદા રાજવીય
પ્રયોગ હતા થયેલા છે. સાથે આફ્રિકાની પેટે રેનિવાના
હોદીઓ જે જેથી થઈ રાજવલ્લીની સમય તેમને જાણવામાં
આવેલી છે તેના સંપુર્ણ જાણ તે જો છે. રેનિવાની સરકાર
હોદી જાણની પાછળ જોઈ જાણ કરે છે. નાણાંમાં મુશ્કેલી
જાણ પાછળ હોદી જાણમાં પણ મળું વિરુદ્ધ અર્થવાર્થ
આવે છે. જોવામાં મેં હોદી જાણોની મુશ્કાલત જોઈ
હતી. અને હોદી કોરોઓ અને કોરોઓના કેમને

સ્વચ્છતા ભેદ અને જ્ઞાનદંડ થશે. હીંદુ અને મુસ્લીમોનાં માળકાં જોડે જોડે મેસી સીમે છે અને જેનું પરિણામ અરિષ્ટ માં જન્મે કામ વચ્ચે સંપર્ક રહેવાનું જ આવે. એ વાદવાર દર્શાવ્યું છે કે મેનિવાનો મુખ્ય પ્રશ્ન કેમણકનો છે, અને હીંદુ સંપ્રદાયે કેમણીના જ કોષ્ટક કપર જામડ શખરો જોડે છે તે કેમણીમાં જોમ અને તેમ જલદી સામાન્ય મતપરકરની સ્થાપના કરવી. આ સામાન્ય મતપરકર ત્યાં મળ્યા નામ તો પછી ખીલ પ્રવેશનો આ આપી જાવજ નીકાલ આપી જાવ.

મી. એન્ડરૂઝની પ્રવૃત્તિ

હીનમનુ સી. એન્ડરૂઝે મુંબઈમાં એક પત્રકારને મુલાકાત કરવાનું અણગમ્ય હતું કે મીનની પ્રવૃત્તિને દુશળમાંથી કિસારવાના કાર્ય માટે મીન જવાબે વિચાર કાઢ મેં પડતો કુદરો છે. તેનું કારણ મુંબઈમાં તથા આર દિવસથી આવી બોર્ડ તો અણગમ્ય કે દોષને માગતો પ્રુથ રહેકરો છે અને વળ મીનમાં કામ પછી ચાલી રહી છે.

મેં કાશું હતું તેના કરતાં પણ દોષની નિશાન પ્રુથ મારામ છે. મહામાણની મરપકા અને જીલ્લા જનારોએ જાણે સામલો એકદમ જલદી નાખ્યો છે. આવી કટોકટીની વેળાએ હું દોષ છેકી કહું નહિ. માટે જલદી રહી શાંતિ માટે કાર્ય કરવું જોઈએ. મહાસભા જે પ્રુથમ અને કરો તે પ્રમાણે કાર્ય કરવા હું સદાય તૈયાર છું. મીન કરતાં દોષને મારી વધારે જરૂર છે. કેન્ટનરીના હીન અને મીન તથા જવાબુ આપુર હવા પડે દોષના માનવની મંદીરતા જોઈ અને દોષમાં રહેવાની છાંયી દેખ તો તેમ કરવાનું તેણે અણગમ્ય હતું. જો દોષને સામલો નજરના અવિષમમાં કુપરે તો મીન જવાબુ માટે માટે રાખ છે.

સ્થાનિક અધિકારીઓ ન રીસે એડિનિસનને અમલ કરે છે તે જોઈ મને કારે દુઃખ થઈ છે. આવું જાણે મખાન ન આવી કાં એમ કામે છે. આ સામલો નાનરે સામલો જાણાએ એમ હું માને છું.

મીનિસને મળવાની આપુરતા અને પ્રવૃત્તિ હતી પણ સરકારે તે માટે પરવાનગી આપવાની ના કહી છે.

હીનમનુ એન્ડરૂઝ, આમજણને માન આપી શેડ' ટોપીઅનને મળ્યા હતા. તેમની મુલાકાત ખાનગી હતી અને જે કલાક સુધી ચાલી હતી. મતાધીકારના પ્રશ્ન કોઈયે તેમણે મતાધીકાર સંબંધે કેમણની વચ્ચે કવી છે તે વાત પણ અર્થ કરતી અણવામ છે.

કેમિસ આમેવાને અને મીલ રાષ્ટ્રીય અમેસરે મતાધીકારના પ્રશ્ન વિષે કમે આકાશમ ધરાવે છે તે અણવા પોતે પણ આપુર છે એમ શેડ' ટોપીઅન અણગમ્ય હતું.

મી. એન્ડરૂઝે એડિનિસનને કેટલાક કમે અપાસ માલે ને તે સંબંધે શેડ' ટોપીઅનને વારંદ કહી હતા અને એ અમલને કરાવે સરકાર અને પ્રભુ વચ્ચેના સંબંધમાં આવેલી કસાલનો અપાસ આપેલો હતો. કેમણના મતપરકર વિષે ટોપીઅન વારંદ આર અણવા હતા. કેમિસ અમલદાર કરે ન તે માટે શેડ' ટોપીઅને કિસમીની કહાવી હતી. હતા કેમિસની વચ્ચે અણવાની આપુરતા પણ તેમણે જતાની હતી.

કાગી મુખ્ય આવી તારથીજ શેડ' ટોપીઅન અને ખીલ સમ્યો કાંઈયેનું કિસમીનું રહીથી રીન સમજા માટે આકાશ પસાવના હતા. કેટલાક કમિસન અપાસના નાંખીને પણ શેડ' ટોપીઅને મતાધીકારના પ્રશ્ન વિષે અર્થ કરવા જોવાવ્યા હતા.

મી. એન્ડરૂઝને શેડ' ટોપીઅન મોકલ્યા

ખોલીક પ્રવૃત્તિ દોષના પારિવર્તિ વિષે કિસમ માણતા સમાચાર અણવાવામાં આવતા હોવાથી એકા કપર તિરસ્કાર મરપક થવા સવારે રહી કા નહિ અને તેણે પડિત મલન શેડ' ટોપીઅન સાલવિયા અને મીસીસ મરોજના નામકુલે દીનમંદુ એન્ડરૂઝને વિલાવત મોકલવાનો હાવ કપો તેને કેમિસે મહાલી આપી છે. ખોલીક મળને અને ટાનિનિસના દોષ વિષે સાચી પરિસ્થિતિ થી છે તે સમજાવવાનું મા એન્ડરૂઝને હવે નાં મલ પડે. પા...ની 'મહાભા' રહીપરમાં વિલાવત જવા માટે મી...એ વેતોજ લીધા છે અને મુંબઈમાં તા. ૧૧ થી એપ્રિલે તેઓ વિલાવત પડી અગર હતા.

સા. આ. ઈ. કમિસે ડેલોગેશનને

રજુ કરેલું સ્ટેટમેન્ટ

(અમાના આસના અર્થથી ચાલુ)

દોષીઅની કેળવણી

કપરાકન એમોમેટમાં કાર્નિસે કમમ છે તેને અમારે નારાજની શેડ' ટોપીઅન કાઠમીએ રપાસ મિલિત નીચે હતી અને તેનું કાર્ય નારાજમાં દોષી રજાવ્યું વિષે તપાસ કરવાનું હતું. નારાજમાં દોષીઅનોની કાઠમી વિષે અમલ મંદીર સ્થિતિ છે તેના કપરાકન મિસીમેટમાં પ્રુથો રહીકાર કરવામાં આવેલો હતો. એમોમેટ કમિસનની અલ નાંખવામાં આવેલી તેજ જતાની આવી ને નારાજની શેડ' ટોપીઅન કાઠમીએ કાઠમીએ મિલિતમાં પોતાની રજા જતાની તદલી આલપાસ સમિતિ નીમવામાં આવી ને પડેલા નારાજમાં કાઠમીએ અલ કાપર કેમણના નીમ દબર મળ્યાં હતા તેમણે ખાન દેદાન નાજકાજ સાળામાં કાઠમી આપતાં હતા. પીસ દબર અલકોને બીરુક કેળવણી અપવામાં આવી રહતી.

પુરેપીઅન કૈમરોએ કેળવણી માટે લખસીડી આપવા માં આવે છે ને દોષી વાળા કેળવણી માટે આપવામાં આવતાં સમસીડીથી પ્રવૃત્તિ મોટી થાય છે. સરકારી સાળા એમાં પુરેપીઅન ખાજકરી સાળા પૈક ૧૨-૭-૬ ની સમસીડી આપવામાં આવે છે જ્યારે દોષી વાળા માટે પૈક ૫-૫-૦ જ આપવામાં આવે છે. કાઠમી કૈસીઅ અને પીસ સરકારી કાળાએને અણવામાં સમસીડીનો મોટો માળ આપેલો નામ છે કિસમી એકદમ રજુમાં અણવા માટે પડેલી નાનરે રકમ બાહર રહે છે સરકારી કાળાઓ કરતાં એકદમ કાળાની સંખ્યા વધારે છે.

સન ૧૯૨૮ ની સાલમાં નામ સરકારી કાળા હતી અમારે ૪૩ કિસમી કાળાઓ હતી. સન ૧૯૨૯ ની સાલમાં ૧૩ સરકારી કાળા હતા અને ૧૫ એકદમ કાળાઓ હતી. મળ વધીના વિવરમાં કુપરો જે ૩ જવા માંદો છે હતા દોષીઅના અર્થ પ્રુથક વરતી છે જેને ૩ કમેવર, કમેમેન, અને

અભિયોગના પાઠશુભ અભારથીજ કાં દીકા કરવા માંગ્યા! તારા જેવા પ્રજાસત્તાકવાદી સત્તા ઉપર આપના ત્યારથી આ સેવકને પેટમાં કદી રેકડું હતું! કારણ સેવક તારો સાચો પ્રુવરી છે! તારા પ્રુવરી સ્વામીનવાની ખાતર આપણીની સમાજશુભિમાં તે કા પરાક્રમે નથી કર્યા! વધારાની કોમંડ તે દુર કર્યા એ તો ભણે ઠીક, પણ સાચે તે એ પણ કદી નાંખ્યું કે આપણાં વાસીઓ ન્યારે ઇન્કે તારે ખોટીજ સામાન્ય આવેતો સંબંધ તોડી રીપબ્લીક સ્થાપના તું તેમજ છે! બાપુ, સંજાળને! ખંધા અંગેજી રાજ્યદારીઓ અને પત્રકારો મુપકીકી પકડી જાકારે કાવ મેકેલા છે પરંતુ મોડો સળતાં વને ક્યાંક પકડી નહિ પડે! આ સેવક તો છુછી રહ્યો છે કે સામાન્યમાંથી નીકળી જવાની આપણાં પહેલ કરે, તેને પચ્ચે જાણે સાચેજ આફ્રિકાના ઇન્કાઓ! અને સેવકની માનશુભિ દીકે તો ના પોકાર જાહેર કર્યું છે કે સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા એ અમારો આશય છે. સામાન્યમાંથી છુછામાં જાણે આરે નીકળી જવાનો અધિકાર પણ દીકને એકદમ છે, અને એમ જાણ એટલે પછી ખોટીજ સામાન્યના 'રામ કહેા ખાઈ રામ' થઈ રહ્યા સમજીને! શી. સેવક, ધન ચક્રવર્તી.

દિલ્લીની

પ્રેસમાં કામ કરતા રહાઈનાં માણસો પણ મહેરીલા એવી-ટીકેન્ડી અંદર પુરીનીકમાં સપડાયા હોવાથી તેમજ કછ જાણે પોતે જુદું જાણે સાચે એજ દલામાં પડેલા હોવામાં છ. એ. વળી પાણું નાની માછલમાં કઢાવવાની દરજ પડી છે. પ્રીવીક સેક્રેટરીમાં મહેરીલાનો એવા સખ્ત કુમલો જાણે ઉપર થયો છે કે જાણે સમય શીનીકના કલિકાસમાં કદી એવામાં નથી જાણે. —જ. ઇ. એ.]

હાંદી યુવકની સાઇકલ મુસાફરી

આખાઆથી કેપરાઉન

આજ નેઠાવાજ છ. કોમૈયા નામના એક હાંદી યુવકે એઆઆથી ભોરેસા માઈસની વિઠ મુસાફરી કરી છે તેઓ અને આવતા, તેમના માનમાં જાહોની હુટપેન્સર્ગ ઇન્કાન કોમિશની એક ખાસ મોટીમ જાહોના રૂકળ ખીલોમના દોલમાં મળી હતી. મોટો આરી સંખ્યામાં કાજર હતા. પ્રમુખ સ્થાને અમારા કામના પ્રમુખ શ્રી. વછર પટેલ ખીરાળવા હતા. કોટેરી આઈ ચંદુલાલ ખંડરીયા એ સલાતો દેતુ અને આઈ કોમૈયાની ફેંક જાળખાણ, તેમના દુઝેડ, હોમત અને ઇન્કેમિશનની પ્રુવરીઓનો ખ્યાલ આપી આઈ નેઠાવાજ ના અદ્દલ સાઈસની પ્રકેસા કર્યા ત્યાં પ્રમુખ સાહેબની હુમનાથી આઈ નેઠાવાજે તેમની મુસાફરીનું વર્ણન રસીક આવામાં કર્યું જે બાજબી સોજોના મુખમાંથી સાળાઓના જવાબ નીકળ્યા હતા. તેઓ હવે પ્રોટેરીયા અઈ લાધી આખા પ્રુવરીની સાઈકલ મુસાફરી કરી કરી આપી માઠામારકર

પ્રુવરી કરી હાંદી મુસાફરી કરી ફુનીયાના ખીજ આમોમાં સાઈકલનું સાઈસ પૂરું કરવાના છે.

પ્રેસમાં એમ. એમ. ખંડરીયા, આઈ ઇરમાઈલ, આઈ ઇરમાઈલ અમુખ, મુનીલાલ મહેતા તથા હીરાભાઈએ આ આઈના સાઈસ તથા હોમતના પ્રુખ વાખણ કર્યા અને તેમનું અનુકરણ કરવાથી અકલ્પ જાણતો જરૂર કલ્પ અને વગેરે કદી તેમની અંદર સરજી ઇચ્છી.

પ્રમુખ આજેએ આર ત્યાં તેમને અભિનંદન અને હવે પછીની મુસાફરી સફળતા હરાવ પાસ કર્યા. અને આ સાઈકલ તીર આઈને કોલેન માટે જાહો જે પરાઈક એઈ થઈ છે તે સેક્ટરી આઈ ચંદુલાલે પા. રપ-૭-૬ વાઈ નેઠાવાજે કોમિશ વળી અર્પણ કર્યા, જે માટે આઈ નેઠાવાજે પ્રુખ આમાર માન્યો.

આઈ કોમૈયા હજુ આખા મુનીવનમાં ફરવાના છે તો ફરક રહ્યો આપણા આઈઓ તેમને જરૂર મદદ કરશે અને તેમને કોલેન મળે તેમ સ્વામત કરશે તેમ જાણીએ છીએ.

હાંદીને ફટકો માર્યો છુટકો છે

"મેં હોંદમાં યું જોડું" એ વિખ જરૂર છ-ડીયા હોમના આખમે જંડનના શીવીંગન દોલમાં પાકમિંડના માછ સખ્ત શ્રી. પીટર કોમેને તા ૧ શી એપ્રીલે જાપણ આપ્યું હતું. શ્રી. પીટર કોમેને હાલમાંજ હાંદી મુસાફરીઓ પાખ કર્યા છે. તેમણે કહ્યું:

"મેં કવી ઇનનીતિ જોઈ તે મેં મોહકરોવને જાણ્યું. જ્યારે તેમણે મને કહ્યું કે હાંદીને તેના ખાયા ઉપર એક સખ્ત ફટકો મારવાની જરૂર છે અને તે ફટકો મારવાની આપણી જવાબદારી છે. ખોટીજ સરકારની આવી હુમતા છે કે કેમ તેની મને ખબર નથી, પરંતુ હાંદી સરકારે તો જાણું વચ્ચે સીધું છે." હાંદમાં મનવા મનાવોનું હલ્લેએક વર્ણન કરતાં તેમણે હાંદી આજેથી જાહી અને રાષ્ટ્રખજ આ રજુ કર્યા હતાં. આવી પરિસ્થિતિ-ને કલકવાની કાળી ડોટકીથી કે જોન યોહ આઈને જાણી મુકવાથીયે વધુ ખરાબ છે-તેને, આમનો કરવા માટે સ્વયંસેવકો પર સ્વયંસેવકો આબેજ જતા હતા એ જાણવ તરફ શ્રી. કોમેને આખર્પ દર્શાવ્યું હતું. હાંદની આવી પરિસ્થિતિને ઉકલ કરવાનો એકજ માર્ગ છે અને તે ખોટીજ સરકાર, "હાંદી સરકાર, હાંદુ, મુરશીમ દેશી રાજાઓ, અને મકાસજાના ૭ અબેલી એક અમીતી સ્વતંત્ર પ્રમુખ સાચે મળે હાંદમાં સ્વરાજ સ્થાપવામાં સકકાર મળે એવું ધીરજ નહોં કરે તે છે. હાંદમાં જળવાની પરિસ્થિતિ જળી થતી જટકાવવાનો એકજ ઉપાય હાંદને સ્વરાજ આપવાને છે. અસાર પહેલાં પચ્ચા વધો અમાઈ હાંદને સ્વરાજ અપાઈ જવું જોઈતું હતું."

પ્રમુખસ્થાનેથી શ્રી. જુજુ મેદને જાણાવ્યું કે હાંદમાં અમા-ચારો પર કામ મુકવા છે તો જાહી ખીલનમાં સમાચારોનો અધિકાર થાય છે. જંડનની મધી અમાચાર સંસ્થાએને તેમજ જંડનના અમલનાં સમાચારપત્રોને જાણની સલા માટે આખર્પ આપવા જતાં આજ હાંદી હાંપવાજાઓએજ કાજરી આપી છે.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'nal Add:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kori Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્હાનામાં ન્હાનું પ્રીમીયમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી આસઠ વર્ષની લુની વીમા કંપની.

જીવનના વીમા હિતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બજારું હોય તો અને કયું કંપનીમાં
હિતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદા અને સહાયત્વ આપનામાં આજા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજારું હોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બીઝનેસના ચીફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

Box 247 & 317 Tel. "Khatri."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra, P. E. Africa.
 મોકસ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીગ્રાફ કોડ "ખતી"
હુસૈન હસ્તામલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેલરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

મનામા દરિયાપાણી—સંવત ૧૯૨૬
 રાજકોશ પત્રિકા
 ક'લ પત્ર સમિતિ કે રમાલ ખર્ચ લીધા મથક
 તથા મહેલ
 મેનકુપ્પામાં જાતે છે. આલેખ મંજોરો.
 મહાનગરની કારખાની, નામનગર, કાઠીવાલા. ૬૦

કીટીંગસ
 પાઉંડર
 કીટી, ઉધામ, માકડ, વંદા, માખી.
 સઘળા જંતુઓને
નાબુદ કરે છે.
 ખાસિયા બનાવકા કાન ધીતોમાં વેચામ છે. P/A 75

**Do you have difficulty
 in reading small print?**

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS.
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Bloemfontein: 67a, Pritchard Street, Johannesburg.
 Note.—We do not employ Travellers. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA
Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
 We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed.
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALLIA'S MUSIC SALOON,
 Prop. A. N. GOSHALLIA.
 P. O. Box 460. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 માનવ રંજન ગાઉ હોરે બરમાં હારમોનિયમ સંખ્યાની જરૂર છે. જે હોરે પુરા પાડીએ જાએ મુલકીતા પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હાથના પંચમી, પેટિંગલ ફોલ્ડ નવના સીકા અને મધુરા સુરના હાર-મોનિયમો નહીં રેટામાં તેવા રહે છે તે સીવાય જુદા કાળિયા ધમધમ, સુર, ગાળના લીમિરે પદ્મ મળશે. ફોલ્ડ નવના હારમોનિયમમાં રીપેરીંગ કામ ખાતરીથી કરી આપીએ જાએ કાંચે રા પંચો:-
માસાલીયા મ્યુઝીક સલૂન,
 (માસાલ છે. એલ. મેસાલીયા)
 પી. એલ. મોકસ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પોસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, ફળદ, ફરી પાવડર, અરસ મસાલો, મરી, મુંઠ, ગાડકની દાળ, ચણાની દાળ, શેળાનો બારા, મેથી, ધાણા, છર વિગેરે વસ્તુઓ તૈયારી બધી અપકુટે મરીનરી માં પોસેલો તૈયાર મળી શકે છે. ધરના હિપથાગને મારે ખાસ પીસવાનો કોઈર આપવામાં આવે તો તે પણ હિથાગત આવધી પીસા આપો માલકોને પુરેપુરો સંતોષ અર્પીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુઓ:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHoola

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pineapples etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નાશાલનાં નંબર ક્વિલનાં બનાનાં, પમ્પાપલ વિગેરે મીલો ઓરકર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

ફ્રેશ ઓરકર ઉપર બધી રખરખ રાખી મારે માલ, સારી પેકિંગ કરી કીફાવત તસવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ કોસ્વેટ, રોડેસીયા વીગેરે રહે જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી હુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧.

૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

દુરબન, નાટાલ.

Phone 3557. Box 316. 182, Grey Street, DURBAN.

HEERABHAI MORAR MATVADKAR,

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

ફ્રેશ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

અને કમીશન એજન્ટ.

વડીલ તાલી સેલે કરી માલ સી.આ.કે. ઓ પોસ્ટવામાં આવશે
ટેલીફોન ૩૫૫૭ બોક્સ ૩૧૬. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, દુરબન. ૭૨

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

અમારે બી બધી રખરખ તીલે તાલિ અને મહાકથી પરથી કોલો ગરમ મસાલો, કરીપાકર, ફાફર, મરચાં, તેમજ ફરીનાં અને લીમુનાં તેમજ મોક્સ જામાર ૬ મેક્સ પોદા મા બજાવવા બચકરી જેવી માથે મળે કસ્ટો, બાવો કનમ માલ, તમે મરમ બનાવી રહતા તથી. એક વખત મંગાળી બાની કરો. મંગાળાનું પેશાબું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફ્રેશ જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેકીંગ કરી સી. આ. કી. ઓ પોસ્ટવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 64

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફ્રેશ જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેકીંગ કરી સી. આ. કી. ઓ પોસ્ટવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

અંગ્રેજીક પંચાંગ

આસવી વાર	આસવી	કરક	મુસલમાન	પારસી	યુલેરિય	જુલિયન
૧૨૬૩૨	૧૨૮૮૨	૧૩૫૧	૧૩૦૧	ક. મી.	ક. મી.	
૨	વૈશાખ	મોક્કમ	કેદે			
			અમી			
પૂક	૧૩	૧૬	૬	૬	૧-૩૪	૫-૧૨
સતી	૧૪	૧૭	૭	૭	૧-૩૪	૫-૧૩
રતી	૧૫	૧૮	૮	૮	૧-૩૫	૫-૧૪
શિવ	૧૬	૧૯	૯	૯	૧-૩૫	૫-૧૫
મંગલ	૧૭	૨૦	૧૦	૧૦	૧-૩૬	૫-૧૬
બુધ	૧૮	૨૧	૧૧	૧૧	૧-૩૬	૫-૧૭
શુક્ર	૧૯	૨૨	૧૨	૧૨	૧-૩૭	૫-૧૮

ચાલતવાળી બધી વાર્તાઓ-ગંગાળા સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર મી. રમન્ડ બેટાપાખામની આ વાર્તાઓ મી. મહાદેવ હીરાભાઈ દેસાઈએ તેમનાં પોતાના વિનોદ અર્થે લખી કરી અને 'નવલકથા' ગ્રેસ વેગે પ્રકાશિત કરતાં લખે છે કે "જનક ધરેલાં જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ અરસ કાપ પાડી એ તિવ્ર જગતે સંગ નથી."

મ. સી. ૨-૬.

ઉત્તમ મીઠાઈ માટે પ્રસિદ્ધ

Parcel from
**KAPITANS
BALCONY
HOTEL**

DURBAN.

CORNER OF GREY and VICTORIA ST.
PHONE 3623

એક વખત મંઝાવી ખાત્રી કરો.

ઝોઈર સાથે પૈસા મોકલવા બલામણુ છે.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

'Phone 3623.

189 Grey Street,

કેપીટનની લહેજતદાર મીઠાઈ ખરીદી ખાત્રી કરો કે તેની કામિતના પ્રમાણમાં માલ ઘણાજ ઉત્તમ છે.

ગરમ મસાલો, પાપડ, અચાર વિગેરે મનપસંદ મળશે. વળી હમારા મહાકોની સવડ માટે દરેક જાતના આમોફોન રીકોર્ડ તેમજ આફ્રિકાન્સ, બાન્ડ, ઝુલુ, વિગેરે રેકોર્ડ પણ મોટા જથ્થામાં રાખવામાં આવ્યા છે. બીજે સ્થળે ખરીદ કરો તે પહેલાં હમારે ત્યાં તપાસ કરવા વિનંતિ છે.

પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકની હોટેલ

(માલિક: R. K. KAPITAN).

DURBAN.

59

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	s.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly ...	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	s.	d.
Yearly	20	6
Half-Yearly ...	10	6

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરૂટ અને વેજિટેબલ માટે કંડીના ઝોઈરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંઝાવી ખાત્રી કરશો.

P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

તે જુનામાં જુનું દીર્ઘ કાગળ બાબા સાહેબ આદિકામાં વંચાય છે.

ભાવ અને નક્કી માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગવૈયાઓના નવા રેકોર્ડો

ગમે તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક જાણના મનુષ્યો સે તેવા ધાર્મિક, સામાજિક અને સંસ્કારીક બોધથી ભરપૂર ગાયનોની રેકોર્ડોના સંગ્રહ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કાંબરવી) ગુજરાતી

"અરે કાળી ધીમે ધીમે હમ ભર"

"પતિ પીના પ્રમાણના મનના"

નંબર ૬૫૬.

(રામ કાંબરવી) ગુજરાતી.

"હિના નાથ દયાળ નરવર હાથ મારે"

મુકશોમાં" (કેશવકૃતી)

"કુદરતી મારો તંબુરનો તાર"

નંબર ૭૫૦.

ઉત્તમ ગાયનના, કુદરતી દેખાવ વાળા અને મધુર શાઉન્ડ બોક્સ વાળા આમોફોન તેના બેનારને પચ્ચા આનંદ આપે છે અને તેની સાથે જમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દસમણો આનંદ વધારે આપે છે.

ગુજરાતને હિંદ, જમારી મહાકુર કમેલી હરર મહાકાવ્યો પુર જાર રેકોર્ડ ખરીદનારને બેટ ખાપવામાં આવશે. જમારે બાંધી આમોફોન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાજાની મજૂરી જમત મશે.

'Phone 2447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

E. A. TYEB & CO.109 Field Street,
DURBAN, Natal.

78

Indian Opinion

No. 21—Vol. XXX

Friday, May 27th, 1932

Printed at the G. P. O. as a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી. કારાગોલા

મીઠીકાના બાવે

મે તા. 30 મીએ મુજબ જવા ઉપરો.

રૂઢી. "કરોંબ"

જુન તા. 13 મીએ મુજબ જવા ઉપરો

મુજલમાની વીરૂ. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦

સ્પેશીયલ પા. ૫-૦-૦ ના હીસાબથી લેવામાં આવશે.

મુજલમા—દેવદાસીએ પેતાના મેલા દાગીના કનીપારે ૧૧ વાગ્યા અમારું કચ્છમાં પહેંચિતી હતી.

સેકન્ડ અને થર્ડર માટે એક મહિના અમારેથી બંદોબસ્ત કરવો.

૧૨૧ હોટી પેસીન્ગરે પેતાની ટીકોટ અમારી એપ્રીસમાંથી લેવી અને તદ્દાર તામવાળા વાત્રીએ અમારી માથે

પરબવકાર કરવાથી ૧૫ થઈ ગઈ. સીમરને અગત્વ ૧૨૧ કામકાજ અમારી અંતી દેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add "Karamat," Durban.

વધુ ખુલાસા માટે કમ્પો મા મળે—(હં)સી રેફોન્સ

એજન્સી સેખ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

250 પામ્પન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રૂઢીકોન ૪૮૦૦.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૧૧૦.

ધો

રૂઢીમાફીક એડરેસ
"રૂસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

લેવાડેડેડેમાર કાર, પ્લેઝ આજ, હીરલીટી બોર્ડ, વરકમેન્ડ ડેમ્પેન્સેશન, વીમરે અનેક પ્રકારના
વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ રાત્ર કમી લીકું છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ ડરબનમાંજ હમી આપવામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાબજી રૂસ્તમજ.

"ઇન્ડિયાફાઈસ"

૧૦ ફેબ્રુએરી,

ડરબન.

Box 247 & 317 Tel. "Khalel."
HUSSEIN ISMAIL (SARDARGAUM VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beirut, P. E. Africa.
 મોહન રાજ અને ડાચ. રેલીઆર કોરેમ "ખલી"
હુસેન હરમાઇલ (સરદારવાલ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરુત, પી. એ. આફ્રિકા.

જનામી હરીશચન્દ્ર—કવિ ૧૯૮૮
 રાજવેદ પંચાંગ
 કંઈ પણ કમિત કે દવાલ જર્મ કીમા વગર
 તદ્દન અદ્વૈત
 મોહનવાસી આવે છે. આજેના મંચાને
 મહનમંજરી કુલમજી અમનગર, કાઠીયાવાડ. ૬૦

કીટીંગસ
 પાઉંડર
 કીટી, ઉધામ, માહક, વંદા, ખાખી.
 સવળા જાતુઓને
નાખુદ કરે છે.
 આપણે જનાવડ. કંઈક કીનામાં વેચાય છે. ૭૫ 75

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 87 a, Prichard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call

GOSHALL'S MUSIC SALOON,

Prop. A. N. GOSHALL

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંજન મરિ દરે બરમાં હારમોનિયમ રાખવાની જગર છે. કે હમે કુરા પાસે જીએ મુબરકા પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હાવના પળના, પોર્ટેબલ દરેક નવાના મોડા અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો ખર્ચા રોકામાં તેવાર રહે છે તે સીવાય કદા કાળો મમલ, સુર, બદલ વીસેરે પણ મળશે દરેક નવાના હારમોનિયમમાં વીધેસીન મામ ખાતરીથી એ તપાસે જીએ હમે ના મળે.

ગોશાલીયા મ્યુઝીક સ્ટુડીય,

(મધુરા પી. એન. ગોશાલીયા.)

પી. એ. બોક્ષ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

THE NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6-Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ**

જ્ઞાનામાં જ્ઞાતું પ્રોમીયમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી બાસક વર્ષની જુની વીમા કંપની.

જીવંતીના વીમા ઉત્તરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બાજુનું લેખ તો અને ૬૭ કંપનીમાં
ઉત્તરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સહન બોલામાં બોલા પ્રોમીયમ બરવાથી
મળે તે બાજુનું લેખ તો મળે:—

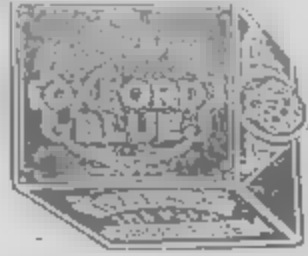
મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બાઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

DON'T BE HUMBUGGED

When you buy blue, be SURE you get Keen's Oxford Blue. Tear out this picture and take it to the grocer. Then you can see that he gives you the right thing. If you get Keen's Oxford Blue, your linen will not be streaked.

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

You know the value of satisfied customers and will offer them only the best-Keen's Oxford Blue.

છેતરાવું નહિ

જ્યારે તમે બ્લુ ખરીદો ત્યારે તમે ક્લીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવવાની ખાત્રી કરી લેજો. આ ચિત્ર કાપી લેજો અને તમારા કલ્હીઆરાને ત્યાં લઈ જાઓ, ત્યાં તે તમને ખરી વસ્તુ આપે છે તે જોઈ શકો. જો તમે ક્લીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવો તો તેથી તમારા હુમડામાં કાંઈ પણ નિસાનો ડાઘાઓ રહેશે નહિ.

કીન'સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારોને

તમે સતીષ પામેલા ગ્રાહકોની કદર જાણો છો. અને તેમને ફક્ત સારામાં સારા-કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની માગણી કરશો.

Indian Opinion

No. 21—Vol. XXX

Friday, May 27th 1937

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Printed by RAJENDRA

EFFECTS OF TRANSVAAL ASIATIC LAND TENURE BILL

AN EXPERT OPINION

THE following is an opinion of a well-known advocate on the various sections of the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill. To make it easy for the reader it is given in the form of questions and answers:—

1. QUESTION: In the case of a private limited liability company formed after May, 1930, having acquired fixed property subsequent to its formation is there any protection under the law as affected by the proposed Bill of the shares of such company?

ANSWER: A company registered after the 1st May, 1930, can obviously be in no better position than a company in existence at that date. If such a company, whether public or private, is an Asiatic company, (i.e. a company in which a controlling interest is defined to hold by an Asiatic) any land acquired after the 1st May, 1930, becomes the property of the state. Further in the case of a private company (whether controlled by Asiatics or not) which holds fixed property, any shares held by or pledged to an Asiatic or an Asiatic company or any person on behalf of an Asiatic or an Asiatic company becomes forfeited to the state, or less such share was held on the 1st May, 1930 and the company has not since that date acquired any fixed property. Thus if an Asiatic held a share in a private company prior to the 1st May, 1930 and the company acquired fixed property after that date, the share is forfeited.

2. QUESTION: In similar circumstances to the above, would either a European or non-European be protected in respect of any interest he had acquired in the shares of any shareholder in such company, e.g. for money lent or against the pledge of such shares or credit given or against the pledge of such shares?

ANSWER: This point is not specifically dealt with. It is probable that the Courts would hold the State's ownership of the shares to be subject to the pledge, where the pledge is not of use to the persons mentioned in section 3 (1).

3. QUESTION: In the case of a company formed after 1919 and before May 1930 in which a European shareholder was the registered holder of a majority of shares, would such European be entitled to transfer his shares to another European, the would-be transferor being merely a nominal shareholder without having given value for his shares?

ANSWER: The transferor is a person hit by section 3 (1) (iii). If the transferee is not such a person (i.e. is a *bona fide* purchaser of the shares) and the transfer takes place before the Act comes into force, the transferee will be protected. Not so if the transferee is himself a noteworth of an Asiatic.

4. QUESTION: A shareholder in a private company owning fixed property has incurred liability and his shares have been attached under execution by his creditors, either Europeans or Indians after May, 1930. The constitution of the company precludes transfer of shares to a non-subscriber.

ANSWER: The Bill does not, in my opinion, hit shares which prior to its coming into force are under attachment to satisfy the judgment of a Court.

5. QUESTION: A private company is formed prior to May 1919 and shares therein have been transferred after May 1st 1930 to another Asiatic, what would be the position?

ANSWER: Section 4 clearly indicates that no Asiatic is to have a share transferred to him after the 1st May 1930 in a private company which holds land. It is immaterial when the company was formed.

6. QUESTION: Has the Government taken away any existing right by section 6 (a) i.e. the right of occupying or residing in the main townships which were protected by the 1919 Act?

ANSWER: I presume Section 6 (b) (2) is meant. This takes away the right of occupying further ground in the same township in accordance with the decision in Krugersdorp Municipality v. Doolo Ltd. (1920 T.P.D.38). Section 6 (b) (3) shows that the whole section is intended to be retrospective in operation.

7. QUESTION: Will an Asiatic be allowed to occupy or reside on freehold property if he was residing on it prior to the 1st of May 1930, & he applies between the 1st of September, 1930 and 30th April 1935?

ANSWER: Yes, provided there is no objection to occupation or residence other than flowing from section 130 and 131 of Act 35 of 1908.

8. QUESTION: (a) Can the Minister include areas not held under Section 131A stands (whether in Government or semi-Government Township or elsewhere) that contained an Asiatic (change in their title deeds (i.e. converted into freehold stands)? (b) If such stands can be included, will the occupation or residence of an Asiatic have protection against other shareholders to enforce the provisions of this title deed?

ANSWER: In my opinion the proposed section 131A enables the Minister to withdraw land only from the operations of sections 130 and 131A of Act 35 of 1908. If there are restrictions to township titles, whether under Act 35 of 1908 or arising out of private contract, the Minister cannot relieve against those. It is not intended to interfere with the rights of those now entitled to enforce such restrictions in titles.

9. QUESTION: Will the Minister allow a person to reside on and occupy a place in semi-Government or a private township if he resided on or occupied such place prior to 1st of May 1930 and applied between 1st of September, 1930 and 30th April 1935?

ANSWER: Section 6 (b) (3) providing for continued residence and occupation which are illegal under Section 130 and 131 of Act 35 of 1908. If it is desired to extend the protection so as to cover occupation and residence which are illegal for other reasons (e.g. a township title) the Bill must be amended.

10. QUESTION: What is the position of Indians residing on or occupying a place on proclaimed land after the 1st of May 1930? Have they to apply before 1st of September 1935?

ANSWER: Persons going into illegal occupation

"FIND FULL REWARD OF FIGHT, IN DOING RIGHT"

(By L. W. RITCHIE)

THE every-day man is largely, if not entirely, the slave of his environment, conditioned by the circumstances, and reflecting the fashion of his hour in outlook and conduct. Except in regard to the life of the personality—self—the "I" of ambitions and desires—very little real thinking, but scant initiative, is found. While there is no paucity of thought-energy developed and expended on the feeding of appetites; the satisfying of sensation; on self-aggrandisement, we find in matters outside and beyond the narrow personality-life, the average man is content to be one of a crowd, to have his opinions moulded for him, to adopt as right and sufficient the conventional standards of his time, and, generally, to have his thinking done, vicariously. He does not initiate or create; he reacts. Psychologically, he reflects or mirrors the consciousness of the herd to which he belongs: is subject to the waves of passion, anger, fear, hope, sympathy, antipathy etc. that swept through it from time to time. In similar circumstances the conduct of the man-mob differs but little from that of the animal mob. It constitutes a blind un-reckoning mass-movement, the sweep of a wave that finally breaks and dissipates.

Now, truly concerted action differs essentially and radically from such mere mass-movement. It is action that is intelligently conceived, governed, directed, controlled. It is action that is literally co-operative; action to which each co-operator is, himself, inspired and urged by conviction. In such action, the movement made is the outcome of the resolve by each individual to pursue that particular course; the resolve, itself, being the natural consequence of the inner conviction arrived at and making the impulse to that action imperative and irresistible.

The important distinction between the man whose conduct is motivated by conviction, and the other who but shares the crowd-mentality is, that while the latter does this or that as integer of the crowd—because the crowd does it—the former acts independently of what others may do, moved by his sense of righteousness and unaffected by opinions favourable or unfavourable. He may, of course, find himself one of a number

who are similarly inspired, similarly moved, in which case truly concerted action becomes possible and may be very potent. But, from his point of view, the co-operation or non-co-operation of others is relatively unimportant and wholly unessential. Though he walks alone, he must go where his convictions, his conscience directs be the consequences what they may. For,

"There lives a Master in the hearts of Men

"Maketh their deeds by subtle pulling-strings

"Dance to what tune He will.

THE COMING CONFERENCE

THE South African Indian Congress will sit in to renew during the week-end in Durban.

It will be an important Conference for grave issues affecting the future of Indians in the Transvaal in particular and in the Union in general will come before it to be decided. It is hoped, therefore, that all the Provinces will be fully represented: one of the important matters to be discussed will be the renewal of the Agreement between the Governments of the Union and India. The terms of the Agreement, as has been reported, are practically the same as the old Agreement with only one exception, viz. the change in the Assisted Emigration Scheme. Both the Governments have come to the conclusion that the scheme has worked itself out and that no good purpose will be served by having it still embodied in the Agreement and that new avenues for the reduction of the Indian population from the Union should be explored. It is, therefore, suggested that representatives both of the Government of India and of the Union should explore the possibilities of a colonisation scheme for settling Indians and that the Indian community be invited to participate in it. The discussion on the Agreement will, therefore, naturally lead to the discussion on this exploration scheme. The Transvaal Land Tenure Bill which has been introduced into Parliament in a modified form and which the Government has steam-rolled during the present session will also be one of the vital matters to come for discussion before the Conference.

On the exploration scheme a heated discussion took place between the Government of India Delegation and the representatives of the South African Indian Congress during the Round Table Conference. The Union Government refused to come to an agreement unless the Government of India showed an effective way whereby the present Indian population of the Union could be substantially reduced and the assisted emigration scheme, having proved not sufficiently fruitful a suggestion to explore other avenues was thrown out and the representatives of the Congress were asked to swallow it. The Congress representatives were not lured by this new scheme for it appeared, if anything, a little worse than the former one, in that while under the former scheme our brethren were at least sent to their Motherland under the latter they would be thrown into an unknown land. They, however, decided after much

after the 1st of May 1930 not no protection at all Section 4 (b) (3) applies only to persons who on the 1st May 1930 were residing or occupying.

11. QUESTION: (a) Section 7 of sub-section (1) what is the position in regard to a lease?

ANSWER: Mortgage bonds, to the extent that they were lawful under Act 37 of 1919, remain lawful if registered on the 1st May 1930. Similarly, leases for longer than ten years which were registered on the 1st May 1930 must be in security of a bona fide loan granted in the ordinary course of business for an amount which either alone or together with any other bond having priority over it does not exceed one-half the value of the property as at the time of registration of the bond. No lease, not registered in the Deeds office, on the 1st May 1930, is valid, if for a period of ten years or longer or entailing a right to the lessee to renew for any period or periods which, together with the period of the original lease, equals or exceeds a period of ten years. This follows the Transfer Duty Proclamation and the decisions thereon are well known. Bonds and leases which offend against this section are forfeited to the State.

12. QUESTION: (a) Section 7 of sub-section 3 Can any person agree to hold property for an Asiatic after the 15th May 1930? Can a substitute of a European for a trustee of a European hold that property?

ANSWER: (a) A person who held fixed property for an Asiatic immediately prior to the 15th May 1930, may continue to do so.

(b) The exemption is confined to the property held in trust on the 15th May 1930. It is not quite clear whether such property may be passed on to a new trustee. I am inclined to the opinion that it can be.

13. QUESTION: Section 4 of sub-section 3. To whom does this apply?

ANSWER: The provisions all persons other than the Asiatic concerned, who conspire, induce, abet or assist in bringing about a prohibited registration. It would include the Asiatic concerned and the conveyance. It partly to a return to evade the section.

14. QUESTION: If an Asiatic transfers such property to a lawful person entitled to hold property, will the State keep the money derived from such transfer for a year? What is the right of the State after that year?

ANSWER: The proviso to the new section 4 (3) of Act 37 of 1919 is obscurely worded. I think the meaning is that the State may follow up the property in the hands of the transferee, but not after the expiration of a year from the date of registration. This refers to property which is forfeited to the State as having been transferred to an Asiatic company after the 1st of May 1930. This is the State's property and the State is given the right (limited to a year) to recover it from third persons.

15. QUESTION: Section 6. By this Section does it mean all the conditions inserted after 15th May 1930, empowering Asiatics to exercise any influence upon the transfer of fixed property, is void?

ANSWER: It is only the condition or provision mentioned which is void. The rest of the document remains unaffected.

16. QUESTION: Section: (1) If an Asiatic is holding any share in a private company, will the share be forfeited to the State, what is the position of companies in which Europeans hold 51 shares and Indians 49?

ANSWER: If there is a private company which holds land every share held by an Asiatic is forfeited. It is immaterial whether he is in a majority or a minority or holds only one share. A company in which a European genuinely holds 51 per cent. of the shares is not an Asiatic company and therefore may hold land. But a company in which an Asiatic may not hold shares in it—all his shares are

forfeited. This is, of course, subject to the exception having reference to the 1st May 1930.

17. QUESTION: Sections 2 and 4. Do these Sections apply to the duties of Secretary and Director of a company?

ANSWER: Yes. The sections are perfectly clear.

18. QUESTION: (a) If an Asiatic is holding a share (prior to 1st May 1930) in a private company holding fixed property, is the share protected? (b) If he transfers the share after 1st of May 1930 to an Indian, what is the position? (c) If an Indian is holding a share in a company holding fixed property prior to 1st May 1919 and he transfers the share after 1st of May 1930 to another Indian, what is the position? (d) What is the position of property bought by a company after 1st of May 1930? (e) If the company was formed prior to 1st May 1919, and if the company purchased a fixed property before 1st of May 1919 and after the 1st May 1930, does the property bought before 1919 become the property of the State or only the property purchased after 1930?

ANSWER: (a) He is protected if the company has not acquired fixed property after the 1st May 1930.

(b) The share is forfeited in the hands of the Asiatic who acquired it after the 1st May 1930, otherwise than by inheritance from an Asiatic who lawfully held it.

(c) The transferee is not protected.

(d) The property is forfeited to the State.

(e) Only the property purchased after the 1st May 1930 is forfeited to the State. But if it is a private company all the shares held by Asiatics will be forfeited by reason of the acquisition by the company of property after the 1st May 1930.

19. QUESTION: Section 6 deals with the issue of proof. If in a civil or criminal action it is ascertained that an Indian holds a share in a private company, what is the position of such share and the fixed property? Will the property be confiscated and/or such share forfeited?

ANSWER: The law will operate as explained above, no matter how the facts are ascertained. But Section 6 only applies to proceedings under this Act. It is a special rule of evidence for cases, whether civil or criminal, arising under the Act.

20. QUESTION: Section 4, sub-section (1) what proofs have to be produced by an Asiatic before taking out a license?

ANSWER: Proof is required that the Asiatic is entitled, in terms of any law, to occupy the land. If there is a law or a title barring Asiatic occupation, the applicant must prove that he is exempted e.g. that he is exempted by the Gold Law itself or by Act 37 of 1919 as amended by reason of facts peculiar to himself and/or to the ground to be occupied.

(To be continued)

We have to express our regret to our readers for the non publication of our last week's issue. Malabar is swarming throughout our district and we have not been left untouched by it. Every individual of our staff is laid up and it was with some difficulty that we were able to publish the Indian Opinion for the last four weeks. Last week, however, it had become quite impossible.

The many friends of Mr. A. I. Kojee, Jr. secretary of the New Indian Congress will deeply regret to learn of the loss of his beloved father which took place in India last week. The late Mr. Ismail Kojee Bhalechacha was an old resident of Natal and after several years stay in India had returned to Natal about a year ago. He had the good fortune at his old age to celebrate the marriage of his two grand daughters and falling in health he returned to the mother land about six months ago, where he succumbed to a serious operation. We extend to Mr. Kojee and the bereaved family our deepest sympathy in the great loss sustained by them.

"FIND FULL REWARD OF FIGHT, IN DOING RIGHT"

(By L. W. HIRSH)

THE every-day man is largely, if not entirely, the slave of his environment, conditioned by the circumstances; and reflecting the fashion of his hour in outlook and conduct. Except in regard to the life of the personality—self—the "I" of ambitions and desires—very little real thinking, but scant initiative, is found. While there is no paucity of thought-energy developed and expended on the feeding of appetites; the satisfying of sensation; on self-aggrandisement, we find in matters outside and beyond the narrow personality-life, the average man is content to be one of a crowd, to have his opinions moulded for him, to adopt as right and sufficient the conventional standards of his time, and, generally, to have his thinking done, vicariously. He does not initiate or create; he reacts. Psychologically, he reflects or mirrors the consciousness of the herd to which he belongs; is subject to the waves of passion, anger, fear, hope, sympathy, antipathy etc. that sweep through it from time to time. In similar circumstances the conduct of the man-mob differs but little from that of the animal mob. It constitutes a blind unreasoning mass-movement; the sweep of a wave that finally breaks and dissipates.

Now, truly concerted action differs essentially and radically from such mere mass-movement. It is action that is intelligently conceived, governed, directed, controlled. It is action that is literally co-operative; action to which each co-operator is, himself, inspired and urged by conviction. In such action, the movement made is the outcome of the resolve by each individual to pursue that particular course; the resolve, itself, being the natural consequence of the inner conviction arrived at and making the impulse to that action imperative and irresistible.

The important distinction between the man whose conduct is motivated by conviction, and the other who but shares the crowd-mentality is, that while the latter does this or that as integer of the crowd—because the crowd does it—the former acts independently of what others may do moved by his sense of righteousness and unaffected by opinions favourable or unfavourable. He may, of course, find himself one of a number

who are similarly inspired, similarly moved, in which case truly concerted action becomes possible and may be very potent. But, from his point of view, the co-operation or non-co-operation of others is relatively unimportant and wholly unessential. Though he walks alone, he must go where his convictions, his conscience directs be the consequences what they may. For,

"There lives a Master in the hearts of Men

"Makeoth their deeds by subtle pulling-strings

"Dance to what tune He will.

THE COMING CONFERENCE

THE South African Indian Congress will sit in Cape Town during the week-end in Durban.

It will be an important Conference for grave issues affecting the future of Indians in the Transvaal in particular and in the Union in general will come before it to be decided. It is hoped, therefore, that all the Provinces will be fully represented. One of the important matters to be discussed will be the renewal of the Agreement between the Governments of the Union and India. The terms of the Agreement, as has been reported, are practically the same as the old Agreement with only one exception, viz. the change in the Assisted Emigration Scheme. Both the Governments have come to the conclusion that the scheme has worked itself out and that no good purpose will be served by having it still embodied in the Agreement and that new avenues for the reduction of the Indian population from the Union should be explored. It is, therefore, suggested that representatives both of the Government of India and of the Union should explore the possibilities of a colonization scheme for settling Indians and that the Indian community be invited to participate in it. The discussion on the Agreement will, therefore, naturally lead to the discussion on this exploration scheme. The Transvaal Land Tenure Bill which has been introduced into Parliament in a modified form and which the Government has steam-rolled during the present session will also be one of the vital matters to come for discussion before the Conference.

On the exploration scheme a heated discussion took place between the Government of India Delegation and the representatives of the South African Indian Congress during the Round Table Conference. The Union Government refused to come to an agreement unless the Government of India showed an effective way whereby the present Indian population of the Union could be substantially reduced and the assisted emigration scheme, having proved not sufficiently fruitful a suggestion to explore other avenues was thrown out and the representatives of the Congress were asked to swallow it. The Congress representatives were not lured by this new scheme for it appeared, if anything, a little worse than the former one, in that while under the former scheme our brethren were at least sent to their Motherland under the latter they would be thrown into an unknown land. They, however, decided after much

deliberation, that provided other things in the Agreement and arising out of the Agreement were satisfactory the Congress would not oppose the exploration scheme agreed upon by both the Governments.

The first thing the Conference will have to consider is whether the Agreement is in other respects satisfactory. According to reports other items of the Agreement remain unaltered. It can therefore be considered satisfactory, but in the latter only. In spirit we have experienced the working of it during the past five years and our experience has been none too good. In the Transvaal Land Tenure Bill we see a direct breach of the spirit of the Agreement. It is argued that the modifications in the Bill render it acceptable in the light of the Agreement. We are laymen. We might not be intelligent enough to understand the merits or demerits of the Bill. But we reproduce elsewhere in this issue an expert opinion on the Bill which speaks for itself. The object of the Bill is no other than (1) to deprive us of the last vestige of our rights in the Transvaal to own landed property and to trade and (2) to enslave us; and the so-called exemptions will be in the shape of dog-tickets which Indians will have to choose to accept if they are after material gain only. The Congress was fully aware of the evils of the Bill and at the last emergency conference held in Johannesburg prior to the meeting of the Round Table Conference the President did not mince matters when he denounced the Bill and declared it wholly unacceptable. We would suggest that the Bill is no better with its modifications. It is worse because the evil is now disguised.

In view of these facts we are of opinion that when it has been possible to introduce such a Bill as the Transvaal Land Tenure Bill in the face of the Agreement arrived at between the Governments of the Union and India the Agreement cannot be called satisfactory, and since the Agreement is not satisfactory the decision of the Congress representatives not to oppose the Government's exploration scheme is not binding on them. But supposing the Congress did decide not to oppose the scheme it may not actively participate in it for that would amount to confirming the principle of the scheme.

The Conference will then have to decide what action to take if the Transvaal Land Tenure Bill passes into law. As we have pointed out in our previous issues it is no use our indulging in talk about fighting if we have no strength, no unity, courage in us to stake all for the sake of a principle. We can only suggest that when all constitutional means of getting redress are exhausted the only remedy left for us is passive resistance. That weapon is the gift of Mahatma Gandhi to the Indian community of South Africa. He has taught us the use of it. The courage to use it must come from within. May Providence guide the Conference to do the right thing.

Mr. S. B. Mehdi, secretary of Transvaal Indian Congress who was here for the last fortnight called for India by the *name Karanja*. He will represent the case of the Transvaal Indians to the Government and the leaders of India.

Roodepoort Indians In A Sad Plight

Supreme Court Judgment

TOWN COUNCIL OF ROODEPOORT MAINTAINING vs. EASTERN PROPERTIES (PROPRIETARY) LIMITED

The following is the text of a judgment delivered by Mr. Justice Greenberg in the Supreme Court of South Africa (Witwatersrand Local Division) in the case of Town Council of Roodepoort vs. Eastern Properties (Proprietary) Limited:

Petitioner prays for an order (a) directing respondent to forthwith eject all persons to be removed from the stands Nos. 577, 1039, 1163, 1164, 254 and 308 Roodepoort, as mentioned in paragraphs 13, 14, 15 and 18 of the petition and (b) interdicting respondent from doing any thing hereafter which would be in breach of the provisions of paragraphs 13, 14, 15 and 18 of the petition and (c) directing respondent to pay the costs of the petition.

The petition alleges that respondent as owner of the premises on the stands mentioned is permitting their occupation by coloured persons in breach of the provisions of sections 1301 of Act 35 of 1908. The occupation by coloured persons is admitted but respondent resists the granting of any order on a number of grounds. Petitioner is the Municipal Council vested with the control of the Roodepoort and Mandagor townships. Roodepoort Township is situated in the Mining District of Johannesburg on a portion of the farm Roodepoort No. 43. The farm was proclaimed a public digging by Proclamation dated 24th September 1896. In 1896 a survey of the claims on the farm was made and the survey diagram was confirmed and is filed in the office of the Registrar of Mining Titles in Johannesburg. The Township of Roodepoort was established under an agreement between the owners of the farm and the Government of the South African Republic dated 18th December 1897. According to the general plan of the township it originally comprised 155 stands with streets and open spaces. The second plan also shows 108 extended figures within the boundaries of the township. These figures did not originally form part of the township but represented stands granted in terms of section 92 of Law 1 of 1898; they have been dealt with by section 13 (2) of Act 34 of 1908, and the township now included the 108 stands. Respondent owns stands 577, 1039, 1163 and 1164 which are included in the 108 figures referred to above. None of the title deeds made in favour of respondent contain any restriction relating to occupation by coloured persons. Petitioner is the registered owner of about 25 stands in the township.

The first ground of opposition is that petitioner has no *locus standi* in *rebus*. On the facts alleged in the petition and supplementary affidavits filed by petitioner, it claims to have a *locus standi* on three grounds: (a) that it is an owner of stands within the township (b) that it is an owner of stands which have suffered damage as a result of respondent's unlawful acts (c) that as local authority it is the supervisor of health and sanitation and is the representative and guardian of the interests of the township. These could ground reasons facts which are in dispute and Mr. Breyer who appeared for applicant admitted that if his other grounds failed, respondent was entitled to have the petition dismissed with costs.

The question of *locus standi* in similar circumstances was dealt with in the Transvaal Provincial Division in the case of Krugendorp Municipal Council

vs. Dadoo Ltd. and others (4th December, 1919); a report of the judgment appears in the same appeal (Dadoo Ltd. and others vs. Krugersdorp Municipal Council; 1920, A.D. 530). Three questions were argued before me: whether this decision covered the present case, whether it was binding on this Court and whether it was correct. It was a decision on an application for an order setting aside as illegal the transfer to a company, Dadoo (Incorporated), of Stands 171 and 340 Krugersdorp. The illegality relied on was that the transfers were in fraud of Section 2 of Law 3 of 1895 and section 130 of Act 35 of 1908. The company stated the application denying both the Council's *locus standi* and the illegality. The case was heard by a Court of two judges (Wessels and Curlewia J.) who decided both points against the Company and granted the application. On appeal a majority of the Appellate Division held in favour of the company on the second point and expressed no opinion on the question of *locus standi*. De Villiers J.A. in a dissenting judgment agreed with the Court *quo* on both points. In my opinion the decision of the Transvaal Provincial Division on the question of *locus standi* is binding on this Court. It was a decision on a point directly in issue, which the Appellate Division has not reversed and I have been referred to no authority for the view that it is not binding on this Court. The only other question to be decided is whether it covers the present case. I should mention that I have referred to the original records and it appears that Curlewia J. gave no separate judgment. It is clear from the records and the judgment of Innes C.J. on page 540 that the title-deed of stand 171 embodied a condition which prohibited the owner from transferring or subletting the land to any coloured person, but that the title-deed of stand 340 contained no restrictive conditions. Wessels J. in his opinion with the exception of the last sentence dealt only with stand 171 and Mr. Miller on behalf of respondent, contended that the judgment referred only to a case where under a general scheme each plot-owner is burdened with a restriction in his title which is made in favour of all the other owners; under such a scheme of course, it was clear that each owner had the right to enforce the restriction against any offending fellow-owner, but that this did not necessarily apply where the restriction was to be found in a legislative enactment as in the present case. But although the learned judge in his reasons dealt only with stand 171, he specifically granted an order in respect of 340 and I am forced in the conclusion that the restriction in the title-deed of stand 171 was not essential to his decision. Indeed at page 532 he refers to the condition in the title-deed of stand 171 and says "This was a condition intended to be for the reciprocal benefit of all owners of stands. It makes no difference whether the restriction is derived from the Gold Law or whether its origin lay elsewhere." It is true that this may mean that it makes no difference whence the restriction in the title-deed comes, but it may also mean that it makes no difference whether the restriction is contained in the title-deed or in the Gold Law or elsewhere, and in view of the order in relation to stand 340, I think he meant the latter. On the question of *locus standi* the position in relation to stand 340 is exactly similar to the stands owned by the respondent in this case; I think I am bound by the decision and must hold that the petitioner has a *locus standi* in *judicio*.

The next question is whether in respect of stands 254 and 308, section 77 of Act 35 of 1908 affords respondent any protection. This depends on whether the words in the section "a stand outside township"

refer to a stand which physically lies outside the boundaries of the township, or whether they refer to the class of title and mean a stand granted under section 92, or possibly section 91 of Law 15 of 1895. In *Re ex. Tamblin*, 1911 T.P.D. 772, and *Re ex. Chong Sain*, 1915 T.P.D. 296, it was held that section 77 of Act 35 of 1908 exempts stands referred to in the section from the restrictions contained in section 130 of the Act. It was common cause between counsel that in those two cases the stands physically were outside the township, and that they did not decide the present question. If the words quoted from section 77 refer to the class of title and not to the locality, respondent must succeed on this point; *aliter* if they refer to locality because physically they are inside the township.

Under Law 15 of 1895 stands were granted under section 91, 92 and 93. I do not think section 91, which deals with stands granted on claims, need be considered. Section 92 provides for the grant of stands on proclaimed land to white persons for residential and business purposes and in the section under which stands 254 and 308 were granted. Section 93 deals with the creation of stand townships on private proclaimed and unproclaimed land and on Government land.

I think it is probable, that with the exception of the excluded figures referred to in the present case, stands which were granted under section 92 did not lie within the boundaries of stand townships. I base this view on the fact that the legislature, in section 13(2) of Act 34 of 1908, made provision only for three stands; had this been a feature which occurred elsewhere also, one would have expected a similar provision to be made, although it is of course possible that the circumstances were different in such other cases, if they existed, and did not call for similar treatment. If this conjecture is correct, it may be that the legislature when enacting section 77, thought that there were no other stands granted under section 92 which lay within township boundaries and that section 13(2) of Act 34 of 1908 took the excluded figures in this case out of the provisions of section 77.

Prima facie the words "outside a township" constitute a description of locality and I have not been referred to anything which shows that these words were in fact in common use in any other meaning. Mr. Miller for respondent, drew attention to Annexure J. to the petition; this is the transfer deed in respect of stand 524, and on the outer cover and in the heading the words "Deed of Transfer of Stands outside Township" appear. It may well be that these words appealed to the conveyances or the registering official as an apt description of stands of this class, but this does not aid in the interpretation of the section. The later provision in chapter 10 of Act 35 of 1908 point rather to the construction of the words as a description of locality. The authority granted to the Mining Commissioner and the Board in those provisions would be exercised more conveniently in outside areas than within the limits of a township; moreover, if one can credit the legislature with actually having section 130 in mind when section 77 was drafted (see Tamblin's case, *supra*) then it is more likely that the liberty to let to coloured persons would be granted to the owner of a stand in an outside area than of a stand geographically within a township. There is also some substance in the contention that if the legislature in section 77 had merely intended to indicate the origin of the acquisition of the stand, it would have done so by reference to the relevant section. On the other hand, the phraseology of section 13(2) of Act 34 is not entirely irrelevant. There is no

doubt that Acts 34 and 35 are closely connected (see e.g. definitions of "mining district" and "proclaimed land" in section 1 and section 77 of Act 34) and for purposes of comparison of phraseology they be considered as one enactment. The use of words "within the boundaries of the township" in section 13 (2) of Act 34 suggest that if this had been inserted in section 77, similar words would have been used. Furthermore, in section 99 of Act 34 the words "stand outside a township" are used. This section deals with the Government's rights on non-payment of license and *prima facie* I think that a provision of this kind would be based on a question of title rather than of locality. But I shall refer to section 99 again when discussing as I now propose to do, the general intention of section 77.

Act 34 dealt with stands in a township under section 93 of Law 15 of 1898; it made provision for their conversion into freehold under grants which presumably would incorporate the conditions of title, and it seems probable that section 77 was intended to deal with stands which were left untouched by Act 34. In Tumbler's case (supra) de Villiers J.P. said "That Act, i.e. Act 34, was an amendment of the previous year's Township's Act, but it also dealt specifically with that portion of the Gold Law which dealt with stands in a township; stands outside townships had not been dealt with in the earlier Act, and those stands were dealt with in the Provisions and Base Metals Act." In this connection, by section 3 of Act 34 the rights of forfeiture of title under section 94 of Law 15 of 1898 were preserved pending the grant of freehold title, and it seems clear that section 99 of Act 34 was not intended to deal with the same subject as section 3, but, like section 77, was intended to deal only with stands not touched by Act 34. Consequently section 99 could not be invoked in relation to stands which by 254 and 308, became by virtue of section 13 (2) of Act 34, those stands were dealt with by Act 34; it is clear for example that section 99 could not be applied to those stands after they had been converted into freehold and during the interim; Section 3 of Act 34 and section 94 of Law 15 would be more applicable. I think therefore that the words "stand outside a township" in section 99 do not apply to these stands and if this is right, it lends colour to the view that a similar interpretation should be given to the words in section 77. Whether the close connection between Acts 34 and 35 would justify the extension of "for the purpose of this Act" in section 13 (2) of Act 34 to Act 35 is a matter on which I do not wish to express an opinion. In my view the provisions of section 77 were not intended to apply to stands which were dealt with by Act 34. In proclamation 33 of 1902 "Township is defined as a piece of land divided into stands or lots described and shown on one general plan or diagram; and in view of the considerations I have dealt with, I think that in section 77 "a stand outside a township" means a stand which physically is outside this piece of land. Proclamation 33 of 1902 was repealed by Act 29 of 1908, which was enacted and came into operation simultaneously with Acts 34 and 35. Notwithstanding this repeal I think the definition of "township" (which is not defined in Act 35) is one which is accurate enough as a general definition and can be applied to the word used in section 77. The section therefore does not apply to stands 254 and 308 and is the ground of defence to respondent.

Respondent's next contention is that applicant is not entitled to the relief which it claims (a) because it has waived its right (b) because of laches on its part (c)

there has been such a change in the character of locality that no benefit will accrue to applicant by enforcement of the stipulation in the present case. Facts on which this contention is based are contained in section 1 of the affidavit dated 11th February 1932 Mahmood Sahib Ally and the supporting affidavits Mrs. Pitt and Mr. Salwarth. These affidavits state that over a long period of years the applicant through its councillors and officials has been aware of the fact that these stands have been occupied by coloured persons and not only has not objected but through its officials has passed the plan of buildings which these officials knew were intended for such occupation. In an affidavit replying to these allegations made by Mr. Clowing, Town Clerk on the 18th February 1932 he states:-

"3. As regards the respondents various allegations of acquiescence, connivance and waiver by the applicant I deny that it at any time agreed to waive its rights, or that it acquiesced in the occupation of the stands and buildings by coloured persons and Asiatics in Koopepoort. The applicant admits that for some years certain stands in Koopepoort have been occupied to the knowledge of applicant by coloured persons and Asiatics and until recently no action was taken by the applicant to secure the ejectment of such coloured persons and Asiatics; the reason being that applicant was under impression that occupation by coloured persons and Asiatics was not illegal excepting on freehold stands, and that only the title deeds of such freehold stands contained a specific prohibition against occupation by coloured persons and Asiatics. During August and September 1931 applicant for the first time took legal opinion and advised of its rights to make this application.

4. As regards the various allegations by respondent with reference to the building plans submitted to applicant for approval, I say that such plans are not approved of in conformity with the applicable Public Health and Building Bye Laws, and the occupation of the buildings by any particular individual not relevant in an application for the approval of plans.

5. As regards the third and fourth paragraphs page 7 of respondent's first replying affidavit, with reference to the quarter of Koopepoort in which the cottages situated I say that same is occupied mainly by coloured persons and Asiatics and has been so gradually occupied since about the year 1922 when the Mining United Mine Reef Gold Mining Company Limited closed down. Prior to that date the quarter of Koopepoort was predominantly European. I deny the statement in paragraph 4 of the affidavit of Mark Salwarth that quarter of Koopepoort has been solely occupied by coloured persons since 1905. If coloured persons and Asiatics are ejected from this quarter of Koopepoort stands would be suitable for occupation by Europeans. The quarter of Koopepoort referred to is in close proximity to the Durban-Koopepoort Deep Mine which recently employs a large number of Europeans.

I was informed by Mr. Barry that the date "1917" in section 3 is an error and should be "1912" argument was addressed to me on this point.

The first question to be decided is whether in the circumstances the applicant can be held to have waived its rights under sections 130/1 of Act 35 of 1908. Halsbury's Laws of England, volume 13, section 13 is stated that for a waiver to be effective it is essential that the person granting it should be fully informed of his rights. It is true that applicant in this case is the facts on which its right to claim acquiescence is based, but I do not think that this means that it waives its rights. There may be a presumption of knowledge law and in *Stafford v. Stafford* (1 de G. and G. page 100) Knight Bruce J. said that "usually the facts are known from which a right arises, the

is presumed to be known. But waiver is a form of contract and it is necessary that there should be an intention to waive: it would seem therefore that before the applicant can be held to have intended to surrender its right it must know its right. (see *Umblebi vs. Umblebi*, 1 B.D.C. at page 2461. This view is also supported by a passage from a judgment by the Master of the Rolls in *Cookerell v. Chalmers* (1 Russ. & M. 418, at page 429) in which he says "In equity it is considered, on good sense requires it should be, that no man can be held by any act of his to confirm a title, unless he was fully aware at the time, not only of the fact upon which the defect of title depends, but of the consequences on point of law." In the present case Mr. Gowing states that applicant did not know of its rights until August or September 1931, and this statement is not denied although a later affidavit was filed by respondent. I realise that it may be impossible for respondent to deny this statement but it might have challenged its correctness otherwise than by a denial. Mr. Millin in argument said that this question of knowledge was one that respondent was entitled to investigate by own *post mortem* examination after full discovery of documents but I have nothing before me to warrant the belief that this statement by Mr. Gowing is in fact challenged or that any grounds exist on which it can be challenged. I do not therefore think that I would be entitled on this ground to refuse applicant relief to which it would otherwise be entitled. It was also contended that even if applicant did not know that it was entitled to take proceedings for the relief now claimed (I should mention that in order to impute this knowledge to applicant I must hold that applicant knew that the very forceful argument addressed to me by Mr. Millin on the question of *locus standi* without substance), nevertheless it must have known that it could invoke the penal provisions of sections 186-1 either by public or private prosecution. Assuming that applicant knew of these provisions, there is nothing to show that it has suffered actual injury and it would therefore not be entitled to prosecute privately (Section 14 of Act 31 of 1917; *Millin and Mayer vs. Pearlman*, 1927, T.F.D. at page 845). With regard to a public prosecution, the applicant has no rights at all except the right of every individual to lay an information before the police and I know of no authority for the view that failure to exercise such a right has any bearing on the applicant's right to civil redress. For the reasons I have given I think this defence fails.

The defence of laches is based on the delay by applicant since 1917 or an earlier date in taking steps to have the coloured occupants evicted. This doctrine was referred to by Solomon A. C.J. in *Sackett vs. West & Nourse* (1925, A.D. at page 326) and by Stratford J. in *Pathoscope of South Africa Limited v. Nallinick* (1927, A.D. 292, at page 305). It appears from a passage in *Halsbury*, volume 18, section 20, that the chief element in laches is acquiescence, which applies to a person acquiescing in a waiver of his rights. In discussing the question of waiver, I dealt with this point and what I said applies equally to the question of laches. Indeed the authorities to which I referred are quoted in relation to this passage from *Halsbury*. Moreover, the prejudice to the other party through the delay appears to be a relevant matter in the question of laches and I doubt whether it can be said that the delay in enforcing the right has prejudiced the respondent. Had steps been taken initially to restrain respondent from allowing occupation by coloured persons, it may be that it would not have incurred the expense of erecting or altering the buildings but the result of the delay since then has been to allow respondent to use the premises in a way it was not entitled to do. I think this defence fails.

The remaining contention under this head is that the character of the locality has been changed by occupation by coloured persons and that the Court should there-

fore not grant relief. The rule on this point is that he who seeks to enforce a covenant of this kind (i.e. a covenant creating a general scheme of occupation) must suffer no such breach of the stipulation as will frustrate all the benefit that would otherwise accrue to the other parties to the agreement (*Poult v. Matthews*, 8 L.R. 15, Cases, page 616. I think this means that a person who has entered into agreements with a number of persons under a scheme of this description is not entitled to agree with some of these persons that they may disregard the terms of the agreement with the result that the covenant is no longer capable of attaining the object for which it was imposed, and at the same time to insist that the other of these persons should abide by the agreement and conform to the scheme. But it does not mean because a large number of the contracting parties have in fact broken the agreement that others cannot insist on its performance by them, unless the complaining parties have precluded themselves either by agreement or waiver of breach of some similar bar from insisting on performance to such an extent that the covenant is no longer capable of attaining the object for which it was imposed, they are entitled to their rights. In the present case there is nothing to show that applicant has precluded itself in relation to other owners who are allowing occupation by coloured persons, and I think that this contention also fails.

In dealing with the question of waiver and acquiescence, I have not considered Mr. Barry's argument, based on the case of *Birkdale District Electric Supply Company, Limited and Corporation of Southport* (1927 A.D. 365, at page 391) that applicant is a representative of the rights of others, and that its rights with which it is entrusted for the public benefit, but have based my decision on applicant's rights as a private owner. I have approached the question on this basis because it is not perfect due to the fact that the Transvaal Provincial Government (Indians) intended to hold that a local municipality could not exercise its rights as an owner of land, but that it could exercise its rights as a local authority. I have therefore added at the request of the learned Judge that the Council of the Municipality is a representative of the interests of the inhabitants but in placing his responsibility to view he relies on the position of the Municipality as an owner of land.

The last question is whether the provisions of section 1 of Act 27 of 1917 afford any relief to respondent. This refers only to one half of the year 1919, and the persons who reside therein who are mentioned in section 14 (b) of the petition viz: Kamulachoon Ally, Mahomed Saib Ally, Mahomed Hassan and Abdul Kader. Mr. Barry admits that this defence was well-founded and that he was not entitled to an order in respect of these persons.

No objection was raised to the form of order asked for: there will therefore be an order in terms of sections (a) and (b) of the prayer except in so far as the above-mentioned persons, referred to in section 14 (b) of the petition are concerned. Respondent must pay the costs.

TO LET

TO INDIAN FARMERS

170 acres at Munster about 25 miles south Port Shepstone fully fenced, Dipping Tank.

Apply to:—S. N. RICHARDS
Munster

	SNOEK—Prime Red Oily
	Snoek at lowest market prices.
	Quotation on request.

COAST TRADING CO., 617 Keesbow St., Capetown

BOROUGH OF DURBAN

(Province of Natal)

Issue of Six per cent. Local Registered Stock

Price of Issue £100 (One Hundred Pounds) per cent.

Interest payable 30th June and 31st December

Principal repayable at the Town Hall, Durban, at par on the 30th June, 1972, but the Town Council retains the right to redeem the Stock at par on the 30th June, 1942, or at any time subsequent thereto, on giving six months' notice.

THE TOWN COUNCIL OF THE BOROUGH OF DURBAN invites applications for the purchase of the above Stock at par, in amounts of not less than £10 (Ten Pounds) or any multiple thereof. Interest will run from date of receipt of remittance by the Town Treasurer, Durban. All Transfers and Stock Certificates will be free of stamp duty and registration charges. All cheques drawn on any Bank within the Union, payable to the Council in connection with this Loan, will be accepted free of exchange. Commission of one half per cent. will be allowed to Stock Brokers, Banks or other recognised Financial Agents on allotments bearing their endorsement stamp.

Payment may be made in full on application, or not less than 5 per cent. on application and the balance at such times and in such sums as may be convenient to the applicant, provided that the whole amount be paid on or before 30th September, 1932.

Prospectus and Forms of Application can be obtained from the Standard Bank of South Africa, Ltd., at any of its Branches, or from the Town Treasurer, Durban.

**This Loan is open to all
classes of Investors**

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક કો. મું.

ફ્રીપ્રેસ, સુકવાર, તારીખ ૨૭ મે ૧૯૩૨

નં. ૨૧

“ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

સુકવાર, તા. ૨૭ મે ૧૯૩૨

આજુ અફવાડીયાની અખબરીમાં સાવચ આફિશન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની બેઠક ઉદ્બળમાં મળશે. આ આખરની ડેન્ડર-સ વખતની બેઠક ધણીજ અગત્યની થશે કેમકે સામાન્ય રીતે સમસ્ત યુની-અનના અને ખાસ કરી કોંગ્રેસના દોહોઆના અવિષ્કરે લગતા અંબર પ્રશ્નોની તેમાં ચર્ચા થશે. આથી અમે આજુ રાખીએ છીએ કે સધળા પ્રતિના પ્રતિનિધિઓ તેમાં પુરતી સંખ્યામાં હાજરી આપશે. ડેન્ડર-સમાં ચર્ચામાં આનાર અમલની બાવનોમાંની એક યુનીયન અને દોહોઆની સર-કારો વચ્ચે નવેસર ચર્ચાએ કોમીમેન્ટ હશે. એ કોમીમેન્ટની ચરતો, બહાર પોલી બહાર મુજબ, જુનાં કોમીમેન્ટમાં હતી તેની તેજ છે. સિવાય કે, જુના કોમીમેન્ટમાં કોસીરેટ કોમી-મેક્ષન રક્ષીમના સમાવેશ થશે હતા તેમાં કેટલોક ફરકાર કરવામાં આવ્યો છે. બન્ને સર-સર એવા નિર્ણય પર આવેલી છે કે કોસીરેટ કોમીમેક્ષન રક્ષીમ હવે નહીં થઈ ગયું છે અને તેને કોમીમેન્ટમાં આજુ રખવાથી કરી અર્થ સારો નહિ અને યુનીયનના દોહોઆની વસ્તી માં કરવાના અન્ય માર્ગોની તપાસ કરશે જોમું. આથી એવું સમવવામાં આવ્યું છે કે યુનીયન અને હા સરકારના પ્રતિનિધિઓએ દોહોઆના વસવાટ માટે અન્ય ટેકામાં તપાસ કરવી જોઈએ અને દોહો આમને પશુ નેમાં સમેજ થવાનું આમંત્રણ કરવું. આથી કોમીમેન્ટ પરની અર્થામથી સ્વાભાવિક રીતે આ તપાસની યોજનાની ચર્ચા પશુ ઉપરિષ્ઠ થશે. કોસીરેટ લેન્ડ ટેન્ડર ખીલ જે કેટલાક ફરકારો સામે યુનીયન પાક્ષીમેન્ટમાં કરી હામલ થવું છે અને જેને પાક્ષીમેન્ટની આજુ બેઠક ઉદ્બળમાં સરકારે રીમ રેલ કરી દોષેલું છે તે પશુ ડેન્ડર-સમાં અમલની ચર્ચાને વિષય બઈ પડશે.

તપાસની યોજના પર રાઉડ ટેબલ ડેન્ડર-સ ઉદ્બળમાં દોહો સરકારના પ્રતિનિધિઓ તેમજ કોંગ્રેસના પ્રતિનિધિઓ વચ્ચે પછીજ મરમ ત્યાં થઈ હતી. યુનિયન સરકારે દોહો સર-કાર આ ટેકામાંથી દોહો વસતી સંતોષકારક પ્રમાણમાં ઘટાડી શકાય એવો કંઈ પશુ અસરકારક માર્ગ બતાવી નહિ શકે તે કંઈ પશુ કોમીમેન્ટ પર આપતની સહ ના પાડી દોષેલી. કોસીરેટ કોમીમેક્ષન રક્ષીમની પુરતી અસર ન થવાથી આ નવી તપાસની યોજના સમવવામાં આવી અને કોંગ્રેસના પ્રતિનિધિઓને તે મળી જવા કમવામાં આવ્યું. કોંગ્રેસના પ્રતિનિધિઓ એ યોજનાથી બોળવામાં નહિ કેમકે દહીકત માં આ નવી યોજના જુનીના કરતાં સારી તે નહિ પશુ કંઈક અંશે વધારે અસરજ અણામ કારણ કે બન્ને જુની

યોજનાની રૂએ તે આપણા બહુઆને પોતાની માતૃભૂમીમાં એકલપીમાં આપના હતા ત્યારે આ નવી યોજનાની રૂએ તેઓને કોઈ અનણી ભૂમીમાંથી ફેરી દેવામાં આવશે. તેમ છતાં વિસ્તૃત ચર્ચા થવા બદ કોંગ્રેસના પ્રતિનિધિઓ એવા કરાવ પર આવ્યા કે જે રૂઝીમેન્ટની ખીલ બાખતો તેમજ તેને અંગે ઉપરિષ્ઠ ચર્ચાથી બાખતો સંતોષકારક હશે તે બન્ને સરકારોની આ તપાસની યોજનાનો કોંગ્રેસ પસંદ કરશે નહિ.

હવે ડેન્ડર-સને સૈધી પ્રથમ એ વિચાર કરવો પડશે કે કોમીમેન્ટ ખીલ બધી રીતે સંતોષકારક છે કે કેમ. બહાર પોલી દહીકત પસંદી તે કોમીમેન્ટની અન્ય ચરતો જેમની તેમજ રાખવામાં આવી છે. એટલે તેને સંતોષકારક મણી શકાય, પરંતુ માત્ર અસરાર્થમાં. તેના બાવર્દમાં તે કોમી-મેન્ટના અમલના આપણને કેટલા પાંચ વર્ષે. અનુભવ થઈ ચુકેલો છે અને તે કંઈ બહુ સારો નહિ કદિ શકાય.

વળી કોસીરેટ લેન્ડ ટેન્ડર ખીલમાં આપણે કોમીમેન્ટના બાવર્દનો કદકરતો વાંચ થએલો જોમું છે. એવું સમ-અવવામાં આવે છે કે ખીલમાં સુધારા થવા બદ તે કોમીમેન્ટની કદિએ સ્વિકારવા યોગ્ય થવું છે. અમે તે સંભારણ અનુષ્ઠ છીએ. ખીલના મુખ્ય દોષો પારખવાની સંપૂર્ણ ચુદિ હોવાનો અમે હાવો ન કરી શકીએ. પરંતુ આ અંકમાં અન્ય રક્ષે અમે એ ખીલ પર એકસપટનો ઓપિનિઅન બાધીએ છીએ એ ઓપિનિઅનથી વાંચ સંતોષ મેળવી શકશે. એ ખીલનો હેત કોસીરેટમાં જમીનની માલેકો મરવવાના અને વેપાર કરવાના આપણા હક્કો અર્થાદિત કરી દેવા અને આપણને સંમેજ કરવા સિવાય બીજો કંઈજ નથી. અને કદિવાતા એકએમ્પલને લગતી કલમ છે તે તે આપણે એકેક શાઓ. મારેજ હવતા દોહોએ તે આપણને કુતરાનો ખેડ આપનારી છે. કોંગ્રેસ ખીલના રોપેથી પુરેપુરી પાસે હતી અને રાઉડ ટેબલ ડેન્ડર-સ પહેલજ બેદાનીસખર્ચમાં મળેલી એમ્પલ-સી ડેન્ડર-સમાં પ્રશ્નને મુખા શબ્દોમાં ખીલને વખોડી શકેલું હતું અને સંતર સ્વિકારી નહિ શકાય એવું બહેર કહી હતું. અમે માનીએ છીએ કે ખીલમાં થએલા ફરકારોથી તે કોઈ પશુ રીતે સુધરેલું નથી. બલકે વધારે અસર થએલું કદી શકાય કેમકે હવે નના દોષો દંદાયેલા છે.

આ દહીકતો જેતાં એમ એવો મત મરવાયે છીએ કે બન્ને સર-સર વચ્ચે થએલાં કોમીમેન્ટ બના બન્ને કોસીરેટ લેન્ડ ટેન્ડર ખીલના જેવો કાપડો હામલ કરી શકાય ત્યારે તેવાં કોમીમેન્ટને સંતોષકારક કહીજ નહિ શકાય. અને કોમીમેન્ટ સંતોષકારક નહિ હોવાથી કોંગ્રેસના પ્રતિનિધિઓ સર કારતી કોલોનામ્પ્રેસનની તપાસની યોજનાનો વિરોધ નહિ કરવાના પોતાના ફરવથી અંધતા નથી. પરંતુ કદાપિ કોંગ્રેસ એવા ફરવ કરે પશુ કે એ યોજનાનો રંજો વિરોધ નહિ કરવો તે

પણ તેનાથી એ યોજનાને સફળ રહે તે નજ આવી ચકામ કેમકે તેમ કરાવવા તેણે એ યોજનાનો સિદ્ધાંત સ્વિકારી લીધેલો મહત્ત્વ.

કેન્સરસને ટ્રાસિવાલ કોન્ટેન્ટર ખીલ ને કામદા તરીકે પસંદ થાય તે તેની સામે શું પગલાં લેવાં તેનો પણ વિચાર કરવો પડે. અને અમારું જાણતી મુશ્કેલી છીએ કે જે આપણામાં યક્તિ નહિ હોય, સિદ્ધાંતને ખાતર સર્વેસ્ટ અર્થેથી કરી દેવાની સંમતિથી નહિ હોય તે પછી કામદા તરીકેવાની મોટી કુતીલા ફરતી ફરવા અર્થ છે. અને માત્ર એટલીજ સુધીના ફરી કરવામાં કે સર્વેસ્ટ મેળવવાના સંપૂર્ણ પંદારપુસર ઇલાકાને નિર્મૂળ મધ્ય ભાગે એમણે માટે એક માત્ર ઇલાકા રજા દેવાની છે. એ રજાની મદદમાં સાંધીય કમિશનની દીકરી કામને ભેગું કરી શકા છે. તે ફરતે વાપરવું એ તેઓ શીખતી મળે છે. વાપરવાની દીકમ અપણામાં લેવી નેહએ, પરંતુ કેન્સરસને સમાજે દોષ અને તેનું કાર્તિ નિર્વિધે પાર પડે.

દિલસોહ

નાસાલ ઇન્ડિયન ડેમોક્સા નોટ્સ જોન. સેફ્ટરી શી. એ. કમ્પ્લે કમ્પના પિતા શી. મરમાઇલ કાલુ વાઇલામા રજાકમાં મુશ્કેલી મળતા સમાચાર આણુ અંતરિયામાં મળ્યા છે. મરદુમ આ રજાના મળ્યા જુના વતની હતા. વયોદર હતા અને કમળાક ન માત્ર કમળે કમળની લીંક મળ્યા હતા. મરદુમ એ હતા નારેજ ખીમરી એમવદા હતા. અને શી. કાલુ તેમજ મરદુમના અન્ય કુટુંબીજનો પ્રત્યે અંતરિયાકથી દિલસોહ કરાવીએ છીએ અને મરદુમના રવને ખુદા કારિ મળે એમ હમણીએ છીએ.

ટેન્સોર ખીલ વિષે ખુલાસા

ટ્રાસિવાલ એશિયાટીક કોન્ટેન્ટર ખીલ અનેક અંતરિયાકી કોરેજ છે. પરંતુ ટ્રાસિવાલના રજા લોકોએ એ ખીલને સમજવું શક્ય તેથી અને વાનુક અને અધિપતિના સંવાદ રૂપે તેને વિશે ખુલાસા કરીએ છીએ તેથી એ સમજવું અઘરું થઈ પડે. કાનૂની અંદર મળેલા ને ને ખુલાસા કરવામાં આગળ છે તે કોન્ટેન્ટરના નાણીવા એકરોડે મુશ્કેલીના અધિ-મોં મુશ્કેલીના છે.

સાક્ષર—વડે માલરમ, અધિપતિ સાહેબ.

અધિપતિ—વડે માલરમ, પદારો આને કંઈ પણ દિવસે મેવામાં આવ્યા.

વાંચક—અપરે કંઈ ખાસ કાર્તિ જાવી પડે છે ત્યારે અપણી મુશ્કેલી લેવાનું આવરવક કમ પડે છે. કામમાંજ પાસામેકંઈ અંદર દોઢર મળાને ટ્રાસિવાલ એશિયાટીક કોન્ટેન્ટર ખીલ કામદા રજા કે અને તેનું પહેલું રાજાન પદ મળેલું છે. આપે કોઈ એ ખીલના રજા કમો વિષે પ્રમુખથી તેજ આપેલી છે કલ્પ વધારે રમદાથી એ ખીલ અમારે અમળવવાની અંદર છે એટલે આપ યોગ્ય ખુલાસા કરવો એવી તારી સ્પર્શી છે.

અધિપતિ—અરે, અમારું નો એ કામજ રજાના. ટેન્સોર ખીલ વિષે નેહલા ખુલાસા તમારે કરવા હોય તેટલા ખુલાસા કરી લો.

વાંચક—એક ખાનગી કોમિટી કંપની સન ૧૯૨૦ ના મે માસ પછી કરેલી હોય અને તે કંપનીએ ૧૯૨૦ ના મે માસ તરી મિલકત અડિલી હોય તે તે કંપનીના કોરોને પણ આ ખીલથી ૧૯૨૧ આને કે તેને તારે કંઈ રજા છે અહીં.

અધિપતિ—સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પહેલી તારીએ એક કંપની રજાટા મળેલી હોય તે કંપની એ તારીએ તે કંપની અરતીરમાં હોય તેનાથી તપ્પ કારી રજાતિમાં નથી. એવી કંપની પછી તે અંદર હોય આ ખાનગી હોય, અને તે એશિયાટીક કંપની હોય—એટલે કે તે કંપનીમાં કંટ્રોલમ કન્ટ્રોલ એશિયાટીકનો હોય—અને સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ તારીખ તારે તેજે અપીલ અડિલી હોય તે તે મિલકત રામવતી થાય છે વળી ખાનગી કંપનીના (જેને એશિયાટીક કંટ્રોલ કરવા હોય તે નહિ) નામ વધર મિલકત અડિલી હોય, અને તેના હાથ પણ કોરો એશિયાટીકના હોય થાતો એશિયાટીકને ધોળ કરવામાં આવેલા હોય, અમુક તે એશિયાટીક કંપનીને ધોળ કરવા હોય, થાતો એશિયાટીક થાતો એશિયાટીક કંપનીની વતી કામદા તારીખ વધર હોય તે ધોળ કરવા હોય તે તેને રામવ અપીલ કરી અપ કરે છે પરંતુ એમાં એક કરતુ છે તે એ કે અને સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પહેલી તારીખે તે અરતીરમાં હોય અને એ તારીખ તારે કંપનીએ મિલકત અડિલી ન હોય તે તે રજા અંત ન કરી કહે એટલે કે એક એશિયાટીક થાતો સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ પહેલાં ખાનગી કંપનીમાં કોરો હોય અને એ કંપનીએ સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ તારે મિલકત અડિલી હોય તે તે મેર અંત મળે છે.

વાંચક—ઉપર આપે દર્શાવું તેવી રજાતિમાં કોઈ કંપની હોય તે એવી કંપનીની અંદર કામ પણ થઈ હોયતુ કોરો અંદર કોઈ કુરોપીઅન થાતો કુરોપીઅન ન હોય એવા કામ મળેલોને કન્ટ્રોલ હોય, એટલે કે એવા કોરો એશિયાટીક થાતો એશિયાટીક હોય, અમર તે કોરો એશિયાટીક આપીને તેને ધીરધાર કરેલી હોય તે તેના કુરોપીઅન અમર એશિયાટીકના કન્ટ્રોલ રજાક મળેલું છે તે નહિ.

અધિપતિ—આ કામ વિશે ખીલમાં ૨૫૪૮ ખુલાસો નથી પરંતુ એ સંબંધિત છે કે કાટ' એનું ટેરવે કે એશિયાટીકર કે એનું કામ તે કોરો રજાના કે એમ અંદર કરે. એટલે કે કોરો તે રજાના કામ પરંતુ કોરોને અમે ને ધોળ મળેલું હોય તેને કામકેમરતુ હોયે પરંતુ એ ધોળ કામ ૩ (૧) માં દર્શાવેલા સામસત્તુ ન હોયું સોમને.

વાંચક—કામ કંપની સન ૧૯૨૬ ની સાલ તારે અને સન ૧૯૨૭ ના મે માસ પહેલાં થાતેલી હોય અને એવી અંદર કુરોપીઅન થઈ હોયતુના નામ ઉપર વધુપતિના કોરો ૨૦૦ રજા મળેલા હોય, આનો કુરોપીઅન થાતાના કોરો ખીલ કુરોપીઅને ટ્રાસિવાલ કરી કામ નહિ ખીલ કુરોપીઅનના તારા કિર કરી અપનાય કુરોપીઅન માત્ર તેમીઅન થઈ

હોલ્ડર દોષ એટલે કે તેના નામ ઉપર શેર દોષ તેના હસ્તમાં તેણે આપેલી ન દોષ.

અધિપતિ—ક્રોસકર કરી આપનાર મુરોપીઅનને કલમ ૬ (૧) માંથી પછી કહે છે. એ મોનાના નામ ઉપર મેનાર એટલે કે ક્રોસકરને મોનાના હસ્તમાં પ્રવીર કરનાર દોષ એટલે કે તેની કુલપતિ તેણે આપી દોષ અને આ પ્રવેશ અમલ માં આવે તે પહેલાં ક્રોસકર પછ તબ્બ દોષ તે મોનાના નામ ઉપર કરી મેનાર એટલે કે ક્રોસકરને રક્ષણ મળે છે. પરંતુ તે ક્રોસકરે એકીવાદીકરને મોનાના દોષ તે તેને રક્ષણ ન મળે.

વાચક—એક ખાનગી કંપની જેની પાસે મિલકત દોષ તે કંપનીના એક હેર હોલ્ડરને માથે કરવા દોષ અને તે પછી તેના હેર તેના હેલ્ડર લરકાથી પ્રવેશકર એટલે થવા દોષ અને તે હેલ્ડર મુરોપીઅન દોષ મા પ્રવીરન દોષ અને તે ૧૯૩૦ ના મે માંથી પછી બનેલું દોષ તેની થી રિપ્લિટ છે. કંપનીનું પ્રવેશકર એટલે દોષ કે જેણે પ્રવેશકર ન દોષ તેને શેર ક્રોસકર આપી ન કરાવ.

અધિપતિ—આ બીજા અમલમાં આપના પહેલાં જે શેર એટલે મુલેકા દોષ તેન આ બીજાથી કરકાસ આવતી નથી.

વાચક—સન ૧૯૧૬ ના મે માસ પહેલાં કંપની બનેલી દોષ અને તેની કંપનીના શેર સન ૧૯૨૦ ના મે માસ પછી બીજા એકીવાદીકરને ક્રોસકર આપ્યા દોષ તે તેની થી રિપ્લિટ છે.

અધિપતિ—બીજાની કલમ ૬ (એ) માંથી રીતે દર્શાવે છે કે કોઈ પણ ખાનગી કંપનીના નામ ઉપર અમલ દોષ અને સન ૧૯૩૦ ના મે ૧૯૩૦ પહેલી તારીખ નાં કોઈ પણ એકીવાદીકરને શેર ક્રોસકર આપી નહિ કરાવ. કંપની કંઈ કામમાં રૂપાએલી દોષ તેને કંઈ સદન આપવાનું નથી.

વાચક—આ બીજાની કલમ ૬ (એ) મુજબ અસલીર પ્રવેશકર કરેલા સરકારે બીજાની થી કોઈ એટલે કે કોઈક દાક્ષિણીયની અંદર વસવાતો અને કમ્પ્લેક્સિવટ કરવાના હેતુને સન ૧૯૧૬ ના કાયદાથી સંરક્ષણ મળેલું છે તેમાં કંઈ આ બીજાની અસલ આવે છે.

અધિપતિ—બીજાની કલમ ૬ (બી) (૨) થી તેણે દાક્ષિણીયમાં બીજા અમલને કમ્પ્લેક્સિવટ પછ કહે નહિ એટલે એ કલમ જોતા ૨૬ થી છે. અને તે કાલુ લીમીટેડ વિરુદ્ધ કસ્ટોડિયોની મ્યુનિસિપલિટી વચ્ચે જોવા કસના મુદ્દા મુજબ સેકશન ૬ (બી) ૩ એવું જણાવે છે કે ન જુલકાએને પણ લાગુ પડી શકે.

વાચક—કોઈ એકીવાદીકર સન ૧૯૩૦ ના માસની પહેલી તારીખ પહેલાં કોઈ કોઈ પ્રોપર્ટી ઉપર રહેલો દોષ તે તેને એ તે સન ૧૯૩૨ ના સપ્ટેમ્બરની પહેલી તારીખ અને સન ૧૯૩૫ ના એપ્રિલની ૩૦ તારીખ આ સમયની અંદર એ તે માગણી કરે તે તેને તે અમલ ઉપર વસવા તેમજ કમ્પ્લેક્સિવટ કરવા દેવામાં આવશે.

અધિપતિ—હા. પરંતુ તે એકલ કરવે કે વસવાટ અને કમ્પ્લેક્સિવટ સામે જે વાંધાઓ છે તે સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા કાયદાની કલમો ૧૩૦ અને ૧૩૧ મુજબના દોષ તેમ.

વાચક—બીજાની કલમ ૧૩૧ (અ) મુજબ પ્રધાનને અમુક અમલો અમલ કરાવી આપવાની સત્તા છે એ સત્તા મુજબ

અસલી, સેમી-ગરમિંદ આ બીજા અમલના દાક્ષિણીયો બી અંદર દાખલ ડીલી અંદર એકીવાદીકરને વસવા ન દેશ એવી કલમ નાખેલી દોષ છે તેવા સ્પષ્ટિને પણ પ્રધાન અમલ કરાવી શકે. એકીવાદીકર વસી અને કમ્પ્લેક્સિવટ ન કરી શકે એવી કલમ નાખેલી દોષ હાલ પ્રધાન જે તેને અમલ કરાવી આપી શકે એમ દોષ તે તેવા સ્પષ્ટિમાં એકીવાદીકરના વસવાટ અને કમ્પ્લેક્સિવટને, જોવા સ્પષ્ટિ હોલ્ડરને ક્રોસકર ડીલી કલમ અમલમાં પુરાવતા માનતા હોય તેમથી રક્ષણ મળે શકે.

અધિપતિ—પ્રારા અમલમાં મુજબ તે બીજાની કલમ ૧૩૧ (અ) પ્રમાણે પ્રધાન કોઈ પણ જમીનને સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા કાયદાની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ હેઠળ આવતી દોષ તેમથીજ મુકા કરી શકે. દાક્ષિણીયના દાક્ષિણીયના અંદર એકીવાદીકરને વિરુદ્ધ કલમ નાખવામાં આવેલી દોષ પછી તે સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા દાક્ષિણીય એકલ મુજબ દોષ પ્રોપર્ટી ખાનગી કો-પ્રોપર્ટી મુજબ દોષ તેમાં પ્રધાન સમયે પડી શકે નહિ. એવી જમીનને તે મુકા નહિ કરી શકે. દાક્ષિણીયના અંદર એકીવાદીકર સામે જે કોઈને મુકામાં આવેલા છે તેને અમુકમાં મુકાવવાનો અધિકાર એકીવાદીકરે તેની કાંઈ પ્રધાન આપી શકે નહિ.

વાચક—સેમી ગરમિંદ દાક્ષિણીયમાં મલો પ્રાપ્તેટ દાક્ષિણીયમાં દોષ પણ કલમ માથેસ તે તે સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ પહેલાં લા મલોલો દોષ અને કમ્પ્લેક્સિવટ કરેલો દોષ અને એ તે સન ૧૯૩૦ ના સપ્ટેમ્બરની તારીખ પહેલીથી સન ૧૯૩૫ ના એપ્રિલની ૩૦ સુધી મા અરજી છે તે તેને કો વસવા અને કમ્પ્લેક્સિવટ કરવા દેવાની પરવાનગી પ્રધાન આપશે.

અધિપતિ—સન ૧૯૩૫ ના એપ્રિલની ૩૦ તારીખ સુધી મા વસવા અને કમ્પ્લેક્સિવટ લોઅરમાં દેવામાં આવેલી તે માય અર્થ સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા કાયદાની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ ની મુજબ વસવાટ અને કમ્પ્લેક્સિવટ પ્રોપર્ટી દેખાતો દોષ કાનિ રિવેલ વાલ છે. દાક્ષિણીય એકલ મુજબ કો કોઈ પ્રોપર્ટી મલો તેમાં એકીવાદીકર વિરુદ્ધની કલમ આવે. આપ તારીખના નેપથ્યે તે વિષયમાં પણ વસવાટ અને કમ્પ્લેક્સિવટ સર્વેથી એકીવાદીકરને રક્ષણ મળેલું દોષ તે આ બીજામાં કોઈક અર્થે અસલ મળે.

વાચક—ક્રોસકરની અંદર પ્રોપર્ટીને લેન્ડલ કુપર જેવી વસવાટ અને કમ્પ્લેક્સિવટ કરીને રહેલા છે તેમની સન ૧૯૩૦ ના મે માસ પછી કું રિપ્લિટ છે તેમજ પણ સન ૧૯૩૨ ના સપ્ટેમ્બર માસની પહેલી તારીખ સુધીમાં અરજી કરવી જોઈશે.

વાચક—સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ નાં જે માથેસે એ પ્રોપર્ટી કમ્પ્લેક્સિવટ કરેલા છે તેમન તે કંઈ સંરક્ષણ મળે એમ છે નહિ બીજાની કલમ ૬ (બી) સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ પહેલાં જેમાં વસવા અને કમ્પ્લેક્સિવટ લોઅરમાં લવા તેમનેજ લાગુ શકે છે. કુદમાં સન ૧૯૩૦ ના મે માસની ૩૦ તારીખ નાં જેમજ પ્રોપર્ટીને લેન્ડ કુપર લાકુઅરો પ્રોપર્ટીને લોઅર કરેલા દોષ તેને આ બીજા પ્રમાણે કંઈ રક્ષણ મળે નહિ.

વાચક—આ બીજાની કલમ સેકશન ૬ થીની આંતરની (અ)

કચ્છ મુખ્ય પ્રોટેક્ટોર યોન્ડ વિશે શું રિપોર્ટ છે? તેમજ બીજા વિશે શું રિપોર્ટ છે?

અધિપતિ—એડવોકેટ યોન્ડા સન ૧૯૧૬ ના કાઝ મા કચ્છ મુખ્ય પ્રોટેક્ટોર યોન્ડાને કમિશનરે કે તેમને કમિશનરે તે કમિશનર રહેશે ને સન ૧૯૨૦ ના મે માસ ૬ પહેલી તારીખે તે રજીસ્ટર્ડ મેમ્બર્સ હશે તો. એજ પ્રમાણે ૬૯ વર્ષથી વધુ મુદતની બીજા ને સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ પહેલાં રજીસ્ટર્ડ મેમ્બર્સ હોય અને ને ખરી ભોનની સેક્યુરીટી તરીકે હોય અને તેની કિંમત એડવોકેટ યોન્ડાના નામ કાઝ યોન્ડ હોય તો તેની સાથે મળીને પ્રોપર્ટીની કિંમત હોય તેનાથી અર્ધા કિંમતથી યોન્ડ રજીસ્ટર્ડ કરતી વેળા વધી જતી ન હોય તે તે કમિશનર છે. સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ પહેલાં કીડા કોપીસની અંદર કાઝ પચ્છ બીજા રજીસ્ટર્ડ મેમ્બર્સ ન હોય તે કમિશનર નહિ ભેળાય. બે તે ૬૯ વર્ષથી મુદતનું મેમ્બર, માત્ર વધારે મુદતનું હોય માત્ર કારે દેનારને કમિશનર બીજાને તે કાઝ પચ્છ મુદત મુધી રીન્ડુ કમિશનરને ૬૯ વર્ષનું હોય પરંતુ એડવોકેટ યોન્ડાને તેની મુદત અને રીન્ડુ કરવાની મુદત હોય તે જાને નથીને ૬૯ વર્ષથી મુદત વધી ન જતી હોય તોજ તે કમિશનર ભેળાય. અને કમિશનર મુધી પ્રોટેક્ટોરેટ અને તેના નિયંત્રિતા પડે છે એ બાબતનું છે. યોન્ડ અને બીજો આ કચ્છથી વિદ્યુત જતા હોય તેને કાલજ અંદર કરી લઇ રહે છે.

વાંચક—કચ્છ સેક્ટર ૪ ની સેક્ટર ૧૭ (૧) મુખ્ય સન ૧૯૨૦ ના મે માસની ૧૫ માં તારીખ નામ કાઝ પચ્છ માસુસ એડવોકેટને માટે પોતાના નામ ઉપર પ્રોપર્ટી સમીતી કો? મુરોપીયન ટ્રસ્ટીના નામ ઉપર એડવોકેટ ની સિફત હોય તે કમિશનર કાઝ ખાલ મુરોપીયનને પોતાને નામે નીમે તો તે મુરોપીયન સિફત પોતાના નામે સમીતી કહે?

અધિપતિ—સન ૧૯૨૦ ના મે માસની ૧૬ માં તારીખ પહેલાં કાઝ પચ્છ મુરોપીયનને એડવોકેટ ની પોતાના નામ ઉપર પ્રોપર્ટી રાખેલી હોય તો ન પોતાના નામ ઉપર રહેવા હોય. સન ૧૯૨૦ ના મે માસની ૧૫ મુધીમાં એના નામ ઉપર હોય તેજ માસુસ સમીતી કહે. કાઝ નવા કરીના નામ ઉપર ને કમિશનર કરી કાઝ નહિ તે વિષે ખાલમાં એડવોકેટ નથી. પરંતુ કુ એવો અભિપ્રાય માત્રુ પુ કે તેમ માલ કહે.

વાંચક—કચ્છ સેક્ટર ૪ માંની સેક્ટર ૧૭ માં કાને માલ પડે છે?

અધિપતિ—કચ્છમાં ને અમલદારનાં નામે બાબતો છે તે સિવાયના નવા માલસો એના - બધી જોડને મનાઇ કમિશનર કરવા પ્રમાણ કરે ના તેમ કરવામાં બદલ કરે તેને માલ પડે છે. એમાં એડવોકેટનાં સમાવેશ થાય તેમજ એ સેક્ટરનાં અંત કરવાના કમિશનર પાર્ટી જાને તો તેને પચ્છ સમાવેશ થાય છે.

વાંચક—એ કાઝ એડવોકેટ એડવોકેટને ને પોતાના નામ ઉપર સિફત કમિશનર સમીતી કહે તેના નામ ઉપર કમિશનર કરે તો એવા કમિશનરથી ને પેસા મળે તે એક

વધી મુધી રાજ્ય સમીતી એક વર્ષ પછી રાજ્યનો ફેરફાર કરે છે.

અધિપતિ—સન ૧૯૧૬ ના કાઝ મા કમિશનર નવી કચ્છ ૨ (૫) ને પ્રોપર્ટી છે તે અરજી રીને મનાવેલો છે. કુ માત્રુ પુ કે એના અર્ધ એ છે કે કમિશનરના અર્ધમાં પ્રોપર્ટી હોય તેને રજીસ્ટર્ડ કાઝ કરે પચ્છ તે ને તારીખે રજીસ્ટર્ડ મેમ્બર્સ હોય તે તારીખથી અર્ધ અર્ધ ઉપરનો સમય લઇ એના હોય તો રજીસ્ટર્ડ ન માલ કહે. આ એવા સિફત અર્ધથી છે કે ને સિફતને રજીસ્ટર્ડ અર્ધ કરી બીજી હોય અને સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ નામ એડવોકેટના કમિશનર કમિશનર કરેલી હોય. ના રજીસ્ટર્ડ પ્રોપર્ટી ને નાને જોઇ પાર્ટી પાસેથી એક વર્ષના અંદર પાછી મેળવી લેવાનો રજીસ્ટર્ડ અધિકાર છે.

વાંચક—કચ્છ ૧ ને શું એવા અર્ધ થાય છે કે સન ૧૯૨૦ ના મે માસની ૧૬ માં તારીખ પછી નેટલી કરતો ન બેલી હોય કે નેથી એડવોકેટના પ્રોપર્ટી કમિશનર કરી કરે તે નથી નવામાં કહે?

અધિપતિ—ને કરતો અમલદાર પ્રોપર્ટી વિશે કહેવામાં આવેલું હોય તે નામુ મળવાનું. અમલદાર બાબત કમિશનરને કચ્છ અંદર નથી જાયતી.

વાંચક—કચ્છ ૩ (૧) મુખ્ય ને કાઝ પ્રોપર્ટી કમિશનર એડવોકેટનાં નામ હોય તો તે સેક્ટર રાજ્ય શું અર્ધ કરી એક ને કમિશનરનાં મુરોપીયનોના સેક્ટર ૫૧ ને નાને કમિશનરના ૪૬ ને નવી કમિશનરની રી રિપોર્ટ છે?

અધિપતિ—કાઝ પ્રોપર્ટી કમિશનરના નામ ઉપર સિફત હોય તો એડવોકેટના નામ ઉપર નેટલી સેક્ટર હોય તેમજ સરકાર અર્ધ કરી કરે છે તે મેમ્બરીમાં હોય, માલસોરીમાં હોય કે તેની પાસે એકલ સેક્ટર હોય તે નવાસુમાં અર્ધ નથી. કાઝ કમિશનર ને એમાં મુરોપીયનો ૫૧ રકા સેક્ટર કરવાના હોય તો તે એડવોકેટના કમિશનર હોવા નહિ અને તેથી તે અર્ધન લઇ કરે. પરંતુ ને તે પ્રોપર્ટી કમિશનર હોય તે તેમાં એડવોકેટના સેક્ટર રાખી નહિ કરે. તેના નવા સેક્ટર અર્ધ લઇ કરે. પરંતુ આમ કરવામાં સન ૧૯૨૦ ના મે માસ ૬ પહેલી તારીખ પછી તેજે અર્ધન અર્ધથી ન હોવી જોડને એ કરત તો જોડ.

વાંચક—સેક્ટર ૨ અને ૩, આ કચ્છમાં કમિશનર કમિશનર અને સેક્ટરનાં હરજ અમલદારનાં છે તે વિષે મુદતનાં છે?

અધિપતિ—કા એ વિષયમાં એ કચ્છમાં રજીસ્ટર્ડ છે. (અધિક)

પોસ્ટ ઓફિસ સર્વિસ બેન્ક

કચ્છમાં પોસ્ટ ઓફિસ રજીસ્ટર્ડ મેમ્બર્સનાં નામો વાચકો રાજે નવા રાજા સમીતી મુધી રહેશે ને વેળા સેવીસ બેન્ક માટે ડીપોઝીટ કરવામાં આવેલો નવા મુનિસિપલ સેવિસ સર્વિસ બેન્ક વેળામાં આવશે આ એડવોકેટની બાબતથી ન કરે કરે. મુધી રાજે ૭ વાચકો રાજે ૬ વાચકો મુધી ને અમલ સમય પડતો. આ ને તે સમયે નમાઈ ડીપોઝીટ સેવીસ બેન્કમાં રાજે અમલ તો સર્વિસ રીજીસ્ટર્ડ.

દ્રાસવાલમાં અમલનો ઇમ્પ્રોવેશન કેસ

અમલમાં રહેલું બીજા વિગત કમીશનર જોશ એડીવાટીકેસ વચ્ચે અમલ ઇમ્પ્રોવેશન બોર્ડ પાસે એક કેસ ચાલી ચલ્યો છે. સન ૧૯૩૧ નો નવો ઇમ્પ્રોવેશન કાયદો પસાર થયેલો અને તેને આધારે રજીસ્ટ્રેશનના સર્વે ૬૫૧ હાથ સેવામાં આવ્યા છે તે કાયદા મુજબ બેઠે આ કેસમાં ચુકાદો આપેલો છે. અરજદાર શ્રી હંસમાધવ રંજુભીનાં સુપ્રસંગ કેસમાં આ કેસની અંદર અપીલ કરવારે છે. કેસની પુરેપુરી વિગત નીચે પ્રમાણે છે:—

(૧) અરજદાર યુનીયનમાં પદેશ વહેલો સન ૧૯૧૨ ની સાકમાં રંજુભીનાના ભાગર તરીકે દાખલ થયો હતો.

(૨) તા. ૩૧-૭-૧૨ ના રોજ અરજદારને રજીસ્ટ્રેશન સર્વેશીટ આપવામાં આવ્યું.

(૩) તા. ૨૨-૧૨-૨૫ ના રોજ અરજદારે પોતાના હાકરા પ્રમાણમાં દ્રાસવાલમાં દાખલ કરવા માટે ડી. બાઇ. ૬૧ ફોર્મ માટે અરજ કરી.

(૪) તા. ૭-૧-૨૬ ના રોજ શ્રી. ડેવિસને જે એડીશન પ્રોસીયર ઇમ્પ્રોવેશન અમલદાર હતો તેણે ડી. બાઇ. ૬૧ ફોર્મ તેને આપ્યું અને ઇમ્પ્રોવેશન ખાતા તરફથી જે ફોર્મ તપાસ માટે હાઇ મેજિસ્ટ્રેટમાં આવ્યું.

(૫) તા. ૨૨-૧૨-૨૫ ના દિવસે અરજદારે જે કલુક કર્યું કે તે રંજુભીનાના હાકરા નહોતો.

(૬) તા. ૧૫-૭-૨૬ ના રોજ પ્રોસીયર ઇમ્પ્રોવેશન અમલદારે અરજદારને ડી. બાઇ. ૬૧ ફોર્મ આપવાનો ફાઇમ થયો અને તે તેને આપવામાં આવ્યું.

(૭) તા. ૧૬-૧૦-૨૬ ના રોજ શ્રી ડેવિસને અરજદારને સર્વેશીટ જોશ આઇડેન્ટીટી પત્ર આપી.

(૮) તા. ૨૬-૪-૨૬ ના રોજ પેરમાઇ પાંચમાની અંદર અપીલમાં સબ દિક્કિત અપવા છતાં પ્રોસીયર ઇમ્પ્રોવેશન અમલદારે અરજદારને બીજા સર્વેશીટ જોશ આઇડેન્ટીટી આપી અને બીજું ડી. બાઇ. ૬૧ ફોર્મ તેની કો રવીમા અને એડીશન અમલદારે યુનીયનમાં દાખલ કરવા માટે આપ્યું.

(૯) શ્રી ડેવિસને સર્વેશીટ જોશ આઇડેન્ટીટી આપવાની પ્રથાને લતા આપેલી છે અને અમલદાર તરીકે તેની નીચેના મેજેસ્ટ્રેટ પત્ર થઇ હતી.

(૧૦) અરજદારને સર્વેશીટ જોશ આઇડેન્ટીટી આપવામાં આવી તે વેળા થોડો સમય યુનીયનમાંથી મેરકાન્ડર રહ્યો હતો તે સિવાય સન ૧૯૧૨ થી તે આજુ દ્રાસવાલમાં રહ્યો છે.

તા. ૨૩-૬-૩૦ ના રોજ અરજદારને પ્રોસીયર નોટીસ આપવામાં આવી, પરંતુ પાછળથી જે નોટીસ ખેંચી સેવામાં આવી અને તા. ૧૬-૧૦-૩૧ ના રોજ તેને પ્રોસીયર નોટીસ બીજા નોટીસ આપવામાં આવી.

આ પ્રોસીયર નોટીસની સામે બોર્ડે આ અપીલ કરવામાં આવેલી છે કમીશનર જોશ એડીવાટીકેસને નીચેની નોટીસ અરજદાર તરફથી આપવામાં આવી છે:—

આ ઉપરથી નોટીસ આપવામાં આવે છે કે ઉપરથી અપીલ જે વેળા સાંભળવામાં આવે તે વેળા અરજદાર અરજાવામાં આ મુદ્દો દાખ થયો કે અરજદારે તા. ૬-૨-૩૨ ના રોજ કમીશનર જોશ એડીવાટીકેસને એક રજીસ્ટ્રેશન આપેલું છે અને તે અનુસાર તેમાં જે મુદ્દાઓ અપાવેલા છે તે મુજબ આ બોર્ડે અપીલ સાંભળવાનો અધિકાર નથી. જે વેળા પ્રોસી-

યર નોટીસ આપવામાં આવી તે વેળા બોર્ડમાં અરજદારને અમાઉ પ્રોસીયર નોટીસ આપવામાં આવેલી તેની અપીલ બોર્ડે સંભાળેલી નથી. અમાઉ પ્રોસીયર નોટીસ આપવામાં આવી હતી તે તા. ૨૩-૬-૩૦ ના રોજે આપી હતી. અને તે નોટીસ સામે અપીલ કરવામાં આવી હતી તેનો મુદ્દો બોર્ડે આપેલો નથી.

એક અપીલનો નિર્ણય ન થયો હોય છતાં તેવીજ ભવતની બીજા પ્રોસીયર નોટીસ આપવાનો કમીશનર જોશ એડીવાટીકેસને અધિકાર નથી. કારણ કે પ્રથમ આપેલી નોટીસની અપીલનો મુદ્દો હજી અપાવો નથી. અરજદારે કમીશનર જોશ એડીવાટીકેસને આપેલી નોટીસમાં જે પત્ર ઇન્કોર્પોરેટ કર્યું કે અપીલના જે મુદ્દાઓ તેણે આપેલા છે તેમાં તે નીચે પ્રમાણે ફેરફાર કર્યો. (૧) તા. ૧૬-૧૦-૩૧ ના રોજ પ્રોસીયર નોટીસ આપી હતી અને તેના ઉપરથી આ અપીલ નીચેના છે તે મેરકાન્ડરે જે પત્ર જે તા. ૨૩-૬-૩૦ ના રોજે પત્ર અરજદારને પ્રોસીયર નોટીસ આપી હતી અને તેની સામે અપીલ કરવામાં આવી હતી તે અપીલ સાંભળવામાં આવી નથી. બીજું તા. ૧૬-૧૦-૩૧ ના રોજ અરજદારને જે પ્રોસીયર નોટીસ આપવામાં આવી હતી તે કોઇ પત્ર ભવતની તપાસ અમાત્ર સિવાય તેમજ અરજદારની કદી વાલ સાંભળવામાં આવ્યા સિવાય આપવામાં આવેલી. અરજદારની મેરકાન્ડરીમાં તેની વાલ સાંભળવા સિવાય કમીશનર જોશ એડીવાટીકેસને પ્રોસીયર નોટીસ આપવામાં લગા નથી.

બોર્ડે ઇન્કોર્પોરેટ કર્યું કે પત્ર અવધાર ઉપરથી બોર્ડે કદાચ છે કે પહેલી નોટીસ જે આપવામાં આવી હતી તે પાછી ખેંચી લેવામાં પાર્ટીઓ સમમત થઇ હતી.

બીજા મુદ્દા વિશે બોર્ડે ઇન્કોર્પોરેટ કર્યું કે બોર્ડે સંતોષ થયો કે કે અરજદાર વિષેની પુરેપુરી દિક્કિત કમીશનર જોશ એડીવાટીકેસ પાસે મેલુદ છે કે જે ઉપરથી અરજદાર પ્રોસીયર પ્રમાણે છે કે નહિ તેના તે નિર્ણય આપી શકે. અને અરજદારને કમીશનર પ્રોસીયર પ્રમાણે અંદર કરે તે પહેલાં અરજદારને સાંભળવાનું અરજનું નહતું.

અરજદારનો ત્રાંચો મુદ્દો એ છે કે તેની પાસે રજીસ્ટ્રેશન સર્વેશીટ છે એટલે તે સન ૧૯૧૩ ના ડીપીમ કોર્ટર મુજબ તેમજ સન ૧૯૩૧ ના બનેવારી માસના ડીપીમ કોર્ટર પ્રમાણે પ્રોસીયર પ્રમાણે નથી. એવો મુદ્દો અરજદારે એવો રજુ કર્યો છે કે સન ૧૯૩૧ નો પંદરમો કાયદો જુલ-કાળને લાગુ પડતો નથી એટલે રજીસ્ટ્રેશન સર્વેશીટને અમે તેના જે કદો છે તેને કદી અસર લાગુ પડતી નથી.

અપીલને ઉપરો મુદ્દો એવો છે કે સન ૧૯૨૫ માં કમીશનર જોશ એડીવાટીકેસે અરજદાર અપીલ પુરેપુરી તપાસ કરી હતી. તે હવે રીતે દાખલ થયો હતો તે વિષે કમીશનરને પુરી ખબર પડી હતી. બોર્ડે દિક્કિત આપીને તે દ્રાસવાલમાં દાખલ થયો હતો એ કમીશનરને ખબર હતી છતાં સન ૧૯૨૬ માં કમીશનરે તેને ડી. બાઇ. ૬૧ ફોર્મ આપ્યું અને સર્વેશીટ જોશ આઇડેન્ટીટી આપી અને જેમાં કમીશનરે ઇન્કોર્પોરેટ કર્યું કે અરજદાર કાયદેસર દ્રાસવાલમાં દાખલ થયો હતો. વળી સન ૧૯૨૬ ના ડીપીમ માસમાં કમીશનરે તેને બેરેસો માર્કેસ બવા પાટે બીજા સર્વેશીટ જોશ આઇડેન્ટીટી આપી સન ૧૯૩૧ નો પંદરમો કાયદો જુલકાળને લાગુ પડે છે ના નહિ એ મુદ્દો પહેલો તપાસીશું:—

એવેન્યુ ડીવીઝનમાં પ્રીન્સીપલ પ્રમોશનના અમલદાર વિરુદ્ધ થરોત્તમના ડેપુટી વિશ્વ ન્યૂઝ બરડીએ ચુકાદો આપતા વિભાગની ઇડમાં એક કેસની અંદર ન્યાયાધીશ લોર્ડ કેમ્પબેલે એક કાયદો જાહેર કર્યો હતો. જાણીતા વાક્ય પડી ગયું કે નહિ તે વિશે વિચારો. કોર્ટના ન્યાયાધીશ હવે કે તે કાયદાની આખી પરિસ્થિતિ આપણે પ્રથમ તપાસવી જોઈએ. વળી કાયદાની અમલદાર રિવિઝન થી જતા તે પણ તપાસવું જોઈએ અને કાયદો મહત્તર પ્રાથમિકતા હરાદો હો કલે તે પણ જોવું જોઈએ.

આ મુદ્દાઓ અમારીને વધુ ન્યાયાધીશ અંદર ૧૯૨૭ નો કાયદો કાયદો. પસાર કરવામાં આવ્યો તે વેળા કાયદામાં અમલદાર થી રિવિઝન હતી તે કોર્ટની તેજા એવા નિર્ણય ઉપર આધારિત હતા કે સન ૧૯૨૭ ના કાયદાની પછી કાયદાને અર્થ એવી રીતે કરવાનો છે કે અલગ એ કાયદા સન ૧૯૧૭ ના ૨૨ મા કાયદાના એક સામ તરીકે હોય.

હવે આ એવેન્યુ ડીવીઝનમાં પ્રીન્સીપલ પ્રમોશનના અમલદાર વિરુદ્ધ આવા જુલાના કેસનો ચુકાદો મળ્યો હતો જેની મહત્તમ એવી હતી કે સન ૧૯૨૭ ના ૨૭ મા પ્રમોશન કાયદાની પાંચમી કલમ એવી રીતે જાહેર કરવામાં આવી હતી કે જેની સન ૧૯૧૭ નો ૨૨ મા કાયદો પસાર થયો છે પહેલાં આપણામાં આવેલા રજીસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટને ટેનસલ કરવાની જોઈએ સત્તા મળે. એટલે કે પાંચમી કલમ સન ૧૯૧૭ પહેલાં નીચેના મુદ્દા સર્ટિફિકેટને વાક્ય પડી ગયું નહિ.

આ સ્થિતિ તા. ૨૭ સન ૧૯૨૭ નો પંદરમો પ્રમોશન કાયદો પસાર કરવામાં આવ્યો.

હવે જો આપણે આ કાયદાની મર્યાદા અને તેની પરિસ્થિતિ ઉપરથી જોતા તપાસીએ તો તપાસીએ કે જે સમયના મારવામાં આવેલ છે તે જોઈએ તો તેમજ પ્રાથમિકતા હો કલે તે તપાસીએ તો આપણને એવો નિર્ણય ઉપર આપવાની કલમ પડે છે કે સન ૧૯૧૭ પહેલાં પણ એ કાયદો જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો સન ૧૯૨૭ પહેલાં એ પછીથી બોલી રીતે રજીસ્ટ્રેશન મેળવવામાં આવેલા હોય તો તેને રદ કરી કાયમ છે.

સન ૧૯૧૭ તા. ૨૨ મા કાયદાની કલમ ૪ (૨) અંતર્ગત આપણે રજીસ્ટ્રેશન મર્યાદાના કલે નિયંત્રક સામુદાય હતા તે કલમને સન ૧૯૨૭ ના કાયદાની રીપ્રીક કરવામાં આવી છે એટલે જ તે પછી એ નવા કાયદામાં એક નવી કલમ ઉમેરવામાં આવી છે જેને આપણે જોઈ રેકર્ડમાં આવ્યું છે કે રજીસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ મર્યાદાને મુદ્દાનામાં કાયદા મર્યાદા અને વજાવતો કલમ મળતો નથી.

તેથી જોઈ એવો નિર્ણય થયો છે કે અમલદાર પાસે રજીસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ કે તેની કચી કિન્સલ નથી. હવે એક નીચા મુદ્દા ઉપર આવીએ. અમલદારે જોઈ કલેવેલ છે કે સન ૧૯૨૫ ની સાલમાં કમીશનરે જોઈ નેલીમાટીકસે પુરી તપાસ કરી હતી અને અમલદાર ટ્રિસવામાં બોલી હકિકત આપણે કાયમ મળ્યો છે એ તે સારી રીતે અલગ હતા અને એ અલગ હતા તેથી સન ૧૯૨૭ ના અંતર્ગતમાં અમલદારને સર્ટિફિકેટ જોઈ આપણે-ટીટી આપી, જેમાં કલેવવા થી આપણે હવે કે અમલદાર ટ્રિસવામાં કાયદાને રીપ્રીક છે. વળી પાછું સન ૧૯૨૬ ની સાલમાં કમીશનરે તેને જોઈ પાર લેવામાં માઈસ અવા આરે સર્ટિફિકેટ જોઈ આપણે-ટીટી આપી.

અમલદારને કલેવેલ છે કે તે રજીસ્ટ્રેશન ટીટી નથી એ કમીશનર સાથે જે અલગ હતા હતા તેને એ પાર સર્ટિફિકેટ જોઈ આપણે-ટીટી તેથી આપણે એટલે સન ૧૯૩૦

ના રીસેપ્શન માસની અંદર કેવની સુપ્રીમ કોર્ટમાં પ્રીન્સીપલ પ્રમોશનના અમલદાર વિરુદ્ધ નામર કરવાના કેસમાં ન્યાયાધીશ ચુકાદો આપેલો તેના નેચો અવા કેસ નવી અવા છે.

બોર્ડની પાસે જે જુલાનીમાં રજી કરવામાં આવેલી છે તે ઉપરથી જોઈને સત્તાપ કાય છે કે અંદર કમીશનરે અમલદારને ડી. આઈ. ૬૧ ફોર્મ આપ્યું અને સર્ટિફિકેટ જોઈ આપણે-ટીટી આપી હવે અમલદારના માથે વિશેની કલમ હકિકતની તેને અમલ ન હતી. વળી તે જે ઉપરથી સામિત થાય છે કે કમીશનર સન ૧૯૨૭ ની સાલમાં પણ એ વિશે કોઈ તપાસ કરાવતો હતો અને ડી. આઈ. ૬૧ ફોર્મ અને સર્ટિફિકેટ જોઈ આપણે-ટીટી તે તે પહેલાં કાંઈ કાયમ ઉપર આપવામાં આવ્યા હતા. એટલે નામર કરવાના કેસમાં જે હકિકતો હતી તેથી જુલીન હકિકત આ કેસમાં છે.

અમલદારે અંદર સર્ટિફિકેટ જોઈ આપણે-ટીટી માટે અમલ કરી આરે તેથી પાસે રજીસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ હતું અને તે વેળા રીવિઝન મેળવેલ છે એ વિશે કમીશનરને તે વેળા કચી કલમ ન હતી.

બોર્ડની પાસે જે જુલાનીમાં પહેલી છે તે એવા જોઈને આમાં મર્યાદા છે કે અમલદારે રજીસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ કાયદા મેળવેલ છે અને તેથી અમલદારે કલે નાંખવામાં આવે છે. આ કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટની પાસે કાયદાના મુદ્દા ઉપર અમલદારને જવું હોય તો તે મુદ્દાને લેવા કરીને સુપ્રીમ કોર્ટ પાસે અપીલ લાગુ છે.

સુપ્રીમ કોર્ટમાં આ કેસની અંદર અપીલ લાગુ અવામાં આવેલો એવા સમાચાર અમલદાર આપવામાં આવ્યા છે.

સોનેરી કાયદા મુજબ રૂડીપોર્ટમાં કેસ.

હાઈકોર્ટમાં ખાલી કરીને આલેખા અવાનો મુદ્દમ

રૂડીપોર્ટ-મરેસમન્ટ ટાઉન કાઉન્સિલે રૂડીપોર્ટની પ્રિન્સીપલ પ્રમોશન (પ્રિન્સીપલ) લીમીટેડના ઉપર સન ૧૯૦૮ ના સોનેરી કાયદા મુજબ આને રેકર્ડેસ સમય થયો કેસ કચો હતો. પોતાની મિલ્કતોની અંદર કલે માલ્કોને વસવા છે તે વાત અમલદાર આ કેસ કરવામાં આવ્યો હતો. તો બોર્ડના ડીવીઝનની સુપ્રીમ કોર્ટ એ કેસમાં ચુકાદો આપ્યો છે જેમાં ટાઉન કાઉન્સિલની જીત થઈ છે અને હાઈકોર્ટમાં કાયદો છે. હાઈકોર્ટમાં કલે બોર્ડને તેથી ન મિલ્કતોમાં વસે છે તે ખાલી કરીને વાલ્યા અવાનો મુદ્દમ થયો છે. આ કેસની વિગત નીચે મુજબ છે.

આ કેસમાં વાલી રૂડીપોર્ટની ટાઉન કાઉન્સિલ છે અને પ્રતિવાદી પ્રિન્સીપલ પ્રમોશન (પ્રિન્સીપલ) લીમીટેડ છે.

વાલી ટાઉન કાઉન્સિલે સુપ્રીમ કોર્ટને એવી અવગતી અમલ કરી છે કે પ્રતિવાદીને રેકર્ડ નામર મળ્યો, ૧૦૮૫, ૧૧૬૨, ૧૧૬૪, ૨૫૪ તથા ૩૦૮ જેમાંથી આ અમલદાર પેરોઆ ૧૪, ૨૪, ૨૫, અને ૨૮ માં કલેવેલા માલ્કોને વસવા એ રેકર્ડમાં ખાલી કરીને વાલ્યા અવાનો અમલમાં મુદ્દમ તેમજ પ્રતિવાદીને ૫૬૫ ઉપર અલગથી રેકર્ડમાં અંદર પોષ જેમાંથી કલે તે કલે માલ્કોને વસવા થા તેનો કલમ-વલિવલ ન કરે તેનો મુદ્દમ કરવો.

વાલી ટાઉન કાઉન્સિલ કલેવેલ છે કે ઉપર કલેવેલા રેકર્ડમાં ખાલી કરીને પ્રતિવાદીને કલે માલ્કોને તેમાં વસવા કલે

સન ૧૯૦૮ ના સેનેટરી કાયદાની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ નો અંશ ક્યો છે. કલમ સેનેટને એ સ્ટાન્ડોમાં પસંપા દેવાના આગ્ય છે જે વાલનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો છે પરંતુ એ સ્ટાન્ડો વિશે ખીલે કોઈ કુલમ કરવામાં આવે તેના સામે પ્રતિવાદી થાય છે. વાદી રૂડીપોર્ટ મેરસનની ઠાઉન કાઉન્સિલ છે. રૂડીપોર્ટ ટાઉનશીપ બોદાનીસબર્ગના માધુનીંગ કીરડીકટમાં રૂડીપોર્ટ હાર્મ નંબર ૪૩ ના એક ભાગ ઉપર આવેલું છે. સન ૧૮૯૧ ના સપ્ટેમ્બર માસની ૧૦ ૮ મીએ હાર્મને પબ્લીક ડીમોંગ તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. રૂડીપોર્ટ ટાઉનશીપ હાર્મના માલીક તથા સાઈમ આફ્રિકા રીપબ્લીકન સરકાર વચ્ચે ક્વેલેક્ષા એગ્રીમેન્ટ મુજબ સન ૧૮૮૭ ના ડિસેમ્બર માસમાં રજાવવામાં આવ્યું હતું. એ ટાઉનશીપના સામાન્ય ખાતા મુજબ તેમાં કસબાવમાં ૧૫૫ સ્ટાન્ડો, મહેલના તથા પુરબી જમીન સાથે હતા. એજ ટાઉનશીપની અંદર પાછળથી ખીલ ૧૦૮ સ્ટાન્ડો સન ૧૮૯૮ ના ૫૬૨મા કાયદા પ્રમાણે જનાવી તેમાં સામેલ કરવા માં આવેલા છે. પ્રતિવાદી સ્ટાન્ડ નંબર ૫૭૭, ૧૦૪૬, ૧૧૬૩ અને ૧૧૬૪ નો માલિક છે. આ સ્ટાન્ડોનો પહેલી વારના ૧૫૫૫ સ્ટાન્ડોમાં સમાવેલ થાય છે. સ્ટાન્ડ નંબર ૨૫૪ તથા ૩૦૮ ના પશ્ચ પ્રતિવાદિ સાલીક છે અને પાછળના ૧૦૮ સ્ટાન્ડોમાં એનો સમાવેલ થાય છે. પ્રતિવાદિઓના નામ ઉપર કાપટલ ડીક થયેલું છે તેમાં કલમ માલુસો વસી ન કહે જેવી જમીનકલમ કલમ ટાપટલ ડીકમાં નાખેલી નથી. ટાઉન કાઉન્સિલની માલીકીના એ ટાઉનશીપની અંદર કલમ ૩૫ સ્ટાન્ડો છે. વાદીની સામે જે વિરુદ્ધ મુદ્દાઓ રજુ કરવામાં આવ્યા છે તેમાં કોઈ એ છે કે વાદીને આવેલો કેસ કરવાનો દલમ નથી. વાદી એમ સાબિત કરવા માટે છે કે તથા મુદ્દા ઉપર તેને એવો દલ છે. પહેલો મુદ્દો એ છે કે ટાઉનશીપની અંદર તે સ્ટાન્ડોની માલીકી પસાવે છે. ખીલે મુદ્દો એ છે કે પ્રતિવાદીના મેર-કાયદેના વર્તનથી વાદીનો સ્ટાન્ડોને નુકસાન થયું છે અને ત્રીજું ટાઉન કાઉન્સિલ તરીકે તેણે ટાઉનશીપની તંદુરસ્તી બેલી એ તેનું કામ છે અને ટાઉનશીપમાં વરતા સોહાના મંદરેટો સાચવવા માટે માર્ડાનનું કામ કરવું અને સેનેટના પ્રતિનિધિ રૂપ તે છે. વાદીને લોકસ સ્ટેન્ડાર્ડ—આવી જાતનો કેસ કરવાનો અધિકાર છે ના નહિ તે જાણત કરમરોડિયં સુની-કોપાલીટી વિરુદ્ધ હાફ લીમીટેડ અને ખાલઓ એમનો કેસ માલી અમેલો તેમાં પશ્ચ પ્રતિવાદી તરફથી એજ મુદ્દો ઉઠાવવા માં આવ્યો હતો કે વાદીને લોકસ સ્ટેન્ડાર્ડ એવો કેસ કરવાનો દલ છે ના નહિ તે કેસમાં હાફ લીમીટેડ એ કંપનીના નામ ઉપર સ્ટેન્ડ ૧૭૨ અને ૩૪૦ ટાપટલ રતા અટકાવવા કોટનો કુલમ મેળવવાનો હતો એ કાર્યને મેરકાયરે લેખવામાં આવ્યું હતું તે સન ૧૮૮૫ ના ૩૫ મા કાયદાની કલમ ખીલ અને સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા કાયદાની કલમ ૧૩૦ પ્રમાણે તે મેરકાયરે છે એમ દેવવાનું હતું. હાફ લીમીટેડ તરફથી વિરોધ ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો અને જજવાવમાં આવ્યું હતું કે મેરકાયરે કાઉન્સિલને લોકસ સ્ટેન્ડાર્ડ નથી અને મેરકાયરે કશું કામ થયેલું નથી. આ કેસની સુનાવણી નવાથીયો કરકુલ અને મેક્લસ સમક્ષ થઈ હતી. જેએ વાદીની કારજ અને મુદ્દા ઉપર સ્વીકારી હતી અને હાફ લીમીટેડ વિરુદ્ધ મુદ્દો આપ્યો હતો. આ ઉપરથી એપેલેટ ડીવીઝન માં અપીલ કલ જવામાં આવી હતી અને આ ખીલ મુદ્દા ઉપર હાફ લીમીટેડના કાયદામાં મુદ્દો મળ્યો અને લોકસ

સ્ટેન્ડાર્ડના પ્રમ ઉપર કશો અભિપ્રાય નમાવીશોએ આપ્યો નહોતો મારા અભિપ્રાય મુજબ ટાપટલ પ્રોવીડીઅલ ડીવીઝન કોટનો મુદ્દો નવમરકાયરે છે અને વાદીને લોકસ સ્ટેન્ડાર્ડ છે એમ દેવેલું ખીલે મુદ્દો એ છે કે સ્ટેન્ડ નંબર ૨૫૪ અને ૩૦૮ અંબધી ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા કાયદાની ૭૭ મા કલમથી પ્રતિવાદીને કંઈ રસલ મળે છે કે કેમ તે તપાસવું સન ૧૮૯૮ ના ૧૫ મા કાયદાની કલમ ૯૧, ૯૨ અને ૯૩ ના આધારે સ્ટાન્ડો અપાએલા. કલમ ૯૨ એકલ દલાલેલું છે કે પ્રોકલેક્ટેડ લેન્ડ ઉપર મોસ માલુસોતે વલકા અને વેપાર માટે સ્ટાન્ડો આપવા અને એ કલમ મુજબ સ્ટાન્ડ ૨૫૪ અને ૩૦૮ આપવામાં આવેલા છે. કલમ ૯૩, પ્રાઇવેટ પ્રોકલેક્ટેડ અને જાનપ્રોકલેક્ટેડ તથા ગવર્નમેન્ટ લેન્ડ ઉપર ટાઉનશીપો રજાવવા સંબંધી છે. સન ૧૯૦૮ નો ૩૪ મો કાયદો સન ૧૮૯૮ ના ૫૬૨મા કાયદાની ૯૩ મા કલમ મુજબ ટાઉનશીપમાં સ્ટાન્ડો આપ્યા દોષ તેના અંબધી છે. એ કાયદા મુજબ સ્ટાન્ડો દો દોલ કલ કલ છે અને દો દોલ કલ લાર તેમાં કલમ માલુસો વસી ન કહે જેનું બંધન મુકવાનું થાય છે. એ કલમ સ્ટાન્ડ ૨૫૫ અને ૩૦૮ ને કાઝ ન પાડી કકાય અને તેથી પ્રતિવાદી તે નીચે પેલનાં જવાબ ન સોધી કલ. મલમલ સાહેબ જાલીએ સન ૧૯૦૨ ના ફેબ્રુઆરી માસની અંદર એક એપીલેટ કરી હતી. તે ઉપરથી બેલ કકાય છે કે રૂડીપોર્ટથી કાઉન્સિલને બાધા સમંબધી બનર છે કે એ સ્ટાન્ડોની અંદર કલમ માલુસો રહે છે. તેના કાઉન્સિલરો અને અમલદારોએ કશો વાધા ઉઠાવેલો નહિ એટલું નહિ પરંતુ અમલદારોએ ખીલકીના ખાતને પસાર કરેલું અને તેણે સારી રીતે જાણતા હતા કે એમાં કલમ માલુસો રહેવાનો છે. આ સ્ટેડરેડનો જવાબ આપતાં ટાઉન કલમ માલુસો મો. મોવિને ફેબ્રુઆરી વા. ૧૮ મીના દિવસે કલમલ હતું કે જરજકાર વાદીને કોઈ પશ્ચ સમયે પેલાનો અધિકાર ડાકી દીધો છે જેનું કલમ નથી અને રૂડીપોર્ટમાં આ સ્ટેન્ડોની અંદર કલમ માલુસો રહે એવો અમલિ આપીલ નથી. વાદીએ વાલ કલમ કરે છે એમાં કલમલ મેલેલો એલીવાટીકા અને કલમ માલુસો એ સ્ટેન્ડોની અંદર રહે છે પરંતુ એ માલુસોને કાલી દુર કલમવા માટે વાદીએ અલકાર પહેલાં પગલાં કર્યા ત. કલ. અને તેનું કારણ એ હતું કે વાદીની એવા માનવતા હતી કે એલીવાટીકા અને કલમ માલુસો એ સ્ટેન્ડોનો કમલવલિવલ બોલને તો તે મેરકાયરેલું કલમ નહતું. સન ૧૯૦૧ ના જોમરટ અને સપ્ટેમ્બર માસમાં વાદીએ પહેલી વાર વજીલની સલાહ લીધી હતી અને આ કેસ કરવાની સલાહ મળી હતી.

પ્રતિવાદીએ ખીલકીન ખાના વામેર જાણત જજવાની તે વિશે કલમવાનું કે સુનીસીપાલીટીના પાવલોઝ પ્રમાણે જાહેર તંદુરસ્તીને કલમ નીચમે મુજબ એ સંમતિ આપવામાં આવેલી. એ ખાતા પસાર કરી અપવામાં તે મલમની અંદર અમુક કામના માલુસોલ રહી કલે જેવી કલમ કાઉન્સિલ કરી કલતી નથી.

એ એલીવાટીકા અને કલમ માલુસોને રૂડીપોર્ટના સ્ટાન્ડોલ આ કાયમથી અસોવામાં આવશે તો મુદ્દાઓનો એ કલમ માં રહે એવી તેમને સમવલ થઈ પડશે. નવાથીયો કાર વાલ વાદીએ પેલાનો દલ જતો ક્યો છે એ વિષય ઉપર વિલાયતમાં અપાએલા એક મુકાદાની વાદી આપી દલાલું કે વાદીએ પેલાનો દલ ડાકી દીધો એમ રજુ થયેલી કલમલ ઉપરથી સાબિત થતું નથી. વાદીએ કલમલું છે કે કલ

૧૯૩૧ના સપ્ટેમ્બરમાં તેને પોતાના હક્કના કાંઈ તેની ખબર પડી. વાદીએ ૧૯૩૭ થી તે પહેલાંથી કલકત્તામાં જઈને પસંદ આપ્યા છે તે તે બેલા કેમ રહ્યા પશ્ચાત ન કરેલા. એ તે બેલાએ અટકાવવામાં આવેલા હવે તે મહાનો બનાવવામાં પેસા ન વાપરત, વીસેરે દલીલો લઈ છે. તેની સામે એ પક્ષ છે કે આર નાદ મહાનો વપરાક અને ઉપયોગ કરવાનો અધિકાર પ્રતિવાદીને ન હતો તે આજ પશ્ચે તેણે કહ્યો છે. એણે એ અમાવ પક્ષ કામ આવે એમ નથી. જેથી દલીલ એ પક્ષ કરવામાં આવી છે કે એ સવામાં કલકત્તામાં પસંદ હોવાથી એ સવાની રીતિ પસંદ મહ છે અને તેથી 'ફોર' વાદીને રીલીઝ આપવો ન જોઈએ. ન્યાયાધીશ કેટલીક કાવાની દલીલો આપીને એ મુદ્દો પક્ષ ખાનમાં રેવા જેવો નથી એવું કહીશું હતું.

જેમ્સો પ્રશ્ન એ છે કે સન ૧૯૧૬ના ૪૭મા કાવાની પહેલી કલકત્તા પ્રતિવાદીને કંઈ મહત્ત્વ મળે છે કે નહીં. આ માત્ર એકજ રીતે નહીં ૧૦૪૬ના અર્થ. જામને કાચ પડે છે. અને જો તેના ઉપર રહે છે તે કમાલુદીન બહા. મહમદ સાહેબ બાઈ, બદમદ હસન અને અબ્દુલ કાદર છે. આ અમાવમાં વજુદ રહેલું અને આ માલુસો સંબંધી જોરદર મેલવવા વાદીને હક નથી. જોલે ઉપર અમાવેલા રીતિ પ્રિવાય વાદીની મામલો મંજુર રાખવામાં આવી હતી અને કેસને ખર્ચ પક્ષ પ્રતિવાદીને માથે નાખવામાં આવ્યો હતો. [આ મુકાદમો રીપોર્ટના મુદ્દા ૬૬નીએને પોતાનું રવાન કીરી ચાલ્યા અગ્રુ પડે. — જ. ઇ. એ.]

મહત્ત્વ માટે અપીલ

ફીલોડ' ઇન્ડિયન પ્રેસમાં કીન્સ ફેક કમીટી તરફથી મહત્ત્વ માટે અરજ કરતાં કમીટી દર્શાવે છે કે અરજના વેપારી ઉપર આ રીતે કેસ હતો. આજું પરિણામ જેલમાં આપવાથી પ્રોટેસ્ટના રોડમાં અપીલ કરવામાં આવશે. સરકાર કેસનું પરિણામ આપશે હોદી કામને કાચ પડે છે. એ માન ફીલોડ'ના હોદીમાં મારેલ નથી. આખા રીફના હોદીએને કાચ પડે. ફીલોડ'ના હોદીએની વસ્તી થયી જોડા છે અને તે અમાવમાં કારો દર્શાવેલો છે. આજા રાખવામાં આવે છે કે ફીલોડ' કમીટીના મહારથો હવે ઉપરવવા માટે આવશે તેમને ફીલોડ'માં પસંદ હોદી મામલો મહત્ત્વ આપવા મુકાદમ નહીં.

શ્રી. ડા. હાંદુ સેવા સમાજની માસીક બહેર સભા

શ્રી. ફીલોડ' હાંદુ સેવા સમાજની માસીક બહેર સભા તા. ૮-૫-૧૯૩૧ ને રવિવારે બહેર એક વાગે મ્યુનિસિપલ મી. પાટીકાર હોલમાં શ્રી. રા. રજીસ્ટ્રાર વડાકા પડેલના પ્રમુખપક્ષા હેઠળ મળે હતી. પ્રથમ રજીસ્ટ્રારે કંઈ કારણો પ્રમુખે કુંકમાં કામકાજની વિગત અમલની હતી. બાદ મંત્રીએ અમલની એ સભાની મીનિટ્સ વાંચી હતી જે સર્વાનુમતે મંજુર થઈ હતી. તે પછી સભાને બેલાનીસમગ્ર બનરજ હોરપીટલ તેમજ મીનીસ્ટર એન્ડ સેન્ડ સાથે કરેલો પત્રબદ્ધાર રજુ કર્યો હતો. બાદ નીચેના ઠરાવ અર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

"ફીલોડ' હાંદુ સેવા સમાજની આ માસીક બહેર સભા હોરપીટલના બહેર કામગીરી ઉપર વિચાર કરી જે હેતુર વાદ સાથે સમાજના બેલામાં જોડા બીજા આર સર્વોને ડેપુટીશન માં મોકલવા કરાવે છે અને તેમાં ૧ મ. રા. મુનિસિપલ હોલ બાઈ પડેલ, ૨ મ. જીલ્લામાં પ્રવાસી, ૩. રા. રજીસ્ટ્રાર વડાકા પડેલ, ૪. જીલ્લામાં વેલકા પાંચ ઉપર અમાવેલ સર્વોમાં પ્રતિવાદીને હોર હોર અમાવેલ હુદ સાથે મંજુરી આપે છે. બનાર સર્વોને હોરપીટલના મેલવવા માસીક સમગ્ર પેટે તાજાની રામ અમાવવા અમાવેલ પક્ષ સભા રહેશે.

બાદ મી. ખાલનગીએ કુંકમાં આજ મુદ્દોની અમાવેલ પ્રવૃત્તિ નીચે પ્રમાણે અમાવેલ હતી: ૬૫ મેંધાએલા રામ બીની અમાવના અમાવના સર્વો ૪૭, વાપકિ પાંચ બી. બી. અમાવના સર્વો ૧૬, અને વાપકિ એક બીની અમાવના સર્વો ૧૬ સભામાં ૪૪૬, તેજોમાં ૫૬૬ ૪૧૪-૧૪-૩ ઉપરાવા છે તેમાંથી ૫. ૨૧૪-૧૪-૭ નાકાંકે એક માસીક રહેશે. ફીલોડ' સેવા સમાજના નામથી બેલાએલા આતામાં ફીલોડ' કરામાં છે જેમ જેમ વધુ ઉપરાવા અમાવ છે તેમ તેમ બેલામાં ફીલોડ' માથે છે. માટે ફેરક મેંધાએલા સર્વોને વિનંતી છે કે અમાવેલને સરજતા થઈ પડે તે માટે પોતાપોતાની મેનર રી જર અમાવ ૪૫ માસીક રહેશે. બેલાનીસમગ્ર પર તાજીરે પહેલવી કરવી.

આ સભાના આજ બેલાના તરીકે શ્રી. રા. મુનિસિપલ વજીલ બાઈ પડેલ નીમાવા હતા. તેમણે "શ્રી. ડા. હાંદુ સેવા સમાજનું કાલ" ઉપર એક અમાવ આપ્યું હતું. બાદ મી. પાટીકાર સેલાપીટના સર્વો પ્રમુખ શ્રી. મુનિસિપલ એ સમાજની વસ્તી જાતી પ્રવૃત્તિ માટે સંતોષી. મર્મ અમાવેલ હતું કે સમાજ માં થવા ઉપરની કાલએ પ્રમુખ અમાવેલ કામ કરી રહ્યું છે એલે કામ હવેક પામશે એમાં કશું નથી. હાંદુ અમાવેલ પોલપોનામાં કાલમારો વધારવાના આજ પ્રવર્તો કરવા અમાવેલ, સમાજનો એ હીલમાં પ્રવર્ત છે. બાદ ફીલોડ' ઇન્ડિયન પ્રેસના ફેલક હેલમાં મળનારી તા. ૧૫-૫-૩૧ ની સભામાં કાલરી અમાવ સમાજના ક રેલાંમેટા માટે અમાવેલ આપ્યું હતું તેને માન આપી આ કાલર રહેલા ક રેલાંમેટા મુદ્દામાં હતા તે પછી બેલાની રજીવી બાદ સભા વીજરજત કરવામાં આવી હતી.

[જે સર્વોના અમાવ અમાવેલ મુદ્દા છે તેજોની નામાલએ અમાવના અમાવેલ મુદ્દામાં થઈ છે. તે કુંકે કુંકે અમાવ અમાવેલ અમાવમાં આવશે. — જ. ઇ. એ.]

શ્રી સુરત હાંદુ એસોસીએશન

બનરજ મીનિંગ

શ્રી સુરત હાંદુ એસોસીએશનના સર્વો પ્રેમરેને ખબર અમાવમાં આવે છે કે એસોસીએશનની બનરજ મીનિંગ રવિવાર તા. ૫ જુન ૧૯૩૧ ના રોજ સરિયા પાંચ વાગે એસોસીએશનના હોલમાં મળશે તે વખતે બધા બહેરને વખતસર પધારવા બીનંતી છે.

કરારી :—૧૨૬ વીટોરીયા રીફ વાગે હોલની કુંકાનું કીરાજુ જોડું કરવા કરવા કામગીરી એક છે તે સર્વો વીચાર કરવા. સંતોરે.

ખુદાલ સુખા મીનિંગ,
એ. સંકેદરી

ગીતા મન્થન

(દિવસ—સ્થિતરાત્રી અને અર્ધરાત્રી મહત્વવાળાં).

(અથા અર્ધરાત્રી માણ)

અધ્યાય ૨ નો

(૨૨) શ્લોક ૪૭ થી ૪૮

“એવો ને આ યાનપુત્ર કર્મધામ તે તું ખાનપુત્રક,
જાણજને કોડીને સંબળ.”

“ધર્મનું જી મીમાંસા પોતાના આખા કાલને ધર્મકાલ
કરે છે. ને હું સદામ કે નિષ્કામ યજ્ઞ-ધારી અને વિધિ-
ઓનું તેઓ નિરૂપણ કરે છે, તે બધાને તેઓ ધર્મના વિધિઓ
કરે છે, અને તેઓ ધર્મધરણ માને છે. આથી, સામાન્ય
અવસ્થામાંથી મીમાંસા જેનો પ્રચાર કરે છે તે ધર્મકાલ
કહેવાય છે. વળી, આ ધર્મ વિધિને કર્મકાલ એવું બીજું
નામ પણ છે; તેથી મીમાંસાને કર્મકાલની પણ કહે છે.

“મેં તને પુરે” કહ્યું તેમ જો કાલ ધર્મનું જોય અને
એકધર્મની વાતનાની તુષિને અર્થે પ્રવર્તતું હોવાથી, મોક્ષ-
ધર્મથી તત્ત્વજ્ઞાનીઓને જોના પ્રત્યે અનાદર થયેલાં જોવામાં
આવે છે, અને તેથી કર્મધારીનો નિરોધ કરનારા એક સંપ્રદાય
નિર્માણ થયો છે. એઓ ધર્મનું અર્થ સંખ્યાવાદીઓને નામે
જાણવાય છે.

“હવે, આ બાબતમાં મારા ને વિચારો છે તે હું તને કહું છું.”

“આજુના ધર્મકાલને તથા તત્ત્વજ્ઞાનને એવે વિચારીને
મેં એવો નિર્ણય કર્યો છે કે ધર્મકાલોપાત્તો સર્વે ધર્મોના
સ્થાન હેઠળ પણ નથી અને કલમ પણ નથી. આથી ધર્મકાલોપાત્તો
વર્ણવેલા ધર્મોના મેં જે વિભાગ પાડેલા છે: કર્મ અને અકર્મ.
ને ધર્મો આચરણ કરવા યોગ્ય છે, મોક્ષને આરો આપતા
નથી, તત્ત્વજ્ઞાનમાં સિદ્ધ કરનારા છે, ને પ્રભાતી ધારણ અને
પોષણ મારે આવાય છે, તથા આચરનારના સત્ત્વને સિદ્ધ
કરનારા તથા શુદ્ધ કરનારા છે તે ધર્મોને હું કર્મ કહું છું.
એથી વ્યક્ત, ને ધર્મો કેવળ વાજનાપુત્રક બુદ્ધિથી જ થઈ શકે
એવા છે, જેનું સમ-દેખ વિના આચરણ થઈ શકે નહિ,
ને ન આચરવાથી દેહકાલ નાશવંત અને જનાવસ્થા જોડોની
પ્રાપ્તિ ન થાય તે સિવાય પોતાનું કે પ્રભાતી કર્મ અધિક કરતા
નથી, તથા ને સત્ત્વસંશુદ્ધિમાં કદીયે મદદ કરતા નથી એવા
ધર્મો, જેવા કે પુણ્યક્રી પ્રાપ્તિ માટે, કનુના નાશ માટે,
વરસાદ માટે, સ્વર્ગમાં જોડાદ હુંપડી ઉઠી કરવા માટે કરવા
માં આવતાં હવનો, મહાપુણ વગેરે-આવા ધર્મોને હું અકર્મ
કહું છું.

“હવે, થઈવ, બાવા અકર્મો વિષે હું તને બકાણું કરવા
પ્રયત્નતા નથી. એ ધર્મોનું આચરણ ન કરવાથી કર્મ અનિષ્ટ
થતું વધી, જોડણ નહિ, પણ, ઉઠકું, શુદ્ધિ સિદ્ધ, પુણ્યધર્મો,
અને સ્વપ્રદર્શ થાય છે. એથી ઉઠકું, જોડી ભજમાં સપદાયેલી
બુદ્ધિ યુગવાયેલી, વહેમો અને સ્વતંત્ર વિચાર કરવાની કક્ષિત
વિનાશી બને છે.

“આજુના અકર્મ વિષે તારી આસક્તિ ન એમ હું
પ્રયત્નું.”

“ધાર્મી આ પ્રમાણે મેં તને કર્મ અને અકર્મનો એક
અભિપ્રાયો. કર્મ એટલે અવરણ આચરવા યોગ્ય ધર્મો, અને
અકર્મ એટલે અનાવરણ ધર્મો.

“પરંતુ, સભ્ય માઓ! કર્મના આચરણ વિષે થયું જે મારે
રહેલા છે, તેનો એક તું અમણ છે. મેં તને ને કર્મો કર્મો
તે સર્વે સંચારના નિર્વાહને માટે-અસ્થિતતા તેમજ એકાગ્ર
જીવન સારી રીતે ચાલવા માટે-અનિવાર્યમણે કરવાં પડે છે.
પરંતુ, એ કર્મો કરવામાં મનુષ્યની બુદ્ધિ ને પ્રકારનો હોય
છે. આમાન્ય માણસો એ કર્મોને એમાંથી નીપજનારાં હોય
પ્રત્યે કદિ રાખીને જ કરે છે; જોડણ નહિ, પણ એ કર્મો
જામ એમણે પાવો હોય એવી રીતે જ પ્રાપ્ત થાય એવી તેમની
ધુમ્મકા હોય છે. ને એ પ્રકારનો જામ ન થાય, તે તેઓ
નિરાશ થાય છે અને કુઝી થાય છે.

“પણ, કષિત્વજ્ઞ! કર્મો સદા પાવો મુશ્કેલી હોય આપે,
જામદાથી જ થાય અને આચરનારને પોતાની જામદાથી થાય,
એવું દર્શેલાં બનતું નથી. અનેક વિવેક ઉત્પન્ન થઈ મનુષ્યની
મધુવરી ખેડી પાડે છે, અને કર્મને નિષ્ક્રમ કે તુલ્યના દેખાઈ
કરે છે, અથવા કેમ અધુરાર્થ પ્રાપ્તિને જામદાથી થાય છે.
આ પરિસ્થિતિમાં અટાલી તથા કર્મના રૂપ વિષે આસક્તિ-
વાદો મનુષ્ય ધીરજ યોગ્ય બેસે છે અને પોતાના ચિત્તને
કલેષ કરે છે. પરંતુ, તત્ત્વજ્ઞાન જ્ઞાનવાળો, અનાસક્ત પુરુષ
તેવે સમયે ધીરજ રાખી પોતાની કક્ષિતિ બંધ કરવા દેતો
નથી.

“હારતા યોગી અને અયોગી, યાત્રી અને અયાત્રી વગેરે
આટલો જ એક તું અમણ. અવરણ કરતાં યોગ્ય કર્મોને વિવેક
પુત્રક, અને બુદ્ધિથી થોડાં કલમ તેવા અર્થે કષ્ટાધો સંકલિત
કરવા, અને પછી તેનું દળ, ન મળે, કે પાવો કરતાં થોડાં
ત્રીજાને જ મળે, તે સર્વે પરિસ્થિતિમાં ચિત્તની અમથા-સ્થિતિ
-રાખનાર પુરુષ યોગી અને યાત્રી છે. એ દળની અપ્રાપ્તિ
કોડી કરનાર અયોગી અને અયાત્રી છે.

“પ્રધાન-દન, કર્મધામના સિદ્ધિતિ હું તને વળી કુંભાં કરી
બઈ છું તે તું ખાનપુત્રક સંબળ.”

“અપરમો કે અપરમો કરવા અથવા કર્મવ્યવસ્થામાં પણ
જામ કરવો તે સર્વે અકર્મ છે એમ મારો મત છે. એવાં
અકર્મમાં તારી આસક્તિ ન દોવી જોઈએ; પરંતુ કર્મ એટલે
નિમલ કર્મો. સત્કર્મો તથા કર્મવ્યવસ્થા કર્મો તારે આપવાનું
કલમતાથી જ કરવા પડે.

“કેવલે, પરંતુ તું જો બાવા કર્મોને પણ દળના અભિ-
વાજ બુદ્ધિથી કરે, તો તે કર્મો તને બંધનકારક થવા બિના
રહેશે નહિ. અધુર કર્મ કરવાની દરજ્જા છે એવો નિશ્ચય
થવા છતાં, ને પુરુષ દરજ્જાને મદદ આપવાને બદલે એવી
સિદ્ધિ-અસિદ્ધિને મદદ આપે છે, અથવા એવું દળ બાકીને
જ મળે એવી આશા રાખે છે, તે જેમ થોડાં પુણ્ય પુણ્ય
પોતાના કે પોતાનાં દાસ-દાસીઓના જીવનના નિર્વાહ માટે
આવરણ હોય તેટલા આકારમાં કર્મકારકરી આકાશી માળી
કરે કે નહિ તે એવા છૂટકે, અથવા આટલું જાણુ ખરું પડે
છે એમ માની કુલ કરવા મેલે તેના જેવા રંગ રક્તિના
માણસો છે. તેઓ કર્મવ્યવસ્થા કરતાં જીવે સદા અસંત
અને અતુમજ રહે છે. આથી, કર્મધરણ એજ સર્વસ્વ નથી,
પણ એના દળ વિષે અનાસક્તિ, અથવા કર્મધરણને અતે
જામ થાઓ, મેરજામ થાઓ, થક મળે, અપમક મળે, એ
બન્ને સ્થિતિમાં ચિત્તની યાનપુત્રક અમથા એ અતિશય મદદની
વસ્તુ છે. એમ જો ન હોય તો કર્મો બંધન માણસો,
જેઓ ભોમવિભાસ માટે કર્મ કરતા નથી, પરંતુ અતિશય
યાત્રી થયું જેમ કેવળ દેહના નિર્વાહાર્થે કર્મ કરે તેમ, એટલાં

જા કમ હરે છે, તેજાના નેવા કાલે કોઇ ન હોય. પરંતુ દયાકારિતાને લીધે તેમને એ કમો નિવત અને ચોડાજ દોષા કરતાં નિવનકારક થાય છે.

“આંડિવશ્વર! કમ્પોઝ કન્ડનો અર્થ તો તારા સમજવામાં આવ્યો હશે. હર્મ કન્ડથી કામ્ય કરોતો, અપકરોતો તેમજ અકર્મવતનો નિષેધ થાય છે; કેવળ સત્ કર્મો, નિવત કર્મો અને કલ્પોય કરોતિના જોમાં સમાવેશ થાય છે. અને ચોજ કન્ડનો અર્થ કુલજવાપુર્વક તથા પદ-અવપદમાં ચિત્તની સમતપુર્વક અથવા ફળ પ્રત્યે અનાસક્તિપુર્વક અવધાર એવો થાય છે. ૪૩-૪૬ (અપુરે)

South African Indian Congress

Twelfth Annual Conference

Notice is hereby given that the Twelfth Annual Conference of the South African Indian Congress will be held at the Parsee Rustonjee Hall, 140, Queen Street, Durban, on the 29th and 30th days of May, 1932, commencing at 10 a.m. on the 29th May.

AGENDA—

1. Minutes.
2. Presidential Speech.
3. Secretarial Report.
4. Financial Statement and Treasurer's Report.
5. Transvaal Asiatic Land Tenure Bill (Amended).
6. Capetown Agreement and matters referred to therein.
7. Election of Officers.
8. General.

SORABJEE RUSTOMJEE,

President.

A. L. KAJEE } Jt. Hon.
P. R. PATHER } Secretaries

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

સવાજમ આપશો

અમેથી બાઇ પ્રજાજાઇ પ્રવૃદ્ધાસ અમારા પ્રતિનિધિ તરીકે ઇન્ડિયન ઓરિયન્ટલના સવાજમ ઉપરાવવા માટે 'ચેટ' પ્રતીજ્ઞાએ, ધુલનહેમ, તેમજ આરનેટ લાંક નીકળ્યા છે તો દરેક હોંઠીબાઈ ચેતાની ફાજ સમજાઇ છે. જો નાં ચેટના સવાજમો મહેરબાની કરી આપશો એવી આજ્ઞા છે. જે બાઇઓ ઇ. એ. ન મ'માવતા હોય તેઓ પણ માફક પની પતને બાહુ રાખવામાં મદદ આપશો એવી આજ્ઞા છે.

સા. આ. ઇ. ડોંગ્રેસ

બારમી વાર્ષિક કોન્ફરન્સ

સા. આ. ઇ. ડોંગ્રેસની વાર્ષિક બારમી કોન્ફરન્સ ૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ ટરબન પારસી રુસ્તમજી હોલમાં તા. ૨૯ તથા ૩૦ મે સન ૧૯૩૨ના રોજ સવારે ૧૦ વાગે મળશે.

એજન્ડા:—

(૧) મીનીટ્સ, (૨) પ્રમુખનું બાવજ, (૩) સેક્રેટરીનો રીપોર્ટ (૪) ફાઇનાન્સીઅલ રેકર્ડ્સ અને ટ્રેઝરરનો રીપોર્ટ (૫) ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ચર બીલ, (૬) કેપટાઉન એગ્રીમેન્ટ અને તેને અંગેની હકિકત, (૭) અમલદારોની ચુ'ટણી (૮) સામાન્ય.

સોરાબજી રુસ્તમજી પ્રમુખ.

એ. આઈ. કાજી } જો. એ.
પી. આર. પાથર } સેક્રેટરીઓ.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંમખેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી ચોલા જમ્મામાં આવી પહેાંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ત્રીમણમાં આવશે.

ચોળી, જામણાં વિગેરેને માટે અતઃ જાતલું રેશમ.

મોખાં, રમાલ, સાડી, મખમલ, શાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, શર્ટ, સુટને માટે સજ્જ, આસામ સીલ્ક વિગેરે વિગેરે. યુરોપી, અમેરિકા અને બ્રિટિશમાં પહેરવા બોમ્બેની દરેક ચીજો

જમાવી તથા આ-જોમાંથી સરવામાં સરવા ભારે હવેલા મળે શકે.

ફોન ૫૧૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.,

બોમ્બે ૫૧૬૯.

૬૩ મુલેક્ સ્ટ્રીટ,

કોનર પારસી એન્ડ મુલેક્ સ્ટ્રીટ,

બેંગાલોર.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પીસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુક, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છરૂ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી ભરની અપટ્ટેડેટ મશીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત બાવથી પીસાં આપી માલકોને પ્રેરપ્રેર સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521, 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચલવનાર

તાજાજનાં નાંખર એકના બનાના, પંડનાપલ વિગેરે ચીને ઓરડર મળેથી તરત ચલવવામાં આવશે.

દરેક ઓરડર ઉપર જાતી દખરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકિંગ કરી કીફાયત બાવથી માલકવામાં આવશે.

કેપ જાવીન્સ, ટ્રાંચવાલ, ફ્રીકેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ માલકવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

'Phone 3887. Box 316, 122, Grey Street, DURBAN.

HEERABHIA MORAR MATYADKAR,

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચલવનાર

અને કમીશન એજન્ટ.

પેકિંગ સારી રીતે કરી માલ ફ્રી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.
ટેલેફોન ૩૮૮૭. બોક્સ ૩૧૬. ૧૨૨ ગ્રી સ્ટ્રીટ, ડરબન. ૬૨

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

અમારે હાં જાતી દખરેખ તીચે તાલે અને મહાપ્રજા ધરમાં દરેકો મરમ મસાલો, કરીપાવડર, હળદ, મરચાં, તેમજ ટેરીનાં અને બીયુનાં તેમજ મીક્સ આચાર કંબોજા ચોખા વા જગ્યાએ જમારી ગેરંટી સાથે મળે શકે. જાનો ઉત્તમ માલ, તમે ધરમાં જતાવી શકતા નથી. એક વખત અમારી ખાતરી કરો. મળવાનું દેખાશે.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક બલવું દરેક અને વેજિટેબલ સાર પેકિંગ કરી
ફ્રી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 342, Durban. 129 Victoria St. 64

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક બલવું તાજું દરેક અને વેજિટેબલ સાર પેકિંગ કરી
ફ્રી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254, Durban. 31 Short St. 65

અકવાલિક પંચાંગ

વાર	શ્રીરતી	હીંદુ	મુસલમાન	પારસી	યુરોપિય	જુદીય
	૧૯૩૨	૧૯૮૮	૧૩૫૧	૧૩૦૧	૧૯૦૧	૧૯૦૧
	મે	વેજાપ	મોહરમ	મેહે.	જુલે.	જુલે.
	જુન					
શુક્ર	૨૭	વરિ	૮	૨૦	૨૩	૧-૪૨
રવિ	૨૮	"	૯	૨૧	૨૪	૧-૪૨
રવિ	૨૯	"	૧૦	૨૨	૨૫	૧-૪૩
સોમ	૩૦	"	૧૧	૨૩	૨૬	૧-૪૩
મંગલ	૩૧	"	૧૨	૨૪	૨૭	૧-૪૪
બુધ	૧	"	૧૩	૨૫	૨૮	૧-૪૪
શુક્ર	૨	"	૧૪	૨૬	૨૯	૧-૪૫

રાસતખાલુની ત્રણ વાતચિત્—અંગાજના મુસલિમ નવજવા
કાર થી. અરબનું અરોપાખ્યાની આ વાતચિત્ થી. મહર્ષિ
હીરાબાઈ દેવદાસે જેમમાં પોતાના વિવેક અને લખે
હતી અને 'નવજવાન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં હતા
છે કે "અનેક ધર્મના જીવન ઉપર આ વાતચિત્ અસર
કાવ પામશે એ વિષે અમને શંકા નથી."

મી. કી. કી. કી.

શિયાળાના કકડતી ઠંડીમાં

કેપોટનના વખણાયલા ચોપટ પાકો તૈયાર છે.

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મેથીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીઅનના ફેબ્રુ મહિનામાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પોરત ચારજ માફ છે.
બહાર ભાગના મહાકોમ્મો ઓફર કારણ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

Phone 3623.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	Rs.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	Rs.	d.
Yearly	25	0
Half-Yearly	10	0

Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરૂટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર ઓફિસ ઈપર ખાતે
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે સુધીમાં સુદ્ધ લેખો કાઢી આપ્યા સાથે આફ્રિકામાં વ્યાપ છે.

જાવ અને નહલ મારે લેખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત ગ્રંથોના નવા રેકૉર્ડો

અમે તેવા ગ્રંથો વાળી રેકૉર્ડો મર્યાદા રાખવા કરતાં ફરક જણના મનઃકરી છે તેવા ધાર્મિક, સામાજિક અને સંસ્કારિક બોધથી ભરપૂર ગ્રંથોની રેકૉર્ડિંગ કમિટી કરી. આવી રેકૉર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આત્મિક આવે છે.

(રામ કાંદબરી) ગુજરાતી
“અમે જાણી ધીમે ધીમે હમ ભર”
“પતિ ધીના પ્રેમાવાના મનના”
નંબર ૬૫૬.

(રામ કાંદબરી) ગુજરાતી.
“દિના નાથ દયાળ નહવર હાથ મારો
યુક્તોમાં” (કેશવકૃતી)
“દુશ્મો મારો તંબુરાનો તાર”
નંબર ૭૫૦.

હવે જાનાવટના, સુરે દેખાવ વાળા અને સુરે સાઈન મોકલ વાળા પ્રોપેટિસ તેના ભેનારને વધુ જ્ઞાન આપે છે અને તેની માથે જમારી રેકૉર્ડો વાપરવાથી લખેલો જ્ઞાન વધારે આવે છે.
ગુજરાતે હોર્ડ. જમારી મહત્તર વચેલી ૪૨૧ ગ્રંથવાળા બુક નામ રેકૉર્ડ ખરીદનારને મેટ જાવવામાં આવશે.
જમારે કાંધી પ્રોપેટિસ અને રેકૉર્ડો ખરીદનારને નાણાની ધણીજ ખચત થશે.

Phone 1447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

78

Indian Opinion

No. 22—Vol. XXX

Friday, June 3rd, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. કરાંબ

મીઠીના બાવો

જુન તા. ૧૩મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

સ્ટી. "અ'સલા"

જુન તા. ૨૭મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી

મુજલમાની વીશી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ સ્પેશીયલ પા. ૧-૧૦-૦ અને હીંડુ વીશી. પાઉન્ડ ૨-૭-૬

સ્પેશીયલ પા. ૫-૦-૦ ના ટીસાબથી ભેવામાં આવશે.

મુજલમા—કાંતાજીએ પોતાના મોટા દાગીના સનીવારે ૧૧ વાગ્યા અમારે સ્ટેમમાં પરોવવામાં આવ્યા.

સેકન્ડ અપને ઈન્ડર માટે એક મહિના અમારેથી બંધાવવામાં કરેલો.

૧૨૬ હોદી પેશીન્ગરે પોતાની ટીકીટ અમારી એપ્રિસમાંથી લેવી અને તકાર માનવાળા વાણ/બાએ અમારી માટે

પગથપકાર કરવાથી પક્ષ મહા સકરો. સ્ટીમરને લગતું દરેક કામગીર અમારી બાદી દેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMEED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat." Durban

વધુ ખુલાસા માટે જણો ના મુખે—હિંદી પેશીન્ગર

એવરેટ રોબ હીમેદ એન્ડ સન્સ,

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

૬૧

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application, Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

૬૨

Box 347 & 317 Tel. "Rhettl."
HUSSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra, P. M. Africa.
 મોક્ષ રજા અને રજા. રેલીઆ એડવેસ "ખતી"
હુસેન હસમણલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ એન્ડ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેલરા, પ. મ. આફ્રિકા.

બનાવેલી હરીફાણાણું—સંવત ૧૯૨૮ થી
 નાજવું પાંચ
 કાંઈ પણ કમિટી કે કમિટી અર્થ લીધા વગર
 લેવા મહત્વ
 મોક્ષવાર્તા આલે છે. આલેજી મંજૂર
 મદનમંજરી હાલમંજરી ભગવત, કાલીકાવાળા ૬૭

કીટીંગસ
 પાઉટર
 કીટી, કપાસ, માલ, વંદા, માખી.
 સઘળા જાતુઓને
નાબુદ કરે છે.
 બ્રાહ્મણ બનાવત. કુલ મિનામાં વેચાય છે. U.A. 75

**Do you have difficulty
 in reading small print?**

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punkat Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 67a, Prichard Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Tricosters. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA
Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
 We repair all makes of HARMONIUMS. | Repair and workmanship guaranteed
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALLIA'S MUSIC SALOON,
 Prop. S. N. GOSHALLIA
 P. O. Box 480. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 મન રંજન માટે દરેક વસ્તુ હારમોનિયમ શાળાની જરૂર છે એ
 હવે પૂરા પાડીએ છીએ. અંગ્રેજી પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી
 હાથના, પગના, પેડીંગલ દરેક ભવિષ્ય માટે અને મધુરા સુરના હાર-
 મોનિયમો અહીં સ્ટોકમાં તૈયાર રહે છે તે સીવાય હતા અહીં વસતુ,
 સુર, બદલ વીધેર પણ મળશે. દરેક નાના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ
 મામ પાડીથી થી આપીએ છીએ. હવેના વા મનો:
મોરલીયા મ્યુઝીક સલુન
 (મોરલીયા એ. એમ. મોરલીયા)
 પી. ઓ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દુરબન.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Adm:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Adm:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6-Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્યાનામાં ન્યાય પ્રોમીસ અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી આસઠ વર્ષની જુની વીમા કંપની.

જીવનના વીમા ઉત્તરવધારી શા શા ફાયદા થાય છે તે જાણવું હોય તો અને કઇ કંપનીમાં
ઉત્તરવધારી વધુમાં વધુ ફાયદા અને સહન આપનામાં આપના પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે જાણવું હોય તો મળે:—

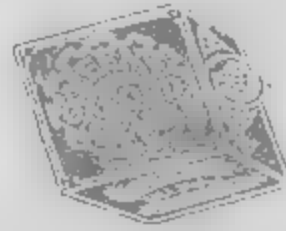
મુળજી જી. પટેલ.

હિંદીઓના બોઝનેસના ચોક્ક એજન્ટ.

ઓફિસ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

BE CAREFUL

Be as careful in buying blue as you are in using it. Be sure it is Keen's Oxford Blue. The label must be exactly the same as the one shown here. Keen's Oxford Blue goes further and does not streak the linen. But it MUST be Keen's Oxford Blue.

Keen's

Blue

OXFORD

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

કાળજી રાખો

જ્યારે તમે વાપરો ત્યારે જુદું ખરીદવા માં ધ્યાન રાખો. ખાતરી પૂર્વક કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ અને અહીંઆ ચિત્રમાં પ્રતાવેલ છે તે પ્રમાણેનું લેખલ તેના ઉપર ખરાબર હોયું જોઈએ. કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ સારો પસરી જાય છે અને લુગડાંમાં ફાવના નીશાનો રહેવા દેતો નથી. પણ તે કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ જ હોવો જોઈએ.

કીન્સ

ઓક્સફર્ડ

બ્લુ

દુકાનદારો માટે

ગોટા જગ્યામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે આહવાને હમેશાં સતોષાયલા જોશો. 77

Indian Opinion

No. 22—Vol. XXX

Friday, June 3rd 1932

Published weekly except on Sundays and Public Holidays

Price 500s. 400s.

EFFECTS OF TRANSVAAL ASIATIC LAND TENURE BILL

AN EXPERT OPINION

CONTINUED FROM LAST WEEK

THE following is an opinion of a well-known advocate on the various sections of the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill. To make it easy for the reader it is given in the form of questions and answers:—

21. QUESTION: What is the position of a trader occupying or residing on premises in private or semi-Government Townships when applying for a licence? Will he be required to produce a certificate from the Minister? If so, will the Minister grant him such certificate? Will the Municipality or Licensing Officer grant him a licence without a certificate from the Minister? Section (2). Will the parties be allowed to lead evidence before a Magistrate and what procedure is to be adopted regarding an appeal? Will a fee be payable every year for a certificate or only when same is applied for and granted? Will it be necessary to produce a certificate every year when renewing licences or only acquiring a licence?

ANSWER: The position of an Asiatic who proposes to trade in a township, whether semi-Government or private, the title of which prohibit Asiatic occupation, will be hopeless. He would have to show that every person in the township has waived the condition. I have already explained that the Minister, under the powers contained in the Bill, cannot help such people. In so far as Sections 130 and 131 of Act 35 of 1908 are concerned, the production of a certified copy of the Minister's certificate under Section 131A is sufficient proof of the Asiatic's right of occupation. It is not clear that the parties will be able to lead evidence before the magistrate. I should say, probably yes. The question of fees and renewals are regulated by Ordinance 12 of 1927, as amended. The procedure would have to be gone through every year.

22. QUESTION: Section 2 sub-section (1) whether by this section the Government can proclaim mining districts in future and put them in Class A, whereby a coloured person can be prohibited from occupying or residing thereon?

ANSWER: Under Section 7 (2) of Act of 1908 the Governor-General has power to add any mining district or portion thereof to Class "A," which, at present, consists substantially of the Witwatersrand Area. On proclamation of additional areas to form part of Class "A," section 131 becomes applicable to them and naturally also the proposed amendment of that section.

23. QUESTION: (a) Section 3 Will the new section 131A be applied to Government Townships, semi-Government Townships or private Townships? (b) Under this section, will the properties be exempted from restrictions in freehold title or only from the operations of sections 130 and 131 of 1908? (c) If the property is leasehold and the Government has exempted the property from sections 130 and 131, after receiving the exemption from the Gold Law an Indian converts the property into freehold, what is the position in regard to the residence and occupation of coloured persons after

it is converted into freehold? Will this section apply to the sprinkling of shops?

ANSWER: This question has already been answered. In my opinion the new section 131A cannot be used to relieve against restrictions in township titles, whether Government, semi-Government, or private. The relief is purely against the operation of sections 130 and 131 of Act 35 of 1908. As soon as a right held under Section 130 is converted into freehold, the conditions of the freehold title will govern. But the freehold does not necessarily contain prohibition against coloured occupation. Under Section 62 of Act 35 of 1908 freehold titles are required to contain the conditions appertaining to the land immediately prior to conversion. If the land is one to which section 131A has been applied there will be no condition prohibiting coloured occupation appertaining to it and the freehold title will accordingly be free of it. Action by the Minister under Section 131A will not protect anybody occupying a shop or sole the area specified in the certificate.

24. QUESTION: Section 4. In this section there is provision for any person who was lawfully residing on or occupying any ground, what is the meaning of this?

ANSWER: Section 4 is intended to save the rights of person who were residing or occupying land conformably with the provisions of existing laws, notwithstanding the enlargement of the prohibition in the new sub-section 1 of Section 131. This new sub-section brings in land proclaimed under Section 52 of Act 35 of 1908 and thus nullifies the judgment in the Springs case (1929 A.D. 401). The intention of Section 4 is that coloured persons who occupied land in such places as Springs prior to May 1st 1930, should not be disturbed.

25. QUESTION: (a) Section 5. Does this section apply only to deproclaimed ground? (b) Section 5 sub-section (2) Under this clause can land be exempted?

ANSWER: (a) This applies to proclaimed land within the area of local authorities if and when deproclaimed. But for Section 5 such land would be freed from the restrictions of the Gold Law on deproclamation.

(b) Section 5 (2) is subject to the provisions of the new Section 131A of the Gold Law. That is the only provision for exempting land from its scope.

26. QUESTION: If an Asiatic entered into a Deed of Sale prior to the 1st of May 1930 and acquired transfer after that date, what is the position? Does the word "acquired" mean when the Deed of Sale was entered into or when transfer was taken?

ANSWER: The word "acquired" as occurring in Section 2 of Act 37 of 1919 has been interpreted as referring to the obtaining of the dominium of the property and not merely of a contractual right to get the dominium. Transvaal Investment Company v. Springs Municipality 1922 A.D. 337. It follows that, even if a property has been bought before the 1st May 1930, it may not be transferred to an Asiatic or an Asiatic company after that date.

27. QUESTION: What are the powers vested in a Mining Commissioner?

ANSWER: No powers are vested in the Mining Commissioner by this Bill. The power vested in him by section 121 (1) as it stands is taken away by the repeal of this sub-section. In the proposed new sub-section the power to set aside land for coloured occupation is vested in the Minister of the Interior, acting in consultation with the Minister of Mines.

28. QUESTION: Sections 130 and 131. Do these sections apply to proclaimed lands or unproclaimed lands on the Reef?

ANSWER: Section 131 applies to proclaimed land in Class "A." Section 130 applies to rights held under the Gold Law, whether in respect of proclaimed land or unproclaimed land, e.g., a mynaboai. (cf. Patk vs. Minister of Mines, 1922 T. P.D. 381).

29. QUESTION: If an Indian or coloured person resides, but does not trade on proclaimed land prior to 1908, is he protected for residential purposes, if such residence under a vested right? If no, should it would be continuous?

ANSWER: Section 131 (3) protects occupation which was lawful at the commencement of Act 35 of 1908. This protection is continued. Occupation includes both residence and trade.

30. QUESTION: If an Asiatic has acquired a share in a private company holding fixed property after May 1930, and if such shares are transferred by pledge or sale to a European, are these shares protected?

ANSWER: No, the share becomes forfeited by virtue of the fact that an Asiatic acquired it after May 1st 1930.

31. QUESTION: If an Indian was trading prior to 1st of May 1919, and since that date continued business for say a number of years, i.e. for 5, 7, or 10 years, and then suspends his business, is he still protected under 1919 Act?

ANSWER: No, he is protected only "as long as such Indian, Indian or Asiatic is able to continue so to carry on business." A break in the continuity, in my opinion, destroys the protection for all time.

32. QUESTION: If the property is converted into freehold in a Government township and there exists no claim of mortgage, can an Asiatic or coloured person reside or occupy thereafter?

ANSWER: Yes, provided the occupation is lawful under Sections 130 and 131 as now amended.

33. QUESTION: Can the law be retrospective from 1930 before being passed?

ANSWER: The Bill, when passed, will have retrospective effect. This intention is abundantly clear.

34. QUESTION: Please give definitions of the terms:-

- (a) Semi-Government township
- (b) Private township
- (c) Free Township.

ANSWER: A semi-Government township is one laid out under the provisions of Law 15 of 1908 or a prior law in which the Government receives some share or interest in the stand licence moneys or some fixed payment from the township owner under an agreement with him (Act 31 of 1908, section 8).

The main features of a private township are:-

(1) The Government receives no share of stand licence moneys; (2) It is situated on land the freehold of which is vested in a person other than the Crown or, if vested in the Crown, is held on lease by a private person (ibid).

A free township is one proclaimed by the Government in respect of Crown land, the stands or even in which are disposed of under the Crown Lands Disposal Act No. 57 of 1903. See the Springs case supra.

35. QUESTION: Will Council please advise whether or not there are any loopholes in the Bill, and, if so, suggest any relief from the sections which affect

Indians detrimentally.

ANSWER: I am unable to advise how Indians are to conduct their affairs so as to escape the provisions of this Bill. I can only suggest that efforts be made to secure all just amendments before the Bill passes into law.

Signed:—P. MILLER.

LAND TENURE BILL PASSED

WITHIN a few hours Dr. Malan got the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill through the last session of the Union Parliament. The sword that was hanging on the head of the Indian community for the last three years has at last fallen and the Indian community of the Transvaal Province is now lying seriously wounded. We have said so often that if this Bill were to become law the Indian community in the Transvaal would be totally ruined. The Government now possess the necessary machinery by which a death blow could be given to the Indian community. Under this new act the Indians in the Transvaal will be treated as helots. This Act is so cruel and drastic that the Indian community can never in the future contemplate to make any progress in business. There is no hope for the future generation in the Transvaal for no new licences will now be granted on the proclaimed land. Some of the members of the Government of India delegation have been shouting from the house tops in India that Section 5 which aimed at segregation of Indian is deleted altogether from the bill and that tant is a clear victory. But the Minister of the Interior has been given extraordinary powers under this new Act to grant exemptions to Indians and to withdraw any land from the operation of the Gold Law. Under this power he can surely very effectively segregate the Indian community. The Minister declared that he will appoint a Commission to deal with applications from Asiatics. This Commission we presume will go into the details of the applications received from Asiatics and finally recommend the Minister to whom he should grant exemptions. Only those Indians will be able to reside and continue to carry on their businesses who will receive exemptions from the Minister. On the proclaimed lands there is no hope now for the Indian community to receive any new licence. During the debate on the Second Reading of the Bill Colonel Collins reminded the House that this was the first serious attempt

at legislation on the Asiatic question since 1924 when the present Government came into power. It is quite right. This is the first serious attempt made by Doctor Mahat to segregate the Indians in the Transvaal. He has achieved victory in one Province. And he has been able to do this with the consent of the Government of India! If the Indian community in the Union will now sit quiet and do nothing we predict that in the very near future the government will try the very same policy in the other provinces. We appeal to our country-men to be up and doing.

Immigration Appeal Board

Ismael Ransoomia vs. Commissioner For Immigration And Asiatic Affairs

The following decision was given by the Immigration Appeal Board at Pretoria in the appeal of Ismael Ransoomia:—

The following facts are admitted by the parties:—

1. Appellant entered the Union in 1912 on his allegation that he was the son of Ransoomia Min, which fact would have entitled him to enter.
2. A Registration Certificate was issued to appellant on 31/7/12.
3. On 22/12/22 appellant applied for a D.I. 91 Certificate for the purpose of bringing his son Ebrahim into the Union.
4. On 7/1/26 D.I. 91 certificate was issued by the Principal Immigration Officer, one W. T. Dobson, and such certificate was forwarded by the Department to India for enquiry.
5. On 22/12/25 appellant made a representation to the said Dobson that he was not the son of Ransoomia Min.
6. On 15/7/26 the Principal Immigration Officer authorised the issue of a D.I. 91 certificate to appellant and such certificate was issued.
7. On 12 October 1926 the said Dobson issued to appellant a certificate of identity.
8. On 26 April 1929, the Principal Immigration Officer with knowledge of the facts set out in par. 5 issued to appellant another certificate of identity and also another D.I. 91 certificate to enable appellant to bring his wife Rahim and his minor daughter Jahnab into the Union.
9. At all material times the said W. T. Dobson was duly authorised by the Minister to issue certificates of identity and his appointment was duly gazetted.
10. Except for temporary absences when appellant was issued with certificates of identity he has resided in the Transvaal continuously since 1912.

On 23rd June 1930 the appellant was served with a prohibition notice. This notice was subsequently withdrawn and a fresh notice of prohibition was served on him on the 16th October 1931.

Against this prohibition the present appeal is brought and the following notice was served on the Commissioner for Asiatic Affairs setting out a preliminary point and the grounds of appeal in the following effect:—

6. He wished to take notice that at the hearing of the above appeal the appellant will take the preliminary point:—“That it is incompetent

for the Board to hear the appeal on the grounds set out in the appellant's statement dated 9th February 1932 served on the Commissioner of Immigration that is:

6. At the time when the prohibition notice, the subject of the present appeal, was served on appellant there was an appeal pending before this Board by appellant against a previous prohibition notice and which notice is dated the 23rd June 1930 in the same terms as above appeal, and the said latter appeal has not been disposed of and is still pending.

Grounds of Appeal

6. (ii) It is incompetent for the Commissioner for Immigration to issue a prohibition notice in identical terms as the one which is the subject of an appeal and which appeal is still pending. He wished to take further notice that the appellant will apply for permission to amend his grounds of appeal by the addition of the following:

6. (iii) The prohibition notice dated 16th October 1931 is the subject of the present appeal in so far as the grounds that there is an appeal pending before this Board in respect of a previous prohibition notice which is dated the 23rd of June, 1930, in identical terms.

6. (iv) That the prohibition notice dated the 16th October 1931 was served on appellant before an enquiry was held and without giving him an opportunity of being heard. It is incompetent for the Commissioner for Immigration to declare a person a prohibited immigrant in his absence and without being heard.

Further amended grounds of appeal subsequently filed and will be referred to later.

The preliminary point and grounds b, c, and d, in the above notice may be taken as open as they practically cover the same ground and the Board has already ruled that the correspondence shows that the parties had agreed to the withdrawal of the first Prohibition Notice.

An original ground of appeal (g) the Board is satisfied that the Commissioner had before him all the facts concerning appellant to enable him to decide whether or not in his opinion appellant is a prohibited immigrant and it was not necessary for appellant to be heard again before being declared a prohibited immigrant.

Appellant's next ground of appeal which we shall take as ground (f) is that being the registered holder of a Transvaal Registration Certificate the appellant is not a prohibited immigrant within the meaning of the Deeming Order of the 1st August, 1913 or by the Deeming Order of the 31st January, 1931.

Ground of appeal (g) is that the Act 16 of 1931 is not retrospective and does not affect appellant's rights under his registration certificate.

Ground of appeal (h) or last ground reads as follows:

“That prior to the hearing for Immigration held at 601 and 602, 1925, an enquiry in 1925 and subsequently into appellant's entry and residence in the Transvaal and that full knowledge that appellant was not a prohibited immigrant was represented, notwithstanding the fact that the said Commissioner issued to him in about January, 1928, D.I. 91 forms and a certificate of identity in favour of appellant, wherein he, the Commissioner declared that the appellant was lawfully resident in the Transvaal.

Further that in April, 1929, the said Commissioner again issued to appellant a certificate of identity to proceed to Lourenco Marques.”

It will be convenient to consider ground (g) first, that is, whether Act 16 of 1931 is retrospective in its application or not.

In the course of his judgment in the case of

Principal Immigration Officer *vs. Parshwan* heard by the Appellate Division, the learned Chief Justice quoted the remarks of Lord Hatherley L.O. in an English case of *Parlo vs. Birmingham* in considering whether a Statute was retrospective or not and this is what was said: "We must look to the general scope and purview of the Statute, and at the remedy sought to be applied, and consider what was the former state of the law and what it was that the Legislature contemplated."

In applying these principles the learned Chief Justice then proceeds to consider the state of the law when Act 37 of 1927 was passed and came to the conclusion that Section 5 of that Act should be read as forming part of Act 22 of 1913.

The later case of *Principal Immigration Officer vs. Kawa Bhale* also in the Appellate Division decided that Section 10 of Act 22 of 1913 as amended by Section 5 of Act 37 of 1927 is not retrospective so as to enable a Board to cancel certificates of registration granted prior to the passing of Act 22 of 1913.

In coming to this conclusion the learned Judge stated that there is nothing in the Act of 1913 to show that there was any intention that this Act should have a retrospective effect, and the insertion of (2) (b) negatives any such view.

Act 15 of 1931 was then passed.

Now if we look at the scope and purview of this statute and at the remedy sought to be applied and what the legislature contemplated as was stated in the English case of *Parlo vs. Birmingham* referred to above when Act 15 of 1931 was passed then we are forced to the conclusion that that Act was intended to be retrospective beyond the year 1913 as regards certificates of registration obtained by fraud and applied to all certificates whether procured before or after Act 22 of 1913 was passed.

Section 4 (2) (b) of Act 22 of 1913 which entrenched the rights of holders of certificates of registration is not only repealed by the 1931 Act but a new section is inserted which provides that certificates of registration shall confer no rights of entry into the Union or of residence therein.

The Board is of opinion therefore that it is no answer to a Prohibition Order for the appellant to say that he holds a certificate of registration.

This disposes of grounds of appeal (i) and (ii). We now come to the last ground of appeal (iii) which reads as follows:— "That the Commissioner for Immigration held a full and exhaustive enquiry in 1925 and subsequently into appellant's entry and residence in the Transvaal and had full knowledge that appellant originally entered under misrepresentation, notwithstanding these facts the said Commissioner issued to him in or about January 1926 D.I. Forms and a certificate of identity in favour of appellant wherein he (the Commissioner) declared that the appellant was lawfully resident in the Transvaal. Further that in April 1929 the said Commissioner again issued to appellant a certificate of identity to proceed to Lawrence Marques."

It was contended for appellant that the Commissioner with full knowledge that appellant was not the son of Hanjee Min issued to him D.I. Forms and identity certificates and that being so this case is practically on all fours with the case of *Nagar Kera vs. Principal Immigration Officer* decided by the Cape Supreme Court in December 1930.

The Board is satisfied from the evidence placed before it that when the Commissioner issued D.I. Forms and identity certificates to appellant he did not know what the true position was with regard to appellant's parentage. This is borne out by the fact that as late as January 1931 the Commissioner was causing enquiries to be made in India on the point, whereas the D.I. Forms and identity certificates were issued much earlier. The facts of this case are therefore different to the facts in *Kera's* case.

The appellant was in possession of a certificate of registration when he applied for identity certificates and the Commissioner had no reason at that time to question the validity of the registration certificate although he may have been suspicious in regard to it and granted the identity certificates.

From the evidence before the Board it is satisfied that appellant's certificate of registration was obtained by fraud and the appeal is accordingly dismissed subject to any point of law which either party may wish to reserve for decision by the Supreme Court.

What India Thinks Of The New Agreement

Indian Scout Referee writes:—

"Equal rights for all civilized men," Cecil Rhodes laid down as the proper policy for South Africa as a part of the British Empire. The Cape Town Conference of 1927 came very near endorsing this policy so far as Indians are concerned. It defused civilisation as Western civilisation and conceded the right of South Africa to use all just and legitimate means for the maintenance of Western standards of life. The South African Union Government recognized that Indians dominated the country who were prepared to conform to Western standards of life, should be enabled to do so and should be treated as a permanent and integral part of the population. For those who were not prepared to do so, the Union Government was to organize a scheme of assisted emigration to India or other countries where Western standards are not required. The second is the most important result of the 1927 Conference. It was on account of it chiefly that the Agreement which followed was hailed as the charter of Indian freedom in South Africa.

In accordance with the third term the Union Government framed a scheme of assisted emigration for South African Indians to this country. It is unnecessary to go into the details of that scheme now. Under that scheme about 10,000 Indians have come to this country in the last five years. Notwithstanding the best efforts of the Government of India, it has not been found possible to find suitable employment for many of them here. The general economic and political unsettlement might have resulted in this result. The habits and outlook acquired in South Africa also involved on the part of the returned emigrants an effort at readjustment which many of them were not disposed to make. The scheme was, indeed, foredoomed to failure. The Indian delegation headed by Sir Fazl Hussain, when it left for South Africa at the end of last year, was requested by influential public bodies in this country not to renew the assisted scheme of emigration. The delegation has succeeded in doing this so far as India is concerned. But it has agreed to explore the prospects of "other lands" for colonization by Indians not only from South Africa but also from India. In including India in an agreement meant exclusively for Indians in South Africa, the delegation clearly went beyond its limits. Even as regards South African Indians, we expected the Indian delegation, now that the scheme of assisted repatriation has proved a failure, to insist on the Union Government carrying out its undertaking to facilitate their employment according to Western standards of life. No exploration is needed to prove that South African Indians who cannot adopt Western standards, are unlikely to be more successful in Brazil than in India. We understand that no one is allowed to live in Brazil unless he wears a hat. We are told that the attitude towards Indians has improved during the last five years, and

In the same breath that the South African delegation at the Conference wanted to and had nearly succeeded in abrogating the undertaking of 1927 to treat Indians as an integral part of the population.

We do not take a tragic view of the results of the second Cape Town Conference. But neither can we view them with enthusiasm. That more could not be done is not the fault of the Indian delegation. They have done their best in the face of great difficulties. Their greatest difficulty was, we fancy, to get the Union Government to legislate the entry of many unauthorized persons from India into the Transvaal. But for this hindrance, Sir Fazl Hussain and his colleagues would certainly have put up a stronger fight for the practical recognition of the Indian-born—which is the largest section of the Indians—to the rights of citizenship.

Mr. Venn Copal Kurram who was for some time Private Secretary to the Agent of the Government of India in South Africa, concluded a well-informed article in two *Indian Review* (London) of January '32, with a forecast of the new Agreement. He wrote—

"Any solution that may be arrived at, at the present Conference, would, therefore, inevitably be a matter of compromise. The Union Government can be induced to drop the Bill only if the Indian Government proposes an alternative scheme whereby the existing laws can be enforced. In return for this, they would expect the co-operation of the Indian Government in some new scheme of repatriation. But it is more than probable that the Indian representatives will insist, as they have always insisted, that they will not countenance any scheme of repatriation unless it is purely voluntary. Further, on the question of the Asiatic Tenure Bill they will, if the Indian community in South Africa so desire, agree to a scheme for the protection of existing interests, and the problem of machinery for the enforcement of existing laws. They will also oppose any attempt at segregation. Such a compromise would undoubtedly be unpalatable to the Indians in South Africa. They know that the existing licensing laws, based on racial distinction, are unjust, and they feel that it is the inherent right of every man to refuse to submit to an unjust law. But the Indians in South Africa are after all a minority, struggling against racial legislation. They have never been able to make their voices felt, and it is obvious that they have no other alternative but to accept a compromise, or indeed they have always been forced to accept a compromise. In the Gandhi-Sarda Agreement of 1927, Mr. Kinnaird's forecast of the agreement has proved almost literally correct. It seems, however, that contrary to his expectation, the Indian community has approved of the compromise."

Conference Achievements

The *Leader* (Allahabad) comments thus on the results of the Round Table Conference:—

The new settlement with South Africa which the contents have been announced is an improvement on the Cape Town Agreement of 1927 in one very important respect which is sure to be welcomed in Indian circles both in this country and South Africa, viz. the virtual abandonment of the scheme of assisted emigration to India. In the announcement made in the Assembly and the Council of State on Tuesday it was stated by the Government spokesman, "It was recognized that the possibilities of the Union's scheme of assisted emigration to India are now practically exhausted

owing to the economic and climatic conditions of India as well as to the fact that 80 per cent. of the population of the Union are now South African born." Indian opinion had never been enamoured of the scheme but it had to be accepted at the time because the white community of South Africa who attached much importance to it were insistent on its inclusion, and rather than wreck the whole agreement which gave promise of so much good the Habibullah delegation gave their consent to it. That the delegation were well advised in saving the agreement will be admitted by every one who knows how much progress Indians have achieved both morally and materially during the last five years that the agreement has been in existence. The progress made in the field of education alone should entitle the Habibullah delegation to the gratitude of the Indian community. And now at last the scheme of assisted emigration to India which has been the cause of much unlighted distress to large numbers of Indians, has also been abandoned, which should win the support to the new settlement of even those Indians who were opposed to the 1927 agreement. It is true that in the new settlement it is provided that "the Government of India will co-operate with the Government of the Union in exploring the possibilities of a colonization scheme for settling Indians both from India and from South Africa, but colonization is different from repatriation. Then in the investigation which will take place before colonization is attempted, a representative of the Indian community of South Africa will be associated, which is a valuable improvement."

Besides this question of the revision of the Cape Town agreement, another question which claimed the attention of the Conference and which has been causing the deepest anxiety among Indians, was the Transvaal Asiatic Tenure Bill, which imposes serious disabilities upon Indians in regard to their trade, residence and occupation, aiming at their compulsory segregation and ruin. The ground on which the Union authorities took their stand is the Gold Law of 1908, of which sections 130 and 131 forbid the residence on or occupation of lands as proclaimed land by coloured persons in which terms Indians are included, and law 3 of 1885 by which the Transvaal republic had forbidden Asiatics to own fixed property. As will be seen from the announcement made at New Delhi clause 3 of the Asiatic Tenure Bill which embodied the principle of segregation by providing for the earmarking of areas for the occupation or ownership of land by Asiatics has been deleted. Instead, the Gold Law is to be amended to empower the Minister of the Interior after consultation with the Minister of Mines to withdraw any land from the operation of sections 130 and 131 in so far as they prohibit residence upon or occupation of any land by coloured persons. The Bill has also been amended so as to protect fixed property acquired by Asiatics in the name of companies up to March 1, 1930, as also to restrict the discretion of local bodies to refuse trading licenses. We admit that these concessions are much less than what the Indian community has been demanding. The South African Indian Congress has been demanding the repeal and not merely an amendment of the Gold Law or the law 3 of 1885 which still leaves much to the discretion of the Minister. Nothing is easier, for instance, for a reactionary Minister of the Interior than to refuse to withdraw any land from the operation of sections 130 and 131 in so far as they prohibit residence upon or occupation of any land by coloured persons. What will be the facts in that case of the Indian

community of the Transvaal. But we rely on the undertaking in the new statute, viz., 'both Governments consider that the Durban Town Council has been a powerful influence in the friendly relations between the two communities, and should continue to co-operate in the common object of harmonising their respective interests in regard to Indians resident in the Union.'

News In Brief

"A Grand Dinner was held on Thursday the 4th of April 1937, under the auspices of the Transvaal Indian Women's Social Centre, at the Hotel Terminus, Jackson's Drift, Johannesburg. Dishes and programmes were arranged by the Committee of Management for those who were present, and Dr. William Roddrey distributed the prizes to the successful candidates. The Committee of Management, which is made up of both Indian and Europeans who are kindly contributed towards the prime articles and donations.

The above Social Centre is formed for the purpose of undertaking Social work. Among other things it has commenced "Red Cross" and "Girls Guide Movement". These two points connected with the social work. Mrs. Berman, head of the Red Cross Movement in South Africa, Mrs. Van der Pijp, head of the Girls Guide Movement, Mrs. Erasmus, head of the Social work among the Indian community in the Transvaal, I have no doubt, that the institution is going to be a boon to the Indian community who so badly need the reform.

The Hon. E. Haring, Acting Agent of the Government of India arrived in Durban last Monday from Capetown with his staff. The Agents are at the Merville Castle. The Hon. Mr. Haring will remain in Durban for eight or ten days and then will proceed to Johannesburg. He will be accompanied by the Agent's new Secretary Mr. Robertson.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

SNOEK

New Season's, salted snack. Prime quality. Specially selected 2/- per dozen. Cash with order or C.O.D. Freight paid to any Union station. COAST TRADING CO., 417 Kershaw St., Capetown

Indian Child Welfare Society Centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock. Friday afternoon 3 o'clock.

Joseph Doke

The Missionary-Hearted

Price 5 Shillings

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

126 Barea Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી.

હાલસેલથી બળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરી માંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એક ઘી માંગજો.

૨૬

BOROUGH OF DURBAN

(Province of Natal)

Issue of Six per cent. Local Registered Stock

Price of Issue £100 (One Hundred Pounds) per cent.

Interest payable 30th June and 31st December

Principal repayable at the Town Hall, Durban, at par on the 30th June, 1972, but the Town Council retains the right to redeem the Stock at par on the 30th June, 1944, or at any time subsequent thereto, on giving six months' notice.

THE TOWN COUNCIL OF THE BOROUGH OF DURBAN invites applications for the purchase of the above Stock at par, in amounts of not less than £10 (Ten Pounds) or any multiple thereof. Interest will run from date of receipt of remittance by the Town Treasurer, Durban. All Transfers and Stock Certificates will be free of stamp duty and registration charges. All cheques drawn on any Bank within the Union, payable to the Council in connection with this Loan, will be accepted free of exchange. Commission of one half per cent. will be allowed to Stock Brokers, Banks or other recognised Financial Agents on allotments bearing their endorsement stamp.

Payment may be made in full on application, or not less than 5 per cent. on application and the balance at such times and in such sums as may be convenient to the applicant provided that the whole amount be paid on or before 30th September, 1932.

Prospectus and Forms of Application can be obtained from the Standard Bank of South Africa, Ltd., at any of its Branches, or from the Town Treasurer, Durban.

**This Loan is open to all
classes of Investors**

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ મું.

ફ્રીડમ, શુક્રવાર, તારીખ ૩ જુન ૧૯૩૨

અંક ૨૨

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર, તા. ૩ જુન ૧૯૩૨

૧૯૨૨ મહાત્મા આખરે ડેન્ગેર ખીલ પાલામેન્ટની અંદર માત્ર થોડા કલાકમાંજ સર્વ વિધિમાંથી ડેન્ગેર ખીલ પસાર! પસાર કરાવ્યું છે. આજે સમગ્ર મધ્ય ર્વર્ષે થમાં ડ્રાસવાલના દોહી-ઓને માથે તલવાર ઘટકાયા કરતી હતી તે આખરે દોહી-ઓના મનદા હાથે પડી છે અને હોમને એક સંખતમાં સંખત દારમો જટકો લગાવી તેને પાપલ બનાવી દેવામાં આવી છે. આજે અનેક વેળા ઈંગ્લીશ ગયા છીએ કે આ ખીલ ને પસાર થાય તો ડ્રાસવાલના દોહીઓને નાશ જરૂર થવાનોજ. દવે હોમના વિનાશની સર્વ તૈયારીના સાધનો સરકારના હાથમાં આવી ગયાં છે. અને એ સંખતો દારૂ ડ્રાસવાલના દોહી-ઓની સાથે એક દલમાં દલકા ગયામના જેવું વર્તન ગણાવવામાં આવશે અસ્વીક્ય ધગવતા જરી પુરાણો બધનકારક જુના કાયદાઓને દોહી થોમે અંદર લેવાવેલા છે, તેમજે કાદા નો જંગ કરેલો છે એવા બદનાં દેહના આ નાવું ખીલ એટલું સંખતો અને નિર્દમ રીતે વાવામાં આવ્યું છે કે દોહી થોમ રવખે પગ ડ્રાસવાલમાં થોલાની કલતિ કરવાની આ દલે રખાં થઈ નહિ કલતિની વાત તે એક જાણુએ ગળો પડેલું માત્ર દિવસની સંખત મનુરી કરીને તેણે થોલાનો જે વેપાર ગળાવેલો છે તેના થોલા પ્રમાણમાં નાશ થક જશે એટલુંજ નહિ પરંતુ બનિખ્યમાં થોલાએક લેન્ડ લેવર દોહી-ઓને દવેથી ખીલકુલ લાલસ-સો ગળા સરશેજ નહિ. આ ખીલની અંદરથી એમીએશનની કલમ કાઢી નાંખવામાં દોહી આવેલા ટેલીગ્રાફ લાક મારી છે એવાં બધામાં તેજો પ્રકરે છે પરંતુ ખીલરદરે એક દુન્દીરીકરને એકેએકેશન આપવાની જે સત્તા આપવામાં આવી છે તેની રૂબે તે દોહી-ઓને થોલાઓથી આગ રીતે સોગેટ કરી મુકવાનો એ વાત મેં સ્પષ્ટ છે. દવે ડેન્ગેર મહાત્મા મુખ્ય કાર્ય એ હાથમાં લેશે કે તે એક કમીશન નીમશે અને તે હાથ લોટનીસખતની અંદર વસતા અને વેપાર કરતા હશે રહે દોહીની જુના સોનેરી કાપડા મુજબ આ રચન છે તેના ખારીકાકથી તપાસ મલાવશે અને તે કમીશનની બલામણ મુજબ દવા દોહીને પ્રોક્લેક્ટ લેન્ડ લેવર એકેએકેશન આપવાં તેના નિર્ણય કરશે. અને ડેન્ગેર મહાત્મા જેને એકેએકેશન આપશે તેજ માથુસ વધી અને વેપાર કરી શકશે. આ વાત તેા તેજો જુના વેપારમાં પડેલા છે તેમના પડો લાવેના. રવા માટે થક. નવો એક પથ મળ્યો દવે પ્રોક્લેક્ટ લેન્ડ પર લાલસ-સો થોલાવાની આયા ન રાખે. આ ડેન્ગેર મહાત્મા અંદર કરે કે અમુક મનીમને એનેરી કાપડામાંથી તે મુકત કરે છે તેા તે

જમીન હાથ વેપાર અને વસવાનો અધિકાર રહેશે. અને અહીજ તે દોહીઓને થોલાઓથી અલગ કદાહી સકવાનો. દોહીઓને થોલાઓટ કરવાની સત્તા આ પ્રમાણે ડેન્ગેર મહાત્મા હાથમાં લીધી છે. કેપટલનું પડેલું એમીએટ. આ વેળાનું ખીલું એમીએટ, તેમાં કલતિની કલમ અને તેને માટે કુલાનાં બધામાં આ રીતે દેખા ગાહ બાંધવાની વાત હતી. દોહીઓ પ્રતે પુતીઅન સરકારે જરા સંખતો પથ દલકા પડેલા કર્યાં નથી. તેણે આ ડેન્ગેર ખીલ પસાર કરી દોહીઓને મેલેજ ફંકી છે. દોહી સરકારને મેલેજ ફંકી છે અને દોહીની પ્રખતે મેલેજ ફંકી કરી છે કે તમે ગમે તેટલા જુમ ખરાકા ખાઈ કરો, ગમે તેટલી કલતિની કલમ વિશે વાતો કર્યાં કરો, અમારી નીતિ આ દેશના દોહીઓ માટે એવર રહેશે કે તેમની સંખતને જેમ અને તેમ આ દેશમાંથી એમીએટ કરી નાંખવી અને અહીં વસેલાને થોરી પ્રખતો વેપાર અને વસવાટ એ જ ને સવાલમાં અલગ કદાહીને જુલા માથા ડ્રાસવાલમાં ડેન્ગેર ખીલથી સોગેટ રીતે ડેન્ગેર મહાત્મા આ કાર્ય દવે દોહી સરકારની સંખતિ સધે સધી સકવાનો. અમને સમાચાર મળ્યા છે કે દવે પછી જે કમીશન નીમાવાનું જે તે સંખતને માસમાં તીમાશે. ખીલ રીતે પાલામેન્ટમાં સંખતોએ જે રખાં કરી છે તેના માત્ર કુલા સરખો રીપાટ ‘મરકુરી’ પત્રમાં એવામાં આવે છે. ડેન્ગેર મહાત્માનું બાપસ અને સંખતોએ કરેલી અર્થ વિગત વાર અને મેળુરીને દવે પછીના અંકમાં આપીશું. ખીલમાં સમાજ શું કરવામાં આવ્યા છે તે કાપાઓ માં એવામાં નથી આવ્યું પરંતુ અમને એવા ખાબર મળ્યા છે કે સ્પીકરમાં સન ૧૯૩૦ સુધીના દોહીઓ છે તે સર્વનું રસાય ખીલમાં અમેજું દલ પડેલું સસેસરને કાલુ મળતું નહતું તે ગળા ને એવો સુધારો થયો છે, તેમજ ૧૯૩૦ ગાદ જે કમીએ ગિલ્ડન ખરીદેલી લોપ નાની આઠલી અને નવી ખરીદેલી સર્વ મિલ્કત સરકાર જમ કરી મે એમ ખીલ માં દલું તેમાં ફેરફાર થયો છે તે એવો કે ૧૯૩૦ પહેલાંની જે મિલ્કતો છે તેના કાલુ મળશે પરંતુ ૧૯૩૦ પછી ને ખરીદવામાં આવેલી છે તેનેજ ગાલ સરકાર જમ કરશે. ખીલે સુધારો એ થયો છે કે જે બુદ્ધીઅન ડ્રેડીના ગામ હાથ મિલ્કત લેવાયેલી છે તે બુદ્ધીઅન ડ્રેડી ગાલની જનાં ખીલ ડ્રેડીના નામ હાથ તે મિલ્કત કરી લકામ થોરી બધરથા ખીલમાં નહતી તે દવે કરવામાં આવી છે. જલામ એવરના નામ હાથ મિલ્કતો ખરીદના દના તે વિશે ખીલમાં અલાર્ય એવરને પથ બાંધત દેરી હતી તે મહાત્મા સોના પ્રોટેક્ટ કરવાથી ખીલમાંથી કદાહી નાંખવામાં આવ્યું છે. આ સુધારાએજું શું થાવર અમરી દ્રષ્ટિએ નથી. આ ખીલને પસાર કરીને સરકારે દવે આખા પુતીઅનના દોહીઓને માટે જેવો નિઝાલ કરવો તેના માટે માર્ગ બુદ્ધો કરી લીધો છે. જે આ ડેન્ગેર ખીલ સંખતો સાફ આદિકાની દોહી થોમ માં મેસશે તેા અમે એસસ માનીએ છીએ કે આવલીજ

૫૫

૫૫

૫૫

૫૫

૫૫

૫૫

૫૫

૫૫

એ સન ૧૯૨૬ ના બારમા એડિશનના પ્રમાણે લાગુ પડે છે એટલે ૬૨ વર્ષ તેજ કમીઝમેન્ટથી પસાર થવું પડશે.

વંચિક—કલમ ૨૭ની પેટા કલમ પહેલી. આ કલમ મુજબ ભવિષ્યમાં સરકાર કોઈ માધ્યમીક ડિરેક્ટરને પ્રોફેસર કરી શકે અને તેને 'બી' વર્ગમાં મુકી શકે કે નેથી કલમ ૨૭માંથી કાઢી અને કલમ પકિવટ ન કરી શકે?

અધિપતિ—સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા કાયદાની કલમ ૭ (૨) મુજબ મળતરે જનરલને કોઈ પણ માધ્યમીક ડિરેક્ટર થા તેના કામને 'બી' ક્લાસમાં મુકવાની સત્તા છે. આને કોનો લગતો એટલે બાઈ નીટવોટરનાંડનો છે. જીલ્લા કોમ જમીનને 'બી' વર્ગમાં મુકવામાં આવે એટલે તેને ૧૩૧ મા કલમ લાગુ પડે અને એ કલમમાં નો મુકારો કરવા માટે છે તે પણ લાગુ પડે.

વંચિક—કલમ ૩ ૧૩૧ (બી) આ નવી કલમ સરકારી ટાઈનથી, સેમી મળનિંદ ટાઈનથી અથવા પ્રાઇવેટ ટાઈનથી બને લાગુ પડે? બીજું આ કલમ અનુસાર પ્રોપર્ટીઓના કો હોલ ટાઇમલની અંદર એથીવાટીક વિષે નો કલમ નાખવા માં આવે છે તેમાંથી તે ચિફનો મુકવ રહેશે કે માત્ર એટલે સોની ૧૩૦ અને ૧૩૧ મા કલમમાંથી - મુલ રહેશે. બીજું બે પ્રોપર્ટી કીલ હોલ હોલ અને સરકાર તેને ૧૩૦ અને ૧૩૧ મા કલમમાંથી મુકવ કરી દેવા તે એટલે સોનું એટલે એટલે કીલ બાદ એક દોરી તે પ્રોપર્ટી કી દોલમાં ફેરવી નાંખે તે વસતી અને કલમ પકિવટ સંબંધી કા પછી થી સ્થિતિ રહે? આ કલમ માત્ર થોડીજ ફેરવોને લાગુ પડે?

અધિપતિ—આ સવાલનો જવાબ અપાઇ ગયો છે. બારમા એડિશન મુજબ નવી કલમ ૧૩૧ બી. સરકારી, સેમી મળનિંદ અને પ્રાઇવેટ ટાઈનથી થોડી અંદર નો એથીવાટીક સાથે બંધનકારક કલમ નાખવામાં આવેલી છે તેમાંથી નજ કીદરી શકે. એ માલ આપવામાં આવેલી છે તે માત્ર સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા કાયદાની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ સંબંધી જ છે. કીલ હોલ પ્રોપર્ટીને કી હોલ કરવામાં આવી કે મુલત્ત ટાઇમની કરવો તે મુલત્તને લાગુ પડે. પરંતુ કી હોલમાં કલમ માલના કલમ પકિવટ સંબંધી અટકાયલ હોવીજ એટલે એવું નથી. સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા કાયદાની ૧૨ મા કલમ મુજબ કી હોલ ટાઇમલમાં તેને કી હોલ કરવામાં આવે તે પહેલાં મુલત્ત બંધનકારક કરવો તેમાં જવીજ નોંધવો. બે તે ટાઈને સેકશન ૧૩૧ બી લાગુ પડેલી હોય તે પછી તેમાં બંધનકારક કલમ કામજ ન થઈ શકે અને કી હોલ ટાઈમલ મુલત્ત રહી શકે. સર્ટિફિકેટમાં જણાવેલી જગ્યા (સવાલની બહારની જગ્યાની ફેરવોનો કમતિ કોઈ પાસે હોય તે નથી ૧૩૧ બી કલમ મુજબના સર્ટિફિકેટથી તેને વજીવ નહિ મળે.

વંચિક—કલમ ૪ આ કલમમાં એવી શરત છે કે કોઈ પણ માલિક નો કાયદેસર કોઈ જમીન ઉપર વસતો અને કલમ પકિવટ કરવો હોય એમ જણાવેલું છે ત્યા કાયદેસરનો અર્થ શું થાય છે?

અધિપતિ—જોથી કલમનો હેતુ અહીં એ છે કે અરલીસ્ટ કાયદાના કાયદા મુજબ જેઓ વસતો હોય અને કલમ પકિવટ હોય તેઓ તેઓના કલમમાંથી કલમ રહેશે. આ નવી કલમ

સેકશનથી સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા કાયદાની પરથી કલમ પ્રમાણે નો જમીન પ્રોફેસર કરવામાં આવેલી હોય તેને પણ સેકશન ૧૩૧ મા લગુ પડેલી. આથી સમીક્ષા કેસમાં નો મુકારો મળેલો તેવી જાણને નાણુક કરી નાખવી. આ એથી કલમનો આશય એ છે કે નો કલમ ૨૭માં સમીક્ષા નેથી જગ્યામાં સન ૧૯૨૦ ના મે માલ પહેલાં વસતો અને કલમ પકિવટ હોયવના હોય તેના કલમ કાયદા રાખવા.

વંચિક—કલમ ૫ (બી). આ કલમ માત્ર પ્રોફેસર મળેલી જમીનને લાગુ પડે છે? આ કલમ અનુસાર જમીનને મુકવ કરી શકાય?

અધિપતિ—પુનિસંગતીની દ્વારાની પ્રોફેસર એડને અંદર પ્રોફેસર કરવામાં આવે ત્યારે તેને આ કલમ લાગુ પડે. કલમ પાંચમાં બે ન હોય તે પ્રોફેસર કરેલી જમીનને જોઈ પ્રોપર્ટી બંધન નહીજ ન શકે. સેકશન ૫ (બી) એને પ્રોપર્ટી કીલ નવી કલમ ૧૩૧ (બી) લાગુ પડે છે જમીનને મુકવ કરવા માટે એજ કલમ લાગુ પડી શકાય છે.

વંચિક—સન ૧૯૩૦ ના મે માલની પહેલી તારીખ પહેલાં કોઈ એથીવાટીક કીલ એટલે સેલ કોલેક્ટ હોય અને તે તારીખ બાદ ટ્રાસ્ટર લીધેલું હોય તેવી થી સ્થિતિ? એકાધાર એ રાખનાં અર્થ એમ થાય છે કે અંદર કીલ એટલે સેલ બનાવવા માં અંદર હોય ત્યારે ના અંદર કીલ કરે એવામાં આવેલું હોય ત્યારે?

અધિપતિ—એનો અર્થ બે છે કે સન ૧૯૩૦ ના મે માલની પહેલી તારીખ પહેલાં પ્રોપર્ટી બંધનકારક હોય ના પણ તે કોઈ એથીવાટીકને ના એથીવાટીક બંધનને તે તારીખ બાદ ટ્રાસ્ટર ન કરી શકાય.

વંચિક—માધ્યમીક કમીસનરને થી જતા આપવામાં આવેલી છે?

અધિપતિ—આ બીજી માધ્યમીક કમીસનરને કરી સત્તા આપવામાં નથી આવી. સેકશન ૧૩૧ (૧) પ્રમાણે તેને નો સત્તા આપવામાં આવી હતી તે આ સળ સેકશન રીપીલ કરવા થી સળ હવામાં આવી છે. આ નવી અળ સેકશનમાં કસરક માલિકો વધી શકે એવી જમીન અલમ કલમી આપવાની સત્તા મીનિસ્ટર એટલે ઇન્ટીરીઅરને આપવામાં આવી છે પરંતુ મીનિસ્ટર એટલે ઇન્ટીરીઅરે મીનિસ્ટર એટલે માલિક સાથે પ્રથમ મુલ-સત કરવી નોંધવો.

વંચિક—કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ આ કલમો રીફમાં પ્રોફેસર એડ અને અનપ્રોફેસર એડ બંન્નેને લાગુ પડે છે?

અધિપતિ—કલમ ૧૩૧ મા 'બી' વર્ગની પ્રોફેસર એડને લાગુ પડે છે. સેકશન ૧૩૦ મા કોલેક્ટ મુજબ રાષ્ટ્રના મળેલા હોય તેવી પ્રોફેસર અને અનપ્રોફેસર એડને લાગુ પડે છે.

વંચિક—બે કોલેક્ટ કીલ કલમ માલિક વસતો હોય પરંતુ ૧૯૦૮ પહેલાં પ્રોફેસર એડ હોય વેવાર કરવો ન હોય તે તેને વસતો માટે સરકારી મળેલું છે અને વસવાનો એવા કલમ વેરેક કાનર મળાય કે નહીં બે તે તેમ મળાય તે તે માલ રહેલો નોંધવો.

અધિપતિ—સેકશન ૧૩૧ (૨) સન ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા

કાપડાની સરખાત પહેલાં કમળ વદિવટ જે કાપડેસર હતો તેવું સ્પષ્ટ કરે છે અને એ સ્પષ્ટ ચાલુજ છે. કમળ-વદિવટ એની અંદર વેપાર કરેલા અને વસતુ પાનેનો સમાવેશ થાય છે.

વાંચક—સન ૧૯૩૦ ના મે માસ પછી કોઈ ખાનગી કંપનીએ ગિફ્ટન ખરીદેલી હોય અને તે કંપનીમાં એશિયાટિક શેર ખરીદેલા હોય અને એ શેર પેશવે ટ્રાસ્ટર ક્યાં હોય તો તે પ્રેમીઓને વેચ્યા હોય તો તેવા શેરો રક્ષાએલા છે.

અધિપતિ—ના, એવા શેરો જમ થઈ શકે જાય છે સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલાં તારીખ બાદ એશિયાટિક તે એવો દર્શાવે.

વાંચક—સન ૧૯૧૯ ના મે માસની ૧લી તારીખ પહેલાં એક દોરી વેપાર કરેલા હોય અને તે તારીખ બાદ થઈ વર્ષ સુધી તેણે વેપાર ચાલુ રાખ્યો હોય તો તેણે શાન, આદ, દસ વર્ષ સુધી વેપાર ચાલુ રહેલા હોય અને પછી વેપાર બંધ કરે તો સન ૧૯૧૯ ના કપડા પ્રમાણે તે રક્ષા-એલા છે એમ ગણાય કે નહિ?

અધિપતિ—ના તે "જ્યાં સુધી એવો ખરીદા દોરી થા તેના સહસ્રેશર વેપાર કરવાનું ચાલુ રાખે" ત્યાં સુધી રક્ષાએલા છે એ બાબતમાં તુદી પરી હોય તો મારા વિચાર પ્રમાણે તેને પછી રક્ષા રહેતું નથી.

વાંચક—ગવર્નમેંટ ટાઉનશીપની અંદર જે ગ્રામીણ કો હોલ કરવામાં આવી હોય અને તેમાં કોઈ બંધનકારક કલમ નોંધવામાં ન આવી હોય તો એશિયાટિક થા કલસ માણસ તેમાં વસી શકે અને કમળવદિવટ કરી શકે?

અધિપતિ—હા, એક સરતે કે તેના કમળવદિવટ સામેની કાપડાની સુધારેલી કલમે ૧૯૦ અને ૧૯૧ મુજબ કાપડેસર હોય તો.

વાંચક—કપડો કથ પગાર મેલો નથી તે પહેલાં સન ૧૯૩૦ થી તે જુલકાળને કાચુ પડી શકે?

અધિપતિ—આ બીજા નવારે પાસ કરવામાં આવે ત્યાંથી તેની અંદર જુલકાળને કાચુ પડશે. આ હેતુ પુરી રીતે સ્પષ્ટ કરવામાં આવેલા છે.

વાંચક—અંદરનાની કરીને સેમી ગવર્નમેંટ ટાઉનશીપ, પ્રાઇવેટ ટાઉનશીપ, અથવા ટાઉનશીપ એનો ક્યાં શા છે તે સમજાવે.

અધિપતિ—સેમી ગવર્નમેંટ ટાઉનશીપ તેને કહેવાય કે જેની સ્થાપના ૧૯૦૮ ના પદરમાં કાપડા પ્રમાણે અંદર તેની અગાઉના કોઈ કપડા પ્રમાણે કરવામાં આવી હોય જેમાં સરકારનો પણ હેટલોક બાગ હોય છે અથવા તે રેન્ડના લાઇસન્સના પેસામાં સરકારના ઈન્ડેન્ટ હોય છે અથવા તે ટાઉનશીપના માધીક તરફથી સેમી ગવર્નમેંટ પ્રાઇવેટ સરકારને અનુક્રીસેલ મળેલા હોય છે ખાનગી ટાઉનશીપો હોય તેમાંથી સરકારને રેન્ડની લાઇસન્સ શીના પેસામાંથી ગ્રામ બાગ નથી મળેલો. તે કો હોલ જમીન ઉપર આવેલું હોય છે અને તે ટાઉન સિયામ કોઈ બંધનને આપેલું હોય છે. જે તે ટાઉનને વેસ્ટ કરેલું હોય તો કોઈ ખાનગી બંધનને તેને લીધા ઉપર રાખેલું હોય છે. અથવા ટાઉનશીપ તે કહેવાય છે કે જે પ્રાઇવેટ રેન્ડ ઉપર સરકારે ગ્રાંટેશન કરેલું હોય.

વાંચક—આ કાપડાની અંદર કોઈ બારીઓ રહી શકે કે શા નહિ અને જો તેમ હોય તો હોદીએને જુલકાળ થાય

એવી રીતે જે કલમે કાચુ પડે છે તેમાંથી ઉતરવાનો કાપડ ઉપાય બતાવી કલસ આપે.

અધિપતિ—કાપડામાં કોઈ બારી રહી અંદરથી હોય તો તે બતાવી તેના લાગ કામ કેમ લઈ શકે એ બતાવવાનું મારું કામ નથી અને એવી બારીઓ હોય તો તેના લાગ લેવા એ વાસ્તવિક પણ નથી. ખરી વસ્તુ તે એ રહેલી છે કે આ બીજા કાપડો બને તે પહેલાં એની અંદર વાજળી સુધારા કરાવવા પ્રેરેલા પ્રવાનો કરવા જોઈએ. સાથી સુંદર વાન તો એજ છે કે આપું પીજળ વાજું ખેંચાવી લેવું જોઈએ.

વાંચક—તે તો કેમ અને સાહેબ?

અધિપતિ—મુખ્ય માર્ગે જમતમાં અકસ્માત છે? હવેના સમાજનારી કેમ આત્મચોગ આપી અને કુખો કલન કરીને પોતાના કલો પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

વાંચક—આપનું કહેવું માર્ગ છે સાહેબ. આપને બારે તકથી આજે આપી છે તે મારે આપની કમા યાચું છું. અને કવે રળ લખાય, વહે માતરમ.

અધિપતિ—વહે માતરમ, અમમ મળે આવતા રહેજે.

નવા એશિયન વિષે હોદ થું કારે છે?

મુખ્યમંત્રી 'ગુજરાતી' પત્ર લા. ૧-૪-૩૨ ના અંકમાં નીચે મુજબ લખે છે:—

હિંદી આફ્રિકાના હોદી વસાહતોની મુશીબતો હિંદી આફ્રિકામાં ગીરમીથી તેમજ ઉલોમધેપાને એ વસાહત મારે મચલા હોદી વસાહતો ઉપર કેવી કેવી કમ-ખખતીઓ બને મુશીબતો વર્ષોથી જાના અંદાજ, હેરીલા મેરાઓ મુશીબત સરકાર પાસે બવનવા કાપડાઓ કરાવી તેમજ તેના મુલ્ય બમલ કરાવીને વસાવે છે, તે હોદને તો શું, સારીને મુશ્કેલી આપવાને મારી રીતે બધીજ છે, ખરીક વસતી હોદીએને ખોટીક કાલનકાલનું એક સંસ્થાન તેના એક મેરા વસતી અદામથી તેમ ઉત્કરણથી કવાવે છે, તેમજ જાની જે તજ જમાનાઓ મુશીબી રહેલા હોવા કલાં તેમજ એ પ્રદેશને છવના ભોજે ખીલવવામાં તેમનેજ દિસેા અલથી પહેલાં અને સોથી મેરા હોવા કલાં કેવળ નમુણે બની, હોદી વસાહતોને ત્યાંથી મારાં પોદના બંધારી ઉભાજ કરાવે છે. આ બેકક ખોટીક કાલનકાલનું અતિથય સર-માવનાઈ અને નીચું જવડાવનાઈ પણ લેખાવું જોઈએજ, પરંતુ જોદનના સ્વાર્થલા કવામરીઓ તેમની રોકમાં તજાક હોદીએને એવા પારાવાર અભ્યાસો અને બનથી સહેતા રાખે છે. મુખ્યમંત્રી મ. માઈલ હિંદી આફ્રિકામાં કલાં કારે તેમજે કલામક અને એવી ખીજ રીતીઓથી જાની સરકાર મામે સમળ રીતે ચાલું ઉતરવાને હોદીએને પ્રેમી તેને પરિણામે સને ૧૯૧૪ માંથી-સ્મટસનું સમાધાનીનું બધીજ કારણમું થયું. એ કારણમાંથી નવા, જાં જવા મામતા હોદીએના વસાહત મારે જાં બવાનો કલ સમુળમે કપામે, પણ જાના જુના વસાહતોના કલો બજવાય, એવી અવેસર સ્થિતિ રખાણ ખરી, જાં જાંના સરકારી કારોબારીએને એ કાર-તામાના કલોના દેવીજા જાં ઉભા હોદી વસાહતોને કલકાવું બાકી રાખું કલ. પરંતુ હોદીએને તેથી કાવ

ન ખાલી, મ્યુનિસિપલ પરવાના, વસવાટ, આપાર હક વગેરે હરેક નિમિત્તે જીવની જોવાનું ચલુ રહેવા છતાં પોતાની હિલચાલ આલુચ્છ રખી. પરિણામે ૧૯૨૫ નું કેપટાઇનનું કારનામું માન. મી. ધીનિવાસ કાકાની હસ્તાક્ષરથી થયું. એ કારનામામાં એક એવી કલમ નંબર્ડ હતી કે વસાહતી દોહીઓને યુનીયન સરકાર પાસે વગેરે આપી દોહમાં વિદાય કરી શકે; એ રીતે તેને 'રીપેટીએશન' કહે છે, તેની વાજના ઉપર એ કારનામાએ ઓળ સીકો દોહમાં પાસે મરાળો. આ વેળાથી જમાનાઓથી દક્ષિણ આફ્રિકામાં જન્મેલા, ઉછરેલા અને પંધા કરવામાં શક્યતા દોહીઓને દોહ જેવા જાળવવા, સખા વદાલાઓથી રહિત અને મલુરી-કામગીરીનાયે માખા પડે એવા દેશમાં મકાલી દેશની રીતીનીની આવી સરકારે એસએર કાંઈયે જ રખી. દોહીઓએ તે કામે જાળવર પોષાર દોહમાં અને દક્ષિણ આફ્રિકામાં પણ ઉદાગો. એથી આખરે દોહી સરકારે એક કમીટી નીમી. એ કમીટીને એકસ સુચના માથે લી દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર સાથે દોહી જાખામે અને જાનથી વિચારવા અને ૧૯૨૫ ના કેપટાઇનના કારનામાને આપણા વર્ણના જનુસરથી હરી વિચાર કરવા માટે જોડાથી. તેમાં માખી સરકારી નાક, મી. કાકોલ, મી. છ. સી. જાળવણ, અને ૨૨ દેશી કુસેન હતા. એક સી. એચ. એન્ડરઝ પણ તેમાં સદાસક હતા. તેમણે જાની સરકાર સાથે વાદાપાટ કરીને એક નવું કારનામું તેવાર કરાવ્યું છે અને દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારે તેને જાની પાલમેન્ટ પાસે મંજૂર કરાવવાનું માથે લીધું છે. આ નવું કારનામું વાખ માં એમાં રજીમંતમાં તેમ વહી મરાજલામાં થોડાક કોશખારી પુરરકાર સાથે જલેર થયું છે.

જલે આ નવા કારનામાથી દક્ષિણ આફ્રિકાના દોહી વસાહતોની વિદાવજાએ અને માનવમતરી રિયલિતો જાન આનંદ મથા તેમ સર દેશી કુસેન તેને સંતોષકારક લેખે છે. જાળવણ આ નવા કારનામાથી થોડાક જાશે દક્ષિણ આફ્રિકાના દોહી વસાહતોના જાનવારો અને જાનથી દુર થવાનું માર્ગ જુલો મથા છે, અને તેટલે જાશે તેને સંતોષકારક લેખી કહાય. ખાખા તે દેશ. રી એક એન્ડરઝ જેઓ દોહી વસાહતોના મિત્ર અને સદાસકારી છે તેમજ તેમણે આ કારનામું જવામાં મુખ્ય જાન જાળવ્યો છે, તેઓ કહે છે કે "આથી એક કાલ પણ જેમ માની ન લેવું કે જે સંલેખો જાના દોહીઓ સહી જા છે તેમથી, તેના જાનવાર અને માનવમતમાં તેઓ મોજા જા છે. દજ તે જા સકુ દુર કરાવવાનું છે અને તેઓ ફરકાર ધીરે ધીરે કરાવી કહારો. જાખાની હરેક મીજાને આપાર દોહા જોજાટ ઉપર રહે છે." માન. મી. કાકા જેમણે આ કારનામામાં જાખ લીધો છે તે કહે છે: "તે કુરેલીઓ જાખરી સાથે હતી તે જોતાં હ જાના સંલેખોમાં જે કાંઈ હરી કહાય જેમ હતું તેમાં જે જાન થયું છે. આ નવું કારનામું જોતાં વિચારવા જાજાય છે કે દોહમાં માંસમાં પેટમાં જાખરી વસાહતોને તે ડેલી દેવાની-રીપેટીએશનની જોજાના હવે મરી મથલી જાનવાની છે." દોહીઓની માખણી 'કોષ પણ પ્રકારનું 'રીપેટીએશન' ન જોજાને તેમ કોષ પ્રકારને જાજાન જાજાટ-સેમંજેશન ન જોજાને," એ હતી તેને જાહેર હવે "રીપેટીએશન" ને મુવાદી દેવામાં જાવ્યું છે, અને "કોશની-

એશન" -જાન સંજાનમાં વસવાટ માટે મોજાવાનું નવું ડુવ ઉજા કરાવ્યું છે એટલે કે જાન હરી પાજાને સંજાર જાજો છે, અને તે રીતે દોહી વસાહતોના વસાહતો પાટેક જાને મોજાવાનું માનસ ચલુ રહ્યું છે. જાન નાખરે કરી "રીપેટીએશન" જેવા જાન જાન કરનાર જાજાને જાહેર 'કોશની-એશન' જેવા જાન જાજાવારો જાજા મુજા છે, અને દોહને જાહેર જાજીવ જેવા પાટેક પસંદ કરો છે. ઉપરાંત 'કોશ એશન' ને જોજા જાજી નરમ કરી, ચલુ રહેવા દેવાનું છે: કુંજા "રીપેટીએશન" દુર કરવામાં દોહીઓ જાખા છે અને "કોશનીએશન" ની નવી તેજ દોહીઓએ પોતાને અને વેરવવા લીધી છે. જાજાન ૧૯૨૫ ના કેપટાઇનના કારનામી દક્ષિણ આફ્રિકાના દોહીઓએ જેવણી અને જેવા જીજા પાખામ મુજાવાયી મુજાજા જવાનું માથે લીધું, કોહીને જાને નિજાજો કાહી તેની સારી જાજા જાનું આ પરિણામ છે. યુનીયન સરકારને જુદ કાજા રાખ્યું પડ્યું છે કે "રીપેટીએશન" સાથેના દોહીઓને વિરોધ સાથે તેમ જાજા દેને. "દોહા જેટલા દોહી વસાહતો દક્ષિણ આફ્રિકામાં જાજા અને ઉછરેલા દોહીને તેમજ દોહમાં તેમને મોજાવામાં જાખક અને દવાખાનમાં કાજો જાજો જાજો છે." માટે જાજા આપી દોહ તેમને જાજાની રિયલિટમાં વગર જાજાને મકાલી દેવા અને રખાના મુજાવા જે જાજાટ છે. આ સાથે દક્ષિણ આફ્રિકા જેવા વસાહતો માટે પણ જાજાજા અને જેવા દક્ષિણ જાજા-વિજાના સંજાને જુલો કરવાની જાજીવાદ યુનીયન સરકારને જાખી હતી. એટલે દોહી પાટેક સાથે મુજાને જોરા તેમજ દોહી વસાહતો માટે જાન સંજાનેમાં તેમને વસવા મોજાવાની જોજાના જાજાન મરાજા અને કેટલાક દોહીઓએ તેને વધારી લીધી. પરંતુ જાજી રીતે નો દોહીઓને દક્ષિણ આફ્રિકામાં સવરજીવ કહો નહીં જાખરો અને જે જાજો 'કોશ પાજીએ જાજા કાજાને' માં જે સરકારે લીધો છે અને વરેજામાં મકાલી દેવાની વેરવી સાખી છે.

આ ઉપરાંત દક્ષિણમાં વસવાટ, અને જાખરના પરવાના-જાખા મ્યુનિસિપાલીટીની જે જાખરોની જાજા ને મોજાસ જાજો દુર કરવાનું આ રાજા જાખાની સરકાર માથે લીધું છે. પરંતુ જાજી પીજા વસવી જાજો કરવાને અને દોહીઓને જાજા વસવાટમાં કહવાને જાજાસ તે જોજો રહેજો છે. જાજાન ૧૯૨૫ ના જે મુજાના જાજાની માજેરના દોહીઓના કહો જાજા રવરે જાજાજા છે, મ્યુનિસિપાલીટીને જાખરના પરવાના લેખ જોતાં જાજાજા છે, તેમ જાજા જાજાન કહો જાજાના જાજાજા જેવાજાજા જાજા હતા, તે એક વરેજા કમીટી હારા નજાજા જાજા જાજાના રાખરે જાજાજો, જેવ પણ જાજાન દોહીઓને મળ્યું છે. જાજા જેમ જેમ જાજા જાજો છે તેમ જાજો નવું જાજાના વિરવાજા જાજા વસવાટ માટે જાજો વજાજાને જાજો જાજા છે, તે સંજાથી દોહીઓના જાજાજા ચાલુ રહેવાજાજા. વજાજા તેમ રજાજા કહોની દોહીઓની જાજાજાજા તે હાજી જાજા ને જાજા જાજો છે. તેમજ કોશવાજાના રજાજા પરવાનાની કુપુરી વિજાન પાજી જાખવાને જાજાજા પણ જાજાજા વિચારો નથી કેટલાક વજાજામાં જાજાજા રવરેજા જાજાજા જાજો છે, પણ મુજાજાજા અને જાજી કેટલીક મકાજા જાજાજા જાજાજા અને જાજાજા દજા રહી રહેજા છે. કુંજા દોહી વસાહતોને હરી હારાની

વલણ બરલાઈ છે. છતાં નવા કરારનામાનો અમલ ઉદાર આચારથી થાય તેની ઉપર દોહીઓને રાહત મળવાનો આધાર છે. અર્થાત દોહીઓની મુશીબતો અને વિદ'ભણાઓ ખર્ચાં દુર થઈ નથી, પણ દુર ચલાવા માર્ગ ખુલ્લા થયા છે તેમ અનુભવી તેમ અભાગ નીતો માર્ગ લેવા જેટલું મેલણ આફ્રિકાના જોરાઓનું માનસ બહુલાઈ છે. આટલે અંશે આ નવું કરાર નામું સંતોષકારક છે. પરંતુ આટલેથી દોહીઓ અંપી ન બેસે અને જ્યાં જોરા વસાઈતો તેમ યુતીયન સરકારનું માનમ પુરેપુરું બરલાઈ સુધી અમળ મળન આણુ રાખશે એવી આશા છે.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં જસગા દોહીઓએ માટે નવા કરાર અમલવાદનું 'યુનિયન પંથ' તા. ૧૭-૪-૩૨ ના અંકમાં નીચે મુજબ લખે છે:—

દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર અને હોંદ ખાલેથી મેલકા પ્રતિનિધિગણ વચ્ચેના કરાર કે જેમનો સારાંશ સર રાજ્યી પ્રેસેને પડી ધારાકી અમલ રણુ થયો હતો, તે કરાર જેકાંદર સંતોષકારક છે એમ અભિપ્રાય મી. સી. એફ. જેન્સન જોત. જી. મીનિરાસ કાઝા અને સર કે વી રેડીએ આ પોઃ છે. આ ત્રણ મુદ્દાઓ દક્ષિણ આફ્રિકાના દોહીઓની પરિસ્થિતિથી અને તે સંબંધમાં દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારની વલણથી પુરેપુરા અનુભવ દેવાથી તેઓના અભિપ્રાય વાચનકારક મણી કહાય. નવા કરાર પ્રબળ 'જેસીયાટીક એન્ડ ટેન્નોર મીન' માં પેટલાક સુધારા કરવામાં આવ્યા છે, જેમનો મુખ્ય સુધારો એ છે કે, જેસીયાટીક મીનની અંપીની માલીકી માટે અસલ અમલો નિમિત્ત કરી આપવાની વાચત રક કરવામાં આવી છે. ૧૯૩૦ ના માર્ચની પરેથી તારીખ સુધી જેસીયાટીક કંપનીઓ જે મિલકતો ધરાવતી હશે તેઓને કાયદાથી રક્ષણ આપવા હુકું છે અને જેસીયાટીક માલીકીનો ખામ તેઓને નહીં નહિ. દક્ષિણ આફ્રિકા અદિકા દોહી વસાઈતીઓમાં લગભગ ૮૦ ટકાના વસાઈતીઓ તે દેશમાં અંગ્રેસા દેવાનો દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારને સંતોષ થવાનું બળાઈ છે અને તેથી 'જેમીએકન' યોજનાની સમજતા હવે રદી નથી એમ માની લખેને દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર દોહી સરકાર સાથે હવે દોહીઓ સાથેના સંસ્થાનની યોજના ઉપર ફરી ચિન્તાર લખાવશે. હોંદ અને દક્ષિણ આફ્રિકામાંના દોહીઓને વસાવવા માટે ખાજિલ દેશની મારફત સંસ્થાન રચવાના મુદ્દા ઉપર આ વિચારણા આલશે અને તેમાં દક્ષિણ આફ્રિકન દોહી ડેવેલપ્મેન્ટ મદદ કરશે. દોહી સરકાર વચ્ચેથી દક્ષિણ આફ્રિકામાં પ્રતિનિધિ રાખવાની વ્યવસ્થા આણુ રહેશે અને જુના ટેપટાઉન કરારો મુજબ દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા કાયમના દોહીઓની પ્રતિ કરાવવાના કાર્યમાં તે લક્ષ આપશે. આ મતલબના આ નવા કરારમાં લગભગ થયે અંશે દોહીઓની ફરીઆદો દુર થાય એવું સમાધાન બળાય છે. અલગ વસાઈતમાં વર્ણોએની મુગનો જે સુદો આણુમ પડેતો હતો તે જેસીયાટીક એન્ડ ટેન્નોર બીજામાંના નવા સુધારાથી લગભગ દુર થયો છે; જેસીયાટીક કંપનીઓની મિલકતોને સંરક્ષણ મળ્યું છે; વસાઈતીઓને મસકા પોટલાં મંધારી દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી વિરામ કરવાની ફરીઆદ હવે પછીના મંજૂરમાંથી દુર ચલાવા મિલ બળાય છે અને દોહી પ્રતિનિધિ આ આણુ રહેશે, જે પણ હીંક થયું છે. હવે નવા પ્રતિનિધિ વરીકે જોતે નીમવામાં આવે છે એ આપણે તપાસતા રહીશું. સર

૧૩લી મુરેને એકરાર એવી મતલબનો પ્રકારો રહેો હતો કે, તે એક કામક અમલકાર દેવા તો પણ ચાલી કહે. આ બાબતમાં અમલકારને બહોળી બીજામલકારની જ નિમણુંક કરવાની પ્રથા આણુ રહે એવું જીમન બધી દિશામાંથી થયેલું દેવાથી દોહી સરકાર એ મુદ્દો જીલકે નહિ, એવી આપણે આશા રાખીશું.

લોરેન્સો મારકસનો નવો કાયદો

દેશીઓમાંથી એક જાણુ જમને લખી બળાયે છે કે અનુએપ્પેરમેન્ટ અને જમીએકન કાયદો તા. ૨૧ મી જોઇલની કાઉસીલમાં ચોડા ફેરકાર સાથે બહાલ રહ્યો છે. તા. ૧૪ મીની કાઉસીલમાં અહીના યુદ્ધાએકા પ્રતિનિધિ સી. જોરનેલક તે ૬૪ વરના અધિપતિ જે કાલ અહીં વસેલા છે તેઓને આ જમીએકન કાયદો આણુ નહિ પાડયે એવી મામણી કરી પણ કેસીએ જાગી ચકાચ પછી એક વરના રિવસમાં પાછા ફરવાની કારવ રાખી. આ સાર મુખાર ઇન્ડીઆનની કમીટીના પ્રેસીડેન્ટ દોતોર કલાઈકે સી. જોરનેલકની કલક માટે આભાર માની તેમને ફરી એક વાર અલમાલસ કરી જોવાની અરજ કરી હતી તથા ગાર્ડિયન પત્રમાં એક ચર્ચા પત્ર કાઢી કાઢમાં ને રહીશો. તેઓના હક આણુ રાખવાની મામણી કરી. આ ઉપરથી ઉન્ડેજન લખ સી. જોરનેલકે તા. ૨૧ મીની ઉલ્લી સભામાં એવી ફરમારત મુદ્દા કે જેમને પંથ વર્ધના વસવાટ માટે "બીલ્ડેટ રેસીડેન્સીવ પરમાનવ" આપવામાં આવે છે તેમને આ જમીએકન કાયદાની કલમે માંથી સુકિત આપવી ને સર્વાનુમતે પસાર થઈ હતી.

સુધારેલો કાયદો

હવે સુધારવામાં આવેલો કાયદો નીચે મુજબ છે. નવા આવનાર પાસે એક હબર પોંડની ધાવણ દેવી નેહજે. અમર તો તેની આ ડોલોનીમાં પોંડ એક હબરની મિલકત દેવી નેહજે એકમ કામ માટે ખાસ માણુમ નેહજે દેલ અને તેલે આ દેશના મેકારીના રજીસ્ટરમાં ન દેલ તેવાને માર્કર બનરકની પરવાનગીથી આવવા દેવામાં આવશે. તેલે કેસમાં તેલે પોંડ ૨૫ ડીપોઝીટ તથા પાછા બળના રજીમર ના ડારાના નેટલી રકમ બમીન વરીકે આપવી પડશે નેહજે. પાંચ વર્ષની અંદરના રજીલ હશે તેલે એક વર્ષની મુદતમાં પાછા આવી કહશે પરંતુ તેલે પુરતાર કરવું પડશે કે તે ને મોડરીએથી મળે હતો તેલે મોડરી ફેરર પાકો આવે છે. નેહજે પાંચ વર્ષ પુરા ફાઈ અને નેહજે પરમેનન્ટ રેસીડેન્સલ સર્ટિફિકેટ ધરાવે છે તેમને આ કલમે આણુ પડશે નહિ. આ કાયદો બધી પરેથી સમ્મતો એક મરખો આણુ પડે છે. આ કાયદાને ડોલોનીના પ્રધાનની જાહાલીની અંદર દેવાથી હજી તે અમલમાં સુકાગો નથી.

હવે કાયદામાં મુખ્ય ખાલી ૭૦ ટકા પોટુગીઝ મોકરો વાળો છે. આવના ઉલ્લા જ. જોમિનિઅનના અંક ઉપરથી બળીને સંતોષ થાય છે કે રેવ. મી. એડ્ડસની ખંતથી દોહી સરકાર ખાટીક સરકાર મારફતે પોટુગીઝ સરકાર સાથે સંદેકા ચલાવ્યા છે. આ માટે અહીની પ્રભ મી. એડ્ડસની થયે આભારી છે.

મેકારીને થીમ જમીએકન તો ખુદ પોટુગીઝોનું પણ ખંધ ફરવાને થીસમનની સરકારને અહીની કાઉસીલે અરજ કરી છે અને અપારે બધી પ્રબળ જમીએકન પંથ થવાનું છે એટલે

હોદ્દોએ તે સામે વધી રહ્યા ન હોય. અને તે બંધ ચૂંટણી જોઈએ કારણ કે રેકૉર્ડ હોદ્દોએ તે પોતાના મામલા રહેવાનું પર, આવી જગ્યા અને જમીન બીજા મુખી બહો બાવે છે અને કામગીરી ન મળવાથી ફરી પડે છે. વળી નજીકના આખી રોડ બુના તોડશેને રબ આખી નવા સરતા તોડશે બેઠાની બેઠાનીમાં વધારે કરી ચેપારને નુકસાન કરે છે કારણ કે પછી જુના તોડશે ફરી, ખમ્બરના બીજા, તથા નાની નાની દુકાનો કરી પોતાના રોડો સાથે ફરિયાદ કરે છે.

હાલમાં માનવંત અવનર બનરસ ડાયરેક્શન કેબલ રોડી રબ બાદ હોસ્પિટલ તા. ૨૧ મીએ બહો બાવી પહેલો, કાર બાદ રોડોનીના પ્રધાન ને પચ મવનર બાથે લીસખનથી ઉપરના છે તે પોર્ટીંગ પચિમ આફ્રિકાની મુલાકાત કમ જુલાઈ માટે જોઈએમાં આવવા વળી છે. હોદ્દો જામ તેમને માન આવવાની તેવારી કરી રહી છે એમ કાંબળું છે. માનવંત કોષ દુકિયાર મોડા વાળા પાસે કામચળું અને તેમાં નવા કામગીરી આવજાને ક્યાં નુકસાન છે તે બચાવ રહ્યાવું જોઈએ. ને દિલથી એક હોદ્દો બાથે તે દિલથી એક યુગે-પીળન વહિવ નહિ બપો કહે. વળી કારકેટ સાઈ અને હોદ્દો કારીયરીનું કિમતી હોવું જોઈએ. રોડોનીના પ્રધાન ઉપર હોદ્દો જામના બાવખો આવવા રહેશે છે. આજુ આવવું નહિ કારણ કે આવજા પચા કામગીરી સાથે બેસીને જમતા નથી તેમજ મહેરવેશ અને યુગેપીળન રીડબાલ જલ્લતા ન હોવાથી એવું નહિ મત દેવું જોઈએ કે જેથી તેને મતગમી મેકિ એક નહિ અમલવે ને આ મેકિ આવજા સાથે વસવા નાબાક છે. આવા રેક મેકાવડાઓમાં મેકાનીક કાકરે, વધીક તથા મેકોસીએકનેને આવજા કરવાં જોઈએ. બહો પછી વજતે યુગેપીળનને આવજામાં ચાલ છે પચ ગેમ્પાનીક કાકરે વમેરે હોદ્દોએ આવજામાં ચર્તા નથી. અને મો કોલર રમેક પાસે માનવંત પચાવવું. મોલર લીસખન પાળા બવ કારે તાંબી દુખરકુલેક મેકેટીકમ્પ કાર હોદ્દો જામે જોલામાં જાળી એકો પોલ્ટી પસ આવવી જોઈએ. આવજા નમ સુધવાઓ ઉપર આવવાનો ખ્યાન આવજાની જોવી બાકા છે.

હોદ્દો સાચકલીસ્ટ સોમેયાને વિદાય

પ્રાંતીયમાં મોખી કમીટી તરફથી રવિવાર તા. ૧-૫-૩૨ ના જન્મ મેમ્બરશીપ અને અને આઈસીકલ ઉપર મુલાકાત કરતા આવજા હોદ્દો યુવક મી. એકાકાસ સોમેયાને કેપટાલન વેપરી બધાં અમાલે વિશ્વવૈદીમાં એક અજસો કસવામાં આવ્યો હતો. કમીટીના પ્રમુખ નારસ કમિટીએ પ્રમુખસ્થાન કીધું હતું. મોખી કમીટી તમામ ભાગ્યે વેપારિત હેસર્સ કીધ અકલમ, છપા મામડ, કમમ બાકા, નામર પેલા, બેકી, દસન કેકલક વીમેરે બન્ન અકલકે પચ દાબરી આખી હતી. કમિટીમાં પ્રમુખે મી. સોમેયાને આવજા આવજા બાદ વિખ્યા વળી મી. કમીટી કમિટીએ, મી. એકાકાસને તેમના કમલક માટે બન્નવાદ આખો હતો અને સહીકલકાવત અને ટાંડુસીમાં બહો મુખી પહેલો બધ આવજે ખાસ કમીટીનું આવજા રીકલું એવી કલેને બાવડ કલે છે.

મી. એક અકલકે મોખી કમીટીને બાવી કસવાન જમ મોવા માટે બન્નવાદ આખો હતો અને આવજા સાકલક યુવકની માલકારે જમ કસ ન કરી કહે બલવા તો તેને પડતો આવજ.

કાર ન મળે કહે તો અર હોદ્દો જામની દુકાંયા મુલાક તેમજ પછાલપણ મોલક કામ વીમેરે અકલકાર વીમેરે કલું હતું. તેમજ વળી અકલક હતું કે આવજા હોદ્દો યુવકને માટે આવજા કલેક આકાકાની હોદ્દો કમીટીને કસ મોવા જોઈએ અને મકરર ચળું જોઈએ. મી. સોમેયાને મુલાકાત બાદી આવજા બાદ તેમના બનેરકની સજતા માટે દુખા મળી હતી.

મી. છપા મામડે પચ પ્રમંજો કિલ વીમેરે કલું હતું. તેમજ સોમેયા પોતાના પહેલો મોલ ખાસ મકરરી કલોવી હતી. બધારમાં પોખી કમીટીના કમીટીને કલકાસ કલે સંભળાવી યુવાનોમાં કીક મેલન રેકલું હતું.

મી. છપા કારામે અનુમોદન આવજા બાદ મી. દસન કેકલકે પચ મોલ કલોમાં મી. સોમેયાને વેકલ કોટા, તેમજ મલકેલ દોમન, અને તેમની બીનરવામાં કલિ માટે વીમેરે કલું હતું. આવજા યુવકને કમીટીની બાદ પુરતી બહેરસ અને માનવંતો આવજા મળે તેમ તેમજ કમલક ઉવટમાં કલોવી હતી.

કાર બાદ મી. એકાકાસે પ્રમુખને તથા મી. એક વધા મામ-કોના આવજા માની પોતાની મેમ્બરશીપ તે રેકામોબામે મુખીની પચી મુલાકાતે સરસ રીતે અકલકા કરી સંભળાવી કાલર રહેલા કામગીરીને પ્રેમ મેળવ્યો હતો તથા સહિત મન ઉપર સારી કાપ માકી હતી.

પુલના કારોલ પ્રમુખને કાથે મી. સોમેયાને અપાંકા બાદ દુધ પાર્ટમાં સહીકા કામ લીધો હતો.

બાદ જુદા જુદા ભાગ્યે વાચ્યો મી. સોમેયાને બેટની રકમ આવવામાં બાવી હતી ને કમકમ પીક ૧૧-૪-૬ ની મલ હતી. મી. સોમેયાને કલેને આવજા માન્યો હતો.

સા. આ. ઈ. કાંમેસે ટેલીએશનને

રબુ કરેલું સ્ટેટમેન્ટ

(મધાના આગલા અંકથી ચાલુ)

ટેલીફોન એક્સચેન્જ

અરબમાં મેમ્બર ટેલીફોન એક્સચેન્જ કમીટીની રબક ના કમીટી છે તેને બાદ માલ થવા. તે કમીટીએ અને કમરસીકલ કલસીસ અલાવે છે. મોટી કમરના હોદ્દોએ એમને તેમની બાળવપમાં કલવાની વક ન મળેથી તેમ માલસો પોતાના પચાને વધેથી નીવડે એવી તલ્લીમ કલ રહેલા છે. એક્સચેન્જ કામ મુલ્ય મેક પચ માલસ એક્સચેન્જ થવા માલસો મોલ તેની પાસે ૭ કારકલું સર્કીરીકેટ મોલું જોઈએ. કેમ્પીએકલ કલસીસમાં એ કામ બાવી રહેલું છે. સન ૧૯૩૦ ની સાલમાં ૧૫ વિદ્યાર્થીએ ૭ કારકલું કરીરીકેટ મેળવ્યા હતા.

ટેલીફોન એક્સચેન્જ સર્કીરીકેટ કલસ

અમારી કમીટી ટેલીફોન અને એક્સચેન્જ કલસીસની પચ ખાસ અમલકવા છે. કાલમાં કુમેરરીકેટ માલસને કમીટી એક વર્ગે મેલવામાં આવ્યો હતો. તેમાં હોદ્દો કીક-હોદ્દો કલસાકમી કીકવા આવતી હતી. એક પ્રમાણે ને મેલવાકીને બાવેને વર્ગે મેલવામાં આવે, કેમ્પીએકલ બાવ-વતો, કુમારી કમીટી, વર બાવકા સંજાં વર્ગે મેલવામાં આવે તો અમારા સેક્રેટરી એ વર્ગે માલ મેલ આવે.

સન ૧૯૨૧ ની સાલમાં યુનીયન સરકારે કમરકીબલ કલાકીસને ૧૫૦ પૈકીની મદદ આપી અને સન ૧૯૨૨ ની સાલમાં તે વધારીને ૧૬૬ ૨૦૦ ની કરી આપી. અમારે એ સાચીજ બાબતવાળી બરર રહે છે કે પ્રવન અને તેની આસ-પાસ ૬૬૦૦૦ માણસની વસ્તી છે તેમાં આખી મદદ એ બીજાનું નહીં ગણાય. કન્વીન્યુએશન કલાકીસમાં હોદી કિલોગ્રામ કામ કરે છે તેમને માત્ર આવડા જવાના સાધના પેસા મળે છે. તેમને કમી પમાર તો મળતોજ નથી હેલા અદાર માણસો તેઓએ વિના પમારે કામ કરેલું છે.

કોલોનિયલ અને સેનીટરિયન

૧૯૨૬નું એક્ઝિએટના વર્ષાવની કલમના હેઠળ પ્રેરણા મુજબ સન ૧૯૨૮ ના અગ્ટોબર માસમાં યુનીયન સરકારે પ્રવન અને તેની આસપાસ હોદીઓની સેનીટરી અને કાલેસીય પોલિસમાં વિશે તપાસ ચલાવી હતી. હોદીઓને માટે રહેવાના ઘરો સંખ્યા સ્થિતિ અત્યંત ખરાબ છે. યુરોપીયનો માટે કોરપોરેશને પુષ્કળ ખામ આપ્યું છે પરંતુ હોદીઓ માટે કશુંજ કર્યું નથી. મીનીસ્ટર જોહ હેન્સે પૈક ૫૦૦૦૦ કાલેસીય માટે કોરપોરેશને આપવા જણાવ્યું હતું. પ્રવનની સરકારની અંદર હોદીઓ માટે ઘરો બાંધી આપવા પડશે એ ધારતીથી કોરપોરેશને કર્યું કર્યું નહિ. પ્રધાને આખરે એ પેસા પાછા બેઠી બેવાની ધમકી આપી કારે કોરપોરેશન અચૂત થઇ, નાવાલ ધ. કોલેસીની મુસના મુજબ આ રકમમાંથી ૧૬ ૨૫૦૦૦ ફી ફોર્સ જમીન ધરાવતા હોદીઓને આ રકમ ધીરવાતું કમુજી છે. બાકીના ૨૫૦૦૦ હોદીઓને વસવાને માટે ઘરો બાંધવામાં વાપરવાના છે. સેનીટરિયન બાબત મેરી-ટક્લમગેમાં કમ્પેસ કીફ્ટ તેમજ ટ્રાસવાલમાં વોડકોર્પે, મોલસ-મર્ગે, બર્ગીસ્ટન આ મોરેકોનોની જવાબનક સ્થિતિ અને મ્યુનિસિપાલિટી હોદીઓની તાંદુરસ્તી માટે કર્યું કરતી નથી એ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું.

ભાર નાક રેટમેન્ટમાં લાઇસન્સના કાયદાઓની ત્રણે પ્રતિે માં સ્થિતિ અને તેમાં હોદીઓ કેવી મદદાન મુશીબતો ભોગવી રહેલા છે તેનું વર્ણન કરી એક્ઝિએટમાં એ વિશે એક કલમ નાખવામાં આવેલી છે કે મેપારના પરવાનાના કાયદાને રીવાજક કરવાનો અમારે પ્રયત્ન આવે કારે સરકાર અમુક કરવાનું પાયે છે એ અને તેમાં સર્વો પ્રેસોની અંદર અપીલ કરવાનો ૬૬ હોવો બેઇએ એ સરકારે સ્વીકારેલું છે પરંતુ તેમાં કર્યું કરવામાં આવ્યું નથી. તે સિવાય વીકર એક્ટની અંદર રહેલી મુશીબતો, હોદીઓને આર્થિક તકા આપવામાં આવતી નથી અને સરકારની વ્હાલટ ભેગર પોલીસીને પરિણામે હોદીઓને મલેરિ જોરાઓને કામ આપવામાં આવે છે તે તેમજ ધનર-ક્રીમજ કનસીલીએશન અને મેટ્રીસ એક્ટ વીમેરમાં ક્યા ક્યા પેવી મુશીબતો હોદીઓને સર્વો પ્રતિેમાં વેડવી પડે છે તે વિસ્તારથી રજુ કરવામાં આવેલું છે. આ સિવાય મન્ડ્રિયન કમ્મિસરેટ મારેના જુના કાયદાઓ કલ્પ પડી રહેલા છે તે વિશે, નાકાલમાં પાલિસીટરી ફેઆઇઝ કતા તે ૧૮૬૬ ના કાયદાથી ૨૬ કર્માં, મ્યુનિસિપલ ફેઆઇઝ કતા તે ૧૭૫ કહાડી બાંજુ, રહેમાં અને પેલ્ડ મોડીસમાં તકલીફ, મોલ્ડ એઇજ પે-જન, કાયર આર્મ્સ વીમેરે સવાઓને લમતી મુશીબતો રજુ કરી અંતમાં રેટમેન્ટમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે ૧૯૨૬નું એક્ઝિએટમાં ઉત્પત્તિની કલમ કાબલ કરવામાં આવેલી છતાં સરકારે હોદીઓની સ્થિતિ ઉઠી ખરાબ કરેલી છે. દિવસે દિવસે ઉઠા હોદીઓ સામે નવા કાયદા ધરાવામાં આવે છે

અને હોદીઓના જીવનને અસરકારક બનાવવામાં આવે છે.

અંતમાં ડેલીએશને દર્શાવવામાં આવેલું છે કે અમારાથી મની કાકે રેટલું અમારી તકલીફનું ખ્યાન આ રેટમેન્ટમાં આપવામાં આવ્યું છે. આ સર્વ તકલીફો ત્યાં સુધી દુર ન માય ત્યાં સુધી હોદી કોમને કહી ૧૭૫ અંતોગ જવાનો નથી. અમારા પ્રતિેની અંદર તમે રસ ઠો ઠો તે માટે અમે તમારા પ્રતિે આજાર દર્શાવીએ છીએ અને આજાર રાખીએ છીએ કે આ રેટમેન્ટમાં નો ખજારો અને વિચારો અમે તમારી પાસે રજુ કરેલા છે તે તમને મદદકર્તા થઇ પડશે.

રેટમેન્ટ ઉપર મેસર્સ સોરાભજી રતમજી, એ. બાઇ. ડાઇ. પી. બાર. પચ્ચર, હાઇ કોલમ બાઇમ. એ. ફીરોજ, વી. એસ. સી. પચ્ચર, એસ. બાર. નામક, જુલમ મુખાર્જીમ માર્કી, પી. કે. રેકાઇ, ૨૧. સીયામ-ડી, એસ. બી. મેટ, એ. ઇસલાઇલ, સી. સુદ પીસે, કે. મૂલ, એસ. કમલ અને રેવ. સી. એ. એડવે કમીઓ દરેલી છે. (અંતર્ગત)

પોસ્ટ એક્સિસ સેવાંસ બેન્ક

પ્રવનની પોસ્ટ એક્સિસ ૨૨ મુકવારે કવેથી સાંજે ૬ વાગ્યાથી રાત્રે ૧૨ વાગ્યા સુધી ખુલ્લી રહેશે ને વેળા સંમીચ ભેંક માટે ડીપોઝીટ બેલામાં આવશે તથા યુનીયનના લોન સર્ટીફિકેટો વેચવામાં આવશે. આ અઠવાડીયાની આખરીથી બંધ કરે. છુકવારે સાંજે ૭ વાગ્યાથી રાત્રે ૯ વાગ્યા સુધીમાં એ સમય સમયક પડેલે બાંને તે કામયે નમાઈ ડીપોઝીટ સેવાંસ ભેંકમાં રાખે અલગ લો સર્ટી-ફિકેટો ખરીદે.

કોરમાં રેવ. એડવેસ

મહોસાની અન્ડરૂન પ્રસ્થાન કોરના સેક્ટરી હોથી ભમને બપો જણાવે છે કે ના. ૧૩-૪-૩૨ ના રાજ્ય મુખ્યમંત્રી તાર મારફતે સમાચાર મળ્યા હતા કે રેવ. એડવેસ અંતે પમારનાર છે. તેમને પડતો સત્કાર કરવાની તાકીદે સર્વો મોટવલ્લ વંમ મુસ્લીમ મુખ્યમંત્રી કરી રાખી હતી. વંમ મુસ્લીમ મુખ્યમંત્રી દુલ્હાર બઇ તા. ૧૪-૪-૩૨ ના રકવારના ૭ વાગે સાબલ્લ રોકને મેટર બઇને પહેંચ્યા હતા તેઓથીને માટે ઉત્તારાની મોટવલ્લ મી. એ બાઇ. ડાઇના પિતાથીને હાં કરવામાં આવી હતી. તેઓથીને કોરની અધીની સંસ્થાઓ નેવી કે કોર પ્રસ્થાન જીમખાના, મેકરીલે બીનપુલ ઇસ્લામ, કોર મહેસાએ અન્ડરમન ઇસ્લામ વીમેરની મુલાકાત બીધી હતી. છેલ્લો સંસ્થાની ખાસ વીઝીટ બી. એડવેસ પાસે ભેવરાવી હતી. મહેસા તથા બેહામ કાલસની વીઝીટથી તેમણે સંતોષ મતાવ્યો હતો. ભાર નાક મેકરીલે બીનપુલ ઇસ્લામમાં તેઓએ હોદુ-મુસ્લીમની સજામાં એક મતન કરવા મોઝબ આવલ્લ કર્યું હતું. બાક તેઓ મુખ્ય માટે ઉપડી જવા હતા. મહેસાની પીઝીટ છુકવાં તેમણે લખ્યું છે કે આ સંસ્થાની મુલાકાત ભેતાં અને તેનું સુંદર કાવો બેઇને અને ભારે આનંદ થાય છે. કિલ્લો વિચારાઓને ઉલોગી તેમજ આવવાની જનાવવાની ફેરવિ કયે છે. અરેબીક કલાસીસ બેઇને અને ખાસ આનંદ થયેા. અરેબીક પુરોનું સુંદર સંમદ રચાન છે. મેં પચ્છી સાળાઓની મુલાકાત કાવેલી છે પરંતુ અરેબીક મુકરીનું આવું સંમદ રચાન ક્યાંય બેઇ નથી. આ માટે કોરના વતનીઓ ધન્ય-

વાદને ખાત છે. આ કામચેત્રી વખતે વખત બુદ્ધિ પ્રાપ્તીને
મંદક ઉરવામાં આવતો ચેત્રી આજ છે. સાકેષ આક્રિષ્ટતા
મારા અનેક મિત્રો છે. જેઓ આ કાળા માટે મનર રો
હું જ્યારે પ્રજન જીવક કારે આ કાળાને મદક આવનારા
અને નિવાવનારા હોને અહીં કેટલું સુર કામ આવી રહ્યું છે
તે અજ્ઞાપીક. હું આજા રાખું છું કે ચેત્રીમ કાકેમની
જીવતિ થવાની આજ રહે અને અવિષ્મમાં તે મારે વધુ જગ્યા
માંથવામાં આવે.

विविध सभाभार

[illegible][illegible]

જાહેરના અર્થે જાણ સહ ઉપર મુખતરી રાખી અમા નવઅરત
અમ કલ્પી ઉપરવત સંરક્ષા અર્થે તે પત્રવચ્ચકાર લેવા
એકેટરી Mr. B. W. Chavda, near Mining Road,
Mowbray, Capetown એ ધીનત્રે કરવા વિનંત છે.

અભ્યાસક્રમ—અભ્યાસ પ્રતિનિધિને મળે તેટલી સી. મધ્યમ શાળાની મુજબના જાતકો પ્રતિનિધિને આપિનિશ્ચયના નિર્ણયથી સી. ૧૦-૬ જે કોડ અપવાદો આવી છે તેના આધાર આધે સ્ત્રીકાર કરવામાં આવે છે.

(તે સાથે જાગ્રાગ પ્રતિનિધિ પ્રત્યે જ્ઞાનમય પદ્મ, સખાકીય જ્ઞાનુભૂતિ, મહામદ ધૃષ્ટાદીપ જ્યોતે શ્રી જીવજગત્તુ કૃતિમાણ્ય જે પ્રેમ મલાનો હોતો તે મદન જ્ઞાનુભૂતિ ૥ હારી આનંદ આનીએ છીએ)

શ્રી. ડૉ. હર્ષિ સેવા સમાજ

નીચે સુલખ સંપાદન મળી ચર્ચા છે તેના
પ્રદેશ

આ. ૭૨૫ સુધી. ૬૬ મી. ને આધાર. —

१. श्रीमन्महादेवजी मारुत २. वसुदेवजी व. क. ल.
भाटीदार, ३. धीरेन्द्रजी इंदीरामजी इंदिराजी, ४. वल्लभ-
जीभाभाभा, ५. लक्ष्मणजी प्रभुलाल मोदी, ६. परमोत्तम
लक्ष्मणजी मोदीजी, ७. लक्ष्मणजी भाभाभा प्रभुलाल, ८.
लक्ष्मणजीभाभा कीर्तिलाल, ९. अर्जुनजी अशोकलाल, १०.
श्री. श्री.

સહાયક વાર્ષિક ખર્ચ ૩૧ ને ૨૫/૫-૧૯૭૧.

મોતીલાલ કલ્યાણકાર એકમનો ગ્રામાજ્ઞ એન્ડ સોમાજ.
 સહાયુજી દરેક સમાજદોષ વાર્ષિક એક ગીતો આપનારા.
 અસ્તુભાઈ રજુકોઈએ પરજા, આજ્ઞાતાઈ રવજા, નરસીદ-
 બાઈ સોમાજાઈ, રજુકોઈનાઈ મોદરજાઈ, પ્રજુજાઈ નાનાજાઈ,
 રાજજાઈ દરજાજાઈ, ગાજાનાઈ આજ્ઞાજાઈ, જનનાઈ સોમા-
 જોગર, આજ્ઞાજાઈ વીજરાઈ તરડી, મારજાઈ પરસોતમ,
 કાજાનાઈ આજ્ઞાજાઈ; રજુકોઈની ગાજાઈ, જાજાનાઈ પર-
 સોતમ જજાસપોર, આજ્ઞાજાઈ મંજાજાઈ મટવાઈ. કાનજાઈ
 જોધવજાઈ, પ્રજુજાઈ કલ્યાણજાઈ, નારજાઈ મોવોઈ, છીવા-
 નાઈ આજાજાઈ, રાજાનાઈ રામજાઈ મોદરજાઈ છિકામજાઈ,
 મોદરજાઈ જાજાનાઈ, જાજાનાઈ જનજાઈ, જાજાનાઈ કલ્યાણજાઈ,
 વસજાનાઈ મોરાર, જાજાનાઈ દુલ્લભજાઈ, નાજાનાઈ અજા-
 નાઈ, છીવાનાઈ સજાજાઈ, છુતજાનાઈ જરાજાનાઈ, મોરાર-
 જાનાઈ હરિજા, દાસજાનાઈ દુલ્લભજાનાઈ, રેમજાનાઈ પરજુજાઈ,
 દવાજાનાઈ કાનજાઈ રસોદર, અસ્તુભાઈ રેકર, રાજાજાનાઈ
 મોરાર, દવાજાનાઈ નારજાનાઈ, કાનજાનાઈ રીરા, નારજાનાઈ
 જુજાજાનાઈ, પરજુજાનાઈ નારજાનાઈ સીસોદરા, માધજાનાઈ નરજુજાનાઈ
 સીસોદરા. આજનાનાઈ બીવાજાનાઈ, દીરાજાનાઈ નારજાનાઈ, રાજાજાનાઈ
 આજાનાઈ સજાજાનાઈ, દીરાજાનાઈ કુવરજાનાઈ, કાનજાનાઈ કાજાનાઈ
 પારડી, દવાજાનાઈ જવા પારડી રાજાજાનાઈ નારજાનાઈ પારડી,
 બીજાજાનાઈ જવાજાનાઈ, વલજાજાનાઈ આજાજાનાઈ, પરાજાનાઈ મોદરજાનાઈ
 વગર, જાજાનાઈ જોધવજાનાઈ વગર, નારજાનાઈ મોરારજાનાઈ, વજાજાનાઈ
 કુવરજાનાઈ હરિપુરા, જનજાનાઈ રામજાનાઈ, છીવાજાનાઈ અજા-
 નાનાઈ પરાજાનાઈ પાંચીઆજાનાઈ, આજજાનાઈ મોરારજાનાઈ, (અણુકોઈ)
 સુધારો

મમા અંગમાં તમાજની મસ્તી જાહેસમાનો રીપોર્ટ
કયાનો છે તેમાં પૈઠ ૪૧૪-૧૪ ૩ કલગવાયા બે એમ અજાણ્ય
હિ તેને બાદે પૈઠ ૪૧૪-૧૪-૩ એમ થાયનું.

મીતા મન્થન

(લેખક—વિરોધવાદી ધનસ્વામીનાથ મચરવાળા).

(અમા અંકથી માલુ)

અમકયાએ ૨ ને

(૨૩) શ્લોક ૫૦ થી ૫૨

“સુશોભ! તારી લગા અતારી મનેના જીવનભવાદરને તપાસીને મેં એવો નિર્ણય કર્યો છે કે અમુક ફૂલ કમળથી પુરુષ કાચે છે અને અમુક કરવાથી પાપ કાચે છે એમ ને કહેવાય છે તેનું કારણ એ ફૂલ કાચું કાચું એવું છે કે કઠોર કાચું એવું છે એ નથી; પરંતુ પહેલાં તો એ ફૂલ ધર્મ છે કે અધર્મ છે એટલે ધર્મકાલમાં કલ્યા મુળ્ય છે કે નહિ એ બેવું પડે છે. એ એ ફૂલ અધર્મ હોય તો તે પાપમય કહેવાય છે. પણ એ એ ફૂલ ધર્મ હોય તો તે પુરુષમય કહેવાય છે, ૫૦

“આ તો પાપ-પુરુષની દ્રષ્ટિએ વિચાર થયો. પરંતુ, તત્ત્વજ્ઞાની કેવળ આવા પાપપુરુષનો વિચાર કરતા નથી. એ તો કર્મ બંધનકારક છે કે મોટા પ્રદ છે તે દ્રષ્ટિએ એવો વિચાર કરે છે. અને એ દ્રષ્ટિએ પુરુષકારક કર્મો બંધનકારક ન હોય એવું કાંઈ નથી. એમાં તો કર્મના ફળ પ્રત્યેની દ્રષ્ટિજ સદસ્વતી અને કે કર્મનું આચરણ કરવાથી બંધન થાય છે, અને આચરણથી મોક્ષ થાય છે એવો મત અને જરાનર લાગતો નથી. મારા મત પ્રમાણે તો ફળ વિષે આસક્તિને બીધે કર્મોમાંથી મિથત થતું એ પણ બંધનકારક થાય અને જોવા આસક્તિ વિના કર્મોમાં પ્રવૃત્ત થતું એ મોક્ષપ્રદ થાય. એટલે કે, જે જ્ઞાનીપુરુષ કર્મોના ફળ વિષે આસક્તિ રહિત થઈને કર્મોનું સંવિવેક આચરણ કરે છે તેને કર્મ બંધન રૂપ થઈ નથી, પણ મોક્ષપ્રદ થાય છે.” ૫૧

(૨૪) શ્લોક ૫૨-૫૩

મેંએશ્વર શ્રીકૃષ્ણના કર્મયોગના આ સિદ્ધાંતો અભ્યુત્તરે કાંઈ સ્પષ્ટપણે સમજાયા નહિ. એની મુખ્યવસ્તુ દ્રષ્ટિ ઉપરથી શ્રીકૃષ્ણ એટલી મના કે આ ‘એમ આમજ આગવન’ જેવું થવા લાગ્યું છે. આથી, એટલી તંદાને ઉઠાડી એને ભ્રમત કરવા એને કાંઈક એતનાની જરૂર છે; કારણ, તત્ત્વજ્ઞાનનો વિષયજ એવો છે કે એવો પ્રશ્નો પચાસે યુગનાં વાક્યોનો આવાર્થ સમજતો નહ, અને તેમાં શ્રુતિપુરુષે રસ સહ પ્રત્યે પુછીને વિવરણો વિદ્યાપ કરતો નહ, તોજ એનું મારું આમજ ચાલે. આટલું બધું નિરૂપણ કરી મના છતાં અભ્યુત્તરે શ્રીકૃષ્ણને એક પણ પ્રશ્ન ન પુછ્યો તેથી કદાચ એ જાણાવ્યું થયો હશે, એવી શ્રીકૃષ્ણને કાંઈ મજા. આથી, તેજો મોલ્લા:

“અભ્યુત્તર! મને કાચે છે કે આ અમુક ફૂલને કહી ગયો, તે તારા સમજવામાં આવ્યું નથી. કારણ કે તારી શ્રુતિ બાજે શોક અને મોરના દરિયામાં મોલાં ખાય છે. મેં તને પહેલાંજ કહ્યું હતું કે ધર્મનો મારો પ્રશ્નચિત્તમાંથી પુછે છે. જેના મનમાં એક કહેલો છે, તે ને સંવિજવાનું અને ને સંભળ્યું તે બંને વિષે ઉદ્દેશ્યજો હોવાથી નિઃશંક થઈ કહતો નથી. કાશ્યોની અનેક જલસની વાતો સંભળીને બમ્બ થયેલી તારી શ્રુતિ જ્યારે વિચારની એક રિથર ધાર પર આવી જશે, ત્યારે તું વિચાર કરવા ચક્રિતમાન થઈશ, અને વિષયના કાંઈને

અમકયા કહીશ.” ૫૨-૫૩

(૨૫) શ્લોક ૫૪

શ્રીકૃષ્ણના ઉક્તિ કહોથી બાજે એકા એક મનથી ઉઠશે હોય તેમ અભ્યુત્તર દર્શક થઈ ગયો. એવો જરાનર સમજ્યો નથી. એમ શ્રીકૃષ્ણનું કહેવું એવું કહેવાય જાય. તેથી, એવો જીવ સાવધ થઈને શ્રીકૃષ્ણનું એકેએક વાક્ય સંભળ્યું છે એમ કહેવાયો મારે, એજે બનાઈનું વાક્ય ઉપાડી લીધું અને તે પરથી પ્રદ ઉપભવી કાઢી, મોલ્લા,—

“કેવળ! મારી શ્રુતિ બમ્બ થયેલી છે, રિથર શ્રુતિવાળા મનુષ્યના કા બક્ષણો દોર! એ શી રીતે થાયે, શી રીતે એકે, શી રીતે બાજે?” ૫૪

અત્યુત્તરોમશ્વિ શ્રીકૃષ્ણના ખ્યાન મહાર અભ્યુત્તરની શ્રુતિ મઠ નહિ. એ સમજી મના કે આપ સાહેબને એક જાણી બધું હતું તે છુપાવવા માટે એજે ઉક્તિ કહેવાય વાક્યમાંથી બાજે સિદ્ધાંતનો પ્રદ ઉપભવો હોય તેમ મોટો પ્રશ્ન પુછી લીધો છે, પણ તેની આગળ કહેલા કર્મયોગના સિદ્ધાંતનું નિરૂપણ તો પુરેપુરું સંભળ્યુંજ નથી, અને તેથી પાછો ‘પુનઃજ હરિ ઉક્તિ’ કરાવશે. પણ એતાના કિષ્પ, પુરુષ કે સખાની આવી આજ્ઞાઓ અપૂર્વા છતાં, તેને વદાકથી નિજાવી થેવી એ કુર, માતા અને મિત્રનો સદાજ સ્વભાવજ હોયજો. આથી, જેના પ્રેમની સમાધાની બંધાઈને એમણે એવે સ્વ કાંઈવાનું કામ પણ સ્વીકાર્યું હતું, તે એવે પન્થીજવાર પણ કરી કરી સમજાવતું પડે તો એ કંઠાજો એમ મોલ્લાજ કતા! આથી, અભ્યુત્તરના અપ્રવૃત્ત પ્રશ્નો, ઉઠાડો, પ્રવૃત્ત કરી મુકે, એમણે એ વિષે જાનનિષ્ઠ પુરુષ વિષેનો એતાનો આકાશ રજ કરવાની તક સહ લીધી.

(૨૬) શ્લોક ૫૫

અભ્યુત્તરના પ્રશ્નો વિસ્તારપુર્વક ઉત્તર આપતાં મનુષ્યકન મોલ્લા:

‘અભ્યુત્તર! તે તે આ કેવો પ્રશ્ન પુછ્યો! તારા મનમાં હશે કે રિથરશ્રુતિવાળા પુરુષોની એકવા-આકવા-એકવાની કાંઈ ખાત સજ હશે, તે લીખી લેવાથી રિથરપ્રશ્ન કાંઈ જવાય. એ કેવળ એકવા-આકવા-એકવાની રીત વિષેજ તારો પ્રશ્ન હોય તો તું તને એક કહડાઈને તેનો ઉત્તર આપી દઈ; તે કહડ ‘સદાજ’ છે. જ્ઞાની પુરુષ સદાજ કે અનુચિતપણે મોલ્લા છે—બાજે છે—એકે છે. કમળે કહેવા કરવાનું એના સ્વભાવ માંજ નથી હોતું. આથી જ્ઞાનીની હજાર કાંઈ કાંઈ વખત શ્રુતિ પુરેપુરું અનુકરણ પણ કરી કહતું નથી.

‘જ્ઞાનું કારણ તું પુછતો હોય તો સમજાવું: જ્ઞાની પુરુષ જેવો સ્વભાવથી હોય તેથી જુદા પ્રકારનો કહેવાય પ્રવૃત્તોજ નથી; કારણ, ને સ્વભાવને કાંઈવા પ્રવૃત્ત કરે છે, અને હોય તેનાથી વિરોધ કદાપણ, સમજણ, વિવેક, જ્ઞાન વગેરેના કારણે કહેવે છે, તે બાજે છે કે એવાનો સદાજ સ્વભાવ એકજે તેટલો એતાને કે બીજને અંતોષ ઉપભવે એવો નથી. એતાના ચિત્તના કાચો માટે અસંતોષ હોવાને કાંઈ એ શી રીતે સદાજપણે વર્તે! અને, જ્યાં સુધી ચિત્તની સર્વે વાસના જ્ઞાનો જામ થયો નથી, અને તેથી કાંઈક પ્રાપ્ત કરવાનું રહેલું છે. એમ મનમાં કાચાં કરે છે, કાંઈ સુધી ચિત્તમાં પુર્ણ અંતોષ પણ કાંઈક હોય! આથી, નિર્વાચનિક થયેલા પુરુષનું આત્મસંતોષવાળું અને વિવેકપુરુષ જ્ઞાત અનુચિત વર્તન, એ રિથર શ્રુતિનું પહેલું બક્ષણ છે, એમ સમજ.” ૫૫ (અભ્યુત્તર)

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પોસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરમ મસાલો, મરી, સુંઠ, અડદની દાળ, અણુની દાળ, ચોખાનો આટો, મેથી, ધાણા, છરૂ વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી ભરની અપહ્રેટ મશીનથી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ઘરના ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિફાયત ભાવથી પીસી આપી માલકોને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુવો:—

A. Baker & Co.,
'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed in any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એટના બનાના, પછનાપલ વિગેરે ચીને ઓરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

ફરેક ઓરડર ઉપર ભાતી રખરખ રાખી સારો માલ, સારી પેકિંગ કરી કિફાયત ભાવથી મોકલવામાં આવશે.

ફુલ પ્રાચીન, ટ્રાંચવાલ, ફીફેટ, રેડિસીઆ વીગેરે ફરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નારાલ.

Phone 3867. Box 318, 182, Grey Street, DURBAN.
HEERABHAI MORAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર
અને કમીશન એજન્ટ.

પેકિંગ સારી રીતે કરી માલ સી.એ.ડી. થી મોકલવામાં આવશે.
ટેલીફોન ૩૮૬૭. બોક્સ ૩૧૮. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

અમારે માં ભાતી રખરખ નીચે તાળે અને મહાકમી ધરમાં ફેળેલો મરમ મસાલો, કરીપાઉડર, હળદ, મરચાં, તેમજ ફેરીનાં અને લીધુનાં તેમજ મીક્સ આમાર હાંમેલ મોડા ના બજાબંધ જમાવી ગેરંટી સાથે મળી શકે છે. જાણે: ઉત્તમ માલ, તમે ધરમાં જવાની શક્તિ નથી. એક વખત અમારી ખાતરી કરો. મળવાનું ટેકાણું,

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફરેક ભાવનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાફ પેકિંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842. Durban, 129 Victoria St. 64

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફરેક ભાવનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાફ પેકિંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban, 31 Short St. 65

આવાસિક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી સંવત	હીંદુ વૈશાખ સંવત	સુચકમાન ૧૯૫૧ મોકરમ સંવત	ખ્રીસ્તી ૧૯૩૧ ફેબ્રુ. સંવત	સુચકમાન ૬. ૫.	સુચકમાન ૬. ૫.
શુક્ર	૪	૧૬ ૧૪	૨૭	૨૦	૧-૪૬	૫-૫
શનિ	૫	" ૧૦	૨૮	૨	૧-૪૬	૫-૫
રવિ	૫	" ૧	૨૯	૨	૧-૪૭	૫-૫
સોમ	૬	" ૨	૩	૩	૧-૪૭	૫-૫
મંગલ	૭	" ૩	૪	૪	૧-૪૮	૫-૫
બુધ	૮	" ૪	૫	૫	૧-૪૮	૫-૫
ગુરુ	૯	" ૫	૬	૬	૧-૪૯	૫-૫

સારંગભાણુની ત્રણ વાર્તાઓ—જાણના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર મી. કરચન મરોપાખાતી આ વાર્તાઓ મી. મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈએ જોખમાં પેલાના વિનોદ અને લખી હતી અને 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં હશે છે કે "અનેક ધરનાં જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ સરસ કાવ્ય પાઠ્યે એ વિષે અમને શંકા નથી."

દો. સી. કન્વે

શિયાળાના કકડતી ઠંડીમાં

કેપોટનના વખણાવણા ચૌણક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મેથીપાક
રતલ ૩/૧

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીયનના કોઈ પણ ભાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને ધોરક ચારજ માફ છે.
અદ્દાર મામના મહાકોએ આર્દ્ય કાષ્ઠજ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

મલિક R. K. KAPITAN

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	Rs.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly ...	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	Rs.	d.
Yearly	25	6
Half-Yearly ...	10	6

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રૂટ અને વેજિટેબલ માટે ફાઈના એજન્ટો ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.

P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

તે સુવામાં સુવં દોઢી હાથ આખા સાતમ આફ્રિકામાં વંચાય છે.

આવ અને નફો મારે જાયો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત મવૈયાઓની નવા રેકોર્ડો

મને તેવા મવૈયા વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક જગ્યાના મન હરી છે તેવા ધાર્મિક,
કામાણક અને સંજારીક બેલથી ભરપૂર ગાયનાની રેકોર્ડોના સંમિલ કરો. આવી રેકોર્ડો મને
જુલો કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કાંકણરી) ગુજરાતી
"અરે જાણી ધીમે ધીમે હમ કર"
"પતિ વીના પ્રમાદાના મનના"
નંબર ૬૫૬.

(રામ ભટ્ટરવી) ગુજરાતી.
"હિન્દી નાથ ક્યાજ નરપર હાથ મારો
મુકશીમાં" (કેશવકૃતી)
"તુમે મારો તંજુરનો તાજ"
નંબર ૭૫૦.

જનમ નવાવટના, સુદર દેખાવ વાળા અને મધુર માર્ગના બોક્સ વાળા માર્ગોદિન તેના જોનારને પજા આનંદ
આપે છે અને તેજી સાથે જમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દસમજો આનંદ વધારે આપે છે.
મુકશીમાં હોઈ, જમારી મજબૂર મજેથી ૪૨૧ ગઝલવાળા પુઝ માર રેકોર્ડો મરીદનારને રોટ આપવામાં આવશે.
જમારે કાંથી મારોદિન અને રેકોર્ડો મરીદનારને નાજાની પજીજ વચન થશે.

'Phone 3447.
P. O. Box 1165.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 23—Vol. XXX

Friday, June 10th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Press: Durban.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂટી. કરાંબ

મિલીના ભાવે.

જૂન તા. ૧૩ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.
રૂટી. "અરાસા"

જૂન તા. ૧૭ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી

ફેબ્રુઆરી: પાઉન્ડ ૨૭-૦-૦.

માર્ચ: પાઉન્ડ ૧૫-૦-૬.

એપ્રિલ: પાઉન્ડ ૬-૦-૬. મૈસૂરની વખત.

મુઘલમાની વીરૂટી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રેસીવર્સ પા. ૬-૧૦-૦ અને હોર્ડી વીરૂટી. પાઉન્ડ ૨-૭-૬
રેસીવર્સ પા. ૫-૦-૦ ના હિસાબથી સેવામાં આવશે.

સુખના—હિવાઈએ પોતાના મોટા ઘમીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા અગાઉ કચ્છમાં પહોંચતાં આવ્યા.

સેકન્ડ અને થર્ડર માટે એક મહિના અગાઉથી બુકીંગ્સ કરવે.

દરેક હોર્ડી પેસીન્જર પોતાની ટીકીટ અમારી એજીન્ટમાંથી લેવી અને મહાર માનવાળા બાઈઓએ અમારી આથે
પરચવવાકાર કરવાથી પણ મદદ કરશે. રૂટીસને અગાઉ દરેક કામકાજ અમારી ભત્રી કેમરેન નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ ખુલાસા માટે કૃપા થા મળે—હિંદી પેસેન્જર
એજન્ટ શૈખ હીમેદ એન્ડ સન્સ,
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રજીસ્ટ્રેશન ૪૮૦૦.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધી

રજીસ્ટ્રેશન એડ્રેસ

"રસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આજ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેનાફેરમાયર કાર, પ્લોટ જ્વાળા, ફીડબીટી બેંક, વરકમેન્સ ફેમ્પેન્સિયન, વીજેદે અનેક પ્રકારના
વીમાને સગવડ કામ આ વીમા કંપનીએ દારૂ હરી રીક' છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ દરબનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા હાક્ષણ આફ્રિકના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાબજી રસ્તમજ.

"ઇન્ડિયા ઓપિનિયન"

૧૭ ફેબ્રુઆરી,

દરબન.

૦૬

THE NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vant Add:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838,

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ**

નહાનામાં નહાતું પ્રોગ્રીવિઝમ અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી જાસક વર્ષની જુની વીમા કંપની.

જીવનની ત્રીજી હિતરવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે જાણવું હોય તો અને કઈ કંપનીમાં
હિતરવવાથી વફુમાં વફુ ફાયદો અને સહન જોઈએમાં જોઈએ પ્રોગ્રીવિઝમ ભરવાથી
મળે તે જાણવું હોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાક એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

Indian Opinion

No. 23—Vol. XXX.

Friday, June 10th, 1932

THE TRANSVAAL ASIATIC LAND TENURE ACT 1932

THE following Act has been passed by the Union House of Assembly and Senate and awaits the assent of the Governor-General-in-Council.

Enacted by the King's Most Excellent Majesty, the Senate and the House of Assembly of the Union of South Africa, as follows:

AMENDMENT OF SECTION 130 OF ACT NO. 15 OF 1908 (TRANSVAAL)

1. Sub-section (1) of section one hundred and thirty of the Proclamation and Basic Metals Act, 1908 (Transvaal) (hereinafter referred to as the Gold Law), is hereby amended—

- (a) by the insertion after the words "twenty-four" of the words "or one hundred and thirty-one A"; and
- (b) by the addition of the following words at the end of the sub-section "and no coloured person other than such *bona fide* servant may reside on or occupy any such ground."

AMENDMENT OF SECTION 131 OF ACT NO. 15 OF 1908 (TRANSVAAL)

2. Sub-section (1) of section one hundred and thirty-one of the Gold Law is hereby deleted and the following new sub-section substituted therefor—

"(1) Subject to the provisions of section one hundred and thirty-one A, no coloured person shall, in any mining district comprised in Class A referred to in sub-section (2) of section 130, reside on or occupy any land (including any place or ground referred to in section fifty-two) which has been or purports to have been proclaimed a public digging under any provision of this Act or Law No. 15 of 1908 or of a prior law and which has not been lawfully deproclaimed, whatever may be or may have been, on the date of such deproclamation, its situation, the nature of its tenure, the area and extent of any rights in regard thereto under this Act or any other law, or the condition of its surface, except in a house, location, mining compound or any such other place as the Mining Commissioner may permit."

INSERTION OF NEW SECTION 131A IN ACT NO. 15 OF 1908 (TRANSVAAL)

3. The following new section is hereby inserted in the Gold Law after section one hundred and thirty-one—

131A. (1) The Minister of the Interior, after consultation with the Minister of Mines and Industries, may issue a certificate withdrawing any land specified therein from the operation of the provisions of sections one hundred and thirty and one hundred and thirty-one in so far as they prohibit residence upon or occupation of any land by a coloured person, and thereupon those provisions shall not prohibit any coloured person from residing upon such land or from occupying it for any other lawful purpose.

(2) Whenever a certificate has been issued under sub-section (1) a duplicate copy of thereof shall be sent to the officer in charge of

the deeds registry in which there is registered the title deed to the land to which such certificate relates, and such officer shall thereupon register such certificate and note the registration on such title."

RETROSPECTIVE EFFECT OF SECTIONS 1 AND 2

4. The provisions of sections one and two shall be deemed to have come into operation on the first day of May, 1930; Provided that any coloured person (as defined in section three of the Gold Law) who was lawfully residing on, or occupying any ground or land referred to in either of those sections immediately prior to the date when those provisions became or are in terms of this section deemed to have become applicable to such ground or land shall be entitled to continue such residence or occupation and to transfer such right of residence or occupation to his lawful successor in title (whether such successor is or is not a coloured person), subject to compliance with the requirements of any other law.

PROHIBITION OF OCCUPATION OF PROCLAIMED LAND BY COLOURED PERSONS TO CONTINUE AFTER DEPROCLAMATION

5. (1) If any land which was at any time subject to the provisions of section one hundred and thirty or one hundred and thirty-one of the Gold Law, has before the first day of May, 1930, ceased to be a public digging it shall, nevertheless continue to be subject to those provisions as if it were still a public digging, as long as it is situated within the area of jurisdiction of any municipal council or village council or health committee; Provided that any coloured person (as defined in section three of the Gold Law) who was, on the first day of May, 1930, lawfully residing upon or occupying such land, shall be entitled to continue such residence or occupation subject to compliance with the requirements of any other law.

(2) If any land was at any time subject to any provisions of section one hundred and thirty or section one hundred and thirty-one of the Gold Law, it shall, notwithstanding the provisions of section one hundred and thirty-one of the Gold Law and any provisions of the Transvaal Proclamation and Basic Metals Act Amendment Act, 1913 (Act No. 14 of 1913), or of this Act, which may be applicable thereto, remain subject to the provisions of the said section one hundred and thirty or one hundred and thirty-one, even if it ceases to be a public digging, as long as it is situated within the area of jurisdiction of any municipal council or village council or health committee.

AMENDMENT OF SECTION 1 OF ACT NO. 37 OF 1919

6. Section one of the Asiatic Land and Trading Company Act (Transvaal) Act, 1919 (Act No. 37 of 1919), is hereby amended—

- (a) by the deletion of the expressions "British Indian" and "Indian" wherever they occur and the substitution thereof of the words "coloured person";

(b) by the addition of the following new sub-sections (2) and (3), the existing section, as hereby amended, become: sub-section (1).

"(2) The provisions of sub-section (1) shall not exempt any coloured person from any provision of the said section *one hundred and thirty or one hundred and thirty-one*, in respect of any number of pieces of land in any township in excess of the number of pieces of land on which he lawfully resided or which he lawfully occupied in such township on the first day of May, 1930, or in respect of any area in such township in excess of the area on which he resided or which he occupied in such township on the said date.

(3) If any coloured person was, on the first day of May, 1930, residing upon or occupying any land and such residence or occupation was by virtue of any provision of the said section *one hundred and thirty or one hundred and thirty-one* or of this section unlawful, such coloured person may, subject to compliance with the requirements of any other law, nevertheless continue such residence or occupation till the thirtieth day of April, 1935: Provided that he has, before the first day of September, 1932, furnished the Minister of the Interior with a written notice, specifying the land which he unlawfully resides upon or occupies, the nature of such residence or occupation, and the period during which he resided or occupied such land, and such notice must be filed in the land registry office in occupation as the Minister may require him to furnish."

SUBSTITUTION for SECTION 2 of ACT No. 37 of 1919

7. Section two of this aforesaid Act No. 37 of 1919 is hereby repealed and the following new sections are substituted therefor, to-wit: sections three, four, five, six, seven, eight, nine, ten and eleven.

Section three. —

Section four. —

Section five. —

Section six. —

Section seven. —

Section eight. —

Section nine. —

Section ten. —

Section eleven. —

Section twelve. —

Section thirteen. —

Section fourteen. —

Section fifteen. —

Section sixteen. —

Section seventeen. —

Section eighteen. —

Section nineteen. —

Section twenty. —

Section twenty-one. —

Section twenty-two. —

Section twenty-three. —

Section twenty-four. —

Section twenty-five. —

Section twenty-six. —

Section twenty-seven. —

Section twenty-eight. —

Section twenty-nine. —

Section thirty. —

Section thirty-one. —

Section thirty-two. —

Section thirty-three. —

Section thirty-four. —

Section thirty-five. —

Section thirty-six. —

Section thirty-seven. —

Section thirty-eight. —

Section thirty-nine. —

Section forty. —

on behalf of or in the interest of an Asiatic or Asiatic company shall be guilty of an offence: Provided that the provisions of this sub-section shall not apply in respect of any fixed property held immediately prior to the fifteenth day of May, 1930, by any person on behalf or in the interest of an Asiatic or an Asiatic company, while so held by any person on behalf or in the interest of that same Asiatic or Asiatic company or on the sequestration or assignment of the estate of that Asiatic or on his death, on behalf or in the interest of his estate.

(5) Any fixed property registered in any deeds registry in favour of any Asiatic or Asiatic company which such Asiatic or company is delisted from holding by Section of the provisions of Law No. 2 of 1885 (Transvaal) or of this Act, shall become the property of the State and any person other than the registrar of deeds or registrar of mining titles or any of their subordinate officers, who is in any way instrumental in effecting any such registration in favour of an Asiatic or in favour of a company which is, on the date of such constitution, an Asiatic company, shall be guilty of an offence:

Provided that if any such Asiatic or company purports to transfer such property to a person who may lawfully hold it, the rights of the State under this sub-section in respect of such property shall terminate on the expiration of one year after the registration of such transfer in a deeds registry.

(6) Any condition or provision inserted after the fifteenth day of May, 1930, in any document whatever, purporting to empower any Asiatic or Asiatic company to exercise any influence upon the transfer of fixed property shall be void.

NOTIFICATION OF REGISTRAR OF COMPANIES

3. (1) Whenever any private company holds any fixed property, any share in or debenture of such company held by or pledged to—

- (i) an Asiatic; or
- (ii) an Asiatic company; or
- (iii) any person on behalf or in the interest of an Asiatic or an Asiatic company,

shall be forfeited to the State.

(2) It shall be the duty of the secretary and of every director of any company conferred in in sub-section (1), which holds any fixed property, to notify the registrar of companies whenever any Asiatic or Asiatic company or any other person on behalf or in the interest of an Asiatic or Asiatic company holds any share in or debenture of such first-mentioned company.

(3) Any secretary or director who fails to comply with the requirements of sub-section (2) shall be guilty of an offence unless he proves that he was ignorant of the fact which it was his duty, in terms of sub-section (2), to convey to the registrar of companies and that he could not reasonably have ascertained that fact.

SAVING CLAUSE OF EXISTING RIGHTS

4. The provisions of section three shall not apply in respect of any shares in or debenture of any company—

- (a) if they were, on the first day of May, 1932, held by an Asiatic and not transferred by him since that date; or
- (b) which are held by an Asiatic if he inherited them from an Asiatic who lawfully held them.

ACTION TO GIVE EFFECT TO FORFEITURE OF SHARES

5. (1) The secretary of any company in share wherein or a debenture whereof has been forfeited to the State in terms of section three shall make such entries in any register, book or document under the control of such company and issue such document as the registrar of companies may direct for the purpose of giving effect to such forfeiture.

2. Whenever any such secretary fails to comply with any direction given to him by the registrar of companies in terms of sub-section (1), such secretary shall be guilty of an offence.

ONUS OF PROOF

6. Whenever it has been proved in any proceeding under this Act, whether civil or criminal, that an Asiatic holds any share in or debenture of any company or that any other person holds any such share or debenture on behalf or in the interest of an Asiatic, such company shall be deemed to be an Asiatic company, unless the contrary is proved.

OBTAIN FOREIGN COMPANIES NOT TO HOLD
FIXED PROPERTY

7. (1) No foreign company (as defined in section two hundred and twenty-eight of the Companies Act, 1926, (Act No. 46 of 1926)) shall acquire any fixed property or shall be capable of holding any fixed property acquired after the first day of May, 1930, unless it has a place of business in the Union and has complied with the requirements of section two hundred and one of the said Act.

(2) No Asiatic may occupy any land (other than land situate in an area wherein an Asiatic may hold fixed property) if such land is held by any foreign company or by any company in which a foreign company holds a controlling interest or if any such company holds any real right in respect of such land other than a mortgage bond referred to in sub-section (1) of section five or if any such company holds in respect of such land a lease referred to in that sub-section. Provided that the provisions of this sub-section shall not apply to any Asiatic who is the *bona fide* servant of any person in lawful occupation of such land. Any Asiatic contravening this sub-section shall be guilty of an offence.

COMPANY WITH BEARER SHARES OR DEBENTURES
MAY NOT PERMIT ASIATIC TO OCCUPY ITS
FIXED PROPERTY

8. If any company which has issued any shares or share warrants or debentures entitling the bearer thereof to any rights in regard thereto, holds any land (other than land situate in an area wherein an Asiatic may hold fixed property) or a real right in respect of such land other than a mortgage bond referred to in sub-section (1) of section two or holds in respect of such land a lease referred to in that sub-section, no Asiatic shall occupy such land (except as a *bona fide* servant of any person in lawful occupation thereof) and if any Asiatic occupies any such land in contravention of this section he shall be guilty of an offence and if such occupation was permitted or could have been prevented by such company, the secretary and every director thereof shall likewise be guilty of an offence.

PROOF OF AUTHORITY TO TRADE BEFORE ISSUE
OF CERTIFICATE FOR LICENCE

9. (1) Any authority entrusted by law with the issue of any certificate which any person desiring to take out a licence to carry on any business or trade in the Province of the Transvaal is required to produce before such licence may lawfully be issued to him, shall, subject to the provisions of sub-section (2) of section one, not issue any such certificate to any person applying therefor unless such person proves that the proposed holder of such licence and the person who will be in actual control of the business or trade to be licensed, are not Asiatics, or if they are Asiatics, that they may lawfully carry on the business or trade for which a licence is desired on the premises whereon such business or trade is to be carried on:

Provided that a copy of a certificate issued in terms of section one hundred and thirty-one A of the Gold Law, certified by the officer in charge of the deeds registry wherein such certificate is registered, shall for the purpose of this section constitute proof that a coloured person may lawfully carry on business or trade on such premises.

(2) Any person whatever may, within two months after the issue of any such certificate by any such authority, and any applicant for such a certificate whose application therefor has been refused, may, within two months after such refusal, appeal against the decision of such authority to the magistrate of the district wherein the business or trade in question is to be carried on and such magistrate may on dealing with such appeal hear any evidence which such authority heard or might have heard and may annul such certificate and any licence issued on the strength thereof or may in lieu of such authority issue such certificate and he may make *costs* *certificatus* such order as to the costs of the appeal as he could have made if the appeal had been a civil trial in his court, and such costs shall be taxable, *judicialibus* *recensibus*, in the same manner as costs incurred in connection with such a trial. The decision of the magistrate on any such appeal shall be subject to an appeal to the Transvaal Provincial Division of the Supreme Court, as if it were a civil judgment of a magistrate's court.

PENALTIES

10. Any person who commits an offence under or contravenes any provision of this Act shall, on conviction, be liable to a fine not exceeding fifty pounds or in default of payment of such fine, to imprisonment for a period not exceeding six months, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment.

DEFINITIONS

11. In this Act—

'Asiatic' means any Turk and any member of a race or tribe whose national home is in Asia, but shall not include any member of the Jewish or the Syrian race or a male person belonging to the race or class known as the Cape Malays;

'Asiatic company' means any company wherein a controlling interest is held by an Asiatic;

'coloured person' has the meaning assigned to that expression in section three of the Gold Law;

'controlling interest,' in relation to any company, means a majority of the shares or shares representing more than half the share capital or shares of a value in excess of half the aggregate value of all the shares in such company or shares entitling the holders thereof to a majority or preponderance of votes, or subscription for an amount in excess of half the share capital of such company or the power to exercise any control whatsoever over the activities or assets of such company;

'deeds registry' includes the mining titles registry;

'Gold Law' means the Proclamation and Base Metals Act, 1908 (Act No. 37 of 1908), of the Transvaal;

'licences' includes any renewal thereof."

CERTIFICATE OF EXEMPTION

8. (1) The Minister of the Interior may issue a certificate of exemption to any Asiatic or coloured person who is—

- (a) a consular officer or public agent of any State; or
- (b) the servant of any State, working under or in conjunction with a consular officer or public agent of that State,

and thereupon the provisions of any law prohibiting the residence upon or occupation of any land by an Asiatic or coloured person shall not apply to or in respect of the holder of such certificate or to or in respect of any member of the household of the holder, as long as the holder is a person in whom the said Minister may issue a certificate under this section.

(2) The said Minister may, by notice in writing given to the holder of any such certificate, cancel it and it shall thereupon become void.

(3) Notwithstanding the provisions of any law prohibiting the acquisition of ownership of any land by an Asiatic or coloured person, any person referred to in paragraph (a) or (b) of sub-section (1) may, with the sanction in writing of the Minister of the Interior, acquire the ownership of any land or an interest in any land which is required for the purposes of his office or residence.

(4) In this section—

"Asiatic" has the meaning assigned to that word in section three of the Asiatic Land and Trading Amendment (Transvaal) Act, 1919 (Act No. 37 of 1919);

"coloured person" has the meaning assigned to that expression in section three of the Gold Law.

REGULATIONS

9. The Minister may make regulations prescribing the manner and form in which any certificate required under this Act shall be prepared, issued and registered and the fees payable therefor.

SHORT TITLE

10. This Act may be cited as the Transvaal Asiatic Land Tenure Act, 1932.

INJUSTICE TO AN INDIAN TEACHER

WE have received a complaint from a qualified Indian teacher of Johannesburg to the effect that the Principal of the Johannesburg Government Indian School did him great injustice in rejecting his application for a post in the school. The applicant passed the Transvaal Teachers' Second Class Certificate examination which is the highest departmental examination for European teachers employed in the Primary or Secondary schools. Over and above it the applicant also possesses the Natal Indian Teachers Senior Certificate examination. It has been the policy of the Education Department in Pretoria to staff Indian schools with Indian teachers. It is the right policy because it is natural that an Indian teacher can understand the children well as they speak the same language. An Indian teacher therefore could be more useful and helpful than a European teacher, it beyond doubt. There are six temporary posts in that school which at present are filled with European teachers. These posts are being advertised for the last four years. Though highly qualified Indian teachers are available these posts remain unfilled. The applicant, an Indian teacher in question, has been employed to assist two applications on the 10th of February last to the Witwatersrand Central School for a post in the Johannesburg Government Indian School. A few days later he received a letter from the Principal of the school asking him to see him with regard to his application. During the course of the interview the Principal asked him certain questions which were not in connection with the application and which clearly indicated that the Principal did not want him in the school. When the applicant came to know that his application was not approved by the School Board he requested the chairman of the School Board for an interview to explain his side of the question. But that request was refused. The School Board naturally acted on the recommendation of the Principal. We are at a loss to understand why the Principal has refused to consider the application of this qualified Indian teacher. He possesses the necessary qualification for the post. The policy of the Education Department is to employ qualified Indian teachers in Indian schools. Hence we hope the Minister of Education will take an enquiry into this complaint and do justice to the applicant.

Penetration Of Asiatic

A petition against Asiatic penetration in residential areas has been sent to the Durban Town Council by the Ward IV. Burgesses Association. The petition reads:—

"We, the undersigned burgesses of Ward IV, property owners and residents of the district abutting Botanic Gardens Road, Retamal Avenue, Wayne Avenue, Young's Avenue, St. Thomas's Road, Itzwell Road, Mansfield Road, and Ribson Road being considerably alarmed at the rapid extension of the Indian penetration of the area in which our homes are situated, respectfully protest against any further land being granted to Asiatic or Coloured institutions or individuals in the vicinity of the European Housing Scheme No. 9.

Many of our homes are erected on land in the

purchase of which an anti-African clause operates and were built in the belief that the district would be for all time free of Asiatic owners and residents.

"Such allocation of land for the Indian hospital, church, school and similar institutions will naturally be surrounded by the homes of the people interested in them."

The petition bears 123 signatures.

The South African Agreement

The *Tribune* (Lahore) writes:—

As we have said already, the agreement arrived at between the Union Government and the representatives of the Government of India is on the whole satisfactory, and we join Mr. C. F. Andrews whose knowledge of the Indian question in South Africa is next only to that of Mahatma Gandhi himself, in congratulating Sir Fazl-i-Husain and his colleagues on what they have been able to achieve. The chief gain in the agreement, of course, is the frank acknowledgement by both Governments that repatriation has proved a failure. Repatriation, as every one knows, was among the weakest features of the Agreement of 1927, and neither the Indian community in South Africa nor their countrymen at home, though both had to agree to it in the actual circumstances of the case, ever took kindly to this scheme of forced migration to India. It is no small thing that both Governments have now frankly recognised that owing to the economic and climatic conditions of India as well as to the fact that 80 per cent. of the Indian population of the Union are now South African-born, the possibilities of this scheme are now practically exhausted. This recognition really sounds the death-knell of voluntary repatriation.

Next in importance to this achievement and arising out of it is the decision by both Governments to explore the possibilities of colonisation in countries other than South Africa and India, where settlement was already contemplated in paragraph 2 of the Agreement of 1927, and the abandonment of repatriation now leaves this idea in more or less complete abandonment of the field. Hence the initiative will be taken by the Union Government and the Government of India will co-operate with them. The idea is to find an outlet not only for Indians now resident in South Africa but for Indians from India; and in the investigation that will take place during the year a representative of the South African Indians will, if they so desire, take part along with the representatives of the two Governments. It appears that the country that is chiefly contemplated is Brazil, and we have it on the authority of Mr. Andrews that the exploration of the possibilities of an Indian colony in that country is fully approved by the South African Indian Congress. One can quite understand this approval on their part, when one remembers that Brazil has certain distinct advantages over many other countries. In the words of Mr. Andrews it has favourable climate, a fertile soil and no colour prejudice whatever. It is no doubt on this account that Japan has already undertaken land settlement in Brazil on a large scale with highly successful results. There is no reason why India should be less successful in this respect. Of course it is a far cry from India to South America, but Indians, who have already emigrated to so many distant lands including both Canada and the United States, are not likely to be deterred by considerations of distance from proceeding to Brazil. As a matter of fact Indians have

already emigrated to Brazil, and it is a matter of common knowledge that at a time when Indians generally and Bengalis in particular were rigidly excluded from the commissioned ranks in the Indian army, it was the privilege of a Bengali gentleman to hold the post of an officer in the Brazil army.

Another gain in the withdrawal of clause 5 of the Land Tenure Bill, the effect of which, as Mr. Andrews points out, is to definitely prevent segregation. Segregation and repatriation are the two things most repugnant to our countrymen in South Africa and the virtual abandonment of both undoubtedly improves their position and enhances their self-respect. Of course, the colour bar is there. It is almost as rigid in many directions as it ever was. But even here there has been some improvement. The retired Agent-General told us the other day that at clubs where his predecessor had had no access he himself was received with open arms. Mr. Andrews says in his statement that at Capetown during the Conference it was quite noticeable that friendly relations between Indians and Europeans had advanced. We do not think the work so well begun by Mr. Sastri and Sir K. V. Reddi can be completed by their successor. No one man can do it. It can only be done by a change in India's own status. Once India becomes a self-governing Dominion she will have in her one way of securing social as well as political equality for her nationals in other countries, whether those countries be within or without the British Commonwealth of Nations.

The New Agent

The appointment has now been confirmed of Kanwar Mahraj Singh, Vice-President of the Jodhpur State Council, as Agent-General for India, in succession to Sir Karna Reddi.

The new Agent-General was born in 1878. At an early age he went to England, to be educated at a private school. He then went to Harrow, and afterwards to Balliol College, Oxford. As a student at Oxford he gained his half-blue for boxing, and also his tennis colours.

In 1902 he was called to the bar and returned to India to take up a position in the Indian Public Service. He spent several years in the United Provinces, where he gained great popularity as an administrator. In 1911 he was appointed Assistant Secretary to the Government of India, in the Education Department. In 1917 he was appointed magistrate and collector at Meerapur, United Provinces. In 1920 he became Deputy Secretary to the Government of India, which position he held until 1927, when he was appointed Commissioner of Allahabad. Last year he became Vice-President of the Jodhpur State Council.

On several occasions he was invited by the Government of India to serve on special missions on behalf of Indians abroad. His first visit was to Mauritius, and he presented a report which was strongly adverse to the importation of any more Indian labour. His second mission was to British Guinea in 1924. On both occasions his report was well received by the people of India.

Kanwar Mahraj Singh was an excellent tennis player. For many years he held the amateur open championship at Simla.

He is a son of Raja Sir Harnam Singh, who was at one time in direct descent to the throne of the Kapurthala State, one of the largest kingdoms of

the Punjab, but who gave up his right to the throne as a young man, when he became a Christian. Kunwar Maharaj Singh married an Indian Christian woman, who is an Oxford graduate and is well known for her charitable work.

An Indian Agent For Africa

(By P. KODANDA MAO)

In the recent communication in the press Mr. C. F. Andrews, whose unflagging interest in Indians in Africa is beyond question, and who glides to some in his solicitude for their welfare and self-respect, remarked that it was quite possible that he would have heard nothing of the recent pieces of legislation passed or contemplated in Portuguese East Africa and in Tanganyika if he had not himself chosen to visit those countries on his way back to India. He also imputed the absence of responsible Indian Agents in those parts who would keep India promptly and accurately informed of happenings which affect the Indian communities settled there. Nothing could have been further from the thought of Mr. Andrews than to cast reflections on the zeal and efficiency of the Indian organisations in those territories. It was a mere acknowledgment of the fact that, taking all the circumstances into consideration, it was not possible to expect greater efficiency from them. They do their best, but that is unfortunately not adequate. Admirable as is the work of the Imperial Indian Citizenship Association in Bombay, the premier non-official organisation in India formed for the purpose of watching over the interests of Indians abroad, not much more efficiency can be expected of it in the matter of securing prompt and accurate information regarding the condition of Indians overseas which would enable India to take timely and useful action. Non-official organisations, such as they are, though indispensable, are not wholly adequate for the purpose they have in view, and need supplementary action by the Government of India.

Indians in Rhodesia would heartily welcome such action. But the attitude of some Indian leaders in other territories towards the question is somewhat disconcerting if understandable. They apprehend that the presence of an Agent of the Government of India will tend to partially eclipse the importance of the local Indian political organisations and even impede, if not cut off, their direct access to the Government of the country. The experience of South Africa lends no justification for the apprehension. The Indian Agent there has not supplanted the Indian Congress; rather, he has lent weight to it.

Granting for the sake of argument that local Indian political organisations might suffer in prestige, it seems somewhat unreasonable for Indians abroad to seek the assistance of the Government of India but turn down proposals which alone would enable the Government to render it effectively. After all, it is meant to be a temporary expedient. With them we look forward to the day—may it come soon—when they will themselves be able to protect their interests effectively and not need the assistance of the Government and peoples of India.

Notwithstanding the unfortunate relations between the Government and the people of India over domestic affairs, Indians abroad have happily no reason to be suspicious of the goodwill and solicitude of the Government of India for their welfare. On this question all parties in India are at one; witness the composition of the recent Indian Delegation to the Cape Town Conference.

It is quite probable that the Governments of the territories in Africa such as Kenya, Uganda, Tanganyika, Portuguese East Africa and the Rhodesias may not welcome with enthusiasm the presence of representatives of the Government of India in their countries. But their scepticism need be insuperable. The example of South Africa, a Dominion extremely sensitive of its independence and resentful of external interference, should enable them to welcome the arrangement as an offer of helpful co-operation. It is wise to prevent trouble rather than to cure it. For the same reason, the powerful influence of the Colonial and Foreign Offices in London could not conceivably be adverse to the proposal.

In these days of economic depression and retrenchment, any proposal to appoint an Agent in each of the territories in Africa where Indians are settled in numbers and need protection is entirely out of the question. Even in better times, it will not be justified by the work to be done. (We are not thinking of trade commissions at the moment.) It may be quite within practical range for the Indian Agent in South Africa to watch over the interests of Indians in the other territories. Normally an annual visit to each of them would be sufficient, and only very occasionally when a crisis impends, more frequent visits may be necessary to a particular territory. The extra expenditure will be limited to the travelling expenses of the Agent and his staff, and that will not be prohibitive even in these days of retrenchment, and will be well worthwhile.

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued)

HOUSING AND SANITATION

In accordance with the last paragraph of the Upliftment Clause in the Capetown Agreement the Union Government in October 1928 carried out, through its Central Housing Board, an inspection and investigation into the housing and sanitary conditions of Indians in and around Durban.

We shall here quote four paragraphs of the Report submitted by the Housing Board, viz.:

- (10) "Whereas the Corporation has done a great deal for the better housing of Europeans in its area, little or nothing in this respect has been done for the Indian population other than for those actually in Municipal employment."
- (11) "Although there is very little land available for building purposes which is owned by the Council, several vacant pieces of ground contiguous to Indian owned properties in Wards 1 and 2 of the Borough were inspected, certain of which it appeared could suitably be utilized for housing. If the land were put up for sale as residential sites without the restrictive condition, it would not alleviate to any great extent the overcrowding problem, but it would tend to remove the cause of injuries caused by premature land sale to which reference is made in paragraph 8."
- (12) "Although other land inspected was the Eastern Vlei near the Umgeni River. Four Councils consider that the higher portion of this land would be suitable for building."

purpose and that if the Council is really desirous of doing its duty towards the Indian population it might fairly consider the question of creating houses here which could either be sold or let to Indians. It is considered that not to spoil the amenities of the entrance to the Borough from Durban North."

- (21) "To this end and as a first step it is suggested that if the sum of £30,000 which is earmarked under the Housing Act for Indian Housing, an amount of £25,000 be made available to the Durban Council for erecting, under a scheme to be carried out on a suitable site on the Eastern Vlei, two and three roomed cottages for letting or sale on easy terms to Indians."

The question of Indian Housing in and around Durban has been agitating the minds of the Indian community in Durban for a long time. It has been the cause of much friction between the Indian community and the Durban Town Council. The Durban Land Alienation Ordinance of 1922 conferred powers on the Durban Municipality to restrict ownership or occupation of Municipal land. The Natal Indian Congress lodged strenuous objections to the passage of the Ordinance but in vain. In intimating that the Government has assented to the Ordinance the Secretary for the Interior wrote to the Natal Indian Congress thus:—

"The Government considers it reasonable that the Administrator, in giving his approval to racial restrictions introduced into land sales, should see as far as possible that Asiatics are given reasonable opportunity of acquiring adequate residential sites."

Notwithstanding this assurance and of twenty sales of Municipal lands sold in freehold since passage of the said Ordinance only one was sold without the restrictive clause. And out of twenty-four sales of Municipal lands sold in leasehold only six were without the restrictive clause entirely absent, and in the other three sales some of the lots were free from the clause and some not. It would be going therefore that the Durban Town Council has persistently refused to remove the stigma of the Indian community. Since the introduction of the European Housing laws have been put forward for execution by the Durban Town Council within the Borough of Durban, but not a single scheme for the housing of Indians has been put forward. The Natal Indian Congress in its many interviews with the Durban Town Council has pointed out several sites contiguous to Indian properties, but in every case the Borough Engineer and the Estates Manager have always reported against the sale of such sites to Indians on the flimsy ground that such sites were required for public purposes or for the development of Municipal Works. Sites adjacent to the proposed Durban Indian Morning Market, The Ourlato Indian School were likewise objected to. In paragraph 13 of the Housing Board Report given above, it would be noticed that reference is made to Eastern Vlei. Even this land has been objected to by the Durban Borough Engineer on the grounds that this land is low lying and that it would take fifteen years to raise it. It may be mentioned here that if the Eastern Vlei were required for European Housing the grounds would easily be raised within a very short period. There are over 800 acres of unutilized lands in Durban and yet a few acres could not be found for the housing of Indians.

In terms of the suggestion contained in paragraph 21 of the Report of the Housing Board the Members of Health agreed to hand over to the Durban

Municipality the sum of £1,000 under the Housing Act for Indian Housing. Saying that it would be asked upon to build houses within the boundaries of Durban, the Durban Council has not yet to carry out the request. It was only a few months ago that the Minister of the Municipality with the withdrawal of the Council from the housing was proceeded with. This resulted in an attempt to do something for the Indian community. The Council has, in accordance with the suggestion of the Natal Indian Congress, agreed to lend the sum of £25,000 to the Indian Housing Freehold Land outside the present Durban Borough boundaries but within the boundaries of Greater Durban. The sum of £15,000 is to be used for the building of houses for Indians.

We maintain that there are sufficient land within the present boundaries of Durban, which could be used for the building of houses. The Indian community of Durban holds more than one-sixteenth in value of the properties in that Town, they contribute their Rates and Taxes, they have contributed much to the development of Durban, and yet they are denied a few acres of land for the housing of the poorer section of their community. The Council has big parcels of land at Gate Manor, Springfield, and W. atworth purchased with the object of creating Indian Villages. The Natal Indian Congress has obstinately opposed these schemes. It is felt that the creation of an Indian Village is the thin edge of the wedge leading ultimately to the segregation of Indians.

As from the 1st of August 1932, the Durban Borough Boundaries will be extended and the Municipality will absorb the Health Board Areas of Maitland, Sydenham, Greenwood Park, South Coast Junction and Umkhlatzani. In some of these Health Board Areas the sanitary conditions of places where Indians reside are not at all desirable. In Maitland and Health Board Areas there is a tendency to overcrowding and insanitation. In Durban it was a common sight to see that the Municipality turned its back on the Indian community by improving the Indian areas. Grey Street, one of the widest streets in Durban with greatly improved buildings on either side and owned by Indians, is just today hardwired and asphalted. The Rates and Taxes that are being paid by our community in Grey and the adjoining streets compare very favourably with those that are paid in respect of other important streets, like West, Smith and Pine Streets in Durban. But it would appear that the locality in which the Indian resides is the last to receive any consideration. In the Borough of Durban Indian Villages in a few Wards fortunately hold the balance of power, as it were, as a factor that weighs on some of the Councillors resulting in consideration being given to the Indian ratepayers.

And so in the Health Board Areas, Indians resident in these areas have no say in the administration of the Health Board. Members of the Board are elected by Parliamentary Voters. With the exception of Umkhlatzani and Greenwood Park Health Board Areas, Indians predominate in number in all the Health Board Areas. The contribution to the general Rates is greater than that of the Europeans. Notwithstanding this disparity Indians have received little or no consideration in the matter of sanitary and other conveniences. During the fact that the Health Board have been in existence for the last seven years many facilities in which Indians reside are in the same state as they were before the Health Board was constituted. Cables, Poles, Gutters, and Scaffolding, D. S. and Gasmain lines, and so on. The Town Council

mention a few instances, present pictures of the utter neglect of the Municipalities to provide proper sanitation and other conveniences. They are standing examples of the treatment that awaits for those who have no representation. The point that we desire to bring forth is that in about seven months time the District Municipality will take in the various Health Board Areas which we have referred to above. It will take in the sickle of Indians who will have no voice. In the matter of the development of their areas and in the matter of sanitation it is well known that it is far more than our compatriots who live in Camp's Hill and in the location of Vrededorp, Boksbury and Germistown.

Our people living in the various Health Board Areas have of late shown a desire to improve their housing conditions. Building of a good type are being put up in every District and there is a strong tendency to live up to the Western Standard of life. But any improvement on the part of the Indians would be of no use if the Municipalities do not help in a similar improvement.

We would therefore urge that in the provision of sanitation amenities and other conveniences the Municipalities should be made to show no discrimination as betwixt the European and the Indian.

(To be continued)

SNOEK

New Season's salted snook, Prime quality. Specially selected. 21/- per dozen. Cash with order or C.O.D. - postage paid to any Colon station. COAST TRADING CO., 517 Kershaw St., Capetown

WANTED Agent in South Africa and East Africa for reputed Indian manufacture of Surgical Dressings, Anti-septics, Insecticides, and Toilettes. For terms apply to Ladco (1918) Ltd. Patel Building opposite to post No. 2, Bombay 2.

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

126 Berea Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હોલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરી માંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ધી માંગો.

રેશમી માલ અને સ્વેદેશી કપડાં

તરેહવાર રાંમધેરંબી મન પસંદ કપડાં

સ્વેદેશી ગાદા જમ્મામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને દરેકી દરેક સ્ટીમરમાં આવશે.

ધાણી, મસલાં વિગેરેને ખારે ખત ખતલું વેરાય.

માગ', રમાલ, સાદી, મખમલ, શાલ, ટાઇ, કેલર, હેર, ચર્ટ, મુઠને માટે અજી, આગામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરુષા, સ્ત્રીમા અને બાપ્પાંઆને પહેરવા એકત્રી દરેક ચીજો

અમારી તથા ખાન્નીયાથી તરતમા મરના માટે કનેકા મળી શકશે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

બોક્ક ૫૨૬૯.

૬૩ મલેશી સ્ટીટ,

કાનર માર્કીટ એન્ડ હોલ કમ્પા.

બેલાનીસગર્મ.

ઈન્દિઅન ઓપિનિઅન.

પરનાં ૩૦ મું.

ફ્રીનીકમ સુરવાર, તારીખ ૧૦ જુન ૧૯૩૨

અંક ૨૩

"ઈન્દિઅન ઓપિનિઅન"

સુરવાર, તા. ૧૦ જુન ૧૯૩૨

દોહની સ્વાધીનતાની લડન પૂર્ણ જોશમાં આગળ અને આગળ
ધપે જાય છે. સરકાર પાસે
દમનનીતિની નિષ્ફળતા મદાસના મેમ્બર્સની જોડે પણ
દલ નમત્ત આપવાની વાત
કરી નથી. લડનની ખીણ રાઉટ દેખાતો દાંડવડો. કારણ જ્યારે
ભવવત્ત રહેશે અને મદારના ગાંધીજી દોહ પહોંચ્યા ત્યારે
જોવી આજ્ઞા રહેલી હતી કે દલ પણ સમાધાન ચાગ પરંતુ
દોહના વોર્મસેશન કોર્ડ વીલીંગ્ડને મદારના ગાંધીજીને મુલાકાત
આપવાની ના પાડી ત્યારથીજ મારવામાં આવતું હતું કે લડન
માં ટોચી પક્ષને વિજય મળેલો હોવાથી તેઓ દોહને પુરેપુરી
કસોટીએ આપ્યા સિવાય જરા પણ નમત્ત આપશે નહિ.
અને એજ વાત સત્ત નીવડી. મદારનાની સર્વ પ્રતિનિ-
ધોને એકદમ ગંધ કરી દમ તેને કચરી નાખવાના દલ
નિશ્ચયથી દોહી સરકાર પ્રથમથી કરી મેલી યોગ્યતા મુજબ
એક સામલ દેશના સર્વ આગેવાનો અને મદારનાના કોર્ડ વીલીંગ્ડને
દલ દામ નાખ્યા. એક પછી એક કોર્ડોનસો પસાર કરી
સરકાર સામેની દેક પ્રતિનિધી લડીત જ્યાં બાગમાં કચરી
જમીનદોહની કરી નાખી જોવી મજબુત મનોહસિથી મદાર-
સભાને જરૂર મગાવવાનું કોર્ડ વીલીંગ્ડને શરૂ કરી સર
દેખુઅલ હોર અને કોર્ડ વીલીંગ્ડનેની મજબુત ના જ દલી
કે લગભગ એક માસની અંદર મદારસભાને જમીનદોહની કરી
સકાશે અને પછી દેશમાં એક જોવા પદા ખાદે કરી રહેશે કે
જો પણ વિલાયતની સરકાર ને બંધારણ પડી આવે તે સીધારી
સમને તે મુજબ કાર્ય કરે. આ નવો જશ ખરો કરવામાં સરકારે
મોડરેટની મજબુત કરી દશે. જેલમાં કોર્ડ વીલીંગ્ડનેને મદાર
દશે નજા અંકેજો અને રાજમદારાજાઓ. આ સર્વને પોતાના
પક્ષમાં લેવામાં આવે તો પછી જમીનદોહની ચમેલી મદારસભાનું કરું
આલી સકાશે નહિ અને કહેવાતા આગેવા નવા બંધારણ નીચે
પણ દોહને મુજબમાં આવે તેમ કુટંબ કરીશું. આવા મનો-
રથો પહેલા દશે તે સર્વ જ્યાં જાય છે. લગભગ ૭ માસ
મવા આપ્યા છતાં મદારસભાને કચરી નાખવાના સર સેમ્યુઅલ
હોરના મનોરથો દલ સકામ થયા નથી. લગભગ જોશી
દળરથી પણ વધુ માજુસો જોશમાં આવે છે અને દલ પણ
મદારસભા દેશના સર્વ બાગોમાં મારું ઉંચું રાખી રહેલી છે
જ્યાં સધી મદારસભાના ચાલકો શાધીને ખલાસ ન થય જાય
લાં સુધી એક બાજુ સખ્તમાં સખ્ત દમનનીતિ આજુ રાખવી

અને ખીણ બાજુ બંધન પણ પડવતું કાર્ય આજુ રાખવું જોવી સર-
કારની નીતિ છે મોડરેટ તરફથી પણ સરકારને જોમતો ટેક મળતો
નથી અંદરે મોડરેટને બાંધવાના પ્રેરિંગેન્ડા કરવાતું પણ સર મજ
ગણું છે જાણો માજુસોને લાડીના મારો મારવામાં આવ્યા
છે. સેક્ટો માજુસો મોળા બદારના બોગ મજ મવા છે અને
ખરી રીતે પછે તો માર્કલ મોળાજી દોહમાં આવે ૭ માસથી
રાત્રી ચાલી રહી છે જતાં સોરેખી સ્વાધીનતાની ભાવનાને
ચમતી નાંખી ચકામ નથી. પરંતુ અને વિલાયતી માલનો
સખ્તમાં સખ્ત બદિખાર મજ રહેશે છે. આ સર્વ જતા
સેક્ટો સેક્ટરી સર સેમ્યુઅલ હોર વિલાયતની પાલમેટમાં સર
વખત દર્શાવી રહ્યા છે કે દોહમાં સિમિ મુદરતી જાય છે.
આવી રીતે દમનનીતિ સ્વાભાવિક પરિણામ એજ આવતું
જોમતો કે દોહ અને કોર્ડો વચ્ચે દલે મિત્રતા બંધાવાનો
પ્રસંગ દર અને દર જતો રહે. જેમ જેમ પ્રજાની ઉપર
લાડીના મારો પડતા જાય છે તેમ તેમ દોહ અને વિલાયત
વચ્ચે અંતર છેદું અને છેદું થતું જાય છે. ૭ માસની
આવી સખ્ત દમનનીતિ બાદ પણ સર સેમ્યુઅલ હોર, કોર્ડ
વીલીંગ્ડને અને રામસે મેકડોનલ્ડને અક્ષર આવશે કે કેમ તે
આજો કહી સકાઈ નથી. એક વાત મોક્ષ સિદ્ધ મજ શાધી
છે કે મદારસભાને દોહ પણ કોમ પણ સખા કુટંબી નાંખી
શકે જોવી સિમિ નથી. સ્વાધીનતા પ્રાપ્ત કરવાની તમના
પૂર્ણ જોશથી પ્રજાએ ખાતાલેલી છે અને એ તમનાને કોમ
પણ શક્તિ દેવાની શરૂ એમ નથી. મને ત્યારે પણ દોહની
પ્રજાના નિશા આગળ વિલાયતને નમતું પડવાનુંજ છે જો
વાત કોમ જેવી રમત આજો કેવામ છે. આપણે મચ્છીશું
કે દોહને દગાવસ મારે વિલાયતમાં આવે સર્વ એકમ થમને
પોતાની એકમ અમિતો ઉપયોગ સર્વ અંકેજો કરી નજા
છે તે જોમને દોહના સર્વ વગોની અંદર એ ખુમારી કલ્પન
ચામો કે તેઓ પણ સર્વ માતૃમુમિની સ્વાધીનતાની ખાતર,
મુલાખીને સદાને માટે દેનાવવા ખાતર એકમ થમને સરકારને
લડત આપે લીદુ-મુસલમાન, પારસી અને ખ્રિસ્તી,
મોડરેટ અને જાંઘલ પક્ષના, રાજ મદારાજા અને જમીર
મરો સર્વ કોમ એકે અવાજે દોહની સ્વાધીનતા ખાતર
ખલિદાન આવવા તેવાર થાય તો એક વડીતાર પણ અંકેજો
દોહમાં પોતાની ખુમારી બતાવી ન શકે અને દોહમાં રહી પણ
ન શકે. આજો દોહી પ્રજા જે ખલિદાન આપી રહી છે
તેમાંથી એ પરિણામ નીચળે જોવી પરમાત્મા પ્રત્યે અમારી
પ્રાર્થના છે.

જાણ

જાણ

જાણ

જાણ

જાણ

જાણ

જાણ

જાણ

નવા ઓમીમેન્ટ (વધે હોઈ શું ધારે છે?

મુંગલમાં પ્રસિદ્ધ ગુપ્ત 'ઇન્ડોલન સિંચીવલ રીફોર્મ' પત્ર
તા. ૧૬ શુ. બોધવના બાંકમાં તથા એઓએ વિશે એક
આવલેખમાં રીએ પ્રમાણે લખે છે :-

‘જોન સુધરલા માથેના માટે સમાન હોય’ આ રામન-
નંદિ સેચીય રાસે આટીક આપાનના એક આમ તરીકે
જો. આટીક માટે નહીં હતા. અને પછે ૭ માં કેપ-
ટાઇનમાં મળેલી કોન્ફરન્સ હોદ્દાઓ સંબંધી તે ચેરમા આ
નિતિની અમલ તરફ સુધી પહોંચી ગયું હતું. તે રોન્ડ-
ટાઇનમાં જા. આ. માં પાયાના સંસ્કૃતિની આપના કરવામાં
આવી હતી અને ઇંગ્લેન્ડમાં પાયાના ધોરણને દેખાવી રાખવા
માટે યોગ્ય સાબિતોને ઉપયોગ કરાવેલા આ આટીકને અધિક
કાર છે જે વાત સ્વીકારવામાં આવી હતી. દક્ષિણ આટીકની
સુતીખન સરકારે એ વાતને સ્વીકાર કરી હતી કે આ દેશ
માં કોમીસાઇલ થયે રહેલા હોદ્દાઓ જેઓ પાયાના ધોરણ
રહેલા તેવારે હોય તેમને તેમ કરવાની તક આપવી અને
તેમને આ દેશની સ્થાની વસ્તીના એક ભાગ તરીકે સંબોધા.
જે હોવા પાયાના ધોરણ રહેલા માનવા ન હોય તે સોંપાને
એસ્ટેટ પ્રતિનિધિન સરકાર મુખ્ય હોદ્દા યોગ્યતા અમલ તે
આ પાયાના ધોરણની રહેણી કરણી ન હોય તે તેઓ અમલ.
હોદ્દાઓ દેશની સ્થાની વસ્તીના આમ તરીકે સંબોધા એ
હકિકતને વધારી સોંપામાં આવી હતી એટલું જ નહિ પરંતુ કે.
આટીકમાં હોદ્દાઓની સ્વતંત્રતાને એ પડે છે એમ સંબ-
વામાં આવ્યું હતું. એસ્ટેટ પ્રતિનિધિન યોજના પ્રમાણે
હોદ્દાઓને કોમીસાઇલ હોદ્દા યોગ્યતામાં આપવા હતા. આ યોજ-
નાની વિવરણા ઉત્તરવાની કરી બહાર નથી પરંતુ એ યોજના
મુખ્ય હોદ્દા પાયા વર્ગની અંદર અમલમાં દેશ ભરના હોદ્દાઓ
હોદ્દાઓના આપના આપના છે. હોદ્દા સરકારના સર્વ પ્રમાણે
જતા આ સર્વ માથેના માટે હોદ્દામાં હાથ મેળવી કરાઈ
નથી. એક તો દેશમાં સામાન્ય આર્થિક અગત્ય અમલ અને
બીજા રાજકીય અગત્ય વાતાવરણ એને લાંબે રજા એ પરિ-
ણામ આવ્યું અમલ. આ યોજના નિષ્ફળ નિવરણ એમ
આપાનમાં પારવામાં આવ્યું હતું સર દેશની સુતીખની
સંસ્કૃતિની હોદ્દા હોદ્દા પ્રતિનિધિનમાં અમલ સા. આટીક
દેશની નીચેના કારે આ દેશની સામંત્ય સુતીખની સંસ્કૃતિને
પ્રતિનિધિનમાં અમલ સુતીખની હતી કે હવે આ યોજનાને
સંબોધવી મહિ પરંતુ એને અટકાવવી. પ્રતિનિધિનમાં આ
યોજનાને અટકાવવા હોદ્દામાં અમલ છે. પરંતુ પ્રતિનિધિ-
નમાં હોદ્દા વતીઓ તેમજ સા આટીકના હોદ્દાઓ માટે
જેમ જીવ દેશની અંદર હોદ્દાઓને અમલ યોજના કરી અમલ
એમ છે. આ નહિ તે વિશે તપાસ કરવા સંમત થયું છે
આને એવી આપા રાખા હતી કે એસ્ટેટ પ્રતિનિધિનમાં
યોજનાની નીચેના નીચી છે એટલે પ્રતિનિધિનમાં સુતીખના
સંસ્કૃતિને આપના કરે છે આ વચ્ચે હોદ્દાઓની તે હવે
સંસ્કૃતિ કરે. આ આટીકના જે હોદ્દાઓ પાયાના ધોરણ
સ્વીકારી કરે એમ નથી તે આ આટીકમાં અમલ કરે
એવી કરે તે સોંપા કરવા માટે આટીક અમલ કરે
અંદર નથી. એવા અમલમાં મળેલા છે કે હોદ્દા ન પહેરે તે

તેને લાંબા સમય દરમિયાન આપણા નથી. અમને એ અમર
સજ્જ મળ્યા છે કે જેને 'સાચ' પાસે પહોંચી શકીએ. માનવે
જા શક્ય છે.

કેપટાલનમાં મળેલી બીડા રાઈટ રેખા કોન્ફરેન્સને પરિણામ હાથમેકેડ આવેલું છે એમ અને નથી જોવાતા. પરંતુ તે સાથે એ પણ દર્શાવેલી જાય છે કે એમાં ખાસ કૌશલ્ય મેળા જેવું પણ નથી. વિશેષ કંઈ નથી કરી શકાય તેમાં અને પ્રતિ-નિષિદ્ધિદળનો હોય નથી કહાડતા. અનેક મુશીબતો વચ્ચે તેણે પોતાનાથી વનવું કર્યું છે. ખી. જેનું મોખાળ કુખી છે. થોડો સમય સુધી એન્ટરના સેક્રેટરી હતા તેમણે જાનેવારીના ૬૦ થી ટારીએ કાંતનમાં કુન્ડીજન રીનુપમાં એક વિચારવર્તન એમ કાઢ્યો હતો અને નવું એમ્પ્રેન્ટ કર્યું થશે તે વિષે અધિષ્ઠ પક્ષ આજુબુંડ હતું. તેમણે દર્શાવ્યું હતું કે જ્યાં કોન્ફરેન્સમાં કોઈ પણ જાણના રૂઝમે આવે તો તે સમાધાનમાં જ આવવો જોઈએ. અસ્તીત્વર ધરાવતા કાવતરો અમલમાં મુકી કાઢાય એવી કાંઈ જોજવા દોડી સરકાર પુનીબન્ધ સરકારને જણાવે તે જ ટેન્કોર વીસને પકડ્યું મુકેલા માટે પુનીબન્ધ સરકારને સમજાવી કાઢાય, અને એના બાદમાં રીવેન્ડેન્સનની કાંઈ નવી જોજવા કરવામાં કોડી સરકારનો સહકાર પુનીબન્ધ સરકાર માંગે. પરંતુ એ વાત સંકલિત છે કે કોડી પ્રતિ-નિષિદ્ધિ આવી કાંઈ જોજનાને સ્થાં સુધી તે અવશ્યક ન હોય હાં સુધી રોક આવશે નહિ. એસિયાટીક એન્ડ ટેન્કોર બીજા સંબંધે પ્રતિનિધિઓ એ કે. આફ્રિકાની કોડી જોજ હતુલ થશે તો અસ્તીત્વ ધરાવતા કુન્ડરેટોનું રક્ષણ કરાવી કાઢશે પરંતુ તે સાથે અસ્તીત્વ ધરાવતા કાવતરો અમલમાં મુકવા માટે એમણે કાપમે પણ કુનીબન્ધ સરકાર તેવાર કરી થશે. પ્રતિનિધિઓ કોમોન્થનની સામે થશે. આવી જાણતું સમાધાન હા. આફ્રિકાની કોડી કામને એક પક્ષ નાહજ પકે. તેઓ જાણે છે કે અતીયલેર હવે મહાગ્રીહા અસ્તીત્વ ધરાવતા કાવતરો બીરુલ અન્યા છે અને તેના પ્રાને છે કે અન્યાની સવડાવના સામે થવું એ તેમનો અધિકાર છે પરંતુ હા. આફ્રિકામાં કોડીએ કમુમનિસ્ટ છે. અને અતીય-ગ્રીહાગા કાવતરો સામે પોતાનું અસ્તીત્વ કાઢી રાખવા તેઓ સરકારીમાં ખારી રહ્યા છે. પોતાનો અવાજ સંજગતી કાવતરો તેઓ કરી કાઢવામાં નથી થઈએ. સન ૧૯૪૪ ના દમકામમાં એમ્પ્રેન્ટ ના કોમોન્થન-સમાધાન સ્વીકારી પોતાની તેમને કાંઈ પાસામાં આવેલી ન અને જ્યાં પોણા પણ સમાધાન સ્વીકારી સિવાય તેમને માટે કાંઈ બાંને રહેતો નથી એ યોગ્ય છે. ખી. કુખીએ કાળેલું તાવિય કાંઈ કાંઈ ફાંડું પડ્યું છે. છતાં એ પણ એક કાવતરો છે કે તેણે અઠા રાખેલી ટોવી જોઈએ કે કોડી કામ સમાધાનની સ્વીકારી ગઈ તે કાંઈ બીટી પડે છે અને કોડી કામે સમાધાન પસંદ કરેલું છે.

૦૬. ૨૫૫૭. ની નવી ટાકા

૧૧૨૯ મેં મોટી રડી દાહર્યાના ત્યાં રડી, દહીયાના ત્યાં
દુનિયાની જાને જોઈએ બરખાન વેશન ઈ નો ખજા સાદી
સમયે ત્યાં જાને મર્યા માઠની દાહર્યાના ત્યાં દાહર્યાના
પર્યાવાર.

કેન્ડેસની માનિ

અસહાયતામાં પ્રસિદ્ધ થયું 'ધી હીર' અને કેપ્ટન રાજી રેખા કેન્ડેસ વિશે એક અસહાયતા અને કે. કે. આર્મિ-શન ને નવું સેક્રેટરીટ થયું અને તેના ને વીગત જણાવેલી છે તે ઉપરથી સન ૧૯૨૭ ના એપ્રિલ મહિનાએ વિશ્વવિદ્યાલય સુધારા યજ્ઞોએ એવામાં આવે છે અને તેને હોદ્દામાં તેમજ સાલિક આદિકારમાં હોદ્દા વર્ગ વધારા મેળે, અને તે પ્રમાણે તે એસીસ્ટેન્ટ પ્રમોશન સ્પર્ધામાં કે એસીસ્ટેન્ટ માં અને કમિશનર એક રેટની અંદર સરકારના સમયે કે વિશ્વવિદ્યાલય કે કે હોદ્દાની આવી અને તેમજ આર્મિશન રિજિસ્ટ્રાર આ એ પ્રમોશનને સમયે એસીસ્ટેન્ટ પ્રમોશનની યોજના હવે અટકી પડી છે તે કપરાત સા આદિકારની હોદ્દા સમયે ૮૦ ટકા જેટલા અન્ય આ અન્યેસી કે એ પછી યોજનાની વિગતવાનું એ પ્રમોશન કે આ યોજનાને હોદ્દા પ્રમાણે અસહાયતા પસંદ કરી ગઈ હતી છતાં એકર તે વેળા ખોટા કેટલાક સારી જાણતા હતી એટલે હાલથી કે કેપ્ટન રાજી રેખા કેન્ડેસને એ યોજનામાં સ્વીકાર કરી ૧૯૨૭ કે હોદ્દા મોટી પ્રમાણે એસીસ્ટેન્ટ માં એ યોજનામાં સમાવેશ કરવાનું પ્રમોશન હતી. સન ૧૯૨૭ નું એપ્રિલ મહિનાએ અસહાયતા હવે તેને પરિણામે ને તેને તેમજ આર્મિશન દ્વારા હોદ્દામાં એ વર્ગના પછી પ્રમાણ કરી કે તે એવાં કરી પાછું એસીસ્ટેન્ટ થયું એ સારું થયું છે. જેવાપણના વિશ્વવિદ્યાલય ને પ્રમોશન થયું છે તે એસીસ્ટેન્ટ હાલથી કે કેપ્ટન રાજી રેખા કેન્ડેસને આનાર માનવા માટે પુરતી છે. સન ૧૯૨૭ ના એપ્રિલ મહિનાએ હોદ્દામાં વિરલ હતા તેને પછી એસીસ્ટેન્ટ પ્રમોશનની યોજનાને પડતાં સુધારામાં આવી તેથી રાજી રેખા અને આ એપ્રિલ મહિનાએ રેખા આપશે. એ વાત સારી કે કે આ નવા એપ્રિલ મહિનાએ એ વાત સમાવેશ કે કે સાલિક આદિકારમાં તેમજ હાલમાં હોદ્દા-એને ડાહ્યાના પ્રમોશનની યોજના કરી ખોટા અન્યેસી રજામાં સમાવેશ તેના રિજિસ્ટ્રાર કે મા નીકે તેથી તપાસ કરવામાં સંગતિ આપેલી છે. પરંતુ ડાહ્યાના પ્રમોશન એ રીજિસ્ટ્રારની જુદીજુદી થયું છે. વળી આ ડાહ્યાના પ્રમોશન વિશે તપાસ કરવામાં આવી તેમાં હોદ્દા સમયે પછી એક પ્રસિદ્ધિ રહે એવી જોડાયેલ પછી થયું છે તેમાં સાલિક આદિકારમાં રહેલી છે. કેપ્ટન રાજી રેખા કેન્ડેસને તપાસી કરીથી નવું કરવું એ પ્રમાણે માન્ય એક અન્યેસી પ્રમોશન પ્રમાણે વિશ્વવિદ્યાલયે હતો અને તે ડાહ્યાના એસીસ્ટેન્ટ કેન્ડેસ રેખા વિશેનો છે. આ આવીથી હોદ્દામાં એવાર, વસવાટ અને અન્યવિધનને સંબંધમાં જુદાવાન થયું હતું અને તેમને દરજ્જામાં એપ્રિલ મહિનાએ રજીસ્ટ્રાર અને તેથી તેમને નાથ થયે અન્ય એવી સ્થિતિ થઈ હતી હતી. યુનીયન સરકારે એવાનું વચ્ચે સન ૧૯૨૮ ના મોટા મોના આધારે લીધું હતું. એ સમયેના ૧૩૦ અને ૧૩૧ માં કેમકે મુજબ પ્રોમોશન કેન્ડેસ રેખા કેન્ડેસ માણ્યો અન્યવિધન અને વસવાટ કરી સહવા નથી તે સિવાય સન ૧૯૨૪ નો ગાંધી રજીસ્ટ્રાર કે ને ગાંધી મુજબ હોદ્દામાં અન્ય અસહાયતા નથી ન્યુ હોદ્દામાં ને અસહાયતા થયું છે તે જણાવી એક સહાય કે કે રેખા રેખાની ન મા કેમકે કે ને હોદ્દામાં એપ્રિલ મહિનાએ કરવાની જવા

આપવી હતી તે ખોલમાંથી હોદ્દાની નાખવામાં આવી કે અને એને સોનેરી સપાટીમાં આપ્યો કે અને મોટીસ્ટર એક છંદીરીએને સત્તા આપવામાં આવી કે કે મોટીસ્ટર એક માઈ-સની સાથે મસખત કરીને તે અનુક્રમ અન્યેસીને કેમકે ૧૩૦ અને ૧૩૧ માંથી મુજબ કરી હોદ્દા છે. સન ૧૯૨૦ ના એ માઈ-સની પહેલી વારીખ સુધી અસહાયતામાં આરેલી મિલકતોને રજીસ્ટ્રાર આપવામાં આપ્યું છે અને યુનીયન-પાલીટીમાં માઈ-સની આપવાની ના પાડે તે મારે તેના ઉપર અનુક્રમ મુજબ છે. અને એ વાત રવીશરીએ એને કે હોદ્દા સમયે ને માઈ-સની છે તેથી મુજબ એવું મુજબ છે. આ. જ. રેખાએ સન ૧૯૨૮ નો એનેરી સપાટી તમા સન ૧૯૨૪ નો ગાંધી રીખા કરવાની માઈ-સની કરેલી છે નીકે કે તેમાં સુધારા કરવાની. વળી પ્રમાણે ને સત્તા આપવામાં આપેલી છે તે મુજબ તે એવાની પ્રમાણમાં આવે તે અન્યેસીને તે મુજબ કરી હોદ્દા. આવી રિજિસ્ટ્રાર ડાહ્યાના હોદ્દામાંથી રીજીસ્ટ્રાર થયો! પરંતુ આ નવા સમાધાનમાં સરકાર ને કરવાનું માથે લીધું છે તેના ઉપર આપ્યું વિશ્વવિદ્યાલય સુધારા કરવા કે એપ્રિલ મહિનાએ વિશે એવું રીજીસ્ટ્રાર કે કે અને સરકારે વચ્ચે મિત્રાચારી એવેસી સંગતિ એપ્રિલ મહિનાએ છે અને યુનીયનમાં વસતા હોદ્દામાંના હોદ્દા તેમજ યુનીયનના મોટામાંના હોદ્દા એ અને વચ્ચે સમાવેશમાં માઈ કરવા માટે અને સરકાર સહાયતામાં માઈ એવાનું માઈ રાખે એ પ્રમાણે એવું છે.

કેન્ડેસ રેખા અને હોદ્દામાંની ફરજ

(વેપાર—એ. કે. રીખા)

પરંતુ મુજબ રહેલી તરફ આને પડી, ડાહ્યાના હોદ્દા અન્યેસી ઉપર એવી અન્યેસી થયો. સરકાર ઉપર થયેલા સહાયતા માટે સરકારને તે પછી એકરે માઈ-સની આવી પરંતુ આનો રહેલા સરકારે એવી અન્યેસીને સરકારને એક રીજીસ્ટ્રાર હોદ્દામાં હોદ્દામાં એવી અન્યેસીને કરતાં જુદી જોડે આવી અન્યેસી છે. ડાહ્યાના હોદ્દામાં હોદ્દામાં આ રીજીસ્ટ્રાર તારે એવી તે વળી એક નમજા અન્યેસી થયો એવી એક છે. એ કાંઈ કાંઈ સહાય નથી.

આનું સુધી અન્યેસી આપ્યો એક અન્યેસી હોદ્દામાં આપ્યો કરવામાં એવાનો કાંઈ અન્યેસીને વિશ્વવિદ્યાલય પ્રમાણે એવાના અને સમયે માઈ-સની મોટીમાં સરકાર અન્યેસીને તેનામાં પછી એક અન્યેસી છે. પરંતુ આને હવે તેવા સમાધાનમાં માઈ-સની માટે સમાવેશ આપ્યો છે, કે સરકારે એવી રજીસ્ટ્રારને નિશ્ચયે. એ તેમાંમાં રીજીસ્ટ્રાર, રીજીસ્ટ્રાર અને મુજબનું તરીકેનું માર્ગે હોદ્દા તે આવી એવાં કરવાના અને સરકારે અન્યેસીને હોદ્દામાં અસહાયતામાં એક અન્યેસીને અન્યેસીને અન્યેસીને અન્યેસીને.

ડાહ્યાના પ્રમાણે એપ્રિલ મહિનાએ એક અન્યેસીને માઈ-સની ને એવાં એક હતા તેમાંમાં એક આલેખન એવાં એવાં હતા, તે એ કે કેન્ડેસ રેખા એક ડાહ્યાના હોદ્દામાં એવી થતી ફરજનું અન્યેસીને એક કેપ્ટન રાજી રેખા માઈ-સની, પરંતુ એક એ કેપ્ટન રાજી રેખા અન્યેસીને એક અન્યેસીને

હવે તો આ જોતી જામળ પશ્ચિમીસિતિનું ચિત્ર દેશવાન હશે! તેઓના હિંમત મેરે જામળ અને આકા છે તે સમજા તે જામળ જેલ ખદેજમાં બિરાજે છે, તેઓને તમામ ચિત્રનું જાવજોદન કરવાનો જાવજોદ નથી. જામળ રંગમાં દોહી સરકાર અને તેના બહેનઓ તેઓએ તે જામળ જામળ ચોખ્ખાં ચનમાનું કરી દોહી જામળ મંતોવ-ચાનુંદ અને જામળનાં જામળનાં પ્રકાર છે. જોદને જોવા નિર્ધર કરાવે કરવાથી મંતો દિવસ મેરે જોવ જામળ નથી. તે કરનાં કેપુરેજનમાં જામળની મંતો રાખવાને જામળ નેતાઓ જામળનાં જામળને સંધિ કરતો જામળ અને મંતો કરે જોવ પ્રકાર ચોખ્ખાં છે.

જોખ કઠીનીના એક બંધને છળ થતાં તેના હરને હલકું કરવાને કઠીનીના હરેક ભવમૂલેનું મળી હલકામાં એકવીન કરવાની જરૂર છે, તેજ પ્રમાણે બાબની ના કરોકઠીની સમયે સાવિય આક્રિયાનાં હરેક લીંદોએ સંઘટીત થવાની પહેલામાં વચેલી જરૂર છે. હુજાયા કાલકા ધોમપાલો અને એક જાવો જુલી બંધ મરીન કે તવંમર કાલિય કે અકાલિય હરેક જોક પંહિલમાં કલ્પા રહી ભારત કામિ અને તેના અંતાને કપર કાળું કલેક કમલનાર જે બંધમાં કાવડને બંધાતાં હલકાની દેવાની પહેલામાં પહેલી જરૂર છે. થોનાનું અને થોતાનાં હેઠનું મોરવ ધરાવનાર કોણ પચ્છ ભારતિય સંતાન ન્હા માળા કાવડને જાન નજ આપી શકે. એ મૂલ્યોએ હરેક લીંદોના કલ્પમાં કોતરાય જેવો જોડોએ અને તે માટે થોતાનું જીવન સર્વોચ્ચ અર્થવા શરે તે તે અર્થવા દ્રઢ સંકલ્પ કરવાની જરૂર છે.

આ કાવેરી દરેકને પૂજાસાગરમાં છે. તેમાં ખાસ કરીને મુઠીદાર વર્ગને છે. વધારેમાં વધારે પૂજકાત જવાનો સંખ્યા છે. તે બાજુ સુધી જાણ બાકાત કરી અલગ રહેવા એ મુઠીદાર વર્ગને પોતાના સ્વપ્નને ખાસ જણ વધારે બાવી પોતાનાથી બનતો વધારેમાં વધારે બેઠા બાવી સાધારણ વર્ગને સાથ મેળવવાની જરૂર છે. પરંતુ તે સમજાવેને જાણાર માંકવતી અને કોમના કાકતના ઉપર અવગં છે. તે કાંકતીઓમાં અને કામના મોઢું દરો તે કોમનાથી બાક ખીદરો ત્યાં જમરે જકરે મહા કાંકીજ નહિ ના બાજુ સુધી એરેલા કાજા અંદાજા બ. એક વધારેનો

हिंदुस्तानना तार सभान्यार

કુદરતી બળે સ્થાપિત, સ્થાયી, સ્વચ્છ

‘મરહુમી’ પત્રને કમચાલના બાબરનો હક વિષે જોવાથી કેળવણી દેશ-દેશના ફેરફારો કમીટી નીચા પ્રમુખ ભોલો ભોધા અને દલો રો કમીટીના સીધા નકાર કરીને છે. આજ સુધી સંકેતે જ રહ્યાની વરતી દોષમાં તે જ આપવાનો અધિકાર ધરાવતી હતી તે હવે પછી રજૂ રહ્યાની વરતી ચોટ આપવાનો અધિકાર ધરાવશે એવી સજાપણ કમીટીએ કરી છે. પૂજ્ય કમન્ડરે પદોચ્ચ સાચા માણસને અવાધિકાર દેવા નોંધ્યો એ વાત અત્યારે અવધાર નથી એમ કમીટીને લાગે છે. પૂજ્ય કમન્ડરના સર્વ માણસોને અવાધિકાર દેવા નોંધ્યો એવી મઝાથી મહાસભાની છે. મત આપનારાઓની સંખ્યાને ગણિતમય નકારથી અને તે કમારે અને કેટલી વધારથી એ પ્રત્યે દોષની ધારાસભાના ઉપર કોઈ દેવો એમ કમીટીએ મુખ્ય છે.

શ્રી-નેર ભાષા માણસોને દીદર્શા મતાધિકાર આપે છે તે સમજાવા
આ કમીટીની સલામત્ય મુજબ હવે તથા કરોડ અને ૧૦
લાખની ફરો. આમાં જે મો ભાગ આ મતાધિકારોને રહેશે,
મારાસભાઓમાં જમૂક મેદકો કાઢિને માટે ખાસ રાખવી
જેવી જલામત્ય પણ કમીટીએ કરી છે. કંદેરાની આંદર કામ
કરતા મજુરોને માટે પણ મતાધિકારની ચોખ્ખા કરવામાં
આવી છે અને તેમના પ્રતિનિધિઓ સીધા મારાસભામાં જમ
કરે જેવી જલામત્ય લેવા છે. જમીનદાર, વેપાર, ઉદ્યોગ અને
કુનીવર્તીવી માટે ખાસ બેદર રાખવાનું મિતરણ છે તેજ ચલુ
રાખવું. તેમાં વધારો કરવો નહિ જેવી જલામત્ય લેવા છે.
પ્રજાત વર્ગની કામમાં જેકંદર વસ્તીમયો સેંકડે ૬૯ ટકાને
મતાધિકાર મળે જેવી જલામત્ય કમીટીએ કરી છે. કેમકે
પ્રમખનું સમાધાન લેવું નથી એટલે કમીટી ખાસ જલામત્ય
કરતા મુજબતી નથી પરંતુ કુરામીખન પ્રજાતા પ્રતિનિધિઓને
સોભર હાઉસમાં મેદકો મળવી એમજે એવો કમીટીનો અભિ-
પ્રાય છે.

‘બ્રીટીશ માણસો પ્રહિંદાર’ એ બુન્દો નથી

અમદાવાદથી ડાહ્યે દર્શાવે છે કે વીરમગજના તથા વિદ્યાર્થી-
ઓને જાતના ખાટરેટ્ટે તથા માત્રના લેજની સળ ફરી હતી.
જોડીક આજનો અદિકાર કરે એવી માન્યતા આપેલા પેઢી
લેરા આ જોડાઓએ પહેલાં હતી એ તેમનો મુદ્દો હતો.
આ સળની સામે અમદાવાદની સેકન્ડ ડાહ્યે અધીર લઈ
અવામાં આવી હતી, એટલે એક-સ બાજુએ આ સળને
વા ફરી માંખા દર્શાવ્યું હતું કે આ સળ હું જોઈ લઉં છું
જ્યાં સુધી ક-સીબલ પીનજ ડાહ્યે આંદર માત્રો મોડકરોએ
પકાર પાડેલાં ત્યાં એટલેન-સોની આંદર એવો ડાહ્યે કામદો
તથા કે જેથી કરેથી આજનો અદિકાર કરે એવો કપરેક
કરનામાં જાણે તે મુદ્દો તથા જગત આ વિષયમાં આટલો
રપટા જાને એકસ નિર્ણય આ પહેલીજ વાર કુપલી ડાહ્યે
આપો છે.

મુંબઈમાં છૂટાં કરવામાં નોંધાવેલ

“મરકુમરી” નો કલ્પનાત્મક અભરખર્ચી દર્શાવે છે. યોગદાતા દિવસની કાંતિ બાદ મુજબમાં જાણુ કેમકે તેમણે સમુદ્ર છે બાકી મણીઆમણી એ. ૧૦૦૦ પાનસ કાગળો કાઢી-મુજબમાંનો તે પોલીસેએ ઉઘાડી લીધા હતા. મીઠું, પદ્મ, ગુલશાન, ચણદળો કે કોમી સગવડોનાંકેને અગર પડી નથી. બાબુર વાડામાં કાઢી દેખાંએ એ. પચાસે ચતા ટુસલમાંન લિપર દુપડો કપોઈ મને તેને જવાવવા એક મુશ્કેલીબન સારખંદ અને કો-લેખાં રોડી મના હતા. દેખાંને તીપેરી નાખ્યા સારખંદ રીવોલ્વરનો લખવોમ કપોઈ હતો એન પરિણામે એ જાણુનો માલસ અમા હતા. પોલીસે જાણુજાદી જગમગ મન જાણુસોને પકડ્યા હતા.

हॉटने 'डिविडस'।

મુગમળી દરરોજ એક મંદિરમાં ત્રણ મહા સ્થાનના શાસ્ત્ર
કાવિ એ કે. સી. લગભગ ૧૨૫૦ થી ૧૩૦૦ સુધી મુગમળી શાસ્ત્ર
નેવળ તરીકે લેખવામાં આવે છે તેને પદ્યવામાં લખવામાં છે.
આ માહિતી સરખામણી કરીએ તો જોઈ શકાય છે કે આ
માહિતી એક જ સ્થાનમાં એ શાસ્ત્રના કથામાં સુધારો
નથી. આથી જો શાસ્ત્રના પદ્યવામાં તે જોઈએ તો મન
કરશે. આ માહિતી વિશેષ કરવામાં છે કે પદ્ય પદ્યવામાં
રહેતો મુગમળી સદાસત્તાની સર્વ પ્રવૃત્તિઓને તે આપતો હતો.

રાજ્ય મહાસભાઓને સંતાપ આપે છે

કલકત્તાથી 'ખરકુરી' પવનો ખબરપત્રી દર્શાવે છે કે જેમાંથી કમીટીએ જેવી જાણગત કરી છે : શીરસ બંધારણ મુજબના નવો હાઉસીસની અંદર એકેન્ડર ૧૦૦ એકેન્ડર રહેશે જેમાં કોમ્પર હાઉસની અંદર ખીટીક લોડ માટે તથા સેન્ડા બેઠકા રહેશે. આ કરવાનું વિશે મુશ્કેલીઓ ઉભી થશે જેમ લાગે છે. શીરસ ભેજરસેમરની અંદર અમુક એકેન્ડર રહેશે જેવું જેમાંથી કમીટી બહાર કરે જેવાં તેની દલીલ અંદર નથી જેમ રાજ્યભાગે લાગે છે કારણ કે શીરસ ભેજરસેમરની સાધક ટેવડી હોવી જોઈએ એ પ્રકારની સાથે રાજ્ય મહાસભાઓને પણ સંબંધ રહેશે છે. કલકત્તા રાજ્યભાગે લાગે છે કે આ પ્રકારમાં તેમને નુકસાન કરવામાં આવ્યું છે. વળી ખીટીક લોડ વરણી પણ જેવું માનવામાં આવે છે કે નં સંખ્યા મુકર કરવાનું જાણવવામાં આવ્યું છે તેમ પરિણામ જે આવશે કે અને રેખાંશની જેમ્સ સેન્ડા-સમાં અંધર હાઉસની અંદર વધુ સંખ્યા થઈ જશે.

મહાસભાનું વલણ

જેમાંથી કમીટીએ કરેલી કરવાનું સંબંધી મહાસભાનું વલણ જેવું છે કે નવું બંધારણ પછી તે અને તે જનનું થાએલું હશે તેને મહાસભા સ્વીકારશે નહિ. આ નવા બંધારણની સામે મહાસભા એવો જનરલર પ્રેપેરેન્ડા અભાવશે કે આવતા અદાર માસમાં આ બંધારણ કામ કરવા માટે તેમજ કામ જશે તેટલા સમયમાં તે તેની સામે સામાન્ય પોકાર થઈ નીકળશે. આનો અર્થ એ છે કે મહાસભાનું સમાધાન થઈ જશે નહિ, કારણ કે પ્રખ્યાત ઉચ્ચરે પહેલેલે દરેક માણસને મતાધિકાર હોવો જોઈએ પછી તે બધેસો હોય ના અબજ એ મહાસભાની મગધી છે. આવા સંબંધમાં નવા બંધારણને મહાસભા બહિષ્કાર કરશે.

લઘુ ધાર્મિક તોફાનો

શ્રી. અસહજ્યથી અને બીજા લઘુવા હાઉસ રાજ્યદારીઓ ને ને લગાની અંદર કમીટી દુકાડા થયા છે લાંબી ખીટીક સીપાઇઓ તેમજ તેમના દામ નીચેના હાઉસ સીપાઇઓ અને પોલીસોને બેંચી લેવાના મામળા છે જે નવારે બીજાના આ કોમી દુકાડને લાગી દેવા માટે રાજ્યના પોલીસની મદદ માટે છે. અજબ રાજ્યની અંદર હાઉસ-મુશ્કેલી વચ્ચે મજૂની કામગીરી થયા છે તેને કાળી દેવા લશ્કરને જોવાવડું પડ્યું હતું. આ તોફાનની અંદર કેટલું નુકસાન થયું છે તેના અંકડો જાણ્યો નથી પરંતુ બરહરે મોજા બહાર કાઢા હતા અને પરિણામે એ કે તથા તોફાનીઓ બાંધો ગયા છે અને તોફાન કામગીરી થયા છે.

બંધનની અંદર કારવાલ જીવનાના મુન્ડી કહેરમાં પણ કુલ્લક થયું હતું અને પોલીસોને જોળીનહાર કરવાની દરખાસી હતી જેમાં તથા માણસો ગરી ગયા અને તોફાન કામગીરી થયા હતા.

મુખ્ય મહાસભામાં અમદાવાદ નજીક મોડેસાની અંદર ગંભીર દુકાડ થઈ પોલીસોએ અટકાવ્યું હતું. એક હાઉસ કોમીટીના ઉપર એક મુસલમાને અટકાવ્યું હતું અને તે ઉપર ગામલ કર થઈ હતી. જેમાં મજાને થોડું નુકસાન થયું હતું.

સ્વાધીનતાની લડતના સમાચાર

સંસ્થા પાલી જ્ઞાન આપ્યું

સંસ્થા પ્રાંતના સરકાર બાંધ બેંચાલી જમીન મહેસુલમાં હવે મોટી રકમ માફ કરવા માટે લેવા થયું છે. મહાસભાએ સરકારમાં જેટલા પ્રમાણમાં માફ કરવાની માગણી કરી હતી તેમજ તેટલીજ રકમ માફ કરી દેવાની જરૂર હવે લશ્કરી બતાવી છે. આ મહેસુલ પ્રમાણમાં સંબંધી મહાસભા અને સરકાર વચ્ચે જુગ વાત-કાત આવી હતી પણ સરકારે છેવટે સૂધા પકડી રાખવાથી સંજેઠા તરી પડ્યા હતા અને સંસ્થા પ્રાંતમાં ના-કર સત્યાગ્રહ કર કરવાને વિલાયતથી મહાસભાની પરવાનગી મહાસભાએ મંજૂરી હતી અને એ રીતે આ લડતની કામગીરી થઈ હતી.

સરકારનું હાઉસ ખરીદી લશ્કર

સરકારે હવે અવરિત પ્રાંત બતાવવામાં આવ્યો છે. સરકારે પારલુ કે સરકાર પ્રાંતને એકદમ આ પ્રમાણે સુધારા આપી દેવાથી આ પ્રાંત કાંઈ ફેલાઈ જશે અને મહાસભાને માનવાસભાને તેમજ પાળા દલાવી લેવાશે, પરંતુ સરકારને એ માનવાસભામાં ત્યાં હવેક મળી નથી. કામ જમીન વાળા સરકારની પ્રવૃત્તિઓ આં આલુજ છે. એમની પ્રવૃત્તિને આ પદ્ધતિ વળવા માટે સરકારને ઉભરું પોલીસનું જળ આ વધારવું પડ્યું છે.

હાઉસની અવ પરિસ્થિતિ

અમલમાં આઈ જાણીતા અંગ્રેજોની સહીથી લડતના 'મહા-મેરકર માર્ગજન'ની અંદર એક પત્ર પ્રસિદ્ધ થયો છે જેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે વિલાયતના રજાનેથી અમને સમાચાર મળ્યા છે કે સરકાર હાઉસની પરિસ્થિતિ વિશે ને સમાચાર વારંવાર મદાર પાડે છે તેનાથી લશ્કરી પરિસ્થિતિ કોઈમાં પ્રવર્તી રહેલી છે. રિયાત સુધારવાને મહાસભા મંબીર રીતે ખરાબ થઈ છે કે સરકાર અને પ્રજા એ અને વચ્ચેના આટલો ખરાબ સંબંધ જમાઉં કરી પણ જોવામાં આવ્યો નથી. સર પી એસ. સીવા સ્વામી આખર જેઓ મદામ સરકારમાં એકેન્ડર જનરલ હતા અને ભેજરસેમરી એકેન્ડરની નીચેના સભ્ય હતા તેમજ એલ-મન્ડીયા હીપરજ શીરકનના પ્રમુખ હતા તેઓ કહે છે કે હમનનીવિની સખ્તાઈ એટલી બારે છે કે તેનું માત્ર એકજ પરિણામ આવે. કાવરો અને વ્યવસ્થા એના પ્રત્યે પ્રજા પોતાને ટેકા આપે તેને નહરે સરકાર પ્રત્યેથી પ્રજાના વિશ્વાસ હડપવી હડી જાય છે. આવા અર્થ આર્થિક ખુરા સમયમાં અસંતોષની મામળા બિદુલ થઈ ગઈ છે.

સર તેજ જહાપુર સમુદ્ર જેઓ રાજક ટેબલ મેન્ડરેસના પ્રસિદ્ધ સભ્ય હતા અને કનસલ્ટેટીવ કમીટીના સભ્ય છે. તેઓ દર્શાવે છે કે લોકોની કવાયત રકમ મધુર થઈ ગઈ છે. અવિશ્વાસ અને રહેમની નજરથી મહાસભાવાદીઓ સરકાર પ્રત્યે જુએ છે જેમ નથી પણ જેઓ મહાસભાવાદીઓ નથી તેઓ પણ જુએ છે.

શ્રી. રેવ. જે. એલ. એપડ' જેઓ પશ્ચિમ હાઉસી મુનાઇ-ટાઈ થીઓલોજીકલ કોલેજના પ્રો-સીપાલ છે અને ૭ મીસનરી સંસ્થાના પ્રતિનિધિ છે તેઓ દર્શાવે છે કે કેલવાએલો વર્ષ અને સરકાર એ અને વચ્ચે આટલું બધું વેગળાવડું મેં કરી પણ અમાક જોઈું નથી જેટલું આને જવામાં આવે છે. 'ગાર્ડિયન' નામનું એક કોમીટીન વેપર કલકત્તામાં પ્રસિદ્ધ થાય છે તેમાં પ્રેમર જેન કલકત્તા લખે છે :—

મારો જો દર અભિપ્રાય છે કે રેડીયો ખાતેને દવાવી રવાના જોડાઈન-સને ધણીજ એકી હતો મળ્યો છે. જે વિભાગની જાંર કાપડો અને અવરજામાં ખબેલ પડી હતી તે વચામાં કાલિ જોડાઈન-સથી રક્ષાપાઠ નથી ઉઠતું જોડાઈન-સથી કાકેલીતને લાંધે પ્રભાતા દીલમાં ઉઠો કોષ વરવી મયો છે.

જ્યારે રાજા રેવણ રોનરસ મંધ કષ્ટ અને પાકામેરે વ્હાઈટ વૈપરને સ્વીકાર કર્યો તારે આ રેકમાં એવું ધાનવામાં જાન્યું હતું કે રિકાવત અને હોડ વચ્ચે સમસ્યની અને જીવતાનો નવીન ધુમ રક્ષામયો છે પરંતુ એ સમસ્યની અને જીવતાને જાહેર ઉઠી વેકા વધતી જાય છે. અધુર પ્રાંતની જાંર અને તેવી ખાસ પરિસ્થિતિ બંને ઉઠી કચેલી હોય અને તેથી સરકારને જાહેરી પમલા કરવાનું જાહેર યોગ્ય કાન્યુ હોય પરંતુ જે પાત તો અજાણ છે કે સરકાર અને હોડના વિચારવંત જાહેરમત વચ્ચે મધ્ય કેટું પડી મધ્ય છે અને એવું સંધાજ કરવાનું અવિચાર્ય પાલુજ અસંભવિત કષ્ટ પડેલું. જાનું વિનાશકારક પરિણામ જાવડું અટકાવવ અને પરસ્પરને વિભાસની કાનથી ઉપરિચિત કરવાને વિના વિલંબે શુ પમલા કરવા ન જોઈએ!

શ્રુતિહત તરફ પગરજ

રોનીયા રેવણી મેલ જે ખાસ રેવણ સર્વોચ્ચ દોડના સમાચાર મંચાથી પ્રસિદ્ધ કરે છે તે દર્શાવે છે કે મોરેટ સરકારની જાંર જાલ રાજ્યકારી પરિસ્થિતિ વિષે એવી કામાનવી દીકા કષ્ટ રહી છે કે હોર વીકોડન રોજી દને એ પાલ સમજા કરી છે કે જામાની નીતિ જે નરી કુખવાજ છે. દોડમાં ખાંડીકની મહત્વાને જોએ તેમજ જે પાલ યોજવા છે. પ્રેમિકને રવધાજ પહેલાવવાને જાહેર તેનામાં પ્રુકળ ચેતન હતું છે. વિભાગ અને હોડ વચ્ચે જાલી કાનથી અને સુમેક જે જાંરને જાહેર પ્રુકળાન પહેાનું છે.

એકજ રાજ્ય

રાજ્ય જાંરજી પદવામાં મહાસભાએ સદકાર જાવડો. એકજ એકી સર સેમ્પુજલ હોરે જાંરક કરી હતી તેમજ જરાજ જાવડા પંડિત મદન મોદન માલવીયાજીએ રાજ્યું હતું કે પ્રભાતા પમલાગી પામેલા નેતાઓ તેમજ હોડના મનુષ્યવ અને જીવતાનાં કુખમાર પ્રુપો જમલજ જોડી હનરની સંજ્યા જાંરે જોઈમાં હોય તેવા સમયે મહાસભા સદકાર જાવડે જે જીવજી અસંભવિત છે.

પદકા પાલજનાન ખાનવો

રાજ્યકારી સરકારની જાંર એવી કુમપ્રમ જાલી રહેલી છે કે પંડિત મદન મોદન માલવીયાજી અને સર સેમ્પુજલ હોર વચ્ચે એક જીલ માજુસ મધ્યસ્થ તરીકે જાંરને તેની સારકતે કુમેકની વાટાપાટ જાલી રહેલી છે. આ તટસ્થ માજુસ જામવમ કસવનાર અધિન જે પરંતુ તેમ નામ છુડું રહેલું છે.

વોલંટરીયની જાંરની કુલકાલ

વોલંટરીય જે માજામાં વિભાગવ જાંર હતા એવી જાવડા નીકળી હતી તે વિષે કશું સમજાનું નથી. હોડમાં મહા-જાવડાને એક સન્યાસ જાલી કરવામાં જાવી તાર માલ રાજકીય પરિસ્થિતિમાં ક્યો હોરકાર કર્યો. અને સીમલામાં એક પ્રાંતવા જાવડાને જોડાવવામાં જાવડા હતા.

આંધ્રી રેની ઉજવણી

જાવડા હોડમાં આંધ્રી રેની ઉજવણી કષ્ટ હતી અને સમય મજાજન પ્રેમિકને નીકળ્યા હતાં. માલ જોડીએ મળાઈ હતી અને પોડીય સર્વત્ર જાંર હતું. જે મજાએ રજક પ્રાંતમાં

મેરી જર પડો કષ્ટ હતી જાંરમાં અને સંપૂર્ણ પ્રાંતમાં પામીએ જીવ જાવડાને પડકાર હતા અને જેમમાં મોડકા હતા. આંધ્રી છુટે નહિ ત્યાં કુખી મુસેલની વાલ નહિ

આંધ્રી રેની ઉજવણીના પ્રસંગે જાવડામાં હતા પંડિત મદન મોદન માલવીયાજીએ પોતે એક સારકત કદાચું હતું અને સભામાં તેમજે રાજ્યું કે આંધ્રી જે નામ સરકારના સંકેત વડી છે. જામાં કુખી નેમો અને તેમની પાલજ જેમો જેમ જાંર પ્રુમિકા છે તેમજે કોડમાં ન જાવડે આ કુખી કુમેકની કોષ વાનવિત જાંર કરે નહિ

સર્વે રેકમાંનાંએ જરપુર છે

જે માસમાં આંધ્રી રેન ઉજવણી તે મેળા સમયે હોડમાં એકલી મેરી જરપડો કષ્ટ હતી કે રજક પ્રાંતની નેમોમાં કેડીકોને પ્રુપા માટે જાવડા ન હતી. પંડિત માલવીયાજીએ આંધ્રી રેન ઉજવણીની હોડને જાવડા કરી હતી તેમજ સંજર જાવડા મજા હતા. રેકમાંનાંએ જાવડા ન રહેવાથી હોડી સરકારે સુ-મેગાર કેડીકોને કોડી કુખવાના કુકમ કર્યા હતા કે નેમો રાજ્યકારી કેડીકોને પ્રુકાલી જાવડા જાવ.

વોલંટરીયમાં રાજ્ય વૈદિક કષ્ટ

વોલંટરીયમાંએ જાને જી કસુલાઈ નામરજના નાના જાલ કાલાજા નામરજના કસ, જી રવજ મોરારની નેન કસમાં જાલે તા ૧૫-૫-૩૨ ને રવિવારના સન્યાસી જાવડા રવાજના હરતે જીકાવિમ યુજાલી મોમી મંડળ હોલમાં નેડીક વિધી જાનુસાર કસ હતા જમના યુજા જાવડે મંડળ હોલ જાંર જાવડા તેમજ પા ધ. ના રજક હોડનાકોએ સાર પ્રમાજમાં હનરી જાવી હતી. આ જાલ કસ પ્રસંગે જાને પકા વચ્ચે ખાસ કરીને રવજથી જાવી પ્રતિનિધિ અજાના પ્રુપા જી. બી. જી. મેકરાજ અને સન્યાસી જાવડા રવાજને જાવડાજ જાવી રોડાવવામાં જાવડા હતા, અને જાલ વિધિ સન્યાસીના કામે કરવામાં જાવી હતી. જમના યુજાવિકમાં જી. ક. યુ. મોમી મંડળે વર જાવડો એક એક સોનાની નિંદી એટ જાવી હતી. તેમજ જાવડા પાંચ મંડળ તરફથી પક્ષ વર જાવડો એક એક સોનાની નીંદી એટ મળે હતી. તાર પાળી વા તારફથી પીકસુલાઈ નામરજને નીમે પ્રમાજેની જાહેર સંજાએને એક જાલ રજું હતું—પા ધ મોમી મંડળને ઝીની ૨, પા ધ. રજવણી હોડને ઝીની ૧, પાંચ મંડળને ઝીની ૧, વેદ પ્રમારક મંડળને ઝી. ૫, નડીવાડ જાનાવાવમને જી. ૫, સુધા સરપુજને જી. ૫, રતેસિંક જાનાવાવમ તોડરને ઝી ૫, લેડીસ્મીય રનેકી મંડળને ઝી. ૫, હનિંજન જોપિતિજનને ઝી. ૧૦-૩. પ્રમે પોડ ૧૧-૧૮-૩. જાના વરજથી રવજજામ મોરારે નીમે પ્રમાજે જાલ રજું હતું: વોલંટરીયમાં મોમી મંડળને ઝીની ૫, પા ધ. રજવણી હોડને ઝીની ૩, પાંચ મંડળને ઝીની ૨, લેડીસ્મીય રનેકી મંડળને જી. ૧૦, સુધા સરપુજને જી. ૫, રતેસિંક જાના-વાવમને જી. ૫, વેદ પ્રમારક મંડળને ઝી. ૫, અને મ-ડીવન જોપિતિજનને (રીતીકસ) ઝી. ૧૦-૬. પ્રમે પોડ ૧૧-૧૮-૬. જાલ પ્રસંગે જાવડામાં પ્રમાજેમાં મોમી પેડી અન્યાસી જાવડા રવાજ, જી. મેકરાજ, જોડાનીસમર્થથી રવાજમાં પ્રમાજક વિધેરે હતા અને તેમજે સત્કાર પા. ધ મોમી મંડળે પ્રુક રીતે કર્યા હતા. સન્યાસી વરજથી પા. ધ. ના હોડનાકોએ ખાસ કરી પ્રમેજે જોષ જાવડામાં જાવડો હતા, તેવીજ રીતે

હોલનું રાજદ્વારી વાતાવરણ અને રીપેરીંગેશન સંબંધી ચોને લાગેલી બહેમતનું ભારી રીતે પચાનું હતું હતું. અને બાવી ચોનાથી દેશ મળ્યા કાંઈકોને મદદ કરવાને સંબંધી એ અરજી ગુનવરતા ભારી ભેગી રકમ કરી દેવામાં આવી હતી.

આભાર

મુનિશ્વરન ઓપિનિશનના કવાળમ દિવસોમાં પ્રજાભાઈ પ્રજાસતે મદદ કરવામાં પેળી મેસર્સ સુપાકલ્પ પરમ, નારજીભાઈ ભાગ્યભાઈ, નરેશભાઈ હરીર વાંસજી વિરેજી વખતેનો ભોમ બાવી મદદ કરી છે તેનો બધો બાલાત માન્દીએ હોય. તેમજ રા. પ્રજાભાઈ આ કાપાદાસે ચોતા પ્રતે જતાવેલ પ્રેમ માટે ચોઈસશીએકના હરેક હાઈલ બાલકોને આભાર માને છે

વિવિધ સમાચાર

લેડીસ્મીથમાં મદદેસા છુટ્ટો મુકકયો—પ્રેરેસર સર્જવદ બાબેદ મોંબાં હતો તા. ૨૯ થી મેના દિવસે નવા મદદેસાનું મકાન પુરુષ મુકવાની ક્રિયા કરવામાં આવી હતી. આ નવા મદદેસામાં એક દળદર વિદ્યાર્થીઓ માટે કમનડ છે. મદદેસાના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ અધ્યક્ષતા કર્મ બાધઓ એ પ્રસંગે હાજર હતા. મેસર્સ રહેમાનમાં તથા ડી. એચ. યુમરે પ્રસંગને અનુસરતા બાધઓ કર્યાં હતાં. આદ્યમાત તરફથી દરદીઓને પુલના દાર આપવામાં આવ્યા હતા. આદ્ય લેડીસ્મીથ ના વંચ મુરદીઓ તરફથી સમવદ બાબેદ મોંબાંના હરેકે મી. સી. એસ. અસમાલને લેડીસ્મીથમાં આવવામાં આવ્યું હતું જે સમવદ અદમદ રસુલે વાંચ્યું હતું. મી. સી. એસ. અસમાલ દરદીઓની લેડીના પ્રમુખ છે. મી. અસમાલ આરવા નેએ પચ એક દરદી છે તેમજ પ્રસંગને અનુસરતું વિવેચન કરી મી. અમાલુદીનનો આભાર માન્યો હતો એમજે આ મકાન બાધવામાં અલેમ્મ વેશવી હતી. આદ્ય વિદ્યાર્થીઓએ સંબંધી અલ્પી જતાવ્યા હતા. મેસર્સ એ. સી. મુસ્તા, કે. ખાન, એમ. ચોમસ, વી. બાલા તથા રહુતામસીમ વીજેર બાધઓએ પ્રસંગને અનુસરતાં બાધઓ કર્યાં હતાં અને મેળાવડો વિચલન જોવા હતા.

લેડીસ્મી. મદદેસાની સમાચાર—તા. ૧ થી જુન ૧૯૩૨ ના દિવસે અહીંની હોંડુ એસોસીએશનની જનરલ મીટીંગ મેળાવવામાં આવી હતી. અને તે રખતે નીચે મુજબ કામલાવ થયું હતું.

નવા વર્ષ માટે મુંદળી કરવા નીચે મુજબ કામલાવ થયું હતું.

પ્રેસીડન્ટ—મી. મોરારજી પ્રસોતમ તમા; વાઈસ પ્રેસીડન્ટ મી. હામોદર મંગજી રામજી; સેક્રટરી મી. ડી. છ બદ; આસી સેક્રટરી. મી. મનભાઈ જાતી.

મેમ્બર્સ નિમણુંક—મુખ્ય મી. એમ. છ. બદ; વાઈસ મુખ્ય મી. જનભાઈ ઓળાભાઈ; સેક્રટરી મી. છેલસંકર એવોઈક; આસી. સેક્રટરી મી. કે. જે. વર્મા; ફેઅર મેમ્બર્સ અમાલુવદ કીરામંદ કુંજની. કાલનેન્સ કમીટી—મેસર્સ કાક માલવજી કા., માધવજી નેહાભાઈ કા., મોવોઈજી રાજેવડાસ કા., અમરજી મેઠજીભાઈ કા. મેમ્બર્સ સભાસભા—મેસર્સ અપવાનસાસ વિઠ્ઠલભાઈ, ચોપટલાસ મેઠજીભાઈ, નરેશભાઈ, અમીર અમરજી, કાલિદાસ પરસોતમ, મેરાવ દેવકેશભાઈ,

મનલાભ નરોતમ, અંકરભાઈ પ્રમજી, મનલાભ કલમીદાસ, ધીરજીભાઈ અમવાનસાસ, નરેશભાઈ હરિભાઈ, કરમજી રામજી, મણીકંદર કામંડા, અમવાનસાસ મેઠજીભાઈ.

ઉપર મુજબ ૧૯૩૨ ના ૧ થી જુનથી એક વરસ માટે મુંદળી કરવામાં આવ્યા આદ્ય એસોસીએશનને અમળ ૩૫ વધારતું તે વખતે ૩૬૦ એક વિવેચનો થવા હતા. આ વખતે મી. નરેશભાઈ, હરિભાઈ નરેશી કીવલી અમલ આપવામાં આવી હતી. આદ્ય વખતના અભાવે મીટીંગ નરખાલ કરવામાં આવી હતી.

—કાક નેહાભાઈ છ. એવિય નેમ્બાસાસની મુશાદીએ મેળાવવામાં આ રેકર્ડ બાબેદ છે અને તેમને પછી અમળ મેળાવવા કરી એક મેળાવડો આપવામાં આવેલી છે તેમની વિરુદ્ધના અમને ૩૬૦૦૦ કામળો મળ્યા છે જે બાધવા અને વચિત મારવા નથી પરંતુ અમે માનીએ છીએ કે એમને માટે અર્ધા અર્ધા મેળાવડા ને ને કામળોએ કાંઈક છે તેમજ એમને વિષે પાછી લપાસ કરીનેજ કરેલા હશે —મ. ડી. એ.]

ઇસ્ટ લંડન હોંડુ સોસાયટી

આ સરખાની આદ્ય વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૧૭-૫-૩૨ ના રવીવારે સાંજે સાત વાગે સોસાયટીના હોલ માં મળે.

કાર્યક્રમ—(૧) વાર્ષિક રીપોર્ટ, (૨) અગાધ, (૩) કાંઈક વાદોની મુંદળી, (૪) ફોરવર્ડ મેમ્બર એક દરદીની અમળને અપની નીમણુંક, (૫) મંદિરના મકાનમાં સુધારો વધારો કરવાની મેળાવ, (૬) બાલાન્ય કમીટી, ચિતવણી—૨૫ જુની એવી કલમ મુજબ ઉપરની મીટીંગ મુર્તે મદેલી થી અમા મેળાવવા માટે મંદિરમાં તા. ૨૧-૬-૩૨ ની રવીવારે સાંજે એક કમીટી થાશે.

અભાસાઈ, એમરકાસ પટેલ, મુખ્ય. હાલુ હરિભાઈ, માનક મંત્રી.

બહેર ખુબર

અમા ઓને અમર અપવામાં આવે છે કે મારો બોલના નામે અવાન કીરા અમ વાંકનેન્સા હંમરે વર્ષ ૩૦ ની લે ભારીય ૩૦ થી મેદ ૧૯૩૧ ના હીસતથી અમઅવા અમઅવા થી કામ અમાએ નાથી અમે છે, તેને કામ પચ ચાલુસ કાંઈ પચ પેસા અપકે અમવા કામ પચ અતનું એક દેક કામ દેકે માટે કું અવાગદાર નથી. એ સોને વિચિત સાવ.

મી. હીરાભાઈ લાલા વાંકનેન્સા બેહાનીસમર્ગ તા. ૬-૬-૧૯૩૨.

પોસ્ટ એફિસ સર્વિસ બેન્ક

અમનની પોસ્ટ બીટીસ હર છુકવારે હવેથી સાંજે ૧ વાગ્યાથી રાત્રે નવ વાગ્યા સુધી ખુલ્લી રહેશે જે મેળા એવીસ બેન્ક માટે હીપોગ્રીફ મેલામાં આવશે તમા ખુલીઅન હોવા સર્વિસીકેટો મેલામાં આવશે આ બંદવાડીમાની આખરીથી જ કરે કરે. છુકવારે સાંજે ૭ વાગ્યાથી રાત્રે ૯ વાગ્યા સુધીમાં જે અમ અમવા પડેલા કામ તે સમયે તમા હીપોગ્રીફ એવીસ બેન્કમાં સપે અમવા તો સર્વિસીકેટો ખરીદો.

તમારું પીસવાનું ક્યાં કરાવશો?

પોસેલો તૈયાર માલ ક્યાંથી લેશો?

મરચાં, હળદ, કરી પાવડર, મરચ મસાલો, મરી, સુકે, અડદની દાળ, ચણાની દાળ, ચોખાનો આટા, મેથી, ધાણા, છરે વિગેરે વસ્તુઓ વેપારી ભરતી અપટ્ટેડેટ મશીનરી માં પીસેલી તૈયાર મળી શકે છે. ધરતા ઉપયોગને માટે ખાસ પીસવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવે તો તે પણ કિંદાયત ભાવથી પીસાં આપી આહવાને પુરેપુરો સંતોષ આપીશું.

એક વખત અજમાયશ કરી જુઓ:-

A. Baker & Co.,

'Phone 1586. 154, Queen St.
DURBAN.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણ તંબર સ્થિતતા બનાવતા, પછનાપલ વિગેરે ચીજો આરદર મળેલી તરત સઢાવવામાં આવશે.

ફરેક આરદર ઉપર ભત્તી રેખરેખ રાખી આરે માલ, સારી પેકિંગ કરી કિંદાયત ભાવથી મોકલવા માં આવશે.

ફેમ પ્રાવીન્સ, ઢાંચવાલ, કીકેટ, રેડેસીઆ વીગેરે ફરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

દરબાન, નાટાલ.

૭૭

Phone 2267. Box 220, 122, Grey Street, DURBAN.

HEERABHIA MORAR MATVADKAR.

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

દીરાબાઈ મારાર મટવાડકર,

ટાકરીલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

અને કમિશન એજન્ટ.

ફેક્ટિસ સારી રીતે કરી ગાય રી બી.વી. હે મોકલવામાં આવશે
ટેલીફોન ૨૨૬૭ બોક્સ ૨૨૦ ૧૨૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, દરબાન. ૭૨

ઉત્તમ મરચ મસાલો વિગેરે

અમારે ત્યાં ભત્તી રેખરેખ નીચે તાજે અને ભણકથી મરચાં ફેકેટો મરચ મસાલો, કરીપાઉડર, હળદર, મરચાં, તેમજ કરીનાં અને કીણનાં ટેમ્બલ મીઠક આમાર ફેકેટો શેડા થા જગ્યાએ અમારી રેફરી સાથે મળા હકથી. આપે કલમ માલ, તમે પરમા જતાપી કલતા નથી. એક વખત અમારી ખાતરી કરો. મળવાનું ફેકેટો,

K. N. PADIA.

122 Victoria Street, DURBAN. ૭૩

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફ્રુટ મલગુ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાથે પેકિંગ કરી રી. બી.વી. મોકલવામાં આવશે. લખો:-

P. O. Box 442. Durban. 129 Victoria St. ૭૪

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફેકેટ ભત્તી તાજું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાથે પેકિંગ કરી રી. બી.વી. મોકલવામાં આવશે. લખો:-

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. ૭૫

જાહેરાતો અને વાચન

જાહેરાતો	ફી	મુસબમાન	પારસી	મુસબમાન	મુસબમાન
112	1882	1882	1882	1882	1882
જાહેરાત	1882	1882	1882	1882	1882
જાહેરાત	1882	1882	1882	1882	1882
જાહેરાત	1882	1882	1882	1882	1882
જાહેરાત	1882	1882	1882	1882	1882
જાહેરાત	1882	1882	1882	1882	1882
જાહેરાત	1882	1882	1882	1882	1882
જાહેરાત	1882	1882	1882	1882	1882
જાહેરાત	1882	1882	1882	1882	1882

શરતબાધુની ત્રણ વર્ષના ગેર-નિયમિત નવજનના કાર માં. સરખાંદ અરેખાખાધની આ વર્ષાઓ શ્રી. મદદિવ દરીવાર દેખાઈએ જોઈએ પેલાના વિનાશ અર્થે અખી હતી અને 'નવજન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં અખ છે કે 'અનેક પ્રદેશનાં જીવન વિષય આ વર્ષાઓ સરખાંદ કાપ પાડશે એ વિષય અગતે જાહેર નથી.'

સ. શ્રી. ૨-૬.

Box 247 & 317 Tel. "Khatrl."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent.
 Beira, P. E. Africa.

મોહન રત્ન અને કાગળ. ટેલીગ્રાફ નંબર "ખત્રી"
હુસૈન હરમાલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

હાલમાં હરિશ્ચંદ્રાજી—સંવત ૧૯૮૮ રૂ.
 રાજવૈદ્ય પંચાંગ
 ૬૪ પૃષ્ઠ સમિત ૬ રૂપાઈ ખર્ચ લીધા વગર
 લઈ ન મોકલ
 મોકલવામાં આવે છે. આજેજ મંગલો.
 મહનમજરી હરમસી, ભગનગર, કાઠિયાવાડ. ૭૭

કીટીંગસ
 પાઉંડર

કીટી, ઉધાપ, માકડ, વંદા, માખી.
 સધળા જંતુઓને

નાશુદ કરે છે.

બ્રાહ્મીશ બતાવડ. ફક્ત દીનામાં વેચાય છે. P/A 75

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktol Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishments: 67 a, Pritchard Street, Johannesburg.

N.B. - We do not employ Travellers.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLE.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON.

Prop. A. N. GOSHALL.

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

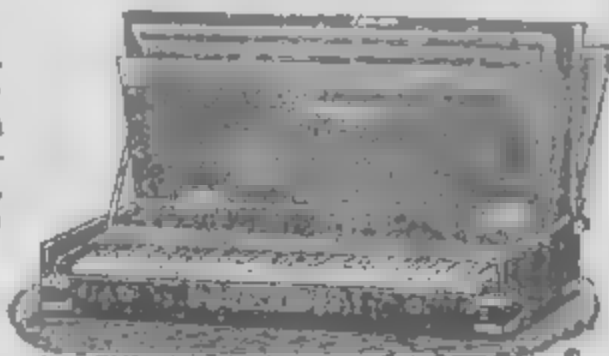
હારમોનિયમ અને તબલા

અન રંગત મટે દરેક ધરમાં હારમોનિયમ તબલાની જરૂર છે એ હવે પુરા પાડીએ છીએ. મુંબઈના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હાથના ખતના, પોર્ટેબલ દરેક ભવના મીઠા અને અધુરા સુરના હારમોનિયમો તથા રટાકમાં તેમજ રહે છે તે સીવાય જવા કાઝો ધમણ, સુર, બટન એમરે પણ મળશે. દરેક ભવના હારમોનિયમનું રીપેરિંગ કામ ખાલીથી હરી આપીએ છીએ. હવેના વા મનો:-

વેસલરીયા મ્યુઝીક સલૂન,

(માલિકા મે. એન. ગોશલા.)

પી. એ. એ. ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કેપોટનના વખણાવણા પૌષ્ટિક પાકા તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મેથીપાક
રતલ ૩/૬

આડપાક
રતલ ૩/-

યુનીયનના કેઇ પણ ભાગમાં પાંચ રતલથી વધારે સેનારને પેસ્ટ ચારજ માફ છે.
બહાર મામના મહાસભ્યે ઓર્ડર આપેજ પૈસા મોકલવા બહેરખાત્રી કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક: R. K. KAPITAN

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street Durban.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	Rs.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	Rs.	d.
Yearly	25	6
Half-Yearly	10	6

'Phone 327

Tel. add. "Latopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર ઈન્ડિયા ઓર્ડર: ઈપર ખાત્રી
આન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755, 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું હોઈ છાપું જાણા સાફ ચાકિશમાં વંચાઈ છે.

આવ અને નક્કી મારે જાણો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હિંદના પ્રખ્યાત મવૈમાઓના નવા રેકોર્ડો

અમે તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક જાણના મન હરી કે તેવા ધાર્મિક, જામાણક અને સંજારીક બોધથી બરપુર ગાયનોની રેકોર્ડોના સમૂહ કરો. આથી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

(રામ કાંદબરી) ગુજરાતી

"અરે જાણી ધીરે ધીરે હમ બર"

"પતિ વીના પ્રેમાત્મા મનના"

નંબર ૬૫૬.

(રામ ભાઈરવી) ગુજરાતી.

"દેના નાથ ક્યાજ નરવર દાથ મારો
મુકદ્દમાં" (કેશવકૃતી)

"દુલ્હો મારો તંદુરસ્તો તાર."

નંબર ૭૫૦.

જિતમ ખાવાઈના, યુર દેખાવ વાળા અને મધુર મોઝન બોલસ વાળા પ્રમોફિન તેના જોવારને પણ આનંદ આપે છે અને તેની સાથે જમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દસમણે આનંદ વધારે આપે છે
ગુજરાતે હોંદ. જમારી મજકર વાળી ૪૨૧ ગમગવાળું પુર માર રેકોર્ડ ખરીદનારને બેટ આપવામાં આવશે.
અમારે આથી પ્રમોફિન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાજાની પક્ષીજ મલત થશે.

'Phone 2447.
P. O. Box 1158.

Agent of H. M. V. RECORDS.

E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

70

Indian Opinion

No. 24—Vol. XXX

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. ખંડાલા

રહીલા સાવો

જુન તા. ૨૭ થીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.
રહી. "ફેનીયા"

રહીલા જમાત: પાસા ૨૭-૭-૭.

૪-૭-૭ પાસા ૨૫-૭-૭

રહીલા જમાત ૬-૭-૭ પાસા ૪-૭-૭

જુલાઈ તા. ૨૨ થીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી

મુજલમાની વીરહી, પાસા ૨-૨૫-૭ રહેલીલા પા ૬-૨૭-૭ અને રહીલા વીરહી, પાસા ૨-૭-૭

સ્પેશીયલ પા. ૫-૭-૭ તા ડીસેમ્બર પાસા ૪-૭-૭

મુજલા—ફેનીયાએ પોતાના પોતા પાસાના કારણે ૨૨ જુલાઈ જમાત ૪૪૫૫૫ પહેલાં ૪૫૫.

રહેલા અને ૪-૭-૭ માટે રહેલા મુજલા પાસા ૪-૭-૭ પાસા ૪-૭-૭

૨૨૭ રહીલા રહેલા પોતાની રહેલા જમાત ૪૪૫૫૫ પાસા ૪-૭-૭ અને પાસા ૪-૭-૭ પાસા ૪-૭-૭

૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫

SHAIKH HAMED & SONS.

૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫

Tel. Add. ૪૪૫૫૫

૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫ ૪૪૫૫૫

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper

Public through

RATES and SPECIMEN

'Phone 4800, Central

el. Add.

P. O. Box 1610.

THE

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accidents Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN

Box 247 Tel. "Kharl."
HOOSEER MAH (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 P. O. India.
 મેકસ રેલ્વે નં. ૬૧૫. ટલીગ્રાફ નંબર "મત્રી"
કુસેન હસ્તામલ (સરદારમલ વાલા)
 ટેલિગ્રાફ રજીસ્ટર નંબર,
 મેકસ. પો. ઓ. આફ્રિકા.

કર્મચારી હાઈવેલ્ડેન્ગ — સંપત્તિ ૧૯૨૮ નું
રાઈવેલ્ડેન્ગ પંચાયત
 કંઈ પણ કમિટી કે કમિટી નથી હોવા જરૂર
 તરફ નહીં
 મોક્ષદાસ અને જી. આરોર મંત્રી
 મેનરજી ૬૧૫૨૬૬ નમનગર, હાઈવેલ્ડેન્ગ.

Phone 3457. Box 516, 162, Grey Street, DURBAN
HEERABHAI MORAR MATYADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
હીરાબાઈ મોરાર મટયાદકર,
 દેશીયો ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ.
 વેલિંગ સાઈડ રોડે ૬૨૧ માલ સી.એ. ૬૧ થી મોક્ષદાસ માવરો
 ટેલિફોન ૩૪૫૭. બોક્સ ૫૧૬. ૧૬૨ મે ગ્રીસ્ટ, ટરબન ૬૨

**Do you have difficulty
 in reading small print?**

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Infirmary for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 67a, Princes Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)
Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0
 We repair all makes of HARMONIUMS. Repairs and workmanship guaranteed.
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALL'S MUSIC SALOON,
 P. O. Box 480, 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 મને જાણ છે કે તમે હારમોનિયમ રાખવાની જગ્યા છે કે હોય તો તમારું જીવન મુખર્મીના પ્રખ્યાત "વાસ" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ અને તબલા દરેક જગ્યા માટે અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો અહીં પ્રકાશ તોવાર રહે છે તે સીવાય જાહેર માટે પચણ, સુર, ખડા પીર, સમ મળશે દરેક જગ્યા હારમોનિયમ અને તબલા માટે જાણીતી જગ્યા આપીએ છીએ. જણાવો આ મળેલો:
મોરારદાસ મુખર્મી સહુન.
 (મોરારદાસ એ. એન. મોરારદાસ.)
 પી. ઓ. બોક્સ ૪૮૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ટરબન.

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલને ખારીકાઈથી તપાસો

જ્યારે તમે દુકાનની અંદર કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ ખરીદવા જાઓ ત્યારે તમારા એ ખાત્રા થવી જોઈએ કે તમને એજ બનાવટનો માલ મળે છે. કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ સરસ રીતે ઓઝળી જાય છે અને કપડામાં કાંઈકની નીશાનીઓ રહેતી નથી. તે અત્યંત કરકસરના વાપરી શકાય છે.

કીન'સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જથ્થામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની બહામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે ગ્રાહકોને હમેશાં સંતોષાયલા લેશો. 77

THE NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add.
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vant Add:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 3838.

6-Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

એન્ડ ઓસ્ટ્રેલેશિયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રોગ્રેસીવ અને ચોટામાં ચોટું બિઝનેસ

આપનારી બાસક વર્ષની રુબી લીમા કંપની.

હાજીના વીમા ઉત્તરવાથી તો તો પ્રવેશ પામ છે તે બજારું હોય તે અને હજી કંપનીમાં
ઉત્તરવાથી વીમા વધુ પ્રવેશ અને સફળ બિઝનેસ બાજી પ્રોગ્રેસીવ બરવાથી
મળે તે બજારું હોય તે બાજી.

મુળજી જી. પટેલ.

સિદ્ધિઓના બોક્કનેસના ચાક એજન્ટ.

કોલકા ૪૮૮૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

Indian Opinion

No 24—Vol. XXV.

Friday, June 17th, 1932

Registered as the principal newspaper of the Indian community in South Africa.

IMPERIAL CITIZENSHIP ASSOCIATION ON CAPETOWN AGREEMENT

MR. K. Narayan, Hon. Secretary of the Imperial Indian Citizenship Association, Bombay, has addressed the following letter to the Secretary, Government of India, Department of Education Health and Lands, New Delhi:—

"The Secretary of the Education Department, Mr. G. S. Bajpai, announced on the 5th April, 1932, in the Legislative Assembly the main heads of the Agreement arrived at as a result of the recent Conference in Cape Town between the Delegation sent by the Government of India, headed by the Hon. Sir Fazl-i-Husain and the representatives of the South African Union Government, Sir Foz-i-Husain and his colleagues, with Sir Kurram Roddi, the late Agent in South Africa, were good enough to attend an informal meeting of the Council of the Imperial Indian Citizenship Association on the day of their arrival in Bombay, but unfortunately they could not spare time for full discussion that day. The Council, however, later has had the advantage of having a full statement of the circumstances in which the agreement was reached, from Mrs. Nalini, one of the Indian delegates, who is also one of its members.

"The agreement refers to two main questions—namely, the future of Indians in South Africa and their position in the Transvaal provinces. In this letter the Council confines itself to the first and larger issue.

"With the object of facilitating repatriation a plan of 'assisted emigration' was formulated which, it is now recognised, has failed. The 10,000 persons who took advantage of this plan and returned to this country, have not found it feasible to readjust themselves to Indian life after their long residence under entirely different conditions in South Africa. The Council notes with satisfaction that the plan has been abandoned in the new agreement.

"In the opinion of the Council the failure of the repatriation scheme is conclusive proof that the great body of the Indians in South Africa is a permanent element of the population of that country and that the means of its uplift must be the same as those found suitable and necessary in the case of other sections of the population. The Council is aware that the Indian Delegation must have been moved by weighty considerations outside the simple merits of the case in undertaking to recommend that the Government of India jointly with the Government of the Union of South Africa, should appoint a Committee to explore the possibilities of lands other than India as an outlet for Indians in the home country as well as in South Africa.

"The Council is aware that in the first Cape Town Agreement the alternative of emigration to other lands as a way of relieving South Africa of such Indians as were unable to adopt the Western standard of life had been suggested. But it was not taken seriously even by the Government of the Union of South Africa, who did nothing to implement it during the last five years. Mahatma Gandhi, however, put his finger on it at that very time and

warned the country of the dangers lurking therein. He wrote:—

"Repatriation could only be to India. Re-emigration can be to any country. The following sentence in the settlement clearly points to that interpretation:—'The Union Government, therefore, will organise a scheme of assisted emigration to India and other countries where Western standards are not required.' This assisted emigration to other countries, I hold to be dangerous, for there is no knowing what may happen to the poor ignorant men going to an unknown land where they would be utter strangers. Such countries as would take them would only be Fiji or British Guiana. Neither has a good name in India. It is decidedly a disadvantage to have been a party to assisted emigration to any other part of the world."

"The Council cannot help thinking that Mahatma's observations have as much force to-day as five years ago.

The Council appreciates the patriotic work of the Indian Delegation under the leadership of the Hon. Sir Fazl-i-Husain, confronted as it was with inherent difficulties of the Indian problem, which notwithstanding signs of an improved racial attitude towards Indians noticed by the delegation, seem rather to have become aggravated in the political sphere. It is, however, given to understand that the arrangement arrived at with the Government of the Union of South Africa in connection with the proposal to explore the possibilities of Indian Colonisation in lands other than India, does not commit either party to anything beyond exploration. It further understands that the Indian Congress in South Africa has agreed in the spirit of pioneering to this exploration and has consented to send a representative to work on the Commission of enquiry, when it is set up, on the condition that they are generally satisfied with the rest of the agreement. Bearing these two factors in mind the Council of the Association does not wish to strike a jarring note at this stage, but it considers its duty to place on record its strong conviction that, should the exploration which is to take place as a result of the Conference, lead to nothing feasible, the fact that the Indian delegation agreed to it should not prejudice in the slightest degree directly or indirectly, the inherent right of South African Indians to citizenship in the land which to 80 per cent. of the population is the land of their birth, as recognised by the Agreement of 1927 and reaffirmed by the 1932 Cape Town Conference. If this is made unequivocally clear to the South African Government the Council of the Association would await with interest the result of the revision to explore the possibilities of Indian Colonisation in other lands.

Mr. Sastri And Sir Kurma On The Agreement

Two welcome addresses were presented by the President and Councilors of the Corporation of Madras to the Rt. Hon. V. K. Srinivas Sastri and Sir K. V. Reddi. The function was well attended besides the Councilors and the officers of the Corporation there was a large number of visitors. On arrival at the Alipon Hall, the two distinguished guests were received by Mr. T. S. Hanumanth Aiyar, the President, and Mr. D. J. Warren, the Commissioner, and conducted to the Council Chamber. After the guests had taken their seats, the President read the eulic addresses which were then presented to the Rt. Hon. V. K. Srinivas Sastri and Sir K. V. Reddi, enclosed in two silver caskets. The two recipients were next garlanded.

The following is the address presented to Mr. Srinivas Sastri:—

"Honoured Sir,—We, the President and Councilors of the Corporation of Madras, desire as the representatives of this historic city to bid you welcome here after your recent tour in the cause of India. We have watched your long life of service with growing admiration. As an educationist, a social worker, as a political leader and as an exponent of the Indian Empire, you have throughout your career rendered inextinguishable service to the land of your birth. Great Dominions have honoured you, apostolic offices in Britain have given you their freedom, Ministers of State have acclaimed your eloquence and statesmanship and you have been admitted to His Majesty's Privy Council. We have no freedom of title to bestow on you, but can offer you our affectionate and respectful homage. To us you will always be the true "Servant of India," like your great master, Gopal Krishna Gokhale. We trust and pray that you may live long to continue your work for our countrymen at home and abroad, and to see those ideals in which you have dedicated your life realised in an India, united, happy and free."

During amidst cheers, the Rt. Hon. V. K. Srinivas Sastri spoke as follows:—

President and Councilors,—It is a great honour you have done me and my friend, Sir K. V. Reddi, this afternoon. I feel proud of this honour. It is true that I have appeared before on similar occasions but I can assure you from my heart that I have never been more pleased or more happy.

In the address which was read to me, no mention is made of South Africa. But I notice that in another address there is a prominent allusion to that sub-continent and to the fact that I made a speech there. It is very good of you to have brought Sir Kurma and me together on this occasion and I am happy to receive this honour along with him. Having been in South Africa in the same capacity as he filled, I can bear testimony to the extraordinary difficulties which he had to face in the discharge of his work, and I sincerely pay homage to the ability, the integrity and devotion with which he looked after the interests of our countrymen in that land.

Speaking of South Africa it is impossible to keep out of our mind a great name in modern India—a name so great that it will, I am sure, come within your recollection at once. Believe me, ladies and gentlemen, it is not with happy or contented feelings that I bring in his name on this occasion. Twice before it has fallen to my lot to return from South Africa after fulfilling certain missions. On both those occasions, it was felt by all my colleagues that the first thing to do on return to the shores of India was to go to Mahatma Gandhi and make a representation to him of our feelings. No one could a

prior report made. "If he approved of our work, that was enough"—this was the feeling not merely of myself, who may be considered to have a weakness for Mahatma Gandhi, but it was the feeling of all with whom I was associated. And, if I may, for the first time, publish a report it was also the feeling of the members of the Government of India. How sad I must feel now, you are in London, when it was not possible for me to take a similar report to the one man in all India who has a right to form a judgment of South African affairs and send public sentiment to the country. But I have a feeling that if it had been possible to do as I did on the two previous occasions, the result would have been exactly similar. The Mahatma, I think, would have blessed our work and would have said that the Indian Delegation could not have done better. I say this with a special emphasis because some of you admit have been reading the newspapers in which there is the intelligence published that in South Africa our countrymen seem to be somewhat restless. Our countrymen live there in circumstances that do not make for self-satisfaction. There are many disabilities still. They have a hostile public opinion to encounter at every turn. Very often indeed their position is one that can only be described as humiliating. It is no wonder that they are constantly complaining. If the work of reform went ahead in that country, several years would have to pass before our countrymen could be said to have come into a situation which can at all be described as tolerable. But it is not altogether that point of view from which the results of our labours should be judged. It is with reference to the circumstances in which the delegation began their work that you must formulate your estimate of our work. Judged by the extremely perilous condition in which our countrymen had been brought, a condition which was verging on material ruin, the results that have been published, and which I will not take up your time in reciting, must be considered to be not unsatisfactory. More upon this head I ought not to say; but perhaps, I could not well have said.

Sir K. V. Reddi On The Agreement

Sir K. V. Reddi, replying, eulogised Mr. Sastri's services to South Africa. He claimed India's agents in South Africa had said or done nothing to besmirch in the eyes of the future historian the fair name and glory of India. Their aim had been not merely to protect the interests of Indians in South Africa, but to place the cause of the oppressed on the forefront of the Indian movement in India.

Proceeding, Sir K. V. Reddi added they had behaved not merely as representatives of the Indian Government but also of the people of India.

Alluding to the recent agreement, he asked the critics to remember that every agreement was a matter of compromise which involved "Give and take" and naturally there must be some losses as well as some gains and only they cultivated what might be called international mind, this agreement was a gain for them in a different light.

Sir K. V. Reddi declared: "We are passing through very unfortunate times. The people on the one hand (at least a large section of the people) and the Government on the other are differing widely. Events are happening which cannot be said to be happy from the point of view of the Government or of the people. But let me pray the day will not be far off when these unfortunate conditions will be removed, when those who are in jails and are making terrible sacrifices will be released and that a declaration will be made either by the Prime Minister or the Viceroy, proclaiming that all that has been agreed to at the Round Table Conference, with all restrictions and guarantees, would become the national law of the country within a few weeks."

illegal. That being clearly against the intention of Parliament the select committee thought that legislation should be passed to make it possible in the future. Further included in this Bill is a provision which deals with the situation which more particularly, has arisen in the town of Springs. That was also the subject of a judgment by the Supreme Court. In Springs we have one part of the township which was laid out as a township before Springs was proclaimed as a gold diggings. It was taken for granted by everybody that on such an area as was including such an existing town as Springs, and under the old law that the restrictive clauses numbers 130 and 131 would immediately apply. That was so understood by Parliament when it passed the law of 1919, to which I have referred. Springs is also especially mentioned in the select committee's report, but according to the decision of the Supreme Court it was found that those restrictive clauses did not apply to townships of that position. So Springs found itself in this position, and while it was included in proclaimed land it was defended against the encroachment of Asiatic representations were made in the Government, and evidence was brought before the select committee on the part of the municipality of Springs and others interested, and the select committee unanimously agreed to deal with particular matters in this Bill, and while vested interests of Asiatics were protected in past legislation, it was agreed with the consent of Parliament, to make their restrictive clauses applicable to the future. As I said, the select committee was entirely unanimous with regard to this Bill. Even the alterations which I thought were necessary, after ripe consideration by myself and the Government, and after discussion with various parties, even those alterations I did not effect in the Bill without consulting the select committee again. I called the select committee together from time to time, and took them into my confidence, and consulted them in regard to my alterations which I thought ought to be effected, so that these alterations which I did make they also had the consent of the select committee. There is one important difference in the Bill as it is now brought forward as compared with the Bill originally introduced. As the Bill was introduced into Parliament originally, it was proposed therein to prohibit for a period three illegal businesses existing on the Witwatersrand only. The idea was to condemn them for three years, but as was realized by the select committee that if those trades of illegal occupations were eliminated it would be a distinct hardship unless some other provision was made for them. So it was originally proposed that if municipalities, or proclaimed land, should be agreed to not admit any of the establishment of the mines where those districts Indians could settle and could also own land, and if they did not comply, then the Minister, above the heads of those municipalities, could not side to such municipalities areas for those Asiatics and for other Asiatics who might wish to settle there. On further consideration we considered that such a provision might not work. We carried the municipalities along with it would work well enough, but as we did not it would be practically impossible. Therefore we decided it was much better to effect an alteration in the Bill to the extent, that all those illegal businesses on the Witwatersrand which were situated in localities occupied either by Asiatics, or by coloured persons, or where such a business, or the presence of such an Asiatic, would not give offence, or probably would not be a distinct hardship.

Indian and then afterwards to make provision for him. I think it is very much important to note that we are to follow that policy, and that the select committee, then the Bill has been amended in this way, that instead of the mining commissioner merely having a right, as he now has, to permit Indians, in spite of the gold law, to reside on the Witwatersrand in locations, compounds, or haggards and such like places, that power should also be given to the Minister. Now, according to the Crown law advice, that was the only way to carry out that policy which I have described to give the Minister that power. What we intend to do is this—I think that is the most sensible way of dealing with this whole difficult position which has arisen on the Witwatersrand—that immediately after this legislation is passed a commission shall be appointed under the chairmanship of a judge—my commission consisting of three members—to consider each particular case on its merits, to take into consideration what the locality is, what such an Asiatic is doing his land and carry on his business, whether that Asiatic is of good character and whether his presence gives an offence to the neighbourhood or not, and then to advise the Minister who, under this Act, if it is passed, will have the power I have described, how to exercise his discretion. That would treat each particular case on its merits, and would generally give a minimum of hardship and be the best way of dealing with the very difficult and complicated position. Now I introduced this alteration in the Bill with the unanimous consent of the select committee that dealt with this question. I may also say that it will be within the power of the Minister of this commission to compile that register which was advised by the select committee of 1919 that he should have a register and it is absolutely necessary to have a register out of the confusion which exists on the Witwatersrand all these years with no register. It is becoming unbearable where they go to settle. After this general explanation I think it is necessary to say to the members of the House that I have already described to this Bill. First of all, it tries to show the loopholes, most of which I have already described, covering Asiatics by Koroopers, and then there will be the difficulty as to fixed property being taken into line with the provision of the common law, and the law also the provision dealing with the position of Indians who, contrary to the intention of the law, have acquired their businesses within municipalities. Where we close these various loopholes I think we have covered them are protected. We close the loopholes only in the future. Now there is one valuable provision in the law of 1919 which I think is very valuable. It is that it gives British Indians, as such protection was given to coloured persons generally, or to Chinese. What we propose now is to put all coloured persons proclaimed land on the same footing as British Indians, especially mentioned in the law of 1919. Then there is another provision dealing with deproclaimed land. It is rather strange that the law-givers only made provision for land as long as it was proclaimed land. No provision was made for the future for the case of deproclamation. You see that on proclaimed land there has arisen a township, Crown land is alienated, and it becomes private property, and that township the land becomes private property. The purchasers of that private property acquired their holding on the definite understanding that they were protected

against the encroachment of Asiatics, but when that land is deproclaimed, the all at once that are then vanishes, and, according to the opinion of Europeans generally, in the Transvaal, that is, the Asiatics in value. The Johannesburg municipality and people generally in the Transvaal who are interested insist upon provision being made for the case of deproclamation, and so we have included a clause by which Clauses 130 and 131, that is, the restrictive clauses in the gold law, shall apply to proclaimed land, that is deproclaimed, but only if the land is included in a township. As far as the duties and powers of licensing authorities are concerned, we provide in this Bill that in future certificates shall only be issued by the licensing authorities in which a license can be issued only if the applicant, when he is on Asiatia, shall have given notice to the licensing authority that he occupies land legally. If he does not bring forward that proof, then licenses can be issued to him, but it is provided here that the inclusion of the name of such Asiatic in the register which is to be compiled of legal occupants of proclaimed land will be sufficient proof for the licensing authority that such a person occupies land illegally. If there is any doubt and a party wishes to take the granting or refusal of a license to court, then it is laid down that the magistrate's court can be such a court for dealing with this matter, and from the magistrate's court there will be an appeal to the higher courts of law. There is one last clause dealing with a possible evasion of the existing laws by Asiatics in the Transvaal which has provided a loophole and which the select committee has sought to close. That is where an Asiatic married a Malay woman, the women can hold fixed property in the Transvaal. It is the idea of a good many people that that is a good many Asiatics purposely contract marriages of that nature in order practically to become entitled to occupy such land, and practically to own such land. I must say that personally I am very strongly in favour of a restrictive clause like this, because it does take away right which have purposely been given by Parliament to Malays in the Transvaal. Malays were not considered in the Cape Province, and later on by legislation passed in 1924 were not considered in the Transvaal as Asiatics. They are included generally in our idea of the coloured people. I was talking to the hon. member for Yeoville (Mr. Duncan) who was the chief representative of the Opposition on the select committee, and we both agreed that possibly it would be best, seeing there is good deal of trouble on the part of the Malay community with regard to this matter, to drop this, and I would propose, personally, after I have spoken to the hon. member for Yeoville about this matter, to put on the table for the committee stage an amendment to delete this last clause. I think this much is to be said for the deletion of this clause that I think this revision takes place on such a very small scale that it is really not worth while retaining this clause. I think I have explained the provisions of this Bill, and seeing the select committee was altogether unanimous with regard to its provisions, I may express the hope that this Bill will have an easy passage.

SNOEK

New Season's dried snook, Prime quality, specially selected, 24/- per dozen, Cash with order or C.O.D. Railage paid to any Union station.
COAST TRADING CO., 817 Kerkraal St., Capetown

Message From Dr. Rabindranath Tagore

The following has been received from the Far East Near Press (Singapore) Ltd.

"From the depths of the present atmosphere of antipathy the cry has come from the inauguration of a new era of faith and reconciliation, for a fellowship of understanding between races and nations alternated by racial politics and diplomacy. We in India are ready for a further change in our attitude, bringing harmony and understanding to with those who have inevitably brought near to us. We are waiting for a gesture of goodwill from both sides spontaneous and generous in nature, by which will create a future of constructive work for the harmony of public good, of the harmony of peace between the peoples of India and England."

"The visit of our friend from England has confirmed the immediate possibility of such an intimate fellowship and truth in our mutual relationship. I feel called upon to appeal to all who have a welfare of humanity at heart to come forward at this critical hour and courageously take upon themselves the task of fulfilling the moral responsibility which is before us, of building upon the base foundation of faith, of acceptance of truth and policy of generous mutual forgiveness."

"The policy of the past however painful it may be, all should never obscure the vision of the people of the future. Let it be for us jointly to our friend our experience of the frailty of our hostility must inspire us with a profound belief in the truth of the simple fellowship of hearts. In the mighty power of creative understanding between individuals as well as nations inspired by a common urge of love."

Members of Friends' Society Visit India

Three members of the Society of Friends, Miss Alice Constance, Warden of Manchester University Settlement, and Mr. Eric Hayman and Mr. Percy W. Bartlett of the Fellowship of Reconciliation, who recently travelled through India sounding feeling among leaders of opinion there were invited to stay with the poet Rabindranath Tagore. Dr. Tagore was deeply distressed at the effects of the partitioning regime and very anxious about the future of the people of the people of the Indian and India. He gave his visitors a ringing appeal for reconciliation, showing the young Indians are ready to help to break the present deadlock and to pave the way to peace. In the course of his visit:

"We are in need of a gesture of goodwill from both sides, spontaneous and generous in its faith in humanity, which will create the inner harmony of peace between the peoples of India and England. I feel called upon to appeal to all to come forward at this critical hour and courageously take upon themselves the task of fulfilling the moral responsibility which is before us, of building upon the base foundation of faith, of acceptance of truth and policy of generous mutual forgiveness."

WANTED Agent in South Africa and East Africa for reputed Indian manufacture of Surgical Dressings Antiseptics, Insecticides, and Tablets. For terms apply to Ladoo (1928) Ltd. Patel Building opposite to post No. 2, Bombay 2.

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from last week)

LICENSING CLAUSE OF THE AGREEMENT

Laws governing the terms of trade licences remain unchanged in Natal, and are as stated in the Congress Statement to the Natal Indian Delegation. In the Transvaal there have been hardships imposed, not only due to the enforcement of Sections 134 and 135 in respect of trade licences, but actually a new Ordinance, known as the Licence (Control) Ordinance, was passed. This Ordinance, although passed, will await the assent of the Governor General. We shall deal with it later.

In Natal the policy of differential treatment of Indian applications for trade licences still continues, although the Licensing laws are of general application. There has been and there is a tendency, based on racial considerations, to refuse to grant trade licences to facilities which are regarded exclusively as European trade "zone." As long as the Licensing Laws remain as altered, and unfettered discretion is vested with Licensing Authorities, so long will there be room for perpetration of injustice to Indian trade licences.

There is one significant fact which we would like to bring to your notice as shown in the attitude adopted by the Government of India between the years 1908 and 1909 in regard to treatment in Natal of Indian trade licences. Due to a feeling of antipathy which resulted in refusal to renew Indian licences on flimsy grounds, representations were made by Indian traders to Authorities both in London and in India on the grave injustice that was being committed. Mr. Gokhale was at this time strenuously moving for the stoppage of indentured labour. This led to negotiations between the Government of India and the Natal Government. The Natal Government wanted the continuance of indentured labour, and the Government of India agreed to do this if the rights of Indian traders were protected. Eventually a compromise took place whereby the Natal Government agreed to give right of appeal on refusal of renewal of trade licences, and the Government of India agreed to allow Indian Immigration to continue until 1911, when it finally stopped. This was Act 22/1909 originated. We have mentioned this point as showing the anxiety of the Natal Government to secure the continuous supply of indentured labour for the benefit of white Colonists, and it is bargained with India by allowing the right of appeal in respect of renewals which the 1909 Act provided. Even the protection given to right of appeal has been narrowed down to the case of S. Bhayala vs. Natal Town Council. The decision in this case has shown that the Court had no power to interfere with the discretion of the Licensing Officer, properly exercised in such renewed cases just as it had no power in the case of new licences. Recently in the case of Klerka vs. L. J. Smith Town Council, the Court found that it had no power to interfere with the assignment of a new property. One of the Judges expressed the view that the Court could enter into the merits of the case. Although, on the face of it, the judgment may be regarded as an advantage, yet how far it affects the status laid in Bhayala case cannot be judged now.

The case of Gora Mahomed vs. the Durban Town Council, heard before the Supreme Court, Natal, in October 1931, marks an important event in the history of licensing cases. Gora Mahomed & Co., a firm which had been trading for forty years in

West Street, Durban, was, due to change of ownership of the property, given notice to vacate the premises. They made application (which was in effect a transfer) for a licence for premises two doors below their old premises. The Supreme Court in refusing the appeal, held that the distinction between two classes of business which the Licensing Officer made in the exercise of his discretion, if he considered it desirable that it should be done in the public interests and for the purpose of preserving the amenities of the Town for the benefit of all concerned. The effect of this decision, which is detrimental to Indian trade, is that there can be no hope of an Indian acquiring fresh trading rights in West Street, because the class of business he conducts, and the class of customers he attracts.

(To be Continued)

A Reporter's message from Johannesburg states:—

Great importance attaches to a judgment by Mr. Justice Kruger, in the Rand Division of the Supreme Court, interdicting Sarkhey, Limited, from allowing any coloured persons, other than domestic servants, to occupy property in Norwood, states Reporter, Johannesburg.

The action, which began in 1925, was brought by the North Eastern Districts Association Prop., Limited, an Association formed with the object of excluding Coloured persons from Norwood, and was based on the fact that the deeds of lot 36, which Sarkhey, Limited, own, contained a restrictive clause reading "No coloured person, other than servants, shall be allowed to occupy the property." Sarkhey, Limited, had, however, let premises on the property to two Asiatic concerns for trading.

In The Magistrate's Court

For The District of Durban Held At Durban

Cases No. 1080/32

Between GANESA No. 97375/7406/29635—Plaintiff and RAMSWATHA, Free Indian Male No. 58087/20805, formerly of Durban, but his present whereabouts are unknown to Plaintiff—Defendant.

To the above-named Defendant.

Take Notice that a Summons has been issued against you in this Honourable Court by Ganga, Free Indian woman No. 97375/7406/29635, of Root-koppie, Natal, for Divorce & Violent Maintenance on the ground of unlawful desertion and costs of suit and that an Order has been made that the publication of such Summons shall be deemed to be good and sufficient service of such summons upon you.

You are hereby required to enter an appearance to the summons on or before the 29th day of June 1932, and your failure to do so, a judgment will be given against you in your absence.

Dated at Durban this the 13th day of June, 1932.

By order of the Court,

(Sgd) HIRAN CHAND

Clerk of the Court.

(Sgd) J. W. Godfrey,

Plaintiff's Attorney.

Metelino Buildings,

427 South Street, Durban.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩૦ મું.

ફ્રીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૭ જુન ૧૯૩૨

અંક ૨૪

નોંધ અને સમાચાર

નવા એજન્ટ અને તેમના એજન્ટરીઓ.

અમને સત્તાવાર સમાચાર મળ્યા છે કે હિંદી સરકારના નવા એજન્ટ કુન્ડ મદારાજસાહેબ તા. ૧૩ મી જુલાઈ એ પ્રતિષ્ઠાથી ઉપડી તા. ૨ જોગેડે ડરખા આવી પહોંચી. હિંદી સરકારના એજન્ટના એજન્ટરીઓ, બેરીંગ જોગે દાલ કામ ચલાવે એજન્ટ છે તેઓ મયા સોમવાર જોગેડોનીસમર્ગ મયા છે. તેમની જગ્યાએ આવેલા નવા એજન્ટરી મી. જોગેડે પછ તેમની સાથે જોગેડોનીસમર્ગ મયા છે. મી. બેરીંગ જોગે દિવસ જોગેડોનીસમર્ગમાં રહીને પછા ડરખા આપશે. તેઓ તા. ૧૧ મી જુલાઈના દિવસે ડરખાથી હોંડવાન જવા ઉપડી જશે. મી. બેરીંગની તોમ વેસ્ટ કુટીબરમાં આસીરહટ કમીશનર તરીકે નીમણુંક થય છે.

નાટાલમાં મહેરીયાનો ઉપદ્રવ

આ વરસે નાટાલમાં મહેરીયાએ અમર રૂપમાં દેખાવ આપ્યો છે. અને મોટે ભાગે મરીન નેટીવ પ્રજામાં મોટામાં મોટું નુકસાન થવા પામ્યું છે. નાટાલ પ્રેવીન્ટીવ્સ કાઉન્સિલના અંદર એ વિગતની ચર્ચા કરતાં જોગેડોનીસટ્ટેરે દર્શાવ્યું કે રીલીફ આપવા સંબંધી રિયલિટી અસંતોષકારક હતી. પ્રેવીન્ટીવ્સ કાઉન્સિલે ધીર ૨૬૦૬ કમીનીન પુર્ણ પાંચવામાં વાપર્યા હતા. આ આખી પરિસ્થિતિની તપાસ કરવાની જરૂર છે. પ્રેવીન્ટીવ્સ કાઉન્સિલ આ રાષ્ટ્રીય એમરજન્સીને પહેંચી વળવા કશિયાત નથી. એ કમ બાકડો જો કે મળતો. નથી પરંતુ મોટી સંખ્યામાં નેટીવો મરી મયા છે. ડરખા અને મેરીટસમર્ગની અંદર અમર રીને પ્રસ્થાપિતો ભરાપ થય હતી અને પ્રસ્થાપિતો સમય કરી કશા એવું કરુંજ નહિ. હેલ્થ કમીટી મહેરીયા જોગેડોનીસ પાસ કરતી રેળા ખીલ વાચન વખતે નેવી કોન્ટ્રોલ સુબ મી. જો. જી. જોગેડોને દર્શાવ્યું કે આ અમર એજન્ટરીઓની અંદર અમર ચાલીસ હજારની નજીક નેટીવો મરી મયા છે. સત્તાવાળાએ જે પમતા અર્થાં હતાં તે ખીલુસ પુરતાં ન હતા. મી. સી. એમ. હીમે દર્શાવ્યું કે નાટાલ મુગર એજન્ટરીમાં મહેરીયામાં પટકામ પડેલા નેટીવોની જરા પણ સંખ્યા એવામાં આવી ન હતી. આ જોગેડોનીસ પાસ કરવાનો દેવું એ છે કે જુદા જુદા ભાગોમાં હેલ્થ કમીટીઓ રજાવવી અને મહેરીયા પ્રસારિતો અટકાવવાની સર્ગ પગલાં એ કમીટીઓ બરે. નાટાલ અને ઝુલુલેન્ડમાં મહેરીયાએ અરખર આ વરસે સખત તાસ દેખાવી મુક્યો છે. ચાલીસ હજાર નેટીવો રામ કરજ થય જમ પર્લા આ દેશની સરકારનું એક કડું સરખું પજ ન કરે એ રેલકા આલપની વાત છે! જો એથી ઉલ્ટીજ પરિસ્થિતિ થય હત કે નેટીવોને

મદસે મુગરખીઓમાં આરજી નુકસાન થયું હત તો મુગરખાન અમર માંતિથી બેસી રહ્ય ખરી! પરંતુ નેટીવો મરતા હોય તેની કને પડી છે!

એકાદર હિંદીઓ દેશ અથ છે

રહીમર જુગોના તા. ૧૫ મી જુને પછર હિંદીઓને અમર મદાસ જવા ઉપડી ગય છે. તા. ૧૬ મી જુને ખીજ રહીમર અમી ૧૪૨ હિંદી રીપેટીએટસને અમર મદાસ જવા ઉપડી છે.

કેનહાલિયરથી અમર ૮૦ ઉપરાંત હિંદીઓ મેકારીને લીધે હાલ જવા માટે ઉપડી મયા છે. તેમને કાંઈ પણ જગ્યાએ કામ કરવાનું મળતું ન હતું. રહેના રપેટીઅલ કાચો તે મને ડરખા થય જવા માટે કેનહાલિયર એજન્ટવામાં જાગ્યા હતા. મેરીટસમર્ગની અંદર પણ અમર ૩૫૦ માલુસો એકાદર રિયલિટી પડેલા છે. આ મુન્ડીઅન અનજોગેડોનીસટ્ટેરે રીલીફ કમીટી નીમવામાં આવેલી છે. રે માર્ચે ૧૯૬ કુર્ગને બોરાક આપવામાં આવે છે. રીલીફ કમીટી પાસે પુરતું ફંડ ન હોવાથી ખીલ માલુસોને તે મદદ કરી કશી નથી. અમર ૩૫૦ માલુસોને ખીલુસ કામ કરાવે પણ મળતું નથી અને કંબાજીવત દાલતની અંદર તે વસે છે. તા. ૧૮ મી જનિવારના દિવસે સીડી કાઉન્સિલે રહીટ એજન્ટ કરવા માટે રજા આપી છે. રીલીફ કમીટી એ વિષે અપરજા કરી રહી છે. રીલીફ કમીટી નહર પ્રખને પણ ફંડ માટે અખીજ કરનાર છે તેમજ મરમ કપડાં અને જોગેડે પણ તે સીકારો કે નેટી જોમની પાસે કપડાં ન હોય તેને આપી કશાય. ડરખામાં પણ હિંદીઓમાં મેકારી પુલજ છે અને તેને માટે સર કુમાં રીલીફ ફંડ કમીટી નીમવામાં આવેલી છે અને ફંડ ઉધરાવવાની કશાવત કરવામાં આવી હતી આ કમીટી શું કરે કરી ગઈ છે તે બાબેજ નહરની બજામાં આવી કશું છે.

ગોરાનો કાળાના ઉપર સીતમ

રિસન્ટો અંદર વરતા એક મેરા એકત મી. ડારનેલીઅસ રેન રેન્સનજો એક નેટીવના ઉપર તાસઅવક સીતમ મુલ્યો હતો અને તે માટે તેને બાના માછરૂંટ મી. જી. જી. પુલન સમસ ખડો કરવામાં આવ્યો હતો. નેટીવે કાંઈમાં દર્શાવ્યું હતું કે એક રજિવારના દિવસે તેણે રેન્સનજો પાસે પોતાનો પમાર મંગ્યો. એ માસનો મારો પમાર મરી મયો હતો. રેન્સનજો પમાર આપવાની ના પાડી ખીજે દિવસે મે પાછો પમાર મંગ્યો. તે ઉપરથી રેન્સનજો મેકો ઉપર અને મુલોઓ મરી અને બાતો મરી અને શામબોક વતી દટકા મારવામાં આવ્યા. આ માર પછી તે નેટીવ નાચી મયો. પરંતુ રેન્સ-

ખર્ચ થેલા કિપર મેઠાં અને તેને પકડી પાડ્યો. તે મેટીરના મરદનમાં એક કાંચો આમડાનો પડ્યો તેણે માપ્યો અને એ પ્રમાણે તેને ઘેર છુપી પકડી લઇ ગયો અને પોતાની સાથે દોઢાંબો. આ પાદ એક કાંચણની તેને માડીના પીંદ સાથે બાંધવામાં આવ્યો અને રટીરના કિપર ની પાર મારવામાં આવ્યો. જાંબના કીનરટાળમે તેને પાંચો કોપી મેરે મારવા માં આવ્યો. આ પ્રમાણે ત્રણ વાર તેને કાંચણે તરફ અને ત્રણ વાર અમદનાર પરાથી મારવામાં આવ્યો. વન દેનનાથે મુઠો કણુલ કર્યો હતો અને દહાંડું હતું કે એ મેટીર નીકળે આગમાં રહેતો ન હતો. માછરદેટ રેન્સનમાંને ત્રણ પીંડો દેઠ અમર દેઠ ન થાય તો તાલ કિવમની નેજની સળ ફરી હતી. મેટીરના કિપર મેટાંબો આવા સીતળ વરસાવતા હોવા કદાં માછરદેટ મોટ જાતે તેમને આવી દબાવી પ્રભા પરીને કોડી કે છે એ આવી કમ્બુલ જાવા પામેલું હતું એટલે કે જાઈ મેટીરે કાણ જાવાને આવી રીને માર્યો હાથમાં લઇ હતાંબો હતો તો માછરદેટ તે મેટીરને કી સળ કરવા પરંતુ આ રેલમાં મોટ જાતે મોરજો મેટીરને તેઓ અનુપી. કે એમ લેવેલ હતાં કે!

પ્રોટેસ્ટર લેમન્ટ ઉપર હુમલો

પ્રોટેસ્ટીયા પ્રુનીવર્સીટીના એક પ્રોટેસ્ટર લેમન્ટના કિપર દેઠકાક નોંધવાન ડોએલ્ સીતમ મુખ્યો હતો. પ્રોટેસ્ટર લેમન્ટ પ્રોટેસ્ટીયા પ્રુનીવર્સીટીની સીનેટના એક જણ છે અને તેમ જણના કોલેજર છે. આર જુવાનીઆઓ તેમને પોતાને ધેરથી મોટરમાં ઉપાધીત લેવાડી ગયા અને પ્રોટેસ્ટીયાના પકાર એક મરાજની અંદા કહી ગયા. આ તેમનાં કપડાં કાઢી નાખવામાં આવ્યા અને તેમને કાંપે કરીર દાર વાપડવામાં આવ્યો અને તેને પીંકાં ચોરવામાં આવ્યા. આ વિશિષ્ઠ પ્રોટેસ્ટરને મોટરમાં મેલાડીને પાછા લાવ્યા અને અર્ચ રટીટ માં તેમને કિતાલી મુકયા. તેમના પાંચા પાછળ એક પેકાડ લખી નાંખ્યું હતું. તેના કિપર વેર, વાઇન એન્ડ વીસેન, આદલા કપડો લખ્યા હતા. એવું કહેવાય છે કે વેર, વાઇન એન્ડ વીસેન, નામનું એક પુસ્તક અખાલેલું છે. તેમાં એક પ્રભાની મરદનાઈ કરવામાં આવેલી છે એમ મનાય છે. એ પુસ્તક વિષે જાપાનીમાં પછુ પુસ્તક મર્ચ આને કેસોક અમલથી આવ્યા કાંતી હતી. પુસ્તક ઉપર લેખનનું નામ નથી પરંતુ એ પુસ્તકના લેખક પ્રોટેસ્ટર લેમન્ટ છે એવી ખાતી કર્યા પછી આર જુવાનીઆઓને મરદ દહાંડું તેવી દસા પ્રોટેસ્ટર લેમન્ટની ફરી હતી. કિપર મુખ્ય પ્રોટેસ્ટરની દસા કર્યા પછી એ મરદ માલુસો 'ડીપાર્ટમેન્ટ' પવની એટીમ માં મવા હતા અને આ અમ તેઓએ દહાંડું હતું કે વાર વાઇન એન્ડ વીસેન, પુસ્તકના જખાગરને તેઓએ દાંધા હાડ્યા છે અને તેને કરીર દાર વધા પીંકાં એડીને ફેલવા માં આવ્યો છે. આ માર માલુસોમાંથી એક પ્રુનીવર્સીટીને આગળનો વિશ્વાર્થો પછુ છે. પોલીસે આ માર માલુસોને પકડ્યા છે અને પ્રોટેસ્ટીયાની ફાઈર્માં હાસમાં તેમના કિપર કેસ માલી રહ્યો છે.

આમલકાંડનો આમલો

આમલકાંડ અને ઉગાર વચ્ચેનો આમલો દુને ડોહાડીની પરિસ્થિતિમાં આવ્યો છે. સોમંડ વિરેનુ બીજ આધરીક

પાતાચિટ પમાર રહ્યું છે. તે બીજ દુને રીનેટ પાસે મળેલું છે. દરમ્યાન પરદેશ પાતાના સેક્ટરીએ આમની સભામાં ખુલાસો કર્યો હતો કે એટલાવા કાન્દરન સંજમી ફેનેદા, ઝોન્ટેરીયા, કાન્દર જાફિલ, કાન્દર રેડેરીયા, નુકાલોલેન્ડ, ઇન્ડીયા અને નુકીવંડ સાથે સરકારે અર્ચા કરી હતી પરંતુ આમલકાંડ સાથે કાંઈ અર્ચમાં સરકાર ઉતરી નથી અને તેનું કારણ એ છે કે એ પ્રભા સરકાર સાથે અર્ચમાં સંધીને માન આપતી નથી અને અર્ચા સુધી તેમ કરવાની તે પ્રમ્ણા ન દર્શાવે તો સુધી સરકાર તે પવન સામે ફરી ગાલમી. કરવા મુખ્યની નથી. આ યોમલના આ ખુલાસા પછી એવું ધારવામાં આવતું હતું કે ખીટને આમલકાંડને સાચાઅમમાંથી ફરે રહ્યું હોય તેવી રીને વર્તમાન રાખ્યું હોય એમ જાણે છે. આમ અહવાડીવામાં આમલકાંડમાં ઉપરિલખ અર્ચો પરિસ્થિતિ વિષે એક નાં પમલુ કરવામાં આવ્યું કે આમલકાંડના પ્રેસીડેન્ટ મા કિવેલરાએ ખીટીક પદેક પાતાના પ્રધાન મી. યોમલને આમલકાંડ આપવાનું અને કિવેલરા સાથે અર્ચા કરવાનું કામનજી મોરલું હતું. આટીક મરકારે પ્રેસીડેન્ટના પ્રકારો વિચાર ન કરવા મા. યોમલ અને કોર્ડે દેલજી કામ નેમી મુલ પાતાના પ્રધાન છે તેઓ કમલીન મવા હતા અને પ્રેસીડેન્ટ કિવેલરા સાથે એક કલાક સુધી અર્ચા કરી હતી. આ પ્રકારની ખીટીક વડા પ્રધાન અને તેની કેમીનેટ સાથે પુરી અર્ચા કરવાની જરૂર હોવાથી તા. ૧૦ માં મુલકારે મી. કિવેલરા પોતે લંકન મવા હતા અને હવે તત્કાલાર મરદેન વધુ છે કે આ મુલાકાતનું રહ્યું પરિણામ નથી આવ્યું અને મી. કિવેલરા પાછા આમલકાંડ મરવા મવા છે. દરમ્યાન ફરનો એક સંદેશો દર્શાવે છે કે 'ફેલ્લી એકમપ્રેસ' પવના અખાલ્યા મુખ્ય કાલેક આમલકાંડમાં હાથિયાર મુકાડી દેવાના પ્રવરનો કહ્યું રહેલા છે. પરંતુ ખાટીક તેવી વચ્ચેથી એ પ્રવરનોને નીચળ કરવામાં આવ્યા છે. પરદેશી પ્રભાવા વાવ્યા ઉગારી કેટલીક ટીમરોમાં હાથિયારો કરીને આમલકાંડ કાઢ જવામાં આવે છે એવા સમાચાર ખાટીક નેકાને મળતાં તેણે તુરવજ વપાસ કર કરી હતી. તેમાં આમલકાંડ અને કાલેક આમલકાંડ વચ્ચે કલાક શવાન પ્રસંગ આવે તો અમાલકાંડ અર્ચ વપવારી કરી રાખતા માટે રીપબ્લીકન આર્મી તરફથી અમાનીક ભળવાખોરેન્ડી એક રાજ્યલે આ હાથિયાર મંગાવવાની વચવરવા કરવાનું મનાય છે. એ ટીમરોમાં હાથિયાર મરવા હતા તેના કિપર વાપરમેલ પછુ હતો અને તેથી ખાટીક તેવી કામ મળાની રહી છે એ ખગર પકડાં પરદેશી નરેરો વરક મે રટીરનો આવી અમ છે એમ તેવી માને છે, અર્ચા આમલકાંડના હાથિયાર કિતારા ઉપર ખાલ કેખરેખ રાખવામાં આવે છે. એકાલેકાટી આ પાવનો ઇન્કાર કરે છે પરંતુ 'ફેલ્લી એકમપ્રેસ' પવ ફરીથી એ પાવ મલ હોવાનું દર્શાવે છે.

પ્રવં ઝોટીયામાં જાપાનનો મુરદો

ચીન અને જાપાન વચ્ચે ચાલી રહેલી ખરડકન પરિણામે જાપાનની અંદર રાખકીમ વાનાવરજી એટલું મંનીસ જની વધુ હતું કે જાપાનના આ પ્રધાનનું પ્રાન કરવામાં આવ્યું હતું અને જાપાનીની વર્ગાંડનમાં જાંબ કેલાવાના પરિણામે પાવલ કાઢ હતી. આ મનાવ જની મવા પાદ જાપાનમાં મહું પ્રધાન

મંડળ સમાધિ છે અને સમકાલે રોહિની પ્રધાન મંત્રી છે અને પરદેશ ખાતાનો ધોરણ દ્વારા પણ તેમના હાથમાં છે. વાઈસરોયે સેપ્ટેમ્બરે આ જાણ વચ્ચે જાણેલા એમાં જેટલું વિશેષ એક મહત્વનું આપણું કરતાં તેણે દર્શાવ્યું હતું કે "નવી સુધી આ એમિમેંટની કરતો અમલમાં મુકાશે આ સુધી નવું કાદ પથ જલવનું લોહાન થયું. ખાસથી નહિ અને મીન માં જે કરકર મોકલ્યું હતું તે રૂપે અમારો ખાતે માત્ર રાજ્યની આજ્ઞા ન હતી એ વાત અમે અમારો કરકરને પાછું ખેંચી લીધું છે તે ઉપરથી સ્પષ્ટ છે એમ અરજ સાધી. જ્યો. જાણ અને મીનના કરકર વચ્ચેના હપ્તાને અન્ય કાચક માટે આ મંડળિયે જાણે છે કે પકકા દીરકાકા માં નવા સ્થિતિ સ્થાપવાના પગલાં હજી મરવામાં આવ્યા નથી. કાચકાઈની અંદર આવરવાદિય સેટલમેંટ બે મેંડાં પરદેશીઓના પણ હાથે થી આ પરદેશીઓ અને એમાંથી સુલેહ કાનિષ્ઠી રહી કહે અને પોતાનો વેપાર સારી રીતે ચલાવી કહે તે માટે કાંઈ સ્થાપના માટે જરૂરી પગલાં વારવારી ખાસ આવશ્યકતા છે. વિતર મંચુરીયાની ખંજર સુધાર એના સિવાય એના કુમસામાંથી આના જાપાનીઝ રેલીશનશ્પ માટે જાપાનીઝ કરકરને પમથા કરવાં પડ્યાં છે તે વિશે હસારે કરી વગ પ્રધાન સંકલે એ દર્શાવ્યું હતું કે જાપાનીઝ કરકરે વારંવાર સીવીલિટ સરકારને ખતો આપી છે કે વિતર મંચુરીયામાં જાપાનના કરકરને અમલ વધવાની જરૂર પડી તેમાં જાપાનનો હેતુ માત્ર જાપાનીઓની ઇંદગી અને તેની માલ મિલકતનું રક્ષણ કરવાનોજ છે. મારી ખાતો છે કે મોસ્કોના અરકરે જાપાની સિધ્ધિ પુરી રીતે સમજી ચકશે. મંચુરીયાના આ ખતાવને લીધે એવા ખાતો આજે રહેલી છે કે જાપાન અને દ્વારના વચ્ચે કદાચ જાપાનનો અમ રહેશે. "મારી ખાતો છે અને મરી પ્રબલને હું અપીલ કરું છું કે આવી અહવાલોથી તેણે ખોટું રસ્તે ફેરવાવ્યું આવું નહિ." જાપાન પોતાની નીતિમાં ફેર કરી જાખ્યો એ વાત તે રપક છે. મીનાએ જાપાનના કુમસાની સામે પ્રથમ તો સમજાવ્યું હતું. મીની, મંચુરીયાની અંદર જાપાનના મોટા હાથો રહેલા છે. મીનાએ જાપાનના માલનો અદિષ્ઠાર કરે તે જાપાનને બારે મુકસાન જામ અને તે જાપાનને પરવડી કહે નહિ એટલું મીનાએ સાથે વેર અધિગતું પરિણામ જાપાનના મેરજામમાં આવે એ જેટ પ્રયોજન તેમજ અમલના અંગે જાહેર અધિપાત થઈ પડે છે જાપાન એના સાથે કામકામમાં વિતરી મીનો મુલ પડાવી લેવાની અમલ રાખે છે આ ખાતો વાત એ અધિપાતની સામે જાપાન ટપા કહે એવો સંભવ એકો રહ્યો એટલું જાપાન કહે ફેરવી લેવાનું લાગે છે. અને તેમ હો પરંતુ પુર્વની આ ખાતે પ્રબલ વચ્ચે વેર આવ નહિ પ્રવેશ મિતગાજ હોવી અમલ, અને દેશના રાજકારીએ એ વાત સમજી કહ્યું તે પ્રમાણે વતે એ ખાસ અમલવા મોખ છે.

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

જુલાઈ, ૩૧ ૧૯૩૨

અસવાસી પ્રોવીન્સીયલ કાઉન્સિલે આજથી એક વર્ષ વધાર માટે સસ કમિટી ઓર્ગાનિસ પસાર દારવાલના કમિટીઓને કહ્યું હતું. કાઉન્સિલ વિશેષ આ તરીકે ઓર્ગાનિસમાં દારવાલની લીટી મળતે જાહેર કહેશે એક અમલ ફરો મરવામાં આવ્યો છે. આ ઓર્ગાનિસમાં દારવાલમાં કવ લીટી કેમ નવી સહકારો દાર્દ પણ સ્થાને આવેલા મેળવી ચકશે. એવીવાદીક ટેન્સ જાપાની યોદ્ધેશ્વર દેવ હિપર કવે કાઉન્સિલ નવી કાઉન્સિલ લીટીઓ મેળવી કકવાતા કવે આ નવું ઓર્ગાનિસ પસાર કરીને આખા દારવાલમાં નવી કાઉન્સિલો આવવા કે નહિ આવવા તેને અંગેની સવ સત્તાઓ સોલ્લ એવોરીટી તેમજ સોલ્લ મોર્ડમે આપી દેવામાં આવી છે. ગાંધી પણ કાઉન્સિલ માટેની અરજ સોલ્લ એવોરીટી કે મોર્ડ નામંદુર કરે તે તેને માટે ગાંધી પણ કારણ આવવાને માટે તે અંધારેલી નથી. કાઉન્સિલ આપણું મા ન આવતું તેની કુલ સત્તા મ્યુનીસિપાલીટી તેમજ મોર્ડમે આપી દેવામાં આવી છે. આજ પર્વત દારવાલમાં મ્યુનીસિપાલીટીઓ અને મોર્ડમે આવી એક હાથ સત્તા નાવવામાં આવેલી ન હતી અને મ્યુનીસિપાલીટીએ સર્વેશીકટ આવવાની ના પાડી હોય તો અરજદારને અપીલ કરવાનો હક હતો અને તેથી તે પોતાને યતા અન્યાય માટે કાદ પાસેથી કાઢ ફરિયાદ મેળવી કવતો હતો આવા ઓર્ગાનિસમાં એ હક કમ લેવામાં આવ્યો છે અને કાઉન્સિલ આવવા સંબંધી કુલ સત્તા મ્યુનીસિપાલીટીઓ તથા મોર્ડમે આપી દેવામાં આવી છે. આ ઓર્ગાનિસ કેપટલિનના એમિમેંટનો ખીટુલ ભંગ કરે છે કારણ કે તે એમિમેંટમાં રપક જાપાનમાં આવેલું છે કે જાપાને કાઉન્સિલને અમલ કામકામમાં ફેરફાર કરવાને વચલ આવશે તારે મ્યુનીયન સરકાર નીચેની પણ જાણત ઉપર ખાસ કલ્લ આવશે એમ ચોક્કસ દર્શાવેલું છે. પરંતુ કયા મુદ્દાથી કાઉન્સિલ આવવામાં નથી આવ્યું તે દર્શાવેલું. ખીટું કાઉન્સિલ ન આવવાના કારણને રીકાર્ડ ઉપર મુકવા અને ખીટું સર્વ ફેરોની અદલ કાર્ડમાં અપીલ કરવાને હક હોવો જોઈએ. આટલા મુદ્દા ઉપર મ્યુનીયન સરકાર ખ્યાન આવશે એમ એમિમેંટમાં દર્શાવવામાં આવેલું છે. આ ઓર્ગાનિસ અમલ વર્ગના મ્યુન માસની પાંચમી તારીખે કાઉન્સિલ પસાર કર્યું હતું. આ ઓર્ગાનિસ કેપટલિન એમિમેંટનો અમલ કરે છે તે વિશે ના અવનર જનરલનું ખ્યાન ખેંચવામાં આવ્યું હતું અને તે મેળા તે નામકારે પોતાની સેંકકાન આપી ન હતી. આજ માસની તા. ૪ થીના મ્યુનીયન મેજેસ્ટ હિપરથી નીંધ કદાચ છે કે મરાખર એક વર્ષ ખાદ કવે તે નામકારે એ ઓર્ગાનિસને પોતાની સેંકકાન આપી છે અને ઓર્ગાનિસ કવે કામકામ જાવો છે. આ ઓર્ગાનિસ મુલમ મ્યુનીસિપાલીટીઓ અને સોલ્લ મોર્ડમે આખા દારવાલમાં જેટલા કામકારે જનરલ કીલરો તરીકે વેપાર કરતા હોય તેનું લીસ્ટ બનાવશે. અને મ્યુનીસિપાલીટી અને મોર્ડમે લીસ્ટમાં જેનું નામ કશે તેવા

જોને દર વર્ષે સીન્ડુચલ માટે કરીને જે અરજી કરવી પડતી હતી તે હવે કરવી પડશે નહિ. ટેન્ગોર ખીલથી મીનીસ્ટર પોતાના હાથમાં લાઈસન્સ સંબંધી કાર્યમાં ભારે સત્તા લીધી છે અને આ નવા ઓર્ડીનન્સથી મ્યુનિસિપાલિટીઓને તમામ મોડેલિંગે જોડાતી સત્તા આપી દેવામાં આવી છે એટલે ટ્રાન્સવાલની હોદી કેમ બીજાના નામ દ્વારા વળી રહી છે. સન ૧૯૩૧ ના નવા પ્રોપર્ટી ટેક્સના રજીસ્ટ્રેશનને અંગેના હકેકા ડોમે ગુમાવ્યા. ટેન્ગોર ખીલ પ્રસાર અત્યંત પ્રોડેસ્ટ્રેસ બેન્ક ઉપર વસવાતો અને વેપારનો અધિકાર એમે ગુમાવ્યો, હવે રજીસ્ટ્રેશન આ લાઈસન્સ ટેન્ગોર ઓર્ડીનન્સ પ્રસાર કરીને મ્યુનિસિપાલિટી અને મોર્ગે જેઓ હોદીઓને દુરગત તરીકે લેખે છે તેના હાથમાં લાઈસન્સ આપવા સંબંધી પુરી સત્તા મુખી દેવામાં આવે છે. ટ્રાન્સવાલના હોદીઓ અલિખમાં ૧૫૫ પક્ષ ભતતી પ્રમતિ હવે કરી શકે નહિ આના બપેરે અને અપમાનીત દ્વારા અંદર પડીને છવડું તેના કરતાં વીર માણસોની પટે પોતાના રવમાન માટે જાડાં મરજુ જેમ ટ્રાન્સવાલના હોદીઓ માટે અને તે જલદેવરીને મારો નોંધવો છોએ.

જંગાળના રાજરાહી સુપ્રસિદ્ધ મદાન તેવા જાણુ ખીપીનમંદ પાલનું તા ૨૩ મી મેના દિવસે ખીપીનમંદ પાલનું મરણ થયો સમાચાર મળ્યા છે એક જગતને દોંદગી એવો હતો કે જાણુ ખીપીનમંદ પાલનું નામ હોદ માં ઘેર ઘેર અપાવું હતું. જાણ, પાલ, અને જાણની જગમ ઓપુડીમનો નાહી રહેશે આ હેતુએ વારે પક્ષ આખરે કાજ જળના અપાટમાં આવી ગયો છે મોટાં કઠોરના રાજક-વલિવટ દરમ્યાન હોદના રાજકીય કોષમાં હોદની પ્રજાએ કોષ જનુવમ પક્ષ બેરવાની જાણાવ કરી હતી. જંગાળના જાણના પાડી મોટાં કઠોરને હોદની પ્રજાને એક જાનેરી નક જલેર આદેશન માટે આપી હતી. જંગાળ અને તેની સાથે સમરત હોદ રાજકીય આદેશનેથી જોડાત જળજળી ઘેરુ હતું. હોદની રાજીવ મહાસભાનું મહાન તે વેળા કાજ મજાવા મોડેલેના હાથમાં હતું. અને રમસિયા માણની પટે મહા-સભાના કાળે તેઓ ચલાવતા હતા. સુરતની રમસિયા મહાસભામાં જે પક્ષ પાવા જરાજ અને હાલેજ અર્ધ હોંબ તે રાજીવ પક્ષની સ્થાપના હોદમાં તેજ વેળાથી થઈ અને એ પ્રજાના સ્થાપકો તે જાણ, પાલ અને જાણની ઓપુડી. સ્વદેશી, વલિવટ અને રાજીવ કોષવણી આ તે જગાનાને હોદ માટે કાર્યક્રમ હતો. આ ઓપુડીની નીકે ખીજ પક્ષ તેથીજ એક જગમ વલિવટ તે જમરે કાર્ય કરતી હતી જેણે સાથે હોદનું જ્ઞાન ખેંચ્યું હતું. તે વલિવટ તે જગમ અરવોં વોલ. કમનથીએ આ ધર્મશિ મદાન પુણ પલજળી હોદના રાજકારણમાંથી જાણના થઇ પોડીચેરીમાં થોમ સાધવા માટે જમ મોટા છે કાંથી કજ જકાર નીકળ્યા નથી. જાણુ ખીપીન-મંદ પાલ એક પ્રમર વકતા હતા. દળરો વનુવોની મેદની વચ્ચે જમરે તેઓ જાણુ આપતા હારે સાંજળ-રાજોના જલેને તેઓ ખાજળજાની મુદના, તેમના પાજળના છવડમાં તેઓ મંદ પડી ગયા હતા. ખડું પુમે તે એ ઓપુડીમાંની તેઓ એક મદાન વલિવટ છે એવું હોદી પ્રજા વીસરીજ થઇ

એટલા મોડેલે તેઓ જાણી ગયા હતા. માનુષ્યમિની સેવામાં સુર થયો તેમણે તેના જગાનામાં આપેલો હતો તે હોદી પ્રજા વીસરી તે નજર હો અને મરજુમના આખાને જરમાતમાં કાલિ આપે એમ જમરોએ છોએ.

મુખમના પ્રસિદ્ધ પારસી વેપારી સર દોરાજ તલાનું નામ જમ મજલુર છે. હોદમાં બહોળા સર દોરાજ તલાનું ટરેટ થાવા ઉપર ઉલેખ મંજાની ખીજવણી કરવામાં તેઓ પ્રથમ જમરે આવે છે તેઓ પાટ કોરીનજન ને જમરોના જલેરીમાં પ્રાંતમાં આવેલું છે આ સર્વવામ પાટા છે તેમણે પોતાની આખી મિલકતનું લોક હિલ તેમજ પ્રજાના અપાજ્ઞ કાર્યે ટરેટ કર્યું છે. મરદુમ સર દોરાજ તલાએ આ કરેલા ટરેટની કિમત કમરોગ પીટ ૨૨૫૦૦૦૦ થતા જમ છે. એટલે કમરોગ જમ કોષ રૂપિયાથી પક્ષ વનુ કિમત જાવ છે મુખમના વાડીયા મેરીરી ૩૪ અપણું છે. તેજ વોરજ ઉપર આ ટરેટ જલેલું છે. આખી હોદી પ્રજાના હાથની ખાલર એ ટરેટને ઉપયોગ કરી. આ ઉપરાંત મરદુમે રૂપિયા ૨૫ લાખ જમરુ હોદમાં રોમોન માટે ખાલ દવાઓ રોપી હકાદવાના કામ માટે વાપરવા જુદા હકાદેલા છે. સર દોરાજ તલાના જમર મરદુમ સર રલત તલાના નામથી સા. આ. ના હોદીમાં જમરજ નથી કારણ કે મદાનમાં મંપીજની સરકારી હોજ જે વેળા જમરે સત્તામદની જલત ચાલી રહી હતી તે વેળા મરદુમે રૂપિયા ૫૦૦૦૦૦૦ જમર માટે ખાલ આપ્યા હતા અને મદાનમાંજ તે ખાલ કટવવાનું હતું કે તેમની નાજાની કાજળીનાં મોટાં મદાનમાંજ માટે આ જલતને ખાર જુલ્યા છે. મારગી કોષ સખાવતને માટે હોદમાં મજલુર જમરો છે. સખાવત જે કોષ જલે છે કોષનું ખમીરજ ન કોષ તેમ સર હોદમાં જે વિવમમાં જે કોષ મોખરેજ રહી છે. મજરે તાલુ કુળને અમરજ કમી આપી છે તે કોષ કમજા નારે તેને વાપરતા પક્ષ સર દોરાજ તલાએ જમરુ છે. જમરના મીમતોને અપેખર પટે લેવા નેનું કાર્ય સર દોરાજ તલા કરી ગયા છે.

શાઓજ અને સર કુમા હોદમાં શું કહે છે?

હોદી સરકારના મે જાણના જોજડો શાઓજ તમા સર કુમા રેડીને મદાનની રેરપેરેકના પ્રમુખ અને જલેરી જાણ-જોએ તેમણે હોદના જે જે સેવાઓ ખજલી છે તેની પાકારી માં તેમને માનવરો આપવા ન જાણીજને જે માનવજ આપવામાં જાનું હતું તેમાં હકોવજ માં જાણુ હતું કે હોદની સેવામાં કાંથી જલેકની મુલાકારીએ કરીને તમે આ વ્યેતિહાસી કલેરોજ અંદર પુનઃ પ્રમાણ છે તે માટે મદાનની જલતા તરફથી જમે આપને અમિતદાન આપીએ છીએ. આપના જાણ સેવામુજ છવડ પ્રતે જમે જમરંત વાડરમારથી જોજએ છીએ એક કોષવણીકાર તરીકે. એક સામાજિક સુધારક તરીકે, એક રાજકીય નેતા તરીકે અને હોદી માજજળના એક જલેવળી તરીકે તમારા સાથે જલજની અંદર તમે હોદી જમરજમિની કદી પક્ષ કાર કરી ન જકાય જેવી મદાન સેવાઓ ખજલેલી છે. સરકારજ જોમરના મોટાં કોષોની-

૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦
૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦	૦૦૦

અન્યેએ તમને સહકારી છે, વિલાસભાઈ મહાન કહેશેએ તમને તે તે કહેશેએ છુટાપછુટા માન આપેછું છે. સમજના પ્રકારોએ તમારી રાજાનતાસના તેમજ તમારા વાઠાપાટીના વખાણ કરેલા છે. તેમજ નામદાર કહેનચાંદે તેમની પ્રીતી કાઢીસીજની બંદર આપને શીધેલા છે. તમને વિલાસો અપવાની મા રવતંતવા આપવાની અમને છુટ નથી પરંતુ અમે અમારા હાથના સન્માન આપને અર્પીએ છીએ આપના મહાન કિશક મોવાળ કુખ્ય મોખમેની માફક આપ અમારે માન હોવા સાથે સેવક વરી છે. અને વિલાસ રાખીએ છીએ અને પ્રશ્નને પ્રાપ્તના કરીએ છીએ કે પરદેશમાં તેમજ સ્વદેશ માં તમારા દેશના પુત્રોના લાભની ખાતર તમારે કાર્ય ચાલુ રાખવા આપ દીર્ઘાંશુ ભોગવો અને સંલુકન, સુખી, અને સ્વતંત્ર દોહની બંદર ને આદરેને આપે આપણું જીવન અર્પેછું છે તે જાણીત થાએ.

શાંતીજીને જવાબ

કપલા માનપત્રનો જવાબ આપવા ભોહોની છુટાછી અને હર્ષના પેશારો વચ્ચે ઉર્ધા થતા શ્રી. શાંતીજીએ દર્શાવ્યું કે પ્રમુખ અને કાઢીસીકરો, આપે તમે અને અને મારા મિત્ર સર કુર્મા રેડીને મોટું માન આપ્યું છે. એ માન માટે અને મારવ શામ છે. આવાજ પ્રસંગેમાં અમારું પક્ષ આપની સમક્ષ હું આવીને ઉભો હમજ પરંતુ હું આપને પાત્રી આપ્યું છું કે આપે મારા હાથમાં જે આનંદ અને સંતોષ થયો છે તેવા અમારું મેં કહી પક્ષ અનુભવ્યાં નથી. મને જે માનપત્ર આપવામાં આવ્યું છે તેમાં સાહચ આપના વિશે પ્રસારે કરવામાં નથી આવેલો. પરંતુ સર કુર્માને જે માનપત્ર તમે આપ્યું છે તેમાં તે વિશે તમે પ્રસારે કરેલો છે. આ પ્રસંગે મને અને સર કુર્માને એક રજાએ આવે એમા કર્મ છે તે આપની શુભેચ્છા દર્શાવે છે. અને તેમની સાથે ઉભા રહીને આ માન મેળવતા અને આનંદ યામ છે. સાહચ આપનામાં તેઓ જે પદવી ભોગવતા હતા તેજ પદવી હું પક્ષ ભોમવી સુકેલો હોવાથી હું એ વાતની આપને પાત્રી આપ્યું છું કે પોતાની હરજ બજવવામાં તેમને કેટલી અસાધારણ મુશ્કેલીતો વેઠવી પડી હતી. આપણા દેશ બંધુઓના લાભોનું જે ખંત, કષ્ટિ અને શક્તિથી તેમણે રક્ષણ કરવા પ્રયત્નો કર્યા છે તે માટે હું મારા અંતઃકરણથી તેમને ધન્યવાદ આપ્યું છું.

તે મહાન પુરુષને હું જુલો શકતો નથી.

સાહચ આપના પ્રશ્ન વિશે મોલવી વેળા આધુનિક દોહમાં આપે જે એક મહાન નામ છે અને એ નામ એટલું મહાન છે કે તેને મોલ્લા સિવાય તે તમારી સ્મૃતિપદ ઉપર આવી જશે, તે નામ અંતરમાં શાદ ન આપે એ અસંભવિત છે. કહ્યુંકર્યો અને સમારીઓ, તમે અને માનને કે એ મહાન બ્રહ્મિત્વ નામ આ પ્રસંગે ઉચ્ચાર્યું છું તારે સંતોષ અને સુખી લાગણીથી તે હું નથી ઉચ્ચારી શકતો. આ પહેલાં અમારું એ વેળા અમુક હરજ બદા રહીને સાહચ આપનાથી હું દોહ ખાળ્યો હતો ત્યાર તે બન્ને પ્રસંગેએ મારા સર્વ સદસારીઓને એક હાથેએ કે દોહના કિનારા ઉપર પુનઃ પગ મેલીને પહેલું કાર્ય એ કરવાનું રહ્યું કે મારે મહાત્મા ગાંધીજીને મળવું અને અમે જે કાર્ય કરીને આવ્યા તેની સર્વ વિગતો તેમને દર્શાવવી ખીલ કેદને પક્ષ અમારથી રીપોર્ટ આપવાની જરૂર ન હોય એ અમારા કાર્યને તેમણે સમર્થિત આપી તો તે પુરતું ભેજાવ. મહામાજી આમજ પ્રાન્ત મારી એ નમજાહ ભેજાવી હોય છતાં એવી મારી એકબાનીજ લાગણી હતી

એક નહિ પરંતુ મારી મારે એઓ એકાએક હતા તે સર્વની આવી લાગણી હતી. અને કદાચ પ્રથમવારજ એક છુટી વાતને હું બંદરમાં મુકુ તો કોઈ સરકારના સર્વ સભ્યોની પક્ષ એવીજ લાગણી હતી. સમસ્ત દોહમાં જે એકજ માનુષ્ય છે તેને સાહચ આપના પ્રશ્ન વિશે નિર્ણય બાંધવાનો અને આ દેહની પ્રજાના બંદર મતને દેશવાનો અધિકાર છે તેવા પ્રશ્નને આ વેળા હું અમારા કાર્યનો રીપોર્ટ નથી આપી શક્યો તેથી તમે કપના કરી કહો કે મને કેટલી બધી દિલગીરી થાય છે. અને મારી એ પક્ષ મનપતા છે કે અમારું જેમ જે વેળા હું પ્રથમ દોહમાં આવીને તેમને મળ્યો હતો અને તેમને સંતોષ થયો હતો તેજ માફક આ વેળા પક્ષ એ હું તેમ કરી શક્યો હત તો અમારું જેનું પરિણામ આવ્યું હતું તેવુંજ મારજામ આ વેળા પક્ષ આવત. હું મારે છું કે મહામાજીએ અમારા કાર્યને આશીર્વાદ આપ્યા હતા અને કહ્યું હત કે દોહી કેલીએકન આથી વિશેષ કરું કરી શકતું ન હત. આ હું ખાસ બાર મુકીને કહું છું કારણ કે તમારામાંના પક્ષ મારા વર્તમાનપદો વાંચતા હશે અને તે ઉપરથી એવા પ્રસિદ્ધ થએલા સમાચાર તમે જોયા હશે કે આપણા દેશબંધુઓ આ કંઈક અજાત થએલા છે. આપણા દેશબંધુઓ આ એવ, સંજોગમાં રહેલા છે કે જે બધીને સંતોષ નહિ થાય. કથ લા અનેક મુશ્કેલીતો છે. દરેક પ્રસંગે તેમને લાંબા બંદર-મતની સામે જવાનું હોય છે. અનેકવાર તેમની સ્થિતિ ખરેખર એવી અને છે કે જે સ્થિતિને અપમાનજનકજ વર્ણવી શકાય. તેમની પ્રિયાદ હમેશાં ચાલુજ હોય છે તેમાં કશું આશ્ચર્ય નથી. લાંબી સ્થિતિમાં સુધારે કરવાનું કાર્ય ચાલુજ રહેશે તો પક્ષ આપણા દેશબંધુઓ લાં મહન થઇ કહે એવી પરિસ્થિતિમાં આવેલા ગણી શકાય એમ આપણે દેખીએ તેને માટે પક્ષ અનેક વર્ષો બેઠેલો પરંતુ અમારી મહેનતવા પરિણામને તે કશીયોદુષ્ટી જોવાનું નથી. જે સંજોગમાં બંદર કેલીએકને પોતાના કાર્યની શરૂઆત કરી હતી તે ઉપરથી અમારા કાર્યની તુલના તમારે કરવાની છે. આપણા દેશ બંધુઓને અર્જવ એકમકારક દેહાની બંદર મુકવામાં આવ્યા હતા કે જે એકમકારક દેહા એવી હતી કે તેમને આશ્ચર્ય વિનાક થઇ રહે. તે સ્થિતિ ઉપરથી બ્યારે ખ્યાલ કરવામાં આવે બારે જે પરિણામ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું છે તે અસંતોષ-કારક તો નથીજ. આ વિષયમાં આથી વિશેષ મારે કહેવું જોઈએ નહિ કારણ કદાચ એથી વિશેષ હું નહિ કહી શકું.

સર કુર્મા રેડીનો જવાબ

સર કુર્માએ પોતાને જે માનપત્ર આપવામાં આવ્યું તે માટે કેરપોરેશનનો હાથપુળક આપાર માન્યો હતો. તેમણે શ્રી. શાંતીએ સાહચ આપના જે સેવાઓ બજાવી હતી તેનાં વખાણ કર્યા હતાં. સર કુર્માએ દર્શાવ્યું કે સાહચ આપના દોહસ્તાનના એવરોએ એવું કર્યું કર્યું નથી ના તેઓ એવું કર્યું મોલ્લા નથી કે જેથી અવિખનના કલિકાસ વેતાઓને એવું લખવું પડે કે દોહના નામ અને તેની કિર્તિને તેમણે ખટારે કમાર્યો છે. સાહચ આપનામાં વરતા કોહીએના લાભોનું સંરક્ષણ કરવું એટલેજ અમારા આશ્ચર્ય હતો એમ નહિ પરંતુ દોહનું માન અને તેના નામને હમેશાં અમારી દ્રષ્ટિ સન્મુખ રાખીને અમારે ચાલવાનું હતું. આમજ ચાલતાં સર કુર્માએ દર્શાવ્યું કે અમે કોહની સરકારનાજ માત્ર પ્રતિનિધિ તરીકે આ વલો છીએ એમ નથી પરંતુ કોહની પ્રજાના પ્રતિનિધિ છીએ એવી રીતે વર્તી છીએ. કેપટાઉનમાં થએલા એમીમેંટ વિશે મોલ્લા સર કુર્માએ બધાવ્યું

હવે કે એમિટેડ વિષે નેમો દીકા હો છે તેઓએ એ માલ રાખવું એમને કે રીડે એમિટેડમાં સમાધાનીનોજ આજ્ઞા રહેશે કે અને સમાધાની એટલે બધું જોડ કરવી, આપવું જાને લેવું તે. અને તેથી કુદરતી રીતે ઈંગ્લેન્ડ નુકસાન પણ થયું તેમ જો કંઈક નહીં પણ અઠ્યેા દરેક. અને દીકાનારો એ આંતરરાષ્ટ્રીય દ્રષ્ટિએ વિચાર કરીને જુએ તો આ એવા- મેટને તેઓ જુદાજ પ્રકારથી લેશે.

હીંદની પરિસ્થિતિ

અર ફરમી આમજ આજનાં દરમિયાનું કે આપણે એક જાહેર કમનસીબ સમયમાંથી પસાર થઈ ગયા છીએ. એક બાજુએ પ્રભુ અને બીજી બાજુએ સરકાર એ બન્ને વચ્ચે આજે મતભેદ પડેલો છે એવા બનવાને બનતા અપ છે કે એ સરકાર અને પ્રભુ બન્નેની દ્રષ્ટિએ જોતાં સંતોષકારક ન ગણાય. હું ધ્યાનને પ્રાર્થના કરું છું કે એવા દિવસ જલદીથીજ નજીક આવશે કે આ કમનસીબ પરિસ્થિતિમાં ફેરફાર થાય અને એમને કસવાસમાં છે અને એમને બચાવે જાવવાન આપી રહ્યા છે તેઓને કોતવામાં આવશે અને હમાં જીવે વડો પ્રમાણ થા લોકસભાએ એવી બહેનતા કરે કે જેથી રાષ્ટ્રીય દેશના ડાન્ડરસમાં એ સ્વીકારવામાં આવ્યું કે તે ગેરરીતીઓ અને અપમાન આજે થોડા જલવાડીવામાંજ હીંદનું નુકારજી બનશે.

હીંદ બંને છે જ્યારે સા. આ. નાં હીંદીઓ જાય છે

કેપાલિનમાં કએકા નવા એમિટેડ વિષે હીંદના કાપાઓ માં વાટે થયાં થાઈ રહેલી છે. એસીપાટીક કેન્ડ કેન્સોર નીક કપર પણ અપ્પ કીકાઓ થઈ રહી છે. આમ હીંદ સા. આફ્રિકાના દોહીઓનો પ્રકર વેપારી હીંદો છે બ્લાઈ આ બીજા કાપડો થઈ મથા કરતાં ઠંસવાસના દોહીઓ હમે છે. અને હીંદના કાપાઓ તેમજ સંસ્થાઓની પ્રજાના સમાચાર નીચે આપીએ છીએ :—

કમ્પીરીઅલ સીટીઝનશીપ એસોસીએશન

આ એસોસીએશનના મેકેટરી ઓ. નહેરાજીને એમિટેડ વિષે હીંદી સરકારને નીચે મુજબનો લેક થઈ કાપ્યો હતો :—

અર ફરમી કુએમ અને તેના કાપીઓ તેમજ સર કુમ્પી રીડી સા. આફ્રિકાથી જે દિવસે સુનક કાપમાં તે દિવસે તેઓએ કમ્પીરીઅલ સીટીઝનશીપ એસોસીએશનની કાઉન્સિલની બીટીમાં કાલ્લી આપી હતી પરંતુ તે દિવસે કમનસીબે સંપુર્ણ અર્થ કરવા માટે પુરતો સમય ન હતો. ખીસીસ નામક એમને કાઉન્સિલના એક સભ્ય છે તેઓએ એમિટેડ સંબંધી પુરેપુરે પ્રતિકાસ કાઉન્સિલ પાસે રજુ કર્યો હતો. એમિટેડમાં એ સુખ્ય કાપાસો રજુ મએકા છે. સા. આફ્રિકામાં દોહીઓનું અવિધ્ય અને ટાંસવાસ પ્રાંતમાં દોહીઓની સ્થિતિ કાઉન્સિલ પડેલો અને ને જોડો પ્રકર છે તેનાજ અર્થો આ કાગળમાં કરશે. અન પદરજ ના એમિટેડમાં રપટ કરવામાં આવેલું છે કે સા. આફ્રિકાની દોહી પ્રભુ એ દ્રષ્ટિએ આફ્રિકાની સ્થાપી પ્રભુતા એક બાજુ તરીકે છે અને સુનીયન સરકાર જેમ બીજી પ્રભુતા તરફ વર્તન ગમાવે છે તેવાજ પર્વતની આજ્ઞા હીંદીઓ પણ રાખી ગઈ. અને ને દોહીઓ પશ્ચિમના પોરજીને અનુસરીને રહી કાગળ ન દોષ તેઓને મરજીવાલ રીતે એસીરટેઝ કમ્પી- મેશન રકીમ મુજબ દોહી મોકલવા. એસીરટેઝ કમ્પીએશનની

યોજના નિષ્ફળ ગમ છે એ સ્વીકારવામાં આવ્યું છે. વજ દબાર દોહીઓ આ યોજનાને બાજુ લઈ વાઠવા આવ્યા છે પરંતુ તેઓ દોહીઓના દોહીઓના કાગળ સાથે બળે કાગળ નથી. કાઉન્સિલને એ બળીને સંતોષ થાય છે કે આ યોજના પરી મુકવામાં આવી છે. આ યોજના નિષ્ફળ જવાનું એક કાગળ એ પણ છે કે સાઉથ આફ્રિકાની દોહી વસ્તીનો જોડો બાજુ આ બન્નેઓ છે એટલે તે સ્થાપા છે અને તેથી બીજી પ્રભુતા કમલિને માટે જેટલું કાગળમાં આવે છે તેટલું હીંદીઓ માટે પણ થવું એમને.

બીજું કેસીએશને સુનીયન સરકાર સાથે હીંદ તેમજ સાઉથ આફ્રિકાના દોહીઓ માટે બીજી જગ્યાએ તેમને વસાવી કાગળ એમ છે ના નહિ તે માટે બેજી તપાસ કરવાનું માથે હીંદુ છે તે વિષે કાઉન્સિલ માને છે કે કેસીએશનને તેમ કરવા માટે વલુદવાળા ખાસ મારણો મળ્યાં દશે. કાઉન્સિલને એ ખબર છે કે ને દોહીઓ પાંચમું પોરજી ન સ્વીકારી કરે તેમને હીંદ સિવાય બીજી જગ્યાએ મોકલવા માટે પણ એમિટેડમાં વાલ છે. પરંતુ સાઉથ આફ્રિકાની સરકાર પણ એ વાલ કાગળ વજુદ નથી આવેલું. વળા મકારના માંબીજીએ પણ વિશ્વ મત આપ્યેર હતો અને ફેશને તેમજ એનવર્ણી પણ આપી હતી.

મકારમાજીનો અભિપ્રાય

મકારમાજીએ તે વેળા બપુનું કવું કે "રીયેટીએશન એ માલ દોહીઓ થઈ ગઈ. રીયેટીએશન એ કાગળ પણ દેશમાં થઈ ગઈ. એમિટેડમાં એવું વાઠવું છે કે 'સુનીયન સરકાર હીંદ ના તે કામ બીજી જગ્યાએ પાકા મોકલવા માટે એસીરટેઝ કમ્પીએશનની એક યોજના પરી બીજા દેશમાં મોકલી આપવા માટે એસીરટેઝ કમ્પીએશનની યોજના કરવામાં આવે તેને હું કામગીર લેખું છું કાગળ કે કામ નવાજ દેશની અંદર જ્યાં એ મોડા બીજુલ અભાવવા દોષ ત્યાં આ અપાન મરીન મોકલની છું હસા થામ તે કહી ન ગકાય. એમને સ્વીકારે એવા દેશો તેા પ્રીચી થા બીટીક બીજાના છે. આ બન્ને મુશીનું હીંદના સાંડે નામ નથી સુનીયાના કાગળ પણ કાગળમાં એસીરટેઝ કમ્પીએશનની યોજનાથી હીંદીઓને મોકલવા અને તેને સમ્મત થવું એ મોકલ આપજી મેરકાબનીજ વાલ છે."

કાઉન્સિલ એમ રપટ માને છે કે મકારમાજીએ ને કપર અભિપ્રાય આપેલો છે તે બાબે પણ તેટલોજ વજનકાર છે. એટલી સંતોષની વાલ છે કે કામ બીજી જગ્યાએ તપાસ મલાવની એટલીજ વાલમાં હીંદીએને સમ્મતિ આપેલી છે તેમજ કાઉન્સિલને એ સમાચાર પણ આવવામાં આવ્યા છે કે આ તપાસની અંદર આ એમિટેડમાં બીજી બાજુના સંતોષ કારક દોષ તેા સા. આ. ઇ. કમિસનો એક પ્રતિનિધિ પણ સામેલ થશે. આ ને વરજી બાનમાં લેતાં એ વિષય કપર કાઉન્સિલ કાગળમાં બુડો અભિપ્રાય બપવા યામવી નથી પરંતુ કાઉન્સિલ એ વાલ કપર ખાસ પોતાની હાજર સમને છે કે આ તપાસનું બીજું કાગળ પવિજ્ઞામ ન તીજો તેા કાઉન્સિલ આફ્રિકન મન્ડિવનને કહેરીપજીની સ્થિતિને પહોંચવાનો ને કાધિયાર એ તેમાં સીધી થા આકરડી રીતે કામ પણ બલતેા અંગ કવો ન ભોમંએ કારક કે એમના ગાની હીંદી વસ્તી તે દેશમાં જન્મેલી છે અને તેમને કહેરીપજીના અભિપ્રાય છે એ ૧૯૨૭ની ડાન્ડરસમાં સ્વીકારવામાં આવેલું છે અને ૧૯૪૨ની ડાન્ડરસમાં રીડી પાણું તે કાગળવામાં આવેલું છે. આ વાલ

સા. આફ્રિકાની સરકારને સ્પષ્ટ કરી દેવા જોઈએ.

ઇન્ડિયન સોશીયલ રીફોર્મર

પ્રેમકાંત 'ઇન્ડિયન સોશીયલ રીફોર્મર' પણ મહાત્માના કાળોશ્યને જે અપૂર્ણ આપ્યું તે વિશે દીકા કરતાં જાણે છે કે 'રેપરારેશન' ને બીજું એકાંતે પણ તે અંગ્રેજો જોતાં હતામ જીતમ દેવા જાને છે અને હતામ જામરે પણ તે સ્વીકારવું પડેલી, અને અંતર્યામિ મહાત્માની કામચોરસને ટાકોણને માન આપ્યું તેનો અર્થાત્ત આપતાં તેમણે રાજાવું હતું કે મહાત્મા સાંધી જોઈએ જોવા માગુસ છે કે જેને અભિપ્રાય એકાંતે વિશે અભુત્તીના કાળામ અને એકાંતે એકાંતે-પડ્યું તેમનો અભિપ્રાય પણ મજબૂતમાં મેખામ. વળા કાલેની જીવે જે પણ ખાતરી હતી કે મહાત્માજી અને પોતાનો અભિપ્રાય આપવાને છુટા હત તો તેમણે હૃદયપૂર્વક દેશ આપ્યો હત સાતેમ આફ્રિકાના પ્રજામાં કાલોશ્ય મહાત્માજીને લેવામાં લેવું સ્થાન આપે છે પરંતુ હોના પ્રજામાં તેમ કરતા નથી, મહાત્મા સાંધીજીને સાતેમ આફ્રિકાના દોહીજાને હૃદય સિવાય કોઈ બીજી અંગ્રેજો મોકલવામાં આપે નો તે માટે પોતાનો વિશ્વ અભિપ્રાય બતાવ્યો હતો. એ સંઘવિત છે કે મહાત્માજી એથી કહ્યું જાને હતામ માને પરંતુ તેમણે જે મોકળી અંદેશન કરેલી છે તે જોતાં આ નવા એકાંતે માં એ વિશે જે માનસ કાલેથી છે તેને પણ સ્વીકારીએ એ એવું કહ્યું છે નહિ. બી. કાલોશ્ય એ પણ પ્રમુખ્ય કે દોહી સરકારને પણ એમ માણે છે કે આ વિષયમાં મહાત્માજીને અભિપ્રાય અરુનો છે. પ્રમુખીજીએ સીટીઝનશીપ એસોસીએશને દોહી સરકારને પણ અપ્યો છે તેની નકલ અમને મળી છે તેમાં મહાત્માજીનો અભિપ્રાય તેમનાજ અંદોની અંદર આપવામાં આવેલો છે. આ પ્રજા અર્થત મહત્વનો છે. અંદર પ્રજાએ જોના ઉપર અભિપ્રાય આપવાનો છે એટલે એમ કાલોશ્યનું આપણ, અપીરીજીમ સીટીઝનશીપ એસોસીએશને પદ અને સર રાજાવું રેટરમેંટ ઇ.પી.એ. જીને

'સુરેન્દ્ર એન્ડ ઇન્ડિયા'

પ્રમુખ 'સુરેન્દ્ર એન્ડ ઇન્ડિયા' પણ વા. ૪ માં તેના અંક માં એક નોંધમાં જાણે છે કે સા. આ. મ. રેસિસ વર્તી મી મેરીસ અલેક્ઝાંદરે એવી માનવી કરી હતી કે રેસિસ કાર્વજના હવાબ પાસે હતા સ્વીને રેન્ડોર બીજ વિશે પોતાના પાંચા રજુ કરવા માં છે એવી માંજી કરી હતી તે કાલેથી સ્વીકારી નહિ તે નિરાશા ઉત્પન્ન કરે એવું છે. માલોશ્યના સબ્જેક્ટી પસંદગી કરવામાં દોહીજાનો અવાજ નથી ફોટો એટલે દોહીજાને અભિપ્રાયના તક સબ્જેક્ટે આપવી જોઈતી હતી. પરંતુ સા. આફ્રિકામાં અંતિવોદ કેટલો છે તે જોએ અણે છે તેમને આથી આશ્ચર્ય નહિજ થાય. દોહીજાના હકોને માટે આમણ પડીને બોલે એવો મેરાજોમાં આ રિવાજજ નથી. તેમ રેષ્ઠ હતુંજ નથી. આવી સ્થિતિમાં મી. અલેક્ઝાંદરે આ હરખારત મુકી તે માટે તેજો અન્યવાજને પાસ છે. અમમજ વીસ વર્ષથી તેજો પાકમિન્ટના સમ્પ છે અને એક અસાધ્યજી હૃદયમ અને પોતાની માન્યતાને વજળી રહીને તેણે પાકમિન્ટમાં દોહીજો માટે લકત ઉઠાવેલી છે. અને તેથી હૃદય વેમતું રજી છે. પાકમિન્ટે રાસિકને સાંભળવાની ના પાડી છે તેથી જાને આશા રાખીશું કે રેસિસ સરકાર સાથે અમદદકાર નહિ કરે. કાલેજીએ મહાત્મા ને વાપણ કરેલું છે તે સા. આફ્રિકાના દોહીજો ખ્યાનપૂર્વક માણે. પ્રમુખજી

માં દોહીજાનો ધિયન સકન થઈ શકે એવી કહી પણ થયો વખત મામલો. અમ્માન હર વખતે જે કંઈ ફેરફાર થાય પછી ઘરે ને ઘોડો ફોમ તેનો સ્વીકાર કરેલો એ દોહીજાની વાત છે. રેસિસે અમુક મુદ્દાઓ લેવામાં હતા તેના ઉપર ખ્યાન દેવાનું ફોર્ટર મહાને કહ્યું છે એ સંતોષની વાત છે.

તેમનું અપમાન એ આપણી શરમ

'મોએ કાનીકલ' પણ જાણે છે કે પ્રમુખજી પાકમિન્ટ સા. આફ્રિકાન ઇન્ડિયન રેસિસની રેન્ડોર બીજ વિશે રિવાજ સાંભળવાની ના પાડી અને ફોર્ટર મહાને દોહી જાનેરકિને શેખીન કરજી મોકલવા કહ્યુંજ એવો કેમલ 'દોહુ' પણમાં પ્રસિદ્ધ થયો છે. ફોર્ટર મહાને દોહીજાને સાંભળવાની ના પાડી તે વાનને વોલમ ફેરવતાં તે કહે છે કે રેન્ડોર બીજ એ દોહીજાના હકો ઉપર હુમલો કરતું નથી. બીજની રેવુ કામદને માંમ થતા અદકાવવાનો છે. ફોર્ટર મહાને પ્રથમ સાલિસ આફ્રિકન ઇન્ડિયન રેસિસના રેપુરેશનને મળવાની ના પાડી હતી તેના રલીકથી સંતોષ થાય એવું નથી. આ બીજી સાલિસ આફ્રિકાના દોહીજાનું અપમાન થાય છે અને દોહી સરકાર તેમનું રજુ કરવા કલિતવાન નથી. બીજને સુધારી કહ્યું કરવામાં આવે તેનાથી મેરાજો વિશ્વ છે. પ્રમુખજી એ કે અર્થત સખન છે તે અમલમાં મુકવા નહતા તે હર અમલમાં મુકવા માટે આ બીજમાં અવસ્થા છે. હકને પ્રજાના હકોને છુટી નાખ્યા સિવાય પ્રમાણિકપણે રહેવું એ સાતેમ આફ્રિકાના મેરાજો માટે અર્થકવિત વાન છે!

ધી 'લીડર'

અલ્લાખાલત્રુ 'લીડર' પણ જાણે છે કે 'દોહુ' વરમાં જે રજમ પ્રસિદ્ધ થયો છે તેમાં કાલેવવામાં આવ્યું છે કે ફોર્ટર મહાને કહ્યુંજ છે કે એકીવાટીક રેન્ડોર બીજ કાંઈ પ્રજા અંગ્રેજોની અંદર એકીવાટીકના હકોની ઉપર હુમલો કરે છે એમ કહી કહાય નહિ. એ એક નવો કાલોશ્ય છે અને અમુક એકીવાટીકાને કાલેજાનો અંગ કરેલો છે તે સ્થિતિને પહેાંચી વળવાની તેમાં અવરજા છે. અસરિસર થરાવતા કામદાઓના માંમ થતા હતા એ કંઈ નવી વાત નથી. અને સત્તાવાળાની અજુ પકાર પણ એ વાન નહતી. સળી મુએલો ચુતો કામદો કે જોને કહો ઉપરોમ કલોજ નહિ તેને પ્રુન વાળે કરવાની અરુર કહ્યું હતી! આના અન્યાયે કામદાને રીખીલ કરવા એજ સરકાર માટે વોગમ રખણ હતું. સરકાર તે એ કરી શકે ન હત તો એજ રિશિદિ આલરજી હતી તેમ આલજા રેવું હતું. પ્રમુખજી સરકાર આને નહલે એકીવાટીક લેન્ડ રેન્ડોર બીજ પાકમિન્ટમાં કામલ કરવાનું પસંદ કર્યું કે જે બીજ દોહી જાને શોરકનેમાં મોકલવાનું થાય છે અને તેના વેપારનો નાક થાય છે. એકીવાટીકના હકો ઉપર જો આ હુમલો નહોત તો બીજને કયો હુમલો કરે? દોહી સરકાર અને તેના એજન્ટના પ્રમાણને શિષ્ય કેટલેક જાશે બીજને સુધારવામાં આવ્યું છે. આમ જતાં પણ હજી એ બીજ પાંચે ઉઠાવવા જેવું તો છેજ. મી.કે.ર.ટ. જોર ઇન્ડિયીઅર અને બીન સહાનુજીવિ વાળો માગુસ હોમ અને આ કામદાની હકમનો અનુદાર અર્થ તે કરે તો દોહી જાને માટે જોઈ સદન કરવી પડે તેમજ તેને પણ સકન કરવું પડે.

હિંદુસ્તાનના તાર સમાચાર

મુંબઈમાં હુલ્લો રાત્રિ નથી

હાલકાથી 'મરહુરી' પત્રનો અપરપત્રી જણાવે છે કે મુંબઈમાં કોમી હુલ્લો ફરીથી ચલુ છે. મળા જાનિવારની રાત્રે તોફાન કર ચલુ હતું. બલ્લી અને બાકી મસ્જીમાં કુમલાઓ લાગે છે. સોમવારની સાંજ સુધી બે મલ્લો અને લગભગ ૩૦૦ માણસો ધાવલ થયા હતા. તોફાનીઓ વરીકે બનેકાને પોલીસો પકડીને બોરીઓમાં બેસાડીને હાલી બધે લખે છે.

મંદિરમાં ધુધાવેલા બંધ

હાલકાથી મરહુરીનો અપરપત્રી જણાવે છે કે આજુ બાંધાડીમાં ટેરીસ્ટ પાર્ટીનું જોર પાલુ પધુ છે. રાજ્યભારી બાજબ બે હોદી અમલદારો જંગાળમાં મરી જવા પામ્યા હતા. રાજ્યભારી રહે રહેકાનેથી ટેનમાં મેચી એક હોદી ફરીકેટ માસ્ટરફેટ અને બીજો હોદી પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ ફરીકેટ જતા હતા. ટેન બાંધેજ રહેકાને છોડીને જવાર નીકળે કે દુરત તેમના કમ્પાર્ટમેન્ટમાં જંગ ફેંકવામાં આવ્યા. આ અમલદારોનું કમ્પાર્ટમેન્ટ ખસી જવા પામ્યું. પરંતુ બાલુના કમ્પાર્ટમેન્ટમાં તે દુરતો ને ખાલીજ હતું. ઝડે-મારો પકડાયા નથી. સાઉથ ઇન્ડિયામાં આવેલા ટીનેરેલી કહેરમાં પોલીસો મરોની જડતી બધે રહ્યા હતા તેમને મોટા ભાગમાં હાજીઓ મળ્યા છે. પાછળથી પોલીસો નીલાવપ્પા માં એક મંદિરમાં ડાખલ થયા બધા તેમણે બે મોટી સુર્ત-ઓની પાછળ બંધો મુકેલા શોષી કકારવા હતા. બે માણસોને પકડવામાં આવ્યા છે. એક માણસે આગલી રાત્રે પોલીસ લાઇન્સમાં જંગ ફેંક્યો હતો એમ માનવામાં આવે છે.

બીજી કોન્ટ્રેસ મળવાનો સંભવ નથી

મરહુરી પત્રનો હાલકાનો અપરપત્રી જણાવે છે કે આ વરસે કંઈનાં રાઉંટ ટેમલ કોન્ટ્રેસની ત્રીજી સ્કેનરી સેસન્સ મળે એવો સંભવ નથી. મી. રામસે મેકડોનલ્ડે મધ કોન્ટ્રેસ ખંધ કરતી વેળા રેટમેન્ટ કર્યું હતું કે આ વરસે કંઈનાં માં કોન્ટ્રેસ બોલાવવામાં આવશે એ વાત ખરી છે. પરંતુ તે વેળા ને કાર્ય કરવામાં આવ્યું હતું તે તેમજ ત્યાર બાદ જાંધાજી વિશે બહાર સુધીમાં ને કામ થયું છે તે ઉપરથી એમ દેખાય છે કે કંઈનાં સો પ્રતિનિધિઓને બોલાવવાનો અર્થ હાલવાની હવે ખાસ જરૂર નથી. હોદી સરકારના વડા મથક ખાતે એમ ધારવામાં આવે છે કે આ વરસે થલું કાર્ગી થઇ મ્યુ છે અને રાઉંટ ટેમલ કોન્ટ્રેસની કન્સલ્ટેટીવ કમીટી હજી થલું કાર્ગી પૂર્ણ કરી નાખશે એટલે કંઈનાં કોન્ટ્રેસ બોલાવવાની જરૂર દેખાતી નથી. નવા જાંધાજી મારેનું ને બીજા હાલમાં આવે તે બીજા સંજોગો બીજા કામકામી બારીકા સંજોગો તેમજ બીજા અનેક કાર્યો નીકળશે તેને પહેાંતી વળવી ને માણસો જુદા જુદા વિષયોનું યાત્ર મરાવે છે તેમને કંઈનાં બોલાવી કકાર છે. એટલે હવે એ માર્ગ દેવામાં આવશે. ક્યાં તો એક નાના પાયા ઉપર રાઉંટ ટેમલ કોન્ટ્રેસ મળે પાવો શીરક રહેકાર કમીટી જેવી મીટીંગ મળે કે પાલમેન્ટના બંને હાઉસની એક મેટીટ સીલેક્ટ કમીટી અને હોદી પ્રતિનિધિઓ વચ્ચે એક કોન્ટ્રેસ મળે. આ વિષયમાં હવે હજી કોઈ સત્તાવાર નિર્ણય કરવામાં આવ્યો નથી. વિભાવતની સરકાર હોસ્ટેન બોલાવા તેમજ આપરીક કોન્ટ્રેસને અંગના કાર્યમાં બહારે પુષ્કળ કામમાં

તોવાથી હોદી સરકાર આ વિષયમાં ઉપદેશો નિર્ણય એકમ બસદી થઇ બધે એમ માનતી નથી.

બ્રીટીશ એપીસ્ટરને કાર કાર્યો

મળા સોમવારની રાત્રે બંગાળ ટેરીસ્ટોએ બ્રીટીશ એપીસ્ટર કેપ્ટન કેમેરોને દાર માર્યો હતો. આ એપીસ્ટર રીવોલુશનરી-ઓની એક મોટી ટોળાની સાથે હોદી કરકરને બંધને જતો હતો. ગોનાઓમની નજીક પાટીઆ તરફ આ ટોળા ને હથિ-મારથી મળ્યો હતો તે કુચ કરતી હતી. હોદી કરકર સાથે અમલદાર થતાં બે રીવોલુશનરી મરી મળા છે અને બીજા ધાવલ થયા છે. આ બંધન અરથો કકાર સુધી ચલુ હતી. હોદી કરકરના બે સિપાઇઓને એલ ગુરુકાન થયું હતું. કરકર આ બલવાપોરેને બમાડ્યા હતા. તેઓ અંગલની બંદરે સંઘાલ મળા છે. આ બંધનમાં ૧૫૮૦ કેમેરોને મોળા લાગી હતી અને તેઓ દુરત મરજ પામ્યા હતા. હવે બ્રીટીશ કરકર આ ટોળાઓની શોધમાં ફરે છે. આ સિવાય બીજી પક્ષ ટોળા છે ને ચીલાંગેમ તેમજ તેની આસપાસના રહેકાને ઉપર કુમલો કરવાનો ધરાઈો રાત્રે છે. બ્રીટીશ કરકર આ ટોળાને પકડવાનો પક્ષ ધરાઈો રાત્રે છે.

શ્રી. ડાં હોંડુ સેવા સમાજ

શ્રી ડાંસવાલ હોંડુ સેવા સમાજની પ્રાચીન બંદર સમા તા. ૧૨-૬-૩૨ ને રિવરે મયોરે ત્રણ વાગે થી. પાટીસાર ફોલમાં રા. રા. રજીસ્ટ્રારનાથ વદામજી પટેલના પ્રમુખપદના ફેરફાર મળી હતી. કાર્યાલમાં મંત્રીએ મળ સમાજની ચીફીટ વાંચી સંભળાવી હતી. ને સર્વાનુમતે પસાર થઇ હતી. ત્યાર બાદ હોસપીટલ બોડ' તરફથી આવેલો પત્ર લખા સમજ વાંચી સંભળાવાયો હતો. અમલનીએ પોતાનો રીપોર્ટ બજાવ્યો હતો ને ઉપરથી દેખાઇ આવતું હતું કે સમાજનું કામ ઉત્સાહપૂર્વક આમજ થયે છે. બાદ ખાલી પટેલી બે કમીટી કમપોની જગ્યાએ રા. રા. સુનીશાઇ વજમજાઇ પટેલ, તથા મુજજાઇ નમ્યુ મારતર સર્વાનુમતે મંજૂર થયા હતા.

છાંબ (સુવાન્ડા) થી રા. રા. કંકરજાલ મગનજાલ, કરી ની આવેલી અરજ ઉપર વિચારે આખ્યા હતા. સમાજ કાલ ખર્ચોને બોલો દેવાકાને જાકર દેવાથી, પછીજ ફોસગીરી સાથે નકારેલો જામળ બાપવાને મંત્રીને સુચના આપાઇ હતી. આ રજા મારે પ્રચલકાર વરીકે રા. છજાજાઇ પ્રવાસી નીમાયા હતા તેમજ "અનુષ્ઠાના સોજા કંકર" ઉપર એક મનનીય આખ્યાન આપ્યું હતું કંકા સમાજના મારે બોલાઓ તરફથી પ્રતો પુછાયા હતા જેનો પ્રસારો રા. પ્રવાસીએ સરજ આપામાં કર્યો હતો, આથી બોલાને પછું જાણવાનું મળ્યું હતું અને યાત્ર અંજાદન કરવાની ઉત્તમ તક સાંધી હતી. હોંડુ માં ૧૨ મારે જરાતી સમાજની સમાજના હાલની આપી જુદા જુદા વકાઓ તરફથી અપાતી ગાલ કકાણી સેવા મુકવું નહિ મોડબે. આવતી તા. ૧૦-૭-૩૨ ની "પુનરે જન્મ" ઉપર આખ્યાન આપવા રા. રા. મણીજાઇ જાજાજી પટેલ નીમાયા છે.

બાદ થી માવજાજામ પ્રેમજી પટેલ, રા. છજાજાઇ વારેખ, રા. મુજજાજાઇ મારતર, રા. સુનીશાઇ વજમજાઇ પટેલ, રા. કાલાજાઇ કસનજી, રા. જલુજાઇ મોદી, રા. જલમવજાજી, તથા રા. પ્રજાજાઇ તેમજ જાણજાજા વિનેરેમે પ્રતેમાનુકાર વિવેચનો કયાં હતા. બાદ ઉત્સાહ અને આનંદ વચ્ચે સમા વિસરજન થઇ હતી.

શ્રી. ડૉ. હોંદુ સેવા સમાજ

(મથાના આમલા અંકથી ચાલુ)

ગૌરમનભાઈ ભટ્ટાચાર્ય સામંત, મોરારામ પુજારાભાઈ ઇશારા, પી. હરી, નવસારી, કેસવજી સમંત, નરેતમભાઈ કમનજી નવસારી, કમલભાઈ ગોવીંદ કોથરી, ડી. જી. પટેલ, રામભાઈ મોખરાભાઈ માળેય, લાલભાઈ ગાંધી, વલ્લભભાઈ કેશવ, નયુભાઈ રાગા, આવજીભાઈ કનજી, મોરારામ જગજીભાઈ, સીતાભાઈ જીવજી, ગૌરમનભાઈ ગોવીંદ, પરજીભાઈ ગૌરમન, જીવજીભાઈ ભામજી, મીસોવનભાઈ શામજી, ગોવીંદજી દુલ્લભજી વરાહ, વીરભાઈ નાગજી હરીદા, જયજીભાઈ પુજાર, મનભાઈ મોરારામ, કમલજીભાઈ કાલા, ગોપાલજી, પી. કે. મીશી, જીવજીભાઈ પુજારભાઈ, કાલાભાઈ મોરારામ, મીસોવન મોરારામ, માધવભાઈ મોરારા, જી. માળેયાળ, નાના પાંચીખા, ખંડુભાઈ ભાલજીભાઈ નામક, યાજી ભામજીભાઈ નામક, ગોવીંદજી માધવજીભાઈ, મથુરજીભાઈ નરસંભજી કુંજરા, વસંતજી હાસજી, બીજીભાઈ ગોવીંદજી, રતનજી પુજાર, વલ્લભજી કાલાભાઈ વસી, ગ્રેમજીભાઈ મોરારાજી, નારજીભાઈ હાજીભાઈ, જીવાભાઈ શેખાભાઈ, કનજીભાઈ હીરાભાઈ મટવાડ, જેમ ટોપનદાસ ઘડગરી, પરજીભાઈ વીરજી, વીરજીભાઈ જીવજીજી, જીવજીભાઈ દુલ્લભજી, કમલજીભાઈ વલ્લભજી કુંજરા, વલ્લભજીભાઈ નાના નાગજીભાઈ, સો. ગોવીંદજીભાઈ કમલજીભાઈ, કલ્લુભાઈ પરસોતમ મોટી હરેદ, દરિભાઈ મલાલ, વરાહ, જુલાભાઈ રજીભાઈ, કાલાભાઈ પુજાર, માધવજીભાઈ જીવજી, કાલાભાઈ ભાવા, મનજી કમલજી, કારાભાઈ ગોવીંદ, નામજીભાઈ નામક, રામજીભાઈ ગોવોંદ, આવજીભાઈ ગ્રેમજી, રામજીભાઈ વલ્લભજી, ગોવીંદજીભાઈ નામક, રામજીભાઈ જીવજી, કમનજીભાઈ યુજીભાઈ, જીવજીભાઈ વરાજીભાઈ ભાલજી, રામજીભાઈ જગજી, કમલજીભાઈ મનજી, કાલાભાઈ જીવજી, ગોવોંદજી, ગોપાલજીભાઈ ગોવીંદ, જુલાભાઈ કાલા, ગોપાલજીભાઈ કાલાભાઈ, કેસવજીભાઈ ગંગાભાઈ, વલ્લભજીભાઈ નાનાભાઈ હરીદા, જીવજીભાઈ નયુ, પરજીભાઈ ગોવીંદજી, કાલાભાઈ રામજી વરાહ, નારજીભાઈ રામજી વરાહ, કેસવજીભાઈ પરજી ઇશારા, અમાલદાસ આવજી, કમલજીભાઈ રામજી, વલ્લભજીભાઈ રામજી, કનજીભાઈ જીવજી, હીરાભાઈ નામજીભાઈ, દુલ્લભજીભાઈ મોરારાજી, મથુરજીભાઈ રામજી અંકેતી, જીવજીભાઈ પુજારજીભાઈ, મોરારામજીભાઈ માધવ અંકેતી વલ્લભજીભાઈ હીરાભાઈ વલ્લભજી, કલ્લુભાઈભાઈ ભામજીભાઈ નામક, ગોવીંદજી દરિભાઈ, રામજીભાઈ મલાલ, મોરારામજીભાઈ નામક, કાલાભાઈ કાળેદાસ આમજીપોર, મમાભાઈ ભાવા, ગોવીંદજીભાઈ જીવજીભાઈ લાખજીપોર, કલ્લુભાઈ ગોસાઈ સુનસાઈ, કમનજીભાઈ ગૌરમન, દુલ્લભજીભાઈ કનજી, ગૌરમનજીભાઈ ગ્રેમજી, રજીભાઈજી અમાભાઈ, દમાજીભાઈ માધવ, કાલાભાઈ કમલજી, વલ્લભજી હીરા, જીવજીભાઈ કનજી, જોડુભાઈ કમનજી, જેમ. પી. પટેલ, કાલાભાઈ નમજી, માધવજીભાઈ આવજી, રજીભાઈ નારજી, કમલજીભાઈ મનજી, વલ્લભજીભાઈ મનજી, જુલાભાઈ ભીખા, જીવજીભાઈ વલ્લભજી, કાલાભાઈ કમલજી, હીરાભાઈ કમલજી, આવજીભાઈ દુલ્લભજી હીરાભાઈ, વલ્લભજીભાઈ કમલજી, રજીભાઈ રામજીભાઈ, હીરાભાઈ નામજીભાઈ, ગીજીભાઈ વેલજી પાદેપ, મથુરજીભાઈ મહારાજ, ગોવીંદજીભાઈ નાના મીશી, દુલ્લભજી ગોવીંદ કાળેખાવાડી, કેસવજીભાઈ કનજી સુપા.

સમાજને મળેલી બેઠ તરીકેની રકમોનો સાબર સ્વીકાર. કેસવજીભાઈ નમાજીભાઈ મટવાડ પા. ૩, પાંચીખાભાઈ જુધીખાભાઈ મટવાડ પા. ૩, કારાભાઈ મોરારામ ડી. ૫-૬, નામજીભાઈ

પરસોતમ ડી. ૧૦-૬, જીમભાઈ તીલાભાઈ પા. ૭.
જીવજીભાઈ દરેક બાલજીભાઈ પોતપોતાની ૧૬૩૨ ની મેમ્બર ડી. આપી કમલજીભાઈ કાળેદાસ મહારાજ મહારાજી જે. ને માટે આભાર માનવામાં આવે છે. આવી રહેલા સભ્યોને આનો દાખલો ભર પોતપોતાની ડી નીચેના પ્રાપ્ત થવું એક સીરનામે ધરન પહેંચતી કરવી જે આભાર સાથે સ્વીકારવામાં આવશે. પાંચદાર ટ્રેડિંગ પ્રા. મારવજીભાઈ જેમ. પાંચી બેઠક ૪૪૨૧. ૪૨ મારવજી સ્ટીલ ૪૫ મારવજી દરદી નોદાનીસખગી. નોદાનીસખગી. નોદાનીસખગી.

ગીતા મન્યન
(શિખ-હિંદોરમાલ પત્રકામમાલ મહાસભા)

(મથાના આમલા અંકથી ચાલુ)

અધ્યાય ૨ ને
(૨૭) સ્તોત્ર પદ્ય પાઠ

આત્મસંતુષ્ટ પ્રવચન અનુચિત વર્તનને યાનીનું બહુજી કહેવાયું. અનુનના મનમાં એક કંઠા હતી. તે મોટોયો:
“અનાદન! પછી વાર જેવું બોલાઈ આવે છે” પ્રદોષન પ્રવચન આત્મસંતુષ્ટ નેવા દેખાય છે, અને પોતાના મનને પીધે બીજાને પ્રવે, એક રીતે બેલી, અનુચિતપણે વર્તે છે. એક પ્રવચન બધાની આમજી કામ, કામ, કામ અનુચિત પ્રવેદન દેખાયો ન કહે, પણ રીતે નેતે પોતાથી વિશેષ મુખ્યતો દેખે છે એ વિશ્વાસને દેખાયોને વર્તે છે. બીજો પ્રવચન પોતાની વિશેષતાના બાનથી અને તેના મલકી, એટલે કે કહેવું રહે છે કે તે દુનિયામાં કામની પરવા કરતો નથી, અને પોતાની સ્વભાવને કોયેક પ્રકટ કરતો કરમતો નથી. આત્મસંતુષ્ટપણે પ્રવચન વર્તન અનુચિત છે, અને બીજાનું અનુચિત છે: મેળુ તેથી થું જેને યાની કહી કમલ ૩૧ જે ને યાની બાબતો કહેવા ઉપયોગ કરતો દેખે. તે એ સ્થિત પ્રવે કહી કમલ ૩૧ જે અનુનનો પ્રક્ર સમિળા બેલી સુધી કહી મુખ્ય છે, જે શ્રીકૃષ્ણના અનુચિતમાં આવ્યું, અને તેથી એ પ્રસન્ન મધ બોલમા,
“અનુન! તે ઠીક પ્રક્ર કયો. સાચું પ્રવચન, કામ પ્રવચન યાની છે કે અજાતી, જે એકાદ બે પ્રસંગમાં સમજાવતું નથી, ને એ એકાદ બે વારના પરિચયપરથી કામ પ્રવચન યાની કે અજાતી કહે છે, તેઓ સુવચનપણે એવો મધો સંભવ છે. અનુચિતના યાન કે અજાત માટે પરિચયપણે અનુચિત છે. ને એ કાચેજી સિધર સુધિતી સીધને કહેવું એક કહે તે મને તેવું કહ આવી પડતી થું જેને વિશ્વજી કહેવું, મધ્ય બોલ બેઠેલો, પરમેશ્વર કે કહેવને દેખ દેવો કે મુખ્ય, કાળાદ કરતો નહિ જુએ. એવ પ્રમાણે જેને થું જુએ માટે કામ-તેમ કરતો નહિ જુએ; સુખ પ્રાપ્ત થતાં કામ બેલો થતો નહિ જુએ; સુખ અને દુઃખ બંનેમાં જેવું જીવન એક ન કરવું કાલિ બને ધીરજથી વીતવું દેખાશે. વળી મને તેટલા કામી મળતો પરિચય કામ, તેથી થું કહી જેને-રામ, કામ કે કામથી પરાણુત થયેલો નહિ બાલે. આ પ્રમાણે શુભ-અશુભમાં કામ-શોક વિનાનું તથા રામ દેવ વિનાનું વિચારમય જીવન સિદ્ધપ્રાપ્ત બહુજી છે, જેમ કહેવાને કરકત નથી. ૫૧-૫૭

(અનુદી)

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

સતોષકારક કામ.

સ્પેશીયલ બદામનો ખેતુર, અડદ પાક, ચેથી પાક, બદામ પાક.

આ શિયાળાની બીજા પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ જોઈરથી ખનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી વરમના બહુતા અને અનુભવી પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજરીયા પેંદા અને દાધના વજ્રલા ગાંઠીયા પણ ખનાવીએ છીએ.

એ સિવાય હિંદુસ્તાનથી તાજા મીઠાઈ, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુઝલી, સાલમ મુઝલી, મજા મુઝલી, ગોખર, મેંઠા, પીપર, નામ, જીર, અમર, પીરતા, મમજ આગીલી, કાજુ, જરણા, દેહની પાનમાં ખાનાની તેમજ સુખવાની તમાકુ, કાથી, કરતુરી, અંબરની અમરમી, કુપ તથા તમામ જાતનાં મીઠાઈ, કરીયાણાં, દેર જોઈર, જોઈર દીવનકાર સેન્ડ, જાતર, ખાંડીની સેટેસ્ટ સાડીઓ, ખાંડીની ટોપીઓ, અનુભવન તથા પોરાણી ખરનો તમામ માલ જેવો કે જીમડી આવલ, મગ, અડદ, ચણા, ખાંડરો, ધઉ, વાઘની દાળ, મરી મમસો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તાજા મારેકટ મંગાવતા હોવાથી વજ્રાજ દોષાવત આવે મજા ચકી.

અમારા માલના અમારે વખાણ કરવા કરતાં એક વખત ટાયલ દાખલ મંગાવી ખાતી કરો.

અહારે માલના જોઈરો ઉપર મુશ્કેલી ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાઉ લખો:—

Phone 4565. **NATHA NARAN.** 179, Grey St., Durban.**M. H. DESAI**

Wholesale Fruit Merchant.

ફોન નંબર ૩૩૪ અને રેકૉર્ડન સાર પેકીંગ કરી સી.

સી. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફોન નંબર ૧૨૪ અને રેકૉર્ડન સાર પેકીંગ કરી

સી. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842. Durban. 123 Victoria St. 64

અઠવાડિક પંચાંગ

વાર	આંસ્ટ્રાલિયન	હિંદુ	મુસલમાન	પારસી	યુરોપિયન	ક્રીસ્ટિયન
1937	1937	1937	1937	1937	1937	1937
જુન	જુન	જુન	જુન	જુન	જુન	જુન
શુક્ર	19	કરિ	12	14	1-41	4-4
રવિ	20	કરિ	13	15	1-42	4-5
સોમ	21	કરિ	14	16	1-43	4-6
મંગલ	22	કરિ	15	17	1-44	4-7
બુધ	23	કરિ	16	18	1-45	4-8
શુક્ર	24	કરિ	17	19	1-46	4-9

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચલાવનાર

નારાયણના નંબર એકના બનાના, પાંચનાપલ વિગેરે ચીજો જોઈર મળેથી તરત ચલાવવામાં આવશે.

દરેક જોઈર ઉપર જાતી રખડેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાવત આવવી મોકલવામાં આવશે.

ફ્રુટ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, ક્રીકેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧.

૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

દરબન, નાટાલ.

બહેર ખબર

ભાઈ સોને ખગર આપવામાં આવે છે કે મારો હોશિયારી તો હોશિયાર હોશિયાર માગ વાળેના હોશિયાર તો ૩૦ ની તે હોશિયાર ૩૦ ની તે ૧૯૩૨ ના હોશિયારી મમજના ખગરમાંથી ૩૦૦ જગ્યાએ મારી મારી છે. તેને ૩૦૦ પચ માલખ કંઈ પચ પેસા આવશે જમવા માલ પચ જાણુ સેજ દેજ ૩૨૦ તેને માટે હું જવાબદાર નથી એ સોને વિદિત પામ

લી. હોશિયાર લાલ પાંકાનેશના બેદાનીસખર્ગ તા ૧-૬-૧૯૩૨

ત્યારે ફરીશુ શુ?—ગેઠાદોળની આ વાગની બંધેશ ચોપડી આ મુંદર અને સરખા જાણનાર છે. સામાજિક, આર્થિક અને ધાર્મિક જોવા અને સવાલોનો જોડ આમા જડશે. આગ પહેલો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૨, બીજા ૨૬૮ કી. રી. ૨-૬.

ઉત્તરખંડની જાત્રા અને હિંમોલચનો કવચ—આ પુસ્તક દ્વારા જાણી શકાય છે કે પોતાના સમયો સાથે દિમાકવતા કરેલા પ્રવાસનું મુંદર અને રસિક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

આમારે આ જાતી દેખરેખ નીચે તાજે અને સારાઈથી પરમા દોલો ગરમ મસાલો, ડરીપાઉડર, કમ્પર, મરચાં, તેમજ પેરીનાં અને કીચુનાં તેમજ મીઠા આમારે હમેશાં વેામ વા જશામંથ જમારી મેરંડી સાથે મળે દરેકે. આમે ઉત્તમ માલ, તમે મરચાં ખતાવી શકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું ટેકાનું,

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DUBAI.

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

123 Bercia Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હોલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરી માંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીચીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી જોઈ ઘી માંગજો.

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી મોટા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક ફટીમરમાં આવશે.

થોળી, મલલાં વિગેરેને માટે જાત જાતનું રેશમ.

મોળા, રમણ, સાદી, મખમલ, શાસ, રાજ, દોલાર, કેર, માર્, મુઠને માટે જર્જ, આશામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને બાળકોને પહેરવા જોઈતી દરેક ચીજો

આમારી ત્રણે ખાન્ધોમાંથી સસ્તામાં શસ્તા આવે હમેશા મળે દરેકે.

ફોન ૫૬૫૪.

સો. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

મોટા ૫૨૧૯.

૬૩ મલોફ હીટ,

કોન્ટે માસ્ટર એન્ડ મલોફ રોડ,

બેદાનીસખર્ગ.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

ફેપોટનના વખણાયેલા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મધીપાક
રતલ ૩/૧

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનિયનના કોઈ પણ બાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને ધોરત ચારજ આપે છે.
બહાર મામના મહાકોળે ઓર્ડર આપેલ પેસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

મ.શ્રી R. K. KAPITAN

Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly	25	0
Half-Yearly	10	0

Phone 327

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરુટ અને વેજિટેબલ માટે કંટીના ઓર્ડરો ઉપર ખાસ
ધ્યાન રવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જો જુનામાં જુનું હોય તો ખાસ સાથે આફ્રિકામાં વસાય છે.
૬૧૯ અને નક્કર માર્કેટ છે.—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

ઓરીયન્ટ મ્યુઝીક સલૂન,

યામેડોન અને સવળી સામગ્રીની દરેક ગાયનાની રેકોર્ડિંગ કંપની.

ગમે તેવા ગાયના વાળી રેકોર્ડ મર્યાદા રાખવા કરતાં દરેક ગાયના માન દરેક છે તેવા વાર્ષિક
કામચલાઉ અને સંજારીક બોધથી હરપુર ગાયનાની રેકોર્ડિંગ સંમત કરે. આવી રેકોર્ડ મનને
પુરા કરે છે અને આનંદ આપે છે.

ધેર ધોઈ મહાત્મા માંધીજીનો
અવાજ સાંભળો.

જ્યોતને તેમજ આપેલા વાર્ષિક સંદર્શ.

અને શ્રીમતિ સરોજની દેવીની
રેકોર્ડ પણ અમારે ત્યાંથી
મળશે.

કામ અનામતમાં, મુંદર રખાવ વાળા અને મહુર માઉન્ટ બોક્સ વાળા યામેડોન તેના જોનારને પક્ષા આનંદ
આપે છે અને તેની સાથે અમારી રેકોર્ડ વાપરવાથી દરમિયાન આનંદ વધારે આપે છે.

ગુજરાતને હોઈ. અમારી મહત્તર મહેલી ૪૨૧ મહાત્માની પુત્ર માર રેકોર્ડ ખરીદનારને બેટ આપવામાં આવશે.
અમારે કાંઈ યામેડોન અને રેકોર્ડ ખરીદનારને નાણાની પક્ષીજ ખચત મશે.

70

Indian Opinion

No. 25—Vol. XXX

Friday, June 24th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Printed at Durban.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂટી. ખંડાલા

મીડીયા કાવો

જૂન તા. ૨૭મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

રૂટી. "કેનીયા"

જુલાઈ તા. ૧૧મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી

મુજલમાની વીરૂ. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦

રવેલીપલ પા. ૫-૦-૦ ના વીસાળથી મેવામાં આવશે.

મુજલમા—કેતાણીએ પોતાના મોટા દાગીના કાઢીવારે ૧૨ વાગ્યા બપોલે ૩૨૨મમાં પહોંચતાં હશે.

સેકન્ડ અને થર્ડર માટે એક માહિતી આગાઉથી બંદોબસ્ત કરવો.

દરેક કોઈ પેસેન્જરે પોતાની યાત્રા જમાવી એવીસમાંથી લેવી અને પકાર મામલાના બાઈબાઈએ જમાવી આવે પત્રવ્યવહાર કરવાથી પણ થઈ શકશે. સ્ટીમરને લગતું દરેક કામગીરી જમાવી જતી રેપરેમ નીચે લખે છે.

SHAIKH HIMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ જુલાઈ માટે જાણે વા મળે:—(ક) વી પેસેન્જર

એજન્ટ શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

ટેલીફોન ૪૮૦૦.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધો

ટેલીગ્રાફિક એડ્રેસ

"રૂસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

[એવાઈટિંગમાર કાર, પ્લેટ ગ્લાસ, ફીરલીટી બોર્ડ, વરકેન્સ કોન્ટેનર, વીઝર અનેક પ્રકારના વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ સારું કરી શકે છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ વરખનમાંથી ફક્ત આપવામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનાધિ:—

સોરાબજી રૂસ્તમજ.

"ઈન્ડિયા કાઉન્સ"

૧૭ હાઈ બેન્ચ,

દરબન.

CAN YOU REMEMBER

what this packet looks like? For safety, you should tear this picture out and take it to the grocer when you buy Blue. Then you are SURE to get the right kind—Keen's Oxford Blue, which is the blue that never streaks your linen and is so economical.

KEEN'S
OXFORD
BLUE

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue, because by selling it you will always have satisfied customers.

તમે ચાદ રાખી શકો છો

આ છબી કેવી તરેહની દેખાય છે? સહી-સલામત રીતે તમારે આ ચિત્ર ખસામર કાઢાડી લેવું જોઈએ અને—જ્યારે તમે ખુબ્રીદો ત્યારે તમારા ઘોસરને ત્યાં લઈ જાઓ ત્યારે તમને કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુની ખરી જત મેળવવાની ખાત્રી થાય. જે બ્લુ તમારા કપડાનો કોઈ પણ ઢાંચ રહેના બદલા દેશે નહિ અને થોડા ખર્ચે કામ કરશે.

કીનનો
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જગ્યામાં ગણવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુના બજામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે આફઠાને હમેશાં સતોષાગ્રણા જોશો. 77

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vant Add:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box, 4838,

6, Karl Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્હાનામાં ન્હાતું પ્રોમાઅમ અને મોટામાં મોટું બાનસ

આપનારી બાસક વર્ષની જુની વીમા કંપની.

જીંદગીનો વીમા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બજુજુ દિય તો અને કમ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વજીમાં વજી ફાયદા અને સદત બાજીમાં બાજી પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજુજુ દિય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિદાઓના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ 4838,

6 કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાન્નિસબર્ગ,

Indian Opinion

No. 25—Vol. XXX.

Friday, June 24th, 1932

PUBLISHED WEEKLY BY THE INDIAN OPINION PRESS, 10, ROBINSON ROAD, SINGAPORE.
PRICE FIVE PENCE.

NOTES AND NEWS

EXCHANGES from India report the death in Rangoon of Mr. V. Madanjit. The older generation of Indians in South Africa is well acquainted with the name of Mr. Madanjit. He was in this country from about 1896 to 1905. He was very enterprising and had travelled miles on foot and had gained a great deal of experience of the country and its people. The late Mr. Madanjit's name is connected with the INDIAN OPINION and to quote but one instance of his enterprising spirit he was the original founder of this paper and of the International Printing Press which publishes this paper. An Indian printing establishment it was the only one of its kind in those days and his public spirit was so ardent that he published the paper in all the Indian languages so that no section would be left in ignorance. It was in 1904 that the proprietorship of the paper and the press was taken from Mr. Madanjit by Mahatma Gandhi and transferred from Durban to Phoenix. In India too Mr. Madanjit plunged into politics and started a paper in Burma. During his lifetime in India there was hardly a single session of the Indian National Congress that was not attended by Mr. Madanjit as a delegate from Burma. He was simple in his mode of living, a hard worker and frank and fearless. He died in Rangoon last March at the age of 72. All those who have known Mr. Madanjit in this country will always cherish his memory. Peace be to his Soul.

We have received the following for publication:—

The Imperial Indian Citizenship Association has received several letters from Indians from Straits Settlement, Federated Malaya State, Borneo and Johore State offering to go to Brazil under a misapprehension of one of the terms of the recent Cape Town Agreement. That Agreement provides only for the exploration of the possibilities of Indian emigration to Brazil and other countries from India and South Africa. Further the present position is that the Brazilian Government has stopped immigration for one year. The Association has not undertaken to subsidize Indian emigrants to Brazil either from India or elsewhere.

A correspondent of the *Leader* (Allahabad) writes from London interesting views of two important weeklies on the situation in India. He says the *Spectator* urges that the only effective way to disarm mistrust is to deal with both federal and provincial autonomy simultaneously in one bill. The *New Statesman* in a strong editorial says that if Mr. Gandhi remains in prison and if the Government continues to apply in general the Ordinances, only justified in a few districts, and if it regards the recognition of the real leaders of opinion as beneath its pride, then the constitution which is now nearly ready for acceptance is so much waste paper. It concludes that self-government means government by the people, whom Indians themselves desire to govern them. If the Government cannot realize that all hope of peace in India is over,

NATAL ADVERTISER'S SERMON

IN its issue of June 15, the *Natal Advertiser* has devoted its leading columns to a discussion of Indian Congress problems. We reproduce the article elsewhere in this issue. It will have been read by many Indians already and also by those at the helm of the Congress to whom it is mainly addressed. We have no doubt the *Natal Advertiser* always writes in good faith. Unlike our morning contemporary we have found it to be sympathetic and always desirous of giving justice to all alike without distinction of class or colour. We have no reason to doubt, therefore, that the article in question, too, is written with the best of motives and out of sympathy for the Indian community. We, however, have to differ from many of the views expressed by our contemporary.

We are not prepared to view our question from a materialistic point of view. Nor can we advise our brethren to do so. If it were a question of only seeking a livelihood for ourselves and our children the holding of Round Table Conferences and establishing an Agency of the Government of India in the Union was unnecessary and a criminal waste of money in the present days of depression. But there is something higher than the mere consideration of livelihood for which we human beings are supposed to live. And it is to that path that we would wish to lead our brethren.

The average white man in South Africa to-day is suffering for his own sins or for the sins of the State. There is a cry of unemployment among the white men. We fully sympathize with them; but at the same time we are amazed at their callousness. They are the rulers; they can make and break laws at their will. They have, therefore, the machinery to adjust matters in their own hands. But yet they cry about themselves. They have not the slightest concern about the poor Natives, the real sons of the soil, nor for the Indians—the descendants of those whom they brought from India to slave for them under the lash of the sjambok in order to make Natal a Garden Colony. It was not then graded that the Indian held his job primarily because he did it for less money than the white man asked. No, he was made to do his job under conditions of slavery. And now that the purpose is served the Indian is not wanted. The fear is expressed that 'the prosperity of the brown man means the eclipse of the white.' In our humble opinion, the position taken up by the white men is highly selfish and therefore most unfortunate and their way of solving the unemployment problem, which they complain

of the least at the present time, seems to us to be under-estimated. Perhaps the state is to blame for it. While there is unemployment among the bulk and the there is very little economy to be seen among the aristocrats. When human beings are out of work one would expect them to take the place of machinery wherever that is possible, but one hears of and sees constantly the creation of new machinery resulting in the displacement of many human hands.

It is argued that the white man is anxious about his own economic position in South Africa. That is the wrong way. "Those whom the gods wish to destroy they first make mad" and we fear the white man is on the path of destruction. Why should he consider himself? Has he no duty to the other races that consider this country their own by adoption or by birth? Why is not the future of the country as a whole considered? Why only as it affects the white man? As the ruling race do they owe no duty to the voiceless people living amongst them?

Speaking as Indians we contend that having consented to a closed door policy, the resident Indian population in this country should be treated fairly and justly and given every opportunity of progressing that the white man enjoys. It is only fair that they should be given political franchise. They would then consider this country their own and would not have to seek the aid of India to get redress. But the question of franchise is still too far. The rulers themselves in that respect do not seem to have passed their business stage to understand their duty. In 1914 we contended that we were entitled to full civic rights but we did not press for them as European public opinion was adverse. Within the eighteen years that have passed since instead of gaining we have been gradually losing ground. In fact, our position is much worse than it was in 1914. We have gained nothing. It surprises us that the Union should be so utterly selfish that with an area of 173,000 square miles and a total population of about 5,013,507 it cannot find room to accommodate a hundred and seventy thousand Asiatics and to allow them to earn on highest level. And the Transvaal with an area of 110,150 square miles and a total population of 2,687,286 should accommodate eighty or twenty thousand Asiatics remaining in their midst, and that mean methods of dealing every avenue whereby they could make the slightest progress should be adopted to render them utterly helpless so that they may be compelled to leave the country. We cannot advise our brethren to drink this cup of humiliation fight-heartedly and seek new pastures; they cannot bear it any longer. If they are human beings with any self-respect in them they should resist and suffer every hardship to uphold the honour of the land that gave them and their forefathers birth and thus teach a lesson to the Union. Our contemporary does not think "it is a humane thing or even a decent thing to expect that the second or third generation of Natal Indians should be asked really to contemplate seeking a new land under alien skies where a better deal would be secured than they get in South Africa." Why, we would ask, does it suggest such a thing at all? Why does it

rather not preach a sermon to those who most need it. We are not out to martyr our brethren for a political faith. We wish them to die honourably than to live dishonourably. "What doth it profit a man who gains the whole world but loseth his own soul?" We do not wish our brethren in South Africa to look for material gains at the risk of losing their own soul.

Indian Congress Problems

'Natal Advertiser' On Indian Question

The *Natal Advertiser* in its issue of June 15 has the following leading article under the caption 'Indian Congress Problems':—

It is satisfactory to know that the forthcoming meeting of the South African Indian Congress has been postponed so that the new Agent-General, Mr. Kunwar Mahendra Singh, may be in this country to attend it. It is more satisfactory still to know that the Union Government has asked Congress to send a representative to serve on a Commission to be appointed to inquire into the colonization scheme which was located at the recent Round Table Conference at Capetown. Congress will be wise to accept that invitation whether or not it approves of the underlying idea at the root of this colonization proposal. Our European politicians in this country occasionally set the non-European some very reprehensible examples, notably in the direction of boycotting inquiries which the said politicians do not themselves approve. We hope the Indians in our midst, whatever their views on these colonization ideas mooted at Capetown, a little while ago, will at least be represented in whatever discussions may later take place on them. Nothing is to be gained by the sullen attitude of those who, having their own cherished opinions, refuse to hear the opinions of others.

Ground Lost And Won

As a matter of fact, we are disposed to think the near future may be full of fate for some of these Indian problems which have at times seemed insoluble; and that the coming of the new Agent-General may easily prove a landmark in the development of Indian affairs in our midst. Looking at the Indian question from a detached and yet consistently sympathetic point of view, it seems to us that much has been won and much has been lost since Mr. Bantoi came here five years ago and the first Chinatown agreement seemed to herald a new era in Natal. The ground won is chiefly represented in the contact that has been established between the Indian and the Union Governments through the medium of appointed Agents-General. There is no question that the status of the Natal Indian to-day is a more clearly defined one than was the case six years ago. He enjoys to-day what he lacked then, a channel of direct and official approach to the Government of which rules him; and though this may seem a barren sort of privilege it at least gives the nationals of India resident in South Africa a place in the sun that formerly they did not enjoy.

But the past few years have seen ground lost as well as gained; and, measured by material standards the losses outweigh the gains. A few years ago, extravagant hopes were entertained that the regime unhesitatingly begun by Mr. Bantoi might speedily win for the Asiatic some slight instalment of suffrage right. Some people were sanguine enough to think that, with the power of India behind him, the Agent-General would win for his people very substantial privileges of a political kind; and that as they responded to his efforts to raise their educational

and would have a corresponding promotion in their political status would be at least forthrightly.

Canker Of Helotry

These hopes have been safely disposed. The recent Cape Town Conference revealed that the Union Government is not only resolved to be master in its own house but, in respect of the Indian in Natal, is bent rather on quenching than on promoting any political hopes the non-European in our midst has hitherto nursed. The recent Conference not only revealed the Union Government in an implacable mood towards Indian aspirations but also showed that even the Indian Government would be powerless to deflect South African political opinion from its present resolute course. The two Cape Town Conferences and the Indian in Africa further away from, rather than nearer to, the political aspirations that once he possessed. It is, we maintain, an evil thing that this should be so; for, in a country divided between barbarism and potentially civilised men, helotry is a menacing canker. But the fact must be recognised even by those who deplore it most.

It also happens that, at the time when the State is most largely inhospitable to the resolve not to unconquer the extension of Indian privileges in this country, the present unprejudiced representation has further widened the gulf between the white man and the brown. So little faith have many Europeans in the immediate future of South Africa that they dare not, even if they would, raise a finger to promote further the welfare of the Asiatic. They claim that there is not at present room in South Africa for brown as well as white, and that liberality of view which might be held by Europeans in those prosperous times when these are wholly surrounded by a large and anxious economic fear that the prosperity of the brown man means the collapse of the white.

The One Problem

We believe that far-sighted Indians in Natal to-day recall sufficiently the truth of this forewarning in not behind them at the present time any of those difficult conditions that forced them in less prosperous days a few years ago. In this they are wise. There is a time to speak and a time to be silent; and it would be imprudent, to say the least, for any organised body of Indian opinion in Natal to discuss franchise questions or franchise privileges at a moment when the white man feels his own economic survival is literally in danger. Other matters should, we think, occupy the minds of the thinking elements among the Asiatics in our midst.

This is why we hope Congress, when it meets, will for once get away from political or constitutional abstractions, and devote its attention to the economic problems of the Indian in Natal. Unemployment is widespread in their ranks. Door after door is being barred against them; not primarily because the European himself is to-day fighting for work and there are not enough jobs to go round. For the same reason the future of the Asiatic is still less certain in our midst; because, once the white man wins back those employment trenches he lost hereafter to the Indian he will consolidate his gains so that they can never again be imperilled. For it has to be remembered (what is too often forgotten) that the social sense of the community is bound to harden as the force goes by towards the employment of underpaid toil and the Indian holds his job primarily because he does it for less money than the white man will.

Finally we beg of the Congress, when it meets, not to adopt an utterly intemperate attitude towards the principle of Indian colonisation elsewhere than in South Africa. We do not say it is a humane thing or even a decent thing to suggest that the

second or third generation of Natal Indians should be asked solely to contemplate seeking a new land in far alien skies where better deal would be done than they get in South Africa. But it must always be remembered that the lawful things are not always the expedient things; and that a man owes something more to his children than that they should be martyred for a political ideal. The problem of every one of us more and more as the days go by is not a problem of things, of tongues, of a political or of a political rights. It is a problem of making a livelihood for ourselves and our children, with the maximum opportunity we can secure for their advancement when their generation succeeds ours. This is the European's problem to-day; and it is no less the Indian's also.

Parliamentary Debate On Asiatic Land Tenure Bill

We published in our last week's issue Dr. Malan's speech in the Union House of Assembly when he introduced the Primeval Asiatic Land Tenure Bill on May 23. The debate on the motion for second reading was resumed on May 26.

Col. Collin's Speech

Col. Collin made the following speech:—

It would, perhaps, be pertinent to remind the House that this is the first serious attempt at legislation on this matter since 1924, when the present Government came into power. One would almost feel it to one's heart to sympathise with the Minister of the Interior in his efforts to try and settle this vexed question. It is almost impossible for him to put anything before this House that would solve the Asiatic question to the satisfaction of both Europeans and Asiatics. The undertakings and promises of the Nationalist party were so extravagant; and so definite were the promises they made which undoubtedly assisted them to come into power, while the future of the Government has been so glaring and blatant that it amounts to an absolute betrayal of the white man and his interests. Let me remind the House of one or two of these promises. Clause 14 of the programme of action of the Nationalist party, confirmed at its congress of the 14th September, 1923, reads—

Reparation with proper compensation of Asiatics born outside the Union and segregation of all other Asiatics. Prohibition of the issue of trading licenses to Asiatics born in or outside the Union, except in business, exclusively set aside for their use.

The Prime Minister promised at Uptington, on the 14th of April, 1924—

The Nationalist party will most certainly make the question.

After the Nationalist party had succeeded to power in October 1925, *The Natalian* wrote—

The Transvaal members in the Government are bound to a very definite and decided anti-Asiatic policy. They have laid down this policy resolutely in unambiguous terms.

The Minister himself, even after he had published his Bill, following very much at the lines of that of the South African Party government which most of them ridiculed as weak and inadequate, spoke as follows in the Afrikaanse Koffiehuis on the 11th December, 1925—

Transvaal and Natal are more interested in it than the Cape. But if the Transvaal and Natal are not that our native problem is the Cape, then we in the Cape must also look upon the Indian question as a Union question and not as a provincial one. The intention of the Bill is

to put a stop to the continuous penetration of the Indian into European spheres of trade and otherwise to reduce the numbers of Indians in the country. This is no new policy. For years thousands of pounds have been spent to induce Indians to leave the country, and in this manner 20,000 to 30,000 Indians have been repatriated.

But the then Minister of Justice, Mr. Tielman Roos, went further. At Trikkarait on 25th November, 1925, he said—

The Asiatics will be put out of the country or kept in bazzars and will not be allowed to trade with Europeans.

The next day at Wakkerstroom he said—

The Government's intention is to tax Asiatics more and more and if necessary compulsorily repatriate them, even if compensation has to be paid.

On the 9th of April, 1926, he said—

The Asiatic question must be solved in the interest of South Africa alone, and we shall not listen to any hints from India.

And in reply to a question the same day he said—

The ordinance of the provincial council of Natal providing against increase of trading licenses will be included in the Union legislation.

Well, these are the promises; you know how they were kept. A deputation was sent to India. A delegation was invited from India and a round table conference held. I am not going to keep the House in order to describe the scenes of disappointment and resentment with which we received the news of the so-called gentlemen's agreement. I am afraid you might pull me up, Mr. Speaker, if I gave you my opinion of the members of the Government who signed that agreement. I am for the moment content to give you the present Minister of Justice's opinion as published by him in *Our Volksland* on the 20th June, 1927. He says—

We have now given the peoples of the Transvaal a highly civilized and intelligent leader who will have to be received by every white man on a footing of equality. The Asiatic problem was until now very difficult, how impossible it is going to be in future, only time will teach us. One thing is certain however, and I hope we Nationalists will all realize it early—our next congress will have to take the full responsibilities of a decision for or against the new position of affairs.

Not a word, however, at the next Nationalist provincial congress of the Transvaal or any other of the congresses. The party chiefs saw to that. The Minister of Justice was a member of the last round table conference. I leave it to him to justify the agreement arrived at. I certainly cannot think of anything more futile or pacifist, but again I don't want to come into conflict with you, Mr. Speaker, so I won't express any further opinion. Perhaps the House will be interested in knowing what the Indians think of this agreement. Indians, both here and in India, were very pleased with the gentleman's agreement. The leader of the delegation put it on record that General Herxag showed great breadth of vision. I wonder whether it could have been so if he were a Transvaaler or a Natalian. Then this Indian delegation leader, Sir Mahomed Somebody, says that "Dr. Malan shows the goodness of a Minister of religion." He, however, agreed with one of his countrymen that though the political and municipal franchise had not yet been granted to Indians in South Africa, the feeling of friendship was such that an atmosphere has been created which could be taken to foreshadow the possibility of their acquiring those rights. I leave it at that, so that members might digest it. If it were not so tragic one could laugh at it. At any rate, the result

of eight years of office by this Government is that the Asiatic problem is much worse than it ever was. The repatriation scheme has broken down, the Indians have secured greater advantages, and they have penetrated further and further into European trade and social amenities. They are holding perhaps twice as many trading licenses in the Transvaal, and have secured such a footing that I almost despair of the white man ever holding his own again in the Transvaal. In order to understand the position in the Transvaal, I think it is necessary in a few words to remind the House of the history of this question there. The launt is often hung at Natal that Indians were deliberately brought in for the purpose of the enrichment of the white man. Natal members are competent to deal with this argument, and I won't express an opinion on it, but there is certainly not a vestige of evidence that there was such a policy in the Transvaal. From the very beginning the entrance of the Asiatics in the Transvaal was looked askance at, and they were given to understand very plainly that they were not wanted there. As early as 1885 a law was passed by the South African Republic prohibiting the acquisition of land by Asiatics and wherein it was laid down that Asiatics had to live and trade in bazzars. These bazzars were actually set aside in several towns of the South African Republic. The Asiatics mostly refused to occupy them and most of these areas are lying idle. Stands were set aside in Harberton, Koffest, Amersfoort, Belfort, Carolina, Christiana, Krugersdorp and in other places, and very few of these stands were occupied. In Krugersdorp, for instance, 90 were set aside and two were occupied. The republican Government did their utmost when they laid it down in the law that Asiatics in the towns should live and trade in bazzars only. Ever since 1885 there has been a fight between the white man and the Asiatic in the Transvaal, and more than once the British Government threatened war with the South African Republic on this very question. The Indians did not seriously oppose living in bazzars, not somehow or other, they did not do it to any extent, and they strenuously fought for the right to trade in the towns outside the bazzars. This has been the policy of the Asiatic right through the place. Not in any single instance has the Asiatic in the Transvaal rented his own trading centre. He has always waited for the white man and then crept in and wrested trade from the white man. I don't know that I can give the House a better example of this Asiatic policy than by citing the position of the new townships set out after the Boer war. I take my own district. The townships of Morgenster, Brynna, Lake Christie, David and Sheepmoor were laid out. Knowing the danger of Asiatic competition, we made the townships subject to the condition that no Asiatic or non-European would be allowed to own, hire or occupy even or to trade in the townships. This condition was registered as a servitude on all even sold and transferred. We thought we were safe when this condition was made. Centres of trade were created, and Europeans did well, but the Asiatic made a plan to get this trade. At every one of these townships they hired a bit of ground of a farm on the main road entering the township, and to-day you find their stores at the gate of every one of these townships. They have taken away the bulk of the trade from the white man. Not only that, they have increased in the older towns. At first they were satisfied with a footing on the fringes of the business centres of the towns, but whenever an opportunity offered, when a store became vacant, they would offer perhaps double the rent and get hold of the premises. The result inevitably is much the same as that the European next door must go, and very soon they have entire possession of the street or block. The Minister says that the Transvaal provincial council could prohibit

such action on the part of the Indians. I know that they tried to do so in 1919, and in 1920, and in every case their ordinance was held to be void. I have brought this question to the Minister's attention for two or three years now, and he promised to look into it. The result, however, is that to-day Indians have taken away the bulk of the trade. They have increased in all the towns. Let members of the Transvaal constitution look back 25 years, and they will admit that European traders have become fewer and fewer, and that in some of the outside towns there are hardly any left, while in the rest of the towns the white man is only hanging on by his eyelids, so to speak. In these bad times it is very much worse. The Indian is making the effort of his life, and is now winning all along the line. He is making use of these bad times to get all the trade, and when the white man owns the price, an Indian gets it lower. I need not explain to the House how much cheaper he lives than the European. I have no doubt whatsoever in my mind that if we cannot do something to stop it, in ten years' time in the Transvaal, outside Johannesburg and Pretoria, there will not be a white man in the trade, and that avenue of industry will be closed to our sons and daughters. Is it fair? It is our trade created by the white man. The Indians had come in as parasites, as parasites, and stolen our heritage, and are still allowed to enter into this in the Transvaal. You should treat them with fairness and kindness, it is said, yes, I agree to that, but I say my own race first. Do not blame us when we fight for our existence against an enemy who has illegally in season and out of season made use of every privilege he got to down us. We must have fairplay to the white man.

MR. HON. MEMBER: Wait until the hon. member for Woodstock (Mr. Alexander) gets upon your track!

COL. CDT. COLLINS: How is this Bill going to help us? Do not blame us if we say fairplay to the white man first, and to the devil with our enemies. Now how is this Bill going to help us? I must say I cannot find any fault with the provisions to stop the Asiatic from becoming the owner of fixed property, and from getting round these laws by fair means or foul, as has been done all these years, and as has been done up to now. The provisions seem to be very effective, and it seems to me they should stop even the Asiatic. But I am not so sure of the other provisions of the Bill. It seems to me that if the Bill succeeds in what it purports to effect—the reduction or the elimination of the Asiatic who is to-day trading and residing illegally on the Rand,—it will mean that they will overflow and spread over the rest of the Transvaal. I would like to remind the House that in 1919 when the law was passed which the Minister now seeks to amend, I put the view before the House that every Indian who is ousted from the Rand goes to the rural districts of the Transvaal and obtains a trading licence in one of the country towns or in the country. At that time I put the following amendment before the House, and this House evidently agreed with me. I moved, on that occasion,—

That the following be a new clause to follow clause 1—“notwithstanding anything contained in any law, any authority which in the Transvaal or any part thereof issues or authorizes the issue of licences to carry on any trade or business in that province or part thereof, may lawfully refuse without reason assigned the application of any Asiatic, as described in Act No. 36 of 1904 of that province who was not on the 1st day of May, 1919, carrying on business in

the area for which such authority issues such licences for any new licence or for the transfer to an Asiatic (as so defined) of any licence existing at the date of the application.

The Bill reached the report stage, and the third reading was taken, but the other place had other opinions, and the Senate refused to pass the Bill, and we arrived almost at a constitutional crisis on this question. I am sorry the Government did not stick to its guns in 1919, and if it had, what a different proposition the Asiatic problem would have been in the Transvaal. It is quite clear to me that the number of Asiatic trading licences has increased enormously in the rest of the Transvaal since 1919, and more particularly this has been witnessed since 1927—the date of the “gentleman's agreement.” In my own town the number has been doubled in five years.

THE MINISTER OF THE INTERIOR: That has nothing to do with it.

COL. CDT. COLLINS: I do not agree with the Minister, that that has nothing to do with it. Representatives of the Asiatics that met our Government at the round table conference tried to get certain advantages from the Government, and Asiatics made use of this attempt to get as many new licences as they could in the Transvaal. If the hon. member for Carolina (Mr. W. H. Rood) and the hon. member for Kimberley (Col. D. Reitz) were here, they would confirm what I am saying. These Indians have doubled and, in fact, made every effort to obtain more licences. Now, as a representative and resident of an outside district, I am not quite sure whether it is my duty to have this present Bill as strong or as weak as possible. At any rate, I am satisfied that if it succeeds on the Rand, it must have its bad effects in the country. If this Bill is passed with the clause the Minister has put in, since it was before the select committee, which reported to the House in 1920, the House might as well save itself the trouble. I am not very much impressed with the Minister's argument. Frankly, I am not prepared to entrust the Minister or, indeed, any commission, judicial or otherwise, which he may appoint, with the power and to have the right to nullify the provisions of that Bill, because that is what it means. We have had enough of condonation. The only right the white man has on the Rand is what the gold law gives him, and if you pass the Bill with this clause, it seems to me the Minister will have the right of giving any Asiatic a licence to remain there to trade. Clause 3 says that the following new section is hereby inserted in the gold law, after section 131—

The Minister of the Interior, after consultation with the Minister of Mines and Industries, may issue a certificate withdrawing any land specified therein from operation of the provisions of sections 130 and 131 in so far as they prohibit residence upon or occupation of any land by a coloured person and thereupon those provisions shall not prohibit any coloured person from residing upon such land or occupying it for any other lawful purpose.

Now, I say this seems to me, and I would remind my hon. friends who are representatives of the Witwatersrand, that you are giving away the only rights they have. The Minister has already intimated that the chairman of this commission will be a judge. No doubt they have properly exercised their duties, and of course I do not criticise their verdicts, but so far the judges have been rather the friends of the Asiatic than of the white man.

THE MINISTER OF THE INTERIOR: It is not bad judgment, it is bad law.

Col.-Gen. COLLIER: I would not venture to say it is good law, but every time an Asiatic has taken up to court he has knocked us out. I do not know that it is any great recommendation to say that you are going to have a judge to decide. I am not willing for my part and I doubt whether Lloyd members would be willing to give the Minister with or without a nomination this power. I also hope that as far as the best of the Transvaal is concerned, it is not fair for the Minister to have out the clause that the select committee put into the Bill making provision for the Indians in certain special cases, reserved for His Majesty's consideration. The select committee in 1931 put in a clause that the immigration would be bound to furnish certain information and if they did not do so the Minister could prescribe their areas over their heads. The Minister may be right in saying it is not feasible, but I think an effort in that direction should be made, because in the Natal district of the Transvaal they are saying, "Let the Indians keep their own areas; we have enough of our own. Do not let them take their supplies out of us." I do not think it is fair to the rest of the country to drop that clause. Suppose the House passed the Bill, are we going to have it? No? Are we going to leave the Asiatics to continue to trade and to penetrate more and more into the reserves of the State? Are we going to allow them to penetrate into other portions of the State and industry? I understand the members of the select committee in 1931 wanted to go into the wider question, but the Minister said no.

The MINISTER OF THE INTERIOR: It would have been against the terms of reference.

Col.-Gen. COLLIER: The Minister said I believe there was a sort of understanding that after five years from 1928 there would be another conference and then the whole question of Asiatics in the Transvaal would be gone into. I think that was the promise that the Minister made. More than five years have passed, the conference has taken place and where are we? You are in the same place, but I have not told the whole story. The Minister is not satisfied with what he has obtained. He is now striving for social and racial equality with the white man. We had it in evidence before the select committee that Asiatics where they are doing European jobs only employ white staff and make that the superiority of the white man. The Asiatic Minister says we are not satisfied that the colour of the white man is in the Asiatic industry leads to race the Asiatic in the same kind of way. I think it is a very fair case fairly to say that if it is you are you hardly benefit of the Asiatic. It was his wish to keep as quiet as possible, not to obtrude in any way if he could just be allowed to carry on his trade. Well, that position has completely changed. Today he is striving for equality and is demanding it. I want to give an instance, also from my own town. The proprietor of the principal hotel there built an up-to-date cinema hall. Very soon the Asiatics asked for the right of entry. The proprietor called them together and said: "You will ruin my business because white people object to sitting with Asiatics." The Asiatics at once issued orders that the cinema should be closed pending to himself if he proved that he would be boycotted by the white people. This man had to eat humble pie and was defeated. He gave them one night a week. I think we are not satisfied with that. The Bill before the House is not going to help in any way. I hope the Minister will shift me on this point and that he will put in the clause that was rejected in 1919. The Minister kindly spoke to me a few hours ago and pointed

out that this clause is unnecessary and that the new Licensing Ordinance of the Transvaal province will cover it or that it is a waste of time to take it up nearly as far as that and I am not very angry foolishly and I can see the Asiatic getting up in the courts this and that. I understand the despatch of this Bill is the case that has been decided against the Asiatics at Randfontein and the Minister is afraid of a state of confusion. One must ultimately look upon these matters with a certain amount of responsibility. I would not like to see chaos created, but at the same time if those Asiatics are removed and have to scatter over the Transvaal they will be a bit. It will make one million quiet citizens. I think the Minister should consider, perhaps at the committee stage, perhaps in this clause, if he would like to see it amended I would be glad to meet him, but I cannot allow the Bill to pass with the danger to the rest of the Transvaal becoming greater. I do not think the Witwatersrand is going to be satisfied to leave the enforcement of this Bill in the hands of the Minister and the Commissioner. I do not think you will. If the people of the Witwatersrand by practically hiding away, as you are doing in this Bill, the only right they have against Asiatics. Under these circumstances I am not able to support the Bill and I shall have to fight it with all the power I have.

(To be continued)

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from p. 183)

TRANSMISSION CONTROL ORDINANCE (Transvaal)

The Transvaal Provincial Council has passed the Transvaal Control Draft Ordinance of 1931 which has not yet taken force as it has not yet received the sanction of the Governor-General-in-Council. This Ordinance would give the Governor-General-in-Council, the Health Board, the Education Board, the Labour Board, the Police Board, the Prison Board, the Public Health Board, the Social Services Board, the Transport Board, the Water Board, the Works Board, the Zoning Board, and the Zoning Board, without assigning any reason whatever, and also deprive Indians of the right of appeal hitherto enjoyed. It also removes the General (Native) Statutes (Ordinance) of 1926, and makes drastic changes in the laws of the Transvaal. The law is now that if the Governor-General's assent to an Ordinance is obtained, a similar assent is required from the Transvaal. Moreover, the Ordinance is against the spirit and letter of the Cape Town Agreement. We respectfully urge the Deputation that they should secure a vote in this Ordinance.

PROVINCIAL SELLINGS

In Natal, and in some of the Transvaal towns, Indians were carrying on the business of flower selling without let or hindrance. Recently in Pietermaritzburg, Johannesburg and Portofino, restriction has been imposed on their trade and they are compelled to "hurry" areas in which shops they could carry on the business. As the police action of Indians appeared in this case, and deprived their sole means of livelihood, this restriction also means loss. We urge that representation be made to the Government, while in effect to the Government.

THE CASE IN ANATOLIA

We now deal with the License Clause of the Agreement which lays down for consideration three things, and in this

the clause on which a license may be obtained should be laid down by Statute.

The reason for which a license is refused should be recorded.

2. There should be a right of appeal in cases of first applications and transfers, as well as in cases of renewals, to the Court or to some impartial tribunal.

Relying on this clause, the Congress in Conference assembled passed a resolution urging upon the Union Government that:

"It may be planned to implement the undertaking given in the Capetown Agreement to revise the existing licensing laws of the several Provinces."

To our astonishment, the Department of Interior, in a letter dated 16th March 1929, placed an interpretation on this clause to mean that the undertaking to "give all due consideration to the suggestion" was to be honoured at the time of the revision of the existing trade licensing laws, and as no suggestions had come from the various Provincial Authorities for the revision of such laws, the time for "giving due consideration" had imperfectly not arrived.

This interpretation leads to but one conclusion, namely, that the Union Government will only consider revision of the laws when the Provincial Authorities ask for it. The Congress was not prepared to accept this view, and communicated to the Agent, and the Government of India, but with no result. If the view of the Union Government is correct, then the absence of the initiative being taken by the Provincial Authorities is a pity, and may never come to pass. What faintest hope is there of securing the support of a Provincial Council to revise the Licensing Laws, when the Provincial Authorities, like the Transvaal Province actually enact an Ordinance nullifying the existing rights of appeal.

In the Natal Province, where license difficulties are keenly felt by Indians, there does not appear to be any ground for hoping that the Province is ever likely to ask for a revision of laws to embody the principles laid down in the Capetown Agreement.

There is nothing, we venture to say, in the Licensee's 'Club' to support the view of the Department of the Interior, the terms of this Club are clear, that when the time arrives for the revision of these laws, the Union Government will embody the three principles contained in the Agreement.

We venture to ask the Delegation that it should urge upon the Union Government that the time has arrived for the revision of the existing trade licenses, and that the Union Government should implement its undertaking without delay.

We have all along asked for the right of appeal to be given to the Supreme Court in all cases, and we urge that the revision of the Licensing Laws we should be given the right of appeal.

Liquor Act

In 1927 a consolidated measure was introduced into Parliament, known as the Liquor Bill. Among other objectionable and discriminating features in this Bill was Clause 101, which prohibited the employment of Indians in any licensed premises such as hotels, clubs, breweries, etc. On strong representations made by the first Agent, supported by meetings of protest held throughout the Union, on the ground that the enactment of the clause violated the letter and spirit of the Agreement, this clause was withdrawn.

Section 95 of the Liquor Act, enacted that in the Province of the Transvaal "no person shall sell or supply or deliver any liquor to Asiatics or coloured persons, and no Asiatic or coloured person shall obtain or be in possession of liquor."

Indians in the Transvaal were object to this

restriction before the passing of the new Act, Section 102 (2) (a) enacts that:

"no holder of a hotel or liquor license or of an on-consumption license shall employ in, or in connection with the sale of liquor, or during the hours when liquor may be sold or supplied by him in any bar or other portion of his premises from which liquor is supplied, any person to whom individually or as a member of a class, the sale or supply of liquor is totally prohibited, whether such prohibition is general or limited only in respect of the license pertaining to the premises in which the employment takes place."

This section, read with section 95, through a process of interpretation, brought the same effect in the Transvaal Province as was intended in clause 101, namely, prohibition of employment of Indians in licensed premises.

Under this section Indians were threatened with displacement at the end of December 1928. Representations made to the Congress, Licensee's Association, the India European Council and the Government by the Agent, brought forth the reply from the Minister of Justice that the principle that "totally prohibited persons should not be employed in or in connection with the sale of liquor" was adopted by the Legislature, and therefore it was legally incumbent for him to take any action to defeat its intention.

This question of displacement of Indian waiters, bartenders and wine stewards, who are a source of livelihood was from employment in catering trades, affected at least 80 men and was discussed at the Durban Conference of 1929. The Congress, supported by the new Agent, made representations to the Acting Minister of Justice in February 1929, with the result that the Acting Minister addressed the following letter dated the 26th February 1929 to the Congress:—

"With reference to the interview which a Deputation from the South African Indian Congress had with the Acting Minister on the 22nd instant, I have the honour by direction to inform you that Mr. Havenga has come to the conclusion that a good case was made out for not enforcing literally the provision of section 102 (2) (a) of the Liquor Act, 1928, in regard to Indians who were in the commencement of the Act employed as wine stewards." "The Acting Minister therefore intends to convey to Magistrates of the Transvaal and the Orange Free State, which are the Provinces concerned, that it is not the Government's policy to prevent the employment of Asiatics who were actually employed as waiters and wine stewards at the time when the Act came into force, and to suggest that letters of exemption be granted by them under section 101 (3) in all cases in which it is proved to their satisfaction that the applicant was at the time, or at the commencement of the Act, employed as a waiter or on on-consumption liquor premises."

While the Congress is grateful to the Minister for relaxing the restriction, it feels that the situation has not been fully met. The sting of the now deleted clause 101 is still felt in section 102 (2) (a). Moreover, whilst it gives relief, by way of yearly exemption to Indians who were in employment at the time of the commencement of the Act, the restriction is still applied to newcomers. We notice in the proposed Bill, contained in the Liquor Act, no clause has been added to repeal section 102 (2) (a).

We earnestly request that the Delegation will press for the repeal of this section, which entails severe hardships on a section of our community.

(To be continued)

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુરનાં ૩૦ મું.

દિનિક્ક, શુક્રવાર, તારીખ ૨૬ જુન ૧૯૩૨

અંક ૨૫

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર, તા. ૨૬ જુન સન ૧૯૩૨

જુનના તા. ૧૫ મીના અંકમાં ‘નાટાલ એક્ટીવિઝમ’
‘હોલોએની ડેવિસના પ્રશ્નો’ એ
‘એડવર્ટિઝમ’ ની ખયાળો નીચે એક અપ્રભેદ્ય અપ્રયો
શીખામણ

અન્ય રજાએ છાપીને છીએ અગ્રિય
માં તે થયા હોલોએના, અને તેને કહેશીને તે કલ્પવામાં
આવે છે તે ડેવિસના અર્થજ્ઞાનોના મત વાચવામાં
આવે છે. ‘નાટાલ એક્ટીવિઝમ’ કહેવાં સારી કામગીરી
અને છે એ વિશે અમને કંઈ નથી. ‘નાટાલ એક્ટીવિઝમ’ થી
કેટલું એ પત્રને અમે કહેવાં સામગ્રી વાળું અને વર્ણ છે
અતીતે. આપના સિવાય સહજા વગેરે સમાન ઇન્સાફ
આપવાની કહેવાં કાળજી ધરાવતું એક છે. આથી
ઉપરાંત એમ પણ તેણે સારી આપનાથી અને હોલો કામ
પ્રત્યેની રિસેપ્શનથી અપ્રયો દરેક એમ ગમે માની લેખકે.
તેમ છતાં અમારે એવો અનુભવ એક છે અમારા સહ-
શીખીના થયા વિચારોની માથે અને મળતા થક કહતા નથી.

હોલોએના પ્રશ્નોને અમે અદિક દ્રષ્ટિથી જ નિચાર કરી
કહતા નથી. તેનું કરવાની અમારા કામગીરીને અમે
સહકાર પણ આપી કહતા નથી, અમારી અને અમારાં જાણનાં
રોજ મેળવવાને માત્ર પ્રશ્ન હોવા તો પછી રાઈડ દેખા
કેન્સરનો અવવાની અને યુનિયનમાં હોલ સરકારની એક-થી
રજાપવાની થી જરૂર રહેતી નહિ. જરૂર આવા મંદોના
વખતમાં એ નાણાનો ફર્મિયન મજાવ પરંતુ મતુષ્યભવની
કેવળ રોજના કરતાં વધારે ઉચ્ચ વસ્તુને માટે જીવવાનું છે,
અને અમે અમારા કામગીરીને એ માર્ગે રાજવા ઇચ્છીએ છીએ.

સાદ્ય આક્રમકમાં આને એકર જોશ થા તો પોતાના
પાપે અથવા તો રાજ્યના પાપે દુઃખી થઈ રહે છે. જોશ
માં મંજીર જોશની હોવાની જુમ પડી રહી છે અને એ
ખામતમાં તેઓના તરફ રિસેપ્શન ધરાવીએ છીએ. પરંતુ
તેઓની એવરવાથી અમે વિરિયત પણ લઈએ છીએ. જોશ
ગભગતાં છે તેઓ સ્વેચ્છાએ કામદા થઈ કહે છે અને
તોડી કા છે. એટલે સ્થિતિ સુધારવાનું જન તેઓના
કામમાં રહ્યું છે તેમ છતાં તેઓ પોતાનું દુઃખ રાખા કરે
છે. મરીન આમારા નેટીવો કે એમાં આ દેશના ખરા હકદાર
વત્તીએ છે તેઓના દુઃખની તેઓને કશી પરવા નથી.
નથી તેઓને આ દેશન આપાદ બનાવવાને માણુકના કલકથી
જીવામથી કરાવવાને હોદ્દાનાથી આણેલા હોલોએની એકાદોના
દુઃખની પરવા ‘હોલો જોશો માને ને કરતાં એકા પમારે કામ
કરતા હોવાથી પોતાની નોકરી રાખી એટલે છે’ એવો એ

વખતે દેશ કરવામાં આવતો નહોતો. જાણે તેની
પાસેથી ગુલામી સ્થિતિમાં કામ લેવામાં આવતું હતું.
આને આરે ગરબ કરી મધ છે આરે હોલો આજો થઈ
પડે છે. ‘જુરા માણુકને આપાદ થવા ઇચ્છું તો મોશ
દળાઈ જશે’ એવો અમ કહાવાય છે. અમારા નમ મત
પ્રમાણે જોશોએ એ વખતે અપાકાર કરી છે તે અતિ
સ્વાર્થ છે અને અતિ અકુશરથી છે. અને જોશોનો પ્રશ્ન છે
તેની તેઓ સૌથી વિરોધ કરિયાદ કરી રહ્યા છે તેનો કોઈ
લાવવાની તેઓની રીત અતિ યુર્માઈકારથી છે તેનો કોઈ
કામ રાખવને મરે. એ વખતે આમ વર્ગમાં જોશોની વર્તી
રહી છે આરે માલદારોમાં કરકસરનું નામ પણ નેવાઈ
આવતું નથી. અમારે અનુભવો થયા વગરના થઈ પડ્યા હોય
આરે ન્હાં બની કહતું હોય આં મંજીર કામ ચાલતું હોય તે
તેઓ કરતા થઈ અમ એવી સ્વાભાવિક આજ્ઞા રખાય
તેને મારે નર્વા મરે. સ્થપાતાં હોવાનું અને તેને
પરિણામે થયા મતુષ્યો થયા વગરના થઈ પડતા હોવાનું
આપણે સતત સમજાવે છીએ અને નબરે નેમ્પીએ છીએ.

એવું કહેવાય છે કે, જોશને સાદ્ય આક્રમકમાં
પોતાની આર્થિક સ્થિતિને વિશે ભિંતા થઈ રહી છે.
એ બોલો મારો છે. “વિનાશ કાળે વીપરીત થઈ” એ
કહેવત યુજ્ય જોશો આને વિનાશને રહે વિચરી રહે છે.
તેને પોતાનો જ વિચાર કરવાનો જો કહ છે? શું અન્ય વર્ગો
એકાએ કાળા વસવાટથી આ દેશને પોતાનો કરી દીધે
છે અથવા અન્યથી આ દેશ પોતાનો છે તેઓની પણ ભિંતા
કરવાની તેની કામ નથી? જોશને કામનું વળમટ હોય
તેથી જ ભિંતા તેણે કા સાદ કરવી એકાએ? રાજ્ય કરતાં
પ્રભુ તરીકે તેઓની વચ્ચે વસતા અવાજ વગરના જોશ પ્રત્યે
શું તેની કરી કરમ નથી?

હોલોએ તરીકે એકાતાં અમે એવો કાલો કરીએ છીએ કે,
જાણ કરવાબની નીતિને અમે સ્વિકાર છીએ પછી આ દેશની
રજાથી હોલો વરતીને વાળબી અને ન્હાપી વર્તાવ મળવો
એકાએ અને પોતાની પ્રગતિ કરવાની એટલી જોશ તક જોમવી
કહે છે તેથી જ તેને પણ મળવી એકાએ. રાજકારી
કહે તેને આપવામાં આવે એ વાળબી અવાજ. તેમ કાલ
તો તે આ દેશને પોતાનો મળી કહે અને સહતને માટે હોલો-
રતાન તરફ નબર કરવાની તેને જરૂર ન રહે. પરંતુ
પ્રશ્ન તો કણ થયો દુર છે. એ જાણતાં કણ રાજ્યકર્તાઓ
પોતાનો ખર્ચ સમજવા પુરતા અંજલી દલામાંથી ઉમરના
નથી. ૧૯૧૪ ની સાલમાં અમે રહી મુકા કતા કે,
સંયુક્ત નામરીકવતા કોષ જોમવવાને અમે કહાર છીએ પરંતુ
પુરોષીયન જોશન કણ તે સમજવા પુરતો કેળવણેનો નહિ
હોવાથી અમે તેને માટે દળાઈ કરતા નથી આર નાદ આને
અદાર થઈ વીતી ગયાં છતાં અમે કંઈ પણ મેળવવાને નહિ

ધારવા દોષ નહોતો. બીજાઓના વિચારો નહિ સીધાવાળી બહુતા તરફથી જે તેઓ પોતાની જોડી વલણથી કમી રાખેલા કરતા નથી.

હાલમાં આપણી ધારણા તે એવી છે કે હોદીઓને જમના કેટલાક પ્રાંતો ને રાષ્ટ્રિક વખતે લોકી નહિ જણાય તેવા જણાતા હતા તે નજીકના સવિધમાં હોદીવાળી આજ રહે છે અને નવા જોડાઈને આમન આપણી વચ્ચેના હોદીઓના પ્રાંતોના હાલ સાવધમાં રહેવાનું જમ પછી સંભવ છે. હોદી પ્રાંતોના નિવસીઓમાંથી અને જતા રિજીસ્ટ્રેશનનાં વિચાર કરતાં આપણે કાંઈ કે કે કાંઈના પાંચ વર્ષ પછી નહિ આપણા અને પહેલાં કેપટાઈન જોશિએ નાટકમાં નવો મુખ રચવાવાળી આપણી કરેલી જણાઈ જાયથી તે આજ સુધીમાં હોદીઓને પછી મેળવેલું અને પછી સુધારેલું પણ છે. મેળવેલું તે તેમાં મુખ્યત્વે કરી એક-તે આપણે દોહાવાનું અને સુધીયર સરકારે વચ્ચે પાંચાંજોના સંભવોના સમાવેશ થાય છે. ૭ વર્ષ પહેલાંના કરતાં આજે નાટકના દોહાના દરજ્જા વિશેની જોખવટ વધારે રજૂ થઈ છે એમાં હાલમાં જ નથી. ને છુટ તે વખતે ન જોખવી નહોતો જાણો તે તે આજે જોખવે છે— તેની ઉપર રાજ કરતાં સરકારની સાથે સીધો જાન જતાવાર અવધાર રાજાવાળી. જો કે આ બંને જોડે સુધી જેવી છુટ જણાઈ દોષ જતાં સાલ્થ આફ્રિકામાં વસવા દોહવાનના વલણોને તે સુધીની નીચે રજાન આપવાની છે કે ને તેઓને આપણે નહિ કરતાં.

તેમાં જતાં થોડાં વર્ષ દરમિયાન કેટલોક કાળ તેઓ કાલી ન-ને જતાં છે. અને એકિંક પોરણે તેનું આપ આંકતાં લાભના કરતાં દાનીયું થાયું વાધારે નથી પડે છે. થોડાં વર્ષ પછી એવા લોકો આજાઓ બાંધવામાં આવી હતી કે કાંઈકના તાંતોના આરંભ થતાથી એકીવાડીઓને રજાદારી કરેલા થોડાં નેનો કિસ્સો મળેલો કેટલાક થોડાં જવું જોડાસ માનવા હતા કે પોતાની પાછળ હોદીવાળીનું પણ દોષ જોડાસ પોતાના જાણનાંજોને સાર સારા પ્રમાણમાં રાજદારી કરી મેળવી જાડે; અને તેઓના સામાજિક અને કેળવણી સંબંધી દરજ્જાને સુધારવાના જાણનાં પ્રમાણને તેઓએ સારો પ્રયત્ન કર્યો હોવાથી તેઓના રાજદારી દરજ્જાને પણ જોડાસ પ્રમાણમાં વધેલો.

આ સંબંધી આજાઓ પડી જાંઓ છે. અત કેપટાઈન કાન્ડર-સે કાન્ડ કરી આપું છે કે સુધીયત સરકાર પોતે પોતાના પરની માલિક થવા માટે કે એટલું નાહ પ્રવૃત્ત નાટકના હોદીઓના સંબંધમાં તેઓએ રાજદારી હોતો વિશેની આજ સુધી કંઈ પણ આજાઓ રાખેલાં હોય તેને કે-લેશન કરવાને બદલ તેને કાળી દેવાનો નિયમ કરેલો છે. આ કાન્ડર-સે હોદીઓની અભિલાષાઓ પ્રત્યે સુધીયત સરકારની વલણ થતા નહિ કરે તેવી કે એટલું જ નહિ પણ સાલ્થ આફ્રિકાના રાજદારી સવને કાલના દરજ્જા માટેમાંથી અલગ કરવાને હોદીવાળી સરકાર પણ અલગ છે એવું સિદ્ધ કરી જાયું છે. જે કેપટાઈન કાન્ડર-સેએ આફ્રિકાના હોદીને પોતાની એક ઉપતલી રાજદારી અભિલાષાઓને પોતાના પહેલે વોડી પ્રાંતો છે. આપણા મત પ્રમાણે આ જોડે થયું છે. કેમકે

એક જગતી અને સુધરેલા હોદી વચ્ચે વહેંચાઈલા દેશમાં પ્રવાસી એ એક જોખવજોડો સહેા મળ્યા. પરંતુ તેના હોદી વિશેષ શોક કરનારથી પણ સત્ય દરિદ્રતાની અવગણના થઈ શકે નહિ.

વળી એક તરફથી આપણે આ દેશમાં હોદીઓના હોદી વધારવાને જોખવ નાહ દેવાતા રાજવાળા દરજ્જાને જોખવે આજકાલ થઈ પડ્યો છે ત્યારે બીજી તરફથી આપણાંજો મોટીએ ગોરા અને જુરા વચ્ચેના અંતરાય વધારે બહોળો કરી મુક્યો છે. વલણ સુધીયતો સાલ્થ આફ્રિકાના નજીકના અવધને એટલી બધી નિરાશાની દ્રષ્ટિએ જુરે છે કે એકીવાડીકનું કિંત વધારણા તરફ પોતાની પ્રવૃત્તિ હોય તે પણ સાલ્થ વચ્ચે કરી શકે તેમ નથી. તેઓ એવી દલીલ કરે છે કે સાલ્થ આફ્રિકામાં કાલ જુરા અને ગોરા બન્નેનો સમાવેશ થઈ શકે તેમ નથી; અને કાલના કરતાં વધારે આપણીના વખતમાં સુધીયતને ત્યાર કિંત જતાથી કહે તેને પણ જુરા સાલ્થના ઉદ્ભવને અર્થ જોડાનો જુરત છે એ મંબીર અને વિવિધનક આર્થિક બંધે સર્વોમાં વચ્ચેની મુશ્કેલી છે.

અમે મુત્તીએ જુરે કે નાટકના હોદીવાળી મુરખાના દોહીઓ અને ઉપર કરી મળા નનું મુજૂ પુરું રીને સુમજી કાઢીએ અને ને રાજદારી અભિલાષાઓથી થોડાં વર્ષ પુરેના વધારે સારા વખતમાં તેઓ મેળવેલા હોય તેના કાલના વખત માં છુટ મુજૂ બંધી. આપણ તેઓનું કિંત રહેલું છે. જુરે વલણ મેળવવાને દોષ છે અને અમુક સીન પ્રારંભ કરવાને દોષ છે; અને નાટકના દોષ પણ અવધિયત સુધીયતો આજે જુરે મેળવે પોતાનું જ જુરેલું કિંતિ સુધીયતો મુજૂ રહી છે ત્યારે સુધીયતના પ્રાંતોની કે સુધીયતની જુરેલી જુરેલી એ સર્વોમાં મેળવવાનું જુરેલી સુધીયતે જુરે પારીએ હોય કે વિચારથીએ એકીવાડીઓને એ સિવાય બીજી બાજુ તોને ખાનુ જેવું જોખવે.

આથીજ અમે આજા રાખીએ છીએ કે રોશિસ ત્યારે મલે ત્યારે રાજદારી અને વધારવાના કાન્ડનીક વિષયોને પડતા મુજૂ દર નાટકના હોદીઓના આર્થિક પ્રાંતો તરફ ખાનુ દેશ. તેઓનામાં મેકરી થઈ છે એક પછી એક દાર તેઓની સામે વધે જતાં જાય છે; આસ કરી તેઓ હોદીઓ છે તે પ્રારંભથી નહિ પણ સુધીયત પોતેજ આજે મેકરી થોડી રહેલો છે અને બધાને પુરું પાડી કાલ તેટલું કાલ નથી. જોજ દારજ્જાને બાંધે એકીવાડીકનું અવધ પણ અલગ છે. કેમકે, જોરાએ મેકરીના ને હોદી હોદીના કાલમાં ચાલી જવા દોષમાં તે આજે કરી તેના કાલમાં આવી જશે ત્યારે તે પોતાના કાલોને એવા મલખુત કરી દેશે કે નેજી તે હોદીઓ જોખવમાં આવી ન પડે.

કેરતમાં અમે કાંઈકને વિનવીએ છીએ કે તેણે હોમોનાસ-કેલના કિલ્લાની તરફ હોદીવાળી વલણ નહિ સેવી જોખવે. અમે જોખ નથી કરેલા કે નાટકના હોદીઓની બીજી કે બીજી એકાને સાલ્થ આફ્રિકાના કરતા વધારે સારો વર્તવ જોખ તેવા કાલ નવા ના અજાણપણા દેશમાં ચાલ્યા જવાનું રહે જેટ કરી જેવું તેમાં અનુભવ કે સંબંધ પણ રહેલી છે. પરંતુ એ માદરાજીય છે કે, ને કાપડેસર વરજો હોય કે તે કહેલાં જ કિલ્લા કરેલો નથી; અને અનુભવની પોતાના હોદીઓ

એની હરબ એક રાજદારી મતઘિતાને ખાતર સ્વાર્થથી કરાવવાના કરતાં વિશેષ છે. આપણા ભવાને માટે મુખ્ય પ્રથમ દિન પર દિન ખબર, ૦૬૧૨૫, કે રાજદારી દોકોનો નાંક પણ વધારેને વધારે આપણી પોતાની અને આપણા આજીવનની રીતી મેળવવાની જોવા જાય છે. આ આજીવનને પુરોષીયનનો પણ છે અને તેરબેજ ને હીદમો પણ છે. [સિપાહી સેનાની જ્યાં જમારા અમલેખમાં કરીએ છીએ.— જ. ધ. એ.]

ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક સેન્ટ ટેન્યુર બીલ

પાલિમેન્ટમાં તે પર મંજૂરી થઈ

ડૉ. મહાનનું આપણુ

ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક સેન્ટ ટેન્યુર બીલ પર મુનીમન પાલિમેન્ટમાં મંજૂરી થઈને પૂર્ણ હેવાલ હવે જમારી પાસે આવી ગયો છે. જમારા પાંચેના લાભારે અને તે દુકેટ દુકેટ આ પાસેથી કાપતા અમલ.

ડૉ. મહાનનું આપણુ

મીલન બીલનું વાંચન તા. ૨૪ મેના રજુ કરતાં મુદ્દા પ્રમાણ ડૉ. મહાને નીચેની મતઘણનું આપણુ કહે હતું:—

હું માફ છું કે આ સભાના જે કબજેએ ટ્રાંસવાલના એશીયાટીક સિથિતિને ખસ જાવવાનું નથી કરેલો તેમને એકલ આ કાવદો યુગવાડાકરેલો જણાયે આ કારણથી અરજીની જુદી જુદી કસમે પર આવું તે પહેલાં આરે દુકમાં એ સિથિતિ મમળાવી દેવી જોઈએ. ટ્રાંસવાલમાં એશીયાટીક સિથિતિને અંકુશમાં રાખવાના મુખ્યત્વે જે કાવદો છે. પહેલો જુના પ્રબલતાકે મળવાના વખતમાં પસાર થયેલો. ૧૮૮૫નો અને બીજો ૧૯૦૮માં પસાર થયેલો. સેનેરી કાવદો.

૧૮૮૫ નો કાવદો.

૧૮૮૫ ના કાવદોથી એશીયાટીકને સામાન્ય રીતે બહાર, કોઈકને અને એવાં અન્ય રજાઓ સિવાય ટ્રાંસવાલમાં જમીનની મલકી કરાવવાની મના કરવામાં આવી છે. ટ્રાંસવાલમાં કુલનાતમાં એવી સામાન્ય માન્યતા હતી કે એશીયાટીક સામેના આ પ્રતિબંધમાં માત્ર જમીનની માલિકીને સમાવેશ નહિ પણ મુનીમીયાટીકની સરકારની અંદર બહારો અને કોઈકને સિવાય કોઈ પણ અન્ય રજાએ વેપાર કરવાના તેમના હકનો પણ સમાવેશ થાય જાય છે. પરંતુ કોર્ટમાં અપાયેલા ચુકાદાઓથી પહેલી વરતુ એ સમજાવ્યું કે આ કાવદો માત્ર રહેઠાણના કાવદો કરનારો છે, આપાર સમાવેશ કરનારો નથી. અને પાછળથી વળી એમ પણ સમજાવ્યું કે રહેઠાણના કાવદો કરવાની પણ હરબ પાડી કાઢવી નથી કેમકે આ કાવદો એશીયાટીકને માટે કરજવાલ નહોતો તેમને કોઈકનેમાં રહેવાનું સુખવનારો હતો પરંતુ તેમ નહિ હરે તો કથી સભા કાવદોમાં આવી નહોતી, કાવદો માત્ર અમુક જગ્યાએ એશીયાટીકને આવું સમાવેશ પાડવાની સરકારને સલાહ આપે છે.

સેનેરી કાવદો.

હવે સેનેરી કાવદો પર આવું. જે કાવદોની કલમ ૨૩૦

અને ૧૩૧ ની રૂએ માત્ર એશીયાટીકને જ નહિ પરંતુ સામાન્ય રીતે રંગીન વર્ણના અમલો કોઈકને સેનેરી થતા તરીકે બહાર એશીયાટીકનીમાં બહાર, કોઈકને, કમ્પાઉન્ડે અને માઇનિંગ કમીશનર પરવાનગી આપે તેવાં અન્ય રજાઓ સિવાય બીજો કથી પણ રહેઠાણ કરવાની મના કરવામાં આવી હતી માત્ર ખરા નોકરીવાલો માટે તેમાં અપવાદ રાખવામાં આવ્યો હતો.

વર્ષે ૨૪૦ માઇનિંગ પ્રકાર છે, હું હવે જણાવી ગયો તે બંને કાવદોને મળીને મહોળા રીતે ટ્રાંસવાલમાં આવતા હતા.

૧૮૮૫ ના કાવદોને વિશે ટ્રાંસવાલના એશીયાટીકને એવી કોઈક કરી કે તેની અંદરને પ્રતિબંધ કેવળ અમલમાં લાગુ પડતો હતો પણ બે તેઓ કંપનીઓ હરે તો તેવી કંપનીઓને, પછી તે કેવળ એશીયાટીકની જ નહોતી કોઈક તે પણ. ટ્રાંસવાલમાં જમીન કરાવવાની કસમે નાંધી કરી કસમે નથી. આ રીતે કાવદોને જે મળ હેતુ હતો તે પરી ભાંચો. સેનેરી કાવદોના પ્રતિબંધનો અમલ એશીયાટીક તેમજ જમીન વર્ણના કોઈકની સામે મહોળા દીલો કરવામાં આવતો હતો.

૧૮૯૨ નો કાવદો.

૧૮૯૨ માં આ સિથિતિ વિશે પાલિમેન્ટનું ખાન બેંચવામાં આવ્યું હતું. એક સીમેન્ટ કમીટી તીમાલ હતી અને તેને પરિણામે એજ વર્ષમાં એક કાવદો પસાર થયો તો ૧૮૯૨ ના કાવદોથી પ્રથમ એશીયાટીક કંપનીઓને જમીનની માલિકી કરાવવાની નાંધી કરવામાં આવી અને એ રીતે કાવદોમાં જે બહારી હતી તે બંધ કરવામાં આવી. વળી તેમાં મેન્ટુ કાવદોમાં આવ્યું કે સ્થાવર માલિકો પર પોસ્ટાલ સાધારણ આપારને બંધ મેળવી કલમ પણ એશીયાટીકથી સ્થાવર માલિકોમાં કોઈ પણ રીતે કિસ્મો કરાવી કલમ નહિ. જે બીજાને કોઈક કાવદોને ઉઘાડીને અને કલાત કાવદોને બંધ કરીને સ્થાવર માલિકો દતા તેના સંબંધમાં પાલિમેન્ટે ચુકાદામાં ચેરકાવે કસમે કસમે માફ કરી હેવાનું કસમું, પરંતુ ૧૮૯૨ ની સીમેન્ટ કમીટીએ અવિધમાં કરી એવાં ચેરકાવે કસમે નહિ કામ તેવાં વખતો હેવાની એ વખતની સરકારને સુખના કરવાની સંજાલ લીધી હતી અને તેથી મેન્ટુ સુખવવામાં આવ્યું હતું કે કાવદો પસાર થયા પછી સરકારે વીટવોટસરેન્ડમાં માફી બહારેલાં સધળાં સ્થાવર માલિકોને માનવે ૧૯૦૮ ની સીમેન્ટ કમીટીએ અવિધમાં સામસેન્ધી અવિધારીઓને તે તેની એકલ અમલ રહે. કમનસીબે આ વખતો કરી હેવાયેલાં જ નહિ.

ત્રણ વર્ષ પર માફ ખાન બેંચવામાં આવ્યું હતું કે વીટવોટસરેન્ડમાં કલાત કાવદોને બંધ અટક્યો નહોતો એટલું જ નહિ પણ તે મહોળા વધી ગયો હતો અને વીટવોટસરેન્ડમાં સેન્ટે કોઈક ચેરકાવે વસવાટ કરનારાઓ દતા કે જેમને લાયસેન્સીંગ અવિધારીઓ તરફથી વેપારના પરવાના મળી કમ હતી. આ કહીએ ટ્રાંસવાલની કોર્ટના અનેક ચુકાદાઓ પરથી બહાર આવી હતી.

સાઉથરનીયોમાં હાંદીઓ.

જે ચુકાદો ત્રણ વખતના સાઉથરનીયોને લાગુ પડતા હતા. પહેલવહેલો કેમ નોરવુકને હતો નોરવુક એ એક પ્રાઇવેટ કોર્પોરેશન છે અને તેના કાવદોમાં એશીયાટીક વિરુદ્ધ પ્રતિબંધ નાખવામાં આવ્યો હતો. જે કસમ ચુકાદોને પરિણામે

એ દાઉદશીખમાં કાબલ મલેલા પક્ષા એશીયાટીકાને કાઢી મુકવામાં આવ્યા હતા. આશ્ચર્યની એ બીજી બલતુ દાઉદશીખ છે, એ દાઉદશીખને જગતે સુપ્રીમ કાટમાં ભણીતો કેસ થઈ ગયો. આશ્ચર્યની એ સરકારી દાઉદશીખ છે અને એ ખાસ દાઉદશીખમાંની સમગ્ર સરકારી ભૂમિને એ બીજાને દવાએ કરવામાં આવી હતી તે સમજના દાઉદશીખમાં એશીયાટીક વિરુદ્ધ પ્રતિબંધ મુકનારી કલમ નાખવામાં આવી હતી. આ સંબંધમાં આશ્ચર્યનીની સ્થિતિ તોરવુડ દાઉદશીખના જેવી જ હતી.

વળે સોનેરી સતા તરીકે જાહેર મલેલી ભૂમિનના સંબંધમાં પક્ષ ભેવામાં આવ્યું કે કાબલ રીતે એશીયાટીકાના પ્રવેશન અને દવાત કાબલોના સંમતી-સામે કલાં પચાં લેવામાં આવ્યાં નહોતાં. વળે બીજી પક્ષ મુકવણો ભેવામાં આવી. કુ સમજવાથી ગયો તેમ કાબલે-સામે અધિકારીઓએ પીટવોટરિન્ડમાં મેરકાવે ભૂમિનને ભેગવટો કરનારા એશીયાટીકાને સંકેતે પરવાના આપેલા હતા. કંઈ પક્ષ પ્રથમ વિતા તેઓ તેમ કરતા રહ્યા હતા. કંઈક મુદત સુધી આ કાબલે-સામે અધિકારીઓને ભૂમિનને ભેગવટો કરાવનાર મેરકાવે ભેગવટો કરાવતો દેવાના આપણે તેની પરવાના માટેના ભરજ નામજુર કરવાનો પોતાને હક હતો કે નહિ તેને વિશે કંઈ હતી. એશીયાટીકાની મુનીસીપાલીટીએ વધાવની સલાહ લીધી. તેણે જેવી સલાહ આપી કે તેઓને તેવી ભરજ નામજુર કરવાનો હક હતો એટલું જ નહિ પણ તેમ કરવાની તેઓની ફરજ હતી. સરકારી વાઈસેએ એવી વિરુદ્ધ મત દલાવ્યો. એ કંઈક મુદત દરમિયાન એશીયાટીકાની મુનીસીપાલીટીએ આવી પછી ભરજો મોકુફ રાખી અને મરિજીમ એ આવ્યું કે, પીટવોટરિન્ડમાં સંકેતે એશીયાટીકાને તેઓ ભૂમિનને ભેગવટો મેરકાવે કરાવતા હતા એવું જાણવામાં આવેલું દેવા જતા પોતાને વેપાર વચર કરવાને ચાહુ સમજ્યો. એટલે ખરી રીતે ભેગવટો કાબલોના ભંજ થયો. ઉપર આ જાણવટો નીસલ કાટમાં થયો. પ્રથમ નીચલી કાટ એવું કાણ્યું કે ભરજો ભૂમિનને ભેગવટો મેરકાવે કરેલો દેવાના આપણે લામસે-સામે અધિકારીઓને તેની ભરજ નામજુર કરવાનો હક હતો; પરંતુ એ જાણવટને સુપ્રીમ કાટ સમજા થઈ જવામાં આવી અને અપીલેટ કાટ એ મુકાદાને ફેરવી નાખ્યો. આશ્ચર્ય આ સ્થિતિ છે.

એશીયાટીકાએ કાબલોના કહેલો ભંજ

વળે એવું પક્ષ માણ્યું પડ્યું કે એશીયાટીકાએ આ પ્રમાણે એવળો કાબલોના ભંજ કરવા ઉપરાંત દવાત કાબલમાં ભારીઓ કોઈ કાઢી હતી અને દવાત કાબલોને તેઓ કોઈ પાયા ઉપર ઉભામાં રહ્યા હતા. પ્રથમ ૧૯૧૬ નો કાબલો કંપની કરી ભૂમિન કરાવવાની ભારી બંધ કરવાના દેવુથી પાલામિન્ડે પસાર થયો. એ કાબલો અને ૧૮૮૫ નો કાબલો ઉભામવાને એશીયાટીકા પછી વખતે ભૂમિન ખરીદીને મુરોબીયનના નામ પર ક્રીસ્ટ કરી દેતા માણ્યું મહા. મુરોબીયન તે માત્ર નામનો જ દેખ. પોતાના નામનો ક્રેપેશન કરવા કે તેટલું જ. આ કાબલો ઉભામવાની એક રીત. ને પાલામિન્ડે આમરા ભજવામાં આવી અને તેના ઉપર સીમેકટ કમીટીએ રીપોર્ટ કર્યો. દવાત કાબલો ઉભામવાની બીજી રીત એ હતી કે, ભૂમિનનું લાંબું લીસ ભેગવી સેવું એટલે હકીકતમાં સ્થાવર મીલકતની માલિકી જયેલી મહા. વળે બીજી રીત કાબલો ઉભામવાની આ હતી: એક કંપની કરવામાં આવે કે

ને કાબલેસર એશીયાટી કંપની નહિ મહા. પક્ષ એશીયાટીકાના તેમાં કાબલો દેખ; એ કંપની સ્થાવર મીલકત મેલે અને જેવી એ કંપની રજીસ્ટર થાય તેવાં તેના કોરા એશીયાટીકાના નામ પર ક્રીસ્ટ કરી દેવામાં આવે અને રજીસ્ટર થયા બાદ તે એશીયાટીક કંપની જ બની જાય અને ભૂમિનની માલિકી કરાવતી થઈ જાય.

પક્ષ વર્ષ ૧૮૮૫ માં જાણવટો અંતરે તપાસ કરવાને પાલામિન્ડે સીમેકટ કમીટી નીચી હતી. એ કમીટીએ ભારીઓના તપાસ કરી; ફરક પડ્યો તરફથી પુષ્ટતા મુકવાની સામગ્રી અને એક બીજા પક્ષ કે ને તે વખતના પાલામિન્ડની મેટકમાં ને કાબલો કર્યું હતું. પરંતુ તે પસાર કરવાને વખત નહિ મલેલો અને ભરજ કાબલોને લઈને આવ્યું સુધી તે પડી રહેલું. આ ખાસ બીજાની કલમોના સંબંધમાં મારે જાણવટું એવું છે કે સીમેકટ કમીટી બીજીકલ એકમત હતી. આખી સ્થિતિની મતો કરતાં સીમેકટ કમીટીને જાણ્યું કે દવાત કાબલમાં એશીયાટીકા દેવુ પક્ષ પછી રીતે ભારીઓ કોઈ કાં તેમ છે અને તેથી તે ભારીઓ બંધ કરવાનું તેને લખિત લાગ્યું.

કાબલો તરીકે દવાત કાબલોનાની રૂએ એશીયાટીકાને તેઓ મુનીયનમાં રસવા દેખ છતાં પક્ષ એક કંપની કરીને તેને મુનીયનની બહાર, જેવા કે કેસામીઆમેસા, રજીસ્ટર કરી મહા. એવી કંપનીને પરદેશી કંપની તરીકે રજીસ્ટર કરવામાં આવે અને પરદેશી કંપનીને ક્રીમવાલમાં સ્થાવર મીલકત કરાવતાં બટકાવનાર કાબલમાં કંઈ પક્ષ નથી. એ પરદેશી કંપનીને માત્ર એટલું જ કરવાનું રહે કે, તે એશીયાટીકાને પાતાની પ્રાપ્તિનો ભેગવટો કરવા કે અને એ રીતે કાબલોને પછી સહેલાઈથી ઉભામાં મહા. સીમેકટ કમીટીને લાગ્યું કે આ ભારી બંધ થવી જોઈએ. ફરે બીજી એક જાણવટ મારે જાણવટની રહે છે. ૧૯૧૬ ના કાબલોની રૂએ ને બીજીકલ દોડીએ સોનેરી સતા તરીકે જાહેર મલેલી ભૂમિનમાં મેરકાવે વેપાર સ્થાપિતો દેખ તેમને ભારી બંધવાની છુટ મુકવામાં આવી હતી. પરંતુ એ કાબલો પસાર કરતી વખતે પાલામિન્ડનો દેવુ એવળો એવ હતો કે, એ વખતે કરતી કરાવતો દેખ તે ખાસ વેપારને માટે રક્ષા આપ્યું. પરંતુ તેમાંના કેટલાક દોડીએ કેટલીક મુનીસીપાલીટીઓમાં પ્રતિ એવળીને પોતાનો વેપાર વધારતા મહા. એ વસ્તુ પાલામિન્ડના દેવુથી બીજીકલ ઉભામાં હતી. આ જાણવટમાં એક કેસ સુપ્રીમ કાટમાં થયો હતો તેમાં એવે મુકાદા આપણે કે ૧૯૧૬ માં ભારી બહામિલા વેપારને વધારવામાં આવેલો દેખ તે મેરકાવે મહા. આ વસ્તુ પાલામિન્ડના કરાવતી એવળી રીતે વિરુદ્ધ દેવાથી સીમેકટ કમીટીને લાગ્યું કે ભાવખમાં એવું થતું બટકાવવાને કાબલો થયો જોઈએ. એ ઉપરાંત આ બીજામાં ખાસ કરી સમોગના દાઉદશીખમાં ઉપસ્થિત થયેલી સ્થિતિને માટે કલમ છે. એ જાણવટમાં પક્ષ સુપ્રીમ કાટનો મુકાદો આપણે છે. સમોગમાં દાઉદશીખનો એક ભાગ, સમોગ સોનેરી સતા તરીકે જાહેર થયા પહેલાં, દાઉદશીખ તરીકે સ્થાપવામાં આવ્યો હતો. એને એમ માન્યું હતું કે, એ લતાને એવા સ્થાપિતો દાઉદશીખ મલેલો ભારે સોનેરી સતા તરીકે જાહેર કરવામાં આવેલો ભારે ૧૮૦ અને ૧૭૧ મ્મ પ્રતિબંધિત કલમો તુરત જ એક સરખી પડતી થઈ જાય. ૧૯૧૬ નો કાબલો પસાર કરતી વખતે પાલામિન્ડે પક્ષ એવું માની લીધું હતું. સમોગની જાણવટ સીમેકટ કમીટીના રીપોર્ટમાં ખાસ જાણવટ

જોમલે છે એવો પુરાવો આપી શકશે નો કોવો પુરાવો તે નહિ આપી શકે તેને કાલસેન્સ મળી શકશે નહિ પરંતુ તેમાં એવી પણ સમસ્યા રાખવામાં આવી છે કે, તો તેવા એકીપાટીકન નામ સેનેરી ક્ષતીમાં કાલસેન્સ અર્જનનો જોમલે ક્રેનાશિઓનું જે રજીસ્ટર મળવાનું છે તેમાં હશે તો તેવો એકીપાટીક પોતાની બાજુએ કાલસેન્સ ધરાવતો જોવાની પુરતી સંખ્યાથી મળી જાય તો તેમાં ક્યા ક્યા હશે અને તે ક્યા પછી પણ કાલસેન્સની નામજુરી મા મંજુરિનો પ્રશ્ન ઈસે સમજા સુકાતા મારે બધ જવા મળતો હશે તો તે મેજરટ્રેટ ટ્રાટ' સમજા મધ કહશે અને મેજરટ્રેટ ટ્રાટ'માંથી સુધીય ટ્રાટ'ને અપીલ થઈ શકશે.

એ સંપર્કિત એક જોમલે કલમ બીજીની અંદર છે કે જોનેર હેમ કમલ કાલસેન્સની એક કામ પારી મધ કરી દેવાને છે. તે એ છે કે, જ્યાં એકીપાટીક મળાય એવેવને પરચેસે કામ તો મળાય એવાટ ટ્રાંસપાસમાં સ્થાવર મોલ્ડન ધરાવી શકે છે; ટ્રાંસપાસમાં થવાનું એવું મળવું છે કે પછી એકીપાટીકના એકીપાટીકની એવા લગ કરે છે કે જોથી તેઓ જમીન ખરીદવાને કામ કરે અને માલેકી ધરાવી શકે. આ પાળન માં મળાય દેખામાં કામથી પધીજી દરોરાએથી જોવાયા અને કામનો ઉપયોગવાને એવા પચકા થઈ શુજ પ્રમાણમાં જોવાતાં જોવાથી પીલની અંદરથી એ બાબવાને જમતી કલમ કાઢી માખવાને માટે વિચાર છે અને તેથી કપીટીમાં એ કલમ કાઢી નાખવાને જમતો સુધારો છે કામવા પ્રમુદ્ધ જુ હવે મેં પીલની સવળા કલમો-મી સમજુતી આપી દીધી છે અને સીલેક્ટ કમીટી તેની સાથે સર્વાનુમતે સંમત હોઈ મારી હમેશ છે કે તે સરેકાપથી પકાર થઈ જશે.

ગુરજર ધંધા ગુજરાતી

પ્રયોજક:— બાબરશાહ હાજીભાઈ ચાવડા: (કેપડાવન.)

- ગુજર મર્વા ગુજરાતધુના, સુર હમેશ સો ગુજરાતી,
જારવની કુચ કુચ વાડીના, કાલ હમેશ સો ગુજરાતી;
દેહ તણ કુર દેહ રજા,
પરવેક અછ પરવેક થવા.
પછી હલમ હમાઈ ગુજર દેરે, સાલ રહે છે ગુજરાતી; —૧.
ગુજર કિર્તી દિન દિન ફોરે,
વજ પેલાં દેવા રસ મ્હોરે,
નંદન વનની ગુજર જનવા, માલ ઉમરે ગુજરાતી; —૨.
જ્યાં-જ્યાં ગુજરની જન જાડી
હાં-હાં ગુજરની વજ વાડી,
પરિમલ ફેરે દિન દિનને, દિવાવવા રજ ગુજરાતી; —૩.
આપે, ઇસામી, ને ઇસામી,
પારસી સહ ગુજરે વજ પામી,
વંશ કોનેરો હોય જલે શુ? ખીન બધાનું ગુજરાતી; —૪.
મંધી, વજા, વિજા જોવા,
નવસુમતા સાચા જન દેવા,
ગાડવીર નેતા બાવડના પછી, ગુજર નંદન ગુજરાતી; —૫.
ગુજર જનની જુલવા સાટ,
જાંચ દીપે કા જન જો માટે,
સ્વર્ગ મુખ આપે તોયે, શુરુ મમે છે ગુજરાતી; —૬.
કા સ પા જ ના પા રી કા રો,

- કાળ કુખના ગુજરે સરકારો,
ધન, મન ફાર કરાડે ગારનાં રજ જુલે ગુજરાતી; —૭.
પોટ'છલીકાના મેચી બોના,
જેનમધીનો એ રસ સાવો,
જાળે સંસ્કૃતિ જીવંત રાખે, ગુજરજના ગુજરાતી; —૮.
દેહ પરવા દેશે વડશે,
જંગ જલે જ્યાં-હાં જલવાશે,
પંથ ગુજરે વજ પ્રાણ પુકારે, હેરે બોલે ગુજરાતી; —૯.
જારવની ગુજરવંતે ફોરે,
ગુજર જનની-માન હમારી,
રસમસે દેવે પગ મળે શુલે, "વાવર" વજમે ગુજરાતી; —૧૦.

કુચડાએની બાલ

(જ્યનાર: બાબરશાહ હાજીભાઈ ચાવડા.)

જાવ જુલો આ કુચડાએની, અવજુ સંજુ સમજાવે,
ઉપર નાચે જોલ જપેરી, ઝેર હપાજવ અવજાવે,
કા-કોનેકન કોઠા મારે, સો સા યોગી અવજાવે;
રે-ગોર કોસી કાજુ જલને, દોરે જુમે પડવાડે;
હોઈએને સરખા કહકો, આપ્યા એવું સમજાવે,
પાછળ મ્હોટી આપ મતાવી, મજાનકા મમકાવે,
હોઈ-કોરા જનને સરખા, એવું એવું સંજાવે,
પાલમેરે અવજા શાટી, હોઈએને ફટકાવે,
અધમ પપટ મપા છાટી; જમમ મમમ મલકાવે,
મરકા પોલીસ મોટે મારી, અધમ મપમ પડકાવે,
"વાવર" એવા કુચડાએને, ચાકંદ બેડે સરખાવે,
અંજલ જોવા આરિકામાં હોઈ મંજલ પરજાવે,

હોંદની સ્વાધીનતાની લડતનો સમયાર

ગુજરાતી કુલક માછળનો બેદ

ગુજરાતી સરકારી પત્ર 'ગોરમે કાનીકમે' કુલક દરમ્યાન સરકારી અમલદારોની વચ્ચે વિષે સખત ટીકા કરી સરકારે અખબાર કરેલી વેરભાવવાળી અને પડા પાછળની વચ્ચે પુલથી પાકવાને પરિણામે તે પત્ર પાસેથી રૂપિયા ૭ હજારની બારે રકમના ભાગીતગીરી માંખવામાં આવી છે.

હોંદને પકડી રાખ્યા યાતો જુમે મરે
'ગુજરાતી કુલક' નામના એક વિદ્યાવતના પત્રની અંદર મદાસ કુલીવર્સિટીના એક આમજા લેકચરર અને કાલ અાલમર જરીના વીકાર જોમતું નામ દેવ. એવીસ રોનટ'એ છે તેઓ હોંદની કાલ વિષે દહાવે છે કે: આપજુને કોણને ખોરાક સિવાય માલવાનું નથી અને હોંદ આપથી પાસેથી મળે તો આપજા રોટલા મના એમ સમજાવે. આપજો એક વાર જો હોંદને કોમિસને સોપી દઇશું તો હોંદમાં ડરવજ સીવીલ વોર જાગશે અને પરિણામે કુખોળ અને જુખ મરે. હાં હોંદને, તે દેહમાં આપજો કરોડ પોલીસી કાપજો રોટલી છે તેના ઉપરનું બાંધ આપજો ગુજરાતી. વળી હોંદ સોવેની કોપજો સર્ગ વપાર આપજો કમાવી બેસીશું અને મને મેવ એ મલે કે આપજો ખોરાક બરીલી કાઠામુજ નહિ કહો આપજા કોઠાને જુમે મેલેવો. સમજ આપજો. આપજા ઉપર વિતાક સતવરજ આવશે આપજી પ્રભ હવે પોતાની કુદી ઉપર લો જીવતી થઈ છે અને આપજી કુદી ગુજવા જાગી

અને આજ નવી રહે એ પોટ આપણે કેમ પૂરી કરી શકીશું. 'એકને ઝોલ' એ ના એટલો આ સીધો દિશામ છે. એ અમુકવા રાજદારી પુરુષો પ્રમાણિકપણે આ સાદી અને સીધી વાત સમજાવે તો એક બચ્ચું પણ એ વાત સમજાવવા વિના નહીં રહે. આપણે આ તો હોંઠને વહી રાખવું એકદમ અશક્ય છે છતાં મરવું એકદમ.

શ્રી રમી. શ્રી. રામસ્વામી આચર અને જયકર

શ્રી રમી એમ ડોન્ટરની કન્સલ્ટેટીવ કમીટીની મીટિંગ વા. રક ની મેના દિવસે મળવાની જાહેરાત થઇ હતી તે વિષે શ્રી રમી. શ્રી. રામસ્વામી આચર અને શ્રી. જયકર એક રેટર-મેંટ પ્રસિદ્ધ કરી હોઈ અરકારને સલાહ આપી છે તેમાં ફર્કાવવા થી આપણું છે કે શીરકન બંધારણને અમલ અને પ્રત્યેની અર્થાં એ મીટિંગમાં થવાની છે, શીરકન હાઇના-મ કમીટી, ફિનાઇલ કમીટી અને રેટર કન્સલાટરી કમીટીના રીપોર્ટ જાનની આખરી પહેલાં પ્રસિદ્ધ થાય એવો સંભવ નથી. વળી જીલ્લા રાઈટ ટેબલ ડોન્ટરના અર્થાં ન હોય તેવા પ્રત્યે કન્સલ્ટેટીવ કમીટીની મીટિંગમાં અર્થાંવાના છે. વળી કમ્યુનલ પ્રત્યેના નિકાલ હજી આપણે નથી એવા સંજોગમાં આ મીટિંગની આંદર ખીલ ગ્રાહક કરવા સંભવ નથી એવી અપેક્ષા હાલ નહિ. આથી જામે નિકાલની સરકાર અને હોઈ અરકારને અરજ કરીએ છીએ કે કમ્યુનલ પ્રત્યે કપર નાણી આપવાનું વડા પ્રધાને માથે લીધેલું છે તે હવે જલદી જાહેર કરે અને આ વાદ હોઇ વાતો વિલાયતમાં ડોન્ટરના મોઝાને કે એથી ને પ્રત્યેના નિકાલ જાણે રહેવા છે તે કરી નાખી કાઢાય અને પછી આવતા વર્ષની સરખાવમાં પાનિમેંટમાં ખીલ રાખાય કરી કાઢાય. અને જન ૧૬૪૮ ના ઉન્દાગમાં તે પાસ થઇ શકે. અને એ નવા બંધારણને અમલ તેજ વર્ષના આરંભનાર નવેમ્બરમાં થઇ શકે. કાલની પરિસ્થિતિ આ પ્રમાણે કરવાથી જ હલકા મનશે.

મંદી જે જેલમાં રહે તો?

અલ્હાબાદના 'લીડર' પત્રનો કાંડનો અગ્રવર્તી કાંડા એ અલ્હાબાદના પત્રના કાંડના પરિસ્થિતિ વિશે વિચારો કરાવે છે. તે અર્થાં છે કે કાંડનું 'રેપ્રેસેન્ટેટ' પત્ર આમદપુર્ણક અર્થે છે કે શીરકન અને પ્રાંતિક સ્વરાજ્ય એ જાને માટે એકજ નીલ થઈ કાંડવામાં આવશે તોજ ને અર્જતોય કુલો વાંચે છે તેને દર કરી શકાય. 'ન્યુ સ્ટેટમેન્ટ' પત્ર એક અમ-લેખમાં ફાવે છે કે 'એ માધી નેખમાં રહે અને હોઈ અરકાર એડીનસે વાજુલ રાખે, તેમજ પ્રત્યેના માથા આજે-વાનના અભિપ્રાયને સ્વીકારશે એ પોતાની અમદરીને હલકું પાડવા એવું લેખતી હોય તો શીરકન બંધારણ ને અમલ તમાર થઇ રહેવા આપણું છે તે એક નકારૂં વેરક વૈષર એવુંજ થઇ પડે. અર્થાં એ પત્ર ફાવે છે કે સ્વરાજ્ય એટલે મોટાના પ્રતિનિધિઓની અનેલી અરકાર. હોઈએની પોતાની પ્રમ્ણા હવે એવી છે કે તેમના કપર તેઓ પોતેજ રાજ્ય સલાવે. સરકાર આ વસ્તુ સ્થિતિને નહિ સમજાવે તો હોઈમાં કાલિ સ્થાપવાની આજા ખતમ થઇ છે એમ સમજવું. પાંડિત માલવીયજીને સર સેમ્યુઅલ હોરને પકકાર ફાંકીમાં ભરવામાં આવેલી મહાસભાની એક સંજોગી પાંડિત મહન મોકલ માલવીયજીને પકકીને નેખમાં પુર્ણ કરતા તેમને હોઈ સરકારે વસ્તવ પાછા કોઈ મુકવા લે. પાંડિતજીએ પુરુષા વાદ એક લાખ રેટરમેંટ જાપાઓને આપું હતું ને

હોઈની વર્માલ પત્રોમાં પ્રસિદ્ધ થયું છે પાંડિતજી તેમ ફાવે છે કે મહાસભાની એક અમદી જટકરવાનો સરકાર ખરદો કરી કાંડે તે ફાંકીવું હતું કે સરકારના કુલમ છતાં એક અમદીજ. મહાસભાને સરકારના કુલમ છતાં એક અમદીને ફાવે કરી કાંડે તેજ સરકારને પુરુષી એવેજ આપી હતી. સર સેમ્યુઅલ હોર અને મોડ વાંચીએન ખોટીક પ્રત્યેને એવું સમજાવવા પ્રમત્ત કરી રજા છે કે મહાસભાને કરી નાખવા સરકાર ને પમલા અર્થાં છે તેમાં સરકારને ફાવે મળે છે. અને તેમની આ વાત સમજાવે હોત તો હોઈની આ એક માટે કાંડ પ્રતિનિધિ આવવજ નહિ પડેનું અરકાર અપદર્માં અપ્ત પમલા અર્થાં છતાં અમલમ ૧૫૦૦ પ્રતિનિધિઓ મમે તેમ કરીને હોઈમાં આવી પહોંચાં કરતા, ખીલ અનેક રેલીઓને તો અનતાજ પકકરમાં આવ્યા હતા. આ જવાબી આપે છે કે મહાસભા પ્રત્યે પ્રત્યેને અપુર્ણ પ્રિમ છે અને ખોટીક સરકાર નેરી જાગવાન સરકાર પણ તેને કરી નાખવાના વધે પ્રમત્ત કરે છે. આ હાખલા કપરથી સરકાર અકલ અપ લે કે અમદાની નીતિને ફાવે મળવા નથી. સર સેમ્યુઅલ હોરે મહાસભા વાચના કરી હતી તેની અપદર્માં અપ્ત ગાટકણી કાંડતા પાંડિતજી ફાવે છે કે હોઈ ના અમલમ ૮૦,૦૦૦ (એસી કબર સ્પેટલાઈમાંની પુરો અને પુરો) અર્જત અપમાનજનક ફાંકા કારવામાં વેગવી રજા હોય તેવા પ્રસંગે કાંડ પણ સ્વમાન પ્રિમ કારવામાંથી મહાસભા અવા અકલ નીકળે આવે એ અનુપ્ત સ્વમાનથી જાણે થત છે. એડીનસે નીચે જુલો અપ રજા છે તે વાત આથી નથી એવી પાકમિટમાં સર સેમ્યુઅલ હોરે જાણ હોઈ કરી તેમાં પાકાર કરતા પાંડિતજી રહે છે કે સર સેમ્યુઅલ હોરના માં કિમ્મત હોય તો અનિરસાઈ પ્રતિષ્ઠાવાળા થજી જાહેર પુરોર્ણ એક કમાન નીચે અને પછી વાતના સજ છે આ નહિ તે અમલ જાણ કરશે.

હોઈ શું લેઈ રહેલું છે

પાંડિતજીને વર્તમાન પત્રો ઉપરથી ગજુની કરાવીને ખાસ અકકાએ જકાર પાડી ફાંકીવું છે કે અમલમ એસી કબરથી વધુ માજુસે અપમાનજનક ફાંકામાં કારવામાં જોમવી રજા છે. નેમાં પકકર અર્જા વધા વાળો છે નેમાં અર્જા અમલ રહેલી છે અને અર્જેમાર ફેડીએને કોઈ મુકીને જાવા કરવામાં આવે છે. અમલમ રહ ફાળમાં જાવા અર કરવામાં આવ્યા ને એને પરિણામે થજા માજુસે માખી મથા છે. વસ્તુ અર્જાએ મોટાના કપર જાકી માજુ કરવામાં આવ્યા છે ૬૪૪ પત્રની અર્જા લેવાઈ છે અને ૧૦૨ ફેડીની અર્જા માત મિલકત અપ્ત થઈ છે. મોટા મોટા ફેડા કરવામાં આવ્યા છે અને મિલકતો વેચીને તે ફેડા વસ્તુ કરવામાં આવેલા છે. ૧૬૪ પ્રેસોને અર્જત કરવામાં આવ્યા છે આ સર્વ છતાં સર સેમ્યુઅલ હોર સમજાવે છે કે એમલમ એડીનસેને અમલ સકલથી માથ છે!

વનીતરની વાતે—આમાં મુરબર મહીલાઓની કવજાનક અજગર છે. સામાજિક કુરીયાતોથી થતા અનીષ્ટ જનાનો અને કાનીઓની ફાંકી વાતો છે. સર્વોત્તમ, પાકું પુરુ-

શ્રી. રમી. ૬.

પ્રાણર પાંડ—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, મુકપ્રેમ, આમલોમ વિગેરેના રસો અર્થાં છે. ખંજાળના નવજ કમાકાર કરજાણુના પુસ્તકનો આ રમપુર્ણ અનુવાદ છે.

શ્રી. રમી. ૫.

મીના મન્થન

(સંપાદક—કિશોરલાલ ધનસ્જીભવાલ મહારાજા)

(અમારા અંકથી આશુ)

અમર્યાદ ૨ જુન

(૨૮) સ્લોક ૫૮

“વળ, હે અમર્યાદ! જાનથી જેની મતિ સ્થિર થયેલી છે, તેના ઇલાકાકે જાણ સહજી હું કહું તે સાંભળ. જેમ પુત્રાવરણા કે કલ્પાવરણા કરીરમાં નિર્માણ થાય છે ત્યારે તે કરીરના એકાદ અવયવગણ અણતી નથી, પણ જોયે જોયે કરીરની એકે એક ઇન્દ્રિય, અરે, એના શબ્દરૂપ પણ, એનાં વિહનો દર્શાવી આપે છે, અથવા જેમ માણસને હાથ કે કાંધને અલગ અલગ થાય, તો તે એનાં આંખ, નાક, કાંઠા, પગ જાડેમાં પરબાધ આપે; તેમજ મનુષ્યના ચિત્તમાં ઉપજેલું જ્ઞાન એની એકેએક ઇન્દ્રિય અને કૃતિમાં પ્રકટ થવા વિના રહેતું નથી.

“કાંતેય! મનુષ્યની જ્ઞાનેન્દ્રિયો અને ક્રમેન્દ્રિયો એ એના હૃદયમાં અને સુક્ષ્મમાં રહેલું જ્ઞાન કે અજ્ઞાન વસે છે તેને પ્રકટ કરનારા સાધનો છે. એ સાધનો કાંઈક સુગ્રાં છતાં એજ માપ કરવાને અનુકૂળ છે. ખારે જાનીનો પોતાની ઇન્દ્રિયો સાથેનો સંબંધ અવરૂપ અણી જેવો થયે છે.

“આ જ્ઞાનમાં પાર્થ! મારો એવો નિશ્ચિત મત છે કે સ્થિરચિત્તવાળા જ્ઞાની પુરુષની ઇન્દ્રિયો એને સંપૂર્ણપણે સ્વાધીન હોય છે. જેમ કામ્યો પોતાનાં અંગેને સંકળી લઈ રહે છે, તેમ જ્ઞાની પુરુષ પોતાની ઇન્દ્રિયોને ઘૂર્ણી રાહી લઈ રહે છે. ધનુર્ધર! ઇન્દ્રિયોનો વિષયો પ્રત્યેનો વેગ કેટલો કાજુમાં આવેલો છે, કેટલો ઘટ્યો છે, વગેરે તેમજ આચરણ કેટલું વિચેક અને સંયમવાળું થતું છે, એ એની મતિ કેટલી સચેજ સ્થિર થયે છે, એ અણવાળું એક મહત્વનું સાધન છે, જેમ સમજ.” ૫૮

(૨૯) સ્લોક ૫૯ થી ૬૨

ઇન્દ્રિયજનના સંબંધમાં જ્ઞાની પુરુષ કેમ વર્તે તે વિષેનાં શીકૃષ્ણનો મત સાંભળી, અર્જુનના મનમાં વચ્ચે એક કંઠા ઠહી. તે બોલ્યો:

“કેવલો કામ્યમાની જેમ જ્ઞાની પુરુષ ઇન્દ્રિયોને વિષયોથી એકાદ એક એમ ને તમે કહ્યું, તે શું પોતાની ઇન્દ્રિયોને તેના તેના વિષયો સોંપવાને અયોગ્ય કરી દઇને એમની કે એનો કાંઈ જીજ્ઞાસે છવાય છે? આંખ જુએ છે ત્યારે કુમારો અપ છે તે? એ આંખ પર માતા માંધારીની પેઠે પાટા નાંધી રાખીએ તો એ કેવી રીતે સંબંધ થશે? એવી રીતે જ્ઞાની પુરુષ સર્વે ઇન્દ્રિયોને નિરાકાર રાખે છે શું? અને ઇન્દ્રિયોને વશ કરવાને એ એવા વિધિ હોય, તો એમ ક્યારે અને ક્યાં સુધી કરવું જોઈએ? કારણ, તમે, મહર્ષિ આસ વગેરે જે પ્રસિદ્ધ જ્ઞાનીઓને હું જોઈ છું તેઓને એ રીતે ઇન્દ્રિયોને સંકળીને મેઠેલા હું જોતો નથી.”

અર્જુનના પ્રશ્ને વધારી એવાં શીકૃષ્ણ બોલ્યા:

“પાર્થ! ઇન્દ્રિયોને તેના વિષયો ન આપવાથી તેની પશ્ચી સંયમતા એકાદી થઈ જાય છે, એમાં કંઠા નથી. ઇન્દ્ર પ્રત્યક્ષની સમાને એ તમે જાણ્યોએ રમી ન હોત, અને દુર્યોધનને એ એવા મોઢાઓ ન હોત, તો એને તમારો વેળવ જોઈને ને અદેખાઈ ઉત્પત્ત થઈ તે કદાચિત્ત થઈ ન હોત.

પણ, તમારીજ શું કામ વાત કહી? મેં કારણને એ રીતે સમજાવ્યાની અને બોલોથી અરુપર કરી છે તે ન કહી હોત, તો માલોમ આને ને હૃદયસનોએ થઈ પાડ્યું છે, તેથી તેઓ મુક્ત રહ્યા હોત. મારા જોડાવાસીઓને ક્યાં કાઠ, જુથાર વગેરે મન તથા ઇન્દ્રિયોને ખરાબ કરી નાંખનારા વિષયોનો સંબંધ કરવાને પ્રયત્ન કરવો પડે છે? ને માત્ર ગયા ન હોય, અને જેવું તમે ન સાંભળ્યું હોય તે સ્વચ્છ માંયે આવતું નથી. તેમ ને વિષયોથી ઇન્દ્રિયોને કાપ છેરે રાખી હોય, તે વિષયો ઇન્દ્રિયોને હેરાન કરતા નથી. આથી, ઇન્દ્રિયોને અનેક વિષયોનો સ્વાદ ન લખાડવો એ ઇન્દ્રિયોથી અને અવરૂપક સાધન છે, એમાં કંઠા નથી, અને વિવેકી, અને જ્ઞાન તથા યોગના જ્ઞાનપુરુષો એ સાધનની અવમજ્ઞાના કહે” ન માલો.

“છતાં, યુદ્ધાચાર્ય! ઇન્દ્રિયોને તેના વિષયોથી વચ્ચિત રાખવાથીજ બધું કામ સરતું નથી. કે તે પરથીજ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ થઈ છે એમ કહી શકાતું નથી. આનાં હું કારણે કહું છું તે સાંભળ:

“પરેલાં તે જ્ઞાન ઇન્દ્રિયોને તેના વિષયોથી કબજેને ખાતે આવે દર રાખી શકાતી નથી. માતા માંધારીની જેમ કાંઈ આંખે પાટા નાંધી રાખે અથવા આંખ ફેડીને નાંખે તો જેવળ આંખના વિષયથી ચિત્તમાં ઉત્પત્ત થનારી પ્રતિવિધાથી એ બધી ભવ્ય જેમ માની લઇએ. પરંતુ, એથી જીવિત ઇન્દ્રિયો વધારે જળવાન અને અને વધારે વિષયોનું મહત્ત્વ કરે એવો સંબંધ છે. અને, મમ! સિવાય, સર્વે ઇન્દ્રિયોને જેમ નિરાકારી કરી શકાય નહિ. માણસ અધિષ્ઠા, મહેરા મુખો, પ્રાણ કક્ષિત વિનાનો થઇને કદાચ ઇવન માળી થશે. પણ આપા કરીરમાં આવેલી સ્પર્શેન્દ્રિયને એ કેવી રીતે નિરાકાર કરે? અથવા જ્ઞાનના વિષયને ક્યાં સુધી નિરાકારી રાખી શકે? આમ ઇન્દ્રિયોને નિર્ગિયથી કરવામાં મુશ્કેલી છે.

“વળ, આ ઇન્દ્રિયોને વિષયોથી વચ્ચિત રાખવામાં કાળીએ, તોયે ઇન્દ્રિય સોસુપતા ન થયે એવું મને છે. કારણ, મહાન્યહો, જ્યાં સુધી ચિત્ત અનાસકત થતું નથી, જ્યાં સુધી એ પ્રસન્નપણે વિષયોને ન ભોમવી શકે, તોયે કલ્પનાથી તેને ભોમવાની રૂપ પાડે છે. જેણે એક વાર એકાદ વિષયનો રસપુર્ણક સ્વાદ લીધો હોય છે, તે પચાસ વર્ષે પણ એવું સ્મરણ થતાં એમાં રસ લીન બની જાય છે, એવું કાલા માણસોએ જોયું છે. અરે, આ ચિત્ત કલ્પના કરવામાં એટલું કમવ છે કે ન ભોમવેલા વિષયોને પણ કલ્પનાથી નિર્માણ કરે છે, અને તે કેવળ કલ્પનાથીજ તેનો રસ કે છે.

“આથી, કાંતેય! જ્યાં સુધી ચિત્તમાંથી વિષય મળેલી આસક્તિ પડે નહિ, જ્યાં સુધી કેવળ ઇન્દ્રિયોને વિષયોથી વચ્ચિત રાખવાથી બધું કામ સરતું નથી. (અર્જુન)

અહેર અખર

આથી સોને ખખર આપવામાં આવે છે કે મારો છેકરો તમારે જવાન કીરા મામ વાંકોનેના ઉમર વર્ષ ૩૦ ની તે વારીજ ૩૦ મી મેદ ૧૯૩૧ ના દીવસથી મળના અમરવાથી કાંઈ જગ્યાએ નાહી મયો છે, તેને કાંઈ પણ માણસ કંઈ પણ પેસા આપકે અથવા કાંઈ પણ ભતતું વેચક કેવું કયો તેને માટે હું અપામદાર નથી. એ સોને વિહિત થાય.

શ્રી. હીરામણ લાલા વાંકોનેના બેઠાનીમળર્જ તા. ૧-૬-૧૯૩૨.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

બાજીવારી દામ.

સંતોષકારક કામ.

સ્પેશીયલ બદામનો મેસુર, અડદ પાક, મેથી પાક, બદામ પાક.

આ શિયાળાની બીજા પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ બાંહેધરી બનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી જરૂરના બાજીવારી અને અનુભવી પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજીવારીના પેકો અને હાથેના મલેસા માંડીયા પણ બનાવીએ છીએ.

જો શિયાળા હિંદુસ્તાનથી તાજા મીઠાઈ, પંજાબી સાલમ, સૌર મુમ્મી, સાલમ મુમ્મી, કાજી મુમ્મી, ગોમ્મ, મીઠાઈ, ખીર, બદામ, જીરમી, અમરન પીરતા, અમર આરોલી, કાજી, અરણી, દેવની પાનમાં બાનાવી તેમજ બ્રહ્મચારી તખ્ત, કાજી, કરવરી, અમરન અમરનતી, કુપ તમા તમામ જાતનું મીઠાઈ, કરીયાણું, જેર જીરમ, જોરો દીપ્તકાર સેન્ડ, જાવર, ખાલીની બેરેટ કાઢીઓ, ખાલીની રોપીઓ, અમરન તથા બોરણી મરનો તમામ માલ જેવો કે જીરમી માવલ, મમ, અડદ, મલ્લા, પાનરો, મકે, વાલીની દાળ, મરી મસૂરો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તાજા બમરેક મંગાવતા હોવાથી મલેસા પ્રીકાવદ આવે અને ચકરો.

અમારો માલના અમારે જખાજુ કરવા કરતાં એક જખલ ટાવલ ટાવલ મંગાવી ખાત્રી કરો.

બહાર માલના બોરો ઉપર પુરવું પ્યાન આપવામાં આવશે. બાજીવારી પાકો કાઢી લખો:-

Phone 4565. **NATHA NARAN.** 179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ટાજું ૧૧૬ અને વેલોનલ સાથે પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:-
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ટાજું ૧૧૬ અને વેલોનલ સાથે પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:-
P. O. Box 844. Durban. 129 Victoria St. 64

અઠવાલિક પંચાંગ

તારીખ	ગ્રીસ્મી	હિંદુ	મુસલમાન	પારસી	સુર્યોદય	સુર્યાસ્ત
તારીખ	૧૯૩૨	૧૯૩૨	૧૩૫૧	૧૩૦૧	ક. પૂ.	ક. પૂ.
જાન	જાન	જેઠ	સહર	કેકે	કેકે	કેકે
૧	૨૪	૧	૧૬	૨૧	૧-૫૩	૫-૫
૨	૨૫	૨	૨૦	૨૨	૧-૫૩	૫-૧
૩	૨૬	૩	૨૧	૨૩	૧-૫૩	૫-૧
૪	૨૭	૪	૨૨	૨૪	૧-૫૩	૫-૧
૫	૨૮	૫	૨૩	૨૫	૧-૫૩	૫-૧
૬	૨૯	૬	૨૪	૨૬	૧-૫૩	૫-૧
૭	૩૦	૭	૨૫	૨૭	૧-૫૩	૫-૭

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and sailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલોનલ ચકાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના બનાના, પકનાપલ વિગેરે ત્રીજે બોરડા મલેસી તરત ચકાવવામાં આવશે.

દરેક બોરડા ઉપર બતી કમરેખ રાખી સાદો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીડાવત ભાવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ ટ્રાવીન્સ, ટાંચવાલ, કીરોટ, રોડેસીઆ ત્રીજે દરેક જાતનાં મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, ડરબન, નાટાલ.

વેચવાના પુસ્તકો

ત્યારે કરીશું' શું?—સામગ્રીના આ નામની જાણીતી પુસ્તકો
આ મુદ્દા અને સરળ ભાષામાં છે. સામાજિક, આર્થિક
અને ધાર્મિક એવા અનેક સવાલોનો ઉદ્ધાર આપે છે.

આમ પહેલો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૨.

બીજો ૨૬૮ કી. રી. ૨-૬.

ઉત્તરાખંડની જાગ્રા અને હિંમ્મલયનો પ્રવાસ—આ
પુસ્તક કાશ્મીરના જાણીતા યાત્રાલોકી પોતાના સાથીઓ
સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું મુદ્દા અને રસીક વર્ણન
આપેલું છે.

કી. રી. ૧-૬.

ઈશ્વરનાં બલિદાન—આ નામના પુસ્તકમાં ઇશ્વર પ્રીતે માનવ-
જાતને પવનમાંથી ઉગારવાને આપેલા બલિદાનનું વર્ણન
અને તે પરથી લેવાનો બોધ આપવામાં આવ્યો છે.

કી. રી. ૧

દેશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા કુ. સુખીના દયાલજી છે.
આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક,
સાંસ્કૃતિક અને રાજકીય સ્થિતિની નિર્ણય છે. આ
પુસ્તકના ૩૮૪ પાના કશ્વ રસથી ભરપૂર છે.

કી. રી. ૧-૧.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિગેરે

અમારે આ ભૂતી કેમરેખ નીચે તાલ્લે અને મશાહી
ધરમાં જોલો ગરમ મસાલો, હરીપાઉડર, હાલુદ, મરુત્તી, તેમજ
કરીના અને બીજાના તેમજ મીઠાના આચાર કેમેકાં લેવા
વા જવાબદારી અમારી ગેરંટી સાથે મળે છે. આનો
ઉત્તમ માલ, તમે ધરમાં પનાવી શકતા નથી. બેક વખત
મંગાવી ખાતરી કરો.

મળવાનું કેમણું,

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

126 Berea Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હાલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરી માંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરેયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ઘી માંગજો.

75

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંજબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી માલ જમ્મીયામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ત્રીઓમાં આવશે.

માળી, કમલોં વિગેરેને માટે જાત જાતનાં રેશમ.

માળા, રમાલ, સાડી, અખમલ, સાલ, વાહ, કેલાર, કેર, શાઈ, મુદ્દા માટે કાલું, આકાશ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને બન્નેમાંથી પહેરવા એકતી દરેક બીજી

અગારી તથા બાન્નેમાંથી સરવામાં કરતા માને હવેલા મળે છે.

ફોન ૫૬૫૪.

સો. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

મોક્ષ પારકા,

૬૩ ઇલોફ રીટ,

કોનરે પારકીર એન્ડ ઇલોફ રીટ,

બેકાનીસબર્ન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કપોટનના વખણાયલા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

ફુદરેપાક
રતલ ૫/-

એલીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીઅનના કોઈ પણ કાગળમાં પાંચ રતલથી વધારે લેવારને પોસ્ટ ચારજ માફ છે.
અહાર માથના મહાકોએ ઓફર જાયેજ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN
'Phone 3623, Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	s.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly ...	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	s.	d.
Yearly	21	6
Half-Yearly ...	10	6

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંટ્રીના ઓફિસ ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું ટીપી ગ્રાફ બાબા સાથે આફ્રિકામાં વંચાવ છે.

કાવ અને નકલ મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

'Phone 2447.

P. O. Box 1165.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

107 Field Street,
DURBAN, Natal.

ઓરીએન્ટ મ્યુઝીક સલૂન,

માયોફોન અને સવળી ભાષાઓની રશી ગાયનોની રેકોર્ડિંગ એજન્સી.

મમે તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડિંગ પરમાં રાખવા કરતાં દરેક જણના મન હરી છે તેવા ધાર્મિક,
કાવ્યોત્ક અને સંજારીક ભાષણી કરપુર ગાયનોની રેકોર્ડિંગ એજન્સી કરો. આવી રેકોર્ડિંગ મનને
ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

ધેર બેઠાં મહાત્મા માંધીલનો
અવાજ સાંભળો.

જન્મતને તેમજ આપેલો ધાર્મિક સંદેશ.

અને શ્રીમતિ સરોજની દેવીની
રેકોર્ડ પણ અમારે ત્યાંથી
ખરીદો.

ઉત્તમ ગતિવસ્તુ, ટ્રાન્સ રેખાવ વાળા અને સધુર સાઉન્ડ મોકલ વાળા માયોફોન તેના જોવારને પણ આનંદ
આપે છે અને તેથી આપે જમારી રેકોર્ડ વાપરવાથી હમણે આનંદ વધારે આપે છે.

જુલસાને હોઈ, જમારી મહુર વગેરે ૪૨૨ ગઝલવાળા ગ્રુક માર રેકોર્ડ ખરીદનારને બેટ આપવામાં આવશે.
અમારે કાંઈ માયોફોન અને રેકોર્ડ ખરીદનારને નાણાંની મજબૂત ખબત વરો.

78

Indian Opinion

No. 26—Vol. XXX

Friday, June 1st, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Press Provisions

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. કેનીયા

મીડીના ભાવે

જુલાઈ તા. ૨૫ મીએ રાંબજ જવા ઉપરથી.

સેક-૧ ભાગ: માર્ચ ૨૭-૦-૦.

રહી. "દાહરીઆ"

મ-૨૨: માર્ચ ૧૫-૭-૧.

જુલાઈ તા. ૨૧ મીએ કુંબજ જવા ઉપરથી

૧૩: માર્ચ ૬-૭-૧. બોરોલી રમર.

મુજલમની વીરો. માર્ચ ૨-૨૫-૦ રોશીયન. માર્ચ ૬-૨૦-૦ અને હોંડ વીરો. માર્ચ ૨-૭-૧

રવેકીયન માર્ચ ૫-૦-૦ ના રીસાળથી લેવામાં આવશે

મુજલા—કુલકોએ પોતાના મોકા રામીના કનીયારે ૧૧ વાગ્યા બપોલ કરકમમાં પરોક્ષતા કરવા.

સેક-૨ અને કુંબજ મારે એક મીડીના ભાગાઉથી વાંચાવેલા કરવેલ.

૧૨૭ કોટી રેકી-૦૨ પોતાની રીપીટ જણાવી એવીમગીથી લેવી અને તદાર ભાગવાળા વામ/ભોએ જમારી માટે
જગન્નવકાર કરવાથી પણ કમ કરશે. રહીમરને ભવર્થે રેકે રામગળ જમારી ભાતી રખરખ નીચે વાગ લે.

SHAIKH HIMEED & SONS,

300 Pine Street.

Tel. Add. "Karamat," Durban.

મુજલામાં મારે કહે ના નળો:—કિંદી રેકી-૦૨

એવર રોષ રીપીટ એવર સન્સ,

૨૦૦ વામન મીડી, ૧૯૩૨. ૦૧

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. Phoenix Nest

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

૦૦

Box 217 & 112
HOOSLEY (Sole) (BOMBAY)
 Proprietor of the Hotel,
 Merchant and Transport Forwarder Agent,
 Belga, P. E. India

બોમ્બે અને અન્ય સ્થાનો, રેલવેના અગ્રણી એજન્ટ
હોસેન હસમણલ (સરદારપદ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ એજન્ટ અને એજન્ટ,
 બેલ્ગા, પી. ઇ. ઇન્ડિયા

બોમ્બે સીક્રીટરીયટ
સુભાષ્ચંદ્ર પંચગંગ
 5th Floor, 1st Floor, 1st Floor, 1st Floor
 1st Floor, 1st Floor, 1st Floor, 1st Floor
 1st Floor, 1st Floor, 1st Floor, 1st Floor

Phone 3367. Box 316, 182, Grey Street, BOMBAY
HEERBHAI MORAR MATVADKAR.
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.

હીરભાઈ મોરાર માતવાડકર,
 વાલેન્ટાઈન રોડ અને રેલવે સ્ટેશન પાસે,
 બોમ્બે
 વેદાંગ સારી ગ્રાંટ હી માલ સી.એ.એ. યો ગોસ્વામી બાવડી
 રેલવે સ્ટેશન અને રોડ 182, 182, 182, 182, 182, 182

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
 CAPE TOWN
 Branch Establishments: 47 a, Princes Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 76

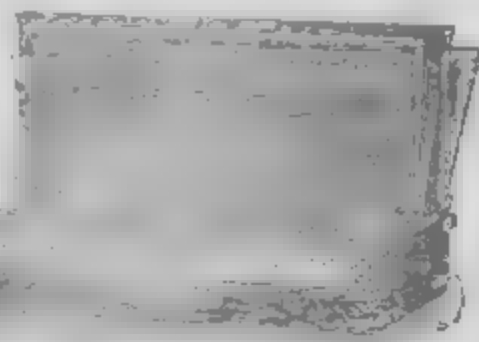
Direct From **VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)**
 Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
 EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0
 We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALL'S MUSIC SALOON.
 P. O. Box 460. 131 Queen Street, Durban.

હાર્મોનિયમ અને તબલા

અને હાથ અને પગ દ્વારા હાર્મોનિયમ અને તબલા
 હાર્મોનિયમ અને તબલા
 હાર્મોનિયમ અને તબલા
 હાર્મોનિયમ અને તબલા
 હાર્મોનિયમ અને તબલા

ગોશાલીયા મ્યુઝીક સલૂન.

પી. ઓ. બોક્ષ 460. 131 ક્વેન સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

THE NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

Cape Adl:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

Transit Add:

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of all policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,011,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,755—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6-Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્યાનામાં ન્યાય પ્રમાણમાં અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી બાસક વર્ષની જુની વીમા કંપની.

જોડગીનો વીમા ઉત્તરવચી સા સા ફાયદા થાય છે તે જાણુ હોય તે માં પનીમાં
ઉત્તરવચી વધમાં વધુ ફાયદા અને સહત મોટામાં મોટા પ્રોબીયન પાવવાથી
અને તે જાણુ હોય તે સજો:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બાઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

DON'T BE HUMBUGGED

છેતરાવું નહિ

When you buy blue, be SURE you get Keen's Oxford Blue. Tear out this picture and take it to the grocer. Then you can see that he gives you the right thing. If you get Keen's Oxford Blue, your linen will not be streaked.

જ્યારે તમે બ્લુ ખરીદો ત્યારે તમે ક્રીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવવાની ખાતરી કરી લેજો. આ ચિત્ર ફાડી લેજો અને તમારા કલ્લીઆરાને ત્યાં લઈ જાજો, ત્યાં તે તમને ખરી વસ્તુ આપે છે તે જોઈ શકો. જો તમે ક્રીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવો તો તેથી તમારા છુગડામાં કાંઈ પથુ નિસાનો ડાઘાઓ રહેશે નહિ.

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

કીન્સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

TO STOREKEEPERS

You know the value of satisfied customers and will offer them only the best—Keen's Oxford Blue.

દુકાનદારોને

તમે સતોષ પામેલા ગ્રાહકોની કદર ખર્ચો છો. અને તેમને ફક્ત સારામાં સારા—ક્રીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુનો માગણી કરશો.

Indian Opinion

No 26—Vol. XXX.

Friday, July 1st, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price: Fourpence

NOTES AND NEWS

IN our last week's issue we published fully the speech delivered by Col. Collins, member for Ermelo (Transvaal), in the House of Assembly during the debate on the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill. The speech is such as would certainly prejudice the mind of the unthinking reader against Indians. The views expressed by him are commonly heard from the anti-Asiatic platform. We are glad to note, however, that Mr. Morris Alexander has given a very fitting reply which is a far better comment than we can think of making on that speech. Mr. Alexander's speech appears elsewhere in this issue.

Col. Collins referred to the superiority complex. Is it not true that that was long thrown overboard? Truly Christianity teaches us to treat all human beings alike, whether black or brown or white? Do not even the present days teach a lesson to the white man of his folly? Was there not a time when the white man considered it below his dignity to do manual labour and work always watch the black man labouring under him. To-day he is not only putting himself in line with the black man but begrudges him and snatches the bread out of his very mouth in order to feed himself! Where then is the superiority complex? Indians indeed have never aspired to enter the realm of the social life of the white man. In fact there is much in it which true Indians would not think of introducing in their own.

This mental disorder of Col. Collins and those who think like him is indeed the result of their deep-rooted false idea of the superiority complex. If only they could be relieved of that devil in them their brains would be clearer to think more righteously and selflessly and then there would be peace for all and enough room would be found for all human beings to live happily in this God's good land.

We publish elsewhere in this issue a letter from Mr. Banarsi Das Chaturvedi, editor of *Uttar Bharat* relating the tragic story of an Indian repatriated from South Africa under the Assisted Emigration Scheme. The story is that a man named N. Samnyoo who was hindered at Calcutta with £1,700 in his possession was relieved of all his possessions by some robbers and later also relieved of his two sons and a daughter. He pleaded them one evening in a rest house and went out mourning. On his return half-an-hour later he found his children missing. The story if true is certainly shocking. It does little credit to the British rule in India. But apart from asking the Government to do anything in this matter, and that too, an unsympathetic foreign Government, this incident points out to the need of an army of social workers who alone could render effective assistance and protection in such cases. It will not do to expect the Government to act and to sit quiet. Public bodies should not simultaneously and see to it that Government officials do not fail in their duty.

The Mitchell Crescent Government Indian Girls' High School gave a concert last Saturday night at the St. Paul's Hall. This was the first concert ever given by the School and the promoters who were Miss Slater, the Head Mistress, and her staff are to be congratulated for their success. The preparations were made within a month and the School Choir which did wonderfully well was trained by Monsieur Hunter who deserved every credit for the pains he had taken. Prizes were distributed by Mr. J. H. Lawlor, chief inspector of schools. Miss Dina Jajbhoy won the gold fellowship prize which was presented to the School by Mr. H. L. Paul. Miss Dina Jajbhoy and Miss Louis Choonoo received their Junior Certificates and Misses Mr. Jajbhoy, M. Paul and M. Peters their Primary School Certificates. Miss Slater expressed the thanks of the School for the help generously given by the community.

The Northern Transvaal Indian Association is moving the Court, we understand, in connection with separate counters for the use of Europeans and non-European placed in the post office at Pietersburg. Representations made to the Postmaster-General for the removal of such racial distinction having failed a petition has been lodged to the Supreme Court. The hearing will take place on July 7. The decision will be awaited with interest by Indians generally for such a system is in vogue practically in every place. Whatever the decision may be we doubt very much whether our object will be achieved for the Court can only interpret the law, it cannot make the law.

We regret to announce the sad death which took place suddenly last Sunday of Mr. C. Appavoo formerly of De Aar who had for some time settled in Port Elizabeth. The late Mr. Appavoo was a leading merchant in the Cape. He was a public-spirited man and no one who had occasion to go to him for funds for public work could leave him without enjoying his generous hospitality. Another leading personality who has recently passed away is Mr. Ahmed Mahomed of Kimberley. The late Mr. Ahmed Mahomed was an old and respected resident of Kimberley. He was very successful in his business and his home was open to all his Indian friends who had occasion to visit Kimberley. The late Mr. Ahmed Mahomed had only recently returned from India. He leaves behind him a large family to mourn their sad loss. We extend to both the bereaved families our heartfelt sympathy.

"If we do not support the Asiatics they will not stay with us, and where they have stayed it is because they have received our support. The remedy is always with the public." This statement is reported to have been made at a meeting of the Braunfontein Ratepayers' Association recently by Mr. H. Henderson, when he explained the provisions of the Asiatic Land Tenure Act. The Asiatics had proved

most interest in the art of reading legislation, he said, and unless there was another revision of the Act, a clean sweep of the Asiatic would be made in Johannesburg in 1935. Once an Imperial question, the development of South Africa's constitution had made it a local matter said Mr. Henderson.

The Transvaal Indian Teachers' Association which was recently formed, and which has received due recognition from the Education authorities in the Transvaal, met the newly-appointed Director of Education at Pretoria recently. The following represented the Association: Rev. B. I. Sigamoney, President, Mr. K. L. Dami, Hon. Secretary, Mr. S. Joseph, Vice-President, Mr. P. M. Joubert, member of the Executive. The Director received the deputation most sympathetically and the question of Indian education in the Transvaal was fully discussed.

The *Thursday Chronicle* in the course of its columnar article, "The Indian Community," writes:

"If, indeed, we are able to do anything to advance Indian education, we must go through the Indian community. The Indian community is going to meet the question of education in a very practical way."

Are we to be flustered by the above compliment or ashamed of giving false impressions about ourselves to the outside world?

In the course of an article in the *Shreebure Times* Rev. G. O. Roberts, formerly lecturer under Madras University and lately Vicar of Albury, Bishop, writes:

"We are often told that the Indian community is a very backward and uneducated people. This is a very serious charge, and it is one which we must not ignore."

Indeed the fact that the Indian community is a very backward and uneducated people is a very serious charge, and it is one which we must not ignore.

Indeed the fact that the Indian community is a very backward and uneducated people is a very serious charge, and it is one which we must not ignore.

Indeed the fact that the Indian community is a very backward and uneducated people is a very serious charge, and it is one which we must not ignore.

Transvaal Indian Congress

Mass Meeting

A mass meeting will be held on Sunday 10th July 1932, at Ostin's 116 Marshall Street, Ferris Town, at 4 p.m.

Business—

(a) Asiatic Land Tenure Act

(b) The Licensing Ordinance of 1932.

Every member of the community is called upon to register. You must decide what to do. The whole community is affected in one way or other.

S. B. MEDH, Hon. Secretaries
S. M. DESAI, T. I. C.

EDUCATION OF OUR GIRLS

AT the very successful concert given by the Mitchell Grammont Government Indian Girls' High School last Saturday Mr. J. H. Lawlor (Chief Inspector of Schools) good humouredly pointed out to the apathy of the Indian community in regard to giving education to their girls. He said it was not proper to waste the time of three teachers on 25 pupils. The Department, he said, was prepared to consider any suggestions by the parents that would encourage them to increase the number of their pupils.

The convention against Indians of neglecting the education of their girls has been made not once but over and over again and there is no doubt that we must plead guilty to the charge. Whether rightly or wrongly we Indians have always been very particular about the chastity of our daughters. The boy of course is at liberty to do anything but the parents will take particular care that the girl whom he weds is perfectly chaste. This is perhaps one of the main reasons why Indians are as a rule, reluctant to send their girls to public schools. Whether this is the right view to take or the wrong is an arguable point. But we do believe that India owes her sufferings to a very great extent to the sins she has committed against her womanhood and at the same time we believe she owes her existence on earth notwithstanding her great sins to the virtues of her womanhood. Our object, however, is only to point out how very particular we are about the morals of our girls.

Then we have three divisions in our community in South Africa, the Mahomedans, the Gujarati Hindus and the Colonial-born Indians. Of course, the Colonial-born Indians could be sub-divided but the three we have mentioned above are the main divisions. Of these the Mahomedans are out of the question as regards exposing their womenfolk to the light of the day. Would that they took a leaf out of Kamal Pasha's book. But it will perhaps be some time before they are sufficiently advanced to do so. As for the Gujarati Hindus, really, there are a very few girls who are in a position to be sent out for higher education. Either they are married at an early age or, as a rule, they are married in India. There is also another point that has to be taken into consideration. The education imparted in Government schools in this country completely anglicizes the pupils and in so far as the girls are concerned the parents cannot afford them being anglicized for they do not know what their future life would be.

Then we come to the Colonial-born Indians. Their number in this country is greater and they have a large number of girls who are of the age of receiving higher education. They are completely out of touch with India; many have even lost their mother tongue. South Africa is their permanent home and the education imparted in Government schools is best suited to them. There is a greater number of girl pupils of Colonial-born Indians in the school and we do not know why that number could not be augmented. But here, too, it should be borne in mind that while the Colonial-born Indian is to a large extent anglicized in his

mode of living that instinct of showing greater concern about the morals of his girls has not even left him. If that could be safeguarded we do not think the Colonial-born Indians would hesitate to send their girls to school.

One drawback about the present school, we are given to understand, is that it is situated in between the Sanki College and the Carlisle Street Indian Boys' School and the boys of these schools have access to it. If this drawback could be overcome and complete safety about the morals of their girls vouchsafed the Colonial-born Indians in particular and others who are not so very orthodox-minded would, we imagine, be encouraged to take greater advantage of the facility afforded by the Government for the higher education of their girls.

Plight Of Indian Repatriates

A Tragedy And A Warning

Mr. Hemant Das Chatterjee, editor the *Vishal Bharat*, writes as follows:—

Returned emigrants from colonies suffer a lot of troubles in India and in a worker in their cause I have come across a large number of people whose life has been made miserable on account of their economic plight or social difficulties. The worst of such cases came to my notice the other day when an old man of sixty came to my office and related his tragic story to me.

N. Samaroo returned from Natal to India in July 1928 with three sons and a daughter. They brought with them seventeen hundred pounds. Samaroo belonged to a village in the district of East and after his arrival in Calcutta he started for his place by train at Howrah. As soon as the train reached Bardwan, half a dozen persons who had dressed themselves as sepoy, came to his compartment and asked him to vacate as the *Sarkar* wanted to see them. Samaroo being a simple-minded person, who had returned to the motherland after fifty years, was easily deceived. He was taken to a distant lonely place along with his children and his belongings and there made to sit under a tree by the robbers who decamped with £17,00 and the belongings. Samaroo was left quite destitute and it took him three months to return on foot from Bardwan to Calcutta with his small children. Then he drifted to the slum quarters in Matlabara, a suburb of Calcutta, where our friend Pandit Bhawan Dayal saw him and wrote about his case in his report regarding the condition of returned emigrants. But the worst thing was yet to happen. On April 20th, 1930, Samaroo moved himself to a local Dharmaashala along with his children. He lived there for three days. On the evening of 23rd April he went out of the Dharmaashala with his eldest son to buy provisions leaving the daughter and two sons. He returned after half an hour and was surprised to see his daughter and the sons missing. He reported the case to the police who promised to make enquiries. We do not know what they have done. The three children have been missing since 23rd April, 1930, and poor Samaroo has been living a miserable life in the Refuge at 125 Bowbazar, Calcutta, for the last two years.

It is to be noted that the Government of India took upon themselves the responsibility of receiving and of looking after the repatriated emigrants from South Africa and this fact was specially mentioned in the Capetown Agreement itself. And though the Gov-

ernment in its same sort of arrangement at Madras for the reception of returning sailors in Southern India they neglected those of Northern India altogether. Many a time their attention was drawn to this negligence but they have practically done nothing on this side. This negligence on their part is to a certain extent responsible for such tragedies as those of N. Samaroo.

When our people in South Africa agreed to the scheme of assisted emigration to India they put their faith in the words of the Government of India that they will receive and look after these returning emigrants on their arrival. This faith has been betrayed so far as our Northern India emigrants are concerned. The tragedy of N. Samaroo is a warning to Colonial Indians who must think thrice before departing to India.

The New Agent Of The Government Of India

Tribute To Kumwar Maharaj Singh

The *Leader* (Allahabad) writes:—

The appointment of the reported appointment of Kumwar Maharaj Singh as Agent of the Government of India in South Africa would be that it should have been made three years ago. At that time, too, his name was very much mentioned as was left out, we believe, for the only reason that it was thought desirable that Mr. Kaur's appointment should be a non-official. It would be objectionable if the place were reserved for an official, but we do not suppose that any sensible man would say that a person in every way qualified for the position should be kept out of it for the only reason that he is an official. At all events Kumwar Maharaj Singh is no longer an official of the British Government. He has had a highly distinguished career in service and, while a civil servant, he managed at the same time to win and retain the confidence of the public as well. He knows well the subject of Indians overseas and it is safe to anticipate that he will be an eminent success in South Africa. He more because he will have the Karamshi Sabha by his side to assist him in social work.

Pandit Benurshis Chatterjee, editor of *Vishal Bharat* and a prominent worker in the cause of Indian overseas, in an interview to the *Free Press*, said:—

"The selection is undoubtedly the best that could be made under the circumstances. Kumwar Sahab has been interested in the problems of Indians overseas for the last fifteen years. He was deputed by the Government of India to visit Mauritius, British Guyana and East African colonies to study the problem of our countrymen settled there and he produced admirable reports about the conditions there. He created a great impression on our fellow-countrymen overseas on account of his steady patriotism, winning manners and genuine sympathy for the cause. His complete freedom from communal and racial prejudices will be a great help in the solution of these problems.

"Our countrymen in South Africa deserve congratulations on having got the services of such a noble man as their agent. Kumwar Sahab who is a very refined and cultured lady, will be a source of great help and encouragement to our sisters in the far-off land. The Government of India is also to be congratulated on such a wise selection.

Immigration Appeal Board

Judgment in Re Khushal Hari Patel

Judgment was given on March 16 by the Immigration Appeal Board in Pretoria in the case of Khushal Hari Patel. The chairman of the Board said—

The Appellant in this case entered the Transvaal during the year 1920 by virtue of Section 5 (a) of Act 22 of 1913. He was then a child under the age of 16 years of one Hari Nana a domiciled Indian. During the same year Appellant obtained a Certificate of Identity to enable him to go to India and in July of this year he left for India and returned to the Transvaal on the 30th May 1931, and has been here since.

The above facts are admitted by the Immigration Officer.

On the 3rd September 1931, Appellant was convicted under the Liquor Act of supplying yeast to coloured persons.

On the 17th December 1931, the Immigration Officer notified Appellant that he was a prohibited immigrant as defined in Section 1 (1) (j) of the Immigrants Regulation Act No. 22 of 1913, the ground for prohibition being the aforesaid conviction.

Against this prohibition the present Appeal has been brought.

The contention of the Appellant is that having been allowed to enter the Transvaal by virtue of Section 5 (g) of Act 22 of 1913 he is exempted from the provisions of the Immigration Act unless it can be shown that he had committed an offence under Section 22 of the said Act in which case the Minister could, if by reason of the circumstances connected with such offence he deemed him an undesirable inhabitant of the Union, remove him from the Union and as he (Appellant) has not been convicted of any of the offences mentioned in Section 22 he cannot be removed.

Section 4 of Act 22 of 1913 lays down what persons shall be prohibited immigrants and section 5 what persons shall not be prohibited persons.

It is clear from Section 5 (g) by virtue of which Appellant claims his status that unless he falls within the provision of sub-sections (1), (d), (e), (f), (g) or (h) of Section 4 he is not a prohibited immigrant. The sub-section 4 (1) (j) in which the Immigration Officer relies does not affect Appellant for it is not one of the sub-sections referred to in sub-section 5 (g) which could make him a prohibited immigrant nor does the offence of which he was convicted fall under Section 22.

In the opinion of the Board therefore the Appellant was wrongly deemed a prohibited immigrant and the appeal is upheld subject to any point of law that the parties may wish to reserve for decision of the Supreme Court.

The respondent has reserved a point of law to be decided by the Supreme Court.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

Parliamentary Debate On Asiatic Land Tenure Bill

(Continued from last week)

Mr. Friend spoke after Col. Collins whose speech appeared in our last week's issue—

I agree with the last speaker that this is perhaps the first attempt that has been made by the Pret Government to deal with this subject since they got into power. We remember well the promises which were made eight years ago through the whole of South Africa that no sooner would we see this Government in power than the question would be exhaustively dealt with. I remember how these promises were made in Natal. I remember how a colleague of the Minister of the Interior said that the Asiatic menace would be removed not only from Natal, but from the whole of South Africa. This attempt is only a partial attempt. It is an attempt to deal with the question only in a particular spot—in the Transvaal. It does not touch the question at all in Natal. I am surprised and disappointed that nothing has been done by the Pret Government to deal with the position in Natal. In 1924 if the party to which I belong had still been in power the question would have been dealt with, as you may by the Crown Areas Bill introduced in 1924, which made specific provision for the reservation of trading and residential sites in urban areas. I personally will welcome the day when that Government or any other Government will bring forward legislation making that specific provision for the reservation of residential and trading areas for Asiatics in urban and rural areas. In the competition I represent in Natal, I have watched how this penetration has taken place and how the position has become aggravated in the last few years. In particular localities the Asiatic has all the trade. The European trader has been ousted altogether. I am not satisfied with matters as they are. What hopes have we if that position is not seriously dealt with once. It is only a question of time and we shall be ousted. I believe the Asiatic or Indian population in Natal is greater than the European. It is a very serious position. I would like to know from the Minister of the Interior whether he is prepared next year or some time to introduce legislation dealing with the question in that specific way, by which residential and trading areas for the Asiatic will be reserved. Unless we do that penetration will go further, and paralysis will come over to Natal and perhaps over the Transvaal as has been pointed out by the hon. member for Ermelo (Col. Col. Collins). It is in the light of this that I regret that there is nothing in this Bill to meet the position in Natal. I hope the Minister of the Interior will see his way clear in the very near future to bring forward a measure of this description by which residential and trading areas will be localized, in order that the competition will be avoided which is existing to-day, and that the penetration which is going on to-day at a very rapid pace will be stopped.

Mr. Alexander's Fitting Reply

I make no apology for intervening in this debate. It is nearly 32 years in all since I took up public life, and I have only known one principle for treating any matter in which different races are concerned or different colonies, and that is the principle of justice. I still maintain that the only safe and wise policy is to consider a matter not from the point of view of race, colour or creed, but from the point of view of the sense of the justice of the proposition before the House or the country. It is in that light that I have always

looked at legislation of this kind. With those views, I deplore very much the speech of the hon. member for Ermelo (Col.-Cdt. Collins.) I thought we were coming at last to some question which could be raised out of the dust and out of party politics on to a national platform.

Mr. SPRYNGER: You had better resign from the South African party.

Mr. ALEXANDER: The hon. member's silly remarks are not conducive to wisdom on the subject. Those hon. members who still ought to go and learn what justice means, do not understand my language. I do not expect them to understand, and as I forgive them for their childish interruptions, they will not put me off. I say that the only way to deal with a matter of this kind is from the point of view of justice. There is no other criterion. The hon. member for Ermelo said, "My own race first." I say, "Justice first." It is not a question of this race or that race. The history of all races teaches us that if you are going to do an injustice to another race because it does not happen to be your own, your own race and country will fall into the limbo of forgotten things. That is what history teaches us. Attempts to make party capital out of a thing of this kind are most deplorable. I differ from the Government on very important points—on their non-European policy particularly, but during the last few years, it is only fair to say that the present Minister of the Interior has been able to raise this question out of the rut of party politics, and put it on a national basis. The two hon. members who have just spoken said that this is the first attempt made to deal with this question since the present Government came into power. That is not the case. There was a proposal made in 1924 when the select committee sat. The conference to which the hon. member for Ermelo referred took place as a result of the recommendations of the select committee on which both sides of the House were represented. It was not a party question. I happened to be on that select committee. I will not worry the House with the whole details. A Bill was before the House then. If members will take the trouble to read the report of the select committee, they will find that we took a lot of evidence. After the completion of the evidence, the committee was informed by the Minister of the Interior that further negotiations had taken place with representatives of the Government of India and that these had led to an agreement, subject to the approval of the committee and Parliament, to enter into a conference. It was not a thing done by the Minister alone, but it was a result of the report of the select committee, on which both sides of the House were fully represented, and that committee's finding was practically unanimous. The committee reported that after very careful consideration it had resolved to approve of the agreement and to recommend the holding of the conference, and that the Areas Reservations and Immigration Bill be not proceeded with until the results of the conference were available. That was the beginning of an attempt to deal with one of the great problems of South Africa from the point of view of the country as a whole—not from the point of view of party politics or the point of view of race domination—but purely from the point of view of justice. That path has been followed since 1924. There have been conferences. The hon. member for Ermelo tried to raise a laugh by referring to one of these delegates who came from India. I know them all personally, and you can talk of racial matters as much as you like, there is not one of those men who came from India who would not be an honoured guest in my own house at any time. I would be

very proud to have them there. The hon. member referred to a "our Mohammed Somebody" in a cheap and nasty way. Really, these were men of the greatest and finest character, as to grace any legislatures in the world, and it is only right that we should have some sense of propriety in the matter, and recognise that the white race is not the only race in the world. We must learn to respect these men. The first point I wish to make is—for heaven's sake do not let us drag this question into the rut of party politics. Let us find at least one question which we can look at as a whole, and not from a party political point of view. It is to the credit of the Minister of the Interior that he has approached this matter from another plane, from which he cannot gain an ounce of party political advantage, but rather the reverse. I wish to pay a tribute to the Government, for they have acted in this matter like statesmen. The only way in which we can deal with this problem is from the point of view of justice. It must be dealt with by statesmen and with due regard to the justice of the case. It has been said that in the old Transvaal Republic, Asiatics were refused permission to trade.

Col.-Cdt. COLLINS: I did not say so.

Mr. ALEXANDER: The hon. member said that they never had the right of public trading. But he is entirely wrong. Neither President Kruger nor the Transvaal Government ever took up the view that Indians could not trade in the Transvaal. I could show from a judgment of the Supreme Court that they were encouraged to go and trade there.

Col.-Cdt. COLLINS: I would be glad if you could show me that.

Mr. ALEXANDER: If my hon. friend had only been patient, and submit to a little tuition from me he will come to a more reasonable frame of mind. The word "coolie" has been used. That term is quite inapplicable to the great mass of the people from India. Law No. 3 of 1885 of the Transvaal Republic reads, *inter alia*—

1. This law shall apply to the persons belonging to any of the native races of Asia including the so-called "coolies," Arabs, Malays and Mohammedan subjects of the Turkish dominion. 2. With regard to the persons mentioned in Article 1 the following provisions shall apply: (a) They shall not be capable of obtaining burger rights of the South African Republic; (b) they shall be not capable of being owners of fixed property in the republic. This provision shall not be retrospective; (c) those who settle in the Republic for the purpose of carrying on any trade or otherwise shall be bound to have their names entered in a register to be separately kept for the purpose by the landdrosts of the various districts in accordance with a form to be prescribed by the Government. On such registration, which shall be effected within eight days after arrival, a sum of £25 sterling shall be paid.

Asiatics were directly encouraged to enter the Transvaal for the purpose of trading. The gold law of the Transvaal of 1908 never attempted to prevent Indians from trading on proclaimed ground. There was communication between the British Government and the then attorney-general of the Transvaal on the subject, from which it was perfectly clear that no existing rights were being interfered with by the gold law, and one existing right was the right of the Asiatics to trade. The only thing the legislation looked to was the mining rights and questions of sanitation and so on. The least we can do is to see that the Asiatics in the Union—and it must be remembered that the majority of them were born in

South Africa are treated with justice and are regarded as human beings. The restrictive policy has resulted in the diminution of our African population by 10 to 20 per cent. of the Natal Indians are South African born, not a bad number, and 30 per cent. of the Transvaal Indians are also South African born. Who brought the Indians to Natal? The white man, to work on the sugar estates. The sense of justice of the hon. member for Ermelo (Col. Pitt, Collins) is so distorted on this question that when the word "African" is mentioned, he does not trust even our Judges. He insults the bench by saying he is not going to trust a judicial commission. The only thing evidently that would satisfy him would be to empower him to carry out the Act. The matter demands very serious consideration, and although I do not agree with everything in the Bill, I do feel that the Minister has tried to consider the matter, not from the point of view of party politics, but on a broad national plane, with the idea of securing co-operation from both sides of the House. He has that co-operation. The hon. member for Yeoville (Mr. Duncan) has been in close co-operation with the Minister on this subject, and I am sure if the hon. member had been here to-day, he would have said just as much about the speech of the hon. member for Ermelo as I have done. Further, the Minister of the Interior has been guided by the select committee, and has been in close touch with members of the committee right up to now. That select committee, I may mention, was fully representative of both sides of the House. Nothing is to be gained by the party bandying of this question; so let us turn our backs on it from a party point of view, and let us unite in trying to settle one of our big problems on grounds of justice and the fair treatment of people irrespective of their race or colour. We have heard a great deal about evasion of the law by Asiatics. If a law is passed, and it does not prevent a man from doing a certain thing, a man does not evade the law if he does that thing which is not forbidden. I agree to what the law allows them to do, but we ask: an Asiatic has been successful in a court of justice in the Union, his success has been put down by Europeans as a result of evasion or illegality. Why is it an evasion or an illegality if the highest court of the land says they have right to do it? If it is simply a trick to get around the law, then the law will stop it. It is not an evasion or an illegality when the decision of a court of law is obtained in their favour. There are a few points in the Bill I would like to see altered, and I have no doubt that when we are in committee of the whole House we shall be able to deal with those, and I will put forward some amendments for the consideration of the House. As I read this Bill, taking it as a whole, it is an attempt to protect existing rights, and, at the same time to carry out the policy that is held by the majority of the people in this country, though not by myself, as fairly as it can be done under the circumstances. What were we faced with in 1919? The Minister of the Interior used the word "eviction" in that Act in that it did not deal with the position of the coloured people. But the year 1919 was not designed to deal with the coloured people, but with questions of trading and land ownership by Asiatics. The Minister brings all the coloured people under this particular Bill. Deputations have been received from the Transvaal with regard to that. On the whole it is not a disadvantage, but an advantage, because whatever property is given to the Indian community, will naturally go to people who are not Indians, and who have no such protection at the present time. Has the Minister

considered the case of some of the coloured communities in the Transvaal who are not Asiatic at all? I would ask him whether he will not give some assurance that those coloured communities will be protected in any rights with regard to property or residence in those particular areas they occupy at the present time. I am glad that the Minister has announced that he will leave the Cape Malays with the rights they got in 1924. It would have been an act of injustice to remove what was granted to them by that Act. There are other points in the Bill where I think there is hardship. There are places like Springs, for instance. The Act of 1919 did not mention Springs as one of the places under the gold law. Here is where a right is being taken away from the community. At the present moment, as the result of a judgment of the Supreme Court, Springs, not being a township under the gold law, a report of law has held that those restricted clauses cannot apply to it. I am sorry to see Springs brought in, because that is a distinct case of an existing right, declared to be such a right by the Supreme Court of the country, being taken away. Otherwise, an attempt is made to put things right, especially with the amendments the Minister is putting on this paper, which I have seen through his courtesy. In 1919 there was a chaotic confusion prevalent through the whole of the Transvaal among the Indian community, and one of the municipalities obtained an order by consent against a certain European who had allowed an Indian to be on a certain property. If that Act had not passed in 1919, some millions of property, business property, trading and so on, would have been confiscated. To-day there is a certain amount of unrest and uneasiness in the Transvaal, owing to a recent decision, which I believe is on appeal to the appellate division at the present moment. Therefore I agree with the Minister that the Bill ought to be passed this session. There will be tremendous confusion if it does not pass. I very much appreciate the earnestlike manner in which the Minister has attempted to deal with one of the most difficult questions we have in South Africa, and I applaud his efforts to keep this question outside the realm of party politics.

(To be continued)

East London British Indian Union

Annual General Meeting

Notice is hereby given that the Annual General Meeting of the British Indian Union will be held at 74 Oxford Street, next to the Bengal Bazaar, East London, on the 20th July 1932, commencing at 5 p.m.

Agenda:—(1) Minutes, (2) Presidential Speech, (3) Secretarial Report, (4) Financial Statement and Treasurer's report, (5) Revised Constitution, (6) Election of Officers, (7) General.

D. C. (PARBHOO) PATEL President.

R. S. HARRY,

M. D. DASS,

Jt. Hon. Secretaries.

India's Fight For Independence

Pandit Malaviya's Statement

Pandit Madan Mohan Malaviya who was recently arrested in connection with the Delhi Congress session was released in the following way. Panditji with his sons and other friends who were arrested with him were taken in care by the Delhi police to Shahjahanpur at about 11 o'clock at night under a heavy armed escort and detained in the Howrah train. As the train started Panditji was handed his ticket for Allahabad and told that he was released. Panditji issued the following statement to the Press soon after his release:—

When the Deputy Commissioner of Delhi informed the Secretary of the Congress that the Government intended of allowing it to continue to co-operate.

Sir Samuel Hoare is reported to have said, 'We have not ended the chapter of co-operation, we are always ready to co-operate with anybody who was prepared to co-operate with us.' But only a short time ago he had said that he was prepared to co-operate with those Indians who were ready to co-operate with them 'upon the policy laid down by the House of Commons.' Nehatman Gandhi had in his correspondence with Sir Samuel Hoare indicated that he would be prepared to co-operate with the Government if the statements of the Prime Minister and Sir Samuel Hoare in the House of Commons on the subject of provocations and safeguards, were not the last word on the subject and if it would be open to a member of the Working Committee to take in the publication or removal of any of them. The Working Committee of the Congress has made it quite clear that it does not regard the safeguards and the co-operation isolated upon by the House of Commons as satisfactory in the interests of India. In insisting, therefore, upon Indians co-operating with Sir Samuel Hoare upon the policy laid down by the House of Commons, he is asking not for co-operation but for unquestioning submission. India's honour and national interest not permit of her accepting such a position. The Congress has made it clear that it wants the same measure of independence for India as England and every other free country enjoys. This is the *raison d'être* of a friendship between India and England, honourable to both the countries.

It is astonishing to hear of this talk of co-operation in framing a constitution for India in the state of affairs which the Government has brought about in this country. Sir Samuel Hoare repudiated the charge that because there were men and women in prison in India the country was suffering under the iron heel of Russian tyranny. If Sir Samuel Hoare would dare tell the public the truth about the ruthless repression that has been practised during the last four months in India, it will be seen that it is difficult to find a parallel to it even in Russian history. During these four months, upto 20th April last, according to the reports published in the press, 86,646 persons, among whom were included 5,325 women and many children, have been arrested, imprisoned, and humiliated. This could not possibly include arrests in the far off villages in the interior of the country and, therefore, the Congress estimates the total arrests to be over 80,000 up to that date. The jails are overcrowded, and ordinary prisoners are being released before their time to make room for political prisoners. To this has to be added the number of arrests made during the last ten days, including those of the delegates

to the Delhi Congress. It is difficult to dwarf the indignities, the humiliations and the cruel treatment to which they are subjected. According to the reports in the press being here been reported to at least in 25 cases with considerable loss of life. There have been lathi charges on many grounds at 495 places. There have been 433 cases of house searches and 162 cases of confiscation of property. A general policy has been pursued of imposing extraordinarily heavy fines on persons who have been convicted in connection with the movement and property to the extent of what was necessary for realising the amount if the fine has been attached and sold. The press has been harassed as it had never been harassed before. One hundred and thirty-three newspapers have been reported where the newspapers and public press have been restricted by orders for cancellation, demands for security and consequent closing down of the press, warnings, searches and arrests of editors, printers or reporters. Numerous public meetings and processions of non-violent men and women have been dispersed by lathi charges, and, sometimes, by firing. In the face of all this, Sir Samuel Hoare has been repeatedly saying that the emergency powers which have been given to the police have been sensibly administered. Will Sir Samuel Hoare and his colleagues agree to a commission consisting of three eminent public men of international reputation being appointed to enquire into the Reception Committee of the Indian National Congress that the Government would not allow the Congress to be held in Delhi, I ventured that announcement notwithstanding, to say that the Congress could be held in Delhi on the day that had been fixed for it. I think that that prediction has come true. The Congress had thrown out a bold challenge to the Government when it decided to hold its 46th session in Delhi in the circumstances existing in the country. Sir Samuel Hoare and Lord Willingdon's Government have been trying for some time past to persuade the British public and the civilised world generally that the measures adopted by the British Government in India to crush the Congress movement had succeeded. If that statement were true, one should have expected that few Congressmen would come forward to attend the Congress at Delhi. But the fact that in spite of all the preventive measures taken by the Government about 1,000 delegates managed to reach Delhi and that many more were prevented from going there by the numerous arrests of those who were proceeding to Delhi, shows how deeply the Congress is rooted in the affections of the people and how futile must be the endeavour of even so mighty a Government as the British Government to crush the movement for which this great national organisation stands. It is very much to be hoped that the Government will profit by this experience and instead of persisting in the policy of repression retreat to their proper place. I must confess that I feel little hope that this will be done, when I see Sir Samuel Hoare repudiating that the only change in the Indian situation that had occurred since the last Round Table Conference was in the attitude of the Congress. The world knows that it was the Governor-General of India who most reluctantly refused to grant an interview which Mahatma Gandhi sought of him and which would have in all human probability brought about an agreement between the Government and the Congress on the difference which had arisen between them towards the end of the year. In the letter which I addressed to the Viceroy on the 29th January last I have shown that it was the Secretary of State and the Viceroy who straightened their policy

and decided to the working of the "severe and rigid measures introduced" in India, upon which Sir Samuel Hoare dwells with pleasing satisfaction? Let the truth of the matter be thus established beyond civil or dispute.

It is interesting to find Sir Samuel Hoare repeatedly asserting that the situation in India has been considerably improved. The import trade returns of Bombay published a few days ago tell a different tale. Besides in over so many places in the country Government orders are being defied and despite all the attempts of the Government to prevent them, Congress activities are being carried on. The repressive policy is progressively becoming more and more intense and in equally progressive measures are people coming forward to continue the movement and to carry it forward. There is not one hint in the Congress programme which the Government has succeeded in suppressing altogether. All this surely indicates the contrary of an improvement in the situation from the Government point of view.

Sir Samuel Hoare seems to have a very wrong idea of human nature in India if he imagines that with 80,000 of India's patriotic sons and daughters looked up to India under oppressive and humiliating conditions any self-respecting Indian can entertain any proposal of co-operation with the Government in the work of framing a new constitution for India.

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from last week)

EQUAL ECONOMIC OPPORTUNITIES TO INDIANS AND THE REMOVAL OF THE GOVERNMENT WORK LABOUR POLICY

The clause that most vitally affects the Indian community in the Capetown Agreement is that which deals with the Industrial Conciliation and Wages Act which reads as follows —

"The principle underlying the Industrial Conciliation Act (No. 11 of 1924) and the Wages Act No. 27 of 1925 which enables all employees including Indians to take their place on the basis of equal pay for equal work will be adhered to."

The Congress, in accepting this clause, took a very bold step, for it felt that as there were no facilities for the banning of the Indian worker and coupled with the prejudices of the White worker against the Indian, the time had not arrived when the Indian worker could stand side by side with the European worker and demand equal pay for equal work. But it hoped, though for some years to come our people would be severely handicapped by the acceptance of the clause, the time would arrive when the Indian worker would have no impediment in the labour market, and that the principle of equal pay for equal work would be applied to him as a matter of course.

Prior to the year 1928 all the Trade Unions in the country had only European membership. Indians were not admitted to membership. The Indian employees engaged in the Durban Liquor and Catering Trades had formed themselves into a Union and registered it. Later they applied for

the registration of a Union for the whole of Natal with an open constitution. At the same time the European Employer in the Trades formed a Union and undertook to have some registered. Thus there were two Unions in the same Trade applying for registration. The registration was held up by the Registrar of Trade Unions for the reason that there could not be two Unions in one Trade or Industry. Discussions then followed with the Indians and the European Employers and the Congress in which the first Agent for Mr. Hon. Mr. Sastri rendered much assistance. Where in an industry there were European and Indian Employees, it was suggested that parallel Unions should be registered. This was not accepted by the Congress. In order that Indian Labour may be organised, the Natal Indian Congress convened a Conference of all Indian Labour, and this resulted in the formation of the Natal Workers' Congress. The body then commenced organising Indian labour, and the following Unions were registered:

1. Durban Tinmiths and Tinsmiths Union.
2. Durban and District Tobacco Workers' Union.
3. Durban and District Bakers' Union.
4. Natal Liquor and Catering Trades Employees Union.
5. Durban and District Garment Workers' Union.
6. Durban and District Amalgamated Union of Launderers and Dry Cleaners.

All these Unions have open Constitutions and accept Indian, Coloured and European membership. The Liquor and Catering Trades Employees' Union is now a joint Union which has European and Indian employees in its membership, and on the Executive both European and Indian employees sit side by side and discuss matters of mutual benefit to them. They have now an Industrial Council which determines the Wages. The same applies to the Furniture Industry which has an Indian majority. In the former there is an Indian Secretary and in the latter there was an Indian Secretary until a few months ago. The Typographical Union of South Africa is the most powerful and composed exclusively of European members. For many years Indian Printers have been knocking at its doors for admittance but they were consistently refused admission. One beneficial effect of the Natal Workers' Congress was the throwing open of the doors of the Typographical Union to Indian members. Industrial Councils also exist in the furniture Trades.

The one thought that was present in the minds of the Officials of the Congress was that if Indian labour were organised to the same level as that of European labour, the Indian employees would take the rightful place in every trade and industry.

Joseph Doke

The Missionary-Hearted

Price 5 Shillings

SNOEK

New Season's salted snook, Prime quality, specially selected 24/- per dozen. Cash with order or C.O.D. Railage paid to any Union station.

AST TRADING CO., 917 Kershaw St., Capetown

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ રૂ.

ફ્રીનીકસ, સુકવાર, તારીખ ૧ જુલાઈ ૧૯૩૨

અંક ૨૬

નોંધ અને સમાચાર

કેપમાં બે ભણીતા હોદીસામીઓનું અવસાન

૩૫મી બે ભણીતા બક્ષિતઓનાં અવસાનના અમર આઠવા છે મરદમ મદમ મદમ એ ધીમ્બલોના જુના અને ભણીતા મદીસ હતા. ધીમ્બલોમાં તેઓએ સારો વેપાર રચાવ્યો હતો અને સાના પુરાપીઓ તેમજ હોદીસામીઓમાં સારી વચ મરાવતા હતા. ધીમ્બલોની મુસલમાન બનાસ બકાર ના હોદીસામીઓને માટે મરદમ પોતાનું બર હમેશાં પુરુષ રાખતા અને બહાર કામોમાં જમારે જમારે જરૂર પડતી સારે સારે કામો આપતા હતા. મરદમ હોદીસામીઓમાં કામો વખત માળી હુંક મુદત વચ્ચે જા દેહમાં પાછા ફર્યા હતા. મરદમ પોતાની પાછળ બહેનનું કુટુંબ રોક કરતું મુશી મયા છે. જ્યારે તેઓએ કમીથી મદમ બેટમાં અંતઃસ્વચ્છતા દિલસોજી મરાવ્યો હતો અને મરદમના રૂઢને પુરા કાળિ બરો જોવી પ્રાર્થના કરીને છોડે.

ખીજું અવસાન પેટ' એવીકમેશમાં મયા રવીવારે મી. સી. અપાપુતું થયું છે. મરદમ મી. અપાપુ અમાલ દી આરમાં હતા અને હુંક મુદત મયા. પેટ' એવીકમેશમાં રહેવા મયા હતા. મરદમ કેપનાં એક આજીવાન વેપારી મજાતા અને બહાર કામમાં રમ મેલા અને હમેશાં સારો કામો આપતા. જ્યારે મરદમના કુટુંબીઓ પ્રત્યે અંતઃસ્વચ્છતા દિલસોજી મરાવ્યો હતો અને મરદમના આત્માને કષ્ટ કાળિ બરો જોવી પ્રાર્થના કરીને છોડે.

ફીપીટીએટ થએલા હોદીની દુકાન

'વિકાગ ભારત' ના લેખો મી. બનારસીદાસ ચતુર્વેદી કમલતાથી લખી જમારે છે કે સંસ્થાનોમાંથી પાછા ફરતા 'સદાગતિ'એ મરદમ હોદીસામીમાં પછી હાકમારીઓ પડે છે અને તેઓના કિલમાં કામ કરતાર તરીકે મજા દાખલા મારા જમા-વામાં જાને છે કે જેમાં માર્થિક અને સામાજી મુશીમનોથી ભોજ પછી દુઃખી કામમાં જાવી પડેલા છે એવો એક સૌથી મજારે બરોજ દાખલા ૧૦ લખીને એક જૂઠા માણસને બનેલો છે. સુમાર નામનો એ માણસ નારાસમાં ૧૯૨૮ ના જુલાઈ મા પોતાના વજી હોકરા અને એક ધોકરીને લખને હોદીસામી આઠવો હતો. પોતાની સાથે ને પાઈક ૧૭૦૦ જાવેલો. બંધાળના બારતી છલાતા એક મામને તે રહીસ દતો અને કમલતા આસને તે કારકાથી રમ માકીમાં પોતાને વતન જરા હપાવો. માકી મરદમ પહેલવા પાંચ છ બંધાળે સીસામના પોપાક મા તેના કામમાં મદદા અને સરકાર તેઓની તપાસ કરવા મ.એ છે એમ કહી તેઓને કાઢારી પાડવા. સુમાર ૫૦ વર્ષે હોદીસામી પાછો ફરેલો દોષ્ટ અને બોલો દોષ્ટ તેઓથી ઉવ-

રાધ મયો. તેને પોતાના હોકરાઓ અને માલ સાથે મેકાન રમલો જામ જમામાં જાવેલો અને લાં જોક કાઢ તમે મેકાકી બંધાળે તેના પાઈક ૧૭૦૦ અને માલ જુલો મયા. સુમાર વતન બરોજા દયામાં જાવી પડેલો અને તજી મકિને પોતાના બાજો સાથે બરદાસથી પડે માલી કમલતા પહેલવા. કામી તે મલીવાલુક નામનું એક પ્રમણ છે લાં જામ રહ્યો જ્યાં પંકિત જમાની કમલો તેને જોલો અને પોતાના કીપેટમાં તેની કમીકાત વપોવી. પંકિત તેનું કુટુંબ એટલેથી જામલું નહિ. ૧૯૨૦ ના જોમીકમાં સુમાર એક રમાનિક મર્મકાળમાં પોતાના હોકરા સાથે મયો અને લાં તજી દિવસ રહ્યો. ત્રીજે દિવસે સાથે પોતાના બે નકાનાં હોકરા અને કોકરીને મર્મ-કાળમાં હોકરી પોતાના મેલા હોકરા સાથે જામલવા બરીદી કરવા મયા. અરથી કમલ પછી મર્મકાળમાં પાછો ફરતા તેના જાળકાને મનો નહિ મળ્યો. પોલીસને અમર જામી એટલે પોલીસે તપાસ કરવાનું વચન આપ્યું. બે વર્ષ જ્યાં સુમાર દુકાનમાં પડેલો છે અને પોલીસે હું કહ્યું તેની કંઈ ખબર પજી પડી નથી. જા કામલ પડેલો મી. બનારસીદાસ ચતુર્વેદી અહીંથી ફોટો કાઢ જરા મહી નેમનારા હોદીઓને મકો લેવા મેલવણી આપે છે.

અફે દોષ્ટ તો દુઃખકર

મી. બનારસીદાસ ચતુર્વેદીએ જમાવેલો કપલો કિરસો બે બરા કોક તો જાતિ દુઃખકર મજાવ. હોદીસામીનાં ખોટીક અમલને તે કોલો આપનારો તજ મજાવ. પંકિત જાવી જામલમાં સરકારને, અને તે પજી વજી દુરમન મકલ પડેલો એક પરદેશી સરકારને, કંઈ પજી પજા લેવાનું કહેવા લખારત જા કિરસો સમાજ સેવકોનું એક રજી દજી કરવાની આબરજાતા બતાવનારો છે સરકાર પજાં મેલો એમ વિખાસ રાખી બેલો રહેતું બસ નથી. બહાર સંસ્થાઓએ પજી સાથે સાથે મદદાં પમજા જામ સરકારી અમલદારો પોતાની રરજ બરોજા જામલે તેપર દેખરેખ રાખવી જોમુએ. જે દેહમાં એ દેહનાજી સોજો પાજો દિવસે જુટ અને બારદાસના એમ જામ પડે છે તે દેહમાં પરદેશી જાવેલા એક મરીન ખીજારા બોજા માણસનો રો મકો?

પેક્ટ આશીસોમાં સેક્રેગરાન

ખીટીમગના પોરટ આશીસમાં પુરાપીઓ અને પુરાપીનેવરો માટે મલમલા કાજરો રાખવામાં જાવ્યા મેવાથી નોર્મન કસિવાક ઇન્ડિઅન એસોસીએકેને કાઈની પાસે મ-માલ મંગ્યો છે. એ વપોલો દુર કરવાને પોરટ મારદ-જરૂરકને કમીથી

રજીસ્ટ્રારો નિમ્નજી અવાળી સુધીમ ડાઉને તેની વિરુદ્ધ પીટીઝ કરવામાં આવ્યું છે તેની સુનાવણી શુભાષ તા. ૭ મીના થનાર છે. આ એક સુનિયમના અવસર હેઠળ સામમાં પાયા માં આવેલો દોષાથી આપી દોષી ઠાવે છે. સુધીમ અલગથી જેનો કંઈ પડે. પરંતુ તેથી કંઈ પણ દેવ સરસો એ વિશે અમને કંઈ કે કેમ ડાઉને કાપડાનો અલગથી કરવા ઉપરાંત પીટીઝ કંઈ પણ સવા નથી. ડાઉ કંઈ કાપડો પડી શકતો નથી.

હોટરીઓની હાઈ રજીસ્ટ્રારો અલસો

મીડમ કેસન્ટ મવનિન્ટ હાઈલ્સ ખસી હાઈ રજીસ્ટ્રારો મના ફનીવાન્ડી રાને સેન્ટ પોલસ ચર્ચમાં યુર જલસો કર્યો હતો. એ રજીસ્ટ્રારોનો એ પહેલવહેલો અલસો હતો. અને તેની દેડ મીન્ટેમ મીડમ રજીસ્ટ્રાર અને તેણીના હાથ નીચેની એ ટ્રિફિકાઓના મળી મહેનત કરાવી એક મહિનાની અંદર તેની તેમનીઓ કરી હતી અલસાની અપૂર્ણ સજાવા માટે અને તેઓને અભિનંદન આપીને જીએ વળી મોરલો જેતે કરી એક ફ્રીમ આપવ સાબીએ હોટરીઓને એક મહિનાની અંદર મુદત માત્ર પણ આપવા દીધું હતું તેને બાદ તેમને પણ મુખારકબાદી થતે છે. રજીસ્ટ્રારો આપ હાઈલ્સ રજી. હોલરે હોટરીઓને બેઠો આપી હતો. એક દીનમાઈ અલસાએ 'સરકેમોશીય' માં પ્રાપ્ત મળ્યું હતું એ બી. એમ. એમ. પોલ વાસ્તી રજીસ્ટ્રારે એક આપવામાં આવ્યું હતું. મીડમ દીનમાઈ અલસાએ અને મીડમ રજીસ્ટ્રાર યુરને સુનીયર સરકારીઓ અને મીડમ અલસાએ અલસાએ, મીડમ એમ. પોલ અને મીડમ એમ. પીટરને પ્રાપ્ત કરી રજીસ્ટ્રારો મળ્યાં હતાં હોતી ડાઉ વાસ્તી રજીસ્ટ્રારે મળેલી ઉદાર મદદને માટે મીડમ રજીસ્ટ્રારે પ્રાપ્તો આપાર આપ્યો હતો

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”
 છપાવ, તા. ૧ જુલાઈ ૧૯૩૨

પ્રીતવાલ જેસીવાટીકે એન્ડ ટેન્ડર મીડમ રજીસ્ટ્રાર પાસેન્ટામાં મળેલી આ રજીસ્ટ્રાર અલસોના રજીસ્ટ્રાર હોટરીઓને એક મહિનાની અંદર સજાવા માટે આ અલસો અલસ રજીસ્ટ્રારોને જીએ. એ આપવ અલસાએ પાસેને

હોટરીના સામે દેવ કપાલ કરનાર છે. જેસીવાટીકેના વિશેષીએ તરફથી સામાન્ય રીતે સમિતિમાં આવે છે એ કરવા તબુ કંઈ કરવા હોટરીઓને અલસાએ નથી તેમજે અલસાએ હોટરીકે હોટરીકે પ્રાપ્ત પણ એ દાખલા તરીકે ૧૮૮૫ નો અલસાવાના અલસાએ કાપડો ટાંકીને તે હોટરીને એવું સમજાવવા આવે છે કે એ અલસાની સરકારનો દોષીઓને હાથમાં સજાવાને દેવ હતો એ અલસાની સરકારનો દેવ મળે તે હો. પરંતુ હોટરીએ એકથી વધુ અલસા સુધીએ આવેલો છે કે કાપડો હોટરીઓને હાથમાં રહેવાની હાથ પાડનાર નથી અને તે પ્રકારમાં લાવેલો રજાપવામાં આવ્યા હતા તે દાખ એ વર્ગને કાપડ પાડવામાં આવે છે તે વર્ગને હોટરીઓને માટે નહોતા.

વળી મોર બાકા અલસા પણ એક કરવા તે તે અલસાની સરકારના પીટીકે હોટરીઓ તરફના મેરવર્તીવું હતું. અને આને જરી પુરાવા મળેલા કાપડાને પોતાની સામે અલસ કરવામાં આવે તેની સામે પીટીકે હોટરીઓ વિશેષ દર્શાવે છે એ પીટીકે વીચાળી છે.

હરનક ડોલી-સ વળી વધુમાં આવ્યુંને એવું સમજાવવા આવે છે કે રસ ૧ વંદર વર્ષ પુર્વે હોટરી જેસીવાટીકેના નામ પણ સાંભળવા નહોતા. જેસીવાટીકેના પાસેન્ટાની સુરક્ષાને હો તેઓની પાસેથી જીનરી લેવામાં આવ્યો. તારથી પોતાને અલસ સંભળાવવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે. ૧૯૦૭ થી ૧૯૧૪ સુધી તેઓ માત્ર મેડાથીવ વિશેષ દર્શાવેલો જેસી રહ્યા નહિ પણ પોતાના હાથ દેકે ડાઉની લેવામાં આવે હાથ પણ ઉદાસ. અને ૧૯૧૪ થી આજ સુધી જેસીવાટીકેના સત્તા પર કબીલો અને ડોલી-સેના અલસા પરંતુ જેસીવાટીકેના અલસ તે બુદ્ધિયો હાથ પરજા પડ્યો. જેસીવાટીકેના વિરુદ્ધ હાથમાં મળે અને જેસીવાટીકેના તેની સામે વિશેષ ઉદારવાનો ખરો માર્ગ લેવાને અલસે મળ્યું અલસાની સજાવા અલસાએ તેને પણ મળે કાપડાઓમાં પાડીને સોપીને અલસાની અલસાને સજાવાથી તે પાડીએનો માત્ર કાપડવાનો બીએ ખાતે લીધો. પરંતુ તેથી કંઈ સત્તાથીએ બેસી નહિ રહ્યા તેઓએ નમસ્ત નહિ મુકતાં હાથમાં વધારે અલસ કરવાની પુરી સાવચેતી લીધી. આથીને તે પ્રકાર હોટરી નહિ. ૧૯૧૦ જેસી-વાટીકેના કંઈ પણ મેડાએ કરેલું નહિ. પરંતુ રીપા પણ જેસીવાટીકેના વીરતાથી સજાવાને તરફ નામદ અલસ કરી જેઓએ મોટા કાપડો રજાપિય કર્યા હતા તેઓને પોતાને કનારી બોટની ચિંતા મળે અને અલસની બોટાને બીલકુલ વિચાર કર્યા વિના પોતાના હોટરી સરવાળ તેમાં અને તે આપ્યો. વળી તે કાપડે પાડી આવેલી કાપડે કે મળે તે અલસ નામ આવે તેની તેઓની વધવા નહિ હતી. અને અલસા કાપડોને આ અલસા પાસે કાપડ કરવા મંગલતા નથી. હોટરીઓને એ તેઓની અલસાની રીપામાં મળે છે અને અલસની બોટાને કે તેમને તેઓના પાપોના કાપડે કાપડવામાં પડે તે એ તેઓને રીપાને તે એ રીપાને તેઓ પાસે છે. પરંતુ સત્તાથીએ તે આલસ. તેઓ તે જેસીવાટીકેના પાડી પડવાની પોતાની સામુતોને ડોલી કરીને અલસાને વધારે સજાવા અલસવાના પોતાના પુરુષ માત્ર પાસે લીધે કરવા મળે. આ કાપડો અલસાથી તે અલસા મળે અને એ અલસા કાપડોને હાથમાં પોતાની કાપડકરની નિદામમાં અલસ નહિ થશે તે તેઓની શુરામાં શુરી રહ્યા થવાને પણ તેઓ પાસે કરશે.

હરનક ડોલી-સને એ જેસીવાટીકેના પોતાની રાત્ર કાપડા દેવામાં આવેલા મળી થત અલસા દેવ તેમ તેઓને આ દેવમાં પોતાની રિપાને રિપા સતેવ તે નહોતો એમ અલસા ૧૯૦૫ અલસાને જોડે

હરનક ડોલી-સ પોતાની ઉચ્ચતાની વાતો કરે છે. એ ઉચ્ચતાને અલસાને હાથની દેવાનો વખત છે હાથને નથી આપ્યો. આ અલસા વખત પણ તેઓને પોતાની એ અલસાને જાત કરવાનો નથી. આ એક વખત એવો નહોતો કે અલસાને મોરે મળ્યુંની કાપડ કરવામાં પોતાને માનમાં મળે સમજાવે અને હોટરી પોતાના હાથ નીચેના કાપડ માત્રોની ઉપર દુકમ અલસાવાળા માત્ર સમજાવે. અને આને તે શુ કરી રહ્યો છે પોતાને કાપડ માત્રોની દારમ મુકી રહ્યો છે એટલું નહિ પણ તેનો દેકે કરી પોતાને પાપી ને કરવાને કાપડ માત્રોના મોટામાંથી પણ રજીસ્ટ્રાર જીનરી મળે રહ્યો છે. આરે હાથે ઉચ્ચતાનો સવાલ કર્યા રહ્યો

દોહીએ એક સામાજિક જીવનમાં પ્રવેશ કરવાની કદી પણ નાજાકા રાખેલી નથી. વલ્લભ મોરારા સામાજિક જીવન માં પહોંં જિવું છે કે જેને ગામ પણ ખરો દોહી પોતાના સામાજિક જીવનમાં કદી પણ ન દેખાત જાયો. અને ને કદાપિ ગામ પુરોહીને ગામ એકીવાદીથી પોતાની સામાન દરમિયાન જાણેલા કદી તે તે એકીવાદીક તેને ખારે બાપક કદી તોજ આપેલા હશે.

અંતમાં કરનજ ગામીના અરેસોમાં એક દોરેલાના માલેકને તેના મીતેના દોલમાં દોહીએને લખલ થવા દેવાના સંજમાં દોરેલામાં ઉતરનાર દરબારોને મહિમાર કરીને દોહીએની સાથે સમાધાન કરવાની કરજ ખાટલી દોવાની હિમાર કરે છે દોહીએને તેમ કહી તેમાં અમે કંમ પણ પોતું જાતા નથી દોહી થા તે વેપાર કરવાને સારો દોવો નોંધેલે અથવા તો નહારો દોવો નોંધેલે. તેને જાત પણ મારવી અને બીજી તરફથી તેને સાથે વેપાર પણ કરવો એ જાને સાથે તે નજ જતી કરે.

પરંતુ અંતમાં અને પછીથી કે કરનજ ગામીના અને તેના જેવા વિચાર કરનારોની આ માનસીક અવસ્થા પોતાની કુચ્છતા વિશેની કોઈ યુગ પાલી રહેલી ગોટી માનવતાથીજ પરિપૂર્ણ છે અને ને તે નીચળ જન્ય તે તેમણે મનજ એકાધ્યુ માપ અને તેઓ વધારે શુદ્ધ અને નિસ્વાધીપલે વિચાર કરી કરે. અને તે પછી સર્વોત્તમ ક્રિતિ રહે અને કમરની આ પરતી પર સુધે જીવવાને મનુષ્ય જાતીના દરેક વર્ગને સાર પ્રાર્થ સ્થાન પળી કરે

મયા સનીવારે રાતે કરનજના સેન્ટ પોલ્સ હોલમાં ખીચલ કેસન્ટ ગવર્નમેન્ટ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ આપણી ઓકરીઓની રકુલના જાહેલા અધિકારી રકુલે ના અંદર પ્રવેશકર ખી ને.

એક મોકરે દોહી ગામ પોતાની ઓકરીઓને કિલ્લુ આપવાની જાણતમાં નિસ્તાકી દોવા બલક ઉકાર કરી હતી. તેમણે જણાવ્યું કે રૂપ કિલ્લોમાં પણ સારી કિલ્લોઓનો વખત પુરોહીએ એ જાણથી નહિ મજામ માળાપો ને કિલ્લોની સંખ્યા વધારવાને કોનેજન મળે એવી ગામ સુચનાઓ કરશે તે તેવી સુચનાઓને કોનેજન આપી તરફથી કિલ્લોજી પુર્વક ખ્યાન દેવામાં આવશે એવી ખી. મોકરે ખાખી આપી હતી.

દોહીએની સામે પોતાની ઓકરીઓની કિલ્લુ તરફ એકર કરી જવાવતા દોવાનો આશય એક વખત નહિ પણ અને. જખન મુકામ મથો છે અને એ જાણતમાં આવશે આવશે: ગામો કુલ કરી મેવો નોંધેલે એ વિશે કંઈક કહ નથી ખરી રીતે ના ખોટી રીતે દોહીએ પોતાની ઓકરીઓના કોમળને વિશે કમેજાં ખાસ કળજી રાખતા આવેલા છે. ઓકરાને સમજા કુદ દોહાં કરે પરંતુ ને ઓકરીને તે વરવાને દોષ તે ઓકરીનું થીમળસંગ નહિ ચક દોષ તે નેવાની માળાપો ખાસ કળજી રાખક દોહીએ પોતાની ઓકરીઓને જાહેર નિકાળે મોકલવાને સાધારણ રીતે સંદેખ છે તેનું એક કારણ તે અજ મજામ. આ દષ્ટિ ખરી છે કે ખોટી એ દલીલ કરતા નેવો પ્રક છે, પરંતુ અમે એટલું તે અવરન માનીએ છીએ કે આને દોહીએના લોકો ને અસીમ

કુપ્તો ભોગવી રહ્યા છે તે પહેલે અંશે તેઓએ પોતાની અંજો પ્રત્યે કરેલાં પાપોનું રજ છે અને તે આથે એક વજ કહેવું નોમએ કે દોહીએના પોતાના અંધેર પાપો ખતાં પણ પુરોહીએ આજ દરતી મરણી રજી છે એ તેનાં અંતરની પરિમલોનેજ આભારી છે.

અમારા દેવ મન એટલુંજ ખતાવવાનો છે કે અમે અમારી ઓકરીઓની નીતીને વિશે ખાસ કળજી રાખીએ છીએ.

વળી અદિત્ય આદિકર્તા અમારી જામના તજી મુખ્ય ભાગે પડેલા છે. ખુસમનો, યુજરાતી દોહીએ અને કોસોનીયલ જોર્ન દોહીએ. એ ઉપરાંત કોસોનીયલ જોર્ન દોહીએના પણ પેટા ભાગે પાડી કલાપ પરંતુ ઉપર અધ્યાપેલા તજ મુખ્ય મજામ. આમાંથી ખુસમનોને પ્રક તે જાતલજ કરવો રહેવો કેમકે તેઓ પોતાની અંજોને પદ્ધતિથી વધારે કરે એ આજા અખાલ નહિ, સિવાય કે, મુસ્લિમ કમાલ પાકાના સુધરેલા વિચારમાંથી તેઓ કંઈક ખરા ને. પરંતુ તેને ખારે કજી તેઓ પુરવા કળવાપેલા નથી

પછી યુજરાતી દોહીએ પ્રક રહેવો. તેઓનામાં કુચ્છ કળવણી લમ કરે તેવી ઓકરીઓ વધી આછી છે. મા ઓ ન્દાનો વમે તે સંસારમાં પડી ગઈ દોષ કે વધવા તો તે દોહીએનામાં પરજી છે એ ઉપરાંત વળી એક બીજી જાળના ખ્યાલમાં લેવા નેવી છે. આ દેશની સરકારી નિકાળોમાં ને કિલ્લુ અખાલ છે તે ઓકરાઓને બીજાકલ અંજીજ કરી મુકનોરે દોષ છે અને પોતાની ઓકરીઓને અંજીજ બનાવી ફેવી માળાપોને પોમાલ નહિ કેમકે તેઓને તેના સવિધનો ખ્યાલ કરવાનો રહેવો.

પછી રહ્યા કોસોનીયલ જોર્ન દોહીએ. તેઓની સંખ્યા આ દેશમાં વધારે મોટી છે અને તેઓનામાં કુચ્છ કળવણી લેવાને કામક ઓકરીઓ પણ પળી છે. તેઓ દોહીએનાથી વિખુળ છે અને પજાએ તે પોતાની માવસાયા પણ ખોષ છે. આથે અદિકર્તા એ તેઓનું સ્થાન પતન છે અને સરકારી નિકાળોમાં અપાતું કિલ્લુ તેઓને ધારક આવે તેનું છે. કાલ મા પણ કોસોનીયલ જોર્ન દોહીએની ઓકરીઓની સંખ્યા નિકાળમાં વધારે છે અને એ સંખ્યામાં કેમ વધારે નથી થવો એ અમે સમજી શકતા નથી. પરંતુ અદિ પણ એક વરતુ ખ્યાનમાં રાખવા નેવી છે કે કોસોનીયલ જોર્ન દોહીએ પણ નોંકે પહેલે અંશે પોતાની રહેણીકરણમાં અંજીજ જતી થવા છે કદા પોતાની ઓકરીઓનું થીમળ અજાવાની કળજી દેવાનો ખાસ મુજ તેઓનાં કાઠમાંથી નીચી મથો નથી. જા એ વગુ સદિસજામત રહેવાની ખાખો મળતી દોષ તો, અમને કામે છે કે, કોસોનીયલ જોર્ન દોહીએ પોતાની ઓકરીઓને નિકાળે મોકલવાં ન અંકમાપ.

અમારા લમજવા પ્રમાણે કાલની નિકાળને વિશે એક આખી એ છે કે તે કાલ કોસોજ અને કાલેવલ રહોવાળી સરકારી ઓકરાઓની નિકાળતી વમે આવેલી છે અને ન-ને નિકાળોના ઓકરાઓ તેમાં આવ ન કરી કરે છે. ને આ આખી દુર કરી કલાપ અને પોતાની ઓકરીઓની નીતી અજ-વાજાની માળાપોને ખાખી આપી કલાપ તો અમારૂં માનવું છે કે ખાસ કરી કોસોનીયલ જોર્ન દોહીએ અને સામાન્ય રીતે જુના વિચારોને વળગી નહિ રહેનારાઓ પોતાની ઓકરીઓને કુચ્છ કળવણી આપવાની સરકારે કરેલી આ સમજવનો કાલ વધારે પ્રમાણમાં લેવાને યોગ્ય.

સંખ્યા	સંખ્યા	સંખ્યા	સંખ્યા	સંખ્યા	સંખ્યા	સંખ્યા	સંખ્યા
૧૧૩	૧૧૪	૧૧૫	૧૧૬	૧૧૭	૧૧૮	૧૧૯	૧૨૦

હોદ સરકારના નવા એજન્ટ

કુમાર મહારાજસીંગની નાનીફ

અસાધ્યતાનું 'સીડર' કબે છે કે—કુમાર મહારાજસીંગની આદ્ય આફ્રિકામાં હોદ સરકારના એજન્ટ તરીકે બહેર થયેલી નીમણુંકની શોખ દીકા એક સમયે ૩ એ નીમણુંક વચ્ચે થઈ પુરે" થઈ જોડતી હતી. એ વખતે પણ તેમનું નામ કબાઈ હતું પરંતુ, અપારા શારનાયી, તે એક જ કારણસર પાતું મુકવામાં આવ્યું હતું કે, કાઠીજીની જગ્યા શોખ બીન-કારકારીને અપાવી જોડતી, એ જગ્યા બે સરકારીને માટે જ ખાસ રાખવામાં આવે તો તે શોખ વારંધુ મળ્યા પછી પરંતુ શોખ પણ વિચારથી માન્યસ એવું તો નહિ જ કહે કે એ જગ્યાને માટે શ્રેષ્ઠ રીતે કાવકાત પસારનાર કબાઈને પણ તે સરકારી હોવાના જ કારણસર જાતક રાખવા જોડતી. જોકે કુમાર મહારાજસીંગ હવે બીજી સરકારના અમલદાર રહ્યા પછી નથી રહેતી સેવામાં તેમણે મળી જ પ્રતિષ્ઠાત ઠાકોઈ જેલવેલી છે અને સર્વ રીતે કાબેક હોમ હોમો તો જો પ્રભુને વિશ્વાસ સંપાદન રીતે તેને નિભાવી ગળી કહ્યા છે. દરિયાપારના હોદીઓના વિષયથી તેઓ પુરપુરા વાંધે છે અને આદ્ય આફ્રિકામાં તેઓ સંપુર્ણ રીતે હાનિકર્મક નીવડે જોતી આકા રાખી કહ્યા; અને કુમારીથી સાહેબા સામાજિક કાર્યમાં તેમને મદાવતા આપવાને તેમની સાથે છે તેથી વળી વિશેષ."

'વિશ્વાસ ભારત' ના તંત્રી અને દરિયાપારના હોદીઓને કમતા પ્રકારમાં એક અમલદાર કાર્યકર્તા પ્રતિ જનરેશીયલ કન્ફરન્સમાં 'હો પ્રેસને એક મુલાકાત આપતા અધ્યક્ષ છે કે—

"અમે જોતા જોતા આ પસંદગી આરામાં સારી મળ્યા. કુમાર સાહેબ દરિયાપારના હોદીઓના પ્રશ્નો વિશે એકાંક પંદર વર્ષથી મહિનમાં છે. હોદ સરકાર તેઓને મોટીથીયમ, બીજીક મીવાના અને પ્રેરત આફ્રિકા સ્ત્રી વસી રહેલા આપણા આશીર્વાદી સ્થિતિને અગ્રાસ કરવા મોકલ્યા હતા અને તેમણે ત્યાં સ્થિતિ વિશે સુદર રીપોર્ટ રજુ કરી હતા. પોતાની પ્રજા દેશકલિત, સરળ સ્વભાવ અને દિલસોજ વડી કામગીરીમાં દરિયાપારના હોદીઓ પર તેમણે સારી કામ પારી હતી. કોમી કે જાતીય ભેદભાવ પોતે પર દોશથી સાવધ આફ્રિકાના સજાઓને નિશાન કાવવામાં તેઓ વચ્ચે મદદમાર થઈ પડે. એવા સુદર માન્યબની એજન્ટ તરીકે સેવાઓ જોળવા નહક સાથે આફ્રિકાના હોદીઓને આનંદન થતે છે.

કુમારીથી સાહેબા તેઓ પછી સંસ્કૃતિ પ્રાપ્તિ માટે છે તેઓ એ દુર દેશમાં વસી રહેલી આપણી મહેલોને મળી જ મદદગર થઈ પડે. આવી મદાવણથી પસંદગી કરવા માટે હોદ સરકારને પણ અભિનંદન થતે છે

ડેકામેઆઓના હોદ એસોસીએશનના કાર્યકર્તા આં આપેલી વાતવતી—ડેકામેઆઓથી એક અમરપત્રી અજાને છે કે મોટી મીટીંગ નિબેના કરાવે પસાર થઈ હતા. (૧) એસોસીએશન માટે પગારદાર કામકાં તથા કાવચેરીવન પસારદાર રાખવો અને તેને માટે શી જાનની નિમણૂક કરવામાં આવી (૨) મહાનની આમળના કામમાં જોડીને જનાવી મહાનનો આમળો કામ સુધારવો. (૩) મહાનની અંદર જાતીય કાલન નવી નાંખાવવી. (૪) પ્રેમસરસ કોર્મ ૫૦ કાવવા. (૫) કાવચેરીના પ્રમુખ તરીકે મી. એકકરર એનિંગની નિમણૂક કરવામાં આવી. અને ૩૧. ૬૦૦ ના પેમર—પુરતો મંજાવવા મંજૂરી આપવામાં આવી.

દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીઓનું અવિધ્ય

હોદના વર્તમાનપરવાની રીકા

મુખપત્ર 'યુનિયન' નીમે પ્રમાણ કબે છે—

દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીઓ બે મોળમેજી પરિષદ રેવડાવેન માં બસવાની અને તેમાં પોતાના સંકેટ અને માનસજોતી ક્યોરો વિચારાધ દાદ પામવાની આકા રાખતા હતા, તે સમા જનપુઆરીમાં મળી મુકી છે. તેમાં વસાહતી હોદીઓનું યુવામીનું આગમ રહેવાનું હતું તે રહેાઇ ગયું છે. આના પુત્રીમન સરકારના સ્વદેશ આતાના મંત્રી કે. મહાને એ પરિષદમાં અગ્રામથી આપવો. યુવાસો બહેર ક્યો છે એથી અજામ છે તેમ સ્વદેશ રીતે દક્ષિણ આફ્રિકાના વસાહત હોદીઓની સ્થિતિમાં શ્રદ કેસકાર થતો નથી. વસાહત હોદીઓને યુવા બસવી હોદ મુકેલી રેવાની શોખના પડતી મુકવામાં આવે અને તેને ખદસે દક્ષિણ અમેરીકાના આકીકમાં વસાવવા માં આવે. હોદી સરકાર આ આપવમાં પુત્રીમન સરકાર સાથે સંમત થઈ છે અને આ નિર્ણય ઉપર મત માર્યું છે. આથી હોદી વસાહતોને "જોહાને -દેકે યુવામાં" પડ્યાનું છે. આં જમાનઓથી વસતા, અને જન્મેલા હોદીઓને કમલ એક નહીં તો બીજી રીતે આથી હોદી કાવવાનું કપાવણું છે. અને તે હતા બે ટ્રાસવાલી, નાટાલી વસાહતી હોદીઓ દક્ષિણ આફ્રિકામાં માનસમ સહીને રહેશે તેમને ટ્રાસવાલોને એકીવા-રીક ટેન્યુરનો ખરડો અને એવા વપરેના કામકા સનાવતા રહેવાના; આપણેના થવાનાની કનકમલો તો આજ રહેવાની; રેવાની પેટ અકમ વસવાટોમાં મેલાવાનું; અને કે તેથી આ સદુ કનકમલો વધુ રહે અને જલક થવાની.

આથી અજાદી કે આ નવી શોખનાનું મિરજી બોટા પાયે રમાયું છે. વસાહતી હોદીઓને પોતે પોતાને પરદેશ હાદી કાવવાને નિયમ રીકારે એ શ્રદ રીતે સલાહકારક નથી, પણ કમકમ તેમને હાથે તેમના કાંઈ કપાવી લેવા જેવું છે અજામ છે તેમ દક્ષિણ આફ્રિકાને એકમ હોદી આ શોખના પસંદ કરતો નથી. હોદથી તેમની સ્થિતિ કુધરાવવાને મળક સરકારી પ્રતિનિધિમંડળ કમકમ વદન પાલી હાથે હોદ પાકુ થયું છે પકારથી આવેલા મેરાઓને દક્ષિણ આફ્રિકા મા એકકપેટા કામકા પેટ વસવાને હક સ્વીકારાયે અને લાંબ જન્મેલા, વસેલા વસાહતી હોદીઓ પાસે પરદેશમાં હાદી કાવવાનું કમુક કાવાવું. બીજીક કાલનકાવવામાં યુવામે કરતા વધુ સારી સ્થિતિ હોદીઓ બે.એ.એ.એ. દક્ષિણ આફ્રિકાના મેરાઓ અમીજ ૧૫ કહે! વસાહતી હોદીઓને આવી સ્થિતિમાં નિશાન કાવો કે 'અંત પર્વન' અને જાદી કહ્યું અને પુત્રીમન સરકાર તેનામાં કિમત હોવ તો તેમને પગલું લાંબી અને હાદી કહે. કોમ પણ સંનેઓમાં અને સરકારના નિર્ણયને તમને તાંમે નહિ મળક અને આ દેશમાંત અપાર અનસિક દહને રાજી યુવાથી નહિ કોદીયું." સાંભળવા પ્રમાણે આ વસાહતી હોદી બીરાદરી સભામદ આદરવાના છે. અને પોતાની કહેરી પરિસ્થિતિથી આદરને વાંધે કરવા છેડા હક સુધી મળવાના છે. તેઓ શ્રદ રીતે દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી 'રિપેટીએશન' કે 'એમ્બેશન' એ મેમાંની એકે શોખના તામે નહીં શામ અને તેમને રવાન સાવવવાના જાન્યથી મળનમાં સરળતા મળીએ હોએ.

દાંસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ રેન્યુર બીલ

પાલમિન્ટમાં તે પર ચર્ચાથી અર્થ

(અનાંકથી માણું)

મે તા. ૨૬ મીએ ઉપરું બીલ કુનીયન પાલમિન્ટમાં રાખલ કરતાં મુશ્કેલી પ્રધાન છે. મહાન કરેલું ભાવજ અને મહાકમાં જાણી મના જાએ. ત્યાર બાદ મે તા. ૨૬ મીએ બીજા પર ચર્ચા કર ચપ હતી.

કર્નલ કોલીન્સનું આપણું

કર્નલ કોલીન્સે અમાને આજેના કરના પોતાનાં આપણું દરમિયાન બજાવ્યું છે:—

પહેલવહેલો મંજીર પ્રવચન

“આ સભાને મારે બજારવું લાગત મજાનો કે પદરજ ની સાથમાં હાલની સરકાર સત્તામાં આવી ત્યાર બાદ આ બાબતમાં કાપડો કરવાનો તેણે આ પહેલ વહેલો મંજીર પ્રવચન કર્યો છે. આ હમ સવાલનું સમાધાન લાવવાના મુશ્કેલી પ્રધાનના પ્રવચનોમાં તેમની તરફ ખરેખર દિલસેજી ધરાવવાનું મન થઈ આવે છે. એશીયાટીક સવાલનો મુશ્કેલીપનો તેમજ એશીયાટીકને સંતોષવનક નીકાલ આવે તેવું કંઈ પણ આ સભાની અમલક તેમનાથી રજુ થવું જગતમાં જલકવળ છે. નેકનાલીસ્ટ પાર્ટી આને સત્તામાં આવી કહી છે તે તેણે આપેલાં જાણી વચનોને લીધે. તેમ જતાં તે સરકારની નિષ્કલતા એટલી દેખાતી થઈ છે કે મોરારે અને તેના ભાગોને તેણે જોઈ દાંધેલાં રહી સમાન.”

પહેલી રાઉન્ડ રેબલ કોન્ફરન્સ અને તેના પરિણામો બાર બાદ નેકનાલીસ્ટ પાર્ટીએ આપેલાં કેટલાંક વચનો દોષોને આમજ આલતાં કરનક કોલીન્સે બજાવ્યું છે:—

“તમે કો આજે છે કે જે સપનાં વચનો રૂપી રીતે ખજારા છે. હોઈસ્ટાન એક પ્રતિનિધિમંડળ મોકલવામાં આવ્યું. હોઈસ્ટાનથી એક પ્રતિનિધિમંડળને રાઉન્ડ રેબલ કોન્ફરન્સમાં બેસવા આંક આમંત્રણ કરવામાં આવ્યું. કહેવાતાં ‘નેટલ-મેન્સ એશીમેન્ટ’ કહેલો ગુસ્સો અને નિરાશા ઉત્પન્ન થઈ તેવું વર્ણન કરી આ સભાને હું વખત લેતાં નથી પ્રચ્છતો. સરકારના જે સંબોધે એ એશીમેન્ટ પર અડી કરી તેજો વિશેનો મારો મન કહોતું તો, પ્રમુખ સાહેબ! આપ કદાચ મને કહેશે. ૧૯૨૭ ના જુનની તા. ૨૦ મીએ ‘એસ વાઈર લેન્ડ’ માં હાલના આપ આવાના પ્રધાને દાંધેલો મત તમારી સમક્ષ રજુ કરીને હું સંતોષ માનીક. તેમાં તેમણે બજાવ્યું હતું છે:—

“હવે આપણે ડાંસવાલના કુલીઓને એક એવો ઉચ્ચ સંસ્કૃતિ વાળો અને શુદ્ધિમાન તેવા આપેલો છે કે જેને દરેક મોરારે સમાનતાએ માન આપવું પડશે. આજ-પર્વે તો એશીયાટીક સવાલ થયો મુશ્કેલ હતા પરંતુ હાલમાં તે કેટલો જલકવ થઈ પડે છે તે વખતજ મતાવી આવશે. જતાં એક વરતુ તો સ્પષ્ટ છે, અને હું કહેવા રાખું છું કે, આપણું નેકનાલીસ્ટો તે બજારી સમજાએ, કે આ નવી ઉપરિષ્ઠ બંધેલી બાબતમાં વિરુદ્ધ ના તરફેણમાં મુશ્કેલી આપવાની સંપૂર્ણ જવાબ-દારી આપણી આવશે કમિયને થીર રહેશે.”

પરંતુ તે પછીની ન તો ડાંસવાલ પ્રતિક કે ન તો અન્ય પ્રતિની નેકનાલીસ્ટ કમિસે એક જાણ સરખેલે ઉચ્ચાર્યો, અને એ બાબતની પાર્ટીના તેવાઓએ ખાસ ધાનજી લીધી. આન

આવાના પ્રધાન કિલ્લી રાઉન્ડ રેબલ કોન્ફરન્સના એક મેમ્બર હતા. બંધેલાં એશીમેન્ટનું વાળખીપણું મતાવવાનું હું તેમને સોંપીક. અને તો તે કવળ નિરર્થક થાશે છે. પરંતુ ફરીથી, સાહેબ! હું આપની સાથે તકરારમાં ઉતરવા નથી પ્રચ્છતો અને તેથી તેના પર કંઈ વધારે દર્શાવીક નહિ. આ એશીમેન્ટને વિશે કોઈએ શું કારે છે એ આ સભાને કદાચ બજાવણેનું થઈ પડશે. કોઈએને આ દેશમાં તેમજ હોઈસ્ટાનમાં નેટલમેન્સ એશીમેન્ટથી થયેલાં સંતોષ થયો છે. કેલીમેનના સરકારે બનરજ હોઈસ્ટાનની તુલાર કલિતા વખતે થઈ. કોઈ સર મદમદ કહ્યું છે: “કો. મહાને એક ધર્મગુર તરીકેની પવિત્રતા કાખવી છે.” પરંતુ પોતાના એક દેશીબાઈની સાથે પોતે મળતા થયા કે, સાથે આક્રિયના કોઈએને પાલમિન્ટ કે મુનીસીપલ મતાધિકાર એ કે નથી મળેલાં જતાં મીંગલરી બામણીથી વાતાવરણ જેવું સ્થપાયું છે કે જે હક મેળવવાની તે જાગતાં મુશ્કેલી છે.

આ બાબતને હું આટલેથીજ પડતી મુશ્કેલી કે જેથી સંબોધે તેને પચાવી કહે. તે એટલી કશું છે કે તેને કહી કાઢી જકાચ તેમ નથી.

અમલક વર્ગમાં એશીયાટીક સવાલ બજાવ્યો

આ સરકારના આઠ વર્ષના તંત્ર દરમિયાન એશીયાટીક સવાલ કદી નહિ હતો તેવો અમલકો છે. રીવિડેશન સ્પીચ પડી બાંધી છે, કોઈએએ વધારે છુટો મેળવી છે અને મુશ્કેલીપના વેપાર અને સામાજિક સમસ્યામાં તેઓએ વધારેને વધારે પ્રવેશન કર્યું છે. ડાંસવાલમાં તેઓ જમજમ જમજા વેપારના પરવાના ધરાવતા થઈ મના છે અને એવો થમ ખોલેલો છે કે ડાંસવાલમાં હવે મોરારે થી રીતે રહી જકાચ તેના થને ખાસ્તી થાય છે.

ડાંસવાલના સ્થિતિ સમજવાને આ સવાલના ઉદ્ધિહાનની આ સભાને હુંકમાં રજૂતિ કરાવવી ઉચિત મજાશે. ડાંસવાલ માં પ્રારંભથીજ એશીયાટીકને કાખલ કરવા સાથે વિરોધ દર્શાવ્યો હતો. ૧૮૮૫ માં તે વખતના પ્રભસત્તાકે એશીયાટીકને જમીનની મામેરી ધરાવવાની નાંવી કરનારો કાપડો પસાર કર્યો હતો અને તેઓથી માત્ર નજારોમાંજ રહી અને વેપાર કરી જકાચ જેવું તેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. જિવા નજારો કેટલાક કહેરોમાં ઈલાખક સ્થાપવામાં પણ આવ્યાં હતાં. એશીયાટીકને મોટે ભાગે તેમાં જવાની આનાકાની કરી અને તેથી તે સ્થળે આલી પડેલાં છે. મારનરટન, બેકહાર્ટ, એમર્સન, નાલકર, રેશીના, કીરીયાના, બરમેલો, અને અન્ય સ્થળોમાં રેન્ડો છલાવડા રાખવામાં આવ્યાં હતાં અને તેમાંના થજા થોડાનોજ તેઓએ કમળે લીધો હતો. રાખલા તરીકે એરમેલોમાં ૬૦ રેન્ડો રાખવામાં આવ્યા હતાં જેમાંથી માત્ર બેનોજ કમળે લેવાયો હતો. પ્રભસત્તાકે સરકારે એશીયાટીકથી કહેરોની બંદર માત્ર નજારોમાંજ રહી અને વેપાર કરી જકાચ જેવું કાપડામાં ફાવીને પોતાની દરજ્જા જાળવી હતી. ૧૮૮૫ થી આજ-પર્વેત મોરારે અને એશીયાટીક વચ્ચે તકરાર ચાલતી આવેલી છે અને ખીટીક સરકારે આજ સવાલપર એકથી વધુ વખત સાથે આક્રિયના પ્રભસત્તાક કાખલને લડાણના થમકી આપી હતી. કોઈએએ નજારોમાં રહેવા સાથે મંજીર વાંધો ઉઠાવ્યો નહોતો. પરંતુ કંઈક કારણસર તેઓ મહોળા પ્રમાણમાં તેમાં મના નાંકે અને કહેરોમાં નજારોની બહાર વેપાર કરવાના હકને ખાટે સખ્ત કાપડા મળાવી. એશીયાટીક પોતાના હક વિશેની આ નીતી

સતત માણુ રાખી અને કાંઈવાક્યામાં જોડીપાટીકે પેતાનું વેપારનું સ્વર્ણન જણાવે છે. આ પેટા હોય તેવા અત્ર પશુ કાંઈક નથી. હર વખત તે ગોરાની સામે ત્યાં રહેશે એ અને પછી તેની પાછો તેજી વેપાર જીતી લીધે છે. આ અનિષ્ટ નીતિનો દાખલો મોર હાથ પછી રજવાઓમાં નવું દાંડનથી પોની રિશ્તિ દર્શાવે છે. વધારે સારી રીતે આપી કાઢીએ. મારા પોતાનાં દીરકોટને દાખલો આપું. મોરવેપન, મોરવન, લેક પ્રોસેસ, કાલ અને કીપસુરના દાંડનથી રજવામાં. જોડીપાટીકની દરીયાઈના અવધી અવધાર હોયને અને દાંડન-રાંધે જોવી કરતે વેપાર કે હાથ પશુ જોડીપાટીક કે મુરે-પીપતેવરથી દાંડનથી પોની અમીત ભાડે અમર માલેકોથી ધરાવી કાઢી નહિ તેમ તેનો જોમવરો પશુ કરી કાઢી નહિ અને વેપાર પશુ કરી કાઢી નહિ. આ કરત વેપારથી કે દાંડન રજવામાં અમીતને કાંઈ પાડવામાં આવતી હતી. આ કરતથી અમીતને કાંઈ કે અને કાંઈસામાન હતું. વેપારના મજા રજવામાં અને મુરેપીપતેનું કીક અમીત. પરંતુ જોડી-પાટીકે આ વેપાર લેવાની માણુ રખા. આવા પ્રત્યેક દાંડન-થી પોની જાહેર દાંડનથી પોની કામલ કપાના મોરી રનાપરના દાંડનની અમીતનો દાંડી તેજીએ ભાડે રાખ્યો, અને આજે આ પ્રત્યેક દાંડનથી પોની રજવામાં વડે તેજીની દુકાનો જોડી. મોરનો મોર કામનો વેપાર તેજીએ કાઢી લીધે છે. અને જુનું કહેરોમાં તે તેજીની અંખા વધી છે. કામનામાં તેજી કહેરોમાં વેપારના મજાની અરકાપર રહેવાથી અંખા માનતા હતા. પરંતુ એક દુકાન ખાલી પડે આર તેજી અમીતે કાઢી આપીને તે મજાન કાઢ લેવાની વડે મોર હતા અને એવું અને સારે અનિષ્ટા પરીણામ જોઈ આવે કે મોરના મુરેપીપતને નીકળી જવું પડે અને પછી તુરત જ આપી રહી કે જોડીને કામને તેના કામમાં આવી આવ. પ્રધાન કહે છે કે દાંડીઓનાં જોઈ મજાને પ્રાંતિ દાંડીઓની અરકાવી કામ તે. જોર કે એ વખત તેજી તેમ કરવા પ્રત્યેક કરેલો પરંતુ હર વખત કામનો મોરો રીકો છે. આ માન્યતા મેં પ્રધાનનું આન મેં કે મજા વધી જોડી છે અને તેમજે વપાસ કરવાનું વચન આપેલું પરંતુ પરીણામ એ આવ્યું છે કે મોર કામનો વેપાર દાંડીઓના દાંડનમાં જોડી રહેલો કે સપા કહેરોમાં તેજીની અંખા વધી છે. રપ વર્ષ પૂર્વેના વખત સાથે સરખાવતાં એટલું કહીએ કે રજવા પાટી કે મુરેપીપત વેપારીઓ એક વધી એક પડતાં મજા છે અને રજવા કહેરોમાં તે ભાગ્યેજ એક પશુ રહેશે છે અને માંડીનામાં તેને કાંઈ મુરેક કાઢ પાડ્યું છે. વળે આ મંડીના વખતમાં તે રિશ્તિ વધારે અમીત કાઢ છે. દાંડી વખતેક મહેનત કરી રહેલો છે અને જાણે આપા મોખરવર તે કમતો આવ છે. આજો વેપાર પોતાના કામમાં કાઢ લેવાને તે આ મંડીના વખતનો ઉપયોગ કરી રહેલો છે અને આજે મોરે કામના કાઢે છે આર દાંડી તેનાથી પશુ વધારે થાય છે.

હાંદીઓ. "સાંદી સુસાધા અને રેસ"

આ રિશ્તિ અકાવવાના પગમાં જો આવશે કાંઈ નહિ કાંઈકે તે મારી આપી છે કે કાંઈવાક્યામાં જોડીપાટીકને અને પ્રોસેસથી પોની કાઢી એક પશુ મોરો વેપારમાં રહેશે નહિ અને આપણુ મુરો અને મુરોઓને માટે મજાનું એ દાર બંધ પાડે જશે. આ કું વાળથી કહેવામાં આવશે વેપાર રજાઓ. દાંડીઓ, મોલી સુસાધા, રેસ નરીકે આપ્યા અને

આપણો વારસો મોરી મજા જે અને કળુ તેજીને કાંઈવાક્યામાં વેપાર કરવા દેવામાં આવે છે.

કહેવાય છે કે આપણે તેજીની વડે માલગુપણે અને મનાઈથી વર્તવું જોઈએ. હું તે રિશ્તે હું, પરંતુ પ્રથમ હું મારી પોતાની ભત્રી તરફ જોઈએ.

આ બીજી અમીતે કાંઈ રીતે કામ કપાને છે. અમારે તે પહેલો પ્રત્યેક મોરનો માટે જોડીએ અને દુરમતો પડે ખાડમાં. જોડીપાટીકને રજાવર મોરવના મહેનત જાનતાં અકાવનારી અને આજ સુધી તેજી કરતા આવેલા છે તેમ કામના જોડી કામનાં અકાવનારી કામનાં સામે અને કાંઈ વધી નથી. એ કામો પાણી અસરકારક અવાજ છે પરંતુ જોડી જ આપી અને બીજા કામોને વિશે નથી. આ બીજા પછાર કાંઈ તે પરીણામ એ આવશે કે એ જોડીપાટીક આજે રેનામાં મોરકાપરે વડે છે અને વેપાર કરે છે તે રેનામાં નીકળેને કાંઈવાક્યામાં બહારના વામમાં દેવારી જોડીએ આ માંડી અમર રેનામાં સારી થવા સાથે મામલાઓમાં તેની અમર પરાણ પડે.

પ્રધાનના મુધારાથી હું ખાસ અંખાથી નથી. હું પ્રધાનને કે હાથ પશુ કાંઈકનને પશુ આ બીજીની અમર દુર કરનારી કામ આપવામાં આવે એ જોવા કામનો નથી. અને પ્રધાને મુરેકા મુધારાનું પરીણામ તે જોઈ આવવાનું. મોરવેપારનાનું પ્રાંતિનાં વિવ મજાનારા કામોને હું મેટવું છું કે એ મુધારો રિશ્તેકારને તમે વપાસ કાઢી જતા કરેલો. પ્રધાને અવાજ છે કે કાંઈકનું પ્રમુખરથાન તેજી અમીતે આવશે. એક કહેરો પોતાની કામ પરેણાવ કાઢી કરેલો. તેજીના મુધારાઓની હું રીકા કરવા નથી કામનો. જોઈ અવાજ મુધી તે મેટવું અવાજ છે કે અમીત મોરના કરતાં જોડીપાટીકના માંડી વધારે છે."

કામાણક અને રાજકારીક સમાન કહેરો જોડીએ છે

કરના પ્રતીકે પ્રધાનના કામમાં એકાંકપણ આવવાની કામ રહે તે સામે વિરોધ દર્શાવે અને જોડીપાટીકને બીજા માન મોટા કહેરોમાં નહિ પશુ આપ્યા કાંઈવાક્યામાં માણુ પરંતુ જોડીએ જોઈ કાંઈ કાંઈ માંડી આવ્યું છે :

"કહ્યું મેં વખતે પુરી વાત નથી કરી. દાંડીએ જેટલું મેળવ્યું છે તેટલાથીજ સતોમ નથી. હવે તે મોરો સાથે સમાનપણે રાજકારી અને સામાજિક કાંઈ મેળવવા થયા રહેલો છે. કાંઈકી સમાન અવાજી જુનાનીમાં અવાજાનું હતું કે જોડીપાટીક આ મુરેપીપતને મોરો પર રાખે છે ત્યાં તેજી કવળ મોરી કાંઈકીઓનેજ રાખે છે અને તેને પરીણામે જોડી-પાટીક કરતાં મોરો કાંઈક છે એ પરંતુ અમીત રહે છે. વળી જુનાનીમાં આવશે એ પશુ માંડીએ કે મોરો જોડીપાટીકના કામનાર માન છે તેનું પરીણામ એ આવે છે કે સામાજિક કામનામાં જોડીપાટીક મોરની સમાન જાને છે. હા કે પંદર વર્ષ પર આવશે જોડીપાટીકનું નામ પશુ આવશે કામનાતા. અને ભાગે છે કે એક કહેરોમાં કાંઈક મોરો નહિ મજાનું કે તેની પોતાનીજ અને તેટલા મુર રહેવાની અને પોતાને વેપાર કરવા દેવામાં આવે આ સુધી કાંઈ પશુ કામનારી નહિ કરવાની કામના હતી એ રિશ્તે હવે આવ માંડીએ કામ છે. આજે તે કામનારને માટે મજા રહેલો છે અને તેનો કામો જોડી છે. મારા પોતાનાં કહેરોમાં જોડી કામનાં આવ્યું. તે કહેરોમાં મુખ્ય મોરેસના માંડીએ એક અવ-કાંઈકી સાંદીમાં માંડીએ. જોડીપાટીકને તુરત તેના કામના

જવાને હક મળ્યો, હોદ્દાના માધી તેઓને બેઠાવી સમજાવ્યું કે : 'તારાઓ એકીવાદીના સાથે બેસવા સાથે વધી ઉઠાવે છે અને તમને જે હાથબંધ કરી તે માફ ખીજનેસ તરીકે પડશે.' એકીવાદીઓને ઘુરવણ ધુમ આપી દીધી કે અરેબીમાં આવશે દરેક દરેકને જે એ હોદ્દામાં ફેરવશે તે કોઈ ધુમનારા તેનો માફપાત્ર કરશે. આખરે આ માથાએ નીચા નથી તેઓ સાથે સમાધાન કરવું પડ્યું. તેણે એકીવાદીમાં એક વાત તેઓને આપી પણ તેઓને તેઓએ હતુ સતોષ થયે નહીં.

આ ખીસ આપણને કંઈ મદદ મરે કરી કહવાનું નથી. મારા સમજવા મુજબ રૂડીવોર્ટમાં એક કેસનો મુકાદા એકીવાદીના વિરુદ્ધ અપાયો છે તેથી મુમવજ હતી મવાની પ્રધાનને મારની કાગેલી દોષાથી આ બીજ પસાર કરી દેવાની જમલ જણાય છે. હું અધિકારીને તેવા નથી મજબૂતો પરંતુ જે આ એકીવાદીને કહેવામાં કાઢી કાઢવાના જન્ય મનોમાં ફેલાવા દેવામાં અપાયે તે તે જાણે રૂડીવોર્ટ નથી. આ ખીસને અમલ પ્રધાન કે એકીવાદીના કાલમાં સોજવાથી નીટવોરને અને સતોષ થશે એમ હું નથી માનતો. એકીવાદીના સાથે જે એક હક તેઓ જરાને છે તે બંધક રીતે આ ખીસથી સહ કરીને તમે પીકેવોરને પ્રબળને સતોષી કરશો એમ હું નથી માનતો. આ શરણથી હું આ ખીસને રોકી આપી કહતો નથી અને મારામાં જેટલી કશી નેટલી સતિથી હું તેનો વિરોધ કરીશ. (અપર)

મારી સાધકલની મુસાફરી

(લેખક : સંઘભાષ છ. સોમેશ)

કેસકાક મુલાકાત

નીચેનું જણાવ્યું કુંક મુલતપર આ કેસમાં સાધકલપર આવેલા રા. સંઘભાષ છ. સોમેશ નરશી મળ્યું છે એ જાણકારી જલ્દી મારે જાણીએ છીએ :—

મેઝાસાથી અને માર જોડાએ દુન્યાની મુસાફરી પકે માલીને કરવા નીકળે પડ્યા.

અમારા હેતુ દુન્યાને જાણવાનો હતો કે દોહીએ પણ આવા કાલસો કરી શકે છે. અને વધુમાં એ પણ હેતુ હતો કે આ મુસાફરીની વિષયે આપી પબ્લીક તેમજ દોહી જનતાને પડતી હાકમારી તેમની દરેક દેખની પરિસ્થિતિ, વેપાર, આચાર, નીકાલ તથા દોહીઓની ખરી હાલત વિ. વિ. ઊપા-ઓમાં હખી અમારી મુસાફરીને આડા જતાવવાની આજ્ઞા હતી કમનસીમે જંગલની હાકમારીઓને અને હકત ૧૮૦ માઇલમાં એક સાધકલ પાકી મયે. પાકો વળ્યો.

આખરે અને નાઇરોબી પહોંચ્યા. નાઇરોબીની અંદર મળીએ હાકમારીઓ અગોને નહી. અગોને અમારા રણજ માટે દક્ષિણ જોડના હતા. એ એ ઇન્ડિઅન એસોસીએશને. છતાં કીરકીકટ કમીકનરે એસોસીએશને કાગળ લખ્યો. "અગોને મેઝાસા પાકા થકી દેવા અગર અગોને પકડી એકમાં મુરવામાં આવશે."

અને ઇન્ડિઅન એસોસીએશને અગોને રું કમી! મેઝાસા પાકા માથા અપાનું. મુસાફરી માંડી વાળવાનું.

અને તેજ રાતે એકમાં જવાની બ્લોક ખીસે એક સાધી-દાર અગોને રજા (સવામ જાગી મયો).

મારી રજા અમે એ જાસદાય પણ મકમ. અને એકમાં જવાથી નહોતા કરતા. અને ઇન્ડિઅન એસોસીએશને પાકા

જવા ના પાડી. એસોસીએશને અગોને મદદ કરવા ના પાડી.

નાઇરોબીની અંદર અગોને રવી રવી મુલીનતો પડી! કેસમાં અને પબ્લીકને આપે અમા! કેસ કાલિને પાક મળ પડ્યા. છતાં એ એ મહીના અને અંત દિવસના શકાય પછી પણ સાચા, ખોટા, અટાવટા મારીને પણ અને એજ કીરકીકટ કમીકનરે પાસેથી વાપસન-મ મેળવવા બાંધકાળે થયા. જલજન બાંધકાળે વોલીસ મુશીન-અંદ કેપન રાજકાળે મેઝાસાની અને મદદથી.

અને નિમજ કરીને નીકળ્યા હતા કે અમે કંઈ પણ ન લેવું. વગર પૈસી અને નીકળ્યા. પણ નાઇરોબી પહોંચ્યા એ નિશય તોડશે. પડ્યો. મેઝાસાથી પણ વખત તાર કરી પૈસા મંજાવવા પડ્યા. એક વખત તો સાધીદારની છરી રેવો આવતું મેળવ્યું. આજ્ઞા બધા કમીક દોહીઓ છતાં અમારા માલસતી દોહીઓને જોડીએ પડી હતી.

અમલત. કચીમાર લેવા મટના અમુક પૈસા અને અમાસ રોસકાક રેવો એકકા કર્યા અને અમે નાઇરોબી ઊપાનું અરે ખીરસામાં રું હતું કેવલ મંડ એક એકલે કે મ પૈસી.

અમારી નાઇરોબીની હેરાનગી અને હું જલ્દી માંડું તે પાનાઓ મારાં જન. પણ એ દેવાનમતી અમારી આ દુરનો ઇતિહાસ છે. દોહીઓને મનોહસિના પાકાવા એમાં છે. સરકારની દોહીઓના આવા માલસો અનેની સખતજ એમાં છે. અને એક દીવસ હું એ જાણુ મુકના રૂપમાં પ્રસિદ્ધ કરવાનો છું.

નાઇરોબીથી ચાલતાં આમે કેન્સા પક તમેરી અને મુમાન્ડા આન્સા. અગોને સાધકલમાં મુસાફરી કરવાની સલાહ મળે અને રસ્તે મલેથી મદદમાંથી માયુલી પ્રીમતની સાધકલો ખરીદી. અને સાધકલોથી અરે આડી મુમાન્ડા મુરો કરી એક વિક્ટોરીયાને પ્રસિદ્ધિ લખાવી અને રામાન્ડામાં ઉતર્યા.

રામાન્ડાના અવરે જંગલો અને ઝીંઝી. કોલે પર રાતો મુલતી કે ત્યાં માનવી કરવાં મીકો પણ સ્વતંત્રતાથી ફરત. અને કપ માઇલના એક અવરે જલ્દી માલ જંગલમાં "સ્લીપીંગ સીકનેસ" ની સાખીઓના જોમ અને જન્યા. અને ખીમાર પડ્યા. ઉપવાની અગોને ઉપજા થવા જાગી. પણ આખરે સાધકલ ખુલ ખેંચી અને આ ખીમારી માટેની રેપેરીઅલ હોસ્પીટલ સુધી પહોંચ્યા. માર દિવસ અને મારવાર નીચે રજા અને સુખમાં. પણ મવરોટે રેપેરીઅલ હોસ્પીટલ ને ન રાખી હાલ તે અરે અને કામને માટે ઉધી રજા હોત. એવી એ અવરે અખીઓ. (અપર)

એક વખતનો રાહી સવાલ હવે રજાનિક બન્યો છે.

અમરનની રહેવરો એસોસીએશને એક મીડિયમાં રાંસવાલ એકીવાદીક એન્ડ રેનુર ખીસની અખતુલી અખતુલી અખતુલી કરતાં મી. આર. એન્ડ. હેન્ડરસને અખતુલી કરતું કે "અને આપણે એકીવાદીકને રોકા નહિ આપણું તો તેઓ આપણી સાથે રહેશે નહિ અને રજા એ હાં આપણે તેઓને રોકા અગોને કે તેઓજ રજા છે. હાલના નહેડ પ્રબનાજ કાલમાં રહેશે છે. કાલને ઉપવાની કાલમાં એકીવાદીક નીપુણ નીપજા છે. અને એ આ કાલે પણ ઉપવામાં નહિ આવશે તો ૧૯૩૫ ની સાલમાં આખરનીન માંથી એકીવાદીક સહ થક જશે. એક વખતનો જે કાલી પ્રથ મળાતો હતો તે સાધક આફ્રિકાના ખંધાવજમાં ફેરફાર થવાથી હવે રજાનિક પણ બની મયો છે."

ગીતા મન્થન

(શ્રીમદ્-ભગવદ્ ગીતાના અનુવાદ મહારાજાના)

(અમારું અર્થ માણ)

અધ્યાય ૨ નો

(૨૬ મો પારખાઈ આણ)

(વિતતમાંથી વિષયો પ્રત્યેના રસ માણી જવો ભેદ, તેને જ વિશેષ સમજવો—પ્રથમ કહે છે.)

“આ વિષયો માટેના રસ-અસકિત-દેહ જન્ય તે હવે હું તને કહું છું, તે ખ્યાન દાખવે સાંભળ.”

“અર્જુન! આપણે નાના દેહો આપણને ચોખ્ખા, સ્વચ્છતા, ટાપટીય, સુખિષ્ટતા, સુખકતા વગેરેનું કશું જાન કે તે માટે થયેલા વહેતા. જાણ, ‘આપણે’ કહેવા કરતાં હું મારીજ વાત કહું. કારણ, હું તો રાજ્યવિરમ્ રાજ-રાસીઓની વચ્ચે ફરકેલા, એટલે નને નાનપણથી જ તેની ફળવણી મળી હોય એમ સંભવ છે. પણ હું તો પ્રકૃતિને યોગે, અંગનું જીવન માળવામાં, રાત્રિવન દેવદાખરની વચ્ચે એમનાં જાણુમુગને માથે કરનારાં અને એમાંથી જ મારે જાણુએથી વીંટાળતે સુષ રહેનારાં, ભડી દેવોવાળાં, મૈત્ર-મૈત્રીઓમાં ફેરવેલાં હોવાથી મને મારી જાણુવરનાની દેવોનું મારી પડે જાન છે.

‘અર્જુન! તે વખતે જામે એજાનું શું અને મંદું શું તેનો બેઠ સમજવા નહિ. કપડાંને કાપજ શું, આપણે કાપ માં બેઠનું હોય, તોયે, તેથી જાણા જીવન કહી સુખવજ કતી નહિ. રાસો અને માખજ દાખમાં જાણ, તે દાખને પદેરના ધેવાકાથી કુછી નાખવામાં કહી એકા એજાનાં જાણ સમજતો નહિ. અમારાં નાક પણ એજ કપડાંથી બોવાતાં અને એમાં જોડેનાં બાંધી જામે દોર ચારવા જતા.

‘કેરવ! જાણજ, રાજા કે સુધ સર્વેનાં જાણેનાં જામ એકજાનાં જોડામાર વિષે કિસીન હોય, જાસ પદાતિએ જીવ્યા હોય, જાસ રીતે પદેરનાં હોય તો કરીર સુધર જામે એવી સુધિતો નાનપણમાં અજાવ હોવાથી, એ વિષે જાણેનાં કથી થયેલા નથી દોલી.

“પરંતુ, નિત, આપણી જાણે તો જામતમાં રસિક પ્રવેશ તરીકે જાણતો છે. મારાં મોર-સુખક, પીતમ્બર અને કુંજ તમા મારી જાસી વચાવવાની કળા, તમા તારાં સંગીત અને નૃત્યકળાપર પુવાન રાજકુમારો મુજબ થય જાન છે. આ જાણવું નથી શું.”

“કેન્ટેશ! હવે તારાથી કે મારાથી સુખ ચડ્યા વિના ચેલાં જાણકાવથી જ રાજાએ કપડાં પદેરી કઠાએ નહિ. રનાન કહું તો શું અને ન કહું તો શું, એમ એપરવાદ રાખી કઠાએ નહિ. કાઠવાળે પડે પદેર પડે બેસી જઈ કઠાએ નહિ. અર્જુન! હું મને પણ જાણાં મજાતું છું, જે કે માથે અને જોવાળો કરતાં મને કામ વધારે પ્રિય ન હોવાને કીધે, પ્રેમરસ જામળ એ બધી સુખતાની મારા મનમાં કથી જ કામત નથી, અને જે મારાં પ્રિય જોષ-જોષોએ મને સમજાં મળે, તો તેઓ મંદાં છે કે સુખાં એનો દાખ પણ મનમાં વિચાર ન જાવતાં હું એમને એટલા દોડી જાઉં એમ છું. પણ જે એ પ્રેમનો સર્વોત્તમ રસ મેં ન જોયો હોત, તો મારી શી સ્થિતિ હોય, તે વિચારીને હું આ કહું છું.”

જામ કહેનાં તો મીઠુવળેનાં જાવાજ, વળી કંઈક થોથો થયે, તે જોવા:-

“અર્જુન! જોડણી સ્થિતિ મારે કહેવું હમેશાં જરાપ જાણે છે, અને મારાં કંઈ બેસી જાન છે, એથી રાજે હું મને નમળા મનતો સમજતો. પાંડવ! હવે હું તારાં જાણું, અને જાણું પુરવતે જાણુવરનાની સ્થિતિએ તમા હેલનો કંઈક હમેશાં વધારે જાણ છે. પણ જોજ મારા જાવાવેલું કારણ નથી; પરંતુ રાજનો અંત કમનેમે મેં જોજ માર જોયો છે કે સ્વાર્થ વિનાનો, આસક્તિ વિનાનો, વિષયોની પ્રત્યા વિનાનો શુદ્ધ પ્રેમ જે સિવાય પીળું કશું જા જામતમાં જોઈ નથી.

“પણ આ તો વિવચન-વર જામશે, એટલે એને જાણુએ રાખીએ.

“આપણે જોજ વાત કરતાં હતા કે જાણુવરનાં જાણુવરને જોડામાર અને સરીરજાણુવરનો જાણ નથી હોતો; પણ પછી તમ તમા વડીઓએ કેજેલા સંસ્કારોએ જે વિષે એવી દેવ પડી જાન છે કે પાછી જાણુવરનાની એપરવાદ જાણુમાં જાણી કઠતી નથી, એટલું જ નહિ, પણ તે વિષે સુખ જાણ છે. જાણું કરજ એ છે કે પામેથીએ જાણુ સ્વચ્છતા અને કરીર જોડાનો રસ જેમ જેમ સમજતાં જાણુએ છીએ, તેમ તેમ જાણુવરનાનાં જાણુક રસો પ્રતે જાણુમને વતપત જાણ છે, અને તે એવી પ્રેમે છુટી જાન છે.

“પણ, કેન્ટેશ! આ જાણુવરનાનાં રસોએ છુટવાને જાણુવા પુરાવરનાનાં રસો જામવાને સંસ્કાર, વિચાર, સોમત, અને દેવ પડી જાન તાસુધી કાપક પડીવના જાંતીલા અંકુશની જાણ પડે છે.

“છતાં, જાણે કેવળ પ્રદિયોના જાણ વિષયોના રસો છે અને અંતે તો અશુદ્ધ અને જાણ છે. એનો રસ છુટવાને સર્વોત્તમ અને શુદ્ધ રસનોયે સ્વાદ જાણવામાં જાણવો ભેદજો, અને જોજ રસના દેવ પડી જાન જાં સુધી સંસ્કારથી, સોમવથી અને કિતિમિતક ગુણના અંકુશથી એવી કળા થવી ભેદજો. કારણ, અશુદ્ધ સુધિમાન હોય, વિષેથી હોય, સ્વાવજ રહેવા પ્રત્યક્ષ હોય, છતાં પ્રદિયોની દેવો એવી જાણવાન હોય છે કે મનને રિચર રહેવા દેવી નથી, અને જાણાકાર વિષયો પ્રતે એવી જાન છે.

માટેજ, રજનીશ! હું કહું છું કે જેજો પ્રદિયોનો સંખ જાણ કયો છે, એટલું જ નહિ, પણ જેને વિષયોમાં રસ રહેવા જ નથી, એવા થોળી અને જાણમાને પરાવજ જાણ રહેવા પુરવતી સુધિ રિચર છે.” ૫૬-૬૧ (અર્જુન)

અભિપ્રાય

પ્રકટ અંદરથી નીચેના જાણુઓએ પ્રદિયન જોષિવિચરને નીચે પ્રમાણે જેટ જોડાથી છે જે સમાર સ્વિકારીએ જાણે:-

રા. જ. મોરાર પા. ૧-૧-૦, રા. જવા દુધન શી. ૧-૦-૬, રા. મંમા રેલા શી. ૫, રા. જુધીના જાણુ શી. ૫, રા. રજીશ નાના શી. ૨-૬, રા. ઉકા મંમા શી. ૨-૬, રા. સોમા નાના શી. ૭, રા. કારા જાણુ શી. ૧, કુલ પા. ૨-૧૦-૬.

સુધારો

અમારોનાં વજ્ય - કંડારીયા દરમીયાન રા. કીરાજાધ જાણાં વકિનેરનાની પોતાની ઉકારા નામે જવાન કીરાની કામ પણ માણસ તેને કંઈ પણ પેસા આપશે તો ચોરે જવાનવાર નહિ હોવાને જાણી જે જાણુવરનાં જાણી કતી તેમાં મે ૧૬૭૧ જાણુએ તેને જાણે મે ૧૬૭૨ હોવું ભેદજો કહું.

હસ્તે લાંડન બ્રીટીશ ઇન્ડિઅન યુનીયન

વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ

આથી અગ્રવચ્ચામાં આવે છે કે હસ્તે લાંડન બ્રીટીશ ઇન્ડિઅન યુનીયનની વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ તા. ૧૦ જુલાઈ ૧૯૩૨ ના રોજ બપોરે ૩ વાગે ૧૭૬ બ્રોક્સફર્ડ રોડમાં બેંગ્લાલ બંગ્લાર પાસે મળશે. કાર્ય:—(૧) મીનીટ, (૨) પ્રમુખનું બામણ, (૩) સેક્રેટરીના રીપોર્ટ, (૪) ટ્રેઝરરના દ્વિતીય રીપોર્ટ, (૫) અધ્યક્ષનાં સુધારા વપારા, (૬) કાર્યકર્તાઓની રુઝમી, (૭) સામાન્ય.

ડી. બી. (પરભુ) પટેલ, પ્રમુખ.

આર એસ. હેરી,

એમ. ડી. દાસ,

બી. એન. ડેવેરીયા.

ઉત્તમ મરમ મસાલી વમેરે

અમારે આ જાતી રૂબરૂબ નીચે તાલે અને અદાલતી પરમાં ફોલો મરમ મસાલી, ક્રીપાઉડર, કબર, મરમા, તેમજ પેરીનાં અને બીધુનાં તેમજ ચીક્સ આવાર હંમેશાં થોડા ના અવાજમાં અમારી મેરદી સાથે મળા કરશે. આવો ઉત્તમ માલ, તમે મરમાં બનાવી શકના નથી. એક વખત મેંવાવી બાતી કરો. મળવાનું ફોલો.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

ત્યારે ક્રીપાઉડર શું?—ગોલ્ડમેનની આ નામની અંગ્રેજી ચોપડીનું આ મુદ્ર અને સરળ ભાષાનું છે. સામાજિક, આર્થિક અને વાર્ષિક એવા અનેક સવાલોનો ભેદ આમાં બડશે. બાગ પહેલો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૧. બીજો ૨૬૬ કી. રી. ૨-૬.

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

126 Berea Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હાલસેલઘીનું મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરીમાંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ઘી માંગજો.

75

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંજબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી માલ અગ્રામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક સ્ટીમરમાં આવશે.

થોળી, કમલોં વિગેરેને મારે અત્યંત જલદ રેશમ.

ચામું, રૂમાલ, સાડી, મખમલ, શાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, શર્ટ, શુટને મારે સર્જ, આગ્રામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને બાળકોને પહેરવા એકલી દરેક ચીજો

અમારી તમે બાંગ્લામાંથી સસ્તામાં સસ્તા માને હંમેશા મળા કરશે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.,

બેલક ૫૧૬૯.

૬૩ પ્રોવિડેન્સ રોડ,

કોનર માર્શીલ એન્ડ પ્રોવિડેન્સ રોડ,

એડાનીસબર્ગ.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ જવાબનો મેસુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

જવાબ પાક.

આ શિયાળાની ઝીજ પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ જોઈરથી ખતારી આપવામાં આવે છે. ખાસ ઉર વરસના ઝાણીતા અને અનુભવી ખાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજુવડીયા પેંડા અને દાથના વણેલા ગાંડીયા પણ ખતારીએ છીએ.

એ શિયાળા હિંદુસ્તાનથી વાળાં સંમિદા, પંજાબી સાલમ, સહેં મુસલી, સાલમ મુસલી, કાજી મુસલી, મોખર, મંકોડા, પીપર, મદામ, મેંચની, અમરન, પીરના, મમજ માગલી, કાજુ, જરદાણુ, દેહની પાનમાં ખાવાની તેમજ સુંધવાની તમાકુ, ગાયો, ફરતુરી, અંબરની અરખની, કુચ તથા તમામ જાતનું મધીવરું, કરીમાણું, હેર જોડબ, જોરેટ હીજનહાર સેન્ડ, જાગર, ખાદીની મેરેટ જાદીઓ, ખાદીની રાખીઓ, અમુતીજન તથા પૌરાણી જરેનો નમામ માલ જેનેકે ૧ બીમડી આવમ, મગ, જાડ, ચણા, પાજરો, પડે, વાજની રાજ, મરી મમસેલ વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. સાલમ કાચરેટ મંગાવતા દોવાથી પળોજી કીરવત ભાવે મળી ચકરો.

અમારા માલના અમારે વખાણ કરવા કરતાં એક વખત દાયલ દાખલ મંગાવી ખાતરી કરો.

બહાર ગામના ઝોરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4365.

NATHA NARAN.

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું લાલું ફરેટ અને વેલ્ટેબલ સાઈ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 254, Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફરેટ અને વેલ્ટેબલ સાઈ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 842, Durban. 129 Victoria St. 64

અઠવાલિક પંચાંગ

તારીખ	ગોસ્તી	હિંદુ	મુસ્લમાન	પાગરી	સુવેદિય	જુલિયન
૧૨	૧૬૭૨	૧૬૮૮	૧૩૫૧	૧૩૦૧	૧	૧
જુલિયન	જુલિયન	જુલિયન	જુલિયન	જુલિયન	જુલિયન	જુલિયન
૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧
૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨
૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩
૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪
૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫
૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬
૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭
૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮
૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯
૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521, 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and tailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing, and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નારાણનાં નંબર એકનાં ખતાના, પધનાપલ વિગેરે ચીને ઝોરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઝોરડર ઉપર જાતી રખરખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી શિયાળા આવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ ટોપીન્સ, ટાંચવાલ, ફીકેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જાતનાં મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧.

૮ ફોસ રીડી,

દરબન, નારાણ.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં:

કપોટનના વખણાયલા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧

રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨

રતલ ૫/-

બદામપાક

રતલ ૫/-

ચુંદરપાક

રતલ ૫/-

મેથીપાક

રતલ ૩/૬

અડદપાક

રતલ ૬/-

યુનીઅનના કેષ પજ બાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પોસ્ટ ચારજ માફ છે.

બહાર ગયાના મહાકોએ ઓર્ડર કાઢેજ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

" INDIAN OPINION "

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :

Yearly ... 20/-

Half-Yearly ... 10/-

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly ... 25/-

Half-Yearly ... 10/-

'Phone 327

Tel. add. "Letopco,"

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંઈના ઓર્ડર ઉપર ખાસ

જ્ઞાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.

P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

તે જુનામાં જુનું હોતી જાય તમારા સાથે અફ્રિકામાં વંચાવ છે.

જાવ અને નફો મારે છે. —

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

ઓરીએન્ટ મ્યુઝીક સલૂન,

ગ્રામોફોન અને સવળી ભાષાઓની હશી ગાયનોની રેકોર્ડિંગો ઓફર.

મમિ તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડિંગ ધરમાં રાખવા કરતાં ટૂંક જાગ્રતા મન દરી છે તેવા ધાર્મિક, જામાણક અને સંજારીક બોધથી ભરપૂર ગાયનોની રેકોર્ડિંગો અમલ કરે. આવી રેકોર્ડિંગ મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

ધેર બેઠાં મહાત્મા આંધીજનો

અવાજ સાંભળો.

જનજનને તેમજ આપણે ધાર્મિક અંગે.

અને શ્રીમતિ સરોજની દેવીની રેકોર્ડ પણ અમારે ત્યાંથી મળશે.

હવે જ નવાવટના, સુરે દેખાવ વાળા અને મહુર સાઈન બોક્સ વાળા ગ્રામોફોન તેના જોનારને પજા આનંદ આપે છે અને તેની સાથે જામરી રેકોર્ડ વાપરવાથી હવેજો આનંદ વધારે આપે છે.

પુણેશને હોંદ, જામરી મહુર મળેલી ૪૨૧ મહાવાજી પુર નાર રેકોર્ડ ખરીદનારને સેટ ગાયવામાં આવશે. અમારે આવી ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડ ખરીદનારને નાણાની પછીજ ખચત રહે.

70

1937

Indian Opinion

No. 27—Vol. XXX Friday, July 8th, 1937 Registered at the G. P. O. as a Newspaper Page Fourteen.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી, કેનીયા

મીડીના બાવો

જુલાઈ તા. ૧૧ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.
રૂઢી. "રાઈનીઆ"

સેક્ટર નંબર: ૫૪૬ ૨૦-૦.
નંબર: ૫૪૬ ૧૪-૦-૧.

જુલાઈ તા. ૨૫ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી
મુઝલમાની વીરૂ. પાઈન ૨-૧૫-૦ રેલીયન પા. ૧-૧૦-૦ અને હોફ વીરૂ. પાઈન ૨-૧૦-૧

૧૧: પાઈન-૬-૦-૦-૧. મેરાઈ વખર.
રેલીયન પા. ૫-૫-૦ ના હીસાબથી લેવામાં આવશે.

મુઝલમાની—ઉદાહરણે લેવામાં મેટા હાથીના રૂઢીવારે ૧૨ જામના આપણે કરકમમાં પહોંચતાં કરતાં.
સેક્ટર અને નંબર મારે એક મહિના અગાઉથી બંદોબસ્ત કરવો.

૧૨૬ હોફ રેલીયન લેવામાં હીરૂ જમારી મોટીસમાંથી લેવી અને તદ્દાર મામવાળા સાઈમીએ જમારી આપે
પરબવકાર કરવાથી પણ રહી રહેશે. રૂઢીયને જમણું ૧૨૬ જામના જમારી અલી રેપરેન નીચે લામ છે.

SHAIKH HAMED & SONS,
390 Pine Street,
Tel. Add. "Karamat," Durban.

૧૫ જુલાઈ મારે જમાના મળે:—હીરૂ રેલીયન
એકન્ડ રોમ હીમિડ એન્ડ સન્સ,
૭૬૦ પાઈન રૂઢી, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED By Advertising In The INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa
RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રૂઢીફાન ૪૮૦૦.
પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

હો

રૂઢીમાફિક એડરેસ
"રૂસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરન્સ કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

[એવાઈલિયસ કાફ, પ્લેટ આજ, હીરૂલીલી બોં, વરકમેન્ડ હોપેન્સોશન, વીમરે અને પ્રકારના
વીમાને સમગ્ર કામ આ વીમા કંપનીએ રાફ હવી લીધું છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ દરખાસ્તમાંથી કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકના મુખ્ય પ્રાંતાનાંધ:—

સોરાબજી રૂસ્તમજ.

"ઈન્ડિયા કાઉન્સ"

૧૦ રૂસ્ત એડરેન્સ,

દરબન.

Box 247 & 317 Tel. "Khatul."
HOOSBIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent.
 Belra, P. B. Africa.

બોક્સ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીફોન નંબર "ખતુલી"
હુસેન હસનાઇલી (સરદારગઢ વાલા)
 ઇન્ડિયન એસિયાટિક હોટેલ,
 બેલરા, પ. બ. આફ્રિકા. 60

બનામી હરીશચંદ્ર—સંપત્તિ ૧૯૨૮ થી
 રાજકોટ પંચાયત
 ૩૪૫ નંબર ૬ હાલ અર્થ લીધા વગર
 લેવા ન શકાય
 મિલકતના આદેશ. આદેશ મંજૂર.
 મહાનગરની કારખાના, બનામી, કાઠિયાવાડ. 68

Phone 3267. Box 318, 182, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MORAR MATVADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agents.
હીરાભાઈ મોરાર મતવાડકર,
 હેલથેલ ૧૮૨ અને ગ્રે સ્ટ્રીટ ૧૮૨ બનામી
 અને કમિશન એજન્ટ.
 વેલોન સારી રીતે કરી માલ સી.એ.ઈ. થી મિલકતના આદેશ
 કેલિફોન ૩૨૬૭. બોક્સ ૩૧૮, ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન 62

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 47 a, Pritchard Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 70

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALIA'S MUSIC SALOON.

Prop. N. GOSHALIA.

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

અને તેમજ સારી રીતે કરતા હારમોનિયમ રાખવાની જગ્યા છે જે હવે પુરા પાડીએ છીએ સુવર્ણના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીનાથી હાલના પચાસ, પેટન્ટલ રીફે બનાવેલી અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો અહીં સ્ટોકમાં તેવાજ રહે છે તે સિવાય જુદા માગો પ્રમાણ, સુર, બદલ વગેરે પણ મળશે રીફે બનાવેલી હારમોનિયમો રીપેરિંગ કામ આત્રીથી કરી ના માલ લીએ કંપા ના મળે—

બાસલીયા મ્યુઝીક સલૂન,

(પાલિકા એ. એન. ગોશાલીયા.)

પી. એ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવો

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

સંતોષકારક કામ.

સ્પેશીયલ બદામનો મેસુર,

અદદ પાક,

મેથી પાક,

બદામ પાક.

આ શિયાળાના ઝીઝ પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ ઝોડેરથી બનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરીને વરસના જાણીતા અને અત્યુત્તમી પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ લાખુરડીયા પેંડા અને હાથના વણેલા માંડીવા પણ બનાવીએ છીએ.

એ શિયાળા હિંદુસ્તાનથી તાજા સોંઘાડા, પંજાબી સાબુ, સરોં મુસલી, સાલમ મુસલી, મળા મુસલી, મેખર, મેઠાડા, પીપર, નદામ, એકમી, જાસન, પીસતા, મગજ ચણી, કાણુ, જરણુ, કેકની પાનગાં નાવાની તેમજ મુશવાની તમાકુ, મચો, કરવરી, અંબરની અતરંગી, ધુવ તથા તમામ જાતનાં મધીવડું, હરીવાણું, હેર જોડણ, આટો દીલનકાર સેન્ટ, જાતર, ખાદીની સેટેરટ સાડીઓ, ખાદીની ટોપીઓ, અતરંગન તથા બેરણી મરનો તમામ માલ જેવો જે સ્પેશીયલ આવલ, મગ, બદા, મણા, બાજરી, પડ, વાહની દાગ, મરી મસરોા વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. સાલ અમેરિકન મંગાવતા હોવાથી પ્રચોલ્ય પ્રિશિયલ આવે મળે ધકરી.

અમારા માલના અમારે વખાણુ કરવા કરતાં એક વખત દ્રાવલ દાખલ મંગાવી ખાતો કરો.

બહાર ગામના ઝોરડો ઉપર પુરવું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4565.

NATHA NARAN,

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનાં વાળુ દરેક અને વેચટેબલ સાલ પેકીંગ કરી સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનાં વાળુ દરેક અને વેચટેબલ સાલ પેકીંગ કરી સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 64

અઠવાડિક પચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી	હિંદુ	મુસલમાન	પારસી	સુર્યોદય	શુક્રોત
	૧૬૩૨	૧૬૮૮	૧૩૫૧	૧૩૦૧	૬. ૩૧.	૬. ૩૧.
	જુલાઈ	જુલાઈ	સહર	ફેબ્રુ.		
			રવીલાવલ	કરમી		
કેક	૮	૬	૫	૫	૬-૫૩	૫-૧૧
જાતી	૬	૫	૪	૪	૬-૫૩	૫-૧૧
૨મી	૧૦	૯	૫	૫	૬-૫૩	૫-૧૨
જોમ	૧૧	૮	૬	૬	૬-૫૨	૫-૧૨
મંજમ	૧૨	૭	૭	૭	૬-૫૨	૫-૧૩
મુખ	૧૩	૧૦	૮	૮	૬-૫૨	૫-૧૩
કા	૧૪	૧૧	૯	૯	૬-૫૧	૫-૧૪

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc, supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેચટેબલ ચલાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના બનાના, પાંચનાપક વિગેરે ચીને ઝોરડો મળેથી તરત ચલાવવામાં આવશે.

દરેક ઝોરડો ઉપર જાતી રખડેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી હિંદુસ્તાન આવશે માફલમાં આવશે.

કેમ પાવી-સ, દાંજવાલ, ફીફેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જાતનાં મોડલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧.

૮ હાસ રીડિ,

કરબત, નારાલ.

૭૭.

BE CAREFUL

Be as careful in buying blue as you are in using it. Be sure it IS Keen's Oxford Blue. The label must be exactly the same as the one shown here. Keen's Oxford Blue goes further and does not streak the linen. But it **MUST** be Keen's Oxford Blue.

Keen's

Blue

OXFORD

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

કાળજી રાખો

ન્યારે તમે વાપરો ત્યારે બ્લુ બરીદવા માં ધ્યાન રાખો. ખાતરી પૂર્વક કોનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ અને ઓક્સફર્ડ ચિત્રમાં બતાવેલ છે તે પ્રમાણેલું લેખલ તેના ઉપર ખરાબર લેખું જોઈએ. કોનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ સારો પસરી જાય છે અને છુગદાંમાં ફાવના નીશાનો રહેવા દેતો નથી. પણ તે કોનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ જ હોવો જોઈએ.

કીન્સ

ઓક્સફર્ડ

બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જગ્યામાં ગણવું અને કોનના ઓક્સફર્ડ બ્લુનો ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે ચાકમાત્ર ફોજમાં મનોપાન કરો.

વેચવાના પુસ્તકો

વિરાજવદુ—આ ૧૬ ઐત જ્ઞાનપ્રાપ્તિની વાર્તાનો મદદરેવ દરીયાઈ દેશમાં કરેલો અનુવાદ છે. કી. શી. ૨-૬.
આતરાતી દીવાલો—આ નવાના પુસ્તકમાં આ કાલેક્ટરનો જેલનો અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ બાદમાંની ઉત્તર જેલની દીવાલો આવેલી છે અને તે જગ્યાની પાછળ શું થયે તે જગ્યાના સરકારની કુપાથી પ્રતિપક્ષ કામ તેથી તેનું નામ લેખમાં "આતરાતી દીવાલો" એટલે કિતર તરની દીવાલો આવેલું છે. કી. શી. ૧-૮.
મહીલાઓની મહાકથાઓ—આ પાંચ પુસ્તકની સંગ્રહ નવલકથા ખેડેલ લક્ષ્યાંગેન ડોનાલ્ડ્સે સત્ય પદનાઓ લખી ૨૬૬ પાના કરતાં ૨૭૫ થયેલી છે. દોડી કાંસાર માં વીધવા સાથે થતા જીવનનો તેમજ જાળ નીવારથી થતા ચેરબાળોનું ગોપદામક વર્ણન આપ્યું છે. કી. શી. ૭-૬.

ત્યારે કરીશું શું?—રોહમોયની આ નામની અંગ્રેજી ચોપડીનું આ સુંદર અને સરળ ભાષાનું છે. સામાજિક, નાણક અને ધાર્મિક એવા અનેક સવાલોનો જોડ આપા બડો. આમ પહેલો પાના ૨૪૪ કી. શી. ૨.
 " બીજો ૨૬૮ કી. શી. ૨-૬.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

અમારે આ બધી દેખરેખ નીચે તાલે અને સહાયથી પરના દેશેને મરમ મસાલો, કરીપાકાર, કચર, મરમ, તેમજ ફરીનાં અને લીલુનાં તેમજ મીઠાં આપાર દમેજાં લોડા મા જમાનક અમારી જેરટી સાથે મળક કદરે. બાવો ઉત્તમ માલ, તમે મરમ બનાવી કદતા નથી. જેક વખત મંગાવી ખાતી કરો. મળવડું ટેકણું,
K. M. PADIA,
 122 Victoria Street, DURBAN. 63

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

126 Beres Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હોલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ઠેરીમાંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ઘી માંગજો.

75

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરેહવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી મોરા જથ્થામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક ફરીમરમાં આવશે.

મોળી, અબલાં વિગેરેને માટે જાલ બાલકું રેશમ.

મોળાં, રમાલ, સાડી, મખમલ, ચાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, શર્ટ, કુટન માટે કાજ, આશામ

સીલક વિગેરે વિગેરે. પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને બચ્ચાંઓને પહેરવા એકતી દરેક ચીજો

અમારી તમે ખા-જોમાંથી સત્તામા ખસા માવે દમેજા મળક કદરે.

ફોન ૫૬૫૪.

સી. કેવલરામ એન્ડ કું.

બાકચ ૫૧૬૯.

૬૩ મલોફ રીટ,

કોનર માર્શી એન્ડ પેટી ૧૧૨,

એડાન્ડીસનર્મ.

INDIAN AGRICULTURE & INDUSTRIAL SHOW

Under The Joint Auspices Of The
Natal Indian Farmers' Association
AND THE

Durban Indian Sports' Ground Association
On the Sports Ground, Durban

On Saturday 6th & Sunday 7th August 1932.

ENTRIES ARE INVITED FOR THE FOLLOWING SECTIONS.

1. Agricultural Products	5. Horticultural Products
2. Dogs	6. Industrial Exhibits
3. Livestock and Dairy Products	7. Home Industries
4. Poultry	8. Needle & Fancy Work
	9. Handicrafts

Stalls, Side Shows, Sports & Other Attractions.

FOR FURTHER PARTICULARS APPLY TO

A. B. NAIDOO,

Sec. Natal Indian Farmers' Association,
158 Victoria St. Durban,
Telephone 4786 Central

N. SULLAPHEN,

Sec. Durban Indian Sports' Ground Association,
P.O. Box 1440, Telephone 4762 Central.

નાટાલ ઇન્ડિયન ફાર્મર્સ એસોસિએશન
અને
ડરબન ઇન્ડિયન સ્પોર્ટ્સ ગ્રાઉન્ડ
એસોસિએશનના આશ્રય હેઠળ
હિંદી ખેતિવાડી અને ઉદ્યોગનું પ્રદર્શન

ડરબનની સ્પોર્ટ્સ ગ્રાઉન્ડ પર સનીવાર અને રવિવાર

તા. ૬ અને ૭ ઓગસ્ટ ૧૯૩૨ ના રોજ થશે.

નીચેના વર્ગો માટે વસ્તુઓ સ્વિકારવામાં આવશે.

૧. ખેતીવાડી	૪. મરઘાં	૭. પ્રજાઉદ્યોગને લગતી વસ્તુઓ
૨. ફળશ	૫. ફુલપાન	૮. ટીવજ, ગુંથણ કામ
૩. ઘાસ અને ડેરીને લગતી વસ્તુઓ	૬. ઉદ્યોગીક વસ્તુઓ	૯. હાથની કાપીગીરીનું કામ.

રમત મમત અને બીજાં આકર્ષક દ્રવ્યો થશે.

વધુ વિગતો માટે મળો:

એ. બી. નાયડુ

સેક્રેટરી, નાટાલ ઇન્ડિયન ફાર્મર્સ એસોસિએશન,
૧૫૮ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ટેલીફોન ૪૭૮૬ સેન્ટ્રલ.

એન. સુલપેન

સેક્રેટરી, ડરબન ઇન્ડિયન સ્પોર્ટ્સ
ગ્રાઉન્ડ એસોસિએશન,
બોક્ષ ૧૪૪૦, ટેલીફોન ૪૭૬૨ સેન્ટ્રલ.

Indian Opinion

No. 37—Vol. XXX.

Friday, July 6th, 1934

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price FOURPENCE

NOTES AND NEWS

THE seventh annual conference of the Natal Indian Teachers' Society was held last Monday at the Sastri College. The conference was opened by Mr. F. D. Hugn, Superintendent of Education in Natal. Prominent Europeans and Indians were present.

A year of satisfactory progress was recorded in the annual report presented by the general secretary. The report stated that the Society had not played an insignificant part in the teaching world last year, but it was urged that more Indian teachers should join the Society. The year's work had been done by six sub-committees dealing with statistics, literary and educational questions, pension provisions, provident fund, Boy Scouts and St. John Ambulance First Aid. Each of these sub-committees had given complete satisfaction. The Women's Auxiliary had also done good work. "Quite a large number of schools are still awaiting recognition. In some cases these schools have been confined from private sources for a long period. It is only fair that the Administration should find the means to extend the grant-in-aid wherever there is need," said the report. "An impetus had been given to the Boy Scout movement in Indian schools by calling the attention of Mr. H. Helmets, formerly connected with the Transvaal Indian Boy Scout movement. During the year a camp was held at Westville, when a number of schools with their troops took part. It would be of great value if these camps were held periodically. But the recognition of their troops by the Scouts Association was still a difficult one. It was earnestly hoped that this problem would find a solution in the near future.

Among the many resolutions passed at the conference were:

A request to the Minister of the Interior that the Dorester Fund in possession of the Immigration Trust Board at Durban should be utilized for the expansion of Natal Indian education.

An appeal to the Government for an enhanced subsidy for primary education, owing to the greater cost of secondary schooling, which now is paid for from this subsidy.

An appeal to the Union Education Department for a special subsidy for training Indian teachers.

A representation to the Joint Matriculation Board for the inclusion of Indian vernaculars into the Matriculation examination.

A recommendation that fees from Standards VII to X do not exceed 5s. a month at Sastri College and Mitchell Crescent School.

An appeal for a system of bursaries for poor girls attending the above schools.

A request for the supply of free books to indigent children in Government aided schools.

An appeal that a provident fund scheme should be instituted to which teachers in "aided" schools and also the Provincial Administration should contribute.

The following were elected officers—President Mr. N. Thumbadoo; hon. life vice-president, Messrs. A. Bul, T. M. Naicker, E. J. Choonoo; vice-presidents, Messrs. O. C. Naidoo, L. J. Harris, G. V. Naidoo, E. Thomas, N. N. Perumal, A. M. Ephraim; hon. general secretary, Mr. R. Roodath, assistant secretary, Mr. V. S. Naidoo; hon. treasurer, K. K. Nook; hon. auditor, Mr. V. S. Naidoo.

By promulgation in last week's *Gazette* the maximum price of refined sugar for the retail trade in Durban, East London, Port Elizabeth, Mossel Bay and Capetown for consumption in the Union must not exceed 3½d. per lb. and the maximum retail price for mill white sugar must not exceed 3½d. per lb.

We have received the following for publication from the Imperial Indian Citizenship Association, Bombay—

"It was reported to the Association that the Protector of Emigrants, Bombay, collected Immigration deposit fees from emigrants on board the ships a few minutes before sailing, thus causing much hardship to passengers. The particular case of Mr. Bharti, who was proceeding to Bombay as a manager of a firm and who, with his family, was much inconvenienced by this practice of the Protector of Emigrants, was taken up by the Association and representations were made to the Government of India and the Local Government. The Association now understands from a letter received from Bombay that under an order of the Government of Bombay the practice of taking deposit fees from emigrants at the last moment has since been discontinued and the Government has instructed the Protector of Emigrants, Bombay, not to enforce Immigration Regulations in the case of persons proceeding abroad as managers of firms. No reply, however, has been received to the representation of the Association."

The following letter from Khos Rahadar Sir P. D. Humeau, leader of the Indian delegation to South Africa, dated Simla, 11th May 1932, was received by Mr. Mohamed Qasim "Munim Bana" Secretary Durban—

"Dear Sir,—Yours of the 13th April. I was extremely sorry not to have had time to pay a visit to Durban as originally contemplated and it was with very great regret that I left South Africa without having satisfied my keen desire to see Durban and all of you. However, final decisions are in the hands of Providence and our sense of duty compelled us to stay in Capetown to serve the best interest of Indians in South Africa rather than have the pleasure of meeting you all in Durban and enjoying your generous hospitality.—With best wishes, I remain, yours sincerely, (Signed) P. D. Humeau."

At a well-attended meeting held at the premises of Messrs. Chooniah Bros., Wick Street, Verulam, on June 27, a club was formed known as the

Verulam Indian Towns Club. The following officials were elected:—President: Mr. S. Choonial, G. Ramgobin, G. H. Maiter, J. S. Jodan and R. T. Singh; President: Mr. S. Shain, Hon. Secretary: Mr. J. L. Jodan, Treasurer: Mr. V. Raghavjee, Auditor: Mr. M. Jaganath, Vice-Presidents: Messrs. N. Raghavjee, M. Koonnarlan, I. A. Maiter, L. Rajesomay, G. H. Kathavala, S. R. Mahapat, V. Raghavjee, S. Dhannuth and V. Govindaswamy; Correspondence and record clerk: Mr. S. H. Singh.

TRANSVAAL LICENCES (CONTROL) ORDINANCE

WE reproduce elsewhere in this issue the full text of the Licences (Control) Ordinance, 1931, passed by the Transvaal Provincial Council last year and duly assented to by H. H. the Governor-General-in-Council on June 4 of this year and promulgated on June 5, by the Administrator. The Ordinance appears in the Transvaal Provincial Gazette dated June 8.

The reader will observe that in a democratic country antitrust powers are given to local authorities, that is to say, to Town Councils and to Rural Licensing Boards on requests refusing or granting certificates for licences. They may in their discretion grant or refuse a certificate. The applicant would have to produce a certificate at his own expense from a medical practitioner approved of by the local authority or board, as the case may be, to the effect that "he does not know of any reason why the certificate should be refused on the grounds of public health or for any other good and sufficient reasons." If the applicant feels that an injustice has been done him his only remedy is to appeal to the Administrator who may have a certificate granted to him. The Courts of Justice which were hitherto open to him are now closed under the present Ordinance. The Courts in the Transvaal have invariably reversed the decisions of the licensing boards in the past which are now given unfettered rights to act as they please.

A duty has been imposed under the Ordinance upon local authorities and boards to make, keep and maintain a list of all the names of persons to whom certificates have been granted, including, in the case of a firm or partnership, the names of all the members, and the details of the premises on which the business is carried on and of the class of business and the name or style under which it is carried on. Should any change take place thereafter, i.e., should any alteration be made in the personnel of those who conduct the business or addition or omission made in the style or name under which, or to the premises, on which the business is carried on the certificate would be in danger of being rendered null and void and the person would have to make a fresh application for a certificate for a new licence. A transfer would also be deemed a new licence under the provisions of the present Ordinance.

It is also provided in the Ordinance that the local authorities or boards will have power to endorse conditions on the certificate as to the class of business that should be carried on by the holder of such

certificate. Thus, even the rights of a general dealer as to what he should trade in and what not would be restricted. The Ordinance with the regulations issued thereunder, which we hope to reproduce in our next week's issue, will render the position still worse.

To an outsider this piece of legislation will appear strange, especially when it comes from a legislature of a self-governing country like South Africa with its lofty democratic ideals.

But let it be remembered that though this Ordinance is of general application it is directed mainly against Indians. It is an act of those who are in power against those who have no voice in the government of the country. It has been the policy of the authorities concerned, all along, to grant an application for a licence by a European as a matter of course and to refuse an application by an Indian as a matter of course; and the present Ordinance is only meant to strengthen the hands of the authorities to do the latter.

There is no doubt that the present Ordinance takes away from the Indians in the Transvaal an existing right, namely, the right to go to Court in the case of a refusal of an application for a licence. Under the Capetown Agreement a promise was made by the Union Government to the Indian Government to the effect, that when the time arrived to revise the existing trade licensing laws it will give due consideration to the suggestion made, that the grounds of refusal of an application should be laid down by statute and that there should be a right of appeal in cases of first applications and transfers as well as in cases of renewals to the Courts or to some other impartial tribunal.

We find, however, that in one of the Provinces, when the time to revise the existing trade licensing laws has arrived the right that was hitherto enjoyed by Indians has been taken away. Instead of relaxing it has been found necessary. It would appear, to further tighten up the existing laws. After the Capetown Agreement were we to expect the position of Indians to improve or to grow worse? If it is to grow worse then the Agreement is certainly not progressive but retrogressive. We would like to know whether the Government of India has still to report progress on the "Gentlemen's" Agreement after the changed circumstances? It owes an explanation, we think, as to its attitude in regard to the present Ordinance. Its representatives boomed up the Agreement and talked boastfully of the modifications they were able to have effected in the Asiatic Land Tenure Bill which is now an Act. Will it not now let the public know whether it endorses the action of the Union Government in sanctioning the present provincial legislation or whether it is opposed to it? And if it is opposed to it the public would like to know in what form it has lodged its protest against it.

FAREWELL TO ACTING AGENT

THE Hon. Evelyn Haring after serving as Secretary to the Agent of the Government of India for two and a half years and as Acting Agent for the last six months in the absence of the new Agent who is due to arrive early next month, will sail for India on Monday, July 11. We can say unhesitatingly that Mr. Haring, during the three years' period of his office in South Africa, has proved equal to his task. His task was by no means small one considering the trend of events especially in the Transvaal. The Union Government had, by introducing the Asiatic Land Tenure Bill and the Immigration Amendment Bill of 1931, kept the Agent's office fairly busy, for it entailed the collecting of a great deal of material to prove the case of the Indian community. Firstly, facts had to be collected for the Select Committee on the Bill before which the case of Indians was submitted by Mr. J. D. Tyson, the former Secretary who had to come to South Africa in 1930 in the unavoidable absence of the then Agent, Sir K. V. Rodd. Most of the work then had to be done by Mr. Haring who was Secretary in charge. Then again during the Round Table Conference Mr. Haring had a fairly heavy burden on his shoulders and at times it was a thankless task. The writer had the pleasure of seeing him struggling along in the country districts of the Transvaal collecting facts from Indian agriculturists as to their occupation of the premises on which they were trading and of the houses and the difficulty he had, at times, in collecting such facts owing to the ignorance of some Indians who, not knowing that the facts were required for their own benefit, viewed Mr. Haring with suspicion. In our dealings with the Agent's office we can say that we have found Mr. Haring, both in his capacity as Secretary and as Acting Agent, to be easily approachable and quite hospitable, and, indeed, we have no doubt that that has been the experience of all those who have had the pleasure of coming in touch with him. When we heard his name from India three years ago that one who was joint magistrate in the Maseru trial was about to come as Secretary to the Agent, we were afraid we might come in for a taste of European officialdom which is a matter of common experience in India. But in Mr. Haring we saw nothing of that. In fact we found him to be a friend in every sense of the term. The Hon. Mr. Haring takes a keen interest in sports and games, and during his three years' stay in South Africa he has enjoyed the best of time in that respect. Mr. Haring returns to India by no means for an easy time. Any time is easy for a man who has no conscience, but in so far as we have known of Mr. Haring he has appeared to us to be a conscientious man. He will, therefore, find the new duties awaiting him to be somewhat difficult during the present days of trouble in India. We wish Mr. Haring the best of luck and a very successful career in India and earnestly hope that he may prove a friend to India even as he has done to Indians in South Africa. We also wish Mr. Haring's loving mother, Lady Cromer, who recommended him, a very happy and safe voyage and the best of everything.

Transvaal Licences (Control) Ordinance, 1931

The full text of the Licences (Control) Ordinance, 1931, known as Ordinance No. 3 of 1932, is set by the Provincial Council of Transvaal last year and assented to by His Excellency the Governor on the 14th June, 1932. The Ordinance appears in the Transvaal Provincial Gazette of the 24th June, 1932:—

Enacted by the Provincial Council of Transvaal as follows:—

1. The laws of the Province in the First Schedule to this Ordinance shall be repealed.
2. In this Ordinance unless some other meaning is clearly intended:—

"Administrator" means the officer appointed by the Governor to administer the South Africa or any area or part thereof acting on the authority of the Executive Committee of the Council;

"authorised officer" means any officer duly authorised by a local authority or by a board, as the case may be, to sign on its behalf certificates issued by it under this Ordinance;

"board" means the legal licensing board constituted under section three of the Ordinance;

"by-law" means a by-law made by a local authority in accordance with the provisions of Part II of Chapter III of the Local Government Ordinance, 1926, or any amendment thereof;

"certificate" means the document in the prescribed form granted by a local authority or board, as the case may be, under section, seven authorising the issue of a licence in respect of any of the trades or businesses specified in the Second Schedule to this Ordinance;

"Gazette" means the Provincial Gazette of the Province of Transvaal;

"general dealer" means and includes any person who carries on any one or more of the trades or businesses enumerated in the Second Schedule to this Ordinance comprising the business of a hawker or of a pedlar;

"local authority" means a city council or a town council or a village council constituted under the Local Government Ordinance, 1926, or any amendment thereof;

"magistrate" means a magistrate, assistant magistrate or any officer lawfully acting in such capacity;

"municipality" means the area or district placed under the control and jurisdiction of a local authority;

"person" includes a firm, partnership or company;

"premises" means any premises used or intended to be used for carrying on any of the trades or businesses referred to in the Second Schedule to this Ordinance;

"prescribed" means prescribed by regulation under this Ordinance;

"rural area" means the area or district placed under the jurisdiction of a board.

3. (1) The Administrator may from time to time by proclamation in the Gazette:—

- (a) constitute for any area outside a municipality a board, to be called a Rural Licensing Board, consisting of a magistrate, who shall be the chairman, and not less than two nor more than four persons provided that no general

dealer, as defined in section *four* hereof, or hawker or pedlar shall be appointed to or shall be capable of continuing as a member of any board.

(b) Increase, alter or diminish the area of jurisdiction of such board and at any time, on due cause being shown, abolish or disestablish such board.

(2) The rural Licensing boards lawfully constituted under the General Dealers (Control) Ordinance, 1926, prior to the commencement of this Ordinance and mentioned in the Third Schedule hereto shall be deemed to be rural Licensing boards constituted under this Ordinance.

4. (1) Save as in section *ten* provided no licence for any of the trades or businesses specified in the Second Schedule hereto shall be issued by a collector of revenue to any person unless such person produces with his application for such licence a certificate.

(2) Any certificate issued by any local authority or board under any law repealed by this Ordinance shall have no force and effect if a licence was not granted upon such certificate on or before the date of the promulgation of this Ordinance.

5. (1) Any person desiring to obtain any licence as specified in sub-section (1) of section *four* hereof shall apply for a certificate—

(a) in the case of a trade or business situate within a municipality to the local authority; and

(b) in the case of a trade or business situate within a rural area to the board.

(2) Before an application is made such person shall exhibit in a prominent place on the premises in which the business is proposed to be carried on a notice in the prescribed form and during a prescribed period of his intention to apply for a certificate. The provisions of this sub-section shall not apply to any person desiring to obtain a licence to trade as a hawker or as a pedlar.

(3) Every applicant for a certificate shall, in making application therefor—

(a) complete the prescribed form of application so far as it is applicable and pay the prescribed fee; and

(b) if so required by the local authority or by the board concerned furnish a plan, prepared in accordance with prescribed conditions of the premises at which he proposes to carry on his trade or business.

6. (1) The local authority or the board, in any case may be shall, not later than two months after the receipt of any application as aforesaid grant or refuse a certificate under the provisions of section *seven* hereof.

(2) Any certificate issued in respect of any application under sub-section (3) of the preceding section shall—

(a) specify the premises and the trade name, designation or style and the nature of the trade or business in respect of which it has been issued and the name of the person who will be in actual control of the trade or business;

(b) contain such conditions (if any) as may be endorsed thereon in terms of section *seven* hereof;

(c) be signed by an authorized officer.

7. (1) The local authority or board shall within the municipality or the rural area, as the case may be, have a discretion to grant or refuse a certificate.

(2) Where application for a certificate is made to a local authority by or on behalf of any person

whose name, premises and particulars of the licence applied for do not appear upon the list for the municipality referred to in section *ten* hereof, no such application shall be considered unless—

(a) the medical officer of health of the local authority or any medical practitioner, approved by the local authority, shall have reported that the premises are fit and suitable for the business proposed to be carried on thereat, and that he knows of no reason why the said certificate should be refused on the ground of public health or otherwise;

(b) the local authority shall have inquired from the senior officer of police for the municipality whether anything is known against the person who will be in actual control of the trade or business which should be brought to the notice of the said local authority.

(3) Where application for a certificate for a licence is made to any board by or on behalf of any person whose name, premises and particulars of the licence applied for do not appear upon the list for the rural area referred to in section *ten* hereof, no such application shall be considered unless the board shall have inquired from the senior officer of police for the area whether anything is known against the applicant or against the person who will be in actual control of the trade or business which should be brought to the notice of the said board.

(4) Where application for a certificate is made to any board by or on behalf of any person whatsoever, the said board may require the applicant to furnish at his own expense a certificate by a medical practitioner approved by the board to the effect that he knows of no reason why a certificate should be refused on the ground of public health, before such application is considered or further considered.

(5) Anything to the contrary in this section contained notwithstanding it shall be lawful for the Administrator, if he is satisfied that any application as in this section mentioned has been refused solely on the ground that there are already a sufficient number of trades or businesses of the class in respect of which the certificate is sought within a particular area, to issue a certificate under the hand of the Provincial Secretary to the applicant therefor, and such certificate shall be regarded for all purposes as a certificate issued by the local authority or board.

8. Any licence in respect of which a certificate has been obtained in terms of this Ordinance shall be taken out within three months of the date of the grant of the said certificate, unless the period of three months shall have been extended, on the written application of the applicant, and upon payment of a fee of five shillings, for a further period not exceeding three months, by the local authority or board concerned. If the licence shall not have been taken out on the expiration of the said period or of any extension thereof, as provided in this sub-section, the said certificate shall lapse.

(1) The provisions of sub-section (1) of section *seven* of the Local Government Ordinance, 1926, or any amendment thereof shall apply *mutatis mutandis* to any proceedings of a local authority relating to applications for certificates or removal of certificates under this Ordinance.

(2) If at any time owing to the provisions of sub-section (1) of this section a quorum of members of a local authority or the committee of such local authority to which the powers and duties conferred or imposed upon a local authority by this Ordinance have been delegated in terms of section *twenty-eight*

of the Local Government Ordinance, 1926, or any amendment thereof cannot be obtained to consider any application for a certificate, it shall be lawful for the remaining members of such local authority or committee to deal with such application provided

that such remaining members shall consist of not less than three. If the remaining members are less than three, the Administrator may appoint any qualified person or persons to make up such number.

10. (1) Upon the promulgation of this Ordinance it shall be the duty of every local authority or board to frame, keep and maintain or cause to be framed, kept and maintained a list containing the names of all persons (including in the case of a firm or partnership the names of all the members thereof) then lawfully trading (under licence duty issued) as general dealers (as defined in section 100 hereof) within the municipality or rural area, as the case may be, and a description sufficient for the purpose of identification of the various premises at which such persons are so trading and the nature of the trade or business.

(2) Thereafter it shall be the duty of every local authority or board to add to the said list the name of every duly licensed person (including in the case of a firm or partnership the names of all the members thereof) who, having obtained a certificate under this Ordinance—

(a) shall commence to trade as a general dealer (as defined in section 100 hereof) within the municipality or the rural area as the case may be, and

(b) shall have notified the local authority or board the terms of section eleven (1) hereof,

together with a description, sufficient for the purpose of identification, of the premises at which such person has so commenced to trade and the nature of the trade or business.

(3) Every person, whose name shall have been placed upon any such list, shall be exempt from the necessity of obtaining the certificate hereinbefore referred to unless—

(a) he shall at any time for any reason whatsoever personally cease to trade at such premises; or

(b) there has been a change in the personnel of the ownership or management of the business, or in the membership of the firm or partnership, or in the style or name under which the business is carried on; or

(c) he has removed his business to other premises; or

(d) he has changed the nature of his business; or

(e) in any other circumstances he is required under any law to take out a licence in respect of the carrying on or conduct of any trade or business referred to in the Second Schedule hereto;

provided that the temporary closing of the premises through illness or absence of the proprietor or manager thereof, fire, flood or other disaster, shall not be deemed coming to trade in the premises are still owned or hired by the licensee-holder and the stock-in-trade has not previously to such closing, been removed from such premises.

(4) Any such list shall at all reasonable times be open to inspection by any magistrate, revenue officer, shop inspector appointed under the Shop Hours Ordinance, 1923, or any amendment thereof, or officer of police.

(5) It shall be the duty of every local authority or board from time to time to make or cause to be made any necessary alterations in such list.

(6) The provisions of this section shall not apply in the case of hawkers or pedlars who shall be required to apply annually for a certificate for a licence or the renewal of a licence to the local authority or board concerned.

11. (1) It shall be the duty of every person to whom a certificate has been issued under this Ordinance to cause an authority or board, as the case may be, to have notified to notify such authority or board when he has commenced to carry on the trade or business in respect of which a licence has been granted upon any such certificate.

(2) Any person who fails to comply with the provisions of this section shall be guilty of an offence.

12. (1) In case any person, whose name shall have been placed upon any list framed under the provisions of the preceding section, shall wish to change the place at which his business shall in future be carried on, such person shall apply (upon payment of a fee of five shillings) to the local authority or board, as the case may be, for a certificate authorising the removal of the business to some other place within the municipality or the rural area and such certificate shall then be either granted or refused; provided that where a local authority or board has refused an application for a removal certificate made owing to termination of a lease or on account of fire or other disaster the applicant therefor shall be entitled, if he shall forthwith notify the local authority or board concerned that he intends to seek other premises to which to remove his business, to have his name retained upon the list mentioned in the preceding section for a period of four months, reckoned from the date of the determination of the lease aforesaid or of the fire or other disaster, and during the said period of four months he shall be entitled to renew his application for a removal certificate under the provisions of this section.

(2) Any certificate so granted by the local authority or board shall be signed by an authorised officer.

(3) Where application for a certificate under the provisions of this section is made to any local authority no such certificate shall be granted unless the medical officer of health for the municipality or other medical practitioner approved by the local authority shall report that the premises are fit and suitable for the business proposed to be carried on thereat, and that he knows of no reason why the said certificate should be refused on the ground of public health or for any other good and sufficient reason.

(4) Where application for a certificate under the provisions of this section is made to any board the board may require the applicant to furnish, at his own expense, a certificate by a medical practitioner appointed by the board.

(5) Any person who may be aggrieved at a refusal to issue a certificate under the provisions of this section may appeal to the Administrator who, if he is satisfied, after obtaining the views of the local authority or board or if the certificate has been refused on the ground of public health after obtaining at the expense of the applicant the views of not less than two impartial medical practitioners, that any such certificate has been refused without reasonable cause, may issue a certificate under the hand of the Provincial Secretary to the applicant therefor, and such certificate shall be regarded for all purposes as a certificate issued by the local authority or board.

13. If any person (including in the case of a partnership each individual member thereof) commences or continues to carry on any trade or business without first having obtained a certificate in the manner hereinbefore prescribed, he shall be guilty of an offence.

14. (1) Notwithstanding anything contained in this Ordinance a local authority or board may,

when issuing a certificate endorse thereon conditions defining and limiting the class of business to be carried on in the premises or on the land in respect of the premises or such other conditions as may be prescribed by bylaw or by regulation in respect of the trade or business to be carried on.

(2) No person to whom a certificate for a license has been issued, whether such certificate has been endorsed or not in terms of sub-section (1) of this section shall make or cause to be made any alterations to the premises without the approval in writing first had and obtained of the local authority or board concerned as the case may be.

(3) Any person who acts in contravention of the provisions of sub-section (2) of this section or of any condition endorsed as provided in sub-section (1) shall be guilty of an offence.

GENERAL.

15. (1) Subject to the provisions of sub-section (5) of this section, for a local authority or body empowered to make bylaws providing the fees to be paid for certificates issued by it under this Ordinance.

(2) Sub-section (121) of section eighty of the Local Government Ordinance, 1926, as amended by section 100 of Ordinance No. 1 of 1928 hereinafter referred to as the said Ordinance shall be and it hereby amended by the deletion therefrom of the words "and any other."

(3) Notwithstanding the provisions of sub-section (2) of this section any bylaw made under section eighty (121) of the said Ordinance prescribing fees for certificates issued under any law repealed by this Ordinance shall remain in force and effect as if bylaws made under the said.

(4) All fees recovered for any offence under this Ordinance shall be the property of the local authority having control of the premises in which the offence was committed. Where an offence is committed in a rural area such fees shall be paid into the Provincial Revenue Fund.

(5) The fee for a certificate for a license in respect of any trade or business shall be as may be determined by the General Board of Licenses and the Provincial Board of Licenses.

16. If any person in making application for a certificate under this Ordinance knowingly makes any false statement, or by fraud, dishonesty, or otherwise obtains or attempts to obtain or to procure such certificate, he shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding one hundred rupees or imprisonment for a term not exceeding six months, and in addition to the penalty hereby provided any certificate issued to such person may, in the discretion of the Board, be cancelled. He shall be liable to a fine not exceeding one hundred rupees or imprisonment for a term not exceeding six months, and in addition to the penalty hereby provided any certificate issued to such person shall be liable to be cancelled. Whenever a certificate is cancelled hereunder the Board may notify the revocation of license of such cancellation whereupon such person shall not renew his license except upon production of a fresh certificate.

17. Every person guilty of contravention of any provision of this Ordinance or of any bylaw or regulation made thereunder for which no other penalty is provided shall be liable on conviction to a fine not exceeding £50, or, in the case of a person employed in a public office, to a fine not exceeding £10, or to a term of imprisonment not exceeding one month.

18. The Administrator may make regulations—
(1) prescribing the manner in which the provisions of this Ordinance shall be carried out;
(2) fixing the period of office of members of boards, and the method of filling vacancies, the procedure

to be followed by such boards, the number of members which shall constitute a quorum and the allowances to be paid to such members; and

(3) generally the better carrying out of the objects and purposes of this Ordinance.

19. So far as is specifically provided in this Ordinance the provisions of this Ordinance shall be deemed to be in addition to and not in substitution for any provisions of any other Provincial Ordinance which are not in conflict or inconsistent with this Ordinance. If the provisions of any other Provincial Ordinance are in conflict or inconsistent with this Ordinance the provisions of this Ordinance shall prevail.

20. All proclamations and regulations issued under the provisions of any law repealed by this Ordinance and in force at the commencement thereof shall notwithstanding such repeal remain in force until repealed or altered in accordance with law.

21. This Ordinance may be cited as the Licenses (Control) Ordinance, 1929.

First Schedule

LAW REPEALED

Year and No. of Law	Short Title	Extent of Repeal
Ordinance No. 11 of 1929	Revenue Licenses Ordinance, 1929	Entirely
Ordinance No. 12 of 1929	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1929	The whole
Ordinance No. 11 of 1927	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1927	The whole
Ordinance No. 12 of 1929	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1929	The whole

Second Schedule

Year and No. of Law	Short Title	Extent of Repeal
Ordinance No. 11 of 1929	Revenue Licenses Ordinance, 1929	Entirely
Ordinance No. 12 of 1929	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1929	The whole
Ordinance No. 11 of 1927	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1927	The whole
Ordinance No. 12 of 1929	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1929	The whole

Year and No. of Law	Short Title	Extent of Repeal
Ordinance No. 11 of 1929	Revenue Licenses Ordinance, 1929	Entirely
Ordinance No. 12 of 1929	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1929	The whole
Ordinance No. 11 of 1927	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1927	The whole
Ordinance No. 12 of 1929	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1929	The whole

Third Schedule

Year and No. of Law	Short Title	Extent of Repeal
Ordinance No. 11 of 1929	Revenue Licenses Ordinance, 1929	Entirely
Ordinance No. 12 of 1929	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1929	The whole
Ordinance No. 11 of 1927	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1927	The whole
Ordinance No. 12 of 1929	General Dealers (Licensing) Ordinance, 1929	The whole

when they purchased cottages where they were previously unknown, and it was sold to by the white people who live in their neighbourhood, for reasons which will be obvious to every Transvaaler. The case of Springs, as presented to the select committee of 1930, is not unreasonable. They said there are something between 15 and 20 traders in the township, and they do not want to take away their rights, and those of two or three traders who before the 1st of May 1930, had got those rights but they objected to the subsequent prohibition since May 1930, of which there had been several instances. I may draw the attention of the House to what the representatives of Springs said when they appeared before the select committee. They said:

In the blue book regarding the evidence it is stated: . . . Springs was regarded as on a par with the other townships. . . . It was the intention of the legislature to protect us under the Act of 1919. . . . That was the impression everywhere. . . . It is now found that owing to the interpretation of the court we were not protected. . . . owing to an oversight.

They say further—

We have given a further two licences under the order of the court. . . . What we require is legislative means as opposed to other parts of the Transvaal. We would like to see our town entirely white, but we would not like to see burshisms inflicted on Asiatics who are there according to the law. . . . Our town is not yet yellow. . . . We may have one yellow spot. . . . We wish to prevent further encroachments.

I read that to show that the people of Springs and the traders there are not unreasonable in their attitude, but they want to prevent further encroachment. There is, however, clause 3 of the Bill, and I refer here to the first clause 3 on page 1. I would draw the Minister's attention to there being two clauses 3. The number of clauses in the Bill are not consecutive. The Minister has stated he called the select committee again. It was not in existence at the time, and he explained what he proposes to do. I think the Minister will agree that no opportunity was given for discussion on the matter. He simply informed us that this was his intention of dealing with the matter. This is my recollection at all events. I would suggest to the Minister at this stage it would be advisable to withdraw the Bill, which goes much further than the recommendation of the select committee which has been replaced by this clause 3. I am very anxious about the wisdom of this clause myself, and I am sure that the other solution found by the committee is preferable to this. I wish the House to consider whether it is a possible solution of the Bill to withdraw the Bill. I know my representatives in Springs would like this Bill and would not do anything to obstruct it, and rather than reject it would support it. It stands. I wish to support this measure.

(To be continued)

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishments.

WRITE: Hon. Secretary, M. C. C. Reddi Union, Indian Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or P. M. Coates 3506.

An American View Of The Crisis In India

The World Tomorrow, New York, explains its attitude to India in an editorial:—

It appears, it writes, that the position of *The World Tomorrow* with regard to India's struggle for freedom is being misinterpreted in opposite quarters. Some friends have expressed grief or indignation because we are supposed to be anti-British, while others condemn our lack of a more robust faith in non-violent non-cooperation. It may be advisable briefly to summarize our position.

In our opinion the British administration in India has been productive of a vast amount of good for the people of the land. When all factors are taken into account, the British record in India is probably unequalled in the entire history of colonial government. It is possible that for decades to come Indians will be unable to govern themselves as efficiently as they have been governed by the British. *The World Tomorrow* holds the strong conviction that for the welfare of all parties concerned it is preferable that India should be a self-governing dominion within the British Commonwealth rather than to be separated absolutely from Great Britain. Unity between the Orient and Occident is sorely needed, and a free and contented India within the British Commonwealth could serve as a bridge between East and West. For this reason we believe that India should now be granted autonomy and elevated to a status of equality with the other dominions. We are convinced that the rules of such a procedure are less than the means of guiding India into separation by violent or non-violent means.

We are in complete sympathy with India's desire for freedom. And if this point be made that only a small percentage of the Indian people has manifested an articulate demand for liberty, we reply that the great reforms and revolutions of history have always been achieved by minorities. The intellectual leadership of India is solidly united in opposing the continuance of British rule, and the demand for separation is rapidly increasing. The days have passed for ever when England can govern India efficiently and peacefully.

The evidence is conclusive that Great Britain will not relinquish control of India for an indefinite period unless effective coercion is exercised by the Indians. While British statesmen have often talked of dominion status for India they have rarely envisaged it as a imminent reality, but equally as a goal to be reached by successive steps throughout a long process. That the Indians with their freedom before them, a status of absolute equality seems to be a long process.

The World Tomorrow regards Mahatma Gandhi's method of a violent non-cooperation as the most effective and direct form of political coercion available to the Indian people. If the Indians on a mass scale will follow this method, it will prove to be irresistible. Courage and suffering exhibited in a non-violent way will yield more constructive and permanent results than would be true of the methods involved in a revolutionary war. If Mr. Gandhi triumphs over the armed might of the British Empire and wins freedom without violent hostilities, it will be a great victory for the world.

However an alternative for war in the front of India is not violent means of social coercion. If the policy of non-cooperation should be arrested by British action, it will probably

turn to hatred and revolutionary violence and will accept nothing less than final separation from Great Britain. Nationalism in India is already at the boiling point and will explode unless release can be found through non-violent channels. The quicker self-government is attained, the more rapidly will India pass through the deep valleys of discord which seem to be ahead. If Indian nationalists are provoked into violent revolt, the road to tranquillity and prosperity will become more and more impossible.

We regard Mr. Gandhi not only as the noblest personality now in public life in any country on earth, but also consider him to be an extraordinarily sagacious statesman. He reveals the possibilities of idealism in politics. His unparalleled political influence rests upon the eminence of his character. His religious faith in the invincibility of non-violence and non-violence furnishes the vision and the dynamic which constitute the most serious of all threats to British domination in India.

This does not mean, however, that we regard him as perfect and beyond criticism. Mr. Gandhi himself is most emphatic at this point. His autobiography emphasizes the mistakes he has made and points accordingly at flaws in his character.

The Maritzburg Surti Soona Madressa

Statement Of Accounts

139 West Street
Rates £21 11 3 No. 276 Valuation £1200
Insurance 5 4 0 Bond £500 at 6 per cent.

Tenant - E. F. Rawat Rent £8 per month.
104-105 Church Street, No. 544/6 Valuation £3000.

Rates £15 18 0
Insurance £10 0 0

Tenant - M. H. Parok
Rent per month £18 0 0

After August 1932 Im-
provements being made

Rent per month £25 0 0 Present Valuation £3000

Im-
provements about £1000

23, 75, 154 & 27 Church Street, Valuation about £3200
SHOPS Valuation £3950

Rates £70 0 3
Insurance £19 15 0

TENANTS
R. T. Palmani £12 0 0 per month

Amadie Tea Rooms £25 0 0 per month

S. F. S. Sultana £10 0 0 per month

SCHOOL
Rates & Fire Insurance Valuation £1250

Rent £100 0 0

After September

All properties bonded £4000 at 6 per cent.

Interest on Bond £260 0 0

£296 0 0

Rent at Date £270 0 0 Insurance Rates £296 0 0

WAGES & FOOD
Molai Alee Amad £150 0 0 Wages £300 0 0

Molai Sultana £120 0 0 Balance £450 15 9

Boy £12 0 0 Balance after September £138 15 10

Maidan Barber £70 0 0

£14 0 0

£14 0 0

MOSLEM SCHOOL

Children's Tea & Motor Car Contribution & Collection.

From May 1931 to May 1932

August 1931	£9 15 6
September	8 3 0
October	7 16 1
November	7 2 8
December	9 13 6
January 1932	8 15 8
February	16 8 5
March	10 4 4
April	6 6 3
May	7 2 0
June	8 2 0
July	5 14 6
August	7 13 3
September	4 18 10
October	7 13 6
November	8 18 6
December	7 19 0
January 1932	16 10 0
February	9 4 6
March	5 19 6
April	9 0 0
May	7 14 0
June	7 6 7
July	5 14 0
August	6 2 0
September	8 3 4
October	8 4 10
November	7 0 0
December	6 0 0
January 1932	5 11 6
February	5 12 0
March	3 12 9
April	6 18 7
May	6 2 0

£852 16 1

Bread, Tea and Jam given every day to poor children by
[M. Kafee to end of 1932]

Bank Account, Balance Sheet and Cash Book are in possession
of Amad Bayat.

Trustees - Amad Bayat, M. T. Rawat (Durban), Husein
Mahomed (Resigned).

Collection for Christmas £3 17 3. Spent Term Season
Tickets for School children - 30 tickets.

REVENUE INCOME

1929-1930	Monthly.
Oct. 1929	£4 4 3 Amad Bayat £1 0 0
Nov. "	13 4 4 A. Casimjee 10 0 0
Jan. 1930	4 0 9 E. C. Rawat 10 0 0
Feb. "	5 13 7 S. Casimjee 5 0 0
March "	6 07 0 Hassanul Kahn 2 6 0
April "	12 4 H. Mahomed & Co. 2 6 0
June "	3 6 2
Sept. "	7 19 11 Amadie Tea Room (Soni) 2 6 0
Oct. "	5 3 0 Sulaiman Barber 2 6 0
Jan. 1931	6 6 11 Dawood Barber 2 6 0
April "	6 19 7 M. H. Parok 5 0 0
June "	10 11 5 Esmat Togiat 5 0 0
Aug. "	15 11 0 Mohtase Hussien Kaidar 2 3 0
Sept. "	18 6 Mohtase 1 3 0
Oct. "	7 6 Hafejee Sultanjan 2 6 0
Nov. "	2 7 2 E. H. Parok & Co. 2 6 0
Jan. 1932	3 19 0 Bahlem Tea Room 1 3 0
Feb. "	1 14 0 Mahomed Hafejee, Relief St. 3 6 0
March "	4 14 10 Amad Hafejee 2 6 0
April "	1 5 11 Amad Hafejee 1 3 0
May "	1 16 6 Dawood Peru Bashir 2 6 0
	Husein Ali 2 6 0
	M. S. Mohtase, Beng Street 2 6 0
	D. E. Bayat 2 6 0
	Goodman Khan 2 6 0

£105 0 8

£4 15 0

The above to pay per Minister & Light.

SNOEK

New Season's salted snook. Prime quality.
Specially selected, 24/- per dozen. Cash with order
or C.O.D. Railages paid to any Union station.
COAST TRADING CO., 917 Marshaw St., Capetown

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

કુલંક ૩૦ રૂ.

હિન્દીઅન, ટ્રાફિક, વારીઅ ૮ જુલાઈ ૧૯૩૨

અંક ૨૭

નોંધ અને સમાચાર

અથા સનીવારની લોકોની ઘણાક

અથા સનીવાર ૨૨ વર્ષ પછી જુલાઈ દે-ડી-૧૫ની પ્રોડોડની કરતા કુલંકમાં થઈ હતી અને તે વિષયે લોક મેડુ મેડુ થયું હતું. જુલેર પછી જુલાઈ કહેર રેસોસ'પર મેડુ થઈ હતું. તે વખતે એરોને ઘણે વિષયે ચોરી કરવાનું ઠીક થઈ હતું. લોકોની ઘણાક પાંચ મીનીટમાં ઉતરી આવ હતી અને મહિનાઓથી પાણીની કમવા કરી રહ્યા હતા તે આઠાક કુલંકમાં તીવડી હતી. લોકો ખચર થયા હતા પછી સુરકાર અને રા' કમળ વાળાઓને ઠીક કમણી થઈ હતી. એક રેસોસમાં ઉઠે રમ સેનાર મદરમ આપે વાત કરી તેમણે સમજાવ્યું કે એક વખત હતો કે જ્યારે આ પ્રોડોડની કરતો ત્યાં કંઈક આકેર્યા હતા તે વખતે મેડોસે વરધોગ પાક નેમ્માં અને રા'ક વિશેરતા કમમાં મદોલો થતો હતો અને તેમણે તે ઉપરથી પ્રાણીઓને કેમવયા અને દેહવાની લાંબીમ આપવાની જરૂર હતી અને આ રેસોસ દેહવાવાનો મુલુ વડુ કોલ હતો. ગરવ હતો તે તે અનિષ્ટ જુલારમાં થઈ થઈ હતું. એ રમત રામજોતી અને મુલોની છે. મુલે કુલિવારે તેમાં આમ સેનાર રા'ક રામ હતું અને રા'ક મુલુ જે સવને રેસોસ પછી પ્રોડોડનાની મજબૂતિવારોને ચોનાના સનની સાથે દુરાવી થઈ હતી મેડુઓને તેને જીવનનું કુલંક. પછી મીયાદા મેડુઓને પછી એ મહિને જ્યારે થઈ અને ગાજોની મેડુ કરતા હોરીઓને પછી આનું લાગી અને તેમણે પછી મુલુ મુલુ. આવાર

આવાર પ્રનિવિધિ મુલુ પ્રાણીક અપ્રાણી દેસાએ ચોના પ્રોડોડનાઓની મુસાફરી કરવાને 'ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન' ના કામકામ માટે થી નુકસાન કરવાપણ, થી કે. જે. મુલો, થી કામકામ મરવડુ રીમેર જામજોને ચોનાના મુલુ મેડોસ આપી જે મદા કરી હતી તેન માટે અને જોના મુલુ આવારી થઈ.

ટી. વી. કલકાઈ પહેલે આપરેલે-કમાં

આપરેલે-કમાં મુલોને કમળ થી મધી રહી છે તેને વખતે હોરીની લસમમાં મુલુ પ્રમુખ થી, વી. કલકાઈ પરક આપરેલે-કમાં મધી પહેલેલે છે એવી ખબર છે. તેમણે પ્રોડોડ પ્રોડોડના આમજકથી કમળ મળા કહેવાય છે. ત્યાં તેમણે હોડુતાન અને આપરેલે હોડેટ વખતે મેડોસને સંજમ આપવાની કમવયા વિશે મુલો કર્યું. કુલંક કમળ અને આપરેલે-કમાં મુલોને મુલોને મુલોની વી. કલકાઈ થી, વી. કલકાઈ મુલોની પછી મીયાદા થઈ એવી ખબર છે. થી, વી. કલકાઈ પ્રોડોડના અનન મી. છે અને ૧૯૨૭ માં પછી આપરેલે-કમાં તેમણે મુલોના મી. થી હતી.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

ટ્રાફિક, તા. ૮ જુલાઈ ૧૯૩૨

ટ્રાસવાક પ્રવિધિ કાલેલીએ મુલે વર્ષે મહાર કરેલો અને આજ સુધીના જુન તા. ૧ થી એ દાંડવાલને લાયસેન્સીંગ મરવર-વનરલ મન-કાલેલીએ (ક-ટ્રાસ) ઓર્ડીન-સ મંજુર કરેલો ૧૯૩૧ નો લાયસેન્સીંગ (ક-ટ્રાસ) ઓર્ડી-

ન-સ જુન તા. ૧ થી એ પ્રોડોડની પ્રોડોડે અમુલમાં મુલો છે. જુન તા. ૮ થીના ટ્રાસવાક પ્રવિધિ મુલોમાં તે વધાર પડેલો છે. વી. કલકાઈ આવારે તે આ અંકમાં અન્ય રમતે સવિસ્તર અંગે છે. તેમણે તેના લરજોને મુલોનામાં આપીને થઈ. તેમણે વાંચકને એક કહેલું કે એક પ્રવનસાકવાદી દેહમાં રમાનિક સલાઓના એકમે દેહાવ કાલેલીઓના અને કરસ એકમે રામ્ય પ્રોડોડના કામમાં મેડોસના પરવાનાના સર્વિશીટો મંજુર થી નામંજુર કરવાની આપરેલે-કમાં સલાઓ મુલોમાં આવારો છે. સર્વિશીટ આપણે તે નાંદ આપણે જે તેઓની મુનમુશીપર રહેલો. અન્યદાર ચોનાને અર્થે કિલ્લ સલાઓને મંજુર કરેલા કાલેલે પ્રોડોડના વંડુસીના કે અન્ય સારા અને પુરાતા કાલેલે-કમાં સર્વિશીટ નામંજુર કરવાનું ચોને કંઈ પછી કાલેલે-કમાં કહેલો નથી. તેના મલકમનું સર્વિશીટ રમ કરવું પડેલો. તે અન્યદારને મુલો-કમાં મુલોના જુલોના હોવ તે તેની પામે કલામ આર એકમ છે કે તેમણે પ્રોડોડના પ્રોડોડને અપીક કર્યું કે જેને સર્વિશીટ આપવાના સલા રહેલો. અવાર સુધી મુનસાદને માટે કાલેલી કરવાને તેને આ પ્રુકો હતો તે આ પ્રોડોડના નામંજુર થઈ થઈ છે. ટ્રાસવાકમાં પ્રાણી-સામ્ય પ્રોડોડના મુલોનાને રહે કરવી નામંજુર દોવાના અને કામકામની મુલો છે. હવે તે પ્રોડોડને હવે તેમ વર્તવાની પુર્ણ સરવજના આપવામાં આવી છે.

થઈ આ પ્રોડોડનાની રમ મુલોનાની થઈ થઈ અને પ્રોડોડે પર મેડોસના પરવાના માટે જેઓને સર્વિશીટ આપવામાં આવેલા દોવ તેઓના. અને આમાં રાધ થઈ કે અપીકારી દોવ આ સમવા આપીકારોના. નામોન થઈ જતાથી રામવાની અને જે રમમાં મેડોસ કરતા હવે તે રમવાની રમ વિષયો તેમ આ તેમાં જે જાતનો અને જે નામથી મેડોસ કરવામાં આવેલો દોવ તેની પછી રમ વિસત રામવાના કરમ મુલોમાં જાતી છે અને આને પ્રવન સિમિતમાં મુલુ પછી કરવા થઈ.

મેટલે કે, તેઓ વેપાર કરવા હોય તેઓના નામોમાં કંઈ પણ ફેરફાર કરી અથવા તેા જે નામથી વેપાર ચાલતો હોય તે નામમાં કંઈ પણ ફેરફાર કરી અથવા તેા જે મકાનમાં વેપાર ચાલતો હોય તે મકાનમાં વધારો કે ઘટાડો કરી તેા સર્વિસીફ્ટ ૨૬ અપાઉં એવમ રહેશે અને અરજદારે તવા સર્વિસીફ્ટમાં માટે નરેસરથી અરજી કરવી પડશે. ટાંસાકરને પણ નવોજ વેપાર ચલવામાં આવશે.

પછી આ સોર્સિન-સ-ડી રજો પરવાનાદારે કંઈ જાતનો વેપાર કરવા તેની કરતો સર્વિસીફ્ટમાં નામવાળા પછી મુબ્તી-ફીમાંથી રજો કરતો તેઓને સત્તા આપવામાં આવી છે. મેટલે અરજી કરી નરેસર વેપાર કરનારના પછી કમો વેપાર કરવા છોડે છો નહ તે રજીના હો પ્રતિબંધિત કરવામાં આવ્યા છે. આ સોર્સિન-સ-ડી અને તેની રજો પ્રમાણેના ચારા કે જે જુએ આવતા કુલમાં આવવા હમેશ રખાએ છીએ તે જુને મુબ્તીને ફિલિન વધારે જુરી ચાલો પચોજ સંભાર રહે છે.

જાહેરના માણસને આ હાલકો વિચિત્રજ કામથી ખાસ કરી જે કાલજ આફિકાના જેવા રવતજ અને મુબ્તીવતે રજી કમજ આફીકો ખરાવતા રેલવેના ધારાતલામાંથી પચોજો રેવાયો.

પરંતુ મેટલે વાદ રાખવાની જરૂર છે કે જે કે આ સોર્સિન-સ-ડી સર્વત સમાનપણે હાથ પડતો હોવા હતા મુબ્તીવે ફરીતે તે ફીફીજીની વરૂર પ્રમાણે જે નજી સમાજમાં કે તેઓના રાજકારણમાંથી જેઓતો પીકરૂમ આવજ નથી તેઓની સામેન આ કોઈ કમ છે. સામતા વળગતા સત્તાધીશીની મુશ્કેલીવનતા કેપુરના પરવાના પ્રાપ્તી અરજી સાધારણતર મંજુર કરવાની અને ફાફીની સાધારણતર નામજુર કરવાની કમેકતા નથી છે અને આ સોર્સિન-સ-ડી કેવુ તેમ કરવાતે સત્તા-ધીશીના કામ વધારે અનુજાત કરવાનો છે.

આ સોર્સિન-સ-ડી ફાફીજીના ફીફીજીતો એક ચાલુ દહ, નામે પરવાના માટે અરજી નામજુર થતાં કાફીજો અથમ હોવાનો દહ છીનવી ફેનારો જે જે કાફી કમજ કંઈ નથી. કેપટાફન એકમિન્ટમાં મુબ્તીવન સરકાર વરધથી કોઈ સરકારને એવું મુજુર આપવામાં આવજુ છે કે, જેપારના પરવાનાને જમતા આજુ કામકામમાં ફેરફાર કરવાને વખત આવશે હાલે રવા ના નામજુર કરવાના કારણે કામકામમાં ફાફીજીની અને વધેલી અરજીઓ અને કમરો તેમજ રીનુઅલને માટેની અરજી-ઓના સંખ્યામાં કાફીને અથવા કામ પછી નિષ્પક્ષપાતી જાણકારને અપીલ કરવાનો કહ આવવા વિશેની કમેલી સુચનાઓને પાટી પાન રેવામાં આવશે.

પરંતુ તેને મદદે જમે એમજી છીએ કે જેક પ્રતિમાં તેા વેપારના પરવાનાતે અનતા આજુ કામકામમાં ફેરફાર કરવાનો અપાત આવશે આરે જે કહ ફીફીજી આવપરેન બોમવતા હતા તે પછી છીનવી રેવાયો કે આજુ કામકામ લીજો કરવાને મદદે વધારે અપાત કરવાની જરૂર અનુજાત છે. કેપટાફન એકમિન્ટ પછી અગર ફીફીજીની સ્થિતિ સુધરવાની આજા રાખવાની હતી કે વધારે મજાવાની જે વધારે મજાવાનીજ હોય તેા પછી એકમિન્ટની પ્રમતિ નહિ પણ અરજાત સમ રહી છે. જમે અનુજાત પ્રમતીએ છીએ કે આ નાજાવતા અનતો કતા પછી કોઈ સરકાર એકમિન્ટની પ્રમતિ કમેલી

અરે કરવા માટે જે કે રૂપ આ એકમિન્ટના સંખ્યામાં જેનાથી વધજ વિશે કોઈ સરકારે જાહેર પ્રજા અમલ કંઈક પ્રવાસો કરવાજ નિષ્કર. તેના પ્રતિનિધિઓએ એકમિન્ટના અમલમાં જુદા પ્રકારે જે જુને એકમિન્ટની જેન રેનુર મુબ્તી જે હશે કમરો કમો જે તેમાં પ્રમાણ કરાવી કમેલા હોવાની કંઈકો પ્રાપ્તી છે. કમે આ પ્રતિનિધિ કામકામે મંજુરી અપ-કાતા મુબ્તીવન સરકારના પસાનિ માટે રજા આવે જે કે તેની વિરૂદ્ધ છે અને જે વિરૂદ્ધ હોય તેા ચોતાનો વિરોધ માટે રજી ફીતે અનુજાત કરશે જે તેના અરે પ્રમતે વેલે પ્રમાણે જાપનો કરે છે.

જોતરેજક મુબ્તીવન બોમજુ જુરી વર્ષ સુધી કાફ સરકારના એકમિન્ટની મેકેટરી તરીકે જાતે છે. એકમિન્ટની એકમિન્ટની જે મદદના મુબ્તી તથા એકમિન્ટ, જેઓ વિદાયગીરી આવતા માસની મુજાવતમાં આવી પ્રમાણવા વધી છે તેઓના રેકરડની

ફરમાવન એકમિન્ટ એકમિન્ટ તરીકેના જેકો બોમજુ આવવા જોમ-વાર મા. ૨૨ જુલાઈના રાજ કોફીજીના અગ્ર વિધાય કમે. જમે વમર સંકોએ કમે કરાવે છીએ કે પ્રી. એકમિન્ટ એકમિન્ટના પ્રવાયી વજ વધેની કાફી ફરમાવન રોવાના ફેક્ટને પ્રેક્ટરો આજુ નીતરના છે. તેઓની જાણકારીનો પ્રાપ્ત કરી કામકામમાં અપીલ કરી જાતે. જેકો, એક પછી રીને સહેલી તરફ અથવા. કામકામમાં જેન કેપટાફન પ્રીક જુને ૧૯૩૨ ન મુબ્તીવન જેમે-ફેક્ટ પ્રીક કામકામ કરીને. મુબ્તીવન મુજુરે એકમિન્ટની એકમિન્ટને જુરી રીતે કામકામ રાખી હતી. જેકો જે આવતામાં કોઈ કામનો કેસ તેવાર કરવાને પ્રાપ્તને એકમ કરવાનું થવું જારે કામ જાણી પકડ કરું. પ્રમાણ તેા ખાલપર મુજી સીકેક્ટ ફીફી સુચના જુવાની આવવાને કાફીકો એકમ કરવાનો હતી. જે રજીતે જે વખતેના એકમિન્ટ સરે કુખાની અનવાય મેરકાવરીને લાધે અનુજાત મેકેટરી મા ને. ફી દહકાને અને આવજુ પચું હતું અને એકમિન્ટ તેમજ આવેલી જુવાની વાચી હતી તેઓ સહેને અમલ કરશે કે જે કામ પચું મેકેટરી અને તેના મુબ્તી મોજો એકમિન્ટની કમવજ પચી હતી. આર વાદ વજી રાજી રેમલ કામકામ મુજી અને જે વખતે પછી કામકામ એકમ કરવાનું જારે કામ મી. જેકોમ વધર આવી પડતું હતું અને ફેક્ટરી વખતે તે એકમિન્ટ હતું. કોઈ ફાકાતકારો પાસેથી તેઓ જે અગમિમાં વેપાર કરતા હતા તે અગમિના બોમવતા વિશે અને આવજો-જો વિશે કામકામ મેમવવાને દરજાકાલતા ફેક્ટરો માઓમાં મી. મેરોમને વાદકતા અને ફેક્ટરો કામકામમાં, પોતાનાજ કામકામ કામ કમ રજી જે જે નાક અનુજાત રેવાયો, ફીફીજી તેમની વરધ રેવા કંઈ નમરે અતા હતા જે જેવાનો લેખકને પ્રમાણ આવશે હતો. એકમિન્ટની એકમિન્ટ સામેના અમલ વિશે અમે એટલું કમે કરીએ છીએ કે અમે જી મેનુખને પોતાના એકમિન્ટ તરીકેના તેમજ એકમિન્ટ એકમિન્ટ તરીકેના હોવા ફરમાવન કમેલા સહેલાઈથી મુજી કામ તેવા એકા જે અને તેમની વરધથી મેનુખને સરકાર મેનુજા છે અને અમારી આવી છે કે એકમિન્ટ તેમના સમામકમાં આવવાનું થવું છે તેઓને પણ એકમ અનુસર થશે હતી. આર આવતામાં ફીફીજીનાથી અમારે એવા ખાલપર આવ્યા કે ખીરવ

જામાં એક એક મેટ્રોપોલિટન તરીકે હતા તે એન-ટના સ્ટેટીસ્ટી તરીકે આવનાર છે કારણે અમને ધારની જાણ છે કે હિંદુસ્તાનમાં જે આશાન્ય અનુભવની વાત છે તેવી યુરોપીયનની તુલનાથી તો સ્વાદ આપવાનું આ દેશમાં પણ આપણ તરોળમાં જમાવું હશે. પરંતુ મી. મેરીમન તેા અમે એવું કહીએ છીએ નથી બલકે તેમનામાં દરેક રીતે મિત્રભાવજી એક જામને થશે. આનાંદ થશે. મી. મેરીમન અમલગમલના તેમજ શિકારના અણજી શેપ્પીન હોઇ સારુંજ આશિકામાં પેતાના તથા વર્ણના રહેજી સમજાવન એ જાને વરતુઓના પછ દલાવે તેમજે ઠીક ઠીક હોયશે કે

મી. મેરીમન હિંદુસ્તાન પાછા ફરે છે પરંતુ તેમને આટલું જુલનું બીજાનું બીજાવેલું નથી. એ સાચુંજ હકમલીન છે તે મેરેમન છે; તેને પેતાની જવાબદારીનું કે કાનું જાન હોતું નથી. મી. મેરીમને અમે જોગબી કહેવા છીએ તેપરથી હમી કહીએ છીએ કે તે હકમલીન નથી આથી હિંદુસ્તાનમાં એ નથી જવાબદારી તેમની ઉપર આવનાર છે તે હકમના અર્થાતિના વખતમાં તેમને મુશ્કેલીઓ આવનારી નીવડવા સંભવ છે. અમે મી. મેરીમને જાનેક જાલી દુવાઓ જામે હિંદુસ્તાનમાં તેમની કાર્યો સફળ થાઓ. એમ જાલકરથી ધુજીએ છીએ જાને જાલા રાખીએ છીએ કે જેમાં આ દેશમાં તેઓ હિંદીઓના મીઠા નીવડવા છે તેવાજ હિંદુસ્તાનના પછ જામ મીઠા નરડશે. મી. મેરીમના વહાલાં માર્ગથી સેડી કામર પછ મી. મેરીમની સાથે વિદાય થાય છે. તેમને જામે જાનેક જાલી દુવાઓ સાથે સજો સફર ધમીએ છીએ.

સાપ્સેન્સોસ (કંટ્રોલ) એરડીનન્સ, ૧૯૩૧

૧૯૩૧ નો કાંસવાલનો સાપ્સેન્સોસ (કંટ્રોલ) એરડીનન્સ એ કાંસવાલની પ્રાંતિક કાર્ગીસીએ ગમે વર્ષે પસાર કરી હોતો જાને જેને તા. ૪ જુન, ૧૯૩૨ ના અવરતર-અનરસ-અન-કાર્ગીસીએ મંજુરી આપેલી છે તે તા. ૮ જુન, ૧૯૩૨ ના કાંસવાલ પ્રાંતિક એકેટમાં "૧૯૩૨ ના અનરતરના એરડીનન્સ" તરીકે પસાર પડ્યો છે. તેની કલમો યુગદાસીમાં નીચે છાપીએ છીએ:—

૧. આ એરડીનન્સના પદેમાં સૈકયુલમાં દર્શાવેલા કલમ આથી ૨૬ કરવામાં આવે છે.

૨. આ એરડીનન્સમાં ૨૫૪ રીતે બીજાને અર્થ કરવામાં નહિ આવેલો ૨૧૫ નો—

- "એડમીનીસ્ટ્રેટર" એટલે ૧૯૦૬ ના સાક્રિય આશિકા એકટની કલમ ૧૮ ની અથવા તે કામદાને સુધારનારા કોઇ પણ કામદારી રૂએ નીમાયેલો જાને પ્રાંતની એકમેકયુલિય કમીટીએ આપેલી સત્તા પ્રમાણે વર્તનારો અમલદાર;
"એથિરાસકસ એડીશર" એટલે આ એરડીનન્સની રૂએ પોતે આપેલાં સર્ટીફિકેટપર પેતાનાં વળી કલ્પી કરવાને સ્થાનિક સત્તા કે એડે સત્તા આપેલી કોમ તેજો કામ પણ એડીશર;

"એડ" એટલે આ એરડીનન્સની કલમ ૩ ની રૂએ રથપામેલી ફરસ સાપ્સેન્સોસ એડ;

"બાય-કો" એટલે ૧૯૨૬ ના કોલસ અવર્નમેન્ટ એરડીનન્સના ૭ મા પ્રકલ્પના બીજા કામદારી કે તે કામદારો સુધારનારા કોઇ પણ કામદારી રૂએ સ્થાનિક સત્તા તરફથી અપાયેલો કારણ;

"સર્ટીફિકેટ" એટલે આ એરડીનન્સના બીજાં સૈકયુલમાં દર્શાવેલા કોઇ પણ વેપાર કે બધાને માટે પરવાનો આવવાનો સત્તા આપનાર કલમ ૭ ની રૂએ સ્થાનિક સત્તા કે એડે વિધિસરનું અપાયેલું ફરસાવેલું;

"એકેટ" એટલે કાંસવાલ પ્રેવીન-અન પ્રાંતિક એકેટ;

"અનરસ ડીશર" એટલે કોશર કે પેકરના બધા સિવાય આ એરડીનન્સના બીજાં સૈકયુલમાં દર્શાવેલા કોઈ પણ એક કે વધુ વેપાર કે બધા કરનાર કોઇ પણ સાધુક;

"સોલસ એથિરીટી" એટલે ૧૯૨૬ ના કોલસ અવર્નમેન્ટ એરડીનન્સની કે તેને સુધારનારા કોઇ પણ કામદારી રૂએ રથપામેલી સીટી કાર્ગીસી કે ટાઉન કાર્ગીસીઝ અથવા વીલેજ કાર્ગીસીઝ.

"મેટ્રોપોલિટન" એટલે મેટ્રોપોલિટન, એસીસ્ટન્ટ મેટ્રોપોલિટન અથવા કામદાર તેની વતિ કામ કરનાર કોઈ પણ અમલદાર.

"મ્યુનીસીપાલીટી" એટલે સ્થાનિક સત્તાની હકુમત નીચે મુકાયેલો કોઇ પણ સત્તા કે ડીસ્ટ્રિક્ટ.

"પાર્ટન" એટલે કોઇ પણ રૂમ, પાઉન્ડરસીય કે કંપની.

"પ્રેવીસીસ" એટલે આ એરડીનન્સના બીજાં સૈકયુલમાં દર્શાવેલા કોઇ પણ વેપાર કે બધા કરવાના કિયોયેલમાં વિવાયેલું અથવા કોવા છરાકો રાખવામાં આવેલું કોઇ પણ અમલ.

"પ્રાસક્રાઇન્ટ" એટલે આ એરડીનન્સની રૂએ પ્રકાયેલો કારણો વડે નર્ટીસાયેલું કોમ તે;

"ડરસ એરીયા" એટલે એડની હકુમત નીચે મુકાયેલો કોઇ પણ સત્તા કે ડીસ્ટ્રિક્ટ.

૩. (૧) એડમીનીસ્ટ્રેટર એકેટમાં દર્શાવેલી વખતો વખત—

- (અ) મ્યુનીસીપાલીટી-૦ બહારના કોઇ પણ સત્તાને સાફ એડ સ્થાપી સકશે કે જેને ફરસ સાપ્સેન્સોસ એડે કહેવામાં આવશે જાને તે મેટ્રોપોલિટન, એ તેના પ્રમુખ થશે, જાને એકામાં એકા એ જાને રમુમાં વધુ માર આજુસોનીબનેલી ફરો; કલમ ૨ માં સમજાવ્યા છે તેવા કોઇ પણ અનરસ ડીશરને કે કોશર કે પેકલરને કોઇ પણ એડના સભ્ય તરીકે નીમવામાં આવશે નહિ જાને તેવા સાધુસથી એડના સભ્ય તરીકે કામ આજુ રાખી સકશે નહિ;

(બ) તેવી એડની હકુમત વાગા સત્તાને વધારી, ઘટાડી કે ફેરવી સકશે જાને કોઇ પણ વખતે વાસ્તવિક કારણ જાણવાતાં તેવી એડને ૨૬ કરી સકશે.

(૨) આ એરડીનન્સના અર્થમાં પદેમાં ૧૯૦૬ ના અનરસ ડીશર (કંટ્રોલ) એરડીનન્સની રૂએ કાનરસ રથપામેલી જાને આ એરડીનન્સના બીજાં સૈકયુલમાં દર્શાવેલી ફરસ સાપ્સેન્સોસ એડે આ એરડીનન્સની રૂએ રથપામેલી ફરસ અમ-

૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧
૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧	૧૧૧

સેન્સાઈવ ગોડો તરીકે ગણવામાં આવશે.

૬. (૧) કલમ ૧૦ મીમાં જણાવ્યું છે તે સિવાય મીન' ઈન્ડ્યુસ્ટ્રીમાં દહાવણેલા કાંઈ પણ વેપાર કે ધંધા માટે રીસીવર એક રેવન્યુ તરફથી કાંઈ પણ માણસને લાયસેન્સ આપવામાં આવશે નહિ સિવાય કે તે માણસ તરફથી તેમાં લાયસેન્સ માટેની અરજીની સાથે સર્ટિફિકેટ રજુ કરવામાં આવશે.

(૨) આ એડાઈનન્સથી ૨૬ યમેલા કાંઈ પણ કાનદાની રૂએ કાંઈ પણ હોટલ ઓથોરીટી કે બોર્ડ તરફથી અપાયેલું સર્ટિફિકેટ, જે તેમાં સર્ટિફિકેટના આધારે આ એડાઈનન્સ અમલમાં આવવાની તારીખે કે તેની પહેલાં લાયસેન્સ અપાયેલું નહિ હશે તો, કામમાં આવશે નહિ.

૭. (૧) કલમ ૪ ની પેટા કલમ (૧)માં જણાવ્યા મુજબ જે માણસ કાંઈ પણ લાયસેન્સ મેળવવા માંડતો હોય તેણે તોને મુજબ સર્ટિફિકેટને માટે અરજી કરવી—

(અ) મ્યુનીસીપાલિટીની અંદર આવેલા વેપાર કે ધંધાને સાર હોટલ ઓથોરીટીને; અને

(બ) હરલ એરીયામાં આવેલા વેપાર કે ધંધાને સાર બોર્ડને.

(૨) અરજી કરવા અગાઉ તેના માણસે જે પ્રેમીસીસમાં વેપાર કરવાનો હોય તેપર મેખરાની અખામાં પ્રારક્ષાબદ્ધ રીત મુજબ અને પ્રારક્ષાબદ્ધ મુદત સુધી તેમાં સર્ટિફિકેટને સાર અરજી કરવાના પોતાના ધરાદાની નોટીસ બોડવી. હોટલ કે પેક્સર તરીકે વેપાર કરવાને લાયસેન્સ મેળવવાની પ્રજ્ઞા ગાખનાર માણસને આ પેટા કલમમાં જણાવેલા નીચમ લાગુ પડશે નહિ.

(૩) સર્ટિફિકેટને સાર અરજી કરનાર પ્રત્યેક માણસે અરજી કરતી વખતે—

(અ) પોતાને લાગુ પડતું હોય તેટલે દરબજે એપ્પીકેશનનું પ્રીસ્ક્રાઇબ્ડ ફોર્મ ભરવું અને પ્રીસ્ક્રાઇબ્ડ રી ભરવી; અને

(બ) જે લાગતી વળગતી હોટલ ઓથોરીટી કે બોર્ડ તરફથી માગવામાં આવે તો, પોતે આ વેપાર કે ધંધા કરવા માંડતો હોય તે પ્રેમીસીસનું પ્રીસ્ક્રાઇબ્ડ ફોર્મ મુજબ તેપર કરવામાં આવેલું 'ખાન રજુ કરવું.

૮. (૧) હોટલ ઓથોરીટી કે બોર્ડ ઉપર જણાવેલી અરજીની પહેલાં બાદ વધુમાં વધુ બે મહિનાની અંદર કલમ ૭ ની ૩મે સર્ટિફિકેટ મંજૂર થા નામંજૂર કરશે.

(૨) આ પહેલાંની કલમની પેટા કલમ (૩)ની રૂએ પણ કાંઈ અરજીના સંબંધમાં કાંઈ પણ સર્ટિફિકેટ અપાયું હશે તેમાં—

(અ) કાંઈ અન્ય વેપાર કે ધંધાને માટે તે આપવામાં આવ્યું છે તે, પ્રેમીસીસ અને ધંધાનું નામ અને તે વેપાર કે ધંધાના ખરા વહીવટદારનું નામ દર્શાવવા માં આવશે;

(બ) કલમ ૧૪ ની રૂએ જે કંઈ થરતો એન્ડોર્સ કરવામાં આવી હશે તે આપવામાં આવશે;

(ક) ઓથોરાઇઝ્ડ ઓથોરિટી તરફથી તેપર કાઢી કરવામાં આવશે.

૯. (૧) હોટલ ઓથોરીટી કે બોર્ડને, મ્યુનીસીપાલિટી કે હરલ એરીયા, બેમાંથી જે હોય તેમાં સર્ટિફિકેટ આપવા વા નામંજૂર કરવાની મુતસદ્દી રહેશે.

(૨) જે માણસનું નામ, મકાન અને જોને માટે અરજી યમેલી

હોય તે લાયસેન્સની વીગતો કલમ ૧૦ માં જણાવ્યા મુજબ મ્યુનીસીપાલિટી માટેના લીસ્ટમાં આવેલી નહિ હોય તેવા માણસ તરફથી કે તેની વતી સર્ટિફિકેટને સાર હોટલ ઓથોરીટીને અરજી યમેલી હશે તેને ખાન દેવામાં આવશે. નહિ સિવાય કે—

(અ) હોટલ ઓથોરીટીના મેરીકલ ઓથોરિટીસર એક હેન્ડ કે હોટલ ઓથોરીટી તરફથી મંજૂર યમેલા કાંઈ પણ હોટલ તરફથી, જે પ્રેમીસીસમાં વેપાર કરવામાં આવનાર હોય તેને માટે તે લાયક છે અને બહેર તંદુરસ્તી કે અન્ય આધારે સર્ટિફિકેટ નામંજૂર કરવાનું પોતે કંઈ પણ કારણ બોલે નથી, એવા રીપોર્ટ આપવામાં આવ્યો હશે;

(બ) મ્યુનીસીપાલિટીના વડા પોલીસ અમલદાર પાસેથી અરજદારની અથવા વેપાર કે ધંધાના ખરા વહીવટદારની વિરુદ્ધમાં પોતાનું ખાન બેંચાવું બોલ્યું એવું કંઈ પણ બાબતમાં આવ્યું છે કે નહિ તેની હોટલ ઓથોરીટીને તપાસ કરેલી હશે.

(૩) કલમ ૧૦ માં જણાવ્યા મુજબ હરલ એરીયાને માટેના લીસ્ટમાં જેનું નામ, મકાન અને અરજી કરવામાં આવેલાં લાયસેન્સની વીગતો દર્શાવવામાં આવેલાં નહિ હશે તેવા માણસ તરફથી કે તેની વતી લાયસેન્સને સાર સર્ટિફિકેટની યમેલી અરજીને ખાન દેવામાં આવશે નહિ સિવાય કે તે લતાના વડા પોલીસ અમલદારની પાસેથી, પોતાનું ખાન બેંચાવું બોલ્યું તેવું અરજદારની કે તે વેપાર કે ધંધાના ખરા વહીવટદારની વિરુદ્ધમાં કંઈ પણ બાબતમાં આવ્યું છે કે નહિ, તેની બોર્ડે તપાસ કરેલી હશે.

(૪) આ કાંઈ પણ માણસ તરફથી કે તેની વતી સર્ટિફિકેટ માટે કાંઈ પણ બોર્ડને અરજી થઈ હશે ત્યાં તે અરજીને ખાન અપાતાં વા વધુ ખાન અપાતાં પહેલાં, તે બોર્ડ અરજદારને તેના પોતાના અરએ બોર્ડ તરફથી મંજૂર કરવામાં આવેલા હોટલનું, બહેર તંદુરસ્તીના આધારે મજબૂર સર્ટિફિકેટ નામંજૂર કરવાનું પોતે કંઈ પણ કારણ બોલે નથી તેવું સર્ટિફિકેટ રજુ કરવાનું કહી શકશે.

(૫) આ કલમમાં કંઈ પણ વિરુદ્ધ જણાવવામાં આવેલું હોય તે જતાં, આ કલમમાં જણાવવામાં આવેલી છે તેવી કાંઈ પણ અરજી, જે વર્ગના વેપારને માટે થઈ છે તે વર્ગના વેપારની જે લતાને માટે થઈ છે તે લતામાં પુરવી સંખ્યા છે તેટલાજ આધારે નામંજૂર થઈ છે, એવે પોતાને સતોષ થશે તો એડમીનીસ્ટ્રેટરને તેવા વેપારને માટે અરજદારને પ્રાંતિક સેક્રેટરીના કામે સર્ટિફિકેટ અપાવવાની સલા રહેશે અને તેવું સર્ટિફિકેટ કમળી રીતે હોટલ ઓથોરીટી અથવા બોર્ડ તરફથી અપાયેલાં સર્ટિફિકેટ બરોબરજ જેમવા માં આવશે.

૮. આ એડાઈનન્સની રૂએ જેને માટે સર્ટિફિકેટ મેળવવાનું હોય તે લાયસેન્સ, સર્ટિફિકેટ મંજૂર થવાની તારીખની તથા મહિનાની અંદર કરાવી લેવું. સિવાય કે, અરજદારે સખાલુથી અરજી કરીને અને પત્ર સર્કિસની રી ભરીને બીજા તથા મહિનાને માટે લાગતી વળગતી હોટલ ઓથોરીટી કે બોર્ડની પાસેથી એકસરેનકન મેળવેલું હશે. આ કલમમાં જણાવેલી મુદત અથવા તેની રૂએ વધારી અપેલી મુદત પુરી થવા અગાઉ લાયસેન્સ મેળવવાનું નહિ હોય તો મજબૂર સર્ટિફિકેટ ૨૬ જશે.

સર્વશ્રી કેટ આપવામાં આવશે નહિ, સિવાય કે ગુમીસીપાલીટીમાં મેટ્રીક્સ એન્ડ હાઈ એડ્યુકેશન અથવા હાઈ એડ્યુકેશનમાં મેટ્રીક્સ હોલ પછી અન્ય કોઈક કારણે, જે પ્રેમીસીસમાં વેપાર કરવામાં હોય તે પ્રેમીસીસ તે વેપારને માટે બંધ છે અને એવું તફાવતના કે કોઈ પછી એ-ન સારા અને પુરતા કારણસર મજબૂર સર્વશ્રીફટ નીમલેર કરવાનું પોતે હંમ પછી કારણે જોતા નથી, એવા રીપોર્ટ રજૂ કરવામાં આવેલા નહિ.

(૪) આ કલમની રૂએ સર્વશ્રીફટને માટે અરજી ફાઇલ બોર્ડને કરવામાં આવી હશે ત્યાં તે બોર્ડને પોતે નીચલા કારણોના પાસેથી અરજદારને તેને પોતાને અરજ સર્વશ્રીફટ રજૂ કરવાનું હરમાવવાની સગા રહેશે.

(૫) આ કલમની રૂએ સર્વશ્રીફટ નામલેર યવાથી જેને ગેરમ-સાથ યથેલા લાભેલા હોય તેને એડમીનીસ્ટ્રેટરને અપીલ કરવાનો હક રહેશે કે જેને, હાઈ એડ્યુકેશન અથવા પ્રીમીસીસમાં ગત અથવા, જે સર્વશ્રીફટ નામેર તફાવતના આપ કે નામલેર યથેલા હોય તે, અરજદારને અરજી જે નિમ્નલેખાવાળી કોલેજિયેટ અથવા અન્યથા પછી, જે પોતાને સંતોષ થશે કે એક સર્વશ્રીફટ હંમ પછી વાળખી કારણે વિના નામલેર યથા છે તે અરજદારને પ્રાથમિક સેક્ટરીના હાથથી સર્વશ્રીફટ અપીલમાંથી એક રહેશે અને તેવા સર્વશ્રીફટને હરેક રીતે હાઈ એડ્યુકેશન અથવા બોર્ડ અથવા સર્વશ્રીફટ તરીકે સંખ્યામાં અપીલ.

૧૪. જો કોઈ પછી માલુસ (અને પાટનરથીય હોય તે) તેના હરેક અક્ષરગત બાગીદાર) ઉપર જણાવેલા નીમલે પ્રમોસે સર્વશ્રીફટ મેળવવા પહેલાં કોઈ પછી વેપાર કે પછી આદેશ અથવા માલુસ રાખશે તે તેણે યુદ્ધો કરેલા ગણાશે.

૧૪. (૧) આ એડમીનિસ્ટ્રેટરને તે જણાવેલા હોય હતાં હાઈ એડ્યુકેશન અથવા બોર્ડને સર્વશ્રીફટ આપતી વખતે તેમાં દર્શાવેલા પ્રેમીસીસમાં કમ જતનો વેપાર થઈ શકે તેની અર્થાત્ અથવા પ્રેમીસીસને લગતી કંઈ પછી અરજી અથવા બાબતો કે કારણોથી નિર્દેશાવેલી વેપારને લગતી કંઈ પછી બીજી સરતો સર્વશ્રીફટમાં દર્શાવવાની સગા રહેશે.

(૨) જેને લાપસેન્સ માટે સર્વશ્રીફટ મેળવવા હોય તેનાથી આ કલમની પેટા કલમ (૧)ની રૂએ તેવી સર્વશ્રીફટ પર કરતો એનડોર્સ યથેલા હોય ના યથેલા હોય હતાં પોતાના પ્રેમીસીસમાં લાગતી વખતે લાઈ એડ્યુકેશન કે બોર્ડ તરફથી લખાણમાં પરવાનગી મેળવવા સિવાય ફરજી કરી ના કરાવી શકાશે નહિ.

(૩) આ કલમની પેટા કલમ (૨)થી અથવા પેટા કલમ (૧)માં જણાવ્યા મુજબ કોઈ પછી એનડોર્સ યથેલા કરતો જે વિરુદ્ધ માલુસ તેણે યુદ્ધો કરેલા ગણાશે.

સામાન્ય

૧૫. (૧) આ કલમની પેટા કલમ (૫)ની કારણે પાળીને આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની રૂએ કોઈ પછી હાઈ એડ્યુકેશન કે બોર્ડને સર્વશ્રીફટને માટે શી હોંરનાર બાબતો કરવાની સગા રહેશે.

(૨) (હવે પછી) હાઈ એડમીનિસ્ટ્રેટરને કરવામાં આદનાર) સર્વશ્રીફટ ના એડમીનિસ્ટ્રેટર ના કલમ (૬)થી સંબંધિત થઈ શકે તેના હાઈ એડમીનિસ્ટ્રેટરને એડમીનિસ્ટ્રેટરને કલમ (૬)ની પેટા કલમ (૧)માં આથી "અથવા કોઈ પછી અન્યથા" એ રહેશે કોઈ નાખી સુધારી કરવામાં આવે છે.

(૩) આ કલમની પેટા કલમ (૨)ની રૂએ તેવી કરતાં હોય હતાં આ એડમીનિસ્ટ્રેટરને રજૂ કરવામાં આવેલા કોઈ પછી

કારણોની રૂએ અપામેમાં સર્વશ્રીફટો માટે હાઈ એડમીનિસ્ટ્રેટરને રજૂ કરવામાં (૧૩૨૧)ની રૂએ યથેલા કોઈ પછી બાબતો આ કલમની રૂએ નવા બાબતો આપ નહિ હોય સુધી અપીલમાં રહેશે.

(૪) આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની રૂએ કોઈ પછી યુદ્ધોને માટે યથેલા હોય રજૂ હાઈ એડમીનિસ્ટ્રેટરની માલુસ અથવા અને જે ગુમીસીપાલીટીમાં યુદ્ધો થયો હશે તેમાં તેની ઉપર અપીલ રહેશે. હરલ એડમીનિસ્ટ્રેટર યુદ્ધો થયા હોય ત્યાં તેવા હોયની રૂએ પ્રાથમિક રહેશે કેન્દ્રમાં આપી દેવામાં આવશે.

(૫) કોઈ પછી વેપાર કે પછી મેટ્રીક્સ લાપસેન્સના સર્વશ્રીફટની રૂએ આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની પ્રાથમિક રહેશે તેવા વેપાર કે પછીને માટે મુકરર યથેલા રીતો કરતાં વધારે કમ સકારો નહિ.

૧૬. આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની રૂએ સર્વશ્રીફટને સારું અરજ કરતી વખતે કોઈ પછી માલુસ જતની કરીને કંઈ પછી જુદી કલમ રજૂ કરશે અથવા કંઈ પછી જુદી કલમ હોય કે ઉત્તરપોલીસી સર્વશ્રીફટ મેળવવા પ્રયત્ન કરશે તે તેણે યુદ્ધો કરેલા ગણાશે અને યુદ્ધોનાર કરતાં પા. પ. ના હોય અથવા તે ન પાસે હોય તે વધારેમાં વધારે ૭ મહિનાની કેદની સજા પામશે, અને તે ઉપરાંત તેવા માલુસને અપામેમાં કોઈ પછી સર્વશ્રીફટ કેનસલ કરવાની કોર્ટને મુનસૂરી રહેશે, અને તેણે કેનસેલેશન થતાં તેવા માલુસથી તે પછી બાર મહિના સુધી નહુ સર્વશ્રીફટ મેળવી સકારો નહિ.

આ કલમની રૂએ કોઈ પછી સર્વશ્રીફટ કેનસલ થતાં કોર્ટ તેવા કેનસેલેશનની રીસીવર બોર્ડ રેવન્યુને ખબર હશે જે પરથી રીસીવર નહુ સર્વશ્રીફટ રજૂ કરવામાં આવ્યા સિવાય લાપસેન્સ રીન્યુ કરી આપશે નહિ.

૧૭. જેણે આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની કોઈ પછી કરવામાં અર્થાત્ તેની રૂએ યથેલા કોઈ પછી બાબતો કે કારણોના કારણે કરી, કે જેને માટે બીજી કોઈ પછી સગા કરાવાયેલી નહિ હોય, તેવા હરેક માલુસને પાટન ૫૦ ના હોય અથવા જે તે ન કરે તે વધારેમાં વધારે ૭ મહિનાની કેદની અથવા હોય અને કેદ બનેલી સગા થશે.

૧૮. એડમીનીસ્ટ્રેટરને તીએ મુજબ પારાઓ કરવાની સત્તા રહેશે—

(૧) કંઈ પછી પ્રાથમિક કરવાનું હોય તે પ્રાથમિક કરવાની માટે.

(૨) બોર્ડના મેમ્બરોની મુદત, ખાલી પડેલી બેઠકોમાં પુરવાની રીત, બોર્ડને અનુસરવાના નીમલે, કેટલા મેમ્બરોની સંખ્યા કારણે માટે પુરતી ગણાશે તે અને તેવા મેમ્બરોને માટે કોલેજિયેટ હોંરવાની મોટી.

(૩) સામાન્ય રીતે આ એડમીનિસ્ટ્રેટરને હોંરવાની સત્તા પાલન થાય તેને માટે.

૧૯. આ એડમીનિસ્ટ્રેટરમાં ખાસ જણાવવામાં આવેલા હોય તે સિવાય આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની કલમો કોઈ પછી અન્ય પ્રાથમિક એડમીનિસ્ટ્રેટરની કલમો, કે જે આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની વિરુદ્ધ નહિ હોય તેના ઉપરાંત અથવામાં આવશે, નહિ કે તેની અદાલતો, જે બીજા કોઈ પછી પ્રાથમિક એડમીનિસ્ટ્રેટરની કલમો આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની વિરુદ્ધ હશે તે આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની કલમો ખરી ગણાશે.

૨૦. આ એડમીનિસ્ટ્રેટરને રજૂ કરવામાં આવેલા કોઈ પછી કારણોની રૂએ બહાર પડેલા સજાના હોંરો અને પોરો જે આ એડમીનિસ્ટ્રેટરની અસાધ્યતામાં અમલમાં હશે તે તેવા કારણો

ટાસવાલ એશિયાટીક લેન્ડ ટ્રન્સફર બીલ

પાલિમિન્ટમાં તે પર ચર્ચાઓ ચાલે

(નવકિશી ચાલુ)

કરનભ કાલીન્કા પછી ઓ. ફ્રેન્ડે પણ તેને ટેકો આપનાર બાપુજી હશે હતાં અને નાટકોને માટે પણ એવો કારણ કરવા સરકારે પગલાં લેવાની આવશ્યકતા દર્શાવી હતી.

મી. અલેક્સાન્ડરનો સચોટ જવાબ

આર નાદ ઓ. અલેક્સાન્ડરે બાપુજી કરતાં કરનભ કાલીન્કાને સચોટ જવાબ આપ્યો હતો. તેમણે જણાવ્યું કે:

આ ચર્ચામાં વચ્ચે પડ્યાની અને રૂબરૂ પડી છે. જેમાં ૩૨ વર્ષ થતાં હું જાહેર જીવન ચુલ્હરી રહ્યો છું અને જુદી જુદી ભાતીઓ. ૩ વર્ષોને કમતી બાબતમાં મેં જેટલું બિહારિત બોલ્યો છે અને તે ઇન્સાફનો. હજુ પણ હું કહીશ કે કોઈ પણ બાબતનો વિચાર કરવામાં એક માત્ર સહિસચાતન અને હકાપજીકરેલી નીતી જતી, ક્ષતિ કે વર્ણની દ્રષ્ટિએ નહિ પણ ઇન્સાફની દ્રષ્ટિએ કરવામાં રહેલી છે. આવી ભાવના કાપડાનો મેં કમેલા એજ દ્રષ્ટિએ વિચાર કર્યો છે. એ દ્રષ્ટિએ વિચારતાં અમેરિકાના સભ્ય કરનભ કાલીન્કાને બાપુજી સાક્ષી અને પછોજી એક કથો છે. હું તો કારતો હતો કે બાપુજી કોમરે એવા પ્રમુખને આવી કહ્યા છીએ કે જો આપણે પક્ષપાતી રાજનીતીથી પર રહી એક સક્રિય પ્રજા હરીકે વિચાર કરીશું

મી. ક્રેટાઇડન: સાદૃશ્ય આધિકન પાર્ટીમાંથી રાજનામું દાખ રો.

મી. અલેક્સાન્ડર: માનવંત સભ્યની મુખાંકબરેલી ટીકા આ વિષયમાં હંમ પણ હકાપજી રેકારી નથી. એ સભ્યોને ઇન્સાફ એટલે શું એ હજુ સીખતા જવાની જરૂર છે તેજો મારી બાવા સમજી નહિ કહે. સમજી કહે તેથી હું જાણકા પણ નથી રાખતો. તેથી તેઓની કોરવાદી ટીકાઓ માટે હું તેમને માફ કરું છું. પરંતુ તેમ કરીને તેઓ અને રાજી કહવાના નથી હું કહીશ કે આવી બાબતનો વિચાર એજ દ્રષ્ટિએ અને તે ઇન્સાફની દ્રષ્ટિએ કરી કહાય. બીજી એકે રીત એજ નહિ. અમેરિકાના માનવંત સભ્યે કહ્યું કે: 'મારી ભતી પહેલી.' હું કહીશ કે 'ઇન્સાફ પહેલો.' આ ભતી કે તે ભતીનો પ્રજા એજ નહિ. સપજી ભતીઓની તવારીખ બાપુજીને એજ કીમવે છે કે, એક ભતી તમારી પોતાની નથી તેથી જો તેને તમે મેરજન્સાફ કરશો તો તમારી પોતાની જતી અને દેશ હસ્તીમાંથી નાખુદ થઇ જશે. ક્રિતિકાસ બાપુજીને આ વસ્તુ સીખવે છે. આવી બાબતમાં પક્ષપાતી નીતી રાખવાના પ્રયત્નો કરવા એ બાજુ જ જનિષ્ટ છે. ઘણી જામજાની જનતોમાં હું સરકારની સાથે મળતો જતો નથી. યુરોપીયનેતરો પ્રત્યેની નીતી તેમની એક ખાસ છે. પરંતુ જેમાં યોડક વર્ષથી, એમ કહેવું વાજબીજી થયું છે કે, કાલના સ્વદેશખાતાના પ્રમાણ આ પ્રકારે પક્ષપાતી નીતીના વચળમાંથી કોમકી થઇ સક્રિય કારણપર યુકી કહ્યા છે.

પાછલો ક્રિતિકાસ

મે માનવંત સભ્યો, જેઓ કમજાજી બેલી થયા છે, તેઓએ કહ્યું કે કાલની સરકાર સત્તામાં આવી ત્યાર પછી આ પ્રકારે વિશે કુંડ પણ કરવાનો આ પહેલોજી પ્રયત્ન થયો છે. એ જાહેર નથી. ૧૯૨૬ માં તેની રજાસત થઇ હતી અને એક

કીલેકટ કમી બેઠી હતી. અમેરિકાના માનવંત સભ્ય જે ઇન્સાફ વિશે કુંસારો કરી થયા તે સરકાર કીલેકટ કમીટી કે જેપર જાને પહેલું પ્રતિનિધિત્વ હતું. તેની સલામતોને પરિણામેજી મળી હતી. એ પક્ષપાતી પ્રજા નહિ હતો. હું જાને એ કીલેકટ કમીટીપર હતો. તેની સમજી રીમતો આપી આ સલામતો હું વખત રોકવા નથી કુંમજીતો. એ વખતે આ સલામતી સમજી એક બીજી બાવેલું. એ સભ્યો એ કીલેકટ કમીટીનો રીપોર્ટ વાંચવાની તકલીફ ભેરો તો તેઓ એજ કહેશે કે તેમાં ઘણી જુવાનીઓ લેવાઇ હતી જુવાનીઓ લેવામાં જાદ સ્વદેશખાતાના પ્રમાણ તરફથી કમીટીને જણાવ્યા માં બાપુજી કે કોઈ સરકારના પ્રતિનિધિઓની સાથે નહુ અસજતો થમ હતી જેને પરિણામે આ કમીટી અને પાલિમેન્ટ સંમત થાય તો એક ઇન્સાફ અરવાનું રાવાલું છે. એ વસ્તુ પ્રમાણના પોતાનાજી તરફથી નહોતી થઇ પરંતુ કીલેકટ કમીટીના રીપોર્ટનું એ પરિણામ હતું કે જેની ઉપર આ સભ્ય ના જાને પહેલું યુરોપી પ્રતિનિધિત્વ હતું. જાને એ કમીટીનો રીપોર્ટ જમમમ સર્વાનુમતિ હતો. કમીટીએ કહ્યું હતું કે ઘણોજી વિચાર કરી તેજી ઇન્સાફ અરવાની સલામત કરવાનો રાવ કહે છે અને એ ઇન્સાફનું પરિણામ જણાયા સુધી કીરીયાક રેકાર્ડેશન બીજાને મોડુર રાખવું. આ આ ના એક મોડા પ્રકારો પક્ષપાતી રાજનીતીની કે ભતીય સર્વોપરિતાતી નહિ પણ સમસ્ત દેશના લાજની અને ઇન્સાફની દ્રષ્ટિએ વિચાર કરવાના પ્રયત્નની એ સરખાત હતી. ૧૯૨૬ ની સાલથી એ માર્ગ અનુસરવામાં આવ્યો છે અને ઇન્સાફનો મળ્યો છે.

કીરી પ્રતિનિધિઓ

મા. અમેરિકાના સભ્યે ઇન્સાફમાં આવેલા કોડી પ્રતિનિધિઓમાંના એકને વિશે કુંસારો કરી આ સલામતે હકાવવા નો પ્રયત્ન કર્યો હતો. હું એ સલામત પ્રતિનિધિઓને જાણવું છું અને સામાજીક વિષયોની લાંબે જામે વેટલી થાતે કરો જતાં એ કોડી આવેલા મહરજોમાંના એક પણ એજ નહોતા કે જેમને મારા ધરમાં એક માનનીય મહેમાન તરીકે રાખવા કરતાં હું જરાયે સંકોચાઈ. તેઓની મહેમાનગીરી કરવામાં હું મનઝરી સમજું. કરનભ કાલીન્કા તેઓમાંના એક પ્રતિનિધિને વિશે "કાપક સર મકમલ" કહી હકાવણથી અને અપમાનકરેલી રીતે બોલવા હતા. ખરેખર, આ મહરજો જાતિ કુંમ સરકાર વાકા અને કુંમીતી કાપ પણ કારાજમાને કીલાવનારા મહરજો હતાં જાને તેઓને વિશે બોલતાં બાપુજીમાં ક્રિતિકારનું કુંક જાને ભેરું જોઇએ અને કુંમીયાના પર ઉપર માત્ર કોરી પ્રજા કીલેજ નથી એમ સમજવું જોઇએ. આ મહરજોને બાપુજી જાન બાપતાં કીમવું જોઇએ.

પહેલો મુદ્દો હું જણવવા કુંમ છું તે એ છે કે, જુલમિ ખાતર આ પ્રકારે પક્ષપાતી રાજનીતીના કીયામાં બાપુજીની જાહેર નહિ જોઇએ. જાણમાં જાણ એક પ્રકારે તો જાણવું પક્ષપાતી રાજનીતીની દ્રષ્ટિએ નહિ જોતાં સમસ્ત દેશીય થમ તરીકે જોઇએ. આ બાબતમાં સરકાર રાજનીતીકતા બાવેલો છે તેને માટે હું તેને જાલિનંદન બાપુજી. આ પ્રકારે બાપુજી રાજનીતીકતાથી જાને ઇન્સાફીજી કુંક લાગી કહીએ.

જુના પ્રખ્યાત વખતના કીયાકા

એમ કહેવાયું છે કે, જુના ટાસવાલના પ્રખ્યાતના વખતમાં એશિયાટીકને રેપાર કરવાની કુંક બાબતમાં નહોતી બાવેલી.

કરનલ કેલીન્સ : મેં જોયું નથી કહ્યું

શ્રી. એલેક્ઝાન્ડર : માનવંત સભે કહ્યું હતું કે તેઓને બહેરમાં વેપાર કરવાનો હક નહોતો. પરંતુ તે છુદ્ધ કરે છે. પ્રીસ્ટન કુમરનો કે ટ્રાંસવાલની સરકારનો પણ હોદ્દાઓને ટ્રાંસવાલમાં વેપાર નહિ કરવા દેવાનો ઇરાદો નહિ હતો. સુપ્રીમ કોર્ટના જોડે ચુકાદાપરથી હું જતાથી અંતુ છું કે તેઓને ત્યાં વેપાર કરવા અવાનું ઉત્તેજન આપવામાં આવ્યું હતું.

કરનલ કેલીન્સ : એ જતાથી તો હું ખુશી થઈશ.

શ્રી. એલેક્ઝાન્ડર : મારા માનવંત મીન જોડેના કાંતી પછી મારી પાસેથી સિદ્ધાંત છે કે તેમનું મનજી દેશોએ આવશે. "કુશી" કહેવાને પ્રયોગ કરવામાં આવ્યો છે. એ કોઈ હોદ્દાઓથી આવેલા મોટા બાબતો જોડેને કાચુ પડેલા નથી. ટ્રાંસવાલ રીપબ્લીકના ૧૯૪૫ ના ૩ નંબરના કાયદા માં જણાવ્યું છે કે :

(૧) આ કાયદો એશિયાની દેશી ભૂમિઓમાંના કોઈ પણ કમ્પાનેને કાચુ પડેલા નીચા કહેવાતા "કુશીઓ," આરણ, મહાવ અને ટ્રાંસવાલની મુસ્લીમ રાજ્યને સમાવેશ થાય છે. (૨) ૧ લી કલમમાં દર્શાવેલા કમ્પાનેના સંબંધમાં નીચેના નીચમ કાચુ પડેલા : (અ) તેઓથી સુ. આ. રીપબ્લીકના નગર તરીકેના હોય તેઓથી કહાયો નહિ; (બ) તેઓથી રીપબ્લીકમાં રજાવર મોકલવી ની, માલેડી કરાવી કહાયો નહિ. આ નીચમ આ કાયદાની અગતીની રિસ્ટ્રિક્ટે કાચુ નહિ પડે; (ગ) તેઓ વેપારના કે કોઈ પણ કારણસર રીપબ્લીકમાં રજામાં થાય તેઓએ તેને માટે જુદા જુદા ધીરેકોટો તરફથી રાખવામાં આવેલા અસર રજીસ્ટરમાં મોતાના નામો નોંધાવવા પડે. એ પ્રમાણે રાખલ થયા બાદ આદિ દિવસની અંદર રજીસ્ટર થતા પાછા ૨૫ ની ૨૫ રકમ આપવી પડે.

એશિયાઈઓને વેપારને માટે ટ્રાંસવાલમાં રાખલ થવાનું અધિકાર ઉત્તેજન આપવામાં આવ્યું હતું ટ્રાંસવાલના ૧૯૦૮ ના કાયદાએ. સોનેરી કામમાં હોદ્દાઓને વેપાર કરતાં અટકાવવા નો કદી પ્રયત્ન કર્યો નહોતો. બ્રીટીશ સરકાર અને તે વખત ના ટ્રાંસવાલના એટર્ની-જનરલની વચ્ચે એ બાબતમાં યજ્ઞવલકાર થયો હતો ને પરથી એવું ૨૫૯ થયું હતું કે સોનેરી કાયદાથી કોઈ પણ કાચુ કોને કરકત આવતી નહોતી અને એવો જોડે કાચુ હક એશિયાઈઓને વેપાર કરવાનો હક હતો. કાયદાનો હેતુ માત્ર આવેલા કોઈ અને મુશ્કેલી વિ. માળતોનો નીચમ કરવાનો હતો. આપણે એકામાં એકાં એકાં તો એવું જોડે કે મુનીયનના એશિયાઈઓ—અને તેઓને મોટા કામ સાફમ આફ્રિકાની પેદાશ નો છે, તેઓને ઇન્સાઈ વર્તવ મળે અને મુખ્યભૂતી તરીકે મળવામાં આવે.

રીપ્રેઝેન્ટની નીતીને પરિણામે આપણી એશિયાઈ વસ્તી થાથી ૧૦,૦૦૦ નો બટાડો થયો છે—૯૦ હજાર નાટાલના હોદ્દાઓ સાફ આફ્રિકાની પેદાશના છે. એ કંઈ નાજની અંજ્યા નહિ કહેવાય. અને ૩૦ હજાર ટ્રાંસવાલના હોદ્દાઓ સા. આ. ની પેદાશના છે, હોદ્દાઓને નાટાલમાં કોણે રાખલ કર્યાં? આંતર કારખાનાઓમાં તોફારી કરવાને યોરાએ રાખલ કર્યાં.

અરમેસોના માનવંત સભ કરનલ કેલીન્સની ઇન્સાઈ વિશેની પ્રશ્ન આ પ્રશ્ને વિશે એકાં "હેર મારી મહ છે કે "એશિયાઈક" નું નામ પડતાં આપણા ન્યાયાધીશો ઉપર પણ તેમને વિચાર

એસતો નથી. અસુધીથીયલ કમીશનપર મોને વિચાર નથી રાખતા એમ કહીને તે ન્યાયાધીશોનું અખ્યાન કરે એ તેમને તો ફક્ત એક વસ્તુથી સંતોષ થાય એમ કહે છે અને તે એ કે, કાયદાનો અમલ કરવાની કુલ સત્તા તેમને જ સોંપી દેવામાં આવે.

આ બાબતને મંજીરપણે વિચારવાની છે અને બીજીની અંદરની અવજા આખતોની સાથે એ કે મળેલા થો નથી છતાં મને કોટકું તો કાઢે છે કે, પ્રધાને આ બાબતનો વિચાર પક્ષવાલી રાજનીતીની સંકુચીય દ્રષ્ટિએ નહિ પરંતુ સમસ્ત દેશના કાબતી બદોળી દ્રષ્ટિએ કરવાનો પ્રયત્ન કરેલો છે કે નેશી આ સત્તાના બંને પક્ષોને તેમને સહકાર મળી કહે. એ સહકાર તેમને મળેલો છે. મોલીકના સભ્ય શ્રી. હંકન આ બાબતમાં પ્રધાનની સાથે નિષ્ઠ સંબંધમાં રહેલા છે અને તેઓ એ આને બાદ કાબર દોષ તો મારી ખાતી છે કે અરમેસોના સભ્યના આપણને વિશે જોડેલું કે મોલ્ટો. હું તેડકું તેઓ પણ મોલ્ટો દોષ. વળી સ્વદેશજાનાના પ્રધાન સીસેમટ કમીટીથી દેરવામાં છે અને મીટીના કમીટી સાથે અલગ કુશી નિષ્ઠ સંબંધમાં રહ્યા છે. મારે કહેવું જોડેલું કે એ સીસેમટ કમીટીપર આ સભાના બંને પક્ષોનું પુરું પ્રતિનિધિત્વ હતું. આ પ્રશ્ને પક્ષવાલી નીતીયા કામમાં સેવાથી કંઈ વળવાનું નથી અને તેથી આપણે તેની સાથે આપણી પુરું દેરવીને આપણા આ મોટા પ્રયત્નને હોલ ઇન્સાઈ અને ભૂતી કે વળતો હોલ રાખ્યા સિવાય કોઈને વાજની વર્તવ આપીને કરવાનો અંકુશ પ્રયત્ન કરીએ.

હોદ્દાઓએ કાયદા ઉઠાવ્યા નથી

એશિયાઈઓએ કાયદો ઉઠાવવાની આપણે જુદા પાતો સંભળી. એ જોડે કામો પસાર થાય અને તે અમુક વસ્તુ કરતાં માલસને અટકાવત કરતો નહિ હોય તો તે માલસે કાયદો અટકાવત નહિ કરતો હોય તેવી વસ્તુ કરીને તે કાયદો ઉઠાવેલો નહિ કહેવાય. મોટા કાયદો ને કરવા કે જે તેજ કરે છે. પરંતુ અમારે અમારે એશિયાઈઓ મુનીયનની ન્યાયની અજાલતોમાં સજા નીચકા એ બારે મુશ્કેલીને તેઓની ઉપર કાયદાનો અંત કરી દેવાનું અથવા કાયદો ઉઠાવેલો હોવાનું આજ મુશ્કેલ છે. અમુક વસ્તુ કરવાનો, દેશની વરિષ્ઠ બદાલ કહેતી દોષ કે, તેઓને હક છે તો તે વસ્તુ કરીને તેઓએ ઝેરકામદે જુદું અને કાયદાને ઉઠાવેલો એવો તેઓની ઉપર આરોપ થી રીને મુશ્કેલી. એ તેઓ કાયદાને ઉઠાવવાની કંઈ આજાકર કંતા હોય તો કાયદો તેમ કરતાં તેઓને અટકાવે. અમારે કાર્ટ તેઓના કાયદામાં મુશ્કેલો આપતી દોષ બારે તેઓએ કાયદાનો અંગ કરેલો કે કાયદાને ઉઠાવેલો નજી કદી કાયદ.

રજીસ્ટ્રેનો કાયદો

આમજ ચાલતાં શ્રી. અલેક્ઝાન્ડર બીજીની કલમેપર અર્થ કરતાં બીજી બાબતો ઉપરાંત રજીસ્ટ્રી માળતમાં જણાવ્યું કે ૧૯૧૬ ના કાયદામાં રજીસ્ટ્રેનો સોનેરી કાયદા નીચે આવેલાં કલમેમાં સમાવેશ કરવામાં નહોતો આવ્યો. આ બાબતમાં હોદ્દા કામનો એક હક બીજી સેવામાં આવ્યો છે. કાલમાં સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદાની રજીસ્ટ્રેનો સોનેરી કાયદાની રજીસ્ટ્રેનો નહિ હોવાથી કોર્ટે કાલકું છે કે જાં એશિયાઈક વિશ્વ કલમે માલ નથી પડી ગઈ રજીસ્ટ્રેનો આ બીજીમાં કાયદામાં આવ્યું છે એ જોડે મને પછી પેદા થાય છે કેમકે તેથી હોદ્દા કામનો સુપ્રીમ કોર્ટે મંજૂર કરેલો એક કાલકું હક કાલ

લેવામાં આવ્યો છે.

ખીણ રીતે આ ખીણ પ્રમુખશાસી સ્થિતિ દુર કરનાર છે અને પ્રધાને આ પ્રમુખને પક્ષપાતી રાજનીતીથી દુર રાખીને રાજનીતીસલાહી તેને ઉદ્દેશ લાવવાનો ને પ્રધાન કર્યો છે તેમ માટે તેમને અભિનંદન આપું છું.

મારી સાહકસની મુસાફરી

(લેખક: નેહાલાલ શ. સોમવા)

(અમારું અંકથી ચાલુ)

અમે ટોચાર પ્લેઝિયર—આ બીમારીથી મારા કૈલા અધી-
શરત મમજ દરી મુજ હતું. એણે અને પુછ્યું: નેહાલાલ!
આ મુસાફરી કા માટે સંભાવવી નોંધ્યો?

મેં કહ્યું: ના! આપણે મુસાફરી કરવાનું નીકળવા છીએ ને!

એણે કહ્યું: "પણ આપણા સાહકસની કોને પડી છે! કાલ
આપણને માન આપનાર આપે છે? પણ તો આપણને મુખ્ય
કહે છે."

મેં કહ્યું: "અલગત! આપણા સાહકસની અમુક અવસર
સિવાય મોટા બાબત કોઈએને કદર નથી, તેઓને રસ નથી.
આમજ વચલી કુનાને સમજવા પૂરતા પણ તેઓ કોળામલા
નથી છતાં પણ આપણે કોપાટેલું કામ અમુક અઠસાવી
કરી અમુક એ કમીવ નથી. આપણે કેવડાકેન તો પ્લેઝિયર
જ નોંધ્યો."

એણે આપણું કદી ઠીક છે આ કદરવીન કોઈ જનના ઉપર
આપાર રાખી કદા મરી જવા માટે એ કદે કેપટાઉન સુધી
જવા તારાજ છે. અને મને પણ મારી વાળવા અમુકમુખ્ય.
મેં આમજ વધવા એને અમુકમુખ્યે પણ અમે જાને એકમેકને
અમુકમુખ્ય નીકળ નીકળવા. એ ના આવ્યો. મેં મારી
મુસાફરી મરી રીટવા અમર કેપટાઉન પ્લેઝિયર માટે સંભાળી.

કેકમે. કદા હું અમુકમે, કોળાનીકાની અમર પડાડી
અમુકમેમાંથી મારી રાને મારેજ મારો મારો કાષ્ટ રહ્યો.
અમર પેસે અને વગર સાથીકારે.

અમુકમેની અમર પ્લેઝિયર પ્લેઝિયર એકલા મુસાફરી કરતાં કાઠીએ
એમ પણ હું કદરવો, અને એમાં પણ હું પડ્યો.

કિવસે કવચિત પડીએના મોડા કીલકીલાટ હું સંભળતો
રાતના સંભળતો સોંકની અમર કરાડો.

કોમ કોમ વખત એકલા એકલા અનાંદ મેળવવા હું અમુક-
કાઠ મંકાઈથી કસી પડતો, કોમ કોમ વખત મેસરા માવતો
અમુકમે કાઠીએમાંથી મોડા પડાડી પડાએ સંભળતો અને
કોમ કોમ વખત તો મારી સાહકસને ધોડુ થા તો મેલું
અમુક અમરતો અને એવા એવા આજાઓ કરતો કરતો.
આમજ વધ્યો પણ કદે કુનીયનમાં તો મેં એક "સાથે
કોરમન" રાખ્યું છે.

હું કોળાનીકા પુરો કરી નાસાએનમાં કુતરો. લાંબી આપણી
કહેવાતી કોરીસ સરકારે અને અમુકમુખ્યે પણ અમુક કોરીની
અમુકમેનીરીથી અને મંકાડ વધવા દીધો અને હું અમેન્ટાવર
આવ્યો.

નાસાએનમાં ન કોમએ અને આવકાર દીધો ન કોમએ
અમર કરી. હું વેલ્ટરીસન દોવા છતાં પણ અમારી સોલાજા
કોમે અને વટલાઈ મયો છે એમ કહ્યું. મુખ્ય અને મેક પણ
કેકલા: મુદરેએએ ઉરવો અને અમુક વમર આવ્યો. વમર
કોમે અમારો અમારો અમુકમેએ મારો આજા અમાની અમારો

આપી અને એક વેપારીએ તો મોકરી રાખી લેવાને કહ્યું.
પણ મારે તો મારા પ્લેઝિયર મળતી રહેતું હતું.

આપણ નાસાએનમાંથી અને કું મંકાડ મળ્યું! કદા પોળાએ
પાછા. નેહાલાલ એક પાછા તો મારા કેમેરા પાછાનીરીસ
ધોવા અને લેવામાં અમની નાખ્યો.

મારા એક નિમજને હું દલ્લ કાષી વજતી રહ્યો હતું અને
તે એ છે કે ગમે તેટલી આર્થિક સરોવજ અને નહે પણ હું
કોમ પાછે અમને કામ નથી સંભાવતો, નથી મામતો. અમુકમે
હું મારા ફેટાએ મેલું હતું અમર કોમ મારા વલી. ઉપરાંત
કેરે તો હું તે સ્વીકારું છું.

(અમુકમે)

વિવિધ સમાચાર

મયા સતીવારે મુજાઇ ફેડીકેપને લાંબે કરમનમાં પ્રમોતો
મત વર્ષમાં એ વખતના કરતાં કક લેન્ડર વધુ ઉતાર્યોએ
કેવરોએ કર્યો હતો.

મરુકુમ કૈડ કાલેડ મરુકુમના રર વર્ષની વખત કદરવું
મયા મંજળવારે લાંબી મંકાળી લોમથી મુજરી મમુ છે.
મરુકુમ અમુકમે કાલેડ આજના કદરવું કોઈરતાનમાં. મરુકુ
પામવાના અમર આવ્યા છે. અનેના કુદરતીએ ઉરુ અને
અંત:કરુકથી કિલકોછ પરાવીએ છીએ અને મરુકુમના રકને
કાલિ મજા લેવી કુવા મુજરીએ છીએ.

કરમનના મી. મરુકુમ કાલમ "મુરલીપતન" અમુકમે
સાથે આફ્રિકા આવેલાં કોડ સરકારના કેલીનેકનના અમુક
મર મીવા કમલ-કુસેન તરફથી સીમકાથી તા અમે મે.
૧૯૩૨ ની તારિખનો નીએ પ્રમાણે પત મળ્યો છે: અવવાલા
સાથે,—તમારો તા. ૧૭ મીનો પત મળ્યો. કરમનની
મુજાકાવ લેવાનો વખત નહિ. મળવાથી અને નેકર મયો.
કરમન એવા વમર તેમજ તમારી મયાની. મુજાકાવ
લીધા વિના સાથે આફ્રિકા કોડી જતું પણ તેથી પણ મયો
જ મેક મયો. પરંતુ એનના નિવસિ કુદરતના અમામમાં
દોમ છે. કરમન આવી તમારી પરાજાવતો કાલેસેવાના
કરતા કેપટાઉનમાં રકી સાથે આફ્રિકાના કોડીએમાં લાએ
સામવવાની અમારી કરમના બાને અમને અંતિ રાજી પામ્યા
હતા. અલી કુવાએ સાથે, તમારો વિમુક. (કોડી)
૧૭૭-૪-કુસેન."

સાથે આફ્રિકન પાર્ટની નોપોટ ખાતે મયા સોયવારે
મજા કલેકનની મીટીંગમાં સા. આ. અને નેકનસીર પાર્ટી
અમે મારાચારીમાં પુરણી, નાકા, અને મોદરના કાપરતો ઉપયોગ
મયો હતો. કેટલાકના આર્થા આંખા હતાં. મેલાલના મેઅર
મી. ને. પી. કુરટે અને સેનેટર કોનરોવ પણ અમમાં મયા હતા.

કોઈરતાનમાં સરકારે કોર્ડીનન્સ રાજ દલ્લ અમુકમે લેવાનો
કરાવ કર્યો છે. આમુ કોર્ડીનન્સની કુદત મુજાકાવના. કામ
પુરી થઈ છે તેથી એક "૧૯૩૨ નો રેકોર્ડિંગ પાવર્સ
કોર્ડીનન્સ" અમમાં મુજવામાં આવ્યો છે કે નેર્ગિક કાલના
કોર્ડીનન્સની રૂએ અપાયેલી અમુક સત્તાએનો અમુકમે થઈ
અમ છે.

મયા રવીવારથી મુજાકાવ કરી કોમી રખાએએ મંજીર
સ્વરૂપ કારણ કરેલ દોવાના અમર અમારો પોલીસ
અમુકમે લેવાનો કદી કદી છે.

પોટર કોપોટકીન

મહાન દરિયાનું કાનિતકારની જીવનકથા

(પાનું ૧૮૬ થી આગળ)

જીવનકથાના પ્રસ્થાન કાર્યાલય તરફથી "કાનિત" નામનું જીવનકથા તેની સરસ્વતિ પ્રકાશના ડ્ર. ૫-૬ તરીકે બહાર આવ્યું છે. એ પ્રસ્થાનના મુખ્ય લેખક પોટર કોપોટકીન છે અને જીવનકથાના સંકલન પાર્શ્વતિથાંકર સાહેબ છે. એ પ્રસ્થાનના વીરત્વનું જાન કરાવનાર છે. તેની કીર્તિ છ આના પાસેથી જુદી છે. 'કાનિત'ના 'ઓપિનિયન'ના વાચકોના આભારે અને એ મહાન વીરત્વની જીવનકથા તેમજ તેના મુખ્ય કાનિતકારી હોયે પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આભાર સાથે અને હૃદયે હૃદયે છાપાયે છીએ.—અ. ઇ. જો.]

પછી ભૂતિય આંતરરાષ્ટ્રીય કામદારમંથમાં એ જોડાયો, પરંતુ એના રાજદ્વારી રમોમાં હોમાઈ જતા કામદારકિતોનો ખ્યાલ આવતાં એણે એ સંધ છોડી દીધી.

એ રાષ્ટ્રી સ્વીકૃતિએમાં તે ભુરૂમાં પહોંચ્યો. સાથે જોડાયો. અહીં એને દાવડ જાવી. દોરનાર અને દોરનાર વચ્ચેની સમાનતાએ એને ખુબ આકર્ષ્યો, એની પ્રવૃત્તિમાં રાજદ્વારી અભિલાષો ન હોવાથી એના કાર્યક્રમમાં એને રસ પડ્યો. અહીં એ સમાજવાદી થયો. પોતાની જીવન-સ્થિતિમાં એ ભમે છે:

"ભૂમિપ્રાપ્ત સ્વરૂપમાં જાસ કરીને માનુષીય તરફથી સ્વદેશવાદી અસાધ્યતાવાદના સિદ્ધાંતો, સરકારી સમાજવાદની ભૂલો જોઈ, આર્થિક સંસ્કૃતિવાદીમાં રાજદ્વારી સંસ્કૃતિવાદી કરવા વધુ રહેલી કાર્યકરતાનો મતાલોક આ મધુ મારા કાલજનામાં આવ્યું. અને પછી આ દિશ્યાલમાં રહેલા કાનિતકારી સ્વરૂપે મારા મન ઉપર છંદી છાપ પાડી પણ ભુરૂમાં રહેવાની સમાનતાવાદે અને મલુરમાં પ્રગટી રહેલી કિશ્કર અને વાણીની પ્રકૃત સ્વતંત્રતાએ, અને તેમની પોતાના જીવનકથાના માટે પ્રાણ બોવાની નિમવાદી એકતિપાએ મારા કાનિતે વધુ રહેવું. એક વ્યક્તિમાં પછી હું પવંતોની પ્રકાર આવ્યો, જા તો પહોંચીએ સાથે રહી રહીને એ સમાજવાદની દીક્ષા લીધી, હું પાંડો અસાધ્યતાવાદી થયો."

માનુષીનને એ કદી મળ્યો નહોતો, છતાં એના વિચાર-જાનની એના ઉપર ખુબ છંદી છાપ પડી માનુષીને પોતે પ્રતિકુલજ હોવાનો દાવો ન કરતાં કેવળ નિરિદાનનના અનુમાથી હૃદયે પોતાને જાણાવ્યો. અને કોપોટકીન અને પણ આજ રીતેનો હતો. એ કાનિતવાદમાં દાખલ થયો તે તેના રાજદ્વારી દેશને લીધે નહિ, પણ જનરલમાં એના અભિતવને લીધે. અને કાનિતની દિશ્યાથી સમાજવાદનાર એના આ પ્રસ્થક મોના મેળો ઉપરથી આ આખું માનસ સ્પષ્ટ રીતે દેખાયા નિના રહેશે નહિ.

સમાજવાદની દીક્ષા લઈ એણે ઉપદેશ આપવાનું કાર કર્યું એને જાણી તે વેળા સમજાવું પડ્યું: 'અભ્યા, કોઈ વચ્ચે મધુ છે કે હું?' પણ આવા રાજવાદે તો એના ઉપર જીવન અસર પાડી. એ તો કાનિતમાં—અસાધ્યતાવાદમાં વધારે ને વધારે રસ લેતો ગયો.

પ્રનામરૂપીમાં નહિ માનનારા છતાં, એનાથી અભાગપ જવાઈ એવી ખીક ન રાખનારા આ કાનિતવાદીએ રાજની આગળ સત્તાને મુઠ્ઠે આગપ્રજ્વળના કાલનાની મહાકીર્તિ

રાખતા, ને કોઈ પણ જાતના અકારના અંકુરને કે કોઈ પણ જાતની સત્તાને તેણે ઘડીબર પણ સાંખી એવા તેવાર નહોતા. કોપોટકીન આવા જાણે સરકાર જની રાજવાદમાં પાછો આવ્યો, ને કોઈનાં એનો પ્રચાર કરવા માંડ્યો. કોઈ સાથે કોઈકેય નથી જાણ્યો, એવો અંખનાઈ પૂરતો એ કિશિત વર્ગમાં મુમ્મલ લાગ્યો. હજારો જુવાનો અને હજારો યુવતીઓએ એના ચોક્ક ઝીલ્યા. કાળાઓ અને મહાકાળાઓ ખાલી પડી, અને મરીયોને મારે એ યુવકવર્ગ વચ્ચેનું સેવા આપવા લાગ્યો. હજારો દિવસકાળાઓ અને રાત્રિકાળાઓ ઉભરાઈ મઠ, અને તેમાં આ પ્રાણુવાન જુવાનિયાઓ પોતાની કક્ષિત રહેવા લાગ્યા. પછી તો એ નવમંત્ર કેરધેર પ્રસરી. જુવાનો અને જુદે, વચ્ચે, આંખો અને પ્રુષ્ઠો વચ્ચે, જ્યાં ને જ્યાં એ નવી જાવનાએ પોતાનાં તુમુલ મુક જમાવ્યાં, ને વિવ્યવજ્જ કરેલા લાગ્યો. અને આ નવજીવનની સુરેખ છેક અમીરાના કુટુંબમાં પણ પ્રગટી નીકળી જાવી. સુવાળા મારમ ઉપર આજવાં પણ જોમના સુકુમાર અરજોને પીકા થતી લાગતી, તે જુવાન અને રૂપવતી જોમનવતીઓ બરફપાથવાં રસ્તાઓ ઉપર, અને અંગે-અંગે લીંછ જામ એવી કંડીમાં એક પણ મરમ નિસાસો નાંખ્યા વિના મુક્તિપથે ચાલતા લાગ્યા. અને જ્યાં એકને નહોતો એકેક ડહાં થતા લાગ્યાં, જ્યાં અમીરીને નહોતો કમીરીનાં જળદળ તેજ કળકળા લાગ્યાં, સર્પ સત્તાનાં સિંદાઓનો કંપવાયુ થયો કહ થયો. તેણે રાજ ને રાજ હમનનીવિતાં નવાં નવાં અભાજ સમજ કરવા માંડ્યાં, અને સેંકડો ને હજારો કાનિત-વાદીઓને સામ્યચિરિયાનાં કાળાં પાણી આપ્યાં.

પણ આપણીના દોર આડે એટલા છુટા હોય, તો એ એક-નિશ્ચયી પ્રજાને કઈ જવા કાળી કહે છે? કળકળતી તોષ કે ઉપર હૃદયે ગીમની માથેક ઉઠતાં લવાઈ જતાં, સજ્જતી આવતી જોણાઓ કે પીળજીની જોમ કસુકતી તલવારો, લોખંડી જીંછો સાથેનાં કેદખાનાં કે કાળાં પાણી કે રાક્ષીનાં માંચડાં દિવસે દવડજવાની પ્રતિજ્ઞાને તોડાવી કહે એમ છે? અને આ કાનિતવાદીઓએ તો પોતાનાં નિષ્કારજને પણ તેજદાર કરવા માંડ્યાં, તવાં કિપિ રચાઈ, તવાં છુપાં મંડ્યો થયાં ને આજેવાનોએ જુદાં નાજરપ કારણ કરી પોતાનો મંજ વધારે ફેલાવવા માંડ્યો. મિલો અને કારખાનાંમાં, હોરોમાં ને પીકામાં, એકતોમાં ને અમીરામાં આ કાનિતવાદે પોતાનાં પર કરી દીધાં. એટલે સત્તાધીશોએ પોતાનું મોં જુદી બાજુ ફેરવ્યું. ૨૦૦૦ યુવકોનેસાધનિરિવા કાલ્યા છતાં આ જળવળ જટકી નહિ, ઉઠકી વધી; એટલે તેણે અજોરાનોજ ઝાલવાને મનસુજો થયો.

પણ આ આજેવાનો એકદમ કાલ આજે એવા નહોતા. સ્ટેપનિયાનો ચેકપલટો, એનું પ્રચારકાર્ણ, આજબજતા અમર્યન સાથે કર ન કરવાના દિમાગવ એકતોમાં પ્રસરી રહી હતી. અને ખીંછ બાજુએ નિરિદિશ્ટ ઓંચોએ મિલો અને કાર-ખાનાનો કળજો લીધો, તેમાં પોતાનો કાનિતવાદ અલાવ્યો. મિલોમાં ૧૫-૨૬ કલાકનું વેતન કરનારી એ નિરિદિશ્ટ આંખો સામાન્ય મલુરજોની જેમ રહેલી. મહિનાઓ થયા પણ એમનું ખર્ચે સ્વરૂપ પકડાયું નહિ. મલુરજોએ કામના કલાક જોઈ કરવાની માગણી કરી લારેજ માલિકોની આંખ ઉઘડી અને તેમને લાગ્યું કે આમાં તો નિરિદિશ્ટ છે! પછી તો એ ઓંચોને યુનેગાર મિનિયુનેગાર અપમાતપાસ્યા વિના સાધનિરિયામાં ફેરવાર કરવામાં આવી. અને એ દેશનિકાએ તો પ્રબલમાં નવીજ આજ જાવાવી, આજ સુધી નિરિદિશ્ટે ૨,૦૦૦-૩,૦૦૦ રૂ. તેને નહોતો તેઓ ૧૦,૦૦૦-૨૦,૦૦૦ થી વધારવા લાગ્યા.

(અપૂર્ણ)

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 2302
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7--6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P.O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશિયા લીમીટેડ**

ન્હાનામાં ન્હાનું પ્રમાણ અને મોટામાં મોટું બેનસ

આપનારી બાસઠ વર્ષની જુની ચીમા કંપની.

જીવંતીના વીમા કલરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે જાણવું હોય તો અને કઇ કંપનીમાં
કલરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદા અને સારા બેનસમાં બેનસ પ્રાપ્તિયમ કરવાથી
મળે તે જાણવું હોય તો બોલો:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીબોના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૪૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાન્નિસબર્ગ,

શિયાળાની કુકરની ઠંડીમાં

કપોટનના વખણાવવા પેાણક પાકા તેજાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક ન. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક ન. ૨
રતલ ૫/-

બદોમીપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મેથીપાક
રતલ ૩/૬

મંડેપાક
રતલ ૩/૬

યુનીઅનના કોઈ પણ ભાગમાં પાંચ રતલની વધારે લેનારને પાસ આજ્ઞ મળે છે.
જલ્દાર મામના મહાકોએ એઈર કાપેજ પેસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	s.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	s.	d.
Yearly	20	6
Half-Yearly	10	6

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ મારેકેટીંગ એઈરેઈસ ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે સુનામાં સુવં દીકી જાયુ માખા સાથે આફ્રિકામાં વંચાય છે.

આવ અને નક્કી મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, NATAL.

એરીયેન્ડ મ્યુઝીક સલૂન,

મામોદેન અને સવજી બાવાઓની હરી ગાયનોની રેકોર્ડોના એજન્ટ.

મને તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં વેક જણના મન હરી છે તેવા ધાર્મિક,
આમાણક અને સંજારીક બોધથી જરૂર ગાયનોની રેકોર્ડોના સંબંધ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને
પુરા કરે છે અને આનંદ આપે છે.

ધર બેઠાં મહાત્મા માંધીજીનો
અવાજ સાંભળો.

જગતને તેમજ આપણો ધાર્મિક સંદેશ.

ઉત્તમ મનાવટના, સુંદર દેખાવ વાળા અને સુખ માઈન્ડ ઓકમ વાળા મામોદેન તેના જોનારને ધણા આનંદ
આપે છે અને તેની સાથે અમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દરમજી આનંદ વધારે આપે છે.

મુલકને હોંદ. અમારી મહત્તર મજબૂત કરે મહત્તર પુસ્તક ગાર રેકોર્ડ ખરીદનારને મેટ આપવામાં આવશે.
અમારે આથી મામોદેન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાજાની મજબૂત મળત રહે.

78

Indian Opinion

No. 28—Vol. XXX

Friday, July 15th, 1932

Published at No. 17, 18, & 19, Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી. "કાશીઆ"

સીડાના બાવો

જુલાઈ તા. ૨૫મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

રૂઢી. "કારાંબ"

ઓગસ્ટ તા. ૮મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

સેકન્ડ ક્લાસ: પાસે ૨૭-૦-૦.

થર્ડ: પાસે ૧૫-૦-૬.

ફર્સ્ટ પાસે ૬-૭-૬, બીરાજી વખર.

મુજલમની વીશી. પાસે ૨-૧૫-૦ રેગીયન પા ૧-૧૦-૦ અને દીકું વીશી. પાસે ૨-૭-૬

રેગીયન પા. ૫-૦-૦ ના રીસાળથી લેવામાં આવશે

સુખના—કલારાએ પેલાના મોટા ઘડીના કલીવાર ૧૨ વાગ્યા બાજુ રસ્તામાં પહોંચતાં રહના.

સેકન્ડ અને થર્ડર મારે એક મહિના અગાઉથી બુકાવડન કરવો.

૧૨૬ દોઢી રેગીયન પેલાના ટીપ્પટ બનાવી ઓશીસમાંથી લેવી અને મહાર મામવાળા બાઈબાએ જમારી આવે

પત્રબવદાર કરવાથી ૫૫ થઈ કહ્યો. રૂઢીમરન સંગ્રહ ૧૨૬ કમરબજ જમારી બતી ટેબલ નીચે લાવે છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamia," Durban.

વધુ સુખના મારે જમી ના મળે—ફીલી પેસેન્જર

એજન્સ રીખ હીમેદ એન્ડ સન્સ,

૩૯૦ પાસેન રૂઢી. દરબન.

૦૧

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

૦૦

INDIAN AGRICULTURE & INDUSTRIAL SHOW

Under The Joint Auspices Of The
Natal Indian Farmers' Association
AND THE
Durban Indian Sports' Ground Association
On the Sports Ground, Durban

On Saturday 6th & Sunday 7th August 1932.

ENTRIES ARE INVITED FOR THE FOLLOWING SECTIONS.

1. Agricultural Products	5. Horticultural Products
2. Dogs	6. Industrial Exhibits
3. Livestock and Dairy Products	7. Home Industries
4. Poultry	8. Needle & Fancy Work
	9. Handicrafts

Stalls, Side Shows, Sports & Other Attractions.

FOR FURTHER PARTICULARS APPLY TO

A. B. NAIDOO,

Sec. Natal Indian Farmers' Association,
158 Victoria St. Durban,
Telephone 4786 Central

N. SULLAPHEN,

Sec. Durban Indian Sports' Ground Association,
P.O. Box 1440, Telephone 4761 Central,

નાટાલ ઇન્ડિયન ફાર્મર્સ એસોસિએશન
અને
ડરબન ઇન્ડિયન સ્પોર્ટ્સ ગ્રાઉન્ડ
એસોસિએશનના આશ્રય હેઠળ
હિંદી ખેતિવાડી અને ઉદ્યોગનું પ્રદર્શન

ડરબનની સ્પોર્ટ્સ ગ્રાઉન્ડ પર શનિવાર અને રવિવાર

તા. ૬ અને ૭ ઓગસ્ટ ૧૯૩૨ ના રોજ થશે.

નીચેના વર્ગો માટે વસ્તુઓ સ્વિકારવામાં આવશે.

૧. ખેતિવાડી	૪. મરવાં	૭. પ્રદુરઉદ્યોગને લગતી વસ્તુઓ
૨. ફળશ	૫. ફલપાન	૮. શીવજી, શુભજી કામ
૩. ઘેર અને ડેરીને લગતી વસ્તુઓ	૬. ઉદ્યોગીક વસ્તુઓ	૯. હાથની કારીગીરીનું કામ.

રમત રમત અને બીજાં આકર્ષક દ્રવ્યો થશે.

વધુ વિષયો માટે મળે:

એ. બી. નાયડુ

સેક્રેટરી, નાટાલ ઇન્ડિયન ફાર્મર્સ એસોસિએશન,
૧૫૮ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ટેલીફોન ૧૭૮૬ સેન્ટ્રલ

એન. સુલ્લપન

સેક્રેટરી, ડરબન ઇન્ડિયન સ્પોર્ટ્સ
ગ્રાઉન્ડ એસોસિએશન,
બોક્ષ ૧૪૪૦, ટેલીફોન ૪૭૬૨ સેન્ટ્રલ.

Indian Opinion

No. 28—Vol. XXX.

Friday, July 15th, 1934

NOTES AND NEWS

THE Hon. E. Baring, Acting Agent of the Government of India, called for India last Monday morning by a. m. *Africa*. The officials of the South African Indian Congress, we understand, had made urgent requests to the Government of India to get Mr. Baring's departure postponed owing to the urgency of the question in the Transvaal. Their representations have, however, failed. An eleventh hour cable, we understand, was sent to His Excellency the Viceroy but no reply was received up to the time Mr. Baring got on board on Sunday night. Some of the officials of the Congress were present at the wharf to say goodbye to Mr. Baring who was garlanded and presented with a bouquet of roses by Mr. S. Ramamjee, the president.

The Oxford Club at Isipingo entertained the members of Science Congress to lunch last Sunday. The Hon. E. Baring was also among the honoured guests. The members of the Club in wishing him farewell presented him with a bouquet.

Mr. Ismail Goolam Rasool, acting for the Indian community of Pieterburg, brought a test case against the Minister of Posts and Telegraphs and the Postmaster-General in the Supreme Court, Pretoria, last week before Mr. Justice Barry. He asked that the Court should order the Postmaster-General to rescind certain instructions given by him, with the Minister's approval, debarring Indians from using the same counter as Europeans at the Pieterburg post office. The case was postponed until Thursday.

In the absence of the Postmaster-General, his deputy, Mr. J. N. Redelinghuyse, is reported to have told that the Pieterburg changes had been carried out after due consideration by his department and with the full concurrence of the Minister. These arrangements promoted harmony and facilitated the carrying out of postal work and were essential to proper conduct of post office affairs. In requiring Indians to attend at the space set aside for non-Europeans the right of access was not denied them, nor was their treatment in any way inferior to that of Europeans.

Mr. Joseph Edelman, an attorney, chairman of the Pieterburg Chamber of Commerce and editor of the *Zuidpersburg Review* filed an affidavit to the effect that as far as he knew there had never been any complaint from the public against the system as previously existing, whereby Europeans and Indians were served at the same counter. That system had never disturbed the harmony existing between the races at Pieterburg. From a public point of view the work had always been carried out satisfactorily under that system. The present system had not tended to promote harmony or to facilitate the carrying out of postal activities.

With the death of Mr. Houssein Cassim which took place last Wednesday there passed away from the life of Durban one of the pioneer Indian merchants. The late Mr. Houssein Cassim was 82 years of age and came from Mauritius in 1879. He was highly respected among the Indian merchants in particular and the community in general. He leaves behind a widow, a son and five daughters. We extend to them our heartfelt sympathy.

SHOW YOUR MANHOOD!

A D.I. 29 Form is the outcome of the recently passed Asiatic Land Tenure Act in the Transvaal. It is a notification form regarding residence upon or occupation of proclaimed land by coloured persons in the Province of the Transvaal to be completed and forwarded to the Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs, Pretoria. The text of the form appears elsewhere in this issue. One thing we cannot understand about this form is what the Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs has got to do with it. What has this matter to do with the Immigration Department? The correct person to deal with it, we should imagine, would be the Mining Commissioner. But this is by the way. It is a mystery which requires to be solved.

The next question is whether Indians in the Transvaal are to be advised to submit to this? If they have accepted the Land Tenure Act then they will certainly have to submit to it. The South African Indian Congress whose president waxed eloquent at the last emergency conference against the Bill has shirked its responsibility of guiding the Transvaal Indians. While the authorities have commenced operating the law the Congress is still awaiting the arrival of the new Agent before it can give its final verdict. If the Transvaal Indians are to be left to stew in their own juice then it were better that the South African Indian Congress ceased to be unless it is meant only for holding high positions. This criminal negli-

Col. Cdt. GUYER: The Minister of Justice undertook to apply the Natal ordinance throughout the Union.

The Minister of the Interior: I know nothing about that. In any case the matter was tackled, and considerable order was established, and I do not doubt that in future the same control will be exercised in the Transvaal as in the other provinces. It is, however, clear where the fault lay, and not with the present Government. A great deal of the criticism of the hon. member for Ermelo and the hon. member for Dundee has actually nothing to do with this Bill. It seems they are under the misapprehension that this Bill has been introduced as a contribution to solve the Asiatic question in the Union as a whole. It is nothing of the kind. We are, in the first place, concerned here with a specific question which arose in the Transvaal in consequence of the contravention of the existing Act on a large scale. That is one matter. The other is that we discovered that the existing Act in connection with the ownership of land by Asiatics in the Transvaal left openings which resulted in the Asiatics using them in such a way that the whole object of the Act was rendered futile. The Act was evaded. True, it was legally evaded, but that does not detract from the fact that the whole object of the Act was rendered futile. For that reason the Act of 1919 was passed to rectify those clauses, and what we are now proposing here is to rectify the other clause that remained as well. The hon. member for Ermelo and the hon. member for Springs (Sir Robert Kotze) made a few objections—the one only a few, and the other in *introduction* of Clause 3 of the Bill. It is possibly necessary to make Clause 3 clearer than what it is at the moment. At first it was the idea of the select committee that a period of five years should be allowed within which all the illegal businesses on the Witwatersrand should be closed down, and provision was then to be made for those people who were so thrown out on the Witwatersrand itself if they wanted to stay there.

Col. Cdt. GUYER: To carry on business or to reside?

The Minister of the Interior: To reside, but also to carry on business to a certain extent. The select committee wanted to do that in the first instance because they felt that if we by a later application of the Act allowed people to do as dealers or to do something else, then it is very hard to throw them out later, and this is all the more so when we have to do with a large number. It is calculated that there are between 200 and 700 Asiatics who would be affected in this way. That was the first reason. We wanted, in such a position, to rectify the injustice in these cases. There is also another reason, and it is the most important one. Members of the select committee, such as the hon. member for Bechtel (Mr. Steyn), the hon. member for Heidelberg (Mr. S. J. de Wet), and the hon. member for Vredenburg (Mr. K. Rood), all agreed that the Witwatersrand itself should provide for these people, because they felt that if we were now to throw out all the Asiatics who had been trading illegally it was not so otherwise but that they would go to the Witwatersrand. We would possibly be rendered in a position to do so, but the Witwatersrand, but none of the members of the Transvaal, because every Asiatic is according to the Transvaal law, is fully entitled to establish himself in any of those villages wherever he wishes.

Col. Cdt. GUYER: And to reside?

The Minister of the Interior: Yes, and to trade. Accordingly, we want to make provision to give as far as possible in the Witwatersrand for the people that are thrown out. The first solution was to remove certain areas, and if the town councils would not do so, then the Minister had to go over their heads and do it. We could then allow the people to live in those areas, and they could then trade there. We went into the matter a little, and it appeared that that proposal would not be practicable. You cannot, if the town councils cannot

find room for the people, just give the Minister the power to proclaim an Asiatic area within the town area. That would cause the greatest friction, and I therefore thought that it was better to follow a different solution. Let the Asiatics who live in a street which is chiefly occupied by Asiatics, coloured people and natives, remain there. You have in any case to provide for them, and why then not leave them there. Ferreira Town is a place where almost exclusively coloured people and natives live. Why not then leave them there? We, therefore, only eject them when they live amongst Europeans, and when they know that they have no right to remain there, and where their presence gives offence. But we allow them to remain where their presence gives no offence. In order to be able to do this, the legal advisers said that we required this amendment in the clause. If we do not have it, it cannot be done, hence it has been included here. Ministers are given greater powers under different Acts.

Col. Cdt. GUYER: You are taking away all the force of the gold law.

The Minister of the Interior: No. Under many Acts Ministers get very large powers of granting exemptions, etc., but we are doing this simply because the Minister cannot act arbitrarily. The Minister is responsible for all his acts to Parliament, and as everyone knows the feeling in the Transvaal on the Asiatic question I can assure the hon. member that neither I nor any Minister who may succeed me can violate this power. He does not do so. No, I do not think that there is the least danger in giving this power to the Minister. Such power is, moreover, to a great extent already given to the mining commissioner under the Gold Law and the mining commissioner has not abused it. Now, if the mining commissioner, who is not directly responsible to this House, can have such power, how much more than should the Minister have it, who is directly responsible to Parliament. The hon. member for Woodstock (Mr. Alexander) referred to the position of the coloured people on the Witwatersrand. Well, there has been a great deal of suspicion on the part of the coloured people, not only in the Transvaal, but also here in the Cape, that this Bill injuriously affects them, but is actually to their advantage, and I think that they understand this today. The Act of 1919 protected the illegal trade on the part of Asiatics on proclaimed ground, i.e., not the Asiatics in general, but only the British Indians. The Chinese did not come under the protection, and the same Chinese businesses which have already existed for 10 years on the Witwatersrand. No one has made any objection to it, but although no one has made it, the Chinese could have been thrown out in 1919, although the British Indians were protected. The coloured people of the Cape who had established themselves in large numbers on the Witwatersrand were in the same position; they also were unprotected. The coloured people did not actually have freedom of owning land outside the proclaimed areas in the Transvaal, but on proclaimed ground they stood on exactly the same footing as the Asiatics and the Chinese, but they had no protection. We do this proposal since it is only to put the coloured people, so far as protection is concerned, on the same footing as proclaimed ground as Asiatics. The coloured people are, therefore, not going to lose by this, but only to gain. There are places such as Ferreira Town and other like Sophia Town, I think, which are inhabited exclusively by non-European, and to a great extent also by coloured people, and if there is such an area where coloured people have long been established and give offence to no one, and where the Witwatersrand in general thinks that it is a good thing for the coloured people to live there, no one can object to the Minister under the powers given him to allow the people to go and live there. That is all I wanted to say on the matter, and I hope that the second reading will

now be passed. I may just add this: that it is absolutely necessary for the Bill to be passed, otherwise in consequence of a recent judgment of the Transvaal supreme court in a Hodepoort case, great confusion will arise, and the municipalities throughout the whole of the Witwatersrand will be able to take active steps and to pit all the people—Asiatics, coloured people, and natives—on the streets, they get the right of ejecting them, and then we shall have precisely what the representatives of the Transvaal countryside on the select committee wanted to prevent, viz., that those thrown out of the Witwatersrand would go into the Transvaal countryside.

Motion not and agreed to.

Bill and a second slave.

(To be continued)

Transvaal Land Tenure Act

A Special Form

The following is a copy of a form to be filled in by coloured persons residing on or occupying proclaimed land in the 'Territory' referred to in our leading article :—

19. 19. 19.

NOTIFICATION REGARDING RESIDENCE UPON OR
OCCUPATION OF PROCLAIMED LAND BY
COLOURED PERSONS IN THE PROVINCE OF
THE TRANSVAAL.

(To be forwarded to the Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs, P.O. Box 244, Pretoria.)

NOTE.—The completion of this form does not necessarily imply that the occupant is in unlawful occupation.

1. Full name of occupant.....
2. Race.....
(State whether South African, Coloured, Indian or mixed.)
3. If Asiatic, state number of Transvaal Legis-
lature Certificate.....
4. Township.....
5. Name of Street.....
6. Municipal number of building.....
7. Stand or erf number.....
(If not filled in, state name of street on which situated.)
8. Extent.....
9. State name of owner of property.....
10. State whether rented or leased, and for what
period.....
11. State whether used for residential trade, or
other purposes.....
12. If used for trade purposes, state nature of trade
exercised on.....
13. (a) State date from which occupant has resided
upon or occupied land mentioned in reply to
question 7 above.....
(b) If after 1st May, 1919, state whether occu-
pant is successor in title, and, if so, to whom.....
14. (a) State whether occupant resided upon or
occupied any other stand or erf in the same
township on 1st May, 1919.....
(b) If so, state number and Street.....

[illegible]

Place . . .

Date: ..

N.B.—A separate form should be submitted in respect of each stand or set occupied, whether in the same township or not.

**Licences (Control) Ordinance
1931**

Regulations

The Administrator in Executive Committee is pleased, under the provisions of section eighteen of the Licensee (Control) Ordinance, 1931 (No. 3 of 1932), to make the regulations set forth in the Schedule hereto.

SCHEDULE

REGULATIONS FRAMED UNDER THE PROVISIONS
OF THE LICENCES (CONTROL) ORDINANCE, 1931
(No. 2 OF 1932.)

Notice of Intention to marry or a Certificate to that effect.

1. *Beatus* is a full-page illustration depicting the Virgin Mary seated on a throne, holding the Christ Child on her lap. The Child is holding a book. The Virgin is wearing a blue mantle over a red gown. The Child is wearing a red tunic over a blue gown. The background is a gold leaf. The text 'Beatus' is written in a large, ornate script at the top of the page.

[illegible]

4. The hierarchical nature of the system is broken by opening the right of nomination to the local community and by the election of the local chairman. Both the great influence of the local community and the election of the local chairman have been found to be important in the success of the forest management in favour of the forest authorities. The local community has been attracted by means of the local chairman, who has been elected by the community, and by means of the local chairman, who has been elected by the community, and by means of the local chairman, who has been elected by the community.

$\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n) \subset \mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$ and $\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n) \subset \mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$. The first inclusion is obvious. The second inclusion follows from the fact that $\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$ is a subspace of $\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$.

Verdelt (a) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (b) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (c) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (d) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (e) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (f) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (g) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (h) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (i) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (j) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (k) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (l) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (m) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (n) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (o) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (p) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (q) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (r) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (s) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (t) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (u) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (v) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (w) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (x) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (y) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11
Verdelt (z) <i>spread out</i> (with <i>spread out</i>)	7	11

Fees received by Rural Planning Board to be paid into
 Public Revenue Fund

7. All funds received by a local government and not otherwise obligated shall be paid into the general fund.

6. The certificate authorizing the issue of a license in respect of any of the trades or businesses specified in the second schedule to the Licensing (Control) Ordinance, 1931, shall be issued in triplicate. The original shall be handed to the applicant when applying; for the license, shall produce one original certificate to the receiver of Revenue, to whom it shall be returned to the applicant with the relative license. A duplicate copy shall be retained by the receiver of Revenue, and a third copy in which the applicant is bound to sign his name and the triplicate copy shall be submitted to him by the local authority as such license is issued, as the case may be. The certificate, original and duplicate copies of the certificate shall be in the forms prescribed by Schedule III to these regulations.

(1) Members of the Board, as defined in the Ordinance, shall hold office for a period of two years from the date of appointment in the following manner: (a) The first Administrator may, at his discretion, appoint any number of any member, and further provided that no member shall serve consecutive meetings of the Board. (b) The Board shall, from time to time, elect or re-elect members to fill the term of any member who has been granted leave of absence by the Board.

(b) For distances exceeding thirty or thirty-five miles, as the case may be, one eighth of the daily rate for transport and subsistence will be paid in respect of each additional day's attendance and transport allowance will be paid for the single journey of time occupied at the starting, intermediate and the return travel; the time occupied on the journey. In the event of a meeting lasting more

(2) 你结婚了, 请告诉我你丈夫的全名。

- (3) Are you married in or out of community?
 (4) Has your husband ever held a licence to trade and does he hold one now?
 (5) Has your husband ever been insolvent or has his estate ever been assigned?
 (6) Has he been rehabilitated?
 (7) Who was his trustee?
 (8) What was his conduct during his term of office?

If the applicant is a native, are the premises hired from a person other than a native? Yes or no.

If the applicant is not a native, are the premises hired from a native? Yes or no.

Should the answer to the two preceding questions above be in the affirmative, has the approval of the Governor-General been obtained in accordance with the provisions of the Native Land Act?

Have you exhibited in a prominent place on the premises in which the business is proposed to be carried on a notice to the prescribed form and during the prescribed period of your intention to apply for a certificate? (See Section 12 of the Licences (Control) Ordinance, 1931.) (See Note on the reverse hereof.)

Location of premises:

- (a) Within a municipality, or
 (b) Outside a municipality, or
 (c) Name of street and street number
 (d) Name of township
 (e) Name of town, village or farm
 (f) Outside a municipality, state:
 (a) Name and number of farm and municipal district
 (b) Or, if in a township give information as to (c), (d) and (e) in the case of a municipality.

State material used in construction of premises
 Material of which floor is constructed—whether wood, brick, stone, cement, or other material

Height of building from floor to ceiling

Are separate quarters used for salesmen, clerks or servants and distance from store?

Distance from store of sanitary premises and whether constructed of wood or other material

Sanitary system employed
 (a) Open pit, bucket or water-borne sewerage

Signature of Applicant

Place

Date

NOTES

(1) In the case of premises within a municipality this form must be sent to the town clerk with the prescribed fee.

(2) In the case of premises outside a municipality this form must be sent to the Rural Licensing Board for the area in which the premises are situated and must be accompanied by a plan of the buildings drawn to scale and the prescribed fee.

(3) The fee for a certificate in the case of premises within a municipality is the amount prescribed by by-law. The applicant should ascertain the amount from the town clerk.

(4) The fee for a certificate in the case of premises outside a municipality is \$5., except in the case of hawkers or pedlars, the fee for a certificate to be paid by a hawker or pedlar is 2s.

(5) State whether business is that of a general or special water manufacturer, serial or mineral water dealer, sportsman, baker, butcher, eating-house keeper, fresh produce dealer, or dealer, hawker, laundry, barber, motor garage, pawnbroker, pedlar, restaurant, refreshment or tea-room keeper.

(6) Section 10 (2) of the Licences (Control) Ordinance, 1931.

"Before an application is made, such person shall exhibit to a prominent place on the premises in which the business is proposed to be carried on a notice to the prescribed form and during the prescribed period of his intention to apply for such a certificate. The provisions of this section shall not apply to any person desirous of obtaining a licence to trade as a hawker or as a pedlar."

FOR USE BY LOCAL AUTHORITY OR RURAL LICENSING BOARD ONLY

Was notice posted at time of inspection?

Remarks

Recommendation

Signature of Inspector

Date

SCHEDULE III.

PROVIDOR OF TRAVELLER

LICENCES (CONTROL) ORDINANCE, 1931

ORIGINAL CERTIFICATE OF AUTHORITY FOR THE ISSUANCE OF A (1) LICENCE

TO BE Handed TO APPLICANT

N.B.—The certificate and licence to be sent to the holder of the Trade or Business. (See the conditions and notes on the reverse hereof.)

To the Receiver of Revenue.

You are hereby authorized to issue a licence to the applicant as described above to (3)

of (4)

to carry on the said trade or business at or within (5)

for the year ending 31st December, 1932.

The trade name, designation or other matter which the said trade or business will be carried on by

The name and postal address of the person who will be in actual control of the trade or business are

Name

Address

This certificate is issued subject to compliance by the applicant with the conditions set forth herein made in terms of Section 12 of the Licences (Control) Ordinance, 1931.

Approved on behalf of

City or Town or Village Council

Rural Licensing Board.

Date Stamp of Officer issuing this Certificate.

NOTE

(1) Here insert designation of licence, using only the words description employed in the relative Licence Act.

(2) Enter whichever is applicable. Hawkers and pedlars are required to take out a certificate annually.

(3) Insert full name or names, not initials.

(4) Insert full postal address.

(5) For the purpose of this form only to which the licence is to apply, the applicant should enter "1931" unless he is a pedlar or a hawker, in which case he should enter "the Municipality of (6)" for a hawker (pedlar) of the Rural Licensing Board.

Conditions endorsed in terms of Section 12 of the Licences (Control) Ordinance, 1931.

Signature of Authorised Officer

City or Town or Village Council

Rural Licensing Board.

Date Stamp

(To be printed on the back of the form.)

The licence will upon application be issued by the Receiver of Revenue. In order to obtain the licence you must produce this certificate to the Receiver of Revenue, complete the form of application which he will give you and pay the licence duty thereon. Your certificate will be handed back to you with the licence. The licence will be valid for the year ending 31st December, 1932, or, if you are a pedlar, for the year ending 31st January, annually, failing which you will be liable to (a) a penalty of 10 per cent of the licence duty for each month or part of a month of default and (b) prosecution for trading without a licence.

The Local Authority or Rural Licensing Board, as the case may be, is empowered by Section 12 of the Ordinance to endorse on this certificate conditions naming and limiting the class of business to be carried on in the premises or conditions in respect of the premises or such other conditions as may be prescribed by any regulation in respect of the trade or business to be carried on.

In terms of Section 12 you are required to obtain the approval in writing of the local authority or rural licensing board, as the case may be, before making any alteration to the conditions.

In terms of Section 12 you must notify the local authority or board immediately you are about to commence trade in business in respect of which a licence has been granted under this certificate.

Under Section 12 any contravention of Sections 12 and 14 or of the conditions endorsed on this licence is an offence punishable by a fine not exceeding £50, or imprisonment not exceeding six months or both such fine and imprisonment.

In terms of Section 5 the licence for which this certificate is granted must be taken out within three months. If not, this certificate lapses but may be renewed for a further three months on payment of a fee of \$5.

[Then there is the "advice copy" and the "counterfoil" of the above certificate, the former to be forwarded to the Receiver of Revenue and the latter to be retained by the local authority given in the Gazette which we do not repeat here as the wording contained in them is precisely the same as in the original with the exception of the sections of the Ordinance given at the back of the original copy. (Ed. 1931)]

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued from last week)

In the South African Railways the elimination of the Indian has been going on consistently. In June 1927 Natal had 1,398 Indian Railway Employees, and in June 1932 there were only 804 Indians. The Heads of Department have received instructions that if an Indian leaves or dies in the service his place should be filled not by an Indian but by an European. If these instructions are strictly carried out, as no doubt they are, in a few years' time there would be no Indian employees on the Railways. It would, therefore, seem that the Authorities are working in a spirit which is contrary to that intended in the Charter.

As one of the results of unequal opportunities that our people suffer from, and owing to the prevailing depression, thousands of our countrymen are out of work in Natal. With the invaluable help of the present Agent of the Government of India, Sir Kurma Reddi, an Indian Unemployment Relief Fund bearing his name has been founded. Relief by way of giving stipends to the workless, who are in distress is being given. A similar Relief Committee, under the Congress, is working in Mafekingburg.

As we have stated above, we accepted the Charter in the belief that in the fulness of time things will adjust themselves that the Indian will take his rightful place alongside the European worker; but if no opportunities are given the Indian worker, and if all the avenues of employment are closed to him, how is he to be expected to conform to the Western Standard of life?

The backbone of the Indian community is the Indian Worker and if it is desired that the community should be allowed to develop itself to its fullest opportunity and to rise to the standard with all emphasis, that he should be given every opportunity to raise himself. As the Indian worker is restricted in his opportunities, he is unable to attain the level of the European.

Our community, even at the risk of being placed at a disadvantage in the labour market, has accepted the principle of equal pay for equal work, and all we ask is that our community should be given equal opportunities.

INDIAN IMMIGRATION AND RETURNERS

The Indian Immigration Laws of Natal are now so framed that indentured labour from India was stopped in 1911. Events have since shown that a large number of Indians have been repatriated under the Repatriation Act. Some of them have died, others have returned to India. In Africa it is estimated that there are now some 100,000 Indians. The Indian community in South Africa will have no Indian Immigrants. The Congress have all along pressed for the repeal of these laws. Under Act 15 of 1921 some of the sections of these Immigration Laws have been repealed, but there are still various other sections which are just as drastic as those that have been repealed.

For instance, there is the question of the registration of marriages, births and deaths. South African born they are still required to effect the registration of marriages, births and deaths at the Office of the Protector of Indian Immigrants.

Again, there is the question of divorce, which have still to be applied for before the Magistrate.

The most degrading provision in the Immigration Laws is that having reference to the age of contracting

parties. In the case of the man the age of consent is 16 and in the case of the girl it is 14.

In these cases, when social reforms are taking place in every country, we submit it is against all moral ethics for any community to be subjected to a law such as the one we have just quoted.

There is also the question of the payment of the monthly tax by the Employer in respect of Employees who are Indian Immigrants or their descendants. The tax payable is 1/3 per head. This is a medical fee and is to be used for the purpose of maintaining hospitals for indentured Indians. This system may have served its purpose when there was a regular flow of indentured labour from India, but at present except for those who are engaged in the coal mines and on the farms, no person takes advantage of the hospitals. There are thousands of our people who are descendants of Indian Immigrants who have never at any time availed themselves of hospitals established under the Immigration Laws.

In Natal the Registrar of Deeds in respect of transfer of properties or passing of Bonds requires an Indian Transferor and Transferee Mortgagee and Mortgagee to state whether he is a Passenger Indian or an Indian Immigrant. In the case of the latter the Colonial numbers have to be given. In some cases descendants of Indian Immigrants have been described as follows:

Monsieur. Colonial Born Indian No. 4854 Head 4850. A more absurd and degrading requirement cannot be imagined. Even in respect of prominent and respectable Indians this requirement is insisted upon.

If an Indian desires to affix his surname before his Christian name, he is precluded from doing so by the Registrar. In other words, as is the custom among Indians, the Indian Immigrant and his descendants are not permitted to have surnames before their baptismal names.

We submit, therefore, that much of this irritation and annoyance would vanish if the whole of the Immigration Laws were repealed and the people affected thereunder were brought under the general Laws of the country.

Mass Meeting

UNEMPLOYMENT

A mass meeting of Indians will be held on Sunday the 17th July, 1932 at the Victoria Picture Palace, Victoria Street at 2 p.m.

AGENDA

1. Appeal to Government for relief.
2. Tea and Soup Kitchen.
3. Unemployment Bureau.
4. Men wanted on Sugar Estates and Wattle Plantations.
5. General.

R. K. KHAN, Vice Chairman
A. I. RAJEE, Hon.
B. A. MEGRAJ, Hon.
S. L. SINGH, Secretary.

Sir Kurma Reddi Unemployment Committee, in co-operation with the Natal Indian Congress.

Food Kitchen for Indian unemployed will be open from 12 a.m. to 2 p.m. from 18th July 1932 on Indian Sports Ground (near Sastri College).

Unemployment Headquarters: Indian Sports Ground.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુરેવડ ૩૦ મું.

ફ્રીનીકમ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૫ જુલાઈ ૧૯૩૨

અંક ૨૮૩

નોંધ અને સમાચાર

શ્રી. બેરીંગની વિદાયગીરી

હીં સરકારના એક્ઝીક્યુટિવ ઓફિસર શ્રી. બેરીંગ મહા સેક્રેટરી હતા, કેવીશમાં હોદ્દા અંગ રવાના થયા છે. અમારા અગત્યના સુચન આપના આર્થિક પ્રતિબદ્ધ કોમિશનના ભારતીય-એક્ઝીક્યુટિવ કમિશનની અમલદારી તરીકે શ્રી. બેરીંગના વિદાયગીરી બોક્ષ રજાવવાને હોં સરકારને ખામ રજાવાતો કરી દત્તા પરંતુ તે નિમિત્ત મહત્ત્વ છે. હોંર મહા સેક્રેટરી હતા પડીએ ના. વાલસરવાને પણ શ્રી બેરીંગને સેક્રેટરી તાર ક્યો હતો પરંતુ શ્રી. બેરીંગ રવીંગની રીતે રહીપરર અદલા લા મુધી તેનો અવાજ આવ્યો નહોતો કોમિશનના ટેકાકા કામગીરીમાં શ્રી. બેરીંગને વિદાય આપવા રહીપરર હાજર થયા હતા. પ્રમુખ શ્રી મોરારજી રસવાણીએ તેમને પ્રકરો હાર અને મોટા અર્થક ક્યો હતો.

મરહુમ હુસેન કાશ્મી

શ્રી. હુસેન મસમ જેઓ 'પાપા' ના નામથી જાણીતા હતા તેઓના અંગે જુલવારે થયેલા મરહુમી રજાવાતો જાણનારી એક જુનામાં જુના, માન પામેલા અને વંચારક હોદ્દા વેધારીના ખાત મહત્ત્વ છે. મરહુમ ૧૮૭૮ ની સાલમાં મેરીયસથી અંગે આવ્યા હતા અને તેમની વય ૮૨ વર્ષની હતી તેઓ જુના વિચારના અને ધર્મી હતા અને મરહુમ અને મરહુમના દેહી હતા ખાસ કરી મેમરી વર્ગમાં અને સામાન્ય રીતે દીકરી મેમમાં મેમોનું ધણું માન હતું. મરહુમ પોતાની પાળના એક વિષ્ણુ, એક રૂબ-૬ અને પાંચ દુપલરો મુધી મવા. તેઓના નરક અંગે અંગ:રસથી દિલસોજી વરધીએ છીએ અને મરહુમના રહને શાંતિ મળીએ છીએ.

સા. આ. શાં દીંદુરવાન પાતાવો

અંગે દીંદુરવાનના અપરો વધારે નથી આપતા અને આપર-લેન્ડમાં અને પુરેવડા અંગ વાંચેમાં માન રહેલા રાજકીય પરિકાંતની વિશ્લેષ અંગે નથી આપતા તેથી વળા વાચકો અસંતોષ દર્શાવે છે. અંગેને પણ અસંતોષ માપ છે કે અંગે વાચકોને જોખની રાજકીય વાંચીએ પુરી પાડી શકતા નથી. પરંતુ આ પત્રનો નુકા હેતુ દરેક સા. આ. શાં દીંદુરવાને સમગી જાણતેલી અંગે કરવાનો રહ્યો છે અને તે ઉપરાંત તે અવશ્ય થયે તો ખીજ દીકરો પણ આપવાને પ્રયત્ન થાય છે. જો મોટા રાજકીય વાંચકો પોતાના તો ખણું સાથે આપા સહાય પરંતુ તેમ નાંદ વર્ધ સહાય હોવાથી આટલેથી સંતોષ માનવો પડે છે. પણ આંગે તો સા. આ. શાં દીંદુરવાને માટે પણ પોતાની જ રિયલિટો વિચાર કરવાનું કામ જોખું નથી. દીંદુરવાનમાં આપણા વાંચકો બહાદુરી પાતાવી રહ્યા છે કે નાંદ તે જાણવાને અને આપર-લેન્ડમાં ડીનેલેશ કેડું રેકર્ડમાન

પાતાવે છે અને પોતાના સિદ્ધાંતને વધારી રહે છે એ જાણવાની વધી દીકરો રોપ તેમ આપણે શાં તેનો વાંચકો કંઈક અંગે પણ લખેને આ દેશમાં દીંદુરવાન પાતાવી આપણું સ્વદેશવિચાર ૧૫૬૦ ન હતીએ એ જાણી આપણને ખાતરજ અંગેના આપણી સામેના કામગીરી અને વાંચકોના આપણી સિદ્ધાંત સમગ્ર વળારથી પાતાવા પાતા બારીએ છીએ.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

શુક્રવાર, તા. ૨૫ જુલાઈ સન ૧૯૩૨

ક્રાંતિવાલના એક્ઝીક્યુટિવ ઓફિસર ડેન્ડુર એક્ઝીક્યુટિવ સરકારે પગલાં લેવાનું શાં હું એક દીંદુરવાન. પુરવાર્યે ક્યો રહેલું તેમ પાતાવ પછી છે કે ૬ ૧૯૩૨ મીન વર્ષના માખરો બારી ઉમ્મ-મેશન અને એક્ઝીક્યુટિવ એક્ઝીક્યુટિવ એક્ઝીક્યુટિવ આપણનું છે. તેમાં રહેલું પાતાવે મોરારજી રસવાણી પસંદ કરતા હોય અથવા તેના બાંધકાર કરતા તેમ તે સંબંધી માંચેલી આપણની છે. એક્ઝીક્યુટિવ એક્ઝીક્યુટિવ અને મુજબતીમાં અંગે અંગ રહ્યો છીએ છીએ. પછી સવામ તેમ જોજ ઉપરિશ્વર માં છે કે આ પાતાવને મુજબતીમાંની સાંધે શું સંબંધ છે તેને કાળું ખાણું તો શુદ્ધ છે અને તેનો વારો અમલદાર માંચામિ રજાવાત છે. પરંતુ તેમાં રહેલો એક ખુદે ત્યારે ખરો.

ખાંચે સવાલ છે કે ક્રાંતિવાલના દીંદુરવાને આ કામ બરણું નાંદ તે તેઓએ લેન્ડુર એક્ઝીક્યુટિવ રિવરડી લીમિટ હોય તો તે તેઓએ બરણું જોખમે ૫ વિદી કક્ષી સંકો રહેલી નથી. સાંધે આર્થિક પ્રતિબદ્ધ કોમિશન કે જેના પ્રમુખ સામેએ એક્ઝીક્યુટિવ એક્ઝીક્યુટિવ એક્ઝીક્યુટિવ મરહુમ કામગીરી પાતાવી વિરુદ્ધ પોતાની વાંચકોના પોતા વધારે દત્તો તે તો ક્રાંતિવાલના દીંદુરવાને આ પાતાવમાં દોરવાથી જાણનારીમાંથી બહારી અંગ છે. અંગે સરકારે કામગીરી અમલ પણ કરેલો શરૂ કરી દીધેલો છે ત્યારે તે કોમિશન તેના ઉપર પોતાનો મુકાદો આપવાને નુકા એક્ઝીક્યુટિવ આગ-ચતની રાદ એક રહી છે. જો ક્રાંતિવાલના દીંદુરવાને એક્ઝીક્યુટિવ સવામ દેવાના હોય તો પાંચ સાંધે આર્થિક પ્રતિબદ્ધ કોમિશનના દરેક વરદીય નથી. સિવાય કે મોટા દોરવામાં અમલવાને ખાતરજ તેની દરિયાની વરદી હોય. માંચે સરવા ના એક પાતાવ દીંદુરવાને પ્રત્યેની દરદારી બેપરવાહ એ સાંધે આર્થિકની દીંદુરવાને મેનની નિયમની સુચવવારી છે.

દરેક સવાલ એ રહેલો કે ક્રાંતિવાલના દીંદુરવાને ખુદ આ બાંધકાર શું કરવા માંગે છે તેઓએમાં સંધ છે કે અંગે છે કે આ સવાલને તેઓ આપી કામને લાગ પડનાર સવાલ

તરીકે ગણે છે કે પોતપોતાના સ્વાર્થી લાભો સાચવી લેવામાં રચી પચી રહ્યા છે? જો કોઈ સવાલ તરીકે ગણના હોય તો તો સા. આદિકમાં તેઓ માટે કંઈક આશા રહે છે ખરી. પરંતુ જો પોતપોતાના સ્વાર્થી લાભો સાંચવવામાં જ પડેલા હોય તો અમારે તેઓને ચોખ્ખા ચબ્બેમાં ચેતવણી આપી દેવી જોઈએ કે તેમાં તેઓને તાત્કાલિક લાભ મમે તે થવાનો દરો છતાં જીવતાજીવત તેઓએ મોતને નિર્મલજી આપેલું મનુષ્યો. તેઓની સ્થિતિ આ દેશના અમલી મુળ વલીઓના કરતાં પણ જુદી થશે. આ દેશના સત્તાધીશો તેમજ પ્રજા તેઓની તરફ ધીર-હારથી નજરે જોશે અને કહેશે કે જનવરના કરતાં પણ ખરાબ વર્તણૂકને તેઓ સાચક છે કેમકે કેટલાક જનવરમાં પણ તેઓના કરતાં વધારે સારાં ગુણો હોય છે. વળી તેઓ સમજશે કે તેઓનામાં એક પ્રજા તરીકે ઓળખાવાના પણ ગુણો નથી; દોહસ્તાનની મહાન અને પ્રાચીન સંસ્કૃતિ કે જેને વિશે ના. શાસ્ત્રીજી અને બીમતી સરજીની દેવી એટલું જણું બોલી અમાં તેના ખરા પ્રતિનિધિઓ તેઓ નથી અને તેથી આ દેશના લોકોને તેઓ અનુકરણ કરવા જેવા નથી બલકે આ દેશને તેઓ બારરપજ છે અને તેઓને તાબુદ કરવા જોઈએ અને જો રહેવાજી માનના હોય તો તેઓના ગુણો પ્રમાણેના તેઓને દરજ્જાને આપવો જોઈએ. વળી તેઓને પોતાની માતૃભૂમિમાં પણ ઉચું માથું રાખીને રહેવાનું સ્થાન નહિ મમે. બારવખાના પોતાના આવા કુટુંબ સંતાનોથી લગ્નવારી અને તેઓને અસ્થિત કરશે. તે વાળખીપણે કહેશે કે તેઓ તેના ખરા પ્રતિનિધિઓ નથી પણ દોહસ્તાનનો કચરો છે અને જે દેશને પામેલા છે તેને તેઓ સાચક છે.

આ દેશમાં દરે આપણે એ સ્થિતિએ પહેલ્યા છીએ કે અમારે આ રીતે વિચાર કરી આપણે આપણા ધર્મ શું કે એ સમજના ધર્મજી જોઈએ. જનકાળમાં આપણે જુઓ કરી દરો આપણને નામોશી સગાકતારા કૃત્યો કરેલાં દરો. એ આપણે દરે માથું ન રાખીએ. જુલકાળને દહાવી દર્મ દરે એક સાથેજ તરવાનો યા હળવાનો સંકષ્ટ કરીએ અને સરકાર આપણી ઉપર જે અપમાનભરેલા કામદંભો લાદતી જાય છે તેના ઓછી અવાજે સહીય વિરોધ કરીએ. પૂરપૂર્ણ કરી આપણા વાળખી દરકોને મારે લડીશું તથા આપણી કોઈ લાસી નહિ કે, પરંતુ નામદં જતી સવળા અપમાનોને સદન કરી લઇશું તો જરૂર આપણી સુધરેલી અલભ આપણી તાસી કરશે. આ આપણી ખરી હસોટીનો વખત છે આપણે શું પગલું લઇએ છીએ જો આજે સમસ્ત દોહસ્તાન વંદ્ય રહ્યું છે એટલુંજ નહિ પણ અવાજ વગરના લોકોના સવાલ તરફ દિલસોજી ધરાવનારા આ દેશના તથા મુશ્કેલીવનો પણ જોઈ રહ્યા છે. અને જો આ ખરા અણીના વખતે આપણે નામદં નીવડીશું તો તેઓની દિલસોજી પણ દમેશન ગારે ગુમાવી બેસીશું. "આપ મુવા વિના સ્વમે" નહિ પડેઆપ." આપણી પોતાની જાતને અને આપણા મધર—સુદને આપણે વહાદાર રહી પૂરપૂર્ણ કરીશું તો આજે ના. શાસ્ત્રી પાછળ આપણને એટલું જણું બંધીવડાવી રહ્યું છે તેમાંથી આપણે પ્રકાશ જોઈશું.

ક્રાંસપાલના દોહિઓ શું કદમ્બર આપ્યા છે જો અમે નથી જાણતા. અમે તો તેઓને બેરીવડીક લેન્ડ ટેન્ડીટ એક્ટને કદમ્બ થવાની સલાહ નાહજ આપીએ અને જન ઉપરોક્ત દાર્મ બરવાતું તેઓ સ્વિકારશે તો તેઓએ એ કામદો સ્વિકારી બીધેમો જાણશે. ક્રમર તેઓને અમારો આપો.

ક્રાંસપાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ડર બીલ

પાલસિન્ટમાં તે પર ચર્ચેલી ચર્ચા

(મતાર્થી આણું)

સર રોબર્ટ કોટલોનું બાબજી

સર રોબર્ટ કોટલો બજાવ્યું કે પ્રધાન ના બીજના હેતુઓ સમજાવી ગયા છે અને તેને ટકા આપનાર હોય, અને આણું બજાવ્યું બીજ અમારે તુરત પાસ કરી દેવાની જરૂર છે તે વખતે તે ઉપર વધુ બોલીને આ સમાનો વખત રોકવા નથી મંજૂરતો. મારે કદમ્બ રશીયસ ટાઉનશીપને મારે થેતુક કહેવાનું છે. માનવત સજન જે મારી અમારો બોલી અમા (મી. બ્રાઉન-કે-ડર) તે પછી તે વિશે વધારે જુમાસો કરવો જરૂરી છે. તે મારે છે કે રશીયસની અન્ન ટાઉનશીપોની માથે સરખાવણી થઇ જકડતી નથી. મારે જાણવું જોઈએ કે ૧૯૧૬ નો કાવદો પમાર થયો તે પહેલાં સીલેકટ કમીટીની જુલાનીઓની પાઠી આપનાર પ્રસિદ્ધ ચર્ચેલી બજા શુકમાં ખતાવવામાં આણું છે કે, રશીયસ આખાને બીજાં ટાઉનશીપોની સાથેજ વિચાર થયો હતો અને તે વખતે કોઈ પણ જાતનો બેંક પાડવામાં કે તેને જુદા પાડવાનો ઇરાદો રાખવામાં આપ્યો નહોતો. પરંતુ પાછળથી અપીલેટ કોર્ટના અન્ન-ટેન્ડર ક્રાંસપાલમાં આણું હતું કે એ ટાઉનશીપને બીજાં હેતુકાર પ્રોફેસ કરવામાં આણું હતું અને તે કારણથી તેને બીજાં ટાઉનશીપોની જુદાં પાડવામાં આણું હતું. કોર્ટ કોલેજ કે તેને ૧૩૦ અને ૧૩૨ મી કલેમોના હેતુકાર પ્રોફેસ ચર્ચેલી બીજાં તરીકે વેળી નાંક લેવા; અને આ ઉભી ચર્ચેલી મુશીબતને નીવડમાં મુકવાને ખાતરજ પ્રધાન ના બીજ આપણી સમક્ષ લાવેલા છે અને તેમાં પહેલાંની કલેમોના પણ સમાવેશ કરવામાં આણ્યો છે.

કોર્ટના આ મુલાકા પહેલાં જોઈવારીની દુશનો ટાઉન-શીપના અમુક બાજમાં હતી અમા તેઓની કાચરી ખામ મન્જૂરવાળેમ તો નહોતીજ ખતારી રીશના બીજાં વેપારીઓએ તેઓને સદન કરી તીષા હતા; પરંતુ તાર પાડ અને અમારથી ગામદામાં ખામી અધ્યાત્મ લારથી તો તેઓએ આ ટાઉનશીપના અન્ન ભાગોમાં પણ પ્રવેશ કર્યો છે અને અમા પહેલાં માત્ર મુશ્કેલીવન વેપારીઓજ દતા આ તેઓએ દુકાનો ખોલેલી છે અને આ શાંતિગત પ્રવેશન એટલ સુધી પધતું મગ્ન છે કે તેથી પટોલની મુશ્કેલીવનોની પ્રોપર્ટીઓની કીમત લડી ગઇ છે. વળી તાર બાદ તેઓએ અમા તત્ત્વા અમારો કહી જાણવામાં આણા નહોતો આ પહેલાના મહાનો ખરીદ કર્યા અને આની સામે પટોલમાં મહેનાર મેરાઓએ વીરાધ ઉઠાવ્યો કે જેનું કારણ ક્રાંસપાલના રહીશોને વિદેશ છે.

૧૮૮૦ માં રશીયસનો દસ રજુ ચર્ચેલો તે જરૂરબધી નહોતો. તે વખતે જાણાણું હતું કે ૧૫ થી ૨૦ વેપારીઓ ટાઉનશીપમાં છે અને તેઓ તેમના દેશ બીનવી લેવા મિમતા નથી. તા ૧ થી એ ૧૯૨૦ નો પહેલાં જે આ દતા તેઓને પોતાના કોમ મળેલા છે. જેઓએ તે નારિય-પાઈ પ્રવેશ કરેલ છે તેઓની સામે વિરોધ કરવામાં આણ્યો છે. રશીયસના પ્રાંતનિધિઓએ સીલેકટ કમીટી સમક્ષ કરેલી રજુબાત તરફ મારે આ સલાત પ્રધાન બેચનું જોઈએ. તેઓએ જાણાણું હતું કે :

"રશીયસનો વિચાર બીજાં ટાઉનશીપોની સાથેજ થયો હતો. મારાજાના હેતુ ૧૯૧૬ ના કાવદોથી

આમાં રક્ષણ કરવાનો હતો. એવીજ ભરત ખર્ચ થતી. આને હવે જણાવ્યું છે કે ૧૩' કરતાં વધુ મુશ્કેલી અને સુરક્ષિત નથી એક નબળાં સુધી લઈવેળ.

તેઓએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે:—
"મોટાના ફરમાનથી જાણે છે બીજાં માધ્યમે-સો આપેલાં છે. જાણે દ્રોણવાળાના પીળા વાળોમાં આપવામાં આવેલું છે તેવા કામદારો તાપન માગીએ છીએ. આમાં દાખલ થીય જાણે મોટાં જોવા માગીએ છીએ. પરંતુ જે એકામીટીના ત્યાં કામદારને જ તેઓના ઉપર જાણે મુશ્કેલી નાખવા નથી જાણે. આમાં કહેવું કહ્યું થયું નથી બન્યું. આ જાણે બીજાં રહેશે જાણે પ્રયત્ન જાણે અટકાવવા માગીએ છીએ.

આ વાતવામાં મારો ફોટો જે સમાજવાદનો જ છે મુશ્કેલીના હોવા અને વેપારીઓની વચ્ચે મેરવાળાં નથી, પરંતુ તેઓ વધુ પ્રયત્ન અટકાવવા માગે છે. આ બીજાની જાણ થયી તેમ જાણ છે, પહેલાં પાનાની પહેલી જાણ હતી કે મોટાં પ્રમાણે જે બીજા જાણ વધુ જાણ કરી જ તેના કામદારો વિશે અને જાણ છે. મારી પ્રમાણે વિનંતિ છે કે તેમજે આ નવી જાણ કે બીજામાંથી કાઢી નાખવી જાણે જુની જે તેજ રાખવી તે મુશ્કેલીના મારા પ્રતિનિધિઓ બીજાની સાથે એકમત થશે અને તેના વિશેષ બીજાને કરશે નહિ. કે આ બીજાને દેશ આપું જ. (અંતર)

લાયસેન્સીસ (કન્ટ્રોલ) એડર્ટિનન્સ

તેની રૂએ વધારેલા વાતો

તા. ૮ જુન ૧૯૩૨ ના ફરમાન પ્રતિષ્ઠિત એડર્ટિનન્સ ૨૬૭ નંબરની નોટીસમાં ફોલવાળા ૧૯૩૧ ના લાયસેન્સીસ (કન્ટ્રોલ) એડર્ટિનન્સ (૧૯૩૨ નો ૩ નંબરનો કાયદો) ની કલમ ૧૮ ની રૂએ નીચે પ્રમાણે વધારેલા વાતો વધારે પડ્યા છે:—
સર્ટીફિકેટ માટે અરજી કરવાના ફરમાનની નોટીસ જાહેર કરવા વિશે

૧. લાયસેન્સીસ કન્ટ્રોલ એડર્ટિનન્સ, ૧૯૩૧ (૧૯૩૨ નો નં ૩) ની કલમ ૫ ની રૂએ અરજદારને જે પેમીસીસમાં વેપાર કરવાનો હોય તેની ઉપર આકર્ષિત જાણે આ વધારેલાં શોડ્યુલ ૧ માં પ્રીસ્ક્રાઇબ યએલી ફોર્મ પર પોતે લાગતી વજા-જતા સાક્ષ્ય એથોરાટી કે રૂલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડને સર્ટીફિકેટને માટે અરજી કરે તે પહેલાં ૧૪ દિવસ સુધી રોજ નોટીસ ચોટી રાખવી.

સર્ટીફિકેટ માટે અરજી કરતું પ્રીસ્ક્રાઇબ્ડ ફોર્મ

૨. અરજદારે એવી અરજી કરતી વખતે આ વધારેલાં શોડ્યુલ ૨ માં પ્રીસ્ક્રાઇબ યએલી એપ્પેન્ડિક્સનું ફોર્મ ભરવું અને જે સરકાર યદ્ય કે વેપાર મુનીસીપાલિટીમાં કરવાનો હોય તે જાણેલાં પ્રીસ્ક્રાઇબ યએલી ફોર્મ સાથે અને જે રૂલ એથોરાટીમાં કરવાનો હોય તે આ વધારેલાં જાણે આ પ્રીસ્ક્રાઇબ યએલી ફોર્મ સાથે લાગતી વજાગતી સાક્ષ્ય એથોરાટી કે રૂલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડના મોકલા આપવું.

પ્રીસ્ક્રાઇબ યએલી ફોર્મ બંધાવવા વિશે

૩. સર્ટીફિકેટને માટે મુનીસીપાલિટી હોય તે જાણેલાં જાણે આ વધારેલાં જાણે પ્રીસ્ક્રાઇબ યએલી ફોર્મ રહેલાં જાણે પોસ્ટલ ઓફિસની ભરી સહાય. પોસ્ટલ ઓફિસને જાણ કરવા જાણે પોસ્ટલ ઓફિસ અને મુનીસીપાલિટી લાગતી વજાગતી સાક્ષ્ય એથોરાટી કે રૂલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડને જાણે કરવાં જેની પ્રીસ્ક્રાઇબ વજાગતી એ, પોસ્ટલ કે રેવન્યુ ડિપાર્ટમેન્ટના સ્વિકારવામાં આવશે નહિ.

રૂલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડ તરફથી આપવામાં આવનાર સર્ટીફિકેટની પ્રીસ્ક્રાઇબ યએલી ફોર્મ

૪. રૂલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડ તરફથી આપવામાં આવનાર સર્ટીફિકેટને માટે નીચે પ્રમાણે પ્રીસ્ક્રાઇબ કરવામાં આવે છે:—

	શી. રે.
એડર્ટિનન્સ મીનરલ વોટર મેન્યુફેક્ચરર	૫ ૦
એડર્ટિનન્સ મીનરલ વોટર ડીલર	૫ ૦
ઓપાથીકરી	૫ ૦
બેકર	૫ ૦
બુચર	૫ ૦
ઇર્મિન-દાર્ડસ કોપર	૫ ૦
ફેસ મેક્યુસ ડીલર	૫ ૦
જનરલ ડીલર	૫ ૦
ફોક્સ	૨ ૦
હોન્ડરી	૫ ૦
મોલર	૫ ૦
મોટર ગરાજ	૫ ૦
પેન ઓફર	૫ ૦
પોલર	૨ ૦
રેફ્રેજરેટ, રીફ્રેજરેન્ટ અથવા ડીફ્રીકેટર	૫ ૦

રૂલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડે વજા કરેલી ફોર્મ બંધાવવા

૫. સર્ટીફિકેટને માટે રૂલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડ તરફથી વજા યએલી ફોર્મ નાજા પ્રતિષ્ઠિત રેવન્યુ જ-૩માં આપી દેવા માં આવશે.

સર્ટીફિકેટનું પ્રીસ્ક્રાઇબ્ડ ફોર્મ

૬. ૧૯૩૧ ના લાયસેન્સીંગ (કન્ટ્રોલ) એડર્ટિનન્સના બીજાં શોડ્યુલમાં દર્શાવેલા યદ્ય કે વેપાર માટે લાયસેન્સ આપવાની સત્તા આપનાર સર્ટીફિકેટની વજા નક્ક કરવામાં આવશે. મુળ નક્ક અરજદારને આપવામાં આવશે, જે તેણે લાયસેન્સ લેવા જાણે જીસીવર એ. રેવન્યુને જાણેલાં અને જીસીવર લાયસેન્સની સાથે તે અરજદારને પાછો આપી દેશે. બીજા નક્ક અરજદાર વેપાર કરવાનો હોય તે ડીફ્રીકેટર, ડીસીવર એ. રેવન્યુ પર મોકલી આપવામાં આવશે અને તેની તરફથી તે જાણે રાખવામાં આવશે અને બીજા નક્ક લાગતી વજાગતી સાક્ષ્ય એથોરાટી કે રૂલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડ તરફથી મોકલ માટે રાખવામાં આવશે. સર્ટીફિકેટની મુળ, બીજા અને બીજા નક્ક આ વધારેલાં શોડ્યુલ ૨ માં પ્રીસ્ક્રાઇબ યએલી ફોર્મમાં કરવામાં આવશે.

इहं लक्ष्मण-नयनं मेवैव भूतं वीर्यं
लक्ष्मण-नयनं

[illegible]

(૨) બેરડની યીટીએ બોરડે ન્શાવેલી તારીખે અને જસમિ
મજાએ, જ્યાંયે જ. પ્રમુખે પોતાની બુધીયો કાજ પજ વખત
બોરડની ખંડો યીટીએ બેરડી કાજો; યજી જે અરજીએ
તપાસવાની ને. ૫ બોરડની યીટીએ કર અદિલામાં જેકાદર
બોરડમાં આવશે. અને અરજદારની કમ્પા દને તે પ્રમુખ
બેરડની ખાજ યીટીએ બેરડી રાજો - અનિજીમાં તેની
ખાજ યીટીએ બેરડવાનો કપજો ખર્ચે અરજદાર તરફથી
કિડાવવામાં આવશે.

પ્રમુખ નરહરિ ભોલાવાયેલી કપડાં મીઠીમિઠી સોઝામાં
કાઢી ૨૪ ટાણે અગાઉ મોટીમ આપવામાં આવશે.

(ક) અણખોળે જાણને માનવના બે મનોરથોથી હારમ ગણાશે,
જ્યાંને હારમ થઈ શકે ત્યાં જ્યાં કંઈ પણ હાર નહીં થાય તે સિદ્ધિ
પ્રાપ્ત

(૨) બોરકપર ખાલી પડેલી જગ્યાઓ એમ્બીનિટ્રેટર તરફથી ડાયલમાં નવ વર્ષ માટે ખાલી પડેલી જગ્યા પુરાવાને જે સાબુના મીઠાનીમાળ્ય કે થઈ તે બોરકપરથી નીકળ્યા અથવા એમ્બુસે તરફ ફર્યા હોય તે બોમ્બેલાદે દં ન ભા સૂચી કોલકાપર રહેશે.

(4) प्रदूषण सामान्य घोट लेमण करटोम घोट व्यापपाणे
६० रुपये

(૬) બોરડાની પ્રયોજ શીટોળના હામની ચીલીદ તેને કાઢે તાજાકામી આલેશી આકા મેરપરીમાં નીચણત રૂબણાગાં આપણે, અને નવી ચીલીદને તે પડકારી પહેલી શીટિંગ મમદા મંજુરી કાઢે તણ કસકામી આપણી અને મંજુરી થતાં મજુયા લરકાંથી લેપર કાઢી કરવામાં આપણી.

(૧) ખેડામાં અમુક વિધાય, બીજા એકાદરેજી નીચેની
કારણો નીચે દર્શાવેલ વિધાયના એકાદરેજી દ્વારા ખેડો

(1) ବିଜୁଳି ଓ ପଦ୍ମ — ଶିଶୁମାରୀ ଉପ-ନାହି (କଟକରେ ୩୩) ଉପରେ
୧୫. ୧୫ ଡିଗ୍ରୀ ୩୩ ମିନିଟ୍ ଉପରେ —

(iii) ... ऐतानुसार ... तदर्थी अर्थात् २४ प्रमाण
... अथवा अथवा विरक्त आते ... अथवा अथवा अथवा अथवा
...

[illegible]

(સર્વ) રવ ૭મા ૨૨નાં બોજા પચ્ચન મ.રે. પદ્મ ૧૨ કલાક થી બોજા નાંક. એ ૧ મંત્રજ્ઞને સુવાની જગ્યા થાતે રાખવી જડી દરે ના. આખા દિવસનું બોજાપન આજવામાં બોજે; એ જગ્યા જગ્યા તેનાં કામે રાખવી નાંક જડી દેવા એ અરધા કિલોનું સંસ્કારન આજવામાં બોજે.

(31) १२ अलाक इतना आका, पदार्थ क इलाक इतना
आका नहि, बज्जाने मार आरवा हिनसुं आलापन-स
आपनस आलसो.

(૫) ... કક્ષાકે કરતાં કોઈકા વખતને માટે વાજવડી ખાસા ખર્ચ થયો હશે તે આપવામાં આવશે.

(૨) ટ્રાન્સપોર્ટ એક્સાયઝ—સેક્ષરને પોતાના સ્થાની રેલેક્ટ્રીફીકેશન લાયસેન્સિંગ બોર્ડની મીટિંગમાં હાજરી આપવા અથવા બેઠકમાં કમ્પેરેન્ડ કમ કમ કમ કમ મુલાકાતી કરવી પડી હતી ના હોવાથી એક્સાયઝને માટે દરરોજ રેલ્વે—

(બ) ને તેણે રણમાં મુકાબરો કરી દેવા નો પોતાના રહેઠાણની નજીકના રહેઠાણથી ચીંતાની કચ્છને ભગતી જગ્યાએ પહેલિયવાની નજીકના રહેઠાણ સુધીનું પહેલા ગરબ આપવા જવાનું પાડું.

(બી) રસ્તાની ધુણાકરી કરવાની કોય તેા દિવસની સહ,
૧૦ દ્રાસપોષ્ટ જોલાયન્સ;

(બી) જો રેલ અને રંગા બનેલી મુશાકરી કરવાની હોય તો પેટા કલમ (એ) મુજબનું ભૂલ અને પેટા કલમ (બી) મુજબનું એલાવા-શઃ તો તેને એવા રહેલાઓથી ગણે મ મથના પેરાવાથી હરાવાથી હદની બહાર મુશાકરી કરવાની હોય તો:

(૨૧) જે ગ્રેન્ડપ્રાઇઝ પોતાની જાતે પાવરતા હોય તેઓને પાવલીક સર્વિસના ઓફીસરોને વખતો વખત સાથે પકડતા હોય તે દરથી જોલ પન્સ મળશે અને ઓરડના પીબલ ગ્રેન્ડપ્રાઇઝ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ મેં એવા વધુમાં વધુ વજન ગ્રેન્ડપ્રાઇઝને મારે માત્રો વધારાની પેની ૨ મળશે; આ એકાવન્સ નવા ગ્રેન્ડપ્રાઇઝી ટ્રેનર્સી મુસાફરી મેટ્ર સ્ટોર્સી દરેકે ત્યાં આપવામાં આવશે નહિ, પરંતુ નવા ગ્રેન્ડપ્રાઇઝી ટ્રેનર્સી કરતાં ઓરડમાં મુસાફરી કરવાનું વધારે પગલું હશે ત્યાં બદલારી દર મુજબ રેલ ટીકાગા પુરતું એકાવન્સ મળશે; સિવાય કે, આજ કોર્પોરેશન દરમ્મ સ્પોન્સોર્સીંગ ઓરડના પ્રમુખની ઘણામજાથી એડમીનીસ્ટ્રેટર તરફથી આપતી પાઠન કંદરાની અને જે દરથી કંદરાની સત્તા મળી દરેકે તે આપવામાં આવશે.

[illegible]

(ક) મોડાગાંધી ડીરક્રીકટમાં ગીચ માખણ સુધીના અંતે
અન્ય ડીરક્રીકટમાં ૩૫ માખણ સુધીના અંતરમાં
માટે, મહામદરી ટાપીયાન ગમે તેટલો વજન અપાયેલા
હોય છતાં, માખ એકજ દિવસનું નાવૃદ્ધ અને ક્રાંતિ-
પ્રેરક ખેતાય-સં આપવામાં આવશે; તથા એકજના
સંકીર્ણથી મીડીયાની જગ્યાનું આગર ૩૦ માખ
કરતાં એકનું હશે જા, એકજર પોતાના સંકીર્ણથી
એકજર સંકીર્ણ હોય તો સુધીનું મદરું એક દિવસ
ના કરતાં વધારેનું એકાય-સં આપવામાં આવશે
તોલ.

(ત્રી) ત્યાં જ્યાં ત્રીસ કે ૩૫ માઈલ કરતાં વધારે દૂરી ત્યાં વધારાના ૨૨ પાંચ માઈલ કે તેના ભાગને માટે શેડ્યુલો દરના આક્રમાં વાળવું એલાવન્સ આપવા માં આવશે જિવાય કે, ૨૨૨૧ ગમે તેટલા વખત ગમે તેમ છતાં એક સંકલિત જર્નલ માટે વધારેમાં વધુ કે ૪ દિવસના એલાવન્સ કરતાં વધારે આપવામાં આવશે નહિ. ત્યાં મીટીંગ એક કરતા વધારે દિવસ ચાલેલા દશે ત્યાં બીજા દિવસનું નિર્ણય એલાવન્સ આપવામાં આવશે પરંતુ મીટીંગમાં રોકાયેલા તમામ અને કમલ જર્નલો વખત સામે કુલ નવ દિવસ ના કરતા વધારે નિર્ણય એલાવન્સ આપવામાં આવશે નહિ.

(૪) ત્યાં મેમ્બરો પોતાની મોટર વાપરના દશે ત્યાં કમલ

(૫) ની રાજ્ય આપવામાં નિર્ણય એલાવન્સમાં દિશાળ નીચે પ્રમાણે કરવામાં આવ્યા

(અ) મેમ્બરના રહેઠાણથી નીચેની જગ્યા સુધી આવવા જવાના વધુમાં વધુ મીલ માઈલ સુધીને માટે મેમ્બર પોતાના મોટરો ગેરહાજર રહેવા દશે તેટલા વખતના એલાવન્સ આપવામાં આવશે પણ એક દિવસના એલાવન્સ કરતાં વધારે આપવામાં આવશે નહિ.

(બ) ત્રીસ માઈલ ક્વેર અંતરને માટે મેમ્બર પોતાને મોટરો ગેરહાજર રહેવા દશે તેટલા વખતને માટે આપવામાં આવશે પણ બે દિવસના એલાવન્સ કરતાં વધારે આપવામાં આવશે નહિ.

બે મીટીંગ એક દિવસ કરતાં વધુ વખત સુધી સભાશે તો મેમ્બરને ગેરહાજર રહેવું પડ્યું દશે તેટલા વખતને માટે એલાવન્સ આપવામાં આવશે પરંતુ (બ) આપવા (ત્રી) માં જણાવ્યા મુજબ બે કે ત્રણ દિવસના એલાવન્સ કરતાં વધુ આપવામાં આવશે નહિ.

ચદમુલ ૧

હાંસપાલ મોટીન્સ

લાયસેન્સીસ (કન્ટ્રોલ) ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૩૧

લાયસેન્સીસ (કન્ટ્રોલ) ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૩૧, કલમ ૫ (૨) અનુસાર લાયસેન્સને સાઠ સર્ટીફિકેટની અરજી કરવા અથવા નીચે પ્રમાણેનું ફાર્મ ૧૪ દિવસ સુધી દરેક આકર્ષક જગ્યા માં મોકલવું પડશે.

નોટીસ

આથી નોટીસ આપવામાં આવે છે કે, લાયસેન્સીસ (કન્ટ્રોલ) ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૩૧ ની કલમ ૫(૨)ની કમ પાંચમી કમે નીચે ચર્ચા કરનારનો (૧).....ની.....ને આ પ્રેગીસીસમાં (૨).....નો વેપાર કે ધંધો કરવાને લાયસેન્સ માટે સર્ટીફિકેટની અરજી કરવાનો છવાશે છે.

૧. નામથી વેપાર કે ધંધો ચલાવવાનો છે તેના નામ..... છે.

અથવા વેપાર કે ધંધાના બધા મલિકદારનું આખું નામ..... છે.

અરજદારની સહી.

ચોટલ એડરેસ.

ના.

નોંધ

(૧) આદિ લાખલી વગથલી લોકલ મોટીની કે કરમ લાયસેન્સીસ મેમ્બર નામ જણાવવું

(૨) અહીં વેપાર કે ધંધો અરેટ્સ અથવા મીનરલ લોકલ મોટર, એવે વીકરી, એકર, છામર, પટોપ દાઉસ ધાપર, ફરેકા પ્રે..... કીસર, જનરલ કીસર, મોન્ટરી નાગર, માલર મગાજ, પોન પીકર, રેસોરન્ટ, રીસેરચમેન્ટ અથવા કીફમ ધાપરનો કન્ટ્રોલ છે તે જણાવવું.

સેમુઅલ ૨

હાંસપાલ મોટીન્સ

લાયસેન્સીસ (કન્ટ્રોલ) ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૩૧

લાયસેન્સીસ (કન્ટ્રોલ) ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૩૧ ની કલમ ૫

(૩) ની ૩મે સર્ટીફિકેટને માટે અરજદારને જર્નલો મોટીફિકેટ થી નર્થ ચાલતી વગથલી થકી નીચેનીની કે કરમ લાયસેન્સીસ માટે મોકલી આપવું.

અરજદારનું આખું નામ..... (પુખ્ત પરણેલી સ્ત્રી કે પુત્રની ને જણાવવું)

અરજદારનું ચોટલ એડરેસ.....

અરજદારનું રહેઠાણનું એડરેસ.....

અરજદાર કે નામથી વેપાર કે ધંધો કરવા માંગના હાથ નેનું નામ.....

કર્મ કે પાર્ટનરશીપના કરવાના કરનારના આખાં નામ.....

.....

.....

વેપારના બધા વલીસદસરનું આખું નામ અને એડરેસ:

નામ.....

એડરેસ.....

અહીં અત્યંત વેપાર કે ધંધાના નામ [જુબી નામ (૫)]

.....

અરજદાર નીચેના પ્રશ્નના જવાબ આપવા:—

(૧) તમે તમારું વધુ બીજા નામથી રાખી વેપાર કરો છો અને ક્યાં રહો છો.....

(૨) તમે બીજા કેમ પણ નામથી..... એલાવવા છો.....

(૩) તમારું રહેઠાણ નામ..... છે.....

(૪) તમારી એડરેસ કદા મીનરલન્ટ કે એલાવન પ્રેમલી છે.....

(૫) જો કમ હોય તો તમે ક્યાં નિર્વાહારેટ ચલાવો છો.....

.....

.....

.....

અરજદાર ત્યાં હાથ ના નીચના પ્રશ્નના જવાબ આપવી:

(૧) તમે પરણેલાં છો કે પુણરુટ.....

(૨) જો પરણ્યા હો તો તમારો પરણીત આખું નામ.....

આપવા તમને બધા આપવામાં આવે છે.

જે નામથી વેપાર ચલાવવાનો છે તે નામ આ છે

વેપારના ખરા વાદરદારનું નામ અને પોસ્ટલ એડરેસ નીચે પ્રમાણે છે:—

નામ.....

એડરેસ.....

લાયસેન્સીસ (ક-ટ્રાસ) એડ્વિનન્સ, ૧૯૩૧ ની કલમ ૧૪ ની રૂએ આની અંદર જણાવેલી શરતોએ અરજદારને આ સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવ્યું છે.

ઓથોરાઇઝ્ડ ઓર્ગીસર.

સીડી & દાઉન કે વૅસિંગ ડાઉસીસ.

ફરજ લાયસેન્સીંગ બોર્ડ.

આ સર્ટિફિકેટ આપનાર ઓર્ગીસરની

તારીખનો સ્તાંપ.

નાંધ.

(૧) જ્યાં લાયકાત વળગતા લાયસેન્સના કાયદામાં જણાવેલી હોય તેજ લાયસેન્સની જાત જણાવવી.

(૨) જે નહિ લાગુ પડતું હોય તે હેજા નાંખવું. હેકર અને પેટલરે દર વર્ષે સર્ટિફિકેટ હઠાવવું પડશે.

(૩) આદિ આખાં નામ આપવાં, માત્ર સુનીક્ષ્મલ નહિ.

(૪) આખું પોસ્ટલ એડરેસ.

(૫) જ્યાં જે રથળ કે સત્તાને આરે લાયસેન્સ આપવામાં આવ્યું હોય તેનું એડરેસ આપવું જેમ કે જનરલ ડીસરને આરે "૧૯૮ ચર્ચ રોડ પ્રીસીડીયા" પેટલર (અરબન) ને આરે "પ્રીસીડીયાની મ્યુનીસીપાલિટીમાં" હેકર (ફરજ) ને "ફરજનગર" ફરજ ઓર્ગીસરને આરે "આ પ્રમાણે.

લાયસેન્સીસ (ક-ટ્રાસ) એડ્વિનન્સ, ૧૯૩૧ ની કલમ ૧૪ ની રૂએ એડરેસ કરેલી શરતો

ઓથોરાઇઝ્ડ ઓર્ગીસરની સીડી.

સીડી, દાઉન કે વૅસિંગ ડાઉસીસ.

ફરજ લાયસેન્સીંગ બોર્ડ.

તારીખનો સ્તાંપ.

પાછળ જુઓ.

(ફોર્મની પાછળ જુઓ)

અરજી કરવાથી રીસીવર ઓફ રેવન્યુ તરફથી લાયસેન્સ આપવામાં આવશે. લાયસેન્સ મેળવવાને આ સર્ટિફિકેટ તમરે રીસીવર ઓફ રેવન્યુને મળાવવું, તે તમને આપશે તે ફોર્મ અરજી અને તેને લાયસેન્સની ડ્યુટી આપવી આ સર્ટિફિકેટ લાયસેન્સની સાથે તમને પાછું આપવામાં આવશે

અને તે તમારે અવિખળા કામને આરે જાળવવી સાચવી રાખવું. લાયસેન્સ ડ્યુટી વેપાર કર કરવાના એક માસની અંદર, અથવા, જે રીન્યુઅલ હોય તે દર વર્ષે રીન્યુઅરની તા. ૩૧ મીના અથવા તેની પહેલાં કરી દેવી; જે અરજી સુઠશે તે (ખ) નહિ અરજી હોય તે પ્રત્યેક મહિના કે તેના બાજને આરે ૧૦ રૂા દંડ અથવા પડશે અને (બ) લાયસેન્સ વગર વેપાર કરવાનો મુન્હો લાગુ પડવામાં આવશે.

લોકલ ઓથોરીટી કે ફરજ લાયસેન્સ બોર્ડને એડ્વિનન્સની કલમ ૧૪ થી આ સર્ટિફિકેટમાં "પ્રીસીડીયા" કમ જાતનો વેપાર થઇ શકશે તેની મુર્બાદા બાંધવાની શરતો નાખવાનું અથવા પ્રેગીસીસને લખતી શરતો નાખવાની અથવા જે હેજા કે વેપાર કરવાના જાંખમાં આપવો કે રેગ્યુલેશનથી ફરજવા માં આવેલી હોય તેવી બીજી કોઇ પણ શરતો" નાખવાની સત્તા આપવામાં આવી છે.

કલમ ૧૪ થી રૂએ તમારો પ્રેગીસીસમાં કમ પણ ફેરફાર કરવા અમાઉ તમારે લોકલ ઓથોરીટી કે ફરજ લાયસેન્સ બોર્ડની મેમ્બર સમિતિ મેળવવી પડશે.

કલમ ૧૧ ની રૂએ આ સર્ટિફિકેટથી તમને આપવામાં આવેલાં લાયસેન્સનો વેપાર તમે શરૂ કરો કે તુરતજ તેની તમારે લામવી વળમતી હોય તો ઓથોરીટી કે બોર્ડને અખર કરવી એકમી.

કલમ ૧૭ ની રૂએ કલમ ૧૧ અને ૧૪ ના અથવા આ લાયસેન્સ હેપર એડરેસ બંનેથી શરતોનો બાંધ એ મુન્હો કરશે અને તેને આરે વધુમાં વધુ થા. પગ નો દંડ અથવા વધુમાં વધુ ૭ માસની કેદ અથવા દંડ અને ફેરવી સજા થઈ શકશે.

કલમ ૮ ની રૂએ જે લાયસેન્સને આરે આ સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવ્યું છે તે લાયસેન્સ પણ મહિનાની અંદર હઠાવી લેવું એકમી. જે નહિ કદબ્યુ હોય તે આ સર્ટિફિકેટ રદ જશે પણ સી. પ ના સી કરીને વધુ પણ મહિનાને સાફ રીન્યુ કરાવી શકશે.

[ઉપલાં સર્ટિફિકેટની બીજી તરફ રીસીવર ઓફ રેવન્યુફર મોકલવાની "એડવાઇઝ કમી" છે અને ત્રીજી તરફ સર્ટિફિકેટ આપનાર સત્તાની પાસે રાખવાની "કાઉન્ટરસીગ્ન" છે. તેમાંનું તપાસ્યું ઉપલી અક્ષર નક્કરી પાછળ શરતો આપવામાં આવી છે તે ખાદ કરતાં શરખુજ હોવાથી અમે તે જ્યાં જાણતા નથી.—અ. જ. એ.]

આબાર

મારા મગફળ વડીલ બાઇ અમુજ હાજી મહમદ કાલા મજ તા. ૨૭-૧-૩૨ સોમવારના મપોરના ને વાંચે પેટમાં કુઝાવાની સાથે ઉભડીની કુંઢ મુદત બીમારી બોમવી આશાની રૂનવાનો લાગ કરી મવા છે તેમાં જે જે લાઇએએ દેન કીવામાં બામ લઈ અને દિલસોજ પાડવાના વારો અને પચો મોકલી મદારા કુખમાં વામ લીધો તે મહુનો આ અથા હારા અંતઃકરખુપુર્વક આબાર માનું છું.

લી. હાજી ઈસ્મખાલ હાજી મામદ કાલા.

દાંસવાલ એસીયાટીક લેન્ડ ટન્યુર એક્ટ

ખાસ ફોર્મ

દાંસવાલમાં સોલેન્ડ લેન્ડપર વસવા અથવા તેનો લોગવટો કરવા રંગીન વર્ણના લોકોને બંધાયેલું ફોર્મ કે જેને વિશેષ અમારા અંગ્રેજીમાં અને ઇસ્ટરો કરેલો છે તેની અંગ્રેજી નકલનો ગુજરાતી તરજુમો નીચે આપીએ છીએ:—

ડી આઇ. ૨૯

દાંસવાલ પ્રોવીન્સમાં રંગીન વર્ણના લોકોને પ્રોવિન્સ લેન્ડપર વસવા અથવા તેનો લોગવટો કરવા અમથી નાટીસ

(અંગ્રેજી અને ગુજરાતીક બંનેમાં કમ્પ્યુટર, ચોક્કસ રજૂ, પ્રીટરીયા ચોક્કસ અપડે.)

નોંધ: આ ફોર્મ ભરવાનો લોગવટો કરનાર ભરવારે લોગવટો કરી રહ્યા છે એવો ખાસ અર્થ થતો નથી.

1. લોગવટો કરનારનું આધુ નામ.....
2. જાતી.....
સા. આ. કસડ, હોદી, કે જોના એ જમુવાન.
3. એ એસીયાટીક લેન્ડ તે દાંસવાલ રજીસ્ટરેશન કમિટીકરનો નંબર જમુવો.....
4. રાજ્યનીય.....
5. રજીસ્ટ્રી નામ.....
6. મહાનગર મ્યુનીસીપલ નંબર.....
7. રેન્ડ કે અફનો નંબર.....

જો થયે વિભાગ દોષ તે પેલા વિભાગનો નંબર પણ જમુવો.

8. વિસ્તાર.....
9. પ્રોપર્ટી/માલિકનું નામ જમુવો.....
10. આકૃતિ કે લાંસપર છે અને કેટલી મુદતને માટે તે જમુવો.....
11. રજીસ્ટ્રી, ચેપાર કે બીજા કપવાળને માટે વપરાય છે તે જમુવો.....
12. જો ચેપારને માટે વપરાયું હોય તે કો ભતનો ચેપાર કરો છો તે જમુવો.....
- 13 (અ) કપર જમુવેલ છે માં પ્રથમ અમાખનાં લોગવટો કરનાર અમાખન કઈ તારીખથી વસવાટ કરે છે અથવા તેનો લોગવટો કરે છે તે જમુવો.....
(બ) જો તો કે જે ૧૯૨૯ પછી દોષ તે લોગવટો પ્રસવનાર સંકેતરૂપ ઈન ટાઈટલ છે, અને જો દોષ તે ફોનો છે તે જમુવો.....
- 14 (અ) તો કે જે રજીસ્ટ્રીના એક ટાઈટલમાં લોગવટો કરનાર બીજા કોઈ રેન્ડ કે અફપર પણ વસવાટ કર્યો હતો કે તેનો લોગવટો કર્યો હતો તે જમુવો.....
(બ) જો તેમ દોષ તો તેમાં રેન્ડ કે અફની રહીત અને નંબર જમુવો.....

લોગવટો કરનારની સહી

રજીસ્ટ્રી.....

તારીખ.....

સુચના: પ્રત્યેક રેન્ડ અને અફને માટે જાડું ફોર્મ ભરવું. પણ તે એક જ ટાઈટલમાં આવેલું હોય થા નહિ.

મારી સામકલની મુસાફરી

(સેખક: જોડાલાલ જી. સેખીયા)

(અપા અંકથી ચાલુ)

એન્ડાવરથી હું સોલેન્ડપરી પહોંચ્યો. ત્યાં પણ મારા માટે પ્રમીશનના તાકાતો હતા.

તાંતી હોદી શમતા આજેવાનોએ મારા માટે પ્રથમ કચો પણ તેજી નિર્માણ નીરડયા. મને જોકે સોલેન્ડપરી હોદી હું આવેલો તેજ રહેને પાછું આવ્યા જવાની મોટી મજા.

મેં પોલીસને સાંપેલી રીવાજર લેવા હું ગયો. પણ પોલીસે કેરડમને રીવાજર આપી દીધેલી અને જેટલે ને આવવા આનાકાની કરી. મેં પ્રમીશનને વજાવી દીધું કે મારી રીવાજર જો પાછી નહિ મળે તો હું સોલેન્ડપરી નથી છોડવાનો. મને જોશમાં મોકલવાની જમણી મળી. મેં ન મજુરશરી, અને હોદીમાની મદદ માંગી.

હોદી આજેવાનોએ મને રીવાજર છોડીને ગાલ્યા જવાની સલાહ આપી. મને જોશમાં મુકરો એ બહોલે તેઓને કરમ જાગી અને મને સમજાવ્યો છતાં પણ હું મક્કમ રહ્યો. અને મારી મક્કમતાએ કેટલાક મોટા કહેવાતા હોદીમાનો ગ્રસ્તો તો બેઠારી લીધો પણ સરકારની મક્કમતાને મુકારી અને મારી રીવાજર મેળવી. જોલ તો નહીં મળ્યા, બીજારી બાંદીજ સરકાર દબુ નથી સમજી કે હોદીમાને અને જોશમાં જવાથી તો બીજાકલ નથી કલ્યા.

મારે કહેવું જોઈએ કે મેં મારી મુસાફરી કલ સુધી એક હોદી તરીકે પુરા રાખાનથીજ કરી છે.

અને પ્રમીશનને મને માછો પકડી દીધો સોલેન્ડપરીમાંથી જેટલે મદદ કે કદર ન થયે એ પણ એક માત્રાલ છે. સોલેન્ડપરીથી કેપટાકનના નજીક મેં મને ગડવર જવાનું જાગ્યું ન હતું મારે તો હજી પોટુગીઝ અંકેલો મીરવો હતા. અને જાગ્યું હજી હું આગળ રહ્યો.

આફ્રિકાની પટાળી તરીકે જામેગીના રમણીય તરીકે એક નાનું મામ જસેલું છે. ત્યાં હું ગયો મામનું નામ 'તેલ' હતું પોટુગીઝ સરકારના લાખામાં એ છે તાના પોટુગીઝ સ્વરનરને હું ગયો, મારી જુકયા સદી કરી એલે અને ૧૦૦૦ ફરલત બંધીત આપ્યા એને મેં કહ્યું કે "મારી પાસે રીવાજર છે. કંઈ રામી તો નથી ને" એલે કહ્યું "એમાં તં શું કહ્યું? એ તો અંબલમાં રહે તે લોકો બધા પાસે હોય."

કેટલાં જોળા એ જાગ્યા અને મારી દુરના આટખટાના અનુકવોથી હું બાધી થક્યો છું કે પોટુગીઝ જોડો અજા અને જોળા જે. તેઓમાં સહેર આમરીનું ગુમાન નથી. રંજ-બેદની એરી હવા હજી તેઓને તથી ગાંઠી. મને તથી કોઈએ અટકાવ્યો એ દેશમાં કે તથી મારી રીવાજર માટે પ્રયત્ન.

અને તે તથી મેં મેં મેં હું દેશજોજાએ આવી પહોંચ્યો.

મારે કહેવું જોઈએ કે પોટુગીઝ રેજીસ્ટ્રીના હોદીમાને તરફથી મને હીલ્કીક મદદ નળી અને લાખામાં હું આર્થિક મુશ્કેલીમાં તથી દરાન વળી.

મારી આખીય મુસાફરીમાં જી અને મીટીંગ બરી મળ
૧૬૦૦૦૦૦૦ આપવામાં આવ્યું હોય તો તે ફક્ત કન્ડાએન
માર્ગ ન-પ્ર હતું.

જીને કાર પછી યુનીયન કોમિટીને મળે છે પરનીક માટે
જીએમ થયો, પણ પ્રગટીકને ના થકી, અને કાર
પછી કી. વધો અને પ્રીટીરીયાના મા. નેલીની મદદથી એ
ફક્ત ૧૪ દિવસની પરનીક મેળવી.

૧૪ દિવસમાં મધ્ય પ્રા. કરવી એ કેમ અને? અને સાથે
ન છુટકે ટેનમાં પ્રીટીરીયા આવ્યું ૫૫૫

અસળતા! મારે જુદા કરવું જોમએ ૨ સંજોગવજાત,
અમર પ્રતિજ્ઞ વખતોમાં એ અપનેનો કપચોમ છોડે છે પણ
તે જોજામાં જોજીય જોખામ.

પ્રીટીરીયા મને અપનેનોમ આપી મારે ટાઇમ વધારી આપ્યો.
અને છે યુનીયન દરમ આખ્યાયી થો. ૪.

યુનીયનના દીકરીઓએ મારે મારે સત્કાર કર્યો છે અને
તે મદદ આપે છે તેમજ આપી તેને મારે છે તેઓને મદદથી
જુ. એ આપેલી મદદ છે મારી દુરની જુ પ્રસિદ્ધ કરવામાં
અરમવા છન્યું છે કે જે સર્વને વખતોગી થઈ પડે.

અસળતા! દીકરીઓને મારી દુરમાંથી રીકા કરવા જેવું
મદદ મળે છે તેમજ અને દીકરીઓને આવ છે કે દીકરા અને
નીકા સિવાય બીજી કંઈ તેઓ નથી જાણી શકતા.

હું મારી દુર માફિસોની રીકાએ અમર પાન્ટીક મગાઓના
આધાર નથી કરતો. મને તેવાઓની ફરકાર નથી.

મારી દુરના હાલ તો ખાટલા ખુલાસા કરી છે વિરમીક.
આજ સમયે છે કે તે યોગ્ય થાય તેમ મધ્ય સમયે.

વિવિધ સમાચાર

ગમે રવીવારે પ્રસીડીંગની કોરીયન્ટ કલ્પન તરફથી કરવામાં
મળેલી વિ નામકાઓઓની પ્રસિદ્ધતા સખ્યોને લાંબ આપવામાં
આવ્યું હતું તેમાં જી, જેરોમ પણ જોઈ માનનીય મહેમાન
હતા, તેમને કલ્પ તરફથી સફળ મદદ છન્યી પ્રલનો તેરો
અર્પણ કરવામાં આવ્યો હતા.

મીસ રીકા મેલીક નામની જોઈ ૨૦ વર્ષની મુવતિ મધ્ય
રવીવારે રેમહાડીસના એરોરોમ આગળ વિમાનમાં બળ
મરી હતી. મી. જી.યમ મેલર્કાક નામના મોમ્લરે જુવિ વિમાન
આખ્યાયીક પ્રા. છન્યું મદાવ્યું તેવું જોનજીત મોટથી અવાધી
તેને પરાધું તોએ દિતારવા પવન કર્યો. જેવું વિમાન અગીનને
અડક્યું તેવોજ ગરજો થયો અને પાછલર પોસે બહાર ફેલી
પડ્યો અને મીસ પંવાઈને ખેંચી મદદ પ્રમન કર્યો પણ
મદદાનું જોર જોઈકે જુવિ હતું કે તેને જમાવી નહિ શકાય
અને ૧૫ મીટીટમાં જોનજીતમાં એ મુવતિ સાથે વિમાન
અગ્નિને ગરમ થઈ ગયું. મોમવારે મીસ પંવીડની ફરનકામાં
મી જોઈ કલ્પર મોખસીસિ આજ સીધો હતો.

પ્રીટીરીયાની મોટર કોમિટીસપા પ્રીટીરીયા અને નોન-પ્રી-
પ્રીટીરીયા માટે જુદા કાઉન્ટરો રાખવામાં આવ્યા છે અને દીકરી-
ઓને નોન-પ્રીટીરીયા કાઉન્ટરે જવાનું કહેવામાં આવે છે તેની
સાથે પોસ્ટ ખાતાના પ્રમાણ અને પોસ્ટ ખાટર અનરકની

સાથે લાની દોઢી જામની વલિ જી પ્રમાણકે સુભામ રસુમે
કરેલો ટેસ્ટ ફેસ પ્રીટીરીયાની સુભામ કાઉન્ટમાં મી. અરલીસ
મેરી સમક મધે અદકાડીયે આવ્યો હતો અને સુરવાર
સુખી મુલતવી રહેલો હતો.

પ્રીટીરીયા એમ્બર કોમિટી પ્રમાણ અને 'જાસ્ટિસ'ના
બો રીવ્યુ'ના તર્જા જી નિસા એકલમેને એક એરીકાના
મા અજીવું હતું કે આ જુવિ કાઉન્ટરો કરવા અમારુ જે
ફેલી ન સતી ફેલી તેની સાથે અદેર પ્રાન સરકાઈ ફેલી જુવિ
વાંધા હોંએ દોવાતું પોતે અવધું નથી. એ ફેલીયા પ્રીટી-
યાની પ્રમાણ વચ્ચેના સમકાવમાં ફેલી ફરકલ આવેલી
નથી. અદેર દિલ્લે એ ફેલીયા કમેલા કામ સંતોષકારક
રીતે અમલુ હતું હાલની ફેલી સંમકાવ મધ્યારનારી કે સાક
આતાનું કામ વધારે સરળ કરનારી નથી.

ફેપતા પાકમિન્ટના એમ્બર મેમ્બર પ્રાન બાકમે સા. આ.
પાટીની જોઈ પ્રીટીરીયા અજીવું કે માવજને યુનીયનમાંથી
છુટું જુવિ પોસ્ટથી નહિ કલ્પે તેના વીજળીમાં ફરકે કરતા
યુનીયન અરકારને ૫૦ સાખ પાઉટના અર્જ થયો છે અને
ફરકાનમાં બંદરખર ૧૦ લાખની વધુ ખર્ચ થયો છે. અને
યુનીયનના સધામાં બંદરે કરતાં તે બંદર જોઈકે વેપાર આપે
છે. યુનીયન પોસ્ટનો વેપાર નાદામ સાથે મધ્ય કરી છે તો
તેની રેલમે અને બંદર છુટી પડે

ફાકમળને ખાતે પાકમિન્ટના પ્રામિટીકેનમાં સા. આ.
પાટીની કાર અને નેકનલીટની છવ મધ્ય છે, ફેવરન્ટ સી.
હવલ્યુ એમ. પ્રુટીકાને ૨૦૨ વધુ વોટ મળ્યા છે. આ
છવથી નેકનલીટ પાટી ખુબ ફરખાઈ મધ્ય છે અને ફે.
મકાન તેમજ વધા પ્રમાણ બંદરખર હોંએ સુખાકમાંથીના
તારો મોહલ્યા છે. સા. આ. પાટી સુદર મહેનત કરીનું
આધારન છે છે.

એરાવાનો પાટીક સંદેનકાકલની આધિક ફાનરનમ સુભામ
તા. ૨૧ થીએ ખુલ્લી મુકાઈ. તેમાં દાખરી આપનારઓ
માટે પાકમિન્ટના મકાનમાં મારસો ફેમો તૈયાર કરવામાં
આવ્યા છે.

મેલરો (વરીયા) માં એક સીવીયેટ શીકમ કંપની "હાજા
અને મેરા" નામની એક શીકમ તૈયાર કરે છે જેઓ મેલ
જન્મે અનીઓ વચ્ચેને એક જતાપવાનો છે. સીવીયેટની
દિલ્સીક કાજાએ તરફ છે.

મંડનથી કલકત્તાની ૮૦૦૦ માલકની મુસાફરી મોટરમાં
અમાન રહતે ફેલી પ્રીટીકા છનિખાના 'મનેરા' રડીમરને
ફરવી ફેકને ફેપર યેટકે બેનીનન એક નાની પ્રીટીકા પ્રીટર
માં નોખ્યા છે આફી આપતી આફીઓ જોજામાં સિવાય
જુધી માર્ગ રરને રાખવાનો તેજે પ્રારો રાખ્યો છે. ડમારકસ
થી જમદાર સુધીના ૫૫૦ માલકનું રજુ જોજામાં મુલ્કીયલ
આરે એવે સંભવ અજાવાપ છે

અજોરાની પાકમિન્ટે શીક એક તેસ-સખા બેકવાના
ઠકાને મધે અદકાડીયે કમેલા આમ-વજીનો સ્વિકાર કરવાને
દાવ કર્યો છે.

હોલોસ્તાનને સમતા તાર સમાચાર

(એક અભિપ્રાય તરફથી)

જુન તા. ૨૭ મીએ પોરબંદરના પ્રધાનમંત્રીને ચાલનાં આપેલું છે, તાજાં આવતા પત્રમાં કેલ કાલાકારને નવું પ્રધાનમંત્રી રચના બહાનુ થઈ છે.

૩૪ મીનીટમાં ૩૪ જામ પાઉંડને પુરુષો—મોનાંબીક પ્રેસ-સનું અંક ૧૫૪૫ નંબર ૩૩ જામ ૩૪ પાઉંડની અસરવામાં આવી છે ને જનજન તેરહોલ અર્થ કરાવે છે તે ૩૪ મીનીટમાં નવાંબું ને પોંચે પણ થયું. એવેન્ગે માહરના કુટુંબમાં પ્રતિનિધિ મા. એ. રેન્ડેસે દીકા કરી હતી કે નવાંરે આપણને આમાં ફેરફાર એવેન્ગે અમલમાં નથી તે પછી તે ઉપર વિચાર કરવો નકામે. અમલમાં માટે કઈ પણ થઈ પડે ત્યાં જીવ નવાંબું ને પાસ પણ થઈ. આપણી હાલ કાલેસીસોના સભ્યો પણ આવી ૩૫ ૧ ને ને ૩૬ ૧૦ ના કટ વાળી હાલે કરાવે તે કરતાં મત આપવા પિતા એવેન્ગે એક મુંઝે એવે પાસ થવા દે તે રહે સારું.

હોલોસ્તાનની સેન્ટ્રલ એક્ટરને એવેન્ગે એવેન્ગે (પોરબંદરના પોર્સિમ આફિસ) માં ૧૫-૧૨-૧૯૨૭ નાં દિને લ્યોના પોરબંદરને. પા. ૧ ની હિમતને માલ વોરવાના સુક ઉપરથી પકડી કાઢ કરવા માં આવી હતી. ૬ મહિના પછી ફેરમાં કેસ આલે. ને એ હિમતે મહાશયે આરથી ૩૫૦ દિવસની રૂઠ ને તેડુ દિવસ ફરનાં બહાનું તથા ફેરમાં અર્થ મરવાની સભ થઈ તેને ૧૯૨૮ ના દીકોન્ગેમાં છાડી દેવામાં આવી. તેને બીટીસ સરકારને અરજી બીટી કે તેને બીટી સાથેબોની બુલાની ઉપરથી સુન્દેગાર કરાવે. હો. આ ઉપરથી બી. સરકારે પો. સરકારને તેની ફરી તપાસ ચલાવવા બહાનું ને તપાસમાં તેને નિર્દોષ કરાવી ફોરે એવેન્ગેબોની સરકાર પો. ઉલ્લાનીના પા. ૧૮૦૦ બદલા તરીકે આપવા.

અહિંની પોરબંદર કોલેસમાં કામ કરતા બીટીસ રઈવત મી. હિન્નાની ઉપર ચાલિની ન પાઉંડની હિમતની પોરબંદરના તહેમત માટે ગયે નયે આ વર્ષના પશ્ચિમ કીનારાપર દેરા નિહાળની સભ થઈ હતી. તે સાથે આવીલ થઈ. ૧૧ વર્ષની ફરની સભ દીકોન્ગેમાં આવી હતી પણ કોલેસે સુન્દેગારે સખત ઉન્કાર કરી એવેન્ગેબોની સરકારને અરજી કરવાથી કાલ તેને છાડી સુન્દેગાર આવી છે. આ કોલેસમાં પણ બહાનું છે કે બીટીસ સરકારે એવેન્ગેબોની કીધી હતી. કેલકા બીન સુન્દેગાર હાલેબો આવીલ રીતે સખતતા કરી પણ તેઓની કાલ ફોજ સાંભળે.

૬૦ હુલતપર એવેન્ગે માહર ફરકીકલના કીધેની મોડીઆ નામના ગામમાં એક પોરબંદરે હાલ મારી માયુ ફોડી નામની હવાબીસ આપુ નામના એક હાલેન્ગે જીન ડાયુ તેને પકડવામાં આવી અને. વીસ કોટ એટલે જનજન પોણી બસો પાઉંડના બહાનુપર ઉલ્લામાં આવી છે. તેનો બચાવ એવો છે કે કેલકા હાલેબો કાલે, કાલા કલ તેને મારવા બાબતે મોગી પોતે બચાવ માં કાલે મારતાં તે મરી ગયો. ને મોડા હાલેબો દુમલો એવો એવો હોય તે એકને માર પકડતાં રૂં બીન બાબતે મયા. એકલા હાલેબો કુ હિમતેસ હતાં અહિંના હાલે વેપારીઓની ફરજ છે કે આ વચે તપાસ મનાવે ને અરનારું કોઈ નહિ હોય તે વેપારી મંદને પોતે પોતાના અર્થે વચોલ કરી સુન્દેગારને બાબી સખત કરાવવી. નહિ તે એક વખત ફાવી ગયો તે હવે બહાનું હાલે વેપારીઓ વેપાર કરી સરકારે નહિ. અરજના વેપારીઓ ઉપર અરજના વેપારીઓને આપાર છે.

આ પ્રાયરુ દેકાર્ડ અહિં 'અહિં અહિં અહિં' ના કામ એક અમલમાં કામ હાલ અહિંની હાલે એવેન્ગેબોની તારીખ ૨૬-૭-૩૨ ના રહે રાતે ૮ વાગે એક સભ થો. નવમરકાલ કરી-

વાલના પ્રમુખપદે ચાલનાં હતી. પરંતુમાં હાલેબોની હલતિને સમતાં કાપણે મયાં હતાં અર્થ પ્રમુખે 'હાલેબો અહિં અહિં' ને મહાત્મા ગાંધીજીએ સ્થાપિત જીવામાં જીવું છાપુ છે તેને મદદ કરવા સમજાવું હતાં.

એકસરેન્ગ હાલેસીસ હવે અમલમાં આવી પુરની કામ કરી થઈ ગયે છે. માટે નવા નામના નવલ માટે ફોલેસે મહાશયની જરૂર નથી. હેલેસા પણ હિવસમાં તેને વીસ હલર પાઉંડના હિમતેના બીસ સાથે બહાલી આપી છે. તેમજ કુટુંબી અર્થે સાર ફેરકે હલ પાઉંડની આપક મહાશયને પણ પાઉંડના હિસાબે તેની આપક પ્રમાણે કુલત લઈ કરાવે આપવાની બહાલી આપે. હાલે નોકરે એવેન્ગે આવા પોતા સાથે પગાર મગે છે તેઓએ આવાનો તમા બાડાને અર્થ મળી તેરહો વધારે પમારે બહેર કરવો, કાપલા તરીકે, એકને પાંચ પાઉંડ પમાર ને ખાતું પીડું તમા રહેવાનું મળવું હોય તે આવા તમા રહેવાના પાંચ પાઉંડ અને પાંચ પાઉંડ પમારના મળી હલ પાઉંડ બહેર કરવા. ને મહાશયે દેસ હોય તેઓના પાવરદારને તેઓના બાડાની રકમ તથા કઈ પણ થાય આલે રાહી કરી તેની ઉપરનું બાબતને આપક મોહલવાની બહાલી મળશે. કાપલામાં એવેન્ગે છે કે આપાર કરી બહાલ તમા આ દેસમાં કાપલાની કે બનાવેલી બહાલો માટે કોઈ પણ સોનું માંબી કમલો નહિ ને માંબી તે સુન્દેગારે પાવ થશે. કાપલા કે એટલી વચેન્ગે આપાર કરવા દેસે તેરહોના કરાવે સરકાર આપશે. ને આપી સહો નહિ તે આપાર કરવા દેસી નહિ ને કોઈ આપાર કરશે તે તેને કરેન્ગેમાંથી પાસ થવા દેશે નહિ. દેરની રચતિ પ્રમાણેની આપાર થવા દેશે. મહિ હાલેબોએવેન્ગે ને તેમાં આસ કરી વેપારીઓને પિનતિ છે કે તેઓએ બહાલો બર્થ સોનાની બીનીના વાવ સરો કરી વધારી દેવો નહિ અને કાપલા વિરહનું એક કાવું કરું નહિ, એથી બાબી વખત થયું છે તેમ હાલે કામ કાપલા જાંવ કરનારી છે એવું આજ મુકાવ. હવે સ્થાપ મનેરતિ તણ ને દેસમાં રહી તમારી સેટલી પેદા કરો છો તે દેસને વધારી આપાર કરવામાં તમારો ફોનો આપી રાજકર્તા કામને વિશાસ મેળવી તમારી ઉલ્લત આપણમાં વધારે કરો તોજ તમીને કોઈ આપવા અકલાવશે નહિ ૧ તમારી વિરહ કાપલા પડશે નહિ, નહિ તે પછી તમે સાલમ આલેકાના હાલેબો માફક ન હલવાએવેન્ગે કામ ગણાઈ કાની પામશે.

હોલોસ્તાનને સમતા તાર સમાચાર

સરકારના હાલે સહકારીઓને વિરોધ

જુન તા. ૨૭ મીએ હોલે પ્રધાન સર સેપ્રમજ હોરે બીટીસ પાકોમેન્ડમાં કરનાં રોટમેન્ડને પરિજ્ઞામે સર તેલ પકાદર અર્થ અને બી. અમલકે ગાંધી રેખાની મહાત્મા કમીટીમાંથી સરનામું આપેલું છે.

સર સેપ્રમજ હોરે એક હિમતેના ફેરફાર સ્થાપવાની બીટીસ સરકારની યોજના બહેર કરતાં બહાનું હાલે કે સરકારે એવેન્ગેબોની એવી મોટી બેઠકા કરવાથી અમલના સવાલોનું સમાધાન બાવતા વિલંબ થશે. આથી કોમી સવાલ ઉપર પોતાનો નિર્ણય આપવાનો સરકારે કરાવ કરી છે અને હોલોસ્તાનમાં બીટીસ બાજનેના અર્થમાં ને પુરતી પ્રમાણ બહેલી હલ તે સરકાર કાલે પણ બીન કામલ કરવામાં આવે તે પહેલાં અર્થરજમાં ફેરફાર કરવાની એકલ ફરમારેપર વિચાર કરવાને એક પાકોમેન્ડરી બહિટ સીસેકક કમીટી નીમવાના પમમાં મેશે.

અર તેજ બહાદુર સરકારે વાઇસરોયને કામળ ભાષી બચ્ચાનું છે કે કામ કરવાની પદ્ધતિમાં કોઈએ આ નવા ફેરફારમાં પોતાને વિચાર નથી.

સાંસ્કૃતિક સંસ્થાઓને પૈસા (?)

જેનું અગ્રણ્ય છે કે રાજીસ રેવન્યુ ડેપુટી-સેક્રેટરી બરવાનું માંડી વાળી બાંધીક સરકારે હોદ્દાસ્તાનના રાજ્યપ્રધાનશ્રીને સલાહ પોતેજ વહેલી દેવાના કરેલા કરાવતે લીધે ના. સાંસ્કૃતિક સંસ્થાઓને રેવન્યુ હોદ્દાસ્તાનના લીગરસેએ, એકજ અપવાદ સિવાય, રા. ટે. ડેપુટી-સેક્રેટરી મસલતી કમીટીમાંથી રાજીનામું આપી દીધું છે. મુજબમાં લીગરસેઓની મળેલી મીટીંગમાં બાંધીક સરકારના જુઠાણા અને હોદ્દાઓની કામગીરીનું અપમાન કરવાની નીતી સામે ઉઠાડે કાઢવા દતા.

મહાન પદ્ધતિના કમનનીતી સામે વિરોધ

હોદ્દાસ્તાનના રાજ્યપ્રધાનશ્રીને સલાહનો રાજીસ રેવન્યુ ડેપુટી-સેક્રેટરી કરતાં કહેવાતા વધારે ઝડપી ઇલાજ લેવાના ધોરીક સરકારના કાવ વિશે હોદ્દા પ્રધાન સર. સે. જુઠાણ દોરનાં રેટરમેન્ટનો મહુર પક્ષે વિરોધ કર્યો હતો. હોદ્દા પ્રધાને પોતાની રજાસ્તનો ત્યાગ કર્યો હતો પણ તે કરતાં વધારે સારી રજાસ્ત સાંભળવાની પુણી કાઢી હતી. શ્રી. જયેશ્વર બેન-સપરીએ રેટરમેન્ટ મુકાબલો આપતાં બચ્ચાનું કે સરકારની કામગીરી નીતી ચાલુ રહે નાં સુધી મહુર પક્ષ પોતાનો મદકાર આપી રહ્યો નથી. હજુ પણ વાઇસરોય કામગીરી સિમિતિને અંત કાપી માંધીશ અને તેમના સાથીઓની સામે આપી સિમિતિની અર્થ કરવાની જોડવજી કરે એવી તેમણે આજ્ઞા કાઢી હતી.

ઉદ્દેશ્યના મહારાજાની બહાદુરી (?)

જેનું અગ્રણ્ય છે કે ઉદ્દેશ્યની રમતની રૂપર વધારાનો કર નાખવામાં આવતાં રમતને તેની સામે વિરોધ દર્શાવવા મહારાજાના મહેલપર ઘસારો કર્યો હતો. મહારાજાના દિવાન બાહેબે અસંતોષી રમતને બચ્ચાની દીધું કે મહારાજા કરમાં કંઈ પણ ધડોડ કરવાના નથી. કહેવાય છે કે એ કપરથી રમતને મહેલપર દ્રમથી કર્યો અને મહારાજાના અંતઃપુરમાં પ્રવેશ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો. રમતપર અંકુશ નહિ પુણી કામવાળી પોલીસ અને જરૂરને યોગાવવામાં આવ્યું જેણે ૨૦ ને મારી નાખ્યા અને ૬૦ થી ૧૦૦ ને મંચોર રીતે બચાવી કર્યાં. મહારાજાના મોડીકાશને બીજોની રૂપર બેઠકા દુમલા કર્યાં પણ કહેવાય છે અને રમત જાળીપારમાંથી જામવાને બાહે રસ્તે દોડેલી દોવાથી ૫૦ જેટલા લગાવમાં પડી બચાવી પુણી ગયા. રજપુતાનાના મરનર-બરનના એક-૮ કાહેજ ઉદ્દેશ્યની તપાસે સીધાં છે.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee; 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

ગીતા મનન

(સિદ્ધાન્ત-કોશિકાના અનુવાદનાથ મહારાજાનાં)

(અમા ભાષી માણ)

અધ્યાય ૨ નો

(૩૦) શ્લોક ૬૨ થી ૬૬

બીજાનો કેવળ સન્નિવિધન નહિ પણ રસભવ વિષેનો આવો આશયવાળો અભિપ્રાય સાંભળી, અચૂતને પુછ્યું:—

“માયાળુ કૃષ્ણ! પુરુષને સન્નિવિધે પર પુરેપુરે કયુ બહો મયો હોય, પછી મનમાં એનો રસ રસી ભવ, તો તેથી અને જુદીની સ્થિતિમાં સું આમા આવે, વાહ! એ સન્નિવિધે વિષયોપબોધમાંથી તત્કાળ રોકી કરે, પછી મન ભમેને, જેનું રસરજી ક્યાં કરતું? મને આત્માનું જ ચિંતન કરવું એમણે, એવી શું બરૂર છે? મનનો તો રસભાવજ છે કે કલ્પને ચિંતન કરેજ. એ વિષયોનું ચિંતન કરે તો તેથી ચિત્તોન્નય પુરુષને શું નુકસાન થવાનું કહો?”

આ પ્રશ્નનો ઉત્તર આપતાં શ્રીકૃષ્ણ બોલ્યા:

“અચૂત! આ તારી કંઠા મનના અધુરા પરીક્ષણને લીધે છે. મનના ધર્મો અને તેની જુદી પર થતી અસર એ તારા અજ્ઞાતામાં બરાબર આવી નથી. મન કેવી રીતે જુદી અસ્થિત કરી નાંખી, છેવટે પુરુષને વિનાશને પથે લાક ભવ્ય છે, તે તું સાંભળ.

“મહાપાદુ! પોતાની સન્નિવિધે પોતાને પણ છે એનું માન્યને મનને મોહજીત કરી મુક્તારજ્ય પુરુષ વિષયોનું જ્ઞાન ધરવા મઠિ છે, તેને પહેલાં તો જીન કાઢે છે કે એ તે વિષયોને તેજસ્વ્ય પણે, આસક્તિ વિના, કેવળ કુતુહલ મારે જાણવા અભ્યાસની દ્રષ્ટિએજ વિચારે છે. પણ, અચૂત, વિષયનો વિચાર, કરતાં કરતાં થોડે થોડે એ વિષયમાં એક ભવતો રસ ઉત્પન્ન થાય છે. જેનું ચિંતન કરવું એને મીઠું લાગે છે. એને એક પણ કાઢે છે કે એ તો એના ચિત્તને એકાગ્ર કરનાર મુદ્દર સાધન મળી મળું. ચિત્તને એકાગ્ર કરવા અભ્યાસના વિષય તરીકે મનને પ્રસન્ન કરનારો કામ પણ વિષય બંધ થકાવ એવા યોગના ઉપરેકનોયે એ આધાર છે છે.

“પાશું! જ્યાં મનને વિષયમાં રસ લાગવા માંડે, એજ એને આસક્તિ ઉત્પન્ન થઈ એમ સમજ. જેની વદરજપણાની, માત્ર અભ્યાસ કરવાની, માત્ર કુતુહલજિતની બધી વાતોમાં એ કેવળ પોતાની જાતની ઉતરપીડીજ કરે એમ સમજવું. પણ, હજુ એ આસક્તિ એટલી લીમ બનેલી નથી હોતી કે જે એ સાવજ થક ભવ તો તેમાંથી પાકો કરી ન કરે. પણ, પછા એકા પુરુષો એમ સાવજ બને છે. અજ્ઞાનમનુ તો આમજન્ય પમણું મંદાતું ભવ છે.

“આ વિષયમાં, હે ચિત્રામણપતિ! અજ્ઞા વદજ અભ્યાસી દર્શાવ રૂપ બને છે. સુઘાવસ્થામાં પ્રવેશ કરતાં વદજ અભ્યાસીને કામવિકારનું પુરે જ્ઞાન મળી પદેકાં અપાદિકના વિષયોમાં રસ ઉત્પન્ન થઈ છે એમ આપણે સુરમુદોમાં તથા સ્માતકોમાં એમણે જાણે, એક પાણીની તેમજ નેહિષ્ઠ અકામનિ આશરે સેવતા હોય છે, અને આજુ છવત સ્વિનપણે માળવાની દોલ ધરાવતા હોય છે. કંઈ, બીજી બાલુધી, એમને તદજ બાળાઓની કિનારોમાં, તેમની સાથે નાતાં લાક પડેરેમાં, તેમજ કામોમાં મદક કરવામાં.

તેમના પ્રત્યે વિશેષ પ્રકારનો આદર વગેરે દર્શાવવામાં ઉત્તમ ક્ષમતા જન્ય છે. એ અતઃકવચપુર્ણક આ બધી ક્ષિપ્રાએને નિર્દોષ, અનિવૃદ્ધ, અને કેવળ પ્રરુદ્ધતાને કૌશાલનારા સદ્ભાવ સંરક્ષિત માને છે. એથી પોતાનું મન ચળાઈ એવી જોમને બરાબે ખાસ્તી જાગતી નથી.

"પણ, દે ઇન્દ્રિયો! ધીમે ધીમે એ તરુણનું ખ્યાન સર્વાર્થ રહેવાને બદલે એકાદ માળાપર ત્રણે ચોરેલું રહે છે. એના પ્રત્યે એ વધારે ખ્યાલ જન્ય રહે છે.

"એ આમ કાચ તેવામાંજ એને હાથ ઢંટોળાવે જમાડી દે, અને એ જમાડનારાની ઢંટોળણીને એ સાંભળે, તો તો એ બધી જન્ય છે. પણ પોતાની ઇન્દ્રિયોપર પોતાને પુરો કાણ છે એવા વિશ્વાસના બળથી એમ કાચોજ બને છે.

"પરિણામે, દે હાથેશના! એક દિવસ એકાએક એને માણુમ પડી આવે છે કે એનું ચિત્ત નિર્ભીકારી નથી રહ્યું, અને હાથે એનો પરાજય થયો છે.

ઈર્ષાવિપરીત! તરુણ જાણનારીમાં કેવી રીતે કામનો વદન જાય છે, એ મેં તને સમજાવ્યું પણ ખરૂં એનાં હાથ જાણનારાએક વિકારની બાળતરાજ આમ બને છે એમ નથી. હાથ પણ વિષમનો અલિંગ્ય ખ્યાલ ધાવ, તો તેમા આસક્તિ હવળે છે, અને આસક્તિમાંથી એ વિષમ માટે કામ—એટલે એ વિષમ મૂને પ્રાપ્ત થવોજ જોઈએ. એના વિના તું ઇચ્છી છું, એ મળશે તોમ તું ઇચ્છી યદ્યપ. એજ મારા જીવનનું સંસ્કૃત્ય છે. એને માટે હું સંસ્કૃત્ય આપી છું, એવા પ્રકારનો એને માટે તીવ્ર જામિક ઇત્પલ જાય છે.

"આકલ્પકાદર્શ! સખ, રૂપ, રસ વગેરે જાનેન્દ્રિયોના વિષયો હોય કે જન, સખ, પ્રીતિ, વિદ્યા, ભગ, વગેરે સુદમ વિષયો હોય એ વિષય મારે અજો કનુરામ વૃત્તલ જાય, તે કામને નોતરતોજ આવે છે એમ સમજ. એ વિષયની પ્રાપ્તિ માં વિષ નાજનારને એ પ્રરુદ્ધ સદન નથી કરી શકતો. એ વિષ કરનાર એના જન્મદાતા માતા-પિતા હોય, હપ્પણુ યર હોય, બાળ-સખા હોય, પુત્ર હોય, પત્ની હોય, મમે તે હોય, હાથ પ્રત્યે સદિશ્ન નથી યદ્યપ શકતો. જેટલો એનો વિષમ પ્રત્યે રસ તીવ્ર હશે તેટલોજ એની પ્રાપ્તિમાં વિદ્ય જ આવશે, એનો હોય પણ તીવ્ર થવાનો. આમ કામમાંથીજ કામનો ઉદ્ભવ જાય છે.

"આકલ્પકાદર્શ! કામને પ્રવિણાએ સમોક એટલે છુદ્ધિની ક્ષિપ્રા અવસ્થા જાય છે. કાંપી માણુસ છુદ્ધિનો પ્રયોગ નથી કરી શકેલો; કલિત નથી રાખી શકતો; એને દલીલથી સમજાવી શકાતો નથી. એ વિન્દણ લઈ ગમેલો હોય છે. અરે, એ યોક્ષો—આજનો જન્મજામ છતાં એની દેહા માંદાના જેવી કે અનેપણુ કહે. હોય તેવા જેવી જાય છે. કાંપથી એનો હર્ષેન્દ્રિયો ઉપર કણ નથી રહેતો તો કામેન્દ્રિયોની તો વાવજ છીર એના કાચ-પમ મૂળજા મડિ છે, હોઈ હરકવા મડિ છે, એનાથી શું કણ જશે તેવું એને પોતાનેયે જાન નથી હોત.

"આમ, છુદ્ધિની મુજામાંથી ક્ષયિતો તાક જાય છે. એના કાંપનું માત્ર બનેલ માજુક એને દસ માત્ર પેટમાં રાખી, તાવણી મોટો કરતાં માત્રા છે. કે એનો જન્મદાતા પિતા છે, કે એની પાપળા મરી પત્નારી પત્ની છે. તે એ ક્યાં જોઈ શકતો નથી. ન કહેવાતા કાચેશ એ સંભળાવે છે. ન કરતાનું પરી બેસે છે, અને કેવળ કાંપના પાત્રનેજ શિથિ કરે છે એમ પણ જણાવ નથી. જેના પર કાંચ આવેલો હોય તે મુજબને એ ક્યાં ન કરી શકે તો એ પોતાની રીત કાંચ

નિર્દોષ ઉપર કાંચ છે સાચું કે પતિને વાંકે જાળવને મારી મેસે છે, કે હાથમાં આવેલી કસ્ટુને માંથી તાંબે છે.

"વળી દે અભિમન્યુતાનો નિર્દોષ પર કાંચ કાઢીનેયે એને છુદ્ધિએક અરે છે એમ નથી. તો એનો કાંચ એટલેથીયે ન જશે, તો એવર એ આત્મકલા પણ ની મેસે છે.

"સાચું પ્રકાર, છુદ્ધિનો પ્રરુદ્ધો જાંચ થવો એમાંજ સંસ્કૃત્યો નાક થયો કહેવાને કરતાં નથી; પણ, રુણ પ્રરિ-જાઓની પ્રતિજ્ઞા, વિષયનું ચિંતન આત્મકલા છુદ્ધિનું પ્રવિણામ પણ કેવી રીતે ક્ષમલવે એ તને જાણવળું.

"આથી, દે કિરાતોશ્રમ! જ્યાં સુધી મનમાં વિષયોનું ખ્યાલ રહે છે. ત્યાં સુધી કાંચને પ્રાન્દ્રમલિન કહેવો એ કેવળ જાય છે, એમ મારો નિશ્ચય અભિપ્રાય છે. સાચું પ્રુદ્ધતા, મનેજામ અથવા રસજન્ય એક, અને પ્રન્દ્રિયજન્ય બીજા એક છેજ નહિ. પ્રન્દ્રિયજન્ય એ તો કેવળ રસજન્યના પરિણામ રૂપેજ દસ જાય છે; અને રસ રહેતાં પ્રન્દ્રિય પર કાણ મળ્યા જેવું એ જામે છે, તે જેટલેક આંશે વિષમમાંના રસ જોડો થવાનુંજ પરિણામ છે. મારે, પ્રન્દ્રિયપર કાણ રાખાવતો પ્રવળ કરતાં રહેતાં જે વિષમ પ્રત્યે રસ જેટલો જોડો થયો છે એ પ્રત્યેજ વારે એનાં રહેલું જોઈએ." ૧૨-૬૪

પોટર કે પોટકીન

મહાન રશીયન કાલ્પિકારની જીવનકથા

(અવાન આવાજા અંદરથી સાંભળો)

[અમદાવાદના પ્રસ્થાન કાર્યાલય તરફથી "કાલ્પિક" નામનું પુસ્તક તેની સરસ્વતિ મંથનાળાના પુ. ૫-૧ તરીકે બકાર પામ્યું છે. એ પુસ્તકના મુળ લેખક પોટર કેપોટકીન છે અને અનુવાદકતાં કંઈરલ પાવૈતિયકર સાચા છે. એ પુસ્તક ખરા વીરતવનું જાન કથાવતાર છે. તેની કોંતલ છ આના પોરેજ છુદ્ધ છે. 'પ્રાન્દ્રિયન્ય એપિગિઅન'ના વાચકોના કામાયે' અને એ મહાન વીરનરની જીવનકથા તેમજ તેના તથા કાલ્પિકારી લેખી પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આવાર સાથે અને દુકાં દુકાં જાપીએ મીએ.—અ. ૧ આ.]

પણ પોતાનીજ પ્રવૃત્તિનું જાણું મુંઝવે પોરજામ છવી આવ્યું ત્યારે કેપોટકીન ક્યાં હતો? ક્યાંક સંતાપ મળી હતો? ક્યાં, એ કોલજનતાગાં મોવાઈ ગયાં હતો. કાંચ મોરોદીન નામનો માસખ કણ યોગોનાં પા દુકાંતો, કાન્નવાદોનાં નવો જુસ્સો પ્રમદાવતો, જીવનનો લેખ લઈ કરી રહ્યો છે. અને તે વળા બેઝાલિક મંડળ આમળ પોતાનું કાપજ આવે છે. મંડળ એના ઉપર ખુદ થઈ જાય ન અને એને પ્રમુખ જનવાનું કહે છે. પણ એ કહે છે: 'આઈ, આજની રાત સરકારની જેવામાં જઈ કે મારા મર્યા એની ખાજર નથી.' તે પછી એ પેર જાય છે. એની કામ કરનારી માત્ર આવે છે, કહે છે: 'સારેજ, મોટી નિસરણીએ નાંક. પાછલીએ જાને,' એ સુદાય સમજ જાય છે, સુખઆપ પાછાં જાણેથી ગાડીમાં બેસી આવી નીકળે છે. પણ પાછળ તો પીછા માડી ફેરવતી આવે છે. એમાંથી એનોજ એક વજુર મિત્ર જુગ પાડે છે. મોરોદીન ગાડી છવી ગયે છે. પેલી માડી પાસે આવે પહોંચે છે. વજુરની સામે બેઠેલો માજુસ કહે છે: 'મિ. મોરોદીન, હમર કેપોટકીન, તું તમને ગિરજવાર કહે છું.'

અરે, મોરોદીન તેજ કેપોટકીન! તે પકડાયો. વિશ્વાસ-પાતી મિત્રાએ એને પકડાવ્યો. પણ કેપોટકીનની જન્મજા

આમજી આ છળકપટ અને વિચારભ્રાતની કાળઃક ક્યાં દેખી શકે? આ મધ્ય ૧૮૭૪ ના માનમાં.

કોપોટકિનને અદાલતના પાંચવામાં કબો કરવામાં આવ્યો. સરકારી વહીવે એને સવાસો ઉપર સવાસો ધુલ્યા પણ એનો 'ના' જ જવાબ હતો. એ કહ્યું પણ હકારમાં કહે તો ખીલ માથાએને સરકાર એનીજ શુભાનીએ જેલમાં ગોળે એ તે સારી રીતે જાણતો હતો. સવાસ અને જવાબની આ ઘણ-મારી પછી પીટરને એક જોરડીમાં લઇ જવામાં આવ્યો. ત્યાં તો એ ધક્કપટાઈ ઉઠવા લાગ્યો. સવારે એ કહેવો એવા માં પહેરગીર આવી એના કાથમાં કામળપેન્સિલ સુકવાં ને કહ્યું : 'હો, આ ઉપર તમારે ને જખી આપવું દોઢ લેલખી આપો.' આ પહેરગીર રેડીઓમાં ધુપ સહેલા કાઢી જતો લાવતો હતો. મારે બાજુ જેલખાનાની કિવાલો ઉપર ટીક-ટીક દોડવા ચલાવ કરે, પણ પીટર એ સંતોડવામાં કમજી કો નહિ.

બીજો દિવસ આવ્યો પીટરને એક તંબ ગાડીમાં મેંટ પિરિયર્સના ડિફામાં બેઠ જવામાં આવ્યો. જોરડી એવી તો દવાઉભજવાળી હતી કે એક વાના ખાકોરા સિવાય તેને આકવાનો મારમજ નહિ. જોરડીની માથિણી નીચલા જાતમાં હતી, અને એવી કિવાલોને નવશયીને નીચા મૂકી વહી જતી. એ જલનદે પીટર ઉપર ઉપરમાં આવતો, એ તો મધુર બીનો કુપાકતો, પણ પહેરગીરોએ એ પણ હળવે માટે માન્યો એને કહ્યું.

જેલમાં પીટર જાનજલની રસરતો કરવા લાગ્યો. એણે પુસ્તકો વાંચવા માંડ્યાં. બહો એના બામ અલેક્ઝાંદર જડી જડીને એના માથ માટે એપડીએ એળવી પછી કિવાલો આવ્યો. એનું સરિર લેવામાં માંડ્યું. એના માથ ઉપર કોઝ પાકા મહા, આંખો છઠી ઉતરી મહ એના માંસાંતી પોડીએ જોગળવા લાગી. એની બહેન એક દિવસ એને ગળવા આવી. એ તો બાકનો આ કારાવાસ જોઈ દરીજ મહ. તેવામાં બીજે કાઠવાઈએ એને ખબર ચાલ્યા કે એના માથ કાંઈકાંડરે માથપિરિયાના એક દેહનિગાઈ વિધે આમળા લખ્યો. એટલે તેને પકડવામાં આવ્યો હતો. અલેક્ઝાંડરે પોતાના એકના એક જોરડાને સુવેશમાં મહાયેલો અને જુનુના ગ્રોમાં પોડીએ જોડેલો હતો. પકડાઈ વખતે એને એક લેવાની એણે પોલીસને જુન આજીજ કરી, પણ નિર્દોશતામાં રવા ન લંબી. અલેક્ઝાંડર પુઠ માથપિરિયાનો દેહવરો પામ્યો.

પીટરને આ જાનવથી પુઠ આપાત થયો એને એના બાકના ને એના કુટુંબના વિચારોજ આવ્યા કરે. અને આ રેડીની આવી અવસ્થા જોઈને પુઠ સવાંએ પણ કહેવ લાગ્યા : 'આ આપવું સમાજ પણ નહિ જુએ.' એક વખત કોપોટકિનને અમર આવ્યા : એ પડી મર્યો.

આ મનાવો પછી એના જેલખલો કરવામાં આવી. બહો એને સુખસમવડ ઠીક હતી. એવી જાહેને જેલમાં મુલકાવ લીધી. સરકારી વહીવેને જુન કલાવાકા ક્યાં કે બાકને તે જામીન ઉપર પણ કોડે. પણ કોડેને દેખતા સરકારી વહીવે કહ્યું : 'પીટર દેહ દિવસમાં મરી જાય એવો છે એ કાકવરનું પ્રમાણવત કાવો તો હું કોડું.' આપડી બહેન પોઠ મુખને રોષ પડી.

કતાં જાકરી સિવાઈએની પરિવારમાં એને ખસેલામાં આવ્યો. જોરાઈ અને દવાઉભજની ઠીક રાહત મળવાથી એને અમરારિક કરકાર માલુમ પડવા લાગ્યો, પણ એણે પોતે

તો પોતાની માંડવી દે જોડાજ આવ જાવ્યા.

એક દિવસ ખચેરે એ વાગે એક બાક આવી. તેણે સર-કારી વહીવે મારકતે પીટરને ધડિયાળ પહેાંચાડ્યું. પીટર ધડિયાળ ઉપાડીને જુએ છે તો કામાંથી એક મિટ્ટી નીકળી, અને એમાં એને નાસી છુટવાને માટે મંકતમિધમાં આપ્યો થોજના હતી! તેજ દિવસે માર વાગે મારી છુટવાનું પીટરે નહી કહ્યું. થોજના એવી હતી કે એક મારી કરવાજ પાસે ઉભી રહે, અને એમાં કોપોટકિન જેલના કપડાં ફેંટી બેસી જાય. પરિપત્તાલ માંસેનો ખંમસો કોપોટકિનના મિત્રે અમાડયી માટે કાઢ સાખ્યો હતો, અને રસ્તામાં કોઝ અડચણ નહી એની નિકાની તરીકે એક મિત્ર ખંમસાતી મારીએ બેસી વાયોલીન વગાડે એમ નહો મધુ હતું. રસ્તામાં બધે જુડીજુડી જગ્યાએ અને ખુલ્લે એક માથજ સુધી કોપોટકિનના મિત્રે મોઢવાઇ જવાના હતા, અને કોઝ ને કોઝ સંચામાં રસ્તામાં અડચણ છે કે નહિ એવી ખબર પહેલો પીગાને, બીજે ત્રીજાને અને ત્રીજે ચોથાને એમ કેક વાયોલીનવાજાને પહેાંચાડવાના હતા. પણ એ શામલક ક્યા કોપોટકિન જાલેજ સંજાણે છે : (અમુક)

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

દર મુકવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ કપાલ અરજ સાથે:

મુનીયમમાં (વારપિઠ)	પાઉન્ડ	૧-૦-૦
દરિયામાર	"	૧-૦-૬

કોઈ પણ માસમાં શરૂઆતથી માઠક મુક જાકાય છે.

લવાજમ અગાઉથી લેવાનો ધારો છે.

અગાત્યની મુખનાએ

કાણ મેકલડુ બંધ કર્યો એમ માલકે ત્યાં મુખી ન લખે ત્યાં મુખી તેઓની સાચી નિદા મની લખ તેઓ ઉપર કાણ મેકલડુ માલ રખીએ છોડે.

લવાજમ ને તજ વરસ મુખી મલકવા ન રતાં પૂરં થયે અમારું રેટમેન્ટ મળતાં માલકેએ નિયમિત અમાઉથી લવાજમ મેકલી આપવાની મહેરબાની કરવી.

લવાજમ ને પોસ્ટલ જોરડાથી માલકો ને તેમાં INDIAN OPINION, Phoenix ના Durban કરવું અને કહેવ કરવો નહિ. એક નોત અથવા પોસ્ટલ જોરડાથી નાજી માલકનારે કામળ રજરેવર કરવો એ સહિસકામત બરેહુ વચુરો. એક મેકલડુએ એન્કડ કમીસન ઉમેરત મુકડું નહિ.

માલકેની સાચી નિદા કામળ કાંઈ અમે અમે મેકલડુ માલ રખીએ છોડે એ વ્યાખ્યા રખી એઓ કાપાના વાલક રહેવા ન પ્રત્યક્ષ દેખ તેઓએ પોતાં લવાજમ મુકતે મેકલી કાણ મેકલડુ બંધ કરવાની મુખના લખી માલકવા વેદલી સભ્યતા ખતાવવા મહેરબાની કરવી.

કિંદુસ્તાન જામરા બાઈબિયોએ આકિસતા વાતાવરણથી માલિકમાર કહેવું કોય તો અખજમ બડી કિદમું “ઈ. એમ.” મળે એવા બરોખરો કરી જવો.

પત્ર વ્યવહાર કરવાનું સરનામું :—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

BOOKS FOR SALE

NOTE. Remittance should accompany the order. V. P. ORDERS will not receive attention. Postal Orders to be made payable to "INDIAN OPINION" at Phoenix Postage free on all books.

Address:— Indian Opinion,
PHOENIX, Natal.

Essays on Indian Art, Industry and Education	2	6
For India's Uplift, by Annie Besant	3	6
Sri Ramanaacharya	2	6
Position of the Women in the Vedas	0	6
Essays on National Idealism	2	6
Sri Sankaracharya	2	6
Mr. Gandhi's Speeches & Writings 1896 to 1917	3	6
Vafavavice Reformers of India	2	6
Indian Industrial & Economic Problem	3	6
Sri Madhwaracharya	2	0
The Ethics of Passive Resistance	0	4
The Indians of South Africa by H. S. L. Polak	2	0
The story of the Ramayana, the Epic of Rama	0	0
Hindu Social Ideals by Dr. P. J. Mehta	0	6
A Book—and its Misnomer	1	0
Indian Home Rule by M. K. Gandhi	1	6
Hon. G. K. Gokhale and the Industrial System	1	6
Nankara's Select Works,	3	0
Rabindranath Tagore, A Lecture by C. F. A.	0	6
The Late Mr. Joseph J. Doke	0	6
The Religion of Future	0	0
Story of My Experiment with Truths by M. K. G.	1	6
Jail Diary by Rajagopalachary	2	0
Leo Tolstoy's Letter to a Hindu	0	3

THE GREAT TRIAL OF

Mahatma Gandhi & Mr. Banker.

This book is edited by Mr. K. P. Kerava Menon and contains a Foreword by Mrs. Sarojini Naidu. It contains the full report of the Trial of Mahatma Gandhi including Mahatma Gandhi's statement, the Judgment and Mahatma Gandhi's reply. It also contains the offending articles for which Mahatma Gandhi was arrested and description of the scene at the Ashram when he was arrested and other interesting subjects dealing with Mahatma Gandhi.

Price Two shillings.

The Story of My Experiments with Truth

Autobiography of Mahatma Gandhi
Vol. 1. Price S. 10 6. pence

GOLDEN NUMBER

OF
"INDIAN OPINION"
1914

SOUVENIR OF THE
PASSIVE RESISTANCE

MOVEMENT IN SOUTH AFRICA.

1906 — 1914

Price 2 Shillings.

Biographies of Eminent Indians

A Series of Uniform Booklets each with a Portrait giving a Succinct biographical sketch and containing copious extracts from the speeches and writings of the personages described.

A Series of Uniform Booklets each with a Portrait

Dadabhai Naoroji.	Gopal Krishna Gokhale.
Rabindranath Tagore.	M. K. Gandhi.
Hudduddin Tanyabji.	Krista Das Pal.
Pundit Madan Mohan Malaviya.	
The Right Hon. Sayed Amir Ali	
H. H. Sri Suyaji Rao Gankhar.	
Sir Sayed Ahmed Khan.	H. H. The Aga Khan.
Swamy Ranvirth.	V. Krishnaswamy Aiyar
Drum C. Rangachariu.	W. C. Bannerjee
A. M. Bose.	Ravi Varma.
Kashinath Trimbak Telang.	Swamy Vivekananda.
Ishwar Chandra Vidyasagar.	Toru Duth.
Sir Salar Jung.	V. P. Madhava Rao.
D. E. Wacha.	Sir, Pherozasha Mehta
Sri Ramkrishna Paramahansa.	
Ramhantulla Mahmud Sayam.	
Dr. Rash Behari Ghose.	Lal Mohan Ghose.
Nawab Mahsin-ul-Mulk.	Sir C. Sankaran Nair.
Raja Ram Mohan Roy.	Bahramji M. Malbari.
Babu Surendranath Banerjee.	
Rao Bahadur R. N. Mudholkar.	

Price One shilling each.

The "Friends of India" Series

These are short biographical sketches of eminent men who have laboured for the good of India. Copious extracts from the speeches and writings of the "Friends of India" on Indian Affairs are given in the sketches. Each volume has a fine frontispiece. To be had at this Office.

Lord Moleay.	Lord Ripon.
Sir William Wedderburn.	Lord Minto.
Mrs. Anne Besant.	Edmund Burke.
Charles Bradlaugh.	John Bright.
Henry Fawcett.	Mr. A. D. Hume.
Sir Henry Colton.	Lord Macaulay.
Rav. Dr. Miller.	Sir Edwin Arnold.
Lord Hardinge.	

Price One shilling each.

"INDIAN OPINION" SOUVENIR

OF

The Late Hon. G. K. Gokhale's
Tour in South Africa.

OCTOBER 22nd 1912 NOVEMBER 18th

Price 2 Shillings

INDIANS IN SOUTH AFRICA

Melots within the Empire

AND

How they are Treated.

By HENRY S. L. POLAK.

Price 2 Shillings.

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

Satyagraha in South Africa

By M. K. Gandhi.

Price 9 Shillings.

ઉત્તમ વાંચનના ફાયદા

અનુભવીજ્ઞાન ઉદગાર

"તમે જો તેવી નવલકથાઓ અને પ્રોબ્લેમ્સ જે આપણે તે વાંચવા માટે પડે છે, પણ એમાં તો તમે મોટું વાંચન તેમજ માર્ગ-નીતી, ધર્મ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચો કેમકે તેની તમારે આખા જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને જાણે પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે જો તે જગ્યાએ બેઠાવવામાં આવેલાઈથી વેઠી શકે છે."

"પુસ્તકોનો સ્નેહ એ ઈશ્વરના રાજ્યમાં પ્રવેશવાનો પરવાનો છે."

"જરાબ મોપ્સીએટ્ટ" વાંચન એ હેર પાના સમાન છે "

"સહવાસથી જેમ માણસના ચુસ્તી અને પ્રવૃત્તિની પરિણામ થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોનો તેને શોખ હોય છે તે કપરથી પણ તેને વિશે અનુભવ થાય છે."

અમારે ત્યાંયા તેવાં મળતાં પુસ્તકો

નીચતા પુસ્તકો અમારી આંદોલનથી મળશે. અંગ્રાવનારાઓએ મહેરબાની કરી આરંભ સાથે પછિસા મોકલતાં ચુકવું નહિ. અમારે ત્યાં કામ કરનારાઓ મર્યાદિત છે અને વી. પી. ના આરંભને ધ્યાન દઈ શરૂવા કરેલો જખત કાઢી શકતા નથી.

સખો નીચના આરંભે:—

Manager Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

કાવ્ય દેહાણ—સંપાદકતા ઇન્કારમાં સુવર્ણ દેહાણ આ પુસ્તકમાં ચુલરાતના પ્રાચીન ઇલિયડના કાવ્યોનો સંગ્રહ છે. અને પ્રાચીન આ પુસ્તકોના પછમાં અતિ રસીક અને મોપ્સીએટ્ટ આપણા આપણા આપણા છે. અમારે ત્યાં કામ મામ ૨, ૫ છે. પરંતુ એ પ્રાચી જુદા વાંચકથી કંઈ સમાન પ્રકારો નથી. છુટા પણ વાંચી શકાય છે.

કી. બાબ બીજો શી. ૬-૬.

જાન્યો શી. ૮-૬.

બંદીમ નામ'પ્રમાણ—આ પુસ્તકના ૪૪૭ પાનામાં "નમ સાદિસ સમ્રાટ" તરીકે વિખ્યાત યજ્ઞેશ્વર સમ પાદાદુર બંદીમચંદ્ર ચેટરજીનું જીવનચરિત્ર અને તેમણે લખેલા રસીક અને અલિ મોપ્સીએટ્ટ નિબંધોનો અનુવાદ છે અને બીજા ૧૮૭ પાનામાં તેમણે લખેલા 'મર્મતવ' નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રશ્નો સંબંધી સફ દેહાણિયન્ટે જાણવું જોઈએ અને બંદીમચંદ્રના આ નિબંધો વાંચવાથી તે કામમાં મજબૂત મદદ મળશે. આ પુસ્તક જાન સાથે દારૂરસથી પણ ભરપૂર છે.

કી. શી. ૫-૬.

કાલેલકરના લેખો—અધ્યાપક દત્તાત્રેય બાલકૃષ્ણ કાલેલકરનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. મહાત્મા મોપ્સીએટ્ટ જેલ ગયા હાલે સહિતે તેમણે 'નવજીવન' મરજી પામવાની હેઠળ દલી પર્વ કાલેલકરે પોતાના જાન અંદારથી 'નવજીવન' ના વાંચકોને સુખ કર્યા હતા. આ પાઠા પુકાના ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જાનપુણ લેખોનો સંગ્રહ છે.

કી. શી. ૭.

વાવનઆશુની નજી વાતચિત—અંગાજના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર થી કવચનર મોપ્સીએટ્ટની આ વાતચિત થી. મહારાજ

દરીબાઈ દેહાણે લેખમાં પોતાના વિવેક અને લખે દલી અને 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં હોય છે કે "અનેક બંદોનાં જીવન ઉપર આ વાતચિતો અરમ કાપ પાડે એ વિષે અમને કંઈ નથી."

કી. શી. ૨-૬.

દરે દરેન—આ પુસ્તકની લેખીકા કુ. સુમીત્રા દયાળજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અંધારાની વર્ણન ઉપર આ પુસ્તકના ૪૮૪ પાના કાજ રસથી ભરપૂર છે.

પ્રાણ પ્રાણિકા—આ ૧૧૨ પાનાના કાચા પુકાના પુસ્તકમાં ગાંધીજીના અસહકાર વિષેના અધ્યાપના આપણા છે. તેના પ્રકાશ હોય છે કે: "કુશલ વચર દેવતા પ્રજ્વલિત રહેતો નથી. ભાણેવળી જે મહાન ભક્ત ઉપાડી છે તેને જગવવા માંધીજીએ દેશના જે પ્રાણ ૪૬૫૦ તેણે રમરજી સખવા આ કાપણે ઉપયોગી નીવડે એવી આશા છે." કી. શી. ૧-૩.

કાવરી—શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યરત્ન નામ જેકે રાષ્ટ્રીય નેતા અને મહાત્મા મોપ્સીએટ્ટ મુસ્ત અનુવાદી તરીકે જગવિખ્યાત છે. જેમ કાલેલકરે 'નવજીવન' જીવંત રાખ્યું તેમ રાજગોપાલાચાર્યે માંધીજીનું 'નમ પ્રાણ' જીવંત રાખ્યું હતું. આ પુસ્તકમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યે પોતાના નજી માસના કાવચાસમાં લખેલી રાજનીતી છે. કાલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં લખે છે કે "કવચનું મંત્રન આમાં મોટું નહીં પ્રમાણિકતાથી આપણું છે કે આ મોપ્સી સાહિત્યલેખમાં કાવચનું રચાન મોટું." મહારાજ દરિબાઈ દેહાણે તેમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યે પશ્ચિમ આપેલો છે.

કી. શી. ૧-૧૦.

ઈશુ ખોરત—અવતારબીલા—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં ચુલરાતના સુપ્રસિદ્ધ લેખક શ્રી. કિશોર લાલ બનવામલાલ મહારવાળાએ જેકે અજવાળે વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ઈશુ ખોરતનો મુદર અને સરજ વાપમાં પશ્ચિમ કરાવ્યો છે.

કી. શી. ૧-૩.

પાટલી પુતની પટલી—આ પટનાની પાટીનો મુજ ઇતિહાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના રસથી ભરપૂર છે.

કી. શી. ૮-૬.

બાબ ૧ કી. શી. ૮.

સમ્યક દરેન—આ પાઠા પુકાના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જાન રસથી ભર્યા છે.

કવંત શી. ૧-૬.

ચરીત્ર અંદિકા—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણ છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું કુંક ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક ધર્મના મહાન પુરોહિતે જ્ઞાન જોષ્ટ છે અને મર્જીજ મોપ્સીએટ્ટ છે. કી. શી. ૫-૬.

વનીતાની વાતો—આમાં મુસ્લિમ મહીલાઓની કાવચાવનક આમકથા છે. સામાજિક કુરીયાતોથી થતા અતીથ મનાવે, અને કાલીઓની કુંક વાતચિત છે. સ્વીડ. પાકું પુકું.

કી. શી. ૬.

અનુચ પંક—આ ૧૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનાદ, સુદેશ, આતમજોય વિગેરેના રસો ભર્યા છે. અંગાજના નવલ કથાકાર મહારવાળાના પુસ્તકોના આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે.

વેચવાના પુસ્તકો

વિરોજવહુ—આ પદ્ય એક ૩૨૦ પાનની પાલ્લિ મદદેર દરીમાઈ દેશાઈએ કરેલો અનુવાદ છે. કી. રી. ૨-૬.
આતરાતી દીવાલો—આ નવા પુસ્તકમાં ૫૫ કાલેક્ટરને એકનો અનુવાદ છે. સત્યામદ આયતની ઉત્તરે જેલની દીવાલો આવેલી છે અને તે ગીગસોની પાળળ થઈ રહે તે જગ્યાસા મરણરતી ૫૫મી પરીપૂજા થયે તેથી તેનું નામ લેખકે “આતરાતી દીવાલો” એવું છે. કી. રી. ૨-૬.
મહીસાંજીની મહાકથાઓ—આ પાંચ પુરાની સચાંત નવલકથા જેનું લક્ષ્મીબેન ડોસાઈએ સત્ય પદનાઓ લખી ૨૬૬ પાના કરૂં રસથી ભર્યું છે. હોદ્દા સંસાર માં નીધવા સાથે થતા શુદ્ધિ તેમજ બાળ વૃદ્ધાદથી થતા મૈરનાળોનું બોધદાયક વર્ણન આપ્યું છે. કી. રી. ૭-૬.

ત્યારે કરીશું શું?—રોજગરોની આ નામની અંગ્રેજી ચોપડીનું આ સૂત્ર અને સરળ ભાષાનું છે. સાચાકાક, આંખ અને ધારિત એવા અનેક સવાલોનો બેદ આમાં જડ્યો. બાળ પછેલો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૨-૬.
 = બીજો = ૨૬૬ કી. રી. ૨-૬.

ઉન્નમ મરમ મસાકો વગેરે

અમારે આ બતી દેખરેખ નીચે તાજે અને મહાપ્રશ્ન પરમાઈએ મરમ મસાકો, કરીપાઉડર, હરદર, મરમા, તેમજ ફેરીનાં અને કીણનાં તેમજ મીઠસ આમારે હમેકાંમિટા માં જવાબે અમારી ગેરંટી સાથે મળી રહેશે. જાવો ઉન્નમ માલ, તમે પરમા બતાવી રહ્યા નથી. એક વખત મંભાવી પાત્રી રહે. મળવાનું હેઠાઈ.

K. N. PADIA.

122 Victoria Street, DURBAN, 43

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

126 Bercz Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ધી

હોલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરી માંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ધી માંગજો.

75

રેશમી માલ અને સ્વદેશી કપડાં

તરફવાર રંગબેરંગી મન પસંદ કપડાં

સ્વદેશી માલ જગ્યામાં આવી પહોંચ્યાં છે. અને હવેથી દરેક રટીમજમાં આવશે.

ચાળી, મબલાં વિગેરેને સારે ગત ગતનું રેશમ.

ચાળાં, રમાઈ, સાદી, મખમલ, રાલ, ટાઇ, કોલર, કોર, રાઈ, સુરને માર કલ્, આસામ

સીલ વિગેરે વિગેરે. પુરૂષા, સ્ત્રીઓ અને બન્ધાંઓને પહેરવા બેઠલી દરેક ચીજ

અમારી ગમે ગાન્ધીમાયી ગરવામાં મરમા આવે હમેકા મળે રહેશે.

ફોન ૫૬૫૪.

સો. કેવલરામ એન્ડ કુ.,

બોલ્ડ પાંદડાં.

૬૨ હલોઈ ફીટ.

ફોનર મારફીડ એન્ડ હલોઈ ફીટ,

એકાનીસમર્મ.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવો

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

બ્યાજબી દામ.

મનોપકારક કામ.

રપેરીયલ જાદામનો મેસુર, અડદ પાક, મેથી પાક, જદામ પાક.

આ શિયાળાની બીજા પાકો તેમજ દરેક બીજા જાતની આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી વસાણા જાતની અને અનુભવી પાકો બીજા જાતના તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજીવાડીયા જેવા અને હાથના વણેલા ગાંઠીલા પણ બનાવીએ છીએ.

જો શિયાળા હિંદુસ્તાનથી તાજા સીમોડા, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, સાલમ મુસલી, કાળા મુસલી, મેખર, મેઠાડા, ખીર, જામ, મેઠાડી, અમર, ખીરતા, સમજ મરચી, ડાલ, જરડાલુ, દેવના પાનમાં ખાવાની તેમજ મુખવાની તમાકુ, કાચો, કરવરી, અંગરૂની અમરગલી, ધુપ તથા તમામ જાતનાં માધીવદાં, કરીયાણાં, દેર જોષ્ઠક, જોષ્ઠા દીલગદાર સેન્ડ, જાતર, ખાદીની બેટેસ્ટ જાડીઓ, ખાદીની રોષ્ટીઓ, અમૃતલજન તથા ખેરાળી બરનો તમામ માલ જેવો કે જીમડી ચાવલ, અગ, બાદા, ચણા, નાનરો, ઘઉં, વાજની ફાળ, મરી મસૂરો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. ગામ કાચરેક્ટ મંગાવતા હોવાથી મણોજ કીશોરભાઈ આવે મળે શકશે.

અમારા માલના અમારે જખાણુ કરવા કરતાં એક વખત દાયલ દાયલ મંગાવી ખાતો કરો.

જહાર મામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેક પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4565. **NATHA NARAN.** 179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનાં ફલ અને વેલ્ટેબલ ફ્રુટ પેકીંગ કરી છી.

જી. એ. ડી. થી મેલકવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 257. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનાં ફલ અને વેલ્ટેબલ ફ્રુટ પેકીંગ કરી

જી. એ. ડી. થી મેલકવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 64

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખોરવી ૧૬૩૨ સુવાસ	હિંદી ૧૬૮૮ અષાઃ	મુજબમન ૧૩૫૧ રવીમાવલ	ખાસી ૧૩૦૧ ફલે. કદમી	સુવોદન ૬. મી.	જમરન ૬ મ
શુક્ર	૧૫	મુદિ ૧૨	૧૦	૧૨	૬-૫૧	૫-૧૫
શનિ	૧૬	" ૧૩	૧૧	૧૩	૬-૫૧	૫-૧૫
રવિ	૧૭	" ૧૪	૧૨	૧૪	૬-૫૧	૫-૧૬
સોમ	૧૮	વદિ ૧	૧૩	૧૫	૬-૫૦	૫-૧૬
મંગલ	૧૯	" ૨	૧૪	૧૬	૬-૫૦	૫-૧૭
બુધ	૨૦	" ૩	૧૫	૧૭	૬-૫૦	૫-૧૭
શુક્ર	૨૧	" ૪	૧૬	૧૮	૬-૫૦	૫-૧૮

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચલાવનાર

નારાયણનાં તંબરે એકના બનાના, પધનાપલ વિગેરે ચીને ઓરડર મળેથી તરત ચલાવવામાં આવશે.

દરેક ઓરડર ઉપર ભાતી રખરખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીશોરભાઈ આવશે મોકલવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ. ટ્રાંસવાલ, કીરેટ, રોડેસીયા લીગરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

કરબન, નારાલ.

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

Keen's

OXFORD

Blue

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલને ખારીકાઈથી તપાસો

ન્યારે તમે દુકાનની અંદર કોનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ ખરીદવા જાઓ ત્યારે તમારા એ ખાત્રા થવીજ જોઈએ કે તમને એજ બનાવટનો માલ મળે છે. કોનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ સરસ રીતે ઓમળી જાય છે અને કપડામાં ડાઘાનો નીશાનીઓ રહેતી નથી. તે અત્યંત કરકસરથી વાપરી શકાય છે.

કીન્સ

ઓક્સફર્ડ

બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જગ્યામાં રાખવું અને કીન્સ ઓક્સફર્ડ બ્લુની લલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે માફકાને હમેશાં સતોષાયલા બેસો. 77

Box 247 & 317 Tel. "Khatra."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

મોહમ્મદ રજુ અને કાજી. ટેલીગ્રાફ એજન્સી "ખત્રી"
હુસૈન હસમઘલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા. પી. ઇ. આફ્રિકા.

60

કનભાઈ હરીશંકરજી—સંવત ૧૯૦૮ થી
 રાજ્યવંશ પંચાંગ
 કંઈ પણ કામને કે રૂપાણી ખર્ચ લીધા વગર
 લાંબા સમયે
 મોહમ્મદશાહી અને શ્રી. અલિયન મંચરિયા
 મહનમંજરી કારમચરી અમનગર, પાટીયાવાડ. 60

Phone 3867. Box 318, 132, Grey Street, DUKHAN
HHERABHIA MORAR MATVADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,
 ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ

પર્સનલ સ્ટાફ શ્રી માલ શી. બી. ટી. શી. મોહમ્મદશાહી અલિયન
 રીપ્રિન્ટ ૩૮૬૭. મોહમ્મદ ૩૧૧ ૧૦૨ મે સ્ટ્રીટ, ડુખાન ૬૨

**Do you have difficulty
 in reading small print?**

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishments: 87 a, Princes Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
 guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

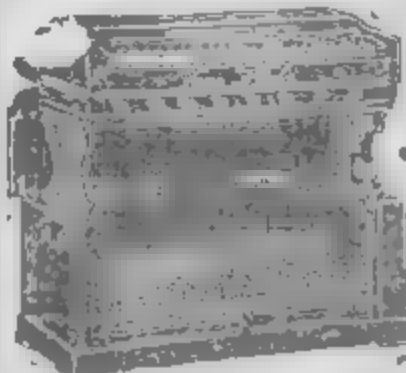
Write or give a Call at

GOSHALIA'S MUSIC SALOON,

Prop. N. GOSHALIA.

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

માન હાર્મન સરિ હરેક વસ્તુમાં હાર્મોનિયમ રાખવાની જરૂર છે. જે
 કોયો પૂરા પાડેલો જાય. મુબઈના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી
 હાર્મના પચના, પેરિંગલ હરેક ભાગના મોટા અને મધુરા સુરના હાર-
 મોનિયમો અહીં સ્ટોકમાં હોવાથી રહે છે તે સીધાજ કુલ બાંધો પામવું.
 સુરના બાજુ નીચે પછી મળશે. હરેક ભાગના હાર્મોનિયમમાં રીપેરિંગ
 કામ બાંધીથી કરી આપીએ જાએ. કાજી યા મળે:—

મોશલીયા મ્યુઝીક સલૂન,

(માલિક એ. એન. મોશલીયા.)

પી. એ. મોશ્મ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડુખાન.

July 13th, 1932

INDIAN OPINION

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add.
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 2302.
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P.O. Box, 4838.

6-Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશિયા લીમીટેડ

ન્હાનામાં ન્હાનું પ્રોમાઅમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી વાસઠ વર્ષની જુની વીમા કંપની.

જીવનના વીમા ઉત્તરવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બજુજ હોય તો અને કઈ કંપનીમાં
ઉત્તરવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદા અને સારાના આકામાં આજા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજુજ હોય તો મને:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાન્નિસબર્ગ,

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કેપીટનના વખણામલા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મચીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીઅનના કોઈ પણ ભાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પોસ્ટ ચારજ માફ છે.
બહાર ગામના મહાકોળે ઓર્ડર સાથેજ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly	20	6
Half Yearly	10	6

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રૂટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર ઈપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.

P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યાં છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું થોડું જાણ સારું આક્રિયામાં વંચાય છે.

જાવ અને નકલ મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

'Phone 1447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Flats Street,

DURBAN, Natal.

ઓરીયન્ટ મ્યુઝીક સલૂન,

ગ્રામોફોન અને સવળી ભાષાઓની હશી ગાયનાની રેકોર્ડિંગ એજન્સી.

મને તેવા ગાયના વાળી રેકોર્ડિંગ પરમાં રાખવા કરતાં દરેક જણના મન હરી લે તેવા પાર્થક, સામાજિક અને સંસ્કારીક બોધથી ભરપૂર ગાયનાની રેકોર્ડિંગ જામલ કરે. આવી રેકોર્ડિંગ મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

ધેર બેઠાં મહાત્મા ગાંધીજીનો
અવાજ સાંભળો.

અને શ્રીમતિ સરોજીની દેવીની
રેકોર્ડ પણ અમારે ત્યાંથી
મળશે.

જ્યતને તેમજ આપેલો પાર્થક સંદેશ.

ફક્ત જનાવટના, મુંદર દેખાવ વાળા અને મધુર સોઈંગ વોક્સ વાળા ગ્રામોફોન લેના લેનારને મજા આનંદ આપે છે અને તેથી માથે બહારી રેકોર્ડ વાપરવાથી દમનલો આનંદ વધારે આપે છે.

શુભચિત્તે હોઈ, બહારી મહાત્મા ગાંધીજી હર તમારવાળી ખુશ બાર રેકોર્ડ ખરીદનારને મેટ આપવામાં આવશે.
અમારે કાંઈ ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડ ખરીદનારને નાણાની ધક્કીજી નવત થશે.

70

Indian Opinion

No. 26 Vol. 12

Friday

Printed at the Natal Press, Natal

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. "ટાઇડીઆ"

ડીપીટના બાવો

જુલાઈ તા. ૨૫મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

સેક્ટર ૧ તા. ૨૫મીએ ૨૫-૦-૦.

રહી. "કારાંબ"

સેક્ટર ૨ તા. ૨૫મીએ ૨૫-૦-૦.

ઓગસ્ટ તા. ૮મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

સેક્ટર ૩ તા. ૨૫મીએ ૨૫-૦-૦.

મુંબઈમાંની વીરહી. પાસ ૨-૨૫-૦૦

સેક્ટર ૪ તા. ૨૫મીએ ૨૫-૦-૦.

એપ્રિલ તા. ૫-૦-૦૦ ના લીસામથી લેવામાં આવશે

સુખના—લેવામાંથી લેવામાં આવશે ૨૨ માર્ચ ૧૯૦૦ ના પહેલાં પહેલાં કરવા.

સેક્ટર ૫ અને ૬ તા. ૨૫મીએ ૨૫-૦-૦.

૧૯૦૦ ના પહેલાં પહેલાં લીસામથી લેવામાં આવશે ૨૨ માર્ચ ૧૯૦૦ ના પહેલાં પહેલાં કરવા.

૧૯૦૦ ના પહેલાં પહેલાં લીસામથી લેવામાં આવશે ૨૨ માર્ચ ૧૯૦૦ ના પહેલાં પહેલાં કરવા.

૧૯૦૦ ના પહેલાં પહેલાં લીસામથી લેવામાં આવશે ૨૨ માર્ચ ૧૯૦૦ ના પહેલાં પહેલાં કરવા.

SHAIKH HIMPET

300 P.

Tel. Aht.

સુખના તા. ૨૫મીએ ૨૫-૦-૦.

સેક્ટર ૫ તા. ૨૫મીએ ૨૫-૦-૦.

સેક્ટર ૬ તા. ૨૫મીએ ૨૫-૦-૦.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES

application Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રહીકોન ૪૮૦૦.

પો. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધા

રહીકોન ૪૮૦૦.

"રહીકોન"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ.

આજ તેમજ દરેક જાતના અસરમાન

જેવા કે માર્ક કાર, પોલ જાથ, હીરોઈન બાદ, વડેમેન્સ કોર્પોરેશન, વીરોદ્ધ અનેક પ્રકારના વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ સરૂ કરી લીધું છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પત્રાવચન મુજબ આપના આગળ આપે છે

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજી હસ્તમજી.

"મા દુઆ કાહિરા"

૧૦ ૧૨૮ એવ. ૫.

૬૨૦૦.

૬૦

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add.
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 4302
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box, 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશિયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રામાણ્ય અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી ખાસક વર્ષની જુની નીચા કંપની.

જીવંતીના વીમા ઉત્તરાવવાથી શા શા ફાયદા આવે છે તે જાણવું હોય તો અને કઈ કંપનીમાં
ઉત્તરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદા અને સદત આજ્ઞામાં આજ્ઞા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે જાણવું હોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

લિડિંગ્સના બાઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮.

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાન્નિસબર્ગ,

INDIAN AGRICULTURE & INDUSTRIAL SHOW

Under The Joint Auspices Of The
Natal Indian Farmers' Association
AND THE

Durban Indian Sports' Ground Association
On the Sports Ground, Durban

On Saturday 6th & Sunday 7th August 1932.

ENTRIES ARE INVITED FOR THE FOLLOWING SECTIONS.

1. Agricultural Products	5. Horticultural Products
2. Dogs	6. Industrial Exhibits
3. Livestock and Dairy Products	Hom Industries
4. Poultry	7. Net & Fancy Work
	8. Handicrafts

Stalls, Side Shows, Sports & Other Attractions.

FOR FURTHER PARTICULARS APPLY TO

A. B. NAIDOO.

Sec. Natal Indian Farmers' Association
158 Victoria St. Durban,
Telephone 4786 Central

N. SULLAPHEN.

Sec. Durban Indian Sports
Ground Association,
P.O. Box 1449 Telephone 4702 Central.

નાટાલ ઇન્ડિઅન ફાર્મર્સ એસોસીએશન
અને
ડરબન ઇન્ડિઅન સ્પોર્ટ્સ ગ્રાઉન્ડ
એસોસીએશનના આશ્રય હેઠળ
હિંદી ખેતિવાડી અને ઉદ્યોગનું પ્રદર્શન

ડરબનની સ્પોર્ટ્સ ગ્રાઉન્ડ પર સનીવાર અને રવિવાર

તા. ૬ અને ૭ ઓગસ્ટ ૧૯૩૨ ના રોજ થશે.

નીચેના વર્ગો માટે પ્રવેશો સ્વિકારવામાં આવશે.

૧. ખેતિવાડી	૪. મુલખા	૭. મદદરેખિત સગલી વસ્તુઓ
૨. કુતરા	૫. ફલપાન	૮. શીવલ, જુથલ કામ
૩. કોર અને રેશીને સગલી વસ્તુઓ	૬. હેન્ડિક્રાફ્ટ વસ્તુઓ	૯. સાધની પ્રાદીપીરિનું કામ.

રમત રમત અને બીજાં આકર્ષક દ્રશ્યો થશે.

વધુ વિગતો માટે તળેલ

એ. બી. નાયડુ

સેક્રેટરી, નાટાલ ઇન્ડિઅન ફાર્મર્સ એસોસીએશન,
૧૫૮ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ટેલીફોન ૪૭૮૬ સેન્ટ્રલ.

એન. સુલપન

સેક્રેટરી, ડરબન ઇન્ડિઅન સ્પોર્ટ્સ
ગ્રાઉન્ડ એસોસીએશન,

બોક્સ ૧૪૪૦, ટેલીફોન ૪૭૦૨ સેન્ટ્રલ.

Indian Primer

No. 20—Vol. XXX.

Friday, July 22nd 1912

Figure 1. The effect of the concentration of the Fe^{2+} ions on the rate of the reaction of the Fe^{2+} ions with the H_2O_2 in the presence of the Fe^{3+} ions.

NOTES AND NEWS

THE only person who was not present at the meeting was the organizer to be held last Sunday was postponed, we understand, on account of inclement weather.

At a special meeting of the Indian Committee and Committee, Mr. A. Christopher and on the subject of suspending payment of school fees in all Indian schools, both Government and Government-aided. The majority of Indian parents, he said, felt the effects of the present depression acutely, and it was very hard on them to want the fees, which in some cases he thought were exorbitant. Even in normal times Europeans and coloured children received free primary education, and in the case of indigent children, free food as well. Indians received no such consideration except a small number of exemptions in Government Indian schools. After some discussion it was decided that a deputation, consisting of Messrs. A. J. Rajee, P. K. Pather, . . . Ramnagar and A. Christopher representing the Natal Indian Congress (to which body the matter was referred), . . . could interview the Administrator for the purpose of obtaining the necessary relief.

Measures adopted by those concerned to collect personal tax from Indians also came in for severe criticism at the above mentioned meeting. It was pointed out that India, unemployed were being pursued in order to secure payment. There were cases of non-payment of the tax before the courts. It was also decided that representations be made to the Administrator for exemptions for those who were unemployed.

A food kitchen for destitute Indians has been opened at the Indian Sports Ground, Darban, in Calcutta. In their hundreds are lining up daily. This act of help on the part of the organizers is very creditable. We hope the well-to-do in our community will respond ungrudgingly to the call for help in this humanitarian work and thus be a source of encouragement to those who have taken this arduous task on their shoulders.

We omit the following from *The Leader* (Allahabad):—

Life is full of surprises and the Mohatma's motto more. Even when he is shut up in an obscure prison cell he happens to be the center of the nations eyes. And while the British Government considered him unsafe because of his public declarations and policies, the Community Church of New York found it right to award him a bronze medal for "the outstanding contribution to the world during 1931." The chairman of the selection committee, Dr. J. J. ... a Holman in position, from the reports published in British papers, that "Gandhi is incomparably the outstanding religious leader of this age." It would be perhaps more correct to say that the Mohatma is even greater as a moral force than as a religious leader. Dr. Holman is reported to have further said: "He is a success of the

unconscious of Zoroaster, Ishih, Jesus and Moham-
 road." And yet those who wield temporal power
 regard him as a great disturbing influence and have
 shut him up. But perhaps there is nothing unusual
 about it. All through the ages it has been the
 privilege of the world's great teachers to suffer when
 they lived and to be forgotten when dead. The over-
 crowded twentieth century is an exception.

ACTING AGENT'S ADVICE

W

draw the attention of our readers to a circular letter by Mr. Bozman, acting Agent of the Government of India, in connection with the forms to be filled in in terms of Section 6 of the Asiatic Land Tenure Act by Indians in the Transvaal published elsewhere in this issue. We have already expressed our opinion as to the duty of the Transvaal Indians in regard to the filling of these forms. While we very much regret to note that our views are in conflict with those held by the acting Agent we see no reason to change them nor are we sorry for having expressed them. That is what, in all sincerity, we feel in the matter. We have, however, no fault to find with the advice given by the acting Agent. He is not to be otherwise. The situation of the Transvaal Indians under the Asiatic Land Tenure Act is grave and the acting Agent is naturally zealous about getting the rights of as many Indians as possible protected. It is not for the acting Agent to see to the moral or ethical side of the question. He sees it only from the practical point of view. The law is passed and you have to abide by it. If you do so you have to get your rights protected and the acting Agent very kindly offers all the help he could possibly render in getting those rights protected? It is now for the Transvaal Indians to decide as to what they should do. It is not for them to blindly follow the advice of the acting Agent simply because it comes from him. It is for them to use their commonsense. Have they decided to

meekly submit to the Land Tenure Act? It would be highly foolish on their part, in that case, not to follow the advice of the acting Agent. But if they feel that they are not prepared to submit to an Act which has been passed against their will and which they consider to be an insult not only to themselves but to the three hundred and thirty-three million people of India, for it, in effect, brands them as pariahs not fit to live side by side with the Europeans, and if they feel it is a humiliation to submit to such an Act as would deprive them of their freedom to live wherever they like and would compel them to live in areas allocated to them with dog tickets round their necks; if they feel that their sense of self-respect and their sense of honour of their country will not permit them to submit to such an Act then they should respectfully refuse to follow the advice of the Acting Agent. We have already advised the Transvaal Indians and so has Mr. L. W. Ritch, than whom there is, perhaps, no other European in South Africa who better understands the Indian question: for did he not play a prominent part during the Transvaal passive resistance as a member of the British Committee formed of European sympathisers in the Indian cause?

"He who prison liberty," says Mr. Ritch, "indeed slavery, even wretched slavery, intolerable. The blanket to whom tips are adequate compensation for every and any humiliation has small regard for the self-respect others prize."

"In the final result it comes down to this: Where do you look to your gains? How big or how narrow is the self of you? Are you men of the earth earthly, or are you able to reject the sower of injustice rather than barter away your birthright?"

Let every Indian in the Transvaal ask these questions unto himself and then be guided by his own conscience not forgetting that the destiny of his future is placed in his hands; that he represents not himself but the three hundred and thirty-three million people of India; that any step taken by him may result either in keeping open or barring for ever the door against any self-respecting Indian desiring to come to this country. Then having fully realised his responsibility let each individual act according to the dictates of his conscience.

Unemployed Indians

Should Be Exempt From Personal Tax Congress Pleads Their Case

In the course of a letter addressed to the Provincial Secretary against the action of the Receiver of Revenue, Durban, for taking steps against unemployed Indians for failing to pay the personal tax, the Natal Indian Congress writes as follows:—

"Hundreds of Indians have been out of employment for months, and in many cases for two years and more. To say that hundreds of Indian families in and around Durban are going without food is no exaggeration."

"The Administration certainly cannot expect these Indians to pay the personal tax. The Ordinance gives powers to Receivers of Revenue to grant exemptions, and these powers, whilst being applied to the Europeans are, with the exception of a few cases, not being applied to Indians."

"We desire to point out that this discrimination is most unjust, as we feel that in these times of acute depression the Indians, who represent a poorer section of the community, ought to receive the fullest benefit of the powers conferred upon the Receivers of Revenue."

"We learn that Inspectors have been appointed and that a house-to-house inspection is being made, and that any Indian who is found not to have paid the tax is being prosecuted. No consideration is being given to unemployed Indians and to those who cannot afford to pay the tax."

"We do not suggest that the step that is being taken borders on persecution, but we do say that this is the most inopportune moment to prosecute Indians who through force of circumstances are unable to pay the tax."

Transvaal Asiatic Land Tenure Act

Acting Agent's Advice

We have received a copy of a circular letter sent out from the office of the Agent of the Government of India advising Indians in the Transvaal to fill in the form issued in terms of Section 6 of the Transvaal Asiatic Land Tenure Act. The form is also attached to the circular letter. We published a copy of the form in our last week's issue which we had already received from our representative in Johannesburg. We publish below the letter from the Agent's office which reached us too late for publication in our last week's issue:—

"Dear Sir,—I am enclosing forms to be filled in in terms of Section 6 of the Transvaal Asiatic Land Tenure Act by Indians who are in illegal occupation or residence on land proclaimed a public digging (usually called 'proclaimed land'). You will see by the form that by filling it in you make no admission of illegal occupation or residence whatsoever. I would very strongly urge that all persons should fill up one of these forms even if

- (a) they consider that they are protected by Act 37 of 1919,
- (b) they consider they are on land that is not proclaimed land or
- (c) they first commenced to reside on or occupy a stand on proclaimed land on a date subsequent to May 1st 1930 (the date given in Section 6 of the Tenure Act.)

The completion of the forms may do no person any harm and it gives persons of class (c) their only

persons in the locality will be able to give evidence and raise objections to the illegal person if they want to do so. And when they have dealt with every case on its merits they will make their report to the Minister and the Minister can then decide whether he will leave a person there undisturbed or not. He will decide in which cases the Act will simply have to take its course, and in which cases not. I consider this as the best and most just way.

Mr. ALEXANDER: Does the Minister intend, when he deals with the coloured communities I referred to, who live in areas in the Transvaal, that they shall not be exempted as an area instead of each individual having to apply for exemption?

The MINISTER OF THE INTERIOR: I take it that each individual case will have to be dealt with on its own merits. But the coloured people in the Witwatersrand are very well organized, and they can act collectively before such a commission.

Mr. ALEXANDER: It does seem to me that where in any locality it has been decided to exempt a group, he should be allowed to reside in that particular area in which he is living. I would like to move—

To add the following new sub-section to follow sub-section (2) of the new section 151A:

(3) Should such certificate be issued the coloured person shall have the right of ownership of such land.

That would only apply to the area in which he would be allowed to reside.

The MINISTER OF THE INTERIOR: At one time I thought that it would be possible to incorporate a provision such as is embodied in the hon. member's amendment, but on further consideration I thought that that would not help us in solving the question, and that it would not be in the interests of those who are occupying these localities illegally. When this commission starts, and a case in a particular street, or part of a street, comes before the commission, application will be made for that particular person to occupy his land under certain permits. It will make a difference whether that man gets a right to occupy the land, or whether he becomes the owner of that land. If he becomes the owner of that land he establishes himself and there permanently, and, if we accept this amendment, I am sure that a good many more objections will be raised. I don't think it is in the interests of the people. The hon. member wishes to be considered to agree to this amendment.

Col. GIBSON: I agree with the hon. the Minister with regard to the proposed amendment, but I am not quite sure about this commission. Is this commission going to finish its business after they have dealt with this particular phase of the question to be made before the end of September, or is it going to be a commission existing for ever?

The MINISTER OF THE INTERIOR: It is only a temporary commission.

Amendment put and negatived.

Clause as printed, put and agreed to.

On Clause 1.

The MINISTER OF THE INTERIOR: I move—

In line 40 after "occupation" to insert "and to transfer such right of residence or occupation to his lawful successor in title (whether such successor is or is not a coloured person)."

It applies more particularly to Springs. I explained to the House on the second reading that it practically consists of two parts. The first part is established before its proclamation in 1913, and the second Springs only rose later. According to the Court's decision the Asiatics are entitled to live in old Springs. It does not come under the provisions of the 1913 law at all as far as trading rights of coloured persons are concerned. What is here proposed is to bring that neighbourhood under the Gold-law as well. But as the Asiatics lived there formerly we must protect their vested rights. As the law stands it protects the Asiatics only so far as their own occupation is concerned, but it does

not give them the right of transferring their rights to their heirs, as is the case with the protected businesses on the Witwatersrand. What is now proposed here is to give them Asiatics the right to transfer their businesses to their successors. It was purely an overnight act on the part of the draughtsman and I therefore move an amendment—

Mr. ALEXANDER: I don't object to that amendment, but I would like to amend 1931 instead of 1930, and to add what is the effect of putting the word "lawfully" in, does it not nullify the position of other parts of the Bill? There has been this dispute going on all along with regard to residence under the gold law. What happens to those who have been residents for some time? What will happen to them where they have businesses and so on? I move—

In line 55, to omit "1930" and to substitute "1932."

The MINISTER OF THE INTERIOR: Lawful occupation is a matter for the courts to decide, if there is any doubt. It is not for the Minister to decide. With regard to the amendments the hon. member moves here, I may say that if I accept this, I would give an advantage to those people who have not taken seriously the warning that has been given here in Parliament when the Bill was first introduced, and we are penalizing those who did. This Bill was not in force in 1930, which was the date of the Bill, as it stood originally. Then I clearly stated in the House, and I repeated it on several occasions, that this Bill is ultimately passed this day, and you find Asiatics as you do in Springs, as has been brought to my notice, and it is said, "That Bill will never be passed, and we will simply go on as we had got the rights," those people will be glad of that amendment, because it is to their advantage and that they are not ahead; but those who took it as a warning will be penalized, and not have the same warning as the others have. If anyone acted contrary to the law on the 1st May, 1930, he did so with open eyes and at his own risk.

Col. GIBSON: The amendment which I understand the hon. member is moving here allows for the transfer of the right of residence for the first time, or of occupation to his lawful successor in title. This is a step to perpetuate the occupation of ground by coloured people, who can hand it over on to the other, and it seems to me that this provision should not be allowed. The commission have tested their rights from time to time in the case of law and the sanction here is going to transfer lawful what has been decided by the courts to be unlawful. It seems to me a step in the wrong direction, and it is wrong to legalize and perpetuate the occupation of those properties by coloured persons, which is the very thing we want to prevent. The decision of the law courts are now going to be on the way.

The MINISTER OF THE INTERIOR: If the hon. member will allow me to explain, he does not understand. Generally, in all our laws where vested rights are protected we deal with vested rights which have been lawfully acquired. The Asiatics have a hospital and vested themselves of that hospital, and acquired certain rights. It may be unlawful, but they acquired them lawfully. Legislation was passed and the Asiatics were protected. It was always held in our previous legislation. The Asiatics may possess that property just as any other holder of property. It can sell to a European, or to an Asiatic, if he likes.

Mr. ALEXANDER: That is the point.

Col. GIBSON: May I point out this is a perfunctory provision to make. You cannot take it away. In section 1 of the Act of 1913, those words are used, namely, "the lawful successor in title." They—

Should not apply to any British Indian who was carrying on business or to the lawful successor in title of such person. In any case, in the bona fide acquisition of such title, a Indian, or his

કેંદ્ર સંચાલકના નીચળી પડે. કમીટીએ કેન્દ્ર ઉપરાયવા સંબંધી ઝિલી ચાલના વડી છે કે જનરલ ડીલસોર્સ લાઈસન્સ લેવાવાના દેલસોર્સ લેવારીઓ વડે પાંચ પાઉંડ આપે. તેમાં પ્રથમ છ માસના એડી પાઉંડ આપે અને બીજા છ માસના એડી પાઉંડ વધારી આપરીએ આપે. ફીરલ જનરલ ડીલસોર્સ વાર્ષિક લે પાઉંડ આપે. છ માસિક એક પાઉંડ આપે. દેલસોર્સ છ માસની પાંચ ફીલોંગ આપે અને તેકર વર્ગ છ માસની પાંચ ફીલોંગ આપે. આ જુલુલ કાપ કરી ફાઇનન્સ કમીટી કેન્દ્ર લેવા નીકળશે અને કેન્સિસની હાપલી રસીદા આપશે. આ પ્રમાણે કરવાથી ફરેક માલુસને ફેલેસ જુલુ આપવાનું ફરેક છે અને કેન્સિસ પાસે એ ફીલો કામ ચલાવવા પ્રવેશ પડસા થઈ ફેલે. જે જાલસોર્સ લાગણી છે તેને કમીટીની ચાર ન બેતાં ફેલેસર આપે. સી. આશાભાઈની કુપનીને ત્યાં પોતાને જામે આવતા પડસા ફાલી રસીદ લઈ જઈ શકે છે.

જુસુમ ઇસાહીમ માડી, પ્રમીકંડ.
મામજી ખંડુસાઇ દેશાઇ, સેક્રટરી.
આઇ. સી. આશાભાઈની કુ., ફેલેસર.

એક્ટીવ એજન્ટની સલાહ

દાસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ચર એજન્ટની કલમ ૬ ની ફેલે લકાર પોલુ ફોર્મ કરી દેવાનું દાસવાલના નોટાએને અલક આવતાનું લીક સારકરના એજન્ટની એજીન્ટના લકાર ચક્રના એક પડની નકલ આપાપર મોકલવામાં આવી છે. તેથી સાથે એક ફોર્મ પણ મોકલવામાં આવ્યું છે. ફોર્મ આપને એકાલિસનગરીમાં જાપાસ પ્રતિનિધિ તરફથી મળ્યું છે. અને તે અને એ આવપારીયે જાપી ગયા ફીલે. એજન્ટની એજીન્ટથી પત્ર આવેને મના એજન્ટીયાન માટે થલે મોટા મળે. તેથી તે લમજા હાપીએ છીએ:—

પદ્માભા સાહેબ.—દાસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ચર એજન્ટ કલમ ૬ ની રૂબે પાલીક ફીલોંગ તરીકે પ્રોકલમ થલેલી, જેને સામાન્ય રીત 'પ્રોકલમ લેન્ડ' કહેવામાં આવે છે તેમાં જરૂરના વસવાટ કરતા કે તેના લીમવટે કરતા લોહીએને સરવાળા ફોર્મ — લામે ખીડી મોકલે છે. જે ફોર્મપરથી તમે લાઈ લકારે કે જે જાપામાં લમારે જે લમરે વસવાટ કે એમવરે કરતા દેવાનું કલુલ કરવાવળું રહેલું નથી. મારી મળ્યુલ લમજાપરથી છે કે આ ફોર્મ પાલીક જાપે કરી ફેલે એજન્ટ પછી વામે ત

- (અ) ૧૯૩૦ ના ૨૭ મા ડાલકારી પેલાને સુચલિત માનના દેલ ૬
- (બ) પોત પ્રોલેક લેન્ડ નથી એા જાપીનવર જે એજન્ટ માનના દેલ, ૬
- (સી) પ્રોલેક લેન્ડપરના કેન્દ્ર પછ રેન્ડમાં પ્રથમ રહેલક કે તેના એમવટે કરવાનું ના ૧ લી મે ૧૯૩૦ (ટેન્ચર એજન્ટની કલમ ૬ મા આવવામાં આવેલી લારીખ) ની પછી ફેલે એજન્ટ દેલ

ફોર્મ લરવાથી ફેલેને નુકસાન થવાનું નથી. અને (સી) વર્ગ ના લોહીને તેમાં પોતાના રકલુને માટે એક માત્ર લક મળે છે. વળી (બ) અને (સી) વર્ગના લોહીએ પછ એ જુલુ કરેલી માલુમ પડશે જલુલ ૧૯૧૬ ના ડાલકારી પ્રોલેક નકલ ફેલે કે ફેલે એજન્ટીએને લેન્ડમાં લેવાનું લારના દેલ છે. પ્રોલેક લેન્ડમાં લેવાનું માલુમ પડશે તેા એ ફોર્મ નકલ લરેલુ દેલ તેા તેજાને માટે ફેલે પણ મલુલ નકલ રહે એમુલ જતા પ્રોલેક લેન્ડમાં છે કે નકલ એ ફેલે ફેલેને ફેલે દેલ તેવાએ માલુમીમ ડાલકારી અને રેન્ડ ડાલકારીપરથી ફેલેસરને, નુ લે. કાકી, એવાનીલવન એ જોરનામે જાપી જાપી કરી લેલી અને એ લકારીજોરના દેલ તેા માલુમીમ લમાલનર પામેથી જાપી કરી લેલી, પ્રવેક એવા લાખલામાં રેન્ડના નંબર આવતા.

આ ફોર્મ એકાલે લરવા એજન્ટ તેજામાં વલેલી ફેલે મલેસાની ફેલે.

ફોર્મ લરવા મના આકે મુલાકાત અને જોરપારીક આફા ના કમીલનાપર પોસ્ટ લાકલ ૨૬૪, પ્રોટારીયા મે લલી આવવા તા. ૧ લી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૩૨ ની થલેલે તે મળી જનાં એજન્ટ એ પાસે પવાનમાં ફેલેલું.

તમાગે વિખાલુ
(મહી) ડ. એસ. એમ. એમ.
એજન્ટ એજન્ટ

[તેલ.—આપાગે અલલેખ રાજી.—અ. ડ. આ.]

દાસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ચર બીલ

પાત્રિએનમાં તે પર થએલી અર્થ

(અલકારી માલુ)

મહત્તી પ્રથમ તો. મલાને જાલલી અમાને જવાબ આવતાં લાણ જાપપ્પુ ફેલે લલુ એમાં તેમજે એશીયાટીક સવાલનું સમાધાન લાકલ લાલની સરકારે રકુ નથી ફેલે એવા લવનક જોલીએ અને અન્ય મેગમરેના જાપી પોતે જાપાવ ફેલે ફેલે. જે લાવજના અજુવાલેમ મુદા અને અલક આવપારીએ છીએ:—

તેમજે જાપાવ ૬ લાલની સરકારે આ મલનું સમાધાન લાવવાને લલુ નથી ફેલે એમ નલુ રલી કલાલ.

જુલુ કેપટાલિન એશીએન્ટ કે જે લવનક લાલીએ સપ્પુ ફેલે નલેડી કાલુ લલુ અને આવે ફેલે જાપીડી રલા છે તેને જાપીએ તેા સાલે ચાર વર્ષના અંદર ફેલે ફેલે લાલીએ આ દેલ છાડી મના છે.

કરનક જોલીએ: અને જે કરતા લમજા દાસવાલમાં લાખલે લમા છે.

મહત્તી પ્રથમ: જે સવાલપર ફેલે આવુ છે. કેપટાલિન એશીએન્ટની ફેલે અલલી મુલલના અંદર એજન્ટ લોહીએ આ દેલ ફેલેલે માટે છાડી મના છે તેલમા લાલીએ એશીયાટીક સવાલના આપા પ્રતિલકમાં એજન્ટી મુલલની અંદર લમાવે કરી મના નથી. એશીયાટીકની વરલીન રજીરે રાખવા અલવા લકારવાનાં દલિએ કેપટાલિન એશીએન્ટ એ સવાલનું સમાધાન લાવવામાં થલેલી લીમલી રાજી આવેલે છે.

નાટાલેખને માટે શું નથી કર્યું?

.....હકીમા જાન, મેન્નર ગા. ૬-૩૦ ૩ નાટાલેખના દોહી સંવાદનું સમાધાન કાવવાને સરકારે કંઈ નથી કર્યું. મારે તેમને નાટાલેખ પ્રતિષ્ઠા કાઢીસીને રાખતો વખત પસાર કરેલા એક ઐર્ષાનન્સની વાદ કારણી જોઈએ. મારા કારણથી તેને જે ૩ વર્ષ વખત સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને આજથી સરકારે તેને ફરી વખતે "બંદી" કર્યો હતો. એ ઐર્ષાનન્સ પ્રતિષ્ઠાથી જ વિવાદાસ્પદ સંબંધ હતો. આ સરકારે એ ઐર્ષાનન્સ પસાર કરવાની દોષન મતાવા હતી અને નાટાલેખના મેન્નરેના દાહિયા એ એક મોટું પ્રગલ્ભ માત્ર ધમકી લેવાનું છે. આથી આ સરકારે નાટાલેખના દાહિયા સંવાદનું સમાધાન કાવવાનું કામ નથી કર્યું એવા દુ ન્યાય ધારતો કે તેની ઉપર આગળ મુદ્દા ચલાવ.

ટ્રાંસવાલમાં લાયસેન્સો વધ્યા તેમાં કયું કારણ?

જ્યારેસોના સ્વયં ટ્રાંસવાલમાં લાયસેન્સો વધ્યા તેની હિસાબ કરે છે. એ રિપોર્ટમાં સુધારે નાંક કરવા માટે સીધી જ આગલી રીતે જાહેર જવાનદાર જીએ એક તે મને છે. દુ તેમને ત્યાં ગોળા કે ન પ્રતિષ્ઠા માગત છે. જાહેરમાં જાહેર સંબંધી કાપે. પસાર કરવાની જગ્યા પુતીમનના પંચાયત સુલભ પ્રતિષ્ઠા આપવામાં આવી છે. ૧૯૨૪ માં જ્યારે જાહેર સવામાં આવ્યા ત્યારે એ માગત મારા ખાતાની મેનાથી મે તેને અને એશીયાટીક સવાલને વધારેને વધારે પસાર દીધું. મેં તપાસ કરી અને જાણ્યું કે જ્યારે આગલી વર્ષ પ્રતિષ્ઠા લાયસેન્સો આપવા ઉપર અંકુશ રાખવામાં આવતો હતો ત્યારે ટ્રાંસવાલમાં ધણીજ ઓછામાં આવી રહી હતો. તેને માટે એક વર્ષ ઐર્ષાનન્સ નહીં હતો અને એશીયાટીક કે પુરોષીયન, માટે વર્ષ, ચોરસ એશીમે જાહેર એક પાછા આવી લાયસેન્સો હતી હતો. હતો અને કેમને તેની તપાસ કરવાની સત્તા નહોતી આવી રિપોર્ટમાં એ એશીયાટીક પોતાને મળેલી તકને લાભ લે અને ટ્રાંસવાલમાં વધારેના લાયસેન્સો મોટી સંખ્યામાં મેળવી લે તો તેમાં આજનાં પાસવાનું સુ હોય એટલે કરતલ ટાલેન્સો એ લાયસેન્સોને માટે આ સરકારને હોય તેના બહાને નથી. હકીકતમાં મે પોતે જ એ રિપોર્ટ પર અંકુશ રાખવાના પ્રતિષ્ઠા સરકારને સલાહ આપી હતી એ જાણતામાં મરના પસાર સેવામાં છે અને ધણી વ્યવસ્થા સ્થાપવામાં આવી છે અને સમિતિમાં ખીલ્લા પ્રાંતના જિલ્લાના અંકુશ ટ્રાંસવાલમાં વર્ષ રહેશે એ વિશે મને જગ્યાએ કંઈ નથી.

બીલને લેવું

.....આ ખીલને લેવું આખા પુતીમનના એશીયાટીક સવાલનું સમાધાન કાવવાનો નથી, મુળમાં આજ કાવવાનો મોટા પાયા ઉપર નાંચ સવાથી ટ્રાંસવાલમાં ઉપરિચિત વચેલી ખાસ રિપોર્ટની સાથે આમારે સંબંધ રહેશે છે. ખીલ માગત આમારે જાણવામાં એ આવી છે કે ટ્રાંસવાલમાં એશીયાટીક તરફથી જામીનના માલિકી પસારવા સંબંધી મહત્ત્વ કામમાં બારીકી રહી મહેલી છે તેને જાન એવી રીતે હેરાન રાખે છે કે કામદારો આને લેવું બંધ મરે છે. કામદારો ઉકારવામાં આવ્યો છે. ખરું છે કે કામદારો ઉકારવા માં આવ્યો છે પરંતુ તેથી કામદારો લેવું પડી આવ્યો છે એ

હકીકત તો સિદ્ધ થાય છે. આ કારણથી કામદારો એ કેસમાં સુધારવાનું ૧૯૨૯ ને કામદારો કરવામાં આવ્યો અને એ આમારે સરકારો બારી રહી મહેલી એક કમમ સુધારવાને છે. જ્યારેસો અને મુશ્કેલીને મેન્નરેએ કમમ ક ની આમે વિશેષ દર્શાવ્યો છે એ વિશે જુલાઈમાં કર્યો જોઈએ. સીલેક્ટ બીટીને લેવું વચન વીટવોટરે કમી સમજાવે. ૩૧૫૬ ૧૨ વધારે જામ કરી દેવાને પાસ વર્ષની મુદત આપવાનો હતો અને તેમ જામ તો જોડી વેધાર વિનાના થઈ પડે અને જામ વીટવોટરેન્ડમાં રહેવા માગતા હોય તેઓને માટે સમવક કરવી પડે. સીલેક્ટ કાઉટીન વચન આ કરવાના વિચાર થયો. મારજુ કે નને જાણ્યું કે આપણે કામદારો આપણ કરવામાં દીલાજ રખીને લોકોને વેધાર કરવા લાગ્યા અને પછી તેઓને સમજાવ કરી મુશ્કેલી એ દીક નાંક મજાવ. જાન વર્ષ મોટી સંખ્યાને ૧૯૩૦ તેવું કમ વધારે જોવામાં મજાવ. અંકુશ ૫૦૦ થી ૭૦૦ એશીયાટીક આવી રિપોર્ટમાં છે. આપણે કેસમાં સુધીજતો અને તેટલી જોડી કરવાનો આમારે કસારો હતો. વળી એ સિવાય ખીલ્લા વર્ષ એક કારણ હતું. સીલેક્ટ કાઉટીન કેસમાં મેન્નરેને કામદાર કે વીટવોટરેન્ડે પોતે જામ લોકોને માટે કમ સમજાવ કાવી નાંક, નાંક તા, તેવા વેધાર વિનાના થઈ પડેલા એશીયાટીક ટ્રાંસવાલમાં મામડાઓ માં આપ્યા જશે અને તેમ જામ તો આપણે વીટવોટરેન્ડને મદદ કરેલી મજાવે વર્ષ ટ્રાંસવાલના બારીકા માગને નાંક કરેલી મજાવ. કેમકે ટ્રાંસવાલના કામદાર મુજબ હોય વર્ષ એશીયાટીકને એવા મામડાઓમાં ગમે આ જામને સ્થાપના થવાનો કંઈ છે.

આ કારણથી વીટવોટરેન્ડમાં તેવા લોકોને સાર જામે જાહેર સમજાવ કરવાનો પ્રગલ્ભ રાખાએ છીએ. પહેલી વેળાના એવી હતી કે અમુક જામને રીઝાર કરવા અને જો દાહિય કાઉસીએ તેમ ન કર તો પ્રધાને તેઓ ઉપરનક થપને તેમ કરવું પછી તેવા જામનેમાં તેવા લોકો ગઈ અને વેધાર વર્ષ કરી કહે. એ જામનેમાં જામે જામ હકીકતી રિપોર્ટ થયો અને એ જામદાર નાંક હોવાનું જામને જામદાર. દાહિય કાઉસીના કમમ વિરુદ્ધ જામને કહેરોમાં પ્રધાને એશીયાટીકને સાર હતાએ સ્થાપના એથી કમમ હતી થવાનો સંભવ રહે અને તેથી એક ખીલ વેળાના પસારનું ઉચિત માર્યું. તે એ કે જામ એશીયાટીક એવા જામનેમાં રહેલા હોય કે જામ સુખ વરની એશીયાટીક, કમમ અને નેડીવાની હોય આં તેઓને રહેવા દેવા, તેઓને સાર કંઈક સમવક તો કરવી રહેજ, તો પછી સાંજ રહેવા દેવામાં શું હરકત રાખતા તરીકે ફરે દાહિયમાં એકલા કમમ અને નેડીવાન વસે છે. આ તેઓ વરતા હોય તો સાંજ તેઓને ખરકવાની જરૂર નથી. આ તેઓ પુરોષીયનેમાં જામને વરતા હોય અને આં તેઓ જામદાર હોય કે તેઓને વસવાનો કંઈ નથી અને તેઓની કાજરી હરકતર છે આથી તેઓને કહી મુકવા. પરંતુ તેઓની કાજરી હરકતર જ હોય આ તેઓને રહેવા દેવા. આ પ્રમાણે કરવાને વધીએ આ (એકએમકમ આપવાની પ્રધાનને જામ આપવાને સમવક) સુધારે કાવવાની બરૂર જામવી છે. એ તે સુધારે નાંક નાખીએ તો એ વરતા જામી નાંક કહે.

નાજી સૂઝી શરૂના નરોતા સાયસી-મનિ ઓપીમર તમજ
 ઓપમ ઓપ ઓપસી દલીલ કરી હતી કે અનુદાનને વેપારનો
 રીકોડ જાણતોપરાર હતો, સાયસી-મનિ ઓપીમરને તેમ
 કરવાનો દબ નાદાનો, આ કંઈ મનુ સાયસી-સ નથી જાને
 ઓપે તેની અનુ મનુર કરવી નીકર,

એચ્ચર જોડા કામગીરી વરિ ના. કામગીરીને જોડાને જણાવ્યું
કે ૧૨ મહિનાપર મી ગંગાદ તરફથી નવા કામગીરીને માત્ર
જરૂર કામ હતી જે કામગીરીના કામગીરી માટે હતી અને
તે જોડા કામગીરી હતી હતી. આ કામગીરી પદ જોડા
કામગીરીમાં જોડાકામગીરી મુકાબા મંજૂર રાખવા માંગે. જે.
કામગીરીને જણાવ્યા હતા જોડાને જે કામગીરી વિશે પૂછતા
ખાતરી મદિ કદ દોષ ના તેને કામગીરીમાં જોડાકામગીરીને જણાવ્યા
જુલાની દોવાનું સમજવાની સમા.

શ્રી. સરોજી જીવ્યાવું કે આ વધુ જીવાની લેવાની સુચના
નાથિ. ઉકાવનારોએના કેશની વળગાડી સુચવે છે.

જોડે' મોઢા વખત સ્થિત રહી સર્વનુમતે કામચલાઉના
સાંચીકરણે સુધારે' મંજૂર રાખે' અને અધીન રહ કરી

દુનિયાની સર્વોચ્ચ સ્તરીકૃતિ
અભિવ્યક્તિ

તેલું પાડેલું યુદ્ધાકરખાતું

મુંબઈની ઇસ્વીરીવલ પ્રિન્સિપલ ટીચિંગ ઓફિસર એમ.સી.એચ.એ.
બર મહાલ, પી.બી.આર. આલે સરકારનામંચી ન્યાયાલયના
દાદી વસાહતીઓને માટે રચાયેલા મુલાકાતખાનાને તેવમ
મંજૂર કરવાના સંદર્ભેની ગી. એસ. એ. નામનો પત્રાર પાઠવો.
છે ને તપાસવાનેમ છે.

એ મુસાદરનારું ક્રિયાશીલ સંસ્થાના આશય દેહલ ૧૯૭૧
ના બહોળા રક્ષણવાળા અગ્રણી હતું. તેની સ્થાપના ખાસ
૨૨૦ સંસ્થાનામાંથી મુખ્ય ઉદ્યોગ અને મુખ્યથી ઉપકરણ
ઉત્પાદકોમાં તેની સગવડોના કામ કરાવેલા. આમાંના
૧૬૧ મુસદ્દાઓ, ૧૨૫ કાંદ, ૩૧ સીપ અને ૧ ખાસ
કાંદા, અને ૬૨૮ આર્થિક, સાંપ્રદાયિક, પારિવારિક અને
આર્થિક, ખાસકર, સીપ, પરીણામ અને સંસ્થા સંસ્થા,
મેસોપોટામિયા, મોરીશીયા, એસ્ટ્રોલોગ અને ન્યુઝીલેન્ડના
કાંદા.

આજ સુધીયાં ૭૦ કુટુંબોને તેમાં સમગ્ર ૪૩૧ ગામવાસી
આવી હતી. જો તે સંખ્યા ૧૦૦ ગામવાસી આવી હતી,
તબક્કાબીથી આવેલા એક સીધા મહત્ત્વ પોતાના ગ્રામ કુટુંબો
બંને સાથે મુગધમાં નિરાશર થઈ પડ્યા હતા તેમને અસી-
સીએકનના ખર્ચે પંજાબ મેકેલી આપવામાં આવ્યા હતા.
કારકનાથી આવેલા એક દોડુ ગુરુને સુદત પ્રદી થઈ ગયેલા
પાસપોટ' છાંયે ચંદ્રા જલ મુગધમાં પોતાં એવરના નદિ
દીપ્તિ, કુસાધરખાનામાં રહેલા તેના માત્રાએ એકદીને ખાતર
આપે તેવડી ૩૧, ૨૫ પીતીસ કમીલનર, પાસે કીપોલી
મુદી તેને ક્ષત્રાવામાં આવ્યા આન મુગધની સરકારના પોતા
પોટ'ના અપસદાને બાતં પોલીસ ખાતરને તેના જાતી રજુ-
આતો કરનામાં આવી બને પાસપોટ'ના કાપવાના જામ માટે
તેને કાપી બહારમાં આવી. તેણે રદીઅરપર ચંદના પહેલા
પોતાના ખાદીક પાસપોટ' કીન્દુ કરાવેા અંતરે દેતા. તે
તેણે નદિ કાપેલો.

એણે સંભોળેલા શિક્ષકમાં આવીતા આત્મચિત્રો યોગ્યક પુરો
પાડવાને કમકામી ગણ નહીં. કામચલાંબી તથા આજ્ઞાને
કરીમકર તથા વિવેક શાહી શબ્દમાં આન્યો. હા. અને
ગેકરી મોહીતન એકનગીએ બો. તેને મોરારક પુરો પટેલો છતાં
કાવેસર તરબા. તેમ કલ્યા ભણાએલા નહોતા. બે પરથી
એકોડીએકન ૧૯૨૦ ના પ્રતિબ્ધન પાસેથી એકદમી એટલા
પ્રસંગે સમાપ્ત કરવાને કારણેથી આજે પરમજ્ઞાનદાર કરી રહી છે.

મા પ્રસાદપ્રાપ્ત સૌકામીય મુક્તિ જામ છે એ અને વ્યૂત્પન્ન
 યોગી રમખાણો વ હાંફ અને મુત્તમમાનો સૌક્ય કુટુંબ
 તા દોષ સેવી રીતે મેલા વચ્ચે, યા, જોઈ ખીલ વચ્ચે
 કલ્પજનો તારો સાથેથી મહેલો, ૧૫ મી મેલા, મુત્તમમાનો
 —૩ મુક્તિ અને ૧ સી—જે જે મુત્તમમાનો મુત્તમમાનો રહેતા
 દળ અને ૧૬ મી મેલા આદિ આદિ વચ્ચેના દળ
 તેજોને તેજોની ચોલાની આગળથી મુત્તમમાનોના લાવવામાં
 આવતા દળ, આદિ અને તમાજીમાં મેલા બોધમાય
 મેલામાં આવતો મધી મધી મુત્તમમાનો અને મુત્તમમાનો તેજો
 મી મધી દળ તેજી રમખાણો આદિ જે વચ્ચે દિવસ
 મુત્તમમાનો મુત્તમમાનો તેજો મધી અને રહીમધી સીધા
 રહેતો આદિ આદિ છે.

આ રૂઢિચઢાણનું એક કાળા વખતની ખરેખરી ખાતરી
રહ્યું છે તેની દલિ ખાતરી થતી જાય છે તેનું અધાન
-કાનું છે દલિ અખતરી કલેશનું થતો જાયો દોષથી તેનું
પરોડકાની ખરેખરી ખાતરી આજે તેમની રૂપરતી પદ્ધતિ ખાતરીનો
સાધન કલેશ અજો નથી જે કે એક દિવસ તેમની રૂપ રવા
દલિ અજો રૂપ તે રિકાળીની અજો ખાતરી કાલકાળી અજો કલેશ

[illegible]

પ્રથમ સદસ્યોએ પ્રજાસરવાનાની પીઠી પર જુદાં જુદાં ઓરોતી-
ઓરોતી આ રીતે પાઠ કર્યો છે અને તેને કુનેઝન
આદર્શ જાહેર પ્રખરે સમાવણ કરી છે.

શ્રી. ટ્રાંસવાલ હોદ્દા સેવા સમાજ

(નળાઈ સંભાલક ડી. ડિસ્ટ રૂ. ૨૭૩ ૪૫ પાનાઈ આશુ)

ଆମିଆପୁରୀ ଶାନ୍ତିପୁରୀ ଶାନ୍ତିପୁରୀ ଶାନ୍ତିପୁରୀ

૧. કાલજીવાળ જાણી પંડિત, - સોનાનાં મુદ્રાંશિકા
(કે ૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧) ૨. મંડાલાઈ રાજાજી, ૩. સોનાનાઈ
ગોપાલજી, ૪. સુન. ૨. ગોપાલ

ସମ୍ପାଦକ ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ସାହୁ

३। कथितः कालः कदा-विद्यमानः

ଅବସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିବା ସମୟରେ

૧૧. કામદેવનાથ ગોપીકંઠ ધર્માચાર્ય, ૨૮. ગોપાલનાથ નરસિંહ વર-
 સાની. ... ત્રિલોકનાથ મહાશય ગણેશ, ૨૯. રામનાથ ધંસજી
 ગણેશ, ૩૦. કામદેવનાથ દુર્ગચંદ, ૩૧. કાલ્યાણનાથ દુર્ગીશ, ૩૨. ઉદ્યા-
 નાથ ભાગ્યનાથ, ૩૩. દુર્ગચંદનાથ પ્રગલ્ભ, ૩૪. દુર્ગચંદનાથ નરોત્તમ
 જીરામજી, ૩૫. ભીમનાથ જોશીદેવ, ... કેસીનાથ દુર્ગચંદ, ૩૬.
 દયાનગનાથ નરહરિ સાંતેજ, ૩૭. કનકાચાર્ય ભગવાનાથ જામજીસર,
 ૩૮. ગોપાલનાથ મહાદેવ, ૩૯. નાનકાચાર્ય રમણાચ, ૪૦. લક્ષ્મીનાથ
 ગોળીદેવ, ૪૧. વલ્લભનાથ ગોપીકંઠ, ૪૨. હરીનાથ ભવાનનાથ,
 ૪૩. આર્ચકિયાનાથ પદ્મનાથ, ૪૪. પદ્મનાથ મારજીસર, ૪૫. ત્રિલોક

દાસ બંદગામ નરસિં, શ્રી ગોપાલદાસ દેસાઈના ગણપ, રા. મોતીદાસ બેનરજી, રા. જવાનભાઈ પલ્લેગુડાઈ, રા. મુખામલ્લ બીખાભાઈ, રા. પંચનંદભાઈ દયાળજી, રા. વી. કે. પટેલ, રા. બીતાભાઈ વાણી, દયાળજીભાઈ પરાગજી બચલ, શાંભુભાઈ શંકરભાઈ પારડી, રા. સોમાભાઈ ચેમનંદ, રા. જોગી, રા. રંગીદાસ, રા. જયસલભાઈ નાનાભાઈ, રા. દયાળજીભાઈ બીખાભાઈ, રા. ન. મુખાઈ ગુણાભાઈ, રા. કાળીદાસ બીખાભાઈ, રા. મોતીદાસ બીખાભાઈ, રા. રવજીભાઈ નાનાભાઈ, રા. બીખાભાઈ રવજી કટોર, રા. દુલ્લભાભાઈ મણીભાઈ, રા. નાથાભાઈ તારણજી, રા. પલ્લેગુડાઈ રતનજી, શ્રી કાશીભાઈ શ્રીજી, રા. રંગીદાસજી રતનજી, શ્રી સાધવભાઈ બચાભાઈ, રા. દેવભાઈ દુલ્લભાઈ, રા. માધવભાઈ તારણજી, રા. દુલ્લભાઈ પંચમભાઈ, રા. સાધવભાઈ શાંભુ, રા. કાશીભાઈ દુલ્લભાભાઈ ચાંદાનેર, રા. નાથાભાઈ દુરીસાસ, રા. સ્વામીજી દોરા, રા. ઇશ્વરભાઈ તારણજી, રા. દોરાભાઈ મોતીદાસ, રા. બાણુભાઈ રેવાભાઈ, રા. મેન્દરભાઈ રૂઢીરા, રા. રમણભાઈ ચેમનંદ, રા. હનુભાઈ બાણુભાઈ, રા. રણજીભાઈ હંસજી, રા. તારણ સ્વામીજી કોટીલી, રા. નરસિંભાઈ પંડેરોતમ, રા. પંચનંદ નામજી. (અપ્રુષ્ટ)

વિવિધ સમાચાર

ચોરનાથ (કાંઠાવાલ) થી મી. જી. એમ. રાવલ જહાને છે કે જાહેરાત કરમ માણીથી નકામી થયા છે તેની ખીમથી દુર થાય છે. હોદી બાઇએ માટે જીવરવા ખાસ મહાન રાખવામાં આવ્યું છે. તેનો તેજો મહત્ત્વ લાભ લઈ રહે છે. આ મહાનજી હીરાજી પંચમજી પાસે રાખે છે અને તે ઉપરાંત હરી જાણું પડે છે. તેમાં ખાટલા, મોટા, ચુમેલો વિગેરેના મળી જાય છે. આપણા હોદી બાઇએમાં પણ ચીમંતો પડેલા છે અને જે તેમાંના એક પણ જુદા સમાવન કરી આ રજામાં હોદીએને માટે જમાવે મારી સમજદ કરી આપે તો તેને ખીમશેની મળી દુપા લાગે. શું ચોરનાથ બાઇએને સમજાવે છે કે તેમણે મહત્ત્વ ગંભીર પડેલી નહિ.

કાંઠાવાલમાં હુડોનેનામ રોકવાની ૮૦૦ વાર અને જોડાનીસ-બંધેથી ૧૫૮ માઈલ દુર એક ટેનમાં ૩૦૦ તન કાંઠાનામકટ હાટવાનો જાહેરાત મળી તજ્જો વાર રેલ ગરતામાં ૧૫ થી ૨૦ યુદ્ધ ઉડા ખાડો પડી ગયો. થાંધ માણસે મારો ગયા અને ૧૧ જાનમાર. તજ્જો મૂકી પડી ગયા અને પડીનેના મારી તારણા પડી ગયા. ગમકાનું પ્લાન્ટેશન હાંપડી પાડું પીસેકે દોર મરી ગયા અને મીલનું પાડું મુકામન મૂક્યું. તેનો જવાબ છે કે જોડાનીસનાં સંબંધોમાં હશે. યા. ૮, ૧૧૦૦ જેટલી કોષ્ટકનો કાંઠાનામકટ હતો.

મુનીમના આગલ અને નિશાસના વેપારના જકાર પડેલા આકાશપાથી જાણ્યું છે કે આવાસમાં થયેા પ્રકારો થયો છે અને નિશાસના વધારો થયો છે. ગામ સમુદાય ૪ માસ દરમિયાન ૫૧, ૨૬૪, ૨૬૪, ૨૬૪ નો સાલ આગલ થયો હતો. જે સાલ ૪૫ કરતાં વા. ૧, ૨, ૩, ૪, ૫ નો પ્રકારો ખતાવે છે. તેટલીજ કુલ દરમિયાન ૫૧, ૨, ૬૪, ૨૬૪, ૨૬૪ નો માલ નિશાસ થયો હતો જે મલ વધના કરતાં ૨૨, ૬૧, ૫૨૫ નો પ્રકારો ખતાવે છે.

હિંદી માટે વામનરામ સોઈ સરપીનને ઉપકારી બેઠો જોડે ગામકુદેશનના પ્રમુખ તરીકે નીમવામાં આવ્યા છે.

હિંદી એમ. મેકનલી નજીબે દુનીયાના અમરન દેશની આર્થિક પરિવર મોજાવવાનો કાવ હોય છે અને સર મેન સાવખને તેની અવરતા કરનારી ખીમીના પ્રમુખ તરીકે ચૂંટ્યા છે.

કોલમ ખાતે જુલાઈ તા. ૯ અને ૧૦ થીએ પૂર્ણ આરિકાના હોદી વેપાર અને ઉદ્યોગની મેન્દરોની ફેરફારની પડેલી એક સમજાવાના આપીતા વેપારી મદરશા છે. જે બી. પંડાના પ્રમુખપણા તેજા મળ્યું હતી. પ્રમુખો પોતાના વિગતના ભાવજી માં હોદીએના વેપાર સંબંધી કાણો વધારવા અને સુરક્ષિત કરવાને કેરફેશને કરવાના કાર્યની રમરેખા આપી હતી. અને રાજના સ્વરને પણ નહિ મારેલા એવા મહીતા વખતમાં સફળે એકત્ર થઈ સંપર્થી કામ કરવાની અને વેપારીએના વાલોનું રક્ષણ કરવાની આવરવરના દર્શાવી હતી અને જે અમલનું કામ કરવાને આવી સંરકાની જરૂરીયાત જણાવી હતી.

હિંદુસ્તાનને લખતા તાર સમાચાર

અમરસહકાર જુલુ વ્યાહુ રહેલો

જાણ્યું છે કે મહાસભાના માર્ગદર્શક પ્રમુખ રા. કીમલુએ મહાસભાની સમીતીઓ પર એક પાનગી સરકારુદર મોકલ્યું છે જેમાં સરકાર વિરુદ્ધ અધિભૂતા અપેક્ષાને લગતી સુચનાઓ આપવામાં આવી છે; જેમાંથી જુલુ રાજદ્વારી કેદીએને મહાસભામાં ફરી જોવાની અને પીકટોન માલુ રાખવાની સુચનાઓ કરવામાં આવી છે. તેમાં અજ્ઞાપવામાં આવ્યું છે કે જે ને આ પ્રમાણે ખીલ જ મહિના સુધી મહત્ત્વ પૂરેભેસથી ભરી રાખવામાં આવશે તો સરકારને નમ્રતા વિના જુલુ નહીં.

હીંદુસ્તાનના વિરોધ

હોદી પ્રકાશના રોકેમરની સામે હીંદુસ્તાન પડે વિરોધ દર્શાવ્યા બાદ ખનારમાં મહાસભાવાદીએ તેમજ હીંદુસ્તાન વચ્ચે વાટાઘાટ આજતી હતી અને કે પ્રમાણે એવા સુચના કરી હતી કે ખીન મહાસભાવાદી મેકનલીસ્ટોની એક સજળા પછોની પરિવર બેઠાવવી જોઈએ. તે પરથી હીંદુસ્તાન વચ્ચે સર તેજ મહાદુર સરજેએ જણાવ્યું કે હીંદુ-સોએ આ દેશમાં જોડીનેસ રાજની અને નવા જોરવજ મહેતા હોદી પ્રધાનનું કાર્યકર્મ સામે વિરોધ દર્શાવે છે તે સંમ મહાસભાના દર્શનથીદુની સાથે તેઓ દિલસોજી થરાને છે તેથી નાહ. તેઓ માત્ર જોડીનેસ ખતાવવા માગે છે કે જે કે મહાસભાની રીતોથી તેઓ વિરુદ્ધ છે જતા સ્વદાન્ય અમલી રજાપવાને માટેની તેઓની ઇન્ટેન્ડરી તેના જોડીનેસ છે. "ખીમ વાળા પણ હંધડી તો જમા તે હોદીને."

કરમીયાનમાં અજ્ઞાવાન જે કે દોર સરકાર હીંદુસ્તાનના આ વિરોધ તરફ યેવરવા છે અને રાજી ટેનમ કાનર-સ કે ફેરફાર અધારજુદી રજીરી કરી નથી મળવાની અને ખોટીક સરકાર તુલજાજી કાર્મિક રસાન્ય અને જોડા પ્રતિષ્ઠા ફેરફારનો કામને લખલ કયા પરાંતો રાખે છે જેવું કરી દર્શાવી દોષેલું છે. રજાદ્વારી કેદીએને આકાશન બેઠાવવાની સુચના

ઉગાડામાં આમની અવામાં સર આર્સા એમને સુચના કરી હતી કે હિંદુસ્તાનની જોડામાં બીઠા જોડા કરવાને રાજ દારી કેદીએને આકાશન દાપુમાં મોકલી દેવા જોઈએ. સર એમુજાક દોરે જણાવ્યું કે અમુક વર્ગના કેદીએને આકાશન મોકલવાનો પોતે વિચાર કરી રહ્યા છે.

બી. એન્ડકોર્પની ઈક્લાંદમાં પ્રવૃત્તિ

મી. જોનાદરો ઈંગ્લેન્ડમાં જઈ સગ સેચ્યુલર ટ્રેડ ભેડી
સેંકી અને વડા પ્રધાન મી. મેડોન્ડની મુલાકાતો લીધેલી
છે. રૂઢતે મુલાકાત અપતાં તેમણે જણાવ્યું કે સ્થિતિ ખેટલી
મંજીર છે કે કોર્મિન-સોની મુદત પુરી થતાં પહેલાં સુલેદની
મસલતો સર થવી જોઈએ. વખત એ સારી અગત્યની વસ્તુ
તોફાં બીજા તરફ દેખાડે ગોન્દર-સ ભેડાવવાનું માંડી વાળવાનું
નહીં હવે અધ્યક્ષ જ્વલમદારી અને પ્રતિષ્ઠ સ્વચ્છ સાચવે
નવા સંધારણાં આંદે નવેગરમાં પાલ'મેન્ટમાં વૃત્તજ દાખલ
હરી દેવો જોઈએ.

પ્રજાસત્તાની ક્ષીણિત સ્થિતિ

કાર કલ્પેશી બોન્ડમેરનીની બે માસ બામારીની ચેનકાજરી
 રમીમાન કેપલસ સીકનર કવાલ પલાનની પંજાનના સ્નેહીએ
 મનરનર તરીકે નીકળ્યું કલ રે. કવાલ માન સુદેસ ઠાળના
 પંજાન વહાદાર સેવક છે. દિન્દીના ભાગવા વખતે ખોડીક
 સરકારના પક્ષમાં તેઓ કાપા કરતા અને સ્વારસ નીકળસને
 મરતી વખતે ચેલાના ભોડીના અધરે નેમની વહાદારી મારે
 મરીશીં ક કબી કાપ્યું કર. ખીટ કાપ્યોમાં વજ મેને
 ખીટીક સરકારને ખારે કલના કરા.

અરિ તા મ નથ ન

(अथ—विश्वरूपं ध्यात्वा भवति भवति)

$$\{x(y), x'(y), x''(y), x'''(y)\}$$

અધ્યાય ૨ જો

(39) 2월 16 58

શીશુઓની આત્મ પ્રવૃત્તિઓ તથા સ્વયંસેવના મહત્વ વિશેષ પ્રવચન સાંભળીને આશ્ચર્ય મુગ્ધ થયા. એ ભાવે,

[illegible]

का. सं. नं. १५५५ भो. ५५.

“પાંડવ, ઇન્દ્રિયોના અંતે રસજન્ય સદેશો વધી જો તો સાન્નિધ્ય છે. જ્યાં સુધી તેમ વળગેલો છે, અરે, સાન્નિધ્યતરવ-વેવાનો તો જોમ કહે છે કે જ્યાં સુધી મોક્ષને પ્રતિબંધ કરવાકે ડાઘ પથ દારણ વળગેલું છે, ત્યાં સુધી ઇન્દ્રિયોના અંતે તેના વિધ્યો વળગેલાજ છે. છતાં, તેમનાંજ પુરવે વિનેકથી માર્ગ દાઢવાનો છે. આવો તરવનો અજલદારમાં અમલ કરવા આટેનો છે માર્ગ તેનુંજ નામ મોગ, અંતે તેમ કરી જાણનારો પુણ્ય તેજ વિધિમાત્રા મોઢો નિજળ જુઠિવાનો કહેવાય.

“મનિન્દ્રોક્ષી, આરે, કેવી રીતે વિધવેનો હપભોજ્ય કરવો તેની રીત કહી તે સાંભળ.

“અચ્યુત, મોઝી પુરુષ આ રીતે અદ્વિતીયો તથા અચ્યુતો બોલ્યો છે.”

“પહેલાં જેટલી પોતાનામાં છુદ્ડ હોય તેટલીને કમવૈય કરી ક્યા વિષયો જીવનના મુદ્દા-પાપજી માટે આશરત છે. અને જેટલા આશરતકે નથી, તેનો એ નિર્ણય કરે છે. એવો નિર્ણય કરવામાં એ જેટલો બંને તેટલો રાગ-દેશથી પર ભ્રમ વિચાર કરવા પ્રયત્ન કરે છે, જાનો જાણે એ કે જીવનના મુદ્દાજી-પાપજી માટે શું આશરતકે કે અનાવરતકે છે એ ફરકવનામાં એ જીવનના બોઠા મોજોથી વિચાર કરવા નથી; નીકે, પ્રતિષ્ઠા જાળવવા, કે સમાપ્તેલીકેતે રીઝવવા, કે સમયકે વધારવા કે અમરકે મટાકવા આદિમાં કિમ્મો પના ન ચાહે; અથવા, અદેહા વિષયોનું અકર્મીકે ઈંદીય ને કહાય, અથવા આદેહકે અવરતકે જઈ અજી-મનના વિષયો = અકર્મીકે અમરકે અથવા એવા એવા વિચારોને એ પાલુએકે મો છે.

“આમા હરવામા એ પહેલેવાળા હાલતો રહી. અને, એના બધીવાર એ મહેમ-ઝોરના ખામ હો; એ આત્મ; પણ અંતોના અને સામકોના તથા વિશેષ અનુભવોએના સમાયમ તથા વાણીની સકાયથી, ખાલે એનો મોટો પ્રયત્ન રહે છે.

“જામ રામ-દેવથી પર થઈ, ભોગ્ય અને જાન્ય વિશોભે।
નિર્વાય ફરી, જે વિષયે; એને આવશ્યક જન્મમાં ફોપ, તેનાયે
પ્રતિદ્યોને ભોલુપ ન થવા; ઇચ્છ, થઈ તેટલોજ ફિશોભ કરવા
કેવે, એનું નામ જોગ કહેવાય; અને એમ કરતાર પ્રજા
વિવિધામાં કહેવાય.

“આવા પ્રગતશીલ મોઝીને પહેલું તો કંઈ જાણે છે ખરું; પણ જેમ જેમ જોતો પ્રગત વધતો જાય છે, તેમ તેમ જો કંઈકની મરતી જાય છે, અને જેમ જેમ પ્રગત સરળ થતો જાય છે, તેમ તેમ જોને જેમ કઠવાઈ ચિત્તની પ્રસજતા વધતી જતી માણુપ પડે છે. પહેલું તો જોને આનો પ્રગત જાણે બધી જાણુથી સાકારે બાંધી મળ્યો. દોષ, જોયો કાસ કરાવે છે; પણ પછી તો જોતો જનુભવ લેકરેજ ધામ છે. એ જનુભવે છે કે એ સર્વ જાણુથીયે મધાર્ય બચેશે. રેહી નથી, પણ પોતેજ નિર્ધાર્ય કરેલાં જાતેક બંધનેબાંધી છુટો થઈ વિશેષ સ્વાધીન અને સ્વતંત્ર જનશે. પુરુષ છે. આથી, દિવસે દિવસે એ મધારે તો વધારે ચિત્તની પ્રસજતા જનુભવે છે. ૬૪

(32) *સોલક દુધ બી દે*

“કુન્તીનાં, મેં તને કહ્યાનમાં હતું હતું તે વાદ છે
 કે? હું મોઢો હતો કે ધર્મને માટે ચિત્તની પ્રસન્નતામાંથી
 જ સુએ છે અને ચિત્તની પ્રસન્નતાને વધારે છે. એજ હું
 તને શરીરો કહું છું કે મેં તમારો તેવા અંશમાં પ્રસન્નતા દિવશે
 દિવશે ચિત્તમાં પ્રસન્નતા વધતી જાય છે; એથી દુઃખમાંથી એ
 દૂરી અને દુસારી કરે છે. અને આતિ શાંત ક્રિયામાં
 એવાં કારણો એમાં કયાં કોય, કારણે એ શાંત ચિત્તથી
 મોઢાએવડતો નિર્વાણ કરી શકે છે. બ્રહ્મ સંપદેશી, એવા
 પ્રસન્નતા સુદિગ્ધ દિયર થાય છે. ૬૫

“મજા, પર્વતપ, જ્ઞાની બુદ્ધિની રિશરતા અને જ્ઞાનનાથી
મુજ્જ માનની ખાલી વાતો ક્યેં નથી પ્રાપ્ત થતી. એએ જાણે
તો કેટ કસીને પ્રવળ કરવો જોઈએ. એ પ્રવળતું નામ
સેન, સેનનો અર્થ હું તને કહી મૂઠા ખું તેમ કરેજામજાતા,
કઠોડીજામ અને નિજામતા તથા સમતા. જ્ઞાતા સેન વિના
નથી બુદ્ધિ રિશર થતી કે નથી જ્ઞાપતાએ શુદ્ધ થતી. જ્ઞાનના
શુદ્ધ થમા વિના જ્ઞાતિ પ્રાપ્ત નથી થઈ જાતી, અને એને
જ્ઞાત નથી તેને સુખ નથી એમાં શું કહેજામજાં હોય ! ૬૬

(only)

વેચવાના પુસ્તકો

વાચનના અનુભવીઓના ઉદ્દેશ્ય

"તમે મને તેવા નવલકથાઓ અને બીજાં જે આપ્યું તે વાંચવા મંજૂ પડે છે, પણ એક તો તમે બેઠું બેસી તેમજ સાહે. નીતી, ધર્મ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચો કેમકે તેની તમારે આપના છવન સુધી જરૂર છે."

"એને સારા પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે મને તે જગ્યાએ સ્વકાર્તવ્ય સહેલાઈથી વેઠી શકે છે."

"માણસ એને સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના ગુણની અને પ્રકૃતિની પરિક્ષા પાવે છે. તેમ જ પુસ્તકોનો તેને શોખ હોય છે તે ઉપરથી પણ તેને જિજ્ઞાસુમાન પાવે છે."

નાન્યનાં પુસ્તકો આ આપીશુંથી મળશે. મંગલાચારાઓએ મહિરખાની કરી એમરડર સાથે પરિક્ષા મોકલનાં ચુકવું નહિ. વી. પી. ના એમરડરને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

લખો:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બંકીમ લખખંડભાગી—આ પુસ્તકના ૪૨૫ પાનામાં "બંકીમ સાહિત્ય સંપાદન" તરીકે વિખ્યાત યજ્ઞેશ્વર રામ બક્ષાઈર નંકીમચંદ્ર એટલેજુ' છવનજરિય અને તેમજે સખેલા રસીક અને અતિ મોખામક નિર્ણયોનો અનુવાદ છે અને ખીજા ૧૮૭ પાનામાં તેમજે લખેલા 'મર્મોત્તવ' નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રતીક શોખથી સજ્જ દેશદિલ્લિયાનાં જ્ઞાનપુર્વ જોમએ અને નંકીમચંદ્રના આ નિર્ણયો વાંચનાથી તે કામમાં મજ્જીવ મદદ મળશે. આ પુસ્તક જાન સાથે દાર્શનસથી પણ ભરપૂર છે. કી. રી. ૫-૬.

કાલેલકરના લેખો—આપણે જ્ઞાતિય આલોક્ય કાલેલકરના નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દલિયી દેવા છતાં ગુજરાતી જાણપરના મેમના કાણુનો 'નવજીવન' વાચનારાઓને પ્રેરે અનુભવ છે. આ પાકા પ્રકીના ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે.

કી. રી. ૭.

શરતચાણુની ત્રણ વાર્તાઓ—મંગાળના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કર થી. શરતચંદ્ર એટલેજાખ્યાની આ વાર્તાઓ થી. મદદેવ હરીજાઈ દેશાઈએ જોમમાં વિતેલ અને જખી હતી. 'નવજીવન' ગ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં જખે છે કે "અનેક મરેનાં જીવન વગર આ વાર્તાઓ સરસ જાવ શાકે એ વિરે જામને કંકા નથી." કી. રી. ૨-૬.

દેશ દુષ્ટો—આ પુસ્તકની લેખીકા ૬ સુપ્રીવા જ્ઞાણજ છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, લાર્થિક અને રાજકીય અવોગનીન વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૪૮૪ પાના ૩૨૫ રસથી ભરપૂર છે.

કી. રી. ૫.

પ્રાણ પ્રતિજ્ઞા—આ ૧૧૨ પાનાના કામા પ્રકીના પુસ્તકમાં ગાંધીજીના અસદકાર વિરેના આખ્યાનો આપવામાં આવ્યા છે. તેના પ્રકાશક જખે છે કે: "પ્રકાશક વગર દેવતા પ્રજવસીત રહેતો નથી. ભારતવર્ષ જે મદાન જલત છપાકી છે તેને જ્ઞાવવા ગાંધીજીએ દેશમાં જે પાણ પ્રકી તેનું સમજ સખવા આ વાળવો ઉપયોગી નીવડશે એવી આશા છે." કી. રી. ૧-૩.

લેલ ઠાયરી—શી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય નેતા અને મદાતમા ગાંધીજીના મુસ્ત અનુયાયી તરીકે જગવિખ્યાત છે. આ પુસ્તકમાં શી. રાજગોપાલાચાર્યે પેલાના ૪૫ માસના કાશવાસમાં જખેલી રોજનીચી છે. કાલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં જખે છે કે "કાવનું મંથન આમાં એટલું બહું પ્રભાવકરથી આપણું

છે કે આ એકી સાહિત્યજેનમાં કામનું સ્થાન લેશે." મદદેવ હરીજાઈ દેશાઈએ તેમાં શી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૧૦.

ઈશુ ખ્રીસ્ત—અવતારલીલા—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ લેખક શી. કિશોર લાલ મનરગામલાલ મજ્જવાળાએ એક જાણવાળેમ વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ઇશુ ખ્રીસ્તનો મુદર અને સરજ વાળામાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પાટલી પુત્રની પઠલી—જામા પટનાની પાતીનો મુળ મલીકાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી ભરપૂર છે. કી. રી. ૬.

સમ્યક દર્શન—આ પાકા પ્રકીના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જાન રસથી જખાં છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરીત્ર ચંદ્રિકા—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મદાતમાઓનું કુંક ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રતેક ધર્મના મદાન પ્રતિને સ્થાન આપ્યું છે અને બહુજ જોમદાયક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાતો—આમાં ગુરજર મલીલાઓની કશ્વાજનક આતમકથા છે. સામાજિક કુરીવાળેથી યતા અનીષ્ટ બનાવો અને કાનીઓની કુંકી વાર્તાઓ છે. સમીચ. પાકું પુકું. કી. રી. ૬.

પ્રાણ્ય પંક—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિતેલ, શુક્રગ્રેમ, આતમકથા [મેરેના રસે કમર્] છે. જંગાળના નવલ કથાકાર કશ્વજાણુના પુસ્તકનો આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉતરાખંડની જાત્રા અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક જ્ઞાતિય જાણકૂજ કાલેલકરે પેલાના સપ્તિએ સાથ દિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું મુદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

ઈરાનું અલિહાન—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઇશુ ખ્રીસ્તે માનવ-જાતને પતનમાંથી કશ્વરવાને આપેલા અલિહાનનું વર્ણન અને તે પરથી મેરનો જોમ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

જાતરાતી દીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં શી. કાલેલકરનો જોમનો અનુભવ છે. સત્યામક આશમની ઉતરે જોમની દીવાલો આવેલી છે અને તે દીવાલોની પાછળ શું કશું તે જાણના અગાવી કપાથી પરીપૂજ જખ તેથી તેનું નામ લેખકે "જાતરાતી દીવાલો" એટલે મતર વરસની દીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૮.

અસાધારણવેદન-આ ૧૨૮ પાનાના પુસ્તકમાં ૧૨૪ નિબંધો
૫૨ લેખકશ્રીઓ છે. વાંચકને ૧૨૪ જુદી જુદી અવલોકન
વિષયોનો ૭૫ થી જુદો કોઈ, કી. જી. ૭૦.

(વરજીવણ-અરવખાણની વાર્તાનો ચક્રાવેવ દરીબાઈ દેવાઈએ
કરેલો અનુવાદ છે. કો. રી. ૨-૬.

ત્યારે કરીશું શું? -રાહસ્યગમની આ નામની અંગ્રેજી ચોપડી
આ મુદ્ર અને સરળ ભાષાનું છે. સામાજિક, આર્થિક
અને ધાર્મિક જોવા અને સવાલોનો એક આશા બદલો.
આજ પહેલો પાના ૨૪૮ કો. રી. ૨.
" બીજો " ૨૬૮ કો. રી. ૨-૬.

બીજાં પરચુરણ પુસ્તકો

	કો.	રૂ.
માટી કિખામજી બાગ ૧-૨-૩-૪-૫-૬ ફરકની ૩૦.	૧	૬
રાખ મજેરા	૫	૦
મુજરાત અર્થ મંચક	૬	૦
વિધિ	૨	૦
કૃતિઆજ્ઞા અને જોષવચન	૨	૦
કાવ્ય માધુર્ય	૧	૦
જમા અનન્ત	૩	૦
મોંઢક વીર હમારો	૬	૦
અસહકાર	૭	૧
ગીતબીલી	૨	૬
નવ મંદિરા	૧	૬
અતરખી મદીવ શાન્ત (બાગ ૧)	૫	૦

નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

મુજરાતી પદ્યો ચોપડી	૧	૦
" બીજી "	૧	૨
" ત્રીજી "	૧	૬
" ચોથી "	૨	૦

બી	૨	૪
આનંદી	૨	૬
પદ્યો ચોપડીના અવલોકન	૧	૫
"		
" ચોપડી	૧	૨
" પંચમી	૧	૫
" છઠી	૧	૬
" સાતમી	૧	૧૧
" દેવી કિશોર બાગ ૧	૦	૬
" દેવી કિશોર બાગ ૨	૦	૬
" સમિત અંગ્રેજી ચોપડી	૦	૪
બાગ પંચમી નોટ	૦	૫
મુજરાતી ગાથાનું આકરણ	૧	૦
અંગ્રેજી ગાથાનું ગાથાના (વેલ્ડેસ્ટ) બાગ ૧	૧	૬
" ૨	૧	૧
" ૩	૧	૬

SNOEK

New Season's salted snook. Prime quality.
Specially selected, 24/- per dozen. Cash with order
or C.O.D. Railage paid to any Union station.
COAST TRADING CO., 917 Kew Road St., Capetown

ઉત્તમ મરમ મસાલો (વર્ગેર)

અમારે કોઈ જાતી દેખવેખ નીચે તાલે અને આપણી
મરમો કોલે બરમ મસાલો, કીપાઈડ, હાઈડ, ગરમી, તેમજ
કેરીનાં અને બીજાં તેમજ મીઠા આપણ દેખેલાં થોડા
કા જમાવેખ અમારી મેરમી સાથે મળી જાય. આપે
ઉત્તમ ગાથ, તેમજ મરમો અમારી જાતના નર્મી એક વખત
મંગળી ખાતી કરી, મંગળાનું કોલે.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845

128 Rereau Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હાલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરીમાંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા હુકાનદારની પાસેથી એજ ઘી માંગજો.

Box 247 & 313 1st. Khairat
HUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent.
 Beirut, P. O. Africa.
 મેકસ ૨૪૭ અને ૩૧૩. રેલીમા કોઈમ ખાલી
 હુસેન મુસ્માહલ (સરદારગઢ વાલા)
 ઈસ્ટર્ન ઈસ્ટર્ન એજન્ટ,
 બેરુત, પી. ઓ. આફ્રિકા. ૬૦

માનની દરિયાવાળી - સંપત્તિ ૧૯૨૮ માં
 રાજ્યપદ પદોમાં
 પદ પદ મિત્ર : રાજ્ય ખર્ચ લીધા ગયા
 તથા અન્ય
 મોટાપાસાં આને બે આજીવન મેલેડી
 મહામંજરી પ્રસન્નથી અમનપદ, પ્રસિદ્ધિપદ ૬૦

Phone 3857. Box 216, 142, Grey Street, DUBAI
HEERABHAI MORAR MATVADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
 હીરબાઈ મોરાર મટવાડકર,
 ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ
 પેશ્વે સાહેબો રોડે નવી મલ્ટ સી. એ. ટી. પી. મોટાપાસાં આપશે
 ૭૬૦૩૧ ૩૮૫૭ બોક્સ ૨૧૬ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડુબઈ ૬૭

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
 CAPE TOWN
 Branch Establishment: 87 & 89, Pritchard Street, Johannesburg.
 N.B. - We do not employ Travellers. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

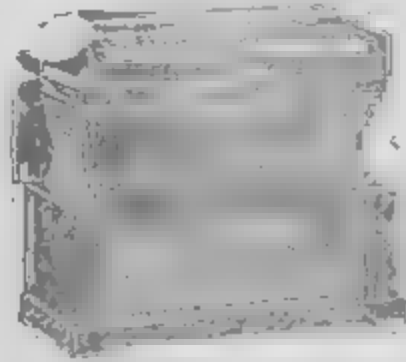
Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at
GOSHALLA'S MUSIC SALOON,
 Propd. M. GOSHALLA

P. O. Box 450. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંજન માટે હિંદી વગેરે હારમોનિયમ સંજ્ઞાની જરૂર છે. તે હિંદી પુરા જાણીને જોઈને મુલાકાત મળ્યાણ "વાર" હિંદીમાંથી હારમોનિયમ, પેશ્વેના હિંદી અંગના રીધ અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો નહીં હિંદીમાં ગોવાર હોય છે તે સીવાય હાલ જાણી મમલ, સુર, બટન ઈતે પદ મળશે તેમ જાણના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ હામ જાણીથી રીપેર જાણીને જાણ નોંધ તો મળે:

મોરારહીયા મુલીક સહુન.

(માનના એ. એન. ગોશલા)

પી. એ. બોક્સ ૪૫૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડુબઈ.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કેપોટનના વખણાશલા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મથીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

કુનીઅનના કોઈ પણ ભાગમાં પાંચ રતલથી વધારે કિલોગ્રામ પેપર આજન માફ છે.
બહાર મામના મહાકોઓ આઈર કાયેજ પેસા માફલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL.

માલિક R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

Phone 3023.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

Yearly
Half-Yearly

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly
Half-Yearly

Phone 327

Tel. add. "Letofco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર ડી.કે. પટેલ ૭૫૨ બાજુ
ફાલ દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરો.
P. O. Box 755. 55 Bond Street Durban. 70

તમારા ધંધાની બહાર ખર્ચર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું દોડી જાયું તમા સર્વે અસંખ્યામાં વચાવ છે.

માવ અને નકલ મારે કાઢો:—

Indian Opinion, Phoenix Natal.

Phone 2447.

P. O. Box 1156.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

ઓરીએન્ટ મ્યુઝીક સલૂન,

માસિકેન અને સઘળી ગાયકોની રેકોર્ડોના ઓફિસ.

અમે તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં વધુ જાણતા થઈ જઈએ છીએ તેવા ધાર્મિક, જામાણક અને સંજારીક ગાયકોની વધુ ગાયનોની રેકોર્ડોના કામદાર છીએ. આવી રેકોર્ડો મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

ધેર બેઠાં મહાત્મા ગાંધીજીનો
અવાજ સાંભળો.

જગતને તેમજ આપણે ધાર્મિક સંદર્શ.

અને શ્રીમતિ સરોજની દેવીની
રેકોર્ડો પણ અમારે ત્યાંથી
મળશે.

કલમ ગાયકતા, સુર દખાવ વાળા અને મધુર આઈન્ડિયન ગોઝલ વાળા માસિકેન તેવા જનનારને પણ આનંદ આપે છે અને તેની સાથે બધાની રેકોર્ડો રાષ્ટ્રના આત્મજો આનંદ વધારે આપે છે.
ચુલકને હાર્દિ. બધાની મહત્તર કચેરી કરી ગણવણક પુરુષ નાર રેકોર્ડ ખરીદનારને સંદ આપવામાં આવશે.
અમારે આવી માસિકેન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને તાજાની પદ્ધતિ ગમન થશે.

Indian Opinion

No. 30 Vol. 1920

PRINTED AND PUBLISHED BY SORABJEE RUSTOMJEE

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. "કારાંચ"

સિડનના માવો

ઓગસ્ટ તા. ૮મીએ મુંબઈ જવા કાલે.

સેક્ટર નામ પાલક ૨૭-૦-૦.

સ્ટી. "કલકત્તા"

૧૧: પાલક ૬-૭-૧.

ઓગસ્ટ તા. ૨૨મીએ મુંબઈ જવા કાલે.

સેક્ટર નામ

મુજલસાની વીડી. પાલક ૨-૧૫-૦

સેક્ટર નામ ૧-૧૦-૦ અને હીંદુ વીડી. પાલક ૨-૭-૧

સેક્ટર નામ ૫-૦-૦ ના હિસાબથી લેવામાં આવે.

સુખના—કલકત્તાથી પોતાના મોટા ભાગના વાહનો ૨૧ પાસા જાણી કલકત્તા પહોંચતાં મળે.

બી. પ્રિન્સિપા માણનાની નવી મોટી પલ્લિક મારી સમરોવાળી અને હવે જાણની સારથ અને મુલક ભારતીય સારનારુ થઈ છે.

દરેક હાલે જાણના પાલક જાણની જાણનાથી લેવી અને મુલક માણનાના માણનાને જાણની સાથે

મુજલસાના કલકત્તાથી જવા માટે સ્ટીમરને લાગુ કરે જાણના જાણની જાણની નીચે જાણ છે.

SHAIKH HIME

જાણના માણના માણના—(દેલી રાજાના

100 P.

જાણના માણના માણના

૭૨૦ પાલક કલકત્તા, કલકત્તા.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN on application to Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 1800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of

SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

60

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવો

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

સંતોષકારક કામ.

સ્પેશીયલ જદામનો મેમ્બર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

જદામ પાક.

આ શિયાળાની બીજા પાકો તેમજ દરેક બીજા જોઈરથી જતાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી વરસના બહારીલા અને અનુભવી ખાસે બીજાજ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ લાજવડીયા પેદા અને હાથિના વણેલા ગાંઠીયા પણ જતાવીએ છીએ.

એ શિયાળ હિંદુસ્તાનથી તાજા સરિસા, પંજાબી સાલમ, સોંઠ મુસમી, સાલમ મુસમી, રાજી મુસમી, મેખર, મેઠા, પીપર, જામ, જોરખી, જાસમન પીરતા, મમજ માંગી, કાજુ, જરાણુ, ફેઢી પાનમાં આવતી તેમજ મુસમાની તમાકુ, કાચો, કરતુરી, અંબરની અમરગની, છુપ તથા તમામ જાતનું મધીવડ, કરીયાણી, હેર જોમ્બ, જોરો દીલગદાર સેન્ડ, જાતર, ખાદીની કોટેડ સાદીઓ, ખાદીની રોપીઓ, અમૃતીજત તથા જોરાઈ નરનો તમામ માલ જેવો કે જીરૂડી માવજ, મગ, અડદ, અજા, ખાજરો, ઘઉં, વાજની દાળ, મરી મમજોડ વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તાજા માથેકટ મંગાવતા દોવાથી પંચોજી શીખવત આવે મળે સકશે.

અમારો ખાલના અમારે જખાજુ કરવા કરતાં એક વખત દાયલ દાયલ મંગાવી ખાતી કરો.

જહાર જામના જોરડો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4565.

NATHA NARAN.

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું તાજું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સમુદાય સ્વી સી.

જો. ડ. બી. મોડેલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254, Durban, 31 Short St. 60

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સમુદાય સ્વી સી.

જો. ડ. બી. મોડેલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842, Durban, 129 Victoria St. 64

અઠવાડિક પંચાંગ

વાર	જારવા	કોડ	મુજબમાન	પાવરી	સુચેદમ	ક્રમો-
	૧૬૨૨	૧૬૨૮	૧૩૫૧	૧૩૦૧	૬, ૭, ૮	૫
	જુલાઈ	જાગડ	રવીલાયલ	કેડે.		
	જોમગડ	જાગડ		૧૬૫૧		
શુક્ર	૨૬	વદિ ૧૧	૨૪	૨૧	૬-૪૫	૫-૨૨
શનિ	૨૭	" ૧૨	૨૫	૨૭	૬-૪૬	૫-૨૩
રવિ	૨૮	" ૧૩	૨૬	૨૮	૬-૪૭	૫-૨૪
સોમ	૧	" ૧૪	૨૭	૨૯	૬-૪૮	૫-૨૫
મંગલ	૨	" ૧૫	૨૮	૩૦	૬-૪૯	૫-૨૬
બુધ	૩	શુક્રિ ૧	૨૯	૧	૬-૪૯	૫-૨૬
શુક્ર	૪	" ૨	૧	૨	૬-૪૯	૫-૨૬

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and cooled to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નારાલના તૈયાર એકના બનાના, પછતાણલ વિગેરે સીલે આરદર મળેથી નરત મલાવવામાં આવશે.

દરેક જોરડે ઉપર જાતી રખડેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકિંગ કરી ક્રીક્રાશત આવથી મોકલવામાં આવશે.

ફ્રુટ પ્રાવીન્સ, ડ્રાંચવાલ, ફ્રીકોટ, રેડેસીઆ વિગેરે દરેક જાગડામ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી બુલા,

જો. જો. નં. ૫૨૧. ૮ કોસ કદીડ, દરબન, નારાલ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add.
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1860

T'vaal Add:
P. O. Box, 2302.
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box, 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્યાનામાં ન્યાયું પ્રમાણમાં અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી પ્રાસઠ ર્ષની જુની સીમા કંપની.

હું જીવો વીધો ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બજુજ હોય તે અને કહી કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સહન આજમાં આજ પ્રોગ્રીયમ, ફરવાથી
મળે તે બજુજ હોય તે મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

Итак, мы получили, что $\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n) \subset \mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$. Это означает, что $\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$ — это подпространство $\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$.
 Таким образом, мы получили, что $\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n) \subset \mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$. Это означает, что $\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$ — это подпространство $\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n)$.

NOTES AND NEWS

MANY cases of distinct hardships felt under the Personal Tax by Indians have come to the notice of the Natal Indian Congress and some cases where prosecution had taken place were defended by Mr. J. W. Godfrey at the instance of the Congress. By consent cases were taken together and evidence was only led in the case against Harry Walter who had been out of employment for three years and had 18 persons in his household. The facts elicited were that from March this year no exemptions were granted to Indians whereas they were granted to Europeans. That while the principles indicated by the Administrator to Revenue Officers in determining whether a person may be considered to be indigent or not were applied in the case of Europeans Indians were told that no principles will apply but that they will have to pay the tax. Walter was convicted and ordered to come up for sentence if the tax was not paid within three months.

THE 21 Personal Tax is imposed under Ordinance No. 17 of 1928, as amended by Ordinance No. 17 of 1931, on every male person twenty-one years of age or over, and among the exempted persons are included those male adults certified as indigent by the Receiver of Revenue of the district. The Administrator in moving the second reading of the Ordinance in the Natal Provincial Council said:

[illegible]

This will explain why no exemptions are granted to Indians. The Ordinance, though it is of general application, is purposely administered barely in the case of Indians.

It will not be out of place here to quote from Mrs. Mabel Palmer's letter to our morning contemporary on the subject. Mrs. Palmer is a member of the Indo-European Council and takes a keen interest in the cause of the oppressed people.

"To begin with, says this fair-minded person, it is a poll tax, payable by every adult male in proportion to his income. It is thus a heavy proportionate tax to the poor that on the rich. Many Indians make no more than a few dollars a year and some even less, and thus a quarter of a million to one in proportion may be required to pay it. The tax is levied in the form of \$2 to the acre of land, on which the Indians cultivate any crops. It is not a tax on the Indians, but on the land. If anyone believes that such a tax is a reasonable one to be imposed on a poor and ignorant people, I am afraid that the poor Indians have the constitutional means of increasing their grievances on the authorities. A tax of this sort is enough to be condemned, and would certainly never be imposed on any section of the community if it were to be made permanent. The poll tax should be very small—say, not more than a few cents—and should be assessed on persons living on the land, not on the land itself."

"Again, Sir, I have to go no further to say, "Is our
 client's language being made for the fact that Indians suffer
 from unemployment and that they are, consequently, poor,
 since they are fewer, collecting a large number of them to
 the existing depression and the fact that they have been
 driven out of work? No, Sir, it is not, since their
 condition is not a result of any fault on the part of which the
 fault is laid, but it is a result of the fact that the church and church
 organizations have not been able to know of cases of hardship

[illegible]

Mrs. Palmer has put the Indian case so strongly that any further comment on our part would be superfluous.

THE Durban Town Council agreed by an odd vote to hire out the Town Hall on Aug. 6 for the purpose of holding a non-European boxing contest for the light weight championship of the Union. An amendment, moved by Dr. H. E. Arbnuckle and seconded by Mr. S. K. Elgie, that the application for the hall be turned down, was defeated by eight votes to seven, the vote of the Mayor, the Rev. A. Lemoine, carrying the day.

WE congratulate the Mayor for his fair-mindedness in giving his casting vote in favour of justice which alone saved the situation. Surely the Town Hall will not be polluted by the presence of non-Europeans in it when the money derived from them in rates and taxes does not pollute the town treasury!

It is learnt with regret that the six teachers brought from India for staffing the Ennel College under three years' contract with the right of extension by the Natal Education Department for a further period of two years, have been notified that their services will terminate at the end of this year and they will then return to India. These teachers will be replaced by European graduates at a salary of £300 per annum whereas the former were given £400. They were given this high salary because it was felt that as they were not likely to settle permanently, they should be rewarded for being away from their homeland. No harm would have been done if the services of the present teachers would have been extended for another two years at least. As it is, the authorities are spending mighty little on Indian education and this is, we think, an uncalled for economy at the expense of Indians.

Owners of omnibuses and motor vehicles plying for hire should note that in terms of the Motor Car and Road Traffic Amendment Ordinance, promulgated in last Thursday's Natal Provincial Gazette, certificate of fitness in respect of each vehicle requires to be endorsed by the registrar by whom it was issued regarding the number of passengers which may be carried. Where such endorsement has not been made for the current year, as with taxis, this must be done within three weeks from the date of the start of the Ordinance. Failure to comply with this constitutes an offence.

THAT REUNION SCHEME

THE *Natal Advertiser* has in its issue of July 22, a leading article, reproduced in this issue, expressing much concern about unemployment among Indians and advising the Natal Indian Congress to take the opportunity offered to them to investigate the conditions in Reunion to see if Indians could not settle in that French Island and be happier than they are in the Union. This is about the third article by our contemporary offering us the pious suggestion that we should not miss a single opportunity of looking for a place outside the Union where our people could live in more congenial surroundings and enjoy full rights of citizenship which we cherish so much and which will for ever be denied us in South Africa. Our fight for our legitimate rights in this country is a self-respecting community, our contemporary suggests, is "fantastical pipe-dreams" on our part, that "political nostrums will not find employment for the workless Indian to-day, they will not keep a roof over his head, they will not be food and drink for his wife and children." While the working class the world over is getting more and more enlightened our contemporary obviously holds a very low opinion about our working class and has no practical scheme to offer that would help to remove them from the mire of ignorance. "African workers of this type," the paper says, "the family instinct and the urge to obtain the wherewithal to live predominate. Political desires and feelings regarding nationality and the rights of citizenship are almost embryonic. The chances are that if 2,000 of these men, workless at present and unable to provide even the simple necessities they require for a contented family life, are taken to Reunion and there had reasonably satisfactory conditions, that question of doubts will not arise. As the early Indians settled down among the cane-fields of Natal, so these will gradually strike their roots in the fertile soil of the French Province. So long as life flows smoothly on in the way to which they are accustomed they will care little whether the Union Jack, the South African flag or the Tricolour of France is flying from the Governor's residence." Throwing the responsibility on the Congress, our contemporary goes on further to say that, "on their decision may rest the question whether 2,000 of their number eventually shall remain here in conditions which may approach social starvation and by doing so maintain that somewhat nebulous 'nobility' of the Indian political front, or whether they will find food, homes and employment in congenial surroundings elsewhere." Lastly the paper says that "only by a unflinching and practical approach to the bread-and-butter problems of their own people will the leaders of the Indians in South Africa gradually gain the confidence of the white population of the country, and so advance that political status which becomes large in their present day activities. If this is what the British intellect has to offer to us and if the British sense of fairplay and justice has reached such a low ebb, then well may the people living under the British rule say that they have lost all faith in that rule."

We are amazed that our contemporary has no fault to find with the present rule which is the real

cause of the distress among Indians. We are amazed that the British sense will not stir it to shatter the idea that a section of the country's population that has settled here for years, contributed very largely to its prosperity and in the majority of cases born and bred in the country under British rule should, in cold blood, be thrown into a foreign land and that this should not appear to it to be a cruel injustice! Whose is the grave responsibility, we would fain ask. Is it of the Congress or of the British rule? We came to this country as British subjects to a British Colony, and naturally expected to be protected under the British rule. And the only protection we find offered to us is to be sent to clear out and to go to a foreign country! We fear our contemporary is led away by the popular feeling. If it had the courage of its conviction it would certainly have directed its energies to guiding public opinion in the right direction as strongly as it seeks to guide us, in our opinion, in the wrong direction. If we desire to get out of this country we shall certainly require no coaxing. We shall do so of our own accord, and no long as there is there to resolve us we need not look for another country. But we are protesting as a self-respecting community against the evils done to us in this country. The present policy of the Government, quite obviously, is to squeeze us out of the country. And we are painfully surprised to find that our contemporary is consciously or unconsciously, subscribing to that policy. Our brethren are thrown out of work, almost every avenue whereby they could seek an honest livelihood is gradually being closed against them by subtle means. Our unemployed are not treated as a section of the population but are left unheeded for. This is a state of affairs which does not speak well of any good government. Strong comment on this rule would have been the proper thing on the part of our contemporary. Not in that it has failed and has, on the contrary, thrown all the burden on our shoulders. We are blamed for our brethren being thrown on the streets and are told seemingly sympathetically that we are fools, that we should look to our bread and butter, and we are offered a colonization scheme and a bonus if we would for goodpass' sake relieve this country for ever of our burden! This is our position. We, however, wish to show it in this light: We are put in the test as to whether we are really a self-respecting community and are able to show our manhood or whether we are cowards enough to submit to the indignities we are subjected to and to sell our birthright for a mess of pottage. We must regretfully state that our contemporary's suggestion, however pious it may appear to be, does not appear to us.

In so far as the Reunion scheme is concerned we do not think it is a water in which we should get involved. Nor has South Africa the right to send Indians to that country. It could certainly enter into a contract with Reunion to supply it with labour generally if it so desires and in that case, it would be responsible for its nationals going to that country. But in the case of Indians the right claimed to apply to would be the Government of India. We do not advise a single Indian to sell his birthright in this country and to go to Reunion.

Should anyone desire to go independently without losing his right of domicile in this country, he may certainly do so. We are opposed to the principle of the colonisation scheme as suggested in the Chingtown Agreement and an acceptance on our part of the offer to investigate would amount to having accepted the principle of that scheme.

WELCOME TO THE NEW AGENT

ERE our next week's issue is out the new Agent of the Government of India will be at least as. Kinnar Maharaj Singh is accompanied by Mrs. Maharaj Singh, their little daughter and Mrs. Maharaj Singh's half brother. We extend to them all a very cordial welcome to this anti-continental. Kinnar Maharaj Singh unfortunately comes at a time when the community is very much perturbed over the new anti-Asiatic legislation in the Transvaal. He comes in troubled times and however much we may wish him peace and happiness, for the present at least, we are afraid, he will have little of them. We do not anticipate it but there may be times when there may be a clash of opinions between the new Agent and the Indian community. We will expect in such times not a cold shoulder but forbearance, sympathy and guidance from the new Agent. We hope we will be able to look upon him not merely as a Government officer acting as a post office but as a true leader.

As for Mrs. Maharaj Singh she does not come to us a stranger. Indians in Durban at least had the pleasure of welcoming Mrs. Maharaj Singh some years back when she passed through on her return to India from England as Miss Maya Dasa. Mrs. Maharaj Singh is a graduate of the Cambridge University and we have no doubt her culture will be a boon to our womanhood in this country.

Kinnar Maharaj Singh has had a very brilliant career in the past and we fervently hope that his career in South Africa will be equally successful and that the stay of the Agent and his family in this country will be a very happy one. We once again heartily welcome them to these shores.

A NEW INDIAN BARRISTER

THE Transvaal Indians have had the pleasure of welcoming amongst them Mr. D. C. Mistry who, after qualifying himself as a barrister-at-law, has recently arrived from England. Mr. Mistry is the son of Mr. Umabhai Mistry of Sunderland. He entered the Transvaal with his father when he was twelve years of age and after obtaining his registration certificate returned to India for his studies. He took his B. A. degree at the Baroda College and in 1928 went to England to study law. Mr. Mistry is domiciled in the Transvaal and intends practising in Johannesburg. We heartily welcome Mr. Mistry and congratulate him on his success and wish him a very bright future.

Mr. Umabhai Mistry is to be particularly congratulated for the pains he had to take to give his worthy son a high standard of education. The more men we have amongst us of higher qualifications the better it will be for the future of our people in this country. It is to be hoped, therefore, that the good example set by Mr. Umabhai Mistry will be followed by many other parents.

Application For Municipal Vote Refused By Burgess Roll Revision Court

On the grounds that he was of Aryan stock, the descendants of whom were Anglo-Saxons, Mr. R. M. Naidoo claimed to have been included in the Durban municipal voters' roll.

The application was refused by the Burgess Roll Revision Court, which sat in Durban's Magistrate Court. Mr. Maynard Page, the Chief Magistrate presided, with the Mayor, Mr. R. W. A. Lamont, and the Deputy-Mayor, Mr. H. E. Arbuckle.

The applicant, Mr. R. M. Naidoo, said that his name appeared on the roll but was not included in the revised roll. In support of his application for the right to vote he said he was of Aryan stock and consequently of European descent, because it was history that the Aryans were one of the primitive peoples of Asia who migrated into Europe from Central Asia, and among their descendants were the Anglo-Saxons. Therefore he was as much of European descent as those who sat on the Bench. He claimed further that he had been over 50 years in the Borough of Durban and had had the municipal vote for many years. He asked the Court not to take the narrow geographical view of what might be meant by European, but to take the wider view, which must include all members of the Aryan race. It was not right that the laws made when men were imported into the country as cheap labour should be made to apply to people with a proper standard of living who were able to realise how insulting those laws were to human nature with a proper understanding of the world.

Application Refused

The Chief Magistrate said that the applicant was not entitled to be placed on the municipal roll, because he had not all the requisite qualifications for inclusion in the Parliamentary roll. The whole matter rested on the clauses of the Act which made it clear that anybody who was a native or descendant in the male line of a country that did not in 1906 possess elective representative institutions was not entitled to be on the Parliamentary voters' roll.

One of those countries was India, and the applicant was a descendant of natives of India, and therefore he must be excluded from the roll.—*Natal Mercury*.

Transvaal Indians

How The New Law Will Affect Them No Action Till New Agent Arrives

The following are extracts from the *Kend Daily Mail* of July 11:—

While the Indians of the Transvaal are determined that the Asiatic Tenure Act will not be allowed to come into force without some effort on their part to mitigate what they contend to be its harshness, no plan of campaign has yet been decided upon. Yesterday's meeting of Indians in Johannesburg agreed, after the implications of the new Act had been explained, to suspend any decision until the arrival of the new Agent-General for India, Kinnar Maharaj Singh, in the first days of August. At that time a joint congress of all the Indian associations of the Transvaal, the Cape and Natal will be held in Johannesburg, and, after discussion of the position, a programme will be drafted.

In spite of the holding of the Round Table Conference at the Cape, and the subsequent amendment of the Tenure Bill, Indians are very dissatisfied. There are about 3,000 licensees in the Province that are affected by the law, of which the following is a summary:—

Those licensees which were protected by the Act of 1919 will continue to enjoy that protection, no matter where they are situated, provided that the owners or

their successors have been carrying on business continuously in the same township.

All licences held by Indians since 1912, and before May, 1930, on proclaimed or unproclaimed land, and which land comes under the Gold Law, are declared illegal, and those licence-holders must register before September 1, 1932. After registration they will be allowed to remain on their present spot till 1935. If they do not register by September 2, 1932, the licences become illegal, and the municipality has the right of ejecting the holders.

Registration does not only apply to business places, but to every non-European who is residing on proclaimed or unproclaimed land under the Gold Law, because no non-European can live in towns except in locations according to the Act of 1885. Therefore all householders are called upon to register by September 1, 1932.

In regard to properties bought before May, 1930, they are all protected, no matter where they are situated, and shares held by Indians are safeguarded up to May, 1932.

Properties bought after May, 1930, will be confiscated if they are not transferred to a person who can hold the property lawfully within a year.

All licences taken out after May, 1930, are illegal, and will not be considered under any circumstances.

The Government will appoint a commission to inspect the different areas, and this commission will recommend to the Minister the areas that should be exempted; and only in those areas will Indians be allowed to trade and reside. If Indians are trading and residing in areas which are not exempted, they cannot remain there after 1935, and they will have to move into exempted areas.

Asiatics In Post Offices

Racial Discrimination Not Allowed

Judgment In Pietersburg Case

Judgment was given by Mr. Justice Barry last Monday in the Supreme Court in the case of I. G. Rasool versus the Postmaster-General and the Minister of Posts and Telegraphs.

Mr. Ivan Carlows, instructed by Messrs. Steynman, Gonthalen and Jackson, appeared for Rasool, and Mr. A. A. Roboria, instructed by the Government Attorney, for respondents.

The case was an application by Rasool to have set aside an instruction of the Postmaster-General to the Postmaster at Pietersburg, by which Asiatics were recently required to be served at a separate counter at the Post Office, altering the existing arrangements by which both sections were attended to at the same counter.

It had been contended by Mr. Roboria that the procedure by Rasool should have been by way of action and not by application. He stated that the latter was an extraordinary remedy, and that it was not appropriate in the present case.

His Lordship quoted a previous case in which procedure by application was held to be in order, and said that he, sitting as a single judge, was not prepared to amend the decision, and he would follow it.

On the main issue Mr. Justice Barry, after citing various cases, said that the courts of justice were not entitled to rule that certain discriminations are not within the powers of those who make them. The Railway Administration reserved certain premises and railway coaches for certain classes; there was power for local authorities to have separate tramcars for specific races.

"In the absence of any legislative authority," he said, "I think the general principle applies in the present case, and there is no express authority given to the Postmaster-General to discriminate; he is not entitled to set aside special counters for

Europeans and Asiatics respectively. In the absence of statutory authority, the Postmaster-General has no power.

"The applicant is entitled to a mandamus compelling the Postmaster-General to withdraw the instruction that he issued to the Postmaster at Pietersburg, the respondents, however, to have leave to institute action to have the mandamus set aside. And the costs of this application will be costs in the cause. If the action is not instituted within a month from this judgment then the second respondent (the Minister of Posts and Telegraphs) will have to pay the costs of this application."—*Pretoria News*.

Reunion Wants Indian Labour

The Government of the Island of Reunion desires to recruit about 2,000 Indians from Natal as labourers for service in Reunion on the sugar plantations. These labourers would be employed under contract for a period of two, three and more years.

This is the substance of certain negotiations being made by the legal representative of a leading shipping firm, which is acting on behalf of the Government of the Island of Reunion. In order to secure the support of the leaders of the Indian community efforts have been made to enlist the assistance of the Natal Indian Congress.

It has been suggested that two members of the Natal Indian Congress should, at the expense of the shipping firm, visit Reunion to report on the scheme and more particularly on:

- (a) The labour to be performed.
- (b) Sanitary, housing and health conditions.
- (c) The extent of hospital and medical facilities available.
- (d) Whether disciplinary rights could be acquired by the labourers.

It is understood that the labour to be performed is the ordinary work similar to that performed on the Natal plantations. Housing and sanitary conditions, if not satisfactory, could be improved upon before any contract is entered into.

In regard to disciplinary rights it is stated (says the *Natal Advertiser*), that the Reunion Government is extremely liberal in its treatment of coloured persons, and there is no objection to the labourers becoming subjects of the French Republic after a certain stay on the island. There is no restriction to the acquisition of land by coloured persons in Reunion.

It is the intention of those responsible for the scheme, it is learnt, to make it a condition with the Union Government that the bonus which the Union Government gives to emigrants—namely, £20 per adult and £5 for each child under 11, with a maximum of £20 per family emigrating to India—should apply to the labourers on their transfer to the Island of Reunion.

Another of the conditions stipulated would be to secure the transport charges of £7 10s. (which are paid for each person to the shipping companies transporting Indians who leave South Africa of their own accord under the assisted emigration scheme for India) to be allowed for transport to Reunion.

Local Opinion

Indian opinion is divided as to whether the Natal Indian Congress should be prepared to send two of its leading members to Reunion at the expense of the promoters of the scheme to investigate whether there are sufficient unemployed in Natal to allow of 2,000 being recruited, and whether, if the scheme has the blessing of the Natal Indian Congress, such labourers would be prepared to go.

The Island

Reunion, known by its former name of Bourbon, an island and French colony in the Indian Ocean lies between Madagascar and Mauritius. The formation of

the island has been determined by the volcanic action, though the craters are now more or less extinct.

Reunion may be divided into five zones. The first or maritime zone contains all the towns and most of the villages, built on the limited areas of level alluvium occurring at intervals round the coast. In the second, which lies between 2,000 to 1,000 ft., the sugar plantations make a green belt round the island and country houses abound. The third zone is that of the forests, the fourth that of the plantations, where European vegetables can be cultivated; and above this extends the region of the mountains.

The year divides into two seasons, that of heat and rain from November to April, that of dry and more bracing weather from May to October. On the coast and lower zones on the windward side the mean temperature is about 72 deg. F. in the winter and 78 deg. F. in the summer. On the leeward side the heat is somewhat greater.

There is abundant rain, with a very heavy fall on the windward side, some stations registering 140 ins. a year, while on the "dry" side of the island not more than 40 ins. are registered. On the mountain heights snow falls every year, and ice is occasionally seen. In general, the island is healthy, but fever is prevalent on the coast.

Equal Rights

The inhabitants are divided into various classes: creoles, coloureds, negroes, Indians and other Asiatics. The population is considerably over 200,000. Indians were introduced to Reunion in the same year that they first came out to Natal, namely, 1800, but in 1805, owing to the inconsiderate treatment of the Indians by the colonists, the Government of India stopped further emigration. Subsequently conditions have improved and Indians who have become French nationals enjoy rights and privileges in common with the rest of the population.

There are several towns—St. Denis, the capital of the island, has a population of about 10,000. It is the seat of the bishopric, a magistrate's court and an appeal court. St. Pierre, St. Louis, St. Paul, the Cape Pointe des Châlets and St. Benoit are among the other important towns.

There is a regular steamship communication with the outside world, boats sailing regularly for Marseilles, Havre and Madagascar. It has telegraphic communication with all parts of the world.

Sugar Industry

Its main industry is the cultivation of cane for the manufacture of sugar. Cane was first introduced in 1711 and is now the staple crop of the island. Owing to competition with beet sugar, it was decided some years ago to consolidate the position of the industry by the formation of central sugar mill and refineries instead of splitting up into too many small mills. One of its by-products, rum, is largely distilled and forms an important article of export. Conditions are favourable for the growth of maize, potatoes, haricots, coffee, cocoa, etc.

The mineral wealth of the island has not been exploited, except for the mineral springs, which yield waters highly esteemed. Almost all the products of the island are exported, so the import trade is very varied. Rice, the chief article of food, is imported from India; petrol is largely in manufactures from America and Russia; and almost everything else comes from France, to which country goes the great majority of the exports. Over 5 per cent. of the shipping is under the French flag.

Politically, Reunion is regarded as a department of France. It sends two Deputies and one Senator to the French Legislature and is governed by laws passed by that body. All inhabitants, not being aliens, enjoy the franchise, no distinction being made between whites, negroes and coloureds, all of whom are citizens.

At the head of the local administration is a governor, who is assisted by a secretary-general, an advocate-general, a privy council and a council-general, elected by the suffrages of all citizens.

Natal Indian Congress And The Workless

'Natal Advertiser's' 'Pious' Suggestion

The *Natal Advertiser* in its issue of July 22, has the following leading article:—

The report printed in this Journal yesterday that the French Island province of Reunion desires 2,000 Natal Indians for work in the sugar plantations causes one to speculate on the extent of unemployment among Natal's Asiatic population, particularly in the coastal belts. Reliable figures are difficult, almost impossible, to obtain, for the Indian has no organisations of his own whereby such particulars can be recorded and tabulated, and it is only in the crafts where he works alongside the European under trade union conditions that any details of unemployment are available. Indians of the class who work in the cane fields are not vocal in regard to their fortunes or their grievances; at a pinch they can exist on very little, plucking up a casual job, a coin or a simple meal here and there, and by their very unobtrusiveness allowing their plight to go unnoticed both by the higher classes of their own race and by the Europeans. They appear to assist one another freely in meeting the simple needs of a bare existence, and one feels at times that one might be surrounded by thousands of unemployed of this class without the facts becoming apparent. That there must be a good deal of unemployment amongst the poorer Indians to-day would appear inevitable. They have not only shared in the general retrenchment that has been forced on the community but in many cases successful efforts to find emergency employment for white men and boys have resulted in adding yet further to the number of Indians who are without definite and regular work.

Bread And Butter

In these circumstances, as in the case of the European unemployed, any scheme which promises a measure of relief, whether it is under Government auspices, such as those suggested at the Cape-Town Conference, or a private scheme, such as the Reunion project, deserves the closest consideration, both in Government circles and by the leaders of the Indian community. We hold no brief for the particular enterprise announced yesterday, and while appreciating that with proper safeguards it has possibilities, realising the necessity for that further personal investigation on the spot for which the promoters are said to be desirous of offering facilities. This opportunity to see for themselves appears to be frankly and freely tendered to the Natal Indian Congress and, as it apparently involves no further obligation on either side, should be accepted. In times such as this non-operation in such investigations is always to be deplored, for whatever reason such an attitude may be adopted. We are well aware of the sentiments and aims of the Natal Indian Congress, and have not hesitated in the past to point out to them how far, in the present temper of South Africa, the line of practical achievement can be extended. The rights of citizenship which they have been able to acquire here are very nebulous and shadowy, extending very little farther

than the right of domicile. And at present and probably for a very long time to come there is little prospect of this social and political status being raised. While one can always admire a nation or a nation of the public fighting for an ideal, the campaign must be governed by a wise sense of the practical, not by a fanatical pharisaism that refuses to see anything but the will of the wind of an idealistic slogan. There are aspects of these colonization schemes offered so well in private, which appear to the Indian political fighter to be backward steps along the road it is desired to follow. Yet it is not always the shocking gesture which is the prelude to an advance; there is the well-known military principle that the sacrifice of a doubtful for a certain advantage that more than compensates for the sacrifice of the moment. Political schemes will not find employment for the workless Indian unless they will not keep a roof over his head, they will not be food and drink for his wife and children. Bread and butter considerations must, in times of great stress such as the present, take the place of those sentimental and political attitudes that may be indulged in in times of prosperity.

A New Home?

The Natal Indian Congress feels that if this scheme, or any similar enterprise, were to frustrate the Indians who go to settle in Renoster for the stipulated period of two years or more, will lose their domiciliary rights in this country. On the face of it, if the project is proceeded with along the lines set out in our previous article, then it is almost inevitable that the thousands of Indians who are likely to be sent to the Renoster assistance to emigrants provided under the Capetown Agreement and at the same time with the clause which was the very reason for the measure being devised, namely, the lessening of the surplus of Indians in South Africa. Here is the principal reason why the proposed facilities for investigation of the conditions at Renoster should be accepted. It is many years ago now since the forefathers of our present Indian population in Natal came over to work in the cane plantations of Natal. They did not return when their contracts were complete; they elected to stay where their bread and butter could be obtained, where they were fast gathering family and home-like associations, and the majority of them still wish to stay so long as they can carry on their simple family life with a reasonable amount of comfort and amenities of the civilization of life. Among workers of this type the family instinct and the urge to obtain the wherewithal to live predominate. Political desires and feelings regarding nationality and the rights of citizenship are almost unimportant. The chances are that if 2,000 of these men, workless at present and unable to provide even the minute necessities they require for a contented family life, are taken to Renoster, that there had reasonably satisfactory conditions, the question of domicile will not be a matter of great importance settled down among the cane planters of the fertile soil of the French Province. So long as Mr. Gandhi moves smoothly on in the way to which they are accustomed, they will care little whether the Union Jack, the South African flag or the tricolor of France is flying from the Governor's residence.

The Responsibility

We do not say that conditions will be as satisfactory as above, but we would impress on the Natal Indian Congress that there will be a grave responsibility if they were called from this anxious without a full

and proper investigation. On their decision may rest the question whether 2,000 of their poorest sympathizers shall remain here in conditions which may approach actual starvation and by doing so maintain that somewhat uncertain "solidity" of the Indian political front, or whether they find food, homes and employment in congenial surroundings elsewhere. If any further considerations are needed that will appeal to the orthodox political leader, there are two. The first is the fact that in Renoster the new settlers may find themselves in enjoyment of those full rights of citizenship and nationality which they have been told will forever be denied them in South Africa. The second is that only by a common sense and practical approach to the bread-and-butter problems of their own people will the leaders of the Indians in South Africa gradually win the confidence of the white population of the country, and so advance that political status which looms so large in their present-day activities.

An Englishwoman's Impression About Pandit Malaviya

Mrs. Ellen Wilkinson writes in the *Times of India*:

The arrival of Pandit Malaviya carries the Indian struggle to a new stage. To the Hindus, Pandit Malaviya has a holiness that is breath-taking, and with all his gentle modesty he conveyed that impression to the unregenerate English who met him at the Round Table Conference. I was one of a small group of M.L.A. members of the India League, who stayed overnight the distinguished appearance of Mahatma Gandhi and the Pandit, and met them on very friendly terms at Mr. J. P. Harbison's flat in Bloomsbury. Frankly, I never could feel too awestruck by Mr. Gandhi. I say this with all apologies to everybody, but I just felt that he and I were two politicians with a flair for publicity, and that he had the courage to do his job supremely well. I preferred to be rather more comfortable. Next, of which detracts in the least from my actual admiration for his qualities as a leader, and for his unending understanding of the problems of the Indian people. But in the presence of Pandit Malaviya I felt a sense of awe, of something new and old. The tiny figure, the delicate face, the clothes of soft, white wool, his sensitiveness to the least feeling of others, his delicate courtesy, made me feel like the brutal representatives of a blood-stained, conquering race when I had to offer him a cup of tea, knowing that he was bound to refuse it, though with such gentle regret.

He was so fair in argument, so anxious to hear the case of the other side, and at heart, one felt, utterly indifferent to the way the cruel world goes itself governed. Hindus will shudder at the mere hint of the unscrutinized capture that a prison sentence will mean to this holy man. While Mr. Gandhi will be smiling away cheerfully, with, I am convinced, a certain human appreciation of the occupation of his captors. It is unlikely that this sheltered, seventy-year-old colleague of his could survive a long sentence. To regard the arrest of such a man as Mr. Malaviya as a necessity, is a pretty damning indictment in itself of our present tactics in India.

Original Correspondence

TO THE EDITOR "INDIAN OPINION"

Sir,—I read with interest the issue for July 14th, and feel that sympathy with the Indians, which every right-minded person should feel.

Why are Indians dealt with so harshly by South Africa? Is it because the Indians are more intelligent in business than the Afrikaners, if so then one can understand that the Afrikaners feel their inferiority.

If Indians are not to be citizens of the Union, why does the Union seek to get a trade agreement with India? There is some weak spot somewhere.

Do Afrikaners, when in India get treated with European rights, or are they treated as a lower race; it would be interesting to know this. If treated as a lower race, then these hardships against Indians can be understood.

What brought the cost of living down some 30 years ago? The Indians. The real reason why the Indians got on so much is because they don't look after *quid pro quo*. For such advantage South Africa gets in India, an equal advantage should be obtained for Indians in the Union.

There are many more points of injustice which should not be lost sight of.

J. M. J. J.

મીતા મન્યન

(સંપાદક—સિદ્ધિવિજય પત્રિકાપ્રકાશક મન્યનમાળા).

અધ્યાય ૨ નો

(૩૩) શ્લોક ૬૭ થી ૬૮

"પાશ, જેને માત્ર કંઠોથી નવે જિરસાવ્યું હતું, અને જેને કું ગળતા અથવા ઉપર બાર કુંડું કું કે મંદિરોના અથવા ઉપર બાર કુંડું કું. એ વિશે તું જાણનારા પડે. કારણ, આજ અને મરો ક્ષત્રવવાવાળા પુરુષો અત્યંત મજા આવે છે. કેટલાક અને છે કે અત્યંત પવિત્ર હોય તો, જોતો, મંદિરો બાપડી સુબેથી વિષયો ભોમવતી, એના સંપત્તી જરૂર નથી એથી કહ્યું. કેટલાક મંદિરોના અથવા ઉપર એકલો બધો બાર કુંડું છે કે જોતો શેઠવા. કાચા સુધીના ઉપરો સુધરે છે અને મનના જરૂર સુધીજ અથ છે, આ બેમાંથી એકે માગે માગે જમીનને સંપત્ત નથી.

"મંદિરવચના અધિમાનથી પોતાને સુશક્તિ માનનારો અને જેની રીતે ઉતરે છે, તે મેં તમે વિસ્તારથી સમજાવ્યું છે. પણ, મનોભવ થયેલો છે એવો વિશ્વાસ રાખી મંદિરોને મોકળા મેકનારના એ એવાજ દાન ચાલ છે, એમ, કે પડાકે, તું સમજી રાખજે કારણ કે, આ મંદિરો અને મન વચ્ચે કું અને પાછી જેના મિત્રતા છે; અથવા, વસ્તુતઃ જેમ સોનું અને સોનાના અર્થમાં નામ માત્ર, કહેવાને માનવજ, બુદ્ધિ કહી કાઢ્ય, તેમ મન અને મંદિરોને માત્ર સમાજના ખાતર જુદાં કહેવાય છે. કહીકતે, જેમ શુદ્ધ શુદ્ધ પાટો માં મંદિરો સોનું જે, વૈદી, કા, સકળો પ્રમાણિ શુદ્ધ શુદ્ધ નામે ગોલાય છે, તેમ આજ, કા, નાક પ્રમાણિ મંદિરો એ મનનાજ શુદ્ધ શુદ્ધ પાટો છે એમ ખાતર આથી મંદિરોનું વિષયોમાં અમલ એ મનનું અમલ છે એમ સમજી રાખજે.

આમ કાંઈ પુરુષ પ્રમાણથી પોતાની જોતો શુદ્ધિને શુદ્ધિ મુદે તો વર્તવ મન જેની સાથે કોઈક હોય છે, અને પછી એ રાગ એ પુરુષની શુદ્ધિને વાળાઓમાં સજાઓના વધાણની માફક આમથી તેમ અને તેમથી આમ બદલાવીને નાશ કરે છે.

"આથી, તે વિન, મારે હરી હરીને કહેવું પડે કે જેની મંદિરો એવેથી સ્વાધીન છે તેનાજ શુદ્ધિ સિધ્ધિ થયેલી છે એમ તું વિશ્વ માનજે" ૬૭-૬૮

(૩૪) શ્લોક ૬૯

"સ્વધીન છે અને સ્વિરશ્ચકિયાઓ પુરુષ રંગ બોલે, કેમ બોલે, કેમ બોલે પશ્ચે પ્રાપ્ત હતું મેં તને શું હતું કે જેની બધી કિપાઓ સદા, કિપિયા વિનાની હોય છે. એ એવા હોય કે તેથી શુદ્ધો દેખાવાનો રોગ નથી કરતો, આ સિવાય રચના દ્રષ્ટિએ, એના સંપત્તી, અને જમીનપણ તથા જમીનપણ જીવનને બીધે એ કાંઈ રહેણી-કાંઈના સેવો દેખાય તે સિવાય, સાધારણ અત્યંત કરતા જેથી જીવતા એના ખાત, જમ, નેક દોષજ એમ ન કહેવાય.

"સ્વધી, સંપત્તી, સ્વિરશ્ચકિયાઓ પુરુષ અને સસારી અને ભોમસાક્ષ પુરુષ વચ્ચે જીવન વિષેની દ્રષ્ટિમાન, એમના કાંઈકેમનાજ રાત અને દિવસ જેવો તીવ્ર રંગ રહેલો છે. તે એવા છે કે સ્વિર જીવિયાઓ, સંપત્તી પુરુષ જે બાળતોમાં ઉદાસીન અથવા રસહીન હોય છે, તે બાળતો ભોમી પુરુષને જીવિયા મદદગારી અને રસરજા લાગે છે અને તે માટે એ રાગ વિષમ પ્રધન કરતો હોય છે; અને અંબી પુરુષ જે માટે તબતો મહેનત કરે છે, તેમાં ભોમી પુરુષને જરૂરે રસ જાગતો નથી, વધારે રસ રીતે બોલુ તો ભોમી પુરુષો મંદિરોનાં સુધી તથા તેને પ્રાપ્ત કરવાના સાધનો-કામ અને અર્થ-એ બેનેજ મદદ આપે છે અને એવાજ અત્યંત અર્થિક સમજે છે એ બેને દ્રષ્ટિમાં રાખીનેજ તેઓ કમ અને જાનની સાધના કરે છે; અને એ મનની અંત કદવાથી કે જાનને ફેલાવાથી પોતાને સુખ કે અર્થની પ્રાપ્તો સંભવ જણાય, તો તેમ કરવામાં પાછી પાતી કરતા નથી.

"આથી કહેવું, સંપત્તી, વિચરી પુરુષ પોતાના કામ અને અર્થ માટે ઉદાસીન હોય છે, અને અર્થનો સોપ કરી કે જાનને બાળવ કરી તેની પ્રાપ્તિ માટે કહી પ્રયત્ન કરતા નથી; પણ, રાત-દિવસ કમ અને જાનનો આશય કરી લાંબુ શુભોના કિલ માટેજ પ્રધન કરે છે. આમ, ને વિષયોમાં ભોમી પુરુષો અમલ રહે છે, તેમાં સંપત્તી પ્રવાહપૂર્વક લધે છે, અને સંપત્તી તેમાં અમલ છે. તેમાં ભોમી ભેદરસ સુધી રહે છે." ૬૯

પરસ્પર

બી. આઇ. જાણનારી નવી બેટો—ચોક્કસ મંદિરના સાધનાની જે બની ખોટો કાંઈથી આજ્ઞા કરતી તે કહે કાઠી નાખી નવી બેટો કમીવા. જરૂર, કહીવા અને કાંઈકેમના તેના અલસમાં ખાતી છે. આ બેટો ખોટી છે અને વધારે અમલવાળી હોવાનું અજ્ઞાત છે. આ રીતેમાં મંદિર કામ નથી.

ચારીથી અપાવેલો શુદ્ધિ કેમપાર—બેલે-સો માફતેથી એક કોટી પ્રધન આજીને આજીને કને અને મંદિરના મારેક આજ્ઞા પાકાયો. કને તેને સરકાર સ્વીકાર કહીવામાં કોઈપણ રમાતા કરી કીધો છે.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુરેષ ૩૦ મ્.

ક્રીનીકલ. શુક્રવાર તારીખ ૨૯ ઓગસ્ટ ૧૯૩૨

અંક ૩૦

નોંધ અને સમાચાર

બેંકાર દોહીઓ અને પરિનિલ ટેક્સ

પરિનિલ ટેક્સથી દોહીઓ ૬૫૨ પાટી મુદ્દાઓના પક્ષા દાખલા નાટાલ પ્રિન્ડિઅન ટેક્સની જાણમાં આવ્યા છે અને પ્રિન્ડિઅન સુચનાથી તેવા ફેટલાક ફેસો, જેમાં દોહીઓ સામે ટેક્સ નહિ બરજા માટે કાયદેસર પગલાં લેવામાં છે. તેનો બચાવ કરવાને બી. જી. કુબરવ. એવો દાખર થવા દતા બધાનો ફેસ સાથે મલાવી ફેરી વેલ્ટરની તબેની વ્યુખાનીઓ લેવાઈ હતી. ફેરી વોલ્ટર તથા વર્ષથી નોકરી વગરનો ફોતો અને તેને ૧. માથુસોનું પોષણ કરવાનું હતું. વ્યુખાનીઓપરથી જાણાયું હતું કે માથુ સાલના માર્ગ મદિનથી ૧૧૪ પક્ષ દોહીઓને એક્ટ્રેપ્શન આપવામાં આવતા નથી અને પુરે પીચનાં એક્ટ્રેપ્શન આપવામાં આવે છે પણ એક માથુસ મરીય છે કે નહિ તેની તપાસ કરવાને એક્ટ્રીનીસ્ટ્રેટર તરફથી ફોવાલસા જે નીકમો પુરોપીપોના સજામાં અમલમાં મુકવા માં આવે છે તે દોહીઓને કાચુ પાકવામાં આવતા નથી. દોહીઓને એક્ટ્રેપ્શનથી ફેવામાં આવે છે કે "તમને કેમ પક્ષ નીચમ લાગુ પડી શકશે નહિ તમારે કે બરજોજ પડી" એવોટને શુંહેબર ફેરી તથા મદિનાની અંદર કે નહિ બરી દે તો સજા માટે દાખર કરવાનો ફેટા દુકમ કરો છે.

એક્ટ્રેપ્શન કેમ નથી આપતાં?

આ એક પાઉકમાં પરિનિલ ટેક્સ ૧૯૩૧ ના ૧૭ મા એર્ડિનન્સથી સુધારવામાં આવેલા ૧૯૨૮ ના ૧૭ મા એર્ડિનન્સની રૂબે રૂબ વર્ષ કે તેથી વધુ વયના હરેક પુરેપી કૃષ્ નાખવા માં આવ્યો છે અને તેમાંથી એક્ટ્રેપ્શન સનારઓમાં પાતળી ફીટીકરના ફેવનુ એપીસર નો મરીય ફેવે તેનો સમાવેશ થાય છે. એક્ટ્રીનીસ્ટ્રેટર આ એર્ડિનન્સનું ખીલું વાચના નાટાલ પ્રિન્ડિઅન કાઉન્સિલમાં દાખલ કરનાં જાણીતાનું હતું કે

"દાખલા માથુ કાલેજાની કમે પક્ષા દોહીઓ કરમરથી મુક્ત છે અને એ રીતે તેઓ પ્રાતિક નીચેરીને પાવાને ફિરફો આપવામાંથી બટલી ગળેલા છે મારે જાણવું છે એવું કે વાલ્મી રીતે જેમ યુનીવર્સના કાલેજાથી મેટીપને હર પર્થે પા ૧ વારે પટેલ તેનીય રીતે દોહી કોમની પાસેથી પક્ષ તેના હર વસ્તુ કરવામાં આવેલા છે એવું."

આ વર્ષથી દોહીઓને એક્ટ્રેપ્શન કેમ નથી આપવામાં આવતાં તેનું કારણ સુધેને સમજી શકાય.

જાણીતા અંગ્રેજ બાનુ શું કહે છે?

મીરસિસ એલ માર્કરે એ એક જાણીતા અંગ્રેજ બાનુ અર્ધજાતી છે. મુન્ડો પુરોપીપન કાઉન્સિલના એક સભ્ય છે અને જાણીતા ઓકેના જવામમાં કડા રસ લેનાર છે.

તેમણે 'નાટાલ મરકુરી' માં આ બાબતમાં એક થત લખ્યો છે તેમાંથી ફેટલાક નીકળેલા અર્થ દોહીઓ અરવાને નહિ મળ્યા. તેઓ લખે છે કે :-

"આ પરિનિલ ટેક્સ પ્રાચીન જાનવાલક માથુસને પોતાની આમક પ્રતે તેવી દેવા બંદર બરવાનો માથા લેશે છે. આથી તે કીમતના કરતાં વધુને તપરે તપારે નોખાય છે પણ દોહીઓ અર્થિક પા. ૪ થી પા. ૫ કરતાં તપારે કમાવા નથી અને ફેટલાક એથી એવું કમાવ ત અને તેથી માથુસની આવકનો ૫૫ વામ જેક માસની અંદર કર બરવામાં આવેલા બંધ છે. આ માસીક પા ૨૦ કમાવા પુરોપીપને પા. ૫ નો ૫ બરવા પટે તેના જેક મધુ આની રકમનો કર મરીય પુરોપીપનેપર તેમના વિશેષ વિતા બામ એક કાલેજા આની કાલેજા પાઈ પક્ષ મરીય દોહીઓને પોતાની ફેરીવારે કરવાને સંજાલવાનો ફેટા પણ અંગ્રેજસરનું સાલના નથી ... આવો કર સખ રીતે બધાકરો એવું અને એ આપુર્નિ સુધારવાના ફેસ માં પાતળા એક મરીય વર્ષની ફપર જાણીતા ફેરી પણ નાખવામાં આવે ... પા તે એ કર મરીય એવું, એવું કે ૬ મરિને યા ૫ ફેટલાક ફેવે એવું, અમવા અમુક અમક કરનાં એવું અમક નાજા ફેરી કરવામાં આવે નહિ એવું ... વળી દોહીઓ બેકરીથી પુરોપીપને ફેટલા ૫ પોટાય છે અને તેઓમાં નિવારણ સંસ્થાઓ એવું ફેવાની મેલો તપારે પોટાય છે એ ફેટલાક પાતળાં ફેવાઈ તે બરી આજની મંદીના વખતમાં પક્ષા દોહી વમારવાને મેલવી પમરના થયા છે તેઓના ફેટા યુનીવર્સ કે મરુર એવોટીસ નહિ ફેવાની તેઓની બેકરીના આપવા મળવા મુરફે છે મરુર ને ફેવો અને સમાજી સંસ્થાઓને દોહીઓની માથે સંજા છે તેઓની જવાબદાર અને જાણીતા વિષયથી કહે છે તેઓની ફેટલાક નાંમે વીધ ને વળી ફેવામાં આવતા નથી. પા. ૫ ફેટલાક એક દોહી વમાર સંજા પોતાના મેલાર માથા અને તેના ફેટલાકને સંજારી અને મરિવાલો સુધી ને પોષણ ફેરી થું આવા દોહીઓ પાસેથી પરિનિલ ટેક્સ વસ્તુ કરવામાં આવે છે" એ તેમ દેવા ને સુધી-સુધામત રીતે એક ફેરી સંજા કે જ્યાં એક જાણી મરના આવકથી એ ૧ તેથી વધારે ફેલર લાગત માથુસોનું પોષણ થઈ દેવા ત્યાં તેવો છે એ આ જાણી રજવાઈ પાળીતા શિકામાં અરવામાં આવે છે, કમાઈ નથી પા. ૫ માસિક આવકમાંથી કમા ૧ ના માથુસોનું પોષણ થઈ દેવા ત્યાં આથી એક પાઉક તોથાની સવામાં આવે તો તે બીજી રીતે બરી નજ સંજા?"

એક એંગ્રેજ બાનુએ દોહીઓના ફેસ આટલી મળ્યુને રીતે રજુ કર્યા પછી અમારે તેપર વિશેષ રીકા કરવાપડે રહેતું નથી.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ પૃ.

કીર્તીકથ. શુક્રવાર, તારીખ ૨૯ જુલાઈ ૧૯૩૨

અંક ૩૦

નોંધ અને સમાચાર

બેકાર દીંદીઓ અને પર્સનલ ટેક્સ

પર્સનલ ટેક્સથી દીંદીઓ ઉપર પડતી મુશીબતોના મધ્ય દાખલા નાટક ઇન્ડિઅન કેબિસલી જાણમાં આવ્યા છે અને કેબિસલી સુચનાથી તેવા કેટલાક કેસો, જેમાં દીંદીઓ સામે ટેક્સ નાંધી બરવા મટે કાયદેસર પગલાં લેવામાં છે, તેનો ખ્યાલ કરવાને મા. જે. હબ્બુ, ચોઈ દાખર મધ્ય દતા. જ્યાંને દેસ સાથે ચલાવી હેરી વોલ્ટરની લાગેની જુલાનીઓ લેવામાં હતી. હેરી વોલ્ટર તથા વર્ગથી ગોઠરી વગરનો દત્તો અને તેને ૧૧ માણસોનું પોષણ કરવાનું હતું. જુલાનીઓપરથી જાણ્યું હતું કે ચાણ સામના મારો મદિનાથી કોઇ પણ દીંદીઓને એકઠેપણ આપવામાં આવતાં નથી જ્યારે પુરો-પાયનાને એકઠેપણ આપવામાં આવે છે. જ્યાં એક માણસ મરીન છે કે નહિ તેની તપાસ કરવાને એકમીનીસ્ટ્રેટર તરફથી કરવાયલા જે નીમમે પુરોપાયનોના સંબંધમાં અમલમાં ચૂકવ માં આવે છે તે દીંદીઓને લાગુ પાડવામાં આવતા નથી. દીંદીઓને ચેલેન્જી હી દેવામાં આવે છે કે: "તમને કેમ પણ નીચમ લાગુ પડી શકશે નહિ તમારે કર બરવોજ પડશે" વોલ્ટરને ચુલેમાર હાવી મજુ મદિનાની અંદર કર નાંધી બરી દે તો સળ માટે દાખર કરવાનો 'હાટ' હુકમ કર્યો છે.

એકઠેપણ કેમ નથી આપવામાં?

આ એક પાઉસનો પર્સનલ ટેક્સ ૧૯૩૧ ના ૧૭ માં એડી-નન્સથી સુધારવામાં આવેલા ૧૯૨૮ ના ૧૭ માં એડીનન્સની રૂએ ૨૧ વર્ગ કે તેથી વધુ વપના કરેક પુરૂપની ઉપર નાખવા માં આવ્યો છે અને તેમાથી એકઠેપણ થનારઓમાં પોતાની કીરડીકરો દેવનુ આરીસર જેને મરીન ફરિવે તેનો સમાવેશ થાય છે. એકમીનીસ્ટ્રેટર આ એડીનન્સ પીવનું વાચન નાટક પ્રાતિક કાવરીકમાં દાખલ કરતાં જાણ્યું હતું કે

"હાલના ચાણ કાયદાની રૂએ મજુ દીંદીઓ કરમાંથી મુક્ત છે અને જે રીતે તેઓ પ્રાતિક ત્રીતરીને પોતાનો દિરસો આપવામાંથી બટકી પચેલા છે મારે જાણવું છે એવું કે પાણની રીતે જેમ યુનિવર્સના કાયદાથી તેરીવને દર મને" પા. ૧ કરવો પડે છે તેવીજ રીતે દીંદી કામની પાસેથી પણ તેઓ ૧૨ વર્ગ કરવામાં આવેલાં છે."

આ ઉપરથી દીંદીઓને એકઠેપણ કેમ નથી આપવામાં આવતાં તેનું કારણ સહેજે સમજી શકાશે.

અર્થીના અર્થેજ બાનુ શું કાંઈ છે?

મોરોસ મેયલ પાકમર એ એક અર્થીના અર્થેજ બાનુ અર્થશાસ્ત્રી છે, ઇન્ડો પુરોપાયન કાઉસીલના એક સભ્ય છે અને અભ્યાસ બોરોના અવાસમાં હોડા રસ બેનારા છે.

તેમણે 'નાટક મરડપુરી' માં આ ભાગતમાં એક મગ લખ્યો છે તેમાંથી કેટલીક નકીકતો આદિ ટાંટવી અરમાન નાંધી અજાય. તેઓ લખે છે કે:-

"આ પર્સનલ ટેક્સ પ્રથેક કમરલાયક માણસને પોતાની આવક મને તેવી દોષ હતી બરવાનો માગ મેરે છે. આથી તે કીમતન કરતાં મરીન ઉપર પધારે બોનરે છે. પણ દીંદીઓ માસિક પા. ૧ થી પા. ૫ કરતાં વધારે કમાતા નથી અને કેટલાક કેથીથી જોઈ રમાય છે અને તેથી માણસની આવકનો પા માત્ર એક માસની અંદર કર બરવામાં ચાલેલાં નથી. આ આરેકીક પા ૨૦ કમાતા પુરોપાયને પા ૫ નો કર નરો પડે તેના જેવું વધુ આવી રકમનો કર મરીન પુરોપાયનોપર તેમના વિશેષ વિના ખાવ એક કોલમી આની કડકાવ પડે? પણ મરીન દીંદીઓને પોતાની ફરીવારો કરકારને સંભાળવાને કઈ પણ બંધારણકર્ત સાધન નથી. ... આવો કર સજવ રીતે મજાદને નેહએ અને એક આધુનિક સુધારવાળા દેશ માં પલતા એક મરીન વર્તની ઉપર ખચોતમ હી પણ નાખવામાં નથી આવે. ... પા ૧૦ જે કર મજાદ બોડા, એરેકે જે છ મકિને યી ૫ નેટલો દોલો નેહએ, અથવા મજુક અવક કરતાં જોઈ આવક વાળા લોડો ઉપર તપાવો નાંધી નેહએ. ... જ્યાં દીંદીઓ મોરોસથી પુરોપાયનો નેટલો ૫ પીડાય છે અને તેઓમાં નિચારણ સંદર્ભમાં જોઈ દોળાથી તેઓ વધારે પોડાય છે એ દીંદીકત બ્યાનમાં લેવાઈ છે ખરી. આલની મંદીના વખતમાં પાડા નીકી પમાલના મેહરી. વખરના મધ્ય છે. તેઓના હરેક મુતીયનો કે મજુર એકીરી નાંધી દોળાથી તેઓની બેકરીના અંદર મળવા મુરકેક ને પડેલ ન. તેઓ અને સુખાવલી સંસ્થાઓને દીંદીઓની આંચે કાંચ ને તેઓની દયાલતા અને જુખાવની મિલતિથી વકે છે તેઓની કીડકરીક ગાંધે વાળ તે પછી બેવામાં આવવી નથી. પા. ૫ કમાતો એક દીંદી મગર કોઈને પોતાના બેકાર ખાંધ અને તેના કુટુંબને સંભરશે અને મદિનાઓ સુધી તેનું પોષણ કરશે. શું બાવા દીંદીઓ પાસેથી પર્સનલ ટેક્સ મજુક કરવામાં આવે છે. તે તેમ દોળ તેા સહી-સલામત રીતે એક હી કાંચ ૧ નથી એક નહાની કરવા આવકથી ને કે તેથી મારે તમાર જાગર માણસોનું પોષણ મળે દોળ તા તેનો કર દંડ અને જાખથી દળવળતા બાલકોના શિક્ષામાં બરવામાં આવે છે, ફરે નથી પા. ૫ થી માસિક આવકમાંથી ના. કે તથ માણસોનું પોષણ મળે દોળ તથા આંચો એક પાડક મીંગલો રીવામાં આવે તો તે ખીલ રીતે બરી તજ સકાય?"

એક એકેજ બાનુએ દીંદીઓના કેસ બાટલી મળ્યુને રીતે મજુ કયાં પછી અમારે તેપર વિશેષ ટીકા કરવાપણું રહેલું નથી.

શાસ્ત્રી કેલેજના દોહી શિક્ષકો

શાસ્ત્રી કેલેજના દોહી આદેશ ૭ શિક્ષકોની ત્રણ વર્ષની મુદત ચાલુ કર્યાની આખરીએ પુરી થાય છે. તેઓને એવી કરતો બેલાવવામાં આવ્યા હતા કે ત્રણ વર્ષ પછી થર્મ પાઠ કેળવણી ખાતાની હિસ્સા હોય તે જીવન' એ વર્ષ રહેશે. કેળવણીખાતાએ તેઓને મોટીસ આપી દીધી છે કે ત્રણ વર્ષની આખરીએ તેઓની મુદત પુરી થશે. તેથી તેઓ દોહુ રવાના થાયા હશે અને તેઓની જગ્યાએ કેળવણીખાતાએ પુરોષીમન કેમલુએરોને વરસના પા. ૩૦૦ ના પગારે રાખવા નક્કી કર્યું છે. હાલના શિક્ષકોને તેઓને અગત્યના નાણાં નહિ હોવાથી ખેતવાળી માતૃશુભીમાંથી અર્ધ પોતાવ્યા તેના બદલા તરીકે પા. ૪૦૦ નો પગાર અપાતો હતા. સવા ધોરણને હવે રસસર કરવાનું સુચવ્યું છે. હાલના શિક્ષકોને એ વર્ષ વધુ રાખવામાં કેળવણીખાતાનું કંઈ જાણું નહિ એટલે, આજે સરકાર દોહીએની કેળવણીપર વધુ પડેલા ખર્ચ નો ન્યાયકર કરી નાખતી અને આ કરકસર દોહીએના કોમને તેણે કરવા પાડી છે.

મોન-પુરોષીમનો અને હજમનના રાહિત હોવા

મુનીયનના સામ્રાટ એકમર એન્ડીયનશીપ મારે એગરસ્ટ ના. ૬ દ્વારે બેકરેગિની રમત અપને મોન-પુરોષીમનોએ રાખવાની શરિત હોલ મારે મંજૂરો હતો તેના વિચાર કરવાને મળેલી રાહિત કાઉન્સિલ તરફથી મેમર રેવરન્ડ સેમોનના કાર્ટીંગ વોટથી તે વાટે આપવાનું મંજૂર થયું હતું. તે આરમ્બલે અરજી નામંજૂર કરવાનો સુધારો મોકલો હતો અને શી. એસ. કે એસજીએ તેને ટેપ આપી હતો જે એમને પોતાના કાર્ટીંગ વોટ વિરુદ્ધમાં આપતા, સાત વિરુદ્ધ અઠ મન કુડી મળો હતો. મેમર સાહેબે અગત્યવપર્યુ જાવાનીને ન્યાયની વરકેશમાં પોતાના કાર્ટીંગ વોટ આપ્યો તેને માટે અમે તેમને મુખાદેશમાં આપીએ છીએ. નાન મુરેષીમાંથી શાંરેની ત્રીનેરેને કરેકાસ કિખરતા નાજીથી જેને શહેરની મોતે નાખક નથી હતી તે ખરેખર તેઓના કાગરીથી રાહિત હોલ નાખાડ નહિજ થઈ જાય.

શ્રીમુત મેકાલાસ સંમર્ધવા

શ્રીમુત મેકાલાસ સંમર્ધવા જે મંગાસારી કેપરાવેલ સુધાની સામ્રાજ્યની મુસાકરીએ નીકળ્યા હતા તે પેપરાકિનમાં પોતાની મુસાકરી પુરી કરી મને સ્વીવારે સ્તીમર કરતે કરમન આવ્યા છે અને ગયા મંગાસારે અમારી મુસાકારે આવ્યા હતા તમ ની મુસાકરીનું વર્ણન આ પત્રમાં જવાઈ મુચ્છું છે. બાકસા જેલહાલ ૧૬ વર્ષના નવવત્તાય છે અને ઘોર જંગશેઆમાં પસાર થયે મા દબાર માકાલની મુસાકરી તેમણે કરી છે. તેમના બે સાથીએએ તેા દુરેતગાંવ પાછી પાની કરી હતી પરંતુ બાક જેલહાલ જેવડ સુધી નિમત્ત હાથે વગર અને ધણી વખતે રહેતે આપણા બાકએના નરશી કોન્ટેનન મળવાને બુલહે નાદિમત કરવાના પ્રવલ્તા મયા હતા અને હમીરેશનખાતાએ ત્રણ ધણા દલક કરવા હતા તે પોતાની ઘાલ્યા પાર પાડી સકયા છે તેમની એકથી ન્દાની રમે તેમણે જે બહાદુરી ખવાવી છે તેને મન અમે તેમને અભિનંદન આપીએ છીએ. બાક જેલહાલને મુનીયન

મા માર મલિનાની મુદતની ખરમીટ મળી છે. તે પોટ જેલીનાએવ અને ફ્રીટ લંકન પણ કરમન આવ્યા છે અને પોટો વખત કરમનમાં મળ્યા સ્તીમરમાં મંગાસા પાળા કરશે

"મુન્ડરન એપિનિયન"

મુન્ડરન, વા. રે. મુન્ડરન, ૧૯૩૨

'નારાલ એવટામર' પોતાના રર થી જીવનના અઠમ્માં કોડ અઠરેમ લખ્યો. જેમાં દોહીએમાં પેલી મીનુનીયનની મેકારી રાવા માટે વધીજ સિંતા રહ્યાં નારાલ મુન્ડરન કેમિસને લખક આપેલી છે કે મીનુનીયનમાં

દોહીએ મુનીયનના કરતાં વધારે સુખ રહી શકશે કે નહિ તેના કામલ કરવાના તેને મળેલી તકતો તેણે સાચા ઘડી ભેવા સેક્રએ કો ભેખ અંગ્રેજમાં અને તેના તરફથી મુજરાતી માં અને અન્ય રથને લાગીએ છીએ. બાકમાં 'એવટામર' નો આ દબખા દમપણમાં ત્રીને ભેખ છે કે જેમાં આપણા કોમ વધારે જનુજીયા પાતાવરણમાં રહી શકે અને શહેરીપણમાં દા. જેને આપણ પણા 'મારો મપીએ છીએ અને જે સાવિષ આક્રિમાં આપણને કહી પણ મળી શકવાના નથી તે કોમ ખાગી શરે એવી મુનીયનની બદાર જગ્યા રોખવાની એક પણ તક નહિ અમાવવાની નારાલ મુન્ડરન પ્રેમિસને તેણે 'પરમાર્થ' સુખના કરેલી છે. એક સ્વમાનપ્રીય કોમ તરીકે આપણા સાવજી દહકોને નારેની આપણી લડતને એ પણ 'મર્મ'માં વરકાવતા મળી શકે છે. અને કહે છે કે, સરકારી કૅટવેડું જેમાં આજે બેકાર દોહીને ભંકરી આપવાનું નથી. નથી તેને રહેવાને જાપડે આપવાનું કે તેના બેરી કોરશને અન્ન અને પાણી આપવનું." અને જગારે ફનીમા બરમાં જગાદાર વર્ગે વધારેને વધારે જનસન અને જાનવાન થતો જાય છે. ત્યારે બાકમાં 'એવટામર' આપણા કામદાર સુતિ વરે રખીલી રીને મળોજ દલકો. મન ખસાવે છે અને તેને અગાતવાના કીમમાંથી કાઢવાનો કંઈ પણ બવકાર વપાય સુધારી રાગ નથી. "આતી જાતના કમકારોમાં," તે કહે છે કે, "કાદુમ્બીક ખારીવતો અને પોતનું મજરાન અધાવવાના સાધનો મેળવવાની પ્રત્યે વધારે પ્રળજ હોય છે. સરકારી પ્રત્યેઆ અને પોતાની જાની અને શહેરીપણાનું રમે વિશેની સાગણીઓ સીયાલ હોય છે. સંભવ છે કે અમ્યા આજે બેકાર થક ખોલા અને સંતોષી કાદુમ્બીક જીવતને માટેની સાધારણ જરૂરીયાતો પણ પુરી પાડવાને અસકલ કોકમાંથી બેક દબારને મીનુનીયન લક જગમાં આવે અને ત્યારે તેઓને સાધારણ સંતોષકારક રિયન મળે તેા વસવાટના દકને સવાલ કલમ વિહલવેજ નહિ. જેમ શરખાતમાં દોહીએ નારાલમાં રોમકીના મેલકોમાં રવાયા થક ગયા હતા તેમ આ લેખો પણ થામે થામે એ જ ત્ય સંરસાનાની કળદરપ સુધીમાં પોતાના મુખ નાખશે. તેઓ રવામેલા છે તેણે પોતાનું જીવન નિવિધન આલ્યા કરેલુ દશે ત્યા સુધી સરકારી મકાનપર પાવટો મુનીયન એક હરે છે કે સાવિષ આક્રિકોને કે પછી કસિને ત્રીંગી હરે છે તેની તેઓને એકી પડવા રહેશે." કેમિસના

કેવર જોખમદારી નાખીને એ જય વધુમાં કહે છે કે, "પોતાના મેં દળર દેશીઓએ આ દેશમાં દોડી રાજદારી શોખરાતી અયોક્ષ દેખાતી "મુખ્યુતી"ને હારતી રાખવાને છેક જુખરાતી રિશ્તિમાં પડી રહેશે કે પછી અન્ય રવળે વધારે અનુકૂળ વાતાવરણમાં રહીને પરવાર, તોડરી અને અન્ય ભેળા થમ શરૂશે તેના આધાર કેમિસના નિર્ણયપર રહેશે " અંતમાં એ પત્ર કહે છે કે, "પોતાના બાહ્યોની રોડીના સવાલનો ઉદાપણગરેલી અને વ્યવહાર રીતે કલ્યાણારવાચીક ભાવિ આક્રિયાના દોડી મેતાઓ ગોરી વસ્તીના વિજય મેળવી કલ્પી અને જે રાજદારી દરમિયાને આગળની તેઓની પ્રવૃત્તિઓ માં અમરવમ રવાન થયતી રહેશે છે તેની પ્રતીતી કરી કલ્પી."

જો બ્રીટીશની ક્ષુદિ અમને આટલુંજ શીખવી શકતી હોય અને ન્યામ અને અદલત-સાધ વિરોધી બ્રીટીશની સમજ આટલી દર સુધી ધીબ થઇ મધ હોય તો બ્રીટીશ જનત નીચે વસતા હોય બ્રીટીશ તંત્રપરથી તેઓનો વિશ્વાસ સંવતર પડી ગયો છે એમ કહે તો તેમાં નવામ જેવું દર્શન નથી અમને આપી શક છે કે દોડીઓ પર આજે દુઃખ પડી રહ્યું છે તેનું મારું દાખ જે દાહતું રાજતંત્ર છે એ બામખંધ 'એક વર્તમાન' થી જોઇ શકાયું નથી. અમને આશ્ચર્ય થાય છે કે, આ દેશની વસ્તીનાં એક વર્ગ કે જે ગરેબી જાદિ રક્ષવાક હવી રવા છે, તેની આજ્ઞામાં મોટા વિશેષ આપેલા છે અને તેના મોટે ભાગ આ દેશમાં બ્રીટીશ તંત્ર નીચે જન્મ મેલેલા અને લુચ્છાઓનો છે તેને એક પરાયા દેશમાં કેંઈક દેખાતો વિચાર તેની બ્રીટીશ ક્ષુદિ તેને તિવરકાર કિપજવવી નથી અને એ જેવે પ્રતલક અન્યામ મહામ મેનું ભાન કરવી શકતી નથી! દરજીતમાં ગંભીર જોખ-દારી પાતી છે— કોમિસની કે બ્રીટીશ તંત્રના? અને આ દેશમાં બ્રીટીશ સમજન તરીકે એક બ્રીટીશ સંસ્થાનમાં આખા અને રવળાવિર કે જે બ્રીટીશ તંત્ર નીચે રક્ષા મળવાની અપા મળી. આજે એ રક્ષા અમને કેવું ગળી રહ્યું છે? કે જે પેટે એ તંત્ર અમને કહી રહ્યું છે: "તમે જાદિયા અઢમા અમેશ અને પરેશમાં જન્મ પડે!" અમને ભય છે કે બાહ્યવેશ 'એકવર્તમાન' સોલસાબધીથી ફોરવાર્મ ગયું છે. જો તેવામાં ખરીજ કિયત હોય તો તેને પોતાના ક્ષતિઓનો રવળામ અગત પાટે મામે ફોરવાર્મ રેટલા જોઈથી રહી છે મહાજન જોઈથી સોલસાવને ખરે મામે ફોરવાર્મ જે તોલ અમારે ને આ દેશમાંથી ચાલવાજ જવું દરી તો અમને ફોસ-લાવવા પદાવવાની જરૂર પડીજ નાહ. અમે અમા : એજેજ માથા જમમું અને જવા શુધી દોડવાન પોણું છે ત્યાં સુધી બીજો દેશ શોધવાની અમારે જરૂર રહેશેજ નહિ. પરંતુ આ દેશમાં અમે એક રવળામથીય કેમ તરીકે અમારી કેવર થમ રહેલા અન્યાયોના વિરોધ કરીએ કરીએ. સરવાલની દાહતી નીના દેખાતી રીત અમને રીજાનાને આ દેશમાંથી કાઢવાની છે અને અમને જોખને અતિ દુઃખ સાથે તાલુપી થાય છે કે તેમાં બાહ્યવેશ 'એકવર્તમાન' પણ જાન્યે. અમારે મદદ કરી રહ્યું છે અમા : ભાગ્યોને તોડરીપરથી પાત મુકવામાં આવે છે, ફોલ્ડનું સગમમ ફોલ્ડ દર પ્રખંભથી તેઓની આમે જામ કરવામાં આવે છે અમામ એકરે વસાવ્યાને વસ્તીના એક ભાગ તરીકે મુખ્ય મદદ આપવાને બદલે તેઓની

તરફ બેઠકદારી બતાવવામાં આવે છે. આ વસ્તુસ્થિતિ એક સારી સરકારને જોતા અજાતારી નથીજ. આખાવેશ 'એક-વર્તમાન' આવા બેઠકમલની માખન રીકા કરી હોય તો જે અજર મહાત. પરંતુ તેમ કરવાને બદલે તેણે તો હપવાને વધારે અમારી કિપરજ વર્ધાવ્યો. અમામ બાહ્યવેશ મોઢરી વધર રડો રજવાના થાય છે તેનો હોય અમારી કેવર મુકવમાં આવે છે અને અમ દેખાવનીજ દિલોટાથી અમને મુજવવા માં આવે છે કે: "તમે તો મુખ્ય છે, તમારે તમામ બાહ્યોની રોડીની જિના કરવી જોઈએ" અને તેને ચારે અમને પરદેશ નમ્ર અગતી કરવામાં આવે છે અને હપવામાં આવે છે કે: "હોયો આ તમને થા રાની બધીસ અને મહેરવાની કરી આ દેશના દરેકને મારે પાંખા છેડ્યા" આ અમારી રિશ્તિ છે.

પરંતુ એ રિશ્તિને અમે બીજી દ્રષ્ટિથી જોઈએ છીએ. અમે માનીએ છીએ કે આખાજ આપણી ખરી કસોડી થઈ રહી છે કે આપણે અરેખરજ એક રવળામથીય કેમ બીજે અને પુરવામાં બતાવી સહીએ છીએ કે પછી આપણી કેવર લાહવામાં આપતાં સુધમાં અમામનોને સદન કરી લઇ કપાને ખતર જન્મસિદ્ધ દરેક જતર ખરી દર્શિ તેવા નામદ છીએ! અમારે સખેક કહી દેવું જોઈએ કે બાહ્યવેશ 'એક-વર્તમાન' ની સુચના બદલે તે અમે તેવી પરીપતરી હોય પરંતુ તે અમને કેવતી નથી.

રીયુતીયનની યોજના વિશે અમારે જોલુજ જણાવવાનું છે કે આપણે તેમાં મરુ માવલું નહિ જોઈએ. સવેશ આદિકાને પણ દોડીએત તે દેશમાં મોકલવાની સવા નથી. મેશક સામાન્ય રીતે મધુરી પુરી માકવાને તે રીયુતીયન સાથે કલટટ કરવા છુટે તો કરી રહે છે અને તમ કરે તો તે દેશમાં જતી પોતાની નહિવતને માટે તે જોખમદાર રહે. પરંતુ દોડીએતા સંજોમાં તે દેશને અરજ કરવાનું ખરે જ્ઞેણ સવેશ આદિકા નથી પણ દોડવાન છે. અને એક પણ દોડીને પોતાના જન્મસિદ્ધ દર જતો કરીને રીયુતીયન જવાની સમાદ નમર આપીને નંદે ફોર્મની મુજા રવળામથીય ત્યાં જવાની હોય તો પોતાનાં આ દેશમાં વસવાડનો દર જાણરી ગળી. એક જાવ અને કેપકલિલ એમાંમેનમાં મુખવેલી યોજનામસેન રહીમ તે એસીસ્ટેટ એમીસેટન રહીમના નંદનપણીજ છે તેના વિજ્ઞાંતથીજ વિરુદ્ધ કરીએ અને એ તેની વખતસા સમેલ થઇએ તો એ યોજનાના સિદ્ધાંત વિધારી બીધે મહામ.

અમારો અપવાદ અરવહીયાને અંદ મકન પડે તે પહેલા હોલ સરકારના નરા એજન્ટ દુવર મહા-નવા એજન્ટને રક્ષર્સિંગ આપણી વચ્ચે આવી મથા હરી અપકાર કુવર મહારાજસિંગની સાથે મીચીસ મદા રક્ષર્સિંગ તેમની આલિકા અને મીચીસ મહારાજસિંગના સવસ બાહ છે. અમે તેઓને બધાને લખા જ માન્યુવર્ક આરકાર અપીએ છીએ કુવર મહારાજસિંગ આ દેશમાં હમવાએ જોશ કોડા વખતના આવે છે કે તવારે અપા થાય દાંસવામમાં એશીપાટીકે વિરુદ્ધ વસાર લખેલા નવા કાપકાઓથી મુજાજ આપવાને રવા છે. તેઓ અક્ષતિતા

વખતમાં આપણી વચ્ચે આવે છે અને અમે તેઓને મમે તેટલા સુખ અને આંતિ પ્રત્યક્ષીએ જતા દાલ દુરતને માટે ના તેઓ તે શોધના જોવાની રાકશે. અમે પ્રત્યક્ષતા તે નથી મરતું કદાચ એવા પણ વખત આવે કે ન્યાયે તેમના અને દોહી કામના મત વચ્ચે અચ્છાદમણ થાય તેવું વખતે અમે આશા રાખીશું કે તથા જોઈને સાહેબની સારથી અમને દુર્લભ નહિ મળે પરંતુ તેઓ આગેશ અને વિલસીશ બનાવશે અને અમને પણ મારો દોરશે. પણ અમે હજો રાખીએ છીએ કે તેઓ એક પોસ્ટ એવીસની ગરબ પુરી પાનાર અરમરી અમલદાર તરીકે અદિ નહિ રહી પણ એક ખરા મેતા તરીકે અમે તેઓની તરફ જોશ ધરીશું.

મીસીસ મદારાજસીંગના સંબંધમાં તેઓ આપણી વચ્ચે અભ્યુત્પન્ન તરીકે આવતા નથી ખાસ કરી કમનના દોહી-ઓને તો કેટલાં વર્ષોપર ન્યાયે તેઓ ઉચ્છાદ્યી દીદિલાન પાછા કરતાં હતાં તે વખતે તેઓને આવકાર આપવાનો સાક્ષ મળ્યા હશે. મીસીસ મદારાજસીંગ કમ્પાસ પુત્રીવસીનીમાં મનુષ્યોત છે અને અમને ખાતી છે કે તેમનાં કલકારે આ દેશના આપણી બહેનના આશિષોદર થય પડશે.

કુવને મદારાજસીંગ શુનકાયામાં પછીજર કલવણ કરીદી જોવાની ચુકમાં છે અને અમે આતરણ્યથી આજ્ઞા રખાએ છીએ કે સાફસ આફિકાની તેઓના કરીદી પણ તેટલીજ વલવળ પરિણમશે અને આ કલમાં તેઓને અને તેઓનાં કુટુંબીજનોનું રહેણા સુખમય બનીત રશે.

મીયુત દેવજી કાજામ માજા વિલાપતમાં બેરીસ્ટર અમને હમણુ ટ્રાંસવાલ આજ્ઞા છે. તેઓ નવા દોહી બેરીસ્ટર રેનેડરના ઉકાશ મજાના પુત્ર છે નાર વર્ષની વયે તેઓ પ્રથમ ટાંતવાલમાં કમના વિતાથી સાથે આવ્યા હતા અને રજીસ્ટર લખ પાછા દીદિલાન અખાત કરવા મગા હતા. મદારાજસીંગના બાં બે ની કીમાં મેલવી પદરેટ ની લાજ આ તેઓ બેરીસ્ટરને અખાત મરવા વિલાપત મગા હતા. પોતાનો અખાત પુરા કરી તેઓ અદિ આવ્યા છે અને બેદાનીઅજમનાં મેહરીસ કરવા મરાદે રાખે છે. અમે શીયુત દેવજી મીજાને આપવાને આપીએ છીએ અને તેઓનાં કનેદને માટે આજ્ઞાનંદ આપીએ છીએ. આ દેશમાં સુકલિત દોહીઓની મજાજ અઠત છે અને અમે હમેદ રાખીએ છીએ કે શીયુત દેવજી એ પોટ કંઈક અંશે પુરી પાડી કઠશે. બેરીસ્ટરી, કાઠરી વિગેરે મંથાને સદુપયોગ અને કુકપયોગ બાને થય કદ છે. અંકુશમાં રહીને એ કલમનો સદુપયોગ કરવામાં આવે છે કારે તે કલમ અને કલમ જરાવનાર બાને કોપી નીકળ છે. ટ્રાંસવાલના કાઠી આજ્ઞાને આ કાંકે શીયુત દેવજીની મદદ મળી છે એ તેઓના સદુપયોગ છે. અમે શીયુત દેવજીને તેમના અવધવા ગીમાં કલગતા પ્રત્યક્ષીએ છીએ.

પણ ખરે આજ્ઞાનંદ તો ખરેજ પ્રોટેપજના વિતાથી ઉકાશમાં માજાને પા છે તેઓ તો એક નાક અને બના માજાસ છે અને રેનેડરનાં મદિનદ કરી પોતાનું શુભવાન બનાવે છે. તેમજ પોતાના કુખમને બાકી ઉચ્ચ

કેજવણી આપવાને કેટલી રેનેડર અને ચિંત કદાવવાં થતા દશે એ તો તેમનું મનજ નજીક રશે. પણ જયરે તેનો મદોસો તેમને આપેલો છે અને અમે હમેદ રાખીએ છીએ કે મી. દેવજીના અવિધવા કરીદીથી તેમના આજ્ઞાને કલુ પણ વધારે સતોય થશે અને ઉકાશાજ મજાને અજિ-નંદન આપીએ છીએ અને બીજા દોહીમાંએ પણ તેમને પથે આજ્ઞા એક પ્રત્યક્ષીએ છીએ.

ટ્રાંસવાલમાં કુંક મુદત થવા 'દીદુ સેવા સમાજ' નામનું મંડળ સ્થપાયું છે. તેના મેમ્બરોની સંખ્યા હોદ્દા સેવા સમાજ સંખ્યા થય છે અને રૂપ પણ સાફ ઉપરાવણું છે જેની વીમતા આ મન માં અનેક વખત બની ચુકી છે. સમાજ સેવા અર્થે એવાં મંડળની સ્થાપના અન્યવાળેસ છે અને તેને મદદ તના સ્થાપકાને અમે આજ્ઞાનંદ આપીએ છીએ. એવું મંડળ પ્રત્યે તો પોતાના બાજબીની ઉવંતનું થણું સાફ કરી શકે અને પોતાની ઉર્જાત સાથે નાખી પામની ઉર્જાત કરી શકે. પરંતુ એક બાબત એવાં મંડળોમાં પાનમાં રાખવાની જરૂર છે કે ખરે ખરે સાંખ્યે કરવામાં નથી રહ્યો. પુનર્જન્મમાં આપણે માનીએ કે ન મળીએ એથી આપણે ઉદાર થવાનો નથી. આ જન્મમાંજ એ પ્રથમે અભ્યુત્પન્ન પરુમાનીમાંથી પ્રકટ કરી માનવયોગીમાં જન્મ આપી જે અનુભવ કરો છે તેજ સાથેક કરીએ તો આપણે આપણું કાંચ કરી ચુક્યા, પણ પુનર્જન્મનું કામ ને જન્મ આપનાર સંભાળી શકે. આપણે દીદુઓ આ દેશ આ આપણું દીદુપણું બળવા રાખીએ એટલુંજ બન છે અને તેને મદદ થણું કામ કરવાનું છે દીદુપણું એટલે બીજા ધર્મમાં તરફ તિરકકાર બનાવવો. આપણાથી જોરતા માનતા દોહીએ તેઓની નાક દલકી નબંને જોવું, બેરી આજ્ઞાકેટો રાખવી એ નથી. મનુષ્ય માત્ર પ્રત્યે સમવાવ રાખવો, રાગ ક્રોધ, ભોભથી મુકત રહેવું, પ્રમાણીકતા અખાતરી, બાજ અને આંતરિક સ્વમ્ભતા રાખવી એ ખરા દીદુપણના તદાર છે. ટ્રાંસવાલના દીદુ બ્રહ્મઓ સાચાઈ કરવામાં પોતાનો વખત રોકવાના કરતાં ને આ બાબતોની તરફ ઘટણું ખાન કરને સમાજ સુધારે કરશે તો તેઓ આદરણ્ય બની શકશે.

મ્યુનીસીપલ વોટ માટે દોહીની અરજી

અરજીક રાલ રીવીઝન કોર્ટ નામંજુર કરી

મી. આર. એમ. નાંદુએ પાને બાધીમાંથી વતરી આવેલા હોવાના અને તેથી કદેક રીતે અંગ્રેજ હોવાના આધારે કલવાના મ્યુનિસીપલ વોટરોના રાજપર પોતાનું નામ રાખજ કરવાની અરજી કરી હતી.

કલવાની મેજસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં મેટેલી બાજેત રાલ રીવીઝન કોર્ટ ને અરજી નામંજુર કરી હતી પ્રમુખાવાને ગીધ મેજસ્ટ્રેટ એ મેનાઈ પેજ હતા અને તેમના સાથે બીજા સમયેમાં મેપર દેવરડ તોલડ અને રેપુકી મેપર ડેડ આરમકલ દલક. મી. નાંદુએ અજ્ઞાનું કે પોતાનું નામ મમે વયે રોકવર કદ પરંતુ આ વર્ગમાં તે કાઠી નાખનામાં આજ્ઞા છે.

ચોટ ધરાવવાના પોતાના હક્કની અરજીના રેકૉર્ડમાં તેમણે જણાવ્યું કે પોતે કાર્યોનાંથી ઊંચી આવેલા હોય પુરોષીયન જોવાના છે કેમકે આર્યો એ એશીયાના મુળ લોકો હતા કે ને મધ્ય એશીયામાંથી પુરોષમાં દાખલ થયા હતા અને તેઓની જોવાનો તે એવો સેક્સન છે. તેથી પોતે પણ એકલા જ પુરોષીયન જોવાના છે કે જેટલા ન્યાયાસનપર બેઠેલા અધિકારી છે. વધુમાં તેમણે જણાવ્યું કે હરબન સંદેર માં પોતે ૫૦ વર્ષો ઉપર થયા છે અને પછા વર્ગ સુધી મુન્ની-સીપમ ચોટ ધરાવવા આવેલા છે તેમણે કોર્ટને કહ્યું કે તેણે પુરોષીયનને અર્થ સંપ્રતિષ્ઠિત દ્રષ્ટિથી નહિ કરવો જોઈએ પણ બહેણી દ્રષ્ટિથી કરવો જોઈએ અને એ રીતે આની પ્રજાનો પણ તેમાં સમાવેશ થાય છે.

આ દેહમાં સરવા મજૂર દાખલ કરવામાં આવ્યા તે વખતના ધડાયેલા કામદારો ઉચ્ચ ધોરણથી રહેનારા લોકોને કામ પાડીને તેઓનું અપમાન નાંદ કરતું જોઈએ.

અરજી નામ મજૂર

મીર મેજિસ્ટ્રેટ જણાવ્યું કે અરજદારને મુન્નીસીપલ રોલપર પોતાનું નામ દાખલ કરવાનો હક નથી કેમકે પાલોમેન્ટરી રોલપર દાખલ થવાને માટે જરૂરી લાયકાતો તેમનામાં નથી. સમગ્રો આધાર કાયદાની કલમ ૫૨ રહેલો છે કે જે રજીસ્ટ્રી તે જણાવે છે કે ૧૮૮૧ માં જે દેહને સુદાયેલા પ્રતિનિધિઓની સંસ્થા નહિ હતી તે દેહના વત્નીને કે તેવા પુરુષની જોવાને પાલોમેન્ટરી ચોટમાં રોલપર દાખલ થવાનો હક નથી.

એવો કોઈ રેકૉર્ડ હોઈરવાન છે અને અરજદાર હોઈરવાનના વત્નીની જોવા દેવાથી તેને રોલપરથી ખાતલ કરવામાં આવે છે.

ચોટ એશીયામાં હાંદીઓ

વર્ણવેલ પાડવાની તે આતાને સત્તા નથી

પીટર્સબર્ગના કેસનો સુદારો

પીટર્સબર્ગના હાંદીઓ વતિ જાતી ચોટ એશીયામાં પુરો-ષીયન અને મેન્-પુરોષીયનો માટે જજમ મજિસ્ટ્રેટ હરી વર્ણવેલ પાડવામાં આવેલો છે તેના સંબંધમાં ચોટમાસ્ટર-જનરલની આન ચોટ અને તાર ખાતાના પ્રધાનની આને મી. રજીસ્ટ્રેટ કલેક્ટર હસને દ્રષિવાક્તા સુગમ કોર્ટમાં પ્રોશીયામાં મી. જસ્ટીસ બેરીએ મયા સોમવાર સુકોદો આપ્યો હતો તેમણે જણાવ્યું કે એવો અમુક બેરો પાડે છે તેઓને તેમ કરવાની સત્તા નથી એવું ધરાવવાની કોર્ટને સત્તા નથી. રજીસ્ટ્રેટ અમુક વર્ગને માટે ચોટીઓ તેમજ રહેણોપર તેઓને આને જગ્યાએ જુદી રાખી શકે છે. રજાનિઃ સત્તાધીશને અમુક જાતીઓ માટે કોઈ જુદી પાડવાની સત્તા છે. પરંતુ અરજી દાખલ માં કોઈ પણ કારણે સત્તા નહિ દેવાથી સામાન્ય સિદ્ધાંત જાણ પડે છે અને ચોટમાસ્ટર-જનરલને વર્ણવેલ પાડવાની આન સત્તા નથી તેને પુરોષીયન અને એશીયાદીઓ માટે અલગ અલગ કોર્ટમાં કરવાની સત્તા નથી. આથી અરજદારને ચોટમાસ્ટર-જનરલને પીટર્સબર્ગના ચોટમાસ્ટરને તેણે આપેલી સુધના પાછી બેરો દેવાની હરજ પાડવાનું કુમ-

નામ મેળવવાનો હક છે. પરંતુ પ્રતિવાદીને એ કુમનામુ રક કરાવવાના પગલા લેવાની રજા આપવામાં આવે છે અને એ આ સુકોદોની ઘટીપથી એક મહિનાની અંદર તેવા પગલા નહિ લેવાય તો ચોટ અને તાર ખાતાના પ્રધાનને આ અરજીનો અર્થ સરવા પડશે.

સીયુનીયન હાંદી મજૂરો માટે છે

સીયુનીયન ટાપુની સરકાર એ ટાપુમાં શુભર પ્લાન્ટેશનો માટે નાટાજમાં ૨૦૦૦ હાંદી મજૂરો જોવાવા માટે છે. આ મજૂરોને ૨, ૩ અથવા વધારે વર્ષના કન્ટ્રાક્ટથી રાખવા માં આવશે. આ સીયુનીયન ટાપુની સરકારની વતી એક જાણીતી સીપીએમ હર્મને પ્રતિનિધિ અમુક મસલતો ચલાવી રહ્યો છે તેનો સાર છે. હોદી કામના આવેવાનોનો મહત્તર મેળવવાને નાટાજ ઇન્ડિયન ટ્રેડિસની મદદની માંમણી થઈ છે.

નાટાજ ઇન્ડિયન ટ્રેડિસે સીપીએમ હર્મને ખરો સીયુનીયનની સુકાકાત લઇને આ યોજનાપર અને પાસ કરી (૧) કામ જાતની મજૂરી કરવાની છે. (૨) રહેઠાણ સ્વચ્છતા અને આરોગ્યની સુ રિયલિ છે (૩) દોરપીટલ અને ડાક્ટરી સમક્ષી હું છે. (૪) મજૂરોથી વસવાટના હકો મેળવી શકાય કે નહિ તે પર સીપીએમ કરવાની સુચના થઈ છે.

મજૂરી નાટાજના પ્લાન્ટેશનોમાં કરવી પડે છે તેવી કરવી પડશે અને રહેઠાણ અને આરોગ્ય સંબંધી રિયલિ એ સંતોષ-કરક નહિ હોય તો કન્ટ્રાક્ટ કરવા અગાઉ સુધારી શકાય એમ સમજવાય છે.

‘નાટાજ ઇન્ડિયન ટ્રેડિસ’ જણાવે છે કે વસવાટના હોળા સંબંધમાં જણાવાય છે કે સીયુનીયનની સરકાર પોતાના રંગીન લોકોની તરફ પ્રવળી વહાર છે અને મજૂરો અમુક સુધ ટાપુમાં રજા પછી ફ્રેન્ચ સીયુનીયનની રજાવડ થઈ જઈ શકે ન. સીયુનીયનમાં રંગીન લોકોને જમીન ધરાવવા વિશે કોઈ જાતનો પ્રતિબંધ નથી.

આ યોજનાને માટે જવાબદાર લોકોનો પુનીયન સરકારની પાસ, ડેસીસ્ટેડ એગ્રીમેન્ટ રજીમની રજા આ દેહ હોદી જનારાઓને, ગોરા લોક તેને પાઉં ૨૦, ૧૬ વર્ષની નાચેના પ્રત્યેકને પા ૫ અને કુટુંબને વધારેમાં વધારે પા. ૫૦ ની રકમ આપવામાં આવે છે તે. સીયુનીયન મોકલવામાં આવનાર હાંદી મજૂરોને પણ આપવામાં કરત કરાવવા માટે છે.

મીજી એક કારત ડેસીસ્ટેડ એગ્રીમેન્ટ રજીમની રજા જનાર હોદીને રહીમરત ડોરશુ પા. ૭૦ આપવામાં આવે છે તે સીયુનીયન જવા હોદીને પણ આપવામાં આવે તે કરવામાં આવશે.

નાટાજ ઇન્ડિયન ટ્રેડિસ મદદ કરશે?

નાટાજ ઇન્ડિયન ટ્રેડિસ આ યોજના પદનારોએ ખરો પોતાના બે વગદાર પ્રતિનિધિઓને તપાસ કરવાને સીયુનીયન મોકલવા તેવાર થશે કે નહિ, ૨૦૦૦ હાંદીઓની કારતી થઈ કો વેટના નાટાજમાં બેકાર હાંદીઓ છે કે નહિ અને નાટાજ ઇન્ડિયન ટ્રેડિસના આસીવાંદ મળે તો તેવા હાંદી મજૂરો માં જવા તેવાર થાય કે નહિ તેની તપાસ થઈ રહી છે.

સીયુનીયનની જોગખ

સીયુનીયન ને અગાઉ સુરોષીયને નામે જોગખાતો હતો તે હોદી મદાકામરમાં માદાગારકર અને મોરોશસની વચ્ચે આવેલો

ફેમના તામાનો એક ટાપુ છે. તેના પાંચ વામ પડી ગયા છે. એક મામમાં કહેશે અને ગામમાં છે. બીજા મામમાં ૨૬૦૦ થી ૪૦૦૦ પુટનો સુધર પાન-ટેકનનો ટાપુની હરતો થીએ પડે છે અને તેમાં પુષ્કળ માત્રામાં પડે આવેલા છે. ત્રીજો મામ જાહેરનો છે. એમાં પુરોષીયનોના કાક-બાઈની ખેતી થાય છે અને તેની ઉપરમાં પડાઈની હાર આવેલી છે.

વર્ષની એ સદ છે. ઉનાળો ને ચોમાસું મેનકગરથી એકોલ વર્ષમાં થાય છે અને એ થી અકરોપર સુકું હોય છે.

હીનારાપરના વાગમાં ઉપરેકર મરખીમાં ૭૮ કીમી અને કંઠીમાં ૧૭૮ કીમી હોય છે અને અંદરના વાગમાં મરખી વધારે હોય છે.

વર્ષમાં પુષ્કળ પડે છે. હીનારાપરના વાગમાં ૨૬૦ ટ્રેસ જેટલો અને ઘણા વાગમાં ૫૦ ટ્રેસ થાય છે. પડોડાના શીખરપર દર વર્ષે હીમ પડે છે અને વરસ પછી ગોવામાં આવે છે. સામાન્ય રીતે ટાપુ તંદુરસ્ત હોય છે પણ હીનારા પડ તાવ અચ્છિત હોય છે.

સામાન્ય ઊંઠ

ટાપુની રસ્તી એ સામાન્ય ઉપર છે અને તેમાં કોમીલ, કચડ નીચો, દોહીઓ અને અન્ય જોડીમાંથી છે. દોહીઓને તે ટાપુમાં પ્રથમ ૧૮૬૦ માં મારે માહાત્મમાં દાખલ થયા હતા જે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. પરંતુ ૧૮૮૨ માં અંદરના વાસીઓની દોહીઓ તરફની મેરવાવિધન થી કોઈ સંદેશ વધારે દોહીઓ મોકલવામાં નહીં ગયું. આર બાદ રિશિલ સુધરેલી છે અને ને દોહીઓ ફેમ રહિત થયેલા છે તેઓ બીજા વરતીની સમાન કોઈ ગોમવી યદે છે.

સેન્ટ ડેનિસ એ ટાપુનું મુખ્ય કહેર છે તેની વસ્તી ૪૦,૦૦૦ ની છે. આ બીજાનું મુખ્ય મથક છે, મેટ્રોપોલિટી ટાઉ અને અપીલ ટાઉ છે.

બીજા મુખ્ય કહેરમાં સેન્ટ પીએર, સેન્ટ લુમ, સેન્ટ પોલ, બી ટી પોર્ટ ડેસ મેબેલ અને સેન્ટ યેનોઈડ છે.

રહીમદેવી નીચમીત આવળ થાય છે. ચારસેલ, હાવર અને માહાગર જતી રહીઓ આ જાય છે. તાર અવકાર દુનીયાના હરેક ભાગ સાથે છે.

ખાંડ બનાવવાની ફેરફાર ખેતી એ તેનો મુખ્ય હોય છે. ફેરફાર પ્રથમ એ ટાપુમાં ૧૭૨૧ માં દાખલ કરવામાં આવી હતી. ખાંડ ઉપર રમ કાર પણ થાય છે અને એ નીકાસની મુખ્ય વસ્તુ છે. ખાંડમાં મકાઈ, બાણ, ફેરીફા થી-સ, કાંટી, રેંકો વિગેરે કાઢી કાઢાય છે. બીજો માલ ટાપુમાંથી નિકાસ થાય છે. આવામાં મુખ્યત્વે કરી ચોખા દોહી આવત થાય છે અને ખાંડની હમળા મોટા મામની આવાત કાંસથી થાય છે.

રીયુનીયન કાંસના લાગામાં છે. એક સેનેટર અને એ રેપ્રેસેન્ટેતિવે તે કાંસની ધારમળામાં મોકલે છે અને એ સમા તરફથી પસાર થતા કાયદાઓને અમલ થાય છે.

મધ્યના વસનારાઓ પડેલી દોહ મોરા કાળાના બેડ સિવાય મધ્યનાને કહેરીપજાના દોહ અને મતાધિકાર સમાનપણે મળે છે.

સ્થાનિક સરકારમાં એક અવરનર હોય છે. તેના મદદનીશ તરીકે એક સેક્રેટરી-જનરલ અને એડવોકેટ-જનરલ, એક પ્રીવી કાઉન્સિલ અને એક કાઉન્સિલ-જનરલ હોય છે જેને નામરીકા તરફથી મુઠવામાં આવે છે.

નાટાલ પ્રિન્ડિયન કોંગ્રેસ અને બેકારો

‘નાટાલ કોન્ગ્રેસ’ની પડોષકારી (?) મુચના

રીયુનીયનના ફેમ ટાપુને ૨,૦૦૦ નાટાલના દોહીઓની ધમ્મર ‘લાનરેકનોમાં મજૂરી માટે જરૂર છે એ વિશેના આ પત્રમાં મળે પ્રસિદ્ધ થયેલા રીપોર્ટ’પરથી નાટાલના દોહી-ઓની વસ્તીમાં ખાસ કરી હીનારાપરના વાગમાં રહેલી બેકારી હશે એ વિચાર ઉપસ્થિત થાય છે. તેના ખસ નાંકા મેળ-વના મુરેકસ બંને સમયમાં અલગબલ છે કેમકે દોહીને પોતાની જોઈ કાંઈ પણ અંરમાં નથી કે જેથી તેથી વિગતોની નોંધ રહી શકે. માત્ર કાંટીનીનીના ધધામાં જ્યાં તે પુરોષીયનની સાથે રેડ પ્રીન્ડિયનના નીચમાનુસાર કામ કરે છે જ્યાં બેકારી ની કંઈ પણ વિગતો મળત કાર છે. મારફીના ખેતરોમાં કામ કરતા દોહીઓને વર્ગ પોતાની કમાણી કે હરિવાદો અલગ કરતો નથી. બહો વહો કામચલાઉ મોકરી મેળવી, બહો વહોથી એકાદ પેસો મેળવી કામને કે એકાદ ટંકનું ખાવાનું મેળવી કામને પોતાનું પ્રજ્ઞાન અલાવી શકે છે અને પોતાનું દરદ પોતાના લગ્ન વગેરે કે પુરોષીયનોને જજાવવા દેતો નથી. અજ્ઞાન અલાવવા પુરતી કાંઈ જરૂરીયાતો પૂરી પાડવામાં તેઓ એક બીજાને અરજપરસ ગાદ કરતા જજાય છે અને ટાપુક વાર મનન એમ થવા વગર નથી રહેતું કે આપ બેકારી હવશે પડેલા હશે કે જેમને વિશે આવજો કેમકે અજ્ઞાન નથી. ગરીબ વર્ગના દોહીઓમાં આજે અધીલ બેકારી હશે એ અનિવાર્ય છે તેકરીઓમાં રહેલાત વચ્ચેના સામાન્ય ટાપુના લોક તેઓ પણ થયા છે એટલુંજ નહિ પણ પછા દાખલાઓમાં મોરા મરફા અને ઉકારાઓને નાકાળીક કામ પૂરે પાડવાના થયેલા અમલ પ્રમાણેના પરિણામે એકસ ધંધા વગરના ઘણું પડેલા છે એવા દોહીઓની અંખમાં પણ કહેશે થશે છે.

રેડીના સવાલ

આવા સંજોગોમાં પુરોષીયન બેકારીને માટે થયું છે તેમ સહત આપનસરી કાંઈ પણ યોજના હોય, પછી તે સરકારના આમલ રેંક હોય, કે જેથી કપટાલની ડોન્ટરનમાં સુચવાઈ હતી, અથવા તે રીયુનીયનના જેવી ખાતગી યોજના હોય તેને સરકાર તરફથી તેમજ દોહી કામના આજેવનો તરફથી ભારીખીથી ખાન દેવાનું પડે છે. માત્ર કાંઈ જાહેર થયેલી ખાસ યોજનાની અમે વાંચીલાત કરતા નથી અને યોગ્ય સંદેશનામતીઓ સાથે એ યોજના ચક્ર ૪ એવું માનવા દેવા છતાં એ યોજનાના પ્રયોજકો ને સમવડો માટે લખન આવે છે તેની પ્રથમ ભતીય પાલ કરવાની અમે જરૂર જોઈએ છીએ. આવી વપાસ કરવાની તક નાટાલ પ્રિન્ડિયન કોંગ્રેસને નિખાલસપણે આપવામાં આવેલી જજાય છે અને મેગાથી કાંઈ પણ પડે તેથી અંધવાપણું રહેતું નહિ દેવાથી તેણે તે સ્વિકારવી પડે છે. આવા વખતમાં જ્યાં તપાસોમાં અમલકાર કરવા હોયનીય છે, પછી કહે અને તે કારણસર એવી વલખુ ભેંચાયેલી હોય. નાટાલ પ્રિન્ડિયન કોંગ્રેસની કામચીઓ અને દેવુઓથી અમે સારી રીતે વાંક છીએ અને સાદ્ય કારકિર્દી કાલની મનોદક્ષમાં તેઓના અવકાર કારોની હદ રહેલી વધારી કાઢાય એ જાગે અમારે અગાઉ વગર કંઈએ જજાવી મળા છીએ. કહેરીપજાના દોહ ને તેઓ આ રેંકમાં મેળવી ચક્રા છે તે માત્ર દેખાવનાજ છે અને તે વસવાટના હક કરતાં વિશેષ નથી અને તેઓનો સામાજિક અને રાજકારી દરજ્જો સુધરે એવી

દાન, અને કદાચ કબુલ કરવા પબલ સુધી, આજ રાખી કાઢવા તેમ નથી. એક દેહ કે પ્રજાને એક વર્ગ બનુર સિદ્ધાંતને માટે હો એ વખાણવાળેએ છે પરંતુ એવી ભાન કદાપણ અને વ્યવહારીક બુદ્ધિથી લગતી એકાએક, નહિ કે પોતાના સિદ્ધાંતવાદ સિવાય બીજી કશું પણ ભેવાને પ્રગટ કરનાર એક ભૂમર્યાજ બહારનાની મારક. આ કોલોનિયલિઝમની સરકારી તેમજ ખાનગી ચોક્કસતાઓની કદાચીક બુદ્ધિએ એવી છે કે જે રાજકારી કદત વ્યવસ્થાર દોહીને પાછી પાની એવી બુદ્ધિ છે. પરંતુ કદાચ કદી જતાવખાઈના નામજ વધી કદાચ નથી. એક બુદ્ધિનો કદાચી સિદ્ધાંત એ છે કે બધારમાં બાબત પચાઈ નહિ બરવાયી કદાચીક વચ્ચે એવી બાબત કદાચ છે કે તત્કાલ માટે પાછા કદી જવાનો પુરો ખરો બુદ્ધિ રહે છે. રાજકારી જીવેલાથી એકાએક દોહીએને બાબતે કામ મળવાનું નથી, રહેવાને કાપકે મળવાનું નથી કે નથી તેના કદી, એકાએક તેથી જામ અને પાછી મળવાનું. કાલના અત્યંત ખીજના વખતમાં રાજકારી અને બનીય ભાગ્યોએના વિચારો ના કદાચ પોતાના વિચારોને પ્રથમ સ્થાન મળવું એકાએક.

નવું ઘર ?

નાટક પ્રિન્સિપલ કોલેજને જામ બાંને છે કે આ ચોક્કસ બુદ્ધિ તે એવી ખીજ કાઢ ચોક્કસ બુદ્ધિમાં બારણી તે રીયુનીયનમાં જે કે વધુ વર્ષોની ચોક્કસ કરાવાયેલી મુદતને માટે જનારા દોહીએ આ દેશમાં પોતાનો વસવાટનો કદાચ એકાએક. મધ કાલે આ વખતે બુદ્ધિવાદ મધુ તે ધોરણ કામ ભેવાય તે એકાએક એવું પરિણામ આપ્યા વગર નજ રહે, કેમકે એવું તે નજ અને કે સાચી આદિકારી સરકાર એક તરફથી એવા જનારા દોહીએને કેપટાલ એકાએકની રૂએ આદિકાર મદદ પણ આપે અને ખીજ તરફથી સાવધ આદિકાર મધી વધારવા દોહીએને એકાએક કરવાના જે દેશસર ચોક્કસ થતા કદાચ તેજ દેશવાળા કદાચને જતી કરે. રીયુનીયનની રીક્ષાની તપાસ કરવાની મુદતવાલી સમયે રીક્ષાની ભેવાનું આજ મુખ્ય કારણ છે. આપણી નાટકની કાલની કોહી વરતીના કોલેજો નાટકમાં કોહીના ખેલોમાં કામ કરવાને આપવાને મધુ વર્ગ વીલી ગયા. તેઓને કદાચ પુરો થતા તેઓ પાછા આપ્યા નહિ મધુ ન્યાં તેઓને રીક્ષા મળતી હતી, ન્યાં તેઓ કુટુંબી સંબંધો કદાચ ખાખા જતા હતા, ત્યાં તેઓએ રહેવાનું પચાઈ કદાચ અને તેઓમાંના મધુ ખરા કબુલ પણ રહેવા મધિ છે, ન્યાં સુધી તેઓ આધારણ સુધી પોતાનું કુટુંબી જીવન ગાળી કદાચ દોહ અને પોતાના જીવન ની સામારણ બહીયાતો પુરી પડી રહેતી દોહ ત્યાં સુધી, આવી બાલના મળુરોમાં કુટુંબી જીવનની ખાસીયતો અને પોતાના મુજરાનના સાધના મેળવવાની ચિંતા મુખ્યત્વે દોહ છે. રાજકારી દોહીની પ્રત્યાજ્ઞો, બનીય બાવના અને કદાચીપણના કદાચ ભાન તેઓને નથી દોહતું. સંભવીત છે કે જો આ લોકો કે જે કાલ એકાએક મધ પડેલા છે અને સંતોષી કુટુંબી જીવનને માટેની સાદી બહીયાતો પણ પુરી પાડી કદાચ નથી તેઓમાંથી ૨,૦૦૦ ને રીયુનીયન બધ જવામાં આવે અને ત્યાં સંતોષકારક સ્થિતિ બુદ્ધિ તે વસવાટના કદાચ સવાલ કદાચ નહિ, એવી રીતે કદાચમાં આવેલા દોહીએ નાટકના શરૂની ખેલોમાં સ્થાપી થયા હતા તેવીજ રીતે આ લોકો જે ફ્રેમ સંસ્થાનની હજારો સુધીમાં પોતાના મુખ નાખે. તેઓ કેવાલા છે તેવું જીવન બા તેઓ સુધી ગાળી કદાચ દોહી તે પછી સરકારી મધાનપર પુનીયન જેક કરે છે

કે પછી કાલે આદિકારો કે કદાચો રીયુનીય વાવે કરે તેની તેઓને કદાચ નહિ રહે.

બારે બોખમદારી

કેપર બુદ્ધિની સ્થિતિ કદાચ એક અને કદાચ નથી. પરંતુ નાટક પ્રિન્સિપલ કોલેજને અને બુદ્ધિવાદ પ્રત્યાજ્ઞો કોલેજ કે જો તેઓ આ ચોક્કસને તપાસ કર્યા વગર કદાચી મુદતે તે તેઓની વગર બારે બોખમદારી રહેશે. પોતાના ૨,૦૦૦ મરીય બાલો દોહીએના રાજકારી મોખમદારી કદાચ કદાચોલી "મળુરો" કદાચી રાખવાને આ દેશમાં બુદ્ધિવાદ મુખમદારી કદાચી પડી રહેશે. કે પછી જામ રહેશે આ વાતવરણમાં મરનાર, જામ અને રીક્ષા મેળવી કદાચ તેઓ બાલાર કોલેજ કેવા કરાવવર આવે છે તેના કદાચ રહેશે. બુદ્ધિ વિચારના રાજકારી નેતાને કુટુંબી કદાચ તેવી વધુ કદાચની બહાર દોહ તે છે. એક તો એ કે રીયુનીયન માં જનાર નવા દોહીએ, સાચી આદિકારમાં તેઓને કદાચ પણ આપવાની ના કદાચમાં આવે છે. તે સંપૂર્ણ કદાચીપણના કદાચ ભોગવી કદાચી ખીજ એ કે સાચી આદિકારના દોહીએના નેતાએ પોતાના બાલોમાંના રીક્ષા સવાલને કદાચી અને વ્યવહાર રીતે ખાલ કેવા કદાચ આ દેશની મોરી વરતીને વિચાર તેઓ મેળવી કદાચ, અને બારે બોખ જે રાજકારી મરનાર આવે તેઓની પ્રત્યાજ્ઞોને મુખ્ય વિચાર કદાચ રહેશે છે તેને બાલક વધારી કદાચી

[આ દેશની મધાં બધાર બધાએમાં કદાચી કોલેજ—જ.]

દાસવાલ એશિયાટીક લેન્ડ ટેન્ચુર બીજ

પાલમિન્ટમાં તે પર થએલી મધાં

(મધાંકથી આજ)

બીજ બીજાં વાયનમધી પતાર થવા પછી કદાચીમાં તેમાં મુખાર કરવામાં આવ્યા.

કદાચ ૩

કામ કે જે પ્રધાનને એકાએક બધાં બધાંની સવા બાખનારી છે તેના સંબંધમાં પ્રધાને બુદ્ધિવાદ કે જો આ કામ પસાર થશે તે રીયુનીય વર્ષોના લોકોને પોતાના કોલેજો એકાએક કરવાની ખાંધી કરનારી કામના કદાચમાં કામ કરવાને રાખવાની પ્રધાનને સવા મળશે આ કામના પ્રધાને કામના રીતે વિચાર કરવાનો કદાચ નથી પણ રેન્ડમાં મેટા પ્રધાનમાં કામ બાંધ થશે છે તે પ્રધાનના છે જેવો કામદો કામદોથી કામ બધી તેવુંજ પણ સંબંધોનું કુ એક કોલેજ નીમીક. તેનો પ્રમુખ એક બધા થશે અને કોલેજની સમાજ સમાજ લોકોનું કોલેજ રહેશે અને જે કોલેજને જો સંબંધે વા. જેથી થશે આવીને તેઓ રેન્ડપર પોતાની બધાંને બોમવટો મેરકાવે કરતા હતા એવું કદાચ પડશે. જે તેઓ આપીને પોતાની કાલરી નહિ આવે તો તેઓને કામદો રહેશે નહિ મળે. જે કોલેજ બાર મધ કોલેજન સમાજ બાવરી અને કોલેજન પ્રત્યેક કેસની તેના મુખ્યદોષ ઉપર તપાસ કરશે. કામવો વળગતો માણસ ક્યા રહે છે, તે કુ વેધાર કરે છે, તે કેવા લગતો રહે છે તેની તે તપાસ કરશે અને તે સવા ના લોકો જુદાની આપી કદાચ અને મેરકાવે માણસની સામે જો તેને કદાચવો દશે તો લોકો કદાચી કદાચ. જે પ્રધાને, દેશ કેસની તપાસ કર્યા ના કોલેજન પ્રધાનને રીયુનીય કરશે

જાને પછી તેવા માણસને તે ત્યાં રહેતો હોય એવું ત્યાં ખબર પડી તિવરણ રહેવા દેવા કે નહિ તેના પ્રધાન નિર્ણય કરશે. કયા દેસામાં ગવણતો અમલ કરશે એકદમ જાણે છે તેના નહિ તેના તે નિર્ણય કરશે.

આ રીતે હું સારામાં સારી અને વધારેમાં વધારે ન્યાયી માણું છું.

શ્રી. એલેક્ઝાન્ડરે એવો સુધારો કહ્યો કે જે હાલમાં જે માણસને રહેવાનો હક આપવામાં આવે ત્યાં તેને તેની જમીનની મારફતી જરૂરવાની પણ હક મળે.

પ્રધાને કહ્યું કે જો તેવા માણસને પોતાની જમીનની માલિકી મરાવવા દેવામાં આવે તો તે જાણે તેના વાસેના આ સ્થાપિત કરી શકે અને આ સુધારો જાણે વિચારીશું તો ખાતર અનેક વાધાઓ ઉદ્ભવે.

શ્રી. એલેક્ઝાન્ડરેનો સુધારો કહી મળે અને પ્રધાનની સુધારેથી કમલ કે પસાર થયું.

કલમ ૪

કલમ ૪ માં પ્રધાને એવો સુધારો કહ્યો કે જે માણસને વસવાટ કે ભોમવટી કરવાનો હક મળેલો હોય તે તે હક પોતાના કમરેસર સહકરેસર મન-ટાપકરને આપી શકે પછી તે રંગીન વર્ણનો દોષ કે નહિ.

પ્રધાને સમજાવ્યું કે આ સુધારો ખાસ કરી રાષ્ટ્રીયને બાધુ થઈ છે. રાષ્ટ્રીયતા એ ખાસ છે. જુનું અને નવું, ઠાટનાં મુકાદા જુનુસાર જુનું રાષ્ટ્રીય સોનેરી જાતની બહાર છે અને તેથી તેમાં રંગીન વર્ણનો કોઈને રહેવા કે વેપાર કરવાની જાણી નથી અને હવે જુના રાષ્ટ્રીયને પણ એવેરી કાવકાના અમલ નામે લાવવા માગીએ છીએ પણ જે એવીમાટીમાં આ જાણીને જમાઈ રહેવા કમલ આ છે તેઓના રક્ષાપિત કોટાટું રક્ષણ થવું જોઈએ. હાલના કાવકા મુજબ જે એવીમાટીમાં હાલ વસવાટ કરી રહ્યા છે તેઓનોજ હક સુરક્ષિત રહે છે પણ પોતાના વાસેને તે હક નથી મળે શકે, આ સુધારોના કોટ તેઓને તે હક આપવાનો છે.

શ્રી. એલેક્ઝાન્ડરે ૧૯૨૦ ને બદલે ૧૯૩૨ સુધીમાં રાજ્ય સંવેદનાઓને રક્ષણ આપવાનો સુધારો કહ્યો.

પ્રધાને જાણવામાં કહ્યું કે આ બીજા ૧૯૨૦ માં આવ્યું હતું પણ પસાર કમલ કમલું નહોતું. ખરેખર જે વખતે હું કહી મળેા હતો કે બીજા મમે જારે પસાર થાય છતાં તે ૧૯૨૦ થી લાગુ પાડે. હવે જો ૧૯૩૨ ની મુદત જરવામાં આવે તો જેઓ કાવકાને વિશે મિષ્ટરવા રહ્યા હતા તેઓને લાભ થાય અને જેઓ કાવકાને વિશે પસાર કરીને વર્તી હશે તેઓને મેરલાય થાય.

શ્રી. એલેક્ઝાન્ડરેનો સુધારો કહી મળે અને પ્રધાનનો સુધારો પસાર થયો.

(અધૂરું)

એટલે ટ્રાંસિપીડેનો કાયદો—અથવા મુકવારના નાદાબ પ્રાંતિક મેલેટમાં એટલકાર અને રોડ ટ્રાંસપીડે એમેન્ડમેન્ટ એમેન્ડમેન્ટ અમલમાં મુકાયો કે જેની રૂએ બાહુતી બસો અને એટલે કાગળે પ્રત્યેક મારને માટે રેલ્વે ઉપરજો કમલ કમલ તેની સંખ્યા પોતાના સર્વિસિટીપર રેલ્વેસ્ટાર પાસે એન્ડોર્સ કરાવી લેવી પડશે. કાલુ સાલને માટે એન્ડોર્સ નહિ થવા દોષ જેવી કે રેલ્વેઓ, તેઓએ મપા મુકવારમ્મ મળુ આવાડીયાની ખંદર તે એન્ડોર્સ કરાવી લેવા જોઈએ નહિ તે તેઓ મુન્દેસર રહેશે.

ટ્રાંસવાણમાં નવા હોલ બેરીસ્ટર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

ટ્રાંસવાણ મુન્દેસર કમિશની એક બહેરે મળ્યા થયા રવિ-વારના રિચ્સે પારીદાર કોલમાં એક મેલ્લમાલ હોલી બાહ દેવજીભાઈ લેકાભાઈ બીજી બી. એ., વિજાપુરમ્મ બેરીસ્ટર બધને આવ્યા તેના અત્યાર કરવાને માળા હતી આમો પારીદાર કોલ એ પ્રસારે હોલી જાણીએથી બીજીબીમ કરામ મળેા હતો અને જગ્યા ન મળવાથી અનેક બાઈસ્ટરને મકાર ઉપર રહેલું પડ્યું હતું. શ્રી. દેવજીભાઈ મીઆનો ટ્રાંસવાણના રહીક છે અને તેઓ બેલાનીસમર્પમાં રહીને પ્રેક્ષિત કરવાને ધરણો રાખે છે. એમના પિતામાં લેકાભાઈ બીજી સર્વિસ્ટના રહીક છે. શ્રી. દેવજીભાઈ નાર વર્ષથી ઉપર મે પ્રથમ ટ્રાંસ-વાણમાં એમના પિતામાં સાથે આવ્યા હતા અને રજીસ્ટર કમને તુરત પાછા હોલુસ્ટાન જવવા માટે આજ્ઞા થયા હતા. તેમણે વહીવટા મેલેસમાં અબનાલ કરી શ્રી. એ. ની ડીમો લીધી હતી અને રજીસ્ટર માં પાછા ટ્રાંસવાણ આવ્યા હતા. અહીં આવેને તુરતજ જીવ ભાવમાં તેઓ બેરીસ્ટરનો અવવાલ કરવા રિલાવત થયા હતા અને આથી બેરીસ્ટરની પરિચ્છા પસાર કરી અલુ માણમાં અને આવ્યા છે.

ટ્રાંસવાણ મુન્દેસર કમિશના અધ્યક્ષ હશે શ્રી. હોલુ સેવક સમાજ, શ્રી પારીદાર સેવામંડળ, શ્રી પ્રજાપતિ એસોસીએશન, શ્રી. રાજા કિલ્લમંડળ મંડળ અને મુનસાક મંડળ વગર શ્રી. દેવજીભાઈ મીઆનો સુદર સત્કાર કરવામાં આવેા હતો. પ્રજાપતિ મંડળ જરૂરી એકને ખાસ માનવ્ય આપવામાં આવ્યું હતું તથા આદીને બહીયો શંક આપવામાં આવેા હતો. પોતાના પ્રગતે સુદર કેળવણી આપવા માટે પ્રજાપતિ મંડળે શ્રી. લેકાભાઈ બીજીને એક ચાંદીની પ્લેટ એક આપી હતી તેમજ મુનસાક મંડળ તરફથી સુદર મુન્દેસર પેન એક આપવામાં આવી હતી. અભામાં અનેક ગોલનારઓએ શ્રી. દેવજીભાઈ બીજીને મન્દીર વર્ષની પુવાત વધે આવી સુદર તાલીમ પ્રાપ્ત કરી તે માટે તેમને મન્નવાદ આપ્યો હતો અને મદાત્મા ગાંધીજીને પમકો આલકની સામે બહામથ કરી હતી. અનેક બેલાનાઓએ એવી અભિલાષા દર્શાવી હતી કે ટ્રાંસવાણની હોલી કોમના ઉપર આજે મકાન વિખતિઓનાં વાદળો ઘેરાએા છે તેવા સમયે કોમની સાચી સેવા અભવવાને આ અમુલ્ય અવસર છે તે થી. બીજાં કામમાં સેશે.

શ્રી. દેવજીભાઈ મીઆનો કમિશ તેમજ અન્ન મંડળાઓએ તેમને ને સત્કાર રહેા હતો તે માટે હૃદયપૂર્વક આભાર માન્યો હતો. તેમણે હોલી બાહઓને વિનંતી કરી હતી કે પોતાના નાજારોને સુદર કેળવણી આપવી જોઈએ. કારણ કે કેળવણી વિનાનું જીવન એ પ્રથા જીવન છે. તેમણે હમીરું કે ટ્રાંસવાણમાં હું દરજી હમજીવ આવેા છું એટલે બહોની સર્વ સ્થિતિથી વારિક નહીં પરંતુ પશ્ચિમ હિવસમાં મેં જે વાત એવીમાટીક બેન્ડ એમેન્ડ એક હિવે સંભળ્યું છે તે ઉપરથી હું કહી શકું છું કે આપણા દેશમંદુલી ઉપર મકાન આવડ બાનેથી છે. આવા મંબીર સમયે સૌ ભાઈઓએ એકત્ર થઈને કાર્ય લેવું જોઈએ. આ દેશની ખંદર આપણે હોલી વર્ષી આપણું સ્થાન સાચવીને રહેવું જોઈએ. આજે આપ સર્વ બાહઓએ મને જારે ઉત્તેજન આપ્યું છે અને હું સૌને ખાતરી આપું છું કે મને જાણે ને સમઠો અનેક બાહઓ તરફથી આપવામાં આવી છે તે સલાકને અમલમાં

મુખી મેમબરી સેવા માગતી હતી એ તેટલી કમવા વિચારે રહીશ.

અનેક મેમબરોએ એ વાતના મુશ્કેલી પોતાના પુત્રને સુદર જેવવણી સેવાની સમગ્ર આપી પીના તરીકેની સાચી જાણ આપી હતી તે માટે કન્યાપાલ આપ્યો હતો અને સભા પ્રમુખે પરખાવત કરી હતી.

૨૧. જોડાલાલ સોમધ્યાને કેપટાઉનમાં માન

કેપટાઉનથી આમણ અમરપત્રી લેખી જણાવે છે કે.—
ધી યુનાઇટેડ હોલ્ડ એસોસિએશનની બંદોષ સભા તા. ૨-૭-૩૨ ના દિવસે બહાદુર પ્રવાસી પુત્ર જામ જોડાલાલ સોમધ્યાને અભિનંદન આપવા રા. ૧૦-૭-૩૨ દીગ પટેલના પ્રમુખપણા દેડળ શ્રીશ્રીશ્રી હોમમાં મળી હતી રજીસ્ટ્રારમાં તાલ બરામુ ગયો હતો, પ્રથમ બાળકોએ પ્રથમ પ્રાર્થના કરી બાદ પ્રમુખે સન્માનિય બાળક આપ્યું હતું. આ બાદ મેકેટરી બાળક બાળ આપવાને બામ સોમધ્યાની દોમતન મેગ્સ કન્ટેમાં બંધન કરી તેમને આભાનંદન આપ્યું હતું એ પછી જામ સોમધ્યાને એસોસિએશન તરફથી સુદર લીખીલ માનપત્ર મુખ્યદાર અને સોનાના દલ પાછા અર્પણ કર્યા હતા કેપ ઇન્ડિયન ટ્રેડિંગ બનરસ એકેડી બધ એ કસ્ટોમરે બધ સોમધ્યાની વીરતાની પ્રશંસા કરી કેપ ઇન્ડિયન ટ્રેડિંગ તરફથી તેમને અભિનંદન આપી તેમની દોમતનની નારીક કરી હતી. બાદ દુલ્લભભાઈ પટેલ, દુલ્લભજી બીબાભાઈ, રતનજી એવીંદ, નામુભાઈ રેવજી, મુનીલાલ સીનારામ, કેકેટર પટેલ, બગા હાજ, સી મી ધીરાલા રિજેશન મોગ્સ કાન્ડોમાં બામ સોમધ્યાને સન્માર કર્યો હતો. બામ સોમધ્યાએ પોતાની મુસાફરી દરમ્યાન પટેલી લઠ્ઠીદે અને દહીંદેતા રાંછ કરી હતી અને પોતાને મોલ્લા માલને માટે આભાર માન્યો હતો. બાદ દુષ પાર્ટીની કીમ મયા બાદ જમા બરખાવત મધ હતી.

રા. દુલ્લભભાઈ બીબાભાઈને નિવૃત્ત મેગ્સ અને પ્રેમજીભાઈ રામજી પટેલને ટ્રાન્સર તરીકે નીમવામાં આવ્યા હતા.

રા. ત્રીજુવનદાસ વીવાભાઈ એસોસિએશનની સભા બરત માટે પોતાનો મોલ મધલ વાચરવાની વેદારતા જતાથી એસોસિએશન ઉપર કૃપાકર કર્યો છે.

તા. ૧૦-૭-૩૨ ના દિવસે જામ સોમધ્યા એ રેબલ પાઉન્ટ ના રેબલ ગાંધી દ્વારા, રેનેદિવર્ગ સાથે મુસાફરી કરી હતી અને તા. ૧૨-૭-૩૨ ના દિવસે સ્ટીપર દ્વારા પોટ ઇન્ડિયનને જમા ઉપડી ગયા છે.

ટાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજ

કેપટા સમાજની મારીક બંદેર સભા તા. ૧૦-૭-૩૨ ના મધોરે ૧૨ વાગે જોડાલાલભાઈ ખાતે પાંડીદાર હોમમાં રા. રા. રજીસ્ટ્રાર પટેલની પ્રમુખપણા દેડળ મળી હતી

મધ મીટીંગની મીનીટ પાસ થયા બાદ અભિનંદનો પોતાનો રીપોર્ટ રજૂ કર્યો હતો, સમાજ પાસે જવાબદારી આવેલા, રીડ ૫૧૮-૦-૫, બેન્કના સેવિંગ ખાતમાં હોવાનું જણાવ્યું હતું.

બાદ જોડાલાલભાઈ બનરસ હોમપીટલ બોર્ડ નવા મીનીસ્ટર એલ સેન્ડના સમગ્રો મંત્રીએ વાંચી સમજાવવા હતા. હોમ-પીટલ બોર્ડે હોલ્ડિંગ માટે બુકા રીડ કરી ચતા ખર્ચનું અંદાજ કાઢવા પોતાના હેડાફાઈને સોંપ્યું છે તે મળેથી સમાજને ખર્ચે જુદી સમગ્ર કરી આપવાનું સ્વીકાર્યું છે. આ જણી કાર્યવાહી નેમલ સમાજોને મંત્રાણ થયો હતો અને એ કમી પ્રેમ ચતા લખી આમણ કેપુટેશનમાં મળેલા મદરેવાની કમીનીતેજ એ અંબધે કાર્ય કરવાની કલ સતા કરી પાછી આપવામાં આવી હતી.

આ સભામાં "પુનરજન્મ" ઉપર બાખ્યાન આપવા રા. મણીલાલ જામજી પટેલ નીમવા હતા. તેમણે અનેક હુસેપીઅન તરખ્યાનીઓના મત પછ મુનરજન્મનું પ્રતિપાદન કરતા મંત્રી બતાવ્યા હતા. રિયમ અલિ રસીર બનૌ દતો, સભામાંથી જાંત સમાજન માટે પ્રવેશની છોળ ઉઠાવત હતી પરંતુ સમગ્રના અભાવે એનો કોઈ રિયમ બીજી મીટીંગ માટે રાખી પ્રમુખને અર્જા નોંધ કરવી પડી હતી. જુલ પોની રિયે પછ રસમલ સિનેમન મધુ હતું. અગાળની આવી રેક સભા માં કાજરી આપનારને સ્વાભાવીક રીતે જણાવ્યું કરી કે હીંદુ સમાજમાં થમો બાવના જમલ કરવાની આ એક જુદી, સુદર રીત દસ્તિમાં આવી છે. અદિનાના બીબ રવિચારે દરેક હોલ્ડિંગો જોગા મળા પોતાના મર્ગનું સાઈ જાન મેળવી જો છે. કમીસ માટે આ એક દલમ તક છે, પોને અમલ હોવાથી પ્રુસ્ટો પાંચી જાન મેળવી કલકતી નથી નેચી આ સભા માં કાજરી આપી પાર્થક જાન સંપાદન કરી કલ છે. રેક બંદેનેને બર બોર્ડ બંગા આવી છે તેનો જામ લેર્લ ન મુકે એ હુમલવાળેમ છે.

રા રા. પરાગજીભાઈ દેલાલએ સમાજને આર્કોવાદ આપતાં જણાવ્યું હતું કે, ટ્રાંસવાલના હોલ્ડિંગમાં ચેતન્ય આપ્યું એ મુલ્ય મત જેવું છે. ને બામજોએ એ માટે મદેનત લીધી છે તેથીને ધ-ખપર થયે છે.

રા માપજીભાઈ પ્રેમજી પટેલ રા. ધીરજમાળ, રા. કાલાભાઈ માવજી, રા. એલિજભાઈ જમાભાઈ, રા. અલાભાઈ પ્રમુદાસ વિજેરેએ પ્રશંસાનુસાર વિવેચન કર્યો હતો બાદ સભા અભાનંદ સદીત પીસજન મધ હતી.

લેખકોને જવાબ

મી. "ધીરસ"—લિલગીર બીએ કે તમારા જવાબમાં કામરસ જેવું કંઈ નહિ હોવાનો જાણી ચકતા નથી.—ખ. ઇ. એ.

બંદેરે અખર

ગ્રાસરીની દુકાન વેચવાની છે

મારી તળીયત સારી તલિ હિવાથી મારે 'રશ જુડ' છે તેથી મારી ગ્રાસરીની દુકાન વેચવા માંગુ છું. દુકાનનો વેપાર હારે છે તેમજ માલ વધારે નથી. બેનારને મત પસંદ સમગ્ર કરી આપવા તૈયાર છું.

એસ. છીબા,

રેનરરિટાડ, સી. પી.

CAN YOU REMEMBER

what this packet looks like? For safety, you should tear this picture out and take it to the grocer when you buy Blue. Then you are SURE to get the right kind—Keen's Oxford Blue, which is the blue that never streaks your linen and is so economical.

KEEN'S
OXFORD
BLUE

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue, because by selling it you will always have satisfied customers.

તમે યાદ રાખી શકો છો

આ પાકી કવી તરફની દેખાય છે સહી-સક્ષાત્ત રીતે તમારે આ ચિત્ર ખરાબર કલાકી લેવું જોઈએ અને—જ્યારે તમે બ્લુ ખરીદો ત્યારે તમારા થોસરને ત્યાં લઈ જાવો તો તમને કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુની ખરીદત ખત મેળવવાની ખાતરી થાય. જે બ્લુ તમારા કપડાનો કોઈ પણ રંગ રહેવા ન દેવા દેશે નહિ અને થોડા ખર્ચે કામ કરશે.

કીનનો
ઓક્સફોર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

થોડા જથ્થામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફોર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ ગ્રાહકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે ગ્રાહકોને હિમેશાં સતોપાયલા જાશે. 77

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

વેત્તવાના પુસ્તકો

આત્મનિવેદન—આ ૧૩૮ પાનાના પુસ્તકમાં ૧૨૪ વિષયો પર લેખ લખાયા છે. વાંચકોને ૧૨૪ જુદી જુદી આત્મના વિષયોનો રસ થી કહશે. કો. રી. ૭.	
વિરાજવાળું—કરતપાણના વાતોનો મદારેવ દરીજાઈ દેવામાં કરેલો અનુવાદ છે. કો. રી. ૨-૬.	
ત્યારે કરીશું શું?—ટોલસ્ટોયની આ નામની અંગ્રેજી ચોપડીનું આ સુદર અને સરળ ભાષાનું છે. સામાજિક, આર્થિક અને ધાર્મિક એવા અનેક સવાલોનો જોર આપના જણશે. બાજી મહેતા પાના ૨૪૪ કો. રી. ૨.	
બીજી " ૨૬૮ કો. રી. ૨-૬.	

બીજી પરચુરણ પુસ્તકો

	શી	પ
સાદી ચિપ્પામજી (પાન. ૧-૨-૩-૪-૫-૬ દરેકની ૫.)	૨	૬
રાખ મણિશ	૫	૦
ગુજરાત સર્વ સંમત	૬	૦
વિધિન	૨	૦
કવિજીભાણ અને બોધવચન	૨	૦
કાવ્ય સાધુન	૪	૦
મવા અમન્ત	૭	૦
મોહન ગીર હમીરજી	૧	૦
અસકાર	૫	૦
બીતાજીની	૨	૬
નવ સંકલ્પ	૧	૬
સતરમી સદીનું કાવ્ય (પાન ૧૧ ૫ ૧)		

નિશાળોમાં આલતાં પુસ્તકો

ગુજરાતી પહેલી ચોપડી	૧	૦
" બીજી "	૧	૬
" ત્રીજી "	૧	૬
" ચોથી "	૨	૦

" બીજી "	૨	૩
" સાતમી "	૨	૬
" મહેશી ચોપડીના અર્થ	૦	૫
" વીજ "	૦	૫
" ચોવી "	૧	૨
" પાંચમી "	૧	૫
" છઠી "	૧	૬
" સાતમી "	૧	૬
" દસી વિસ્તાર કામ ૧	૦	૬
" દસી વિસ્તાર " ૨	૦	૬
" સચિત આંખની ચોપડી	૦	૪

બાજી મહેતા નોટ	૦	૫
ગુજરાતી ભાષાનું આકરણ	૧	૦
અંગ્રેજી આર્થિક પાઠશાળા (વેલ્સફોર્ડ) પાન ૧	૧	૬
" ૨	૧	૬
" ૩	૧	૬

SNOEK

New Season's colored socks. Prime quality. Specially selected, 24/- per dozen. Cash with order or C.O.D. (Railage paid to any London station). COAST TRADING CO., 107 Raffles Place, Singapore.

ઉત્તમ મરમ મસાક્ષી વિગેરે

અમારે આ બધી દેખરેખ નીચે તાળો અને મહામુખી પરમા દોષો ગરમ પસાલો, હરીપાલકર, હમર, મરમો, તેમજ દેરીના અને લીમ્બના તેમજ મીઠા આપના દેખેલાં થોડા મા જલાળમ અગાદી મેરટી સાથે મળી કહશે. આવે તતમ માલ, તમે મરમ બનાવી કરતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતી કરો. ગણવાનું દેખાઈ.

K. M. PADIA,

122 Victoria Street, DUBAI, 63

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1400, 1845.

126 Breen Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હોલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરી માંથી.

ફોન ૧૪૦૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બ્રીડેના રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ઘી માંગો.

Box 247 & 317. Khartoum.
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent.
 Beira, P. E. Africa.
 મોહન રજી અને કમી. પેટીમાં જોડે "અમી"
હુસૈન હસમખાન (સરદારખાન વાલા)
 ટાંકપોઈ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

ધનામી હરીજનવાણી—સંપત્તિ રૂ. ૧૦૦૦
 સુવર્ણ પુરસ્કાર
 ૬૬ પદ્મ સંમત ૧૨ માસ ખર્ચે સીમા ૧૨
 ૧૨૬ નં. મહેલ
 મોહનવાણી આદે છે. અભિજ્ઞ મહેલો
 મહાનમંજરી કાવ્યમણી, અમલગર, કાઠીવાણી. ૬૦

Phone 3867. Box 316. 182, Gey Street, DORSET.
HEBRABHAI MORAR MATVAOKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
 હીરાભાઈ મોરાર માતવાડકર,
 દોહસે ૩૧૬ અને ગેયસ્ટ્રીટ મહાનગર
 અને કમિશન એજન્ટ.
 રીટાઈન સપ્લી રીટે હરી પાલ સી. એ. ટી. પી. મોહનવાણી આપશે
 રીટાઈન ૩૮૬૭. મોહન ૩૧૬ ૧૮૨ ગેયસ્ટ્રીટ ૩૧૫૫ ૬૨

Do you have difficulty
 in reading small print?

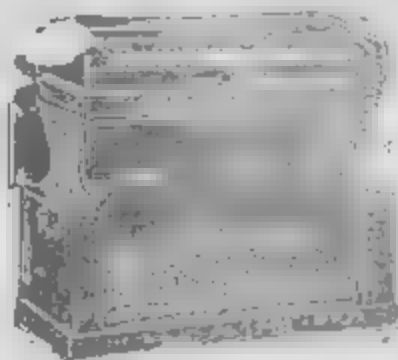

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punkel Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 87 & 89, Princes Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From **VARA'S Factory (BOMBAY)**
 INDIA

Hand and Leg Press **HARMONIUMS** and **TABLA**.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of **HARMONIUMS.** Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON,
 7-131 Queen Street, Durban.

P. O. Box 480.

7-131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

અન હાઉસ માટે રહે મરમા હારમોનિયમ તબલાની સ્વરૂપ છે જે હરિ પુરા પાત્રોને લીધે મુખર્જી પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હાથના પત્રના, પેટિંગલ રહે ભવના મામ અને મધુરા સુશા હારમોનિયમો અહીં રહેલામાં તેવા રહે છે તે સીવાય હરિ હામોનિયમ, સુશ, બરન વીધેર પણ મળશે. રહે ભવના હારમોનિયમો રીપેરીંગ હામ પાત્રોથી રહે ભાષાને જાહેર હરિ હામોનિયમો.

મોરારીયા મુશીક સલુન.

(મોરારીયા અને મોરારીયા.)

પી. ઓ. બોક્ષ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કેપિટનના વખણાયેલા પૌષ્ટિક પાકા તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મચીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીઅનના કોઈ પણ ભાગમાં પાંચ રતલથી વધારે જમાવેને પાંચ વારખ માફ છે.
બહાર મામના મહાકોળી સ્ટોર્સ આધેજ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

મલ્લી R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates,

WITHIN THE UNION:

Yearly 2/-
Half-Year 1/-

OUTSIDE THE UNION and D.V.:

Yearly 2/-
Half-Year 1/-

'Phone 327

Tel. add. "Latopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ મા કંટ્રીના એજન્ટો હોવા ખાત્રી
ધ્યાન દવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા કંપાની બહાર બહાર ક્યા છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

તે જુનામાં જુન સ્ટોરી નાના નાના સ્ટોરીમાં વચાવે છે.

જાવ અને નહલ મારે સખા.

In Opinion, Phoenix, Natal.

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

ARABIC & H. M. V. RECORDS

109 Field Street,

DURBAN, NATAL.

એરીયેન્ડ મ્યુઝીક સલૂન,

આમેરિકન અને સુવર્ણ ગાયિકાની રસી ગાયિકાની રેકોર્ડિંગ એજન્સી.

મને તેવા ગાયિકા વાળી રેકોર્ડિંગ વચાવવા વચાવવા જમાવે છે. જુનામાં જુન સ્ટોરી તેવા ગાયિકા, આમાલક અને સંકારીક ગાયિકા જમાવવા ગાયિકાની રેકોર્ડિંગ એજન્સી કરા. આવી રેકોર્ડિંગ મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

બેર બેઠાં મહાત્મા ગાંધીજીનો
અવાજ સાંભળો.

અને શ્રીમતિ સંગીતની રવીની
રેકોર્ડિંગ પણ અમારે ત્યાંથી
મળશે.

જમાવે તેમજ આપેલા ગાયિકા સંદેશ.

આમેરિકન તેવા જમાવે તેમજ આનંદ.

જુનામાં જુન સ્ટોરી તેવા ગાયિકા સંદેશ. આપે છે અને તેથી સાથે જમાવે રેકોર્ડિંગ વચાવવા વચાવવા જમાવે છે. જુનામાં જુન સ્ટોરી તેવા ગાયિકા, આમાલક અને સંકારીક ગાયિકા જમાવવા ગાયિકાની રેકોર્ડિંગ એજન્સી કરા. આવી રેકોર્ડિંગ મનને ખુશ કરે છે અને આનંદ આપે છે.

આમેરિકન તેવા જમાવે તેમજ આનંદ.

Printed and Published by

101 & Phoenix Settlement, Phoenix, Natal.

RECEIVED
10 AUG 1937

Indian Opinion

No. 34—Vol. XXX

Friday, August 5th, 1937

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Printed by...

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. "કારાંબ"

ડીકીના કાવો

ઓગસ્ટ તા. ૮ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

સેકન્ડ ક્લાસ: પાઉંડ ૨૭-૦-૦.

સ્ટી. "ટકલીવા"

ટેક: પાઉંડ ૬-૭-૬.

ઓગસ્ટ તા. ૨૨ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

ત્રીસમી વર્ગ.

મુલસમાની વીરલી. પાઉંડ ૨-૧૫-૦ સ્પેશીયલ પા. ૬-૧૦-૦ અને હીંદુ વીરલી. પાઉંડ ૨-૭-૬

સ્પેશીયલ પા. ૫-૦-૦ ના કીસાબથી લેવામાં આવશે.

સુચના—કારાંબને પોતાના મોટા કાબીના કન્ટીનરે ૧૫ વાગ્યા અગાઉ ફરજીયાત પહેરવામાં કરવા.

બી. ઇન્ડિયા લાઇનની નવી મોટા પ્રવૃત્તિ સારી સમપ્રદેશવાળી અને હડપ માવની સુવિધા અને હરટ આફ્રિકા સાફ માલુ મુદ્દ છે. હરે હોલી પેસીફિક પોતાની ટીકીટ અમારી ઓફીસમાંથી લેવી અને વહાર મામલના ગાઇડોને અમારી આથે પત્રવ્યવહાર કરવાથી પણ મુદ્દ હરશે. સ્ટીમરને બગલું હરેક કામડાજ અમારી ભાતી રેપરેમ નીચે માવ છે.

SHAIKH HIMED & SONS.

પણ પ્રુલાસા માટે લખો ના મળે:—હિંદી પેસીફિક

390 Pine Street.

એજન્ડ રોમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

Tel. Add. "Karamat," Durban

૩૯૦ પામન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રજીસ્ટ્રેશન ૪૮૦૦.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૧૧૦.

ધા

રજીસ્ટ્રેશન એડ્રેસ

"રુસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ હરેક ભાવના અકસ્માત

જેવા કે મોટર કાર, પ્લેટ બ્લાક, ફીડલીટી બોંડ, વરકમેન્ડ ફાઇર-સેફ, વીમરે અનેક પ્રકારના વીમાને લખલું કામ આ વીમા કંપનીએ રાફે હરી લીકું છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ હરબનમાંજ હરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજ રુસ્તમજ.

"ઈન્ડિયા ટાઉન"

૧૦ હરેક એવરે,

ડરબન.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેમના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવા

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

બ્યાજબી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ બદામનો મેસુર,

આડા પાક,

મેથી પાક,

બદામ પાક.

આ સિવાયના બીજા પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ ઓડરથી બતાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરે વરસના જલ્દીતા અને અનુભવી ખાસ મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજરીયા પેકા અને હાથના વણેલા માંડીયા પણ બતાવીએ છીએ.

જો સિવાય હિંદુસ્તાની તાજા જાંબીરા, પંજાબી માખન, સોફ મુસલી, માલમ મુસલી, માજી મુસલી, મોમર, મોટા, પીર, નાના, જીન્ડી, અમરન પીર, મગજ મોરલી, કામુ બગલા, ફેફાની પાદમાં ખાંડાની તેમજ સુખવાની તમાકુ, કાચો, કસુરી, અંબરી અંબરી, ધૂપ તમા તમામ જાતનું મધીવડ, કમીચણ, દેર જોખણ, એટા ડીબલકાર સેન્ડ, જાતર, ખાંડીની સેટેટ કાઢીએ, ખાંડીની ટોપીએ, અમૃતાબ્જન તથા બિરાદી બરનો તથામ માલ જેવો કે બીન્ડી આવજ, મગ, આડા, ચણા, પાકરો, પર્ડે, વાજની કાળ, મરી મસલો વિગેર અને મંગાવીએ છીએ. પણ કાયરકેટ મંગાવતા હોવાથી મણેજ કીફાવત આવે મજા કરશે.

અમારા માલના અમારે વખાણ કરવા કરતાં એક વખત દાયલ દાખલ મંગાવી ખાત્રી કરો.

જહાર ગામના ઓરડે ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે, આજે પાક કાર્ડ લખો:—

Phone 4505.

NATHA NARAN,

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું લાલ અને વેજિટેબલ સાથે પેકીંગ કરી મી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 66

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું લાલ અને વેજિટેબલ સાથે પેકીંગ કરી મી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 442. Durban. 129 Victoria St. 64

અઠવાડિક પંચાંગ

વાર	આસ્ટા	હિંદુ	મુસલમાન	પારસી	સુરેન્દ્ર	જનોર
૧૬-૮-૩૨	૧૬-૮-૩૨	૧૬-૮-૩૨	૧૬-૮-૩૨	૧૬-૮-૩૨	૧૬-૮-૩૨	૧૬-૮-૩૨
૧૭-૮-૩૨	૧૭-૮-૩૨	૧૭-૮-૩૨	૧૭-૮-૩૨	૧૭-૮-૩૨	૧૭-૮-૩૨	૧૭-૮-૩૨
૧૮-૮-૩૨	૧૮-૮-૩૨	૧૮-૮-૩૨	૧૮-૮-૩૨	૧૮-૮-૩૨	૧૮-૮-૩૨	૧૮-૮-૩૨
૧૯-૮-૩૨	૧૯-૮-૩૨	૧૯-૮-૩૨	૧૯-૮-૩૨	૧૯-૮-૩૨	૧૯-૮-૩૨	૧૯-૮-૩૨
૨૦-૮-૩૨	૨૦-૮-૩૨	૨૦-૮-૩૨	૨૦-૮-૩૨	૨૦-૮-૩૨	૨૦-૮-૩૨	૨૦-૮-૩૨
૨૧-૮-૩૨	૨૧-૮-૩૨	૨૧-૮-૩૨	૨૧-૮-૩૨	૨૧-૮-૩૨	૨૧-૮-૩૨	૨૧-૮-૩૨

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521, 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and mailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

તાજાં જાતનાં નાંખરે અકના બનાના, પહાપલ વિગેરે ચીજ આરદર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક આરદર ઉપર જાતી દખરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાવત આવેથી માફલવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, ક્રીકેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ માફલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧.

૮ મેસ રોડ,

ડરબન, નાટાલ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Adm.
P. O. Box, 666,
Capetown

Established A. D. 1869

Transvaal Adm.
P. O. Box, 4307
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

61 Kerk Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશિયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રમાણમાં અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી માસિક વર્ષની જુની નીમા કંપની.

જાહેરના વીમા ઉત્તરવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બજારું હોય તે અને કઈ કંપનીમાં
ઉત્તરવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સહાયત્વ આપનારો આજી પ્રાધીયમ કરવાથી
મળે તે બજારું હોય તે બધું:—

મુળજી જી. પટેલ

લિફ્ટિંગના બાજનેસના ચીફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કેર્લ સ્ટ્રીટ,

જોહાનનિસબર્ગ,

DON'T BE HUMBUGGED

છેતરાવું નહિ

When you buy blue, be SURE you get Keen's Oxford Blue. Tear out this picture and take it to the grocer. Then you can see that he gives you the right thing. If you get Keen's Oxford Blue, your linen will not be streaked.

જ્યારે તમે બ્લુ ખરીદો ત્યારે તમે ક્લિનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવવાની ખાત્રી કરી લેજો. આ ચિત્ર ફાડી લેજો અને તમારા કલ્લીઆરાને ત્યાં લઈ જાઓ, ત્યાં તે તમને ખરી વસ્તુ આપે છે તે જોઈ શકો. જો તમે ક્લિનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ મેળવો તો તેથી તમારા હાથમાં કાંઈ પણ નિસાનો ડાઘાઓ રહેશે નહિ.

Keen's
Blue OXFORD
THE DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

કીન'સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

TO STOREKEEPERS

You know the value of satisfied customers and will offer them only the best-Keen's Oxford Blue.

દુકાનદારોને

તમે સતોષ પામેલા ગ્રાહકોનો કદર જાણો છો. અને તેમને ફક્ત સારામાં સારા-કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુનો ખામણી રકશે.

Indian Opinion

No. 31—Vol. XXX.

Friday, August 5th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price Fourpence

NOTES AND NEWS

KUNVAR MAHARAJ SINGH, the new Agent of the Government of India, arrived last Wednesday morning on the *Karnata*. The Agent is accompanied by his wife the *Kanvarani*, their five-year old daughter, Prem, and Mr. Samsar Mayadas the *Kanvarani's* brother. They were greeted with bouquets and garlands at the wharf by the officials of the Congress in the presence of a large gathering of Indians. The Agent is staying for the time being at the Marine Hotel where our representative had the pleasure of meeting him and the *Kanvarani* and their family. The *Kanvarani* was delighted with our beautiful climate. They had a very pleasant voyage but for the first three days from Bombay when they were passing the monsoon seas. They were welcomed on their way by Indians in Bombay and at the ports of Portuguese East Africa. In the course of an interview the Agent said: It is a great pleasure for my wife and myself to come to South Africa and do whatever we can for the Indian community here. We are sorry to hear that there is a good deal of unemployment in and around Durban and throughout the country and we earnestly trust that there are better times ahead. The Indian community in this country is faced with many difficulties and I have often admired the courage with which they have faced them. I trust that the community will be more and more united as time goes on for only not only makes for strength but greatly eases the work of the Agent. I came also to South Africa with feelings of goodwill towards the other communities which, with the Indian community, go to make this great and interesting sub-continent.

The Agent will be staying in Durban for the next few days. As to his going on the Rand winter or later will largely depend on the decision of the Executive of the South African Indian Congress which was to meet in Durban on Thursday night to decide where and when the Conference should be convened.

In the course of an interview given to the *Natal Mercury* *Kunvar Maharaj Singh*, in reply to a question as to the possibility of 2000 Indians going over to Rouman to work on the sugar plantations, explained what the attitude of the Government of India in the matter would be. "The Government," he said, "adopts an attitude against indentured labour being sent out of India. The Government has had some experience of this sort of thing, and it has moved against it for two reasons. In the first place the Government feels that Indians should not leave the country for temporary settlement in other places where there is no possibility of those Indians making permanent homes in those areas. Secondly, the Government has objections on purely moral grounds. The movement of thousands of Indian men to an entirely new country, where they live without their homes or families, cannot fail to have an effect on them which, from the moral and

domestic points of view, are not beneficial. However, what the Government would feel about moving people from South Africa I cannot say."

On Saturday the 5th instant all roads in the Indian quarters especially will lead to the Indian Sports Ground, where the Agriculture and Industrial Show is to take place. This will be, we believe, the third show of its kind attempted by our brethren and judging from the past it is anticipated that it will turn out to be a grand success. Keen interest is being evinced by Indians generally in regard to this show and many enthusiasts are kept busy making something or other with special care for the show. Thus the mere announcement of the show has had its good effects on the young as well as old. The promoters of the show are to be congratulated on that score alone if for nothing else. We sincerely hope their efforts will bear fruits and will have every reason to be proud of. The show will be opened at 11 a.m. by the new Agent.

A very pleasing instance of how the East and the West mingle together is given by the *Natal Advertiser* correspondent at Ottawa:

Miss Lou Fourie, daughter of the Minister of Mines, caused a stir at the Christmas Luncheon when she appeared in a gorgeous oriental costume of pure silk with the traditional head-covering lent by the daughter of South Han Abdulhan Harem of the Indian delegation, who accompanied her in a dress of golden silk.

The young ladies became acquainted on the voyage from England and have been thrown together a great deal since their arrival here.

This is all very well in Ottawa, but how would South Africa stand such behaviour on the part of Miss Fourie? The gulf between the East and the West in this country is growing wider and wider and these two friends tried to meet each other here we are sure they would both meet with a terrible disaster. They would both have to sit each in her own corner and shed crocodile tears in the name of their terribly unkind rulers.

"The Boroughs Ordinance Amending Ordinance, 1932" is the title of an Ordinance to amend the Boroughs Ordinance, 1924, which was passed by the Natal Provincial Council and having been assented to by the Governor-General-in-Council is promulgated in the *Provincial Gazette* dated July 28. The following among other sections is contained in the Ordinance which is of particular interest to the Indian community:

(1) The following clause shall be added to paragraph (b) of Section 13 of the principal Ordinance:—

To provide and set aside seating and other accommodation in public parks, gardens and recreation grounds and in the streets and public places of the Borough, for the use of persons of European descent, Asiatics and Natives, and to prohibit the use of any such accommodation set aside for any one of the said classes by persons of another class.

It is unnecessary for us to explain what the implication of this section will be.

The Rev. L. S. Creed, in a report to the quarterly meeting of the Stanger Methodist Church, referred to the high death toll due to malaria among the

Natives in the Durban Valley of the Magothi District, says the *Agent Mercury* Manager correspondent. During his last visit a herd of 14 huts was pointed out to him where all the inmates were dead. At another herd of four huts every member had also died. One Native with whom he spoke estimated that half the population had been wiped out. There was no hospital for many miles around and the nearest doctor was 20 miles away.

It is significant that only the Christian Ministers who come among the Natives are the only people who bring to light to some extent the loss of lives suffered by the latter as a result of the recent malarial epidemic. All those who live among the Natives talk of very heavy losses and the authorities will apparently never publish the correct figures. For, after all, are the black people to be counted? The lesser the number the better it is for the white man to predominate. Instead of the havoc caused by that terrible epidemic among the Natives one hears more about the ill-effects of the Native and of how to adopt ways and means of getting forced labour out of them. The days of slavery have not gone. It has only taken a more "civilised" form. While a white man earning £8 is exempt from paying his personal tax the Native who is practically starving is compelled to pay his hut tax?

At a meeting of the Durban Indian Market Squatters' Association held last Monday under the chairmanship of Mr. R. Moodoo, opposite the Indian Market, a committee was formed to deal with the following matters:—(1) To apply for the men and women who are at present squatting in Victoria Street for accommodation in the new market; (2) to support the application for a tea room made by the Farmers' Association; (3) to lay into the matter of squatters who have been stopped from selling after 6 p.m.

AFTER the election which took place last Wednesday the new Greater Durban Town Council comprises: H. H. Knap, P. Osborn, V. L. Shore, (Ward I), J. Rainnie, M. Corcoran, G. Rayburn (Ward II), Fleming Johnson, J. A. Grant, L. I. McCafferty (Ward III), S. K. Elgie, Mrs. E. A. Benson, G. A. Richey (Ward IV), A. Lennart, J. Pyke, W. Waples (Ward V), A. E. Worman, O. Lee, H. E. Arbuckle (Ward VI), H. B. Ginnell, M.P.C. (Greenwood Park), J. M. Harris (Umhlatuzana), R. D. Lavery (Sydenham), G. F. Westgate (Mayville), W. E. Langton (South Coast Junction), G. H. Stott and H. A. O'Connor (Combined Areas)—25 in all.

WITH this issue we present our readers with a photo supplement of the new Agent and his wife and the Agent's staff.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

FROM BAD TO WORSE

WE might be forgiven for saying that our after-noon contemporary is growing from bad to worse in its over-enthusiasm to send us out to Brazil or to Kenyon. It has yet another article in its Tuesday's issue which neither space nor time would permit us to reproduce. Our contemporary now charges us with being disunited. It would have our very Agent believe that Mr. Nairi found his own people divided at the end as they were at the beginning, that Sir Kurma Reddi had a like experience and that the new Agent would have a similar one. This is what our contemporary in effect says: The Indian merchant is after his own interests, the labourer is after his own bread and butter, young India is penetrating those avenues of professional and semi-professional employment once monopolised by Europeans who are striving now to recapture their lost franchises, and the political Indian is "earnest and misguided, who seeks to give a partisan colour and the cachet of political repression to every counsel of moderation that sane onlookers bring to bear on the vexed questions of the day."

That one should mind one's own interests is surely no crime, nor is it a sign of disunity. We claim that there is no disunity at all in our community. That there may be black sheep amongst us we are prepared to admit. But is that not the case with every community? There are no divisions in our community in this country such as exist in India. We stand as one community without distinction of class or creed and we all feel alike the humiliating treatment meted out to us by the authorities. There are no two opinions about that. That the political Indian means to our contemporary to be misguided is very natural. Because we cannot see eye to eye with those who profess to be our friends we are misguided. Could the case not be *vice versa*? We are apt, certainly, to err, but we do claim to have preserved our sanity to the extent of being not misled in a matter that concerns the future and the self-respect of our community. And to say that we look with suspicion those who are our friends and distrust them is to do us an injustice. Here we must say that our contemporary has a very low estimation of our masses. We do claim to be sensible enough to discern who are our friends and who are not. Our contemporary may be thoroughly sincere in its desire to help us when it tells us to send our unemployed brethren to Kenyon. We do not deny it. But whilst not doubting its sincerity we surely have the right to disagree. Our contention is that the Government ought to do its duty to the whole population without distinction of race or colour. We are here a part of the whole population and we claim our right to be considered equally with the rest of the population. If the Government cannot concede that legitimate right to us then let it complete its act of injustice by simply throwing us out of the country compulsorily. We surely cannot be expected to advise our brethren to be bribed to surrender their birthright in this country. And once they have left the country on those conditions where is the temporary nature of the measure for relief suggested by our contemporary. Such persons would be leaving the country for good. When the temper of the white man changes for the better, as our contemporary expects it will one day, these people will no longer like to enjoy the air of freedom! "If the new Agent can teach his people in this country to keep politics and economics apart," says our contemporary, "and help them

to trust their friends even when they do not see eye to eye with them, he will deserve well of the land that sent him and the land to which he has come. What is our policy? We are not out to deprive the ruling race in this country of its right to rule. We only ask to be ruled fairly and justly. If we wish to live in this country as a self-respecting community we can take no other stand. Our struggle is based on moral considerations and it has an equal bearing on our political as well as economic upliftment. As for treating our friends, we do not need to be taught. We are sure the Agent will have a much more important task to perform than that. In conclusion we have just a little surprise packet for our contemporary. We have understood it to have implicit faith in Mr. Sastri. We may falter in our judgment but that cannot be said about Mr. Sastri. The *Servant of India* is the official organ of the Highity of which Mr. Sastri is the head. This is what it has to say about our contemporary's error, referring to its first article on the colonisation scheme: "In its attitude is markedly for its candour and illegitimacy, the *Asiatic* *Advertiser*, a British paper in Durban which can yet take a fair view of the Indian question, is reduced to vindicating injustice. With righteous indignation it has damned the attitude of the Britisher in Natal towards the Indian; it spoke in praise of the qualities of the Indian and asserted his right to remain in South Africa and condemned the colonisation idea as unjust to the South African born Indian. And yet it advised the Indian to flee from their harshness and seek shelter in foreign lands! Its advice is no better than that of the *Natal Mercury*, the British paper formerly hostile to the Indian. Only it offers its advice with a heart full of contrition, despair and anguish! It would condemn the Britisher but perpetuate the Indian!" We do not claim to be perfect and we aspire to be wiser than Mr. Sastri.

European Opinion On The Asiatic Question

In the course of a leading article in its issue of August 1, entitled "Anti-Asiatic Legislation" *The Star* (Johannesburg), after explaining the effects of the Asiatic Land Tenure Act says:—

The Act bristles with difficulties and complications, and the South African Indian Congress will have a great deal to say to the new Agent-General, on whom they are placing their faith. Nor will the position of the new Agent-General be particularly enviable. Mr. Sastri, the first Agent-General, endeavoured as far as possible to keep outside the arena of mere controversy and to place the issues on higher ground. In a sense he was concerned with philosophy rather than law. He scored a great success during his sojourn here because of his remarkable personality and his outstanding ability as a diplomat. But his triumph was a personal triumph. His principal work was to create a feeling of goodwill between Europeans and Indians, and in his own mind and character he demonstrated the best qualities of his race. He was followed by Sir Kurma Reddi, an experienced, able, hard-working and resolute man, who found himself compelled to get down to cold facts. He had perhaps a harder task to perform than his predecessor, and during the latter part of his term of office he was brought into the thick of the discussions on the Bill which has now become law. He managed to postpone the Bill at one stage, but it is not too much to say that the modifications that were eventually made in the

original Bill were made largely as a result of his efforts. Sir Kurma, however, had left the country before the Act was finally passed, and it will now fall to the lot of his successor to make the best of what appears to be a particularly difficult job. If he has followed the career of his predecessors he will have learnt a good deal, and if he grasps the position as quickly and clearly as they did, it will assist him greatly in his negotiations. But he will be called upon to handle a problem, in the Transvaal at any rate, that was happily spared to both Mr. Sastri and Sir Kurma Reddi.

Apart from the provisions of the Asiatic Land Tenure Act in respect of property, it is regarded by many as the precursor of legislation designed to define the political status of Asiatics in the Union. It is well known that hitherto the Indian occupied a position, in law, between the native and the European, and that as a British Indian he was entitled to respect in theory if not always in practice. To-day more than 80 per cent. of South African Indians were actually born in the Union and are to all intents and purposes nationals of the State. This fact has much to do with the difference, and it is found in the recent Act that the term "British Indian" or "Indian" where it appears in a prior Act shall now be read as "coloured person." A good deal of attention is naturally attracted to this discrimination by all self-respecting Indians, and they feel not without justification, that it is contrary to the spirit of the Capetown agreement of 1927.

Welcome Reception To The New Agent

Natal Indian Congress Meeting

A welcome reception in honour of Kanwar Maharaj Singh, the new Agent and the Kanwarani was held last Tuesday at 5.30 p.m. at the Royal Picture Palace, Victoria Street, Durban, under the auspices of the Natal Indian Congress. The hall was packed to its utmost.

Chairman's Speech

Mr. Soraljee Rastomjee, who was in the chair, delivered the following speech:—

"In the name of the Indian community of Natal I extend a hearty welcome to the Agent of the Government of India Kanwar Maharaj Singh and Kanwarani. We are happy in the thought that the office vacated by Sir Kurma Reddi has been filled by such a distinguished personage as the Kanwar Maharaj. He has a brilliant career and has devoted much of his time towards questions affecting Indians overseas. His arrival in this country therefore makes us all the more happy."

"Our distinguished guests landed in South Africa at a time which is certainly not propitious; for in the Transvaal our people are faced with total extinction with the promulgation of the Transvaal Asiatic Land Tenure Act. The Act has been drafted with all the subtlety that is inherent in European statecraft. There is more in the Act than what appears on the surface of it. Since the Boer Republic the Europeans of that Province have always desired business and residential segregation for our countrymen. Legislation to that effect was passed but in our countrymen struggled against it it was not enforced. But now the sword that was hanging on their heads has fallen."

"Our people in Natal are going through times which are unprecedented in their history in this country; thousands of our people are out of employment, the Government and the municipalities will not open up such relief works as will afford employ-

ment to our unemployed countrymen although such works have been opened up for other communities. That an average of one hundred and fifty of our countrymen and women are fed daily at the soup kitchen opened by the Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee is an indication of the distress in which our people find themselves. Whilst I realise that the depression that we are now experiencing is world-wide and that unemployment is general and not peculiar to our people, the fact remains that every avenue of employment is closed to the Indian and that the Union Government will not move in any direction to alleviate the distress caused.

"We have met here to welcome the Kunwar Maharaj and his consort and it would be inappropriate to narrate our grievances but I am sure our Agent will forgive us in view of the circumstances that force us to do so. Owing to the many regressive legislations that have been enacted in this country our progress is of necessity impeded. We can make no headway. Our attempts to ameliorate the conditions of our people are always misunderstood. This misunderstanding is the cause of much of the friction between the European and the Indian communities. Once this misunderstanding is dispelled I have no doubt that both communities can work together for the greatest good of South Africa. The presence in this country of the Rt. Hon. V. S. Srinivasa Sastri followed by Sir Kurma Reddi has contributed much towards bringing together the European and Indian communities, and I am confident that Kunwar Maharaj and the Kunwarani will strengthen the bonds of friendship between the two communities.

"As I have already said the Agent comes to us with a distinguished career. He has visited East Africa where he has rendered splendid service. At home he has filled with distinction many important positions, and although he will find his path in South Africa beset with many difficulties, I am sure he will rise equal to the task.

"I can assure him that he will find the Indian community most helpful though dogged in their claims for their legitimate rights.

"We are happy to renew the acquaintance with the Kunwarani. It was in 1917 that she visited us on her way home after a successful scholastic career. Little did we think then that fifteen years later she will again visit us to grace the house of the Agent of the Government of India. Our welcome to her is warm and we are happy to find that the third Agent has come with his wife for I have no doubt that she will be very helpful in his somewhat onerous duties.

"I can assure Kunwarani that she will find our Indian ladies in South Africa most friendly and most willing to co-operate with her in any social work she may undertake during her stay here.

"Once more I have pleasure in welcoming our distinguished guests in South Africa."

The Mayor And Mayoress

The Mayor, the Rev. A. Lamont and the Mayoress who notwithstanding other engagements owing to election time were present to welcome the new Agent and his wife.

Other Speeches

Among other speakers were Messrs. A. Christopher, J. W. Godfrey, O. E. A. Jhaveri, Pandit Bhawanil Dayal Sanyasi and Mr. P. K. Desai.

The Agent and the Kunwarani were then garlanded by the chairman.

The Agent's Reply

The Agent who was greeted with cheers when he rose to speak said:—

"We have been immensely struck as well we might be by the cordiality of your welcome. This large hall I see is packed and I look upon you assembled here not as having done honour to myself but as a token of your appreciation of that great country to which you and I both belong. Some of you are personally concerned and with others your fathers came from there."

Proceeding, he declared that he knew of the immensity of his task and it was not altogether without some diffidence that he had accepted the position. He came for two reasons: first, his own interest in the problem of Indians overseas and particularly of the Indian question in South Africa. The other was due to the persuasive eloquence of Mr. C. F. Andrews.

Speakers, he went on, had referred to the disabilities that the Indians were suffering from in this country. He was well aware of them.

"We Indians have the misfortune not to possess the privileges and amenities of life which belong to other communities. The Government of India are well aware of your difficulties, and I know that they view them with the keenest anxiety. It is very difficult for the Government of India and its Agent to make their proper influence felt. You know and can sympathise with us.

"We protest and protest and often our protests go unheeded. With all our difficulties I always feel that as long as God reigns, truth, right and justice must ultimately prevail. The way may be long and weary, but in the long run will lead us to better scenes.

Drawing from his own experience, he refused to believe in the eventual extinction of the Indians overseas. "I have seen our countrymen not in one country but in many countries. I have seen and heard of their difficulties and in spite of all they have pulled through due in no small measure to their remarkable qualities of industry and thrift. These qualities have earned him jealousy, and disability has been imposed upon him by his opponent. But I feel with all my heart that extinction of the Indians cannot and will not succeed. I am glad you are united on the whole. While there are healthy differences in minor matters on crucial questions you are united."

The conciliation of the races, both European and Indian, was the charge placed upon him by the Government of India, he declared. "My humble duty will be to try to bring together Europeans and Indians for the purpose of understanding one another's point of view. This is one of the most important duties placed upon me by the Government of India. Both in spirit and in letter I shall try to fulfil that duty."

The Agent recalled a conversation with Mahatma Gandhi, who told Mr. Sastri before he came out to this country in 1927 that he was going to ask the Indian community of South Africa that they were not to expect too much from the Agent. "They should remember that he was not armed with a gun; he was like them.

"There was one thing that they would find in him—that he was an Indian like themselves, and a patriotic Indian belonging to an India that would one day have the full status of dominion government. "In the discharge of his duty the Agent can, will and must rely upon your friendship and assistance," he added.

In concluding, Kunwar Maharaj hoped to secure the help of the Europeans, and he was sure that the number of sympathetic Europeans would increase who would stand for justice and consideration of the Indian question in South Africa.

Kunwarani Maharaj Singh in a short and sweet speech said that her husband and herself were to identify themselves with their interests, for "we belong to you."

Imperial Indian Citizenship Association

Bombay's Farewell To Kunwar Maharaj Singh

Sir Chimanlal Setalvad, President and the Council of the Imperial Indian Citizenship Association were at Home at the Taj Mahal Hotel, Bombay, on Monday the 11th July, to Kunwar Maharaj Singh, the Agent of the Government of India in South Africa and Kunwarani Maharaj Singh.

Among those who were present were Sir Chimanlal Setalvad, Sir Parshotamdas Thakurdas, Sir Hormadji G. Dikshaw, The Hon. Sir Pheroze C. Sethna, Sir Cawasji Jehangir, Sir Chunilal and Lady Mehta, Mr. and Mrs. Chandavarkar, Sir Lalubhai Samaldas, Sir Hormadji and Lady Datar, Sir Byramji and Lady Jeejeebhoy, Rev. John and Mrs. McKenzie, Mr. Rahimtoola Obhay, Mr. Jayakar, Mr. and Mrs. Khandalawalla, Dr. and Mrs. De Monte, Mr. and Mrs. Bhargucha, Mr. J. R. Petit, The Rt. Hon. Srikrishna Sastri, Mr. G. Y. Chintamani, Raja Peroppurji Narasingaji, Pandit Hridayanath Kapse, Mr. and Mrs. Bryant, Mr. Morini, Mr. Norman Macleod, Mr. Huesin Tyabji, Mr. Lalji Narani, Dr. Taherab M. Kojji, Mr. M. Kanni Dwarikadas, and Mr. Meyer Nissim.

Kunwar and Kunwarani Maharaj Singh freely moved among the guests discussing the affairs of Indians abroad in general and of Indians in South Africa in particular. Sir Chimanlal Setalvad in a short presidential speech said, the Agent was going out on a very responsible and difficult post and it was his deep love for his country, he added, which prompted him to do so. He assured him of the Association's support and wished him and his wife God-speed.

Mr. Srinivasa Sastri, in spite of his bad health in response to a request, spoke on the difficulties which beset the path of the new Agent in South Africa. The economic depression had made the solution of the Indian problem more difficult. He advised Kunwar Maharaj Singh to have missionary spirit, which he believed he had in abundance and would stand him in good stead in his arduous task in South Africa. He said that from experience he could say that the Dutch people of South Africa were good in their own way and asked them to remember that Unh Christianity was more of the old Testament type than of New Testament.

Kunwar Maharaj Singh in his speech thanked the Association for the reception that it accorded him and his wife and said that he was greatly encouraged by the assurance of the Association's support. He was going out to South Africa fully realising the difficult nature of his work which lay ahead, but with the support of the Government and people of India, sympathy of few European friends in South Africa and the cooperation of Indians in South Africa, he was not without hope. He would do his best to further the cause of Indians in South Africa which he believed to be just.

Kunwarani Maharaj Singh in a felicitous speech addressed the gathering. She referred to Mr. Sastri's speech and said that they would not forget the story of David and Goliath from the old Testament. Her short speech created deep impression upon the audience.

Mr. Sastri's statement that the new Agent was in a better position than his two predecessors in as

much as he was taking his wife along was fully realised.

Kunwar and Kunwarani Maharaj Singh were garlanded and a group photograph was taken. Everyone wished them the best of luck.

The Natal-Born Indian

What Is His Future

At a gathering to consider the facilities for technical education for Indians, Mr. A. Christopher made an interesting contribution to the discussion. Replying to the question whether the policy to be adopted should be that Indians were to forget the land of their origin, and to seek to become good South Africans on the European model, or retain their Eastern civilisation, Mr. Christopher, among other things, said:—

Natal-Born Indians

Is it necessary for the Natal-born Indian to be educated chiefly or partly on the lines of his old Indian civilisation? Is it preferable to go entirely on the lines of most Western civilisations in general, and the British one in particular? Is not truth the same whatever the civilisation and simply looked at from another angle? If English is a language has passed the test of time, and is to-day the chief language in the world, is it not also the best language for the Indian? It is not easy to accept the good only of civilisation and sift out the evil babble. Both are absorbed. What is meant by "Indian civilisation" or culture? If it is as wonderful that it is recommended to-day to the Natal-born Indian, why is it not also followed by the British?

Climatic Effects On Civilisation

India.—In India there has never been the geographical or climatic need for strenuous work as there has been in the West, everything required was contained in the country itself. Land was plentiful and the soil was productive, and there was, therefore, no need to explore other countries. This left time for the East to concentrate on the mental side of life and to explore the countries of the kingdoms of the psychic plane ("Heaven and hell"). The West has done this a little as well.

Britain.—In Britain the reverse has been necessary. It was a small country, and it was necessary to leave it and meet other nations. This encouraged fearlessness and made a hardy, strong race, who were active and able to defend their country themselves. In India to-day a few poets like Rabindranath Tagore painted beautiful dreams for the people, but the average Indian was just educated enough to be dangerous. He caused sedition because he had nothing to do.

Canada.—In Canada to-day there are two great European peoples living as the French Canadians. If they are able to weld together entirely an Eastern born race, born and brought up in a Western country, can follow its civilisation.

The Natal-born Indian thinks and speaks in English, not in any Indian vernacular. Where he wins that he has kept his home life. The modern Western civilisation, which demands that life and the sending of its children to boarding schools, not only appeals to Indians, but is abhorrent to them. Unfortunately, one cannot stop people from following the evil practice of a nation as well as absorbing its virtues.

Aim Of Education

The Natal-born Indian who born and had developed in a British Colony and perforce English was his mother tongue. Sastri College was a monument of his desire for a Western education. It was even handed over to the Natal Education Department. When the present Indian boy is educated what are his chances of earning a living wage? The Indian schools and Government-aided schools are fully staffed, so that not many more teachers are required.

Closed Avenues

Work in Sugar Industries.—Some 50 years ago there were fewer European people in Natal, and Indians had more chances all round of occupation, not only on the sugar plantations, where they were originally placed for cheap labour. To-day wages are lowered even there, and it seems even native labour employed to replace them.

Municipal.—Indians were employed in municipal concerns. To day they are only used on almost the lowest class of work. (No Government officers use Indians to-day.)

Railways.—Indians have been replaced by white boys or natives on the railways. Since this Government came in no vacancies were to be filled again by Indians. Indians had even been guards on the local line in Natal.

Law Courts Interpreters.—Where Indian interpreters had been employed in the Law Courts, some receiving up to £5 per month, to-day they have been done away with. Indian clients had to bring their own interpreters, and in criminal cases an Indian policeman was called in to interpret.

Lawyers' Offices.—Lawyers used to employ Indian clerks; to-day they only employ men as a means of getting Indian clients. So many boys and girls are unemployed that they are now being used to replace the Indian clerks.

Indian Waiters.—A large proportion of the Indians in Natal are of the waiter class in hotels. They are born waiters, but even here they are being replaced by white men or women. Has the Indian, then, no claim upon South Africa? Perhaps some day it may even be proved the Dravidians were here before they went to Southern India.

Future.—The future of the Natal Indians seems even darker, what once the native has realized his position and begins to assert his status. Then the Indian will take a third-class position, as the that of the Koranan or coloured people of India to-day.

Those In Authority

The problem is to be faced to-day. So far the only thing in which the Indian is able to hold his own is his intensive cultivation of fruit, vegetables and flowers. Even here he loses, because he does not know his best markets, and the middlemen (not always an Indian) gains the profits of his hard labour. There are private markets for him, some getting his produce to the market. There are municipal sites where he can sell his wares, but pay a high rate of lease. A few Indians possess their own sugar plantations, wattle and agricultural land.

Perhaps if some system of allotment gardens could be started in Natal, for domestic and current instruction given for suitable remuneration to a few, a future in industry might be opened for the thousands of Indians who do not intend to become clerks or teachers, etc., i.e., the Indian peasant class.

Crisis On Indian Women

The street has always lost the Indian woman. Those who used to hawk vegetables are now superseded by men, as there are difficulties even in this trade now. The men are out of work or are badly paid. Women have to make ends meet. This economic condition has driven the women out of their homes to seek employment, and some have become teachers, and others have gone as shop assistants. Some have expressed a wish to be trained as hospital nurses and midwives.

Suggested Solutions

Solution to the problem must be found, therefore, as follows:—

(1) In intensive market gardening for the men with correct methods, taught at Sastri College in the very near future.

(2) Hospital training for the girls as future nurses among their own people, with courses in simple hygiene and physiology.

(3) Perhaps even simple village industries might be started for men and women, such as weaving and spinning, rug making, silk making and carving of ivory, etc., all of which are practised in India. —*Natal Witness*

Parliamentary Debate On Asiatic Land Tenure Bill

(Continued from last week)

In Clause . . .

Mr. ALANBURN: I am not moving an amendment to this, but I wish to say I am against this clause, because it introduces something entirely new. It provides that after demarcation all these disabilities will apply to Indians, although the ground has been disclaimed, which I submit is unjust.

That is put and agreed to.

Clause . . .

The Minister of the Interior: I move—

In line 24, after "in" wherever it occurs, to insert "lawfully", and in line 25, to omit "1919" and substitute "1920."

I may just explain that this clause deals with the point which I explained in introducing this measure. When under the law of 1919 certain illegal businesses were validated, it was the intention to protect those particular businesses, but not allow that the business should multiply itself in that same township. That has happened in a good many cases. Now what we do in this Bill is to make the further multiplication or extension of such businesses illegal. As the courts may hold such matters to be extensions has been legal. Here, again, we have to do with a loophole discovered by Indians, of which they have availed themselves. We adhere to the principle I have enunciated—if vested interests are acquired in that way, up to the time we changed the law they are protected. This is the intention of the measure, in which I have moved.

The Minister of the Interior: We are getting into those matters which I thought would happen through having amendments moved upon us in this way. Why is the clause changed from "1919" into "1920"?

The Minister of the Interior: It is really by a mistake that "1919" was moved. I thought to have been "1920." This Bill was introduced in 1920, and the dates mentioned were the 1st May, 1920, so we protect up to the 1st May.

Mr. ALANBURN: Should there not be a longer period between these two dates? These are the same

dates as they were in 1930 and we are already in 1932. The idea of the Minister was to have an interval of five years between these two dates and now two years have elapsed. Surely we should give the same relation between the dates. It seems to me that 1935 ought to be 1937. It is a mere matter of arithmetic, because your intention in 1930 was to give him five years. I would like to move the deletion of 1935, and the substitution of 1937, because that would simply be carrying out the intention of the Bill in 1930. I move, therefore—

In line 47, to omit "1935" and substitute "1937."

Col. Cdt. COLLINS: I hope it is not necessary to address the Minister on this point. I hope he will not consent to any extension. They have been there unlawfully for 17 years and this would be giving them another 150 years.

The MINISTER OF THE INTERIOR: In this case I agree with the hon. member for Ennablu (Col. Cdt. Collins) against the hon. member for Woodstock (Mr. Alexander). I do not think we are interfering with justice at all. The whole underlying idea of this Bill is that the Bill though not actually, did actually, come into operation on the 1st May, 1930, so that the date of 1935 is actually five years later, thus giving them five years' grace.

Amendment proposed by the Minister of the Interior put and agreed to.

Amendment proposed by Mr. Alexander put and negatived.

Clause, as amended, put and agreed to.

On Clause 7.

The MINISTER OF THE INTERIOR: I move—

In lines 4, 5 and 6, on page 34, to omit "as long as the fixed property is held by him or by any other Asiatic who inherited it from an Asiatic" in line 21, to omit "such person" and to substitute "any person on behalf or in the interest of that same Asiatic or Asiatic company or on the request, petition or assignment of the estate of that Asiatic or on his death, on behalf or in the interest of his estate."

This is again in accordance with the principle which we follow in the protection of vested rights. Up to now though an Asiatic could not acquire fixed property, it was lawful for him to hold that fixed property in the name of a European, who is merely his dummy. There also it was a clear evasion of the intention but it was a lawful evasion. As the Bill stands, we do not make provision for the protection of that vested right. If the Bill is not amended, then if such a European trustee should die, that property would become the property of the state. It could be confiscated. If the Asiatic had done that not lawfully, then it is only right that he should remain the right to have another European trustee as he had before. The amendments which I move make provision for that.

Amendments put and agreed to.

The MINISTER OF THE INTERIOR: I move—

In line 1, on page 34, to omit "1930" and to substitute "1932."

That is the case of the landowning private company. It is provided in the clause of the Bill that if an Asiatic who has a share in a private land-owning company transfers that share to another Asiatic before the 1st of May, 1930, that share is confiscated by the State. It has been found that a few Indians in the ordinary course of business have transferred such shares subsequent to that date, and we just moved forward the date from 1930 to 1932 to cover these cases. There are only a few such cases, but seeing they did that as the ordinary course of business, and not intentionally to evade the

law, we propose this amendment.

Amendment put and agreed to.

The MINISTER OF THE INTERIOR: I move—

In lines 7 and 8, to omit "Provided that such company did not after the said date acquire any fixed property."

This must be deleted because it is redundant.

Amendment put and agreed to.

The MINISTER OF THE INTERIOR: I move—

In line 14, on page 34, after "may" to insert "on dealing with such appeal hear any evidence which such authority heard or might have heard and say" and in line 26, after "certificate" to insert "and he may make *mutatis mutandis* such order as to the costs of the appeal as he might have made if the appeal had been a civil trial in his court, and such costs shall be payable, *mutatis mutandis*, in the same manner as costs incurred in connection with such a trial."

The Bill lays down that if a licensing authority refuses an application for a licence on the grounds that such an Asiatic or colony of persons is included in the register of those who are lawfully protected under any law, who occupy land on questionable ground illegally, that applicant can appeal to the magistrate's court, and ultimately to the supreme court. As the Bill stands now, no provision is made for the hearing of evidence before the magistrate, and it is only right that the appellant should have the right to bring evidence. These amendments make that definite.

Amendment put and agreed to.

Clause, as amended, put and agreed to.

(To be continued)

In The Magistrate's Court

For the District of Durban Held at Durban

Case No. 11072/32.

Between RAMKATH, Free Indian Immigrant No. 24646, of Choro Beets, Natal—Plaintiff and SUMMOO, No. 88183/32, late of Vagabond, but whose present whereabouts is unknown to Plaintiff—Defendant.

To the above named defendant,

Take notice that a Summons has been issued against you in this Honorable Court by Plaintiff, Free Indian Immigrant No. 24646, of Choro Beets, Natal, for the purpose of compelling you to appear in the ground of evidence, discovery, and that a writ has been made that the publication of such Summons shall be deemed to be good and sufficient notice of Summons upon you.

You are hereby requested to enter an appearance to the Summons on or before the 15th day of September, 1932, and your failure to do so, a judgment will be given against you in your absence.

Dated at Durban, this 2nd day of August, 1932.

(Signed) BRIAN CAMP
Clerk of the Court

(Signed) J. WALKER MURDO,
Plaintiff's Attorney.

J. WALKER MURDO,
Plaintiff's Attorney,
Chumery Lane, Durban.

ઈન્ડિઅન ઑપિનિઅન.

પુસ્તાક ૩૦ રૂ.

ફ્રીનીક્ષ, શુક્રવાર, તારીખ ૫ જાગૃત ૧૯૩૨

અંક ૩૧

નોંધ અને સમાચાર

નવા એજન્ટનું આમંત્રન

દીર્ઘ સરકારના નવા એજન્ટ કુંવર મહારાજ સાંભળે ગયા છુપવારે સવારે સ્ટીમર કર્ણામાં કર્ણન પહોંચ્યા છે. તેમની સાથે કુંવરાણી, તેમની પત્નિ વર્ણી બાળકો પ્રેમ અને કુંવરાણીના બાઈ મી. સમસ્ટર માયાદાસ આવ્યા છે. સ્ટીમર પર મોટાની મોટી મેદની વચ્ચે કોંગ્રેસના કાર્યકર્તાઓ તરફથી પ્રશ્નોના દાર તોરથી તેઓનો સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો. દાહને માટે એજન્ટે પોતાના ઉતારો મરીન હોટેલમાં રાખ્યો છે કે જ્યાં અમારા પ્રતિનિધિએ તેઓની મુલાકાત લીધી હતી. કુંવરાણી આ દેશની સુંદર મનુષી પણ ખુશી થયા હતા. મુગમરથી ઉપવાસ બાદ પહેલા પશુ દિવસ એમાસાને લીધે ખરાબ ગયા હતા પરંતુ પાકીની મુસાફરી આનંદમાં પસાર થઈ હતી અને ખોટીશ ઘટ્ટ આફ્રિકા અને મોરચુગીઝ ઘટ્ટ આફ્રિકાના બંદરોપર વસતા દીકરી બાળકો તરફથી તેઓનો સારો સત્કાર થયો હતો. અમારી મુલાકાત દરમિયાન એજન્ટ સાહેબે જણાવ્યું કે: —“સાંકળ આફ્રિકાની દીકરી કોમની કંઈકે સેવા કરવાને આદિ જાતી રાકવા માટે હું અને મારા પત્નિ પણ ખુશી થયા છીએ. આ દેશમાં આપણા બાઈએ મેટ્રીયો પાલક રહ્યા છે એ જાણી અમને ખુબજ ખેડ થયો છે અને અંતઃકરણથી ઉમેદ રાખીએ છીએ કે એ સંકટ નજીકના બાંધવના દુર થઈ જશે આ દેશમાં દીકરીઓ પર વધુ મુશીબતો છે અને જે દીકરતથી તેઓ તેને પ્રલોભી વાળ્યા છે તે જોઈ મને સાનંદ થઈ યામ છે. હું આશા રાખું છું કે આપણી કોમમાં સંપ વધારેને વધારે જોવા જશે કેમકે સંપમાં આપણી મજબુતી રહેલી છે એટલુંજ નહિ પણ તેથી એજન્ટનું કામ પણ થઈ સરળ થાય છે આ સુંદર કોમમાંની અન્ય કોમો તરફ પણ શુભ લાગણીથી હું અગ્રે આવ્યો છું.”

એજન્ટનો કાર્યક્રમ

એજન્ટ દાસ પોતા દિવસને માટે કર્ણનમાંજ રહેશે. ટ્રાંસ-વાલ વહેલા આ મોડા જવાનો આપાર સાંકળ આફ્રિકાન પ્રાન્ડવન મેસેસની એક ક્વા અને કયે વખતે મોલાવળી તેના એક-એકમુરીવના નિર્ણયપર રહેશે.

નેટીવોમાં મલેરીયાના વર્તવિલો કેર

ફેવરન્સ એલ. એલ. ફોડે સ્ટેમરના મેથોડીસ્ટ ચર્ચની નિમાસીક મીટીંગ સમક્ષ પોતાનો રિપોર્ટ રજૂ કરતાં મધુમુક્ષ કીસ્ટીપટની અમલોટી વેલીમાં મેલેરીયાના હેરી રેમયા નેટીવોમાં થયેલાં મરણોની મોટી સંખ્યા તરફ ધ્યાન ખેંચ્યું હતું. તેમણે જણાવ્યું કે ૧૮ જાગૃતના એક કાલમાં બધા માણસો મરી

ગયા. ખીજા એક ચાર જાગૃતના કાલમાં બધા માણસો મરી ગયા હતા. એક નેટીવે તેમને જણાવ્યું હતું કે તેના આ સદા મુજબ અરથી વસતી નાણુક થઈ ગઈ છે. બધા માણસો સુધી એક પક્ષ ધરપીનાસ નથી અને નજીકમાં નજીક દાખર ૨૦ માઇલ દુર છે.

મળાનો બેલી કેમ?

એ જાણવાળું છે કે નેટીવોમાં મલેરીયાના રોગે હરલી જાનેલી ખુવારીની કંઈકે દહીકત ખાતેની ખાદરીઓ જે તેઓમાં બટકે છે તેઓ તરફથીજ બહાર પડવામાં આવે છે. જેઓ નેટીવોમાં વસે છે તેઓ એ રોગથી ચક્રેલાં મરણની પશુજ મોટી સંખ્યાની વાત કરે છે પરંતુ સરકાર તેના ખરા આકલ બહાર પડવાની તકલીફ લેતી નથી. તે શું કામ છે? કયા માણસોની મજબુતી રી! જેમ તેઓની વસતી ઓછી તેમ જોવાને નાન્ય કરવાની નિર્ણયના નેટીવોમાં એ રોગે હરલી ખુવારીન સાંભળવાને બહો સત્કારથી તરફથી નેટીવો આગસુ છે અને તેઓને ફરજિયાત કામ કરાવવાની યોજનાઓ ત્રિશે વધ સાંભળવામાં આવે છે. શુભામાંના દિવસો કંઈ અથ નથી. માત્ર વધારે સુખેલું સ્વરૂપ ધારણ કરેલું છે. આદ ખાઉક કમનાર એક મોઝાને પસંદ તકસમાચી એજેન્ટ કરવામાં આવે છે જ્યારે છુપે મરતા નેટીવની પસંથી માયા વેશે જાળવખરીથી વસુલ કરવામાં આવે છે.

આદવામાં પૂર્વ અને પશ્ચિમનો મેળા

આદવા કે ત્યાં સાદી પરિવહ મળી રહી છે ત્યાંથી નાટાલ એકવટકામર નો અખરખત પૂર્વ અને પશ્ચિમના મેળાપનો એક રસીક અને મુશ્કેલ દાખલો આપે છે:

“સાંકળ આફ્રિકાથી મેલો ટેલીગ્રા, ખાણના પ્રધાન મી. ફોરીની હીકરી થાંસ એના ફારીએ દીંદના એક ટેલીગ્રા સંકે દાણ અખાલકા દહનની હીકરીના તાયે સુંદર દીકરી ગોપાકમાં દાખર થમને મંડળીને આજબ પમાડી હતી. આ નો પુવતિઓ ઉચ્છાદથી મુસાફરી કરતા એક ખીજના સમાગમમાં આવી હતી અને આદવામાં તેઓ વચ્ચે થયો ગાદા સંપંધ બંધાઈ ગયો છે.”

એદવામાં તે એ થાણુજ સુંદર લાગે છે પરંતુ સાંકળ આફ્રિકા મીસ ફોરીની આવી વર્તણુકને માટે શું કાંઈ આ દેશમાં ના પૂર્વ અને પશ્ચિમ વચ્ચેનો ખાડો મેરોને મેરોજ થાય જાય છે અને જો આદિ એ બંદેનપશુઓ એક ખીજને મળવાના પ્રયત્ન કરવા કામ તે કદાચ બન્નેને જખરો આ આગત થઈ પડે. આદ તો બન્નેને પાતપોતાના પુણ્યમાં મેસીને પાતના પાલકે કાસાધોરીના નામની પોત કુકયા પડે!

નારાણ પ્રાંતિક સરકારની નવી સત્તા

નારાણ પ્રાંતિક કોલેજીએ પસાર કરેલા ૧૯૨૪ ના બજેટ ઓર્ડિનન્સને સુધારાના ૧૯૨૨ ના બજેટ ઓર્ડિનન્સ ઓર્ડિનન્સને મુદતનવનવરતનન-કલિસીસની સંખ્યા મળી છે અને તા. ૨૮ જુલાઈના પ્રાંતિક ગેઝેટમાં એ ઓર્ડિનન્સ અમલમાં મુકાયો છે. તેમાંની અનેક કલમોમાંની એક કલમ નીચે પ્રમાણે છે કે જે દોહીઓને ખાસ જવાબુ આપે છે :

૧૭. (૧) બા ઓર્ડિનન્સની કલમ ૧૭૫ ના પરિબાદ (૨) ની સથે નીચેના પારીબાદ કોલેજમાં આવે છે :—

પબ્લીક પાર્ટ, માર્ગન અને રીડીવિઝન માનવામાં અને કોલેજના સ્નાતકો અને કોલેજ અભ્યાસમાં મુકેલીયન કોલેજના કોલેજ, એડીવારના અને રીડીવિઝન કોલેજોને સાથે મોકલના અને બીજી સગવડો પ્રમાણથી રાખવી અને જે મોકલે આવે તેવી નવ્યા કલ્યાણથી રાખવામાં આવી કોલેજ તેનો બીજા કોલેજ પણ વર્ગના મોકલને વેપારોગ કરવાની ખાતી કરવી

આ કલમનો અર્થ કોલેજ પણ સ્વમાનપ્રીય દોહીને માર કલેઝ એ અમારે સમજાવવાની બાબતે જરૂર રહે છે.

અમારો જવાબ

આ અંગની સાથે વાંચકોને તમારો એજન્ટ તેમના મનોમર્તિલ અને એજન્ટના સ્થાનની ખાતી મોકલ કરીએ છીએ.

“હિન્દુઅન ઓર્ડિનન્સ”

કુલકાર, તા. ૫ માર્ચ ૧૯૩૨

દોહીઓને સારી રીતે નિયત દોહી કલમની બાબતમાં ‘એડવોકેટ’ ની અભ્યાસનામાં

બળી પાણી ‘એડવોકેટ’ - કિનપરોલન વધારો મોકલવામાં આવે છે. આ કલમનાં દોહી એ પહેલાં બીજા એક અભ્યાસનામાં

છે કે જે રજા અને સમય મોકલને સાથે અમારો અર્થ પ્રસિદ્ધ થઈ જાય તેમ નથી. દોહી ‘એડવોકેટ’ એનાં આરંભ મુકે છે કે દોહીઓમાં સંપ નથી. આપણા નવા એજન્ટને તે સમજાવે છે કે સાચી રીતે અર્થ ગયા ત્યારે આપણા દતા તે વખત કોમમાં જોડો. કુલકાર દોહી તેલોલક મુકી ગયા હતા. સર કુમા ગેડીના પણ એજન્ટ અનુભવ થયો હતો અને નવા એજન્ટને પણ એજન્ટ થશે. આપણે ‘એડવોકેટ’ મુકમાં કહે છે કે દોહી વેપારી પોતાના સ્વય સાધવામાં મુકો છે. મલુર પોતાની કોઈ કમાવામાં સ્વયસ મોકલે છે. દોહી નવજવાન કુલકારને કોલેજી પુરોપીતોએ એક વખત કલમો લીધા અને તેના ને પાછા કલમને કદી લેવા મુકે છે તેમાં પ્રવેશ કરી રહ્યો છે. અને રાજદારી દોહી સત્તાના પણ મોકલને દોહીઓએ છે અને કલમ પ્રેક્ષકો આજના કલમ સવાલના સંપમાં ને કંઈ પણ નમોશ-કરેલી સલાહ આપે તેને પણ કલમનીલીના મગસા તરીકે મુકી કાઢી વેચવાની નજરે જુએ છે

માણસ પોતાના સ્વયસ વિશે ચિંતા કરે એ કંઈ ગુનુંદો નથી. તેમ એ કુલકારની નિજાની પણ નથી. અને એવો

દોહી કોલેજી એક અમારી કોમમાં કુલકાર જેવ નહિ. અમારામાં કલમને કલમ મોકલ તેને કલમ દોહી કરના નથી. ૧૯૨૪ ના વેપારમાં ને નથી? આ દેશમાં અમારી કોમમાં જેવા દોહીઓમાં છે તેવા તરી નથી અને વર્ષ કે વર્ષોનાં એ રાખ્યા સિવાય એક રાખ તરીકે અર્થ રજા છીએ અને સરકારની અપમાનનેલી વર્તણૂકના કાળ અમને રાને સમાન રીતે સામે છે એ વિશે ને મન ઊંજ નહિ. રાજદારી દોહી કલમમાં ‘એડવોકેટ’ ની નજરમાં મોકલને દોહીઓએ તો છે અને અમારા મોકલ દોહીઓ દોહી કલમમાં એનાં એકલ નહિ કલમ સત્તા દોહીએ એકલે મોકલને દોહીઓએ છીએ! એજ નીવમને કલમની પણ કલમ. અને એજન્ટ જુલમ પાત તે કોલેજી પુરોપીતે સાથે અમારે એકલ તે કલમને મોકલે કે અમારી આપી રાખના કલમમાં અને સ્વમાનનો સવાલ દોહી ત્યારે મોકલને નહિ દોહીમાં અમારે સમજાવવામાં મોકલની રાખવા મોકલ તે આન કલમમાં એકલ છીએ પગા એકલ કલમ કે અમારા મોકલ પહેલાં એકલ રાખની નજરે મોકલે છીએ અને તેમાંના વિવાલ નથી રાખના એ અમને મોકલ-સાથે કલમ જેવું છે. તેનો અર્થ એજન્ટ પાત કે અમારી કલમને વિશે કલમમાં ‘એડવોકેટ’ પોતાના દોહી મન કરાવે છે. અમારા મોકલ કલમ છે અને કલમ નથી એ અમારા પુરોપીત અમારામાં સમજ છે. અમારા મોકલ બાબતોને રીયુનીયન મોકલે આપણને કલમમાં ‘એડવોકેટ’ ની નિવા બીજાકલ સમ છે એ વિશે અને કલમ રાખ કલમ નથી. પહેલાં તેમના મતની સાથે મળતા નહિ કલમ નો દલ કલમવાની તે અમને અર્થન છુટ દોહીએ મોકલે અમારી દોહીએ છે કે સરકારે અપી વર્તી પહેલાં પોતાની કલમ વર્ષા ન જાતનાં કલમ રાખ્યા સિવાય બાબતની મોકલે. અને આપી વર્તીના એક કલમ છીએ અને વર્તીના ગાડાના કલમ નરે એકલ આન દોહીમાં આવતું દોહી તેલોલક અમારી નરે પણ દોહીએ મોકલે એ સરકાર એ અમારે વર્તીને દલ અમને આપવા નહિ મોકલે દોહી તે વર્ષે તે અમને આ દેશમાંથી કલમના વર્ષે અને પુરો અન્યાય કરી શો. અમારા કલમ-એના કલમ કલમને આ રાખમાં પોતાના જન્યાસદ દલ વર્તે કરી દોહી સલાદ તે અમે નજ આપી કલમી. અને કલમમાં ‘એડવોકેટ’ કલમ છે કે તેની અમારા કલમોને પ્રવેશ મોકલવાની સલાદ એક કલમમાં કલમ અપવા પુરોપીત છે. ને આ મોકલ અમારી રાને થી એક વખત દેશ કોઈ ગયા પ્રજા પાછા કોઈ રીતે આવી કલમના દલ? એવા લોકોએ તે આ દેશ કલમને મોકલ કોઈ કલમના વર્ષે અને કલમમાં ‘એડવોકેટ’ આજ રાખે છે તેમ એક વખત એવા આવશે કે અમારે સારા પ્રસિદ્ધમાં કલમ અને ગોશનો મીનલ કરી પાછા કલમે આવશે અને સવાલ સારોના કલમ મોકલે તે ન વખત મોકલે આ દેશમાંથી અમારા ગયા રશે તેઓ એ વખતની સવાલવાની દવાના કલમ લેવા કરી પાછા આજના આવી કલમના દલ? આપણે ‘એડવોકેટ’ નવા એજન્ટને કલમ છે કે ‘એડવોકેટ’ આ દેશમાં પોતાના કલમને કલમની અને આર્થિક સલાદને જુલ સમાન કલમના કલમ અને પોતાના મોકલની સાથે મળતા

અભ્યાસવાળા આગળ છે. આવી જાતના ભેદને અપગા
રૂબરૂનાપીઠ કાઢીને તરફથી સ્વાસ્થ્યવિદ રીતે ધણેજ નેદરે
આશવાળા આગે છે અને તેઓને ધણેથી રીતે માને છે. કે
જે વસ્તુ ૧૬૨૭ ના રૂપરત્નનું કોઈએનેટના પ્રાચીન વિદ્વાન છે.”

નવા કોજન્ટનો સત્કાર

ନାଥାଳ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରନାଥ ଟ୍ରଷ୍ଟିରୁ ମିଳିବ।

નવા એલેન્ટ કુંવર મહાનાજીશ્રીએ અને પુત્રાણીનો સહકાર કરવા અથા મુલના સાથે સામા પ્રાથ યાત્રે વીઠારીયા દેડીટના શેમલ પીઠ્ઠર 'યેલેલમા નાદાલ પ્રનિલન થામેલની મારીબ મળા હતી. એલેથી દોલ વાંકાર બરાલ મથો હતો. પ્રલેલનના કામમાં શેકામા દોલ યાત્રા કરમના મેલ દરદર એલેન્ટ અને મેલમે ૫૦૦ દાલરી ભાપી હતી.

194100-5

મી. સોરઠાજી રૂ. ૧૮૮૭ની મુદ્રાપરચાલેથી આપણ સરતા
જાણીએ કે, ગાદાજીની હોદ્દી કેમ તરફથી કુંવરે જાન કુંવરાણી
મદારાજસીમને કું જાનઃકરણથી આપકાર આપુ છે તા
દુર્ગા રેડીએ ખાલી મુદ્રા રવાન કુંવર મદારાજ તો જાણી
પ્રતિષ્ઠિત પુરુષ તરફથી લેવાય છે એ જાણી જમને મલોજ
આનંદે કાપ છે મિનિર્તી ગાદોદી પદ્ધતિ દેવજાળે, કિના
પારના હોદ્દીમતિ જમતા પ્રતિષ્ઠિત તરફથી પદ્ધતિ સંગમ આજમે
જાણી લેમતા આ દેશમાં આમગનથી અંખને રખાઈ
આનંદે કાપ છે

અમારા પ્રાથમિક મહેમાનો સાવધ બનીને સારા વખત માં 'મધ્યી કોબી', રૂબરૂ ટ્રાંસપેરેન્સી' બાયબુલ' બાઈબલ' એન્ડ 'રે-પુર્સ એક્ટ' રિપોર્ટ વગેરે ના બુક 'વર્ક બુક્'ની અધીસર છે. 'એ કાયદો 'પ્રજ્ઞ' પ્રેરણા વગેરે છે. બીજાંયા ફોર્મ 'છે તે કરતાં તેમાં રિપોર્ટ કરે છે. ગોર રીપોર્ટ કરના મુખ્યથી એ પ્રાંતના ગોરાની દુનિયા દીક્ષાને વેપાર અને રહેઠાણ કરતાં સર્વેશ્વરના ઇલાલા કરવાની હતી. તેને 'આર' કાયદો મેળો હતો પરંતુ બાયબુલ બાઈબલ' એ તેના વિશેષ રહેલો જીવાયા તેના અન્ન થયો મહેલો. પરંતુ આજે જ દલવાર આટલો વખત મુખી તેઓને માથે બેઠો હતો તે તેઓને માથે પડી છે.

નારાયણે આપણા જાણીએ આ દેશના તેઓના કલિદાસ
માં કહ્યું નેકિ એવના તેવા તપતનામી પસાર વધ રજા છે.
આપણા દબને જાણીએ બેસાર છે. મરકાર અને અનુની
સીવાલીકીના બધાને અન્ય કોને તે માટે નિવાજામે તેકરી.
જાના કહ્યો જોઈ રહી છે આરે કીકીએમે માટે કહ્યું કરતી
તથી. 'તરે કુના રેકી બેસાર નિરકરમ કમી' તરકયા બાજન
પામાં આપણા કીમમાં કનેકના સાચી દેહસો જાણીએ અને
બહેનો અમી અન્ય છે એપરજા આપણા જાણીએપર દેહક
સાચ છે તેને જવાબ આપી કહે છે. જો કે જાણે તે મંદી
ના પસાર અને અનુકારી રજા કીએ તે કુનાના કારમાં વર્ગ
રહ્યો છે અને બેકારી રેકે વર્ગના સામાન્ય રીતે છે જના
જેકરી રહ્યા ત તે રહેલી છે કે કાંઈ. માટે નેકરીનું રેક
કાર બંધ કરી રેકમાં જાણી છે અને પુનીવન મગર તેજોનું

સંકેદ દુર કરવાને કચુંજ ભરતી નથી.

[illegible]

જાણી દેહનાં અંતરેથી પીડા પડ્યા કામદાશી, હરી જામારી
પ્રગટિત અંદાપર્યાયે આવી છે. અગ્નિ આંતરણ વધી જલતા
નથી જામારાં જાણીએનાં રિપતિ સુધ રવાનાં જામારાં દેહ
પ્રવાનતો ખોટી અર્થ કરવાયાં જાણી છે. જાને તૈયા જણાવિલ
જા. જૈરસમજુતીથી હોદો ગ્રામ અને પુરોપાધિતો વચ્ચે ખલ-
રામે જાળ છે. જા જૈરસમજુતી દુર થઈ જાગ અંદી આંતર
છે કે જાને જામે જાણીએ જા દેહનાં જાણીને મારે મંચે પેલી
કામ કરતી મધ જાણી

આ દેશના પુરાણને અને દોહાને માથે આવના
ના કાલોડ તેમજ સર કુર્મી રેડીઅ સીકા કાળા આપે
છે અને દુ આલો રાખું છું ૧ કુવર મદારીસીમ અને કુવરાણી
એ મોદસોરી માંને પાને મજબુત બનાવ્યો. દુ આલો
કરી નર્મો તેમ મજબુતની જુલમ. ૧ કંઈદો પચી ઉત્તવળ
છે. પુર્વે આશિકામાં તેમજ સુદર કોમ પાત્તવેલી છે કોડ-
રતનના પચ તેમજ પચી બજાવના રગનાં કોલવેલી છે અને
ને ૧ સાલિય આશિકામાં રમના ખાંભા પચી મુદામીના રહેલી
છે કોતા દુ આલો રાખું છું ૧ તે મુદામીને તેમજ પચેલી
વજા રકકે અને ને ૧ તેમજ કોડ સદામની પ્રતિ નર્મ
હેલી જતા સાલિય આશિકામાં કોડાનેના પ્રથમે હમેલી પ્રથમ
રમના આપશે. દુ મેજબુતને ખાંભો આપું છું ૧ કોડી રામ
ને ૧ પોતાના વાજથી હોતે માટે હમેજા કુતેલીની કોડી
જતા તેમજા રામના હમેજા મેદામાર થશે.

‘કુવરણી’ રેતાની અવધાન પુત્રે કરી દીધે પાછા ફરવાં
 પદપદ મ. આદે આવી તમા હતા તે બાજે આપણે આહુતિ
 અર્ચના હતા કે તેઓ પહેરે વધે આદે દીધે સરનારે એકાદ
 નાં શુદ્ધિથી તેરી આપણી વચ્ચે આવવાના છે. બેને
 તેઓને જાતઃકરણથી આવહાર આપીએ છીએ અને ત્રીજા
 એકાદ રેતાની પછી પદને સાથે મળે આપણા છે એ એક
 મળે. પ્રથી મળે છે એ, કમક મને આવી છે કે, તેમ તે
 આતિ મુરદમ ક. મેં તેઓ તેમને મળ્યા મહામાર મળે પહેરે,
 કવરણીનું કુ આનો અર્થ હું કે તેઓ જે કંઈ વચ સમાધિ
 સવાના કાં ઉપાદેશ તેના આ દેશની કોઈ મળે તેમને
 જાતઃકરણથી અવહાર આપશે.”

બી.જી. બાપજી

ગાથણી કરનારા બીજાં 'ભાઈ ભાઈ' પ્રેસર્સ એ પ્રિન્ટરશ્રી,
જે. હર્ષદેસુ ગોરદે, ઉર્મિર ક્ષિત્રી, પશ્ચિમ બેંગાળી દવાળા સત્યાગ્રહી
બંને બી. કે. રાઈ કલા.

તા. ૧૫૬ મેંબરન્ટ નને તેમના સમંવરિતને પ્રમુખે દાર
તેના સંચીજી સમી દવા.

કોઈપણ સમયે

तापक इत्यादि वस्तुनां प्रयोगादयः मायाकाशे तेभ्यो
वर्तमानौ क्षेत्राणि व्याख्या कृता. येन तां भाषायां तेभ्यो
व्याख्या कृतः

તમારા મુંદર આવકારથી અમને ધણીજ અમર થઇ છે. આ મોટા કૌશલ તમારી હાજરીથી ચીકાર કરી રહ્યો છે તેમજ મને આપ્યું છે એવું નથી પણ તે સ્થાન દેશના તમે તે દેશને જતી જાણે તેને માન આપ્યું છે.

મારો કામની મુશ્કેલીઓ હું સારી રીતે સમજું છું અને આ પર મેં વધાર સંજોગો વિચારેલા નથી. એ કાલેથી હું આદિ કારણ પ્રેમથી છું. હિંમતવારના દોહીઓના અને ખાસ કરીને સાથે આફ્રિકાના દોહી સત્તાઓમાં હું રમી રહ્યો છું તે અને ખીજું બી. એન્ડરસને. અમર.

આમવાના વાપણકારોએ દોહીઓને આ દેશમાં મુશીબતો ઓમવતી પડે છે તે વિશે ઓલી મના. એ હું સારી રીતે જાણું છું આપણા કમનસીબે જીવનમાં જે સૂચ સમયેથી ખીજી કોમો ભોમવે એ તે આપણે નથી જોવાની કહતા. દોહી સત્તાને તમારી મુશીબતોથી સારી રીતે વાકે છે અને હું જાણું છું કે તેને ધણી મિત્રા કામ છે. દોહી સરકાર અને તેના એન્ડર પોતાની વચની અમર પુરતી નથી પાડી કહતા. તમે તે સમજી અને તેને મટે દિલસોજી મરાવી કહો છો.

અમે વિરોધી કહી કર્યો છે જાણે અને ધણી વખતે તેના અપ્પાસ કરવામાં આવે છે. આપણી સમજી મુશીબતો છતાં મને હમેશાં એટલું નો વધાવ કરે છે કે તમારું સુધી કરાર છે આ સુધી સમ. હવે અને નામ દક્ષિણ એન્ડરસે માર્ગ કાઢે જાણે અને કંઠાળાકરેશો તેમ પરંતુ આગર પરિણામ સાફ આપશે.

આપણા કામને મેં એક દેશમાં નાંદ પણ અનેક દેશોમાં જોયા છે અને તેઓની મુશીબતો એક છે અને સીતળેલી છે પરંતુ તેમ જતા પણ સ્વકસર અને કલમના તેઓના ખાસ મુશીબતો તેઓ કરેલાં કારણ વધી કહના છે. આ તેઓના મુશીબતો તેઓની સામે દેશ વચ્ચે કરેલાં છે અને તેઓના વિરોધીઓ તેઓના ઉપર મુશીબતો નાખેલી છે. પરંતુ હું ખરા જાણકારથી માનું છું કે દોહીઓ નાંદ કલમના નથી અને કહ કલમના નથી. હું જાણું છું પુરતી થઈ છું કે તમારામાં સંધ છે.

આ દેશમાં સારી તત્ત્વ રાજ્ય એક ખીજાનું ઈંદરમાં વધારે સારી રીતે સમજવાનું મુશીબતો તેમજ દોહી વચ્ચેના સંજોગ તત્ત્વે કરાવવાની રહેશે. દોહી સરકાર તરફથી મારી ઉપર નાખવામાં આવેલી કરતોમાંની આ એક અમલની રાજ્ય છે. એ હું અવારનવાં અને ધાવધાં પુરતી રીતે જાણવીક.

૧૯૨૭માં કામોજી આ દેશમાં આવ્યા તે વખતે મહારાજા માધીકરે તેમને ધણી દરદર તેઓ સાથે આફ્રિકાના દોહી-ઓના કહેવાના છે કે તેઓએ એન્ડર પાસેથી મોટી આજ્ઞાઓ રાખવી નહિ. તમે જાણો છો કે મારી પાસે કંઈ જાણ નથી. હું પણ તમારા જવાબ છું.

અને પરંતુ તમે મારામાં જોઈ રાજ્યો અને જાણે કે હું તમારા જોવાના દોહી છું. અને તેજ દોહીઓને દેશોજી કરાવવાનો વતી છું કે તે એક દિવસ પુરતી સંસ્થાને રાજ્યને ઓમવતી મશે. પોતાની રાજ્ય જાણવામાં એન્ડરને સમારી માનતા અને મદાની ઉપર અવરુપ આજાર રાખવાના પાડી.

આંતમાં એન્ડર જાણ્યું કે હું મુશીબતોની મદદ કરેલો છું અને સાથે આફ્રિકાના દોહીઓને ન્યાયી વતીક આપવાના

સમજમાં દિલસોજી કરાવનાર મુશીબતોની સંજોગ વધતી જશે એવી મારી ખાતરી છે.

કુંવરાણીનું આપણું

આર બાદ કુંવરાણી મદારાજ સમિતે કુંડ અને મુંદર આપણ કરતાં જાણ્યું કે અમે અને તમે એન્ડર જાણે અને તેથી તમારા કામોમાં અમારા પણ સમાવેશ છે.

કુંવર મહારાજ સમિતે મુંબઈની વિદાયથી

મુંબઈનીવલ ઇન્ડિયન સીટીઝનશીપ એસોસિએશનનો મેળાવડો

નવા એન્ડર કુંવર મદારાજ સીમ મુંબઈની વિદાય થતાં કાંતી મુંબઈનીવલ ઇન્ડિયન સીટીઝનશીપ એસોસિએશન તરફથી તાજ મદારાજ દોરેલમાં તેમના માનમાં "એટ હોમ" થયો હતો.

મુંબઈના પ્રતિજ્ઞ નામરીકો હાજર થયા હતા. સર ચીમનલાલ સેતલવાડે પ્રમુખસ્થાનેથી જાણ્યું કે એન્ડર પછી મુંબઈ અને એન્ડરમાંથી રથાન લેવા જાય છે અને પોતાના દેશ પ્રાચીના કાંઈ પ્રેમને લીધે તેથી તેમ કરવા પેરાયેલા છે. આ એસોસિએશનનો તેમને સંપૂર્ણ દેશ છે. હજાર તેમને અને તેમના ધર્મપતિને મદદમાર જાણે.

ના કાંતીજીની તખીયત સારી નહિ હોવા છતાં માંમથી કતા આપણ કરવા ઉભા થયા હતા. તેમજ સાથે આફ્રિકાના નવા એન્ડરના માર્ગમાં રહેલી મુશ્કેલીઓ વિશે જાણ્યું અને કહ્યું કે આપણે મદીને લીધે દોહી સવાસનું સમાધાન વધારે મુશ્કેલ થઈ છે. એક પ્રવારક તરીકે કુંવર મદારાજ સીમ મુંબઈ છે અને એજ વાતથી તેમને સાથે આફ્રિકા જવાનું છે. એ તેમના મુશ્કેલ માર્ગમાં સદામજાન થઈ પડશે. મારા અનુગમી હું કહી કહું છું કે સાથે આફ્રિકાના એ જોશો પોતાની રીત મજાગ સાગ છે અને હવે ખીસતી જોશો નવા કરાર કરતાં જુના કરારમાં ધણી માનનારી છે.

કુંવર મહારાજ સીમે એસોસિએશનને આજાર માનવાં જાણ્યું કે એસોસિએશનનો દેશ મળવાની ખાતરી અને ધણીજ દોમડ આપ છે. હું સાથે આફ્રિકા મારી સમજ રહેલા કામની મુશ્કેલી સંપૂર્ણ રીતે સમજીને જાણું છું. પરંતુ દોહી સરકાર અને દોહીના ભોખોનો દેશ કરે અને સાથે આફ્રિકામાં દેશોજી મુશીબતો જોડાના દિલસોજી અને દોહીઓના કદકાર મળશે તે મને નિશ્ચય નથી. સાથે આફ્રિકાને દોહીઓને સવાલ વાળ્યા છે અને તેને મટે હું મારું જાણું કરીક.

કુંવરાણીએ પણ કુંડ અને રશીક આપણ કરી મંડળપર સારી જાણ પાડી હતી.

આર બાદ કુંવર અને કુંવરાણી મદારાજ સમિતે કાર તેવા અર્થે કરવામાં આવ્યા હતા અને મેળાવડાની જમી લેવામાં આવી હતી.

અચાર્ય પત્ર

હંસવાલનો હોંદી જવલ

મહેરબાન 'હન્ડિઅન એપિનિઅન' ના અધિપતિ સાહેબ,
તમે એક એન્ડ ટેન્ચરનું શુભ વળગાડીને ફર્મા કરો છે અને મારા બેવા 'સ્વતંત્ર' ને વળગુ છે બાકી આખી ડામને તો કંઈ જાહેર થઈ નથી અને થઈ હશે તો ખ્યાલેજ થઈ છે એટલે જાણા જતી એક ખીખતના સ્કામ્ જોવા મંડી પડ્યા છે. અને શુભ કાલનાર શુભ વિના આખી ડામ વિમાસજમાં પડી ગઈ છે.

કેમિસના કહેવાવા આમેવાનોના કાંગા ડાઉ પક્ષ એજ કુત્રાઈ રાંવ પીચી વળગી પડ્યું છે રોતે ફેડે કે ડામ પાસે ફેડાવે કંઈ થઈ કંઈ નથી અને ડામને સમાજ આપવાનો માર્ગ પુર્ણ જાણા કામે છે. પછી જાણીતી સાહેબ, તમારા જાણા કામ સામેલે તેમ નથી. પણ અધિપતિ સાહેબ, જો તમને ફોં તો હજી એક ઉપાય છે.

તમે અને હું આપણે જાને કાહેર કાન્દર-સમાંથી સ્વતંત્રતાને પામેલા. સ્વતંત્ર કાન્દરમાંથી આવેલા એટલે તમારા જો વિચાર હોય તો આમે આપણે જાને જાણા જામલ થેલી કોરવીએ અને રોહા બાંધી (ખડી મળ્યા મમરા નથી) એક એક કાફ્ટનપેન અને એક એક રાષ્ટ્રીય પેડ લઈ ગામમાં નીકળ્યા અને જ્યાં તે જો ટેન્ચર, ટેન્ચરને રોહા જોરેર મચાવીએ જાને કોરવીના કામ આમળ ટેન્ચરના તમારો ફેડાએ.

આપણે પૈશાની તો જાણ પડવાની નથી અને રોહા તો કોઈ ખાવરાવથી સરકારના કાન્દરમાં જોની કને જો દશે તેની પાસે એક માંથી થઈ આપણું અને ગામમાં ફેડીશું અને જોજમાં મથા તો તો રોહા રોખવાની ચીંતાએ મંડી જશે. કાન્દર કોરોઈ થવા તો પણ આપણી જામલ થેલી તો ઉતરે તેમ નથી કામે કામજ છે. એક વાર કોરવી એટલે પછી કાંઈ એવી મથા નથી કે ઉતરાવે સમજાવતે?

આખરમલીમાં મીઠાની રાખ અને રોહા આવાની રેવ તો આપણું જાનેને પડી છે. અને તમારે તો ખાવરાવના મીઠાના દાન ઉપરથી મારની બીક પણ આગી થઈ છે અને મને જરાકર કહે તો તે પણ મલી જશે. માટે આપણને જાહોની જોજ કે જામલ આપ જામ તેમ નથી. મમરાશો નહિ અધીયતી સાહેબ, તમારી વાર વાર છે. મારી કને તો જામલ થેલી તેવારજ છે, હું તો ફેડાથી સાથેજ થઈને જામેલો છું.

સ્વતંત્ર.

[નિધિ—'સ્વતંત્ર' જાવાને તેવાર છે તેને માટે તેમને આશિર્વાદન. તેમની સાથે ખીખ કહેલા એકવાસ તેવાર છે તે પણ જાકાર પડે.—અ. ઇ. એ.]

પરચુરથ

—જાનકામાં વાપ અને સુવાવાથી ૧૬ માથુસો મરજ પામ્યા.
—મીસ જીપુ એસ. માટલીવાલા કાંદરનાં કાન્દરપણમાં ખારીકરની સનદ મેળવી ખારાના કોમાલની યવાને સેક્રેટ કમેન્ટાવોમાં રોજન અને કાન્દરટીકુજન લોખા પહેલા પર્વમાં માનકાલીવ પાસર કનાર પારસી જાનુ એકલાજ કવાં. મીસ માટલીવાલ એક બાકોલ વિમાની પણ છે.

—દિવાસજીની પેટીપર જાનકાકાંત્રિ જિત આપવામાં આગ્રુ ફેવાથી તે દિવાસજીની પેટીએ જાવ કરવાનું મધ્ય પ્રાંતની સરકારે જાહેર કર્યું છે કારણ કે તે જિતમાં રીપુરી જાખતને સમાવેજ થાવ છે જામ તેનું માનવું છે.

વિવિધ સમાચાર

કાન્દર—કાન્દર વા. ૧ ડીના દિવસે હોંદીએના જાવા માં સવગા રસ્તા પોલેસ કાફ્ટનપર જાવા જાણાથી કે જાવા ખેતીવાડી અને જોજે મીક પ્રકારેન કરવાનું છે. જામે જાણવા નહિ ફેડાએ તો જાવા પ્રકારેનો આપણા જામલો તરફથી જા ત્રીજી વખતનો પ્રવાન થશે અને જાવકાળના અનુસરપરથી અનુમાન કરી કાજ છે કે તે થલુજ ફેડેકમાં નીવડશે. હોંદીએ સામાન્ય રીતે તેમાં રસ લેતા થઈ મથા જાણા છે. અને થવા કોસાલી જામલો તથા જાહેર પ્રકારેનો માટે જાસ કાજાથી વરણો. તેવાર કરવામાં રોહાથેલા છે. જા રીને કહ્યું તો પ્રાંતની જાકીરાવ જાકાર પડવાજ તેની મેલાએ તેમજ નાના-ઓપર મારી જાસ જોવામાં આવે છે ખીખ કાલાને માટે નહિ તો જાકાલાને માટે પણ પ્રકારેની પ્રકારજ કરનારજાને આશિર્વાદન થઈ છે અને જાવકાળથી પ્રમીએ છીએ કે તેઓની મહેનતનું ફળ એવું નીપજશે કે જે માટે તેઓ મમર થઈ કહે.

કાન્દર લાંબન હોંદી સોસાયટી—જા સોસાયટીની વાર્ષિક જાવરસ મીટીંગ તા ૧૧-૭-૩૨ ની જાને સંસ્થાના ફેલમાં મળેલ. અધિકારીઓની કદર સદ રીપોર્ટ અને જોજામલીટ મંજુર થવા જાક રા વસ્તુલ ફાજવા પ્રકુપપડે, નીએ જાણાવેલા કાવવાકોરને જાલુ વર્ષ માટે જિલ્લ કરવામાં આવેલા પ્રકુપ રા. ડી. બી. પરજ, ઉપપ્રકુપ રા. ડી. જાવજ, મંત્રી રા. જોજ. ફરી, કાકમંત્રી રા. જા. મકેનજ, જામલમાં રા. ડી. વસ્તુલ અને રા. ડી. બી.આ. કમીટી: મેમ્બર ડી. જામ-વાન. ૧. પ્રકાજ, વી કાજ, જા. નરસીદ. ડી. જાવાન, પ્રાંતુ પ્રાંતુ અને ફેડાવાલકામ. તમા રા જા. જોજ. વાવડીવાને મહત્તા ફરડીની જામાપર નિમવામાં જાવ્યા કતા.

વા. ૨-૭-૩૨ ની જાને એક માસ મીટીંગમાં પ્રવાસી યુવક જોજાજ સોમજવાને સંસ્થા તરફથી પારિતોષક સહ માનવજ આપવામાં આવેલું જે સામાર સ્વીકારી જિલ્લ થવા કતા.

જાહેરને વિનાંતી કરવાની કે સાવજનીકે સુખનાએ જાજતા જ રજો નહિ મોકલતા પચગકાર સંસ્થાના પોસ્ટ મોકલ કાન્દરના કીરનાએ જાને તાર ૧૫૭૬ જોજાફેડ' સ્ટીટપર કરવાથી તેની સંચર વપરજા થઈ કહે.

કાન્દરના એકરોને કાન્દર લાંબનની જાહેરનાની મદદ—કાન્દર જાનની હોંદી જાહેરોએ કરવામાં પ્રવર્તતી જોકારીને જામે સ્થપાયેલી રીલી કમીટીપર મોકલવા માટે નીએ સુજાવ જોજ આપી કતા:

મીમલી નંકોર, જા. મેવાલ થી ૧૦, મી કુવર ખાંડ પ્રકાજ થી. ૫, મી હીવાળી મીરપર કલા થી. ૫, મી. પારવતી જા. ફરીકાઈ થી ૧૦, મી પ્રેમ કુવર જોજાજાઈ જાલુ થી. ૫, મી કાન્દરજોન મેરાર નધુ થી ૧૦-૭, મી. જોજા કાજાજાઈ જાહેરજાઈ થી ૭ મી. પ્રેમ કુવર જોજાજાઈ જાલુ થી. ૫-૭, મી. રેવા જોજ. કરસન થી ૫, મી. વ્હાલીએન જોજા કાજ થી. ૭, મી કાકીએન જાંજા ફેડા થી. ૨-૬, મી. જોજા કાજા જોજા થી. ૧-૬, મી કીરાજોન જાવજ જોજા થી ૫, મી રેવાજોન નાથુ જા. થી ૫ મી. વ્હાલીએન જોજાઈ મેરાર થી. ૫-૭ મી. પ્રેમીએન

જનમદ મોસાદ રી. ૫-૪ અને ડાહ્યીબહેન રી. ૩-૧.
—ક્રમ પા. ૪-૧૬-૮

યુનિવર્સિટી હાઈકોર્ટ મંડળ—જો મંડળની મીટીંગ ગયાં મેનાં ૨૬ જીએ ગળી હતી જે વખતે બીજી કામ થવા બાર મંડળને મારે હોય બધાવવાની જગ્યા થવા તે બધાવવા સાં મંડળે થવા હતા અને હોયો ઉધરાવવામાં આવેલાં પાઉંડ ૨૦૦ નોંધમાં હતા હોય બધાવવા સંબંધી કામ કરવા એક હોય કમીટી નીમણ છે જે નામેના સભ્યોની બનેલી છે:—ડી. આર. પટેલ પ્રમુખ, બી.આ.આ. કલ્યાણજી ઉપપ્રમુખ, હનુમનજી મોવીદજી બળનચી, જમીનદાસ રતનજી બલસાસ મંત્રી, અને હલુભાઈ મનજી, બી.આ.આ. કલ્યાણજી અને વનખાજી-આઈ કરસન મેમ્બર.

૨૧. જેઠાણી સંમતિયાનોં સંકેત—યુનિવર્સિટી હાઈકોર્ટની એક મીટીંગ જુલાઈ તો. ૧૭ મીએ રા. જેઠાણી સંમતિયા સાહકસીરેને સંકેત કરવા પ્રમુખ રા. ડી. આર. પટેલના પ્રમુખપદે હોય મળે હતી. બાક જેઠાણીની દીમતની વારી કરનામાં ભાવજો થવા હતા અને દુલથી વધાવી તેમને બી.ગ. ૩ જેટ આવવામાં આવી હતી. બાક જેઠાણીને થતા કબજામાં આજાર માનો હતા.

ઈન્ડિયન મોરનીશ મારકેટ રેકૉર્ડર્સ એસોસી-એશન—જો એસોસીએશનની મીટીંગ ગયાં મેનાં ૨૬ જીએ પ્રમુખપદે હોય કરવાની ઈન્ડિયન મારકેટની સામે મળે હતી.

મોરનીશ મારકેટમાં કાલમાં જે જી તથા પ્રમુખ જેવાર હરી રહેલા છે તે તમામને નવી મારકેટમાં જગ્યા મળવાની મામણી કરવા કારખર એસોસીએશન સાંચે ટી રમ બાજુમાં જાડીઓ કરવા, અને કાલમાં સાંજના પામ વાગ્યા પછી એસ-નાર જી તથા પ્રમુખને જટાકાવવામાં આવેલા છે જેની તપાસ કરવા નીમેના સાહકોની એક કમીટી નુદવામાં આવી છે:—મેમ્બર ડી. આર. હુડ. સેક્રેટરી ડી. આર. બી. મહારાજ અને ડી. ડી. જ. દેસાઈ, ટ્રેઝરર ડી. રમજાજ, મેમ્બરો મેમ્બરો ડી. જી. નામક આર. બી. સોમ, રામજીવન.

સુરત આર્થિક સંગીત મંડળ—જો મંડળનો બીજો વાર્ષિકાગમ થોડા દિવસપૂરે મુજબ ખાતે સુરત હોટ એસોસી-એશનના હોલમાં ઉજવાયો હતો. કવનારે કામ બાર સેક્રેટરી અને ટ્રેઝરર પોતાના હવાસો રજૂ કર્યા હતા. અને સંચીટથી કાલર મેમ્બરોના ગત રવિવાર કરવામાં આવ્યા હતા. મી. એમ. બી. નામક સંગીતના મંડળમાં સમજાવી સંગીત મંડળને પોતાની કામ મારે કમિન્ટેન આવે હતું.

સુરત આર્થિક સંગીત મંડળ—જુલાઈ તો. ૨૬ મીએ ૮૫ કરીન રહીકપર આવેલા મંડળના સુરત જુલના નરીક માગવસી મામણીની જનરલ મીટીંગ રા. બી.આ. આજના પ્રમુખપદે નીમે મળે હતી જે વખતે મી. સુરત માગવસી સમો નામનું મંડળ સ્થાપવામાં આવ્યું હતું. તેના મંડળીઓ નીમે પ્રમુખ સુરતના હતા:—પ્રમુખ રમજાજ હરી ઉપપ્રમુખ પ્રેમા બવાને. બે. સેક્રેટરીના મીડી પ્રમુ અને ટ્રેઝરર વાલજી, બે. ટ્રેઝરર ગજા કાનજી અને કામ પ્રમુ મોડીટર અમામ-હાઈ મીડી, કમીટી: કલ્યાણ આસજી, નયુ પરસોમવ, નાનજી વાલજી, માવન મોવાર.

મરહુમ હુસેન કાસમની એસ્ટેટ—મરહુમ હુસેન કાસમ જેઠી જુલાઈ તો. ૧૭ મીએ કરવામાં મંડળી ગયા તેમની પા. ૧૧૧૧૩-૨-૬ ની એસ્ટેટ મુજબ થવા છે. તેમના વધીવત-

નામાં મરહુમ પોતાની જે પૈસી અને એક પાત્રો પા. ૫૦૦-૫૦૦ આપી મુજબ છે અને મુજબની એસ્ટેટ તેમના વિધવા, છ દીકરીઓ અને એક દીકરાને અમુક કરતેથી આપી થવા છે.

મંધીજ અને નેપોલીયન

બે મહાન નેતાઓના ચારીત્રમાંની નીકળતા વીરધી સુર

(લેખક—કાંડ ૫. બેકર)

૧૮૧૫ માં ફ્રેન્ચ નેપોલીયનને એક મેકાવ રાપુમાં ફ્રેન્ચ-કો દીધા. ૧૮૦૧ માં એક કાલી મત્તમાં મહાત્મા મુખીને મરોડા નેજમાં પુર્વા અને પુર્વસાચીતુ મુજબ મરણ એકમ હતું. જો, અને જોએ એ રજાપીત ભૂમિ, મરોડાપુરને બધ માં વાળી દીધી હતો. પરંતુ બે મરુમામુખીને જાત જાતે છે નેપોલીયન તે બધે સત્તાન થીબર હતો. તે ફ્રેન્ચમાં મરુથી મરુક હતો. મંધી બધેથી પ્રભાવકાળે થવા કારણે જ ફ્રેન્ચનાસમુજ બધા છે. નેપોલીયને પોતાની સત્તાને પકડાને બેરે જમાવી હતી. તેણે પોતાના જનરલને મારાંમિ મનાવ્યા હતા અને તેમને એક વર્ષમાં ૧૦૦ લાખ ફ્રેન્ક નેરવી મેટી રકમો પક્ષ આપી હતી. બધેકે ફ્રેન્ચ, બધેને તેણે રાજ્ય દીધો સર હરી હતી. મંધીએ પોતાની સત્તા આખીક આવના જમાવીને જમાવી છે. તેમણે તે જમાવે બોલ બોલ મેટુ કરવાની તક આપવાનું વચન આપ્યું છે. નેપોલીયન એક મનવારમાં તેની કાલી સત્તાની તાજ રહેથી જુલ નીકળીઓ સાથે દેહરે મળે. મંધી નેજમાં એક પોલીસ મોટરમાં કમરથી મુદ્દા મરણ વચ મળે ફ્રેન્ચ હાંત સાથે કરવાનું બધ અને મરણો બધે નેજમાં કીડાજના.

નેપોલીયન પોતાના હેલ્થ જુર્વ એક મહેમણું તેમણે કરવામાં આવેલ જુલેલાતુ જુલે જુલેલાતુની મીડીત કરતાં માળ્યો. મંધી એક વધ બીજમત્તાર રખર નેજમાં કાંતે છે. વીચરે છે અને જાવી મારે પ્રર્થના કરે છે. નેપોલીયન દેહરમાં એક-ફ્રેન્ચ માળ્યમ તરીકે મરણ પાડ્યો. જે મંધી મરોડા નેજમાં મરુ પામે તો તેમનો જાંત આખીક જીવસને લેખાઈ.

નેપોલીયનની બેઠાણી મત્તોવોચી સંભવેનવ તેના મરુ પહેલાં બીજમોમ મધ મળે હતી. તેમણેને મારે તેણે સ્વાર્થમાં સુર્વ સમસીકાસનોમાં ફ્રેન્ચ સ્વીકરવ કરતીમાં જુલ છે જેની માંડી મરુ તેણે પોતાને એક મારાંમિ તેણે પ્રાણથી તેને જો દીધો હતો તેને મેસાચો હતો. મંધીના પ્રેમનું સામાન્ય દીવસે દીવસ વધતું જાય છે. તેમને પ્રભાવ નેજોની દીડાણો જુને પ્રર્થાક દોષથી પર છે. તેને સ્વજ મંધના નથી અને જુલવની કાક પક્ષ મત્ત તેને કાળી રુ એમ નથી. બે મંધી આજે મરુ પામે તો તેમનું પ્રેમરાજ્ય આત્માના સામાન્યમાં વીકસરે.—"સાંજ વર્તમાન."

આવાર

ઈન્ડિયન ઓપિનિયનને મળેલી નીમેના જેઠી રકમો કામજુર વિવહારીએ બીજે. એમ. ૮૫૫ પાઉં એસોસીએશ રી. ૫. રા. બી.આ. ૬૫૭ તથા રા. પી. કાલા વરેથી પા. ૧.

ગીતા મંથન

(સિંધુ-વિદ્યારણક પદ્મસામનાથ મયુરવાણી)

(મયા અંકથી ચાલુ)

અધ્યાય ૨ એ

(૩૫) શ્લોક ૭૦ થી ૭૧

"દુન્તીયુગ! ને પુરુષ કાલિને પ્રજ્ઞાનો દોષ, તેણે મનમાં ને ને કન્ધા ભરારે ભરારે ઉઠે તેની સાલજ ગાંઠા કયે ન માંહે. કયો પુરુષ કાલિ મેળવી કહે છે, અને કયો મેળવી નથી કહતો તે હું કહું છું તે અવિજ્ઞ."

"અર્જુન! જેમ અમળ આધારવાળા સંપ્રદમાં નદીમાંના પાણી સતત આવેજાઈ કરે તે જતા એ કદિ યોગ્યજન બરાબર કયો એમ બનતું નથી; સદૈવ એ અપુરુષ રહે છે; એને, નથી, મુજ રસાવે મંભીર છતાં, એની સપાટીપર સદૈવ કુપવાટ, ભરતી-એક, મોજાં-એકી અકાંતિ અમંતીજ નથી; તેમ કાશીનાગીરી પાછળ સમીચા પુરુષનું ચિત્ત આત્મારૂપી અચળ આર્યવશ્ય રહેછું અને રસાવે મંભીર દોષાં જતા, હવે જહુ વાંઝનાએ સેવી, હવે જહુ એમ કદિ તમે મનુષ્ય નથી; અને કદિ કાલિ મેળવતું નથી. ૭૦"

"પરો, સોમ! જે પુરુષ સર્વ વાસનાઓનો ત્યાગ કરી, તિરસ્કૃત થઈને વર્તે છે, જેના મનમાં આ મારું અને આ મીઠાનું એવો બેદભાવ નથી. જેના મનમાં દુઃપણનો મદ નથી, અને, તેથી, 'હા તો હું નાંક, હા તો એ નહો.' અથવા 'અમુક કાંઈ મારે કાંઈ પાર મનુષ્ય ભ્રમ્યો,' 'મનેજ એની મિહિના મદ મળતો ભ્રમ્યો,' એવા આશયો નથી, એવા પુરુષનેજ ચાલિ પ્રાપ્ત થાય છે. ૭૧"

(૩૬) શ્લોક ૭૨

"મારા આત્માસમા અર્જુન! અઘરવશ્ય થવાની ને રિશ્તિ કહેવાય છે જેને આત્મનિષ્ઠા કહે છે, ને જીવન-ચક્ર-પથમાંથી હઠા કહેવાય છે, અને રિશ્તપ્રયત્નનો ને મેં જહુએ કયા તે એકજ છે; અર્જુન! સત્ય! આ રિશ્તિએ પહેલેજા પુરુષને શું કરવું અને શું ન કરવું એના મુકરમ્ય થતી નથી; જેમ સાર દર્પણમાં પ્રતિબિંબ સ્પષ્ટપથે ઉઠે છે, અને ઉના વાર જામંતી નથી, તેમ એની પ્રુકિતે કર્તવ્યકર્તવ્યનો નિર્ણય સ્પષ્ટપથે અજાય છે, અને અણે પહેલેથીજ વિચારી રાખ્યો હોય તેમ તત્કાળ ઉઠે છે."

"કેવલેમ! આવી રિશ્તિ પ્રથમપુર્વક પ્રાપ્ત કરવી પડે છે. એજ જીવનનો સ્વભાવ થતી આજ એમ જહુ ભ્રમ્યો, મનુષ્યના જીવનનું એજ સાચું પ્રયેષ અને કર્તવ્ય છે. જીવનના અંત સુધીમાં મે. આવી રિશ્તિ પ્રાપ્ત થાય તો અન્ત સાર્થક થાય. આ રિશ્તિમાં રહીને જેને દેહ છૂટે છે તેજ વિજયને પામે છે જેમ નદીઓ અમુદમાં પહેંચ્યા પછી આ મંચા, આ

"૭૦ માં એકેના અન્વય મેં સુદી રીતે કહ્યો છે. એ વિદિન વનિકના એવામાં આવશે. સામાન્યપથે ચાલ્યા યરજના પ્રાપ્તિત જહુ આગળ ધુણવિરામ હોય, અને વક્તવ્યકર્તા (સાંતિસંગીત) એમ મીઠું સ્વેતન વાક્ય હોય એવો અર્થ મેલાવવામાં આવે છે. મેં આ રીતે અન્વય કયો છે. તદ્વત્ સર્વે કામ્યાઃ ચં પ્રવિશન્તિ, સ કામકામો સાન્તિ ન મપ્રોતિ. ૧૧૩૩૩ એમ કદિ કોવ હોતો નથી, તેમ એ પુરુષનું ચિત્ત કોવ હોતું નથી."

તાંથી એમ અકિન્ન રાખતી નથી, જેમ સુદા છૂટી છૂટી મજ પથપુડામાં પહેંચ્યા માદ આ મોઝરાનું અને આ મારિ-નતરનું એમ અકિન્ન રાખતું નથી તેમ આ પુરુષની ચતુર-કલિત નિષ્કલ્યાણી અનંત-અપાર મહાધી બિન રહેતી નથી."

"પ્રમાનુભ! તેમ અને પાણીને એમાં કરીએ તોયે ને એમ બીજામાં બળતા નથી. પણ સુદાઈ રહે છે; અને, તેથી, તેમ અમોદલી વસ્તુને પાણીથી બીજવના પહેલાં તેના પરથી તેમના ચિત્તક કાઢી નાંખવી પડે છે; તેમ, અર્જુન! વાસનારૂપી વૈભવા પર નીચે રહેશે એવન્યનો અંક અઘરથી વેગળા રહે છે; એ નિશ્ચય થોવાય જતા એ અઘરથી નિવાળુને પામે છે. ૭૨"

અધ્યાય ૨ એ સમાપ્ત

"નોબલ પ્રાઇઝ" સ્થાપનાર તથા તે

જીવનનાર

(બખતાર:—"દીરક")

કોલર આલફ્રેડ નોબલ, સ્વીડનનો એક દલાવળો અને મુબનેર દોવાથી કાચેળો પહેલ વહેલો જનાવી તેના પુરુષજ પેલા કમાન દોલતમંદ થયો. ૧૮૬૧ માં એના મરજ વખતે મોટી રકમ આલુએ રાખી તત્કાલના તરાવત વખરે દેશ પરદેશનાં મેલ પણ એ રે પુરુષ પોતાની મટા સુકિથી પચીજ કપમોગી અને લમસા શોષ બીજા કરે, અથવા તે મોટા કવિએ, લેખકો નામીયા સાદિતીયા બપી દુનિયાનાં લોકને આકર્ષિત સમાન થઈ પડે તેવાની, કદર જીજીને રર માલ દોલ કામ્ય રચિયા જીરજી પાદકાલી ધનામ આપવાનું કરમાવ્યું છે. એમાં પાંચ જુડા વગેરે માટેના છે.

મેલ, કરીએ રેફિમની કિંમતી માટ કાંધા કદાવા માટે આ ધનામ જીજી હતું.

કોલર, કમ્પેએકને મનુષ્યને ત્રાક કરવા માટે પનવામમાં એને હુકરી ક-તેદમંદ શોષ કરેલી તેના સાથે આ ધનામ મળ્યું હતું.

પ્રેરિકરો, રુદ્ધજન, પેરી તમા મુલોગી અને મેદરજિ-કરો જુદી જુદી મેસોમાંના રજકથો અને તેનીપૂર તમાવજ કાચેલી હજ અને અન્યાયામાં નીપજતી અસરોની અમસની કાંધા કરવા માટે આ ધનામ આપ્યું હતું.

કોલર કમસને જનવરણપર પ્રયોગ કરી નવી શોષ કરવા માટે.

કોલર નીકમ, મરદાત તામે સ્વીકૃતના જુક અપુમ રહીશે દરિઆમાંના પદકાપરતી લીચ કાંકી કવર પહેલી એસાટીલીન પ્રવાહાની જાગા મુકવાની શોષ માટે.

પ્રેરિકર રીચાસને પદાર્થ વિજ્ઞાન કાજની શોષબોજ માટે ૧૮૨૮ માં આ ધનામ આપ્યું હતું. અમારે ૧૮૨૮ માં જીવા જ હોમ સાઈ પેરીસનાં મુકે કી જોમલી તથા જી. મેન નામના કમ્પેએક ધનામ મેળવ્યા હતા.

અરમન એમકે હર યોમસને કમ્પા સાદિત્ય લખ્યા માટે.

અરમન કોલર રહેરમેન, ઇમીજ કર આરટીન એમનુસેન કમજીવ જીજીને પામેલા માજી ફેન્સ પ્રેસીડેન્ટ મોરુષ ખીવા તથા અમેરીકાના એક માજી પ્રેસીડેન્ટ રજમેક્ટને કહી મહાનુ મહાન પછી દુન્યામાં મુબેદ પાકરવાના સોથી કમમ પ્રવાન કરવા માટે તથા મુકેલી અને આલતાનાં વખત પછી દેશ પરદેશની પ્રજાઓમાં દોરવી કરાવવાની મુજ કોલેજ કરવા માટે આ ધનામ એનાવત થયું હતું.

હોદીવાન મેળન પ્રાપ્ત મેળવનારામાં સાદિય મારે. સર રવિન્દ્રનાથ ઠાકોર, બંગાળના રવિ શંકરમણી; ગાંધીપાલની સામથી મેળવનાર બીજા ત્રણે ઉત્તમવનાર ના બચ્ચીકલક મેળ બંગાળના પ્રખ્યાત સામ-દીવદ અને સર સી રામજી, મદરના ગાંધીક રમણપ્રજામાં જેમણે અવવાળાની કીરણેને હમણી અણુવા ભેગ રોમખેળ કરી દેવાડી એટલા તથા અણુ બાવચાણી યવા ડે. — 'વિદ્યામ.'

પાટર કોપોટકીન

અમલ દરખાસ્ત આનિતકાણી છપનકથા

(મવાના અમલના અડધી આણ)

[અમલવાદના પ્રસ્થાન કાર્યાલય તરફથી "હાનિ" નામનું પુસ્તક તેની સરસ્વતિ અંકમાળાના પ્ર પન્ની તરીકે અદાર થયું છે. એ પુસ્તકના મુળ લેખક પાટર કોપોટકીન છે અને અનુવાદકતા કંઈકદા પાર્વતી-સંગે સાચા છે. એ પુસ્તક અર વાંચનાર માન કરાવનાર છે. તેની કોમલ છ આના પોરેલ જુદું છે. છાન્નિકાન આનિતકાણી ના વાચકોના લાભારે અને એ મદદન વાંચનની છવનકથા તેમજ તેના તથા છાન્નિકાણી લેખો પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આગાર સાથે અને દુકાને દુકાને છાપીને છાપીને. — અ. પ્ર. જો.]

પછી તો પેણ વાંચકીન વચાનર અને તેની સાથેની બાધ અને મિત્રા રેગામાં બજા મવા, અને એકલકામાં વીલા પડી મચેલાં મો આગે પકડે પકડેની છુમે આગવા સામવા.

દરમ્યાન અમલી (પીક) ગાડી રસ્તામાં પ્રાપ્ત દોડતી હતી અને કું મારા મિત્રને પુછતો હતો: 'આપણે કયે ર્થા અણુ?' 'ડોનનને કા.' દાનન એટા અમીરો અને ધનવાનોની માનીલી દોટલ હતી. 'ડોનનને ત્યા ટાનને કાર્ નહિ છાપે.' એમ કહી એ મારી સામે એક મીઠું હતું. 'આને બધે શાથશે પણ ત્યાં રાધ નહિ થવે. અને આને તો વળે છુટવા છે. એટલે એના માનમાં આપણે ડોનનને કા અપાવન ઉડાવીશું. કેમ બરાબર છે ને?' 'તારાની માગણી માથે ત્યાં મારવી પણ ખીલું કેમ એકામત અને ડોનનને કા મવા અને ત્યાં નિરાંતે આપણી નજરના એક એક મારામાં બજા પહોંચ્યા. કાથી રાધ મિત્રને નામે પાસપોટ' લાઇ મેં એક મિત્ર સાથે ફિન્સેડ જોળાંએ અને મોર્જનમાના અપાલના એક બંદરે પહોંચી કું સ્વીકન જાત રમીયરમાં બેઠો. સ્વીમર છવકવાની તૈયારી થઇ એટલે મેલા મિત્રે કાલી અને પહોં-અર્ગના સમાચાર દેખા કે મારી બદેનને દેશનને પોલીસે પકડી અને મારી ગાળીની બદેન પણ પકડાના છે. રસ્તામાં આ સમાચાર કહેવાની એને મનાઇ હતી.

મારી બદેનને મારા નાસી છુટવાની કાંઈ બગર નહોતી. એનાં હાકરાઓથી એને વિચુટી પાડી મે અદિના મુખી પોલીસે કેદમાં રાખી મારા બની એક સુવિખ્યાત વારા-કાળી હતા. એમણે મારી બદેનને હેઠાવવા ખદ્દુ રાકિલ કરી પણ પોલીસના વડાએ કહ્યું: 'અમે અણુએ છીએ કે તમારા વડુ નિદેખ છે પણ અમે કોટપોટકીન નાંદો તેજ દિવસે જારને બગર આપ્યા છે કે નસાદનાર પકડા છે. કહે જારના અમલમાંથી આ વિચાર અસેડવા માટે પેડો વખત તો એકલે ને?'

કું સ્વીકન એળાંએ ફિરિદમાનિયા મયો અને સ-ધા સ્વીમર

માં બેસી હમ અ નીકન્યો. એ સ્વીમરમાં કું પેડો અને એ સ્વીમરના વાવટ સામે મેં નખર કરી તો ને રકિલ હંમરી, રાનસ અને છાલી તમામ દેશના સ્વાતંત્ર્યપુજા દેવજકોને આજુબ અપનાર મુનિયન એકને વારો હતો મેં અંતઃકરણના ઉડાણમાંથી એ વાવટાને વંદન કરું અ મારી અગવા સીધી."

મિત્રેડમાં ઉતરી કે પોટાકને બીજીશાળનું નામ ધારણ કે અને આના આપમાં રકિલન માદિદ્યો વિશે લેખો અ પોતાનું સુજ્ઞાન અભાવના માંદુ એવામાં તેનાં પોતાનાં પુસ્તકોની સમાલોચના કરવાનું કામ વર્તમાનપત્રના નવીં એને એકદુ. કોપોટકીન મંત્રાવજમાં મધ્યે તેણે વિચારું 'મારીજી કોપોટકીના વચાજ ર્થા રીતે કહી કેવી રી જેની નિવરણમાં અણુ' આપડે તંત્રી અમલ પોતાની વા રહી કરી અને તંત્રીએ સારેજ અણુ કે કોપોટકીન અ બીજીશાળ એકદર માજાત હતો!

પણ ઉચ્છેડમાં એને કમી એવ પડી નહિ. એ તો કાન અને સ્વીટકલેમાં મયે ને મજુરોમાં અજગમાં વધે, મે મિત્રેડમાં મજુરોમાં મદા-આ દલી અને નતુરા ફેરકે કામ વગરકો સમે સમય કદાતો કાર્યકમ મેળાંએ હતે સ્વીટકલેમાં સરકારની આખા આ પ્રુચી આણુ. અરથ સામે મનાઇ દુકમ નીકળ્યો. રસ્તાએ ઉડે બરકરી પોલી મોડવી દેવામાં આવી. પણ કોપોટકીને તે મયે તે આ આ વચના કારંદાણનો નિભાગ કયો હતો. સરપત નીકળ કદા મે કદમ આમે મરકું મનાઇ દુકમ અર્થ તેના મિત્રે વચ જગદગ જગદગ લાગ્યો!

આ મજુરોની વચાજ આપ્યા મુરોપમાં પ્રકારી. આમાં અંતરરક્તીય મજુરસંધા સ્થાપના થઇ. 'મજુરોને ઉક મજુરોના પોતાનાજ વાચમાં છે; તેઓજ પોતાના વિધાય છે,' એ સંધાએ વચાજન જન્યો.

કોપોટકીન આજ ઉત્કલેર કામ લેતો. ૧૯૩૬ માં એ 'સે રિવોલ્ટ' નામનું પત્રવાકિત જનસાથી શરૂ કર્યું. એ જરુઅન વખતે એની પાસે હતા રક ફેન્ક હતો. પછી યામુ આમવા કહ્યું: 'મુનુમુસ એમડ' જેવા આ સાદિલસજાના આમથિ બી કુદવા

આ વખતે કોપોટકીને વિદાનની જાણ અને સમાજવાદ અગારની અખર રકિલજ એક રકિલન કુમારિકા સાથે થ કર્યા. આ મુદકમાલમ અર્થન મજુર અને સુમયમ નીકળે કોપોટકીન ખીમાં એવે, મંદી પત્રી રેક સુધારે. હાથે, 'સે રિવોલ્ટની' રવાનથી કરે. અપ ને આમ વરસો મુ 'સે રિવોલ્ટ' માં એ પતિપત્રાએ અવિરત ઉલોમ કયો અ અનેક સુરેજ અને પ્રાજ્ઞવાત સમાજવાદના અપાણો આ વિચાજ પ્રચાર કયો. એમરિકાસને પુટ કરતી, માનવજાત કયાજ વચ આખ આકા જાન કરતી વિજાનની મોક્કા છોડી આ સુમયએડીએ દીમદુખિવાના નીચાતિ નીચ કુ દગલામાં પોતાના છવન નિયોગમાં, ને એ છવનની બોલે છુખ. દુખ ને એકર નિવિધ વિનિકાનો અમુક આનક હતો.

૧૯૨૨ માં કંપતી વિલસવત આણુ છુડાછુડા કહેરો કરીને એણે સમાજવાદની અગરજ મવા અપમાનો આગે પછી એક આણુ પણ અર્ક વિલસરસિયજ અર્થે પ્રાજ માગી હા અધી નોક આપડે આ ઉચ્છેડની મેર કર કાંસની મેર સારી એમ વિચરી બાને કાસ મવા. અર્ક

વેચવાના પુસ્તકો

આપના અનુભવીઓના ટિપ્પણો

"તમે મને તેવી નવલકથાઓ અને પીસુ" ને આપ્યું તે ત્રિવિધ મંડી પડે છે, પણ એક તો તમે બોલે વંચી તેમજ સાંકે, વાંટી, ખર્મ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વચ્ચે કેમકે તેની તમારે આપ્યા છપ્પન સુધી જરૂર છે."

"એને સારા પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે બધે તે જગ્યાએ એકાંતવાસ સહેલાઈથી થઈ શકે છે."

"પ્રાણસ એને સહવાસ કરતો હોય તેમજથી તેના શુભની અને પ્રકૃતિની પરિક્ષા થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને શોખ હોય છે તે જરૂરથી પણ તેને વિશે અત્યંત ગાય છે."

નાથના પુસ્તકો આ યોદ્ધાસેથી મળશે. મંગલપત્રનાઓએ મહેરબાની કરી એમરકર

સાથે પદ્મિકા મોકલતાં ચુકવું નહિ. પી. પી. ના એમરકરને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

લખે:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

અંતિમ નિબંધમાળા—આ પુસ્તકના ૩૪૭ પાનામાં "અંતિમ સાહિત્ય સમાર" તરીકે વિખ્યાત થયેલા સર્વ બહાદુર નાંદીમયંદ એટરજીનું જીવનચરિત્ર અને તેમણે લખેલા રસીક અને અતિ મોખામક નિબંધોનો અનુવાદ છે અને બીજા ૧૮૭ પાનામાં તેમણે લખેલા 'ધર્મતત્વ' નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રશ્નો સંબંધી સહ દેશહિતચિન્તકે અનુભવ જોડ્યો અને નાંદીમયંદના આ નિબંધો પંચવાંથી તે કમમાં પશ્ચિમ મદદ મળશે. આ પુસ્તક જ્ઞાન સાથે દારૂપરસથી પણ ખરપૂર છે. કી. રી. ૫-૬.

કાલેલકરના લેખો—અખ્યાતક દત્તાત્રેય જાલકુખ્ય કલેલકરનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી હોવા છતાં મું-રાતી જાણપરના તેમના કાણુને 'નવજીવન' વાચનાઓને પુરો અનુભવ છે. આ પાકા પુસ્તકના ૭૪૫ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જ્ઞાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે.

કી. રી. ૭.

દારૂપરસની ત્રણ વાતાવિઓ—અંતિમના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર મી. કર્મન્દ એટાપાખાની આ વાતાવિ મી. મદદિય કરીલાઈ દેશાધ્યને જેમના વિનોદ અને જખી હતી. 'નવજીવન' ગ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં જખે છે કે "અનેક પ્રશ્નોના જીવન ઉપર આ વાતાવિ અરસ જાય થાડો એ વિષે અમને કંઈ નથી." કી. રી. ૨-૬.

દેશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા કે સુમીયા દવાળજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અધિમતીનું વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૩૮૫ પાના કાજ રસથી ખરપૂર છે.

કી. રી. ૫.

પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા—આ ૧૧૨ પાનાના કામાં પુદાન પુસ્તકમાં અધીજના અસહકાર વિષેના બ્યાખ્યાનો આપવામાં આવ્યા છે. તેના પ્રકાશક જખે છે કે: "પ્રકાર વચર દેવતા પ્રજ્વલણીત રહેતો નથી. ભારતવર્ષે જે મહાન કમત કિપાડી છે તેને જગવવા અધીજએ દેશમ જે પ્રાણ પુકલો તેનું સ્મરણ રાખવા આ આપણો જખેવોની નીવડશે એવી આશા છે." કી. રી. ૨-૩.

જેલ પ્રથરી—મી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય નેતા અને મહાત્મા અધીજના સુસ્ત અનુયાયી તરીકે અવિખ્યાત છે. આ પુસ્તકમાં મી. રાજગોપાલાચાર્યે પોતાના ત્રણ આસના કારાવાસમાં લખેલી રાજનીતી છે. કલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં જખે છે કે "કલેલકર મંથન આમાં એકજુ બહુ પ્રમાણિકતાથી આપણું

છે કે આ એકડી સાહિત્યજેવમાં કાવ્યમયું સ્થાન લેશે." મદદિય દરિયાઈ દેશાધ્યને તેમાં મી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૧૦.

ઈશુ પ્રતિસ્ત—અવતારલીલા—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં મુજરાનના સુપ્રસિદ્ધ લેખક મી. કિશોર સાલ પન્થપામલાલ મહાજવાળાએ એક અજવાળેમ વિષ્ટત પ્રસ્તાવના સાથે ઇશુ પ્રીતિનો મુદર જો સરજ વાકમાં પરિચય દરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પાટલી પુત્રની પહતી—આમાં પહતાની પહતીનો મુજ પહતીલા છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી ખરપૂર છે. કી. રી. ૬.

સમ્યક દર્શન—આ પાકા પુસ્તકના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જ્ઞાન રસથી જખો છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરીત્ર અંદિદા—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૨ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું ટુંક ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક ધર્મના મહાન પુરોહિતે સ્થાન આપ્યું છે અને પદ્મજ મોખામક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાતો—આમાં ગુરજર મહીલાઓની કથાજાનક આમકથા છે. સામાજિક કુરીવાળેથી યતા અનીષ્ટ બનાવો અને દાનીઓની ટુંકી વાતાવિ છે. સચીત. પાકું પુસ્તક. કી. રી. ૬.

પ્રાણ્ય પંક—આ ૧૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, શુદ્ધપ્રેમ, આત્મજોગ વિગેરેના સ્ત્રો જખાં છે. અંતિમના નવલ કથાકાર કરજાણુના પુસ્તકનો આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉત્તરાણંડની યાત્રા અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક દત્તાત્રેય જાલકુખ્ય કલેલકરે પોતાના સાથિઓ સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું મુદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૧.

ઈશુનું બલિદાન—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઇશુ પ્રીતને માનવ-જાતને પવનમયી ઉમારવાને આપેલા બલિદાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો મોખ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

જોતરાતી હીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં આ કલેલકરેનો જેઓ અનુભવ છે. સત્યામક આજમની ઉતરે જેઓ હીવાલો આવેલી છે અને તે ગીગાહોની પાછળ શું હકે તે જાણના સરકારની પૂચી પરીપુજ જખ તેથી તેનું નામ લેખકે "જોતરાતી હીવાલો" એટલે ઉતર તરફની હીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૮.

વેચવાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ ઓફિસથી મળી શકશે:—

નિશાળોમાં આલતાં પુસ્તકો

	શી.	પૈ.
ગુજરાતી પહેલી ગ્રામીણી	૧	૬
“ બીજી ”	૧	૭
“ ત્રીજી ”	૧	૬
“ ચોથી ”	૧	૭
“ પાંચમી ”	૧	૭
“ છઠી ”	૧	૭
“ સાતમી ”	૧	૭
“ પહેલી ગ્રામીણીના અભ્યાસ ”	૧	૭
“ બીજી ”	૧	૭
“ ત્રીજી ”	૧	૭
“ ચોથી ”	૧	૭
“ પાંચમી ”	૧	૭
“ છઠી ”	૧	૭
“ સાતમી ”	૧	૭
“ દશી દિસાળ બામ ૧ ”	૧	૭
“ દશી દિસાળ ”	૧	૭
“ સચિત્ર આત્મી ગ્રામીણી ”	૧	૭
ગાળ વર્ગની નોટ	૧	૭
ગુજરાતી આપાત્ર અભ્યાસ	૧	૭
અંગ્રેજી આપાત્ર અભ્યાસ (વિસ્તૃત) બામ ૧	૧	૭
“ ” ” ” ”	૧	૭
“ ” ” ” ” ”	૧	૭
અંગ્રેજી અભ્યાસ	૧	૭
અંગ્રેજી અભ્યાસ મુજબ	૧	૭

પીન્ટ પેરસ્ટ્રાલ પુસ્તકો

સાદી શિખાસળ બામ. ૧-૨-૩-૪-૫-૬ ફેરકની ડી	૧	૭
રાખ મલેશ	૫	૭
ગુજરાત સર્વ સંગ્રહ	૫	૭
વિપિન	૫	૭
કવિત્રીઓના અને ગ્રામીણીઓના	૫	૭

કાળમ આધાર	૫	૭
અમારું અભ્યાસ	૫	૭
ગ્રામીણી નીચ કમીસ	૫	૭
અમારું કમીસ	૫	૭
ગ્રામીણી કમીસ	૫	૭
અમારું કમીસ	૫	૭
અમારું કમીસ	૫	૭
અમારું કમીસ	૫	૭

ગાંધીજીના પત્રો

ગ્રામીણીની દુકાન વેચવાની છે

ગાંધીજીના પત્રોના સારી નકલ દિવાળી માટે દેશ બહાર જઈ તેથી ગાંધીજીના પત્રોની દુકાન વેચવા માંડી છે. દુકાનનો વેચાર સારો છે તેમજ માલ વધારે નથી. જેનારને મન પસંદ સમયે ફરી આપવા તૈયાર છું.

એસ. જી. આ,

ફેન્ટાસ્ટિક, સી. જી.

SNOEK

New Season's Sailed Snook. Prime quality. Specially selected 24/- per dozen. Cash with order or C.O.D. Freight paid in any Union station. COAST TRADING CO., 617 Kershaw St., Esplanade

કિન્નર મરમ મસાલો વગેરે

અમારે આ જાતી દેખાડે છે જે તાજા અને અત્યંત સારા દોષો મરમ મસાલો, દરીપાક, દહન મરમ, તેમજ દરીનાં અને લીંચનાં તેમજ ગાંધીજીનાં દોષોમાંથી બનાવેલા અમારાં મેરડી સારી મળી શકશે. આવાં કિન્નર માલ, તમે મરમ મસાલો બહુ નથી, એક વખત મંગાવી જાવો ફો. મળવાનું દેશ.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN, 63

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

128 Berea Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હાલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરીમાંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ઘી માંગજો.

THE NEW AGENT AND HIS STAFF

(Sitting) Kunvar Maharaj Singh and Kunvarani Maharaj Singh
(Standing) Mr. C. S. Ricketts, Mr. Mayadas, Mr. W. Bozman
(Agent's Secretary)

1934/1

Box 247 & 248 Tel. 60411
HUSSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira. P. R. Africa.

બોક્સ ૨૪૭ અને ૨૪૮, ટેલીફોન નંબર ૬૦૪૧૧
હુસૈન મુસ્તાફા (સરદારગઢ વાલા)
 હોટેલના અને ટ્રાન્સપોર્ટ પાસેન્જર એજન્ટ,
 બેરુ. પ. ર. આફ્રિકા.

મનામી હરીશચંદ્રાણ — સંપત્તિ ૧૯૨૮ થી
 રાજકોષ્ટિ પુરવઠા
 હાલ પક્ષ મિત્ર ૩ સ્વાસ્થ્ય અને શીખા વચ્ચે
 નંબર ૫૬૩૯
 મોહનવામાં આવે છે. આલેખ મનામી
 મહામંત્રી કલેમજી નમનગર હાલીવાસી.

Phone 3887. Box 228, 182, Grey Street, DURGAM
HEERABHAI MORAR MATVANKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મતવાંકર,
 હોલરો ૧૮૮ અને લેન્ડિંગ બેરુમાં
 અને કમીશન એજન્ટ.
 પોર્ટના સારી રીતે કરી માલ રી. મા. પા. મોહનવામાં આવશે
 રેલીફ ૩૮૬૭. બોક્સ ૨૨૮, ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડુરબન ૬૨

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishments: 67 a, Fritchard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALIA'S MUSIC SALOON.

Prop. N. GOSHALIA

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

માન રંગના માટે રંગે ગરમી હારમોનીયમ સાથેવાળી ગરમી : એ હોય પુરા પાડીએ જીએ મુળદેના પદ્ધતિ "વારા" કેમરીમાંથી હામના પદ્ધતિ, પેરિંગલ દેશ નવના મોલ અને મધુરા સુરના વાર-મોનીયમો બહો કરીએમાં નેવાય રહે છે તે સ્પષ્ટ થાય જાય જાગે મમલ, હુર, બલ નીચે પક્ષ મળે દેશ નવના વારમોનીયમના પેરિંગલ હામ પાડીથી કરી નાખીએ જાય : હોયો કા મળે :

વારાલીયા મુગીક સલુન.

(માલિકા એ. એન. ગોકળીયા)

પી. એ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કેપાટનના વખણામણા પોષ્ટક પાકા તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલખપાક ન. ૧
રતલ ૭/૬

સાલખપાક ન. ૨
રતલ ૫/-

બદાખપાક
રતલ ૫/-

સુંદરપાક
રતલ ૫/-

મધીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીઅનના કોઈ પણ ભાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પોસ્ટ ચાર્જ માફ છે.
બહાર મામતા મહાકોએ કોર્ડર થાથેજ પેસા મોકલવા અહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

Phone 3623

Cor. Grey & Victoria Street Durban.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :

Yearly	20	11
Half-Yearly	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly	20	11
Half Yearly	10	6

Phone 327

Tel. add. "Letopco,"

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ મારે ક'ડીના કોર્ડરે ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

તે જુનામાં સુર્ય કોડી હાથે જાણા સાધ્ય આકાશમાં વંચાય છે,
આવ અને નક્કર મારે સંજો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Plots Street,

DURBAN, Natal.

ઓરીએન્ટ મ્યુઝીક સલૂન,

આમેશિયન અને સધળી બાવાઓની દેશી ગાયનોની રેકોર્ડોના એજન્ટ.

બહે તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડો ઘરમાં રાખવા કરતાં દરેક જગ્યાના મન હરી 9 તેવા ધાર્મિક,
જામાણક અને સંજારીક બોધથી બરપૂર ગાયનોની રેકોર્ડોના અમલ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને
પુરા કરે છે અને આનંદ આપે છે.

ધેર બેઠાં મહાત્મા ગાંધીજીનો
અવાજ સાંભળો.

જગતને તેમણે આપેલો ધાર્મિક સંદેશ.

અને શ્રીમતિ સરોજીની દેવીની
રેકોર્ડ પણ અમારે ત્યાંથી
મળશે.

જનમ મનાવટના, સુંદર કેખાવ વાળા અને મધુર આશીર્વાદો વાળા આમેશિયન તેના બેનારને ધણા આનંદ
આપે છે અને તેની સાથે જમારી રેકોર્ડો વાચરવાથી હસમણે આનંદ વધારે આપે છે.

ગુજરાતને હર્દિ. જમારી મહાપુર રમેલી કરી મમલવાળી યુદ્ધ માર રેકોર્ડ પરીસ્તારને બેટ આપવામાં આવશે.
અમારે આથી આમેશિયન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાણાની વચ્ચેજ મચન થશે.

70

Indian Opinion

No. 32—Vol. XXX

Friday, August 12th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
PRICE FIVE PENCE

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી. "ટકલીવા"

એવરસ્ટ તા. ૨૨મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

રૂઢી. "કેનીયા"

એવરસ્ટ તા. ૫મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

મુજલમાની વીરૂડી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રૂપેલીયલ પા. ૧-૧૦-૦ અને હોડી વીરૂડી. પાઉન્ડ ૨-૭-૬ રૂપેલીયલ પા. ૫-૦-૦ ના હીસાબથી ભેવામાં આવશે.

મુજલમા—ઉત્તરમાંથી પેલાના મોટા કાગળના કાગળવારે ૧૧ વાગ્યા જ્યાંક કચ્છમાં પહેલેમાં કરવાં. બી. હન્ડિયા કાગળની નવી મોટા મશીન સારી સમવહેવાળી અને કાગળ માલની સાથે અને ઘરે આફ્રિકા સાથે માનુ વધ છે. દરેક હોડી પેલીન્કરે પેલાની ટીકીટ જમાવી જોડીસમાંથી લેવી અને મહાર માનવાળા કાગળમાંથી જમાવી આવે. પત્રવ્યવહાર કરવાથી પણ વધ કડશે. રૂઢીયરને અગ્રાં દરેક કાગળના જમાવી જાતી દેખરેખ નીચે લખ છે.

SHAIKH HIMED & SONS.

390 Pine Street.

Tel. Add. "Karamat," Durban.

હીસાબમાં આવે.

સેક્ટર કાગળ પાઉન્ડ ૨-૭-૦-૦.

દેશ પાઉન્ડ ૬-૭-૬.

જોડાની વચર.

વધુ જુલાસા માટે લખો ના મળે—(ફ)વી પેલીન્કર એવરસ્ટ રૂબ હીમેડ એન્ડ સન્સ, ૩૮૦ પામન રૂડી, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

સંતોષકારક કામ.

સ્પેશીયલ જાદામનો પ્રેસુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

જાદામ પાક.

આ શિયાળાની યીજ પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ ઝોડરથી ખત્રાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી વરસના જાણીતા અને અત્યુત્તમ પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજીપટીયા પેંડા અને હાથના વણેલા ગાંઠીયા પણ ખત્રાવીએ છીએ.

જો શિયાળા હિંદુસ્તાનથી તાજા મીઠાઈ, પંજાબી સાલમ, સરોડ મુસલી, સાલમ મુસલી, રાજી મુસલી, ચોખર, મીઠાઈ, પીપર, મરમ, મેકચી, બાલમન, પીરતા, મરમ બારાલી, કાચુ, અરકાલુ, કેકની પાનમાં ખાવાની તેમજ મુશવાની તમાકુ, કાચો, કરતુરી, અંબરની અમરતી, કુપ તથા તમામ જાતનું મીઠીવટ્ટ, કરીયાણું, હેર જોખમ, જોટા દીવનકાર સેન્ટ, જાતર, ખાદીની મેરેટ સાડીઓ, ખાદીના રોપીઓ, અત્યુત્તમ તથા ખોરાકી વરનો તમામ ચાલ જેવો કે જીમકી ચાલ, મગ, અડદ, અજા, જાજરો, પઉ, વાજની દાળ, મરી મસલો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તાજા કાચરેકટ મંગાવતા દેવાથી ઘણાજ હીરામવ આવે મળે ચકરો.

અમારો માલના અમારે જખાણુ કરવા કરતાં એક વખત દાવસ દાવસ મંગાવી ખાત્રી કરો.

જહાર ગામના ઝોડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4565.

NATHA NARAN.

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું તાજું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી.

સી. એ. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban, 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાફ પેકીંગ કરી

સી. એ. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 312. Durban, 129 Victoria St. 64

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and galled to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

માલના નંબર એકના ખનાના, પછનાપલ વિગેરે થીએ ઝોડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઝોડર ઉપર જાતી રખરખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાલત બાવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, કીરેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

ધા. બે. નં. ૫૨૧.

૮ કોસ રીડિ,

દરબન, નારાલ.

અઠવાલિક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્વી	હીજ	પુજ્યમાન	પારસી	સુરોલ	સુરોલ
	૧૬૭૨	૧૬૮૮	૧૩૫૧	૧૩૦૧	ક. ખ.	ક. મ
	જોખર	જાવજ	રખીલાખર	ચેકે.		
				કમી		
શુક્ર	૧૧	સુદ ૧૧	૯	૧૦	૧-૩૪	૫-૩૦
રવિ	૧૩	" ૧૨	૧૦	૧૧	૧-૩૩	૫-૩૦
મંગળ	૧૪	" ૧૩	૧૧	૧૨	૧-૩૩	૫-૩૧
બુધ	૧૫	" ૧૪	૧૨	૧૩	૧-૩૧	૫-૩૧
ગુરુ	૧૬	" ૧૫	૧૩	૧૪	૧-૩૬	૫-૩૨
શુક્ર	૧૭	વસંત ૧	૧૪	૧૫	૧-૨૮	૫-૩૩
રવિ	૧૮	" ૨	૧૫	૧૬	૧-૨૭	૫-૩૩

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 660,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vanl Add:
P. O. Box, 2302
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street.

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રામાણ્ય અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી પ્રાસક વર્ષની જુની ચીમા કંપની.

જોડગીતો વીમા ઉત્તરવવાથી સા સા ફાયદા થાય છે તે જાણતું હોય તો અને કઇ કંપનીમાં
ઉત્તરવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને રાહત આપનામાં આજા પ્રામાણ્ય કરવાથી
અને તે જાણતું હોય તો મને:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદોબોના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

બોહાનીસબર્ગ,

Box 247 & 317 Tel. "Khatel."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra, P. E. Africa.
 બોક્સ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીફોન "ખતેલ"
હુસૈન હરમાઇલ (સરદારવલ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેલરા, પી. ઇ. આફ્રિકા. 60

કુનાબી હરીશંકરભાઈ—સંપત્તિ ૧૯૮૮
 રાજકોટ પંચાયત
 કાંઈ પણ કમિટી કે ટ્રસ્ટમાં ભાગ લેવા માટે
 લેખન મોકલો
 મિત્રશ્રીઓ આને ડી. આર્ચર સંચાલિત.
 મહાનગરની ફાઈનલિટી, ભવનનંદ, કાઠીયાવાડ. 60

Phone 3567. Box 316. 162, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MORAR MATYADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
હીરાભાઈ મોરાર મત્યાદકર,
 ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ.
 પદ્મિનિ સારી રીતે કરી માલ સી.આ.આ. થી મેલકવામાં આવશે
 ટેલીફોન ૩૫૬૭. બોક્સ ૩૧૬. ૧૬૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. 62

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Langmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 67 a, Pritchard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From **VARA'S Factory** (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press **HARMONIUMS** and **TABLA**.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
 guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

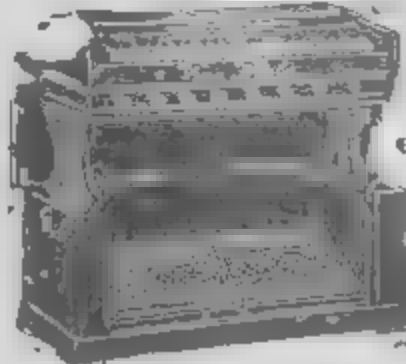
Write or give a Call at

GOSHALLA'S MUSIC SALOON,

Prop. N. GOSHALLA

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

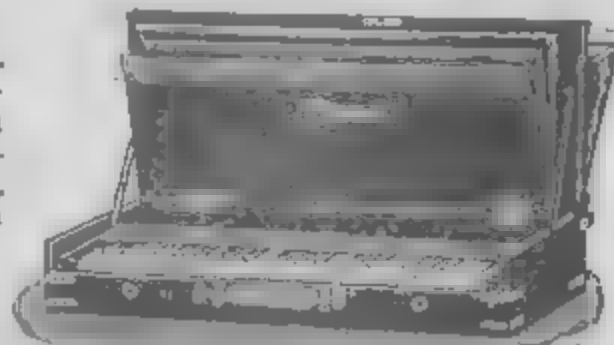
હારમોનિયમ અને તબલા

ખબર રાખો મહિ દરેક વરમાં હારમોનિયમ સાંપવાની જગ્યા છે. જે હવે પુરા પાડીએ જીએ મુંબઈના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ, તબલા, પર્સિયન દરેક નવના મીઠા અને મધુસ મુસ્લા હારમોનિયમો અહીં સ્ટોકમાં ગેવાર રહે છે તે સીવાય જુદા આગે પમજી, કુર, બટન વગેરે પણ મળશે. દરેક નવના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ શામ ખાતરી કરી આપીએ જીએ કમિયા વા મળે:—

વારાસીયા મ્યુઝીક સલૂન,

(પ્રાણી: એ. એન. ગોશલા.)

પી. એ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Indian Opinion

No. 31—Vol. XXX.

Friday, August 12th, 1932

Published at 10, 11, 12, and 13, Newington
Printers, Durban.

NOTES AND NEWS

GREATER Durban's new Mayor is Mr. Oliver Lee and the Deputy-Mayor is Mr. J. J. McCafferty. On behalf of the Indian community we heartily congratulate them. We are a little grieved to lose the Rev. A. Lament who, during his term as Mayor, had proved a friend of Indians as perhaps very few Mayors have done. Mr. Lament was very easy to approach, always very willing to give a hearing and to do the best he could to redress any grievances that were brought to his notice. There was hardly an Indian function which was not graced with the presence of our ex-Mayor. We earnestly hope that our new Mayor, with the great responsibility that has fallen on his shoulders as head of the town, will follow the footsteps of his predecessor and treat every section of the population with equality and that the unrepresented will be favoured more with his sympathy than the represented. We wish our new Mayor and the Mayoress a very successful career.

THE Borough Ordinance Amending Ordinance, 1932, which empowers the Councils to set aside seating and other accommodation in parks and streets for the use of Europeans, Natives and Indians, and to restrict the use of such accommodation to the class of persons for which it is set aside, contains another important provision which relates to the taking of bribes by Councillors. Fines not exceeding £500 or imprisonment not exceeding five years are laid down for offenders under this clause. Any Councillor found guilty of this shall immediately be disqualified and will be ineligible for seven years. Similarly any person offering bribes shall be liable to the same penalties.

IN the course of a letter addressed to the Provincial Secretary in connection with the personal tax Mr. P. R. Pather, Secretary of the Natal Indian Congress, writes:—

"Our Congress while I have been in Durban has been dealing with intelligent and well-informed people who are being made aware of the fact that the Indian community is being treated as a second-class citizen and that the Government is not doing its duty to the Indian community."

"We are also aware that wherever principles are being applied to the Indian community, they are being applied to the Indian community."

"We are also aware that wherever principles are being applied to the Indian community, they are being applied to the Indian community."

"We are also aware that wherever principles are being applied to the Indian community, they are being applied to the Indian community."

"We are also aware that wherever principles are being applied to the Indian community, they are being applied to the Indian community."

THE Native paper *Isanga Lase Natal* expresses the Native view about South African justice:—

"Another glaring example of how justice is administered in this country in mixed cases of black and white is told in a recent case tried at Newcastle Natal," says the paper. "A European male was involved in an immorality case with a Native female. As frequently happens the Native was promptly convicted and lodged in goal but when it came to the European it was said there must be laid before the court such evidence as will leave no possible doubt of the guilt of the accused and eventually the European was acquitted. What barefaced injustice and a travesty of justice is this? If the woman be found guilty how can the other participant of that guilt be acquitted? The law stipulates that the two shall be punished equally although this is not equity as the European is the stronger and belongs to the ruling race and hence should have the heavier punishment. Moreover these women are not 'collecting' in the European sense but are consistently 'worked' and tempted by the privileged European men. Such cases destroy every vestige of hope in the Native getting justice in Black versus White cases."

WRITING in the *Isanga Lase Natal* Dr. Taylor, in the course of his notes, makes the following reference to Miss Farrie, the daughter of the South African delegate to the Ottawa Conference, appearing in oriental costume:—

"An interesting by-product of the Conference is revealed in a report that the daughter of Mr. Farrie, South African Minister of Mines, appeared at a ball in a gorgeous oriental costume of silk loaned her by the daughter of one of the distinguished delegates from India, who accompanied her. The friendship of these two girls may be symbolic of human forces arising amongst modern youth, which may have more significance in years to come than jockeyings for economic advantage in Imperial Conferences."

THE following is the personnel of the Unemployment Investigation Committee appointed by the Government:—

Mr. L. Gradner (Deputy-Mayor of Capetown), Mr. W. Freeston (representing the Trade Unions), Mr. A. G. van der Horst (a member of the Wage Board from Johannesburg), Mr. A. M. Mostert (of Bulfont), Mr. M. J. Adams (of Capetown), Mr. J. B. Havens (President of the Federated Chamber of Industries) and Mr. P. G. Senens.

The terms of reference are

(a) The desirability of establishing a special permanent fund for the prevention and relief of unemployment caused by depression;

(b) The manner in which such a fund should be administered.

(c) The amount of the fund and the manner in which it should be established;

(d) The purposes for which the money should be used and the manner in which it shall be invested, temporarily; and

(e) In how far local bodies should co-operate in the prevention and relief of unemployment in their respective areas and the manner of such co-operation.

The Committee sat in Durban on Monday and Tuesday and went to Maritzburg on Wednesday.

It is learnt with regret from the Indian exchanges that Dr. Rabindranath Tagore's sister, Shrimati Sarada Kumari Devi, died on July 3 at the age of 76. She was the first Bengali lady novelist.

Copies of Pandit Madan Mohan Malaviya's statement on repression in India have been circulated by the United Provinces Government. This action on the part of the Government is more convincing than Pandit Malaviya's statement could be of the Government's repressive policy which it is obviously ashamed of disclosing to the world.

It is learnt from the Indian exchanges that representatives of India at the September session of the Assembly of the League of Nations will be His Highness the Aga Khan, Sir Denys D. S. Bray and Sir Prabhaskanker Dalpatram Pathani, with Sir Jaganlal Dooverjee Goyasce and Mr. Bijay Kumar Das as unofficial delegates.

TRANSVAAL INDIANS

MUCH to our regret the Executive of the South African Indian Congress, which met on Thursday and Friday last week, has decided the venue for the forthcoming Conference to be Durban and not Johannesburg. This decision, no doubt, will be received by our Transvaal brethren, at the present time especially, with great disappointment. We would, however, earnestly advise our brethren in the Transvaal not to take any step that would stop the Conference being held or cause further postponement. Both will be harmful at the present juncture. The issue before them is grave and they should devote all their energy to the consideration of that issue. A decision will have to be arrived at on that issue and it is of very little importance whether it is arrived at in Durban or in Johannesburg. Of course it should be borne in mind that the South African Indian Congress will not be able to decide for the Transvaal Indians. The latter will have to first of all come to a definite decision for themselves as to what action they propose to take in regard to the new legislation before them. The South African Indian Congress will then decide as to whether it will endorse the decision of the Transvaal Indians or otherwise. It would certainly not be wise on the part of the Transvaal Indians to merely depend upon the decision of the S.A.I.C. They should certainly wait for the decision of the parent body but it is a matter which vitally concerns them and their minds should be definitely made up as to the line of action they propose to adopt. The duty before them is quite clear. We have stated in previous articles in unrelatable terms what it is. It is really a matter in which guidance from any person or body is futile. One's conscience is one's

own guidance. And that, too, can guide one rightly only when one is above cowardice and prizes one's self-respect more than any material gains. We would only pray that our brethren in the Transvaal would have the moral courage to stake their all and stand united in this hour of their trial. We hope they will decide to send their delegates to the forthcoming Conference and avoid any further delay so that they can get on with the much more important work before them.

THE SHOW

WE heartily congratulate the promoters of the Agricultural and Industrial Show which was held at the Indian Sports Ground and which was the object of attraction during the week-end both for Indians and others. We also heartily congratulate those who participated in it and thus assisted in making it a success. Everyone who visited the show could not but have realised the relative value of such a show. It has, of course, other advantages, such as advertising one's trade and so on which one usually sees in shows of this kind. One should, however, rather than the latter, concentrate on its primary object, for, otherwise, it loses its real worth. As an instance we would point out to the races. The primary object of races was once upon a time to improve the character of the horse in order to make those very useful animals more serviceable, but the advent of machinery has thrown that object entirely into the background and what is the race course to-day but a veritable gambling den ruining the people morally as well as economically. This is the fate, we regret to say, of many western institutions and one could only hope that the great annual event, which is the subject of the present article, does not meet with a similar fate.

There is much room for improvement in our show. But that is a responsibility which falls on the shoulders of not those who promoted the show but more especially those who bring in their entries. If there was some defect in the last week-end's show it was largely due, we think, to insufficient advertisement. Many got to know of it very late and could not get their entries ready and others had to rush to get them ready in time. But this show has no doubt given an impetus to many who have visited it in work for the success of a future one.

One thing the promoters could and should do is to allow only such side shows attached to the show which do not tend to destroy the moral calibre of the people if they cannot enhance it. Such side shows of the western creation might well be discouraged.

It was very wise on the part of the promoters to have kept the tickets for the show as cheap as did. It was essential in order to create interest among the masses and to make it possible for the poor to take advantage of it.

But there is a good deal of expense attached to such a show and the people should not grudge to give a little more to an institution which is far superior to other entertainments such as the film, etc., where so much money is uselessly squandered.

The show had the blessings of His Excellency the Governor-General and the Agent of the Government of India and we do sincerely hope that it has come to stay this time and not to disappear into oblivion for another period of eight years! We should make it an annual event and it could easily be done as the spark that has once again been alighted is kept alive.

Parliamentary Debate On Asiatic Land Tenure Bill

(Continued from last week)

On Clause 10,

THE MINISTER OF THE INTERIOR: I move the deletion of this clause. It deals with the rights of Malay women. I have already explained the position to the House.

Col.-Cdt. COLLIER: May I ask the Minister whether he also consulted the select committee on this point?

THE MINISTER OF THE INTERIOR: Yes, there was no time for that, but I consulted the hon. member for Yeoville (Mr. Duncan) and it is the only point on which I consulted the hon. member for Yeoville alone, and not the whole of the select committee. I think the select committee as a whole would support that.

(House put and agreed to.)

Remaining clauses and title having been agreed to.

HOUSE RESOLVED:

Bill reported with amendments.

On the motion that the amendments be now considered.

Col. STALLARD: I object.

THE MINISTER OF THE INTERIOR: I explained that if we do not let the House have this bill tonight it cannot be passed, and confusion will arise.

Col.-Cdt. COLLIER: We must see the effect of these amendments on paper. We are in the dark.

Col. STALLARD: May I put it to the Minister that I have only seen these amendments this afternoon. I have been trying to follow them. It is a Bill which intimately concerns a number of people on the island, and I want to have an opportunity of considering the effect of these amendments before the Bill goes further. Will the Minister take it later on this evening, and allow me between now and after the House resumes after dinner?

THE MINISTER OF THE INTERIOR: With the approval of the House, I certainly have no objection. I do not know whether the House will go so far as to indulge in an extension of the ordinary procedure.

Mr. ALEXANDER: May I make a suggestion to the Minister? This is the end of the important Government business. Let us adjourn now until 8 o'clock and then the matter will solve itself. I would like to make no appeal to hon. members. There will be a tremendous amount of confusion if this matter is not legislated upon this year.

THE MINISTER OF THE INTERIOR: I think this might be the solution of the difficulty. I move an unanimous motion—

That we suspend business now until 8 o'clock.

The amendments will not be on the order paper, but we can supply copies to the hon. members who need them.

Mr. POCOCK: What business will be taken this evening?

THE MINISTER OF THE INTERIOR: After we have done with this Bill we shall have a discussion on the gold standard question again.

Business suspended at 8.30 p.m. and resumed at 8.50 p.m.

DEBATING SITTING

Amendments to Clauses 4, 6 and 7 and omission of Clause 10 put and agreed to, and the Bill, as amended, adopted.

THE MINISTER OF THE INTERIOR: I move—

That the Bill be now read a third time.

Mr. ROSE seconded.

Col.-Cdt. COLLIER: I understand that the Minister, in appointing the commission he contemplated under section 3 of the Bill, will inform the municipalities of the Witwatersrand when he is thinking of making appointments to the commission. I have tried to make the point that the Bill as it stands does not sufficiently provide for stopping landlords from getting new licences to the Transvaal. The Minister has pointed out that he considers this to be a function of the provincial council, and I must say, after consideration, that he is probably right, and that the provincial council ought in the first place to pass legislation to deal with licences in their provinces. Nevertheless I am of opinion that the amendment of the Bill in the manner I desire would make this position very much more definite. If we do in practice the Asiatic case (to, shall) I say, evade the law passed by the provincial council, or that the discretion which the licensing board have under this Transvaal ordinance which has been referred to has not proved sufficient, then it seems to me, that having been our experience in the Transvaal, that the Minister should consider representations from provincial councils and municipalities respecting the tightening up of the law.

Mr. ALEXANDER: I hope the Minister will not agree to consult only one of the parties to the dispute in connection with the commission. The municipalities are one of the parties to the dispute, and if he is in default the municipalities to whom should be appointed, then he should also consult the Asiatic community, which is the other party to the dispute. I would strongly suggest to him that he does not consult anybody, but that he appoints impartial men of judicial experience. I think the Minister's intention is to have a judge as chairman, and the other members should be magistrates—men of judicial experience. Surely as a fair matter of the administration of justice, the more impartial the commission, the better it will be for all concerned.

THE MINISTER OF THE INTERIOR: First about the last point raised by the hon. member for Brackley (Col.-Cdt. COLLIER) let me say that the sound principle that I have hitherto followed is that we should interfere as little as possible with the affairs of the provincial administrations which are entrusted to them under the constitution of the Union. One of them is legislation in connection with licences and hitherto we have always adopted the attitude that this was a matter for the provinces and that we were not going to interfere in it. When there are insuperable difficulties then the provinces have the right of consulting the Government, and if they want to do so in connection with difficulties regarding this matter then I will gladly assist them as far as I can, but always subject to the general principle that it is a matter entrusted to the provinces and that they are responsible. It is often necessary for the provinces to understand the Union point of view and not only to regard matters from a provincial point of view. The hon. member's first point concerned the appointment of the proposed commission. I think the hon. member for Woodstock (Mr. Alexander) is quite right. The persons to be appointed are appointed in a more or less judicial capacity and we must see that we do not appoint persons who are not independent. For that reason I said that the Chairman should be a judge, but magistrates must be made in a way where a judge has not the experience which other persons can supply for deciding the matter. Apart from the judge the other two persons will be persons like officials or ex-officials of the department who have an intimate acquaintance with the whole position. However intimate their knowledge may be they must be persons who are independent, because we would like to have the goodwill of all. Apart from the judge, as to whom I will consult my friend the Minister of Justice, I have already decided who the other persons will be. I intend however to submit the names to the House.

councils and if they wish to give advice, it will be welcome. I am quite prepared to consider their views in that way.

Motion put and agreed to: Bill read a third time.

(Concluded)

Last Week's Show

The Agricultural and Industrial Show, organised under the joint auspices of the Natal Indian Farmers' Association and the Durban Indian Sports Ground Association, which was the first since 1924, when it was attended by Mrs. Surojini Naidu, was opened last Saturday by Kunwar Maharaj Singh, Agent of the Government of India, at the Durban Indian Sports Ground and lasted till Sunday evening.

The Agent and the Kunwarani were welcomed by Mr. Christopher, president of the Indian Grounds Association. Mr. Christopher, remarking on the delay in opening the proceedings, said that it was hoped that Durban's new Mayor might be able to be present but the festivities usually associated with a mayoral election appeared to have interfered with their plans.

"We are very happy to welcome Kunwar Maharaj Singh and the Kunwarani among us," went on Mr. Christopher, "especially on an occasion such as this. The last Indian show was held in 1924, when Mrs. Surojini Naidu was in the Union. Since those days our position has improved considerably. For one thing, we did not thus have such good sports grounds."

If those present were disappointed with this year's show they must realise that agricultural and industrial shows were still a novelty with the Indian people who, generally, had not yet learned to appreciate their importance. They had a good deal of difficulty in getting the show together, but it was to be hoped that in future years the show would grow in size as well as importance. More especially they did expect to have much better representation in the agricultural section.

The Agent's Appreciation

"I am delighted to be here this morning," said Kunwar Maharaj Singh, "and so is my wife. It is a great pleasure to be connected so soon after our arrival with Indian agriculture and industry. The fame of the Indian market gardeners in South Africa has travelled far and wide. I heard of them while I was in India and I looked forward with the keenest interest to be able to enjoy in due course the various agricultural products for which this colony is so famous. I can tell you that my wife and I have not been in the least disappointed. We enjoy daily your excellent vegetables, your very tempting dairy produce and your extremely tasty fruit."

"I cannot help giving my respectful endorsement to the message on the last page of the programme from His Excellency the Governor-General, the Earl of Clarendon," went on the Agent. "I have been connected for a long time with Indian agriculture and industry and I can say, and truthfully say, that agriculture which is the main industry in India is rooted in the blood of 99 per cent. of Indians in the motherland. It is therefore only natural that we should find that in this country our Indian brethren engaged in what I might term the mother art of agriculture."

The Kunwar Maharaj said he hoped future shows would be better patronised and that the Durban Indian agricultural and industrial show would finally rank as an event of considerable importance in the life of the Indian community of Durban.

The Agent then formally declared the show opened.

Annual Event

Mr. T. M. Naiber, president of the Natal Indian Farmers' Association, thanked Kunwar Maharaj Singh for having opened the show, and went on to describe the efforts of his association to make the show an annual event.

The following message from His Excellency the Governor-General was read:

"I have learnt with pleasure that the Indian community in Natal are to hold an industrial and agricultural show in Durban on August 6, and whilst I regret that it is not possible for me to open the show I would like to say that, in my opinion, it is a particularly fitting expression of Indian interests in Natal as a view of the centuries of agricultural tradition which lie behind the Indian race."

"I am glad also to note that industry has been coupled with agriculture, and I take this as a proof that the Indians are alive to modern methods and development."

"I trust that this show will prove to be a success in every respect, and be the forerunner of many more."

Among those present were Mr. O. K. Winterdon and Mr. R. A. Banks, of the Education Department, and prominent Europeans and Indians.

The products displayed were small in number, but excellent in quality and consisted mostly of vegetables from Indian market gardeners, a few cattle, most of them Friesians, a few fowls, dogs and canaries. In the home industry section there was a very good display of knitting and crochet work, sewing, painting, carving and cookery.

The Second Day

The Indian Sports Ground Pavilion was fully packed on Sunday afternoon when Kunwar and Kunwarani Maharaj Singh arrived from Malspings where they were entertained to lunch by the members of the Orient Club.

The attendance during the two days' show reached several thousands.

Boxing, running, cycling, physical culture display and first-aid work formed interesting items of the programme.

Among the Indian industries were the manufacture of steel trunks, minerals, furniture and printing.

A collection of Indian musical instruments were exhibited by the Orient Music Saloon who were also responsible for the musical programme during the show.

Kunwarani Maharaj Singh in distributing the awards said that she realised the remarkable effort made by those responsible for the success of the show in spite of great odds.

On behalf of the joint associations Messrs. A. Christopher, S. L. Singh and T. M. Naicker referred to the purpose of the show and thanked all those who had helped to make the show a success and especially Kunwar and Kunwarani Maharaj Singh for the kind interest they had taken.

The show terminated with an auction sale of the vegetables and fruits most of which the buyers donated to the food kitchen for the unemployed.

Prize Winners

The following are the names of the prize winners:

CATTLE

1, R. Maharaj; 1, R. Jagernath; 2, and 3, R. Rugbeer.

HORSES

H.c., M. M. Shireff.

HOME INDUSTRIES

Pickles: 1, G. G. Pant; 2, R. E. Godfrey; 3, Mrs. M. Bogwandeen. Sweets: 1 and 2, May A. Lazarus; 3, N. D. Khan. Pastry: 1, May A. Lazarus. Short bread: 2, Mrs. R. Gabriel. Bread: 3, Mrs. Lawrence. Beadwork: 1, K. Glinwalo; 2, Mrs. S. L. Singh; 3, R. G. Govender. Plain needlework: 1, Miss R. A. Govender; 2, Miss A. E. Christopher; 3, Mrs. S. L. Singh. Embroidery cushion: 1, Mrs. Jalbhoj Rastomjee. Art needlework: 2, Miss Rajekum Ohtty. Crochet dress: 1, Miss T. Roddy; Crochet jacket: 2, Mrs. R. O. Jithoo. Crochet net: 3, Miss C. Bagwandeen. Saimar: h.c., Mr. J. Singh. Crochet

Trees: 1. R. Reddy. Canebat lace: 1. A. Reddy. Knitted Jersey: 3. V. Naidoo. Fancy needlework: 1. R. Thabalamah. Raffle basket: 2. M. Deebah. Woolen mat: 1. Miss P. Pirramair. Cushion cover: 1. de O. G. Sigmoney. Fancy needlework: 2. M. S. Pather. Cushion cover and pin cushion: 1. Miss Alice Glnwala. Fancy needlework: Rosalia Francis. Knitted overlayer: 1. Mrs. R. O. Jitheo. Bed jacket: 2. Mrs. J. Singh. Knitted scarf: 3. Miss S. N. Govender. Socks: 1. Mrs. Gadija Christopher. Knitted dress: 2. Miss S. N. Govender. Table covers: 1. Mrs. J. Rustomjee. Hairpin work: 2. Baikum A. Moodley. Painting: 1. N. O. Naidoo; 2. Miss Vijayambal Pillay. Black and white: 1. A. Venkataswamy; 2. D. V. Venkata Ramana; 3. O. Narayansamy. Painting: 1. L. Paramasir; 2. A. Venkataswamy; 3. O. Narayansamy. Raffle work: h.c., B. M. Lawrence. Aeroplane model: h.c., M. V. Moodley. Picture frame: 1. N. Begumdeen. Beadwork: 1. P. R. Singh. Fret work: 1. N. S. Randeria. Black and white sketch: h.c., L. V. Naidoo. Oil painting: 1. Mrs. J. Rustomjee.

BIRDS

Cape Jaries: 1. G. K. Singh. Yorkshire cock: 1. O. A. Samuels. Flocker and Chook: 2. A. B. Samuels. Norwich breeding pair: 1. A. B. Samuels. Mauritian game: 2. S. P. Chetty. Malay game: 1. Mrs. H. D. Khan. Mauritian game: 1. Mrs. H. D. Khan.

DOGS

Pomeranian dog: 1. K. K. Naidoo. Toy dog: h.c., V. K. Pillay. Watch dog: h.c., Harry Taylor. Alsatian: 2. Mrs. J. Singh. Alsatian (bitch): 1. K. S. Harry. Beakham terrier: 1. L. V. Naidoo. Dalkoosch black diamond: 1. Master M. Sandiah. Ambassador bull-dog: 1. G. Rampersad. Watch dog: h.c., Ragwandeem.

FRUIT

Mandarin: 1. M. H. Deeni. Nasrilees: 2. B. R. Mahuraj. Bananas: 1. Kintu Vandayar; 2. M. M. Khan; 3. M. G. Moodley. Pawpaws: 1. L. B. Patel; 2. R. P. Reddy; 3. P. N. Thambiran. Lemons: 1. J. T. Joshua; 2. Soobakannu; 3. Strawberries: 1. Pavaddy Pillay; 2. G. Coopessamy; 3. Chinnappan; Pineapples: 1. P. N. Thambiran; 2. L. V. Valoo Bros.

FLOWERS

Flowers: 1 and 2, Mrs. M. O. Joshua.

BETEL LEAVES

1, Sahaboo; 2, Abdul Hakim.

VEGETABLES

Tomatoes: 1. T. T. Pillay. Peas: 1. Chinnasamy. Green ginger: h.c., Rayal Morar. Green turmeric: h.c., Mnothasamy. Green beans: 1. R. M. Pillay; 2. R. Ramikoon; 3. Abdul Hashim. Cabbages, sugar loaf: 1. S. Ramabai; 2. P. Manio; 3. Ponon. Cabbages, D.H.: 1. M. V. Vennay; 2. Coopessamy Pillay. Cabbage, sugar: 1. Boobhie; 2. M. R. Govender. Cabbage lettuce: 1. Chinnasamy; 2. R. Deekran; 3. R. M. Pillay. Early lettuce: 1. S. Ramabai; 2. S. A. Mahuraj; 3. R. M. Pillay. Brinjal: 1. S. Ramabai; 2. S. R. Mahuraj. Turnips: 1. Boobhie; 2. N. M. Naidoo. Escalates: h.c., M. Kadir. Celery: h.c., Coopessamy Pillay. Broccoli: 1. Boobhie; 2. N. M. Naidoo; 3. Kintasamy Moodley. Carrots: 1. M. Kadir; 2. R. M. Pillay; 3. Kintasamy Moodley. Cauliflower: 1. T. T. Pillay; 2. Abboo; 3. Pund. Horse and cart: 1. Ganga Chetty; 2. Mathasamy.

SICKETS

100 yards: 1. Thambi Naidoo; 3. Govind Chetty; 3. Thanapathy Naidoo. Soots: 1. S. R. Naidoo; 2. R. Perumal; 3. S. M. Pillay. 40 yards: 1. G. Morgan; 2. R. M. Govender; 3. G. Ganas. Sack race: 1. E. Lookhai; 2. M. Israhil; 3. M. Mekner. Sack race (Seebats): 1. E. K. Govender; 2. N. S. L. Pillay.

1. P. Mahadure. 100 yards (girls): 1. Shanti Pannuair; 2. Eileen Sallaphan; 3. Poonavathy Moodley. 100 yards (girls): 1. Thanapathy Perumal; 2. Olive Vindan; 3. Emily Vindan; 4. Irene Peter. Skip and run: 1. Thanapathy Perumal; 2. Irene Peter; 3. Jackie Chetty. Skip and run: 1. Poonavathy Moodley; 2. Emily Vindan; 3. Eileen Sallaphan. 100 yards: 1. N. Reddy. Half-mile cycle: 1. N. Sochan; 2. R. Coopar; 3. K. Parmaswar. One mile hat: 1. D. Sombramoney. Three mile cycle: 1. N. Sochan; 2. J. Sochan; 1. K. Parmaswar. 220 yards hat: 1. G. Raman; 2. N. Reddy; 3. G. S. Naidoo. One mile cycle: 1. N. Coopar; 2. N. Sochan; 3. J. Sochan. 400 yards hat: 1. J. S. Naidoo. Five miles cycle: 1. R. Coopar; 2. N. Sochan; 3. A. Razack. 880 yards hat: 1. P. Nadaseen.

MISCELLANEOUS

Miss Naidoo (daff). 1. V. G. Naidoo (paper flower). 2. Mrs. J. Rustomjee (screen and beads). 3. Baby Doll. h.c.

India And The Ottawa Conference

While the Ottawa Conference is going on the following from the London correspondent of the *Prithvi* (Lahore) will be read with interest:—

"The relation of India to the forthcoming Ottawa Conference is engaging some attention. The claims of other parts of the Empire (except the Dominions) are never heard of in this connection. They are entirely at the mercy of the Colonial Office and must be content with such representation as they will get from Sir P. Cuthbert-Slater and the others appointed by him. But India cannot be treated quite so cavalierly even in these days of heavy Imperialism."

"There are some people who maintain that Indian interests are as incommensurable with the trade interests of Great Britain as are the political claims of the latter with those of Ireland. Mr. V. J. Patel, (ex-president of the Indian Legislative Assembly), who arrived in London from the continent, has been advising his countrymen to turn their eyes away from Ottawa altogether. India, he says, has nothing in common with the politico-commercial projects which that Imperialist palver is designed to promote. India's whole energies ought to be concentrated upon winning her own freedom from foreign rule, which alone would enable her to conclude trade agreements on a proper mutual basis with other countries."

"That, of course, is not the view of the official Indian Delegation, whose members (Sir Atal Chatterjee, Sir Padmanji Glnwala, Sir George Rainy, Mr. Shanmukham Chetty, and Seth Haji Abdooli Haroon) were treated to luncheon by the British Empire Club. Sir Atal Chatterjee, as leader of the Delegation, responded to the principal toast. Considering the atmosphere by which he was surrounded, Sir Atal was fairly outspoken. He said some nice things about the spirit in which distinguished statesmen from all parts of the Empire were going to tackle their task at the Conference but he did not disguise from his audience the fact that India's point of view in this regard might be very different from that of Great Britain and the Dominions. He pointed out that in normal times this country only takes 25 per cent. of India's exports, and these consist mainly of raw materials, whereas India takes half her imports—practically all manufactured goods—from Great Britain. India felt she could not

guard her own industries, proceeded Sir Atul, for on them depended not only her own well-being but also ultimately the trade in India of Great Britain and other Empire countries. The development of industries based on India's own resources of material and labour was necessary to relieve agriculture and the pressure of the fast-expanding population on the land, and also to secure agricultural improvement.

"Without minimizing the difficulties likely to be met with at Ottawa, Sir Atul Chatterjee ended on a hopeful note. They knew that for a real and lasting cure of present economic ills world co-operation was necessary. He felt that the Imperial Conference would be a first step towards world international co-operation. In that belief and in that spirit the Indian delegates had undertaken their task.

"In giving the Delegation their marching orders Sir Samuel Hoare was as unctuous and patronising as usual. Speaking after Sir Atul Chatterjee, he said that as Secretary of State he was encouraging on the part of the Government of India and the delegates the greatest possible liberty of opinion and action. He wished the Delegation to be as free as they possibly could be in considering the grave issues that would come before them at Ottawa. They would naturally and rightly think first of India but they would also think, as the interesting and sympathetic speech of their leader had shown, of the interests of the British Commonwealth of Nations as a whole.

Durban's New Council's Committees

The new Durban Town Council has divided itself into the following committees:—

PUBLICITY: Mr. G. Reyburn (chairman), Mr. H. H. Kemp (vice-chairman), Mrs. B. A. Benson, Messrs. J. E. McCarthy, H. E. Arbuckle, M. Cornallius, J. Pyke, H. B. Gemmell, P. Johnston, P. Debon, J. Bunnie, W. Wainman and the Mayor (ex officio).

GENERAL PURCHASES: Mr. P. Osborn (chairman), Mr. S. R. Elgie (vice-chairman), Mrs. B. A. Benson, Messrs. J. A. Grant, P. Johnston, H. H. Kemp, W. K. Langton, H. A. O'Connor, G. Reyburn, W. Wainman, A. B. Worman and the Mayor.

FINANCIAL MATTERS: Mrs. B. A. Benson (chairwoman), Dr. H. E. Arbuckle (vice-chairman), Messrs. J. Pyke, H. H. Kemp, H. A. O'Connor, J. Bunnie, V. L. Shuter and the Mayor.

WORKS: Mr. M. Cornallius (chairman), Mr. A. B. Worman (vice-chairman), Messrs. J. Pyke, J. A. Grant, W. K. Langton, P. Debon, H. H. Kemp and the Mayor.

RECREATION: Mr. H. H. Kemp (chairman), the Rev. A. Johnson (vice-chairman), Messrs. S. R. Elgie, J. A. Grant, H. B. Javary, P. Osborn, G. Reyburn and the Mayor.

MARKETS AND AMMUNITION: Mr. J. Pyke (chairman), Mr. P. Johnston (vice-chairman), Messrs. M. Cornallius, J. M. Harris, H. H. Kemp, J. Bunnie, H. P. Wainman and the Mayor.

NATIVE AMMUNITION: Mr. W. Wainman (chairman), Mr. G. A. Riches (vice-chairman), Messrs. S. R. Elgie, H. B. Gemmell, J. M. Harris, A. Lamont, V. L. Shuter and the Mayor.

JOINT ADVISORY BOARD: Mr. H. E. Arbuckle (chairman), Messrs. H. B. Gemmell, G. A. Riches, G. P. Westgate, A. B. Worman and the Mayor.

BUILDING PLANS: Mr. J. A. Grant (chairman), Messrs. W. K. Langton, H. B. Javary, G. A. Riches,

C. H. Scott, G. P. Westgate and the Mayor.

NATIVE ADVISORY BOARD: Messrs. S. R. Elgie, H. B. Gemmell, J. A. Grant, G. A. Riches, W. Wainman and the Mayor.

Mr. Andrews in London

Working For India

Our readers will be interested to know about Mr. G. P. Andrews' activities in regard to India. This is what the London correspondent of the *Tribune* (Lahore) says:—

At a meeting of the Friends of India Society at 51 Lancaster Gate, Mr. G. P. Andrews gave to a crowded audience another of his revealing addresses on the present situation in India. He could say nothing very new about the present regime of coercion in that country, and unfortunately those that attend such meetings already know most of the facts only too well. The difficulty is to get them published in the press.

Mr. Andrews, however, was able to tell us that he had had opportunities during the last two or three weeks of placing the facts before some of the highest in the land. A few days ago he was at Lonsdalemouth, by the special invitation of the Prime Minister to whom he was able to give first-hand information of what the Ordinances had inflicted upon India and how horrible it was to contemplate their continuance from the point of view of those who desired to see peace established between India and Britain.

Mr. Andrews has told His Majesty's Ministers exactly what he told us, that instead of doing everything possible to uplift the people who are suffering so badly from privations of all kinds there is nothing but repression on every hand. The jails were full of prisoners, and everything instead of being controlled was going from bad to worse. "I have said to them," proceeded Mr. Andrews, "you put these Ordinances on in January when you called them emergency measures, and you said then that you were putting them on for six months because it was impossible to go on governing by this method except for the purpose of arresting lawlessness. Now we are approaching the end of June, and the great question is what are you going to do about these Ordinances? I have been to one after another of these leading statesmen and have said, 'If you renew these Ordinances you do it at your peril. By so doing you will bring about such a state of things in India that nothing will be able to restore the country to its normal condition. I warn you that you are playing with fire. If an outbreak occurs it will be you who have caused it. You cannot go on treating these people beyond the limit of human endurance.'"

Mr. Andrews said he believed they had reached the hour of crisis for, this very week, before the Prime Minister left for Switzerland, it would have to be decided whether the Ordinances were to be continued or not. If the decision unhappily went the wrong way, he did not know who was going to change it afterwards. They would have another six months of agony to look forward to, with perhaps 100,000 or 200,000 people in prison. There was an ominous hush in India at the moment, but it was not a hush that denoted defeat; it was rather the pause before the next outbreak. What

Britain ought to have learnt by this time was that a great national movement could not be attained by force.

Transvaal Indian Women's Social Centre

V. A. D. Detachment

An interesting Social was given by the V. A. D. Detachment of the Indian Women's Social Centre on Friday the 28th July, 1932, in the Master Builders' Association Hall, when the first-aid certificates gained by their candidates at a recent examination were distributed by Mrs. E. Kane Herman, Chief Commissioner of the Red Cross Society in the Union of South Africa.

Those present were Mr. and Mrs. J. Vogl, Mr. Louis Kane Herman, Dr. and Mrs. W. Godfrey, Mr. P. K. Desai, Mrs. Kemp, Z. V. Parekh, Dr. Podlashnia, Mr. and Mrs. D. M. Nason, Sister B. Hall, Mrs. Spencer, Mr. and Mrs. S. Royappa, Miss Howie and many others.

Mrs. K. M. Pillay the chairwoman, in her opening remarks said that first-aid was a training humane in its outlook, and when efficient, such aid was a great help in cases of emergency. They were all very grateful to Dr. Podlashnia who had undertaken their training, and the fact that 13 out of the 15 candidates who had entered had been successful showed that Indian women, given the opportunity, will not be lacking in ability, energy and intelligence. In conclusion Mrs. Pillay, on behalf of the Indian Women's Social Centre, thanked the able workers of the Johannesburg Red Cross Society for their energetic help and demonstration given to their candidates during the period of training.

Heartily congratulation for their success in the examination was accorded the candidates by Mrs. Herman, who said that they had given a splendid example to the community. "The ideal tradition of the Red Cross Society," she said, "is to comfort suffering, and it is a noble work, and we could do it in no better way than under the banner of the Red Cross Society."

Mrs. Herman urged them to go forward with their work, to keep on with their practice, and eventually take up home nursing. It was hoped later on, she said, to make arrangements whereby the candidates might get some practical experience at a hospital.

Dr. Podlashnia, in a brief speech, thanked the members of No. 9 detachment who had so ably assisted her, and said that the candidates had shown great attention, willingness and understanding. She also stressed the necessity of carrying on with the good work. These sentiments were also expressed by Mrs. Kemp and Mrs. Spencer. Dr. W. Godfrey added his quota of congratulation.

Mr. P. K. Desai, Secretary of the Transvaal Indian Congress, said that the first thing required in their community was a knowledge of nursing, which their women were lacking. He thought the V.A.D. training was an excellent thing.

After tea had been served Mrs. Herman announced that Mrs. K. M. Pillay had been appointed captain of the nursing section, while Miss B. Francis would carry on as hon. secretary. Mrs. J. Vogl, Patron of the Indian Women's Social Centre, said that the training given them would be useful to themselves and to all humanity.

Those candidates passed were—Raikam Krishnaswamy, Oral 70, Practical 70; Philomena Peter, Oral 72, Practical 71; A. Francis Pillay, Oral 62, Practical 60; Mary Thelma Hutton, Oral 67, Practical 71; Jean Nason, Oral 71, Practical 62; T. Pillay, Oral 54, Practical 63; M. Pillay, Oral 58, Practical 63; R. Roberts.

Oral 60, Practical 60; K. P. Royappa, Oral 56, Practical 58; N. Krishna Pillay, Oral 66, Practical 57; T. P. Peters, Oral 61, Practical 61; Philomena Nandana, Oral 52, Practical 52; T. Williams, Oral 56, Practical 56.

A Review

"THE NAKED FAKIR"—By BERGAYA

A little while ago the whole press world was seething with news from India; to-day everywhere the atmosphere is filled with silence and tranquillity which seems to signify that the iron hand of oppression has been immediately effective in the temporary suppression of all home-rule propaganda; and what is more it seems to have lulled to sleep all lively interest that might have been displayed by South African Indians in affairs relating to their mother country and in which they are indirectly if not directly involved. It is this fact in particular that makes necessary the publication of this review which, it is hoped, will revive a measure of interest in some cases, for the first time, a living interest in Indian affairs.

Bergaya, the author of this delightful and vividly written volume set out from England on a world tour and, on his arrival in India in 1930 he was quickly taken up with the political situation and finding it immense and of a highly complicated nature yet worthy of study, he extended his sojourn on originally planned. The result is the "Naked Fakir" which, written with remarkable clarity and simplicity, is calculated to be one of the latest and most impartial books on the Indian crisis.

Remarkable though it may seem the author met during his comparatively short sojourn several personages of reputable note including him who has given towards the attainment of the "Swarnajit" ideal his heart and soul, viz. the Mahatma himself. Nearly a whole chapter is spent in portraying Mr. Gandhi as the latter appeared to the author.

Mr. Bergaya paints vividly also the picture of numerous street incidents and fatal charges which he in person had occasion to witness. In this connection the police meet with no sympathetic treatment. On the whole the author allows his sensitiveness to have perfectly free play and then, as one in the gallery, he records with unerring fidelity as well as with impartiality what he sees in the arena below.

The trouble with most books about India, to-day, is that they are either part of some propaganda or their authors suffer from a political bias. In this respect the "Naked Fakir" is exceptionally unique for it is the observations of one whose outstanding quality is his broadmindedness or immunity from any political bias.

It might also be complained that the Report of the Simon Commission, issued a little while ago, furnishes all the facts and figures that are worthy of attention: this is perfectly true but there is still room for a book like the "Naked Fakir" which unadmittedly casts a new light on old facts.

An epitome of a book like this is certainly beyond the bounds of possibility and moreover space will not permit. It must needs be read.

The book is obtainable at all stationers and in particular at the Mahatma Gandhi Library in Durban.

GEORGE HINCH.

Shri Gopal Lal Hindu Temple (Verulam)

The hon. secretary of the above Temple writes: A special meeting of the above Temple Committee was held on Sunday, August 7. The following officials were elected:—Trustees: Messrs. Ratu Talwantsingh, Choonilall Bros., Raghavjee Raghavji and Son, Ratu Mulhavesingh, Raghonandan and Son, Rajesoonar, Latchman, G. Ramharan; Vice-President: Jutha Jeewa; Committee Members: Messrs. S. K. Maharaj, S. Sham, Mohanlal Raghavjee, Ninkir, G. Talwantsingh, Kamthasajan, S. M. Singh, Sewanar, Dhanjee Ramjee, Prabhu, Varajlal Raghavjee, Nathulal Raghavjee, M. Roopnarain, Baldev Maharaj, Girdar Govind. The Trustees have each donated the sum of £50 to the Temple. The Hindu Mitra Mandal has also contributed the sum of £50 to the Temple funds.

Sporting News

An All-India Soccer Tour?

SUGGESTED VISIT TO SOUTH AFRICA

A tour of an all-India team to South Africa was foreshadowed for next year at the annual meeting of the South African Indian Football Association, held at the Tenui Institute recently.

Sir d'Arcy Lindsay, who was a member of the Government of India delegation to the Union in 1927 and 1928, had done certain preliminary work in India, it was stated. He had been able to secure the service of the Hon. Mr. A. M. Hayman, a member of the Railway Board to the Government of India, who is sympathetic with the idea and is prepared to manage the team, if the South African Association can arrange to finance the visit.

"Mr. Hayman holds a high position in football and hockey," wrote Sir d'Arcy in a letter to the president of the Association, Mr. A. Christopher, "and is in a position to organise a good team for overseas play. In fact, I know of no better man to put you in touch with, as it is an All-India team you want and not a team from any one province."

After referring to the details of the arrangements, Sir d'Arcy continued: "There is no doubt that if a visit could be arranged it would stimulate a kinder interest in our Indian people and help to break down some of the barriers that unhappily exist. There is nothing like the field of sport to aid towards a better understanding."

It was agreed to instruct the incoming executive to proceed with the matter of the tour so that it might be possible to secure the visit of an All-India soccer team next year. It was also decided to enlist the assistance of the new Agent, Kanwar Maharaj Singh.

The office-bearers for the next two years were elected: Patron, Kanwar Maharaj Singh; president, Mr. Albert Christopher; treasurer, Mr. S. Roopnarain; secretary, Mr. M. Jagan; auditor, Mr. S. Subraman.

Non-European Boxers And Wrestlers

TEAM TO GO TO INDIA

Preliminary arrangements have been completed to send a team of South African non-European

wrestlers and boxers to India on a four months' tour. It is believed that Kanwar Maharaj Singh the Agent and other prominent Indians are interested in the tour which they believe will be a great success.

The team will include three non-European wrestling champions and three boxers. The wrestlers are Pookree Pillay (welterweight), V. S. Indynahen (featherweight) and Shishu Chhabra (lightweight), while the boxers are Bud Ganga (lightweight), L. Venar and Young Keshly, who are flyweights. Mr. Johnny Sullivan the well-known professional boxer, will accompany the team in the capacity of trainer.

Prior to sailing on October 16 for Colombo, where they will appear first, the team will stage tournaments in Maritzburg and Johannesburg, on September 3. They will appear in all the big cities in India where wrestling in particular is a popular sport.

In The Magistrate's Court

For the District of Durban Held at Durban

Case No. 11072/32.

Between RAMNATH, Poon Indian (Immigrant No. 7-0416, of Clarn Estate, Natal—Plaintiff, and SUGNAV, Nos. 8834-8835/1932, lately of Verulam, but whose present whereabouts is unknown to Plaintiff—Defendant.

To the above named Defendant.

Take notice that a Summons has been issued against you in this Honorable Court by RAMNATH, Poon Indian (Immigrant No. 7-0416, of Clarn Estate, Natal, on the basis of a *Verulam Matrimonial* on the ground of wilful desertion, and that an order has been made that the publication of such Summons shall be deemed to be good and sufficient service of Summons upon you.

You are hereby requested to enter an appearance to the Summons on or before the 12th day of September, 1932, and your failure to do so, a judgment will be given against you in your absence.

Dated at Durban, this 2nd day of August, 1932.

(Signed) BRUCE CAMP,
Clerk of the Court.

(Signed) J. WALTER MURDO,
Plaintiff's Attorney.

J. WALTER MURDO,
Plaintiff's Attorney,
Chancery Lane, Durban.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE Hon. Secretary, Sir Kurma Reddy Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પ્રકાશક ૨૦ મું.

પ્રિન્સિપલ, શુભવાણ, તારીખ ૧૨ આગસ્ટ ૧૯૩૨

અંક ૩૨

નોંધ અને સમાચાર

આપણા નવા મેયર

ફળતના નવા મેયર માં આભીવન લી અને ડે. સુદી મેયર મી. આમ. આમ. મેકેકેરરી મુદાયા છે. લોદી કોમની પત્ની અને તેઓને મુખારકળાદી આભીવન છીએ. માણ મેયર રેવરન્ડ ક્રેગોન્ડના જગ્યાથી લોદી કોમને મેદ મેયર છે. મેયર તરીકેના રોજા રજાપુતના નેએ લોદીઓના મીન પુરવા. થયા હતા કે રજા પીવત ચોથાજ મેયર થયા હશે. માં લેમોન્ડ પળા મળતાપણ હતા રહે સખીપાળના હમેશા ખૂસી અને તપાર હયા અને જે કંઈ પણ કરીયારો રજૂ થાય હાય તે ને રજા માં મદદગાર થવાને પાલખાથી પતનુ કવ્યાન તપાર હયા લોદીઓના બાએવર એક પણ મેળાવો એવો થયો હશે કે જેને તેમજે પાતાની હાલતીથી કાળાચેલો નીલ રેવા. અને હમેદ રજાએ છીએ કે આમાર નવા મેયર પણ પોતાને શારે આ નવી અને ચોટી જવાબદારી અન્યા પછી પોતાના પ્રયો- મિયારીને પગલે આમલે અને પસ્તીના રહેક વર્ગ તરફ લગાન વતીવુંદ મતાવશે અને પ્રતિનિધિયન રચરણ કોમની તરફ પ્રતિનિધિયન રચરણા કરતા વિશેષ ફિલમલક રાજવશે અમાર નવા મેયર તેમજ મેયરેલને અને સજા કારોઈ પ્રવેશીએ છીએ.

રાજીસીલરો લાંબા ખાંડ નાંદ રાંકે

૧૯૩૨ નો પદેજ કોર્ડીન-સ ક્રેગોન્ડી કોર્ડીન-સ ને કાજી સીલેને જાહેર પાખા અને રજાએમર નેરીવ, લોદી અને મુશીમોનેને સાર મેસવાની તથા પીજ રજાવડે છમીપદી રજવાની અને તેના લખેમર જેન મારે કલ નહી રજવામાં આંગેલી હાય તે સજામ અન્ય જગીના મેયરને માટે પ્રતિનિધિયન નેવા ની સજા આપનાર છે તે કોર્ડીન-સમાં એ સજામ પીજ પણ એક અમલની હલમ છે. જેની રૂએ રાજીસીલરોથી સજા આપ રજાશે નહિ તે હલમને હાંમ રજાવડેને માત્ર વધુમાં વધુ મા. ૫૦૦ મા હંડની અથવા વધુમાં વધુ માત્ર પીની કેટ ની સજા રજાવવામાં આવી છે. કેમ પણ કાંડરીલર મને ગાર હશે તેનાથી સજા વધુ મુશી ફરી રાજીસીલર મુદાયા શકારો નીલ. લાય આપનારને માટે પણ એનીજ સજા રજાવવા માં આવી છે.

પરેનિલ રેકસ

પાનલ રેકસની પાન તારા કાંતિલ મેકેકેરીપર એક પણ સજામાં નહાય પ્રિન્ડિયન ક્રેગોન્ડના સહેરડી મી. પી. આર પથરે નીચે જમાણે કમ્યાનસ છે.

આમારી કે કોટ અમી- ખુશી મા હ નરીબામ
સમા હર મેમાની બાબતમાં મુશીપાળ અને લોદીઓ વચ્ચે
હમે એક પાંડવમાં આપતો નથી આવીએ આપતો હા

પાન બેડ પાંડવમાં તરિ આવે એવી જોડકા માત્રી આપ- મામાં આપતો નો ક્રેગોન્ડને તપાર સંતોષ મમે મુશીપાળ ને આક્રેમશન આપવામાં રજાવડેને ને સિદ્ધિતિને અમુશરવામાં આવે કે તેલ સિંગા પાન લોદીઓને એકરેમશન આપવામાં રજાવડેને પણ અમુશરવામાં આવે એવી જમારો મિલે છે.

જેમકે કાઠ પોતાનું મુશીપાળ મકારી રાંકે ન અને લાંબ ન અમલમાં માં મળુ નથી પતી રજાના તેમા મેમાની રજા આપ માંથી રજા દોમારી થાય ને એ અમલવાની આમારે નામીજ રજા રહેતી રેલ

અમા નરેના કોમની હયા અથવા ને નામને એ તેઓની રજાની મારી જરૂરીમાં એકીતારી થયા કમુ છે અપારે તથા રહેલી રજાને તેમાં મત ની જરૂરી પરવતેલ એમ આપવો પડે ને પણ એક નરીવ લોદી કુદમતી સરેશા આપવા માં મરજા મકારે નથી રાંકી કે અપા કુદમતી મિ કમલામાને એ કદ માત્ર પડતો હાય નો તેના આપના ૧ ૩૦ મે ૨૨ મયા કે જેમાં ને મુશીપાળને લોદી પણ કાવ પાંડવમાં નેલ આવે

પણા મુશીપાળને કે અમની રહેલીનું મિશમ સરેશા લોદીઓ રજા પછ વળ ને તેઓ પણ ને આ કરને વમારે પડતો માત્રા રેલ મા. પની આપક મામા લોદીને માટે તેા માં પીવત જમાવા.

" ઇન્ડિયન ઓપિનિયન "

શુભવાણ, તારીખ ૧૨ આગસ્ટ ૧૯૩૨

અમાને કમ્યાવતા પછીજ મિદ થાય છે કે ગણા અકેરાદીમાના મુશવર અને શુભવાણના રેલ મુશી દાંરેવાસના લોદી સાંચ અક્રિય પ્રિન્ડિયન ક્રેગોન્ડની આક્રેમશનને આપતી રજાવડેને એક નીસામીમાં નહિ પણ રજાવડેને અરવાનું

નથી હું છે આ કમવર્થી દાંરેવાસના લોદી લાકેઓને આસ કરી આવે વખતે પછીજ નિરાશ મરે એ વિશે રજાવડે રજ નથી. તેમ છતાં અમારો તેઓને અનિયમથી સજા છે કે તેઓએ કોપ હાંમ પણ પમલુ નહિ હમુ કે નથી રજાવડેને મળતા જરૂર અમારો નો ફરી પાછી મુલતવી રહે. એ જાને અમે રજાને મુશીપાળને માત્ર પમલુ દાંરેવાસના મામલોની સજા મુશીપાળ માંનાર સજા આવી પોસ છે અને એ સજામીજ નિચા કવ્યામાં તેઓએ પાતાની સજા ક્રિયોનેન વિષયમાં નો નેમલો. એ સજાપર તેઓને ક્રિયો એકસ રજાવડે આવી જમુ પડશે અને તે રજા નેવાનીસજામાં થાય કે પછી રજાવડેમાં થાય એ પ્રશ્ન આસ અમલનો નથી. અમારું ના પાળમાં રજાવડેને એકસે કે સજા અક્રિય

ઇન્ડિયન ટ્રેડિસ કંપી ટ્રાસવાલની વાનિ દશર કરી શકવાની નથી. ટ્રાસવાલના બાહ્યોએ પ્રથમ તે પોતાની સમક્ષ આવી પોતા નવા કામદાના સંબંધમાં પોતે શું મગજાં ભેવા મળે છે તેનો જ્વલેજ દરાવ કરી નાખવો પડે. ત્યાર પાસ સાધક આફ્રિકન ઇન્ડિયન ટ્રેડિસને ટ્રાસવાલના બાહ્યોના દરાવને સિવશરી ભેવા થા નહિ તેનો વિચાર કરવાનો રહેશે. ટ્રાસવાલના બાહ્યોએ સાધક આફ્રિકન ઇન્ડિયન ટ્રેડિસના દરાવ ઉપર આધાર રાખીને બેસી રહેવું હાથપાશુભરેશું નહિ અથવા તેઓએ એ મુખ્ય સંસ્થા ના દરવાની રદ નોવી જોઇએ પરંતુ તે સાથે એટલું શુભરૂં નહિ જોઇએ કે આ બાબત પાસ તેઓને હમલીજ છે અને તેથી તેઓ જાને શું કરવા છવે છે તે તેઓએ આકક્ષ કરી નાખવું જોએ તેઓની સમક્ષ વસ્તુ ચોખ્ખી છે કારા વાલના બાહ્યોની શું કરજ છે એ જોએ આપણા આક્રમમાં જોઈથી વધુ વખત જાને નિઃશંકપણે દર્શાવી મળા છીએ. આ બાબત જોવી છે કે જેમાં કાઇ પણ વ્યક્તિ કે સંસ્થાથી દાવવણી આપી શકાય નહિ પોતાનું જાનરરજીવન પોતાને દારી સંક. અને તે પણ ખરે ખારે પારેજ દારી સંકે જ્યારે પોતે નામદાંધથી પર દેખ અને કુનપી લાગે કરતાં પોતાનાં જ્વાનને વધારે પ્રીય ગણતા દેખ. અને તે માત્ર એટલીજ પ્રાંતના દરીએ છીએ કે ટ્રાસવાલના બાહ્યોને છવર—ખુદા જોવી નેતિક દમિત આપે કે જેથી તેઓ આ તેઓની ખરી કસોટીને વખતે સર્વસ્વનો ભોગ આપી હમ જોઈ થમ જાય, અને હમેક રાખીએ છીએ કે તેઓ પોતાના દેલીગેટો આવલી કેન્દરસમાં મોકલવાનું નક્કી કરી વધુ દીલ થવી એટલાવરે કે જેથી એ કરતાં વધારે અગત્યની બાબતાને જ્વાન હમ શકાય.

મત આઠીયની આખરીએ કરખનની ઇન્ડિયન રેપોર્ટર માફકમાં પ્રમેલાં અને દબરે દોદીએ નેમજ પ્રદર્શન અન્યારે આક્રોધાં ખેતવાડી અને હુલર ઉદયોમ ના પ્રદર્શનના ચેજરોને અને અંત કરજથી અંતિ નંદન આપીએ છીએ. એ પ્રદર્શનમાં જેઓએ કલ્સારથી બાગ લાખને તેને સરખાથી પાર લિતારવામાં સદાપતા આપી હતી તેઓને પણ અને અંત:કરજથી અલ્લિનંદન આપીએ છીએ. જેઓએ એ પ્રદર્શન ભાષ દરો તેઓને એવું પ્રદર્શન કેટલું નેષદામક થઇ પડે છે જી સમજાયા વગર નહિજ રહ્યું હોય. તેના અન્ય શપદઓ પણ બેશક છે, જેવા કે, પોતાના લેપાર બંધાની જાદિરાત આપવા વિગેરેના કે જે આવાં પ્રદર્શનમાં સામાન્યતઃ જોવામાં આવે છે. પરંતુ આવા અન્ય કામદાં જાના દરમાં પણ આપણે તેના પહેલાં અને મુખ્ય હેતુ નરક વધારે જ્વાન હેવું નેમજો. નહિ તો તેની ખરી રીમજ જાવી રહે છે. કામદા તરફે મેંદાંદાં કરતો જોને આ દેજના અબજ મુજ વાનીથી લખને શુંકલિન દોદી "દેસીસ" તરફે જોખાં છે અને પશ્ચિમની પ્રખને તે જે પોતાના જ્વવની એક અનિવાર્ય વસ્તુ થઇ પડી છે. આ "દેસીસ" તે મુજ હેતુ એક વખતે ઘોડાને એવો ફેજવવાનો હતો કે જેથી તે અલિ ઉપયોગી પ્રાશ્નને મરુખખતીના કામને માટે વધારે સારો લાખ લઇ શકાય. પરંતુ મંતની ઉત્પતિ જ્વાની સાથે એ મુજ હેતુ તાદન નારા પામ્યો છે અને આજે "દેસ પાસ" એ પ્રખની નેતિક નેમજ આર્થિક અધેમતી કરવાં એક અનિવર જુગદરવાનું થઈ પડેલું છે આજે સંયક કહેવું

પડે છે કે પશ્ચિમની પ્રખની મજી ખરી સંસ્થાઓની આ દસા થઇ છે અને આપણે આકા રાખીએ કે જે આ લેખનો વિષય છે તે મદાન વાર્ષિક પ્રસંગની પણ એ દસા ન થાય.

આપણા પ્રદર્શનમાં પછો મુધારો જ્વાની વરર છે એ વસ્તુ મત પ્રદર્શન જોનારા દેજને હમ્યા વગર નહિ રહી હોય, પરંતુ તેની જ્વાનવારી વિશેષ કરીને તેના ચેજરોપર નહિ પણ જેઓ પ્રદર્શન માટે વસ્તુએ લાવે છે તેમની ઉપર રહે છે અને માનીએ છીએ કે મત પ્રદર્શનમાં જે કંઇ પણ ખામી રહેલી હોય તે તે પુરવી જાદેરજના બાબાવે રહેલી. ખજાને મોડી બખર મળવાથી તેઓ પોતાની વસ્તુએ લેખાર નહિ કરી અમ્યા અને બીજાજાને વખતસર ત્યાર કરવાને મણીજ લેવાવળ કરવી પડી. પરંતુ મત પ્રદર્શન જેઓને જોવાના લાખ મળેલો છે તેઓને બલિખાન પ્રદર્શન સમજ થાય તે દિશાએ કામ કરવાનું પ્રોત્સાદન મળેલું છે.

પ્રદર્શનના કાર્યકરઓએ એક વસ્તુ કરવાની રહે છે, તે એ કે પ્રદર્શનની સાથે જે બીજી ભેજાં અનંદ આપનારી આકર્ષક વસ્તુએ રાખવામાં આવે છે તે જોવીજ રાખવી જોઇએ કે જે નીલી પોલક હાથ ન થાય તેમ નીલીનાકક તે નજર હોય. જેની પશ્ચિમની પેદાશની વસ્તુએને ઉત્તેજન આપવાની દરીજ જરર નથી.

પ્રદર્શનના ચેજરોએ પ્રદર્શનની દીકટનો દર દ પેની જેટલો સરતે રાખ્યો એ પહું હાથપાશુભરેશું હલું હલું. આખર્ગમાં તેને રસ ઉત્પલ કરવાને અને ગરીબમાં ગરીબ વર્ગના લેજાથી પણ તેના લાખ ઉજાની કદાચ તેટલા ખતર લેખ કરવું જરરેશું હલું.

તેમ જતાં આવાં પ્રદર્શનની પાછળ અરસ પછો દેખ છે અને ભેજાં આવી સંસ્થા કે જે બાલોસ્કેપ વિગેરે અન્ય રમુજ સ્વેષા, નર્મ નાજાનો કેમજ હુલવપ આપ છે, તેના કરતાં થલું દરજ્જે મરીમાતી ગણાય તેને મદદ આપતાં સંજામાનું નહિ જોખાં.

પ્રદર્શનના નાજાર મવરર જમરલ નેમજ દોદ સરકારના એજર-દના આશિવાદ મળ્યા છે અને અને હમેક રાખીએ છીએ કે તે દરી બીજાં આદ વખતે માટે અસોપ નહિ થઈ જતાં કામદાનું રવાન બેશે આપણે તેને એક નીચમીન વાર્ષિક પ્રસંગ કરી હવે જોખાં અને જે તજીણી દરી પ્રખર્ષિત કરવામાં આવી છે તેને જે બજાં રાખવામાં આવશે તે તે થવું અકલ્પ નથી.

ટ્રાસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ચુર બીલ

પાલમિન્ટમાં તે પર ગમ્મલી અર્થ

કમીટીમાં જોજેલા મુધારા

(જ્વાના આગલા અંકથી ચાલુ)

કલમ પ. બીવની કલમ પામને વિશે ખે. એલોહાન્ડરે કહ્યું કે આ કલમમાં હું ઉધારો નથી મુકતો પણ અજાવરા માર્થ હું કે હું આ કલમની વિરુદ્ધ હું. કારણ કે, તે એક નીલ વસ્તુ કામદાં કનારી છે. એ કલમનો મર્થ એવો થાય છે કે, એક જમીન કીધિકપેમ થવા પછી પણ, એટલે કે, સોનેરી જતા તરફે ખાલક કરામા આખા પછી પણ હોદી-એને તે તેના પ્રોફેટર દેખ અને જોખવવી પડે તેટલીજ અગવડો જોખવવી પડશે એ ખારા મલ પ્રમાણે અન્યાય ગણાય

કલમ પસાર થઈ ગયું.

કલમ ૬. આ અક્ષરમાં પદાને "કાયદેસર" કાનૂન અને ૧૯૨૯ ને બદલે ૧૯૩૦ કરવાનો સુધારો મુકાયો હતો. તે મુકતાં તેણે અજાણ્ય કે ૧૯૧૬ માં કેટલાક પ્રેરણાવરે સેપારાને કાયદેસર હાવવામાં આવ્યા હતા અને કાયદાનો હેતુ નો ટાઉનશીપમાં તેણે સેપારા કાયદેસર હાવવામાં હોય તેને સ્પષ્ટ અમલમાં હતો અને નહિ કે તેજ ટાઉનશીપમાં ખીલા સેપારાનો વધેરો વાગે દેવડો. પણ કસોમાં આવું બનેલું કે. આ ખીલાથી અમલો હેતુ હવે થઈ એવે કિસ્સા પ્રેરણાવરે હાવવાનો છે. પરંતુ ૧૬ તે તેને પ્રારંભ કરાવેલો છે. એટલે બહોં પણ હોદીઓએ એક નારીથી થોડી માટેની જે કિસ્સાને જાહેર કરવાની જે બધે એ સિદ્ધાંતને વળગી રહેવા માગીને ખીલા કે અમા અમુક અધાનિત કાલો કાલો વાલકામાં સુધી સેપારાવાસ હોય તેને સ્પષ્ટ મળવું નીવડે. એટલે આ કલમમાં ઉપરો સુધારો મુકવાનો એજ હેતુ છે.

ખ. ગીલીએ તેની સામે વિરોધ દર્શાવ્યો.

શી એલેક્ઝાન્ડરે અજાણ્ય કે પ્રધાનનો કાર્યો એવા સેપારાને માટે પશ્ચિમી ગામેની મુદત આપવાનો હતો અને આપણે હવે ૧૯૩૨ માં છીએ એટલે ૧૯૩૫ ને બદલે ૧૯૩૭ મુકવું નીવડે.

પ્રધાને અજાણ્ય કે આ ખીલાને મુખ્ય હેતુ એ કે ૩ નામથી બધે નહિ હોય ખીલા હરીફતમાં તે તે તા ૧ થી મે ૧૯૩૦ થીજ અગત્યમાં આવેલું મળ્યું. એટલે ૧૯૩૫ માં મોકલવા પામ વધે કમ છે.

પ્રધાનનો સુધારો પસાર થયો અને શી એલેક્ઝાન્ડરેનો તરી થયો. અને સુધારો સાથે રજમ પસાર થયું.

સાર માદ ખીલા નંદાના સુધારાઓ પસાર થયા બાદ બીજા ત્રણ વાચનમાંથી પસાર થયા મળ્યું.

અથા અડવાડીયાનું પ્રદર્શન

નાટક પ્રતિબંધન પ્રેસ એસોસીએશન અને રામન પ્રતિબંધન રેપોર્ટસ પ્રેસ એસોસીએશનના મંડુકત આયત્ર દેશના હોદીઓના ખેતીવાડી અને ઉદ્યોગનું પ્રારંભ કરાવના રેપોર્ટસ આલોપર અથા સનીવારે ૧૧ વાગે દોર કરકારના એજન્ટ કુવર મહારાજ સોમે તરફથી પુરુષ મુકવામાં આવ્યું હતું. ૧૯૨૪ ની સાલમાં થીમતી સંગીતની રેવીના હસ્તે બિલાયેના પ્રદર્શન પછીનું આ પહેલું પ્રદર્શન હતું.

શી પ્રારંભે એજન્ટને આવકાર આપ્યા બાદ પોતાના આયત્ર કરમીયાન અજાણ્ય કે હાજર થયેલાઓ જે આ પ્રારંભથી નિરાક થયા હોય તે તેઓએ સમજવું નીવડે કે હોદીઓમાં ખેતીવાડી અને ઉદ્યોગનું પ્રદર્શન એ હવે એક નવીનતા છે અને તેની અગત્ય તેઓ એકાએક તેમજ પ્રમાણમાં સમજી શક્યા નથી. આ વખતનું પ્રદર્શન કરતી મળી સુરાલીઓ નહીં હતાં પરંતુ ઉમેદ મળવામાં આવે છે કે અવિખનના વધેમાં તેના હકમાં તેમજ અવતમાં બહોળ સુધારો થશે.

કુવર મહારાજ સોમે પ્રદર્શન પુરુષ મુકતાં અજાણ્ય કે આ દેશમાં પમ પ્રવૃત્તાની સાથેજ હોદી ખેતી અને ઉદ્યોગના

પ્રદર્શનની સાથે સંબંધમાં આવવાની આ તકથી હું અને મારા જતી મળી પુરુષી થયાં છીએ. મહાન આફ્રિકાનો કાકાનાટનો હોદી ખેતુત મળી બહેનને પામેલી છે તેને ત્રીજે મેં હોદીતાનમાં પણ સંબંધિત હતું અને બહોં આવ્યા બાદ તમાર્ગે વમારેનાં સુર ૧૭ અને કાકાનાટ વિગેરે. પ્રજાજી આનંદથી અને રોજ રવાઝ લેમને છીએ. હોદીતાનની ૬૦ હા રતી ખેતુતાની છે અને આ દેશમાં હોદીઓ ખેતીમાં રસ લે છે આમલેજનક નથી નામદાર મચરનાં જનરલ અર્થ એકે કહેરનનના કહેવાને હું પુર્વ ટો આપું છું અને આવા રાખું છું કે અવિખનમાં આવા પ્રદર્શનને વમારે સાઈ ઉત્તેજન અવાશે અને હોદીઓ તેમાં વમારે રસ લેશે તેને તેઓનાં છાનમાં એક અમલનો પ્રસંગ કરી મુકશે.

કાવરનર-અનુદરનો સંદેશો

ના. ગવરનર-અનરલ તરફથી ત્રીજે પ્રમાણે સંદેશો મોકલવા માં આવ્યો હતો:—

"નાટકની હોદી કામ એમર તા ૧ હીને રામનમાં ખેતીવાડી અને એકે ત્રીજે પ્રદર્શન વાચનની છે એ અપણી મને મળેજી આનંદ થયો છે. પ્રકાશ પુરુષ મુકવાને બારેનાં આવી કાકાજી નથી તેથી મને એક વાચ છે હાં બારે કિરકું તો કહેલુંજી એકાએક કે હોદી પ્રબને અમાનાઓથી ખેતીના વાચો મળેલો છે ને એવી મારા મન પ્રમાણે નાટકમાં હોદીઓ તેમાં રસ લઈ ગયા છે એ યોગ્ય છે ઉદ્યોગને પણ તેની માથે એકાએક આવ્યો છે એ અપણી હું પુરુષી થયો છું અને તેને હોદીઓની જે આપતમાં આધુનિક સુધારા-એકાએક વિકાસી અમલના એક પુરાવા તરીકે ગણું છું. આ પ્રારંભને હું સંપૂર્ણ કન્ટેક અમલ સાથે તેવા ખીલા અનેક પ્રારંભો થશે એવી આશા રાખું છું."

બીજો ઉપલક્ષ

પ્રદર્શનમાં મોકલેલી વસ્તુઓ એકાએક હતાં પરંતુ ભવ મળી આરી હતી. એટલે એકે કાકાનાટ, કામ અને પુરુષ પ્રદર્શન મળું સુરે કુવર હતું.

એ ઉપરાંત દોર, રોડી, મચર, કુતરાં અને પછી વા. પણ હતા. એક ઉદ્યોગમાં કુલેજીમ, રીંગમ, બરતકામ, કોલર-કાન, સીવામ અને રોજવાના કામના સુરે મળ્યા મુકવામાં આવ્યાં હતાં.

હોદીઓનાં ખીલા દુલરેમા લોખંડી રેવીઓ, ખીનરજ દર ટાવર કામ અને આપવાના કામના નમુનાને તારાં હતાં. એકીમંદ મુકીનાં કલુન તરફથી દેશી વસ્ત્રોના નમુના મુકવામાં આવ્યાં હતાં અને પ્રદર્શન કરમીયાન સંગીતથી પ્રદર્શનનાં શેકામાં વમારે થયો હતો.

કુવર અને કુવરાળી મહારાજ સોમે એકીમંદ કલુનના એજન્ટને તેઓએ આપેલા ખાજા બાદ શા વાગે પ્રદર્શનમાં આવ્યા તે વખતે રેપોર્ટરો આલેખું પેવીલીયન લોકોથી ચીકાર કરાઈ ગયું હતું.

સોફ્ટોમ, કોલવાની અને સાહકમનાં કરનો, કાર્ફીક કસરનો, ૧૨૬ એકનું કામ વિગેરેનાં સારા પ્રમાણ મપેર માદ થયો હતો.

કુવરાળી મહારાજ સોમે કલુનનાઓને સલીરીફો આપતાં મળી કુલેજીઓ ખલાં પ્રદર્શન કામ કે-લેકમંદ મળું

દોષા માટે તેના કાર્યાલયોની તારીફ કરી હતી.

બન્ને એસોસીએટને વાઈ ચેસર ડોરોથર, ડી એસ. નાયર અને એલ. એલ. મોરે પૂરતી કદમ કરવામાં મરદમ નારાજો સર્વતો તેમજ ફૂર અને ફૂગણી મદતગળ મોરે તેમાં રસ લીધો હતો તેમ માટે તેઓને આજાર માન્યો હતો.

પ્રદર્શન પુરૂ થતા બાર કામગીર રૂબ પ્રલસિતુ લીસામ પદ્મ હતુ અને ખરીદનારાઓએ મોરે બારે તે એકાગણા રસોઇને માટે દાન કરી દીધુ હતુ.

અધ્યક્ષના પ્રાધાન્ય લીગ્ડ અધિક વિચારમાં હાથમાં આવ્યું છે.

લંડનમાં મી. એન્ડરૂઝની મવૃત્તિ

મી. સી. એલ. એન્ડરૂઝ કેટલેગ મમત થતા હોરુતાનની રિપતિવા સંબંધમાં કામ કરવા કોચાર મમ છે. કાદોરના 'ટીયુન' નો લંડનના અમરપત્રો તેમની મવૃત્તિને વિશે દેતીક બલ્કવાનેમ ખામર આપે છે. ફેનાલ એલ મનિઆ સોસાયટીની એક મોટી મીટીંગમાં મી. એન્ડરૂઝે બાપલ્ય કરતા બલ્કાવ્યુ હતુ કે યોમાં કદમકીમાં દરમીયાન દેહના મોટામાં મોટા સોફા સમક્ષ હોરુતાનની રિપતિ રજુ કરવાની તેમને લક મળ્ય હતી. યોમાં વખતપર તેઓ વડા પ્રધાનના ખાસ આમંત્રણથી સોસેમ મમ દત્તા અને હોરુતા કોર્ડિનસ રાન્ને બોડેપર કેટલો બુલમ મુલમો હતો અને ધાટન અને દાદ વન્મે એમો સુલેદ મ્લપાએલી નેવા મુન્નેલર છે તેઓની દમુએ તે રાજ આલુ રહેવાનો વિચાર પક્ષ કેટલો તાલદાયક છે તે અમલથી કલમા દત્તા. નામકાર કોલેનકાદના પ્રધાનને મી. એન્ડરૂઝે બલ્કાવ્યુ છે કે બધી રીતે દુઃખી થમ રહેલા સોફાને એ દુઃખમાંથી ઉશારવાના કંઈ પક્ષ પક્ષા લેવાયને બદલે સપળ તરફ દમનનાની સિવાય બીલુ કંઈજ નેવામાં આવતું નથી. એમો કેટલોથી મગાઇ મમ છે અને રિપતિ વધુને વધુ બમણી થમ છે. મી. એન્ડરૂઝે તેઓને પકી દીધુ છે કે આ કોર્ડિનસો વમે મન્યુઆરીમાં રાખમ કર્યા અને તેમ કરતા વમે અમલવ્યુ હતુ કે અધ્યક્ષીને આટલાવવાનો બીબો એકે રરનો નથી પરંતુ નાથી કમેલા અમલ અસાધી કદમ નાક તેમો તે જ મહિનાને માટે અમલમાં મુકાશે. બુનની આખરીએ જ મહિના પુરા થતા છે અને દવે કોર્ડિનસને વિશે વમે રુ કરવાના છે એ પ્રક છે. દરેક દરેક રાજ-દારી પુરૂને મી. એન્ડરૂઝે બલ્કાવ્યુ દાલિલ છે કે વમે વમે આ કોર્ડિનસો તાલુ રાખશે તો તમારે સ્વિમમેજ તેમ કરશે. નથી દોરુતાનમાં વમે એવી રિપતિ લેવમ કરશે કે પક્ષા એ દેહમાં લાગરાથી કારિ રથાથી કદમીજ નાક. દુ વમને એવડું છુ કે નમે આગથી નમો રથા છે. વને નમથી કદકે થશે તો તમેક સ્વિમમદાર કરશે. આ સોફાની સામે મનુષ્યવલ્લીની સદન કોકાતી દદ વટાવીને વમે વટી કાશે નહિ.

વડા પ્રધાન રવીટરમેન્ડ વળ્ય તે પદમાં આ કોર્ડિનસો અલુ રાખવાના છે કે નાક તેના તેમણે નિર્ણય કરી નાખશે. વાશે એ એ નિર્ણય આશે નો તે પક્ષી રાજ કેરવી કદકે એ કલો કદાતુ નથી. તે પક્ષી વળ બીબા છે.

મહિના લાખો સોફા એલમાં અમલતા એવાનું દુઃખ વેલું પરંતુ. આને હોરુતાનમાં મુપમીદી બલ્કામ છે પરંતુ તે કંઈ કારની નથી. બીબા દુમકાની લમ્બારીની છે. અલેને અમાર અમાર શીખી બલ્કે એમનું દલ કે એક મકાન ગરિષ મળવાને અમારકનીથી કદી પક્ષ લાખી કદવાની નથી.

પૂર્વ આફ્રિકામાં એરાઓનો બુલમ

હોંદી વસાહતોને હોંદી કદવાના મમસો

ફિલિપ આફ્રિકાથી અમારે મી. સી. એલ. એન્ડરૂઝ હોંદ બતા દત્તા, તારે પુર્વ આફ્રિકાના હોંદીએ તેમને મુખ્ય મુખ્ય બંદરોએ મળે કલમા દત્તા. તેમણે તેની આમળ કેટલાક અન્યોના આમળ પદા દાખલા રજુ કર્યા. મી. એન્ડરૂઝે મુખ્ય આવી એ બધી રિપતિ હોંદમાં બલેર કરી હતી:—

હોંદી પાસેથી માથાદીક રૂ. ૨૬ નો કર

ચોમુગીઝ પૂર્વ આફ્રિકાના હોંદી મેપારીઓને પોતાની નોકરીમાં જપ દમ નેટલી ચોમુગીઝ પ્રખરે રાખવાની દરજ પદે એવો કાલો પમાર થયો છે. દાગીતીમાં અરકારે વિરોધ છતાં એ કામદાઓ લાપા છે; એક કાપદાથી સરકાર હોંદી-ઓનો મેપાર લક કદ એમ છે અને એક કદોડો બર તેમ કરશે. બીબા કામદાથી કામ પક્ષ હોંદી મમે તેટલું કમાતો હશે, છતાં તેની પાસેથી ૪૦ લીબલ એટલે રૂ. ૨૬ નો કર લેવામાં આવશે. આ કર માથા વેરા કે આવકવેરાના નામથી ઓળખાશે.

આંદીશ સરકારને વિરોધ

આંદીશ સરકારે ચોમુગીઝ સરકારના આ પક્ષા સામે વિરોધ દાખવ્યો છે; પરંતુ લંડનના હોંદીએ વિરુદ્ધતા એ કામદાની બાબતમાં અખજાર નેથી પક્ષ માટે કાદી સરકાર કે હોંદી સરકારને અગિતંદમ ન આવ્યો કલમ. કાદી સરકારના બરવા તરફે હોંદી સરકારને કાંનથી કમામર મમે તાં સુધી રાક નેવી રે છે. હોંદી સરકારે આ પ્રદેશના હોંદી-ઓનો મુદો કાદી સરકાર આમળ લણી વાર રજુ થયો છે, પક્ષ પરિજામ કિવરથી નવા કરવાનો દોષ તો તેમનાં મ્લકાં કમો નજીવોજ મળી કલમ.

કરવેરાનું અમાલુ

કાદી સરકારની સુચનાથી કેનીયામાં કરવેરાનું પ્રમાણ, રકમના દર, નાજાં રિપતિ અને અમીતના પ્રતોની લપામ કલ કલ છે. હોંદી સરકારે મુદી બુદી લપામ માટે નીમેલા કમીરનશ આમળ પોતાનો મુદો રજુ કરવા પૂર્વ આફ્રિકાને કલિલેને મલ કરવાનો વિચાર કરવાની દરકાર કરી નથી. પક્ષ મેરા વસાહતો એમો યોદા સમવને માટે પોતાની રાજ-દારી મદરવાકાદાએ સિક કરી કલમા નથી તેમો દવે હોંદીઓના મેપારમાં કિવર આકમલ્ય કરીને તેમને એ પ્રદેશ માથા કાદી કાદવાની પદાવસર મળમળ કરી રથા છે.

કેનીયામાં હોંદી મેપારીઓ

આ બાબતમાં પ્રદેલ પક્ષ એ સરકારમાં આવ્યું છે કે તેમણીના મેરા મેપારીઓના મલકે બીબા મલેગાની બલ્ક મલાર કારકલામમા મળેલી મવનીની પરિપદને એક નિવેદન

ગોઠીની પનીમાં દોઢીએનો વેપાર કરતી પડે એવી સુધના કરી છે. એવી જાણમજૂ કરવામાં આવી છે કે પૂર્વ આફ્રિકાના મુળ વતનીઓના વિજ્ઞાનમાં ખીલવણી માટે વેપારની ઉઠી દખની પદ્ધતિએ લખમ કરવી અને તે માટે વેપાર કરવા માટેના પરવાના આપવા ખાસ મોડે કાઢા કરવા. એક વિજ્ઞાનમાં કેટલા પરવાના આપવા તેની રામ ચોક્કસ રાજ્યોતિ નહીં કરવી અને અરજદારોએ તેમની નાજીસ્થિતિની ખાંદેશરી આપવા અમુક મોડે જમાનત મુકવું.

આ સુધનાની પાછળ દોઢીએના હાજમીથી વેપાર ગુટવી લેવાનો આશય છે. હાજમ કે દોઢીએના દરિયામ તીમ છે નિવેદનમાં છેવટે લખ્યું છે કે હાજની પદ્ધતિ એક બીજાના ગળા કાપે એવી દરિયામ વતપણ કરે છે અને એ દરિયામ કરવારા મોઢાની (દોઢીએના) વેપારી નીલિ સામાન્ય રીતે કચી દોલીના નથી પરવાના એવા કાપ્પોને આપવા કે નેએ પરાવર દિમાગ રાખી કહે, જેઓ કાં નાદાર ન કમા દોષ અને નેએ રીતસર વેપાર કરવા દોષ તેમને વાજબી નકે કરવાની તક મળે. પરવાનાનો ઉપયોગ મુળ વતનીઓને રક્ષણ કરવામાં અને નાંદ છુટકવા યોગ્ય વેપારને દૂર રાખવા કરવાનો છે.

અને આ જાણમજૂ એટલા મારે કરવામાં આવી છે કે (૧) મુળ વતનીઓના વિજ્ઞાનમાં દોઢી દુકાનો પછી વધારે પ્રમાણ માં છે (૨) પરવાનાનો મોઢો જામ એવા કાપ્પોના હાજમા છે કે નેએ મુળ વતનીઓના પ્રદેશમાંથી દૂર રહે, જ વધારે સાંડે છે.

એક વખત આ દોઢો ખીલ પ્રકારની નીલિની વાતો કરવા હતા, અને તેઓ ધંધાદારી નીલિની વાતો કરે છે, જેકે તેઓ પોતાનાજ મોઢેને છેતરે એમ છે; મુળ વતનીઓને તે છેતરે છેજ. તેમને મુળ વતનીઓના પ્રદેશની ખીલવણીની પડી નથી, પોતાના માર્ગમાં આજ આપવા દોઢીએને હાસેલીને તેમને પોતાના ગળવા કરવા છે. આ નિવેદનના સંબંધમાં અવશિ કાં પચસાં લેવાના છે તે અજુકું નથી. પણ એ સુધવાવા પ્રમાણે પમદું લેવામાં આવશે તો દોઢીએના હાજ માં ને પરચુરજ વેપાર છે તે યુગ્મીયનેના હાજમાં જશે.

દોઢીએના વેપારપર ખીલ હુમલો

ખીલે કુમલો 'કરો' અને વીમા કંપનીઓના પરવાનાને જમના ખરડા' થી કાપ છે આ ખરડો ફેનીયાની હાસવાની અધ લેહમાં હાખમ થશે છે. આ ખરડામાં એક કાપ્પના અર્ધમાં વેપારીઓ નરેએ સામાન્ય નાજીની સેવકદેવક કુદાં આવી જમ છે અને એ પ્રકારની કોવકદેવક કુદાં વગર વેપારીને એક દહોડા પણ આશે નાંદ અને તેના ઉપર ક્યાંય પણ સામાન્ય મોઢો પાસેથી લેવાતી શી લેવામાં આવતી નથી. આ ખરડા પ્રમાણે મંદાની એક ના બીજી પ્રવતિ મારેની પરવાના શી જમજમ રા. ૧૫૦૦ યામ. અજારે જે કુટક વેપારી પાસે ૬,૦૦૦ શીલોમનો માજ દોષ તેને રૂ વરસે રા. ૩૦ શી આપવી પડે છે અને જલ્લાખ વેપારીઓ અને કમીકન એજન્ડોને ૩૦૦ શીલોમ શી આપવી પડે છે. એટલે એ હાજનો ખરડો હાપસતું ૧૫ લીએ તો હોઠી વેપાર મોઢમ પડી જાશે.

હાજમાં આજ એરુરન્સ કંપની પાસેથી વાર્ષિક પાકેન્ડ ૫૦ ની શી લેવાનો પ્રવંધ છે. પરવાના વગરની કંપની વીમાનો ને ખંધા કરે તે દર એક મંધા દાંદ પેકે ૫૦ ના સુખનો પ્રવંધ છે. અજારે આ રજૂ હોઠી આજ એરુરન્સ

કંપની છે અને તે સાંડે કામ કરે છે હોઠમાં પણ લોહા હજી છંદગીતો વીમે લેનરાવવામાં પાછગ છે; તે પછી ફેનીયા, ગુલાન્ડા અને હોઠાનીમાં બે છંદગીની વીમાં કંપનીએ ઉપર આટલો કર પડે તો એ પ્રવેશના મોઢોને લીજાને કામ લેતાં વરસોનાં વરસો મરે

વીજ લેવાતી ફી

સામાન્ય વેપાર કરવા માટે વાર્ષિક પાકે ૧૫ ની શી આપવી પડે છે અને વીમનો પંધો વતલી અવરજામાં છે તે એલોં એટલી શી પુરતી ગજામ અકરમાત જામ, દરિયા અને ખીલ પ્રકારના વીમા માટે વરસ દહોડે મા, પની શી રાખવા માં આવી છે; કારણ કે આ પ્રકારના વીમાનું પ્રમાણ મોડું છે અને એ હધો મોટે જામે યુગ્મીયનેના હાજમાં છે. આની કારો છંદગીના વીમા માટે પા ૫૦ ની શી સરખાવીએ તો તે મોઢસ મેરવાજીની અને તદન અવમાજીસા મામે છે.

ઉપલી જાળવાને રાજમારજ સાથે કહેા સંબંધ નથી. આ મોજખી વેપારમાંના ખાખન છે અને નેએ હધો જામજ વધરવા અને દેશની ખીલવણી કરવામાં રસ પરવતા દોષ તેમજ આ પ્રવેશ હાજમાં જમન એવા હાજમા કાપડા પોચીમાં ન નોવામ તેની તકદારી રાખવી જોમએ

અલગ વસવાટ

૧૯૨૩ ના કહેા કમોટામાં કહેરી વિજાગમાં અજમ વસવાટ રક કરવામાં આવ્યો અને મળે વરસે પૂર્વ આફ્રિકામાં બેઠેલી એજન્ડ કમીટી સમક્ષ જુનાની આવવા એરા વસાહતોના પ્રાંતાંધિએએ એવા હાલો કમો કે કહેરી વિજાગમાં દોઢીએને અજમ રાખવામાં આવે છે એવી દોઢીએની પરિવાદ પાવા પમરની છે. દોઢીએની દરિયા વાજબી છે તે નીચેના હાખજાપરથી સમજાશે. એજેરિટમાં એક દોઢીએ એક યુગ્મીયન પાસેથી દુકાન આડે ગખી અને અરકારે તેને નેટીસ આપી ખાલી કમી, કારણ કે તંધી અજમ વસવાટની રાજનીલિનો અંમ કતો હતો.

કેનિયાના નર્ગા પ્રાંતમાં કેટલાક દોઢીએને ખાલો વજી કરી છે તેમજ પાણીની કારખાના ઘટવાં છે અને યાં વરસેથી કામ કરી રહ્યા છે તેમને એ જગ્યા કોઠી લેવાની ફેનીયાની સરકારે નેટીસ આપી છે. કારણની તો અરકારનેજ અમર દોષ કહે.

કોટાવાની કોન્ટ્રેન્સ અને હાંદ

કોટાવાની કાઠી પરિવહમાં યોગ્ય અને સંરેખાનો વગ્ગે કીક કામખી સાલી રહી છે. અજમ સુધી તો ઉગાંનો માજ જહાર અપારવાની વાગ હતી પછી ઉગાંડા જહારનો માજ ભે કે નાંદ એ સવાજ રહેતો નહોતો. આજ ૧૯૨૭ ૧૯૨૮ સંરેખાન ઉગાંડ ના માજને કોન્ટ્રેન્સ આપવા માટે એરી કરત કરાવે છે કે ઉગાંડે તેનો માજ પણ સારા પ્રમાણમાં લેવો પડશે. અને બે તેમ નાંદ કરે તો તે ઉગાંડના સત્તને કોન્ટ્રેન્સ નાંદ આપી કહે. અહો વાગ અટકી પડેલી છે.

આ પરિવહ આલી રહી છે તે વખતે તેના હાંદ કાપેનો સંબંધ અજવા નેવો યમ પડશે.

કીયુત પીકેલખાંડ વટેએ કાંકનમાં દોઢીએને સમજાવ્યું હતું કે તેઓએ કોટાવાની વિજામ રહેલુ નેંત્રમને કોન્ટ્રેન્સને પારેથી અમજમમાંથી સ્વતંત્ર થવા તરફ પોતાની સખજી કાંકનો ઉપયોગ કરવો જોઇએ. કેમકે તેમ તે ખીલ દેશે

ની આથે વેપારની અસપરજ સમાન અમલુની પર બાવી કરશે.

આપરે શ્રી. વીરભાઈ પટેલ આવા વિચારો દર્શાવી રહ્યા છે બારે તે પરિવર્તના સરકારી હોદી પ્રતિનિધિઓ સુદાન વિચારો દર્શાવી રહ્યા છે. તેના પ્રતિનિધિઓ અર બલુચ એટરજી, અર પદમજી રૂનવાલા, અર જોશી દેવી, શ્રી. અનુમન એટી અને રોડ કોણ અમલુલા કરન છે. અંતરથી જોતાં આ જતાં પહેલાં તેમને ખોલી જોવાનું હસન તરફથી ખાણે અમારું હતું. તેમાં પ્રતિનિધિઓના સરકાર અર બલુચ એટરજી હોદ્દાનાના મેટ ખીટના સાથેના વેપારના સંબંધમાં અજાણ્ય કે સાધારણ વખતમાં પશુ મેટ ખીટના હોદ્દાનાની નિશાસનો ૨૫ ટકા માલ લે છે અને તે સુખ્યવ કરીને કાચો મલ દોષ છે. અપરે ખીટ તરફથી હોદ્દાના પોતાનો અરધો માલ ખીટનથીજ આપાન થાય છે. અને તે બધાં તેવાર અંતરથી માલ દોષ છે. સર એટરજી અજાણ્ય કે હોદ્દાના પોતાના દોષોને રક્ષણ કરવું પડશે કેમકે તેની તપર તેની સુખ્યાકારીના નહિ પશુ મેટ ખીટના અને કહેનકાકતાના અન્ય દેશોના હોદ્દા આથેના વેપારનો પણ આપાર રહેશે છે. હોદ્દાનાની બેતીને તેમજ સતત વધતી જતી વરતીને સાદત આપવાને હોદ્દાનાના ઉત્તેજોની ખીલવણી હોદ્દાનાના પોતાના સાધનો અને મલુરીથી થવાની જરૂર છે.

સર અલુચ એટરજી અજાણ્ય કે હોદ્દાના આર્થિક મુશીબતોના હોદ્દાને મારે અંત આપવાને માટે આપી ફતીયાએ મહકારથી જોડાવાની જરૂર છે અને આ કાફી પરિપદ જોડા આંતરરાષ્ટ્ર સંબંધ રચાવવાની નિશાએ એક પહેલું પમથીયું છે, અને જોડાવાની પરિપદ વિશે અન્ય અનેક મુશીબતો દોષા જતાં એજ વિચારથી હોદ્દાના પ્રતિનિધિઓ તેમાં આમેજ થવા છે.

જમતના બેકારો

"ફતીયામાં જમત ૨ કરોડ અલુરી બેકાર બની હાલ ૫૫ લેકે બેકારી રહેલા છે અને જમત ૨ કરોડ કરતાં થોડાક પહેલેને પછી થોડી મલુરીનું કામકાજ મળે છે જેથી તેઓ અધાં બેકાર અથવા અધાં છુપ્યા રહેલા છે" આરો અંકાજ જોસેન આટે મલેશી આર્થિક પરિપદમાં રજુ કરવામાં આવ્યો કારે સુકુંરજી મજાણી અને ફોક્સ પ્રવાસ દેશના પ્રતિનિધિઓ જાન્યત થયા હશે કે કેમ, એ અજાણ્ય જરૂર છે. ફોક્સ બેકારીની સંખ્યા પુરોષ, અમેરિકા કાર્લિ દેશની જ રહેલ અજાણ્યમાં આવડી હતી, એમાં હોદ્દાના, કે ચીન, ઇરાન, કે આફગનિસ્તાન જેઓ પુર્વ તરફના સેકીજામ દેશોની વાત કવીજ નહિ. જોસેનની આર્થિક પરિપદ, જે જો દેશના બેકારોનો જુમજો એકઠો કરાવવા કાશિય રહે, તે, અમને અજ છે કે, તબ કામકાજ વિતાના અને અધાંધમાં કામકાજ મેળવનારાઓની સંખ્યા કે જે તે પરિપદમાં રજુ થઈ હતી તેમાં જરૂર મેટો વધારો થઈ જાય. એકલા હોદ્દાના ના બેકારોની સંખ્યા અને તેમાં હોદ્દાની તે તે કારકો મેવડો થઈ જાય. હોદ્દાનામાં બેકારીની સંખ્યા ટેટથી હશે, એ મજ સદસા આ સંબંધમાં ઉમેરો થવા વિતા રહે નહિ. એ મુખ્યપુત્ર એક અજાણ્ય કાગીદો શ્રી. જમતાકામ મહેતાના આક્રિમાં વિચાર બાવીએ તે, હોદ્દાનામાં આવકાજ x દરેક બેકારોની સંખ્યા છે! આ આકરો જમત અરો દોવાનું

માની કામ એજ છે; કારણ કે, આ દેશ કંઈ પુરોષ—અમેરિકા જેવું ઉદ્યોગનું વિકાસ હોજ નથી; તેમજ આ દેશ બેતી—કામ દેશ અજાણ્ય છે, આવા દેશમાં અપરે વરમાદ ન પર બાર બેતીને બેકાર બની જાય અને અપરે ઉદ્યોગ કુચરનાં હોજ ન હોય આરે કામકાજ વિતાના રહે એમાં શ્રી નવાઈ! હોદ્દાનામાં અધાં અધાં છુપ્યા રહે છે, એ મુદો તેા ફેર અરકુમ કાકાભામના સમયથી હોદ્દાના આવ્યો છે. એ મરકુમ રામકારી તેતાના અમલના હોદ્દા રવા આવના હોદ્દામાં કંઈ ખાસ મુધારો વધારો કે પ્રમતિ થઈ નથી અને અમલના બેકારોની ફૂલ અંખ્યા નેટલો હોદ્દાના બેકારોનો અકાં દોવાથી એજ કુદીએ તેા તેમાં અતિકરોમિન નથી કે, હોદ્દાના અમલ માં સોથી મોટા બેકારોનો દેશ છે! અમલના બેકાર દેશની પરિપદ અરાજ અને તેમાં વરતી દીઠ પ્રતિનિધિઓ મોકલવાના હોય તેા, અમને ખાતી છે કે, હોદ્દાનાના બેકાર પ્રતિનિધિઓની સંખ્યા સેા દેશો કરતાં વધી જશે! આવા એક દેશ માટે જોસેનની આર્થિક પરિપદે શું કહ્યું? જોના અવાજ મળવાને મલે કવામાં 'શું શું' 'શું શું' એ પ.થોજ પડી રહે તેા—'મુશવાની પંચ'

વિવિધ સમાચાર

દરખત અને રેન્ડ વચ્ચેની ટેનરમાં અનારે રેન્ડ કાર—સપ્ટેમ્બર તા. ૫ થીથી કબત અને અંદાનીકર્મ વચ્ચેની ટેનોમાં ફેરફાર કરવામાં આવશે, બપોરની ૨-૩૫ ની ટેન અમજ અને મુરવારના વાંકે અજ. અને જુમવારે જો ટેન દરખતથી સાંજના ૫-૪૦ ની ઉપડી મુરવારે બપોરે ૨ વાગે બેકારીકર્મમાં પહેંચશે.

૩૫થી નાટાસ આવતી ટેન જુમવારે સવારે ૭-૨૦ ને આવવાને મલે ૬ વાગે દરખત આવશે.

દરખતથી બેકારીકર્મ જતી ૫-૪૫ ની અંજની ફેન માસુ રહેશે.

શ્રી ફૂણ અધનિત—બેકારના શ્રી મોપાલ લાલ મંદીર માં ઘા. ૨૦ થીના રાજ સાંજે શ્રી ફૂણ અધનિત વચ્ચવામાં આવશે જે વખતે મળે હોદ્દાનામાં પધારવા મંદીરના મેકરેરી શ્રી રાધવજી ઉપનાસ તરફથી વિનંતિ કરવામાં આવે છે.

શ્રી મોપાલ લાલ મંદીર—અંતે શ્રી રાધવજી ઉપનાસ અધાં જજાને છે કે, મંદીરની કમીટીની ખાસ સભા તા. ૭ રવીવારના રાજ મળી હતી. તીએના કાર્યવાહકોની મુદ્દથી અમ હતી. દરદીઓ: મેસર્સ જાણ લાલેવંતસીંગ, મુનીલાલ અમલ, રાધવજી ઉપનાસ જેન્ડ સન, જાણ માધુસીંગ, રધુનંદન જેન્ડ સન, રાજકુમાર અમલ, છ. સમજરન; વાર્ધિ-મેસીકંદ: જુહા છવા, કમીટી મેમ્બરો:—એસ. આર. મકારાજ, એસ. મામ, મોહનલાલ રાધવજી, નીરીજીર, આર. લાલેવંતસીંગ, રામભજન, એસ. એમ. ઓમ, રાવઅમર, લનજી રામજી, પ્રકાશ, જલજાલ રાધવજી, નાથાલાલ રાધવજી, એસ. રખનારાયજી, મલદેવ મકારાજ, મીરધર જોર્વોડ.

પ્રત્યેક દરદીએ તેમજ હોદ્દા મામ મંદીરે મંદીરને પા. ૫૦ ની રકમ રોકે આપી છે.

શ્રીમુલ બેકારીકર્મ સેમકામને દરખતમાં મળે—શ્રી મુલ હોદ્દા મુલ બીજ તરફમાં ઘા. ૨૮ મા જુમવારે ૧૯૩૨ ના મુરવારના રાજ અંજના ૭-૩૦ વાગે ૧૨૭ વીકેટીયા રીટીયામાં શ્રી મુલ હોદ્દા બેકારીકર્મના દોષમાં પા. નેક-

લાલ સોમજીવસ સોમજીવના સ્વામનાથે' મેળાવેલા કરવામાં આવ્યો હતો જે વખતે યુવકોએ તેમજ સ્ત્રી-પુરુષોએ સારી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી. પ્રભુ પ્રદેવના કબા નાદ પ્રમુખ રા. કાનજી ભીખા પટેલે તાલ્યું ફેલાવતાની દીમતનું મોખ્ય કબજેમાં ખસાવ કરી તેમનું સ્વામત કાપું હતું. જે પછી લીમ તરફથી કાર તેણે અર્પણ કીધા હતા. અને લીમ તરફથી એક રીટર્નિંગ એટ તરીકે તેમજ અમુક રકમ અર્થ માટે આપવામાં આવી હતી. ત્યાર બાદ રા. ભીમ. બી નાથકે બાર્ડ સોમજીવની તીરનાની પ્રકાશ કરી તેમને અભિનંદન આપી તેમની હાંસલની વારીક કરી હતી. કાલે કાલેના પ્રેક્ટિસર રા. ત્રિવેદીએ પણ બાદ સોમજીવની હાંસલની પ્રકાશ કરી હતી. તાલ રા. કે. વી. પટેલ, રા. દી. ભેન. જુહા, રા. રમુકેશ દુનંદજી, રા. કે. એસ. ચીખી, રા. ધરમાલસ મુશામ તથા રા. પી. ભેન. ભેડી વાલેરેએ મોખ્ય કબજેમાં બાદ સોમજીવનો સત્કાર કરી હતો. બાદ સોમજીવ એ પોતાની મુસાફરી દરમ્યાન પટેલી મુશીમતો વીઝેરવ વર્ણન કરી હતું અને પોતાને મળેલા માનને માટે આભાર માન્યો હતો.

મી. દસુ પ્રદેવજી, મી. મણીલાલ તથા મારુતર મોહન ત્રાપ્પી સુદર સ્વાગતના અમને ગાવામાં આવ્યા હતા. બાદ પ્રભુ પ્રદેવના કબા નાદ સ્ત્રી-પુરુષ વીજલ'મ કમ હતી.—(અંગ્રેજી)

નામાં (અંગ્રેજી) દેવેડે—એકાદશીએ સરકારી અમલદારો અણ્ણિયા યુક્તેશ્વરો અને ન્યુસ એજન્સીની દુકાનોમાં અમને નામો મિત્રોવાળાં આદિલપન દેવેડે પાસે ગયા છે. દરમ્યાન ખાતાના પ્રતિનિધિએ અણ્ણિયા જે ક માથુમના નમન કરીતરી કમી—મિત્રાવ કે તે રંગીન વર્ણના માથુમની દેવ —તેનો દેવેડેના નામ કરવામાં આવ્યો છે. દેવેડે, પેન્ડીક કે દેવેડેના નમન મિત્ર પાઠવામાં આવ્યા દેવેડે અથવા નાના આજેની નમન અમી દેવેડે તેનો અપવાદ રાખવામાં આવ્યો છે. આ પ્રાદર્શન કરવા એ આપવામાં આવ્યું છે કે દેવેડેના વર્ણના દેવેડેના કાલમાં મોરારજીની નમન કમી અમુ એ એમઅરેડ છે.

મી. દેવેડેના રોહિત મુવક મુવરક મંદાની રથાપના તા. ૩-૭-૩૭ ના દિવસે મી. જયજી પ્રેમજીના મકાનમાં સ્થિત જાણીએ અને પદ્માતિ બાલજીની હાજરી વચ્ચે કરવામાં આવી હતી. આ મંદાને મુખ્ય વહેક વાતિ કમી કરવાતો છે. નીચેના અર્થવાકોની સુદેવ કરવા માં આવી હતી: પ્રમુખ જયજી પ્રેમજી સોભાંડી, ઉપ-પ્રમુખ: મુજાજી દેવેડે પદ્માર, મંત્રીઓ: મુખાભાઈ પરસાતમ આદાજી, અમુખાઈ રતનજી સોભાંડી, મકનજી કાનજી, અમનમીએ માથુ રતનજી રોહિત, રતનજી યુજાલ સોભાંડી, કમીટી મેમ્બરો: સોભાઈ દીવાર, કારા કમીટી, લાલા અમવાન, દીવાર સુદર, અણ્ણિયા વાલજી, યુજાલજી કાનજી.

—સીદીપન પ્રભુસાહેબ પ્રમુખપટે આભેદ અમલત પાલાની સુદેવ મુવક તેની મુસાફરીમાં તેમની પુત્રી મેક્સ દાવસા સીદીપા અમલત પાલા તેઓ મુજામમાં હતા તેમને દીદીએ તરફથી અપાર્ણમાં ખાજા વખતે મેક્સે મકાનમાં ગંધીજી વિદે સોજતા અણ્ણિયા હતું કે મંદીજી એકલા દીદીના નથી પણ આપા પુત્રોના છે. આર્યો તેમને દીદીએ નેહાંજી માન આપે છે.

હિંદુસ્તાનના ખામર

(હિંદુસ્તાનના ખામરો ઉપરથી)

હિંદી સીએન્ટ્રી યુનિવર્સિટી:

પુનાની સીએન્ટ્રી નાથીજાલ હામેદર કારસી હોદી સીએન્ટ્રી યુનિવર્સિટીના મેનેજની બેંક નાંધ નામથી મુજામમાં મળ્યો હતો. સ્વ. અર વિદુલભાઈ દરદીએ એક દસ્તાવેજ કરતોએ બંધ કરાધી, રા. પર, ૫૦૦ ની વાર્ષિક મદદ આપતી બંધ કરાધી યુનિવર્સિટી આર્થિક અંકામજીમાં આવી મળે છે. અહાર કમી યુનિવર્સિટી દર વર્ષે અમલમ રા. ૭૦,૦૦૦ નું ખર્ચે દરદી દરદી પરદે રા. પર, ૫૦૦ જેટલી મોટી રકમ નાંધ કરાધી આ વર્ષે ખર્ચે છે કે રા. ૩૦,૦૦૦ નું કમ મળે છે. શ્રી. કહે'એ પોતાના કમથી હોદીએનું પદાન ખેંચા કરાધી, તેઓ સ્વ. અર વિદુલભાઈ અમલત જેટલી રકમ એકી કરી કરવા નથી. કાલમાં અમી પ્રવલ કરતાં તેઓ માંમાં રા. ૩૦,૦૦૦ એકી કરી કરવા છે. જે ર. ૩૦,૦૦૦ તરફ અણ્ણિયા કમ વાળી રણ છે. સ્વ. અર વિદુલભાઈના દરદીએ, કરતાનું પાલન કરી એવી નાર વાળી સુધી રાક એકા પછી, યુનિવર્સિટીને દસ્તાવેજ કરતાનું પાલન કરવામાં નિધન વચ્ચેથી એક, વાર્ષિક મદદ આપવાનું બંધ કર્યું છે. આર્થિક અંકામજીને અંગે યુનિવર્સિટીના રદાકે રપ દાખો કાપ પમરમાં સ્વીકાર્યો છે. વળી સ્વ. અર વિદુલભાઈના દરદીએ અને યુનિવર્સિટી બેંકે પટેલા વાધાને નિકાલ કરવા અર્થમાં પાંચ વારાકાઓની એક અમિતિને પણ સર્વ સત્તા સોંપાઈ છે.

મુજામનાં હુદેડે (વર્ષે અમેરીકન અવને અભિપ્રાય મુજામનાં હુદેડે વર્ષે અમેરીકન એક પવમાં નીચેના એમ પ્રમટ થયો છે:—

અભિજો વચ્ચેના રમખાણો આપણે એકાએક હોને તેની કારખામણીમાં હોદીના રમખાણો વધારે પડતાં બંધ કર મજામ તકિ. પરંતુ કાલે વખતે આવા રમખાણો પણ અમલકીય અણ્ણિયા. કારણ કે આ રમખાણના હાથકાને અમલ કરીને બ્રીટીશ રાજના હિમલતીએ દેકમાં કાલિ અને અવરજા અણ્ણિયા રાખવા માટે અહારની અમલો કીડ ઉપર કાણ રહેશે અ એકાએક એકી દલીલો કરવા કાળા છે. આથી અમ અવનું હુદેડે આકીવાદી અને સોજાંદી અમલ અણ્ણિયાના કાલે વજ મજામત નવાવરી. એ કે આ હુદેડે હોદી રાષ્ટ્રીક મકાનનાની બ્રીટીશ સરકારની પકડવ આરેની અવજાને પાછા હોવનારા નીવડવા નથી, તો પણ આ મતાવધી સ્વરાજ્યની કમલતે થોડો મળે રહેશે કાળા છે. આ હુદેડે જાહે બ્રીટીશ સરકારને અગાલકાર મજામનાં એ અગાલ કારણો છે.

(૧) કામી સવાજો સુકોડે આપવામાં બ્રીટીશ સરકાર જે વધારા પડતી કીલ કરી છે તેને પરીક્ષાએ કીદુએ વચ્ચેના દેવ આપમાં રકિ મળે છે અને તેને પરિણામે અને કામીના તેજાની અને બીનઅવગણકાર અણ્ણિયાને કામીની મદદ પ્રમાણે સીધા પૂરમાં કામીની હીમલ દેખાડી છે. (૨) આ ઉપરાંત હીદુએ તેમજ મુસલિમોમાં પણ સુદેક અવનતા છે તેઓને હુદેડેના સમાચારોથી તેમજ એવા નવાવરી કામીના બીલ દેશા કપર પડતી કાપને ખસાલ આપવાથી બારે દુખ કાવ છે. આવા અવનતાને એ પોતાની કામવન વાપરવાની સ્વતંત્રતા કોમવતા હોત તો રમખાણોને આદ્ય અંતર રમ

કરી પણ પકડું નહોત પરંતુ આપા બાગવત પરાંરનારા હજી
ખરા આવેવાનો આને જોશમાં પ્રસાદ છે.

પરસ્પર

—કોરુતાનમાં બ્રીટીશ કોલ અને દેશી રાજ્યોની પણ મજૂરી
સાથે કરવામાં આવે તો સર્પ કંઈથી રોજના ૧૦૦ મરજી
ભાગ છે જેમ અલગ નગરના સીવલ સર્વિસ કોલ કન્ટ્રી
કે. ઇ. ધારપુરેએ જણાવ્યું છે.

—'દોહમાં હમતનીતા' વિશેના પંડિત મદન મોહન માલવીયાના
નિવેદનની અંગેએ અને દોહી નકલ સંકુલ પ્રાવના ગવર્નર
-મન-હાઈસીએ જમ કરી છે.

—કવિવર રવિન્દ્રનાથ ટાગોરના બહેન શ્રીમતી સુરણી કુમારી
દેવી ૭૪ વર્ષની થશે જુલાઈ તા. ૩ રજીસ્ટ્રેશન થવા છે.
તેઓ પહેલાંજ ભાગી આપના બી નવલકથા લખનાર હતા.

—દિલ્લી આને સ્વર્ગસ્થ રવામી અકાનંદના પુત્રો શ્રીમતી
વેદકુમારીને ૭ મહિનાની કેદની તબ કરવામાં આવી છે.
નાથના આસાધારણ સ્ત્રીકને લાંબે પંજમ સરકારે પણ
જાણ્યોને રા કદીને તેમને પડોક્તી લહેસીલો સાથે જોડી
દેવાનો હવાવ કર્યો છે આ ઇશ્વર રહાપર, રોષ પ્રસા અને
મપલા છે.

ગીતા મન્થન

(લેખક—દિશેરસાહ મનરયામનાથ મનરયાનાથ)

(ગામ અંકથી માલુ)

અર્થસાથે ૩ જે

(૧) સ્વેચ્છ રથી ૩

રિશ્તપ્રગટના સહાયો સાંભળીને અર્જુન બોલ્યો: "જનાર્જન!
તમે રિશ્તપ્રગટના જે આ બધાં સહાયો પધોવ્યા, તે પરથી
તો જેમ સમજાય છે કે માથે પોતાના સ્વરૂપને સિંગાખતું
અને તેમાં સંતોષપૂર્વક રહેવું, જે જીવનનું ધ્યેય અને સર્વથી
અંક રિશ્તિ છે. તેને આજે તમે સર્વે મનનાઓના લાભ
પર, દ્વિગોતા સંમત પર, અને મનને કમળે રાખવા પર
આર મુક્યો. વળ તમે સંસ્કારી પ્રાણીના અને સંમત
પ્રાણીના જીવન કેવી એકબીજાથી કમટા હાથ છે તે પણ કહ્યું.
તેમ વળ રિશ્તોનું કેવળ ચિંતન પણ એવાઈને કેવળ જોખમ-
બરેણ છે, જે જાંબાઈથી સમજાવ્યું. આ બધું જોતા તમારા
કહેવાનો અર્થ એવો થાય છે કે સુમુક્તને સંસારી કમોના
પકડું એ જુલ છે; એમણે તો સંસારીન કમોના લાભ કરી
આત્મજાનના સાધનરૂપ ઉદ્વિગમન, મનેર્મનસક અને વાસના-
લામના માથે લાગવું જોઈએ.

"જો સાચી વાત આમજ હોય, તો પછી પ્રકૃતિ જેવું
ધાર કરા કરવા તમે મને કેમ આજ્ઞા કરો છો? શું જાનને
માથે જવાની તમે મારી બાધગત નથી જોતા તેથી કે, શું
તમે મારી પરીક્ષા પડા છો?"

"પ્રિય અને પુનઃપ્રકરણ કૃપા કરી તમે મને પડીકમાં
જાનના મદિયા અને પડીકમાં કમોના મોકલા કહી મૂક્યો નહિ
એમણી તો હું તમારો છેદતો અને સંમતો આજ્ઞાપામ જી

કે તે સમજાવ્યું જકતો નથી. મને તમારો સ્પષ્ટ સિદ્ધાંત
સમજાવવા કૃપા કરો." ૧-૨

અર્જુનના આવા કબો સાંભળી ભકતાર્થીન બીજાજ બોલ્યા:—

"પ્રિય જનાર્જન! આ પરણું હું તને સમજાવવો હતો, પણ
વચ્ચે તારું જ્ઞાન જલું રજી હતું, અને તેથી તું મારા વિચારોને
કીક ઝીલી ચક્યો નહિ. મેં તેજ વખતે તને કહ્યું કે તારી
જીવિ મોકરૂપ કાકવમાં જુઓ મરેલી હોવાથી વચ્ચે મરેલી
છે, અને, તેથી, તું મારા વચનોનો મને અંકજ કરી જકતો
નથી; પણ જ્યારે તારી જીવિ રિશ્ત મરેલી તારે તું મને
સમજવા કવિસાન થમક.

"આ કવરથી તે વચ્ચેજ રિશ્ત-મુદિનાં સહાયો શું એવો
પ્રક મુક્યો, આ ચોડા અપરજીવ પ્રક હતો, જતા મેં જોનો
વપાયા મનુષ્ય જીવનના આજીને સમજાવવા મારે કરી સીધો,
જે કવરથી તું પ્રજીવ વિવમવર પણ જ્યારે જમજા જીવી મે
જમજા રાખી હતી. અને તે મુજબ મરું તેથી હું જુથી
મરેલી જી."

આ સાંભળ્યા અર્જુને મજલપૂર્વક જે હાથ જોડ્યા અને
બોલ્યો: "કૃપા! મીન તરીકે જે તમારા મારી પાયા એમની
હા નથી રાખી, તો મુક રૂપે અનુમત વર્ગવર મ મે દા નહિ
રાખો એમાં શું કલ્યાનું હોય? હું આપણે હું જેમ જતાવવાનો
મેં હોય કર્યો તે કામા કરો."

આમ કહી અર્જુન કેલવને પડે પડવા જતો હતો, ત્યાં
બીજાએ જોને પડી સીધો અને બોલ્યા:

"અર્જુન! મારી અને તારી વચ્ચે આવો કિષ્કાચારવાળો
સંમત આજ સુધી કવિ હતો કે તરજાનનું નિરૂપણ અંકરને
કાપવાવાળું થાય છે; સર્વ વિષયો પોતા સાથે એકરૂપ કરી
મુકત જ જોનો મુદ્દા છે, જોના નિરૂપણથી મુક-કિષ્કાચનું
અર્જુન થાય છે જેમ વેશાનતરણ કવિઓ કિષ્કાસપૂર્વક થાય
છે તેને બદલે જો મારી અને તારી વચ્ચે આવો કિષ્કાચારનો
સંમત થવાનો હાથ, તો કદિતર છે કે જાનવાતી જાણુએ
મુકા કેવળ મે કિષ્કાએ શોભે એવા મપાજા હાકું.

"પણ, હવે આ વાત જવા કે, આપણે આજુથી અર્જા
આમજ અજાણીએ.

"કુલીપુત્ર! મે તને કહ્યું હતું કે મીનામોકાએ પોતાનું
જાત મજી મારે જોખ અને એથેલી જાતનાની મીને અર્થે
પ્રવતોલેણ દેરાથી અને આ જાત પ્રમાણેના વિધિઓ મર્મ
જાવવા કમોપકન નામે પ્રસિદ્ધ થયેલા હોવાથી મોકુપરાજણ
તરજાનીએને જોના પ્રતે જાનાર મરેલો જોવામાં આવે
છે. આથી, કમોપકનો નિર્ધેષ કરનારો એક સંપ્રદાય પણ
નિર્માણ થયો છે, અને તે કોકો સાંખ્યયોગી, અથવા સન્યાસી
કહેવાય છે. તેઓ તરજાચિંતન, જ્ઞાન, ધારણા સમાવિ
ષલાદિક સાધનોમાં મુકમુક રહેતા હોવાથી તેમને જાનમાર્ગ,
કે જાનયોગી કહે કદ છે.

"વળી, પાકવો મે તને જેમ પણ કહ્યું હતું કે મીનામોકાએ
પ્રવતોલેણ મરેલો કમો અને અર્જા એવો વિવેકથી ભેદ પાડી,
તે પછી જે કમો હોય તેને મેગપૂર્વક, એટલે જાન, મુકળતા
અને સમજાપૂર્વક, આજ્ઞાપાનો મે માન્ય કરેલો એવો એક
ખીન વત મ જેમે કમોપામ કહે છે અને તેને આજ્ઞા-
નારા કમોપાગી અથવા કેવળ યોગી જે નામે જોજાવાય
કલ્યા.

(અર્જુન)

પોટર કોપોટકીન

મહાન સંસ્કૃત્ય કાવ્યિકારની જીવનકથા

(૨મી અંકથી ચાલુ)

[અમદાવાદના પ્રસ્થાન સમીક્ષક તરફથી “કાવિ” નામનું પુસ્તક તેની સ્મરણીય મંચમાળાના પુ. ૫-૬ તરીકે બહાર પડ્યું છે. એ પુસ્તકના મુળ સેખક પોટર કોપોટકીન છે અને અનુવાદકો સંસ્કૃત ચાવંતિકાર ચાક્ષી છે. એ પુસ્તક ખરા પીરતનું જાન કથાવાદી છે. તેની કોવન છ આના પોરતેજ જુદું છે. ‘કાવિ’ અને ‘કોપોટકીન’ ના વાચકોના જાણીને અને એ મહાન વીરવરની જીવનકથા તેમજ તેના વજ્ર કાવ્યિકારી જેણે પ્રસ્થાન કાવ્યિકથાના આશાર સાથે જાણે દુઃખે દુઃખે લખીને છાવે. — જ. ઇ. એ.]

મોનના તેજો રજા, આદી કોપોટકીન ‘કોનસાધકો-વિદિયા બ્રહ્મિનિકા’ માટે કાવ્યિકથા જેણે લખ્યા. જેની પ્રવચ્ચ વિદ્યાર્થીને જાણીને છાવે. આદી કોપોટકીન રાવલ જ્યોત્સના સોલાવડીમાં સભ્ય થવાનું કહેવામાં આવ્યું, પણ જેને તો ‘રાવલ’ કહેવાતી એકેએક યાદી છાવવાળી સંસ્કૃત સાથેજ હાથેર હતું. એણે ના પાડી.

માનના નાટ્યમુદ્ધમાં એક વખત મોનના પાદે, ને ૬૦ આજ્ઞાકતાવાદીએને મિરકતાર કરવામાં આવ્યા. પછી તો કોપોટકીન ઉપર જીવનકથાના બેઠી કામગીરી આવવા લાગ્યા અને ૧૮૮૬ ના અનુભવારીમાં એના પૂર ને એના અર્થોએ ઉપર કેસ ચાલ્યો. સરકારી વજીરે કોપોટકીનની જીવનકથાને કલ્પવૃક્ષ કરતો હોય તેમ કહ્યું: ‘કોપોટકીન ને દિવસે કાલ ની જીમિ ઉપર પથ મુકયો તેજ દિવસથી કાલને રાહુની દલા મેઠી છે. સત્યાનાથ જ્યોત્સના દ્વારા દિવસનું’ અને કાલની આજ્ઞાને કોપોટકીનને પાંચ વરસની સભ્ય આપી. બીજી માલુમ રજવન સરકારે પેલા સરકારી વજીરને સેંટ એનને મંદક બેટ આપ્યો.

પણ આ જોય રજિયાના જેવી કપરી નહોતી. કોપોટકીન ના પત્ની સાથેજ મહાન રાખીને રજા હતી. રોજ તેજો તેને મળતી. આદી એણે ‘જેજ અને જેજીઓના જીવન ઉપર તેની અસર’ એ નામે એક યોષ્ટી લખી. રજિયાન અને જેજ કારવાસના પોતાના અનુભવનિદુઓ પણ આપ્યા. પણ એ યોષ્ટી રજિયાની પોલીસે કુટલી લીધી ને ફરી એને ન મળી! પણ આ દરમ્યાન બોઠમતની પ્રજા વિરુદ્ધ કાસ ની સરકારથી કાંઈ વાર જરૂરી ચકાઈ નહિ, જેટલે ૧૮૮૬ ના અનુભવારીમાં કોપોટકીનને છોડી મુકવામાં આવ્યો. છુટતાં જેત એણે આજ્ઞાકતાવાદ ઉપર આપ્યો. આપવા માંડ્યાં, પછી તે જરૂર આવ્યો મયો. એના પુરાણ મિત્ર રેપનિયાક અને આજ્ઞાકતાવાદને મળ્યો. હોરોમાં એક કુપકું જઈ જન્ને મણી-ધાણીપણી પોતાના જીવનસિદ્ધાંતને કંઈય કાપનવામાં વજવા લાગ્યાં. આદી એને અલેક્ઝાંદર નામનું સંતાન મળ્યું. એના પતિપત્નીએ પોતાનો અનંદ માણવા માંડ્યો. પણ ત્યાં તો કોપોટકીનને ખબર પડી કે રજિયાના કુટુંબ સાથેના એને એકનો એક પ્રેમતાવજો-એનો મોટો બાક-અલેક્ઝાંદર આપવાત કરીને સાધનિરિયામાં મરી મયો.

હવે અંગ્રેજી કાર્યકાલિઓમાં એને નવી આવના જણાઈ. એણે જંઠનમાં ‘કોઈમ’ (સ્વતંત્રતા) નામનું છાપું કર કર્યું. ફરીથી પોતાનું જેજ પથ ‘સે વિવોલ્ટ’ બહાર પાડી અમ-

વિરુદ્ધનો પ્રચાર કરવા મઠ્યો. આદીજ ‘સ્વતંત્રતા’માં આવેલા જેણેને એણે ‘પેટનો ખાદો’ એ નામના પુસ્તકમાં સમાવ્યા ને આજ્ઞાકતાવાદનું અર્થોર્થક રચન અને સુરેખ થીતે સમજાવ્યું. પછી પોતાના જીવન અને ભારીક આજ્ઞા-કતાવાદ અને તેના અર્થોર્થકના અવધાનના રણરે એણે ‘રાવલ’ અને તેનો ઈતિહાસિક કથા નવા ‘આધુનિક રાવલ’ એ નામના એ પુસ્તકો લખ્યાં. દરમ્યાન ‘સરકાર’ એ નામનું પુસ્તક લખ્યું હતું અને ‘જેતર, બટીઓ અને કારખાનાં’ નામની લેખમાળા આપી હતી.

આમ ત્રીસ વર્ષ સુધી કોપોટકીન ઈંગ્લેન્ડમાં રહ્યો. એ યોષ્ટીઓ વાંધતો, સુતરીકામ કરતો, હાથમજૂરી કરતો, સંગીતના આદલાક હતો. વળતો વખત કાસ અને સ્પીટ-ગ્રેડમાં એ આપ્યો આપી આવતો, અને એ સત્યાધીશો એની સાથેનો મનાઈ દુઃખ જુદો જના! છાવે. એના નિવાસ દરમ્યાન કેમ્બ્રીજ વિદ્યાપીઠ એને છુટાળવા અપવાચક થવાનું નિમત્ત આપ્યું. પણ તેમાં ચરત મુકી કે એણે અસાધકતાવાદને તિલાંજલી આપવી! કોપોટકીન કંઈ આવી રાવલજીમિ સ્વીકારે? એણે ના માથ ના પાડી!

૧૮૯૭ ના અરસામાં એ અમેરિકામાં પોતાના નુવન થાડના આજ્ઞાના આપી આવ્યો, અને સારા મોટા મોટા પુસ્તકો એને કોટા થયો. અમેરિકાની આ મુસાફરીએ એની કલમ પાસે ‘જીવનસમૃતિ’નો આરંભ કરાવ્યો. ૧૮૯૮ માં એ બહાર પડી. આત્મકથાઓના સાહિત્યમાં એનું સ્થાન ઉચું છે. આપણુદી સાથેના પ્રમુખ જુદાં, પ્રબળ કલ્પના ને તેના ઉત્કાંતિ એ મજા આ પુસ્તકમાં એણે આવાદ કલમે અર્થોર્થક છે. આમાં ૧૮૯૯ સુધીની સમજણવાળા બતાવતો છે.

આ વખતે કોપોટકીન પોટરજીની મયો અને પોતાના અલેક્ઝાંદર પાકેન નામના નેજમાં સહવા આચીની મુલાકાત માંગી, પણ તે મંજૂર ન રહી. પછી કેટલાંક વર્ષો, કહેવાય છે કે એન્ડ્ર કાંગેનીએ એને પોતાના રોકેટલેંડ બદમાં મિલ-ખાનીએ મોતયો હતો. પણ પાકેનને નેજમાં રાખવામાં એન્ડ્ર કાંગેનીએ હાથ દતો એમ જણાવી તેમાં જવાની તેણે ના પાડી. (નકુદ)

શ્રી. ટ્રાંસવાલ હાઉસ સેવા સમાજ

કૃષ્ણ જયન્તિ

તા. ૨૪-૮-૩૨ ને જુદાવારે આજે છ વાગે પાકી-દાર હોલમાં કૃષ્ણ જયન્તિ ઉજવવામાં આવશે જે વખતે દરેક હાઉસ બાંહેડોએ વેળાસર પધારવું, બ્રીચીઝ માટે ખાસ અસાયેદી બેઠકો રાખવામાં આવશે.

લીખાસાઈ ઉકાસાઈ મારેતર,

હીકુબાઈ લલ્લુબાઈ રેશાઈ.

મંડીઓ, શ્રી ટ્રાં. હી સેવા, સમાજ.

બાહેર ખબર

ગ્રાસરીની દુકાન વેચવાની છે

મારી તબીયત સારી નહિ હોવાથી મારે દેશ જતું છે તેથી મારી ગ્રાસરીની દુકાન વેચવા માંડું છું. દુકાનનો વેપાર મારો છે તેમજ માલ વધારે નથી. એનારને મન પસંદ સમયે કરી આપવા તઈયાર છું.

એસ. છીખા,

રેવલરિદાદ, સી. ખી.

વેચવાના પુસ્તકો

આપના અનુભવીઓના ઊદ્બોધ:

"તમે જો તેની નવલકથાઓ અને પીઠાં ને આજુ તે વચિવા મંત્રી પડે છે, પણ એક તો તમે ચાકું વાંચી તેમજ સાહે. નીતી, ધર્મ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચી કેમકે તેની તમારે આપના જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને સારાં પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે જો તે ન્યાયને નિર્હિતવાસ સહેલાઈથી વેઠી શકે છે."

"આજુએ એના સદ્ગતિ કરતો દોષ તેપરથી તેના શુદ્ધિ અને પ્રકૃતિની પરિચય થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને શોખ દોષ છે તે જરૂરથી પણ તેને વિશે અનુભવ થાય છે."

નાયનાં પુસ્તકો: આ યોગીશિયી બળશે. મંગલનારાઓએ મહદંજાની કરી આરંભે સાથે પદ્મિકા મોકલતાં શુકલું નહિ. વી. વી. ના યોગદેવને ધ્યાન દેવામાં આવે નહિ.

લખો:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બંદીબા (નવલકથાઓ)—આ પુસ્તકની ૩૬૭ પાનામાં "બંદી સાહિત્ય સમ્રાટ" તરીકે વિખ્યાત યજ્ઞેશ્વર રામ બદાદેવ બંદીબચંદ્ર ચેટરજીનું જીવનચરિત્ર અને તેમણે લખેલા રસીક અને આતિ મોખમક નિબંધોનો અનુવાદ છે અને બીજા ૧૮૭ પાનામાં તેમણે લખેલા 'ધર્મતત્ત્વ' નો અનુવાદ છે. આ સામ્રાટ જીવનના સામાન્ય પ્રતિ સંબંધી સદૃશ દેખાવિત્તરે અજુબુંજ નોખે અને બંદીબચંદ્રના આ નિબંધો વાંચવાથી તે કામચલાઉ મદદ મળશે. આ પુસ્તક જાન સામે દારૂવસથી પણ બરપૂર છે. કી. રી. ૫-૬.

કાલેલકરના લેખો—અખ્યાત તાત્ત્વજ્ઞ કાલેલકરનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી હોવા છતાં શુદ્ધરાષ્ટ્રી બાળાપરના તેમના કાણુનો 'નવજીવન' વાચનારોએને પુરો અનુભવ છે. આ પાકા પુસ્તક ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જાનપ્રેમી લેખોનો સંગ્રહ છે. કી. રી. ૭.

શરતચાંદુની જાજી વાતચિત્તો—અખ્યાત સુપ્રસિદ્ધ નવલકથાકાર શ્રી. શરતચંદ્ર ચેટરજીઆબની આ વાતચિત્તો શ્રી. મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈએ જેઓના વિનોદ અને બપો દત્તી. 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરનાં જાણે છે કે "અનેક મરોનાં જીવન જીવે આ વાતચિત્તો સરસ બાપ પાડશે જે વિશે અમને જાંકા નથી." કી. રી. ૨-૬.

દેશ દર્શન—આ પુસ્તકની સેપ્તીકા કે સુમીત્રા દવાજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અવસ્થાની વર્ણન છે. આ પુસ્તકની ૩૮૪ પાના ૬૬૫ રસથી બરપૂર છે. કી. રી. ૫.

પ્રાણ પ્રતિજ્ઞા—આ ૧૧૨ પાનાના સમા પુસ્તકમાં ગાંધીજીના અસહકાર વિષેના બ્યાખ્યાનો આપવામાં આવ્યાં છે. તેના પ્રકાશક જાણે છે કે: "પ્રકાશ વચર દેવતા અજ્ઞાત રહેતો નથી. શારતવર્ષે જે મદાન બહત કિપાડી છે તેને જગવવા ગાંધીજીએ દેસમ ને પ્રાણ પ્રતિજ્ઞા તેનું સ્મરણ રાખવા આ બાવણે કિપોગી નીવડશે જેની આજ્ઞા છે." કી. રી. ૧-૩.

જેલ દાયરી—શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય નેતા અને મદાત્મા ગાંધીજીના સુસ્ત અનુયાયી તરીકે જગવિખ્યાત છે. આ પુસ્તકમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યે પોતાના વધુ માસના કારવાસમાં જાણેલી રોજનીયો છે. કાલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં જાણે છે કે "કલ્પનું મંથન આમાં જોડણું બધું પ્રગાળીકરણી આપણું

છ કે આ ચોપડી સાહિત્યજોવમાં કાવચનું રચાન લેશે." મહાદેવ હરિભાઈ દેસાઈએ તેમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૧૦.

ઈશુ પ્રીસ્ત—અવતારશીલા—લેખઓ—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં શુદ્ધરાષ્ટ્રી સુપ્રસિદ્ધ ભેખર શ્રી. કિશોર વાત મનમોહનલાલ મહાકથાઓએ આજુ અજુવાળમ વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે છુટા પ્રીસ્તનો સુંદર અને સરળ બાપમાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પારદી પુત્રની પઠતી—આમાં પટનાની પારદીનો મુળ કાલીદાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના, રસથી બરપૂર છે. કી. રી. ૬.

સમ્યક દર્શન—આ પાકા પુસ્તકમાં પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જાન રસથી બર્માં છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરીત્ર ચંદ્રિકા—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મદાત્માઓનું ફેક ચરીત્ર આજુબુંજ છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક ધર્મના મદાન પુસ્તકોને રચાન આપ્યું છે અને ઘણુંજ મોખદાયક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાતો—આમાં શુદ્ધર મહીલાઓની કરજાબનક આગમકા છે. સામાજિક કુરીવાજોથી થતા બનીપટ વાતો અને હાનીઓની કુંડી વાતોઓ છે. સચિત્ર. પાકું પુસ્તક. કી. રી. ૬.

અજુબ પંક—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, છુદ્ધપ્રેમ, આત્મચંત્ર વિગેરેના રસો બર્માં છે. મંગલના નવલ કથાકાર શરતચાંદુના પુસ્તકોના આ રસપૂર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉન્નરાષ્ટ્રની યાત્રા અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક તાત્ત્વજ્ઞ કાલેલકરે પોતાના સપ્તીઓ સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું સુંદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૧.

ઈશુનું અલિહાન—આ ન્દાના પુસ્તકમાં છુદ્ધ પ્રીસ્તે માનવ-જાતને પતનમાંથી ઉગારવાને આરોહ અલિહાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો મોખ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

જોતરાતી દીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં શ્રી કાલેલકરને જેઓના અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આંદોલનની કિતરે જેઓની દીવાલો આવેલી છે અને તે વીગલોની પાછળ શું હશે તે જાણવા અગરની કુપાથી પરીપૂજા થઈ તેથી તેનું નામ લેખકે "જોતરાતી દીવાલો" એકેકે મિતર લરકની દીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૮.

વેચવાના પુસ્તકો

નવેના પુસ્તકો ના આંશિકો મળી શકશે :

નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

ગ્રંથરતી	પરથી ચાલેલી	શી.	રે.
"	બીજી	૧	૦
"	ત્રીજી	૧	૨
"	ચોથી	૧	૬
"	પાંચમી	૨	૦
"	છઠી	૨	૩
"	સાતમી	૨	૬
"	પહેલી ચોપડીના અમલ	૦	૫
"	બીજી	૦	૪
"	ત્રીજી	૧	૨
"	ચોથી	૧	૫
"	પાંચમી	૧	૮
"	છઠી	૧	૮
"	સાતમી	૧	૧૧
"	દશમી દિસાળ બામ ૧	૦	૬
"	દશમી દિસાળ " ૨	૦	૮
"	સચિત્ર કાલકી ચોપડી	૦	૪
બાળ વર્ગની ગોઠ		૦	૫
ગુજરાતી આપણું આરંભ		૧	૦
અંગ્રેજી આપણર પાઠમાળા (વેલ્ફેર) બામ ૧		૧	૩
" " " " " ૨		૧	૧
" " " " " ૩		૧	૮
અંગ્રેજી		૧	૬
અંગ્રેજીની મુળભૂત		૧	૬

અમારા છાપખાનામાંથી છપાઈ

મસિદ્દ થયેલા પુસ્તકો

	શી.	રે.
શ્રીલો વનવાસ	૧	૦
છવનપર પ્રકાશ " ૧૦૭	૦	૧
સુવના પ્રવેશિત અથવા આરમ હવા બામ ૧	૧	૬

" " " " " બામ ૨	૧	૧
નીનના કાવ્ય	૧	૦
મારો જીવનો અનુભવ લેખક: મ. અંબીજી	૦	૧
મારો જીવનો બીજો અનુભવ " " "	૦	૦
મારો જીવનો ત્રીજો અનુભવ " " "	૦	૧
પ્રતિજ્ઞાન ઓવિનિકનનો સેતેરી અંક	૨	૦
લેકમાન્ય બાલકગાથા ત્રીજક તેમના મન અને વિચાર	૦	૬
મુરજશાળ અને તેના બે બાધઓ	૦	૬
જોડના કાવ્ય (સલામત વખતના)	૦	૬
મુસ્તાફા કમાલ પાશાનું છવન ચરિત	૦	૧
મુસ્તાફા કમાલ પાશાનું બાળવ	૦	૬
એક સત્યવીરની કથા (સોકરેટીસનો અભાવ)	૦	૬
માથુસ કેટલી જમીનનો માલિક હોઈ શકે?		
રાહસ્યોની વાતોપરથી	૦	૧
દોષ સ્વરાજ (અંબીજીએ લખેલું)	૧	૦
પૂવ અને પશ્ચિમ	૦	૬
દેશભાવ જોખમે અને ગીરમીટના સવાલ કંપરની ચર્ચા	૧	૦

SNOEK

New Season's salted snack. Prime quality. Specially selected. 24/- per dozen. Cash with order or C.O.D. - Railfare paid to any Union station. COAST TRADING CO., 217 Kershaw St., Capetown.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિચેરે

અમારે આ બીજી દેખરેખ નીચે લાગે અને મહાપ્રથી પરમાં જોયો ગરમ મસાલો, કરીપાકર, હાલ, મરચાં, તેમજ ફેરીના અને બીજાના તેમજ મીઠાસ આચાર હંમેશા થોડા લાજવાળાં બતાવી ગેરંટી માથે મળી શકશે. આવો ઉત્તમ માલ, તમે પરમાં લનાવી શકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું ટેકાજું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1480, 1845.

126 Barea Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હાલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરી માંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ઘી માંગજો.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કપાટનના વખણાયલા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મધીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીયનના કોઇ પણ ભાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પોરત આજ્ઞ મળે છે.
બહાર મામના મહાકોળે એવું જ જાણેજ પેસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

'Phone 3623

Cor. Grey & Victoria Street Durban.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates,

WITHIN THE UNION,

Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly	30	0
Half-Yearly	10	0

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ મારેકેટીંગ એજન્ટ ઈસ્ટર્ન પ્રાંત
બ્લાન દેવમાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

તમારા બંધાની બહાર ખબર ક્યા છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

તે જુનામાં જુનું હોદી છાપું જાણ સારૂ આક્રમક વંચાય છે.

જાવ અને નક્કર મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

'Phone 2447.

P. O. Box 1158.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

ઓરીએન્ટ મ્યુઝીક સલૂન,

આમેરિકન અને સઘળી ભાષાઓની હશી ગાયનોની રેકોર્ડોના એજન્ટ.

મને તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડો ધરમાં રાખવા કરતાં દરેક જગતના મન હરી લે તેવા ધાર્મિક,
જામાણક અને સંજારીક બોધથી ભરપૂર ગાયનોની રેકોર્ડોના જામલ કરો. આવી રેકોર્ડો મનને
પ્રેરણા કરે છે અને આનંદ આપે છે.

ધેર બેઠાં મહાત્મા માંધીજીનો
અવાજ સાંભળો.

જગતને તેમજ આપણે ધાર્મિક સંદેશ.

અને શ્રીમતિ સરોજીની દેવીની
રેકોર્ડો પણ અમારે ત્યાંથી
મળશે.

જનમ જન્મવટના, ગ્રાંટ દેખાવ બળા અને ગુરુ સાઈન્ટ મોક્ષ તાજા આમેરિકન તેના એનારને મળ્યા જ્ઞાન
આપે છે અને તેની સાથે આમારી રેકોર્ડો વાપરવાથી દમભળે આનંદ વધારે આપે છે.

ગુલશને હોંદ, આમારી મહાત્મા મંધીજી દરેક જગતવાળા પ્રકાર મારે રેકોર્ડો ખરીદનારને એટ જાણવામાં આવશે.
અમારે કાંઈ આમેરિકન અને રેકોર્ડો ખરીદનારને નાણાની મજબૂત મળત મળે. 70

Indian Opinion

No. 33—Vol. XXX

Friday, August 19th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Press No. 100/1932.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. "ટકલીવા"

એગસ્ટ તા. ૨૨મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

રહી. "કેનીયા"

ઓક્ટોબર તા. ૫મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

મુજલમાની વીરહી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ સ્પેશીયલ તા. ૬-૧૦-૦ અને હાઉસ વીરહી. પાઉન્ડ ૨-૧૦-૦

સ્પેશીયલ તા. ૫-૦-૦ ના ડીમાળથી ભેવાઈ આવશે.

મુજલમાની—વિતાલોએ ચેતાના મોટા દામીના કનીવારે ૧૧ વાળા અમાલ કરદમમાં પહેલોનો કરવા.

મી. ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ નવી ભેરા પછીજ સારી સમજણવાળી અને ૪૬૫ વાલની સાઈકલ અને હાઉસ આફ્રિકા સારૂ માલુ કદ છે.

દરેક હોદી પેસીન્જરે ચેતાની ડીમાલ અમારી ઓફીસમાંથી ભેવી અને મદાર મામવાળા વાણીઓએ અમારી આથે

વચનપકાર કરવાથી પણ મદદ કરશે. રહીમરને સમગ્ર દરેક કામકાજ અમારી બતી કેમરેખ નીચે માલ છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ ખુશાસી મારે જ્યો મા મળે—હિન્દી પેસીન્જર

એવન્ટ રોજ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રહીશન ૪૮૦૦.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધો

રહીમાફીક એડરેસ

"રસ્તમલ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક ભતના અકસ્માત

જેવાકે ઘાતર કાર, પ્લોર આગ, ફીરલીટી બોંડ, વરકમેન્સ ફોર્મોસેરાન, વીઝરે અનેક પ્રકારના વીમાને સમગ્ર કામ આ વીમા કંપનીએ ચાર હસી વીક છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ કરબનમાંજ ફરી આપવામાં આવે છે.

આમા દક્ષિણ આફ્રિકના મુખ્ય પ્રાતાનધિ:—

સોરાબજી રસ્તમલ.

"ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ"

૧૦ હાઉસ બેવન્ટ,

દરબન.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ જાદામનો મેસુર, અડદ પાક, મેથી પાક, જાદામ પાક.

આ સિવાયના બીજા પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ આંડરથી ખતાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરે વરસના જાણીતા અને અતુલની પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજુવડીયા પેંદા અને હાથના વણેલા માંડીયા પણ ખતાવીએ છીએ.

જો સિવાય હિંદુસ્તાનથી તાજા કોચીસી, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુમલી, સાલમ મુમલી, કાજી મુમલી, મોખર, મટાણ, પીપર, નાનામ, એકમી, અસમત, પીરતા, મમજ આરોલી, કાજુ, જરદાલુ, દેશની પાનમાં ખાવાની તેમજ મુમલાની તમાકુ, કાચો, કરતુરી, અંબરની અંબરવતી, ધુપ તથા તમામ જાતનું માંધીવડું, કરીવાલું, જોડાઈલ, જોડાઈલ કાચાંર સેન્ડ, જાતર, ખાદીની લેટેસ્ટ કાદીઓ, ખાદીની રોપીઓ, અમલીજન તથા ખોરાક તરતો તમામ માલ જેવો કે મીઠી આપલ, મગ, જડદ, જલા, ખાજરો, પડ, વાલની ફળ, મરી તમલા વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તમામ કમરેક્ટ મંગાવવા દોવાથી મજાજ કીકાપત આવે મજા સારો.

આમારો માલના આમારે વખાણ કરવા કરતાં એક વખત ટાયલ ટાયલ મંગાવી ખાતી કરો.

જહાને ગામના એરરરે ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:-

Phone 4565. **NATHA NARAN.** 179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

૧૨૬ જાતનું ૧૨૬ અને વેલ્ટેબલ સાથે પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:-
P. O. Box 254, Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

૧૨૬ જાતનું ૧૨૬ અને વેલ્ટેબલ સાથે પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:-
P. O. Box 842, Durban. 129 Victoria St. 64

અઠવાડિક પચાંચ

વાર	ખીસ્તી	હાંડ	મુજબમાન	પારસી	મુરોદમ	જામીન
	૧૯૩૨	૧૯૪૮	૧૯૫૧	૧૯૦૧	ક. મ.	ક. મ.
	જોમલ	આવજ	રણીલાખર	સેફ.		
				કદમી		
કુક	૧૬	૧૬	૪	૧૧	૧૭	૧-૨૧
કાની	૨૦	"	૫	૧૭	૧૮	૧-૨૫
રૂપી	૨૧	"	૫	૧૮	૧૯	૧-૨૫
સોમ	૨૨	"	૬	૧૯	૨૦	૧-૨૫
પંજાબ	૨૩	"	૭	૨૦	૨૧	૧-૨૬
મુલ	૨૪	"	૮	૨૧	૨૨	૧-૨૭
સુર	૨૫	"	૯	૨૨	૨૩	૧-૨૮

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણના નંબર એકના ખતાવના, પકાનાપલ વિગેરે સીને એરરર મજેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

ફરેક એરરર ઉપર જાતી રખરખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીકાપત આવશે માકલવામાં આવશે.

કેપ ઓવીન્સ, ટાંચવાલ, ફીફેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

શા. એ. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

દરબન, નાટાલ.

BE CAREFUL

Be as careful in buying blue as you are in using it. Be sure it IS Keen's Oxford Blue. The label must be exactly the same as the one shown here. Keen's Oxford Blue goes further and does not streak the linen. But it MUST be Keen's Oxford Blue.

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

કાળજી રાખો

જ્યારે તમે વાપરો ત્યારે જુદું ખરીદવા માં ધ્યાન રાખો. ખાતરી પુર્વક કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ અને અહીંઆ ચિત્રમાં બતાવેલ છે તે પ્રમાણેનું લેખલ તેના ઉપર બરાબર હોવું જોઈએ. કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ સારો પસરી જાય છે અને હુગડાંમાં કાંચના નીશાનો રહેવા દેતો નથી. પણ તે કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ જ હોવો જોઈએ.

કીન'સ

ઓક્સફર્ડ

બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જથ્થામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે ગ્રાહકોને હમેશાં સંતોષાવશા જોશો. 77

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 2307
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રોમાઅમ અને મોટામાં મોટું બોનસ
આપનારી માસક રૂપની જુની નીમા કંપની.

જીવનની વીમા ઉત્તરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે જાણવું હોય તો અને કઇ કંપનીમાં
ઉત્તરાવવાથી વફામાં વફા ફાયદો અને રાહત ઓછામાં ઓછા પ્રીમીયમ બચવાથી
મળે તે જાણવું હોય તો મળે:-

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનિસબર્ગ,

Indian Opinion

No 33—Vol. XXX.

Friday, August 19th, 1932

Registered at 104 25 East as a Newspaper
PRICE FOURPENCE

TRANSVAAL INDIANS STIRRING

LAND TENURE, AND IMMIGRATION ACTS AND LICENCES (CONTROL) ORDINANCE DENOUNCED

PROTEST MEETING IN JOHANNESBURG

A MASS MEETING of Indians was held last Sunday, August 14, at the Opera's Rio Hall, Johannesburg, under the auspices of the Transvaal Indian Congress, to protest against the recently passed Asiatic Land Tenure Act. There were over a thousand Indians present. Mr. G. K. T. Naidoo was in the chair.

Chairman's Speech

Mr. G. K. T. Naidoo delivered the following speech from the chair:—

"We have met on many serious occasions, but I think the present is one that presents us with a graver problem than any we have been confronted with for many years past. We are not here to consider legislation with which the community is merely being threatened, but we are here to face with what is known as the accomplished fact. For many years we were threatened with disabilities designed to drag us down to the level of pariahs because of our Asiatic origin or nationality, and the complexion of our skin. Protests and resistances backed up by the influence of friendly Indian opinion in the Motherland stayed off, up to lately, the worst of those disabilities. To-day they have at last been recorded in an Act of Parliament and it is now only a question of their being put into operation by the Administration.

"To some, the more serious aspect of the matter will be the almost certain loss of their means of livelihood. To others, their invested savings will be in jeopardy, but to some, at least, of us, among whom I have the honour to count myself, what appeals over and above all else, is the national, the racial degradation that this new legislation inflicts to the full.

"It has been well said that the loss of one's purse is relatively the loss of trash. The loss of one's honour and good name leaves the former poor indeed. In this matter, I desire to make my own position clear. True, I am a poor man in regard to worldly goods, but I think I may claim to have made some small sacrifices for the honour and good name of my people, and what I resent in regard to the Transvaal Asiatic Land Tenure Act of 1932 is the statutory insult flung at me and at you, my brother Indians, telling us in effect that we are not fit and proper persons as compared with the meanest and lowliest of the whites of this Province.

"For 30 years our people have suffered from a policy calculated to make our position in this country incompatible with the retention by us of the smallest vestige of self-respect. Attempts to segregate us have

been made again and again. Efforts, not always open and honest, have been made to eliminate us as competitors with the white community in trade and business. Hitherto, almost unconsciously, we have survived these attacks. To-day, at last, the coping stone has been placed upon the legislative attempts of the past 30 years and, for all practical purposes, we are to be treated from now on as if we were lepers. We are virtually told that "if we don't like it, we can leave it," which is only another way of saying the authorities have tried in every way to kick us out of the country and have now decided to make our position so impossible that many, at least, of us, will have no option but to go.

"I do not propose to run away from South Africa which has been my home for some 13 years. I shall stay here. I shall enter my protest against the insult levelled against my people, my race and my Motherland by passively resisting this disgraceful legislation to the limit of my strength.

"What each of you proposes to do about it, is a matter for your own consideration. If you have forgotten the duty each one owes those who gave him birth, and the opportunity to bring honour to their name and memory, you may accept the position of slaves and obey the commands of your task masters. If, on the other hand, anything is left in you of the true spirit of the sons of India, then you will count the loss of worldly possessions or of liberty or of opportunities to even earn a livelihood as nothing compared with the fulfillment of your obligation to preserve the honour of your forefathers of the country of your origin and of the brave men and women who are to-day suffering in the effort to regain their freedom.

"There will be four resolutions submitted to you. Understand them and decide what shall be your attitude in regard to them in the light of the views I have ventured to express. The first two resolutions have already been adopted by the Committee of the Transvaal Indian Congress. The third and fourth are left with you to decide in addition to whether you will adopt at this mass meeting the views of your Committee. The proposers and seconders will more fully explain to you the significance of the resolutions. My duty, as chairman, is to put to you in more general terms the position as it confronts our people. I ask you in conclusion to take this matter very, very seriously and try to rise above more personal or sectional considerations and interests. You occupy here in the Transvaal a more responsible position than I think you appreciate. You are con-

fronted with the gravest possible choice. You will have to choose between duty that may involve loss but loss that will be true sacrifice or the abandonment of honour and the finer things men should hold sacred and the danger of succumbing to cowardice, and, finally, of some day reaping the contempt of your children's children for having sold their birthright.

"Make your decision deliberately and prayerfully and may you be divinely guided in your choice."

Resolutions

The following resolutions were passed unanimously:—

(1) That the people be advised individually and collectively to abstain from filling in D.L. 29 Forms which have been circulated under the Transvaal Asiatic Land Tenure Act, 1922, or to do or take part in any matter or thing which might mean their conforming to the requirements of the said Act for the following reasons:—

(a) The aforesaid Act virtually means segregation of the Indian community as a race or class;

(b) It violates the letter and spirit of the Capetown Agreement of 1912.

(2) That a Committee be appointed to initiate such resistance to the Act as may be found necessary for the purpose of entering effective protest thereto.

(3) This meeting solemnly protests against the provisions of the 1921 Immigration Amendment Act which, by depriving Registration certificates of their aforesaid significance i.e., the inherent right of bona fide holders freely to enter and reside in the Transvaal Province, has deprived the community of the last vestige of the rights for which it has strenuously battled during the last thirty years. This said Act is in direct violation of the Smuts-Bandula Agreement of 1914.

(4) This meeting solemnly records its protest against the terms of the Immigrant Control Ordinance, 1922, as being a distinct violation of the Capetown Agreement above referred to and as constituting a most serious menace to non-European traders in that it transfers upon Municipal Licensing committees what amounts to unbridled and absolute powers.

(5) It has come to the notice of the Congress that in order to protect their interests, many people have already filled in the D.L. 29 Forms through fear. That does not mean that they accept the Transvaal Asiatic Land Tenure Act. This meeting therefore resolves that those who have filled in the forms have done so under protest. The whole Indian community gives full support in any step the Congress will take to resist the Transvaal Asiatic Land Tenure Act.

(6) This meeting confirms the appointment of Mr. C. K. Dasa as additional Secretary to the Transvaal Indian Congress.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

Notes and News

ELSEWHERE in this issue is published a report of the Borough Licensing Officer, (Col. Molynaux), to the Town Clerk, in regard to overtrading in the added areas of Durban and in the measures the Licensing Department is adopting to reduce the number of the traders in those areas. We understand there are a large number of Indian traders involved in this scrutiny of the Licensing Department in the newly incorporated areas, and they are naturally fretting about their means of existence in these abnormal times of depression, especially when they know from past experience that the Department is by no means sympathetic in its administration where Indians are concerned. The class of traders in these areas does not belong to the well-to-do. They are mostly earning just sufficient to make a bare living. These are factors to be taken into consideration while enforcing Municipal laws on these people. The Municipal authorities are no doubt anxious to improve the conditions of, and to establish order in, the new areas. We are in full sympathy with them in that, and, in so far as we are concerned, we would urge upon all our countrymen to co-operate with the Municipality in doing so. But it is necessary in these hard times not to take any such drastic action which would impair the means of livelihood of poor people and thus add to the number of unemployed. We would only urge upon the Municipality to be lenient and sympathetic in exercising its powers and to pay due regard to the means of the persons they deal with.

THE *Dunlop Gazette* of August 8 contains the following notice No. 1448, by the Department of the Interior, announcing an amendment to the regulations under the Immigrants' Regulation Act, 1913:

"His Excellency the Governor-General has been pleased, in terms of section twenty-six of the Immigrants' Regulation Act, 1913 (Act No. 22 of 1913), to approve of the amendment to paragraph 2 (1) of the regulations issued under that Act, published under Government Notice No. 105 of the 29th June, 1928, and amended by Government Notice No. 814 of the 14th May, 1932, by the deletion of the words 'one hundred' and the substitution thereof of the words 'two hundred and fifty'."

The deposit for a temporary permit originally was 4 shillings not less than ten pounds and not exceeding one hundred pounds. The Immigration Officer has been empowered under the above amendment to ask for a deposit up to two hundred and fifty pounds.

GRATEFUL regret will be felt at the news of the illness of the son of Kunwar and Kunwarani Maharaj Singh in India who, it is learnt, is laid up with malaria. The latest reports are that his condition is as well as could be expected in the circumstances. We sincerely trust he will soon be quite better and that the anxiety caused to the Agent and the Kunwarani will thus be removed.

A correspondent from Verulam writes:—

The malaria epidemic was very severe this year resulting in the loss of many lives. The sugar estates were almost paralysed owing to the fact that it not only attacked Indians and natives but Europeans as well. The Indian community of Verulam and the outlying districts wish to thank Dr. Sedat and his able assistants, and Mr. Sornabjee Rustonjee for assisting our less fortunate brethren by supplying them with free medical aid. About a thousand cases were attended to and the results were satisfactory. Messrs. Choonilal Bros. are also to be ac-

gratulated for lending their premises and conveying the people back to their flatland homes free of charge. The following also rendered valuable assistance: Messrs. Dhunjee Ramjee, S. M. Singh, M. Rumpurian and G. Kishan.

INDIAN UNEMPLOYMENT

THE meeting held at the Victoria Picture Palace, Darban, last Sunday in connection with unemployment among Indians, which was attended by the Agent of the Government of India, has revealed many things. It has revealed that over 4,000 unemployed men have registered themselves. In these 4,000, women and children are not included. It has also revealed the fact that the Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee has been working strenuously to alleviate the distress of our unemployed brethren with inadequate support both from our own wealthy merchants and from the Government. Sir Kurma Reddi, our former Agent, who took a personal interest in this work and went door to door to beg for funds, was promised in all £450. Of this amount the Pursey Museum Trust donated £100, Sir Kurma £20 and Advocate R. K. Khan £50, which amounts have already been paid in, but the balance that was promised by individual merchants of Darban has not yet been received. This is really unfortunate, but Mr. A. I. Kajor, the chairman of the meeting, expressed the hope that the amount would come in with the help of our new Agent. We sincerely trust that the chairman's hope will be realised.

The meeting also revealed the fact that the Darban Corporation had made a grant of £50 to the unemployment relief fund and that small as the amount is, it has not been received as yet by the Committee. Since it is granted we have no doubt it will come; but we must comment that such a beggarly sum does little credit to a highly civilised town such as Darban claims to be and especially when, as it has been pointed out, one-fifth of the rates and taxes go to the coffers of the Municipality from Indians.

The fact that is now well-known was also stressed at the meeting, that while relief work was opened for the white unemployed, no such step was taken for the Indian unemployed. The latter were, on the contrary, still being thrown out of Government employment to make room for the former. We do not begrudge the white men their lion share but it is indeed expected of a civilised Government that, at least, in a case of distress such as this, it would treat every section of its population alike without making any racial discrimination. But the attitude of the Union Government is, to say the least, deplorable. It has been refused the application of the Committee to open a labour bureau of Indians unemployed. The reason given for refusal is that no funds are available!

The Committee has done everything possible in the nature of self-help and will continue to do so, and we ask of the Government nothing more than we are justly entitled to. We have asked that the Government be pleased to reconsider its White labour policy which ill-befits a good Government; we have asked it to allocate a portion of the vote of £600,000 in aid of unemployment to alleviate the

distress among unemployed Indians, which we are quite justified in doing. We have asked for the Immigration Trust Board Funds, which were derived from the Indian labourers by the imposition of a 2d. tax on them and their descendants to be utilised for this purpose. These funds, we understand, amounted to £120,000 and the way they have been put is to paying bonuses to Indian repatriates. The Union Government certainly cannot boast of having compensated Indians who have been made to abandon their domicile in this country for it has only returned to them their own money. In asking for the use of the balance of these funds for our own purpose is certainly not an extravagant request.

We are glad to note that the Agent, Kunwar Maharaj Singh, has wholeheartedly supported the resolutions passed at last Sunday's meeting and that he has promised to make further representations to the Government on this vital question when he goes to Pretoria and that he will zealously support any practical and reasonable measures that we might take. As a practical demonstration of his hearty support the Agent has donated a sum of £10 to the Relief Fund. Sir Kurma Reddi, our former Agent, had made this question his own during the short period that he was here after the formation of the Committee, and it is a matter of profound gratification that our new Agent has promised to take so much interest in the question as did his predecessor. We hope the joint efforts of the Committee and the Agent will succeed in alleviating the distress of our poor brethren.

DEATH OF DR. P. J. MEHTA

THE very sad news of the death of Dr. P. J. Mehta, which took place on the night of August 4, was received here by cable on August 5. The late Dr. Mehta was one of the closest associates of Mahatma Gandhi. It was about the year 1887 or so when the latter was studying law in London that Dr. Mehta was studying medicine and it was at that time that they became thick friends. Dr. Mehta's home was in Rangoon where he had established a very successful practice and he was by also a diamond merchant. He was very well-to-do and any movement launched by Mahatma Gandhi not only had his fullest support morally, but he was one of the few friends of Mahatma Gandhi on whom the latter could unhesitatingly look to at any time for financial help. A word from Mahatma Gandhi's lips and the treasury of Dr. Mehta was open to him.

Dr. Mehta was one of the trustees of the Phoenix Settlement to the development of which, during Mahatma Gandhi's time, he donated a goodly sum. He had written the Gujarati translation of the life of Mahatma Gandhi written by the late Rev. J. J. Dake, entitled, "An Indian Patriot in South Africa." The late Dr. Mehta was an ardent Congress worker in Rangoon and was an advocate of Hindi being the national language of India, on which he had written a pamphlet. A few years ago when he was on his visit to Europe he had a paralytic stroke and ever since he had unfortunately been bedridden. Although he could not take active part in public affairs he

watched India's fight for independence with the keenest interest. While he was thus suffering he had an additional shock, as Providence would have it, of losing his elder brother the late Revashanker J. Mehta, in the middle of 1930, who was also alike to Mahatma Gandhiji as was Dr. Mehta and whose home he even now occupies as his residential quarters whenever he visits Bombay. Dr. Mehta's death has no doubt relieved him from his agony, and let us pray that his soul may rest in peace. But great will be the suffering of those he has left behind him—and he leaves behind a widow, three sons and two daughters. Our heartfelt sympathy goes out to them and they will feel consoled in the fact that their sorrow will be equally shared by Mahatma Gandhi and by ourselves, for we feel as much a personal loss as they.

Indian Unemployment

Meeting in Durban

The Agent's Active Support

A very well attended meeting of Indians was held in the Victoria Picture Palace Durban, last Sunday at 3 p.m. under the auspices of the Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee.

The Agent of the Government of India Kunwar Maharaj Singh was present with Mr. J. S. Boxman his Secretary and Mr. S. Mayadas.

Chairman's Speech

Mr. A. L. Kaje, who was in the chair, welcomed the Agent on behalf of his unemployed countrymen and women, and said: "We know we shall have your help in this burning question. The question is a big one and means life and death to us. Though it is twelve days since you landed on these shores I am sure you will have seen much of our distress."

"The Natal Indian Congress raised several questions with the Union Government on Indian unemployment but with no result. It was then felt that the matter should be brought to the notice of the Agent of the Government of India."

"And so, it was on a broiling Summer's day that hundreds of our unemployed marched with us, weary, footsore and hungry, to the residence of Sir Kurma Reddi, our then Agent, and within a few days an Unemployment Relief Committee bearing his name, was formed and he accepted the chairmanship. Sir Kurma then accompanied a few of us to some of the wealthy members of our community, visiting each in turn. A number of them subscribed in all £450."

"For a time the Committee issued out dry rations but as the subscriptions were not forthcoming, we decided to carry on, for the time being, a Food Kitchen at the Indian Sports Ground. This we are able to do out of the contributions in kind that we get mostly from the smaller men. The unemployed are given a full meal. The highest number we have had in a day was 234, and up to yesterday, the Kitchen having been opened on the 18th July, there have been served 2837 meals—an average of 121 meals a day. Prior to the opening of the Kitchen we had served dry rations to 149 families."

"On our unemployed register there are over 4000 men—that is without the women who are workless and the unemployed men who have not registered. In Marlburg also an Indian Relief Committee is

at work. Unemployment in the Province is very acute."

"The White Labour Policy is being annulated by the Union Government everywhere, thereby closing all avenues of employment to the Indian. The latest application of this policy was announced by the Railway Board but three days ago that non-European labour on the Railways is to be displaced by European labour. It is an unjust and unfair policy in that the State attempts to exclude from its service a part of its citizen population merely on racial grounds. Such a policy also must be economically unsound in the long run to the country. The Union Government within the last few days has written us that it has not the money to open a Labour Bureau for the Indian unemployed. You will remember that Parliament voted the sum of £600,000 in aid of unemployment and left the spending of it to the Minister of Labour. But so far nothing has been done for our unemployed by the Labour Minister from this vote."

"We would urge the claims of the Indian unemployed on this vote and also on the Immigration Trust Board Funds, money that was paid in connection with Indian labour that helped to build up the industries of this country which might be fittingly spent in alleviating the distress of Indian workers."

"The enforcement of the Provincial Tax against Indians without any exemptions even on the ground of unemployment and especially when Europeans who are earning £4 or less were exempted, was unjust, and the action of the Natal Indian Congress in tackling the question is bringing about some adjustment."

"Our children are not given free primary education and now that there is so much unemployment among us and many among us are living below subsistence level, the Provincial Council as an act of charity, if not of bare justice, should exempt our children from the payment of fees in any case while the present acute depression prevails in the country."

"The Durban Corporation made a grant of £50. Small as the sum is we have not as yet received it."

"And in regard to the Relief Works neither the local nor the Government authorities employ any Indian unemployed on such works."

"With the incorporation of the Health Board Areas Durban not only becomes bigger in area but it also requires a larger administration. It can, if it wills, give employment not only by way of relief works but regular work in such spheres of Corporation employment as Indians have hitherto been employed in. Not only as ratepayers but in other ways we contribute to the life of the country, and the unemployed among us have also a right as human beings to receive some consideration at the hands of the authorities."

"We are patient. We have not the vote. Our women and children suffer from want. We appeal in the name of humanity for help."

Other Speakers

Mr. A. Christopher pointed out that of £450 referred to by the chairman as having been subscribed by the wealthy members of our community £100 were granted by the Parson Rustonjee Trust, £50 by Mr. R. K. Koba and £25 by Sir Kurma Reddi the then Agent of the Government of India. The balance though promised had not yet been paid. The speaker urged the rich to help the poor and to remember that their existence was dependent on the poor.

Among other speakers were Messrs. B. M. Patel, Sorabjee Rustonjee, J. W. Godfrey, P. R. Fisher, B. A. Moghraj, Satyadev, V. Lawrence, S. L. Singh, M. M. Gandhi and others.

The Agent's Speech

Kanwar Maharaj Singh, who was greeted with applause on rising to speak, paid a high tribute to the Committee for the work it had done for their suffering brethren especially mentioning the services rendered by women. "The problem is urgent and does not brook any delay," declared the Agent. Eloquent and forceful speeches had established, he said, two facts, (1) that there was considerable unemployment among Indians, (2) that the Government and municipalities had, so far, paid inadequate attention to it. "From what I have seen of the position, there are a number of people in distress. I have seen unemployment in India caused through famine, of which you are free in this country, and when this happens thousands and thousands of people are thrown out of work. When this calamity appears, the Government invariably provides relief. I am sorry that the South African authorities have not done anything. The resolutions you have moved have my full support."

The Agent regarded the matter as one of urgency and suggested that the committee keep in touch with him so that they might together devise measures of alleviation.

"I shall before very long be going to Johannesburg and Pretoria," he said, "and when at Pretoria, I shall certainly make known the anti-position of Indian unemployment to the authorities." "I repeat," said the Agent in conclusion, "that practical and reasonable measures will have my full and zealous support."

The Agent contributed a cheque for £10 towards the unemployment Relief Fund which was received with applause by the audience.

Vote Of Thanks

Mr. A. Christopher expressed the thanks of the Committee for the Agent's presence at the meeting, the spontaneity with which he had made the generous contribution to their fund and for the promise he had given to assist in the alleviation of the distress of their poor brethren.

Resolutions

The following resolutions were passed unanimously:—

(1) That this meeting of Indians protests against the white labour policy of the Union Government in that it is unjust and unfair for the state to attempt to exclude from its service non-Europeans on the ground of race regardless even of humanitarian considerations and, in that, in the long run, such a policy is economically unsound and that it does not make for the peace and contentment of non-Europeans in the country, and this meeting appeals to the Government to re-consider its policy.

(2) That this meeting of Indians appeals to the Union Government, (a) To allocate a portion of the vote in aid of unemployment to alleviate distress among Indians unemployed. (b) To use Immigration Trust Board funds for the same purpose. (c) To re-consider its refusal to establish a labour bureau of Indian unemployed.

(3) That this meeting of Indians appeals to the Durban Corporation, (a) To make a substantial grant in aid of the Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee Funds. (b) employ Indian Relief Works. (c) To employ Indian Unemployed in the new services in the recently incorporated Health Board Areas.

(4) That this meeting appeals to the Natal Provincial Executive: (a) to exempt not abolish the payment by Indian children of fees in primary schools; (b) to exempt Indians from payment of the

personal tax on the same principles as are applicable to Europeans.

(5) That this meeting authorizes the Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee to work in co-operation with the Agent of the Government of India and the Natal Indian Congress to further the object of the resolution passed by this meeting.

Alleged Overtrading In Added Areas

Licensing Officer Takes Steps To Reduce Traders

A warning that the Borough Licensing Department "will be slow to grant new trading facilities in the added areas until the number of traders there is reduced," is given by Col. G. Molyneux, Borough Licensing Officer, in a report to the Town Clerk, drawing attention to serious overtrading in the incorporated districts.

Col. Molyneux also reports that many traders in the added areas are keeping no books of account, in which respect he suggests that an amendment of the Insolvency Act is desirable.

"On assuming licensing control of the areas newly added to the Borough at the beginning of August, acting under the laws giving me authority, I instructed my inspectors," Col. Molyneux states, "to ascertain as a start if traders in those areas were able to keep proper books of account. It has consequently been ascertained that in the surprisingly large number of 92 cases no books of any sort or kind are being kept; and as the inspection is necessarily slow and is not quite complete, it is probable that more names will have to be added to the list. A warning has been given to all that if proper books of account are not in use by the end of the year the renewal of the trading licences at present held will be imperilled.

"The matter is so important to the community as a whole and the present conditions are so discreditable that I ask the authority of the committee to forward a list of those traders who keep no books to the Chamber of Commerce as a further way of bringing pressure to bear on these people. Curiously enough it is no offence not to keep books, but if a trader becomes insolvent or assigns his estate, it is then an offence not to have kept proper books of account. An amendment to the Insolvency Law appears to be desirable. It is of course an offence for a licensing officer to grant a licence where an applicant cannot keep books."

Col. Molyneux reports that in the five incorporated districts there are 20 traders trading without a licence; 121 traders carrying on a trade not authorised by the licence on issue; 124 traders who have been warned that their premises are regarded as unfit or that the trade carried on appears to be unsuited to a main road.

These figures relate to the licences formerly enforceable in the districts, as purely municipal licences will not be collected from existing traders for the remaining five months of this year. The report proceeds:—

"Where the premises are unfit or the trade unsuitable, I have given those concerned this early warning, so that they may have a chance of putting their premises in order or otherwise improving conditions before the date for the renewal of their licences.

"Considering the small number of traders in the new areas, which appear to be adequately

with shops to a far greater extent than in the old Borough (which itself is over-taxed to a serious extent), the conditions cannot be said to be worse than we expected. This department will be slow to grant new trading facilities in the added areas until the number of traders there is reduced; but as from January next, when many firms at present lawfully trading without licences will be compelled to take out municipal licences, there will be a very large increase in the number of licences issued, without any increase in the number of traders."

The Agent's Activities

The Agent's time has been fully occupied from the day he landed in Durban in visiting the various people and public institutions. Both the Agent and the Kunwarani are freely mixing with Indians to get themselves acquainted with their lives and arduousness in this country.

The Kunwarani has already commenced social service work and has succeeded marvellously in bringing out some of the Indian ladies from the Parda to take interest in public affairs.

LAST Friday afternoon the Agent of the Government of India, Kunwar Maharaaj Singh and the Kunwarani paid a visit to the Sastri College Boys' Hostel, Leathern Road, Durban. They were accompanied by Mr. K. Manu and Mr. S. Maganah. There were about 30 guests present. Kunwar Maharaaj Singh expressed his satisfaction at the work done by the boys and congratulated them on their cleanliness and good behaviour. He and his wife laid great emphasis on the need for the education of girls, and eloquently urged those present to send their daughters to school for higher education. Mr. Rooknathin greeted the Agent of the Indian community's full support and requested the Kunwarani to exert her influence to improve the condition of Indian women.

The Agent of the Government of India and the Kunwarani Maharaaj Singh visited the Carlisle Street Indian School last Monday. Mr. E. Thomas, the headmaster, accorded them a cordial welcome. Kunwar Maharaaj Singh congratulated the Boy Scouts on their appearance. This was the first school he had visited, and he was pleased to see so many bright faces. His announcement that the school was to have a half-holiday was received with applause. The Kunwarani also addressed the pupils.

An At Home was given in honour of Kunwarani Maharaaj Singh last Tuesday afternoon by Mrs. Jathay and Mrs. Sorabjee Rastomjee at the Mayville Castle. There were about seventy Indian ladies including every section and prominent European ladies including the now Marquess Mrs. C. Lee. The catering was done by Miss' Lill, and the daughters of Mr. and Mrs. V. Lawrence gave a musical entertainment. The Kunwarani shook hands with everyone and was presented with a beautiful basket of flowers by her hostesses at the termination of the function.

The Agent and the Kunwarani were entertained to dinner on Thursday night by Mr. and Mrs. Sorabjee Rastomjee at the Mayville Castle.

The Agent will be leaving for the Transvaal on August 24 and expects to return to Durban on about the 1st of September. The Kunwarani will leave for the Transvaal on August 29.

Racial Problems In South Africa

Mrs. Josephine Ransom discusses the racial problems in South Africa in *The Theosophist*. She says:

Some theosophists are convinced that the best work, thought and effort of those members so disposed should be given to accelerating the growth of understanding between Briton and Boer. With these two strong and self-reliant groups united more closely than at present, they think the future would show a more rapid advance, especially in solving the delicate and subtle problems presented by the whole racial question. Such a closer union is most desirable and would bring to birth a people competent to contribute to the common wealth a new addition: the qualities of strength and idealism, largely motivated by the desire for survival to countless numbers of the "misplaced" races, saving the first stumbling steps into a civilisation that is somewhat a strenuous upward climb for them.

The outermost fringe of these two leading races, consists of the "poor whites." They are mostly of Boer origin. They are so feeble often that they are the despair of all who work for their improvement. Curiously enough many of them are the grandchildren of those magnificent "voortrekkers" whose indomitable courage made possible the settlement of the country. When they settled they had enough for all their needs. They paid little or no attention to the education of their children. There was hunting enough, plenty of slaves, women to marry, children to begot—among whom their lands were divided and divided yet again by their grandchildren, till at last they were too much to support a family. They were not usually trained to any occupation other than farming, and manual labour was despised as "Kaffir" work. So these poor descendants lived and live miserably, forlorn and uninspired. They cluster in towns, brooding freely yet poverty-stricken. Farming settlements have been made for them with varying success. An education is free and compulsory, maybe the day will turn for them and a better type emerge. They present a curious case of how the neglect of culture brings in a low brand of intellectual and moral qualities. Many are loathing to work on the roads, and at first were feared at by the Kaffers for so doing, but that is actually the first step along the road of their regeneration.

Between these and the natives are the "coloured" people. On the "White" side parentage is Portuguese, Dutch, French, British, and all sorts of other European. Jews, Hindus, Mohammedans, Arabs, and Afrikaners have also contributed their quota. On the "native" side parentage is Hottentot, Bantu, Kongo, Basuto, Zulu, Swazi, and all the many other tribes of the "Whites" met and miscegenated with them—without compunction. Such miscegenation is now unlawful; but some of it still goes on, as is witnessed in the native areas of any town where fair-haired, red-haired, brown, lightly-coloured children play with the natives unconscious of the unhappy father that awakes them. For the "coloured" person is aware of strains of desire and of possibilities, with his own "colour." The Whites will have nothing of them, and ban them socially almost as completely as the natives ban them. It is a cruel situation for many of them, particularly the "poor Whites" in Cape Town and may be elsewhere in Cape Province. These coloured people are growing into a very self-respecting community. Many have the vote, that was arranged long ago; there is a tendency to try and take it from them, for some resent that the "coloured" people should vote upon matters affecting

the "White" man. The Dutch gave the unhappy natives of Basutoland to these folk, and for a time they took and used it with some degree of success. Some of them, and a considerable number of them, have been driven away to found settlements of their own, with varying success.

Those philanthropists who have the welfare of the people at heart would like to see them have more than their present place in society, and a more efficient education. There are missions among them of course, and they are mostly Christians, but they need some central *school master* where they could find themselves, and evolve their own notions as to what should befall them, and learn to live their lives without bitterness. They must of course have their dignified place in the South African scheme of things, and be given a chance to prove themselves, to search their own hearts and know what life should offer them. Many a student of the racial problems in South Africa wonders if the future of the country, i.e., the Union, and maybe even beyond its borders, will be that of a "coloured" people. I am told that in Portuguese East Africa the Portuguese, even those in important Government positions, sometimes marry native women. Should White people visit them they permit no question as to the courtesy due to the wives.

Statement Submitted By S.A.I.C.

To Government Of India Delegation

(Continued)

INDIAN IMMIGRATION TRUST BOARD

Law 20 of 1871 (Natal) created an Indian Immigration Trust Board whose duties were to undertake the receipt of all monies for purposes of Indian Immigration. The Trust Board had accumulated a fund which, after having paid out such monies as were required for the purpose of defraying and discharging and paying all out-pendings connected with or incurred in the introduction of Indian immigrants, and their return passages, and all expenses departmental and otherwise necessary in and about the reception, management, protection and return of Indian immigrants, left a sum of £120,000 or thereabouts. This amount was at one time required for the above purposes, and in consequence remained idle with the Trust Board for some years. The Minister of the Interior, under an Act of Parliament, is now utilizing the resources of this fund for the purpose of repatriating Indians under the Assisted Emigration Scheme.

An eighty-five per cent. of the Indian Indian population of South Africa are born in this country and as indentured labour was stamped twenty years ago, the Congressmen, we submit, a legitimate right to ask for the diversion of this large sum for the uplift of our people. We would urge that the amount should be spent on the promotion of Indian education. There can be no better call on the fund than this.

OLD AGE PENSIONS

We ask that the privileges of old age pensions which at present are extended to Europeans and Coloureds be extended to Indians as well. The earning capacity of the average Indian is very limited, and an average old aged Indian owns little or nothing. Our people have contributed more than their share in the development of the country, and in proportion to their resources they contribute their share of the taxes imposed. We think these factors should justify our request.

FIREARMS

The right to grant or refuse permits to Indians to hold firearms is vested in the Commissioner for Native

Affairs in Natal. This right is invariably exercised against Indians. At each successive Conference protest has been made and the discrimination made against Indians in the matter of firearms. The provision of the Firearms Act of 1923, permitting cases of Indians who applied for permits to be taken into consideration have been turned down. Indians are not permitted to carry a substance and gun which they reside at a considerable distance from town and in inaccessible parts, require firearms for self-protection, but they are refused permits. Although the Chief of General Staff gave the assurance in 1928 that permits will be given in cases of necessity, this assurance has not been observed.

In order that Indian applications are dealt with on their merits, and receive a fair hearing, we urge that there should be a right of appeal to the Supreme Court in cases of refusal.

THE "UPLIFT" CHARTER

It has been said that the Agartown Agreement was conceived in a spirit of compromise. We accepted the Agreement together with its advantages and disadvantages, in the full belief that it was an honest attempt at solving the Indian problem in the Union. In the words of Mr. Malan the Agreement afforded an honourable and splendid undertaking and a new era of peace and friendship in the true interests of both, between South Africa and India.

With this spirit pervading the Indian community as a permanent population of this country, eager to conform to modern standards of life and agreed to the principle of equal pay for equal work. We also agreed, in order to have a happy family life in the country, to allow our children to come into the Union without being accompanied by their mothers.

But, this, considering the fear of the Europeans of this country that the Indians would swamp them, we agreed to a "policy" by which no further immigration from India was permitted.

While all these detailed laws were made of sacrifices on our part, we were prepared to accept, provided, in the words of Mr. Gubbins, "we lived under equal laws and the administration of these laws was just and human."

The "Uplift" Charter asserted to us the character of a Magna Carta, and was also, in our view, a guarantee that nothing would be done to hamper the noble and lofty ideals of "Uplift" contained in that part of the Agreement. In other words our position in the Union would be no worse off than it was before. That by making advantage of educational and other facilities, coupled with a better system of housing and sanitation, we would be enabled to reach the goal set forth in the "Uplift" clause. Our expectations have fallen short of what we hoped and what we believed would be done to uplift us.

There has been, at times, a better atmosphere created, and goodwill cultivated between the European and the Indian due to the presence of the successive Agents and their work here. But even still this we cannot but feel constrained to say that the intensity of agitation against Indians has in no way lessened.

The unjust administration of the Housing and Immigration laws, the tendency to tighten up laws relating to trade, residence and occupation, and the attempt to segregate Indians as is evidenced in the Transvaal Native Land Claims Bill, to make the lives of Indians miserable and unbearable, and the recent enactment of a Licensing Ordinance affecting trading rights of Indians in that Province, and the "White Labour Policy" are instances, out of many, of how the authorities wanted to pursue the old policy of keeping down or getting rid of the Indians.

We have, as far as possible, given in this statement the grievances suffered and the hardships endured under different laws and administrative acts in the Union.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તાક ૩૦ ચં.

ફિનીશ્વ. શુક્રવાર, તારીખ ૧૯ આગષ્ટ ૧૯૩૨

નં. ૩૩

નોંધ અને સમાચાર

લાવસેન્સીંગ ખાતું અને હાંદીઓ

આ બંધમાં અન્ય સ્થળે કરાવેલ શબ્દો સાથે જોડાયેલ નવા ક્ષેત્રમાં અત્રી વસાઈ પડતાં વેપારના સંબંધમાં અને તે લગતી કોઈ વેપારીઓના સંબંધમાં પ્રકાશવાના લાવસેન્સીંગ ખાતું પાસેના લાવ રહે છે તેના સંબંધમાં સરકારના લાવસેન્સીંગ ઓફીસરે ટાલિન ક્ષેત્રને પ્રવેશી રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ કરીએ છે. આમને અમલમાં આણીને આ નવા ક્ષેત્રમાંના લાવસેન્સીંગ ખાતેની કાલનીમાં પણ હોદી વેપારીઓ સંકેતવામાં આવે છે. આ ખાતું હોદીઓના સંબંધમાં પાતાની સત્તાનો અમલ કરવામાં જવાબે આ પાપરનું નથી એવું તેઓ જુર-જાગના અનુભવ પરથી જણાવતાં તેવાથી હુલ્લી રીન ખાતે કરી આ અસાધારણ ગંદીના વખતમાં પાતાની રાજના જે માત્ર સાધનને વિશે કાલનીમાં પડી ગયા છે. આ લગતી કોઈ વેપર કરતા હોદીઓ મોટે ભાગે ગરીબ વર્ગના છે અને માંડ પાતાના સુવિધાને જોઈ કસાય છે. આ દુષ્ટતાના નો આના કોઈપર મુનિસીપલ કાવલમાંના અમલ કરતી વખતે ખ્યાલ કરવો જોઈએ. મુનિસીપલિટી પાતાના આ નવા જોશમયા લગતીઓમાં સુધારા કરતા અને જાવલના રજાપવાને પ્રતેષને દોષ એ સ્વાભાવિક છે અને તેમાં અમારો તેને સંપૂર્ણ રોકા છે. હોદીઓને લાગે વળતે જો તેઓ કરજને અને અમારા કાલજોને મુનિસીપલિટીના જો કામમાં પુરેપુરો સહકાર આપવાની તત્પર આપીએ છીએ પરંતુ આ મુશ્કેલીના વખતમાં ગરીબો રોજી વગરના મર્દ પડે અને બેકારીના સંખ્યામાં જવા કોરો થાય એવાં ને પણ આદર પગલાં નહિ લેવાવાની ખાસ કાળજી રાખવી આવશ્યક છે. અને મુનિસીપલિટીને માત્ર એટલી જ પિયર્તિ કરીએ છીએ કે તે પાતાની સત્તાનો અમલ કરવામાં નરમાશ અને દિલસોજી વાપરશે અને જે માથુસને વિશે તે વાપરે તે માથુસ ના આર્થિક સ્થિતિનો ખ્યાલ કરશે.

૧૯૧૩ નો ઇમીગ્રેશન કાઉન્ટ—તેના ધારાઓમાં અમેરિકા પ્રેરકાર

તા. ૪ ઓગસ્ટના સુત્રાવત ગેઝટમાં ૧૯૧૩ ના ઇમીગ્રેશન કાઉન્ટની કોઈ ધારાઓ ધારાઓને લગતી એક મોટીસ બહાર પડી છે જેમાં જણાવ્યું છે કે:

“ઇમીગ્રેશન કાઉન્ટને અમલ ધારાઓની કસમ ૨૦

(૧) માં ન્યાય પાઉક ૧૦૦ જણાવવામાં આવ્યા છે ત્યાં

૨૫૦ કરવાની ગરજનારજારી સંમતિ આપેલી

તેનો અર્થ એ થયો કે ૧૫૦૦૦૦ પરગીટ લેતાની પાસેથી ઇમીગ્રેશન ઓફીસરને આજ્ઞા આપા પા. ૧૦ અને વધુમાં

વધુ પાઉક ૧૦૦ ડીપોઝીટ લેવાની સત્તા હતી તેને બદલે કરે પા. ૨૫૦ ડીપોઝીટ લેવાની સત્તા મળી છે.

એજન્ટના પુત્રની માંદગી

હાલ સરકારના એજન્ટ કુંવર મદાસજ સંજના પુત્ર હોદી-સ્વામમાં માંદગી બોમલી રજાના અવસરથી સામાન્ય બેઠની લાગણી કનપલ થઈ છે. મળેલા અવસરથી જણાય છે કે તેમને હરેરીક તાર લાગે પડ્યો છે. ઉલ્લા ખપર એવા આખ્યા છે કે તેમની સ્થિતિ એવા સંજોગમાં આજ રાખી સકાય તટલી સારી છે. અને અન્યકરમાંથી ઉમેદ રાખીએ છીએ કુંવર અને કુંવરાણીના પુત્રને હુરતમાં સાફ થઈ જશે અને તેઓની ગિતા દુર થશે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર, તા. ૧૯ આગષ્ટ ૧૯૩૨

હોદીઓમાં વતાવી બેકારીના સંબંધમાં ગમે રીતીયારે કરાવના મળેલી મોટીંગ કે જેમાં હાલ સરકારના બેકાર હોદીઓ. એજન્ટ પણ લાગવી આપી હતી તેજી ઘણી મુશ્કેલીપર અજવાળું પાડેલું છે. એક તો એ કે ૪૦૦૦ હપર હુરશે બેકાર તરીકે નોંધાયા છે. આ ૪૦૦૦ માં કોઓ અને બાળકોનો સમાવેશ થતો નથી. બાળકો એ કે ‘સર કુમાં રેડી બેકાર નિવારણ કમીટી’ એ આપણા બેકાર કાલજોને સહન આપવાને આપણા માલકાર વેપારીઓ કે સરકારની મદદ વગર ધણીજ મહેનત લાવેલી છે. આપણા આગસ્ટ એજન્ટ, સર કુમાં રેડી, જેઓ ઘેરેઘેર ફરક હિપરાવવાને રવાં દતા તેમને પા. ૪૫૫ હું વચન મળ્યું નથી. આ રકમમાંથી પાઉક ૧૦૦ પારસી રૂરતગણ દરદ તા. ૫થી, પાઉક ૨૫ સર કુમાં રેડીની પાતાની તરફથી અને પાઉક ૫૦ મી. આર. કે. ખાન તરફથી મળી ગયા પરંતુ બાકીની રકમ જે કરજતના અવિશગત આગેવાન વેપારીઓએ આપવા પુરેથી તે અજપવન તેઓ તરફથી આપા નથી. આ પાછળ કમનસામ મળ્યું, પરંતુ મોટીમતા પ્રમુખ મી. એ. આજ કાલજો એવી આશા બતાવેલી છે કે આપણા નવા એજન્ટની મદદથી એ રકમ મેળવવામાં સુશીલન નહિ આવે. અને કોઈ રાખીએ છીએ કે મી. કાલજી આશાઓ રાખીશુન થશે. મોટીંગે એ પણ ખાતા અદેર કરી હતી કે કરજતની ધાર-ધારેશને નિવારણ કન્ડમાં પાઉક ૫૦ ની આગ કૌલી છે પરંતુ તે નહીવી રકમ પણ તેની તરફથી હવે સુધી મળી નથી. એ આગ મંજૂર થઈ છે એટલે આવશે તો ખરીજ પરંતુ

ડરબન આદેર મગરૂરી કરે છે તેવા એક સુધરેલાં કહેરના પ્રેરણાર્થક અને વળાં લેનાં ઓલેરીને ધરેના કરોને પંદરમે બગા પોતાના દીદી નામરૂંકો તરફથી બળે છે તેની તરફથી આવી કુલ્લક રકમ આપવા કામને માટે આપવામાં આવે એ તેને હોમા આપનારી વસ્તુ નથી.

બીજી દલીલ એ દવે સારી રીતે બલ્લીતી થઈ ગયું છે ને પર પશુ મીઠીમાં બાર મુકવામાં આવ્યો હતો. ને એ કે, ગોરા બેકારને રાત આપવાને માટે નવરે ખસ નોકરીના કારે બોલવામાં આવ્યાં છે ત્યારે દોદી બેકારને માટે તેવું એકે પગલું કોવાયું નથી, બસકે સરકાર ગોરાઓને સારું જગ્યા કરવાને પોતાના દીદી નોકરીને મોટીપરથી બરતરફ કરી જાય છે. ગોરાને તેનો મોટો દિસ્સો મળે તેની અમે છતાં કરતા નથી પરંતુ એક સુધરેલી સરકારની પાસેથી એટલી તો આજી રખાવજ કે આપા સંકટના સમયે તે પોતાની વસ્તીના કારે વર્ગ તરફ જાતી કે વપતિ બેક પાડ્યા સિવાય સમાન વર્તવ જતાવશે. પરંતુ કુતીવન સરકારની વસથુ એ બાબત માં નરમાલથી દીદીએ તો પશુ, પશુની જ રોચનીય છે. બેકાર દોદીઓને માટે એક ફેળાં બુરો બાલવની કમીટીએ કરેલી અરજ પશુ તેણે નામંજૂર કરી છે અને તેવું કારણ એ આપ્યું છે કે તેને માટે નાણાં નથી.

કમીટીએ જાત મહેનતથી જેટલું જાતી શરે તેટલું કારણ છે અને દલુ કયા કરશે અને સરકારની પાસે આપણે આપસર દરકાર છીએ તે કરનાં વિશેષ કંઈ પશુ માગતા નથી. સરકારને આપણે દીદીએ છીએ કે તેણે પોતાની ગોરી મજૂરીની નીતીના વાજબીપણાને ફરી વિચાર કરવો જોઈએ. એક સુધરેલી સરકારને એવી નીતી નજર જાણે; સરકારને આપણે દીદીએ છીએ કે પાલમેન્ટે બેકારી નિવારણને માટે એ કામ પાઈજની રકમ મંજૂર કરેલી છે તેમાંથી કંઈક દિસ્સો દીદી બેકારને રાત આપવામાં વપરાયો જોઈએ આપણી એ મામલો કંઈ ગેરવાજબી નજર મળાય. વળી સરકારને આપણે દીદીએ છીએ કે કમીટીના ટ્રસ્ટ ગોડની પાસે દીદી મજૂરો અને તેઓની સોલદાની પાસેથી વસથુ મળેલા ૬ પેનીના કરથી કુપનથી રકમ છે તેનો જરૂરોજ આ કામમાં ખર્ચો જોઈએ; આ રકમ પાઈક ૧૦૦,૦૦૦ ની હતી અને તેનો કુપરોગ રીપેરીએટ થતા દીદીઓને બહોલ આપવામાં થયો છે. એટલે સતસમમાં દીદીઓની પાસેથી આ દેશમાં વસવાટનો દર છીનવી લઇને દેશ રવાના કરી દેવાનો સરકાર તેઓને કંઈ પશુ બદલો આપ્યો છે એમ તો તેનાથી દલો થક નજર કંઈ. કેમકે જે બહોલની રકમ અપાઇ છે તે તેઓની પાસેથી વસથુ મળેલા નાણાંજ તેઓને પાછા આપવામાં આવે છે આ નાણાંની શેશ પધેલી રકમનો કુપરોગ આ કામમાં કરવાની આપણી માગણી કંઈ કડાઉ નજર કરેવાય.

અમને મેંધ લેનાં પ્રજોજ આર્થિક થાય છે કે આપણા નવા એજન્ટ સર કુવંદ મદારજ સિંગે ગત રજીવારની મીટીંગમાં કારેને સહકમ રૂંકો આપેલો છે અને તેઓ પ્રીટરીયા જાય ત્યારે આ અગત્યના સવાલને વિશે સરકારને ફરી સ્વ આન કરવા અને આપણે જે કંઈ પશુ બવલાર અને વાજબી પમલ આ જાતનાં લઇએ તે પોતાના તરફથી સંપૂર્ણ દિસ્સાથી રૂંકો મળવાની ખાતી આપેલી છે. તેમના દેશન

પુરાવામાં તેમણે પાઈક ૧૦૦ નું નિવારણ કર્યું હોવા કહ્યું છે. મને કુમાં મજબૂર કમીટીની રખાવના થયા બાદ હુંકે મુદત આ દેશમાં રજા દતા ને દરમીયાન એ સવાલને તેમણે પોતાનો કરી દીધેલો હતો અને અમને બહોળી પજોજ સંતોષ થાય છે કે આપણા નવા એજન્ટ પશુ તેમના પૂર્વધીકારીના જેટલેજ તેમાં રસ મેવાનું સિવકાયુ છે, અને અંતઃકરણથી કોઈ સપીએ છીએ કે એજન્ટ અને કમીટીના સંયુક્ત પ્રયત્ન આપણા ગરીબ બાકીઓનું કામ જાળવામાં સફળ નિવડશે.

ડૉ. પ્રાણુજવન જગજવન મહેતાના બોમ્બેટ ના. ૪ થીની રાતે રંગુનમાં થએલા સ્વર્ગવાસના શોક-સ્વર્ગસ્થ ડૉ. મહેતા જગજવન જગજવન બોમ્બેટ ના. ૧ દીએ અદિ મળ્યા છે.

સ્વર્ગસ્થ ડૉ. મહેતા માંધીજના માસ મીજ દતા ગ્રાહકે ૧૮૮૭ ની સાલમાં જ્યારે મદરમાં માંધીજ કંડનમાં વડીલાન નો અગવાલ કરી રજા દતા ત્યારે ડૉ. મહેતા કાકતરીનો અગવાલ કરી રજા દતા એ વખતે ડૉ. મહેતાએ માંધીજને એક વડીલ બંધુની મરજ સારી દતી અને ત્યારથી જાતે વચ્ચે માર માંધીજની બંધાઇ દતી. ડૉ. મહેતાનું રહેઠણ રંગુનમાં હતું જ્યાં તેમણે પશુ સરી પ્રીટરીસ જગજવન દતી અને કવેરીનો ધર્મ પશુ કરતા દતી. તેમની આર્થિક સ્થિતિ પશુ સરી દતી અને મદરમાં માંધીજ તરફથી જે કંઈ પશુ લીધવાસ કંઠાવવામાં આવતી તેને સ્વર્ગસ્થ નો સંપૂર્ણ રૂકો મળતો હતો અને તે પશુ માત્ર નેતિઃ રૂકાજ નાદિ પશુ તેઓ માંધીજના એવા મીત્રોમાંના એક હતા કે જેમની પાસેથી માંધીજ આર્થિક મદરની કામ પશુ વખતે વગર સંકેતે આપા રાખી શકતા. મદરમાં માંધીજના મુખમાંથી એક કાંઈ પડેલો જોઈએ કે ડૉ. મહેતાની ગોલેરી તેમને માટે ખુલ્લીજ છે.

સ્વર્ગસ્થ ડૉ. મહેતા પ્રીટરીસ સંગનાના એક ફરારી દલ માંધીજના વખતમાં આ સંસ્થાની ખીસવણીમાં ડૉ. મહેતાએ ધણો સતો શોકો આપ્યો હતો.

સ્વર્ગસ્થ સ્વરજ જે. જી. ડૉ. "સાઈલ આર્કિટકામાં એક દાદી દેવભક્ત" નામક માંધીજનું જવન જતાંન કામ્યું હતું તેવું સ્વ. ડૉ. મહેતાએ મુજરાની બાબાનતર કહ્યું હતું.

ડૉ. મહેતા રંગુનમાં મદરમાંના અગવજ તેના દતા અને લીટીને લીટીસાનની ગરીબ આપા જતાવવાના મુદત દિમાવતી દતા અને તેપર એક ચોપાનીયું પશુ તેમણે લખ્યું હતું.

થોકાં વર્ષ પૂર્વે તેઓ પોતાની નીવમ મુજબની મુરોપની મુસાફરીએ જતા દતા તેવામાં તેઓને પસપાન થયો અને ત્યારથી તેઓ પશુર્ગવજ દર પડ્યા દતા. બદરે લીસમાં મોં જોડે તેઓ સક્રીય બાગ નહોતા લઇ ચકતા જતાં દેશની સ્વતંત્રતાની લડતને તેઓ બહોલ રસપૂર્વક નિહાળી રજા દતા. તેની ખુલાઈતી જોવાને તેઓ જીવી જમ્યા હોત તો તેમના આગાને ધણેજ સંતોષ થાત પરંતુ હાલ તે નિમાંલ્ય કહ્યું નહોતું.

સ્વર્ગસ્થ કવર જગજવેલી શરીરીક બધા નો બોગવી રજા દતા તેહલામાં ૧૮૮૦ ની મધવજમાં તેમના વડીલ બંધુ સ્વ. દેવાકંકર જગજવન કવેરીના અવસાનથી તેમની મનસિક

અચાનો ઉમેરો કરે. સ્વર્ગસ્થ દેવાઈકરબાઈ પણ ગાંધીજીને સ્વ. ડૉ. મહેતાના જેટલાજ ગંધી સંગાન દતા અને આજ-પર્વન બધારે તમારે ગાંધીજીને મુજબ જવાનું થાય છે ત્યારે ત્યારે તેમને ક્ષેત્રે તેમના ઉતારો થાય છે.

સ્વ. ડૉ. મહેતા પોતાના અવસાનથી અસલ બપોરમાંથી મુક્ત થયા છે તેમના આત્માને અવળ શાંતિ મળે. એની હિંમત પ્રત્યે જામે અંતઃકરણથી પ્રાર્થના કરીએ છીએ. પરંતુ તેથી જા હની કુનીયામાંથી ધરતી સાથે પોતાની ખાટળના એકને વિયોગે શોક કરતા મુકી ગયા છે. પોતાની ખાટળ એક દુઝી વિધવા, તથા સુકુમાર અને બે સુખી મહા ગયા છે જેઓ પ્રત્યે જામે અંતઃકરણથી દિલસોજી પ્રસરીએ છીએ. અને તેઓને આત્માસન બનીએ છીએ કે, તેઓના સંસ્કૃત સાથે મદદમાં ગાંધીજી અને જામે પણ સમાનપણે છીએ કેમકે સ્વર્ગસ્થ જેટલા તેઓના દતા તેટલાજ ગાંધીજીના અને અમારા પણ દતા.

ટ્રાંસવાલના હાંદીઓ આખરે અગ્યા

લેન્ડ ટેન્ચર એક્ટ સામે ધિક્કાર

ફેબ્રે બરવાની તા

ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન ડેમોસ્ટ્રેશન આંદોલન દેશન થયા રવીવારે નોંધાનીકર્તામાં ટ્રાંસવાલ એડીવાટીક લેન્ડ ટેન્ચર એક્ટની સામે વિરોધ દર્શાવવા હાંદીઓની માસ મીટીંગ એસેમ્બલીના આયોજકમાં મળી હતી. દબ્બર ઉપર હાંદીઓની દાખરી સ્થિતિ હતી એ રી ૧, ડી નામકુએ પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું અને મજબૂર સમજાની સામે સખત બાંધણી થયા દતા.

પ્રમુખાર્થ બાંધણી

પ્રમુખ મી. થાંબી નામકુએ નમ્યાવું કે. આપણે પણ થાંબીર પ્રમંથેએ બહિં જોઈત થયા દોષકર્ણ પરંતુ મને લાગે છે કે આજના દેશ ગંભીર પ્રસંગ થયા વર્ષોથી આપણી સન્મુખ આવેલો તથા. જાને આપણે આપણી ઉપર આવી પડનારા કમવાનો વિચાર કરવા અને જોઈત થયા તથી પરંતુ આપણી ઉપર અરખર આવી પડેલા કમવાનો વિચાર કરવા મળ્યા છીએ થયા વલોથી આપણે એડીવાલ જાહા કે જાતીન દોવાના અને આપણી માલકીના વર્ણના કાણે આપણને દેશની કાણે ઉઠારી પાડવાનું પડ્યું થયા કયા છે. આપણા વિરોધથી અને આપણી માનુષ્યમાં પરલ આપણા આજવાનોની વગથી આજ પર્વ આપણે એ પ્રશ્નનો રાષ્ટ્ર કયા દતા. જાને હવે એ મુશ્કેલીને તાબરાનું કામદમાં રજાપિત થય મુક્ય છે અને એ કામદનો અમલ થવો જાણી રહ્યો છે.

ટ્રાંસવાલને માટે આ કામદાનું ગંભીર સ્વરૂપ તેઓની રાજનું સખર છીનવી ધરાનું કામદે. બીજાઓને તેઓએ રોહી મુકી એજમમાં પડેલી દેશનાની ચિંતા કરે, પરંતુ ચોડાકને. —અને તેમાં હું મને પોતાને પણ મલું છું—આ નવો કામદો આપણી જાતીનું મુરુપુરે અપમાન કરનારો છે તેનું સો કાતા વિરોધ દુઝા લામદે.

એ-અર્થે કહેવાયું છે કે દેશની બોટ એ વિચારત વચરવી છે. પરંતુ અચુતનું માનવાંક થાય એ મોટી બોટ છે.

જા આખરમાં પડી રિજિત હું સખત કરી દેશ પર્વ હું પર્વ છે કે લોડી. સત્તુ નેના લોજીકલ હું એક ગરીબ માણસ છું હવે આગ કાંઈએનું માન દેશની રાખવાને એ કોઈક ગામ અપેશો છે એમાં હું દાવો કરી છું અને ૧૯૩૨ ના ટ્રાંસવાલ એડીવાટીક લેન્ડ ટેન્ચર એક્ટની આમેનો ખાસ વિરોધ એ છે કે તે અત્રી, અને મારા હોદી જમણી. સામે કામદમાં અપમાન રજાપિત રીને આપણને અવલખના એમ કરી દેનારો છે કે. આપણે જા પ્રાંતન દક્ષિણમાં દક્ષિ. મેસાન કરના પણ તાબામાં જામે.

ત્રીસ વર્ષ થયા આ દેશના આપણી રિજિત રહેજ પણ સ્વમાનથી નહિ એકી જગ્યા નેવી થઈ રહી છે. આપણને ઇલામદ કરવાના પ્રયત્નો વખતો વખત થયા છે. વેપારમંથી મોવાના દરીક તરીકે આપણને તાબુદ કરવાના અશમાયીક પ્રયત્નો થયા છે. અમાર સુખી આજવાનક રીને આપણે એ કુપમાલેથી તથી રાકેલા છીએ. જાને છેવટે ત્રીસ વર્ષના પ્રયત્ન પછી આજથી કેપર સખર કામદો દેશી બેમાદવામાં આવ્યા છે કે નથી આપણે અરિખમાં રજાપીતના જેવા મકામદાં દર્શાવતા આપણને એમજ એકી દેશમાં આવ્ય છે કે, જો આપણને આ દેશમાં નહિ મમત્ત દોષ તેમ પછે દેશ બોડી વાદવા જાં. આજ સુધી મરકારે ન થયા કાદા. હવે રીનો અજવાબી નોંધ અને હવે તેણે આપણી રિજિત એવી કાણ કરી મુકવાનો કાવ કોઈ છે કે નથી આપણા માંના કસાને તો આજના જવા સિવાય છુડાજ ન રહે.

હું હંધ સાઉથ આફ્રિકામાંથી આવ્યો જવાનો નથી. ૪૭ વર્ષથી તેને માફ વાતન અમલનો આવ્યો છું. હું તો અદાલ રહેવાનો છું અને મરકાર એકેએ તો મો દેશનિકાદ કે પરંતુ જેટલો વખત જાહો રહીક તેટલો વખત માથાક દેશ કી ત્યાં સુધી આ કમમલેકા કામદની સામે મવામદ કરી આપણા માલકોને. આપણી જાતીને, આપણા દેશને કરવા આપણે અપમાનનો વિરોધ કરીક.

તમારામાંનું દરેક શું કરવા પડે છે એ તમારા અંતઃકરણની બાબત છે. જો તમે તમારા પેદા કરનાર આ તેમના નામને અને કીર્તિને દેશની રાખવાની લમને મળેલી લકને લામ બેવાની તમારી દરજ્જા જુઠી થયા હો તો કામે તમે મુકામી રિજિતમાં પડી રહી તમારા જુઠી માણીના કુમો કાઢવા કરો. પરંતુ જો તમારામાં કામદના સંતાન વર્ગોની જામે મમદ દોષ તો તમારા અપમાદાઓ અને તમારા દેશનું અને તમારા દેશની આજહીરે માટે તમારા એ માલકો અને બંદોનો કુમો કાઢવી રજા છે તેણનું માન દેશની રાખવાની લમરી કરવાની આજળ લખવા બોલેક વેલવો અને સમ દોને તમે મુત્ત મળેક.

તમારી અમલો ટ્રાંસવાલ દેશમાં મુકવામાં આવે. એ કાવો બરેનર સમજને હું જો વિચારો દર્શાવી મળે. હું તરીકે એ તમારી પલક રવી દોવી એકેએ તેને નિર્ધોમ કરને પહેલા એ કાવો કોમવાલ ઇન્ડિઅન ડેમોસ્ટ્રેશન કમીટીએ રિજાગેલા છે. તમારી બોડીના એ કાવોને પાંજુર કરવા સાથે જાણના કરવો તમારે જાન પસાર કરવા પડશે એ કાવોનું મદદ તેને રલ્લ કરનારાઓ અને દેશ આપનારાઓ વધારે વિરવારથી સમજાવશે. પ્રમુખ તરીકે મારી દરજ્જા રિજિતની સામાન્ય

કરવાના તમારી સમક્ષ મુકવાની છે. અંતમાં મારી તમને વિનંતિ છે કે આ બાબતને ધૃષ્ટીએ ગંભીરતાથી જાણ દેશો અને અત્યંત સ્વાસ્થ્યે કોઈ પણ કારણે જોવાઈ જાય નહિ. ટ્રાંસવાલમાં તમારી જવાબદારી તમે સમજો છો તે કરતાં થયેલી વધારે છે. તમારે ગંભીર પરિણામને પસંદગી કરવાની છે. આ તો તમારે તમારી ફરજને પસંદગી આપવી પડશે કે જે કદાચ તમને ખાતરી પણ નાખશે પરંતુ જે ખેડ કમીસનમાં ખરા સ્વાસ્થ્યમાં ગણાશે. અથવા તો તમારે આખર અને મરુબજારીને જેને વિવિધ ગણવી એકાએક એવી વસ્તુઓનો આમ કરીને નામદો બનવાનું અને જેવડે તમારા સંતોષોના તેઓના અનુભવિક હોય તેવી દેવા ગણેલ વિઠકારનો વારસો સ્વિકારવો પડશે.

તમારો વિશેષ વિચારપૂર્વક કરજો. કંઈક તમને સુખાચે દોરે.

કરવો.

નીચે પ્રમાણે હાથે સર્વાધિકારે પસાર થયા હતા:—

૧. ટ્રાંસવાલ એસેમ્બલી કોન્સ્ટિટ્યુશન એક્ટ, ૧૯૩૨, ની ૩૩મી કલમ પાઠવામાં આવેલાં ડી. બી. ૨૬ ના કોમો નીચેના કારણોસર નહિ કરવાની અને જે કાયદાને લાગે અવાજ એવી કોઈ પણ બાબતમાં આગ નહિ લેવાને સંકલ્પ લેવા અને સામુદાયિક રીતે સલાહ આપવી:

(અ) મજબૂર કાયદો હોઈ કોમોને એક જાતી અથવા વર્ગ તરીકે પ્રભાવની કરનારો છે;

(બ) ૧૯૨૭ ના કપટાલન એસેમ્બલીના તે અધ્યક્ષ તેમજ આચાર્યનો ભંગ કરનારો છે.

૨. મજબૂર કાયદાની સામે અસરકારક રીતે વિરોધ દર્શાવવાને જરૂરી જથ્થાને તેમાં પસંદગી લેવાને એક કમીટી નીમવી.

૩. આ કમીટી ૧૯૩૭ ના ધાર્મિક એસેમ્બલી એક્ટ ને ટ્રાંસવાલ પ્રાંતમાં રજીસ્ટરેડ સર્ટિફિકેટ પસાવનાર ખરા હકદાર હોઈના ગમે તે વખતે કાયદા મધ્ય વચલાઈ કરવાનો કાયમનો દંડ છીનવી મધ્ય જેને માટે નીચે વર્ણવી કાયદા બહાર આવેલી છે તે હકોનો અંગ પક્ષ કરી લેવારો છે તેની સામે મજબૂત વિરોધ દર્શાવે છે. એ કાયદો ૧૯૧૪ ની સ્મટ-સમીપી સમાધાનીનો સ્પષ્ટ રીતે ભંગ કરનારો છે.

૪. આ કમીટી ૧૯૩૨ ના લાસેન્સીંગ કન્ટ્રોલ એક્ટના નીચેના સામે મજબૂત વિરોધ દર્શાવે છે. એ એક્ટના નીચેના કાયદાના કપટાલન એસેમ્બલીના કમીટી રીતે ભંગ કરનારો છે અને યુરોપીયનેસર કેપારીઓને મળી રીતે એકાએક લેશે છે કેમકે મુન સીપલ લાસેન્સીંગ કમીટીઓને તે આપણને અને અંતર્યા સલા આપનારો છે.

૫. કમીટીના અધ્યક્ષના આગ્રહ છે કે પોતાના કાર્યાલય રક્ષણ કરવાને ખાતર કેટલાક સોગોએ ડી. બી. ૨૬ ના કોમો અર્થમાં અત્યંત અમારું બધી દીવેલા કે તેનો અર્થ એ નથી થતો કે તેઓ ટ્રાંસવાલ એસેમ્બલી કોન્સ્ટિટ્યુશન એક્ટને સ્વિકારે છે. તેથી આ માસ કમીટી હાથ કરે છે કે જેઓએ કોમો બનાવે છે તેઓએ પોતાનો વિરોધ નોંધાવી તેમ કરેલું છે. ટ્રાંસવાલ એસેમ્બલી કોન્સ્ટિટ્યુશન એક્ટની સામે કોમિસન જે કોઈ પણ વખતે કરે તેને આપણે કોમોને અંતર્યા રોકા છે.

આ માસ કમીટી આ પી. કે. હેસલની ટ્રાંસવાલ કમિશન કમિશનના વખતના સેક્રેટરી તરીકે અલેક્સા નીમણને મજબૂર કરે છે.

હોઈઓમાં બેઠારી

કરવામાં મળેલી મીટીંગ

એલ્બર્ટનો આકાશ દેકો

અર કુર્મા રેડી અનએમ્પ્લોયમેન્ટ રીલીફ કમીટીના આગ્રહ દેશ હોઈઓની એક મીટીંગ ગયા રવીવારે બપોરે ત્રણ વાગે વીક્ટોરીયા પબ્લિક પેલેસમાં મળી હતી. હોઈઓની મોટી હાજરી થઈ હતી.

હોઈ સરકારના એલ્બર્ટ કુવર મહારાજ સીમ અને તેમના સેક્રેટરી મી. જી. એસ. ગોલમેન પણ હાજર થયા હતા.

પ્રમુખનું બોલવું

પ્રમુખરજાનેથી મી. એ. આઇ. કાશ્મીરે બોલવું કરતાં બેઠાર ભાષણો અને ગદ્યોની વધી એલ્બર્ટનો આકાર કરતાં જથ્થાનું છે, અને અધીએ છોએ કે આ અગત્યની બાબતમાં આપની અમને અંતર્યા મદદ મળશે. અમારે માટે આ પ્રશ્ન જીવન અને મરણનો છે. આપને આપ્પાને હજુ બાર દિવસના થયા છે છતાં અમારા ભાષણોનું દુષ્કાળ આપને સહન કરી.

બેઠાર હોઈઓના સંબંધમાં નાટક પ્રતિબંધ કોમિસન મુતીબન સરકારને અનેક રજુઆતો કરેલી છે પરંતુ તે કદાચ નિષ્ફળ મળે છે. એ વખતે હોઈ સરકારના એલ્બર્ટનો જાન એવવાનું ઉચિત કારણમાં આગ્રહ હતું અને તે હેતુથી એક દિવસે ઉદઘોષના સખત લાખમાં સેક્રેટરી બેઠાર ભાષણો મળેલાં કરી અર કુર્મા રેડીના મુકામે થયા હતા. અને ત્યાર બાદ યોગ્ય દિવસની બંદર તેમના નામથી બેઠાર સેક્રેટ નિવારણ કમીટી રચવાઈ હતી. અર કુર્માએ અમારામાંના કેટલાકની સાથે આપણા માલદાર ભાષણોની અલગ અલગ ખુલાસા લીધાં હતી અને તેને પરિણામે હાલની કુલ પાઈક ૪૫૦ ની રકમ નોંધાવાઈ હતી.

કેટલાક વખત મુખી અને બેઠારને સુકું રેકન આપવાનું રાખ્યું હતું પરંતુ હાલની રકમો મળતી નહિ હોવાથી અમે કમિશન રપોર્ટના મહત્તમાં એક દુષ્કાળ બોલ્યું. આ અમે મોટે ભાગે નવાના વેપારીઓની મદદથી કરી સહન કરીએ. અહિં બેઠારને પેટપુરનું ખાવાનું આપવામાં આવે છે. એક દિવસમાં મોટામાં મોટી સંખ્યા અમદારાઓની ૨૩૪ ની થઈ હતી. કાયમ જુલાઈ તા. ૧૮ થીએ ખુલ્લું હતું અને બારથી ગાંધી માર્ગ ૨,૮૮૬ ને અમાલમાં આપ્યા છે. એટલે સરકાર રોજના ૧૩૧ થયાં.

કાયમ ખુલ્લા પહેલાં અમે ૧૪૬ કુટુંબોને સુકું રેકન પુર પામ્યું હતું.

અમારા બેઠારના ૨૪૨૨૫૨ ૪૦૦૦ ઉપર પુરેલા નોંધાયા છે. તેમાં બેઠાર અગત્યના અને બીજા નહિ નોંધાયા બેઠારોને સમાવેશ થતો નથી. મેરીટઅર્ગમાં પણ એક નિવારણ કમીટી કામ કરી રહી છે. આખા પ્રાંતમાં બેઠારી થયેલી ત્રીસ છે.

મુતીબન સરકાર તરફથી કરેલ અગત્યને મોટી મજૂરીની નીતી અપાસર કરવામાં આવે છે અને તે રીતે હોઈને માટે નોંધીનું હાર સહતર નહિ થતું જાય છે.

આ નીતીના એક તાત્કાલ શાખા નરી રહેવે જોઈ તરફથી વજુ દિવસ ઉપર જોઈ જાહેર મુદ્દા છે કે રહેવેમાં કામ કરતા નેન-પુરોષીયોનેની જગ્યાએ જોગને સખવામાં આવશે. સરકાર પોતાના નામદારીના વસ્તીના એક જામને ફેવળ વર્ણના આધારે પોતાની નોંધરીમાંથી માત્ર કરવામાં એક ધોર અન્યાય કરે છે. આવી નીતી આર્થિક દ્રષ્ટિએ પણ અન્યવહાર છે.

પુનીયન સરકાર વજુ યોગ્ય દિવસપર અમને લખ્યું છે કે હોદી બેઠાને સારું હેતુર જુદા બેઠાને તેની પાસે નાજા નથી. તમેને યાદ હશે કે પાલમેન્ટે બેઠાને માટે પાઉંડ ૬,૦૦,૦૦૦ની રકમ જોડ કરેલી છે અને તેના ઉપયોગ કરવાની સલા મંજુર પ્રધાનને આપેલી છે. પરંતુ અમાર મુખીમાં એ રકમમાંથી મંજુર પ્રધાન તરફથી આપણા બેઠાને માટે કંઈક કરવામાં આવ્યું નથી.

હોદી બેઠાને આ રકમમાંથી પણ મદદ મેળવવાનો દાવો છે અને કમીટેયન ટ્રસ્ટ મોર્ડે રૂબના નાણા કે જે આ પ્રતિના જોએ ખીલવવામાં હોદી મંજુરેએ મોટો દિરસો આપેલો તેઓમાંથી કિરપન થયેલાં છે તેમાંથી પણ મદદ મેળવવાનો દાવો છે.

પરંતુન ટેકસનો અમલ પણ હોદીઓની સામે ગેરબ-સાક્ષી કરવામાં આવે છે. પાઉંડ ૮ કરોડના પુરોષીયનન તેમાંથી મુકત કરવામાં આવે છે જ્યારે હોદીને બેઠાનીના સંનિતમાં પણ મુકત કરવામાં આવતા નથી. નારાજ ઇનિઅન કમિશન તરફથી તેની વિરુદ્ધ ભેલાયેલા પત્રમાંથી હવે જે રિપ્તિમાં કંઈક ફેરફાર થતો જાય છે.

આપણા બાળકોને મલક પ્રાથમિક શિક્ષણ આપવામાં નથી આવતું અને આને જ્યારે આપણમાં એટલી બધી બેઠાની છે ત્યારે અને આપણમાંના પણ યુવરાજ જોડું પણ કમાઈ શકતા નથી જ્યારે પ્રવિત કાઉસીકે કન-સાહેને આવર નહિ તે પરીપક્ષની દ્રષ્ટિએ પણ આપણા બાળકોને રકુલ શી માફ કરી દેવી પડે છે.

રૂબનની ફેરપોરેકને પાઉંડ ૫૦ ની માન્ટ આપવા કમિટેયન છે અને એટલી જોઈ માન્ટ હોવા છતાં પણ તે રકમ હજુ આપેલી નથી.

નિવારણમાં નોકરીઓ ખુલ્લી મુકાઈ છે તેમાં અનિષ્ટ જતા કે સરકાર બેઠાથી એક હોદી બેઠાને તે નોકરીનો કામ આપતી નથી.

રૂબનમાં ફેરપોરેકો વિસ્તાર શાખલ થવાથી હવે રૂબનને વિસ્તાર વધે છે એટલું નહિ પણ કામ પણ વધુ છે અને જે ફેરપોરેકન મુકે તે સહત અર્થે નહિ પણ હોદીઓને નીમખીત નોકરીપર રાખી શકે.

આપણે માન કરવાનશાની તરીકે નહિ પણ અન્ય રીતે પણ ફેરકને મોટો દિરસો આપીએ છીએ અને સરકાર આપણા બેઠાને પણ મનુષ્યભાવી તરીકેની વર્તણૂક બતાવવી જોઈએ.

અમે કાલિ પકડી રહ્યા છીએ, અમને મતાધિકાર નથી, અમારી ઓએ અને બાળકોને અમ મળતું નથી. મનુષ્ય ભક્તિને નામે અમે મદદની માગણી કરીએ છીએ.

ઈંગ્લેન્ડ આપણે

મી. એ. કોરોહરે જણાવ્યું કે પ્રમુખ પોતાના આપણમાં જે પાઉંડ ૪૫૦ ની રકમ દાન પેટે માલદાર બાઈઓ તરફથી નોંધાવેલી જણાવેલી છે તેમાંથી પાઉંડ ૧૦૦ પારસી રૂબન

કરત તરફથી મળેલી છે. મા. ૫૦ થી. આર. કે ખાન તરફથી અને મા. ૨૫ કર કર્પા રેડી તરફથી મળેલા છે. બાળીના રકમ હજુ સુધી મળેલી નથી. માલદાર બાઈઓને તેમણે મરીબોને મદદ કરવા જણાવ્યું અને તેઓની હસ્તી મરીબોના કપર અવલંબેલી છે એ નહિ જુલવા જણાવ્યું.

ખીખ આપણુ કરનારાઓમાં મેસરો બી. એમ. પટેલ, સોરાબજી રૂબનજી, જે. હમરુ. ગોહી, પી. આર. પથર, બી. એ. મેમરાજ, સસદેવ, વી. મોરંસ, એસ. એલ. એમ. એમ. બીધી મિતેર દતા.

એલન્ટર્ન જણાવ્યું

એલન્ટ સાહેબ કુવર મદારાજ સંનિ આપણુ કરવા કૃપા થતા તેમને તાળીઓથી વધારી બેલામાં આવ્યા હતા.

તેમણે જણાવ્યું કે આ સવાલ પહેલો અગત્યનો છે અને તેમાં કીમ કરવી ઉચિત નથી. આજના સખત અને જટિલ વાપણેએ એ પરત સિદ્ધ કરેલી છે: (૧) કે હોદીઓમાં બેઠાની પછી છે અને (૨) સરકાર તેમજ મુનીયોપાલીટીઓએ હજુ સુધી પ્રસ્તુ ખાન ઠીવેલું નથી. હું જોઈ શકેલો છું તે પરી જણાય છે કે પણ જોઈ દુઃખી રિપ્તિમાં છે હોદીઓમાં મેં દુઃખાળથી બેઠાની થયેલી જોઈ છે. અને જે વળતે હજારો માણસો કામમાં વળતના મલક પડે છે આવી આવડત આવે છે ત્યારે હમેશા સરકાર સહત આવે છે. અને જોઈને બેલ થાય છે કે આજે આ-કિશની સરકારે જે બાળનમાં કંઈક નથી કર્યું

તેમણે બેઠાને માટે કમીટીએ કરેલા કામની અને ખાસ કરી બંદોનોની સેવઓની તારીફ કરી અને પોતે પ્રીટોરીયા યોડા દિવસ માં જનાર છે તે વખતે આ બાળતમાં સરકારનું ખાન બેંચવાનું અને કમીટીના સમજા વાજથી કામમાં પુરેપુરી મદદ આપવા કમિટી. મીટીંગે પસાર કરેલા સમજા કરાવેને પોતાનો કંપુરો ટેકા હોવાનું જણાવ્યું અને બેઠા સંકટ નિવારણ કનમાં મા. ૧૦ ની રકમ દાન આપી જે મીટીંગે તાળીના ધોવથી વધારી શીધી હતી.

એલન્ટે જણાવ્યું કે આ બાળત અમલની છે અને તમારી કમીટી મારી સાથે સંબંધમાં રહીને કામ કરશે તે આપણે સાથે આ દુઃખ દાળવાના ઘટતાં પમમાં મમકું

અમારો

અંતમાં મી. કોરોહરે કુવર મદારાજ સોગની મીટીંગમાં હાજરી આપવા માટે અંત દાન કરેલી રકમ માટે અને કમીટીના કામમાં સંપૂર્ણ ટેકા આપવાની કમિટી માટે આભાર માન્યો.

કેશવે

મીટીંગમાં નીચે પ્રમાણે કરાવે સર્વાનુમતે પસાર થયા હતા:-

(૧) આ મીટીંગ પુનીયન સરકારની જોડી મજુરીની નીતીની સામે સખત વિરોધ દર્શાવે છે જેગે એક રાજ્યે પુરોષીયનેવરોને મનુષ્યત્વનો પણ અમાલ ક્યાં વિના કેવળ વર્ણના આધારે નોકરીપરથી બાતલ કરવા એ ગેરવાજબી અને ગેરબ-સાક્ષી છે અને દોષદ્રષ્ટિથી જોતાં જેવી નીતી આર્થિકદ્રષ્ટિએ અન્યવહાર છે અને આ દેશના પુરોષીયનેવરોને કાંત અને અંતોથી રાખ-તારી નથી. આ મીટીંગ સરકારને પોતાની જે નીતીનો કરી વિચાર કરવા અરજ કરે છે.

(૨) આ મીટીંગ પુનીયન સરકારને (અ) બેઠા નિવારણ માટે મુકરર કમિટી રકમમાંથી અમુક વામ હોદી બેઠાને રાંધત આપવામાં વાખરવા (મ) કમીટેયન ટ્રસ્ટ મોર્ડે રૂબને પણ તેને માટે ઉપયોગ કરવા અને (ક) હોદી બેઠાને માટે

લેખક બુરો સ્થાપવાની તેમણે પડેલી ના જો ફરી વિચાર કરવા અરજ કરે છે.

(ક) આ મીટીંગ કરનાર ડેપુટીએક્ઝનને અર કુર્મા રેડી બનએમપ્લોયમેન્ટ રીલીફ કમીટીના કન્ડક્ટ સારી રકમ માન્ય કરવા (ખ) પોતાના રીલીફ વર્કમાં હાંદી બેકારોને પણ સ્થાન આપવા અને (ક) કહેરની સાથે બેકારોના નવા ફેસ બોર્ડના લગભગમાં જાનું ચલેલા નવા કામોમાં હાંદી બેકારોને મોકલી આપવા અરજ કરે છે.

(ડ) આ મીટીંગ અર કુર્મા રેડી બનએમપ્લોયમેન્ટ રીલીફ કમીટી આ મીટીંગ પસાર કરેલા કાર્યોના હેતુઓ પાલન કરવાને હોંડ સરકારના ઈન્સ્ટ્રક્શન અને નાટક પ્રતિબંધન ડિવિઝનની કાયદે મળીને કામ કરવાની સલાહ આપે છે.

(ઈ) આ મીટીંગ નાટક પ્રતિબંધન એન્જેક્યુટીવને (ખ) પ્રાથમિક સાળાઓમાં હાંદી બેકારોઓપરથી થી કાંદી નાખવા અથવા તેઓને તેમાંથી મુક્ત કરવા અને (ખ) યુરોપીયોને તે સિદ્ધાંતનુસાર પરીક્ષણ ટેકસમાંથી મુક્ત કરવામાં આવે છે તેજ સિદ્ધાંતનુસાર હાંદીઓને પણ તેમાંથી મુક્ત કરવા વિનંતિ કરે છે.

નવા વિસ્તારમાં વધારે પડતો વેપાર

વેપારીઓ કલ્યાણના લાભો-સોંપ આપીશર તરફથી લેવાયલાં મળ્યાં

કરનાર કહેરના લાભો-સોંપ આપીશર કરનાર મેલબોર્નને હાઈલ કમિટીને રોકા દીપોર્ટમાં કરનાર કહેરની સાથે બેકારોના નવા વિસ્તારમાં વધારે પડતો વેપાર થઈ રહેલો કોમન્યુ અને તેમાં વેપારીઓની સંખ્યા ઓછી થતાં સુધી લાભો-સોંપ આપીશર નવા વેપારના લાભો-સોંપ આપવામાં થીમું રહેશે એવું જણાયું છે.

તે રીપોર્ટમાં કરનાર મેલબોર્નને જણાવે છે કે મહા વેપારીઓ આ નવા વિસ્તારમાં કિસાનના ચોપડા રાખવા નથી અને તેથી પ્રનસોલવન્ટીના કામમાં સુધારો મર્યાદી જરૂર છે. જોગરની કહેરના કહેરની સાથે બેકારોના નવા વિસ્તાર માં લાભો-સોંપ સંબંધી જાહેર કાર્ય દાખમાં આવેલો દોવાથી અને મેલબોર્નને જણાવે છે મારા પ્રનસોલવન્ટીને એ પ્રથમ આ વિસ્તારમાં વેપાર કાર્યોમાં જોડા રાખતા આવે છે કે નહિ તેની તપાસ કરવાની સુચના આપેલી છે. એ તપાસ પરથી વિરમ પડાનારી બાબત એ જણાવ્યામાં આવે છે કે હર કેસમાં મેલબોર્નને જણાવેલો વેપાર રાખવામાં આવેલાં નથી; અને લખાણનું કામ થીમું ચાલતું દોવાથી અને હવે પુરું નહિ થતું દોવાથી સંબંધીત છે કે આ સંખ્યામાં કમ્યુનિસ્ટ થશે.

દરેકને એવક્યુ આપવામાં આવી છે કે જાણ વર્ષની આખરી સુધીમાં ને નીચેનાં વિસ્તારના ચોપડા રાખવા નહિ થઈ જાય તો કાલના વેપારના લાભો-સોંપની વી-યુએલો નેખામાં જાણી પડશે. કરનાર મેલબોર્નને જણાવે છે કે આ બાબત આખી રીતને એટલી અમલની છે અને કાલની સિદ્ધિ એટલી જાણી કરનારને છે કે ને વેપારીઓ ચોપડા નથી રાખતા તેઓના નીતીનું લીસ્ટ ચેમ્પર ઓફ કમર્સના મેલબોર્નને જણાવવાની કુ કમીટી પાસે સલા માર્યું પુ કે જેથી જાવા મોકલેને એ બાબતમાં ચોપડા લાઈડ કરવામાં આવે. વિનંતિ

એ છે કે ચોપડા નહિ રાખવા એ ગુ-દો નથી એ વેપારી પ્રનસોલવન્ટીના જાણ અને પોતાની એવક્યુ એસાઈન કરે તો તે વખતે તેણે ચોપડા નહિ રાખેલા દોષ તો તે ગુ-દોનાર છે છે. કરનાર ચોપડા નહિ રાખી કહેતા દોષ ને વેપારનું લાભો-સોંપ આપવું એ લાભો-સોંપ આપીશરને માટે જુ-દો છે. પરંતુ ચોપડા નહિ રાખવા એ ગુ-દો નથી. એટલે પ્રનસોલવન્ટીના કામમાં આ બાબતમાં પડતો ફેરફાર ચવાની જરૂર છે.

આમજ અલગ કરનાર મેલબોર્નને પોતાના રીપોર્ટમાં જણાવે છે કે પાંચ બેકારોના કિસ્કોમાં ૨૦ વેપારી લાભો-સોંપ વગર વેપાર કરી શકે છે; ૧૨૨ વેપારીઓ લાભો-સોંપમાં ૬૩ નાં આપવામાં આવેલાં દોષ તેને વેપાર કરે છે; ૧૨૪ વેપારીઓને પોતાના મકાનો નાલાયક દોવાથી અથવા તો એ વેપાર તેઓ કરી શકા છે ને એન રીકન માટે લાભ નહિ દોવાની એવક્યુ આપવામાં આવી છે. રીપોર્ટ વધુમાં જણાવે છે કે ૨૨૦ મકાનો અથવા વેપાર લાભ નથી ત્યાં લાભો-સોંપમાં એ આ વહેલી એવક્યુ આપેલી છે કે જેથી લાભો-સોંપ રી-યુએલો કલ્યાણનાં વખત આવે તે પહેલાં તેમાં પોતાના મકાનોમાં અને વેપારની સિદ્ધિમાં પડતો સુધારો થશે.

નવા વિસ્તારમાં વેપારીઓની સંખ્યા વધી વધારે પડતી દોવાથી વેપારીઓની સંખ્યામાં પડશે થતાં સુધી આ બાબત એ લખામાં નવા લાભો-સોંપ આપવામાં થીમું રહેશે. પરંતુ બાબત બન-યુએલોથી થઈ કુશાનોમાં જ્યાં વખત લાભો-સોંપ વેપાર આવી રહેશે એ તેને ગુ-દોનીસીલ લાભો-સોંપ કલ્યાણની રજૂ પડશે અને તેથી એ કે લાભો-સોંપ વધશે પરંતુ વેપારીઓની સંખ્યામાં વધારો નહિ થાય.

એવક્યુની કિસાન

રાસ્ટ્રી કોલેજ દોરડેલ—ગયા મુકારે ફંવર અને ફંવરથી મદારાજ સોમના માનમાં જાણી કોલેજના વિદ્યાર્થીઓની દોરડેલમાં જાણી મળે હતો. કોલેજ મદેખાનેને આમંત્રણ કરવામાં આવ્યું હતું. ફંવર મદારાજ કોલેજ વિદ્યાર્થીઓની આજ્ઞાસંગત અને સ્વચ્છતાને માટે તેઓને જાણાથી આપી હતી. ફંવર અને ફંવરથીએ છેકરીઓને કિસાન આપવાની બાબતમાં વિચાર આર કુ-દો હતો અને કાલર કમિસાઓને પોતાની કોલેજીઓને ચાલુ આપવા સમજાવ્યું હતું. જે કુ-દોને એવક્યુને કામના સંપૂર્ણ રીકની ખાત્રી આપી હતી અને ફંવરથીને હાંદી બેકારોની સંચિ કલ્યાણના પોતાની કલિવ અને વચનોનુંવેપારીસ કરવા વિનંતિ કરી હતી.

ફંવરથીને મેવીજ કોલેજમાં એક હોમ—મહા મંજલવારે મપોરે મીસીસ અલબાઈ અને મીસીસ મારાજી રૂસ્તમજી તરફથી ફંવરથી મદારાજ સોમના માનમાં મેવીજ કોલેજના આમમાં એક દોષ થયો હતો. મગલમ સીતરેક નેટલી બહેનો નીમંજથી કાલર થઈ હતી જેઓમાં દરેક વચના હાંદીઓનો સમાવેશ થયો હતો. ઉપરાંત પ્રતિષ્ઠિત યુરોપીન બાલુઓ પણ કાલર થઈ હતી જેમાં કરનારના નવા મેલબોર્ન મીસીસ ઓલીવર થી પણ હતાં. આ, કે, આલસ-કોમ વિનંતે પીરસવાનું કામ રીસ લીમ્બેર તરફથી કરવામાં આવ્યું હતું અને મી. અને મીસીસ વી. કોરેન્સની કોલેજીઓને એક વખાણ હતું. ફંવરથીએ બધી બહેનોની સાથે કામ

મોક્ષાભા દતા અને મેજાવડો જરવાર લઈ તેમના જીવમાનેએ તેમને સુદર પ્રતેની પાસેથી બેઠા આવી દર્શા.

કાલિયલ રક્ષણની મુલાકાતે—ફર અને ફરણી મુલાકાત સીમે મલા સોમવારે રણનની કાલિયલ રક્ષણ કાલિયલ અને રક્ષણની મુલાકાત લીધી હતી. હેઠ મારતર મી, ચોમસે તેમને સરકાર કર્યો હતો. ફર સારેએ વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ આપણ કરતાં જીવનને કે તેમણે આ મદદથી દોડીઓની રક્ષણની મુલાકાત લીધી હતી અને વિદ્યાર્થીઓની અપજાત મોર્મને લેણે આનંદ થયો હતો. ફરણીએ પણ આપણ હર્ષ કર્યો.

છુટથી બળે છે—જેમને વચ્ચે તેઓ કરમન મતમાં આવી મોક્ષાભા અને જાહેર સરકારોની મુલાકાતે લેસમાં રોકાયેલા રહેશે છે. જીવન અને ફરણી દોડીઓમાં છુટથી બળે છે અને આ દેશમાં દોડીઓનાં જીવન અને તેમની મુલાકાતેથી વાંચ થાય છે.

સમાજ સેવા કાર્ય—ફરણીએ સમાજ સેવાનું કાર્ય પૂર્ણ કરવાથી અલુ કરી દાખુ છે અને આપણી વચ્ચે દોડી બેઠાને મળે કોડી જાહેર મદદોમાં રસ લેશે કરી લેશે છે.

મીના મન્યન

(વિષય—કિશોરનાથ મન્યનનાથ મહાપાત્ર.)

(અમ અંકી આલુ)

અધ્યાય ૩ એ

(૨) સ્લોક ૪ થી ૬

“દરે, મહાપાત્ર! સાંજેએ કરેલી વસ્ત્રધોષાના મને પછે જાંએ માન્ય દોષા છતાં, હું કર્મોમાંને કેમ મદદર આપું છું તે સમજ.”

“શ્રીમદરા! તત્ત્વવેદાઓએ જેમ માન્ય છે કે ત્યાં સુધી કર્મનું જાંન લવસેક રહેલું છે, ત્યાં સુધી દુરમ રચુજ દેહમાં રહેલા દોષ કે રચુજ દેહથી રહિત કેવળ વાસનામય જિંમદેક માં દોષ એવો પ્રકૃતિથી રજિથ છુટતો નથી અથવા મોટા રજાવતો નથી, માટે કર્મસાત્રો કલ્પ કરી નાંખ્યો પડે છે. આન નિષ્કર્મતા પ્રાપ્ત કરવી એમ કહે છે. આ નિષ્કર્મતા સિદ્ધ કરવા માટે નવી કોઈ વસ્તુ ન કરવાં પડે એમ તેઓ પ્રતિપાદન કરે છે.

“પણ, કર્મ વસ્તુજ કરવાં એકેથી શું અને તેનો કલ્પ કરવો અથવા નિષ્કર્મતા સિદ્ધ કરવી એટલે શું, એ જાણતમાં પછી મેરમમલ રહેલી છે.

“પ્રાપ્તિક! આ જાણતમાં પ્રાપ્ત અભિપ્રાય એવો છે કે નિષ્કર્મતા એ માત્ર રચુજપણે આચરવાનો કાલ્પ વિધિ નથી, પણ ચિત્તની શુદ્ધિને પરિણામે લવજીવ એક પરિણામ છે. અર્થથી, કેવળ કર્મનો આરંભ ન કરવાથી, કે અસરોના કર્મનો સન્વાસ એટલે લાભ કરવાથી નિષ્કર્મતા પ્રાપ્ત થાય એમ કે માનતો નથી. ૪

“પ્રાપ્તિક! ત્યાં સુધી ચિત્તની પરિપૂર્ણ શુદ્ધિ થઈ નથી, અને એવો આત્મ શુદ્ધ, તત્ત્વમાત્ર નિર્વીકારી હોવાય છે તેવું તે શક્ય નથી, ત્યાં સુધી દુરમ પ્રકૃતિને અધીનલ રહે છે, જેમ સાંજવેતાઓએ અમલનું છે.

“મનુષ્ય! ત્યાં સુધી જાણી રજિથ છે, ત્યાં સુધી પ્રકૃતિની ક્રિયા કાલ મોક્ષાભા નથી. મહાના પ્રાપ્ત રચિયર થઈને દેક પડી રહે કે દેકને નાચ વજ આપ તેવો પ્રકૃતિની ક્રિયા એક શુદ્ધના વજ વિરલ વિના એકરૂપી આત્માને કરે છે. આમ વિદ્યાર્થમક પ્રકૃતિ સાથે એકરૂપ થઈને રદવા પ્રાપ્તને એક સમ વજ કર્મનો સંબંધ વિનાની જાણી નથી. પ્રકૃતિના મલો સાથેના સંબંધને લીધે એ પ્રાપ્ત કર્મ થવા વિના રહી રહતો નથી. ત્યાં સુધી ચિત્તની સપૂર્ણ શુદ્ધિ થઈ નથી ત્યાં સુધી એ રજિથમાંથી છુટવાનો કાલ્પ માર્ગલ નથી. એ રજિથમાંથી છુટવાનો એકલ માર્ગ છે અને એ ચિત્તની સંપૂર્ણ શુદ્ધિને ૫

“મનુષ્ય! આથી ચિત્તની શુદ્ધિને કોઈ પ્રવલ્ત કર્યા વિના, એને વિવરોમાં અટકવું રાખી, આવ કર્મોન્દિયોને રાષ્ટ્ર રાજ્યાર દુરમ નિષ્કર્મ છે એમ કહી રહી કલાપ નહિ. આ લો કેવળ મોક્ષમાં પડેલા મિત્તરચારીજ છે.” ૬

(૩) સ્લોક ૭ થી ૮

“કરેલી ત્યાં પ્રમાણે લાવાથી વિવશુદ્ધિ ને રીતે થાય તે પ્રમાણે વર્તનનો વિષય દેવો જોઈએ. એ જાણતમાં મેં ને કર્મોમાં રહેલો છે તેલ શ્રેષ્ઠ માર્ગ છે. એટલે કે મહેલા તો મનને શુદ્ધ કરવાના પ્રવલ્તપૂર્વક ઉદ્ધિયોનું નિયમન હોઈ જોઈએ. અર્જુન! નિયમન એટલે શું તે રજાવાથી સમજ છે. જેમ ને સારથિ યોદ્ધાએ પોતાના અંકુશમાં રાખી રહતો નથી, તેમ, કવિધ્વજ! ને સારથિ યોદ્ધાને ‘માર, કાઠી માર’ કરતો અધમુખા કરી નાંખે છે અને એમની કાર્પકક્ષિત કરી નાંખે છે. અથવા એમની લમાએ એવી જોડ્યા જેમાં રાખે છે કે તેમનાં મોર્મમાંથી કોઈ નીકળવા માટે અને જોવાણથી એમને આશરું કલ્પાયક થઈ પડે, તેવો સારથિ પણ દુરમ નથી મજાતો. અર્જુન! એવા કાલનારના રચમાં મેસનાર પછીની પણ સુખકારક વાતો થતી નથી મોક્ષાભાને રહ્યા અને ઉકાળા અને મિથનો અંકુશમાંથી છુટવાનો અપાન ને રહને હમમલાથી નાંખે છે અને કાલનારને આચરણથી થઈ નાંખે છે. પ્રકૃતિ, દુરમ સારથિ મોક્ષાભાને એવી રીતે દર્શિ ન કે પોતાને વજ દોવા છતાં અને પોતાની અપજાથી શુદ્ધિ રજામાં તેઓ એક પણ પમજી માંડી ન રહવા છતાં, અથવા, તેમને એક અરજી કાર્ય દેહવામાં આનંદ આવતો હોય, અથવા તેઓ સારથિના વજમાં નહિ પણ જુદા હોય એવો તેમને ભાગ કરાય છે.

“જાણત! આ યોદ્ધાઓનું નિયમન રહેવાય. એમાં યોદ્ધા એવો સ્વચ્છંદ પણ નથી, દમન પણ નથી.

“શ્રીમાનુજ! હિન્દિયોનું નિયમન પણ દુરમ અર્થથી ને રીતે યોદ્ધાઓનું નિયમન કરે છે એવું હોય જોઈએ. અર્જુન! આનું નિયમન સહેલાઈથી સિદ્ધ નથી થઈ. એમાં યોદ્ધાઓને અરજાથીજ સારી રીતે કેળવવા પડે છે. યોદ્ધા અંકુશ અળખામણો ન જાણે એ રીતે માંમે જોડે પ્રકૃતિથી એમને નાનપણથી દેવાવા પડે છે. એ રીતે હિન્દિયોનું નિયમન પણ અરજાથી એમ યોદ્ધા રેવો અને સંસ્કારથી ચેપીને કર્મ પડે છે. વાલીમ પાચેલા યોદ્ધાઓની માફક, એવી દલવાયેલી હિન્દિયો કલ્પ માન્યા વિના સ્વચ્છંદથીજ અને પ્રમત્તતા પૂર્વક વજમાં રહે છે. જેમ સારા સારથિપર એવા યોદ્ધાઓની વિતા વસ્તુ શક્તિ હોય છે, તેમ આવા દુરમની હિન્દિયો અથવા આકાથી એને અનુકૂળ થઈને રહે છે.

“અર્જુન! આનું નામ મનથી હિન્દિયોનું નિયમન.

“વીર! આ રીતે મનથી હિન્દિયોને નિયમનમાં રાખીને, આસક્તિથી રહિત થઈને કર્મોમાંને આચરનાર દુરમ થવા

સ્વયંપણે દામપત્તને લોડીને જોડેલા કમરદિલ આજુબ કરતા પછી એમને પંથે વળાગેલા છે, એમ આજે અભિપ્રાય હોય.

“આથી, જે પદ્મપુત્રા મારી તને મલાદ છે કે કમરદિલ થતું એ મોખ નથી; અકર્મા કરતા સુકર્મોજી એક છે; પણ કર્મ તે મન અને મુન્દિયોને કમળે રાખીને કહેલું હોયું એમજે.”

“ગુડાફિકા! કર્મ કર્મ વિના ચાલી શકતુંજ નથી; એના વિના કદીરને નિર્વાહ પણ મધ્ય કહી શકી નથી; કર્મને નિર્વેધ કરનાર અપાક્ષીને એ કદીરપાત્ર પુરતાં કર્મો તો કરવાજ પડે છે, એટલે કર્મના મર્જા નિર્વેધ કરનાર મત ટાળીને કહી શકી નથી.

“પણ, એ સાચેજ મન અને મુન્દિયોના ગુણગોપણ નીચે લેણેલી કર્મપદ્ધતિ કદિ એવરકર થતી નથી, માટે હું તને આત્મમીચીને જે તરફ દૃષ્ટિ નાખ તે કર્મમાં મંડળા રહેવાનુંજે કહેતો નથી, પણ નિમલ કર્મો કરવાનીજ કપડેજ આપું છું.” (અધુરું)

હિંદુસ્તાનના ખમર

(હિંદુસ્તાનના કાપાલો ઉપરથી)

ખમર એકીને બીટરીકા ટેબલનેજ આજે કાપણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે હોદના મુંદાએકા અને નહિ કે સરકાર તરફથી નિમાયેલાઓને કોઈ પ્રકારનો લોકલ સોંપવાને બીટને તેવાર રહેલું એમજે, પણ એ બીટને લડવાનોજ નિર્ધાર કર્યો હોય તો મોખમાં સાધનો વડે લડવાનો બીટીક પ્રભુએ આમલ રાખ્યો એમજે. જ્યારે પુરાણના રાજદારીએ પશુપળને કમલ આપવાના પ્રયાસ કરી રહ્યા છે ત્યારે બીટન કોઈનાં પશુપળનો ઉપયોગ કરે છે.

શ્રી. બન્દરામદાસ ખીરલાએ એક નિવેદન બહાર પાડી જણાવ્યું છે કે હીમરજ હાંદેકનના મેનફેક્ટોર ઉપર સદી કરવાનું આજે માટે જરૂરી નહોતું કેમકે વર્તમાન સિમિત નિર્ધાર છે એમ હીમરમે સમજ્યા તે પહેલાં પણ વખત અમાલ કોઈ તેવારીએ તે સમજ્યા હતા અને ગયા માર્ગે માસમાં મળેલા ફેક્ટરીકનમાં તેમજ પોતાની સિમિત રમજ કરી હતી. આજે આધીશ સિવાય બીજું કોઈ હિંદના નામે વાત કરી શકે તેમ નથી. ખરી જરૂર ગોળમેજી બોલાવવાની નથી પણ આધીશ, દેશી રાજ્યો અને મુસ્લીમોએ કન્વર્સને નિવેડા લાવવાને કલ્પપૂર્વક વાતચિત કરવાનો છે. એર્મીનસ રાજ દેશન આ કામ બની શકે નહિ.

—અંડના “રેકોર્ડર” પત્રમાં લખતાં શ્રી વિશ્વનાથ પટેલ જણાવે છે કે આમલોન અને હોદની લાલમાં ફેર એટલેજ છે કે મોટે ભાગે હોદીએ હજી આમલગમાં ગાને છે ત્યારે આમલોન એવી કેમ પદ્ધતિમાં માનતું નથી. એર્મીનસના અમલની ફરોજી છતાં હિંસાને મારી અખવાર કરી બીટીક સરકારના હાથમાં નહી રમવાને હોદી નેતાઓને નિર્ધાર હતું કામજ છે, પણ જેમ લાંબે ગળે સંપૂર્ણ પ્રભુસત્તાક ગાય તેજ આમલોન સંવોધ્ય તેમ હોદમાં પણ અસ્થાનીક દરજ્જાને મળ્યા મળી પણ હોદમાં સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા નહી મળે તો સુધી અખવજ આપવા કરશે.

—મહાત્મા આંધીએ લંડનમાં મુક્ટ એન્ડ ખાતે જ્યાં પોતે ઉચ્ચકક્ષા પ્રવાસ કરવાને ઉત્તમ હતા ત્યાં રહેતા આગકેને પત્ર લખતા જણાવ્યું છે કે “કારાવાસમાંથી પત્ર મળે એ

નમને હસવા જેવી વાત નથી મળતી! પરંતુ, કારાવાસમાં હોવા છતાં મને કેટલી તરીકે ખ્યાલ આવતો નથી. મને વિશ્વાસ છે કે આ કોઈ એક વચાઈ રમજ અને મારવાર થાય છે આ એક સંજી નમે અને જે કલ્યાણ કરાઈ વતરે આખર હતા તે પ્રસંગ મારી સમૃતિમાં તરો નાખ છે. તમે જાણેલી બક્ષીસ માટે આખર આનવાને અને સમય મળ્યો નથી જે હોજ હું આજે કારાજદમાંથી બાજી રહેલો છું તમારી એ વસ્તુઓ આમમમાં મોકલવાની કમ્પા હતી પરંતુ હું આમમની મુલાકાત બધ કહ્યો નહોતો. તમારા “આંદલ ગાંધી” તરફના તમને અર્પેને રહેલ રમજ.”

કમલના મુનિવર્મોટીમાં બંધાણી કાપણ અને સાર્વિકના પ્રોફેસર પદ શ્રી. ડૉ. રવિન્દનાથ ટાગોરને અર્પણ કરવામાં આવ્યું છે. આ જગ્યાનું એનોરેરીયમ વાર્ષિક રૂ. પંચ હજારનું છે.

મહાત્મા આંધીએ લંડનથી પાછા ફર્યા તે વખતે સેવાએલી આર શ્રીઓ મરખીર રાજ્યમાં મુલાકાતની કારી સરકારે મનાઈ કરી છે.

સીકંદ્રખાદ ખાતે નીલામ કોલેજમાં વિદ્યાર્થીઓના મેળાવડા માં કાપણ કરતા નામ. નીલમના હીવાન સર અજમર દેડરીએ જણાવ્યું હતું કે તેનીસ વર્ષથી હું હોદમાં કેમ કેમો વચ્ચે અંકમતા આલેલી લેવા માટે આતુર છું. હોદનો મામલો તેની આગથી ખરી તવારીખથી બુદોજ જેવામાં આવે છે. ટીપુ મુલતાન અને એર્મીએને દક્ષિણ હોદ અને મતારસના આલોને પોતાની ફેરેને માટે પ્રાચીના કરવાની અરજ કરી હતી અને હોડુ બહાદુર મેહલા શીવાજીએ પોતાના કુટુંબના અગ્રેને લક્ષ્મી નામે આપ્યા હતા. હાલની કોળા કંપાજ મોટે ભાગે છતીકાસ કમલ અને હીમલાની બોટી રૂદીને પરીક્ષાએ ઉભા થવા પામી છે. હું મુસનેને અપીલ કરું છું કે સીકંદ્ર અને હીકસોજપૂર્વક સહકાર આ દેશમાં કાપવા માટે તમારથી બનતો શ્રી આપવો.

જ્યાં કુદરતી મીઠું અને છે તેની આબુખાબુના મામમાં મરીખ લેકેને સરત આપવા માટે પાના ઉપયોગ માટે તેમજ ગામોમાં વેચવાને માટે “નિલામ સરકારે મીઠું લેખ” કરવાની કેલકા ગમેને પદવાવગી આપી છે.

લેખકોને જવાબ

“મુન્દિયન ગુણ”માં પ્રસિદ્ધ લેખકો લખાણોના એક નહિ પણ અનેક જવાબો અમરી ઉપર મોકલવામાં આવ્યા છે. અમે દિલગી છીએ કે તેને અમે સ્થાન આપી કહતા નથી —અ. ઝ. ના

“ફિરકીસ” —દિલગીર છીએ કે તમારી વાતો છ પાં સહવા નથી. —અ. ઝ. ના

પરચુરણ

—મહાત્મા આગલી રદીખરમાં કરનાના શ્રી. આર. કે. કેપીટન સહકર્તૃજ હોદથી પાછા આવી પહેલેજા છે

—સ્વમુખદીખટ (કાંસલા) ના મેસર્સ મહેતા એના સન્મની પેલીના શ્રી. યુ. બી. મહેતા પણ હોદથી પાછા આવ્યા છે.

પોટર કોપોટકિન

મહાન રશિયન કાન્તિકારી જીવનકથા

(અમારું અંગ્રેજી માધ્યમ)

[અમદાવાદના પ્રસ્થાન કાર્યાલય તરફથી "કાન્તિ" નામનું પુસ્તક તેની સરસ્વતિ મંથનશાળાના પુ. ૫-૬ તરીકે બહાર પડ્યું છે. એ પુસ્તકના મુળ લેખક પોટર કોપોટકિન છે અને અનુવાદકર્તા કંઈકદલ પાર્વતીચંદ્ર ચાવ્લા છે. એ પુસ્તક ખરાં વીરતનુ આન હાવનાઈ છે. તેની કીમત ૪ આના પોસ્ટેજ સુધી છે. 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' ના વાચકોના કાનાર્થે અમે એ મહાન વીરનરની જીવનકથા તેમજ તેના મજા કાન્તિકારી લેખો પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આવકાર સાથે અને દુકાને દુકાને બાઈએ છીએ. — અ. ઇ. ઓ.]

૧૯૦૨ માં ફરી યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ ગયો અને 'રશિયન સાહિત્યના આદરો અને ભાવનાઓ' એ ઉપર પુસ્તક લખ્યું. આઠો છુટકા દી. વોર્કિંગમન એને ભેટ દીધો. અમેરિકામાં પણ રશિયન સરકારના કુપી પોલીસે એની પુઠ્ઠી લીધી હતી. પાછળથી એની તબિયત લમડી પડી, છતાં એનો અભ્યસ ન્હાવે ક્ષિયિત ન થયો. હજી એ અસાધ્યતાવાદ વિષે સલાહો આપતો, માર્ગસૂચન કરતો. ૧૯૦૬ માં રશિયામાં વિશ્લેષ જાગ્યો. કોપોટકિને લંડનમાં રહ્યા રહ્યા રેલીક સાહિત્યકૃતિઓ લખી અને એના જેવા દેહનિકાલીઓ સાથે મંજૂઆત કરીને તેમાં પોતાનો ફાળો આપ્યો. પછી ૧૯૧૪ ના માર્ચમાં મહાન રશિયન કાન્તિ આવી. ઝારના સિંહાસન ઉપડી ગયાં, અને કોપોટકિન પોતાનું જીવનકાર્ય સિદ્ધ થઈ રેખી માતૃદેહમાં જવાને તૈયાર થયો. જુનમાં એ પેટ્રોગ્રાદ આવ્યો, અને પછી મોસ્કો. હવે તો એને પંજિમાં આવ્યા હતાં, છતાં આ મહાન કાન્તિમાં એણે પોતાનો ફાળો આપ્યાજી છોડ્યા. કેરેલી એની મલાહ લેતો. બુદ્ધિ નવી નવી એ રચના બતાવતો, પોતાના અસાધ્યતાવાદની સિદ્ધિને માટે નવાં નવાં હેતુ બેઠતો. પણ તો તો ૧૯૧૪ ના ઓક્ટોબર માં બોલ્શેવિકોએ સત્તા લીધી. કોપોટકિન મોસ્કોથી પસીને દાખોટો આવ્યો.

એક નાના ધરમાં એ દંપતી રહેતું. પરને આરખાય ચોરડી હતી. એક નાની વાડી હતી. પાસે એક માવ હતી. અને એને ઘડપણ આવ્યું હતું. કામ કરવાની ઝોનમાં હવે કાર્કિત નહોતી રહી, છતાં એને માંડ ખાવાભેણું મળતું. પણ આની એના દોઢે ડોઢ વખત પણ ખુદી હરિયાદ એ ન કરતો. એ તો એને પ્રહરિયર મળતું તેમાં યે બીજાએને બાંધ લેવા બોલાવતો, તે પોતાના જીવન આદર્શને આંધાની મારે પાળતો. એના મહાન પ્રજ્ઞાંક એને એની સાથે મતભેદ છતાં ખાસ પરવાનો આપી એને માનની ખાનગી મિલકત રાખવાની અને વધુ પેનકનની મંજૂરી આપી.

પણ કોપોટકિને સોવિયેટ સાથે સંબંધ રાખ્યો નહિ. એને એના રાજકારી રૂમ નહોતા મળતા. એની પોતાની રિલેક્સી નોખીજી તરતી હતી. પોતે માનતો હતો કે સમાજજીવનની સુકિતવા મંથનશાળામાં સહકાર, સહાયકૃતિ, મંડીતવા ને બંધકિતમત સ્વતંત્રતા દેણ; અને ખીજી જાણુએ સરકારમાત્રનો નાહ દેણ, ઇબરમાત્રનો ઉચ્છેદ દેણ. અને સાથે સાથે મનજીવી વર્ગ મિલકતમાત્રનો કળને લખ લે, ને

ગોઠવો સહકાર ને બંધકિતની સ્વતંત્રતાની આગળિય કાન્તિ આણે, તબુ વિધાન સર્જે મુકીવાનો એ કડર વિરોધી હતો, ને એના કાન્તિવાદે એને કામદો, સરકાર ધર્મ અને લગ્નની સંસ્થાઓ ઉપર આપખા મારતો થયો. પણ ગોઠવેલો આમે એને એક તારિયક બેદ હતો. એ માનતો નહોતો સત્તા મેળવવાનાં એમનાં રાજકારી સાધનોમાં, એમનાં કામદારોના રાજ્યની કલ્પનામાં. પોતે અસાધ્યતાવાદીના સામ્યવાદને 'સરકાર વચરતો સમાજવાદ' એ રીતે ઓળખાવતો. કોપોટકિન ને સ્વતંત્ર સાથે ધણા વિચારમાં મળતો હતો છતાં એના દિ'સાવ્યો'સાનાં 'દાવાલો' એને અમતાં નહિ. માકરો સાથે પણ એને મતભેદ હતો, અલગે માકરોને એ દંપતી પુજારી ભોતો હતો. આની વિચારલેણી છતાં રક્ષિમાં એ પોતાના સામરીતોને નવવિધાનમાં સહાય આપતા મુશ્કવતો. ૧૯૨૦ માં 'રશિયન કાન્તિ અને સોવિયેટ સરકાર' એ નામનું વિચાર-પ્રેરક, વિજ્ઞાન ગત્તા કવનાઈ માતૃ પુસ્તક બહાર પાડ્યું. આ પછી એણે 'નિરિક્ષા' ઉપર પુસ્તક તૈયાર કર્યું, પણ તે તેના અવસાન પછીજ બહાર આવ્યું.

પોટર ૧૯૮ વર્ષનો થય આવ્યો હતા. ઇમીટ્રોવ નાના ધરમાં ૧૯૨૧ ના ફેબ્રુઆરીની ૮ માં તારીખે એનું અખડી મમેલું કરીર કોડીને એનો જાગ્ય આવ્યા સનાયન પ્રદેશમાં ગાદીયા થયો.

સોવિયેટ સરકારે પાગરત માટે ગાંધી કરી, પરંતુ એના કુટુંબે તેનો સ્વીકાર કર્યો નહિ. જીવતા યે એણે સોવિયેટના બેરો લેવા ના પાડી હતી, સરકાર માત્રનો એણે ઇન્કાર કયે હતો, એટલે પામદરતમાં સરકારનો સ્વીકાર તેમ દરખાં આપી મોસ્કોના અસાધ્યતાવાદીઓએ ટ્રેડ યુનિયન કાર્કિસમાં એની પામદરતક્રિયા કરી. કાર્કિલી દડી છતાં ૨૦,૦૦૦ માણસોએ એની સમજાનવામાં બાગ લીધો. કાળા વાવડાએ ફરફરી રહ્યા હતા. લોકતાલ પોહાર કરતો હતો: 'કોપોટકિનના રંગેસોનાં સડી રહેલા મિથોને છુદા કરો, છુદા કરો.' અને એની કબર ઉપર ટોચટોચ પક્ષના, અમાજવાદી પક્ષના, સામ્યવાદી પક્ષના, એમ અનેક પક્ષના પ્રતિનિધિઓએ સ્વલિ-પુષ્પો પેખાં. ઇમીટ્રોવ નાનકડું પર સરકારે કોપોટકિનની પાનીને અમત ઉપરીય મારે બેઠ કર્યું. અને એના અમલકહેર મોસ્કોનું એનું મહાન એના કુટુંબને એની અનેક સાહિત્યકૃતિના સંપદસ્થાન માટે આપવામાં આવ્યું.

આમ કોપોટકિન જીવ્યો ને મુજો. એના જીવનવા કળ-લગ તેજ આજે યે અંધારી રાતે આર્ગ પ્રગટાવી રહ્યા છે. એના કબર ઉપર વર્ષો સુધી એનાં અમલ સર્જનનાં હીરો હીરો, વર્ષો સુધી એની આખાં અને એકમારી મર્પપ્રજ્ઞાલીના અંગીત માલશે વર્ષો સુધી દીનકૃષિયાના બેઠીની આરતી ઉતરશે. અને જ્યાં જ્યાં મરીયતો નિશાસો કહેશે જ્યાં જ્યાં પોકિતની હાથ સંકળાશે, ત્યાં જ્યાં આપખુદીનાં તાંકવ માલશે, આ ત્યાં કોપોટકિન એના અભ્ય જીવન દર્શે એના અતિઉચ્ચ સ્વરને પ્રજ્ઞાની પુખ્તને કામદ રહેશે. આજે યે કોપોટકિન જીવે છે આજે યે રક્ષિયાની પ્રજ્ઞામાં એની અગાવેલી અંધોત પ્રજ્ઞ છે. આમશામર્પણની આ અભ્ય જીવનકથા જીવનાર કહીદાં તું જીવે છે; તારું જીવન મૃત્યુને મારીને દિવ્ય અને સનાયન જળદળે છે.

વેચવાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ યોગીજીવી મળી શકશે:-

નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

	મી.	પે.
ગુજરાતી મહેલી ચોપડી	૧	૦
" બીજી "	૫	૨
" ચોથી "	૧	૧
" પાંચમી "	૨	૦
" છઠી "	૨	૩
" સાતમી "	૨	૬
" મહેલી ચોપડીના અર્થ "	૦	૫
" બીજી "	૦	૫
" ચોથી " "	૧	૨
" પાંચમી " "	૫	૫
" છઠી " "	૧	૮
" સાતમી " "	૧	૧૧
" દેશી દિસાળ ભાગ ૧ "	૦	૬
" દેશી દિસાળ " ૨ "	૦	૮
" સચિત્ર આકાશી ચોપડી "	૦	૪
માળ વર્ગની નોટ	૦	૫
ગુજરાતી આવાજ બ્લાકરબ્લ	૧	૦
અંગ્રેજી આવાજ પાઠશાળા (વેલ્સફ્રી) ભાગ ૧	૧	૩
" " " " ૨	૧	૧
" " " " ૩	૧	૮
અંગ્રેજી ભાષા	૧	૬
અંગ્રેજી ભાષાની મુજાતર	૧	૬

SNOEK

New Season's salted snook. Prime quality. Specially selected, 24/- per dozen. Cash with order or C.O.D. Railage paid to any Union station. COAST TRADING CO., 217 Renshaw St. Cape Town.

શ્રી. દાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજ

કૃષ્ણ જયન્તિ

તા. ૨૪-૮-૩૨ ને જુથવારે સાંજે ૭ વાગે પાટી-દાર હોલમાં કૃષ્ણ જયન્તિ ઉજવવામાં આવશે જે વખતે દરેક હીંદુ બાઇ ખેડેનોએ વેળાસર પધારવું, સ્ત્રીઓ મારે ખાસ અસાધ્યેલી બેઠકો રાખવામાં આવશે.

લીખાબાઈ ઉકાબાઈ મારતર,

હીંદુબાઈ લક્ષ્મણાઈ દેશાઈ.

મંડીના, શ્રી દા. હી સેવા, સમાજ.

જાહેર ખબર

ગ્રાસરીની દુકાન વેચવાની છે

મારી તળીયત સારી નહિ હોવાથી મારે દેશ જવું છે તેથી મારી ગ્રાસરીની દુકાન વેચવા માંગુ છું. દુકાનનો વેપાર મારો છે તેમજ માલ વધારે નથી. હોવારને મન પસંદ સુગવદ કરી આવવા તૈયાર છું.

એસ. છીમા,

રેવરેન્ડાઈઝ, સી. પી.

ઉત્તમ મરમ મસાલા વખેરે

અમણે આ બધી રસાયણ નીચે તાલે બને મહામથા પચાઈ કોલે મરમ મસાલો, હરીપાકાદ, હાલર, મરચાં, તેમજ ફરીનાં બને લીયુતા તેમજ ગીલસ આનાર દમેલાં ચોમ મા જલાળો અમારી યોગેથી સાધે મળે શકશે. આવો સત્તમ માન, તમે પચાઈ મનાવી શકતા નથી. જે વખત મંગાવી જાવી શો. મળવાનું હેઠલું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

128 Breen Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હોલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરી માંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ઘી માંગજો.

Box 247 & 317 Tel. "Khatri,"
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADJI VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Delra, P. E. Africa.
 મોહન રજી અને કાજી, દેલીમાં બેઠેલ "ખત્રી"
હુસૈન હસમખાન (સરદારગઢ વાલા)
 ડાકપોસ્ટ પેકેજીંગ એજન્ટ,
 બેરુત, પો. પ. આફ્રિકા.

મહાત્મા દરિયાવાળા અને મહાત્મા
રાજલેલ પંચાંગ
 કમ પક્ષ સ્થિત - કપાલ ખર્ચ વીધા નગર
 લંકા મહેલ
 મોહનવાળા આને જે આજે મોંઘા
 મહાત્માની કાર્યકરો નામનગર, લાહોરવાડા, ૬૭

Phone 3507. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MORAR MATVADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,
 દેશસેલ કુદ અને વેચાણના વહાવનાર
 અને કમીશન એજન્ટ
 પહોળા સડી રીતે સ્વી માલ સી.બી.સી. સી. મિલ્કતવાળા ના કો.
 રેલીફ ૩૫૧૭ મોહન ૩૨૧ ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન ૬૭

We give you Optical SATISFACTION!
 If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialize in Zeiss Punkel Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 47a, Pritchard Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)
Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
 We repair all makes of | Repair and workmanship
HARMONIUMS. | guaranteed
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALIA'S MUSIC SALOON,
 Prop. N. GUSHALIA.
 P. O. Box 460. 113 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 મન લેખન ગદી દરેક પ્રકારના હારમોનિયમ અને તબલાની બેરુત છે. એકમાત્ર પુરા પાડીએ ખાસ, મુખ્યત્વે પ્રખ્યાત "વારા" કેન્દ્રીમાંથી હારમોનિયમ અને તબલા, પેટિંગલ દરેક ભવના સીરા અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો બહો સ્થાનમાં સીવાય રહે છે તે સીવાય હારમોનિયમો બહુ, સુર, બાજી વીશેરે પણ મળશે. દરેક ભવના હારમોનિયમમાં સીપરેલિન અને આત્રીથી સ્વી આગાએ ખાસ હારમોનિયમો પણ મળે છે.
મોરારહીયા ગુસ્તાકી સલૂન,
 (ખાલીકા: એ. એન. ગુસ્તાકીયા)
 પી. એ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કપોટનના વખણામલા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

સુંદરપાક
રતલ ૫/-

મશીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીઅનના દોઢ પજુ બાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પોરત મારજ આપે છે.
બહાર મામના મહાકોળે આદર આપેજ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		Rs.	d.
Yearly	...	20	6
Half-Yearly	...	10	6

'Phone 327

Tel. add, "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રૂટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર ડી.કે. પટેલ ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755, 55 Bond St. Durban. 70

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યા છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું દોઢ ઝાડ ખાખા સાથે આફ્રિકામાં વેચાય છે.

બાવ અને નકલ મટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

'Phone 2447.
P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

ઓરિયન્ટ મ્યુઝીક સલૂન,

આમેરિકા અને સુવર્ણ ભાખાઓની રશી ગાયનોની રેકોર્ડિંગ એજન્સી.

માથે તેવા ગાયનો વાળી રેકોર્ડિંગ કરમાં રાખવા કરતાં હરેક જગ્યાના મન હરી છે તેવા ધાર્મિક,
જામાણક અને સંજારીક બોધથી સરપુર ગાયનોની રેકોર્ડિંગ જામલ કરે. આથી રેકોર્ડિંગ મનને
પુરા કરે છે અને આનંદ આપે છે.

ધર બેઠાં મહાત્મા આંધીજનો
અવાજ સાંભળો.

અને શ્રીમતિ સરોજની દેવીની
રેકોર્ડ પજુ અમારે ત્યાંથી
મળશે.

જગતને તેમણે આપેલો ધાર્મિક સંદેશ.

હવે મનાવવાના, મુદ્દર દેખાવ વાળા અને મુદ્દર માટેના મોકલ વાળા આમેરિકા તેના જોનારને મળ્યા આનંદ
આપે છે અને તેની અરે આપરી રોડો વાપરવાથી દમલો આનંદ વધારે આપે છે.

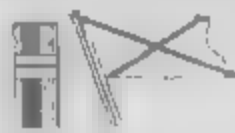
ગુલશને હોદ્દા. આપરી મજદૂર બજેટી ૪૨૧ મહાવાળી પુરુષ માર રોડો બરીબારને ભેટ આપવામાં આવશે.
અમને અથી આમેરિકા અને રોડો બરીબારને નાજાની પછીજ ખચત કરો.

78

100

Registered as the G. P. O. as a Newspaper
FIRST CLASS.

DURBAN.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવા

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

સંતોષકારક કામ.

સ્પેશીયલ બદામનો મેસુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

બદામ પાક.

આ શિયાળાની યીજ પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ ઓર્ડરથી બનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરે વરસના બહુતા અને અનુભવી પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજુવડીયા પેંડા અને હાથના વણેલા ગાંડીયા પણ બનાવીએ છીએ.

એ સિવાય હિંદુસ્તાનથી તાજા ફેફાડા, પંજાબી સાલમ, મહેં મુસલી, સાલમ મુસલી, વાજી મુસલી, ગોખર, મેંદાડા, પીપર, મદમ, જોડા, અમગન પીસતા, મમજ માથેલી, કાજુ, જરફાજુ, દેહની પાતળા ખાવાની તેમજ સુધવાની તમાકુ, ગાયો, ફરુરી, અંબરની અમરગની, ધુપ તથા તમામ જાતુ મધીવડ, ફરીયાઈ, ફેર જોડા, જોડા દીલમહાર સેન્ટ, જાતર, ખાદીની બેસ્ટ કાડીઓ, ખાદીની ટોપીઓ, અનુભવન તથા મોરાઈ નરને તમામ માલ જોડા કે બીમડી આવળ, મગ, અડદ, ચણા, માજરો, મઉ, વાલની દાળ, મરી મમસો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તાજા કાચરેકટ મંગાવતા દોનાથી ધણીજ કીકાવલ આવે મળે સકશે.

અમારો માલના અમારે જખાણ કરવા કરતાં એક વખત દાયલ દાખલ મંગાવી ખાતી કરો.

બહાર ગામના ઓર્ડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ ફાઈ લખો:—

Phone 4565.

NATHA NARAN,

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું તાજું ફેફાડું અને વેલ્ટેબલ સાર પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 66

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફેફાડું અને વેલ્ટેબલ સાર પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 342. Durban. 129 Victoria St. 64

અઠવાલિક પચાંચ

વાર	ખાસ્તી ૧૯૩૨ જાન્યુઆરી ૨૫	કીફ ૧૯૨૮ માવજ માર્ચ ૨૦	મુજબમાન ૧૩૫૧ ૨૫૧૧/૫૨	પારસી ૧૩૦૧ કે. કે. ૬૬૫૦	મુજેદિમ ક. એ.	જુલિયન ક. એ.
શુક્ર	૨૬	૧૦	૨૩	૨૪	૬-૨૦	૫-૩૮
શનિ	૨૭	૧૧	૨૪	૨૫	૬-૧૬	૫-૩૮
રવિ	૨૮	૧૨	૨૫	૨૬	૬-૧૮	૫-૩૬
સોમ	૨૯	૧૩	૨૬	૨૭	૬-૧૭	૫-૩૮
મંગલ	૩૦	૧૪	૨૭	૨૮	૬-૧૬	૫-૪૦
બુધ	૩૧	૧૫	૨૮	૨૯	૬-૧૫	૫-૪૦
શુક્ર	૧	૧૬	૨૯	૩૦	૬-૧૪	૫-૪૧

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચલાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના બનાના, પધનાપલ વિગેરે ચીજો ઓર્ડર મળેથી તરત ચલાવવામાં આવશે.

દરેક ઓર્ડર ઉપર ખાતી કખરેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીકાવલ આવશે મોકલવામાં આવશે.

કેપ જાવીન્સ, કાંકવાલ, કીકોટ, રેડેસીઆ વીગેરે દરેક જખ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાટાલ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 4302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—8

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Karl Street,

JOHANNESBURG.

ને નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્હાનામાં ન્હાતું પ્રોગ્રેસીવ અને મોટામાં મોટું બીઝનેસ

આપનારી ખાસક વર્ષની જુની રીમા કંપની.

જીવનના વીમા ઉત્તરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બજારું હોય તે અને કંપનીમાં
ઉત્તરાવવાથી વફાનાં વફા ફાયદા અને સહન યોજામાં યોજા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજારું હોય તે બધું:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચીફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કાર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનિસબર્ગ,

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલને ખારીકાઈથી તપાસો

જ્યારે તમે દુકાનની અંદર કોનનું એકસફરડ બહુ ખરીદવા જાઓ ત્યારે તમારી એ ખાત્રી થવીજ જોઈએ કે તમને એજ બનાવટનો માલ મળે છે. કોનનું એકસફરડ બહુ સરસ રીતે એમળી જાય છે અને કપડામાં ડાઘાનો નીશાનોઓ રહેતી નથી. તે અત્યંત કરકસરથી વાપરી શકાય છે.

કીન'સ
એકસફરડ
બહુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જથ્થામાં રાખવું અને કીનના એકસફરડ બહુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે માલિકાને હમેશાં સતોષાયલા જોશો. 77

Indian Opinion

No. 34—Vol. XXX.

Friday, August 26th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Printed by J. N. N. N.

TRANSVAAL INDIAN WOMEN'S ASSOCIATION

MEETING IN SUPPORT OF THE CONGRESS

A MEETING of Indian women was held last Sunday in Johannesburg under the auspices of the Transvaal Indian Women's Association. Mrs. Singaram Pandithar was in the chair.

Chalcwoman's Speech

The following speech was delivered by Mrs. Pandithar:

"My sisters and countrywomen.—We have met to consider the part Indian women of the Transvaal are to play in the movement our menfolk have at last determined to make for the vindication of their honours and ours; for our natural rights as civilised and law-abiding citizens; for what we owe to our children for whose future we are responsible.

"You will, I think, agree that the word 'persecution' is not too strong to describe the treatment to which we have been subjected during the past six years. We have been told again and again that we as Indians, are to be got rid of if possible, to be branded and treated as an inferior order of human beings if we cannot be persuaded, induced or spurred into leaving the Union. It is as if our rulers felt they were handling a community they held in utter contempt, a people devoid of all sense of honour or self-respect.

"We Indians have learned the lessons of patience and long suffering. We have swallowed the insults that have been heaped at us, the humiliations and disabilities that year after year have been heaped upon us, hoping throughout that with the passing of time and the growth of better understanding, more humane, more liberal councils would prevail and our patience and confidence be rewarded. This year, parliament has seen fit to put the final touch to our degradation in the form of the Asiatic Land Tenure Act, which is practically segregation for the great majority of us, disguised somewhat, in some cases put off for a couple of years, but in all cases burning afresh into our very souls the brand-marks of racial and national inferiority and undervaluation; emphasising that we are perhaps to be treated only as outcasts.

"It seems to me that the time has at last arrived for us to prove that we are worthy of the claims we have advanced on our behalf and that we are not the contemptible world creatures we are supposed to be. A people that is too cowardly to suffer for freedom is worthy only of the bondage that has been our lot. Hitherto we have endured but not from cowardice. We prayed that our rulers might be influenced to a change

of heart. It is now evident that we have waited in vain. To accept without protest this our latest humiliation would be an act of cowardice and betrayal. It must not be charged against us that we are afraid to suffer for Indian honour and Indian self-respect.

"If our men are putting up a struggle our place is by their side, to encourage their efforts, to share their sufferings. If our men should prove double-hearted or be imprisoned or deported it is for us to set the example or fill the gaps. We who are wives have to see that our husbands behave as honourable men. We who are mothers have to safeguard the honour and the just liberties of our children.

"Let us prove to our European sisters by our courage and our sufferings that we are worthy of their respect and of the consideration we claim as our due."

Resolution

The following resolution was then moved with a patriotic speech by Mr. C. K. T. Naidoo's daughter Miss S. Naidoo and supported by Mrs. Padynahor, Mrs. Chetty, Mrs. Moodly, and Mrs. Rundayal Singh:—

"That this mass meeting of the Indian Women's Association solemnly resolves to co-operate to the Passive Resistance movement about to commence in protest against the Asiatic Land Tenure Act regarding it as the culminating indignity imposed upon the Indians of this Province.

"That volunteers be enrolled and a list of their names be forwarded together with a copy of the minutes of this meeting to the Transvaal Indian Congress.

"That a Committee of five be appointed to act in consultation with the men passive resisters.

"That the following constitute the said Committee:

Mrs. Williams, Mrs. P. K. Naidoo, Mrs. V. S. Naiger, Mrs. Singh, Miss S. Naidoo."

Transvaal United Patidar Society

A meeting of the above Society was held at the Patidar Hall, Johannesburg, on August 22, under the chairmanship of Mr. Mooljee Nathooah. The meeting passed a resolution supporting the action proposed to be taken by the Transvaal Indian Congress to oppose the Transvaal Asiatic Land Tenure Act.

THE CONFERENCE

WE are pleased to announce that the wishes of the Transvaal Indians have at last been respected and it has been decided to hold the Conference of the S.A.I.C. on the 27th and 28th August in Johannesburg. The important questions before the Conference will be the Capetown Agreement, the Transvaal Asiatic Land Tenure Act and the Colonisation Scheme.

In so far as the Agreement is concerned it has been rendered a scrap of paper by the Union Government by passing legislation such as the Asiatic Land Tenure Act and sanctioning of the Licence Control Ordinance passed by the Transvaal Provincial Council which are quite contrary to the letter and spirit of the Agreement. In so far as the Indian community is concerned it has honoured the Agreement to the best of its ability but the Government has painfully failed in doing so. There is the uplift clause in the Agreement which reads well but it has been flouted by the Government with the introduction of its white labour policy. The Conference cannot but express the opinion, therefore, that the Agreement is a worthless document.

Much has already been said about the Asiatic Land Tenure Act. We need not, therefore, discuss here the details of the Act. To be consistent, the Conference cannot but denounce that Act as an obnoxious piece of legislation which no self-respecting person could be expected to respect. If we do not resist to our utmost ability this black Act on the Statute Book and if we fail to do our utmost to get it effaced our children's children will have reason to very deservedly spit on the graves of their forefathers for having submitted to their being branded as a race of helots. The Conference cannot possibly advise the people to submit to that legislation.

With regard to the Colonisation Scheme, the wording in the Agreement is:—

"The Government of India will co-operate with the Government of the Union in exploring the possibilities of a colonisation scheme in settling Indians, both from India and from Africa, in other countries. It is this investigation, which should take place during the present year, representative of the Indian community in South Africa will, if they so desire, be associated."

Here, too, one needs to be consistent. We opposed the Assisted Emigration Scheme because of its underlying principle. We did not desire that our brethren should be made to sell their birth-right or domiciliary rights in this country and to be sent out to a land which was practically unknown to them. Moreover we did not wish to purchase a few rights for ourselves at the cost of our brethren losing for ever their birthright. In this new scheme, the possibilities of which are to be explored, in any way different to the Assisted Emigration Scheme? Are we prepared to consent to our brethren being thrown in a foreign country having resented their being sent even to their Motherland? If not, what purpose will be served by our participating in the mission to explore the possibilities of such a scheme? Are we going to advise our brethren in this country to sell their birthright if there are possibilities of colonisation into other lands? If not, would we be honest, as participating in a thing which we know we are not going to support when and if it materialises? We think

not. And it is for this reason that we feel that the Conference will be well-advised not to be a party to the exploration scheme.

May the deliberations of the Conference be guided by wise counsel. We wish it every success.

OUR STARVING INSTITUTIONS

WITHIN the last two or three weeks the public has been given accounts of the working of several of our institutions and the cry of each of them is that it is suffering from the want of funds. First we got to know of the "Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee." This body has done useful work in relieving the distress of our poorer brethren but the work is handicapped because there is practically no support either from those of us who are blessed with wealth or from the Government. Then we had an account of the working of the Technical Education Committee which is conducting classes to impart technical education to our men, women and children. The Agent of the Government of India has been charmed with the very useful work this Committee is doing and it has received the blessings of many distinguished Europeans. Mr. Harold Wadson the Editor of the *Natal Advertiser*, spoke very sympathetically at the meeting of this Committee. The *Natal Advertiser* has written a very sympathetic leading article on the subject and has urged the Municipality to support this useful effort on the part of the Indian community at uplifting their own brethren. It has pointed out in no uncertain terms to the anti-Asiatic that, viewing this matter even from a purely selfish point of view, it would be their duty to support it and not to cry against it. It has given a very gentle but a well-deserved rebuke to us that we should have felt a little ashamed of ourselves in applauding the fact that much of our present technical education equipment was bought by the Carnegie Trust while our wealthy brethren had done practically nothing in aiding the work.

While we do not agree with our contemporary that the doors of the Technical College should be entirely closed to us we must very gratefully acknowledge that it has put our case so strongly that no further permission is necessary as to the duty of the Durban Corporation to support our effort at self-help. If the words of our contemporary will fall on deaf ears our words will surely have no weight at all.

Then we had, only the other day, a very good meeting of the Social Service Committee which was not only attended by a large number of European friends but a large number of distinguished Europeans, we are happy to feel, are actively supporting the work of the Committee, and the Health Committee of the Durban Town Council, too, is taking a keen interest in its work. This institution has also received the blessings of the Agent of the Government of India and of no less a person than the Mayor of Durban. This is perhaps the only institution which can boast of having a credit balance but that, too, is not worth the name, in view of the great work the institution has at heart—that of building a hospital for Indians. In this respect this institution too could be said to be a starving for funds. The

Committee's object is a laudable one. We have on more than one occasion pointed out in these columns to the need for an Indian hospital and while we have many Purser Assistants in this country in so far as wealth is concerned, if we had but a few with the humanitarian heart that he possessed this is a thing that could be achieved without any difficulty.

There is yet another institution which will have its end made to tell shortly. We refer to the Indian Child Welfare Society. That too is languishing for want of funds. It has not that liberal support of our wealthy brethren that it deserves.

All these institutions represent an act of self-help on the part of Indians in the matter of uplift. Each of them has given a good account of its work. But it has yet to be proved what the Government has done under the uplift clause embodied in the Cape Town Agreement for the Indian community. In return for the work already done and in return for our contribution to the State treasury and to the coffers of the Municipality we have a legitimate right to ask for the liberal support of both and to strongly protest if they fail to give that support. But we must not strongly condemn the action of our brethren who are blessed with wealth if they fail to discharge their responsibility to their poorer brethren and it is evident from the facts already published that they have sorrowfully failed.

Agent At The Durban Rotary Club

Plea For Race Tolerance

A striking plea for racial tolerance was made by Kewar Mahomed Singh, Agent of the Government of India in South Africa, who was the guest of honour at the Durban Rotary Club lunch last Tuesday.

"Ever since I have been to this country," he said, "I have been struck by the atmosphere of suspicion, mistrust and misapprehension in the Indian community.

"Whenever one speaks to them, even away from the public platform, one finds this atmosphere of suspicion. They are constantly telling me of anti-Asiatic legislation, of anti-Indian discriminatory measures in the past, and of worse measures to follow both in the Transvaal and in Natal.

As representing the Government of India I must confess that we Indians and the Government of India do feel—I am specially speaking of the Transvaal—that a great deal of what we consider unnecessary and undesirable anti-Asiatic activity has taken place, especially when one considers that in the Transvaal the total number of Indians is only about 15,000, a mere drop as compared with the very large number of Europeans and the even larger number of Africans.

Then I am constantly told that the European community wish to segregate the Indian community to this country and to have nothing to do with them.

"I think the position they have taken up in in some respects true, but in some I think it is not correct. When I see such institutions as Rotary and those who belong to it here I am convinced that much of the suspicion can and will be removed by the very act of one of the objects of Rotary—the development of acquaintance with an opportunity for service.

Personal Knowledge

"Very few of the Indian community know you individually, they only know you as a community and they are apt to regard it as a hostile community.

"If only they would know you as individuals, as I have known Europeans from the time of my youth up to the present day, I am perfectly convinced that a great deal of this suspicion and mistrust, which I dare say also prevails among your community, will, if not disappear, at any rate diminish.

"We ought to come together far more than we have done in the past in what I might call quiet, personal and even social intercourse. We want to get to know each other.

"I have many friends in England with whom I am in continual correspondence and friends in at least 20 of the 30 countries I have been privileged to see. After an apparently wide experience of different races I can say with confidence that human nature is much the same all the world over.

Similarities

"I think a good deal of disservice is done to the various races by the different communities always stressing the differences which lie between us instead of attaching greater importance to the many similarities between race and race and even between man and man."

The Kewar suggested to his hearers that they should get to know well individually one or two Indians, and said he was confident that after making allowances for so-called superficialities they would thereby gradually learn to have a more appreciative view of the Indian community as a whole.

He went on to refer to a number of organizations in Durban which were doing good work among the Indian community, and mentioned first the Technical Education Committee which had been recently inaugurated for the benefit of Indian boys and girls in order to teach them to be better at their jobs. He hoped more voluntary Indians would come forward for this work which he believed would do much to inculcate higher principles of business morality in the Indian community.

Defects In Community

"I should be the first to criticize, and at times un-appealingly, the faults and defects in my own community," said the Kewar. "I know there are certain defects which they have. I know that the way they live is not altogether as satisfactory as you and I would desire; I know that in certain aspects of business morality there is room for improvement.

But on the other hand, remember that a community which has no voice and no vote in the administration, a community which is constantly on the *gratias*, constantly unemployed, is apt, in some respects, to degenerate.

I would ask you to remember that there are certain qualities in them which they can rightly claim as good qualities and in such they are entitled to your consideration and respect. They are very industrious, peaceful, law-abiding and thrifty."

The Agent also praised the work of the Social Service Committee, in which European and Indian men and women took a common part in an honorary capacity, and the Indo-European Council, which worked for the improvement of race relations.

He pleaded also for more opportunities for Europeans and Indians to meet in the friendly rivalry of sports.

Mr. B. M. Nurbeth voiced the thanks of Rotarians to the Agent.

Mr. A. T. Amos, who presided and welcomed the Agent-General, assured him of the sympathy of Rotary in the difficulties which confronted him in his high office.

-Natal Mercury.

Indians And Technical Education

'Natal Advertiser's Comments

The *Natal Advertiser* writes the following leading article in its issue of August 17, referring to the meeting of the Indian Technical Education Committee held the previous night at the Durban Eastonjee Hall.—

The Agent-General of the Indian Government addressed some wise words to those present last night at a public meeting called by the Indian Technical Education Committee when he stressed with great emphasis the place such education must play in the advancement of any section of the community. The question of Indian education in Natal is one that invariably provokes a great deal of heartburning in many European minds, and is responsible for many manifestations of the extreme illiberality of the European point of view. If the Indian is untalented, ignorant and illiterate, he is roundly condemned as a menace to the society around him. If he attempts to get education, he is denounced as one aspiring beyond his appointed place and is viewed with alarm as a person who may become a rival and a competitor of the European. If he asks the State or the Provincial authorities to finance his schooling, he is charged with filching funds intended for his betters. If his own well-to-do compatriots furnish moneys for his schooling, the European rejoinder is that there is some deep conspiracy afoot between rich and poor Indians to undermine, by educational effort, the ascendancy of the white man.

Of course this kind of reasoning, popular though it is, is fallacious in the extreme. Every instinct of self-preservation and national advancement should induce the Europeans in this country to extend the bounds of education as widely as possible among those people who have the capacity to assimilate it. This capacity is shared to a high degree by very many Indians; and whether or not it is a desirable thing that a large Indian population should remain as a source of political irritation in the midst of a limited European community, it ought to be manifest that the more educated those Indians are the less will they be a peril to the society of which they are part. You can negotiate with educated people; you can reason with them; you can bring them to a proper appreciation of the practical difficulties of a communal problem. But where ignorance and depression abound there will be found also dirt, disease, apathy, and those recurring surges of race prejudice and so-called race consciousness which are so easily inflamed in ignorant bosoms by the self-seeking arts of soap-box demagogues. No man knows what the future of the Indian in South Africa is to be. But this we say without hesitation. The better educated he is, the better not only for him but for ourselves. Sometimes, in these perplexed days, one is disposed to accept finally the maxim of him who wrote "There is no sin but ignorance."

If general education is a good thing for the Indian, technical education is a still better thing; for its immediate results are that whatever contribution the Indian makes to the work of the country (which ultimately means the wealth of the country) is a better and more worth-while one. Nor can we imagine any but the most implacable and unreasonable anti-Asiatic resenting the teaching of domestic science, nursing and hygiene to Indian girls and women, or bookkeeping, accountancy or scientific market-gardening to Indian boys and men. If the Indian is to live in our midst, is it not better that

he should live cleanly and hygienically than, as so is the case to-day, as one who does not seem to care about any of the amenities of civilised life. If he is to trade or barter in our midst, is it not better that he should learn the principles of trade and thus cease being a menace to others as well as to himself in his daily transactions? There are some forms of so-called technical training that we are sorry to see being popularised in this early technical education adventure among Durban Indians. We hope, for instance, this mistake will not be made (as has been made in our European life) of turning out shorthand-typists as if by mass production; making the present glut a still more unassimilable one. Shorthand and typing are not really technical education in the correct sense of the word. They do not co-ordinate brain and hand sufficiently to deserve the name. But, be that as it may, we hope the day will not come when a surplus of Indian students, having attained a certain uniform standard of aptitude in these clerical pursuits, will turn round in reproach on their mentors (as hundreds of our European girls and boys have to do to-day) and remind them that everyone types nowadays, everyone writes shorthand, so that the labourers are many and the employers few.

The Durban experiment in technical education, very successful so far, is in urgent need of funds to continue the classes started in the last three years. Partly for the reasons adduced earlier in this article, and partly because it will be only an act of tardy justice, we hope the Durban Town Council will vote the very modest sum the Committee is asking from that body. The Council, if in true, makes a grant annually for technical education to the Technical College. It might, in the circumstances, be disposed to urge that the Technical College should surrender, from that grant, the Indian experiment. The obvious answer to this plea is that, since Indian technical education is a new and additional activity, born in the past three years, the "Tech" could only accept financial responsibility by either starving European work to the extent of the grant made to the Indian experiment or by inviting the Indian students to join the European classes in Berea Road. Neither of the courses is prudent, so all that remains for the Corporation is either to help the Indian Committee in its present praiseworthy efforts after separate Indian technical training, or else boycott a legitimate effort at uplift on the part of a community that is said to pay one-fifth of the rates of this borough.

We think the Town Council should meet the modest requests of the Committee. But in a much more generous measure, we think that the well-to-do Indians of this town should come to the support of this experiment. Several speakers at last night's meeting waxed wroth that there are many Indian traits in Natal which merit moneys regularly in India for "uplift" purposes, money which has been made and is being made in Natal. The sentiment of the gathering, almost to a man, was that money earned in one country should not go overseas for benevolent ends but should be spent on those same ends in the place where it was made. We commend the sentiment, and are sorry our Indian friends did not have it in mind when they so warmly applauded the fact that much of their present technical education equipment was bought by the Carnegie Trust! But this is by the way. The main points are that the Durban Corporation ought to be generous to this experiment because it draws a great deal of its revenues from Indian sources, and the well-to-do Indians themselves should give even more generously because it is by education and by education alone that the Indian ultimately will win his ardently-desired and long-delayed place in the sun.

Technical Education For Indians

A meeting of the Indian Technical Education Committee was held on Wednesday night, August 17, at the Parsee Rustomjee Hall, Queen Street, Durban. Mr. B. M. Narbeth presided and among the distinguished guests present were Kanyar and the Kunwarani Maharnaj Singh, Mr. H. Wadson, Editor of the *Natal Advertiser*, and many other European friends.

After welcoming the Agent and the Kunwarani in their midst, Mr. Narbeth outlined the work of the Committee, its doing so in said the Committee was engaged in part-time education. They had at present three sections—at Carlisle Street up to Standard VII, commercial classes at the Sastri College and domestic science for women at the Sastri College. "We had a flourishing class of 70 at Clairwood," he said, "but owing to the expense the work had to cease."

There were afternoon classes for suitors, but this also was suspended owing to economic causes.

At Carlisle Street the classes were attended by some who were 30 years of age. They were babies in matters of education but enthusiastic in their work as men. The tuition at Carlisle Street was carried on by qualified Indian teachers who did excellent work. It was interesting to remember that the Indian teachers in charge of these classes did not receive any regular pay.

Mr. Narbeth referred to the commercial classes at the Sastri College, which had a high percentage of pupils. In some cases 100 per cent. For the typewriters, he said, they were indebted to the Carnegie Corporation, which had provided sufficient funds to purchase a dozen typewriters and tables. It had also helped in the equipment of sewing machines for the domestic science classes.

"Our work," went on Mr. Narbeth, "has encouraged us. We want to go very much farther. The Agent has already referred to the importance of work among women. We want to teach physiology and hygiene to the women. We are looking forward to training nursery nurses and then hospital nurses. At the present time there is no place in South Africa where Indian women can be trained."

The work entailed money. Their finance was derived from two sources—namely, a Government grant and students' fees. The amount they had received this year was £275, which was an increase on the £150 received the previous year. "Though the increase is a step in the right direction, we want double this amount," he added. Beyond fees, he stated, had been refused owing to the depression. In order to continue the work without curtailment it meant more money. They must appeal to wealthy Indians. So far they had not had very great assistance from them, though it was said that some of the wealthiest men in Durban were Indians.

Help From The Wealthy

"The wealthy should help the poor and the poor should help themselves, and with this combination we hope to go forward. There are trusts whose funds go to India, but it should be like charity which should begin at home. Unless we get further financial assistance our grant will not pay for teachers till the end of the year. I regret that there will be some considerable curtailment in the work," said Mr. Narbeth in conclusion.

Mr. H. Wadson made a very impressive speech in which he stressed the necessity for technical education in order to increase the efficiency of the worker to be a useful element in the community.

Mr. P. R. Pathe said, the Capetown agreement provided a Western standard for the Indian community, and while they tried to miss their young men up to the observance of that standard they could not allow the older men to lag behind. In this work he expected the financial support of wealthy Indians if they did not want to see

some of the classes closing down. The Indian community was endowed with much wealth. They were faced with a crisis of the first magnitude, and if the moneyed men did not come forward, the wealth would not serve them nor their children.

Mr. A. Christopher after paying a tribute to the work of Mr. Narbeth and to Dr. C. T. Loram, said "there are numerous Indian trusts, with their income ear-marked for India, except one trust—the Rustomjee Trust to which a number of buildings in town testify its existence. The money should be used in the country in which one lives. If Indians themselves do not play the game they cannot expect assistance from the Union Government."

The Agent's Speech

The Agent was then garlanded by the chairman and the Kunwarani was presented with a bouquet. In the course of his speech the Agent said, this was one of the best institutions he had visited in Africa. "Technical education always makes a special appeal to me inasmuch as the older I grow the more I realise the lamentable mistake I made in not going to a technical school. It is not altogether my fault, but partly due to those responsible for my education. In my time there were very few evening classes that you have the privilege of seeing in Durban."

He was particularly pleased, continued the Agent, that "babies of 10" could be admitted to the classes. Perhaps when he had time after they had finished killing him with their kindness he would seek refuge in the classes. He was particularly impressed with the speech made by Mr. Wadson, whom he claimed to have known by repute for years as a fair and just-minded man. He was sure they would agree with him that he (Mr. Wadson) had made an excellent speech, for there was a good deal of truth in what he had said. He hoped that more of them would make themselves proficient in technical education. More support, he felt, should come from the Government, even from a selfish point of view, for education invariably increased the taxable quality of the individual.

Speaking to young men, the Agent said that contrary to the advice given by Punch to those who were going to marry—"Don't"—he would say "Do," but "provided you get a wife who has been in the Durban continuation classes." His answer to those who asked why was simple: "There she would be taught to cook good curry and would be able to mend socks." (Laughter.)

In conclusion, Kanyar Maharnaj Singh said he was serious in what he was saying and thought it would be scandalous if certain classes were closed, or the work languished for want of funds.

"I cannot allow it to languish, and if this is allowed to happen, to use a stronger word, I shall be disgusted. You have my full support in realising the objects of this excellent institution. May I in conclusion thank those on your behalf who have devoted themselves to this philanthropic work."

The Kunwarani's Message

"I feel that I cannot begin my message without personally thanking those who have helped me honestly to carry on the work. All honour to them, I shall be greatly distressed if their noble example is not followed," said the Kunwarani. They should make up their minds, that the work should not languish. She was perfectly certain that all of them could make an effort to part with a little money for the cause. It would be well worth while to equip their people to be efficient.

Pleading guilty to her inability to cook a decent meal, the Kunwarani felt she might also have an opportunity of learning at the classes. Women wanted as much efficiency in their lives as men in theirs. A great deal rested on themselves. "We want to run our homes so nobody will be ashamed to be our neighbours. I would

like to feel we are making a definite effort to clean out houses, perhaps our neighbours' houses, too."

She suggested the formation of little bands of workers who might be able to do social work in this direction. "Unless we see our faults and improve our faults we cannot do much good."

Mr. Narsingjee Khatamjee paid a tribute to the work of the Committee and Mr. T. M. Natcher and Mr. S. L. Singh expressed the Committee's thanks to the chairman and the guests of the evening.

Indian Social Service Committee

The Fifth Anniversary

The fifth annual general meeting of the Indian Social Service Committee was held at the Puruss Khatamjee Hall on Friday, August 13. The Mayor Councillor Mr. Oliver Lee, presided. The hall was fully packed. Among those present were a large number of European friends including the ex-Mayor and ex-Mayoresses Mr. and Mrs. Lamont, Mrs. Benson, Rev. Stedwell, Dr. May and others. The Agent and Kunwarani Maharaj Singh were also present.

The Mayor paid a high tribute to the very useful work done by the Indian community through the Committee and said it was an effort that was to be heartily supported by the Corporation.

The Agent, the Kunwarani, Mr. Lamont, Dr. May and Mrs. Benson also praised the work of the Committee and urged the necessity of working in this direction with more zeal and thus make ourselves more useful citizens of the Borough.

The Committee's Report

Mr. V. Lawrence, the chairman of the Committee, in presenting the Committee's fifth annual report, stated that the membership of the Committee was 31 which had increased since the last anniversary. The Committee held during the year fifty-two weekly meetings, one special general meeting and three executive meetings. Social service work consisted mainly in the distribution of health leaflets every Sunday and a collection from sympathetic Indians. Occasional visits were paid by members of the Committee to the harams provided for their Indian employees by the South African Railways and Hachem, the Durban Municipality, the Indian restaurants, meat stalls in the Indian market, and the floccopas. Some private homes were also visited. A visit was paid to the Mayville Local Administration area in connection with the unsatisfactory condition of a particular locality and the matter was taken up with the Health Board concerned. The Indian Immigration Hospital in Shepstone Street was also visited.

The want of shelter for the squatters in the new market built in Warwick Avenue and the building of latrines in such close proximity to the tea room in that place and the burning of cart-loads of refuse from the Indian and Flemish Markets, close to the Indian market, near the Queen Street bridge, were engaging the attention of the Committee.

Free Dispensary

During the year under review over three hundred cases, an increase of over eighty on the previous year, received free medication. These cases comprised Maliciousness, Blindness and Christianity. The Committee was indebted to Mr. L. Jacobs, on whose premises investigation of these cases was conducted,

for the facilities he had so generously provided. Many cases were sent to the Addington Hospital for treatment and the Committee's thanks are due especially to the medical Superintendent of the hospital for treating the cases free. The Committee is also indebted to Dr. J. Morgan, M. S. Marshand and R. M. Kraus for examining cases sent to them and especially to the first named who treated the majority of cases free of charge.

Society Of Friends

The chairman of the Committee was associated with the above society who undertook the feeding of over 200 Indian, Coloured and Native destitute school children during July holidays at the Albert Street Government School. Indian children numbered on an average of 180 per day. The Committee expressed its warm thanks to the above society for the kindness shown to the Indian children.

The investigation of the Committee has shown that there were a very few instances of juvenile delinquency among Indians.

Racial Adjustment Committee

The chairman of the Committee has been elected a member of the above committee consisting of European, Indian and Coloured which was formed to deal with the racial adjustment of the town. A. Lamont the then Mayor of Durban, with the object of promoting racial harmony, better understanding and good fellowship among the various sections of the South African community.

Municipal Health Week

The Durban Town Council has decided to have another "Health Week Campaign" in October next and the chairman of the Committee has again been elected to serve on the main Committee and also on the preventive and publicity sub-committees thus recognising the services rendered by the Indian Committee in the matter of health and cleanliness among their own people.

Indian Hospital

The Committee has under consideration the building of a free hospital for the poorer classes of our community which would at the same time provide accommodation for the better class of our people, thereby making the institution a self-supporting one. Conversations had already been carried with a medical practitioner who had shown his very deepest sympathy in the project. Ways and means are being devised for this purpose and a reserve fund has been created to form a nucleus. It is estimated that the equipment for a 20 bed hospital will cost about £500 and the monthly expenses for the upkeep about £120. The land and building would cost over £2,000.

The Financial Statement

The financial statement was then submitted by Mr. N. K. Obelty, hon. auditor of the Committee, which showed a credit balance of £158-13-2.

Presentations

The Mayor and the Agent were garlanded and bouquets were presented to the Kunwarani, the Mayor, Mrs. Benson and other distinguished guests. The Committee's badges were also presented by Mr. Lawrence on behalf of the Committee to the Mayor and Mayoresses and Kunwar and Kunwarani Maharaj Singh.

The enthusiastic meeting terminated with a vote of thanks to the chair and the distinguished guests of the evening and with three cheers for the Mayor and the Mayoresses.

Surat Hindu Association

Welcome To Agent And The Kunwarani

The Surat Hindu Association welcomed the Agent and Kunwarani Maharaj Singh at the Association hall on Wednesday night last week. Mr. M. H. Desai who was in the chair spoke a few words in Gujarati welcoming the Agent and his speech was then read in English.

"We have, ever since the creation of the office of the Agent to the Government of India in South Africa, heard of your name being mentioned as a likely person to fill the post, and knowing your unbounded capabilities, having successfully held similar distinguished positions in and out of India, we are confident and the children, that under your care and guidance our position in this country will be improved."

"We look forward to the day when the dark clouds now looming over our community in the Transvaal will be cleared by your endeavours, and there will be a sense of understanding between the Government and our people, so that we can live in this country as good citizens of the Empire and with all the respect befitting a nation which has a great and ancient civilisation. With a blending of both Western and Eastern civilisation, we hope to go forward in peace and harmony, which are so essentially desirable for the progress of this resourceful country."

Referring to the presence of the Kunwarani, Mr. Desai declared: "We also look forward to the social upliftment of our women in this country, as without the enlightenment of our womenfolk we cannot become progressive citizens. In this respect the Kunwarani would be of immense help to us. There are already signs of an awakening among our women, and hope that such awakening will ever grow."

The Agent's Reply

After a number of other speeches Kunwar Maharaj Singh expressed the pleasure both his wife and himself had felt at being present amongst them. He could not claim the privilege, he said, of being in Gujarat on more than one occasion—the home province of his hosts—but he had spent a short time at Ahmedabad where he was received with great kindness and was shown the beauty and the life of the city.

Touching on the objects of the association, which included charity, the Agent stated that they certainly appealed to him. "I understand," he said, "that you have considerable funds at your disposal and I am told by your chairman that it is used for good objects. I see a number of your young people who, I hope, benefit by the existence of such an institution." Proceeding, he said that Gujarat had produced some of the great leaders in India and they who had come from that province should maintain its high reputation.

"Many of you have spoken of your difficulties, I sympathise with you. I have always felt that as men who are thrifty as you are, industrious as you are, and as honest both to others and to yourselves, you will overcome greater difficulties than you have yet experienced."

Kunwarani's Rebuke

"I wonder if you deserve anything from me," said the Kunwarani who spoke in English. "I have been let down badly. I came to see the women and there are only a few present. If you ask me to another gathering, I hope you will be present with

the members of your family. I need hardly tell you how eager we are to help you, and if I have your support I am perfectly certain we shall have something to show to the Europeans of South Africa."

"At Home" To Kunwarani Maharaj Singh

Last Monday afternoon the "Bountiful Village" convey Road, Durban, the residence of Mrs. H. A. MacGraw, was the scene of much gaiety and colour, when she gave an "At Home" in honour of the Kunwarani Maharaj Singh, the wife of the Agent-General to the Government of India in South Africa.

In spite of the fact that a representative gathering of both Indian and European women, numbering 125, assembled to do justice to the many delicious provided for the occasion.

The Kunwarani expressed her thanks to the hostess for the fine reception accorded her and said she was extremely delighted to have met so many respectable women of the Indian community.

The function ended with a song by Miss M. Bhagwan-dass composed by her in honour of the Kunwarani.

Amongst the many guests who were present were Mrs. A. Lament, Mrs. Subhjee Rastomjee, Mrs. M. A. Byron, Mrs. A. Christopher, Mrs. J. A. B. Moore, Mrs. M. M. Gandhi, Mrs. D. V. Singh, Mrs. and Miss J. Rastomjee, Mrs. Rickette, Mrs. J. W. Gaffney, Mrs. R. B. Chetty, Mrs. B. M. Patel, Mrs. D. Paragani, Mrs. G. D. A. Jhaveri, Mrs. Boman, Mrs. G. E. Paul, Mrs. P. Choudhry, Mrs. H. Choudhry, Mrs. P. R. Choudhry, Mrs. Shrivastava, Mrs. Latchman Choudhry, Mrs. B. A. T. Choudhry, Mrs. K. B. Singh, Mrs. H. L. Paul, Miss Fisher, Mrs. P. R. Singh, Mrs. and Miss M. Bhagwan-dass, Miss Moody, Mrs. Lachman, Miss Standing, Mrs. Mond, Mrs. Sarah, Mrs. Bell, Mrs. Campbell, Mrs. and Miss Mahalingam, and Mrs. Hill.—Contributed.

A Review

"What I Owe To Christ"

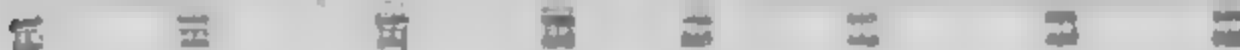
(Hodder and Stoughton, 4s. Net.)

(By C. F. ANDREWS)

Rev. C. F. Andrews, that great and noble personage whose name is known practically all over the civilized world and particularly among the Indians in South Africa, has just presented to the reading public his latest contribution in the form of an autobiography published for the first time in April, 1932. As indicated by the title, the author deals chiefly with the history of the spiritual side of his life and dedicated, as it is, to the dear memory of his father and mother, the book is one long account of an ardent and never-flagging faith in Christ. With religious stoutness and the author's mind has often been impregnated and though he rejects passages like the Athanasian Creed, the love of Christ is always prominent in his heart and soul.

To Christ he owes everything; it is upon Christ and Christ alone that he depends for strength and the reinforcement of his own will in the practical sphere of life. It is the deed and not words that counts with him.

Mention is made of several personages of reputable note with whom the author has come into contact and under whose influence his outlook on life has been considerably changed. That noblest of spiritual leaders, Mahatma Gandhi, India's great poet, Rabindranath Tagore, and others are mentioned.

dranath Tagore, that true disciple of Christ, Sirdar Singh, Samuel Stokes, Suddi Radra, Albert Schweitzer, Sir Walter Scott and numerous others, figure as having played some part in the author's spiritual growth and development. To all these he is extremely grateful as well as to his beloved parents who first imparted to him the teachings of Christ. But, as one would expect, Christ is ever foremost in his life.

Mohandas Gandhi, in an article 'What Christianity has done for me' once remarked: 'In so far as I am asked to accept the life of Christ as a model in the light of which I am to guide my own life, then I am a Christian.' It is this that Mr. O. E. Andrews has in mind when he says: 'Devotion to Him (Christ) is not sentimental but practical.' Christianity, then, for the author consists in accepting the life of Christ as the moral standard. He further avers, and I think with perfect truth and justification, that solutions for all our social evils and malaises like unemployment, racial prejudice etc., are to be found in the wolf of Christian principles. 'It seems to me an impossible thing to observe as Christians racial or other discrimination in human life.'

The test of Christianity therefore consists in the endeavour to live a Christ-like life and speaking of the Passive Resistance (Satyagraha) movement organised by Mahatma Gandhi in South Africa, he says: 'Those Indian passive resisters were better Christians though they remained Hindus and Moslems just as they were born.' The author's broad-minded view of Christianity, his acceptance of the universality of Christ, and his belief in the common fatherhood of God, are throughout apparent.

In 1904 the author set foot in India for the first time and ever since he has identified himself with the cause of the oppressed Indians not only in India but particularly in the Colonies. He has been twice to Fiji and seven times to South Africa; and it was chiefly through his instrumentality that the heinous indenture system was abolished in 1920. In all these efforts to help the oppressed Indians, the love of Christ, he avers, has carried him through.

A whole chapter is devoted to South Africa, 'whose racial divisions,' the author writes, 'appear to me to be most deep-rooted and their problems the hardest to solve.... In this way I have come to know and love the South African people.' The book ought therefore to be of specific interest to all South Africans and in particular to the Indians in this country, many of whom are frequently mentioned by the author.

Viewed from a literary point of view the book is remarkably well written. Those who have read previous books by the same author will find the unusual clarity and the easy flow of the style coupled with the profundity of the thought expressed, intensely delightful and certainly most elevating.

It is, therefore, earnestly hoped that all will make an endeavour to read this thought-provoking book written by one who has always so unflinchingly devoted himself to the cause of the Indian people.

GEORGE SINGH.

News About India

Muslims And The Nationalist Movement

'We earnestly assure all communities in India and all people abroad that Indian Muslims as a community are not to waver in their love of freedom or the will to live peacefully and harmoniously and to stand shoulder to shoulder with other communities in the task of leading the country to its highest destiny. Self-respect, self-reliance and faith in the progress of humanity are among the articles of their faith and they are convinced that they would serve Islam more faithfully by strict adherence to these principles,' so concludes a manifesto issued on behalf of the Jamiat-ul-Muslime Hind.

It continues: 'We are under no misapprehensions apprehensive of any aggression on the part of any community under the democratic constitution. In fact we are convinced that justice would be easier of achievement under the new system and it would not be as hard as it is to-day to fight on equality against any justice.'

The manifesto is a counterblast to a recent statement of some anonymous Muslims who have claimed special treatment for their community for several reasons including its loyalty and opposition to the Congress.

India And The Ottawa Conference

The Hindu (Madras), in the course of a leading article on the above subject writes that no trade agreement as has been entered into between Britain and the Dominions is possible in the case of India, and that, 'Whatever trade agreements may be possible, it is not at the Ottawa Conference that they may be arrived at so far as India is concerned. The Indian delegates at Ottawa are the nominees, not of the Indian people directly or indirectly, but of the Indian Government. It will be ridiculous for them to claim any authority to act on behalf of India and we hope they will not arrogate to themselves a position which the whole country has proclaimed is not theirs.'

Mr. V. J. Patel's Visit To Dublin

Mr. V. J. Patel, ex-president of the Indian Legislative Assembly who, it was recently reported, had visited Dublin to meet President de Valera, told Reuters that the main object of his meeting President de Valera was to urge the head of a friendly European country with the real political situation in India. They also talked about the Press ordinance and to other Ordinances in India.

Terrorists To Be Sent To Andamans

In the Commons last month Sir Samuel Hoare announced that the transfer to Andamans had been approved of a hundred convict terrorists as a measure necessary in the interests of good discipline which terrorists had done the utmost to undermine.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE: Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુરનક ૩૦ મે.

શનિવાર, તારીખ ૨૬ મે ૧૯૩૨

અંક ૩૪

“ ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન ”

શનિવાર, તારીખ ૨૬ મે ૧૯૩૨

અમને ગોષ્ઠિ સેના પછીથી આનંદ થયો છે કે આ આપણે
જાણીતા કાર્યકર્તાઓએ આપણને
ફેબ્રુઆરી અને ૨૬ મેના રોજીનાર અને સ્વિડનના રોજ
જોડાનીસભ્યોના બાબતે રાષ્ટ્રીય ઈસલાહના હોરી
વાલ્યાની પ્રવચન જેવું માન આપેલું. પ્રાન્સ-સાથે
સમક્ષ તથા અન્યની વાતો આપણે (૧) ફેબ્રુઆરી એમી
મેન્ટ, (૨) ઈસલાહ એમીનારીક લેન્ડ ટાપુર એન્ટ, અને (૩)
ફેલોનાકેસન સ્કીમ.

ફેબ્રુઆરી એમીમેન્ટના સળાકમાં પુત્રીપત સરકારે વેપારી-
મારીકે લેન્ડ રેન્સુર એન્ટ જેવો કાયદો પસાર કર્યો અને ઈસ-
લાહ પ્રાંતિક કાઉસીમે પતાવ કરેલ પ્રાપ્તિ-સીલ
ઓપિનિઅનના વાલી આપણે ઓમીમેન્ટના અધ્યક્ષ અને
વાલ્યાનો ભંગ કરી નેને નવામાં મગાના દુકાન તરીકે મળી
આવે છે. હોરી કેમને માગે વળે છે તેવું કરવું તેથી
તે પોતાના રાજ્ય મુજબ ઓમીમેન્ટને માન આપેલું છે પરંતુ
સરકાર તેમ કરવામાં અસમર્થ હોઈ રીત ચૂસ્તી છે. ઓમી-
મેન્ટમાં ઉત્પાદન લગતી કલમ છે જે વાલ્યાના સુદર કાગે
છે પરંતુ સરકારે તે પોતાની ઓરી મળીની નીતી કાપલ
કરીને એ કલમને તરતોડી છે. એવું ફેબ્રુઆરી એમી
મેન્ટના વિશે ને એક નમુનું ફેલોનાકેસન છે એ પણ. આનો
મત આપણે શકાય ત્યાં આપણે લેન્ડ રેન્સુર અન્ય
વિશે અન્યાર અગાઉ પાણી કહેવાઈ ગયું છે એથી પત્રી
વીગતમાં આદિ ઉત્પાદનની જરૂર રહેતી નથી. ફેબ્રુઆરી પોતાની
સ્થિતિના જાળવવાને એ કાયદાને વિશે કાઈ પણ સ્વભાવ પ્રીય
મળ્યુંસથી સ્વિકારી નહિતર શકાય એવા અનિષ્ટ કાયદા તરીકે
જાણતા હોવાથી રાજ્ય કાયદાપેસીએ અદલા આ કાયદા
કાયદાને જે આપણે આપણી સ્થિતિ સ્થિતિમાં વિશેષ નહિ
કરીએ તે આપણે અપિયમન સ્વભાવના ના પાલનની કાયદા
શું કાયદા અને તેઓને એક પ્રજા તરીકે કાયદા મળી કાલ
વાલું નાગર બની સ્વિકારવાને માટે ફેબ્રુઆરી એમીકાર
રમીકે, ફેબ્રુઆરી એમી કાયદાને સ્વિકારી હોવાની માગે
સલાહ આપી નજર શકાય.

ફેલોનાકેસન સ્કીમ એટલે કે પંચત વસવાટ કરવાની
પોતાના સંબંધમાં એમીમેન્ટમાં નીચ પ્રમાણે જણાવવામાં
આવ્યું છે:

“ હોરીઓને હોરીતાનથી તેમજ સાથે અત્યંતથી
અન્ય દેશમાં વસવાટ કરવાને માટે પંચત વસવાટની
એક પોતાના પડી કાદવાની અદલામાં નવાસમાં

વીક સરકાર પુત્રીપત સરકારની સાથે સદકાર કરશે
અ તપાસ કે જે આજુ રખે કરવામાં કરવામાં આવશે
તેમાં સાથે આપણે હોરી કેમને પણ જે તેની
પ્રતિષ્ઠા દશે તે પોતાના પ્રતિષ્ઠાને સંબંધ કરવાનું
આમતન કરવામાં આવશે ”

અને પણ આપણે આપણી સ્થિતિના જાળવવા પડશે. આપણે
સેરીસકે ઓમીમેન્ટ સમીતી સાથે વિશેષ દશાઓ કાદણ કે
તેની અંદર દેશો સિદ્ધાંત આપણને પસંદ નહોતો. આપણે
વાલ્યાનો પોતાના વચ્ચેના અદલા વસવાટના કોઈ વેચાવી
દેશો દેશો સાથે સમગ્ર અધ્યક્ષોને કોઈ ને દેશ
માં મેળવી દેવામાં આવે એવી વિશ્વ દલા વળી આપણે
એક વાલ્યાનો વચ્ચેના દશાને જે આપણે આપણે
પોતાના માટે પોતા વળી ના પરીવા માંગતા નવેના-
દેશો આ વળી વચ્ચેના ના સમગ્રમાંથી તપાસ કરવાની
જે તે સેરીસકે ઓમીમેન્ટ સ્કીમમાં શું કાલ પણ રીતે જુદી
છે ખરી આપણે વાલ્યાનો પોતાની માલ્યુમીમાં મેળવી દેવા
સાથે વિશેષ વચ્ચેના મળી શું આપણે જેને માલ પરદેશી રાજ્ય
માં કેઈ દેવાનું સ્વિકારવાને તપાસ વચ્ચે ને નહિ વચ્ચે
તે પડી એવી મેળવવાની સમગ્રમાં નવાસના મીલનમાં
સામેલ વચ્ચેના શું કાલ મેળવી સ્કીમમાં શું એવા વસ-
વાટની સમગ્રમાં હોય તે આપણે વાલ્યાનો આપણે પોતાના
વચ્ચેના દેશો વળી દેવાની સલાહ આપીશું અને ને નહિ
આપવાના દેશમાં ને પડા જે મેળવવાને તે અમલ
માં આપણે આપણે વિશેષ કરવાના છીએ એવું જણાવવા દેવા
પડતા તેમાં મેળવવામાં સામેલ થવું જે શું પ્રમાણિક મળ્યાવ
અમારા માત્ર પ્રમાણે તે તે અપ્રમાણિક મળ્યાવ અને તેટલા
જ કાદણથી અમે માનીએ છીએ કે ફેબ્રુઆરી એમી તપાસમાં
વાલ્યા સેવલ સ્વિકારણું નહિ એકમે. ફેબ્રુઆરી કાયદા
કાયદા સંબંધ આપે અને તેને સહવાતથી પાર પાડે.

હવેના ને કે તથા આપણીવાનાં લે ના સમક્ષ આપણી વળી
એક સંસ્થાઓના કાયદા દેવાલ
આપણી જાણે નહીં રહ્યું કાયદો છે અને તે પ્રાપ્ત
સંસ્થાઓ સંસ્થાની કાયદાને એ છે કે નાણાના
અપાવે તેનું કાલ અદલા પડે છે.
પ્રથમ આપણને સર કુમાં રેડી મેકાર નવાસ સ્કીમમાં જણાવ
થઈ આ સંસ્થાઓ આપણે કરીય વાલ્યાનોને સદત આપ-
વાનું પણ સુદર કાલ છે છું જે પરંતુ તેઓને કાયદે માલ-
કારે જનાવલા છે તેવા આપણે વાલ્યાનો તરફથી તેમજ
સરકારની તરફથી થતી મદદ નહિ મળવાથી તેના કાયદામાં
કાયદા આવે છે. તપાસ પડી રેડીકલ એન્યુકેસન કમીટી જે
હોરીઓને કાયદાને કાયદાથી આપણને વળી અમારા રહી છે

તેના કામને હેવાલ આપણી સમક્ષ રજુ થયો. આ સંસ્થાથી દીદ સરકારના એજન્ટ સાથેના પશ્ચાત્ત પુરુષ થયા અને અનેક પ્રતિષ્ઠિત યુરોપીયના તરફથી પણ તેને આશિર્વાદ મળ્યા છે. 'નારાયણ એડવર્ટાઇઝર' ના અધિષ્ઠિત શ્રી ફેરુક વેડસને આ કમીટીની મીટિંગમાં દિલસોજી બંધુ આપણુ કર્યું અને 'નારાયણ એડવર્ટાઇઝર' ધાર્મિક દિલસોજી દર્શાવનારો એ વિષય પર અદ્વિતિય હજ્યો અને દીદી કામના પોતાના બાધકોની કિંમત કરવાના આ સુંદર પ્રયત્નને દેશ આપણને મુનિરીસીવાલીટીને વિનંતિ કરી છે. વળી એન્ડ્રી-એડીયાલીકાને પણ તેણે આપણા કબ્જે માં સમજાવી દીધું છે કે સ્વાર્થદ્રષ્ટિથી તોત પશુ તેઓએ દીદી કામના આ કામનો વિરોધ નહિ કરતાં તેને સહાયલુતી આપવી યોગ્ય છે. આપણને એ પહેલો જોઈ નિયતબંધો પડેલા વચક દપકો આપ્યો છે કે હિંદોગીત જગવણીના સાધનો પુરો પાડવાનું કામ આપણા માસદાર બાધકોથી નહિ થઈ શક્યું અને કારનેગી દરેકને સહાયતા આપવી પડી એ કહીકતથી હરખાવાને બદલે આપણે હજ્યવાયું જોઈએ.

દેશીકસ કોલેજનાં હાર આપણી સામે દમોદને માટે બંધ રહી એ આશા સંયોગીના વિચારની સાથે જોડે અને મળતા થતા નથી જતાં એટલું તો અત્યંત આતાર સાથે આપણે સ્વિકારવું જોઈએ કે તેણે આપણા કેસ એટલો મજબુત રીતે રજુ કર્યો છે કે હજ્યનાની કાર્યોરેક્ટને આ આપણી જાત મહિનના પ્રયત્નને દેશ આપણની પોતાની ફરજને વિશે વધુ આમદ કરવાની જરૂર રહેતી નથી. જે બાધકો 'એડવર્ટાઇઝર' ના સ્વદેશ સંબંધોની પણ અવગણના કરવામાં આવશે તો પછી આશા સંયોગીનું વજન પડવાની તો આશાજ શી!

તે પછી ચોક્કસ દિવસપર સોશીયલ સર્વિસ કમીટીની પશ્ચી જ સુંદર મીટિંગ મળ્યા કે જેમાં યુરોપીયન મીચાની એટી દાજરી થઈ દીદી એટલું જ નહિ પણ અમને નામ લેતાં જાનંદ યામ છે કે, પણ પ્રતિષ્ઠિત યુરોપીયનો એ કામમાં સહાય બાધક રહ્યા છે અને કરમત દાકન કાઉન્સિલની સેલ્સ કમીટી તરફથી પણ એ સંસ્થા તરફથી થતા સમાજ સેવાનાં કાર્યની કદર જીવવામાં આવી છે. આ સંસ્થાને પણ એજન્ટ તેમજ દરજ્યના મેમ્બરના આશિર્વાદ મળ્યા છે. ધાર્યું કરીને આ એજન્ટ સંસ્થા ચોરી છે કે જેની પાસે ફેટલાં નાણા જગ્યા પહેલાં છે પરંતુ દીદીઓને માટે પ્રસાદિતલ આધાર્ય જે મોડું કામ એ સંસ્થાએ વપાડવાનું થાર્યું છે એ જોતાં એ રકમ કંઈજ વિસાતની ન મળ્યા એટલે આ સંસ્થા પણ નાણાની આગળ માં જુએ મરતી પડી સહાય. સંસ્થાને તેમ જ મોજોળ સુંદર છે, અને આ પગમાં એકસી વધુ વખત આપણી સ્વતંત્ર પ્રસાદિતલ થવાની જરૂરને વિશે જ્ઞાન જેવી ગયા છીએ અને શીમંતકમની દ્રષ્ટિએ જો કે આ દેશમાં આપણા માસદારો પાસે રસ્તગાજીઓ પણ પહેલા છે તે સાથે ચોક્કસને જો મરજુમના જેવું હાર દિલ દેખ તો એ વસ્તુ સિદ થવી કંઈ જુકેસ નથી.

વળી બીજી પણ એક સંસ્થા છે કે જેની પાસે કંઈક સંસ્થા-ઓના જેવીજ કચની આપણે મોડા વખતમાં સંભળીયું, એ સંસ્થા આપણે વેલ્ફેર સોસાયટી. એ સંસ્થા પણ આપણા માસદાર બાધકોની મદદના જવાબે કમકાં તપાં કરે છે.

આ સવળી સંસ્થાઓ આપણી કેટલી કિંમતને માટે આપણી જાતમહિનતને પુરુષો આપણી છે તેમાંની પ્રયોગ પોતાના

કામનો સારો દિશામ આપેલો છે. હવે તો કેપ્ટાકન એમીએન્ટની અંદર દીદીઓની કિંમતને કમતી જલમ છે તેની કમી સરકાર પોતાની એ જામતમાં જગ્યાદારી ફેરલે દરજ્યે ઉઠાવેલી છે એ તેણે પુરુષ કરવાનું બાધી રહ્યું છે. આપણને કામ કરી ચુક્યા છીએ તેના અને રાજ્યની રીતોરીને તેમજ મુનિરીસીવાલીટીની રીતોરીને કરો હારા જે જાણે આપણે છીએ તેના બદલા તરીકે બન્નેની પાસેથી હાર મદદ માગવાનો આપણને વજ્યી કહ છે અને જો તે આપણાં સુધે તો તેની સામે સખન વિરોધ દર્શાવવાનો પણ કહ છે. પરંતુ તે સાથે આપણા માસદાર જામતોએ પોતાના ગરીબ બાધકો પ્રત્યેની પોતાની ફરજ વિશે બેદરકાર નહિજ રહેવું જોઈએ અને જો રહે તો તેઓની એ ગેપરવાધ પણ એટલાજ સખત રાખેલાં વળોડી જોઈએ. અમારે સખેદ જણાવવું જોઈએ કે જે દરકોતો અપાર સુધીમાં બદલ આવી છે તે જોતાં તેઓ અવગણ પોતાની ફરજમાં સરખાવેલી રીતે ચુક્યા છે.

મરદ કોય તે રણમેદાને નીકળે

ધા કામવાલ મન્ડિબન કોમિટે અધીશીક મેન્ડ રેન્ગેર એન્ટી સામે મલાકદની કલતની સુધે ૧૯૩૧ ને અંદર ૧૫૪ થો છે. આ કામને પાસે ૧૫૪ થો છે તેથી કામવાલમાં પ્રોપોસીટ મેન્ડ ઉપર આજે વર્ષથી વધી રહેલા દીદી બાધકોનો નિતિ મહ બધી એ વાત દીવા એટલી રમણ છે મરુતી પધારીએ મહેત માણસને કામ દુકિયાર રામત મોડા સમય માટે પણ પ્રાચને જમાવવા છેવટની કમકોરે કમતો કામ આપે છે તેવીજ રીતે એ કામમાં માં પાસેને રોકા થકા દીદી બાધકોને રાકત આપવાને કામ કર્યો છે અને જેમનું જગ્યા આજે થવાનું છે તેમને એ વર્ષ સુધી મોત જમાવ તરી જાતની દા આપી છે. સન ૧૯૨૮ ના કામના મુજબ જે દીદી વેપારીઓ તે કામમાં વેપાર કરતા હતા તેમનું કાઉન્સિલ સન ૧૯૨૦ ના મે સુધી મરજુ આજુ રહેલું દોષ તેને પ્રોપોસીટ મેન્ડ ઉપર વેપાર આજુ રાખવાનો દહ છે. આવી કામમાંથી એવા તો બાધકો જ પાસ ટો પણ લામસેસો નીકળે, સન ૧૯૨૬ માં અને સન ૧૯૨૦ ના મે માસ અમાલના સમયના મે બાધકોનાં પ્રોપોસીટ મેન્ડ ઉપર લામસેસો નીકળેલાં છે અને જેઓ કળજરદિવટ કરી વેપાર કરી રહેલા છે તેઓ મેર-કાવેસર રહેલા છે એમ રેન્ગેર એકકમાં ફેરલ છે અને કામમાં પમાર કરો તેજ સમયે તેમનું જગ્યા કદ કદ તેને બદલે તેમને સન ૧૯૨૫ ના એપ્રિલ સુધીના સમય મળ્યો છે અને તા સુધી જગ્યા જમાવ છે. આજ જેમનું જગ્યા મે વર્ષ સુધી જમાવ છે તેવા બાધકોની દા દવાબત છે સન ૧૯૨૬ માંના અને સન ૧૯૨૦ ના મે માસની પદોકાના આવા મેકો વેપારીઓ છે કે જેઓ દોલસેજ યુરોપીયન અને દીદી વેપારીઓને તાથી માજની ખરીદી કરી વેપાર થકા છે અને જેવા દોલસેજ વેપારીઓને સાથે પાઉં દેવાના કદો તેમનેજ ખરી રીતે તો મરકારે જે વર્ષના જમાવ આપી કામએત કરી દીધા છે કે પ્રોપોસીટ મેન્ડ ઉપર મેરકાવે

દરમિયાનેજ કામગીરી છે. આજ સુધી આપણે સદન કરતાં આજના દિવસે તે કંઈ બદલીથી નહિ આપણી સરકારને હાથપરથી થઈ એવી આપણે પ્રાર્થના કરતાં હતાં. હવે દેખીતું છે કે આપણે બધું ખેંચી જા દરમિયાન આ અપમાન કરેલો કામગીરી પગર વિશે રિવરસી સેવા જે નામદારીનું મહત્ત્વ આપણા દેશની આખરે માટે દુઃખ ઉત્પન્ન કરીએ છીએ એવો આપણી ઉપર આશય મુકવો નહિ જોઈએ. જે આપણે પુરુષાર્થ કરતાં હવે તે આપણે પૂર્વે તેઓની સાથે રહેવાનો, તેઓને હોમ આપવાનો અને તેઓના દુઃખોમાં સાથેક થવાનો છે. એ આપણા પુરુષાર્થ નામદારી અને અધ્યયન કરતાં પુરાય અથવા દેશપાર થવ તે તેઓની જગ્યા આપણે પુરવી પડશે. આપણે આપણા પતીઓ આપણી પત્ની જે એવાનું જે આપણે આપણા જાળજીના વાળખી હશે અને સ્વતંત્રતાનું રક્ષણ કરવાનું છે.

આપણી પુરોષીયતા બદલેને આપણી હોમ અને આપણા દુઃખોથી સિદ્ધ કરી આપણી દે આપણે તેઓની પાસેથી માન મેળવવાને કામગીરી છે.

કેરોળ

માર ખાદ આ સંધી નામદારી દીકરી મીત એસ નામદારી નીએ પ્રમાણે કરાવ નજી હોઈ હશે એને મીતીય પી કે નામદારી મીતીય પીતીય પી મીતીય એટી મીતીય ગ્રાસે અને મીતીય રામદારી સાથે રેકા આપણે કરીએ—

"(૧) પ્રતિબંધન વાગે-સ એસીસીએકનની આ માન મીતીય આ પ્રતિબંધ દીકરીએપર અપમાનની અવધી કરના. એસીય દીકરી એન્ડ રેન્ડર એકનની સાથે વિશેષ કાર્યવાહીને દુકા મુલ્ય માં થનાર સલામતમાં મદદકાર કરવાનો, (૨) રવજોગીયોની મોંઘવાનો અને તેઓની નામ આન આ મીતીયની નામ દ્રાસ વાલ પ્રતિબંધન મીતીયપર મીતીય આપણા. (૩) સલામતી પુરુષો સાથે મરાજત કરવા માન બદલેનેલી એક રાષ્ટ્રી નીમવાના અને (૪) એ દીકરીપર મીતીય મીતીયમલ, મીતીય પી કે નામદારી, મીતીય વા. એસ નામદારી, મીતીય ૧ સોમ અને મીતીય એસ નામદારી નીમવાનો કરાવ કરે છે

પી દ્રાસવાલ મુનાઇટ પાટીદાર સોસાયટી

ઉપરોક્ત સોસાયટીની તારકણીક બદલે સલામત. રેકા આ એકનને સોસાયટી પાટીદાર દોસમાં બીજા મુનાઇટમાથ નજી આપણા પ્રમાણમાં દેકા દ્રાસવાલ પ્રતિબંધન મીતીય એસી-માટીક એન્ડ રેન્ડર એકન ઉપર સલામત કરવાના કરેલા કરાવ ઉપર વિચાર કરવા મળે હતી.

સલામત આ દેકા પતી દીકરી કોમના સ્વમાનના બાવર અને દીકરી પ્રતિબંધને બાવર આ દેકાની ગરબેન્ડે કરેલા આ સુધમાં કાવાને વાળે નહિ થવાના કદબાક સહમુદરથી તરફથી વિવેચના થવા ખાદ નીએના કરાવ સર્વાનુજને પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

"ધી દ્રાસવાલ મુનાઇટ પાટીદાર સોસાયટીની આ તારકણીક બદલે સલામત દ્રાસવાલ પ્રતિબંધન મીતીય એસીમાટીક એન્ડ રેન્ડર એકન ઉપર સલામત કરવાના કરેલા કરાવને રેકા આપે છે."

રમન રોટરી કલબમાં એજન્ટ

જાતીય સહિષ્ણુતાને માટે વિનંતિ

દીકરી મરકારના એજન્ટ કુવર મકારાજ સીમને થવા મંજૂરવારે કરવાના રોટરી કલબ તરફથી સંચ આપણમાં આપણું હતું. તે વખતે તેમણે જાતીય સહિષ્ણુતાને માટે અસરકારક વિનંતિ કરી હતી.

તેમણે અધ્યાપક કે જે આ દેકામાં પગ મુકવો કાવથી દીકરી કોમમાં કંઈ, અધ્યાપક અને એસમલુતી વર્તી જોઈને અને તાલુકામાં થઈ છે. તેઓની સાથે ખાનગીમાં થઈ થાવ કરતાં આ કંઈનાં વાતાવરણ એવામાં આવે છે. એસી-માટીક વિરુદ્ધના કામગીરી વિશે જાણકારી આ એસીમાટીક વિરુદ્ધ એસીમાટીક વિશે અને અધ્યાપક દ્રાસવાલ અને નાકાક માં થનારા તેથીને ખરાબ અમલને વિશે તેઓ અને સવલ થવા કરે છે

દીકરી મરકારના પ્રતિબંધ વર્તીક માટે કણુક કરવું જોઈએ કે અને દીકરી તેમજ દીકરીનાની મરકારને એકલું તો કાજે છે—અર્થે દુ ખાલ કરી દ્રાસવાલને વિશે દુ ખું —૧ દ્રાસવાલમાં દીકરીની કુલ વસ્તી માત્ર પદર હબર જેટલા છે કે જે તેવી મોટી પુરોષીયતા અને એથીયે વધારે આ-વિરુદ્ધની વસ્તીની સાથે સરખાવતા એક દીકરી જેટલી છે, તેના ખવાર કરતાં એ પ્રાંતમાં એસીમાટીક વિરુદ્ધની અળવળ મળેલ કંઈ અનિષ્ટ અને ખીતરૂરી છે.

પણ માન કરવામાં આવે છે કે પુરોષીયતા દીકરી કોમને આ દેકામાં પ્રમાણ કરીને તેઓની સાથે થાવ થઈ અવરો સંચ રાખવા માંમતી નથી.

દુ માનું હું કે તેઓની વાત રહેકદાજ જે ખરી છે પરંતુ દેકેક કરવું દુ થાઈ હું કે ખરી નથી. આને દુ આવી રોટરી જેવી સંસ્થામાં જોઈ હું અને તે સંસ્થાના સભ્યોને જોઈ હું સાથે અને ખામી વાલ છે કે ખરી ખરી કંઈ રોટરીનો એક દેકા—સેવા કરવાની દ્રષ્ટિએ અસરકારક જોળખ કરવાનો—અમલમાં મુકતાં દુર થઈ જશે. તમને બ્યકિતગત રીતે દીકરી કોમના પલાજ થેકા અપસો જોળખે છે. તેઓ તમને એક કોમ તરીકે જોળખે છે અને એક કોમ તરીકે તમને કુરમન તરીકે લેવે છે. એ તેઓ તમને બ્યકિતગત રીતે જોળખના દેકા, કે જેવા દુ પુરોષીયતાને મારા અપધધી નાજ સુધી જોળખના આવેલો હું, તો અને સંપૂર્ણ ખામી છે કે, આ કંઈ અને અધ્યાપક કે જે, દુ થાઈ હું, કે વગેરી કોમમાં થઈ વસ્તીમાં હોજ તે થઈ કંઈ સુસાઈ નાદ નાથ તો ખરી તો જશે, અને કોમની વચ્ચે સામાજિક સંચ છે તેના કરતાં વધારે મોટો થશે એમણે આપણે એક ખીતરૂરી જોળખના એમણે

ઉચ્ચકામાં મારા થઈ થાજે છે કે જેમની સાથે દુ થાજુ થવ ખમવાર કરી રહેલો હું અને અને એવાનો લાભ મળ્યો છે તે જોળખથી વીર દેશમાં થઈ મળે છે. મિત્ર દેશ અને મિત્ર પ્રત્યક્ષોને અને અધ્યાપક બદલે જાળુઅવ થઈ દોસથી દુ સંપૂર્ણ વિચારથી એક થઈ સુ હું કે મુખ્ય રમણ સોન તરખેજ થઈ છે.

કિમ કોમો કોમો અને જાતી જાતી વચ્ચે સમાનતાઓને બારે બારવાને ખરેખરે આપણે ધ્યાનમાં લેવારે બારે ધ્યાનમાં લીએ.

કુલર મહારાજ સીએ આમજા આજ્ઞા પોતાના સંવિધાનારોએ જણાવ્યું કે તમારે એક કે બે દોહોની વ્યક્તિત્વ ઓળખ કરવી જોઈએ અને તે પછી તમે આપી દોહો પોતને વધારે સારી રીતે ઓળખતા થશો.

તે પછી તેમણે ડરખાની દોહોમાં સાદું કામ કરી રહેલી કેટલીક સંસ્થાઓ વિશે પ્રસાર કરતા દોહો ઓળખવા કોઈકીએને ઉદ્યોગી કે જાવણી આપનારી સંસ્થાનું નામ જણાવ્યું અને કોઈકી પોતમાં જેવાની નીતીના કચ્છ મિલકતો ગણતર કરનારી એ સંસ્થાને સહાયતા આપવાને વધારે રસ-સેવકો બહાર આવશે એ જ આજ્ઞા રજાવી.

તેમણે જણાવ્યું કે મારી કામના બેરોજીબી સુધેની રીતે સખત કમ્પેટમાં કરવાની પ્રવેશ કરતાં હું કદી ચૂકીશ નહીં. હું જાણું છું કે તેઓમાં કેટલીક જાગરો છે તેઓની રહેણી હું અને તમે પ્રવેશ કરીએ તોરથી સારી નથી; હું જાણું છું કે વેપારી નીતીની કેટલીક જાણીએમાં સુધારો થવાની જરૂર છે પરંતુ ધીરજ કરાવી એ વાર રહ્યું નથી કે જે કે કોમ કે જેને રાજ વહીવટમાં કાંઈ પણ આવતો જવાજ નથી કે જેને મતાધિકાર નથી, કે જેમને નિર્વહ પારતીમાં નિર્વહ કાંઈમાં રહેતું પરંતુ દેશ કે તે કોમ કેટલેક જાણે પાતલ થવી જોઈએ.

હું તમને એટલું વાત રાખવા કરીશ કે તેઓમાં કેટલાક સુધો જીવા છે કે જે સારા સુધો હોવાને તેઓ રાજો કરી છે. અને તેમણે રજાએ તેઓ તમારી તરફથી ખાત અને માત્ર મેળવવાને પાત્ર છે. તેઓ પક્ષ મહેનત, શાત, કામનાને માત્ર આપી ચાલનારા અને રજાસરમા છે.

કુલર મહારાજ સીએ સોશીયલ સર્વિસ કમિટીના કમના પક્ષ તારીફ કરી કે જેમાં પુરોષીય તેમજ દોહો પુરોષો અને જીઓ સાથે રહી સુધર કામ કરી રહ્યા છે અને કુટુંબ પુરોષીયન કાલસીય કે જે પ્રજાઓ વચ્ચેના સંબંધ સુધારવાનું કામ કરી રહી છે તેની પક્ષ તારીફ કરી.

પુરોષીયન અને દોહોઓએ રમતોમાં પક્ષ વધારે બજવાની તકને મારે તેમણે વિનંતિ કરી.

શ્રી. બી. એમ. નારાયણે શેરરીયને નરહથી બીજાને બાબાર માન્યો અને શ્રી. એસ. ડી. જોગેસે પ્રમુખરથાનેથી એક્સપ્ટને પોતાના કચ્છ હોદ્દામાં તેમની સામે રહેલી પુરોષીયોમાં શેરરીયની તેમની પ્રત્યેની દિલસોજી બાંધી આપી.

દોહો અને ઉદ્યોગીક કેળવણી

‘નારાયણ એકવટીસર’ મથા બહવાડીમાના મુદ્દારના બંધમાં કુપણી જાણના એક અમરેણ સખ્યો કે જેને માર નીચે આપીએ છીએ:—

નારાયણ દોહોઓની કેળવણીના સવાલથી પક્ષ પુરોષીયનો જાતકરણ સતત બજા રહ્યું છે અને પુરોષીયન પ્રદિ બોલુ તેને વિશે પક્ષો સંકુચિત છે એ દોહો જાણીએવાયેસો, અમાત અને નિરક્ષર હોય તો તેને જાતપાસના સમાજને કાલીકારક તરીકે વર્ણવી કાઢવામાં આવે છે, જે કેળવવાનો પ્રયત્ન કરે તો પોતાને આપવામાં આવેલા રજાતથી વધી જવાની અધિકારી ધ્યાનવાને માટે તેને વર્ણવવામાં આવે છે, અને પુરોષીયનના કરીશ થત જવાર માણુમ તરીકે તેની વરદ બજવી નજરે જોવામાં આવે છે. જે

પોતાના કિતજને માટે પુરોષીયન કે મહિલા મારવાર પાસે તે નાજા થરક માગે તો તેની જરૂર જે રીતે હોય તેથી આમ જવાનો બંદે પ મુકેવ ન જાય છે. અને તેવા પોતાના કીમત માણીએ તેના કિતજનો બંધ પુરો પાડે તો ગરીબ જાત કીમત દોહો સાથે મળી કેળવણીકર શોધની સર્વોપરનાને કીમતી નાખવાતે મારતું કરી રહેલો છે જેવો પુરોષીયન તેની જરૂર બાંધેવ મુકે છે.

આની જાતની દલીલ પક્ષ બહોળા પ્રમાણમાં થાય છે પરંતુ તે અવગત જેરોજીબી છે કે રજાસુ અને રાષ્ટ્રિય કિતજી રજા આરંભિત મરાઠનર પુરોષીયનને જેઓમાં મરણ કરવાની સમિતિ જેમ તેઓમાં કેળવણીમાં બની કહે તેટલો બહોળો વચર કરવાની પ્રેરણા કરી જોઈએ આ મરણ કિતિ પક્ષ દોહોઓમાં મોટા પ્રમાણમાં છે અને એક અર્થસિત પુરોષીયન કમના વચ્ચે એક મોટી દોહી વરતીએ રાજદારી કરવાક વરખ કરનાર એક કારણ તરીકે પડી રહેતું છલ હોમ ના ન હોમ તો પક્ષ એટલું તો દખીનુજ છે કે એ દોહોઓ એટલા વધારે કેળવણીકર દોહો તેટલાજ તેઓ જે સમાજના એક ભાગ છે તે સમાજને એકા અવરજ થશે કેળવણીકર સંસ્થા સાથે મસજત કરી જાય; તેઓની સાથે દલીલ થત કરે; કોઈ સરજની અવકાર મુકેલીએ તેઓને સગળવી કહવ પરંતુ આ જાતાવતા અને મંદી મારવે રહેતા હોમ લાં મંદી રાજ અને કીમતીતા જોવા માં જાય.

મરણ આદિમાં દોહોનું અરિય શું થવાનું છે તે કોમ જાણતું નથી પરંતુ આ તો અમે વચર મંદીએ કીએ છીએ કે જેટલો તે વચારે કેળવણીકર કરો તેટલા તેને પોતાને કાવદો છે એટલું નહિ પક્ષ આપણને પક્ષ પ્રાયેર છે.

સામાન્ય કેળવણી જે દોહોઓને મારે મારી હોમ તો વલોગી કેળવણી જે વધારે સારી વરત છે કમરે તેના તારાકીક પોણીએ છે કે કેલના કાર્યમાં એટલે કે દેલની જાગરોમાં દોહો જે કંઈ પક્ષ જાણે આપણે તે વધારે સારે અને કુપણીય વચર પક્ષો, મળા અને નથી માની જતા કે દોહો જીઓ કે કોઈકીએને મરણકર, કારવાર અને જાણીએવાને, દોહો ઓળખીએ કે પુરોષીય દિસાજ સખ્યતું કે અવરને માટે કાલસીય રીતે બેલી કરવાનું શાખવવાની સામે દોહોના અરિદેથી અને અજક વિશેષી હોમ તે જિવાય બીજાં માત્ર મધ્ય વિશેષ વીલી કરે. એ દોહોને આપણી વચ્ચેજ રહેવાનું હોમ તો બહેનર નથી કે આજે તે વણી વખતે સુધરેલાં જીવવાના સુખને વિશે મેવરવા રહેતો જોવામાં આવે છે તે કરતા વિશેષ સ્વચ્છતા અને જાણીએવા બજવીને રહે? જે તે આપણી વચ્ચે રહીને વધાર કરવાને હોમ તો બહેનર નથી કે તે વધારતા સિદ્ધિતો થીએ અને પોતાના વધારમાં ખીજાઓને તેમજ પોતાને નુકસાન કરતો જટોર કરવાના દોહોઓમાં ઉદ્યોગીક કેળવણીના આ પ્રાથમિક પ્રમાણમાં એક વરત રાખવ અમેથી જોઈને અમને બેર થાય છે. શખલા તરીકે અમે પ્રવચીએ છીએ કે પુરોષીયનેમાં મંદી કે તેવી મોટું દે-ક દાખવેરોને જાણીએવા પાત્ર વરખ કરીને આને જેઓને સખવેજ થત કહવો નથી તેઓમાં વધારે કરવાની તેઓ પાત્ર નહિ કરે ખરી રીતે મોટું દે-ક અને રાષ્ટ્રપરકીર એ ઉદ્યોગીક કેળવણી કિત નહિ. તેમાં મમજ અને કાલને એટલી તાલીમ નથી મળતી કે તેનો તેમાં સમાવેશ કરી કાવ. પરંતુ એ જમે તેમ હો, અમે એટલુંજ સખીએ

છીએ કે આને યુરોપીયન છોડરા છોડરીઓને માટે આવેલો છે તેવો આવા યુગસ્તાની તાલીમ પામનારા દોહીઓને માટે પણ એવું કહેવાનો વખત નહિ આવી પડે કે માણીકો કરતાં મજુરો વધી પડેલા છે.

ઉદ્યોગિક કેળવણીના આ ત્રણ વર્ષથી સમગ્ર નીપરેલા અખતરારને નાજાની ધણીજા જરૂર છે. અમે અમારું જીવનથી જ્યાં તે કારણોસર તેમજ કેવળ ન્યાયના આધારે અમે કન્સીડરે છીએ કે કમળનવી દાવન કાજીસીલ કમીટીએ તેની પ્રાસેથી મળેલી ધણીજા વાજખી મદદ આપશે, એ અફે છે કે કાઉન્સિલ ઉદ્યોગિક કેળવણીને માટે ૬૨ વર્ષે ટેકનીકલ કોલેજને માન્ટ આપે છે. અને તેથી કદાચ તે સૈમ કહેવાને ઠોરવાઈ કે દોહીઓના આ અખતરારને ટેકનીકલ કોલેજે એ માન્ટમાંથી મદદ આપવી જોઈએ. એ દલીલનો ફાપીતો જવાબ એ છે કે, દોહીઓની ઉદ્યોગિક કેળવણીની આ નવી અને વધારાની પ્રવૃત્તિ ત્રણ વર્ષથી કરતીમાં આવી છે, અને ટેકનીકલ કોલેજથી તેનું પોષણ કરવાની જવાબદારી યુરોપીયનોની કેળવણીને નુકસાન પહોંચાડીનેજ અમવા તો દોહી વિદ્યાર્થીઓને બીરીયા રોગમાં યુરોપીયન વસ્ત્રોમાં જોડાવાનું કહીનેજ કહાવી કહાવ. આ બેમનો એકે માટે કહાવજાએકે નથી, અને તેથી એકજ વસ્તુ રહે છે. જા તો કારપોરેશને દોહીઓની કમીટીને પોતાની ધંધાવહી ઉદ્યોગિક કેળવણીના આ પ્રયત્નનીય પ્રયત્નને ટેકા આપશે અથવા તો ન જોમ આ કહેરના પંખમાં જામના કરે અને કે તે જોમના ઉત્પત્તિને માટેના નાજખી પ્રયત્નનો નાદિધાર કરે.

અમે માનીએ છીએ કે કાઉન્સિલ કમીટીની આ વાજખી વિનંતિ સ્વિકારવી જોઈએ, પરંતુ અમે માનીએ છીએ કે એ કરતાં વિશેષ ઉદારતાથી આ કહેરના માલદાર દોહીઓએ આ અખતરારને ટેકા આપશે જોઈએ. મધ નાતની મીટીંગમાં કેટલકે જાણજ કરનારાઓ આવેકથી જોડવા દતા કે નાદાક માં દોહીઓના પક્ષે દસ્તા છે કે જેમાંથી નાજા કાઉન્સિલ ઉત્પત્તિને માટે નીપમીત મોકલવામાં આવે છે-જે નાજા નાદાક માં વેશ કરવામાં આવના છે. આખી મીટીંગની જામણી એ હતી કે આ દેકમાં પેદા કરેલાં નાજા દરિયાપાર બેરાત અર્થે નહિ જવા જોઈએ પરંતુ તેજ અર્થે આ દેકમાં વપરાવા જોઈએ. અમે એ જામણીને ટેકા આપીએ છીએ અને અમે કાઉન્સિલ છીએ કે તેઓના દાકની ઉદ્યોગિક કેળવણીના સાધનો કારનેગી દ્રવે ખરીદી આવેલાં છે એ દર્શકતને કિત્તાકથી વધાવી ભેતી વખતે અમારા દોહી મીટીંગના જલમાં આ વાત નહિ આવી! પરંતુ મુખ્ય મુદ્દો તો એ છે કે કમળ કારપોરેશને આ અખતરારને ઉદાર મદદ કરવી જોઈએ કારણ કે તે પોતાની આમકને માટે જામ દોહીઓ માથી મેળવે છે અને માલદાર દોહીઓએ જલતે એથીયે વધારે ઉદારતાથી તેને ટેકા આપશે જોઈએ દેકે સુધી નીચેના નો સમાનને માટે દોહી લીમ રચના કરી રહ્યાં છે અને જો લીમ વખત સુધી સુજાવવી રહ્યું છે તે રચાન તે કેળવણી જિવાવ અન્ય રીતે પ્રાપ્ત નહિજ કરી શકે.

કલકત્તાથી એક તાર અજુકે છે કે હીંદ સરકાર કંદન ખાતે ત્રીજી રાજી રેખલ કોન્ફરન્સ કોલકાતા ખર સીવાળાની અગાઉ જોલાવી તેમાં હોદ્દી ૨૦ ચીટીક દોહીના અને ૧૦ દેસીરાન્યોના દેહીઓને મોકલવા મારે છે.

દોહીઓને ઉદ્યોગિક કેળવણી

એમસ્ટ દા. ૧૭ મીના રાજ વાસ્તી રૂસ્તમજ દોહીમાં ઇન્ડિયન ટેકનીકલ એજ્યુકેશન કમીટીની મીટીંગ મળી હતી. મી. બી. એન. નારાયણ પ્રમુખ હતા અને અણીતા કાજર ધનારાઓમાં એલન્ટ કુંવર મહારાજ સૌમ અને કુંવરાણી અને 'નાદાક સિંકવર્સિમર' ના અધિપતિ મી. ડોરસ વોડસન અને બીજા અણીતા અંગેએ હતા.

પ્રમુખે એલન્ટ અને કુંવરાણીને આવકાર આપ્યા બાદ કમીટીના કાર્ય-ક રૂપરેખા આપતાં અજુકું કે: કમીટીના કાર્યના દાક ત્રણ વિભાગ રચના છે: કાર્યાલ સ્ટ્રીટમાં રોન્ડ સાલ સુધી, કાકી કોલેજમાં કોમરસલ કલાસો અને કાકી કોલેજમાં જાંઓને મદ કોલેમની કેળવણી કોલેજમાં ૭૦ નો એક સુદર વર્ગ દતો પણ ખર્ચ નહિ પોલાતા તે વગે મધ કરેલા પડ્યો છે.

બેપોરના વેટરને માટે વગે આલતા હતા પરંતુ તે પણ અર્થક કારણેને જલને મધ ગયા છે.

કાર્યાલ સ્ટ્રીટમાં આલતા ત્રીંમાં કેટલાક ૫૦ વર્ષની વયના કોઠા રીખવા આવે છે. કેળવણીના મંત્રેમાં તેઓ ખાગક જેવા દોષ છે પરંતુ પેલાના કાર્યમાં પક્ષા ઉલ્લાહી દોષ છે.

કાર્યાલ સ્ટ્રીટમાં કેળવણીના દોહી કિદાનો પક્ષ આફ રીખવી રચા છે. એ બાદ રાખવાનું છે કે આ વર્ષે અલાવનારા દોહી કિદાને નીવમીત માર મળતો નથી.

કાકી કોલેજ કોમરસલ કલાસમાં કેટલાક જામણીમાં પાસ જમણાઓનું પ્રમાણ સો ટક જેટલું હતું. તે વસ્ત્રોમાં વપરાતાં દાઢપરાકટરોને માટે કમીટી કારનેગી દ્રવેની આખારી છે કે જેએ એક કમળ દાઢપરાકટરો અને તેને જલતો સરન્દમ ખરીદવાનો ખર્ચ આપ્યો હતો. મદ કોલેમના વર્ષે માટે સીવવાના સંચાએ પણ તેમાંથી પુરા મળવા દતા.

મી. નારાયણે અજુકું કે અમારા કામે જમને ઉત્સાહ આપ્યો છે અને અમે પણ ખાગક વધવા મુન્સીએ છીએ. જાંઓને અમે ખાગકોની અને પ્રરખીલાકની નર્સની તાલીમ આપવા મુન્સીએ છીએ. આને દોહી જાંઓને એવી તાલીમ મળે કહે એવી એકે સંરચા નથી.

એ કામને સાઠ નાજાની જરૂર છે. કમીટીને નાજામદદ મેળવવાના બે માંથી છે. સરકારી માન્ટ અને વિદ્યાર્થીઓની શી. ચાલુ વર્ષમાં તેઓને પાજીક રાજ્ય મળવા છે જે મલ વર્ષે મળેલા પા. ૧૫૦ કરતાં વધારે છે. આ પમજું સાફ મજામ જતાં અમારે તેના કરતાં પમજાની કજુ જરૂર છે. શીયા થતી જાવક મંદીને લીધે મટી મળ છે. પોતાનું કાર્ય મદદવા વિના ચાલુ રાખવાને કમીટીને નાજામદદની જરૂર છે. અમારે માલદાર દોહીઓને તે માટે જરૂર કરવાની છે. તેઓની નરથી કજુ જોઈએ તેટલી મદદ નથી મળ તંવંગરોએ મરીગને મદદ કરવી જોઈએ અને મરીઓની પોતાની જલને મદદ કરવી જોઈએ એ બેના સરોજથી જમે આમળ વધવાની ઉમેદ રાખીએ છીએ, કેટલાક દસ્તા છે કે જેના નાજા દોહીસતાન જામ છે. પરંતુ "ધરના કોઠરા પંટી માટે અને કિષાખાવને આટો" એવું નહિ જવું જોઈએ. અમને વધુ નાજામદદ નહિ મળે તો સરકારી માન્ટથી કિદાનો ખર્ચ વર્ષની આખરી સુધી નહિ ભરી શકાય. અને માટે સંપેદ અજાવવું જોઈએ કે અમારા કામમાં અમને મળેા મદાકો કરવાની જરૂર પડશે.

બીજાં આપણે

મી. ગાંધીને વર્ષના દિવસોના સર્વ અને અસરકારક અવધાન હશે. તેમણે ઉદ્યોગિક ફેળવણીની ઉપદેશગીતા સમગ્રની અને હિંદીઓને એ આ દેશમાં એક ઉપદેશગીતા હોય તરીકે રહેવું હોય તે પોતાના ઉદ્યોગિક ફેળવણી આપવાની અમલ જણાવી.

મી. પી. આર. વધર, મી. સોરાબજી કુલશર્મા અને મી. જી. કૃષ્ણદાસે શામળા કમી નાદ પ્રમુખે એવન્ટ અને કુંવરાણીને હાર તોરા અર્પણ કર્યાં.

એવન્ટનું આયણ

એવન્ટે આર નાદ આયણ કરતાં જણાવ્યું કે આદિકામાં એ આ યોધા વૈભવ સંસ્થા એક છે ઉદ્યોગિક ફેળવણી મારા ઉપર કરેલા ખાસ અસર કરે છે. ૧૨૬ જેમ જેમ હું ઉપર જોઉં થોડા જાણે છું તેમ તેમ અને તે ફેળવણી નહિ જીવાનો શામ ધાય છે. તેમાં હોય મારે પોતાનો નથી પરંતુ કંઈક ફેરવે અને ફેળવણી આપનારાઓનો કે મારા વખતમાં ઘણે દરમિયાન આજે જુઓ કે તેવા રાત્રી વગેરે થયા પોતા હતા અને જાણીને થયા સંતોષ થાય છે કે તે વર્ષમાં ૫૦ વર્ષની વયના ખાળકો પણ હાજરી આપે છે. તમે અને તમારા પ્રિયો મારી નાખવાનું બંધ કરો. પછી એ અને વખત મળશે તે હું પણ એ વર્ષોનું કરજી મળે. મી. ગાંધીને એક વાચી અને મન્સાદ ધીવ આજીવ તરીકે થયા વખતમાં હું પીળાણું છું અને તેમના આપણે મારા મન ઉપર પછી અસર કરી છે. અને ખાતરી છે કે તમને નાથને પણ તેવીજ અસર થઈ જશે, અને ઉદ્યોગિક ફેળવણી જોવાની અગત્ય સમજાશે. સ્વાર્થી દિશિએ જોતાં પણ સરકારે આ કામને રોકા આપશે. એમણે એમ ફેળવણીથી માણસની હર બચાવી આપવાનું વધતી જાય છે.

પ્રમુખને ઉદ્યોગિક એવન્ટે જણાવ્યું કે પંચ તે તમને એવી સલાહ આપે છે કે "તમે નહિ પરજો." પણ મારી તમને એવી સલાહ છે કે "તમે પરજો." પણ એવીજ આને પરજો કે જેણે દરમિયાન ઉદ્યોગિક વર્ષમાં ફેળવણી મેળવેલી હોય. તેનું મારજી એવ કે આ તેને રાંધતા, કીવનાં અને લખાઈ બધું કામ કરતાં યીખવવામાં આવેલું હશે! એવન્ટે જણાવ્યું કે હું ને હાં ગયો તેમાં મંજીરતા રહેલી છે. એ અમુક વર્ષો બંધ થઈ જાય અથવા તે નાખાના અભાવે આવી નહિ છે તે કામ અરજીજી મળ્યા. એ જાણું અને તે સખ્ત જીવનમાં હું તો અને તિરસ્કારજી લેજો. આ અરજીના જેવો પાર પાડવામાં તમને મારે સંપૂર્ણ રોકા છે. આ પરોપકારી કાર્ય કરનારાઓનો લખાઈ વળી હું આજાર માનું છું.

કુંવરાણીનું આયણ

કુંવરાણીએ કમીની કાર્યની પ્રજ્ઞા કરી અને તેને પડી નહિ બાંધવા દેવા સમજાવ્યું. તેમણે કહ્યું કે ઉદ્યોગિક ફેળવણીની અસર જેટલી પ્રયોગે છે તેટલીજ આજોને પણ છે. આપણે આપણા ધરે એવો રાખવો એમણે કે જેથી આપણા પડોશીને આમજાવી લખવાનું નહિ પડે. આપણે આપણા પડોશીઓના ધરે પણ સાદ કરવાનો પ્રયત્ન કરવો એમણે. આ સુધે આપણે આપણી પોતાની ખામીઓ એમણે તે મુદ્દાથી નહિ આ સુધે આપણે આગળ વધી રહીશું નહિ.

આજાર

સાર નાદ મી. ટી. એમ નામકર અને મી. એસ. એસ. સાથે પ્રમુખ તેમજ હાજર થયેલા પ્રેક્ષકોને અને એવન્ટ અને કુંવરાણીને આજાર ખાનના આપણે કમી નાદ સભા વિચલન થયું.

સમાજ સેવા સમીતી

પાંચમે વાર્ષિકોત્સવ

હિંદીઓની સમાજ સેવા સમીતીનો પાંચમે વાર્ષિકોત્સવ મધ્ય સુકનાર ના. ૧૬ મીની રાતે પારસી ફેસ્ટમજી હોલમાં ઉજવાયો હતો. પ્રમુખસ્થાને દરબનના મેજર મી. જોશીવર શી હતા અને મુદ્દેશીવનો તેમજ હિંદીઓમાં હોલ ચીકાર ભરાયો મયો હતો. એવન્ટ અને કુંવરાણી મહારાજ સીંગ પણ હાજર થયા હતા.

મેજર સમીતીના કામની થયેલી તારીફ કરી હતી અને હિંદી કામના આવા સમાજ સેવા કાર્યના પ્રયત્નને ઠારપોરકને પ્રેરે રોકા આપવાની અસર જણાવી હતી.

એવન્ટ, કુંવરાણી, મી. મેમોન્ટ, ડો. એ. પ્રોસિસ બેનસન વિગરે પણ સમીતીના કાર્યની તારીફ કરી એ કામમાં સોજી વ. ઉત્સાહથી આમ જોવાની અને એ રીતે અરેરના ઉપદેશગી નામથી જાનવાની સોને સલાહ આપી હતી.

સમીતીના રીપોર્ટ

સમીતીના પ્રમુખ મી. વી. મોરને સમીતીનો પાંચમા વર્ષ નો રીપોર્ટ રજુ કરતાં જણાવ્યું કે સમીતીના કેમજોની સંખ્યા ૩૧ ની છે કે જેમાં મલ વાં કરતાં વધારા થયો નથી. સમીતીએ વર્ષ દરમિયાન ૫૨ મીટીંગ્સ કરી હતી, એક ખાસ અખરલ ખીરોગ અને પણ એકએકપુટીવ ખીરોગ કરી હતી.

સમાજ સેવા કાર્યમાં સમીતીએ મુખ્યત્વે કરી ૬૨ સ્વીચારે વંકુરતીને વિશે સુચનાઓ આપવાની પત્રોગણી વહેંચવાનું અને લાભણી વાળા હિંદી બાઇઓ પાસેથી શાળા કરવાનું કામ કર્યું હતું. સમીતીના અભ્યેએ રેલવેના અને ઠારપોરકનના હિંદી મજૂરોના બેરેકસોની, હિંદીઓની હોટેલોની, હિંદી મારકેટમાં દાહોની, અને ખાણરોકાના મકાનોની તપાસ થીથી હતી. અને ફેટલાક ખાનગી રોકાઓની પણ તપાસ થીથી હતી. મેવીજ મોરક એકમીની-રોકાન એરીયાની તેના અમુક બચાવી અસંતોષકારક રિમિટના સંબંધમાં મુલાકાત લીધી હતી અને એ ખામતની લાગતી વળતરી હેથ મોડની સાથે મસલ કરવામાં આવી હતી. રોપરકન રોકાઓની ઇન્ડિઅન ઇન્ડિઅન હરિયટલની પણ મુલાકાત લીધી હતી.

રેલવેક જીવનમાં ખામીઓ નથી હિંદી મારકેટમાં રોકાઓ માટે કમ પછી કાપડે નહિ દોવા વિશે, અને અમુક મકાન ટી રમતી સાવ નજીક દોવા વિશે, ઇન્ડિઅન અને બરો મારકેટનો અધ્યે કમરો કવીન રોકાઓ ખાંજ આમજી મારકેટની સાવ નજીકમાં ખાળવામાં આપે છે એ વિશે સમીતી રજુઆતો કરી રહી છે.

મફત કવરઆનું

વર્ષ દરમિયાન આજરે ૩૦૦ દર્જોને મફત ફવા આપવામાં આવી હતી. આ આંકડો મલ વર્ષ કરતાં એથી ઉપરનો વધારો બતાવે છે. આ દર્જોમાં મુદ્દેશી, ક્રીડ અને પ્રોસિસ-ઓનો સમાવેશ થાય છે. સમીતી મી. એસ. જેકબની આજારી છે કે જેમણે આવા દર્જોની તપાસ વિશે કરવાને પોતાના મકાનમાં સમજા કરી આપેલી છે.

પણ એમને એકમન હોરપીટલમાં મોકલી આપવામાં આવ્યા હતા અને તેને મફત ખાન દેવા માટે હોરપીટલના મેડીકલ સુપીન્ટેન્ડન્ટની સમીતી આજારી છે. વળી હોરકેરો ને. મોરગન, એમ. એસ. મારગન અને વી. એમ. કાંકની પણ સમીતી તપાસ છે કે જેઓને દર્જોની તપાસ કરી હતી અને ખાસ કરી ડો. મોરગને મેટ બાંજે પોતાની સેવા મફત આપી હતી.

સામાયિકી ઓફ ડુ. સી. સી.

15 સપ્ટેમ્બર પુરેષીયનોના પાન્ટુ, કલકત્તા અને બીજાં સ્થાનોએ બહુ મોટા પ્રમાણમાં હાજરી રહીને કુલ ૨૦૦ ને બાઈબલ રીડીંગ કુલેસનાં બહુમતીમાં ગાયે મંત્રી રહ્યાં. આ કામમાં હોદ્દાઓની સમાપ્તિના પ્રમખાતી પછી મદદ લેવા માં આવી હતી અને આનામાં હોદ્દા ઓફિસરોની સરેરાશ સંખ્યા રોજની ૬૦ જેટલી હતી. મનુષ્ય સંસ્થાની આ પુરેષીયોની કાર્યને માટે સમીતી તેની આજારી છે.

સમીતીના સંપાદકોની જગ્યાએ છે કે હોદ્દાઓમાં બોલવાના નાણાંની સંખ્યા ઘણી વધુ છે.

રેશીયલ એડવોકેટરો કમિટી

આ પુરેષીયનાં પાન્ટુ અને હોદ્દાઓની સંસ્થા તરફનાં દિશાની વ્યૂહો વ્યૂહો મળીને વધુ સારો અર્થ આપવાના હેતુથી અત્યારે વર્ષમાં તે સંપાદકોને એવર રેવરન્ડ કમિશનરના પ્રમુખ સ્થાને સ્થપાય છે. હોદ્દા સમાજ સેવા સમીતીના પ્રમુખને તેના સભ્ય તરીકે ચૂંટવામાં આવ્યા છે.

ગુપ્તીયીયલ રેડક્રસ વીક

૧૨મનની રાત્રિના કાઠેરીયલ આપના અકોળરમાં "રેડક્રસ સેવા" હરી સ્થાપનાની છે અને આ સમીતીના પ્રમુખને તેની મુખ્ય કમીટીયર તેમજ યોગેન્દ્રના અને પમ્પી-સીરી સમીતીયર કામ કરવા ચૂંટવામાં આવ્યા છે અને તેમ હરીને હોદ્દા સેવાના પોતાના નામમાં સમાજ સેવા કમીટી હરે શુભવામાં આવી છે.

હોદ્દાઓની હોદ્દાઓ

સમીતી મીડીય વર્ગના હોદ્દાઓના નામ અને મહત્ત્વ દોષીયલ આંધવાના વિચાર અમારી પછી છે કે જેમાં સારી રિયાંતના બોલોને માટે પછી સમવા રાજવામાં આવ્યા, જે સેવા તેના સ્વતંત્ર રીતે નિભાવ થાય છે અને તે સ્વતંત્રી માટે આ સંબંધમાં વાતચીત થાય છે અને તે સેવા સંબંધમાં પોતાની લડી દિલસોજી બતાવે છે. આ દોષીયલને વારે દોષીયલ મદદ રહી છે અને કલકત્તા તરીકે એક રીજીયલ કુલ બોલવામાં આવ્યું છે. કુલ હોદ્દાઓની સંગવર વાળી દોષીયલ નો અર્થ ૫૦૦૦ ૫૦૦૦ બહુમતીમાં આવે છે. સારીયર પર્થ દોષીયલ અમાવતોના પા ૧૦૦ અને અમીન અને મહાત્મા અર્થ પા ૮૦૦૦ કુલ બહુમતીમાં આવે છે.

સમીતીના હિસાબ

સમીતીના બોલિયર મા. એન. કે. એડીએ સમીતીના હિસાબ રહ્યું કોઈ હતો જે સમીતીને ખાતે પાછા ૧૫૮-૧૩૦૨ ને દેહી બેલન્ટ બતાવે છે.

હાર લેરા અને બીલસ

હાર પાદ સમીતીની વતિ મી. યોગેન્દ્રે એવર અને એવરે પ્રમુખ હાર અને એવરે, કુવરાણી, મીસીય એવર અને અન્ય અધીક્ષા પુરેષીયનોને પ્રમુખ તેમજ અર્થે ૧૫૦૦ માં એવર અને એવરે અને કુવર અને કુવર રહી પદાધિકાર સમિતે સમીતીના બીલસ અર્થે ૫૦૦૦ કર્યા.

હાર પાદ એવર અને મહેમતોનો આમાર માની વતારાડી મેળાપડો ગરખારત થયો.

સુરત હોદ્દા એસોસિએશન

કુવર અને કુવરાણી મહારાજ સંમિતીના સરકાર

મથાના આગલા મંગળારત્રી રાતે સુરત હોદ્દા એસોસિએશન તરફથી કુવર અને કુવરાણી મહારાજ સંમિતીના મહારાજના એસોસિએશનના દોલમાં હોદ્દાઓની મીડીય મળી હતી. પ. એમ. એમ. દેસાઈએ પ્રમુખસ્થાનેથી એવર અને કુવરાણીને મુખ્યત્વે યોગ્ય અર્થમાં સરકાર કમી પાદ તેમજ અર્થે ૫૦૦૦

આપણે સંમિતીમાં આવ્યાં હતું તેમાં પ્રમુખે અમારું હતું કે: સમિતી આદિવાસી હરે ૧૨૦૦ માં સ્થાપના થઈ ત્યારથી અને આપણે નામ અર્થે ૧૨૦૦ કરીને નિભાવના આપેલા છીએ અને એવા અનેક અન્ય હોદ્દાઓમાં આપ હોદ્દાઓનાં તેમજ બહાર બોલવાના રાજ આપની અભિલેખી અને વારે છે છીએ. અમને મુખ્ય બાજા છે કે આપની દેખરેખ આ રોજવણીથી આ દેશ માં અમારી રિયલિટી સુધરે, દુ:સ્વસ્થતા અમારા બાઈબલ વેવર પ્રમુખ રેવરન્ડ પાદ મહત્ત્વ આપના પ્રમુખેથી કમારે કુલ મદદ અર્થે આપણા બેલા અને અરકાર વધુ હરી સારી સમજુતી થાય, જેથી આ દેશમાં બધે સારા નામરીય તરીકે અને એક મદદન અને પ્રાચીન સંસ્કૃતિ વાળી પ્રખતે થાયે એવા માનવા રહી રહીએ. જે દેશ આપવાની અને અવરણીય માં લેખક છીએ, આ કુવરાણી દેશમાં જે આવે છાંટ તે મુખ્ય અને પશ્ચિમની સંસ્કૃતિના સંમિતી અને સારી ને એવરથી આગળ વધી કલ્યાણની આજા રાખીએ છીએ.

કુવરાણીને દેશીય પ્રમુખે અભિલેખ છે, આ દેશમાં અને અમારી અભિલેખી સામાજીક ઉત્કૃષ્ટિના પછી આજા રાખીએ છીએ જેમાં આજાને મદદથી મદદા નિના અને વરોગી નામરીય પાની નહિય રહીએ. આ બાજતમા કુવરાણી અમને પ્રમુખે મદદગાર અર્થ પડે, અત્યારથી આપણી અભિલેખી અમુતીના મિટો દેખાઈ રહ્યા છે અને અમે આજા રાખીએ છીએ કે તેના પછી રાખી અમે.

એવરન્ડનું બાપણ

મીલ અને અપણો ધન આ કુવર મદદારાજ સંમિતી બાજત કુવર અપણ છે. અમને નમારી વધુ દાહર બતાવે આ પ્રમુખને માટે હું તેમજ મારા પત્ની તમારા આજારી છીએ મુખ્યત્વે મારા એવર વખતે અમારો અને પ્રમુખ આપેલા. અને અમારાવાદમાં ત્યાં એવરને પછાત પ્રેમપુર્વક મદદ અમાર હરી અને તે કલેના એવા બાજત સંમિતી બતાવ્યાં હતાં. તમારી એવરોએ એવર એક દેશ સમાવત ૩૨વાને છે એ અને મુખ્યત્વે પ્રમુખ પાદે છે. મારા સમાજના પ્રમાણે તમારી પાસે મોટું કુલ પડે છે અને તમાર પ્રમુખ પડે છે કે તેના સાથે વધુમાં થઈ રહેશે. તમારમાં હું પછી મુખ્યત્વે એવર નું અને આજા રાખું છું કે તમારી આ સંસ્થાથી તેમજને બાજત થશે, મુખ્યત્વે હોદ્દાના પછી મદદન આપે-વાનો રેલ દેશ "અને એવર એ કલકત્તાથી અને આપેલા છે એવર તેની એ આપેલા રાખવી સંમિતી તમારામાંના પછાત તમારી મુખ્યત્વેને વિશે કહ્યું છે મારી તમારી પ્રત્યે દિલસોજી છે. તમારા જેવા અરકારીયા, તમારા જેવા કુવરાણી અને પ્રમુખીક લોગને વિશે અને એવરો તે આજા અર્થે ૩ આ મુખ્યત્વેના કુવરો અને મુખ્યત્વેને પછી તમે પડે વી વળી કલેશે.

કુવરાણીના કમિટી

કુવરાણીએ કહ્યું કે મારી તમારો તમે કંઈ પછી સંમિતી વાને બાજત છે કે તરફ એ અને કલે છે. અને તમે રહો કમિટી છે. હું તો મદદને મળવા આવી હતી અને અર્થે તે મોદીય બહેનો દાહર છે. મીડીય પછી અમામાં તમે અને બોલારો તે તમે સંકલ્પે આજારી લેવી અ. આ રાખું છું. તમારે મદદ કરવાને અને પછાત આપણ છીએ અને એ તમારે દેશ મળશે તે મારી બતાવી છે કે આજે સારથ આદિવાસી પુરેષીયનોને કમિટી બતાવી રહીએ.

હિંદુસ્તાનના ખમર

(હિંદુસ્તાનના ખામરોના ઉપરથી)

શ્રી. વીરભાઈ પટેલ દીવેલેરાને મળવા શું કામ ગયા હતા?

હું મુઠ્ઠા હોદ્દાની મારામતના માણ પ્રમુખ શ્રી. વીરભાઈ પટેલ કબીલ પ્રમુખ દીવેલેરાની મુલાકાતે ગયા હોવાના ખમર આવ્યા હતા. રૂઢિને શ્રી. વીરભાઈએ સંબંધમાં જણાવ્યું હતું કે તેમનો પ્રમુખ દીવેલેરાને મળવાનો મુખ્ય હેતુ એક મીઠા ખુરેશીયાન દેવનો મુખરિન હિંદુસ્તાનની ખરી સ્થિતિ યાદ કરવાનો હતો. તેઓએ પ્રેમ આહ્વાનના નામે હિંદુસ્તાનના અન્ય આહ્વાનનો વિશેષ પણ યાતો કરી હતી.

ખંડખોરોને આનંદામન

ગયા મામમાં આમની અગામી સર સેમુઅલ દોરે જાહેર કર્યું હતું કે એકસો ખંડખોર ડોહીયાને જોવાની વનવસ્તુ કે જેને હાથેડી નાખવાને તેઓએ મનનું કર્યું હતું તેને નિલાચી રાખવાને ખાતર ખાનગીના મોઢી દેવાને મંજુરી આપવામાં આવી છે.

શ્રીવાં બિનને એક વર્ગની સગા

ખાંધીજના અનુયાયી મોરો જેન જે હમકાળ નજી માસની ૩૯ એમની છુટમાં હતા તેમણે મુખ્યમાં કે ખાલ નરિ કરાવનાં હરમાનનો ભંગ કર્યો દોહીયાં એક વર્ગની કેવી સખ સહ છે.

મીતા મન્ધન

(જિમ્મ-હિયોરકાલ મનસ્વામીના મહાપ્રાણા).

(મયા ખંડથી માણ)

અધ્યાય ૩ નો

(૪) શ્લોક ૯

મીડુનનો ખાસ પકારનો સ્પષ્ટ સંવિણી અણુને મોઢો:

જોવાજી નેમ કાન નના ના સાથે ત પામે ધોરે પકાવ, એ કાંઈક સમજી કહાય એવું કાલે છે. પશુ કર્મ કરવાથી તો, જેમ કાલને પાણી મળવાથી પોષણ મળે, તેમ, વાસનાને પોષણ ન મળે કે? ને કર્મને વિષે આસક્તિ ન હોય તે સ્વચ્છ કેમ કરે? આથી કર્મદારા ચિત્તશુદ્ધિ અને અનાસક્તિ રીતે રીતે સહ કરે તે અને કૃપા કરી સમજાવો."

અણુનેનો આ પ્રમ સંવિણી કિષ્કવન્તક મીડુન્ય મોઢા:

"મિત્રવર! તે આ સાથે પ્રમ કર્યો છે. આ આખરમાં મીમંસાની પરિભાષામાં વપરાતો 'મય' શબ્દ અને નજી ઉપરથી માણમ પડ્યો છે. એ શબ્દના અર્થમાં વિકાસ (મહાજ્ઞા) કરી એની પાછળ રહેલી બાવના અને તત્ત્વનો એ કમચિત્તમાં સ્વીકાર કર્યો છે. એ રીતે, મનુષ્ય તારા પ્રશ્નને હું એવી રીતે સમજાવું છું કે કર્મ, અથવા અવરુપવળે અમારવા યોગ્ય ધર્મો, પણ મગ સિવાય ખીલ્ય હેતુથી કરવામાં આવે તો તે અધર્મજ્ઞ એટલે કે વાસનાને પોષવામાં, સહ કરે; પણ જો તે મનુષ્યે કરવામાં આવે તો તે અધર્મજ્ઞરૂપ થઈ નથી, આથી, કોન્ટેમ્પ્ટુ હવેળ હજી વિષેનીજ આસક્તિ છોડીને નહિ, પણ મનુષ્યે તારા કર્મો કર, એટલે તેવાથી અધર્મો

ઉપરથી નહિ, પણ વાસનાનો હાથ સહ હિતરોતર ચિત્તશુદ્ધિ થશે." &

(૫) શ્લોક ૧૦ થી ૧૩

આ સંવિણી અણુને પ્રકૃત્ય—

"યોગેશ્વર! મીમંસાની મનની બાવના થી છે, અને તેમાં તમે થો વિશ્વાસ કર્યો છે, તથા એ રીતે મનુષ્યે કર્મ કરવાં એટલે હું, તે હું સ્પષ્ટતાથી જણાવવા છૂટું છું."

આ સંવિણી જેમ કેમ કહણ આપનાં વિદ્યાર્થી આમજ કાઠનું વિવરણ કરે, તેમ ગુરુવર મીડુન્યે અણુને મનના મુળમાં રહેલી શક્તિ, તેની ઉત્પત્તિ તથા તેનું તત્ત્વ સમજાવવાનો આશંક કર્યો નાહ એક મીડુન્ય મોઢા:—

"મનુષ્ય! મગ કર્મની ઉત્પત્તિ વિષે મીમંસાના આ પ્રમાણે પુરાણ કહે છે:

"તેઓ રહે છે કે અંદાના આરંભમાં પ્રભવતિ બ્રહ્માએ મગ દેવો મનુષ્યો અને જુનેને નિર્માણ કર્યાં, તારે તેની સાથે સાચીજ મનુષ્યો મારે એમણે મગ ધર્મો નિર્માણ કર્યાં, મનુષ્યોને મગ ધર્મો સમજાવી એમણે કહ્યું: 'હે માનવો! આ મગધર્મો દ્વારા હું એક વાચુથી દેવો સાથે તમારો સંબંધ બાંધું છું. અને બીજી વાચુથી જુનો (સ્થાવર-અન્ય સર્જિ) સાથે બેંધું છું

"મનુષ્યો! તમે એમ માનો કે આ સર્ગસંસ્થા રમકસ, મનસંપત્તિ એ સર્વે દ્રવ્યની શક્તિઓને અધીન છે અને તેમની કૃપાથી તમાને એનો વપકોમ મળે છે તથા તમારાં મન, માન્ય અને પ્રભવની સમૃદ્ધિ ગાય છે. આથી એ દેવો પ્રત્યે તમારી પુજામદા અને કૃતજ્ઞતાની છાંદ દોવી એમણે અને એમના પ્રત્યે તમારે ભક્તિ દર્શાવવા એમણે. એ દેવો તમારી ભક્તિથી સંતુષ્ટ થઈ તમને પોરે અને તમે એમના આપેલા મન-માન્યથી સમૃદ્ધ થઈ એમની આરામના કષ્ટ અને એમને મન-મવાદ આરો, એમાં તમારી અને સર્ગસંસ્થાની ઉત્પત્તિ છે."

"વળી પ્રભવતિએ કહ્યું: 'હે જનો! એ સર્વે દેવોનાં કૃપો તમને અદ્વય છે, પણ જેને તમે પ્રમથપણે એક કહે અને જે તમારી અને ખીલ્ય દેવોની વચ્ચે સંબંધ સ્થાપી કહે એનો શ્રદ્ધા હું તમને યોગપાતું છું. મનુષ્યો! એ દેવ તે અમિ છે. એ અમિ નાહતે દ્રવ્ય જુનો અદ્વયમાં બધ કહે છે અને અદ્વય જુનોનું દ્રવ્યમાં સ્થાનર ગાય છે. મારે એ અમિને તમે દેવોનું સાચાવ મુખ્ય સમજો.

"મત્યો! આ માટે તમે અમિ દ્વારા દેવો પ્રત્યે તમારી ભક્તિ પ્રદર્શવ કરો. તમે જે કાંઈ મન-માન્ય-સંપત્તિ મેદા કરો, પ્રાપ્ત કરો કે મોખવો, તેને પહેલાં કૃતજ્ઞતાપૂર્વક અને ભક્તિપૂર્વક દેવોને અર્પણ કરી, પછી તેમાં ઉચ્ચેય કરો. આથી એનો કેટલોક ભાગ તમે અમિમાં હોમો, અને સ્મૃતિ વડે તમે દેવોના અનુમદે મારે આભાર પ્રદર્શવ કરો, તથા તેમની કૃપાદષ્ટિ માટે પ્રાર્થના કરો.

"માનવો! ખાતું હોમ દ્વારા દેવોનું વચ્ચન કર્યા વિના તમે કશો ઉપકોમ કરી નહિ. અગતની સર્વે દ્રવ્યની શક્તિઓ સવત કર્યા કરતી રહે છે તેને લીધે આ સંસ્થાની ઉત્પત્તિ, માન્ય-પોષણ ઉત્પાદિત ગાય છે. એમ એ દેવોની નિરંતર ક્રિયાઓથી નમાઈ જવન ઠકરૂ છે. તમારી મગધર્મી ભક્તિથી સંતુષ્ટ થયેલા એ દેવો તમને હંમેશા મદદ ભોમો આપવા કરશે; પણ તે પ્રત્યે કૃતજ્ઞતા અને ભક્તિ દર્શાવવા વિના તેના ભાગ ઉપકોમનાર માણસ મોર છે એમ સમજાવું એમણે"

(અણુ)

ધટાડેલો ભાવ
વારની ૯ પેના!
સેટાફશ બુટ
કલોથ.

સેટાફશ બુટ કલોથના ભાવમાં કેંઈ નહિ તો ૨૫ રકા ઘટાડા થયો છે. ભાવમાં બીજા બધાંને આંદી કે તેવા આ અજબ બુટના કપડાના ભાવમાં તાજુબી પમાડનારો ઘટાડો થઈ ગયો છે. મજબુત વસારાને સારૂ અને પાકા રંગોમાં સેટાફશના પહોંચે તેવું બીજું એકે કપડું નથી. "સેટાફશ" કલોથ ખરીદતી વખતે તેના ફરેક દુકાનપર "સેટાફશ" બુટના ફરેક માફ તપાસજો. ફરેક કંપણોની દુકાનોમાં તે મળી શકશે.

માલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co, (Pty) Ltd.

Johannesburg & Cape Town.

SNOEK

New Season's salted snook. Prime quality. Specially selected, 24/- per dozen. Cash with order or C.O.D. Railage paid to any Union station. COAST TRADING CO., 917 Kershaw St., Durban.

જાહેર ખબર

ગ્રાસરીની દુકાન વેચવાની છે
મારી તળીયત સારી નહિ હોવાથી મારે દશ જુગુ છે તેથી મારી ગ્રાસરીની દુકાન વેચવા માંગુ છું. દુકાનનો વેપાર મારો છે તેમજ માલ વધારે નથી. જોનારને મન પસંદ સગવડ કરી આપવા તૈયાર છું.

એસ. છીમા,

ટ્રેટરસ્ટ્રાડ, સી. પી.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

ખગારે જાં ભાતી દેખરેખ નીચે તાળો અને મસાલો વરખાં જોજો મરમ મસાલો, કરીપાઉડર, દબ્બર, મરચાં, તેમજ ફેરીનાં અને જીંબુનાં તેમજ ગોક્સ બાચાર હમેશાં મોઢા ન જવાબદાર જગારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. બારો ઉત્તમ માલ, તમે મરમો જતાપી શકતા નથી. એક વખત મંગળી વાઝી કરો. મળવાતું દેશીયું,

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

'Phone 327

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રૂટ અને વેજિટેબલ મારે પંડીનાં જોડેરો ઉપર ખાસ ભાવ દેવામાં આવે છે, મંગાવી ખાતરી કરશો. P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		£	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		£	d.
Yearly	...	20	6
Half-Yearly	...	10	6

Merrivale Pure Butter Ghee

Wholesale Only

From The Merrivale Dairy

Phone Nos. 1460, 1845.

126 Berea Road, Durban.

Ask Your Storekeeper For It.

મેરીવેલનું શુદ્ધ બટરનું ઘી

હોલસેલથીજ મળી શકશે.

મેરીવેલ ડેરી માંથી.

ફોન ૧૪૬૦ અને ૧૮૪૫.

૧૨૬ બીરીયા રોડ, ડરબન.

તમારા દુકાનદારની પાસેથી એજ ઘી માંગજો.

Box 247 & 317 Tel. "Kibara"
HUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.
 મોક્કસ રજા અને રજા. ટેલીગ્રાફ બેરેસ "મની"
 હુસેન ઇસ્માઇલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેર, પી. ઇ. આફ્રિકા. 60

કર્તાશી હરીદાશુભ્ય—સંપત્તિ રહતે વડું
 રાજવેદ્ય પંચાંગ
 કંઈ પણ કમિત્તે કયાલ ખર્ચ લીધા જનર
 લેલું મફત
 મોકલવામાં આવે છે. આજેના ગાંધી
 મહાત્માજી હારમોનિયમ મહાત્માજી. 68

Phone 3897. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN
HEERABHIA MORAR MATVADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
 હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,
 ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ.
 પેઈંગ સ્ટોરી રીલે સ્ટી માલ સી.આ.સી. પી મોકલવામાં આવશે
 ટેલીફોન ૩૮૯૭, બોક્સ ૩૧૬, ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન 62

**Do you have difficulty
 in reading small print?**

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 88 a, Pritchard Street, Johannesburg.
 V.B.—We do not employ Tencollars. -75-

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)
 Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
 We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed.
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALLIA'S MUSIC SALOON,
 Prop. N. GOSHALLIA
 P. O. Box 460. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 મન રંજન માટે શ્રેષ્ઠ ગરમા હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર છે કે કયો પુરા પાડીએ જોઈએ મુશ્કેલી પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી કામના પચના, પેટિંગલ વરેક નવતા મોડા અને મધુરા સુરના હાર-માનિયમો આદી રજાકમાં ગેવાર રહે છે તે સીવાય હજા કામો જમાવે, સુર, બલ નીચેરે પણ મળશે તમે નવતા હારમોનિયમલ રીપેરીંગ કામ ખાતરીથી કરી આપીએ જોઈએ કમ્પા વા મનો—
માસાલીયા મ્યુઝીક સલુન,
 (પ્રાચીન એ. એન. મોકલવામાં.)
 પી. ઓ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કપોટનના વખણાયેલા પૌષ્ટિક પાકો તેમાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મેથીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીયનના કોઈ પણ જાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પોરક આરજ આઈ છે.
બહાર મામના મહાકોએ આઈર જાણેજ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

મળી R. K. KAPITAN

Cor Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા ધંધાની બહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુવું દોઢી જાણે જાણા સાથે આફ્રિકામાં વંચાય છે.

જાવ અને નકલ મારે લખો:-

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ

મોલ્ટું

ગંજવર

સેલ

હિંદુસ્તાની
યુજરાતી
રામીલ
ટલેચુ

રે
કો
કો

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારબેન ખાલી થોડા દહાડા મારેજ છે
મારે લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

હારમોનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ વટાડેલા છે. લીસ્ટ મારે લખો:-

ORIENT MUSIC SALOON.

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

સુપરિસેડ
7 SEP 1932

Indian Opinion

No. 55—Vol. XXX Friday, September 2nd, 1932 Registered at the G. P. O. as a Newspaper PAPER FORWARDED.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રેડી. "કેનીયા"

ડીકીડના ભાવે

સપ્ટેમ્બર તા. ૫મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

રેડી. "ટાઇડીઆ"

મેકેન્ડ કલાસ: પાઉંડ ૨૭-૦-૦.

ટેક: પાઉંડ ૬-૭-૬.

સપ્ટેમ્બર તા. ૧૬મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

મેકેન્ડી વનર.

મુજલમાની વીરશી. પાઉંડ ૨-૧૫-૦ રેડીમશ પા. ૬-૧૦-૦ અને હીંદુ વીરશી. પાઉંડ ૨-૭-૬

રેડીમશ પા. ૫-૦-૦ ના લીસામથી મેવાઈ આવશે.

મુજલમા—લલાઈએ પોતાના મોટા દામીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા વગર કચ્છમાં પહેંચતા કરવા.

મી. ઇન્ડિયા ભાઈતની નવી મોટા પછીજ સારી સમગ્રવાળી અને કડપ ચાકની સાઈમ અને મુશ્કેલ બાઈકો સાઈ ચાલુ થઈ છે.

૧૨૬ હાંદી પેસીન્જર પોતાની ટીકીટ અમારી ઓફીસમાંથી મેળી અને ગદાર નામવાળા વાઈસોએ અમારી સાથે

પત્રવ્યવહાર કરવાથી પણ થઈ જશે. રેડીમરને લગતું દરેક કામકાજ અમારી ભત્રી ખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

300 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ ખુલાસા માટે લખો ના મળે:—હિંદી પેસેન્જર

એવન્ટ ટેમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૬૦ પાઈન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રેડીફ્રેન ૪૮૦૦.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધો

રેડીમાફિક એડરેસ

"રુસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જવાબદારી સાર કરે, પ્લેટ બાઈક, ટીડીસી બોંડ, વરકમેન્ડ ફોર્મોસેશન, વીરશે અનેક પ્રકારના વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી ચીકું છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ દરબનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રાંતાનધિ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી.

"ઈન્ડિયા કાઉન્સ"

૧૦ ફર્ટ એવન્યુ,

દરબન.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

બ્યાજબી દામ.

મંત્રોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ બદામનો મેમ્બર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

બદામ પાક.

આ શિયાળાની યીજ પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ આઈસ્ક્રીમ બનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ ૩૨ વરસના જાણીતા અને અણખવી પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજુવડીયા પેંદા અને હાથના થળેલા ગાંડીયા પાક બનાવીએ છીએ.

એ તિજામ હિંદુસ્તાનથી તાજા લીંચ, પંજાબી સાગમ, સફેદ મુલતી, સાગમ મુલતી, મગજ મુલતી, મોખર, મટીસ, પીપર, નાશ, મેન્ડી, અમરન, પીસ્ટા, મગજ બારાલી, કાજુ, જરદાણુ, કેકનો પાનમાં ખાવાની તેમજ મુંબઈની તમાકુ, મયો, કરતુરી, અમરની અમરગલી, ધુપ તથા તમામ જાતનું મધીવડું, કરીયાણું, જોષન, જોરો દીક્ષાદાર સેન્ટ, અતર, ખાદીની બેટેસ્ટ કાપીઆ, ખાદીની ટોપીએ, અમૃતાબન તથા બોરાલી નરનો તમામ માલ જેવો કે જીમ્મી આરસ, મગ, અડદ, મજા, બાબરે, મલિ, વાઘની દાગ, મરી મસલો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. ગામ માપરકદ મંગારવા દોવાળી થળે જ ક્રીયાવત આવે મળે સરશે.

અમારો માલના અમારે વખાણુ કરવા કરતાં એક વખત દાયક દાયક મંગાવી ખાવી કરો.

બહાર જામના ઓરડો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પેકેટ કાર્ટ લખો:-

Phone 4565.

NATHA NARAN.

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું વાળું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સારૂ પેકીંગ કરી સી
સી. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:-

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 55

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સારૂ પેકીંગ કરી
સી. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:-

P. O. Box 812. Durban. 129 Victoria St. 54

અઠવાડિક પંચાંગ

ગ્રહ	શ્રીસ્તી	હિંદુ	મુજબમાન	ખાસી	સુવેદિય	જામીન
સુર	૧૬૩૨	૧૬૨૮	૧૩૫૧	૧૩૦૧	૬. ૩૦.	૫
ચંદ્ર	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫
ગુરુ	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫
શુક્ર	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫
મંગલ	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫
બુધ	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫
શુક્ર	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. sup-
plied and railed to any part of the Union
and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing
and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નામના નંબર એકના બનાના, પછનાપલ
વિગેરે ચીજો ઓરડો થળેથી તરત ચઢાવવામાં
આવશે.

દરેક ઓરડો ઉપર જાતી રખરખ રાખી સારો
માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાયત ભાવથી માકલવા
માં આવશે.

કેપ ટ્રાવીન્સ, ડ્રાંગવાલ, ક્રીકેટ, રોડેસીઆ
વીગેરે દરેક જગ્યાએ માકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. ૫૨૬.

૮ કોસ કદીર,

કરબન, નામના.

THE NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add.
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 4302
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838,

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશિયા લીમીટેડ**

નહાનામાં નહાતું પ્રીમાયમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી પ્રાસઠ વર્ષની જુની રીમા કંપની.

જીવંતીના વીમા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે જાણતું હોય તો અને કઈ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સહત્ત ગ્રાહકોમાં ગ્રાહક પ્રીમીયમ કરવાથી
મળે તે જાણતું હોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

જોહાનસ હટ્ટટ,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

CAN YOU REMEMBER

what this packet looks like? For safety, you should tear this picture out and take it to the grocer when you buy Blue. Then you are SURE to get the right kind—Keen's Oxford Blue, which is the blue that never streaks your linen and is so economical.

KEEN'S
OXFORD
BLUE

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue, because by selling it you will always have satisfied customers.

તમે યાદ રાખી શકો છો

આ ટુપી કવી તરફની દેખાય છે! સહી-સલામત રીતે તમારે આ ચિત્ર ખસાખસ કાઢી લેવું જોઈએ અને—જ્યારે તમે જુઓ ખરીદો ત્યારે તમારા ઓસરને ત્યાં લઈ જાવો ત્યારે તમને કીનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુની ખરી જાત મેળવવાનો ખાતરી થાય. જે બ્લુ તમારા કપડાનો કોઈ પણ ધાબ રહેવા રહેવા દેશે નહિ અને થોડા ખર્ચે કામ કરશે.

કીનનો
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

થોડા જથ્થામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે માલિકાને હમેશાં સંતોષાયલા બેશો. 77

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

Indian Opinion

No. 35—Vol. XXX.

Friday, September 2nd, 1931

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PUBLISHED WEEKLY.

THE CONFERENCE

PRESIDENTIAL ADDRESS

THE following is the full text of the presidential address delivered by Mr. Somjee Rustomjee at the twelfth session of the South African Indian Congress which met in Conference in Johannesburg on August 27—

Great Responsibilities

"Kunwar Maharaj Singh, Ladies and Gentlemen, We have all along commenced our Conference with prayers with the sincere hope that the proceedings would have the blessings of the Almighty. Our prayers have never been in vain. Instances after instances could be quoted where the Almighty has answered our prayers. Where our cause is just and righteous we need have no fear that the Almighty will always be with us."

"To-day we have assembled under circumstances which are not at all happy. When we met in Emergency Conference at the end of December, 1931, we had expected much from the Paal-i-Hussain Delegation which was then on the high seas on its way to attend the Capetown Round Table Conference. The results of the Conference have fallen much short of our expectations. Of that I shall discuss later."

"This Conference, over which it is my privilege to preside, has been urgently convened in order that a decision may be arrived at in regard to the Transvaal question. Realising, therefore, the tremendous responsibilities that rest over my shoulders, I earnestly pray that throughout the proceedings of this most important Conference you and I will have divine guidance."

"In extending my warm welcome to the delegates who have assembled here, I am fully confident that they will give their serious thought to the many questions that will be brought forward for discussion."

The Agent's Task

"Ladies and Gentlemen, we have present here the Agent of the Government of India, Kunwar Maharaj Singh. Not many weeks have passed since he arrived, but he has already endeared himself not only to our people but also to the Europeans. He is accompanied by his wife the Kunwarani who, by her presence in this country, places the Agent at a distinct advantage over his two distinguished predecessors."

"The Agent's task in this country is, I realise, not easy. His task is fraught with many difficulties. He has to deal with a Government which is not in the least sympathetic towards our people. The Agent, however, arrives here with considerable experience on matters pertaining to Indians overseas. He has visited many of the Colonies where he has made a close study of the conditions under which our people live, and the grievances under which they suffer. With his wide experience, I am sure, he will, within a very short time, grasp the 'Indian problem' as it is termed by the Europeans."

"In extending a hearty welcome to the Agent, Kunwar Maharaj Singh and the Kunwarani, in the name of this Conference, I sincerely trust that they will have a pleasant stay in South Africa, and that their mission in this country will be a successful one."

The Indian Delegation

"The Paal-i-Hussain Delegation whose members were representatives of all shades of opinion in India, came out to South Africa to revise the 1927 Capetown Agreement. The Delegation was composed of members with world-wide reputation, but I must say that at the 1932 Capetown Conference they failed to secure for us our legitimate rights."

"The conclusions arrived at by the two Governments at the Round Table Conference are embodied in a statement containing four paragraphs. The first paragraph is the preamble. The second records that it is desirable to maintain the friendly relations between the two Governments. The third has reference to the Colonisation Scheme, and the fourth states that there shall be no other modification of the 1927 Agreement. Such, then, is an epitome of the conclusions reached by the Union and the Indian Delegations after a somewhat protracted Conference that commenced on the 10th day of January and concluded on the 31st day of February, 1932."

"The first paragraph of the joint statement *inter alia*, states that 'the delegates had a full and frank discussion in the Conference, which was throughout marked by a spirit of cordiality and mutual good-will,' and again in the second paragraph it is stated that the two Governments 'should continue to co-operate in the common object of harmonising their respective interests in regard to Indians resident in the Union.' If the Transvaal Land Tenure Act is an indication of this 'spirit of cordiality and mutual goodwill' then I can only conclude that the language employed in the statement is a camouflage and takes the form of a 'death warrant' to our people in the Transvaal. No one objects to the continuance of the friendly relations between the two Governments, but we will certainly not stand for the continuance of those relations at the expense of our people in this country."

Last Conference A Failure

"The last Capetown Conference, from our point of view, has been a dismal failure. I have the highest regard for the individual members of the Government of India Delegation. That they arrived in South Africa to do their best for us, there can be no doubt, but I do say that in their efforts to secure for us just rights and to remedy the grave wrongs that have been inflicted upon us, they have failed."

"The Capetown Conference was convened not only to revise the 1927 Agreement but also to discuss the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill, as it was then. We had expected that both the revision of the Agreement and the discussion on the Bill would be treated as one subject, for both were interdependent. Those of you who were at Capetown during the Round Table Conference would remember the attitude taken up by the Union Government Delegation who stated that the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill was beyond the purview of the revision of the Capetown Agreement, and that each subject was to be discussed independently of the other. We had sensed the motive behind this statement and in agreeing to co-operate with the Union and Indian Governments in exploring the possibilities of

a colonisation scheme for settling our countrymen, your Congress submitted the following written statement to the Fazl-i-Hussain Delegation:—

"The following is a summary of the points on which the South African Indian Congress Delegates are unanimously agreed:—

(1) The Congress agrees to co-operate with the Governments of India and the Union of South Africa in the former's mission to explore outlets for colonisation in regard to her increasing population, provided that such co-operation on the part of the Congress is taken as inspired by patriotic motives, and to ascertain whether there exists any good opportunities for South African Indians in the countries explored, and not on the score of Indians being deemed as undesirable in the Union or that the Indian population is to be reduced; provided also that the assisted emigration scheme, which formed part of the 1927 Agreement, be eliminated and the Congress will be free, as part of its policy, to oppose it.

(2) The Congress also reserves the right to reject the Agreement and to withdraw its co-operation in the above scheme should any points in the Agreement or other subjects dealt with by the Round Table Conference not meet with the approval of the Congress.

"The fact that we had entertained and which permeates the clause one of the Congress statement was, you will admit, justified.

"In reviewing the 1927 Agreement it would appear that the only clause that was discussed was that dealing with the assisted emigration scheme. The colonisation scheme has now taken the place of the assisted emigration scheme. The uplift clause on which our community relied so much for the improvement of their status in the country, was left untouched. The question of the entry of wives and minor children of emigrants was never discussed.

It would be obvious, therefore, that the main purpose of the 1932 Conference was not so much to revise the 1927 Agreement but to devise ways and means to further reduce the number of our people in this country.

Land Tenure Act

"The Transvaal Asiatic Land Tenure Act will engage your serious consideration at this Conference.

"At the Emergency Conference held at Johannesburg on the 5th and 6th days of October, 1930, the following resolution was passed without our dissent:—

That the Emergency Conference of the South African Indian Congress held in Johannesburg on the 5th and 6th October, 1930, at which are represented the Natal Indian Congress, the Transvaal Indian Congress and Orange Indian Congress, representing the Indian community of South Africa, views with grave apprehension and abhor the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill, which it solemnly declares as wholly unacceptable to the Indian community on the following grounds:—

(a) That the Bill is a violation both in letter and spirit of the Capetown Agreement.

(b) That it imposes disabilities upon Indians in regard to their trade residence and occupation and deprives them of their vested rights in the Transvaal Province, and

(c) That it aims at their compulsory segregation and ultimate extinction in that Province.

This Conference, therefore, respectfully urges upon the Government to withdraw the said Bill, and to introduce necessary legislation giving relief to Indians in that Province.

That in the event of the Government of the Union declining to withdraw the Bill notwithstanding the protests of the community, this Conference earnestly requests the Government of India to press for a Round Table Conference to review the situation that has arisen affecting Indians in

the Transvaal. In the event of the Government of India failing to secure a Round Table Conference aforementioned, this Conference further requests it to intimate to the Union Government that diplomatic relations between the two Governments should be considered to have ceased and to withdraw its agency in South Africa as a protest against the Bill.

"The resolution passed at the annual conference held at Capetown at the end of 1930, and at the Emergency Conference held at Johannesburg, were just as emphatic. In the teeth of our opposition the Union Government has, with certain modifications, passed the Bill.

"It is needless for me to remind you that at the 1930 annual conference we were determined that there should be no compromise on the Bill. We stood for the complete withdrawal of the Bill. And when I say that to-day we are as determined as we were at the last three Conferences I mean I am echoing the sentiments of my countrymen not only of this Province, but of South Africa.

"The Act which rings the death knell of our people in the Transvaal has, I have no doubt, been closely studied by every person.

"Briefly, the effect of the Act is that the occupation of proclaimed areas by a coloured person is illegal and constitutes a punishable offence. It repeals Sub-section 1 of Section 151 of the Gold Law which permitted occupation on proclaimed land, thereby prohibiting occupation as well as residence. The Act, in the opinion of the Springs judgment, and deprives our people of their right to occupy and reside in the proclaimed areas. It prohibits Indians from occupying even deproclaimed areas. It strikes away the protection that was afforded to us by Act 27 of 1919. Sections 100 and 121 of the Gold Law were never enforced, and as a result our people have created a bad impression with the free knowledge of the authorities.

"While the Act seeks to protect properties acquired before the 15th May, 1930, it prohibits an Indian from dealing with any property except by way of inheritance.

"Shares held by Indians in respect of properties acquired after May, 1930, are to be confiscated by the Government.

"Only those who have been trading continuously from 1919 up to May, 1930, on proclaimed land will be allowed to continue their business. There are hardly 2% of such traders. Those whose licences have been issued after 1919 and before May, 1930, on proclaimed land, and were occupying land in such areas, are deemed to be illegally occupying according to the new Act. These persons are given a lease of life until the end of April, 1935. This prolongation of their death is, in fact, not for their benefit, but for the benefit of those European firms who have large sums of money involved as a result of the trade with such persons, to collect their monies by that date. Such people will have no hope of securing credit and therefore the lease of life given to them is no relief at all. Those who have obtained licences since May, 1930, have to close their businesses at the end of the year. The power given under the Act to the Minister to exempt certain areas from the operation of the Gold Law does not improve the situation.

"A Commission will be appointed by the Minister to investigate into the legality or otherwise of the persons occupying land in proclaimed areas, and take evidence from the people living in the neighbourhood with a view to ascertaining whether they object to the presence of such persons in their midst. And if it is found that it is a locality in which the presence of such persons is objectionable or that it is a locality where other persons of his own race or natives, or coloureds are living, and that his presence there is not objectionable, the Commission will advise the Minister, and the Minister will exempt such areas where the presence of such persons is

(Continued on page 264).

THE CONFERENCE

THE twelfth session of the South African Indian Congress which sat in Conference in Johannesburg during the last week-end, commenced its deliberations at 10 p.m. on Saturday and concluded at 7 p.m. on Sunday. The Agent, Kunwar Mahabir Singh and his associates were present practically the whole of the time. The important discussion took place, naturally, on the Asiatic Land Tenure Act which was really responsible for the Conference being held urgently in Johannesburg. The President spoke in unequivocal terms on that question. There was nothing surprising about it in view of the fact that at three sessions successively, previous to the last one, the legislation, which was in the form of a Bill at the time, was condemned as a whole as it aimed at systematic segregation of the Indian community in the Transvaal and was, therefore, in complete violation of the very spirit of the Opatown Agreement.

The Act

Immediately after the presidential address was delivered the houses went into committee. Delegates from all the three Provinces spoke heatedly against the legislation which was condemned without even a single dissentient—not even did the Agent of the Government of India hesitate to declare that even the Government of India condemned the legislation; though, very naturally, he said that neither the Government of India nor the Agent would be able to support us in our resistance against the legislation. The South African Indian Congress had stated to the Government of India Delegation in no uncertain terms that if they could not get a complete withdrawal of the Tenure Bill they should not come in any compromise on it. But they evidently thought they could help us even against our wishes, and even at the risk of losing their own prestige they came to a compromise which is wholly unacceptable to us and does little credit to the Government of India.

Though strong in their condemnation of the legislation not a single delegate, nor even the Agent, was able to suggest a course open to the Indian community to oppose the legislation. Those who did not agree with Passive Resistance merely suggested submitting to the law. The Agent said if we submitted to the law he would perhaps be able to help in getting a few more concessions which would be impossible to do if we resisted. Notwithstanding, however, the Conference passed a resolution, after everyone had their say, condemning the Land Tenure Act and supporting in every possible way the action decided upon by the Transvaal Indian Congress to resist the Act. This resolution was not passed lightly. It was passed after the fullest deliberation and with the fullest realization of the consequences. There was not a single one in the Conference who was unconscious of the fact that they were putting their finger in the fire and that they ran the risk of getting burnt. They deliberately chose to do so for they knew that that was a more honourable course to adopt than to submit to a legislation which no civilised human being worth the name could possibly accept. The concluding portion of the President's speech, in this respect, is significant. "We have met," says he, "to take a definite

decision on the immediate danger before us, and having taken a decision there can be no turning back. . . . The Indian has come to the last road of toleration, for he no longer can bear the indignities, the dishonour and the status of inferiority to which he is gratuitously subjected. Are we going to be suppressed and oppressed, and gradually eliminated from this country or are we going to be allowed to live as decent citizens, and permitted to improve our lot?" The answer to this, the President has very rightly pointed out, lies with us. If we submit to the Act we are doomed. If we bear the Cross we will have the satisfaction to feel, even though the legislation still continues to be a blot on the Union Statute Book, that we have done our duty as men.

Colonisation

The next question that took up a great deal of the time of the Conference was the proposed Colonisation Scheme embodied in the revised Opatown Agreement. There were two distinct divisions of opinion on this question. The majority felt that the motive underlying the scheme was none other than the one underlying the assisted emigration scheme which was to reduce the Indian population in the Union. Moreover it made our people to sell their birthright in this country in return for a bonus and a free passage to India. Our objection to the assisted emigration scheme was because the scheme was wrong in principle. The structure of our uplift and our increased rights in this country was built upon the foundation that our population should be decreased to a manageable compass. The Union Government insisted upon this foundation and the Indian Government yielded. When the foundation is rotten the structure cannot last. The foundation of the assisted emigration scheme was found to be not too strong and the colonisation scheme has been suggested as another prop. The feeling of the majority was, and is, that the Union is not so overpopulated. And it were the Government would not encourage European immigration as it does on a large scale. If the Union were overpopulated it would look for outlets not only for Indians but for its general population. That Indians should be singled out and that a comparatively handful of Indians, numbering about a hundred and seventy thousand in the whole of the Union, should be considered a burden is an insult to our community and we cannot be a party to a policy of ousting them. It was for this reason that it was felt by the majority that if our existence in this country was dependent upon our agreeing to a number of our people being thrown out of it, we were not prepared to pay that price for our existence.

The minority, on the other hand, while not disagreeing with the view of the majority as to the motive underlying the scheme, attached more importance to the wording which referred to it. The majority in return realising that the scheme had not yet been formed, that we did not know what the terms of it would be and that the question at present was merely to explore the possibilities of such a scheme, yielded to the minority, and a resolution was passed agreeing to co-operate with the Government of India and the Union of South Africa in

the former's mission to explore outlets for colonisation in regard to her increasing population with a view to ascertain whether there exist any good opportunities for Indians in South Africa in the countries explored. This resolution was passed with certain important provisions, viz., that this step on the part of the Congress was taken as inspired by patriotic motives and that it refused to subscribe to the view that Indians were undesirable and that the Indian population was to be reduced. This completed the most important work of the Conference.

Other Resolutions

There were seventeen other resolutions passed by the Conference without much discussion, of which eight were in appreciation of the services rendered in the cause of the Indians in South Africa by Indian leaders and bodies, European friends and the Press. Among the rest of them were included one protesting against the Government's White Labour Policy; in another a request was made to the Government to help to relieve unemployment among Indians; in another the Congress protested against the attitude of the Department of the Minister of Justice in refusing to grant permits to hold hearings although sound reasons were shown for the issue of such permits. A request was made to the Department of Posts and Telegraphs to employ Indians as postmen and telegraphic messengers in congested areas and to the Government to extend the benefits of Old Age Pension to Indians as is applicable to Europeans and Colonists. A request was made to the Minister of the Interior to be pleased to permit the introduction into the country of the wives and minor children of those whose ill-timed entry had been postponed in order that they may be able to lead a happy family life. The desirability of appointing a Trade Commissioner to South Africa to represent the Government of India was expressed by the Conference so as to bring closer trade relationship between India and South Africa and a request was made for the amendment of the Industrial laws so that their application is not an economic disadvantage to the Indian community.

Election

An important change in the officials of the Congress that was taken place at the Conference is that Mr. Umar Husein Ali Jhaveri has been elected President, Mr. Borahjee Rustomjee having declined to hold that office any longer. Mr. Rustomjee's enthusiasm in whatever responsibilities he takes upon his shoulders is well known and we can unhesitatingly say that he has served well during his term of office as President of the S.A.I.C. Whilst his relinquishing the office is generally regretted the regret is greatly mitigated by the fact that he has merely exchanged his position with that held by Mr. O. E. A. Jhaveri. Mr. Rustomjee now becomes the Treasurer and Mr. Jhaveri the President. Mr. Jhaveri is a seasoned soldier. He was one of the closest associates of Mr. Gandhi when he was in this country and he had won the confidence of Mr. Gandhi so much that the latter had no hesitation in nominating the former as one of the trustees of the Phoenix Settlement established by him. Mr. Jhaveri's honesty of purpose and his integrity are unimpaired. He belongs to the mercantile

community which is generally looked at with scorn by anti-Asiatics. But that community need never fear nor feel ashamed of having Mr. Jhaveri as their model. This is the second occasion on which Mr. Jhaveri has been elected as President of the S.A.I.C. and we have not the least doubt that he will adorn that office. The other officials have been re-elected to their respective posts. Messrs. A. L. Rajee and P. K. Patker have proved well their worth as Secretaries and the Conference has done a deserving honour to them by re-electing them. Mr. E. M. Ali is re-elected as Treasurer jointly with Mr. Rustomjee. Mr. E. M. Ali has been a faithful Congressman and in times of need he has never shirked his responsibility. We congratulate the newly elected officials and sincerely trust that they will prove equal to the heavy task that awaits them.

THE CASE OF THE TRANSVAAL INDIANS

THE resolution of the South African Indian Congress passed at its Conference, held in Johannesburg last week-end, against the Transvaal Asiatic Land Tenure Act, has brought forth a torrent of criticism from the European Press all over the Union. Some papers are justifying the measure and therefore condemning the step taken by the Indian community to oppose it. Others are condemning the measure and, to use the words of *The Star* (Johannesburg), "are opposed to the policy of piling up disabilities and restrictions upon people who have been allowed to enter the country and to engage in trade or industry or any other kind of occupation." But those who are condemning the measure are, however, not in favour of our resisting it.

An attempt is made in this article to explain very briefly the case of the Transvaal Indians. Let us first take Law 3 of 1885—the Transvaal Republican law. This law prohibits Asiatics generally from owning land in the Transvaal except in burghs and locations and such places. It provides residential segregation but it could not be enforced because the law is not compulsory as far as Asiatics are concerned. The law merely empowers the Government to set aside certain areas for occupation by Asiatics but it does not empower it to compel them to go into those areas. The law does not provide trade segregation. An Asiatic could live anywhere he liked.

Then under the above law the only prohibition against the Asiatic was of owning land. In other respects he had a free movement.

Then came into existence the Transvaal Gold Law of 1905. Under sections 130 and 131 of this law Asiatics and coloured people generally, except *bona fide* servants, were prohibited from residing on proclaimed land, except in burghs, locations, compounds and such other places as the Mining Commissioner might permit. This law went a step further than Law 3 of 1885. The Indian community very strongly protested against this restriction. The law, however, never attempted to prevent Indians from trading on proclaimed land. There was communication between the British Government and the then Attorney-General of the Transvaal on the subject, from which it was perfectly clear that no existing rights were being interfered with by the

acquired trading rights since May, 1930, will be allowed to exist only till the end of this year. These people will be punished because they had no right to acquire such licences knowing full well the Act was to be passed prohibiting them from doing so?

The above facts would go to prove that this Act does impose fresh penalties upon the Asiatic in the Transvaal and deprives him of rights which he had previously possessed and that this position could not in any way be compared with that of those who had illicitly entered South Africa. While the latter had done an illegal act the former had done only what the law allowed him to do.

This is not the only grievance suffered by the Transvaal Indians. They have been deprived of the right they possessed under the registration certificates issued under the Transvaal Registration Act, of entering the Transvaal whenever they liked. This, they very rightly consider, is a flagrant breach of the 1914 Smuts-Gandhi Agreement. It was after untold suffering during the Passive Resistance Campaign that this right was secured to them.

The Transvaal Licences (Control) Ordinance of 1931 is also administered harshly against them by the licensing authorities who are given absolute powers to grant or refuse trading licences.

We can understand our friends advising us not to break the law. We know they are doing so with the best of intentions. It is difficult for them to understand our viewpoint. Our only consolation, however, is that they are with us entirely in condemning the Act which is leading us to launch this movement. It is up to us to prove to our friends by our behaviour that we are not going to be a menace to the public peace.

The law always provides for two things. One is either supposed to obey the law or suffer the penalty provided for the breach of the law. Those who conscientiously object to the law will choose to suffer the penalty rather than submit to the law. Indians will, by their self-imposed sufferings, appeal to the hearts both of the Government and the people and their faith will be in the righteousness of their cause. They will look to divine guidance. Those who have resolved to offer resistance to the law have set before them a very high ideal. If they are cowards they will surely fail but if they rise above it we have implicit faith that those who at present discourage them will in the end be their staunchest supporters.

The Conference has not passed any resolution in the effect that no action will be taken against the Transvaal Land Tenure Act until after the sitting of the Commission. That is a matter entirely left in the hands of the Transvaal Indian Congress.

(Continued from page 266)

not objectionable, from the operation of the Gold Law. Persons residing or occupying land outside these areas will have to move into exempted areas, and apply for Exemption Certificates.

"It will be seen, therefore, that whilst the Act seeks to afford protection to certain individuals it closes the door once for all against any future development of our people in this Province. If the present generation is protected, I ask you with all sincerity, what is to happen to the next generation? Are they to be deprived of the right to acquire interests in property anywhere in the Transvaal and to live as decent citizens of South Africa? Are you going to permit your children to be compulsorily segregated into defined areas? Are you going to sell the birthright of your children? I know your answer to these questions will be an emphatic 'No.' Our people have lived here and carried on with their various vocations without any hindrance and we ask nothing but the rights that they have enjoyed hitherto.

"The Transvaal Asiatic Land Tenure Act has been conceived with the object of getting rid of our people in the Transvaal. If I know my people right, I say with all the emphasis at my command that we shall not yield to this unjust law. Come what may, we shall not abide by the Law.

"Under Sub-section 3 of Section 4 of the Act any person who was, on the 1st day of May, 1930, residing upon or occupying any land deemed to be unlawful, by virtue of Sections 130 and 131 of the Gold Law, may continue such residence or occupation up to the 30th April, 1932, provided he has before the 1st day of September, 1932, filled in the necessary form, the nature of which you are already fully acquainted with. A number of our people have already signed these forms, I understand, but I know that many have not filled in the forms. To the latter I will advise: Do not fill in the forms. You have been permitted to reside and occupy uninterruptedly all these years. Why then is this sudden attack on you? Can the authorities advance any reason why you should be removed from the premises that you occupy?

"The issue before us is a grave one and will decide the future of our people in this Province. In making our decision let us not consider our immediate gains. Let us not be actuated by selfish motives. But let us consider what the effect of the Act will be on our children. If you have considered the issue from that angle, I have no doubt that you will arrive at only one decision and that is to refuse to fill in the forms.

"To those of my misguided brethren who have already filled in the forms out of monetary considerations so as to protect themselves, if only for another thirty-two months, I would say, stand by those who are determined to assert their rights.

"I fully realise that the struggle which we are about to commence will be a bitter one, but I am conscious of the fact that in this great struggle our people will prove their mettle.

"I think I have detained you on this question much longer than I expected, but you will readily appreciate that the question warrants a full and frank expression of opinion.

"As I have stated before, the Sir Fasil-Hussain Delegation failed in its mission. By compromising on the Transvaal question the Delegation has played into the hands of the Union Government. Our resolution asking for the complete withdrawal of the Bill was before them and one would have thought that the Delegation, on failing to obtain the withdrawal of the Bill, would have returned to India availing defeat honourably. We were no party to the compromise. Until we have a vestige of self-respect left in us we shall not be parties to any compromise which means our virtual degeneration.

Assisted Emigration Scheme

"At the last Round Table Conference we asked for the abandonment of the Assisted Emigration Scheme. Whilst we have been successful in obtaining the abandonment of this scheme from the Capetown Agreement it has not been withdrawn from Act 47 of 1927. The result is that hundreds of our countrymen and women are still taking advantage of the scheme. In the months of February, June and August of the year 1930, 374 and 320 souls respectively have left these shores for India. As we are free to oppose the scheme we should carry out an intensive propaganda against it. The fact that awaits these unfortunate repatriates in India has been repeated so often that it requires no reminder from me, suffice it to say that immediate action should be taken to check this flow from this country.

Other Matters

"In our statement to the Government of India Delegation we urged for the consideration of the question of the entry of wives and minor children who are affected by Rukhid Amol's case, the removal of differential treatment meted out to condones in regard to immigration matters, and the granting of permission for the entry of wives and minor children of those who have taken out Protection Certificates.

"All these matters arise out of the Capetown Agreement of 1927 but in its revision none of these has been discussed. It is for us to decide what action should be taken with a view to the obtaining of necessary reforms.

White Labour Policy

"Since we last met at Conference the condition of the Indian worker has not improved. The White Labour Policy of the Government is being pursued with all its vigour. The number of Indians on the Railways and Harbours is daily being diminished. Every avenue of employment is closed to him.

"Thousands of our people are out of employment. In Natal the distress amongst the unemployed Indians is very acute. The Government and the Local Authorities, whilst having opened Relief works for the benefit of Europeans and Coloured unemployed, have done nothing to help the Indian unemployed. The Government refuses even to open a Labour Bureau for the Indian unemployed. That on an average 150 adults are being fed at the Food Kitchen conducted by the Sir Kurma Reddi Unemployed Relief Committee at Durban, will give one an idea of the amount of distress amongst our people in Natal. The matter is serious and demands our attention.

Licensing Laws

"The Licensing Clause in the Capetown Agreement seems to me to be a dead letter. The Minister of the Interior has, as I have stated on a previous occasion, placed an entirely different interpretation on the clause. Those of us who were anxiously awaiting the Minister to move for the revision of the Licensing Laws in the various Provinces, have been living in a Fool's Paradise. Any vestige of hope that our community had held had been shattered by the recent Transvaal Licencing (Control Ordinance.) The far-reaching effect of this Ordinance is already being felt by our community in the Transvaal.

"In the Natal Province and in some parts of the Cape Province the wide discretionary powers of Licensing Officers are being indiscriminately used against the Indians. In a few years hence every Indian merchant in the Union will be at the mercy of the Licensing Officers. All these acts are being done despite the lofty ideals that are in the Capetown Agreement.

Uplift Clause

"Time after time we have referred to the Uplift Clause. The Union Government has accepted the principle that it is the duty of a civilized Government to uplift every section of its permanent population to the fullest extent of their capacity and opportunities. The uplift of our community can only be attained by providing educational facilities for our children. Since the Capetown Agreement the educational facility in the Natal Province has slightly improved. Whilst I admit that a little over 1,000 children have gained admittance to the schools there are still over 15,000 children of school-going age who are receiving no education at all. The Natal Provincial Council is spending not a penny from its coffers towards educating the Indian children, though it spends an enormous amount for the education of the European children.

"If the Union Government expects our people to attain Western standards then I submit that proper educational facilities should be provided for our children.

"As an instance of Indian self-help I will quote the work that is being carried on by the Indian Technical Education Committee. This Committee is providing part time education to adults, and also commercial education. Domestic science classes have been opened for Indian women. The Government subsidy, though small, is a source of help.

"I would urge that the Union Government subsidize work of this nature so that the permanent Indian population of this country will take their rightful place in South Africa.

"In our Statement to the Indian Delegation we suggested that the Union Government should base its calculations of the subsidy for primary education on the estimated total attendance for the ensuing year. If this were done, I have no doubt that the considerable number of Indian children now remaining without education would be in schools.

Liquor Act

"The amendment to the Liquor Act has again been postponed. Unless we are successful in obtaining the repeal of Section 102 (2) (a) the Indian Waiters will ever remain at the mercy of the Minister. It is a severe hardship on those engaged in the Liquor and Catering Trades, and it is our duty, therefore, to urge for the repeal of this sinister clause.

Immigration Laws

"I have to again refer to the Indian Immigration Laws. These laws have served their days and should therefore be repealed from the Natal Statute. Considerable irritation is being caused to our people by these laws. We claim ourselves as South African Indians and as such we want the laws affecting us not to differentiate between one section and another. There is a considerable amount of money in the Indian Immigration Trust Board contributed by employers for the benefit of Indian immigrants. The Government ought to divert this money towards uplifting our people.

Co-operation in Exploration Scheme

"The letter from the Secretary of the Interior asking the Congress to elect a representative to co-operate with the Union and Indian Governments in the Colonisation Scheme will be placed before you.

"You will observe from the statement which I referred to in the earlier part of my speech, that the Congress has not committed to any scheme. Your delegates at Capetown agreed to co-operate in the investigation of outlets for the settling of our people from this country. And that agreement on our part was subject to the other matters to be discussed at the Round Table Conference being satisfactory. Your Congress has put its foot down to the reduction of our people in this country. It was because of this deter-

mined stand which the Congress took that we were able to obtain the removal of the Asbestos Refrigration Scheme from the Cape Town Agreement.

"In the light of events that have passed since the Cape Town Conference you will be asked to give your decision on the Colonisation Scheme.

"Resolutions on the various questions that we are subjected to will be brought forward. I hope that these will receive your request and serious consideration.

"As I have said on the platform at the last Emergency Conference I repeat that deputations may come and deputations may go. They may act as our advocates but it is for us to say what we want. We have our hopes and aspirations just as much as the Europeans.

"We want to be good South African Nationals, but that is only possible if we are given every opportunity to develop ourselves to the fullest extent of our capacity.

"This Conference is perhaps going to be a turning point in the history of Indians in South Africa. We have not to take a definite decision on the immediate danger before us, and having taken a decision there can be no turning back. Whether Indians make or unmake history in the life of our community in South Africa, this Conference at the last and only meeting of its kind given you in this speech of mine, the wrongs that are heaped upon us and the injustices that are continually inflicted upon us. The Indian has come to the last road of colonisation, for he no longer can bear the indignities, the discrimination and the status of inferiority to which he is gratuitously subjected. As we come to be suppressed and oppressed, and gradually eliminated from this country & or am we going to be allowed to live as decent citizens, and permitted to improve our lot? The answer lies with you, and I adjure you with all the strength I have, to give the whole community a serious study and come to a decision which is honourable not only to us but to posterity."

Resolutions

The following resolutions were passed unanimously at the twelfth session of the Conference of the South African Indian Congress held at Johannesburg on Aug. 27 and 28:

(1) ANTI-ASBESTOS LAND TANGERE ACT

That the South African Indian Congress in Conference assembled at Johannesburg emphatically condemns the Transvaal Anti-Asbestos Land Tangere Act which it declares is incompatible to the Indian community, and further endorses the action of the Transvaal Indian Congress to resist this law as contained in their resolution. This Congress calls upon its affiliated bodies to support the action of the Transvaal Indians in every possible way.

(2) COLONISATION SCHEME

The S.A.I.C. in answer to the letter of the Secretary for the Interior dated 18th April 1932 and in accordance with the statement submitted to the Government of India Delegation at the last Round Table Conference, agrees to co-operate with the Governments of India and the Union of South Africa in the former's mission to explore outlets for colonisation in regard to her increasing population, provided that such co-operation on the part of the Congress is taken as inspired by patriotic motives, and to ascertain whether there exist any good opportunities for South African Indians to the countries explored and not on the basis of Indians being deemed as undesirable or that the Indian population is to be reduced.

(3) THE WHITE LABOUR POLICY

That this Conference views with grave alarm the White Labour Policy of the Government which has thrown a large number of Indians out of employment and respectfully begs to point out to the Minister of Labour that this policy is contrary to the spirit and intention of the Cape Town Agreement of 1927.

(4) UNEMPLOYMENT

That this Conference appeals to the Union Government to take into consideration the serious plight of unemployed Indians throughout South Africa, and respectfully requests that a suitable be given for their benefit and relief works be opened so that the distress may be alleviated.

(5) LABOUR

That this Conference respectfully urges the Government to take into consideration in deciding upon the Industrial Conciliation Agreement and Wage Determinations, the economic disadvantages of Indians, in that they have neither choice of site nor choice of customers owing to legislative or administrative restrictions, and prays that the Government may, in due course, remove the said economic disadvantages.

(6) LIQUOR ACT

That this Conference whilst expressing its appreciation to the Minister of Justice for exempting Indian Waiters and Wine Stewards in the Transvaal from the operation of Section 102 (2) (a) of the Liquor Act, feels that in view of the fact that the Exemption Certificates are of a temporary character, the future of the men hangs in the balance.

This Conference therefore respectfully requests the Government to amend the Liquor Act in order to give relief in this and in other matters affecting Indians.

This Conference requests the officials to make such representations as may be necessary in the matter.

(7) IMMIGRATION

That this Conference appeals to the Minister of the Interior to reconsider his decision in regard to the introduction into this country of the wives and minor children of indentured and respectfully requests, in view of the small number affected, that indentured be permitted to introduce their wives and minor children into South Africa so that they may lead happy family lives.

(8) POSTS AND TELEGRAPHS

That this Conference respectfully suggests to the Hon. the Minister of Posts and Telegraphs that in consideration of the employment of Indians as postal clerks, telegraph and telegraphic messengers, and facilitate the work of the Postal and Telegraphic Department.

(9) OLD AGE PENSIONS

That this Conference appeals to the Union Government for the extension of the benefits of Old Age Pensions to Indians as it is applicable to Europeans and Colonials.

(10) FINANCES

That this Conference views with great concern the policy of the Department of Defence in refusing, notwithstanding the letter to the Government from the Chief of the General Staff dated 10th March, 1932, the issue of permits to pass arms to Indians, despite the showing of good reasons for the issue of such permits.

This Conference further requests the officials of the Congress to prepare a memorandum on the question and forward same to the Minister of Defence.

(11) INDIAN TRADE COMMISSIONER

That in the opinion of the Conference it is highly desirable for the Government of India to give early consideration to the question of appointing a Trade Commissioner to represent it in South Africa, so as to bring closer trade relationship between India and South Africa.

This Conference further requests the Executive of the Congress to arrange for a deputation to visit upon the Agent of the Government of India, with a view to early measures being taken in the matter.

(12) Mr. MORRIS ALEXANDER

This Conference expresses its sincere thanks to Mr. Morris Alexander, M.P., for presenting the petition of the South African Indian Congress on the Transvaal Asiatic Land Tenure Act to Parliament, and for his outspoken speech in this connection in Parliament.

(13) KANWAR MAHARAJ SINGH AND SPAFF

That this Conference sincerely thanks the Agent of the Government of India Kanwar Maharaj Singh and his staff for their unceasing interest in the case of the Indians in South Africa.

(14) THE IMPERIAL INDIAN CITIZENSHIP ASSOCIATION

This Conference hereby places on record its sense of appreciation to the Imperial Indian Citizenship Association for the active interest it is taking in all matters affecting the South African Indians.

(15) Mr. H. B. L. POLAK

This Conference expresses its gratitude to Mr. H. B. L. Polak for his unswerving services on behalf of the Indians in South Africa.

(16) THE HON. KUNJAN BHANDU

That this Conference records its deep appreciation and gratitude to the Hon. K. Bhundu, the late Secretary to the Agent of the Government of India, for his inestimable services to the Indian community in South Africa.

(17) MAHATMA GANDHI

That this Conference expresses its love and gratitude to Mahatma Gandhi for his undying interest in all matters affecting the Indians in South Africa.

(18) Dr. RAHINDRANATH TAGORE

That this Conference sends its sincere love and greeting to Dr. Rahindranath Tagore and records its gratitude to him for having inspired the Rev. C. F. Andrews to come out once again to help the Indians in South Africa.

(19) B. A. PREEZ

That this Conference thanks the Press for giving publicity to matters pertaining to the Indian question in South Africa and for assisting in other ways, and Mr. R. Brownlow for compiling an every Conference to the local press the proceedings of the Conference.

Election Of Officials

The following officials were elected for the ensuing year:-

President: Mr. O. H. A. Jhaveri, Joint Hon. Secretaries: Messrs. A. I. Kajor and P. R. Pather, Joint Hon. Treasurers: Messrs. R. Hintonson and B. M. Ally.

A Missionary View Of British Rule In India

"A frank statement of opinion regarding British rule in India was made recently at the closing session in the Central Hall, Birmingham, of the General Assembly of Unitarian and Free Christian Churches, by the Rev. Maggie C. Rafter, who has recently spent eighteen months in that country," says the *Birmingham Post*.

The Rev. H. J. Roseington (secretary of the Unitarian and Free Christian Committee), who presided, pointed out that during Mr. Rafter's minority in India religious conditions had been unimproved religious work such as they were trying to encourage and stimulate. He had to keep clear of political complications, and the fact that he was there alive and well and in some Indian prison showed that he had done his duty both well and wisely. It had not been possible owing to the financial aspect to let him remain in India longer than eighteen months but the work there had not been completed. It had only been approached.

The Rev. M. C. Rafter, and in India spent from the opinion when he sat in a wretched camp at the dinner or breakfast table he had abstained from public political work, although he was much in sympathy with certain political aspirations in Europe and elsewhere. He did not think he would be allowed to prison if he had not in the people in India what he was now saying to the audience. It would only have meant he would have been deported from India as soon as possible and Americans had been deported. In contrast to their interests and in danger to the money they had spent he felt it to be his higher duty to remain in India and not to be sent home simply because of political activity.

He did not think one could separate religious and political work. The two were mixed, though perhaps not much higher. At the same time in India he had to separate these things. He would not have been fair to those who sent him but he had brought on the Indian problem and been deported. That would have been the end of their work. He believed that in India our country was lost. As English people we had conducted in India a very great and valuable service which in modern India was somewhat belittled and diminished because of the present political position, but he had assured himself that judicial history would give to England the highest praise for her nineteenth century work. We had taken from India a very large reward—something as much as 500%—so that it was not attracting attention. Go, they said, did not serve India. We lived upon India, and the Indians realized that we did so. We rendered a little service but no service worthy of the charge we had imposed upon her people. He had travelled many miles over the continent of India and had been the guest in the huts and hovels of the land. He had seen their misery, and it was suddenly as real as that he could travel no longer. Another in India and only come upon our people who despised the British regime. It might be our future commercial life, but it was very real that this England which we loved should have lost its empire. It was a national tragedy, the effect of the Indian people. We could not say we had the affection of the people. They were lost, he did not say for ever, but he feared it. Some of the Indians would surely tell us that it was not the affection of the Indian people that supported English rule, but the business on which our men, and some of them were blooded.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુરુષ ૨૦ છં.

શિનીકચ, શુક્રવાર, તારીખ ૨ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૩૫

“ ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન ”

શુક્રવાર, તા. ૨ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૨

સાહિત્ય આંદોલન ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના જારગી કોન્ફરન્સ ને ગણાવવાની આખરીએ જોવાનીસભ્યમાં મળ્યા હતા તેણે સ્વીકાર્યું હતું અને સ્વીકાર્યું હતું છે. આથી સમાજ કંઈ દરેક દોષ સરકારના એજન્ટ અને તેમના સેક્રેટરીઓ જાગ્રમ આપો વળત કાળે રજા દતા. મુખ્ય મંત્રી, સ્વા-ભાવિક રીતે, એસીઆઈડી એન્ડ ટેન્સર એન્ડ કોર્પોરેશન દ્વારા દર્શાવતાં એ કાયદાને લીધે જ કોન્ફરન્સ ખાસ જોવાનીસભ્યમાં જાગવામાં આવી હતી. પ્રમુખે એ પ્રશ્ન પર સાદા વાત કરી દીધી હતી. આખરીએ જોવાનીસભ્યમાં જાગવા એ કાયદો, જે એ વખતે ખરડના રૂપમાં હતો, તે કાયદાવાળી દોષી પ્રમાણે કરવામાં કાયદામાં કાયદો અને તેથી કાયદાને એમીએન્ટના કાયદામાં પાસકા વિરુદ્ધ હોવા માટે વળોડી કાયદામાં આવ્યો હતો એ વેળે આમાં આખરીએ કાયદાને એન્ડ રાજ્ય નહોતું. પ્રમુખે આપણું પ્રેરે શતાં કોન્ફરન્સ કમીટીમાં બેઠી. વધુ પ્રાંતના ટેલીગ્રાફિસ આ કાયદાની વિરુદ્ધ સખત બાંધેલાં હતાં અને એક પછી અપવાદ સિવાય કાયદાને વળોડી કાયદામાં આવ્યો. દોષ સરકારના એજન્ટ કુવર મહારાજ સિંગે પછી વગર સંકેતે જાહેર કર્યું કે દોષ સરકાર પછી આ કાયદાને વળોડે છે. તેમ છતાં, તેમણે જણાવ્યું કે, એ કાયદાની સામે આપણા રાજ્યમાં દોષ સરકાર કે એજન્ટ પોતે મદદ કરી શકશે નહિ. સાહિત્ય આંદોલન ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન દોષ સરકારના ટેલીગ્રાફિસને રખડા જાહેરાતોમાં સમાવવાની દીધું હતું કે જે તેઓએ તેની ઉપર કોઈ પણ ભાવના સમાવવા કર્યું નહિ. પરંતુ તેઓએ દેખાવી રીતે કાયદો જણાવ્યું છે કે, તેઓ આપણી મુશ્કેલી વિરુદ્ધ પછી આપણને મદદ કરી શકશે અને પોતાની આખરીએ વળોડે પછી તેઓએ સમાવવા કર્યું કે જે આપણે રિવરારી શકતા નથી અને દોષ સરકારને એકમાત્ર પછી શોધા આપતાં નથી.

એ કે એ કાયદાને વળોડવામાં સો ગાંઠ મળી જતા તેના સામે વિરોધ દર્શાવવામાં રહેતો એક પછી ટેલીગ્રાફિસ કે એજન્ટથી પછી સુધી શકાયો નહિ. જેઓ સ્વાભાવિક કરવાની સામે મળતા નહોતા થતા તેઓએ કાયદાને એ કાયદામાં જણાવ્યું એજન્ટે કર્યું કે જે આપણે કાયદાને તાજા અપણું તો કદાચ તેઓ આપણને કાયદો વધુ જુદાકરે જોવામાં મદદ કરી શકશે કે જે વસ્તુ આપણે શકીશું તો થવી અશક્ય છે. તેમ છતાં કોન્ફરન્સ સામે તેમને જોવા તીખા ખાસ, એન્ડ ટેન્સર એજન્ટને વળોડી કાયદામાં અને તેના

સામે થવાના કાયદામાં ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન દર્શાવેલાં પગલાંને જાળવી રાખવા રીતે તેઓ આપણને કાયદા સમાવવામાં પસાર કર્યાં આ કાયદા વગર વિચારો પસાર કરવામાં નહોતો આવ્યો. પ્રેમીએ વિચાર કર્યા પછી અને તેના ગંભીર પરિણામો સંપૂર્ણપણે સમજાવે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. કોન્ફરન્સમાં એક પછી માણસ એવો નહિ હતો કે જેને પોતાની આખરીએ પોતે આગમાં જાળવા દેવાનું અને તે જણા જવાનું જોવામાં દોષાનું ભાવ નહિ હતું. પરંતુ તેઓએ સમજાવ્યું કે તેમ કર્યું હતું કેમકે એક કાયદો, જે જેને કોઈ પછી સુધારેલાં મળ્યા, જે તે મળ્યા હોય તો કદી પછી રિવરારી નહીં શકે, તે કાયદાને તાજા થવા કરતાં એ મળ્યાને તેઓ વધારે માનવશેલો સમજતા હતા. આ બાબતમાં પ્રમુખના કાયદામાં અંતરના કાયદો અર્થસુચક છે. તેમણે કર્યું હતું કે, “આપણે આપણી સમક્ષ આપી પોતાં કાયદાને જોવામાં વિશેષ વિચાર કરાવ કરવાને એક જ થવા છોડે અને એ કાયદા કર્યા પછી કાયદો પોતા કરવાની કાયદા નહિ.... દોષની સદન શક્તિની દોષ દોષ આવી મળી છે. તેની ઉપર નાખવામાં આપણે અપ માંડે અને વિના કાયદો તેમને આપવામાં આવેલો દોષ કરવાને તેનાથી દોષ વધુ સદન મળે શકે તેમ નથી આપણી ઉપર જુદામાં મળેલી શુ આ કાયદામાં આપણને થીમે થીમે કાયદા કાયદાના છે કે આપણી રિવરારી સુધારવાની તક આપી આ દેશમાં સાચા નાગરીકો નહીં રહેવા દેવાના છે.” પ્રમુખે વાળીએ કર્યું હતું કે, આ પ્રમાણે જાણ આપણે જાનેજ આપણે છે. જે આપણે આ કાયદાને તાજા થવામાં આપણે વિનાશ થશે. જે આપણે દુષ્ટ કાયદો તો, કાયદો બંધે યુનીયનના કાયદામાંથી એક કાયદો કરે છે છતાં આપણે મદદ તરીકે આપણી કાયદા બંધવેલી કાયદામાં આપણને સંતોષ રહેશે.

બીજો પ્રશ્ન : જે મદદ કોન્ફરન્સના પછી વળતે દર્શાવેલો હતો તે કાયદામાં એક સરકારના દોષ, કે જેને સુધારેલાં એમીએન્ટમાં સમાવેશ થશે છે. પ્રશ્ન પર જે રખડ વિરોધી મત પાડ્યા હતા. મોટા ભાગને એક કાયદા એસીઆઈડી એમીએન્ટ સરકારના હોય આ કાયદામાં દોષીએ સંખ્યા પદાવવાનો હતો અને વધુમાં વધુ સદન અને દોષીએ સુધારવામાં મદદ આપવામાં તે આપણે સામગ્રીમાં મદદમાં દોષ વેળા દેવાવતા હતા; અને આ નવી મેળવવાનો હોય એ કરતાં કંઈ જુદો નથી. એસીઆઈડી એમીએન્ટના કાયદામાં સામેનો આપણે વધો એ હતો કે એ મેળવવાનો કાયદામાં મોટો હતો. આપણી આ કાયદામાં કાયદા અને વધુ દોષીએ કાયદામાં આપણી વસ્તી અંકમાં રખડી કાયદા એકે કરવામાં પદાવવામાં પદા : પર સ્વાધી હતી. યુનીયન સરકાર આ પાવાની દોષીએ અને દોષ સરકારને વસ્તુ આપણે. પરંતુ પછી

જા ત્યારે સરેરાશ હોય ત્યારે ઇન્દિયા દક્ષીણ દેશ રહે! બ્રિટીશરો બ્રિટીશરો જ રહીએ તો પાયા બહુ મજબૂત નહિ જણાયે અને તેથી હવે દોહાના પ્રશ્નનું સ્વીકારની એક વધુ રજા તરીકે સૂચના થઈ છે. વધુ મત એવો હતો, અને છે, કે સુનીયમમાં વધારે પડતી વસ્તી નથી. એ તેજ હોત તો સરકાર મુરોપીયન વસતીને મોટા પાયે પર કિલેજન આપી રહી છે તે નહિ આપત. એ સુનીયમમાં વધારે પડતી વસ્તી થઈ ગઈ હોત તો તે પોતાની સમાજ વસ્તીને માટે બહાર જવાના માર્ગોની શોધ કરત નહિ કે માત્ર દોહાએને જ માટે માત્ર દોહાએને જ મુદ્દી પ્રવાસ આપ્યા છે અને આપ્યા સુનીયમ માં એક સાથે સી તેર હજાર દોહાએ. એ સરકારમાંથી મુદ્દી પર મળ્યા તેઓને જ આરૂપ મળ્યા. આ થા છે. એ દોહા કેમનું અપમાન કરવા જેવું છે અને આપણે તેઓને તોફાન પ્રતિવાદી નીતીમાં સામેલ નહિ થઈ શકાય આ કારણથી વધુમતિને એક સાચું કે એ આ દેશમાં અપણી દરેકની આપણે આપણા બાબતોને બહાર દોહા કદવાન સિવસરના પાંચ રહેશે હોય તો એ બોલે આપણી દત્તી આપણે ખરીદવા હવે નથી

બીજા તરફથી વધુમતિને માત્ર કિલેજન પોતાના હોતો વિશે વધુમતિને તથા વિરુદ્ધ નહિ હતો પરંતુ તેઓ સરકારને વધારે અગત્ય હોય હતા. આથી વધુમતિએ, હવે પોતાના મકાઈ નહિ તરી તેની છતો થાં થશે એ આપણે જણાવ્યું નહિ હતા અને આજે પ્રથમ પ્રથમ એના પોતાની સરકારની આપણી તપાસ કરવાનો હતો, એ એનાં વધુમતિને નમતુ આપ્યું અને દોહા સરકાર અને સુનીયમ સરકાર સરેરાશ દોહા સરકારની પોતાની વધુની જતી વસ્તીને માટે બહાર જવાના માર્ગો શોધવાના મુશ્કેલીમાં, એના શોધાએલા દેશમાં સાકિય આક્રમણ દોહાએને માટે પણ સારી રીતે છે કે નહિ, એ જણાવવાનું દોહા સરકાર કરવાનો હાથ થયો, આ દેશને કેટલીક અગત્યની સાર સારે પસાર થયો હતો એ સાર. એ હતી કે કોમિસન આ પગલું કેવા રચનામાંથી પ્રેરિત થયેલું મળ્યા અને દોહાએ આનંદ છે અને આ દેશમાંથી તેઓની વસ્તી પ્રતિવાદી જરૂર છે એ મતની સાથે ન બીજાના અગત્ય થતી નથી. આદિ કેન્દ્રસર સાથે અગત્યનું કામ પુરું થયું.

બીજા તરફથી

એ કિલેજન સમગ્ર બીજા કારણે કેન્દ્રસર સાથે અગત્યના વિના પસાર થઈ હતા. તેઓના આ સાકિય આક્રમણ દોહાએના સવાલમાં દોહા મેતાએ, સંસ્થાએ અને મુરોપીયન મોટા અને વોમાનપોએ કરેલી મદદને માટે આપણે દર્શાવવાના હતા બાકીના સરકારની મોટી મજબૂરીની નીતીને વર્ગીકરણમાં આવી હતી; દોહાએમાં વતની બેઠારીના સંકટ નિવારણ માં સરકારને મદદની માગણી કરવામાં આવી હતી. કોન્સ આતની, સળા હાથે જણાવવામાં આવ્યું: 15 તેજ દાખલાએ આ પછી દોહાએને બંદુક રાખવાના પડવાના નહિ આપવાની વહાણની સાથે વિરોધ દર્શાવવામાં આવ્યો હતા. દાખલ અને સાર પાતાની બીજાવાના સત્તાઓમાં દોહાએના દાખલા અને તરવાળા તરીકેના માત્રી અપવાની માગણી કરવામાં આવી હતી; જરૂરવાના પેનશનના મુરોપીયનો અને રહેકોને દેવા છે તેવીજ રીતે દોહાએને પણ દેવાની સરકારને માગણી

કરવામાં આવી હતી; મુદ્દા પ્રથમે આ દેશમાં બેઠી રીતે દાખલ થયેલાઓને માત્રી અપવાની મદદવાની કરી છે તેઓ મુદ્દા કોટ્ટની જીવન ગાળી થકે તેટલા ખાતર પોતાના બાજબીમાં આ દેશમાં બેઠાવવાની છુટ આપવાની મુદ્દા પ્રથમને વિનંતિ કરવામાં આવી હતી; દોહા અને સુનીયમ વચ્ચે વેપારનો સંબંધ વધુ નિકટ થાય તેટલા ખાતર દોહા સરકારને પ્રતિનિધિવ વસાવનાર એક ટ્રેડ કમીશનરની આ દેશમાં નીમણું કરવાની જરૂરીયાત દર્શાવવામાં આવી હતી; અને કોમિસને હમણાં દાખલામાં દોહાએની સાથે તેના પ્રતિજ્ઞા રીતે અમલ નહિ થાય એવો સંધારો કરવાની માગણી કરવામાં આવી હતી

મુદ્દા

પ્રાચીનના અમલદારોમાં કેન્દ્રસરમાં એક અગત્યનો ફેરફાર એ થયો છે કે મી. સોરાબજી રામભટ્ટએ પ્રમુખ તરીકેના પોતાના હોદ્દા રાખવાની ના પાડવાથી તેમની જગ્યાએ મી. હિમર દાવન આમર તમેરીની ચૂંટણી થઈ છે બાકીથી સોરાબજી જે હવે પણ જવાબદારી પોતાના કપર છે એ તેમાં પૂર્ણ વિસ્તાર વળાવે છે એ તેમના સુદર મુદ્દાથી સો માત્ર વાકેફ : અને અમે વગર સંકેતે કહી શકીએ છીએ કે તેમણે કોમિસન પ્રમુખ તરીકેના પોતાના હોદ્દા હમીયાન રહેવા સેવા બંધવેલી : તેઓ હવે પોતાનો હોદ્દા શોધે છે તથા સામાન્ય રીતે બદલી માગણી કલામ છે પરંતુ તેમણે માત્ર હિમરશેની સાથે જગતના અલ્લાવદલીજ કરેલી છે એ જાણથી એ મેદ પછે અંશે કોઈ થયો છે બાકીથી સોરાબજી હવે કોમિસન ટ્રેકરર બન્યા છે અને હિમરશે પ્રમુખ બન્યા છે. હિમરશે એક યુના બેગી છે. મળ્યા માધીજ આ દેશમાં હતા ત્યારે તેઓ તેમના એક મુલ્ક અનુભવી હતા અને માધીજના વિશ્વાસ તેમણે આટલો સંપાદન કરી લીધો હતો : માધીજને સ્થાપતી રીડીક્સ સંસ્થાના એક ટ્રસ્ટી તરીકે તેમણે હિમરશેને નીમેલા છે. પોતાના વિચારોના ફગાવે મળ્યામાં આ નેટમાં હિમરશેને આંટી થકે તેવું બીજું કામ નથી હિમરશે વેપારી વગેના છે કે ન વગેને દોહાએના વિશિષ્ટ મારાએ નિરુદ્ધારથી વધુ છે. પરંતુ હિમરશેને એક આદર્શ તરીકે રાખવા એ વગે જરૂર છે કરવાનું કે સરકારનું કામ નથી. હિમરશે સાકિય આક્રમણ ઇન્ડિયન કોમિસન આ બીજા પગલ પ્રમુખ બન્યા છે અને એ સ્થાનને તેઓ દોપાવશે એ વિશે અમને જરાએ શંકા નથી

બીજા અમલદારો તરીકેના એના એક મુદ્દા છે. એસર્સ એ. આમ. કાટ અને પી આમ. પથરે પોતાની કપયોગીના સિલ્ક કરી આંગેલી છે અને તેઓને કરી પાળા સેક્ટરી તરીકે મુદ્દા કેન્દ્રસર નેઓની સેરની લાખ હવે કરી છે. મી. ઇ. એમ. આલી બાકીથી સોરાબજીની સાથે કરી બેઠા ટ્રેકરર તરીકે ચૂંટાયા છે. મી. ઇ. એમ. આલી કોમિસન દોહામાં વસાવવા હવા છે અને કોટ્ટનીના વપતમાં પોતાની જવાબદારીમાંથી કહી મુકવા નથી. અમે નવેસર ચૂંટાયા સળા અમલદારોને મુગારકપાદી આપીએ છીએ અને તેઓની સાથે આવી પડનારો મુગાર નમગા તેઓ ગોલ નીવડે એવી અંતઃરજીથી આપા રાખીએ છીએ.

સાક્ષિ આદિ કન મનિજન કોમિસની મળા અલ્લાહીમાની
આખરીએ નેદાનીસળગમાં મળેલી
દાંસવાલના હોદ્દી- કોમિસનામાં દાંસવાલ એશીવાદી
એનો કેસ
કાવ વેપર આખા મુનીમનના પુરો-
પીપન વર્તમાનપત્રોએ ડીકાનો વરસાદ વર્ણવ્યો છે. કેટલાક
વર્તમાનપત્રો એ કાવદાને વાળ્યો મળે છે અને તેથી દોહી
કોમિસના નંતી વિરુદ્ધ પત્રમાં લેવાના કસને વળોડે છે. બીજાએ
કાવદાને વળોડે છે અને એદાનીસળગના 'રટન' પત્રના કબજા
માં કહીએ ના, "જેઓને આ દેશમાં દાખલ થઈને વેપાર,
રેન્જરાર કે અન્ય મંદિમાં પડવા દેવામાં આવ્યા એ તેઓની
વપર પ્રતિજ્ઞા અને મુશીબતો લાવવાની નીતીની સામે
વિરોધ દર્શાવે છે." પત્રના આ પ્રમાણે લેખો કાવદાને વળોડે
છે તેઓ એ કાવદા સામે લડત કરવાનાં આપણા પગલાને
પસંદ કરતા નથી.

આ લેખમાં દાંસવાલના દોહીએનો કેસ ટુંકમાં સમજાવવાનો
પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે. પ્રથમ તે આપણે દાંસવાલના પ્રજા
સન્નાક વખતનો ૧૮૮૫નો ત્રીજો કાયદો લાગ્યો. આ કાયદો દાંસ
વાલમાં એશીવાદીએને સામાન્ય રીતે બજારો ભોરવવાનો કે એવા
સ્થળો સિવાય અન્ય સ્થળોમાં જમીનની માલેકી ધરાવવાની
બંધી કરે છે. એ કાયદો રહેણાંકના સંબંધના પ્રજાવદાપણું
દર્શાવે છે પરંતુ એશીવાદીએને લાગે વળે છે તેથી દરજી
કાયદો તેમાં મુલાવદા રહેણાંકને માટે ફરજ પાડી ચકતો નથી.
કાયદો એશીવાદીએના જોગવદા માટે અસુક લગા જુદા પાડ
વાની સજા આપે છે પરંતુ તે લગાઓમાં જવાની તેઓના
ફરજ માફવાની સજા આપવા નથી. વેપારના સંબંધમાં કાયદો
મુલાવદાપણાની કસી સમજાવ કરતો નથી. એ કાયદાની રૂએ
એશીવાદી કે કાંઈ પણ સ્થળે વેપાર કરી શકે છે.

આ પ્રમાણે જિલ્લા કાયદામાં એશીવાદીએની સામે માત્ર એક
જ પ્રતિબંધ મુકામો છે અને તે જમીનની માલેકી ધરાવવાના
સંબંધમાં બીજી રીતે તેને લીજવાલ કરવાની છુટ છે.

ત્યાર પછી ૧૯૦૮ નો ગોલ્ડ સો દસ્તીમાં આવ્યો. આ
કાયદાની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ ની રૂએ, પાસ અર્થમાં નોંધર
ગણવાના દિવસ તે સિવાય, કાંઈ પણ એશીવાદીએ અને કલર્ક
ભોદાને સામાન્ય રીત બજારો, ભોરેચાનો, કોપલ્ડેરો અને સામા-
ન્ય દમીજનાર ધરાવવાની આપે તમા અન્ય સ્થળો સિવાયના
ગોલ્ડસો જમીનમાં રહેવાની બંધી કરવામાં આવી. આ કાયદો
૧૮૮૫ ના ત્રીજા કાયદા કરતાં એક પગલું આગળ ગયા.
દોહી કોમિસના તેના વિરુદ્ધ ગજાબુત ચેકાર લેવાયો હતો. બીજા
આ કાયદાની રૂએ ગોલ્ડસો જમીનમાં દોહીએને વેપાર કરતાં
અટકાવવાનો પ્રયત્ન કરી કયો નહોતો. પારીક સરકાર અને
તે વખતના દાંસવાલના એકમી જનરલની વચ્ચે એ બાબતમાં
પત્રવ્યવહાર ચાલ્યો હતો અને તેમથી સ્પષ્ટ થયું હતું કે ગોલ્ડ
સોની સાથે દરેકને દરેક કરવામાં આવશે નહિ. અને એથી
એક માણ દમ એશીવાદીએનો વેપાર કરવાના હતા. આ
પ્રમાણે આ કાયદાની જે કે ગોલ્ડસો જમીન પર એવાના દોહીએના,
દર લક લેવામાં આવ્યો. બીજા કબજાવદિવસનો દર નેચો
બોગની અટકતા હતા.

દોહી કોમિસના આ સ્થિતિથી લગભગ નહોતો અને સમજાવવાથી

કરારને લગતા પત્રવ્યવહારમાં આંધીજીએ તે વખતના મુકમી
પ્રધાન જનરલ રેમટસને દોહી કોમિસના લાગણીથી સ્પષ્ટ રીતે
વારંદ કર્યા હતા. ના. ૩૦ યુન ૧૯૧૪ ના પત્રમાં આંધીજીએ
આ પ્રમાણે લખ્યું હતું:

"પ્રધાન જીએ : મારા ફેટલા અલખોની ઉપજા મારે
આગળ વાંચ્યું એવી હતી તેઓએ અમતોપ કર્યા છે કે
.....દાંસવાલ ગોલ્ડ સો, દાંસવાલ ટાઉનશીપ એક્ટ,
દાંસવાલના ૧૮૮૫ ના ત્રીજા કાયદામાં તેઓને જમીનની
માલેકીના અને રહેણાંકના સંબંધમાં આપવા પ્રત્યે
સમાધાન થયો નથી.આથી તે કે આ બાબતોનો સમા-
વદની કસતમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો નથી. બીજા કાયદો
પણ દિવસે સરકારે તેને વધુ અને ફિલ્ડરોપુર્વક પસંદ રહે
પડ્યો. એ વાતનો જાણર થઈ ચકતો નહિ. કાયદા
આદિકાના સુસંધીયને ન્યાય એ કલ્પિત સમજતા. ધરો કે
કયે જ્યારે ફીલ્ડરોપુર્વક મોરમીટીયા મનુદાની આવાતની
બંધી થઈ : અને તમા વર્ષના ઇમ્પ્રોવમેન્ટ રેન્જુએશન એક્ટ
અવલોકનમાં તમા સરકાર દોહીએની આવાત પણ બંધ
કરી દીધી છે અને તમા આગળો કાયદો પણ કાલ્કોની
અસિલકાઓ સખતા નથી. ત્યારે કે આપણા સંબંધ કે નેચો
(પ્રેરમીયના) મારા આગળોને જે જમીનની ગવા તે કસ આપણને
ન્યાયોપણ અને અગત્ય એક સરો."

આ રીંકા આપવાને બદલે ૧૯૧૬ માં સરકારે દાંસવાલના
દોહીએના હકો વિષે વધુ પ્રાંતબધો મુકવાના પમણા લીધા.

એ વખત પર્વત એશીવાદીએ અને કે જમીનની માલેકી
બંધિતમન ધરાવવાના દર નહોતા. બોગવતા પરંતુ એશીવાદી
કંપનીએ કરીને જમીન મેળવી ચકતા હતા. આ પ્રમાણે
દોહીએને કંપનીએ હારા જમીનની માલેકી બોગવતા અને
છુટથી વેપાર કરતા એકને એન્ડ-એશીવાદીએ કાયે લાગ્યો
અને તેઓની અભ્યાસને પરિણામે ૧૯૧૬ નો, એશીવાદીએના
જમીન ધરાવવાના અને વેપારના હકો વિષે પ્રતિબંધ મુકનારો,
કાયદો દસ્તિમાં આવ્યો. આ કાયદાની રૂએ એશીવાદી
કંપનીએ હારા જમીન મેળવવાની દોહીએને બંધી થઈ.

આ પ્રમાણે દોહીએના ચાલુ હકોપર ત્રાપ મારવાના પગલો
પ્રમત્ત ૧૯૦૮ માં ચુપો અને બીજો ૧૯૧૬ માં થયો.

જો કે દોહીએને જે કુર્મી તે કાયદાની દરમાં રૂકીનેજ ફેરફાર
છે અને મારી બાલવાનો સવાલ રહેતોજ નથી. બીજા તે ચારો
જુલાવામાં નાખવાત એવું સુચવવામાં આવે છે કે, તેઓએ
૧૯૧૬ મુકી હકો મેળવ્યા હતા તેઓને ૧૯૧૬ ના કાયદાથી
માર્ગી બંધીવા આવી છે. હકીકતમાં કોર્પ કંપન થયું નથી. બંધીએ
કાયદાએ દોહીએના ચાલુ હકો છુટી લીધેલા છે અને એ વખતે
જ દોહીએને સરકારને એકજ કરવાનું સખવ અરખ હતું.

૧૯૧૬ ના કાયદા પાદ દોહીએએ જમીનની માલેકી નામની
પુરોધીપતન તરખર ફેસફર કરીતો. અથવા લાખી સુદાનુ કીસ
મેળવાને. અથવા એવી કંપની કબી કરીને મેળવી હતી કે જે
કાયદાની રૂએ એશીવાદીએ કંપની તાંદ અજાબ પણ ફીલ્ડરોમાં
એશીવાદીએને તેમાં લાગ્યા હતા.

કાલ્કાકીંગના સંબંધમાં, દોહીએને આજ સુધી સંધીચકા
જેવાં દલનશીપોમાં પ્રસવાનો અને કબજાવદિવસ કરવાના હક
હતા. સુધીમ રેટના મુકાદમી ધરાવવામાં આવ્યું હતું કે
સુધીસ એક સોની રૂએ લાકનશીપ નહિ લેવાયો એ કાયદાની

પ્રતિષ્ઠિત ક્લસમે તેને સખુ પડી શકતી નથી. હતા કામદા પાનારાઓ દલીલ કરે છે કે જે તો એક કમન મુદ્દા થઈ છે. કામદાઓ તેનું હંધ એવો નહોતો અને તેથી દવે એવો કામદાઓમાંથી દોહીએને આવલ કરી કામદા તેવો. કામદામાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે અને તેઓ અત્યાર અગત્ય તેવો દાખલશીપમાં સખલ થઈ ચુક્યા છે તેઓને "ગામી" ગણવામાં આવી છે. કેમ જાણે તેઓ ચેરીથી લઈ કામદા થયા ન હોય! આ પ્રમુખે આ પથ દોહીઓમાં કોઈ મુદ્દા દર છીનવી શેવાયો છે.

એક દર દોહીઓ જેટ ૧૯૩૦ માં ડ્રાસવાલ એકીયારીઃ લેન્ડ ટેન્ડર ખાસ પાલિકામાં રજુ થયું ત્યાં સુધી ભોગવતા હતા. એ દર પ્રેસેસ અને કીપ્રોસેસ જમીનપર કબજાવકીવર કરવાનો અને કીપ્રોસેસ જમીનપર રહેવાનો પથ અને પુટથી વેપાર કરવાનો હતો.

દોહીઓએ લગત કામદાઓમાં રહી ગયેલી બલીઓનો લાભ લીધો હતો એ દલીલ ગરીબ હ પરંતુ એ હંધ અમારા વિરોધીઓ લોકોને સમજાવવા માટે છે તેવું અપ્રમાણીક આ નિદિશ અખાલ દોહીઓના સાચા નરીય હતા કે ત્યાગને માટે એક રથળ તેઓને મારે "ખુલ્લું મુલ" એ સ્થળ ને "ફોટ" કે ન દરેકા નિષ્પક્ષપાલપથી કાંતી આવેલી છે. તે આ એક આમન નિદિ હોય તો ડ્રાસવાલના દોહીઓની અવદકાજ થઈ હોય.

ફોટ આપણે ડ્રાસવાલ એકીયારીઃ લેન્ડ ટેન્ડર એક્ટ કપર આપીએ. આ કામદા દોહીઓની સામે નર્યા વરેલો છે. આ કામદાથી કમન કામદાઓમાં દોહીઓને લાભ વળાએ છે તેલે દરેકાને. સખલ કરવામાં આવ્યા છે. દોહીઓનો, રહેવાતા એકાએકમરેક લાભ, જે આ કામદાની કોઈ રજાગતમાં અવાનાર છે તે સિવાયના અન્ય રથળ વેપાર કરવાનો ચાલુ દર એ કામદાની છીનવી શેવાયો છે. એકસેક અને અન્યેકસેક જમીનમાં કબજાવકીવર કરવાનો ચાલુ દર અને અન્યેકસેક જમીનમાં રહેવાનો પથ દર છીનવી શેવાયો છે. જમીનની માલેકી ધરાવવાનો દર સહતર છીનવી શેવાયો છે.

આદર્શ તો કેલસાક દલતા એ એ દોહીઓ લાભ લેતા થયા નથી તેઓનો અને ભવિષ્યના એલસાદોને લાભ થશે કે તેઓને માત્ર સલામત પતાએમાં વસીને પોતપોતામાંજ સખડવા સિવાય ખીજ શું જાણા રહે છે? તેઓની દરમીયાની દલામાં પહેલા આ દેશના મુળવલી નેટીવે કે જેઓ પાસ વગર લીલયાલ કરી ચલતા નથી તેઓના જેવી થશે.

જેઓ લાલ લાલો કરાવી રહ્યા છે તેઓના સંજયમાં જેઓ ૧૯૧૬ થી ૧૯૩૦ ના વ માસ સુધી પ્રેસેસ જમીનપર લાગાટ વેપાર કરતા આવેલા છે તેઓના વેપાર કરવાના દરમીયાના રહેશે. આવા દોહીઓ આંગળીપર ચાલી મુકામ તેટલા પથ વાગ્યેજ દશે. જેઓ ૧૯૧૬ પછી અને ૧૯૩૦ ના મેની પદલા પ્રેસેસ જમીનપર વેપાર કરતા થયા છે તેઓને આ કામદાથી વેરકાપડે દરાવવામાં આવ્યા છે અને તેઓને મલેરખાની દાખલ ૧૯૩૫ ના એપ્રાલ સુધીનો વખત છવવવાતે મળ્યો છે, જો તેઓએ ચાલુ માસની તા. ૧ લીની પહેલાં કામદાની રૂએ કરાવેલાં રૂસિં જાડેલાં લુધે તો, જેઓએ ૧૯૩૦ ના મેની પછી વેપારના પરવાના મેલેલાં દશે તેઓ ચાલુ વર્ગની આખરી સુધીજ રજી કરશે. કામદા તેઓને

વેપાર કરવાની ખાતી કરવાનો હતો એ જાણતા છતાં તેઓએ પરવાના મેળવ્યા નથી તેઓને અપલી લાભ કરવામાં આવશે!

કપર જાણવેલી દરેકતાપરથી એ વસ્તુ સિદ્ધ થાય છે કે આ કામદા ડ્રાસવાલના દોહીઓપર નવી મુશીબતા નાખનારો છે. જે દરેક તેઓ અમારે ભોગવતા હતા ને છીનવી શેવાયો છે અને આ સ્થિતિનો સફર અદિકામાં ખેડી રીતે કામદા થએલા દોહીઓની વિધિતિની સાથે મુકામલો થઈ શકીશ નથી. ગામી રીત આવેલા લોકોએ તો ચેરી કરી હતી પરંતુ આ લોકોએ તો કામદામાં તેઓને જે કરવાની છુટ હતી તેજ રૂઈ હતું.

ડ્રાસવાલના દોહીપર કમ આ એકજ મુશીબત નથી. ડ્રાસવાલ રેજરેકશન એક્ટની રૂએ તેઓને અપ્રમેલો રેજરેકશન સર્ટિફિકેટથી તેઓને કામ પથ વખતે ડ્રાસવાલમાં સખલ થવાનો દર મળ્યા હતા તે પથ તેઓની પાસથી લઈ શેવામાં આવ્યો છે. આથી, તેઓ વાળખી રીત માને છે કે ૧૯૧૪ ના સ્મટસ-ગાધી કરારનો જોડેક ભંગ થયો છે. સંપાદનની લાજ ફરગીયાન અસામ દુખા વેલીને આ દર તેઓએ પ્રાપ્ત કર્યો હતા.

૧૯૩૧ ના ડ્રાસવાલ લાઇસેન્સીલ (કન્ટ્રોલ) એક્ટિન્સની રૂએ લાઇસેન્સીંગ ખાનાઓને વેપારના પરવાના આપવા મા નિદિ આપાની ફલ યુવસરી આપવામાં આવી છે અને દોહીઓની સામે તેનો અમલ સખત રીત અન કર્યા કરવામાં આવે છે.

આપણા માત્ર આપણને કામદા લદિ નાકવાની કલાદ આપે એ અમે સમજ કદીએ છીએ તેવી કલાદ આપવામાં તેઓની નિષ્ઠા સારી છે એ અમે જાણીએ છીએ આપણે લદિમદિ તેઓ ન સમજ સમે એ સ્વાભાવિક છે આપણે આપાસત માત્ર એકલીજ દરેકતાપરથી લઈ કદીએ છીએ કે, જે કામદા આપણને તેનો ખર્ચ કરવા તરફ દોરે છે તે કામદાને વખેડવામાં તેઓ અગાધી સાથે છે. આપણે જાહેર પ્રજાને બમરૂપ નથી થયતા એ વસ્તુ આપણે આપણા વર્ગની આપણા મીત્રોને સિદ્ધ કરી દેવી પડશે. કામદામાં દરેકા જે વસ્તુ રહેલી કાપ છે, માથુસે મા તો તેને તામે કપાઈ રહે છે અને તે તામે ન ચાપ તો તેની સખ લાવવી પડે છે. જેઓન અમુક કામદાને માત્ર આપવાનું પોતાનું અંતઃકરણ ના પાડે છે તેઓને તે કામદાનું પાલન નિદિ કરવા માટેની સખ ભોગવવાનું પસંદ કરી શેવાનું રહે છે. ડ્રાસવાલના દોહીઓ રજાઓ દુખ લાવવાને સર-કારના નેમજ પ્રજાના અંતરને જાગ્રત કરશે. તેઓના સંપાલ ના અપામણમાં તેઓ વિભાસ અપશે અને મુશર-પુદાની મદદપર તેઓની જાણ રહેશે. જેઓએ કામદાની સામે થવાનું ફરાવ ડશે છે તેઓએ પેતાની સમજા વચ્ચે જાડેલી છે અને તેઓ નાદિમત થશે તો જરૂર તેઓનું જાન થશે. ને દિમન લાવી વગર આમળ થપશે તો અમને સંપુર્ણ વિભાસ છે કે આજે જેઓ તેમને નાદિમત કરી રહ્યા છે તેઓજ તેમને સાથી વધારે મદદ કરનારા થઈ પડશે.

કાન્સર-કે કામદાનું પરિચાલ જાણમાં પડેલાં કામદા સામે કંઈ પથ પગલું નિદિ લેવાન એવો કાવ ખસાર કર્યો નથી કમારે પગલું ભેવ એ ડ્રાસવાલ કાન્સર-કે કામદાને દરાવવાનું રહેશે.

બેઠાનીસભામાં મળેલી કોન્ફરન્સ

પ્રમુખનું ભાષણ

બેઠાનું તા. ૨૭ અને તા. ૨૮ મીના સતીવાર અને રવિ-વારના રોજ બેઠાનીસભામાં મળેલી બાઈક આઈફન કોન્ફરન્સ કોમિશની બારમી કોન્ફરન્સમાં પ્રમુખ શ્રી સેરામજી રવલમજીએ આ પ્રમાણે ભાષણ કર્યું હતું:

મોટી જવાબદારી

આપણી કોન્ફરન્સના કામમાં હાજરની આપણને મદદ મળે તેથી હમેશાં આપણે આપણા કામને આરંભ તબક્કા પ્રાપ્તિનાથી કરીને જીએ. આપણી પ્રાર્થનાને જવાબ મળેલા હોવાના અનંક કાળમાં આપણે દીકરી કાઢીએ છીએ. આપણો સવાલ ખરા અને વાળખી રોમ છે. આ કામને હમેશાં આપણી સાથે રહેજે. એ વિશે આપણે ૧૨ રાખવાની જરૂર નથી.

આપણે આપણે જે કોમિશનમાં મળ્યા છીએ તે આપણને જાતે આપનારા નથી. ૧૯૩૨ ના કોમિશનમાં આપણે કોમિશનની કોન્ફરન્સમાં મળ્યા હતાં તે વખતે, ૧૩મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨ ના રોજ તે વખતે કેપ્ટન રાઉલ ટેમ્પલ કોન્ફરન્સમાં હાજરી આપવાને દોહરાવાની નીચી સુકાઈ હતી, તેની પ્રાસેથી મોટી જાણકારી મળી હતી. એ કોન્ફરન્સનું પરિણામ આપણને પચાસ નાણેદર કરી નાખનારું આવ્યું છે. તેની અંતમાં હવે મોટી ફેરફાર.

આ કોન્ફરન્સ દોહરાવાના સવાલને ટાળ કરવાના ખાસ હેતુથી લેવાવવામાં આવી છે. મારી કંપર જે મોટી જાણકારી સુકાઈ છે અને એમાં દુ મુશ્કેલી અંતઃકરણથી પાથના મુદ્દા છે તે આપણી આ કાલ જામણની કોન્ફરન્સના કામમાં મને અને તમને નવાને સન્માન રહે.

કોમિશનનો ઇરાદો

અમે દાબર ચમેલા દેલીએને દુ અંતઃકરણથી આવકાર આપ્યું હતું અને કમેદ ગાળ્યું હતું કે અમારા સમક્ષ અમાને મારે આવનારી જાણના કંપર તેજો મંજીરવાથી વિચાર રહે.

આપણી રહે કોમિશનના અગ્રણી કુવર મહારાજ સીમ પજા કાબરે. આ દેશમાં આવનારે હતું તેમને ચોક્કસ અવાકીના થઈ છે અને તેટલા મુશ્કેલી તેમણે આપણા જ દોહરાને નહિ પણ મુશ્કેલીને પણ એમ સંપાદન કરી લીધેલા છે. તેમની સાથે તેમના મુશ્કેલીની કુવરણી પણ આવેલા છે. કુવરણીની આ દેશમાં કાલરીથી આપણા આ વખતના કોમિશન આપણા ને કોમિશનના રહેતા વધારે જાનુકૂળ રીતેમાં મુશ્કેલી છે.

આ દેશમાં કોમિશન કંપરના મોલો ઘણી મુશ્કેલીઓથી ભરેલા છે. આપણા મોલો વરદ લેવા માત્ર પણ લામણી નથી કરાવવી એવી સ્થિતિમાં અમે તેમને કામ લેવાનું છે. પરંતુ કોમિશન કંપરનારના કોમિશને વચલી જાણતોને જાણેલા જાણુજવ મારે છે. તેમણે પ્રજા અંતરની મુશ્કેલીને લીધે છે અને આ વચલી આપણા જામણની રીતેનો અને તેમણે વચલી મુશ્કેલીને કોમિશનના કંપરના છે. એ જાણેલા જાણુજવને મોલો મારી મેદ છે કે આ દેશના કોમિશને સવાલ સમજી ચેલા તેમને અમારે વાર નહિ લાગે.

આ કોન્ફરન્સની વતી કોમિશન કુવર મહારાજ સીમ અને કુવરણીને દુ અંતઃકરણથી આવકાર આપ્યું હતું અને કમેદ રાખ્યું હતું કે સાઉથ આફ્રિકામાં તેમણે કોમિશન સુખમજ વચલી થશે અને તેમણે કામ રહેતો નીચી.

કોમિશનનારનું કોમિશન

૧૩મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૨ ના રોજ કોમિશનના સમામ વચલી પ્રમુખનું પ્રતિનિધિત્વ હતું તે ૧૯૨૭ ના કેપ્ટન કોમિશનને અવશેષ કરવાને કાલિ આવ્યું હતું. સમરવ કુલીના માં પ્રતિનિધિ પામેલા મહારાજને એ કોમિશન અને હતું. પરંતુ મારે કહેવું જોઈએ કે ૧૯૩૨ ના કેપ્ટન કોમિશનમાં એ કોમિશન આપણા વાળખી કોમિશન રહેવા કરી કહ્યું નથી.

રાઉલ ટેમ્પલ કોન્ફરન્સમાં બંને સરકારોએ કમેદા નિર્ણયે અર પારીઆરના એક નિર્ણયના કાલિવામાં આવ્યા છે. મહેલા પારીઆરના પ્રતિનિધિ છે. બીજામાં બંને સરકારો વચ્ચે મીનતાઓ સંબંધ રાખવાની જરૂરની નેધ લેવામાં આવી છે. મીનતામાં કોમિશનને જરૂરની સુચના કરવામાં આવી છે. અને એમાં ૧૯૨૭ ના કોમિશનમાં કંઈ પણ મુદ્દા ફેરફાર નહિ કરવામાં આવે એ જાણવામાં આવ્યું છે. ૧૯૩૨ ના જાન્યુઆરીના તા. ૧૨ મીથી ફેબ્રુઆરી તા. ૪ સુધી અલેલી લાગી કોન્ફરન્સના પરિણામને આ સાર છે.

એ સંપ્રદાય નિર્ણયના મહેલા પારીઆરના મીલ જાણતો સાથે જાણવામાં આવ્યું છે કે, કોમિશનને કોન્ફરન્સમાં પ્રજા દિશથી અને સંપ્રદાય અમા કરી હતી. અને એ જાણી અમા દેશીયાન અવશેષમાં મીનતાવ વર્તી રહેલા દેશો. વચ્ચે બીજા પારીઆરમાં જાણવામાં છે કે: "બંને સરકારોએ કુલીનમાં વચલી કોમિશનના સંબંધમાં પાતળતાના લાભને મળતા કરવાના સમામ હેતુમાં મહાર આપને આલ રાખવો જોઈએ." દિશવાલ લેન્ડ ટેન્ડર કોમિશન એ બંને બંને વચ્ચેના "મીન-તાવ" ના એક નિર્ણયના દેશ તે મારે કહેવું જોઈએ કે એ નિર્ણયના વાવરમાં આવેલી જાણ દેશો છે અને દાસવાલના આપણા કોમિશન મુશ્કેલી છે. બંને સરકારો વચ્ચે મીનતા-ઓ સંબંધ આલ રહે એ સાથે કામને વધી નથી. પરંતુ આ દેશમાં આપણા કોમિશન એ એ સંબંધ કાલી રાખવા આપણે સમજ નહિવર મુશ્કેલી.

કોમિશનનારનું કોમિશન

કોમિશન કેપ્ટન કોન્ફરન્સ આપણા મળ્યા બીજાક નિર્ણય નીચી. કોમિશનના કોમિશનના વચલીના સમયેને મારે બંને પ્રજા માત્ર છે. તેમણે આપણે સાઈ પેતાનાથી જાનતું કરવા આવ્યા હતા એ વિશે દેશીય સંકા નથી. પરંતુ મારે કહેવું ને કહેવું જોઈએ કે આપણે મારે જાણ્યા કોમિશનવામાં અને આપણી કંપર નાખવામાં આવેલા અમારો દુર કરવામાં તેમણે બીજાક નિર્ણય નીચી છે. કેપ્ટન કોન્ફરન્સ માત્ર ૧૯૨૭ ના કોમિશનને અવશેષ કરવા અમાર નહોતી પણ પરંતુ કોમિશનની લેન્ડ ટેન્ડર બીજા તે વખતે ને રિયલમાં હતું તેની વચલી કરવાને પણ મળી હતી અને ધારવા હતા કે કોમિશનને અવશેષ અને બીજાની અમા એ બંને કોમિશન વિષય મળવામાં આવ્યો કેમકે બંનેને એક બીજાની સાથે સંબંધ રહેલા દેશો. તમામમાંના નેજો એ વચલે રાઉલ ટેમ્પલ કોન્ફરન્સમાં હતા તેમણે વાર કરી.

પુનીયન સરકારના ફેલીમેન્ટને તે વખતે એવી વસ્તુ લીધી હતી કે ટ્રાંસવાલ એસીયાટીક સેન્ડ ટેન્ચર બીજાને કેપટાઇન એમ. મેન્ટના અવસોદનમાં સમાવેશ થત કહતો નથી, અને એ માને માખતોની ચર્ચા બહુ થવી જોઈ. આવી વસ્તુને હેતુ અને કાળ મળ્યા હતા અને આપણા માણસોના વસવાટને માટે એક કોલોનાઇસેશન સ્ટીમની કમ્પાનિની તપાસ કરવામાં હોઈ અને પુનીયન સરકારની સાથે સહકાર કરવાનું સરકારના તમારી ફેમિલિ ઇમ્પ્રોવમેન્ટ ફેલીમેન્ટ સમક્ષ નીચેનું નિવેદન રજૂ કરું છું.

સાથે આફ્રિકન પ્રોવિન્સ ટ્રાંસવાલ ને મુદ્દાઓ પર સર્વાનુવરતે કબુલ થયેલી છે તેનો સાર નીચે પ્રમાણે છે:—

(૧) ટ્રાંસવાલ હોઈ અને પુનીયન સરકારની સાથે, હોઈ સરકારના, પોતાની વધતી જતી વસ્તીના સંબંધમાં સરકારના વસવાટને માટે સરકારની પાસે કરવાના બીજાના સહકાર કરવાને કબુલ થાય છે, એટલી કરતે કે, ટ્રાંસવાલ એ સહકારને કેન્ડાલથી અને એવી તપાસ થયેલા રેશોમાં સાથે આફ્રિકાના હોઈઓને સાર કંઈ પણ સારી તરીકે કે નહિ તે બધાની પ્રત્યાજ્ઞા પ્રેરણેથી મળ્યા અને નહિ કે પુનીયનમાં હોઈઓ અનિષ્ટ હોવાના અથવા હોઈઓની વસતી પડાવવાના હેતુથી; પણ એટલી પણ કરતે કે એસીરેટ એમીગ્રેશન સ્ટીમ કે જેનો હેતુ એમીગ્રેશન સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો તેને તેમથી હોઈ નાખવામાં આવશે અને ટ્રાંસવાલે પોતાની તીવ્રતા એક માત્ર તરીકે તેનો વિરોધ કરવાની છૂટ રહેશે.

(૨) ટ્રાંસવાલ એમીગ્રેશન રદ કરવાનો અને વપતી સ્ટીમમાંથી પોતાને સહકાર પાછો ખેંચી લેવાનો પણ હાથે છે અને એમીગ્રેશનની અંદરના કામ પણ મુદ્દાઓ અથવા રાઉટ ટેમ્પલ કોન્ફરન્સ તરફથી અર્જાઓની અનુસર ટ્રાંસવાલ મળતો મળતો નહિ થતા હોય.

નમે કબુલ કરીએ કે અમને જે કામ હતો અને જે ટ્રાંસવાલ નિવેદનના પહેલા પાર્ટીમાંથી આવ્યો છે તે વાળનીય હતો.

૧૯૨૭ ના એમીગ્રેશનની તપાસ કરતી વખતે તેની માત્ર એક જ કમર પર ચર્ચા થયેલી જણાય છે અને તે એસીરેટ એમીગ્રેશન સ્ટીમને લગતી, હવે એસીરેટ એમીગ્રેશન સ્ટીમની અવધાને કોલોનાઇસેશન સ્ટીમ આવી છે. કિમ્બી (uplift) ને લગતી કામ કે જેની ઉપર આપણી કોમે આ રેશમાં પોતાનો ફરજી સુધરવા વિશે આપણે રાખ્યો હતો તેને કામ પણ લગાડવામાં આવ્યો નહોતો.

સાર્વજનિક સેનારિઓના અંગે અને બાળકોને રાખવા કરવાને અવાસ પણ અર્જા નહોતો. આથી એટલું સ્પષ્ટ રીતે જોઈ શકાય છે કે, ૧૯૨૭ ની કોન્ફરન્સના મુખ્ય હેતુ "એન્ડ્રી-મેન્સ એમીગ્રેશન" માં ફેરફાર કરવાનો નહોતો પણ આ રેશમાં આપણા કોલોની સંખ્યા કેમ વધારે પડાડી શકાય એ રેશમાં ચોક્કસ હતો.

સેન્ડ ટેન્ચર અવડ

ટ્રાંસવાલ એસીયાટીક સેન્ડ ટેન્ચર એક્ટ આ કોન્ફરન્સમાં તમારું અંગીર ખાતે રોકશે.

૧૯૩૦ ના કોન્ફરન્સની તા. ૫ થી અને ૧ હોઈ મળેલી એમીગ્રેશન કોન્ફરન્સમાં નીચેના કામ એક પણ વિરૂદ્ધ મત સિવાય પસાર થયો હતો:

"૧૯૩૦ ના કોન્ફરન્સની તા. ૫ થી અને ૧ હોઈ મળેલી એમીગ્રેશન કોન્ફરન્સમાં મળેલી સાથે આફ્રિકન પ્રોવિન્સ ટ્રાંસવાલ આ એમીગ્રેશન કોન્ફરન્સમાં કોમે આ સા. આ ની હોઈ કોમન પ્રતિનિધિત્વ કરાવવાના નાટકા પ્રતિબંધ ટ્રાંસવાલ પ્રતિબંધ ટ્રાંસવાલ અને કેપ પ્રતિબંધ ટ્રાંસવાલ પ્રતિનિધિત્વ છે તે ટ્રાંસવાલ એસી-યાટીક સેન્ડ ટેન્ચર બીજાને કામ અને નિરાશાની નબરથી છુટે છે અને અંગીરપણે જાહેર કરે છે કે તે નીચેના કારણોથી હોઈ કોમન સંસ્કરણ અસ્થિર છે:—

(અ) એ બીજા કેપટાઇન એમીગ્રેશન કારણો અને કારણોનો જામ કરનાર છે.

(બ) હોઈઓના અથવા તેઓના વેપાર, રહેઠાણ અને વસવાટના સંબંધમાં મુશ્કેલીઓ નાખનાર છે અને ટ્રાંસવાલ પ્રોવીન્સમાં તેઓના સ્થાપિત કોલો ઇન્ડિયા બેચાઈ છે.

(ક) અને તેનો હેતુ તેઓને ફરજિયાત પ્રત્યાજ્ઞા કરવાનો અને અંગે એ પ્રોવીન્સમાંથી તેઓને પામવાના કરવાનો છે. આથી આ કોન્ફરન્સ એ બીજા પાસું ખેંચી લેવાના અને એ પ્રોવીન્સમાં હોઈઓને શક્ત આપવાના માટે જરૂરી કામો રાખવા કરવા સરકારને નબરથી વિનંતી કરે છે.

જો સરકાર કોમન વિરોધ જતા એ બીજા પાસું ખેંચી લેવા નામુમ્મક થશે તો આ કોન્ફરન્સ હોઈ સરકારને ટ્રાંસવાલમાં હોઈઓના સંબંધમાં ઉપરિલેખ થયેલી સ્થિતિની તપાસ કરવાને એક રાઉટ ટેમ્પલ કોન્ફરન્સને માટે જાણ કરવા નબરપૂર્ણ વિનંતી કરે છે. એ હોઈ સરકાર ઉપરિલેખ રાઉટ ટેમ્પલ કોન્ફરન્સ બેચાપવા મા નિષ્ફળ નિવરે તો આ કોન્ફરન્સ અને સરકારને અંગેનો રાજકારી અંગે સુદી મળે છે એટલું પુનીયન સરકારને જણાવી દેવાની અને સાથે આઈરેલેન્ડમાંથી પોતાની એમીગ્રેશન આ બીજાની સામે વિરોધ રાખવા પાછો ખેંચી લેવાની હોઈ સરકારને વધુ વિનંતી કરે છે."

૧૯૩૦ ની આખરીએ કેપટાઇનમાં મળેલી વાર્ષિક કોન્ફરન્સમાં તેમજ એકાનીસર્ગમાં મળેલી એમીગ્રેશન કોન્ફરન્સમાં પસાર થયેલા કામ એ અને મુખ્યત્વે હતા. આપણે અમત વિરોધ જતા પુનીયન સરકારે અમુક ફેરફારો સાથે બીજા પસાર કરી દીધું છે.

મારે તમને વાદ આપવાની કાચીજી બર રહે છે કે ૧૯૩૦ ની વાર્ષિક કોન્ફરન્સમાં અને નિયમ કર્યો હતો કે એ બીજાની વપર સમજૂતી થત કહી નહિ. અને એ બીજાને સંસ્કર પાસું ખેંચી લેવાનીય માગણી કરી હતી. અને જેટલા કેટલી તબ કોન્ફરન્સમાં અને કહ હતા તેટલાજ આજે છીએ એમ કહેવામાં, અને ખાતો છે કે, હું માન આ પ્રોવીન્સના હોઈ બાઇઓની નહિ પણ સમસ્ત સાથે આફ્રિકાના હોઈઓની કામણી જાહેર કરું છું.

આ કામો ટ્રાંસવાલના હોઈ કામોનો અનુષ્ઠાન વચાક-નારો છે. હરે કામો તેને બરબર સમજૂતી લેવાની બર છે. હુંકમાં તેની અમર એ કામ છે કે, રંજીત વર્ષના માણસે પ્રોકેસેસ બાળાવર બોમવટો કર્યો એ એકામરેકર છે અને સમને પાત મુદો કરે છે.

જોલે સેની કામ ૧૯૧ ની સળ-સેકશન ૧ ને પ્રોકેસેસ અંગીત પર બોમવટો કરવાની છુટ આપનારી છે તે રદ કરે છે અને તેમ કરી બોમવટની તેમજ રહેઠાણની બધી કરે છે.

સ્પ્રીંગના ઇશના મુકાદાને તે નકામો કરી દે એ અને સ્પ્રીંગને જેવા બીજા ટાઉનથીઓમાં આપણા બાઇઓના બોગવટા અને રહેઠાણના હોં છીનવી લે છે.

હોડોએને ઈપ્રોપ્રીએટ જમીનોમાં બોગવટા કરવાની પણ તે બધી કરે છે.

૧૯૧૬ના ૩૭મા કાયદાથી આપણને રજા આપવામાં આવ્યું હતું તે પણ તે છીનવી લે છે.

જોલ્ડ લોની કલમો ૧૩૦ અને ૧૩૧ કદી અમલમાં લાગતી નહોતી અને તેને પરિણામે આપણા બાઇઓએ સરપાંચોની ભલુથી સ્થાપિત હોં ઉત્પન્ન કર્યા છે.

૧૯૩૦ના મેની ૧૫મી પહેલાં મેળવેલી જમીનનું એ કલેક્ટર રજા કરવા ભય છે પરંતુ એ જમીનનો એક વારસા કિલ્લા બીજા કંઈ પણ વપરાયે રવાની હોંને બંધી કરે છે.

૧૯૩૦ના મે પછી હોડોએને પ્રોપર્ટીએને માટે ને સેરા રાખેલા હોં તે સરકાર અમલ કરી લેશે.

જોલ્ડ ૧૯૧૬થી ૧૯૩૦ના મે સુધી પ્રોપર્ટી જમીનપર માલુ મેપર કરતા આબા હોં તેઓને પોતાનો વેપાર ચાલુ રાખવા દેવામાં આવશે. એવા કોડો મે ટકા નેટલા પણ આવશે છે.

જોલ્ડે ૧૯૧૬ની પછી અને ૧૯૩૦ના મેની પહેલાં પ્રોપર્ટી જમીનપર લાયસેન્સ મળેલા હોં તેઓને નવા કાયદાથી મેરકાઇડે મજબૂતમાં આવશે. આવા કોડોને ૧૯૩૫ના એપ્રિલની આખરી સુધીનું જીવલેશન આપવામાં આવ્યું છે. આ જીવલેશન તેઓના કામને મારે નથી. એવા કોડોને ને મુદ્દાપીવન હોંએ માલતી ધીર કરેલી હોં અને તેને કોપ તેઓના નાજુની મેટી રકમો સંક્રાંતિથી હોં એ રકમો તેટલી મુદત માં પાછી મેળવી લેવાને તેટલી મુદતનું જીવલેશન આપ્યું છે.

એવા કોડો દ્વારા પછી ધીર મળવાની આજ્ઞા રાખી કલેક્ટર નિક અને તેથી તેઓને આપવામાં આવેલા જીવલેશનથી તેઓને કોઈ પણ જાતની રાહત મળતી નથી.

જોલ્ડે ૧૯૩૦ના મે પછી કાયદેસર મેળવેલાં હોં તેઓને પોતાનો વેપાર ચાલુ રાખવાની આખરીએ મંજૂરી દેવાં પડશે.

કાયદામાં પ્રમાણને અમુક કલમોમાં જોલ્ડ લોના અમલમાંથી મુકત કરવાની સવા આપવામાં આવી છે એથી રિસિટ કંઈ સુધરતી નથી.

પ્રમાણ વચ્ચેની કમીશન નિમત્તામાં આવશે કે ને પ્રોપર્ટી જમીનપર બોગવટા કરનાર હોડોએને મેરકાઇડે કે કલેક્ટર છે તેની તપાસ કરશે. અને તેવા હોડોએની પહેલામાં રહેવાના જોઈ જુગાની લેશે. એ કલેક્ટર એવા છે કે ક્યાં આ હોડોએની કાબડી બીજાઓને વધી બરેલી લાગે છે, કે એવા છે કે જ્યાં જુગા તેની જાતનાક લેશે અથવા મેટીવો અને કલેક્ટર મે છે અને તેની કાબડી તેઓને વાંસ બરેલી નથી. તેની કમીશન તપાસ કરશે અને તે જીનીટરને જાણવડો. તે પછી મીનીટર ને કલમો એવા હોં કે જ્યાં હોડોએની કાબડી વાંસબરેલી નથી તે કલમો જોલ્ડ લોમાંથી મુકત કરશે અને તેવા કલમોની જગત જમીનનો બોગવટા કરનારોએ તેવા કલમોની અંદર કાગળ મધ જરૂર પડશે, અને આ રહેવાને માટે એક્ટ્રોપકન સર્ટિફિકેટ મેળવવું પડશે.

આ ઉપરથી જોલ્ડ કલમો કે આ કલેક્ટર અમુક અસાધ્યોનું રજા કરવા સાથે એ પ્રોપર્ટીમાં આપણા બાઇઓની પ્રમતીને માટે અવિવ્યમાં હોંએને માટે રવાનું મંજૂર કરે છે. એ કાબડી સંતતીનું રજા કરશે તો હોં તમને અંતઃકરજીયા પુરું પુરું કે તમારી કલે પાછીની સંતતીનું પુરું કરશે. આ તેઓને પ્રોપર્ટીમાં કોઈ પણ રજા જમીન અપવાનો અથવા

સ્વમાનથી રહેવાનો હોં છીનવી લેવાવા દેવો. આ તમારા અંતોનો જન્મશિક્ષક હોં તમે રચી દેવા માંગો છો? હોં અહીં પુરું કે આ પ્રતોનો અવાજ તમે પ્રત્યુર્ણક નકારમાં જ આપશો.

આપણા બાઇઓ અહીં વધેથી વધેલા છે અને પોતાનું જીવન મલાવી રહેલા છે અને આજ સુધી ને હોં તેઓ બેભરી રહ્યા છે તે સિવાય બીજા કલેક્ટર આપણે માગવા નથી.

પ્રોપર્ટી કોડોની કે લેન્ડ ટેન્ડર એક્ટનો દેવ પ્રોપર્ટીમાં આપણા બાઇઓને હોં કાલવાનો છે એ હોં મારા બાઇઓને સારી રીતે એજાઇટો હોં તો હોં પ્રત્યુર્ણક કલેક્ટર કે આ અન્યથી કાલવાને જમી કલેક્ટર પણ તાલે લવાના નથી. એ તે કલેક્ટર, અમ તેને માન આપવાના નથી.

એ કાયદાની કલમ ૬ની જેટલા કલમ ૭ની રૂબે રૂબ ૧૯૩૦ના મેની પહેલાં તારીખે જોલ્ડ લોની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ની કલેક્ટર પણ જમીનપર મેરકાઇડે રહેવા કરતાં હોં અથવા બોગવટા કરતાં હોં તેને એ તેલે ૧૯૩૨ના સપ્ટેમ્બરની તારીખે ૧૬મી પહેલાં જરૂરી ફોર્મ બરેલી હોં, કે જોની વીમલ તમે સાં જાણો છો, તો ૧૯૩૫ના એપ્રિલની તારીખે ૩૦મી સુધી રહેવાનો હોં મળશે. મારા સમજવા પ્રમાણે આપણા પણ બાઇઓએ આવા ફોર્મો ભરી દીધેલાં છે, પરંતુ હોં અહીં પુરું કે, પછાતે હોં નથી લાગે. જોલ્ડે નથી ક્યાં તેમને મારી કલેક્ટર છે કે તમે ફોર્મો નિક બરેલી. તમને આટલા ગર્વ થયાં હોં મુદ્દાથી રહેવા અને બોગવટા કરવા દેવામાં આવ્યાં છે. તો પછી હોં અમાનક આ કલમો કરવાનું આ પ્રયોજન ને જમીન તમે બોગવટા રહ્યા છો. સાચી હોં તમને કલેક્ટર કાલવાનું સરકાર કંઈ પણ કારણ આપી કો છે ખરી?

આ સવાલ મળી જમીન છે અને આ પ્રોપર્ટીમાં આપણા બાઇઓના અવિવ્યનો તેની ઉપર આખર રહેલા છે. આપણો દરવ કરવા આપણે આપણા તાત્કાલીક કાલો લેવાના નથી. આપણે સ્વાર્થી ન ગાઓ. આપણાં ઊંડાંઓને કાલેક્ટરની દેવી અસર કરો એ વિચારવાનું છે. એ તમે એ કલેક્ટર વિચાર કરેલા હોં તો મને ખાતી છે કે તમે એક જ વિચાર પર આવી કલેક્ટર કે ફોર્મો કરવાની તમારે એવા ના પાડો દેવી એક્ટર.

મારા જેવે રહેને મેરકાઇડે બાઇઓ કે જેમણે અમાર અમાર ફોર્મો ભરી દીધેલાં છે તેઓને મારી એક્ટર વિનંતિ મે કે પોતાના કલેક્ટર માટે લેવા તેવા અમારો બાઇઓને તમારો સરકાર આપણે.

હોં અહીં પુરું કે ને કલેક્ટર આપણે અમારવાના છીએ તે પ્રમાણ કરે છે. પરંતુ મને ખાતી છે કે આપણા બાઇઓ પોતાનું પાણી કલેક્ટર આપશે.

આ સવાલપર મેં કારવા કરવા તમારો વચારે સમય મધ બીધો છે પરંતુ તમે કલેક્ટર કરશો જ તેની ઉપર આપણો મત સ્પષ્ટપણે કલેક્ટર દેવાની જરૂર હતી.

હોં અમારે જાણવી ગયો તેમ કલેક્ટર ફોર્મો કલેક્ટર પોતાની કલેક્ટરમાં કલેક્ટર જુનીવન સરકારના કાયદામાં કલેક્ટર મળ્યું છે. બીજાને સરકાર પાછું એથી લેવાની માગણી કરનારો આપણે દરવ તેની સમજ હોં. એ તે પાછું એથી લેવાવવામાં નિષ્ફળ મળ્યું તો તેજે માનસર પોતાની કલેક્ટર સ્વિકારી પાછા કલેક્ટરના આજ્ઞા મળ્યું હતું. આપણને એ સમજાતી કલેક્ટર નહોતી. આપણા સવાલનો કલેક્ટર પણ કલેક્ટર આં સુધી

આપણી અધિભૂતી કરનારી કાંઈ પણ સમસ્યાની આપણે સ્વિકારવાના નથીએ.

એસીએન્ટ એમીએશન રેકોર્ડ

રેકોર્ડ ગ્રાઉન્ડ ટેન્ક ડાન્સ-પ્રમાણ અને એસીએન્ટ એમીએશન રેકોર્ડ કાઢી નાખવાની માંગણી કરી હતી. એ રેકોર્ડ ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ ડાઈની નાખવામાં તો કે અને ફોર્મ-કો નીચડમાં જીએ જનાં ૧૯૨૭ના ૩૦ માં કાયદામાંથી તેને કાઢી નાખવામાં આવી નથી તેને પરિણામે આપણા સંકેતો સાધનો અને જાહેરો એ રેકોર્ડની ફોર્મ દેક કોડી નાખવા જાય છે. માત્ર વર્ષના ફેબ્રુઆરી, જુન અને ઓગસ્ટ એ મહિનાઓમાં જાન્યુઆરી ૩૦૦, ફેબ્રુઆરી ૫૦૦ અને માર્ચ કોલેક્ટરના કાલમાં જાય છે. આપણને એ રેકોર્ડની સામે વિશેષ દર્શાવવાની ખુટ હોવાથી આપણે તેની વિશ્વ મોટા પાયા ઉપર જળવળ કરવી જોઈએ. આ કમલાગી રીપેરીંગ-એશન કોલેક્ટરનાથી ફોર્મ દેક કામ છે તેની અન્ય વખત મુનજીવન પણ વહેલી છે અને તેની રચિત કરી કરાવવાની જરૂર રહેતી નથી. એટલું જ કહેવું જાય છે કે આ દેશમાંથી જ્યાં એ પાંચપર જરૂર મુકવાના આપણે અસરકારક પગલાં લેવાની જરૂર છે.

બીજી બાબતો

હાલ સરકારના ડેલીએશન સમક્ષ રજુ કરેલાં જામનાં નિવેદન માં અને, રેકોર્ડ બાબતના કેસનાં મુકાદો બાકી પડે છે, તેનાં જાહેર અને જોડાઓને મુનિયનમાં સાચક કરવાના અવાજને વિચાર કરવા, ખાસીયો અવાજનારોનાં તરફ કોલેક્ટરના જાણી વખતે જુદા નીચેનાં બાકી પાડવામાં જાય છે તે દુર કરવા અને જેઓએ ખાસીયો જીવેલાં છે, તેઓનાં જી અને જાણને આ દેશમાં જાણ લેવાની ખુટ આપણા વિનંતિ કરી હતી.

આ સમગી જાણતો ૧૯૨૭ના ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ જાણ કરાય છે. પરંતુ એસીએન્ટની કરી તપાસ કરવી વખતે આજની એક પણ જાણતની ચર્ચા થઈ નથી. તેનાં જાણમાં રાજ્ય મેળવવાને હરે જુ પગલાં લેવાં એ આપણે વિચાર કરવાનો છે.

એસીએન્ટ એમીએશન રેકોર્ડ

આપણે રેકોર્ડ ડાન્સ-પ્રમાણ મળ્યા ત્યાર બાદ કોડી નોકરી-જાતની રિવિઝમાં કાંઈ સુધારો થયો નથી. સરકારની એડી મેજીસ્ટ્રીની નીતી પુરે નીચેનાં અમલમાં મુકાદ છે. રેકોર્ડ અને મોટીમાં કામ કરવા કોડીએ-ટાઈપીંગ સંખ્યા દિવસ દિવસ થતી જાય છે, તેઓની સામે નોકરીનું ફોર્મ દાર મધ થઈ જાય છે.

આપણા હબરો કાઢીએ બેકાર થતા જાય છે. નાટકમાં બેકાર કોડીઓમાં થઈ જુ-પ વર્તી રહ્યું છે. સરકાર અને સ્થાનિક સત્તાધીશોએ પુરોગ્રાવને અને કમડ કોડીમાં બેકારી નિવારણને નોકરીઓનાં આપનો ખુબી મુકર્ષ છે બ્યારે કોડી બેકારોને મારે તેઓએ કહ્યું થઈ નથી. સરકાર કોડી બેકારોને માટે સંખર ખુરો બોલવાની પણ ના પાડે છે.

ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ એસીએન્ટ રેકોર્ડ ડાન્સ-પ્રમાણ ૧૫૦ એટલા માણસોને આવાનું ખૂદ પાડવા માં જાય છે એ સપરથી નાટકમાં આપણા બેકારો ડેકરી બેકારી થઈ રહી છે તેનાં અમલ આવી જાય છે. આ જાણત માંથી છે અને તેને જાણ લેવાની જરૂર છે.

ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ

ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ કામસે-સોને જગતી કલમ અર્થ વધારની જાણ છે. કે આમલ જાણતો ગયો તેમ મુકર્ષ પ્રમાણે એ કલમને તરેન જુદો જાણ કરેલો છે. આપણા

માતા જેઓ જુદા જુદા પ્રિવી-સેમાં કરતાં જાણસે-સેને જગત કામસે-સેમાં સુધારો કરવાનું મુકર્ષ પ્રમાણ તરફથી પગલાં લેવાવાની આપણે-ટાઈપીંગ આજ રાખી મોટીમાં હતા તેઓ મુખ્ય જાણ છે. અમલમાં ડાન્સ-પ્રમાણ પસાર યજીના કામસે-સેમાં ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ આપણી મામતી એ જાણતમાં થોડી થઈ આજ પગ જાગી પાડી છે એ એસીએન્ટ-સની જાણત અસરનો ડાન્સ-પ્રમાણ કોડી જાણતોને ખુરો અનુભવ થઈ રહ્યો છે.

નાટક પ્રિવી-સમાં અને ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ કામસે-સેમાં આજમાં તરફથી પોતાની જાણત મુનજીવની સત્તાએ કોડીએ-ટાઈપીંગ જાણ હામે તેમ જાણવામાં આવી રહી છે. એટલે વર્ષમાં મુનિયનના પ્રયોગ કોડી લેવાની જાણ-સે-સમાં એસીએન્ટની જાણે આજીવ થઈને રહેવું પડશે. આ સમગ્ર ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ આજથી જાણ થાય છે.

ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ

ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ કલમને વિશે આપણે જાણતો જાણતો જાણતો મુકર્ષ જાણે. પોતાની રજા થઈ વસતીના ફોર્મ વર્તોની તેઓની જાણતો અને તમે અનુભવ અનુભવથી કલમ કરવાની ફોર્મ સુધારેલી સરકારની જાણ છે એ સિવાય મુનિયન સરકારે રિવિઝમાં છે. આપણી મામતી કલમ આપણા જાણતોને ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ આપણાથી જાણ થાય છે.

ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ નાટક પ્રિવી-સમાં ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ સમગ્રે ફોર્મ સુધારેલી છે. એ ૫ પાંચે દબાર જોડામાં નિવારમાં કામ થઈ થઈ છે બરા જાણ પંદર હબર નિવારે જાણતો વખતે જોડાઓને કમુ જોડા પણ જાણતો ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ જાણતો નથી. નાટક પ્રિવિ-સમાં કોડીએ-ટાઈપીંગ ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ પાણ એક પેની પણ જાણતો નથી બ્યારે પુરોગ્રાવ જોડાઓ પાણ મુકર્ષ રજા બરે છે.

એ મુનિયન સરકાર આપણા જોડાને પાણને ધોરણે પહોંચાડવા મામતી હામે તે આપણા જોડાઓને તેજે ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ જાણ થઈ પુરી પાડવી જોઈએ.

કોડીએ તરફથી અનુભવે-ટાઈપીંગ કરવામાં જાય છે તેનાં એક જાણત તરફે મુનિયન ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ તરફથી થઈ રહેલાં કામ તરફે જાણ જાણે છે. આ ૧૫૦ની હબર લાઈક માણસોને અજાર જાણ જાય છે અને જોડાઓને જાણ પણ જાય છે.

કોડી એસીએન્ટ માટે જાણતોને વર્ષે જોડાઓમાં જાણતો છે. સરકારની જાણ એ કે થોડી છે જાણ તે મહાર છે.

મુનિયન સરકારે જાણ કામને મહાર આપવી જોઈએ કે જેથી આ દેશની જાણ કોડી લેવેલી જાણતોને જાણતો જાણતો જાણતો જાણ થાય છે.

કોડ સરકારના ડેલીએશન સમક્ષ જાણતો નિવેદનમાં અને જાણતો કરી કરી કે મુનિયન સરકારે જાણતો ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ આજમાં જાણતો વર્ષમાં થનારી કલમ કામસે-સેમાં કરેલો જાણતો. એ આ જાણતો જાણ તે જાણતો જાણ કોડી જોડાઓ ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ વિનાના રહે છે તેઓ જાણતોમાં જાણ થઈ જાય.

કોડ સરકાર

કોડ સરકારમાં જાણતો કરવાનું ફોર્મ જાણતો રજા છે. જાણતો તેની કલમ ૧૦૨ (૨) (બ) રજા જાણતો જાણતો કોડી લેવેલો કલમ પ્રમાણની જાણતો નિવારે રહેવું પડશે. લોકર અને ડેપુટી-કમિશનરે-ટાઈપીંગ નોકરી કરનારાઓને આ એક મોટી મુશ્કેલી છે અને તેથી આ કલમ રજા કરાવવાની આપણી જાણ છે.

મુશ્કેલીશન કાયદાઓ

હોદ્દાઓને ભરના સમાચારના કાયદાઓના સંબંધમાં મેં હરીયા ખાન બેચેન બોલ્યો. આ કાયદાઓની મુદત દરે પુરી થતી છે અને તેથી નાટકના કાયદાઓમાંથી ને બીજા બની જાય છે. આ કાયદાઓથી આપણા ભોંડાને ધણીજ અડચણ થાય છે. આપણે સાલિય આદિના હોદ્દાઓ છોડી અને તેથી વર્ગ વર્ગ વચ્ચે કોઈ પાલનના કાયદા દેવા નહિ જોઈએ. પ્રિન્સિપલ મુશ્કેલીન ટ્રસ્ટ ગોડ' પાસે ધણી નાણા પહેલાં છે કે નહીં હોદ્દા મજુરોના હાથને મારે તેઓના માલિકા પાસેથી મેળવવામાં આવ્યાં હતાં. આ નાણા સરકારે આપણા સોશિયલ ઉત્પત્તિ અર્થે' નાખવા જોઈએ.

સંસ્થાન વસતવાદની તપાસ

સંસ્થાન વસતવાદની યોજનાના સંબંધમાં તપાસ કરવા બહાર પુત્રીમન અને હોડ સરકારના પ્રતિનિધિઓની સાથે આપણા એક પ્રતિનિધિને સદકાર કરવા મોકલવા મુશ્કેલી પડાને કોંગ્રેસને કમળ બન્યો. છે તે તમારી સમક્ષ મુકવામાં આવી. મારાં આપણના આરંભમાં જે નિવેદન વિશે હું તમારે ખ્યાલ બેચેન મરો તેપરથી તમે જોઈ કહ્યો કે કેમિલ કામ પણ સ્વીકારી બંધામ નથી. તમારા દેશીઓને કેપટાઉનમાં આ દેશમાંથી આપણા ભોંડાને માર મારવા વસતવાદ કરવાના રહ્યો છે કે નહિ તેની તપાસમાં સદકાર કરવા મજબૂર થઈ. અને એ કુળુલાન જેવી કરને આપવામાં આવી હતા કે રાજી દેવજ રાન્દર-સંગ અચીએલી બીજા જાણતો સંતોષકારક હશે. તમારી રીશિસે આ દેશમાંથી આપણા ભોંડા મહાકલની સામે પોતાનો વિરોધ દર્શાવ્યો છે. કોંગ્રેસે આ મહત્ત્વ પછાત લોચિલ દેવાથીજ કેપટાઉન કેમિલ-ટાંથી એસીરેડો ભૂમીયેકન સ્થાન આપણે જાલસ કરાવી આપા બીજો, કેપટાઉનની કાન્દર-સ આદ બનેલા બનાવોની દ્રષ્ટિએ આ સંસ્થાન વસતવાદની યોજના વિશે તમારો મન મોગવામાં આવશે.

આપણી ઉપર પાટી બીજા અનેક મુશ્કેલીનો વિશે તમારી સમક્ષ કરાવે રજુ કરવામાં આવશે. હું કમેલ રાષ્ટ્ર' ૧૧ ૩ તેને તમે ગંજીરખી ખ્યાલ દેશો.

આજ માત્રાપરથી સંમરજ-સી કાન્દર-સમાં જે હું રહી મરો હતો તેજ હરીયા રહીક કે કેપટાઉનને નો આવશે અને જશે. તેઓ આપણા તરફથી વધીકાતો કરશે નહીં. આપણે હું જોઈએ છે એ તો આપણે પોતાનેજ કહેવાનું છે જેટલી કુળુલાઓ અને અગિજાપાલો પુરેખીઓની છે તેટલીજ આપણી પણ છે આપણે પણ સાલિય આદિના વળી જતવા આગીએ બીજો. પરંતુ આપણી કહતી મુળ્ય પ્રતીતી કરવાની અપાજને અંધુરો તમે આવવામાં આવે તેજ તે જની કરશે.

આ કાન્દર-સ સાલિય આદિના હોદ્દાઓની તમારીજ ખાં કદાચ પકડે કરનારી માત્ર પડશે. આપણી સમક્ષ આવી પહેલાં તારકાળેક લેખમળી સામે આપણે મોકલ રાખ કરવાને બંને જોઈકન યમ કાંઈ અને એ દ્વાર ક્યાં તમા પાછી પાછી થમ ચહેજ નહિ. સાલિય આદિના આપણી કોમન, કુવનમાં હોદ્દાઓ પ્રતિકાસ પડશે કે તાડશે તેનો જવાબ આ કાન્દર-સનેજ કહી કહશે. મારા વાવજમાં મેં આપણી ઉપર સવત માત્ર રહેલા અન્યાયો જજાની દીવેર્જા કે હોદ્દાઓની સદન કહિતની દરે દર આવી ગમ છે. જે અપમાન-હરેકો અને કમકા કરજો તેઓને પિતા કારજ આપવામાં આવ્યો છે ને દરે તેઓ સદન કહી લેવાનું નથી. આ આપણને આ દેશમાંથી આપણી ઉપર મુજબો મુજબીને રહી

જ મુકવાના છે કે આપણી સ્થિતિ સુધારીને મારા નામરીકો તરીકે આપણને દેવા દેવાના છે તેનો જવાબ તમારેજ આપવાનો છે. અને મારામાં જેટલી કહતી છે તેટલી અવજી કહતીથી હું તમને આપદ કહું છું કે એ જાણતો તમે પુર્વ મશીનથી વિચાર કરજો અને એવો કાન્દર કરજો કે તેથી આપણેજ નહિ પરંતુ આપણા રોકેજોનું પણ માન રહે

ગીતા મન્યન

(સીમા-સિયોલકાલ પનસ્થાનના મસતવાળા).

(ગાથા અંકથી માલ)

અધ્યાય ૩ ને

(૫) સ્લોક ૨૦ થી ૨૩ (ચાલુ)

"કાર્યો આ પમાન પામસિદાની વડા વિશેની આપ્તવાદિકા છે. દરે એમાંથી મેં શું તરકાર્ય કહ્યો - તે હું સમજાવું: મેં-મેં-મેં! કોડી, રીકા, પર્તગિલાય ગાડી વનુભસુદિ સુધી કોમ પણ પ્રાણીને પોતાના કવતના નિર્વાદ માટે કોમને કમિ પડતિ જ્યાં વિના આકુટીજ નથી. સમજ્ય અને અજ્ઞસમજ્ય માજુસ બંનેને પોતાના કહીરના નિર્વાદ માટે કમ કરવુંજ પડે છે. ધાર્યો! આ સમજ્ય માજુસ પણ કેવળ પોતાનાજ નિર્વાદ માટે કમ કરીને મેકી રહે તો સમજ્ય અને અજ્ઞસમજ્યમાં બેર શોર

"અજ્ઞન! ગાય પણ પોતાના પાછરકા માટે કુધની સેર બેરે. અજ્ઞો પોતાનાં બચ્ચા માટે કરલીયે કાકાપારી વેરે એ બંને પર્તિયમ ઉદાવે છે. આ બાજુ અને પર્તિને માટે કેટલાયે સ્વભૂતને આમ કરે એ અને કાંઈ ઉદાવે છે. સુખદા-પર્તિ! બે આમ પ્રાણીકવ બીજા માટે કર ન વહાવતાં રજા દેવા, તો આ સંસારને કનારનો એ બંને આવી મરો કોન,

"પણ, મહારથી! આમ પોતાનાં જાળક, પર્તિ, નિકટ કયા ન જાળના માટે પ્રાણીકો પોતાનો કુળનો જામ કરી જે કહ કહન કરે છે, તે વિજાનમાં પ્રાણી માનતા હવમાં જે મેંદ અવજા પદાપાત્રપ્રકા પ્રેમ મુક્યો ન જે એમને કામનું જ સુકમકેવ અને જાસકિવનું બીજું નામ રહી સમય, તેને લીધે નામ ન માટે અજ્ઞસમજ્ય પ્રાણીકો પણ તેવા પ્રકારનો જામ કરેજ જે, એ જામમાં જામ કરનાર મુદા-પિલા-સંબંધી પોતાની કુલકના કરાવતાં નથી, પણ કેવકાર કરે છે. જેવી રીતના પર્તિપકારમાં વાનસકવહાત દેવા છે.

"મહાકામ! આવી અવનું કહકદન એ સનકર્મ દેવાથી જરૂર કરવા જેવું છે એવા સનકર્મોને કીધે અગતનું તવ જરાપર ચાલે છે. પણ, મુક્યો ન' મગનું રકાવ આથી નમારે આમજ છે. વિચાર્યું કરાવતાં જે મગ રૂપી સનકર્મ તે માટેથીજ અટકર નથી

"ભારે, પર્તિયમ! જાની આ વિશેષતા છે તે અભિજ.

"અનંજણ! સુખ તમે છે, પણ જામુ પ્રાણીને પોતાનો પ્રકાક આપણે અને અમુકને ન આપણે એવો ઉદ્ધેક રાખતો નથી. મેંદ વરસે છે, અગિ જામે છે, જવન વાય છે, મુધી કારજ કરે છે, નહીં તરસ બીજે છે; પણ તે કોમ જાસ પ્રાણીને ઉદ્ધેકીન પોતાની કિયાઓ કરતાં નથી. આથી બરતસનમ, મેં એવો સાર કાઢ્યો. હું દેવોની મેં પ્રાણીઓમાં બેભુદિક વિનાનો, પદાપાત્ર નાના સદન પછે સંસારની રૂપવિ, સ્થિતિ નાદ માટે થતી દામ છે. એથી ધાર્યો કે પુરવકાળે,

વિકાસને મદદ, વતરપતિ, જનતા કે મનુષ્ય સર્વને સરખાવે
લાગે છે હાલિ થાય છે; એટલે, એ સમદ્રષ્ટીથી થાય છે.
વળી, પાંડવ! દેશના કોઈ ઉત્પત્તિ કે પાલનને એક અને
સંકારને કનિષ્ઠ મહુવા એવાયે એક નથી રાખતા; એમના
આચરણોથી ક્યાંક અને ક્યારે ઉત્પત્તિ થાય છે, ક્યાંક અને
અને ક્યારે પાલન થાય છે, તથા ક્યાંક અને ક્યારે સંકાર
થાય છે. આ રીતે એ કોઈ ચોક્કસથી થાય છે.

“સદેવવંશુ! દેશના કોઈમાંથી એ માનવોને માટે આ
રીતનો ભોધ લીધો છે, અને તેના પ્રકારના કોઈ તે ચિત્તશુદ્ધિને
કાવનારી યજ્ઞકર્મો છે એમ એ સાર કહેશે છે:

“આકલ્પકાં વાસિતા હરપા દેવા પ્રત્યે ને પુત્રવાની
શુદ્ધિ તથા ભક્તિ વહેલી હોય છે. તેના અન્વય સારકર્મો કરતા
મહાકર્મોની વિશેષતા છે એમ જાણ્યું. વળી, એમ દેવ તો કોઈ
મેધપ્રદાતા માત્ર પશુપાત્રથી માત્ર વિશેષ પ્રાણુને ઉદ્દેશીને
નથી થતા તથા એમ જાણી મનની આકર્ષિતને પશુપાત્ર વિના
સ્વીકારે છે, તેમ ને જરૂરથી કાલ વિશેષ વ્યક્તિને ઉદ્દેશીને
તે કરવામાં આવે, પણ સમાવેશિથી અને ચોક્કસથી કરવા
માં આવે, એ મહત્ત્વ છે.

“આ કવી રીતે તે હું દાખલાથી તને સમજાવીશ
“મહાકર્મો! આપો સેકંદા ગાયો રાજે છે અને તેમનું
પ્રતિષ્ઠા પાલન કરે છે, પણ તે ગોદાને મારેજ તેને વધારે
કરે છે, માટે તેને ગોદા મત નથી કહેવું

“વળી, સુદમકર્મો કાલ પુરુષ પોતાના પત્ની, સમા-
વદાલી, તથા મિત્રોને નિમંત્રણ આપી કરેક પ્રકારે તેની
આત્મસ્વામતા કરે છે, પણ તેણે અતિવ્યય પણ કોઈ એમ
કરી શકાતું નથી.

“પાંડવ! પાંડવ! એ કાલ પુરુષ ગાયો પ્રત્યેની ભક્તિને
સીધે કોયોના નિર્વાહારે પોતાના આચરણને જાણ ને ગાય
કર્મને ને કાલ કરે જવા રીતે અર્પણ કરે; અથવા કાલ
પુરુષ, માનવો પ્રત્યેની ભક્તિથી પ્રેરાઈને યજ્ઞકર્મ કાલ, જુગ્મ્મ
મનુષ્યને કોઈ મદી તેને સન્માનપુર્વક જમારે તો તેણે ગાય
તથા મનુષ્યપ્રત્યે પણ કોઈ એમ કહેવાય.

“પાંડવ! મહાત્મ્ય ચીર્ષાકર પોતાના ધન-ધાન્ય-સંપત્તિ
માંથી કેટલોક ભાગ ભક્તિપુર્વક દેશને અર્પણને અર્પણ કરે
છે, અને બાકીની સંપત્તિનો દેશને પ્રસાદ અથવા મનુષ્યક
અમણ કપયોમ કરે છે.

“મહાત્માહો! આમ થતે એનો કપયોમ કરે છે તે પોતાનું
નથી, પરંતુ દેશને પ્રસાદ એટલે મનુષ્યક છે એ જાણતા
એના ચિત્તની શુદ્ધિ કરે છે, અને એના કપયોમમાં, એ
ચિત્તારી હોય તો, એને સંપત્તિ રાજે છે.

“ભુવંત! મીર્ષાકર અને યજ્ઞનું શેષ આપું એમ કહે
છે, અને એજો આ રીતે કપયોમ કરે છે, તેમને કપયોમથી
કે પદાર્થોને કલ્પ કરવા માટે કરેલા કોઈથી થાય લાભનું નથી
એમ પ્રતિપાદન કરે છે. પણ ને આમ દેશના મનુષ્યકરે
તે માનતા તથા દેશને અર્પણ કર્યા વિના પોતાને મારેજ
સંપત્તિ કપયોમ છે અને કોયોમ છે, તેજો થાય કરે છે એમ
જણે છે.

“કુટુંબકાં મન્યા મુળમાં રહેલી શુદ્ધિના સદ્-અંશો એ
તને આ રીતે સમજાવ્યા. એ સદ્-અંશોને એ સ્વીકાર
કરી, આ રીતે એને કર્મયોમમાં પ્રવેશ્યા છે:

“ધન-ધન્ય! કુટુંબકાં મન્યા મુળમાં રહેલી શુદ્ધિના સદ્-અંશો
મનુષ્ય પ્રાણુ નથી સંપત્તિ પણ પરિભ્રમણમાં નિર્માણ કરેલાં

ધન-ધાન્યકરને તથા પોતાની અર્જ કક્ષિતોને કાલ વિદિ
પ્રાણીઓને ઉદ્દેશીનેજ નહિ, પણ સંકારમાં ને કાલ એક
કેવળમાં જાતી જાય તેના કિતારો ભક્તિપુર્વક અર્પણ કરવા
એને એ જીવનનો કર્મયોમ રૂપી વેશ પણ માનેશે છે, એ
એમ કરતા કરતા ને કાલ પોતાના નિર્વાહારે મળે કરે તે
કપયોમો મનુષ્યક માની કપયોમ કરેલા તેને હું યજ્ઞની પ્રાણીઓ
કપયોમ કહું છું; અને આ જાવનામાં મનુષ્યની ચિત્તશુદ્ધિ
કારણ રહેલું કોયોમી તેને એ મનુષ્ય પ્રાણુ માનેશે છે.

“ધનુર્વિ! જરાસંધ એવા કુવિદો અનેકને સંકાર કાલ
અને દિવિરજ્ય કરવાથી એક પ્રકારની પ્રતિષ્ઠા મેળવે છે પણ
પરંતુ એનેકનું પાલન કરવાનું, નિર્મળનું અને કરવાનું
રક્ષણ કરવાનું, પ્રાણને સંપૂર્ણ કરવાનું, અને તે માટે પોતાનું
સંપત્તિ આમ કરવાનું આપે મન મેલાર અને તેને પ્રાણીઓ
વકાલ મહત્ત્વ રાખ્યાં એના કાલકરો એવા વદ રોજ
છે તેવો. સંજાણવાર તથા મનુષ્ય: બંનેનો આમાં વધારાને
લખાણકરી પણ જરાસંધ એવાને મળતો નથી; કપયોમ કે, જે
ધનુર્વિ! એ સંપૂર્ણ કારણ અને પાલન એક બીજાને માર
મસાવાથી થાય છે, એવા ને સર્વજ્ઞ આપેક નિમગ્ન એવામાં
આવે છે તેનું અંતર: જાન મીર્ષાકરોના મહત્ત્વમાં રહેલું
છે, અને તે સમયે એ મનુષ્ય પ્રાણુ મળેલું છે “૧૦-૧૪ (અધ્યુક્તિ)

પાંડવ કોપીટશીન

તેના પ્રજ્ઞ સંતિકારી સેષો

(મહાતા આગમના અધ્યયન માટે)

[અમદાવાદના પ્રધાન માર્ગલય તરફથી “કાન્તિ” નામનું
પુસ્તક તેની સરવતિ મંજમાળાના પુ. ૫-૬ તરીકે જાહેર
પણું છે એ પુસ્તકના મુળ લેખક પાંડવ કોપીટશીન છે અને
મનુષ્યકર્મો સંકલન પાર્વતીકંઠર ગામી છે. એ પુસ્તક
અર્ધ વીરતનું કાલ કરાવનારું છે તેની કીમત ૭ આના
વીરતન છુટું છે. કાન્તિ એ “પાર્વતીકંઠર” ના વાચકો
કાલાર્થે અને એ મહાન વીરતનની જીવનકથા તેમજ તેના
પણ કાન્તિકારી સેષો પ્રધાન કાલકલપના આભાર સાથે એક
કહે કહે જાણીએ છીએ — જ. ધ. ગો.]

નવજુવાનોને

આજે હું નવજુવાનોને એ બોલ કહેવા છું છું. મરતો
— અજાણ મનુષ્ય અને કલ્પના મરતો — મરતોની કરી આ
વાંચી આપને ન દૂનવે એક એમનું પાણી પણ કાલી કરે
એમ નથી.

હું માની શકું છું કે તમે તથા ૧૮-૨૦ વર્ષની ઉંમરના
છો, તમે તમને વિદ્યાર્થીજીવન સમાપ્ત કર્યું છે અને કરે
જીવનના ઉપર ઉપર પણ મુશ્કાલી તેવારીમાં છો. હું માનું
શકું છું કે તમારા કિલ્લોએ તમારા બેભામાં બેલા કુતોને
તમે નકારી મુક્યા કરી, તમે એ કોનાનોથી ખીલા નહિ છે
અને પાણીઓના સ્વચ્છરક ઉપરના દાવલા સંજાણવા નહિ
જતા હો. વળી તમે આ અવાજ જવા સંજાણના રક્ષ
પ્રેરણાઓ પણ નહિ છે. તેજો તેમજ કાળા પહોળા મોરજી
અને વાંદરિયા એના પ્રવેશ કરે છે અને જુવાનોની કાલ
પણમાં પણ તેમજા કિલ્લો પણ પણ પ્રકારે એમવિજાણ
સોજવવાની જુગ્મ્મ થઈ રહી છે... હું તો, કહ્યો. એમ મનુષ્ય
હું કે તમે એક સદ્-અંશ માણસ છો અને તેથીજ તમને એ

ને ભોલ કહેવા મર્યાદા છે.

હું બધું છું કે તમને એ સલાહ મહેલવશે. હોં છે કે 'હું શું યદ્યપિ' સાચી બાબ છે કે હરેક માણસ પોતાની જાણવામાં એમજ સમજે છે કે એણે બાહ્યમાં એવી સુધી જમાવવા એમને જે કંઈ કુતરણીય કે વિચારવાનું રાગ મેલવ્યું છે તે કાંઈ બીજા સોંકાને છૂટા માટે કે પોતાનો જાંબલ સ્વાર્થ સાધવા માટે નથી મેળવ્યું; અને સમગ્ર બાબે પોતાની છુટકા, પોતાની કલિત અને પોતાનું રાગ આ ભયન સરિનારામણના મુક્તિપત્રમાં હોમાતો એણે સ્વયં પણ વિચાર નથી કર્યો તે ખરેખર; કુદરતના વિચારન બચામાં કાંઈ પડ્યો હોયો એમજ.

તમે પણ બાબા સ્વામીજીનાં એક છે. નાંદિ વાર! આજે કહે, આપણે એમજ કે તમારા રાગો કેવી રીતે સાચા થાય.

હું નથી બાણતો કે તમે કયા વર્ગમાં જન્મ્યા છો. જન્મીએ જાય તમારા ઉપર મીઠું લાગે વેડું હોય, તો તમે વિચારના નબળાસ તરફ વળ્યા હો; તમે કંઈકર થોડો, વડોલ થોડો, કંઈકર થોડો, વેચાનિક થોડો. તમારી આમજ તો વિચારન જે પથારીએ પડ્યું છે. તમે કસાયેલી છુટકા અને વિચારન કલસકલિત જીવનમાં પ્રવેશ કરો છે. કસાય તમે કારીગર પણ છે; તમારે વિચારનું રાગ નિચાળમાં મળી કો તેડું પરિમિત છે, પણ બાબા જમાનાના કારીગરની કિંદગી કેટલી બાઈ છે તેનું પ્રકાર જાણવાવાન તમને મળ્યું હશે

પ્રકૃતિજીવીઓને

કાકડશીને

કહે આપણે પહેલો જમાવ વિચારીએ, પછી બીજો વિચારીશું. આજે હું માની જઈ છું કે તમને વૈજ્ઞાનિક શિક્ષણ મળ્યું છે. કયા કે તમારે કાકડર થયું છે.

શને કાંઈ કાકડપાંડુમાં કયાં પહેરેલો એક માણસ કાંઈ જાંબલ જાંબલો જોવા તમને લાગે જશે. તમને સામસામેથી જાણતા માણસો જમાવા એવી કાંકડી મળી કુંડીમાંથી લાગે હશે. વાટે મોચરો મડેલો હોય; જોવા નાના ટમટમલા ડીંગાના કંઈક પ્રકારમાં કુંડાથી કહેલા વાતાવરણમાં તમે ઉપર મડેલા. કહે એક મંડા કાકડનાં છે. ગજ, ચાર, પાંચ પમજિમાં મડેલો છે; અને એક જાકેર, એજવાળા જોરકામાં કાકડપાંડુમાં કુંડામાં કાંકડેથી માંડી જાંબલ પ્રકારમાં જાટલા ઉપર પડેલી છુટકા છે. દિશા, કાળા પડી મડેલા અને કાંકડી કરચર જાણતા જાણતા કાંકડી જાંબલ તમારા વરફ એક રહે છે. જાણા ધરખણીએ આખી કિંદગીનર દરેકજ બાર કે તેર જાકેર કહ્યું જોવા વિના વેડેજ કહ્યું કે. કમજાં તજ મહિનાથી કે મેર નેહો છે. નોકરી જાતી રહેવી તે કાંઈ જોને માટે નથી વાત નથી. દર વરસે અને વખતોવખત એમ માનવ જા પણ પહેલાં જોને એક કુંદ કાંકડી, — એ નોકરી વિનાનો જાકેર કાકેર જોની બી કાંકડા જાકારનું કામ કરતો; તમારા કાકા પોતા કે વાંકીકાં વાળતો; પણ કહે તો તે જાકડી જાંબલ મહિનાથી પધારીવક છે. બાબ આપું કુંડા જાંબલ કુંડામાં પંજમાં રસાઈ મળ્યું છે.

કાકડર સાહેબ! આ દરિને શી રવા આપશે! પલકવારમાં એ એક કીકડ છે કે જોવા રેમનું મુજ કરીરની કુંડાવા જા, શિક્ષક જોરાક અને જોજાંકી કવાનો જમાવ છે. તમે કહે જાકેર કાકેર જાંબલ કહેતા! કહેર જાકાર પ્રુસ્ટી કવામાં જોવી કાકરક કરવાનું કહેતા! એજ વિનાની બીજી કાકેર ઉજાવ

વાળા જોરડીમાં રહેવાનું કહેતા! કેવી રિપર રિપરીવતા! જાકા માણસ. આ બધું મેં કરી કાકડી હોવ તો એણે કવાનું કરી નાંખ્યું હોવ, તમારી સલાહની એણે રાક પણ ન જોઈ હોવ!

તમારા શિક્ષક કાંકડા જમાવ હશે, તમારી વધી નિજાજત હશે, તમારા મુજ ઉપર જાણતા હશે, તો તો આ કુંડા તમને પછી પછી વાતો કહેશે. આ કાકડી રેલી માણસે કાળવળું પણ ચીરી નાંખે એવી કુપરસ બાબ છે તે જાકડી જરીવ છાંચી કરનારી છે; આ કાકડી નીચે બી આજમાં રહેતાં જાંબલ જાળો વાવમાં પડાઈ પડ્યાં છે; એક નીચે એક તળિયે જે જેનજ રહે છે તે તો આવતો જમાવો. પણ જોવા પધારાની નથી, અને આ પાકેશીની રિશતિ તો એવી મે છુટી છે.

આ જાંબલ મીઠાંજોને તમે વી સલાહ આપશે! તમે તેમને શિક્ષક મે રાકે આવતી, કવાપાણીની દેવણી કરવાની કે મહેનત જોડી કરવાની જમાવજ કરશે! તમે તો કહેવામ તો આ કહેવા છુટકા છે. પણ તમારી જાક ઉપડતી નથી. તમારા હોં કાંકડા કહે છે, અને પછી ચીરતા કહે છે. કે કાવ દેવા દેવા તમે આજા જાંબલ છે. (અધુરું)

જેમવાના પુસ્તકો

નીચેનાં પુસ્તકો આ આશીસેથી મળ્યા હશે. વી પી. જી. આ આશીસેને બ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

	શી. રે.
શીવા વનવાલ	૧ ૬
જીવનપર પ્રકાશ	૦ ૬
સત્યના પ્રગોળો જમાવા જાતમ કયા બાબ ૧	૧ ૧
" " " " " બાબ ૨	૧ ૧
નીતિના કાળ	૧ ૦
મારો જેજનો જાતુજવ	મેખર: મ. માંધીજી ૦ ૬
મારો જેજનો જાંબલો જાતુજવ	" " ૦ ૬
મારો જેજનો જાંબલો જાતુજવ	" " ૦ ૬
હાનિજન આશીસિજનનો સોનેરી બાંક	૨ ૦
સોદમાન જાકામસાથર તીજક તેમતા મન અને વિચાર	૦ ૬
મુરખરાજ અને તેતા મે બાહજો	૦ ૬
જેજના કાળ (સામાયક વખતના)	૦ ૬
પુસ્તકો કમાલ પાકાનું જીવન મરિન	૦ ૬
પુસ્તકો કમાલ પાકાનું જાંબલ	૦ ૬
એક સત્યવીરની કાક (સોડરેડીસનો જમાવ)	૦ ૬
જાણસ કહેલી જાંબલનો જાંબલ કોઈ કહે!	
રોસરોવાની વાવપરથી	૦ ૬
કોઈ સ્વરાજ (માંધીજીએ કાંબેલ)	૧ ૦
પુત્ર અને પંચમ	૦ ૬
રેકસકલ જોજાંબલ અને જોરમીડના જમાવ ઉપરની મચા	૧ ૦
કાવકા કામે કવાની કરવ	૦ ૬
જા. આ. હાનિજન કેમિતનું જાંબલ નર	૦ ૬
જીવન રેલી	૦ ૬
જાંબલાની મરજી	૦ ૬
જોજાંબાલી કોઈ ૧૬-૬ના જાવા કુખરકી-જાંબલ	૦ ૬

કરોલો

આ. આ. ઇન્ડિયન ડેમોક્રસી એસોસિયેશનમાં મળી જતીવાર અને સ્વીચર એકસ્ટ તા. ૨૭ અને ૨૮ મીએ મળેલી બેઠકમાં ડેમો-ક્રસી નીચેના કારણો સર્વાનુમતે પસાર થયા હતા :

(૧) એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ચર એક્ટ

એસોસિયેશનમાં મળેલી સાઠમ આફ્રિકન ઇન્ડિયન ડેમોક્રસી આ ડેમો-ક્રસી ડ્રાસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ચર એક્ટને પ્રદાનપૂર્વક વખોડી કાઢે છે અને હોદી કામને તે અસ્વિકાર્ય છે એવું જાહેર કરે છે. અને વધુમાં એ કામવાની સામે થવા ના ડ્રાસવાલ ઇન્ડિયન ડેમોક્રસીના કારણને ટેકા આપે છે. આ કોમિટી પોતાની સાથે એકાએકી સંસ્થાઓને ડ્રાસવાલના હોદી-ઓના સમાલમાં બનતી સખબો રીતે ટેકા આપવા વિનંતી કરે છે.

(૨) હોલોનાઇડેશન

તા. ૧૮ એપ્રિલ ૧૯૩૨ ના મુજબ પ્રધાનતા કામગીરી જવાબ માં અને હોલો રાઉન્ડ ટેબલ ડેમો-ક્રસીમાં આવેલાં હોદ સરકારના ડેમોક્રસી સમક્ષ રજુ કરેલાં નિવેદન અનુસાર સાઠમ આફ્રિકન ઇન્ડિયન ડેમોક્રસી હોદ અને યુનીયન સરકારની સાથે હોદ સરકારના પોતાની વધતી જતી વસ્તીના સંબંધમાં સંસ્થાન વસવાટને માટે સંસ્થાઓની તપાસ કરવાનાં મીજનમાં સહકાર કરવા કહ્યું થાય છે, એટલી કરતે ૩ મીએ અને સહકાર દેશાજયી અને એવા તપાસામેલા દેશમાં સાઠમ આફ્રિકા ના હોદીઓને સાર સારી તરો છે ૩ નહિ તે અનુવાની ઇનકારી પ્રેરિત થએલો છે અને નહિ કે હોદીઓ અનિષ્ટ છે અને હોદીઓની વસ્તી આ દેશમાંથી થટાડવાની જરૂર છે તેથી.

(૩) બેરી મલુરીની નીતી

આ ડેમો-ક્રસી સરકારની બેરી મલુરીની નીતી કે એવો હોદીઓની મેલી સંબંધને નોકરી વગરના કરી મુકેલા છે તેને સંબંધ નિરાસની નજરે જુએ છે અને મલુરી પ્રધાનને નમ્રતાપૂર્વક અજબ કરે છે કે, એ નીતી ૧૯૨૭ ના કેપટાઈન એસએનના કાવ અને હેતુની વિરુદ્ધ છે.

(૪) બેકારી

આ ડેમો-ક્રસી સમસ્ત સાઠમ આફ્રિકામાં બેકારીથી હોદી-ઓના કમ્પેલી સંબંધ રિશિતને ખ્યાનમાં લેવા યુનીયન સરકાર ને વિનંતી કરે છે અને તેઓને શક્ય આપવાને નાજામદક આપવા અને તેઓનાં સંકલ નિવારણાચે નોકરીઓનાં રથાનો ખુલ્લાં ખુલ્લાં વિનંતી કરે છે.

(૫) મલુરી

આ ડેમો-ક્રસી ઇ દરમિયાન કનસીલીએકન એપીમેન્ટ અને વેલ કીટરમીનેકન સંબંધી નીમમે પાવામાં કામલા અને વહી-વટથી મુકવામાં આવતા પ્રતિનિધિઓ હોદીઓને કતા આર્થિક મેવલાઓ વરસ સરકારનું ખ્યાન બેએ છે અને એ ગેરલાઓ હર કરવા વિનંતી કરે છે.

(૬) લીકર એક્ટ

આ ડેમો-ક્રસી લીકર એક્ટની કમમ ૧૦૨ (૨) (ખ) ના અમલમાંથી ડ્રાસવાલમાં હોદી વેટરો અને વાહન રદ્દીઓને મુકત કરવા માટે ન્યાય ખાતાના પ્રધાનને આજાર માને છે પરંતુ એમાં એકએકવકન સર્ટીફીકેટ કામગીરી પ્રદાનને માટેજ હોવાથી તે થરાવનર માજુસેની રકા અસ્થિર છે એમ માને છે. તેથી આ ડેમો-ક્રસી આ અને અન્ય બાબતોમાં હોદીઓને શક્ય આપવાને લીકર એક્ટમાં ધરતો મુકારો કરવા સરકારને વિનંતી કરે છે.

(૭) આફ્રીકનવાળાઓ

આ ડેમો-ક્રસી એઓને આફ્રીકન મળેલા છે તેઓનાં ખી અને

છોકરીઓને આ દેશમાં કામલા કરવાના સંબંધમાં પોતાના નિર્ણયનો દરિ જિયાર કરવા વિનંતી કરે છે અને તેવા આફ્રી-કન મળેલાઓની સંખ્યા -કાની હોવાથી તેઓ કુખી કોટુમ્પી-કવન મળી જો તેટલા આવર તેઓને પોતાના ખી છોકરીઓને કામલા કરવાની છૂટ આપવા વિનંતી કરે છે.

(૮) પોસ્ટ અને ટેલીગ્રાફ આર્ટ

આ ડેમો-ક્રસી પોસ્ટ અને ટેલીગ્રાફ ખાતાના પ્રધાનને નમવા-પૂર્વક વિનંતી કરે છે કે બીકરાળા કતાઓમાં પોસ્ટ કલાઈ, ટપાલમાં અને તાર માળાઓ નરી કે હોદીઓને રાખવામાં આવે તો પોસ્ટ અને ટેલીગ્રાફ આર્ટનું કામ વધારે સમયકમરેલું થઇ પડે.

(૯) જુદાવસ્થાના પેનશન

આ ડેમો-ક્રસી રદ્દાવસ્થાના પેનશનને જે નીચમ મુરોપીયન અને કસડે લેખેને કાગ પાવામાં આવે છે તે નીચમ હોદી-ઓને પણ કાગ પાડવા યુનીયન સરકારને વિનંતી કરે છે.

(૧૦) હમીયાર

આ ડેમો-ક્રસી અનરલ રદ્દાવસ્થા નીરે વરસથી તા. ૮ માર્ચ ૧૯૨૧ ના મેમોરેન્ડમ મળેલા કામલા છતાં હોદીઓને સંકુલ રાખવાના પરવાના-તેવા પરવાના માટે સળગ કારણો હોવા છતાં નોક આવાની કીફિન્સ ખાતાની વલજને ધમ્મીજ વિંદાની નજરે જુએ છે.

આ ડેમો-ક્રસી એ બાબતમાં એક બાતી તેમજ કરી કીફિન્સ ખાતાના પ્રધાનપર મોટલી આપવા ડેમોક્રસી કાપેલાઓને સુચના કરે છે.

(૧૧) હોદી ટ્રેક કમીશનર

આ ડેમો-ક્રસી માને છે કે હોદુસ્તાન અને સાઠમ આફ્રિકા વચ્ચે વેપારનો સંબંધ વધારે ગાઢો બનાવવાને હોદ સરકારે સાઠમ આફ્રિકામાં પોતાના એક ટ્રેક કમીશનરની નીમજુક કરવાના પ્રયત્ને તુરતમાજ ખ્યાન લેવાની ધમ્મીજ જરૂર છે.

આ ડેમો-ક્રસી વધુમાં આ બાબતમાં વાહીરે મળેલાં લેવાય તે હેતુથી હોદ સરકારના એજન્ટ સમક્ષ એક રેપુટેકન બજા જવાની ડેમોક્રસી એકએકમુકીવને મેલવજ કરવા સુચવે છે.

(૧૨) મી. મેરીશ અલેકઝાન્ડર

આ ડેમો-ક્રસી ડ્રાસવાલ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્ચર એક્ટના સંબંધમાં સાઠમ આફ્રિકન ઇન્ડિયન ડેમોક્રસી પીટીકન પાર્લા-મેન્ટ સમક્ષ રજુ કરવા તથા તેના સંબંધમાં ખુલ્લા કમ્પેટમાં વાવજુ કરવા માટે મી. મેરીશ અલેકઝાન્ડરનો અતઃકરજુથી આજાર માને છે.

(૧૩) એજન્ટ અને લેનો રદાઈ

આ ડેમો-ક્રસી હોદ સરકારના એજન્ટ દુવર મહારાજ સીમ અને તેમના રદાઈનો સાઠમ આફ્રિકાના હોદીઓના અવાજમાં અખુર રસ બધ રકા છે તે બદલ તેઓને અતઃકરજુથી આજાર માને છે.

(૧૪) ઇમ્પીરીયલ ઇન્ડિયન સીટીઝનશીપ એસો-સીએશન

આ ડેમો-ક્રસી ઇમ્પીરીયલ ઇન્ડિયન સીટીઝનશીપ એસો-સીએશન સાઠમ આફ્રિકાના હોદીઓને સમતી કરેક બાબતોમાં સકાંચ રસ લેતી આવેલી છે તેની કદા આજાર સાથે નોંધ લે છે.

(૧૫) મી. એચ. એચ. એસ. પોસ્ટલ

આ ડેમો-ક્રસી મી. એચ. એચ. એચ. પોસ્ટલ સાઠમ આફ્રિકાના હોદીઓની ઇગ્તાંમાં નિરંતર લેવાઓ બજવી રકા છે તે બદલ તેમનો આજાર માને છે.

(૧૬) મી. ડ. બેરીંગ

આ રાજકર્મ સહ સરકારના કોલેજના માણ સેક્રેટરી
બી. ડ. બેરીંગે માનવ અધિકારના હોદ્દામાંથી નામનેથી
અનુપમ સેવાઓને માટે જ્યાં આપનારની વાગવળી રહી છે,

(૧૭) મહાત્મા ગાંધી

આ રાજકર્મ સહ મહાત્મા ગાંધીજી સાથે આદિવાસી હોદ્દાઓને
સમતી નામનોમાં નિરંતર જ્યાં રસ મેળા આવેલા છે તે જાણ
જ્યાં આપનારની નોંધ લે છે અને મહાત્મા ગાંધીજી ઉપર
પોતાના પ્રેમનો મહેસૂલ મોકલે છે

(૧૮) ડા. રવીન્દ્રનાથ ટાગોર

આ રાજકર્મ મી. સી. એચ. નરસિંહને હરી જોડ વાર
માનવ અધિકારના હોદ્દાઓને ગદ્ય કરવા ના દેશમાં આપના
દેશ માટે કવીય રવીન્દ્રનાથ ટાગોરને અંતઃકરણથી અગર
માને છે.

(૧૯) વર્તમાનપત્રો

માનવ અધિકારના હોદ્દા પ્રકારે સમતી નામનોમાં જાણના
આપના તેમજ જીલ્લા રીતે મદદ કરવા જાણ સહ અધિકારના
વર્તમાનપત્રોનો તેમજ દરેક રાજકર્મના રીપોર્ટ જ્યાં તેને
જાણીરાત આપના મદદ ની અસરોનો આ રાજકર્મ આપના
માને છે.

ચુરંદારી

નવા વર્ષને માટે નીચે પ્રમાણે પ્રવૃત્તિઓ ચુરંદારી
આપના હતા:—

અનુપ મી. વગર દાણ માનવ પ્રવૃત્તિ, નો પ્રવૃત્તિઓ
મેસર્સ એ. આર. ડાલ જી. પી. આર. પચાસ, નો પ્રવૃત્તિઓ
મેસર્સ સોરાજી રામજી અને મી. એમ. જી.

વેચનાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ સિદ્ધિથી મળી શકે:—

બીજાં પરચુરણ પુસ્તકો

સાદી સિખામજી આમ ૧-૨-૩-૪-૫-૬ દરેકની રૂ.	૧	૬
રાજ્ય ગણેશ	૫	૦
પ્રજાસત્તા સર્વ સંચય	૬	૦
વિધિન	૨	૦
હકીકતમાજી અને બોધવચન	૨	૦
રાજ્ય માધુર્ય	૪	૦
ન્યાય અવનત	૩	૦
મૌલિક વીર હમીરજી	૬	૦
અસહકાર	૭	૬
ગીતબી	૨	૬
નવ સંકલિત	૧	૬
સચરમી મહાત્મા રામજી	(આમ ૧) ૫	૦

'Phone 327 Tel. add. "Lefopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંડીના મોર્ડેરે ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતરી કરો.

P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban.

ધડાઉલો ભાવ

વારની ૯ પેની!

સ્ટાઈફલ બુટ

કલોથ.

સ્ટાઈફલ બુટ કલોથના ભાવમાં કંઈ નહિ
તો રૂપ રફા વગરો થયા છે. ભાવમાં બીજા
અર્થને અંદીર તેવા આ અભળ બુટના કપડાના
ભાવમાં તાકુળી પમાડનારો વગરો થઈ ગયા
છે. અજબુત વસારાને સાફ અને પાસ રંગોમાં
સ્ટાઈફલના પહેાંચ તેજુ બીજુ અંકે કપડુ
નથી. "સ્ટાઈફલ" કલોથ ખરીદતી વખતે
તેના દરેક દુકાનપર "સ્ટાઈફલ" બુટનો ટ્રેડ
માર્ક તપાસવો. દરેક દુકાનની દુકાનોમાં તે
મળી શકશે.

સાલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd

Johannesburg & Cape Town.

SNOEK

New Season's salted snook. Prime quality.
Specially selected, 24/- per dozen. Cash with order
or C.O.D. Billage paid to any Union station.
COAST TRADING CO., 101, Keimoes St., Capetown

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		s.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	0
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		s.	d.
Yearly	...	25	0
Half-Yearly	...	10	6

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિગેરે

અમારે આ ખાતી રેખરેખ નીચે નામો અને સહાયથી
પરમો દોલો મરમ મસાલો, હરીપાકિંજ, હાલ, મરમ, તેમજ
પરીની અને સીંચુની વેચાણ મોકલ આપના હોદ્દામાં મોકલ
વા અવાખર અમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આનો
ઉત્તમ માલ, તમારો પરમ મનાવી શકતા નથી. એક વખત
મંગાવી ખાતરી રજા મળવાનું રહેશે.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

Box 247 & 317 Tel. Khatri
HUSSEIN ISMAIL (SARDARGAUM VALI)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra, P. E. Africa.
 મોસ્ટ - ૨૪૭ અને ૩૧૭ ટેલીગ્રાફ કોડ "ખત્રી"
હુસૈન મરમાઇલ (સરદારગઢ વાલી)
 એસિયાટિક હોટેલના માલિક,
 બેલરા, પ. એ. આફ્રિકા. ૭૦

મહારાષ્ટ્ર હરીશ્ચંદ્રનાથ - જન્મ ૧૮૮૮
 રાજકોટ પંચાયત
 ૩૧ મહા સ્થિત : હાલ માર્ચ માસ ૧૯૩૨
 વડન મુકત
 મોરબીમાં આવે છે. આજે મોરબી
 મહામંજરી ફારમસી નમનગર, હાડીયાવાડ ૭૦

Phone 3867. Box 316, 152, Grey Street, DURGAM
HEERABHAI MORAR MATVADKAR.
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
હીરભાઈ મોરાર મટવાડકર,
 દાકરોશ ૩૧૬ અને ગ્રે સ્ટ્રીટ પર નંબર ૧૫૨
 અને ૧૫૧ કમીશન એજન્ટ
 વૃદ્ધિ સાથે રીટે મરી માલ રી.એ.સી. થી મોરબીમાં આવે છે.
 ટેલીફોન ૩૮૬૭ બોક્સ ૩૧૬ ૧૫૨ મે સ્ટ્રીટ, ડુર્ગમ ૭૨

We give you Optical SATISFACTION!

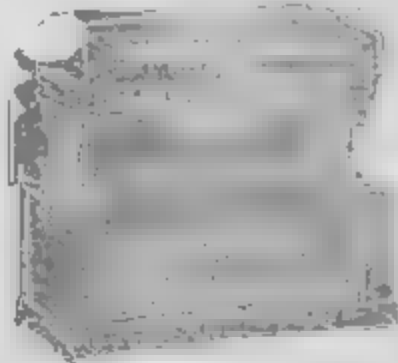
If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPETOWN
 Branch Establishment: 47 a, Princes Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ fence-sitters. 75

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS.

Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALIA'S MUSIC SALOON,

131 Queen Street, Durgam.

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durgam.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંબન મદિ હરે મર્યા કારમોનિયમ સખવાળી અરે...
 હરે મર્યા મારીએ જોએ મુજબના મખવાળી 'વારા' ફેક્ટરીમાંથી
 કારમોનિયમ, તબલા, ગેટ્સિયમ હરે મર્યા મર્યા અને મધુરા મુર્યા કાર-
 મોનિયમો અહીં સ્ટોકમાં રેવાર રહે છે તે રીવાય હતા બાજી મખવા,
 મુર, ખરન ત્રીમરે મખ મખરે... મર્યા કારમોનિયમ રીપેરીંગ
 હામ મારીથી હરી આપોએ જોએ... હરે મર્યા મર્યા

મહારાષ્ટ્રીયા મુસ્લીમ સલુન,

(માલોશ એ. એન. મોરબીમાં.)

પી. એ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડુર્ગમ.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કેપોટનના વખણાવવા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મેથીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીયનના કોઈ પણ ભાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેવારને ધીસ્ટ ચારજ માફ છે.
બહાર મામતા મહાકોચી ઓર્ડર જાણેજ પૈસા મેલેલવા મહેશબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું લોકો જાણે આખા સાઉથ આફ્રિકામાં વંચાય છે.

જાવ અને નકલ મારે લખો:-

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બહેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ

મોડરન

ગંજવર

સેલ

હિંદુસ્તાની
યુરોપી
રાગીણ
ટેલેગુ

૨
કો
કો

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારબેન ખાલી થોડા દહાડા મારેજ છે
મારે લાભ લેવા ચુકરો નહિ.

હારમોનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ બતાડેલા છે. લીસ્ટ મારે લખો:-

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 36—Vol. XXX

Friday, September 9th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Press: Durban.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રેડી. "ટાઇડીઆ" સપ્ટેમ્બર તા. ૧૬ મીએ
પોર્ટબ્લેર થઇ મુંબઈ જવા ઉપરથી,
રેડી. "કરોન્ના"

મીડીલના જાવો
સેકન્ડ ક્લાસ: પાઉન્ડ ૨૬-૦-૦.
ટેક: પાઉન્ડ ૬-૭-૧.
પોર્ટબ્લેર વગર.

ઓક્ટોબર તા. ૩૦એ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

મુસલમાની વીરની, પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ સ્પેશીયલ પા. ૬-૧૦-૦ અને હાઉસ વીરની, પાઉન્ડ ૨-૭-૬
સ્પેશીયલ પા. ૫-૦-૦ ના ઠીસાખર્ચા ભેવાળા આવશે.

મુખના—ઉવારોએ પોતાના મોઢા રાખીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા બાદ કસ્ટમમાં પ્રવેશતા કરવા.
બી. ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ નવી ભેટો પછીજ સારી સમવેલેવાળી અને હૃદય આશની સાથે અને હરત આફ્રિકા સાર માણુ થઇ છે.
૧૨૬ હોડી પેસીન્ગરે પોતાની ટીક્ટ બમારી ઓફીસમાંથી ભેવી અને બહાર ભાગવાના કાઉન્સિલે બમારી સાથે
પરબવકાવ કરવાથી પણ થઇ શકશે. રેડીસરને ભગવંતે દરેક કસ્ટમજ બમારી બાતી રખડેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMED & SONS,

390 Pine Street.

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ ખુલાસા માટે કૃપા ના મળે:—(હંદી પેસન્ગર
અન્ડર ટોપ હીમેદ એન્ડ સન્સ,
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

60

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવો

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

ઔચાજી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ બદામનો મેસુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

બદામ પાક.

આ સિવાયના બીજા પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ એકરથી બનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરેલ સ્થાને જાણીતા અને અનુભવી પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ લાજુરડીયા પેંદા અને હાથના વાળેલા ગાંઠીયા પણ બનાવીએ છીએ.

એ સિવાય હિંદુસ્તાનમાં તાજા લીંચ, પંજાબી સાબુ, સફેદ મુસલી, સાબુ મુસલી, રાજા મુસલી, મીઠાઈ પીચ, નાના, મીઠાઈ, જામુન પીચ, મમજા મીઠાઈ, કાજુ, જરફા, દેશી પાનમાં ખાવાની તેમજ સુશક્તિ તમાકુ, મીઠા, કસ્તૂરી, અંબર-થી અમરેલી, કુપ તથા નગમ જાવનું નાંધવું, કરીવાળું, દેર જોડા, એટા દોલનદાર સેન્ડ, જાતર, આઠીની સેટેલ કાઠીઓ, આઠીની ટાપીઓ, અમૃતબદન તથા મોરાઈ મરનો નાના માલ જેવો કે જીમડી આવળ, મગ, અડદ, મધુ, ચાબરે, પઉં, વાલની લાગ, મરી મસલો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તાજા કાચરેક મંગાવતા દેશથી મળેલા કીશમત સાથે મળે ચકરો.

અમારો માલના અમારે વખાણ કરવા કરતાં એક વખત ટ્રાયલ લાખલ મંગાવી ખાતો કરો.

અહારે માલના એકરડો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ટ લખો:—

Phone 4565. **NATHA NARAN,** 179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતના ફ્રુટ અને વેજિટેબલ કાર્ટ પેકિંગ કરી સી. એ. ઓ. મોસલમાન આવશે. સ્થાન:—
P. O. Box 234. Durban. 11 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતના ફ્રુટ અને વેજિટેબલ કાર્ટ પેકિંગ કરી સી. એ. ઓ. મોસલમાન આવશે. સ્થાન:—
P. O. Box 842 Durban. 125 Victoria St. 64

અઠવાડિક પંચાંગ

શ્રીરતી	દિવસ	મુસલમાન	પા. સી	સુરોદિય	કુનો
વાર	૧૬/૯	૧૬/૯	૧૬/૯	૧૬/૯	૧૬/૯
સપ્ત	૧૭/૯	૧૭/૯	૧૭/૯	૧૭/૯	૧૭/૯
૨૩/૯	૨૩/૯	૨૩/૯	૨૩/૯	૨૩/૯	૨૩/૯
૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦
૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧
૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨
૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩
૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪
૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫
૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬
૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭
૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮
૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯
૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦
૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧
૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨
૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩
૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪
૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫
૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬
૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭
૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮
૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯
૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521, 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and ruled to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ્લાયર

નારાયણ નંબર એકના બનાના, પહાપલ વિગેરે ચીને આરદર મળેલી તરત સપ્લાયમાં આવશે.

દરેક આરદર ઉપર બતી રખરખ રાખી સારો માલ, સારી પેકિંગ કરી કીશમત આવશે માલના માં આવશે.

કે. પ્રાવીન્સ, કાંચવાલ, કીકોટ, રોડેસીયા વીગેરે દરેક જગ્યાએ માલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,
પા. એ. નં. ૫૨૧, ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાટાલ.

THE NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Capetown
P. O. Box, 666,
Capetown

Established A. D. 1860

Johannesburg
P. O. Box, 1302,
Johannesburg

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currencies.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7 6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Karl Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્હાનામાં ન્હાનું પ્રોમાથમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી ખાસક વર્ષની લુની નીમા કંપની.

જીવંતીના વીમા ઉત્તરાવચારી સા સા કાયદા થાય છે તે બજારું હોય તે અને કહ કંપનીમાં
ઉત્તરાવચારી વફામાં વફા કાયદા અને સહન બિઝામાં બિઝા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજારું હોય તે મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બાઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કાર્લ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

BOOKS FOR SALE

NOTE. Remittance should accompany the order. V. P. ORDERS will not receive attention. Postal Orders to be made payable to "INDIAN OPINION" at Phoenix Postage free on all books.

Address: - Indian Opinion,
PHOENIX, Natal.

Mr. Gandhi's Speeches & Writings 1896 to 1917	2	6
The Ethics of Passive Resistance	0	4
The Indians of South Africa by H. S. L. Polak	2	0
The Story of the Ramayana, the Epic of Rama	0	6
Hindu Social Ideals by Dr. P. J. Mohan	0	6
A Book—and its Missioner	1	0
Indian Home Rule by M. K. Gandhi	1	6
Hon. G. K. Gokhale and the Indenture System	1	0
Banker's Select Works,	2	0
Rabindranath Tagore, A Lecture by C. P. A.	0	0
The Late Mr. Joseph A. Doke	0	0
The Religion of Nature	0	0
Story of My Experiment with Truth by M. K. G.	1	6
Julia Mary by Rajagopalachari	2	0
Leo Tolstoy's Letter to a Hindu	2	3

THE GREAT TRIAL OF

Mahatma Gandhi & Mr. Banker.

This book is edited by Mr. K. P. Kesava Meen and contains a Foreword by Mrs. Sarojini Naidu. It contains the full report of the Trial of Mahatma Gandhi including Mahatma Gandhi's statement, the Judgment and Mahatma Gandhi's reply. It also contains the offending articles for which Mahatma Gandhi was arrested and description of the scene at the Ashram when he was arrested and other interesting subjects dealing with Mahatma Gandhi.

Price Two shillings.

The Story of My Experiments with Truth

Autobiography of Mahatma Gandhi
Vol. I. Price S. 10, 6. pence

Satyagraha in South Africa

By M. K. Gandhi.

Price 9 Shillings.

Joseph Doke

The Missionary-Hearted
Price 5 Shillings

GOLDEN NUMBER OF

"INDIAN OPINION"
1914

SOUVENIR OF THE PASSIVE RESISTANCE

MOVEMENT IN SOUTH AFRICA.

1906 -- 1914

Price 2 Shillings.

Biographies of Eminent Indians

A Series of Uniform Booklets each with a Portrait giving a Succinct biographical sketch and containing copious extracts from the speeches and writings of the personages described.

A Series of Uniform Booklets each with a Portrait

Dadabhai Naoroji,	Gopal Krishna Gokhale,
Rabindranath Tagore,	M. K. Gandhi,
Badraddin Tayabji,	Krista Das Pal,
Pundit Madan Mohan Malaviya,	
The Right Hon. Sayed Amir Ali	
H. H. Sri Sayaji Rao Gokhwar,	
Sir Sayed Ahmed Khan,	H. H. The Aga Khan,
Sannyas Ramkrishna,	V. Krishna Swamy Aiyar
Dewan C. Rangachari,	W. C. Bannerjee
A. M. Bose,	Kali Varma.
Kushinath Trimbhak Telang,	
Ishwar Chandra Vidyasagar,	Toru Dutt,
Sir Salar Jung,	V. P. Mudhava Rao,
D. E. Wiche,	Sir, Pherozsha Mehta
Sri Ramkrishna Paramahansa,	
Ramchintalla Mohamed Sayani,	
Dr. Rush Behari Ghose,	Lal Mohan Ghose,
Nawab Mohan-ul-Mulk,	Sir C. Sankaran Nair,
Raja Ram Mohan Roy,	Bhramaji M. Malabari,
Babu Surendranath Banerjee,	
Rao Bahadur R. N. Mudholker,	

Price One shilling each.

The "Friends of India" Series

These are short biographical sketches of eminent men who have laboured for the good of India. Copious extracts from the speeches and writings of the "Friends of India" on Indian Affairs are given in the sketches. Each volume has a fine frontispiece. To be had at this office.

Lucy Morley,	Lord Ripon,
Sir William Wedderburn,	Lord Minto,
Mrs. Annie Besant,	Edmund Burke,
Charles Bradlaugh,	John Bright,
Henry Fawcett,	Mr. A. C. Hume,
Sir Henry Cotton,	Lord Macaulay,
Rev. Dr. Miller,	Sir Edwin Arnold,
Lord Hardinge,	

Price One shilling each.

INDIANS IN SOUTH AFRICA

Helots within the Empire

AND

How they are Treated.

By HENRY S. D. POLAK.

Price 2 Shillings.

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE: Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

Indian Opinion

No. 36—Vol. XXX.

Friday, September 9th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Printed at Durban

FAR-REACHING EFFECT OF LAND TENURE ACT

CONGRESS PRESIDENT REPLIES TO CRITICISM

MR. SORABJEE RUSTOMJEE who presided over the Conference of the South African Indian Congress held recently in Johannesburg, sends the following reply to the press to the criticism levelled at the decision of the Congress to support the Transvaal Indians in their resistance against the Transvaal Asiatic Land Tenure Act:—

"Our decision even alarmed and grieved the Right Hon. Balfour Smit, who has cabled Keshwar Maharaj Singh asking South African Indians to refrain from resistance.

"My personal admiration for Mr. Smit remains unabated. His able, however, cannot and will not deter any self-respecting Indian from taking up the stand I took at the Conference.

Failure of Negotiations

"The Government of India Delegation, of which Mr. Smit was a distinguished member, knows full well that in its negotiations with the Union Government on the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill, it had utterly failed. The South African Indian Congress, representing as it does the Indian community of South Africa, has always opposed the principle of segregation. The Government of India delegation has condemned segregation no less than we have. That being the case, to me, it is inconceivable how it could have been a party to the Transvaal Land Tenure Act, which segregates the Transvaal Indian community to defined areas.

"It may be argued that the existing laws in the Transvaal contained the principle of segregation. But is the Union Government devoid of any sense of justice that it perpetuates the grievous wrongs that the Transvaal Government had committed by the passage of Law 27 of 1908 and the

Townships Act 27 of 1908. Have not the existing world conditions which tend towards bringing harmony amongst all races, irrespective of colour, wrought any change in the hearts of our legislators? Can the Union Government justify its action in view of the Capetown

THE PLEDGE

The following is the text of the pledge volunteers who wish to take part in the Transvaal struggle are called upon to sign.

"We the signatories hereto, do hereby enrol ourselves as volunteers in defence of the natural rights of our people to be recognised and treated as civilised members of the community of this Province, and solemnly and sincerely pledge ourselves by all we hold sacred and dear to suffer and endure without retaliation, whatever consequences may result to ourselves through the passive resistance we hereby undertake against the degrading legislation, culminating in the Asiatic Land Tenure Act under which we labour.

"We pledge ourselves to meet any violence with which we may be confronted unflinchingly, and in a spirit of charity and forgiveness.

"We bind ourselves to obey faithfully and loyally the direction of the leader, who, from time to time, may be appointed to direct us."

Agreement of 1921. A more glaring example of breach of faith on the part of the Union Government cannot be imagined.

"If anybody has broken the law, he pledges, its solemn compact in an agreement to which it was a party, it was the Union Government itself. Instead of attempting to uplift the Indian community as provided in the Capetown Agreement, the Union Government, by the passage of this law will reduce the Indians in the Transvaal to a position very much inferior to that they now occupy. If the Europeans would only place themselves in the position of my Transvaal countryman they would appreciate our strong objection to this iniquitous legislation.

"For the benefit of those who have not made a study of this Act I need only refer to one clause to justify our action to resort to passive resistance. In the Transvaal the Agent of the Government of India usually takes up residence at the Carlton Hotel. Under this Act, Keshwar Maharaj Singh, the present Agent, whenever he visits the Transvaal, will have to be at the mercy of the Minister of the Interior, who may grant him an exemption to stay at the Carlton Hotel.

Should any future Prime Minister of India or a Maharaja ruling over an important State with a population ten times more than that of South Africa, for instance, the Nizam of Hyderabad or any other notable personage such as Mr. Smit himself, Dr. Rabindranath Tagore, Sir J. C. Bose,

Professor Rudolphiann to mention a few, who are contributing to human thought and science, visit the Transvaal, they would be deemed in the eyes of the Tenure Act to be unfit to reside where an alien, because of his white skin, could live with absolute impunity.

"It will be seen therefore that the Act is not only humiliating to our people but it also treats a representative of the great Indian nation, which the Kanwar Maharaj Singh represents, with the grossest disrespect.

"Do the Europeans of South Africa and, for that matter, does Mr. Sastri expect us to yield to this law?

"Let me once more emphasise that there shall be no wavering from the stand the community took at the Johannesburg Conference.

"With right on our side, we have nothing to fear."

NOT GOD-FORSAKEN

THE message received from Mr. Sastri by the Agent of the Government of India while not causing much surprise is nevertheless a little disappointing. It is not surprising because Mr. Sastri is a person who does not wish to hurt any one even by a harsh word and it is but natural that he would not bear to see our brethren undergoing untold suffering as a result of what he may consider rash action. We know, moreover, that it is his deep sympathy for us that prompted him to advise us not take the step we propose to take. Our disappointment is that we may not look to his support. But there is one note even in Mr. Sastri's message as there has been in the statements of the Agent of the Government of India and our friendly critics which gives us some hope. It is the admission that the Government is guilty of a grievous blunder. Mr. Sastri admits that our community is without doubt sorely tried and is passing through terrible trials. He also gives us the hope that though India cannot help us effectively her heart bleeds for us. That indeed is a great deal.

Mr. Sastri's message and the persuasion of those who would have us not to take the hazardous step of passive resistance remind us of Christian in the Pilgrim's Progress. Had he succumbed to all the persuasions of those who wished to deter him Christian would never have reached his desired goal—the Celestial Gate, however thorny the path which led to it was. Those who have resolved to launch passive resistance against the Asiatic Land Tenure Act are in a similar position. Their path, too, is thorny and having once determined to follow that path if we retrace our steps out of fear it will lead to greater disaster, in that, we will have heaped upon us more humiliations than we are burdened with at present. It is this fear, we take it, Mr. Sastri alludes to.

The president of the Johannesburg Conference, Mr. Hintonjee, in the very forceful statement he has made to the Press has pointed out to the very far-reaching effects of the Asiatic Land Tenure Act and has explained how the Act is not only humili-

ating to us but is an insult to the Indian nation. If we in this country fail to put up a determined stand to uphold our national honour our lives are certainly not worth living.

By launching passive resistance we do not mean to hurl threats nor should it be taken as an act of insolence on our part as some of our critics do. We have done our utmost to appeal to the minds of the Governments of the Union and India and their representatives and the people of South Africa. But we have failed. We have no other course open to us now but to voluntarily impose upon ourselves suffering and thereby appeal to the hearts of the Government and the people of this country. Surely there is no insolence in that. That is the only means by which we can effectively demonstrate our feelings of resentment against the degrading legislation directed against us. We have exhausted all the faith that we had in man to help us out of our difficulty. We have now handed our cause to God the righteousness of which is not disputed. When our cause is right, though our friends may, for the time being, forsake us, we have abiding faith in God, who, we are confident, will not forsake us.

Indo-European Council

Sound Advice By The Agent

"The Europeans in South Africa do not realise as often as they should what the goodwill of 35,000,000 people living so near to them as India means," said Kanwar Maharaj Singh, the Agent for India, speaking at the monthly meeting of the Barban Indo-European Council in the Hindu Tamil Institute, Durban, last Tuesday night.

"Get to know an Indian well," he advised the European members of the community. "If you can think well of one individual, you will find that your attitude towards the whole of the race will change for the better," he said.

Progress In India

Indian relationship had advanced considerably in India, he said, in the last 25 years although the problems in the two countries were not the same.

"In India there is no segregation on the trains or railways and no restriction of the right to purchase property, but the points of social contact 25 years ago were few and far between.

"At that time there was much more caste prejudice and women were almost entirely secluded. At a viceregal function then only the ruling princes would be present.

"At the present time in Simla and Delhi you will find the Indians and Europeans mixing freely. All the higher posts are open to and have been occupied by Indians. The Governor of the Punjab is an Indian and even in the army Indianisation is rapidly progressing.

"India within a very short time will be self-governing. If I had been asked when India might expect self-government 25 years ago, I should have said that it would take 50 years. Now I feel that it will be achieved in another 15 years. If anyone told me that it would only take 10 years I would not be surprised."

The members of the Indo-European Council could do a great deal of good in speaking to others about its work. The European members could speak to their friends of the Indians they know.

Social Meetings

"There is so much ill feeling created by not knowing each other and not wanting to know each other."

"Another suggestion I would make is that more use should be made of the Press. If you find someone writing to the Press in an irritating way, let someone write, but not in a controversial way, showing the other side of the picture. But let this be done in a quiet, modest and courageous way."

"We can meet much more socially. It will be one of our privileges when my wife and I get into our house to increase the social intercourse of the two races and we shall need your help."

Unemployment

More could be done by meeting in active work. This has already been done by those who have come forward to help with Indian technical education, all honour and credit to them.

"There was Indian Child Welfare Society and I think that that should prove a centre where Indian and European women can meet. As soon as we are settled, my wife will take an active part in this work."

"There are occasions when the members of the Indo-European Council can holdy approach the authorities in pointing out any inequalities and injustices that exist. Take, for instance, unemployment. I have spoken to Colonel Grenwell, the Minister of Labour on the question. In working out a policy Indians in minor posts have been replaced by Europeans."

What more can be done? The answer is that very little is done to relieve the unemployment amongst the Indians and Natives. —*Natal Mercury*.

European Press On S.A.I.C. Resolution

The following are a few extracts from the comments made by the European Press on the resolution passed by the Conference of the S.A.I.C. held in Johannesburg supporting the action proposed by the Transvaal Indian Congress to oppose the Transvaal Asiatic Land Tenure Act:

'Natal Mercury'

"Europeans of this country are no longer disposed to suffer tolerantly insolent resistance by Indians to the laws of this land. If the Indian community wishes itself well then the best thing it can do is to give a practical proof of its desire to contribute to a land of goodwill instead of to our problems of penology. For there lies the only hope of a betterment of conditions. We should like to believe that the real significance of the Congress is to be found not in its President's windy heroics but in the unanimous decision of the delegates to co-operate in an Indian Government mission to explore avenues for Indian colonisation, with the object of ascertaining 'whether there exist good opportunities for South African Indians in the countries explored.'

'Natal Advertiser'

"The South African Indian Congress was ill-advised to employ the extravagant language and come to the unwise decision that marked its proceedings on Sunday, when it promised its utmost support to the extreme measures that Transvaal Indians propose employing to resist the Transvaal Asiatic Land Tenure Act. 'The Act potentially is a harsh one though the degree of its harshness is contingent on the findings of the Commission which has got to report on the specific examples of Asiatic land tenure. But the point at issue is not whether or not the Act is a harsh one. It is a much graver

one than that. The question is whether the Congress is likely to promote the wellbeing of the people it professes to serve by lending countenance to measures that are the negation of all government. A bad law can be remedied. But once let a section of the community deliberately put itself outside the law altogether by civil disobedience and it must consolidate against it even those who ordinarily wish it well and who do much to repair its injuries were they ever able to do so. There is no system of administration which guarantees to all men that they shall at all times be treated with justice or equity, and laws are constantly being promulgated which increase some elements or other to a high pitch of resentment. But civil disobedience must not only fail to secure for the distressed once the redress they seek. It goes further. It puts the rebel out of count for all time; because, even when his case is a good one, men will hesitate to concede to it lest it be thought they do so out of fear for the consequences were they to follow any other course."

'The Star'

"Whatever the provisions of the Act, and however dissatisfied those affected by its terms may be, there can be no possible justification for the community to carry out the advice of some of their leaders not to comply with the law. There is nothing to prevent these unfortunate people from giving vent to their feelings by indulging in the strongest criticism of the Act, but when they decide to contravene the law or refrain from compliance with its requirements, they merely incur the displeasure of the authorities and expose themselves to a good deal of unnecessary trouble. If they persist in this attitude they may alienate the goodwill of many Europeans who are favourably disposed towards them, and they will subject themselves to the consequences which flow from the non-fulfilment of their lawful obligations. . . . It is not only wrong but foolish for anyone to refrain from carrying out the obligations imposed on him by any particular law, and in the case of the Indian, if the present attitude were maintained, it would only mean that the prospects of future favourable negotiations would be severely handicapped if not destroyed entirely. . . .

"We wish to make our position quite clear. We are entirely opposed to these constant legislative experiments in racial discrimination at the expense of actions of the community unrepresented in Parliament. We are opposed to the policy of piling up disabilities and restrictions upon people who have been allowed to enter the country and to engage in trade or industry or any other kind of occupation."

In conclusion the paper says: "No useful or practical purpose would be served by passive resistance."

Mr. Sastri's Message

Alarmed And Grieved At Talk Of Passive Resistance

The following telegram from the Rt. Hon. V. S. Srinivasa Sastri, P.C., dated August 30th and addressed to Johannesburg, was received by the Agent of the Government of India in South Africa on September 1st in Durban on his return there.

"Talk of passive resistance alarms and grieves me. Our community is without doubt sorely tried and is passing through terrible trials. But I am positive passive resistance is no remedy. It is likely to end in greater disaster. India herself is in travail and cannot help effectively though her heart bleeds. Pray plead in my name and also warn our people from irretrievable blunder. May wisdom guide Rastomajee and Congress. Srinivasa Sastri."

Sir Kurma Reddi Unemployment Committee

Food Kitchen

The Food Kitchen inaugurated by the Sir Kurma Reddi Unemployment Committee is still functioning strongly and is meeting the dire necessities of the distressed Indians. From a small beginning of 40 persons the number has swelled to an average of approximately 200 persons daily, who are provided with a mid-day meal. Over 5,241 meals have been supplied. The Committee wishes to thank the various donors for their kindly contributions, more especially the squatters of the Indian Market, who in these lean times offer of their best.

Any employers of labour wishing for men should get in touch with the Secretary, 175 Grey Street, Durban.

Indians And Trade Unionism

Promises of equal opportunities for Indian and other non-European workers on the same terms as Europeans were held out at a meeting in the Victoria Picture Palace last Sunday for the consolidation of the labour forces of the country in the South African Trades and Labour Council.

The small attendance was commented upon by the chairman of the meeting, Councillor Pyfe, who said that he expected to see a crowded hall. Indians, he felt, should be organised through, and he affiliated with the trade unions of South Africa. Mr. Pyfe explained that owing to short notice the Agent of the Government of India, Kanwar Maharaj Singh, was unable to be present, but he had promised to attend their next meeting.

No Distinctions

Mr. J. O. Boulton, secretary of the Farallone Workers' Union, stressed the importance of organisation among working men. They wanted, he declared, to organise the workers, irrespective of race, class, colour or creed, so that they might be united in one solid trade organisation.

Mr. Boulton said there were approximately 4,000 European unemployed who were helped with a subsidy and relief works, but for the 5,000 Indians who were out of work the Government did nothing. The only thing the Government was thinking about was getting rid of them. It was no use the European saying that the Indian did not live on to a decent standard. He was not given the opportunity. The trade union stood for equal opportunity for all.

Mr. Boulton referred to the feeling of suspicion between European and Indian. Each was regarded by the other as "a nuisance." That was all wrong. They had Europeans trying to replace Indians, and the Town Council was also doing the same. It was only through organisation that they could resist such action.

Organisation

"Indians should work," said Mr. Boulton, "for one thing, and that is organisation. In the furniture trade we have all workers—Europeans, Indians, coloureds and natives—together, all standing for the interests of the workers. We see even among Indian employers men who are prepared to exploit you more than the European employer. We can't fight them singly, but we certainly can collectively."

Nature was responsible, he proceeded, for creating the colour question, but on the whole there was no question of racial superiority. "I have talked in India and I have found Indians as intellectual as the whites. Instead of being regarded as an asset, you have at the present time a Government setting a policy forcing you down as slaves. We Euro-

peans have the means of resistance, but you Indians have not.

"The trade union must force the worker upward," said Mr. Boulton in conclusion, "and if the Government cannot give work to every section of the community, then it must maintain us, whether that Government is Nationalist, S.A.P., Labour or any other. They are not our masters; we have put them there. We must organise, so that every worker, whatever his colour, comes within the ranks of the trade union."

Indians' Loyalty

Mr. A. Christopher contrasted the workers' conditions in Europe with those obtaining in South Africa, where the position was complicated by the introduction of colour and race. There should be mutual trust and co-operation between white and black, who must be considered as a human factor. If progress was to be made in trade unionism in South Africa, Mr. Christopher declared, there must be the recognition of only two classes—labour and capital.

"There is to be no tinkering with the question," he said. "What is being done this afternoon can consolidate the workers, not as Europeans or coloureds, or Indians, or natives, but all together."

Every educated Indian, he went on, read the newspapers, and reports indicated that white workers were pushing out non-Europeans, without even a protest being raised, suggesting that the country was for the white man only.

Mr. Christopher drew attention to the fact that the loyalty of the Indian in any cause was no more abstraction. Indians in India had shown loyalty to the Europeans, who were a handful in that country and who ruled India with the help of the Indians themselves.

"If you are fair and give them a square deal you will find no body of men working side by side better than Indians. Assured of this, there will come a day when every Indian will join your unions," he added in conclusion.—*Natal Advertiser*.

Pietersburg Indians Welcome Governor-General

The following is the text of a beautifully illuminated address presented by the Indian community of Pietersburg to H. E. the Governor-General during his visit to that town in the course of his recent tour of the Northern Transvaal. Mr. Heolani Rasool read the address:—

"To Lieutenant-Colonel His Excellency the Right Honourable the Earl of Clarendon, a member of His Majesty's Most Honourable Privy Council, Knight Grand Cross of the Most Distinguished Order of Saint Michael and Saint George, Governor-General and Commander-in-Chief in and over the Union of South Africa.

"May it please Your Excellency.

"On behalf of the Indian community of Pietersburg and District, we extend to Your Excellency a most hearty welcome, and assure you of our continued loyalty to the Crown.

"We are thankful to say that we are living in harmony with the other communities of this town, and are quite satisfied with the treatment, but we all suffer the world-wide depression, and are pleased to note from the various official utterances that the gloomy cloud will gradually disappear, and we hope that we shall regain our former prosperity.

"We desire to extend to Her Excellency, Countess of Clarendon, a hearty welcome, and hope that Your Excellencies sojourn in our midst shall be fraught with happiness, and we pray that Your Excellencies be granted long life and good health.

We have the honour to be Your Excellency's most humble servants, (Sgd) HARRY MOTT, Chairman, GOOLAK KAROOL, Secretary, Northern Transvaal Indian Association.

An Artistic Design

At the upper corner of this artistically designed and skillfully executed address were paintings of a lion and a unicorn on either side of the Royal Emblem of India under which was written on a scroll "Kewen's Light Our Guide." The words of welcome were written and framed between shields bearing the Union of South Africa and the Pietersburg coats of arms and at the foot was a delightful watercolour view of the Great Letaba River.

Governor-General's Reply

After accepting the address His Excellency, the Governor-General replied as follows:—

"Mr. Chairman and members of the Indian community:—

"I desire to express my thanks to you for the hearty welcome which you have accorded to me on behalf of the Indian community of Pietersburg and district.

"Your expressions of continued loyalty to the Crown of His Majesty the King are most gratifying, and it will be a pleasure for me to convey your loyal sentiments to His Majesty.

"It gives me great pleasure to hear from you of the harmony in which you live with the other communities of this town, and whilst I am happy to learn that you are satisfied with your lot, I am not unmindful of the economic depression from which all alike are suffering. As you are aware every endeavour to overcome the present financial stringency is being made, and I pray that these labours may be successful and that the gloomy clouds to which you refer will soon disappear.

"On behalf of Her Excellency I wish to thank you for the welcome which you have extended to her, and to say that we deeply appreciate the good wishes to which you have given expression."

Mr. Hofmeyr On Indians In South Africa

Mr. J. H. Hofmeyr, writing in the *Manchester Guardian*, observes that apart from the mere fact that an agreed statement has been issued, it has been difficult for any of the chief parties involved to find cause for much satisfaction in the nature of that statement. "The Indians in South Africa are clamorous against the Asiatic Tenure Bill with its continued enshrinement of the segregation principle—they have petitioned Parliament for leave to be heard at the bar of the House—and as for the emigration proposals they are frankly scornful. To-day they are talking in terms of threats of passive resistance, and perhaps it should not be forgotten that it was in South Africa that Gandhi developed the theory of *Satyagraha* and devised the methods of non-co-operation. The Indian Government on its part can claim no significant achievement on behalf of the Indians in South Africa. Instead it seems to have been brought a little nearer to an admission of the insecurity of its status in interfering in what are really South Africa's domestic affairs. The Indians' European competitors are inclined to resent even the concessions that have been made, and to emphasise that in respect of Natal where the competition is more severe, the position remains as *quo were*." As it is to add point to this contention, the publication of the statement coincided with the replacement of a substantial body of Europeans by Indians in the

printing trade in Durban. And the South African Government has not scored any points which will enable it to restore its at present sadly weakened prestige. No doubt the emigration scheme will be investigated—a mission is to be sent to British Guiana and Brazil—but there are few who anticipate that anything will really come of it."

Racial Amity

Races come into conflict even to-day, at this advanced stage of civilisation. They can, however, meet and benefit mutually without sacrificing their essential features. Dr. Jagadish M. Karmacharya emphasises this aspect in an article in *The Aryan Path*. He says in part:—

The introduction of Western learning into India at the expense of her own culture, the utilitarian objective of training Indian youth for carrying the white man's burden and the woefully low economic condition of the country have, no doubt, reduced India to this shameful state. But are we to continue to live shamelessly in this condition of cultural degeneration? It is no wonder that the reproach of this situation and the pressing need for an Indian seat of learning drove the poet to set himself the task of founding an Indian University—a centre of culture to help India concentrate her mind and to be fully conscious of herself; to seek the truth and make that truth her own wherever found; to judge by her own standard, give expression to her own creative genius and offer her wisdom to the quest which comes from other parts of the world. It is with such ideals that the poet brought Visva-Bharati into existence as the seat of Indian culture and centre of India's intellectual hospitality. During the eleven years of its existence, distinguished savants and students from different parts of the world have already been there as guests to share India's cultural nobility. By this most outstanding educational experiment, the poet has shown us how education should be not only Indianized but used to bring about a union between East and West. It is up to the rest of our universities to follow this guide-post and give effect to such ideals in the future education of India.

The Occident and the Orient are necessary to each other since they emphasize different and, not infrequently, complementary aspects of truth. The Western continents have been engaged in economic protection against physical death. On the other hand, the striving of the Eastern peoples has been, as Tagore points out, to win for man his spiritual kingdom, to lead him to life everlasting. *Europeans society needs to-day the monastic ideal of the East, the ideal of self-discipline, and the peoples of the East need the Western ideal of citizenship, of the science of corporate life.* By their present separateness, East and West are alike in danger of losing the fruits of their age-long labours. For what of that union the East is suffering from poverty and war, and the West from lack of peace and happiness. In view of the spiritual impoverishment of Western civilisation,—as disclosed by the world war,—many of the eminent souls of the West are feeling that the Occident must draw some benefit from the spiritual wealth of Asia.

In view of this newly awakened interest in Oriental culture, a greater effort must be made not only to revive our culture but also to establish a larger number of such cultural centres in India, China, Japan and other countries of Asia to provide common meeting ground for East and West. The recent developments indicate that we are entering upon a new era and we see the dawn of a day when there shall be no longer any East hostile to the West, nor West at enmity with the East, when, through cultural sympathy and co-operation, man's spiritual ideals will create out of the world-neighbourhood a brotherhood of races.

In Ireland And In India

In India hundreds of persons have been deprived of their liberty without any charge or trial on the alleged suspicion that they are revolutionaries or terrorists, though it cannot be proved that they committed or aided or abetted any revolutionary or terrorist acts. The suspicion really appears to be that they want their country to be free. In Ireland, the majority of the representatives of the Irish people, with the support of their electors, have openly declared themselves opposed to the oath of allegiance to the King of England. This all the world knows—not merely supposes or suspects. But in Ireland not a single upholder of its freedom has been fined, imprisoned or subjected to a *lath* charge.

In India, numberless people have suffered in a variety of ways—seizure of property, fines, *lathi* charges, flogging (sometimes ending fatally), imprisonment, etc.—in connection with the refusal to pay poultry taxes demanded from them as taxes. In Ireland, very large sums payable to England as land annuities have been withheld. But no Irishman has suffered for this repudiation of liability.

In India people have resorted to the boycott of foreign goods in general and British goods in particular and the picketing of shops selling such goods. This has brought untold suffering of various kinds on large numbers of them. In Ireland, the representatives of the Irish people have erected a high tariff wall against British goods. The British Government in its turn has erected a similar tariff wall against Irish goods. The Irish have not been subjected to *lathi* charges, imprisonment, etc.

British statesmen, from the Premier downwards, have been all courtesy to Mr. De Valera. But the leaders of the national movement in India were to rot in jail, and, with the exception of Mr. Gandhi—perhaps because he has to be exhibited to all the world as a sample British-Indian prisoner, their health has greatly deteriorated as jail, a few being physical wreck.

What is the cause of the different treatment accorded to Ireland and India?—*Modern Review*.

The Late Mr. S. D. Naidoo

A correspondent from Kimberley writes—

It is a pleasure to find that the public-spirited magnanimity of the late Mr. S. D. Naidoo, who during his life time contributed generously to all deserving causes, is being perpetuated by his son Mr. D. S. Naidoo in Johannesburg. The orthodoxy of his outlook is well illustrated by the tributes that have been paid to this gentleman by religious leaders of different denominations as reported below.

The most recent gift of Mr. Naidoo's is a Bell and Lister, in memory of his late father, to the new "Grouse Memorial" Congregational Church, Queenstown. The building is stately and dignified, and the bell completes an effort that reflects credit on its sponsors.

A very handsome silver cup is presented for annually by the motor cyclists of the Frontier town and this gift has been the means of keeping this sport alive in the district.

The donor is of a modest and retiring nature but we too that the spirit animating this gentleman is of such value to the Indian community in every part of the Union that it may be brought out for emulation by those of our compatriots who are in the fortunate position of extending aid and a helping hand to the less fortunate of the community.

Awakening Of Indian Womanhood

Indian women to-day are striving their best in different spheres of life for their upliftment. Those who have striven for the cause of women's progress deserve due praise. Dr. Kalidasa Nag, writing on "Asia and Her Awakening Womanhood" in the *India and the World*, reviews the activities of both men and women in this direction.

Raja Ram Mohan Roy (1774-1833) felt that Women's cause was Man's, not merely from any consideration of national utility, noble as it was, but because, according to the universal revelations of the Upanishads and the Vedants, woman was the perfect equal of man both in the fulfilment of human responsibilities as well as in the attainment of the superhuman prerogative in immortality.

Raja Mohan's epoch-making fight for the amelioration of the conditions of India's womanhood not only forms one of the noblest legacies to the subsequent generation of Indian national workers but marks an era in the history of modern Asian civilisation.

The programme of Raja Mohan was pushed forward in Bombay held in women's emancipation by one great national leader Mr. Mahadeo D. Bhandarkar (1824-1900), then in Bombay, Calcutta, Madras, and others.

The cause for social reform in modern India was notably the cause for the reform of women's status, and the Congress President from the very beginning had to take up as one of the mature opinions of the time and discuss it before on some of the more important social and political questions of the day. (First Congress, 1885, Bombay). In the eighth Congress held in Allahabad in 1892, Mr. W. C. Bannerji, President for the second time, had to offer an explanation for not making social reform the chief plank in the Congress platform and at the same time had to admit its vital importance by reconstructing the history of the first Conference on the subject during the first Congress where distinguished social reformers like Dewan Bahadur Mahabir Das of Madras, Justice M. G. Ranade of Poona, Mr. Narayanaiah Sanyal of Calcutta and others exchanged their ideas freely. Towards the end of that century, Mr. A. M. Bose in the Madras Session of the Congress in 1898 paid the most glowing tribute to India's womanhood by adding a veritable mother cult to politics through his concluding oration on the Motherland.

Thus the equality between men and women before God preached by Raja Mohan Roy towards the beginning of the 19th century led naturally to their equality before the Motherland, proudly recognised by the Indian National Congress towards the end of that century. The writer concludes that:

Indian women had already started to acquire about their sisters in other parts of the Orient as well as in the woman movements throughout the world. For, a few noble representatives of Occidental womanhood have already come forward to champion the cause of their oriental sisters: Madame Blavatsky and Mrs. Annie Besant of the Theosophical Society, Sister Nivedita and Sister Christine of the Ramakrishna-Vivekananda Mission and Mrs. Foster of Honolulu, a loyal friend of Mahatma Gandhi, amongst others, have found their permanent place in the heart of Indian people. No wonder, therefore, that while England and several other occidental countries were ridiculing and often actively opposing the cause of the women's progress with

most reactionary measures, a daughter of the nation of Mrs. Pankhurst. Mrs. Annie Besant was unanimously elected the first woman-President of the Indian National Congress of 1917 in Calcutta. That it was not a mere spectacular move but a genuine and inevitable culmination of a century old evolution was proved by the election in 1926 of another noble and mass-inspired daughter of India, Mrs. Sarojini Naidu, as the second woman-President of the Congress in one of the very crises of our national history.

News In Brief

In the course of an interview he gave to a Press representative on his arrival in Johannesburg from where he has returned to Durban last week, the Agent, Kunwar Maharaj Singh, said:

"I greatly regret the movement for passive resistance in this country. Neither the Government of India nor their Agents can support such a measure, though the sympathies of myself and India are with the people here. It would weaken our hands. It is a feeling of despair among Indians that drives them to consider passive resistance. The Indian people are suffering from disabilities we greatly regret. Anti-Asiatic legislation will be fully considered during my stay here," he added.

The Agent was welcomed by the Mayor and a large gathering of the Indian community. A public welcome was given to the Agent in the City Hall, Johannesburg, at which many prominent Europeans were present.

We call the following from *Hotel de la Paix*:

"Nicholas D. Konecke and Walter L. H. Koneg, the two men who beat Jackson Mvombi to death on the farm, Oshawia near Nelspruit, were convicted by a jury of culpable homicide. In passing sentence Mr. Justice Barry said: 'You are fortunate that the jury came to the conclusion that the verdict should be culpable homicide and not one of murder.' Konecke, the employer, was sentenced to six years' hard labour; and Koneg the servant, was sentenced to four years' hard labour. We gather from the Judge's remarks that these two men deserved to be hanged; but they will at least have a longer time in which to reflect upon their atrocity."

Some few years back Jack Nette was the first white man to have been sentenced to lashes for a similar crime. The jury's verdict would have been different in the above case had the injured party been white and the guilty black.

A claim for £200 damages and costs was granted in full by Mr. R. Nelson in the Johannesburg Civil Court to Mr. L. F. Hazareo, who had sued Chandroo Kamaldeen for £200 damages for libel, following a letter written by Kamaldeen to the Law Society complaining of plaintiff's conduct in connection with certain litigation. In this letter Mr. Hazareo's conduct was described as bare-faced robbery. The Magistrate said the libel was a very gross one, and it was aggravated because directed against an attorney and published to the Law Society.

The sixth annual general meeting of the Overport Cricket Club was held on Saturday August 13 at Messrs. S. Brijbhush Bra's residence, 38 Crescent Street. Mr. S. Brijbhush, who presided, remarked upon the good attendance and stressed the need for the continued support of all mem-

bers. The Secretary Mr. S. Dhaw's report for the past year was presented, which was received and adopted with great applause. The Treasurer Mr. S. Brijraj's balance sheet was read which showed an improvement in the Club's financial position. The balance sheet was adopted, and the Secretary and Treasurer both were congratulated for their good work. The President thanked the officials of the Club for the excellent manner in which affairs had been conducted during the past year, and made special mention of the fine work put in by the Assistant Secretary, Mr. S. Rajgobind. The following officials were elected—Patrons: Kunwar Maharaj Singh and Mr. Gopal Ramprasad, Vice Presidents: Messrs R. Sahadeo, S. P. Singh, M. Ramothar, Dr. R. K. Rao, Dr. K. M. Seelam, D. Sahran, L. Panday, B. Ramothar, H. S. Singh, A. Baboolall, S. Brijnath, P. R. Singh, K. Goorilary, A. Camroodan, G. Ramothar, L. H. Henry. Hon. Secretary: Mr. S. Dhaw, Assistant Secretary: S. Rajgobind, Treasurer: S. Brijraj, Captain: G. K. Singh, Vice Captain: H. D. Khan. Delegates to the D.D.I.C.U. Messrs. S. Brijbhush and H. D. Khan.

The General Meeting of the Shree Ramayana Sabha, Overport, Durban, was held on Sunday August 28, at the Sabha's Hall. Mr. D. Sahran presided. After the transaction of other business the following officials were elected for the ensuing year: Patron: Mr. Satejit Maharaj; President: Mr. D. Sahran; Vice Presidents: Messrs L. Panday, R. Sahadeo, Ramprasad, M. Rajeswar, and B. Ramothar; Hon. Secretary: Mr. S. Brijbhush, Assistant Secretary: Mr. S. Brijnath; Treasurer: Mr. Gopal Ramprasad; Committee Messrs Moonoo Panday, J. G. Singh, M. K. Singh, A. J. Koochir, and R. Chooloprasad.

A general meeting of the Greytown Indian Advisory Board was held recently in the school hall. Amongst the many things discussed was the urgent need for extra rooms and better ventilation in the school. At present there are only two class rooms. There is no cloak room nor verandah, and no caretaker's house. It was eventually decided to send a deputation consisting of the following to interview the Superintendent of Education:—Messrs M. E. Lakhi, G. G. Vannure, Capt. Walker and M. Subhan. It is hoped that Mr. Walker will lead the deputation. A Relief Fund to assist needy Indians in our midst has been instituted and a committee composed of the following has been elected to collect for the object in view: Messrs M. Dawjee, A. G. Alwar, G. G. Vannure and M. Subhan. Mr. M. E. Lakhi opened the fund with a donation of 5 bags of rice, and Mr. G. G. Vannure with 3 bags of rice.—Contributed.

Indian Child Welfare Society

The Annual General meeting of the above Society will be held at the Parsee Rustomjee Hall, 140 Queen Street, Durban, on Monday 12th September, 1932 at 7-30 p.m.

Kunwar and Knuwarani Maharaj Singh have graciously consented to attend.

The public will be welcomed.

G. CHRISTOPHER
Hon. Secretary.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ મું.

કીર્તિકા, શુક્રવાર, તારીખ ૮ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૩૬

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર, તા. ૮ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૨

આત્મીયતાનો દીઠ સરકારના એજન્ટપરના સંદેશો અને કે સળો અમરે પમાનારો નથી પણ સ્વેચ્છ નિરાશ દી શ્રેયશુભી છે. અને છે. આત્મીયતા નથી કારણ કે ન્યાયપેલા નથી આત્મીયતા એવા માન્ય છે કે જે એક સખ્ત શાસ્ત્રી પણ કામને દુકવના પ્રાપ્ત નથી, અને તેમના મનથી વતાવું સામે છે એવું પગલું સેવાના પરિણામે આપણા કામઓપર મદદન સંદેશ આપી પડતું તેમજ થી જોઈ નહિ સકાય એ ખીલપલ સ્વાભાવિક છે. વળી અમે એ પણ નક્કીએ છીએ કે, જે પગલું આપણે સેવા કારીએ છીએ તે નહિ સેવાની સહાય આપવાને પણ તેજા આપણી પ્રત્યેની દિલસોજની જીવી કમણીથીજ પ્રેરીત થયા છે. અમારી નિગરા માત્ર એટલીજ છે કે તેમના દેખાં આપણે આકા રૂપી રાકના નથી, પરંતુ આત્મીયતા સંદેશમાં પણ થીક સ્વર તો હિજ કે જે દીઠ સરકારના એજન્ટના તેમજ આપણા મીત્ર ડીકારના નિવેદનોમાં પ્રવર્તી રહેલો છે, અને તે, સરકાર મંજીર કુલને માટે મુન્દમાર છે તે, આત્મીય એટલું જ સ્વકાર છે કે આપણી કામની બેસક કસોરી થમ રહી છે અને બાપણ આદતમાંથી તે પસાર થઈ રહી છે. વળી સાતીજ આપણને એ પણ આકા આપે છે કે, દીઠનાન અને કે અસરકારક રીતે આપણને સદાપના આપી કદે તેમ નથી પણ તેવું દેખું તો આપણે આર કારી વનમ છે. આ કમ આપું નહિ મનાવ.

આત્મીયતાનો સંદેશો અને આપણે સત્યાગ્રહનું ભવર પગલું નહિ સેવું તેમજ એવું માનનાઓનો આપણને તેમ નહિ કરવાનો અમદ અમને એક નક્કીના અચેજ પુરકત 'પીલમોન્સ પ્રેમિસ' ના પાત્ર કીચીવન" ની મુદ્દિ કરાવે છે કીચીવન વળતને દરવાજે પહોંચવા માંગેના દનો અને તેના મળા ભવર અને સાંકો દનો જે તેજે એ માંગેથી સળાવનારઓના આમદને નમતું આપું હોત તો તે એ દરવાજે કદી પણ પહોંચી નહિ કાકો હોત. આપણામાંના નાઓએ એટલીવારીક સન્ડ ટેન્પુર એકટની સામે સત્યાગ્રહ આદરવાનો નિશચ સંદેશો છે તેઓની સ્થિતિ પણ તેવા ભેદીજ છે. આપણો માર્ગ પણ કદાચો છે અને એક વખત તે માર્ગે જવાનો દદ નિશચ કર્યા પછી જો અપના માર્ગ પ્રાપ્ત થયા તો આપણે વધારે આદરના ભેગ થક પડીયું. એટલે કે આપણે કિષર જે અપમાનો નામવામાં આવેલા છે તે કરતાંય વિશેષ અપમાનો આપણી કિષર સાદવામાં આવશે. જે અપને વિશ સાચાજ પોતાના સંદેશમાં એનવણી આપી રવા છે તે આજ વખ છે.

જોદાનીસખરોની સન્ડેસના પ્રમુખ મી. સોશમજ ફતમજએ વતમાનપત એમ કરેલા મળપુત નિવેદનમાં એઓળીક સેન્ડ ટેન્પુર એકટની કેમકી બડોળી અસર માત્ર છે એ અપની આપી છે, અને સમજાવ્યું છે કે, એ કાપડો માત્ર આપણેજ માનવેગ કરનારો નથી પણ દીઠતાનની અપી પ્રાપ્ત અપમાન કરનારો છે.

જો અપણે આ દેશમાં આપણી ગદિથ માનને ખતર મકમજ છે જ્યાં રહેવામાં પડીયું તો આપણે જીવના જીવન મુલેલા સમાવડીએ. સત્યાગ્રહ કરીને આપણે કંઈ કમણી અપવા નથી પ્રાપ્તના કે, આપણા કેટલાક ડીકારો કદે છે તેમ, વડતાપ્ર મનાવવા પણ નથી માંગતા, મુનીમન અને દીઠ સરકારને અને તેમના પ્રતિનિધઓને અને કાવથ આદરના પવના મનને સમ-અવવાને આપણે આપણું ખતતું સપણું કરી મુકવા છીએ. પરંતુ તેમાં નિષ્વણ નીવડવા છીએ. દવ આપણે સકે એજન્ટ રતના રહેલો છે અને તે સ્વેચ્છાએ દુરંપા કુલની સરકારના અને પ્રજાના હુકમને વગેર કરવા એ તો ખરેખર કદતાપ્ર નહિ મળાય. આપણી સામે નામવામાં આવેલા અપમાનકરેલા કાવથની વિરદ આપણી નામણી કેટલી નીવ છે તે અસર કાક રીતે દર્શાવવાને આજ એક ત્ર નથીમાર છે. આપણી મુશીબતમાંથી આપણને મુક્ત કરવાને મુળ્ય સક્તિમાં વિશ સ રાખી સકાય તેટલો વિશ્વાસ આપણે રાખી મુકવા દવ આપણો સવાસ આપણે કિષર મુદાના કાવથા સોંપી દીધેલો છે કે જેના ખરાવણને વિશે જે મત જે નહિ નવારે આપણો સુગલ ખરા છે ત્યારે આપણા મીત્રો બસે, તાસ તુરને માટે, આપણો ત્યામ પણ કરી કે જ્યાં મુશર કે જેમાં આપણને વિશ્વાસ છે તે તો આપણો ત્યામ નહિજ કરે એવી અપને સંપૂર્ણ અપી છે.

સત્યાગ્રહની વાતથી દુઃખી અને નિરાશ થએલા શાસ્ત્રીજ

એજન્ટને • જોલો સંદેશ

ના કાઓજ તમકયા આગત તા ૧૦ મી તારીખનો જોદાનીસખરોની શીરનામે કપાયા આરવા નીચે પમાલેને તારનો સંદેશ સપ્ટેમ્બર ના, ૧ જીના દીઠના એજન્ટને પોને પાજા રચન કુશી માટે મળેના દનો—

“સત્યાગ્રહની વાતે ખતે પલોજ નિરાજ અને દુઃખી થઈ છે, આપણી કામની બેસક કસોરી થમ રહી છે અને રણી આ મુશીબતમાંથી પસાર થઈ રહી છે પણ ખતે સંપૂર્ણ આ । એ કે સત્યાગ્રહ કરવામાં તેના મવાજ તથા તેનું પિલાવ વધારે અનુભવનક અવશે દીઠતાન પોને દુઃખી કાલતા છે અને જે ૧ તેનું હુકમ કારા અવ છે જ્યાં નવારે અમરકારક રીતે અદ વખ કદે તેમ નથી. કુશ કરી મ રા નામથી આપણા શેરાને મનાવને અને મુદરી નહિ કારે ના મંજીર મુક કરતા રીકલે. ફતમજ અન મંજીસન સંકુલિ આપ, શીનીનામ કાઓ.”

ટેન્યુર એક્ટની ખાડોળી અસર

કાંગ્રેસના પ્રમુખનો જવાબ

દોહવાય એકાદમીઃ હેન્ડ ટેન્યુર એક્ટની સામે પ્રતિ
રૂપવાના દ્રોહવાલના દોહીઓના પચ્છતે દેશ આપવાના નાદિય
આવકન પ્રતિબદ્ધ જાણેસતી નેહાનીરૂપરૂપમાં જાણેલી કેન્દ્ર-સ
માં કરેલા ફોર્મની સામે થયેલા ફોર્મોનો ને ટેન્કર-સના
પ્રમુખ મી. સોમનથ ડેવનાથએ નીચે પ્રમાણે જવાબપત્રો
જોડે આપ્યા છે. —

“આપણા દેશમાં ના કાંગ્રેસ
પણ દેશ અને નિરાશા છુટી,
તેમજ ફોર્મ મહાશય જોડે
સાથે આપણ પ્રતિબદ્ધ કે-
મજને સહાયક કરતાં જાણવાની
સલાહ આપણે ના કરી છે.

સાચીજીને માટે મને ધન્યવાદ
દાન છે. તેમ છતાં તેમનો નાર
ફોર્મ-સમાં જે જે પગલું લેવું
છે તે પગલું જેનાં જાણ મજ
સ્વાભાવિક દોહીને જેણે સારી
પણ તદ્દિ અને જાણે પણ તદ્દિ.

હીં સરકારનાં રેલીશન ને
જેના સંગીત એક અમલગ
સમ્ય દના ને સારી રીતે જાણે
જે જે દ્રોહવાલ એકાદમીઃ હેન્ડ
ટેન્યુર ખાસના સંગીતમાં યુનાયન
સરકારની સાથેથી જોનાની ચર્ચામાં
ને સરકાર નિષ્કળ ગણુ દાન.
સાથે આપણ પ્રતિબદ્ધ નીચે
જે જે સાથે આપણની વીંદી
જામનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે તે
સેમેગેશનના સિદ્ધાંતની સામે દરેક
વિરોધ દર્શાવે છે. હીં સર
કારના રેલીશન પછી સેમેગેશન
ની નીતી અમારા કરતાં ઓછી
વળેડેલા નથી. આ સિદ્ધિ
જોતાં હું સમજી શકું નથી.”

અમદા જે જે દ્રોહવાલના વીંદીઓને ખાસ વાણીઓમાં લઈ
જાણવા છે તેને ને પતી રાતે સંગળ થયું.

કદમ એવી રીતે કરવામાં આવશે જે દ્રોહવાલના ચાલુ
કામમાં સેમેગેશનના સિદ્ધાંત વેડો જે પગલું યુનાયન
સરકારનું પ્રતિબદ્ધ વિરોધુ વાન શું એટલું મુખ્ય સર્ત્ર ગણુ છે
જે ૧૮૮૫ ને બીજે કાલે આને ૧૯૦૮ ને ૩૭ થો. ૧૧ હો
પસાર રીતે દ્રોહવાલના સરકાર જે જે અન્યાય નેહા ને
ને ચાલુ ગણી રહી છે. આગળની દુનીયા જે જે ગણે જાણીને
જેદ રાખ્યા સિવાય સળી પ્રમુખે જમ્મે સમાનતા સ્થાપવાને

માર્ગે પમાણ કરી રહી છે તેજો શું આપણા કામદા બધામાં
જોના નામ જાણે બદમાં નથી. ૧૯૨૭ ના ફેબ્રુઆરી
એપ્રિલની દરિએ યુનાયન સરકાર જોનાનાં આ પમણું
વાળખીપણું સિદ્ધ કરી શકે જે યુનાયન સરકારના વિશ્વાસ
ધાનને આવી વધારે સચોટ રાખશે બીજે શી ફોર્મ થશે.

“જે ૧૧૭ જે પણ કામદાના, જોનાનાં વચનનો, કરેલી
કબુલનાની બંધ કરેલો હોય
તો ને યુનાયન સરકારે નેહો
છે. ફેબ્રુઆરી એપ્રિલમાં વચન
આપ્યા મુજબ વીંદી જામની
વિલતિ કરવાનો ના પણ પ્રયત્ન
કરવાને બદલે યુનાયન સરકાર
આ કામદા પસાર રીતે દ્રોહ-
વાલના દોહીઓની સિદ્ધિ હતી
ને કરતાં વિરોધ દર્શાવી કરેલી
છે. મુરોખીયને ને જોનાને
મારા દ્રોહવાલના બાધજોની
સિદ્ધિતા. મુદ્દી જોશે તો આ
અન્યાય કામદાની સામેનો અમારો
વિરોધ તેમજ સમજી શકશે.

“જેમો આ કામદા સમન્તા
નથી તેજોના ઘાબને માટે ને
કવદાની માત્ર એકલ દલમ
નગર પાન જેમો અમારે સના-
મદ કરવાનું વાળખીપણું હું
પુરવાર કરી શકીશ. દ્રોહવાલ
માં હીં સરકારની એકન્ટ
સાથેથી રીતે કાલેટન હોરેલ
મા જોનાનું મુકામ કરે છે.
આ કામદાની કમ્મે દમે દાલવા
એકન્ટ ફોર્મ મહાશય સિંગ
નવારે નવારે દ્રોહવાલની મુલા-
કાત લેશે ત્યારે તેમજ મુદ્દી
પ્રધાનની દવાપર આધાર રાખવો

પણ, ને નેની મુનસરીમાં આવશે તો ને તેમને કાલેટન
દરિએમાં જનવાની પારનાની આપશે.

“જે કદાપિ દોહવાલના વાળખાના કોઇ વા પ્રધાન અથવા
તો સાથે આપણા કરતાં દલ ગણી જોડી વસ્તીના ઉપર
માન્ય કરતા કોઇ અન્યાય, જેવા ૧૬ બસા તરીકે, દેહરા-
બાના નિર્માય અથવા તો કોઇ નામાકિત પુરોજો જેવા જે
સાચીજી પોને, કરીવર દોહવાલ દોહી, સર જે. સી. જોખ, જે
પ્રેકસર તથા જુનન ૧ જેમો અનુઅભુદ્ધ અને વિજાન
જાણમાં મેટો રાજો આપી રહ્યા છે તેમજોમાંના કોઇ ને

પ્રતિજ્ઞા

દ્રોહવાલની ઘટનામાં સામેલ રાજકર્તા ખાસે નીચે
પ્રમાણેનાં પ્રતિજ્ઞા પચ્છર રાખી રીવાજમાં આવે છે. —

“અમે નીચે સારી કરનારાઓ એકીધારી
છે. ૨-સાર એકલ જે નાંચવડાના દોહીઓને
અધોગતિએ પદોચ્છાદનારો કાયદો છે, નેની
જામે સનામજની લગલ ઉઠાવી નેનું જે પચ્છામ
જામે ને સમિત થા કરા સિવાય, ઉઠાવી લેવા
નેવાર છોડે. આ પ્રાંતની અદર આપણી
સાથે સુચરેલી પ્રજા તરીકેનું વચન ચલસવામાં
અવે તેમજ તેવી સુચરેલી પ્રજા રીતે આપણા
કારની દરેક જે નેના રક્ષણ મારે, અમે સ-ધા-
મજની લગલતા રચવાસવકે તરીકે બદલ
પણે છોડે. અમે ફોર્મ—મુદ્દાને દરમીયાન
સાચી આ પ્રતિજ્ઞા લઇએ છીએ.

“આ કરના રાજીયાન અમારા ઉપર પશુ-
બળ વાપરવામાં આવે અથવા દોષ પામ
પ્રધાનની બાળખાણી કરવામાં આવે તો અમે
તેવાજ બજને. સાચો કેપધોગ કરીશું નહિ
અને જેમના તરફથી અમારા ઉપર બાળખાણી
કરવામાં આવે તેમના પ્રત્યે દરમનાવટ
રાખીશું નહિ.

“આ કરતાની કરદારી મારે વાખનો વાખ
જે આગેવા નીમવામાં આવે તેની સુચના
અમે મુકમ પ્રમાણે વર્તવા અમે વજદારીથી
જાણએ છીએ.”

ટ્રાંસવાલ જામે તેા ટેન્નિસ એક્ટની નબરમાં તેઓ, જ્યાં પર-
દેશીઓ માત્ર પોતાની જોડી માલકીને લીધે પુર્ણ સ્વતંત્રતાથી
રહી શકતા હોય, ત્યાં રહેવાને નાબાયદ રહેશે.

“આ હપથથી એક કક્ષાએ કે આ કામદો માત્ર અમારું
માનવ્ય કરનારો નથી પરંતુ દોહરતાનની મદદન પ્રજાના
એક પ્રતિનિધિ પુરે મહારાજ સીંગતું પણ હરકાણું અપમાન
કરનારો છે.

“શું સાલિય આફ્રિકાના યુરોપીયનો અથવા તેા શું કાલીજી
પણ એમ કહે છે કે જાવા કાલકાને એમ તામે યમએ ?

“હું કહી એક વાર મહાપથએ જવાથી દુષ્કા કે એકાલીસ-
બગાની કાન્દુ-અર્થા કામે ને પચણ લીધેલું છે તેમાંથી તે કહી
પણ મળવાની નથી

“મહા અમારા પક્ષમાં છે અને તેથી અમારે કરવાનું કંઈ
નથી

સત્યાગ્રહ વિશે એવન્ટનો મત

એકાલીસબર્ગમાં એક જાપાના પ્રતિનિધિને મુલાકાત આપતાં
એવન્ટ પુરે મહારાજ સીંગે જણાવ્યું હતું કે “આ દેશમાં
સત્યાગ્રહની લીલચાલથી મને પ્રભેજીત થઈ ગયું છે. એવી
લીલચાલને દીઠ સરકારથી કે તેના એવન્ટથી મદદ નહિ
કરી શકાય, જો કે મારી તેમજ દોહરતાનની દિલસોજી તેા
તેઓ તરફ છે. અમારો કામ એ લીલચાલથી નબળા થપ
પછી દોહરતાન નિરાશા જાણી ગયું છે તેથીજ તેઓ સત્યા-
ગ્રહનો વિચાર કરી રહ્યા છે. લીલચા ને અગવડો સોમરથી
રહ્યા છે તેથી અમને પછોજી ગાદ થાય છે. મારી આ
દેશમાં કાલકી દરમીયાન હું એકીવારીકે વિરહના કાવડાને
સંપૂર્ણ ખ્યાલ હમ્મ.”

એવન્ટને એમ તથા લીલચો કામે રોકનપર આવકાર આપી
દેશે અને એકાલીસબર્ગના સીડી હોલમાં જાહેર સત્કાર કરવા
માં આવ્યો હતો ને વખતે યશ્વા પ્રતિષ્ઠિત યુરોપીયનો દાબર
થમા હતા.

સા. આ. ઇ. કેંગ્રેસના ઠરાવપર યુરોપીયન વર્તમાનપત્રો

સાલિય આફ્રિકન પ્રિન્સિપલ કેંગ્રેસની એકાલીસબર્ગમાં
મળેલી કાન્દુ-અર્થા ટ્રાંસવાલ એકીવારીકે સેન્ડ ટેન્નિસ એક્ટની
મામે પમમાં લેવાના ટ્રાંસવાલ પ્રિન્સિપલ કેંગ્રેસે કરેલા ઠરાવને
રૂઠા આપનારા પસાર કરેલા ઠરાવપર યુરોપીયન વર્તમાનપત્રોએ
કરેલી દીક્ષાઓને કાર નીચે જાણી જાણી:

‘ન્યૂઝલેન્ડ અરકયુરી’

“આ દેશના કામદાઓને લીલચો ઉદતાઈથી સામે થશે
એ આ દેશના યુરોપીયનો કહે વધુ વખત મદન કરી મેવાના
નથી એ લીલચો કામ પોતાનું બધું ચાલતી હોય તેા જોઈ
માં જોઈ તેણે કાલકાલિયને મળતા અમારા પ્રયોગમાં કાળો
આપવાને નહિ દેશની જાણી આજીવીમાં કે તો આપવાની પોતાની
પ્રજ્ઞા પુરવાર કરી દેવી પછી. તોજ તેની આ દેશમાં બહેતરી

યવાની આજ્ઞા રહેશે. અમે ખરે મદત આપેલના પ્રમુખના
બધ્ધાને નહિ પણ લીલચોના મરજાન વસવાટને માટે રહેશે
કામદાના દીઠ સરકારના મોકલના તેવા દેશમાં સાલિય આ
ફ્રિકાના લીલચોને માટે સારી તો છે કે નહિ તેની તપાસ
કરવાના ટેવથી સરકાર કરવાના લીલચોના કરાવને આપવા
પ્રજ્ઞાએ જાણી

‘ન્યૂઝલેન્ડ એકવર્લ્ડ’

“સાલિય આફ્રિકન પ્રિન્સિપલ કેંગ્રેસે ટ્રાંસવાલ એકીવારીકે
સેન્ડ ટેન્નિસ એક્ટની મામે થવાના ટ્રાંસવાલના લીલચોના
સખત પચવાને સંપૂર્ણ રૂઠા આપવાનો મેરજાપચકાઈએ ઠરાવ
કરવામાં એવી જુલ કહેલી છે કામદો એ કે મુજે જુલમી
ધે જતા તેના જુલમીપણાને આધાર લીલચાની તપાસના
પ્રિન્સિપલપર નિર્ભર છે. પરંતુ કામદો જુલમી છે ના નથી
એ સવાલ નથી. એ કરના પછોજી વધારે મંબીજી સવાલ
એ છે કે સખત સરકારને જેના નિર્ણય કરેશે એ એવા
પમમાં સામેલ થયેને કેંગ્રેસ ને લેવાનું બધું કરવાનો દાવો
કરે છે તેમનું બધું કરી શકે કે નહિ એક મરામ કામદાને
સુધારી શકાય પરંતુ કામદો આમુક વડા સવિનયન કરીને
જાણી નીતે કામદોના સદનપર મુન્કાર કરે તેા તે નેજો
આધારક રીતે તેનું બધું પ્રમુખતા હોય અને તેનાં મંકરો દર
કરવાને પોતાનાથી મનદ કરવાને જુલમી હોય તેઓને પણ
પોતાની સત્તા કરી મુજે. એક પણ મંબીજી એવી પદતિ
તો નથીજ કે ને કરે કરે આજીસીને દમેજીજી મંકર આપી
કર. અને એવા કામદાઓ કહેજા પનાવ થવા કરે છે કે
ને કામદોને કેમકે વગેને અતંતેય જામે છે. પરંતુ
સવિનયનથી મદત થવા શકતી નથી. મળે જગત્તોરને
ને દમેજીને માટે ખાલક કરી દે છે. કેમકે જામે તેનો
અવાલ પડે હોય છે નારે પણ મોકો તેમ કહુલ કરવા તેવા
નહિ થાય કેમકે કહુલ નહિ કરવાના પરિજાગના બધથી
તેઓએ કહુલ કર્યું જાગ કામદા બધે થાય એવા તેઓને
કર રહેશે.

‘રેડાર’

“કામદો બધે મમે તેવા હોય અને તેની કમમે જેમને
માત્ર પદતી હોય તેઓને ગમે તેટલો અતંતેય થયેશે હોય
જતા કામદાનું પાલન નહિ કરવાની કેટલાક તેઓની સલાહને
કામે અતુમરજી શેકમાત્ર પણ જાણવી નથી. કામદાની મામે
પોતાનો પ્રસીધ પ્રદર્શિત કરવાને આ કમનસીબ મેકેને કામ
પણ કામી કહતું નથી, પરંતુ જો તેઓ તેનો અંગ કરવાનો
ઠરાવ કરશે તેા તેઓ સરકારના શેક મોકી લેશે, અને થણી
લકીશોના લેગ કમ પદતી. જો જાવી પચણ જાવી રાખશે તેા
વળા યુરોપીયનો કે ને તેઓની તરફ દિલસોજી મરાવી રહ્યા
છે તેઓની પ્રમેજી પણ તેઓ પ્રમાણે બેઠી અને કામદા-
બંગના પરિજામો તેઓને સદન કરવા પદતી.....કામ પણ
કામદાનું પાલન નહિ કરવ એ મોકુલ નહિ પણ મુખ્યમરજી
છે. અને લીલચોના સંમંથમા તેા જો તેઓ જાવી વચણ
અપવાર કરશે તેા સવિનયની અતુલ મરજાને માટે માર્ગ
અટકી પદતી કામદાનું નહિ પણ મોકીશ બધે થાય જશે.....

“અમે અમારી રજતિ રપટ કરવા પ્રમુખીએ છાંએ
કામદાને ને વગેનું પાલમેન્ટમાં પ્રતિનિધિતર નથી તેઓના

એવે અતીશયે વાળા મારકાઓના આ સવલત અમલદારની
અમે ખીમરૂબ વિરુદ્ધ છીએ ને સોમને આ દેશમાં હાથલ
વળા અને વેપાર રોકાવાર કે નોકરીમાં કે કામ પણ અમલ
દારમાં હાવા દેવામાં આવીને તે તેઓની ઉપર પ્રતિબંધ
અને અમરડા ભાવનાની આ નીતીની અમે વિરુદ્ધ છીએ."

તેમ છતાં અંતમાં એ પણ કહે છે કે: "સમાજદયી
કેમ પણ વ્યવેશી કે વ્યવહાર અમે સરી કરી નહિ."

ઇન્ડો-યુરોપીયન કાઉન્સિલ

એજન્ડાનું આપણું

અમારું અંગતારાની રાતે સામીલ ઇન્ડો-યુરોપીયન મંડળમાં
મળેલી ઇન્ડો-યુરોપીયન કાઉન્સિલનાં આશિષ મોટાંકમાં હોદ
સરવાળાને જિલ્લા કુવર મદરાસનાં માથે આવેલું કરતાં અગ્રણી
કર્તુ કે: હોદ્દાવાળા જેટલા પોતાની નજીકના દેશમાં વસતી
કેવ હોવાની પ્રજાની શુભેચ્છા પ્રાપ્ત કરી રહ્યાં ઉપયોગી છે
કે સાલિષ આદિકાનાં યુરોપીયનો દબ જોડાએ તેટલા પ્રમાણ
માં સમજાયા નથી. એક દોહીને તમે સારી રીતે જોળખી
હો. તે તમે એકલ વ્યક્તિને વિશે સારી મત આપી કર્યા
નો તમે નહો. કે આપી પ્રજા તરફની તમારી વલણ ફરી
જારી હોદ્દાવાળાને જેટલા ૨૫ વર્ષની અંદર અર્થનું સંજોગ
મળેલા અમલ વધેલો છે, એ કે અને દેશનાં સમાજ એક
સમજા નથી. હોદ્દાવાળામાં કામોમાં, કે રજામાં પ્રસાદવાપણું
નથી અને જમીન ખરીદવાના દરબર કામ અત્યંત પ્રતિબંધ
પણ નથી તે કે તમારું વ્યવહાર ૨૫ વર્ષ પુરું ખીમરૂબ
નહોતો. એ વખતે વર્ષોએ પછેના વર્ષો હતા અને
જોડાને ખીમરૂબ એકાંતવાસ જોખવલો પડતો હતો વાતચીત
ના મેળાવાનાં એ વખતે માત્ર સામજીક દાબરી આવતા
હતા.

આને સીમાના અને દિલ્હીમાં હોદીએ અને યુરોપીયનો
જુદાથી જગત રોજમાં આવે છે. સવળા કુવર દોહીએ
હોદીએને માટે ખુદમાં દેવ છે અને પછાતે તે દોહીએપર
નીમવામાં આવ્યા છે, પંજાબના અવરનર દોહી છે અને
સરકારમાં પણ હોદીઓની સંખ્યા વધતી જાય છે.

બોડાલ વખતમાં હોદ્દાવાળા સરકારનાં જોગવડ મર્મ જાણે.
૨૫ વર્ષપર એ અને કામને ખુલ્લું હોવા કે હોદ્દાવાળાને
સરકારનાં કાર્ય મળે તે મેં કહ્યું હોય કે કહ્યું આર વળી
કામશે આને અને કામે છે કે પંડર વર્ષમાં હોદ્દાવાળા
સરકારનાં મામલતરૂ મર્મ જાણે માત્ર દસજ વર્ષ લાગશે એમ
પણ એ કામ કહે તો અને આશ્ચર્ય નહિ થાય.

ઇન્ડો-યુરોપીયન કાઉન્સિલના સભ્યોએ પોતાની પ્રજાની
વાતો ખીમરૂબને કરવી એમને યુરોપીયનોએ પોતાના માર્ગને
પોતે હોદીએને જોળખવા દેવા તેઓની વાત કરવી એમને
એક ખીમરૂબને નહિ જોળખવાથી અને નહિ જોળખવા
મંજૂરથી ખરાબ સમજી વળી થાય છે.

સારી બીજી સજા એ છે કે હાલમાંનાં વખતે કે સીમા
કહે એમને. એ કેમ વર્તમાનપત્રમાં ખરાબ લાગે એવું
કહે તો ખીમરૂબને વિવાદ કરેલા થાય એવું નહિ પણ બીજી

માણુ મોટા કામ તેવું જાણવું એમને પરંતુ એ કાંતરો,
નજાથી અને વિંમતથી કરું એમને.

આપણે સામાજિક સંજોગ વખતે નાંધી જાણીએ કે અને
મારાં ખતી અમારાં ધરમાં વ્યવસ્થિત થમરું આર અને
અતીએ વધે સામાજિક સંજોગ વખતેનાં અને અમલ તમરું
અને તેમાં તમારી મહત્ત્વ અને અણી વચ્ચેની થમ પારી

સારી મળીને કામ કરતાં વધારે સંજોગ મળ્યા છે. હોદી-
ઓમાં ઉદ્યોગ કેળવણીનાં પ્રચાર કરવાના કાર્યમાં એ પરંતુ
કામ છે અને તેને માટે તેઓને માત્ર કહે છે, એક મંડિયાત
આમલ વેલફેર સોસાયટી છે તેમાં પણ હોદી અને યુરો-
પીયન આંખે સાથે મળી કહે છે, અર રજાથી થમરું આર
મારાં પારી તેમાં આવળ પડેલાં માત્ર છે.

કેટલાક એવા પ્રજાને હોય છે કે અમારે ઇન્ડો-યુરોપીયન
કાઉન્સિલના સભ્યો હોદીઓને વાતો ચેરમ-સાદો કરવાને એમને
રીતે ખતારી કહે છે. હાલમાં તરીકે મેં જારીના પ્રજા એ
એ જે સવાલપર મજૂર પ્રમાણ કરનાર કેતરેલે વાત કરી
કરી. એ વખતે સમાધાન આવવાની એક નીતી રજાવતાં નવાની
નોકરીઓ કરના હોદીઓને કાદી તેમની અખાએ યુરોપીયનોને
ખુદવામાં આવ્યા છે.

અસંતોષ ઉત્પન્ન કરનારી ખાખત એ છે કે હોદીમાં અને
નેહીયામાં મેં જારી કુલ કરવાને કરું કરવામાં આવ્યું નથી.

અવરનર જનરલને પીટરસર્જનાના

હોદીઓનું માનપત્ર

પોતાની મેં ખીમરૂબ ટાકવાળાની યુસારી કરમાવાન પીટરસર્જનાની
મજાકાત વખતે કાંતી હોદી કામ તરફથી અવરનર જનરલ લોક
કેસરનકને કુવર માનપત્ર આવવામાં આવ્યું કરું પી. યુસામ
રજાએ વચ્ચેનાં એ માનપત્રની તામલ તામે પ્રમાણે લખી:—

"પીટરસર્જના અને કીટીકાની હોદી કેમની વાં નામકર
અવરનર-જનરલને અને અંતઃસરજાની આરકાર આપીએ છીએ
અને તાજ મળેલાં અમારી માણુ વરદારીની ખાતી
આપીએ છીએ.

"અમને અજાવવાને સંતોષ થાય છે કે, આ કહેરની અમ
કામોનાં સાથે અને એપલાસથી રીએ છીએ અને અમારી
સ્થિતિને વિશે અમને સંતોષ છે પરંતુ તમરૂબ કુના-
વામાં પ્રચલિત છે તે મંદીથી અને પીટરસર્જનાની છીએ અને
અમને સત્તાવાર કામોએપરથી મેં પોતા અમને માનદ
થાય છે કે, અમારી ઉપર કાણું વાદગ ધીમે ધીમે થમ
જાય, અને અમે આજ રાખીએ છીએ કે, અમારી અમાવની
આપાદી અમે કરી પ્રાપ્ત કરીશું.

"તાવકાર કાંતરેકા એક કેસરનકને પત્ર અને અંતઃસરજાની
આરકાર આપીએ છીએ અને આજ રાખીએ છીએ કે, આપ
નામકારની અમારી વચ્ચેની કાવરી સુખરૂપ વ્યવસ્થિત થમ.
કર આપને સારી વંદુસ્તી અને કાણું આપુલ અર્પો.

અમે છીએ આપ નામકારના નમ્ર સેવક.

(કહી) કામમ મેળી, પ્રમુખ

"યુસામ રજા, સેક્રેટરી,

મેં ખીમરૂબ ટાકવાળા મંડિયાત એસોસીએશન.

ગરબનર જનરેશનો જાવાય

વપલાં માનવમનો જવાળ વાળતાં નામદાર મરબનર-જનરેશને જવાળુ છે, પીરસીયો અને ડિરેક્ટરી કોડી રામ નરથી જાવવામાં આવેલાં મુર આવકારને માટે દૂં આભારી છે. નામદાર કહેનકાકના તાજ પ્રતોની તમારી જાણ વજાદરીની જાતીથી પલોજ સંતોષ થયો છે અને એ વજાદરીની જામણી નામદાર કહેનકાકને પહેંચાતાં અને પલોજ આનંદ પલો આ કહેરની જન રામે સારે તમે જામણસથી રહેો છે. એ જાણીને અને પલો આનંદ થાય છે, તમારી સિયતથી તમને સંતોષ છે એ જાણી ખુશી થયા સારે એ કાંઈકરથી દૂં જાણજાણ નથી કે, આર્થિક મંદીથી સંતોષ માનવજે દાખાં થઈ રહ્યા છે તમે જાણો છો કે લાગતી આર્થિક બીડ ફર કરવાને જનતાં રમણું થઈ રહ્યું છે, અને દૂં આજા રાણું છે કે એ મહેનત સહન થઈ અને કાણું વાળ કુંક મુજબ ફર થઈ જશે.

નામદાર કોડી કેસરનકની વતી તેમને તમે આંત્રિક આજ-કારને માટે આભાર માનું છું અને તમારી જાણ જામણીને માટે અને જાને જમારો લેશ સંતોષ રજાનીએ છોજો."

ત્રણ વંશીની વાર્તા

'સોડન રીંગ' અંશી

(જાવનાર: જોન જોમ બાઈ)

જુલાઈના મોડાં રીંગ મારીયામાં જે સુન્દરેનનો એક ભેજ પગલ કયો છે તેમાં જાતીના સહીજના કાવકાક લેસીમના બનાવેલા "લાદયો નેકન" નામના એક પ્રખ્યાત નાટકનો ઉલ્લેખ છે. તેમાં થયેને જામે સહીજાતના પાઈ શીખવનારી ત્રણ વંશીની વાર્તા એ તેના મુખ્ય ભાગ છે અને તેનો વરજુમેર જાંજેજ જાગમાં જાયો છે. એ વાર્તા થણી રસીક અને જોષાયાક હોયથી મુજરાતીમાં જાવવાનો આ પ્રયત્ન રૂંકે છે.

નાટકનું રચન જોશસ છે. સમય ઠાસ અને હેસન્ટ વચેના રજાકને નામે જોળખાતા એક મુકમાં જોશસમને રજાંજો સુલતાન સલાદીનના કાજમાં જાંજા પછી મુકની તદ્દખીનો છે. વાર્તાના થાનો સુલતાન સલાદીન નેકસલેમ માં વસતા એક માકુડી નેજન છે. ગતારો પ્રસંગ એવી રીતે ઉપરથીત થાય છે કે સુલતાન સલાદીનને પજા વધોના લાખા મુકને લીધે પેસની વગી પર છે. સલાદીનની મેરેન તેને એવી મુગી ખતાર છે કે જોશસમાં માકુડી નેકન જે થજો પેલાવાયો ગણાતો દવો તેને જોલાથી તેને કયો. જર્મ સાચો અને કયો કુડો છે એવો સવાલ મુકવે અને તેના જવાબથી તેને મજાકમજામાં જાવી તેના પાસે પેસની મોડી રક્ષ કહીવવી. સલાદીનના પદાદર અને નીખાકસ સ્વભાવને આ પ્રસંગ રજાનો નથી. છતાં તે નેકનને નેકવે છે અને તેની સાથે યોડી જાડી જવળ વાંતો કીજા પછી થર્મ જાંજા વાતપર આવે છે.

સલાદીન—દૂં દાવજમાં પલો વખજાય છે માટે મેરેજનાની કરીને અને કહે જા થર્મની માન્યના અને નીમયો તને લેથી

મદીજાના જવાબ છે.

નેકન—સુન્દરન, દૂં માકુડી છે.

સલાદીન—દૂં મુકસમન છું; અને જાવજા મેની વચ્ચે પ્રસામ છે. દવે એ ત્રણમાંથી થમે તે જોશસ થર્મ સાચો હોય કહે. તારા જોવો પુરજ માત્ર જમુક જાંજાએ જનમ જવાતા કારજો તે જાંજામાં જાકાઇ રહેવાનું થર્મ ન કરે. અને તેજ રસીતીમાં રજાથી થતો હોય તો જુદી અને વિજેકપુર્વક અને સારા સારનો વિચાર કરીનેજ તેમ કરતો હોય. સારા સારનો વિચાર કરવાનો જેને જવજાક નથી તેને તારા કારજો જવાવ. જે કારજોને કીધે તે તારી પ્રસંગ જાણી હોય તે કારજો તું અને કહે—જામણ એક જામણી જવજાકારની રીતે કહે—કે જોયો તે કારજોને દૂં પજા મારા કપયોમાં જાઉં. યું તને જોમાં આજારી જામે છે કે તું અને વારી વીજજ નજરથી નીકાળી રહેયો છે જનવા જોજ છે કે આજગ જાક સુલતાનને જાવો તરંમ ન જાંજો હોય. છતાં દૂં તજાં જારનો કે જોવો તરંમ જાવજો જોમાં કાંઈ જાવોજા હોય, માટે કહે તારો વિચાર યું છે.

નેકન—આપને એક વાર્તા સંજાવવાની રજા માકુડી છે.

સલાદીન—જા માટે નહિ! જે વાર્તા સંજર રીતે કહેવામાં આવે તે સંજાવવાનો અને પજા જાંજા છે.

નેકન—સુન્દર રીતે કહેવાની ખાતો તો દૂં કેમ જાવજો કહે?

સલાદીન—કેમો સર્વિષ! માલ દવે વાર્તા જવાવ.

નેકન—પુરો પ્રામીત કાળમાં પુર્મ રેકમાં એક માકુડા રહે તો દવો. જેને તેના કાંઈ દીનેથી વરથી એક જમુકન વંશી મળ્યા હતા તેમાં એકજમણી મેસારેજ હતું. જેમાંથી મેંકરો રંમ જોરંગી જળકાટ નીકળતા હતા. તેમાં એક જોરા મુમ જાતી હતી કે જે મરે તે વીટી જે પુર્મી મદાથી પહેર તેને મુગરનો તેમજ મનુષ્યનો પ્રેમ પ્રાપ્ત થાય, જોવા વીટીને તે માકુડા પેસાની જામણીએથી કડી પજા વીટી તમકે, અને પેસાના વજામાં તે જળવાઈ રહે એવો નીધાર તે જોમાં પ્રેમ જોજર્મ હોય કે પ્રાપ્ત પજા તેમજ. તેના પેસાના પુર્મ જાંજા જે તેને થજો પદાકો હતો તેને તે વીટી પેસાની પાછળ જાંજી; અને જાજા કીધી કે તેજે પજા તેના પુર્મજાથી જે તેને વદાસમાં વદાજો હોય તેને તે જાવજી, અને એવો નીધમ સમયો કે તે મુક જનના કમથી તેનું જમે તે રજાન હોય છતાં પજા નેજ કુડુંજનો પાટવી અને વડો મજાવ. જાવ મારી વાત સમજ્યા!

સલાદીન—જા જામણ જવાવ.

નેકન—પેહેડી રર પેહેડી વતરમાં કિરતો તે વીટી એક ત્રણ પુર્મના પીરતો હાથ આવી. તેના ત્રણે પુર્મો એક સરખા મેની જા ના પાળનાર હતા; અને તેથી તે ત્રણેના ઉપર તેના એક સરખો પ્રેમ હતો. વખતોવખત થડીમાં એક તો થડીમાં ખીજો, એમ જે ખીજા એ પ્રેમમાં બામ પદાવવાવાળા-જોની જગ્ગજગીમાં તેની પાસે કાજર હોય તેને તે વીટીને માટેની સંપૂર્ણ વેળ્યના વાળો જાજોતો, અને પ્રેમને વજા થઈ તે રહેને તે વીટી પેસાની પાછળ જાંજા જવાને વારા ફરતી વજન જાવતો. એ પ્રસંગે જાણો સમય માકુડી, પજા જાવજો મરવાનું તો દવજને. અને તેથી તે પ્રેમ જામાં પીરતો થજી મુકવજા થઈ. ત્રણમાંથી જાક પજા જે જાવજાક પુર્મો

કે તેણે તેના વચ્ચે ઉપર વિશ્વાસ રાખેલા તેને કુલવર્ણ તેને હવે કુલવર્ણ કહ્યું હતું. પણ હવે તું? એક દીવસ જાની રીતે તેણે એક શરીરને મોકલ્યો, અને પેલી વોટીના જેવી જ બીજી જે વોટીના જતાવવાનું તેને કહ્યું; અને તે સંપૂર્ણ રીતે અજાણ વોટીના બરાબર અને તે માટે મને તેટલો જાણ થાય કે ખબરી જાણે તેમાં કંઈ પણ કસર ન કરવાની વાતીક કાઢી. શરીરની પણ મેદનત સરળ સહ જ્યારે તે વોટીના સામેથી ત્યારે તે પોતે પણ તેમાંથી અસલ વોટી જોવાની ન જાયો. આથી માતા મુકત અને આનંદથી પુર થઈ તેણે પોતાના પુત્રોને વારા કરતી પાસે મોકલ્યા અને દરેકને પોતાના આશીર્વાદ સાથે એક વોટી આપી પોતે પ્રાપ્તને આશીન થયો. સુલતાન, આપે સમજાવ્યું?

સલાહીત—(કોઈ વિચાર કરતા થઈ કોઈક દીવેણું કહ્યું) હા. સમજાવ્યું હતું. સમજાવ્યું હતું. પણ હવે વારી વાતોને અંત આવ.

નેશન—પૂરી થઈ છે. કારણ જે જાણી રહ્યું છે તે આપે આપણ સમજાવ્યું જાય છે. પીતા મરણ પામવાની દરેક પ્રત પોતાની વોટી રજુ કીધી અને કુટુંબના વડીલપણને કારણે કરવા કાઢ્યો. વાદ પીવાદ આપ્યા, કહ્યો મુકો અને ન્યાય દરખાસ્ત દાવા થવા પણ અધુર જમીન સામે વોટી કદ તે જોવાની કસાય એમ ન હતું. (સુલતાનના અપાજની બરા રાક બેઠ) કે જેમ આપણે કામે થઈ પારખવાનું અજાણ થઈ પડ્યું છે તેમ.

સલાહીત—જાણ વારો જવાબ કે?

નેશન—પણ વોટીના તે પોતાને નહિ પરખાવવા દેવાના હેતુથી જનવાની હતી તે પરખાવાની પુછતા ન કરવા માટે જમા આઈ હતું.

સલાહીત—તે વોટીના? તું અને ઉદાવે છે. જે થયે છે તે જાણવા તે તે પેટરવામાં, ખાવામાં, પીવામાં સાથે એક બીજાથી જોવામાં આવે જોવા છે.

નેશન—પરે, ખર્ચો જાણવામાં; સીવાય તેમનો પાયો કે જેના ઉપર તેમનો આધાર છે. તું તે જાણો આપાર તવારીખ ઉપર નથી? પછી તે તવારીખ બંધ લેખી દેખ કે સમજાવેલી. તવારીખ માત્ર વીજાસથી જ માન્ય રાખી કસાય. તો હવે કદ તવારીખ માટે આપણે સદજ પણ કદ પેદા થાય છે? આપણા પોતાના ભોક્ષીના, કે જેઓએ આપણા જમણથી આપણા પર પ્રેરના વરસાદ વરસાવ્યો છે, અને કોઈ પ્રકારે નીરાકા આપણે માટે એકસર ફેણ તે સીવાય કદી આપણને નીરાક થવા કીધા નથી, તેમના ઉપર તો કદ નહોત પેદા થાય. મારા આપણાઓ ઉપર આપના વડવાઓના કરતાં હું જોઈને મદદ રાખું ખરે? અથવા બીજી રીતે કહું તો આપના વડવાઓને જોઈને વીજાસ માત્ર અણી મારા વડવાઓ ઉપર વધારે શકા રાખવાનું હું આપને કહી કહું ખરે? અને પ્રજાઓની જાળમાં પણ એજ ન્યાય નથી?

સલાહીત—જો પ્રજા! આ માણસ સતજ કહે છે. મારી પાસે કશી જવાબ નથી.

નેશન—આપણે હરી વોટીની વાતપર આવીએ. આમજ કહી મવા તે પ્રમાણે તે પુત્રોને ન્યાયની અદાલતમાં દાવા નો—ધાવ્યા; અને દરેક ન્યાયાધીક સમક્ષ સોમનપૂર્વક કહ્યું કે મારા પાપે પોતાને હાથે મને વોટી આપી હતી. (હવે પણ તેમજ) અને તે પહેલાં ધણી વખત અમારું પણ તે વોટી

તેના અંગેના સર્વે દોષ સાથે મનેજ આપવાનું તેણે વચન પણ આપ્યું હતું (તે પણ તેટલું જ સાચું હતું) દરેક પણ એમ અત્યંત પ્રબંધ કહેતા કે મારા પાપે મારી સાથે વીજાસ માત્ર કાપે. દોષજ નહોત; અને મારા વડવા પીતાના નામ ઉપર એવો કાપ લાગે તેના કરતાં મારા વાઘાઓ કે જેમના ઉપર બીજી રીતે વીજાસ રાખવાનું અને નહુ પ્રસંગ છે તેમની સામે દમાઈનો આરોપ મુકવાની મને હવે પડે છે; અને હવે હું જે તે જોઈને થયેલા ઉપાડી પાડી તેમજા ઉપર ચેર લઉં.

સલાહીત—હવે ન્યાયાધીકનું તું? ન્યાયાધીકન સુખમાં તું ક્યાં કહો? કહે છે તે સાબળવાને હું ધણી આગર હતું.

નેશન—ન્યાયાધીક આ પ્રમાણે કહ્યું મ તો મારા આપને અજાણ મારી તખત કાજર રૂંધે નહીં તો અદાલતમાંથી રસ્તે પડે. તું તમે જામ મારો છે કે મારા કમકા ઉકળવાને હું અહીં બેઠો છું? કે તું જોઈ સામે વોટી જુમાની આપે આ સુધી તમે તાક જોવાને તેમજા છે? પણ સહુર અને કહેવામાં આવ્યું છે કે જે વોટીમાં એક જેવી અદાલત કસતી રહેલી છે કે તેના પહેરનાર ઉપર ઉપર તેમજા મનુષ્યની પ્રસંગ આકાશ. તો તેજ વડે સુકાઈ થઈ દોષ. કારણ જે વોટી જનવાની છે તેમાં તો તેવી કસતી જેજ નહોત? હવે તમારા નજીમાંથી કસા એક ને બીજા બેઉ સર્વથી વધારે માટે છે? જોસેલ સુખ હમ રજા છે? વોટીની કાલીના કાંદા ઉમટા માટે છે કે સુધી સવળા નથી માલવા? દરેક જણ પોતાનેજ સાચી વધારે માટે છે, એમજ તે? તો તમે તમાજ રંગમથા ફર છે. તણે વોટી પોટી છે. સાચી વોટી તો રખાઈ કુમ થઈ ગઈ છે. અને તેની બેટ કુવાવવાન વધારા પોતાને એકને બાકે પણ જનવાની છે.

સલાહીત—આઈ તું સુદર.

નેશન—ન્યાયાધીક કહ્યું કે તમે જાઓ અને સજને જાહેર મારી રાખામજા જેમની દોષ તે કે જે છે કે, કહીકત જેમની જે તેવીજ માન્ય રાખે કહેત તેના પીતા તરફથી વોટી મળે છે; અને સંજાની છે કે તમારા પોતાને તમારા કુટુંબને એક વોટીના અમલ તમે તાબેદારી જામવાનું નહિ કહ્યું દોષ. અટલી કહીકત ખાલી છે કે તમને તણેને તે માટે તો હતો અને તે પણ એકસરખાજ આદતો હતો, અને તેથીજ તેણે ન કહ્યું દોષ કે જેને એટ જનાવી બીજા બેને ઉતારી વાવવા તેથી તમે દરેક જણ તમા અજાણ અને ન્યાયપાત્રી જેમની કાંજા કરી અને પોતાની વોટીમાંની સુખ કસતીનો પ્રતાપ વાદ્ય કરવા એક બીજા સાથે રખાઈ કરે; નજવા, ચાંતી ને કાર્ક એમ, પડેપકાર અને કસર પ્રત્યેના પુર્ણ કસા જે મીંગેની મકામ મેળવો, અમાર પછરના કનરોના કનરો વર્ણ પછર વધારા પુત્રોના પુત્રો અને પ્રપિત્રમાં જ્યારે તે વોટીના પ્રતાપ વાદ્ય થાય કારે પૂરી આ અદાલતમાં આપણ; તે સમયે મારા કરતાં વધુ પુકોચાળે ન્યાયાધીક આ ન્યાયાસનપર બેઠો દશી અને તે સુકાઈ આપણે હવે જાઓ. આ પ્રમાણે વીનમપૂર્વક ન્યાયાર ધારે તે જોઈને વીજાસ કીધી.

સલાહીત—પ્રજા! પ્રજા!

નેશન—સુલતાન વચન એમ કામનું દોષ કે તે કસીવને વધારે પુકોચાળે ન્યાયાધીક તે તમે—

સલાહીત—(કોઈને તેના હાથ પકડી કાઢ) હું! એક કુળનું છે. એક નામીન! જો પ્રજા.

નેશન—સુલતાન! આપને શું કદ આવ્યું?

સમાધાન—નેચન! નેચન! હજી તે ન્યાયાધીશી ઠેઠેલા હબ્બરો વર્ષ પુરા થયા નથી તેના આસનનો ફાલો મારો ન હોય એ, ન્હાન પક્ષ તારી મીનતા અને અર્પણ કરે.

વિવિધ સમાચાર

જોડાવા કોન્ટ્રેન્સનું પરિણામ—જોડાવા કોન્ટ્રેન્સના પારલામે કોન્ટ્રેન્સ સાથે આક્રમણે ૬૨,૫૦૦ રૂ. મહાકને જોડાઈ આપ્યો છે. ૧૯૨૪ થી ૧૯૩૦ સુધી પુનીનમમાંથી મહાકને સરકાર નિકાસ વાર્ષિક ૨,૬૨,૧૭૭ ટનની થતી હતી.

નેપાલના મહારાજાનું મરણ—નેપાલના મહારાજા વીર વીરમજી ગ્યે આઠાદીએ મરણ પામ્યું છે. તેમનું રાજ્ય ૫૪૦૦૦ ચોરસ માઇલનું હતું અને ૫૧,૦૦,૦૦૦ ની વસ્તી હતી. મહારાજા ૧૯૧૧ થી રાજ્ય કરતા હતા.

શ્રી. હજારીને મળેલા બદનશીના ફાલો—જોડાનીસખાના શ્રી આ. આ. હજારીએ ચોપરી કમલુદીનની સામે પાલિકા ૨૦૦ નો ફાલો મળ્યો હતો. કમલુદીને અમુક રૂપના સંબંધમાં શ્રી સોસાયટીને શ્રી. હજારી વિશે હરિવાદ થયો હતો કે તેમણે છૂદ કરી હતી. મેજસ્ટ્રેટ શ્રી. આર. કોલરને ફાલો ખરવા સાથે મંજુરી રાખતા અજાણ્ય કે આ બદનશી ધણીજ અંજીર હતી અને જોકે એટલેની સામે અજાણ્ય ફાલો અને વળ શ્રી સોસાયટી સુધી મળેલી ફાલો વધારે અંજીર હતી.

હોલિવુડ ચેન્ડુરેક્ટરની મંડુકટ્ટી—કો.ધોમ મંડુરેક્ટરની મંડુકટ્ટીના પગારનો ધારો ગેરીટઅર્ગ અને હરણ મુનીસીપલ કોમિશન અને પાસનટાઇન પબ્લીક હેલ્થ કમીટી નો વિરતાર બાદ કરતાં બાકીના ભાગમાં ૨૬ કરવાનો મંજુર પ્રધાને મેજેસ્ટ્રેટને મળેલા મહાર પાડી છે.

હંડનમાં મળનારી ત્રીજી કોન્ટ્રેન્સ—સાધકરોએ હંડનના મારાકામાં બહેર કર્યું છે કે હંડનના રાજ્યનારણ માં સુધારાને કચડા અગત્યના પ્રયોગને બની શકે તેટલી સમજુતીપર આપવાનો ખરા ફિલ્મી પ્રકાસ કરવાના છરાદારી નમેજનની અમલવામાં હંડનમાં કોન્ટ્રેન્સમાં બેલા થયા દેશી રાજ્યો અને કોલોનિયલ હંડન પ્રતિનિધિઓનાં નહાનાં મંડળને આમંત્રણ આપવાનો સરકારે ફાવ કર્યો છે. રાજ્યકારી રિજિતને વિશે મોજતા વાકાકરોએ અજાણ્ય કે સવિનયમગંની કોમેના કોર્ડિન-સોનો અમલ બહાર અજાણ્ય તેવા સંલેખો ઉપલ નહિ થાય ત્યાં સુધી હીમે નહિ હરવાની સરકારની નીતી પછે હરણે સહન નીવડેલી છે અને તેને માણ રાખવામાં આવશે. કેદ કમેલાઓની સંખ્યા ૪૬૫ થી મટતી નમ છે અને જુલાઇની આખરીએ તેઓની સંખ્યા ૨૪૦૦૦ ની હતી આરે કોર્ડિન-સોની પછી ખરી કમો ફાળવ કરીને મજબુત કરવાનો ફાવ કર્યો છે.

સુજરાતી હાંદુ મહિલા મંડળની સમા સપ્ટેમ્બર ૫, ૨ ના સુજરાતે સાંજે મંડળના મેમ્બરો શ્રી. કમલુદીને પ્રધાન હરગોવિંદ તથા મં. સ્વ. અમનાથેન નરેતમ ઝીલા સ્વેદક ભર્તા હેવાથી તેમને વિદાયગીરી આપવા થી. કમેરમેન આધ્યાત્મ પટેલના પ્રમુખપણા નીચે મળી હતી. શ્રી. કમલુદીને મં. સ્વ. અમનાથેન તથા શ્રી. મહાલેન કોટકાઇ નરેતમ તરફથી મંડળને જોકે જોકે ગીની અને મં. સ્વ. અમનાથેન તરફથી 'ઇન્ડિયન આર્પિનિયન' ને શ્રી. ૧૦-૬ ભેદ આપવા

માં આવી હતી. નં. આમાર રિજકારવામાં આવે છે. કમલ મંડળ તરફથી કોર્ડિન-સો મંડળના કુવરાણી મહારાજ સિંમનો વળ સરકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

“શ્રી કુલકુ જયંતિ”—રંજ મેરમી લાઈટ અને પબ્લીક વિજેરથી સુદર સજ્જારેલા શ્રી પાટીકાર હેલામાં તા. ૨૪-૧-૧૯૩૨ ના સાંજે ટ્રીસવાલ હીદુ સેવા સમાજ તરફથી શ્રી કુલકુ જયંતિ મનેસવ ઉત્સવવામાં આવ્યો હતો. રા. -જુલેશ્વર વદાલજી પટેલ પ્રમુખરવાને બીરાખ્યા હતા. કુરામીનનામાંથી મં. કોલ. ડી. રીમ. તથા બીબી. કેટલાંક માનુ અને મદાયો પધાર્યા હતા. હીદુ આ પુરોધારી આવ્યો હોલ આકાર કારાઈ મ્યો હતો સંખ્યા ૫૫ માણસોને ઉભા રહેવું પડ્યું હતું.

કચર સ્તુતિથી લખાનું કાર્ય કરે કરી પ્રમુખે કુકમાં શ્રી કુલકુ જયંતિ મદાયમ સમજાવ્યું હતું. માદ શ્રી કોલ. ડી. રીમ. રા. સી. કે. ડી. નાયક રા. પામજી દેલાઈ, રા. ડી. કુ. માજી મેરીસ્ટર. રા. આવજીવામ પ્રેમજી પટેલ, રા. જીજી-આમ પ્રવાસી, રા. જીજીઆમ પ્રારેખ, રા. કાલાવામ આવજી પટેલ, વિજેર તરફથી શ્રી કુલકુના જીવન ઉપર મરણ પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો હતો.

સમાજના અવિરત પ્રમાણથી જોડાનીસખાનેની મોટી પબ્લીક હોરપીટલમાં હીદુ હતીએ મારે ખાસ જુદા મોરોની અગવડ થઈ શકી છે. તે મારે પાલિકા જોકે હબ્બર આપવાનાં ફાલોથી, તે હંડ મોલી રકમે મોધાવવા અપીલ કરવામાં આવી હતી આરે ૨૧૬ પાલિકા મેટલાં શ્રી અંજી નોધવા હતા. આ જોકે સુમારે હાન હોઈ, દરેક માધ્યમો તેમાં વધા કરતી પેલપેતાનો ફાલો આપવા યુકથી નહિ.

શ્રી પ્રતીય ગુજરાતી આમી ફાતી મંડળ—તા. ૪-૭-૩૨ ના રાજ્ય રા. સુખાભાઇ પ્રાગજીના પ્રમુખપણા હેલા ઉપલા મંડળની મીટિંગ પોટ' કોલોકામેથ તથા હતી. મંડળે અજાણ્ય કે મંડળની પોટ' તથા મુલકથી થાય છે પવત સંલેખપણા અને વર્ષે મુલકથી મીટિંગ તથા મોલાવાઇ તેથી આ મીટિંગ ને હાસ મારે મોલાવવામાં આવી છે, માદ મત વર્ષના હામકાજનો તથા ફિલ્મનો રીપોર્ટ વંચામાં અને પાસ થાય માદ નીચે પ્રમાણે નવા ફોલોરોની મુલકથી થઈ હતી:—પ્રમુખ સુખાભાઇ પ્રાગજી, ઉપપ્રમુખ પ્રમુખાઇ અમવાનજી તથા રજકોટકાઇ મોવાનજી તથા, સેક્રેટરી કુલકાઇ હાંદુવાઇ તથા કલમલાઇ કાજીઆમ અગડા, અમનાથે કુલકાઇ રંગનાજી તથા મહનજી આજીઆમ, મોહીટર નરજી-વામ લખુલાઇ, કમીરી મેમ્બરો: પ્રેમાભાઇ મીકા, નરેતમ-આમ હાંદુજી, આજીઆમ કાજી, કાલાઆમ જુલાજી, મોવાનજી હીમાલાઇ, કાલાઆમ હીમાલાઇ, અજીઆમ જીવજી, પ્રમુ-આમ પ્રાગજી, આજીઆમ રજકોટકાજી, રતનજીઆમ રંગનાજી, જીજીઆમ હાંદુજી, માદ અમરતી હરી મીટિંગ બરખારદ થઈ હતી. મંડળ સાથે પત્રવ્યવહાર કરનારે પ્રમુખ સુખા-આમ પ્રાગજી મંડળ, ૪૭ સીમેર સ્ટ્રીટ પોટ' કોલોકામેથ અજાણ્ય સેક્રેટરી કુલકાજી હાંદુવાઇ ૧૪૫ ચોરસ રોક, પોટ' કોલોકામેથ ને ચીરતામે કરેલા.

ઉપલા મંડળે જોકે પાસ મીટિંગ કરી રા. નેલાલા સોમકા ને છરડ આક્રમણી સાધકપર પુનીનમમાં આવ્યા હતા તેમને અજિનંદ આપ્યું હતું અને પાંચ પાલિકા ભેદ આપ્યા હતા અને મોવાનજી હીમાલાઇને જોકે મીની ભેદ આપ્યો હતો. બીબી સાધકાને રા. નેલાલાની કિંમતની વારી કરી હતી.

મીતા મન્થન

(દિવસ-કિરોસલાલ ધનસામલાલ મરાઠવાલા).

(નવા જાંઘી માણ)

અઠ્યાસ ૩ ને

(૬) સ્લોક ૨૪ થી ૨૬

"વળે, હે દોષપ્રિય! વચનું હું તને રક્ષણ સમજવું હું તે સાંભળ.

"પ્રવચન! અનર્થથી જીવ માત્ર પેદા થાય છે, અને ભ્રમ પરમાર્થથી ઉત્પન્ન થાય છે, એ રચુણ અનુભવ સર્વ કાંઈને છે, પણ એ વરસાદ કાંઈ ઉત્પન્ન થાય છે, પાર! આ વિષે મેં જે વિચાર્યું છે તે તું કાંઈમળ.

"સુદિમાન" ખીમાસકો આ વિષયમાં કોમ કહે છે કે દરિદ્રને માટે જે ભત્તો પદ વેદમાં વર્ણવેલો છે, તેના પ્રકારના વિધિપુસ્તક દોમ-કવનને લીધે રૂઢિ વરસે છે. એ પદ કમંઈ થાય છે; એ કમંઈ કામગીરી જે વેદ તેને અનુસરીને થાય છે; એ વેદ અસર વધેરે જાણેલાના મંત્રથી નિર્માણ થયા છે; એ મંત્રો અર્ચનાથી આકાશને આશરે રહેલા દેવતાથી અને વચના પ્રાણરૂપ દેવતાથી એ નાકાકામગીરીના આશરે રહેલા છે.

"હવે મીત્રસિકોની આ રચુણ વચની કવનનાં ફેરવોને વચની આવનાનો જે વિચાર મેં કર્યો છે, તેને અનુસરીને તે વિષેનું માફ વિવરણ તું સાંભળ.

"પ્રિયવર! કોમ આસ માણીને ઉદ્દેશીને નહિ પણ અઠ્યાસ પછે સર્વના કલ્યાણાર્થે કરેલું સાકમં તેને હું વચનું વચન કહું છું, એ તને કહું. દ્રોપદીનામે! આ રીતે વચની વરસાદ થાય છે અને કાર્ય તું એમ મર્યાદા હું કે દેવોના સદ્ગુણથી નિર્મિત પ્રાણીનો ઉદ્દેશ રાખ્યા વિના પ્રવર્તતી કમિત્તથી તે થાય છે. એવો પદ કમંઈ થાય છે, કમંઈ અનર્થથી નહિ.

"મીત્રવર! મનુષ્યનું કમંઈ એમનાં મિત્રમંથી ઉદ્ભવે છે એ જાણ નથી આજુપુ, વાહ! એ મિત્રનું સાંખ્યકાલ્પોએ મહાન એવું ખીલું નામ આપે છે, અને ખજા કામ પણ એજ અર્થનો દેવાથી કદીક ખજા કામથી પણ મિત્રને કહે છે; અને એજને ભેળવીને કપારેક મહદ્ગુણ એવું પણ મિત્રનું નામ થાય છે.

"અઠ્યાસકો! અહાર અને અન્નકા એવી પ્રકૃતિમાંથી કદા-ખવેલું મહદ્ગુણ અથવા મિત્ર એજ અંતરની સર્વ પ્રકૃતિઓનું કારણ છે એમ સાંખ્યદરુઓએ કાળુ છે એ મહદ્ગુણ એમ પ્રત્યેક મનુષ્યમાં ભિન્નભિન્નથી મિત્રરૂપે જોવાપવામાં આવે છે, તેમ જ વચન આ સમય સુદિમારે બાપેલું છે, કારણ કે જ્યાં પ્રકૃતિનું કાર્ય થાય છે, ત્યાં મહદ્ગુણ છેજ. આથી આ રૂઢિરૂપ મર્યાદા પણ વિષયમાં રહેલા મહત્ત્વ વચન થાય છે એમ સમજ. આમ અર્ચનાપદ એવું જે મહાન ખજા તે નિરંતર વચનમાં રહેલું છે.

"આમ આસ પ્રકારના ઉદ્દેશ વિના કદા મહાકમંથી આ સંસારનું વચ આવી રહ્યું છે. એ વચ એમ મોટા પ્રમાણપર અરિહાતમક સુદિમા દેવો હારા આપે છે, તેમ પ્રત્યેક જીવ-પ્રાણીએ પોતપોતાનાં જીવમાં જોવાપતા પ્રમાણમાં માણ રાખવું જોઈએ. ધનુર્ધર! જીવ પ્રાણીઓ અજાણમને પણ એ વચને પ્રકૃતિના નિવર્તન આધીન થઈનેજ માણ રાખે છે;

પરંતુ વિશેષ સુદિમાન દેવાને લીધે કર્મને વિષે વધારે સ્વતંત્રતા ભરાવનાર મનુષ્ય એમાંથી બહુકાનો મણી વાર પ્રવર્તન કરે છે, અને એમ અન્ય માટે થમાયા વિના કેવળ પોતાનાં જ સુખોપભોગમાં મગી રહે છે. પાર! આવો જીવ માનવી સંકર જાણી કમંઈ નથીજ, પરંતુ કેવળ પોતાનું આયુષ્ય એવથી રહિત, વચ અને કેવળ માપને ખાતુ વીતારે છે." ૧૪-૧૬

(૭) સ્લોક ૧૭ થી ૨૦

"અભ્યંત! હવે અભિગિ વિષે તું તને એક ખીજ વાત કહું છું તે સાંભળ."

"જેમ ખોમ એટલે આનંદી પ્રાપ્ત કરવા કમંઈથી વચન, તેમ એટલે જાનથી પ્રાપ્ત કરવા કમંઈથી વચન, તેમ કાર્ય એટલે કર્મથી પ્રાપ્ત કરવા કમંઈથી વચન એવો અર્થ થાય છે.

"પાર! જ્યાં સુધી મનુષ્ય પોતાના મિત્રની અર્થત શુદ્ધિ કરીને, મેં તને સિદ્ધિપ્રદના જેવાં બધાંજો કદા તેવો અર્થતનાં થયો નથી, જ્યાં સુધી એને કવનની કૃતાર્થતા માનતી નથી: જ્યાં સુધી એને કમંઈક કાર્ય, એટલે પોતાના વિશેષ ઉદ્દેશને માટે કમંઈ કરવાનું! જાણી રહે છે. પણ, કમંઈ, સિદ્ધિપ્રદને એવું કાર્ય કરેલું નથી દોતું એના કર્મ કરવાથી કે ન કરવાથી એની મિત્રશુદ્ધિમાં અમવા દલિતમાં કરી વધારો પડાડો થતો નથી. તેમ જોને કોમ જીવ માનવા અસરે સ્વાર્થ કે મોદ નથી. ૧૭-૨૦

"લતા, મુદાક! એવો આત્મનિષ્ઠ મહાત્મા પણ અકર્મ -કમંઈન રહી અકતા નથી. જેમ વાતનું ચક્ર નિવસ પ્રમાણે સદાચ રીતે ચાલ્યા કરે છે, તેમ એ પણ મગાવાને અર્થે વેગ્ય કર્યો ક્યો ભવ છે.

"આમ દેવાર્થ, જેની મિત્રશુદ્ધિમાં કલુ ઉત્થપ રહેલી છે, તેને કશું કાર્ય જાણી રહ્યું નથી એમ જાણવું કામ નથી; એવા માણસે કમંઈની બનવું જે તો મોટી જીજ્ઞાસા થાય. પણ એજે તો જાણે વિષે આસપ્રિતની નાક, સર્વે પ્રકારનાં કર્મો-એટલે દેવમ, આવરપદ અને અસર કર્મો-કરવાનાં પડે. જાણે વિષે આસપ્રિત ઊડીને કર્મ કરવાને લીધે મનુષ્ય અપને મેળવે છે, કર્મનેજ ઉદ્ધવાથી નહિ. ૨૧

"મનુષ્ય! આ હું તને કોમ નવીજ વાત કહેતો નથી. જનક જેવા વચ રાખી રાખ્યો કોમ કર્મો હારાજ પરમ સિદ્ધિને પામનાં અનેક કલિતો ઉત્તિહાસમાંથી મળ્યા આવે છે. ૨૦-૨૧

દ્રાસવાલના હાંદીઓની નિર્માણ મનોદશા

(લેખક એ. કે. સંધીયા)

દ્રાસવાલ એશિયાટીક એન્ડ ટેરેન્સ એક્ટના અમલથી નજરના અધિકારમાં આ દેશમાં વસતા હાંદીઓની કસ્ટી અમમાં આવી પડ્યો. એ વાત હોવા એવી રપ્ત છે. તે સામે હારાધારેજો મુજબ કામ જેવાનો જવાર એકે માર્ગ ખુલ્લો ન રહ્યો, ત્યારે દ્રાસવાલ ઇન્ડિયન ટેરિટોરી જેવટનાં ઉપાલ વરીકે હાંદીનાં મહાન પુરુષ મહાત્મા માંથીએ અમતને ખતાવેલું અસહકારનું અમેાઇ કલ્પ માપરવાનાં હાંદવને સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિયન ટેરિટોરી એકાનીસર્ગર્મમાં મળેલી ટેન્કર-સે અર્વાનુમતે રજુલ રાખ્યો. ઉપરોક્ત કસ્ટરી લાથે કામદાનાં સવિનય અંગની કહ્યાત માટે અહર ખીટીઓમાં પ્રબળે હી. આજ. રહ્યાં

કેમો ન બરવાની સલાહ આપેલા છતાં અત્યંત દિલગીરીની વાત છે કે છેવટની પડીએ પણ પ્રશ્નને ધેરે ધેર ચલાવતા રહેલા આપણે કેમ બરી દીધા અને કેમ અણે દાવમાં આવેલું રજી બુલ્ડાસ બરી તેમ પોસ્ટ બોર્ડીની જુગલા ઉપર હરોરો પાડે.

હિન્દી રાજકોશમાં પાસવેલી ગળ

રેલવાઈ કમિશન સંમિતિને આ પ્રસિદ્ધતા રાજકોશને પોતાનું પ્રશ્ન મારે કરવામાં વિશ્વેન કરી તે સલાહ આપેલા કેમ કે રેલવાઈ દિવસનું પોતાની રવાણને ખાતર છતી આપે હોયને આપણે કુવામાં થયેલી રવાણી પ્રશ્ન તેમાં પડ્યા છે. તેઓમાંના રેલવાઈ તેમ પેર હરી વખત પોતાની મારતર બની હોયને કેમ બરવાને સમજાવી ગુલામખત લખી આપી બરી કરવામાં આવ્યા તેવી વ્યવસ્થા આપે પ્રશ્નને ઉપે મળે હરી રહી છે, એટલું જ નહિ પણ આ રવાણી આપણે જાણીએ તેવો લખી આ રેલવાઈ સરકારને મળે જોડી પ્રશ્નને બતાવી રહ્યા છે કે હમો નામકો વખતે રેલવાઈ મનુષ્ય તરીકે રહેવાને જાયદ નથી. પણ એના આગળીએને અને હમને સહયુક્ત આપે કે જેવા તેઓ પોતાના રવાણ અને બારત માતાની આગળે રહી રાખવા કૌતુકપૂર્વક જાય મરદ બનેને અને રવાણ ગળે.

ગુલામ ખત લખી આપ્યા એટલે ગુલામ બની ગયા એમ માની લેવાની જરૂર નથી હજી કંઈ અજાત પડી ગયો નથી. એક નહિ તે નેક રીતે તેઓ રાવડા સંવિનય બંધ કરી મરો છે. પરંતુ તે ક્યારે કે જે વખતમાં કંઈ પ્રશ્નપત્રને આ રવાણે હોય, તેઓ ખર મરદો હોય, તેમ રાજ મેવાની સાથે સુખ્ય હોય, હોય નહાન પ્રશ્ન નહાળા મધ્યસ્થતા સાથે જાણવાથી દો, તે હજી પણ આ રેલવાઈ સરકારને પકડાર કરી કહે છે કે હમો સાથે સહવાર કરી નહ, મન અને મનથી મરદ કરવાની અને ખરા સૈનિક નથી એકાઉ રજીમેન્ટે પાવાની આજીએલી તક લમારે આગળ આપી છે, એક પ્રાચીન હવીએ કહ્યું છે કે:

"જનની જલ્લ તે જલ્લને હરિજન, જી હાતા જી સુર નહિ" તે રહેને વાંચણી, મત ગુમાવીકુરુ.

તેમ તેઓ જે બારવની સુખ્ય દો તે સુખ્યપે પ્રાપ્ત કહેલી આ તકને એક ના જવા દેશે, અને મતાની કુખત ના લખવશે. કે જે માતાની કુખે આપણે ના જાણે પણ મદાતમા મધ્યસ્થ, પંકીત મેલીલાજી, માગલીગજી, આગરસાસ વિગેરે જાણુર રતો પાક્યા છે. હોદીએ હાથમાં બીડતને વિલાંકલી આપે અને મરદ બનીને આ રેલવાઈ સરકારને રાજ વાત સંવિનયની દો કે તમારા નીમેજા દો પાક્યામાં રહી અપમાનો મદન કરવા કરતા હમો મરવાને તેવાર થકણ અને જગતને જાણવી દો કે હમો હોદીએ એક રાષ્ટ્રીય અને રવાણાધીક પ્રજા હોઈ જમતની રેલ પણ પ્રજાની અપમાનો મદન કરવાને તેવાર નથી.

ભાડે આપવાના છે

રેમો, દુકાનો તથા ગાદાઓ

મકાનો નવાં, હુવા વાળાં અને કલેક્ટરીક લાકડ વિગેરેની સગવડો વાળાં છે. કેરનર મોન્ડ અને છુક કટીકપર.

વધુ વિગતો માટે મળો:—

Dhupelia and Sons,
106 Victoria Street,
Durban

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

એ ગુરુવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ રૂપાંત્ર અરજ સાથે:

સુનીયનમાં (વારપિક) પાઉન્ડ ૨-૦-૦

હરિયાપાર " ૨-૦-૬

કોઈ પણ માસની સરખાતથી આઠક થઈ શકાય છે.

લવાજમ અમારેથી મવાના થારો છે.

અમારવની સુચનાઓ

હાથ મોકલણ અથ કરશે. એમ માલકે જ્યાં સુધી ન જાય ત્યાં સુધી તેઓની સાચી નિદા માની છપ તેઓ ઉપર હાથ મોકલણ ચાલુ રાખીએ છીએ.

લવાજમ જે મલ્લ વરસ સુધી ચલવા ન હેવાં પુરું થયે અમારે રેડેમેન્ટ મળતાં પ્રાસંગિકે નિયમિત અમારેથી લવાજમ મોકલી આપવાની મહેરબાની કરવી.

લવાજમ જે પોસ્ટલ મોકલણથી મોકલે તે તેમાં INDIAN OPINION, Phoenix or Durban કરણ અને કરેલ કરવા નહિ. એક નોક અથવા પોસ્ટલ મોકલણથી માણા મોકલનારે હાથમાં રજીસ્ટર કરવા એ સહિસલામત બરેલ ગણ્યારે એક મોકલનારે એકલું કમિશન ઉમેરતાં ગુરુતું નહિ.

ચાલકોની સાચી નિદા માની છપ અમે હાથ મોકલણ ચાલુ રાખીએ છીએ એ અમારો રાખી જેઓ હાથમાં માલક રહેવા ન હાથમાં હોય તેઓએ પોતાનું લવાજમ ગુરુતે મોકલી હાથ મોકલણ અથ કરવાની સુચના અમારે મોકલવા જેટલી સરખાતે બતાવવા મહેરબાની કરવી.

ફિલિપ્પાઇન જનારા વારંવારે આફ્રિકાના ચાલકોની સાચી માલિકનાર રહેલું હોય તે લવાજમ બરી વિદમાં મળે એમ. મળે એવા ખરાબરત કરી જવા.

ખર વ્યવહાર કરવાનું સરનામું:—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

વેચવાના પુસ્તકો

નવેની પુસ્તકો આ આશીર્વાદી મળા કરશે. વી, પી, તા આશીર્વાદે ખ્યાલ દેવામાં આવશે તમે.

	રી, પી.
સીદા વનવાસ	૧ ૬
જીવનપર મકામ	૦ ૬
સાચના પ્રયોગો અથવા આત્મ કથા ભાગ ૧	૧ ૬
" " " " " ભાગ ૨	૧ ૬
વીનના કાળ	૧ ૦
મારે જેલનો જાણવ	૦ ૬
મારે જેલનો બીજો જાણવ	૦ ૬
મારે જેલનો ત્રીજો જાણવ	૦ ૬
ઇન્ડિયન ઓપિનિયનનાં મોનેરી અંક	૨ ૦
લેલમાન્ય જાણમંગાપર લીસક તેમના મન અને વિચાર	૦ ૬
મુરખરાજ અને તેના જે આપણો	૦ ૬
જેલના કાળ (સામાજિક વખતમાં)	૦ ૬
મુરખરાજ કમાલ પાકણું જીવન બરિત	૦ ૬
મુરખરાજ કમાલ પાકણું આપણ	૦ ૬
એક સત્યપરિચી કથા (સોફ્ટેરીસનો જમાવ)	૦ ૬
માણસ જેટલી જમીનના માલિક હોઈ શકે	૦ ૬
રોસ્ટરોની ચર્ચાપરથી	૦ ૬

વેચવાના પુસ્તકો

જાણનાના અનુભવીઓના કોલેક્શન

"તમે મને તેવી નવલકથાઓ અને જીવન ને આલેખો તે વાંચવા મંદી પડે છે, પણ એવું તો તમે થોડું વાંચી તેમજ સાહે. નીલી, ધર્મ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચી કેમકે તેની વચ્ચે આખા જીવન મુકી મરે છે."

"એને સારાં પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે મને તે જાણ્યો છે જોઈતાવાલ સહેલાઈથી મેલી રાખે છે."

"આજુસ એનો સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના ગુણની અને પ્રકૃતિની પરિક્ષા માલ છે. તેમ જ પુસ્તકોનો તેને શોખ હોય છે તે વપરાશી પણ તેને વિષે અનુમાન થાય છે."

નીચેનાં પુસ્તકો આ આશીસથી મળશે. મંગલદાયકોએ મહુરવાની કરી આરદર સાથે પછિસા મોકલતાં ચુકવું નહિ. વી. પી. ના આરદરને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

લેખો:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

જાંઘીય નવલકથાઓ:—આ પુસ્તકના કકડ પાનામાં "જાંઘીય સાહિત્ય સંગ્રહ" તરીકે વિખ્યાત યજ્ઞેશ્વર રામ ભટ્ટાચાર્ય નામના એક મહાશયે જીવનચરિત્ર અને તેમજે લખેલા રસીક અને અલિ ભોધદાયક નિબંધોનો અનુવાદ છે અને જીવન ૧૮૭ પાનામાં તેમજે લખેલા 'નવજીવન' નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રશ્નો સંબંધી મહા દેશકલિતચિન્તક ભટ્ટાચાર્ય જોષ્ઠી અને નામનામના આ નિબંધો વાંચવાથી તે કામમાં મજબૂત મદદ મળશે. આ પુસ્તક માત્ર સાથે દાસ્પરસથી પણ બરપુર છે. કી. રી. ૫-૬.

કાલેલકરના લેખો:—આખામક દત્તાત્રેય જાલકરના કાલેલકરના નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી હોવા છતાં ગુજરાતી બાષાપરના તેમના કાણુનો 'નવજીવન' વાંચનારાઓને પુરો અનુભવ છે. આ પાંદ પાંદના ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના માત્રપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે. કી. રી. ૭.

શરતચાટ્યુની ત્રણ વાર્તાઓ:—જાંગળના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથાકાર શ્રી. શરતચંદ્ર મરોપાખ્યાની આ વાર્તાઓ શ્રી. મદદેવ દરિયાઈ દેશામજે જેલમાં વિનોદ અર્થે લખી હતી. 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં જાય છે કે "જાનેક પ્રશ્નોના જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ અરસ જાય પાડશે એ વિષે અમને શંકા નથી." કી. રી. ૨-૬.

દેશ દર્શન:—આ પુસ્તકની લેખિકા ક. સુમીત્રા દવાજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ભાર્મિક અને રાજકીય અધિમતીનું વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૪૮૪ પાના કશ્ચ રસથી બરપુર છે. કી. રી. ૫.

માણ પ્રતિષ્ઠા:—આ ૧૨૨ પાનાના કાચાં પાંદના પુસ્તકમાં માધીજના અસહકાર વિષેના અધ્યાપ્તનો આપવામાં આવ્યા છે. તેના પ્રકાશક જાય છે કે: "પ્રકારા વચ્ચે દેવતા પ્રજાવધીત રહેતો નથી. ભારતવર્ષ જે મહાન જગત ઉપાડી છે તેને જમવવા માધીજને દેશને જે પ્રાણ પ્રકરે તેનું રમરજ રાખવા આ બાળજો ઉપયોગી નોવડશે એવી આશા છે." કી. રી. ૧-૩.

જેલ ડાયરી:—શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય નેતા અને મહાત્મા માધીજના સુરત અનુયાયી તરીકે અવિખ્યાત છે. આ પુસ્તકમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યને પોતાના ત્રણ માસના કારાવાસમાં જોલી રાજનીતી છે. કાલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં જાય છે કે "કલ્પનું મંથન આમાં એટલું જાણુ પ્રમાણુકતાથી આપણું

છે કે આ ચોપડી સાહિત્યલેખમાં કામચળું રજાન લેશે." મદદેવ દરિયાઈ દેશામજે તેમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૧૦.

ધંધુ ખીરત:—અવતારશીલા:—લેખમાળા:—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ લેખક શ્રી. કિશોર વાલ જનસમાજના મહાજ્વાળાએ એક અજવાળેમ વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ધંધુ ખીરતનો સુંદર અને સરળ વાંચનાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પાટલી પુત્રની પટલી:—આમાં પટનાની પટલીનો મુળ પ્રતીકાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી બરપુર છે. કી. રી. ૬.

સમ્યક દર્શન:—આ પાંદ પાંદના પુસ્તકમાં ૧૨૨ પાના માત્ર રસથી ભર્યા છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરિત્ર ચંદ્રિકા:—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું કુંક ચરિત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક ધર્મના મહાન પ્રશ્નોને રજાન આપ્યું છે અને મહાન ભોધદાયક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાર્તા:—આમાં ગુરજન મહીલાઓની કશ્ચાજનક આ-મકથા છે. સામાજિક પરીવાળેથી મતા અનીષ્ઠ બનાવે અને દાનીઓની કુંક વાર્તાઓ છે. સમીપ. પાંદ પાંદ. કી. રી. ૬.

ક્રાન્તિ પંદ:—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, શુદ્ધપ્રેમ, આત્મજોષ વિગેરેના રસો ભર્યા છે. મંગળના નવલ કથાકાર શરદાચાર્યના પુસ્તકો આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉત્તરખંડની જાત્રા અને હિમાલયનો પ્રવાસ:—આ પુસ્તક દત્તાત્રેય જાલકરના પોતાના સાથીઓ સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું સુંદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

ધંધુનું બલિદાન:—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ધંધુ ખોરને માનવ-જાતને પવનમાંથી ઉગારવાને આપેલા બલિદાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો ભોજ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

જાતરાતી દીવાલો:—આ ન્દાના પુસ્તકમાં શ્રી કાલેલકરનો જોલનો અનુભવ છે. સત્યામક આશ્રમની ઉત્તર જેલની દીવાલો આવેલી છે અને તે નવાઓની પાછળ થું કશું તે જગતના મહાદેવની પુષ્પો પરીપુષ્પ જમ તેથી તેનું નામ લેખકે "જાતરાતી દીવાલો" એટલે ઉત્તર વરકની દીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૮.

ઇન્ડિયન ચાઇલ્ડ વેલફેર સોસાયટી

કપડી સોસાયટીની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ ખાસી રૂસ્તમજી હોલ, ૧૪૦ કમીન સ્ટ્રીટ, જનરલમાં સોમવાર તા. ૧૨ ૨ ૮ ૨૩મ્મર ૧૯૩૭ ના રોજ રાત્રે ૭:૩૦ વાગે મળશે.

ફોર અને ફોર્વર્ડના મદદરજા સીમ પેતાની મા રીધી મીટીંગને યોજા આપશે.

જાહેર પ્રગટને હાજર કરવા આમંત્રણ કરવામાં આવે છે.

જી. કોસ્ટોફોરો,
ચેરમન સેક્રેટરી.

વેચવાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ ઓશીમેથી મળી રહેશે:—

નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

ગુજરાતી	પરોષી ચોપડી	ચી.	પ.
..	પીછા ..	૧	૦
..	ચોપડી ..	૧	૨
..	પાંચમી ..	૧	૧
..	છઠી ..	૨	૦
..	સાતમી ..	૨	૩
..	પરોષી ચોપડીના અર્થ	૨	૬
..	ચોપડી ..	૨	૬
..	ચોપડી ..	૧	૨
..	પાંચમી ..	૧	૫
..	છઠી ..	૧	૮
..	સાતમી ..	૧	૧૧
..	દેશી વિજ્ઞાન ભાગ ૧	૧	૬
..	દેશી વિજ્ઞાન ભાગ ૨	૧	૮
..	સચિત્ર જાતની ચોપડી	૦	૪
બાળ વર્ગની મેલ		૦	૫
ગુજરાતી બાળાનું આકરણ		૧	૦
અંગ્રેજી બાળાનું આકરણ (વેલ્ફેર) ભાગ ૧		૧	૩
..	..	૧	૬
..	..	૧	૮
અંગ્રેજી ભાષા		૧	૬
અંગ્રેજી ભાષાના મુળતત્વ		૧	૬

બીજાં પરચુરથ પુસ્તકો

સાંદી વિખામણ ભાગ ૧-૨-૩-૪-૫-૬ ફરેકની કી.	૧	૬
રાત્રી અર્થેશ	૫	૦
ગુજરાત સર્વ સંગ્રહ	૬	૦
વિપિન	૨	૫
કલિતુકમાળા અને બોધવચન	૨	૫
કાવ્ય માધુર્ય	૪	૦
જમા અર્થવચન	૩	૦
શોભન ગીત કમીરજી	૬	૦
જાનકીકાર	૭	૧
ગીતાવલી	૨	૬
નવ સંદેશ	૧	૪
મતરમી મહીવું કાવ્ય	(બાળ ૧) ૫	૦

'Phone 327 Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફૂર અને વેજિટેબલ આટે ૬ દીના ઓફિસ ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતરી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

ધડોલો ભાવ

વારની ૬ પેની!

સ્ટાઈફલ બુટ

કલોથ.

સ્ટાઈફલ બુટ કલોથના વાવમાં કંઈ નહિ તેના રંગ દર્શાવવામાં થયા છે. વાવમાં બીજા વધારે આંટી ૩ તેના આ અર્થમાં બુટના કપડાના વાવમાં તાલુકા પમાવનારો ખરાબ થઈ ગયા છે. મજબુત પસારાને સાફ અને પાકા રંગોમાં સ્ટાઈફલના પદાર્થો તેજી પડી જાય છે. "સ્ટાઈફલ" કલોથ ખરીદતી વખતે તેના ઉપર "સ્ટાઈફલ" બુટના ટ્રેક માટે તપાસવું ઉપર થયેલાની દુકાનોમાં તે મળી શકે.

ચોલ અંગ્રેજો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.,

Johannesburg & Cape Town.

SNOEK

Large Fat shod snook, Prime quality. Specially selected. 2/6 per dozen. Cash with order or C.O.D. Railages paid in any Union station.
COAST TRADING CO., 817 Kerkhew St., Capetown

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:	£.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0
OUTSIDE THE UNION AND OVERSEAS	£.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

ઉત્તમ ગરમ મસાલા વિગેરે

અમદે આ ભારતીય ગરમ નીચે તાજાં અને મસાલા પદાર્થો દ્વારા ગરમ મસાલા, કીચડી, દહર, મસૂર, તેમજ પેડીનાં અને કીચડી તેમજ ગોળા આવા દરેક મસાલા માં અત્યંત જાણીતી ગરમી મળી રહેશે. આવેલો મસાલા નીચે મુજબનાં કાગળો નીચે મુજબનાં મળવાનું છે.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Box 247 & 317 (Tel. 21101)
MOUSEIN ISMAIL (SARDARGADI VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beirut P. E. Africa.
 મોસ્ત ૨૪૭ અને ૩૧૭ રેલીમા મેડરસ ખતી
 હુસેન હરમાઇલ (સરદારખત વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરુત, પી. ઇ. આફ્રિકા.

કાનથી દરેકકાનથી—કેવલ ૧૨૦૦ રૂ.
 રાજકોટ પાંચાલ
 જે પદ્મ સિંઘ રાજાની લીલા કરે
 તે હવે મેકેલ
 મેકેલના માટે છે એકેલ મેકેલ
 મેકેલના માટે ફારમસી બેનમનર કોઈકાવાલ ૬૭

Phone 1567. Box 315, 182, Giny Street, DURBAN
HEERABHAI MORAR MATVAUKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agents.
 હીરાભાઈ મોરાર મતવાઠકર,
 બોલ્ડેસ્ટ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ.
 પેશાન સારી રીતે શરી માલ સી. આર્. ડી. માં મેકેલના માટે છે
 ૧૭૬૧ ૩૦૧૭. મોસ્ત ૩૧૫ ૧૮૨ R રેડી. ૧૫૫ 62

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
 CAPE TOWN

Branch Establishment: 87a, Prichard Street, Johannesburg.

Note.—We do not employ Travellers. To

Direct From **VARA'S Factory (BOMBAY)**
 INDIA

Hand and Leg Press **HARMONIUMS** and **TABLA**.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
 guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON.

Proprietor: **GOSHALLS**

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંજન માટે હેરેકરના હારમોનિયમ રાજવાની ભરે છે કે
 હરેકર પુરા પાડેલો છે કે મુલકના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી
 હારમોનિયમ પાડેલો, જેને હારમોનિયમ કીટ અને મધુરા મુરના હાર-
 મોનિયમના બધી રેકોર્ડમાં તેવાર રહે છે તે સીધા જવા માટે
 મુક, બરન નીચે પદ્મ મુકે. હરેકરના હારમોનિયમના રીપેરિંગ
 અને માત્રીથી કીટ પાડેલો છે. હરેકરના માટે:

મારાલીયા મુલીક મુલુન,

(મારાલીયા ના બરન માટે)

પી. ઓ. બોક્ષ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કપાટનના વખણામલા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મચીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીઅનના કોઈ પણ બાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પારદ ચાણ આપે છે.
બહાર મામના મહાકોચે ઓર્ડર આપેજ પેસા મોકલવા મહેશ્વણી કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા ધંધાની બહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિઅન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનમાં જુનું કોઈ કાવું બાબા સાથે આફ્રિકામાં વંચાત છે.

બાવ અને નક્કલ મારે લખો:-

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બહેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ

મોડરન

ગંજાવર

સેલ

હીંદુસ્તાની
ચુજરાતી
રામીલ
રેલેશ

૨
કો
કો

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા મારેજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

હારમોનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ બાવ વટાડેલા છે. લીસ્ટ મારે લખો:-

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 37—Vol. XXX

Friday, September 16th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Printed at Durban.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રશી. "ટાઇડીઆ" સપ્ટેમ્બર તા. ૧૬ થીએ
પારબંદર થઇ સુબક જવા ઉપરશે.
રશી. "કરંબ" ૨૧

મીડીના જાવો
સેકન્ડ ક્લાસ: પાઉન્ડ ૨૭-૦-૦.
૧st પાઉન્ડ ૬-૭-૬.
થોરાળી વગર.

એકડોબર તા. ૩૯એ સુબક જવા ઉપરશે.
સુબકમાની વીરની. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રેસીયલ મા. ૬-૧૦-૦ અને હોફ વીરની. પાઉન્ડ ૨-૭-૬
રેસીયલ મા. ૫-૦-૦ ના હીમાયતી મેવામાં આવશે.

સુખતા—ઉતાડ્યોએ પોતાના મોઢા કાઢીના કાનીવારે ૧૧ વાગ્યા બપોલે કચ્છમાં પહોંચતા કરવા.
બી. બાન્ડના કામનનો નવી મેટો પછીજ સારી સમપરોવાળી અને કડપ માલની સાઉથ અને ઇસ્ટ આફ્રિકા સાફ માલુ મળે છે.
ફરેક હોઠો પેસીન્ગરે પોતાની ટીપ્ટ બમારી જોડીસમાંથી મેરી અને મદાર મામવાળા કાઢ્યોએ બમારી આથે
પનબવકાર કરવાથી પક્ષ મળે કાઢે. રશીયને જમણે ફરેક મામકાલ બમારી બલી કેખરેખ નીચે લાય છે.

SHAIKH HIMED & SONS,
390 Pine Street,
Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ પ્રમાણ માટે જમો મા મળે:—ફિ'દી પેસીન્ગર
એવર રોમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED By Advertising In The INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa
RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રશીડેન ૪૮૦૦.
બી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધી

રશીમાફીક એડરેસ
"રસ્તમલ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ ફરેક બાતના અકરમાલ

જવાફે માર કાર, પોસ્ટ જાણ, શીડલીડી બોંક, વરકમેન્ક ફાગ્ગેસેસન, વીમરે અનેક પ્રકારના
વીમાને જમણે કામ આ વીમા કંપનીએ રાફે કવી લીકાં છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ ડરબનમાંજ કશી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રાતાનધિ:—

સોરાબલ રસ્તમલ.

"ઇન્ડિયા કાઉન્સ"

૧૭ ફરેક એવન્યુ,

ડરબન.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવો

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

ઔષધીની દામ.

સંતોષકારક કામ.

સ્પેશીયલ જાદુમનો મેસુર,

આફ પાક,

મેથી પાક,

જાદુમ પાક.

આ શિયાળાની ઊંઘ પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ ખાઈશી ખનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી વરસના જાણીતા અને અનુભવી પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજુરડીયા પેંડા અને હાથના વણેલા ગાંઠીયા પણ ખનાવીએ છીએ.

એ શિયાળા હિંદુસ્તાનથી તાજા મીઠાઈ, પંજાબી માકમ, સરો મુસલી, માલમ મુસલી, ગજા મુસલી, ગોખર, મહેલા, પીપર, નાનમ, એવમી, અમરના પીસા, મગજ મગેલી, કાજુ, જરદાણુ, રેકના પાનમાં ખાવાની તેમજ મુઠવાની તમામ, ગાયો, કરતુરી, અંગરની અમરનાલી, પુષ તમા તમામ જાતનું માધીનું, કરોમાણું, હેર એલમ, એરા દામનદાર સેન્ટ, અત્તર, ખાદીની મેટેસ્ટ સાડીઓ, ખાદીની ટાપીઓ, અપ્તોજન તથા ખોરાકી નાનો તમામ માથ નેરો કે બીમડી આવળ, મગ, આફ, ચણા, ખાજરો, ઘઉં, વાલની ફાળ, મરી ખમણા વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તાજા મામેરકટ મંગાવતા હોવાથી ધણેજ હિંદુસ્તાન આવે મળે સકશે.

અમારા માલના અમારે જખાણુ કરવા કરતાં એક વખત ટાપલ દાખલ મંગાવી ખાઈ કરો.

જલ્દાર આમના આરંભે ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાકે લખો—

Phone 4565.

NATHA NARAN.

179, Grey St., Durban

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું તાજું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 64

અઠવાલિક પચાંચ

વાર	ખીસ્લી	કોઈ	મુસલમાન	ખાસ્લી	મુખોલ્લ	મુખોર
	૧૬૮૨	૧૬૮૮	૧૭૫૧	૧૭૦૨	૫. ખે.	૬. મ
	૧૫	આરંભે	અમારે	મેથે		
	૨૦૫૧		લાવળ	૧૬૫૧		
શુક્ર	૧૧	૧૬ ૨	૧૪	૧૦	૫-૫૫	૫-૫૦
શનિ	૧૭	.. ૨	૧૫	૧૧	૫-૫૪	૫-૫૬
રવિ	૧૮	..	૧૬	૧૨	૫-૫૨	૫-૫૧
સોમ	૧૯	.. ૪	૧૭	૧૩	૫-૫૧	૫-૫૧
મંગલ	૨૦	.. ૫	૧૮	૧૪	૫-૫૦	૫-૫૧
બુધ	૨૧	.. ૬	૧૯	૧૫	૫-૪૮	૫-૫૦
શુક્ર	૨૨	.. ૭	૨૦	૧૬	૫-૪૭	૫-૫૧

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના ખનાના, પછનાપલ વિગેરે ચીને આરંભ ધણેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક આરંભ ઉપર જાતી રખડેજ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીદાવત આવવી માકલવા માં આવશે.

ફેપ ગ્રાવીન્સ, ફાંચવાલ, ક્રીકેટ, રેડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ માકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પા. બે. નં. ૫૨૨. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

ડરબન, નાટાલ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'nal Add.
P. O. Box, 1302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશિયા લીમીટેડ**

નફાનામાં નફાનું પ્રોમાઅમ અને મોટામાં મોટું જાનસ

આપનારી ખાસક જર્થની જુની તીમા કંપની.

જીવંતીના વીધા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બધું જોય તો અને કઇ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદા અને રાહત જોવામાં આજા પ્રોમીયમ ભરવાથી
મળે તે બધું જોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાક એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

એડાનીસબર્ગ,

DON'T BE HUMBUGGED

When you buy blue, be SURE you get Keen's Oxford Blue. Tear out this picture and take it to the grocer. Then you can see that he gives you the right thing. If you get Keen's Oxford Blue, your linen will not be streaked.

Keen's
Blue **OXFORD**
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

You know the value of satisfied customers and will offer them only the best-Keen's Oxford Blue.

છેતરાવું નહિ

ન્યારે તમે બ્લુ ખરીદો ત્યારે તમે કિનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ ચોખવાનો ખાતરી કરી લેજો. આ ચિત્ર ફાડી લેજો અને તમારા કલ્હીઆરાને ત્યાં લઈ જાઓ, ત્યાં તે તમને ખરી વસ્તુ આપે છે તે જોઈ શકો. જો તમે કિનનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ ચોખો તો તેથી તમારા કુમડામાં કાંઈ પણ નિસાનો ડાઘાઓ રહેશે નહિ.

કીન'સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારોને

તમે સતોષ પામેલા માલિકાની કદર બજો છો. અને તેમને ફક્ત સારામાં સારા—કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુનો માગણી કરો.

Indian Opinion

No. 37—Vol. XXX.

Friday, September 16th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price Fourpence

NOTES AND NEWS

THE Indian mercantile community has suffered a great loss by the very sudden death of Mr. M. S. Randeree which took place last Wednesday at his residence in Queen Street. Mr. Randeree suddenly took ill after leaving the Mosque at 2 o'clock and before medical aid could be applied he expired. The sad news was spread throughout Durban within a short time and was received with a great shock especially by those who had seen him well and hearty not one or two days previously but an hour or half-an-hour before his death. The late Mr. Randeree was one of the oldest merchants of the town and ranked among the wealthiest. He came to Natal in 1889 from Bombay and was in business in Field Street and later in Pine Street. In 1925 he visited Mecca, Medina, Palestine, Egypt and India, returning to Natal in 1926. The late Mr. Randeree was religiously minded and took a prominent part in the moral and educational advancement of his own people. By the passing of Mr. Randeree a leading light has disappeared from the Indian mercantile world at Durban. His funeral which took place at 3.30 p.m. was attended by Europeans and Indians and notwithstanding the very short notice and the late hour at night the attendance was very large people from as far as Ladysmith having come to pay their last tribute to the deceased. The late Mr. Randeree died at the age of 62 leaving behind a widow, five daughters and four sons and a large family to mourn their irreparable loss. We extend to them our heartfelt sympathy.

We heartily congratulate Kunwarani Maharaj Singh for having accepted the presidency of the Indian Child Welfare Society. This institution has, apart from doing humanitarian work, succeeded more than perhaps any other institution in bringing Indians and Europeans into closer contact with each other, and the community, no doubt, owes a deep debt of gratitude to the many European friends who have constantly been working in co-operation with the Indians. This institution owes its success more to their co-operation than anything else. The status of the institution is greatly enhanced by the fact that the Kunwarani has taken its presidency, and we have no doubt she will bring by her great influence still more support not only from individual Europeans but from the Government too. She will also be able to influence those of our countrymen who have so far been apathetic towards the very useful work of the institution to take more interest in it and to render every practical assistance in the preliminary work of nation-building. It is easy to bring into existence living beings but it is not as easy to bring them up into a good nation. Let this fact be remembered by every Indian and let it awaken him to the duty he owes to the children for whose existence he has been responsible. We sincerely hope that the work the Kunwarani has taken upon her shoulders will be crowned with success.

THE Government of India has advised the Agent, Kunwar Maharaj Singh, regretting the passive resistance attitude taken by Indians at their recent conference in Johannesburg regarding the Transvaal Land Tenure Act. The cable reads:—

The Government of India regret the decision and feel that the action taken can only alienate the few friends which the Indian community has in South Africa, and will undo all the efforts of the two preceding Agents to improve relations between the two races.

COMMENTING on the Transvaal Land Tenure Act the *Standard of India* writes:—

"On the merits of the question, there cannot be any doubt that the Act is unwelcome inasmuch as for the first time it seeks to render effective the segregation law of the Transvaal, which was never accepted by Indians and which has hitherto been often evaded. . . . No wonder the spirited among the Indians refuse to accept the Act and advocate non-co-operation. While we sympathize with their feeling, we must deprecate their advocacy. For one thing, the Government of India have acquiesced in the Act and cannot now appraise it. Without the moral backing of the Government of India the agitation in South Africa will be greatly handicapped, and in such an enterprise failure is worse than defeat. On practical grounds, therefore, we urge the Indians in the Transvaal to submit to the Act, make the best of it and hope for better times."

THE above are further specimens of the discouraging messages we receive in our resolution to resist the Ashuto Land Tenure Act. But those of us who have resolved to resist the law will not be discouraged. To those who have not they may serve as a consolation. We feel that if the few friends of the Indian community in South Africa cannot help us out of our humiliations they are not our friends. We feel that since all the efforts of the two preceding Agents to improve relations between the two races have, obviously, utterly failed and have only resulted in the enactment of further repressive legislation against us, the efforts of the third Agent will be futile and that the honourable course for any civilized Government would be to sever its connection with a Government that cannot respect its word, that turns a deaf ear even to its requests and appeals. As for our contemporaries we are glad to note that it admits that the present law "for the first time seeks to render effective the segregation law of the Transvaal which was never accepted by Indians." We regret, however, that while it sympathizes with our refusal to accept the Act it deprecates our advocacy to resist it. Its reasons for doing so do not very much appeal to us. The Government of India has betrayed the Indian community by acquiescing in the Act. We expected it to safeguard our honour and not to sell it away for a morsel of plottage for a few. We have had no help from it and we can little expect any backing

from it at this stage. Our contemporary's second reason to desert us from resisting the Act is that, it thinks failure is worse than defeat. We believe that our failure is in our submission to the Act. We might be defeated in our purpose of getting the Act repealed but our satisfaction will be in not having submitted to the humiliation imposed upon us. Thus far we will have succeeded. The rest will be left in the hands of Providence.

Mr. P. K. Desai, secretary of the Transvaal Indian Congress, has come to Durban to discuss with the officials of the S.A.I.C. the line of action to be taken in connection with the Transvaal Land Tenure Act. Forty volunteers have enrolled themselves to take part in the Passive Resistance struggle the date for which is not yet fixed.

MAHATMA GANDHI'S DECISION

WE have devoted a large portion of this week's issue in reproducing from the Indian exchanges the details of the settlement of the communal question as declared on August 20 by the British Premier, which has brought about a turn of events in India. We do not claim to be competent enough to dabble in Indian politics as some of our contemporaries do without knowing the facts and relying only on a few scraps of news supplied by Hunter's Agency. We will not therefore venture to discuss here the details of the communal award. We do not know if the news agents act independently or are guided by the ruling powers who want to keep the world in the dark as to the true state of affairs and want to prove to the world that they are absolutely guiltless and are always doing nothing but the right thing. If they are acting independently we must condemn their action in giving garbled news especially about India. If they are slaves or paid servants of the ruling powers then they are certainly free from any guilt excepting that they are pawns in the Government's game of hiding facts. From the scummy news sent out for the consumption of the people in this country about the correspondence between Mahatma Gandhi and the British Premier and Sir Samuel Hoare on the communal question and about Mahatma Gandhi's decision to fast to death as a protest against the Government's award in regard to the depressed classes, one is not able to understand the real significance of Mahatma Gandhi's grave decision. To that extent an injustice has been done him and those responsible for the transmission of such news are guilty of misrepresentation. One thing we know for certain is that Mahatma Gandhi's decision to fast is not directed against the Government. The proposed fast is not to coerce anyone into submission. It is purely a religious fast as a penance for the wrongs perpetrated in Hindu social life. It is meant to cleanse the hearts of the people and to inspire them to unite into one brotherhood. Mahatma Gandhi's proposed supreme sacrifice is not for the matter of a mere detail but for a great principle. It is claimed, by the London Times, which speaks for the Government that the award was forced upon the Government by the persistent failure of the Congress Party and the Hindus to reach agreement on Indian minorities. This is not the truth. The Government has never recognised the Congress

and never accepted the Congress decisions. It has found them unpalatable to the extent that every Congressman is thrown into prison. It has chosen to work only with its favoured ones. If the Government did recognise the Congress as a "great and powerful organisation" as Lord Irwin declared it was when he wanted a truce after a bloody year's struggle in 1931 it would have abided by the decisions of that organisation. But can the Government afford to have a united India? From time immemorial it has ruled India with the policy of *divide et impera* and is trying to continue to do so by crushing the Congress. It is very truly said by Mr. C. S. Ranga Iyer in the Assembly at Simla that the present communal award is "a conspiracy to break up the joint family of the Hindu community."

This is what the *Indian Social Reformer* has to say about the communal award: "Taking it, as it stands, it is the saddest confession by British statesmen of the total failure of British rule in this country as an influence for harmony and goodwill among the communities of India." The concern shown by the British Premier for the minorities is either cant and hypocrisy which must doubtless end in God's good time.

Mahatma Gandhi's Decision On India's Communal Question

The following messages are reproduced from the daily papers:—

London, Monday.

Gandhi has decided upon a "fast unto death" as a protest against the Government's solution of the depressed classes problem in the communal decision which he maintains is no remedy for their crushing degradation. His decision is announced in the course of correspondence with Sir Samuel Hoare and the Prime Minister, which has been published at Gandhi's request.

When the Government's decision to give the communal award was announced in March Gandhi wrote to Sir Samuel Hoare from Prison at Poona reminding him that at the round table conference last winter he stated he would resist with his life separate electorates for the depressed classes, and announcing his intention to put the threat into effect if they were introduced. Sir Samuel replied with the assurance that the views of all concerned would be taken into consideration and suggested that a decision should be awaited.

The day after the Government's decision was announced Gandhi wrote to the Premier stating: "I shall have to resist your decision with my life. The only way I can do so is by declaring a perpetual fast unto death from all food save water, with or without soda and salt."

Gandhi added that the fast would begin on Sept. 20 but would cease if the Government withdraw communal electorates for the depressed classes.

Premier's Reply

The Premier acknowledged the letter with surprise and regret. He said he thought Gandhi had written under a misunderstanding and pointed out that under the Government's scheme the unity of Hindu society would be preserved. The depressed classes would remain part of the Hindu electorate, but for the first 20 years they would receive a limited number of special constitutional means of safeguarding their rights and interests. The Premier added that the Government's decision stood unless

the communities reached an alternative agreement, not one that Gandhi might wish to reconsider his decision in view of possible misunderstanding.

Gandhi replied on September 9 claiming to speak on behalf of the depressed classes, saying that if the decision stood it would arrest the marvellous growth of the work of Hindu reformers who had dedicated themselves to uplift their suppressed brethren, and adding that he was compelled reluctantly to adhere to his decision.—Reuter.

Gandhi's Release Expected

MEANS TO SAVE HIS LIFE

Sims, Monday.

Gandhi will probably be released on September 20 according to Assembly lobby circles. Immediately after starting his fast he will be taken to Sabramati Ashram, his current abode, a suburb of Ahmedabad. The Government is taking precautionary measures to meet any untoward developments. Gandhi is expected to survive the fast for a month.

It is recalled that Gandhi's previous 21-day fast during Lord Reading's vice-royalty led to the convening of an all-party conference, and it is expected a similar movement on this occasion will secure mutual agreement to save Gandhi's life.—Reuter.

The London correspondent of the *Natal Advertiser* writes in a message dated Tuesday:

The *Times*, in a leader, says that Gandhi will probably keep his word, but it is also certain that the British Government will stand by the award, unless the Indian communities reached an agreed solution in time. The alternative is the betrayal of its obligations to the depressed communities which is unthinkable, and the mass of public opinion in Britain support the Government's refusal to submit to the cruel threat.

The Government's case is unanswerable. Gandhi announces that he will by his suicide protest against the Government's award, but that award was forced upon the Government by the persistent failure of the Congress Party and the Hindus to reach an agreement on Indian minorities.

If Gandhi survives himself to death he may be regarded as a martyr by his own simpler followers, but the less sentimental will note that he sought to throw the blame of the consequences of his own political and religious convictions on the Government instead of imputing it to the failure of his own countrymen to agree.

Gandhi contemplates suicide over the difference between an unknown, probably infinitesimal, quantity of representatives of the depressed classes who might be elected under the common franchise and 4½ per cent. of the total who will be elected under the Government's award. In Europe and America the difference will hardly seem worth the sacrifice.

English Press And Gandhi

London, Tuesday.—A careful examination of Gandhi's arguments by the English Press leads to the general conclusion that the Government's decision as regards the representation of the depressed classes cannot be deflected by his threat of suicide. The *Times* points out that Mr. Ramsey MacDonald vainly sought to reason with him in an altogether admirable reply, and the *Daily Telegraph* asserts that there were no attempts at any point to refute the Premier's long and careful presentation of the issue. The *Daily Herald*, whose pronounced sympathy with Gandhi is long-standing, admits it hard for the average Englishman to understand the working of his mind, and points out that his threatened sacrifice is not for what appears to the average British mind the larger issue but one which seems to be a detail of constitution-framing.—Reuter.

Assembly Debate At Sims

The *Natal Advertiser* London correspondent (in a message dated Wednesday) states:—

The Legislative Assembly, says the *Sims* correspondent of the *Times*, yesterday talked out a motion for an adjournment to discuss Gandhi's suicide threat. The debate showed that Gandhi's move has little sympathy except with a handful of members.

Mr. C. N. Ranga Iyer, moving the motion, declared that if Gandhi died as a result of "this conspiracy to break up the joint family of the Hindu community," the British connection would die with it.

Mr. Haug, the House member, acknowledged the sincerity of Gandhi's communal creed, but said his motion was intended to bring executive pressure not on the Government but on the depressed classes' representatives for the purpose of forcing his particular solution in a matter of public policy.

The feeling that Mr. Ramsey MacDonald has completely demolished Gandhi's case is by no means confined to official quarters or to Gandhi's habitual non-official opponents. Sir Annappa Purna, leader of the Justice Party in Madras, for example, deplores Gandhi's "bizarre attitude of mind on the problem of the Untouchables," while the *Malayala* lay with him to redress the cruel wrongs perpetrated against his fellow beings in the name of Hindu religious beliefs.

Mr. V. J. Patel, a former president of the Indian National Congress, who is in London, added to Gandhi's motion that he considered his decision to fast. Interviewed by Reuter, he said: "I am of the opinion that Gandhi's disappearance will be a greater loss to hundreds of millions whose eyes are turned towards him for their deliverance than even his presence in retirement if he chooses that alternative."

Child Welfare Society

Fifth Anniversary

The fifth anniversary of the Indian Child Welfare Society was celebrated last Monday night at the Prince Rustomjee Hall, Queen Street, Durban. Mrs. S. Moodley was in the chair. Among those present were the Maharajah and Kunwarani Maharaj Singh. Mrs. Moodley in the course of her speech paid a high tribute to the European friends who had taken a keen interest in the Society's work and made special mention of Mrs. Benson in this respect.

The Agent was then welcomed and bouquets were presented to the Kunwarani and the European friends in recognition of their voluntary services.

Secretary's Report

The secretary Mrs. G. Christopher submitted her report of the fifth year of the Society's work. The report was for the eight months ending July, 1931, in order that the future year would be completed from August 1 to July 31.

During the eight months under review the number of attendance was 4,268, 45 medical sessions were held by Dr. Jagat Jackson and Dr. Minnie Alper, at which the number of attendance was 1,450. 342 babies under one year attended. 230 school children were examined by one or other of the lady doctors. Many came for treatment when there was an clinic. 112 expectant mothers came for advice and treatment. The midwife attended 48 cases and made 112 antenatal visits.

The Society had several cases of adopted, protected children and deserted wives. Adopted and protected children were visited regularly by the Health Visitor and by two members of the Committee, who also investigate and recommend adoptions. The cases of deserted wives were also

taken up. All this necessitated visits to the Domestic Officer at the Law Courts and investigations at the homes of these cases.

Food And Medicine Supplied

1171 lbs of lactogen were distributed, that is to say, 380lbs were given free and 791lbs were sold at half cost, 1280 ozs. of cod liver oil Emulsion were given free to mothers who were in very poor circumstances and were unable to feed their babies naturally, 930 ozs. cough mixtures, 209 ozs. liquid paraffin, 692 quinine tablets, 500 aspirin tablets and many useful drugs were given free to indigent cases.

Addington Hospital

The Society found it difficult to get patients to go to the Addington Hospital for treatment, as many poor cases were being charged fees which they were unable to pay. A sub-committee was appointed and interviewed Dr. Stewart, the Medical Superintendent of the Hospital, who promised to give free treatment to all poor cases recommended by our Society. The Society had to send four poor cases to St. Alden's Mission Hospital at the Society's expense owing to its difficulty in getting patients to go to Addington Hospital. The Society was, however, glad to report that patients sent to the Addington Hospital have since received better consideration.

Grants-in-Aid

The Society receives the following grants:—

(a) £50 annual grant-in-aid from the Provincial Council; (b) the Darban Town Council pays salaries to the Health Visitor who is in charge of the Centre, of a mid-wife and an Indian lady attendant. The Council has also given the use of the building with electric light and telephone in Brook Street, which is the Society's Centre.

Thanks of the Society were expressed in the report to Mrs. Benson, chairwoman of the Municipal Health Committee, Dr. Gann, Medical Officer of Health, Dr. D. McNeill in charge of the Child Welfare Department and Dr. Stewart, Superintendent of the Addington Hospital, for their ever ready help in the Society's child welfare work.

Thanks were also expressed to Dr. Janet Jackson, Dr. Minnie Alper, Dr. Seedat, Mrs. Maurice Webb, Miss Standing, *Indian Opinion*, *Indian View* and the donors to the Society Bazaar.

In conclusion the secretary said: "In every department of our work, there is a marked increase in the number of cases. Each year has shown an increase and during the eight months under review there has been a big increase all round. The demand for baby food and medicine is growing. Unemployment which is very acute among our people brings increased want, and our women and children suffer the most. We appeal to the public, more especially to the members of our community to give of their charity, to bring a little happiness into the lives of the poor children and their distressed mothers."

Financial Statement

The financial statement was submitted by Mrs. V. Lawrence which after disbursements showed a credit balance of £144-12-2.

Speeches

In moving the adoption of the reports, the Agent, Kunwar Maharaj Singh, pointed out to the usefulness of such an institution and what good it had done in India where infantile mortality was so great. He gave the instances of Oswapoor where four hundred deaths per thousand took place among infants but owing to child welfare movement the situation had greatly improved. The Agent complimented the workers both European and Indian for their voluntary services and on the excellent results they had achieved. "This is a work," said the

Agent, "in which we all can co-operate whatever our nationality or creed."

In seconding the motion Dr. Campbell said he was very pleased with the report of the work done and pointed out to the need for both men and women interesting themselves in the welfare of their children.

Kunwarani's Appeal

Kunwarani Maharaj Singh, who, the chairwoman announced, had very kindly consented to accept the presidentship of the Society for the ensuing year, said that this was going to be the beginning of the useful work she proposed doing for her people. Mr. Seedat's parting words to her at Bombay, she said, were that this institution was one of his small efforts for the community and he hoped she would interest herself in it. The Kunwarani was very much encouraged by the progress the institution had made.

"From what I have seen in Darban hospitals," declared the speaker, "there is a crying need for medical relief for the community. What struck me is the appalling lack of nursing and hospital accommodation." The Kunwarani said she felt very much ashamed when she found Europeans, quite strangers to her, coming forward to offer financial help when there was, so far, not a single offer made by our countrymen. "I am sorry," she said, "that people who can give hold back their hand. We certainly appreciate offers from other people but we must first help ourselves."

Mrs. Benson

"There is one thing on which we all can agree upon while we might differ in other things, and that is to do our best for our children whatever colour they have," said Councillor Mrs. Benson. She assured the Indian section of the support of the European division of the Child Welfare Society. "Our needs are great, but there are also your children, whose needs we cannot forget in that we have a common basis. Child welfare is not only a woman's job," she added.

Mrs. O. Siedle

Mrs. O. Siedle said she was keenly interested in child welfare work and she would do everything to help in the good work of the Society.

Dr. M. Alper

Dr. M. Alper paid a tribute to the work of the Society and said that the Society should render as much free service as possible to the poor and for this a larger collection should be made and the money collected should not be banked but spent. It is not so much of importance to show a good bank balance at the end of the year as to show the amount of practical work done.

Mr. A. Christopher paid a high tribute to the generous help given by the many European friends in this work and thanked them for their presence at the meeting. He referred to the immigration laws affecting Natal which were still in operation and which allowed child marriage. "In India this question was being seriously tackled," he said, "and yet in a country like South Africa where we are expected to follow western standards girls are given and taken in marriage before reaching the age of puberty—and this was sanctioned by law. He felt that as the matter affected child welfare, the new President, Kunwarani Maharaj Singh, might tackle the question.

Mr. V. Lawrence moved a vote of thanks to the European guests.

The chairwoman announced that the election would take place on September 24 and the function terminated with a vote of thanks in the chair.

Among those present were Senator S. S. Lisker, Mr. and Mrs. D. L. Forbes, president of the National

Council of Women of South Africa (Durban branch), Dr. and Mrs. Campbell, Mrs. and Miss Whitton, Mrs. Maurice Webb, Mrs. Standling, Miss M. M. Kriel, Secretary of the Y.W.C.A. and others.

M. K. Gandhi Library And Parsee Rustomjee Hall

Eleventh Anniversary

The eleventh anniversary of the above institution was celebrated on Tuesday, September 6. Mr. O. H. A. Bhaveri, chairman of the Library and the Hall Committee, presided.

Among those present included the Kunwar and the Kunwarani Maharaaj Singh, Bishop Ferguson-Davie, Rev. Satchell, Mr. W. Doull, and Mr. A. H. West. The hall was full every section of the community being represented and a large number of ladies were also present.

The chairman, in his opening remarks, stated that they had gathered on an auspicious occasion, it being the New Year of the Parsee community. He paid a high tribute to the charitable disposition of the Parsees as a race and quoted, as an instance, the late Parsee Rustomjee, the founder of the institution whose anniversary they had gathered that night to celebrate. The chairman wished the Parsee community a very happy and a prosperous New Year.

Flowers were then presented to the Agent and the Kunwarani and to Mr. Doull in appreciation of the useful services he had rendered to the institution as Secretary and Trustee of the Jorbet Rustomjee Trust which financed the Library.

Secretary's Report

Mr. B. M. Patel, Secretary of the Library and Hall Committee, in submitting the eleventh report for the year ended August 31, stated that the attendance of the public at the Library for the year under review was 74,965, which showed an increase of 7,843 on that of the previous year.

The attendance of the students from the various schools (which is included in the above total) was 14,402 an increase of 1,138 on that of the previous year.

Amongst those who visited the Library during the year were the following distinguished persons:

Professor Rallapuri, Vice Principal, D.A.V. College, Nashipur, Punjab; Professor D. K. Karve, Indian Women's University, Poona; Mr. H. Wodson, Editor *Natal Advertiser*; Kunwar and the Kunwarani Maharaaj Singh, His Worship the Mayor, Councillor Mr. Oliver Lea.

Although every Friday was specially reserved for ladies to attend the Library between the hours 3 to 5 p.m., sufficient advantage had not been taken by them. The attendance during the year was 531.

The Committee had done everything possible to encourage the ladies to attend, but of no avail. An appeal was made to the menfolk to send their womenfolk to take advantage of this opportunity.

Books

The books in the Library for the use of the public total 3,733 comprising English 2,759, Gujarati 1,692, Hindi 551, Tamil 382, Telugu 42, Urdu 224. This showed an addition of 132 books during the year made up as follows:—92 English and 40 Gujarati. 459 English and 287 Gujarati books out of them were specially set aside for the use of juveniles and students.

Newspapers And Periodicals

There were 173 periodicals and newspapers, including dailies, weeklies and monthlies, in the following languages.—English 85, Gujarati 55, Hindi 14, Tamil 16, Telugu 2, Urdu 1.

These included 20 papers in English, Hindi and Gujarati languages specially provided for the use of students and children. The decrease in the number of papers was due to the fact that several papers have either suspended or ceased publication on account of the Press Act in India.

A special table with suitable papers and periodicals had been set aside for the use of teachers.

There were 4,337 English, 1,786 Gujarati, 412 Hindi, 457 Tamil, 183 Telugu and 51 Urdu, making a total of 7,126 books issued for reading in the Library during the year, which showed an increase of 1,146 on those issued during the previous year.

There was an increase of 580 English, 300 Gujarati, 22 Tamil and 72 Telugu, but a decrease of 9 Hindi and 19 Urdu books issued during the year.

The Committee was provided with the necessary funds for the upkeep of the Library by the Hal Jorbet Rustomjee Trust. The sum of £332-15-1 had been spent during the year.

Parsee Rustomjee Hall

The above hall was used by public bodies on 25 occasions during the year for meetings, conferences, lectures and receptions.

Eighteen committee meetings were held during the year.

The secretary expressed the thanks of the Committee to the several publishers who supplied the Library with free copies of their papers during the year.

Mr. J. W. Godfrey moved the adoption of the report and in doing so pointed out with satisfaction to the marked improvement made during the year under review in the attendance in the Library as well as in the books read, but expressed his disappointment at the apathy shown by Indian women in taking advantage of the facilities provided for them in the library. He appealed to the ladies to take more interest.

Mr. Rookwoodman complimented the Parsee community on their charitable nature and wished them every happiness and prosperity in their New Year, and while expressing disappointment at the ladies not patronising the Library as they should, the speaker struck a note of optimism by saying that since the Kunwarani was now in their midst she would no doubt by her great influence bring about an awakening among our womenfolk.

On behalf of the trustees Mr. Wm. Doull said they were pleased indeed at the steady advance the Library was making and this fact would have certainly given great pleasure to the donor if he were alive to-day. The Indian community could show their appreciation of the founder's gift by making the fullest use of the library. He thanked the officials, particularly Mr. B. M. Patel for their consistent work.

The Agent complimented the members of the Committee on the very useful work they had done and urged the women to take an increasing interest. Bishop J. C. Ferguson-Davie pleaded for light literature for the use of young people.

Mr. T. R. Nair of the Sastri College, complimented the Library had no lending section. He complimented the secretary and the two librarians who were at all times very courteous and helpful.

The Rev. Satchell also paid a high tribute to the

courtesy shown to the attending public by the librarians.

The Kachwaram suggested that the authorities should first set themselves out to attract children and then their mothers would follow.

Mr. A. H. West, one of the trustees, replied to the suggestion of a lending library, and the trustees had considered this question seriously and had come to the conclusion that there were not sufficient funds to take such a step. It was more a reference library and it would not be advisable to lend out valuable books for there would be the risk of losing them.

Among the other speakers were Messrs. A. I. Kujur and A. H. Kujur and Selpedoo.

Mr. Somabhai Khatwani, on behalf of the Parsis, thanks the speakers for their good wishes for their New Year.

Mr. V. N. Q. Pathy moved a vote of thanks to the chair which was passed with acclamation.

India's Communal Question

Separate Electorates For Minorities

The following extracts from the Government communication on this subject give the gist of the communal award.

His Majesty's Government have decided that they will include provisions to give effect to the scheme set out below in the proposals relating to the Indian constitution to be laid in due course before Parliament. The scope of the scheme is purposely confined to the arrangements to be made for representation of the British Indian communities in the provincial legislatures, the consideration of representation in the Legislature of the centre being deferred for the reason given in a later paragraph. The decision to limit the scope of the scheme implies no failure to realise that the framing of the constitution will necessitate decision of a number of other problems of great importance to the authorities, but has been taken in the hope that once a preponderance has been made upon the basic questions of the method and procedure of representation, the community themselves may find it possible to arrive at a *modus vivendi* on other communal problems which have not as yet received the examination they require.

His Majesty's Government wish it to be most clearly understood that they themselves can be no parties to any negotiations which may be initiated with a view to a revision of their decision and will not be prepared to give consideration to any representation aimed at securing a modification of it which is not supported by all parties affected. But they are most desirous to show no door to an agreed settlement, should such happily be forthcoming. If, therefore, before the new Government of India has passed into law they are satisfied that the communities who are concerned are mutually agreed upon a practicable alternative scheme either in respect of any one or more of the Governor's provinces or in respect of the whole of British India, they will be prepared to recommend to Parliament that the alternative should be substituted for the provisions now outlined.

Seats in the Legislative Councils in the Governor's provinces or in the Lower House, in an Upper Chamber, will be allocated as shown in detail below.

Allocation to the seats allotted to Mahomedans, Europeans and Sikh communities will be by voters voting in separate communal electorates covering between them the whole area of a province (apart from any portions which may in special cases be excluded from the electoral area as 'backwards').

Provision will be made in the constitution itself to postpone the revision of this electoral arrangement (or other similar arrangements mentioned below) after 10 years, with the consent of the community concerned, for the ascertainment of which suitable means will be devised.

All qualified electors who are not voters of a Mahomedan, Sikh, Indian Christian, Anglo-Indian or European constituency will be entitled to vote in a general constituency.

Seven seats will be reserved for Mahomedans in certain selected plural member general constituencies in Bombay.

Members of the 'depressed classes' are qualified to vote in a general constituency. In view of the fact that for a considerable period these classes would be unfairly by this means alone to secure any adequate representation in the Legislature a number of special seats will be assigned to them as shown in the paragraph below. These seats will be filled by election from special constituencies in which only members of the 'depressed classes' electorally qualified will be entitled to vote. Any person voting in such a special constituency will, as stated above, be also entitled to vote in a general constituency. It is intended that these constituencies should be formed in selected areas where the depressed classes are most numerous and that except in Madras they should not cover the whole area of a province.

In Bengal it seems possible that in some general constituencies the majority of votes will belong to the depressed classes. Accordingly further investigation on number has been made for the members to be returned from the depressed class constituencies in that province. It is intended to secure that the depressed classes should obtain no less than 10 seats in the Bengal legislature.

The precise definition in each province of those who (if electorally qualified) will be entitled to vote in the special depressed class constituencies has not yet finally determined. It will be based as a rule on the general principles advocated in the Primitive Committee's report. Modification may, however, be found necessary in some provinces or Northern India where the application of the general criteria of nationality might result in a definition inequitable in some respects to the special conditions of the province.

His Majesty's Government do not consider that these special depressed class constituencies will be required for more than a limited time. They intend that the constitution shall provide that they shall come to an end after 20 years if they have not previously been abolished under the general powers of electoral revision referred to.

The method of filling seats assigned for representatives from the depressed areas is still under investigation and the number of seats so assigned should be regarded as provisional pending a final decision as to the constitutional arrangements to be made in relation to such areas.

His Majesty's Government attach great importance to securing that new legislatures should contain at least a small number of women members. They feel at the outset that this object could not be achieved without creating a certain number of seats specially allotted to women. They also feel it is essential that women members should not be drawn disproportionately from one community. They have been unable to find any system which would avoid this risk and would be compatible with the rest of the scheme for representation which they have found it necessary to adopt except that of limiting the electorate for each special women's seat to voters from one community subject to the exception explained in para. 24 below. Special women's seats have accordingly been specially divided as explained in para. 24 below between the various communities. The principle of electoral machinery to be employed in these special constituencies will be under consideration.

His Majesty's Government have found it impossible

in determining these questions of representation in provincial legislatures, to avoid entering into considerable detail. There remain nevertheless the determination of constituencies. They intend that this task should be undertaken in India as early as possible.

It is possible in some instances that delimitation of constituencies might be materially improved by slight variations from the number of seats now given. His Majesty's Government reserve the right to make such slight variations for such a purpose, provided they would not materially affect the essential balance between the communities. No such variations will, however, be made in the case of Bengal and the Punjab.

The question of composition of second chambers in the provinces has so far received comparatively little attention in constitutional discussions and requires further consideration before a decision is reached as to which provinces shall have a second chamber or a scheme is drawn up for their composition.

His Majesty's Government consider that the composition of the upper houses in a province should be such as not to disturb in any essential the balance between the communities resulting from the composition of the lower house.

His Majesty's Government do not propose at present to enter into the question of the size and composition of the Legislature at the centre since this involves among other questions that of representation of Indian states which still needs further discussion. They will, of course, when considering the composition, pay full regard to the opinion of all the communities for an adequate representation therein.

His Majesty's Government have already accepted the principle that Sind should be constituted a separate province if a satisfactory means of financing it can be found. As the financial problems involved will have to be reviewed in connection with other problems of federal finance, His Majesty's Government have thought it preferable to include at this stage figures for a legislature for the existing province of Bombay, in addition to the scheme for separate legislatures for the Bombay Presidency proper and Sind.

The figures given for Bihar and Orissa relate to the existing provinces. The question of constituting a separate province of Orissa is still under investigation.

The inclusion in para 24 below of figures relating to the legislature for the Central Provinces, including Berar, does not imply that any decision has yet been reached regarding the future constitutional position of Berar.

The following will be the allocation of seats in the provincial legislatures (Lower House only).—

MADRAS		
General seats	183	
(Including 6 women.)		
Depressed classes	18	
Representative from the backward areas	1	
Muhammadans	29	
(Including one woman.)		
Indian Christians	9	
(Including one woman.)		
Anglo-Indians	2	
Europeans	3	
Commerce and industry, mining and planting	4	
Landholders	6	
University	1	
Labour	6	
Total	216	

BOMBAY		
(Including Sind.)		
General seats	97	
(Including 2 women.)		
Depressed classes	10	

Representative from the backward areas	1
Muhammadans	43
(Including one woman.)	
Indian Christians	2
Anglo-Indians	3
Europeans	4
Commerce etc.	5
Landholders	2
University	1
Labour	8
Total	200

PUNJAB		
General seats	80	
(Including two women.)		
Depressed classes	black	
Muhammadans	119	
(Including two women.)		
Indian Christians	2	
Anglo-Indians	4	
(Including one woman.)		
Europeans	11	
Commerce etc.	19	
Landholders	6	
University	2	
Labour	8	
Total	250	

UNITED PROVINCES		
General seats	182	
(Including 1 woman.)		
Depressed classes	12	
Muhammadans	66	
(Including two women.)		
Indian Christians	1	
Anglo-Indians	1	
Europeans	2	
Commerce, etc.	11	
Landholders	6	
University	1	
Labour	1	
Total	228	

PUNJAB		
General seats	48	
(Including one woman.)		
Sikhs	82	
(Including one woman.)		
Muhammadans	36	
(Including two women.)		
Indian Christians	2	
Anglo-Indians	1	
Europeans	1	
Commerce, etc.	1	
Landholders	5	
University	1	
Labour	2	
Total	176	

BIHAR AND ORISSA		
General seats	90	
(Including three women.)		
Depressed classes	7	
Representatives from the backward areas	3	
Muhammadans	42	
(Including one woman.)		
Indian Christians	12	
Anglo-Indians	10	
Europeans	1	
Commerce, etc.	4	

Landholders	5
University	1
Labour	4
Total			175

CENTRAL PROVINCES

(Including Barer)

General seats	27
(Including three women.)	
Depressed classes	10
Representative from the backward areas	1
Muhammadans	14
Anglo-Indians	1
Europeans	1
Commerce, etc.	2
Landholders	5
University	1
Labour	2
Total			113

ARUNACHAL

General seats	44
(Including one woman.)	
Depressed classes	4
Representative from the backward areas	4
Muhammadans	31
Indian Christians	1
Europeans	1
Commerce, etc.	14
Labour	4
Total			108

NORTH-WEST FRONTIER PROVINCE

General seats	9
Sikhs	3
Muhammadans	36
Landholders	2
Total			50

Seats are also allocated for Bombay without Sind and for Sind as follows:—

BOMBAY WITHOUT SIND

General seats	109
(Including 6 women.)	
Depressed classes	10
Representative from the backward areas	1
Muhammadans	39
(Including one woman.)	
Indian Christians	3
Anglo-Indians	2
Europeans	3
Commerce, etc.	7
Labour	7
Total			175

SIND

General seats	19
(Including one woman.)	
Muhammadans	34
Europeans	2
Commerce, etc.	2
Landholders	2
Labour	1
Total			60

An Appeal

Municipal Barracks Free School

The above school will be holding a sale of works in the Barracks Hall, Somerset Road, Durban, in November 1932. It is the desire of the school to appeal to the general public for wares and condiments etc. Mr. M. P. Pillay of 16 Madras Arcade has been authorised to collect the wares and condiments. It is the sincere belief of this school that the fortunate will generously contribute towards the sale. The Secretary Mr. V. Chengiah will gratefully accept all remittances for the school which should be sent to the following address:—The hon. Secretary, Municipal Barracks Free School, Somerset Road, Durban.

News In Brief

A plea for the aid of the Church in promoting better feeling between the Indians and Europeans in South Africa was made by the Agent, Kanwar Maharaj Singh, at the Anglican Diocesan Synod on Tuesday afternoon. The Kanwar is reported to have said that he had been a member of the synods in India and knew the excellent work that the Church was doing there. There were more than 6,000,000 Christians in India, most of whom were Indians. All the bishops of the Syrian Church were Indians. In India Europeans and Indians generally worshipped together. The Kanwar pleaded for joint Communion services similar to those held in India and asked for the support of the members of the Synod for the work of the Joint Councils. These bodies, he said, were doing good work in the quiet way in which all good work was done. He congratulated the Mission on its recent progress and the zeal of the Indian people in bringing the Gospel to their own people.

At a meeting of the Association of University Women (Durban branch) Kanwarani Maharaj Singh and Mrs. P. Morel of the Indian Girls' High School, were the guests of honour. Mrs. Morel referred to the lack of interest among the Indian community in female education. The Kanwarani said she felt that the Indian community here with regard to these questions was only waiting to be led. She hoped that when demioils in Durban, with her own home, her European friends would come to her house and try to meet some of the Indian women of Durban, who after all were Natalians now and as much their countrywomen as the Kanwarani's own. She said she felt sure that if the European women would only try to see more of the Indian they could influence them to the betterment of their conditions. At present they had no chance of knowing better things, and they wanted leadership and sympathy. The Kanwarani considered that it was a great pity that the University education was not open to Indian women here, as they could then be trained for service amongst their own people.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩૦ મું.

પ્રીતીકમ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૬ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૩૭

નોંધ અને સમાચાર

મરદુમ શેઠ એમ. એસ. રાંદેરી

મયા જુમવાને પોતાના કપીન રટાટના મુકામે છે. એમ. એસ. રાંદેરીના ચએલા આનંદ મરદુમી દોહા જેવારી કામને જાણી ખોટ કહ છે. બપોરે ૨ વાગે મોદરીશેઠ મરદુમીની નમજ બાદ બહાર નીકળતા હતા તે વખતે તેમના પેલાની બાજુવા લાગી અને ત્યાર બાદ કાકતરી સારવાર કંઈ પણ થઈ શકે તે પહેલાં તેઓએ પ્રાણ ત્યાગ કરી દીધે એ શોકજનક વખતે આખા શહેરમાં પવનવેગે ફેલાય મયા અને જંગમ મરદુમને એક કે બે દિવસ પહેલાંજ મુદર તબીબત ભાગવી રહેલા જીવેલા, બહાર તેઓના મરદુમની એકજ કે અરધી કલાકની પહેલાંજ બેઠા તેઓના ખાસ કરીને એ માતા બાળકથી ધણીજ આધાર થયા. મરદુમ શેઠ પ્રાણના છુનામાં છુના જેવારીઓના આંક હતા અને સોયા ધામત ગણાતા હતા. તેઓ ૧૮૮૬ માં મુબઈથી નાટાલ આવ્યા હતા અને પ્રથમ શ્રીલંકા રટાટમાં જેવાર કરતા હતા અને ત્યાર બાદ તેમની પેલા પાતળા રટાટમાં રહેવામાં. ૧૯૨૫ માં તેમણે મક્કા, મદાના, પેશ્વેશ્વરિન, મુલ્કપ્પ અને દીડુલાનની યુસાફરી કરી અને ૧૯૨૬ માં નાટાલ ખાસ આવ્યા હતા. મરદુમ મક્કા ધર્મોદ હતા અને પોતાના આશુઓની જાળવણી સંબંધી ધાર્મિક અને નૈતિક ઉર્જાનમાં અત્યંત પડતો તાગ લેતા હતા. તેમના અવસાનથી કાળનાની જેવારી આશુઓમાંથી એક આગવાન વ્યક્તિની ખોટ કહ છે. મરદુમની દફન દીવા સાં સાં વાગે થઈ હતી જેમાં મુશ્કેલીપના તેમજ દોહાઓએ બાગ લીધી હતો. ધણીજ ટુંકી નાઈસ મળવા છતાં અને મોડી રાત્રીના વખતે દીવા છતાં હાજરી ધણીજ ગેની કમ હતી અને લેડીઓમાં જેવા ફરતા રથોથી પણ અરજીને નેટી અંગેની આપવા મોડો આવ્યા હતા. મરદુમ રહેરીશેઠ ૬૨ વર્ષની વયે જન્મતમશીન થયા છે અને પાતાની પાછળ એક વિધવા, પાંચ કુખતર, ચાર છપુત્રો અને બહેનના કુટુંબને શોક કરતા મુકી ગયા છે. અમે તેઓ તરફ અંતઃકરુણથી દિલસોજી ધરાવીએ છીએ અને મરદુમના કુટુંબને શાંતિ મળે એવી પ્રાર્થના કરી કુલ મુલતરીએ છીએ.

આશુદેવ દેસાઈર સોસાયટી

આ સોસાયટી જેના સ્થાપક શાસ્ત્રીજી હતા તેના કામ બાબતેને કેવી રીતે ઉદ્ધેરવા, માતાઓ ગળવતી હોય તે વખતે તેઓની સંભાળ કેવી રીતે લેવી, પ્રસવ વખતની મદાવનતા કેમ કરવી વિગેરેપર દેખરેખ રાખવાનું. કુટુંબના આપકન અને મરીબ વગેરેના તેવા કામને જાતે ખાત દેવાનું છે. આટલા

પરવા એ સંસ્થા કેટલું પડેપડારી કામ કરી રહી છે એ સંદેશે સમજી શકાય એ કાર્યમાં મુશ્કેલીપનાએ પણ લખાવ કાસાદથી મદદ કરેલી છે અને દોહાઓ અને મુશ્કેલીપનાએ જેટલું રહી કામ કરી રહ્યા છે એ રીતે એ સંસ્થાએ મુશ્કેલીપના અને દોહાઓ પરમે જેટલો સારો સંબંધ સ્થાપેલો છે તેટલો વાચ્યેજ ખીજી કાંઈ પણ સંસ્થાએ થયેલો દશે. હવે તે સંસ્થાનું પ્રમુખ સ્થાન ડેવરાણી મદારાજ સિંગે લેવાનું સ્પષ્ટ છે. અમે તેમના મુશ્કેલીપનાની આપીએ છીએ એ જ સ્વચારવાથી એ સંસ્થાના તરફને કુવરાણીએ પધારી દીધેલો છે અને અમે સંપૂર્ણ ખાતરી છે તેઓ પોતાની લામવગથી આજે છે તેવા કરતાં મુશ્કેલીપનાની મદદ પધારે લાવી શકે અને તેટલુંજ નહિ પણ સરકાર તરફથી પણ મદદ લાવી શકે વળી આપણા પણ જે કામચોત આજ કુટુંબ આ સંસ્થાના ઉપયોગી થઈ તરફ કુલેશ બતાવતા હતા તેઓને પણ તેમાં વધુ રસ લેતા કરી શકે અને એક પ્રવૃત્તિ ધરવાના આ પ્રયત્નને કાપ માં પવહાર મદદ કરીને પીરશે જીવેને દરિદ્રતા લાવી દેવા સારવા જે પરત તેને ઉછેરી એક સારી પ્રજા બનાવવા એ એટલું સારું નથી. આ વસ્તુ રહેતી દોહાએ સમજાવી તેઓએ અને પોતાની ખાબદો કે જેના દરિતને માટે પોતે જવાબદાર છે તેઓ પ્રત્યેની પોતાના હરજને વિષે તેનામાં અચૂત આવવી જોઈએ. ડેવરાણીએ પોતાને શાંતિ ઉઠાવેલી આ જવાબદારીમાં અને તેમના સંપૂર્ણ ફતેદ છુટીએ છીએ.

હાંદ સરકારના કારકેશી

દોહ સરકારે નોંદખીસબગોમાં મળેલી કોન્ટ્રેન્સે કાંસવાલ કોસીગાટીકે શેન્ટ રેન્સુર એકટની સામે સવાબદાર કરવાના કરેલા કરાવને માટે દિલગીરી દર્શાવનારો સંદેશો કુવર મદારાજ સિંગપર મોકલેલો છે એ સંદેશમાં જણાવ્યું છે કે:—

હાંદ સરકારને કરાવથી બેદ થયા છે અને જાને તે કે સેક્ટ પગલુ સાવગ આરિકામાં દોહા રામને જે મોટાક મીચો છે તેઓને વિરજ કરી દેશે અને આવતા બે મેજન્ટોએ બને મેચો જરજો સંબંધ સુધારવાના કરેલા સખા પ્રયત્નોપર પાછી ફરશે રશે.

સર્વિન્ટ ઓફ ઇન્ડિયા

કુપલું પગ કાસવાલના કામદાર દીકા કરતાં હમે છે કે: "આ કામને કાસવાલના સેક્રેજીશનોના કામદાર જે દોહાઓએ કદી સ્વકર્મે નહોતો તેને અસરકારક બનાવવાનું આ પહેલ પહેલું પગલું વડાનું છે અને તેટલે જરજો એ કામદાર બેચક આપકારદાયક નથીજ. ...કાસાલી દોહાઓ તેના અસ્વિકાર કરી તેવી સામે સલામદ કરવાની હિમામત કરે છે એ આશ્ચર્ય.

જનક નથી, અને તેઓની લાગણી તરફ દિલસોજી ધરાવીને
પરંતુ તેઓની દિમાયતને અમારે વખોડવી જોઈએ. એક તો
એ કે દીઠ સરકારે એ કાબંદા સિદ્ધકારે છે અને હવે તેનથી
તેની વિરુદ્ધ નાદિ અર્થ સ્થાપ. અરકારના નૈતિક ટેકા સિવાય
સાકિય આફ્રિકાની ચળવળને યોરો આંચકો લાગશે. અને
આવી જાતના સાદસમાં દારના કરના નિષ્ફાળતા એ વખારે
તુકસાનકારક થઈ પડશે તેથી અવધાર કારણસર અને ટાંસ-
વાલના દોહાઓને વિનંતિ કરીએ છીએ કે તેઓએ કાયદાને
તાલે અથવા જુલુ, તેનો અને તેટલો લાભ ઉઠાવવો અને વખારે
સારા સંજોગોની આજ્ઞા રાખવી.”

નાદિમત નાદિ અધ્યક્ષે

એશિયાટીક હોન્ડ કેન્સર એકઠની સભે લડત કરવાના આપણા
હરાવમાં આમણને નાદિમત કરનારા મળના સંદેશાઓમાંના
વેપકા એ વધુ નમુના છે. પરંતુ અપણામાંના સંજોગોએ તેની
સામે થવાનો નિશ્ચય કરી છે તેઓ તેથી નાદિમત નાદિમ
થાય. જેઓએ નથી કરી તેઓ તેવા સંદેશાઓથી આશ્ચર્ય
લાઈ જાય છે અને લાગે છે કે જે સાકિય આફ્રિકાની દોહી
કેમના યોગ્ય ગાંધી દોહી કેમના કરતાં માનવગતમાંથી તેને
જાણવી નાદિ સક્તા હોય તો તેઓ તેના ખરા મિત્રો હોઈ નાદિ.
વળા અમને લાગે છે કે આ દેશમાં જનને પ્રજાઓ વચ્ચેના
સંબંધ સુધારવાના નવારે જનને આમણ એવરોના સવળા
પ્રયત્નો દેખાતી રીતે સર્વજન નિષ્કળ ગયા છે અને તેને
પરિશ્રમ કેવળ આપણી વિરુદ્ધ વધુ કાયદાઓ થવામાજ આપણે
છે ત્યારે હવે મોજ એવરોના પ્રયત્નોના કાંઈ અર્થ નથી
અને કાંઈ પણ સુધારેલી સરકારને માટે માનવગતે રસ્તા એવર
ગણાય કે જે સરકાર તેના અધીન માન રેતી નાદિ હોય. તેની
લેવનંતિઓ અને આપણીઓની અવગણના કરતી હોય તે સરકારની
સામેના સંબંધ તેની ગાળશે. અગાડ સહયોગીના સંબંધમાં
અમન નોંધ લેતાં આગંદ વાય છે કે હાલના કાબંદા ટ સવાલનો
સંજોગોજનના કાબંદા જે દોહાઓએ કરી સ્વકારેલી નથી તેને આ
પહેલવહેલીજ વખત અમરકાર કરવા અમ છે” એ વસ્તુ જુલુ
કરે છે. પરંતુ અમને એક ચામ છે કે એ કાયદાન આપણા
અસ્વિકાર પ્રત્યે દિલસોજી ધરાવવા સાથે તેની સામે લડત
કરવાની દિમાયતને તે વખોડે છે. તેમ કરવાના તેના કારણોની
સાથે અમે મળના થઈ શકતા નથી. તાદ સરકારે કાયદાના
સ્વિકાર કરીને દોહી પામના દોહા કરેલો છે. અને તેના પાસેથી
એવી આજ્ઞા રખા હતી કે તે આ દેશમાં અમારી આજ્ઞાન
વસ્તુ રહે નાદિ કે યોગ્ય સાકાને ખાતર તેને વેચી દેશે.
તેણે અમને મદદ કરેલીજ નથી અને હવે તેનો ટેકા અમે
એવી આજ્ઞા થઈ રાખવા નથી અમાન સહયોગીનું આપણને
કાબંદા સામે લડત કરતાં રોકવાનું મીલું કાચુ છે કે
તેના માત્ર પ્રમાણે નિષ્ફાળતા એ દારના કરવાયે વખારે તુકસાન
કારક થઈ પડશે અને નાદિ છીએ કે અપણા નિષ્કળ
કાયદાને તાલે થવામાં રહેલી છે. હાલના દેશવાના આપણા
હોમમાં આપણે કાયદા દાન થઈ પાછરુ પરંતુ આપણા દરમ
માં આપણા માનવગતે આપણે નમતું નાદિ આપીએ તેમાંજ
આપણી કાત છે. બાકીનું કામ કુદરતને સોંપી દઈએ

સત્યાગ્રહની તાઈવારીઓ

ટાંસવાલ ઇન્ડિઅન ડેમોસ્ટ્રા સેક્ટરી એ પી. કે. દેશામ
સંજોગોના કાબંદા સામે સત્યાગ્રહ કરવાની યોજનાની સાકિય

આફ્રિકન ઇન્ડિઅન ડેમોસ્ટ્રા અમલકારોની સાથે ચર્ચા કરવા
કરવાન આખ્યા છે. લડતમાં જોડાવાને ચાળીસ રૂપયોરો
નોંધાના છે. લડત ચાલુ કરવાની તારીખ જુલુ નક્કી નથી થઈ.

“ ઇન્ડિઅન ઓપિનિયન ”

લુકવાર, લા. ૧૬ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૨

આ અંકના ધણી કામ દોહસ્તાનના મેમી સવાલને ધોરી
વડા પ્રધાને આમણ તા ૨૦ મીએ
મહાત્મા માંધીજીને આપેલો નિર્ણય જાણવામાં રોકાયો છે
કરના કેમકે એ નિર્ણયથી દોહસ્તાનમાં જુલુ
પરેવાના થઈ છે. અમારા દેશક
સહયોગીઓ ખરી દહીકનો નવાર વગર રહેતી એવરોની
આપેલા અન યોગ્ય કાંચા છુટકા ખખરોપરથી જોડે પોતના
અન દહીકની કે જે પરંતુ અમે દોહસ્તાનના સજ્જતરુમાં મથુ
મારવાને કાબેલ દોવાનો હોયો કરી શકતા નથી. આથી અમે
અદિ કેમી સવાલનું નિર્ણયની વીચારણી અમાંમાં લેતરવા
મરજતા નથી. અને અપણા નથી કે ખખરો આપનાર
એવરો પોને સ્વતંત્રપણે વર્તે છે કે સજ્જતરુઓ જે દુનીયાને
ખરી દહીકતાને વિશે અંધારામાં રાખતા અને પોને બાકીજ
નિર્ણય છે અને દરેકમાં ખખર કરે છે એવુ દુનીયાને કસવાવ
મણે છે તેઓનાથી દોરવાય છે. અને તેઓ સજ્જતરુમાં વર્તતા
દોહા નો દોહસ્તાનને વિગ તેઓ જે ધડા વચરના ખખરો આપે
છે તેઓના અમારે ખાસ કરીને એ પગમાંન સખ રીતે વખોડવું
જોઈએ. પરંતુ આ તેઓ સજ્જતરુ યોના મુલ્યો અથવા
પમારત દોહા તો લેશક તેઓ નિર્ણય છે સિવાય કે તેઓ
સરકારની સત્ય દહીકનો પુષાવવાની બાજમાં સોગમ અને છે.
મદારમા માંધીજી અને ધોરીશ વડા પ્રધાન અને સર સેમજીજ
દેશ અમે મુલેલ પત્રવપદારના અને વાગત વર્ગોના સંબંધ
માં ધોરીશ વડા પ્રધાનના કેમી સવાલના નિર્ણયની સામે
વિરોધ અમન અરુપર્યત અમ નાદિ હેવાના નિશ્ચય વિશે આ
દેશના લોરને આપવામાં આવેલા અરુધાપરધા ખખરોપરથી
મહાત્મા માંધીજીના મંજીર નિશ્ચયનું ખરે મદત્વ સમજાવ
કુરેલ છે. એટલે દેશને તેમને અન્યાય કરવામાં આખ્યો
છે અને તેઓ એવ ખખરો એકલવાને અવાપદાર છે તેઓ
ખરી દહીકનો કાચવાને માટે દોહી છે. એક વસ્તુને વિશે
અમે ખાતરીથી લખી શકીએ છીએ અને તે એક મહાત્મા
માંધીજીને લેવાસ કરવાનો નિશ્ચય સરકારની સામે નથી.
અને તેનો હેતુ કામને ખખરખરીથી નગાવવાનોયે નથી. એ
લેવાસની પાછળ શુદ્ધ ધાર્મિક જાવના રહેલી છે અને દોહુ
સમાજનાં ચતાં અનિષ્ટોને માટે પ્રાપ્તિત કરવાની વૃત્તિ રહેલી
છે લોહાના હમય શુદ્ધ કરવાનો અને એવર આત્માવામાં જોડામ
અવાની યેરજો લેવા કરવાનો તેના અકચ રહેલો છે. આ
પ્રમાણે મદારમા માંધીજીને મંજીર નિશ્ચય કેવળ ખાતરી
ખંધારજીની એક વિગતને ખાતર નથી પરંતુ તેમાં એક મદાન
સિદ્ધાંત સમાયેલો છે.

લડતરું ‘ ટાંસ ’ જે સરકારની વર્તી જોડે છે તે જોવો
હોયો છે કે મદારમા પક્ષ અને દોહુઓ દોહી લધુમતિ
એના પ્રમત્ત સમાજના કરવામાં સનન નિષ્કળ અવાથી કેમી

સવાલનો નિષ્પત્તિ કરવાની તરફ ઈને દરજ્જા પડી હતી આ સમય સ્થિતિ નથી. સરકારે મહાસભાને પરી મણુદાસીજ નથી અને મહાસભાના ઈશ્વરો સરકારને ઈશ્વર લાગેલા નથી. તે કોઈકે કર્યું છે કે નહીં. હવેકે મહાસભાપક્ષને તેણે કારણ આપ્યા છે. સરકારે માન પોતાની કોઈકી જાનવચાસમાંથી સાચેજ કામ કર્યું પછેકે કર્યું છે. જો સરકારે 1947 ની સાલમાં એક વખતના પુનઃખર નુન નહ સંધા કર્યોને આગરે પતેલા કોઈ અર્થને કદરે કર્યું હતું તેજ મહાસભાને એક "મહાન અને શક્તિમાન સંસ્થા" તરીકેજ મણુવી હોત તો તેણે તેના ઈશ્વરોને માન આપેલું હોત પરંતુ દોહરતાન એકે થાય એ સરકારને કંઈ પોતાપ ખરું જમાનથી તેણે પાયામાં પાડીત રીતે કરવાની નીતી માલની આવેલી છે અને હવે પછી મહાસભાને ક્યારેકે તે એ નીતી માલુ રાખવાને મંથી રહી છે. હાંકની ધારાસભામાં મી. સી. એસ. રંગા અંબેડે વાળખીજ હતું છે કે તેણી સવાલનો ધોરીક સરકારનો નિર્ણય એ "હોંડુ પેમળા સંકુલ કુદરતનો નાકી પાડવાનું" એકે કાવતરું છે."

મન્ડિયન સેનાયલ રીકોર્ડરે તેને વિશે આ પ્રમાણે મત દર્શાવે છે: "એકંદરે જોતા હાલુતાનની કેમોનાં સંધ અને કોરસા સ્થાપનાને એક તરફ તરીકે આ દેશમાં ખાંડીક અમલના તરફ નિર્ણયનાની ધોરીક રાજનીતીમાં આ કોરસા પેંદ જનક એકાર છે." લખુમતિએને મારે ખાંડીક વડા પ્રધાને પતાવેલી માંત્રા હવેકે હવે આ આગર છે અને કુદરત પેંદા કદરે અલ પાવશેજ."

આંધ્રીજનો મરણ પર્વેત અમ નાક કેવાનો નાકેય

સરકારે કરેલાં કામી પ્રેમના સમાધાન સામે વિરોધ

સોમવારના 12મી જુનથી જુનથી છે:—માધીજની માધી પ્રેમના ધોરીક તરફને પદાર પદેકા યુગમાં પડત વડોના કરેલા સમાધાનનાં કામ વિરોધે કામવ સરજ પર્વેત અમ નાકે કેવાનો નિષ્પત્તિ છે. તેના જુનથી જે કે દોહરતાન કાલેમણીના કાલેક નથી ન તેનાથી તેને કિનારનાં એ પ્રકાર નથી. માધીજનો આ નિર્ણય તર સંચુકલ હોર અને વડા પ્રધાનની કાધીના તેમના પ્રવચનવાદમાં અંદર કરવામાં આવ્યો છે કે જે પ્રવચનવાદ માધીજની કુદરતી પદાર પાવમાં આવ્યો છે.

કે મા યુગરો આપવાને કરવાનાં કાવ મના મનામાં મંદાર પડ્યો હા તે વખતે માધીજ પદેકા જેવાથી તર સંચુકલ હોરને જે પડત રીતે જુદા મતદારી આપવામાં આવશે તો તેને મજ પેવ તેની તમે કરશે એમ પેંતે મના સીમાજીમાં મજલી રીકે રીકે કાલેકમાં કહ્યું હતું તેથી રીકે કરવાનો અને ન એ યુગરો કામવ કરતાં આવશે તે પોતાની આ મજલી અમલમાં મુકાને પોતાનો કરશે કાવનારે પતે આવ્યો હતો. તર સંચુકલ હોરે અવાખમાં સપળા કાલેકા 'કાલેકા'માં મના આતમાં કેવામાં આવશે એવી માનો આપી હતી અને યુગરો હું આવે છે તેની શક એવાની સુચના કરી હતી.

સરકારે યુગરો તર પડવાને જોઈને કિસ માધીજને વડા પ્રધાનને કામી મજલી છે કે: "નારે મના યુગરોના કામ કરેલું પડત હોંડુ પડશે. એ હું માન એકર રી. કોઈ કાંઈ હું અને તે પોંડે અને કોઈ મામે કે તેના કિસ માન પાછી કિસાવ મજ પર્વેત અમલો કામ કરેને."

માધીજને જુનથી છે કે તેમની ઉપવાસ તા. 20 મી સપ્ટેમ્બરનાં માલુ કરી પરંતુ તે સરકાર પડત વડોને મારે જુદી ન હારી પાછી માધી મેકે કો ઉપવાસ કોઈવામાં આવશે.

વડા પ્રધાનનેર જુનથી

વડા પ્રધાને જુનથીમાં અમલો અને એકે દર્શાવે છે તે અમલો કે માધીજની મેલમજુલા કલેલી અમલો એ સમા કરતાં પોતાના મુજબ હોંડુ સમાજનું આત્મ સુકાલિત રહેશે, પડત વડો હોંડુ કોમના અલ ઈશ્વર વડોને અને કોઈ મજકરની મામલ મત આપી કરશે પરંતુ પહેલાં તાલ વધે મુધા તેમનાં વડા અને તેણે કાલેક તર હોંડુ તેમને મારે અમલ સંધમાં ખાલ મેકે રાખવામાં આવશે. વડા પ્રધાન જુનથી છે કે તરકરને આ યુગરો કામવ રહેશે કિસાવ કોમે પીડે પડત પછી મેકેકરને અવી કાલેકી મેલ અને માધીજને સુકાલિત છે કે અને કદર તેમનાં મેલ સમજાવે તર હવે તે પેતાનાં હવેના પોતે કરી વકર કરશે.

સપ્ટેમ્બર 12 મી જુનથી માધીજને અવાલ પાછી છે કે પેંતે વડાના વડોના વડો મેકેકરને મના કર છે અને જુનથી છે કે અને સરકારને આ કાવ કામવ રહે તો કોઈ સુધારો કે જે પેંતે પેતાનાં વડાના વડો કાલેકીને કિસાવ કરવાને પેતાનાં જવલ અવી છે તેમનાં પાંતી કદરનાં પ્રકાર અવડી પડે, અને અલમાં પોતાનાં નિર્ણયને કિસાવ અવડ વડોની રહેવાની કરેલ પડે છે એમ દર્શાવ્યું છે.

આંધ્રીજનો યુગરો પ્રેમનાં સંધવ

જુનથીમાં કામવાનાં કરેલ અમલો છે કે પાવનામાંથી તે પોતાની વડી વાલ પ્રમાણે આંધ્રીજની તા. 12 મી સપ્ટેમ્બરનાં યુગરો કામવા સંધવ 20 મેનાનાં કાવનાં કોઈ કાલેક તાલ દાવનાં તમામ અમાલ અમાલમાં કામ અવામાં આવશે, કોઈ વધ પ્રકારનાં અમાલો અને તેને પકોથી વડોને સરકાર સામલેનાં પડતાં કામ રહી છે. આંધ્રીજ કિસાવનાં અલ મદનાં કોઈ કોઈ કરશે એમ માનવામાં આવે છે.

આંધ્રીજને કોઈ રીકેમના અમલમાં 29 કિસાવનાં કાલેક કાલેકા તારે તમામ પહેલી સંકુલ પરિવડ મળી હતી અને આ મજલે પછી આંધ્રીજને પ્રવ અવારને સમજુલી પા આવવાને એક મુજબ કિસાવે કોઈ સંધવ છે.

કાંડનના 'કાલેક' ની કીકા

કાંડનના 'કાલેક' ના અમલમાં કોમે છે કે 'કાલેક' એકે કાલેકમાં અમલો છે કે આંધ્રીજ પછી કરી પોતાની માનમાં પાછો પરંતુ કોઈકે પછી મેકેકર છે કે કાલેક પછી પોતાનાં કાલેક વડોની રહેશે તરવ કે કોઈ કોમે કાલેકમાં કાલેક સમાજનાં આત્મ માનિયનો કરનાં એવાથી પડત વડો કાલેક પોતાનાં અવાખમાંથી કરનાં મુકેલી અવાખ કે જે પરંતુ વિચારી પછી નાંકે કાલેક ખોલનાં કોલેક આંધ્રીજને પાવડી કિસાવે અલ અવા સરકારનાં કરનાં રીકે આવે છે.

સરકારનો કેમ અર્પણનીય છે: ગાંધીજી કહે છે કે પોતે આપઘાત કરી સરકારના ડરાવનો વિરોધ કરશે પરંતુ એ ડરાવ મહાસભા અને હોદ્દાઓ દોહીઓની હથુમતિઓના સવાબરું સમાધાન આવવામાં સતત નિષ્ફળ જવાથી સરકારને એ ડરાવ પર આવવાની ફરજ પડી હતી.

ગાંધીજી એ જાણ લીધા વગર મરજી પામશે તો તેઓના એકા અનુયાયીઓ તેમને કહીદ ગણશે પરંતુ તેઓ લાગણી-ઓને વફ થનારા ઓછા હશે તેઓ સમજશે કે પોતાના રાજકારી અને ધાર્મિક મતોના પરિણામોનો ફોષ પોતાનાજ ભત્તીભાઈઓની સગવડોપર આવવાની નિષ્ફળતા ઉપર મુકવાને જાહેર સરકારની ઉપર મુકવા પામતા હતા.

સામાન્ય મતાધિકારથી ચૂંટનારા અને પ્રજા સંખ્યાના આ દશ સરકારના ડરાવની રૂએ ચૂંટનારાની વચ્ચેના પક્ષવ વર્તોના પ્રતિનિધિઓના એક જુલુ ભામના તથાવત ઉપર ગાંધીજી આપઘાત કરવાનો વિચાર કરે છે. પુરોષ અને જાગૃતીકામાં એટલા તથાવતને માટે એટલો સોમ આવશે જાગૃત વાજબી ગણવામાં આવશે.

ઈન્ડિયન પ્રેસ.

હાલથી રૂઢર જણાવે છે કે ઈન્ડિયા પત્રાએ ગાંધીજીની દલીલોના કરી પારીક તપાસપરથી સામાન્ય નિર્ણય એ થયો છે કે સરકાર પછાત વર્તોના પ્રતિનિધિત્વના સંબંધમાં કરેલો ડરાવ ગાંધીજીના આપઘાતની ધમકીથી પાછો નજી ખેંચી શકાય. 'દામસ્' પણ જણાવે છે કે જો એકદેનદરે પીઠકુલ સુદર જવાન આપી ગાંધીજીની સાથે દલીલ કરવાનો નિષ્ફળ પ્રયત્ન કર્યો છે. અને 'ટેલી ટેલીગ્રાફ' કહે છે કે વડા પ્રધાને કાપ્તિ અને સંભાળપૂર્વક આ સવાબની કરેલી રજુઆતનો ફોષ પણ વખતે વિરોધ કરવાના પ્રયત્નો થયા નહિ હતા. 'ટેલી ટેલિગ્રાફ' જેની ગાંધીજી પ્રત્યેની કાપા વખતની દિલસોજી અધીની છે તે અંગેજીથી ગાંધીજીના મનોદશા સમજાવી મુરકે છે એમ રિવકારે છે અને જણાવે છે કે તેમની આત્મધાવની ધમકી એકદર ખોટીકના મતથી ને મોટો સવાજ છે તેને માટે નથી પણ નિષ્કારણ પ્રકારમાં એક નાની વિશવ જણાય છે તેને માટે છે.

ઈન્ડિયન પ્રેસ.

'એક્સપ્રેસ' નો લગનનો ખગરપથી પ્રુધવારના જણાવે છે કે મહાસભામાં ગાંધીજીની આપઘાતની ધમકીપર ચર્ચા કરવાને એજન્ટેન્ટોના ફાવ ચર્ચાએ હતા. ચર્ચાપરથી જણાવ્યું હતું કે મુઠીજર એજન્ટો સિવાય ગાંધીના પગલાં તરફ ફોષની દિલસોજી નથી.

શ્રી. સી. એસ. એમરે હરખારત મુકવું જણાવ્યું હતું કે "હોદ્દા કેમનાં અંકુશત કુટુમ્બને લોડી પાડવામાં આ કાવત્રા" ને પરિણામે ને ગાંધીજી મરજી પામશે તો તેમની સાથે ખાદીક સંબંધનું પણ મુલ્ય થશે.

સ્વદેશ મંત્રી મી. દેવે જણાવ્યું કે ગાંધીજીના કેમી મતની નિષ્ઠા સામી છે પરંતુ તેમના પગલાંનો જેટલો સરકારપર ખગર-હતીથી દનાજી આવનારું નહિ પણ એક જાહેર નીતીની આવડ માં પોતાનું ઇચ્છિત સમાધાન આવવાના હેતુથી પછાત વર્તોના પ્રતિનિધિઓપર આવવાનો છે.

એકદેનદરે ગાંધીજીનો મુદ્દો અર્જામાં લોડી તાખ્યો છે એ

મન માત્ર સરકારી અથવા કાયમના ખીનસરકારી વિરોધી કબોનોજી નથી. કાખલા તરીકે સર અખપુ પેટો મહાસની જરૂરીસ પાડીના નેતા ગાંધીજીની અંગેના સવાબને વિશે દુઃખદ રજાએ માટે બેઠ દર્શાવતાં જણાવે છે કે હોદ્દાધાર્મિક માન્યતાને ખદાને પોતાના અવજાગ્યોની સામે ને વૈર અન્યાયો થઈ રજા છે તેમાંથી તેઓને હમારવાનો કબાજ તેમનાજ (ગાંધીજીના) કાખમાં રહેલો છે.

શ્રી. વીરભલાઇ પટેલ એજો અંતમાં છે તેમજે ગાંધીજીને પોતાના ઉપવાસના નિધવનો કરી વિચાર કરવા જણાવ્યું છે. રૂઢરને મુકાકાવ આવતાં તેમજે જણાવ્યું કે "મારો જેનો મત છે કે ગાંધીજીના તરફ વળે રજી છે તેઓને ગાંધીજીની એરકાજરીથી તેમની એકાવજાજમાં કાજરી—એ જો માર્ગ તેઓ પસંદ કરે તો—ના કરતાં ધણીજ વિરોધ ખોડ થશે."

આઇલ્ડ વેલ્ફેર સોસાયટી

પાંચમો વાર્ષિકોત્સવ

ઇન્ડિયન આઇલ્ડ વેલ્ફેર સોસાયટીનો પાંચમો વાર્ષિકોત્સવ મના સોમવારની રાતે હરમન કવીન સ્ટીટપર આવેલા પારસી ફરતજી હોલમાં થયો હતો. મીસીસ એસ. મુકેએ પ્રમુખ રજાન લીધું હતું. કાજર થનારાઓમાં કુવર અને કુવરાણી મદારાજ સોંગ અને ખાળકોની ટંરફીના કાર્પમાં રસ થેનારા થજા પુરોષોથેનો હતા.

મીસીસ મુકેએ પોતાના આપજમાં પુરોષોનેએ સોસાયટીના કાર્પમાં કરેલી ઉદાર મહતને માટે સોસાયટીનો તરફથી આભાર દર્શાવ્યો હતો અને તેમાં કાવેસીજર મીસીસ બેનમનનું નામ ખાખ જાખ્યું હતું.

કાર ખાદ કુવર મવરાજ સિંમને પ્રુથનો કાર પદેશવવામાં જાગ્યો હતો અને કુવરાણી તેમજ સોસાયટીના કાર્પમાં સુદર મહત કરનાર પુરોષોથેન મોત્રોને પ્રુથના તોરડ અર્પણ કરવામાં જાગ્યા હતા.

સેક્રેટરીના રીપોર્ટ

સેક્રેટરી મીસીસ જી. કોરટેજરે કાર ખાદ સોસાયટીના પાંચમાં વર્ષનો રીપોર્ટ રજુ કર્યો કે ને તા. ૩૧ મી જુલાઇ સુધીના ૮ મહિનાનો હતો. ૬ જેથી અવિખનું વર્ષ હમેચા તા. ૧લી એગસ્ટથી તા. ૩૧ જુલાઇ સુધીનું મજાવ. આઠ મહિના હરમીખાન સોસાયટીમાં ૪૬૬૮ ની કાજરી થઈ હતી. ૬૦. જેનેટ નેક્સન અને ૬૦. મીની એમ્પર તરફથી ૪૫ વખત કાજરી મતજતો થઈ હતી જેમાં ૧૪૫૦ ની કાજરી થઈ હતી. એક વર્ષની અંદરના ૮૪૨ ખાળકોની કાજરી થઈ હતી. ૨૬૦ નિષ્કાળતા ખાળકોની તપાસ થઈ હતી. ૨૧૮ મર્જાવલી અંજો દના અને સજાદ માટે આપી હતી. સુવાણીએ ૪૬ ડેસોને ખ્યાન લીધું હતું અને ૧૧૨ પ્રસવના ડેસોને ખ્યાન લીધું હતું.

દત્તક લીધેલા અને રજાજી અપાયેલાં ખાળકોના અને ભજ દેવાયેલી અંજોના પજા ડેસો સોસાયટીના અવજામાં જાગ્યા હતા. દત્તક લીધેલા અને રજાજી અપાયેલાં ખાળકોને હેલ્થ વીઝીટર અને કમીટીના બે અંગે તરફથી નીમજીવ તપાસવા

એ વિશે તમે ચાલી ઉપર પૂર્ણ વિશ્વાસ મુજી થોા છે.

મીરીસ સીદલી

મીરીસ સીદલીએ જણાવ્યું કે બાગડોના કામમાં મેને હોડા એ છે જે અને આ કારણના કારણે મેને મેતાની બનતી મદદ કરશે.

ડા. મીની આદપર

ડા. મીની આદપરે જણાવ્યું કે સંસ્થા થઈ સારી કામ કરી રહી છે. તેણે મીરીસની અને તેટલી મદદ સેવાઓ કરવી જોઈએ અને તેને માટે નાણાની સમયક દોવી જોઈએ. મળેલાં નાણાં જોઈતાં કરી નહિ રાખવા જોઈએ પણ તેને વ્યયમાં મેવે જોઈએ. વર્ષની આખરીએ જોઈતાં મોટી જમા રકમ બતાવવી એ જેટલું બધું અમલનું નથી. તે નાણાંનો જેટલો સફળપણ થયો એ વધારે અમલનું છે.

મી. કીરોટોર

મી. કીરોટોરે મુશ્કેલીઓ આ કામમાં મદદ કરી રહ્યા છે તેને માટે હોડા આભાર દર્શાવ્યા. નાણાંને અમલમાં મૂકીએ તો કામ તરફ ખ્યાલ મેળવતાં જણાવ્યું કે એ કામવાની રૂએ દીડીઓમાં બાળ સભાની કુટ મુકવામાં આવી છે અને તેને મદદ અનિષ્ટ પરિણામ આપે છે. હોડાનાં નાણાંને એ પ્રકારની નાણાંની માટે દીડામાં જાતી રહી છે માટે સાથે જાણિકા જેવા દેશમાં જ્યાં આપણને પચિસનું ધારણ સ્વિકારવાનું કહેવામાં આવે છે ત્યાં એવી પ્રકારે દેશની રાખવામાં આવી છે? તેમણે સંસ્થાના નવાં પ્રમુખ કુંવરાણી મહારાજ કોમને એ બાબત બાગડોની ઉત્તરને કામની દેશ તેણે મદદ ખ્યાલ દેવા વિનંતિ કરી.

મી. હોડાએ કાબર મળેલા મુશ્કેલીઓ મીરીસને આભાર દર્શાવવાની દરખાસ્ત મુકનારે બાબત કહ્યું હતું.

મારે સંસ્થાની નવી મુશ્કેલી તા. ૨૪ સપ્ટેમ્બરના મવાનું પ્રમુખે બહેર કહ્યું અને સભા વિસર્જન થયું.

એમ. કે. માંધી કામચેરી અને પારસી ફરતમણ હોલ

અગીયારમો વાર્ષિકોત્સવ

દુબઈ સંસ્થાનો અગીયારમો વાર્ષિકોત્સવ મંગળવાર સપ્ટેમ્બર તા. ૬ઠીના રાજ કામચેરી અને હોલ કમીટીના પ્રમુખ મી. ઉમર હાજ આમદ અમેરીના પ્રમુખપણા નામે ઉજવાયો હતો.

અધ્યક્ષતા કાબર મનારાઓમાં કુંવર અને કુંવરાણી મહારાજ સીમ બીજા હામુસન-ટેલી, રેવરન્ડ મેથેલ, મી. વીલીયમ ફ્રાન્ક, મી. એ. એમ. વેરલ વિગેરે હતા. કોમના દરેક વર્ગીનું હોલ માં પ્રતિનિધિત્વ મળ્યું અને સોમીએ પણ મોટી સંખ્યામાં દાબરી આપી હતી.

પ્રમુખે પોતાના કામચેરીમાં જણાવ્યું કે આને કામચેરી થયેલ પ્રસંગે અમે જોઈતા થયા છીએ. આને કારણે પારસીઓમાં નવું વર્ષ મેળું છે એ કામ પછીજ સંખ્યાવતી છે અને મગફળ ખાસી ફરતમણને આ દેશમાં મેતાની સંખ્યાવતથી એ સિદ્ધ કરી આપેલું છે. આને આપણે પારસી બામીએ નવા વર્ષના મુખારકનાદી આપણે છીએ અને તેમનું આપણું વર્ષ તેમને મુખ અને આપણી આપણાં નીચે એમ અંતઃકરણથી કુવા ગુજારીએ છીએ.

આને બંદ કુંવર અને કુંવરાણી મહારાજ કોમને નેમજ બરખાઈ ફરતમણ હોલના સેક્રેટરી અને કમીટી તરીકે મેને બાબતેલી મુદર સેવાઓ માટે મી. કુંવરે મદદના મેરા અર્પણ કરવામાં આવ્યા હતા.

સેક્રેટરીના રીપોર્ટ

કામચેરી અને હોલ કમીટીના કમીટી સેક્રેટરી મી. બી. એમ. પટેલે કોમરેટ તા. ૩૧ મીના પૂર્ણ થતાં અગીયારમા વર્ષનો રીપોર્ટ રજૂ કરતાં જણાવ્યું કે વર્ષ દરમિયાન ૧૭૬૬૧૫ અથ્થે કામચેરીમાં દાબરી આપી હતી તે આમલમાં વર્ષના કરતાં ૫૮૪૩ નો વધારો મળેલો છે. આ સંખ્યામાં ૧૪,૪૦૨ વિદ્યાર્થીઓની દાબરીના સમાવેશ થાય છે જે આમલમાં વર્ષ કરતાં ૧,૧૩૮ નો વધારો બતાવે છે.

વર્ષ દરમિયાન નીચેના પ્રતિષ્ઠિત જનોએ કામચેરીની મુજામત લીધી હતી: મેથેલ મહારાજ, મી. હરે દી. કે. કવે, મી. એમ. મેસન 'નાટાલ એક્સપ્રેસ' ના લેખી, કુંવર અને કુંવરાણી મહારાજ કોમ. ફરતમણ મેથર કામચેરીને આધીવર સી.

એ કે હર મુકવારના દિવસે બમેરના કમી પ નો વખત અમેને માટે બાબ કામચેરીનો કમચેરી કરવા મુલો શખરા માં આવેલો છે કમી એમી તરફથી તેને મદદ બાબ સેવાઓ નથી. વર્ષ દરમિયાન ૧૮૧૧ કમીઓની દાબરી મદદ હતી. કમીટીએ કમીએને નીતેજન આપવા મદદ મળ્યું હતું છે મદદ તેમજ નિષ્કામતા મળી છે. પ્રમુખ વર્ગના કમીએને આ તકનો કાબ સેવામાં મદદ કરવા વિનંતિ કરવામાં આવે છે.

પુરવઠો

કામચેરીમાં પુરવઠોની સંખ્યા ૫૪૫૪ ના છે જેમાં ૨,૪૫૮ અંગ્રેજ, ૩,૬૬૨ ગુજરાતી, ૧૫૪ દોડી, ૩૮૨ તામીલ, ૪૨ ટેલુગુ અને ૨૨૪ ઉરદુ પુરવઠોના સમાવેશ થાય છે. આ સંખ્યા ૧૩૨ પુરવઠોના આમલમાં વર્ષ કરતાં વધારો બતાવે છે: હર અંગ્રેજ અને ૪૦ ગુજરાતી. આમલમાં ૪૫૦ અંગ્રેજ અને ૨૮૭ ગુજરાતી પુરવઠો ખાસ વિદ્યાર્થીઓના કમચેરીને માટે રાખવામાં આવ્યા છે.

વર્તમાનપત્રો અને માસિકો:

વર્તમાનપત્રો અને માસિકોની સંખ્યા ૧૭૬ ની છે જેમાં ૮૫ અંગ્રેજ, ૫૫ ગુજરાતી, ૧૪ દોડી ૧૬ તામીલ, ૨ ટેલુગુ અને ૧ ઉરદુનો સમાવેશ થાય છે. આમલમાં ૨૦ અંગ્રેજ, દોડી અને ગુજરાતી બાબના પત્રો વિદ્યાર્થીઓ અને શીશુ-એને સાથે રાખવામાં આવ્યા છે. વર્તમાનપત્રોની સંખ્યામાં મદદો મવાનું કારણ હોડાનામાં પ્રેસ જેટલે લીધે વધારે અંક મદદ મળેલાં કમચેરી આટલાવામલ છે તે છે.

એક ખાસ ટેબલ મિલોને કમચેરી પત્રો અને માસિકોનું રાખવામાં આવ્યું છે.

૪૩૩૭ અંગ્રેજ, ૧૭૮૬ ગુજરાતી, ૩૨૨ દોડી, ૪૫૭ તામીલ, ૧૮૬ ટેલુગુ અને ૫૫ ઉરદુ બાબ કુલ ૧૦૨૬૬ પુરવઠો વર્ષ દરમિયાન કામચેરીમાં વાંચવા મળ્યાં હતાં જે આમલમાં વર્ષ કરતાં ૧૧૪૬ નો વધારો બતાવે છે.

વિવિધ અપારેલો પુરવઠોમાં અંગ્રેજ, ગુજરાતી. તામીલ અને ટેલુગુમાં આમલમાં વર્ષ કરતાં અનુક્રમે ૫૮૦ ૩૦૦ ૨૨ અને ૭૨ નો વધારો થયો હતો. ૫૨૩૩ દોડી અને ઉરદુમાં અનુક્રમે ૬ અને ૧૬ નો મદદો થયો હતો.

કામચેરીના વિભાગ માટે કમીટીને બાબ કમચેરી ફરતમણ તરફથી નાણામદદ મળેલો. વર્ષ દરમિયાન ૫૦ ૩૩૨-૧૫-૧ નો ખર્ચ થયો હતો.

પારસી ફરતમણ દોહા

આ દોહાને ઉપયોગ બદલે સંસ્થાને તરફથી ખોદેલો. કોન્ટ્રેન્ટો વ્યાખ્યાનો અને સંસ્થાને મેળાવકાએ ખાટે આ વર્ષે રમીયાન રૂપ પ્રસંગે ઉપયોગ થયો હતો.

વર્ષે રમીયાન બદલે કોન્ટ્રેન્ટો મળી હતી.

આદર્શને અંત આપીને પુર્ણ પાકનારાએને સેક્ટરીએ કમીટીની પતિ આગાર દર્શાવે હતો.

કોન્ટ્રેન્ટો

શ્રી. જો. ડેવિસે રીપોર્ટ રિપોર્ટરની કાર્યવાહી અંગત અંગત આગ્રહ વર્ષે કાંઈ કાર્યોમાં કાર્યોની અને પુરવઠાના વર્ષોની સંખ્યામાં વધારો થયો જે એ પ્રમાણે થયો જેનું એ પરંતુ કમીએ નોંધેલે તેટલા પ્રમાણમાં તેમને માટે કરવામાં આવેલી સમજૂતીને કારણે નથી લેતી એ દિશાથી થયો જેનું છે. તેમણે કમીએ તે રૂપ જેવા વિનંતિ કરી હતી.

શ્રી. કોન્ટ્રેન્ટો પારસી કમીટી કમીટીની સ્વચાલની નાની રહી હતી અને તેમને નવાં રૂપની મુજબનાં કમીટી હતી. કમીટી કાર્યોમાં પડતો ઉપયોગ નથી કરતી તે માટે તેમણે એક દર્શાવેલો હતો પરંતુ એ કુવંશી આપણી વચ્ચે આવેલા છે તેથી તેમને પોતાની કાર્યવાહી અંગત કમીટીમાં અંગત આગ્રહો જેવી આગ્રહ દર્શાવી હતી.

શ્રી. કુવંશી કોન્ટ્રેન્ટોની વર્તી અંગત ૩ કાર્યોની માટે કમીટી પ્રમીટી થતી અંગત છે એ નોંધેલે અંગતે કમીટી કાર્યો છે અને આ સંસ્થાને કાર્ય કરનાર રોને પણ એ આગ્રહ કરતા દેખા તે તેમને પણ કમીટી કાર્ય, કોઈ રોને એ કાર્ય કરનારની કાર્યવાહી રોને તે આ કાર્યોમાં તેણે પ્રેરણા ઉપયોગ કરેલો નોંધેલો. કમીટીના કાર્યોમાં અને આગ્રહ કરી શ્રી. જી. એ. પટેલને તેમની કમીટી કાર્યોમાં માટે તેમણે આગ્રહ માની.

એલન્ટ રૂપે મકારાજ સંગે સંસ્થાના કાર્યોમાંની મુદ્દા પ્રમીટી તરીકે કરી અને કમીટીને વધુ રમ સેવા મુજબ કરી. કમીટી હરગુસ્ત-રોને અંગત ૩ કોન્ટ્રેન્ટોને સારું વધારે રમુજ સાર્વજનિક સમજૂતી આપવું નોંધેલો.

શ્રી. ડી. આર. નાથર (કાર્યોમાં કમીટી) એક દર્શાવેલો ૩ કાર્યોની પુરવઠા બદલે અંગત આપતા નથી. તેમણે સેક્ટરી તથા કાર્યોમાંની કાર્યોમાં કાર્ય કરનારને વર્ષની સારું વર્ષોની તરીકે કરી હતી.

રેવરન્ડ સેક્ટરી પણ તેમની તરીકે કરી હતી.

કુવંશી મકારાજ સંગે મુજબ ૩ એ આગ્રહ સાર્વજનિક વધારેને આગ્રહને કાર્યોમાં આવવાને રમ સંસ્થા કરવામાં આવે તે આગ્રહ પોતાની માતાએને કાર્યોમાં થકી કાર્યો.

શ્રી. જી. એ. એર. એર. એર. તરીકે અંગત ૩ પુરવઠા બદલે અંગત આપવાની મુજબને કોન્ટ્રેન્ટોને વિચાર થયો હતો પરંતુ તેમને કમીટી છે કે તેને માટે પુરવઠા નાણાની સમજૂતી નથી. આ કાર્યોમાં પ્રમાણે કરી "રેવરન્ડ કાર્યો" છે અને કમીટી પુરવઠા બદલે આપવામાં આવે તે તે પ્રમાણને અંગત છે અને તેવાં પુરવઠા પોતાની મેળવી પણ નહિ કરાય. કમીટી આપણી કરનારોમાં મેસરો એ. આર્થ. ડાટ્ટ, એ. એ. કમીટી અને સંસ્થા દર્શાવે.

પાર. શ્રી. મેગાવંશ ફરતમણને આપણી કરનારોએ તેમને નવા વર્ષની કમીટી દર્શાવે મુજબ તે બધા પારસી કમીટી વર્તી આગ્રહ દર્શાવેલો હતો.

શ્રી. વી. એસ. સી. પટેલે પ્રમાણને આગ્રહ માનવારી કરનાર મુજબ તે આગ્રહમાં વધારો મેળવેલો આગ્રહ કરી અને મેળવેલો વિસ્તરેલો થયો હતો.

અર્થ પત્ર

ગાંધી અર્થ

આદર્શ વડે આગ્રહને વિચાર મકારાજ ગાંધીના અંગત વિચાર તરીકે આગ્રહને કોન્ટ્રેન્ટોમાં અને આગ્રહ પુરવઠા સ્વચાલનાની કોન્ટ્રેન્ટો કરેલો છે.

તે મુજબ આ કાર્ય બદલે વડે આગ્રહને ગાંધી અર્થ ના રૂપ મેળવેલો રોને એક કમીટીમાં, કોન્ટ્રેન્ટોમાં પારીકાર—કોન્ટ્રેન્ટો બદલે માટે તેમનીમાં કાર્ય છે.

આગ્રહ અને વિચાર કાર્ય છે કે આ ગાંધીના અર્થ આગ્રહની પરીકાર બદલે એ કે એક કમીટી એક કમીટી બદલે તેની કમીટી કરા કરી નોંધેલો.

કાર્યોમાં ગાંધી અર્થ

(૧) મકારાજ ગાંધીના કાર્યોમાં કમીટી તે કમીટીને અંગત કરી તે પ્રમાણે કરવું નોંધેલો.

(૨) એક કમીટી વધારે અને ઉપયોગી રહેવું નોંધેલો.

(૩) એ કમીટી રમી આપણે કાર્યોમાં કરતા કોન્ટ્રેન્ટો તે કમીટી આપણી કમીટી કમીટીને ૫૦ રકમ આગ્રહ તે કમીટી સામાજિક કાર્યો જેવા કે પોતાના કાર્યોમાં કમીટી, રાષ્ટ્રીય-કમીટી કમીટીમાં કમીટી, રાષ્ટ્રીય વિચાર કમીટીમાં પત્ર રકમ, કમીટીમાં પત્ર રકમ, અંગતમાં પત્ર રકમ, સંસ્થા વિચાર કમીટીમાં પત્ર રકમ, રાષ્ટ્રીય કમીટીમાં પત્ર રકમ, આગ્રહ રોને વડે કમીટી કમીટીને કમીટી કરી કમીટીમાં આપવા.

(૪) એ કમીટી આપણે રહેલો કોન્ટ્રેન્ટો તે કમીટી આપણી આગ્રહ તે કમીટી આગ્રહ મેળવી, કમીટી, કમીટી અને વધારે આગ્રહ કરવાની સમજૂતી આપવી નોંધેલો.

(૫) એ કમીટી આપણે રહેલો કોન્ટ્રેન્ટો તે કમીટી રકમ માટે અને પોતાના સ્વચાલ માટે અંગત સ્વચાલ તરીકે સેવા-કમીટી-સમાજમાં એક મકારાજ કરનારની આગ્રહ તારીકામાં રહેવું નોંધેલો.

આ પ્રમાણે આપણે આ કમીટી કરેલો પ્રમાણે વધારેલો કોન્ટ્રેન્ટો તે આપણી વધારે કોન્ટ્રેન્ટો મકારાજ કમીટીમાં પુરવઠા મેળવેલો આગ્રહ માટે અર્થ આગ્રહ તરીકે અંગત કરી અંગત.

આ પ્રમાણે આપણે કરેલો કોન્ટ્રેન્ટો પ્રમાણે તરીકે રકમ અંગત મેળવી કરેલો કોન્ટ્રેન્ટો અને આપણી મકારાજ પુરવઠાની અર્થ પત્ર કમીટી કરેલો કોન્ટ્રેન્ટો. મુજબનીમાં કમીટી છે કે સર્વ રકમ મકારાજ કોન્ટ્રેન્ટોમાં મેળવી છે.

અર્થની પરીકાર આગ્રહ

ઉપર કમીટી મકારાજ સંગે પાકના નવાં નવાં કોન્ટ્રેન્ટો નવાં રૂપ આગ્રહ તે મકારાજ પુરવઠાની અર્થ પત્ર કમીટી કરેલો કોન્ટ્રેન્ટો તે મકારાજની અને આપણી અંગત કરવા-કારવા કરવા અંગત.

આગ્રહ ગાંધીના અર્થ આગ્રહને કોન્ટ્રેન્ટોમાં, કોન્ટ્રેન્ટોમાં પારીકાર કોન્ટ્રેન્ટો સંગે ૧૯૮૮ ના કાર્યો વડે આગ્રહને વિચાર કરવાની કે તરિકે તે અંગત આપણી રૂપ ખડો કમીટી મકારાજ ગાંધીના કાર્યોમાં મકારાજ કોન્ટ્રેન્ટોમાં કરેલો કોન્ટ્રેન્ટો.

આમા દક્ષિણ આફ્રિકાના દોહોએને પોતે જાને રહી અને દોહોએને ગયા પછી અફ્રિકાની પત્ર 'નમણ'ને મારફતે શ્રીજીની આવામાં કુલ ત્રીસ વરસ સુધી રાષ્ટ્રિય કિલ્લેજી આપે છે હવે ગાંધીજીના આપેલા ત્રીસ વરસના કિલ્લેજી પછી આજે ટ્રાંસ-વાલમાં કયો દોહો અધિકારી બન્યો આરિતવાન બન્યો છે, કે તે ગાંધીજીની વીરપુત્ર બન્યો તે જવાબી કહે?

ટેન્નર બીલ અને ગાંધીજી

ગયા અફ્રિકાની ના. બીનીવાસ કાળાએ ટ્રાંસવાલના દોહોએને તાર કરી બજાવ્યું કે સરકારની રાએ કામ સલામત કરવા એ કામદાર વિરુદ્ધ અને બારે જોખમકર્તા છે. અને હું તમા દોહોની સરકાર તમને મદદ આપી કહીએ એમ નથી માટે ટેન્નર બીલ કમુલ કરી લેવું એજ સારું રસ્તો છે. કાળાજીના આ તારમાં શુધ્ધાથી અવાજ છે. આજે જે મહાત્મા ગાંધીજી થરેલા જેલમાં ન હોય તે મહાત્મા ગાંધીજીના સિદ્ધાંત અને ચરિત્ર જોતાં મહાત્માજીએ ટેન્નર બીલને પડકાર કરવા ટ્રાંસ-વાલના દોહોએને સંદેશ આપ્યો હોય.

બહાદુરીની ગરહાજરીનું પરિણામ

દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારે પાસ કરેલા ટેન્નર બીલને તોડવા ટ્રાંસવાલના ગાંધીજીના કાર્ય પ્રદેશમાંના સખળા માનવ બચ્ચા માધી વીસ ટકા તે શું પણ પાંચ ટકા પણ સ્વદેશાભિમાની દોહોએ નીકળ્યા તરિક.

આથી માની કહીએ કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં તે શું પણ બુદ્ધ ટ્રાંસવાલ જે મહાત્માજીની કમીસુમાં હતી ત્યાં મહાત્મા ગાંધીજીના ત્રીસ વરસના કિલ્લેજીમાંથી સ્વદેશાભિમાની ધીર પ્રજાના અજ પુરતા પણ પાઠ્યા નહિ. આથી ટ્રાંસવાલના દોહોએ શરૂ ગાંધી દોહો, સ્વદેશ દોહો, સ્વદેશી, સ્વદેશી અને મુલામ બની ગયા છે. અને તે દોહોનું પાપ હવે દોહો ગાય ટેન્નર બીલના કાંદામાં આવી વેદી રહી.

ગાંધીજીએ કિલ્લેજી આપ્યા છતાં તે પ્રમાણે વચનતા ન દેવાથી માધી કિલ્લેજી-દોહો બની ગાંધીજીની જગતિ કમીસુમાં મહાત્મા ગાંધીજીની મરહરી કરવા લેવું છે. એમ હું માનું છું. એટલે જગતિ કમીસુમાં પાછળ પુત્ર વિચાર આવે એ સાફ છે એમ હું કહેવું છું.

એ, કે, ગાંધીજી.

વિવિધ સમાચાર

એંગ્લો-ઇન્ડિયન સમાજના સમાનતાની વિનંતિ—એંગ્લો-ઇન્ડિયન સમાજના પાસ્ટીએની પરિવર્તમાં ગયે મંગળવારે એંગ્લો-ઇન્ડિયન મહારાજ સમિતિ બાબત કરતા રાષ્ટ્રિય આફ્રિકાના દોહોએ અને યુરોપીયને વચ્ચે સારી કાગણી સ્થાપવામાં ગયેને પોતાનો કાળો આપવા વિનંતિ કરી હતી કેવર સાહેબે જણાવ્યું કે પોતે દોહોસ્તાનમાં સીતલના સમય દરમિયાન અને સ્વેચ્છે તેવું સારું કામ કરી રહ્યા છે તે જણવતા હતા તેમજ જણાવ્યું કે દોહોસ્તાનમાં ૬૦ લાખ પ્રોસ્ટીટો મેળાના પછા પરા દોહોએ છે, સીદીપત્ર અગતી સખળા બીજા દોહોએ છે. દોહોસ્તાનમાં યુરોપીયને અને દોહોએ મારો પ્રાર્થના કરે છે. એવીજ રીતે અહિં પણ સમાનતા રાખવાની એંગ્લો-ઇન્ડિયન સમાજની હરી હતી.

એંગ્લો-ઇન્ડિયન સમાજમાં એક પારસીનું મરણ—મા દોરાબજી દવદીયા જેએ એંગ્લો-ઇન્ડિયન સમાજના યુના રહીશ હતા તેઓ

ન્યુઝેન્ડીમાંની માર્કેટી ગોઝી ગયે અફ્રિકાની બેંગ્લો-ઇન્ડિયન સમાજ એ અને સમાજ કમીસુમાં પાંચે અલગ-અલગ દિવસોએ પરાનીએ છીએ અને માનુષ્યના કલને કાળે યુરોપીએ છીએ.

ડૉ. નાઇટ દાક્તરના પંથકમાંથી આવેલ—ઇન્ડિયન ડૉ. નાઇટ જે પોતા મળતપર મળેપાત કરાવવાના મંબીર મુન્દા મારે પોતની સભા પાઠ્યા છે તેમનું નામ સાલ્થ આ-ફ્રિકન મેડીકલ કલેજીએ દાકતરના રજીસ્ટરમાંથી કાઢી નાખ્યું છે. તેમાં કુપને "કરમચરેલા કુલ" તરીકે વર્ણવવામાં આવ્યું હતું. ડૉ. નાઇટ એક નિવેદનમાં તેમની ઉપર મુકરા માં આવેલા આરોપોનો પ્રત્યક્ષ કર્યો હતો અને દર્શાવ્યું હતું કે પોતાની વય યૌવની યુગ હતી અને જે નેમને રજીસ્ટર પાંચી કાઢી નાખવામાં આવેલો તે તે અને તેના બે કોકરા કાઢી વગરના મળ પડશે.

ડીપ્લોમેટ ટીમ એન્ડ નેશનલિસ્ટ પ્રમુખ—ડા. રમ મીએ મળનારી લીમ એન્ડ નેશનલિસ્ટ કલેજીયના અને ડા. રમ મીએ મળનારી એસેમ્બલીના આયરેન્ડના પ્રધાન ડીપ્લોમેટ પ્રમુખ કહે.

આબાર

કમારી પુત્ર માણી પ્રેમી, કેપ્ટનની Wimsore નાટલ રટીમરમાં સ્વદેશ જવા વિદાય થઇ હતી; મરદ-લંકાની સગબત તેમની જોયોતી તળિએત વગડતાં કુંડ મુદતમાંજ આજની પ્રકત પ્રાપ્ત થયું. રટીમરના કેપ્ટનની મળાગણી થતોદને ઇશન પડેલાડી; આ કમારા પરમ એનિ બામણા આર. કે. કેપીટલ અને સ. કર્નલદાસ મીહુલભાઈ વિનેરે જાળના એ મકારી માણની જાંતમ દન કમા કાગણી પુર્ત કર્યા વચ તેઓને જાળન ઉપકાર માનું.

રટીમરમાં મકારી માણની નાકુરત તળીપત દરમિયાન એજ રટીમરના દોહો પ્રવાસી શ્રીમતિ બેના પ્રદેન પટેલ, મેરારેકાલ કાળા, મકનકાલ કાળા, પ્રેમજીભાઈ કાળા અને વનમણી રથા એ વધા યોગ્ય ભરદાસ-સેવાઓ કરી. તે વચ એ સર્વે જાણ બદેનનો દુ સદાનો નાણી છું.

તેમજ નાન સોદિએ અને સમાજી નરહરી મારી માણીનાં યત્નશીલમાં ભાગ લેવા જાનેના તારો, તથા પત્રો મળ્યા છે. તે પ્રાયેકને અનુક્રમિક પ્રત્યુત્તર આપવાને પુરતો સમય ન દેવાથી આ બંદેર પણ દારા હું અને મારા પુત્ર વિદાથી સીવારામ રજીસ્ટર ને દરેકનો આભાર જ્ઞાપિએ છીએ. બંગોમ તી સુનીલાલ સીતારામ પલસાણીયા.

બારે આપવાનાં છે

રૂબા, દુકાનો તથા મેદામો

મકાને નવાં, હવા વાળાં અને હાલેકટીક લાઇટ વિગેરેની સગવડો વાળાં છે દોરનર બાન્ડ અને છુક રટીકપર.

વધુ વિગતો માટે મળેલ—

Dhupelia and Sons,
106 Victoria Street,
Durban

હોદના કોમી પ્રશ્નો સુકાદો

હોદના કોમી પ્રશ્નોના વડા પ્રધાને નકાર પાડેલા સુકાદોને જે સાર થોડા દિવસપર રહેશે આપી હોતો અને જે હાલ મંજૂર થયેલો વિષય પણ પડેલો છે તેની વિગત હોદના કોમીપરથી નીચે આપીએ છીએ :-

પ્રથમ પ્રશ્નની તા. ૧૬ મીએ કોમ સમાધાની ઉપર ન લાગી તકવાથી નવું જંધારણ મહાવાની યોજનાની પ્રગતિ અટકી પડે છે એવી ના. સહેનસાદની સરકારને ખબર આપવામાં આવતાં તેણે અગાઉથી જે મુદ્દા અને વિવાદ અસ્ત પ્રસ્તોની ખારીક તપાસ કરી રહી છે. હવે તેને સંતોષ થશે કે જે નવા જંધારણમાં નાની કોમની સ્થિતિને જગતા કાંઈ નહિ તો થોડા પ્રશ્નોનો નિર્ણય કર્યા પછી જંધારણ ધરવામાં વિશેષ પ્રયત્ન થઈ શકે તેમ નથી.

તેથી ના. સહેનસાદની સરકારે નિયમ કયો છે કે હોદના જંધારણને જગતી દરખાસ્તોમાં નીચે જણાવેલી યોજનાનો અમલ કરવા પ્રયત્ન કરે તે રહેશે. આ યોજનાનો અમલ પ્રતિષ્ઠિત ધારાસભાઓમાં ખાંડીક હોદના કોમોને પ્રતિનિધિત્વ આપવાની જોડવાથી કરવા માટે છે. મધ્યસ્થ ધારાસભાના પ્રતિનિધિત્વની ખાળત સુકાદો રખાઈ છે. જંધારણ ધરવામાં વધારે મહત્વના બીજા પક્ષ પ્રશ્નોનો નિર્ણય કરવો પડશે, જે વાત સુકાદોમાં નથી આવી. પણ એક વાર પ્રતિનિધિત્વની પ્રથા અને પ્રમાણના મુજબ પ્રથા રિતે જાહેરાત કરવામાં આવી હોય તો જુદી જુદી કોમો બીજા કોમી પ્રશ્નો ઉપર પણ ધારાસભાની ઉપર આવી શકે એવી આજ રાખી શકાય.

તેમના નિર્ણયમાં ફેરફાર કરવાના આજમથી કરવામાં આવેલી વાતોમાં ના. સહેનસાદની સરકાર પક્ષકાર જનરો નહિ તેવાજ તમામ માનતાવળમતા પક્ષોને દેખ ન હોય એવો ફેરફાર કરવા માટેની વિનંતિના વિચાર કરશે નહિ. પણ જો કોઈ સવંતનમત સમાધાની થાય તો તેના હાર જંધ ન કરવા તે હાક છે. તેથી જો નવો હોદી વહીવટનો કાયદો પસાર થાય તે પહેલાં જામતીવળમતી કોમો કોઈ પણ પ્રતિ કે પ્રતિ માટે કે મધ્યસ્થ સરકાર માટેની બીજી અવકાશ યોજનામાં સમાવેશ થાય તો તે જો યોજના સ્વીકારવાની ખામિયન્ટને બહામણ કરવા તૈયાર છે.

કોમી મતદારમંડળો

મુસ્લીમ, મુરોબીયન અને શીખ મતદારમંડળોને અપાયેલી બેઠકોની સુટકી આખા પ્રાંતમાંથી અલગ કોમી મતદારમંડળોના મતદારો તરફથી થશે. સિવાય કે અમુક બાક 'મતદાર' ગણી તેમણે જાતલ રાખવામાં આવે.

મતદારોની વધુ મોટવડ અને બીજી જોડવાણીની દા. વાં પડી અને જામતીવળમતી કોમોની સમ્મતિથી કરી તપાસ કરવાની સત્તા આપનારો પ્રયત્ન જંધારણમાં કરવામાં આવશે.

બાક સુટનારાઓ મુસ્લીમ, શીખ, હોદી પ્રતિષ્ઠિ, એન્ડો હન્ડીઅન કે મુરોબીયન મતદારમંડળોમાં મત આપી શકશે. મુજબમાં કેટલાક સામાન્ય મતદારમંડળોમાં જ બેઠકો મરાઠાઓ માટે અનામત રાખવામાં આવશે.

પછાત વર્ગોની બેઠકો હાલ

મત આપવાને બાક એવા પછાત વર્ગના સભ્યો સામાન્ય મતદારમંડળોમાં મત આપશે. પણ કેટલાક સમય સુધી આ એકલ માર્ગ દ્વારા આ વર્ગોને ધારાસભાઓમાં પુરતું પ્રતિનિધિત્વ નહિ મળે શકે, એટલે તેમને માટે ખાસ બેઠકો

રાખવી પડશે. આ બેઠકો પછાત વર્ગોના અલગ મતદારમંડળો દ્વારા પુરવામાં આવશે અને આવી રીતે મત આપનાર સામાન્ય મતદારમંડળ પણ મત આપી શકશે. આવી મતદારમંડળોમાં જ્યાં પછાત વર્ગોની સંખ્યા સારા પ્રમાણમાં હોય તે ખાસ વિભાજીત કરવા અને મહાસ સિવાય આખા પ્રાંતના વિસ્તારમાં ન કરવા બંગાળમાં કેટલાક સામાન્ય મતદારમંડળોમાં મત આપનારાઓનો મોટો ભાગ પછાત વર્ગોના રહેશે. એટલે વિશેષ તપાસ થાય ત્યાં સુધી જે પ્રાંતના પછાત વર્ગોના મતદારમંડળ તરફથી સુટનારા સભ્યોની સંખ્યા નહી નથી કરી; પણ બંગાળની ધારાસભામાં પછાત વર્ગોને ૧૦ કરવાં એકથી બેઠકો ન મળે એવો ઇરાદો છે. આ પછાત વર્ગો માટેના ખાસ મતદારમંડળો અમાલિ ૨૬ નવો થયા હોય તો થોડામાં થોડા વીસ વર્ષ પછી તો ૨૬ કરવામાં આવશે એવો જંધારણમાં પ્રયત્ન કરવાનો ઇરાદો છે.

હોદી પ્રતિષ્ઠિઓ

હોદી પ્રતિષ્ઠિઓને અપાયેલી બેઠકોની સુટકી અલગ કોમી મતદારમંડળો દ્વારા થશે. મહાસ સિવાય આખા પ્રાંતમાં અન્યત્ર આવી કોમી મતદારમંડળો થતાં કરવામાં સુટકી આપશે, એટલે પ્રાંતના એક બે ખાસ વિભાજીત એવાં મંડળો ઉભા કરવાં પડશે. આ કોમી મતદારમંડળોમાં મત આપનારા હોદી પ્રતિષ્ઠિઓ સામાન્ય મતદારમંડળોમાં મત નહિ આપી શકે. આ વિભાજીત નકારના હોદી પ્રતિષ્ઠિઓ સામાન્ય મતદારમંડળોમાં મત આપી શકશે.

એવીજ રીતે એન્ડો હન્ડીઅન કોમને અપેલી બેઠકોની સુટકી પણ અલગ કોમી મતદારમંડળો દ્વારા થશે. આખા પ્રાંતના વિસ્તારમાં આ મતદારમંડળો અગાથી અને તપાસ દ્વારા મત આપી શકશે, પણ આ માળતરમાં રજૂ છેવટનો નિર્ણય થશે નથી.

પછાત વિભાજીત પ્રતિનિધિઓ માટે રાખેલી બેઠકો કેમ પુરવી તે નહીં કરવામાં આવ્યું નથી.

શ્રીઓ માટે અનામત બેઠકો

નવી ધારાસભાઓમાં સ્ત્રી-જનસંહિત જમુક પમાણ આવે તે બાબતને ના. સહેનસાદની સરકાર ખાસ મહત્વની ગણે છે. અને કોમોને માટે અમુક બેઠકો ખાસ રાખ્યા વગર આમ ન થઈ શકે એમ તેમને લાગે છે. તેમજ સ્ત્રી સભ્યોની સંખ્યા કોઈ પણ એક કોમમાંથી ના પ્રમાણસર ન હોવાની ભેદજો, તેથી જુદી જુદી રાજો નીચે વહેંચાયેલી બેઠકોમાં અમુક બેઠકો સ્ત્રીના માટે અલગ રાખી છે.

કામદારોને અપાયેલી બેઠકો અ-કોમી મતદારમંડળોમાંથીજ પુરવામાં આવશે પણ થકા બરા પ્રાંતમાં કામદાર મતદારમંડળો; કામદારકોમો અને ખાસ સંધિનાજી જનશે.

વેપાર, ઉદ્યોગ, ગણેશ, સગીયાવાળાઓ વગેરેને અપાયેલી ખાસ બેઠકો વેપારમંડળો અને જુદી જુદી સંસ્થાઓ દ્વારા પુરાશે.

જમીનદારોને અપાયેલી ખાસ બેઠકો જમીનદારોના ખાસ મતદારમંડળો દ્વારા પુરાશે.

બંગાળી અને અન્યમંડળો ફેરફાર નહિ થાય

પ્રાંતિક ધારાસભાઓમાં પ્રતિનિધિત્વ આ પ્રશ્ન નહીં કરવામાં ના. સહેનસાદની સરકારને વિષયોમાં ઉત્તરવા વધાર થાશે તેમ નથી. તેમ જ્યાં મતદારમંડળોનો નિર્ણય કરવાનો રહે છે. અને જો કોઈ હોદમાં જેમ અને તેમ તરફથી થશે ભેદજો. અમુક પ્રાંતમાં અલગ અપાયેલી બેઠકોમાં કાંઈક ફેરફાર કરી

કાઠાવ. અને તેઓ વચ્ચેના આવશ્યક પ્રમાણને વધી ન આવે તેવી રીતે ફેરફાર કરવાનો સરકાર હક સમ્મે છે પણ આવે ફેરફાર નાંખાતા અને પંક્તિમાં નહિ કરવામાં આવે.

ના. કહેનકાઠાની સરકાર ધારે છે કે પ્રતિષ્ઠા ઉપલી સજા થવી કરવામાં આવે તો પણ તેણે નિયમો નિયમો સજાના નિયમોમાં કોમ કોમ વચ્ચે ને પ્રમાણ જલવાડું હોય તેમાં પાળાવનાર કરાવનાર ન હોયું જોઈએ.

મુખ્યમંત્રી પારાસમાના રૂઢ અને નિયમોના પ્રમાણ અમારે સરકાર ઉપરના નથી માનવી, કારણ કે તેમાં બીજા મુદ્દાઓ સાથે દેશી શાસ્ત્રોના પ્રતિનિધિત્વનો મુદ્દો સમાયેલો, અને તે માટે કદાચ વિશેષ ચર્ચા આવશ્યક છે. તેનો વિચાર કરતી વખતે તે તેમાં મોઝ પ્રતિનિધિત્વના બધી કોમોના શાવનો પુરતો વિચાર કરશે.

શિંધનો અલગ પ્રાંત

સંતોષકારક નાણાકાંડન કલ્પ કરી કાઠાવ તો શિંધને છુટા પાડવાનો સિદ્ધાન્ત સરકારે સ્વીકાર્યો છે. અને તેને કમતા નાણાકાંડન પ્રમાણની ચર્ચા હજી બાકી છે. એટલે અમારે તો મુખ્ય મુદ્દાઓ સાથે સંબંધિત તેમજ અન્ય પાડીને એમ બે મોજનાઓ કરી છે.

મિદાર અને જોડીમાં આરે આવેલા કાઠા કાઠા પ્રાંતને અલગથી છે. જોડીમાંનો અલગ પ્રાંત બનાવવાનો પણ કદાચ વિચારાય છે.

મુખ્યપ્રતિષ્ઠા વચ્ચેના સમાયેલ રૂઢો છે તે કારણો કમ ન સમજાવું કે વગાની આવે નિયમોના રિતિ રિવાજ કાઠા પણ નિર્ણય નાંખવામાં આવ્યો છે.

વેપાર કલેક્ષ, ખાણ અને બગીચાવાળાઓમાંથી મુરોખીઓ અને હોદીઓના પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે રહેશે એમ મારવામાં આવે છે: આ મુદ્દાઓ ને મંજૂર કરા કરી તે જોડે બાંધે કાંતો મુરોખીઓમાં અન્ય તો હોદીઓનાં મનેલાં કરી.

	મદ્રાસ મુખ્ય		મુખ્ય (સિં. ૪)		મુખ્ય (સિં. ૨)	
	૪	૫	૬	૭	૮	૯
મુરોખીઓ	૪	૫	૬	૭	૮	૯
હોદીઓ	૪	૫	૬	૭	૮	૯
	જા. પ્રા.	જા. પ્રા.	જા. પ્રા.	જા. પ્રા.	જા. પ્રા.	જા. પ્રા.
મુરોખીઓ	૧૪	૨	૪	૨	૧	૮
હોદીઓ	૫	૧	૧	૨	૧	૩

શિંધ અલગ પડે કે ના પડે છતાં જ એકા મરાઠાઓ માટે અનામત રહેશે.

બી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી

ઉપરોક્ત સોસાયટીના આચારા હેઠળ તારીખ ૨૭મી સપ્ટેમ્બરને મંગળવારે સાંજના કાલ વાગે ૬૮ રૂબ રોક, ન્યુ હાઉસમાં પાર્ટીદાર હોલમાં મહાત્મા ગાંધીજીની ૬૪મી વર્ષગાંઠ ઉજવવા નિમીત્તે એક જાહેર મેળાવડો કરવામાં આવશે. તે પ્રસંગે સર્વે હાજરી આપશે અને બહેનોને પધારવા નમ્ર વિનંતિ છે.

જીવજીત પ્રામણ ભગત,
મેમ્બર પ્રાધિકાર પટેલ,
એન. સેક્રેટરીઓ.
બી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી.

ધટાડેલો ભાવ
વારની ૯ પેના!
સ્ટાર્ચ્ડ બુટ
કલોથ.

સ્ટાર્ચ્ડ બુટ કલોથના ભાવમાં કંઈ નહિ તો ૨૫ ટકા ઘટાડો થયો છે. ભાવમાં બીજા પ્રધાને આંદોલન તેવા આ અલગ બુટના કમરના ભાવમાં તાજાની પમાકનારો મદારો થઈ ગયો છે. અલગના મારાને સાર અને પાકા રંગોનાં સ્ટાર્ચ્ડ બુટના પહેલે તેણે બીજાં એકે કપડું નથી. "સ્ટાર્ચ્ડ બુટ" કલોથ ખરીદતી વખતે તેના કલેક્ષર "સ્ટાર્ચ્ડ બુટ" બુટનો ફક્ત માફ તપાસવો. ફક્ત કમરોની કમરોમાં તે મળી શકશે.

સોલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd
Johannesburg & Cape Town.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિએરે

અમારે આ બતા રહેલ નીચે તાલો આ સ્ટાર્ચ્ડ બુટમાં એકો મરમ મસાલો, કરીપાઉડર, કમર, મરમ, તેમજ ફરીનાં અને બીજાનાં તેમજ મોક્ષ આવા કમરોમાં થોડા ના બનાવશે અમારી મરમી સાથે મળી શકશે. આનો ઉત્તમ માલ, તમે મરમ બનાવી શકતા નથી. એક વખત મંજૂરી ખાતી કરી. મળવાનું ટોચ.

K. N. PADIA,
122 Victoria Street, DURBAN. 63

'Phone 327 Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ મારે કંડીના જોડેના ઉપર આજે ખાન દવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતી કરશે.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		૧.	૨.
Yearly	...	20	...
Half-Yearly	...	10	...
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		૩.	૪.
Yearly	...	20	...
Half-Yearly	...	10	...

Box 247 & 317 Tel. "Kbarel."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

મોહન ચંદ્ર અને રૂપા. રેલીમાલ એડરેસ "ખતી"
હુસેન મુસ્તાફા (સરદારવદ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ એજન્ટ અને મેન્ડેન,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

કર્તાબી હરીશચંદ્રાજી—સંપત્તિ 1888
 રાજકુમાર મુખર્જી
 કોષ્ટક કમિટી કે સ્વામી જય શ્રીમતી વગર
 કલેન્ડર મુદ્રણ
 મોસ્કોવામાં આવે છે. ગાલેલ મુખર્જી
 મહાનગરની ફાઈનર્સ, અમનદાર, કાલીવાલાદ. 60

Phone 1857. Box 116, 182. City of Durban
HEERABHAI MORAR MATHYADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
 હીરભાઈ મોરાર મથવાડકર.
 ફ્રીફ્રીફ્ટ કામ અને રેસ્ટોરેશન મથવાડકર
 અને કમિશન એજન્ટ
 વોલ્ફ માર્કેટ શેડ કમી માલ સી.એ.એ. પી માલનામાં આવેલી
 ફોન: 1857 બોક્સ 116 182 સીટી ડર્બન.

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 67 & 69, Princes Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

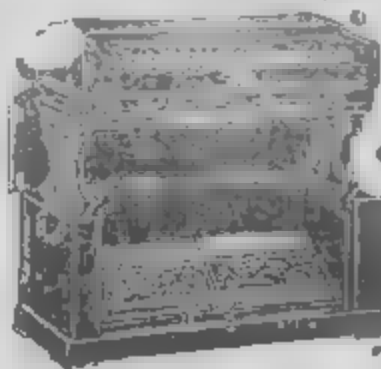
Write or give a Call at

GOSHALLIA'S MUSIC SALOON.

Prop. N. GOSHALLIA.

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

આ દુકાન માટે હરેક વસ્તુ કાશ્મીરીયમ હારમોનિયમ અને તબલા છે. જે હરેક પુરા પાડેલે છે. મુખર્જી પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ, પેરિયલ હરેક બનાવેલી છે અને મધુરા હરેક હારમોનિયમ હરેક સ્ટેન્ડમાં તેમજ રહે છે તે સ્વીચ સ્વયં બાંધેલે હરેક, હરેક બનાવેલે પલ્લ મળેલે. હરેક બનાવેલે હારમોનિયમમાં રીપેરિંગ કામ બાંધેલી હરેક બાંધેલે છે. હરેક વા મળેલે:—

મોરારીયા મુખર્જી સહુન,

(પ્રાણીક એ. એન. મોરારીયા.)

પી. એ. બોક્સ 480. 131 ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કેપોટનના વખણાવવા ચોષ્ટક પાકે તેમાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક ન. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક ન. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મેથીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીઅનના કેાઈ પણ બાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પૈસા આશજ માફ છે.
બહાર ગામના મહાકેાએ ઓર્ડર આપજ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

ખાલી R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા કપાની બહેર ખબર ક્યાં છપાવશો?

‘ઈન્ડિઅન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું થીડી છાપુ ખાત્રી સાથે આફ્રિકામાં વંચાત છે.

જાન અને નકલ મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ મોડર્ન ગંજવર સેલ

હીંદુસ્તાની
યુજરાતી
રામીલ
રલેય

૨
૩
૩

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ ખારજેન ખાલી થોડા દહાડા મારજ છે
મારે લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

હારમોનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ મટાડેલા છે. લીસ્ટ મારે લખો:—

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 38—Vol. XXX

Friday, September 23rd, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Printed at Durban.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂટી. "કરોળ"

એલિટાબલ તા. ૩૦એ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

રૂટી. "ટાઈલીવા"

એલિટાબલ તા. ૧૭એ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

મુલતમાની વીરલી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રપેસીયલ પા. ૧-૧૦-૦ અને હોર્ડુ વીરલી. પાઉન્ડ ૨-૧૦-૦

રપેસીયલ પા. ૫-૦-૦ ના કીસાનથી લેવામાં આવશે.

મુલતમા—ઉત્તારમાં પોતાના મોટા કામીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા વખતે કસ્ટમમાં પહેલમાં કરવા.

ખા. માનના કાઉન્ટની નવી મોટર પંથોળ સારી સમવેલવાળી અને હાથ માલની કાઉન્ટ અને ઘરડા આક્રિશ સાફ માલુ થઈ છે.

દરેક હોર્ડુ પેસીન્ગરે પોતાની ટીકટ જમાવી એપ્રિસમાંથી લેવી અને પછાત મામલાના કાઉન્ટમાં જમાવી આપે

પવનવહાર કરવાથી પણ થઈ જશે. રૂટીમરને જગ્યા દરેક કામના જમાવી જતી રેખરેખ નીચે લખ છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ પ્રવાસા મરે લગે ના મળે—હિંદી પેસેન્ગર

એલિટા રોમ હીમેશ એન્ડ કંપ્સ,

૩૬૦ પાઉન્ડ રૂટી, દરખાત.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

બ્યાજબી દામ.

મનોવહારક કામ.

સ્પેશીયલ જદામનો મેસુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

જદામ પાક.

આ સિવાયના બીજા પાકો તેમજ દરેક શીઠાઈ ઓઈરથી બનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ ૩૨ વરસના જાણીતા અને અનુભવી પાકે શીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજુરડીયા પેંદા અને હાથના વણેલા ગાંઠીયા પણ બનાવીએ છીએ.

એ સિવાય હિંદુસ્તાનથી લાગેલી મીઠાઈ, પંજાબી ભાજન, સોદ મુઠલી, ભાજન મુઠલી, કાજી મુઠલી, જોબર, મંડોલા, પીર, જદામ, જોબી, અસમન પીસા, મગજ આશી, કાજુ, જરદાણુ, દેહતી પાનમાં ખાવાની તેમજ મુઠવાની તમાકુ, કચી, કરવરી, અંગરતી અંગરતી, કુપ તથા તમામ જાતનું મંખીવદ, કરીયાણું, દેર જોબન, જોડા દીવનહાર સેન્ટ, જાતર, ખાદીની બેટેસ્ટ કાઠીઓ, ખાદીની રોપીઓ, અમૃતીજન લગે જોરાઈ મરનો તમામ માલ જેવો ૩ જીમડી ચાવન, મગ, અડદ, મજા, જાજરો, કાં, વાજની હાળ, મરી મલમોલ વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તાજા અમરેકક મંગાવતા હોવાથી મલોજ કોષાયલ આવે મજા સકશે.

અમારા માલના અમારે વખાણ કરવા કરતાં એક વખત દ્રાયલ દાખલ મંગાવી ખાતરી કરો.

જદાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરવું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4565. **NATHA NARAN,** 179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું લાજુ રૂક અને વેજટેબલ સાફ પેકેજ કરી સી
સી. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 66

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું રૂક અને વેજટેબલ સાફ પેકેજ કરી
સી. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 64

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજટેબલ ચઢાવનાર

તાજાલનાં નજર એકલા બનાના, પમનાખલ વિગેરે ચીજો ઓરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઓરડર ઉપર જાતી રખડેખ રાખી સારો માલ, સારી પેકેજ કરી કીડાયલ આવવી મોકલવામાં આવશે.

કેપ જાલીન્સ, ટ્રાંચવાલ, ક્રોસ્ટેટ, રેડેસીઆ વીગેરે દરેક જાતનાં મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી બુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ કોસ રોડ,
કરબન, નાટાલ.

અઠવાલિક પંચાંગ

તારીખ	શ્રીરવિ	હિંદુ	મુસલમાન	પારસી	ક્રિસ્ટિયન	જુલિયન
1932	1932	1353	1302	1932	1932	1932
સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટોબર	અમાસ	શ્રવણ	શ્રવણ	શ્રવણ	શ્રવણ
૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧
૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૧
૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૧	૨
૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૧	૨	૩
૨૯	૩૦	૩૧	૧	૨	૩	૪

THE NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'nal Add:
P. O. Box, 2302
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838,

6 Karl Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્હાનામાં ન્હાનું પ્રોમાયમ અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી ખાસકર વર્ષની જુની નીમા કંપની.

જીવનની વીમા ઉત્તરાવવાથી રાશી રાશી ફાયદા થાય છે તે બજારું હોય તે અને કદ કંપનીમાં
ઉત્તરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સહાય આપનામાં આપના પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજારું હોય તે મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાક એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કેર્લ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

ધી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી

ઉપરોક્ત સોસાયટીના આશરે હેઠળ તારીખ ૨૭મી સપ્ટેમ્બરને મંગળવારે સંજના સાત વાગે ૬૯ રેશ રોક, ન્યુ રાઉનમાં પાર્ટીદાર હોલમાં મહાત્મા ગાંધીજીની ૬૪મી વર્ષગાંઠ ઉજવવા નિમીત્તે એક બહાર મેળાવટો કરવામાં આવશે. તે પ્રસંગે સર્વે હિંદી ભાષામાં અને બહેનોને પધારવા નમ્ર વિનંતિ છે.

જયજય પ્રાગલ ભગત,
પ્રેમાભાઈ માધવજી પટેલ,
ગોવિંદ, સેક્રેટરીઓ.
ધી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી.

બાટે આપવાનાં

ફોર્મ, ટુકાનો તથા ગોદાઓ

મકાનો નવાં, હવા વાળાં અને પ્રલેકટીક લાઇટ વિગેરેની સગવડો વાળાં છે. ફોર્મર બાન્ડ અને જીક રટીકપર.

વધુ વિગતો માટે મળો:—
Dhupelia and Sons,
106 Victoria Street,
Durban

વેચવાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો બા આવીસેથી મળી કરશે. વી. પી. ના ઓફિસને આપ દેવામાં આવશે નહિ.

	શી. રૂ.
ચીલા વનવાસ	૧ ૬
જીવનપર પ્રકાશ	૦ ૬
અનના પ્રયોગો ભજવા બાતમી રકા ભાગ ૧	૧ ૬
" " " " " ભાગ ૨	૧ ૬
નીતિના કાવ્ય	૩ ૦
મારો ભેજનો જીવનવેળ	૦ ૬
મારો ભેજનો જીવનવેળ	૦ ૬
મારો ભેજનો ત્રીજો જીવનવેળ	૦ ૬
પ્રતિજ્ઞાન જીવનવેળનો સોનેરી અંક	૨ ૦
લોકમાન્ય બાલમંગલદેવ તીલક તેમના મન અને વિચાર	૦ ૬
મુરખરાજ અને તેના બે ભાઈઓ	૦ ૬
જેલના કાવ્ય (સંસ્કારક વખતના)	૦ ૬
પુસ્તકો કમાવવા પાઠાનું જીવન ચરિત્ર	૦ ૬
પુસ્તકો કમાવવા પાઠાનું ભાષણ	૦ ૬
એક અનવીરની કથા (સોલરેટીસનો જવાબ)	૦ ૬
માનવસ દેહથી જમીનનો માલિક હોઈ શકે?	૦ ૬
રોસરોયની વાર્તાપરથી	૦ ૬
હિંદ સ્વરાજ (ગાંધીજીએ લખેલું)	૧ ૦
પુણ અને પશ્ચિમ	૦ ૬
દેશભક્ત જોષીએ અને મીરમીટના સવાલ ઉપરની ચર્ચા	૧ ૦
કાવ્યો માટે ચવાની કરજ	૦ ૬
આ. આ. પ્રતિજ્ઞાન પ્રેક્ષાનું સુચીનીચર	૦ ૬
જીવન દેહી	૦ ૬
જાણનાની મરખી	૦ ૨
એલિઆટ એક્ટ ૧૯૦૮ના બાર મુજરાતી-અંગ્રેજી	૦ ૬

ધટોડેલો ભાવ
વારની ૬ પેની!
સ્ટાર્ચ્ડ બુટ
કલોથ.

સ્ટાર્ચ્ડ બુટ કલોથના ભાવમાં કંઈ નહિ તો રપ રકા ઘટાડો થયો છે. ભાવમાં બીજા બધાંને આંદી દે તેવા આ અજબ બુટના કપડાના ભાવમાં તાલુબી પમાડનારો ઘટાડો થઈ ગયો છે. મજબૂત ઘસારાને સારૂ અને પાકા રંગમાં સ્ટાર્ચ્ડ બુટના પહેાંચે તેજી બીજી એકે કપક નથી. "સ્ટાર્ચ્ડ" કલોથ ખરીદતી વખતે તેના ફરેક ટુકડાપર "સ્ટાર્ચ્ડ" બુટના ટ્રેડ માર્ક તપાસજો. ફરેક કથળોની ટુકડોમાં તે મળી શકશે.

સોલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.

Johannesburg & Cape Town.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો (વગેરે)

અમારે આ બતી રૂપરૂપ નીચે તાલે અને મહાપ્રચી મરખા ફોર્મો ગરમ મસાલો, કરીપાઉડર, કપ્પર, મરખા, તેમજ કેરીનાં અને લીમ્બુનાં તેમજ મીઠાસ આચાર ફોર્મો મીઠાં થા બજાવજો અમારી જેઠી સાથે મળી કરશે. આવે ઉત્તમ માલ, નમો ધરમાં મનાવી શકતા નથી. એક વખત અમારી ખાતી કરો. મળવાણું ટેકાજી,

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

'Phone 327 Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફૂર અને વેજિટેબલ માટે કંડીના ઓર્ડરો ઉપર આજે બાંધ દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતી કરશે. P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS:			
Yearly	...	20	6
Half-Yearly	...	10	6

Indian Opinion

No. 38—Vol. XXX.

Friday, September 23rd, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price Fourpence.

DURBAN INDIANS OFFER PRAYERS TO ALMIGHTY

A MASS MEETING of the Indians was held under the auspices of the Natal Indian Congress at the Royal Picture Palace, Victoria Street at 5.15 in Durban on Tuesday the 20th September for the purpose of offering prayers to the Almighty God with regard to Mahatma Gandhi's fast unto death.

Prayers were offered by Mr. Abdul Haque Kaje, Swami Bhawanji Dayal and Rev. B. L. J. Sigamony. The whole audience stood when the prayers were recited.

The President Mr. Sorabjee Rustomjee in his address said:—

"Kunwar Maharaj Singh, Ladies, Gentlemen, and Children, We have to-day met here to pay our homage to the greatest living person in the world, Mahatma Gandhi, and to offer our humble prayers to the Almighty so that He may endow Mahatmaji with strength and health in his fast which he has begun at noon to-day.

"Those of us who have followed the activities of Mahatma Gandhi both in South Africa and in India know the enormity of his sacrifices for humanity. We are aware that he has on more than one occasion fasted, but on this occasion the fast is to be of such a character that we have to look to his latest sacrifice with considerable anxiety.

"No national figure in India, has done so much for India as Mahatma Gandhi. To-day India is Mahatma Gandhi and Mahatma Gandhi is India. He lives for India and her people. He has been consistent to sacrifice his all—and at the present is sacrificing even his life—for our country.

"During the last few days the press has published news in regard to Mahatma Gandhi's fast. I shall be reluctant to admit that the determination of Mahatmaji has been brought about wholly by the action of the Imperial Government. Whilst the caste system as obtaining in India is a blot on Hindu Society and is a factor that contributes to the present struggle I cannot but state with emphasis that the Ramsay MacDonald award on the representation of the depressed classes is by far the larger factor.

"Whilst we recognize that the caste system in India is like a mill-stone hanging round the necks of Hindu Society, we know also that steps are being taken by responsible Hindu leaders to eradicate this social evil. And no person has contributed so much to its eradication as the Mahatma himself.

"It will be obvious therefore that the award of Ramsay MacDonald has not only set back the clock

but it will also tend to split Hindu Society which will certainly not be conducive to the best interest of India.

"I do not, however, desire to enter into any controversy on the matter, as our primary work is to offer our sincerest prayers.

Mahatma Gandhi has begun his fast. He has said that it will be unto death. Our prayers to-day will be that the Almighty may bless Mahatma Gandhi, that He may Grant him strength and health so that the Unity of the nation might be preserved. Let us pray that God may guide the Imperial and Indian Governments and the caste Hindus of India to alter their decision so that Mahatma Gandhi may not carry out his determination.

"Mahatma Gandhi is pursuing a righteous course and in that course he will have divine guidance."

The chairman asked the Agent-General, Kunwar Maharaj Singh, to say a few words. Kunwar Maharaj Singh said, "Mahatma Gandhi, who has been rightly described as one of the greatest men now living, has decided after no doubt great thought and consideration on the extreme step of his life. For the next week and perhaps for many days after our thoughts and the thoughts of millions of human beings will be centred on that solemn, pathetic figure. He has undertaken a solemn duty at this time when we hoped that there would be a general improvement in India, the solemn duty of suffering for others and for our grievous errors.

"It is we, the people of India, who are to be blamed. Let us hope against hope and each one of us pray constantly and daily that this most precious life may be spared."

Resolutions

The following resolutions were passed by the meeting:—

(1) That this Mass Meeting of the Indians held under the auspices of the Natal Indian Congress earnestly prays that the Government of India will release Mahatma Gandhi unconditionally from his incarceration and further prays that our countrymen in India will unite in all that they undertake so that Mahatma Gandhi may be relieved of his vow.

Proposed by Mr. A. Christopher, seconded by Mr. J. W. Godfrey and supported by Messrs. Rookindip, B. M. Patel, Pragji Desai and S. K. Naidoo.

(2) That this Mass Meeting of the Indians held under the auspices of the N.I.O. sends its love to Mrs. Gandhi in her hour of trial.
(From the chair.)

LONG LIVE MAHATMA GANDHI

IN this article we give below the words uttered by Mahatma Gandhi in the Yerewala prison and which are published in this country—

"I am anxious to live. God will keep me if He wants me. But I felt impelled by a voice within to fast unto death—to offer resistance with the whole of my being.

"I am still a prisoner, because I declined to accept a conditional release. My fast has no connection with politics in any shape or form. It certainly may produce a great political effect, but the fundamental thing is its religious and moral aspect.

"I take my religion in the broadest sense, because I am tackling untouchability at its very root. The political constitution would be a deadweight if the hope was not engendered in the breasts of the down-trodden millions that the burden of untouchability was going to be lifted.

"I want untouchability eradicated root and branch. The sacrifice of my life is but a poor penance for the atrocious wrong heaped on the countless and helpless untouchables.

"When one fasts one broods over things. One wants to cry and to go to the Almighty. No other course appealed to me.

"I urge my friends not to hold sympathetic fasts. I have told them that they must not do such a thing, as I will be able to live on water for a prolonged period.

"Like a prophet of Islam and like Jesus, I, on a humbler scale, have undertaken a tussle for justice. As my fast continues, my human cry will rise to the heavens of God Almighty.

"I am not fasting for sympathy. Tears will be useless after a few days. Be assured, however, that I shall make a super-human effort to retain my grip on life, for I am as anxious as anybody to continue to live."

We have full faith in Almighty God that He will preserve the life of Mahatma Gandhi. We have also this faith in Him that He will now inspire every Hindoo, nay, every Brahmin to take untouchables in his fold and take him in his house, feed him, and report for him to the Hindoo Society committee. Let every Hindoo from this day treat untouchables as his own brother and thereby purify himself. If the Hindoos wish that Mahatma Gandhi should live then it is their duty also to give assurance to Mahatma Gandhi that they will treat untouchables as their own brothers. Long live Mahatma Gandhi.

MEN FIRST AND SUBJECTS AFTERWARDS

THE Right Hon. V. S. S. Sastri sent a cable to the Agent of the Government of India in this country in which he appealed to Mr. Rastomjee and the South African Indian Congress not to adopt Passive Resistance against the Asiatic Land Tenure Act. Mr. Rastomjee gave a statement to the Press and made his and the Congress position quite clear. We published his statement in our issue of the 17th inst. The South African press has also given publicity to Mr. Rastomjee's statement. The *Natal Advertiser* in its issue of the 21st inst. in a leading article under the caption 'Courageous or Obdurate' gave cheap advice to Mr. Rastomjee and the Congress to the effect that the Indian community must first obey the laws of the land; that the Indians must realise that one of the first principles of democracy is the loyal acceptance of the law of the land; that 'Passive resistance' is illegal in its considered and deliberate defiance of the law; that a moment's thought would or should convince them that no government can yield to intimidation or defiance from one section; that a Government's job is to govern, and so on. At the end it appeals the Congress not to prove altogether deaf to Mr. Sastri's appeal.

We suppose that our contemporary does not know the A.S.O. of Passive Resistance. Should the Indians like unto animals submit to the unjust and oppressive law of the land, in framing of which no consent of the Indian community was ever sought? A Passive Resistor is not bound to obey laws which are unjust and oppressive. He is bound to honour Truth and Right. A Passive Resistor believes that under an unjust Government the best place for him to live in is jail. A Passive Resistor first wants to be Man and Subject of any Government afterwards. For a Passive Resistor "to see what is right and not to do it is want of courage." As President of the S.A.I.C. Conference Mr. Rastomjee with his colleagues after examining the Tenure Act in all its aspects felt that the Act is not only unjust but oppressive and it takes away the manhood of Transvaal Indians. Under the circumstances if he had not given the advice that he rightly did then in our judgment Mr. Rastomjee would have been lacking in courage.

We would like to ask our Contemporary that believe for a moment that the Transvaal Province is under a Dutch Republic Government, and the Republican Government of the Transvaal Province pass a legislation to-morrow prohibiting every Englishmen who live there that they can hold no land in the Province, that they cannot reside and occupy on proclaimed land, not only that but the Act gives power to the Minister of the Interior to set apart areas in Johannesburg in which alone the Englishmen could live and trade and set apart locations in other towns where the Englishmen will be ordered to go and live and the Republican Parliament of the Transvaal Province passes the English Land Tenure Act just on the line of the Asiatic Land Tenure Act we would like to ask the Editor of the *Natal Advertiser* what advice would he give to his English countrymen? Would he say to the Transvaal Englishmen that the Act has already been

passed, it is the duty of every Englishman to submit? Mr. Kington does not want to see his countrymen live in cowardice when one after another Indians have been thrown at them and that they are deprived of their last vestige of self-respect. Mr. Kington and the Congress want every Indian in this country to care for his self-respect first. If the Asiatic Land Tenure Act deprives the Transvaal Indians of their primary rights and treats them like slaves, they should fill up the jails of the country by disobeying the Act as they have done in the past and prove that they are men first and subjects afterwards.

News About Mahatma Gandhi

London, Sept. 12.

Gandhi, who has decided to "fast unto death" Sept. 13 as a protest against the Government's solution of the "depressed classes" problem, will be released from Yeravda Jail, where he is at present undergoing an indeterminate sentence.

The statement issued by the India Office says that Gandhi has made it clear by correspondence with the British Minister that his purpose is to starve himself to death not as a protest against his detention or against the measures taken to deal with civil disobedience generally, but with the object of securing his release, but on a point of principle which is not related to the civil disobedience movement.

It has been decided that as soon as Gandhi actually begins to fast he will be removed from jail to a suitable private residence. The only restriction that will be imposed on him there is that he should be served with all orders directing him to remain there. It is hoped that it will prove unnecessary to impose any further restriction, but this is a matter that will depend entirely on whether the liberty accorded him is found to lead itself to the promotion of civil disobedience or to affect the maintenance of law and order. (Hester).

Simla, Sept. 12.

The Viceroy granted an interview with the Assembly representative of the depressed classes, who yesterday appealed to all parties to make an effort to save the life of the "greatest Indian of our time." The Hindu leader, Pandit Malaviya, has expressed a preference as Delhi is the hope of preventing Gandhi from embarking on his fast. (Hester).

London, Saturday.

Pandit Mahan Malaviya, the Indian Congress leader, has asked a call to all Indians to spend to-morrow fasting and praying for Gandhi's life, says the Bombay correspondent of the Daily Herald. Raja Gopal Acharya, one of the Gandhi's principal lieutenants, has also issued an appeal to the nation to observe Tuesday—the day Gandhi proposes to begin his "fast unto death"—as a holy day.

Meanwhile Gandhi adheres to his decision and resolutely rejects all appeals to postpone his fast. In a letter to his millionaire follower, Mr. G. Birla, he says: "There is no cause to be upset, but every cause for rejoicing that a God gives opportunity has come for offering a final sacrifice for the down-trodden. I am quite certain the fast must not be postponed."

Gandhi, it is understood, will be released from Yeravda Jail at midnight on Tuesday, but will not be allowed to come to Bombay. He will most likely be taken to Ahmedabad.

According to the Daily Express (says our correspondent) a large number of Indian students and business men in London have decided to begin fasting on Tuesday in solidarity with Gandhi for at least a week.

Poona, Sept. 18.

Gandhi has already started preparing for his great fast. He has cut down his diet of milk, reduced his fruit and vegetables and dispensed with physical exercise in order to conserve his energy as long as possible. The beginning of his fast, on Tuesday, is not likely to be a dramatic occasion, as Gandhi will probably not accept any of the conditions attaching to his release.

Peace Efforts

It is expected that he will remain within the precincts of the jail, but will be freely accessible to visitors, and facilities will be given for the mediatory efforts of his friends, who are anxious to prevent his carrying out his determination too far. (Hester).

Gandhi Begins His Fast

Poona, Tuesday.

Having refused the Government's terms for a conditional release from prison, Gandhi started his great fast in his cell in Yeravda Jail at noon today. The Government removed the embargo of visitors and the Mahatma was seen by representatives of the Hindus, including the autochthonous.

An Ahmedabad messenger stated that the beginning of the fast coincided with angry demonstrations by orthodox Hindus at the gates of the temple with the object of preventing the proposal to permit untouchables. The police dispersed the angry crowd. (Hester).

Gandhi Not Well

Gandhi is reported to be indisposed and the doctor has advised him not to seek any more visitors at present, says a Renter's message from Poona.

Mr. Manilal Gandhi Went To India

Mr. Manilal Gandhi, the Editor of this journal, went to India per S. S. Thura on the 10th September, 1932 Monday. As Mahatma Gandhi decided to fast unto death he felt it his duty to immediately leave South Africa for India and be near his father, Mrs. Manilal Gandhi and the daughter who accompanied him. We wish them a happy voyage and pray to the Almighty that a satisfactory settlement may be arrived at amongst the different parties in India so that Mahatma Gandhi may not have to fast unto death. Mr. Manilal Gandhi hopes to return in December.

Cable From Devdas Gandhi

We have received the following cable from Hongkong from Devdas Gandhi:

"I, as people have March 13th reminding statement London with life separate elections depressed classes which threatens for them disrupting Hindu unity. Issue predominantly moral religious informed Government decision fast unto death if separate elections created. Issue replied formally after award. Bapu indicated fast continuing September 20th until Government voluntarily or under pressure withdraw decision. Premier replied claiming award provided joint electorate maintained Hindu unity. Imposing deliberately violence hurt depressed classes interest. Government decision unacceptable except conditions award. Bapu replied stating extreme steps itself would satisfy Premier's implication. He got, against even over-representation depressed classes but against statutory separation from Hindus. Government decision would arrest progress work Hindu reformers adhere decision fast God guiding on this crisis country responding bravely."

The Ethics Of Passive Resistance

All truth is safe and nothing else is safer and he who keeps back the truth, or withholds it from men, from motives of expediency, is either a coward or a criminal, in birth.—*Alex. Mueller.*

1.

Nineteen centuries ago one of the greatest moralists of the world laid down his life in passive resistance to constituted authority in what was then a great centre of spiritual activity. The ground for the resistance was unquestionably valid, as it has continued down to this day a memorable and living example of loyal submission to human law, where such submission was not in direct conflict with the higher law of conscience. The resistance had reference to an injunction that a living faith in a superhuman or divine power was to be abjured, and a claim to spiritual kingship over a certain race of people was to be renounced in favour of the temporal power then existing. "We found this fellow perverting the nation and forbidding to give tribute to Cæsar, saying that he himself is Christ, a King." To Pilate's question, after asking him whether he put the question of himself, Jesus said, "My Kingdom is not of this world: if my Kingdom were of this world then would my servants fight." His death on the cross has ever been a unique episode in the world's history—a magnificent example of what disobedience to the law really meant. There was no question as to the doubtful character of the authority which sought to enforce the decree of death by crucifixion. The illegal nature of the punishment was not in itself a matter of dispute. It was harsh: it was unjust; it was rigorous in the extreme; it was wholly unmerited. But he who found himself placed in subjection to the law as it then operated, and the authority which asserted itself in carrying out that law, deemed it within his right, in obedience to his conscience, to resist both, but in a passive manner: there was no idea of resisting it by force. A combination of his servants and followers against the law would have been a direct condemnation of his faith. A concerted action to enforce his claim by physical means would have been derogatory to his moral character and to his high mission. And so the man who had the most powerful force behind him, by virtue of his transcendent moral sway—a force irresistible in its inherent strength, and overwhelming in its ultimate result, if put into effect—preferred to resist the law by submitting to the dread decree pronounced against him for breaking the laws (to him) unlawful demand.

During the same epoch of Christian history, and but a few months after the consummation of Christ, a holy man met martyrdom at the hands of his adversaries. His offence was "speaking blasphemy against Moses and against God." He, however, proved a passive resister. His detractors proceeded to open violence. He was dragged out of the city and stoned to death. Upon the removal of Stephen a general persecution was kindled against the Church people at Jerusalem. Men and women were haled and committed to prison. Thus passive resistance obtained Divine sanction, and men had recourse to it as the only effective weapon against tyranny and injustice and oppression. As martyrdom was a penalty of self-consciousness, born of the deepest convictions, in religious life, as in civil life those whose minds and whose consciences revolt against oppressive laws, against laws which seek to take away the best of manhood and to degrade humanity, adopt passive resistance as the most effectual alive to their outraged consciences.

II.

"What kind of Society is it which, at this period, has for its base, inequality and injustice? The hell of the poor makes the paradise of the rich. Not only has happiness not come, but honour has fled." We should be sorry to think with Victor Hugo that this is so. And yet Tolstoy and Hugo shine as two of the greatest minds which have probed into the depths of humanity in our time. Thoreau, one of the greatest of American moralists, the author of "The Duty of Civil Disobedience," was a martyr to his principles—principles dictated by the highest sense of duty to the State as well as obedience to conscience. Human convictions may be right or wrong, but there is always a limit to human endurance in the fulfilment of human law. No man to-day will pretend to deny to a modern Japanese the highest form of personal courage and the sovereign form of moral rectitude. They have been apparent to us of late years in many ways. To us his "Bushido" may seem a blind fetish, but its true meaning, its deep significance, is understood and appreciated by the deepest thinkers of our day. They know it touches the deep chords of humanity. When we have grasped the true moral of Japanese ethics, and realize to ourselves what a changed being a cultured Japanese has become under the law of evolution, it will be easy for us to understand why at any moments of great trial—when the spirit of patriotism and family relationship is in the ascendant—he passively resists the exigencies of the inner monitor, refuses to save his life, and creates for himself a moral injunction as it were for physical extinction so as to reach up to a spiritual life of national redemption and regeneration.

Passive resistance is a political weapon and a moral action has, therefore, the fullest possible justification behind it. To offer physical force against recognised authority which seeks to enforce any law, good or bad, would be morally wrong. When you however resist the law, not actively but passively, you hereby imply that what is good and just law to some may be bad to others. While human institutions continue imperfect men of strong conscience and rational ideas will adopt this mode of expressing their protest against iniquitous ordinances.

Under any form of government power is relegated to a group of men to judge in righteousness and to rule with equity and justice. It does not follow that because men are called to power, and are invested with authority cannot laws, they must be considered immaculate or infallible. Too often the best men—the most humane, the most just, the most practical, the most considerate—remain subjects, and do not become rulers or framers of laws for their fellowmen. Similarly, too often those who attain to power are inconsiderate, tyrannical, unjust. If proof were needed it will be found ready to hand from almost every country and from every age. To take a recent case as point from a nation in the front rank, I would cite the passive resistance offered by a large section of highly educated people in England against the last Education Act. Here we have a form of government which has undergone a purifying process during centuries of civilisation—a government which, by common admission, has reached almost the highest limit of advanced democracy, in which power is attained by a just and equitable process—by sheer force of intellect and reason—a government which bears on the face of it every element of moral right and expediency. Yet we see a law promulgated apparently in the best interests of the whole community, but which proves in its operation, directly antagonistic to, and unacceptable by a large, intelligent and otherwise obedient section of that community. Numerous laws are in operation to which it gives will and unquestionable obedience, but, owing to reasons which

have swayed humanity in all ages. It finds that its conscience revolts against the new measure. The new enactment causes a serious conflict in their minds. It wars against their sense of right. It therefore simply declined to do the law's bidding and accepted the consequent penalties.

Laws are said to be made for the safety, the security and the protection of the interests of the people: they are not made to chastise and oppress. They must be guided by reason, necessity, expediency—in the interests of all. 'They must injure none: they must not remorselessly override the domain of reason and conscience. They must act with justice and circumspection.' 'Render unto Caesar that which is Caesar's' does not mean that men should resign themselves body and soul to the law, at the law's bidding. Three times within my knowledge has a high-minded, law-abiding and intelligent citizen met the law's injunctions by paying the required fine instead of complying with the law which demanded that he should have his child vaccinated. On moral grounds he was right not to set aside his conscientious scruples. To save his conscience he became a passive resister. In the words of Thoreau, this was a man first and a subject afterwards. He obeyed the law of conscience before blindly complying with the alternative of man-made law. "It is not desirable to cultivate a respect for the law so much as for the right. The only obligation which I have a right to assume is to do at any time what I think right."

III.

Passive resistance is indeed an extreme course with an honest man; he is generally driven to that course by the stress of physical power, and hence his action is not unjustifiable on moral grounds. If passive resistance on the part of a minority in a state becomes an imperative necessity, then the majority cannot continue strong for long; it is bound to weaken and become effete as to its action in the matter of enforcing its power or its authority against that minority.

And passive resistance of subjects, who are not even legal units of a lawful or legally-constituted Government, has all the more reason for its action, in a given case, since such a Government cannot justly impose burdens or restrictions on units which had no voice in its creation. Such imposition of burdens on one particular section of a community would be tyrannical, and must ultimately tend to endanger to political fabric of that community. The very *caveat* of the Government would, in these circumstances, become open to question.

There is so much force in what Thoreau has written on the ethics of passive resistance that I make no apology for introducing here some of the relevant passages bearing on the subject of civil disobedience. "Unjust laws exist. Shall we be content to obey them, or shall we endeavour to amend them, and obey them until we have succeeded, or shall we transgress them at once? Men generally under such a government as this, (United States) think that they ought to wait until they have persuaded the majority to alter them. They think that if they should resist, the remedy would be worse than the evil. But it is the fault of the government itself that the remedy is worse than the evil. It makes it worse. Why is it not more apt to anticipate and provide for reform? Why does it not cherish its wise minority? Why does it cry and resist before it is hurt? Why does it not encourage its citizens to be on the alert to point out its faults, and do better than it would have them?"

Action from principle; the perception and per-

formance of right, changes things and relations; it is essentially revolutionary, and does not consist wholly with anything which was. It not only divides states and churches, it divides families: ay, it divides the individual, separating the diabolical in him from the divine."

Speaking of the inconsistent side of the aggregate intelligence placed in authority and power, he says: "After all, the practical reason why, when the power is once in the hands of the people, a majority are permitted, and for a long period continue, to rule, is not because they are most likely to be in the right, nor because this seems fairest to the minority, but because they are physically the strongest. But a Government in which the majority rule in all cases cannot be based on justice, even as far as men understand it."

Again: "I think that it is enough that they have God on their side without waiting for that other one. Moreover, any man more right than his neighbours constitutes a majority of one already."

Under a government which imprison any unjustly the true place for a just man is also prison."

Modern conditions have altered the whole face of State administration. The voting system under a party government often, however, places an illiberal group of men in place and power. To meet conditions of this kind Thoreau exhorts all honest men in this wise: "Cast your whole vote, not a strip of paper merely, but your whole influence. A minority is powerless while it conforms to the majority then; but it is irresistible when it clogs by its whole weight."

(To be continued)

The American Negro

Dr. Phelps Stokes' Lecture

The Rev. Anson Phelps Stokes, the visiting professor of the Carnegie Corporation for 1932, gave a most interesting address to a fairly large gathering in the Chamber of Commerce boardroom when he was in Durban last week on "The Present Status of the American Negro." The meeting was held under the auspices of the Joint Council of Europeans and Natives, with Mr. Maurice Webb as the chair.

Dr. Stokes described the wonderful strides made by the American negro since the days of slavery, and showed clearly how valuable an asset the negro had turned out to be under the influence of education, which had made him at the same time a greater producer and a greater consumer. Students of native affairs, as well as those who think the native in this country should be "kept in his place," would have found his lecture more than enlightening.

Among those present were the Agent of the Government of India, Kunwar Maharaj Singh and the Kanwarani. The Agent took a keen interest in the address and asked several questions.

Problem Of Adjustment

Mr. Stokes said the problem in the United States was the problem of adjusting the activities of some 12,000,000 negroes to the activities of about 108,000,000 Europeans. There were more African negroes in the United States than there were in Africa south of the Zambesi, although the proportion of natives to Europeans in South Africa was much greater. Only 15 per cent. of the negroes in the Northern States and 10 per cent. in the Southern States were educated, the remainder being pure

negroes. Intermarriage was practically a thing of the past and was heavily frowned on.

In the U.S.A. all the negroes spoke English and were Christians. At the close of the Civil War all persons born or naturalized in the U.S.A. were declared citizens and their rights were equal. Legally, therefore, the negro had all the privileges of the European.

At present there was one negro member of the United States Congress. There were several in the Customs Service, there were hundreds of thousands in the police force, in clerical employment, in the Army and elsewhere.

Partial Segregation

Socially in the South there was segregation in the public conveyances and in some States there was absolute separation in the schools. There was some distinction over theatres and hotels, many of which observed the colour bar.

One of every five negro families in Washington owned a radio set, and Mr. Stokes considered wireless of great value in breaking down racial barriers.

The negro had made simply amazing progress in the business field. There were 51 negro banks and the average negro had a purchasing power which was two-thirds that of the average European. This was chiefly important as the economic prosperity of the negro was in the interest of the whole community and added enormously to the welfare of the nation. There were 100,000 negroes who were members of trade unions and there were some trades in which negroes were particularly efficient, such as carpentry and building. There was, when times were bad, a tendency to give preference to Europeans, however.

The number of businesses conducted by negroes was 70,000 and the accumulated wealth of negroes was to-day 520,000,000 dollars. It was, however, probably as contractors and builders that they did best.

The majority of negroes were still poor, in spite of their amazing economic progress.

Education

Last year over £12,000,000 was spent on the education of negroes and many States were spending more on this than they had 10 years ago spent on negro and white together. The U.S.A. had come to the conclusion that it was extremely dangerous for the common wealth to have any large group of uneducated people in its midst. Everyone needed education to enable him to give and take the high value of his life and career.

From a beginning of 500 negro teachers there were now 55,000 and the number of negroes in the schools of the United States was now 2,200,000.

There were 4,000 licensed negro physicians, 2,000 licensed dentists, thousands of nurses and the like.

Mr. Stokes gave a long list of American negroes who had risen to the highest positions attainable in the United States.

The negro was deeply religious and Booker Washington had told him that he had never known a negro who was an atheist.

People in the U.S.A. were now seriously studying the negro problem. He considered that the greatest step taken in recent years. Many had devoted their lives to the uplift of the negro and the white man and the colored were working together to solve their difficulties.—*Natal Hervey*

Rabindranath Tagore On Art

The following address delivered by the Poet at a reception given to him by the Library Societies of Teheran in May, is reproduced from the *Modern Review*.

Friends,—I thank you for this invitation from the literary club of Teheran. It is natural that I the Poet from India should find my place in your midst. Let me hope that you do not expect a regular speech from me, formal and decorous, that you agree with me that it is as ahead to make a poet deliver speeches as to use a flute for a fishing rod or a fencing stick. I am reminded of a similar occasion in China, when the literary people of Peking, invited me to a picturesque garden on the hill and after lunch was away asked me to tell them about my ideas on art and literature. I spoke simply sitting in their midst, I was not condemned to be banished to a high platform aloof from my listeners. My place is with you, and not above you, so that I wish to-day also I could sit with you on the same level in this beautiful garden, and tell you what is in my heart.

It is not at all easy to define fundamental facts of existence such as is art. It is as indefinable as life itself. We only know that the spirit of life that manifests itself in a rose gives a definite complete form and impetus to an impulse which is indefinite and abstract. It has no other ulterior purpose than to fashion a unique form from elements that are amorphous like those of carbon, nitrogen, hydrogen and others having no resemblance whatever to their final result. But this form of a rose is not important in itself, the form which is a limited fact that can be measured and analysed. It is a mysterious dynamic quality imparted to it that helps to make the rose transcend all its immediate facts. In this it is not only a thing but it is a thing which has its splendours of beauty inexplicable and unanalysable. A value has been given to it and not merely a substance. This value, this beautiful quality of delightful fulness is maintained by a perpetual rhythm which creates a symmetrical rhythm in our own consciousness.

The metaphysics of art is like that of life itself. Its inner impulse offers its ultimate explanation only in its outer manifestations. That they have come into being like a rose, like a star and have outspelled our recognition of them as an intelligible expression of reality is enough. Like life art has its expressions that are dynamic, they constantly give an impetus to our minds and create ripples of various patterns in them which we call emotions. These are artistic emotions, being pure and having no consequences in life beyond their activities for our imagination. Art like life reveals in a rhythmic play of appearances for its own sake.

Before I had come to you, possibly some of you had heard of me, read my writings and admired them. In fact, you had already been acquainted with that aspect of mine which was most significant. Yet when you heard that I was coming to your country, an expectation must have been aroused in you which gave you an eagerness of delight. But what is the reason? It must be this that knowledge about myself was not enough but an *image* of me was needed for your complete satisfaction. By that nothing could be added in your mind to all the important factors about myself; only the several ideas which a poet of my name that 'you already had possessed are going to be focused in a centre and formed into a definite image of reality. This image is not absolutely similar in all your minds and its emotional reactions are also varied according to your equipments. But its unique definiteness gives satisfaction to your faculty of imagination which awakes to realize its vision in completeness. After the sight of me the picture that is impressed in your mind is an inner work of art. It is a mental image that has a living character.

Not of what use is this image of a poet to you? If I were an engineer or a politician you would fix the poet's image with an association of some immediate usefulness such as building of bridges or carrying on diplomatic missions. But the image of a poet can have no appeal of utility in your mind.

In fact, all true images that are vivid give us a disinterested satisfaction even if their biographical associations have no importance. The case of reality which is pure because detached from facts that either compel our recognition for urgent purposes of life or are overlooked because of their apparent insignificance, is delightful. In our storehouse of imagination we have such innumerable images of all that have been significant to us for their own sake, that have added wealth to our consciousness, making our lives richer for us, even when they are mingled with the memory of sorrows and sufferings. In fact, these are the materials out of which our life is truly built up—the life of ideal reality. The images which have found their permanence in our minds through the selection process of life, in other words which are most real for us give us our individuality of character. Human art is also thus creating images of ideal reality; our history reveals its character by producing these images and making its choice from them for its conception of underlying truth.

This world is a world of images. The clouds, the trees, the mountains and rivers are part of a common being to which we belong. The trees stand about around giving us the delight of an intimate companionship, we enjoy the pageantry of leaves and flowers and fruit, the colours and forms in which they abound. We enjoy them because they are not vulgar, they are real and delightful to us. Because they have some quality of harmony which we call beauty, which makes their reality impressively inevitable and immediate to our minds. We take joy in the suggestive blossoming of new life and for gay things which we know are future but simply because through a glimpse of reality it comes to us as of reality which is. It delights us by the clear facts of its existence which is co-existent with ours.

I had some knowledge of Persia even before my coming. I had read something of your history and geography, and formed some idea of your people and your country. My imagination was purged through your great poets whose art had come to me from the past. I had no direct access to them. I had to go to a Persia where hushhush made love to the roses, where in dreamland gardens poets sat round their wine cups, and dreamed visions of ineffable beauty. But now that I have come to your country my dream has been forced into a concrete image finding its permanent place in the inner chamber of my experience. It is a delicate pearl added to the store of all my things of beauty that are joy for ever. I have visited Sadi's tomb; I have sat beside the resting-place of Hafiz and intimately felt his touch in the glimmering green of your woodlands, in blossoming rose. The morning sun coming through the iron lattice work wrote his shadow scripts over his tomb; it was the young sun that lighted up the face of his beloved centuries ago. It fell upon my forehead with the memory of an eternal love episode in which we all seemed to have taken part. The past age of Persia lent the old world perfume of its own sunny hours of spring to the morning of that day and the silver voice of your ancient poet filled the silence in the heart of the poet of Modern India. Altogether it was an image which waited for its perfection in my mind since the far off days when I was a boy and listened from my father to the endangered music of your great poet.

Every individual has something of a poet within his heart seeking fulfilment through experience which give a sense of ultimate reality. Man is glad because the life is true, because water flows and flowers blossom;

not because they are useful and profitable like cheque books and similar things, but because they are what they are. The poet's imagination is satisfied that with them they are real to the highest human exultation.

That is what implies us—the poet within our hearts. In his country and things, green grass and living water he speaks to us as a comrade seeking our response in joy. And I am sure he is glad as a mortal poet is when we enjoy his creations. His great work is to delight our heart, not to convince us of the usefulness of things.

I have always felt that when I do useful work for my fellow-beings God praises me, but when I stop to think I win his love. The world of utility we must recognize, its laws we must understand. If we fail to do so we shall be punished. But the world of beauty waits and waits—and even if we pass them heedlessly by the reeds will smile, and be beautiful, and wait silently for our unobtrusive recognition. We are not punished if we callously ignore the endless service of love, the master poet is happy. He has given us freedom to be apathetic, to accept his creations or to reject them. When the great spiritual artists, when our sensitive mind is moved by the fulness of reality, the music which flows from his inner love reaches us, and our deepest purpose of being is fulfilled.

And this we also gain out with our gifts of love, with our creation of beauty, which we offer to him for his delight. When I saw your great ruins, Persepolis, your great architecture in Babylon, your paintings and frescoes I felt that this was the language of humankind to the Great God; the language of man to God's land of love.

Poets and artists seem to bring their greatest gift, and ask—"Art thou satisfied, my Master? Thou hast made us partners in thy joy, pouring the gifts of love upon us—now we have come to offer thee our best from the depths of our own love for thee."

And the answer comes from Him to us—your Master who is also our Friend:

"I have used my power for millions of years in fixing the foundation of the world, I loved it in the hazy dawn with orthodoxy. After ages of toil upon the earth, I have seen the world rise, life appearing on earth—thus was my dream fulfilled. And yet I waited. My joy sought the confirmation of your delight, the answering creations of your love."

The world of beauty surrounds us, our life is his gift of love. The play of love begins—his is the call to his land—now is to be the union of our human civilization of beauty with God's own world of creation, and be blessed.

My friends, let us not bring discord into this beautiful world, nothing which is perverse and distasteful with creation. Ravens and nightingales, sunshine and green foliage, they are tuning up the harp of creation for us join with them. Let us not be greedy, petty and destructive, ruled by passions which belie our nature. It has gone on too long, this domination of our sacred world, which bears the touch of God's own hand. Do you not see how man is creating suffering, lightening the bonds of slavery on weaker nations, exploiting hospitality and kindness for cruel diplomacy? No these barbarities with starlight, and wide fields, the call of eternity which comes from far horizons? Our drops are no longer and unaided injury to the world fastened by our Master, and we have to bow our heads in shame for what man has done to you.

That is what man is manifest his greatness. He has his stored-up nature's storehouse and he uses it with the wealth of his resources. But what we have to be proud. But what have we done to the world of beauty? Have we been equally successful in exploring its inner significance and making accessible to all its endless wealth of delight, fertilizing the soil-harvested desert of deadness? No, on the contrary—the more

we add to our machinery, and our mechanisms of utility, the more we are being alienated from the eternal world of truth and beauty. We lose our heads over our mechanical achievement, we miss our right to be happy. We have learnt to tyrannize and destroy. We have failed to win our freedom by surrendering to love.

This, my friends, is all I have to say to you, I who belong to the brotherhood of a restless tribe called poets. You must use your wisdom in mastering mechanical power, there you have a great field of work. But let me remind you of your responsibility in the human world of love. I claim no right to advise you, I speak from a higher platform, but I claim a corner in your hidden heart where I can talk to you as a friend. If I am fortunate you will receive me there and recognize me as one who seeks to fulfil God's own dream of love.

Madressa Mazaher Ul-Ulum Ul-Fateh

The Committee and members of the above Madressa situated at Brickfield Road, Manning Place, acknowledges with grateful thanks donations from the following gentlemen towards the payment of the purchase price of a certain piece of land for the above Madressa:—

DURBAN: E. M. Faruk £2 and one Jamza, A. M. Lookhart £1 10s, M. S. Handerson £1, Hoosen Cassim £1, A. H. Moon £1, D. M. Tharol's Sons £1, Estate of Hajee Moulai Fateh Mahomed £1, D. M. Seemal £1, Kathiradi Bros. £1, Basm 1/6, 10/-, M. L. Sultan 10/-, S. H. Kharwa 5/-, Shaik Hoosen Saib 5/-, B. D. Motah 5/-, Hoosen Essop 5/-, M. B. Mayet 5/-, M. A. Rajee 10/-, B. Hoosen 5/-, Amod Dawood & Co. 5/-, M. Antonio £2 2s, Fakir Ebrahim £1, Omarloo 10/-.

MANNING PLACE: Shaik Hoosen £10, M. D. Moola £1, S. Abdool £1, S. Hassan 10/-, M. A. Hassan 10/-.

NORTH COAST: M. Maathor £1, Amod Kathrada 10/-, M. E. Vawda 5/-, Isah Sacoer 5/-, Ismail Ebrahim 5/-, A. I. Mahomed 5/-, Darnall Trading Co., 7/6, Rajee Sadrooden 16/-, Lila collections £2 17s.

SOUTH COAST: S. E. Jadwat 10/-, H. I. Vawda 2/6, Mohamed Bano 2/6, I. L. Ally 2/6, M. M. Suloman 5/-, A. A. Saroot 5/-, Ballm 5/-, Hoosen Entemba 2/6, Lila collections £1 2s 6d.

MAIN LINE—Pinetown: All Lila collections amounting to 19/-, Abdool Ebrahim 10/-, Kwack 9/-, Radat 5/9, Amod 10/-, A. G. Rayat 10/-, Ahmeda Tea Room 5/3, Royal Passenger Service 5/-, Thajoodeen 5/-, Cassim Amod 8/-, M. Haffjee 2/6, Lila collections in Maritzburg £2, Y. A. Cassim 5/-, A. Mahomed 2/6, S. Dawood & Son 5/-, S. A. Hajee 5/-, E. E. Akood & Son 5/-, E. Haffjee 7/6, Abdool Rahman 10/-, Narsooden 7/6, A. M. Jada 5/-, M. M. Amod £1 1s, Ismail Mahomed £1, Moon Hajee Ayooob £5 5s, Ayooob Noor Mahomed £2 2s, Osman Ahurik & Sons £3 3s, Green Store 15/-, A. H. Ismail 2/6, Chacha 10/-, Shaik Abdool £1 10s, E. S. Vawda £1, Lila collections £1 3s 8d, Annual £1 1s, Lila collections £2.

Total amount collected	£70 15 0
Expenses incurred for Motor car, oil & Petrol	15 18 6
Paid for general expenses for upk ^{ing} the Madressa	10 17 0

Paid Rates & Taxes	1 0 0	
Paid for land	34 0 0	61 15 6
Balance on hand		£8 19 6

The committee also thank the following gentlemen for their generosity in providing them with food and accommodation during their stay in the respective districts and for assistance given to their representatives during their visit, viz: Messrs. Rajee Sadrooden, Tagela, Amod Rayat, P. M. Burg, A. M. Jada, Glencoe Junction, Moon Hajee Ayooob, Dundee, Shaik Abdool, Darnall, Durban.

The debt on the property has now been reduced by £74 in all leaving a balance of £276 plus 0% interest. In order to settle the amount still owing on the property the committee again appeals for donations. Representatives will be appointed for this purpose at the next meeting who will tour the country for donations which the committee trusts will not be in vain.

S. M. AMER, Hon. Secretary.

Mr. Kailas Prasad Kichlu, I.E.S. (retired), has given the following donations for educational purposes in India:—

1. Agra University (for building scheme) 10,000
2. Benares Hindu University 4,000
3. Allahabad University (for scheme of building a Women's Hostel) 2,000
4. Theosophical Women's College and Girls' School, Benares 2,000

Total 18,000

Mr. Kichlu is well-known to the South African Indians. When the Rt. Hon. V. S. S. Sastry was acting here as Agent-General the Provincial Council of Natal appointed a Commission to make inquiry into the educational problem concerning the Natal Indians. The Government of India sent Mr. Kichlu and Miss Gordon from India to help the Commission. The work that Mr. Kichlu did in connection with that Commission will ever remain fresh in the minds of the Indian community. We congratulate Mr. Kichlu for the splendid donation that he gave for the furtherance of education in India.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE: Hon. Secretary, Sir Kurnia Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

Indian Child Welfare Society Centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock. Friday afternoon 2 o'clock.

ઈન્ડિયન ઑપિનિયન.

પુસ્તક ૩૦ મું.

શુક્રવાર, તારીખ ૨૩ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૩૮

નોંધ અને સમાચાર

શ્રી. મણીલાલ ગાંધી દેશ પ્રેમી

આ પત્રના અધિષ્ઠાતા પીયુષ મણીલાલ ગાંધી સ્વીચર રાષ્ટ્રીયતા માં ના. ૧૬ મી સપ્ટેમ્બર રોજવારે રજવતથી રવિદેશ જન્મ લેખકી ગયા છે તેમની સાથે તેમના પત્ની શ્રી સુશીલા ગાંધી અને તેમની દીકરી રીતા પણ ગયા છે. મહાત્મા ગાંધીજીને મૃત્યુ થાય ત્યાં સુધીના અપવાસો આશ્વિની ૧૦ એકાદશી તેમના જન્મદિવસના આ રહેલો ગંભીર કસમ છે તેનો જ્ઞાણ કરી શકી મણીલાલે પુરવજા પુરીયા જન્મ આવવાનો વિચાર કર્યો અને એક જ દિવસમાં જન્મની નધી તૈયારી કરી હતી અને આશ્વિની ૧૦ના રોજ શ્રી. મણીલાલ દેશ પ્રેમીને તેમનાં એક પ્રશ્ન નીચાકરણ આવી ગયું હોય અને મહાત્મા ગાંધીજીના અપવાસો બંધ થઈ ગયા હશે. શ્રી મણીલાલજી આ પ્રશ્નો અમારા રવિદેશ જન્મ ધર્મથી મારે આ પત્રને મૃત્યુ મૃત્યુ શ્રીનીકર મારે રોજનું પડશે. શ્રી મણીલાલ દીક્ષેન્દ્ર માસમાં રવિદેશથી પાછા અને આવી જશે ક્રિયાવશના બાબતો રાજાગદની સત્તાની સર્વ તૈયારીઓ કરવા રહે એવી મારી માગણી છે. રવિદેશ એકાદશી સમયે સત્તાવશની સત્તા મરડે વિષયો અને રવિદેશવંદના મરડે પ્રતિષ્ઠા પણ પણ બાધી ગયા છે તે બંધીને સાંધામાં સ્વયંસેવક તરીકે જોડાઈ જાય એવી ક્રિયાવશના બાબતોને મારી વિનંતિ છે. જે બાબતો મારી સાથે પત્રવ્યવહાર કરવા માંગતા હોય તેઓ દ્વિ મોદાનીસર્ગના ન હાજના Pragn K. Dharma c/o Indian Opinion Phoenix, Natal એ મોકલવો સખરો.

શ્રી. દેવદાસ ગાંધીનો કેપલ

અમને બનારસથી શ્રી દેવદાસ ગાંધીનો એક કેપલ મળ્યો આવાડીયામાં ગયો હતો જેમાં મહાત્માજીની અપવાસો સાંધે મારે કર્યો ને હિંમે સમજાવી આપવામાં આવેલી છે. શ્રી. દેવદાસ ગાંધીની જોડમાં તળીયત પાગડેલી હતી તેથી તેમને મૃત્યુ પહેલાં હોડામાં આવ્યા હતા અને બનારસમાં તેમની શ્રી. શીવપ્રસાદ શુભને ત્યાં સારવાર થતી હતી જેણે મારે દશાવધમાં આવ્યું છે કે આપણે ૧૨ માં મારે સેન્ટ્રલ હોમને જોડે પણ સખાને દર્શાવ્યું હતું અને બાપુ સંકલમાં હતા ત્યારે તેમણે ત્યાં રહેઠોડ કરેલી તેની બાદ આપણમાં આવી, એ રહેઠોડની મલકળ એ હતી કે પછાત વર્ગની કોમો મારે જો જુદા મતધિકાર રાખવામાં આવશે તો હું મારે જન્મ આપીને તેની સામે લડીશ. કારણ કે પછાત વર્ગ મારે જુદા મતધિકાર રાખવામાં આવે એ તે કોમને બાંધે વૃક્ષાનકલો છે એટલે જ નહિ પણ દીકુ પોતાના એકવાનને પણ કેટલાં જાન બાંધે કરી નાંખવામાં આવે છે. આ પ્રશ્ન મુખ્યત્વે કરીને

માર્ગે અને નિર્મલ છે અને જુદા મતધિકાર પછાત વર્ગ મારે રાખવામાં આવશે તો મૃત્યુ થાય ત્યાં સુધી અપવાસ કરવાનો નિર્ણય સરકારને જણાવ્યો. સર સેન્ટ્રલ હોમ રાખે મેકેડોનલે પોતાનો નિર્ણય આપેલો ત્યાર બાદ ઉપર મોટીઓ જણાવ્યાં આવ્યો. સરકાર પોતાની કમજોરી પાતી તેના ઉપર દયાથી થાય અને પોને અપેસો નિર્ણય જેથી નહિ તે ત્યાં સુધી ના - ૦ મીથી બાપુ અપવાસો રાફે કરશે જોમ સરકારને જણાવ્યું. આ પ્રધાને જન્મજન્મ આવે છે તેણે આવેલા નાંધમાં સામાન્ય મહાત્માજીની અપવાસો પણ છે અને કેટલી દીકુ કોમને પુટે એમ નથી પછાત વર્ગના લોકોના સંકોને વૃક્ષાન કરવાનો આ મોડેના પ્રગત હોય એમ પ્રધાન જુદા અપવાસ મુકે છે. રામસે મેકેડોનલે જે નિર્ણય આપેલો છે તેમાં જે કરેલો છે તે સિવાય બીજું કશું રીતે સરકાર પોતાનો નિર્ણય ફેરવશે નહિ. બાપુએ પ્રીમીઅરને જણાવ્યાં આવે છે કે ૧૯૩૨માં ૬૦૬ મુદ્દામાં લોકોને પ્રીમીઅરે જે આદેશ કર્યો છે તેને મોટા પાડી રાફે પછાત વર્ગના લોકોને તેમના પ્રમાણથી પણ વધુ બેઠાં આપવામાં આવે તો તેથી બાપુ બીજાકલ વિરુદ્ધ નથી દીકુઓની રાફેસર આ વર્ગના મજાસોને જુદા પાડી નાંખવામાં આવે તેની સામે મારો વિરોધ છે. સરકારના નિર્ણયથી જે દીકે સુધારકો પછાત વર્ગની પ્રગતિ મારે કામ કરી રહેલા છે તેમને પાછળ પડે પડશે અપવાસના નિર્ણયમાં બાપુ મક્કમ છે. આ કોલેક્ટીના સમયે મુખે અપવાસને સદાયજુન થશે. દેશ બદલુરીબરેલી રીતે જવાબ આપી રહેલો છે."

આપણે આજે પરમાત્મા પાસે એટલીજ માંગણી કરીશું કે મહાત્માજી પોતાના દેહને બલીદાન આપી દેસાનો નિર્ભય કર્યો છે તેણે જે પરિજીવ આવે છે કોમી પ્રમાણ નિયંત્રણ થયે પોતાની મોજી કરી છે અને મુર્ખ સ્વચાલ્ય મારે દીકુ-મુસ્લીમ-પારસી પ્રિસ્ટી સને એક જ ધર્મ સીરતામરેલી બધા સરકારને આપી તે પ્રમા કરી શે.

નારાયણને દવે 'દિશા કલ' નોંધ્યો!

ના. ૧૭ માં એમસ્ટ રાનિવારને દિવસે મેરીટસર્ગ સારે માં નાટક પ્રાગ્ન રવિદેશ જન્મ હતું જેમાં જિવંદનો એવો રજા થયો છે કે ૪૬ પ્રધાન જન્મરસ દરેકએને ઉત્તરવુ સેવા મારે સંભાળું એક કેપ્ટેન સુરી કલાહુ અને એ કેપ્ટેનને વૃક્ષ પ્રધાનને વિનંતિ કરવી કે સુનીયનમાંથી નારાયણે જુદા પાડવા સંબંધીનાં જરૂરી પ્રમાણ બરવાં આ રવિદેશની અંદર નાટક પ્રતિષ્ઠા સર્વ બાંધેમાર્ગી ૫૦ પ્રતિનિધિઓ આવ્યા હતા નારાયણે પુત્રીયનમાંથી જુદા પાડવાની દિસ્યાબ આજે રહેલો સમય થયો બાધી રહી છે અને એ બાબતો

તમારી હરજ તેને કરશે યથ જવાની છે! મી. સેરાનજી પોતાના દેશબંધુઓને આ દેશમાં નિર્મોલ્ય અને નામલા તરીકે રહે તે જોવા નથી માંગતા પરંતુ તેઓ દોહી તરીકે પોતાના રક્ષાત્ સાચવીને રહે એ તેમની પાસે માગે છે અને તેમ કરતાં આ દેશની જેમો દોહીઓથી હરવી પડે તે દોહીઓ તેમ કરીને સાંખીત કરી આપશે કે તેઓ પ્રથમ મનુષ્ય છે અને રમણ પછી.

મહાત્મા ગાંધીજીના સમાચાર

૩૨૨ તેમજ વર્તમાનપત્રોના અનુસંધાનથી સંદેશોએ મહાત્મા ગાંધીજીના અપવાસ સંબંધી અને આખ્યા છે તે પ્રેસ ઉપર જતી થેજા સુધીના અને વિસ્તારથી નીચે આપીએ છીએ:—

ગાંધીજી જેલમાંથી છુટશે

લંડનથી મળા ગુહ્યારનો ૩૨૨નો એક તારનો સંદેશો દર્શાવે છે કે પછાત વર્ગના મળાલ સંબંધી સરકારે ને સુકારો આપ્યો છે તેની સામે વિરોધ ઉઠાવવા ખાતર તા. ૨૦ મી સપ્ટેમ્બરથી ગાંધીજીને મુકત પર્થન અપવાસ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે તેમને પ્રેશો જેલમાંથી છોડી મુકવામાં આવશે પ્રંડીઆ જોશીએ ગાંધીજીના પુરાણ વિશે એક રેકૉર્ડ બદલ પાડ્યું છે તેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે વડા પ્રધાન સામે પત્રવ્યવહાર કરીને ગાંધીજીને જે વાત ચોકખી કરેલી છે કે સરકારે જેમને જેલમાં પુરી રાખ્યા છે તેમાં માતો આગામ્ય રીતે સવિનયમંત્રી બદલની સામે સરકારે ને પગલાં લીધેલા છે તે ખાતર માતો પોતાને જેલમાંથી છોડી મુકે તેટલા ખાતર આ પગલું નથી કર્યું પરંતુ એક સિદ્ધાંતની વાતને ખાતર છે કે જેને સવિનયમંત્રી બદલ સામે નિરૂપત નથી. એવો દાવા કરવામાં આવ્યો છે કે ગાંધીજી અપવાસ આદરવાની હરજાત કરશે કે તુરંત તેમને જેલમાંથી છોડી મુકવામાં આવશે અને કેમ મોળ સ્થાનમાં ખાગી પ્રમાં તેમને રાખવામાં આવશે. તેમના ઉપર ને ખંધન મુકવાનો હમણાં નિમમ થયો છે તે એટલેજ કે તેમને જ્યાં રાખવામાં આવે કાજ તેમણે રહેવું ખીજાં બંધનો મુકવાની જગ નહિ ગરે જેવા આજા રાખવામાં છે. ગાંધીજીને સ્વતંત્રતા બદલામાં આવે છે તેનાથી સવિનય બંધની બાતને એસ મળે છે કે કાપડા અને અવરજા નળવવા માં તેનું પરિણામ આવે છે તેના ઉપર અંકુશ મુકવા સંબંધી બધી આધાર રહેશે.

મહાત્માજીને ઉગારવા માટે કરાતાં પગલાં

સંબંધી 'એક્સપ્રેસ' પત્રોએ અનુસંધાન દર્શાવે છે કે મુખ્ય મળા તા. ૨૦થી અપવાસ કરવાના ગાંધીજીના નિર્ણયથી સનાતની હીંદુઓનાં હમણે અળખણા કર્યા હ અને તેમને જાન કેમ થયે તે માટે પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે. પંડિત મદન મોહન માલવીયાજીએ પોતાની કેમને અને પછાત વર્ગના માજીસેને દિલ્લીમાં મળવા માટે જજાન્યુ છે કે જેથી પછાત વર્ગના મતાધિકાર સંબંધી કેમ નિર્ણય ઉપર આવી જવાન. જેવી સુમતા પશુ કરવામાં આવી છે કે આજેવાન બોધ મહાત્માજીને જેલમાં મળા કો તે માટે સરકારે અવરજા કરવી જોઈએ. પંજાબમાં હીંદુઓએ આમાન્ય બેકેમાંથી

અમુક પછાતવર્ગના લોકો માટે આપવા હલુધું છે અને દિલ્લી માં મળેલી એક હીંદુઓની મળાએ અંતરને માટે મંદિર પુસ્ત્ર મુકવાનું દરાવ્યું હતું ૩૨૨ જજાવે છે કે ગાંધીજી અપવાસ નહિ કરે તેને માટે પ્રયત્નો ચાલી રહ્યા છે. પછાત વર્ગના એક પ્રતિનિધિ ને એસેમ્બલીમાં મળ્ય છે તેને મોંઘસ-રોમે પ્રન્ટરવ્યુ આપ્યો હતો. આ પ્રતિનિધિએ સર્વ પાર્ટીઓને અપીલ કરી છે કે આધુનિક જમાનાના આ મહાન હોદ્દાની છંદથી બચાવવા સર્વ પ્રયત્નો કરા. એમ માનવામાં આવે છે કે ગાંધીજી ને દિવસે અપવાસ કર કરશે તે દિવસેજ તેમને જેલમાંથી છોડી મુકવામાં આવશે.

મંજવાર પ્રાર્થના અને અપવાસનો દિવસ

લંડનથી 'એક્સપ્રેસ' પત્રોએ અનુસંધાન દર્શાવે છે કે પંડિત મદન મોહન માલવીયાએ જેવી અરજ બકાર પાડી છે કે મંજવારના દિવસે સર્વ હોદ્દાઓએ અપવાસ કરવો અને પ્રાર્થના પશુ કરવી. મદ્રાસથી રાજગોપાલાચારીએ જેવી અરજ આપી પ્રબલે કરી છે કે મંજવારને એક મવિન દિવસ લેખવો અને તે દિવસે પ્રાર્થના કરવી અને અપવાસ કરવો. દરમ્યાન ગાંધીજી પોતાના નિર્ણયમાં મકમ છે અને અપવાસ મુકતી રાખવાની કરવામાં આવતી અપીલો તેઓ નકાર કરી રહ્યા છે. પોતાના એક બક્ષાધિપતિ અનુવાદી માં પનરયાગ ખીલવાને એક પત્રમાં તેઓ બજે છે કે તમારે દુઃખથી ચવાની બર નથી બદલે ખાતે જાનંદનું કારણ છે કે જેમને આપણે પમ નીચે રગેળાએજા રાખ્યા છે જેવા દુઃખી મનુષ્યોના બજાની ખાતર ઉલ્લામાં જેલું બલિદાન આપી દેવાની હમરે આ તક આપી છે. મારી બીલકુલ ખાતે છે કે અપવાસ કરવાનું મુકતી રાખવું નહિ જોઈએ. મંજવારે મમ રાજીએ ગાંધીજીને જેલમાંથી છોડી મુકવામાં આવશે પરંતુ તેમને મુનમ જગા દેશે નહિ. રેષલી એકસરેસ પત્રોએ અનુસંધાન દર્શાવે છે કે લંડનમાંના હોદ્દા વિવાદોએ અને વેપારીઓએ પશુ મંજવારથી એક અદસડિયા સુધી અપવાસ કરવાનો વિમાર રાખ્યો છે.

મંદિરો પુદ્ગલો મુકાશે

લંડનથી મુકવારના મુનમના 'દાખત' પત્રોએ અનુસંધાન દર્શાવે છે કે અણીવા હીંદુ આજેવાનો વચ્ચે જેવી મલમળની દિલમાલ ચાલી રહી છે કે ગાંધીજી અપવાસ નકારે તેમ કરવું. મુનમમાં દેલકાં પસંદ કરેલા મંદિરો પછાત વર્ગના માજીસે માટે પુલ્લા મુકી દેવાં જેવી મોંઘસે આજેવાનો કરી રહ્યા છે. હરજ કે જેવા અસર બીજા મણી જગ્યાએ થશે. દેલકર આજેકરને સમજાવવાના પ્રયત્નો યથ રહ્યા છે. મળા પછાત વર્ગના આજેવાનો આજેકરને સમજાવવા માટે મુનમ આવી પહોંચ્યા છે. પ્રંડીબન મર્ચન્ટ મેગ્ગરની કમીટીએ મોંઘસરોમને તાર કર્યો છે કે ગાંધીજીને જલદી છોડી દે કે જેથી હીંદુ અને પછાત વર્ગના માજીસે કેમ સમાધાની ઉપર આવી જાય દેલકાં સરકારી અમલકારોએ મરવડા જેલની મુલાકાત આજે લીધી હતી. જે ગાંધીજીને પુછ્યું કે તમે વીચાર કેશ્યો છે? ગાંધીજીએ દસતા દસતા જવાન આપ્યો. મારે મારો વિમાર જા માટે પલલો જોઈએ!

અપવાસની તર્ક્યારીઓ

લંડનથી તા. ૧૮ મી કનિવારે ૩૨૨ દર્શાવે છે કે ગાંધીજી

આવતા મહાન અપવાસો પ્રતિની રોમાંચી કરવા મંડિ છે. તેમણે પોતે જે ચાલુ યોદ્ધા છે તેમાં હવે ધરણી કરી નાખ્યો છે. દુષ્કર્મ જેવું નથી કર્યું છે. કારણકાળ અને કળા યોદ્ધા કરી નાખ્યા છે અને કારિરીક કમરત કરતા દત્તા ત ખંધ કર્યું છે. માંધીજી, તેમને કોણવા માટે કરતો કરવામાં આવશે તો તે સ્વીકારવાની ના પાડશે. એવી આજ્ઞા રાખવા માં આવે છે કે તેઓ જેલમાં જ રહેશે અને તેમની મુલાકાત કુદથી સેવા દેવાની જરવાનગી મળશે.

હિંદુઓનું પ્રતિનિધિમંડળ જેલમાં મળે છે

હિંદુઓનું પ્રતિનિધિમંડળ તેમને સોમવારે જેલમાં મળ્યું હતું તે સેવા તેમણે મોત પણ લીધેલું હતું. કેપ્ટન સાથે જાળીને વાતચિત કરી હતી. અસ્પૃશ્યતા માટે નાણીકમાં મંદિરો ખુલ્લા મુકાબ તે સાથે સનાતની હિંદુઓને વધેલા હતાનો છે. તેઓ જણાવે છે કે માંધીજીના અપવાસો રાજ્યભિત્ર દેવુઓ માટે છે. માર્મિક દેવુ માટે નથી. રાષ્ટ્રમ્મને સીમકાનો ખનરપરી દર્શાવે છે કે માંધીજીએ સરકારને દર્શાવી દીધું છે કે રાષ્ટ્ર પણ ભતની કરતો સાથે તેમને છોડવામાં આવે તે તેઓ કબુલ રાખશે નહિ જેટલે હવે માંધીજી જેલમાં જ રહેશે

મહાત્માજી અપવાસો શરૂ કરે છે

પુનાથી મંગળવારે દુરનો તાર દર્શાવે છે કે જેલમાંથી અમુક કરતો કરીને છોડવાની સરકારે સુમના કરેલી તે માંધીજીએ કબુલ નહિ રાખી અને કરોડા જેલમાં પોતાના સેલની અંદર મંગળવારે બપોરથી અપવાસોની કશ્મીત પણ છે. તેમણે પુરતો યોદ્ધા કીધો હતો. રાહી, અમુર, કોટા, જોરેન્દ્રસ અને દહી જેટલો યોદ્ધા કીધો હતો. ખાલ્લુ હાથ રજા પછી મહાત્માજી, પોતાના સેક્રેટરી અને રાષ્ટ્રીય આગેવાન વક્ત્ર આપ પટેલ સાથે કુદથી પડ્યા હતા અને તથે જાણી સાથે પ્રાર્થના કરી હતી. સરકારે મુલાકાત કરનારાઓને છુટ આપી હતી. અમુલ જાન આજ્ઞા અને હિંદુઓના પ્રતિનિધિઓ તેમને મળ્યા હતા.

તબિયત સારી નથી

માંધીજીની તબિયત જોઈએ તેવી સારી નથી જેટલે રોહટરે તેમને જાણ્યું કે વધુ વીઝીટરોને હવે તમારે મળવું નહિ.

૭૨ વર્ષના જુદા સત્યાગ્રહી

ટાંકવાલ એસીપારીક જે-૨ ટેન્નોર જેટની સામે સલામકની કાલ કરે થના છે તેમાં જોડાવા એક ૭૨ વર્ષના જુદા પુરુષનો નીચેનો પણ અને મળ્યો છે તે જેલોને તેમજ અજે કોનાર છે:-

જોનસનનું અમે નામદાર થી. કે. દેસાઈની ચરજીશી થઈ દોળો. જોતાનથી મેલ્કળળી થી. હાજી હાસમ મુસાના પમે કામજી વાંચળો બીલ્લુ સેવામાં અપવાનું કે અમે તમાર નામ ઇન્ડીઅન ઓપીનીઅન કાપમાં સાંકરી નહુ ખુલ થયા છીયે. બીલ્લુ જે સલામકની કડતવું તમે જાણું છે તે વાંચી નહુ ખુસી થયા છીયે. બીલ્લુ કું સલામકમાં જોડાયા તેવાર ખું. મારી કમર ૭૨ વર્ષના છે તે મારી કામને ખાતર મારા છવ કુશાન થાય તેથી કું ખુસી છઈ. મેં સાંકરું છે કે તમને તો ઇન્ડીયા વિદાય કરી દેશે. ને જોમ કોષ તો પણ ખુલાસો જાણ્યો. બીલ્લુ કું તમને મળવા મારું જઈ. તમે કવી રીતે અમને જેસ થાઓ? ને કવી રીતે તમારી મુલાકાત થાય તે

અપમે ને કમિસના સેક્રેટરીના નામ જાળોને તેને આ કામમાં કવર છે તેમાં કામજા અપમે તો જાળોને પોમસે. મુકતે ખુલાસાવાર કામજા તરત અપી આવારી કરશે. ખુદા પાકે તમેને કોઈ આપ.

થી. હાજી હાસમ મુસાના સલામ વાંચળો.

ટાંકવાલમાં આવા જુદા વીરો પણ પોતા છે જેઓ કાલ માં જોડાવા કમુક છે જેમનો હાથથી કામ રોજખાનો સેક્રેટરી મંજમામાં સ્વમસેવો તરીકે નકાર પડો જેવી મારી મામણી છે.

થી. સેવક પ્રાગજી દેસાઈ

નાટાલ ઇન્ડીઅન કોંગ્રેસની મંજવર સભા

મહાત્મા માંધીજી માટે પ્રાર્થના

તા ૨૦ મી સપ્ટેમ્બર મંગળવારના બપોર પછી મહાત્મા માંધીજીના 'મનુષ્ય થાય ત્યાં સુધીના અપવાસો' ની કશ્મીત પણ છે. સર્વ કક્ષિતમાન પરમાત્મા તેમને તંદુરસ્તી અને તાહાદ મજો એવી પ્રાર્થના કરવા નાટાલ ઇન્ડીઅન કોંગ્રેસના આયરો હજી રામલ પીકમર પેલેકમાં એજ દિવસે માંજે સવા પાંચ વાગે એક મંજવર સભા થી. સોરાબજી રૂસ્તમ-જીના પ્રમુખપદે મળ્યા હતા. કીકી સરકારના એજ કુંવર મહારાજ સોંગ તેમજ કુંવરાણી મહારાજ સીમે પણ હાજરી આપી હતી.

કશ્મીતમાં થી. અમદુલ હક કાજી, સ્વામી ભવાની ભાજ તથા રેવ થી. એજ, પ્ર. સીમામણીએ પ્રાર્થનાઓ કરી હતી. જે સેવા આપું જોડીમન્સ કાલિમાં કહ્યું રહ્યું હતું.

પ્રમુખ થી. સોરાબજીનું આપણું

કુંવર મહારાજ સીમ, કહેતો, કામજો અને નાજો.

અમતાના સેથી મહાનમાં મહાન છવંત પુરુષ મહાત્મા માંધીજી પ્રત્યે આપણો કક્ષિતમાવ દર્શાવવા આપણે જાળે એકત્ર થયા છીયે. જાળે બપોરથી તેમના અપવાસોની કશ્મીત કાય છે તેવે પ્રસંગે આપણે પરમાત્માને ખડા હૃદયથી પ્રાર્થના કરીયે છીયે કે તે મહાત્માજીને તંદુરસ્તી અને કક્ષિત આપે. દિવજી આક્રિધમાં અને હીંદુસ્તાનમાં અપવાસમાંના જેઓ એ મહાત્માજીની સર્વ પ્રવૃત્તિઓની પારીકષથી નિરીક્ષણ કરેલું છે તેઓ સમજી જો છે કે માનવ ભવિની કલતિને ખાતર તેમણે કેવા બળ્ય બલિદાને આપેલા છે. આપણે જે અપણે છીયે કે મહાત્માજીએ અનેક વાર અપવાસો કરેલા છે પરંતુ આ પ્રસંગે જોમણે એવા અપવાસો આદમાં છે કે તેમના જે મહાન બલિદાન પ્રત્યે આપણે બારે મિનાતી બાજબીથી નેકજે છીયે. ભારત-માતાને ખાતર જેટલું મહાત્મા માંધીજીએ કર્યું છે તેટલું કોઈ માં કોઈ પણ રાષ્ટ્રીય વ્યક્તિએ કરેલું નથી. અપણે તો હીંદુ એજ મહાત્મા ગાંધી છે. મહાત્મા ગાંધી એજ હીંદુ છે. તેઓ કોઈ અને તેની પ્રબળ માટેજ છવી રહેલા છે. આપણી માતૃભૂમિને માટે જેમણે પોતાના સર્વસ્વનું બલિ-દાન આપી દીધેલું છે અને હવે તેઓ પોતાના છવંતની આકૃતિ માતૃભૂમિની બલિદાનની મેદો ઉપર આપી રજા છે.

મહાત્માજીના આ અપવાસો વિશે જેલમાં ચોલા દિવસથી વર્તમાનપત્રોએ સમાચાર પ્રસિદ્ધ કર્યા છે. મહાત્માજીને આ ને કવતો નિર્ધાય કરવાની જરૂર પડી છે તેમાં પુર્ણ રીતે

મરજુલ તો વિકાસવાદી કાઠી સરકારને છે એ નાણુક અને પશુ ચરે સ્વીકારવું જોઈએ. હાલમાં એ વસ્તી અને નાત, ભતના મેદા છે એ હોડુ સમાજને માટે એક કલ્પદ્રવ્ય છે અને અભારની કાતમાં એ પ્રથમ પછે એક મરજુલ તો એમ પરંતુ મારે એ દરતાપુર્વક ફકારવું જોઈએ કે પછાત વર્ગના મિતિના પ્રતિનિધિત્વ સંનેષ મ્હ. રામસે મેકડોનલ્ડે એ નિર્ણય આપ્યો છે તે સેવાથી વધારમાં વધાર મરજુલ છે. હાલનાં બંદરે હોડુ સમાજમાં એ નાત ભતની પ્રથા છે તે હોડુ સમાજને અને એક પડીત પડીત બંધાએલું હોય તેની સાથે છે એ આપણે સ્વીકારવું જોઈએ પરંતુ આપણે એ પશુ ભણીએ છીએ કે એ સામાજિક ક્ષત પ્રથાને નાણુક કરવા માટે જોખમદાર હોડુ જામેવાને પગલાં લીધેલા છે. આ વિષયમાં મહાત્મા મીષાણે એટલું કહ્યું છે તેટલું બીજા કશું નથી કહ્યું. આથી એમાં સ્પષ્ટતા થાય છે કે રામસે મેકડોનલ્ડે નિર્ણય આપ્યો છે તેનાથી સુધારાની અતિ અટકરી જશે એટલું જ નહિ પરંતુ એ નિર્ણય હોડુ સમાજને જિન સિમ્સ કરી નાખશે. એને તે હોડતા લખિતી વાત નથી. ખરી રીતે તો આ પ્રથા વિશે અમારા ઉત્તરવાની અને હોડવા નથી કહેવું કે આને આપણે પુષ્ટ કરી તો એમ છે કે આથી ભતફરિયાનું આપણે પરમાત્માને પ્રાર્થના કરીએ.

મહાત્માજીએ અંગ્રેજોની કહેવાત કરી છે. તેમણે એ કહેવાયું છે કે એ અપેક્ષા યત્ન થાય છે સુધારા હશે. સર્વ કલિતમૈત હથરને બોલે આપણા એ પ્રાર્થના છે કે મહાત્મા મીષાણે ક્યારે તે ચોતાની આશીર્વાદ રહે અને તેમને કલિત અને વંદુસ્તી મણે કે જેથી હોડી પ્રભાવી બેઠવામાં આવેલા રહે. આપણે હથરને એ પ્રાર્થના કરા કે તે વિકસિતવાની થીકી સરકાર, હોડી સરકાર અને ન્યાત ભતમાં મીનનસ હોડના હોડુને તેમના નિર્ણયને ફરવવાની કલ્પિત આપે કે જેથી મહાત્મા મીષાણે ચોતાની નિર્ણયને અમલમાં ન મુકી શકે. મહાત્માજી સહને રસ્તે દરતાપુર્વક પગલાં બરી રહેલા છે અને તેમના એ માર્ગમાં પ્રથમ તેમને શરૂઆત આપે.

હથર મહાત્મા સમિતિ દ્વારા મહાત્માજીના મનુષ્યભક્તિની ઉમ્મતિ માટેના જાળની પ્રસંસા કરી અંતમાં પ્રજાને પ્રાર્થના કરી હતી કે આ પ્રસંસાથી મહાત્માજી સાક્ષાત્કામન બહાર નીકળે.

કરંચ ૧.

નહીએ ઉન્ડીલિન કમિસના આકેરાં દેહન પર્થેલી હોડી-મીની આ મંજીવરે સમા આતુરતાપુર્વક અંજન કરે છે કે હોડી સરકારે મહાત્મા મીષાણેને રાધ પશુ ભિતની કરેત કપી વિના નેજમાથી કાઠી મુકવા જોઈએ અને હોડી આપણે ફકમુલ્કી સર્વ કલિત મેડને કામ કરે એવી આ મંજા અંજન છે કે મીષા મહાત્મા મીષાણે પોતાની પ્રતિજ્ઞાથી પુરા કરે શકે.

આ ફાવે એટલેકે ફરિયાદ રજુ કરી હતો અને તેને મેકડો ને. ડબલ્યુ. મેકડે. રાજુદીન, ગણકાવ મેડે, એમ. એલિ. નેકેડુ, તથા પ્રમોડ દેકાકે દેહા આપ્યો હતો.

કરંચ ૨.

નાદ પ્રજાખાસે પુરેલી ઉપરથી બીને ફાવે રજુ કરી હતો કે નાશલ પન્ડીલિન કમિસના આકેરાં દેહન મેલેલી હોડીએના આ મંજીવરે સમા આકેરાં મીષાણે તેમની આ પર્થે મીષાણે પ્રથમે પ્રથમે કહેલી થાય છે.

નાદ પ્રજાખાસે મેકા નરખાસ્ત કરી સર્વ આકેરાં વિનિતિ કરી હતી કે રજા માલુસ ફરિયાદે એ મીષાણે કાઠી મહાત્માજી અપવાસ થોડું રાજે આ સુધી હથરને પ્રાર્થના કરશે અને મહાત્માજીને કલિત અને વંદુસ્તી આપે એવી માર્ગથી હથર પાસે કરશે.

કાચદા સામે યવાની ફરજ

અમેરિકાની અંદર મી. ડેનરી ડેવીઝ થોડો નામના એક મેકાન સમાજથી થયે ગયા. અમેરિકામાં સુભાષિતો વૈષ્ણવ આલેલો હતો તેની તેમના સામે થયા, અને અમેરિકાની સરકાર સુભાષિતો વૈષ્ણવને લે-લેવન આપે છે તેવી અંકારને બીલુસ કરે આપવા નહિ જોઈએ અને તેમણે પોતે કરે બધી નહિ અને તેમને નેજમાં મેકલવામાં આવ્યા. નેજમાં તેમણે 'કાચદા સામે યવાની ફરજ' એ નામનું પુસ્તક લખ્યું. આ પુસ્તકે બાપો થોડાએ લખ્યું અને ઉત્તરકારેકે કહે છે કે અમેરિકામાં સુભાષિતો અંધ થવાનું સુખ્ય કારણ એ થોડાનું નેજાં બંધુ અને નેજમાથી આવ્યાં નાદ આ લખાણે પ્રકટ કર્યું એ લેતાં.

કાચવાલના હોડી આપણાએ કાચવાલીક લે-ડે ડેવર એકરનો સામે સમાજકની સહત કરે ફરવાની ફાવે કરે છે તેવા પ્રકારે થોડાના એ પુસ્તકમાંથી અમે કહેવા આપણે છીએ નેથી તે વાળીને સમાજકી તેમાંથી રજુકા શ. અને સમાજકની સહત અમેરિકા ઉપરે લારે તેમાં ઉપર અમેલે કલે સમાજકી વરીકેની ફરજ બધા કરે:-

હું કહું કે હું કે ને રાજ્યમાં થોડાની ઉપર થોડી સર્વો સુભાષિતો આને તે રાજ્ય તેમને ફરવને સારું છે. અંકારે કે રાજ્યસર્વો એ એક ભિતનો રોજ છે. અને તેમાંથી નેજ સુભાષિત છુટી રહી કહે તેને તે રાજ્યસર્વોને પખાણી કાચ. થકા થોડા એમ કહે છે કે અમેરિકામાં ફરક ને હોય બેધવા જોણું હોય તો સારું આ લાંત બરોબર છે. પશુ એ પ્રમાણે કહેનારા થોડાનું બીલુસ મીલુ તે સુખ્યકારે છે. તેમના એમ કહે છે કે રાજ્યસર્વો લોભ કારક છે. અવા સુખે માલુસે અમલવા નથી કે બરકર એ રાજ્યસર્વોનું કરીર છે અને તેના વિના તે સર્વો મડીબર નથી ન કહે. પશુ આપણે પોતે રાજ્યસર્વોના સર્વો થોડાએકા રહી આ લાંત જોઈ શકતા નથી. ખરી રીતે એતાં તો બરકર અને રાજ્યસર્વો અને આપણે એટલે સુખ્યતવ નીકાની રાખીએ છીએ.

એટલે આપણે જોઈ કે આપણે પોતાની મેલ ઉપરાધા કરીએ છીએ. અમેરિકાનું રાજ્યસર્વોને અમેરિકાના મેકાને સ્વતંત્ર રાજે કે અથવા તેમને કલે છે એવું કહ્યું નથી. ને રાજ્ય આપણે જોઈએ છીએ તે અમેરિકાના મેકાના કલે અને રાજુ થોડુ પરીક્ષા છે. એટલે કે ને આપણે રાજ્યસર્વો અને ફરિયાદ છીએ તો રાજ્યસર્વોને લાધે કાચક આપણે છીએ.

તેને છતાં હું રાજ્યને અમાનદોસ્ત કરવી મીલેલી નથી. પશુ હાલે ઉપર તો સારો રાજ્યકારકારે થોડું છે. અને એમ ફરવાની ફરક માલુસની ફરજ છે. ને રહેમાં પશુ મેલથી નથી વસ્તુ થતી હોય આ ન્યાયે મલે છે અને માનવું એ મેટા સુભાષિત છે, અને તે કુલ નહિ નેજાથી કલે અન્યોથી કલે કરે છે. કોઈ અન્યોથી કરે તે પશુ

જે રાજ્યમાં ખેડી રીતે માણસોને લેખમાં ગણવા માં આવે છે તે રાજ્યમાં ગ્યાચી અને સારા માણસોનું ઘર બેઠું છે. તથા મેન્ડેન્ટુસેટમાં આવે સારા માણસો લેખમાં હોવા નીમળે. ગુલામી રાજ્યમાં માણસ લેખમાં રવર્તે છે. લાંબા તેનું માન છે. જેઓ કમ માને છે કે મારા માણસો જેલ જશે તો પાલળથી અન્યાયની સામે જાત ચલાવનાર નહિ રહે, તેઓને જાત કેમ માલે તેની ખાબર નથી: તેઓને ખરાની સત્તા ખોટા હુકમ કેદથી માલે છે તેનું જ્ઞાન નથી. જેલમાં પડેલા તે અન્યાયના બુલ્લમને અનુભવ કરનારા જેલમાં જોટણ હાથ કરી જીકથી તેટણ જેલની પકાર નહિ કરી શકે. થોડા વિશ્વ વિચારના માણસો ધણા માણસોની સાથે મળ્યા કરે જા સુધી તેઓ વિશ્વ વિચારના કહેવાય નહિ. તેઓએ તો પોતાનું બધું વજન વિશ્વ ગતિ કરવામાં વાપરવું પડે છે.

હું મારા પટેસીઓની સાથે વાતચિત કરું છું ત્યારે મને માણસ પડે છે કે તેઓ સામે કામ તો બધું ખોટા મેરો અને તેઓના ખાબડી છોકરાં રાજા પડે એમ તેઓ કહે છે. મારે પોતાને જે રાજ્ય ઉપર મારો અધવા મારા કુટુંબનો આધાર રાખ્યો હોય તો હું નિરાશ થઈ પડું.

મને લાગે છે કે ગુલામી રાજ્યને તાલે થવું તે હરમ લરેણું છે. તેની સામે થવું તે સહેલું ને સરસ છે. મેં ૧૦ મરમ થયાં કરે અપેલો નથી. તેથી એક વખત એક રાતને સાઈ અને જેલમાં રાખવામાં આવ્યો હતો. અપારે આ દેશમાનાની દિવાસો અને તેના કોખાંના દરવાજા તપાસવા ત્યારે મને રાજ્યની સુખાકીને ખ્યાલ આવ્યો. કેમકે મને કેદ કરનારા તો જેમજા ધારતા હશે કે હું માત્ર ઠાકરાં અને ખાસનો ખનેશો છું. તે સુખાકીને અજાણ નથી કે હું દિવાલોથી ઘેરા-એલો છતાં ખીજીએ કરતાં છુટું છું. હું કેદ હતો એમ અને નહીં જાણ્યું. મને તો એમ અજાણ કે જેઓ પકાર દતા તેઓ પેદીની રિખતમાં હતા. મને તેઓ પટોની કઠપા નહિ તેથી ખાસ જરીરને સજા કરી. તેમ કરવાથી હું વધારે છુટા થયો; ને મારા વિચારો તે રાજ્યને સાઈ વધારે બમ્બર થયા, મેં જોયું છે કે બાળક છોકરાઓ અપારે હેમ માણસને કંઈ ન કરી શકે ત્યારે તેના કુલવાને કનેડે છે. તેમ મન્ય અને કંઈ નથી કરી શકવું તેથી મારા જરીરને મન્ય આપે છે.

મેં મળી જોયું કે જરીરને મન્ય આપતાં થયું મન્ય કંઈ હતું, તેથી મારે જે કંઈ માત્ર રાજ્ય તરફ હતું તે મથું.

વેચવાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ ઓપીસીયો મળી શકશે:—

સાદી કિખામજી બાબ. ૧-૨-૩-૪-૫-૬ દરેકની કી.	૧	૬
રાજ્ય મજેદા	૧	૦
ગુજરાત સર્વ સંમલ	૬	૦
વિધિ	૨	૦
કલિતકમાળા અને બોધવચન	૨	૦
કાવ્ય માણસ	૪	૦
જ્યા અખત	૩	૦
મોહન વીર કમીરણ	૬	૦
અસહકાર	૭	૬
ગીતાજીવી	૨	૬
નવ સંકલિત	૧	૩
સત્યમી સહીનું કાન્ધ	(બાબ ૧) ૫	૦

અમેરીકાના નીચો

૩૧. સ્ટેટસે તેની આપેલી આજખ

ડૉ. ડેવરન્ડ બેનમન ફોર્બસ સ્ટેટસે જે વોલોમટન કર્યાકના પાસ્ટી અને યેલ યુનીવર્સીટીના પ્રોફેસર છે તેઓ કારનેગી ફંડ વરકથી યુનીયનના નેટીવોના રિખલિતી તપાસ કરવા આવેલા છે. “અમેરીકાના નીચો”ના લાલને કસ્ટોમે” એ વિષયપર તેમણે કસ્ટોમના એગ્રાફ કોઈ કામગીરીના ખોટા રૂખમાં યુરોપીયન અને નેટીવોની જોડા કાલેસીલના આશય ફેલેજ બાજુવાળેમ વાળણ કર્યું હતું.

ગુલામીના દિવસે બાદ અમેરીકાના નીચોએ કરેલી આબર્ન-જનક પ્રગતી વરક હો. સ્ટેટસે ખ્યાન બેન્ડ હતું અને કેળવણીને લાંબી તે કેટલો ઉપયોગી થઈ પડ્યો હતો તે જલ્દાની આખું હતું.

ડૉ. સ્ટેટસે જણાવ્યું કે ગંધાળીનાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં નેટીવો ૫૦ તે હરતા સુ-લકટેક સ્ટેટસમાં તેઓની સંખ્યા વધારે છે જે કે સાદિશ આફ્રિકામાં યુરોપીયનો કરતાં નેટીવોનું પ્રમાણ વધારે છે. નોર્થર્ન સ્ટેટસમાં ૧૫ ટકા અને સમર્ન સ્ટેટસમાં ૧૦ ટકા કમર્ડ છે પરંતુ બાકીના ચુક નીચો નથી. અતી પકાર વચે કરવાની પેદી નાણુક થઈ ગઈ છે અને જે એકાદ કામ તો તેને નિરસ્કારતી નજરે જોવામાં આવે છે.

યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં સવળા નીચો આપેલો બોલે છે અને પ્રીસ્ટી કરી પાળે છે. બળવા પછી અમેરીકામાં પેદા થયેલા અધવા નેચરલાઇઝ થયેલા અવળા કોલોને નાગરીક તરીકે મધી સમાન હોવા આપવામાં આવે છે. જેટલે કામકામ નીચોને યુરોપીયને જોટીવ છુટા છે.

આને યુનાઇટેડ સ્ટેટસ પ્રેસિસમાં એક નીચો સવળ છે. કોન્સ્ટ્રુક્ટ સર્વિસમાં ફેલાઈ છે અને પોલીસ ખાતામાં ગુમાસ્તા-ગીરીમાં બરકરમાં અને અન્ય રમતે તેઓ સેન્કો અને હન્ટરની સંખ્યામાં છે. સાદિશમાં ખહેર વાદનોમાં તેમને સલામકા રાખવામાં આવે છે અને સુલેકમાં તેઓને ખીજકુલ જુવાન રાખવા માં આવે છે. નાટકચટ્ટો અને દોરેશોમાં વપોરેક રાખવામાં આવે છે.

દર પાંચે એક નીચો કુટુંબમાં ફેડીગો હોય છે અને ડૉ. સ્ટેટસે જણાવ્યું કે અતીયલેક તોલવાને વાપરસેક એ એક કિમતી સાધન છે.

વેળવરમાં નીચોએ મધી પ્રગતી કરેલી છે નીચોની ૫૨ જેડા છે અને નીચોના ખરીદવાની કક્તિ એકંદર યુરોપીયન કરતાં ત્રીજા કામ કરતાં બમણી છે. આ વરણ મધીવ અમલની છે કેમકે નીચોની આર્થિક આબાદી આખી હોમને બાવાદાથી છે અને પ્રગતી સુખાકારીમાં પલોવ વધારે કરનારી છે.

ફેડ યુનીયનમાં એક લાખ નીચો મેકમર છે અને સુકારી અને બાંકકામના મજદુરમાં નીચોએ ખાસ પ્રવીણતા મેળવેલી છે.

નીચોના ૭૦,૦૦૦ નેપારના રમતો છે અને તેઓની સંપત્તિ આજે નાવન કરેક રોજરની છે પરંતુ ખીજકર અને કન્ટ્રાક્ટર તરીકે તેઓ વધારે કામેલ છે.

તેઓની આબર્નજનક આર્થિક પ્રગતી છતાં મોટા કામના નીચો હજી ગરીબ છે.

કેળવણી

અમે વર્ષે તેજોની કેળવણી પાલન એક ડોલર નીચે આપવામાં આવ્યા હતા. અને અમેરીકાના યજ્ઞ રાજ્યો ૨૦ વર્ષોની નીચે અને પુરોગામી મળી બન્નેપર નેટલો અર્થ કરતા હતા તે કરતાં આજે નીચે કેળવણીપર વધારે ખર્ચે છે, અમેરીકાને એવી ખાતરી થઈ છે કે તેજોની વચ્ચે મેટી વરતીને અકલિપિત રાખવી એ રાજ્યને જોઈએ છે. ચોતાના જીવનની ઉપયોગીતાને કાળ લેવા અને આપવા માટે પ્રત્યેકને કેળવણી લેવાની જરૂર છે.

જરૂરતામાં ૬૦૦ શિક્ષકો હતા તેને બદલે આજે ૫૬,૦૦૦ નીચે શિક્ષકો છે અને મુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં નિજાને જતા નીચેની સંખ્યા ૨૨,૦૦૦૦૦ ની છે.

૪૦૦૦ ધંધા કરતા નીચે વેત્ત છે. ૨૦૦૦ ધંધા કરતાં વધારે હમતારે છે અને નસ' વિષે ધંધામાં હમતારે છે એ ઉપરાંત મુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં જ્યાંમાં જ્યાં પદવી મેળવનારા નીચેનું છે. સ્ટોકેસ એક મોટું કોસ્ટ આપ્યું હતું.

નીચે ધંધા ધર્મોષ છે અને પુરૂર વેત્તોમરતના કહેવા મુજબ નીચેમાં નારિતક એક પક્ષ નહિ કરે.

મુનાઇટેડ સ્ટેટ્સના કોઈ આજે નીચેના સવાજને ગંભીરપણે અભ્યાસ કરી રહ્યા છે. ધંધા કોઈએ તેની ઉત્પત્તિના કાળ માં ચોતાનું જીવન અર્થે કરી દીધું છે અને જોય તેમજ કમક' તેજોની મુરોહીઓ દૂર કરવાને કામ કરી રહ્યા છે.

બીતા મન્થન

(કિષ્કા—કિશોરલાલ પત્રકામલાલ મથકવાળા)

(અમાના આમલા અંદરથી આણું)

અધ્યાત્મ કે જે

(૮) સ્લોક ૨૦ થી ૨૪

"મહાનાદો! મેં ને જા તને મારું રક્ત સમજાવ્યું અને તે રીતે મારાં કર્મો કરવાનું પ્રયોજન સમજાવ્યું, તેને આમાન્ય ભાષામાં લોકસંમત-લોકો પ્રજ્ઞતા રાજાજ-માટેના કર્મો પક્ષ કહે છે. વરતુલ મારી ને મઠની ભાવના છે, તેના અને લોકસંમતનાં કર્મો એકબીજાથી જુદાં નથી. પણ મઠની ભાવનાથી કર્મ કરનાર પુરુષ જ્યો પોતાના સ્વાર્થ માટે, પોતાની આધ્યાત્મિક ઉત્પત્તિ માટે, અને પોતાની કુલમતા તથા અસ્તિત્વની ભાવનાથી પ્રેરાઈને આકર્ષ કરતા જન્મા છે પરંતુ લોકસંમતની ભાવનામાં કેવળ પરાપક્ષર માટે પોતાની સ્ત્રી આધ્યાત્મિક ઉત્પત્તિ કરવાની રહી ન હોય તે જતાં વિષય પ્રત્યે અલંકર સદ્ભાવથી કે રામદેવ રહિત પ્રેમભાવથી પ્રેરાઈને મહાત્મા પુરુષો સાર્થ કરતા જન્મા છે.

"ચરંતપ! ને મહાત્મા અલંકર આત્મનિષ્ઠ થઈએ છે, તેની વિવેકશક્તિ પણ અતિક્રમ ઉત્કર્ષને પામેલી અને નિર્ગળ હોય છે. વિશેષ શું કહેવું? સંપ્રજ્ઞાજ અને ચોમકાજ આત્મજ્ઞાનને વિવેકપ્રકાશિ એવું જીવું નામ આપે છે, આત્મજ્ઞાનને પરિણામે સંસારનું દિવ જામાં છે અને અકલિપ કામાં છે, પ્રજ્ઞાને શું આવરણ છે, તેના એ જુદા સારી રીતે વિચાર કરી કહે છે. આથી જોયે પુરુષ પોતાનાં કર્મો વિષે અલંકર વિચારપૂર્વક, આવધાનીથી અને ને રીતે લોકનું કલ્યાણ માથે એ રીતે જતો છે. ૨૮

"ધનંજય! લોકનાયક એક પુરુષોની ઉપર મહુ મોટા કર્તવ્ય-

ભાર રહેલો હોય છે. સામાન્ય સોજા જોનાં આચરણને ખાતર-પૂર્વક તપાસે છે, અને તેનું અનુકરણ કરે છે. જે ને વર્તનને સાફ કરે, અને જેવા પ્રકારનું જીવન મળે, તેને લેતા આકર્ષી ટરીકે સ્વીકારે છે! અને તેમ વર્તવા પ્રયત્ન કરે છે. આમાંયે, આજ્ઞાપતિ! મહાપુરુષોનાં સાર્વિક સ્વભાવ અને આચરણનું અનુકરણ કરવું કલ્પ જને છે, પરંતુ, તેમનામાં ને કાંઈ રાજ્ય કે તામસ ભાવો અને રેવો રહી અમાં હોય તે તેનું અનુકરણ વિશેષ કામ છે: કારણ તે અનુકરણ કરવામાં કદ જોઈ પડે છે, અને તેથી તાત્કાલિક ઉત્કર્ષ વધારે પ્રાપ્ત થાય છે.

"પરંતુ! આનો એક કામલો છે તને મારા જીવનમાંથી આણું. નિપુણ, મારા જીવનમાં આણું છે કે કાલોને અભારે ઉત્કર્ષો ઉત્કર્ષવા હોય છે અને શોષીન બનવું હોય છે, બારે તેજો કર કમને મારી પુષ્કાવસ્થાની રસિક રેવોને પ્રમાણરૂપ મણી, રાજ રમવા, વાલિજો વગાડવા, અને મુરૂર વસ્ત્રોથી ભરી-કપીને કરવું વગેરે કર્મો આનંદથી કરે છે, તેજમાં મારાં નીરકમોનાં વર્ણન કરતા નથી. બરે, કાજ વાર તે મારી પ્રજ્ઞાનાં માનો સંજ્ઞા અને જોઈ ઉત્પન્ન થાય કે શું મારી રાસનું રમતો અને ખસીના આપનોજ મારાં જીવનનાં કર્મો મણાશે કે શું? શું જીવનમાં કાંઈ વધારે ઉઠાવા, સાર્વિક, વીર, ગાંધી, સંપ્રજ્ઞ, અને કલિમને ઉત્પત્તિ કર્મો મારાંથી અર્થાત્ નથી કે શું?

"આ ઉપરથી, પ્રિયવર! તને અમળથી કે જાની અને લોકનાયક એક પુરુષે કર્મ કરવું કે ન કરવું કલ્પ કર્મો કરવું, કેમ કરવું વગેરે બાબતોમાં કોઈ આવધાનીથી વર્તવાની જરૂર પડે છે ૨૧

"પ્રાણપ્રિય! તું, ઉત્કર્ષ, વગેરે જેજો મારા અલંકર નિકટ સહવાસમાં આવેલા છે અને મારા સ્વરૂપને જોળીને છે, તે તો અલોપીજ ને પણ લોકમાં મારે કર્મો મારા ઉત્કર્ષ માટે કરવાનું નાહી રહ્યું નથી, કે કાંઈ જાન કે ગુણો પ્રાપ્ત કરવાના રહી ગયેલા છે એવું નથી. આત્મા-અનાતમાના જાન વિષે અને ને નિઃસંજ્ઞ પ્રતીતિ પ્રાપ્ત થયેલી છે; અને તેમાં ને રીતે કું સહાયે દ્રવ્યો સિધ્ધ રહ્યું છે, તેથી અને કર્મ અનંત રહ્યું નથી. જેમ સોનું અવસ્થાથી સોનાનાં અર્થે પર્યાયની અલ અજ્ઞાપ મધ એમ કહી અકામ, અજ્ઞાપ જેમ લોક અવસ્થાથી લોકનાં અર્થે જોનારની પાત્ર જોળાપાદ મધ એમ કહેવાય, તેમ આ અમતના મુળ વસ્ત્રની અને અલંકરપ્રતીતિ મધ છે જેમ કહેવામાં કું બોરો સંકામ ઊડી કેવળ સત્ય રિશિતિ વર્ણવું છે.

"આમ જતાં, મહાત્મા મિત્ર! કું સહેવ કર્મો કર્મો કહે છે. કાજ પણ ચોડ્ય કર્મોને ટાળવાનો પ્રયત્ન કરતો નથી. કહો! અમલ સ્વાર્થ કે કામના પ્રત્યે રામદેવપ્રત્યે શુદ્ધિ ન હોવા છતાં જીવનનાં કોર તેમજ સંક્રમ કર્મો, ને ને કલ્પે કરવા પરિવ હોય તેને તેને, આજને કોડી પરિશ્રમપૂર્વક કુલ્લતાથી કરતો રહ્યું છે.

"આનું કારણ, મહાવીર! એટલું છે કે ને કું આજમ કોડીને કર્મોગરજ ન કરે તે કોડો મારા પરની મહાને કીધે તેજ પ્રમાણે વર્તે. આનું પરિણામ એજ આવે કે કું સોડો આમળ એક વિમાતક કર્મોદીપતાનો કામલો લેસાકીને પ્રજ્ઞમાં અનંતવસ્થાનાં અને વિનાશનાં બીજ વાવું.

"આથી ધર્મોષુ! ને કે કું કલે કલશવસ્થામાં પડોયેલો છે, કાવો થયો છે, નિરપૂર્ણ અને આસક્તિ રહિત થયો છે જતાં અવિચાલ અમ અર્થાત્ કરે છે." ૨૨-૨૪ (અધૂરું)

પીટર ક્રોપોટકીન

તેના ત્રણ મંત્રિકરી લેખો

(મહાત્મા ગાંધીના અંગ્રેજી ચિંતન)

[અમદાવાદના પ્રસ્થાન ધર્માલય તરફથી "ક્રાન્તિ" નામનું પુસ્તક તેની સરસ્વતિ મંથનમાંના પ્ર. પન્ડ તરીકે બહાર પડ્યું છે. જે પુસ્તકના મુળ લેખક પીટર ક્રોપોટકીન છે અને અનુવાદકો કંઈકેટલા પાર્શ્વનિર્ણય સાચા છે. જે પુસ્તક ખરા વીરવત્તુ માન કરાવનાર છે. તેની કોમલ ક આત્મા ચોરેલ જુદું છે. પ્રતિજ્ઞાન જોમિનિજ્ઞાન ના વાચકેલા લોકોએ જો જો મહાન વીરવત્તુ જીવનકથા તેમજ તેના ત્રણ ક્રાન્તિકારી લેખો પ્રસ્થાન ધર્માલયના આગાર સાથે અને કુરૂં કુરૂં છાપીએ છાપે — અ. ઇ. જો.]

નવજુવાનેને

બીજા દિવસે સવારે ઘડયાલી માથે રહેતા આ છોકરા મારેની વિચારપરંપરા તમારા મગજમાં દબાવવા કરતી હતી, ત્યાં તો તમારા બાળીદારે કહ્યું: "હાલે હાથ એક પટાચાળી મારી લખેને તમને તેડવા આવ્યો હતો. હાથ એક પીપ્પલ ટોપિયને લાધી એ આવ્યો હતો. એમના ધીંગનીજ સુદર બંધામાં રહે છે. એને રહે છે ન આવવાનું હરે છે, અને તેથી એ નમજ પડી ગય છે. એણે એનું આપું જીવન પદેરવા-જોડવામાં, સહેલસપાટા માત્રમાં, નાજનમાના રંગશગમાં અને એના બેવડા પતિ સાથે દાદાદીદી કરવામાં વિદાવ્યું છે. એ એને આજના વેદા ઠોડવાનું, તીપું આવવાનું જોડું કરવાનું, પુણી દવામાં કરવા જવાનું અને મગજને સમતોલ રાખવાનું કહ્યું, અને એ સલાહ આપી છે કે મર્યાદા પ્રાપ્ત પલ જીવનું જારી રહે માત્ર ન દોષ તો પચારીમાં પડ્યા પડ્યા હળવી કસરત કરવી."

એક મરે છે કારણ કે તે બાળકને જીવનખર પેદા જરીને ખાતાનું મળ્યું નથી કે એક તો આશય મળ્યો નથી; ખીજા પીટર કે કારણ કે જન્મી તારથી તમ શું છે તે તેણે જાણ્યું નથી.

હવે જો તમે નિર્ણય ચારિત્ર્યપાળા હશે, હરેક પરિસ્થિતિ માં તમારી જાતને પોલીટી નાંખવાનું હશે, અથવા તો જો તમે વેંત હોવા ને હોવા સમજાવી શકો એવા કંનેતોમાં પણ માત્ર એક હળવા નિશ્ચયથી તમારા દિલને કિલાસો આપનારા હશે, તો તો પછી આવી વિષમતાઓમાં તમે રીંદા મન જશો. અને પછી તમારા હૃદયમાંનો પથ જીવત મરે, આ કંંગોની અંદર તમારે કદી જવા પ્રસંગ ન આવે એવા રીંતે કાંઈક માં જોમવિલામમાં રમ્યાપન્ના રહેવાની તમને જ્ઞાતિ મરે. પણ જો તમે સાધુસ હશે, જો તમારી કાગળીઓને કાંઈકેટલા કેરવી નાંખવાની તમારામાં મુશ્કેલી હશે, જો તમારા હૃદય માં રહેલા પશુસ્વભાવે તમારી વિવેચનશક્તિને નહ નાંદ કરી નાંખી હશે, તો તો તમે એક દિવસ પેર આવી કહેશો: "ના, આ તો અન્યાય છે. આણું હવે કાગો સમય નહિ આણવું જોઈએ. કેવળ રોમનો મજાલ કરવો જોઈએ નસ નથી; આપણે તેનો જાંઘુળથી નાક કરવો; પછી જોડાનું જીવન જરા સુખી થાય તો કહીશો અને રોજો અર્ધજનક જોડા મન જાય. આ જરીરકાજ જાય જાંઘુળની ખાંડમાં, રવવળ હવા, પોલિક ખોરાક અને હળવી મજુરી: બસ, એટલેથી"

કરવાત કરી પાડો આ વિના કાંઈકેટલા ધંધો ધંધો નથી; તે કારણ છે. હળવપદ છે, વૃથ છે."

અને એજ દિવસે તમે સમાજવાદ શું છે એ સમજશો. તમને એ પુરેપુરો અજ્ઞતાની મુશ્કેલી મરે. જો તમને પરમાર્થ એ મગજમાં મગજ પછી નથી કામતો હશે અને એક દિવસ તરીકેના તમારા સાચા અનુમાનને સાબિતી મળના તમારા અજ્ઞતામાં કાગે કમકામો, તો તમે અમારા પદમાં અંતરંગ મન જશો અને સામાજીક ક્રાન્તિ બાવવા માટે અમારી સાથે કાયોદાય મિલાવી કાપી કરવા મંદી પડશો.

વિજ્ઞાનકોને

પણ કદાચ તમે કહેશો: "આવા વત્કાર ધંધા સાથે મારે કાંઈ નિષ્પાત નથી. અગોળકાઓ તરીકે, પ્રાણીકાઓ તરીકે, રસાયણકાઓ તરીકે હું તો વિજ્ઞાનની પાછળજ અપી જઈશ, એવા કાંઈકેટલા કાંઈ કાગે હમેશ મરે ઉજ આ પેલીએ નહિ તો આવતી પેલીએ તો ખરાજ."

તમે વિજ્ઞાન પાછળ અપી જવા માગો છો તે કમા કારણથી તે હવે આપણે નવાસી જોઈએ. મનની જુદીજુદી કક્ષિત-જ્ઞાને જોળવાના અને કુદરતને અજ્ઞાત કરવામાં તમારો કહેલ માત્ર નિર્માણ જ્ઞાનંદજ જોળવાનો છે એમજ હોય તો હું તમને પુછીશ કે પોતાનું જીવન માત્ર સુખમેનમાં માળવા માટે વિજ્ઞાનને માર્ગ લેતા એ દિવસજ, અને પોતાની પોલી મડીઓ જ્ઞાનંદમાં વિદાવવા માટે કારેના અસરો લેનાર પલા કારણિકા નમે શો કરે છે? અરેબર, કિસસુરે પોતાના વિલાસની પસંદગી જુદીજુદી કરી કે કારણિકે પેલા પીપ્પલ કરતાં એને આમા પારે ઉઠે. રસ અને જ્ઞાનંદ મરે છે. પણ આ એ મજાલ મન જાય છે, એકેનો વિચાર કરાઈ છે પોતાને અંગત જ્ઞાનંદ એજ એ મેકનું જાંતિમ ધ્યેય છે.

પણ ના, તમે આણું સ્વાર્થો જીવન માળવા નથી મુશ્કેલા, વિજ્ઞાન માં મડીને તમારે તો આ માનવસમાજનું કિંઈ સાધવું છે. એ વિચારજ તમારી શોખોળમાં તમારો માનંદકંક મરે. કદા મોકલ આ હન્દજળમાં આપણામાંના કેટલાઓએ વિજ્ઞાન માં પલ મુવતી પખને એ વિચારને એક મડીબર પણ બાસરો નથી લીધો!

તમે કાગેલાયા માનવકલતો વિચાર કરવા હો, તમારે ધ્યેય માનવસમાજનું કમાજુલ હોય, તો તમારી સાથે એક અનરજન મુશ્કેલી આપો લેશો રહે છે; કારણકે તમારામાં પુષ્કરજની રાંત જોડી હશે તોપણ તમે વરન જોમ કહેશો કે આજની સમાજમાં વિજ્ઞાન જોમવિલાસનું માત્ર એક સાધન થત ગયું છે. પોતાની જાંઘુલી તે તમારે રસમન જાનાવે છે, પણ મોટા કામને તો તે અરજાયજ રાખે છે.

વિજ્ઞાને નજીની ઉત્પત્તિના સંગીન અને નજવાતમક સુત્રે મુશ્કેલા તેને તો આજે સમાધી ચે તમારે વખત મરે છે કદા કેટલા માણસોએ એનો સંપૂર્ણ અજ્ઞાત મરે છે કે કેટલામાં પુષ્કરજની સાચી કાજીય કક્ષિત આવી છે? આવા માણસોની સંખ્યા બહુ બહુ તો અમુક હવેનોની હશે. પણ કરોડો માણસોની અંદર હજી આજે પણ અંગતીઓને શોખે એવા પહેમ અને અર્ધવિલાસ જડ પાલી રહ્યાં છે, અને તેઓ કમીટાગીઓના કાથમાં પુતળાની માફક તાંચે છે. ત્યાં આ સંખ્યાની વિસાલ શી?

(અણુ)

Box 247 & 317 Tel. "Khairi."
HUSSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.
 મોહન રમણ અને કમળ, ટેલીગ્રાફ એજન્ટ "ખરી"
 હુસૈન હરમાઇલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાંસપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

મનાસી દરીશ્વરવાળુ—સંપત્તિ ૧૯૨૮ થી
 રાજ્યવેદ્ય પંચાંગ
 હવે પણ હાલિત રૂપમાં ખર્ચા હોવા વગર
 તકત મેલવે
 મોહનવાલા આલે છે. આલેખ મનાસી
 મહનમંજરી કાશ્મીરી અમલગર, કાઠીયાવાડ ૬૦

Phone 3887. Box 316, 162, Grey Street, BOMBAY
HEERABHIA MORAR MATVADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
 હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,
 વોલેચેબ ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ
 ગ્રેડીંગ સારી રીતે કરી ગાડ સી.એમ.વી. પી. મોહનવાલા આલે છે
 ટેલીગ્રાફ ૨૮૧૭. મોહન કાશ્મીર ૧૮૨ મે ટી.ટ. ૨૨૨૫ ૬૨

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
 CAPE TOWN
 Branch Establishments: 67 & 69, Pritchard Street, Johannesburg.
 N.B. We do not employ Travellers. 76

Direct From **VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA**
 Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
 EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
 We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed.
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALLA'S MUSIC SALOON,
 Prop. N. GOSHALLA.
 P. O. Box 480, 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 મન રંજન માટે કંઈ કરતાં હારમોનિયમ સાંખવાની જરૂર છે. જે
 હોય પુરા પાડીને બીજી ગુણવત્તા ધરાવત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી
 હાથના પંખના, પોર્ટેબલ ફોર્મ ખાંડના મીઠા અને ગાયુરો સુધીના હાર-
 મોનિયમો બનાવે છે. તેમાં ગેયક રીતે છે તે સીપાય જણાવેલા મમલ.
 મુજબ, ખરન પીકેરે પણ અજોરો ફોર્મ ખાંડના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ
 મામ ખાતરીથી કરી આપીને બીજા કોઈ ના મળે.
 મોરારીયા ગુણીક સહુન,
 (પ્રોપ્રીયટર ને બેન. મોરારીયા.)
 પી. ઓ. મોહન ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કપાટનના વખણાવલા પૌષ્ટિક પાકા તેજાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧

રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨

રતલ ૫/-

મદામપાક

રતલ ૫/-

મુંદરપાક

રતલ ૫/-

મધીપાક

રતલ ૩/૬

મમ્મદપાક

રતલ ૩/-

યુનીઅનના કેઈ પણ બાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પાકા ચાશબ આપે છે.

બહાર ગામના મહાકોએ આઈર સાથેજ પેસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિઅન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું દોડી યાદ આપા સાથે આફ્રિકામાં વેચાત છે.

ભાવ અને નકલ માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બહેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ રોકડ

સેલ

મોહટું

ગંજવર

સેલ

હિંદુસ્તાની

૨

ગુજરાતી

૩૧

રામીલ

૩૧

ટેલેગ્રા

૩/૩

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા મારેજ

માટે લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

હારમોનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ વટાડેલા છે. લીસ્ટ માટે લખો:—

'Phone 3447.

P. O. Box 1158.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 39—Vol. XXX

Friday, September 30th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂટી. "કરંબ"

ડીકીન્ડા બારે

એક્ટોબર તા. ૩૭એ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

સેકન્ડ ક્લાસ: પાઉન્ડ ૨૭-૦-૦.

રૂટી. "ટાકલીવા"

ટેક: પાઉન્ડ ૬-૭-૬.

એક્ટોબર તા. ૧૭એ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

ત્રીસમી વર્ગ.

મુંબઈમાંની વીરૂ. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રેસીડેન્સ પા. ૬-૧૦-૦ અને હોંડુ વીરૂ. પાઉન્ડ ૨-૭-૬

રેસીડેન્સ પા. ૫-૦-૦ ના હીસાબથી લેવામાં આવશે.

મુખના—ઉત્તરમાં પોતાના મોટા ટાપીના કનીવારે ૫૧ વાગ્યા બપોરે કસ્ટમમાં પહોંચતાં કરવા.

બી. ડાન્ડાના બાઇનની નવી મોટા પચીસ સારી સમવડોવાળી અને હાથ માલની સાથે અને હસ્ત આફ્રિકા સારૂ માણુ થઇ છે.

દરેક હોદી પેસીન્ડરે પોતાની ટીકટ બમારી જોશીસમાંથી લેવી અને તકાર માત્રવાળા વાઇસમાં બમારી સાથે

પત્રબધકાર કરવાથી થક થઇ જશે. ટીકરને બપોરે દરેક કામકાજ બમારી બતી દેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMED & SONS,

વધુ ખુલાસા માટે લખો ના મળે:—હિંદી પેસીન્ડર

390 Pine Street,

એલન્ડ રોમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

૩૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

રેસીડેન્સ ૪૮૦૦.

ધો

રેસીડેન્સ એડરેસ

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

"રુસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જ્યાંકે સારૂ કાર, ધોર જાણ, શીડલીડી બોંડ, વરકચેન્ડ કોમ્પેન્સેશન, વીચરે અનેક પ્રકારના વીમાને સમગ્ર કામ આ વીમા કંપનીએ સારૂ સ્વી વીક' છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ ડરબનમાંથી કરી આપવામાં આવે છે.

આમા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રાંતાંનધિ:—

સોરાબજ રુસ્તમજ.

"ઇન્ડિયા કોર્પો"

૧૦ ફ્રેંચ એવન્યુ,

ડરબન.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

ગ્યાજબી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ જાદામનો મેસુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

જદામ પાક.

આ શિયાળાની ઊંઘ પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ ઓઈરથી જતાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી વરસના જાણીતા અને અનુભવી પાકો મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ ભાજુરડીયા પેંદા અને હાથના વણેલા ગાંઠીવા પણ જતાવીએ છીએ.

જો શિયાળા હિંદુસ્તાનથી તાજા સોંઘાડાં, પંજાબી સાલમ, મહેર મુસલી, માલમ મુસલી, તાજા મુસલી, મોનર, મરોહા, પીપર, નામ, જોરમો, અસમન, પીરવા, મમજ આગલી, કાજુ, જરફાલુ, કેલની પાતમાં ખાવાની તેમજ મુખવાની તમાકુ, ગાયો, કસ્તુરી, બંનરની જાડરવાલી, કુપ તથા તમામ જાતનું મીઠીવડું, કરીયાઈ, ફેર જોડાલ, ઓટા દીલ્લહાર સેન્ટ, જાતર, ખાદીની લેટેસ્ટ સાડીઓ, ખાદીની રોપીઓ, અમૃતાબ્જન તથા ખોરાકી નરનો તમામ પ્રાણ જેવો કે બીમડી ચાવલ, મગ, અડદ, ચણા, ખાજરો, ઘઉં, પાકની લાગ, મરી મસમો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. સાલ દરરોજ મંગાવતા રોવાથી મળેલા કીંદાવલ માટે મળે સફરો.

અમારા માલના અમારે જખાણ કરવા કરતાં એક વખત દાયલ દાખલ મંગાવી ખાત્રી કરો.

જહાંર ગામના ઓઈરડેર ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

'Phone 4565.

NATHA NARAN,

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું તાજું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 812. Durban. 129 Victoria St.

અઠવાલિક પંચાંગ

વાર	ચોરસી	હીફ	પ્રમથમન	ખારસી	સુવૌરન	જુહોરન
૧૬૬૨	૧૬૬૮	૧૭૫૧	૧૭૦૨	૧૭૦૨	૧૭૦૨	૧૭૦૨
મધ્ય	આગરો	અમારિ.	કેદે	કેદે	કેદે	કેદે
૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦
૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧
૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨
૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩
૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪
૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫
૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and called to any part of the Union and Rhodesia

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

તાજાંસનાં તંબરે અંકના જતાવા, પધનાપલ વિગેરે બીજાં ઓઈર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઓઈર ઉપર જાતી ફાઈલ રાખી સાફ માલ, સારી પેકીંગ કરી કીંદાવલ બાવથી માકલવામાં આવશે.

કેપ ગ્રાવીન્સ, ડાંચવાલ, ફીફેટ, રોડેસીયા વીગેરે દરેક જગ્યાએ માકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પા. એ. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

દરબન, નાટાલ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add.
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

Trans Add:
P. O. Box, 1302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ**

જ્ઞાનામાં નહાતું પ્રોગ્રેસિવ અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી ગ્રાસક વર્ષની જુની સીમા કંપની.

જીવગીતો વીસા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બજારું હોય તે અને કઈ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદા અને સફળ યોજામાં યોજા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજારું હોય તે મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બીઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનિસબર્ગ,

BE CAREFUL

Be as careful in buying blue as you are in using it. Be sure it IS Keen's Oxford Blue. The label must be exactly the same as the one shown here. Keen's Oxford Blue goes further and does not streak the linen. But it MUST be Keen's Oxford Blue.

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

કાળજી રાખો

જ્યારે તમે વાપરો ત્યારે જુલુ ખરીદવા માં ધ્યાન રાખો. ખાત્રી પૂર્વક કીનનો ઓક્સફર્ડ જુલુ અને અહીંયા ચિત્રમાં બતાવેલ છે તે પ્રમાણેનું લેખણ તેના ઉપર ખરાબર હોવું જોઈએ. કીનનો ઓક્સફર્ડ જુલુ સારો પસરી જાય છે અને લુબકામાં કાઢના નીશાનો રહેવા દેતો નથી. પણ તે કીનનો ઓક્સફર્ડ જુલુ હોવો જોઈએ.

કીન'સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જગ્યામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ જુલુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે માલિકાને હમેશાં સતોષાયલા જોશો. 77

Indian Opinion

No. 39—Vol. XXX.

Friday, September 30th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price 2d per copy.

UNION INDIANS OFFER PRAYERS FOR MAHATMA'S LIFE

WE have received many reports of prayer meetings held at many places in the Union by the Indian community. We give below brief reports of three meetings—

The Transvaal Indian Congress

A meeting of the Transvaal Indian Congress was held in the Patidar Hall, Johannesburg, to pray for the life of Mahatma Gandhi. An appeal had previously been issued to the Indians to spend Tuesday as a day of fasting, to coincide with the beginning of the Indian leader's death-fast. The meeting was attended by Hindu and Mohammedan.

The meeting, at which Mr. C. K. T. Naidoo presided, decided to send several cablegrams.

A resolution passed contained the following passage:

That this meeting of the Transvaal Indian Congress learns with heartfelt grief of the imminent martyrdom of our beloved Mahatmaji. While offering him our humble reverence and love, and while recognising that it is for our sakes, and for humanity's redemption, that he is making this supreme sacrifice, we deplore with shame that man's unbrotherliness, and especially ours in the common sin, should have culminated in so terrible a consequence.

"To Mahatma Gandhi, We learn with shame and anguish of your resolution to make atonement for us all with the sacrifice of your precious life. We pray that Providence may interpose to make this unnecessary. Our deep love, homage, and reverence to our Mahatmaji."

A cable to Dr. Ambedkar, leader of the depressed classes, stated that the congress appealed to them to strive to the uttermost to meet Mahatmaji's requirements, to avoid a tragedy.

To Pandit Madan Mohan Malaviya, a well-known Indian leader, the same cable was also addressed.

To the Prime Minister of Great Britain, the following cable was sent: "The Transvaal Indian Congress views with great alarm the course of the present situation, and appeals to you to avoid the imminent sacrifice of the life of Mahatmaji which is indispensable not only to India but to the world at large."

At a meeting of the Tamil Indians held on Tuesday in Doornfontein, to pray for Gandhi's life, the head teacher of the Tamil School, followed by his assistants, addressed about 250 people, including children.

Transvaal Hindu Seva Samaj

An appeal was made to Dr. Ambedkar to come to an arrangement with the caste Hindus, and this was backed up by a cable from the Transvaal Hindu Seva Samaj to Pandit Malaviyajee, Allahabad.

"We are confident that the destiny of India entirely rests in the worthy hands of Mahatmajee, and urge upon the responsible leaders to accede to the Mahatma's desire, thereby averting a national calamity."

The following cable was sent by the Transvaal Hindu Seva Samaj:—

"Mahatmaji, Allahabad,—In sacred name of Heav as we implore you all leaders and social reformers, make tremendous incessant efforts not only for Mahatmaji's precious life, but also for redemption of our downtrodden brethren and atonement of past sins of Hindoo Samaj. Pray and persuade Ambedkar to agree with Mahatmaji's divine efforts for existence and consolidation of Hindoo society."

Pretoria Branch Congress

A meeting of the Indian community under the auspices of the Transvaal Indian Congress (Pretoria Branch), held in the Royal Kinoma Hall, last evening, under the chairmanship of Mr. Shukh Ahmed, a resolution was passed as follows:—

"That this meeting sincerely deplores the extreme attitude firmly adopted by our most venerable and highly distinguished leader, Mahatma Gandhi, in having commenced this day determined fasting to death in vindication of the attitude of the British Government as having emphatically refused to yield to his demands in the interests of the people of India, and unanimously resolve to forward a cablegram as follows:—

"We are confident that the destiny of India entirely rests in the worthy hands of Mahatmaji. Urge upon the responsible leaders to accede to Mahatma's desire, thereby averting national calamity."

Kali Hit cardhak Mandal (Pretoria) The East London Hindoo Society (East London). The Gujarati Mochi Mandal (Port Elizabeth), and The Dhobi Mandal of Port Elizabeth, held meetings to pray to Almighty God to save Mahatma Gandhi's life.

The Cape United Hindoo Association

At a special prayer meeting convened by the ab va Association in Capetown the following cable was sent to Mahatma Gandhi:—

"The Cape United Hindoo Association pray Almighty God for an amicable settlement of the communal disputes and sincerely hope for a favourable end. May God spare you for India's destiny."

A meeting of Hindus was held at the Shri Gopalji Hindu Temple, Yerulam on Wednesday the 21st inst. under the chairmanship of Mr. Jata Jena.

The meeting was held with the object of expressing sympathy and offering prayers in unison for the welfare of Mahatma Gandhi, who has recently commenced a hunger fast.

Various speakers addressed the gathering on the life of the Mahatma and a unanimous resolution of sympathy was passed. At the conclusion of the meeting it was resolved to send a cablegram to Mahatma Gandhi as follows:—

"Yerulam Shri Gopalji Temple expresses deepest sorrow at your having to resort to penance and pray Almighty to fulfil your ambition and spare you long life."

MAHATMA GANDHI'S BIRTHDAY

ACCORDING to Hindoo month last Tuesday was Mahatma Gandhi's birthday. Some Indians celebrate his birthday according to Hindoo month and some celebrate it according to English month which falls on the 2nd of October. This is the 64th birthday of Mahatma Gandhi. His birthday of this year is indeed a memorable and heroic period in his life. Being a prisoner of the British Government in Yerowala prison, having been separated from three hundred and fifty millions of his countrymen and lodged in a small cell, where a small portion of ground has become his world, where he has no connection with the outside world, and having been placed in such a position he has been able not only to stir the hearts of three hundred and fifty millions of his countrymen but of the world at large. There are thousands of Indians in this country too who have celebrated or will celebrate his birthday. Hero-worship is absolutely essential in the national life of a nation. Mahatma Gandhi's life has become a guide not only to individual Indians but to many millions of his countrymen. It is not exaggeration to say that in the present age if any living man has tried to live the life very near to perfection it is Mahatma Gandhi. The Hindoo society in India is oppressive and unjust towards one of its sections, the millions of untouchables. It heaped on them untold sufferings and atrocious wrongs were done to them. In order to save them from their miserable condition Mahatma Gandhi decided to fast unto death. It shows how far he has connected his life with the lives of the poor and the down-trodden. To sacrifice one's own life in the service of the poor and down-trodden is the true worship of God and that is the way for one's salvation. He has given this supreme lesson to the world as a prisoner from Yerowala jail. He has created a desire in every Hindoo heart to serve these unfortunate people. Mahatma Gandhi once at a public meeting in India after seeing the untold miseries of these people had said that had he to be reborn in India he would pray to God to make him born in an untouchable family. Let us be thankful to God that his fasts are at an end. At the same time he has given this warning that the uplift

work for the untouchables was slackened he will undertake to fast again. He has made it quite clear that he wants untouchability eradicated root and branch. It is the duty of every caste Hindoo therefore to take untouchable in his fold, serve him and give him equal rights. Those who take part in the celebration of Mahatma Gandhi's birthday must resolve in their minds that they try their utmost to wipe out untouchability. They may learn from Mahatma Gandhi's life that all human beings are children of one God and therefore there could be no superior or inferior people. These divisions between man and man are created by selfish people for self-interests. By so doing they have committed a crime against God. Those who would decide to be free from such a crime, only have a right to celebrate Mahatma Gandhi's birthday. We hope that every Hindoo will celebrate Mahatma Gandhi's birthday mainly with this view in his mind.

FOR ALL OUR SAKES

(By L. W. KITCH)

AN epic life, An epic death." Such might well be the epitaph of the great Soul who is bidding us farewell.

Do we understand, even faintly, the meaning and significance of Gandhi's sacrifice—his self-imposed death sentence?

Some of us who "knew him" (how few of us really did!) we feel the wrench of a personal loss, which like all such, must with the passing of time, become mellowed to a mere memory. Most will gaze in blank, non-understanding wonderment. Others, may perchance permit themselves a lift of the eye-brows at conduct so quixotic, before dismissing the matter as one with which they have no personal concern. Each will react according to his "qualities" (gunas) and all—or nearly all—will speedily turn again to their worldliness and self-seeking.

The writer makes no claim to any special qualification to interpret Mahatmaji and his message, and ventures to add that none but a fool presumes to pass judgment upon his betters. But love does help one's efforts towards understanding, and communion over many years, even in the absence of physical contact, makes possible a truer perception of that other's viewpoint; a more intimate appreciation of that other's motives.

To the average western "Mahatma" implies nothing more than a fanciful honourific, or, at most, that its possessor is regarded by his superstitious co-religionists as some sort of Kipling's "holy man." Not very surprising, this, seeing that in the west "Reverend" is associated with the profession of clerical office quite regardless of its possessor's spiritual or intrinsic claim to be revered.

By the worldly-minded, Mahatma Gandhi is thought of as a political agitator who at the same time is a dangerous fanatic; a man who is motivated by personal ambitions on the one hand, and a bitter hatred of western civilisation generally, and British rule in particular, on the other.

The ancient sages taught that "the Mind is like a mirror." So true is this, that our apprehension of

other's motives is always "as in a looking glass." How shall they whose lives are dedicated to self-sacrifice and egoism appreciate the, to them, impossible miracle of selflessness? To remind such that Mahatma means "great soul" is but to talk in hieroglyphics. "Soul," to them, means nothing, save perhaps something analogous to the gas in a bottle of aerated water.

Happily, however, the worldly-minded and materialistic have not wholly inherited the earth. In the East, and more widely than is generally recognised in the West, also, where the Soul is perceived to be the real Man behind the person or mask, Gandhi is recognised as a spiritually great one or Mahatma. And, the test of greatness measured by spiritual standards is transcendence of the personality; of the little self-seeking "I", of our word selflessness.

"Forgetting self, the Universe grows 'I.' Renouncing and conquering egoism (ahankara), the self of the individual is 'lost' in the common life of all that lives."

That Gandhi through a life of intensive sacrifice and self-abnegation has grown great in the paramitas (perfections), the virtues of Impersonal Love, Patience, Fearlessness, Detachment, Unconquerable Will, Unshakable Faith in the Supreme, any who really know him are well acquainted.

That life of his Gandhiji is offering on the altar of humanity's need. Inspired only by the sacrificial urge Gandhiji is pouring his spirituality into the sea of human life as his humble contribution towards mankind's conversion from the sordid separate self-worship and self-idolatry that presently hold it in bondage. And in so doing Gandhi but adds yet one more to a small yet very noble Company.

Like Another, greater than he, Gandhi allies himself with the lowly and despised. His own "poor people" who arrogate to themselves the aloofness of superiority, he admonishes, reminding them that their very conduct negates the justice of their claim. Against the pretensions of the Raj to retain dominion by the power of the rifle and the lash, he pits soul-force and the unanswerable argument of endurance and suffering.

For, Gandhi has found, and made himself at one with humanity's Common Denominator, the One Life that is in all living things. The Self of which the ego of each individual is but a partial reflection.

Gandhi seeks to awaken us to our forgotten spiritual oneness, to the brother relationship that is mankind's "under their skins"; to reclaim us from the sordid selfishness that has bogged us in the mire of forgetfulness of our essential spiritual nature and destiny, and now mocks with the fruits of our own folly.

And so, Gandhi gives us his life with a prayer that his sacrifice may teach us the way to live, in the hope that his blood may cement into a lasting fraternity his brothers Asiatic and brothers European; brothers all, regardless of caste or creed, race or colour.

That amid the fastering miasma of mankind's lusts, passions and angers so wondrous a flower can grow amidst us that there is yet hope for man.

What shall be our response, what our reaction, to this latest atonement offered for our sakes?

Gandhi's Terms Flashed To London

Poona, Sept. 25.

Gandhi has accepted the agreement suggested to him for the representation of the Depressed Classes in the Indian Provincial Legislatures. The agreement has been cabled to London.

If Mr. Ramsay MacDonald accepts the proposal Gandhi's life will be saved and his fast will have done its work of abolishing separate electorates throughout India for the Depressed Classes, at the expense, however, of a considerable number of seats otherwise occupied by caste Hindus.

Terms Of Agreement

The agreement proposes the granting of 15% seats in the Provincial Legislatures to the Depressed Classes for whom a percentage of the seats to be given to general electorates in the Central Legislature would also be reserved.

The selection of the representatives to the Depressed Classes would be by a system of primary election. The system of reserved seats and primary elections would come after 10 years. The representation of the Depressed Classes in the public services is also provided for.

The agreement is a compromise, cutting both ways, but an undoubted impetus has been given to the movement to uplift the Depressed Classes by reform work on the part of the caste Hindus. Already many temples have been opened to them and other facilities have been offered. The question is whether this enthusiasm will be permanent.

Ambedkar, the leader of the Depressed Classes, is highly delighted with the compromise.

The leaders of the caste Hindus are not so enthusiastic, but are generally and intensely relieved that the great effort to save Gandhi's life has been successful.

The announcement of the agreement followed a grim battle against time, as fresh difficulties had occurred early on Saturday morning.

Gandhi's doctor stated that his patient was weaker and that there was little hope of his recovery unless the fast was soon terminated.

The cablegram went to Mr. Ramsay MacDonald requesting him to withdraw the part of his communal decision which relates to the depressed classes, thus enabling Gandhi to break his fast immediately.

Gandhi was lying prostrate on his bed when the points of the agreement were communicated to him. He raised himself on his elbow and signified his assent with a smile.—*Contar*.

Four Days Delay In Britain

London, Sept. 25.—The agreement reached by Gandhi, the caste Hindus and the depressed classes is welcomed in Indian circles in London. The British Government's decision is eagerly awaited but it is not expected for some days, as the settlement will be referred to the local governments in India to ascertain whether the Provincial Hindus will accept it.

It will probably be four days before the reply leaves London.—*Benjer*.

"Mahatma's Health Excellent"

The following cablegram was received in Darban by the Rastomjee Trust early yesterday evening from Gandhi's secretary, Mahadev Desai:—

"Agreement reached, but break fast after accept Cabinet. Mahatma's health excellent, no anxiety."

The message was dispatched at 3.30 p.m. and was in reply to a cablegram sent late on Saturday asking for more information.

The Natal Indian Congress sent the following cablegram to Gandhi earlier on Saturday:—"Natal anxious. Our love for you and Mrs. Gandhi unabated and we still look on you as one of us. May God be good to you and spare."

Gandhi Determined To Break Untouchability

Poona, Sept. 25.—Determination to resort to another fast if necessary to root out Untouchability is expressed by Gandhi to Renter. If Mr. Ramsay MacDonald accepts the agreement, he is bound to break his fast, he said, but it might merely be a suspension.

"I certainly shall take the vow again if the part to be played by the caste Hindus is not well played during the coming months, but the tremendous awakening of the country in the past five days fills me with hope."

Gandhi seems better than he was yesterday, but the doctor says that he cannot fast much longer with sufficient strength for recovery.

Gandhi Breaks His Fast

London, Sept. 26.

The British Government's acceptance of the agreement reached between Gandhi and Ambedkar, leader of the Depressed Classes in India, subject to various conditions, came after prolonged discussions yesterday between the Prime Minister, Mr. Ramsay MacDonald, Sir Samuel Hoare, Secretary, and Lord Lothian, Under-Secretary of State for India, which lasted until the early hours this morning. Gandhi's health is none too robust and there was need for a quick decision.

Not Difficult Task

Fortunately the task of the British Ministers was not a difficult one so far as matters of principle were concerned, for the policy of the British Government throughout the wrangles on the communal issue was to leave matters to the decision of the Indians themselves and to intervene only when no agreement in India was possible. The fact that the High-Caste Hindus and the Untouchables have managed to settle their differences about the representation for the Depressed Classes is considered to be a justification of the British policy.

Under this agreement the Untouchables will have 148 seats out of some 800 Hindu seats in the Provincial Legislatures instead of 71 under the British award, but their seats will be reserved and not separate and thus Gandhi's objections that the British Government's scheme would involve, through political separatism, the disruption of Hinduism as a religious movement, will be removed.

Tragic Social Problem

Gandhi and Ambedkar have also reasons for satisfaction. It is the view in British Government circles that this electoral settlement is a precursor to an attempt to settle the tragic social problem of the Untouchables. It is thus a great triumph for Ambedkar, who, ever since he won a scholarship at Columbia University, New York, has become the principal spokesman for India's Depressed Classes.

There has never been any doubt either of the Mahatma's sincerity regarding the removal of the disabilities of the Untouchables, but it was doubted here if any direct attack on the High-Caste Hindus would have had any direct results. By entering the field, however, by the indirect road of electoral representation, Gandhi is thought to have shown considerable astuteness, for it is realised that is only the beginning of Ambedkar's great campaign.

It is also possible that this agreed settlement may encourage other communities in India to settle their differences by direct negotiations.

Gandhi's personal position, I gather, remains the

same as it was before he made his protest and threat of starvation over the communal award. Civil disobedience is still a reality, therefore there is no talk of abrogating the Ordinances, which last until January, as long as that movement persists.

Gandhi's Restless Night

Poona, Sept. 26.

Gandhi has broken his fast. His doctors insisted that he should be first given a small quantity of orange juice and later goat's milk diluted with warm water.

Gandhi did not sleep well last night and it was officially stated this morning that his vitality was decidedly lower. He was, however, feeling less nausea and was suffering no acute discomforts.—Renter.

Caste Evils To Be Fought

London, Tuesday.

The Hindu leaders who participated in the Poona negotiations have held a final meeting, says the Bombay correspondent of the Times, at which they ratified the agreement.

They also passed a resolution urging that the social disabilities imposed by caste Hindus on untouchables should be removed and advocated that the untouchables should have free entry to temples.

A committee was appointed to raise funds to educate public opinion.

Pandit Malaviya in an impassioned speech announced that the committee proposed to raise 2,500,000 rupees for conducting vigorous propaganda against untouchability throughout India, especially in villages where the untouchables are subjected to untold miseries.

Gandhi Going On Well

Poona, Tuesday.

Gandhi is progressing favourably on grape fruit juice and sugar preliminary to taking barley water and whey. He has expressed his thanks to the Indian Government for the "extreme care and attention" bestowed on him. He has also thanked the British Government for hastening its decision.

Ramday markets were closed to-day on the occasion of Gandhi's birthday.—Renter.

Satyagrah In South Africa

A Wave Of Sympathy In India

Reaction Of Asiatic Land Tenure Bill

We call the following news from the *Kenya Daily Mail*—

Bombay, Sept. 4.

News that the Passive Resistance has been started in South Africa against the Asiatic Land Tenure Bill has created a wave of sympathy for S. A. Indians. Their grievances are brought into prominence by the Press. Government of India came under severe criticisms for their South African Policy and inability to get the grievances removed.

Liberals are expressing themselves against Passive Resistance. Government has disapproved of the action taken by S. A. Indians.

It is reported that Mr. Santri has sent his strong disapproval of the action.

The Ethics Of Passive Resistance

(Continued from last week)

All truth is safe and nothing else is safe, and he who keeps back the truth, or withholds it from men, from motives of expediency, is either a coward or a criminal, or both. — *Max Muller*

IV.

Upwards of centuries before the advent of Christ, Socrates, of Greece, was reputed to be the wisest moralist of his age. His unflinching integrity made him many enemies. The State, or rather those in power in the State, accused him of corrupting the Athenian youth and of despising the national gods. He was indicted in a regular manner. His chief offence consisted in his heeding the divine voice or inward monitor, which people in those times did not comprehend as clearly as he did. He declared that his *demon* rebuked him for misconduct, and commended him for every good word and work. He was in advance of his times. And for his originality, integrity and wisdom he was condemned to death. When one of his disciples exclaimed, "How shameful to condemn a man so innocent," Socrates asked if his friends would think it less shameful if he were guilty. Here was a man who, abandoning all speculations as regards the material world, fearlessly taught "that the proper study of mankind was man," was derided, reviled and then condemned to undergo the extreme penalty of the law. The law of conscience was accounted nothing in those days as it is still considered of little account in reference to human laws and administrative enactments, under our present forms of civilised government. The Delphic Oracle pronounced Socrates the wisest of men. "To him he made a characteristic declaration: 'Whereas other men thought they knew something, he alone had attained to this element of true knowledge, he knew that he knew nothing.'"

Passive resistance is emphatically submission to physical force under protest. "Resist not evil," said Jesus of Nazareth, and Socrates, by drinking the poison, refrained from resisting what he had adjudged in his own mind as evil. How far this concurs with the philosophy of Plato, another brilliant heathen sage, will be apparent from the following prophetic picture of the Man of Sorrows whom the Western world has defied:

"A man perfectly good, virtuous and just; not one who wishes to appear so before his fellows, but one who is really and sincerely so. We strip him of his good name. . . . Deprive him of everything except his intrinsic goodness. Without doing wrong, we will suppose him to be accounted an evil doer, that his virtue may be tried as by fire. . . . Neither infamy nor ill usage, neither poverty nor distress, neither the malignity of persecution nor the pain of cruel torture, can make him swerve from the path of duty. Death stares him in the face, but he remains unshaken; branded as a sinner, he is still a saint. . . . To complete the picture, we will suppose this godly man to be laden with bats, scourged with whips, put to the torture, laden with bats, laden with chains, nailed to a cross, numbered with transgressors, and yet without sin."

Plato wrote thus, three centuries before the advent of Christ. His further definition of a modern passive resister is almost inspired: "A bad man is wretched amidst every earthly advantage; a good

man—troubled on every side, yet not distressed; perplexed, but not in despair; persecuted, but not forsaken; cast down, but not destroyed."

Most men of our day account Count Tolstoy a paradox. By common admission, however, he is a great thinker, if not quite a seer. He has certainly probed into the depths of humanity. He has laid bare many of the human follies and foibles. Upon war as upon capital punishment he looks with the deepest horror. An extremist he may be, yet is he a realist—a rationalist. Passive resistance is almost a fetish with him. "We can suffer, we might not break the law. Men do far more harm and inflict far more injury on one another by attempting to prevent evil by violence, than they endure evil patiently. Besides, have you ever considered that it is only by suffering pain, torture, misery and death that you are able to convert men? Do you think Christianity made its way in the world by preaching? Bah! No such thing. No man was ever converted by preaching. What converts men is not preaching but martyrdom. It is only when men see other men—weak, sensitive, comfort-loving men like themselves—taking joyfully the agonising of their goods, refusing in persecution, and going gladly to death for their faith, that they begin to believe there is something in it. No man ever believes of anything till he sees that someone is willing to die for it. The prison, the stake, the gallows—these are the great arguments which convince men. And if you refuse to submit to these punishments, you destroy your only chance of converting men to your faith."

Count Tolstoy explicitly lays it down that all punishments are in their nature persecution. "If you say a man is a trouble and a nuisance to his neighbours, remember that the best of men have been so regarded. Do you think that Christ was not considered as a great nuisance and a trouble by his hearers? The household went on quietly until he began to make a stir."

Tolstoy and Thoreau appear to agree in the matter of civil disobedience: they seem to be at one in regard to the claim of conscience on the individual soul. Yet far be from us to claim human perfection for either of them; they are merely men of advanced thought in the domain of reason; their intellectual prepossessions claim respect from us for their ideas. Tolstoy holds peculiar views with regard to Christianity. There is much in them which we may discard as inconsistent with his own writings. Still we must admit that there is wisdom in most things he has said. Christianity to him is a broad humanitarianism: Christ a supreme Rationalist; he subordinated everything to the inner light—"the light that is in you"—that is, the light of reason. This is the distinction upon which all philosophers and moralists base their passive resistance to constituted authority—the conflict of reason with the surrender of conscience.

I think I have now made it clear that passive resistance, as an honourable weapon in extremis to those who are subject to physical force, has high, if not divine, sanction for its exercise. Its ethics in governments and communities of men are plain and unmistakable. I have referred to Socrates and Plato, to Christ and to modern morality. Going further back to antiquity we find Confucius indicating in his moral code the dividing line between active disobedience and passive resistance in simple and homely words. "At first my way with men was to hear their words and give them credit for their conduct. Now my way is to hear their words and look at their conduct. . . . To see what is right and not to do it is want of courage."

I will conclude in the words of Macaulay, so eloquent and so pregnant with meaning: "THE superior may pass away from us. Unforeseen accidents may derange our most profound schemes of policy. Victory may be inconsistent to our ends. But there are triumphs which are followed by no reverse. There is an empire exempt from all natural causes of decay. These triumphs are the peaceful triumphs of reason over barbarism; that empire is the imperishable empire of our arts and our morals, our literature and our laws. . . . But let not us, mistaking her character and her interests, fight the battle of truth with the weapons of error, and endeavour to support by oppression that religion which first taught the fullness race the great lesson of universal charity."

(Concluded)

The Indian Crisis in South Africa

According to a cablegram published by the *Times of India* from its correspondent in Durban, Indians in the Transvaal would appear to have decided on offering passive resistance in regard to the Asiatic Land Tenure Act. It is stated that a meeting of Indians who have supported this decision while a similar has been made that an emergency session of the South African Indian Congress should be convened at the end of this month in order to consider the proposal. It will be remembered that this session was postponed in order to enable the new Agent to acquaint himself thoroughly with the situation in South Africa and advise the Indian community as regards the attitude they should adopt towards the policy of non-violence followed by the Union Government. For some reason, which is not clear, this emergency session has so far not been convened and Indians in the Transvaal have in consequence been very much upset by what they believe to be the dilatory method of the Executive of the Congress. It is obvious that, if any movement of the kind suggested should be undertaken, it must secure the hearty co-operation of the whole community in South Africa, whose record in this respect is there for all the world to see. It will be most unfortunate if any attempts are made to divide the Indian community on this subject, and if the reported indecision of the Executive of the Congress is due to any misapprehension on the part of responsible persons to give a wrong view into the community, we are sure that the ultimate consequences of such tactics could only be to still further reduce the status and influence of Indians in South Africa. The Acting Agent to the Government of India has circulated for signature the form to be filled in in terms of Section 6 of the Transvaal Asiatic Land Tenure Act by those who may be in legal occupation or residence on proclaimed land. It is specifically stated that by filling the forms nobody makes an admission of illegal occupation or residence. Persons are asked to fill up if they consider they are on land that is not proclaimed land or they first commenced to reside on or occupied a stand on proclaimed land on a date subsequent to May 1st, 1930. The question is whether Indians affected by the new Act should send these forms duly filled in. Obviously the Acting Agent desires that this should be done in order that the numerous Indians who are

affected by the Act may be saved from the consequences of disobeying the provisions of the Act. *Indian Opinion*, however, takes a different view. While appreciating the reasons for the advice given by the Acting Agent, our contemporary advises the community against submitting themselves to a piece of legislation, the chief object of which is to humiliate them and deprive them of their cherished rights and privileges. *Indian Opinion* observes:

Let every Indian in the Transvaal ask these questions into himself and then be guided by his own conscience not forgetting that the destiny of his future is placed in his hands; that he represents not himself but the three hundred and thirty-three million people of India; that any step taken by him may result either in keeping open or barring for ever the door against any self-respecting Indian desiring to come to this country. Then having fully realized his responsibility let each individual not according to the dictates of his conscience.

This development was not unexpected for Indians in the Transvaal have, from the beginning of this controversy, been most active in condemning the provisions of the new measure and demanding that the Government of India should resist its passage and never agree to it. The question is fraught with grave difficulties; and being trustees for the welfare of the Indian community, the Government of India should take care not to assume an attitude which would make it difficult for them to bring their influence to bear upon the Indian community. Throughout from the commencement of the struggle in South Africa, the Government of India have, particularly during Lord Hardinge's time, generously placed their moral support at the disposal of the community, and we hope that, in the coming critical months, they will adopt the same sympathetic attitude and avert a crisis by exerting pressure upon the Union Government in all ways open to them.—*The Hindu*.

Presentation To A Popular Magistrate

By The Indian Community Of Inanda District

A pleasant function took place at the Town Hall, Verulam, on Saturday the 21st instant, being a farewell reception by the Indian community of the Inanda District to Mr. and Mrs. H. C. Lugg, the Resident Magistrate, on the occasion of their departure from the district.

Mr. P. V. T. Pillay presided, speaking on behalf of the community. Mr. J. N. Joshi paid a tribute on behalf of the Indian community to Mr. Lugg stating that both in his judicial and personal capacity Mr. Lugg had been a friend to all races, he endeared himself to all by doing his duty without fear or favour and treated all classes alike with justice; the community was particularly grateful to Mr. Lugg for his great efforts on their behalf, during the malaria epidemic, when such a great deal was done for him for the district.

In wishing both Mr. and Mrs. Lugg, further promotion and happiness, together with long and prosperous life in their future sphere, Mr. Joshi emphasized that it was the feeling of the entire Indian community in Inanda District and it was with regret that they now parted with one so greatly esteemed and respected.

The honoured guests were then garlanded, according to the Eastern custom, by Miss Pillay.

Mr. S. M. Ismail, on behalf of the New Glasgow section, expressed regret at the departure of one who for so long had proved sympathetic and impartial in his official capacity, concluding by expressing the best wishes of his district to both Mr. and Mrs. Lugg.

Mr. Nathulal Kaghavju paid a glowing tribute to the work done by Mr. Lugg for the district and wished him every success in the future.

Mr. Goolam Hossen Kathrada, in adding his good wishes pointed out that Mr. Lugg had endeared himself to all, by his impartial attitude on every occasion, and by proving himself a friend and protector to rich and poor alike.

Mr. E. J. Choudoo on behalf of Tangani section, spoke in appreciative terms of the work done by Mr. Lugg in his district, specially during the "Malaria" epidemic when, great efforts were made which were successful in combating the disease. In wishing Mr. and Mrs. Lugg farewell on behalf his district he expressed the hope that they would have the best of all things in their future sphere.

Mr. J. S. Joshua, through T. P. Sam (Tom Moorogan Brod) presented Mrs. Lugg a gold necklace, on behalf of the Indian community of Inanda District, the necklace made by a local Indian Jeweller as a small remembrance of her stay in Verulam.

Mr. Lugg was presented with a solid silver Tea and Coffee service, together with a walking stick, mounted with silver as a memento of the great esteem in which he is held by the Indian community.

Mr. Lugg in replying said: "First of all I would like to say how difficult it is made for me to express my feelings to-day. Mr. Choudoo has just told you that he has had difficulty in what to say, my difficulty is much greater. All I can really say is that I am very grateful for all that has been done and said, these generous gifts will always remind with me."

I appreciate very much the remarks that have been expressed, and can assure you they have been heartily reciprocated. I realise the significance of these garlands and their symbolic meaning to the Indian nation and I can assure you that although we are leaving we shall not forget you, as I had occasion to tell the Native Chiefs this morning the staff never forgets its holder and I shall certainly never forget the Indians of the Inanda District. You have referred to what I have done on your behalf, I have only had to do my duty as a Magistrate, it is nothing to what you have done to-day. I hope for the sake of you all that business will improve and things will be better. I certainly do hope that the steps taken to combat Malaria will be successful. Gentlemen I cannot say more. I thank you all."

At the conclusion of the reception, photographs were taken by Mr. Sheikh Adam of Oorport, and Mr. and Mrs. Lugg left amidst cheers.—(Contributed.)

S. W. Africa As Fifth Province

Mr. J. P. Nienans, M.P.C., leader of the United National South West Africa Party, delivered a speech at Otavi which may have an important bearing on political developments in South-West Africa. The speech was in furtherance of the candidature of the party nominee, Mr. van Zyl, in the Graaff-Reinet by-election.

The party commands about 5,000 votes out of a total 8,000 in the territory.

Mr. Nienans outlined the new policy of the party namely, incorporation in the Union as a fifth province and the abolition of the mandate.—Heuter.

Zoutpansberg Indian Congress

Welcome To H.E. The Governor-General

May it please Your Excellency.—We, comprising the Indian community of Louis Trichardt and the surrounding District, feel honoured in being afforded the opportunity of expressing our welcome to your Excellency on this your first visit to the town in which we live.

We regard it as a privilege that in these days of adversity we have a leader like your Excellency to inspire us with confidence for the future of this land and that great Mother-country that is ruled by His august Majesty, our King.

We hope that this country will prosper under the wise guidance of your Excellency, and that your term of office will be a happy one, both for yourself and the country.

V. A. PATIL, Chairman.

G. M. KHANDERIA, Hon. Secretary.

Zoutpansberg Indian Congress.

Louis Trichardt,
16th August, 1932.

Reply From H.E. The Governor-General

Mr. Patel and members of the Indian community, I much appreciate the welcome which you, on behalf of the Indian community of Louis Trichardt and District, have given me on this, my first visit to this portion of the Transvaal.

As representative of His Majesty the King, I thank you for your references to myself, this country and to Great Britain, and I wish to assure you that any movement, which has for its object the progress and well-being of all the peoples of South Africa, will always have my profound sympathy and interest.

I join with you in the fervent hope that before my term of office has expired this great land will have emerged from the dark clouds which overshadow it to-day and may once more be enjoying the sunshine of prosperity.

(Signed) CLARENDON.

G. B. S. On Irish Problem

Mr. Bernard Shaw's dialectical skill has seldom been better exhibited than in an interview published in the *Manchester Guardian*. The interviewer, Mr. Andrew Malone, managed at Malvern to persuade Mr. Shaw to break a long silence on the subject of Irish affairs and talk for publication.

Mr. Shaw's contribution to this vexed topic was a lumpy-lumpy criticism of the conduct of the argument between the Irish Free State and British Governments.

According to Mr. Shaw the British representative blundered badly by not insisting at the beginning of the dispute on the things demanded by Mr. de Valera. "If Mr. Thomas—or rather the Cabinet which is behind Mr. Thomas—had had an ounce of gumption or any objective grasp of the situation it would have at once recognised Ireland's right to a judicial inquiry, but would also have insisted that the judges or arbitrators should be impartial foreigners unconnected to the British Empire for it was clear that if Mr. de Valera was left free to choose inside the Empire he would either choose a count of Afrikaner Republicans or nominate Mrs. Sarajini Naidu and Mahatma Gandhi. Instead, the Irish Govern-

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક રૂ ૦ ૬.

શિનીકા. સુકવાર, તારીખ ૨૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૩૯

નોંધ અને સમાચાર

‘હાથનાં ઘાજી’ ઉતારો અને સડી નાંચો’

આ દેશની નેશનલીસ્ટ પાર્ટીની કોંગ્રેસની એક ધોરીય પ્રતિરીયા અને મળી હતી. તેમાં બેલીવાડી ખાતાના પ્રધાન, જનરલ કેમ્પ, પણ પ્રધાન જનરલ હર્ટેગેમ તેમજ બીજા પ્રધાનોએ પણ ભાગ લીધો હતો. બેલીવાડી ખાતાના પ્રધાન જનરલ કેમ્પે કોંગ્રેસ ૧૯૧૧ બાબતે જરૂરના દરજ્જાએ હતું કે ‘હાથનાં ઘાજી’ ઉતારી નાંચો અને જરૂરન સાથે સડી લો. સુસેલની વાતોથી આપણે યાદી થયા છીએ. મો તેમનીપરે કબૂ હતું કે બીટવોર-નાંડ બુનીવર્સિટી ના સો દસ ધર્મીય બુનીવર્સિટી છે. છતાં પ્રોટેસ્ટાંટ બુનીવર્સિટીને આપણે સો દસ આફ્રિકાન્સ બુનીવર્સિટી બનાવીએ છીએ ત્યારે આપણને કહેવામાં આવે છે કે આપણે જાતિ ધોરણ ઉપર કામ કરીએ છીએ. આપણે માત્ર વહાલો કાપનારા અને પછી બારનારાજ છીએ એ કલ્પમાંથી આપણે હવે બાંધવા છીએ. નેશનાલીસ્ટ કોંગ્રેસમાં બુનીવર્સિટી રીપબ્લીકન સરકારમાં કેટલી નાખવાના આશય ઉપર પણ અગાં થઈ હતી તે વિષે જનરલ કેમ્પે દર્શાવ્યું હતું કે મેં બાંધવા વાળાં છે કે આપણને જેવી સરકાર જાણીએ છે તે વિષે સરકાર થયેલાજ છે. ઉતાવળ આ માટે કરે છે. હું મારા કલ્પપુત્રો રીપબ્લીકન સરકારમાં માનનારો છું. પરંતુ આપણે ધોરણ કામ સેવું નહીએ. ઉતાવળ કરવાથી ખુદે પરિણામ આવશે. આપણા બંધાવવાની ત્રીજી કલમ સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરે છે જનરલ હર્ટેગેમના કાચમાં માલિ સાર્વિકસામત રાખી શકાય છે. જનરલ હર્ટેગેમને પણ આ કોંગ્રેસમાં જાણીએ સાચો. આપણે આ ‘સુ’ દર્જા અને નાટકોને બુનીવર્સિટી ‘સુ’ પાડવાની નિમ્મ માલ જોએ. રીપબ્લીકન છે તેમને સંબોધીને કહ્યું હતું કે એ ચળાવવા કુનાવળો. ‘આરીશ છંગોજ’ છે. આ ‘સીટીય છંગોજ’ બુનીવર્સિટી સૌથી વધુમાં વધુ જનનીય હશે. મો ગયા સપ્ટેમ્બર માસથી તેઓ વધુ ૧૬૬ વિદ્યાર્થીઓ બન્યા છે. અને અમાં સુધી મને લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી તેમની સાથે મળજીન હાથે કામ લેવા માશું છું. આફ્રિકાન્સ કોમ તે કંઈ કરતા હોય તથા તેઓ વિરુદ્ધ છે. સાલિય આફ્રિકા રાષ્ટ્રીય સ્વતંત્રતા મેળવે તેના તેઓ સામે છે. કોહાવામાં બુનીવર્સિટી પ્રતિનિધિઓ ગયા તો ત્યાંના પ્રધાન મો. બેનેટને તેમણે કેળવ કર્યો, બુનીવર્સિટી કોંગ્રેસ વાવટાને સ્થાને બુનીવર્સિટી કોંગ્રેસ આપણે બનાવ્યા તો તેની પણ સામે તેઓ થયા. અને આફ્રિકાન્સ બાબત. પણ તેઓ જરૂરન છે. નાટકોના એક ડીવેન્ચુઅલીસ્ટ મો. નીલાસને ‘ધી ન્યુ યોર્ક રાઇસ’ માં લેખ લખ્યો હતો તેમાં દેશસંજ્ઞાની સુદૃષ્ટી સંબંધી લખતાં તેણે

‘સુ’ દર્જા કે એ સુદૃષ્ટીના કુદો એ દત્તો કે સા. આફ્રિકાના માત્ર વડીવડમાં કાણુ કમ પળનો છે કે અંગ્રેજોના. સા. આફ્રિકામાં સર્વોપરી સત્તા બીરીસતી હોય, બુનીવર્સિટી કોંગ્રેસને સ્થાને બુનીવર્સિટી કોંગ્રેસના માવડા રાખવો, અને ચાલાઓમાં કુચ્છવના વાળા અંગ્રેજ ગાખરી એ તેના આશયો છે. આફ્રિકાન્સ પ્રજાની વિરુદ્ધ આવી અણવળ માત્ર તે કું સંબંધનો નથી તે બધું થવીજ જોઈએ. એ બધું કરવી એ માટે કામ છે. આ પ્રજાએ અત્યારે આ મુદ્દામાં અંગ્રેજ અને કમ વડો કરવાયની લાગણી વધતી લાય છે. અંગ્રેજોનાં કો કારતી કાગવા માંડી છે કે કમ પ્રજા બુનીવર્સિટી દરે રીપબ્લીક બનાવી છે. આ વાતને લઈને નાટક હવે બુનીવર્સિટી છુટા પડી જવાની ખુદી માંગણી કરે છે. આ પ્રજાએ આ પરિસ્થિતિ ક્યાં વળતને વળી રહે તે આગળે કલ્પવું મુશ્કેલ છે.

આધારીશ-ઈન્ડિયન બુનીવર્સિટી લીબ

મહાસત્તા ‘ધી હોલ્ડ’ પત્રમાં વિલામમાં થી વિહસળાઈ પડેલો તેના બખરપત્રોએ જનરલ છીધેલો ને પ્રસિદ્ધ થયેલો છે. તેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે દોહની દાલની રામમદરી પરિસ્થિતિ વિષે થી વિહસળાઈના વિચારો જેવા અમર દા. તેવાજ છે એમ જણાવવામાં આવ્યું છે. તેઓ હવે સુધી સડી લેવાના વિચારના છે. તેમને ‘સુ’ પ્રજા એ સંપૂર્ણ સ્વાધીનતા દીધે માટે પ્રાંત કળા છે. બધાજ નેશનાલીસ્ટોએ વિચાર કર્યો છે. એવો પ્રજા થી વિહસળાઈને પુખ્તા તેમણે દર્શાવ્યું હતું કે કલમ નાંધે માટે દર્શાવવું જોઈએ કે કેરલાક મનુષ્યોના તેમજો બીરીશ પ્રજા સાથે ડોમીનીઅન સ્ટેટના ધો.એ સુધે કરે, પરંતુ હું ‘સુ’ રીપબ્લીકન દર્જામાં સુદૃષ્ટી થશે ત્યારે ‘સંપૂર્ણ સ્વાધીનતા’ એમ મુદ્દા ઉપર સુદૃષ્ટીનું ધોરણ રચાશે અને દોહી પ્રજાના મોટામાં મોટા વડો એમ કહેવાને રેકા આપણે એ મારી ખાત્રા છે. બખરપત્રો દર્જાને છે કે આધારીશ રીપબ્લીકન નેતાઓ સાથે સંબંધ માં આવ્યા પછી થી. વિહસળાઈ મહેલના વિગર કો વિધવામાં પણ મળજીન થયા છે. તેમણે દર્શાવ્યું કે આધારીશ નેતાઓ સાથે વાગજીન ક્યાં પછી મારી એ વધુ ખાત્રી થઈ છે કે આગલોડ, દોહ અને મહાપ્રજા આ પ્રજે દોહી સંપૂર્ણ સ્વતંત્ર નાંધ અને ત્યાં સુધી એ દોહીમાં સુધે થશે નાંધ. થી વિહસળાઈ પરલ તા. ૧૦ મી સપ્ટેમ્બરે અમેરીકા ઉપડી જવાના હતા તે મુદ્દાની અંદર પણ બીરીશ માલના અધિકારની ચળાવળ થઈ શકે એમ તેઓ માને છે કારણ કે અમેરીકામાં નોલ લાખ આધારીશ અમેરીકાના વસે છે. વળી કોહાંડ પોતાના તાપ્તા હંધાતા મુલોને સ્વાધીનતા ન આપી કે ત્યાં

સુધી અમેરીકાએ મુદત્તું દેવું કોણું નહિ કરવું બા તેને રદ કરવું નહિ એવો પ્રજામત ત્યાં તૈયાર કરી સકાય. ઇન્દીયામાં તેમની સુધાકરને પરિણામે ઇન્ડિયન-અ.અ.પરીશ ઇન્ડિયન-સ.લીમની સ્થાપના થઈ છે. આ લીમનો આશય એ રાખવામાં આવ્યો છે કે ઇન્ડિયા અને આયર્લેન્ડ માટે સંપૂર્ણ સ્વધીનતા પ્રાપ્ત કરવી. અને બ્રીટીશ શાહીસાદતી સામેની આ સરકારની અંદર આપ્તરીશ અને દોઢી આમ ધર્મી વધુ નિકટના સંબંધમાં લાવવા. આ ઉપરાંત લીમ કોઈ ઇન્ટરએક્ચન બુરો સ્થાપશે અને તે દોઢ અને આયર્લેન્ડ વચ્ચે આર્થિક અને વેપારનો ધારો સંબંધ કેમ જોડાય તેની સહયતા વિશે શોધ બેળા ચલાવશે. આ લીમ અયર્લેન્ડ અને અન્ય દેશોમાં બ્રીટીશ વેપારી પહેડીઓ અને બ્રીટીશ માલને સંપૂર્ણ બાદબંધાઈ કેમ થાય તેની વ્યવસ્થા કરવાનો પ્રયત્ન કરશે. બ્રીટીશ સામ્રાજ્યમાંથી દોઢ છૂટું પડી જાય તે માટે આપ્તરીશ નેશનલિસ્ટોની ખાત્રી તેમને મળી છે અને દોઢની સ્વતંત્રતાની સદનમાં જોડા રહી તેઓ જે છે અને સંદર્ભિત ધરવે છે.

બ્રીટીશ શા અને આપ્તરીશ સંબંધ

વિશ્વાત્મ અને આયર્લેન્ડ વચ્ચે આપ્તરીશ રીસ્ટરના મા. ડીવેલર ટ્રેસીડન્ટ ચુટાયા છે. આથી એ જાણી ઉપરિશ્લેષ થયો છે તે વિશે સાંકળતી દુનિયામાં એક બેળક અને ધ્રિવ તરીકે એ અનુભવ રજાન થરવે છે અને એમાં આ દેશની મુશ્કેલી અસર થઈતી આપ્તરીશમાં આવ્યા દત્તા તે માં બમોઈ શો સંગે છે કે બ્રીટીશના પ્રતિનિધિએ સરકારથી મા. ડીવેલર સંચે છુટ કરી હતી. મા. ડે.મસ શો અપવા તો બ્રીટીશ કેપાનિટના માં ને કંઈ દીવેત દત્તા તે જે એક નિબ્ધસવાત પંચ નીમીને ત્રિધાનો અન આપે દત્તા વળી તેણે એ વાત પશુ કમુક રાખવી કીમિતી હતી કે જે પંચ નામવ માં આવે તે બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના બનાવના દેશના માલસાનીજ હેતી કોમિશન. વારણ કે એ વાત તો રમણ છે કે બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના બાગેલાયીજ પંચના સળે નાગાય અને તેના પસંદગી ડીવેલરને કરવાની દોષ તો તે કયાતો. સર્વેશ આફ્રિકામાંથી આફ્રીક-ડર રીપબ્લીકનના થાતો દીદમાંથી સરકારની નામકુ મા મદદથી બીધોલનીજ પસંદગી કરેત. પંચે મારફતે તપાસ પુરી થાય ત્યાં એન્સુપ્ટરીની રકન ઇન્ટરનેશનલ બેંકમાં રાખવી એવી મીમિશી ડીવેલરે કરી તે ન સીકારવામાં રામસે મેકડોનલ્ડે છુટ કરી તેણે શું કરું ને ખાંડ પાર નડન બોલાવ્યા અને વિશ્વાત્મના ધી-સામાં પેસા ન મુકે ત્યાં સુધી વતચિત ન કરેવાનું બંધોવી ડીવેલરનું અંગાન ધુ. નેબમ્બેલરે લોહા ઉપર રેલેલા માલુસો આવું કરે તેમની સાથે શું કરવું.

હિસમ માર્ગ તો એજ રહ્યો કે મા ડીવેલર રીપબ્લીકન-લોટી ની હજ. નેમ અને તેમ જલહી બ્રીટીશ સામ્રાજ્યમાંથી બહેર નીકળી જઈ આયર્લેન્ડમાં રીપબ્લીક રચાવી કે તોજ અંગેજ શાહીસાદતીના પંચમાંથી છુટાય

મા. ડીવેલર-લીમ કોમિટી મેમ્બરની પ્રમુખ

હિસવામાં દરણી લીમ કોમિટી મેમ્બરની એક મળી છે. આ વેળાની બેઠકના પ્રમુખ મા ડીવેલર બન્યા છે. મતુપના હવનમાં જેવ અહિજન પરિવર્તન થાય છે તે આ મદાન મુશ્કેલી હવનમાંથી મળી આવે છે. કોલર આયર્લેન્ડની

અંદર બંધ હાવવાના કારણે જેમને પ્રિસીની સભ્યનું હરમાન થયું હતું. વિશ્વાત્મના પંચમાંથી આયર્લેન્ડને મુક્ત કરાવવાની હાડનામાં જેને અનેકવાર જેલો થય હતી, સરકારના કેદી તરીકે જેલના દરખાસ તોડી કારાવાસમાંથી ને નાસી છુટવા દત્તા અને જેમનું હવન અને અહિજ પ્રસંગેથી બરેલ છે એજ મુશ્કેલી આપ્તરીશ રીસ્ટરના પ્રમુખનો હેતુ એમની રહેલ છે અને આયર્લેન્ડને રીપબ્લીક બનાવવાનાં કરવેન સેતી રહેલ છે, જેમણે પ્રમુખ તરીકે આવનાંની સાથેજ આપ્તરીશ કોમિટી કમિટી પસાર કરું વિશ્વાત્મને અપવાની વાપીક એન્સુપ્ટરીશ અટકવી રખી છે અને વિશ્વાત્મની સામે આજે જે મરતક લેવું રાખી રહેલ છે તેજ મુશ્કેલી ઇનીવાની અંદર મળેલી લીમ કોમિટી મેમ્બરની એન્સુપ્ટરીશ પ્રમુખ થીને બીગલું રહ્યા છે એ પશુ સમયનીજ બલીદારી છે. મા. ડીવેલર બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના કટર કુદમન છે. બ્રીટીશ સામ્રાજ્ય સાથેના સંબંધ સદંતર તોડી નાંખી આયર્લેન્ડમાં તેજો રાજ-સતક રાખ્યની સ્થાપના કરવા માંગે છે. એમમાં એ મુખ આદરને ધરેર હેતુ આપો એવું એમ ઇન્ડીએ લીએ.

મા. ડેવલર આફ્રિકાને મુનીયમના આમ બનાવે

મુરોપીય મદાન હાંકી વેળા જર્મન સાલિય વેસ્ટ આફ્રિકાને ન્યારે મુનીયમ સરકારે ચરક કરીને છતી લીધું ત્યાર બાદ એ મુકક મેન્ટેટરી પાવરના હાથ નીચે આવ્યો અને એ રાખ્યની વધિવટ માટે મુનીયમને મેન્ટેટ આપવામાં આવ્યો. એ મુકક માં દરે એવી મળરજ ચાલી રહી છે કે મુનીયમ એક સાલિય આફ્રિકા સાથે તેના એક પંચમાં પ્રાન તરીકે એવું નેકાલું બનાવી દેવું. સાલિય વેસ્ટ આફ્રિકામાં જરમન પ્રજાની પશુ મોટી વળી છે તે મુનીયમ સાથે એકવા ન મુકકે કી ફવાબાનિક છે. તે કોટાઈ આવોલાયા એ છે કે એ મુકક પાછા જર્મનનાં સેપા દેવામાં આવે. મેન્ટેટરી પાવર પાતે મેન્ટેટ રીટીટરીમાં વસ્તા હોવાને એ સત્તા નથી કે અંતમાં આ દેશ પાટોની શા નિકાસ હોવેલ કેટલાં એવી વિચારે ધરાવનારા છે કે એને કાલે કાલેની બનાવવો, વળી કેટલાંક હુલે છે કે એને એક ત્રિવકુલ સ્વતંત્ર દેશ બનાવવો. મુશ્કેલી નેકતલ સાલિય વેસ્ટ આફ્રિકા પાટીના આયોગન આ વિષયમાં દરવે છે કે આ થાધી મધનમાં નકામો છે. માત્ર એકજ માર્ગ પુલ્કે છે અને તે એક મુનીયમ સાથે નેકાલ જવું. અને મુનીયમ સાથે શી કરતે નેકાલું તેનાં નિયમ જરહી કરવો. કોલે મેન્ટેટને રદ કરી મુનીયમ સાથે એકાલું આજ એક ઉત્તમ માર્ગ છે.

નવોં છ શે

'ઇન્ડિયન બુક્'ના અધિપતી મા. એમ. આઇ. જીર એ પચેથી અલગ થઈ ગયા છે અને હવે તેઓ એક નવોં છાપો કાઢવા દગદો રાખે છે. અમારા પર એક પચેમાં મા. માર હાંચ છે: "છાપો ૭ વર્ષ સુધી ઇન્ડિયન બુક્ પચેમાં એકીટર તરીકે સેવ બમ્બા પડી, કું ના. રક સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૨ ના અંકમાં એ પચેમાં જુદા પડ્યો છું. માર અત પ્રમથો આ દેશમાં એક સરા પામે ચલતાં મુલતની અંકાકિતી પેલ છે અને એ ખાદ પુરી પાડવા મેં ખીલું કાઢું છે. કું એક એવું ઉચ ઠાલીનું પત્ર કાઢવા ધરાવો રાખું છું કે જે

મહાત્માજીએ અપવાસ છેડવા

હોંદુએ નહિ સમજશે તો ફરી અપવાસ કરીશ

રૂટરનો ખબરપત્રી તા. ૨૫ થીએ પુનાથી દહાવે છે કે હોંદની પ્રાંતિક મારાસભામાં પહાવવર્ગના માણસોનું પ્રતિનિધિત્વ પૂર્ણ પ્રમાણ રૂટર હોંદને જોડે તે વિષય ઉપર જે એમીમેન્ટ સુચવવામાં આવ્યું છે તેને ગાંધીજીએ સ્વીકાર કર્યો છે. એ એમીમેન્ટ વિષે હોંદના કેમલથી ખબર કરવામાં આવી છે. એ થી રામસે મેકડોનલ્ડે જે એમીમેન્ટને સ્વીકારશે તો મહાત્માજીના છંદગી ઉપરી સહયોગને પહાવવર્ગ માટે આખા હોંદમાં જુદા મતાધિકાર રાખવામાં આવ્યા હતા તેને રૂટરમાં આવશે અને એટલે રૂટરને અપવાસે પોતાનું કાર્ય કર્યું હોવાથી પરંતુ હોંદુએની મારાસભાઓમાંની કેટલીક મેકડોના એમે જે કાર્ય બનશે.

એમીમેન્ટની શરતો

પહાવ વર્ગના મેમોને પ્રાંતિક મારાસભાઓમાં એકંદરે ૧૪૮ મેટા આવવામાં આવશે અને મુખ્યમંત્રી મારાસભાઓમાં પણ સામાન્ય મતાધિકાર દેવા અમુક જગ્યાએ રીઝર્વ રાખવામાં આવશે. પહાવ વર્ગના પ્રતિનિધિઓની પસંદગી પ્રાથમિક ફોર્મકલનના પાંચ મતામાં આવશે. અને જ્યાં જ્યાં નાદ પ્રાથમિક ફોર્મકલન અને એકી રીઝર્વ રાખવાની પદ્ધતિને અંત લાવવામાં આવશે હોંદની અદેર નોકરીની બંદર પણ પહાવ વર્ગના માણસોનું પ્રતિનિધિત્વપૂર્ણ રોમ એવા માવજ પણ મળે છે આ એમીમેન્ટ એ એક સમજૂતી છે અને હોંદુ સુધારો પછી નથી. હોંદુએની વસ્તી માટે પ્રમાણ કરી રહેલા છે તેમને આથી સુધારા કરવાના કાર્યમાં કિલેબર મળશે. અને એ મંદિરો તેઓને માટે જુદા પ્રકારમાં આવ્યા છે અને જીલ્લા બંધક સમયે તેઓને આવવાનું જજ્જાવવામાં આવ્યું છે બહારનો ના કસાક છે તે સમયે રહેશે કે તે તેજ એક પણ છે.

એમીમેન્ટને કાર્ય સંતોષ થયે

પહાવ વર્ગના કાનૈવાન રૂટર એમીમેન્ટને આ સમજૂતીથી ખારે બાનંદ થયે છે. હોંદુએના આમેવાને એ કે મહુ વસ્તીની નથી પરંતુ ગાંધીજીની છંદગી જમાવવાનું પ્રયત્નો સહજ થયા છે તેથી તેઓને અમલ અનાય થશે. અતિ નાટે સવરે તાજી સુધીયતે દબી થવા પામી દાખી અને એમીમેન્ટ અદેર થાય તે પહેલાં વખતની મામે લગાડ કરવી પડી હતી.

મહાત્માજીના દાક્તરને અભિપ્રાય

મહાત્માજીના દાક્તરે દહાવે હતું કે તેઓ નબળા પડ્યા અને એ અને અપવાસો એ જલદી કોડવામાં ન આવે તો મહાત્માજીના બચવાની આશા થોડીજ છે.

વિલાયતમાં રહી દિવસની હીલ

તા. ૨૫ થીએ હોંદની રૂટરને એક સહેલો દહાવે છે કે માધીજી, હોંદુએ અને પહાવ વર્ગના હોંદુએ વચ્ચે જે એમીમેન્ટ થયું છે તેને હોંદના હોંદુએને પધાવી લીધું છે ખોટીક સરકારના નિર્ણયની આગરણપૂર્વક વાટ જોવામાં આવે છે પરંતુ એ નિર્ણય અદેર હતા કેટલાક દિવસો બામરે કારણ

કે એ સમજૂતિ વિષે પ્રાંતિક સરકારને પહાવવામાં આવશે કે જુદા જુદા પ્રાંતના હોંદુએનો એ વિષે શો અભિપ્રાય છે. હોંદની ઉપરનો જવાબ મળી આવે તો દિવસો બામરે. રામસે મેકડોનલ્ડને દેખાલ

વિલાયતના વડા પ્રધાન થી. રામસે મેકડોનલ્ડને કેમલથી ખબર કરવામાં આવી હતી કે પહાવ વર્ગના હોંદુએ માટે તેમણે જે એમેન્ટ અપેસો છે તે ટુરત પાછો ખેંચી લેવો કે નેચી મહાત્મા માધીજી ટુરતજ પોતાના અપવાસો કોડી કરે.

હુસીને સંમતિ આપી

માધીજી પોતાના ખાટલા ઉપર બાપા બપને હુતેલા હતા તે વેળા એમીમેન્ટના મુદ્દાઓ તેમને જજ્જાવવામાં આવ્યા પોતાના કામની કાણી ઉપર આવે દહાવે એ મહાત્મામાંથી મેદા થયા અને હસીને તેમણે પોતાની સંમતિ આપી હતી.

મહાદેવભાઈને તાર

અભિપ્રાયે દિવસે રાંધે અમનથી પાસથી રૂટરમજી કુટ તરથી પુના કેમલ કરીને મહાત્માજીની તબિયતના સમાચાર પહાવવામાં આવ્યા હતા. કારણ કે રૂટરના સમાચારોમાં તે દિવસે દહાવેમાં આવ્યું હતું કે ટુરતજ મહાત્માજી ને અપવાસ નહિ છેડશે તો તેમની છંદગી માટે આશા થોડીજ છે. આ સમાચારથી અમનના હોંદુએમાં શોકની આમણી ફેલાઈ મળ હતી. મહાદેવભાઈ કેમલને મરવા નેચમાંથી જવાબ આવ્યો હતો કે 'એમીમેન્ટ થયું છે. પરંતુ કેમીમેન્ટ જે એમીમેન્ટ સ્વીકારી છે સાર પડીજ અપવાસ છુટશે. મહાત્માજીની તબિયત સુધરે છે. અંતે એવું નથી.

મહાત્માજીએ અપવાસ છેડવા

હોંદની 'મરકપુરી' પત્રો ખબરપત્રી તા. ૨૬ થીએ દહાવે છે કે વડા પ્રધાન રામસે મેકડોનલ્ડ, રૂટર સેક્રેટરી અર સેમુઅલ ટુર અને અમર મેક્ટરી મોર્ લોધીઅન વચ્ચે મુદ્દાએ એમીમેન્ટ સંમતિ બાપી થયાં ગાલી હતી. માધીજીની તબિયત સારી ન હતી અને જલદી નિર્ણય ઉપર આવી જવાની જરૂર હતી. કાર્ય મુરકેલ નહોતું

ખોટીક પ્રધાનો માટે કાંઈ મુશ્કેલ નહતું. કારણ કે તેઓ પ્રથમ ઉપર ખોટીક સરકારની નીતિ એ હતી કે હોંદુએને ૧૯૨૧ સમજૂતી ઉપર આવવું અને હોંદમાં જે તેઓ ૧૯૨૧ સમજૂતી ઉપર નહિ આવે સારેખ ખોટીક સરકારે વચ્ચે પડવું અને હોંદુએ તેમજ પહાવ વર્ગના માણસો દબે જરૂર સમજૂતી ઉપર આવી મના તેજ જતાથી આવે છે કે ખોટીક સરકારની નીતિ યોગ્ય હતી.

એમીમેન્ટના મુદ્દા

ખોટીક સરકારે ને નિર્ણય આપ્યો હતો તેમાં પહાવ વર્ગના હોંદુએ માં વીસ વર્ષ સુધી અમલ મતાધિકારની જોખના કરી હતી અને પ્રાંતિક મારાસભાઓમાં પહાવ વર્ગના હોંદુએને માટે ૭૧ મેટા મળે એવું દહાવ્યું હતું. આ નવા એમીમેન્ટ સુચવ પ્રાંતિક મારાસભાઓમાં હોંદુએ માટે એકંદર ૮૦૦ મેટા છે તેમાંથી પહાવ વર્ગનાને ૧૪૮ મેટા આપવામાં આવી છે પરંતુ તેઓને માટે સામાન્ય મતાધિકાર રહેશે.

માધી અને અભિપ્રાયે સંતોષ મેવાનું કારણ છે. ખોટીક સરકારના સમુદ્ધમાં એવો અભિપ્રાય છે કે મતાધિકાર સંમતિ જે એમીમેન્ટ થયું છે તે પહાવ વર્ગના હોંદુએની દબે સામાજિક

સ્થિતિ સુધારવાના એક ચિન્હ તરીકે છે. ડેક્ટર આલિઝકર ન્યુયોર્ક કોલેજીયા યુનીવર્સિટીના સ્કોલર છે અને તેઓ પચાન વર્ગના આગેવાન છે. તેને આ વિષયમાં ખાસ જીવન મળેલી છે. આલિઝકરની પ્રશિક્ષણોને દુર કરવા મંજૂરી મહાત્માજીની સમ્માનિત વિશે કોઇને કશી જાણ હતી નહિ. આજે જાતે આ માનનારા હોદ્દાએ ઉપર આ વિષયમાં એ સંધિયા કુખસો કરવામાં આવ્યો હતો તે તેનું કંઈ સીધું પરિણામ આવ્યું નહતું. પરંતુ મહાત્માજીના પ્રશ્નમાં આડકતરી રીતે આ પ્રેમ આ સામજિક જવાબ મહાત્માજીએ ખાસ મુદ્દામાં વાપરેલી છે. આવા આગે છે અને આલિઝકરની મહાત્માજીની આ માન કરવામાં છે એમ સમજી શકાય છે.

બીજી કોમિટી ઉપર અસર

એ પણ સંભવિત છે કે આ કોમિટીને લીધે દોષમાં બીજી કોમિટીને યોગ્યતાના વશવતોનું સમાધાન કરી લેવાને કોતેજન મળે.

સવિનયમંત્રીની લઠગ આજુ રહેશે

સવિનયમંત્રીની લઠગ તે આજુ રહેશે એટલે જોઈનિંગ્સને એની સેવાની વાત નથી. આ મુદ્દામાં આજુ રહેશે આ મુદ્દા જોઈનિંગ્સ પણ રહેશે.

અપવાસ સુદયા

યુનાઈડેડ રેડનો તા. ૨૧ મીના તારે દર્શાવે છે કે અધિકારીને અપવાસ હોવા છે. તેમના દાવદારોના આમલ છે કે મહાત્માજીને પ્રથમ મોડે જોઈનિંગ્સને રસ પીવા આપવો અને પછી મહાત્માજીના દુશ્મની મરમ પાછી નાખીને તે પીવા આપવું. મરમ રાત્રે મહાત્માજીને બાજુર લેવા આવી નહતી અને તેમની સંકિત એક જોઈનિંગ્સ મરમ હતી. તેમને હવે મરમ જોઈનિંગ્સ આવે છે અને હવે કંઈ આસ અસમ થતું નથી.

‘ફરી અપવાસો કરીશ’

ફરનો સંદેશ તા. ૨૫ મીએ યુનાઈડેડ દર્શાવે છે કે ફરને એક રેડનોડ આજુ તેમના મહાત્માજીને દર્શાવ્યું હતું કે અસપર્શતાનું કન્ડેશન કરવાનો એ નિશ્ચય કરેલો છે અને તે માટે એ જરૂર પડશે તે કુ ખાખ અપવાસો પણ કરીશ. એ મી. રામસે મેકડોનાલ્ડ આ કોમિટીને સ્વીકાર કરશે તે મરમ અપવાસો હોવા કુ ખાખસો કુ પરંતુ તે મુશ્કેલી રહેલા મુદ્દાઓ. આવતા મહાત્માજીમાં હોદ્દાએ એ આજ અપવાસો જોઈનિંગ્સ તેમને એ હવે તે નહિ સમજવું તે કુ જરૂર ફરીથી પાછી પ્રતિજ્ઞા લઈને પરંતુ જેના પાંચ દિવસમાં દેશ માં એ ખાસ ચેતન્ય પ્રકારે નીકળે છે તેથી મને હવે આજ રહે છે. મરમ કાલના કરતાં મહાત્માજી આજે સારા દેખાતા હતા પરંતુ ડેક્ટર રહે છે કે તેમના વધુ વખત હવે અપવાસો કરી ન શકે.

૨૫ લાખ રૂપિયાનું ફંડ

ડેક્ટર હાલના પચનો લાંબના અપરપરી દર્શાવે છે કે યુનાઈડેડ અમિતિ એ હાલ આગેવાનોને ગામ લીધે હતો તેમની એક આપરીની સમા મળી હતી એમાં મળેલા કોમિટીને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. તેઓએ હાલ કોઈ હતો કે અપર વર્ગના ઉપર એ મુશ્કેલી છે તે દુર કરવી અને તેમને દેવ-જોઈનિંગ્સ દર્શાવ કરવા. આ વિષયમાં જોઈનિંગ્સ મરમ દેખવા માટે એક કમીટી નીમવામાં આવી છે. પશ્ચિમ મરમ મોદન માલિકાએ એક વાલુ દરવાજા દર્શાવ્યું હતું કે કમીટી ૨૫ લાખ રૂપિયાનું ફંડ એક ફરનો અને અસપર્શતાનો સંદેશ નાક કરવા સારા હોવામાં પ્રોપેગેન્ડા કરવામાં આવશે. આજ

ફરનો મામલોમાં આ અસપર્શ મોડોને ખાસત મુશ્કેલી છે કે આ કામ કરવામાં આવશે.

મહાત્માજીની તબિયત

મંજળવારે યુનાઈડેડ રેડનો સંદેશ જોઈનિંગ્સ છે કે મહાત્માજીની તબિયત સારી છે તેમને મેકડોનાલ્ડ રસ અને આંક આપવામાં આવે છે ખાસ વાલુવોડર અને આંક આપવામાં આવશે.

મહાત્માજી અસપર્શ માટે છે

ફરી સરકારે અસપર્શ કાળજી તેમની તબિયત માટે ખાસતી તે માટે ફરી સરકારને અને ખાંડીક સરકારે પોતાને નિર્ણય સરકાર આપવાની કાળજી મતાવી ન માટે તેને મહાત્માજીને આજાર માન્યો હતો. મહાત્મા મહાત્માજીને મંજળવારે અસપર્શ હોવાથી મુશ્કેલી સર્જી મળશે નહિ હતા.

યુનીયનના હોદ્દાઓની મહાત્માજી પ્રત્યે દિલસોજી

મહાત્મા મહાત્માજીને મુલ્ય પ્રદેશ અપવાસ કરવાના કરેલા નિર્ણયથી યુનીયનમાં વરતા હોદ્દાઓના હોદ્દા અપવાસો કર્યા છે અને અનેક સંસ્થાઓ નરમી તેમના પ્રત્યે કેમલો મોડવામાં આવ્યા હતા તેમજ અનેક મહાત્માજીને મહાત્માજી પ્રત્યે સહાનુભૂતિ દર્શાવવા અપવાસો પણ કર્યા છે. નીચે જાને ફેરલીક અપવાસો મળેલી સભાઓની વિગત આપીએ છીએ.

ફાઈનવાલ્સ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની સભા

ફાઈ ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની એક જોઈનિંગ્સ સભા જોઈનિંગ્સમાં પાટીદાર હોદ્દાની અંદર મળી હતી. તેમજ મંજળવારે અપવાસ કરવાની સુચના મોડોને આપવામાં આવી હતી. સભામાં હોદ્દા તેમજ મુસલમાનોએ મોટી સંખ્યામાં ખાલ લીધે હતો. સભાનું પ્રમુખરવાન મી. સી. કે. ટી. નાઇકેએ લીધું હતું અને પ્રાર્થના કરી ખાલ નીચેને હાલ સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

કરોલ

ફાઈ ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની મળેલી આ જોઈનિંગ્સ સભા અપવાસો પ્રથમ મહાત્માજીને પોતાના જાનની કુશળતા આપી દેવાને નિશ્ચય કર્યા છે તે જોઈનિંગ્સને અસપર્શ શોક કરે છે. મહાત્માજીને ચરલે આપણે આપણે નરમ પ્રેમ અને આદરભાવ કરીએ છીએ અને આપણે ખાલ તેમજ મનુષ્ય જાતની સુકિતને ખાલ આ કન્ડેશન કન્ડેશન કોટીનું જસિદાન આપવા તેઓમાં તેમજ થયા છે એ જોઈનિંગ્સને આપણને કરમ થાય છે કે મનુષ્યો વચ્ચે આપણાની આગળનું વર્તન આપણે રાખવું જોઈએ અને તેમ ન કરવામાં આપણે સામાન્ય પાપના જોમતા થએલા છે અને તેને પરિણામે આ અપવાસો માટે મહાત્માજીને જનું પશુ છે.

કોંગ્રેસે મોડલેલા દેખાશે

મહાત્મા ગાંધીજીને—અમારા સર્વના પાપના પ્રાચિત અર્થે આપના અપવાસો જીવનનું અમારે ખાલ જસિદાન આપવાનો આગે નિશ્ચય કર્યો છે તેથી જાને કરમ અને ખાલ દુઝા થાય છે. જાને જોઈનિંગ્સ પ્રાર્થના કરીએ છીએ કે આપની કુશળતાની જરૂરીયાત ન રહે. અમારા હાલના પ્રેમ અને અભિનંદન સ્વીકાર્યો.

ડેક્ટર આલિઝકરને—પચાન વર્ગની કામના અભિવાન ડેક્ટર આલિઝકરને મોડલેલા તારના દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે

પીટર કેપોટકીન

તેના જન્મ અનિકારી લેખો

(અમા અંકથી ચાલુ)

[આમદાવાદના પ્રસિદ્ધ કાર્યકર્મ તરફથી "હાન્ડિ" નામનું પુસ્તક તેની સરસ્વતિ મંદિરાળાના યુ. ૫-૬ તરીકે જવાર પહોં છે. એ પુસ્તકના યુગ ભોજક પીટર કેપોટકીન છે અને અનુવાદકારી કાંકરદાસ પાર્શ્વનિધીએ કર્યો છે. એ પુસ્તક અર્ધ વીરત્વનું જાન કરાવનાર છે. તેની કીંમત ૭ આના ચાર્ટરલ્ડ છુટું છે. 'હાન્ડિ' અને 'કોપિનિયન' ના વાચકોના કાલકાર્યો અને એ મહાન વીરનરની જીવનકથા તેમજ તેના તથા હાન્ડિકારી લેખો પ્રસિદ્ધ કાર્યકર્મના આગામ સાથે અને કુદરે કુદરે આપણને છાંન્ને — જી. ઇ. જી.]

નવજીવનને

આજના તો આપણે એકી આગળ જઈ જોઈએ કે વિજાને કારીરિક અને માનસિક આરોગ્ય માટે વિવેકપૂર્ણ રચના કરવામાં શો કાળો આપ્યો છે. આપણે આપણી પોતાની સ્વચ્છતા કેમ જાળવવી અને ગૌરવગીય જાણ રહેવી જનતાની સુરક્ષિત રીતે રાખવી એ વિજાને આપણને શીખવ્યું છે. પરંતુ આ બે દિકામાં ને મહાકારત કાર્ય થયું છે, તે માત્ર એપીડેમિયોલોજી કાલીકામમાં જાણ મળી નથી! આપણે આપણી જાણે કે જામજ છે. કારણ શું? કારણ કે આપણે વિજાનનું અસ્તિત્વ યોગ્ય સુધી સ્થાપવા માટે છે. કામચલાઉ કસમનવાને કીધે આપણે અત્યંત જામજ એ કામમાં પહેલાં જાયો છે: એક યુવાન, મજુર અને કારીગર વર્ગ; અને બીજાને માટેનું જામજ સુધારો! આ વસ્તુ વિવેકપૂર્ણરનું જીવન માળખાનું બધું કિશકુ હાથ વાળે છે, ને પરિણામે માનવસમાજના સોચાંથી નેત્રુ આજના માત્ર દેહી જ થાય છે.

આજની પડીએ વૈજ્ઞાનિક સાથે અને શાંતિયોગીની હાથે કરવાની આપણે જરા પક્ષ જરૂર નથી. આજ જરૂર છે તે મૂલ્યો અત્યંત પ્રકાર કરવાની, રાજના જીવનના વાચા-વાચામાં તેને વધી સેવાની અને પેહી દર પેહી પ્રજાના દરેક વર્ગના વારસામાં ઉતારવાની. આપણે માનવસમાજ આ અત્યંત પચાએ અને એના અમલ કરે, તેમજ વિજાન આપણે એ માત્ર વિજાનનું સાધન છે તેને જાહેર દેનિક જીવનના આસોપસોજ અને એવી રીતે આપણે પુનર્જનના કરવી પડશે. અને ન્યાય એજ માટે છે.

વળી યુદ્ધ વિજાનના દિલની દિલ્લે પક્ષ એજ આવરમક છે. વિજાનના અત્યંત અનુકૂળ આભેદવા મળી રહે છે: આરે જ તે જરી પ્રમતિ સાધી કહે. અરબીની મૌનિક ઉત્પત્તિને સિદ્ધિત એસી વર્ષો સુધી યોજામાં દટાઈ રહ્યો; તેના ઉદ્ધાર તો ભોજામાં ભૌતિકશાસ્ત્રને ઠીકઠીક પ્રચાર થયો અને તેઓમાં તે રવીકારવાની કલિત આવી સારેજ થયો. ઉત્ક્રાન્તિવાદના કારેરમક કાર્યનના વિચારો બહાર પડ્યા એ પછી તથા પેહીએ વીતી મધ, અને પછી એના રૈત પાસેથી સોજાએ તેના રવીકાર રહે; પછી આરે પ્રજામતનું યુગ દળાવ્યું થઈ સારેજ વિજાનપ્રત્યે પક્ષ તેને માનવતા આપી કલિ અને વિજા-કારની એમ કિશકુ પક્ષ આપે એ દરે છે અને ઉપરેક દરે છે એ સમાજનીજ નિષ્પત્તિ છે.

આ વિચારો તમારા જીવનની રશરમમાં કરતા દોષ તો તે: તમે સજાજ જરો. કે આજની સ્થિતિમાં નવો પસરો આવવાની ખાસ આવરમકતા છે. આજે તો કિશકુ વૈજ્ઞાનિક અત્યંત વેળાને આજણું કરી બેઠો છે. આરે જાહીની આપી માનવજાત પાંચ દરેક સેકેન્ડો ઉપર હતી. તેવી ને તેવીજ દરમાં આજે પક્ષ છે—જોઈએ તે યુવાઓની, વજાની સ્થિતિમાં છે, અને સિદ્ધ થયેલાં અત્યંત કોટે માંડવા જોઈથી પક્ષ તેનામાં તાકાત નથી. ને દિવસે તમને આ વિજાન, ઉકું, માનવકિર્તિની અને અંબાર વૈજ્ઞાનિક સમ સમજાઈ જશે તે દિવસે નવાં જીવનનો તમારો આજનો રસ ક્યા ને ક્યા કુકાઈ જશે. આ તમે પસરો આજવાને માટે જોઈતાં આજનો પ્રામ કરવાના કામમાં તમે આજી જશે, અને વૈજ્ઞાનિક શોધ યોજામાં ને નિષ્પક્ષપાતવા તમે સેવ્યાં હતી તે આજી સેવશે, તો અવરમ તમે સમાજવાદના પક્ષમાં ટાપાઈ જશે. તમારા અમલમાં તમે તમે કોડી રહેશે, અને તમે આજાર આજી જશે. જેના માટેનું આજે તો હજી મોજામજાની પુષ્કળ સામગ્રી પડી છે. અને એવા સુધીસર આજસો માટે વિજાનનાં સાધનો શોધી શોધી ચાલ્યાં ગયેલા દોષ હવે તમે તમારું જાન અને કલિત આ દુષ્કિર્તિની સેવામાં સમર્પણ કરશે.

અને આજીની માનવો કે અપારે તમારામાં કર્તવ્યપાલનનું જાન જામશે. તમારા વિચાર અને વર્તનમાં સાચી જીવનતા આવશે, આરે તમને પોતાને ખ્યાલ પક્ષ નાક દોષ એવી તમારા પોતામાં સુપ્રત રહેવી કલિતજોનું તમને જાન થશે.

એક દિવસ એવા આજીજ આજશે અને તે પક્ષ જાહીજ આજશે—અરેને આજના આપણા કિશકો ક્યાં સુધી જીવતા નહિ રહે. તે વખતે તમે ને પરિવર્તન આજવાને માટે આજે કાયા તોડી રજા હો ને પરિવર્તન મધ મળ્યું હશે. પછી સમાજના બેમાં વૈજ્ઞાનિક કાર્યોમાં નવાં બજો વતપમ કરીને વજા વિજાનની સેવામાં પોતાની સર્વ કલિતનું સમર્પણ કરનારા કામદારની પ્રત્યેક સેનાની પ્રજા મદદથી વિજાન આજે મોજાગામની માટે પ્રમતિ કરી રહ્યું છે તેને જાહેર કુદરે ને જુસકે આમળ પમાશે. આરે તો આજનું વિજાન આવતી કાલના વિજાન આમળ અત્યંતની રમત જામશે. આરે તમે વિજાનનો અર્થ આનંદ જોશે. એ આનંદ એકનો નહિ, અનેકનો હશે; સર્વનો હશે.

વડીજોને

તમે કામદારના યોજાં વાંચી રજા રહેશે અને જારિકદરનો અપરો જોહવાની તમારી તેવારી પક્ષ હશે. કદાચ તમને પક્ષ તમારી આપિ પ્રજાન માટે જમ હશે. કું માનું કું કે તમે કમદા સ્વભાવના એ અને પરમાર્થનું મહત્ત્વ તમે સારી રીતે સમજો છો. કદાચ તમે વિચારતા હશે: "અન્યાય-માત્રની સાથે અનુદ અને પ્રત્યેક હાલ અભાવવામાં આઈ જીવન ખાવાની દમક. અન્ય ન્યાયના કોઈકર્તન અમા કામદારો વિજાન આજવામાં મારી સર્વ કલિતજોને કામે અમાદીક, આના કરતાં બીજી ક્યા કારકિર્દી અમાતી દોષ કહે?" તમે તમારા પોતામાં અને તમે પ્રત્યેક કરેલા યોજામાં વિજાન રાખીને જીવનની કદજાત કરો છો.

ઠીક આરે. કામદારોનાં જાનાં લક્ષણો જોઈએ, અને જોઈએ કે નરી વસ્તુસિદ્ધિ શું અત્યંત છે. (અમુક)

વેચવાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ ખાસીયેથી મળી શકશે. વી. પી. ના
ઓફિસને ખ્યાન દેવામાં આવશે નહીં.

	શી.	પે.
શ્રીતા વનવાસ	૧	૩
જીવનપર પ્રકાશ	૦	૬
અવના પ્રેરણા અથવા આત્મ કથા ભાગ ૧	૧	૧
" " " " " ભાગ ૨	૧	૧
નીતિના કાળ	૧	૦
મારો ભેજનો અનુભવ લેખક: મ. અંબીજી	૦	૧
મારો ભેજનો બીજો અનુભવ " "	૦	૬
મારો ભેજનો ત્રીજો અનુભવ " "	૦	૧
ઇન્ડિયન એગ્રીકલ્ચરલ સોસાયટી બ્લક	૨	૦
લોકમાન્ય વાલ્મીકીચરિત્ર તીર્થક તેમના અને જો વિચાર	૦	૬
મુરખરાજ અને તેના બે ભાઈઓ	૦	૬
જેમના કાળ (સંવાદક વખતના)	૦	૬
મુસ્તફા કમાલ પાંચાતુ' જીવન ચરિત્ર	૦	૬
મુસ્તફા કમાલ પાંચાતુ' ભાષણ	૦	૬
એક સત્યવીરની કથા (સોક્રેટીસનો જમાવ)	૦	૬
આલ્ફ્રેડ ફેલ્લી જમીનનો માલિક હોઈ શકે?		
રાષ્ટ્રસેવાની વાર્તાપરથી	૦	૧
હૌસ સ્વરાજ (અધીશ્વરે લખેલું)	૧	૦
પુલ અને પશ્ચિમ	૦	૬
દેશમંદર એન્ડ કો. અને ઝીરમીટના સવાલ ઉપરની ગતિ	૧	૦
કામદા સામે જવાની કચ્છ	૦	૬
સા. આ. ઇન્ડિયન ટ્રેડિંગ કંપની સુનીનીબર	૦	૬
જીવન દોરી	૦	૬
જમનાની મરણી	૦	૨
એલીઆડીઝ એક્ટ ૧૯૦૮ના ધારા મુજબની-અંગ્રેજી	૦	૩

નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

	શી.	પે.
મુજરાતી પહેલી ગ્રામીણ	૧	૦
" બીજી "	૧	૨
" ત્રીજી "	૧	૬
" ચોથી "	૧	૦
" પાંચમી "	૨	૩
" છઠી "	૨	૬
" સાતમી "	૨	૬
" પહેલી ગ્રામીણ અથવા	૦	૫
" બીજી	૦	૭
" ત્રીજી	૧	૨
" ચોથી	૧	૫
" પાંચમી	૧	૮
" છઠી	૧	૧૧
" સાતમી	૦	૬
" દેશી દિસાળ ભાગ ૧	૦	૮
" દેશી દિસાળ " ૨	૦	૮
" સચિત્ર આંકના ગ્રામીણ	૦	૪
ગાળ વર્ગની નોટ	૦	૫
મુજરાતી ભાષાનું આકરણ	૧	૦
અંગ્રેજી ભાષાનું પાઠ્યાળ (વેબસ્ટર) ભાગ ૧	૧	૩
" " " " " ૨	૧	૬
" " " " " ૩	૧	૮
અંગ્રેજી ભાષા	૧	૬
અંગ્રેજી ભાષાના મુજતબ	૧	૬

ધડાડેલો ભાવ

વારની ૯ પેની!

સ્ટાઈફલ બુટ

કલોથ.

સ્ટાઈફલ બુટ કલોથના આવમાં કંઈ નહીં
તો રૂપ રકમ ઘટાડો થયો છે. આવમાં બીજા
બધાંને આંટી કે તેવા આ અલગ બુટના કપડાના
આવમાં તાલુબી પમાડનારો ઘટાડો થઈ ગયો
છે. અલગુત ઘસારાને સાફ અને પાકા રંગમાં
સ્ટાઈફલના પહોંચે તેવું બીજું એક કપડું
નથી. "સ્ટાઈફલ" કલોથ ખરીદતી વખતે
તેના ફરેક દુકાનપર "સ્ટાઈફલ" બુટનો ટ્રેડ
માર્ક તપાસવો. ફરેક કથળોની દુકાનોમાં તે
મળી શકશે.

સોલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.

Johannesburg & Cape Town.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વગેરે

આપને આ ભાતી દેખાયે નીચે લાગે અને સહાયથી
પરમા કોલો ગરમ મસાલો, ડ્રીપાઉટ હલ્લર, મરચાં, તેમજ
દેરીનાં અને બીજાનાં તેમજ આલ્ફા દરેકાં થોડા
વા બજાણે બમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આવો
ઉત્તમ માલ, તમે પરમા ખનાવી શકતા નથી. એક વખત
મંગાવી ખાત્રી કરો. મળવાનું હોય.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ માટે કંડીના ઓફિસે ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	Rs.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	Rs.	d.
Yearly	25	0
Half-Yearly	10	0

Box 247 & 317 Tel. Khatra
HODSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra, P. M. Africa.
 મોક્ષ રત્ન અને કાગળ, ટેલીમાઈ બેરેસ "અની"
હોસેન હસમાઈલ (સરદારધાલ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેલરા, પી. એમ. આફ્રિકા. 00

દુનિયાની દરેક કાશવાણી—સંપૂર્ણ રીક્ટર ડું
 રાજકોટ પંચાયત
 કંઈ પણ સમય કે સ્થાન ખર્ચ લીધા વગર
 લેઈને મોકલ
 મોકલવામાં આવે છે આજેના મંત્રાણ
 મહત્તમજરી ફક્તમસી નમનપર, અહીયાવાડ. 60

Phone 3867. Box 316. 182, Grey Street, SINGAPORE.
HEERABHIA MORAR MATVADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
 દીશભાઈ મોરાર મટવાડકર,
 હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ.
 પેશીય સારી રીતે ફરી માટે સી.આ.ટી. થી મોકલવામાં આવશે
 ટેલીફોન ૩૮૬૭. બોક્સ ૩૧૬ ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ સિંગાપોર 62

We give you Optical SATISFACTION!
 If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktat Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 67 a, Pritchard Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Trucellers. 75

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)
 Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
 We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALLIA'S MUSIC SALOON,
 Prop. N. GOSHALLIA
 P. M. Box 460. T. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 મન રંજન માટે હરેક ધરમાં હારમોનિયમ તબલાની બજાર છે એ હવે તુર પાડીએ છીએ. મુબરકા પ્રખ્યાત "વાકા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ તબલા, રેડિયો અને અન્ય મોટા અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો તબલા સ્ટોકમાં હોવાને બદલે તે સીવાય જતા ગાંઠો પસમ્મ, સુર, બદલ વગેરે પણ સળશે. હરેક બદલના હારમોનિયમ તબલા સીપરેટલે કામ આવીથી ફરી આપીએ છીએ. હવે બ. મળે:-
મોશાલીયા મ્યુઝીક સલૂન,
 (મોશાલીયા અને મોશાલીયા)
 પી. એમ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૮૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કપોટનના વખણામણા પૌષ્ટિક પાકો તૈયાર છે

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મેથીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

યુનીઅનના કોઈ પણ ભાગમાં પાંચ રતલથી વધારે લેનારને પોતા ચારજ માફ છે.
બહાર ગામના મહાકોઈએ ઓર્ડર આપેજ પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL,

માલિક R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિઅન ઓપિનિયન’ માં

જે સુનામાં જુદાં જુદાં ભાગ આજ સમય આફ્રિકામાં વંચાય છે.

જાવ અને નકલ માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

જેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો
ના

સરપલસ સ્ટોકલુ

સેલ

મોહટું

ગંજાવર

સેલ

હિંદુસ્તાની
ગુજરાતી
દામીલ
ટેલેગુ

રે
કો
ડા

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા મરેજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

બારમેનીયમો અને તબક્કામાં પણ ખાસ ભાવ ચટાડેલા છે. ધીર મારે લખો:—

'Phone 2442.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 40—Vol. XXX

Friday, October 7th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
PRINTED FOR THE PROPRIETOR.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી. "ટાકીલા"

મીડીકાના કાસેલો

એક્ટોબર તા. ૧૬મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

સેકન્ડ ક્લાસ: પાઈડ ૨૭-૦-૦.

રૂઢી. "કેનીયા"

ટેક: પાઈડ ૬-૦-૧.

એક્ટોબર તા. ૩૦ મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

થ્રીડી વમર.

મુજલમાની વીરની, પાઈડ ૨-૧૫-૦

રવેલીયલ પા. ૧-૧૦-૦ અને હીંડુ વીરની, પાઈડ ૨-૧૭-૧

રવેલીયલ પા. ૫-૦-૦ ના હીસાબથી લેવામાં આવશે

મુખ્યના—ઉલ્લાસજીએ રોવાના મોટા ડાગીના કતીવારે ૧૧ વાગ્યા અમારે કસ્ટમમાં પહોંચતાં કરવાં,

મી. ડાન્ડના કાઇનની નવી મોટો પછીજ સારી સમવડોવાળી અને હડપ આકાની સાથેજ અને મરદ આફ્રિકા સાથે માનુ કમ છે.

૧૨૬ હોરી રેસીન્કરે રોવાની ટીબીટ અમારી ઝાણીસમાંથી લેવી અને મહાર મામવાળા કાઇસીએ અમારી કામે

પરખવહાર કરવાથી પક્ષ મહ કહશે. હીંચરને ભગદ્ હરેક કામકાજ અમારી ભત્રી કેપ્ટેન નીમે કાપ છે.

SHAIKH HIMEED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ ખુલાસા માટે કમો થા મળે:—હિંડી રેસીન્કર

એક્ટોર રોખ હીમેદ એન્ડ સન્સ,

૩/૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of

SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ જાદામનો મેમુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

જાદામ પાક.

આ શિયાળાની ઊંજ પાકો તેમજ દરેક શીઘ્ર ઓરડથી જાતની આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી વરસના અછીતા અને અછીતા પાકો શીઘ્ર તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજુવડીયા પેંડા અને હાથના વણેલા ગાંડીવા પણ જાતનીએ હીએ.

એ શિયાળા હિંદુસ્તાનથી તાજા શીંગડા, પંજાબી સાલમ, સોદ મુસલી, સાલમ મુસલી, મળ મુસલી, મેખર, મેઠા, પીપર, નામ, જોડી, જામન, પીપર, મમર મારાલી, મળ, જાદામ, દેહની પાનમાં આવતી તેમજ મુખવાની તમાકુ, ગાયો, કરતુરી, જાંબરની જાંબરવાલી, પુષ તમા તમામ જાતનું મધીવડું, કરીવાળું, દેર જોડમ, જોડા દીલગદાર સેન્ડ, જાતર, ખાદીની લેટેટ સાડીઓ, ખાદીની ટોપીઓ, જાંબરવાળા તથા ખોરાકી મરનો તમામ માલ જેવા કે જીંમડી આવલ, મગ, જાદા, ચણા, માવરો, પાઉ, વાજની દાળ, મરી મસલો વિગેરે અને મંગાવીએ હીએ. તાજા કાચેકટ મંગાવતા હોવાથી જણાવ દીધાવલ આવે મળે સફરો.

અમારા માલના અમારે જાણી કરવા કરતાં એક વખત કાવલ દાખલ મંગાવી ખાતી કરો.

જાદાર ગામના ઓરડરો ઉપર મુશ્કેલીયાન આપવામાં આવશે. આજેજ પેકેટ કાઢે લખો:—

Phone 4565.

NATHA NARAN,

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું તાજું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 68

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 842. Durban. 120 Victoria St. 64

અઠવાલિક પત્રમાં

વાર	શીંગડા ૧૬૪૨ અક- ટોપર	કોઈ ૧૬૮૮ આસો	મુસલમાન ૧૭૫૧ જામદિના- ખર	પારસી ૧૮૦૨ જે	મુસોલિમ ૨. મી. ૩	જા
શુક્ર	૭	૮	૯	૧	૫-૨૮	૬-૧
રવિ	૮	૯	૭	૨	૫-૨૭	૬-૨
રવિ	૯	૧૦	૮	૩	૫-૨૬	૬-૩
સોમ	૧૦	૧૧	૯	૪	૫-૨૫	૬-૪
મંગલ	૧૧	૧૨	૧૦	૫	૫-૨૪	૬-૫
બુધ	૧૨	૧૩	૧૧	૬	૫-૨૩	૬-૬
શુક્ર	૧૩	૧૪	૧૨	૭	૫-૨૨	૬-૭

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નાદાલનાં નંબર એકના જાનાના, પાંચાપેલ વિગેરે શીંગડા ઓરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઓરડર ઉપર જાતી રખડેમ રાખી સાદો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીડાવલ આવશે મોકલવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, કોરેટ, વોટસીઆ વિગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી બુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧.

૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

કરબન, નાદાલ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4831.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ**

નફાનામાં નફાનું પ્રોમાચમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી ખાસક વર્ષની બુની નીમા કંપની.

જીવંતીના નીમા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા આવે છે તે બજારું હોય તે અને કઇ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદા અને સફળ ઓછામાં ઓછા પ્રોમીયમ બરાબરી
મળે તે બજારું હોય તે બતાવે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોક્કનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૪૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

બોહાનીસબર્ગ,

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is economical.

Keen's

OXFORD

Blue

THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલને ખારીકાઈથી તપાસો

જ્યારે તમે દુકાનની અંદર કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ ખરીદવા જાઓ ત્યારે તમારાં એ ખાત્રા થવીજ જોઈએ કે તમને એજ બનાવટનો માલ મળે છે. કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ સરસ રીતે ઓઝળી જાય છે અને કપડામાં ડાયાનો નીશાનીઓ રહેતી નથી. તે અત્યંત કરકસરથી વાપરી શકાય છે.

કીન'સ

ઓક્સફર્ડ

બ્લુ

દુકાનદારો માટે

મોટા જગ્યામાં રાખવું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે માલિકાને હંમેશાં સતોષાયલા જોશો. 77

Indian Opinion

No. 40—Vol. XXX.

Friday, October 7th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price Fourpence.

UNION INDIANS CELEBRATE MAHATMA GANDHI'S BIRTHDAY

THE Natal Indian Congress in co-operation with the Natal Indian Arya Mandal and the Natal Hindu Association celebrated the Sixty-fourth birthday of Mahatma Gandhi at the Victoria Picture Palace, Victoria Street, Durban, on Sunday the 2nd October 1932. The Hall was full with men, women and children.

The President of the Congress Mr. Borahjee Rustomjee presided. The Agent of the Government of India Kunwar Maharaaj Singh and the Kanwarani graced the function with their presence. Mr. Rustomjee delivered his speech as follows—

Ladies and Gentlemen,—To-day is the Sixty-fourth birthday of that Greatest Soul in the world, Mahatma Gandhi. We have come here to celebrate his birthday and to offer him our sincerest wishes.

Mahatma Gandhi's Sixty-fourth birthday will long be remembered by every Indian and will be cherished in our hearts. For, has he not just achieved a remarkable success by bringing about an agreement between Caste Hindus and the Depressed Classes? It is a success that means the uplift of the depressed classes whose oppression is a blot in the history of India. That Pandit Madan Mohan Malaviya should openly state that the depressed classes should be uplifted is an indication that the whole of the Caste Hindus would stand by the agreement just reached.

Mahatma Gandhi is the greatest living person in the world. It is his pure living, his unblemished character, his enormous sacrifices for others, his services for humanity as a whole, that place him in the highest estimation of all.

To us the name of Mahatma Gandhi is much dearer, for, there are few South African Indians who have not either known him personally or who have not followed his various activities in South Africa. Many of us have worked with him and learned the ideals set by him. In all our public work we strive to follow as closely as possible the ethics he has enunciated. If only it were possible for us to follow these ethics to the letter, no one could deny that all our endeavours would be crowned with success.

Since Mahatma Gandhi's arrival in India some eighteen years ago, India has made enormous strides. Her progress has been remarkable. He has been able to rise in the hearts of millions of our country-

men and countrywomen a sense of national consciousness. His influence over the masses is remarkable. Perhaps his greatest work in India is the revival of the Home Industries—I refer particularly to the Spinning Wheel—the dying of which impoverished our people to such an extent that the earning power of the average Indian in India became the lowest in the world.

The spinning wheel has once again revived an industry which had long been lost and as a result of the use of Khaddar has become national. That the late Pandit Motilal Nehru who usually got his dress shirts laundered in Paris, took immediately to Khaddar will give us an idea of the enormous hold that the use of Khaddar has on the people of India.

A week ago every one of us was anxious about the life of our revered leader. We are thankful to Almighty that He has spared us Mahatma Gandhi. There is much to be done in India and let us pray that he will long be spared so that he may carry on his good work for the benefit of humanity."

Two of Mahatma Gandhi's photos were illuminated with coloured lights and covered with flowers. After Chandan ceremony had been performed by the ladies and children Kunwar Maharaaj Singh addressed the children present and spoke of the character of the great person. An interesting feature of his speech was that he questioned the children with a view to ascertaining whether they knew anything about Mahatma Gandhi. The answers given by the children showed conclusively that they knew the good qualities of Mahatma Gandhi. The Kanwarani who spoke in Hindustani paid a tribute to the Mahatma.

Amongst others who spoke were Advocate A. Christopher, Swami Bhawani Dayal, Messrs. M. K. Lodhia, A. H. Kazi, A. M. Lakhat, Pragji Desai, B. M. Patel and O. H. A. Jhaveri.

At the termination of the meeting over 1,250 packets of sweets were distributed to the children, kindly donated by the Pursee Rustomjee Jivanjee Bhokhhoodoo Trust.

The following cable was sent to Mahatma Gandhi:

"Natal Indians send their love and greetings your Sixty-fourth birthday. Your service for humanity has created a niche which will remain always lit in human history. May God bless you with long life so that your noble mission may be continued."

Transvaal Indian Congress

There was a mass meeting of Indians in the Trades Hall, to celebrate the 64th birthday of Mahatma Gandhi. Mr. G. K. T. Naidu presided, and after prayers by Dr. Doko, and a Hindu priest, there were numerous addresses, and a series of resolutions were passed.

The first was in the form of a message to Mahatma Gandhi: "That this meeting of all sections of the Indian community associates with gratitude your determined effort to rescue the depressed classes, even at the cost of your precious life, and rejoices at the victory achieved and your vindication of your faith in God and in the power of soul force over brute force. This meeting further offers you its loving greetings on the occasion of your 64th birthday, and prays that you may be long spared as our guide, exemplar and leader, and that it may be your lot to lead the Motherland to the goal of Swaraj."

It was also resolved: "That this meeting of the Transvaal Indians hereby places on record its appreciation and thanks to the Prime Minister of England and his colleagues for their prompt action in the 'Quit-to-Death' of Mahatma Gandhi, who firmly stood for the progress and emancipation of the depressed classes, and offers its grateful thanks to Providence for averting a national disaster to India and the world at large."

Finally it was decided that: "This meeting of the Transvaal Indian Congress places on record its respectful appreciation, and congratulates the leaders of India in arriving at a satisfactory agreement, and thereby saving the life of Mahatmaji. This meeting further prays that the leaders of India shall continue the unimpaired work begun by Mahatmaji."

Ladysmith Hindu Community

Mahatma Gandhi's 64th birthday was celebrated by the Hindu community of Ladysmith on Tuesday the 27th September, 1932 at 4.15 p.m., when many leading European citizens and a large number of Indians assembled in response to the invitation.

The Mayor, Mr. W. Cochrane was unanimously elected to the chair. The meeting opened with the chanting of Vedic hymns, followed by a welcome song in Hindi by the Gujarati School children. Mr. V. Loh then spoke in Hindi of the significance of the day, subsequent to which Mahatma Gandhi's portrait was garlanded by one of the Gujarati girl students. His Worship the Mayor and the various speakers amongst whom were Messrs. P. Parnau, Rev. Turnbull, W. D. Maars, T. A. Turner, M. Thomas, D. F. Yant and R. Singh, spoke at length on the life, the greatness and the dreams of the Great Soul.

Some of the speakers mentioned that Gandhi was one who had won the admiration of the whole world, led a life of truthfulness, was one of the most illustrious and noblest sons of India, one who had exemplified the cause of the oppressed classes while others stated that Gandhi was humble, a national

hero who achieved his ends by passive means and was one who abhorred bloodshed and advocated non-violence and one who worked on right lines. Reference was also made to his recent fast—a noble sacrifice. All the speakers prayed that Mahatma Gandhi may be spared for many more years.

The guests were entertained with light refreshments, which were provided by Mr. Mirjan Valjee, who was also responsible for the expenses incurred in the celebration, for which the Hindu community extends thanks.

The following message was cabled to Mahatma Gandhi:—

"Hindu community warmly congratulate you on your Sixty-fourth birthday. Wish you long life and prosperity. We learnt with greatest satisfaction your victory over caste divisions. Your noble sacrifice is worthy of praise."

East London Hindu Society

The above society celebrated Mahatma Gandhi's 64th birthday and prayers were offered to God that He may grant long life to Mahatmaji.

The Zoutpansberg Indian Congress and the Gujarati Khatariya Mochi Mandal of Port Elizabeth also celebrated Mahatma Gandhi's 64th birthday.

Pretoria Vedic Society

Under the auspices of the Pretoria Tamil Vedic Young Men's Association prayer service was held at 8.30 p.m. at the Pretoria Tamil School so that Mahatmaji "The Life of India" will achieve his object and be blessed with long life, and on the 27th September Mahatmaji's birthday was celebrated. The following resolution was put by the chairman and was unanimously adopted by the audience standing:—

"Pretoria Tamilians adore your kismet. Pray humbly to accept sincere love and deep gratitude. Grateful to God, Macdonald, Indian leaders for unparalleled victory. May God bless you with long life, health and strength."

The meeting ended with prayer.

INDIA AND THE BRITISH EMPIRE

THE Imperial Economic Conference at Ottawa finished its work a few days ago. The representatives of all the parts of the British Empire were present there. India is also supposed to be represented there on equal terms with the Dominions. Her representatives go and attend the sittings of the League of Nations and Imperial Conferences and she has a right to vote independently as she likes. This fact is emphasised on the outside world. The representatives of the Dominions who go to attend the sittings of these institutions are the true representatives of their people because they are elected by their assembly. Such is not the position of the representatives of India. Those who go as representatives of India are selected by the Government of India which is alien to the people of India and therefore they are merely tools of that Government. It surprises us to know therefore that some public institutions in India send important representations on the grievances of the Indian community who sit in the self-governing Dominions for their mitigation to these so-called representatives. A delegation of India had gone to attend the Conference at Ottawa under the leadership of Sir Atal Bhander Chatterjee. He held the post of High Commissioner on behalf of the Government of India in London. Such high

poets are often given by the Government of India to such Indians who would say yes to what the Government of India has to say. Therefore in the meetings of the Imperial Conference and at the meetings of League of Nations these so-called representatives of India are not the true representatives of the people of India. They are considered as the creatures of the Government of India. The Council of the Imperial Citizenship Association of Bombay sent a cable to Sir Atul Chander Chatterjee at Ottawa which reads "that the Council of Imperial Citizenship Association, Bombay, begs respectfully to remind the economic co-operation committee of the Conference of the imperative necessity of their not missing the opportunity of bringing home to the Dominions concerned that inviolable immigration laws against Indians are serious barriers to economic co-operation and require to be repealed as a first step." It really surprises us to know that the Council of the Imperial Citizenship Association sent this kind of cable to Sir Atul Chatterjee. We see no meaning in it. Almost all the British Dominions have closed their doors against India. It is a settled fact. If the Government of India were to ask these dominions to repeal the immigration laws these dominions will at once say to India Government to mind its own business. Let alone asking these dominions to repeal the immigration laws, here in South Africa the Indian Government of Sir Atul Chander Chatterjee is absolutely helpless. According to Capetown Agreement the Indians are to be considered as part of the permanent population. They are lawfully domiciled here. Most of them are born in this country. And yet the Union Government go on passing legislation laws against them. As an example we sight the Transvaal Land Tenure Act. The South African Indian Congress has been putting up a fight against this Bill ever since the Select Committee introduced it in Parliament. Protests after protests were made and as a result of its agitation second Round Table Conference was held. The Congress asked the Government of India delegation to get the Tenure Bill withdrawn and relief be given to Indians in the Transvaal by repealing sections 150 and 151 of the Gold Law of 1908. As soon as the delegation returned to India the Union Government not only passed the Tenure Act but H.E. the Governor-General gave his assent to the Transvaal Provincial Licensing Control Ordinance which gives supreme and autocratic powers to the Municipalities. In the presence of the Agent of the Government of India the Union Parliament passed in a day the Immigration Act in 1930 which deprived Transvaal Indians rights which they enjoyed under Registration Certificates. The South African Indian Congress do not even know up to now whether the delegation discussed this important question at the second Round Table Conference. It is useless to ask the delegates of the Government of India at the Ottawa Conference to get the immigration laws repealed when the Agent of the Government of India even cannot get redress of the serious grievances of the domiciled Indians in South Africa. As a matter of fact India has no place in the British Empire. The British Government still consider India as its dependency and her people are treated as helots in all the British

Dominions. Therefore our advice to the Indians in the British Dominions is that they must seek their own salvation by relying on their own strength till India achieves either Dominion Status or Complete Independence. It is a plain fact that neither the British Government nor the Government of India have got any powers left in them to protect their subject's rights in the British Dominions.

ROODEPOORT MUNICIPALITY AND INDIANS

THE Roodepoort-Mariesburg Town Council has passed a very important resolution with reference to the Transvaal Land Tenure Act. The resolution reads: "That the Council adheres to its policy of opposing residence or occupation of stands inside the boundaries of the Townships within the Roodepoort-Mariesburg Municipality by coloured persons and Asiatics, but, as the Council recognises that under the Transvaal Asiatic Land Tenure Act, 1932, the Minister of the Interior, after consultation with the Minister of Mines, has a right to exempt any land from the operation of the provisions of Act No. of 1932, as amended, the Council will undertake, if necessary and subject to the Administrator's consent, to establish outside, but as near to the township of Roodepoort as possible, an Asiatic town for residential and trading purposes and also a Coloured township for residential purposes." The town council also selected officials to appear before the Commission appointed under the Act. It is a well-known fact that the Municipalities in the Transvaal Province are deadly against the Indian community living and trading within their respective towns. When the Union Parliament appointed a select committee to go into the question of Asiatic tenure of land and other matters relating to Transvaal Indians the representatives of the Transvaal Municipal Association appeared before it and gave evidence. They demanded that with regards to the issuing of trading licences to the Asiatics the Municipalities in the Transvaal must have unrestricted authority. The Transvaal Provincial Council gave this authority to the Municipalities by passing the Licensing Control Ordinance which also received H.E. the Governor-General's assent during the early part of this year. Now under the Transvaal Land Tenure Act it can be clearly seen from the resolution passed by the Roodepoort Town Council what the Europeans desire to do. We will not be surprised in the least if the other Municipalities also may follow the suit. The Transvaal Indians did everything in their power to take necessary steps to get the Tenure Bill withdrawn. The South African Indian Congress protested in vain. It presented the Transvaal Indian's case to the Faal delegation. That delegation failed miserably in getting the grievances of the Transvaal Indians relieved. When the Tenure Bill became Act and when the Congress realised the helpless position of the Transvaal Indians it passed a resolution to passively resist the Act after the finding of the Commission. There was no other way open to the Congress but to decide to take this drastic step. We hope that our countrymen in the Transvaal will prove their manhood and show to the world that they cared for their self-respect first and for their worldly possession afterwards.

Agent-General At Maritzburg

Kanwar Maharaj Singh, the Agent of the Government of India, spent a few days at Maritzburg last week. He spoke at a meeting of the Natal Debating Society and also at the City Parliament. At the meeting of the Natal Debating Society he spoke on a subject that "The line of demarcation between Europeans and Indians in South Africa should be based on a civilisation test rather than merely on colour."

The Kanwar began by outlining the condition of the 170,000 Indians in South Africa, about 150,000 of whom were in Natal. Of these people he estimated that about 80 per cent. had been born in the Union and had their permanent homes there.

Not only had they no parliamentary nor municipal vote but educational facilities for them were inadequate and they had to submit to segregation and anti-Asiatic legislation, such as the Government's white labour policy and the Transvaal Asiatic Land Tenure Act.

There were no subsidies from provincial revenues for Indian education and very few facilities for technical training, while no relief works for Indian unemployed were provided by any Government or municipal authority.

Suspicion And Mistrust

As a result of these disabilities, Indians in South Africa were suffering from a feeling of mistrust, suspicion, and even of fear and apprehension.

These feelings of fear had caused a great deal of unnecessary friction between the Governments and peoples of India and South Africa.

India was rapidly approaching the status of a full Dominion and it was most important that everything possible should be done to minimise the friction which existed between the two countries.

"I think I am correct in saying—I am certainly voicing the views of the Government of India and the Indian community in South Africa—that Indians here seek no political domination whatever," said the Kanwar. "They realise that they can never be the dominant race in this country, and I would like you to get rid of the fear that the Indian community is ever likely to get the upper hand of the European in this country."

Capetown Agreement

The Capetown Agreement of 1927 had promised the Indians opportunities of upliftment, and he begged that the South African Government would give more educational opportunities to Indian boys and girls. He suggested also that training might be given to Indians as market gardeners and carpenters—two trades to which they had proved themselves peculiarly suited—or even as doctors or nurses.

"My claim," he declared, "is that the line of demarcation should be based more on a civilisation test than merely on colour. In the part of India from which my wife and I come you will find that practically 80 per cent. of the population are fair, while I have myself been to the south of Italy and France and seen thousands of Europeans as dark—or fair—as I am.

"I would urge that it is essential that in the years to come, when India is a self-governing Dominion within the British Empire, a better feeling should exist between the great countries of India and South Africa. I am quite sure that by principles of evolution and goodwill a great deal can be done."

The Kanwar also spoke, dealing with the subject from the women's point of view.

Senator W. B. Thrusch said there was a tendency on the part of Indians in Natal to live as "shacks" and under slum conditions, particularly with regard to overcrowding, evasion of the laws, especially the

immigration laws, and a tendency to take sport too seriously. These faults had been less obvious during the past 10 or 15 years.

In his reply the Kanwar said that the best form of government for India, and perhaps for many Western countries, would be benevolent autocracy, as existed in India in the seventeenth century under the great emperor Akbar.

Europeans were entitled, he added, to safeguard their full rights in the country, but he appealed once more to all present to give the Indian a fair deal as regards education and thus help to abolish the fence which at present existed between the two peoples.

At The City Parliament

Over 300 people welcomed the Agent-General of India, Kanwar Maharaj Singh, and the Kanwarani at the City Parliament, Maritzburg. The Kanwarani was presented with a bouquet by the Prime Minister (Mr. Austin Hughes), who then introduced Kanwar Maharaj Singh as "the featherweight champion of Oxford" during his university days. (Laughter.)

Speaking to the motion for the evening, "The policy of the nations is becoming increasingly international," the Agent-General conceded that nationalism, patriotism and blood relationship at their best were eminently praiseworthy. Nationalism and patriotism had been responsible for a great deal of excellent literature.

He protested against excessive nationalism or racialism. Narrow and insular racialism lent itself to many objections.

As examples of excessive racialism he cited the German war song, "Deutschland Über Alles," and two lines from the British national anthem:

"Confound their politics,
Frustrate their knavish tricks,"
Edith Cavell

"The defects in excessive nationalism led to armaments, tremendous expenditure and ultimate war. They would remember the huge armaments before the Great War and the increasing burden of taxation.

Excessive racialism amounted to "My country, right or wrong." He was sure the House would agree with him in condemning an argument of that kind. Edith Cavell's last words were: "Patriotism is not enough for me."

What did she mean? She could have gone to her death in a spirit of racialism, but she preferred to regard humanity as a whole. Patriotism was not enough for her. (Applause.)

All countries competed at sport at the Olympic Games or at the tennis championships at Wimbledon. East and West had met long ago, chiefly through the founders of religion—Jesus, Krishna and other men of the East.

Who could have imagined 40 years ago that every sojourner in a mandated territory who have equal rights, as was the case to-day?

Indian Problem

Speaking on the Indian problem, Kanwar Maharaj Singh appealed for closer co-operation between Europeans and Indians. It was easy to fan the flames of racialism and to set up a gulf between the races. If the Indian was depressed the whole country would undoubtedly suffer. If they increased the economic condition of the Indian they would increase the potential assets of South Africa as a whole. (Applause.)

Indo-European councils, child welfare and technical classes could do a great deal in the way of co-operation.

Mr. Baytopp (leader of the Opposition) held that Indians as citizens of the Union should not be prohibited from living in the O.F.S. and the Transvaal.

Another speaker asked whether South Africa would lower her tariffs in order that the sweated goods of Japan, India and other countries should be allowed entry into the Union.

Mr. Garnet Jones appealed to the merchant princes of the Indian community to pay their employees higher wages so that they could reach the same economic level as the Europeans.

Europeans Taken To Task

Mr. Christopher, a prominent Indian, taunted Europeans with conquering India for her raw products and making her a pawn in world politics. He accused the Europeans of exploiting the Indian labourers, who had worked on the estate under conditions of slavery while Europeans made fortunes. They had asked the Indians to co-operate with them in obtaining minimum wage clauses, but when they secured minimum wages they debarred the Indian Indians had formed trade unions, but when it came to equal treatment the European frowned tools, saying that he would not work alongside an Indian.

After further speeches the motion was carried.—*Natal Witness.*

Indian Press On Asiatic Land Tenure Act

The *Mashay Chronicle* writes under the caption 'Flight of S. A. Indians':—

Telegrams are being received in India from South Africa that the situation there 'vis-a-vis' the Indian community is becoming very critical. A few days ago at a mass meeting Indians decided that they should embark on a 'Satyagraha' against the new law passed against them, and a little later Indian women passed a similar resolution actively to disobey the law. Indians in South Africa are fairly familiar with such a movement since the days of Mahatma Gandhi. As a matter of fact, he had to resort to it as the only remedy to right their many grievances.

The new Indian Agent in South Africa speaking at a lunch given in his honour by the Durban Rotary Club, referring especially to the Transvaal, said, a "great deal of what he considered unnecessary and undesirable anti-Indian activity had taken place," and he pleaded for a better understanding between Indians and Europeans. We have our doubts whether, in the intensive propaganda and race war carried on against South African Indians, these few words appealing for sanity will have any tangible result in improving the present situation, or rather relaxing the tension between Indians and the Whites. The most important question at the present moment, which the Agent will have to deal with, is the Transvaal Asiatic Land Tenure Act recently passed by the Union, and it is intended to isolate and humiliate Indians. The provisions of this Act bear harshly on Indians, and it is against them that Indians are making such a united and determined stand.

Unfortunately for Indians the Felix Hausman delegation has approved of the measure though that does not take away the right of Indians to fight their own battles in their own way. What Indians most object to, under the Asiatic Land Tenure Act, is the principle of segregation implicit in it. Indians have always revolted against this humiliation and they will never accept it despite the assent of the new measure has received from the Indian Government. It is urged by some that the Asiatic Land Tenure Act will give some security to Indians of their "occupation and residence," but we

doubt whether this questionable security will compensate them or the loss of their self-respect. Some people feel that "without the moral backing of the Government of India the agitation in South Africa will be greatly handicapped, and in such an enterprise failure is worse than defeat." Even when the Government of India were considering the measure the South African Indians had raised their voice of protest against it and the Congress in South Africa had wholeheartedly condemned it. In these circumstances the Government had no business to accept a law which would permanently brand South African Indians with the stigma of inferiority. We cannot at all agree that wisdom lies in submitting to it, because the Whites are a powerful body. If Indians are defeated in the lawful fight against the South African Whites there is no disgrace in it, but it is far better than an abject surrender of most vital principles which are involved in this issue.

The People of Labour writes:—

Satyagraha In South Africa

While the new Agent is getting acquainted with his work, a telegram published in the *Times of India* says that the South African Indian Congress has endorsed the decision of the Transvaal Indian Congress to launch a Satyagraha campaign against the Transvaal Land Tenure Act. The Act is an abomination and aims at virtual segregation of Indians and the decision of the two bodies to start agitation that will bring untold miseries on Indian settlers brings into relief the feeling among Indians in South Africa against this breach of 'Gentlemen's' agreement. The new Agent, the *Times of India* noble adds, is optimistic of peaceful negotiations and has called upon his compatriots to stay their hands in the hope that a more sympathetic attitude would be shown by South African Whites. In the near future, we wish we could have subscribed to this optimism, which we feel is altogether misplaced. The Whites of South Africa demand the whole man for themselves and are determined to throw Indians out bag and baggage.

The Samachar —

Clouds On The South African Horizon

It is long since Mahatma Gandhi led a Passive Resistance Movement in South Africa, which resulted in the Smuts-Gandhi Agreement of 1914.

To-day South African horizon is clouded more heavily than on the former occasion and Mahatma Gandhi is not there. But the action of the Union Government is responsible for the trouble which is the result of the Union Government having passed the Asiatic Land Tenure Act in respect of the Transvaal Indians even before the ink of the renewed Cape Town Agreement of January last was dry! It will suffice to say that the passing of this Act as well as the sanctioning by Union Government of the Licences Control Ordinance of the Transvaal Provincial Council have practically tolled the death-knell of the Transvaal Indians and so left them no alternative but Passive Resistance.

The new Agent General to the Indian Government in the Union, Kharwar Maharaj Singh has expressed his disapproval of the resolution, which he characterises as hasty one. He must speak about the resolution in this way, because, in the first place, he is an Agent of the Indian Government and secondly, because his shoe does not pinch! It is the shoe of the Transvaal Indians which pinches and that it is pinching unbearably has been shown by the fact that even the Indian rulers of Transvaal had to pass a solemn resolution to stand by their men-folk in this impending trouble.

A very serious position has been created in Transvaal and all eyes will now be turned towards the events that may follow the action of the Indians of that Province of the Union in launching the Passive Resistance Movement.

Gulf Between British And Congress Viewpoints

Mr. C. P. Andrews writes in the *Manchester Guardian* of July 26:

Behind all the political movement in India there is a most disturbing economic situation of poverty and want which Mahatma Gandhi alone brought forward into prominence at the Round Table Conference in London. He declared himself to have come there as a delegate on behalf of the poorest of the poor. He pointed out that the great majority of the Indian population lived in the villages and that the area of poverty among them was unrelieved. One-fifth of the whole human race was involved in this poverty of village India.

This was no idle declaration when it came from Mr. Gandhi's lips, for none has more fully identified himself with the poor of India. Especially has he given himself to the untouchables whose hardships are greatest of all. His very food, dress and habits of life have bound him to them. He has lived among them as one of themselves. While other members of the Conference would naturally travel in comfort, he has unflinchingly travelled among the crowds of village people in third-class Indian railway carriages, where the comfort is often indescribable.

Hard Life

That he had willingly and joyfully led a daily life of extreme physical hardship. Though at one time he was a rich man, living in great comfort, he has renounced it all for the sake of the poor. It is a marvellous thing to witness his endurance in spite of the fatigues of his life. I have learnt this from my own experience. When I have been out on tour with him, I have often been very tired indeed to keep up without suffering a physical breakdown in the end. Many others, stronger and younger than myself, have felt the same thing. He never spares himself for a single moment, and he is always true to the centre of life he has voluntarily adopted.

To-day China and India, over vast stretches of territory, are on the verge of an agrarian revolution owing to unpayable conditions. The world depression, which in the last few years has hit Europe so badly, has equally affected Asia. Millions whose daily life has been made out with - means nothing, on a few days of starvation, have now resigned even to the fact of subsistence and until they sufferings have been more. In China, whole provinces have now adopted Soviet methods of agrarian warfare. Landlords have been ousted from their estates by the peasants and their lands have been broken up. In India, the same picture has spread far and wide, especially over the north.

Noble Men

It is useless to explain to poverty-stricken masses such as these the intricate points that were discussed at the Round Table Conference in London. While I was living with Mahatma Gandhi from November to March, I saw him every day, and the daily life of the poverty of the Indian people was carried on at St. James's Palace. He told me that the Indian people of the truth of things is a long back to him when he returned to the East End of London and told the presence of the poor and him.

Those who met Mr. Gandhi at the Round Table Conference last year often found him almost unrecognisable. His language was not their own. But

the fault was theirs rather than his, for they would not consider along with him the affliction of the masses. Other delegates spoke about different financial arrangements, but his aim was to defend the villagers from depression. His most serious condemnation of the Government of India, with its huge budget at New Delhi and its large official incomes, was that it cruelly crushed beneath its weight the poor people. He spoke to us and in earnest earnest, as a prophet, but we answered him as politicians, seeking to obtain some diplomatic advantage.

How can we in England meet Mr. Gandhi's moral claim against us? What will attract him most quickly to our own side? What will give him his chief lieutenant, Pandit Jawaharlal Nehru, who is regarded by most Englishmen as an unrepentant extremist, though in reality he is the sincerest and noblest of men?

Not any more bargaining about political reforms in the abstract but about the getting down to the central problem of relieving substantially the poverty of the villagers of India who form 90 per cent. of the whole population.

Spinning

On more than one occasion, even at the height of his power, Mahatma Gandhi had offered to co-operate with the Government of India if only they would take up seriously his spinning programme for the Indian villagers called the Khaddar Programme and also prohibit the sale of intoxicating opium and alcohol as a Government monopoly. This offer I brought personally from him to the highest authorities in India, but the offer was refused, mainly on the ground that to encourage village hand-spinning might hurt the Lancashire cotton industry.

This refusal for refusal which was put before me some years ago, no longer now holds good, for Lancashire people themselves have repudiated any selfishness of this kind. But the failure to come to terms with Mahatma Gandhi along these very lines, which he himself had laid down and the National Congress had accepted, is still painfully apparent. It is a pity that the programme of the Khaddar Programme which is so dear to the world of labour in the general favor of our people since the days of St. Francis, would be considered as beneath the dignity of the Government of India.

I have brought forward this direct consequence here in the form of a place because I know intimately the four Congress leaders, Mahatma Gandhi, Jawaharlal Nehru, Vallabhbhai Patel and Dr. Ambedkar, and I believe with all my heart that their devotion to the village poor of India is far deeper than any idea of political advantage.

Congress Leaders

Not to men from the economic to the political background, it appears to me quite certain that no settlement can carry any final weight in India without the direct approval of the Congress leaders. For they have laboured and suffered wholeheartedly in the name of the Indian villagers, who have learnt to love them. They have also gone cheerfully to prison for the sake of the Indian cause. Therefore no settlement can be made without them.

Sooner or later all those who have attended the Round Table Conference will feel the pressure of loyalty towards these devoted men and women who are suffering imprisonment in India to-day. Even if they do not agree logically with them, patriotic emotions will carry them further than logic. The very fact that leading Moderates have felt obliged to tender their resignations to the Viceroy reveals a gulf

between the British rulers and Indians who deeply love their country. The continuance of a policy of imprisonment inflicted with repression, can only make the gulf still wider.

Agent's Annual Report

A Review Of 1931

Simla, Aug. 30

The annual report of the agent of the Government of India in South Africa for the year 1931 has been released for publication. It states that at the opening of the year the whole Indian community was in fear of the passing of the Transvaal Asiatic Tenure Amendment Bill, but the Union Government courteously agreed to postpone it until January to suit the convenience of the Government of India. The Capetown Conference with the Government of India was followed by somewhat desultory agitation in the press about forming an anti-Indian society in Natal on the lines of the South African League. The attempt, however, failed. Some anti-Asian meetings demanded extension to Natal of the Transvaal laws debarring the Asiatics from acquiring ownership of land and passing legislation to prevent their acquiring new houses. It cannot be said that the arrival of the Indian delegation evoked any general outburst of anti-Asian feeling, but on the other hand it was generally welcomed. In February the introduction of the Immigration Amendment Bill by Dr. Mahatma caused grave alarm among the South African and especially Transvaal Indians, but the Bill does not appear to affect the Natal and Cape Indians nor will it affect the Transvaal Indians who retained their domicile provided that they do not in future remain outside for three years. It is hoped that the number of such persons is a small one.

An important measure of the session was the passing of the new franchise bill to provide for adult male suffrage for Europeans throughout the Union. Indians joined in the general protest of Cape non-Europeans against the bill which however left the Government unmoved. A great stir was caused throughout South Africa by the 'Gentlemen's Agreement' between the Japanese Government and the Union concluded before the 1931 session. The agreement allows for entry into the Union on a temporary permit of Japanese citizens, attended by Japanese consuls. In one way this agreement may be said to have deepened the Indian cause since it has made it appear so inconsistent that the Japanese are allowed to enter the Union in a manner which is forbidden to Indians.

The Pretoria City Council drew up new rules for the Pretoria Asiatic League which alarmed the Indians, the reason being that instead of giving them freehold they rendered their tenure even more precarious and gave a greater degree of control to the superintendents over the daily lives and actions of the residents in the bazaar. The Agent had an interview on this subject with the City Council which led to a revision of the rules to meet the Indian wishes. Towards the close of the parliamentary session the Transvaal Provincial Council passed the Licences Control Ordinance. The new Act appears to be an attempt to give the Transvaal municipal authorities as complete a control over the issue of licences as possible. The Agent approached Dr. Mahatma on the subject of the ordinance and pointed out the serious results that would follow for the Indians, if it should become law. He suggested that the Governor in Council might be moved to exercise his powers to reserve ordin-

ance for further consideration until the conference should be completed. The ordinance has not yet become law.

During this year report of the Durban Borough Boundary Commission was published. It recommended the incorporation within the borough of six health boards situated along the Durban. The Indians favoured the incorporation as in the area to be included within the town, there were 10,000 Asiatics as compared with 10,000 Europeans. The land and buildings of these Asiatics will now for the first time be valued and assessed to municipal rates. The Agent asked that either Indians should be given a chance to elect a member of the valuation appeal board or the administrator should nominate a member to represent the Indian interests. Unfortunately the select committee did not see its way to give effect to the agent's demands.

Speaking about assisted immigration the report says that during the first ten months of the year the number of persons availing themselves of the scheme continued low, but during the last two months there was a remarkable increase, the main reason being acute unemployment. 1,797 persons proceeded to Natal and 1,305 going due to the last six months.

During the year some attempt was made to clear the situation in regard to the work marked for Indian handling in accordance with the 1927 Cape Town Agreement. *The Leader.*

Potency Of Passive Resistance

Was, also today the interview given by Mr. Ramsey MacDonald to George Sylvester Viereck a great German success—immediately before the former became Prime Minister, and before he had the latter's great interview to do. "Glorious as the deed," Mr. MacDonald declared, "I have in this interview at least done as much towards the League of Nations as I have done for the League of Nations." It is a very strange fact that this very man, to-day in India has imprisoned thousands of Indian Resisters. One could compare his present policy in India with his interview and see the hypocrisy of the Prime Minister of England.

"My own country," Mr. MacDonald went to say, "can by no means boast of perfection. England is no Archangel Gabriel come down to bestir mortal fallen humanity from the goodness of her heart."

"However an increasing number of our people desire to see England seated around the same table with others, trying to ponder, not the ephemeral problems of pride and pompousness and self-advantage, but the problems that have plagued mankind from the beginning, the problems of Justice, Liberty and fair play."

"With problems such as these, force cannot grapple. They can be solved only by the great moral sentiments which draw kind nations together."

"Governments foolishly get themselves into positions where questions of prestige and a mistaken sense of their dignity make it difficult for them to find a way out."

"The great function of the Labour Party is to find the way out of such dilemmas, to create a new basis for institutions. We are equally opposed to all imperialism, under whatever flag it shows its belated head."

"But how is it possible to meet militarism except by resorting to arms?" I (George Sylvester Viereck) asked.

"The Passive Resistance of German Labour at the time of their invasion shows that it is possible to meet force with moral and spiritual weapons."

It was one of the most magnificent things in the history of the human race.

"Unfortunately," I rejoined, "sentiments, however fine, cannot stop tanks and machine guns."

"Militarism," replied Mr. MacDonald, "has nothing but tanks and machine guns. Militarism can only win when it is pitted against militarism. It cannot cope with the heroic determination of a great people to place its faith in right."

"Moral power is the greatest force in the universe. If Germany were not handicapped by the lingering remnants of the old prejudice against her, created at least in part by her own transgressions, the moral sentiment of the whole world would have rallied to her support."

"France will suffer for her moral transgressions, no less than Germany. For generations to come, the world will shudder at French violence, and point with pride to the splendid tale of Germany's Passive Resistance."

"I place equal stress upon both words. Her resistance, though passive, was real. It is not necessary to strike. A firm resolution to refuse co-operation paralyzes the hand of militarism."

"The sympathies with Germany which are growing in many quarters," Mr. MacDonald continued, "would be dissipated completely if the Germans themselves gave the militarists of Paris an excuse for starting another war."

"Are you not," I asked, "imposing too severe a strain upon human nature? If you had seen women and children dragged, if you had witnessed the studied insolence of the French invader in the Ruhr and in the Rhineland..."

"Even then," Mr. MacDonald calmly interpolated, "I should preach non-resistance."

"Supposing," I said, "a French soldier struck you across the face with a riding-whip?"

"In that case," Mr. MacDonald replied with the serenity of a Christian martyr, "I should say: 'Thank you.'"

"If he were to kick you with his boots into the mire?"

"My answer," Mr. MacDonald, unperturbedly replied, "would be: 'I am very much obliged, sir. I understand that this is the action of a French gentleman.'"

"And," the great Labour leader added with simple sincerity, "I would be truly obliged to him. For surely no other action could more emphatically confirm his moral inferiority. In no other way could he put himself more utterly in the wrong."

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishments.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Gray Street, Durban, or Phone Central 2506.

BOOKS FOR SALE

NOTE. Remittance should accompany the order. V. P. ORDERS will not receive attention. Postal Orders to be made payable to "INDIAN OPINION" at Phoenix Postage (free on all books).

Address:— Indian Opinion,

PHOENIX, Natal.

Mr. Gandhi's Speeches & Writings 1896 to 1917	8 6
The Ethics of Passive Resistance	0 4
The Indians of South Africa by H. S. L. Polak	2 6
The Story of the Ramayana, the Epic of Rama	0 6
Hindu Social Ideas by Dr. P. J. Mohan	0 6
A Book and its Missioner	1 0
Indian Home Rule by M. K. Gandhi	1 6
Hon. G. K. Gokhale and the Indenture System	1 6
Sankar's Select Works	2 6
Rabindranath Tagore, A Lecture by Dr. F. A.	0 4
The Late Mr. Joseph J. Doke	0 6
The Religion of Future	0 9
Story of My Experiment with Truth by M. K. G.	1 6
Just Diney by Rajagopalachari	2 0
Leo Tolstoy's Letter to a Hindu	0 6

THE GREAT TRIAL OF

Mahatma Gandhi & Mr. Barker.

This book is edited by Mr. K. P. Keaven Madon and contains a Foreword by Mrs. Surendra Naidu. It contains the full report of the Trial of Mahatma Gandhi including Mahatma Gandhi's statement, the Judgment and Mahatma Gandhi's reply. It also contains the offending articles for which Mahatma Gandhi was arrested and description of the scene at the Ashram when he was arrested and other interesting subjects dealing with Mahatma Gandhi.

Price Two shillings.

Satyagraha in South Africa

By M. K. Gandhi.

Price 3 Shillings.

Joseph Doke

The Missionary-Hearted

Price 5 Shillings

GOLDEN NUMBER

OF

"INDIAN OPINION"

1914

SOUVENIR OF THE

PASSIVE RESISTANCE

MOVEMENT IN SOUTH AFRICA.

1905 — 1914

Price 7 Shillings.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਅੰ.

ଶ୍ରୀନୀଳକାଂ, ଶୁକ୍ରବାର, ତାରିଖ ୭ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୩୨

24 1/2 x 30

નોંધ અને સમાચાર

જાણ પ્રજાનને કેમી પ્રજા વિધેને મુકાદે

આ પ્રથમ ગી. રમસે રોકેટનાં દોહનાં રામી પ્રથમ વિશે
જે સુકદો આપે છે તેની ચર્ચા સાગ દોહમાં પૂર્ણ થઈ
છે અને એ સુકદોને મોટે ભાગે સર્વ રમસે તિરસ્કારી
કદાચો છે. દોહની જુદી જુદી રેડોને વિષયક કેલી
રાખીને વિલાપતની સરકાર દોહને નિરંતર સુકદાજી કે જે
જાત આ સુકદાજી બુધાઈ રહેલી જોવામાં આવે છે એવા
વિચારો સર્વત્ર જાહેર કરવામાં આવ્યા છે. રોકેટર રિવિન્ડનાથ
ટાગોર જે દોહની સમગ્રીય - રમસે આપણે મરુ માટે
તેઓએ પણ સખ્ત કળાઓ એ સુકદાજી વર્ગીકરણ કરાડ્યો
તેઓ કહ્યો છે કે વાગ એવી પરીસ્થિતિ સુધી આવી પહોંચી
છે કે એ પ્રથમ વિશે તમે રિવિન્ડ કરવા તમે પણ મને પૂછા
શાય છે. કારણ કે આપણા રાજ્યજનશિખાના નિશાની વલજીની
આપણને ખબર છે. આપણી રિચાત ખીલુપ્ર નિગરાજનજ
છે. એક રાજકારણ મને મોનનજ વાતને માટે આપણી
પ્રત્યક્ષ વિચાર વિપરિત છે એ અને તેમને મોતને માટે
પણ કાળજી નથી. તેની પાસેથી આપણે આવતી આજ્ઞા
કાર્યોજ રાખીએ. આપણા તરફથી નથી વાત પ્રાપ્ત પણ
આપણે દુલ્લભ કરવામાં આવે કારણ કે મને તે સુખ વેદવાન
જ વધારે ખસેડ કે પુ. અને કાગે છે કે સખ્ત પ્રેરક
કરવામાં તમને વિષય છે પરંતુ મને નથી. અને આપણે
મોતને જે કંઈ સ્વતંત્ર પમાઈ પરી રાજના કોમને ન જરી
સમને પરીસ્થિતિ કુપરિચત હાલની છે તેને કેમ સુધારી
તેને પ્રયાસ કરવા જોઈએ. આપણા આગેવાનો એકો રાજ-
કાર્યમાં પ્રતીક્ષ છે તેઓએ તમે ગાંધી શોધવા જોઈએ કે તેથી
આપણી કોમો એકત્ર સર્વ થશે અને જેમને માલ દહેકો આપ-
વામાં આવ્યા છે તે તેઓ છે કી ન. અભારે જે આપણને
વિલકત કરી નાંખવાની નીતિ માન્ય કરવામાં આવી છે તેને
પરિશ્રામ આપણે સામાન્ય મનુષ્યને છે તેને વિચાર
કરવામાં આવશે.

પણ પ્રધાનના બુદ્ધિએ દોહની જુદી જુદી માથેને ગર
જુદા મત ધિકારની પૃથા દાખલ કરીને દોહના ગણતરને મોટા
માં મોટા રકડો માથે છે. આ રજન દોહને ૧૭૪ મિલ ની
નાખી એક પ્રજા કરીને તે વિગતની સામે આ પોલિસ
સંપ્રદાનના સામે કદી પણ માથું ન ઉઘાડી શકે એવા મુદ્દા
આશય આ બુદ્ધિ પાછળ રહેશે. દોહની જુદી જુદી
રેખો રજા પ્રધાનના આ બુદ્ધિને જોઈ લીધા પછી પણ એ
પરસ્પર સમજાણી ઉપર આપીને એક નિર્ણય ઉપર નહિ આવશે
તે દોહને કદી રજા કાળું નીવડી શકે રજા પણ મુરોબ છે

ପ୍ରମ. ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଶିକ୍ଷଣ ଓ ଶିକ୍ଷାପଣ

તા. ૨૫-૬-૭૨ નો જાજી બેદાનીસખર્ગમાં શ્રી. ઝીણાભાઈ પારેખના મકાન ઉપર નોજવાન દોહીએલી એક સભા મળી હતી, જેમાં ૫ મેમ્બરોએ ડીમેટીંગ સોસાયટીની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. નીચેના બાબતોની આધિકારીઓ તરફથી બૃંદણીયક દર્શાવેલ નો. મેમ. શ્રી. ડી. જી. મી.ઓ., બારોડા જો. એકેડમી, શ્રી. મણીલાલ ભાવભાઈ પટેલ, રેગર, શ્રી. ગજેશ્વરભાઈ વડાલાલ પટેલ. આ સોસાયટી સ્થાપવાને આદર્શ છે જે કે નોજવાન દોહીએલી બેદરમાં બેદરવાની તાલીમ મળે તેમજ બાકી બહુલ વિષયે ઉપર ડીમેટ ગે.કવચથી જાન પ્રાપ્તિને લાભ અર્થે આ સોસાયટીની પહેલી સભા તા. ૫ મી ઓક્ટોબર બુધવારે સાંજે આઠ વાગે ટ્રસ્ટ દેવા નાખે ૫ માં મળશે અને હાલ પછીના શરૂ બાબત બુધવારે ઉપરના સમયે અને સ્થાને મળશે. જે વેળા અગત્યના જગેર વિષયો ઉપર સભાસભી સભા કરવામાં આવશે. એક મીટીંગની બાબત બુધવારે રહેશે નાખે બીજી મીટીંગની આગે રહેશે. દરેક સભ્યને છુટકા બોલવાની તક અપવામાં આવશે. ૧૫ નોજવાન બાબતોને સભાનક શરૂ કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે અને સભા બાબતોને એકેડમી તરફે તાજીરી આપવા વિનંતી છે. સોસાયટી માં બેદર મધી નીસ સભ્યો નોંધાવા છે. સભ્યો નરીનેની પ્રી ને મીટીંગ અપસમાં આવી છે.

આધારિક અને પૌણિક

[illegible]

નેમો આપણીકાના છે વિભાજો ને અલસરના નામથી ઓળખાય છે અને ન્યાં મોટે ભાગે અંગ્રેજો વસેલા છે તેને આપણીકા કી રીયોટી નામથી કહેણ છે અને તેના અભેદવિષે ૧૯૩૧ સુધીનું અંગ્રેજી છે. એ છે પ્રતિનિ પછે સાથેનું કરી લીધે આપણીકાનાં એકમતા થી. રીવેલરા સાથેના માર્ગે છે. મો. ચોમસ સાથેની ચર્ચામાં એ વાતનો જો નિદાસ આવે તો કાલનાં દરજ્જાનથી મો. રીવેલરાને સતેષ થશે એમ માનવામાં આવે છે. એટલે કે તેઓ ખીટીક સામ્રાજ્યમાંથી છૂટા નહિ પડી જાય. મો. રીવેલરાએ ખીટીક સંસ્થાનતરને ક્રીસ્ટીયી ક્રીસ્ટી ઉપર મુખી હોય છે. ખરી રીતે ખીટીક સામ્રાજ્ય અને તેની કાલનીતિથી નજીક પ્રજાએને પમ નીચે રોકાણી નાખી ખીટીક સામ્રાજ્યે તેના રૂકત ચુસેલા છે. આપણીકાને પછે સેક્ટો વધે સુધી દોરથી પછે અગાળ રીતે પામવામાં કવવાગી આવ્યું હતું. દવે રીવેલરા જેવા પ્રજાસત્તાક વાદી તો સત્તા ઉપર આજ્ઞા છે એટલે વિજાપત સાથેના સંબંધે તોડી નાખી આપણીકાને સંપૂર્ણ સ્વતંત્ર જનજવાની અભિલાષાઓની મરુટી-ઓ કરાવવામાં આવતી હતી પરંતુ રીવેલરા સના ઉપર આવ્યા બાદ તેણે એક પાટા એક અમમ પગલાં બરવા માંડ્યા છે તે જોઈને અંગ્રેજોના રાજા રાજા થયાં લાગ્યા છે. દોરે પછે કાલોવાદનાં જોખમો પડ્યા પોતાની ગરજનું કવરથી રોકી દેવાનાં પ્રયત્ન આકરેલા છે તે મોટે અંગ્રેજો તો અંગ્રેજો દેશી અને રાજી વાલાકી રમી દોરને ધિલો બાજ કરવા તૈયાર છે તે રાજાએ મેકડોનલ્ડનાં કેળી મુકાદે ઉપરથી જાણ કરાવ્યું છે. અંગ્રેજો પોતાના દેશના લોક જોવાનાં દોગ છે ત્યારે જુદા જુદા પક્ષનાં માણસો કેવા એકત્ર થઈને કામ કરે છે તે જાણેલો દોરનાં તેઓની અંધારની નીતિથી જાણ કરાય છે. કમનુ-શાળીની વાત તો એ છે કે દોરમાં અંગ્રેજો જુદા જુદા પક્ષો માત્ર દેશનોજ કામો જોવાને બદલે પોતાપોતાની સ્વાયે જોવા શરૂમાં મેકડોનલ્ડનાં સુચીએ ગાળી દોર રાજાને અને તેના રાજ્યની મરખાદી કરી રહી છે અને પારખીએ કોઈને તેમાં કામતો જાય છે. આપણીકા જાણેલાં કેપરથી પછે રીટ પેલું કીધવાનું છે. આપણીકા સાથે સુબવાએક મોકલે ખીટીક મુસદ્દાઓ દવે દમ કરેલ છે તે ખીટીક સામ્રાજ્યનાં તાગો આપણીકાથી જોશે.

ચીન અને જાપાન

ચીન અને જાપાન વચ્ચેનાં પ્રથકને અંત આવે એવાં કહી ચિન્હો જોવામાં આવતાં નથી. જાપાને મંચુરીયામાં એક સ્વતંત્ર રાજ્ય બહુ કરી તેના દવે આકર કરી લીધા છે એ દોરકતથી મુશ્કેલી મળ્યામાં તેમજ અંગ્રેજીમાં અસતેષ દેલાએલો છે. લીગ ઓફ નેશન્સ તરફથી ચીન અને જાપાન સંબંધનાં પ્રથક વિષે એક કમીશન નીમવે રહ્યું અને એ કમીશને દવે પોતાનો રીપોર્ટ બહાર પાડ્યો છે. એ રીપોર્ટમાં એવી જાણપણ કરવામાં આવી છે કે આ બંને રાજ્યો વચ્ચે એક સંબોધકારક મંચરસ જોલાવવી નિમિત્ત અને એ કેમકે મંચુરીયાના પ્રથક વિષે હવેનાં લાવે પરંતુ તેમાં મંચુરીયાની અંદર ચીનનાં ને અધિકાર છે તેને આંગ અલેવી નહિ જોઈએ. આપણે મંચુરીયામાં ને સરકાર જાપાનની સહાયથી ખડી કરવામાં આવી છે તે સતેષકારક નથી. અંગ્રેજોની સરકારની સ્વીકાર દેવો એ પોતે અજાણ નહિ. ચીનમાંનાં

લાભથી તે વિરુદ્ધ છે. મંચુરીયાની પ્રજાની કમળની અંગ્રેજોનાં તેમાં કોએલી છે અને આમાં એવી જોવાપણ લાગેને પછે પછે કાલો થશે નહિ. એ રીપોર્ટ ચીનમાંનાં લાભની ધજાએ છે એમ માનવામાં આવે છે. આ રીપોર્ટની બહિ-મણેની કથી પણ જરવા ન કરતાં જાપાને પોતાને મેલસ કાલે તેમ વર્તણુ આવ્યું હતું એવા વિચારો ત્યાં દેખાવવામાં આવે છે. જાપાનની સરકારનું પરદેશ નીતિ એવું દેખાવે છે કે કમીશનની સુચનાઓ નકામી જોવી છે. પ્રથમ કે જાપાને મંચુરીયાની સરકારની સ્વીકાર કરેલો છે અને તેમાંથી જાપાન પૂણું નહિ દોરે. લીગની સાથે એ રીપોર્ટની ચર્ચા પણ ન થઈ શકે. ને જન્યુ છે તે ન જન્યુ થઈ કાલો નહિ. અંગ્રેજીકામાં આ રીપોર્ટથી સતેષ દેખાયો છે. અંગ્રેજીકામાં એવી મનવતા છે કે વિલાયત: રાસ અને અંગ્રેજીકા જોઈને કામ દેવે બંધ મુક્યું. આ રીપોર્ટને પારખીને જાપાન લીગ લીગ નેશન્સમાંથી નીકળી જાય એવા સંભવ છે. જાપાન આ રીપોર્ટની સુચનાઓની સ્વીકાર કાલો એવા બાબતે સંકેત નથી. એવું પારખીએ દેવે શું કોઈવરી એ કવપણું પણ મુરદા છે. પૂર્વમાં પૂર્વની વાદોની બેળાં લીગ લીગ એવી કલ્પનાઓ વાંચાનપત્રો કરતાં લેખ ગયાં છે.

અંગ્રેજોનાં આક્રમ્ય

અંગ્રેજોનાં આક્રમ્ય પંચને જાપાનની સંકળથી દેખાવે છે કે 'રાજા' પાની સીમલાનો અંગ્રેજી દેખાવે છે કે જાપાનની કોન્ટ્રોલ પારી જાપાનને જાગર સાધવાનાં દેશો છે. એક લીગનેટમાં દેખાવવામાં આવ્યું છે કે 'પ્રજાને મારે પડેલી પ્રજામાં જાપાનની સુચાર માત્ર એકજ આલે કાલો કામ અને તે રકતથી રેખાએલા જાપાનને રરતે. જાપાન ગાળેનાં કોઈથી જાપાનને જાણવી અને જાણ કરવા માંગીએ કીએ. અને મચનો સુચાર કરનાર પદેનાં નથી. આખા દેશમાં દારિગર જાપાન સામંતથી અંગ્રેજી કાલિકારી સરકારની આપના દેવા માંગીએ કીએ. અને મદાસમાંનાં પંચે લીગ સાથે મુશ્કેલી એવા કહી પરંતુ દેવે વધુ પણ તેની સાથે કોઈક નહિ. આ વેળા અંગ્રેજોને પછે હાલકી જાપાન દમશ નહિ. દવે લાવિ-અમાં સરકારી માણસ મા ખીન સરકારી માણસ કાલે જાપાન વાજામાંથી જાપાન પામશે નહિ.'

હીદમાં પ્રજા સ્વતંત્રતાની લાગને કાળી દેવતા પ્રજા ખીટીક મુકાર કરી ગયેલી છે. દોરને કેળવીએલ રૂટેસ આપણની પણ વાન નથી. અને કાળા હિા પ્રતિ હિા લાગણી જાય છે. મદાસમાંનાં કાળી દેવાને કોઈનુંજ રાજ્ય તેણે રાજવામાં આવેલ છે અને દળારે મદાસમાંનાં કાળી રૂટી રાજેલી છે. અંગ્રેજોની નીતિ રૂટેમાં કાલે જાપાની રાજેલી છે. આવી સ્થિતિમાં દોરનાં તેજાગને આજા ખીન જોએ અને અદિસાના સિવાનમાંથી અજા કાળી અંગ્રેજીયા બની દિસીને મારે પ્રવાણ કરવા પ્રેરાવ તેમાં કાલે આજા પામવા જેવું નથી.

સ્ટીમરો વિષે મુવત

સ્ટીમર નાલોમાં ના. ૧૬ અંગ્રેજોને સંવતરે સંવતરે ૬ વાગે જાપાનથી કપરશે.

સ્ટીમર રીનયા અંગ્રેજોને માસની તા. ૩૦ માં રાવંતરે સવારે ૬ વાગે કપરશે.

આ બંને સ્ટીમરમાં જાપાન પેસેન્જરોએ રાવિવારે સવારે સાત કલાકમાં સ્ટીમર ઉપર અંગ્રેજોની કોઈકે કિતાકોએકે મોટા મોટા કાળીનાં કાનવારે મારે વાજા પડેલાં કરામ અંગ્રેજો મોકલવા.

વધીવટ કરે તેની સામે 17મીએ કાગવાની મ્યુનીસીપાલિટીની ને નીતિ છે તેને ને વળગી રહે છે પરંતુ કાઉન્સિલ એ વસ્તુના સ્વીકાર કરે છે કે સન 1૯૩૨ ના ટ્રાંસવાલ એક્ટિવાટીક લેન્ડ ટેન્ચર એક્ટ મુજબ જમીન ખાતાના પ્રધાન સાથે મસખત કર્યા પછી મીનીસ્ટર એક ડીપાર્ટમેન્ટને એ કાગવા લેન્ડ એક્ટ સત્તા આપવામાં આવેલી છે કે 1૯૫૮ ના સેન્ટેરી અપેલાની કલમોના અમલમાંથી અમુક લગાવો ને અલગ રાખી શકે છે એટલે જો જરૂર હોય તો એમીનીસ્ટ્રેટરી સંમતીથી કુટી-પોટના ટાઉનશીપની જેમ અને તેમ નજીકમાં પરંતુ કાઉન-શીપની બદલ એક્ટિવાટીકને વસતી તથા વેપાર કરવા માટે એક જુદું કલંક ટાઉનશીપ સ્થાપવા માટે ને નિર્ધાર કરે, આ કાગવા હિલ્લ જે કમીશન નીમવામાં આવ્યું છે તેની સમક્ષ જુલાની આપવા કાઉન્સિલે અમલદારની નીમણુંકે પથ્થુ કરી છે, એ વાત બીજાકલ જાણુની છે કે ટ્રાંસવાલની મ્યુની-સીપાલિટીએ દોહીઓની સામે રૂપ ધરાવે છે. ટ્રાંસવાલમાં દોહીઓની સ્થાતીની તપાસ કરવા માટે પાલમેન્ટ ન્યાયે સીલેક્ટ કમીટી નીમા દતી ત્યારે ટ્રાંસવાલ મ્યુનીસીપલ એસોસીએશનના સભ્યોએ સીલેક્ટ કમીટી આગળ જુલાની આપી દતી અને લાઇસન્સે આપવાના પ્રક્ર સંબંધી મ્યુનીસીપાલિટીએ એક કથ્યુ સત્તા દોવી જોઇએ એવા માગણી તેઓએ કરી દતી. ટ્રાંસવાલની પ્રેન્સી-શીઅલ કાઉન્સિલે લાઇસન્સીંગ ટ્રેડિસ આર્-નન્સ પસાર કરીને અને ગવર્નર ઝનરલની ને માટે સંમતી મેળવી લમને મ્યુનીસીપાલિટીએ એ સત્તા નો પોતાના કાથ માં દવે લઈ લીધી છે. દવે એક્ટિવાટીક લેન્ડ ટેન્ચર એક્ટ મુજબ દોહીઓ માટે અલગ કલંક ટાઉનશીપો સ્થાપવાના બનેલથો આપી તેમને કાનૂનમાંથી બદલ કાગવાના પચત્તો કરવાની શરઆત તેઓ કરેજી એ ડીપાર્ટમેન્ટની મ્યુની-સીપાલિટીએ કરેલો વાગ વગરથી જોઈ શકાય છે. અન્ય કાગવાની મ્યુનીસીપાલિટીના પથ્થુ એવર લેવેલે કામ લેવાને માટે બદલ પાડે તો તેમાં અગરે કરું આમય લગશે નહિ. ટ્રાંસવાલના દોહીઓએ દદ મેળવવા માટે જેટલાં પગલાં બરવા જોઇએ તેટલાં આજ પપ ત વાડી લીધેલા છે. અને ટેન્ચર એક્ટ પસાર થય ગયા બાદ ક્યાને કમિસે કાગવી નિરાધાર સ્થાતી નિષ્ઠ લીધી ત્યારેજ એવે કમિસનના રીપોર્ટ બદ સત્તાએકલની કાગ કાગવાના કામ સવાનુમતે પસાર કર્યો છે. આ સિવાય અન્ય કામ પથ્થુ કરતા કમિસ પાસે રહેલો દતોજ નાલ. અમે આશા રાખીશું કે કમિસનના રીપોર્ટ બદ ક્યાવે સમય આવશે ત્યારે ટ્રાંસવાલના દોહીઓ પોતાની મહાભગી બતાવી જગતને સંબોન કરી આપશે કે તેઓ કુનવી વસ્તુ-ઓનાં કરતાં પોતાના સ્વમાનને પ્રિય લેખે છે. એટલે ટ્રાંસ-વાલના દોહીઓને કાગતની લગાવી રાખવા અમે મનવશ્યુ આપીએ છીએ.

નવીન વર્ગની દિવાળી પત્રિકાઓ—નવીન વર્ગની દિવાળી પત્રિકાઓ અમે તપાર કરી છે. નવીન વર્ગ મિત્રો અને સર્ગ સંબંધીએ અભિનંદન કમળવા જલ્દી મેનાવી શો. કિમ્મત એક રૂબની જે મીત્રોમ રાખવામાં આવી છે.

મહાત્મા ગાંધીજીની અર્પતિ

અનેક અર્પાએ સભાઓ

ધી નાટક કન્ડીઅન પ્રેમિકની એક માસ મીટીંગ તા. ૨૮ અક્ટોબર રવીવારના સવારે ૬ કલાકે વીક્ટોરીયા પીસર પેલેસમાં મહાત્મા ગાંધીજીની ૬૪ મી વર્ષ આંક ઉજવવાને મળ્યું હતી. પ્રેમિકની સાથે કાઠીયાવાડ આર્મિંગ્સ અને સુરત હોંડુ કેસોસીએશને પણ સદસર આપ્યો હતો. દોહા, પુરો, કોલો અને જાલોથી મીકાર કરાર્મ મથો હતો. પ્રેમિકના પ્રેસીડન્ટ મી. સેરામજી ફરતમજી પ્રમુખસ્થાને હતા. હોંડુવાનની સરકારના એજન્ટ કુવર મહારાજ સોમ અને કુવરાણીએ પણ ખાસ હાકરી આપી હતી.

મી. સેરામજીનું આપણ

આપણે અને બહેનો તથા જાલો,

જગતના સૌથી મહાન પુરુષ મહાત્મા ગાંધીજીની આજે ૬૪ મી વર્ષ આંક છે. એમને જન્મ દિવસ ઉજવવા અને આપણી બધી સામર્થ્યો તેમને અર્પવા આપણે એકમ થવા છીએ. મહાત્માજીની ૬૪ મી વર્ષ આંક પ્રત્યેક હોંડી લાંબો સમય સુધી વાદ કર્યો કરશે. આપણાં હૃદયમાં જે હમેશને માટે કાલરાધ રહેશે. કારણ કે પજાત વર્ગના હોંડુઓ અને હોંડુ કામ સાથે એકમેકે કરાવવામાં તેમણે શું મહાન હતેક નથી મેળવી? પજાત વર્ગની હોંડુ કામ ઉપર જે સ્પીચ ગુજરેલો હતો તે હોંડુના પ્રતિજ્ઞામાં એક ઉત્કંઠ રૂપ હતો. અને આ એકમેકની જે હતેક મજ છે તેનો અર્થ એ છે કે પજાત વર્ગના હોંડુઓની હવે વસતિ થશે. પંડિત મદન મોહન માલવિયાજી જેવા ગુરુત સનાતની હોંડુ ખુલ્લી રીતે પજાત વર્ગના હોંડુઓની વસતિ કરવાનું કમિ છે જે બતાવી આપે છે કે સનાતની હોંડુઓ ને એકમેકે મળુ છે તેને વળગી રહેશે. જગતના જીવંત મહાન પુરુષોમાં મહાત્મા ગાંધીજી સૌથી મહાન પુરુષ છે. તેમનું પવિત્ર સાદુ જીવન, તેમનું મહાન કમ્મ આર્નિય, અનવતે માટે તેમનું નાલકાન, અને મનુષ્ય જાગિ પ્રવે તેમણે બલવેલી સેવા આ સર્ગને લીધે તેઓ સર્ગના પ્રેમ પ્રામ બનેલા છે. આપણને મહાત્મા ગાંધીજીનું નામ અલંકા પાડી છે. કારણ કે આ મુદ્દમાં જેવા એકાજ દોહીઓ હશે તે એકા બને તેમને એકજવા ન હોય માતે. કિશ્ક આર્નિકમાં તેમની અનેક પ્રવૃત્તિઓમાં જાગ ન લીધે હોય. આપણાંમાં અનેકોએ તેમની સાથે કામ કરેલું છે અને તેમના આદર્શો વિષે તેમની પાસેથી જોમ પાઠો લીધેલા છે. આપણા સર્ગ બહેર કાર્યોની અંદર તેમણે ને સિદ્ધિ બતાવેલા છે ને અનુસાર બર્ગ કરવાને આપણે પ્રવત્ત કરીએ છીએ. તેમના સિદ્ધિતા મુજબ માલવાનું આપણે માટે ને જરાબર કામ દોહ તે આપણી સર્ગ પ્રવૃત્તિઓમાં આપણે વિજય પ્રામ કરી મિયામ નલ રહીએ બેની કામ ના પાડી શકે નહિ. મહાત્માજીને અરેથી હોંડુમાં મથાને જમખમ બદલ વર્ષ થવા છે અને જે સમય હરમાન હોઈ બારે પ્રમતિ કરેલી છે. જે સમય હરમાન હોઈ ને પ્રમતિ કરી છે તે બારે સ્તુતિ પાત્ર છે. તેમણે હોંડુના લાખો કો અને પુરોમાં કાઠીય એવન્ય રેશુ છે. હોંડુના આમ વર્ગમાં મહાત્માજીની

જામવમ અગમ્ય પમાટે જોવી છે. હોદ્દા તેમજ મોટામાં મોટું કાર્પ તો હાલ જોઈ જોવાથી કે હોદ્દા પાસેથી ઉમેરોનો ને નામ જમ થયો હતો તેનો તેમજે પુનરાકાર કર્યો છે અને આસ કરીને રેલિયા ઉપર સુવર કાંતવાનું અને તેને કાળો ઉપર વજવાના ઉદ્દેશનો નામ થયો હતો જેને લીધે હોદ્દા કંઠાળ બની મજૂ હતું. આ રેલિયાના પુનરાકારને લીધે ને ઉદ્દેશનો નામ થયો હતો તે સહયત થયો છે અને આદીનો પહેરવેજ અને વપરાજ એ સમીપ જમ પડ્યા છે. સ્વર્ગરજ પંડિત મોતીલાલજી નહેરુ એક જમવામાં પોતાનાં કપડાં પાડીસનાં જોડીમાં પોવસપીને પહેરતા હતા. એવા પુરુષ આદી મજા બન્યા હતા જોઈ બતાવી આપે છે કે આદીએ હોદ્દાને પ્રજ્વલના હવમ માં સ્થાન જમ લીધું છે. એક અદારાડીયા ઉપર આપણે સર્વ મહારાજાના જીવન માટે બારે ચિંતા કરી રહ્યા હતા. આપણે પ્રજ્વરના આભારી છીએ કે તેમજે મહારાજાના જીવનને આપણા માટે બચાવ્યું છે. હોદ્દામાં હજી પ્રજ્વળ કાર્ય કરવાનું છે અને આપણે પ્રજ્વને પ્રાર્થના કરીએ છીએ કે તેમને દીર્ઘાયુ કરે. નેથી જન કમ્પાજ માટેનાં વધુ કાર્યો તેમજ કરી ચકે.

મહારાજાના હોદ્દાને પૂરો અને જતીઓથી કચ્છારવામાં આવ્યો હતો. અંતિમાં તમજ જાણાઓએ કુમકુમ મંદન ફાલને કર્યો હતો.

કુપર મહારાજ સોમે કોકરતિજ વહેણીને ખાસ આપણુ ક્યું હતું અને મહારાજાના મહાયજોનું વિવેચન કર્યું હતું. તેમજે કોકરતિજને મહારાજા વિષે અનેક સવાસો પુજ્યા હતા જોઈ ઉદ્દેશથી કે મહારાજા વિષે કોકરતિજો કંઈ અલગ છે ના નહિ કે કોકરતિજોએ પ્રજ્વલીની વચ્ચે મહારાજાના યજ્ઞો વિષે જવાબો આપ્યા હતા. કુવરાણી પજ્જ હોદ્દામાં મોટાં હતો અને મહારાજાના મહાયજોનું વર્ણન કર્યું હતું.

જોડવેઠે એ કોટ્ટોર, સ્વામી બવાનો ભાગ, મેસર જી.મ. કે. મોદીબા, જી. એમ. જી. જવેરી, જી. એમ. કાલી, જી. એમ. મોખાવ, પ્રાગજ દેકામ, તથા બામ કાલકામ પરમે પ્રજ્વગને અનુસરતાં વિવેચનો કર્યાં હતાં. પારસી ફરતમજી જીવજીયોર પોરપોદ્દ કસ્ટ તરફથી જમમમ ૧૨૫૦ મીદાઇનાં પડીકાં બાજકાને વહેંચવામાં આવ્યા હતાં.

સર કુમા રેડીનાં માતૃમી હોદ્દામાં યજ્ઞરી મમાના સમાચાર મળતાં સભાએ સર કુમા પ્રત્યે મહાનુભૂતિ દર્શવનારો કેમલ મોઝજવાનો ફાવ કર્યો હતો.

મહારાજાજીને કેવલ

આપની ૬૪ મી વર્ષ ગાંઠને દિવસે નાદાકના હોદ્દાએ આપના પ્રત્યે પ્રેમ પાઠ્ય છે અને અભિનંદન આપે છે. મનુષ્યભવિ પ્રત્યેનાં આપની અદ્વિજીત સેવાઓ મનુષ્યભવિના પ્રાવદાસમાં સદા કામ રહેશે. આપનું એ ઉદાર કાર્પ ચાણુ રહે તે માટે પરમાત્મા આપને દીર્ઘાયુ આપે. સોરાબજી રત્નમજી, પ્રેસીડેન્ટ પ્રેમિજ.

લેડીરમીધમાં સભા

લેડીરમીધના હોદ્દામજાએ તા. ૨૭ મી સપ્ટેમ્બરે મહારાજા મધીજીને જનમ દિવસ ઉજવ્યો હતો ને વેળા પુરોપીયનો તેમજ હોદ્દામજાએ મોટી સંખ્યામાં કાજરી આપી હતી. પ્રજ્વજીવન એ મહેરના મેમર મી. કમ્પુ. કોમરેનને આપવામાં આવ્યું હતું. યજ્ઞરાતી સાળાના વિદ્યાર્થીઓએ આવકાર મીવ ગાયું હતું. અને મહારાજા મધીજીની જીવિને દુલના કાર પહેરવવામાં આવ્યા હતા. મેમર તથા મેસર જોહ. પીઆર, રવ. ર્નજીમ, કમ્પુ. કી. માસ, કી. એ. ટરનર, એમ. મોમસ, કી. એ. પુસર તથા રજુનાથ મધિ મહારાજાના જીવન વિષે વિવેચનો કર્યાં હતાં અને તેમજ દીર્ઘાયુ મોગવે જોવી પ્રાર્થના કરી હતી. મી. કીરજી વાજજી તરફથી ચામણી

કરવામાં આવ્યાં હતાં અને આ ઉજવણીને અંતેનાં સર્વજન્ય તેમજે આખો હતો તે જલ તેમજે આખાર માનવામાં આવ્યો હતો.

નાદ નીમેના કેવલ મહારાજા મધીજીને મેદસવામાં આવ્યો હતો. આપના ૬૪ મી જનમ દિવસે હોદ્દા પ્રેમ આપને અભિનંદન આપે છે અને આપને દીર્ઘાયુ પ્રિય છે. ન્યાતભવના બેર દુર કરાવવામાં આપને ને વિજય મળ્યો છે તે જાણી અમને મોટો સંતોષ થાય છે. આપનું જમકા અભિદાન મુતિ પાત છે.

ઇસ્ટ ઇન્ડિયન હોદ્દા સોસાયટી

તા. ૨૭-૯-૩૨ ની સર્વે ઉપરોક્ત સોસાયટી તરફથી મહારાજાજીને ૬૪ મી વર્ષ ગાંઠ ઉજવવામાં આવી હતી અને તેમના દીર્ઘાયુ માટે જજ્જ પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી. કુવેન્સજીવન ઇન્ડીઅન ટ્રેસિસ

પુજ્ય મહારાજાની જનમતિજ ઉજવવા ઉપલી પ્રેમિસ તરફથી મ-કીબન રજુબના પ્રજ્વજી મી. વજીર પટેલના પ્રજ્વજ-પજ્જા દેલજ મળી હતી. મહારાજાજીને પુજા-પજ્જર લાજી આપુમ આપો જેવી પ્રાર્થના કરી નાદ તેમજે અપવાસો છોડવા તેની વિમલવાર ફરીકત સેક્ટરીએ સમજાવી હતી. નાદ મી. એમ. એમ. અંદેરીયા, મી. યુનિભાલ મેલતા, મી. ધરમાજી વીજેરે મહારાજાના જીવન વિષે વિવેચનો કર્યાં હતાં અને તેમને પ્રજ્જ દીર્ઘાયુ કરે જેવી પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી. નાદ મહારાજાજીને પ્રજ્વલીને કેવલ કરવા ફાવ થયો હતો.

મંદિરારીયા તામીલ વેદીક એસોસીએશન

ઉપલા મંદિર તરફથી મહારાજાજીને જનમ ઉજવવામાં આવી હતી અને ફાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો કે પ્રિટીરીયાના તામીલભાષીએ આપવાને વડે છે. અમારા હવના પ્રેમ સ્વીકારશે, અને પ્રજ્જરને આખાર માનીએ છીએ તેમજ આપને ને વિજય મળ્યો છે તે માટે મેકેડોનના તથા હોદ્દાનાં બાવેવાનો આભારી છીએ. પ્રજ્જ આપને દીર્ઘાયુ કરે.

જાગીર યજ્ઞરાતી મોટી મંદળ

ઉપલા મંદળની એક સભા મહારાજાજીને જનમ દિવસ ઉજવવા તેમજ તેમજે અપવાસ છોડવા તેની પ્રજ્વલી માટે મજી હતી. પ્રજ્વજ પ્રજ્વભાસ જમવાવજીએ મહારાજાના જીવન વિષે વિવેચન કરી મહારાજાજીને પ્રજ્જ લાજી આપુમ આપો જેવી પ્રાર્થના સભા તરફથી કરવામાં આવી હતી.

જાનારાન વેદ કર્મ સભા

સ્પ્રીંગની ઉપલી સભા તરફથી મહારાજાજીને અપવાસના પ્રસંગે પંડિત માલવીયાજી તથા આજેકરને કેમજો કરવામાં આવ્યા હતા જેમાં બાવેવાને અરજ કરવામાં આવી હતી કે મહારાજાજીને અપવાસ કરવાના હેતુને પાર પાડે.

[મહારાજાજીના જનમતિના બીજા રીપોર્ટો જમને મળ્યા છે. તે આવતા અંક ઉપર મુજબી રાખવા છે. અ. પ્ર. જો.]

ટેન્વૈર એક્ટ વિષે હોદ્દાનાં વર્તમાનપત્રોના અભિપ્રાય

સા. આ. પ્ર. પ્રેમિસે ટ્રાંસવાલ એસીયાટીક ટેન્-ટેન્વૈર એક્ટ સામે સભાએ કરવાનો ફાવ કરશે છે તે વિષે હોદ્દાનાનાં જાણાઓમાં પ્રજ્વજ અર્ધા આદી છે અને ટ્રાંસવાલના હોદ્દા સાથે મહાનુભૂતિ પરાવનારા અનેકસેમો પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યા છે. અને અજીતા વર્તમાનપત્રોએ કરેલી ટીકા નીચે ઉતારીએ છીએ:—

ધી યોગ્યે કાનકલ

મુજમનું પ્રસિદ્ધ કોનીકલ પત્ર તા. ૨૬ મી જોમરના અંક માં એક અમસેખમાં દર્શાવે છે કે સાવેજ આફ્રિકાની હોદ્દા

દક્ષિણ આફ્રિકાની દોહી પ્રેમિસની એક એમર્સીટી પરિષદ ટ્રાસિવાલની દોહી કમિસે પસાર કરેલ ઠરાવથી ઉત્પન્ન થતી રિલાયન્સ વિચાર રચના માટે જોડાનીકર્મમાં આવેલા ૨૭ મી જાન્યુરી બેઠાવવામાં આવી હતી.

દોહીના જેન્ટલ મેનરમાં સાર્વજનિક કુવર મહારાજ સંમત દોહી-જોના ક્ષેત્ર દ્વારા વિરૂદ્ધ પક્ષના કે અને તેને ઉત્તરવચ્ચ પક્ષનાં તરીકે જણાવે છે. એ દ્વાર ખરે તેવજ સાદેજ એ રીતે જોએ તેમાં કશું પણ શું છે? કારણ કે પ્રથમ તેવજ દોહી મહારાજા જેન્ટલ કે અને બીજું કારણ એ છે કે તેમને ખમરું પડતું નથી. ટ્રાસિવાલના દોહીએ ખમરું પડે છે અને પોતાપરની આશંકા તેઓ કુવર મહારાજ સંમત કરતાં વધુ સારી રીતે જનુભવી કરે છે.

જો સૌથી સર્વતર પરાશીન થઇ પડે છે તેમના માટે એકજ ક્ષણેય સલામતનું છે. અને ટ્રાસિવાલના દોહીએની રજા કેટલી પરાશીન થઇ પડી છે તે દર્શાવના "ઇન્ડિયન એપીનોક્સન" પત્રમાં પ્રગટ થયેલા નીચલા દુકરપરથી સ્પષ્ટ સમજાવે છે.

"એટીમાટીક સેન્ટ રેન્યુર બીજ તેમજ ટ્રાસિવાલ પ્રાંતી-શીખ કે હિંસીએ પસાર કરેલ કાયદે-સી કુવર મહારાજ નાખનાર કાન-દાને પકાલી આવી યુનીયનની સરકારે કેપટાઇનના એમ્પ્રિમેન્ટને માત્ર કામગીરી જીવંતો જનાવી દીધેલ છે. દોહીએને કાંતે વળતે છે સાં કમી તેઓ તરફથી એ એમ્પ્રિમેન્ટનું બની કાઢતું પદ્ધત કરવામાં આવે છે પરંતુ યુનીયનની સરકાર તેમ કરવામાં પકાત પડી છે અને તેથી દક્ષિણ આફ્રિકાની દોહી પ્રેમિસ એ એમ્પ્રિમેન્ટને કોમલ વખતના દસ્તાવેજની ઉપમા આપે તો તેમાં નવાઇ જેવું નથી."

આ બધીએ માન્યતાથી ટ્રાસિવાલમાં કારે મંજીર પરીશિષ્ઠત થઇ થઇ છે અને બહામક કદ કરવામાં આવા દોહીએ તરફથી કેવાં પક્ષનાં કરાવે છે તે નીકળવા માટે સમસ્ત દોહી જનજની આંખે આંખે એ મુજબ પ્રત્યે મિત્રાઇ રહી છે.

સ્વમાન અને સ્વતંત્રતા માટે અખલાજે મળ્યાનો અપાયા છે અને હવે દોહી સ્વતંત્રતાની પેઠીએ અધિકાર મળ્યાનો અપાયાની તમારીએ થઇ નહીં છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના દોહીએ પણ દોહીના પક્ષે માલશી તો દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારની ઉપમાથી જરૂર ઉતરશે.

કુવર મહારાજ સંમતની મર્યાદા

દોહી સરકારના જેન્ટલ કુવર મહારાજ સંમત ગયા આ-વાદિમાં પણ દિવસ મેરીટસર્જનમાં રજા હવા. આંત્રી નાટક ડીમેટીય સોશાયટીમાં તથા એક દિવસ નાટક મોડીય પાસેન્ટ માં પ્રુશીયનોની મોટી મેદની વચ્ચે તેમજે મરજિા કરી હતી. ડીમેટીય સોશાયટીમાં મરજિા દિવસ એ કલે કે યુનીયનમાં દોહીએ તથા પ્રુશીયનો વચ્ચે ભત્તીય એક ન હોયો જોઇએ પરંતુ એ કાઢ પણ ભત્તના વધાવણી દોહી રોડવી હોય તો તે સંસ્કૃતિના ધોરણની દોહી જોઇએ. પોતાનો વિષય રજા કરતાં કુવર મહારાજ સંમત દોહીએ કે યુનીયનમાં ૧૯૦૦-૦૦ દોહીએની વસ્તી છે તેમાં સમજાવેલ દોહી આખ દોહીએ નાટક માંલ પડે છે. આ વસ્તીમાંથી સમજાવેલ ૮૦ ટકાની વસ્તી આ દેશમાં અમેરિકા કે એટલે આખ તેમનું સ્થાપી થર છે. આ સૌને પાસેન્ટના રોડ નથી એટલુંજ નહિ પરંતુ તેમને માટે કેલવર્થીના સાધનો પણ બીજુલ જોઈ છે. તેમને સંમતેલનો સિદ્ધિ બાજુ પાડવામાં આવે છે અને તેમની

વિરુદ્ધતા કામગીરી મદવામાં આવે છે. કામગીરી તરીકે સરકારે ટ્રાસિવાલ સેન્ટ રેન્યુર એક પસાર કરેલો છે એ અને જોરા-એનેજ મજુરી પુરી પાડવાની રાજનીતિ. દોહીએની કેલવર્થી માટે પ્રાંતિક સરકારો સંમતીકર નથી આપતી અને રકનીકલ કેલવર્થી માટે તો યોદીજ સમજો આપવામાં આવે છે. સરકાર અથવા તો યુનીયનપાલીટીએ એક દોહીએ માટે કરાંજ કરતા નથી. આ મુશીબતોને પરિણામે આ મુદ્દામાં દોહીએને સરકાર પ્રત્યે અજીવિયાસ અને વહેમ ઉત્પન્ન થવા છે અને તેઓને બધા કામવા માંલ છે. આ કામગીરી કામગીરી ઉપરિષ્ઠત થઇ છે અને સૌથી કાલેજ આફ્રિકાની તેમજ દોહી સરકારની વચ્ચે તેમજ અને દેશની પ્રજાઓની વચ્ચે બીન જરૂરી અંતરાલ ઉપરિષ્ઠત થયો છે. દોહી હવે કામગીરી કેલ-નીક્ષન રેટરસના માર્ગે વિચરી રહ્યું છે અને તેથી આ નવને મુદ્દા વચ્ચેના અંતરાલ જોમ અને તેમ જોઈએ કરી નાખવા એ અર્થત આવશ્યક છે. હું એ કહેવામાં લાગ ખરૂંજ કહું અને તેમ કરતાં આ દેશના દોહીએ જેવું નથી ઉપરિષ્ઠત કે તેમના કામગીરી અંદર રાજનીતિ સત્તા આવે. તેથી એ વસ્તુ સમજે છે કે આ મુદ્દાની અંદર તેઓ એક આમંજ પાલી સત્તા ધરાવતી પ્રજા રહી પણ ન થઇ શકે. તમારા દિલ માં એ ખાસતી હોય કે દોહીએ આ મુદ્દામાં તમારા ઉપર સત્તા ધરાવતા થઇ જશે તો એ ખાસતી વધે કદાચી નીખશે. કેપટાઇનના એમ્પ્રિમેન્ટ મુજબ દોહીએને એ વચ્ચે અપાએલું છે કે હિંસત કરવા માટે તેમને તો આપવામાં આવે. અને આ દેશની સરકાર દોહી જોઈએ અને કોઈકોએને કેલવર્થીની મજુ સમજો આવે. આ ઉપરાંત દોહીએને મહાનર અને કાચેનર તરીકેની તાલીમ પણ અપાવી જોઈએ. આ નવને મરજિામાં તેઓ ન પુલ નવે એમ છે. નર્સિસ અને કાન્ટો તરીકે પણ તેઓ કાફે કામ જાળવી શકે. મામડીના રાંધ ઉપરથી દોહીએનું આપ કદાચ નહિ જોઈએ પરંતુ સંસ્કૃતિ ઉપરથી તેમનું આપ કદાચ જોઈએ એવો ખાસ કહે છે. દોહીને એ કામમાંથી હું અને મારી પત્નિ આવીએ કોઈ તે આમર્સીટી ૮૦ ટકાની વસ્તીની મામડીનો રામ સેલ છે. અધિ કાલ અને પ્રજાઓના કેલકા આમર્સીટી મોજોને મેં મોયા છે તો તે મોજોની મામડીનો રામ મારી મામડી કરતાં મેં રામ રામ છે. હવે યોગજ વર્ષમાં દોહી સ્વશાન જોમજાવું થશે એટલે એ વસ્તુ જરૂરી છે કે આ દેશ અને દોહી વચ્ચે સારી કામગીરી રહેવી જોઈએ અંતમાં કુવર મહારાજ સંમતે દોહીએ સાથે કાફે વર્તન રાખવાની બહામજ કરી હતી.

સીડી પાસેન્ટમાં

મેરીટસર્જનની સીડી પાસેન્ટમાં 'પ્રજાઓની રાજનીતિ આંતર રાજીસ મતી અવ છે' એ વિષય ઉપર સમજાવેલ ૧૦૦ પ્રુશીયનોની કામગીરી વચ્ચે કુવર મહારાજ કોમે કામગીરી આપ્યું હતું. તેમજે દોહીએ ૩ રાષ્ટ્રવ, સ્વદેશભિમાન અને એકજ સોહીનો સંગ્રહ એ સર્વ મુદ્દર વસ્તુ છે. રાષ્ટ્રવ અને સ્વદેશભિમાનની કામગીરી પ્રતિએ અમલમાં મુદ્દર સાદિક ઉત્પન્ન કરેલું છે. પરંતુ અતિ રાષ્ટ્રવ કામગીરી ભત્તીય કામગીરી એ કાન્ટિકત વસ્તુ છે. રાષ્ટ્રવની અતિરેક કામગીરી થીએ કામગીરી સાધનો વધારવાની આવના વધેલી છે અને તેનું પરિણામ કારે ખર્ચ અને કારે મુદ્દામાં આવે છે. મુદ્દા મુદ્દામાં કામગીરી સાધનોની કારિગર અને તેને થીએ પ્રજાના ઉપર વધુ કરના મોલ કેલકા હતા તેથી થાડા જેન્ટલે આપી હતી. અતી ભત્તીયવસ્તુ પરિણામ એજ નીકળે છે કે 'જોઈએ હો ના ખરૂં, મારો દેશ પ્રથમ' મારી ખાતી છે કે કારિગર

મારી સાથે મળવું થશે કે આવી દલીલ યોગી છે એવીજ દલીલના દેશમાં આપણે જ દેશ કે સ્વદેશાભિમાન એવું કહી શકીએ છીએ. આનો અર્થ એવો થાય કે આત્મવિશ્વાસ આપણે તેણી સ્વતંત્રતાને એટલી દબાવે છીએ કે આખી મનુષ્ય જાતિની જીવનતાને તેણે પસંદ કરી હતી. આન સ્વદેશાભિમાન તેણીને માટે પુરતું નહોતું. ધર્મના સંસ્થાપકો જેવાં કે અસલ કાકરેટ અને બુદ્ધના કિદામ્બ મારફતે પૂર્વ અને પશ્ચિમ એવાં યજ્ઞોં છે. બીજા વર્ગે હવે એ વાત કહી માની હતી કે મેન્ડેટ મુદ્દાની અંદર અર્ગ દેશની પ્રજાઓને સમાન હક મળશે? હોદી પ્રથમ ક્ષેત્રે એવો હતો કે દેશોના કે હોદી અને યુરોપીયનો વચ્ચેની ભેદના સહકારની આવરવહતા છે. આત્મવિશ્વાસના કાચણીના દેશોના કારણે એ સદેશી વસ્તુ છે. જો હોદી આ દેશમાં અધ્યાત્મિકતા દેશે તો આખા મુદ્દાને તેથી વેદનું પ્રશ્ન.

સામા પક્ષના મેલા મી. જેટલે દેશોના કે હોદીના અને મુનીશ્વરના કાર્ટેરીઓને ટ્રાન્સવાલ અને ઓર્જેન પ્રોટેક્ટોરિયા હોદીના અસહાયતા નહિ જોઈએ. મી. મારનેટ એન્ડે સીમંત હોદીઓને અધીકાર કરી હતી કે તેઓએ પોતાના નોકરોને સારા પ્રમાણે આપવા જોઈએ જેવા તેઓ યુરોપીયન ધોરણે રહી શકે. મી. કોરેજોરે યુરોપીયન પ્રજાને કહ્યું મારી સંજ્ઞાઓ હવે કે હોદીને તેના કામ માટે કાલમાં આપવું હતું હોદી મજૂરીના કામ લાગી તેને યુદ્ધાભેદના જેવી સ્થિતિમાં એરેટો હવે રાખી યુરોપીયનો લાભદાયી કરે છે.

વિવિધ સમાચાર

ધી મુરત સ્પોર્ટ્સ કલબના મેળાવડો—ઉપરોક્ત કલબનો એક મેળાવડો તા. ૨-૧૦-૩૨ ના રોજ એક વાગે થી મુરત હોલ એસોસિએશનના દોલમાં ગા એક કી પહેલ કલબના દેશર તથા અધીકાર મેન્ડેટના માનમાં ઉજવવામાં આવ્યો હતો. ચેરમેન મી. પી. એમ. એસ્ટોને મી. પહેલની કમારી સહર સહજ મુન્ડી હતી. અને કલબ તરફથી કાર્ટેરો તથા એપીલ યાનપત્ર અર્પણ કરવામાં આવ્યા હતા. પીએલ નીવેચન કરનારાઓમાં મેસર્સ પ્રમીલાજ, દેવાલાલ, એમ. ડી. દેસાઈ, એલ. કે. મીર્ઝા તથા કાલાલાઈ દલા. જેઓએ આ કાલની સહર સહજ મુન્ડી હતી. મી. પટેલે વીવેચન કરતાં બજાવ્યું હતું કે આખા માનપત્રને માટે હું તમારો મોટો આભારી છું અને પ્રથમ પ્રત્યે પ્રાર્થના કરું છું કે આ સંસ્થા અધિષ્ઠાતા પશ્ચિમ અને રહે અને મારી વ્યાપ કામગીરીને નજર વિનંતી છે કે આપ સંપીને હરેક કામે દરેક, માદ કલબને એક ગીની એટ આપી હતી જેનો ચેરમેને કલબ તરફથી આભાર માન્યો હતો. માદ કલબના રજાથી મેન્ડેટ થી, કાલા પ્રેમાની ધર્મયાનીના અગાળ મુન્ડી તેમને ચરેલી દીક્કગીરીમાં સર્ગ મેન્ડેટને પાંચ મીનીટ મળ્યા થઈ એકની લાગણી દર્શાવી હતી. માદ કુલપાટી સેવામાં માદ મીરીંગ વિસર્જન થઈ હતી.

આપણે તાલેવંતરેઈને માનપત્ર—મી. મોપાલલાલ હોલુ દેશમાં કમીટી વેફલમ તરફથી માણ તાલેવંતરેઈને દેશમાં પ્રેસીડેન્ટ તથા ટ્રસ્ટી તરીકે ને સેવા બજાવી હતી તે માટે તેમને એક માનપત્ર આપવામાં આવ્યું હતું જેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે ઉપરોક્ત મંદિર બનાવવા માટે બજાઈને એક આપણે જમજમ ૪૦ વર્ષથી મળા-પતિ તરીકે કામ કરી મુદ્દ સેવા બજાવી છે મોર લાભ માં પશ્ચિમ વેલંટીઅર તરીકે કામ કરી આપે વજાદારી વાતાવી હતી. આ સિવાય તેમની અનેક સેવાઓની તારીક માનપત્ર

માં કરવામાં આવી હતી. માનપત્ર ઉપર મેસર્સ જુદા જુદા વર્ગ પ્રમુખ સ.પ.સ.સ. સંસ્થા મંત્રી, સુભાઈન દેસાઈ, તથા માર્કેસીક, ડી. રામચંદ્રન, રામકુમાર હજીવન, મુનીશ્વર સંસ્થા, ટ્રસ્ટીઓની સહીઓ છે. મંદિરના ટ્રસ્ટીઓના પશ્ચિમ તેમણે બજાવેલી સેવા માટે સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો.

સંત્યાગ્રહ

મહાત્મા ગાંધીજી અપારે આ દેશમાં દેશ અને તેમની આજેવાની દેશના આ દેશમાં સલામતની લડત આવી હતી તે તેણા 'સલામત' એ નિર્ણય ઉપર સારામાં સારો નિર્ણય લખવા માટે પ્ર. આ. તરફથી મનામ આપવાનું ગાંધીજી હતું. મી. એમ. એમ. મોરીસ તરફથી જે નિર્ણય મળ્યો હતો તેના તે મનામ કટી ગયા હતા. એટલેવાટીક મેન્ડેટ દેશર એકની સામે ટ્રાન્સવાલમાં સલામતની લડત ઉઠાવવાને કારણે દેશર કરેલો કે એકલે આ પ્રશ્ને અને મી. મોરીસનો એ નિર્ણય અને પ્રકટ કરીને કીએ; સલામતની લડતમાં સામેલ થવાની મુદ્દા સમનાર બાઈએ એ લખાણને બહાનુપૂર્ણ વાંચે અને આજથી લડતમાં સામેલ થવાની તૈયારી રાખે —[અ. પી. એમ.]

નું કાંઈ મત છે તે સહીસલામત છે; અને અમ સિવાય બીજું કાંઈ સહીસલામત નથી. ને કાંઈક લાગના કારણથી સલામત હોઈ છે, અથવા કોઈને તે બજાવતો નથી તે કાંતો બાઈએ છે, ને કાંતો બહામ છે; અથવા તે બાઈએ અને બહામ બંને છે. —મેક્સ મુરર.

આજથી ૧૮ સપ્તાહ ઉપર દુનીયાનો એક મહાન નીતિવાન પુરુષ થઈ ગયો. તેણે પોતાની કાંઈગીનો ગોચ સલામતને આપ્યો. પ્રાર્થના અશ્રુતિના ને બમાનામાં એક સત્કારીક રાજ્યની સામે તે સલામતથી લડેલો. તેનું સામે થવાનું કારણ એકલ દીને બહુ હતું. અને તેનો લખણો આજથી ૧૮ સપ્તાહ છે. અને તેથી લોડોને ઉત્તેજન મળે છે. માનવીના માનવેલા કામકામે તથા કુટુંબને તે વજાદારીથી કારણ થતો; તે એવી કાલે કે તે પોતાના અંતઃપરજના પવિત્ર પરમાણુથી વિરહ ન હોય. તેના વખતમાં એક અંતુ પરમાન નીકળેલું કે માનવી ઉપર કાંઈ પ્રકાર કાંઈ કે એવી માનપત્રને મુદ્દી દેવી. અને કુનાદારી સત્કારીકને સરનેપરી મળ્યો. આ વાતની કારણે તે મહાપુરુષ થયો. તેણે બજાવ્યું કે "રાજ્ય કરવાને સરનેપરી માનવાની જરૂર નથી. હું પોતે કસ ખોરત છું. રાજ્ય છું." અને વજાદારી પ્રકારે બજાવ્યું કે "મારું રાજ્ય તે આ દુનીયાનું નથી; જો તે તેનું જોય તો મારા એલાઓ કારણ કરે." આ બાજુસ આખરે 'કાસ' ઉપર મરજી પામ્યો. દુનીયામાં તેનો કામગીરી અજાણી કરેલો છે. કામકા સામે થવાનો તે એક અદ્યુતન બનાવ છે. પીલા ઘોંટી મારી નાખવાનો કુકમ કરવાની સત્તા કાલને ન દેલ એમાં સલામત નથી રહેતો. એ અમ ગેરકાયદેસર મજામ તે વિષે વધી કિડતો નથી. તે માતાથી જુલમગાર અને અનાધી કામ હતું પોતાના અંતરમાંથી આજથી તેવા કામકાની તે સામે થયો—પશ્ચિમે કાર્ટેરિક વળથી નહિ, સલામતથી. કાર્ટેરિક વળથી સામે થવાની વાતજ નહોતી. કસ અને તેના એલાઓ એકલ થઈ કાર્ટેરિક વળથી સામે થાય તો તેનો ધર્મજ નીકળવા થાય. કાર્ટેરિક વળ થઈ સામે થવાથી તેની નીતિ હજી પડે, અને તેની કાંઈગીનો દેવ નિર્ધાર જાય. તે કારણથી કામકાને ભાંસ કરી સલામતને તે કારણ થયો, અને પોતાના કાર્ટેરિક પીલા પોતાના દમને અનાનક મરજીને વેદ્યો; અને કે તેની હિતમાં નીતિને લીધે તેની મહત્તમાં વજાદારી મળ તેમને હતું. તે બજાની સામે કામગીરી કામ થઈ કસ, અને તે બજા વખતમાં આજે તે આજે કાલ મળ્યા વખત રહે પશ્ચિમ નહિ.

પ્રીત્વી પ્રતિહાસના આજ અરસામાં અને પ્રભુ પ્રીત્વના મરણ પછી થોડે મહિને સ્વીય નામને પવિત્ર માણસ મોતને ઝરણ થયો. પોતાના દુરખનને આપવા માટે તેણે પોતાનો જીવન દુરખાન કર્યો. તેના અપરાધ એ હતો કે તેણે 'મોઝીસ અને તેના નાસનાર તરફ નિહાળના ચપ્પો વાપર્યા,' પણ તેણે સલામત પારણ કર્યો. તેના દુરખનોએ તેને ખારી નાખવાનો છંદો કર્યો. તેઓ ઘડેલી બકાર મલકીને તેને ઘડ મથા અને પાણી પાણી આરીને તેના પ્રાણ લીધા. આ પ્રમાણે સ્વીયન દુર મથા પછી તેના મુદીદાપર નેહસંભેમમાં દેર વર્તાવા લાગ્યા. તેઓને પોતાના અંતરની માનવતા આતર લોકો ખિચારવા લાગ્યા, અને તેમને કેદમાં પુર્વા. આ પીકા એકા મોઝીને સલામત આ પ્રમાણે પવિત્ર થયો. જુલમ, અને કાવકીપણા સામે તેમની વરવાર તે સલામતની હતી.

આમ ધાર્મિક જાળવણી પોતાના ટેકની આતર જીવન દુરખાન કરાયા છે. તેવીજ દુનીયાદારી જાળવેલા અંદર પણ અમારે અમારે જુલમી કામદાઓ માનવીને દબા પાડે, અને તેમની મરદાનગી કરી લે કારે તેની સામે જવાને અને પોતાની દદ તેક જીવનવાને સલામત એ સરસ સાધન છે.

"હાલના જમાનામાં જે કેમતું જવારણ જલિલેદ અને અન્ધાણ ઉપર હોય તેને જેવી કહેવી? રાંક અમારે મથા મજુરી કરે છે કારે કાકુકાર અમારીએ મેસે છે. એટલે અર્ધ સુખ રજુ નથી એટલુંજ નહિ પણ જાનતાની જલ્લી રહી છે." આ વાક્ય ફાસેને પ્રસિદ્ધ છેખર ધીકર જુગો જખા ગયો છે, અને આપણને દિકગીરી સાથે તે સ્વીકારવું પડે. ટોલરેશન અને જુગો એ માનવી જાતના દિકનો અભાસ કરનારા એ મોટા પુરુષો પણ મથા. અમેરીકામાં નાસિના વિયમપર અખનારાઓમાં એક પ્રસિદ્ધ માણસ થોરો હતો. તેણે કામદાની સામે જરૂર અમારે સલામત વાપરવાની ફરજ ઉપર એક અખાણ કર્યું છે. તે માણસ રાજ તરફની ફરજનો ખ્યાલ જુએ તેવો નહોતો, પણ પુરાણ ફરજને વધારે કીમતી મજુતો. પોતાના ટેકની આતર તેણે પોતાનો જીવન દુરખાન કર્યો. માણસની માનવતા ખરી હોય કે ખોટી હોય. છતાં એક વાત એકસ છે કે માણસના માનવેલા કામદાને માન આપવાની દદ હોય છે. આજે અપાનીક મોર મોટા હંમતવાન અને રેગીલા મજાબ છે. એ સદગુણો અપાનીકમાં છે તે જાતની કોઈ ના પાડે નહિ. આજ કાલ અપાનીકમાં એ ગુણ આપણે ધણી રીતે જોયા છે. તેઓ "પુરિટા" ના સિદ્ધિતા પ્રમાણે સાથે છે નેની કીમત અધારણ માણસો નહિ કરી કાઢતા હોય. પણ મોટા વિચારવાળા પુરુષો તેમાં કેટલીક ખુબીઓ જોઈ જાણ છે. તેઓ અણે છે કે તેમાં માણસની ખરી મહત્તીનો દેવ જમાએલો છે. અપાનીક લોકની નીતિ ખરેખર સમજવા કામ છે. દુનીયાના એક મોટા નિયમ મુજબ આજે અપાનીક પ્રજા મહત્તીમાં આવી નીજીને પ્રજાવા લાગી છે. તેની જસર તમે આજનો અપાનીક કેટલો બદલીને મદી જાકો છે તે સમજવા જેવું છે. તે સમજાવ તો તેના સદગુણો સમજવાનું સહેલું થશે. તેનું કુળાભિમાન અને સ્વદેશાભિમાન મજાબ મદના ફરજનું છે. પોતાના સ્વાયંદી વાતને મોટા જીખમે માણસે મુકે છે. પોતાની જાંઘીનો જમાબ કરતો નથી. પોતાનું કરીર કેટલે આતર મોઝ આપવા આજે તેમ અણે પેલા જગ હોય એમ પ્રણી લીએ છે; અને પોતાની પ્રજાની યાતી મારે જાંઘી ગુલરતો હોય એમ પુરાના નંદાની પેઠે વર્તે છે.

(અધુરું)

મીતા મન્દન

(એમ-ક્રિસ્ટલાઈલ ધનસ્વામનાથ મસગાના).

(મથા અંધારી માણ)

અધ્યાય ૩ ને

(૨૦) સ્લોક ૨૭ થી ૨૮

"કોતેમ! કર્મની અને શુદ્ધિદે ન કરવાની જાળવણી આંખ જોનની દ્રષ્ટિએ પણ મેં કહેલો તેજ આતરણને નિયમ ન કલે છે એ કલે હું તને સમજાવવા છું."

"પરો! સાંખ્યવાદીઓ કહે છે કે પ્રાણી માત્ર એ કર્યો કરતાં કેળાવ છે, તે, વારતાવક રીતે, તે પ્રાણીમાં રહેલો ચેતન્ય સ્વરૂપ, શુદ્ધ, નિર્વાહારી અને નિષ્કલિષ એવો જે જોતો આત્મા તે કરતો નથી, પણ તે આત્માની સાથે જોડાયેલી ત્રિજુલ્લાત્મક પ્રકૃતિજ કરે છે. જેમ સુધે સંસારના પ્રાણીઓને કર્મમાં જોડાવાનું કહેતો નથી, પણ જોના કમવા માનવી જોની પાસેથી કલિત અને પ્રેરણા મેળવી સમય મુદ્ધિમાં પ્રવૃત થાય છે, તેમ ચેતન્યરૂપ આત્માની સમીપમાં રહેલી પ્રકૃતિ આત્માથી પ્રેરિત થઈને પોતાની મુજબ કર્મમાં પ્રવૃત થાય છે. તેઓ કહે છે કે આત્માને તો કદી જાંબન, મોક્ષ કે સંસૃતિ થતાં નથી, પણ પ્રકૃતિજ બંધન છે, મુકાબ છે અને સંસૃતિ પામે છે.

"મદાનાહો! પણ તેઓ કહે છે કે પ્રાણીમાત્રમાં દેખાતો અકંઠાર એ આત્માનો ધર્મ નથી. આત્મા તો અકંઠાર વિનાનો કવજ ચેતન્યરૂપ છે જે અકંઠારનો કાવ છે એ તો પ્રકૃતિમાંથી જાનેલા ચિત્તનો ધર્મ છે. એ ચિત્તજ ધર્મ અને પાપ, વૈરાગ્ય અને અસક્તિ, ઔષધ અને દહન્ય, જ્ઞાન અને શુદ્ધતા વગેરે કાવો વાળું છે. એ ચિત્ત અધર્મમાંથી ધર્મ પ્રત્યે, અસક્તિમાંથી વૈરાગ્ય પ્રત્યે, દીનતાથી ઔષધ પ્રત્યે, અને શુદ્ધતામાંથી જ્ઞાન પ્રત્યે પ્રવૃત્તિ કરે છે. એવો આત્મા શુદ્ધ અને નિર્વાહારી છે, તેવી શુદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવી એવી જાણે ચિત્તની મદરવાકાંક્ષા હોય, તેમ તે વર્તે છે.

"પરંતુ! એ ચિત્તની આત્મા જેવી શુદ્ધિ થવી એનુંજ નામ જ્ઞાન અથવા મોક્ષ સમજ નવા સુધી એવી શુદ્ધિ થઈ નથી, ત્યાં સુધી કર્યોતો અંત આવતો નથી; કદિ કરવાનું રહી જાય છે, એમ શુદ્ધિને કાળના વિના રહેતું નથી આવી જ્યાં સુધી જે જે કદિ ત્રિજુલ્લાત્મક કર્યો કાવ છે, તે કર્યો માટે પ્રાણીની શુદ્ધિમાં 'હું કઈ છું, હું એમવું છું,' ઇલાહિ અકંઠારનું જ્ઞાન રજા કરે છે. ૨૭

પ્રકરક, સાંધું પુજતા, એ કર્યોપણનો અકંઠાર પણ પ્રકૃતિમાંથી ઉઠેલા ચિત્તનેજ છે. આત્માને નથી; પણ શુદ્ધ કામની નીચે કાલો વાળ મુદ્ધિએ તો એ કાગમાંજ તર પડી હોય એમ લાગે છે, તેમ અશુદ્ધ ચિત્તની સાથે જોડાયેલો આત્માજ અશુદ્ધ હોય એમ લાગ્યા કરે છે. શુદ્ધિમાં રહેલો બધો અશુદ્ધ અકંઠાર જાણે આત્માને વળગ્યો હોય એમ પ્રાણી-જોની સમજણ હોય છે.

"પરંતુ! મદાનાહો! જેની શુદ્ધિ અજ્ઞાનમાંથી જ્ઞાન પ્રત્યે મદ છે તે પ્રકૃતિ જને આત્મા વચ્ચેનો જોડ પરાખર સમજે છે. એ જાણે છે કે શુદ્ધ અને કર્યો એ આત્માના ધર્મો નથી પણ પ્રકૃતિના ધર્મો છે. એ જાણે છે કે શુદ્ધ સુણેવાળા પ્રકૃતિ પોતાના સ્વભાવ અને પરિરિપતિ પ્રમાણે જુદા જુદા મુણેનો વિદાસ અને સંકાપ દર્શાવતી કર્યોમાં પ્રવૃત થાય છે પ્રકૃતિમાન

રહેવું એ પ્રકૃતિનો સ્મરણ છે, અને જ્યાં સુધી પિતૃનું કશું બે કાર્ય બાકી રહ્યું છે, ત્યાં સુધી પ્રકૃતિના ગુણ સ્વભાવ મુજબ કર્મ-પ્રવૃત્તિ બદલતીજ નથી. આથી પોતાના ગુણોને અવિચાર્ય કરનારી પ્રકૃતિનાં કર્મોનું એવા વિવેકી પ્રાપ્ત પોતાનાં કર્મપણું ભેગો નથી; અને તે કર્મોનાં આમલક સતો નથી.

“આત્મા અને પ્રકૃતિ વચ્ચેનો આવો વિવેક જેને સમજાયો છે, તેને કર્મ કરવા કે ન કરવા, એ પ્રશ્નજ અસ્થાને બાગે છે, એ કહાયે કર્મનું પોતાને વિષે કાલેયજ કરતો નથી, અને એનાં પારશ્ચાત્યેથી સુખ દુઃખને માનતો નથી. એ જાણે છે કે જેમ અજ્ઞાનનું કર્મ, એ પ્રશ્નને સ્વભાવ છે, વહેવું એ જાણતો સ્વભાવ છે, વાવું એ પવનનો સ્વભાવ છે, તેમ પેલપોતાના ગુણો મુજબ ક્રિયાયાગ રહેવું એ પ્રાણીજાતો સ્વભાવજ છે. પોતાના ગુણ-સ્વભાવને અનુસરતાં પ્રાણીજાતે તેમના પ્રવૃત્તિ-માર્ગમાંથી અટકાવવાની એ અશ્કર જોતો નથી રહ

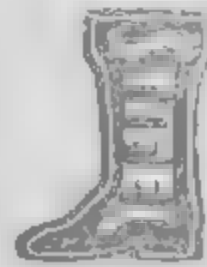
“માંડીવધરાં જેમની પુલિ યાનથી યુદ્ધ થયેલી નથી, તેમને પોતાના ગુણો અને કર્મો વિષે આત્મિકતા દોષ એમાં નવાજ નથી. જે કોઈ આસક્તિ ન દોષ તો ચિત્તની શુદ્ધિ માટે જે શિરકળા જોડેલો તે એમનામાં આવો નહિ બાધી, અર્જુનની તત્ત્વજ્ઞતા પ્રશ્ન એવા અલ્પશુદ્ધિ પ્રશ્નોને એમની પ્રવૃત્તિમાંથી ખેડી રીતે અલિપ્ત કરતો નથી. પ્રાણીમાનવનાં વિષય કર્મોએ વિકાસને પામે, અશુદ્ધિમાંથી શુદ્ધિ પ્રત્યે જાય, તે માટે એ એમને દુઃખતાથી અને તમતાથી કર્મ કરવાનો શોભ શીખવે છે ખરો, પરંતુ જ કર્મોનાં આભરણ માટે તેઓ ગુણ-સ્વભાવથીજ ભાગ ન દોષ, તે ધર્મોનો એમને વ્યવસ્થા આપી તેમને મુખામુબી નાંખતો નથી” રહ (અપુર)

વેચવાના પુસ્તકો

નાચેનાં પુસ્તકો આ બાઈસેથી મળી શકે. વી. પી. ના જોડકાને ખ્યાલ દેવામાં આવશે નહિ.

નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

ગુજરાતી	પહેલી ચોપડી	શી.	ચે.
"	બીજી "	૧	૦
"	ત્રીજી "	૧	૨
"	ચોથી "	૧	૬
"	પાંચમી ..	૨	૦
"	છઠી "	૨	૦
"	સાતમી "	૨	૬
"	પહેલી ચોપડીના અપર	-	૫
"	બીજી	-	૧
"	ત્રીજી	૧	૨
"	ચોથી	૧	૫
"	પાંચમી	૧	૮
"	છઠી	૧	૧૧
"	સાતમી	૦	૬
"	દેશી દિસાળ ભાગ ૧	૦	૮
"	દેશી દિસાળ " ૨	૦	૪
"	સંસ્કૃત આંકડો ચોપડી	૦	૫
માળ વર્ગની નોટ		૧	૦
ગુજરાતી બાળકો આકરણ		૧	૦
અંગ્રેજી બાળકો પાઠમાળા (વેબસ્ટર) ભાગ ૧		૧	૦
" " " " " ૨		૧	૦
" " " " " ૩		૧	૦
અંગ્રેજી		૧	૬
અંગ્રેજીની મુજબત		૧	૬

ધટાડેલો ભાવ
વારની ૬ પેની!
સ્ટાર્પટ્રેલ બુટ
કલોથ.

સ્ટાર્પટ્રેલ બુટ કલોથના બાવમાં કંઈ નહિ તો રંગ કદા વાટો થયો છે. બાવમાં બીજા બાવને આંટી કે તેના આ અલ્પજ બુટના કપાના બાવમાં તાલુબી પમાલનારો મટાડો થઈ ગયો છે. અલ્પજુત ઘસારાને સારૂ અને પાકા રંગોમાં સ્ટાર્પટ્રેલના પટ્ટાંચ તેવું બીજું એક કપડું નથી. “સ્ટાર્પટ્રેલ” કલોથ ખરીદતી વખતે તેના દરેક ટુકડાપર “સ્ટાર્પટ્રેલ” બુટનો ટૂંક માક લપાસવો. દરેક કથળોની દુકાનોમાં તે મળી શકશે.

સાલ એજન્ટોઃ

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.

Johannesburg & Cape Town.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વગેરે

અમારે આ બધી દેખરેખ નીચે નાંખી અને સહાયથી પરમાં દોલો ગરમ મસાલો, કરીપાઉડર, દરદર, મરચાં, તેમજ દેરીનાં અને બીજાં તેમજ ગ્રીસ આવા દ્રવ્યોમાં થોડા મા અભ્યાસજી અમારી ગેરંટી સાથે મળી શકે. આવો ઉત્તમ માથ, તમે અમારો બનાવી શકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાવી હશે. મળવાનું ટેકાવું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 69

Phone 327 Tel. add. "Lefepco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરૂટ અને વેજિટેબલ માટે દેશીના જોડકા ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે. મંગાવી ખાવી કરશે. P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly	20	6
Half-Yearly	10	6

Box 247 & 317 Tel "Rhndri."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGAUM VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

મોક્ષ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીગ્રાફ મોકેસ "ખત્રી"
હુસેન હુસૈન (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

કાનમી હરીશચંદ્રાણી—સંપત્તિ ૧૯૨૮
 રાજકુલ પુસ્તકાલય
 ૬૭ પબ્લિશર્સ ટ્રસ્ટી બુક ડિપો ૧૩૨
 ૧૬૮ ૫૬૧
 મીનમલમી આર. સી. મીનમલમી
 મહાનગરની કાનમી મીનમલમી ૬૭

Phone 3567, Box 316, 112, Cross Street, DUBLIN
HEERABHIA MORAR MATYADKAR.
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.

હીરબાઈ મોરાર મટયાદકર,
 ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ.
 પોર્ટલેન્ડ સિમેન્ટ કંપની લિમિટેડની કો. માલકવાળા બાવરી
 રેલવેસ્ટેશન ૬૨૧૭ બોમ્બે ૬૧૧ ૧૨૨ કો. રેલવે ૧૧૫૫ ૬૨

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
 OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 67 a, Princes Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From **VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)**

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

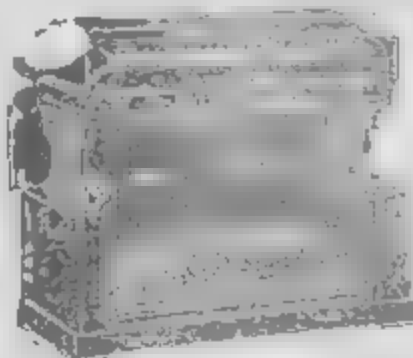
Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON,

Prop. N. GOSHALL, Esq.

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

અન રંગન મારે દરેક માર્કા હારમોનિયમ રાખવાની જગ્યા છે જે હમો પુરા પાડેલો બોલે મુખરૂપ પ્રખ્યાત "વારા" ફેબ્રીકાથી હારમોનિયમ, પોર્ટેબલ ફોલ્ડિંગ હારમોનિયમ, મોડર્ન મુખરૂપ હારમોનિયમ, બહારી ફોલ્ડિંગ હારમોનિયમ, તોયાર રહે છે જે સીવાય જુદા માર્કા પાસે, હાર, બટન, પીપેર, પાન, મળે છે. દરેક હારમોનિયમ હારમોનિયમ રીપેરીંગ મામ આપીથી કરી આપીલે બોલે જણાવે મા મોકેલ—

વારાલીયા મ્યુઝીક સલૂન,

(પ્રાચીન બો. અન. ગોશલ્લા)

પી. ઓ. બોક્સ ૪૮૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

શિયાળાની કકડતી ઠંડીમાં

કેપીટનના વખણાયેલા ચૌદાક પાકો તૈયાર છે.

મંગાવી ખાત્રી કરો

સાલમપાક નં. ૧
રતલ ૭/૬

સાલમપાક નં. ૨
રતલ ૫/-

બદામપાક
રતલ ૫/-

મુંદરપાક
રતલ ૫/-

મેથીપાક
રતલ ૩/૬

અડદપાક
રતલ ૩/-

મુનીમનના કેઇ પણ ભાગમાં પાંચ ફનલથી વધારે લેવારને પોસ્ટ ચાર્જ આફ છે.

બહાર નામના પ્રહરિએ એર્ડર આપેજ પેસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

KAPITAN'S BALCONY HOTEL.

માલિક R. K. KAPITAN

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું કોઈ જાણે તમામ સાધ્ય આક્રિયામાં વંચાત છે.

ભાવ અને નકલ મારે લખો:-

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

જેલો

તે

પહેલો

આક્રિયામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ

મોડટું

ગંજાવર

સેલ

હિંદુસ્તાની
ગુજરાતી
રામીલ
રેલેગુ

૨
૩
૩

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ ભારતીય ખાલી થોડા દહાડા મરિજ
માટે લાભ લેવા ચુકરો નહિ.

હારમોનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ વટાડેલા છે. લીસ્ટ મારે લખો:-

'Phone 2447.

P. O. Box 1158.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agents of H. M. V. RECORDS.

109 Flaid Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 41—Vol. XXX

Friday, October 14th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Free of Charge.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. "કેપ્ટેન"ના

એક્ટોબર તા. ૧૬મીએ મુંબઈ જવા ઉપર છે.

રહી. "કેનીયા"

એક્ટોબર તા. ૩૦મીએ મુંબઈ જવા ઉપર છે.

મુલતમાની વીરહી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રેસીયમ પા. ૬-૧૦-૦ અને હાઉસ વીરહી. પાઉન્ડ ૨-૧૦-૬ રેસીયમ પા. ૫-૦-૦ ના વીસાળથી લેવામાં આવશે.

મુલતમા—ભારતીયોએ પોતાના મોટા કાગળના કાગળોને ૧૧ વાળા જાણીતી કસ્ટમમાં પહોંચાતા કરવાં. ખી. ધાન્ડાના કાગળની નવી મોટા મશીન આવી સમવડોવાળી અને કડપ માલની સાઈઝ અને ઘરેલુ આફ્રિકા માટે માન્ય થઈ છે. દરેક હોટી પેસીન્જરે પોતાની ટીકીટ જમાવી એડીસમાંથી લેવી અને પહાર મામલાના કાગળોએ જમાવી આપે. પત્રવ્યવહાર કરવાથી પણ થઈ શકશે. રહીશને જગદ્દ દરેક મામલાની જમાવી ભરી રેખાંશ નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ પ્રમાણ માટે લખો મા મળે—હિન્દી પેસેન્જર

એવન રેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ,

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa
RATES and SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રહીશન ૪૮૦૦.

ખી. એ. એલસ ૧૬૧૦.

ધો

રહીશાફીક એડરેસ

"રસ્તમલ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક ભાતના અકસ્માત

જવાબદારી ભાર કાર, પ્લેટ બાજ, ફીરલીટી બોર્ડ, વરકમેન્ડ ડોમ્પેન્સેશન, વીધર અનેક પ્રકારના વીમાને જગદ્દ કામ આ વીમા કંપનીએ ચાર મહી વીકાં છે.

પોલીસી તેમજ હાવાની પતાવટ ડરબનમાંથી કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રાંતાંનધિ:—

સોરાબજી રસ્તમલ.

"ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ"

૧૦ ફરેડે એવન્યુ,

ડરબન.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવો

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ બદામનો ખેસુર, અડદ પાક, ચેથી પાક, બદામ પાક.

આ શિવાયના બીજા પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ આઈસ્ક્રીમ બનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી વરસના જાણીતા અને અતુલની પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજુવડીયા પેકા અને હાથના વણેલા ગાંઠીયા પણ બનાવીએ છીએ.

મે શિવાય હિંદુસ્તાનથી તાજા મીઠાઈ, પંજાબી સાગમ, મોર મુલતી, સાગમ મુલતી, કાળા મુલતી, જોખર, મીઠાઈ, પીપર, બદામ, જોખરી, અમરના, પીસા, અમર મારાલી, કાજુ, જરદાણુ, દેહના પાનમાં આવતી તેમજ મુલતીની તમાકુ, કાચો, કરતુદી, અંબરતી અમરતી, કુપ તથા તમામ જાતનું મીઠીવડું, કરીમાણું, હેર જોખલ, જોટા દીકનકાર સેન્ડ, જાતર, ખાંડની બેરેટ અડીઓ, ખાંડની ટોપીઓ, અમુલકન તથા ચોરાડી બરનો તમામ માલ જેમ કે જીમકી ચામલ, મગ, અડદ, અજી, માખરો, પઉં, વાલની દાળ, મરી મસૂરો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. તાજા કાચરકટ મંગાવેલા ફાવાળી મજાજી ધાણાવલ આવે મજા કરશે.

અમારો માલના અમારે જમાલુ કરવા કરતાં એક વખત દાખલ દાખલ મંગાવી ખાતરી કરો.

બહાર ગામના આઈડરો ઉપર પુરવું બધાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4565.

NATHA NARAN.

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

121 નંબર ટાઉન હાઇવે અને રેલવેસ્ટેશન સાથે પેકીંગ કરી સી
ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 254, Durban. 31 Short St. 55

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

122 નંબર ટાઉન હાઇવે અને રેલવેસ્ટેશન સાથે પેકીંગ કરી
સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 442, Durban. 129 Victoria St. 54

અઠવાડિક પત્રાંશ

માસ	ખ્રીસ્તી	હિંદી	મુજબમાન	પારસી	સુવૈદ્ય	કુમોલ
	1937	1937	1399	1399	ગ. મ.	ક. મ.
	ઓગસ્ટ	ઓગસ્ટ	ઓગસ્ટ	ઓગસ્ટ		
શુક્ર	14	શુક્ર 14	13	1	4-20	1-0
રવિ	15	રવિ 15	14	2	4-16	1-0
સોમ	16	.. 2	15	3	4-12	1-0
મંગલ	17	.. 3	16	4	4-8	1-0
બુધ	18	.. 4	17	5	4-4	1-0
શુક્ર	19	.. 5	18	6	4-0	1-0

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521, 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના બનાના, પપ્પાપેલ વિગેરે ચીને આઈડર મજેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક આઈડર ઉપર જાતી રખરખ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી ઠીકાવત આવશે મોકલવામાં આવશે.

ફ્રુટ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંકવાલ, કોરેટ, રાડસીયા વિગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. 521.

કરબન, નામલ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Adm:

Established A. D. 1859

T'nal Adm:

P. O. Box, 666,

P. O. Box, 4302,

Capetown.

Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

11 Korn Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્હાનામાં ન્હાનું પ્રોમાઅમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી ખાસક વર્ષની જુની નીમા કંપની:

જીવનના વીધા ઉતરાવવાની સા સા ફાયદા થાય છે તે બજારું હોય તે અને કઇ કંપનીમાં
ઉતરાવવાની વજુમાં વજુ ફાયદો અને રાહત આપામાં આપા પ્રીમીયમ ભરવાની
મળે તે બજારું હોય તે મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બીઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

વેચવાના પુસ્તકો

વેચવાના અનુભવીઓના ઉદ્દેશ્ય

"તમે મને તેની નવલકથાઓ અને ખોળી ને આપો તે વાંચના મંત્ર પડે છે. પણ એવું તો તમે શું વાંચો તેમજ સાહ. તોલી, ધર્મ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વંચિય કેમકે તેના તમારે આપના જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને સારા પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે મને તે જગ્યાએ એકલવાસ સંદેહાઈથી વેરી શકે છે."

"માનુસ એનો સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના ગુણની અને પ્રકૃતિની પરિક્ષા થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને શોખ હોય છે તે જરૂરથી પણ તેને વિષે અત્યંત માન થાય છે."

નાથિનાં પુસ્તકો આ ઓફીસેથી મળશે. મંગલાવનાશઓએ મહેરબાની કરી ઓરડર સાથે પછાત મોકલતાં ચુકવું નહિ. વી. પી. ના ઓરડરોને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

લખો:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

જા'હીમ નિબંધમાળા—આ પુસ્તકના કલ્પ પાનામાં "નંબ સાહિત્ય સમાજ" તરીકે વિખ્યાત થયેલા રાજ બહાદુર નંદીમજાંદ એટલજીવું જીવનચરિત્ર અને તેમણે લખેલા રસીક અને અતિ મોલદામક નિબંધોનો અનુવાદ છે અને જીવ ૧૮૭ પાનામાં તેમણે લખેલા 'ધર્મજીવ' નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રતીક સંબંધી સજુ દેહકિતવિન્યાસે જીવનું જીવેલું અને નંદીમજાંદના આ નિબંધો વાંચવાથી તે કામમાં મજબૂત મળશે. આ પુસ્તક જ્ઞાન સાથે હાસ્યરસથી પણ ભરપૂર છે. કી. રી. ૫-૬.

હાસિલકરના લેખો—આપણા દરમિયાન આજકાલ હાસિલકરનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી હોવા છતાં ગુજરાતી ભાષાપરના તેમના કાણુઓ 'નવજીવન' વાચનારાઓને પુરો અનુભવ છે. આ પાકા પુસ્તકના ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જ્ઞાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે.

કી. રી. ૭.

શરતભાણુની રજુ વાર્તાઓ—જંગલના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર થી. કરજન મટોપાખ્યાયની આ વાર્તાઓ થી. મહારેવ હરીભાઈ દેકાઈએ લખેલા વિનોદ અને હાપી હતી. 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં હાપે છે કે "જોકે શરતના જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ અરસ કાપ પાડે છે વિષે અમને કંઈ નથી." કી. રી. ૨-૬.

દશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખીકા ડૉ. સુખીના દવાજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અવિભાજીનું વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૩૮૪ પાના કલ્પ રસથી ભરપૂર છે.

કી. રી. ૫.

પ્રજ્ઞ પ્રતિષ્ઠા—આ ૧૧૨ પાનાના કામ પુસ્તકમાં મધીજીના અસહકાર વિષેના આખ્યાનો આપવામાં આવ્યા છે. તેના પ્રકાશક હાપે છે કે: "કુઠારા વખત દેવતા પ્રજ્ઞવલીત રહેતો નથી. ભારતવર્ષે જે મહાન ભવત ઉપાદી છે તેને જગવવા મધીજીએ દેશને ને પ્રાણ પૂર્યો. તેનું રમરજી રાખવા આ આપણે તપશ્ચર્યા નીવડશે એવી આશા છે." કી. રી. ૧-૩.

જેઠા ઠાકરી—શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય નેતા અને મહાત્મા મધીજીના પુસ્તક અનુયાયી તરીકે જાણીતા છે. આ પુસ્તકમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યે ચોતાના રજુ માસના કારણસરમાં લખેલી રાજકીય છે. હાસિલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં લખે છે કે "હવેનું મંથન આમાં એકજુ મજુ પ્રમાણિતવાથી આપણું

છે કે આ ચોપડી સાહિત્યજોતમાં કાચમનું સ્થાન હશે." મહારેવ હરિભાઈ દેકાઈએ તેમાં થી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૨૦.

ઈશુ ખીરત—અવતારશીલા—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ લેખક થી. કિશોર, લાલ મનસામલાલ મજૂરવાળાએ એક અજુવાળેમ વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ઈશુ ખીરતનો મુદર અને સરજ બાધામાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પાટલી પુત્રની પટલી—આમાં પટનાની પાટીનો મુજ મતીકામ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી ભરપૂર છે. કી. રી. ૬.

સમ્બક દર્શન—આ પાકા પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જ્ઞાન રસથી ભર્યા છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરીત્ર અંદિકા—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું ટુંક ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક મહાત્મા મહાન પુરોષોને સ્થાન આપ્યું છે અને મજુજ મોલદામક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાતો—આમાં ગુરુર મહીલાઓની કાજાજનક આત્મકથા છે. સામાજિક કુરીવાળેથી ચતા અનીષ્ઠ બનાવે અને કાનીઓની ટુંકી વાર્તાઓ છે. અનીષ્ઠ. પાકું પુસ્તક. કી. રી. ૬.

પ્રજ્ઞ પાંક—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, મુદપ્રેમ, આત્મભોગ વિશેરતા રસો ભર્યા છે. જંગલના નવલ કથાકાર કરજભાણુના પુસ્તકનો આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉત્તરખંડની વાત અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક દરમિયાન આજકાલ હાસિલકરે ચોતાના સાથેજો સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું મુદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૧.

ઈશુનું ખસિકાન—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઈશુ ખીરતે માનવ-ભવને પતનમાંથી ઉમારવાને આપેલા અભિદાનનું વર્ણન અને તે પરથી હેવાનો મોલ આપવામાં આવ્યો છે.

કી. રી. ૧.

જોનારાતી હીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં શ્રી હાસિલકરનો જેઠો અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આંદોલનની ઉત્તર જેઠની હીવાલો આપેલી છે અને તે વીવાલોની પાછળ સુઠુ હશે તે જગ્યાએ અરકારની મુખથી પરીપુજ્ય થય તેથી તેનું નામ લેખકે "જોનારાતી હીવાલો" એટલે ઉત્તર વરસની હીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

Indian Opinion

No. 41—Vol. XXX.

Friday, October 14th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 1/6 per annum

ADVOCATE R. K. KHAN PASSED AWAY

THE Indian community has sustained a very great loss in the passing away of Advocate Rahim Karim Khan at his residence at Currie Road, Durban.

Rahim Karim Khan was born at Bombay on the 24th of March, 1874, and educated at Bombay and England. His father was Secretary to the present His Highness the Aga Khan's father who financed Mr. Khan's education. He was a Barrister-at-Law, a Member of Lincoln's Inn, a Member of the Supreme Court of Judicature, England; and Advocate of the Supreme Court of South Africa. For some time he practised with Mahatma Gandhi in Mercury Lane where he conducted his business ever since until a few years ago when he removed to his own offices in Smith Street. He had a large practice. During the late Boer War he acted as Leader of the Ambulance Corps at Colenso, Spion Kop, etc., giving services free, for which he was thanked by the Government and decorated.

He was a close friend of Mahatma Gandhi and in the early days of the Natal Indian Congress served as its Honorary Joint Secretary for 5 years. He promoted loyal addresses to His late Majesty King Edward, on behalf of the Indian community. He was a member of the Deputation that met the late Joseph Chamberlain whilst on a visit to Natal, and was a guest of the Government when the latter gave a banquet to the Rt. Hon. Gentleman.

He interested himself in all the activities of the Congress and donated liberally towards the funds of the Congress. At the time of the Congress agitation against the Asiatic Bill Mr. Khan headed the Congress list with a liberal donation and this enabled the Congress Delegation to proceed to India. He attended several of the Conferences of the South African Indian Congress. At the Emergency Conference held at Johannesburg in 1930 he acted as Chairman of the Committee and very ably conducted the proceedings.

The Orient Club will stand as a monument to his public activities. The club has played a leading part in the way of entertainment and in the formation of this club the late R. K. Khan displayed considerable foresight. It was the Majmaul Akhmal that was founded by him which later became the Orient Club and which has been visited by many

distinguished Indians and Europeans. He was the President of the Club since its inception.

He was for some time Vice-Chairman of the Indo-European Council towards the establishment of which he worked ardently. He was also a committee member of the M. K. Gandhi Library since its inception.

He had the highest regard for Mr. Sastri and the latter living as he did next to Mr. Khan's residence in Currie Road, he found in Mr. Khan a companion in his regular early walks. Mr. Khan's love for education was intense and his liberal donation of £500 to the Sastri College bears testimony to it.

The late Porree Rustonjee had Mr. Khan an intimate friend and adviser. He was a Trustee in both the Educational and Charity Trusts created by the late Porree Rustonjee.

He was very generous of heart and his purse was always ready to help a deserving cause. Many charitable institutions have been helped by him.

In business he was very shrewd, successful in all land deals. In his business dealings he was very conscientious.

After a lengthy business career he took his first overseas holidays in 1921 and since then he annually wintered in Europe.

Mrs. Khan predeceased him by exactly five months. It is gratifying to learn that Mr. Khan's adopted daughter Miss Thelma nursed him most devotedly during his lengthy illness.

A very considerable portion of his wealth has been bequeathed to charity in South Africa. It is learnt that over £10,000 will go towards the establishment of Hospitals and Dispensaries.

Funeral Of Late R. K. Khan

Amidst manifestations of sorrow by the Indian community the remains of the late Rahim Karim Khan, the well known Indian Advocate, were laid to rest at the Brook Street Cemetery on Saturday afternoon.

The deceased breathed his last at his residence in Currie Road and early on Saturday morning the body was removed to the home of Mr. Sornjee Rustonjee, 17 First Avenue.

As an evidence of the high esteem with which he was held by the Indian community, throughout Saturday morning and right up to the time of the

funeral people streamed in to pay their respect to the deceased. Alongside the body sat three Muslim Priests who read the Koran.

Punctually at 1 p.m. the funeral left First Avenue for the Gray Street Mosque where funeral prayers were offered. After prayers the funeral proceeded to the cemetery.

The funeral was very largely attended both by Europeans and Indians and amongst whom were his daughter Thelma, the Agent of the Government of India, Kanwar Maharaj Singh, Rev. A. Lemoni, Mr. Wm. Doull, Messrs. E. M. Parak, Jalbhoy Rastomjee, Sorabjee Rastomjee, Mohammed Ebrahim, E. M. Ally, Advocate A. Christopher, Messrs. P. R. Pather, Rooknooheen Hirschon, H. Fellows Smith, H. T. Gardyne, H. A. Gardyne, H. Reid, G. W. Gray, A. W. Price, Mrs. Morel, Messrs. A. H. Watt, Advocate Eugene Renaud, Mr. A. Torchi, Sister Furr, Mrs. Miller, Messrs. J. H. McSwaine, A. I. Kalse, A. S. Kajee, B. M. Patel, P. G. Waloker, V. S. G. Pather, V. Lawrence, A. Dookun, R. A. Magbrah, S. L. Singh, M. A. H. Moosa, P. H. Ally, A. Shukoor, K. Khan, Advocate B. Gabriel, Messrs. S. J. Randeria, N. J. Randeria, M. R. Lazarna, M. A. Motala, Messrs. Oovvalla, Shaikh Hamed, Cassim Adam, M. H. Loonat, G. H. Kathrola, O. H. A. Jhaveri, Y. H. I. Soomur, A. Moosa, Asaad Haffjee, Ismail Haffjee, M. Thajmoos, S. A. Yusuf, V. N. Mahomed, A. H. Kari, M. M. Lokhat, I. A. Shaikh, A. M. Lokhat, Goolam Sahoh, R. Rajoomar, Dr. Nanji, Messrs. G. N. M. Khan, M. A. R. Khan, Molvi A. Karim, Molvi Wahed, Mahomed Abed, M. L. Sultan, H. L. Paul, M. A. Joewa, M. C. Hussa, V. M. Joema, Bhana Parsolam, I. M. Bobat, Permencher, K. S. Kaslan, Ramech Nuran, P. H. Dinapalla, R. K. Kspilay, Pargoe Kakhneron, G. H. Miankhan, H. A. Thaker, M. R. Naik, B. M. Singh, K. Rajnath, Dr. K. M. Seelal and others.

The following floral tributes were sent by his devoted daughter. All at 38 Davenport Road: Agent of the Government of India and his staff, Mr. and Mrs. Wm. Doull, Mr. and Mrs. Sorabjee Rastomjee, Mr. and Mrs. Jalbhoy Rastomjee, Mr. and Mrs. P. R. Pather, Officials and members of the Orient Club, Natal Indian Congress, Trustees Rastomjee Jeevanjee Trust, Mr. I. S. Roopnarain, Advocate and Mrs. Gabriel, Mr. I. A. H. Moosa, Mr. Aar Torchia, Dr. F. G. H. Edwards, Mr. Vera Raymond, Principals and Staff of Messrs. Henrichsberg, Wolpert and Abraham, Mr. Sheikh Hooala, M. K. Gandhi Library Committee, Messrs. Kajee Bros., Mr. O. H. A. Jhaveri, Mr. Y. H. I. Soomur, Messrs. A. H. Moosa & Sons, Messrs. E. A. Tyeh & Co., Mrs. Mondoza Dolly.

It is learnt that the late Advocate R. K. Khan, after making various private bequests which do not exceed a total of £10,000, has left the residue of his estate, conservatively estimated to be over £40,000, for a hospital and dispensary for Indians in Darban.

After the hospital needs of Indians within the baronah have been met, the trustees are empowered to extend the scope of the work beyond the Darban boundaries.

The trustees are Messrs. Wm. Doull, Sorabjee Rastomjee and P. R. Pather.

Orient Club Sympathy

At the meeting of the Orient Club, Isipingo, regret was expressed at the death of Mr. Khan. The Agent-General, Kanwar Maharaj Singh, and others referred to the great loss sustained by the club, of which he was the president.

A resolution of condolence was passed all standing as a mark of respect.

THE LATE R. K. KHAN

IN the death of the late Hakim Karim Khan, our community has lost a person of outstanding character and ability. Arriving in Natal in 1896, he had throughout his stay in this country identified himself in all public activities. His association with Mahatma Gandhi had marked him out to be a true Indian and his many benefactions during his lifetime were striking testimony to this characteristic. He has served the Natal Indian Congress faithfully and although in late years his association with that body was not so active, his purse towards the funds of the Congress was always open. His liberality was well known. When the Congress agitated against the Areas Reservation and Further Provisions Bill (Agriculture Bill) it was the action of the late R. K. Khan who headed the Subscription List with a large amount that enabled the South African Indian Congress Delegation to proceed to India. His advice on all public matters was always sought and although of a quiet disposition he never failed to express his views with emphasis. His legal knowledge coupled with his long association with Mahatma Gandhi stood him in good stead and any advice that he gave to the Indian community was always full of deep thought and considered judgment.

He was a great-hearted Indian during his lifetime; and death has made him greater. His magnificent bequest of over £40,000 to the Indian community for the purposes of establishing hospitals and dispensaries, will be a standing monument to his memory. It is a magnificent gesture of a person who had lived and accumulated his wealth in Natal. The late R. K. Khan has followed the fitting example set by his life-long friend the late Pargoe Rastomjee. Let us hope that these two excellent benefactors for the community are forerunners of many, for, the Indian community of South Africa is rich with men whose wealth is far in excess of these two benefactors.

We tender our heartfelt sympathy to the relatives of the deceased.

THE VOICE OF INDIA

COMMENTS from the Indian Press, which we reproduced in these columns last week, on what India thinks of the decision taken by the Congress to offer passive resistance against the Transvaal Asiatic Land Tenure Act will, we have no doubt, be read with much interest in this country. No measure of South African legislation, with the exception of the Class Areas Bill of 1924, has aroused so much indignation and widespread feeling here, as in India, as did the Land Tenure Act when introduced in the form of a Bill some two years ago. The demand of the Congress that the Bill should be withdrawn, and its declaration that it militated against the very spirit and letter of the Cape Town Agreement of 1927 received the fullest support of the people and Press of India. The progress of the Bill and the stages of opposition which the Congress offered to it were followed with keen interest in India. We have reason to believe that Sir K. V. Reddi, the then Agent to the Government of India, kept his Government informed of the intense feeling of indignation which the Bill excited among our countrymen here. Driven to desperation because the Bill was in some essentials the prototype of the Class Areas Bill, and contained the same element of compulsory segregation as was contained in it, the Congress at the Emergency Conference of 1930 asked for the withdrawal of the Agency. If the Government of India failed to secure the holding of a Round Table Conference on the Bill. Even when this was secured, the Indian community pressed for the withdrawal of the Bill, and the repeal of the provisions in the Gold Law and the Townships Act (Transvaal) which adversely affected the rights of Indians in relation to their occupation and residence in proclaimed areas. All these proved of no avail, and as our readers know, the Act was passed with minor modifications, reinforcing the sting of segregation in it.

The Act as it emerged from the Legislature was strongly criticised by the Congress at the recent Johannesburg Conference, which, whilst endorsing the action of the Transvaal Indian Congress to start a campaign of passive resistance in protest, unequivocally declared that the Act was not acceptable to the community.

Press comments as have so far come to hand from India roundly condemn the Act and give an unambiguous proof that the people of India are one with our countrymen here in this action, which the community has been forced to adopt against the Act.

While heart of India bleeds with her domestic troubles and trials at the present time, it is, indeed gratifying to note that she has not forgotten the fate of her sons abroad, and still shows an abiding interest in their welfare. The Indian in this country has given ample proof that he is unbending when his self-respect and national self-consciousness are gratuitously attacked and insulted, and is behind none in upholding his national honour even if it means self-sacrifice on his part.

The Fazi Hussain Delegation has approved of the Act, but, as one of exchanges points out, this does not mean that our rights to protect our interests have been surrendered thereby.

Whilst the battle for relief from gross humiliation and injustice heaped on us must be fought on the South African soil with the weapon of non-force, yet placed as we are in this country, we cannot but help appealing to India, our Motherland, to give us moral or even material support. Again and again our cry for help from the cradle of unjust laws and bad treatment on many an occasion crossed India to support us in our righteous cause. Educating and cultivating public opinion in India on the major problems affecting us in this country cannot but react favourably on the situation here. An extensive propaganda work by means of literature on the subject of our difficulties, our trials and tribulations should be undertaken in India with the assistance of our leaders there. Whilst we acknowledge with gratitude the watchfulness of the Imperial Indian Citizenship Association operating in Bombay, we believe that the time is fully ripe for organising in all important centres in India a South African India Office, which will stimulate interest and educate public opinion on South African Indian affairs. Such an organisation is overdue.

Although India is far more seriously absorbed with great problems facing her, yet public-spirited men there will not fail us in the hour of our trial. India's voice on our behalf will not fail to direct attention of the civilised world to the seriousness of the situation in which the Indians are placed in this country.

WHAT HAS IT TAUGHT US?

(By L. W. RYON)

"... great men all remind us
We can make our lives sublime."

MAHATMA GANDHI has just set an object lesson to the world, including, of course, the Indian communities of South Africa. To the superficial the event will appear as just a victory gained over the Imperial Government and conservative Hindians by clever tactics, a plot—"the threat of suicide"—lovelled at the joint heads of Indian and European reactionaries, compelling both to surrender.

It is, perhaps, inevitable that each should measure his neighbour's conduct and motives with his own yardstick, for it is not easy for us to apply to others a much higher standard than that by which our own lives are ordered. Nevertheless, a little impersonal and impartial consideration should not altogether fail to convince us that Mahatma's lesson, if seriously pondered, contains a great and invaluable truth. And, Truth, Reality, God, in, after all, what each of us, what mankind consciously or unconsciously, is seeking.

It needs to be realised that man's very follies and mistakes are, correctly regarded, no bluffer than blundering experiments with truth.

Man seeks to live: to extend his life to its utmost limits. He seeks happiness, unalloyed and unbroken. He seeks knowledge; understanding of himself and the universe around him. He seeks "to be" and "to become" what he potentially is, to the uttermost; to

enjoy to the uttermost; to know to the uttermost; and thereby is but giving expression to his essentially divine nature, to his potential godliness; to the Sat-Chit-Ananda within him.

That plunged in the Waters of Lethe man has forgotten his divine pedigree; that ensnared in the web of delusion he "cleaves to falsehood, dotes on dreams"; that in ambition, self-aggrandisement and worldly possessions he endeavour (albeit in vain!) to find satisfaction, merely proves that his search is misdirected and that he has mistaken shadows for substance, appearances for realities.

Man's worldliness, and egotism, the civilisation he has evolved (rooted as it is in the notion of competitive rights and interests, and resulting as it does in the lusts and strifes, hates and fears, passions and angers that are the world's daily portion) are but the corollary, the inevitable consequence, of his perblind and misguided search.

Lost in the jungle, forgetful of his spiritual identity, he has come to identify himself with the methods of the brute creation, merely substituting his intellect for their cunning. "I and mine first," is the ruling maxim that governs his individual and collective relationships; brute-force the instrument whereby he gives it practical expression.

Of the soul-force latent within him, and which, developed, may move mountains, he has lost all knowledge, just as he has lost his former knowledge of his soul-self and soul-life—"the true life kept for him who takes pains by." In place of self-conquest he aspires to the conquest of others, that they may do his will, be made subject to his rule. Coercion usurps the throne whereon sweet reason, toleration and patience should reign. He has progressed beyond the "tooth and claw" stage no farther than to substitute for them the rifle and the lathi. The animal-self he has adopted blinds him not only to his own divinity, to his own light, but to the divine in his brother-man. Seeing only the outer garments that emphasise the diversity aspect, he is oblivious of the underlying unity. Self-aggrandisement—magnification of the little "I"—is held to be the wise way; self-abnegation, renunciation, sacrifice, the way of the crank, the deluded, the fool.

Upon a world-stage, so not a battle-field with the opposing forces of materialism and spirituality arrayed against each other, appears, not for the first time in history, one who by intensive self-discipline and utmost self-surrender has found The Truth and The Way.

And, since The True is The Real, and the Real is One, and The One is God, the finder of God is inspired with the love and compassion that are God's. And, how more wholly or completely shall divine love and compassion find expression than in the sacrifice of one's own life on the altar of mankind's need? How shall man's stumbling memory of his own essential spirituality, his divine ancestry and heritage, be awakened more effectively than by an object lesson such as Gandhiji has set for our consideration? How shall the fact of the brother-relationship of man to man, and of the obligations such relationship involves, be more forcibly brought home to us than by Mahatmaji offering his life for the least and lowliest of these?

To the precepts of the preceptor and the preachings of the preacher we may offer respectful approval and assent. Yet, while assenting and approving, we not infrequently continue in our same old way. But the living example, the conviction proven and illustrated—less preached than practised—arrests attention, compels deep thought, and impresses and inspires irresistibly and indelibly towards emulation.

Gandhiji has proved to "the leaden world" that one faith may indeed conquer a whole world's unbelief; one Soul be set against "the flesh of all mankind."

Appointment Of Commission In The Transvaal

The Government Gazette of 7th inst. contains the following notice of the appointment of a Commission to enquire into the occupation by coloured persons of proclaimed land in the Transvaal:—

It is hereby notified that His Excellency the Governor-General has been pleased to appoint a commission consisting of the undermentioned persons, viz.—

The Honourable Richard Feetham (Chairman),
Henry Britten, Esquire, and
Donald James Stewart, Esquire,

with John Robertson Hartshorne, Esquire, as Secretary, to enquire into the occupation by coloured persons of proclaimed land in the Transvaal in so far as such occupation is affected by the provisions of the Transvaal Native Land Tenure Act, 1932 (Act No. 35 of 1932); and with that object in view—

- (1) to examine each individual case of occupation of proclaimed land by coloured persons in the Transvaal, and to compile a register of—
 - (i) those individuals who are in legal occupation;
 - (ii) those individuals who are in illegal occupation;
- (2) in the case of coloured persons under (1) (ii), to make proposals as to the exercise by the Minister of the Interior of the power entrusted to him under section one hundred and thirty-one A. of the Precious and Base Metals Act, 1908 (Transvaal), as amended by Act No. 35 of 1935, the considerations governing the proposals put forward by the commission to be—
 - (a) the character of the occupant, and, in the case of occupation for trade purposes, the nature of the trade carried on;
 - (b) the period during which illegal occupation has continued;
 - (c) the character of the areas occupied, i.e., whether such areas are already largely occupied by coloured persons or are predominantly European;
 - (d) the wishes of the other occupants in those areas;
 - (e) the hardships which the enforcement of the law would involve.

His Excellency the Governor-General has been pleased, further, to confer upon the said Commission the powers, jurisdiction, and privileges described in the Commissioners' Powers Ordinance, No. 30 of 1902, of the Transvaal.

Kunwar Maharaj Singh's Interview

Kunwar Maharaj Singh was interviewed by a representative of the *Natal Witness* when he visited P. M. Burg a few days ago. We collated from it some important information —

Asked for an expression of opinion on the Union's attitude toward his country, the Kunwar said: "The Indian community in the Transvaal had been greatly perturbed over the Asiatic Tenure Act. I strongly hope that the commission which will be appointed shortly in connection with the Act will adopt a sympathetic attitude in regard to the Indian claims. The president, I understand, will be Mr. Justice Feetham, of Maritzburg, who has the reputation of being both able and just."

"In Natal Indians have more rights and freedom than in the Transvaal. What I particularly hope for is that the 'uplift' clause in the Capetown agreement of 1927 will be increasingly adopted in regard to Indian development. In particular, I should be most grateful if the Provincial Administration could see its way to make a grant towards Indian education."

Referring to the situation in India, the Agent-General said he was glad to know that Mahatma Gandhi had broken his fast, and that an agreement had been reached between the caste Hindus and the depressed classes. The latter, though they suffered from no legal disability, had in the past to face a good deal of social ostracism. Matters had, however, been greatly improved during the last twenty years, and with greater facilities in education the depressed classes would make even further progress in the future.

"India is rapidly approaching self-government," said the Kunwar. "The next two or three years will see a great difference in the government of the country, which will then be very largely in Indian hands, and under Indian direction. I am one of those, however, who strongly believe in the continuance of India as an integral part of the British Empire."

Satyagraha In South Africa

The *Servant of India* writes under the above caption:—

When some weeks ago it was enabled to India that the Indian community in South Africa contemplated in embarking on Satyagraha as a protest against the Transvaal Asiatic Tenure Act, we ventured to advise our unhappy countrymen in the Union against the proposal. Neither Kunwar Maharaj Singh nor Mr. Sastri will be suspected of lack of genuine and deep sympathy for the Indians in South Africa in their desperate struggle for the most elementary rights of citizenship in that country. Both have advised the South African Indian Congress against civil disobedience. Kunwar Maharaj Singh informed the Congress that neither the Government of India nor its Agent in South Africa would be in a position to lend their moral or material support to the campaign; even non-official public opinion in India is not likely to be solidly behind it either. Such success as attended the last passive resistance struggle in South Africa was more due to the leadership of Mr. Gandhi, the unanimous and powerful support of the people and of the Government of India than to the undoubted justice of the cause or the heroic sufferings of the passive resisters. The circumstances of to-day are far different, and there is every reason to fear that the gallant and heroic sufferers

will, far from succeeding and bringing relief to the aggrieved Indians, merely demoralise them with failure and forfeit that modicum of goodwill which is still animating the Union Government and which deserves to be carefully nursed. It is a relief that the Congress has been persuaded to postpone launching the campaign till after the report of the commission under the Act is out.

We hope the Union Government will realise the strength of feeling that is agitating their Indian subjects and the desperate remedies they are being driven to in a cause which, whatever the law of the land, must win for it the sympathy of civilised public opinion and put South Africa in the wrong. We share the hope expressed by Kunwar Maharaj Singh that the Commission will accomplish its task with sympathy and consideration and afford liberal relief to the Indian community and save them from undergoing incalculable sufferings and will help to promote the good relations between India and Africa.

Kunwar Maharaj Singh Speaks To The Library Group

Need Of Tolerance In South Africa

The Agent-General for India in South Africa, Kunwar Maharaj Singh, lectured on "Problems of the Government of India" before a crowded audience at the Durban Library Group.

"British rule," he said, "has been criticised, and I think from some points of view it has been open to criticism. Speaking for myself, and possibly expressing Indian opinion as a whole, I think that in the past to some extent British rule has lacked imagination."

The Kunwar also thought that in the past British rule had been somewhat slow in initiating measures of reform. The British had perhaps almost been pressed into reform. Nevertheless, he was one of those who strongly believed that on the whole British rule had been a very great benefit to the people of India. It brought peace, security and justice to the country.

"Our High Courts, both in the past and at the present time, are absolutely incorruptible, and they dispense justice to rich and poor, high and low alike."

Another of the advantages of the British rule had been that the British had trained up a large number of Indians to hold the highest positions without any material loss in efficiency.

Home Problems

Discussing some of the problems of race, language and religions in India, the Kunwar remarked that the friction which existed between the Muslims and the Hindus must not be exaggerated. "One must not exaggerate," he said, "the extent of the riots which take place from time to time. On the whole, between these two communities good feeling prevails, especially in the villages. It is only when outsiders and platform speakers get hold of them that these people are roused. I often wish there were fewer platform speakers in every country. It is very easy to rouse the people of India on any religious point, however trivial it may be."

Referring to the "new reforms at present on the anvil," the Kunwar recalled that the British Government, in collaboration with the representative Indians of British India and the Indian States, had decided that the future Government of India must be of a federal nature. One could not have a self-governing India and leave out the Indian States.

"My own experience," he said, "is that either the Indian States will gradually have to take up democratic institutions, or, as is happening in several European countries, there will be a reaction from democracy."

Cause For Wonderment

The Agent-General admitted that there was a good deal of disunion in India, but the people were united in many important matters. They were united in an ardent desire for full self-government, and there was also complete unanimity on overseas problems. The people of India were intensely aroused when they heard of any anti-Asiatic measures in South Africa. They did not understand how it was that if in India, the two races lived together in terms of complete unity that should not be the case in this country.

It was concluded that in the next 10 or 15 years India would have obtained the same status as South Africa. He asked his hearers to consider the advisability of both nations India and South Africa, having the goodwill of each other.

"Whatever our faults," said the Kunwar, "and our faults as Indians in India and in this country are many, I do plead with you for better feeling. I consider our relations all round, economic, trade, political and above all goodwill, can be greatly improved by a better feeling here towards your Indian fellow subjects."

Ladysmith Town Council Receives Indian Deputation

The Ladysmith Town Council received a deputation from the Indian Ratepayers' Association in connection with the proposed by-law dealing with reservation of seats in the Town Gardens. Mr. Sayah Amos, on behalf of the Deputation, protested against the segregation of the Indians, and asked for a reconsideration of the matter.

It was resolved that the by-law as presented authorising the reservation of seats for Europeans, Indians and Natives be adopted, and the necessary action be taken for approval and promulgation in the Gazette.

Hindu-Moslem Peace Move

Bombay, Oct. 11.

It is understood that the Hindu leaders have accepted 13 out of 14 of the Moslem demands in relation to the communal problem, as a result of private discussions between Moslem and Hindu leaders, headed by Shariat Ali and Mahatma respectively.

The outstanding point is Ali's refusal to accept unconditional joint electorate, but attempts are being made to draft a mutually acceptable formula in that connection.

Hopeful Of Solution

Ali, when interviewed by Renter, said he was very hopeful of an ultimate solution, and that if he was to arrive at a settlement with Congress, there must also be peace with the Government. Ali at the last minute postponed his departure on a lecture tour of America, to enable a continuation of the negotiations, which were considered likely to provide a bridgehead for a settlement of the question between Congress and the Government.

All telegraphed to the Viceroy pleading that, if Gandhi's release was not possible, at least that his journey would be granted in order to secure Gandhi's participation in the negotiations.—Renter.

General Hertzog And Republic

The Prime Minister General Hertzog on the 7th inst. went to Schweizer Bank and addressed a meeting outside the Town Hall. At the end of his speech he was asked to say questions about establishing republican government in the Union. We give below the questions and answers given by General Hertzog:—

General Hertzog was asked whether the Nationalist Party aimed at a republic or at maintaining a Dominion of the British Commonwealth. General Hertzog replied emphatically that the Nationalist Party did not aim at a republic. The Nationalist Party allowed anyone to work for a republic if he liked but Parliament only could decide. The Nationalist Party was not a Republican Party. There were many, of whom he was one, who would establish a republic if they could start afresh but what was best under the present circumstances was an open question.

Asked whether the next election would be a racial election, General Hertzog said he was sure of it but the result would be on the side of the S.A.P., with General Smuts at its head.

"Are you in favour of a republic?" was another question.

"No," replied General Hertzog. "What would be the position of the English section? We are free to-day as we could wish to be and Parliament could decide tomorrow to become a republic. But would it worth while? Would it be worth forfeiting those markets we have obtained at Ottawa? They might never be replaced with enthusiasm for the King but he would vote against a republic if it were proposed now in Parliament. It would only lead to English against the Dutch in this country."

"Did you not go to England and ask Mr. Lloyd George for a republic?" he was asked.

"That was before 1936 and we were not free people then," was the reply.—Natal Advertiser.

Self-Government For India

A stirring appeal to "trust the Government" in deciding the fate of the Indian constitution was made by Sir Samuel Hoare.

This was followed by an endorsement of the Government's Indian constitutional programme. The Conference sweepingly amended a resolution forwarded by Mr. Winston Churchill's constituents recognising the desirability of self-government for India, but deprecating the idea of an all-India government based on an electorate of mainly primitive and illiterate people, as not being conducive to the welfare of India or the British Empire.—Renter.

Former Bengal Governor's Opinion

London, Oct. 10.

A very considerable advance in self-government for India in the near future was predicted by the famous English cricketer, Sir Stanley Jackson, until recently Governor of Bengal, when speaking at Leeds to-day. At the same time Sir Stanley expressed doubts as to the desirability of the early introduction of a full democratic system.

He referred in this connection to the report of the Committee on Franchise, which recently toured India under the chairmanship of the Marquess of Lichfield. He said he gathered that the Committee visualised an early adoption of a democratic system of considerable independence throughout India. He was of the opinion that the report went a good deal

further than the Government of which he was the head had expected upon evidence.

Sir Stanley Jackson said he was sorely aware of the serious danger of the introduction of any full Western democratic system. Those who knew the East knew that East was East and if any full power of democracy was to be granted to the Provinces the control of a central government must remain for many years in the hands of those who had guided India for over 100 years.—*Reuter.*

Mahatma Gandhi's Pleading In London

Mahatma Gandhi when he attended the Round Table Conference in London delivered the following speech at the Minorities Committee with regard to the question of Dependent Classes. He said clearly and simply that his decision to fast unto death was absolutely consistent with the views he expressed at the Round Table Conference. "I can understand the claims advanced by the other Minorities but the claims advanced on behalf of the untouchables, as to the 'unkindest cut of all.' It means a perpetual bar sinister. I would not sell the vital interests of the untouchables even for the sake of winning the freedom of India. I claim myself, in my own person, to represent the vast mass of the untouchables. Here I speak not merely on behalf of the Congress, but I speak on my own behalf, and I claim that I would go. If there was a referendum of the untouchables, their vote, and that I would vote the poll. And I would work from now and of India to the end, to tell untouchables that separate electorates and separate representation is not the way to remove bar sinister. Let this Committee and let the whole world know that today there is a body of Hindu reformers who thought this a shame, not of untouchables, but of orthodox Hinduism and they are, therefore, pledged to remove this blot of untouchability. We do not want on our registers and our census untouchables classified as a separate class. Sikhs may remain as such to perpetuity, many Europeans, I would untouchables remain untouchables to perpetuity. I would, far rather that Hinduism died than that untouchability lived. Therefore, with all my regard for Dr. Ambedkar and for his desire to see the untouchables uplifted, with all my regard for his ability, I must say that there is a great error under which he has laboured and perhaps the bitter experiences he has undergone have for the moment warped his judgment. It hurts me to say this, but I would be untrue to the cause of untouchables, which is dear to me as my life itself, if I did not say it. I would not bargain away their right for the kingdom of the world. I am speaking with a sense of responsibility when I say, it is not a proper class which is registered by Dr. Ambedkar, when he seeks to speak for the whole of untouchables in India. It will create a division in Hinduism which I cannot possibly look forward to with any satisfaction whatever. I do not mind the untouchables being converted to Islam or Christianity. I should tolerate that but I cannot possibly tolerate what is in store for Hinduism if there are these two divisions set up in every village. Those who speak of political rights of untouchables do not know India and do not know how Indian society is today constructed. Therefore, I want to say with all the emphasis that I can command that if I was the only person to resist this thing, I will resist it with my life.

Sir Kurma Reddi Relief Fund

The Committee of the above fund gratefully acknowledges the following gifts—

Cash Donations

Bai Jeebhai Rustomjee Trust £100, Sir Kurma V. Reddi £25, R. K. Khan £5, Kunwar Maharaj Singh £10, total £140.

Donations In Kind

Natha Narai 1 bag rice, Jarnall Brown, 1 bag dholl, H. A. Walker 1 bag rice and 1 bag dholl, Osman Khimisa 1 bag meal, Victoria Produce Co. 11 lbs. Tea, P. Hargreaves & Co. 1 bag meal, V. Devaki 1 bag rice, A. L. L. 2 bags flour and 1 bag rice, A. I. Vaid 1 bag meal, Guyan Mart 1 bag rice, Standard Produce Co. 1 bag rice, Commercial Produce Coy. 1 bag rice, Sayee Chokroodpon 1 bag rice and 1 bottle vinegar, V. Dookan 1 bag rice and 1 bag dholl, Mrs. K. P. Dookan 1 bag rice, Miss Prince 1 bag rice and 1 bag dholl, V. N. Nalle 1 bag dholl, Commercial Carriage Coy. 1 bag rice, Gandhi & Co. 1 packet sugar, Bhupathi & Son 1 bag meal and 1 lb. T. A. Abbeol & Co. 1 bag dholl, M. Amol 1 bag rice, A. Christopher 1 bag rice, H. M. Patel 1 bag rice, C. A. Payoh & Co. 1 bag rice, Indian Employees-Baker 1 bag rice, B. A. Moghraj 1 bag rice, A. M. Kothari 1 bag rice and 1 bag dholl, A. Rama 1 bag rice, V. M. Amol 1 bag rice, B. Subraman 1 bag rice, M. H. Tharat 1 bag dholl, Shaik Hievel & Co. 1 bag rice, Hockwoodson 1 bag rice, Bakern 1 bag rice, D. B. A. Thavari 1 bag rice, H. M. (bank approximately 1 bag rice and 2 bags meal, Ghaypha 1 tin of oil, P. S. Nathan 2 bags rice, Nettle's Milk Co. 2 cans milk, Shikari Nathan 1 bag rice, H. S. Nidhan 1 bag rice, K. Moodley 1 sheep, Indian Corn Interpretation 1 bag rice, P. M. Willy 2 dozen brown bread, Singh's Market Market Meat, Bryce's Bakery 148 loaves bread, Society of friends 1 bag rice, 1 bag dholl and 38 tins milk, Dr. Nall 1 bag rice, Southwood & Co. 30 tins milk, South Coast Indian Football Association 7 bags rice and 1 bag dholl, K. K. Willy 1 bag rice and 1 bag dholl, Indian Hotel Employees 6 bags rice, Central Steam Laundry 1 bag rice, M. Raven & Co. 2 bottles tins milk, C. Ministry 1 bag rice, 1 sheep, Potatoes and Onions, Headmaster and Staff, Carlisle Street School 1 bag rice, Indian Bag officers from 10 to several Indian unemployed helping at the Food Kitchen. Indian Farmers and Squatters daily supply of vegetables.

"WANTED large quantity used Union postage stamps. Any kind. Will buy by pound on envelopes or off."

L. B. RIPLEY,
Cedara, Natal.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

ગુરુવાર ૩૦ મું.

હિન્દીકા, શુક્રવાર, તારીખ ૧૪ અક્ટોબર ૧૯૩૨

અંક ૪૧

નોંધ અને સમાચાર

કમીશન નીમાર્થે મળું

ક્રિસવાલ એશિયાટીક સેન્ટ ટેન્વોર એક્ટ પાસ થયો તે વેળા પાલમિટમાં મીનીસ્ટર ઓફ ઇડીરીઅર દર્શાવ્યું હતું કે પ્રોપોઝિશન સેન્ટ ઉપર કલકે માણસો ગેરકાયદે વસે છે તે વિષે શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિની કાયદેસર શી સ્થિતિ છે તે તપાસવા માટે તેઓ એક કમીશન નીમશે. આજુ માસની તા. ૩ મીના સરકારી ઓર્ડરમાં એક નોટીસ બહાર પડી છે તેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે તપાસાર મળનાર જનરલ નીચેના મદર્યોત્ત્વ એક કમીશન નીમ્યું છે. ધી જોનરેલ રીચાર્ડ શ્રીક્ષમ-પ્રમુખ, હેલરી લીટન અને ટોનાલ્ડ જેમ્સ રુપ્પટ-સંપો અને એચ. આર હાલ્શોર્ન સેક્રેટરી. ક્રિસવાલ એશિયાટીક સેન્ટ ટેન્વોર એક્ટની કલગો મુજબ 'ઓક્યુપેશન' સંબંધી કલકે માણસો પ્રોપોઝિશન સેન્ટ ઉપર ઓક્યુપેશન કરીને રહેલા છે તે વિષે તપાસ ચલાવવાનો આ કમીશનનો આશય છે. કમીશન નીચેની બાબતો વિષે તપાસ કરશે. ક્રિસવાલમાં પ્રોપોઝિશન સેન્ટ ઉપર કબજાવદિવટ કરીને કલકે માણસો રહેતા હોય તેમના વ્યક્તિમત કેસની તપાસ કરવી અને જોએએ ગેરકાયદે કબજાવદિવટ કરેલો છે તેમનું રજીસ્ટર બનાવવું તેમજ જેઓ કાયદેસર વસવાટ કરીને રહેલા તેમનું પણ રજીસ્ટર બનાવવું. કાયદેસર અને ગેર-કાયદેસર કબજાવદિવટ કરીને જેઓ પ્રોપોઝિશન સેન્ટ ઉપર વસેલા છે તેમના સંબંધી સેન્ટ ટેન્વોર એક્ટ અનુસાર મીનીસ્ટર ઓફ ઇડીરીઅરને જે સત્તા આપવામાં આવેલી તેનો ઉપયોગ પેવા રીતે કરેલો તે વિશેની દરખાસ્તો રજૂ કરવાની કમીશનને આગા કરવામાં આવી છે અને એ દરખાસ્તો કમીશને નીચેની ટકિલ ખ્યાનમાં સમજાવે કરવી. કબજાવદિવટ કરનારનું ચારિત્ર્ય કેવું છે અને તેણે વેપારને અગે કબજાવદિવટ કરેલો હોય તે તે કેવા પ્રકારનો વેપાર કરી રહેલો છે? બીજું કેટલા વખત સુધી તેનો ગેરકાયદેનો કબજાવદિવટ ચાલુ રહેલો છે? બીજું જે સત્તામાં એ કબજાવદિવટ થયેલો છે તે સત્તાની સ્થિતિ એટલે કે તેવા સત્તાઓમાં મોટે ભાગે કલકે માણસોજ વસે છે? એણે એવા સત્તાઓમાં વસવાટ બીજા લોકોની શી મરજી છે? અને પાંચમું આ કાયદાને અમલમાં મુકવાથી શી મુશીબતો ઉભી થવા પામશે? ક્રિસવાલના સન ૧૯૦૨ ના ૩૫ મા કાયદા માં કમીશનની શી સત્તાઓ છે તે જણાવવામાં આવેલું છે તે અનુસાર મળનાર જનરલ આ કમીશનને તેમાં જણાવેલી સત્તા આપે છે.

રીપબ્લીક નહિ લેકએ

ક્રિસવાલમાં સ્વાગત રેતીકાની અંદર બાપજી આપના જનરલ હાઝીએ બાપજીને અને કેટલાક પ્રખ્યાત પુસ્તકોમાં અભ્યાસ કરતા,

જોકે પ્રથમ એ પુસ્તકમાં આવ્યો હતો કે નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીનો આશય રીપબ્લીક સ્થાપવાનો છે આ પ્રીટીશ કેમનવેન્ચમાં ટેલીનીઅન તરીકેજ રહેવા મળે છે. જનરલ હાઝીએ બાર પુર્વે દર્શાવ્યું હતું કે નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીનો આશય રીપબ્લીક સ્થાપવાનો નથી. નેશનાલીસ્ટ પાર્ટી પોતાના સંપર્કને રીપબ્લીક સ્થાપવા સંબંધી કાર્ય તેને કરવું હોય તે તે શકની નથી પરંતુ એ પ્રશ્નનો ઉત્તરનો નિર્ણય પાલમિટના આપા કલે. નેશનાલીસ્ટ પાર્ટી એ રીપબ્લીકન પાર્ટી નથી. એવા ચક્ષુઓ છે કે જે રીપબ્લીક સ્થાપે અને હું પોતે તેમાંના એક છું પણ તે આપણે તારણ જરૂર આપ કરીએ તો, આજના સંજોગમાં એ સુંદર વસ્તુ છે આ નહિ એ પ્રથમ છે. જોકે બીજા પ્રશ્નમાં તેમને પુસ્તકમાં આવ્યું 'તમે પોતે રીપબ્લીકની કેવરમાં છો આ નહિ?' જનરલ હાઝીએ કહ્યું 'ના,' અંગ્રેજોની શું સ્થિતિ થાય? આજે આપણે જેટલા સ્વતંત્ર થવા માગીએ તેટલા થઈ શકીએ છીએ. રીપબ્લીક સ્થાપવા માટે પાલમિટ ભલે નિશ્ચય કરી સહે છે પણ તે સ્થાપવા જેવું છે? એટલામાં આપણે જે બહારો પ્રાપ્ત કરી શક્યા છીએ તે મુમાવું મોઝપ છે? રાજાના પ્રત્યે ઉત્સાહની લાગણી આપણામાં પ્રેરવા તેઓ કહી શકવાન થશે નહિ પરંતુ પાલમિટમાં જે આજે રીપબ્લીક માટે વોટ લેવામાં આવે તો હું તેની વિરુદ્ધ મત આપુ. આ દેશમાં હવેની સાથે અંગ્રેજો સાથે એજ પગલામ એમાં આવે તમે શું વિલાયત નહતા મગા અને રીપબ્લીક સ્થાપવા માટે લોહક જ્યોજી પાસે આગણી નહતી કરી? એ વાત તો ૧૯૨૧ પહેલાની છે અને તે વેળા આપણે સ્વતંત્ર પ્રજા તરીકે નહતા.

મીલી સાસરે નહિ જાય અને લાદીને શીખાવજી આપે

અપાનના કુલ ખાતાના પ્રધાન જનરલ આરકીએ લીટન રીપોર્ટની કલક સમાલોચના કરતા દર્શાવ્યું કે મનુરીઅને બીજા બાલકની અંદર દેવવર્ણ અને ચીનને પુર્વના દર્શકો ફેરવી નાખવાનો વ્યય અને તોફાની પ્રજાને લીટન રીપોર્ટની અંદર કરવામાં આવ્યો છે. એવી સુચના એ રીપોર્ટમાં કસ્વામાં આવી છે કે મનુરીઅનાં સુલેદ અને વ્યવસ્થા પોલીસ સત્તાજ બળવે અને ત્યાં લગ્ન ન હોય. એ વિષયમાં જનરલ આરકી દરકાદીથી દર્શાવે છે કે ફનીયાના બીજા ભાગોમાં અને ખાસ કરીને પુરોપના રાજ્યોમાં શું માત્ર પોલીસ સત્તા મારફતેજ સુલેદ અને વ્યવસ્થા જાળવવામાં આવે છે? લીટન રીપોર્ટનો લાભ લઇને અમેરીકા પુર્વના પ્રદેશોમાં ઘસઘેસ કરવાની બાજુ રચવું હોય તો એવા પ્રવર્તનમાં સામનો કરવામાં આવશે મરજી કે લીમ એવ નેશનલ કુરોપ્સા મંચવાતા કલકાને

A Public Benefactor

ADVOCATE RAHIM KARIM KHAN,

of Durban, who passed away last Saturday, the 8th inst., leaving practically the whole of his wealth, amounting to over £40,000, for the welfare of the Indian community.

સ્વગતસ્થ એડવોકેટ રહીમ કરીમ ખાન

જેમનું તા. ૮ મી ઓક્ટોબર શનિવારે કરમનમાં અવસ થયું છે. એમણે પોતાની હાંદગીના આખી કમાણી જે લગભગ ચાલીસ હજાર પૈડાં કેપર સાથે જે ને દોહી કેમના કલ્યાણ માટે અપાયેલી છે.

નેા હેઠલી નથી શકેલું. ખાસ કરીને હાલ જોઈ જાતી નવા ઇટાલી અને હાલ વચ્ચેના જાહેરાતો ને હશે નીકાલ બારી કાઢી નથી. આ પ્રમાણે જાપાનનો યુદ્ધ ખાતાનો પ્રધાન લીગ ઓફ નેશન્સને અને યુરોપ અમેરીકાનાં રાજ્યોને ટાંચી કાઢાવે છે. ખરી રીતે યુરોપીય રાજ્યો મોટે ભાગે સારીવાદની રાજ નીતિને પોષી રહેલાં છે. નાજી પ્રજાસત્તા યુદ્ધને પચાળી પાડી પોતપોતાના યુદ્ધકાલી સરહદો વધારવી આવ નાય સ્વાર્થી હેતુઓ સારીવાદી યુરોપીય રાજ્યો સેવી રહેલાં છે અને તેનેજ પરિણામે યુદ્ધને સમતાં સરજામળી દરિયાઈ તેમની વચ્ચે ચાલી રહેલી છે. જાપાન પણ યુરોપીય રાષ્ટ્રોની તકલ કરી શાહી-વાદને પંથે વિચરી રહેલું છે. પુર્વના યુદ્ધકાલી જાપાન આગળ વધેલા યુદ્ધ છે. તેની પાસે આધુનિક જાપાનના શસ્ત્રોમાં તાલીમ પામેલું પામકળ અને નીકા સેન-ય છે. જોડે નાજી સીનને દખાવી તેના યુદ્ધને પચાળી પાડવાનો રસ્તો તેણે લીધેલો છે. જોડે યુરોપનાં રાષ્ટ્રો ને મોટે ભાગે સારીવાદનીસાળજ છે તેમને જાપાન જો વાન જાને સંજાગાવે છે કે શારી રાજ્યનીતિમાં તમે જેતા માથા મારો છો કે પ્રથમ તમે તમારે પોતાનું જ ઘર તપાસોને કે જો મોટો હોય તમાં જોડે શાદ બની બીજાને શાખામથ આપવા જતો હોય તે ને કદી સાંજો ખરોડે એવીજ મત આજે જાપાન અને લીગ ઓફ નેશન્સ વચ્ચે મંચુરીઆના સવાસ (વિષે યદુ રહેલી દેખાય છે) હાલ વિસ્તીરત અને અમેરીકા આ વળે દેશો આ પ્રજા સંજાગે ઓકલ બનીને કાગે લાગ સદાય એવી સ્થિતિ છે ના નહિ તે વિષે વિચાર ચલાવી રહ્યાં છે. આ મંચુરીઆના પ્રજામાંથી પુર્વમાં લાકલનાં કળાં વાદો ધરાતાં હોય એવો બધા કોચિયત સતો લાગવા માંડ્યો છે.

જાનરલ ફેમરજને જાહુર ઇવનમાંથી દુર કરવાનો પ્રયત્ન

મી. પેટ્રોક ડકન કે જેઓ સાઉથ આફ્રિકન પાર્ટીના એક નેતા છે અને પાર્લામેન્ટના સભ્ય છે તેએ અમેરીકા મળા દતા અને ત્યાંથી તેઓ પાછા ફર્યા છે. જાહેર જાણના પછી આ યુદ્ધકાલી કમ અને અંગ્રેજોને વચ્ચે જાતિય લાગણીની રવાસ રહેલી બધી વધી છે તે વિષે પોતાના વિચારો જાહેર કરતાં તેણે દર્શાવ્યું કે આ રવાસાવરેલી સમાજનાં કોડે આશય જાનરલ ફેમરજને જાહેર ઇવનમાંથી દુર ખસેડવાનો છે. જામ હમેકશોનાંદી અંદર પણ આ જાતિયલગ્નની ય મણીને રજાન આપવામાં આવ્યું છે અને તે ધોરણે સુરક્ષીઓ થાય છે. દલે જાનરલ ફેમરજને જે નજીક આવ્યું ત્યજ છે તેમાં પણ એજ સમાજનાં ઉપયોગ થવાને. નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીના આગેવાનો અને ખાસ કરીને વડો પ્રધાન જે આપણો કર છે તેમાં જાતિય લાગણીની રવાસ બરેલી છે. લાંબો સમય થયાં મેં આવી સ્થિતિ જોઈ નહતી. બ્રીટીશ સાઉથ આફ્રિકાને સાથે મારે યુદ્ધકાલ થઈ છે. તેઓને એ ખબર પાડી નથી કે તેમણે પોતાનાં ડાકસંકોને સાઉથ આફ્રિકા માં રહેલાં જીવેજન આપણુ વા ન દ અંગ્રેજ પ્રજા પોતાના પરપરાથી ચાલતા આવેલા રીત રીવાજ, રૂઢી, રહેણી દરણી એ સર્વોં માગ આપીને આ દેશમાં રહી સદશે કે કેમ તેની તેમને યાદ રહે છે. બ્રીટીશ સાદા દુરગાં છે એવી જાનની જાગવળા કરીને હવે પ્રજાના મનમાં કસાવવા માં આવે છે. મી. ડકન માને છે કે આજે દેશને ખાજ જાનરલ

દર્જાગ કાલજ કે તેણેજ સમજાવું જોઈએ કે સાહે સું છે. તેણે આખો પ્રજાની વલી એકાધું જોઈએ. જરા પણ અન્યાયા વિના મારે કહેવું જોઈએ કે આ મોટો સાઉથ આફ્રિકાના કમ્યાણને કોડે મારી રહ્યાં છે. મુનીયતમાંથી નાટાલ જુદાં પડી ત્યજ એવી જાગવળ શાહી રહેલી છે અને જેની સાથે કે સંજાન નથી તે વિષે કું એ દર્શાવું છું કે દાલની સરકાર સત્તા ઉપર આવી છે ત્યારથી તેણે નાટાગન મોકાના ઉપર જાનર દસ્તીથી આફ્રિકાને લાગા લાપરવા મારે પ્રજાન કયાં છે. નાટાગના લોકોને લાગે છે કે સાઉથ આફ્રિકાના રાજ્યધારણ તેજા તેમને તેમના વાજળી દરકા મળ્યા નથી નાટાલમાં આ જાગવળ ચાલી રહેલી છે તેજા જાનરલ દર્જાગ એવો અર્થ કરે છે કે દર્શાય આફ્રિકાનો આજે જે દરજાને છે તે દુર કરવા મારે સા આ પાર્ટી પ્રયત્ન કરે છે પરંતુ જાનરલ દર્જાગે જાણવું જોઈએ કે તેની પાર્ટીએ જેટલે દરજાને એ દરજાનેનો સ્વીકાર કરેલો છે તેટલેજ દરજાને સા આ પાર્ટીએ પણ કરેલો છે.

“પ્રાન્સ અને એપિનિઅન”

દરવાર, ના ૧૪ જાહેરજ રાજ ૧૯૩૨

ના. દ મી જાનિવારના દિવસે જાનરના જાણીતા એકોલેકેટ આર. કે. ખાન યુજરી મળા ફેમરજને અંદર કે. ખાન છે એ જાણીને સમજા દીલી ફામને શાક કરશે. એજના મુલ્યથી સાઉથ આફ્રિકામાં આજા દીલી ફામને બારે પોટ મળેલી મળાશે. મરજુગ પ્રથમ આ યુદ્ધકાલી અંદર સન ૧૮૯૨ ની સાલમાં આવ્યા દતા. તેમના એ લાંબા વસવાટ દરમ્યાન આ દેશમાં દીલી ફામની અનેક જાહેર પ્રવૃત્તિની અંદર તેમણે દમેશાં આગળ પડેલે લાગ લીધી છે. મરજુગા માધીજની સાથે તેમનો નિરતનો સંજાગ દતા અને તેને પરિણામે એક સાચા દીલી તરીકે તેઓ આ દેશમાં દીથી નીકળ્યા દતા. નાટાલ ઇન્ડીઅન કોંગ્રેસની તેણે વિચાસ બરેલી રીતે સુદર સેવા જાળવી હતી. છેલ્લાં ધોર્લા વર્ષ થયાં તે જે એ સંસ્થા માં તેજા અમમમ લેતા ન દતા હતા એ સંસ્થાને વારંવાર આર્થિક મદદ આપવા મારે પોતાના નાણાંની ફાલગી છુટી રાખી હતી. તેમની ઉદારતા દીલી ફામમાં પ્રસિદ્ધ હતી. કલાસ એરીઆલ બીસની વિશ્વ મંડલે જાગવળ ઉપાડી હતી તે મેળા મરજુગ મી. ખાને મોટી રકમ પ્રથમ યુદ્ધકાલી ફામની મરજાન કરી હતી અને તેને પરિણામે સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડીઅન કોંગ્રેસનું પ્રતિનિધિમંડળ લોકુસ્તાન જાજ મરજુ દર્જા. ફામને સગતા જાહેર પ્રજામાં દમેશાં તેમની સલાહ લેવામાં આવતી હતી. તેમની પ્રવૃત્તિ જે કે બીકુલ જાત હતી તેપણુ જાનરે જાનરે જાહેર પ્રજાના ઉપર પોતાના મહમ અભિપ્રાયો દર્શાવવાની કદર હતી તે વળા તેમણે નિરતારથી પોતાના અભિપ્રાયો દર્શાવેલા છે. મ જાના માધીજ સાથેના સદવાસને લીધે તેમને કમલ સંજાગીનું જાન પણ ઉચમ પ્રકારનું હતું. અને ફામને જે જે સલાહો તેમણે આપી હતી તે વડો વિચાર કયા પછી જ આપી હતી. તેમના ઇવન દરમ્યાન તેમણે એક કલાક

અને મોટા દિશના દોહી તરીકે પોતાને સાબન ક્યાં દતા. અને મધ્ય પાદ તેમજ પોતાની હાથતા ફેલી બચ્ચ તેની ફાંચો પુરા પાડે. દોહી કેમને માટે કસ્ટોમી અને કોસ્મેટીક રચાયતા માટે પોલિ ૪ ૦૦૦ થી પણ વધારે રકમ તેમજ પ્રમાણ તરીકે આપી છે. આ એ આદ્યમી સંખ્યતા લેખાથી અને તેની પછી તરીકે સમતા દિશમાં સહન માટે એ કાયમ રહેશે. સ્વચ્છ પાસી કરામદના નજી એક મોટા મીઠા દતા અને સખાવતી દિવ રાખવામાં અરેખર તેજી સ્વચ્છ કુસ્તમજી શેને પગલેજ આપ્યા છે. સ્વચ્છ પાસી કુસ્તમજી અને સ્વચ્છ એકેવેરિટ ખાત આ બે મહાન દોહીએએ દાક્ષ્ય આક્રમમાં વસતા. પણ મીઠાન દોહીએને અનુરક્ષ કરવા મોડમ દાખલો બેસાડેલો છે. દમ આજી રાખી છે આ બે દોહીએ કુસ્તમજી પણ બારે મીઠાન દોહીએ સ્વચ્છ આક્રમમાં છે તેજી એમને પગલે આલી રાખતી બહેનરી માટે ગાતાની દોમતો કોસ્મેટ કુસ્તમજી તરીકે વિચારશે. મરદમ એકેવેરિટ ખાતના કુડમ પ્રત્યે અને અનુરક્ષપુર્વકની દિશોજી પાદ કરીએ છીએ અને અંતમાં પુલને બંદગી કરીએ છીએ કે તેના હાથ આખાને તે શીત આપો.

કોસ્મા એકીયાનીક લેન્ડ ટેન્ચર એકટની સામે સત્યપદ કરવાના કોસ્માના કરાવ વિષે દોહી રાં હોદના અવાજ માટે છે તે વિષે ત્યાં ફેરફાર કરામન પચાતા આક્રમમાં અને ગુલા અકમાં હાથ દતા એ આક્રમમાં આ દેશના દોહીએએ રસપૂર્વક વાંચનાર તરીકે લમલગ બે વર્ષ કપર અત્યારે આ લેન્ડ ટેન્ચર ગીલ પલામિટમાં હાથલ કરવામાં આજુ દર્શ ન્યારથી આ દેશમાં અને દોહીમાં તેની સગો એટલી બારે અગાળા થઇ છે અને એટલે બારે વિશ્વ દશીયામાં આજો છે કે ૧૯૨૪ની સાલમાં પાકોરિટમાં હાથલ કરવામાં આવેલા હલાસ એરી આજ બીલના અપવાદ સિવાય બીલના કામ પણ કામલ સામે લાગેજ આવે. અત્યારના વિશ્વ અતાપવામાં આજો દરો. આ બીલ બદલ પડ્યું ત્યારે કોસ્મા માગમી કરી દર્શ છે એ બીલ પાછું મેંઆયુ એકએ કરેજ કે કેપટાફિના 'એન્ડ-મેન્ડ' એકીએટના ગાલમાં અને અક્ષરથેથી કો બીલુલ વિરદ છે એમ કેન્સેરે રપટ રીતે બતાવી આજુ દર્શ અને તેની સામે દોહીની પ્રજા અને વોમાનપચે બીલુલ સમજા થયા દતા. આ બીલની જેમ જેમ પ્રગત થતી ગઇ અને દરેક તાપકે કોસ્મા તેની સામે જે વિરોધો દર્શાવતાદતા તે કપર દોહીમાં બરીકાથી લઇ આપવામાં આજુ દર્શ. અમને કે માનવાને કપર છે કે તે વેળાના દોહી સરકારના એક્ટ સર કુમાં રેડીએ આ દેશના દોહીએમાં કે બીલ વિરે ફેલી સખન લાગણી દેશાએલી હતી તેના ખાલ દોહીની સરકારને આગા દતો. આ બીલને તપાસવાની સાચેજ કેમમાં બારે લખતો સંચાર થયા દતો કાચુ કે દલાસ એરીઆજ બીલુજી જે બીલુ રચેજ દર્શ અને ફરજિયાત સંમીએશનના સિદ્ધાંત એમાં હાથલ કરવામાં આજો દતા એટલે સન ૧૯૩૦ માં કોસ્માની મેક્લી એમરજીસી બેકે આ બીલની ચર્ચા કરવા માટે બીજી રાઉન્ડ ટેબલ કોન્ફરન્સ બોલાવવાની માગણી કરી દતી અને તેમાં જે દોહી સંકાર નિષ્ફળ નીચે તે આ દેશમાંથી પોતાની એજીએને પાછી બેચી લેવાની માગણી પણ એ કોન્ફરન્સ

કરી દતી બીજી રાઉન્ડ ટેબલ કોન્ફરન્સ બોલાવવાની માગણીને અત્યારે સ્વીકાર થયા ત્યારે પણ દોહી મામે તે એજ માગણી કરી કે આ બીલને પાછું બેચી લેવું અને કોન્ફરન્સ લેન્ડ કોન્ફરન્સ અને કોન્ફરન્સ કરતા દોહીએના હાથતાની વિરુદ્ધ સોનરી કાપદો અને કાઉનસીલ એકટની જે કોસ્મા છે તેને રાં કરી કોસ્માના દોહીએને રાદત અપવી. આ અમલુલુ કુશ પણ પરિણામ આજુ તદિ અને આ પચતો ચાલેજ બીલ છે કે આ કાપદો અપરે પસાર થયું ગયું અને તેમાં સંમીએશનના સિદ્ધાંતના કામ રહી ગયું છે. પાલો મેટમાંથી આ કાપદો પસાર થતો નીચેના પાદ પણ બેચી નીચેનામાં મળેલી સા. આ મા. પાસેના કોન્ફરન્સ એની પુરતી ચર્ચા કરી અને એ કાપદો સામે વિરોધ બતાવવા કોસ વાલ કોન્ફરન્સ કોસ્મા સત્યપદની લગલ કોમલવાની રકમ દર્શાવે તેને સંપૂર્ણ રકમ આપી બંદગી કરી દર્શ કે કોમ પણ સંમીએમાં રકમ આ કામવાને સ્વીકાર કરે એ અસંમીએત કરી દોહીની વોમાનપચે આ કાપદો વિરે જે દોહીએ કરી છે તે કપરથી એ રપટ છે કે તેમજ આ કાપદોને વિરુદ્ધ કરાચી છે અને એની સામે કેમને જે પગલો કરવાની કરજ પડી છે તેના પ્રત્યે દોહીની પ્રજાની સંમીએશન છે અને આ દેશના દોહીએના નિર્ણયને તે દેશ આપે છે આજે દોહી પ્રજા બારે જે કરીના સમયમાંથી પસાર થઇ રહેલી છે અને રાખવાના પાસ કરવા માટે તેજી પગવાર ફાળે વેલી રહેલી છે છતાં એ એમને આપણને સત્યા લેવા જેવું છે કે દોહીપાર વસ્તા પોતાના સ્વચ્છપદુએને તે વસિરી નથી ગમ્ અને આપણુ કલ્યાણને માટે પણ પચત કરી રાં છે. આ મુકના દોહીએ કો વાતની સાચિતી અનેકવાર બોલી છે કે ત્યારે ત્યારે તેના સ્વમાનના વિરુદ્ધ કુમલો કરવામાં આજો છે. ત્યારે તેના રાજવાની બારેજુ અપમાન કરવામાં આજુ છે ત્યારે ત્યારે તેજી આતમત્વા કરીને રાજાપ સ્વમાનને સાચવવા પોલે વડ કરેલી નથી. પ્રજા કુસર ફેલીએલને આ કાપદોને પોતાની પસંદગી આપેલી છે. ખરેખર જેમ મુખ્યદર્શ 'કોનિટલ પત દર્શાવે છે તેમ આપણા લાભો' રક્ષણ કરવાને આપણો અધિકાર તેની સાચેજ જતો નથી. આપણા કપર જે અપમાનો અને અન્યાયો નાખવામાં આજો છે તેની સામે ત્રાદ મેળવવાની લગલ સાકલ આક્રમની જુમિ કુપરવ લડાવી એકએ અને તે અસમજાતા ચાલ રહેજ. બતાં આપણે આ દેશની અદર જે સંમીએમાં મુકાએલા છીએ તે. જેના આપણને લેલક અને આર્થિક મદદ આપવાની આપણી પ્રિય માનુષ્યને પાચતા ક્યાં સિવ રેડી કાળા નથી અનેક પ્રસંગેએ આપણી સાથે આ દેશમાં ખરાબ વર્તન મલાવવામાં આજુ છે તે સુચારે અને અન્યાયો કાપદોની મુકામાંથી છુટવા આપણે પ્રમનો કર્યા છે ત્યારે આપણી માનુષ્યમાં આપણા સ્વચ્છપુજાએ આપણા પાકારે સંમીએને આપણને સદાપતા આપેલી છે અને અમારી સંપૂર્ણ લદા અને આજી છે કે આજુ અને જુમી કાપદોની સામે સત્યાપદની લડલ લડતી આપણે ફાળે સંદત રકમ ત્યારે રહીશ તે વિરે પાંચેસ ફેલી સં નોની આપણી મહાન માનુષ્ય આપણે અચાર ન સાંભળે એ કુદી પણ બનશે નાં. સત્ય અને કપર આ બે આપણી બાજુમાં છે અને સત્યના રાદ વિર

આણના આપણે જાણને દુઃખ ન આપતા આપણે જાણને દુઃખે ઉદ્ધારીશું તે દિવસે આપણી માંત્રણીમંત્રી સારાનુસાર ના આપણને પણ માંગીજ મળશે આપણી મુશ્કેલીને સંબંધી દોષમાં પ્રિયેન્દ્રનાજી કામ થવાની બારે બારે છે અને ત્યારેના આગેવાનો આપણે પ્રથમ જણાવી એ એ થવાની પણ બારે છે. મુળાઈની દુઃખપરીબલ સીટીજનશીખ એસોસિએશન આપણે પ્રથમ ઉપર ખ્યાલ આપી રહેલી છે તે માટે આપણે તેના આ-ભારી છીએ છતાં અમે એમ ધાનાએ છીએ કે દીકરા મદદરવા સંમેશની અંદર સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડીઆ એગ્રીસો એસોસિયેશન બારે છે કે જેથી આ દેશમાં લોકો પ્રથમ ઉપર ભાઈર પ્રજામતને ત્યાં રૂગાવી શકાય. જે કે દોષમાં આજે જે પરિસ્થિતિ છે તેથી ભાઈર કામકામોને અન્ય પ્રકારે વિવે જાઓજ સમય મળે છતાં ભાઈર જુસ્સાવાળા અનેક પુરુષો ત્યાં પડેલા છે તેઓ આપણા કટોકટીના સમયે આપણને નિરાશ નહીં કરશે. આપણે આ દેશની અંદર જેવી ભાઈર સ્થિતિમાં મુકાએલા છે તે પ્રત્યે સુધરેલી જગતનું ખ્યાલ ખેંચવા માં દોષનો અવાજ કહી પણ નિષ્ફળ નીવડશે નહિ.

મરદુમ એડવોકેટ રહીમ હરીમ ખાન

જા. ૮ થી અંકેટોએ જાનીવારના રાજ્ય કર્ણનમાં ફરી રીંગ ઉપર આવેલા પોતાના મકાનમાં એડવોકેટ ખાન. કે. ખાન જામલ નશીન મેથા છે. એમના મરદુમી દોષો રોમને બારે બોટ મુક છે. સ્વર્ગસ્થ વહીમ હરીમ ખાનનો જન્મ મુબઇ હદેરમાં સન ૧૮૭૪ ના માસે મોક્કમી રજ થી લારીએ થયો હોય. તેમણે મુબઇ અને વિલાવતમાં વિદ્યાભ્યાસ કર્યો હોય. તેઓ બેરીસ્ટર હતા. લોકનની હેનના સભ્ય હતા. વિલાવતની સુપ્રીમ કોર્ટના સભ્ય હતા અને સાઉથ આફ્રિકાની સુપ્રીમ કોર્ટના એડવોકેટ હતાં એમના પિતા દીન કાઇનેસ થી આજમાનના પિતાના સંકેટરી હતા. અને તેમણે જી. ખાનની ફિજવણી ચારેના ખર્ચા પુરો પાડ્યો હોય. મરદુમ થી ખાને મંદામાં માધીજી સાથે પણ હેરખાનમાં ફેરોકે સમય વધાવવા કરી હતી તે તેઓ મરદુમી લેણમાં એમની જોશીમ હતી. તેમની પ્રિયીસ મોટી હતી. જોશી મોર હાઈમાં ફાસેન્સી, રપીમાન કોર્મ તથા અન્ય સમયે લોકો એગ્રીસોસ કારે સેવા જાળવી હતી તેના તેઓ આજમાન હતા. તેમની સેવાને માટે સરકારે તેમને આભાર માન્યો હોય અને તેમને માદ આપવામાં આવ્યા હતા મંદામાં માધીજના તેઓ ખાલ મીન હતા અને હેરખાનમાં લોકો ઇન્ડીઅન ડામેક્સના એઈટ આનરરી સેકેટરી તરીકે થાય નર્મ સુધી સેવા જાળવી હતી લોકો કોમ વતી તેમણે મરદુમ હદેરમાં એડવોકેટ લોકાદરીનું માનવજ અર્પણ કર્યું હતું. મરદુમ જોશી એગ્રીસોસના અધારે લોકાદરીના મુકાદરીતે આંવા હતા ત્યારે જે પ્રાંતનિધિમંડળ તેમને મળ્યું હતું તેમાં થી ખાન પણ એક સભ્ય હતા રોમિસની સર્વ પ્રવૃત્તિઓમાં તેઓ ખાલ લેતા અને વારંવાર તેને આર્થિક મદદ પણ આપવા હતા. અધારે હતાએ એરીજાલ બીક બહાર પડ્યું હતું અને રોમિસે તેની સામે અજવળ કંપડી હતી તે વેળા લોકો કેપ્ટુ-રેકન મોક્કમમાં આવ્યું હતું ત્યારે એમણે પ્રથમ રકમ મુકાને

ફાંની હેરખાન કરી હતી. માઉપ આફ્રિકન ઇન્ડીઅન રોમિસની એઈટ મોક્કમાં એમણે કાલરી અપી દલીલ સન ૧૯૨૦ ની સાલમાં એકાનિસેમરની અંદર એમરલ્ડી રોન્દેરસ મળી હતી તે વેળા કમીટીના પ્રમુખ તરીકે થી ખાને કોમ ચલેવું હતું અને રોન્દેરસનું કામ સુધર રીતે બલબંધ હતું એમની ભાઈર પ્રવૃત્તિઓમાં એરીજાન્ટ હેરખા એ ખાસ માદી તરીકે લેવાશે. આ હેરખની સ્થાપના રોન્દેરસમાના તેઓ એક દેવ. તેમણે પ્રથમ મજમુક અગ્રામાંની સ્થાપના કરી હતી જે પાલળથી એરીજાન્ટ હેરખના રૂપમાં ફેરવાઈ હતી. આ હેરખની બનેક અધીના દોષાએ તેમણે પુરોપીમેનેએ મુકા-મત લીધો છે અધારથી હેરખની સ્થાપના થઈ આજે તેઓ તેના પ્રમુખ હતા. ઇન્ડો-યુરોપીયન કાઉન્સિલના તેઓ ફેરોકે સમય સુધી વાલક-ચેરમન હતા. એમ કે અધી કાય-મેરીની સ્થાપના અધારથી થઈ ત્યારથી તેઓ તેની કમીટીના સભ્ય હતા. થી. કાઓને માટે મરદુમ થઈ માન મંગલતા હતા. કાઓજ થી ખાનના કરી રોમના મકાનની બાલુમાં જ રહેતા હતાં અને રોશાલ સવારના મનને સાથે ફરવા નીકળી પડતા. ફેરવણી પ્રત્યે થી ખાને બારે પ્રેમ હતો. કાઓ કોલેજને તેમણે પૈદ ૫૦૦ જેટ લરીકે અપાયા હતા તે ઉપરથી એ પુરવાર થાય છે. સ્વર્ગસ્થ ખારસી હેરખમજના મરદુમ થી ખાન એક મીન અને સલાહકાર હતા મરદુમ હેરખમજ રોજ ફેરવણી માટે અને મેરીટી માટેના જે જે ફેરોકે રહેલા છે તે જાનેના થી, ખાન એક ફેરટી હતા. તેઓ કહાર દિલના હતા અને સારી કાર્યને આર્થિક મદદ હમેકા આપતા. અનેક ભાઈર અસ્થા-ઓને તેમણે ઉદારતાથી મદદ આપેલી છે. પોતાના મધમાં તેઓ લગ્ન દુલ્હન હતા અને જમીનની મેમલે બેરીદીમાં માલ દુલ્હન લેખાતા. પોતાના મધાને જાને અમલત પ્રમુખિકે હતા. લાંબો સમય લાંબો થયો ત્યારે તેઓ પ્રથમ સન ૧૯૨૧ થી પુરોપ દોષી કે માટે મળા હતા અને ત્યાર ત્યાર હર વર્ષે કિયાળામાં તેઓ પુરોપ દોષી કે માટે જતા એમની રીજવને મોટા કામ એઓ સખાવતમાં આપી મળા છે. હેરકામ પૈદ આલીસ હબરથી પણ વધારે તેઓ લોકો કોમ માટે પ્રમુખતાલ તથા ડીસેન્સરી સ્થાપવા માટે આપી મળા છે. એમના જુલ્ય પહેલાં મરાવર થાય માસ ઉપર ખોરીલ ખાન જુલરી મળાં હતાં. એમની રોકે લોકો થીક લેખાએ એમની લાંબી મદિથી હેરખાન એમની સુધર સેવા જાળવી હતી.

મરદુમની પાથદરન કોચ

એમના મરદુમના સમાચાર સોળાળી હરખન હેરેરનાં લોકોએ માં થોડે ફેલાઈ રહેલો હતો. યાનવારે સવારે એમના પથ દેહને ફરી રીંગ ઉપરના એમના મકાનેથી થી. સોરામજી હરખમજના નંબર ૧૭ હરદે એવનુપાળા મકાન ઉપર મુક મળા હતા સવારથી સાંજે ત્યાર વાગ્યા સુધી એમને હેરખ માલ જામવા અનેક લોકોએ આ આવ્યા હતા. મરાવર ત્યાર વાગે ૧૭ હરદે એવનુપથી એમને અનાજને નીકળ્યો હતો અને લાંબી થી રહીની મસજીદમાં મુક મળા હતા ત્યાં જામિન બંદગી કરવામાં આવી હતી અને ત્યાંથી સીમેટીમાં જામ મળા હતા. પાથદરન કિયાળા પુરોપીએ તથા લોકોએ મોટી સંખ્યામાં લાગુ લીધો હતો.

જેવા સમાચાર મળ્યા છે કે મરદુમ એડવોકેટ ખાને પોતાની મોક્કમમાં એમના એક હબર પૈદનાં વારસો થઈ જુલરી

રીતે વસિયત નામામાં આપી મથા છે અને હરબનમાં દોહી કેમ માટે ઇસ્પીનાલ તથા હિસ્પેનસરીમાં રવાણવા માટે પૈડ ૪૦ હજારથી વધુ ખર્ચા છે. હરબન કહેરના હોદ્દાની ઇસ્પીનાલની બહરીના પુરી કમ મથા માદ હરબનની મરહમની મહારમાં પશુ એ કરા માટે પૈસા વાપરવાની ઇસ્પીનાલને મથા આપવામાં આવી છે. તેઓ વધુ ઇસ્પીનાલ નીચે મથા છે. મેજરાં પીલીમમ કુલ જેઓ હરબનમાં ભણીતા વહીવ છે, સોશાલિસ્ટ હસ્તમજ, તા. મ. કેમિસના પ્રેસીડેન્ટ અને પી. ખાર. પચ્ચર, કે મેમના સેક્રેટરી.

એડીઅન્ટ હરબનની સહાયકુલિત

હિસ્પીનાલમાં આવેલી એડીઅન્ટ હરબનને એક સભા મળી હતી જેમાં મરુમમ મી ખાનના પત્નિ માટે રોક પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો. એજન્ટ બનરજ કુંવર મહારાજ સોમ અને ખીબજોએ એમના સુલુધી કલખને મનેથી એટ વિષે વિવેચનો કર્યાં કર્યા. એ હરબન મરુમ પ્રેસીડેન્ટ હતા માદ અને એ જલ મળે સહાયકુલિતો માર મારા પેલી હતા.

કુંવર મહારાજ સોમનો ઇંદરબુ

કુંવર મહારાજ સોમ મેરીટસમાં કહેરની મુલાકાતે ગયા હતા તે વેળા વાના 'વીટનેસ પત્રના ખખરપત્રીએ તેમને એક ઇંદરબુ લીધી હતો તેનો સારાંક અને કાગળે આપીએ છીએ:

ખખરપત્રીએ તેમને પુલકુ હતું કે મુનીમનનું વલખ કોઈ વરહ કેવું છે એ વિષે તમારા વિચારો દર્શાવો. કુંવર મહારાજ સોમે દર્શાવ્યું કે ટ્રાસપારમાં હોદ્દા કમને એવાપાટીક જેના કેન્સર એકટ વિષે મારે ચિંતા થઈ રહેલી છે. હું બાકા રાખું છું કે આ કામદા સંબંધી હું સમજમાં ને કમીકન નીમાવાનું છે તે હોદ્દાઓના કાવા પ્રાયે સહાયકુલિત બરહ પર્ગ મતાવશે. આ કમીકનના પ્રમુખ ન્યાયાધિકારીપન નામવાના છે. તેઓ મેરીટસખર્ગના છે. તેઓ ન્યાયી અને કાગેલ માજસ છે. નાકાલમાં હોદ્દાઓને ટ્રાસપારના કરતા વધુ કમી અને રવતંગતા છે. હું ખાસ કરીને તો એ બાકા રાખું છું કે સન ૧૯૨૭ ના કેપટાલ એજોમેન્ટમાં ને ડેમલિની કલમ છે તેનો હોદ્દાઓની પ્રગતિ માટે વધારે ઉપયોગ કરવાનું સરકાર વિચારશે. ખાસ કરીને પ્રતિક કરકાર હોદ્દાઓની કેળવણી માટે વધુ મોટ ખાપે તે બરહ છે.

હોદ્દા પરીસ્થિતિ વિષે એજન્ટ દર્શાવ્યું હતું કે મહારાજાએ અપવાસો તોડ્યા છે તેથી હું રાજી થયો છું અને પછાત વર્ગના હોદ્દાઓ તથા હોદ્દાઓ વચ્ચે એજોમેન્ટ થયું એ વધુ રાજી થવા ભેલું છે. પછાત વર્ગના હોદ્દાઓના ઉપર કામદા દ્વારા સુધીલતો નામવામાં નથી આવેલી પરંતુ સામાજિક દુઃખો તેમને સહન કરવા પડે છે. પરંતુ એકાં વીસ વર્ષમાં સ્થિતિમાં થયોજ ફેરફાર થયો છે. તેમને કમ કેળવણીની મળવડ મળતી બને તેમ વાવખમાં તેઓ વધુ પ્રગતિ કરતા બરહ.

હોદ્દા સ્વરાજ તરફ કાંઈથી વિચરી રહ્યું છે. આપતા એ કે મજુ વર્ગની બહાર હોદ્દામાં સરકારની બહાર મળે. ફેર પડી બરહ. કાગળ કે હોદ્દાઓનાં કામમાં સરકાર મોટ કાગે રહેશે. હોદ્દા ખોટીક સામાજિકના એક કાગે છરીક રહે તેમાં

હું સાનનારો છું.

હરબન હાયબેરી મરુપ સમજા બાવલ

તા. ૫ મી અક્ટોબર મુલકારના દિવસે રાત્રે હરબનની બાવ-બેરી મરુપ સમજા 'હોદ્દા સરકાર મામેના પ્રમો' એ વિષય ઉપર એક બાવલ આપ્યું હતું. તેમણે દર્શાવ્યું કે ખોટીક રાજ્યની પુષ્કળ ટીકાઓ કમીથી છે અને હું કાઈ છું કે કેટલીક દ્રષ્ટિએ જેતા ટીકાને માટે સ્થાન પશુ હતું. મારી ચોતાની દ્રષ્ટિએ તેમજ સામાન્ય રીતે હોદ્દાના બહાર બાવ-પ્રાય મુલખ પુલકાળમાં કેટલેક હરબને ખોટીક રાજ્યે દોષ દ્રષ્ટિ વાપરી નહતી. પુલકાળમાં સુધારાઓ લખખ કરવામાં ખોટીક રાજ્ય બહુ ધીરું હતું. ખોટીકાના ઉપર મુલકારા આપવા માટે કપાલુ કમુ ત્યારેજ સુધારા આપવામાં આવ્યા હતા. છતાં હું એવું માનનારાઓમાં એક છું કે ખોટીક રાજ્યથી હોદ્દાના સોફાને મોટા ભાગ પશુ કમીદો છે. ખોટીક રાજ્યથી હોદ્દામાં કાલિ, કલિસલામતી અને ન્યાય આપ્યા. અમારી કાલ કોટી ખીલુલ નિપકાવાતી છે. તે ચીમત અને મરીમ, જ્યાં અને ન્યા સર્વતે એક મરમો ન્યાય આપે છે ખીબે એ રાજ્યથી એ કાલો થયો છે કે કપામાં જ્યાં બેખમદારી મરમો દોદાઓ અમાવવામાં હોદ્દાઓને તાલીમ થયો. હોદ્દા કમ, બાવા અને બાલિઓના પ્રથ વિષે બેખતા કુંવર મહારાજ સોમે દર્શાવ્યું કે હોદ્દા અને મુરહીઓ વચ્ચે મતાંતર કરતીકમમાં હોમ તેમાં અતિકથોકિત કરવી ન બેખજે વખતો વખત ને દુકલો થતાં છે તે વિષે કાકાએ અતિકથોકિત કરવી ન બેખજે. કમકંડરે એતાં બને હોમ વચ્ચે સુલેકનું વાતાવરણ છે અને ખાસ કરીને નામદાઓમાં, ન્યારે મહારના માજસો મુલે છે અને એકદોગો ઉપર બેખનારાઓ તેમની પાસે મટોએ છે ત્યારેજ કામથી ઉરફાય છે. હું હમેકાં એ મરુપ છું કે કેટલેક દેશો પેલેટફોર્મ ઉપર જેમ એકા બેસનારા હોમ તેમ વમારે કાફ. કમના મુકા ઉપર હોદ્દાની કમની કામથી ઉરફરવી એ સદેલામાં સહેલું કાં છે. હોદ્દા નવ નંધારણ વકાસ રહ્યું છે તે વિષે બેખતા કુંવર મહારાજ સોમે દર્શાવ્યું કે ખોટીક હોદ્દા અને દેશી રાજ્યોના પ્રતિનિધિઓએ ખોટીક પ્રતિનિધિઓ કાગે મળીને કેટલું નહી કહ્યું છે કે હોદ્દા બાવી નંધારણ પ્રીકસ દોલું બેખજે ખોટીક હોદ્દામાં સ્વરાજ્ય હોમ અને દેશી રાજ્યો તેમાંથી ખાતલ હોમ એમ તો નજ દોલું બેખજે. મારી ચોતાની માન્યતા એવી છે કે દેશી રાજ્યોએ પ્રખલંગીવ રાજ્ય સ્વીકારવુંજ પડશે, કે જેવું બાને મુરોપમાં બની રહ્યું છે. હોદ્દામાં બેખતો સંપ નથી એ વાતને સ્વીકાર કરતાં એજન્ટ દર્શાવ્યું હતું કે બનેક ઉપચોગી બાવ-તેમાં હોદ્દાના સોફા એકમ છે. હોદ્દા સંપુર્ણ સ્વરાજ્ય મળે તે માટે સો કોડા એકમ છે અને દરિયાપાર વરતા હોદ્દાઓના પ્રથમાં હોદ્દામાં તો એકજ વિચારના છે. સાઉથ આફ્રિકામાં હોદ્દાઓની વિરુદ્ધ કાકા કામદો પસાર થયેલો હોદ્દાના સોફા બલે છે ત્યારે તેમને વારે હદ કાવ છે. તેઓને એ સમજ પડતી નથી કે હોદ્દામાં મુરોપીપમે અને હોદ્દાઓ સુલેક કાલિ આ રહે છે તો આ દેશમાં કમ એ પ્રમાણે નથી બનતું? મારી ખાતી છે કે આપતા હક પંદર વર્ષમાં હોદ્દાને સાઉથ આફ્રિકા ભેલેલ હરબને મળશે. હોદ્દા અને સાઉથ આફ્રિકાની પ્રખને એક ખીબ પ્રાયે બતાં કામથી કામવાવાની કેટલી બરહ છે તે વિષે એજન્ટ ખાસ બાર પ્રકથો હતો. અખક અને તે

દોષો દોષ અને દોષો તેમજ આ દેશમાં અમારા મજા દોષો છે છતાં બધી જામણી રાખવાની હું બરબ રહે છું. આપણા સંબંધને આરે બાળ્યોથી હું વિચાર રહે છું. આર્થિક, વેપાર સંબંધો અને રાજકીય અને જો કંઈક એક બીજા બન્ને શુભ જામણીને એ તમારી દોષો પ્રત્યે પ્રત્યે બધો વધે સારી જામણી રાખશે તે આ સર્જનાં સારા વધારે મધ્ય સકરો.

હરિજનોને અપનાવો

(જેમકે-સંસ્કારી બવાની કથા)

"વગેવ માતા ચ પીતા ત્વમેવ" એ પરમાત્મા, હું માતા છે અને હું પીતા પણ છે. આ પ્રાર્થનામાં હોંડુ ધર્મના મુળ સિદ્ધાંત રહેલો છે. જ્યાં પરમાત્મા આ સુહિતા માતા અને પીતા છે તે મનુષ્ય માત્ર પરસ્પર બાંધવો બનવા. આ સ્થિતિમાં મનુષ્ય ભૂતિવા એક જામણે અણુવ તરીકે માનવા એ પાપનું કાર્ય છે એ અર્થ છે. અને એનું કાર્ય પ્રાચલિત નથી. હવે અને અણુવ એ બંનેમાં આપણી પવિત્ર માનુષ્યમિત્ર સમસ્ત સંસારમાં આપણે જાનનામ કરી દીધું છે. અણુવ નિવારણ માટે મહાત્મા જ્ઞાનંદ સરસ્વતિથી લઈ મહાત્મા મહાત્મા સુધી પ્રવલ્લિત રહ્યા છે. મહાત્મા મહાત્મા જ્ઞાન અને તથા જામણી આપણું જગત બળકાળે હોંડુ છે પરંતુ હવે સત્યાત્મી હોંડુઓના દિલ નથી બળકાળે. જેથી જામણે જામણા હવે પાપો જોઈને તેટલી નથી પડી. દીલ વર્ણનાં કથામાં અને હિંમતિ માટે મહાત્માએ આત્મોત્સર્ગ કરવાનો જે નિમિષ થયો હતો તે સંસારના કલિદાસમાં એક અણુવ પડના મજા. જ્યાં અણુવ નિવારણનો કલ્પ સંપૂર્ણ થત નથી આવ્યો. આ જગત મત તોડવા પહેલાં મહાત્મા મહાત્માએ જે યોગજ્ઞ કરેલી છે તે જ્ઞાન વર્ણનાં હોંડુઓ આ પરંપરામત પાપનું પ્રાચલિત ને સત્વર ન કરશે તે હું પુનઃ જન્મ માત્ર આ સુધીના અપવાદો કરવાનું મત બજાવ. આવી સ્થિતિ દૂરી પાછી જીવન ન માત્ર તે માટે હવે બારે જિજ્ઞાસ કરવાનું બારં કરવું જોઈએ. દક્ષિણ આફ્રિકામાં તે આ પ્રથમ જીવ નહિ જે અણુવને સંતોષ સેવા જેવું છે. હોંડુ-સ્વાની આપા યોજનામાં તે જામણ અણુવ જેવ નાંક. આજીવ પ્રસન્નતામાં શરૂને લાંબો જોળન કરા છે એ અને પરસ્પર વિવાદ સંબંધ જોડવામાં પણ હવે યોગી આવશે નથી. તામીજ તાપા યોજનામાં પ્રજામાં એ આવ બીજાકી દીધી છે. મહાસના એક રોગીજીવ આશીસરની આશીસ માં અને એક તામીજ કુવક સાથે મુલાકાત લઈ હતી. તે નાજાલનો હતો અને હોંડુ હતો પરંતુ મદાસ મજા પછી તે ઇસાઇ લઈ ગયો. એટલે કારણ એ હતું કે પરિપાકુતમાં તેને જન્મ જોઈશે દોષા છતાં આ દેશમાં તેની સાથે સમાન બહાર અમાવવામાં આવશે હતો પરંતુ મદાસના ઉચ્ચ વર્ણના હોંડુઓએ તેની સાથે ને વાંન મહાત્મા તે તેને માટે અસલ લઈ પડ્યું અને હોંડુ ધર્મને તેણે વિજાલવી આપી દીધી અને પ્રસાદ ધર્મને આજીવ લઈ લીધો. આરે જે વાતને સ્વીકાર કરશે જોઈએ તે મુજબની હોંડુઓ આ દિશામાં મજા આજીવ પડશે માત્ર લઈ રહેલા છે. આજીવ જ્યાં એ તે કહેતું જોઈએ તે કહેવાકે જોના દિલમાં જીવ—નીચોને બેઠે હવે કાવમ છે અને એને અંત હવે આવશે જોઈએ. અને જામણ છે તે સ્થાન સ્થાન પર પ્રતિ જોળનને પ્રમંથ થશે જોઈએ, જેમાં આજીવોથી લઈ દિલ વર્ણના આજીવો એક પાંડિત્યે

મેસી જોળન રહે અને એ રીતે પરસ્પર સમાનતાનો આવ પેદા કરે. કરમદના હોંડુઓએ જે કાર્યની જામણ કરવી જોઈએ અને અને આજીવ છે તે જી. પ્રી. એમ. મેટલ તેમજ અન્ય હોંડુ આજીવો આ વિચારને આજીવમાં મુજબ વધારવા કરે

મહાત્મા ગાંધીજીની વર્ણમાં

જો ટ્રાંસવાલ મુનાઇદે પાટીદાર સોસાયટીની બહેર સમા તા. ૨૭-૯-૩૨ ને મંજીવારે સંજના સાત વાગે પાટીદાર દેશમાં મહાત્માથી મહાત્માની ૧૪ થી વર્ણમાં ઉત્તરવા રા. મુજબ પરમજામણ પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. જ્યાં મહાત્મા જ્ઞાન દોષી કામના મુદ્દાઓને પણ ખાસ આજીવો કરવામાં આવ્યાં હતાં. સમામાં પછીજી સારી સંજનામાં બહેનોએ પણ કાવરી આપી હતી. જામણ સાત વાગે તે માણસોથી દેશ આજીવે કારણ મજા હતો. સેક્રેટ માણસોને દેશ રહેતું પડ્યું હતું. અને કહેવાકે જામણોને તે પાપુ જવું પડ્યું હતું. જે આજીવોને આ તક મુજબી જામણા અમાને નારાજ લઈ પાછા જવું પડ્યું છે તે બાજીને કારણ દીલથી સોસાયટીના અમાલદારોને માત્ર કરશે કારણ કે તેઓને બેઠાડવાને યોગી પણ જામણી વધારવા નહોતી.

કરમાવજા મજા રુપિત જ્યાં નાક પ્રમુખ સાહેબે હુંકમાં જામણી સવાનો હવે સમાજી કાવર જોઈએ બાજી અને બહેનોને આજીવ માન્યો હતો. નાક મેસર્સ એલ. ઇન્ડુ. રીજ, ડી. ડી. મી. જી. મી. કામના બાદમ, આવજ પ્રેમજી, મી. એ. કે. ડી. નામક, પારખ, પ્રવાસી અને ડી. એમ. નરસ વગેરે મુદ્દાઓએ હુંકમાં મહાત્માથીના જીવન મરિય અને એમણે બજાવેલી સેવાઓના નીચવીય વળાંક થઈ હતા.

મુદતલેગા હોંડુ મંડળ

આ મંડળ તરફથી મહાત્મા મહાત્માની જન્મ દિવસ ઉજવવા માં આવ્યો હતો અને તેમના અપવાદો છુટવા એ તે નહા જાનંદ મનાવવામાં આવ્યો હતો અને મહાત્મા મહાત્મા ઉપર નામની મતલબને કેમકે કરવામાં આવ્યો હતો:—મુદતલેગા હોંડુ મંડળ તમારા અપવાદો છુટવા અને તમારો હવે સજા થશે તે જોઈ જાનંદ માને છે. જ્યાં મજાને પ્રાચીન કરીને જીએ તે આવને જાણ આજીવ, તંદુરસ્તી અને કલિત આપો.

સોરેન્સો મારકેસની હોંડી કોમ

તરફથી મહાત્માની જન્મદિવસ ઉજવવામાં આવી હતી અને નીચેના કેમકે તેમને મોકલવામાં આવ્યો હતો:—જામણ મુજબ વિવે સમાજની મજા એ સમાજી સંજનાને જોળને થતા મિત્રા દૂર થઈ છે. મજા આવને દીલથી કરા અને હોંડી સ્વાર્થનતા પ્રાપ્ત કરવાનો આવને આવજ છે તેને વિચાર મજા

શ્રી. ટ્રાંસવાલ હોંડુ સેવા સમાજની સમા

કુવજા સમાજની મારીક બહેર સમા તા. ૯-૧૦-૩૨ ને રવિવારે જ્યોર નાક મજા વાગે પાટીદાર દેશમાં રા. ૨૭-૯-૩૨ મેટલના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી, મજા રુપિત સમાજી કાર્ય કર કરી પ્રમુખે તે દિવસને કાર્યક્રમ જામણો હતો. નાક મંડળે આજીવ સમાની મીનોટા વામી હતી જે સર્વ-નુમતે પછાર થઈ હતી.

સમાજની બહેર સમા જ્યાં મુજબી રહેલો વજામણ વિષય "પુનર જન્મ" ઉપર, રા. મજામણ જામણ પડેશે

સુદર વિરોધન રૂઢિ રૂઢિ, તેમજ પ્રજાસભા સુવાચના જાણીતો મજા આપવામાં આવ્યા હતા, આવતી રજા મારે 'કોઈ સમાજમાં જરૂરપરતા' હિંદુ રા હજારોમાં વેલજી પરિણામ આપવાનાર તરીકે નીકળ્યા હતા.

પ્રમુખશ્રીએ હોલપીટલ મોડ' સાથે જાહેરાત પત્રવ્યવહારની માનવી મુશ્કેલી પૂર્ણ એક દુર્લભ આપવાનું મુખ્યને કહ્યું છે, અને તેને હોલપીટલ મોડની મંજૂરી પણ મળી ગઈ છે. હવે કોમ્યુનીસ્ટરની મંજૂરી મુલાતા જેવજી હોલપીટલ નિવાર કરવાનું કાર્ય શરૂ કરી, તાર સમાજ વીજળીન કરવામાં આવી હતી.

એશિયાટિક બેન્ક ટેન્ચર એક્ટ

એક સંવાદ

એશિયાટિક બેન્કની પાટીદાર મોજામતીએ મહાત્મા ગાંધીજીને જન્મ દિવસ ઉજવ્યો હતો તે પ્રસંગે એશિયાટિક બેન્ક ટેન્ચર એક્ટ વિશે સમાજ નીચેના સંવાદ સજ્જી જતાવ્યો હતો તે પ્રવેશક સાથે આ સંવાદ લખીએ છીએ:—

રેલ્વે ઉપર સર્વેક્ષણ, નરેન્દ્રેવ અને મોહન કાજર સાથે.
નરેન્દ્રેવ—ડી. જનુઆરી, આને આ માત્ર સમુદાય આ માટે એકલ કરી છે અને એમનાં મુખ્યાર્થી દર્શી દિશા-એકા નું આ મારે એકલું છે.

સર્વેક્ષણ—પાંચીસ થોડી બારતવાસીઓના હવનાથ જન્મતવનીય મહાત્મા ગાંધીજીને આને જન્મોત્સવ છે. વાર મુજબ મારે ઉત્સાહસેર આને બેઠેના અને બાધકો અને એનાં જ્યાં છે. બારત માતાની આજ્ઞાથી મારે જન્મના આ મોહને પોતાની જાંઘીદાર સ્વાધીનતાનું સંચીત લલકારેલું છે. બારત માતાના આજ્ઞા, રૂઢિ સી, પ્રસી, અર્જી દીવ્ય બંસી-નાકમાં જન્મતની પ્રભુઓને આજ્ઞામુખ્ય કરી નાંખે, એવાં વીરજ લલકારેનાં આપી રહ્યા છે. કુરબાનીની પ્રભુજવલ કાઢીને તેઓ સો રમી રહ્યા છે. એટલે આજનો આ પ્રવચન દિવસ સો બારત વાસીઓ મારે વલકારેના છે.

મોહન—વળી રૂઢિ મહાત્મા સમાચાર આપ્યા હતા કે વિદ્યાવતના વજા પ્રધાને હિંદના રાષ્ટ્ર પ્રધાનો એવો નિવેદો આપ્યો કે, બારત માતાના મંદાને પરસ્પર આંખ મીચીને સ્વાધીની આતર સહા સહાય કરે. સો કોઈ કામ બારત રાષ્ટ્રનું હિત નહિ પરંતુ પોતપોતાનું જ હિત તપાસે એવી ભતનો નિર્વાહ પ્રધાને આપી, બારત રાષ્ટ્રના એકમના સિદ્ધાંતને પચ નીચે રજાવ્યો હતો. પછાત વર્ગની રાષ્ટ્રને સુદા મના-મીઠરની બંધવરના કરી તેમને કોઈ સમાજથી જુદા કર્યા. તેની સાથે પ્રવચન વિરોધ ફક્તિયા મહાત્માજીને પોતાનું શરૂ થાય તો સુધી જન્મ ન લેવાનો નિર્ધાર કરી દતો. અને એ પ્રધાનો નિવેદો સજાદ કરેલી રીતે આવી જવાથી મહાત્માશ્રીને પોતાના અપવાસ ઊઠવા છે. એવા ઉદ્ધા સહેલા પ્રમાણરેલી આ સર્વ બેઠેના અને ગાંધીજીના મુખ્યાર્થી હિંદુ રૂઢિની કાજા કરી વલેલી ઉમે જુલો છે. અજ્ઞાનો જુલે સમાજીઓ, તપાસ કરવાને પતિત જતાથી પરમાત્માને સોફવાર સજાદ કરે નિમોળ ધાર્મિક કરો કે, પ્રેમજ બેઠેલિથી પ્રેમજવંત રજેલુ આ કરવીર મહાત્મા તરત આત્માને તે અપ્રત મળ આપે, મંપુર્ણ કાલિ આપે—ગોલો સો બારત રાષ્ટ્રીઓ "વિજય દો મહાત્માશ્રી ગાંધીજીને—એકો મહાત્મા શ્રી ગાંધીજીની જુલ."

નરેન્દ્રેવ—આજનો આ મહાત્મા પ્રસંગે મહાત્માશ્રીની જન્મ તીર્થી તમે કેવી રીતે ઉજવવા પ્રસંગે હોઈ એરેક્ટોનું હિંદુ આવી બાજા હાથે કરી આપણો કરીએ, આ કામ સંચીત કારી કરીએ.

મને દેવસાદ—આજ નરેન્દ્રેવ, આપણો કરવાના જમાના આપણે મારે તો હમારના વહી ગએલા છે. આપણે મારે તો આ કરીએ છે. આજનો આ મંમજમમ અને પ્રવચ દિવસ આપણે કેવી રીતે ઉજવવો, તે વિશે મેં પૂર્ણ મંબીરતાથી વિચાર કરી લીધેલો છે. તે નું આપને હકારું છું. તમે જાણો છો કે, ટંસવાલ પ્રન્ડીઅન પ્રિસિપે એશિયાટિક બેન્ક ટેન્ચર એક્ટની સાથે સહાયકની જુલ વજાવવાનો બંદર રાવ કરેલો છે. એ હાવને સાઉથ આફ્રિકન પ્રન્ડીઅન પ્રિસિપેની મળેલી વાર્ષિક બેક્ટ પોતાની સંચીતની સીલ મારી આપેલી છે. પરમ પ્રવચ મહાત્માજીની જન્મતીર્થીના પ્રવચન દિવસે ટેન્ચર વેક્ટની સાથે સવિનયમની જડતના પરમજ મોહવાને સ્વચ્છેવોની બરતી કરવાનું અને એવા સ્વચ્છેવોને આર્થિક મહા કરવાનું કારી કરાડીને ઉજવી કહાય. આથી વિરોધ સુદર બીજી કામ રીતે મહાત્માજીનો જન્મ દિવસ બંધ આપણે ઉજવી કરીએ એ નું જોતો નથી. તેમના પ્રવચન જુલના પચમે પચમે સામતા સીખવું, એવી વિશેષ બીજે કોઈ પ્રેમ મહાત્માજી પ્રત્યે આપણે જતાવી કહતા નથી.

નરેન્દ્રેવ—પચ છે તમને બાધ. આ વાત મારો મુખ્યમાં તો હતીજ નહિ. આથી વિરોધ સારી રીતે મહાત્માજીની જન્મતીર્થી બીજી કામ રીતે ઉજવવાની હોઈ સ્વચ્છેવો મારે પ્રવિશાવ નીકળેલું છે. તે મેં પ્રન્ડીઅન સોવિનિઅન માં વાંચી હતું. નું પચ અજારેલ તેના હિંદુ સહી કરી આપું છું. અને સવિનયમની જડતનું પ્રમાર કારી તમારી સાથે આજથીજ કરવા આપવા તૈયાર છું. બંદોથી પર આમજ જુલું એ મારે મારે કરામ છે. હવે તો "કામો સાધમામિ વા દેહ" યાતમામિ "એલ આપણો ધર્મ લલ પચેલ.

[રેલ્વે ઉપર ચમન, મમન, મીર્ણ હસન અને બરધાનાથ બેઠેલા છે—બરધાનાથ ઉઠા થાય છે અને મહાત્મા કરી મોલે છે.]

મરધાનાથ—અરબા એ, ચમન, એ, મમન એ, મીર્ણ હસન, એમ આમ, એમ આમ, મમન, મમન તમા મીર્ણ હસન ઉઠી ઉઠા થાય છે. અને મરધાનાથ નજીક ઉઠા રહે છે.

ચમન—કેમ છે? મરધાનાથ, શી અમર છે? આને કંઈ વમાજા મેજેટમાં નવી ગાત જુલકારને જુલકાર પડી છે ના તુલિ.

ચમન—કાજુલું કાકડી બેરેલી કામ હરોલ ન્યુતાવનમાં તમે મિઠ મેરે મેરે બાકી રહ્યા જા? મરધાનાથ! સામજીયા-એને આજ કામ મેરે લલકારી રહ્યા છે.

મીર્ણ હસન—એકલને તો નું ન્યુતાવનમાં નહિ પણ મારફેટ મરફેટમાં કંઈ વેપારીઓનું જા જુલું "હાડમ બરી રો, હાડમ બરી રો" ના વાપણો કરતા બેઠા રહે છું. અને મારે તો આનંદ છે કે, કોમને એવી સજાદ આપીને એવજુ જુલે કે કારી સેવા જન્મવી રેલકા છે.

મરધાનાથ—આ પ્રેમસવાજા ગાંધીઓ, બધકાજ, જુલને જાવા જન્મવાને મારી નાંખાવવાજુ લો; એ મેરધાનાથ સજાદ કરીશ એવી જુલો મારતા કરે છે. રખે એમાં કોઈ રમાવા. આપણે તો નાંચી મરડન રાખી પોંચ પેલા પેલા કરવા પ્રરેલ માં આવેલા.

મીર્ણ હસન—જુલે જન્મને રેપારીઓને એ સવીવાગીરીની વાત નહિજ પરવડે. વળી મોહ આજ છે મરે રજલ કુસેનની

કે જેણે ભદ્રીની દરકારને હમણની દેખા વેપારીઓની પ્રેરણાને આપી છે.

અમન—અને અમે આજા માળાએ તો અમે આ દરિને કાળીય કરેલ વેચી આપું. અને એક દિવસ વેચવા નહિ બચ્ચે તો અમારી મીસીસોને કેટલી તકલીફ પડે! અમારા ઉપર કંઈ તકલીફ આવી પડશે તો અમારી મીસીસોએ હમારા માટે સરકાર સામે જડવા બહાર પડશે!

અમન—મારી તો દોષપીતાલ દીલ ઉપર હરક કાપ છે. અને તે પ્રેરણામ કાંઈ ઉપર આવેલી છે. અને કાલ લાઇસન્સ પણ ૧૬૫૦ ના જે માસ પછીનું છે. એકા કહે છે કે મારાથી તો આ વચસની આખરી સુધીય રહેવાય. એટલે અને-પારીએ સાધી કમાણ કરવા પડશે. મજાન કાંઈ એકાને કાર અભમપટ્ટી એરીયા કાઢી આપવાને છે આ બધને બેમશું. પણ કાંઈ સલામત કરીને નેહમાં અર્જુ એ આપવાથી તો ન બને. પેણે પીરો માલના મોટા કદાચ ફેરે તો કંઈક માથી રક ફરી મુકે અને વચ્ચે ઈડ્યા કદાવી મુકે તે બુદ્ધિ. મહામુલીયને અધીયાર કદાવેલું. અને પાછું કેમિસીઆએને ૧-૨ મનેકન લેવાયેલું એટલે આ... સ્વર્ગના કાંઈ એતુજ સમ બલ તો!

નરેન્દ્રેવ—આમ સત્વેન્દ્રપ્રસાદ આ વીરવા દેહવાકતોનું માનસ વચેએ બેઠું! આવા આશાનગીવાળા નરવીરોની વચે રહીને તમારે સલામતની જાત ઉપાડવાની છે. કાંઈ કેટલું મહાકારણ છે, તેનો પમાજ બરાબર કરવો. કું તો તમે કહેશો કે પડે! કુવામાં તો તે પડવા તેવાર રહીજાય.

સુભાષાનુ—અમ છે, સત્વેન્દ્રપ્રસાદ અને તો આમજાન વચે અમને. સલામત કરવાની વાત કરવી આ સાવ નકારું છે. એકા કહે છે કે ૬૦ ટકા એકાએ ફોરમ કરી દીધા છે. પણ કું કું છું કે, તેવું શું નવાઈ ટકાએ ફોરમ બનું છે. કુંને કુંવત હાલ શું બચ્ચા કરે! જા!

અત્યેન્દ્રપ્રસાદ—કુપ્ત તમારા જેવા બચ્ચાએને સલામત નેહા દિવસ જાન અને તેના કાલ વિશે શી મુખર પડે! નેહા પોતાની માલ મીકવડ, પેણે દોષ, પાટી, કાઢી અને કાઢીમાં રચ્યા પચ્યા હોય, બુદ્ધિવર્ધી નેહા કુવાયે સિવાય કશું અમજતાલ ન હોય, બીજામાંજ એમનું જીવન બચ્ચીવ ચડું હોય, પડીકાર પણ નેહા સમજવાનો પ્રયત્ન નથી કરતા કે, આપણા મરવક ઉપર ચાલુ તો રહા બચ્ચાલ કરે છે અને તે ક્યારે કશ મારી આપણને ઉઠાવી લેશે, તેની આપણને બચ્ચર નથી એટલે આપણા જીવનની જે પેણે બચ છે તે પેણેનો કપચેમ પરમાર્થમાં, જીવનના ઉચ્ચમાં ઉચ્ચ આદેશને પહેચવામાં કરવે બેચ્ચે. તમે કદો છો કે, મેંકડે નવાઈ ટકા એકાએ ટેન્ડર એકટને કરચે ચમ ફોરો બર્મો છે. કું એરીએ આમજ બધને તમને કું છું કે કુંસવાકમાં પંદર હજાર દોહીઓની વચ્ચી કહેવાય છે તેમાંથી કદાચ ૧૪૬૬૬ દોહીઓએ ફોરમ બર્મો હોય તો પણ એક સાચો સલામતી એકલો પણ એ એકીવારીક લેન્ડ ટેન્ડર એકટને પ્રાચ્ચને પણ કરચે ન ચવાનો નિબધ કરી સલામતનો કુંદો મુલીયન સરકાર સામે હોયો કરકાવેલો રાખી કહે છે.

અર્યાભાઈ—પણ કાલકાલ, જરા સાધે બચ્ચકાર વાતો પણ આનમાં લેશે ના! આની એ કે તમારી સાધે પચિ પંદર માણસો નેહમાં બચ તેથી શું! આ સરકાર હરી બધને ટેન્ડર એકટને રક કરવાની છે! ખુદ આપણી માનુજીમાં હબરો માણસો નેહમાં મેકેલા છે તેને શું કોની સરકાર

મચક આધે છે! તમારી જાતમાંથી પરિજામ શું નિકળવાનું તે બચ્ચકાર માણસ તરીકે કું નેહા છું. અને તો પરિજામ શુ-બચ્ચ દેખાવ છે. અને તો જાત લપાડો તેના પરિજામમાં નહા કરતા પોટલ વધારે દેખાવ છે. એટલે પોટ વાળો મચી બચ્ચી નેહને તો કડો!

અત્યેન્દ્રપ્રસાદ—અર્યાભાઈ, તમારી બુદ્ધિની બચ્ચીકારી કર અને હમરું બચે છે. સલામતી વચ્ચીક ટકીએ નહા તોડાનો કિસામ કદાડી નથી નેહો, સલામતી ક્યાં બચ્ચામાર, બચ્ચમાં, બુદ્ધમ, બચ્ચામ અને સચ્ચાએ નવાજાઓને પચ નીએ નાંપી કચ્ચાતા હોય, તે એક તેની સામે વીરમજાન કરી, રચ્ચેકાને નીકળી પડે છે. અને બચ્ચીએને તે પકાર બચે છે કે, ટારા બચ્ચામાર, બુદ્ધમ અને બચ્ચને પ્રાચ્ચને પણ કું બચ્ચ કરીક નાંક. એક સાચો સલામતી પોતાના કદીરની નેહમાં એકીનું દીપ્ત રજા કરક હોય આ સુધી પેકાર પાડી મુલીયન સરકારને, અંબાવાની કહે છે કે મારી પ્રીમ માનુજીમાંના પ્રાચ્ચિસ કોરી બારવચ્ચીએને અમમાન બચે એવા, આ ટેન્ડર એકટને કું દરજીક કરચે વચ્ચ નહિ, અને તેને બંધ કરી, તેની જે સબ હોય તે હંમેક ઉઠાવી લઇક.

અમન—જો... અર્યાભાઈ, આ સત્વેન્દ્રપ્રસાદની વાતો કંઈ કદી નાંજવા નેવી નથી ને! એની માતો આજ્ઞાને માર્ક કદય પણ બચ્ચક બચ્ચક થાય છે. ને! આ મુલીયન સરકાર આપણને આ દેહમાં માણસ તરીકે મોઢી લેચે છે! આપણે તો ખરેખર ગુલામોથી પણ મે મુકવેલ છીએ.

અમન—અર્યાભાઈ, જરા કશુર તો કર. મારે પણ સત્વેન્દ્રપ્રસાદને કેટલાક સવાલો મુજવાના છે: (સત્વેન્દ્રપ્રસાદ તરફ કરીને) આમ સત્વેન્દ્રપ્રસાદ, તમને કું એક વાત કહે તે સચ્ચાએ: આ કાવડા બચ્ચસાર ટેકટર બચ્ચાને એક કમીકન નીચ્ચ છે. વેપારી વચ્ચીની પ્રેરણાને તો કાવડા મુજબ રકાચ બધ મચ્ચ છે. હવે મેકલેકેક લેન્ડ ઉપર મેરકાકેલેક વચ્ચવાર કરીને રકેલા બાઇઓના બાઇએ-એને સવાલ રકેલો છે એ આ કમીકન આપણા બાઇએ પ્રત્યે રકમ નચ્ચ રાખશે તો કદાચ એ બાઇએ આજ સુધી એકે દમલો વેપાર કરે છે તે તે રચ્ચે તેમને કાવડ રાખવાની પણ બચ્ચામચ્ચ કરે, તો વચ્ચી આ મામલો સારી રીતે પાર ઉતરી બચ. કદાચ પાચ પંદરને બચ્ચક બચ્ચા છોડવી પડે તે: તેજો એકેકેકેકે એરીયામાં બચે. એકલે અને કામે કે, જાત કદાવવાનું તમારી પ્રાચે અમજ કરચ્ચ નથી.

[ઉપલી વાતચીતો સચ્ચાએને સલામતીના સેકેટરી જવચ્ચક બચ્ચે નીચેનો સલામતીની જાત ઉપાડવાનો ટેકવાલ પ્રનિબધન પ્રેચિસના અમજકારોને હેલુ સમજાવે! કતો].

સેકેટરી—આજ્ઞા, મેં તમારી વાતો આનપુર્વક આજ્ઞા. બચ્ચીલ તમારી જુલ થાય છે. સલામતીની જાતનો પ્રાચો એ વાત ઉપર નથી રચ્ચા કે, ટરકોનનીનમાં પચિ કાઇસ-એ વચ્ચ બચે, દોષપીતાલ દીલ ઉપર એ વધારે બચે અને અતેક ટાઇનલીપોમાં કાઇસ-એને રકાચ આપવામાં જાએ. અચ્ચા તો પચિ પ્રેરણા આ બચ્ચાએ મચે અને બીજા કક પ્રીજ બચ્ચાએ બચે. આ જાત બે મુદ્દા ઉપર છે કે આ એકીવારીક લેન્ડ ટેન્ડર એકટમાં કોહીઓને મુરોપીઓનીયો કાવડાની સચ્ચા કધને અબચ કરવાની વાત છે. આપણા એકાનીસજર્ન કદેરનીલ વાત કો, અમજ અબાં સેકાચી આપણા પ્રાચ્ચે. એ કદેરમાં પોતાની પ્રચ્ચમાં બચે આ વચ્ચીને આજ સુધી વેપાર કરી કકતા કતા બચ્ચે હવે આ કાવડાની ટેકટર મજાનને એ સચ્ચા આપવામાં આવી છે કે, તે આપણને વચ્ચવા

અને વેપાર કરવા માટે અલગ જગ્યાએ કઢાઈ આપશે. તે કહેશે કે, આ અલગ જગ્યાએ તમારે માટે કઢાઈ છે. આજ રીતે વસી કહેશે. અમરદાર છે અને તમે કાંઈ પણ કઢાઈ, મોશાંકો માટે આમ રાખેલા જગ્યાઓમાં આવ્યા તે! અહીં એક મહાન દેહના વતની તરીકે આપણું રાષ્ટ્રીય અપમાન થાય છે. એની સાથે દુશ્મનો અપરાધ વધે છે. પુરોષ અહીંને જોઈને નેતરો કમરો આ કહેરમાં પડેલો છે. પરંતુ તેઓની આમડી સહેલ ફોવથી તેઓ આગ્રહ કહેરીઓ તરીકે વસી કહે. અહીં ભરમનો, જલ્લ, ઓર, ફેમ, છટાલીન, ફોલાડવાઈઓ અને સીરીઓ વગેરે અનેક પરદેશી પ્રભુઓ પડેલી છે. તેમની આમડી સહેલ દોવાથી, તેઓ માન અને આપરશે વસી કહે છે. અમેને પછી તેઓ મેવકુટના અરદારો ફોવ. અમારે ખાંડીક સામાજિકના આપણે કહેરીઓ એક ખાંડીક ડેખીનીઅનની અંદર આ કહેરના કહેરીઓ ગવાને નાશાયે મજાઈએ. કારણ કે આપણી આમડી સહેલ નથી. આ આપણું રાષ્ટ્રીય અપમાન છે. અને તે અપમાન આ કાવદાઈ શરણાત દીને નાખવામાં આવ્યું છે. એને કાંઈ તરીકે પોતાનું સ્વમાન વદાઈ ફોવ, એની રસમમાં એ ખુમારી અને મારવ ગરમાં ફોવ કે, અમરની એક પ્રાચીનમાં પ્રાચીન અને પરમપુરુષશાળી આત માતાની મોઢા પેલીને હું ઉછરેલો છું, જે સુખીએ અમરની અનેક પ્રભુઓને સરેકુતિ, ધર્મ, કળા, કવિતા, આદીક અને પ્રતિકાસ કારિની લકાઈ કરેલી છે, જે સુખીમાં મહાપ્રમ માંધીક જેવા અમર વંદનીય પુરુષ પામેલા છે, ન્યાં સરોજની દેવી નેવી સમારીઓ પેદા થયેલી છે, ન્યાં વદન અને નીરૂદ અને આપણાં એક સરકાર સાથે મુદ મેલે છે, ન્યાં સ્વર્ગસ્થ મેવડીલાલ નેદર જેવા પીતાઓ પામેલા છે, અને અમારી જેવા તેના પુત્રો છે, અમાં અમરુક અપુર આત જેવા પદાઈ, સરકારી ગાંધીને ખીલાળ પામી, અહીંસાને સંદેશો અપનાવી, સ્વાધીનતાના કાળે કારાવાજ મેટે છે એવી પુરુષમયી માનુષીનું એક ખાંડીક સંસ્થાનમાં અપમાન થતું ફોવ તે એક સજામડી કહી નહીં સહન કરે

મરખાબાદ—કહેરી સારેળ આત જાસઓ, સિકાતની ને જાત તમે કરતા હો તેા ખંડુઓ, તમારી વાત સાચા છે. એ મારાથી તા નો રહેવાન, અને સિકાતને ખાતો તમે કુરખાની આપવા તૈયાર થયા હો તેા હું તમારી આમજ રોપી ઉઠાઈ છું. અને તમારે કલેક હમ્મું છું. મારાથી નામ નેજના ફોવો તેા મેં મેલમ, પરંતુ ખીજાનની સર્ગ મદદ આપવા હું હમેશ દોશીપ કરીક.

નરેન્દ્રેવ—આહ મીયા હસન, મારે તમારે એક વાત કહેવી છે. તમે જીમન છો. મહીને હમરો શિક્ષકોમાંથી તમારે આહુ મળે છે. તમારી શિક્ષકો અમર થતા બચી કોટલે તમારે થાય છે કે તમે બહુ કરી પરવાના. પણ એક વાત હું તમારે કહું. જે હમરો મરીઓની સાથે વેપાર કરીને તમે જીમન થયા હો, જે સેંકો મરીઓ તમારી શિક્ષકોમાં વસી તેમાં સવારથી સાંજ સુધી બેઠીક પાછી કરે છે, સખત મહેનત કરે છે અને વેપાર કરી ને કંઈ કમાય તેને મોટા જામ તમારે કીરાયા તરીકે આપે, કદાચ તેા વાત દિવસ તમારે કીરાયા માટે મહેનત કરી કરે, તેવા મરીઓમાં લાકસે-સોના નીકલ નીકળે જવાના; ૧૯૨૫ ના એપ્રિલ સુધીમાં તેા જામ સેંકો મરીઓ રહજના બધ જવાના, તેમની તમારે શું કહીશ પડી નથી! તમારે કંઈકે કદાચ આપી તેા તેને મરીઓના જામ માટે વાપરવા આપી મજાવ. તમે જે માત્ર તમારોજ સ્વર્થ જોયા કરે અને મરીઓના લાભને

ખાતર તમારે માત્ર ન વાપરો તેા ખુદા તમારી કસોટી કરી જુએ છે. કદાચ એવી ધુરી શીજ છે કે તે નેની માસે જામ તેને પેતાનો કુમાર જનવી મખવાનીજ છુટા ગાય છે. પરંતુ ને લક્ષ્યને પોતાની કાસી જનાવી તેની માસે કામ સં વામ ખરા મદ જીમન છે. આને ક્રીસ-વાસમાં મરીઓ ઉપર ને કહીક આવી છે તેને ખાતર તેમજ આપણી કામના રસમાન ખાતર ને આપણે ફોવ કલન કરવા તેમાર થયા છે, તેમને ખીજાળ આપવાનું કાર્ય તેા તમે કરીશ કરો છો. તમે જોજા ન જઈ કોઈ એ સમજાય એવું છે. ને કે આને તેા કોઈમાં અનેક અપરિતિઓ પણ પેલાને કાંઈક મારી કારાવાસ મેવી રહેલા છે.

મીયા હસન—આહ નરેન્દ્રેવ, મેં તમારી વાત ખાતરુક સાંભળી. તમારી કાંઈક અમરી છે. ખુદા તમારે મદદ આપે. તમે જાણો છો કે હમે તેા કેવા માખસ છીએ. અમે તેા આહ ન હોં હોં વેપારી વરમના માખસ મજાઈએ! મગન—મા... ને જગરો નાણીઓ ને, મગનુ નામ મરી તેા નજર મટે. પેલાની મદદ કરીશુ કોટલું પણ નથી કહેવાનું મગન—અભાભાઈ મગન, તમારે તમારો શેર વિચાર કરે મગન—વિચાર વળા પીએ શેર પ્રતિષ્ઠા થત ઉપર સ્વર્થ સેવક તરીકે અમારેજ સદી કહું છું. કાલે કહીને મરી જવાના. કેને ખતર છે! કંઈકીમાં પુરુષનું કામ આપણે કાયે ને થકું તે અફ. અમરમાંથી સાથે શું થક જવાના છીએ?

મગન—માલો કારે વાક, આપણે પણ તમારીજ સાથે આવ્યા તમારે ખાલી કાયે, અને જવાના તે દિ, પણ ખાલીજ કાયે કંઈકીમાં ને સાફ થાય તે આપણે કરી લેવાનું રાખીએ એ કીક

(અમારો કલેક પ્રસાદ અને નરેન્દ્રેવ સાથે કલેક થનુન કરે છે.)

સામેન્દ્રસાદ—પ્રિય બંધુઓ, તમારે માલો આવના આ પરમ પુરુષ દિવસે ઐશીનારીક મેન્ટ રેન્ડેર કોટની સાથે સભામહની કલનની મંદાઈ માંડા પ્રચાર કારી કપારીએ મહાત્મા ગાંધીજીને અન્ન દિવસ તેના સાચા સ્વરૂપમાં ઉજવીએ સર્ગ સાથે જામ છે

કલેક

માલો સહુએ રજામેલાન—તો કોઈના મંતાન. શુરા માર્યા શુસ્સાથી, કળા કાવા કુરમાન. સરકારનો અન્નમામ છે, અન્નમાને નાંક આંગણું કાટે અને કોળા છતાં, અન્નમાને કલનાવશુ. અમે, રંમદેવનો અહુ જુલમ છે નાંક જુલમને તામે થકું કરતા નથી સરકારથી, ને અન્નમા પ્રેમે જશું—આલો. લીધા પ્રતિષ્ઠા પાળશું, સરકાર કલો તોડશું. સભામહી સાચા મની. પ્રજા પક્ષત દીવાવશું. આલો કાંઈ દમાયા જાંધુને, સરકાર પરદેશી મળે. નાંક આલશી આવી કુમાળી, સભને સપરંગલે—આલો. નિજ છું અને પ્રાજા તાજે, એ પુરુષને માન છે. ને રક ગણ તેા શું રજી, એનું અમેને માન છે.—આલો. અમારી તપ્પી પરવા નથી, કોને કરી? કેજપાર. અપમાન પામી કલવાનો, લેક યે પણ નાંક વિચાર—આલો. કમર અમારી સાકમાં કોઈ વિજ્યનો વામરો. ખલીલાન જવાસા થશે ને, કેવ આલો. અમરો—આલો.

(અંધુપી)

સત્યાગ્રહ

(મહા અંકુશી ગાંધી)

મહાત્મા ગાંધીજી જ્યારે આ દેશમાં હતા અને તેમની આંખોવાની હેઠળ આ દેશમાં સત્યાગ્રહની લડત ચાલી હતી તે વેળા 'સત્યાગ્રહ' એ વિષય ઉપર સારામાં સારો નિબંધ લખવા માટે ઇ. ઓ. તરફથી મનામ આપવાનું રાખ્યું હતું. મી. એમ. એસ. મોરીસ તરફથી જે નિબંધ મળ્યો હતો તેમાં તે મનામ છટી મળી હતો. એથી થોડીક મે-૧૨-૧૯૩૧ એક્ટની સામે ટ્રાંસવાલમાં સત્યાગ્રહની લડત ઉઠાવવાનો કેસિસે કરાવ કર્યો. એ કેસિસે આ પ્રશ્નને જામે મી. મોરીસનો એ નિબંધ જાણે પ્રકાશ કરીએ છીએ; સત્યાગ્રહની લડતમાં સામેલ થવાની ઇચ્છા રાખનાર લોકોએ એ સખાજીને ખ્યાનપૂર્વક વાંચે અને આંખથી લડતમાં સામેલ થવાની તૈયારી રાખે — [અ. મ. ઓ.]

સત્યાગ્રહને આમ મજબૂત રહેત મળે છે. તેનો ઉપયોગ નીચે જણાવવાની ખાતર, તેમજ જીવનની સામે રાજકારી દબિયાર વરીકે થઈ શકે છે. રાજકારીમાં કામદા જમજમી બુદ્ધિ તેમાં તેની સામે થવું તે જો કે દેખાવામાં 'બોહુ' મજામ છે, પણ જ્યારે જરૂર નળથી નહિ. પરંતુ સત્યાગ્રહથી સામે થવાનું જોઈ તેમાં બોહુ રહેતું નથી. તેમ કરવાનો અર્થ એ થયો કે કેટલાકને માટે જે કામકારો અને ધનસાધ બરહુ હોય તે બીજાઓને માટે જુલસાનકારક અને અન્યાયી હોય છે. મના વીના કામદાએ આમ દોષવાળા નીકળવાનો અંશવ છે. અને આ સુધી તેવી સિદ્ધિ કામદા રહેશે આ સુધી ટેકીજ અને સજ સોધનારા માણસો નહારા કામદા સામે સત્યાગ્રહથી હુકો ઉઠાવશે.

જો તે બદલું સનમ હોય, તેમાં સજવધીવટ જમુક થોડા માણસોના હાથમાં સોંપાયેલા હોય છે. તેઓએ આમ અને પ્રમાણીકથણે કારકાર ચલાવવાનો છે. તેમને કામદા પકવાની જતા મળે તેથી કરીને તેઓ સરકારની અને સરવજાની કાંઈ નથી થઈ જતા. તેઓ પણ જુલ હરે, અને જોઈ રહેતે દોરવાય. થઈ વખતે એમ જો છે કે જોઈ પરિખરા પરિખ-કારી, આપી, અને વિદ્વાન હોય છે તેઓ રાજકાર કરવામાં જાગ જોતા જોવામાં આવતા નથી. અને જોઈ રાજકારની અધીની સજા થસવતા હોય તેઓ જુલમી, અન્યાયી, અને અધિવારી જોવામાં આવે છે. આ હકીકતના કામદાએ સોધવા જવાની જરૂર પડે તેમ નથી. થજા ખરા દેશની અથવા થજા ખરા જમાનાની લગારીમાં જોવા કામદાએ થજા. આને ઈંગ્લાંડમાં કેળવણીના બીસ સંબંધ એક થજો જ વિદ્વાન અને સમજુ વર્ગ સત્યાગ્રહથી થડે છે. જો કે ઈંગ્લાંડની સરકાર તો આને સેકાએ થવા સુધરેલી છે ને હસાતી થઈ છે. ઈંગ્લાંડનું સનમ હજામાં હજી પાવરી ઉપર મહેતું છે તોથજ આવી લડાઇની આ જરૂર પડી છે. આના રાજકારીમાં પોતાની જુદી અને કામદાને જીવેજ પોતાની પડવી મેળવે છે. આવા લોકોને થડેલા કારકાર પણ જુલ કારકારે ડેહલાકને જાણ્યો છે; અને તેથીજ થજા સમજુ અને ઈજવાએલા વર્ગને તેની સામે થવાની જરૂર પડે છે. આ વર્ગ થજા ખરા જમા કામદાને રાજી પુરીથી માન આપે છે. જના આ ઈજવણીના કામદા સામે તેમનું દિલ જળવે છે, અને તેથી કરજ સમજુ તેઓ કામદાની સામે સત્યાગ્રહ અમકાર કરે છે. આમ આમ જાને છે, આવા જન હજુ. જાને અધિધમાં પણ જાને.

કામદાએ થસવ જે તે લોકોની સહીસજામતી, અને રજાજની ખાતર છે; તથા કે મોકાને સત્તાવવા અને પજવવાની ખાતર. જુદીપુર્વક લોકોની જરૂરીયાતો જોઈ તે વખતને અનુકરીને તે થસવા જોઈએ કામદાથી કામદાને મળ ન થવી જોઈએ. જુદી અને નીતિની દર બકાર કામદાનું કામ ન હોવું જોઈએ. આમ જાને કકામજુપુર્વક તેનો અમક કરી કકામ. રાજ-કારીને કારકારનો હક મળ્યો માટે લોકો કાંઈ સાવ આંધળા મનીને કામદાને કરજ થાવ નહિ હું મારા પોતાના અનુભવથી જાણું છું કે એક અમજુ અને કામદેસર આજનારા માણસે પોતાના કોકરને કીતમા નહિ કકાવવા ખાતર થજા પખત હક થજો હતો. આ માટે તે પ્રદર્યે આમ કર્યું તેની અમજ પ્રમાણે કીતમા કકાવવા તે કરીરમાં કુદરતથી વિરજ આવી જગાડો કરવા પરોખર હતું તેનો આવા વિચાર કાક વિધથી હતો તેથી તે કામદાની સામે થવાનો તેને હક હતો તેથી જ સત્યાગ્રહી થજો, અને કીતમા કકાવવા કરતાં દંડની અજાએ કકવી. અમેરીકન લેખક થોડાના અપેદામાં કકીએ તો આ માણસ પહેલો જમા નરક હતો, અને પછી રજવથ હતો. પોતાની જવા મરકી સાચવીને રજમતપણે જાળવતો. માણસે થડેલા કામદા કરતાં જુલમ કામદાને તેણે થજુ વકાસો મર્યો. "સહતે માટે માણસના દિલમાં માન થેલા કરવાની જોટલી જરૂર છે. નેટલી કામદાને માટે માન થેલા કરવાની જરૂર નથી, માટે માણસની પહેલામાં પહેલી કામ એ સમજવી કે હમેકાં જે ખડું હોય તે કર્યું."

પ્રમાણીક માણસને જ્યારે કાંઈ ઉપાય ન આવે ત્યારે તે સત્યાગ્રહ વારજુ કરે છે. જાતાવાળાએ જાણુ જુલમ કરે ત્યારે પ્રમાણીકને એ એકજ રસ્તો છે. જોઈ તેના વજાને નીતિની રીતે જોતાં થેરવાજી કકી કકાઈ નહિ. થાજ રાજમાં જ્યારે એક નાના વર્ગને સત્યાગ્રહથી લડવાનું જરૂર થઈ થડે, કારે મેટો વર્ગ જાંખો પખત સુધી તેની સામે ટપી કકાઈ નહિ. તે દિવસે દિવસે નમજો પડતો જશે, અને નાના વર્ગ સામે પોતાની અતાનો અમક કરવામાં ટીકો પડી જશે. આ વાત રાજકારનારમાં જોને થેટને દક હોય તેવા લોકોમાંના નાના વર્ગને કાચુ થડે છે; તો પછી જે કોકને કામ જાતનો થેટ નથી તેવા લોકોને તો આ વાત કાચુ પડવાને વધારે કારજો છે. તેવાની ઉપર જુલમ કરવો એ ધનસાધ નથી. એટલે સરકારના જુલમી પગલાની સામે થેટ વજાવતા લોક બેસાક રીતે જાતા-મહ વારજુ કરી શકે. આવા કામદામાં તો કરકારને પોતાને અમક કરવાની સજા છે કે નહિ એક સવાલ ઉઠશે. (જાણુ)

ધી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી

કરકાર સોસાયટીની જાહેર સજા વા. રક થી જાહેરખર ૧૬૨૨ નો કનીવારે સંજના છ વાંચે ૧૬ ટેરસ રીડ ન્યુકર્ડન માં આવેલા પાર્ટીદાર હોજમાં વિપોત્સવી મહોત્સવ ઉજવવા અર્થે મળશે.

તે પ્રસંગે સર્વ હોદ્દા જાણજો અને જોઈને વેળાસર પકારવા નજ વિનંતી છે.

જીવજીત પ્રામજી જગત,

પ્રમાણીક માધવજી પટેલ.

જોનરરી, સેક્ટરીજો. થી ટા. યુ પાર્ટીદાર સોસાયટી.

વેબવાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ બાઈબેલી મળી શકશે. ધી. પી. ના ઓફિસને ખ્યાન દેવામાં આવશે નોંધ.

	શી.	રૂ.
શ્રીલા વનપાલ	૧	૦
જીવનપર પ્રકાશ	૦	૫
સત્યના પ્રવેશો અથવા આત્મ કથા ભાગ ૧	૧	૧
" " " " " ભાગ ૨	૧	૧
નીતિના કાળ	૧	૦
મારો ભેજનો અનુભવ લેખક: જ. મધીજી	૦	૧
મારો ભેજનો બીજો અનુભવ " "	"	૧
મારો ભેજનો ત્રીજો અનુભવ " "	"	૧
પ્રતિબંધ આર્થિકનિબંધો: સેનેરી આર્ક	૨	૦
સેન્ટ્રાલ નાશનલિસ્ટ લીજક તેમના મત અને વિચાર	"	૫
શુરભરાજ અને તેના ભૈ બાઈબો	"	૫
જોસના કાળ (સંભાષક વળતર)	"	૫
પ્રસ્તાવ કમાલ પાસાનું જીવન મરિત	"	૧
પ્રસ્તાવ કમાલ પાસાનું બાળજી	"	૫
એક સત્યવીરની કથા (સેક્રેટરીસના જમાવ)	"	૫
આજીવ ક્રેડીટી જમીનનો આર્થિક લોભ એક	"	૧
રેફરેન્સની વાર્તાપરથી	૧	"
હીંદ સ્વરાજ (મધીજીએ લખેલું)	૦	૧
પ્રુવ અને પશિમ	૦	૧
રેફરેન્સ જોખમે અને મીરગીટના સવાલ ઉપરની ગાયો	૧	૦
કાલકા સામે જવાની દરજ	૦	૧
આ. આ. પ્રતિબંધ કેસિયુ' સુરીનીબર	૦	૫
જીવન દોરી	૦	૧
જાજમાની મરખી	૦	૨
એશીઆટીક એક્ટ ૧૯૦૮ના ધારા પ્રજ્ઞાલિ-અર્થિક	૦	૫

નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

	શી.	રૂ.
પ્રજ્ઞાલિ પટેલી ચોપડી	૧	૦
" બીજી "	૧	૨
" ત્રીજી "	૧	૧
" ચોથી "	૨	૦
" પાંચમી "	૨	૩
" છઠી "	૨	૧
" સાતમી "	૦	૫
" પટેલી ચોપડીના અર્થ "	૦	૫
" બીજી "	૧	૨
" ત્રીજી "	૧	૫
" ચોથી "	૧	૮
" પાંચમી "	૧	૧૧
" છઠી વિસ્તાર ભાગ ૧	૦	૧
" છઠી વિસ્તાર " ૨	૦	૮
" સમિત આંકની ચોપડી	૦	૫
બાળ વર્ગની નોંધ	૦	૫
પ્રજ્ઞાલિ આપાનું બંધકરણ	૧	૦
અર્થિક આર્થિક પાઠમાળા (વેબસાઈટ) ભાગ ૧	૧	૩
" " " " " ૨	૧	૧
" " " " " ૩	૧	૮
અર્થિકમિશન	૧	૧
અર્થિકમિશનની મુજબત	૧	૧

ધટાડેલો ભાવ

વારની ૬ પેની!

સ્ટારબ્રાન્ડ બુટ

કલોથ.

સ્ટારબ્રાન્ડ બુટ કલોથના આવમાં કંઈ નહિ તે ૨૫ ટકા ઘટાડો થયો છે. આવમાં બીજા બધાંને આંદો ૨ તેવા આ બાજબ બુટના કપડાના આવમાં લાલુપી પમાડનારો ઘટાડો થઈ ગયો છે. મજબુત વસારાને સાધુ અને પાડા રંગોમાં સ્ટારબ્રાન્ડના પદોંચ તેવું બીજું એકે કપડું નથી. "સ્ટારબ્રાન્ડ" કલોથ ખરીદતી વખતે તેના ફરેક ટુકડાપર "સ્ટારબ્રાન્ડ" શુરના ટ્રેક માડું તપાસવું. ફરેક કથોની ટુકડોમાં તે મળી શકશે.

સાલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.,

Johannesburg & Cape Town.

ઉત્તમ મરમ મસાલી વગેરે

અમારે આ બતી દેખાવે નીચે તાલે અને મસાલી ધરમાં ફોલો કરવા મસાલી, કરીપાઉડર, હાઈલ, મરમ, તેમજ ફરીના અને લીપુના તેમજ મીઠા આગાર દંમેશા થોડા ના જમાવે જમાવી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. બાવે ઉત્તમ માલ, તમે ધરમાં જમાવી શકા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું કેશનું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN, 63

'Phone 327

'Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરેક અને વેશ્ટરબલ મારે ડીના જોડેલા ઉપર આજીયાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતી કરશો. P. O. Box 755, 55 Bond St. Durban, 70

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	Rs.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION

	Rs.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

દીવાળીના તહેવારમાં ભાવમાં બેહદ ઘટાડો.

ફક્ત બે દીવસ દીવાળી આમળ, પછીથી એ ભાવે તદ્દિ મળશે.

શું પુછો? ૨૮ વર્ષથી પ્રખ્યાત કેપોટન બાલકેની હોટેલમાં

સ્પેશીયલ મીઠાઈઓ તૈયાર છે.

બેવી કે: બદામ, પીસ્તા બરફી, બદામધારી, સુરતી ઘારી, બદામ પીસ્તા હલવો દીવલીના, વેનીલા હલવો, ફરફ હલવો, મુંબઈના હલવો, મુઠો હલવો, ખંભાતી, મુથરદીની, જામનગરી પેંડા, માવાના પેંડા, બરફી મુંદરપાક, માવાનો મેથુર, સાદા, મગદળ, શંકરપરાં, મોદન થાળ, જાંબુ, ફરી, જુન્દી લાઠ વીગરે ઘણી જાતની મીઠાઈઓ તેમજ ફરસાણ, ભાવનગરી માંડીઆ, શેલાપુરી થેવડો જેવેનીના.

માલ સારો થાળ્યા લીમાં બનાવેલ.

કંઠીઓના માલકોએ એકર સાથે પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

માલ સરસ અને ખાચીપુરવડનો મોકલવામાં આવશે પારસલ ઉપર નામ લેખને લેશે.

R. K. KAPTTAN.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

Phone 3623

તમારા ધંધાની બહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન એપોપાનચન’ માં

જે જુનામાં જુનું થોડી છાપું બાબા સારથ આફ્રિકામાં વંચાય છે.

ભાવ અને નફલ માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

હલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો
ના

સરપલસ સ્ટોકલુ

સેલ

મોડલું

ગંજાવર

સેલ

હીંદુસ્તાની

૨

ગુજરાતી

કે

રામીલ

કે

રેલેગ

3/3

ઈચ

ફજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા મરિજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

હારમોનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ ઘટાડેલા છે. લીસ્ટ માટે લખો:—

Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 42—Vol. XXX

Friday, October 21st, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. "કેનીયા"

જિહોરોબર તા. ૩૦મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

રહી. "ટાઇરીયા"

નવેમ્બર તા. ૧૩મીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

મુજબમાની વીરલી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રેસીમલ પા. ૧-૧૦-૦ અને હીંદુ વીરલી. પાઉન્ડ ૨-૧૦-૧

રેસીમલ પા. ૫-૦-૦ ના હીસાબથી ભેવામાં આવશે.

મુખના—હવાઈમાંથી ચેતાના મોટા કાળીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા અમારું કસ્ટમર્સ પહેંચતાં કરવાં.

ખા. પ્રાન્ડના કાઉન્ટી નવી મોટા મણીજ સારી સમવરોવાળી અને ૪૬૫ માલની સાથે અને ઘરડા બારીકા સાથે માલુ થઈ છે.

દરેક હોદી પેસીન્ગરે ચેતાની દીકરી અમારી જોશીમમાંથી ભેવી અને પહાર મામવાળા બાઈમાંથી અમારી સામે

પનન્નવહાર કરવાથી થઈ થઈ થઈ. રહીમરને બગાડી દરેક હામકાળ અમારી ખતી દેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ ખુલાસા માટે કળીયા મા મળે:—હિંદી પેસીન્ગર

એવન્ડ રોમ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પામન રહી. દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવા

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

બચાવળી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ બદામનો મેસુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

બદામ પાક.

આ શિયાળાની ઝીંજ પાકો તેમજ દરેક શીઠાઈ એર્ડરથી ખતાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ ઉર વરસના જાણીતા અને અત્યુત્તમ પાકો શીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ કાણુવડીયા પેંડા અને હાથના વણેલા ગાંઠીયા પણ ખતાવીએ છીએ.

એ શિયાળા હિંદુસ્તાનથી તાજા મરચાં, પંજાબી માલમ, સફેદ મુસલી, માલમ મુસલી, કાળા મુસલી, મેખર, મરોહા, પીપર, નાશા, એકમી, અમરન, પીરતા, મગજ આરોલી, કાજુ, જરફાજુ, દેશની પાનમાં ખાવાની તેમજ મુખવાની તમાકુ, કાચો, કરતુરી, અંબરની અમરળલી, ધુપ તથા તમામ જાતનાં મધીવડે, કરીયાણું, હેર એલુમ, જોટા દીલગદાર સેન્ટ, જાતર, ખાદીની મેટેસ્ટ કાડીઓ, ખાદીની રેપીઓ, અમરલજન તથા મોરારી બરનો તમામ માલ જેવો કે જીમડી આવલ, મગ, અડદ, અજા, પાંજરો, પર્લ, વાલની દાળ, મરી મમલો (ચેરે અને મંગાવીએ છીએ. તમામ કાચેકટ મંગાવતા દેશથી મજાજ હિંદુસ્તાન આવે મળી સકશે.

અમારા માલના અમારે વખાણુ કરવા કરતાં એક વખત ટાપલ ટાપલ મંગાવી ખાવી કરો.

બહાર ગામના એરડરો ઉપર પુરવું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4565.

NATHA NARAN.

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનાં તાજાં ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી.

એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 264. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનાં ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ સાફ પેકીંગ કરી

સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 64

અઠવાડિક પંચાંગ

વાર	શુક્રવાર	શનિ	સુક્રવાર	રવિવાર	સુક્રવાર	શુક્રવાર
૧૪	૧૬૩૨	૧૬૮૮	૧૭૫૧	૧૭૦૨	૧૭૫૩	૧૮૦૪
૧૫	૧૭૩૨	૧૭૮૮	૧૮૫૧	૧૮૦૨	૧૮૫૩	૧૯૦૪
૧૬	૧૮૩૨	૧૮૮૮	૧૯૫૧	૧૯૦૨	૧૯૫૩	૨૦૦૪
૧૭	૧૯૩૨	૧૯૮૮	૨૦૫૧	૨૦૦૨	૨૦૫૩	૨૧૦૪
૧૮	૨૦૩૨	૨૦૮૮	૨૧૫૧	૨૧૦૨	૨૧૫૩	૨૨૦૪
૧૯	૨૧૩૨	૨૧૮૮	૨૨૫૧	૨૨૦૨	૨૨૫૩	૨૩૦૪
૨૦	૨૨૩૨	૨૨૮૮	૨૩૫૧	૨૩૦૨	૨૩૫૩	૨૪૦૪
૨૧	૨૩૩૨	૨૩૮૮	૨૪૫૧	૨૪૦૨	૨૪૫૩	૨૫૦૪
૨૨	૨૪૩૨	૨૪૮૮	૨૫૫૧	૨૫૦૨	૨૫૫૩	૨૬૦૪
૨૩	૨૫૩૨	૨૫૮૮	૨૬૫૧	૨૬૦૨	૨૬૫૩	૨૭૦૪
૨૪	૨૬૩૨	૨૬૮૮	૨૭૫૧	૨૭૦૨	૨૭૫૩	૨૮૦૪
૨૫	૨૭૩૨	૨૭૮૮	૨૮૫૧	૨૮૦૨	૨૮૫૩	૨૯૦૪
૨૬	૨૮૩૨	૨૮૮૮	૨૯૫૧	૨૯૦૨	૨૯૫૩	૩૦૦૪
૨૭	૨૯૩૨	૨૯૮૮	૩૦૫૧	૩૦૦૨	૩૦૫૩	૩૧૦૪
૨૮	૩૦૩૨	૩૦૮૮	૩૧૫૧	૩૧૦૨	૩૧૫૩	૩૨૦૪
૨૯	૩૧૩૨	૩૧૮૮	૩૨૫૧	૩૨૦૨	૩૨૫૩	૩૩૦૪
૩૦	૩૨૩૨	૩૨૮૮	૩૩૫૧	૩૩૦૨	૩૩૫૩	૩૪૦૪

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નારાયણનાં નંબર એકના ખતાવતા, પછનાપલ વિગેરે ચીજો એરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક એરડર ઉપર જાતી રખડેજ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીડાવત આવવી મોકલવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, ક્રીકેટ, રોડેસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભૂલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧.

૮ કોસ રોડ,

કરબન, નારાયણ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add.
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 1302
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રોગ્રેસિવ અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ
આપનારી ગ્રાસક વર્ષની બુની નીમા કંપની.

જાહેશીના નીમા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાવ છે તે બજુવું હોય તો અને કઇ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને રાહત મેળામાં મેળા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજુવું હોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

of Indians; and yet one of the cardinal features of the Cape Town Agreement is that Indians who remain in South Africa have to be looked upon as permanent members of the community whose uplift should be the special care of the Government. Mr. Bajpai, referring to the Land Tenure Act, point out the few improvements which have been introduced as a result of the representations made by the delegation from India at the beginning of this year. It was stated that the Minister for the Interior had been empowered to withdraw any land from the operation of Sections 180 and 181 of the Gold Law which prohibited residence upon or occupation of any land by coloured persons. This power would be exercised by a Commission presided over by a judge assisted by two other members, all of whom, it must be remembered, being officials of the Union Government. It will be remembered that the Indian community have stated at the Congress recently held that they would passively resist the Act after this Commission has reported. It is generally feared, however, that the recommendations of this Commission when they are made would be so unsatisfactory as to be unacceptable to Indians. Mr. Bajpai, we are afraid, ventured into speculation when he stated that a great majority of those affected by the Act were not very keen on passive resistance. The Act has brought relief only to a small number of persons and even these are being persecuted under the licensing laws. The public would like to know whether the serious statement made by Mr. Bajpai as regards the attitude of the bulk of the community is founded upon the reports received from the Agent for India in South Africa. On the other hand, the fact that the resolution on passive resistance was passed by the Transvaal Indian Congress and later on by the South African Indian Congress is proof that the matter is very keenly felt by the Indian community and that they are prepared to make huge sacrifices in order to vindicate not only their honour but the honour of India. The general impression left on one's mind after reading Mr. Bajpai's statement is that the Government of India feel that they have done all they could and that the Indian community are not likely to get any further help in fighting that retrograde measure.

MR. BAJPAI'S STATEMENT

MR. BAJPAI does credit to his training and is loyal to his salt. His handling of the debate, as reflected in our Indian exchanges, which we publish elsewhere in this issue, appears to have been in quite the best manner along approved ministerial lines, and according to accepted parliamentary standards.

Ministerial and parliamentary ethics, of course, preclude the smallest departure from the truth, the literal truth, that is. But no obligation would appear to be recognised necessitating a disclosure of unpleasant aspects of the matter under enquiry, of imparting the *whole* truth.

Mr. Bajpai's self-satisfaction over the labours of the Fazli Hussain Delegation almost makes us doubt our own understanding of the Act and its consequences to ourselves, and to even wonder whether we really ought not to welcome this freshly imposed branding of us as undesirables, *because we are Indians*, (will Mr. Bajpai

please note the italicised words) and this now successful move to effectuate our segregation because we as Indians fall into the category of "coloured persons."

The essential difference between Mr. Bajpai, and other Indian gentlemen circumstanced as he is, on the one hand, and ourselves on the other, is that we Indians of the Transvaal occupy the untenable position of the toad beneath the harrow, while they, from a safe vantage point, calmly and a little patronisingly assure us that the harrow is not nearly as painful as it might have been but for their kindly offices, and that they entertain hopes that if we are good toads, and survive our harrowing experiences of the next few years, a way out from our trials and troubles may be found.

What Mr. Bajpai and those who think along his line evidently overlook—or if they do not overlook, observe with indifference—is, that the racial discrimination involved in the Act is a slur upon *every Indian everywhere*; that the implication of racial inferiority expressed in the Gold Law of the Transvaal or the Immigration Laws of the Union is equally a stigma upon Mr. Bajpai, who happens to be a highly-placed Indian in India, as upon Mr. Greengrocer Patel, who is trying to earn a livelihood by hawking vegetables in Johannesburg.

To the practical official mind, to which the scoring of points is all-important, the grounds of our objection to being treated as undesirables and outcasts is perhaps somewhat difficult to appreciate. It is thought, apparently, that as long as we are not wholly deprived of our opportunities to make little money or even a living, our lot is not serious enough to justify such a very great loss. That principles—regard for honour and dignity—mean anything of real value to us seems unbelievable. Happily, of a not insignificant portion of our people, it may be said, they would rather live as lean men than as fat dogs. Our radical objection to the Land Tenure Act; our quarrel with its protagonists, is, it reiterates, it re-emphasises the denial of our manhood; it cancels out the much talked-of promise of "uplift," we prized greatly; it relegates us to whatever kennels we may be ordered to occupy and imposes chains that will effectively prevent our operating outside of the defined limitations.

Indian Opinion

No. 42—Vol. XXX.

Friday, October 21st, 1932

LAND TENURE ACT IN THE INDIAN LEGISLATURE

MR. BAJPAI'S STATEMENT

QUESTIONS on the Transvaal Land Tenure Act were put to the Indian Legislative Assembly at Simla in mid week. The following is a full report of the proceedings, as contained in the Indian exchange.

Mr. C. S. Ranga Aiyar's interpellation, which brought forth a long statement by Mr. Bajpai on behalf of the Government, was followed by a string of supplementary questions and as the Assembly still showed a desire to have the subject discussed on a special day, Sir C. P. Ramaswami Aiyar, leader of the House, promised to consider the point, subject to certain discussions between the party leaders and the Chair.

Mr. Bajpai recalled the three main points dealt with in the statement made in the Assembly on the 6th April, and pointed out that special staff engaged to explain the provisions of the assisted scheme of emigration had been dismissed as the possibilities of such emigration had now been exhausted. As for the Government of India co-operating with the Union Government in exploring the possibilities of the colonisation scheme for settling of Indians both from India and from South Africa, Mr. Bajpai stated that the initiative lay with the Union Government, from whom no suggestion had been yet received. The South African Indian Congress had recently decided to appoint a delegate to the proposed committee of investigation.

As regards the Land Tenure Bill, the changes made by Union Parliament had the effect of further safeguarding Indians. Clause 6 had been deleted, and the Minister for the Interior had been empowered to withdraw any land from the operation of Sections 180 and 181 of the Field Laws where they prohibited residence upon or occupation of any land by coloured persons. This power would be exercised after enquiry into individual cases by an impartial Commission presided over by a judge, to validate the present illegal occupations and permit exceptions to be made in future from the occupational restrictions of the Field Law.

After explaining the features of the Act like protection of fixed property acquired by Asiatic Companies till 1st May 1930 and the provision of appeal against the decisions of local bodies regarding certificates of fitness to trade, Mr. Bajpai informed the House that the Indian Congress in South Africa had decided to passively resist the Act, and had appointed a Committee to organise resistance. Probably, no action would be taken until the Commission to enquire into individual titles of occupation had reported. Finally, he stated that the Government of India had instructed the Agent to watch developments.

Mr. C. S. Ranga Aiyar wanted to know the strength of the feeling of Indians against the Act. Mr. Bajpai

stated that a great majority of those affected by the Bill were not very keen on passive resistance. Sir H. H. Glyn was told that far from the Act compelling a violation of the agreement, certain changes had been made which improved it.

Mr. Ranga Iyer here hinted that the privileges enjoyed by the Indian Agent were fewer than those of the Japanese Consul.

Mr. Bajpai later assured the member that the Government of India were corresponding with the Union Government on the question of entry of Indians on temporary basis. He added that some changes made in the Bill were the result of representations made by the Government of India.

Mr. S. G. Mitra preferred a special day for discussions and Sir C. P. Ramaswami Aiyar said that Government were willing to allot a special day subject to certain discussions between party leaders and the Chair.

Further supplementary questions still followed and Mr. Bajpai informed that the new Agent had full confidence in the South African community. Private enquiries were already exploring the possibilities of emigration into Brazil. But no information had been received from the Union Government with whom the initiative lay.

The *Hindu* of Madras comments as follows on the proceedings in a leader:—

Mr. Bajpai's attempt to consolidate the position of Indians in South Africa in the Legislative Assembly does not appear to have been successful because following the statement, there was a general demand for the allotment of a day to discuss the subject. The leader of the House, finding that there was a general desire for a more elaborate discussion, has promised to consider the point and we do not hope that, in view of the growing importance of the question, an opportunity would be given for a full debate. Mr. Bajpai stated that the special staff appointed to explain the provisions of the scheme of assisted emigration had been dismissed "as the possibilities of such emigration have now been exhausted." As a matter of fact, the position seems to be the reverse, without the special staff, large number of Indians are availing themselves of the scheme contrary to expectations on account of the acute distress felt by the community owing to unemployment. We hope that the Government would explain to the Assembly the measures which are being taken by the Union Government to relieve unemployment among Indians. The reports that have reached India about the way in which Indians are being replaced by whites point to the fact that the Union Government do not feel that any obligation rests upon them to look after the interests

Indian Press On Transvaal Situation

'The Leader'

Indian affairs in South Africa seem to be approaching a crisis. At the recent session of the South African Indian Congress which discussed the Transvaal Asiatic Land Tenure Amendment Act, a resolution was passed advocating passive resistance after the commission appointed under the Act had submitted its report. Now though as a result of the last Round Table Conference, the evils of the new anti-Asiatic legislation were mitigated to some extent, what the first Capetown agreement promised in its upliftment clause was that the Union Government would take "all possible steps for the uplifting of every section of the permanent population to the full extent of their capacity and opportunities," and consequently what Indian public opinion can reasonably demand is that if the Union Government are not willing or able to repeal the Gold Law of 1908 and Law 3 of 1925, they can at least let the old obnoxious laws remain dormant as they have remained so far, instead of reviving them. As it is, even after the amendments made as a result of the discussions at the last Round Table Conference, the present Act gives enough power to enable an unsympathetic administration to injure Indian interests. Therefore we can fully appreciate the feelings of the members of the Indian community who are advocating a policy of passive resistance. But the question is whether such action is likely to improve our position or ruin them altogether. Few persons can speak with greater authority on the capacity of Indian leadership and other conditions relating to the Indian community in South Africa than Mr. Sastri. He has expressed the opinion that "passive resistance will end in great disaster" and has exhorted Kunwar Maharaj Singh to "win the community from the path of irretrievable blunder." Therefore let the leaders of the community consider well before they decide on a course of action. As we have always held, the Asiatic Land Tenure Act is a most obnoxious measure which a justice-loving government should be ashamed to place on its statute book in the year of grace 1932, and we would urge the British Government who otherwise claim to be the sole guardians of the interests of the depressed and oppressed communities to pay some attention to the conditions prevailing in South Africa. But let not the Indian community embark upon a policy of action which would land them into even greater difficulties.

'The Bombay Chronicle'

We do not know what justification Mr. V. S. Sridharasastri has for sending a cable to Durban advising Indians that "passive resistance is no remedy for political ills and is likely to end in great political disaster. Much less why he should ask the Agent-General in South Africa to plead with Indians "in my name" to win South African Indians from the "path of irretrievable blunder." The answer from the South African Indian Congress however, has been prompt and conclusive. It comes in a message that South African Indians "have decided unanimously to resist passively the Asiatic Land Tenure Act" and that they are enrolling volunteers for the purpose. They now appeal to their Mother country to stand by them and help them financially.

Ungenerous

To advise Indians in the Sastri manner at a stage, when it would obviously be difficult and weakening for them to retrace their steps and at a moment when they require all the material and moral assistance that their fellow-countrymen in India can give

them, is, to say the least, inglorious and ungenerous. Mr. Sastri has said or done nothing all these months when South African Indians were preparing themselves for passive resistance and it is unreasonable to intervene at the last moment with gratuitous advice from his placid retreat in South India. Mr. Sastri has such an over-ripe sense of fairness, said the late Mr. V. Krishnaswami Iyer, that he is sometimes less than fair to his own side, and we now find him discouraging Indians with warnings of committing of an "irretrievable blunder" when they are appealing to their Mother country for assistance.

What Alternative?

Indians have done but little for their brothers beyond the seas, who are suffering under the brand of semi-slavery. Without discussing the ethics of passive resistance we would ask Mr. Sastri what is the alternative that he suggests to Indians in South Africa, who are branded as inferior human beings and treated with insults which they feel to be beyond human endurance. Does he wish them quietly to suffer their humiliations without a manly fight for their rights? Not even their worst enemies can complain that they have not used all the means available to them to find a way out of the difficulty which now faces them. Mr. Sastri well knows that they have exhausted almost all constitutional methods to induce the Union Government to spare them this one more indignity, but their protests have been contemptuously brushed aside and the Asiatic Land Tenure Bill passed into law.

Our Duty

What more can they do? They are aware that in such a struggle they can expect little or no help from the Government of India, whom the latter have already given their approval to the measure. Mahatma Gandhi in the face of overwhelming odds once led his countrymen in South Africa to victory. Though we are aware that there is no Gandhi rising over India now to approve a course similar to that Mahatma Gandhi adopted. We have no hesitation in hoping that Indians in South Africa will have the fullest support of all patriotic Indians in this country. Indians here most realize that their countrymen in South Africa are fighting their battle to remove the brand of inferiority, and it is the duty of every Indian to help them in every possible way.

'The Tribune'

The Imperial Indian Citizenship Association, Bombay, has just received a cable from the South African Indian Congress stating that it was unanimously decided at the recent session of the Conference of the South African Indian Congress "to resist passively" the Asiatic Land Tenure Act. The cable also states that the Transvaal Indian Congress is enrolling volunteers for the purpose and appeals to India to render financial and other assistance to the South African Indians when the struggle actually starts. We have no doubt all patriotic and right-thinking Indians will render all possible help to their afflicted compatriots in South Africa, the worst comes to the worst and they are compelled to resort to Satyagraha to resist the racial arrogance of the Union Government. May we, however, remind the Government of India of their own duty in the matter. If the Union Government refuses to repeal the Asiatic Land Tenure Act, it is the imperative duty of the Government of India not only to extend their moral support to the proposed Satyagraha in South Africa but to refuse to ask the Indian Legislature to ratify the Ottawa agreements, in so far as they relate to South Africa. It is only by taking such action and by adopting a general policy of retaliation, that the Government can hope to effectively safeguard the interests of South African Indians and give a practical proof of its sympathy with them.

The Premier's Statement Relating To The Communal Award

(By RAMAKRISHNA CHATTERJEE)

On the publication of the text of the decision of His Majesty's Government regarding communal problems, the British Prime Minister has issued a statement, in the course of which he says:

"We never wished to intervene in the communal controversies of India. . . . We have realised from the very first that any decision that we make is likely, to begin with at any rate, to be criticised by every community; partly from the point of view of its own complete demands, but we believe that in the end considerations of Indian needs will prevail and all communities will see that their duty is to co-operate in working the new constitution which is to give India a new place in the British Commonwealth of Nations."

Mr. Ramsay MacDonald adds that the British Government had to undertake the duty of giving their decision on India's constitutional and communal problem, because of "the failure of the communities to agree amongst themselves" and "in response to repeated appeals from representative Indians."

In order to apperition blame fairly it is necessary to refer briefly to the origin of the communal controversies and their subsequent history.

It may be true that the present Prime Minister and his former and present colleagues, who had to do with the first and second sessions of the Round Table Conference, never wished to intervene in the communal controversies of India. But who were responsible for the origin and growth of communal controversies in the field of Indian politics? It is a matter of common knowledge that our communal problems in their political aspects were virtually created by Governor-General Lord Minto in the first decade of this century. To prove this it is not necessary to state that the late Maulana Mahomed Ali said in his Congress presidential address that the Muhammadan deputation which waited upon Lord Minto, asking for separate favourable treatment for the Muslims in regard to seats in the legislative bodies and appointments in the public services, was a "communal performance" nor is it necessary to refer to a statement made by Maulvi Abdul Samad, M.L.A., as Chairman of the Reception Committee of the Mohammedan session of the Bengal Provincial Conference. For, Lord Morley, as Secretary of State for India, wrote on the 6th December, 1909, to Lord Minto:

"I won't follow you again into our Mahomedan dispute. Only I respectfully remind you once more that I was your early speech about their extra claims that first started the Mahomedan hate."

Sir Rampyln Faller's "favourite wife" theory and Lord Minto's observations on the British attitude towards Moslems are well known. For decades, there has been discrimination in favour of Mussalman in the public services and in the provision of special educational facilities. Both in the Morley-Minto and Montagu-Chelmsford constitutions separate electorates were provided for the Mussalman, thus whetting their appetite for such thing. Lastly during both the sessions of the Round Table Conference Mr. Imperialist die-hard and the members of the Congress Association then in England had been constantly strengthening and stimulating the separatist sentiment of the Muslim delegates to the R.T.C. . . . Prime Minister need not be reminded that all the M. L. A. delegates were separatists, except latterly Sir Ali Jinnah, who was not allowed to or did not take part in the Round Table Conference. Is it any wonder then that there has been no communal agreement?

The British rulers being then, in part at least, responsible for political disagreement among the communi-

ties, it was their bounden duty to devise a scheme which would lead to produce agreement among them. This they have not done.

The failure of Government's own nominated men to come to an agreement cannot be rightly spoken of as the failure of the communities themselves. Nor were most of them "representative Indians." It may be that, even if the communities had chosen their own representatives, they too would perhaps have failed to reach an agreement. That would, however, have been due in no small measure to the communalist mentality created and fostered by the Government's own policy and measures. But the British Government neither asked nor allowed the communities to choose their own representatives for the purpose of arriving at an agreement. It has never also been definitely stated by the British Government in Britain or in India what degree of agreement would be acceptable to them, assuming of course that they would really welcome a communal agreement. If perfect unanimity were required, that would perhaps be unattainable. Even in Britain and other Western countries there is no unanimity, there is great divergence of opinion, among different parties, in relation to many matters of the greatest importance. So, it ought to suffice, if in India important and influential sections of different communities come to an agreement on essential constitutional points.

Now, Nationalist Muslims, assembled at the Lucknow Conference, voted in favour of joint electorates. At the Faridkot Conference they did the same. These decisions were approved and welcomed by the Hindus. The Bengal Provincial Muslim League's resolution in favour of joint electorates was fully endorsed by Hindu leaders of all shades of political opinion, and this endorsement was published in the papers. Similar resolutions have been passed at meetings of other Muslim associations. At a meeting of the Bengal Legislative Council, attended by Muslim, Hindu, European and other members, a resolution in favour of joint electorates has been carried. At the same Council, in the course of the debate on the Municipal Bill, a similar voting in favour of joint electorates has taken place.

Not in spite of these clear indications that all Hindus and an important section of the Muslims are in favour of joint electorates—at least in Bengal, the communal award has been given in favour of separate electorates. Why? And why? Apparently because a section of the Hindus want separate electorates. On the one side, there was an important section of Mussalman and all Hindus and many Christians etc. in favour of joint electorates; on the other, there was a section of Mussalman in favour of separate electorates, to which all Hindus were opposed. However, to all fair-minded men, it should have been clear that the preponderating opinion was in favour of joint electorates. Under the circumstances, it would not be unfair to conclude that the award has gone in favour of separate electorates, because British Imperialists do not want a united India, they want a divided India, and also because Britishers in India want a secure vote in the government of the country by means of separate electorates. What they really care for above all is a separate and secure effective vote for themselves in Indian legislatures. Instead of saying so plainly, they profess great anxiety for safeguarding the interests of Mussalman and some others by separate electorates. But sometimes in safeguarded moments the real truth comes out. For example, in a recent issue of *The Statesman of Calcutta* it has been observed:

"It is from the hands of Britishers that the new constitution must come, and in no circumstances is it conceivable that the British community here with its enormous stake in the country would accept annihilation."

It is understood, of course, that "annihilation" means "not having for themselves the casting vote," as it were, in the legislative bodies by means of over-representation by separate electorates for themselves—and by securing a permanent overwhelming statutory majority in the

Councils for themselves and the subservient action of Muslims combined. The Calcutta British organ advocates the system of separate electorates for British reasons knowing quite well all the while that it is an evil thing. For it writes:

"Nobody will argue that separate electorates are beneficial, that they promote the feeling of nationhood, or that they do not tend to keep open sores and prevent the healing of differences."

I have shown that there has been substantial agreement between the Hindus and an important section of the Muslims—the Nationalist Muslims, particularly in Bengal, in favour of joint electorates. Hence the British Cabinet should and could have given their decision in its favour—at least in Bengal. The Premier has stated that the Government will "be ready and willing to substitute for their scheme any scheme either in respect of any one or more of the Governor's provinces or in respect of the whole of British India that is generally agreed to and accepted by all the parties affected." This assurance has been repeated in the Government's award. Therefore, Government could have given joint electorates at least to some of the provinces, e.g., Bengal. That they have not done so, shows that they do not desire even a partial mitigation of the harmful features of their scheme—they appear to want from the vast population of India a complete scheme of which all points are agreed to and accepted by all the present and any possible future Muslim parties affected. It is and would be impossible to satisfy such a condition. For at any moment at the dictate of the British imperialists, who are in a position to offer inducements, dissident parties may make their appearance. Hence it would be foolish to build any hopes on the words in the award which say that Government "are most desirous to close no door to an agreed settlement," as "agreed" appears to imply perfect unanimity on all points on the part of all possible parties.

Another "settled settlement" which the British Cabinet have not accepted is the Hajah-Moonje pact between Ras Bahadur M. C. Hajah, the leader of the vast majority of the Depressed Classes and Dr. H. A. Moonje, working President of the Hindu Mahasabha, according to which the Depressed Class Hindus were to have a number of seats reserved for them in proportion to their numbers to be filled by election by joint electorates. Mr. Hajah has pointed out that the Depressed Classes have got less seats by the award than they would have got by this pact.

Mr. Ramesay MacDonald claims to be a friend of India. But what he has done completely belies the claim.

He defends the continuance of separate electorates on the ground that they have been regarded by minority communities as an essential protection for their rights. But this is not true of all minority communities. For example: except in Madras, there have not been separate electorates for Indian Christians, and generally speaking, in Bengal at any rate, they have not asked for, but are rather opposed to, separate electorates; the most important organisations of the depressed classes—who by the by are not a religious community by themselves, have insisted on joint electorates; and the foremost leaders of the women of India, who also are not at all a community by themselves, have been opposed to separate communal electorates. Yet all these groups have been cured with that evil thing.

Even if Mr. MacDonald's defence of separate electorates for minority communities were assumed to be valid, why has he given separate electorates to the Muslim minority communities in Bengal and the Punjab, where the Hindu and Sikh minority communities did not insist the claim to protection by such electorates?

It is not true and it has not been proved that separate electorates give protection to minorities, or that their

interests are promoted or safeguarded when those of India as a whole suffer.

The Premier says: "I want to see greater and smaller communities working together in peace and unity." If he be really sincere, he must be blessed, or rather cursed, with a perfectly illogical and obtuse mind. For, with his colleagues, he has divided the people of India into political groups in such a way that, if they were not hitherto mutually suspicious and distrustful, they would henceforth suspect and become more and more of one another, and, if already mutually distrustful, would have that distrust greatly increased. And having done this, he asks the world to believe that he sincerely desires the people of India to work together in peace and unity!

He says: "Government have to face facts as they are and must maintain the exceptional form of representation." But when will British politicians have the honesty and courage to face the other and prior fact that facts are as they are, at least partly because it was Lord Minto's early speech about the Muslims' extra claims "that first started the Moslem bawls," as Lord Morley put it, and that the Morley-Minto reforms and the Montagu-Chelmsford reforms have been such as to lend that bawls to keep itself in evidence ever since?

In the Premier's opinion,

"The anomaly of giving certain members of the Depressed Classes two votes is abundantly justified by the great need of securing that their claims should be effectively represented and the prospects of improving their social and economic position."

We do not object to the depressed classes having any real advantage. What is strongly objected to is their separation from the main body of the Hindus.

The enlightened and progressive sections of the Hindu community have been making considerable efforts to improve the condition of the depressed classes, so that they may not long remain depressed. But Government now to effect declare that all "caste" Hindus, as Britishers call them, are hostile to the depressed classes, or at least indifferent to their lot, and that therefore they must be treated as a separate group to protect their interests against the common attacks of the "caste" Hindus. And Government have also offered a guarantee to these classes to continue to deserve the title "depressed" so as to remain entitled to separate seats. Under the circumstances, "the prospects of improving their actual condition," social, educational and economic, must be poor indeed.

Regarding the representation of women, Mr. MacDonald observes:

"As regards women voters, it has been widely recognised in recent years that the women's movement in India holds one of the keys of progress. It is not too much to say that India cannot reach the position to which it aspires in the world until its women play their due part as educated and influential citizens. There are undoubtedly personal objections to extending to representation of women the communal method, but if seats are to be reserved for women as such and women members are to be fairly distributed among the communities, there is in the existing circumstances no alternative." (Indian mins. B.C.)

I have already pointed out that the leading exponents of women's rights never wanted a communal distribution of seats for themselves. Hence separate communal electorates ought not to have been thrust upon them. The Premier idea of women playing their due part as "educated and influential citizens," for which education and interest and participation in public movements are essential, and he talks of a fair distribution of women's seats among the communities. I suppose that he never

them think that 33 women's seats are distributed merely by counting heads, and not according to the extent of education and the comparative absence or presence of public spirit among the women of different communities, that is a fair distribution? It is well known that the leaders of the section of *Musluman Bengal* whose views have found acceptance with the Government think that the women who would stand as candidates and cast votes are undesirable persons of their sex. It is also well known that female education has made comparatively much less progress among the *Muslman* community of Bengal than among the *Hindus*. And owing to their social and educational handicap, *Muslman* women in Bengal can take very much smaller interest and part in civic and other public movements and affairs than *Hindu* women. In spite of these facts, the Premier thinks it fair to give the same number of seats to *Muslman* women as to *Hindu* women? Let me not be misunderstood. I cordially welcome the prospect of *Muslman* women taking part in public affairs. It is only the Premier's claim of fair distribution of women's seats which I repudiate.

One can imagine the inward cry with which the Premier rubs in the failure of the Government business at the R. C. C. to produce an agreed scheme, by telling "the Indian communities."

"Let them remember what excusing the scheme that they themselves failed when pressed again and again to produce to us some plan which would give general satisfaction."

Assuming that the failure of the Government business must mean the failure of "the Indian communities," who did not choose them, is that any reason why the British Cabinet should feel justified in expecting the people to accept their manifestly inopportune scheme? The Premier thinks it a "fair and honest attempt." It does not seem axiomatic that it is either.

"The most that Government can hope for is that their decision will remove an obstacle from the path of constitutional advance." It is a curious hope, seeing that the decision keeps the old obstacles intact and creates new ones. There can never be any constitutional advance by means of constitutional methods without the joint endeavour of all communities, but the word "joint" is taboo, and "separate" is the word beloved of the rulers of India. Inconsistently and dishonestly, the Premier says to the Indian communities, "Join us, here, practically requires to non-co-operate with the Government, and to non-co-operate in working for the new constitution is to give India a new place in the British Commonwealth of Nations," and he concludes his sentimental harangue with the master observation that "peace and co-operation is a condition of progress and that it is their special duty to put upon themselves the responsibility of making the new constitution work." An Mr. Macleod, neither Machiavelli nor Mephistopheles but a plain Minister of a great people, one ought to think that he is not indulging in a mere joke. It is my considered opinion that, in spite of the disruptive tendencies of what the British Cabinet have done, all Indian communities ought to co-operate—not, of course, for making the new constitution work, but for radically mending it, or, if that be possible, for ending it and making a brand-new one in its stead. For, even if it were workable, it could not produce any balance of good result.

What is the "new place" which "the new constitution" is to give India in the British Commonwealth of Nations? That of a legislature of Indians who must not make any joint endeavours to be and remain free?

What are the "certain rights of free men for which different communities and groups are going to struggle and fight?" Of what kind of sword, of what right, of the communalists' religion to get a big share. The Premier's statement and the award are both silent.

Chambers Of Commerce Congress And Trade Licences

There was some opposition from the Natal delegates to the Chambers of Commerce Congress to-day to the Transvaal resolution asking for the reform of licensing boards, but it was carried by a big majority in these terms:—

"That in the opinion of this Congress to minimise the evil of over-trading, legislation is required to provide for the reconstruction of the personnel of the existing licensing boards dealing with trade licences."

"That such boards should include resident magistrates and that they should have the power to refuse the granting of licences, if they consider there are already sufficient licences in existence to meet public requirements and for any other reasons they consider necessary in the public interests and which they shall disclose."

"United India In A Fortnight"

Lucknow, Monday.

"After, Poona, Lucknow," is the keynote of the deliberations of all parties at the Muslim Conference which met in the week-end to close up the Muslim ranks preparatory to reaching Hindu-Muslim solidarity.

Complete agreement was reached to-night among the protagonists of the separatist and joint electorate schools of Muslim thought.

A representative committee was appointed for the purpose of negotiating with Hindus and others.

Addressing a meeting after the conference Shaukat Ali proclaimed: "Within a fortnight we shall have a united India."—*Reuter*.

Hindu Temple Dispute

Finding Of Board Of Arbitrators

On Sunday, Oct. 9, Mr. T. M. Nafker, Chairman of the Board of Arbitration appointed by the Natal Supreme Court to go into the dispute between the trustees of the Hindu Temple at Chirwood and certain Indians regarding certain accounts and the possession of certain movable property of the Temple, read the award to a large gathering of Hindus at the Chirwood Temple Hall. This is the first time that a matter of such importance had been referred to arbitration.

The Board of Arbitrators, owing to the unsatisfactory state of affairs, and not desiring to burden the trustees with such liabilities, decided that no money was due to or by the Temple, with the exception of the credit balance at the Standard Bank; also that all the movable properties of the Temple shall for the time being, until provisions are made in the Deed of Trust to be formulated, be vested in the custody of the Sinnergar and other officials as provided for in a revised constitution.

In addition to the formulation of a Trust Deed the Board recommended the appointment of a committee for the control of all Hindu Temples so that similar disputes could be referred to them.

Moving Scenes In Jail When Mahatmajee Broke Fast

Almost all leaders of repute were present before Mahatma Gandhi when Bombay Government announced through special communique that Mahatma Gandhi's life is within danger even if he broke his fast on Monday.

Poet Rabindranath Tagore started singing prayers punctually at 5 o'clock before sunset in the compound of the prison at Yeravda which has earned the reputation of being Yeravda temple while Mahatma Gandhi was made seated in his bed through the help of a board of physicians. Mahatma with cheerfulness glaring on his face broke fast by taking a small quantity of lime-juice. Leaders joined the prayers offered by India's greatest Poet and after an hour, when Mahatma Gandhi appeared a bit brighter and better, dispersed.

Gandhi Suffers Stroke

London, Tuesday.

Gandhi's London friends announce that he had a stroke soon after he ended his recent fast in Yeravda gaol. They told the *Daily Herald* last night that this information had been received through confidential channels, explaining that the Government of India had banned all outside visitors and had taken extraordinary precautions to prevent news from reaching the population of India.

Two months ago Gandhi suffered a slight stroke, from which he made a good recovery, but the doctors always feared a second seizure.

Mr. Lloyd George On The Treaty Of Versailles

"The signatories of the Versailles Treaty, of whom I was one, gave a guarantee to Germany that if she departed in accordance with the conditions of the Treaty, we should follow her example. We have not done it," declared Mr. Lloyd George at an International Peace Society meeting.

He added: "When the Treaty was signed the majority of the signatories had no intention of carrying it out. Germany feels that she has been duped. That is Europe's danger to-day. There is no greater peril for the peace of the world than a people who are justly angry at their treatment."

"I am the last man to put in a plea for Germany. She brought upon herself the terrible disaster, and very terribly she has paid for it. But having given our word when she was prostrate, every principle of honour demands that we should carry it out faithfully, generously and chivalrously."

War Danger

Mr. Lloyd George, according to *Reuter*, warned the large peace gathering at the Guildhall of the danger of the world unwittingly plunging into war. He said he was convinced that no ruler in Europe desired war in 1914, but the machinery once started crashed forward and overwhelmed civilisation.

He was quite prepared to defend the Treaty of Versailles if it was completely carried out, but he declared the majority of the signatories never intended that. Before the ink was dry they were arranging to create new armies.

De Valera's Claim For £400,000,000

London, Oct. 18.

De Valera consistently maintained that the only real permanent solution of the Irish difficulties was a United Irish Republic, with some connection with the British Commonwealth," declared Mr. J. H. Thomas, Secretary of State for the Dominions, in a statement to the House of Commons on the breakdown of the Anglo-Irish negotiations. He said that unfortunately it was impossible to reach an agreement.

Validity Denied

The Free State case was presented from an historical and technical point of view. It denied the validity of the agreement on which payments to Britain were based.

It asserted that no ultimate financial settlement was ever made and claim that a new settlement should be made covering all financial matters, including the alleged overtaxation of Ireland since 1800 and the alleged loss sustained in consequence of the departure from the Gold Standard last year.

Impossible To Accept

The total claimed approximated to £400,000,000. The Government was obviously unable to accept the Free State's claim for the reopening of the previous settlement unless it contained some manifest injustice.

"We consider," Mr. Thomas said, "that there was neither a legal nor a moral basis for the Free State claim respecting over taxation."

"Moreover we were unable to accept the Free State's claim respecting matter arising since the Anglo-Irish Treaty. The Government was actuated by a sincere desire to end the unhappy dispute, but it was obvious that the Free State delegates had no intention either of admitting the validity or justice of the previous agreements," *Reuter*.

Sikh-Moslem Fight

Simla, Oct. 19.

Fourteen Moslems were killed and 11 injured in an affray at Badhalda in the Narnar District of the Punjab following the theft and slaughter of a number of cows belonging to Sikhs.—*Reuter*.

Indian School Sports

A school cricket club was recently organised by the teachers of the Zeerust School in order to develop sports among the country schools. The following are the members of the club:—

A. Jorma, S. Jerna, M. Hukhan, H. Safroodin, M. Hanojer, M. Khan, M. Aboo, A. Chaita, G. M. Hoeson (Captain), A. R. Rabbin, A. H. Sullivan, I. Aboo, N. Jeewanin, H. Rajan (Vice Captain), A. Kader.

The club is very successful in training their players and it is likely to visit Mufeking in the near future with Mr. K. G. Moodley one of their teachers.

An Appeal

For An Indian Returned Soldier

David Harry, served in the South African Indian Bearer Corps and the Cape Corps in the Great War.

His wife and five children are stranded in Vryheid. He wishes to bring them to Durban. He is partially paralysed.

With them here he is confident that between him and his wife they would eke out a living.

Will you please help?

Contributions sent to me for Ex Private Harry will be duly acknowledged in these columns.

A CHRISTOPHER.

Ex-Sergeant, Major, S.A.I.B.C.,
Little Grey Street,
Durban.

BOOKS FOR SALE

NOTE. Remittance should accompany the order. V. P. ORDERS will not receive attention. Postal Orders to be made payable to "INDIAN OPINION" at Phoenix. Postage free on all books.
Address: Indian Opinion.

PHOENIX, Natal.

Mr. Gandhi's Speeches & Writings 1906 to 1917	5 6
The History of Passive Resistance	0 4
The Indians of South Africa by H. S. J. Polak	2 0
The Story of an Indian, the Legend of Rama	0 6
Hindu Ideology by Dr. P. C. Mahalanobis	0 4
A Hindu and His Missionary	1 0
India's Place in the World by M. K. Gandhi	1 6
Hon. G. K. Gokhale and the Indian System	1 6
Santhara's Select Works	3 0
Indubhadracharya, A Lecture by P. C. Mahalanobis	0 6
The Late Mr. Joseph J. Doke	0 4
The Religion of Future	0 4
Story of My Experiments with Truth by M. K. G.	1 6
Jail Diary by Rajagopalachari	2 0
Leo Tolstoy's Letter to a Hindu	0 6

THE GREAT TRIAL OF

Mahatma Gandhi & Mr. Barker

The book is edited by Mr. K. P. Kesava Menon and contains a foreword by Mrs. Sarojini Naidu. It contains the full report of the Trial of Mahatma Gandhi including Mahatma Gandhi's statement, the Judgment and Mahatma Gandhi's reply. It also contains the offending articles in which Mahatma Gandhi was arrested and description of the scene at the Ashram when he was arrested and other interesting subjects dealing with Mahatma Gandhi.

Price Two shillings.

Satyagraha in South Africa

By M. K. Gandhi.

Price 9 Shillings.

Joseph Doke

The Missionary-Hearted

Price 5 Shillings

GOLDEN NUMBER

OF
"INDIAN OPINION"
1914

SOUVENIR OF THE
PASSIVE RESISTANCE
MOVEMENT IN SOUTH AFRICA.

1906 — 1914

Price 2 Shillings.

Biographies of Eminent Indians

A Series of Uniform Booklets each with a Portrait giving a succinct biographical sketch and containing copious extracts from the speeches and writings of the personages described.

A Series of Uniform Booklets each with a Portrait

Dadabhai Naoroji,	Gopal Krishna Gokhale,
Rabindranath Tagore,	M. K. Gandhi,
Bal Gangadhar Tilak,	Keshu Das Pal,
Pandit Madan Mohan Malaviya,	
The Right Hon. Sayad Amir Ali	
H. H. Sri Sayaji Rao Gokhale,	
Sir Syed Ahmed Khan,	H. H. The Aga Khan,
Sir Sayyid Ramtirth,	V. K. Chavakurthy Aiyar
Dr. C. Rangachari,	W. C. Banerjee
A. M. Das,	Ravi Varma,
Krishnaiah Teelaha Telang,	
Jahar Chandra Vidyasagar,	Tara Dutt,
Sir Salimullah,	V. P. Madhava Rao,
D. L. Wacha,	Sir, Phani Prasad Mukherjee
Sri Ramkrishna Paramahansa,	
Rambhadracharya Mahomed Sayani,	
Dr. Kash. B. Chatterjee,	Lal Mohan Ghose,
Narayan Mohan of Malk,	Sir C. Sankaran Nair,
Raja Ram Mohan Roy,	Behramji M. Malabari
Babu Surendranath Banerjee,	
Rao Bahadur R. N. Mudholkar	

Price One shilling each.

The "Friends of India" Series

These are short biographical sketches of eminent men who have laboured for the good of India. Copious extracts from the speeches and writings in the "Friends of India" on Indian Affairs are given in the sketches. Each volume has a fine frontispiece. To be had at this Office.

Lord Morley,	Lord Ripon,
Sir William Wedderburn,	Lord Minto,
Mrs. Annie Besant,	Edmund Burke,
Charles Bradlaugh,	John Bright,
Henry Fawcett,	Mr. A. D. Hume,
Sir Henry Cotton,	Lord Macaulay,
Rev. Dr. Miller,	Sir Edwin Arnold,
Lord Hardinge	

Price One shilling each.

The Story of My Experiments with Truth

Autobiography of Mahatma Gandhi

Vol. I. Price S. 10. 6. pence

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩૦ મું.

શુક્રવાર, તારીખ ૨૧ માર્ચ ૧૯૩૨

અંક ૪૨

નોંધ અને સમાચાર

લાઈસન્સીંગ બોર્ડિંગ ખર્ચ સત્તા આપે.

શ્રી રીયામાં ગયા અઢવાડિયામાં એન્જલ એન્ડ કંપનીની કેમિસ્ટરી એક બેંક મળી હતી તેમાં મોટી બહુમતિથી એલ. દાસ પસાર કરવામાં આવ્યો. દાસ કે કેમિસ્ટ એલ. મત ધરાવે છે કે વધુ પડતા કરવામાં આવતા વેપારમાંથી જે માત્ર પરિણામો નીકળે છે તે એમ ખર્ચ તેમ જોઈ શકાય તેટલા ખાતર વેપારના લાઈસન્સો આપવાની અસત્તા ધરાવતી લાઈસન્સીંગ બોર્ડિંગ સંસ્થાની હરીથી રચના કરવા માટે કાયદો બનાવવાની જરૂર છે. લાઈસન્સીંગ બોર્ડિંગ અંદર રેસીડટ માલ્ટ્રેટ પણ હોવો જોઈએ અને બોર્ડિંગ લાઈસન્સ આપવાની ના પાડવાની સત્તા હોવી જોઈએ. તેમને જે કાયદો કે અંદરના દિવસની ખાતર તેમજ ખર્ચ કાઢી પણ કરવોસર જાહેરની જરૂરીયાતને મદદગારી વધાવે એટલા પુરતાં લાઈસન્સો છે તે કારણે આપીને લાઈસન્સો ન આપવાની તેમને સત્તા આપવામાં આવે છે. એન્જલ એન્ડ કંપનીની કેમિસ્ટરી બેંક આવે દાસ પ્રેસિડેન્સીમાં કા માટે ક્યો દરો તે અમે સમજી શકતા નથી. ખરી રીતે લાઈસન્સો કિંમત અંકુશ નાખવામાં સખ્ત કાયદાઓ બુનીયાતના હેતુ પ્રાપ્ત થાય છે. અને અસત્તા ધરાવતા તેવા કાયદાઓનો પશુજી આફરી રીતે અમલ દોરી કાઢતા કિંમત કરવામાં આવે છે. આ મુદ્દામાં દોહીઓની સમે જોવામાં જે સિરકાર દર્શાવે છે તેનું મુખ્ય કારણ તે એજ છે કે વેપારની અંદર દોહીઓ પોતાની કરકસરની નીતિને લીધે ફોર્મલ રજીસ્ટ્રેશન છે તે તેઓથી રેપીડ અમલ નથી એટલે દોહીઓની જે દિશામાં કમી પ્રમાણ ઉપર અંકુશ મુકવા માટે દરેક પ્રાંતમાં લાઈસન્સ સંબંધી સખ્ત કાયદાઓ છે અને દોહીઓનેજ મોટે ભાગે તેના ભોગ બનાવવામાં આવે છે. ટ્રાંસવાલમાં દમોલુજી યોગીન્દ્રીઅલ સમાધીશીએ લાઈસન્સીંગ કટ્ટર લાઈસન્સ પસાર કર્યું જેમાં તે પ્રાંતની મુનિ સમલ્લીટી એને લાઈસન્સ આપવું કે નહિ તે સંબંધી નિર્ણય સત્તા આપી દેવામાં આવેલી છે તે એટલે સુધી કે મુનિસીપાલિટીઓ લાઈસન્સ આપવાની ના પાડે તે તેનું કારણથી તે આપવા પણ તે બંધાએલી નથી અને તેના નિર્ણય ઉપર અપીલ કરવાનો પણ અરજકારને અધિકાર નથી. આવા જુદા જુદા લાઈસન્સોની દરેક જતાં એન્જલ એન્ડ કંપનીની ખીલ થી વધુ સત્તા નીકળતી દરેક તે અમે સમજી શકતા નથી. આવા લાઈસન્સો સર્વ પ્રખરને માટે છે પરંતુ તેનો લક્ષ્યોત્તર તે ખરી રીતે દોહી વેપારીઓની સામેજ કરવામાં આવે છે તે આપણે જાણીએ છીએ. કેપ્ટાઈન એમ્મિટમાં તે એ રજી એક ખાસ કસમ નાખવામાં આવેલી છે અને લાઈસન્સ આપવાની ના પાડવામાં

આવે તે તેનું કારણ જાણવું. તેની કમિસર નોંધ લેવી અને તેના ઉપર અપીલનો દાક આપવું તે હોયુંજ નોંધ એ એમ બુનીઅલ સરકાર સ્વીકારે છે, છતાં ટ્રાંસવાલના નવા લાઈસન્સમાં એ વસ્તુઓ લઈ લેવામાં આવેલી છે અને એ રીતે એમ્મિટમાં બંધ થયેલા છે તેની સામે ટ્રાંસવાલના દોહીઓએ પોતાર પણ લડાવેલો છે છતાં વધુ નિર્ણય સત્તા મેળવવા માટે મુનિસીપલિટી અરજાઓ રાખે કરતી ચાલીજ નામ છે.

બંગાળી અને ચમ્પાર આદમખુને કથાને

રનાગીરી છતાં અંદર સત્તાતન દોહીઓમાં એ સમસ્યાર જાણીને વધારે મદદગાર થયો. દરેક કે મધુપતિની પુલ વેળા પણ કરવામાં આવ્યા દરેક ત્યારે મદદગાર વેદીની પાસે એક બંગાળી, એક ચમ્પાર અને એક મદદગાર ધર્મગુરુ તરીકે જોવામાં આવ્યા હતા. વેદીની આસપાસ, આદમખુ, વાણીયા, એક બંગાળી, એક ચમ્પાર અને એક મદદગાર એમ સર્વે જોડા એક બેઠા હતા અને મદદગાર અંદર આદમખુ આપવા હતા. કેપ્ટાઈન એક સાચી ધાર્મિક ક્રિયા કરાવી હતી. તેમને એ પ્રસંગે ખાસ જોવાવવામાં આવ્યા હતા. દેશાનુકૂલ વિનાયક દામોદર સાવરકરે એક હલ્લ સ્પર્શી વાળુ કરતાં હાલ્ડુ દરેક કે વેદ અને વેદિક ક્રિયા કરવાનો હોડ માખને અધિકાર છે. એ અધિકાર હું એક આદમખુ તરીકે આજે સર્વ હોડને આપું છું. આ અધિકાર આજ સુધી ખાસ આદમખુએ પોતાનેજ માટે ખાસ સંચાલી રાખ્યા હતા. આ મદદગાર ક્રિયા એક મદદગાર મેદનીએ જોઈ હતી. હોડને અંગ્રેજોના પંચામાંથી છોડવી સ્વાધીનતા પ્રાપ્ત કરવાની જે મદદગાર જળવાય માત્રી રહેલી છે તેવા બુનતી અંદર હોડ જાતિ પાંતપોતાની અંદર જાતિએના વાકા બંધી જેસી ઉગ નીચનો બેદ નાખી, પછાત વર્ગની કોમિને દળાએલી રાખી રહે છે જમાનો દવે વધી જવા લાગ્યો છે. હોડ જાતિએ એક પ્રજા તરીકે જીવવું હોય તે તેણે જાતિ બંધનોના સર્વ વાકાઓ તોડી નાખીને એકજ પ્રજા બનવું જોઈએ એવું જાત તેને ચાલુ નામ છે. એ કારે અંતેયની વાત છે. જમ જુની એકજ પ્રજાલક્ષણે ચાલુ કરવાનો સમય દવે જતો રહેલો છે. હોડ મદદગાર તે આદમખુ હોય, વણીક હોય, દાવો હોય કે શુદ્ધ બંગાળી હોય કે દેક સર્વને હોડ સમાજની અંદર સર્વ પ્રાંતના સમ ન અધિકાર ભોગવવાનો દાક છે એટલે સ્વીકારી લેવુંજ આવે બસ નથી પરંતુ તે પ્રમાણે બવદાર અમલ થવો જોઈએ અને તે પ્રમાણે બનાવવાની જરૂરના યત્ન ચાલી છે એ ઉપરના દાખલા ઉપરથી જોઈ શકાય છે. મદદગાર મધુપતિના અપવાસથી દોહી સમાજ માં નવચેતન પ્રકરે તે તેમાં કશું આશ્ચર્ય પામવા જેવું નથી.

જામની સાથે વિદ્યાર્થ સંબંધ છે.

ઉત્તરનેશનલ પોસ્ટ એસાઇનીંગ એક સમાચાર વિભાગના આગમ્ય પ્રધાન અને સીનિયર પાર્ટીના નેતા શ્રી હોમર ગ્રીન્ગે પોતાના વાચકો દરમ્યાન હાલના દરેક કે વર્ગેસની સંધીના કારણે ઉપર સહી કરનારઓનાં કૃત્ય એક છે. એ કરનારઓ જામનીને એવી ગેરરીતી આપવામાં આવી હતી કે કરારની કારને પ્રમાણે ને જામની પોતાની દક્ષિણેશની કમી કરી નાંખશે તેા અમારે પણ તેના પગસે ચાલવું. પરંતુ આપણે તેમ વર્તા નથી. અમારે આ કરાર ઉપર સહી કરવા માં આવી ત્યારે સહી કરનારઓના મોટા ભાગનો ઇરાદો તે મુજબ વર્તવાનો હતોજ નહિ. જામનીને હાથે છે કે તેને સહેલાઈથી કરવામાં આવ્યું છે. જે પ્રજાને આને ગોચરીતેજ શરૂ કરવાનું પ્રયોજન આપવામાં આવ્યું છે એજ પરંતુ જામની કાનિમાં વાચકનું શ્રદ્ધા પડશે. યુરોપની માર્ગથી તે આજે આવે છે. જામનીનો પક્ષ હવે મોડનાર તરીકે તેા હું ઉલ્લેખ માન્ય છે. તેણે પોતાની જાન પોતાના ઉપર કામ વહેંચી લીધું હતું અને તેની બરે કીમત તેને આપવી પડી છે પરંતુ અમારે તે જામનીદારિત્ય થયું અને આપણે આપણી માનનો મોહ તેને આપણે છે ત્યારે માનના હરેક સિદ્ધાંત આપણી પાસે છે માંગણી કરે છે કે આપણે મોટા આપણે વિદ્યાર્થપુરુષ, લેખકોનાં અને બહારી બરેલી રીતે પાળવા જોઈએ અને વર્ગેસના કરારને ગોચર રીતે પાળવામાં આવે તેા તે કરારનો અમલ કરવા હું પ્રીતુક તમારે હું પરંતુ સહી કરનારઓના મોટા ભાગનો તે પ્રમાણે વર્તવાનો આગમ્ય હતોજ નહિ. આ કરારની સાધી રહ્યો તેા હવેક નહિ તે પહેલાંજ નવાં કરારો કર્યા કરવાની મેઠવણ કરવા તેઓ માંડી પડ્યા. યુરોપની રાજ્યો સાથે ઇંગ્લેન્ડમાં જામનીને સમન્વિત દેવા જોઈએ એવી મેળણ જામનીએ પદક્ષેપ સમય ઉપર કરી હતી અને તેને પ્રવિશ્યો યુરોપના રાજ્યોમાં અગમ્યના પગા રહ્યો છે. ત્યારે કરારને કૃત્ય કરનાર મેળે પગાળ્યા હતા છે. જામનીએ દક્ષિણેશનીમાં સમાવવાનાં હાથે મુદ્દા પગે હોઈ છે તેનો અર્થ શાસ એવો કરે છે કે જામનીની એ દક્ષિણેશ તેની સાથે છે. દક્ષિણેશની ત્રિય એક પ્રવિષ્ટ કૃતીવા ખાતે દક્ષિણેશ વિભાગનું મોહાવવાનું નથી કહ્યું છે તેમાં જામનીને એ પ્રથમ કોલેજા દેવામાં નહિ આવે તેા તે કૃતીવા પ્રવિષ્ટમાં જવા રાજ નથી. કામનાં પદો પ્રમાણ વિભાગનું જામની રાજમાં કરી રહ્યો છે. વિભાગનાં સરકાર જામનીની માંગણીને ટોળા આપણે કે કેમ તે સંબંધી અર્થ કરવાનું તે આ ગમ્યો કરી. યુરોપીય મદાન મુદ્દા વેળા માં સાધક જ્યોજી માન રાજ્યોનાં મુદ્દા સુધી દત્તા તેમજ ઉપરનું મુદ્દા અંબીરપણે વસ્તુ રિવિત રમક કરે છે. યુરોપનાં જામની અંબીરવાની રાજ્યોની. હવે રાજ્યીય મામલો વડેાળીએ ચલેલો છે. પ્રવિષ્ટમાં જામનીને મરતક ઉત્તુ કરવા મોકલ્યું છે એકમ ત્યાં પણ રાજ્યીય વત્તારજીય ચલેલો ચલ્યા મોકલ્યું છે. આમ મામલો ક્યાં વત્તા વડો રહેશે તે અવિચાર માં લેવું રહ્યું.

જામનીએ કહેલ પાર્ટીને ૧૦૦

અમારી રહેવા તાર હાથે છે કે વિભાગ અને આપણે વર્ગેસ હવેક આરેની વત્તામાં. આવી દત્તી નેમાં વાંચક પાડુ છે

અને આપણી કોસ્ટેટના પ્રેસીડેન્ટ ડીવેલરા વિભાગનાં પાળા આપણેક વાચક મળે છે. આપણી સવામાં ડોમીનીઅસનાં રહેક મેકેટરી માં. જે ૧૦૦૦ વાંચકો એક રહેકમેંટ કરતાં હયાંવ્યું કે માં. ડીવેલરાએ મકમતાપુર્વક એવીજ માંગણી કરી કે જોડીક ડોમનેસ સાથે કંઈક સંબંધ સાથેનું પુના હવેક આપણી રીપબ્લીક સ્થાપવું એજ આપણી મુશીબોમાં મારેનાં નિશાનમાં મારે છે. કમનસીબે સમાધાની થતી મુદ્દાક દત્તી હોટને આપણેક તરફથી આગવે જે પૈસા મળ્યા દત્તા અને તેનાં અંબીએટા થયાં દત્તા તે કામદેસર નહ્યાં એમ કોસ્ટેટ નરથી કેમ રમ્ય કરતાં ડીવેલરાએ હાંસીવું દત્ત. ઉપરની આપણે સમાધાની કરી થકજ નહતી એમ તેઓ દક્ષિણે છે અને હવે નવી સમાધાની કરવી જોઈએ અને તે સન ૧૮૦૦ની સાલમાં માંડી ૧૦૦૦ તે કહે છે. તેણે વિભાગનું પસંદી પેદાશીસ કરાર માંગણી કરે છે. આપણેક સાથે આગવે જે સમાધાની મધ ગમેલી તે કરીથી તપાસનાં સરકાર તમાર નથી. કાલીકાલી પગે હવે ડીવેલરાને એવી રીતે દક્ષિણ પાડેલા તે મારેનાજ પ્રવર્તો કરી રહ્યાં છે. યુરોપ પસંદી પણ તેને રહેક નથી. આપણેકમાં જેલુ ૧૦૦૦ કુળી થક રહ્યા છે તેનો ડીવેલરાને હવે રહેક નથી. આપણેકનાં મામલો ઉપર બરે જામન નાંખવામાં આવેલી છે એટલે તેને રહેકો આપી ગયા સિવાય છુટકાજ નથી. તે એક સ્વતંત્ર છે. વત્તાર રાજ્યીય મામલો નથી, રીપબ્લીકનાં વિચાર મોડેનાં જામનીને કોઈ એસાંધવાની આગા તે રમ્યા રહેલો છે. આ મુજબ જેમ કાવે તેમ કાપાએમાં તેની સામે કંઈવામાં આવે છે. વિભાગનાં પાસે મામુલું ઉપરનાં ૧૦૦૦ અને તેટલી આરિમવાત, પ્રમાણિક અને જામનમાં ને એક મદાન વચ્ચે લેખાની દેખ તેા પણ તેને વિશે અનેક બુગાચી દેવાની તેને દક્ષિણેશ જામની કેમ ગીરમેં એ કાલીકાલી વિભાગની વેપારને શરૂ રીતે આવે છે. હવેક વડીને સત્યને કેમ કંઈક દેવું એમાં તેા જામની કરનારીજ અધ્યાય મદાનમાં માંડીક જેટલી પવિત્ર અને સત્યને માલતારી વચ્ચે આજે જામનમાં કરે એમ નથી કતા રાજ્ય હોનાં એમને પોટી રીતે ચીતરીને જામનનાં કાલીકાલી પગે કદી પણ ખાળાં પડેલાં નથી. પોતાનાં મુદ્દાની સ્વાધીનતા જેને પ્રાચીની પણ પ્રિય છે એવા ડીવેલરાને પણ મોટાજ ચીતરવામાં એકમેં કોણ રોક એમ છે. પરંતુ સત્ય કાંઈ કાંઈ છુપાવેલું છુપાવેલું નથી એ એમને કોણ મળે વિચારી શકે.

રહીઅર કોનિયા (વર્ગ મુજબ)

આ રહીઅર ના. ૨૦-૧૦-૩૨ ના રવિવારે સવારે ૬ વાગે કાપનાં ઉપડી જશે. રહેક વત્તાર પેસેજરોને ખબર આપવામાં આવે છે કે કાંઈ પણ સ્ટેશનથી ચલે તેા મોટા દાગીના ત્રિયે સજેજ હાલને દક્ષિણેશ રેલુ કે એ મલ પોસ્ટ કદી મોડેલી દેવો. રહેક ડીપાર્ટમેંટ સાથે એવો બંધાવરત થયો છે. દાગીના ઉપર પોતાનું નામ આગળેલું નામ અને પોસ્ટ કરવાનું કાપણું.

નવીન વર્ગની વિચારી પ્રવિષ્ટાઓ—નવીન વર્ગની વિચારી વર્ગમાં અને તેનાં કરી કે. નવીન વર્ગે મિત્રો આ. જામ. જામનીમાં અંબીરનું કામવા જામની અંબીરની રી. કોનિયા એક જામની એ ચીકોમ રાજ્યમાં આવે છે.

“ કાન્ડાના યોગાધાન્યકમ ”

કાન્ડાના, તા. ૨૧ ઓક્ટોબર સન ૧૯૩૨

સીમલાની વડી ખાસસભામાં દેહલાદ સમિતીએ સાધિય આ-
ક્રિયાના દોહી પ્રશ્ન વિષે દોહી સરકારને
મી. બાજપાથીનું દેહલાદ સવાલો પુછવા દતા અને દોહી
રહેઠેલ સરકાર તરફથી મી. બાજપાથીએ એક
રહેઠેલ એસીરહેલ મુખ્યમંત્રી અને
ટેન્ડર એક્ટ વિષે કહ્યું હતું. વડી ખાસસભાના સભ્યોને
મી. બાજપાથીએ કહેલા ખુલાસાથી સતીય થયે નહતો અને
અરેના પ્રશ્ન વિષે વિશેષ ચાહીતી મેળવવા ખાતર એકેન્ડની
માં એક ખાસ દીવસ મળી મારે રાખવાની સભ્યો તરફથી
મુખ્યમંત્રી થતાં દાવિસતા લીધે મર સી. પી. રામસ્વામી આયર
ને માંમણીતો રીતર ક્યો છે એકેન્ડ હોદ્દાની રીત રસતથા
માં સા. આક્રિયાના દોહી પ્રશ્ન વિષે એક દીવસ ખાસ મળ્યા
અભાવમાં આવશે. ત હયા ગયા મેક્કમાં મળેલાં વાંચનાપત્રો,
ઉપરથી નોંધ શકાય છે કે દાસવાલ બેન્ડ ટેન્ડર એક્ટ અને
તેની સામે આ દેહલાદ દોહીઓએ ઉઠાવેલો પ્રશ્ન વિરોધ, એના
ઉપર દોહીમાં થયેલે હરન્ડે નાહેરમાન નરના મળે છે. દોહીની
રહેલ મહાસભાના બગશમ લગે અનેકનો કાવાસતમાં દાસ
છતાં સા. આક્રિયાના દોહી પ્રશ્ન વિષે દોહીમાં આવેલો ભોમત
મુખ્યમંત્રી યદ્ય સક્યો છે એ વાત સતીય લેવા જેવી છે. બેન્ડ
ટેન્ડર એક્ટની સામે દાસવાલ છન્ડીના મિસિસ અને સાધિય
આક્રિયા છન્ડીના મિસિસ સત્યાગ્રહ બંદરવાની પોતાની તીની
અંતર કરેલી છે અને તેન પરિણામે દોહીની વડી ખાસસભામાં
સભ્યો અદોના પ્રશ્ન ખાસ નરના કે જે સ્વાધાવિષય છે.
વડી ખાસસભામાં મી. બાજપાથીએ જે રહેઠેલ કરેલું છે તે
ઉપરથી એકલી વાત નરના છે તે તેમણે જે તાલીમ મેળવેલી
છે અને જેનું નીમક તેઓ ખાસ છે તેને તેઓ વધારે છે.
મી. બાજપાથી પીછ રહેલ ટેમ્પલ કેન્ડરસના એક સમય દતા,
અને તેઓ જે કંઈ અદી કરી મળા હોય તેના બચાવ કરેલા એ
તેમને મારે સ્વાધાવિષય છે. તેમણે જે ખુલાસા કર્યા છે
અને મળ્યાના જવાબો આપ્યા છે તે પાલમેન્ટની પદ્ધતિના
નિયમો અને મેરજો મુજબનાર છે. પાલામેન્ટની અંદર સભ્યો
અંદર સવાલોની અંદર સત્ય ખાના નાહેરની જાણ ખાતર
જાણવા માંગતા હોય અને તેને અંગે સવાલો પુકે ત્યારે સર
કારના પ્રધાને દેહલે હરન્ડે તેના સત્ય જવાબો આપવા અને
દેહલે હરન્ડે તે ન આપવા તે વિષે બરાબર દેખાએલા હોય
છે. પોતાની સરકારની સામે પ્રશ્નમાં નારાજ ક્રિયા થાય
અને પોતાને પસંદ નહિ પડે તેવી સત્ય વાતના કાર રાંડ ખીકારો
કરી તેને જુદાવર સ્વરૂપના મુકવાની કળામાં તેઓ દેહલેલા
હોય છે. અને તેની કળાની અંદર મી. બાજપાથી પાંગમત
શરેલા હોય એમ અમે બેન્ડ શપ્તીએ છીએ, સર કહ્યો
હુસેન અને તેનું પ્રતીનાધીમક અદી જે અભુરી કરી મળુ
અને તેમાંથી જે પરિણામ નીકળુ નેચા મી. બાજપાથીને
તેના આત્મા સાથે સતીય લેવા જેવું લાગે છે અને તે ઉપરથી
અમને સમજાય કંઈ જેવું લાગે છે કે ટેન્ડર એક્ટને અમે
જે પ્રમાણે સમજવા છીએ અને તેમાંથી આપણને જે પરિ-

ણામ સદન કરવાનું છે તે કરવું પડેલું નહિ આ કાયદા
માં આપણને એક ન હોયલા યોગ્ય પ્રશ્ન તરીકેના સીકરો
મારી આપવામાં આવ્યા છે કારણ કે આપણે દોહીઓ છીએ
અને મી. બાજપાથી પોને પણ એ નીમક કંઈ જે કારણ કે
તેઓ પોને પણ એક દોહી છે, અને આપણને કલક પ્રશ્નમાં
મળી કલકી આપાદ રીતે આપણને સેક્રીમેટ કરવામાં આવશે
તે પણ જાણે કે ન બતવાનું લેવા તેની કંઈ મી. બાજપાથી
નો સતીય અમારામાં કોની કરે છે મી. બાજપાથી અને તેમ
નાજ જેવી દસામાં મુકાએલા ખીજ દોહી સભ્યો અને ખીજ
ખાતર આપણે એકલે દાસવાલની દોહી કામ મેળવી વચ્ચે જે
કંઈ મદદરતો તકારત છે તે એ છે કે આપણે દાસવાલના
દોહીઓ, ખોલી જમીનને કળપીયર સાધ કરવામાં આવે છે
તેની નીચે આવતા દેહલાદ જેના છીએ નરના મી. બાજપાથી
અને તેમની સાથેના સહમદરતો મુદર રવાને મેરિને કળપા
નીચે પીસાઇ જતા દેહલાદ દસા કુરથી બીના છે અને તે
જોઇ સાં તથી ઉંચે કરવાને બેરી આપણને ખા. આવે છે કે
અમે આવીને કળપીના દાતાને જરા મુકારી મળા છીએ, તે
તમને વધારે કુખ્ય નહિ આવે અને વધારેમાં તેઓ આજ
રત્ને છે કે આપણે જે તારા દેહલાદ હોઇયું તે પોડા રયો ખા
આપણા કુખ્યો અને મુશીબતોની આક્રમમાંથી આપણે ઉમરી
અકારું મી. બાજપાથી અને તેમનાજ જેવી પ્રશ્નને તેઓ
બીનારા છે તેઓ મેકપી રીતે કુખ્ય કરે છે અને તે તેઓ
બુધ કરના ન હોય તે તેઓ મેરિગારીથી જુએ છે અને તે
વાત એ છે કે આ કાયદામાં બતીયને છે અને તે પ્રત્યેક
દોહી પછી તે અમે ત્યાં રહેતો હોય તેનું દોહી તરીકે આપ-
માન થાય છે. દાસવાલના સેનેરી કામમાં તેમજ ટેન્ડર
એક્ટ અને બુનીયતના મુખ્યમંત્રી કયલામાં દોહીઓને વચ્ચે
દરમજની પ્રશ્ન મળવામાં આવેલી છે અને તે પ્રત્યેક દોહીને
સરખીજ રીતે લાય પડે છે. પછી તે દોહી ક્યાં નો વંદા-
તીસમમાં સાકવાલ લેવામાં મી. બીનમીસર પટેલ હોય
માં એક મોટ દોહા ઉપર વિશજતો મી. બાજપાથી મુખ્ય
જેનું મમજ એક બચવાર અધિકારી તરીકેનું છે, ગમે તેમ
કામ કલકી લઇને પોતાની અગલાદારીની આખર કેમ બચાવવી
તેજ તે જુએ છે. આપણી સાથે પરીવાના જેવું રાત મુકાવ-
વામાં આવે, આપણને ન મજવા યોગ્ય મેળવામાં આવે એની
સામેના અપણાં વાંધાઓની તમે બાગેજ કર કરે છે.
તેમની નમરમાં નો આપણે અમે તે રીત પણ નંમ તેમ
આપણો પેદ રાજરો કરી લાક અને પાંચ પાસા પેદા
કરવાની મોડી મળી પણ તક મળી લાકી હોય તે તેમણે
આપણે મારે તે પાછું માર્ક મળું સિકાંતની વાતો કરવી,
આપણા સમાન અને આપણા હરન્ડે મારે જરા કરાર રાખવી
મિતી વાતો કરવી નો તે અન્યામાં ન આવે એવી વાતો મેળમાં
બેન્ડ ટેન્ડર એક્ટની સામે આપણો મુખ્ય વિરોધ છે, આપણા
વિરોધીઓ સામે આપણે ગરો છે તે એ છે કે આપણા અભુરવ
ઉપર એ લા કરે છે. આપણી ઉન્નાત કરવાનાં યત્નો આપણે
છે તે એથી રક થાય છે. તેમની છન્ડામાં આવે ત્યાં એક
રક નેચી પાછો રવાને મુદોબાની માફ આપણને ઉજાવામાં
આવે છે, આ આપણી મરહનની આસપાસ એવી સંકળો
પાધી દેવમાં આવશે કે આપણે મારે અલમ કલકીને આપવા
મા આવેલા સત્તામાંથી આપણે ક્યાં પણ ખરી ન કરીએ.

આવી આપણી હજી ટેન્ચર એક્ટ મુજબ કરવામાં આવી હોવા છતાં મી. બાબુપાણી દીંદીની પ્રત્યક્ષ આંખમાં ધુળ કેટલે છે કે એ કમકામી સુધારે થવા છે અને તેની સામે વાંધો ઉઠાવવા જેવું કર્યું નથી!

ખંભાળના શાસ્ત્રી પ્રસિદ્ધ નેતા બાબુ શ્યામ સુંદર ચક્રવર્તીના સ્વર્ગવાસ થવાના સમાચાર દીંદી સ્વર્ગસ્થ બાબુ શ્યામ મળેલા ગયા મેલના વર્તમાનપત્રોમાં સુંદર ચક્રવર્તી એવામાં આવે છે. ખંભાળમાં સન ૧૯૦૬ ની સાલમાં પાર્ટીશન સામે જે જળરક્ત રાષ્ટ્રીય યથાવળ ચલાવવામાં આવી હતી તે સમયે શ્યામ બાબુ ત્યારે પ્રસિદ્ધમાં આવ્યા હતા. ખંભાળમાંથી તે વેળા કેટલાક દેશબંધત નેતાઓને દેશપાર કરવામાં આવ્યા હતા તેઓમાંના શ્યામ બાબુ પશ્ચિમ દેશ હતા. તેમના સદા-આરીઓ જેમને દેશ પાર કર્યા હતા તેમાં બાબુ અચીની કુમાર દત્ત અને બાબુ કૃષ્ણ કુમાર મિત્ર પશ્ચિમ દેશ બાબુ શ્યામ સુંદર ચક્રવર્તી એક મોટા પત્રકાર તરીકે ખંભાળમાં પ્રસિદ્ધ હતા. તેઓ બાબુમતિ પત્રના ફેટ્કોડ સમય સુધી અધિપતિ હતા અને પાછળથી 'સર્વિસ' નામના દર્શનિક અંગ્રેજી પત્રના અધિપતિ બન્યા હતા. 'ખંભાળી' પત્રના અધિપતિ તરીકે પશ્ચિમ તેમણે ફેટ્કોડ સમય કામ કર્યું હતું. ખંભાળ પ્રસારિ અનેક પ્રસિદ્ધ વક્તા ધરણવાનું ગૌરવ સર્જ કરે છે. બાબુ શ્યામ સુંદર ચક્રવર્તી પશ્ચિમ મોટા વક્તા હોવાના હતા. હજારો મનુષ્યોની મેદાનીમાં તેઓ બોલતા હોય ત્યારે તેઓનાં હૃદયને તેઓ દલારી જાડતા હતા. સ્વર્ગસ્થ બાબુ શ્યામ સુંદર ચક્રવર્તી મદારમાં મંદીથીજના પરમ વક્તા હતા. એવાના સ્વર્ગવાસથી મદારમાં ગાંધીજીએ પોતાના એક ચુસ્ત અમુષ્ણીને સુખાભ્યા ઉપરાંત ખંભાળ અને માવણમિ દીંદી એક સાચા રક્ષકેવક બુધાવ્યો છે. અમે સ્વર્ગસ્થ શ્યામ બાબુના કુટુંબ પ્રત્યે દિશરોજી દર્શાવીએ છીએ અને પરમાત્મા તેમના આત્માને શાંતિ આપે એમ પ્રાર્થાએ છીએ.

દીંદીની વડી ધારાસભામાં ટેન્ચર એક્ટ

મી. બાબુપાણીનું રેટરમેંટ

સપ્ટેમ્બર માસની તા. ૧૨ થીએ સીમલાની વડી ધારાસભાની બંદર સા. આફ્રિકાના દીંદીઓની વર્તમાન પરિસ્થિતિ વિષે અમલના સવાલ જવાબો થવા હતા. ધારાસભાના સભ્યોને જાણની સ્થિતિ વિષે સંતોષ કે થવાથી જાણના દીંદીઓના પ્રશ્ન વિષે એક કિવસ ખાસ ચર્ચા મારે સંખ્યામાં આવ્યો હતો, અમે દીંદી મળેલાં વર્તમાન પત્રોમાંથી એ સમાચાર અને આપણે છીએ:—

મી. સી. એસ. રંગા બાબરે સા. આફ્રિકામાં દીંદીઓની સ્થિતિ વિષે સીમલાની વડી ધારાસભામાં કેટલાક સવાલો ઉઠાવ્યા હતા અને જેને પરિણામે જાણની સ્થિતિ વિષે મી. બાબુપાણીને દીંદી અરકાર વડેથી રેટરમેંટ કરવાની ફરજ પડી હતી અને જે પરિણામે ખીલ સભ્યો વડેથી વધુ અવાજો ધ્રુવવામાં આવ્યા હતા. સભ્યોને સંતોષ મળે પશ્ચિમ એવા

ખુલાસાની બંદર દોવાથી દારૂસના આવેવાન સર સી. પી. રામચંદ્રાએ બાબરે એક ખાસ ચર્ચાને કિવસ રાખવાની કલુષાત આપી હતી.

મી. બાબુપાણીનું રેટરમેંટ

સાઉથ આફ્રિકાના દીંદીઓના પ્રશ્ન વિષે રાઉલ ટેબલ ડાન્કરમ મળી હતી અને તેનું પરિણામ દીંદી સરકારે મળા એપ્રીલ માસની તા. ૧ થીએ એક રેટરમેંટ આવડતે મદાર પાડ્યું હતું તે વિષે મળારે કરી મી. બાબુપાણીએ દર્શાવ્યું કે તેમાં ખાસ તથા મુદ્દાઓ વિષે ચર્ચા હતી. એસીરેટ પ્રમીએશનની રજીસ્ટ્રેશનમાંથી દુર કરવામાં આવી હતી કારણ કે તે દેશમાંથી વધુ દીંદીઓને દોડ મેટલી સકાય એમ નહતું. દીંદીઓ તેમજ સાઉથ આફ્રિકામાંથી દીંદીઓને ફોર્મોનાઇઝેશનની ચોખ્ખા થડી કલાકી રોષ ખીલ દેશમાં મેટલી સકાય મા નહિ તે વિષે દીંદી સરકાર તેમજ મુનીબન સરકારે સકારમાં તપાસ કરવાના પ્રશ્ન સંબંધી મી. બાબુપાણીએ દર્શાવ્યું કે જે વિષે મુનીબન સરકારે પટેલ કરવાની છે અને તે સરકાર વડેથી હજી સુધી કશી સચનાઓ દીંદી સરકારને મળી નથી. આ રિપ્લમાં જે તપાસ સમીતી નીમવામાં આવે તેની સામે સકાર આપવા મા. આ ડ. ૧ થીએ પોતાને પ્રતિનિધિ મુજી કલાકવાનો હરાવ કર્યો છે.

ટેન્ક ટેન્ચર બીજી

ટેન્ક ટેન્ચર ખીલ સંબંધી મુનીબન પાકામેંટ જે ફરકારે કર્યા છે તેથી દીંદીઓને વધુ સહિસમાપતી મળશે. બીજા માંથી પાચમી કલમ કલાકી નીમવામાં આવી છે અને સન ૧૯૨૮ ના સેનેરી કાયદાની કલમ ૧૦૦ અને ૧૦૧ થી મુજબ કલમ માણસો પ્રોસેક્યુટ સેન્ક હંપર કમ્પલવિલિટ અને વસવાટ કરી સકાય નથી તેમાંથી અમુક જમીનને કુશ કરવાની મીનીરટર એક ઇન્ડીરીબરને સત્તા આપવામાં આવેલી છે. એક નિમ્નસપાટ કમ્પલવ નીમવામાં આવેલી અને તેના પ્રમુખ ન્યાયાધીશ રેડેશ. તે કમ્પલવ દરેક અકિમત ફેસની તપાસ કરશે અને જેઓ ગેરકાયદે રહેલા છે તેની સ્થિતિ કાયદેસર મળાવશે અને સેનેરી કાયદા મુજબ કમ્પલવિલિટ મળ સકાય નથી તેમાં વાલિવવામાં અપવાદ કરવાની સત્તા રહેશે. આ કાયદાની બીજી કલમો મી. બાબુપાણીએ અમલવતા દર્શાવ્યું કે સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પટેલી તારીખ સુધીમાં એલી-યાટીક કંપનીઓએ મિલકતો ખરીદેલી હોય તેને રક્ષણ આપવા માં આવ્યું છે અને વેપાર કરવાની ચોખ્ખા વિષેના સદાથીકેટ મેળવવા સંબંધી મુનીસીપાલિટીના મિલક બુકાદા સામે અપીલ કરવાનો હક મળેલો છે.

કાયદા સરખે થવાનો હરાવ

મી. બાબુપાણીએ આમળ ચાલતા દર્શાવ્યું કે આ કાયદાની સામે થવાનો ઇન્ડીબન થીસે હરાવ કર્યો છે અને સભાસદની સત્તા કલાવવા એક કમીટી નીમવામાં આવી છે. કમ્પલવનો રીપોર્ટ બકાર પટે ત્યાં સુધી રોષ પશ્ચિમ મળવામાં આવશે નહિ અંતમાં તેમણે દર્શાવ્યું કે દીંદી સરકારે એવંટને સચના આપી છે કે આ જે પ્રસિદ્ધ થાય તેને કપર પોતાનું બજા આપવું

મી. સી. એસ. રંગા બાબરે જે અજવા માંમ્યું હતું કે આ કાયદાની વિરુદ્ધ દીંદીઓની સમસ્યોનું પગલું હતું છે મી.

બાબપાથીએ જવાબમાં જણાવ્યું કે આ બીજા ફેજન જેમને સંકલન કરવું પડવાનું છે તેઓ સહાયકની હદત ઉદ્ધવવા ખાસ આવડત નથી.

સર હરી જીંદર ગેરે પુછેલા સવાલના જવાબમાં મી. બાબપાથીએ જણાવ્યું કે આ કમરોઝે એમિએટનો બંગા કરતો નથી એટલેજ નહિ પરંતુ તેમાં કેટલાક ફેરફારો થયા છે તેથી તેમાં ફેરફાર સુધારો થયો છે!

એલ્ફેડ અને વતપાનીડ કોન્સલ

મી. રમા કાસ્ટરે જણાવ્યું કે બાબપાથીએ કોન્સલ ને અધિકાર આ બોમ્બે છે તેનાથી એલ્ફેડના અધિકાર વચ્ચેજ ભેદ છે.

મી. બાબપાથીએ સંબંધને પાછળથી ખાલી આપી કે મુદતી ધોરણ ઉપર હોદીઓને યુનીયનમાં સામલ થવા દેવાના પ્રશ્ન ઉપર હોદી સરકાર યુનીયન સરકાર સાથે સંબંધવદાર હરી રહેલી છે. તેણે જણાવ્યું કે બીજામાં કેટલાક ફેરફાર થયા છે તે હોદી સરકારે કરેલા પ્રતિનિધિપણને પરિણામેજ છે. મી. એસ. સી. મોરે જણાવ્યું કે આ પ્રશ્નની ચર્ચા કરવા એક ખાસ દિવસ રાખવામાં આવે એમ હું ઇચ્છું છું.

સર સી. પી. રામસ્વામી અમ્મલરે જણાવ્યું કે પાર્ટીના અગ્રણીઓ અને પ્રમુખ એમની વચ્ચે અમુક ચર્ચા થાય એ કરતે એક ખાસ દિવસ એ પ્રશ્ન માટે રાખવા સરકાર રાજી છે. આર બાદ બીજા પ્રશ્નો પુછવામાં આવ્યા હતા અને મી. બાબપાથીએ જણાવ્યું કે નવા એલ્ફેડનામાં સાઠેજ આફ્રિકન હોદી કોમનો વિધાસ છે. આઝીસમાં એમિએટના માટે સી સંજ્ઞા છે તે વિશે ખાનગી બક્ષિઓ તપાસ ચલાવી રહેલી છે. યુનીયન સરકાર કે જેના તરફથી એ વિષયમાં મહેલ થવી જોઈએ તેના તરફથી હજી કંઈ સમાચાર મળ્યા નથી.

મદ્રાસના 'ધી હીંદુ' પત્રની ટીકા

મદ્રાસનું જાણીતું અંગ્રેજ કેનિક પત્ર હેલ્થસેરીવ એસેમ્બલી માં મી. બાબપાથીએ હોદી સરકાર પત્રી કરેલા ઉપલા રેટરમેંટ અંગ્રેજી અમેલેશમાં ટીકા કરતાં જણાવે છે કે સાઠેજ આફ્રિકાના હોદીઓની સ્થિતિ ઉપર પ્રશ્ન નાખવાના મી. બાબપાથીએ કરેલા પ્રયત્નો સાઠેજ થયેલા હોવાના નથી કારણ કે એ વિષય ઉપર ચર્ચા કરવા એક ખાસ દિવસ રાખવાની સંજ્ઞાએ મંજૂર કરી હતી અને તે સ્વીકારવામાં આવી છે. અને અને આજ રાખીશું કે એ પ્રશ્નનું વધતું જતું મહત્ત્વ જોતાં સંપૂર્ણ ચર્ચા કરવાની પુરી તક આપવામાં આવશે. એસીરેટ પ્રમીએક્ષન રજીમ વિશે મી. બાબપાથીએ પુછાસો કર્યો છે જતાં સાધી મોટી સંજ્ઞામાં હોદીઓ અને આવતાજી જાય છે. કારણ કે હોદીમાં સાં જોહારી વધી પડેલી છે. હોદીઓમાં સાં જોહારી વધી પડેલી છે તેને માટે યુનીયન સરકાર શું કરી રહેલી છે તેનો પુછાસો પણ હોદી સરકારે કર્યો. હોદીઓને નોકરી ઉપરથી કાઢી તેની જગ્યાએ બેરોઓને રાખવામાં આવે છે એવા સમાચાર મળેલા છે તે ઉપરથી તો એમ બાજે છે કે હોદીઓના કામો બેરોની યુનીયન સરકારની દરજ્જા હોય એમ તે માનવી નથી. અને જ્યાં કેપ્ટાઈન એમિએટની ઉલ્લિની હાથમાં મુખ્ય મુદ્દો એ સમાજોએ છે કે ને હોદીઓ તે મુદ્દામાં વસેલા છે તેમને રજાથી વરતીના એક બાગ વરીકે જોખવા અને સરકારે તેમની ઉલ્લિ કરવી. એ-ક ટેન્ચર એક્ટ વિશે બોલતાં મી. બાબપાથીએ જણાવ્યું કે હોદીઓ મળેલા ડેપુટેકને તેમાં કેટલાક સુધારાઓ મુજબના હતા. એમ જણાવવામાં આવે છે કે મોટા ભાગની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧

ના અમલમાંથી અમુક જમીનને મુક્ત કરવાની પ્રધાનને સત્તા આપવામાં આવેલી છે. વળી એ વિષયમાં તપાસ ચલાવવા માટે સરકારે એક કમીશન નીમ્યું છે. એ પણ સાદ રાખવું એટલે કે કમીશનના સભ્યો સર્વ સરકારના અમલદારોજ છે. એ પણ સાદ રાખવાની જરૂર છે કે આ કમીશનનો રીપોર્ટ બહાર પડ્યા બાદ આ કામગીરી માટે કોમ સહાયક આદરથી એવો કોમિસે દરાવ કરેલો છે. સામાન્ય રીતે જેવી ખાસ્તી રાખવામાં આવે છે કે આ કમીશનની અભાવજી બીજાજ અસંતોષકારક થશે અને કોમ તેનો સ્વીકાર કરી શકશે નહિ. મી. બાબપાથીએ એમ પણ જણાવ્યું હતું કે મોરોની વધુમતિ નો મોટો ભાગ ને આ કમરોઝે ફેજન આવે છે તેના અભાવક કરવા આવડત નથી એમ જણાવવામાં મી. બાબપાથીએ એવું માની બેવાની દોમન કરી છે. એક સજ્ઞા નાની સંજ્ઞા ના મળેલોને આ કામગીરી રાહત મળશે અને એવા માજ્જ-સોને પણ લાઈસન્સના કામગીરી દબાવીજો તો નડવાનીજ છે. આ મુદ્દની જાહેર પ્રશ્ન એ જણવા ક્રિએ છે કે હોદી કોમના મોટા ભાગના વચ્ચે મી. બાબપાથીએ ને મંજૂર રેટર-મેંટ કરેલું છે તેની હાલિત તેમને સાઠેજ આફ્રિકામાંથી એલ્ફેડ તરફથી મળેલી છે કે કેમ? બીજી બાજુએ ટ્રાંસવાલ પ્રન્ડીયન કોમિસ અને પાછળથી આ. આ. ઇ. કોમિસે સર્વાનુમતે સહાયકની હદત કરવાનો દરાવ કરેલો છે જેવી એ સાખીત થાય છે કે હોદી કોમને એવી મળેજી દુઃખ થયેલું છે અને આવ તેઓનુંજ નહિ પરંતુ હોદીનું માન માનવવા તેઓ આરે જાણીતાન આપવા તેપાર થયેલા છે. મી. બાબ-પાથીનું રેટરમેંટ વાંચ્યા પછી એવી આમાન્ય અસર પડે છે કે હોદી સરકારે નેટલું કરવાનું હતું તેટલું જમ્મુ ક્ષી લીધેલું છે અને આ કામગીરી સાથે હોદી કોમ બહી રહેલી છે તેને વડ મદદ કરે નહિ મળે.

ટેન્ચર એક્ટ સાથે હોદીનો પોહાર

જ્યાં એકમાં હોદીથી મળેલા વર્તમાનપત્રોમાં ટ્રાંસવાલમાં હેન્ડ ટેન્ચર એક્ટથી ઉભી થયેલી પરીસ્થિતિ વિશે આરે ચર્ચા થયેલી છે. કેટલાક જાણીતા વર્તમાનપત્રોમાંથી અને નીચે ઉતારા આપીએ છીએ:—

‘બોરોએ કોનિકલ’

મુખ્યમંત્રી પ્રસિદ્ધ ‘બોરોએ કોનિકલ’ ‘સાઠેજ આફ્રિકા પ્રન્થે આપણું દરજ્જ’ એ મહાળા નીચે એક અમલેશમાં લખે છે કે ‘મી. કાન્સલે દાખલ કેમલ કરી લાંબા હોદીઓને સહાય આપી કે રાજ્યકારી દુઃખો નિવારણ માટે સહાયક એ દવા નથી એમ કહેવામાં તેઓ વાજબી છે થા નહિ તે અને અજ્ઞતા નથી. વળી સાઠેજ આફ્રિકામાં એલ્ફેડને તેમણેજા માટે કહેલું જોઈએ કે મારા નામથી લાંબા હોદીઓને કહેલો કે ન સુધારી સકાય એવી જ્ઞાન કરતા તેઓ અપરો! જોનો જવાબ સાઠેજ આફ્રિકન પ્રન્ડીયન કોમિસ તરફથી તેના દરજ્જાને કાળે કોયો ઉવરના નિર્ણયનો મળ્યો છે. લાંબી સરેશા આવે છે કે ટેન્ચર એક્ટની સાથે થવા હોદીઓએ સર્વાનુમતે દરાવ પસાર કરેલો છે. અને તેઓ સ્વયંસેવકોની નેધિ કરે છે. તેઓ માનુષ્યમીને અરજ કરે છે કે તેમના એ કાંઈને ટેકા અને આર્થિક મદદ મળે. ને પણ લાંબા હોદી-ઓને નેતિક અને આર્થિક મદદની આવશ્યકતા છે તેવા અર્થે કહેવું કે તેમણે બરેલું પગલું પાછું બેઝી જો એ દેખાવક

અને અનુદાતા ઓછું મળે છે. આથી આફ્રિકાના વરવા હોદીએ સલામતની તૈયારી કરી રહ્યા હતા અને મી. કમ્બોને આરથા મદિના સુધી હજુ ઓછું નહિ જા. હું નહિ અને હવે તેઓ આરથા હાંડીયામાં બેસીને સલામત બાબતે વચ્ચે માથું મારે છે એ અગોચર્ય ભાવના. સ્વાર્સથ દોષીસાથી આરથાએ એક વાત કહી હતી કે ન્યાયી વર્તન સંબંધી કાબીજનામાં એટલી નથી વધુ જુદી કે કે કોઈકવાર તે પોતાની જાણને અન્યાય કરે છે, અને બધારે આરથા આફ્રિકાના હોદીએ તેમની જાણુથીને અરજ કરી રહ્યા છે તેથી પ્રશ્નને તેમને એવવધી આપી નાહિરમત મનાવે છે. કલમન યુવાઓ જેવી દેશમાં અનુદાતા આપણા દેશમાંથી પ્રાપ્તે આપણે યુદ્ધ કાણું ઓછું છે. અભામતની નીતિની અર્થાત ન ઉતરતાં અને કુ-કાબીને પુછીશું કે આરથા આફ્રિકામાં હોદીએને કલકા લે વગર આપે છે અને તેમના પ્રાપ્તે અપમાનનું વર્તન અભાવના આપે છે તેથી તેમને કામે છે કે આ અર્થ સકલ કરવું એ અનુભવ કલિતની જગ્યા છે તે જણી સલામત નહિ તે બીજી કલકા મારાં તેઓ તેમને જગ્યા છે આ આપમાને આમે વીરવા કરેલી રીતે કહી લેવું અને પોતાના હક્કો પ્રાપ્ત કરવા એના કરતા કલિતથી અર્થ સકલ કરવી કરવું એમ થું તેઓ કહેવા માટે છે. તેઓના જરાવમાં અરજા દુરમનો વધુ એવી હરિયાદ તે જ નહીં કરી કહે કે તેઓના આમે જે કુકોલીએ આપીને કલેલી છે તેમાંથી મારા કલકા માટે જે ને આપમેને કલકામાં કરવે. એમને તે તેઓએ નથી કર્યાં. આ એક કલુ અપમાન તેમના કલકા નાંખવામાં નહિ આવે તે માટે કાલકાના નેટમાં અલકાને લેવાં એમને તેમના લેવા માં તેઓએ કહી કલકા રાખેલી નથી એ વાત કાબીજ સાચી રીતે બલે છે. તેઓએ કલકાને વિરોધને વિરોધારી કલકામાં આવેલા છે અને આપણે ટેન્સર બીજને કાલકા અલકામાં આવેલા છે.

આપણું કાર્ય

તેઓ એવા વિરોધ બીજું થું કરે તેઓ એ વાત સારી રીતે બલે છે કે હોદી સરકારે જે કાલકાને પોતાની સમિતિ આપેલી છે એટલે હોદી સરકાર પાસેથી મદદ મળવાની તેઓ કાબીજ આપણા રાખી કહે. મદદમાં આપીએ આરથા આફ્રિકામાં એક વાર હોદીએને વિજયપુર્વક દેખા હતા, એ કે અને એ અધીએ છીએ કે આને હોદી કલકા કલકા રાખ્યું કરવે નથી કે જેલે મદદમાંના પમકાને પસંદ કરું હતું તેવું તે આને કરે. આ દેશના સ્વદેશભિયાની સર્વ હોદીએ દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીએને સંપૂર્ણ રેડ આપણે જેવી અને આપણા રાખીએ છીએ. આ દેશના હોદીએ એક વાત વાદ રાખે કે તાં વરવા આપણા દેશમાંથી તેમને કલકા કરવાના આપણા અધીએ આવે છે તેની સામે કહી રહ્યા છે અને હરેક સંબંધિત મદદ તેમને આપવાની હરેક હોદીની કરવા છે.

‘મી દીડર’

કાલકાનું ‘મી દીડર’ પત્ર એને છે કે મુખ્યમંત્રી હાંડીસાથી સીડીકનકીય એસેસીએકને કલકામાં એક કલકા મળ્યો છે કે આરથા આફ્રિકાન કનિષ્ઠન ટેમિસે સર્વોત્તમને ટેન્સર એકટની આમે સલામતની જગ્યા કલકાવા માવ કરેલા છે. કેમકામાં એ વધુ કલકામાં આવેલું છે કે કલકામાં કનિષ્ઠન ટેમિસે રેડાંડીઅવાની નેમિ કરે છે અને હોદીને આપીએ કરવામાં આપી છે કે બધારે કલકા કરવામાં આપણે કારે એકટની આપીએ

મદદ કરી. એ વાં કલકા વાં વામવ તો હરેક સ્વદેશભિયાની હોદીએ તેમને એકટની સર્વ મદદ આપણે એકા અને કલકા નથી. આ વિષયમાં હોદી સરકારની રીતે હરેક કે તેની પાસે અને તેને આપીએ. એકટનીસે રેડ ટેન્સર એકટ રીપીએ કરવાની એ મુખ્યમંત્રી સરકાર નાંખ કારે તો હોદી સરકારની એ મુખ્યમંત્રી છે કે સાર્વ આફ્રિકામાં સલામતની કલકાને નેતિ રેડાં આપણે એકટની નહિ પરંતુ આરથા આફ્રિકાને કામે વળે છે તાં કુમી એકટવાના એકટ-મેન્ટને એકટનેટીવ એસેસીએક સમિતિ આપણી નહિ. આપણાં પમકાં કરવાની અને એવા સાચે તેવા કરવાની રાજનીતિ એકટ કરવાથી આરથા આફ્રિકાના હોદીએને અસરકારક મદદ કરી કલકાને સરકાર આપણા રાખી કહે અને એ રીતે હોદી સરકાર પોતાની કલકાનુસિતની અવકારે આપણી પાસેથી કહે.

‘મી દીડર’

અલકાનાનું ‘મી દીડર’ પત્ર એના મી. કી વાવ કોલા-મધી આપણે છે અને એને એક કીવલ નેવા લેખાવ છે તેઓ એક અલકામાં કામે છે કે આરથા આફ્રિકામાં હોદી પ્રથમ કરોડીના મામલાએ પદોએને દેખાવ છે. આ. પ્ર. કેમિસની એક એકમાં કલકામાં ભેરવાથી એક ટેન્સર એકટની અર્થ કરવામાં આપી હતી અને કામમાં દેશને એકટની નીમવામાં આવું છે તેના રીપોર્ટ જગ્યા પડે કારે વાદ સલામતની કલકા કલકામાં કલકા કલકા છે. કલકા રાખી દેશને કલકાને પરિણામે એ કલકામાંથી અલકા અરજા કામ કેટલેક દરજ્જે લેણી કલકા છે કલકા કેવલોન એકટનીમાં તેમને એ વચન આપવામાં આવેલું છે કે મુખ્યમંત્રી સરકાર પોતાની રાખી વરવાની સર્વ કામેને તેમનામાં એકટની કલકા હોવ તે પ્રમાણમાં આપણ વધવાને માટે સર્વ તો આપણે અને તેથી હોદી અલકામાં ન્યાય રીતે એ વરવા માંગી કહે કે મુખ્યમંત્રી સરકાર એ સન ૧૯૦૮ કી એકટ એ અને સન ૧૮૮૫ ને કલકા રીપીએ ન કરી કહે તો તેઓ એકટ તો કરીએ કહે કે એ વરવામાં કલકાએને આપણ મુખી તે રાખીમાં પડી રહ્યા હતા તેમ પડી રહેવા કે તેને કરીથી અલકા કરવા નહિ એકટને. કલકા રાખી દેશને કલકામાં અર્થ જગ્યા વાદ તેમાં રાખી સુધારા થવા છતાં એ કલકામાં એવી પુરલી સર્વ તો આપવામાં આવેલી છે એ પીન સલામતની રીતે એ એને અલકા કરવામાં આવે તો હોદીએના માલોને મુકાન તે પદોએને તેથી હોદી તેમના સર્વોત્તમને એકા સલામતની નીતી મારણ કરવાનું અલકાને એ તેમની અલકાની અને પુરી કરે કરી કલકાને છીએ પરંતુ પ્રથમ એ છે કે આપણાં કલકામાં આપણા કલકાને કલકા કરી મા મુકાન. મી. કાબીના કરતાં બીજ એકલકા સલામત કાના હોદીએની દેશ અને કાના હોદીએનું એ વિષયમાં આપણની કરવાને કલિત એ વિષયમાં સર્વોત્તમને એકટી કહે. તેમણે મદદ આપી છે કે સલામત કરવામાં પરિણામ માં આપણે અને કલકા મદદમાં સમિતે કલકા છે કે હોદીએને તેની જુલ કરતા અલકાને. એકલકા કલકા આપણને કલકાનું પમકાં બરે તે પદોમાં સારી રીતે વિચાર કરી જુલે. અને કલકા એક અલકામાં કલકાએ છે કે એકટનીસે રેડ ટેન્સર એકટ એ અરજા કલકા છે અને આપણે આપણી કલકા વધુ સરકારે સન ૧૯૦૨ ની કલકા તેને કલકાની પોષીએ અલકા

સરખાનું જોઈએ. જ્યુલમ તીએ કચરાવા દુઝી વર્ગના માણ-
સોના હાથે સંજાળવા માટે બીટીક સરકાર બહુ બારે બાબતી
જતાવવાનો હાથ કરે છે તે સાથે આફ્રિકામાં જે કલા પ્રવર્તે
છે તેના પ્રત્યે કદાચ આપી જુએ. પરંતુ હોદી કામ બાંજેરું
કાર્ય ન કરે કે જેનાથી તેઓને વધુ સુધીનનો ઉદારવી પડે.

‘યુજરતાલી પંચ’

દક્ષિણ આફ્રિકામાં વર્ષોથી બહુ વસેલા આપણા દેશના
વતનીઓની હાકમારીઓને કામ કામે જોત આપણે કે જેમ
એ સમજવું નથી. આ રૂબરૂની સુધીએ જેવી તે ગેરરાજ-
નીતિ સમાવવામાં આવે છે કે, જે કામે જીવનર નેરાવરી
કરીને કમલ આદરવાનું મન દોહીએને થાય તે તેમાં તેઓ
કામે આપણી દોષ—વચન કાઢી કાઢાએ નહિ કોસવાકનો
દાખલો લઈએ. આ હોદીએને જુદા વિભાગમાં વચવાટ
કરાવવા અને તે છતાં જીવનને કમતા હક નહિ આપવા
કમતા એક ખરડો માવામાં આવ્યો છે. આ ખરડો ગેરવાનમાં
છે, એવું નાના હોદીઓનું કહેવું છે, જેથી તે ગેરવાનથી
કામદા કામે કમોટ કમલ આદરવા તેઓએ સલામત કરવા
વિચાર કર્યો છે. સલામતની સાત કેવી દોષ છે, જે હોદી-
ઓથી અબધવું નથી. એમાં આફ્રિકાનો મુખ્ય સિકાંત
દોષ છે; એમાં અન્યાયી કામકાના વિશેષનો હેતુ દોષ છે
અને પોતાની જાતને દરેક દરેકને કુખ અને કદમાં નાંખ-
વાની દોષ છે. આથી સાચા પશુનું કામ પીગળે, તે કહે
અને ના પીગળે, તે, સલામત કરવારને તેમાં દોષાદ બવાનું
દોષ છે. આવી કુલ ઉપરમાવાળા કમલ આદરવી એવો
રાવ દાંસવાકમાં વચતા હોદીઓની કામેસે કર્યો છે. આ
મંજૂરમાં હોદ તરફના જોઈ—જનરલ કુવર મહારાજ સોમની
માન્યતા એવી છે કે—કદ તેમને પોતાને પ્રવાસ કરી જેવા
દેવા બોધએ અને હોદીઓએ સલામતનું ઉતાવળું પમલું બરવું
ન બોધએ, કુવર મહારાજ સોમ માટે તેવા પ્રવર્તો કરી
જુએ; પણ એકદમ તે સમ છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીઓ
તરફ રંમસુગથી જોતા ગેરાએ પોતાના તુમાખમાં કદોબ
હરક પડવા દેવાના નથી. આ નવા જોઈ—જનરલની
પહેલાનાઓને પણ દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારે સમજાવટની
રીતે કદાપિ મચક આપી નહતી. હોદી સરકારના મનકમલ
ના વિશેષને પણ તેણે કાઢ આપી નહતી. આથી તે કદ-
કારને પહેાથી વળવા માટે તેા આના હોદીઓએ કામ કમોટ
કરાવ આદર્શ સિવાસ છૂટકા નથી. દક્ષિણ આફ્રિકાને ખર્ચ
જોતા હોદના મુદ્દાની આફ્રિકન કાપ્યા તરીકે કહીએ તે
માલી કદે કારણ કે તા વર્ષોથી વસતા હોદીઓની સખ્યા,
આના ગેરાએ કરતા વધારે છે. સિવાય કેટલાકની રેડી
દર પેટીઓ બાંબ આલી આવે છે. નેટલા હોદીઓ કામમાં
આ વસે છે તેટલાને ૪૦ દસ કામ જાણે દક્ષિણ આફ્રિકા
તેમનું અન્નરકાન દોષ તેમ બાંબ અન્નરે અને વરેડી રહેજો
છે. આવા એ મુદ્દામાં તેઓને કાકમાર કરવામાં આવે,
મશા—પેટલા બાંધી ઉચાળા બરવા કહેવામાં આવે અને
જેઓ તે મુદ્દા ઉઠે તેઓને તેમાં કરી પાળા નહિ પેસવા
દેવામાં આવે—આ બધી કાકમારીઓ તેઓની ઉપર નાંખ-
વાનો દક્ષિણ આફ્રિકાના ગેરાએને કલબ રો છે? કુવર
મહારાજ સોમ દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારને સમજાવવામાં
કદળ નીવડે તે કહે, યા ન નીવડે તે કામ નહિ, પણ
એકમાર હોદીઓ પોતાની તપસ્સાને પ્રજાવ કામના કાના
તુમાખી ગેરાએને જતાવી કે, તે તેમાં તેઓની વચકુને

હોદવાસી હોદીઓ આકીર્ષક આપણે અને તેમની
કોલે કુખરો—“જનરતાલી પંચ”

હિંદુસ્તાનના તાબ સમાચાર

અંગાજમાં કસરી રાજ

અંગાજમાં કેરીસ્ટ પાર્ટીનું જીવે વધતું જતું જોવાથી આ
ખાસ કસર જોવાવવાની જોડમજ કદ છે હોદી દેકનેલા-
એ આના કામે વિશેષ ઉદાવી કાઢવું છે કે જરાજાતાને
કાપી દેવાનો એ ઉપાય નથી. પાછળના સમાચારોમાં કહાવ-
વામાં આવે છે કે અંગાજમાં કસર ઉતારવામાં આવેલું છે
અને તેથી કોલે કામથી મળી ઉતરેલાની જન છે

જમતના નકલવાનો હોદની વહારે

વિભાગના દેવોની મારફતે ‘મીમતા માટે જમતના નોકાજ’
ની સંસ્થા કારા બેન્ડ કહેરની અંદર જમતના નોજવાનોની
એક પરિષદ જોવાવવામાં આવી હતી. મી. સી. એ. એ. કસરને
ખાસ હાજરી આપવા આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું હતું.
જમતના અનેક દેશોમાંથી નેજવાનોએ હાજરી આપી હતી.
અને જમતના મહત્વના પ્રતિનિધિ ઉપર ચર્ચા આલી હતી.
હોદની સ્વતંત્રતાના પ્રશ્ન ઉપર મી. એ. કસરે ચર્ચા કરી હતી
અને દેવોની કામવન વધવાની આજ્ઞા રખવામાં આવે છે.

સોપાળના નવાજ આદિવાની મદદ

હોદમાંથી અરપુરવાની બહુ કહાડવા માટે કાર્ય કરવા
પચ્ચીસ લાખ રૂપીયાનું ફંડ કરવા પંડિત મહન મેકલન માલવી-
માજીએ આપીલ કરી હતી તેને હોદમાં મુદર જવાબ મળ્યો
છે અને ફંડ સમયમાં આપી રકમ કરાધ કરી એમ માન
વામાં આવે છે સોપાળના નવાજ સાહેબે આ પ્રવૃત્તિનાં
વખાજ કર્યા છે અને પોતાની અવદાર કામથી જતાવવા
પાંચ હબર રૂપીયા તેમજે ફંડમાં મુકવા છે. પંડિત માલવી-
માજીએ આગારની કામથી સાથે એ રકમ સ્વીકારી છે.

કસરના જેલમાંથી છુટ્યાં

પુલ્લ કસરના જેમને છ માસની જેલની સજા વધ હતી
તેઓ જેલમાંથી છુટ્યા છે.

તેર હબર કપડાં સેવકો

પંચળમાં કીખ આઠાલી જા સ્વયંસેવકોની નોધ કરે છે.
શીખ કાલ્સીસ એક જોડકન કહાવે છે કે કાવલપુલ જા
માંથી ૨૨૦૦ સેવકો નોધાવા છે અને તેર હબર જાલાર
સુધીમાં નોધવું મળા છે. પંચળના મુરબીએ પ્રત્યે ફેવર
જતાવવામાં આવી છે અને શીખોના કહને મુકાબ કરવામાં
આવ્યું છે માટે ગામ્પુતેલીકમ સાથે કડવા માટે આ સ્વયં-
સેવકો નોધાવામાં આવે છે

પંડિત માલવીયાજીએ હોદને રેવદાવ્યું

હોદ અને પછાત વર્ગોના હોદીઓ વચ્ચે સમજૂતી કરવા
અને તેમ કરી મહામાજના અપવાસો કોડાવવા પંડિત
માલવીયાજીએ મુખ્યમાં નેતાઓની પરિષદ જોવાવી હતી તેમાં
તેમજે એવું માવતાશીલ અને ઉદારમંદો આપણે રહ્યું હતું કે
પોતાના અબજ પ્રકારના કાવાના જળથી સમરત હોદને તેમજે
રહાવું હતું. પરિષદમાંથી બધા તેતાઓ મહામાજની મુલાકાતે
વરણ મંદિરમાં મળા હતા.

કરેડા જેલમાં અદલુત દ્રખ

મહાત્મા આંધીજીએ વરણ જેલમાં અપવાસ ઉઠાયા તે જોના
હોદના પ્રસિદ્ધ આજેવાનો કમલમ બધાબ હાજર હતા. મુખ્ય

સરકારે એક રૃષેલીયજી ખખરખત કરાડી બહેર હું હું કે મહાત્માજી અપવાદ હોઈને તેમને તેમની છંદગી જોખમમાં છે. વગેરે એક કે જેને હવે મર્યાદા મરિરેનું નામ મળ્યું છે. હાં સૌ પ્રસિદ્ધ નેતાઓ દાખર થયા હતા અને સુમરિત પહેલાં પાંચ વાગે અપવાદ હોડવામાં આવ્યા હતા. તે પહેલાં હોંદ ના કવિરાજ રવીંદ્રનાથ ટાગોરે બરાબર પાંચ વાગે પ્રાર્થના કરી હતી. કાલવશેની મદદથી મહાત્માજીને એક ઉપર ભેજાડવામાં આવ્યા હતા. કવિરાજ ટાગોરની સાથે સર્વ પ્રસિદ્ધ નેતાઓ પ્રાર્થનામાં આવ્યા હતા. મહાત્માજીના મુખ ઉપર એ મેળા આવેલ જવાબ રહેલો હતો અને બાઇમ જુલમ લઇને અપવાદ લેવામાં હતા. મહાત્માજી કહારેક બાદ બરા આરા રેખાવા આવ્યા અને આર બાદ નેતાઓ જોડમાંથી બહાર નીકળ્યા.

સત્યાગ્રહ

(મયા અંકથી ચાલુ)

મહાત્મા મહીંજી અપરે આ રેખામાં હતા અને તેમની સાથેવાની રેંકેક આ રેખામાં સત્યાગ્રહની કમળ આવી હતી તે મેળા 'સત્યાગ્રહ' એ વિષય ઉપર સારમાં સારો નિબંધ લખવા માટે છ. આ તરફથી કનામ આપવાનું ગામ્મું હતું. મી. જી. જી. મોરીસ તરફથી એ નિબંધ મળ્યો હતો તેઓ તે મનામ છતી ગયા હતા. એથીવાટીક મેના ટેન્સેર એક્ટની સામે ડાસવાલમાં સત્યાગ્રહની કડત ઉડાવવાને કાચેસે કાચ હરેકો છે એટલે આ પ્રસંગે અમે મી. મોરીસને એ નિબંધ અંતે પ્રકટ કરીએ છીએ; સત્યાગ્રહની કડતમાં સમેલ થવાની ધુન્ડા રાખનાર ભાઈઓ એ લખાણને ખાનપુર્વક વાંચે અને આભવી કડતમાં સામેલ થવાની તૈયારી રાખે — [જી. ઈ. આ.]

સત્યાગ્રહ સંબંધમાં મોરિસે એ જખ્ખું છે એ જખ્ખુજ જખ્ખવા કાચક અને અસરકારક છે. એટલે કાચક સામે જવાની દરજ્જા વિશે તેણે એ કહ્યું છે તેમાંથી દેહકાક ઉતારા આપ્યું હતું. "જેરકનસાથી કમલ પછુ મલાય છે. તેવાને શું આપણે કરજીવ થઈ જમ્મું? અથવા તો તેમાં સધારે કશવના પ્રયત્ન કરશું, અને સુધારેક વાચ કાચેજ તે કમ્મ કરશું? અથવા તો તુરતજ આપણે તેને બંધ કરશું? અમે રીકા એવા રાજમાં આધારજી રીતે કોઠા અને છે કે મોટા કામના કોઠાને સમજવવા પ્રયત્ન કરવો, અને તેઓ સમજે તેટલી વાર રાક એવી. તેઓ એમ સમજે કે કાચવાની સામે થવું તો તે દરજ્જા પીઠા કરતાં તેના કાચવાની વધુ મોટી પીઠા ઉઠાવવા જેવું છે. પછુ દરજ્જા પીઠા કરતાં ઉપાવની પીઠા વધુ કોમ તેમાં વાક સરકારનેજ છે. સરકાર પોતે તેમ કહે છે. કાચવામાં સુધારાઓ થઈ કહે એ વાતનો ખ્યાલ રાખી તે કાચક કરવાની સમજ સરકાર કેમ નથી રાખતી? નાના પછુ કમજી વરમને તે કેમ માન નથી આવતી? પોતાને કાંઈ નુકસાન થઈ કોમ નહિ તે પહેલાં તે (સરકાર) પુમે કાચી મારે કોં પોતાની જુલો જતાવવા માટે કોઠાને કાળજી વાળા જતાવવાને તે કેમ ઉતેજન નથી આપતી? અને પોતાની કમ્મી દુર કરવાને ઉપાય કેમ નથી કોતી?" એજ મોપડીમાં બીજે રેકાણે મોરિસ કહે છે કે "સત્યને સમજ ને, સત્યના આધારે, અને સત્ય કરવાની ખાતરજ ને કામ કરવામાં આવે તે જુદીજ વરેકનું ચાપ છે. મોટે ભાગે તેવું કામ તે એક જતના જળવા રૂપે કોમ છે. તેના કાચથી સાઈ ને માણુ જુલો તરી રહે છે. એકજ કમ્મના માણુસો પોતાના ખરા

રંમમાં જખ્ખાઈ આવે છે. તે કોરે એકજ માણુસની જમ્મી પ્રકૃત તે નંચી પ્રકૃતિથી જુદી પડી રહે છે." રાજ કરનાસ અને સત્યાગ્રહ કાચવવાના કોવા છતાં જુલો કહે છે તે વિશે મોરિસ કહે છે કે "રાજકોઓ સામે વખત કમ્મી અમલ જોમવે છે તેનું કારણ એવું નથી કે તેઓ કમેલાં સાચુંજ કહે છે; તેમ તેઓ નાના વર્ગને અને તેટલો ન્યાય આવે છે એમ પછુ નથી; તેઓ મોટે ભાગે ઇન્સાફી રીતે વતે છે એમ પછુ નહિ. તેઓ કામે વખત અમલ જોમવી કહે છે તેનું કારણ એ કે તેઓમાં કદીર જળ વધારે કોમ છે. એ રાજ માં મોટા માગની પસંદગીથી અમલ આવતો કોમ લાં પછુ કમેલાં ન્યાયજી કોમ છે એમ કદી કહાઈ નહિ." બીજે રેકાણે મોરિસ કહે છે કે "નાના વર્ગના પસમાં એક જુલો કોમ તેા જમ છે પાછી તેને ખીજની મદદની રાક એવાનું નથી રહેતું. એ રાજમાં કામને જેરકનસાથી રીતે કેદમાં નાખવામાં આવે તેવા રાજમાં ઇન્સાફને ચાકવારા મોટે ખડું રહેકાજ કરવાનામાં છે."

કાચના જમાનામાં રાજ કારકારની રીતે સાચ જલકાઈ નાજ છે. મોટ વડે રાજકરનાસો ચુડાવાની રીતે કદીકવાર એમ અને છે કે કાચક ન કોમ એવો પક્ષ કારકારી થઈ પડે છે. અપરે આવી રિમિત કોમ આરે કેમ કરવું એ સંબંધમાં મોરિસ કહે છે કે "તમારો મોટ વાચરતાં કાચવાના કટકા વપર જખ્ખીનેજ મેસી ન રહેતાં તમારી સત્તાને ઉપજોમ કરને અમુક વર્ગ કે કોમ નાની કહેવાય છે તે મોટા વર્ગ ના કહેવા મુજબ કરતી આવે લાં સુધી નાની. ને તેમ કહે તો તે કાંઈ કાચની કે વળનની નથી. પછુ તે પોતાનાજ બાંધે કદી રહે તો મોટો વપર કદી તેની સામે દઈ કહે નહિ."

કમ્મ પ્રીરતના જનમથી પુમે માર કોઠા ઉપર કોઠાકેટીસ નામનો મકાન નીતવાન પ્રથમ કીસમાં થઈ ગયો. તેની કમ્મીકાને કીસે તેને પક્ષા કુમ્મને કયા. તે વખતના કીસ ના રાજકાંઓએ તેના ઉપર આવે-નના જુવાનીઓને જમાડવાનો, તથા કીસના કેવલાઓને ન માનવાનો આરોપ મુકયો; અને તેના ઉપર મોટો કસ કમો કયો. તેના વાક કોટલોજ હતો કે તે પોતાના જન:સજના પવિત્ર કરમાન મુજબ વરતતો. આર તે જમાનામાં કોઠા એ કરમાનને તેના નેટલી સારી રીતે પીજાની કહતા નહિ. કોઠાકેટીસ જખ્ખાવતો કે ક પોતું કઈ તો મારે રાક અને કપોઠા આપે છે, અને સાઈ કઈ ને સાચું જોણું તો તે અને કાખાશી આવે છે. તે પોતાના જમાનાના કોઠા કાંતાં વધારે સમજી હતો. તેની જુલો, સંખ્યાઈ, અને કદાપજી મોટે તેને મોતની સજ મળેલી. તેના એક મુરીરે એક વખત કહ્યું હતું કે "આવા નિરકોપ રાજકને સજ કરવી એ કેટલું કમલ બરેલું?" પોતાને કુની-માદગી રીતે જોતાં કાચ થઈ કે કાની થઈ એ વાતનો તે કદી વિચાર કાવતો નહિ, અને એકક રીતે સજ કોષવાનું કોઠાને કહેતો. કાંતાં આતા માણુસની કાંસી થઈ, નીંદા થઈ, અને તેને કાચવાની સજ કરવામાં આવી. તે વખતમાં અંત:કરજના કરમાનની કાંઈ કાંમત જખ્ખાટી નહિ, અને કલુ પછુ કાચનાં સુધારેકા રાજકોટને સરકારી કાચવાઓ; આમજ અંત:કરજના કરમાનને કાંઈ લેખમાં લેવાનું નથી. પછુ એક મકાન પ્રથમ કદી ગયો છે કે કોઠાકેટીસ તે કાચમાં કાકયો માણુસ હતો. તેના જવાબમાં કોઠાકેટીસે જખ્ખાનું કે "ખીજ માણુસો પોતાને કાચી માને છે; આર ખડું કાચ મનેજ છે; કેમકે કું જખ્ખું છું કે મને કાંઈ માન નથી." (ખપ્ખું)

સરકારે એક રવેલીયલ ખમરચત કઢાડી જાહેર કર્યું હતું કે મહારાજાએ અપવાદ ઉઠાશે તોયે તેમની કુલની જોખમમાં છે. વરોડા જેલ કે જેને હવે વરોડા મંદિરનું નામ મળ્યું છે ત્યાં સૌ પ્રસિદ્ધ નેતાઓ કાબર થવા હતા અને સુધરેલા પહેલાં થાંચ વાગે અપવાદ ઉઠાવામાં આવ્યા હતા. તે પહેલાં કોઈ ના કવિરાજ રવીંદ્રનાથ ટાગોરે જરાખર પશ્ચિ વાગે પ્રાર્થના કરી હતી. ઠાકરવોની મદદથી મહારાજાને એક કપર મેઝાડવામાં આવ્યા હતા. કવિરાજ ટાગોરની આંખે સર્વ પ્રસિદ્ધ નેતાઓ પ્રાર્થનામાં આવ્યા હતા. મહારાજાના કુખ કપર એ મેળા જ્ઞાનંદ છવાઈ રહેતો હતો અને કાપુત જ્યુસ કાપને અપવાસ લોકવા હતા. મહારાજા કલકિંક નાક જરા આડા રેખાવા આવ્યા અને આડ નાક નેતાઓ નેજામાંથી બહાર નીકળ્યા.

સત્યાગ્રહ

(બધા જાંઘી ચાણુ)

મહારાજા માંથીજ જ્યારે આ દેશમાં હતા અને તેમની આંખોવાની દેહજ આ દેશમાં મલ્યામદની કલત આવી હતી તે મેળા 'સત્યાગ્રહ' એ વિષય ઉપર સારામાં સારો નિબંધ લખવા માટે છ. જો. તરફથી હનામ આપવાનું રાખ્યું હતું. મી. જી. જી. મોરીસ તરફથી ને નિબંધ મળ્યા હતા તેઓ તે પ્રનામ કરી મળા હતા. એથીવાસીક લેન્ડ ટેન્સીર એકઠની આમે ડાંસવાલમાં સત્યાગ્રહની કલત ઉઠાવવાનો કેમિસે દરાવ કરેલો કે એટલે આ પ્રમંથે જમે મી. મોરીસનો એ નિબંધ અને પ્રકટ કરીએ છીએ; મલ્યામદની કલતમાં સામેલ થવાની કલ્પના રાખનાર વાહજો એ સત્યાગ્રહને ખ્યાનપૂર્વક વાંચે અને આજથી કલતમાં સામેલ થવાની તેમની રાખે — [જ. મ. જી.].

સત્યાગ્રહ અંગ્રેજીમાં થોડોજે જે અપ્રમુ છે એ નજીજ બજવા કાપક અને અસરકારક છે. એટલે કાપક સામે થવાની દરજ વિષે તેણે જે કહ્યું છે તેમાંથી કેટલાક ઉતારા આપું છું. "જેરમનસાથી કાપક પશ્ચ પડાય છે. તેવાને હું આપણે કરજીજ વર્ધ જમરું? અથવા તે તેમાં સુધારો કરાવવા પ્રયત્ન કરશું. અને સુધારો થાય કારણ તે કલ્પન કરશું? અથવા તે દરલજ આપણે તેને અંત કરશું? અમે-રીકા જેવા રાજમાં આધારજ રીતે કોઈ માને છે કે મેટા કામના કોઈને સમજાવવા પ્રયત્ન કરવો, અને તેઓ સમજે તેટલી વાર શક જોવી. તેઓ એમ કમને કે કામદાની સામે થવું તે તે દરની પીઠ કરતાં તેના ઉપામની વધુ મોટી પીઠ ઉઠાવવા જેવું છે. પણ દરની પીઠ કરતાં ઉપામની પીઠ વધુ હોય તેમાં માંક સરકારનોજ છે. સરકાર પોતે તેમ કરે છે. કામદામાં સુધારાઓ થઈ શકે એ વાતનો ખ્યાલ રાખી તે રાખલ કરવાની સમજક સરકાર કેમ નથી રાખતી? નાના પણ સમજી પરમને તે કેમ માન નથી આપતી? પોતાને કોઈ નુકસાન થઈ હોય નહિ તે પહેલાં તે (સરકાર) જુએ કાની મારે છે? પોતાની જુએ ખતાવવા માટે લોકોને મળજી વાળા ખતાવવાને તે કેમ ઉતેજન નથી આપતી? અને પોતાની કમુરો દુર કરવાને ઉપાય કેમ નથી જોવી?" એજ ચોપડીમાં બીજે દેશજે થોડો કહે છે કે "સમને સમજ ને, મલના આધારે, અને સમ કરવાની ખાલરજ જે કામ કરવામાં આવે તે જુદીજ તરફતું થાય છે. મોટે માટે તેવું કામ તે એક જલના વળવા રૂપે હોય છે. તેના કામથી સાફ ને માડું જુદાં તરી રહે છે. એજ કલ્પના આજસો પોતાના ખરા

રંગમાં અજાણ આવે છે. ને જેવો એજ આજસની જમી પ્રકૃત તે નથી પ્રકૃતિથી જુદી પડી રહે છે." રાજ કરનારા અને સત્યાગ્રાજા કાપકવાળા હોવા છતાં જુદો કરે છે તે વિષે થોડો કહે છે કે "રાજકર્તાઓ સામે વખત સધી અમલ એમવે છે તેનું કારણ એવું નથી કે તેઓ કમેલા આજુજ કરે છે; તેમ તેઓ નાના વર્ગને અને તેટલો ન્યાય આપે છે એમ પણ નથી; તેઓ મોટે માટે ઇન્સાફી રીતે વર્તે છે એમ પણ નહિ. તેઓ સામે વખત અમલ બાંધવી કહે છે તેનું કારણ એ કે તેઓમાં કરીર જલ વધારે હોય છે. ને રાજ માં મોટા કામની પસંદગીથી અમલ ચાલતો હોય ત્યાં પણ કમેલા ન્યાયજ હોય છે એમ કહી કલ્પી નહિ." બીજે દેશજે થોડો કહે છે કે "નાના વર્ગના પક્ષમાં એક ખુદા હોય તો જલ છે પછી તેને બીજાની મદદની શક બેવાનું નથી રહેતું. ને રાજમાં કામને જેરમનસાથી રીતે ઉદા નાખવામાં આવે તેવા રાજમાં ઇન્સાફને ચાલનારા મોટે ખઈ રહેલાજ કેદખાનામાં છે."

કાલના જમાનામાં રાજ કરવારની રીતો સાચ નજાક ખલ છે. વેદ વડે રાજકરનારાઓ સુદાવાની રીતે કલ્પીકર એમ અને છે કે કાપક ન હોય એવો પણ કારકારી થઈ પડે છે. જ્યારે જાવી રિશ્તિ હોય ત્યારે કેમ કરવું એ અંગ્રેજમાં થોડો કમે છે કે "તમારો વેદ વાપરતાં કામજના કલક ઉપર અખીનેજ એટી ન રહેતાં તમારી સત્યાગ્રાજ ઉપદેશ કરને અમુક વર્ધ કે કામ નાની કહેવાય છે તે મોટા વર્ધ ના કહેવા મુજબ કરતી આવે ત્યાં સુધી નાની. ને તેમ કરે તો તે કાંઈ કામની કે વજનની નથી. પણ તે પોતાનાજ બજે કહી રહે તો મોટા વખર કહી તેની સામે ટકી કહે નહિ."

હજુ પ્રીરલના જન્મથી પુને" કાર લેકા ઉપર સોકરેટીસ નામનો મહાન નીતિવાન પ્રજા ઓસમાં થઈ મયો. તેની સત્યાગ્રહને કોષે તેને યજ્ઞા દુરમનો થયા. તે વખતના ઓસ ના રાજકર્તાઓએ તેના ઉપર આવેન્સના જુવાનીઓને ખમાડવાનો, તથા ઓસના દેવતાઓને ન માનવરને ખારોપ મુક્યો; અને તેના ઉપર મોટા ઈલ જુઓ કયો. તેને વાંક મેટલોજ હતો કે તે પોતાના અંતઃરજ્જના પવિત દરમાન મુજબ વરતતો. ત્યારે તે જમાનામાં લોકો એ દરમાનને તેના જેટલી સારી રીતે ખીજની કલ્પા નહિ. સોકરેટીસ અજાવતો કે હું ખોડું કઈ તો મારો રક મને કપકો આપે છે, અને સાફ કઈ ને સાચું જોણું તો તે અને કાપકથી આવે છે. ને પોતાના જમાનાના લોકો કરતાં વધારે સમજી હતો. તેની જુદી, સત્યાગ્રહ, અને કાપક મોટે તેને મોતની સજા મજેલી. તેના એક મુરીદે એક વખત કહ્યું હતું કે "આવા નિરદોષ આજસને સજા કરવી એ કેટલું કરમ કરેલું?" પોતાને દુનિયાદારી રીતે જોતાં કાલ થશે કે કાની થશે એ વાતનો તે કહી વિચાર કાવતો નહિ, અને મેથકા રીતે સજા થાયવાનું લોકોને કહેતો. છતાં આવા આજસની કાસી થઈ, નીકા થઈ, અને તેને કામદાની સજા કરવામાં આવી. તે વખતમાં અંતઃરજ્જના દરમાનની કોષ કમિલ મજાતી નહિ, અને હજુ પણ કાલના સુધારેલા રાજ્યોવળે સરકારી કાપકઓ આજલ અંતઃરજ્જના દરમાનને કોષ ભેખમાં લેવાનું નથી. પણ એક મહાન પ્રજા કહી મયો છે કે સોકરેટીસ તે કાલમાં કાલેા આજલ હતો. તેના જવાબમાં સોકરેટીસે અજામ્યું કે "બીજા આજસો પોતાને ટાની માને છે; ત્યારે ખઈ જાન મનેજ છે; કેમકે હું અજામ્યું છું કે મને કોઈ જાન નથી." (અખુર)

શ્રી. ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજ

(મોઘી સભાસદ શ્રીનું હાઉસ ૨૮૨ માં પાનાચી ચાલુ)

આજીવન સહયોગ દરમિયાન આપનારા

મેમ્બર્સ. મનમલાલ દુધરા પટેલ, યુનીસાલ વલ્લભભાઈ પટેલ, ત્રીજીવનભાઈ ગીરધરલાલ પટેલ, નરસીંહભાઈ જેરામ, જીજ્ઞાભાઈ પ્રવાસી, જી.ન. પ્રેમા, જી. જી. જી. બીહીમોરીયા, બનજીભાઈ મુળજી પટેલ, પ્રેમાભાઈ ડાહ્યાભાઈ કોઠાદ, જાંબારામ ભગવાન જી-૧ સન, વી. ડાહ્યા જી-૨ સન, પી. સુરેશ, મુળજીભાઈ નયુ મારેતર, છીણુભાઈ પીતંબર, પરજીભાઈ છીણા મોદાલી, મોવોદલાઈ બીખાલાઈ, બીખુભાઈ ભગતભાઈ, પરમભાઈ, પ્રેમાભાઈ, વીંદલાઈ ભાલાભાઈ, રવનજી પરજીભાઈ રેલર, વી. ભાજીભાઈ જી-૨ કુ., બાલુ દલુરાસીંગ.

નોંધ—ઉપરના દરેક ભાઈઓએ સમાજના આજીવન સહયોગના ઉદ્દેશો પાળવાની છે તેમજને ધન્યવાદ કરે છે.

સહાયક વાર્ષિક ખાંચ ગાંધી આપનારા

મેમ્બર્સ. નામરભાઈ પ્રેમાભાઈ, હરજીભાઈ મોપાળ બાપરી, બી જીભાઈ, પરસોત્તમ કાળાભાઈ, બલુભાઈ બપરી. આ ભાઈઓએ સહાયક થવા દુપા કરી છે તેમજ ધન્યવાદને પાત્ર છે.

સહાયકુલુતિદર્શક વાર્ષિક એક ગાંધી આપનારા

મેમ્બર્સ. ગુલામભાઈ કલ્યાણજી, રજુ વડલાઈ મોરાર મીરઝા-પોર, મુળજીભાઈ રમામજી, માધવભાઈ મુળજી, દયાળભાઈ કુંવરજી, કુંવરજી મોપાળભાઈ, ડાહ્યાભાઈ ભોળી, ગુલામભાઈ પરમ રેલર, મોદલાઈ પરજીભાઈ, વલ્લભભાઈ બપાન, હીરાભાઈ ભાલા, મોવોદજી કાળાભાઈ, નરોત્તમભાઈ જીવજી, મકનભાઈ હીરાભાઈ, વલ્લભભાઈ સીતા કુંવરજી, ભાજીભાઈ રામભાઈ, વલ્લભભાઈ જીવજી, મોરનભાઈ દેમાભાઈ પટેલ, હીરાલાલ સંજીભાઈ શાહ, મજીભાઈ ભાગરજી પટેલ, રાવજીભાઈ નીમોવન-શાહ પટેલ, સીવાભાઈ આહ્યાભાઈ પટેલ, રાવજીભાઈ પ્રજાભાઈ પટેલ, રજુકોડલાઈ જીવજી, રજુકોડલાઈ નરસીંગ, દેસવભાઈ નાનાભાઈ, ભગમતભાઈ નાનાભાઈ મકન, વલ્લભભાઈ દેવા-ભાઈ રામજીભાઈ, રામજીભાઈ નાનાભાઈ, દલપતભાઈ નરસીંહ-ભાઈ, રામભાઈ પરસોત્તમ, રામભાઈ મંત્રીભાઈ, મીરજીલાલ વાલા, રજુકોડલાઈ મંત્રીભાઈ, બલુભાઈ મોરાર, દેવાભાઈ કાનજીભાઈ, મોવોદલાઈ નરજીભાઈ, જેરામભાઈ નરોત્તમભાઈ, વલ્લભભાઈ પરસોત્તમભાઈ, કાનજીભાઈ રવજીભાઈ, હરીભાઈ રામજી કલેશ, મુળજી દેસવ. મોવોદજી રથા, નાનાભાઈ રામા, ડાહ્યાભાઈ મંત્રી, બલુભાઈ રતનજી, સોભંઈ, બલુભાઈ હમીરા, ડાહ્યાભાઈ નીલભાઈ, ભાજીભાઈ જીમીયાભાઈ, હર-હીસનદાસ પરસોત્તમ, જાંબારામ મુન્ડારામ, ડાહ્યાભાઈ મોપાળ, નમીનભાઈ નરસીંહ, નરસીંહભાઈ મોવોદ, હીરાભાઈ ભાલા શાહી, હરીભાઈ મોવોદ કોઠાદ, દેવાભાઈ વસનજી મોદેસભગ, પરજીભાઈ કાળીદાસ, મકનભાઈ ભોળી રેલર, મનમલાઈ હરી-ભાઈ આદ, બલુભાઈ વનભાળી, જેરામ પરજી, હાહ્યાઈ નરજી, ભગમતભાઈ રવજીભાઈ, બલુભાઈ રજુકોડલાઈ, ગુલામભાઈ રજુકોડલાઈ, દુલ્લભભાઈ જીમીયા, હીરાભાઈ હમીરા, મુળજીભાઈ નરોત્તમ, સીતાભાઈ દુલ્લભ, બલુભાઈ હીરાભાઈ, મોરારભાઈ, ડાહ્યાભાઈ, ભાજીભાઈ દુલ્લભ, માધવભાઈ રામભાઈ, નરજી-ભાઈ વલ્લભ, રામજી જીલા પારડી, મનમલાઈ પરજી, રામભાઈ હાંસજી વરાહ, પી. જી. પટેલ, ડાહ્યાભાઈ પરજી, પ્રેમાભાઈ

માવજીભાઈ, ડાહ્યાભાઈ વસન, જીમીયાઈ પરજી, માધવભાઈ પરજી મીરજીભાઈ માધવ, નામરભાઈ નરજી, કલ્યાણભાઈ મંત્રી પરમભાઈ નરસીંહ, વી. કાનજી જી-૨ સન, રામભાઈ પરમજી, ગુલામભાઈ દુલ્લભભાઈ, નારજીભાઈ ભગવાન, નાનાભાઈ સુખા-ભાઈ, મંત્રીભાઈ કાનજી રજુકોડલાઈ કુંવરજી, પરજીભાઈ જગન, દેસાભાઈ નાનાભાઈ, નામરભાઈ નાનાભાઈ નારજીભાઈ આવા, રવજીભાઈ મંત્રી, વલ્લભભાઈ નાના મીમી, મુળકોડાઈ બીખાભાઈ સુભરભાઈ, મોસાઈભાઈ નારજી, ભોળીભાઈ, પરસોત્તમ, દયાળભાઈ દુલ્લભભાઈ, દયાળભાઈ રમાભાઈ, ભવાન-લાઈ માધવભાઈ, રજુકોડલાઈ ભગવાન, ભાજીભાઈ પરમ, મોવોદભાઈ જીજ્ઞાભાઈ રમણજી, રવજીભાઈ ડાહ્યાભાઈ, બી. ડી. અમીન, હરજીભાઈ મકન દયાળજી મોવોદ, બલુભાઈ પરજી. (બપુઈ)

શ્રી સુરત હીંદુ એસોસીએશન

સને હીંદુ ભાઈઓને જાણવવામાં આવે છે કે જનિવાર તા. ૨૬ અક્ટોબર ૧૯૩૨ ના રોજ દિવાળીનો બહેર દહેવાર પાળવામાં આવશે જે દીસે પોનાનો મધ્ય રાત્રીનાર બપુ હરી જીએસીએજનના દેશમાં મહોત્સવને લગતી વાર્ષિક દીવા માં મામ સેવા તથા રવિવાર તા. ૩૦ અક્ટોબર સને ૧૯૩૨ ના રોજ સાંજના ૭ વાગે તુલન વર્ષના ગાંધીજી પ્રસન્ને દુપ પાડીના મેળાવવામાં પધારવા વિનંતી છે.

પુરાણ સુખા મીમી,

જા. સેક્રેટરી, શ્રી સુરત હીંદુ એસોસીએશન.

શ્રી ટ્રાંસવાલ યુનાઈટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી

ઉપરોક્ત સોસાયટીની બહેર સભા તા. ૨૬ મી અક્ટોબર ૧૯૩૨ ના સનીવારે સભિના ૭ વાગે ૧૬ દેસ રોડ ન્યુટાઉન માં આવેલા પાર્ટીદાર હોલમાં દિવાલસવી મહોત્સવ ઉજવવા અમે મળશે.

તે પ્રસન્ને સર્વ હીંદુ ભાઈઓ અને બહેનોને વેળાસર પધારવા નમ્ર વિનંતી છે.

જીવજીભાઈ મામજી ભગત,

પ્રેમાભાઈ માધવજી પટેલ.

જોનરરી, સેક્રેટરીઓ. શ્રી ડા. પુ. પાર્ટીદાર સોસાયટી.

ટ્રાંસવાલ હીંદુ કિમેટોરીયમ કમીટી

આથી ટ્રાંસવાલના સર્વે હીંદુ ભાઈઓને ખબર આપવામાં આવે છે કે સમશાન કમીટીની બહેર સભા તા. ૩૦ મી અક્ટોબર ૧૯૩૨ ને રવિવારે બધારના ત્રણ વાગે કિમેટોરીયમના હોલમાં નીચેના કામકાજ માટે મળશે જે વખતે દરેક હીંદુ ભાઈઓને વેળાસર પધારવા વિનંતી છે.

૧. વાર્ષિક રીપોર્ટ.

૨. નવી ચુંટણી.

રજુકોડલાઈ વાલજી પટેલ,

જેહાનીજીભગ,

તા. ૨૧-૨૦-૩૨.

જીજ્ઞાભાઈ વેલજી પારેખ.

જા. મંત્રીઓ. ડા. હીંદુ રમ. કમીટી,

વેચવાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ બુકશોપમાં મળી શકશે. વી. પી. ના બુકશોપને ખ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

	શી. નં.
શ્રીવા વનવાસ	૧ ૩
શ્રવનપર પ્રકાશ	૦ ૬
સત્યના પ્રવેશો જાણવા આત્મ કથા ભાગ ૧	૧ ૩
" " " " " ભાગ ૨	૧ ૬
નીર્મલના કાવ્ય	૧ ૦
ભારે નેહનો અનુભવ ભેખડ: ૩ માંથી ૩	૦ ૬
ભારે નેહનો બીજો અનુભવ " "	૦ ૬
ભારે નેહનો ત્રીજો અનુભવ " "	૦ ૬
મુનિશ્વર જોશિનિશ્ચયનો સોનેરી અંક	૨ ૦
લોકમાન્ય જાણમજીરાવળીજીક તેમના મન અને વિચાર	૦ ૬
મુરખરાજ અને તેના બે બાપજી	૦ ૬
નેહના કાવ્ય (સવાયક વખતના)	૦ ૬
મુસ્તફા કમાલ ખાન્નાજી શ્રવન ચરિત	૦ ૬
મુસ્તફા કમાલ ખાન્નાજી બાપજી	૦ ૬
એક સત્યવીરની કથા (સોફ્ટવેડીસનો ખ્યાલ)	૦ ૬
ખાનુસા ફેટલી જમીનનો આસિદ દોષ્ટ અરે!	૦ ૬
ટાઈમરોયની વાર્તાપરથી	૦ ૬
હીક સ્વરાજ (માંથી ૩૦૦૦ કોપી)	૧ ૦
પૂણ અને પંથિમ	૦ ૬
દેશભક્ત જોશિ અને ગીરમીઠના સવાયક ઉપરની ચર્ચા	૧ ૦
કાવલ સામે સવાયકી કરજ	૦ ૬
સા. આ. મુનિશ્વર જોશિનજી મુની-બીજર	૦ ૬
શ્રવન દોરી	૦ ૬
જલમની મરખી	૦ ૨
જેશીબાઈક એક ૧૬૦૦૦ના ધારા મુજરાલી-અંગ્રેજી	૦ ૩

નિશાળોમાં આલતાં પુસ્તકો

	શી. નં.
મુજરાલી પહેલી ચોપડી	૧ ૦
" બીજી "	૧ ૨
" ત્રીજી "	૧ ૬
" ચોથી "	૨ ૦
" પાંચમી "	૨ ૩
" છઠી "	૨ ૬
" સાતમી "	૨ ૬
" અઠી ચોપડીના અર્થ	૦ ૫
" બીજી "	૦ ૬
" ચોથી " "	૧ ૨
" પાંચમી " "	૧ ૫
" છઠી " "	૧ ૮
" સાતમી " "	૧ ૧૧
" દેશી દિસાળ ભાગ ૧	૦ ૬
" દેશી દિસાળ " ૨	૦ ૮
" સમિત આંકની ચોપડી	૦ ૪
જાળ વર્ગની નોટ	૦ ૫
મુજરાલી બાપજી બાઈકરજ	૧ ૦
અંગ્રેજી બાઈકર પાઠમાળા (વેસ્ટવર્ડ) ભાગ ૧	૧ ૩
" " " " " ૨	૧ ૬
" " " " " ૩	૧ ૮
અંગ્રેજીનજી	૧ ૬
અંગ્રેજીનજી મુજરાલી	૧ ૬

ધટાડેલો ભાવ
વારની હ ચેની!
સ્ટાઈફલ છુટ
કલોથ.

સ્ટાઈફલ છુટ કલોથના ભાવમાં કંઈ નહિ તો રખ ટકા લાગે છે. ભાવમાં બીજા બધાને આંટી ર તેવા આ અજમ છુટના કપડાના ભાવમાં તાલુબી પમાલનારો લટાડો ચર્ક ગયો છે. મજાનુત ઘસારાને શાર અને પાકા રંગોમાં સ્ટાઈફલના પહેાંચે તેજુ બીજુ એકે કપડું નથી. "સ્ટાઈફલ" કલોથ ખરીદતી વખતે તેના દરેક દુકાનપર "સ્ટાઈફલ" છુટનો ટ્રેડ માર્ક લખાવવો. દરેક કપડોની દુકાનોમાં તે મળી શકશે.

સાલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.
Johannesburg & Cape Town.

કિન્તમ મરમ મસાલો વગેરે

અમારે કી બતી દેખાવે નીચે તાલે અને મહામુજી પ્રમાં દોલો મરમ મસાલો, કરીપાલિય, હાંડર, મરમો, તેમજ ફેરીનાં અને લીપુના તેમજ મીક્સ આમાર હાંડેલાં ચોલા મા જમાવે અમારી ડેરંટી સામે મળી શકશે. આવો કિન્તમ માલ, નમે કરમાં પનાવી શકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું ટેકાજું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. ૦૩

'Phone 327 Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ માટે કીના બોર્ડર ઉપર આજે ખ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતી કરશો.
P. O. Box 755, 55 Bond St. Durban, 70

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS			
Yearly	...	20	6
Half-Yearly	...	10	6

Box 247 & 317 Tel Khatri.
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGAHI VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel,
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa,
 મોહન રજી અને રજી. રેલીમા જોડેલ "ખતી"
હુસેન હરમાહલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાંસપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

ધનામી હરીશ્વરજી—સંવત ૧૯૬૮
 રાજ્યવેદ પંચાંગ
 ૬૪ પૃષ્ઠ મિત્ર ૧ ટાપુ અને ગ્રીષ્મ વાર
 લગ્ન મંત્ર
 મોક્ષવાનાં આને જે. આલેખ મનામે
 મહામંજરી કાશ્મીરિ નવનગર, હાદીવાપાર ૬૦

Phone 3867. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN
HEERABHAI MORAR MATVADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
 હીરભાઈ મોરાર મટવાડકર,
 હેલ્થફ્રેશ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર
 અને કમિશન એજન્ટ
 વેલિંગ ટ્રાફી સીટ ૩૨ી માટે સી.એલ. પી. મોક્ષવાનાં નાવરી
 ટેલીફોન ૩૮૬૭. બોક્સ ૩૧૬ ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન ૬૨

**Do you have difficulty
 in reading small print?**

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses. Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses. We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 47a, Prichard Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 70

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)
Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
 We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed.
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALLIA'S MUSIC SALOON,
 Prop. N. GOSHALLIA.
 P. O. Box 460. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 મન રંજન માટે હરેક ઘરમાં હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર છે. જે હરેક પ્રકાર પાઠ્યને બોલે. યુવર્ધના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ, પેટિંગલ હરેક જાતના મીઠા અને મધુરો સુરના હાર-મોનિયમો અહીં સ્ટોકમાં ગોવાન રહે છે તે સીવાય જુદા જાતનાં ધ્રુવ, દુર, ખટન વીરેર પશ્ચ મળશે. હરેક જાતના હારમોનિયમમાં સીપરોન રામ ખાતીથી કરી આપીએ બોલે. હરેકો પા મળે.
 મોરારીયા ગ્યુકોર સલુન.
 (આલોડા એ. સેન. મોક્ષવાના.)
 પી. એ. મોક્ષ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

દીવાળીના તહેવારમાં ભાવમાં બેહદ ઘટાડો.

ફક્ત બે દીવસ દીવાળી આમળ, પછીથી એ ભાવે નહિ મળશે.
શું પ્રુછો? ૨૮ વર્ષથી પ્રખ્યાત કેપોટન બાલકેની હોટેલમાં
સ્પેશીયલ મીઠાઈઓ તૈયાર છે.

લેવી કે: બદામ, પીસ્તા બરફી, બદામધારી, મુરતી ઘારી, બદામ પીરતા હલવો, શીશીના,
વેનીલા હલવો, ફરેટ હલવો, મુખાના હલવો, મુઠો હલવો, ખંભાતી, મુધરફીની, ભમનગરી
પેંડા, માવાના પેંડા, ભરૂચી મુઠરપાક, માવાનો મેથુર, સાદા, મગદળ, સોંકરપરાં, મોદન થાળ, અંબુ,
કરી, છુન્દી લાક વીંગરે વણી ભાતની મીઠાઈઓ તેમજ ફરસાજ, ભાવનગરી માંડીયા, શેલાપુરી
એવડા મેરે-દીના.

માલ સારો મોજા ધીમાં બનાવેલ.

કંઠીઓના માલકોએ ઝોઝર સાથે પેંડા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

માલ સરસ અને ખાતીપુરવડનો મોકલવામાં આવશે. પારસજ ઉપર નામ બોધને લેશે.

R. K. KAPITAN.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા ધંધાની બહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું દોઢી ઝાડું બાબત સાથે આફ્રિકામાં વેચાય છે.

ભાવ અને નફા મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

જેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ રોકાવું

સેલ

મોહટું

ગંજાવર

સેલ

હિંદુસ્તાની

મુઝરાલી

દામીલ

ટેલેગુ

૨

કો

કો

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાતી થોડા દહાડા મારેજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

હારમેનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ ઘટાડેલા છે. ધીરે મારે લખો:—

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix Settlement, Phoenix, Natal.

Indian Opinion

No. 43—Vol. XXX

Friday, October 28th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price 1/6 per copy.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. "ફેનીયા"

ઓક્ટોબર તા. 30મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

રહી. "ટાઈડીઆ"

નવેમ્બર તા. 13મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

મુજલમાની વીરહી. પાસ-2-14-00

સ્પેશીયલ પા. 4-0-0 ના હિસાબથી ફેરમાં આવશે.

સુખના—લતાફોએ પોતાના મોઢા હામીના કતીવારે 19 વાગ્યા બપોલે કરતમમાં પહોંચતાં હતાં. બી. હાન્ડના બાઇનની નવી મોઢા પછીજ મારી સમવહેવાળી અને હડપ માલની સાથે અને ઘરેલુ બારિકા સાથે ચાલુ થઈ છે. દરેક હોદી પેશીન્બરે પોતાની ટીપ્પી બમારી ઝોશીમમાંથી મેવી અને તદ્દાર મામવાળા વાણીઓએ બમારી આવે પતન્નેવદાર કરવાથી પણ થઈ શકશે. ટીમરને જગદુ' દરેક મામલાજ બમારી બધી દેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMED & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

મીડીના આવે.

સેન્ના કમાલ: પાસ-2-10-0-0.

14: પાસ-2-10-0-0.

મોરબી વખત.

મોરબી વીરહી. પાસ-2-10-0-0

પણ મુલાકા માટે જાઓ પા મળે:—હિ'રી પેશીન્બર બેચન-2 થેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ,

390 પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રહીફેન 4000.

પી. એ. બોક્સ 1910.

ધો

રહીમાફીક એડરેસ

"રુસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જવાબદારી ભાર હાથ, ખોટા બાજ, ફીડબીટી બોંદ, વરકમેન્જ ફોર્મોસેરાન, વીમરે અનેક પ્રકારના વીમાને જગદુ' કામ આ વીમા કંપનીએ રાફે સ્વી લીફાં છે.

પોલીસી તેમજ 'દાવાની પતાવટ કરાજનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રાંતાંનધિ:—

સોરાબજ રુસ્તમજ.

"ઇન્ડિયાફાઈલ"

10 ફરે એવન્ટ,

ડરબન.

પૌષ્ટિક પાકો

પૌષ્ટિક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

વ્યાજબી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ જાદામનો મેસુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

જાદામ પાક.

આ શિવાયના બીજા પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ એરંડથી બનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરેલા બાણીતા અને અનુભવી પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાણીતા પેંકા અને હાથના વાળેલા માંડીયા પણ બનાવીએ છીએ.

એ શિવાય હિંદુસ્તાનથી તાજા સંમીઠા, પંજાબી સાલગ, સહેર મસલી, સાલમ મુખલી, માજી મુસલી, મોખર, મંદીઠા, પીપર, નાનામ, મોજી, અમરન, પીસા, મગજ આશી, કાજુ, જરદાજુ, દેશી પાનમાં ખાવાની તેમજ મુખવાની તમાકુ, ઠાંપી, કરવરી, અંબરની અગરબતી, પુષ તમા નાનામ બતતુ મધીવડ, કરીવાણી, હેર મોહલ, એટા દીલગદાર સેન્ડ, જાતર, ખાદીની લેસ્ટ સાડીઓ, ખાદીની ટોપીઓ, અનુભવન તથા ખેડાઈ ખરનો તમામ માલ જેમ કે બીમડી આવલ, મગ, અડદ, વજા, નાજરો, ધઉ, વાલની દાળ, મરી મજલો તિગેર અને મંગાનીએ છીએ. તાજા પ્રવેશક મંગાવતા ડેવાથી મજાજી પ્રિયવત આવે મજા કરશે.

અમારો માલના અમારે જખાજ કરવા કરતાં એક વખત ટ્રાયલ દાખલ મંગાવી ખાતરી કરો.

જાહેર ગામના એરંડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પોસ્ટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4565.

NATHA NARAN,

179, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું તાજું ફ્રુટ અને વેલટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી
ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 254, Durban, 37 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેલટેબલ સાફ પેકીંગ કરી
સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 342, Durban, 129 Victoria St. 64

અઠવાલિક પંચાંગ

તા.	શ્રીરત્ની	હિંદુ	મુસલમાન	પારસી	સુમેરમ	સુમીત
૧૪	૧૬૩૨	૧૯૯૮-૯૯	૧૩૫૧	૧૩૦૨	ક. ખ.	ક. ખ.
	અ.ક.	આસો	જા. માખર	શુક્ર.		
	-૩	૧૨-૧	૧૩-૨	૧૨-૩		
શુક્ર	૨૮	વરિ	૧૫	૨૭	૫-૧	૧-૧૧
શનિ	૨૯	"	૧૬	૨૮	૫-૨	૧-૧૨
રવિ	૩૦	સુરિ	૧	૨૯	૫-૩	૧-૧૩
સોમ	૩૧	"	૨	૩૦	૫-૪	૧-૧૪
મંગલ	૧	"	૩	૧	૫-૫	૧-૧૫
બુધ	૨	"	૪	૨	૫-૬	૧-૧૬
શુક્ર	૩	"	૫	૩	૫-૭	૧-૧૭

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521, 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and sailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલટેબલ ચલાવનાર

નાદાસનાં નંબર એકના બનાના, મધનાપલ (વિગેરે ચીને એરંડર મળેથી તરત ચલાવવામાં આવશે.

દરેક એરંડર ઉપર જાતી ટેમ્પરેચ રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાલત બાવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ ધાવીન્ક, ટાંકવાલ, ફીફ્ટેક, રાઉસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧.

૮ ટાંક રુડી,

કરમન, નાદાસ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown,

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 1302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ**

ન્હાનામાં ન્હાનું પ્રોમાઅમ અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી માસિક વર્ષની જુની નીમા કંપની.

જીવંતીના વીધા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બજુજ હોય તેા અને કઇ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદા અને સહત આજામાં આજા પ્રીમીયમ બરવાથી
સજે તે બજુજ હોય તેા મથો:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૪૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

એકાનીસબર્ગ,

**LOOK
CLOSELY
AT THIS LABEL**

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

Keen's
OXFORD
Blue
THE
DELIGHT
OF
THE
LAUNDRY

TO STOREKEEPERS

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

**આ લેબલને
ખારીકાઈથી
તપાસો**

જ્યારે તમે દુકાનની અંદર કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ ખરીદવા જાઓ ત્યારે તમારી એ ખાત્રી થવીજ જોઈએ કે તમને એજ બનાવટનો માલ મળે છે. કીનનું ઓક્સફર્ડ બ્લુ સરસ રીતે ઓઝળી જાય છે અને કપડામાં ઘાવાનો નીશાનીઓ રહેતી નથી. તે અત્યંત કચકસરથી વાપરી શકાય છે.

કીન'સ
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ

દુકાનદારો માટે

જોતા જ્યાંમાં ગ્રાખનું અને કીનના ઓક્સફર્ડ બ્લુની ભલામણ કરવી એ નફાકારક છે કારણ કે તે વેચવાથી તમે પ્રાપ્તકારે હંમેશાં સતોષાયલા જોશો. 77

Indian Opinion

No. 43—Vol. XXX.

Friday, October 28th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOURPENCE.

WILL THE NEW CONSTITUTION GIVE INDIA SELF-RULE?

(BY JAMES T. SUNDERLAND)

THE new constitution for India which the Round Table Conference set out to frame has not yet been completed, but its principal features have been given to the public many times over with considerable fulness and from the most reliable sources, so that one need not hesitate to speak of it with considerable confidence. All the evidences are that it is to be very long, very elaborate, going into extensive details in many directions. Of course, therefore, with our limited space, it is impossible to discuss it as a whole. Nor is it necessary. All that we desire, and all that the object which at present we have in view requires, is to find, if we may, an answer to the vital question: will the new constitution give India self-rule, self-rule in the form of Dominion Status, or any other, or will it prolong her bondage? Is it to be a charter of freedom, or a new and strengthened chain of slavery? Where is the answer to this vital, this fundamental question to be found? Let us see.

Some say it is to be found in the fact of federation; in the fact that the new constitution is to make all India politically one; is to unite British India and the Native States into a single federated government. But what has that to do with question of India's freedom? While some of the freest governments of the world have been federations, some of the worst tyrannies of the world have also been federations. The fact that India under the proposed new constitution is to be a federation tells us nothing whatever as to whether the Indian people are to be free or slave. We must look farther.

Some believe the answer to our question is to be found in the promise of the British Government that under the new constitution India is to have an enlarged franchise. Unquestionably an extended franchise ought to make for freedom. But will it in India's case? Whether it will or not evidently depends largely on whether India's elections are to be made general or communal. If, as seems somewhat likely, the new constitution is to make voting communal—each sect and party and community voting by itself, thus creating divisions and over more divisions, then widening the franchise will be likely to work as much for tyranny as for freedom. Evidently there is something much more important than either federation or franchise.

Mr. Gandhi, all India and many Englishmen agree that the answer to our inquiry is to be found in those sections of the new constitution called the "reservations" or "safeguards"; that is to say, in

those sections which name certain functions, certain very large and important functions or parts of the new government, which Britain insists on retaining in her own hands—is unwilling on any condition to turn over to the Indian people.

Let us see just what these "reservations" are. The most important of them are the following four:

1. In the new constitution which is to be offered to the Indian people, Britain is to control India's foreign relations. What does that mean? It means that India, the real India, the India which consists of the Indian people, cannot communicate with any other nation, she cannot make a foreign treaty, or do any kind of foreign business. She cannot send to any nation an ambassador, or a minister, or a consul, or any official to represent her; nor can she receive any ambassador or minister, or consul, or official representing any nation. She cannot be recognised as a nation by any other nation, she can have no place among the nations of the world. To all the world she is not to be a nation at all, but simply a subject province of Great Britain. Will this be self-rule? Will it be anything but unbearable bondage?

2. Britain is to control India's finances, both Home and foreign. That is to say, in financial matters India is to remain in the absolute power of Great Britain. Of the public revenue of the country Britain is to take all she wants (for the salaries and pensions of British officials serving in India, for the support of Britain's "army of occupation" and for her military and imperialistic undertakings of all kinds) before India is allowed anything for those government expenses which are absolutely vital to the nation's civilised existence, such as education, sanitation, public health and the like. India cannot make a loan without Britain's consent, no matter how much she may need it, but Britain can make loans in India's name to any extent without India's consent, thus raising her national debt higher and higher, a load that is already crushing in its weight. Indian financiers claim that one of the main causes of India's terrible impoverishment has been, and is, Britain's control of her finances. This control has taken many forms and has injured India in many ways. It is affirmed that by changing the value of the rupee and manipulating India's currency in the interest of Britain, and by creating artificial ratios of exchange between India and England the British Government has drained from India untold millions of her wealth. Under the proposed new constitution for India, all this is to go right on.

If Britain's financiers were able than those of India, or more honest and trustworthy, this might be cited as an excuse. But India denies that either is true. India's leading financiers for the most part are men trained not only in her own universities but also in the best universities of Europe and America. Moreover, they are principally the men who are now actually doing the main work, the most difficult work, the expert work, of managing India's finances. British men hold positions above them in power, honour and pay; but it is nearly always their Indian assistants, managers, secretaries, accountants that do the intricate, elaborate, and really important work. Therefore, there seems no reason whatever for believing that India's finances would suffer if transferred at once to Indian men. This would be justice to India, and no injustice to Britain.

3. Great Britain is in control India's "defence" that is, India's "army." India possesses and is to continue to possess, a large army. What does control of it mean? If England possessed a large army and it was controlled by Germany or France, or Japan, and if England had not a single soldier under her control, could it be said in any true sense that she was free or possessed self-rule? This exactly illustrates what British control of the Indian army means. Does not all the world know that any nation whose army is wholly in the control of a foreign power is under serious and dangerous bondage?

Britain's argument for retaining control of the army for a long period is that it is necessary for India's protection. This Gandhi denies, as does practically all India. Let us see the ground for their denial.

For some time past Britain has been accustomed to keep in India a British force of about 60,000 men. A self-ruling India would dispense, there but she would have ample military strength without them. There is a regular well-trained Indian army of from 170,000 to 180,000 men, commanded by British officers. Of course, this army India would retain. In addition to them there are the small armies of the Princes, numbering all together from 25,000 to 30,000. Then, as very important, there is a great body of highly trained and experienced soldiers who served in the World War, and at the close of the war were brought back to India, disarmed and sent to their homes. Their British officers declared these men as brave and as efficient as any of the soldiers of Europe. How many of these are now living and fit for military service is uncertain, but probably not much if any less than half a million. But even if we say a third of a million, this would give India, in all, to-day, at least half a million men, as thoroughly trained and as efficient as any soldiers in the world. The only weakness would be in higher officers, fit to command, for the British Government has hitherto practically refused to allow Indians to be trained for these positions. But this weakness is only apparent, not real, for the Indian Government would, of course, invite the British officers to remain in command until Indians could be trained in all their places, which good authorities say could be effected in at most two years. It has been declared in certain quarters, that this plan of absorbing the Indian army would be blocked by the fact that British officers would refuse to serve under an Indian Government. The answer is, British officers are by no means indispensable; there are others from other nations, equally able, who could easily be obtained, say from Germany, France, almost any of the European States, or from America.

Gandhi and his great following believe that a free India, with its peaceful and friendly attitude toward all the world, and belonging as India does to the League of Nations, would be in no danger whatever from any nation. But if danger arises, they believe

that in the strong military resources named above, and in the millions of other able-bodied men who could be called to arms at once in case of need, India has ample military protection.

This is India's answer to Britain's demand to retain military control of the country for an indefinite term of years. India believes that such control is absolutely unnecessary, and that, if attempted, it will be regarded by India as a humiliation and an insult which she cannot and will not endure.

(To be continued.)

WHY ARE THERE RESTRICTIONS?

KUNWAR Maharaj Singh the Agent-General of the Government of India in an address to the Durban Christian Service Council in the St. Andrew's Presbyterian Church asked a question 'Why is South Africa the only country in which these restrictions exist against Indians?' In our opinion the answer to this question is quite simple and easy. First of all the white people of this country and the Union Government are narrow-minded. Secondly they believe that as white people they are superior to any other people or race. Most of them hardly believe that other races or peoples who are not of white descent possess any virtue. Many of them harbour colour prejudice of the worst kind. They are so blind in their selfishness that they never think that other human beings have also a right to live decently. Their intellect cannot believe that black or brown races too have ambitions in their lives. They intend to make this country a white man's country, but they do not know what to do with the Bantu people who outnumber them. No any modern great scientist has yet been able to make any discovery whereby the black skin of a man can be turned into white! If such a discovery had been made the white men of this country will take the opportunity in hand and turn all the black men into white and make this country a white man's country. The European public opinion in this country is so stiff against the coloured people that if any justice-loving white man were to come forward to plead the cause of the coloured man in public he can at once be looked upon with contempt. Hence a very few white men could be found in this country who can dare to take up the cause of justice and right. In this twentieth century such narrow-mindedness and selfishness could be seen anywhere to such a great extent it is here. That is the reason

that this country is classed as a backward country in the eyes of the nations of the East. The white men of this country first of all invited the Indian labourers here for their own selfish purposes. This colony of Natal is turned into a garden colony by the labour of Indians. The progress of sugar and coal industries in Natal is due to their labour. The Indians are here in this country from three generations now. Eighty per cent. of them are born here. Amongst them there are to-day successful merchants, barristers and doctors. There are some who have given all their wealth for the benefit of the community. They have been able to establish their position through their own self-help. If this self-made community is given equal opportunities and equal rights it can give its best quota towards the development of this country. But they have been considered as undesirables in this country. The Agent in his address said that if the Indian population could equally be divided in four provinces of the Union there could be no Indian problem. There are millions of acres of land lying uncultivated in the Union. If Indians are given opportunity for land settlement in all the provinces there could certainly not be an Indian problem. The Indians in the Transvaal Province are living there from nearly half a century. They are only fifteen thousands in number. In comparison to white population they are merely a drop of water in the ocean. In Johannesburg and in other towns they were living and trading wherever they liked. The Union Government by passing the Asiatic Land Tenure Act declared them as undesirables. They would be asked to live and trade in defined areas under this Act. They will be segregated. The Indians protested against this Act. They implored Dr. Malan not to pass such an Act against them. The Agent of the Government of India pleaded before the members of the Select Committee. The second Round Table Conference met. The Indians pleaded their case before Sir Fazli Hussain and Mr. Sastri. They petitioned to the Parliament. They asked to withdraw this bill and give them relief by amending the provisions of the Gold Law. Their appeals and pleadings were all in vain, and finally the Union Government passed the Bill. When the Indians failed in their pleadings they passed a resolution in the presence of the Agent to

passively resist this Act. We have great respect for the Agent. We know that he feels for his countrymen's difficulties in this land. But he has not shown the alternative to the Indian community in the Transvaal. Should they continue to suffer the statutory insults that are levelled against them in his presence?

Plea For Union Indians

Kunwar Maharaj Singh's Speech

"Why is South Africa the only country in which these restrictions exist against Indians? Let me tell you from my own experience that the relations are far better between the two races in those countries where there are no restrictions," said Kunwar Maharaj Singh, Agent-General for the Government of India, in an address to the Durban Christian Services Council in the St. Andrew's Presbyterian Church in Commercial Road.

"The Indian people who have come here suffer under marked disability," he said. "They have no vote; they no longer have the privilege of sending their children to European schools with the European youngsters; nothing is given by the Provincial Council towards the education of Indians; half the Indian community of eligible age does not go to school.

Segregation

"There is almost complete segregation. The European and Indian communities do not meet except for business. On trains, trams, etc., there is complete separation.

"These disabilities are going to be a serious problem. They are the cause of the ill-feeling that exists in India towards South Africa.

"String in any contrivance you like to prohibit Indian domination," he went on. "My Government and the Indians here will agree to that. But let your treatment of the Indians be based on a civilisation test.

"Remember that the Indian merchant fills a need in the community that is not met by anyone else. (Otherwise why would so many Europeans patronise him?)

The Kunwar pleaded for unemployment relief work for Indians, and had hopes of something being done in this connection. He suggested that a solution of much of their troubles might be found in a more equal distribution of the Indian population between the four Provinces.

"I think that within 15 years we shall see India in the same position in the Empire as South Africa," he concluded.

The Kunwarani Speaks To The Verse-Speaking Association

The attractive lounge room of the Durban College of Music in Florida Road bedecked with flowers for the "At Home" of the English Verse-Speaking Association. The Durban Group of this association is very much alive, judging by the splendid attendance. The fact was commented on by the Rev. Harsum Taylor, the chairman of the association, who welcomed the guest of honour, the Kunwarani Maharaj Singh, whom he opined was the attraction which called forth such an excellent audience.

The Kunwarani gave a short lecture on Indian poetry of the present day, and prefaced her remarks by disclaiming any great capacity for speech-making, and also any deep knowledge of the poetry of her own country. She had, however, had personal acquaintance with Mrs. Naidu and had met Rabindranath Tagore.

On the latter occasion, the poet, at the age of 70, was travelling by air to Persia, and called to break the journey at Jodhpur, where the Rani and her husband were then living. In speaking of Tagore, the Kunwarani said that he was a man of good Bengali family, and that his brothers were also most accomplished either at music or other arts.

A Renaissance

He had not had to struggle for his existence at all, as so many poets had to do, and belonged to cultured, comfortably off people, who were classed with the gentlefolk of her land. When the Rani had met him, he was wonderfully well preserved, but was too exhausted to speak much, as the air trip from Calcutta to Jodhpur was tiring for an elderly man who was making his first long-distance flight.

The tour was in pursuit of the policy which Rabindranath has made his own—that of travelling to other countries to give them a better understanding of India, and he was making it in response to the invitation of the Shah of Persia.

In commenting on modern poetry in India, the Kunwarani expressed the opinion that there had been a Renaissance in India of late years, when India had awoken from the sleepy state of centuries and realised the value of culture and the arts, which some hundreds of years ago were carried to magnificent lengths in that same country.

She believes that pioneer missionaries like Duff and Carey had a great deal to do with awakening this love of the arts. They were big-hearted Christian men who set the country on fire with their ideals and new teachings.

The Kunwarani told the audience, too, that the old style of poetry was edited as it were by the pundits, and had to be in Sanskrit or old Hindi, but that now poets who used modern forms were springing up all over the country.

Tagore had been very influenced by the English poet, Shelley. He himself, however, always dressed in flowing oriental robes and wore a long beard, and firmly refused to imitate Western ways as so many of the younger men had done.

He had started a little school called "The Abode of Peace," on his father's estate, with the object of bringing the people back to simplicity. It was a very beautiful idea, although in the Rani's opinion, and that of many others of her countrymen and women, a little of the virility of the West, in the way sports and games, could acceptably have been introduced.

Mrs. Naidu had visited the Rani in her home, and she had always found her a delightful companion.

Poem Recited

The chairman thanked the Rani warmly for her lecture, and Mr. de Charmoy and Mr. Jones also expressed the thanks of the association with a few

enthusiastic remarks. Mr. de Charmoy said he considered that the Rani herself symbolised in her personality the essence of Indian poetry.

Mrs. Colin Donald (Miss Closely Low) recited one of Tagore's poems delightfully, and Mr. Louis Kearney sang "Oh, Moon of My Delight." Rupper was then served to the members and their friends. Mrs. Harret, the efficient secretary, had organised the "At Home," and she sat next to the Rani, with the chairman, Miss Growse (who was responsible for the formation of the Verse-Speaking Association in Durban), Mrs. Murray and Mrs. Greathead.—*Natal Advertiser*.

The Indian In Natal

Agent's Annual Report

"We cannot really call it an agreement. It is more in the nature of an understanding that could be terminated on either side at any time without previous notice," is quoted as a statement made by the Minister of the Interior, Dr. D. F. Malan, in describing the Capetown Agreement by the Agent of the Government of India in South Africa in his annual report for the year ending 1931, which has now been released for publication.

The then Agent, Sir Korma Raddi, reviews at length the Asiatic Tenure Act, the Immigration Amendment Act and the Franchise Act.

In Greater Durban

Referring to the Durban Borough Boundaries extension, the Agent states: "In the area that is to be included within the Borough by the new Ordinance there are some 49,000 Asiatics as compared with approximately 12,000 Europeans. The land and buildings of these forty-nine thousand Asiatics will now for the first time be valued and assessed to municipal rates. Half a million pounds will be borrowed by the Durban Town Council for the capital development of the area in which they live. According to the report of the Commission, the primary object to be attained by the expenditure of this money is the improvement of the bad sanitary condition of peri-Durban. This bad sanitary condition is due to the absence of a proper water supply, the lack of a good sewerage system. All these defects are particularly prevalent in Indian areas. The Commission has further given as a reason for the incorporation of peri-Durban the 'deplorable condition' of non-European housing there and the badness of the bye-roads, that is, the roads which run through the main Indian areas. Therefore, Indians are going to be virtually affected by the method of apportioning the half-a-million already referred to. Yet they will have no voice either in regard to the way this money is spent by the Town Council or in the valuation that is to be made, except in so far as they can exert some influence through the existing Indian vote in the Borough as it now stands.

Further, under the Boroughs Ordinance no new Indian's name can be added to the roll of municipal voters so that eventually even this influence must cease to be operative. As matters now stand, therefore, the new Borough Council will control about 55,000 Asiatics instead of 17,000 as at present. But not one Indian voter will be added to the roll. The new Council will represent a far larger Indian population than the old Council represented but it will be less amenable to Indian influence."

In view of this the Agent asked for the grant of the municipal vote for Indians subject to any educational or property qualification that might be deemed necessary to allay any fear of the European

vote being swamped. The Agent also asked that either Indians should be given a chance to elect a member of the Valuation Appeal Board or the Administrator should nominate a member to represent Indian interests. Unfortunately, he adds, the Select Committee did not see its way to give effect to the Agent's demands.

Labour Situation

Interesting reference to the Labour situation in Natal is made by the Agent.

"The cause," he observes, "that is suffering from unemployment is that of the urban labourers and miners rather than that of agricultural labourers and small cultivators. The reasons that have led to this state of affairs may probably be grouped under three heads. The first is the 'white labour' policy of the Past Government, that is, the policy of replacing retiring Asiatics in all branches of Government service by whites. This entails the closing to young Indians of an important avenue of employment. The following figures give two examples of the manner in which this reduction of Indian Government employees has been conducted:

	June, 1927	June, 1931
	Cape Natal	Cape Natal
Railways	29 1,038	21 804
	Dec. 1927	Dec. 1931
S.A. Police	105	76
	(all in Natal)	

"The second factor is the progressive replacement of unskilled labour by machinery. In Natal the majority of Indian workmen are unskilled, in fact, it was only recently under severe economic pressure that the European began to invade this sphere. In skilled work, in the running of machinery or in their manufacture the Indian must be at a disadvantage in comparison with the European owing to his restricted opportunities for obtaining a good technical education. Therefore the replacement of unskilled labour by machinery is bound to increase unemployment among Indians.

"The third factor is undoubtedly the trade depression. This has particularly affected the coal mining industry of Northern Natal where most of the semi-skilled work is performed by Indians. The number of Indians employed by this industry has been reduced from 1,527 in 1926 to 810 in 1931. The Agent toured this area at the end of October and it was clear from what he saw that the reason for the numbers being practically halved in four years was not replacement by white labour or machinery but the depression from which the industry is suffering. There was yet but little prospect of a revival."

Wage Act And Indians

"It would not be correct to ascribe Indian unemployment in any great measure to recent industrial legislation, that is, to the Industrial Conciliation Act of 1924 and the Wage Act of 1925. These Acts have led to an increase in wages that in some cases may be excessive but there is no evidence that this result has thrown Indians in any large number out of employment and this conclusion has been confirmed by consultation with a big Durban laundry and a tea packing firm, both large employers of Indians and both affected by Wage Board awards. Further, Indians are now beginning to take their place in the unions. All unions now have in theory an open constitution. Though in some of the larger bodies, such as the Typographical Union, Indian influence is at present small, yet the Furniture Workers' Union has an Indian majority and had till recently an Indian secretary. The Natal Liquor and

Ostering Trades Employees' Union has an Indian secretary, the arrangement of two parallel branches of European barmen and Indian waiters having broken down owing to the European branch being unable to continue and there is now a joint union. This union has recently concluded two Industrial Council Agreements for the municipal areas of Durban and Pietermaritzburg, this being the first occasion on which an agreement of this nature was arrived at by an employees' organisation with Indian officials.

"There are three grounds on which the Natal Indians criticise the Government's labour policy. The first is that the Government is weeding out all Government Indian employees, the second is that it is exerting pressure on the municipalities with the purpose of inducing them to replace Indian employees by Europeans and the third is that it is using similar pressure on private firms."

Assisted Emigration

Writing on the assisted emigration scheme, the Agent reports:—

"During the first ten months of the period under review, the number of persons availing themselves of the scheme continued low but during the last two months there was a most remarkable increase. During this period three ships sailed for Madras and Calcutta, on one of them as many as 321 persons embarked. This rush of persons to avail themselves of the assisted emigration scheme alarmed the leaders of the Congress. Probably the main reason for the remarkable increase in the number of assisted emigrants was the acute unemployment among Natal Indians though Congress speakers have also attacked Government policy in this connection. Further, there appear to have been widely spread rumours that the grant of bonus would cease after the conference."

"During the year 1,707 persons proceeded to Madras and Calcutta; 1,307 of these going during the last six months of the year. Further, 254 persons sailed by British India mail steamers to Bombay. Therefore the total number of assisted emigrants during the year amounted to 1,961."

Another Indian Conference

London, Oct. 23.

Details of another Round Table Conference on India were issued yesterday by the India Office.

Thirty Indian delegates have been invited to attend and it is hoped that the Conference will be held about Nov. 15.

Accommodation is not available at St. James's Palace this year and permission has been obtained for the use of rooms in the House of Lords.

Viceroy's Statement

This announcement follows a statement made by the Viceroy, Lord Willingdon, to the Indian Legislature on Sept. 5, that in order to place the British Government in possession of the material they require for framing the new Federal Constitution, they had decided to invite a small body of representatives of the Indian States and British India to meet them in London and attempt to reach agreement on the questions outstanding.

The British Government intends to set up a Select Committee to consider the Conference's recommendations before the introduction of a Bill.

A special endeavour has been made to confine the Conference to manageable size, in order to reach decisions in the shortest space of time possible.

The status of the Indian representatives will be the same as at the previous Conference, but in order to expedite the business, the session will be held in private and the agenda will be rigidly followed.

MacDonald To Preside

Mr. Ramsay MacDonald will be the official Chairman of the Conference, but it is doubtful to what extent he will be able to provide over it personally.

Agar Khan To Lead Delegation

London, Oct. 25.

Another stage in the efforts of British and Indian statesmen to settle the Indian Constitutional question has been reached by the announcement of most of the names of the Indian delegation to the Conference to meet in London for a few weeks in November in order to continue the work of the Round Table Conference.

The delegation consists of 12 representatives of the Princes and 14 delegates of British India, headed by the Aga Khan, representing all the principal interests, but excluding the Congress Party on account of the civil disobedience campaign.—Reuter.

Counters In G.P.O.

A full court, consisting of the Judge President (Mr. Justice de Wail), Mr. Justice Tindall and Mr. Justice de Wet, to-day heard the appeal in the Supreme Court of the Postmaster-General and the Minister of Posts and Telegraphs against the judgment given by Mr. Justice Barry on July 25, in favour of one, I. B. Rasool.

Mr. Advocate A. A. Roberts appeared for the Postmaster-General and the Minister, and Mr. Advocate J. Carlswa for Rasool.

Rasool is an Indian residing at Pietersburg. Until December, 1931, Indians were served at the Pietersburg Post Office at the same counter as the Europeans. Natives had always had a separate counter. In December the Postmaster-General ordered the provision of two counters, one for Europeans and one for non-Europeans. Rasool objected to this on the grounds that it discriminated between white and coloured persons, and he contended that, in the absence of statutory provision the Postmaster-General had no power to discriminate. The Postmaster-General refused to withdraw the instructions on the grounds that it was a matter of convenience and that equal facilities were provided at both counters. Rasool asked for a mandamus compelling respondents to withdraw the instructions or to revert to the system in vogue prior to December, 1931.

No Express Authority

In his judgment, Mr. Justice Barry had found "in the absence of any legislative authority . . . and there being no express authority given to the Postmaster-General to discriminate, he is not entitled to issue instructions to postmasters to set aside separate counters for Europeans and non-Europeans. In the absence of statutory authority the Postmaster-General has no power to discriminate, and the applicant is, therefore, entitled to a mandamus compelling him to withdraw the instructions that he issued to the postmaster at Pietersburg."

"The second respondent, however, will have leave to institute action to have the mandamus set aside, and to costs in the case, and if the action is not instituted within one month from the date of the judgment the second respondent is to pay the costs."

It was against that judgment that to-day's appeal was heard.

Mr. Roberts, in his opening remarks, contended that the method of procedure in the previous hearing should have been by way of action and not by application.

(Proceeding.)

Gen. Hertzog And Devolutionists

A slashing attack on the Natal Devolutionists and General Smuts, whom he averred had "bowed the knee" to the former body, was made by General Hertzog, speaking at the Annual Congress of the Free State Nationalist Party.

Speaking under evident emotional stress, the Premier made it quite clear that in his mind General Smuts's acceptance of the federal resolution of the recent South African Party Congress in Marlburg represented a complete betrayal of his Party to the machinations of the Devolution League.

Henceforth, the Premier implied, the South African Party must be regarded as the willing tool of the Devolutionists, and as such must be repudiated by every true South African.

There could be no half measures: People must make their choice between South Africa and its freedom on the one hand and General Smuts and his Natal reactionists on the other.

By his action General Smuts had ignominiously "bowed the knee" to the dictates of these Devolutionists, had made their ideals his own Party ideals and had given his undertaking that when his Party was returned to power he would give practical expression to those ideals.

In other words General Smuts had "burned his boats" and had raised the Devolution movement to the dignity of a full fledged political party by incorporating its demand in his own programme of action.

Perverted Outlook

The Opposition Leader would add that he could not go back now, because the Devolutionists in Natal, backed by a group of Parliamentarians whose dictates dominated the South African Party, would demand their pound of flesh and other people with the same perverted outlook throughout the country would find their quota of insistence to that demand.

I look into my heart, said General Hertzog, and I find there is no trace of racial feeling against my English-speaking fellow South Africans. I have nothing but goodwill for them, but I must warn them that this latest development in Natal has precipitated a grave crisis in our national life.

We are at cross-roads, and everyone of us, English and Afrikaans-speaking alike, has got to decide where we stand. I shall go to my South African Party friends, many of whom I know are as national in their outlook and ideals as we are, and I shall say to them that after this latest surrender of General Smuts they cannot be South African Party supporters at the same time.

"They have got to choose, and to choose unequivocally, what it is to be—South Africa or General Smuts and the racial bitterness of Natal."

Which Flag?

Every citizen in this country, he affirmed, will have to cognizance of this matter and will have to decide under what flag he is going to be. No less a question is involved than whether we in South Africa shall, or shall not be, a free and independent nation.

What, asked the Premier, really lurked behind this Devolutionist movement in Natal?

The answer was clear and had been given, not only by the Devolutionists, but by *The Natal Mercury* and its speakers in and out of Parliament. This struggle, they said, was just the latest phase in the long struggle between the British and Dutch for the control of South African affairs.

In other words, what these people were fighting for

was a continuation of the war which ended at Vereeniging 30 years ago. Their aim was to play the "hans" in South Africa.

General Hertzog stated that these native people had at the root of every agitation in the past against South Africa's independent status. They raised their voices in voluble protest when, in 1927, the Imperial Conference defined South Africa's status: they protested against the Statute of Westminster.

"These are the people," said the Premier, "who are openly opposed to the independence of this country and who are looking for the restoration of British sovereignty."

"They do not want our flag. They do not own our nationality and they look with disfavour upon the Afrikaans language. In a word they want nothing so much as a return to the old Crown Colony days."

Cowards

Turning to his audience with a gesture of appeal, General Hertzog demanded to know whether they were going to allow this to happen. Would they allow it even in Natal, where there were so many good Afrikaners? They would be cowards and traitors if they did.

In concluding, General Hertzog said he would stamp out this menace from Natal until it was "as good as dead." He would repudiate the Revolutionists and their new found South African Party puppets to his utmost. He expected the people of South Africa to join with him in his crusade against this thinly disguised effort to fish away the freedom of this country and put back the clock of development 30 years.—*Natal Mercury*.

Anti-Asiatic Clause Title Deeds

Asiatic encroachment is among the matters which have been dealt with by the Durban Town Council Sub-Committee considering new legislation.

The Sub-Committee says that the question of the insertion of an anti Asiatic clause in respect of proper ties within the Borough has come before committees of the Council on more than one occasion, but the difficulty of bringing this about has been the cost of preparing and registering such an agreement, which the Town Solicitors advised in 1900 would probably amount to £10 10s. or £12 12s.

Endorsement Proposal

"The matter," adds the committee, "came before the General Proprietors Committee on May 20, 1922, when it adopted a resolution that the Town Solicitors be asked to advise whether a clause could be included in the next draft Ordinances to enable the Council, where application is made by a group of owners in any one district, to endorse the title deeds of such properties with a view to reducing the cost in the preparation of the necessary legal documents."

"At the same time that this resolution was passed councillors had in mind that if a group of owners got together and agreed that their title deeds should be endorsed, it might be possible by means of an Ordinance to provide that the costs for such endorsement would not exceed £1 to £10, each."

"This latter decision was put to the Town Solicitors, who advise that they doubt very much whether the Provincial Council would pass such a clause as is referred to, in view of the fact that machinery exists whereby the condition can be met without resort to legislation."

The Sub-Committee recommends that the Town Solicitors be instructed to prepare a draft clause to make the procedure more simple.

Gandhi To Help Government?

Calcutta, Saturday.

Rapid progress is made with the attempts to bring about communal and political peace in the country. For the first time it can be said the situation is hopeful.

Though at first the intention of the peace-makers, of whom Shaukat Ali is in the forefront, was to concentrate on communal unity there are now bigger possibilities with the object, not without hope, of Congress co-operation.

There has certainly been recently a somewhat dramatic change in the atmosphere throughout the country, with a considerable falling off in agitation, the only black spot being Bengal, where terrorism is still active.

Further strenuous efforts with appeals to the Viceroy are being made to release Gandhi, but the Government's attitude is unchanged. This has led Shaukat Ali to approach prominent Hindus and personally Congress to call off disobedience.

Gandhi is known to be ardently desirous of peace since his triumphs on the Unatombable question, for he now feels the opportunity is one which should not be missed, though he is still influenced somewhat by the extreme reaction of Congress. I anticipate that this is vain and it would not occasion surprise if in the very near future he decides on co-operation with the Government in planning a new India.

Damages And Costs For Professor Lamont

Judgment for £700 and costs was given for Professor H. C. Lamont by the Supreme Court to-day by the Judge-President and Mr. Justice Tindall. The defendants were Frederiek Christoffel Kroger, Janusz, Stephanus Petrus Erasmus Jacobus, and Gerhardus Wilhelmus van N. Trichardt, and the judgment was given against them jointly and severally.

Speaking of the book "War, Wine, and Women," the Judge-President remarked: "I cannot see that there was any necessity for the publication of the book at all," and went on to say that the German book "All Quiet on the Western Front" did all that was necessary to point out the horrors of war.

"The action of defendants," he said, was gross and wanton in the extreme, deliberate in its conception and dishonest in its execution. They showed the plaintiff no mercy."

Referring to the passage that had caused the trouble, Mr. Justice Tindall, in a concurring judgment, remarked: "The plaintiff ought to have anticipated that the offensive remarks would cause strong feeling."

In the question of defendants taking the law into their own hands because there was no remedy for the slanders on the Voortrekkers and the Ministers, Mr. Justice Tindall said that it would be a sorry day for South Africa if people got the idea into their heads that they could avenge themselves. "If any misapprehension existed on this question," he concluded, "the judgment of the court in the case will remove it."

Report of the All India Colonial Students' Association

Mr. R. D. Vinhlalhari (K. B. Hostel, Kamasaba, Benares) has published a copy of the report of his association for the year 1932. Before the year 1925 the number of Indian students that came from the colonies to prosecute their studies in India was insignificant. In 1925 a large number of boys and girls arrived from Fiji as a result of the efforts of Sjt. Gopendra Narayana Pathik, who is working as the Headmaster of the Aryasamaj Gurukula in those islands. There are at present more than fifty colonial students studying in different institutions.

These colonial students are living apart far and wide in distant places like Benares, Allahabad, Calcutta, Brindaban, Meerut, Jabbalpur, Dabra Dun, Lahore, Jullunder, Madras and Travancore and, therefore, it is difficult to bring them together. Still a good deal could be done by regular correspondence and occasional meetings. So an effort was made in the last week of December 1928 at the time of the anniversary of the Gurukula Brindaban to start an institution for their physical, intellectual and educational progress. Thus came into existence the Colonial Students' Association that has done some useful service to their cause. The report contains a brief account of the work done. Special mention must be made of the programme of tours taken up by the students who visited Jabbalpur, Dehra Dun, Mussoorie, Kotagah, Nainital and other places. The social and educational value of these tours cannot be over-estimated.

There is a disquieting paragraph at the end of the report that mentions the fact that a number of colonial students have left India without finishing their education. The resources at the disposal of the association are very meagre and it cannot afford to send timely help to its members in distress on account of their being scattered at great distances. The secretary suggests the opening of a Colonial Students' Home at a central place in India near some educational institution. Benares ought to be the best place for such a Home and the authorities of the Hindu University can do a great service to the cause of Greater India if they take up the suggestion and give it a practical shape. The service that our compatriots in the colonies can render to us in broadcasting the message of Indian culture all over the world will be invaluable and we must try our utmost to keep the connection between India and Greater India intact. It was the shortsighted policy of our ancestors during the medieval period that led to the deplorable negligence and consequent loss of our cultural colonies. The colonial students, who come to India for education, will be the connecting link between the motherland and nearly three millions of Indians settled abroad and they, therefore, deserve all the help and sympathy at our hands.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE: Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 8506.

Maritzburg Reception

To Kunwar Maharaj Singh and Kunwarani

Under the auspices of the Natal Indian Congress (Maritzburg Branch) a reception will be held in the City Hall, Maritzburg, on Saturday the 29th instant at 8 p.m. in honour of the Agent-General to the Government of India, Kunwar Maharaj and his wife Kunwarani.

Speakers at the reception will include prominent Europeans and Indians. The public is cordially invited to attend.

S. R. NAIDOO,
Hon. Secretary.

BOOKS FOR SALE

NOTE. Remittance should accompany the order. V. P. ORDERS will not receive attention. Postal Orders to be made payable to "INDIAN OPINION" at Phoenix Postage free on all books.

Address: -- Indian Opinion.

PHENIX, Natal.

Mr. Gandhi's Speeches & Writings 1896 to 1917	R 6
The Ethics of Passive Resistance	0 4
The Indians of South Africa by H. S. L. Polak	3 0
The Story of the Ramayana, the Epic of Rama	0 6
Hindu Social Ideas by Dr. P. J. Mehta	0 8
A Book—and its Mission	1 0
Indian Home Rule by M. K. Gandhi	1 6
Hon. G. K. Gokhale and the Indenture System	1 8
Sankara's Select Works	8 11
Rabindranath Tagore, A Lecture by C. F. A.	0 8
The Late Mr. Joseph J. Doko	0 9
The Religion of Future	0 6
Story of My Experiment with Truths by M. K. G.	1 8
Jail Diary by Rajagopalachary	2 0
Leo Tolstoy's Letter to a Hindu	0 2

THE GREAT TRIAL OF

Mahatma Gandhi & Mr. Banker

This book is edited by Mr. K. P. Kesava Menon and contains a Foreword by Mrs. Sarojini Naidu. It contains the full report of the Trial of Mahatma Gandhi including Mahatma Gandhi's statement, the Judgment and Mahatma Gandhi's reply. It also contains the offending articles for which Mahatma Gandhi was arrested and description of the scene at the Andam when he was arrested and other interesting subjects dealing with Mahatma Gandhi.

Price Two shillings.

Satyagraha in South Africa

By M. K. Gandhi.

Price 9 Shillings.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩૦ થું.

ફ્રીડે, ૨૪ વાર, તારીખ ૨૮ ઓક્ટોબર ૧૯૩૨

અંક ૪૩

નોંધ અને સમાચાર

નાટકલેને હોમ ફ્રેન્ચ આપીશ

યુનીયનમાંથી છુટા પડી જવાની જે ચળવળ ચાલી રહી હતી તેને જોઈ ગેરિટસનમાં મળેલી સા. આ. પાર્ટીની કમિસ માં જનરલ સમટીએ તે પાર્ટીના આગેવાન તરીકે એક મદદરત્વ રોલમેન્ટ કર્યું હતું તેમણે હાથમૂકી રે બીજી ચુંટણીમાં જે તેઓ સત્તા ઉપર આવશે તે નાટક અને ખીજા પ્રાંતોની નીચેની વસ્તુઓ તેઓ આપશે. પ્રમાણિત અને જમીન ઉપર સત્તા. હરેક પ્રાંતને પોતાપોતાનું સ્વયં બંધારણ સુધારવાનો અધિકાર પ્રાપ્તિ હોવો જોઈ કરવાને માટે ખુલ્લા દરવાજા પ્રાપ્તિ કરેકારી નાટકીમાં નીચેથી સંબંધી સંધુઓ સત્તા. રેગવણી અને ટેકનીકલ રેગવણીના પ્રથમ ઉપર સત્તાની વધુચણી. ખેતી-વાડી સંબંધી સત્તાની વધુચણી અને નવા નવાં સમાજની વધુચણીની આવરણના હોમ લાં લાં મોકલેસ થી ધુની રાજ નીતિ નાટકમાં યુનીયનમાંથી છુટા પડી જવાની જે ચળવળ ચાલી રહી છે તેને યાંત્ર પાડ્યા માટે જનરલ સમટીએ પોતાની પાર્ટી તરફથી ઉપર મુજબનું વચન આપ્યું છે. બીજી ચુંટણી માં તેમને જે ફોર્મ મળે જોઈ તેઓ વધુ પ્રધાન બને તે આ પ્રમાણે કરવાનું તેઓ નાં છે. ખરી વાત તો એ છે કે 'વો હિન ફર્સ્ટ ઓફ ઓફ્ટેન' જનરલ સમટીની સા. આ. પાર્ટી બીજી ચુંટણીમાં ફોર્મ મેળવે જોવો સંભવ યુનીયનમાં આનું હેખાલોજ નથી નેચનાલીસ્ટ પાર્ટી દન પ્રતિ દિન આ દેશમાં મજબુત થતી જાય અને સા. આ. પાર્ટીનું બળ ધટતું જાય છે. જનરલ સમટી નાટકલેને એક બાબતને આવાં વચન આપે છે જ્યારે સ્વ પ્રધાન જનરલ સમટીએ નાટકલેને યુનીયનમાંથી બહાર પડવાની દીલમાય કર નારે ડીવેલ્યુટનીસ્ટને દરેક બાબમાં પચાકી આપી તેમની અણવળને દાખા દેવાનો તિથાન બાદર કરે છે. ક્રીસ્ટેટની નેચનાલીસ્ટ પાર્ટીની વાર્ષિક મેટિંગ બેંગલોરમાં મળી હતી તેમાં મોસના જનરલ સમટીએ હાથ મુક્યું છે. આ ચળવળ પચ્ચરની પેટે મરી રહે ત્યાં સુધી તેને હુબેડી નાંખવા ફ જનરલ કરીશ તેમણે હાથમૂકી રે મારા હાથને ખેતીને છું જોડે છું તો મને જમ્યા છે કે અંગ્રેજ સરકાર આફ્રિકાના માટે અને જરાયે જાતીય કડવાશની સાગણી નથી પરંતુ સાકય આફ્રિકન પાર્ટીના માટેને માટે મેનચણી આપવી જોઈએ કે તેમણે સાકય આફ્રિકા એક બાબત અને બીજી બાબત જનરલ સમટીએ નાટકલેને જાતીય સાગણીની કડવાસાવાળાઓ આ બેમાંથી એકની પસંદગી કરી ભેરી જોઈશે. ડીવેલ્યુટનીસ્ટને આદર્શ જો હતો કે સાકય આફ્રિકાને તેઓ 'બાસ' અને યુનીયનનો દરજ્જો ખીજા હવે સ્વતંત્ર છે તેની સામે ચળવળ કરવાના આજ એક છે. તેમને જે નોંધ છે તે જ દર્શાવે

વિભાવતના આશરો દેશા એક કલિન કાલોની તરીકે તેઓ રાં. આ દેશની સ્વતંત્રતાની સામે એ લેવો ખુલ્લી રીતે થયા છે. જે લેવાને બીરીશની સત્તા જોઈએ છે. તેમને આપણો શાવરો જોઈતો નથી. આ દેશની આપણી નેચનાલીસ્ટ તેમને નથી જોઈતી આપણી બાબા પણ તેમને પસંદ નથી. કાલેન રેશોનીના જુના હાથસેના તેમને સ્વપ્ના આવે છે. આ પ્રમાણે સું આપણે બનવા દઈશું નાટકલેને નવાં પણ સાચા સાકય આફ્રિકાને વસે છે ત્યાં શું આવું આપણે બનવા દઈશું જે એમ તમે બનવા દો તો તમે કીચકાર અને દેશદોડીઓ લેખશો!

જર્મનીની શરમ અમારા અમારમાં સાલે છે!

જર્મનીની સામાજિકી અંદર નાજી ધોનીસ્ટ લોકો એન્ટુકેશને દરરજકત તાલીમ નીચેના પાંચે સાત વર્ષની ઉંમરના બાળકોને આપવાનો કુદમ કર્યો છે. એ તાલીમ 'સંધીની શરતો' તો અન્યાય' એ વિષય ઉપર છે. અલવાડીમાં એક ફિલસ સાત વર્ષની ઉંમરની ઉપરનાં સર્વ આબરોને આ વિષયની સમજુતી આપી તેમને સાંખવનું કે સંધીમાં આ એક કરત નાંખી છે કે જેને લીધે આપણા દુરમતો આપણને સરને માટે સરમત નાંખવા કહે છે. ત્યાર બાદ સંધીની શરતની એ કલમ હરેક બાબત પાસે ઓખાવવામાં આવે છે. અન્યાય માં સર્વ બાબતને એક સાથે મોલાવવામાં આવે છે કે 'તમાં સુધી આપણી રસાધીનતા અને સમાજ એક માનવત પ્રજા તરીકે પાછું પ્રાપ્ત ન કરીએ ત્યાં સુધી જર્મનીની શરમ અમારા આખામાં અમને સાલે છે!' લાખના હોપ વિશે સંધીમાં એક કલમ નાંખવામાં આવેલી છે તે પણ સર્વ બાબતને કહે કરાવવામાં આવે છે. જર્મનીનાં જે જે કાલોનીઓ કુદને અંગે જનાં રવાં છે તેના નકશાઓ ઘાંત બાગળ દરિયા હોમ છે અને વિધાયકોને શીખવવામાં આવે છે કે તમારા આ સુધે કુદમને પકવી લીધેલા છે જર્મનીની ઉમતી પ્રજાને આ પ્રમાણે લાખાઓમાં તાલીમ આપી તેમને પોતાના મુદ્દન અભિયાન રાખવ અને તેડું મારવ સાચવવાની તાલીમ આપવામાં આવે છે. સ્વધીન પ્રજા પોતાની વગતી પ્રજાને કેવી રીતે તેવાર કરે એ તેને આ દાખલો છે. પરદેશી પ્રજાની શલામીમાં સમજતી પ્રજાનાં બાબરોને કેવી તાલીમ અપવામાં આવે છે તેના શખલો દોહમાં જોવો. રાષ્ટ્રકારકામાં વિધાયકોને જરાયે શાકુ મારત ન દેશુ એવી નીતિ દોહની સાળાઓમાં આવે છે રાજાઓના કમવલો માનસીક ગુજમીની મનોદશાની અંદર પડી રહેલા પણ દોહીઓ પણ સરકારના એવા વિચારને અનુસેદન આપનારા પડેલા છે. માનુષ્યની પ્રાપ્તિ પ્રેમ રાખવો, સ્વધીનતા માટેના વિચારો સેવવા, એ પણ પરદેશી પ્રજાના લાખા દેશન પેલા દેશ માટે ગુન્દા સમાન લેખામાં

બીટીશ માલનો બહિષ્કાર

વિલાયતના માલનો બહિષ્કાર કરવાની જોરશોર ચળવળ દરે આપણાં ડાંમાં સર સર મૂકી છે. સોનેચાની અંદર સહેનચાલના કુટુંબનાં સિંચો જતાવવાની પથ્થ મનાય થાય છે અને અંગ્રેજોની વિરુદ્ધનાં લખાણો રસ્તા ઉપર અને મકાનો ઉપર ચોંટવા માં આવે છે. બેરિષ્ટર બીટીશ લીગની એકઠીકુટુંબીય કમીટીએ જાહેર કર્યું છે કે બીટીશ દારૂ, બીટીશ ચોકલેટ, બીટીશ સ્પીટ, કેમ પથ્થ જાતનો બીટીશ માલ કેમ જમ્યા ન જોઈએ. બીટીશ માલનો આખા આપણાંની પ્રજા જોડાજોડ વળી રહીને બહિષ્કાર કરે. ચોર સાધાળને આપણને જે એમેજ કાઢી છે તેને પાછી પ્રમાણી દે. બહિષ્કારને અટકાવવા સરકાર દ્વારા પમણાં કરતી નથી. નેર્યન આપણાંની મુલાકાતે નામદાર પ્રીન્સ એમ વેલ્સ જનાર છે તે સંબંધી સીનશીન હેકલેટરો તરફથી એક સ્ટેટમેન્ટ જાહેર પાડવામાં આવ્યું છે તેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે એક આપણાં જતાવવાની જે ચળવળ ચાલી રહેલી છે તેની સામે અને પાર્ટીશનને વધુ મજબુત બનાવવા માટે તેમજ આંધરીય પ્રજાના દુકો અને સ્વતંત્રતાની સામે પ્રીન્સની મુલાકાત ગેરવત્તામાં આવી છે. પ્રજાનીય અધુરમો જાહેર કરવાનાં પમણાં કરવાં જોઈએ. બીટીશ સરકાર આપણાંની ન્યાય આપવા તેવાર નથી એટલે સીનશીન એસોસિએશન કોસ્ટેટ સરકારને જાણવું કે વિલાયત સાથે વધુ વાતચીતો દરે કરતી નહિ. અને લેન્ડ એન્ડ ન્યુઝપેપરની જે રડમ છે તે આપણાંની પ્રજાના કલ્યાણ માટેજ વાપરવી. વિલાયત અને આપણાં વચ્ચે કદી સમાધાની થઈ શકી નહિ અને ડીવેલર આવી દાયે થઈ ગયા તેને પરિણામે દરે આપણાંમાં ઉપર દર્શાવ્યું તેમ બીટીશ માલના બહિષ્કારની ચળવળ સર સર છે.

"પ્રીન્સ એમ વેલ્સ"

કુલેનાર, તા. ૨૮ જાન્યુઆરી સન ૧૯૩૨

આજ માસની તા. ૨૮ મી યાનવારના દિવસે હોદ્દાએત્ર મહાન પર્વ દીપોત્સવી છે અને તા. ૩૦ માં દીપોત્સવી અને અઠરાવે સન ૧૯૮૬નું નવીન વર્ષ શરૂ છે. દીવણને દિવસે દોડ વેપારીઓ પોતાનાં વેપાર કષ્ટમાં નહિચોટ ને દિવસે નવાસી નવાં ચોપડાંઓ સર કરે છે. આવા યાજ્ઞિક દિવસે કુન્યવી વસ્તુઓના નશા તોડાને દિસાળ હોદ્દાએ કદાકીને જુઓ છે પરંતુ એવા દોડાએ કેટલા દરો કે જેઓ આ પુણ્યમય દિવસે પોતાની જાદગીની મુસાફરીમાં પોતાના દાયે પાપનાં કામ કેટલાં થયાં અને પુરવાનાં તારાં કેટલાં થયાં તેનો દિસાળ કદાકીને જોતા દરો? આ જગતમાં મનુષ્યને જન્મ મારજુ કર્યો તો મનુષ્ય સરીકે આપણું કર્મ શું છે તેનો ખ્યાલ આ પુણ્યમય દિવસે કેટલા દોડાએ કરતા દરો? જન્મમાં મનુષ્ય ત્યારે જન્મે છે ત્યારે તે પોતાની સાથે કશું પણ લઈને આવતો નથી. અને જ્યારે આ જગતમાંથી તે ચાલ્યો જાય છે ત્યારે પણ પોતાની સાથે કશુંજ લઈ જતો નથી. તે ખાલી દાયે આવે છે અને ખાલીજ દાયે પોતાના ગેદા કરનારની પાસે આવ્યો જાય છે. આ રચિત પ્રાણીમનની શાય છે તે આપણે સર્વ આપણી પોતાની નજરે કરેલો જોઈએ અને

અનુભવીએ જોઈએ અને આપણી પોતાની પથ્થ એક દિવસ એજ રિચાન ચવાની છે. જેમ આપણે દરેક જગ્યાએ એકસ સમજાએ જોઈએ છતાં આપણાંમાંથી કેટલા એવા દરો કે જેમણે કુન્યવી વસ્તુઓની પ્રાપ્તિના ખાતર સાચાં જુદાં કરી, અનેકાને સંતાપી, અન્યાય અને જુદાએ કરીને માત્ર પોતાનો ફાવડ સાધવાની ખાતર અનેક પ્રકારના પ્રયત્નો, હુમલા, કાવા દાવા તોચેર ન કર્યું હોય? જેમ અને તેમ વધારેમાં વધારે પેસાં ફેં કેમ પ્રાપ્ત કરે, એટલાં મકાનો અચ્છની યોજ શામ અને વેમવ માં કેવી રીતે રહે, એ સર્વ સાધનો પ્રાપ્ત કરી અન્યાય ઉપર ફેવી રીતે મારી સત્ત્ર અમાણું, અને આવા સર્વ કાંઈ માટે પ્રાપ્ત કરી જ્યાં હોય ત્યાં મારી વાદ વાદ ચોલાવા કરે એવી અભિલાષા કેટલાએ ન રાખી હોય? જાદગીની અંતની મુડી આવી પડેલી દાય ત્યાં મુઠ્ઠી યોદ અને અભાગી જાણમાં દસાએકાં મનુષ્ય પ્રાપ્તિ એવાજ વિચાર કર્યા કરે છે કે મારી બાળાગમ્યને ખાતર કાટકી દેલત ફેં કુદી મેળાં છું. આપણી અભિલાષા કરેલો મનુષ્યો અજ અને વળ વિનાં તરફકીય મારતાં આપણે જોઈએ છીએ પરંતુ આપણાંમાંથી કેટલા એવા ખલા એક વડીવાર પણ પોતાની જાદગીમાં કરતા દરો કે કરેલો પ્રાણીઓ અજ વળ વિનાં રવાવો છે તેનું એક મુખ્ય પ્રયોજન ધન-દોલતને આપણે એકલે દાયે સંચાલવાની ફાવડો જાન રાખીએ તેજ છે. અને જાતે તો આ સંચાલેલી ધન-દોલત જેમની તેમજ જોડીને ખાલી દાયે આપણને ચાલ્યા જવાપણું રહે છે. જગતના પ્રાણી માવની જરૂરીયાત જેટલું કુદરત દરેજોજ પેદા કરે છે પરંતુ મનુષ્યો, શોભ અને સ્વાર્થ દેસ રાખી પોતાને માટે જરૂરી દોષ તેથી પણ અધિક ધન-દોલત અને કુન્યવી વસ્તુઓ સાથે વા જુરે રહેતે મેળવીને સંચાલ કરી રાખે છે તેનેજ પરિણામે કરોડો જીવ જુરે મરણ દોષ એવો ખ્યાલ આપણાંમાંથી કેટલા મનુષ્યો કરતા દરો? "અને રાજ્યની અભિલાષા નથી, કુન્યવી વસ્તુઓની અભિલાષા નથી, અને સ્વર્ગની પણ અભિલાષા ફેં મરણવેતો નથી, માત્ર કુન્યવી નથી રહેલા ફેંજાળ અને મરણોના એવા ફેં કેમ કરી શકે? એજ એક અભિલાષા મને છે" અને પોતાના જીવનનું આખું મહત્તર કરવાનો વિચાર આપણાંમાંથી કેટલા કરીએ છીએ? મહાત્મા ગાંધીજીના જીવનના દપણે આપણી સર્વની સમક્ષ મોજાદ છે. દોહના કરોડો અન્યાયને આપણે કેટલી ભયંકર અવાજની અંદર રાખ્યા છે? જે પરમાત્માએ આપણને મનુષ્ય જન્મ આપ્યો છે તેજેજ તેમને પણ મનુષ્ય જન્મ આપ્યો પરંતુ આપણે કદી જાતમાં જાતમાં જોઈએ એવી નકમી મુગારીની અંદર આપણાં એ કરોડો દેશજાણીને આપણે હોદ્દાએ પમતા જુદાની એકી નામે દગાફી ફેંકરી નાખે. આપણા આવા સીતમની સામે મહાત્માજીએ કદાવાસમાં બેઠી મનુષ્ય પર્વતના અપવાસે આદરી પરમાત્માને પોતાના હૃદયને સંતાપ સંજોગાએ. જે હોદ્દા કુદય માં શી. હારિ વસે છે તેને આ દસા નિદાણી શું લાગણી ન થાય? દીપોત્સવી અને નવીન વર્ષના પુણ્યમય દિવસે પ્રત્યેક દોડાએ અરપરવાને કદી પણ તે સંચાલે નહિ એવી પ્રતિજ્ઞા લઈ અન્યર્થતેની બંને તરફી સેવા કરેવી તોયે તેણે પોતાના જીવને આશ્રય ધણવેલું લેખાલે. આ અને ઉપર જણાવી ગયા તેવા અનેક પ્રશ્નો ઉપર દીપોત્સવીને

દેવમે દીદુભાષ્યો વિચાર કરી પોતાના જીવનમાં સાચું સુખ ક્યાં રહેલું છે તેનો વિચાર કરી દુર્લભ મનુષ્ય દેવ મળેલો છે તેની મારફતે જોડલી સેવા બની ચાર તેટલી કરવાનો નિશ્ચય કરે. એવી અમારે માટે તમા સર્વ દીદુભાષ્યો માટે જાગે અને પરમ તમાને પ્રાર્થના કરી નવીન વર્ષે સર્વ દીદુ ભાષ્યોને સુખદાયી નીવડે. એમ પ્રવિણોએ બ્રાહ્મી.

દીદીની સરકારના એજન્ટ બનવેલ કુવેર મહારાજ સંગે હરબનમાં આવેલા સેન્ટ એન્ડ્રીસ પીસ્નાટેરી-
 “આપણું હિંમત જાહેરો! આન અર્થમાં ગેરુઓ સમક્ષ એક બાપણ આપતાં આશીર્વાદ થી પુણ્ય કરું કે દીદી-

જોની સામે સંકુલ આદિકા જેવો એકજ કેસ આ માટે જાહેરમાં બધાં બંધનો મુકે છે! અને જોડ્યો છોએ કે તે સત્યામાંથી કેઈ પણ યુરોપીઓને એ પ્રશ્નના જવાબ નથી આપ્યો. પરંતુ એજન્ટ પ્રેક્ષા એ સવાલનો જવાબ તો બીજકુલ રહેલો જાન સાધે છે. આ દેશની યુરોપીયન પ્રજા અને યુનીયન સરકાર પ્રથમ તો બીજકુલ સંકુલિત મનની છે. બીજકુલ તેઓ માને છે કે એક સંદેહ પ્રજા તરીકે તેઓ બીજકુલ કામ પણ પ્રજા કરતાં કમ્પે રવાને રહેલી છે. સંકેદ આગડી (સવાલની આન પ્રજાનામાં) રહેલ પણ જાતના સદગુણો કામ કે એમ તે જાગ્યેજ માને છે, અને તમાનામાં જાતીયકેસ દુષાજવા બરેલો છે. તેઓ એટલા બધા સ્વાર્થમાં અંધ બનેલા છે કે પોતાનોજ સ્વાર્થ તેઓ પ્રથમ જુએ છે ગેરો સિવાયની અન્ય પ્રજાને પણ કંઈ જાણિલાયા જીવનમાં દોષ શું છે તે મની પુરુષ બાગ્યેજ રીઝારી શકે છે. આ દેશને તેઓ સંકેદ પ્રજાનો જ મુદ્દા બતાવવાની જાણિલાયા ધરે છે પરંતુ આ દેશના મુખ્યજાતની નેદીવો જે કાળા ચામડીની પ્રજા છે તેની સંખ્યા તેમના કરતાં પાંચ મણી વધારે છે તેમજ શું કાંઈ તેની તેઓને સમજ પડતી નથી. આધુનિક જગતનાના કોઈ ગેદા રસાયણ શાસ્ત્રીએ દર્શ્ય એ જોત જાણ નથી કરી કે કાળા માથુઓની આમડીને ઘોળી ચામડીમાં કરવી નાંખી શકાય છે. અને એવી શોધ થઈ હત તો આ દેશની નેદીવ પ્રજાની આમડી માં ફેરફાર કરીને તે સર્વને ગેરો પ્રજા બતાવીને આ દેશને ગેરજાતોનાજ મુદ્દા તેઓ બતાવી શકતા. પરંતુ કમનશીએ આવી શોધ દર્શ્ય થઈ નથી. આ દેશનાં ગોળગોળાં બનેરે જાણિલાય પંજુ રંગીન પ્રજા માટે એટલો સખ્ત બનાવી દીધેલ છે કે કાળી પ્રજાને પણ સામ તેની સાથે આપણું વર્તન ચલાવવાની બંદેરે દિગ્મત બતાવનાર તિરસ્કારને પામ મધ પડે છે એટલે એવી બંદેરે દિગ્મત બતાવનાર પુરોષો પણ ગેરજાતોમાંથી શોધેલા બાગ્યેજ જડે છે. આ લીસમી સદી જેવા પ્રમતિમય જગતનામાં અટલે બધે દરજ્જે સંકુલિત જગત અને રાષ્ટ્રપણું જો કામ પણ મુદ્દકમાં લેવામાં આવતું દોષ તો તે અજ દેશની અંદર છે અને તેટલેજ દરજ્જે આ દેશ પૂર્વની પ્રજાઓની દષ્ટિમાં એક પાલળમાં પાલળ રહેલો દેશ ગણ્યો. દીદીઓને આ દેશમાં તેઓએ પ્રથમ પોતાના સ્વાદ માટે બોલાવ્યા. નવજાન પ્રાંતને દીદીઓની મજૂરીથી આરન કોસોની બનાવ્યો. અદાની ખાંડ અને ગાલસના કુલોઓની કુલતિ એ દીદીઓનીજ મજૂરીનું પરજીમ છે. દીદીઓને

વસ્તો આ દેશમાં પણ પડેડીઓ થઈ ગઈ. આજની પ્રજાને ૮૦ ટકાનો પામ બાગ્યેજ જાગ્યેલો છે. તેઓમાં આન સદગત પ્રામ કરેલા વેપારીઓ છે, વડીલ ગેરોસદો છે, કાલવરો છે. કાનવરો પણ ખેડેલા છે, તેઓએ સર્વ પોતાના સ્વપ્રસાદમથીજ માત્ર આ સ્થાન પ્રામ કરેલું છે. યુરોપીયન સમજ અને સરકારથી આજ દિન સુધી બંધિત લોકોથી ક્યામાં રહીને સ્વપ્રજાતિથી જીવીની રાખે અનેક યુરોપીયોદેલા બંધનો વચ્ચે રહીને દુકાનો આપુ છે કે જે તેમને સમાન તક, સમાનતા અને સમાન દરજ્જે આપવામાં આવે તો આ મુદ્દકને તેઓ ખીલવવામાં સેથી મોટામાં મોટા ફોલો આવે. પરંતુ દીદીઓ પોતાની ખતથી, મદેનત અને ઉલોગથી તેમને ફરકે વિશ્વમાં ગેરજાતોના જોડલી સમાન તક આપવામાં આવે તો ગેરજાતોની પ્રજામાં તેઓ વિશ્વકર્તા થઈ પડશે એજ સ્વાર્થ પ્રયોજનને લીધે દીદીઓને આજ પર્વત આ દેશમાં તેઓ ન મુશ્કેલી થેલમ પ્રજા છે એમ લેખવામાં આવે છે. એજન્ટ જેન દર્શાવ્યું છે તેમ આ મુદ્દકના ચારે પ્રતિના અંદર દીદીઓની વહેંચણી કરી નાંખવામાં આવે અને લાખો એકર જમીન વખુખાણેલી આ મુદ્દકની અંદર પડેલી છે ત્યાં લેન્ડ સેલસમેટો બતાવી તેમને જોડત. સાધનો આપી દેશને ખીલવવાની તક આપવામાં આવે. વેપારને માટે પણ સમાન તક આપવામાં આવે અને દીદીઓ સામેના જાતીયકેસ વિસારી દેવમાં આવે તો આ દેશમાં દીદી પ્રજાની વસ્તી હોયજ નહિ. ટ્રાંસવાલની અંદર દીદી કોમ તમામજાતના સ્વાર્થ સેકથી વહેલી છે. તેઓની સંખ્યા ને જ આ પ્રાંતમાં માત્ર પંદરજા દળર છે. ગેરજાતોની વસ્તીની સંખ્યાની મરખામણીમાં તો તેઓ સમુદમાં એક ટીપાં સમાનજાત લેખામ. જોડાનીસખાં કહેરની અંદર આજ સુધી તેઓ મજામાં આવે લાં વસતા હતા અને વેપાર કરતા હતા. આજ સરકારે ત્યાં લેન્ડ ટેન્મેર એકટ પસાર કરીને તેમને કામદાયી જપમાન લગાડી ન મુશ્કેલી થેલમ પ્રજા બંદેરે કરી છે. તેમને પ્રાક્રમેકમ લેન્ડ કંપરથી ખસેડી મુકવર કરેલા ખાસ લતાઓમાં રહેવા જવાનું હરમાન દરજ્જામાં આવેલું. અને એમ કરી કામદેસર રીતે તેમને સેમીગેટ કરવામાં આવશે. અને કુદીઓ છોએ કે ટ્રાંસવાલમાં મુદીગર દીદીઓ પ્રત્યે આટલો સીતમ આ માટે તેઓ શું જોડે કુદાઓની પ્રજા છે કે કાલો તેમને કને છે કે પ્રાક્રમેકમ લેન્ડ કંપર તેઓ ન વસી શકે ત્યાંના દીદીઓએ એ કાલો સામે શેટેસ્ટ કર્યા. સીમેકટ કમીટીના પ્રમુખ કોકટર મજાને ગરજી પડી તેમને ચિનબ્યા દીદી સરકારના એજન્ટે પણ સીમેકટ કમીટીના સખ્યોને લીનબ્યા બીજકુલ રેકલ કાનફરન્સ મળા આશીર આને સર હાજરીને દીદીઓ પગે મળ્યા પાસામેટને પીડીયનો કરી કે આ બીજકુલે પાણું બેચી લઈ ગોલો ભોળાં મુકારે કરી અમને રાહત આપે. પરંતુ આ સર્વ બંદેર કાનો કંપર પડ્યું. અને સરકારે ટેન્મેર એકટ પાસ કર્યો ત્યારે દીદીઓએ જોડું કે ચારે બાગ્યેજથી તેમની માગણીની અરજખના કરવા માં આવી છે ત્યારે તેમની પાસે છેવટનો એકજ ઉપાય અજ મવવાનો રહ્યો. તેમના રાષ્ટ્રીય સ્વમાન કંપર છેવટે ધા કરવામાં આજો ત્યારે એજન્ટની દાજરીમાં તેમણે સંવાલબની લકાન શરૂ કરવાનો કરાવ કર્યો. એજન્ટ એ જાણીને રાજ થાય કે તેમના દેશખધુઓમાં ફેરફાર એવા પડેલા છે કે જેઓ

માત્ર આર્થિક લાભજી જોતા નથી પરંતુ જામના સ્વચ્છતા પ્રત્યે પણ જોતો છે અને તેને ખાતર નેટલું સંકલ કરવું પો તેટલું સંકલ કરવા તૈયાર છે. અમને કુંવર મહારાજ સૌમ્ય પ્રત્યે માન છે. તેઓ આપણી સાથે સદાનુકૂળિ ધરાવે છે. તેઓ આપણી હલો પાંચી કરે છે. પરંતુ આપણે સત્યાગ્રહ ન કરીએ તો ખીજે માર્ગ શું છે તે તેમણે જણાવ્યું નથી. શું હોદી કામે તેમની હાજરી આ દેશમાં હોવા છતાં એક ખડી એક આપમને કામદારી નાંખવામાં આવે તે પશુઓની માફક સંકલ કર્યાં કર્યાં?

હોદીઓ સામે બંધનો શા માટે?

કુંવર મહારાજ સૌમ્ય સંભળાવે છે

સેંટ જોહ્નસ પ્રીસ્ટરિટીઅન ચર્ચમાં કરવાન કોરબીઅન સર્વિસ કોલેજીયલ સમક્ષ એક આપણુ દરમ્યાન હોદી સરકાર ના એજન્ટ મનરજ કુંવર મહારાજ સૌમ્ય જણાવ્યું હતું કે હોદીઓની સામે આ બધા બંધનો સાથે આદિકા નેપો એકજ દેશ આ માટે નાંખે છે? મારા પેતાના ભત્રીજા ભત્રીજા ઉપરથી હું જણાવું છું કે ને ને મુશ્કેલી અંદર હોદીઓની સામે બંધનો નાંખવામાં નથી આવેલાં તે તે મુશ્કેલી અંદર મુશ્કેલીઓ અને હોદીઓની વચ્ચેના સંબંધ બહોળા સરસ છે. ને હોદીઓ આ મુશ્કેલી અંદર આવીને વસેલા છે તેમના ઉપર ખાસ મુશ્કેલીઓ નાંખવામાં આવેલી છે. તેમની પાસે ચોટના અધિકાર નથી. ચોટના બાળકોને મુશ્કેલીઓ કાળાઓની અંદર મુશ્કેલીઓ જોડવામાં નોંધે એવીને તાલીમ ભેવા ને તેમને અધિકાર નથી. હોદીઓની કેળવણી માટે પ્રોવીન્ટીઅલ કોલેજીયલ કુંવર આપવી નથી. કાળામાં જરા કાળક ઉત્તરના બાળકોની અરથી સંખ્યા કાળામાં ભત્રીજા નથી.

સેમીગેશન

હોદીઓની સામે સંપૂર્ણ સેમીગેશન છે. ચેપાર બંધાના કામ સિવાય મુશ્કેલીઓ અને હોદીઓ ભેગા મળતાજ નથી. આમગાહીમાં, ટ્રામવેમાં તેમજ જન્ય સ્થળોએ પુરેપુરે જુદાપણુ બજાવવામાં આવેલું છે. આ સર્વ મુશ્કેલીઓ એક મંબીર સવાલ કહી પડનાર છે. સાથે આદિકાના પ્રત્યે હોદીઓ ને ખરાબ કામણી કરતીજ પડશે છે તેનું કારણ હોદીઓ ઉપર નાંખવામાં આવેલી મુશ્કેલીઓ છે. હોદીઓ તમારા ઉપર સર્વોચ્ચ પક્ષ ધરાવતા થશે એવી ને ખારતી તમને લાગતી હોય તો તમારે ને કામ પણ મુક્તિમાં લાવવાની હોય તે લામાયો, મારી સરકાર અને અદોના હોદીઓ તે સ્વીકારશે પરંતુ હોદીઓની સામેનું વર્તન તમે તે પણ સુધરેલી પ્રત્યક્ષ સંકેત છે તેના ટેકા ઉપર રાખો. એ વાન પણ બાદ રાખો કે હોદી ચેપારી કામની અરીયાત પુરી પાડે છે. તે નેવી રીતે એ જગ્યા સાથે છે તેવી રીતે બીજું કામ નથી લાગવતું ને એમ ન હોય તો આટલા મધ્ય મુશ્કેલીઓ તેમને ટોળા આ માટે આવે!

હોદીઓમાં બેકારી

હોદીઓમાં બેકારી પુષ્કળ છે તેમને માટે રીલીજ કામે હોવા એકજ આ વિષયમાં કામ કરવામાં આવે એવી આજ્ઞા

હું રાજી પું. હોદીઓની અનેક મુશ્કેલીઓ અને આવવાનો એક એ કરતો છે કે આ પ્રતિબંધો અંદર તેમની સંખ્યાને સરખી રીતે વહેંચી નાંખવી. હું કાંઈ છું કે પંદર વર્ષની અંદર, સામાન્યમાં આને સાથે આદિકા ને દરબને બેઠાને છે તેને હોદી બોગવતું થશે.

હોદીનું નવું રાજકીય બંધારણ

હોદીને તે ખડું સ્વરાજ્ય આપશે?

(લેખક—જે. ડી. સંકરભેડ)

અમેરીકાના પ્રસિદ્ધ ડોક્ટર જે. ડી. સંકરભેડ હોદીના પરમ મિત્ર છે. એમનું માનના 'એડર્ન રીબુ' માસિકની અંદર હોદીનું ને રાજકીય બંધારણ અસરે વિભાવતની સરકાર પડી રહી છે અને હોદીને તેથી સ્વરાજ્ય આપવામાં આવશે એમ જગતને સમજાવવામાં આવે છે તે વિષે એક મનનીય લેખ તેમણે લખ્યો છે. હું એના વાંચકો સમક્ષ અમે તે નીચે આપીએ છીએ:—

હોદી માટે નવું રાજકીય બંધારણ ને રાઉડ ટેમ્પલ કાન્કરસે તૈયાર કરવાનાં પગલું મારેલાં છે તે હજી પુરું થયું નથી પરંતુ જે બંધારણના મુખ્ય મુદ્દાઓ આ રહેશે તે વારંવાર બેખમકાર સ્થળેથી અંદરને બજાવવામાં આવેલા છે એકજ એ વિષય ઉપર દરતાપુર્વક રીકા કરવામાં આનાકાની કરવાની જરૂર ન હોય. એટલું સ્પષ્ટ થાય છે કે એ બંધારણ મળ્યું હોય, વિકાળ અને દરેક દિશામાં અનેક વીમતોથી બરપુર રહેશે. એટલે દુક જગ્યા રાજાને એની વિમતવાર ચર્ચા કરવી અસંભવિત લાગે છે અને તેમ કરવાની હું જરૂર પણ જોતો નથી. આપણે ને જોવાનું છે તે એટલુંજ કે આ નવું બંધારણ હોદીને ટોપીનીઅન રેકરના રૂપમાં સ્વરાજ્ય આપશે? ના એ નવા બંધારણથી હોદીની શુભામી કામગીરી રહેશે? એ બંધારણ સ્વાધીનતાનો મુદ્દાએમ કશે ના શુભામીના બંધનોની નવી સંકેત દર્શાવે આ મુળ અને મહત્ત્વના પ્રશ્નો આપણને શું મળે છે તે આપણે તપાસીએ.

શીફરેશન

ફેટલાક કહે છે કે એ પ્રશ્નો આપણ હોદીનું બંધારણ શીફરેશનના ધોરણ ઉપર રહેશે તેમાં મજબૂત રહે છે. આ નવા બંધારણથી રાજકીય દ્રષ્ટિએ સમસ્ત હોદી એક થશે. ખાંડીક હોદી અને દેશી રાજ્યો એકજ શીફરેશન સરકારની સત્તા હેઠળ આવશે. પરંતુ હોદીની સ્વાધીનતાની સાથે એને શું લાગે મળે છે? જમતની ફેટલીક સ્વતંત્રતા સ્વતંત્ર સરકારનું બંધારણ શીફરેશનનું છે અને ફેટલીક સરકારનું બંધારણ શીફરેશન છે છતાં તેની સત્તા હેઠળ ખરાબમાં ખરાબ ભુલખી રાજકીય પણ ચાલેલી છે. હોદીનું બંધારણ શીફરેશન રહેશે એમ કહેવાયો આપણને એ ખતરી નથી આવતી કે હોદીની પ્રજા એ બંધારણ હેઠળ સ્વતંત્ર પ્રજા બનશે ના તે એક શુભામ પ્રશ્ન રહેશે. ફેટલાકો એવું માને છે કે આપણે ને પ્રથમ હોદીની છાંજે તેનો અવાજ એના અંદર રહેશે છે કે આ નવા બંધારણ હેઠળ ખાંડીક સરકાર મત આપવાનો અધિકાર દેવે અહોળ મગાણમાં રાખ્યો છે. મત આપવાનો અધિકાર બહોળ

પ્રમાણમાં રાખ્યો છે તેથી સ્વતંત્રતા પ્રદેશો એ વાત નિઃશંક છે. પરંતુ હોદ્દાના હાથમાં તેમ બનશે ખરું? અને એનો આધાર શું એ વાત ઉપર નથી રહેતો? કે મત આપવાનો અધિકાર એ સામાન્ય મતપત્રો ઉપર આ જુદી જુદી કોમો માટે જુદા જુદા મતપત્રો રાખવામાં આવશે તેના ઉપર રહેશે? આ નવા બંધારણમાં મત આપવાના અધિકાર એ સામાન્ય સુટફીના મારણ ઉપર નહિ પરંતુ કોમીય જુદી જુદી સુટફીના મારણ ઉપર છે. એટલે જુદી જુદી જાતો અને કોમો પોતા પોતાનામાં જ મતો આપશે અને એનું પરિણામ એજ સ્વાધીન રીતે આવે કે કોઈમાં વિભાજન પડેલા રહે, વધુ વિભાજો પડતા રહે. એટલે મત આપનારાઓની સંખ્યામાં બંધે વધારો થતો હોય પરંતુ તેનું પરિણામ તો એજ આવવાનું કે જુદી કોમો કબજા વિભક્ત રહેવાની. સ્વાધીનતાનું સ્થાન જુદમ હશે.

રીઝર્વેશન મા ફેઆઇઝ એવી પણ વિશેષ મહત્વની બીજી મહત્તી માનતો છે.

રીઝર્વેશન થાને સેક્ટર આઈઝ

આ નવા બંધારણની અંદર સુખ્ય વસ્તુ રીઝર્વેશન એટલે કે અમુક પ્રદેશો ઉપર સત્તા સુટફીના પ્રતિનિધિની ન હોય પરંતુ સરકારનીજ હોય. મહાત્મા ગાંધી, સમસ્ત હોંદ અને મજા અંગેને માને છે કે હોંદને ખરે સ્વરાજ્ય આપવામાં આવશે ના નહ તેનો આધાર આ પ્રદેશો ઉપર આવજાને છે. કેટલાક અભિ મહત્વના વિશે વિભાજત પોતાનાજ હાથમાં સત્તા રાખવી માગે છે. એ વિષયની મતોએ હોંદની પ્રજાને કોઈ પણ કારતે આપી દેવા તે તેવાર નથી. આરે આ રીઝર્વેશનો શું છે તે જરા આપણે તપાસી જોઈએ. અતી અમલના રીઝર્વેશનો આર છે

પરદેશો સાથેની રાજનીતિ

હોંદની પ્રજાને જે નવું બંધારણ આપવામાં આવનાર છે તેમાં પરદેશો સાથેની હોંદની રાજનીતિ કેવી થકવી તે વિષયની અંધુરો સત્તા વિભાજત પોતાના હાથમાં રાખવા માગે છે. આનો અર્થ શું થાય છે? એનો અર્થ એજ છે કે હોંદ-ખરે હોંદ કે જે હોંદી પ્રજાનું બનેલું છે તે અમલની અન્ય પ્રજાઓ સાથે મસલત નહિ કરી કહે, પરદેશોની સરકારો સાથે તે અંધાઓ ન કરી કહે, કોઈ પણ જાતનું પરદેશોને જમતું હાથકાજ તે ન બળવી કહે. હોંદ બીજા પરદેશોમાં એએસેકેર, મીનીસોટા કે ડાનસલ તરીકે પોતાનો પ્રતિનિધિ સ્વતંત્ર રીતે ન મોકલી કહે. બીજા કોઈ પણ પ્રજા હોંદને એક પ્રજા તરીકે સ્વીકારી ન કહે. અમલના અન્ય રાષ્ટ્રોમાં હોંદનું એક સ્વતંત્ર રાષ્ટ્ર તરીકે સ્થાન ન હોય. બીજા રાષ્ટ્રોની નજરમાં તે એક સ્વતંત્ર રાષ્ટ્ર તરીકે નહિ પરંતુ વિભાજતના એક પ્રાંત તરીકેજ ભેખાય. આ સ્થિતિને સ્વરાજ્ય કહી શકાય ખરું? ન સહન કરી શકાય એવી સુજાઓ સિવાય આ સ્થિતિને બીજા શી ઉપમા આપી શકાય?

નાજાની કોમલો ઉપરનો કાણુ

હોંદની નાજાની કોમલો ઉપરનો અંદરનો અને પરદેશોના કાણુ વિભાજતનાજ હાથમાં રહેવો જોઈએ એ બીજો સેક્ટર આઈ મા રીઝર્વેશન થાને અનામત પ્રજા. આનો અર્થ એ થયો કે નાજા વિષયક પ્રદેશોમાં હોંદ અંધુરો રીતે વિભાજતના અમલ અંધ રહે. દેશના કરી અને મહેસુલની આવકમાંથી વિભાજ

ને જેટલું જોઈએ તેટલું ને લઇ લે. દોંમાં જે અંગેજ અમલદારો નોકરી કરતા હોય તેના પગાર અને પેન્શન, દોંમાં જે અંગેજ ભરત રહેતું હોય તેનો ખર્ચ, અને વિભાજતની કાલી નીતિને અંગે ભરતરો ને ખર્ચ થતો હોય તે સર્વ વિભાજત પોતાની ઇચ્છામાં આવે તેમ સ્વેચ્છાથી વાપરી કહે. હોંદનું કારણકે અભારવાને અંગેના બીજા વિષયોને અંગે જેવા કે પ્રજાની કેળવણી, સેનીટેશન, જલદેર પ્રજાની લંકરસી અને બીજા એવા વિષયોને અંગેના અંગેનું અંગે તેમ કામો પરંતુ ઉપર જણાવ્યું તેવા પ્રદેશોમાં તો વિભાજત પોતાની ઇચ્છામાં આવે તેટલી રકમ પ્રથમ ઉપકાંજી લે. હોંદ પોતાની ઇચ્છામાં આવે સાધી લોત પણ કદાહી ન કહે પરંતુ હોંદની અમતિ વિના પોતાની મરજીમાં આવે કાંઈ અને તેટલી લોત લઇ કહે. અને હોંદના જાહેર દેવામાં જ રીતે તે મોટા વધારો કર્યા કરે. અને આને હોંદનું જાહેર કરજ એટલું મોટું છે કે દેશ તેની નીચે કચરાઇ રહેલો છે. હોંદના નાજા વિષયક ઉત્તાદોનો એવો હારો છે કે હોંદની અંધર મરીબીનું સુખ્ય પ્રદેશન એ છે કે હોંદની નાજાની કોમલો ઉપર કાણુ વિભાજતનો છે. આ કાણુ જુદા જુદા રૂપમાં છે અને તેથી હોંદને અનંદ પ્રાપ્તિ આરમાં આરે નુકશાન થયેલું છે.

એ વાત સ્વીકારવામાં આવેલી છે કે રૂપીયાની કોમલમાં વારંવાર ફેરફાર કરવાને કોમી તેમજ હોંદની મજાજ નીતિ વિભાજતના હાથ માટેજ ફેરવીને અને વિભાજત અને હોંદ વચ્ચે એકસેજનો રેશીયો અકુરતી રાખીને મજાજી ન કરી શકાય એટલી હોંદની દોલત વિભાજત થકાડી લઇ મળું છે. અને આ નવા બંધારણમાં અંધી સ્થિતિ આણુજ રહી કહે તે માટે નાજાનો પ્રજા એ અનામત પ્રજા તરીકેજ રાખવાની વાત છે. એ વિભાજતના અર્થવેશાઓ હોંદના અર્થવેશાઓ કરતાં વધુ કુઝિયાર હોય, વધુ પ્રમાણિક અને વિશ્વાસપાત્ર હોય તો આ વિષય અનામત વિષય તરીકે રખાયો જોઈએ એ દલીલ સમજી શકાય. પરંતુ એ વાત સત્ય હોવાની હોંદ ના પાડે છે. હોંદ ના સુખ્ય અર્થકાઓમાં મોટે ભાગે પોતાનીજ પુનીવર્સીઓમાં લાભીમ પામેલા છે એટલુંજ નહિ પરંતુ પુરોષ અને અંગે-રીકાની લતમમાં લતમ પુનીવર્સીઓમાં પણ તેમજ લાભીમ કોમીથી છે. આ ઉપરાંત નાજા પ્રકરણીય વિષયમાં સુખ્ય સર્વ કામો એજ કોઈ કરે છે. હોંદના નાજા અંધુરોના કિસાન કિતાબો અને મુરહેલી બોલું બીજું સર્વ કામકાજ હોંદીઓજ તેવાર બનાવીને આવે છે. અંધુર અમલદારો તો તેઓની ઉપરવટ મોટા હોવાઓની પુરસી ઉપર વિરોધ છે. પગાર મોટા, સત્તા મોટી અને માનનો ફરજને તેઓ કોમલે છે. ખરી રીતે તો તેમના હોંદી આસીસ્ટન્ટ, મેનેજરો, સેક્રટરીઓ, એક્ઝેકન્ટો આ સુખ્યવણી બરેલું અભિ મહત્વનું કાર્ય સ્પષ્ટ રીતે બનાવી તેમની સામે મુકે છે. મહેનત તેઓ કરે અને આજર અંગેજ અમલદારો ખાટો એટલે હોંદની નાજાની કોમલો ઉપરનો કાણુ એ હોંદીઓના હાથમાં મુકવા મા આવે તો તેથી હોંદને સહન કરવું પાડી એમ કહેવું એ ફેરવાજબી છે. આમ કવાથીજ હોંદને ન્યાય થશે અને વિભાજતને અન્યાય નહિ થાય. (અધુરું)

સત્યાગ્રહ

(મયા અંકથી માણુ)

મહાત્મા ગાંધીજી જ્યારે આ દેશમાં હતા અને તેમની આગેવાની હેઠળ આ દેશમાં સત્યાગ્રહની લડત ચાલી હતી તે વેળા 'સત્યાગ્રહ' એ વિષય ઉપર સાચામાં સાચો નિબંધ લખવા માટે હું જો. તરફથી જ્ઞાતિ આપવાનું રાખ્યું હતું. શ્રી. કીમ, જી.એ. મોદીસ તરફથી ને નિબંધ મળ્યો હતો તે જો તે જ્ઞાતિ કટલી મવા હતા. એથીયે જો એક ટેન્સર એક્ટની સામે ટ્રાંસવાલમાં સત્યાગ્રહની લડત ઉઠાવવાનો કેમિસે કંચ દરમિયાન છે એટલે આ પ્રકારે અને શ્રી. મોદીસનો એ નિબંધ અને પ્રકર કરીએ છીએ; સત્યાગ્રહની લડતમાં કાચેલ મવાની ઇચ્છા રાખનાર વાક્યો એ લખાણને ખાનગીયુંક વર્તે અને આજથી લડતમાં સામેલ થવાની તૈયારી રાખે — (જી. ઈ. જી.)

કાચેલની સામે પ્રોટેસ્ટ તરીકે આરીરિક દુઃખ વૈદવ્ય તેનું જ નામ સત્યાગ્રહ. હવે એ જણાવું છે કે "પાવથી દુર રહે." ટીકરોટીસે પાવથી દુર રહેવાની ખાતર એર પીધું હતું. એટલે કરીને એક બીજો નિદાન માણસ થઈ ગયો. તેણે કહ્યું છે કે:—

"અરે નીલવાન, સદાચરિ. અને જન્મથી માણસ તેને કહેવો કે ને ખરેખર તેવો જ હોય; બીજાની નજરમાં પોતાને મુશ્કવાન મતાવવાને માગતો હોય તેને તેવો નહિ કહી શકાય. તેના માણસની આપણે આપણીવી કરીએ, તથા તેનું બધુંએ છીનવી લઈએ તોપણ તેનું સન્માનપણું નહિ ઊઠાવી શકીએ. તે કહી નહાઈ કાચ ન કરે તોપણ આપણે તેનાપર નીમકવાનો આરોપ મુકીએ, તે મોનું આચર્યા તથાપણે મજાવ તેમ તેના મરજીયું કળકથી તેની નીકા કરીએ, તેને પચવીએ, કંચાળ દેશમાં મુકીએ, દુઃખ હાથે, કે પાનણી રીતે તેનાપર જીભ મુલવીએ છતાં પણ હું માણસ કહી પોતાની દરજ્જાને તજી નહિ. કાચે ને સામે આવી મોત તેને મુરકાવતું હોય છતાં તે તો દરજ્જામાં જડગજ રહેશે. તેને મોટા પાપીયટ કરીએ, છતાં તે તો ધર્માત્મા રહેશે. ખાસ કે કાવા પુદાઇ માણસને કાચેથી ખારીએ, ઠારકાથી કટકાવી, જીભમતી મુકીએ, સંકોળથી માણીએ, અને ખીલાઓથી બોળીએ છતાં તે માણસ તો સદાય નિષ્કર્ષીય રહેવાનો."

આ જુદો હમુના આવવા આમાં જલ્લ સજ્જા મુલે નિદાન એટલેએ લખ્યા છે. તેણે સત્યાગ્રહની ને આપ્યા જાણી છે તે તેનો પુદાઇ આવેલ મતાવે છે. "દુરજ્જાને બહેને મધા જીખના સાધનો હોય છતાં તે દુઃખીય છે; સન્માન આરે વરક સંકોળથી ધેરાએએ હોય છતાં તેને દુઃખ મનુજ નથી. સુહવજ આવી પડે તોપણ સન્માન કહી નિરાશ થતો નથી; જીભ સદન કરવા છતાં તે હામત હારતો નથી; દુઃખ ના કાચમાં નાખ્યા છતાં તે તરીને મહાર નીકળી કાઢે છે."

હાલના પાવમાં થજા ખસ માણસો મહાન ટીકરોટીસને અલેકિક માણસ મળે છે. છતાં એ તે સ્વીકારાતું છે કે તે એક જનરે વિચારવંત પુરુષ છે. મલવીના કિલના હાથોની આંદર તે ખરેખર કિતરી કલકો છે. માણસની કમરો અને બોલખાંયો તેણે પુકી પાડીને મવાવી છે. કાચાએ અને દેહાત કંઈની સન્માનને તે મોઢા મજબ મરાગર મળે છે. બહે તેનાં કિલકિતને તમે મજબ આકરા કહેા, છતાં તે સાચા અને કાચાજ કરેલાં છે તેની ના કહેવાશે નહિ. સત્યાગ્રહ તેને મન રમવ વાત છે.

તે (ટીકરોટીસ) કહે છે કે:— "આપણે દુઃખ ઉઠાવી જાળીએ, તો પછી કાચાનાં જાંબ કરવા કરતાં તેની સન્મા ઉઠાવવી. જોરાવરીયે જીભ દુર કરવા જવામાં એક બીજાને વધારે દુઃખાન કાચ છે, અને વધારે દુઃખ પડે છે આટ કરીએ બળથી કાચાની સામે થવા કરતાં સદન યીજતાથી સન્મા ઉઠાવવી એ વધારે સાફ છે. વળી જ્ઞાતિ દુઃખ, જીભ અને મોત જ્યારે સદન કરવામાં આવે ત્યારે પોતાની સન્માધ સાખીત કરી કાચ અને સમાવાળના મતને ફેરવી કાચ. આ વાતનો તમે કહી વિચાર કરી જોયો છે? ખ્રિસ્તી ધર્મ આને કુનીમાં જલ્લ દેશવો પાચ્યો છે તે માત્ર ઉપદેશ નેજ લીધે મુક ના, જોમ કહી દેશવ માત્ર ઉપદેશથી ફેરવાઈને લોકો બીજા ધર્મમાં નથી આવતા. ફક્ત ઉપદેશથી માણસ ના મન નથી કરી શકાતા. માણસ શીદ કાચ છે તે જાન દુરજાન કરનાર ઉપરજ. નજી, કામણીવાળા અને સાધારણ રીતે મોજ મલક આકનારા માણસ પુલીની સાથે પોતાની માલમતા કુટાવા દીએ કાંઈ ઉઠાવવામાં દુખ મળે, તે દેશને માટે એજ થરી મોતને મળે એવું જ્યારે લોકોના જોવામાં આવે ત્યારે તેઓની આજ કાંઈક ઉઠાવે છે, અને તેઓ પોતાના મત ફેરવે છે. જમુક માણસ પોતાના કિલકતને સાર જાન આપવા તેવાર છે, એવું જોવામાં ન આવે તો મુખી તે માણસનું કહેવું બીજાને માનવામાં આવતું નથી. માણસોના કિલકા વાત ઉઠાવવા માટે મોઢાના મોલ મોટી લોકો નહિ મજાવ, પણ જોમજ મોવામાં, જોમ ઉઠાવવામાં, અને જોમવવામાં આવી દલીલ સમાએલી છે. આવી સન્માએ કરે સદન કરવાની તમારી ના હેમ તો કોઈને તમારી વાત મનાવવાની ખીજી રીત છે નહિ."

કાલેટ ટીકરોટીસ પુરેપુરું કહે છે કે મધી સન્માએ જીભ મરાગર છે. "તમે કહેવા હો કે કાચો માણસ તેના પાકેશીઓ માટે દુઃખ અને પીકાર છે તો તમારે વાદ રાખવું જોઈએ કે ને મહાન પુરો થઈ મવા તેને વિધે એવાજ આરોપ મુકાયો હતો. હમુખરિતને તેનાજ આજીઓ મોટા સંતાપથી નહોતા મજતા એમ તમે માની છો? જ્યાં કુધી તેણે મળમળાટ ઉઠો નહોતો ક્યો તો મુધી મોટો કાલ રીતે પોતપોતાના કાચમાં મજા રહી કિલકો મુજરતા હતા."

કાચાની સામે સત્યાગ્રહથી થવાની ખાજતમાં ટીકરોટીસ તથા યોરે મજતા થતા હોય એવું મજાવ છે. માણસને પોતાના અંતઃકરજના ફરમાન મુજબ થરતવાની કેટલી જરૂર છે એ ખાખતમાં તેમણે ને કહ્યું છે તેની સામે કાચાની થઈ કાચ તેમ નથી. છતાં તેઓ પુદાઇ હતા, અને તેમનામાં કાંઈએ હોય નહોતો એવું કહેવા કું માગતો નથી તેઓ પણ માનવી હતા અને તેથી અધુરા તો હોયજ. આજ તેઓની વિચાર કાલિત જલ્લ જમરી હતી. તેમની જીલ્લ સાધારણ માણસ કરતાં એટલે દુર પહોંચતી કે તેમના વિચારો માટે તેમને માન આપ્યા વગર આપણને આશે નહિ. ખ્રિસ્તી ધર્મ વિધે ટીકરોટીસના વિચારો વિચિત્ર છે. તે વિધે તેણે ને લખ્યું છે તેમાં કાચુંક એવું છે કે ને તેના બીજા વિચારોથી વિરુદ્ધ હોય. છતાં તેણે ને કહ્યું છે તેમાંનું થજું ખડું કાચાજથી ખરેજું છે. તેના વિચાર પ્રમાણે ખ્રિસ્તી ધર્મ આકમારાના કિલકત ઉપર રચાયો છે; અને તે હમુ ખ્રિસ્તને મોટા વિચાર-કાળી પુરુષ મળે છે. તેણે પોતાના અંતઃકરજના ફરમાન આજળ બધી ખાખતને ઉઠવતી મળી હતી. અંતઃકરજને આકખજમાં 'માણસના કાલીરમાં રહેલો દીવો' એજ લખ્યા

આપણે છે. એટલે તેને જીવંતો પ્રકાશ કરવાનું પણ તત્વજ્ઞાનીઓ અને નીતિ વિદ્ધો પ્રયત્ન કરશે. આર્યો એ છે, અને તેના ઉપર સલામતનો પ્રયત્ન રહે છે. તેનો અર્થ એ થશે કે પોતાના અંતઃકરણને પાશ્વર્ય અભ્યાસમાં મોંઘી રેવાની સામે જીવંત ને સમજી કરાવે તેનું નામ સલામત.

મને કાગે છે કે ઉપરની કથાકથારે સલામત શું તે બરાબર સમજાવ કરશે. જેઓ કારીરિક મળની જતાસળે આવતા હોય તેવા લોકોને સલામત ધારણ કરવાને માટે, ખુદાઇ અથવા તો મદાન દાખલાઓથી રોડ મળે છે. જેણે રાજ્ય-અવસ્થા તથા અથવા તો રામની અંદર સલામત ધારણ કરવાનું અવાક નીપજી જીવંત અને સમજાવ કરે તેવું છે. મેં મોડરનીસ, ખેડો, તથા હાસના, અને આજી અમાનાના નીતિના દાખલાઓ આપ્યા છે. પુરાણો અવલના પ્રતિકાશ એકાએક તોપણ અજા દાખલાઓ મળે છે. જેનારુપક નામના વિદ્વાન આજીને નીતિ વિષે લખ્યું છે. તેણે સલામત, અને બેરબરીથી સામે થવામાં રહેલો તકાવત સાદો અને સરળ આધારો કહેશે છે. "પહેલાં હું આજીસોના અપ્ટો કાંબળવાની, અને તેમના વર્તન માટે તેમને કાપાથી આપવાની રીત લેતો. કહે મારી રીત એવી છે કે તેમના મોઢ સંજીવને તેમનું વર્તન હું લપાસું છું. સકને એક, પણ એવા જતા તે પ્રમાણે ન વર્તવું તે કાવરપણું છે."

એવટે પ્રસિદ્ધ અંગ્રેજ લેખક મેથોલેના અપ્ટોનો ઉતારો આપી મારે લખાણ પ્રેરે કરે છું. "આજીસોના કાવમાંથી રાજ્ય-સાદીની કથાઓ મારી અથ. અજીવાની જનસંખ્યાથી મોટી થોળનાઓ સુધાઇ અથ. બેરબરી બેરબરીને વખતે જીવ ન પણ મળે. એ જાણું મને છે. જતા એક પ્રકારની જીવ તો સદાય અવિચળ રહે છે. એક જાણવું રાજ્ય તો સદાય નાજ વખરવું છે. તે જીવ અવિચારીપણા ઉપર જીવે જળને મળે છે તે છે. અને તે રાજ્ય તે આપણા હાથર અને નીતિનું, આપણી વિદ્યા અને કારાનું છે.....આપણે સકની કદાચ એવાની હોય તે માટે દોષવાળાં દલિયારનો ઉપયોગ નથી કરવાનો. કાપાચારનો બોધ ફુલીવાને ને મને' કહીખવ્યો છે તેને રોડ આપવા માટે જીવમનાં દલિયાર નથી વાપરવાનાં."

(અમરપત)

અમરમેં ધરડી કુટ છુરી

કુટ પડી તો કરખલ આર કુલે કુસેન કહીશ
જાન છે. જીરકા મારે અમરમેં મારે કુલે ધરડી
અમરમેં ધરડી કુટ છુરી.

કુટકે શુવિર ધરડે નિકલે જાવન કુટ છુરી
શાવલસે જાવવાન પછાઈ જાવ જાવ કુલે કુલે
અમરમેં ધરડી કુટ છુરી.

કુટ પડી તો કોરવ પાડવ કહ મયે આજ આજ
કુટમેં કાપો રાજ્ય મિત્ર મયે કુટ છુરી કુપાઇ
અમરમેં ધરડી કુટ છુરી.

કુટને અવના દેક મિત્રાડા મોહી સળડી કાવ
વના કુટા હે દેક અપાડા કુટ છુરી મહારાજ
અમરમેં ધરડી કુટ છુરી.

તનસે કપાડ પેટસે શેટી કુટને લી કવિયાવ
ધન મિલ માન સળી કુટ અવના કુટને દિશા મંધામ
અમરમેં ધરડી કુટ છુરી.

હિંદુસ્તાનના તાબા સમાચાર

અંગ્રેજોએ મારફતે અમરપત સમાચાર

હિંદની રાષ્ટ્રીય મહાસભાની રૂંદ પ્રવૃત્તિ ઉપર હિંદની સર-કારે સખ્તમાં સખ્ત અમલ મુકેલા હોવા જતાં મહાસભાનાં યોગદારકથી છુપી રીતે લડનાના સમાચારો અમરપતે આપવામાં આવતા હતા. અહિંનામાં એકવાર આવા સંદેશાઓ મારફતે હિંદની રાજકીય પરીસ્થિતિના સમાચારો મોકલવામાં આવતા હતા. પોલીસોને આપરે આ પ્રવૃત્તિને શાંતી રોકાવવામાં ફોલેક મળે છે. રાષ્ટ્રસે એક ખાસ વાખરલેખ રોકનની રચના કરી હતી. અજા માજીસોને વકરવામાં આવેલા છે. અને તેમાં પોંડત મદન મોહન મલહોત્રાજીના પુત્ર મોર્ચીસોનના મારકીયાની પજ ચરપકા કરવામાં આવી છે.

મહાસભામાં રાજ્યકુદરતી કથા ન કરવાય!

હિંદની પ્રસિદ્ધ જુથા મહાસભાની અંદર રાજ્યકુદરતી નીટીએ ન કરવાના કુદરતી સરકારે જકાર પાડેલા હોવાથી એ વિષય માં મુશ્કેલીઓ મારે મર્મા થાતી રહેલી છે. દીલ્લીની અધીશવર કલેમજી એ સખ્તમાં એક રેટમેન્ટ પ્રસિદ્ધ કરી રહ્યાં છું હવે કે મુશ્કેલીઓ મારે મર્મા અને રાજ્યકુદરતી જુથા છે એમ માનવું એ મુખીય જરૂર છે અને મહાસભામાં માર્ગીક અને રાજકીય સભાઓ નંબ કરી રોકાવવા નહિ, જુથા મહાસભાની અંદર મુશ્કેલીઓની એક મોટી સભાએ એવો દાવ ખસાવ કર્યો હતો કે મહાસભાની અંદર કોરલી સભાઓ ઉપર અંકુશ મુકવા જરૂર કાંતવાન નથી.

મહાસભા સારથે સમાચારનીના પ્રવલન

જંદનથી હિંદમાં બેસાવવાનું રાજ્યકીય રેખાથી સંજીવના મળા હતા કે વિજાવલની રેખાનેટની મળેલી એક સભામાં મહાસભા સારથે કુલેકના સંદેશા મહાવવાની અર્મા નીકળી હતી. એવું પણ માનવામાં આવતું હતું કે મહાસભા સારથે એ સમા-ધાન ન થઇ શકે તો ત્રીજી રાજ્ય રેખા રાજ્યસમા કાવરી આપર હિંદના અણીવા લીમરમેં ખાસ આપર નથી. રોડ મોહાસ નિર્ણય કહ્યો થયો નથી પરંતુ એમ માનવામાં આવે છે કે બી. રામસે મેકડોનલ્ડ જંદન પાછા હો જારી કંઈક પ્રવૃત્તિ કરે.

મુશ્કેલીઓ સારથે સમાધાન થશે!

વજાત વર્ષની સારથે મળેલા સમાધાન પછી દોહ-મુશ્કેલી સમાધાન કરવા માટે જાનના આજેજાનો સારથે પ્રવલન આજી છે. આમાન્ય મહાસભા માટે નેકનાલીસ્ટ મુશ્કેલીઓ પોતાનો પજી અજીજીવન જતાથી રજા છે અને એમ કરીને અમર-વાનો પ્રવલન કરી રજા છે તેમને જાન આપવું.

સર સી. પી. રામસવામી આધ્યયનના પ્રવલન કર સી. પી. રામસવામી આધ્યયન જેઓ મોહાસરોવની જીહ્વીકુટીલમાં વેપાર જાવાના પ્રધાન હતા તેમણે જવાનો કોલો કોલો છે. તેઓ હિંદનું નવું જવારજી કહે છે. રાજ્યકીય રાજ્યસમા મહાનર છે તેમાં મહાસભા પજી આગ વજી કરે તે માટે પ્રવલન કરી રજા છે. મોહાસરોવને એ કાર્ગમાં તેમને રોડ છે એમ માનવામાં આવે છે.

મુશ્કેલી અમેરીકામાં મહાસભાઓના અજીવ દિવસ

મુશ્કેલી અને અમેરીકામાં મહાસભા નાંધીજના અજીવ સિંચની ઉજવણી તારીખ રજી અકરોમરે વજી હતી. 'ફિન્ડસ મોહા પ્રન્ડીઆ સોસાયટી'ના પ્રમુખ બી. મોરિસ કાણસમેને એક અધીવ જકાર પાડી મુશ્કેલી અને અમેરીકામાં તે દિવસે અજ-વાજ કરવાનું કોલોને અજાણ્ય હતું અને તે દિવસના મોરોકના

જે પૈસા બચે તેનું કોઈ ખાસ કાંઈ કરવા બજાવ્યું હતું. તેમની બધીજને સુધર જવાબ મળ્યો છે એમ બજાવવામાં આવે છે.

મહાત્માજીનાં જીવો પૈપાક પહેર્યો

ત્રીજી રાઉન્ડ ટેબલ કોન્ફરન્સ વેળા બંધનમાં મહાત્માજી ને સ્થાને રહ્યા હતા તે સત્તામાં વસ્તા એક માઇનરે મહાત્માજીનાં જીવો પોપાક પારખી ક્યો હતો. હોદ્દા આગલા વોઇસરોય હોર્સ ઇન્ફેન તે સત્તામાં કરવા મળ્યા હતા ત્યાં આ માજીસની સાથે તેમને આજનાંક મુલાકાત થઈ અને તેમણે બજાવ્યું કે મને લાગે છે કે જાણે કે હોદ્દામાં પાછો આવ્યો છું! હોદ્દાના તે પ્રસિદ્ધ બહેર પુરવતી સાથે મારે પડેલીવાર મુલાકાત થઈ હતી તે પ્રસંગ મને યાદ આવે છે!

ત્રીજી રાઉન્ડ ટેબલ કોન્ફરન્સ

તા. ૨૬ મીએ બંધનમાં રહેતો એક તાર સમાચાર દર્શાવે છે કે ઇન્ડિયા એશિયન તારિક્કી નવેમ્બરની તા. ૧૫ મીએ મળનાર ત્રીજી કોન્ફરન્સની વિગતો બહાર પાડવામાં આવી છે. આ કોન્ફરન્સમાં હોદ્દી ત્રીજી ડેલીએટને આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું છે. આ વેળા સેન્ટ જોન્સ પેલેસમાં કોન્ફરન્સ નહિ થશે. હાલમાં એક દોહાના રૂમમાં મળશે. ત્રીજી ડેલીએટમાંથી બાર દેશી સ્વવાદાના ડેલીએટ પસંદ કર્યા છે અને ૧૮ બ્રીટીશ હોદ્દામાં સુદવામાં આવ્યા છે. કેપ્ટેનના આગેવાન તરીકે ના. આગા ખાનને પસંદગી આપવામાં આવી છે.

મહાસભાને આમંત્રણ નથી

અવિનય ભંગની બાદ મહાસભાએ માલુમ પાડ્યો છે કે મહાસભાને આમંત્રણ આપવામાં નથી આવ્યું.

રામસે એકડોનલક પ્રમુખ

આ કોન્ફરન્સના પ્રમુખ મી. રામસે એકડોનલક રહેશે. તેઓ બને પ્રમુખ તરીકે કેટલો સમય કાજરી આવી ચકરો તે કંઈ બરેલું છે.

વોઈસરોયનું રેટરોન્ટ

આ ત્રીજી કોન્ફરન્સ વિશે વોઈસરોય હોર્સ ડેલીએટને તા. ૫ મી સપ્ટેમ્બરે એસેમ્બલીમાં એક રેટરોન્ટ કર્યું હતું તેમાં દર્શાવ્યું હતું હોદ્દા શીરસ નાનું બંધારણ પડવા માટે બ્રીટીશ સરકારને જોઈતા સાધનો પૂરા પાડવામાં આવે તે માટે દેશી સ્વવાદા અને બ્રીટીશ હોદ્દા પ્રતિનિધિઓના એક નાના મંડળને બંધન બોલાવવામાં આવશે અને જે પ્રત્યેનો નિર્ણય હશે તેથી નથી તે પ્રત્યે ઉપર સમજાવવી કરવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવશે. આ કોન્ફરન્સની લાભમણી ઉપર વિચાર કરવા બ્રીટીશ સરકાર એક સીલેક્ટ કમીટી નીમશે. હુંક સમય માં બહુ નિર્ણય ઉપર આવી જવાય તે માટે કોન્ફરન્સના સભ્યો જેમ અને તેમ જોઈતા રાખ્યા છે. હોદ્દા ડેલીએટને દરબને આગલી કોન્ફરન્સમાં હતો સેવાજી રહેશે. એક્ટો આગમીમાં મળશે અને ખાસ એજેન્ડા ઉપર હોમ તેજ વિષયની ચર્ચા કરવામાં આવશે.

મહાત્માજી સરકારને મદદ કરશે?

‘એક્સપ્રેસ’ પત્રનો કલકત્તાનો પામરવતી મળ્યા અવિનયરે દર્શાવે છે કે કોમીય અને રાજકીય સુલેક માટે દેશમાં પ્રયત્નો થઈ રહ્યા છે અને સ્થિતિમાં પ્રવર્તી પ્રવર્ત થઈ રહી છે. સુલેક કરનારો—માલવીયાજી અને સુલેકત બંધીની પ્રથમ તેમ કોમી સમાધાન ઉપર આવી જવાની હતી પરંતુ હવે જોવી આજ્ઞા રાખવામાં આવે છે કે કોમીસના સહકાર માટે થઈ મોટી સહકાર રહેલી છે. આજ્ઞા દેશમાં દમજી વાતાવરણ માં બજાવ ફેરફાર થઈ ગયો છે. અને મળવળ થઈ થઈ

જોઈતી થઈ થઈ છે. આજ નંજામાં દેરીરત પાડીને બેર હઈ છે. બધીજને જોડી મુકવા માટે વોઈસરોયને બજાવે કાવ મા આવે છે પરંતુ સરકારના વજાવમાં ફેરફાર થયો નથી. આથી સુલેકત બંધી બજાવતા હોદ્દા આગેવાનોને મળ્યા હવ. અને મહાસભાને અવિનયભંગની બાદ બંધ કરવાને સમજાવવા કહે છે. અરપરોના પ્રસંગો હોદ્દા મળ્યા યાદ મધિજી સુલેક કરવા માટે થઈ આવર છે કારણ કે તેમને લાગે છે કે આ તક જોવી છે કે તે જતી કરવી નહિ જોઈએ. પરંતુ કોમીસના ઉદ્દેશ વિચારવાનાઓની લાગણ્ય નામે હઈ તેઓ છે. મને ખબર મળે છે કે એ જાસર હવે જોઈતી થતી જાય છે અને નવીન હોદ્દા માટેનું ખ્યાન સમયા સરકાર સાથે સહકાર કરવાનો તેઓ નિર્ણય કરે તો તેમાં આશ્ચર્ય પામવા જેવું નહિ લાગશે.

ગીતા મન્યન

(સેખા—કિશોરલાલ મનસ્વામીના મહારાજા).

(પાનું ૪૦૦ થી ચાલુ)

અધ્યાય ૩ એ

(૧૧) સ્લોક ૩૦ થી કર

“દૃષ્ટાપ્રીય, આ રીતે મેં તને કર્મવિધિ વિશેની વચની દર્શાવી, લોકસંમદની દર્શાવી, તથા તત્ત્વવેત્તાની દર્શાવી, તથા સમજાવી. આ પછી પુરુષ મને તે દર્શાવે તો પણ કર્યા કર્યા કરવા, કેમ કર્યા મને આપતમાં એ એક સરખા નિર્ણય ઉપરજ આવશે.

“હવે તને એક ચોથી દર્શાવી પણ સમજાવું છું. અને એ દર્શાવે પણ કર્મવિધિનો એકજ નિર્ણય નીચે છે એ તું જોઈ શકીશ.

“પ્રાણેશ્વર સદા, સંખ્યવેત્તાનો જે રીતે આત્મા અને પ્રકૃતિનો ભેદ પાડે છે, તે કેટલાક અર્થાર્થોને યોગ્ય લાગતો નથી.

“સંખ્યવાદીઓ આત્માને ચૈતન્ય સ્વરૂપ જતાં સાવ નીચિય અને પોતાના અસ્તિત્વતા મેં સ્પષ્ટ બાન વિતાવો વર્ણવે છે. અને સર્વે જ્ઞાન, બદ્ધકાર, તથા લાવનશો સ્થિતને આશ્રયે રહેલા ધર્મો છે એમ સમજાવે છે. તેઓ કહે છે કે હું કરું છું. હું જોઈતું છું; વગેરે ને બાવ હુલમાં ઉઠે છે, તે જ્ઞાન આત્માનું નથી, પણ ચિત્તનુંજ છે, અને આત્માને વિશે એ અસોપવામાં આવે છે એ બાલિય છે. વળી તેઓ કહે છે કે જ્ઞાન એ તો સર્વગ્રાહ્યું પરિણામ છે, અને અજ્ઞાન તમે ગ્રાહ્ય પરિણામ છે, આત્મા તો જ્ઞાન અને અજ્ઞાન એમ બોલેથી પર નિર્ણય, સાક્ષીમાત્ર છે.

“શુદ્ધકર્મ, તત્ત્વજ્ઞાનની આ દર્શાવી કોઈપણ છે એમ કેટલાક વિદ્વાનેનો મત છે. ‘હું છું’ જેવું સ્પષ્ટ બાન હોવા જતાં એ જ્ઞાન જેને છે તે આત્મા જોઈતી અજ્ઞાત અને જ્ઞાન વિતાવો છે એમ માનવું અને એવા પંથ ‘ગ્રાહ્યની અને અગ્રાહ્યની’ બજાવતા ચૈતન્યને પોતાનું સ્વરૂપ સમજવું એ એમને અગ્રાહ્ય તેમજ મુશ્કેલી ઉતરું લાગે છે.

“આ વિદ્યુલો સંખ્ય કારિકાનાં કતાં થી ઇમરૂખના છે. “આથી, પાંડુનંદન, સંખ્યવેત્તાઓ જેને મહાન, ચિત્ર કે સુકિતે નામે જોઈતા આવે છે તેનેજ કાલજનો આત્મા કે છવાતમા જેવું નામ આપે છે, અને તેનેજ પોતાનું સ્વરૂપ માને છે.

“પુરુષીય, જેમ પૃથ્વી વગેરે મહો સુર્યની આસપાસ બજાવ કરે છે, પણ સુર્ય પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા કરતો નથી એમ અજ્ઞાન-

વેત્તાઓ કહે છે; છતાં સ્થૂળ દષ્ટીએ સુધીય ક્રમતો અને અલગમતો કાઢે છે, અને ખજોળકાઓ પશુ, વપવદારમાં, સુધી જાયો, જ્યે આંબો, નીચો કળયો, આગમ્યો વગેરે વાપા વાપરે છે; તેમ સાંખ્યવાદી હોય કે પ્રાકૃતજન હોય સર્વે શિષ્યમાંજ દુષ્કર્મનું જ્ઞાન સમજી, તેજ આત્મા હોય એમ વ્યવહાર કરે છે. આથીજ, મન, બુદ્ધિ, ચિત્ત, અહંકાર વગેરે અંતઃકરણો થઈ આત્મા કબ્જ બાપમાં વારંવાર વપરાય છે.

“વળી, તું જાણે છે કે સાંખ્યો કહે છે કે આત્માને બંધન કે મોક્ષ નથી, પણ ચિત્તનેજ બંધ તથા મોક્ષ છે, અને ચિત્ત જ પોતાની શુદ્ધિ માટે ક્રિયાવત થાય છે. પણ જોકે પ્રકૃતિ માંથી નિર્જાલ થયેલા અને વરદુઃખ બંધ સ્વભાવશાળી બુદ્ધિને એવી શુદ્ધિ માટે શું કામ અને કેવી રીતે અભિધ્યાય કરે, વાહી આમ કંઈ રહેતી હોવાથી, દુષ્કર્મના અભિમાનવાળા, સુખ-દુઃખને જાણવાવાળો એથી માસવાવાળો તથા જીવથી છુટવાની ઇચ્છા રાખવાવાળો જીવાત્મા એ પ્રકૃતિનું કાર્ય નથી. પણ ચૈતન્ય સ્વભાવશાળી છે એમ બહનો કહે છે.

“આમ એમ જણા મોક્ષની પ્રત્યક્ષ જીવત્માનેજ સંતી હોવાથી, તેજ કર્માક્રમિ વિષે વિચિત્ર કરે અને કર્મના જામનો કે મોક્ષનો આશય રાખે એ સ્વાભાવિક છે.

“કેવે પાર્થી! મોક્ષની કાલસાવાળા જીવત્માને કર્મ વિષે એક અત્યંત અભિપ્રાય અને મોક્ષની પ્રત્યક્ષવાળો જીવ એ પ્રત્યે જુદીજ દષ્ટી રાખે એમ નવામ નથી.

“તું મોક્ષની પ્રત્યક્ષવાળો હોઈ મુમુક્ષુ જીવની વિચારસરણી અને ભાવનાને સંજળ.

“મહામતિ! સમુદ્રનું પાણી ખાઈ કાઢે છે એમ આપણે સર્વે જાણીએ છીએ. એ પાણી કોઈ જુદાજ પ્રકારનો ખારે પ્રવાહી પદાર્થ નથી, પણ મુજે મીઠા સ્વભાવનું હોવા છતાં એમાં ક્યારેક રૂપી અશુદ્ધિ બળવાથી ખાઈ ન-પડે છે, એમ એને તરકામાં સખી સુકવવાથી આપણને પતીતિ થાય છે.

“પરંતુ આવી રીતે અનુભવ કરેલો હોવાથી, સમુદ્રનું પાણી અને ક્યારેક એક ખીલ મારે ન પારખી કશામ એવાં જોડપ્રોત થયેલાં હોવા છતાં એ બંને ભિન્ન પદાર્થો છે એમ કહેવા આપણને સંકય થતો નથી. પણ, વિવેકજા, જો એવો અનુભવ આપણે કરી કહવા ન હોઈએ તો સમુદ્રનું પાણી કોઈ જુદાજ પ્રકારનું ખારે પ્રવાહી નથી એમ આપણે નિઃસંકય-પણે કહી કહીએ નહિ, અને કેવળ એવાં ભાવના કરીને એ પાણીનો ખીલ પાણીની જગ્યાએ ઉપયોગ કરી કહીએ નહિ.

“સુદમદર્શી, કજ્જલર એમ માની છે કે આત્મા એ મીઠું પાણી છે, અને ચિત્ત એ ક્યારેક, તથા જીવાત્મા એ સમુદ્રનું પાણી છે. આ જીવાત્મા રૂપી સમુદ્રનીરમાં આત્મા અને ચિત્ત એવાં જોડપ્રોત થયેલાં છે કે વરદુઃખ એ જુદાં હોય છતાં એની ભિન્નતા પારખી કશાતી નથી, અને કેવળ એમની ભિન્નતા વિષે કાઅતી કે વિદાનેતા વચન સાંજળી તેવી માન્યતા બાંધાથી તેવો અનુભવ થતો નથી.

“આથી, આ સુધી સુધમ થયેલી પ્રતા દ્વારા આત્મા અને ચિત્તનો ભેદ અનુભવમાં આવ્યો નથી, અને ચિત્તની સર્વે મહીનતા રૂપી અર્થ એ વિવેકજાનમાં રિચરત નથી થઈ, ત્યાં સુધી આત્મા અને ચિત્ત બંને ભિન્ન છે, ચિત્ત પ્રકૃતિઓનું કાર્ય છે, ચિત્તની ક્રિયાઓથી આત્મા અહીંસ રહે છે વગેરે બોલવું, એનો અનુભવ મેળવવાના પ્રયત્નપૂર્વક નહોતો તો-કેવળ વાચાંબરજ થાય. (અધૂરું)

મુદનદેમ હીંદુ મંડળ

આ મંડળને એક સ્વતંત્ર સંકલન—હોલની આયોજકતા હોવાથી મંડળની એક માર્શિક મીટીંગમાં એ વિષે સર્વે ઉપરિશ્લેષ થઈ હતી. બધા સભ્યો એક હોલની બહારીયાન વિષે સંમત થયા હતા અને નીચેનું હોલ કંઈ નોંધવામાં આવ્યું હતું. હોલ બાંધવા માટે જમીનનો કુકેડો મંડળના સભ્યો થી અલ્પભાગ ગ્રીકમદાસ ગરુડર અને કાલાભામ રજુકોડીએ જાનમાં આવ્યો છે. બાંધથી કાલાભામ રજુકોડીએ પોતાના અવકુશ પીતાની રજુકોડી કાલાભામ નામે જમીનનું શત કર્યું છે. મંડળ એ વાણિજ્યો આશર માને છે.

“હોલ ફંડ”

મી બીખાભાઈ કાલાભામ (મુદનદેમ) ૫૦-૧-૦, મી. કાલાભામ રજુકોડી ૫૦-૫-૦, મી. જીવજીત જોતીદાસ કોટોમદાર (પી. ઇ.) ૧૫-૧૫-૦, ૨૫ રજુકોડી કાલા ૬૧. કાલાભામ રજુકોડી (મુદનદેમ) ૧૫-૦-૦, મેક્સે જગનભાઈ જોતીદાસ (મુદનદેમ) ૧૦-૫-૦, અલ્પભાઈ ગ્રીકમદાસ ગળ્ગર ૧૦-૧૦-૦, કીમલાભાઈ કાલ ૧૦-૧૦-૦, બીખાભાઈ વિદુલ ૧૦-૧૦-૦, બીખાભાઈ કલ્યાણજી ૩-૧૩-૬, મનમોહીભાઈ કરસન ૫-૫-૦, વલ્લભભાઈ રતનજી ૫-૫-૦, વી કેશવલાલ ૪-૫-૦, મોરારજી જમાભાઈ ૪-૦-૦, પર-સોતમભાઈ ભગવાન ૩-૩-૦, જોરામભાઈ રામા ૩-૩-૦, જમીલદાસ રતનજી બલભાઈ ૨-૨-૦, મીકાભાઈ રામા ૨-૨-૦, કાલા મકન ૨-૨-૦, કે. કે. ભગતજી ૨-૨-૦, કરીભાઈ કે. કાલા ૩-૧-૦, હીમતલાલ કે. મળ્ગર ૧-૧-૦, પ્રેમાભાઈ ગમજી (પી. ઇ.) ૫-૦-૦ અલ્પભાઈ કેશવભાઈ એન્ડ સન્સ (કોતેવર) ૬-૬-૦, અંકુભાઈ જોતીદાસ (બીસ્ટ ટાઉન) ૫-૫-૦, જાનજીભાઈ વરસુ પટેલ (વીક્ટોરિયા રોડ) ૫-૫-૦, મનમભાઈ જોતીદાસ ૧-૦-૦, વલ્લભા અધરો (ડી આર) ૧-૦-૦, કેવલ કાલા (એસીવલ નોર્થ) ૧-૦-૦, વસનજી જોતીદાસ ૧-૦-૦, કુલ ૨૨૪-૧૫-૬.

બાંહે આપવાનું છે

ફૂલ્ડર ગાર્ડન મોર્ગન ૨૨૫ વાર્ષિકઆયસ, ટ્રાંસવાલ હાથીપીયા ગાર્ડનના નામે આજખાય છે. તેમાં જોરાનજીસ, નાચીસ, કેરી, અનુસ, લક્ષ્મી વીગરે સાડો છે. ૩ પાણીના ડામ, વરો, રુદેવલો, હોરેસ છે. મળે અથવા લખે.

અલ્પભાઈ સાહેબ મીઆ,

૧૨, મીનાર રોડ, ન્યુ ટાઉન.

પી. એ. બેકસ ૨૩૨૭, જો'બર્ગ.

ધી સુરત હીંદુ એસોસીએશન

સર્વ હીંદુ બાંધજોને જણાવવામાં આવે છે કે અનિવાર તા. ૨૬ અક્ટોબર ૧૯૩૨ ના રોજ હિંદુઓનો જાહેર તહેવાર પાળવામાં આવશે જે હીંસે પોતાનો ધર્મો શોભાર બંધ કરી એસોસીએશનના દે:અમાં મહોત્સવને સમતી માર્શિક દીવા માં બાંધ એવા તથા રવિવાર તા. ૩૦ અક્ટોબર સતે ૧૯૩૨ ના રોજ સંજના ૭ વાગે મુદન વર્ષના મિમીક પ્રજાને દુષ પાટીના મેળાવડામાં પધારવા વિનંતી છે.

જુરાલ સુખા મીસી,

જો. સેક્રરી, ધી સુરત હીંદુ એસોસીએશન.

વેચવાના પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ આશીસથી મળી શકશે. વી. પી. ના
ઓફિસને આન દેવામાં આવશે નહિ.

	શી.	રૂ.
શ્રીમદ વનવાસ	૧	૦
શ્રવનપર અકાશ	૦	૬
સત્યના પ્રયોગો ભગવાનના આત્મ કથા ભાગ ૧	૧	૧
" " " " " ભાગ ૨	૧	૧
નીતિના કાવ્ય	૧	૦
મારો જીવનનો અનુભવ ભેખડ: શ્રી મણીશ	૦	૬
મારો જીવનનો બીજો અનુભવ " " " "	૦	૧
મારો જીવનનો ત્રીજો અનુભવ " " " "	૦	૧
મુનિશ્વરના આદિતિલકના સોનેરી અંક	૨	૦
લોકમાન્ય બાલમંગલાદેવી તીલક તેમના મત અને વિચાર	૦	૬
મુરખરાજ અને તેના બે ભાઈઓ	૦	૬
જીવનના કાવ્ય (સંવાદક વખતના)	૦	૬
મુરતકા કમાલ પાસાણું શ્રવન ચરિત્ર	૦	૬
મુરતકા કમાલ પાસાણું ભાષણ	૦	૬
જેક સનવીરની કથા (સોફ્ટરેટીસનો અભાવ)	૦	૬
માણસ કેટલી જમીનનો માલિક હોઈ શકે!	૦	૬
રત્નસરોવરના વાર્તાપરથી	૦	૧
હાલ સ્વરાજ (મણીશને અર્પણ)	૧	૦
પુત્ર અને પતિબધ	૦	૧
દેશભક્ત બેખબર અને ગીરગીટના સન્માન લેખરની યત્નો	૧	૦
કાવ્યકા આમે કવવાની કસબ	૦	૬
સા. આ. મુનિશ્વરના રોજિતનું સુત્રીનીબર	૦	૬
શ્રવન દોરી	૦	૬
જસમાની મરજી	૦	૨
જેશીબારીક જેકટ ૧૯૦૮ના પારા મુજરાલી-અંગ્રેજી	૦	૩

નિશાળોમાં આલતાં પુસ્તકો

	શી.	રૂ.
મુજરાલી પદેથી ચોપડી	૧	૦
" બીજી " "	૧	૨
" ત્રીજી " "	૧	૬
" ચોથી " "	૨	૦
" પાંચમી " "	૨	૩
" છઠી " "	૨	૬
" સાતમી " "	૨	૬
" અઠી ચોપડીના અર્થ	૦	૫
" બીજી " "	૦	૬
" ત્રીજી " "	૧	૨
" ચોથી " "	૧	૫
" પાંચમી " "	૧	૬
" છઠી " "	૧	૬
" સાતમી " "	૧	૧૧
" દેશી દિસાળ ભાગ ૧	૦	૬
" દેશી દિસાળ " ૨	૦	૮
" સમિત આકતી ચોપડી	૦	૪
બાળ વર્ગની નોટ	૦	૫
મુજરાલી બાળાનું અભાસ	૧	૦
અંગ્રેજી ભાષાનું પાઠશાળા (વેબસ્ટર) ભાગ ૧	૧	૩
" " " " " ૨	૧	૬
" " " " " ૩	૧	૬
અંગ્રેજી	૧	૬
અંગ્રેજીના મુજરાલી	૧	૬

ધટાડેલો ભાવ
વારની ૬ રેના!
રેટાઈફલ બુટ
કલોથ.

રેટાઈફલ બુટ કલોથના ભાવમાં કંઈ નહિ
તો વધુ ટકા ઘટાડો થયો છે. ભાવમાં બીજા
બધાંને આંદી રે તેવા આ અલગ બુટના કપડાના
ભાવમાં નાબુતી પમાડનારો ઘટાડો થઈ ગયો
છે. મજબૂત ઘસારાને સાર અને પાકા રંગોમાં
રેટાઈફલનો પહોંચી તેવું બીજું એક કપડું
નથી. "રેટાઈફલ" કલોથ ખરીદતી વખતે
તેના દરેક ટુકડાપર "રેટાઈફલ" બુટનો ટ્રેડ
માર્ક તપાસજો. ફરેક રથજોની ટુકડામાં તે
મળી શકશે.

સાલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.

Johannesburg & Cape Town.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વગેરે

આમારે આ ભાતી રેખરેખ નીચે તાલે અને મશાકથી
ધરમાં ફેલો મરમ મસાલો, હરીપાલેર, હરદર, મરચાં, તેમજ
ફરીના અને બીજાના તેમજ મીઠાના આચાર હંમેશાં થોડા
મા અભાષ્યે આમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આવો
ઉત્તમ માલ, તમે ધરમાં જનાવી શકતા નથી. જેક વખત
મંગાવી ખાત્રી કરો. મળવાનું ટેકાણું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરુટ અને વેજીટેબલ માટે ફરીના ઓફિસ ઉપર આજ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. અંગાવી ખાત્રી કરજો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

Yearly ... 20 0

Half-Yearly ... 10 0

OUTSIDE THE UNION

and OVERSEAS

Yearly ... 20 0

Half-Yearly ... 10 0

Box 247 & 317 Tel. "Khateh."
HODSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asintic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Belra, P. E. Africa.
 મોહસ ૨૪૭ અને ૩૧૭. રેલીમાલ બેરેસ "ખતેહ"
 હોસેન હરમાઇલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેલરા, પી. ઇ. આફ્રિકા. ૭૭

પ્રતાપી દલીપસિંહ—સુવર્ણ સેલ્ફેટ
 રાજવંશ પુરોહિત
 ૬૪ પથ અમિત દે રાધાવ ખર્ચ લીધા નવર
 લાલન મહાલ
 મેલકવામાં આવી છે. આજેના મેળાને
 મહનમંજરી કાદમણી ભખતનર. કાઠીયાવાડ ૭૮

Phone 3867. Box 319, 162, Gray Street, DUNDEE
HEERABHIA MORAR MATYADKAR.
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.
 હીરાભાઈ મોરાર મઠવાડકર.
 ફ્રુટ્સેલ્ફેટ હાલ અને મેલકવામાં મહાનમંજરી
 અને કાઠીયાવાડ મેળાને.
 મેલકવામાં આવી રહેલી માલ સી. આ. સી. થી મેલકવામાં આવશે.
 રેલીમાલ ૩૮૬૭. મોહસ ૩૧૯ ૧૬૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન ૭૯

We give you Optical SATISFACTION!
 If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.
J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,
 Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN
 Branch Establishment: 67 a, Prichard Street, Johannesburg.
 N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA
Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.
EVERY MONTH NEW STOCK.
 Hand Harmoniums from £3-10-0.
 Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.
 We repair all makes of HARMONIUMS. | Repair and workmanship guaranteed
 We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.
 Write or give a Call at
GOSHALLIA'S MUSIC SALOON,
 Prop. N. GOSHALLIA
 P. O. Box 460. Tel: 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા
 મન રંજન માટે હોય ધરમાં હારમોનિયમ તબલાના જરૂર છે. જે હોય પુણ્ય પાલિકાને હોય મુલકના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હોયના પળના, પેટીંગલ દરેક લાભના મીઠા અને મધુરા સુગંધા હાર-મોનિયમના બહાર રોકામાં તેવાય રહે છે તે સીવાય હતા બાજો પમણ, મુર, બળ નીચે પથ મળશે. દરેક લાભના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ મામ આવીથી કરી આપીએ જઈએ હોયે વા મળે!
 મારાલીયા મુસીક સલૂન
 (માલીયા ને બેન. મોલકીયા)
 પી. ઓ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

દીવાળીના તહેવારમાં

ભાવમાં બેહદ ઘટાડો.

ફક્ત બે દીવસ દીવાળી આમળ, પછીથી એ ભાવે નહિ મળશે.

શું પુછો? ૨૮ વર્ષથી મખ્યાત કેપીટન બાલકેની હોટલમાં

સ્પેશીયલ મીઠાઈઓ તૈયાર છે.

કેવી કે: બદામ, પીસ્તા ખરદી, બદામધારી, મુરતી ધારી, બદામ પીસ્તા હલવો, દીલીની, વેનીલા હલવો, ફરૂદ હલવો, સુબઈના હલવો, સુકો હલવો, ખંભાની, મુખરદીની, જામનગરી પેંડા, માવાના પેંડા, ખરૂંચી ચુંદરપાક, માવાનો મેથુર, સારા, મગલળ, સંકરપરાં, મોહન ધાળ, જાંબુ, ઠરી, બુન્દી લાક વીગેરે ઘણી જાતની મીઠાઈઓ તેમજ ફરસાજ, જાવનગરી માંડીયા, શેલાપુરી એવડા બેરેન્ડીનો.

માલ સારો મોખ્યા ધીમાં બતાવેલ.

કંડીઓના માલકોએ એકર સાથે પેંડા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

માલ સરસ અને ખાતીપૂરવકનો મોકલવામાં આવશે. પારસલ ઉપર નામ બોધને લેજો.

R. K. KAPITAN.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપીનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું દીદી બાપુ જાણ સારૂ આક્રિમાં વેચાય છે.

જાવ અને નકલ મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

જેલો

તે

પહેલો

આક્રિમાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ રટાકતુ

સેલ

મોહટું

ગંજવર

સેલ

હિંદુસ્તાની

૨

ગુજરાતી

૩૧

રામીલ

૩૬

રેલેગ

3/3

ઈચ

જનની ૩૫/-

અ જાર્જેન ખાલી થોડા દહાડા મારેજ છે
મારે લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

હારમોનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ જાવ ઘટાડેલા છે. લીસ્ટ મારે લખો:—

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, N Natal.

Indian Opinion

No. 44—Vol. XXX

Friday, November 4th, 1937

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી "ટાઇડીઆ"

નવેમ્બર તા. ૧૩ મીએ મુંબઈ જવા ઉપર છે.

રૂઢી "કરોન્ડ"

નવેમ્બર તા. ૨૭ મીએ મુંબઈ જવા ઉપર છે.

મુજલઆની વીરલી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રહેલીયલ પા. ૬-૧૦-૦ અને હીંડુ વીરલી. પાઉન્ડ ૨-૭-૬ રહેલીયલ પા. ૫-૦-૦ ના કીસાનથી સેવામાં આવશે.

મુજલઆ—ઉડાણમાં સેવાના મોટા ડાગીના કનીવારે ૧૨ વાગ્યા અગાઉ દરમમાં પહોંચતાં હશે. બી. ડાન્ડાના કાઇનતી નવી મોટા ધણીજ આરી સમવહેવાળી અને હાથ આકતી સાઉથ અને ઇસ્ટ આફ્રિકા સાથે ચાલુ થઇ છે. દરેક હીંડુ રેસીન્સરે સેવાની ડીપીટ અમારી કોરીસમાંથી સેવી અને નહાલ મામવાના કાઇનતીએ અમારી સાથે પત્રવ્યવહાર કરવાથી પણ ચાલુ કરશે. રૂઢીમરને કમર્સ દરેક કામકાજ અમારી જાતી રેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

મીસીડેન્સ કારવો

સેકન્ડ ક્લાસ: પાઉન્ડ ૨-૭-૦-૦.

ટેક: પાઉન્ડ ૬-૦-૦-૬.

મોસાલી વગર.

પણ મુજલઆ માટે કળો ના મળે:—હિંડી રેસીન્સર

એવરન્ડ રેખ હીમિડ એન્ડ કમ્પા.

૩૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union

SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

ચૈષ્ટીક પાકો

ચૈષ્ટીક પાકો

ખાસ શિયાળાની રુતુ માટે હિંદુસ્તાનથી

સારા અને તાજા

તેજના તેમજ દરેક જાતના વસાણા મંગાવી

નીચે મુજબ પાકો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

બ્યાજબી દામ.

મનોપકારક કામ.

સ્પેશીયલ જાદામનો મેસુર,

અડદ પાક,

મેથી પાક,

જાદામ પાક.

આ શિયાળાની બીજા પાકો તેમજ દરેક મીઠાઈ આદરથી બનાવી આપવામાં આવે છે. ખાસ કરી વરસાદના બહીષીતા અને અનુભવી પાસે મીઠાઈ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ખાસ બાજીવડીયા પેંડા અને હાથના વણેલા ગાંડીયા પજુ બનાવીએ છીએ.

એ શિયાળા હિંદુસ્તાનથી તાજા સીકેડા, જાંબળી સાલમ, સોદા મુસલી, માલમ મુસલી, કાળા મુસલી, ગોખર, મીઠાડા, પીપર, નદામ, જીરું, અસમન, પીસ્ટા, મસજી આદરથી, કાચુ, જરદાચુ, દેહની પાનમાં ખાવાની તેમજ મુખવાળી તમાકુ, કાચો, કરગુરી, અંગુરી અંગુરવટી, કુચ તથા તમામ જાતના મીઠાઈ, કરીયાણું, ફેર જોડણ, જોડા દીવનકાર સેન્ડ, જાતર, ખાદીની લેટેસ્ટ કોડીઓ, ખાદીની ટોપીઓ, અપ્પલો અને તથા બોરાળી ખરેખર તમામ માલ જેવો કે જીંમડી આવજ, મગ, અડદ, ચણા, નાજરો, પઉ, વાલની દાળ, મરી મસૂરો વિગેરે અને મંગાવીએ છીએ. રાત્રી કાચરેક મંગાવતા હોવાથી બહુજાલ કીધાવત ભાવે મળી શકશે.

અમારા માલના અમારે જખાણુ કરવા કરતાં એક વખત ટ્રાયલ લખલ મંગાવી ખાતરી કરો.

અહાર ગમના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. આજેજ પેકેટ કાર્ડ લખો:—

Phone 4565. **NATHA NARAN,** 170, Grey St., Durban.

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતના ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતના ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—
P. O. Box 842. Durban. 120 Victoria St. 64

અઠવાણીક પચાંચ

પાર	ખીસ્તી	દી	મુસલમાન	પારસી	સુબોદન	સુબોસ્ત
	૧૬૭૨	૧૬૮૬	૧૭૫૧	૧૭૦૨	૬. ૩૦.	૬. ૩૦.
	નવેમ્બર	ડિસેમ્બર	જાન્યુઆરી	ફેબ્રુઆરી		
મુઠા	૪	૬	૪	૨૬	૪-૧	૧-૨૨
કાળી	૪	૬	૪	૩૦	૪-૦	૧-૨૨
રવી	૬	૮	૬	૧	૪-૦	૧-૨૩
સોમ	૭	૯	૭	૨	૪-૫૬	૧-૨૪
મંગલ	૮	૧૦	૮	૩	૪-૫૬	૧-૨૪
બુધ	૯	૧૧	૯	૪	૪-૫૬	૧-૨૪
શુક્ર	૧૦	૧૨	૧૦	૫	૪-૫૬	૧-૨૪

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street, Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ્લાયર

નાદાલનાં નંબર એકના બનાના, પપ્પાપલ વિગેરે બીજા ઓરડર મળેથી તરત સપ્લાયમાં આવશે.

દરેક ઓરડર ઉપર ખાતરી કબજે રાખી સારો માલ, સારી પેકીંગ કરી કીધાવત ભાવથી મોકલવામાં આવશે.

કેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસ્વાલ, ક્વીટી, રોડેસીઆ વિગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧.

૮ કોસ રોડ,

દરબન, નાદાલ.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vant Add:
P. O. Box, 4302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838,

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રોગ્રેસીવ અને મોટામાં મોટું બોનસ
આપનારી બાસક વર્ષની બુની પીમા કંપની.

જીવનના વીધા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાવ છે તે બજારુ દોષ છે અને કદ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદા અને સહન બોનામાં બોના પ્રોગ્રેસીવ બરવાથી
મને તે બજારુ દોષ છે મને:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાક એજન્ટ

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

વેચવાના પુસ્તકો

જાણનારા અનુભવીઓના ઉદ્દેશ્ય

“તમે મને તેવી નવલકથાઓ અને યીલ્ડો જે આપ્યું તે વાંચવા મંદા પડે છે, પણ એક તો તમે એક વાંચી તેમજ સાં. નીલી, ધર્મ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચી જેમકે પોતે તમારે આખા જીવન સુધી ભરે છે.”

“એને સારાં પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે મને તે જગ્યાએ બેઠાંવાસ સહેલાઈથી વેલી થઈ છે.”

“માનસ એનો સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના કુલ્લની અને પ્રાંતિની પરિક્ષા થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને શોખ હોય છે તે ઉપરથી પણ તેને વિષે અવગત થાય છે.”

નીચેનાં પુસ્તકો આ ઓફીસેથી મળશે. મંગાવનારઓએ મહેરબાની કરી ઓરડર આપે પછી એકલાં મોકલતાં મોકલું નહિ. વી. પી. ના ઓરડરોને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

લખેા:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

ભૂદીપ નિબંધમાળા—આ પુસ્તકના ૭૩૭ પાનામાં “બંધ સાહિત્ય સમ્રાટ” તરીકે વિખ્યાત યજ્ઞેશ્વર રામ મહાદેવ નંદીમંત્ર એટલેજી જીવનચરિત્ર અને તેમજે ભૂદીપ રચીત અને અતિ ભોધદાયક નિબંધોનો અનુવાદ છે અને બીજા ૨૮૭ પાનામાં તેમજે ભૂદીપ ‘ધર્મતત્વ’ નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રશ્નો સંબંધી સદુ દેહકલિવચિત્રને અલગ પુસ્તક એક અને બંદીમંત્રના આ નિબંધો વાંચવાથી તે કામમાં ધક્કા મળશે. આ પુસ્તક જ્ઞાન સાથે દારૂપરસથી પણ ભરપૂર છે. કી. રી. ૫-૬.

કાલિદાસના લેખો—આપણે જ્ઞાનેષ આજકાલ કાલિદાસનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણ દેશના જ્ઞાન ગુરુઓમાં એકાધારના તેમજ કાલિદાસ ‘નવજીવન’ વાચનારોએ પુરો અનુભવ છે. આ પાંચ પુસ્તકો ૧૯૨૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમજા જ્ઞાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે. કી. રી. ૭.

શરતચાંદુની ત્રણ વાર્તાઓ—મંગાળના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર શ્રી. શરતચંદ્ર ચરિત્રાધારની આ વાર્તાઓ શ્રી. મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈએ ભૂદીપમાં વિતેલ અને ભૂદીપ દ્વારા ‘નવજીવન’ પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં ભૂદીપ છે કે “અનેકે ધરનાં જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ અસર થાય પાડશે એ વિષે અમને શંકા નથી.” કી. રી. ૨-૬.

દેશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા કુ. સુમીયા જ્ઞાણજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અપ્રમાણીત વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૪૮૪ પાના કદમ્બ રસથી ભરપૂર છે. કી. રી. ૫.

પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા—આ ૧૧૨ પાનાના કામાં પુસ્તકમાં અધીજના અસહકાર વિષેના બાબતોનો આપણા આખા છે. તેના પ્રકાશક જામે છે કે: “પ્રકાશ વચ્ચે દેવતા પ્રજ્વલિત રહેતો નથી. ભારતવર્ષે જે મહાન ભગત ઉપાડી છે તેને જગવવા અધીજને દેહમ જે પ્રાણ પુકડે તેડું સ્મરણ રાખવા આ આપણે ઉપદેશી નીવડશે એવી ભાવના છે.” કી. રી. ૧-૩.

જે હાથની—શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એકે રાષ્ટ્રીય નેતા અને મહાત્મા અધીજના પુસ્તક અનુવાદી તરીકે અજિવિખ્યાત છે. આ પુસ્તકમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યે પોતાના ત્રણ માસના મરાવાસમાં ભૂદીપ રાજકીય છે. કાલેકર તેની પ્રસ્તાવનામાં જામે છે કે “હવે મંચન આમાં એકજુ મધુ પ્રમાણિતમાં આપણું

છે કે આ એકી સાહિત્યજેતમાં કામચતું સ્થાન લેશે.” મહાદેવ હરિભાઈ દેસાઈએ તેમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૧૦.

ઈશુ ખ્રીસ્ત—અવતારશ્રી—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં યુજ્જ્વાલના સુપ્રસિદ્ધ લેખક શ્રી. ક્રિશ્નાદાસ લાલ મનમથાલાલ મહારવાળાએ એક અલગવાળેય વિરુદ્ધ પ્રસ્તાવના સાથે ઈશુ ખ્રીસ્તનો મુદ્દર અને સરળ વાણીમાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પાટલી પુત્રની પદતી—આમાં ૫૮૫ પાનાનો યુજ્જ્વાલ ઇતીહાસ છે. આ રચીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી ભરપૂર છે. કી. રી. ૬.

સમ્રાટ દર્શન—આ પાંચ પાનાના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જ્ઞાન રસથી ભર્યા છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરિત્ર અંદિકા—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું કુલ ચરિત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક મંચના મહાન પુરોને સ્થાન આપ્યું છે અને પદ્મજ ભોધદાયક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાર્તા—આમાં ૨૨૫૨ મહાત્માઓની કથાઓનો આમલક છે. સામાજિક કુરીવાળેથી યતા અતીક જનાનો અને કાનીઓની કુરી વાર્તાઓ છે. સમીપ. પાકું પુકું. કી. રી. ૬.

અલગ પદ—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિતેલ, શુદ્ધિ, આત્મજોમ વિષેના રસો ભર્યા છે. મંગાળના નવલ કથાકાર ચરિત્રાધારના પુસ્તકો આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉત્તરાખંડની યાત્રા અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક જ્ઞાનેષ આજકાલ કાલેકરે પોતાના સાથીઓ સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું મુદ્દર અને રચીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

ઈશુ ખ્રીસ્ત—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઈશુ ખ્રીસ્તે માનવ-જાતને પતનમાંથી ઉઠાડવાને આપેલાં અલિહાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો ભોધ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

જોતરાતી દીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં શ્રી. કાલેકરને જોડતો અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આશ્રમની ઉત્તરે જોડતી દીવાલો આવેલી છે અને તે ગળોનો પાછળ મુકે છે તે જાણના અરકારની કુપાથી પરીપુજા થઈ તેથી તેડું નામ લેખકે “જોતરાતી દીવાલો” એટલે ઉત્તર વરણી દીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૮.

Indian Opinion

No. 44—Vol. XXX.

Friday, November 4th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 600/1000.

MAHATMA GANDHI'S HEROIC EXPRESSION OF TRUTH

By DR. RAHINDRANATH TAGORE

THE following is the authorised translation of Dr. Rahindranath Tagore's speech delivered before the students and staff of the Visva Bharathi University at Santiniketan:—

A shadow is darkening to-day over India like a shadow cast by an eclipsed sun. The people of a whole country is suffering from a poignant pain of anxiety, the universality of which carries in it a great dignity of consolation. Mahatmaji, who, through his life of dedication, has made India his own in truth, has commenced his vow of extreme self-sacrifice.

Each country has its own inner geography where her spirit dwells and where physical force can never conquer even an inch of ground. Those rulers who come from outside remain outside the gate, and directly they are called away from the cloud-topping tower of their foreign possessions, the stupendous fabric of unreality vanishes in the void. But the great soul who achieves victory through the power of truth continues his dominion even when he is physically no longer present. And we all know such achievement belongs to Mahatmaji. And the fact that he staked his life for a farther and final realisation of his hope fills us with awe and makes us think.

Not A Ritual But A Message

At this solemn moment we have a cause for fear. It is our unfortunate habit to reduce the truth that belongs to the inner spirit into signs and observances that are external, and after a cheap welcome to bid it adieu. Our leaders have requested us to observe fasting for this day, and there is no harm in it. But there is the risk of some unthinking people putting it in the same category with the fasting that Mahatmaji has begun to observe. Nothing can be more disastrous for us than the utter lessening of the value of a heroic expression of truth by paying it the homage of a mere ceremonial of feeling by a people emotionally inclined.

The penance, which Mahatmaji has taken upon himself, is not a ritual, but a message to all India and to the world. If we must make that message our own, we should accept it in right manner through proper process of realisation. The gift of sacrifice has to be received in the spirit of sacrifice.

Let us try to understand the meaning of his message. From the beginning of human history there has continued the cleavage between classes,

some favoured by circumstances exploiting the weakness of others and building the stronghold of their own pride of superiority upon the humiliation of a large section of the community. Though this practice has been prevalent for long, yet we must assert that it is against the true spirit of man. No civilised society can thrive upon victims whose humanity has been permanently mutilated, whose minds have been compelled to dwell in the dark. Those whom we keep down inevitably drag us down and obstruct our movement in the path of progress: the indignity with which we burden them grows into an intolerable burden to the whole country; we insult our humanity by insulting men where he is helpless or where he is not of our own kin.

Primitive Barbarism

To-day there are thousands in India, confined in prisons indefinitely and without trial, inhumanly treated, and there can be no doubt that not only they are a heavy burden upon the Government, but they permanently lower its dignity. The contemptuous vindictiveness ruthlessly pursued against prisoners whether political or belonging to other classes, reveals the primitive barbarism lurking in the dark recesses of civilisation, perpetually burdening it with hard problems and tainting its soul. We on our part in India have banished a considerable number of our own people into a narrow enclosure of insult branding them with the sign of permanent degradation. A dungeon does not safely consist of brick and mortar confinement, but setting narrow limits to man's self-respect is a moral prison, more cruel for victims than the physical one and more demoralising for those who encourage it passively or with pious fervour.

The concrete fact of inequalities between individuals and races cannot be ignored, but to accept it as absolute and utilize it to deprive men of their human rights and comradeship is a social crime that multiplies fast in its heinousness. We, who imagine ourselves superior to those whom we have tied down to their abasement are punished by outcasting them and losing them from us. The weakness engendered by such alienation has been one of the principal causes of defeat in all our historical conflicts. Where numerous divisions have been made among the people by dark gaps of dishonour, balance is upset and social structure is over to

danger of toppling over. The signs of such trials are not lacking in the western continents where the chasm between wealth and want is widening and is deeply penetrating earthquakes in its depth. The moral earthquake of civilisation should never be obstructed if man must be saved from degeneracy or destruction.

Social Iniquities

Mahatmaji has repeatedly pointed out the danger of those divisions in our country that are permanent injuries to humanity, but our attention has not been drawn to the importance of its rectification with the same force as it has been to the importance of Khaddar. The social iniquities upon which all our enemies find their principal support have our time-honoured loyalty, making it difficult for us to uproot them. Against that deep-seated moral weakness in our society, Mahatmaji has pronounced his ultimatum, and though it may be our misfortune to lose him in the battle field, the fight will be passed on to everyone of us to be carried on to the final end. It is the gift of the fight which he is going to offer to us and if we do not know how to accept it humbly and yet with proud determination, if we cheaply dismiss it with some ceremonials to which we are accustomed, and allow the noble life to be wasted with its great meaning missed, then our people will passively roll down the slope of degradation to the blackness of utter futility.

Effect Of Mahatmaji's Action

It is not possible for us to realise what effect Mahatmaji's action will have upon the people who govern us, and to-day it is not the day for us to discuss its political aspects. Only one thing we must make clear to those who seem to have our destiny in their hands. We have observed that the English people are puzzled at the step that Mahatmaji has been compelled to take. They confess that they fail to understand it. I believe that the reason of their failure is mainly owing to the fact that the language of Mahatmaji is fundamentally different from their own. His method of protest is not in accord with the method which they usually follow in cases of grave political crisis. I ask them to remember the terrible days of atrocities that redged in blood at their door, when a dismemberment was being forced between Ireland and the rest of Great Britain. Those Englishmen who imagined it to be disastrous to the integrity of their Empire did not scruple to kill and be killed, even to tear into shreds the decency of civilised codes of honour. The West is accustomed to such violent outbursts in times of desperation, and, therefore, such a procedure did not seem strange to them, though to some of them it must have appeared wrong. The dismemberment of a large portion of Hindu society is certainly fatal to its wholeness and when all our appeals are stubbornly dismissed the reason should not be incomprehensible to other people as to why Mahatmaji is voicing the extreme form of protest on behalf of India.

It asks them to imagine what would have happened when the Roman Catholic community of England suffered from a forcible deprivation of its common rights, if some foreign power would come and with efficient benevolence alienate them from the rest of the nation. Very likely, the people would resort to the method of protest which they consider as honourable in its red fury of violence. In our case the feeling may be similar, though Mahatmaji has made use of its expression which is his own. The message of non-violence so often as expressed by him in words and in deeds finds to-day its final exposition in a great language which should be the easiest to understand.

THE CONGRESS AND THE COMMISSION

IN our issue of the 14th October we published the news of the appointment of a Commission by the Union Government in the Transvaal. The Transvaal Indian Congress and the South African Indian Congress have passed unanimous resolutions to resist passively the Asiatic Land Tenure Act. It was also announced that the Passive Resistance Struggle will be started after the report of the Commission is published. The Agent-General for the Government of India, the Union Government and the whole world know this fact. The Congress definitely declared that it will never accept this Act. It is intended under this Act to bring about the business and residential segregation of the Transvaal Indians. The Congress has always opposed the principle of segregation. Even the Government of India delegation has condemned the policy of segregation. As the Congress has publicly declared its policy against the Land Tenure Act, it is obvious that the Congress under no circumstances can co-operate with the Commission that has been appointed. As the Congress has passed the resolution to passively resist this Act the logical outcome of it is that it cannot offer its co-operation to this Commission. But we think that it is not even necessary to make an explanation about it. We understand that the Agent-General, Kunwar Maharaj Singh, wants to know from the Congress whether or not it will co-operate with the Commission. The Congress has passed the resolution unanimously to resist the Act passively in his presence. He was present during the sittings of the Conference of the Congress. He had patiently and calmly listened to the speeches of the delegates when the discussion on the resolution was carried on. And the chairman of the Committee, Advocate Godfrey, requested the Agent to express his views before the fateful resolution was put before the delegates, not minding even the adverse effect his speech will create on the minds of the delegates. The Agent had his full say on the resolution and even after listening to his arguments against the resolution, it was unanimously carried. Having fully acquainted with the views of the Congress we do not understand why the Agent to-day wants to know from the Congress whether or not it will co-operate

with the Commission. Has the Agent after representing the views of the Congress to the Union Government been able to obtain such conditions from the Union Government that will permit the Congress to reconsider its final decision and offer its co-operation to the Commission? We are not aware of such conditions offered and hence the Congress resolution in itself is an answer to the Agent-General's question. The Indians in the Transvaal now will be compulsorily segregated. Most of them will be asked to clear away from the proclaimed land and be compelled to live and trade in defined areas. It has been argued that in the Transvaal there are previous laws such as Law of 1885 and the Gold Law of 1908 which established the principle of segregation. It is true to some extent but the Law of 1885 never compelled the Indians to trade and live in segregated areas. Under that Act the Government had no power to eject them, and it was the policy of the Government not to enforce the Gold Law of 1908. Hence the Indians in the Transvaal have been allowed to create vested interests with the free knowledge of the authorities. The Indian community in the Transvaal has always very strongly protested against these laws. Many a time they have requested the Government to repeal these iniquitous legislations. After the great Passive Resistance struggle in 1914 when Mahatma Gandhi left this country for good he wrote a letter prior to his departure to the Department of the Interior saying:—

"As the Minister is aware, some of my countrymen have wished me to go further. They are dissatisfied that the trade license laws of the different Provinces, the Transvaal Gold Law, the Transvaal Townships Act, the Law of 1885 have not been altered so as to give them full rights of residence, trade and ownership of land. They have asked me that the above matters might be included in the Passive Resistance struggle. I have been unable to comply with their wishes. Whilst, therefore, they have not been included in the programme of Passive Resistance, it will not be denied that some day or other these matters will require further and sympathetic consideration by the Government."

This was written 18 years ago and yet that "some day" for sympathetic consideration had never arrived. In spite of all the prayers of the Congress to give relief to the Indians by repealing these legislations, they have been further tightened up and the Asiatic Land Tenure

Act has been passed branding them ever as undesirables. When this intolerable situation has been created and the Congress failed in its constitutional agitation it has finally decided to resist this humiliating Act. It is argued that many Indians in the Transvaal have filled in the forms issued under this Act and it is futile to talk of Passive Resistance. It may be true that many of them have filled in the forms. But does it signify that they have done so because they liked the Act? They knew that if they don't fill in the forms their businesses which they built up by many years of labour will be entirely ruined. Under such terrible circumstances they have been compelled against their will to fill in the forms under protest. Even the Agent of the Government of India did not hesitate to declare that he and his Government condemned this Act, though very naturally, he said that neither he nor his Government would be able to support us in our resistance to the Act. We venture to say to the Agent that if he wants the Congress to co-operate with the Commission it rests with him and the Union Government to bring about such a condition. If such a condition is created the Congress will not fail in its duty to rise to the occasion.

Reception To Agent-General

The Natal Indian Congress, Maritzburg Branch, gave a public reception in the City Hall on Saturday 29th October to the Agent-General for India, Kunwar Maharaj Singh and Kanwarani. The Deputy-Mayor, Mr. H. Collins presided. Mr. R. B. Maharaj, president of the Maritzburg branch of the Congress, welcomed the Kanwar and the Kanwarani and the Deputy-Mayor.

Fully 1,000 people were present in the City Hall, including several hundred Europeans, while the gay array of a number of Indian women sitting at the back of the platform added a splash of colour to the assembly.

Mr. Sorabjee Rustomjee, President of the Natal Indian Congress, Advocate A. Christopher and Mr. P. R. Pathor, Secretary of the Natal Indian Congress went from Durban to attend the function.

There were many prominent European and Indian friends on the platform.

In welcoming the Agent Mr. R. B. Maharaj enumerated the distinguished Indian statesmen who had already visited South Africa, including the late Mr. Gokhale, Mrs. Sarojini Naidu, Sir Mahomed Habibullah and the Kanwar's two predecessors as Agents-General Mr. Sastri and Sir Karna Reddi.

The Indian community in South Africa is very fortunate in the choice the Government of India has made in your appointment as their third Agent-General in South Africa. Your distinguished career, your outstanding ability, your many travels, and your personal experience of problems affecting Indians in other countries which you visited, emi-

nently fit you to the high office which you occupy to-day. In the difficult, and I might say trying task in this country, you have one advantage over your predecessors. The Kunwarani, who has already taken interest in the welfare of our women, is with you, and she will, I have no doubt, by her enthusiasm for the work you have on hand, be a source of assistance not only to you but to us.

At a function of this kind, it is far from my desire to introduce any subjects, which might give room for controversy. However, I should be failing in my duty if I omitted to touch on the great importance which the Indian community attaches to the 'uplift' clause in the Capetown Agreement. To us the very declaration in that clause is our Magna Charta. We have pinned our faith to it, and we shall look forward with eagerness to the day, which I hope is in the near future, when the Parliament and the people of South Africa will give it its full effect. The substance of the 'uplift' clause in the Capetown Agreement is that the Union Government adheres to the principle that it is the duty of every civilised government to take all possible steps for the uplifting of every section of their permanent population to the full extent of their capacity and opportunities. The Government further accepted the view that in the provision of educational and other facilities the Indians will not be allowed to lag behind other sections of the people.

Since this declaration some disadvantages which impeded the progress of Indian education have been removed, notably the application of that part of the Union subsidy for Indian education. The Provincial Government is not giving from its revenue a single penny towards Indian education. A good percentage of children of school-going age has not yet been absorbed into schools. More schools are wanted, and, whilst expressing gratitude to the Superintendent of Education and his staff for the attention they are giving to Indian education, we feel that there is ample room for further improvements in the advancement of Indian education.

Above all matters that are engaging attention to-day, one that is immediately affecting us is the question of distress among our people. Unemployment and poverty are rife among our people. The City Council generously voted a grant of £100 to relieve distress, and money from other sources enabled the Indian community to carry on and continue relief work for the past 12 months. Indians are finding no place in the relief works opened by the Council and Public Works Department. In this connection I must mention with gratitude that the representative of the Maritzburg City Council drew attention to the fact that Indians should be assisted by Government subsidy for the relief of their distress caused by unemployment. I can personally vouchsafe that a large number of unemployed is living on the borderland of starvation. Our people are chary of taking relief. They want work, and they do not want charity, unless hunger forces them to accept relief.

Since you have been in this country, we note with pride that you are unceasing in your efforts to promote our welfare, and to represent to those in authority our wants and wishes. You have by now, I hope, found that the Indian community has never been unreasonable in its demands. What they deplore is differential treatment.

We feel bound to look forward with expectation that you, Sir, during your term of office will better the position of the Indian community in South Africa.

Once again in the name of the Indian community I extend to you and to the Kunwarani a most cordial and hearty welcome.

Professor J. W. Bewes, principal of the Natal University College, said that India had always sent its very best to South Africa. The Kunwar not

only represented the culture of India, but had absorbed that of Western civilisation, represented by Harrow and Oxford.

From the culture standpoint the Kunwar would be faced with many interesting problems. In many ways the world had not advanced for 2,000 years, for while it was very easy to adopt new machines it was not so easy to gain a new moral standpoint.

Here in South Africa it was the conflict of different culture contacts which created the most pressing problems, which would not be solved by politicians until they had been analysed by those who were fully qualified to understand them. It was in this way that the Kunwar and the Kunwarani, by their own education and experience, could help in the solution of national problems.

The Dean of Maritzburg, the Very Rev. R. L. White, welcomed the Agent-General and his wife on behalf of the Bishop of Natal, the Rt. Rev. L. N. Fisher, who was unavoidably absent at Capetown.

Marvellous Country

India, he declared, was a great and marvellous country, and it was important that both Indians and Europeans in Natal should learn to understand it and some of its problems. He hoped that the Kunwar and Kunwarani would be able to execute good work in the cause of their country in South Africa and that they would see it brought to success.

Mr. W. J. O'Brien, M.P., said the relations between South Africa and India had been considerably improved during the past and would no doubt still further improve during the stay of the Kunwar and the Kunwarani.

He advised those who knew little about India to read a book entitled "The India We Served," by Sir Walter Lawrence, in which they would find reference to the Kunwar's princely family.

Mr. Hugh Bryan said he had few ties with India beyond a personal acquaintanceship with Rajjitsinhji and Mr. Sastri.

Referring to the need for education, he said that any section of the community which remained illiterate would continue to be a shame to any country.

It was necessary to-day to find a true sense of values, which was only obtainable by a realisation of humanity. It was necessary for people to put themselves in the position of "the other fellow," as the laws of justice and fairness were necessary for everyone.

Mr. A. Christopher, of Durban, said the Indians looked to the Kunwar and Kunwarani to be their advocates with the Government to represent the reasonableness of their rights in the cause of humanity.

The white labour policy was a most inhuman one, which was responsible for thousands of Indians being out of employment. It did not recognise any standard of civilisation, but only colour. He was grateful to the Kunwar and the Kunwarani, who had already identified themselves with this question.

Kunwar Maharaj Singh's Reply

Kunwar Maharaj Singh thanked all present for the reception, which he had particularly asked to be carried out with as little expense as possible, in view of the need of money for other purposes.

He had refused to believe his friends in India who had told him that his work in South Africa would be an impossible task. There was no such word as impossible, as had been proved by many events in the past 30 years, and he believed that with the goodwill and co-operation of Indians and Europeans much could be done.

He did not believe in revolutionary changes, or even that a big change was necessary, but both his wife and himself would feel more than amply repaid if the cause of goodwill and co-operation went forward steadily.

Individually there was a great deal of fellow feeling between the two races, and he was convinced that many Europeans had been fully satisfied with their associations with Indians.

The "Uplift" Clause

He appealed for a fuller realisation of the "uplift" clause of the Capetown agreement. Already more money was being spent on Indian education but there was much more that remained to be done. More than half of the Indian children in Natal received no education, and it was necessary that more funds should be provided for this purpose by the Union Government or Provincial Administration.

He thanked the Corporation of Maritzburg for contributing £100 to Indian unemployment, and allowing a street collection to be made in the City for the same purpose.

The British Empire, to which he was proud to belong, was the heritage of no one race, but the result of co-operative effort between the European and non-European races, and would only continue so long as its constituent races were willing partners.

Justice For Other Races

It was for the Europeans to see that justice was meted out to those other races who lived with them in South Africa. There was a British sense of fair play with which he was well acquainted, and he appealed to Europeans individually and collectively to translate into action that innate sense of fair play.

His appeal was for a fair opportunity for Indians, not only from a humane point of view, but because it would increase their economic value to the community. Indian market gardeners and traders could, with the aid of education, have their value greatly enhanced, thus bringing benefit to the non-Indian.

The Indian traders had their faults. He would like them to have a higher standard of commercial morality and of sanitation, and to educate their women and girls, but they had many good points as well, such as politeness and thrift.

He appealed for the resuscitation of the Maritzburg Indo-European Council on the lines of the one which was still doing useful work in Durban.

The Kunwarani

The Kunwarani said that she and her husband had a big burden placed upon them, and one which they were fully willing to take, but it was also one which those present must share.

She deprecated the emphasis on the difficulties of the situation which had been made by other speakers. She herself was full of faith. Maritzburg had already shown its faith by taking the lead in helping the Indian community, and she hoped that the city would continue to give a lead to all South Africa.

Durban people had told her of the beauties of their own town, but she had a real preference for Maritzburg, and was convinced that its people would rise to the occasion.

In moving a vote of thanks to the Deputy Mayor for presiding, the Rev. A. J. Chocoo once more thanked the Council for its generous attitude to the Indian community. He appealed to the Council to give a little more attention to the area below Rietfontein Street in the way of street lighting and anti-malarial measures.

Amongst those present on the platform were Mrs. Norman Collins, Mrs. Singh (Ryan), Senator W. Thraab, Mr. G. O. Jolliffe, Mr. Sorabjee Rastomjee, president of the Natal Indian Congress, Mr. S. R. Naidoo, secretary of the Maritzburg branch, and others.

Kunwar Maharaj Singh's Lectures Criticised

We reproduce from *The Natal Mercury* the following criticisms for and against the Agent's lectures by its readers:—

Sir,—I read your report of the address given on Oct. 24 by Kunwar Maharaj Singh to the Durban Christian Council with great interest, and I am afraid that the Kunwar is steering into very stormy waters with his lectures and will not always get the polite hearing which, up to the present, has been given him.

The premises from which the Kunwar usually starts are entirely wrong. He starts with comparisons between South Africa and other countries. South Africa's attitude towards Coloured races is, and must be, different from that of any other country, if we do not want to become a nation of Eur-afr-asians. The Kunwar, on account of the fact that he is a Christian & outside the Indian caste system altogether, and apparently overlooks the truth that the majority of the Indians who in South Africa come from the lowest castes in India and the poorest classes, and left India of their own free will with the idea of bettering their lot in life, and there is ample testimony to show that they have done so and have achieved a certain measure of prosperity. Their cultural horizon has also widened in comparison with the standards of the original immigrants, but their comparative morality and culture are still frightfully low according to European measure. I do not think that I am too cynical if I assert that if a higher culture meets with a lower culture the inevitable result is that the higher culture will always be the loser and suffers by too close a contact with a lower culture. Consequently I consider the Kunwar's demand for admission of Indian children to European schools unjustifiable, apart from our great South African "colour prejudice," as non-South Africans choose to call South Africa's greatest virtue. I call it virtue, because if we South Africans did not possess this "colour prejudice" we as an active and conquering race would suffer the fate of all conquerors and invaders, namely, to be absorbed by the conquered races, in the same way as the Goths and Vandals were swallowed up by the subjected Romans and have disappeared from the face of the earth. This, all over history, has in every case been the revenge of the conquered. Wherever a white race and coloured races meet, the white race will degenerate if it does not foster and cherish this colour prejudice, and we South Africans know it and therefore wish to live in separation from the Coloured races.

Our attitude, as the Kunwar has pointed out, has caused ill-feeling in India towards us South Africans. This, of course, is deplorable, but after all East is East and West is West, etc., and I am afraid South Africa and India can never see eye to eye on this subject and can only compromise to a certain extent.

The solution of the Indian question which the Kunwar proposes—that of the more equal distribution of Indians over all the four Provinces—is very clever. The only trouble is that the other three Provinces will decline with thanks. They have seen what a problem the Indians have become in Natal and do not wish to become saddled with the same difficulties, and after all who can blame them?

I am afraid that South African ideals and Indian ideals are irreconcilable.

SOUTH AFRICA FIRST.

100	100	100	100
100	100	100	100

100	100	100	100
100	100	100	100

Indian Agent-General And Racial Relations

Sir, Your correspondent, "South Africa First," in his letter of Oct. 20, suggests that the Agent-General for India may not "get the polite hearing which up to the present has been given him" if he persists in expressing the views of the Indian position, which he announced in his address to the Durban Christian Service Council.

May I express the hope that his fear (or desire) is groundless? The Agent-General in South Africa by express agreement between the Governments of South Africa and India, and his office entails the duty of placing the views of his Government on racial relations before the Government and the people of South Africa. We shall surely not be impolite to one with whom we have agreed to collaborate in a difficult matter.

It is very easy and very dangerous to appeal to racial and national prejudice and fear as the history and the present condition of South Africa show, but no satisfactory solution of the local or of the world-problem of race will ever be thus attained. It is slowly—but slowly—becoming clearer that in these matters the only lasting settlement will be gained by the application of the Christian principles, for which the White races are supposed to stand: a settlement which will include mutual respect, the granting of the inalienable rights of every civilised man, and where rights seem to clash, as they may appear to do in an imperfect society, the exercise of the Christian charity, which looks on the things of others and works as ill to a neighbour.

A.L.

The Indian Agent General's Lecture

Sir,—The letter published in your issue of Friday from the pen of "South Africa First" must not remain unanswered.

It is good to note that the fact of the Christianity of Kuntwar Maharaj Singh is admitted by the writer of this letter. That fact explains the attitude being adopted by our distinguished friend, and raises one or two questions which ought to be faced. Is it true that we live in a land which is controlled by a Government and administration of professedly Christian representatives? Can it be said that the attitude of Government and the people as a whole towards the Indians is truly Christian and Christianlike? Is it not time that professed Christianity should be supported by practice, and our so-called superior race adopt an attitude which is more likely to be approved by our Lord and Master Jesus Christ?

As a matter of fact, "South Africa First" seems not to understand the Kuntwar's attitude. The plea is not for admission of Indian children to European schools, but a plea for just and effective dealing in the matter of "Indian education."

You, sir, in your sub-letter on the same day, used the phrase "cohabitation of the Indians." That is higher note to which there will yet be worthy echoes if the Christian spirit prevails in our country. Because of the Christian spirit there are some of us who feel that the Kuntwar must have our support while he faces the truth courageously and goes on stating his impressions soberly and fearlessly.

ALTRUIST.

British Labour And India

London, Wednesday.—The decision of the Parliamentary Labour Party not to participate in the forthcoming Indian Round Table Conference, due to meet on November 15, is reported.

Political correspondents state that the decision is due to the absence of representation of the Indian Congress and the Government's general Indian policy.—Bantex.

The Transvaal Enquiry

The *Herald of Natal* writes editorially in its issue of October 1 under the above caption:—

Our South African correspondent has cabled to us the personnel of the Commission appointed by the Union Government to investigate into the legality or otherwise of the occupation by Indians of land in proclaimed areas. It is understood that it will be the duty of the Commission to ascertain from the people living in the neighbourhood whether they do or do not object to the presence of such persons in their midst and advise the Minister accordingly. We are told that the Indian community is satisfied with the composition of the Commission. The public in India would, however, do well not to make the mistake of thinking that the results of the Commission's inquiry would go in any considerable measure to alleviate the humiliations and hardships imposed upon the Indian community by the Asiatic Land Tenure Act. That pernicious legislation, while it gives protection to a few individuals, renders the development of the coming generations impossible and condemns them to live in segregated areas, branding them as inferior people. Mr. Mahabjee Rustomjee, the President of the twelfth session of the South African Indian Congress which met in Johannesburg at the end of August last, thus summarised the effect of that legislation:—

The occupation of proclaimed areas by a coloured person is illegal and constitutes a punishable offence. It repeats Sub-section 1 of Section 133 of the Gold Law which permitted occupation in proclaimed land, thereby prohibiting occupation as well as residence. The Act nullifies the Springs judgment, and deprives our people of their right to occupy and reside in townships such as Springs. It prohibits Indians from occupying even deproclaimed areas. It fishes away the protection that was afforded to us by Act 37 of 1919. Sections 130 and 131 of the Gold Law were never enforced, and as a result our people have created vested interests with the free knowledge of the authorities.

Those who have been continuously living from 1919 to May 1930 on proclaimed land will be allowed to continue their business, but they form only about two per cent. of the traders. Even this amount of justice being done is due, the President said, to the fact that time is needed to enable Europeans trading which those Indians to realise their outstanding. The fact is that the Act has been continued to drive out Indians and it is therefore not difficult to understand the widespread bitterness and resentment felt among Indians. The President made no attempt to disguise the fact that from the point of view of Indians in the Transvaal, the last Round Table Conference was a dismal failure in that it did not secure to them the enjoyment of their rights. It was not without the utmost deliberation that the Congress resolved to embark upon resistance to the Land Tenure Act. "The Indian," Mr. Rustomjee said, in his concluding speech, "has come to the last road of toleration, for he can no longer bear the indignities, the dishonour and the status of inferiority to which he is gratuitously subjected. Are we going to be suppressed and oppressed and gradually eliminated from this country, or are we going to be allowed to live as decent citizens and permitted to improve our lot?" The colonisation scheme was not going to improve matters. The majority of the Congress was opposed to taking part in the inquiry which is proposed to be started in conjunction with the Government of India as to

the places to which Indians either in South Africa or India could usefully emigrate. But we are told that they agreed to subordinate their views because no scheme had been prepared and there was no harm in a mere investigation. But the Congress made it clear that in taking this step it refused to subscribe to the view that Indians were undesirable and that the Indian population was to be reduced.

Will The New Constitution Give India Self Rule?

(By JANEZ T. SUNDERLAND)

(Continued from last week)

4. While in the proposed new constitution for India the Viceroy (or Governor-General) is to be responsible in a measure to the Indian National (Federal) Legislature, and therefore indirectly to people of India, he is to be given autocratic and arbitrary power quite as great as any past Viceroy has ever possessed. In other words, he is to have power to dismiss ministers at his will, which means that, in what he may claim to be a time of "emergency," he can control legislation, or even dismiss the Legislature, and rule the country by arbitrary edicts, or virtual martial law exactly as Lord Chelmsford did in 1919, by the Rowlatt Acts, which were followed by the Panjab atrocities; just as Lord Irwin did in 1930-31, by edicts which caused the imprisonment of more than 60,000 (high Indian authorities say more than 100,000) of India's worthless citizens and filled the land with unpardonable acts of physical force; and just as Lord Willingdon hastened to do at the close of the second London Round Table Conference by his Bengal and other Ordinances which equalled, if they did not surpass anything that preceded them.

Nor is this all. Even the national Legislature is to be so constituted as not only to be always under the Viceroy's control, but as actually to uphold and strengthen his autocracy. This is to be brought about by the following plan, namely, by making the number of members of the main national Legislative body very small (only 300 for a population of nearly 350,000,000), and then, of this very small number, giving an unusually large proportion to the Native States (not elected by the people but appointed by the Princes and sure to be conservative) and an unjustly large proportion to certain "minorities," (that can be controlled by the Government,) and filling a considerable number of seats with direct nominees or appointees of the Government, the members of all these taken together being sufficient always to form a majority of conservatives, of die-harder of government supporters. Thus "Opposition is to be piled on Pelion." It is not enough that the Viceroy is to be made an autocrat, with absolute power in his hands over the legislative part of the government, over the army, over finance, over everything, but his power is to be fortified by the chief legislative body being so fashioned (the "dice so loaded") as to insure that he shall also have the support of the legislature in all his autocratic power, thus giving to the world the impression that he is not an autocrat at all, but that he rules by the will of the people.

There is more still. The autocracy is not to stop with the Viceroys. It is to extend in large measure to the Governors of Provinces. Since these Governors (as well as the Viceroys) are to be appointed by

Great Britain without India having any voice or power in the matter, there appears to be no way in which India will be able to prevent great provinces from being governed by men like Sir Michael O'Dwyer, or to prevent British soldiers like General Dyer from committing in any of the provinces (under the autocratic authority of Provincial Governors or Viceroys, one or both) atrocities as bad as those in the Panjab, including massacres as terrible as that in Amritsar. Will this mean self-rule for India?

Am I told that under the new constitution Britain will be careful to appoint Viceroys and Provincial Governors who can be trusted not to use their autocratic power in these ways? The answer is, where has India any such assurance? Said Patrick Henry: "I know no way of judging the future but by the past."

Such then are the four main "reservations" (there are others but these are the most important) which Great Britain makes an indispensable part of the new constitution which she is framing for the Indian people.

Under such a constitution, will India possess self-rule in any sense whatever, not to say Dominion Status? Instead, will she not be held in abject bondage, as really as in the past? The chains with which she is to be bound will be somewhat different in form, and they will be slightly longer in this direction and in that, so as to allow her a little more liberty of movement in her bondage, but are they not to be chains still, chains of steel, as strong and as bitter as those of the past have ever been?

Great Britain tries to reconcile India to these reservations by saying that they are "temporary," to last only during a "transition" period, then they will be removed. The reply India makes is: How long is the transition period to last? Will it be ten years, or twenty, or thirty, or fifty, or a hundred? The shortest time that we have seen mentioned from any responsible British source is twenty years. Lord Reading and Lord Birkenhead are reported as saying fifty years and a century. A clergyman of the Church of England, writing on the subject, thinks the time should not be less than two centuries. Does any reasonable man imagine that India can be made satisfied to wait any of these periods to obtain what she believes she is ready to receive and ought to receive at once?

Worst of all, there is no date. India is not promised that the transitional period shall end at any definite time at all, even in twenty years, or fifty or a hundred. She is only told that it shall terminate *someday*. When will that be? Everybody knows that a promissory note simply payable *someday* is not worth the paper it is written on. Furthermore, and this is vital—India is to have no control over the *someday*; that control is to be wholly in the hands of Britain. The end of the transition period is to arrive *only when* some future British Parliament shall think the proper time has come. Will any future British Parliament ever discover such a time?

Mr. Gandhi and the people of India can see no need for any reservations at all, or any delay at all in turning over the government of India to those to whom it properly belongs. The British are not sabler than the Indian leaders. They are not more honourable. Their knowledge of India and its needs is much inferior. The only thing that can possibly be accomplished by the reservations, in India's view, is to enable Britain to hold India fast for so many years longer.

If such an additional period of forced subjection would improve the Indian people or make them in any way more fit for self-rule, there might be some

excuse for the delay. But how can prolongation of bondage, with its humiliation and degrading influence, and with the irritation and feeling of injury, hostility and antagonism which it inevitably creates, fit men better for self-government? The declaration of Gladstone should be heeded:

"Every year and every month that a subject people are kept under the administration of a despotic government, renders them less fit for free institutions."

If such a delay would make the transfer more willing or more easy on the part of Britain that might do something to justify it. But how can postponement make Britain more willing or the transfer easier? There seems reason to believe that the effect will be the exact opposite. Every year of delay will increase British investment in India and other entanglements between the two countries, which of course will tend to make separation more difficult. Every year will increase the public debt which Britain is piling on India, and through this strengthen her grip, since most of the debt is owed to Britain. Of course, the stronger her grip, the less willing she will be to let go. So that these delays, instead of being paths to India's self-rule, seem serious obstacles in the way of her attaining it within any visible time, if ever.

India feels indignant that reservation of any kind are imposed on her. Is she not a great civilised, historic nation, that has ruled herself in the past for two or three thousand years without reservations, occupying a place of honour and influence in the world second that of no other nation? Cannot such a nation rule itself now? If not, why not? Has hundred and seventy years of British rule caused such degeneration in that she cannot do again what she did for so long a period with distinguished success? India feels insulted by these reservations.

She also distrusts their meaning. What was their real meaning? Are they not another "smoke-screen" such as she declares she has experienced so often from her present foreign rulers? Is not offering so-called self-rule with these reservations, on the part of Great Britain, another instance of professing to give without really giving? Of "giving with one hand and taking back with the other?"

Under the name of granting India self-rule, does not Britain by these reservations really refuse to give her self-rule? If I may quote the language of the *Editor of New India (Madras)*, "In holding out to India so-called self-government with these limitations attached, are India's foreign lords offering her anything whatever but the trappings of self-government without self-government at all?" These are vital questions. All India is asking them with intense earnestness.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE: Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

Indian Unemployment And The Durban Town Council

A sub-committee of Town Councillors, comprising of Messrs G. Reyburn, M. Cornelius, W. Langton and Mrs. Benson has been appointed to investigate the prevalence of unemployment among Indians, and to recommend "steps to be taken by the Council in order to provide relief."

This decision follows a discussion with representatives of the Indian community, including the Agent-General and Messrs. Kajan and Christopher. At this interview, Mr. Christopher declared that the number of Indian unemployed was increasing daily, while so far the community had received no help from either the Government or municipality.

He also referred to the displacement of a number of Indians formerly employed by the municipality, and urged that openings should be found for unemployed Indians as unskilled labourers.

Kanwar Mahara) Singh suggested that Indians might be employed on road making sanitary services and levelling the incorporated areas.

Mr. H. N. Venn To Retire

Proterius, Nov. 1

Mr. H. N. Venn, Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs, who will retire on March 8 next year, will be succeeded by Mr. P. P. Kincaid, at present Chief Clerk in the Department of the Interior.

Mr. Venn, who was Under-Secretary for the Interior when the present Government assumed office, was the first man to hold this dual post and his administration was conspicuously successful. He was a very popular public servant and his services evoked the keen appreciation of the many Indian delegations which visited the Union.

Mr. Venn's successor, Mr. Kincaid, is a man of high ability. He has had long experience in the Department of the Interior to his credit and has a thorough knowledge of the requirements of his new post. He joined the Department in 1909 after seven and a half years' service with the Cape Railways, being appointed Chief Clerk in 1925.

Death Of Indian Statesman

Patna, Monday.—The death has occurred of Sir Syed Ali Imam, an eminent lawyer and statesman, at the age of 65.—Ramber.

Indian Child Welfare Society Centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock. Friday afternoon 3 o'clock.

ପ୍ରତିଧ୍ବନି ଶାସିନୀଧ୍ବନି.

2008

ଶିଳାମୟ, ଅଧ୍ୟାୟ, ମାତ୍ରୀକା ଓ ଲେଖକଙ୍କର ପଞ୍ଜର

55 5

નોંધ અને સંખ્યા

દરિયાને બંધ બાંધી

રૂપનમાં થી સુરત દોડુ એસોસીએશન નવા વર્ષના વેલ્સ
કિલ્લવા માટે એસોસીએશનના હોદ્દામાં એક મેળાવણી કરી
રતો. જેમાં મધ્ય દોડુ ભાષ્યોએ ભાગ લીધો હતો, અને
મેસનારોએ પરીગોપાલ મદાદના માધ્યમથી અરુપ્ય જાતની
કિર્તિ માટે મન્ય પર્વતના અપવાસ કરી દોડુ સમાજમાંથી
અરુપ્યનાનું કલંક કઢાડી નાંખવાનો નિશ્ચય કર્યો છે તે વખતે
કલેષ કર્યો હતો અને દોડુએ એક જાતી નરી કે કલેષ
હોય તે દોડુ સમાજમાંથી કલે નીચના લોક સહાન માટે દુર
કરવા તાપર થયું જોઈએ. આ મેળાવણીમાં બાર્મ સેરાગણ
રૂપગણને પણ ખાસ આમંત્રણથી લાગવી ગઈ હતી અને
મદાદનાદેએ અરુપ્યને માટે જે કહ્યું છે તે કરી મધ્ય ન બુલવા
જાને અરુપ્યનાનું કલંક દુર કરવા સૌને અરુપ કરી નવીન
વર્ષ સર્વ દોડુ ભાષ્યોને સુખકથી તીવરો કરી મધ્યને પ્રાર્થના
કરી હતી. આ મેળાવણીમાં પંડિત મહન મોદન માધવીયાજીનો
એક સુંદર કોટો સેકમાં શુકરા પ્રમુખથીએ દર્શાવ્યું કે એના
ન કિમત વિષયની તે પંડિત માધવીયાજીએ અરુપ્ય જાતની
કિર્તિ માટે રૂપીયા ૨૫ લાખનું ફંડ કરવાની નિશ્ચય કર્યો
છે તેમાં સુરત દોડુ એસોસીએશનના નામથી તેમને તે મોકલવા
માં આવશે. આ મુજબ મેલની શરૂઆત ચપ્પ લાગી. પ્રમુખથીએ
ખાખથી એમ પણ જાહેર કર્યું હતું કે જે કોટો આપરે તે
વર્ષને સુગત દોડુ એસોસીએશનને બરી સેલ કરવાના હેતુ
જાને તેમાં જે કિમત થાય એ અમુન જાતના કિદારના ફંડમાં
જાય એમ હોવાથી જે સુંદર નક બાક સેરાગણને દાનમાં
લઈ દર્શાવ્યું કે પારસી રૂપગણ ફરત તરફથી તેમના પોતેજ વધીને
જે કોટો ખરીદશે. આ તેમણે જાહેર કર્યું એટલે લોકોમાં
ભારે પ્રસાદ પ્રકટયો. એક બાજુ રૂપગણ ફરત અને બીજી
બાજુ સુરત દોડુ એસોસીએશન એમ જાને અડસા મરસી કિપર
ચરશે કે શું એવું પડીબર તે લાખનું હતું. આખરે જામ
સેરાગણને દર્શાવ્યું કે તેઓએ ગ્રામ લેતુયા કરેલું છે, અડસા
અડસીના સવાસજ નથી અને રૂપગણ ફરત તરફથી પોતે પાંદ
પા અપવાન જાહેર કરી કોટો પાંદો સુરત દોડુ એસો
સીએશનને આપે. આ વિષયથી એસોસીએશન પણ
પા. ૫ ની રકમ આપવાનું જાહેર કર્યું અને પંડિતને
ખાતે કોટો એસોસીએશન તરફથી ફરતે આપવાનું પ્રમુખે
દર્શાવ્યું હતું. આ બે રકમ કિપગંદ સવામાં સમાજ પા. ૫૦
ખાજ થયા હતા એટલે કોટકરે પા. ૧૫૦ સુધીની રકમ ચપ્પ
મા હતી જે ખાજજ મેલમાં દોરવાના કરી દેવાનો કાય
ચંપો હતો. આ પ્રમુખે દોડુ ભાષ્યોના નવીન વર્ષના લિસે

कोते सुंदर काँची मूर्त्ति ते जग-गद्गद मंथनाये जग-सुख-सुख
 के. कण्ठ सोरागणके आ प्रसादे अमृत-वृक्ष जलित प्रदे
 पानाना लाभायुषी जगते करी गलतवी ते माते सव दौड जगज्जमे
 वनी अमे तेजो नथा ह-ह-हो जग-वारे आनीके लीये.

કરમળ દાવેને કાઉન્સિલ જામનું સ્થાપ છે.
લગભગ બે આઠવાડીયા ઉપર કરમળની ટાવેન કાઉન્સિલ
સમક્ષ નાદાત્ત ધન્ડીજન મેથિસનું એક પ્રાનાનિધિ મંડળ દોહી
પ્રામમાં દિન પ્રતી દિન બેઠારી વખતી જાય છે તે વિષે બેઠારોને
કામ અને મદદ આપવા માટે વિનંતિ કરવા અર્થે દાવું. આ
હેતુએકાદમી સાથે દોહી સરકારના એજન્ટ કુવર મદારાજ
સૌમ્ય મધ્ય ગયા હતા. મી. આલખાઈ મીરેપરે કેસ રજુ કરતાં
ટાવેન કાઉન્સિલના સભ્યોને દર્શાવ્યું દાવું કે દોહી કામમાં
બેઠારી દિન પ્રતી દિન વખતી જાય છે. પણ બેઠારોને વાદત
આપવા પેતાથી બનતું કરી રહેલી છે પરંતુ અનિસપાલીટી
અને સરકાર તરફથી બેઠારોને દર્શા વાદત આપવામાં આવી
નથી. ઉદરું અનિસપાલીટીએ પણ દોહીઓને બેઠારી કપરથી
રજા આપી છે. તેમણે અપાલ કરી હતી કે બેઠારોને કામ
આપી અનિસપાલીટીએ મદદ આપવી જોઈએ. કુવર મદારાજ
સૌમ્ય બેઠારી સૂચના કરી હતી કે દોહીઓને રજા પનાવવાના
તેમજ સહાય કરવાના કામ ઉપર રોકવા જોઈએ તેમજ કરમળની
અઠવાડીની અનિસપાલીટી દર દરે બાકાત છે અને બીજા પણ
લગભગ અનિસપાલીટીમાં જાયલ કરવામાં આવ્યા છે તે
લગભગને સરખા કરેલ મેં તેમજ બીજાં પણ કામોની અંદર
બેઠાર દોહીઓને કામ આપી રહ્યા છે, અને પાંચામે
આખરે કરમળની ટાવેન કાઉન્સિલે મેસર્સ રૂ. રેખન, એમ.
કારનેલીજસ, કમલુ. મેગદન અને મીસીલ બેનસન આદ્ય,
કાઉન્સિલોની એક સખ કમીટી નામી છે. આ સખ કમીટી
દોહીઓમાં બેઠારી જેલો દરમિયાન છે તેની તપાસ કરી બેઠારોને
રીલીફ વર્ક આપવા માટે આ પમલાં બરખાં નેની બાકાત
ટાવેન કાઉન્સિલને કરશે, અને આજી રૂબીશું છે કે આ
સખ કમીટી દોહીઓમાં બેઠારી જેલો છે તેની પુરતી તપાસ
કરશે અને તેમને રીલીફ વર્ક આપવા માટે પુરતી બાકાત
કરી બેઠાર દોહીઓને રજા આપશે.

ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର

વિદ્યાર્થીની માણી સરકારની સામે બેઠકની ગંભીર પ્રશ્ન
આવીને ઉભેલા રહેશે છે. આટલો મોટું જન જખરદાર પોલીસ
સામગ્રી ૬ જેના કિષર કુચ કદી આયમના નથી એવા
સરકારના બહાની સફરગાં લાગે. આ પ્રશ્નને કુખારવા મુદ્દા

રખાના હરે છે એ પણ એક અઘણનીય વાન લેખાય. સમસ્ત જગતની સરકારોની સામે બેઠારીના બચકર સવાલ આવીને ઉભો રહેશે છે. વિલાયતની અંદર પણ લાખોની સંખ્યામાં બેઠારો રહેલા છે. ત્યાંના ગામડાઓમાંથી સગવડ વીસ દળર જુખારવાઓને એકત્ર કરી લંડન ઉપર કુચ લઇ જવાના સમયાર રૂઠર બે મધ્ય દિવસથી આવે છે. એ જુખારવાઓનું ટેળું લંડન પહોંચ્યું છે અને તેમને પહોંચી પળવાને માટે લંડનની પોલીસની કસોટી થઇ રહી છે. દાણડ પાકની અંદર આ ટેળાંએ, એ તોફાન પણ ક્યું હતું તેને પરિણામે પેલીસેએ બેઠનવતી લેવાના ઉપર મારો ચલાવ્યો હતો. દાણડ પાકની અંદર વીસ દળર માણસોનું ટેળું હતું. ત્યાં બાપલો કરવા માટે ૭ પેટ્રોલમાં કાનાં કરવામાં આવ્યાં હતાં. એક પેટ્રોલ કાનાં ઉપર બાપલોનાં બાપલોના પારસી કેમ્બુનીટ મી સહવાન વાળા પણ હતા. પોલીસે સાથે માસ મારી પણ થઇ હતી. આ જુખારવાઓને ઉદ્દેશ દાઉસના પાર પાસે ઉભા રહીને સચોને અપીલ કરવાનો હતો. આ તોફાનના સમાચાર ફુનીયાના સર્વ દેશોમાં પહોંચ્યાં તેને મોટું સ્વરૂપ આપવામાં આવે છે. દોહમાં મહાસભાનાં પત્રો 'લંડનમાં પોલીસે સાદી માર ચલાવે છે.' એવાં મથળાં કરી લખે છે આ જુખારવા કુચ કરનારાઓના વડા મથકને પોલીસે ઘેરી લીધું હતું અને તેના આવેવાનું વોલ્ટર ડેનીમટનને પકડવામાં આવ્યો છે. તેના ઉપર પોલીસોનાં અસંતોષ વ્યવસ્થા કરવાનો આરોપ સુકાવામાં આવ્યો હતો. તેણે પોતાના વાપલોમાં સંપર્કશર, સોજનશર અને પોલીસોને તેમના પચાસમાં થરોડા કરવામાં આવ્યો છે એટલે તેમણે પણ મજબૂત પક્ષમાં બળી જવું જોઇએ એમ સુચવ્યું હતું. આમની સભામાં પાસમિંટમાં બેઠક આપી હતી તે વેળા બેઠકીમાંથી એક કુચ પાડી હતી કે સાચાં બેઠકીના નામથી દુર્ભાગ્યી કરે છું કે તેમના કેમ્બુટનને ગળે. ડેનીમટનને છોડી મૂકા. આ માણસને પોલીસેએ પાસમિંટમાંથી બહાર હલાડ્યો હતો. આખા જગતના દેશોમાં હાલમાં આવીક વિધાન આવી પોલી છે અને કરોડો માણસો બેઠક થઇ પોલા છે. માત્ર આજે તો રૂઝનાજર એક એવો દેશ છે કે જ્યાં બેઠકીની ખુશ સંજાળાતી નથી આ વિષયોએનું કારણ શું હતું? એ પ્રશ્ન આપણી સામે ઉભો થાય છે. જગતના અર્થે જાણીએ એનાં કારણો બેળી જણાવતા રહ્યા છે. આ વીસમી સદીના સુપરલા જગતનામાં સાંચા કામે એટલી બધી પ્રગતિ કરી છે કે અનેક માણસોનું કામ એકજ સંચે આવે છે અને એને પરિણામે પણ માણસો ફુનીયામાં બેઠક બનતા જાય છે. બીજું સુરોષીય મદાન કુદ ગાલુ ત્યારે મજબૂત ન થઈ શકે એટલી દોલતનો નાશ થઇ ગયો. લાખો અનુષ્ઠા માણો ગર્વાં તે વાન તો બીજી છે. મુદ્દ પછી સુલેહ થઇ તેમાં એક બીજી પાસે લેણી રહેલી વસ્તુના કરવામાં સરકારે લાગી અને કુદને અંગેનાં દેવાં પતાવવામાં સરકારેએ પ્રજા પાસેથી પૈસા તો કલાવવાનું રહ્યું અને પરિણામે અમુક દેશો આવીક જગતને સંક્રમણમાં આવ્યા અને અમુક દેશો પૈસાદાર. ખન્યા પરંતુ એવા દેશોમાં પણ બેઠકીની પ્રજા તો તેમને મુજબે છે. મુઠી-વાદીઓ અને કામદારો વચ્ચેના સંબંધ મીઠો ન હોવાના પરિણામે પણ અનેક આક્રોશ ઉભી થઇ છે. રૂશિયાની અંદર સોવીએટ સરકારે કામદારોનું જ શબ્દ સ્થાપેલું હોવાથી અને

કેમ્બુનીકમના સિદ્ધાંતથી તે કામ લે છે એટલે ત્યાં કામદાર વર્ગ બેઠક બન્યો નથી. એમ કહેવામાં આવે છે કે લંડનમાં આવે આ સ્થિતિ ઉભી કરવામાં કેમ્બુનીસ્ટોનોજ દાવ છે. આવા વિષય પ્રસંગે ફુનીયાની પ્રજા સમક્ષ રૂશિયાએ દાખલો બેસાડ્યો છે તેથી તેની શબ્દ પદ્ધતિ પ્રત્યે લોકોનું બહુ બેઆશ એ સ્વભાવિક છે.

મી. એચ. એન. વેન વિદાય થશે

પ્રાટોરીયાથી વર્તમાનપત્રોમાં સમાચાર છે કે મી. એચ. એન. વેન જેઓ કમીશનર એન્ડ કમીશનર અને એલીપાટીઃ એક્સિટા હોલો બોમ્બે છે તેઓ આવતા વર્ષના માર્ચ માસની તા. ૮ મીએ એ જગતમાંથી વિદાયગારી બેશે, અને તેમની જગ્યાએ ઇટીરીઅર ડીપાર્ટમેન્ટના ચીફ ક્લાર્ક મી. પી. એચ. ક્રાનફિલ્ડ આવશે. જ્યારે દાલની સરકાર સરકાર ઉપર આવી ત્યારે મી. વેન ઇટીરીઅર ડીપાર્ટમેન્ટમાં અંદર સેક્રટરી તરીકે કામ કરતા હતા. મી. વેનની જગ્યાએ આવતા અમલદાર જેવી સાંજવાળા લેખાય છે. ઇટીરીઅર ડીપાર્ટમેન્ટના તેઓ અનુકર્ય છે અને ત્યાં જગ્યા માટે જોઇતું પૂરું તાન થયે છે.

સરકાર, તા. ૪ નવેમ્બર સન ૧૯૩૨

“હાન્ડબુક ઓફ પોલીસ”

હાન્ડબુક, તા. ૪ નવેમ્બર સન ૧૯૩૨

ગયા માસની તા. ૧૮ મીના અંકમાં અમે મુનીઅન સરકારે ટ્રાંસવાલમાં જે કમીશન નીમ્યું કેમિસ અને કમીશન હાલ તે વિષેના સમાચાર આપ્યા હતા. ટ્રાંસવાલ કમીશન કેમિસ અને સાઉથ આફ્રિકન કમીશન કેમિસ એલીપાટીઃ બેન્ડ ટેન્ચર એક્ટ સાથે કમીશનનો રીપોર્ટ બહાર પડે ત્યાર બાદ સત્યામદની લડત શરૂ કરવાનો સર્ગાનુમતે ડરાવ પસાર કરેલો છે. લીલી સરકાર, મુનીઅન સરકાર, લીલી પ્રજા અને આખું જગત દરે એ વાન જાણે છે. કેમિસ એ વાન સ્પષ્ટ રીતે જાહેર કરેલી છે કે તેઓ કમિશનર હશે પણ સ્વીકાર કરશે નહિ. ટ્રાંસવાલની લીલી કમિસને વહેંચણી અને વેપાર માટે આ કામદાર મુજબ સેમીનેટ કરવાનું ધારેલું છે એ નીતિની સાથે કેમિસ હશે પણ સમ્પત્તિ થઈ શકશે નહિ. કેમિસે આવી રીતે પોતાની નીતિ સ્પષ્ટ રીતે જાહેર કરેલી હોવાથી એ વાન તો ખુલ્લી છે કે સરકાર જે કમીશન નીમેલું છે તેની સાથે કેમિસ કામ પણ સંજોગો માં સદકાર નજર કરી શકે. કેમિસે કમીશનના રીપોર્ટ બાદ સત્યામદની લડત કરવાનો ડરાવ કરેલો છે તેમાંથી કુદરતી રીતે એ વસ્તુ નીકળી આવે છે કે કેમિસ કમીશન સાથે કદી પણ સદકાર નહિ કરે. એ વસ્તુ સ્થિતિ સમાજવવાયલું પણ ન હોય. અમને સમાચાર મળ્યા છે કે લીલી સરકારના એજન્ટ કુચર મદારોજ સીંગ કેમિસ પાસેથી જાણવા માગે છે કે કેમિસ કમીશન સાથે સદકાર કરવા પ્રયત્ન છે આ નહ. એજન્ટ સાહેબની દાખરીમાંજ આ. આ ઉ કેમિસ ટેન્ચર એક્ટની સાથે સત્યામદની લડત લડાવાનો ડરાવ પસાર કર્યો હતો તેઓ કેમિસની બેઠક હરમાન આપેા સમય જાને દાખર હતા ટેન્ચર એક્ટ અને સત્યામદના ફાવની ઉપર જે જે ચર્ચા થઇ હતી તે તેમણે સાંતિથી સાંભળી હતી.

એટલું જ નહીં પરંતુ સત્ત્વ મળતો હોય એન્જલેસ પસાર કરે ન પડેલા તેમને પ્રચુર પોતાના વિચારો બાદ કરવાનું જણાવ્યું હતું અને એન્જલેના વિચારો અવધા પતા પાનરેસે લખાનુમતે લેકનને હોય પસાર કર્યો હતો. આ સર્વ તેમની દાહરીમાં બનેલું હોવા છતાં એન્જલ આને કેમિસ પાસન સાથે સદકાર કરવા માગે છે ના નોંધ એ જાણપાના પ્રત્યા રાખે છે એથી અમને આશ્ચર્ય થાય છે. એન્જલે સુ યુનીયન સરકાર સાથે મસલન કરીને એવી સ્થિતિ કલા કરી છે કે તેના ઉપર વિચાર ચલાવી ફોર્સ કમીશન સામે સદકાર કરવો ના નોંધ તે પ્રથમ ઉપર વિચાર કરે કે કેમિસના હોય એન્જલ એન્જલે સાદેખને જણાવે છે. સેમીગિશનની નીતિ સામે સાક્રિય આક્રમન મંડીઅન કેમિસે હમેશાં મળપૂત વિશેષ કહ્યેલો છે. લોહી સરકારના ઈલેગિશને પશુ સેમીગિશનની નીતિ સામે અમારા કરતાં કંઈ ઓછા વિશેષ કહ્યેલો નથી. આમ હોવા છતાં ટેન્કોર એક્ટ મુજબ લોહીઓને ટ્રાંસવાલમાં આને કરજાવા રીતે સેમીગિટ કરવામાં આવે. એવા દલીલો આપણી સમક્ષ રજુ કરવામાં આવે છે કે ટ્રાંસવાલમાં સન ૧૮૮૫ નો કાયદો જ નેમંજ સેમીગિશનના સિદ્ધાંત રહેલો છે. એ વાત સાચી છે પરંતુ તે કાયદામાં એ વચે કરજાવાપણું રહેલું નહતું. સરકાર લોહીઓને તે કાયદા મુજબ પ્રજેક્ટ કરી ચકતી નવતી. સન ૧૮૮૮ નો સેનરી કાયદો અમલમાં ન મુકવો એ પ્રતિ-પત્ત સરકારની નીતિ હતી એ કાયદાની કલમો રીપીલ કરવાની માગણી કામે અંતરવાર કરી હતી. મદદમાં માંધીયો પશુ આ દેસા ઠાણી વેળા યુનીયન સરકાર. ચલતપણી આવી હતી કે મારા દેશખંડુઓ એક દિવસ આ કાયદાઓને રદ કરવાની માગણી કરશેજ નતારે કપટાકેનમાં બીજા રાઉન્ડ ટેબલ એન્જલેસ મળી ત્યારે કેમિસે લોહી ઈલેગિશનના પાસ રેટરમેન્ટ રજુ કરી તેમાં પશુ એન્જલ માંમણી કરવામાં આવી હતી કે એક લોહી કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ રદ કરી પ્રોક્લેક્ટેડ એન્ડ ઉપર વસવાના અને કબજાવલિવલના લોકો લોહીઓને મળવ જોઈએ અને એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્કોર બીલ પાસું 'મે'માયુ' જોઈએ. તેને ત્યારે સેનરી કાયદાની કલમો લોહીઓ સામે પશુ સખ્ત બનાવીને ટેન્કોર બીલ પાસ કરવામાં આવ્યું. આ સંબંધ ન ચર્ચ કહ્યું એવી રચ. ઉત્પત્ત કરવામાં આવી ત્યારેજ કેમિસે ઊલ્લા ઉપાય તરીકે સામામલની સંબંધ કરવાનો હોય પસાર કર્યો છે. આને એના દલીલો પશુ કરવામાં આવે છે કે ટ્રાંસવાલમાં ચોટા બાગના ભેડાએ ટેન્કોર એક્ટ મુજબ કદાવવામાં આવેલાં કેમિસે બરી હોવાં છે. પરંતુ તેથી સુ એમ સામ્પત થાય છે કે ટ્રાંસવાલના લોહીઓને એ કાયદો પસંદ છે કે એમાં એકમાં બરેલાં છે તે પશુ પ્રેક્ટેક્ટ ઉકાળીનેજ બરેલાં છે. જોકાએ ફોર્સ ગણી એ તેમને તેમ કરવાની દરજ્જા મહેલી છે. કારણ કે એ તેઓ કેમ ન બરે તે વચેનથી મહેનતથી નજરે પોતાનાં વેપાર અમાએસો છે તેનો સદનર નાશ થઈ જાય. કારણ કે કાયદો તેમના વેપાર ઉપરજ રીધો હુમલો કરે છે એટલે પોતાના સર્વસ્વની કુશાલી આપી દેવાનું સર્વ તેમને ન થાય એ સમજ સકાય એવી વસ્તુ છે. અત્યુક નિરપાર્થી કાર્ય કરનારાઓ નેમને આજની સ્થિતિ અસહ્ય લાગી છે તેઓ પોતાનું સર્વસ્વ ગુમાવી દઇ કુખી સંબંધ કરવા તમાર થયા છે એ કંઈ એક ગારવની વાત નથી.

પશુ એવા સત્તામદના સિદ્ધાંતો બરાબર જણે છે તેઓ સમજી શકે છે કે એકલો એક સત્તામદી પશુ કાયદાને તાલે ન થઈ તેનાં પરિણામો વેડી લઇ કુખી સંબંધ કરી જમનને બનાવી આવે છે કે આ કાયદો લોહી પ્રજનના રાષ્ટ્રીય સ્વમાન ઉપર થા કરે છે. અમે ફરીથી એન્જલેને ફોર્સિયો કમીસે કે કમીશન સાથે કેમિસ સદકાર કરી ચકે એવી સ્થિતિ ઉપસ્થિત કરવાનું કમ નેમનું તથા લોહી સરકારનું છે એ સ્થિતિ કલા મમેલી કેમિસે ને દિવસે બેસે તે દિવસે એન્જલે કુવર મદારાજ સોગને સદકાર કરવાની માગના કરવાપણું કેમિસને નહિ રહેશે.

કુવર મદારાજ સોગને માનપત્ર

મેરીટસખર્ગની કેમિસની સાખાના મેળાવડો

લોહી સરકારના એન્જલે કુવર મદારાજ સોગના માનમાં નાતાલ મંડીઅન કેમિસની મેરીટસખર્ગની સાખા તરફથી તા. ૩૦ માં જાહેરાત જાનીવારના રોજ માટે મેરીટસખર્ગના સીટી હોલમાં એક મેળાવડો કરવામાં આવ્યો હતો. જે વેળા અતેક લોહી તેમજ મુરાખીઓએ હાજરી આપી હતી. રજનથી નાતાલ મંડીઅન કેમિસના પ્રમુખ મી. સોરામજી રજનમજી તેમજ એલ્વોલેટ ફીરેટફેર અને પી. આર. પચ્ચરે પશુ હાજરી આપી હતી. મેરીટસખર્ગને કહેરના કેમ્પુટી મેમ્બર આ એમ. કેલીન્સે પ્રમુખ રમાન લીધું હતું. મુરાખીઓમાં પ્રોફેસર ને. કમ્પ્લુ. બુલ, નાતાલ મુરાખર્સીટી કામેજના પ્રાન્સીપાલ, મેરીટસખર્ગને કહેરના કીન રેવ. એમ. આર. વ્હાલ્ટ, પાલોમેન્ટના સખ્ત મી. કમ્પ્લુ. ને. એલાયન, મી. કુજ ખાલન, બીસીસ નોરમન કેલીન્સ, બીસીસ કુજ ખાલન, રીનરર કમ્પ્લુ. ઇ. ઇસ, મી. જી. સી. બેલીટી, રવ. એ. ને. યુનુ. કેમિસ સાખાના સેક્રટરી મી. એમ. આર નાજકુ વીજેર એટલેજા ઉપર હતા સીટી હોલમાં જમજગ એક હબરથી પશુ વધુ મુરાખીઓને લોહીઓએ હાજરી આપી હતી.

પ્રમુખ આર. બી. મદારાજનું વક્તવ્ય

કેમિસની સાખાના પ્રમુખ મી. આર. બી. મદારાજ કુવર મદારાજ સોગ તથા કુવરાણીનો સરકાર કરતાં પ્રજેક્ટ કે સાક્રિય આક્રમકામ લોહી પ્રમિલ રાજ્યલારી પ્રવેશ આવી અથા જે સર્વરેક મોખ્ખે, બીસીસ સરોજાણી નાનુ. સર મદમક લખીયુલા, અને કુવર મદારાજ સોગની અમળના બે એન્જલો મી. કાચો અને સર કુમો રેડી આ દેશમાં આવી અથા છે. કુવર મદારાજ સોગની કારકીર્દી પ્રસિદ્ધ છે તેમજે બનેક ફેશોમાં મુસાહરી કરીને લોહી પ્રજનેક જાનુબવ લીધેલો છે. અને તેથી આ દેશમાં લોહી સરકારના એન્જલેના હોદ્દા તરીકે તેમની મેગ્ગજ નીમજીક થઇ છે. એમની અમાલના બે એન્જલો કરતાં એઓ વધુ સારી સ્થિતિમાં મુકાએલા છે કારણ કે એમનાં પૂર્વ કુવરાણી પશુ એમની સાથે આવેલા છે નાતાલની લોહી આખાના ઉનાલમાં તેમજે ઉડો રસ લેવા માંડ્યો છે મદારાજ સોગે ફોર્સ કે કપટાકેન એમાં મેંદમાં લોહીઓને ઉનાલ કરવા વિધેની એક કલમ છે તેના ઉપર અમે વિશેષ બાર મુકીએ છીએ. નાતાલમાં લોહીઓને

કેળવણી વિષે આરંભીએ હતી તેમાંની થોડી એ કમના આધારે જામી કરવામાં આવી છે. યુનીયન સરકાર તરફથી કેળવણી માટે જે સળસીયોજી આપવામાં આવે છે તેમાંથી હોદ્દાઓ માટે પણ વપરાય છે પરંતુ પ્રાથમિક સરકાર હોદ્દા કેળવણી માટે એક પેની પણ આપતી નથી. આ વિષયમાં પ્રશ્નના સુધારા થવાની આવશ્યકતા છે.

એકાદશીનો પ્રશ્ન

હોદ્દા પ્રાંતમાં આરંભે એકાદશી વર્ષો મુદ્દા છે. સીટી કોલેજીયલ તરફથી પૈદા થતા મદદ મળે છે અને બીજી જગ્યાએથી મદદ મેળવીને કુખી કુટુંબોને શાકન આપવામાં આવે છે. કોલેજીયલ રીલીફ કમિટીઓમાં જે પરંતુ તેમાં હોદ્દાઓ માટે સ્થાન નથી. અનેક એકાદશી જુવનમરનાં દેશ વેદી રહેલા છે. હોદ્દાઓનાં કાચે જુદું વર્તન અભાવવામાં આવે છે તે જોઈને કુખ્ય થાય છે. સાથે જ આફ્રિકાની હોદ્દા પ્રાંતની સ્થિતિમાં સુધારો થાય એવે માટે કાર્ય લેવા તેમજે એકાદશીને અભાવજી કરી હતી.

ના. યુનીવર્સિટી કોલેજના પ્રીન્સિપાલ

ના. યુનીવર્સિટી કોલેજના પ્રીન્સિપાલ પ્રેફેક્ટર બોલે છે કે હોદ્દા સાથે જ આફ્રિકામાં પોતાના કમલ પુરેપોને મોકલી આપ્યા છે. કુવર મહારાજ સૌંદર્ય એ હોદ્દાની સંસ્કૃતિના પ્રતિનિધિ છે એટલું જ નહિ પરંતુ પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિ પણ તેમજે જોઈએ છે. દેશ અને કોલેજીયલમાં તેમજે વાલીમ લીધેલી છે. સંસ્કૃતિના કુદા કમરથી જોવામાં આવે તે કુવરની સમસ્યા થજા પ્રદેશોમાં આવીને લગા રહેશે. દેશમાં જે દબાર વર્ષથી જમને થજા વિષયમાં જામળ પ્રમાણ કરેલી નથી. નવાં મહીનેને સીકારવા એ સહેલું છે પરંતુ કામ નવીન નૈતિક સિકાવને સ્વીકારવા એ તેટલું સહેલું નથી. જહો સાથે જ આફ્રિકામાં જુદી જુદી સંસ્કૃતિઓ ભેળી થજેલી છે અને તેથી અકલમજી થાય છે.

મેરીટસર્જના ડીન

મેરીટસર્જના ડીન રેવા આર. જે. વ્યાપ્ટે નાતાલના બીજા જોઈ કાનર થજા અકલ ન હતા તેમના વતી કુવર તથા કુવરાણીને સારાર કયો હતો. તેમજે દેશમાં જે હોદ્દા એક આભાર જનક મુદ્દા છે. અને નાતાલના કુરોપીઓને અને હોદ્દાઓ તે દેશને પાળાને એ જરૂરનું છે. અને જાહા છે કે કુવર અને કુવરાણી સાથે જ આફ્રિકામાં સુદર કાર્ય જમલે અને તેમને એમાં હજેક મળે.

મી. એડમંસન

પાન્થ્રોના સુખ મી. દાદયુ. જે. જોજાવને દેશમાં જે હોદ્દા અને સાથે જ આફ્રિકા વચ્ચે છેલ્લાં થોડાં વરસોથી સંયજ મુદ્દામાં છે અને કુવર અને કુવરાણીના અને રહેવાથી તે વધારે સુધારે. જેઓ હોદ્દા વિષે થજું જોઈ જમલે છે તેમને હું 'ધી ઇન્ડિયા વી સર્વિસ' એ નામનું પુસ્તક સર વાલ્ટર હોર-સે કયેલું છે તે વાંચવા સારી અભાવજી છે. તે પુસ્તકમાં કુવર મહારાજ સૌંદર્ય કુવર વિષે પણ અભવામાં આવેલું છે.

મી. જુજ આલન

મી. જુજ આલન જેઓ અગ્રહ નાતાલના કેળવણી ખાતાના ઇન્સ્પેક્ટર હતા તેમજે દેશમાં જે હોદ્દા કાચે અને એકી પાળાન છે. રજીસ્ટરસીકલ અને કાલીજના અમલ સંજમાં હું

આવેલો હું કેળવણીની અરીયાન વિષે જોજાવ તેમજે દેશમાં જે હોદ્દા કામ પણ વર્ષ અકલિત રહે એ તે દેશની કરમ જોજાવી જોઈએ. આવી કિમ્મત થમાં રહેલી છે તે સમજવાની ખાસ જરૂર છે. અને તે મનુષ્યજીવિતે પીળાનવા માં રહેલી છે. ન્યાયને કાવરો સંજો અમાન રીતે કાચુ પડે છે અને તેથી બીજા કોઈની સ્થિતિમાં આપજીને પોતાને મુશીને વાળના કરવી જોઈએ.

મી. કોરોહરે દેશમાં જે આ દેશમાં મનુષ્યો વરીએ અમારા કામો લેવા જોઈએ અને તે મેળવી આપવામાં કુવર તથા કુવરાણીને અમારા વઠીજા બનવું જોઈએ. મારાઓને જ કામ આપવું જેવી સરકારની નીતિ છે એ અમાનુષિક નીતિ છે આ નીતિને લીધે આજે નાતાલમાં દબારો હોદ્દાઓ એકાદશી મેળવી રહેલા છે. આ દેશની સરકાર પાસે કામ સંસ્કૃતિનું કારણ નથી પરંતુ તેઓ આમડીના રમનુજ કારણ સ્વીકારે છે. આ પ્રશ્નને કુવર તથા કુવરાણીને અપનાવી લીધો છે તે માટે હું તેમને આભાર માનું છું.

કુવર મહારાજ સૌંદર્ય જવાબ

કુવર મહારાજ સાથે પોતાનો સરકાર કરવામાં આવ્યો તે માટે અંજો આભાર માનતા દેશમાં જે કરમમાં ઇન્ડો-યુરોપી-અન કાલેજીયલ કરસ કામ જમલવી રહેલ છે તેવી કાલેજીયલ મેરીટસર્જનામાં પણ રજાવાવી જોઈએ. તેમજે પોતાના માનમાં મેળાવાઓ કરવામાં આવે છે તેમાં જેમ બને તેમ જોડે. અને કરવા અજાણ્ય હતું કારણ કે બીજાં અનેક કાર્યોને માટે પૈસાની જરૂર છે. હોદ્દામાં મારા અનેક કિમ્મતે દેશમાં હતું કે સાથે જ આફ્રિકામાં માઈ કાર્ય આરંભ મુશ્કેલ અને અકલમ છે. પરંતુ હું અકલમતામાં માનતો જ નથી. કુરોપીઓને અને હોદ્દાઓના સદકારથી પાછું કરી અકલ છે એમ હું માનું છું. આરંભે કિમ્મત થવાની જરૂર નથી. તેમાં હું માનતો પણ નથી. જે બલી કામણી અને સદકાર આ જે વરસોને જામળ થવાથી અકલ તે તે થજું થજું એમ હું અને મારાં પત્ની માનીએ છીએ. અકલમલ તે માને કોમોની વચ્ચે કામણવાની કામણી છે. અને મારી એ ખારી પણ છે કે અનેક કુરોપી-અને હોદ્દાઓ સાથેના સંજમાંથી પુરા રીતે સંજો થાને છે.

ઉત્તરની કલમ

કેપટાલન એડમંડની ઉત્તરની કલમને કુરોપી રીતે અમલ માં મુકવામાં આવે એવી હું જાલ યુજાઈ છું. હોદ્દા વાળોની કેળવણી માટે વધારે પૈસા અંજોવામાં હવે આવે છે પરંતુ એ વિષયમાં દજી વિશેષ કરવાપણું રહે છે. અરધાથી પણ વધારે વાળકેને નાતાલમાં કેળવણી જમલતી નથી. અને યુનીયન સરકાર અકલ તે પ્રાથમિક સરકાર વિશેષ પૈસા હોદ્દા કેળવણી માં ખર્ચવાની જરૂર છે. મેરીટસર્જનામાં હોદ્દાઓની એકાદશી માટે શકત આપવા આરંભ મેરીટસર્જના કોરોપીઓને પૈદ ૧૦૦ ની મદદ આપી તે માટે હું તેનો આભાર માનું છું. બીજીક સામાન્યને હું અંજો હું તે માટે હું મગર છું. સામાન્યને વારસો એ કામ એકલ કામને નથી. કુરોપીઓ અને બીજા કુરોપીઓ પ્રમાણ સદકારના પ્રમાણથી સામાન્યમાં તેઓ કામી-કારો વરીએ રવી કહે છે. સાથે જ આફ્રિકામાં બીજા પ્રમાણ પણ વસે છે તેને ન્યાય મળે એ કુરોપીઓને જોઈ જોઈએ. બીજીકની અંજો ન્યામને ગુજ રહેલો છે તે હું સારી પેટે જાણું છું. અને એ ન્યામની કિમ્મતે કાર્યકર્તા થપ આપવા હું

અકિત મત તેમજ સમુદ્ધ પુરોષીયનેને અપીલ કરે છે. દોહી-
જોને સમાન વતે આપવાની પણ મારી અપીલ છે કારણ કે
તેમ વપાથી કામની આર્થિક દશા સુધારશે. દોહી વેપારીઓ
માં આશાઓ હશે. હું મને છેલ્લું હું કે વેપારમાં તેઓ નીતિનું
જીવું શીરજ અને સ્વચ્છતા જાળવશે. તેમજ પોતાની કોશિસ
વશ હોદ્દાઓને લાભીમ આપવી જોઈએ દોહી કોશીમાં
અનેક સહયુક્તો છે. તેમનામાં અબવતા અને કચ્છરના મોઢા
સહયુક્તો છે. ઇસ્લામમાં ઇન્ડો પુરોષીયન કાલ્સીજ ઉપયોગી
કાર્ય બાબતી રહેલ છે. મેરીટસમાં જોવી કાલ્સીજને
પુનઃજન્મ કરે જોવી મારી ખરબ છે.

કુંવરાણીનું આપણું

કુંવરાણીને જોઈવું કે મારા પતિ અને મારા ઉપર કામનો
મેટો મોજો નાંખવામાં આવેલો છે. પરંતુ એ જોજો અને
ખુશીથી સ્વીકારેલો છે. જોજો અને કાલ્સીજ છે તેઓ પણ
એ જોજોમાં કામ લે એમ હું મને છેલ્લું હું અધિ પરિસ્થિતિ
સુધારી કરેલી છે એમ કાર મુકીને બચાવવામાં આવે છે
પરંતુ મને પોતાને મદદ છે. દોહી કામને મદદ આપવામાં
મેરીટસમાં અંગેવાની કમી છે તેનો કામસો આપું કારણ
આફ્રિકા લે એમ હું મને છેલ્લું હું. ઇસ્લામના મોઢા અને બચાવે
છે કે તેમનું કહેર કારે કારે છે પરંતુ હું મેરીટસમાં વિશેષ
પસંદ કરી હું કારણ કે મારી ખાતરી છે કે અહીંના લોકો સમય
આવે બચાવ થાય એવા છે.

થિયરનો આભાર

નાદ રેવ. જે. જે. યુનિ. ડેપુટી મેજર આ મેળાવણાનું
પ્રમુખસ્થાન લીધું તે માટે તેમનો આભાર માનવો હતો. મેરીટસ-
માંની કાલ્સીજ દોહીઓ પ્રત્યે ઉદાર વર્તન રાખે છે તે માટે
તેનો આભાર માનવો હતો. નાદ સભા વિચારનું મદદ હતી.

કુંવર મહારાજ સોમના આપણાની ટીકા

'ધી નાદાલ મરહુમી' પત્રમાં કુંવર મહારાજ સોમના
આપણો માટે નવામાં લખનારાઓએ ટીકા કરી છે જેનો કાર
અમે નામે આપીએ છીએ. 'સાઉથ આફ્રિકા પહેલું' એ
નામથી એક લખનાર કહેવે છે કે ઇસ્લામ ક્રીસ્ટીયન કાલ્સીજ
અમલ કુંવર મહારાજ સોમને ને આપણું આપું હતું
અને વચારા વા. રજ અક્ટોબરના અંકમાં પ્રસિદ્ધ થયું છે તે
એ વાંચ્યું છે. મને ખાતરી છે કે મહારાજ સોમ તેમનાની
પાણીઓના કાળામાં મદદને આપણો મારફતે પસાર થાય
છે. તેને લોકો સમજનાપુર્વક આજ સુધી સંભળતા કદા પરંતુ
કવે નહિ સંભળે. તેઓ સાઉથ આફ્રિકા અને બીજા દેશોની
સરખામણી કરે છે. આપણે પુરોષીયન આફ્રિકન અને
એશીયન એ સર્વોની એજ પ્રજા બનવા ન મગિલા હોય
તો સાઉથ આફ્રિકા કલક પ્રજા પ્રત્યે ને વલણ રાખે છે તે તેજે
શખડુંબ જોઈએ. સાઉથ આફ્રિકામાં ને દોહીઓ આવેલા છે
તે માટે કાલે કલકા વર્ણમાંથી અને ગરીબ વર્ણમાંથી આવેલા
છે અને તેઓ પોતાની સ્વતંત્ર મરહુમી પોતાની ઉત્પત્તિ કરવા
આવેલા છે. તેમની સંસ્કૃતિ અને તેમની નીતિ એ પુરો-
ષીયની દ્રષ્ટિથી મધ્ય નીચી છે. એ જીવે સંસ્કૃતિ નીચી
સંસ્કૃતિની સાથે એજ કામ તો ઉચી સંસ્કૃતિને કમેકાં મદન
કરવું પડેલ. દોહી કાલ્સીજને પુરોષીયન કાલ્સીજ સાથે
કાળામાં ભેગાવાની માન્યતા તેઓ કરે તો તે અસંભવ છે.
આ દેશમાં 'કવર પ્રેન્સીપલ' જોડે છે કે રંગવેષ છે તે

આમણે સહયુક્ત છો આ સહયુક્તને જો અને ન સાચવીએ
તો છત્ર મેળવનારી પ્રજા અન્ય પ્રજાને પોતાનામાં સમાવી
લેશે તેના આમણી સિદ્ધિ મદદ પડે એ આ રંગવેષ અને
ન સાચવી રાખીએ તો જ્યાં જ્યાં જઈએ અને રંગીન પ્રજા
સાથે જોએ જ્યાં જ્યાં આમણી અધીનતિબ માથ અને સાઉથ
આફ્રિકનો આ વાત જાણીએ છીએ અને તેથી રંગીન પ્રજાથી
અમે બીજાક બચાવ રહેવા મુશ્કેલીએ છીએ એવું કહે
છે કે આમણે આવવા વલણથી દોહ અને સાઉથ આફ્રિકા
વચ્ચે કલવાકની લાગણી વધેલી છે. આ બલબત, કાલ્સીજ-
અનક છે પરંતુ તેજે પુર્વ તે પુર્વજ અને પશ્ચિમ તે પશ્ચિમજ
છે. એટલે દોહ અને સાઉથ આફ્રિકા આ વિષયમાં એકજ
દ્રષ્ટીએ જ જોઈ કહે અમુક દલ સુધીમાં આપણે અમાધાની
કરી કહીએ. દોહીઓની કારે પ્રાંતમાં વહેંચણી કરવા
પ્રમાણમાં કરવાથી દોહી પ્રજાનો દુઃખો આવી કલક એમ
એવું કહે છે. આ વાત કુલિમરીયરથી છે. પરંતુ મુરહી
એ છે કે બીજા વલ પ્રાંતો આ વાત નજ સ્વીકારે. નાદાલ
માં દોહી પ્રજા જેનો મદદ પડેલો છે તે તેઓ જાણે છે. એટલે
એજ મુરહીમાં તેઓ પાછા પડવા નહિ મગિ. અને એ
માટે તેમનો કાલ્સીજ વલ જેમ કલકી કલક મને ખાતરી
છે કે સાઉથ આફ્રિકનના આદર્શ અને દોહી આદર્શ એ એ
વચ્ચે મુલેક મદદ ન કરે.

દોહી એવું અને જાતીએ વચ્ચેના અંબ

આ મથાળા નામે 'જે. પી. ની સહીથી ઉપરના લખ-
નારાને બવાબ આપી બચાવે છે કે એવું ને રીતના આપણો
કરે છે તેવાજ કરવાનાં માણ રાખશે તો તેમને કાલ સંભળશે
નહિ એમ લેખક બચાવે છે. હું એવી આજ્ઞા રાખું છું કે
તેનો એ બવ કારણ વિનાનો છે. સાઉથ આફ્રિકા અને દોહ
એ એ દેશોની સરકારના વચ્ચે કલેકા કારના પરિણામે એવું
આ દેશમાં છે. અને જાતીએ વચ્ચેના અંબ વિષે તેની
સરકારના વિચારે સાઉથ આફ્રિકાની સરકાર અને પ્રજા પાસે
રજ કરવાની તેની હરબ છે. એક મુરહી પ્રજામાં તેની સાથે
મદદ કરવાને આપણે સંમત થવા છીએ તેને સમજતાથી
સંભળવાની ના નજ પડી કહીએ. જાતીય અને રાષ્ટ્રીય કલેકને
કલકરવો એ અવકાર કાર્ય છે. તે સહેલું પણ છે. આવ્યા
પ્રજાને નીકાલ ખીસ્તી સિદ્ધિતાના અમલ કરવાથીજ આવી
કલક છે એ પાસે પાસે સમજાવું બવ છે. અને મારી પ્રજા
ખીસ્તી સિદ્ધિતાને માનનારી કલેકા છે, તેજે તો બીજાઓ
પ્રત્યે ઉદારતા રાખવાની હોય છે અને માટેઓએ પ્રત્યે ખરાબ
લાગણીથી જોવાનું નથી.

એવું અને અનુદાનું કાલણ

'એવું અને અનુદાનું કાલણ' ને નામથી એક બીજો લેખક બવાબ
આપતા લખે છે કે 'સાઉથ આફ્રિકા રજ' એ સહીથી લખ-
નારને બવાબ આપવોજ જોઈએ.

કુંવર મહારાજ સોમના ખીસ્તી મદદને લેખક સ્વીકાર કરે
છે એ સારી વાત છે. અને અ.પણા મિત્રે ને વલણ લીધે
છે તેજ ઉપરથી જોવાનું છે કે તેઓ ખીસ્તી મદદના સિદ્ધિત
મુજબજ જોએ છે. એ વાત હું માગી નથી કે આપણે એવા
દેશમાં વસીએ છીએ કે જેનો કારણ ખીસ્તી મદદને માનનાર
પ્રતિનિધિઓ મારફતે આવે છે? અને આપણી ને માનવા
હોય તે બવકારમાં મુકવી જોઈએ એવા સમય રું નથી
આવે? ને એમ પોતાને ઉચી કલેકાને છે તેજે સમજ
કાલ્સીજ ને વલણ લાધું હતું તેવું રું લેવું નહિ જોઈએ? સાઉથ

આદિના પ્રથમ એ સહીયો લખનાર પૂર્વ મદરાસ ઓગની વચ્ચે સમજવા નથી. હોદી બાળકોને પુરોષીયન બાળકો સાથે જોડાઈ ભણાવવાં જોઈએ એવી તેમની દલીલ નથી પરંતુ હોદી કેળવણી પણ પુરોષીયન બાળકોના જોવાઈ હોવી જોઈએ એવી તેમની દલીલ છે. તેઓ પોતાના ઉપર જે યાગ દોષ તે વિશે નિરસ્થાપી મત પાલ મોકલતા બધ તે સીબજી તેને રૂઠા આપવો જોઈએ.

હોદીનું નવું રાજકીય બંધારણ

હોદીને તે અફે સ્વરાજ્ય આપશે?

(બેખર—જે. ડી. સંસ્કરેન્ડ)

(ગયા અંકથી ચાલુ)

અમેરીકાના પ્રસિદ્ધ ડોક્ટર જે. ડી. સંસ્કરેન્ડ હોદીના પરમ મિત્ર છે. ઓગસ્ટ મહિના 'મોર્નિંગ ટ્રીબ્યુન' માસિકની અંદર હોદીનું જે રાજકીય નિધારણ આપવા વિલાયતની સરકાર પડી રહી છે અને હોદીને તેથી સ્વરાજ્ય આપવામાં આવશે એમ જાહેરને સમજાવવામાં આવે છે તે વિષે એક મનનીય સેખ તેમણે લખ્યો છે. હ. ડી. ના વચ્ચે સમજાવે છે તે નીચે આપીએ છીએ:—

સરકાર ઉપરનો કાણુ

હોદીના જવાબનો પ્રશ્ન એટલે સરકાર ઉપરનો કાણુ આ નવા બંધારણમાં વિલાયત પોતાના જ હાથમાં રહેવા દેવા માગે છે. હોદીની પાસે આને મોટું હાથ છે અને જે સરકારની સંખ્યા વિલાયત છે તેટલી ચાણુના ગાંધીયો છે. હોદીના સરકાર ઉપરનો કાણુ એટલે એ કાર્ય માગે છે? કાણુના તરીકે વિલાયત પાસે મોટું સરકાર દોષ પરંતુ તે સરકાર ઉપરનો કાણુ જર્મની, ફ્રાંસ અથવા તો જાપાન પાસે દોષ અને વિલાયતનો કાણુ એક પણ સિપાઈની પાસે ન હોય તો વિલાયતને માટે રહી પણ જેવું રહી જાય છે વિલાયત સ્વતંત્ર છે; તેને સ્વરાજ્ય છે! હોદી સરકાર ઉપર કાણુ અંગ્રેજોનો દોષ તેને કાર્ય જે આ દાખલો આપી દર્શાવું તે જ મુજબ જરામર છે. શું સમસ્ત દુનિયા જે વાત નથી જાણતી કે કાણુ પણ પ્રજાનું સરકાર દોષ પરંતુ તેના ઉપર કાણુ કાણુ પરદેશી પ્રજા પ્રસવતી દોષ તો તે પ્રજા એક મંદિર અને પ્રમાણક યુદ્ધોમાં છે? વિલાયતની જેવી દલીલ છે કે હોદીના સરકાર ઉપર કાણુ સમસ્ત સત્તા વિલાયતની જ રાજધાની સરકાર છે કારણ કે હોદીના રક્ષણ માટે તે જરૂરની વાત છે. માધીયો આ વાતનો સ્વીકાર કરતા નથી. અને સમસ્ત હોદીવાસીનું પણ જોમજા રહેવું છે. આ વાત મંજૂર નહિ રાખવામાં દલીલ લી રહેલી છે તે અપણે તપાસી જોઈએ.

ગોડે સરકાર

ઉઠા કેટલાક સમયથી સમસ્ત માફ હબર માણસોનું ગોડે સરકાર હોદીમાં રાખવાને વિલાયત ડેવાએ છે. સ્વરાજ્ય બોધવતું હોદી આ સરકારને વિલાયતની આપી જ. આ ગોડે સરકાર ન હોય તો પણ હોદીની પાસે પુષ્કળ સરકારી મજા પડે છે. ખાસીય અમલદારી હેઠળ આને હોદીમાં એક લાખ સી-વેર હબરથી એક લાખ એસી હબર સુધીનું ઝૂંડ તાલીમ પામે છે હોદી સેન્ય છે. આ સરકારને હોદી જરૂર રહેવા જોઈ. આ ઉપરાંત હોદીના દેશી જવાદાઓ પાસે તાનું સરકાર છે તેની કુલ સંખ્યા પચ્ચીસથી ત્રીસ હબર હશે આ ઉપરાંત

એક લાસ મહત્વની વાત એ છે કે હોદીમાં સરકાર તાલીમ પામેલા અને જનુભવી સિપાઈઓ જેણે પુરોષીય મદાન પુરુષો વાચ લીધે. હોદી તેની મોટી સંખ્યા મોજુદ છે. મદાન પુરુષની પુષ્કળિતિ થઈ આ જવા સિપાઈઓને પાછા હોદીમાં લાવવામાં આવ્યા હતા, તેમની પાસેથી કશિયાર પાછા લઈ લેવામાં આવ્યા અને તેમને પોતાપોતાને ઘેર ભેસાડવામાં આવ્યા. તેમના પોલીસ અમલદારોને જરૂર હોય હોય કે આ સર્વ હોદી સિપાઈઓ પુરોષના કાષ્ટ પણ સિપાઈઓના જેટલા જ મહાદર અને પુરુષ યુવક જામ આવે તેવા હતા. આમાંના સરકારી કામના ઉપયોગમાં આવે તેવાની સંખ્યા કેટલી રહી તે ચોક્કસ નથી પરંતુ હજી હોદીને માત્ર તાલીમ તો તેમની સંખ્યા જોઈતી નહીં હોય. પરંતુ માત્ર કે તેમની સંખ્યા તથા લાખની હોય તો પણ તેમને લેતા આજેના માત્ર લાખ યુવક તાલીમ પામે છે અને દરેક રીતે કુળ સરકાર દુનિયાના કાષ્ટ પણ સરકાર જેવું જ તેવા છે. જે કાષ્ટ નાન-વાલ દોષ છે તે અમલદારના પ્રશ્નમાં છે. જે સરકારને દોષના જે અમલદારો જોઈએ તે નથી. અને તેનું કારણ એ છે કે ખાસીય સરકાર હોદીમાં અમલદારો તરીકે તાલીમ આપવાની આવ સુધી ના પાડી છે. પરંતુ આ નાનવાલ પણ માત્ર તે ઉપયોગીમાન દેખાવમાં છે કારણ કે નવી હોદી સરકાર અમલદાર ખાસીય અમલદારોને રાખીને હોદીમાં અમલદાર તરીકે તાલીમ આપવાનું રહી કહે છે કે જેથી હોદીમાં તેમની જગ્યા પુરે. આ વિષયમાં સના-વાર જાણકારોનું કહેવું એવું છે કે એ કાર્ય માત્ર જોઈ વરસની અંદર કરી જાય. કેટલીક જગ્યાએ મેમ કહેવામાં આવે છે કે હોદી સરકારના કુલ નીચે કામ કરવા ખાસીય અમલ-દારો ના પાડશે એટલે એ કાર્યમાં યુરોપીય આવે. આનો જવાબ તો એવો છે કે ખાસીય અમલદારો વિના એ કાર્ય અટકી જશે એવું દર્શાવ નથી જાણવા તરીકે કાંઈ, જર્મની અમેરીકા થતો પુરોષની ખીજ કાષ્ટ પણ પ્રજા પાસેથી અમલ-દારોની તાલીમ હોદી સિપાઈઓને આવે તેને હોદી મોકલી કહે છે.

હોદી ઉપર કોઈ કામ નથી

માધીયો અને તેમના જનુભાવીઓનું એવું માનવું છે કે સ્વતંત્ર હોદીવાસીનું આખી દુનિયાની પ્રત્યે સુલેહ અને મીઠા-મારી-મરેણું વચ્ચે રહેશે અને હોદી લીમ જોઈ નેક-સમાં સળ્ય છે. એવા હોદીને કાણુ પણ પ્રજા તરફથી કોઈ કામ છે જ નહિ. અને છતાં જામ ઉઠે માત્ર તો તેમની માન્યતા છે કે ઉપર જાણવું તે સરકાર અને તાત્કાલિક જરૂર પડે તો મુશ્કેલી અમાવ મારે કશિયાર ધારણ કરવા હોદીમાં પુષ્કળ માણસો પાસે છે એટલે હોદીને પુરુષ સરકારી સંરક્ષણ જેવું, અમેરિકા સુલત સુધી હોદીના સરકાર ઉપર વિલાયતને જ કાણુ રહેશે જોઈએ એવી તેની માંગણીને હોદીના આ પ્રશ્નને જવાબ છે. હોદી માને છે કે વિલાયતના કાણુની જરૂર નથી અને છતાં વિલાયત તે રાખી રહેવા માટે પ્રયત્ન કરશે તો તેના કાર્ય જોઈ છે કે હોદી તેને એક જામ માન તરીકે ભેખરી અને એવું અપમાન સહન કરવા હોદી આજે તેવા નથી.

વેલ્થરોસ્ટનર હાથમાં એક હુદયુ સત્તા

ગોડે હોદી મારેના આ નવા બંધારણમાં વેલ્થરોસ્ટનર કેટલેક કારણે હોદીની શીરકા રાષ્ટ્રીય મારાસળાને જોખમદાર રહેશે અને તેથી આશ્ચર્યની રીતે હોદીની પ્રજાને જોખમદાર સેખાઈ છતાં આ નવા બંધારણમાં જનકલના વેલ્થરોસ્ટનર જેટલી એક હુદયુ સત્તા તેને આપવા પાડેલી છે. ખીલ્લ કહેવામાં

હું તો પોતાની કુલકામાં બાંધે છારે તે પ્રધાનમંડળને દુર કરી કઢે છે. એનો અર્થ એ થયો કે તેને એમ લાગે કે આ એક અંબીર પ્રસંગ દેશમાં થયો છે અને તારાણીક પગલાં કરવાની આવશ્યકતા તેને લાગે તો રાષ્ટ્રીય કારાસભા ઉપર તે પોતાને કાણુ ધરાવી શકે બલકા તેને વિચેરી નાંખી શકે અને સન ૧૯૧૯ માં જેમ 'સોડ' એમ્સફોર્ડ' કરેલું અને સન ૧૯૩૦-૩૧ માં 'સોડ' ધરવીને કરેલું તેમ માર્સલે લે અને જોર્જિનિન્સ રાજકીય તે દેશ ઉપર એકલે હાથે રાજ કરે. 'સોડ' ધરવીને એક કાખથી પણ વિશેષ હોદ્દાએને કારામાસમાં પુરેલા અને બીજી રાષ્ટ્ર રેખાક 'કોન્ફરેન્સ' પુરી થઇ છારે દુશ્મન 'સોડ' વીચીરને જોર્જિનિન્સો બહાર પાડી તેથી પણ વિશેષ સંખ્યામાં હોદ્દાએને કારાવાસમાં પુર્ણ અને ભાડી-જોના માર માયાં. આટલુંજ બસ નથી. રાષ્ટ્રીય શીરસ ધારાકાનાં નંધારણ એવી રીતે કરવાનું થયું છે કે તે દબેલાં વોઇસવાનના કાણુજ નીચે રહે એટલુંજ નહિ પરંતુ તેની એક દૃષ્ટુ સત્તાને તે કારાસભા મળણુત બનાવી તેને ટકાવી રાખે. તે એવી રીતે કે પત્રોસ કોડ પ્રબળની વરતીમાંથી એ રાષ્ટ્રીય શીરસ કાનાસભામાં માત્ર તક્કસેજ સ્થાયી હોય. આમાંથી દેશી રાજ્યોને તેના પ્રમાણથી પણ વધુ સંખ્યામાં સ્થાયી આપવાનું કાણુકાણું છે અને તે બધા સુધે દેશી રાજ્યોની પ્રબળને સુરેલા નહિ દશે પરંતુ દેશી રાજ્યોએ નીચેલા દશે, આ ઉપરાંત અધુર કાણુમતિવાળી કોમને ચેરવાળી રીતે તેના પ્રમાણથી પણ વધુ સ્થાયી આપી દેવામાં આવ્યા છે અને તેના ઉપર આસાનીથી સરકારનેજ કાણુ રહેશે. આ ઉપરાંત સરકાર પોતાના 'નેશીનીઝ' એટલે પોતેજ પસંદ કરેલા સ્થાયી નીમણુંક કરવાને કહી રાખશે. એ બધા કનઝે-ટીવ વિચારના દશે અને તે સર્વ સરકારનેજ તેના આપનારાજ દશે. એટલે બાકી રીતે શીરસ રાષ્ટ્રીય કારાસભામાં સરકારે પોતાની વધુમતિજ રહે તેવી યોજના કરેલી છે. સરકારની કારાસભા ઉપર અધુર રીતે વોઇસવાનની એક દૃષ્ટુ સત્તા રહેશે એટલે કે નાજાંની કાણુ ઉપરનો કાણુ, સરકાર ઉપરનો કાણુ, પરદેશ સાથેની રાજનીતિના પ્રશ્નોમાં પણ તેનો કાણુ આટલુંજ પ્રવૃત્ત નહિ પરંતુ શીરસ રાષ્ટ્રીય કારાસભાની રચના પણ એવી કરવામાં આવશે કે સ્થાયી વધુમતિ દબેલાં સરકાર પક્ષમાંજ રહે. બાકી રીતે રચના કરી બહારની બમતને હાવવામાં તો એમ આવશે કે હોદ્દાને સ્વરાજ્ય આપવામાં આવ્યું છે અને પ્રબળની ધમ્કા મુજબ તેમના પ્રતિનિધિઓ મારણે રાજ વોઇસવાન મલાયે છે?

સરકારનેના હાથમાં પણ સત્તા

આથી પણ બીજું વિશેષ છે. એક દૃષ્ટુ સત્તા વોઇસ-રાજીવ પાસે રહેશે એટલુંજ નથી. પ્રતિના મનરિને પણ એક દૃષ્ટુ સત્તાએ. આપવામાં આવશે. આ વોઇસરાજ અને મનરિની નીમણુંક કરવાનું વિલાયતના હાથમાં રહેલું અને હોદ્દાને તેમાં કોઈ આવ્યા દશે નહિ એટલે સર માર્કસ જોડવાપર જેવા મનરિ રાજ કરવા આવશે તેને આટલાથી શકાય નહિ. જનરલ કમર જેવા કરકસી અમલદાર અણુતસરના એવી સર્વકર કલેસો મલાયે તેને પણ આટલાથી શકાય નહિ. આ હોદ્દાને માટે સ્વરાજ્ય લેખાશે ખરું?

મને હું એ પ્રમાણે જવાબ આપવામાં આવશે કે નવા નંધારણ મુજબ વિલાયત જેવા વોઇસરાજો અને મનરિને સુરેશો કે આવી રીતે એક દૃષ્ટુ સત્તા નહિ વાપરવામાં આવે તેથી તેમના ઉપર વિલાસ રાખી શકાય? જાનો જવાબ એ છે

કે હોદ્દાને એવી ખાતી કયે રચણે આપવામાં આવી છે. પેટીક દેનરીએ એકવાર કહ્યું હતું કે જુલકાળના અનુભવે ઉપરથીજ અવિષ્ય માટે કલ્પના નાંધી શકાય.

આરે આ માર મુખ્ય સેક્ટર માટે કે ને નવા નંધારણમાં હેવાજ એકલે એમ વિલાયત કહે છે અને એવું નંધારણ હોદ્દા પ્રબળ માટે તે પડી રહી છે. આવા નંધારણ હોદ્દા ડાખીનીમન સ્ટેટસની યાત તો દુર રાખો પરંતુ હોદ્દા સ્વરાજ્ય પણ લેખવશે ખરું અને બદલે તો હોદ્દાને પરાધીનતામાં હોદ્દા રાખી મુકવામાં આવશે. ને સાંકળાથી તેને હવે નાંધવામાં આવશે તે સાંકળાનું રૂપ માત્ર બુલ પ્રકારનું હશે. તેને પરાધીન દેશમાં પોડી વધારે સ્વતંત્રતાની કુદ રહે એટલી તે સાંકળાને લાંબી રાખવામાં આવશે. મને તેમ કો છતાં જુલકાળનીજ પટે એ મળણુત લેખાંડી સાંકળ રહેવાની એ નિર્વાણ છે. (અધુર)

હોદ્દાનેના તાબા સમાચાર

મરેડુમ સર સમયક અલ્લી ઇમામ

પટનાથી રૂટરનો તાર દર્શાવે છે કે અલ્લીવા વજીહ અને રાજ્યદારી પૂરક સર સમયક અલ્લી ઇમામ ૧૫ વર્ષની વયે મુજરી મથા છે.

વિલાયતને મળુર પક્ષ અને હોદ્દા

બંધથી રૂટરનો તાર દર્શાવે છે કે તા. ૧૫ માં નવેબરે વિલાયતમાં ને કોન્ફરેન્સ હોદ્દાનું નવું નંધારણ પડી ગદાકવા માટે જોજાવવામાં આવી છે તેમાં પાકાંમેદના મળુર પક્ષે નામ નહિ લેવાનો ઇરાજ થયો છે. રાજ્યદારી ખમરપનીઓ દર્શાવે છે કે વિલાયતને મળુર પક્ષ આ નિર્ણય ઉપર આવ્યો છે તેનું પ્રયોજન એ છે કે હોદ્દાની રાષ્ટ્રીય મહાસભાને તેમાં આમંત્રણ આપવામાં નથી આવ્યું અને સરકારે હોદ્દા વિષે ને નીતિ કારણ કરેલી છે તે પ્રત્યે મળુર પક્ષ નાપસંદગી બતાવે છે.

હોદ્દા સુરેશ આરે વહાણે છે

નાટાક એવરટાઇકર પત્રના કલકત્તાને ખમરપની દર્શાવે છે કે મહાના કલકત્તા અલ્લીએ મહાત્મા ગાંધીજીને કોડી મુકવા માટે પત્ર લખ્યો હતો તેનો જવાબ આપતાં વોઇસ-રાજ દર્શાવે છે કે જ્યાં સુધી મહાત્મા ગાંધીજી સવિનયભંગની લડત કોડી નહિ કે જ્યાં સુધી અંધીજીને ને કોડવાને મારો સરકાર દેવરી શકે એમ નથી. મહાના કલકત્તા અલ્લીએ કોલ્યું હતું કે મહાસભાના આ આલેવાને ને કોડી દેવામાં આવે તો સવિનયભંગની લડત પાકી ખેંચી લેવા બલકા તે મોકુર રાખવા માટે તેમને સમાજવવા પ્રવત કરવામાં આવશે. પરંતુ એ હવે સ્પષ્ટ છે કે સરકાર પોતાના નિમણમાં તદ્દન મક્કમ છે. લડત મોકુર રાખવાના કોરણ ઉપર તેમજ જ્યાં સુધી સરકાર પાલમેટને એખમદાર છે જ્યાં સુધી તેમજ સુધારાઓ અમલમાં ન આવે જ્યાં સુધી સરકાર પાલમેટ મલા-વવા તેમજ નથી. સરકાર મળણુત હાથે કામ લઇ રહેલી છે તેને પરિણામે સવિનયભંગની લડત મરણ પામતી બધ છે એનો સામાન્ય રીતે સ્વીકાર કરવામાં આવે છે. એકે નેકન-લીસ્ટ પ્રેક્ષો જણાવે છે કે આખા હોદ્દા હજી ૧૦ હજાર મહાસભાવાદીઓ એકમાં છે પરંતુ ખરે આંકડો માત્ર ૧૬ હજારનો છે. અને જેમને કોડવામાં આવેલા તેઓ હવે વામ લેતા નથી. એ વાત તો સ્પષ્ટ છે કે સોડો હવે આ મળણથી કંટાળે મથા છે અને તેઓ સુરેશ આરે વહાણે છે.

શ્રી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીઝ સોસાયટી

વિશેષાક્ષરની મહોત્સવ

ઉપરોક્ત સોસાયટીના આશરે દેહલ ના ૨૬-૧૦-૩૨ ને જીવિવારે સંજના ૪ વાગે શીખુત મુળજીભાઈ નચ્ચુમાઈ મારતરના પ્રમુખપદના નીચે એક મેળવારો દીવાળી ઉજવવા નિર્ધારિત થયો હતો. અસ્થાતમાં પ્રથમ સ્તુતિ પદ્ય બાદ મેસર્સ કાળુભાઈ રૂઝીર ભાઈ, ઝીજાભાઈ વેલ્લજી પારેખ, માવજીભાઈ પ્રેમજી, હોદુમાઈ જવાનભાઈ દેસાઈ, ભેચી, રજુકેસભાઈ વડાભાઈ, ચૌવીલભાઈ મૌલી, માવજીભાઈ ડાનજી, નરસ, અંબેલાલ દેસાઈ, શામલાભાઈ ભાઈભાઈ, રતનભાઈ, ડાનજીભાઈ ભાઈભાઈ અને ડાલાભાઈ આવજી વગેરે ગૃહસ્થોએ દિવાળીના મહાત્મ્ય વિશે વિવેચનો કર્યા હતા. બાદ મેળાવડો વિસર્જન થયો હતો.

શ્રી તા મન્થન

(વિષય—વિદ્યારણાત્મક મનસ્થાપનાત્મક મહોત્સવ.)

(અથા અંગ્રેજી માણ)

અભ્યાસ ૩ એ

(૧૧) સ્લોક ૩૦ થી ૩૨ (માણ)

“એના કરતાં, સત્યપ્રીય, ચોતે મોક્ષની પ્રત્યાવાળા જીવાત્મા છે એમજ મનનું અને મોક્ષનું એ મહાનુભવ દેવાથી વધારે મોજ્ય મથાળ.

“આથી, કેવ-પુર-પુલક, સક્તિમાન કર્મચોગી માંખ પશિખાણનો ભવવદાર પસંદ કરતા નથી. પણ ચોતે અંધનમાં પડેલા અને મોક્ષની પ્રત્યાવાળા જીવાત્મા છે એમ સમજીને માલો છે.

હવે, અકલ્પવેશક, માંખોએ એ કહે છે કે જ્યાં પ્રકૃતિમાંથી નિર્મીત થયેલા ચિત્તનેજ નંધ અને મોક્ષ છે, અને ચિત્તજ સર્વ પ્રકાર્ય કરે છે. પણ આત્મા કદી અંધ થયેલોજ ન દેવાથી પ્રકાશનો જે પ્રગલ્ભ કરતો નથી એવું મોક્ષનું મેં કહ્યું તેવા કર્મચોગી પસંદ કરવા નથી. પણ તેઓ ખીજી રીતે એજ વસ્તુને સમજાવે છે.

“રહસ્યદર્શી, કર્મચોગીઓ કહે છે કે જીવ અને તેરથી મહીન દશર્મા હોય તોયે દરેક જીવને જી એવી પ્રતીતિ રહેલીજ હોય છે કે એ જે સ્થિતિમાં છે તેમાંજ સતત રહેવા સર્વવૈલો નથી પણ એનું આત્મ સ્વરૂપ કાંઈક વિશેષ શુદ્ધ અને મદાન છે. એ સ્થિતિને પહોંચવું એ એનું અંતિમ અદ્ય છે. આ પ્રતીતિને પરિણામે કોઈ જીવ એકજ સ્થિતિમાં રહી સંતોષ માનતો નથી. પણ નિરંતર કાંઈક ને કાંઈક પ્રેરકાર કરવા અચ્છતા રહે છે.

“પોતાનું શુદ્ધ અને મદાન સ્વરૂપ કેવું છે એ વિષે એની જોશી કે વતી શુદ્ધિના પ્રમાણમાં એ જુદી જુદી ભવની અવના કરે છે, અને તેનું કાંઈક આત્મ કે રસજ ચિત્ત તેના મનમાં રહેલું હોય છે. કદીક એ ચિત્ત એણે પોતાની અવનાથી ન નિર્મીત કરેલું હોય છે, તો કદીક એના જોવા કે સંભળવા માં આવેલા કોઈ શુદ્ધ ચિત્ત મહાત્માના ચારિત્ર પરથી ઉઠાવેલું હોય છે. મંદ વેમથી કે તીવ્ર વેમથી એ સ્વરૂપને પહોંચવાનો

એનો પ્રયત્ન રહેતો દેવાથી, એ સ્વરૂપ એને અસ્પર્શ કે ગુરૂ રૂપ માણે છે.

“તાનપિયાસુ, બધાં સુધી જીવ પરિપુર્ણ શુદ્ધિને પામતો નથી, આં સુધી એની પોતાના પ્રેરકરૂપ પ્રેરક કે ગુરૂ વિશેની અવનામાં દરેક પાયાજ કરે છે. પણ અને તેવો દરેક પડે છતાં તે પ્રથમ વિના રહી શકતો નથી; અને બધારે એ અસંત શુદ્ધ અને પુર્ણકામ કામ જારે પોતાના પ્રથમથી પોતાને વેમજો બેઠું શકતો નથી.

“હવે, પરંતપ! આવો પ્રથમ-ગુરુભાવ કર્મચોગને કેવી રીતે આપમે છે તે સંજાળ.

“જેમ શાકડાની આવલી પોતાના સુવધારની આગળજોને વજ રહે છે, અને તે જેમ નવાવે છે તેમ નાચે છે; જેમ દુવ-માછળીને અને આં રાણો, પરંતુ એ પોતાનું મુખ દુવ-વાર તરફજ રાણે છે; અથવા જેમ સુપંખુખી દુલ જે દિકામાં સુપં રહે તે દિકામાં પોતાનું મુખ ફેરવે છે. તેમ, બર્મજીવ, અકલ પ્રથમ પોતાના પ્રથમ કે પ્રથમરૂપ શુરને અધીન થઈને રહે છે. એની પ્રત્યક્ષ અને રસજ આગળજોને એ વજ રહે એમાં તે શું કહેવું? એટલીજ એની આગળજીનતા નથી હોતી; પણ એ પોતાના પ્રથમની આગળજો, અગ્રજો અને અભિપ્રાયોને આમજથીજ વિચાર કરી, તેવો અમલ કરે છે. એ પોતાની સ્વાર્થા અને સ્વતંત્ર પ્રત્યાજોને દાખાં દમ, નિમુજ કરી, પોતાના પ્રથમની પ્રત્યા તેજ પોતાની પ્રત્યા કામ એવી રીતે પોતાના મનને રેગવવા પ્રયત્ન કરે છે.

“શુદ્ધપુલ્ક, આમ કરતું કાંઈ મહેલું થતું નથી. પોતાની પ્રત્યાજો અને પ્રથમને રૂચનારી પ્રત્યાજો વચ્ચે એને વારંવાર વિશેષ દેખાજ છે, અને તે વખતે, હે વીર, આ કુરસેવમાં બનાર શુદ્ધ કરતાયે વધારે તીવ્ર સંભામ એને પોતાના મન સામે કરતો પડે છે. તે વખતે એ પોતાના પ્રથમ સિવાય ખીજી કોની સદાજ મને કેને કરવે જાય? મનુષ્ય! આપા અનેક સંભામોમાં એ કરારકે કારે છે, કરારકે જીતે છે. એના અનુભવો પરથી એને એવો દદ અભિપ્રાય ધાય છે કે એના સંભામોમાં એની જીત પોતાનાજ બળે નથી થતી, પણ એણે લીધેલી પ્રથમની સદાજને લીધેજ ધાય છે. બધારે બધારે એણે પોતાને બળે જીતવા પ્રત્યા કરી હોય છે, કારે એ કાર્યો હોય છે. આથી, એ દદપણે એમ માને છે કે પ્રથમજ એનો નિવામક, સુવધાર અથવા ટંકો છે, અને એ તો માત્ર એની ચેતનાવન આવલીજ છે.

“આમ પોતાના મળ વિષેનું અભિમાન છોડી થતાં થતાં ભકતની એવી દદ આવના કામ છે કે એ કેવળ એના પ્રથમનો નયાબોજ નાચે છે, અને ને કાંઈ કર્ય એના કાર્યે કામ છે, તેવો કરાવનાર એનો પ્રજુજ છે આથી, એ કાંઈ પણ કર્મનો પોતે કર્તા છે એવું અભિમાન કરતો નથી, પણ પોતાના આત્માના અધીશ્વર પરમાત્માનેજ એનું કર્તૃત્વ સોંપી સર્વે કર્મ તથા તેના ફળ એનેજ અર્પણ કરે છે.

“પ્રીય કોન્ટેવ, તું અતન્યજણે માઈ ચિન્મત્વ સ્વીકારી મારે કરણે આવ્યો હોય, તારી બે મારે વિષે એવી દદ મદા હોય કે હું વારે પ્રવૃક્કામ થયેલો. બહા નિજ અને યોગ્ય સદૃશ્ય પૂ, તારી ને એમ ખાતરી હોય કે હું વારે એમને નાથક કામ એવા કોઈ કર્મમાં તને નજ પ્રેડ, અલુન, વધારે શું

કહેવું, અને એ એમ ભાવતું હોય કે શુદ્ધ ધર્મની સ્થાપના એજ માઈ જીવનમન છે, તે તું અધ્યાત્મભાવે તારા સર્વે કર્મોના ભાર અને કર્તવ્ય અને સોંપા, એના પરિણામ તિમે આપકિતવિનાનો અને કર્તવ્ય તિમે અદ્વંકાર વિનાનો મધુભા અને તારા વિદોષીઓ નેમજ સ્વજનો પ્રત્યે સમદર્શક-વિનાનો થઈ તારી કુદકર્મો પૂર્ણ કર એને પર તેા મારી જાત માન, બરે તેા મારા ધર્મયુક્ત અભિપ્રાય માન, ઠગ

“અર્જુન, સાચું પ્રજ્ઞા, મારે જે કંઈ કહેવાનું છે, તે મેં કશી નીપજ્યું છે, મારા કર્મયોગ વિવેકા આજ્ઞાપાત્રને જે નિરંતર અકાર્યો અને મત્સર રહીત થઈને આચરે તે કર્મના અધિનથી મુક્તિમળ જે હું તને નિશ્ચયપૂર્વક કહું છું. પાપ, તેમ ન કરતાં, જે કેવળ મત્સરથી પ્રેરાયને તેની જીવમજ્જના કરે છે, તે તું જાણ કે જ્ઞાનથી થાણ થઈ અધિમર્તિતે પામે છે.” ૩૧-૩૨ (અધ્યૈ)

ભાઈ આપવાનું

ફ્રેડરિક ગાર્ડન મોર્ગન રરપ વર્મિઆયસ, ટ્રાંસવાલ હબીબીયા ગાર્ડનના નામે આજ્ઞાપાય છે. તેમાં મોરનજીસ, નાચીસ, કેરી, અનુસ, લકરી વીજેરે માડા છે. ૩ પાણીના ડાગ, મરો, રેખલો, દિારસ છે. મનો અથવા લખો,

અહમદ સાલેહ મીઆ,
૧૨, મીનાર સીટ, ન્યુ ટાઉન.
પી. એ. પોસ્ટ રર૩૭, જોહાં.

**LOOK
CLOSELY
AT THIS LABEL**

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you got the right thing. Keen's Oxford Blue never cracks the skin and is so economical.

**KEEN'S
OXFORD
BLUE.**

TO STOREKEEPERS.

It is Profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

**આ લેબલ બરાબર
ધ્યાનપૂર્વક જોશો**

કારણ કે જ્યારે તમે કીન્સનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ રંગના હાંમે ભર્યા ભર્યા હશે ખાતરી કરી હોશો કે તમારે જોયેલે તેજ માલ મળ્યો છે જોનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ વાપરનારી કપડાને ડાઘ પડતા નથી અને વાપરના મા તે સસ્તો પડે છે.

**કીનનો
ઓક્સફોર્ડ
બ્લુ.**

વેપારીઓને

કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ રંગના માં રાખવો અને તેજ બ્લુ વાપરના લઘામજ કરવી એ ફાયદાકાર છે એવું કારણ એજ છે કે કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ તમે તમારા ગાદજોન વેચ્યાં તે તેથી સૈને સતેષ થશે અને દરીયા પછી તેજ ખરીદવા આગે.

**ધાડેલો ભાવ
વારની હ પેની!
સ્ટાર્ચકિંગ જુટ
કલોથ.**

સ્ટાર્ચકિંગ જુટ કલોથના ભાવમાં કંઈ નહિ તે સ્થિતિ ટકા ઘટાડો થયો છે. ભાવમાં બીજા બધાંને આંટી દે તેવા આ અજબ જુટના કપડાના ભાવમાં તાલુબી ખમાડનારો ઘટાડો થઈ ગયો છે. મજાજુત ઘસારાને સાર અને પાકા રંગોમાં સ્ટાર્ચકિંગના પહેાંચે તેજુ બીજુ અંકે ટપકું નથી. “સ્ટાર્ચકિંગ” કલોથ ખરીદતી વખતે તેના ફરેક ડુકાનપર “સ્ટાર્ચકિંગ” જુટનો ટ્રેક માઈ તપાસજો. ફરેક કથળોની ડુકાનોમાં તે મળી શકશે.

સાલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.
Johannesburg & Cape Town.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિમેરે

અમારે હાં જાતી રેખરેખ નીચે તાળો અને મજાજુતી પરમાં દોલો ગરમ મસાલો, કરીપાકાર, હાલર, ગરમા, તેમજ પરીનાં અને મીઠુનાં તેમજ ગીક્સ આમારે હમેશાં મોકા મા અજાબ અમારી જેવી સારે મળા કહશે. જાવો ઉત્તમ માલ, નમો વરમા ખતાવી ગહતા નયો. જોઈ વખત મંગાવી ખાતરી કરો. મળવાનું ટેકાજું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

'Phone 327 Tel. add. "letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંટીના એવરેસ્ટ ઉપર આજ્ઞા ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતરી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS			
Yearly	...	20	6
Half-Yearly	...	10	6

Box 247 & 317 Tel "Hindustani"
HUSSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Proprietor of Asiatic Hotel.
 Merchant and Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

શ્રી હસૈન ઇસ્માઈલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેર, પા. ઇ. આફ્રિકા.

60

પ્રતાપી હરીશંકરભાઈ—સંખ્યા ૧૨૮૮૬
 રાજકોટ પંચાયત
 કાંઈ પણ કમિટી કે દવાલ અને લીમા નગર
 તથા મહાલ
 મોહવામાં આવે છે. આજેના મંત્રિ
 મહામંજરી હરમણી બસમનર, કાલીયાવાડ 60

Phone 3887. Box 316, 162, Grey Street, DURBAN
HEERABHIA MORAR MATVADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,
 રાજકોટ કાંઈ અને ગેલેલોલ બહાવાર
 અને કાળીયાવાડ નેમ્બર 4.
 પેશીય ચાલી રીડે હરી માલ સી. એ. ડી. પી. મોહવામાં આવેલી
 રેલીફેન ૩૮૧૭. મોહવા ૩૧૬ ૧૮૨ મે રીડે, રાજા ૬૨

Do you have difficulty
 in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishments: 87 a, Pritchard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From **VARA'S Factory** (BOMBAY)
 INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

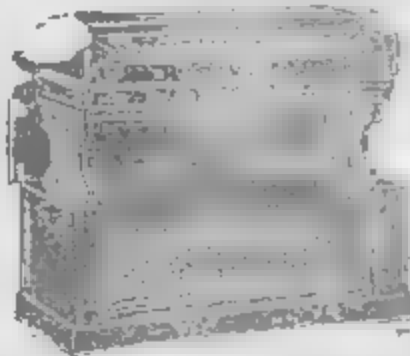
Write or give a Call at

GOSHALIA'S MUSIC SALOON,

PAHO, N. GOSHALIA

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

અત્યંત સારી હારમોનિયમ અને તબલાની જરૂર છે. જે હવે પુણે માસ્ટર બીએ મુબારક પ્રખ્યાત "વાર" ઉદ્યોગમાંથી હાથના પત્રના, પેટન્ટ હારમોનિયમ અને તબલાના હારમોનિયમો અને રેકોર્ડમાં તેવાં રહે છે તે સંપાદન કરવા બાબતે મુખ્ય, સુર, બંધા પીએચ પબ્લિકેશન્સ હારમોનિયમ અને તબલાના હારમોનિયમોની સંપૂર્ણ શ્રેણી આપી શકે છે. હવે આ શ્રેણી—

માસ્ટર બીએ મુબારક પ્રખ્યાત,

(માસ્ટર બીએ મુબારક પ્રખ્યાત)

પી. એ. બોક્સ ૪૮૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

દીવાળીના તહેવારમાં

ભાવમાં બેહદ ઘટાડો.

ફક્ત બે દિવસ દીવાળી આવળ, પછીથી એ ભાવે નહિ મળશે.

શું પુછો? ૨૮ વર્ષથી પ્રખ્યાત કેપોટન બાલકેની હોટેલમાં

સ્પેશીયલ મીઠાઈઓ તૈયાર છે.

જેવી કે: બદામ, ખીસ્તા બરફી, બદામવારી, સુરતી વારી, બદામ ખીસ્તા હલવો દીલ્લીના, વેનીલા હલવો, ફેટ હલવો, મુંબઈના હલવો, સુકો હલવો, ખંભાતી, મુંબઈની, ભાનગરી પેઠા, આવળા પેઠા, બરફી મુંબઈપાક, માચાનો મેથુર, સારા, મગદળ, શંકરપરાં, મોહન માળ, જાંબુ, કરી, છુન્દી લાક વીગેરે વળી અતની મીઠાઈઓ તેમજ ફરસાજ, ભાવનગરી માંદીબા, શાલાપુરી ચેવડા મેથેન્દીનો.

માલ સારો મોખ્ખા ધીમાં બનાવેલ.

કંઠીઓના માલકોએ ઓઠર સાથે પેસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

માલ સરજ અને ખાત્રીપુરવકનો મોકલવામાં આવશે પારસજ ઉપર નામ લેખને લેશે.

R. K. KAPITAN.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

'Phone 3623.

તમારા કંપાની બહેર ખબર ક્યા છપાવશે?

‘ઈન્ડિયન ઓપીનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું હોઈ બાપુ બાપા સાથે આફ્રિકામાં વેચાય છે.

ભાવ અને નકલ મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બહેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ

મોહટું

ગંજવર

સેલ

હોંદુસ્તાની

મુંબઈ

રામીલ

ટેલેગ્રા

રે

ફે

ડો

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા મારેજ છે
મારે લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

બારમેનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ ઘટાડેલા છે. લીસ્ટ મારે લખો:—

'Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 45—Vol. XXX

Friday, November 11th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Tenth Edition.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રશી. "દાદરીઆ" નવેમ્બર તા. ૧૩ થીએ
પોરબંદર થઈ મુંબઈ જવા ઉપલ્બ્ધ.

રશી. "કરોન્ડ"

નવેમ્બર તા. ૨૭ થીએ મુંબઈ જવા ઉપલ્બ્ધ.

મુંબઈમાંથી વીરશી. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦

રપેરીયલ પા. ૫-૦-૦ ના કીસાળથી લેવામાં આવશે.

મુખ્યતા—ઉત્તરમાંથી પોતાના મોટા કામીના કનીવારે ૧૨ વાગ્યા અગાઉ ઇસ્ટમાં પહેલેમતા કરવાં.

ખી. ઇન્ડિયા કાઇનની નવી મોટા પછીજ સારી સમવેગવાળી અને ઘડપ માવની સાફજ અને ઇસ્ટ આફ્રિકા સાથે ચાલુ થઈ છે.

દરેક હોદી પેશીન્દરે પોતાની ટીકીટ અમારી ઓફીસમાંથી લેવી અને મહાર માવવાળા કાઇનમાંથી અમારી આવે

પત્રમવકાર કરવાથી પણ થઈ શકશે. રશીમરને અગાઉ દરેક કામકાજ અમારી ભત્રી દેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

મીડીકના આવે.

સીન્ડા કામકા: પાઉન્ડ ૨-૭-૦-૦.

રેક: પાઉન્ડ ૬-૭-૧.

વોશાની વખર.

હાફુ વીરશી, પાઉન્ડ ૨-૭-૧

વધુ જુલાસા મારે કમી મા મળે:—(ફ)વી પેશીન્દર

એવર રોમ હીસેઝ એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa
RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રશીફાન ૪૮૦૦.

પી. ઓ. ઓફસ ૧૯૧૦.

ધો

રશીમાફીક એડરેસ

"ફેસ્ટમલ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક ભત્રીના અકસ્માત

જેવા કે ઘાતર કાર, પ્લોર ન્યાય, ફીરલીટી બોર્ડ, વરકમન્ડ કોર્પોરેશન, વીમર અનેક પ્રકારના
વીમાને લખવું કામ આ વીમા કંપનીએ સારું કરી દીધું છે.

પોલીસી તેમજ 'હાવાની પતાવટ' ઇરબનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

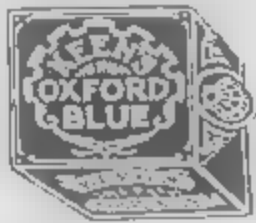
આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રાંતાંનધિ:—

સોરાબજી ફેસ્ટમલ.

"ઇન્ડિયા ઓફીસ"

૧૭ ફર્ટ એવન્યુ,

ડરબન.

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

**KEEN'S
OXFORD
BLUE.**

FOR STOREKEEPERS.

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલ બરાબર ધ્યાનપૂર્વક બેસો

કારણ કે જ્યારે તમે કીન્સનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ લેવા દુકાને જાઓ ત્યારે તમે ખાતરી કરી શકો છો કે તમને એક જ તેજ માલ મળે છે જો કીન્સનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ વાપરવાથી કપડાંને કામ પડવા તરી અને વાપરવા માં તે સસ્તો પડે છે.

**કીન્સનો
ઓક્સફર્ડ
બ્લુ.**

વેપારીઓને

કીન્સનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ સ્ટોક માં રાખવો અને તેજ વાપરવા અથવા કપડાંને કામ પડવાથી બચાવવા માટે કીન્સનો ઓક્સફર્ડ બ્લુ તમે તમારા માલગારને વેચશો તો તેઓ હોને સંતોષ થશે અને કીન્સનો બ્લુ તેજ ખરીદવા આવશે.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિચરે

જ્યારે આ જાતી દેખરેખ નીચે તાળો અને સફાઈથી પરમા રહેલો મરમ મસાલો, હરિપાલિક, હરદ, મરચાં, તેજા ફેરિની અને કોચુના તેજા મીઠાસ આમાર દેખેલા થોડા ના અથવા અમારી ગેરંટી સાથે મળે હશે. જાવો ઉત્તમ માલ, તમે મરમ મનાવી શકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતરી કરો. મળવાનું કેશનું,

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

Box 247 & 317

Tel. "Khairi."

HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)

Proprietor of Asiatic Hotel.

Merchant and Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

મોકલ રાજ અને રાજ, રેલમાર એડ્રેસ "ખની"

હુસેન હરમાધલ (સરદારધલ વાલા)

રાંકપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પ. એ. આફ્રિકા.

60

Phone 3567. Box 316. 162, Grey Street, DURBAN.

HEBRAHIA MORAR MATYADKAR.

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મત્યાદકર,

દેખરેખ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર

અને કમિશન એજન્ટ.

વેલિંગ સાચી રીતે કરી આવેલી આદામી થી મોકલવામાં આવશે
રેલોડીંગ કરવા. મોકલ રાજ. રાજ થી રેલોડ, ઇંગ્લેન્ડ. 62

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર કંઈના એડ્રેસ ઇપર ખાલ
ધ્યાન રવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતરી કરશો.

P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફ્રુટ બોર્ડ ટાલુ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર વેલિંગ કરી સી
આ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે એડ્રેસ—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફ્રુટ બોર્ડ ટાલુ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર વેલિંગ કરી
સી. આ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. એડ્રેસ—

P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 64

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :			૦.	૬.
	Yearly	...	20	0
	Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS			૦.	૬.
	Yearly	...	20	6
	10	6

અઠવાલિક પત્રાંગ

વાર	ખ્રિસ્તી	હિંદુ	ગ્રેગોરિયન	પારસી	મુસલિમ	જાનો
	1432	1446	1919	1302	1. 11.	1. 11.
	1433	1447	1920	1303	1. 12.	1. 12.
શુક્ર	11	24	11	4	4	1-23
શનિ	12	25	12	5	5	1-24
રવિ	13	26	13	6	6	1-25
માન	14	27	14	7	7	1-26
મંગલ	15	28	15	8	8	1-27
બુધ	16	29	16	9	9	1-28
શુક્ર	17	30	17	10	10	1-29

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:

Established A. D. 1869

T'vaal Add:

P. O. Box, 666,
Capetown.

P. O. Box, 4302.
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street;

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રોમાંગમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી ખાસક વર્ષની બુની ત્રીમા કંપની.

હાલની વીમા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા આવે છે તે બજારું હોય તે અને કયું કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સારાન યોજામાં યોજા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજારું હોય તે મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

લિફ્ટાઓના બોક્સનેસના ચાફ એજન્ટ

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

બોહાનીસબર્ગ,

વેચવાના પુસ્તકો

જાણના અનુભવીઓના ઉદ્દેશ્ય

"તમે તમે તેના નવલકથાઓ અને પોલીસ ને આપ્યું તે વધવા મંડી પડે છે, પણ એક તો તમે એક વાંચી તેમજ સર્વે. નીચી, ધમ અને જાનના પુસ્તકો વચ્ચે કમકામીની તમારે આપ્યા જીવન સુધી બીજા છે."

"એને સાચાં પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે મને તે જાણ્યો એકાંતવાસ સહેલાઈથી વેરી શકે છે."

"માણસ એનો સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના હુશુની અને પ્રતિભાની પરિણામ થાય છે. તેમ ને પુસ્તકોનો તેને શોખ હોય છે તે જરૂરી પણ તેને વિશે અત્યંત ધ્યાન થાય છે."

નીચેનાં પુસ્તકો આ ઓપીસથી મળશે. મંગલવારનાં અહેવાલની કરી આરદર આપે પછી મોકલતાં ચુકવું નહિ. વી. પી. ના આરદરને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

લેખક:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

અંગ્રીસ નિબંધમાળા—આ પુસ્તકના કકડ પાનામાં "નવ સાહિત્ય સંગ્રહ" તરીકે વિખ્યાત થયેલા રાવ બહાદુર ભંડારીએ એકાદાનું જીવનચરિત્ર અને તેમણે લખેલા રસીક અને અતિ મોખાવાળું નિબંધોના અનુવાદ છે અને જી. ૧૮૭ પાનામાં તેમણે લખેલા 'ધર્મતત્ત્વ' નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રશ્નો મનોમી સહ દેશકિર્તિચિન્તરે અલગબાજી બોધકો અને ભંડારીમથકના આ નિબંધો વાંચવાથી તે કામમાં થયેલા મહત્ત્વ મળશે. આ પુસ્તક જાન સાથે હાથપરથી પણ બરપૂર છે. કી. રી. ૫-૬.

કાલેલકરના લેખો—અખ્યાત દત્તાત્રેય જાલકરે આ લેખકરના નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી હોવા છતાં મુજરાતી બાણપરના તેમના કાણનો 'નવજીવન' વાંચનારાઓને પુરા અનુભવ છે. આ પાકા પુઠાના ૭૮૨ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે. કી. રી. ૭.

શરતચાણુની ત્રણ વાર્તાઓ—મંગળના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કર મી. કરમન્દ મટોપાખાની આ વાર્તાઓ મી. મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈએ લેખમાં વિનોદ અને બધી હતી. 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં જાય છે કે "અનેક મનોના જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ ભરસ હાથ પાડશે એ વિશે અમને કંઈ નથી." કી. રી. ૨-૬.

દશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા કે. સુમીત્રા દવાજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અધોમતીનું વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૪૮૪ પાના કશું રસથી બરપૂર છે. કી. રી. ૫.

પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા—આ ૧૧૨ પાનાના કામાં પુઠાના પુસ્તકમાં અધીજના અસહકાર વિશેના અખ્યાતો આપવામાં આપ્યા છે. તેના પ્રકાશક જાય છે કે: "પ્રકારા વચર દેવતા પ્રજાવલીત રહેતો નથી. ભારતવર્ષે જે મહાન કલ્પ ઉપાડી છે તેને જગવવા અધીજએ દેશમ જે પ્રાણ પુકરો તેવું સ્મરણ રાખવા આ આપણે ઉપદેશી નીવડશે એવી આશા છે." કી. રી. ૧-૩.

લેલ દાયદી—મી. રાજગોપાલાચારીનું નામ એક રાષ્ટ્રીય તેતા અને મહાત્મા અધીજના ચુસ્ત અનુવાદી તરીકે અલખ્યાત છે. આ પુસ્તકમાં મી. રાજગોપાલાચારીએ રોતાના ત્રણ માસના કારવાસમાં લખેલી રાજનીતી છે. કાલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં જાય છે કે "કલ્પનું મંથન આમાં એકલું નહીં પ્રમાણકતાથી આપણું

છે કે આ ચોપડી સાહિત્યજીવમાં કાલમનું સ્થાન લેશે." મહાદેવ હરિભાઈ દેસાઈએ તેમાં મી. રાજગોપાલાચારીનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૧૦.

ઈશુ ખ્રીસ્ત—અવતારશીલા—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં મુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ લેખક મી. કિશોરલાલ બનસ્વામીશાહ મહારવાળાએ એક અલગવાળેય વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ઈશુ ખ્રીસ્તનો મુદર અને સરળ બાવામાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પાટલી પુત્રની પટલી—આમાં પટનાની પાટલીનો મુજ પ્રતીકાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી બરપૂર છે. કી. રી. ૬.

અમ્મક દર્શન—આ પાકા પુઠાના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જાન રસથી ભર્યા છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરીત્ર અંદ્રિકા-૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું કુલ ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક લખના મહાન પ્રશ્નોને સ્થાન આપ્યું છે અને લખણ મોખાવાળું છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાતો—આમાં ચુરબર મહીલાઓની કશુંબનક આલેખક છે. સામાજિક કુરીવાળેથી થતા અતીધ બનાવો અને કાનિઓની કુખી વાર્તાઓ છે. સચીત્ર. પાકું પુઠું. કી. રી. ૬.

અખ્ય પંક—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, શુદ્ધપ્રેમ, આત્મલોભ વિષેના રસો ભર્યા છે. મંગળના નવલ કથાકાર કરદવાણના પુસ્તકનો આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉત્તરાખંડની કાચા અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક દત્તાત્રેય જાલકરે રોતાના સર્વોચ્ચ સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું મુદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૧.

ઈશુ અલિહાન—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઈશુ ખ્રીસ્તે માનવ-ભૂતને પતનમાંથી ઉઠારવાને આપેલા અલિહાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો ભોધ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

જોતરાતી દીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં મી. કાલેલકરનો લેખનો અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આંદોલનની ઉત્તરે લેખની દીવાલો આવેલી છે અને તે દીવાલોની પાછળ શું કશું ને જાણના સરકારની કૃપાથી પરીપુષ્ક થઈ તેથી તેવું નામ લેખકે "જોતરાતી દીવાલો" એટલે ઉત્તર તરફની દીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૮.

Indian Opinion

No. 45—Vol. XXX.

Friday, November 11th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price Fourpence

ASIA IN THE THROES OF VAST REVOLUTION

(By G. F. ANDREWS)

THE whole of Asia has either passed or is still passing through the throes of a vast revolution. Nothing, perhaps, has happened like it, on such a universal scale, in all human history before. For this revolution has compassed more than one half the human race, and its repercussions are still being felt all over the rest of the world. The economic depression in Europe and America has had an intimate relation to these events which are happening in India and the far East. For the world has suddenly broken in two, owing to the rapidity of modern communication, and the economic crisis in one hemisphere is felt acutely in the other hemisphere in turn. The whole earth has become one in a physical and geographical sense. We are, everyday, conscious of it.

This revolt of Asia has sometimes been called the 'Rise of Nationalism.' That is only, however, a superficial aspect of it, a symptom rather than a real cause. Two things go deeper still. (i) There has been an almost entire reaction in Asia against European domination; (ii) there has also been the uprising at last of the down-trodden peasantry of agricultural Asia against age-long tyranny and oppression.

Not merely in Russia and Siberia, in the North, has there been a peasants' revolt, including a forfeiture of land, but in China to-day it is estimated that at least one hundred million Chinese peasants have thrown off the yoke of centuries and organized themselves into incipient Soviet Republics. In India, also, while things have not gone so far as open violence, and though even to-day the misery of the peasant remains almost unrelieved, there has been a moral awakening and a fearless courage which both point forward to an epoch-making change of attitude among the poor in the future. The Indian peasant will no longer be beaten down into unsubject surrender. He is learning to assert himself and to combine in doing so, as he has never had the chance of doing before.

In the Near East of Persia, Iraq and Turkey, as well as in the Far East of Japan, the revolt has not yet reached the peasants in such a mass form as elsewhere, but there are clear signs that there also the awakening has already begun and cannot be much longer delayed.

Before I go on to explain what is happening in India, let me speak for a moment about China. It is suffering as no nation has suffered or could suffer, for its numbers are incredibly great. It is estimated that two million people, in all, perished and sixty million lost everything they had in the world, save bare itself, owing to the floods of the Yangtze-Kiang and Yellow Rivers and their tributaries. Again, in the present year, it seemed almost impossible to build up anew the dykes before the next flood came down. Only by the barest margin of time was this accomplished. Owing to their untold miseries, whole provinces have cast off the central rule of the Nanking Government, and as, I have just related, they are now in revolt. They have joined the Soviet Republics in a mass revolution, born of despair and misery.

In India, there has happened an all important event, which has distinguished that country from all others. The revolt against Europe, on behalf of the peasants, has been carried on without bloodshed under the leadership of one saintliest figure known in human history, Mahatma Gandhi. He has been the one prophet and

inspiser, who has roused the Indian masses as they have never been stirred before. And in doing so, he has successfully tried to keep the revolutionary movement entirely peaceful at the very time that it is attempting to throw off the yoke and become free. Thus, India has stood before the world, in sheer moral strength, as no other country has ever done before seeking to win her freedom, not by the sword, but by suffering. Even though the ideal has been blurred and marred by internal conflict, its universal appeal to non-violence by means of tens of thousands, both men and women, suffering joyfully imprisonment, has had such a response throughout the whole India, that it may well be regarded as in the end invincible. It has also altered the conscience of the whole world.

Among the peasant risings in India, one of the most remarkable has been that in the Bardoli district of Gujarat in Western India. Under the heroic leadership of Sardar Vallabhbhai Patel the excessive land tax was reduced in the peasant's favour. This was resisted by corporate action and a settlement at last was probably the first time for many centuries that such a complete victory for the peasants had happened in village India; and the villagers in every other province took note of the fact and realized at last their power of collective action. Nearly a year ago, the peasants in the United Provinces were able to obtain a very large remission of the land tax in a similar manner. It is true, that the Congress leadership, which had been their main support hitherto both in organization and self-defence, has been taken from them for a time; but they have learnt the power of resistance by peaceful means, and they are not likely to follow China and Russia by resorting to violent methods. For in India, as I have said, this moral appeal of non-violence which we call *Ahimsa*, is remarkably strong. It goes back to Buddhist and even to pre-Buddhist times and it gives strength and beauty and light to troubled India to-day, as it stands out before all the world with its vast sorrows and tragic disappointments.

The responsibility, which Great Britain incurs in taking for Indian affairs, against the will of the majority of the Indian people, is indeed tremendous. For India is thousands of miles away from Great Britain and her civilization is different. Great Britain is still holding to the appeal of conquest in a post-war age when such appeals have lost all their logical meaning among civilized men and women. Yet many in Great Britain are arrogant enough to say, that they alone can rule over India, though they have never seen it or known it.

Now at this moment, owing to this clash of forces and ideas, there has come a terrible deadlock. Emergency ordinances of such a drastic nature have been decreed by the Viceroy to have the force of law, that in every province, something equivalent to martial law prevails. In a free country, like Great Britain, it is impossible to conceive of such a state of things as this. Private houses can be entered without warrant and private persons can be arrested in the same manner. Trials can be conducted in secret and political offences of the lightest character which are matters of conscience, can receive sentences severer even than crimes of a violent and brutal nature. Young people, idealists and

patriots, men and women, are arrested and imprisoned in this manner.

Those who are then imprisoned, feel (just as you or I should feel in similar circumstances) that they are suffering for their country. Therefore, the movement of resistance has become far more deeply rooted than it was a year ago. The passion for nationalism has been driven inward and this has made its intensity far greater than it was before.

That is the situation in India to-day, as far as I have been able to outline it in the few moments at my disposal. The National Congress, with all its failures and shortcomings, is still the heart and soul, the nerve and centre, of the whole national movement. The question of all questions for us in Great Britain is this: Have we, or have we not, the will to peace? Are we going to begin again the war mentality? Is the British Government determined to kill the national movement embodied in the Congress, or is it ready to make peace with it?

Personally, I have no question at all in the matter. As a Christian, I am to hold out for peace, where peace is offered.

Let me explain what things are certain to happen, if the ordinances are continued for another six months, beyond their original six months period of emergency.

(1) Those, who are now called Moderates and Liberals, will be driven into opposition.

(2) The police, when used in this punitive way, will get out of control.

(3) Trade with Great Britain will suffer worse than ever. The people themselves will refuse to buy anything British.

(4) The extreme revolutionary forces, which believe in violence rather than non-violence, will get more and more in the ascendant.

(5) The British Government will be driven more and more to fall back upon the Muslim communal section and the landlords and the princes. This will mean alienating India in time from top to bottom.

There then is the picture, as far as I can see it in perspective and the times are very dark indeed. What makes it all the darker still is the fact that over here in Great Britain there has been (owing to many causes) an utter breakdown in the belief in Mahatma Gandhi's trustworthiness. There has been an extraordinary spread of that wrong idea throughout the world and I am afraid there has been Press propaganda to carry this out in practice. The influence of the Press in these days of panic in Europe is conceivably great, and there are large financial interests in the background ready to seize the occasion. Such an occasion came at Rome, and the false interview which was sent all over the world from that centre did incalculable harm. Anyone who knew Mahatma Gandhi could judge its falsity as a moment. But the harm had already been done. Mahatma Gandhi, — the one man who never told a lie — was made out by this Italian interview to be nothing treacherously. It was a cruel stab in the back, because it was done after he had embarked; and so the false interview in this manner caused a whole two days' hurt. When it was contradicted by Mahatma Gandhi himself at last, it had already gained credence in every land. From that moment, things went from bad to worse, and to-day, while he is suffering in prison, there are thousands deriding and mocking him. That which always happens with a good man is happening to-day with him. For it is the fate of pure goodness to be tried in the furnace of affliction and the gold is seven times purified by fire.

Therefore, for him, we may hope and pray, that out of this evil, good may come. But for ourselves, we must be up and doing, here in Great Britain, lest the share in a cruel wrong that is being done, not only to Mahatma Gandhi and his followers but to the whole national movement of India, may through our negligence rest at last upon ourselves. We must see to it, that we do not share that guilt.

INDIAN UNEMPLOYMENT AND REPATRIATION

THE question of Indian unemployment is day by day becoming very serious particularly in Natal and in some respect in other parts of the Union. The white labour policy of the Government is being pursued with all its vigour and the Indians working on the railways and Harbours are thrown out of employment to make room for white workers. Every avenue of employment is closed to the Indian. In Natal the distress amongst the unemployed Indians is very acute. A few weeks ago the officials of the Natal Indian Congress met the Town Council and made an appeal for help. The Agent General of the Government of India Kewar Maharaj Singh also accompanied them and he supported the representations made by the officials of the Congress. They pointed out to the rapid increase of unemployment among Indians and stressed that so far no help had been forthcoming either from the Government or from the Municipality. As a result of this appeal the Town Council has appointed a sub-committee to investigate the prevalence of unemployment among Indians and recommend steps to be taken by the Town Council to provide relief. It was stated at a meeting of this sub-committee that the total number of Indians in Durban seeking employment has now increased to 4000. We understand that this sub-committee has called for a report from the Borough Engineer on the question of whether employment can be found for Indians on any relief scheme. It is stated that Councillors were emphatic that no expenditure in this connection could be sanctioned if it entailed an additional burden on the rates, while it was further held the Government should assist by the wage subsidies. It was contended that in other parts of the country relief works for natives had been subsidised by the State. "The Committee," said a member, "while in full sympathy with the representations advanced by the spokesman of the Congress must face the fact that the Corporation cannot indefinitely extend its relief schemes and has, in fact, already shouldered a burden disproportionately heavy in comparison to relief measures adopted by other South African Municipalities." In this country we know that neither the Municipalities nor the Government is so anxious to help the Indians. The Indians are not in a position in this country to make their voice effectively heard. They are taxed equally with the white citizens both by the Municipalities and the Government but as they have no votes neither of them care to listen to their appeals. They are a charge to no one. If they can help among themselves it is well and good and if they can't do that the doors of this country are not shut against them to depart from here. This is the general attitude one can find adopted against the members of the Indian community. Time after time one may go on referring to the Uplift Clause of the so-called Gentleman's Agreement of Cape-town. In this regard the expectations of the Indian community have fallen short of what it hoped. The clause in the Agreement stands merely for the show purpose. The Union Government wants to do nothing for the betterment of the Indian community. They want to get rid of them from this country

Although the scheme of assisted emigration is abandoned in the Capetown Agreement the process of reducing the Indian population is going on as usual. The scheme though withdrawn from the Agreement has not been withdrawn from Act 37 of 1927. The result is that hundreds of our countrymen and women are still taking advantage of it and leave this country—the land of their birth for good. In this regard the Natal Indian Congress must do some active work. Meetings should be organized in all parts of Natal and our ignorant countrymen must be informed that they must not leave this country and so to India as the condition is extremely bad there for them.

ETHICS OF PASSIVE RESISTANCE

(By L. W. RITCH)

THE decision of the Transvaal Indian Congress to adopt passive resistance in respect of the Indian racial and colour disabilities which have culminated in the Asiatic Land Tenure Act, has attracted no little attention both here and abroad.

From among the host of well-meaning friends whose natural sense of justice and equity compels them to sympathize with our cause quite an appreciable number have—in all kindness, we recognize—disapproved the Congress decision and have furthermore taken pains to publish both their disapproval and the reasons for their adverse opinion.

The Congress is warned against adopting passive resistance, principally for the reason that passive resistance would in all the circumstances, "be unsuccessful."

We have to admit that these "cautions" emanate from sources that are far from unsympathetic, and which ordinarily would compel the utmost respect and most careful reconsideration. We claim, in view, that an aforesaid passive resister, in the person of Mr. H. S. L. Polak (who, we also note, couples the name of friend Andrews with his own) joins in the chorus of discouragement.

What, however, impresses us most is the very evident ignorance in the minds of our dissenting friends of the very A. B. C. of passive resistance, and the obvious misconception that would appear to obtain concerning its motive and purpose.

Passive resistance has nothing to do with considerations of "success" or "failure." Nor is it of the nature of a strategic move or ingenious device to extract some advantage from an unwilling opposition. Passive resistance is nothing more or less than a conscientious refusal to obey a command the objector is convinced is morally indefensible.

The passive resister obeys the dictates of what is commonly called "conscience," that is, the inner urge to do or to refuse to do a particular thing, because, in the former case it seems right, and in the latter seems wrong. It is an attitude the passive resister feels obligated to adopt and maintain as a religious duty. It is purely a matter of conviction and obedience to that conviction; and disloyalty or obedience thereto is as unthinkable as to the truly religious would be the bowing of the knee to false gods, the eating of forbidden foods, or a denial of faith, out of fear of consequences.

Passive resistance is the soul's answer to "injustice," to the sum of "unrighteousness"; its stand against the threat of brute force. It counts among its votaries all whose loyalty to Truth has been maintained at the price of martyrdom, and whose self-sacrifice has contributed, however little, to the ultimate destruction of intolerance, persecution and all unbrotherliness in its various aspects.

The passive resister is in the truest sense a sacrifice, a door of holy work. What he does or refuses to do is sacrificial action offered to Truth, to God; performed with detachment, and without regard to fruits. Success or failure, profit or loss do not for him enter into the matter at all. He acts moved only by the sense of duty, not for reward or consideration.

The calculating protagonists of expediency are on the other hand, concerned only with considerations of success or failure; with the results to themselves, with the advantages or disadvantages their actions may bring to the interests they represent. With them prudence is not infrequently but another name for fear. They are priests of "that end righteousness that colonizes," seekers of "reward for work." Nor do they perceive the truth beneath the seeming paradox that the Passive Resister has succeeded even when he appears to have failed.

The little light that to mankind's was born of the sacrifice that from time to time have been offered fearlessly on the altar of Truth by its devotees, to whom Principle meant all, self-profit nothing. The test of their success or failure has not been the winning or winning of some material objective. They have succeeded as much as the fire of their self-sacrifice has contributed to an increase of the light that eventually shall dispel the darkness of man's ignorance and selfishness.

Gandhiji loved to quote "We shall know each other better, when the mists have rolled away." It is he and passive resisters like him who some day shall be recognized as the dispellers of the darkness; the true friends of all the world.

No Co-operation With The Commission

The South African Indian Congress will not make any representation, nor will it co-operate with the Indian Agent-General, Kanwar Mohan Singh, on the question of the Transvaal Land Tenure Act, in which connection a commission is now sitting in Johannesburg under the chairmanship of Mr. Justice Kesteven, Judge-President of the Natal Provincial Division of the Supreme Court of South Africa.

This was the unanimous decision arrived at after two hours' deliberation by the executives, which met in Durban. It was affirmed that that the measure was inimical to the welfare of Indians, possessing not one redeeming feature and a negation of the recognition of Indians as Union nationals, as foreshadowed in the Capetown Agreement. It was felt that the members could not be a party in accepting anything which would affect, as the Land Tenure Act affected, the rights of Indians, both present and unborn. They could not, as far as they were concerned, agree to Indians being relegated to segregated areas.

Indo-European Joint Council

The important thing confronting any citizen of this country was the right adjustment of racial divisions along the lines of equity and goodwill. This was the attitude discussed at the fourth annual general meeting of the Indo-European Joint Council held at the Tamil Institute, Durban. Mr. Maurice Webb presided, and among those present were the Indian Agent-General (Kunwar Maharaj Singh), Dr. Clark, Mr. B. M. Narbeth, Mr. P. R. Pather, Mrs. P. Morel, Mr. and Mrs. V. Lawrence, Mr. and Mrs. E. Thomas, Mr. T. M. Naicker, Mr. and Mrs. R. O. Jithoo, Bishop Ferguson Davis and Mr. Davis, Mr. O. H. M. Javery and Mr. Rooknoodeen.

In initiating the discussion on the lines of the future work of the council, Mr. Webb said that the social side offered members of the European and the Indian peoples an opportunity to establish bonds of understanding and friendship, which was so essential in this country. There were, however, other organisations, like the Orient Club, which enabled members to meet one another, and the Agent-General and his wife were doing work of inestimable value in making their home a meeting place for the members of two races. Therefore, so far as the council was concerned, this side of the work should be less stressed.

Social Investigation

Another sphere of activities, Mr. Webb suggested, was social investigation and the presentation of ideas like the material that was embodied in the report on Indian unemployment. This he felt was more valuable than drawing attention to the maladjustments in the social sphere. Sometimes their work overlapped with the proper functions of the Indian Congress, and it would be the last thing that the council would like to do. In both social activities and investigations they had in the past been fortunate in getting excellent speakers, as might be seen in the annual report.

Proceeding, Mr. Webb said that Mr. Lewis Byron asked him to say on his behalf that he (Mr. Byron) considered their monthly meetings should be the principal ones, and therefore they should secure the best speakers, and anything that the council should undertake should arise from this monthly address.

"We cannot confine the work of the council in making it a social function. There are other bodies, like the Orient Club, which is carrying out the social side," declared Kunwar Maharaj Singh. They should therefore see in what other direction their work lay. The Agent-General suggested that they should use the Press in answering anti-Indian articles which appeared in the correspondence columns of the newspapers. He commended this to the European members as the way to counteract the influence of the attacks made on Indians.

"The Press in this country," he said, "as in other countries, is extremely useful, and during the three months I have been here I have had nothing except friendliness."

The Kunwar also suggested that they might go outside the council to address other societies. They themselves (the Agent-General and his wife) had spoken at over a dozen meetings.

Co-operation With Congress

Another point made by the Agent-General was that the council should co-operate with the Indian Congress. It might have usefully added a few members on the delegation that interviewed the Town Council recently.

Supporting speeches were made by Mr. T. M. Naicker, Mr. Rooknoodeen, Bishop Ferguson Davis, Mrs. Ferguson Davis and Mr. Narbeth.

The officials elected were: President, Kunwar Maharaj Singh; chairman, Mr. Maurice Webb; vice-chairman, Mr. J. W. Godfrey; joint secretaries, Mr. P. R. Pather

and Mrs. P. Morel; treasurer, Mr. I. A. H. Moomey; Executive Committee, Messrs. Lewis Byron, Mrs. Mabel Palmer, Bishop Ferguson Davis, Mr. A. I. Kaje, Mr. V. Lawrence, Mr. T. M. Naicker, Mr. E. P. Reim, Mrs. V. R. R. Moodley, Mr. E. Thomas and Mr. Mildred Clark.

In presenting their annual report, the secretaries (Mr. P. R. Pather and Mrs. P. Morel) stated that although the year under review had not to its credit a record of regular monthly meetings, nevertheless there was to its credit a record of good work. The report referred to work of investigation of Indian unemployment and its commensuration, through Mr. J. D. Rheinallt Jones, to the Unemployment Commission. Other matters touched on were the personal tax and the combined meeting with the Native and European Joint Council.

Bachelor Girls At Lunch

Kunwarani Gives An Address

There was an excellent attendance of Bachelor Girls at the club luncheon held at the Royal Hotel. The lounge was filled with small round tables adorned with flowers and the gay summer frocks of the Bachelor Girls who congregated.

Miss Thelma Whitcomb, the club president, was in the chair and welcomed the Kunwarani Maharaj Singh, the guest of honour, and who came in a beautiful sari of gypsy green bordered with gold. Miss Whitcomb presented the Rani with a bouquet of lilies and ferns, tied with mauve tulle. Miss J. Middlebrook, the treasurer, was busy at the door. Miss Plowman, Miss D. Lennox and Miss Edna Burford (the latter the chairwoman of the hostess) sat at the centre table with the Kunwarani and Miss Whitcomb. Miss Plowman, Miss Burford and Miss Lennox are vice-presidents of the club.

During the luncheon the president thanked the girls for their attendance and spoke of the newly-formed entertainment committee, which had given a concert at the Seamen's Mission last week. She also solicited help for the forthcoming street collection for "Our Children's Day," as she had been requested to do so by the Child Welfare Society. The president also spoke of "Friendly" tennis next month at the Country Club and asked for volunteers to drive cars in connection with the elections shortly taking place.

The Kunwarani gave an interesting talk on the lot of the Indian in Natal and put a few facts before them which she opined they might not have realised before. She prefaced her remarks by saying how pleased she was to have the opportunity of meeting the club members, and how much she had been looking forward to it. She considered that the club was unique—at least, she had never come across anything quite like it—and she admired the members' enterprise and the fact that they worked hard and appeared to enjoy themselves, too.

The Kunwarani proceeded to enlist their sympathies as members of the younger generation for the work which she and her husband had at heart and which they had come to South Africa to accomplish. She said she hoped she would be forgiven if she said anything they did not like. The Rani then told her audience that repatriation for the Indians had caused suffering, and that after four generations of living in South Africa they naturally regarded this country as more theirs than India. She begged them to look at it from the Indian's point of view, and try to alleviate their lot. She stressed the disabilities under which the Indians lived, in the way of the denial of the vote (either municipal or political) and free primary education.

Miss Edna Burford, on behalf of the Bachelor Girls, thanked the Rani sincerely for her address, and opined that it had given them a new outlook on the Indian question.

Vain Request

Such was the general tenor of the discussion to which the Agent-General of the Government of India, Kunwar Maharaj Singh, was an attentive listener. The Agent-General's request for co-operation in giving evidence before the commission was turned down, while it was pointed out to him that whilst they had the highest regard for him personally, for these reasons they could not see their way clear in meeting his request.

Soon after the meeting the secretaries, Messrs. A. I. Kajeo and P. K. Pathor, communicated in writing the decision of the executive in the following words: "We have been directed by the executive to inform you that the Congress stands by the resolution passed at the recent conference on the Asiatic Land Tenure Act, and to say that it will not submit memoranda nor give evidence before the commission appointed in regard to the Asiatic Land Tenure Act."

It was submitted that the Congress had always been regarded as the mouthpiece of the Indian community, both by the Government of India and the South African Government. The Congress had championed causes which sometimes did not commend themselves to the popular view, but they had done their duty with due regard to their public responsibility. It was the same feeling that actuated them to-day in refusing to co-operate with the representative of the Government of India on the Land Tenure Act, as they had co-operated in the past.

Those present were Messrs. O. H. A. Jhavery (presiding), A. Christopher, S. R. Nair, E. M. Ally, A. I. Kajeo, P. K. Pathor (Natal), P. K. Desai, O. K. T. Naidu, E. M. Muli, Abed, Z. V. Paruk (Transvaal).

Kunwar Maharaj Singh Went To Transvaal

The Kunwar Maharaj Singh, Agent-General for India, left for Johannesburg on last Sunday with his staff. The Kunwar, his wife, will remain in Durban for the time being, but will later leave with her family and reside for a time on the Rand, prior to a stay in Capetown. The Kunwar himself will return to Durban in 10 days' time and will make arrangements for his family to travel to Johannesburg.

Indian Licences In Added Areas

Building Complaint

Indian storekeepers in the Greater Durban area consider that a period of five years should be given in order to meet the demands of the licensing officer in having brick shop premises. This was stated to the Indian Agent-General, Kunwar Maharaj Singh, when a deputation, representing the Indian shopkeepers of Clairwood, waited on him.

The deputation pointed out that the licensing officer required the immediate replacement of wood and iron premises by brick buildings before licences were renewed. It was stated that owing to the severity of the depression, it was found impossible for Indian traders to build new brick stores.

It was submitted that the licensing officer should insist that brick buildings be erected in respect of new application, but the existing ones should remain. If this could not be done, then it was only fair that the existing buildings should be replaced by brick ones within a period of five years.

South African Indians

The Daily Express of Madras writes editorially:—

The student of the South African Indian problem is more likely to complain of the avalanche of literature on the subject than lament the absence of data for judgment. And to us so deeply interested in the question, it is somewhat painful to see how it is a sordid and squalid story of squeezing the Indian out of that sub-continent by a process of attrition. Years ago, as those will remember who have followed the senior Chamberlain's speeches in Parliament on the Boer War, one of the operative causes was the treatment extended to the Indians as well as the Uitlanders. Since then, the inevitable effects of the colour prejudice, the conflict of interests in the economic field and the policy of a White Africa from almost Cairo to the Cape have found in the Indians a barrier to be removed by fair means or foul. The reader will not thank us if we take him through all that crowded stretch of legislation commencing from the Gandhi-Smuts Pact and compelling the various pieces of legislation like the Gold Mines Act, the Licensing Act, the Glass Areas Bill and the Land Act. Nor is it believable that our position under the so-called Gentlemen's Agreement which was later improved on (so they say) by the January Conference has any way improved. Dante wrote for us what he saw on the gates of hell. These words are written everywhere in South Africa for the Indian community. The tragic part of the whole squalid story is that the Indians concerned are all South Africans by birth and domicile. Gen. Smuts sought to run away from the implications of this at one notable session of the Imperial Conference, and was sharply pulled up by Sir Tej Bahadur Sapru, who remarked on the General's novel and dangerous doctrine.

The position to-day is that a further smothering and energetic attack is contemplated on Indian existence there. Members of the Transvaal Indian Congress deputation have been in this country for some time. We ourselves published a succinct statement on the position from Mr. S. B. Mehd. The South African Indian Congress has decided, as we were told a few days ago, on passive resistance against the proposed legislation. In that case they will be following an novel method in their unfortunate position. There is a tendency in this country to counsel them against recourse to any such extremity. But with all respect to these, and their number comprises Mr. Srinivas Sastri, we really think that all advice from public men in this country is a trifle presumptuous, where it does not constitute a positive piece of imprudence as likely to strengthen the anti-Indian view in South Africa. In spite of the number of conferences and agreements and the endeavours of able men, the Indian appeal in South Africa has always been from Philip drunk to Philip sober. We in this country are still outcastes, so far as the direction of governmental policy is concerned. Consequently we are heavily handicapped in fighting the battle of our countrymen overseas. It is therefore we condemn the tendency in some quarters to judge in advance the needs of the South African Indians. We leave it to our countrymen out there to settle on the best methods of fight their battles. It is only natural to suppose they will weigh well both their weaknesses and their strengths, and judge between competing methods for compassing the ends we along with them desire. Once their course of action is decided on, their claim on the moral and material support of India to the fullest extent is incontestable.

unanimously agreed to adopt the following resolution: "That it is of the opinion that the immigration restrictions should be tightened up at an early date and that the new restrictions be applied to all nationalities, whether European, Asian, African, American or Australian."—*Natal Advertiser*.

News From India

Restrictions On Mahatma

Bombay, Oct. 9.

Mr. M. R. Jayakar, in the course of a speech in connection with the celebrations in Bombay of the "Swadesmitra Golden Jubilee," said:

It is unfortunate that the Government did not co-operate in the process of reconciliation and had stopped all facilities for meeting and conversing with Mahatma Gandhi. In my opinion, they laughed, as they often do, on a critical occasion.

A wise Government would have taken advantage of the friendliness and goodwill which the Prime Minister's prompt acceptance of the Poona Pact had generated and they would have gone on to explore further methods whereby such friendliness and goodwill could be made the basis of a lasting relief of the present impasse. But, unfortunately, want of imagination is characteristic of bureaucratic rule.

I feel certain that if our talks had not been banned, good results would have come about. Many of us left Poona with a feeling that the Government was blundering and had suddenly checked the process which, if sympathetically explored and steadfastly pursued, would have established honorable peace in the land.—*A.P.*

An Undelivered Letter

Bombay, Oct. 9.

Maulana Shaukat Ali, in the course of a statement, said that his message to Gandhiji had not yet been delivered, but the latter, learning of it from the newspapers, had sent a reply which had not yet been officially received by him.

The Maulana understands, through a friend, that the following is the purport of Mahatma Gandhi's message:

"I am very glad that you have postponed your departure for America. I am sure you will be able to do something now. It will be a glorious day when we have real Hindu-Muslim-Sikh unity. Please accept my love and if you make a diligent search, you will still find me in your pocket."

Parliament To Be Picketed

The special correspondent of the *Bombay Chronicle* wires from London under date Oct. 8:—

Certain British peace-lovers will soon hold a meeting to concert measures for picketing Parliament in order to direct Government's attention to the necessity of negotiating with Gandhiji. They emphasize that such "direct action" alone can improve the Tory hosts at Westminster.

—*A.P.*

The Most Patriotic Activity

Lucknow, Oct. 20.

Arrangements for All Parties Muslim Conference were completed in spite of active efforts by reactionaries to sabotage it.

—*A.P.*

Bombay, Oct. 20.

Maulana Shaukat Ali had publicly declared his determination to arrive at a communal settlement

on the line of the formula drafted by him and and Pandit Malaviya and to set it through the Lucknow Conference. He openly defied the reactionary Moslem leaders in their movement to oppose this most patriotic duty.

Muslim Conference At Lucknow

Lucknow, Oct. 21.

All Parties Muslim Conference has been a wonderful success. Joint electorate with Hindus with reservation of seats for Moslems is the basic principle of agreement. Maulana Shaukat Ali has emerged through this trial as a nationalist Moslem leader. In his concluding address he fore shadowed a united India as visualized by his brother Mohammed Ali who characterized separate electorates for Moslems from the day of Morley-Minto reforms as an evil and commanding performance without India into two parts.

A New Slogan

All Parties Muslim Conference at Lucknow finished its work and delegates departed for their respective places jubilant and thoroughly enjoying the slogan of "Long live the United India." A strong deputation was appointed at the Conference to meet Hindu leaders for the ratification of agreement at an early date.

Hindu-Muslim Conference

Bombay, Oct. 21.

Consequent upon the meeting between Hindu leaders and the deputation of the Lucknow Muslim Conference is decided to be held early in November for the final ratification of the pact for submission to the Prime Minister in order to enable him to cancel his award based on separate electorates.—*Kanga Daily Mail*

Indian Round Table Conference

British Delegates Nominated

London, Nov. 4.

The British delegates to the forthcoming Indian Round Table Conference comprises Mr. Ramsey MacDonald (President), Lord Sankey, Sir Samuel Hoare, Lord Hailsham, Mr. John Simon, Lord Irwin, Mr. J. C. Davidson and Mr. R. A. Butler, M.P., as Government delegates, and Lord Winterton, Lord Reading and Lord Lothian as non-Government delegates.

The Labour Party declined the invitation to nominate representatives.—*Reuter*.

India And Ottawa Agreements

Legislative Assembly Debate

New Delhi, Monday.

A resolution urging the acceptance of the Ottawa agreements by the Legislative Assembly was moved to-day by Sir Joseph Bore, member of the Governor-General's Executive Council with the portfolio of Industries and Labour. He declared that without the preference secured at Ottawa the tea industry might have met with irreparable disaster. He added that 55 per cent. of Indian imports would still be outside the preferences granted Britain, while in return India received valuable help, opening out great possibilities for the expansion of export of articles like vegetable oils, seeds and rice. Moreover, preferences exchanged between India and the Colonial Empire held out promise of considerable

British Empire Lost In India

Rev. Magnus C. Rafter's Views

"A frank statement of opinion regarding British rule in India was made recently at the closing session, in the Central Hall, Birmingham, of the General Assembly of Unitarian and Free Christian Churches, by the Rev. Magnus C. Rafter, who has recently spent eighteen months in that country, says the *"Birmingham Post."*

He believed that in India our Empire was lost. As English people you had rendered to India a very great and valuable service which, in modern India was somewhat belittled and minimized because of the present political passion, but he had assured himself that judicial history would give to England the highest praise for her nineteenth century work. We had taken from India a very large reward—sometimes as much as 500 per cent.—so that it was not altogether surprising, to-day we did not serve India.

We lived upon India, and the Indians realize that we did so. We rendered a little service but no service worthy of the charge we had imposed upon her people. He had travelled many miles over the continent of India and had been the guest in the huts and boudoirs of the land. He had been their friend, and it is saddening to realize that he could travel for eighteen months in India and only come upon one person who defended the British regime.

It might be our failure to appreciate it, but it was very sad that this England which we loved should have lost so completely, almost insensibly the affections of the Indian people. We would not say we had the affections of the people, they were lost, he did not say for ever, but he feared that some of the Indians would bitterly tell us that it was not the affection of the Indian people that supported English rule, but the bayonets on which our flag flew blood-red.

British Nationality To Go

Capetown, Thursday.

An important announcement affecting South Africa double nationality has been made by Dr. D. F. Mahan, Minister of the Interior, in an interview with *Die Burger*. The question had first been raised at the Nationalist Party Congress of the Transvaal and was subsequently discussed at the Cape and Free State congresses of the party.

"If we attach any importance to our independence," said Dr. Mahan, "then the abolition of what has usually been described as our joint British nationality is just as necessary as was the Statute of Westminster and the acquiring of our own flag; or perhaps, it is juridically more correct to say that if we have to maintain our dual nationality, the Statute as well as the flag will be robbed of their actual significance. A nation with two political nationalities is an absurdity. It supposes a divided loyalty which Nationalists, at least, have always regarded as the root of all our racial difficulties."

In Event Of War

Pointing out the dangers of this dual nationality the Minister said that it meant that we had not the right of secession nor the right of neutrality in case England or any other member of the Empire was involved in war. Nationalists had always stood for that right without which there could be no independence. Indeed, that question of divisibility or indivisibility of the Crown, with all its implications had been the most radical point of difference between the Nationalists and the S.A.P. In that connection,

there could be no possibility of compromise.

The Minister added that the decision of the Imperial Conference of 1926 on the matter left much to be desired in the way of clarity. The only interpretation of that decision was that we had to retain our dual nationality and that we could not alter without the consent of the Governments of the Empire.

"It must be emphatically stated," declared the Minister, "that we cannot accept it and in this connection all Nationalists will heartily support us. Our freedom is our own, and it is for us and for us alone to determine the nature and extent of that freedom."

Legislation

Referring to the proposed legislative alteration in the nationality laws, Dr. Mahan said that such alterations had been under consideration for more than a year. Naturally it was the privilege of the Prime Minister finally to decide when and how legislation should actually be introduced.

In conclusion the Minister referred the attitude of the South African Party Press in connection with statements made by him and the Prime Minister on the nationality question. There was bitter disappointment in store for them, he said. If they thought they could make use of him to disturb the unity of the Nationalist Party,—Rafter.

Indian Trading In Nyasaland

Balutyo, Saturday.

The far-reaching question of Indian trading in the Nyasaland Protectorate will shortly be discussed by a deputation of the Chamber of Commerce and the Acting Governor (Mr. K. L. Hall), if the Government decides to the request of the Chamber that His Excellency should receive the deputation appointed.

A short time ago three Indian traders absconded, leaving debts behind them to the amount of several thousand pounds, and it was contended by a speaker at the Chamber of Commerce meeting that the Indians might have been apprehended if the local police had been more expeditious in their methods. As it was the defaulting trio made their way to India and there is no hope of bringing them to account. Exemplary punishment, the speaker held, is wanted in such cases and it was entirely wrong that the cost of proceedings should be borne by the creditors, as was officially suggested.

Several prominent Indian traders are said to favour the reestablishment of a licensing board, but when this method of control was advanced by the Chamber some time ago the Government would not agree to it.

Another aspect of this question was brought to light when it was resolved to draw the attention of the Government to the practice of certain Indian traders treating their employees' wages as book entries, with the result that when the traders got into financial difficulties a great part of their assets is absorbed in paying off wages in default. The practice might be used to defraud ordinary creditors. It was agreed to ask Government to introduce legislation providing for the payment of wages in cash at the end of each month and making non-compliance a criminal offence. The notifying of non-payment to be made by the employer and failure in this to render any claim void.

Immigration

After some discussion regarding the recruitment of employees from other territories, the Chamber

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ રૂ.

શ્રીનીકેશ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૨ નવેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૪૫

નોંધ અને સમાચાર

કુંવર મહારાજ સોંગ

દીદી સરકારના એજન્ટ કુંવર મહારાજ સોંગ મળા રાંવવારે ડરખાસો જોદાનીસખર્ગે જ્યાં પોતાના રહાક સાથે વપરી મળા હતા. તેઓ જોદાનીસખર્ગે હસા દયસ રહી પાછા ડરખાસ આવી જશે તેમની સાથે કુંવરાણી દાસવાસ મળા નથી. કુંવર મહારાજ સોંગ ડરખાસ પાછા આવશે ન્યારે બાદ શોધક સમય પછી પાછા દાસવાસ પોતાના કુંવર સાથે જશે અને તેમ બાર પંચ માસ સુધી રહેશે. કમીશન જુગાની લેવાનું કાર્ય શરૂ કરશે તે સમય હરખાસ કુંવર મહારાજ સોંગ દાસવાસમાં રહેશે.

કેમિસ કમીશન સાથે સહકાર ન કરે

સા. આ. ડ. કેમિસની એજીક્યુટીવ કમીટીની એક સભા મળા રવીવારે કેમિસની એજીસમાં પી. દાણ વેગર ખેડેરીના પ્રમુખપદે મળી હતી. દાણર મજેલા સભ્યોમાં મેસરો એ. રોટાપર, એસ. આર. નાથર. ડ. એમ. અલી, એ. આઈ. દાણ, પી. આર. પથર. પી. કે. દેસાઈ, સી. કે. ટી. નામદર. ડ. એમ. માલ, આમેદી અને ઝીલાખાઈ. પી. પારેખ હતા. જેમાં માર મહરો દાસવાસમાં ગાસ આવ્યા હતા. દીદી સરકારના એજન્ટ કુંવર મહારાજ સોંગને પણ કમીટીની મીટીંગ માં બોલાવવામાં આવ્યા હતા. તેમણે કેમિસને પણ સખી દર્શાવું હતું કે દાસવાસમાં જે કમીશન નીમાણ છે તેના સાથે સહકાર કરી કેમિસ કાઉન્સિલોરેન્સ આવવા મળે છે ના નહિ. આ પ્રશ્ન ઉપર વિચાર ચલાવવા માટે આ મીટીંગ બોલાવવામાં આવી હતી. સમગ્ર ગે હવાક સુધી એ વિષય માં ચર્ચા ચાલ્યા બાદ સર્વાનુમતે એવો ફાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે જેથીવાદીકે સેન્ટ ટેન્પોર એક્ટની સાથે સહાયક કરવાનો ફાવ ફોર્મસમાં કરવામાં આવ્યો હતો તેજ ફાવને એક-જીક્યુટીવ વળગી રહે છે અને કેમિસ કમીશનને ફાવ પણ મેસેરેન્સ આવશે નહિ ના તો ફાવ પણ પ્રકારની જુગાની આવશે નહિ. આ પ્રશ્ન ઉપર ચર્ચા કરતાં સભ્યોએ ટેન્પોર એક્ટની સાથે સખા અભિપ્રાયો બતાવ્યા હતા દીદીએને જેથી સેમીગેટ કરવામાં આવશે, તેમના મદાવના દરદા એથી છીનવાઈ જાય છે. દીદીએ પુનીમનની રચાઈ રસીના એક બાગ તરીકે લેખાશે એવું કેપટાઈન એથીમેટમાં દર્શાવવામાં આવેલું છે તે આથી ઉઠી જાય છે એમ આ કચદાથી ફરે છે. કુંવર મહારાજ સોંગ સાથે સભ્યોએ સખા વાંતા કરી હતી અને તેમને દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે કમીશન સાથે સહકાર કરવાની તેમની મોગજીના સ્વીકાર કરી રાકાય એમ નથી. મીટીંગ પુરી થયા બાદ સેક્રેટરીએએ એજન્ટને સત્તાવાર કામગી

સખી એ ફાવની ખબર આપી હતી. સા. આ. કમીશન કેમિસ એ આ દેશના દીદીએની મુખ્યા સંખા છે એનો દીદી સરકાર અને પુનીમન સરકારે સ્વીકાર કર્યો છે. કેમિસે આજ પર્વત વળને સરકાર સાથે સહકાર કરીને પોતાની બહેર રનખમદારી આ કરીને ફરજ બંધવી હતી પરંતુ આ પ્રસંગે દીદી સરકારના પ્રતિનિધિને સેન્ટ ટેન્પોર એક્ટ સંબંધી સહકાર આપી શકે એમ નથી અને તેમ કરીને કેમિસ પોતાની ફરજ આ કરી રહેલી છે.

પીરના લેખકની પત્રો

ન્યાયખાતાના પ્રધાન મી. એ. પીરએ પાંચ પુરોષીમન કેમ્યુ-નીસ્ટને બાર માસ સુધી પીટવોટરમાં એરીયા સાત દિવસમાં છોડી જવાની નોટીસ આપી છે. મી. એડી રોક્સ નામના કેમ્યુનીસ્ટે જર્મીસ્ટનમાં દાસમાં પ્રમેકસન મવાનું છે તેમાં એ નેટીવન કમેદવાર તરીકે નીમવા ઉભો થયો હતો. આને પરિણામે કેટલાક પુરોષીમનની લાગણી ઉદ્દેશાઈ ગઈ હતી અને રોક્સને મારવામાં આવ્યો હતો, એમને બાર માસ સુધી રેન્ડમાં નહિ જવાની નોટીસ મી. પીરએ આપી છે. બીજા પુરોષીમન મી. ડ. એસ. સેક્સ નામના છે અને ગીલા પ્રસી કાચમંડ છે. મી. સેક્સ ગારમેન્ટ વર્કમાં પુનીમનના સેક્રેટરી છે. આ ત્રણે નવેબર માસની બાર તારીખથી બાર માસ સુધી રેન્ડમાં રાખવા ન થવાની નોટીસ આપવામાં આવી છે બીજા બે કેમ્યુનીસ્ટ આમેવાનો જેઓ દાસમાં જોદાનીસખર્ગેમાં નથી તેમને પણ નોટીસ આપવામાં આવશે. તેમનાં નામ મી. એચ. વોલટન અને કાલક છે. તેઓ વળે કેપમાં છે. પ્રસી કાચમંડ કરે છે કે પ્રધાન જ્યાં સુધી તેના નિબાવને માટે બચરથા નહિ ફરે ત્યાં સુધી તે જોદાનીસખર્ગે છોડનાર નથી. જોદાનીસખર્ગેના સીડી ફોલ આગળ આ કુકમે સામે વિરોધ ઉઠાવવા એક માસ મીનંગ મળનાર હતી અને તે લેવા ને. મી. માકરો નામના નેટીવ જોને જર્મીસ્ટનના ઇલેકશન માટે કમેદવાર તરીકે ઉભો કરવામાં આવ્યો હતો તે વાપણ આખનાર હતા. ન્યાયખાતાના પ્રધાન મી. પીરના હાથમાં રાકટસ એસેન્સલી એક્ટથી ભારેમાં ભારે એક દરજુ સખા આપવામાં આવેલી છે. ન્યાયની ફાઈમાં ફાઈ પણ જાતની તપાસ કર્યાં સિવાય ફાઈ પણ મામ્યસને ન ઉપર મુજબ કુકમે કરી શકે છે. કે. આફ્રિકા જેવા સ્પર્ધા દેશની અંદર આવી જતોના કચરો હોય એ આ કુકકની સરકારને માટે યરમબરેલું લેખાય છે. અનુબની બમિન મત સ્વતંત્રતા ઉપર ન્યાયની અદાલતમાં ફાઈ પણ મુન્દો સમિત થયા સિવાય કાય નાખવામાં આવે એ ન ચલાવી શકા રાકાય એવી વસ્તુ સ્વતંત્ર દેશમાં લેખાય છે.

મધ્યર દરિયાનો સાથે છે

મહાત્મા ગાંધીજીએ તા. ૨૪ સપ્ટેમ્બરના દિવસે વરણા નેહરુવાંચી એક પત્ર લખેલો હતો તે દીકરાં વર્તમાનપત્રોમાં પ્રાસદ થયેલો છે તેમાં મહાત્માજી દર્શાવે છે કે પ્રાચીન અને મહાન મંદિરો દરિયાનો માટે હરેલ જુસ્સાં યુગનાં જન્મ છે એ વાત વધારે ખુબ જ સ્પષ્ટ છે. આમ સવાથી મંદિરો પવિત્ર થતાં જાય છે. મારા અભ્યાસ, યાદીરીક અને માનાસિક દુઃખના દિવસો દરમ્યાન આ વતથી અને ગારે ચાંતવન મળેલું છે. પરંતુ આ દેવળો ખુસ્સાં મુકવામાં આત્મા છે તેથી અને જે આત્મિક થયો છે તેમાં સાથે દીક્ષામીરીના એકા પશુ રહેલો છે. કારણ કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં સાજી દીકરા દીકરીઓ વચ્ચે મેં પ્રથમ કાર્ય કરેલું તે સાજી દીકરા દરિયાનો માટે દક્ષ મંદિરોના હરવાજા જેટલી ઉદારતા અને પ્રકાશથી ખીજ જન્મ્યો ખુસ્સા છે તેટલી જીવનમાં દક્ષ ખુસ્સા નથી. એક સામા દીકુ તરીકેનું શુભન મુકવવાનો મેં પ્રયત્ન કર્યો છે અને તેમ દીકુ તરીકે જન્મ પશુ સાંકેત વિના હું કહું છું કે મંદિરો માં જે મુતીઓ રાખવામાં આવે છે. તેમાં મધ્યરની પ્રતિષ્ઠા નારેજ થશે કે તે મંદિરો દેખાં પશુ જન્મના સાથ વિના દરિયાને માટે ખુસ્સાં મુકી દેવામાં આવે. દરિયાને આ પ્રમાણે તરછોડવામાં આવે છે એનો અર્થ એવો છે કે આપણે મધ્યરની તરછોડીએ છીએ દરિયાને આપણે જીવી આપણે મધ્યરનું અપમાન કરી રહેલા છીએ એ વાત હું દીકરા કરોડો દીકુઓને સમજાવતી જાય છે મહાત્માજીએ અરુપ્પ જાતિ માટે ચોતાના પ્રાચીન મહિમાન કાપી દેવાનો નિર્ણય કરીને દીકુ જાતિમાં એક નવીન જીવન્ય પ્રદાવ્યું છે. મુખ્યથી રૂરનો એક તાર તા. ૫ થી નવેમ્બરના દર્શાવે છે કે અરુપ્પ જાતિ સાથે વધારે સાદે પરત્વ મહાત્માનું પુના પેકટની અંદર જીવાવવામાં આવેલું છે તે મુજબ જો અમલ નહિ થઈ તો તા. ૧ થી જાનેવારીથી તેઓ કરી પાછા અપવસો થઈ કરશે. સાજી દીકરાં શુભવાર નામનું પ્રસિદ્ધ મંદિર છે. એ મંદિર સનાતની દીક્ષાના વિદ્વા સમાન બેમામ છે. એ મંદિરને જો તા. ૧ થી જાનેવારી પહેલાં ખુસ્સાં મુકવા માં આવશે નહિ તો મહાત્માજી પાછા અપવાસે જઈ કરશે એમ તેમણે જાહેર કર્યું છે. આ મંદિરના દરેકીઓ નામણીને મંજુર રાખે એવા સંજય એકા છે એમ માનવામાં આવે છે. આ પ્રસિદ્ધ મંદિર દરિયાનો માટે ખુસ્સાં મુકવવા સત્યાગ્રહ શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને મી. જોષીને એ સત્યાગ્રહની આગેવાની લીધી હતી. પાનજી તેમણે અપવાસે જઈ કર્યા હતા પરંતુ મહાત્માજીએ તેમને તાર કરીને અપવાસ ખંધ કરાવ્યા હતા. મહાત્માજીએ તેમને અપવાસે રાજ કરતાં પહેલાં મંદિરના દરેકીઓને એમ મુકવની નોટીસ આપવી એકવી હતી. જો એ મંદિર ખુસ્સાં મુકવામાં નહિ આવશે તો મહાત્માજી ચોતે તેમને મેલિક ટકા આપશે એમ પણ જાણાવ્યું હતું. અમને લાગે છે કે મેં પરિશ્રમિત રૂપે મહાત્માજીએ અમુક મુકવનો દક્ષમ દરેકીઓને આપ્યા હતાં છે અને તા. ૧ થી જાનેવારી પહેલાં જો એ મંદિર ખુસ્સાં મુકાશે તો તેઓ પાછા અપવાસે જઈ કરશે. અને આસા રાખીશું કે આ સમય પહેલાં દરેકીઓ એ મંદિરને ખુસ્સાં મુકી દેશે કે નહીં મહાત્માજીને કરી પાછા અપવાસે જાહેરવા નહિ પડે.

મંદિરના-એકાવા એકીમેં

ન્યુ દિલ્હીથી રૂરનો એક તાર દર્શાવે છે કે નેહરુજીવાની એકવીકવીક દક્ષિણના વેપાર અને લોકોગ ખાતાના પ્રધાન સર નેસર જોરે એકાવા પાન-રૂરમાં લીધે સાથે થયેલા વેપારના એકીમેંદનો સ્વીકાર કરતા માટે જેટરુકેરીવ એકેમ્પલી માં એક દર્શન રજુ કર્યો હતો. તેમણે દર્શાવ્યું કે જોડવામાં દીકરાં અનેકી અને પ્રેક્ષક આપવામાં આવ્યું નહત તે આના વેપારને મોટું નુકસાન પહોંચત તેમણે વધારામાં દર્શાવ્યું કે દીકરાં જે માલ આમાન થાય છે તેમાં પણ ટકાનો માલ જે પ્રેક્ષકની બદલ રહેશે આના બદલામાં દીકરાં મોટી મદદ થવી છે. વેટરેપક્ષ જોડાસ, સીક્સ અને આપસ આ વસ્તુઓ બદોળા પ્રમાણમાં પરદેશ મોકલવાની મોટી અક્ષતા રહેલી છે. દીક અને ફોલોનીઅત સામાન્ય વસ્તુ પ્રેક્ષકની આપ લે થવાથી કાપડ, સાર, કોર્મટ તિજોર વસ્તુઓ દીકમાં જનાવવાને લે તેમજ નાણી. સર નેસર જોરે દર્શાવ્યું હતું કે આ એકીમેંટ કે માસની મોટીસ અપા દીક રૂ ૫૫ કરી કરે છે. દીકમાં આર્થિક વિષયના અપવાસે દીક અને એકાવા માં થયેલા એકીમેંટથી એકાંદરે દીકને મોટું નુકસાન છે એવી આકાવાર મધ્યની કરીને પૂરવાર કરી જણાવ્યું છે.

દીકમાં બોલીશ સમજાવજ ખનમ થયું છે

બરમીહામ કુદરની અંદર મુતીરીઅન અને ફી લીબીઅન મર્ચાંસની જનરન એકેમ્પલીમાં રેજ. મેમ્બસ, સી. રેટર 'દીકમાં બોલીશ ગાળ્ય' એ વિષય ઉપર મેક્સાં એક ખુસ્સાં રહેમેંટ કર્યું હતું. આ પહેરી સાહેબ દમજાંજ દીકમાં અંદર માસ રહી આવ્યા હતા તેમણે દર્શાવ્યું હતું કે દીકમાં આપણું સામાન્ય આપણે ગુમાવી ગેલા છીએ. બોલીશ પ્રજા તરીકે આપણે પછી મેટી સેવાઓ જનવેલી છે પરંતુ આધુનિક દીકમાં એ સેવાની અલગ કરી ગણતરી રહેલી નથી. એગ્રીકલ માં સેવામાં આપણે દીકમાં જે કાર્ય કરેલું છે તેના નવપી કાર્યકસ અખતાર વખાણ કર્યા સિવાય રહેશે નહિ. પરંતુ આપણે અરુપ્પી સેવાનો મોટામાં મોટો બદલો પણ નોંધ પડેથી લીધેલો છે. દેલ્હીક વાર તે આપણે પાંચસો ટકથી પણ વધારે બદલો લીધેલો છે. અલગે તે આપણે દીકની કલીજ મેટા કરતા નથી. આપણે અલગે દીક ઉપરજ છીએ છીએ. અને એ વાત દીકીઓ ખાખર સમજે છે. મેં દીકમાં મધ્ય મુસાફરીઓ કરી હ અને તે જુમના દરેક વાજમાં હું મહેમાન તરીકે રહેતા છું. હું દીકીઓને ખિત બન્યો હતો. મારી અંદર માસની મુસ ફરી દરમ્યાન માલ એકજ માણસ અને એવા મળ્યો કે જેણે બોલીશ ગાળ્યનો બંધાવ કર્યો એ એક પામવા જેની વાત છે. આપણને આ વાત ગમશે નહિ પરંતુ જે ઈંગ્લાંને આપણે અહીંએ છીએ તે ચોતાના વિષયક પ્રેક્ષકે ગુમાવી ગેલું એ અદેસની વાત છે. દીકની પ્રજાનો પ્રેમ આપણે ગુમાવી ગેલા છીએ પણ દીકીઓ તે બારે રૂબાકની મામણથી આપણને કહે છે કે બોલીશ ગાળ્ય દીકમાં છે તે પ્રેમથી રહેલું છે એમ નથી પરંતુ સંગીતની અણી ઉપર આપણે વાદો આપણે પ્રેક્ષકે રાખ્યો છે વિશાલતાના એવા દેલ્હીક અંદરને પડેલા એ કે જે સુખ વસ્તુ સ્થિતિ સમજ થઈ પરંતુ અલગે સેવા અંદરને વજાજ જોડા છે. દાદન ચોતાનાજ સાથ

માટે જાળવરહતીથી પકડી રાખવાને વિલાયત આજે જે તરફથી
મારી રહ્યું છે અને તેમ કરવાની ખતર જે પાતળી, પાસવ અને
નીચ દમનનીતિ તથા અસત્યથી બરપુર રાજકીય ચાલણાજી તેજો
મારણ કરેલી છે તે માટે વિલાયતની પ્રજા માટે દરેક શેષ માત્ર
પણ માત્ર દોહની પ્રજામાં રહેલું નથી પરંતુ દોહ દેવતાના
માટે માંગણી કરીને અર્ધશક રતી તેના ગોરવવાન પુત્રો અને
પુત્રીઓ જે સ્વાભાવિક રીતે રજા જે અને જે દુઃખો વેદી
રજા છે તે સમારે દોહની પ્રજા વિચારી વ્યૂત્તે છે તમારે અંગે
પ્રજાને છેવટના નમસ્કાર કરવાની તમારો નેમનામાં હવે આવતી
દોહ તે તેમાં કશું પણ અભાવ પામવા જેવું નથી દોહના
આટલાં આટલાં બધા બાલિયોના છતાં વિલાયતની પ્રજાને
આત્માજી નિધુર પાતી તે સંવતર ગરીબ ગમે દોહ એવો
દોહ અનુભવ સર્જ રહ્યું છે. દોહની પ્રજાને જિલ બિન કરી
નાખીને, તેને પરસ્પર લડાઈને પોતાનો પમ હોડો મળ્યુત
રખી દોહને જેમ હુડવાનું ચાલુ રાખવું એવ દહિયા સર્જ
અગાનુની રાજકીય રમતો વિલાયતના રાજકીય પુરુષો આજે
રમી રજા છે. દોહની પ્રજાને પ્રજા તરીકે જીવવુંજ દરો તે
તેજો એક જ બાળને આ માલખાજીને સામનો કરી સિરામ
હુડાઈ નથી.

“પ્રાન્ડઅન ઓપિનિયન”

પ્રકાશ, પ્રા. 11 નવેમ્બર 1932

નાનાસમાં દોહ કેમની અંદર બેઠારીનો પ્રજા દિન પ્રતિ દિન
અંબીર અને નવ છે. માત્ર
દોહ બેઠારીનો પ્રજા ગોરાબોનેજ કામ આપવું બેરી
નીતિ યુનીઅન સરકારે મારણ
કરેલી છે અને તેને પરિણામે રહે તેમજ કારખરની અંદર
કામ કરના દોહોએને તોડી ઉપરથી દુર કરી તેમજ રજાન
ગોરાબોને આપવામાં આવે છે. દોહોએને તોડીએ રાખવાન
સર્જ માગે સરકારે અંબ કરેલા છે. દરખાસ્ત દોહોએની
અંદર બેઠારી પછીજ સખત છે. યોડા અકવાડિયા ઉપર
નતાલ મન્ડીઅન કેમિસના અમલદારો આ વિષયમાં દરખાસ્ત
ટાકિન કાઉન્સિલનું ક્યાન બેચકા માટે તેની પાસે ગયા હતા.
અને બેકાર દોહોએને મદદ પાતો કામ આપવાના કાઉન્સિલને
અરજ કરી હતી. દોહો સરકારના એજન્ટ કુવર મદારાજ
સાથે પણ સાથે ગયા હતા અને તેમણે કેમિસના અમલદારોને
રોજ આપ્યો હતો. તેમણે કહ્યું હતું કે દોહોએમાં બેઠારી
દિન પ્રતિ દિન વધતી જાય છે અને યુનીસીપલિટીએ અપવા
તો સરકાર તેમને કરી મદદ આપતી નથી. આ અપીલને
પરજીએ દરખાસ્ત ટાકિન કાઉન્સિલે એ વિષયમાં તપાસ કરવા
અને બેકાર દોહોએને મદદ પાતો કામ આપવાના કાઉન્સિલને
કરવા એક સમ કમીટી નીમી છે. આ સમ-કમીટીની એક
કમીટીમાં દહાવવામાં આવ્યું હતું કે દરખાસ્ત કામ ચોપના
દોહોએની સંખ્યા વધીને ૪૦૦૦ જેટલી થઈ છે. અમને
અપવાર મળ્યા છે કે આ સમ-કમીટીએ બેરી એજન્ટના અર
જકોથી એ વિષય ઉપર રીપોર્ટ માંગ્યો છે કે કેમ રીલીફ
સ્કીમ ઉપર દોહોએને કામ આપી સકાય એવી રજા છે.

મા નહિ. એવું પણ દહાવવામાં આવ્યું છે કે કેમિસના
રેપ્રેસન્ટા ઉપર વધુ બોલે પડેલા હોય તો તેવા અર્થ માટે
તેઓ અંમતિ આપી શકે એમ નથી અને સરકારે વેલ્વ
સમ-સીટી આપીને મદદ કરવી જોઈએ. એવી દલીલ કરવા
માં આવે છે કે દેશના અન્ય બાગોની અંદર નેડીએને
માટે રીલીફ કામ માટે સરકાર તરફથી સમ-સીટી આપવામાં
આવે છે. એક સમયે દરખાસ્ત હતું કે કેમિસના સમયે
કેસ રજુ કરી તે માટે કમીટી તેની સાથે સલામુજબિ દહાવે
છે પરંતુ કમીટીએ એ વાન પણ પાતમાં લેવાતી છે કે કમીટી
અમેક્સ મુદત સુધી રીલીફ સ્કીમમાં વધારો કરી અકતી
નથી. બીજા યુનીસીપલિટીએ આ વિષયમાં કંઈ છે તેના
કરતાં દરખાસ્ત ટાકિન કાઉન્સિલે વધુ બોલે રીલીફ સ્કીમ
માટે કાલેલો છે. અમે બહુજી છેલ્લે કે આ મુદતની અંદર
યુનીસીપલિટીએ માતો સરકાર દોહોએને મદદ આપવાને
જરા પણ અતુર નથી. દોહોએ આ દેશમાં પોતાનો અરજ
અસરકારક રીતે સંવળાતી રહિ એવી દહામાં છેજ નહિ.
તેવાને યુનીસીપલિટીએ તેમજ સરકારને યોગ સહેરીએના
જેટલાજ સરખા કરે. આપવાના હોય છે પરંતુ તેમને અતાધિકાર
આ દેહમાં ન લેવાયી તેમની અરજો સાંભળવાની કાલેને પણ
સરકાર રહેલી નથી. તેજો વગર મુશ્કેલી દરખા દેરની દહા
માં મુશ્કેલી છે. એ તેજો પોતાનાનામાંથી મદદ મેળવી
કામ સકતા હોય તો દોહ છે અને એ તેજો તેમ કરી અકતા
ન હોય તો આ દેશમાંથી વિલામ લઇને આવ્યા જવા માટે
તેમની સાથે આ દેશના દરવાજા બંધ કરવામાં આવેલા નથી.
દોહો કેમના સમો સાથે સામાન્ય રીતે આવું વલણ લેવા
માં આવવું શક્ય પણ ગભુસ અને જોડા છે. કેપ્ટાઉનના
કહેવાના ‘જેન્ટલમેન્સ એસોસિએટ’ માં તેમની કલંત કરવાની
એક કામ નાંખવામાં આવેલી છે તે રીતે પણ તમે વારંવાર
વાલે સરકારને માફીએ આપના આવ્યા જાઓ તેની પણ શક્ય
પડેલી નથી. આ વિષયમાં દોહો માટે જે આજ્ઞા રાખી હતી
તેમાં તેમને નિરાશા મળેલી છે. એસોસિએટ અંદર આ કામ
માત્ર બકારની દુનિયાને દેખાડવા પુરતીજ રાખવામાં આવેલી
છે. યુનીઅન સરકાર આ દેશમાં દોહોએની રજાન સુધારવા
માટે કશુંજ કરવા માંગતી નથી તમે તે આ દેશમાંથી
દોહો બહા કેમ રજો તેજ માગે છે. એસોસિએટ કમીટીએની
ચેલના એ કે એસોસિએટમાંથી કદાહી નાંખવામાં આવી છે
જના દોહો કેમની સંખ્યાને બોલો કરી નાંખવાનું કાર્ય તો
કમેસની મારફતે એમનું તેમ માલખુજ જાય છે. એ સ્કીમ
એ કે એસોસિએટમાંથી કદાહી નાંખવામાં આવી છે જતાં તે
સન ૧૯૨૭ ના કાલ મા કાપદમાંથી કદાહી નાંખવામાં આવી
નથી. એટલે તેવું પરિણામ તો એજ છે કે કેમિસના સંખ્યા
માં આપણા દેશમાંથી એ ચોળનાનો કામ લાઈ રજા છે અને
આ દેશ તેમની જન્મશુભિ હોડીને અભાજ જતા રહે છે
આ વિષયની અંદર અમને લાગે છે કે નાનામ મન્ડીઅન
‘કમિસે કાર્ય કાલમાં લઈ લેવું’ જોઈએ. નાનાસના સર્જ બાગો
માં મીટીંગે કરતા જોઈએ અને આપણા અરજ દેશમાંથી
ચેવણી આપતી જોઈએ કે તેઓએ આ દેશ હોડીને દોહ
માલખા અવું જોઈએ નહિ કારણ કે તેમને માટે દોહમાં ના
અડીથી પણ અભાવ ખરાજ દહાજ જેવાની રહેલી છે.

ટાંસવાણનું કમીશન

મહાસનું દરમિયાનક અંગ્રેજી 'દોહ' પત્ર ના, પહેલી અક્ટોબરના અંકમાં એક અસહ્ય અપી ટાંસવાણમાં ને કમીશન નીચાણ છે તે વિષે લખે છે કે:—

અમારા સાક્રિય આફ્રિકાના અનુરૂપનીએ અમને તારથી અમર મોકલ્યા છે કે ટાંસવાણમાં પ્રેસિડેન્ટ જેનું કાર દોહમાં વહેલા છે તેમજ કમીશન વસેલા છે ના મેરકાઈસર અને તેમના સંબંધી બીજા પેઠલીઠ કમીશનોની તપાસ ચલાવવા મુનીબન સરકારે એક કમીશન નીચું છે અને તેના કમીશનોનાં નામો અમને લખ્યા છે. તે કમીશન એક પક્ષ લેખક કામ છે કે કમીશનની એ પક્ષ દરમિયાન રહેશે કે જે ને લતાઓમાં દોહમાં રહે છે તે ને લતાઓની અંદર વસતા યુરોપીયનોને તેમની સામે લાંબાઓ છે ના નાંદ તેની પક્ષ તપાસ તે અભાવે અને પ્રધાનને તે મુખ્ય ને જવાબદાર કરશે. અમને એક દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે કમીશનના ને સબે છે તેમનાથી દોહ કમીશને સંતોષ થશે. એ (1) ટાંસવાણ એકીવારી કેન્ડે-ટૅન્ગર એકરથી દોહ કમીશન કાર જે મુશીબતો અને અપમાનો નાંખવામાં આવેલા છે તે આ કમીશન દુર કરી નાંખશે એવું દોહની બહાર પ્રજા માની લેવામાં જુદ નહિ કરે. આ દુષ્ટ કારણથી અમુક વ્યક્તિને કદાચ રાહત મળશે પરંતુ વસ્તી અને આવડી અવિચ્છની પ્રજાની કલતિ તેથી બીજાક બસંભાવિ થાય પડશે. તેમને અમુક અન્ય કાઠી આપેલા લતાઓમાં વસવાની દરમિયાન પડશે અને તેમજ કલમ દરમિયાન પ્રજા છે એવી યાગ તેમના કપાળે દમકને માટે અમારવામાં આવશે. સાક્રિય આફ્રિકા પન્ડીઅન કમીશની મળેલી મારગી મેકાના પ્રમુખ મી. સોરાબજી રત્નમજીએ આ કામમાં અસર થી થશે તેનું વર્ણન આપતા દર્શાવ્યું હતું કે "પ્રેસિડેન્ટ લતામાં કલમ માલગોનો કમીશનવિષયે એ મેરકાઈસરને કહે છે અને તે કહે એક યુનિટ લેખારી. આ કારણથી મોનેરી કામમાં ૧૩૨ મા કલમની પહેલી સમ મેરકાઈસર કરવામાં આવી છે કે જે સમ મેરકાઈસર મુખ્ય પ્રેસિડેન્ટને કેન્ડે કમીશનવિષયે અને વસવાટ અને મેરકાઈસર દેરવા છે. પ્રેસિડેન્ટના સંબંધી સુધીય દર્શાવે છે મુકાદિ કલો અને દોહમાં આ વસવાટ અને કમીશનવિષયે કરી કલમ કલો તે રફ કરવામાં આવ્યું છે. ને લતાઓને પ્રેસિડેન્ટ કરવામાં આવેલા જોશ લોની કલમ માત્ર પડતી ન હતી તે કેન્ડે એક મુખ્ય કહે માત્ર પડશે. સન ૧૯૧૯ના કામમાં મુખ્ય ને મેરકાઈસર આપવામાં આવેલું હતું તે પક્ષ યાનુમાત્ર સમ લેવામાં આવ્યું છે. મોનેરી કામમાં કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ મુનો અમલ કરી કરવામાં આવ્યો ન હતો અને તેને લીધે સરકારના અમલ કરતાં આવડ્યા લોશને વેરેટ પ્રેસિડેન્ટે કલમ કરેલા છે. સન ૧૯૧૯ થી ૧૯૩૦ ની કાલ સુધી એમો અમલ વસવાટ કરતા આવેલા છે તેમને પૈલાનો વેપાર માત્ર રાખવા દેવામાં આવશે પરંતુ જેવા વેપારીઓના સંખ્યા ને ટકાવી પક્ષ નથી. વળ મેરકાઈસર રહેતા માલગોને જે વળે સમ અપાયે છે તે યુરોપીઅન વેપારીઓના લેખાને સક્રિય અમાન કરી લેવા માટે આવે છે. ખરી વાત તો એ છે કે આ કામમાં પ્રેસિડેન્ટ કેન્ડે વેપારી દોહમાં કલમ

મુકાનો રહેવા લેવાયે છે. અને દોહમાં આવી કલમ અને મુકાનો કામમાં પ્રેસિડેન્ટ છે તે સમજાવે જરા પક્ષ મુરેક નથી. પ્રેસિડેન્ટ જે વાત જરા પક્ષ મુકી રાખી નથી કે જે સારું દેખાય છે-૧૨૨ કલમ ટાંસવાણના દોહમાં નવર નિબળ નીવડે છે. આ કામમાં કામે લગાવેલી કલમ કલમવાનો કાર્ય કરેલા છે તે પ્રેસિડેન્ટ પુરતી અમો કમો સિવાય કરેલા છે એમ નથી. મી. સોરાબજીએ દર્શાવ્યું હતું કે દોહમાં કલમ કરવાની કલિત લેખી અપી કાર આવી છે કારણ કે કલે વધુ સમય આ કમમાં જરા અને કમીશને દોહ તે સકન કરી કલ એમ નથી. આવડ્યા કાર જુદમ કરીને અને દવાની મોર મોર આ દેશમાં આવડ્યું દોહ કલમવામાં આવશે તે આવડે શું સકન કરી કરી? આવડ્યું આ દેશમાં મુર કલેરીએ વરીકે વસવા દો આવડ્યું દોહ મુકાવવા દેવામાં આવનાર છે ના નહિ આ પ્રજા ઉભો થાય છે, પ્રેસિડેન્ટના મોરનાથી આવડ્યું રિલાં સુધરવાની નથી. પ્રેસિડેન્ટ મોરના જાગ આ મોરનાથી વિરુદ્ધ છે. પ્રેસિડેન્ટ આ વિષયની તપાસ કરવામાં અભિ આપી તે એકલા જ આવડે કે માત્ર તપાસ કરવામાં કરી વાસી નથી. પરંતુ પ્રેસિડેન્ટ જે વાત રખડ કરેલી છે કે દોહમાં તે દેશમાં ન કમીશન મોર છે અને તેમની સંખ્યામાં મદારો કરવા એકાએક વિચારથી તપાસ કરવામાં તે કામેલ થતી નથી.

દોહનું નવું રાજકીય બંધારણ

દોહને ને અર્ધ સ્વરાજ્ય આપશે?

(લેખક—જે. ટી. સંકરેન્ડ)

(અથ અંકથી આપ્યું)

અમેરિકાના પ્રેસિડેન્ટ ૧૯૩૨ જે. ટી. સંકરેન્ડ દોહના પરમ મિત્ર છે. એમણે માલના 'મોના રીબુ' માસિકની અંદર દોહનું ને રાજકીય બંધારણ અભારે નિલાવતની સરકાર પડી રહી છે અને દોહને તેથી સ્વરાજ્ય આપવામાં આવશે એમ જાગતને સમજાવવામાં આવે છે તે વિષે એક મનનીય લેખ તેમજે લખ્યો છે. જ. ટી. ના વાંચો સમજા અને તે નીચે આપીએ છીએ:—

રીઝર્વેશનની મુદત

વિચારત દોહસ્તાનનું એવું આપાસન આવડા પ્રવે છે કે કાર જુદમ લેખાને મુખ્ય માર રીઝર્વેશન વાને સેધે માલ'સ એ અમુક મુદત માટે છે. ઉત્ક્રાંતના સમય સુધીય તે રહેશે. થઈ તેને એવી લેવામાં આવશે. દોહ એને લવાય આવે છે અને પુછે છે કે એ ઉત્ક્રાંતિને સમય કેટલા વખત સુધી રહેશે? કલ વર્ષ, વીસ, ત્રીસ, પચાસ કે સો વર્ષ? કામ એમનાદાર સ્વેચ્છા એ વિષે દુકામ કુશ સમય વીસ વર્ષને દર્શાવવામાં આવે છે. કોઈ રીકોગ અને કોઈ પક'નહેડે એવું લખાવેલું છે કે પચાસ અથવા તે સો વર્ષ! પ્રેસિડેન્ટ એક દેવળના પાદરીએ તે સમય લે સંક્રાંતિ એકાએક દેવો એમને એક દર્શાવેલું છે. દોહને ને વસ્તુ આવડે અને આવડે નોંધને તે વસ્તુ માટે આવડા સમયની વાતો કરવા માં આવે છે. તે દોહને તેથી સંતોષ થવાનો છે એમ શું

કોઈ ન્યાયી માન્યતા માની શકવાનો છે? અશાન્તમાં અશાન્ત વાત તો એ છે કે જે વિષયમાં કોઈ તારીખ નહીં કરવામાં નથી આવી હોઈને એ વચન આપવામાં નથી આવ્યું કે આ ઉત્ક્રાંતિનો સમય કયો, કયો, પચાસ કે સો વર્ષના માળા માં એ રીઝવેંકનો ખેતી ભેવામાં આવશે. નાન હોઈને એટલું જ કહેવામાં આવ્યું છે કે કોઈ સમયે તે ખેતી ભેવામાં આવશે. પરંતુ તે કયારે? કોઈ વચર તારીખની કોઈ વખતે ભરવાની પ્રેમીસરી નેહ આપવામાં આવી દેશ તો તેની કિંમત કેટલી હોય તે કદાચ સમજી શકે છે એ સમયના ઉપર હોઈને કાણુ નથી. એ કાણુ સંપૂર્ણ રીતે વિભાજિત પોતાના કાલ માં રાખશે. કોઈ ભવિષ્યની વિભાજિત પાશ્વર્થિકતાને જાણે તેજ તે સમય નહીં કરે, અને કોઈ ભવિષ્યની વિભાજિત પાશ્વર્થિકતાને સમય કોઈ પણ વેળા થોડી કદાચ ખરી?

મા આપી અને હોઈના ભોંકાને રીઝવેંકન કમુક સમય રાખના એ ભોંકાનું નથી. હોઈની કારકારની સર્ગ વ્યવસ્થા અને કારણ સંપૂર્ણ રીતે હોઈનાના કાલમાં વચર દીધે કુદી દેવામાં આવે એ તેમને ભોંકાને છે. હોઈના ભવિષ્યનો કરતાં ભવિષ્યને કંઈ વધુ કલ્પિતારાજ નથી. તેઓ વધારે આનંદ પશુ નથી. હોઈ પિયંતું તેમનું જાન અને હોઈની શી ભરૂંશીઆત છે તે હોઈના કરતાં તેઓ વધારે ન સમજી શકે. આ રીઝવેંકનો સાચો અર્થ તો એજ છે કે વિભાજિત હોઈને કોઈ પોતાને માટે કેટલાં વધારે વધી કુદી પકડી રાખે! હોઈના ઉપર અભરસ્તીથી આ પ્રવાહીનો સમય નાંખવામાં આવે તેથી હોઈ પ્રવળની સ્થિતિ શું સુધરવાની છે? સ્વરાજ્ય ભોજનવાને માટે એથી કોઈ શું વધુ કાલકાલ પ્રાપ્ત કરવાનું છે? પ્રવાહીમાં ખેતનો વધુ ભેરથી અમુક સમય માટે રાખી પ્રવાહી તેથી કોઈ પણ પ્રવળ સ્વરાજ્ય ભોજનવાને માટે સારી કાલકાલ ભેજવશે એ કેમ મની શકે તે સમજમાં ઉતરતું નથી. એક જુલમમારે સત્તાની હેઠળ એક પ્રવળને જેટલા કલાક, જેટલા દિવસ અને જેટલા વર્ષ વધુ રાખવામાં આવે તેથી તે પ્રવળ ઉઠી સ્વતંત્ર સંસ્થાઓનો ઉપયોગ કરવામાં નાનાવક મનની ભય છે.

એ સ્વતંત્રતા આપી દેવામાં દીધ કરવામાં આવે અને તેથી વિભાજિત રાજ્ય ચાલે પછી મધુ સોપી કદાચ એ આનંદ પશુ જીવે શરૂ છે. કારણ કે સ્વતંત્રતા આપે આપી દેશ માં દીધ કરવામાં આવતી હોય તો એ દિવસે તે આપવામાં આવશે તે દિવસે વિભાજિત રાજ્ય ખુલીથી આપી દેશે એમ આ ઉપરથી કહી શકાય?

કેટલું આ આપી દેવામાં જેટલી દીધ થાય તે દીધ દરમ્યાન વિભાજિત હોઈના પોતાના કાળમાં કમિશન કરતું જશે. પોતાની વધારે કુદી હોઈમાં રોકતું જશે અને હોઈને લીધે ખીલ્લ એવા વધારે કુલવણાઓ તે કલા કરતું જશે કે હોઈ વિભાજિતથી કુદું પડે એ વાત અશક્ય થઈ પડે. વિભાજિત હોઈનું જાહેર કાલ વધારતું જાણું ભય છે તેમાં કદાચ કદો વધારે મતો જશે. અને એ રીતે હોઈના ઉપર પોતાની પકડ ખીલ્લ અજીવ્ય તે બનાવતું જશે, આ પકડ જેટલી વધુ અજીવ્ય દશે તેટલી નારાજ તેને હોઈવાની તેને થશે.

હોઈના ઉપર કોઈ પણ ભતના રીઝવેંકન નાંખવામાં આવશે એ વાતથી હોઈને અમમાન થાશે છે. હોઈની પ્રવળ શું મહાન સરકારીય એલિટાસ્ટિક પ્રવળ નથી? તેણે શું કમરો વધે કુદી સ્વતંત્ર રીતે રાજ્ય ચલાવું નથી? ભવતની અન્ય કોઈ પણ પ્રવળ કરતાં કુદીવામાં તેની કાલવચ અજીવ્ય પશુ જોઈ

નહતી. આવી પ્રવળ આપે શું પોતાની મેળેજ પોતાના ઉપર રાજ્ય જ ચલાવી શકે? એ ન ચલાવી શકે એમ કહેવામાં આવે તો કા માટે? ખાંડીક પ્રવળના કોઈકો વર્ષના રાજ્ય-વહિવટે તેને શું એટલી કલિમતિમાં નાંખી દીધી છે કે તે આપત્તી જેમ પોતાની મેળે રાજ્ય ન ચલાવી શકે? હોઈને આ રીઝવેંકનના પ્રશ્ની અપમાન થાશે છે. તેના અર્થમાં હોઈને વિશ્વાસ નથી. તેનો સાચો અર્થ શું થઈ શકે? રીઝવેંકન સાચેનું આ કહેવાતું સ્વરાજ્ય વિભાજિત આપવાની વાત કરે છે એનો અર્થ શું એ નથી થતો કે તેને આપતું કંઈ નથી કરતાં કેપાણું એમ છે કે તેણે હોઈને સ્વરાજ્ય આપતું છે? એક કાચે આપીને ખાંડી કાચે પાણું ભેરું એ સિવાય એમાં ખાંડી કાચું છે નહિ. આ રીઝવેંકનની વાત કાપાને વિભાજિત હોઈને સ્વરાજ્ય આપતું નથી એ તે જોઈતું છે છે. મદાસના 'ન્યુ ઇન્ડિયા' પત્રના અધિષ્ઠાતાને જે લખેલું હતું તે હું અને ટાપી બતાવું છું. રીઝવેંકનની સાચે કહેવાતું સ્વરાજ્ય આપવાની પરદેશી શૃંંગ શોધો વાતો કરી હોઈને આપું સ્વરાજ્ય આપવાનું નથી. આ અભિનંદન મહત્વના પ્રશ્નો છે. અને સમસ્ત હોઈ આપે અભિનંદન આપુરતાથી આ મહત્વના પ્રશ્નો એ પરદેશી શોધો પુછી રહ્યું છે

વંદનાઈ

મારે થઈ અધારા, વીરા! તારા ભય પ્રવાહ:

અવસર થશે જીવાનો, ઉઠે! પ્રજાની આવી વધાર:

ખંડા મધુમધુ મધુમધુ થાય!

સમ દરી ઉઠશે ન કદી શું? લઈ નહિ શું ઉઠે!

આકાની નોકા શું સદાની એ અધારે પુછી?

ખંડા મધુમધુ મધુમધુ થાય!

નહિ, નહિ, વીરા! અમ્મ કનાતાન ઉતરો દરી પ્રજા કેરા:

અમત બધુંજે પુછી ઉઠે: છે એ અંકેત કતેરા!

ખંડા મધુમધુ મધુમધુ થાય!

નહિ તિમરના સિન્ધ કાવે, નહિ કિમંત કિવાસો:

પુર પ્રજાના મહા, પછી શો તિમિર વણો જામ કાસો!

ખંડા મધુમધુ મધુમધુ થાય!

મારે ધરતી મધુમધવા ને ભજતા મહે અમનાં:

પાંખ પ્રસારી થશે મરૂં આં તેજ ભરી એ ઘનમાં:

ખંડા મધુમધુ મધુમધુ થાય!

વિધિનું વ્હાણું થાવું. વીરા! પી શે પ્રાણ કરેરા!

ખંડા વાજે: શું નહિ તારે કહે પડ્યા ટોરા!

ખંડા મધુમધુ મધુમધુ થાય!

શું વાણના જીવ કરાવે કોઈ કિરણના કાલાં:

એક કુર્બ પુવે ઉઠે આં સો તમનંધ નમાલા:

ખંડા મધુમધુ મધુમધુ થાય!

અન્ય કદો ને જાણુ કશું? સો છે જીવનની લીલા:

આજ કદો કવંચલ, વીરા! એક બનો ટેકીલા!

ખંડા મધુમધુ મધુમધુ થાય!

અમે તેનાં છે અભવાળાં, નહિ તેનાં અધારા:

ખંડા વાજે, અંતર અમે: મન મન થઈ અવારા!

ખંડા મધુમધુ મધુમધુ થાય!

કવિશ્રી ખલસદાર.

હિંદુસ્તાનના તાબા સમાચાર

મહાત્માજીને મહિલાના રાષ્ટ્રિકત અવસ્થિતે પણ

મુખપથી તા. ૬ નવેમ્બરના ઐસોસિએટેડ પ્રેસનો ખબરપત્રી લખે છે કે મહાત્માજી સ્વદેશી વસ્ત્રોને એક રેટેઈમેન્ટમાં રજાઈ છે કે તેમણે માધીજીને એક સંદેશ મોકલ્યો હતો પરંતુ તે તેમને પહોંચાડવામાં આવ્યો ન હતો. પરંતુ મહાત્માજીને પતેમાન-પત્રો પચવા મળે છે તેમાં તેમણે મારા સંદેશો વાંચ્યા હતા અને તે ઉપરથી મહાત્માજીએ અને જવાબ લખ્યો હતો. જે સ્વાભાવિક હતો અને પહોંચાડવામાં આવ્યો નથી. પરંતુ એક મિત્ર મારફતે અને ખબર મળે છે કે માધીજીના તે સંદેશોના આર એસ. કે. કે તમે જાણીશો જવાબ મુજબની રાખ્યું તે અવધિને હું મર્યાદા રાખી હતું. મારી ખાતરી છે કે હવે તમે કંઈક કરી શકશો. હિંદુ મુસ્લીમ-શીખ વચ્ચે કામી એકવચ્ચ રચનાથી તે વિવેક આપણે માટે વિશિષ્ટ છે. તમે મારા પ્રેમનો મહેવવાની કરી સ્વીકાર કરો અને જો તમે તમારા હૃદયમાં તપાસ કરીને જોશો તો હજી પણ તમે અને તમારા ખરેખરના રહેશે એવા બધા કાશો.

મી. જયકરને બીજાથે જણાવે છે

સુબેદના તરીકે અવધિતા જાહેરાત મી. એમ. જય. જયકરને મહાત્મા માધીજીની મુલાકાત હેલા અઠવાળી દેવમાં આવ્યા હતા તેથી તેમનો પીતો ખસી ગયો હતો અને એક જાણકાર દરમ્યાન મુલાકાત તેઓ જોવાના હતા કે સુબેદ અને કાલિ મારેનું વાતચત્તું ઉપરિચિત હતું હતું તેમાં સરકાર સહકાર નથી આપતી એ કમનસીબની વાત છે. મહાત્માજીની સાથે વાતચીત અને મુલાકાત કરવાની સર્વ સમવેગે ખોષ કરી દેવામાં આવી છે. સરકારે અનેક વેળા હુકું છે તેમ જા નેજા પણ એક કરોડની પ્રતિષ્ઠા તેમણે જોવા માગ્યા છે. મુલાકાતનો સ્વીકાર કરી વડા પ્રધાને મિત્રતા અને અહીં કામગીરી જતાની કરી તેને એક કામી સરકાર જાણ લીધી હતી. પરંતુ જુલમનાર રાજસભા ઈન્કીલાબ વાપરી શકતી નથી. મારી ખાતરી હતી કે આપણી વાતો ઉપર અંકુશ મુકવામાં ન આવ્યો હવે તો સુધર પરિણામ આવત, પશ્ચાત્તેએ એમ જાણે છે કે સરકારે આ પ્રયત્ન કરી ન હવે તો રેકર્ડમાં માનવરેથી સુબેદ રચાવી શકાય.

બ્રીટીશ પાર્લામેન્ટ પર પીકેટિંગ

'મુખ્ય ઈન્કીલાબ' પત્રને કંઈકનો ખબરપત્રી તા. ૮ મી નવેમ્બરે વારંવાર સમાચાર આપે છે કે ઈંગ્લેન્ડ સુલેકર્ષિતને માદનારા અંગ્રેજો પાર્લામેન્ટ હાઉસ ઉપર પીકેટિંગ કરવાનો વિચાર સ્થાપવા માટે એક મીટિંગ બોલાવવાનો હારો રાખે છે. જામ કરવાનો તેમનો આદેશ છે કે મહાત્મા માધીજી સાથે સુબેદ માટેની વાતચીત સ્થાપવાનું ખ્યાન બ્રીટીશ સરકારનું એ રીતે જોઈતું. રેક્ટ મીનિસ્ટરના ટોરીઓના ઉપર આવા સીધા ખમ્બા લેવાથી જાણે પડે એમ તેઓ માને છે.

બ્રીટીશ સરકારની ઉદાસીનતા

પંડિત ચંદન મોહન માલવીયા અને મહાત્માજીના હાથે અવધિ સાથે જોઈએ અમલના માટે અર્થ માલવા નાદ અસ્તોની અંદર એક પ્રાર્થિક મુસ્લીમ મીટિંગ બોલાવવાનું નવો ચક્કું હતું. અમલના સર્વ મુદ્દાઓ ઉપર સંતોષપાત્રે વાતચીત ચાલુ હતી. હિંદુ-મુસ્લીમ સુબેદ માટે આ પ્રમાણે માર્ગ કરી પંડિત માલવીયાએ પંજાબની પ્રસાદીને જનાર હતા. આ સીધોને અમલવાનો તેમનો હારો છે કે નેશી રાષ્ટ્રીય માર્ગ ઉપર આ સ્થાપનો રચ્યો આવી શકે. માલવીયાજી અને મુસ્લીમો

વચ્ચે રાજકીય સ્થિતિની ખાતરી રીતે પ્રમાણ થતી હતી છે તે સિવાય ઉપર ટોરી સરકાર પારીકાષ્ટી બદલ આવે છે. ત્રીજી રાઈડ ટેબલ ઈન્કીલાબનાં ઓરિ અંદર બરડી રહેલું છે. એવી માન્યતા ફેલાઈ રહેલી છે કે જો હિંદુ-મુસ્લીમ અમલવાની બધાં જામ તો મહાત્મા સાથે સુબેદ કરવામાં શકાયે મુસ્લીમો નહિ રહે. ટોરી સરકાર ઉદાસીનતા અને અવધિનાથી આ સ્થિતિ પ્રત્યે જોઈ રહી છે.

એ લાખ સ્વયંસેવકો તૈયાર છે

કોહર મુજબ અવધિ માટે અવલંબ આવાતોની જાના છે. પ્રેમમાં એક રેટેઈમેન્ટ મારફતે તેઓ જોઈને કે તે તેમના માલિ કાર્ય માટે એક જામ સ્વયંસેવકોની માલમી તેમણે કરેલી તે જાણ મળે મળે છે. અમલકરથી દર્શાવવામાં આવે છે કે શીખ કોલેસીમ જોઈ એકરને પણ એક જામ ચોલ્લીનરે. હાથ કરવા થાઈ હતું તે હવે પુરા થઈ જઈ એવી આજ્ઞા છે. જામ પુરા કરવામાં હવે જોડા અવધિ આવી છે. શીખ કોલેસીમ જોઈ એકરની સાથે મસલત કરવા રે. મુજબ પંજાબની મુસાદરીને જનાર છે. એમ કરવામાં તેમનો હેતુ શી છે તે તેમણે જાહેર કર્યું નથી. હિંદુ-મુસ્લીમ એકીરેક થઈ જામ તો શીખ આમેવાનોની મહાત્મી પંજાબમાં એક જામ મુસ્લીમ સ્વયંસેવકો જોડા કરવા મુસ્લીમ આમેવાનો સાથે પણ તેઓ મસલત કરેલી

રાઈડ ટેબલના મુસ્લીમ અવધો

એવું માનવામાં આવે છે કે ત્રીજી રાઈડ ટેબલ ઈન્કીલાબના મુસ્લીમ સંખ્યામાં નામકાર જાના ખાન, સર મહમદ ઈંબાલ, મી. જી. એમ. મહત્તવી, કોહર સંકાત અઠવાળ ખાન અને કેપ્ટન હેર મહમદ ખાન રહેશે. સીમસાની ઐસોસિએટી ટોળાની અંદર એવી વાતો ચાલી રહી છે કે મહાત્માજી સ્વદેશી નામ પ્રથમ તો લીરટ ઉપર મુકવામાં આવ્યું હતું પરંતુ સંયુક્ત મતાધિકારની ચોલ્લાને તેઓ ટોર આપથી એવા એમના વિચારો કરી જનારે પરિણામે તેમનું નામ લીરટ ઉપરમાં પાલળથી કઢાકી નાંખવામાં આવ્યું હતું.

મહાત્માજીને ટોરવાની કિંમત નથી

મહાત્મા માધીજીને ટોરી મુકવાની માલમી મહિલાના અવધિ અવધિને ચોલ્લાને પાસે કરી હતી તે વિષે ચોલ્લાનેની એકકીકમુકીન મહાત્માજીનાં માલ્ય અર્થ ચાલી હતી અને મહિલાના કોલેસીમ અવધિને ચોલ્લાનેને લખ્યું હતું કે જ્યાં કુધી સવિનયમજની હાલ મહાત્માજી જેવી ન કે જ્યાં સુધી તેમને ટોરવામાં નહિ આવે. ચોલ્લાને સાથે આ જવાબને એવો અર્થ કરવામાં આવે છે કે કેમ્બુનલ પ્રથમ તો ઉપર એકમતી જામ તેમાં સરકાર અવધિ એકરને વિશ્વ નાંખવા હમ્મે છે.

સરકારે ઉપરે ઈન્કીલાબે દબાવ્યું કરે છે

અવધિનાથી દર્શાવવામાં આવે છે કે મહાત્મા માધીજીને ઈંબાવવાની તો કામમાં બધાં મહાત્માજી સાથે માનવરેથી સુબેદ કરી તેનો સહકાર મેળવવા માટે લીરટ નેતાઓ સરકાર ઉપર સાથે દબાવ્યું આવી રહ્યા છે. હિંદુ અને મુસ્લીમ નેતાના-લીરટના સમુદામાં ચોલ્લાનેને લીધેલા વલ્લુને એવો અર્થ કરવામાં આવે છે કે કેમ્બુનલ પ્રથમ તો સર્વતુમને હિંદીઓ રચ્યો આવે તે તેને પસંદ નથી.

ત્રીજી રાઈડ ટેબલના અવધો અવધો

કંઈકમાં અધુ માલની તા. ૧૫ માંએ જે રાઈડ ટેબલ ઈન્કીલાબ હિંદુ ટોળી રાજકીય જવાબદારી માલ મળનાર છે તેના બ્રીટીશ પ્રતિનિધિઓનાં નામો નામે મુજબ છે. મી. રમસે મેકડોનલ્ડ પ્રમુખ, બેકર સેન્ડી, સર કેમ્બુનલ હેર,

લોઈ હેલ્થરેમ, સર જોન કાપ્પન, લોડ હરફીન, મી. જી. સી. ડેવીસન અને મી. આર. એ. બટલર પાર્લિમેન્ટના સભ્યો સરકારી પ્રતિનિધિઓ છે. લેખકો અને લોડ વીટરટન, લોડ દીડીંગ અને લોડ લેપીઅન પીન સરકારી પ્રતિનિધિઓ છે. લેખકો, વિશાલન, મજૂર પક્ષે ચોવાના પ્રતિનિધિઓ ચુંટીને મોકલવાની ના પાડી છે.

મેા, શાઉકલ મમલી ડ્રા છે

આત્મીમાં જોઈ પાઠોમાં મુસ્લીમો પોતાના જોશો વધારી
 જાતી હતી તેની સામે કેટલાક મુખ્ય રાષ્ટ્રીયવાદી મુસ્લીમો જોશ
 કે રુદ્ર મહમદ ઝંકવાણ, મી. અલીશાહી, મી. મહેર વિશ્વ કલા
 જાને તેમજે પરિવારમાં કાલ્પી જાણવાની ના પાડી હતી.
 પંડિત ભાગવિયાજી સાથે મેલાના ભવિષ્ય જાતી એ સમજાવતી
 વિરજ સ્વીકાર્યું છે તે પોતાજે ગામ સમજાવતી પત્તર આવવા
 તેમજે દર નિયમ કરાવી રહેલા છે. આ સ્વદેશાભિમાની પ્રજા
 જ્યાં કરવામાં તેમની સામે જે મુશ્કેલીઓ છે તેમનો સામનો
 જાહેર રીતે કરવાને પણ તેમજે નિયમ કર્યો છે.

શ્રીજી સાર્વિક દેખાણ કોન-ફર'સ

ગોળા રાજકોટ રેલવે ડેપો-દરજા ડા. ૧૨ મી નવેમ્બરે જાહેરનામાં
મળશે એવું જાણી સરકારે જાહેર કર્યું હતું. આથી પ્રજાનું
નિરાશરુદ્ધ આત્મે આવી રહેલું હોવાથી તેનું પરિણામ સમજાવવા
શિવાય કોઈપરથી તેમાં આજ કોઈ કે નહિ તે નહીં નથી.

[તા. ૧૨ માં નવેમ્બર તો વીતી ચક્ર અને હાલથી ૧૩મ
વિશાલત ભવ્ય ઉપરથી હોમ એવા કેટલાક કલાક અમારે મળ્યા.
નથી એટલે એમ માનવાનો કારણ છે કે તોજી રાજી ૨૫મ
એટલે પડી છે. — અ. હ. એ.]

“સુ”ચકલ હોઈ ભાંજી અલો.”

શ્રીકૃષ્ણની બહાર જોલ પાર્થિવ મુરલીન કોનું શરણ મળ્યા માસની તા. ૧૮ થી ૨૧ મુખી મળ્યા હતી તેને જાણપ્રજ્ઞનક વિજય મળ્યો છે. જોમીમેન્ટ એ મુદ્દા જીવર રમણ છે કે દ્વિતીયોની સાથે સંબંધ મતાધિકારમાં જ મુરલીનો પલ્લ જળરો પરંતુ તેઓને માટે જેઠા દીગ્ગો રાખવામાં આવશે. જેક રાષ્ટ્રીય મુરલીન જાણવાન તરીકેની જળરહસ્ય કસોટીમાંથી મેલાના સ્થિતિ બહી વિજયવંત તરીકે પકાર તીરવ્યા છે. તા. ૨૧ થી જળરોમરના 'ગેનિયા રેમલી પ્રેસ' ના જળર વારના અરેજામાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે જળરોમાં મળેલી જા જીવ પાર્થિવ કોનું શરણની જેકરૂં કાર્ય જવાસ થયું છે અને જળ પ્રાનિનિધિઓ જ્ઞાનદુર્બલ પૌત્રપૌત્રના રજાને પાછા આવ્યા મળ્યા છે 'સંબંધક દીક સાક્ષી જ્ઞાને' ના પોકાદો સર્ગવ દને જળ રજા છે. જા કોનું શરણ જેક મળ્યું છે તેથીમેકન નીમવામાં આવ્યું છે જે દ્વિતી જાણવાનોને દને જળ અને તેમ જળદી જા જેમીમેન્ટને રવીકાર કરાવવા માટે મળશે.

શ્રી મુરલીમ કોલેજ

મુખ્યથી તા. ૨૧ મી ઓક્ટોબરના ખાસ મંદેશમાં જણાવવામાં આવેલું છે કે હાલની રેન્કરેશન ટેલીમેશને દ્વિતીયાંતરના મુજાબાત લીધી છે અને એવા નિશ્ચય કરવામાં આવ્યો છે કે નવેમ્બર માસની શરૂઆતમાં દ્વિતી-મુસ્લીમ રેન્કરેશન ટેલીવાર્ણુ અને આ પેક્ટનો તેમાં સ્વીકાર કરવો અને તેના ખર્ચ વિજામતમાં વધા પ્રધાનને આપવા કે નેમી તેલે આપેલા મુજાદાને રદ કરી કસમ

શ્રી. વિઠ્ઠલભાઈ ખરલ અમેરીકામાં

હોદ્દની વડી ધારસભાના માટે પ્રમુખ શ્રીયુત વિરુલભાઈ
પટેલ અમેરીકા પહોંચી ગયા છે અને જ્યાં હોદ વિશે ખાફ
પ્રમાણ કાળે રચ્યા છે. વર્તમાન ધારસભા સનાર અમેરીકાના

પ્રકાશની સુદૃઢતામાં શ્રી. કુવરની સામે ઉમેદવાર તરીકે લખા
રદેલ શ્રી રહમેદ શને બીજા અધીનતા બાજેવાનોત્રી મુકાશોતો
લેવાની શ્રીમુલ વિદુલભાઈ બાકા રાખે છે.

દાંસવાલ હોદ્દા નિમિત્તોપચય

જોડાની સમગ્ર કોડુ રમકાન કમીટીની બહેરે સભા તા. ૩૦ મી જાન્યુઆરીને રવીવારે રમકાનના હોલમાં મળી હતી. મંત્રીએ જાણવી સભાની મીટીંગ વાઝી સંબંધી અને વાર્ષિક હેવાલ અને ફીસાલ રજુ કર્યા જે અવધુમતે પાસ કરવામાં આવ્યા હતા.

રીપોર્ટમાં એ વર્ષે દરમ્યાન ૬૪ ધુરંધારીઓ અને ૭૨
હીફુઓ મળી કુલે ૯૬ કામને અસિમરકાર કરાવું જણાવાયું
હતું તેમાં ૪ જે હી અને ૬ જે રાહત આપવામાં આવી હતી.
ખાચીકે દેવાલમાં માર્ચ ૮૯૬-૧૭-૫ સીલકા જણાવવામાં
આવી હતી.

નવી સુરેશ્વરનું કામ હાલ પૂર્ણ થી. શીશોવન ગીરધરભાઈ
પટેલને પ્રમુખ, શ્રી મુળજી નરસિંહભાઈને ઉપ પ્રમુખ, શ્રી. રણ-
છોડજી વડાજી પટેલ અને શીશોવનજી વેલજી પાંદેરને સંમુક્ત
અંગીશી, શ્રી. કનજી ભાજીભાઈ અને જીવજી પ્રાજી ભવદને
એડીશન ખબરદારીએ અને ડી. એમ. નરસિંહ એડીટર તરીકે
સુરેશી કાલ્યાણી જાળવે હતા. મેમ્બર્સ મુળજીભાઈ ગીરધર
પટેલ, કમલુભાઈ રાણી, શાજીભાઈ કનજી, વલ્લભભાઈ ભગા
ભાઈ, દત્તજી પુજારીભાઈ, ભાગાભાઈ પુજારી, જમનાદાસ
જાગરામ, એન. કે. મેથાણ, મૈત્રીદેવિ નાનાભાઈ શ્રીમતી,
લક્ષ્મણજી મુળાજીભાઈ દેસાઈ, શાજીભાઈ પ્રભુભાઈ, રીશુવજી,
પ્રાણજીએ એડી અને મંગલજી મેથાણને કમીટી સભ્યો
સુરેશી હતા.

માઠ ફેરવેકરના પબ્લારમાં પાંચ ક્ષીરકેમ વધારો કરી આપવા માટે જોરારૂં રમકાન થવાથી કોમેસન શ્રીની આગ્રહ થઈ અગાઉ કોમેસન શ્રી તથા ખીની કરી નાંજવામાં આવી હતી તે પાછી વધારીને અગાઉની ચેકે ચાર ખીની કરવા દેરાવ કરવામાં આવ્યો હતો.

તે પછી જાળવના પ્રયત્ન તથા જુના વ્યવસાયોના અંતિમ-કારક બન માટે સુચારુ જાનનારો કરાવ પ્રસાર કચ્છી જાળા વિચારનું ચક્ર ફરતું.

ପା. ୧-୧୧-୩୦ ଓ ପା. ୩୮-୧୦-୩୨ ଖୁର୍ଦ୍ଦା ବିଧାନ—

શ્રીકૃષ્ણભાઈ ભટ્ટ	૩-૫-૫	કચ્છરોરે પથાર	
શ્રીમંતી બેલાલ	૫-૭-૩-૫	સુરભી	૧૯૮-૧૦-૦
શ્રીમંતી કીર્તી		શ્રીકંઠ, પાણી,	
શ્રીમંતી	૫-૭-૩-૫	રંજીત, શ્રી, શ્રીમંતી	
રંજીત, શ્રી, શ્રીમંતી	૫-૭-૩-૫	શ્રી, શ્રીમંતી, શ્રીમંતી	૨૫૮-૧૦-૦
શ્રીમંતી અને શ્રીમંતી		શ્રીમંતી શ્રીમંતી	
શ્રીમંતી	૫-૭-૩-૫	શ્રી	૫-૭-૩-૫
શ્રીમંતી શ્રીમંતી		શ્રીમંતી શ્રીમંતી	૨૫-૭-૩
શ્રીમંતી	૫-૭-૩-૫	શ્રીમંતી શ્રીમંતી	૫-૭-૩-૫

વિવિધ સમાચાર

હુદયહીનતા અમારે

આલોના આરોગ્યને વેપારી એકસાં એમ આર બોલની કા. ના કાષ્ટ બાદબાકી બોલની પાતી સુવાવડથી અવાનક યુદ્ધરી અવાથી મામમાં બને દીકરીની કષ્ટ હતી. દરેક દીકરી તેમજ સુલભીય તેમની ઉભી હોવામાં હાજર હતા એ બતાવે છે કે આ મામમાં કેમ કારણ સંપ છે. પ્રોટેક્ટીવથી તથા મોટરમાં દરેક બોલ તેમજ સમા આમ બાકિ હેઠાં કાપમાં આમ બેવા બાબત હતી.

વરસાદની પછી વરસાદ હતી તે જવા વિકાસ કારણ વરસાદ પડવાથી વાવણીનું કામ સરે અગ્રેય છે.

આલોના દીકરી રૂકસના કમ્પાઉન્ડમાં ટેનીસ કોર્ટ દબે તેવાર થવા આવેલ છે એથી આલોના સુવડે આસ ટેનીસ રમવાનું કાર કરેલું. આ સુવડે વરસાદી કોર્ટ તથા કુદરતીય રમતો માલુ છે.

—જલ સમાચાર દીકર અપવાત્ર ને મોટીસ બોલ બહો લા. ૨૧-૧૦-૩૨ ના રોજ યુદ્ધરી મથા તેની કમ્પુનરસમાં આલો મામમાં દીકરી બાકસો તથા બંગીટ રનેલી અમારા દુઃખમાં બાલ લીધેલ છે તે અને બહાર મામથી રનેલી બોના દીકસોજના વારે તથા કમલો બાલેલા છે તે બધાને કામ કામ બાબતર માનીએ છીએ.

લી. દુવારેર એમ. આર બોલની કા. —તા. ૪-૧૧-૩૨ ને જુદાના રોજ મારા દરજ્જા અનુકૂળ હતા અમેલા એકાએક કમ્પોઝિટ વખતે ને સાદેબોએ દરમ કિયામાં બાલ લીધેલ હતો તેમજ ને સાદેબોએ. મદને તેમજ મદાના કુદુબને અમેલા મથમાં કામ થઇ અમારા પ્રયો એ દીકસોજ બરેલી કામણીએ પ્રદર્શન હામી હતી તે સર્વે સાદેબોએ હું આ પગ હારા અંતરજ્ઞપુત્રી અમાર માનું છું. એમ સુધા, રહેંબર

મીતા મન્થન

(કેળવ-કિરોરકાલ મન્થનમાલ મલવવાળા).

(મથા મંકથી માલુ)

અધ્યાય ૩ એ

(૧૨) સ્લોક ૩૩ થી ૩૫

અમદશર મીડુઅલ આ પ્રમાણે પોતાનું વિવેચન પૂર્વે કરી શોડીક લખ્યું સુધી માત્ર રજા પોતાને લી કહેવાત્ર હતું તે કહી સુધા એમ એમના બિન અને ઉપસંહાર પડેલી બાબત. મીડુઅલની આ વખતની પ્રમાણિતિ, એમનાં સર્વે અંગેસાથી રજુરી ઉડતો સાવિત્રક આવ, એમનાં નેત્રોમાંથી નીકળતા પ્રેમભર્યાંઈતો કિરણો, એમનાં આંસુની યોગવશ્યા, એ બધાને લીધે મીડુઅલનું આ વખતનું દર્શન એ અલુનને જીવનનો એક અનુપમ દશાને બનું હતું. એણે એ બંને અનુભવ હોય તેલ એ સમજી કો.

અસંત અપુર સંગીત એકાએક મોંઘ પડી જાય કારે બહારથી કાંતિ સ્વપાના કતા ગાનાર તેમજ સોગમતાના દાનમાં એનું માલી રહેલું યુગ્મન એક પ્રકારનો સુકમ મોખ માલુ રાખે છે, અને કેટલાક વખત સુધી એના સ્વર તથા

તાલનો સ્થાને પડતર ઉપમાઓ કહે છે, અને કોઈક વાર એનાજ અવાજમાં બાલક વળી ગાઉં એ સ્વર તથા તાલને પ્રસિદ્ધ પછે કે.પના મંડી જાય છે, તેમ મીડુઅલ મનની આ વખતની રિશિય હતી એમણે પોતાનો ઉદરેક પુરા કયો બરો; પરંતુ એને જમતા વિચારપરંપરા કલ્પ એમનાં મનમાં માલુ રહી હતી. આંખોનું પ્રગ્તિ ધર્મોદ્ધ વિરુદ્ધ કષ્ટ એમના મિતનને વિવન બની રહ્યું હતું. એ મિતનના પ્રવાહમાં, મીડુઅલે અનાયસે વળી પાછી. વાણી રૂપી પોતાની વીજાને કેડી, અને ગોવધા:

“પામી! તાલી આજુમ પણ ઉવટે તો પોતાવા સ્વભાવ ઉપરજ જાય છે એણે પોતાના સ્વભાવને ધણી ધણી રીતે રોજેલો હોય છે, છતાં કયાંક અને ક્યારેક તો એના મુળ સ્વભાવને એ તથા જવા વિના રહેતો નથી. સર્વ જુનોનો એ સ્વાભાવિક ધર્મોદ્ધ છે. એમ પાણીની ઉપર ફાગ સમીપે આ સુધીજ તે છેલ્લું મહે છે, પણ ફાગ નીકળતાજ વહેવા મારે છે, તેમ જુનો પોતાના કે ખીલના નિમકને વલ અજ પોતાના અસલ સ્વભાવથી વિરુદ્ધ વને તોયે ફાગ નીકળી જતાજ થતા પોતાની જાનપર જાય છે, અને નિમક કોઈ કામ આવતો નથી. તથા

“આથી, મુકાદેશ! સોકકસ્માજ છનડતાજ મહા પુરોષોદરેક પ્રાણીને તેના સ્વભાવ જોગખીને જિતે મારે શેઝમ કમ માર્ગ કયો તે દર્શાવે છે. એવો પોતાના સ્વભાવને અનુકૂળ થકને રહેલો કમમાર્ગ તે એ પાણીનો સ્વભાવ કહેવાય

“પાલવ! એ પ્રમાણેના સ્વભાવોનું આચરણ કરવાથી અનુભવને હોય નથી કામતાજ હોયનું કારણ તો જુદુંજ છે. બારના અનુપમ કેવળ સ્વભાવનું આચરણ નથી કરતો, પણ પોતાના આચરણમાં જ્યાં આ રામદેવ રોજવે છે. આ રામદેવ જ્યાં કમ્પુ જાય છે, એનું સ્વધર્મચરણ થતું નથી. વીર પ્રદર્શ એ સુધ-દેખને વલ ન થવાનું મદાન કર્મ તું સિવ કર, તો વારે સ્વધર્મચરણથી તેને રોજ નહિ લાગે કર

“પ્રોપ સુમદેવ! કરેક માનવીને ક્યારેક પણ કોઈક કહેર જામતા કમો કરવાજ પડે છે. કહેરવાળો પાસ ન હોય એવો કમોમાર્ગ નથી થઇ શકેતા. આથી, ક્ષાત્ર ધર્મ નરસો, અને પ્રાકાશ ધર્મ કારે, એ માનવતા જીવનરેલી છે પણ એવો બીજો ધર્મ સેકામલો કામનારો હોય અને સારી રીતે પોતાની આચારી શકાયે એમ કામનું હોય, તોયે અનુભવે સ્વ-ધર્મોદ્ધ આચરણ કરવું પ્રેરકર છે. અલુનનાં માનવધર્મોજ નહિ, પણ વલપરંપરાથી તમે ક્ષાત્રધર્મના આચરણ મારે ઉકેરવામાં આવેલો છે. તારી પ્રકૃતિ અને પુરુષર્મને અનુકૂળ હોય તારી કળવણી પણ એજ કર્મ મારે થયેલી છે. સર્ગ સમાજ તારી પાસે એજ કાલ્પિત અદા થવાની અપેક્ષા રાખે છે. આ કર્મ બાલવતાં બાલવતાં હુમે કયે ઉત્તરવરકાનથી અધીવ આવવા મોડોલો કયે તારે તારા ધર્મનેજ વહાદાર થઇ, તે ધર્મ બાલવતા બાલવતા મરતુ એ એવ છે, પણ એનો લાભ કરી પરધર્મ આચરતા પ્રવર્ત કરવો એ તારે મારે તેમજ સો મોઠ મારે લખાતક થશે.” ૩૫

સંવત ૧૯૬૬ ના વરસના

ગુજરાતી પ્રેસના પંચાંગ

મંગલો— શ્રીમત શ્રી. ૧-૬.

લખો— INDIAN OPINION, Phoenix, Natal.

પીટર કેપોટકીન

તેના વચ્ચે અંતિકારી લેખો

(અર્થાત્ અંકથી ચાલુ)

[અમદાવાદના પ્રસ્થાન કાર્યાલય તરફથી "હાન્ડ" માસિક પુસ્તક તેની અસ્પર્શિય મંથનમાળા પુ. ૫-૬ તરીકે બહાર પડ્યું છે. એ પુસ્તકના મુજબ એક પીટર કેપોટકીન છે અને અનુવાદકર્તા હંકરદત્ત પાર્શ્વતિલકર શાસ્ત્રી છે. એ પુસ્તક અર્ધ વીરત્વનું જાન કથાવર્ણ છે. તેની કિંમત છ આના ચૌરસે છ પૈસા છે. 'ઇન્ડિઅન એપિનિઅન' ના વાચકોના કાજારો અને એ મહાન વીરનરની જીવનકથા તેમજ તેના વચ્ચે અંતિકારી લેખો પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આધાર સાથે અને દુકાને દુકાને જાણીએ છીએ.—અ. ઇ. એ.]

નવલ્યુવાનોને

પેલા વચ્ચેનો નિરાશાના માર્ગ કાઢી અમંજળ પડીને મિલકે દીવાલથી અંધી સળગાવી મુકી તેમને તમે જોવાને નાંખવાનું કહેશો? આ માથે એક મુમટકરી છુત્તેને જોવા તોડી એટલે તેને કાળાપાણી આપશો? અથવા તો શું આ મળવાયોરોને મક્કની અંદર કાવિખેનો વાગેલો રોધો? એટલા આંતર તેમને જોવાને વીધી નાંખશો? નહિજ એક વખત નહિ, હજાર વખત નહિ.

તમે કીખ્યા છો તે 'અમરે અમરે રામ' ન કરવા હો. પણ તેને વિવેકપ્રકાશી તોલી તોલીને તપાસવા હો, એ કાવદાની તમે ઉડી જાલોવના કરો અને તેના અર્ધ સ્વરૂપને ઢાંકી દેનારી કાજારો, ખોટી, જનાવજી વાતોને તેનાથી અજાળી કરો તો તમને અજાણી કે માનવસમાજના યોદ્ધાપરકવા કાંબા ઇતિહાસમાં જુલમે ઉપર જુલમે નેધાયા છે અને 'અમે તેની તલવાર' નો સિદ્ધાંત આખી દુનિયામાં પ્રવર્તી રહેલો છે. આ રહસ્યનું અમારે તમને જાન થશે કારે કાવદા આમેને તમારે પિત્રાર રાખમાંથી અમારે અજુકે તેમ અજુકી ઉઠશે. તમે સમજશો કે પુસ્તકોમાં લખેલા કાવદાના યુદ્ધમાં રહેવામાં તમારે હરકમેલ અંતરાત્માના કાવદાની વિશ્લેષ જરૂર પડે છે અને યોદ્ધાની સાથે મિત્રો ભાંધતી પડે છે. અને આ હનુકુલ કાંબા દિવસ ચાલી શકે નહિ એટલે કાંતો તમે તમારા અંતરાત્માને બહેં કરશો અને બંધના થશો, અથવા તમે શુભી સાંકેતો તોડી નાંખી આ હનુકુલ આજોક, સામાજિક અને રાજકારી અન્યાયો અમુલ્યો ઉમેડી નાંખવા અમારી સાથે કાજ કરશો. પણ આ તો તમે સમાજવાદી થઈ જશો, અંતિકારી થઈ જશો.

ઇજનેરોને

મારા નવલ્યુવાન ઇજનેરો, તમે તો વૈજ્ઞાનિક શોધોને ઉલ્લેખમાં અજાણી કામદારોની શિક્ષિત સુધારવા જાઓ છો. પણ એ કેવો કામદાર અમ છે! તમે તો કાંદિયાની પાછળ જોડો છો. તમે તમારી ઉજળતી જુવાનીની જુલિ કામ રેલવેની મેજનાને પાદ પાદવામાં ખરવો છો. એ રેલવે ચાલતર અને વાંકાનું કા માર્ગ લઈ મોટા અને ઉંચા પહોંચેને ઠોરીને બહાર નીકળે છે, કુદરતે જુલમ પાડેલા એ રેલોને એક કરે છે. પણ આ યોડું કામ ધાય છે આ શું અને કે! મજુરોની દુહીઓની દુહીઓ અંધારી મુદ્દામાં જુલમરસની

કાવરસમાં અને સંદેહીમાં મરી રહે છે; બીજા કેટલાક જુલમને ભેડે યોડું તાંબાનાં બાંધી કાવનાં જાંતુ બંધને ઘેર ભાય છે; વળી પછે સડકના વામ વામ જોડેલા અંતરે જુલમ કામચોથી જોળવાયેલા માથાઓનાં ઝુકાં પાયાં છે; અને જેવટે તે રેલવેસાઇન જુલમ મુકાન છે એટલે તો જુલમો કાવતા કસ્ટરની તોપઅંદોળને માટે એ ધોરી માર્ગ લઈ પડે છે.

તમે તમારે મેડન કલ્પિતને અજળ જતાવવાની કોઇ શોધ-ખોળમાં માલુમ છે, અને ખુબ પ્રવરતો પછી મુકા મે કલ્પનમાં વેડીને તમે એક આ મહામુલી શોધ કરી છો. તમે તેની અજમાયશ કરો છો અને પરિણામ તો તમારી બધી પારજ-ઓનો વડાવી દે છે. કલ્પિત હજાર માથાઓને કામ ઉપરથી જુલમ પડે છે. ફવળ યોડાં જાળોને મોઢી ઉપર રાખવામાં આવે છે પણ તેમની દલા એક નિજીવ સાંચાના જેવી થઈ રહે છે તથા અજવાળા જુલમ તો તમારું મુકીદાર રોડિયાનો કાંબો રૂપિયા રેલા કરે છે અને જાટલી ખરી બરીને કામ દીધે છે. કહો, તમારું સ્વપ્ન આ કદું કે?

જેવટે તમે અમારની ઔદ્યોગિક પ્રવૃત્તિનો અજમાયશ કરો છો અને જુલમો છે કે સીવવાનો સંજો શોધો તો મે પેલી દરજ્જા તો માથડી પાછળે નથી કમાઇ. સેંટ મેથાઈની દનકમાં પેલો મજુર કમાવતી જાડા કમળોથી મરી જાય છે. પેલો કાર્યો અને વેદિયો પહેલાં દલા તેમને તેવા મેકારજ રજા છે. જોડલા જોડથી અને સ્વતંત્રતાથી તમે સાંચાની શોધખોળમાં કાળા રહે છો તેટલાજ એક અને સ્વતંત્રતાથી તમે સામાજિક પ્રવૃત્તિને અજમાયશ તો તમે મેકારજ અનુમાન ઉપર આવશો કે અંધાં મુકી ખાનગી મિલકત મલિકો અને રોજની યુવાનોની પ્રજા મોલુક છે ત્યાં મુકી તમારી એકેએક નવી શોધખોળ કામદારનું વાહું તો કરવાની નથી તે નથીજ; પણ ઉલટું તેની યુવાનોની જીજ્ઞાસને વધારે મોખંડી કરશે, તેની મરેનનને વધારે તાવનારી કરશે, કાજની અજાળ હોવાના પ્રમંજો વધારે ને વધારે આવશે, અને કોઠકીના માગલા વધારે ઉંચા થશે, પડશે પડશે જાલોડલા કરનારો અને અજાળ મુકી નિલાસોની ડોળ ઉજળાવી રહેશે પેલો એકેએક એકજ આદમી તેના નરા નવા કાળ ઉડાવશે. એક વખત આ નિર્ણય ઉપર આજના પછી તમે શું કરશો? હા તો તમે કાંઈકથી વાતો કરીને તમારા અંતરાત્માને બહેં કરશો, કામ મંજળ કિવશે તમે તમારી જુવાનીનાં ઉજમાનાં સ્વપ્નને ઉઠી અલામ કરશો અને તમને પોતાને મેજશોખનાં સાધનો મળે એવો પ્રયત્ન કરશો. કુંકમાં, તમે પેલા બેલી મુસનારાઓની જાવજી અંજળી જશો, અથવા તો તમારું કિલ્લો જરા કુંજું કરો તો તો તમે કહેશો: "નહિજ, આ વખત શોધખોળનો નથીજ. કલ્પિતના કોવમાં આપણે તમાજ પછોડા આજુબો પડી અનગી મિલકતનો નાશ થશે તારોજ ઉલોગની પ્રત્યેક નવી પ્રવૃત્તિ સમસ્ત માનવજીવનના કાલા માટે થશે અને આજે માત્ર સાંચા જેવા થઇ રહેલા મજુરોની મોટી અનતા તે વખતે 'દેર' મરીને વિચારવાન પ્રાણી થશે. પછી અજવાલકાર વિચાર પામેલી તેમજ કારીરિક મલિકમદારો તેજસ્વી અનેથી તેમની જુલિને તે મજુરો ઉલોગની પાછળ કામે લગાડશે. આખરે આજે આપણે સ્વપ્નમાં પણ જોઇ શકતા નથી એવું નવુંજ નવજાઓવ પરિવર્તન એક પ્રજાસ વર્ધના માળામાં તેઓ આજુ મુકશે." (અમુક)

વિવિ સમાચાર

હુઈજ ટ્રીકાઈના સમાચાર

અહોના આશિવાન વેપારી મેસર્સ એમ આર બોલની કુ. ના કામ બદલજી બોલની પત્ની હુવાવડમાં અમાનક ગુજરી જવાથી મામમાં બંને દીકરીની વધ હતી. દરેક દીકુ તેમજ બુલકીય તેમની કૈલી કોમાં કાગર હતા એ બતાવે છે કે આ મામમાં કેવો સાથે સંપ છે. મીરાદીયાથી વજી મોટરમાં હક બોલ તેમના સમા ખાસ અર્ધિ પ્રેક્ષા કોમાં કામ હેવા આપ્યા હતા.

વરસાદની વધી જરૂર હતી તે બધા વિક્રમો સારે વરસાદ પડવાથી વાવણીનું કામ થકે અમેલ છે.

અહિની દોરી રફાના કમ્પાઉન્ડમાં ટેનીસ કોર્ટ હવે તેમજ કવા આમેલ છે જેથી અહિના યુવકો ખાસ ટેનીસ રમવાનું શરૂ કરશે. આ યુવકો વચ્ચેથી ક્રિકેટ તથા ક્રુટમેલની રમતો આપુ છે.

—અહ સમાજ કીમર અપવાનું ને મીસીસ બોલ અહો તા. ૩૧-૧૦-૩૨ ના રોજ ગુજરી ગયા તેની હુતરજના અહો મામમાં દોરી કામમાં તમા અમીત રનેલી અમારા કુખમાં કામ લીધેલ છે તે અને અહાર મામથી રનેલીબોના દીકસોજના વારે તથા કામજો આવેલા છે તે બધાનો કામ કાર આભાર આપીએ છીએ.

હી. હુવાવેર એમ. આર બોલની કુ.

—તા. ૪-૧૧-૩૨ ને હુખાના રોજ મારા હરજંદ અબ્દુલ હકના કમેલા એકાએક મનેકાલ વખતે ને સાહેબોએ કૈન કિયામાં કામ લીધેલ હતો તેમજ ને સાહેબોએ વહે તેમજ વધારા કુદ્દમને કમેલા મમમાં વામ કમ અમારા પ્રાયે ને દીકસોજી બદેલી કામધીએ પ્રદર્શન કીધી હતી તે સર્વે સાહેબોનો હું આ પત કારા અંતઃકરજીપૂર્વક આભાર માનું છું. ઇ. એમ મુલા, રટેમર

બીતા મનન

(સિખા—કિશોરકાલ મનસ્વાગમાલ મચકવાળા).

(ગમ અંકથી માણ)

અકયાસ ૩ ને

(૧૨) સ્લોક ૩૩ થી ૩૫

અમદાવાદ શીકુજી આ પ્રમાણે પોતાનું વિવેચન પૂરું કરી થોડીક શબ્દ સુધી મેલ ગયા. પોતાને ને કહેતાનું કહું તે કહી યુગમાં એમ એમના મિત્ર અને ઉપસંદાર પડ્યા જાણુ. શીકુજીની આ વખતની કુખાકૃતિ, એમનાં સર્વે અંજોમાંથી રજૂરી કહેતો સારિયક કાવ, એમનાં નેત્રોમાંથી નીકળતાં પ્રેમભૂયોતિનાં કિરણો, એમની આ કુજીતી સૌમાવસ્થા, એ બધાને લીધે શીકુજીનું આ વખતનું દર્શન એ અણનંને જીવનનો એક અનુપમ દર્શાવો બન્યું હતું. જેણે એ અને અનુભવું હોય તેજ એ સમજી શકે.

અલંબ મધુર સંગીત એકાએક જંધ પડી જાય તારે બહારથી જાંતિ સ્વપાના જતાં ગાનાર તેમજ સાંભળનારના કાનમાં એનું ચાલી રહેલું ગુન્જન એક પ્રકારનો મુદન બોલે આજુ રાખે છે, અને કેટલાક વખત સુધી એના સ્વર તથા

તાલને રમીતે મટપર ઉપમામાં કહે છે, અને કોઈક વાર એનાજ વ્યાનમાં ગાયક વળા પાડે એ સર સમા તાલને અસહ્યવધે કવવા મંડી જાય છે, તેમ શીકુજીના મનની આ વખતની રિમતિ હતી એમણે પોતાનો ઉરદેહ પુરા કર્યો બરો; પરંતુ એને કમતી વિચારપરંપરા હતી એમના મનમાં આજુ રહી હતી. આંખોનું પ્રકૃતિ ધર્મનું વિશ્વવજ હતી એમના ચિંતનનો વિષય બની રહ્યું હતું, એ ચિંતનના પ્રવાહમાં, શીકુજી જનાબાસે વળી પાછી, વાણી રૂપી પોતાની પીચાને કોડી, અને ગોસ્થા:

“પાર્થ! ચાલી આજુસ પજી ઉવટે તો પોતાના સ્વભાવ ઉપરજ જાય છે એણે પોતાના સ્વભાવને બહી બહી રીતે દેખાવેલો હોય છે, છતાં કષ્ટિ અને કષ્ટારક તો એના મુળ સ્વભાવને એ તથા કમા વિના રહેતો નથી. અર! જુલોનો એ સ્વાભાવિક ધર્મજ છે. જેમ પાણીની ઉપર કાગ રાખીએ આં સુધીજ તે ઉડ્યું નહે છે, પણ કાગ નીકળતાંજ વહેવા માટે છે, તેમ જુલો પોતાના કે પીચાના નિમ્મકને વજ બધ પોતાના વ્યસન સ્વભાવથી વિરુદ્ધ વને તોયે કાગ નીકળી જતાંજ પછા પોતાની જાતપર જાય છે, અને નિમ્મક કષ્ટ કામ આવતો નથી. ૩૧

“આથી, યુકાકે! બોલકલાજી હુખાનાંક મહા પુરોહ દરેક પ્રાણીને તેનો સ્વભાવ જોળખીને એને માટે યોગ્ય કર્મ આગે કર્યો તે કહાવે છે, એવો પોતાના સ્વભાવને અનુકૂળ બધને રહેલો કર્મભાગે તે એ પ્રાણીનો સ્વધર્મ કહેવાય

“પાંડવ! એ પ્રમાણેના સ્વધર્મનું આચરણ કરવાથી મનુષ્યને હોય નથી જાનતા; હોયનું કારણ તો હુકુજ છે. જાતતા મનુષ્ય કેવળ સ્વધર્મનું આચરણ નથી કરતો, પણ પોતાના આચરણમાં જ્યાં કાં રામદેવ મેળવે છે, આ રામદેવ જેના કનુ કાવ છે, એનું સ્વધર્મચરણ થતું નથી. વીર પુરુષ! એ રામદેવને વજ ન જરાનું મદાન કર્મ તું સિદ્ધ કર, તો વારો સ્વધર્મચરણથી તેને દોષ નહિ જાવે ૩૨

“પ્રીય સુભદેવ! દરેક માનવીને કનાઈક પજી કષ્ટિ કઠોર કાસનાં કર્યો કરવાંજ પડે છે. કઠોરતાનો પાસ ન હોય એવો કર્મમાર્ગ નથી બધ કહેતો. આથી, ક્ષાય ધર્મ નરસે, અને આજુજ ધર્મ સારો. એ જાનવતા જુલબરેલી છે પણ એવો બીજો ધર્મ સેવામણે કામનારો હોય અને કારી રીતે પોતાથી આચારી કઠોરો એમ કામતું હોય, તેણે મનુષ્યે સ્વ-ધર્મનુંજ આચરણ કરતું એવરકર છે. અણુનાં જાળપકથીંજ નહિ, પણ વજપરંપરાથી તને ક્ષાયધર્મના આચરણ માટે ઉછેરવામાં આવેલો છે. તારી પ્રકૃતિ અને યુદ્ધકર્મને અનુકૂળ હોય તારી કેળવણી પણ એજ કર્મ માટે કરેલી છે. સર્વ સમાજ તારી પાસે એજ કર્મજ અહા થવાની અપેક્ષા રાખે છે. એ કર્મ જાળવતા જાળવતા તુંકે હવે ઉત્તરાવસ્થાની અમીવ જાવવા માંડ્યોકે. હવે તારે વારા ધર્મનેજ વજકાર યજ, તે ધર્મ જાળવતા જાળવતાં મરતું એ એવ છે, પણ એને ત્યાગ કરી પરધર્મ આચરવા પ્રયત્ન કર્યો એ તારે માટે તેમજ સેા કોષ માટે અમાનક થશે.” ૩૫

સંવત ૧૯૮૮ ના વરસના

ગુજરાતી પ્રેસના પંચાંગ

મંગલો—

કીમત રૂ. ૧-૬.

લખાડ—

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

ગુજરાતી પ્રાથમિક સ્કુલ

આથી સર્વે બાઈબલને જણાવવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નીશાળની સ્થાપના તા. ૧લી નવેમ્બર ૧૯૩૨ થી દર પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્કેલ ઉપર કરી છે.

બાઈબલને પદ્ધતિસર પ્રાથમિક, નૈતિક, સામાજિક અને ધાર્મિક શીક્ષણ માલીકની ભત્તી રૂબરૂબ હેઠળ આપવાની પુરતી ગોઠવણ કરવામાં આવી છે.

શીક્ષણ પ્રેમી બંધુઓ પોતાના બાળકોના નામ નીશાળના ફોર્મ પણ વખતમાં આવી નોંધાવી શકે છે.

નીશાળના સમય સવારે ૮ થી ૧૨

બપોરે ૧ થી ૩

ઇંગ્લેશ નીશાળમાં કાલુજા બાઈબલ માટે સંજે ૪ થી ૬.

વધુ વીગત માટે રૂબરૂ મળો.

નવીનચંદ્ર નાનાલાલ દેશાઈ,

દર પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્કેલ, રસ્તા.

એમુએ છે

પ્રાથમિક હાઈ સ્કુલ માટે સંસ્કૃત, ગુજરાતી અને અંગ્રેજી ૭ થી ૧૨મું મુખી બાણાવી શકે, અને સ્વતંત્ર-પદ્ધતિ પ્રમાણસથી સાઠની સંખ્યાવાળી રાજા ચલાવી શકે એવા અનુભવી શિક્ષકની જરૂર છે. આરેક આવક પા. ૨૦ થી પા. ૨૫.

મળો યા લખો:—

J. B. PRAWASEE,

Organiser—Private Hindoo School,

14, Diagonal Street,

Johannesburg.

યુનિવર્સિટી ઓફ મેડીસ

વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ

મંડળના સર્વે સભ્યોને જણાવવામાં આવે છે કે મંડળની વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ રવીવાર તા. ૨૭-૧૧-૩૨ નાં રોજે બપોરે ચાર વાગ્યે મંડળનાં હોલમાં નીચેનાં કામકાજ માટે મળશે, તે સર્વેને પધારવા વિનંતિ છે.

કામકાજ—(૧) મીનીટ, (૨) મંડળના વાર્ષિક રીપોર્ટ, (૩) હિસાબ, (૪) કાર્યવાહકોની રૂબરૂ (૫) સામાન્ય.

કબીલદાસ રતનજી બલસારા, મંડળી.
કાકોરલાલ બીખાભાઈ, ઉપ-મંડળી.

યુનિવર્સિટી ઓફ મેડીસ

ભાડે આપવાનું છે

ફરફ્ટ ગાર્ડન મોર્ગન રસ્તા વાર્ગવ્યાયસ, ટ્રાંસવાલ હાઈલીબા ગાર્ડનના નામે ઓળખાય છે. તેમાં ઓરનજસ, નાચીસ, કેરી, અનુસ, લકસી વીગેરે છાડે છે. ૩ પાણીના ટામ, વરો, રોજબો, હોરિલ છે. મળો અથવા લખો.

અશ્વમજ સાહેબ મીયા,

૧૧, મીનાર સ્ટ્રીટ, ન્યુ ટાઉન.

પી. એ. બોક્સ ૨૩૭૭, જોહાનન.

નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

ગુજરાતી	રહેલી ચોપડી	શી. ર.
"	બીજી "	૧ ૦
"	ત્રીજી "	૧ ૨
"	ચોથી "	૧ ૩
"	પાંચમી "	૨ ૦
"	છઠી "	૨ ૩
"	સાતમી "	૨ ૬
"	પહેલી ચોપડીના અર્થ	૦ ૫
"	બીજી	
"	પાંચમી " "	૧ ૫
"	છઠી " "	૧ ૮
"	સાતમી " "	૧ ૧૧
"	૧૨મી હિસાબ " ૨	૦ ૮
"	સમિત આંકડો ચોપડી	૦ ૪

બાળ વગેરેનો ભાગ

ગુજરાતી બાળાનું બાઈબલ

અંગ્રેજી બાઈબલ પાઠશાળા (વિસ્તૃત) ભાગ ૧

" " " " ૨

" " " " ૧ ૮

અંગ્રેજી ભાગ

અંગ્રેજી ભાગના મુળનવ

ઇંગ્લેશ ક્રિયાવનારે એમિગો (ભાગ ૧ થી)

ઘટાડેલો ભાવ

વારની ૯ પેની!

સ્ટાઈફલ છુટ

કલોથ.

સ્ટાઈફલ છુટ કલોથના ભાવમાં કંઈ નહિ તે ૨૫ રૂા ઘટાડો થયો છે. ભાવમાં બીજા બધાંને આંટી કે તેવા આ અજબ છુટના કપડાના ભાવમાં તાલુબી પ્રમાણનારો ઘટાડો થઈ ગયો છે. ગજબુત ઘસારાને સાફ અને પાકા રંગોમાં સ્ટાઈફલના પહેાંચે તેવું બીજું એકે કપડું નથી. "સ્ટાઈફલ" કલોથ ખરીદતી વખતે તેના દરેક દુકાનપર "સ્ટાઈફલ" છુટનો ટ્રે સાઈ તપાસજો. દરેક સમયોની દુકાનોમાં તે મળી શકશે.

સોલ એજન્ટ્સ:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.

Johannesburg & Cape Town.

RAVJEE BHoola

**Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.**

P.O. Box 521. B, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc, supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia

Prompt attention and careful packing
and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફુટ અને વેલ્ટેબલ ચઢાવનાર

નાશાણનાં તળેરે એકના બનાના, પછુનાપલ
(રજેરે ચીન્ને એમરડર મળેથી તરત મહાપવામાં
આવશે,

इसके आरक्षक विपर जलती डबडबेन राणी सावे।
भाल, सारी पैदांग करी छिड़ायत भावली भाकलार।
मां ग्यावरै।

કેમ મોલીના, શંકરજી, દુર્લભ, રેડિસીઆ
વીએરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

સર્જક : રવજી ભુલા,

ମା. ଭା. ନଂ. ୫୨୩, ୮ ଡାକ ବାଣୀ,
ପ୍ରଥମ, ମାସିକ.

**We give you Optical
SATISFACTION**

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zersch Punktel Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS.

Corner Longmarket and Parliament Streets.

CAPE TOWN

Druck-Veranstaltung: 57 e, Friedrich Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmonikums from £10-10-0

We repair all makes of
HARMONIUMS. ; Repair and workmanship
guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSWELL'S MUSIC SALOON.

DEPARTMENT OF THE ARMY
N. GOSNELL

P. O. Box 460.

2-131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તપ્પલા

[illegible]

આશાલીલા અપૂર્ણોત્તર સંસ્કૃત,

(અભિજિત એ. એન. મેનકાદીમલ)

ਪੀ. ਐਮ. ਐਲਥਾ ੪੯੦. ੧੩੧ ੪ਵੀਂ- ੨੬੧, ੧੨੭੧.

દીવાળીના તહેવારમાં

ભાવમાં બેહદ થટાડો.

ફક્ત બે દીવસ દીવાળી આમળ, પછીથી એ ભાવે નહિ મળશે.

શું પુછો? ૨૮ વર્ષથી પ્રખ્યાત કેપીટન બાલકેની હોટેલમાં

સ્પેશીયલ મીઠાઈઓ તૈયાર છે.

જેવી કે: બદામ, ખીસ્તા બરફી, બદામધારી, મુરલી વારી, બદામ ખીસ્તા હલવો દીલ્લીનો, વેનીલા હલવો, ફરેટ હલવો, મુબદ્દનો હલવો, મુકો હલવો, ખંભાની, મુથરફીની, બમનગરી પેંડા, માવાના પેંડા, બરફી મુથરપાક, માવાનો મેથુર, સાદા, મગફળી, સંકરપરાં, મોહન ધાળ, બરફી, કરી, છુન્દી લાકડ વીગેરે ઘણી જાતની મીઠાઈઓ તેમજ ફરસાજ, બાવનગરી માંઠીયા, શેલાપુરી શેવડા પ્રેરેન્ડીનો.

માલ સારો મોજાયા ધીમાં બનાવેલ.

કંઠીઓના બાલકેઓએ આદર સાથે પેંડા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

માલ સરસ અને ખાત્રીપુરવકનો મોકલવામાં આવશે. પારસલ ઉપર નામ બેઠને લેશો.

R. K. KAPTTAN.

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

તમારા ધંધાની જાહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું હોદ્દા કાપ્ત જાયા સાકય આફ્રિકામાં વંચાય છે.

જાવ અને નક્કલ મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બહેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ રોકાવું

સેલ. મોહટું ગંજાવર સેલ.

હિંદુસ્તાની

રે

ગુજરાતી

ડો

રામીલ

ડો

રહેલું

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા મારેજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

હારમેનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ થટાડેલા છે. લીસ્ટ મારે લખો:—

Phone 2447.

P. O. Box 1155.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 46—Vol. XXX

Friday, November 18th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Forwards.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી. "કરંભ"

નવેમ્બર તા. ૨૭ થીએ મુંબઈ જવા ઉપર.

રૂઢી. "ટાકલીવા"

ડિસેમ્બર તા. ૧૨ થીએ મુંબઈ જવા ઉપર.

મુશ્કલમાની વીરૂ, પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રૂપેશીય પા. ૧-૧૦-૦ અને હીન્દુ વીરૂ, પાઉન્ડ ૨-૧૫-૧

રૂપેશીય પા. ૫-૦-૦ ના વીસામથી દેવામાં આવશે.

મુખના—ઉત્તરમાંથી ચોલાતા મોટા દાગીતા કનીવારે ૧૧ પાખા અમાઈ કરકમમાં પહેચિતા કરવા.

બી. ઇન્ડિયા બાઇનની નવી મોરે પચીજ સારી સમવડેવાળી અને ઝડપ મલકની સાથે અને ઘટ્ટ ખાફિશા સાર માલુ થઇ છે.

દરેક બોટી ચેક્કીન્દરે ચોલાની દીગીટ અમારી ઝોપીસમાંથી લેવી અને મહાર મામવાળા વાઇબાએ અમારી સાથે

પચવવકાર કરવાથી પણ થઇ શકશે. ટીમરને અચૂક દરેક કામકાજ અમારી ભાતી દેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMEED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

પણ ખુલાસા માટે લખો પા મળે—(ફ્રી પેસેન્જર

એજન્ડ રૂપ હીમેદ એન્ડ સન્સ,

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is economical.

**KEEN'S
OXFORD
BLUE.**

TO STOREKEEPERS.

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલ બરાબર ધ્યાનપૂર્વક જોશો

કારણ કે જ્યારે તમે કોઈને કોઈસરું બધું લેવા જાવ ત્યારે તમે ખાતરી કરી લેવો કે તમને જેવું તેજ માફ થયો છે. કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ વાપરવાથી કપડાંને કાચ પડતા નથી અને વાપરવા માં તે સસ્તો પડે છે.

**કીનનો
ઓક્સફોર્ડ
બ્લુ.**

વેપારીઓને

કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ રંગ માં રાખવો અને તેજ બધું વાપરવા બદલાયું નથી એ કાવચીકાર છે. કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ તમે તમારા કાંદકાને વેચશો તો તેઓ સૌને સતેષ થશે અને ફરીથી ખજ તેજ ખરીદવા માગશે.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિખેરે

આમારે હો આવી દેખાય તો તમે જાણો કે આમાંથી ધરમાં કોઈએ ગરમ મસાલો, કરીયાઉં, દહાડ, મરચાં, તેમજ ફરીના અને લીંબુના તેમજ ચીકસ આમારે દેખેલાં થોડા થા જ્યાંયે આમારી જેરંદી સાથે મળા જાય છે. આવો જનમ માફ, તમે ધરમાં જતાં જાવો નથી. જો કે વખત મંગાવી ખાતરી કરો. મળવાનું દેખાઈ.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 65

Box 247 & 317 Tel. "Kamari."
HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADHI VALA)
Proprietor of Asiatic Hotel,
Merchant and Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

જોક્સ રજી અને કાગ. ટેલીગ્રાફ કોડ "ખી"

હુસેન હરમાઇલ (સરદારગઢ વાલા)

કાંકરોઈ પેસેન્જર એજન્ટ,
બેર, પા. ઇ. આફ્રિકા.

60

Phone 3567. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN.
HEERABHAI MORAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,

ફેલ્ડેસી ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર
અને કમીશન એજન્ટ.

પેકીંગ સારી રીતે કરી માફ સી.ઓ.ડી. થી મોકલવામાં આવશે.
ટેલીગ્રાફ કોડ "મી" ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન. 62

'Phone 327 Tel. add. "Letopca,"

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંડીના ઓર્ડર ઇપર ખાલ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતરી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફેલ્ડેસી વાલ્ડે ઇપર અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી સી
ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. બેચો:—
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફેલ્ડેસી ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ કરી
સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. બેચો:—
P. O. Box 842. Durban 129 Victoria St. 64

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	0
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS			
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	0

અઠવાલિક પંચાંગ

ગ્રીસમી	કી	ગુરુવાર	વારસી	શુક્રવાર	શનિવાર
વાર	૧૬-૨૨	૧૬-૨૨	૧૭-૨૩	૧૮-૨૪	૧૯-૨૫
નવેમ્બર	૧૨-૧૮	૧૯-૨૫	૨૬-૧૨	૨૭-૧૩	૨૮-૧૪
ફેબ્રુ	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨
માર્ચ	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭
એપ્રિલ	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨
મે	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧
જૂન	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦
જુલાઈ	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦
ઑગસ્ટ	૬૬	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦
સપ્ટેમ્બર	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦
ઓક્ટોબર	૮૬	૮૭	૮૮	૮૯	૯૦
નોવેમ્બર	૯૬	૯૭	૯૮	૯૯	૧૦૦

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:
P. O. Box, 2302
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્હાનામાં ન્હાનું પ્રોમીયમ અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી બાસક વર્ષની જુની નીચા કંપની.

જીંદગીના વીધા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બજારું હોય તે અને કઈ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સારાન આપામાં આજ પ્રોમીયમ ભરવાથી
મળે તે બજારું હોય તે બધો:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાક એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

વેચવાના પુસ્તકો

વાચનના અનુભવીઓના ઉદ્દેશ્ય

"તમે મને તેવા નવલકથાઓ અને પોથી જે આંતર્ય તે વાંચવા મળે પડે છે. પણ એક તો તમે એક વાંચી તેમજ સાફ. તોથી, પણ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચી; કેમકે તેની તમારે આખા જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને સારાં પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે મને તે જ્ઞાનને એકાંતવાસ સહેલાઈથી વેદી રાખે છે."

"માણસ એનો સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના ગુણની અને પ્રકૃતિની પરિક્ષા થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોનો તેને શોખ હોય છે તે ઉપરથી પણ તેને વિષે અદ્યમાન થાય છે."

નીચેનાં પુસ્તકો આ ઓફીસેથી મળશે. મંગલપત્રાશ્રમેએ મહેરબાની કરી આરંભે આપે પછીના મોકલતાં ચુકતું નહિ. વી. પી. ના આરંભેને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

સંખ્યા:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

અંદીમ નવલકથાઓ—આ પુસ્તકના ૩૩૭ પાનામાં "અંદીમ સાહિત્ય સમાહ" તરીકે વિખ્યાત થયેલા રાજ ગઢાદર નંદીમમાં એકરૂપ જીવનચરિત્ર અને તેમણે લખેલા રસીક અને અતિ મોલકાવક નિર્મણોના અનુવાદ છે. આ પુસ્તકના ૧૮૭ પાનામાં તેમણે લખેલા 'શરૂતત્વ' નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રશ્નો અંગેથી સફળ દેશકલ્પનિતો અભિપ્રાય જોડે અને નંદીમમાંના આ નિર્મણો વાંચનાથી તે સમર્થ થઈ શકે મળશે. આ પુસ્તક જ્ઞાન સાથે હાસ્યરસથી પણ ભરપૂર છે. કી. રી. ૫-૬.

કાલેલકરના લેખો—આમાં ૫૬ દર્શનના આશ્રયે કાલેલકરના નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી હોવા છતાં મુજરાલી જાણપરના તેમના કાલુનો 'નવજીવન' વાંચનારાઓને પુરો અનુભવ છે. આ પાંચ પુસ્તકો ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જ્ઞાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે.

કી. રી. ૭.

શરતચાંદુની ત્રણ વાર્તાઓ—આમાંના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર થી, કરચંદ મરોપાખાવની આ વાર્તાઓ થી. ગઢાદર હરીભાઈ દેસાઈએ જોડેના વિનોદ અને અપ્પી દલી, 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં કહે છે કે "અનેક મરોપાખાવ ઉપર આ વાર્તાઓ સરસ જાય પાડશે એ વિષે અમને કંઈ નથી." કી. રી. ૨-૬.

દેરા દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા ક. સુમીના દમાજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અમોઝતીનું વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૩૮૪ પાના ૩૩૫ રસથી ભરપૂર છે.

કી. રી. ૫.

પ્રાણ પ્રતિજ્ઞા—આ ૧૧૨ પાનાના કાચાં પુસ્તકમાં અધીજના અસહકાર વિષેના વ્યાખ્યાનો આપવામાં આવ્યા છે. તેના પ્રકાશક કહે છે કે: "પ્રકાશક વચર દેવતા પ્રજાવલીત રહેતો નથી. બારતવરે જે મહાન કસત ઉઘાડી છે તેને અમરવા અધીજને દેશમ જે પ્રાણ પ્રકાશ તેનું સ્મરણ રાખવા આ આપણે ઉપવેગી નીવડશે એવી આશા છે." કી. રી. ૧-૩.

જેલ કાયરી—શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય નેતા અને મહાત્મા અધીજના મુસ્ત અનુયાયી તરીકે અજવિખ્યાત છે. આ પુસ્તકમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યે પોતાના ત્રણ માસના કારાવાસમાં લખેલી રાજનીતી છે. કાલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં કહે છે કે "કલ્પનું મંથન આમાં એકજ નધુ પ્રમાણિતથી આપણું

છે કે આ એકાદી સાહિત્યલેખમાં કાલ્પનું સ્થાન ભેશે." ગઢાદર હરીભાઈ દેસાઈએ તેમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૧૦.

ઈશુ ખ્રીસ્ત—અવતારશ્રીલા—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં મુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ લેખક શ્રી કિશોરલાલ મનસ્માનજી મહાજીનાએ એક અભિપ્રાયને વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ઇશુ ખ્રીસ્તનો મુદ્દર અને મરજ બાધામાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પાટલી પુત્રની પટલી—આમાં પટનાની પટલીનો મુજ ઇતીહાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી ભરપૂર છે. કી. રી. ૬.

સમ્બક દર્શન—આ પાંચ પુસ્તકના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જ્ઞાન રસથી ભર્યા છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરીત્ર અંદિશ—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું કુંડ ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક લખના મહાન પુરૂષોને સ્થાન આપ્યું છે અને ધર્મજ મોલકાવક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાર્તા—આમાં મુસ્લિમ મહીલાઓની કલ્પાજનક આત્મકથા છે. સામાજિક ફરીવાજોથી મતા અનીષ્ટ જનાને અને કાનીઓની કુંડી વાર્તાઓ છે. સમીપ, પાકું પુ. કી. રી. ૬.

પ્રજ્ઞા પદ—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, મુદ્દાપ્રેમ, આત્મલોચ વિષેના રસો ભર્યા છે. અંજાળના નવલ કથાકાર અરજાજીના પુસ્તકનો આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉત્તરાખંડની જાત્રા અને હિમાલયનો અવલોકન—આ પુસ્તક જ્ઞાનજીવ આશ્રયે કાલેલકરે પોતાના સાથીઓ સાથે હિમાલયના કચેલા પ્રવાસનું મુદ્દર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

ઈશુનું અભિદાન—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઇશુ ખ્રીસ્તે માનવ-જાતને પતનમાંથી ઉમારવાને આપેલા અભિદાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાને મોલ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

એતરાલી દીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં શ્રી. કાલેલકરને જોડેના અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આશ્રમની ઉત્તરે જોડેની દીવાલો આવેલી છે અને તે નીચેની પાછળ શું કહે તે જ્ઞાના કારકારની કૃપાથી પરીપુર્ણ થઈ તેથી તેનું નામ લેખે "એતરાલી દીવાલો" એકે ઉત્તર તરફ દીવાલો આવેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

Indian Opinion

No 46—Vol. XXX.

Friday, November 18th, 1932

Registered at the D.P.O. as a Newspaper.
Price Fourpence.

BRITAIN'S "DUAL POLICY" IN INDIA

(By H. N. BRAILSFORD)

THE recent history of India falls into two parts. One is the narrative of the repression, the other records the steps taken to realise the future constitution. In the first chapter one is dealing with actual events in the physical world. So many tens of thousands of Indians have been removed from freedom to prison; a given number of tons of human substance has been carted successfully from one place to another, where it remains. One might go on to reckon, were fuller statistics available, the horse-power expended by the police in *lathi* blows as they dispersed meetings and broke up processions. A further account would show the numbers shot, or bombed from the air on similar occasions. These are physical facts; one is in the world of reality in recording them. When one turns to the reforms it is otherwise. The material here is by comparison voluminous. To arrive at the physical facts one must hunt and question, and dodge the censor relying largely on letters that arrive by some underground channel. The news about the reforms, on the contrary, fills many columns in the daily press. But it is all hypothetical, shadowy, unreal. It is about a Constitution in which no one believes, which no one will accept, which no one will consent to work. The *lathi* blows, on the other hand, are beyond a doubt sincere. They convey to a nicety in black and blue the exact sentiments of the Imperial Power.

The reader will feel no surprise, then, if I treat the repression as the more important half of Mr. MacDonald's "Dual Policy." I gather that its authors are satisfied with their work. They claimed in May that 46,000 Indians had then been imprisoned for political offences. The Indian Government does not count its prisoners as promptly as it arrests them, and it is probable that the total is now (as Indians reckon it), something over 80,000. For what, you will ask, were they imprisoned? Many for attending prohibited meetings of the party with which, as I believe, the majority of Indians sympathise; some for picketing shops to discourage the purchase of English cloth, or toddy; most of them for no overt offence whatever. The procedure is that a magistrate signs a paper which informs them that they are suspected persons, and must report themselves daily, or even twice a day, at the police station. Failure to obey this intolerably humiliating and burdensome order means a sentence of im-

prisonment ranging from two or three months to two years, usually in the third class, which implies (if conditions are still what I saw in 1930) the most meagre of diets, gross overcrowding, the denial of such luxuries as soap and the withholding of books provided by friends.

This considerable achievement in the realm of physical causation has not as yet had the results at which its authors aim. The National Congress party is not crushed. Its existence is indeed illegal; its funds have been rooted out of the banks; it has no visible habitat. And yet this entity which ought not to be, and has in a sense vanished, continues to act and move. Its little news sheets are still manufactured, no one knows how and where, and still distributed, even in the streets of Delhi, the Viceroy's residence. It still summons meetings, and to these forbidden gatherings the people flock, though to attend them may mean a beating, imprisonment and occasionally, a bullet in one's bones. The gatherings are held not merely in the big cities but also in up-country towns. For some days before the announced date of such a gathering the police will stop all buses and river boats, but none the less the passengers will troop in on foot, and stand their ground against arrests and *lathi* charges, till finally a volley disperses them. By inference from the chronicle of arrests one gathers that the boycott of English goods goes on, rigidly I believe in Bombay, less steadily elsewhere. In some districts it is said that the peasants' passive revolt against rent and land tax has been broken, but on closer examination, one discovers that to cope with this movement the authorities were obliged to cut the burden by one-half. None the less this agrarian revolt seems still to break out in new and unexpected places, even in the hitherto tranquil south. It is difficult fragments of censored news, even with the aid of letters that arrive clumsily gummed up after being opened by the police, to piece together a picture that one can trust. I suppose that a visit to India would not witness the gigantic public demonstrations that I saw during the milder repression of 1930, nor might he hear Congress ballads sung in every street, nor count the flags on most of the cars in which Indians sat. In that sense Congress has been driven underground. But it emerges periodically, staging its processions or its satirical *tablaues* once a month in many cities, on the fourth day, when Gandhi was jailed. Of

course the volunteers who lead these demonstrations are arrested, in other words, they march deliberately into prison. While this goes on, it is manifest that India's spirit is not yet broken. Sir Samuel Hoare has failed as far in his first object of crushing Congress. He has had to renew the Ordinances, including the restrictions on the press, with the sole mitigation that criminal districts are exempted from the severer provisions so long as their conduct gives satisfaction; they are, as it were, on parole. The amnesty for which Lord Lothian (a Minister) publicly pleaded was rejected by the Cabinet.

The other half of the Government's policy aimed at retaining the support of some moderate minority among Hindus and of the Muslims. It has for the time being lost the support of the former, who have gone into open opposition. The Consultative Committee on the Reforms, which included most of the leading personalities of the Round Table Conference, excepting Mr. Gandhi, has broken up. First the Hindu Liberals withdrew from it, and now the Sikhs have gone. The Liberals withdrew as a result of two speeches by Sir Samuel Hoare in which he "liquidated" not merely the Round Table Conference but the principle on which it rested. Its basis was that representatives of Indian and British parties were to sit at a table on an equal footing and reach a settlement by agreement. The Conference had met twice, had settled some details of the Constitution and sketched a vague outline of a federal structure, but had reached no final conclusion about the really contentious issues, the "safeguards" which in effect must deprive the Federal Legislature of control over the army, foreign relations, navy and the major part of its budget. Save in the most general terms, these things had not even been debated. And now it is announced that the Conference will not meet again. In its place there will be private consultations with leading Indian personalities and experts, and these will also be summoned as witnesses before the Joint Committee of the two Houses of Parliament which is to examine the draft of the bill setting up the new Constitution. Individual Indians may advise or criticise, but the plan of negotiation with collective India is dropped. We return to the procedure of the Simon Commission; as Mr. Churchill put it with his wonted realism, the Indian question has been reopened from "the hateful area of a negotiated treaty."

This was too much even for the Indian Liberals, gentle, reasonable, able but ineffectual beings that they are, and all of them, Sastri, Bapu, Jinnah, Jaisi and the rest, have ceased to co-operate in a manifest sham. How long they will continue in this mind one cannot say. Sir Samuel Hoare has said plaintively that he has been misunderstood. That may be a promise to some concession; it is whispered that the Indian "witnesses" at Westminster may be given the proud title of "ambassadors." But would even that restore the comeliness of the Table? One visualises the British legislators sitting in a semicircle, while the Indian witnesses stand. Perhaps seats will be provided, but the fact remains that the legislators legislate, and the Indians only advise. The idea of a treaty between equals is dead.

Numerically the Indian Liberals are of no importance. They serve, however, as a sensitive index to opinion. When they are in opposition, then Congress is sure that it is right; it has no qualms or doubts. When they support the Government, Congress none the less opposes, but it feels in its inner mind, I suspect, an occasional doubt. For the moment no Hindu feels even the shadow of a passing doubt. Mr. MacDonald has ranged against himself four-fifths of India's millions. He retains the support of the older generation of Muslims: most of the princes, and the large landowners. In short, what remains of feudal India is behind him. He has just

given his award in the communal question. I do not propose to discuss it in detail. The Hindus of course reject it, and so do the Sikhs. The Muslims, while they are much too shrewd to accept it explicitly or to abandon formally even the wildest of their claims, are manifestly content, as well they may be. It is, of course, too clever a piece of work to show any acute partiality, save, indeed, in the allocation of seats in Bengal. None the less it concedes to the Muslims, and to the conservative element generally, the one thing they cared for, the one thing that must make democracy in India unworkable and the ideal of nationality unrealisable. It re-imposes the disastrous system of separate communal electorates. While that endures, there can be no co-operation between the two creeds, nor can any attempt to conduct politics on a secular basis proceed. One might go on to dwell on other singular provisions, notably the lavish special representation accorded to chambers of commerce and great landlords, the meagre figure allowed to labour and the proposed franchise which must exclude the poorer half of the tenants in the villages; but it is enough to say that in every line the Constitution is designed to buttress the present social system in India, and to perpetuate the divisions that forbid any forward mass movement of the nation.

But why grow hot over this proposed Constitution? We shall never see it at work. Even if the Liberals should consent to discuss it as "ambassadors" at Westminster, the majority of the Indian nation, including the young and less conservative Muslims, will reject it. One is not sure that the federal structure will ever be completed, even on paper, or even that the present British Government intends that it shall be realised. The provinces, on the other hand, will doubtless receive their new Constitution next year. One provision in it, we may confidently predict, will be faithfully applied—the Governor's right to suspend it. How else could a nation in opposition be governed?

WHEN REUTER IS SILENT—

WHEN Reuter's Agency does not send any news in this country about the political situation in India and prefers to remain silent, Indians abroad naturally believe that something is happening in India which must be detrimental to the interests of the British Government there. Mr. Ramsay MacDonald's communal award is totally rejected by almost all the communities in India. Mahatma Gandhi had warned him beforehand that if he were to grant separate electorates to the 'untouchables' he will fight against it with his life. The whole world knows how Mahatma Gandhi though a prisoner in Yerawda fought and won. He nearly crucified his life by fasting unto death. It was the rare and beautiful spectacle of the purest and noblest life and character recorded ever in world's history. After the memorable Poona Pact the whole Indian nation was touched to the quick by the sea of spiritual emotion. There was wide awakening throughout India and an atmosphere was created which the leaders in

India thought that it will help to arrive at an agreement among Hindus, Mahomedans and Sikhs on communal questions. Soon after the Poona Pact, negotiations were started between Maulana Shaukat Ali and Pandit Madan Mohan Malaviya. Their discussions gave them a great hope and it was decided to hold an All Parties Muslim Conference in Lucknow. We understand that this Conference has been a wonderful success, joint electorates with the Hindus with reservation of seats for Muslims is the basic principle of the agreement. It is said that Maulana Shaukat Ali has emerged through this trial as a nationalist Moslem leader. In his concluding address he foreshadowed a united India as visualised by his late brother Maulana Mahomed Ali who characterised separate electorates for Muslims from the day of the Morley-Minto reforms as an evil and command performance cutting India into two parts. Consequent upon the meeting of this successful Conference it was decided to hold Hindu-Muslim-Sikh Conference to be held early in November in Allahabad for the final ratification of the Pact for the submission to the Prime Minister in order to enable him to cancel his award based on separate electorates! Maulana Shaukat Ali and other prominent liberal leaders like Sir Tej Bahadur Sapru and Mr. M. R. Jayakar appealed to the Viceroy to release Mahatma Gandhi or to allow facilities for meeting and conversing with him in jail. Immediately after the Poona Pact the Viceroy seeing the whole situation turning against his Government, put old restrictions on Mahatma Gandhi and all the interviews with him were stopped. The unanimous appeal of the Indian nation to release him fell on deaf ears. Mr. Jayakar who is a trusted friend of the Government said, "In my opinion they bungled, as they often do, on a critical occasion." We also understand that the Indian and Anglo-Indian Christians also met at a Conference and they decided not to accept separate electorates that are granted to them in the Prime Minister's award. The Christians too were to join the Allahabad Conference which was called there on the 5th of this month. This Conference now will be known as "The All India Unity Conference." In the meantime the British Government have already called the third Round Table Conference to be held on the 15th of November in London.

The Reuter Agency was good enough to cable out the names of the British delegates but it did not cable out the names of the Indian delegates who are invited. It was announced that altogether 30 Indian delegates have been invited out of which 18 from British India and 12 from Native States. During this week it was also announced that 9 delegates from India have reached London. The Round Table Conference was to meet on the 15th instant. What happened to it? What happened to the rest of the delegates? We understand that the announcement of the personnel of the Round Table Conference had begun to have its own devastating reaction among all the communities in India. Unanimous outburst of condemnation of the proposed Conference and protests all over India are very vehement. It was doubtful whether those nominated will all attend. This explains the fate of the third Round Table Conference and its nominated Indian delegates. Maulana Shaukat Ali for the third time appealed to the Viceroy to release Mahatma Gandhi to which the Viceroy said 'no'. Maulana Shaukat Ali is now very furious and he declared that now God willing with the spirit of the Mahatma among us we shall achieve that which no Round Table Conference outside India can ever get for us. We are glad to know that Maulana Shaukat Ali has at last acted like a true patriot at a very critical moment in the period of his country's history. The English people are after all foreigners in India. They are like a bird of passage there. Maulana Shaukat Ali deserves our congratulations because he realised that it is more important to be friends with Hindus than with the English. The Hindus and Mahomedans both have played in the lap of one common Mother India and they have both still to play in the lap of the same Mother India for ever. We hope and pray to God that full success may be achieved at the All India Unity Conference held in Allahabad on 5th of this month. We know that if all India unity is achieved there the British Government must set India free. The British Government were up to now building a palace of cards in India. This palace of cards is gradually falling down. When it has completely fallen down we will have pity on Mr. Ramsay Macdonald and Sir Samuel Hoare.

Passive Resistance In Transvaal

Grim Position Of Indians

(By S. P. S.)

We reproduce the following article from the *Daily Express* of Madras:—

The passage into law recently of the Transvaal Land Tenure Act in South Africa is but another instance of the anti-Indian policy that is being pursued by that country. The Indo-South African Agreement of 1927 commonly known as the Gentlemen's Agreement has not been honestly observed on the part of South Africa. According to its terms, the State-aided repatriation scheme was to be entirely voluntary, but the fact the serious charge is made by Indians that it is enforced by Government agents who coerce Indians and misrepresent matters. In their opinion, as expressed in the memorandum they recently presented to the Indian wing of the Indo-South African Round Table Conference, the repatriation scheme was mainly intended to placate Europeans for the government having withdrawn the Glens Amana Bill a little earlier. Another instance of South Africa's attitude towards our countrymen resident and even domiciled there is to be found in the finding of the recent commission of enquiry into Indian education in Natal, which was assisted on the Indian side by Mr. Kichin and Miss Gordon. The commission found that while the Union Government was giving to Natal a subvention of £5 10s. per head per annum for the specific purpose of Indian education, only £2 10s. was being spent under the head and the remainder otherwise. It is thus nothing strange that another attempt should have been made now by means of the Transvaal Land Tenure Act to hit the Indians below the belt.

Present Position In Transvaal

The position of Indians in Transvaal is shortly this. In the area known as the Rand, the law has always prohibited the ownership of land by Indians. Nevertheless they have acquired vast properties there. One method they adopted was to buy land in the name of obliging members of the European community. Another was to form companies and to make purchases in their name. To close this second loop-hole, the Government first passed a law which enacted that only those companies in which the majority of shares were held by Europeans can own land. But in 1932 they prohibited any company from purchasing and owning land in the area in question. The conduct of Indians in getting round the law should in no way be construed as illegal. Defects in the law are availed of by persons everywhere and every day. In fact, the South African Government connived at the activities of the Indians all along, as the latter were really useful members of the community. On a few occasions, what we should, in the language of Indian law, call honourable transactions were conducted in favour of Indians in the name of the Commissioner himself. Thus Indian disabilities in respect of owning land were as flagrantly disregarded in practice as they were severe in theory.

In 1917, a Validating Act was passed which gave legal title to property for all Indians who had made purchases before that date. The present Act has, therefore, no direct application to them. Still, however, there is danger. Even the protected Indians will have to take out licences if they wish to change their residence or occupation from one township to another. And the licences will not generally be granted by the corporations which are anti-Indian bodies. Further Indians may not transfer their estates; they may only transmit to heirs and

associates. The new Act is intended mainly against those who have purchased lands since 1919. The General Dealers Ordinance Act of 1932 makes it necessary for all Indians in the Rand area to take out licences in case they change their residence or occupation from one township to another. As with protected Indians, so with those not touched by the validating Act of 1919, the Corporations will mostly refuse permission to live or trade in the Rand preserve. But furthermore, a commission is going to sit to investigate into instances of purchase of land by Indians after 1919. All those detected will be cleared out of the area. They will be shown other quarters to live in or trade, but that will involve segregation of our countrymen which is humiliating. In theory, the commission has considerable discretion in ejecting Indians, but the result is well known to all.

Colour Prejudice

The basic reason for segregating Indians and for refusing licences to them for trade or occupation is not so much colour prejudice as the jealousy of their business acumen. Indeed the Dutch are more alive to colour differences than the British, and among the best customers of our countrymen. They are mostly farmers and get credit from Indians for as long as six months at a time. They do not wish to trade with the Jews who are not legally disabled from attaching their land for arrears etc. as the Indians are. Besides, our countrymen are very economical and do not have heavy overhead charges to pay. As they are also satisfied with a lower margin of profit, they sell things cheaper and hence compete with Europeans very successfully. It is this thorn on the white man's side that is sought to be removed by the Transvaal Act in question. Its successful operation will mean ruin and starvation for our countrymen besides the humiliation involved in segregation. Waiters, laundrymen, domestic, messengers and pedlars will have all to remove from the European quarters and thus lose their jobs for a certainty.

Grim Prospect

The prospect therefore is as grim as it could be. The Government of India is a notoriously impotent body in whose face the Union Government can and does snap its fingers with impunity. As for interference on behalf of Indians by the British Government, the power retained by the crown of withholding assent to certain South African measures under Section 64 of the South Africa Act has been practically taken away by the recent Statute of Westminster and apart from this, Britain is certainly not overanxious about the position of Indians in South Africa. The deportation of Indians from that Dominion which is now in India therefore looks not to any Government but to the people of this country for sympathy and support in the passive resistance movement that is to be shortly started by our countrymen there. And yet, the sky is not all dark for our oppressed countrymen. They are convinced of the support of the South African Church not for passive resistance, but for their cause in reason. And more important than that, the judiciary in that country has always stood by them. An instance or two would be to the point here. Delivering judgment in *Hasan Amod Karolla vs. Benoni Municipality*, Mr. Justice Kruse said in 1930: "There is no doubt that the tendency of legislation has been to get rid of the Indian trader and to give the handle to the local authority. This handle is being used in justifying refusal to grant licences to Indians. . . . No reasonable man and no honest man would have refused the licence in question on the slightest of evidence without the fullest investigation. . . . The colour of the applicant was the reason why his application was refused. The local authority did not consider the application to a *bona fide* manner on

its merits." (*Rand Daily Mail* 12-11-30). No indictment could be stronger, but nothing seems to be too strong for those in power in the Union at present. It remains to be seen whether the ordeal of suffering through which the entire Indian population in South Africa proposed to go will have any beneficial results. One hopes that it will.

Return Of Agent-General

The Kanwar Maharaj Singh, the Agent-General of the Indian Government in South Africa, and staff arrived from Johannesburg and will remain in Durban until the end of the month and then return to Johannesburg.

They Still Go To India

More Repatriates

The *Uman*, which is taking with her a large batch of Indian repatriates, was the centre of a large crowd of Indians who had come down to the docks to see the last of their relatives before she sailed for the mother land, which most of them have never seen. Once again there was an amazing diversity in the clothes worn, though for the most part there was a preponderance of dark-lined garments, possibly on account of the overcast skies. The ship is taking nearly 600 Indians, which is the largest number on one ship to leave this year. The *Kathlaewar*, which is leaving to-morrow, is taking further repatriates.

"Crowning Piece Of Stupidity"

London, Oct. 3.

Opening the Labour Party Conference at Leicester Mr. George Latham, President of the Conference, led a severe attack on Government policy at home and abroad.

"The Government have forfeited the confidence and support of all true lovers of peace," declared Mr. Latham, "by its hesitation and its uncertain attitude regarding disarmament and the Far East and its unhappy treatment of the problems in India and in the Irish Free State."

Supporting Mr. Lansbury's resolution, Mr. Wedgwood Benn said they were now making war-time regulations a part of law in India, but the crowning piece of stupidity came last week.

"Gandhi had placed himself in a new and higher position in the esteem of his fellow countrymen," continued the speaker, "but the prison door clanged on him when they thought that the risk of the public being upset was over."

Mr. Benn concluded: "There is only one way to deal with India. We must go back to the methods of peace, back to the will to peace, and if you give what India asks and what she ought to have you can have peace."

Waiting For The Master's Call

Mrs. Annie Besant Living Retired Life

On October 1, Dr. Annie Besant entered her 86th year. On enquiry regarding her health, Mr. C. Jinarajadasa stated, "Dr. Besant shows natural signs of old age. Her strength is slight but at the moment there is no loss. She does not go out of Adyar though she is not confined to her room. As she is awaiting a call from her Master to go, she lives a completely retired life and no longer desires to follow the events of the world. She states she had done her work. For the time she is satisfied that the light for Home Rule is won on the changed attitude of the British though much remains to be done to bring unity among Indians. She is firmly convinced that the future of the world's peace depends on close association of Britain and India as the two principal peoples of the British Commonwealth. Dr. Besant is looking forward to the swift return to the Indian body when she hoped to carry on her work of raising India to her rightful position in the world.—A.P.I.

Gandhi's Appeal from Flery Bed

The following message was sent by Mahatma Gandhi to the English playwright, Mr. Lawrence Housman, in response to a request by the latter to be read at a special meeting under the Friends of India auspices in London to celebrate Gandhi's birthday.

"My fast is an appeal not merely to the Hindus and India in general but to the British conscience, indeed to the whole world.

"I had hoped that the appeal from this fiery but would somewhat awaken the British public as it seems to have marvellously cooled India, but God's will was perhaps otherwise. Wanting British sympathy and help I would value anything your meeting may do. I know I have the silent sympathy and prayer of thousands of British men and women."

"Under Mango Tree"

The *Morning Post*, in an editorial under the caption "Under Mango Tree," remarks sarcastically that they admire the way Mahatma plays his cards but adds "that does not alter their conviction that he is an astute and implacable enemy of the British in India and we cannot rejoice to see him score so easy and obvious a point."

"Untouchables"

London, Tuesday.

"If it is in my power I certainly will incorporate the question of the removal of untouchability as one of the fundamental rights in the new constitution of India," declared Mr. Gandhi to a delegation of untouchables in Yeravda Jail.

He added: "It should be a criminal offence for a Hindu to be treated as an untouchable. I will insert a section in the Indian Penal Code in that connection, and the Congress will be prepared to embody this principle in the constitution."—Hester.

News About Political Situation In India

All India Delegates Reaching Allahabad

Allahabad, 28-10-32.

Delegates for Hindu-Muslim-Sikh Conference are arriving. Preparations for the Conference are enthusiastically in hand.

Bombay.

In an interview to a press representative Mr. Jayakar has said he at least does not know how many of the nominees are going to London to attend the Round Table Conference.

Simla.

Viceroy has replied to Maulana Shaukat Ali that before His Majesty's Government can consider the question of the release of Mahatma Gandhi, he must abandon civil disobedience. Viceroy also adds in his reply that the alternative suggestion to allow interview with Mahatma Gandhi also cannot be accepted.

Bombay.

Maulana Shaukat Ali is furious and he has declared that now God willing with the spirit of the Mahatma among us we shall achieve that which no Round Table Conference outside India can ever get for us.

Devastating Reaction of R.T.C. Personnel

Delhi, 25-10-32.

The announcement of the personnel of the Round Table Conference has begun to have its own devastating reaction among the various interests which it is called upon to represent. The Sikhs have adopted a resolution of no confidence in their British nominee, Tara Singh.

Lahore.

The Khilafatist group of the Muslim community led by Maulana Shaukat Ali has been sorely disappointed with the personnel of the Round Table.

Political Situation Grows Tense

Simla, 26-10-32.

Government are believed to be seriously concerned with the unambiguous authority of condemnation of the proposed Conference. Protests all over India are very vehement. It is doubtful whether those nominated will all attend.

Madras.

Nationalist press opinion is crystallised in the comments of the *Hindu* the leading independent journal which states that the Conference with its present personnel and the policy behind it is a camouflage and eye-wash.

Bombay.

The Anglo-Indian opinion is represented by the *Times of India* which unequivocally depreciates secret sittings of Conference according to Government plan.

Later.

Political situation is intense.

All India Christians Resolve Upon Joint Electorates

Bombay, 29-10-32

The more do His Majesty's Government tighten their list against the Congress the greater becomes

the enthusiasm of the nation for achievement of agreed solution of constitutional question outlined and unhindered.

Madras.

The All India Christian Council has passed an essential resolution supporting joint electorates which has been hailed by Hindus, Muslims and Sikhs.

Delhi.

In order to afford sufficient time to the representatives of All India Christian Council to participate in the Hindu-Muslim-Sikh Conference the date of the meeting has been postponed to the third of November, Thursday from the 30th of October when an informal assembly of representative leaders will meet for discussing preliminaries.

Allahabad.

With the participation of Christians the Conference is now styled as the All India Unity Conference which meets here on the 3rd November.

Bombay.

The general feeling, on Viceroy's side to Maulana Shaukat Ali's appeal for the third time to release Mahatma Gandhi this time issued in special communique form, among moderate press is of deep regret which it states will only serve to strengthen the public suspicion regarding Government sincerity of purpose and among nationalist press that of affording filip to the force of carrying on Congress struggle to its logical end.

India Must Be Set Free

Geneva.

The nations of the world who are seeking to replace armaments by a growth of world co-operation at Geneva cannot fail to see in the ever-widening gulf between the East and West in India, a menace to world peace.

This is the keynote of a memorial being presented to all the delegates of the Thirtieth Assembly of the League of Nations on behalf of the International Committee for India.

Outlining the conditions prevailing in India the memorial expresses the opinion that the Ordinances should be repealed and that all political prisoners should be released forthwith.

The memorial urges that the accredited representatives of India and Britain should sit in conference on equal terms, and evolve a constitution acceptable to India and that it is obvious that no conference can be complete without the Indian National Congress.

The memorial appeals to the delegates of the Assembly to take any action that may be possible for them, the promoting of better relations between Great Britain and India.

The problem of India, the memorial emphasises, involves world peace and world unity.

The memorial is signed by leading International Workers of most European nations, including M. Liègeux of Belgium, Dr. Winterhitz of Czechoslovakia, Mr. Georges Hoog and Madame Marin of France, Mr. Marguerite Cousins of Ireland, Mr. Wilfred Woodcock and Mrs. Pribwick Lawrence of England, Mr. Hakkeb Læsson of Norway and Charlotte Baer of Germany.

The credit for giving lead in preparation and dissemination to the memorial goes to Mrs. Marguerite Cousins.

[We called these news in the issue of November 4th of the *Taungmyida Opinion*.—Ed. I. O.]

Thanks

A wedding took place at 17 Little Grey Street, Durban, on Friday the 11th instant. The contracting parties were V. Sureswaran Patheer of Johannesburg to Miss Pathiverathavarthai Pather, eldest daughter of Mr. R. T. Pather of Durban. The wedding was indeed a successful and was very largely attended by all sections of the Indian community. There were also a fair gathering of Europeans. The bride and bridegroom left for Johannesburg on Sunday the 13th instant when a very large gathering attended at the Station to see them off.

Mr. V. L. Patheer, of Johannesburg, takes this opportunity of thanking one and all who assisted in the wedding.

S. Aidan's Home for Indian Girls (Maritzburg)

There are at present vacancies in this Home for six Indian girls between the ages of 5 and 12 years.

The Boarders attend school, and are given domestic training in the Home.

The inclusive fee is 30/- per month, a reduction is made for sisters.

Application should be made to the Lady Superintendent of the Home, who will give all information.

Address—Mrs BATCHAM,
St. Aidan's Home,
Church Street, Maritzburg.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE:—Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

Indian Child Welfare Society Centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock. Friday afternoon 3 o'clock.

BOOKS FOR SALE

NOTE. Remittance should accompany the order. V. P. ORDERS will not receive attention. Postal Orders to be made payable to "INDIAN OPINION" at Phoenix Postage free on all books.

Address:—Indian Opinion,

PHOENIX, Natal.

Mr. Gandhi's Speeches & Writings 1890 to 1917	11	6
The Ethics of Passive Resistance	0	4
The Indians of South Africa by H. S. J. Polak	2	0
The Story of the Mahatma, the Epic of Gandhi	0	0
Human Soul & Ideals by Dr. C. J. Mehta	11	6
A Book—our Mission	1	0
Indian Home Rule by M. K. Gandhi	1	6
How, G. K. Gokhale and the Indenture System	1	0
Sanatana's Suber Work	2	0
Rabindranath Tagore, A Lecture by C. V. A.	0	6
The Late Mr. Joseph J. Doke	0	0
The Religion of Future	0	6
Story of My Experiment in Truth by M. K. G.	1	0
Julia Mary by Rajagopalachari	2	0
Leo Tolstoy's Letter to a Hindu	0	8

THE GREAT TRIAL OF

Mahatma Gandhi & Mr. Banker.

This book is edited by Mr. K. P. Kesava Menon and contains a Foreword by Mrs. Sarojita Naidu. It contains the full report of the Trial of Mahatma Gandhi including Mr. Gandhi's statement, the Judgment and Mahatma Gandhi's reply. It also contains the offending articles for which Mahatma Gandhi was arrested and description of the scene at the Ashram when he was arrested and other interesting subjects dealing with Mahatma Gandhi.

Price Two shillings.

Satyagraha in South Africa

By M. K. Gandhi.

Price 3 Shillings.

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

INDIANS IN SOUTH AFRICA

Helots within the Empire

AND

How they are Treated.

By HENRY S. D. POLAK.

Price 2 Shillings.

Joseph Doke

The Missionary-Hearted

Price 5 Shillings

The Story of My Experiments with Truth

Autobiography of Mahatma Gandhi
Vol. I. Price S. 10. 6. pence

GOLDEN NUMBER

OF
"INDIAN OPINION"
1914

SOUVENIR OF THE
PASSIVE RESISTANCE
MOVEMENT IN SOUTH AFRICA.

1906 — 1914

Price 2 Shillings.

Biographies of Eminent Indians

A Series of Uniform Booklets each with a Portrait giving a Succinct biographical sketch and containing copious extracts from the speeches and writings of the personages described.

A Series of Uniform Booklets each with a Portrait

Dadabhai Naoroji, Gopal Krishna Gokhale,
Rabindranath Tagore, M. K. Gandhi,
Badraddin Tisabji, Kista Das Pal.

Panda Madan Mohan Malaviya,
The Right Hon. Syed Amir Ali
H. H. Sel Sayaji Ram Gokhale,
Sir Ayad Ahmed Khan, H. H. The Aga Khan,
Sir Lamy Ramtirth, V. Krishnaswamy Aiyar,
Jewan C. Rungachariu, W. C. Bannerjee,
A. M. Bose, Ravi Varma,

Kashinath Trimbak Telang,
Jahwar Chandra Vidyasagar, Toru Deth,
Sir Salar Jung, V. P. Madhava Rao,
D. E. Wacha, Sir Pherozshah Mehta
Sri Ramkrishna Paramahansa,
Ramkintulla Mahomed Sayani,
Dr. Kash Behari Ghosh, Lal Mohan Ghose,
Nawab Mahomed-ul-Mulk, Sir C. Sanjivan Nair,
Raja Ram Mohan Roy, Behramji M. Malabari,
Baba Surendranath Banerjee,
Rao Bahadur R. N. Mudholker.

Price One shilling each.

The "Friends of India" Series

These are short biographical sketches of eminent men who have laboured for the good of India. Copious extracts from the speeches and writings of the "Friends of India" on Indian Affairs are given in the sketches. Each volume has a fine frontispiece. To be had at this Office.

Lord Morley, Lord Ripon,
Sir William Wedderburn, Lord Minto,
Mrs. Annie Besant, Edmund Burke,
Charles Bradlaugh, John Bright,
Henry Fawcett, Mr. A. O. Hume,
Sir Henry Cotton, Lord Macaulay,
Rev. Dr. Miller, Sir Edwin Arnold,
Lord Hardinge.

Price One shilling each.

વેદ્યવાના પુસ્તકો

નાચેના પુસ્તકો ના ગૌરીશંકર ગણી રકમો:—

બીજા પરચુરણ પુસ્તકો

સાદી કિબામજી બ. મ. ૧-૨-૩-૪-૫-૬ દરેકની કી. ૧ ૬	
રાજ્ય મહેલ	૫ ૦
શુભરાત સર્વ સંમલ	૬ ૦
વિધિન	૨ ૦
કથિતુકમાળા અને બોધવચન	૨ ૦
કાવ્ય આધુનિક	૪ ૦
અથા અચન	૪ ૦
ગૌરવ વીર હસીરજી	૬ ૦
અસહકાર	૭ ૬
મીતાનશી	૨ ૬
નવ મંદિરા	૧ ૩
અતરમી મહીયું કાન્ન	(ભાગ ૧) ૫ ૦

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

દર શુક્રવારે પ્રગટ થાય છે. લવાજમ રૂપાલ

અરથ સાથે:

મુનીયનમાં (વારષિક) પાઉન્ડ ૧-૦-૦

દરિયાપાર " " ૧-૦-૬

કોઈ પણ સાસની રાજ્યાલયથી ચાલક થઈ રહાય છે.

લવાજમ અગાઉથી નવાના થયે છે.

અગત્યની સુખનાઓ

કાપુ મોકલણું બંધ કરશે એમ ચાલક ક્યાં સુધી ન સખે ત્યાં સુધી તેઓની સાચી નિજા માની લઈ તેઓ ઉપર કાપુ મોકલણું ચાલુ રાખીએ છીએ.

લવાજમ બે ગણે વરત સુધી ચલવા ન હેતો પુરું થયે અમારું રેટમેન્ટ મળતાં ગ્રાઉકેલો નિયમિત અગાઉથી લવાજમ મોકલેલી બાપવાની મહેરમાની કરવી.

લવાજમ બે પોસ્ટલ ઓફિસથી મોકલો તે તેમાં INDIAN OPINION, Phoenix या Darshan કણું અને કરેલ કરવો નહિ. એક નોંદ અથવા પોસ્ટલ ઓફિસથી નાણા મોકલનારે કાવળ રજકેટર કરવો એ સહિસકામલ બરેલ ગણ્યો એક મોકલનારે એકલું કમીશન ઉમેરતાં શુકલું નહિ

ચાલકોની સાચી નિજા માની લઈ અમે કાપુ મોકલણું ચાલુ રાખીએ છીએ એ મ્યાનમાં રાખી એઓ કાપાત ચાલક રહેવા ન મજબૂતા દોષ તેઓએ પોતાનું લવાજમ મુકને મોકલી કાપુ મોકલણું બંધ કરવાની સુધતા સખી મોકલવા જેલથી સચયતા બતાવવા મહેરમાની કરવી.

ક્રિડુસ્તાન જનારા કાપુઓએ અફિકાના ચાતાવજણથી આફ્રિકાનાર રહેલું દોષ તે લવાજમ ભરી નિજમાં "જ એ." મળે એનો બહામરત કરી જવો.

પત્ર વ્યવહાર કરવાનું સરનામું:—

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

ઈન્ડિઅન ઑપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ સં.

ફ્રાન્કફર્ટ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૪૬

નોંધ અને સમાચાર

એન્જલ ફ્રેંચર મહાશય સૌમ

લોહી સરકારના એન્જલ જનરલ જેમ્સ ૨૪ દિવસ મહિ એક્ઝાનીસેન્સમાં ગયા હતા તેમજે રાવવરે પાછા ફરવા આવ્યા ગયા છે. આશુ માસની આખરમાં તેમના પત્નિ ફ્રેંચરથી સાથે તેમજે પછા ક્રાસવાલ જશે અને સમગ્ર વર્ષ ચારે મસ દાસમાં જાણ રહેશે.

વધુ દોહીઓ રીપેરીંગમાં ગયા

સમગ્ર ૨૦૦ દોહીઓ રીપેર યુગોનામાં નવાસ જે પોતાની જાનજીવિ છે તે દોહીને હાલ જે સિતે મારે બાંકુલ આત્મજી ભુમિ છે ત્યાં માણુ આવાડીયામાં જવા વેપરી ગયા છે. આશુ વર્ષમાં આ રીપેરમાં સૌથી વધારેમાં વધારે દોહીઓ ગયા છે. કાઠીયાવાડ રીપેર જે પણ માણુ આવાડીયામાં વેપરી ગયા છે તેમાં પણ ઘણા દોહીઓ રીપેરીંગમાં ગયા છે. બીજી રાજક રેગલ રાન્ડરેસમાં દોહી અને યુગોના સરકારે રીપેરીંગ દર્જા કે રીપેરીંગ સતના જેવળા નાખવા નીચડી હતી એટલે એક્ઝામિનરમાંથી એ રીપેરના રીપેરી નાખવામાં આવે છે. આથી દોહી સરકારના પ્રતિનિધિઓએ મળે મેડા પામ માથે ન હોય તેમ બધામાં ફૂંકતા દના છતાં પણ દોહીઓ તે આગવની માફકજ આ દેશ દોહી રીપેર માન્યા જન્ય છે તેનું શું? એક્ઝામિનરમાંથી એ રીપેરના રીપેરી છે એટલે રીપેર આદર નથી. ખરી રીતે તે ૧૯૨૭ ના કમ દાસમાં એ રીપેરના નીચળા જવડી જોઇએ અને આ દેશમાં જાન્યેલા દોહીઓને દોહી સરકારે ના મેનાનીજ ના પાડવી જોઇએ.

કિશનારનાં તેડાંની વાટ જુઓ

જાવત માતાની સેવામાં પોતાનું સમગ્ર જીવન ગર્વમાં નાખનાર વિદુષી બાઇ મીસીસ એની બિસારનાં ૬૬ મો જન્મ દિવસ તા. ૬ થી બ્રહ્મોત્સવે મહાસમા ઉજવવામાં આવ્યા હતા. તેમના એક મુરત અનુયાયી મી. સી. જનશંકર દસ તેમની તંદુરસ્તી સંબંધી સખતા દર્શાવે છે કે મીસીસ બિસારનામાં જીવનચર્યાનાં પુરતી બીન્ડો દમે જોવામાં આવે છે. તેણીની શક્તિ દમે એકાદા ૪૫ ગમ છે. અગ્રવારની બદાર દમે તેમજ નીચળતાં નથી એ કે તેમજો પોતાના આરગમાંજ પુરાઇ રહેતાં નથી. તેણી દમે પોતાના કી તારનાં તેડાંની રાહ જોઇ રહ્યાં છે. તેણી દમે વાન પ્રસ જીવન ગુમારે છે. જનતાના જનતા પનાવો જાણવાની દમે તેણીને મનજા રહેલી નથી. તે દર્શાવે છે કે તેનું કાપે દમે ખતમ થયું છે. દોહ માટે સ્વરાજ્યની લડત દમે સમગ્ર જીવન ગમ છે એવી તેણીની માન્યતા છે છતાં તેણી માને છે કે દોહીઓમાં એકય માટે

દોહ પણ કરવાનું બાકી છે. તેણીની એ દદ માન્યતા છે કે થીડીશ જાન વેચની જે મદામ અને મુખ્ય પ્રભ અંગેજ અને દોહીઓ વચ્ચે નિકટનાં મીત્રાવારી ભરેલો સંબંધ હોય તેના કિષરજ જનતાની શાંતિને આધાર છે. તેણીની કાંતિમ અભિલાષા એવી થય છે કે જો કે દોહી કારીરમાં તેના પુનર્જન્મ મામ કે જોય તે જનતામાં દોહ પોતાનું મોખ્ય સમાન મે તે માટે તે કરીથી રાખે કરી દાકે. આધુનિક જમાનાની જનતાની સ્ત્રીઓમાં મીસીસ બિસારનાં રચન અનુપમ છે. તેમજ તેણીએ જનવેલી દોહીની સેરા પણ અનુપમ છે એવી પણ કામચી ના પાડી શકાય એમ છેવ નહિ. તેની અતીમ અભિલાષાઓ પણ પાર પાડે એમ જોએ છીએ છીએ.

મુખર્જીનાં પરાકાષ્ટા

વિનાયકના મજુર પદાની એક કોન્ફરેન્સ દમણમાં થોડા સમય ઉપર લીસ્ટર ખાતે મળી હતી તેમાં દોહના આમલા સેક્ટરી મી. વેજપુડ બેને એક પ્રામણુ રમ્યાન દર્શાવ્યું હતું કે રીપેર આવારે શોકાવર અને ગુરસાના આવેશમાં છે. તે સદકારને માટે શાંત નથી વિનાયકના મજુર પદે દોહના સદકાર પ્રામ થયો હતો. સચિવના ભાગની લડતને આપણે એ દર્શાવે જોઇ દલી કે તેમાંથી સુમેદ પ્રામ કરી શકાય અને એ દર્શાવે જોવાથીજ દોહના સદકાર આપણે મેળવ્યા હતા અને મદામના ગાંધીજી જેવા પ્રજાને સુમેદની વાતો કરવા વિલાયત બેલાવી શક્યા હતા. આવારે પણ સુમેદની પેટલી આવરવકતા છે તે દર્શાવતાં મી. વેજપુડ બેને દર્શાવ્યું કે મી. રામસે મેકડેનલ્ડ કોન્ફરેન્સની મદનિના અત સાવચળ કોન્ફરેન્સમાં સામેલ થયા. દોહ તે દોહના સવાસોને કોન્ફરેન્સ અડી પણ ન હતી ત્યાં રીપેર તેણે કોન્ફરેન્સ ખતમ કરી દીધી! અમારા જેવા સુમેદ કરનારાઓને એક બાબત ખસેડી દેવામાં આવ્યા. અને દોહ સામે કરીથી લડાઇ જાહેર કરવામાં આવી. લડાઇના સમયના જેવા કાપદાઓ દોહ માટે કરવામાં આવ્યા છે. મુખર્જીનાં પરાકાષ્ટા સરકારે મળા આવાડીયામાં બનાવી છે. મી. મધીએ પોતાને પોતાના રેગલપ્રેમમાં ઉમે રવાને મુખી દીધા છે. દોહ સાથે એકજ રસ્તે કામ લઇ શકશે. આપણે કરીથી સુમેદને રસ્તે જવું જોઇશે. દોહ જે માંગે છે અને તેને જે મળવું જોઇએ તે આપણે આપીશુ ત્યારેજ આપણને સુમેદ શાંતિ મળશે.

અગ્રીયત બીજાનામાંથી શરૂઆત

અગવાન યુદ્ધ મદારાજે બોધી વક્ષ નામે બેરોને અપવાસે અઠવા દતા અને ધિર દરોન થયાં દતાં તે વક્ષ બોધી વક્ષ તરીકે પ્રસિદ્ધ અને પામેલ છે તેનીજ રીતે દોહમાં મરવડા જે

એ આજે જેલ તરીકે નહિ પણ પરવશ મંદિર તરીકે પ્રસિદ્ધિને પામ્યું છે અને તે મંદિરમાં જ્યાં મદદમાજને રાખવામાં આવેલા છે ત્યાં એક આખાની જુદી પછી બોધી વડાદા જેવેલીજ પ્રસિદ્ધિ મેળવી શક્યું છે. આ આખાના જુદા નીચેજ રહીને મદદમાજને અપવેશ આપ્યાં હતા. એ સમય દરમ્યાન જે સોફા મદદમાજનાં દર્શન કરી શકતા આમરાણી તેમાં હતી તેઓ એ આખાના જુદાની કાળાઓ પોતાની સાથે પાદગીરી તરીકે લઈ જતા હતા. કંઈકના 'દોહનો મોત્રે' એ નામનું એક મંદિર સ્થાપનામાં આવેલું છે. એ મંદિરે કંઈકના મદદમાજના જન્મ દિવસની ઉજવણી કરી હતી તે પ્રસંગે વિલાયતના એક પ્રસિદ્ધ નટ્યકાર મી. સેરિન્સ દાહિરમેનના કૃપા મદદમાજને એક સંદેશ મોકલ્યો હતો તે તેમણે વાંચી મોકળાવ્યો હતો. એ સંદેશમાં મદદમાજને દર્શાવ્યું હતું કે મારા અપવેશો મારફતે મેં દોહ્યોને અને સામાન્ય રીતે કોઈનેજ અપીલ કરી હતી એમ નહિ પરંતુ મારી અપીલ બ્રિટીશ પ્રજાના હૃદયને હતી એટલુંજ નહિ પરંતુ સમસ્ત દુનિયાને હતી. મારા અપીલ બીજાનામાંથી મેં એ આશા રાખી હતી કે બ્રિટીશ પ્રજા કંઈક જાણતી થાય અને તે દીકરી મારા સંદેશથી આશ્ચર્ય રીતે જાણતી થઈ છે. બ્રિટીશ પ્રજાનું હૃદય તેથી જાણતી નથી પણ તેમાં જાણતી કંઈ જુદીજ પ્રજા દશે. બ્રિટીશ પ્રજાની અને સદાગુણિ અને મદદ જોઈએ છે અને એ વિષયમાં તમથી સજા જે કંઈ કરશે તેને હું કમતી લેખાશ. હવેના અંગ્રેજી સ્ત્રી પુરોની મંદિરો સોફા કીકોનુંલુંલું છે અને તેઓ પ્રજાના કહે છે તે કું જાણુ છું. વિલાયતનું 'મોરનામ પેષ' પણ 'આખાના જુદા નહિ' એ અગાળા હજી એક અપવેશો અંગ્રેજી દીકરી છે જે કીકોનુંલુંલું પોતાના કીકો જે રીતે જોઈ છે તેની જોઈ પ્રજાના કીકોની જોઈ પરંતુ તેથી અમારી એ માન્યતામાં કંઈક પડેલા નથી કે દોહમાં વેરતા અંગ્રેજોના તેઓ અંતર અને કહો જાન તે જોઈ એવા કુંમને છે. અને તેઓ અટલી સંદેશાપથી કુંમની રીતે આ કુંમની વિજયે મેળવી જાય તે જોઈને અમને કોમનર કમ કુંમની નથી. અંતરે સંજોધા મા રાખશે મેકોનુંલુંલું આપેલા કુંમનીને મેકોનુંલુંલું પોતાના જોઈને સાથે લોક બાધીને એક અઠાડીયામાં બ્રિટીશ સંદેશરત કહી તરીકે રહીને પણ પહોંચી નીચેની જોઈ. બનાવે તે જગાના પાંચ પાંચ દોહનાં ઇતિહાસમાં કપોન રાષ્ટ્રોને જરો એવો તથા અને તે દોહનુંલુંલું પ્રજા કંપરે અપીલ દોહમાં સંમોધોની ઉપર આપો જગાનો વાદીધર આશી રહી છે તેમાં જે વિજય પ્રાપ્ત થાય અને રામસે મેકોનુંલુંલું અંકાદો એ વિષયમાં પણ કુંમ દોહી જવા મારે તે 'મોરનામ પેષ' જેવા અનેક અંગ્રેજ વર્તમાન પેષકોનાં જાણનાં જાણને આપ શક જાય તેમાં કુંમની પણ છે. પ્રજા એ દિવસ જાણી લાવે જોઈ અમારી તેને પ્રીયતા છે.

મેકોનુંલુંલું અર્થલેખના વલોપાન

વિલાયતના કનવેરીય પેષના સજાસદ પેષો મેકોનુંલુંલું અર્થલેખ માંકોની બીજાને પેષો પણ દોહ માલ્યુ' જાય છે તે મારે વલોપાન કરે છે. મેકોનુંલુંલું પેષો સમય ઉપર કનવેરીય પોટીની એક પરિપદ અપી હતી તેમાં માંકોનીને કારણે તેઓ જાણતી આપી રાખ્યા નહતા પરંતુ એક પણ સખીને

તેણે પોતાનો વલોપાન બનેર કુંમો દતો. તેમણે દર્શાવ્યું હતું કે 'દક્ષિણ આપવાંકોનો પેષોકે જાગી ઉપયોગી પ્રદેશ જતો કરી રાખાય, પરંતુ બ્રિટીશ સંસ્થાનના શીશીમણી સમા લોહને જતો કરશે એ અપણી મદદના સુલુપદ સમાનજ નહિ પરંતુ અદીત અને ખસ કરીને લેકેશાયરના લામો માનવી મારેના નિર્વીદના વિનાશ સમાન થઈ પડશે આપણા પુર્વજોએ જે મેળવ્યું છે અને અપણી પોતાની પ્રજાના વારસોએ જેનું રક્ષણ કર્યું છે તથા દક્ષ પણ તેમ કરી શકે તેમ છે તેનો નાશ થાય જોઈ મારે અખનાર કરનાર સામે સત્વના પોષર કરશે. તથા મેળવણીના સુર કદાવવાએ આપણી દરજ અને આપણો દક્ષ છે. કનવેરીયલ પાલોમેંદના દામમાં દોહને લગતી મપવેશ જગામદારી અનામન અને તજની સંપાંધરી સત્તામાંથી આપણે જરો પણ અધીન થવા દેવી નહ જોઈએ. અને સાધમન કમીયનની જાણમણીનેજ વળગી રહેવાનો તે આશા કરે છે. વિલાયતના આ દર્શાવે અપણો પેષોકે કરવાનો પોષર આપે છે એ સમય કુંમની પોટીસ કોટી પ્રજાથી વસાએલા મદાન દેશ બારતવણને સંગીનની અખીથી કનવેરીય રાખી તેને કુંમના કરી વિલાયતની પ્રજાનાં પેટ તે જાગી કરે એ સામ્ય? વિલાયતમાં સત્વના આ દેશ નવીનજ પ્રવેતક ખાન થયા એક વેરેતુ અને કુંમ રાખાએ છોએ કે આ મેકોનુંલુંલું પોતાના પેટમાંથી માય છુટી વાનો કહે છે. સોધીજ વાનો કરી નાજો છે એટલે દરજને એ લોહનાં સમા દુરમન છે. અને એવા કુંમો કુંમનો સાથે દર્શાવે કરી લેતાં દોહને વખન નહિ લાગે પરંતુ અંતરમાં કંઈ દેખ અને અંદાર ખોળુ અંતરે એવા વિલાયતના કુંમો રાખવે રી પુરોને પડેલી વળાયુ પ્રકેકે લાગે. તેમાંના પેટમાં દોહની સાથે મેંવાના જાગતી વાન કહે છે, તેનું જાણુજ થાય એન જોવા મોંજો છે, તેને સ્વરાજ મેળવુંજ જોઈએ એમ સ્વીકારે છે પરંતુ એ સર્વે ધારે ધારે થયું જોઈએ, દોહમાં એ પોંચતા આવવી જોઈએ ત્યાર પછીજ દોહને સ્વન' ના જગતી જોઈએ જાગી મોટી વાન કરનારની મે કમ્પ દોહી છે. તેમનાં અંતરમાં તે રાગ દિવસ જોઈ વાન રમ્પા કરે છે કે દોહ જે વિલાયતના કુંમમાંથી ગયું તે અંગ્રેજ પ્રજાની પાંચમાંથી જાગતી છે એ વાત સોધી નથી કહેતા મા અર્થલેખને એ વિષયમાં કનવેરીયલ વર છે કે તેને દેખ તેણું હોઈ છે. તે સહેજ વાવદઅંદ દિવા કરે દોહને વિલાયતને બનાર કરેણે મુજી રાખવાનીજ માન્યતાવાજા છે. એના વલોપાનએ એ દેશ વિલાયત મારે મેળવેલો, તેના વારસોએ સામ્યથી રાખેલો અને સંદર્ભે મારે તે જગાવાજ રહે એજ તેની પછી માન્યતા છે. કનવેરીયલ જરો છે ત્યારે તે જગમનાં જા શી નવા જુના કરી મુકે છે, તે પહોંચાં ગયને જીગારી અને જીગારીને રાખ. સમુદને સંજોને જમીન અને જમીનને સ્થાને સમુદ અને મદાન સામ્યતાપોને પણ પંજાવારમાં જમીનદોસ્ત કરી શરૂ છે એવી જાણતી પહોંચારી વિધે તેને કંઈક ખખર દશે ખરી.

રહીમરે વિધે સુચના

લાલમાં બી. આઈ. વખનાં બોહી દોહ જવા મારે પ્રજાથી રવિચરનાં સવારે નવ વાગે ઉપરે જ આ રહીમરેનાં મારફતે દેશ જનાર પેષોનેજ આસ પ્યાન મેંસવામાં આવે છે કે કુંમીયના કુંમ પણ રહેવાની તેઓ પોતાના કુંમના સંજાન

આસ્તરને મળી રેલ કરાવી કરે છે. કમીના રેલ કરાવતી વેળા તેના ઉપર લેખલો લખાવક અને પોતાનું નામ લેખી પોષ્ટ કમ્પન એમ લખવું અને જે સ્ટીમરમાં જવું હોય તે સ્ટીમરનું નામ લખવું. આમ કરવાથી મેલ સધી પોષ્ટમાં ડીલીવર થાય એવી સગવડ રેલવેવ્યવસ્થા સાથે કરેલી છે. કેપટલિન, પોર્ટ ઇન્ડિયાએ ૩ હપ્ટ લાંબાની મેલ સ્ટીમરોની મરદમ્તે એમો આવે છે તેમજે કાગી ૥ ઉપર પોતાના નામ, કામ તથા પોષ્ટ કમ્પન લખવું અને જે સ્ટીમરમાં જવા હોય તેનું નામ લખવું. કેપ્ટો મેલ કરવામાં સવારે સાતથી આઠ વગે આવે છે ત્યાર બાદ ખી. આઈ ની બોટા ઉપરે છે.

“હિન્દુઓનો આધિનિયમન”

હિન્દુઓ, વા. ૧૨ નવેમ્બર સન ૧૯૩૯

આપે રજૂ કરી રાખેલી દીકરી સંસ્કારો પરિચયન વિષે આ દેશમાં કમળ સમાચાર ન મોકલતી બેચારે રૂઢીચૂંકો દેખાં અને એન પ્રદક્ષિ કરે ભરિ દેવા-મહાજી કરે — આપે રીતેજ દીકરીઓ એમ માની લે છે કે દીકરી કંઈક એવું બની રહ્યું હોયું જેણે જે ને બાંટીને સરકારના લોગની વાત ન હોય. એજીય પરી માટે વડા પ્રધાને અગલ મંત્રીશ્રીને આપવાનું તેના સુદાહમાં આપે ઉપરે જાહેર કમુ ત્યારે મરોહ મોદેશમાં મદાસીએ પોતાના પ્રાણીને બંધીને આપી દેવાની નિશ્ચય કરી ચુકે પચે. અવલોકી આવાં ત્યારથી દીકરીને કામ અંજળે પ્રકારનું ચેતન્ય પ્રક્ટી રહેલું છે. હરિજનો અને દીકરીઓ વચ્ચે મુલાકાતે દે. ૮ થયા બાદ કોમી પ્રમુ વિષે દીકરીઓ અને સીધા વચ્ચે સમાજની થાય એવું પાતાવરણ દેશવરમાં ઉપરિશ્ચા થયું અને એવાના કાઠત અલ્લી તથા પંડિત મહન મોદન માલવીયાજી વચ્ચે મસજીનો ચાર થય. દેશવર માં એવી માન્યતા પુના મેકટ પછી ચાલુ થય કે કોમી પ્રમુ નિરાકરજી લાવવા માટે આ અનુપમ પ્રસંગ છે અને એ અનુપમ પ્રસંગને દીકરી સર્વ પક્ષના આલોચનોએ હાથમાં પ્રરી મદાસા માંથીજને જેલમાંથી મુકી, કરવાની મામણી દીકરી સરકાર પાસે કરી. સરકારે આ મામણીને માન્ય નાંદ રાખી એટલુંજ નાંદ પરંતુ મદાસા માંથીજના ઉપર અગલની પેટેજ પાછાં બંધનો મુકી દીધા અને તેમની સાથેની સુદાહનો પણ બંધ કરી દીધા. સરકારને એમ મોકલું આપ્યુંજ દીકરી કે જે મદાસાજની સુદાહત ઉપર પાછો આંદ્ર મુકી દેવામાં નહિ આવશે તો દેશ નેતાઓ સાથે અસહન અલાવી દેશી પ્રમુને તેઓ લખા-ધાન કરી નાંખશે અને વડા પ્રધાનના આખા સુદાહને દેશી નાંખવો પડશે આ વાચથી સરકારે મદાસા માંથીજ ઉપર આજી બંધનો મુકીને દેશમાં શાંતિ અને અંદાપના કાર્માં મુકેલીઓ નાખી સરકારના આવા વલજુરી પ્રત્યમાં ઉજ્જ મનન રેલજી છે અને દેશી પ્રમુનો નિર્ણય હવે જાહેરથીજ આવી જશે એવાં મોકલાં ચિન્હો નજરે પડે છે. પુના પેટ ૪મ મયા બાદ રહર મદાસાએ તો દીકરીમાં શું બની રહ્યું છે તે વિષે બીજકુશ માન મારજી કરેલું છે. આ દેશનાં વતનપરવેના અવરુપનોજી પણ સચિનપમંગની લકત પડી બાંગી છે તે વિષેના પોતાના અભિપ્રાયો વારંવાર મોકલના રહ્યા હતા પરંતુ

પુના પેટ થયા બાદ દીકરીમાં શું બની રહ્યું છે તે વિષે તેમની કલમો પછુ હવે અટકી પડી છે. હરર આંદ્રિકાનાં પેટલાંક પત્રોમાં દીકરી પરિચયન વિષે આસ કલસી સમાચારો આવે છે તેમાંથી અમે આ અંકમાં પેટલાંક અંગતના સમાચારો આપીએ છીએ તે ઉપરથી એજી અકામ છે કે દીકરીમાં કોમી પ્રમુ વિષે પરસ્પર સમજુતી કરી લેવાનું કામ થયું આજળ વંધ્યું છે. બીટીક સરકારે તો તા. ૧૨ મી નવેમ્બરે નીચ રાઉંટ રેખલ એકનાં કરવાની જાહેરાત પણ કરી હતી આ દીકરીમાં દેશી રાજ્યો અને બીટીક દીકરી મળાને ૩૦ પ્રતિનિધિઓને બોલાવવાનું જાહેર કર્યું હતું. આ નીત નામે બીટીક સરકારે પસંદ કરી તેમને આમંત્રણે પણ મોકલ્યાં હતાં. રહર મદાસાએ વિલાંવતથી એજી પ્રતિનિધિઓને તમો જાહેરમાં મુકવળી કહે કરી હતી પરંતુ દીકરી પ્રતિનિધિ-ઓ હેવાનું માન કાને અવલોકી આવ્યું છે તે દર્શાવતી કપા પતાવીજ નહતી અને આ હેખ તારીખ સેવા બોર્ડે હપીએ છીએ નાં હપી નીચ અકરક પરિચક જે તા. ૧૨ મીએ મળનાર હતી તે મળી હોય એમ લાગતું નથી. આ વીકમાં રહર મદાસાએ એટલા સમાચાર આપ્યા છે કે નવ પ્રતિનિધિઓ લાંબ પડેલા છે. ત્યારે બીજા આજીના રૂ પ્રતિનિધિઓનું શું થયું? અમે દીકરી વિષે જે તાલે સમાચારો બન્ય રહેજે આપ્યા છે તે ઉપરથી એજી અકામ છે કે બીટીક સરકારે જે નામે પસંદ કર્યાં છે તેની આમે અપા દીકમ પોકારો ઉઠી રહેલા છે. અને એ સળેપોમાં પ્રમુનો વિલાંસ નથી એવા દર્શાવે પણ થયેલા છે એટલે મળા સળેપો આ નીચ જોણેજમાં લાગરી આપના વિલાંસ મળાજ નથી એમ અને માંતી લઈએ. બીટી બાંગુ લકનો જાહેરની હર આસ પાટીક ગુસ્લીમ જાહેરની જોહક મળા મઈ અને તેને આવાં જાહક જાહેર મળી છે એમ દર્શાવવામાં આવ્યું છે. ગુસ્લીમો માટે ધારાસભ્યોમાં અનામત જોહક રાખતી અને ગુસ્લીમો સામાન્ય મનાંધારેજ સ્ટીકારથી એવો નિર્ણય એ જાહેરને કયો છે. દીકરા પ્રીયતીઓ પણ તેમને અલેમ મનાંધાર ન એજીએ એવા નીચાં ઉપર આવી મળા છે અને ગુસ્લીમ પ્રમુને રાજ માં તા. ૫ મી નવેમ્બરે સમસ્ત દીકરી એકમ પરિચક હેવાતા નીચાં માટે મળનાર હતી આ પરિચકમાં હેવાતા નિર્ણય આવી મળા બાદ તેની વડા પ્રધાન રાજસે મેહોનરને અજર આપવામાં આવશે કે એથી તેજે આપલા સુદાહને તે મુક કરી નાંખી લકનમાં મેલેલી જોલ પાટીક ગુસ્લીમ જાહેરસ માંથી મહિલાના કલકલ અલ્લી એક રાષ્ટ્રીય ગુસ્લીમ તરીકે વિજયવંત રીતે બહાર આવ્યા છે તેમજે નીચ વાર વાંકસ-રાખને અરજ ગુજારી કે મદાસા માંથીજને છોડી મુકે પા સરકાર તેમને છોડી ને શકે તો તેમની મુલાકાતે લેવા દા. સરકારે આ માંથીજની પછે અંગણની કરી છે અને મહેલાના થઉંહત અલ્લીએ જાહેર કર્યું છે કે મદાસા જનાં સ્ટીકારે અંધારમાં કામ કરી રહેવા છે અને દીકરી બહાર બોલાવવા માં આવતી જાહેરસે અપને જે નીચેજે તે આપી ન શકે તે અમે દીકરીમાં પ્રમ કરી રાખ્યું. પરાં અપીતા સમયે મકલીના કલકલ અલ્લી આ એમાં સાચાં ફેસુ બકતને છે જે એવી રીતે થયાં છે તે જોહને કાને અનંદ ન થાય? એજીને તો આપર દીકરીમાં પરેશીઓજ છે તેની દેશની સંધીવી દેતાં દીકરીએ એમો તેમના દેશમાંથી છે અને એકજ માર્ગની

મેળામાં જેઓ જેઓ છે અને હજી જેજ માતાતા મેળામાં સહાને માટે સાથે રહીને 'મિલવાનું' છે તેની દેશીય મદદરતી છે એ તેઓ અણીના સમયે જોઈ શક્યા છે તે બદલ તેઓ અનેક ધન્યવાદને પાત્ર છે. અમે આપણા રાષ્ટ્રીય કે પ્રવાસ રાજમાં મળેલી સમસ્ત દીદિ એકમ પરિવહ વિજયવંત નીવડી દશે અને તેમ બન્યું દશે તો પીટીશ સરકારને કોઈને છુટું ક્યેંજ છુટકો છે. પીટીશ સરકાર આપણે સુધી કામગીરી પતાવિયા સમને મહેલ અણી રહી દીધી તે મહેલ વગીન દોરત થતા જોઈ વડા પ્રધાન રામસે મેકડોનલ્ડ અને સર એમ્યુઅલ દોરતી રહ્યા દયાવનંદજી સમ પડશે.

વતસલા હરજી

લેખક: શ્રી. "લેક્ટર"

સુરતમાં પ્રસિદ્ધ થતું 'દેશી મિત્ર' પત્ર વરદેવી 'કુલ્લુ અર્થતિ' અંકે અમને મળ્યો છે. અનેક વિદ્વાન યુવરાતીઓ લગભગ તેમાં સુર કાળો અને વાતોઓ સમજાવી આપેલી છે. 'વતસલા હરજી' નામનો કારખરસથી અરપુર જેક નાટક તેમાં થી, જોડારની લેખકી સખાએલો છે. મહાકાવલમાંના પ્રાચિન પ્રસંગને વર્તમાન યુગ સાથે જોડી કારખની સુર અમાવડ કશમાં લેખકે કમાલ કરી છે. છ, એક નો વાંચકોની સમક્ષ અમે એ નાટક અંગે આપીએ છીએ:—

[હીંદુઓની માન્યતા છે કે નવરો જ્યારે જનમમાં અધર્મ પ્રવર્તે છે ત્યારે પરમેશ્વર અવતરે કારજી કરીને સર્વમાર્થી ધરણી પર મણી આવે છે. આ હકદસ્તા કલિયુગમાં હવે અધર્મ ફેટલો પ્રવર્તે રહ્યો છે તે તો રાત્રે ટેન્કાકાપટની અને દિવસે ગાયાની મદદ પત્ર પજી જોઈ કલામ જેક છે. પુરાણની પાંચો વીસમીસહીના રંગમાં ચિતરવાનું અને ઠીક ગમી ગમ્ય છે અને એ તો વગેરે પજી માનવાજી દશે કે સીધુજી (વિષ્ણુ અમવાન) આજે પૃથ્વીપર પધારે તો તેમના મરતર મંદીમન બદલે હેટ પાણી કોલી દોલ અને અફરે બદલે એરોપ્લેનમાં ફરિને આવે. ધારો કે આવી સખા, તો મહાકાવલના સમયમાં એમને જે વેલ ગજવલો પડેલો તેજ વેલ આજે અજવલો દોલ તો ઉઠેલો દેખાવ માટે તે લમણી કાંચો આમળ રજી ર્દ છું.

... .. લેખક:]

આજના એક નહિ પણ લેખમાં આવતા પાંચો તમને ઉદાહરણ કાચી ર્દ છું.

શ્રીકૃષ્ણ:—વિષ્ણુમગવાન તે કલ્પીના તેમજ રાધા, રુકિમણી, સહજામા છ, છ ના પતિ અને એક પોલીટીશીયન તે કીલ મેનેરટી થી દીન એક એઆમંડળ

બળકરદ:—તેમના પડીક લખું, હજી વડે જમીન ખેડવાને બદલે રાતદિવસ પોતાના બલો જમકોને જનર. આપતા દરવાઢ. એક આસમાં કબર દેક પીનગાર મહાન પહેલવાન, અને વતસલાના પીતા [અમરાવાદના કદ સાથે આ બલકરદે કંઈ સંબંધ નથી!]

વતસલા:—બળકરદની એકની એક સાધી પુત્રી. જે મેટીક પાસ દોષ દેવીસમાં આદ મેળવો મુકેલ છે.

સુભદ્રા:—પીટીશની બામીની. જેમનું દરજી એમના નંબુએ જ અર્જન પાસે કશબ્દ હતું તે અભિમન્યુની જનની અને એક ઉગરાએલાં સુધારક ગાત્ર. હરિતાપુરે વનિતા—વિભામનાં એ. મેકેટરી.

અભિમન્યુ:—અર્જુન પુત્ર, રાકેટવીર, વતસલાના કાકાને, ૧ લો વમેશ્વર કે જે ઇન્ટરપાસ દોષ મલેલ મારવામાં એકપદ છે.

કેટરકેન્થ:—બીમપુત્ર. મહાન એન્ડો. જે દેડ્યા જેવાં મહાકામ અનેલાને પટે અવલોકેલ એક રત્ન કે જે સવારના નાસ્તામાં કીક વરસ ફેળાને પાણી વાળી કો છે. અમતભરના કાકુઆનારાઓમાં એમ્પીયનથીય કલ જનાર. કોલકાલપનું એક મનુષ્ય.

દેડ્યા:—પટોકાજની મા અને બીમનું બાઈ.

દુર્યોધન:—અનેક દુર્યોધન કરી, મનની મરતીમાં અરમુલ રહેનાર દોરવ એમના કેટલ અને મહાન બેવાબલ, નરેક એક થી હરિતાપુર.

કાકુની:—દુર્યોધનના મામા તે મારકર એક આન્ડી વીરથી વાને વાવડી ચાઈ.

લક્ષ્મણ:—જેની અકલના રકર અરાક દીલા કલ મમાં જે અને સુરતી અણુ ગાપામાં કલોએ તો જેની પાવળી યુગ કલ ગમ છે એવો દુર્યોધનને યુવ. વતસલાના કાકાને ૨ અને ઉમેશ્વર.

આ ઉપરાલ બીજાં પાંચોનાં એકામની જરૂર પડશે તે આમળ ઉપર જોઈ કશું. હવે ચાલો કડ કરીએ.

પ્રવેશ ૧ લો.

સુભદ્રાનું કાલકાનું મહાન

[રકાર લેડીમાંથી બે મજ પાલ લુખમાં કાપરી માલ ન આપવા બદલ દુર્યોધનની કાલકમાં બીમને બાર વરસ સુધી દેકપારની સખા કલ છે અને વિલાયતી કાપડની ફકાન ૫૨ મેરકાલેસર પીટીંગ રવા બદલ અણુનને પજી બાર વરસની સખા યલ છે કારે યુધિયોને અલકકારની તરેજમાં કાપણ કરવા બદલ નવરોદ કમાં છે તથા સકરેલ નકુલને ખાડીની ફેરી બદલ વમર સખાએ લેલમાં જોખ્યા છે, એમનું પાંડુએકન જલ કવાથી સુભદ્રાને પોતાના એકના એક યુવ અભિમાન્યુ સાથે કાતાના ધમાં રહેલું પડ્યું છે.]

[કાકામાં કામળ છે, વાળ અરલબરલ વિમેરાએલા છે અને કપાળે યુરસાથી કરકલીએ પડી છે.]

[કાકળ વામીને યુમાંથી મોલે છ.]

સુભદ્રા:—શું ગાલ કલને કસામનું કામ કરશે? અને મરીમ થપાં એટલે અમારી માણસાઈ પણ બલી રહી? અ તે અગલ કલે છે કે કલિયુગ અને પોતાની કાલકનવેનથી કલે છે! કા ના, કલરો તો બળકરદનાજ છે. એના સિવાય આવું મંડાલ ફેકનનું કપાણ ફાનું કોય? કલે છે કે "અહેન સુભદ્રા તમે હવે મુશ્કેલ થપાં છે એટલે અમારાં વેવાલ થપાની કામકામ તમારામાં રહી નથી. મારી કાકાની વતસલાને દેલ મોટમાં હરવા જોઈશે. રાજ નવી નવી કાકી, કલો એડીવાળાં કલ કુટ, પક, પાકેકર, સેટ, કલર એ અધુ તમારાથી નહિજ પુરૂ માલ પજી વિમારને અંતે મારી પુત્રીનું કિરમત સુધારવા અથે અભિમન્યુ માથેના કલ સંબંધ

તોડી દુર્યોધનના પુત્ર ભદ્રમણ સાથે જોડવાનો નિર્ધાર કર્યો છે. તમે કોઇ મરીબથી કન્યા શોધી કાઢીને અભિમન્યુને પશ્ચાત્તી ફેરો તોજ ઠીક થશે. પેલાકારનું હોઈ મરીબોના ખરમાં તો દુઃખીજી થાય, અને એક વિચારવંત પિતા તરીકે મારી સુધરેલી પુત્રીને હું દુઃખના દરિયામાં કેમ હાસેલી રહી? આજ એમ વેગી હોદી! હું દિલથીર છું કે એમ કયો વગર મારો છુટકોજ ન હતો. મારી કેળવણી અને મારો સામાજિક ચોક્કસો અને એમ કરવાથી ફરજ પાડે છે. મારે અને મારે કરશો. સ્ત્રીઓના દિલ મળ્યા નરમ હોય છે એટલે આજા છે કે મને સુખદા આ બાંધને મારી આપરીજ. બાળ્યા અભિમન્યુના અભવાકર્મમાં વાંધો ન આવે. આજકાલ તો જાણેજાણીજ કોરડા કચેરીઓમાં કદર થાય છે. સર્તીશીઠડ મેળવ્યા વગર તો કોઇ પદાવાળાની નોકરીએ આપતું નથી. બાળ્યાને રજાકરસીપ અપાવવા માટે મોઝોને તરફ તબવીજ કરી પણ નવા સમયેજ મંદી હોય ત્યાં કોણ સંજોગે? આ સાથે મનીષોદરથી રૂપીઆ સવાસો ચોક્કસ છે. તેમાંથી બાળ્યાને છુટકા વગેરે બધું આપશો અને વધે તેમાંથી બે બેડ સિવરાવી મેલો. થોડું જાણુ મળ્યું કરીને વાંચોને

હી. આપના મધુ

ખલરાખના વંદેમાતરમ."

[મનીષોદર રીકપુત કરે છે.]

સ્ત્રી, બાઈ તો આમ જાવ છે અને વતસલા તથા અભિમન્યુ તો એક બીજા સાથે લમ કરવાનાં રવનાં સ્ત્રેવે છે! જલ નહિજ મને! એવું અપકૂલ નહિજ મને! મારી વડુને એ રહશે. લમ જાવ! હું પણ સંકિર્ણારીની પત્ની છું! તોર અભિમન્યુની જનતા છું. આજ સાથે સલામક ફરીસ મારો ભોમ કપને પજ. . . [એટલામાં કોલેજમાંથી અધ્યપતિ અભિમન્યુ આવે છે. માતાના છેલ્લા વાક્યથી ઉત્તરાધને ટેળજ પર ચોખમાં મટકી ચરમોને નાકેથી કપાળ પર ચઢાવી માતાની પાસે દોડી આવે છે.]

અભિમન્યુ-અભિમન્યુ નેચો! રજાકરડવીર તારી સેવામાં હાજર છે, પછી મારી વહાલી માતા! તારે ભોમ દેવાની શી જરૂર પડી?

સુખદા-એકા! આપણું કિરમત પુટકું બે વાંચ, આ તારા મામાતો કાળજી! [અભિમન્યુ કામળને વચ્ચેને દોડી તાખીને પમ તળે રમકોળા યુરસાથી મેલે છે.]

અભિમન્યુ-એકા! હંબી મામા! શું હું મરીબ થયો એટલે નાકાલક! તવંગરોજી કામક મજામ! હું જોઉં છું કે મારી વતસલાને કોણ લમ જાવ છે? અને એ લમમણિયો મમો! કાલે મારા હાથનો મેંક વામવથી તો કોરપીરભમાં પડયો છે! એવા કાવર સાથે વતસલાનાં જગમ? નહિજ મને! જા! સુધી અભિમન્યુ જીવતો છે જા સુધી નહિજ મને! જસ હું મહારી વહાલી તબવારના જરે! જુલો કમિના સોજન આપને મહું છું કે (દર્શીમારજીનો કાવકો હોવાથી તબવારને ખલે રામ શાખી છે, કારણ કે અભિમન્યુ રજાકરડવીર છે!) જા! સુધી આ પૂતી પર મારી દાંડ છે, અને આ હાથમાં કાંઈ છે, જા સુધી કોઇની પણ તાકવ નથી કે તે મહારી વતસલાની સાસુ બાળી કહે!

"પરવા નહિ જાં આજા કમાના (ખલાફે હથ,

લાઠી એસી ચલાઈ કે ઠીકરે હી સધે હથ!")

માતાજી! તમે તૈયાર થાઓ. હું હાથ જાઉં છું અને એક મારા ફેંક પાસેથી લાઇકાર માંગી લાવું છું. આજ ને આજે દારિકા જાજી અને મામાની ખગર લમજી!

મનેશ રમે

સેઈંગા વન

[મોટર કાઇકલ ઉપર રજાકરડવીર અભિમન્યુ સાઇકલી ખુસી માં પોતાની માતા સુખદાને લઈને યુરપાટ આમળ વધી જાય છે. પાંચ સાત માઇલનો રસ્તો કાપતાં એકાએક પંચર પડે છે!]

સુખદા-[પરમજરની પ્રાર્થના કરે છે અને અભિમન્યુ સામરેટ પીતા પીતા માથું ખંજવાળી વિચાર કરે છે કે, હવે પંચર કેમ સાંધવું?]

[લલિત બંદ]

પંચર? હાથ એક, વિધવાજી

અહાવન વિધે રી કરી મતી?

પંચર છે મટયું, ને સોલ્યુશન નથી

તેથી મારી અહીં મુંઝાય જી મતી?"

[અભિમન્યુ વિચારમાં પડે છે, કારણ કે પંચર સાંધવાનું સાધન જેવા જતાં ખસા બે વજ્ર હથાક બાળે, અને કદેર અહીંથી દૂર છે તેથી માતાને જંગલમાં એકલા મુકીને પણ કેમ જવાય? વિચારમાં ને વિચારમાં થયો સપમ વહી જાય છે. જુખ પણ લાગી છે. થોડાકે બીરુદ સાથે લીધેલા તે વજ્ર અમાસ થાય છે, તેથી જુખનું નિવારણ કરવા પાસે કોઠીનું ઝાડ હતું તે પર પત્થર મારીને કોઠું પાડીને ખામ છે. એટલામાં હાથમાં મોઝાજી દલાવતો એક મઠ જેવો માણસ દોડી આવે છે અને અભિમન્યુને મમકારે છે.]

મહલ-અભા તું કુજ સે? ને એવ આવીને મારી રક્ષા વગર છ કોઠું અમ તોપકું?

અભિમન્યુ-[પેલા માણસને કોઇ બીજા સમજાને] બે હવે જા તોડવું! તારાથી થાય જી કરી જો!

મહલ-એમ કેર માફે હાથ છે તો પછી જેવું ને આખલાની હાસું થાયમ અમ! હંધ જોમ જોમ પીધીજ કે હું?

અભિમન્યુ-જા હવે એ મધા ટાપલા કોડીને તું વાઈ કામ કરને?

મહલ-પજ મારા વનમે! મને પુષ્કળ વગર છ કોઠું અમ તોપકું?

અભિમન્યુ-[મચ્છરીમાં હસતા હસતા] અમ તે જુખ લાગી તલ!

મહલ-તો છનો કંઈ કરવો પડે?

અભિમન્યુ-હંડે જેવાવા તો મરી મયા! [વાત આમળ વધી અને બોલાઓલીમાંથી અપાજપીમાં સીન કસિકર થયો. મલો એક જોરથી ચપડ મારી તેથી અભિમન્યુ ચકર ખાઇને એવ પાડ્યો. સુખદા દોડી આવી અને અભિમન્યુને બોલામાં લઈને શવા લાગી.]

સુખદા-[રોતાં રવતાં] એકા! તું તો રિસાઇને મમો ને અને કોને આકરે મુકી ગયો રે! એ દિશા રે હવે હું વારા પોતાને શું જવાળ આપીક રે! અને તારે કોઈ જીમ તો આ વત સંજોગમાં શું તું શું કરી નાંખે રે! [એટલામાં પેલો મલ્લ સુખદાની પાસે આબો અને બેલ્યો.]

મહલ-હંડે તમે બીમતું નેમ કી? તે કુજ પોંચ પોંચવામેન! બીમને?

સુખદા-હા! મામા હા! તે તો માફે સલામક વાળુ રે! મુખા સંક વાઈ કાળું થાય રે!

મહલ-એક મારા જાવ રે! મારાથી જુજ થમ મમ રે! હ જીમ તો મારો જાવ થાય રે! ને તમે કુજ છો રે! [રક્ષા જેવો થમ જાય છે.]

સુભદ્રા-હું અજાનની પદિન સુભદ્રા અને આ અમરે
કુળદિવ્ય અભિમન્યુ!

મલ્લ-હે... એ! હું આરે તમે મારી કાઢી છો ને આ
મેં મારો અમર શામ! મારી માલિ હું બધું કેમકે કાઢી છો
શુભ શુભ મનમાર હું. અમે અમારું હું મહે રેર મારા
અમરે મેં કાળક્રમે મારી નોખાવે! [એ.વમાં માથું અમરે
કે-કોઈ સાંકે ભોમમાં માથું અમરે પુષ્પ પુષ્પ વરોરે એવો
દેખાવ શામ છે.]

સુભદ્રા-પણ તું છે શામ?

મલ્લ-અમર વળી હું બીમનો કોઈક અટોરકા! પણ કહી
શામો. અમારું કાપડું કંઈ દુર નથી. જો મારી માને તેડી
જાતું ને તે દિ ભોમમાં વધામવડાશે કાઠર કોઈ ટેવર ભોમર
(દીધર આયોડીન) ની રમા રેમ મેવડે. તેણે કેવડું કે વામે
તેવારે હું એવડાવાથી કાંઈ મધ અમે [એટલું કહીને રાહ્યો ને
ચોડીવારમાં ચોતાની ચાતા હેડંગ તથા આયોડીનની આટલા
મધ આમરો.]

હેડંગ-ભોમ, મારા દિવરથી શુભ શુભ મધ! પરમેકર
અમારા દિવરને કારો કરી રહે!

[અભિમન્યુને વધાસીને] કીકા, મરેમનજાળતો આપણું કાળજી
ચોટર (કાળજી ચોટર) તું ઇરવડલમેથી ચોટી જાવેશો. હજી
આવેશો! [સુભદ્રા મલ્લ] ભોમ, અમરકો નામ, અમરકો કાંઈ
મધ અમે [તમામો કામોના ગામે અભિમન્યુને આયોડીન
અમારે છે. એટલામાં મરેમનજાળ કાળજી ચોટર વધરે આવે
છે અને મોઢા પર કાટે છે નેથી ચોડીવારમાં અભિમન્યુ
આધિ વધારે છે અને મરેમનજાળ તરફ તિરકારની નજરથી
જુએ છે.]

અભિમન્યુ-કુર કો! કુર કો! આ નર રાસલા મુજ
શો કો! કો!

મરેમનજાળ-અમર! મારી શુભ શુભ રે શુભ શુભ! એ
એકને વડેલે હો તમામ મારી એ! [સુભદ્રા અભિમન્યુને
મરેમનજાળ તથા હેડંગ કાળજી છે તે અમરને છે એટલે અને
કાંઈ એર છે. પછી આ કાલક્રમે વનમાં આવવાનું મધુ તે
પુષ્પા સુભદ્રા અમર અમરમિ કહી અમરને છે.]

મરેમનજાળ-અરે! કુજ છે મારો એરો આ મારા અમરની
અમરની પદવળી અમાર! જ કોઈકો. કોઈકોના હું આર છે!
આમ અમર, મારે અમે એટી જ ને કાલ વડારે અમરો!
મે કાલો અમે વડારે મારી મા મોઢે અમારો! આ અમરની
એર કે કોઈક અમરમાં તમારી મધુને અમરને વધારી મોઢે કાલર
કરી રાહ! ને મેં જાતું તો આ મારી અમરની કાલ! [વસ
તેમ અમરે મરેમનજાળ અભિમન્યુને અમે એસારીને કોઈક
કામી. રસકામાં એક મામ અમર. તેમ કામમાં પુરેશા એ
કોઈક છેડી અમરને અને કોઈક પર વનર છુને સ્વાર અમરને
આમર અમા. સુભદ્રા હેડંગ સાથે તેમ આવસી અમર.] (અમર)

“જો મારા કામમાં અમારો હોય તે!”

પુનાથી રસકો વડારો એક અમરો. રાહિ છે કે કુરિ-
અનેમર એક પ્રવિનધિમંડળ અમારો માંધીશને મરેશા એસમાં
અમર અમર કુર તેને તેમણે કુરોળું કુર કે મારા કામમાં
એ સવા હોય તો કોઈ મારેના વધારકામાં અમર અમરો
એને કોઈક હારી મુન્દીઅ એવાનો એમર, મુન્દીઅત મુન્દીઅ
કોઈક અમર પણ હું એ વિરે એક અમર નાંખી કુર. મુન્દી-
અમા અમારકાની અમર આ સિદ્ધાંતને અમર કરવા તેવાર રહેશે.

અમરના રામ

લીંગ એક નેશનલિટી દ્વારા તોડના

રજીસ્ટ્રારની અમર તેમ જ વનર કહેર છતીવા કે
અમર લીંગ એક નેશનલિટી એક છે તો તેમજ અમર કહેરની
અમર કોમ્યુનિટીના અમર તોડના અમારું કુર. લીંગની
અમર પોલીસને એસના ટોળા તરફ એટલે મારો અમારો
કોનો અને અનેક મામરોને પકડવા કોનો છતીવામાં કોમ
પણ અમરના અમરો કોઈકાની મનાઇ કરવામાં આવી કતી.
અમરની કુરોળીને કોમે કામ તેમજ રહેવાના કુરોળી મુજબ
કવા. અમરની સામે અમરને કરનારાઓની પોલીસની કારકો
મારકો તમામ અમારવા અટે આમ કામકો અમરને કરવો
પકડો છે. છતીવા કહેરની કેક મુન્દીઅ કોઈકોને સામાન્ય
કાલજાળ વડવાને તિવર કોઈ કોનો કામકો કે પોલીસને
લીંગના ટોળા તરફ એટલે મદર કરી વાર મામરોને મારી
નાંખવા કવા. લીંગના મુજબ અમરે મુન્દીવામાં મકોન મનો
અંતોડીને અમારવામાં આપેલી છે.

આપણી અમર અમારો

અમરના કહેરમાં પોલીસને એસના એક અમર ઉપર
એટલે અમારું કોઈ કોનો. આમરની રીપબ્લીક આમરના
અમારો મામરોને એક અમર અમરને પકડીને અમરના
અમારોમાંથી પસાર કરું કુર. આ પ્રવિનધિમાંથી અમરને
ટોળાને મુકાનેની મારીને ઉપર અમારો કેકો મને મોડી
નાંખી કતી. પોલીસને વારવાર એટલે મારો અમારો
નાની કરવો મકો કતી. અનેકોને પ્રવિનધિમાં અમર અમા
પકડવા કવા અને અનેકને પકડવામાં આમર કવા

પોલીસની પુરવિને રજીસ્ટ્રાર અમારો

આમરની પોલીસની અમર એક અમર અમારો મુજબ એ
એકો રિપાઈ કરી કતી કે તેમને તમા અમારોને મોતાની
અમારો આવવામાં આવી કતી. આ વાતને અમારો રીપાઈ
મી. કોમરોને કેકો આપે કવા છે ઉપરથી પ્રેસીડેટ કોમરોને
કોમરું કુર કે અમર પ્રવેશો વિરે છુટકો અમારો કરવાના અમારો
અમારોને અમારો કરવા રામર મોતાની અમારો કવાને
ઉપરથી કરી. એ કરવો રામરને અમારો કરવાની છે તે કરવો
કોમરું પણ અમારો અમારો અમારોને અમારો મોતાની કામ
મા અમર કો નાંખી.

અમારમાં અમારો અમારો રજીસ્ટ્રાર કોઈ રહેલી છે!

પોલીસનામાં મેકનાલીટ પાટી વડારી મેકનામાં આપેશા
એક અમારને પ્રવિનધિ અમારો અમારોને એક ઉપરથી અમારો
અમારો કોમરું કુર કે મેકનાલીટ અમારોમાં મોતાનો અમારો
વિમાર છે અને એ વિમાર અમારોને મેકનાલીટો રામર
છે. કોમરોને વનર અમારમાં કર વધે સ્વારથી કુમરોની
અમારો અમારો અમારોને રેકાર અમરો પરવું સામર
આમરની મેકનાલીટ અમારમાં ઉપર નથી મરો. અમારો
અમારો કુર પોલીસને પ્રેસીડેટ કુરને પ્રવિનધિ ઉપરથી
પકડી. કોમરોની અમારો એ પેટા મુન્દીઅ અમર કતી તેમ
સામર અમારો છે કે મેકનાલીટ અમારમાં પ્રવેશો વિમાર
છે, અને અને આમા છે કે અમારોની રીપાઈ મુન્દીઅમાં પણ
એમર અમારો, મેકનાલીટ પાટી તેમજ એક એકો પાટી
છે કે એ સામર આમરની રવરવવા મારે અમારો રહેલી
છે. આ પાટીને પ્રવિનધિ અમારોને કરવા રહેશે આમા
અને પ્રવિનધિ વડારે અમારો હોવી એમર એ મેકનાલીટ

ગીતા મન્થન

(વિષય—શિવરાત્રીના પારવાધના મહત્ત્વનાં.)

(મમા મન્થની ચાલુ)

અધ્યાય ૩ એ

(૧૩) શ્લોક ૩૬ થી ૪૩

આ પ્રમાણે શ્રીને શ્રેયશ્ચર્ચા થીપ્રશ્ને મેળ સેવ્યુ. ધનંત્યે થીપ્રશ્નોના અભિપ્રાય સાંભળે, અને તે પર વિચાર કરવા લાગે. એની શ્રદ્ધા પરથી એનું સમાધાન થઈ ગયું હોય એવું લાગે નહોતું. એના મનમાં કોઈક કંઈક રહેલી હોય એમ લાગતું હતું. એ પ્રશ્નરેવના અભિપ્રાયોને જુદી જુદી રીતે તોળવા લાગે, અને કેવડે નીચેની કંઈક એણે પ્રશ્ન કરી. એ એવાં:

"કૃષ્ણકે! તમારા વચનો પર હું વિચાર ચલાવી રહ્યો છું, અને તે પરથી તૃપ્તિ મને પ્રશ્ન મારા મનમાં ઉદયે છે તેનું સમાધાન તમારી પાસે હજી હું છું.

"તમે ચિત્તમાં આશ્વતા સમાપ્ત વિષે જે કહ્યું, તેના મને પ્રેરણા આપી છે. વિવેકથી વિચારી એતા જે કંઈ કહ્યું હતું અને મોઝ લાગે, તેથી ઉઠીને શ્રીને પાંચાની મનમાં ધનંત્ય થાય; એ ધનંત્યને રાજ્યા મને તેહલો પ્રશ્ન કરીને જતાં શાંતી ન કરાય, અને પરાણે એને વલ્લ મળવાય, એ અંતઃકરણનો કલક આ અંતર્યુક્ત કરવાયે પધારે અલ્પ છે એ હું અપૂર્ણપણે સ્વીકારું છું. માથવ! દબ્બર અંતર્યામી મારી કામે આવીને ઉભા રહે તેમજ હું હોમત હાઈ નહિ, અને મારી જાતી પાકે નહિ એમ મને વિશ્વાસ છે. પણ મનના કલકની કામે હું દીન બની જાઉં છું. અહોહો! વિશેષી બળા ઉઠીને મને પદથી માર રૂવો પકવી મુકે છે, તે હું શું કરું? પતિવ પાવન! તે વખતે મર્મ-અધર્મનું ભાન નથી રહેતું, બંધીપણે લીધેલા પ્રતિજ્ઞાઓ તુટી જાય છે, અને જાણે કોઈ પરાણે જોડો આવીને પાપમાં મને દસેલેલો હોય એવું લાગે છે. તે વખતે જે કંઈમાં સુખ લાગતું નથી, જતાં એથી દુર રહી કહાતું નથી.

"વાસુદેવ! ચિત્તની અંદર આ દાંડ ઉત્પન્ન કરનાર, અને પાપમાં દસેલેનાર કોણ હશે? શું મનુષ્યના હૃદયમાં જે વિશેષી જિતો હોય છે, કે શું કોઈ અત્યંતો શુભનો વળમાર તે વખતે ચલો હશે? શું ધર્મરતો પ્રતિપક્ષી કોઈ કલિ કે કે માર પણ અસ્તિત્વ ધરાવે છે, અને તે જીવાત્માનો વેરી બની એને પાપમાં પકડેલો છે? આ મારી કંઈકાનું તિવારણ કરવા તમને વિનવિ કરું છું" ૩૬

ચિત્તવશ અર્જુનના આ પ્રશ્નોના સ્વરૂપ કરતાં શ્રી દેવકીપુત્ર એવા:

"ભારતકુલજય! તે કહ્યું તેવી રીતે પ્રશ્નને જે પાપમાં પકડે છે અને તેનું સમાધાન પામે છે, તે વિશેષી અંતઃકરણીયે નથી. શુભ-પ્રેત પણ નથી, અને મારા વિશેષી પ્રતિ-વાસુદેવ એવો પ્રશ્ન કલિ, માર કે પ્રતિપક્ષેયર પણ નથી; પણ ચિત્તે જે કલક કામે પોષેલા અને એમાં પાવના રૂપે રહેલા એના કલક અને કાપ એજ એના અંતઃકરણનો છે.

"કૃષ્ણકે! મેં તને સમજાવ્યું હતું કે આ ચિત્ત અધર્મ-મયી થને પ્રત્યે, નિરાનુભવી જ્ઞાન પ્રત્યે અસહિષ્ણુથી વિરાગ્ય પ્રત્યે, અને અર્પણમાંથી એર્પણ પ્રત્યે જવા પ્રવત્ન કરે છે, એમ સંખ્ય હશે છે; અથવા આ જીવાત્મા અસહિષ્ણુથી સહ

પ્રત્યે, અધિકારમાંથી પ્રલક પ્રત્યે, અને ધુનુમયી અધન પ્રત્યે પદોચ્ચા મયે છે એમ અન્ય વિદ્યાનો કહે છે.

"પરંતપ! આ પ્રજાતનો પણ જીવનના અનેક અનુભવ વિચાર, સંસાર, કર્મ અને પ્રવત્નથી મુકે છે. જ્યાં સુધી કોઈક નવો અનુભવ નવા વિચાર કે સંસ્કારને ઉપભાવે નહિ, આ સુધી પુરુષ પોતાની આમલી જીવનપદ્ધતિનેજ વળગી રહે છે અને તેને આસક્તિપૂર્ણક પોમે છે. ધનંત્ય! આ રીતે નવા વિચાર કે સંસ્કારની ઉત્પત્તિ પહેલાં જે જુની ટેવોનું આસક્તિપૂર્ણક પોમણ એજ કામ સમજ.

"આ રીતે પ્રશ્ને અનેક પ્રકારની વાતનાંજો, રૂવો વગેરેને પોળીને, તે પ્રત્યેના અનુભવને બળવાન કરી મુક્યો હોય છે. એની ઉદ્યો, મન, જુદા સર્વેને જે કામને વલ્લ ચલાવી દેવ બંધાવ મધ હોય છે. પછી, જેમ બાળપણમાં અતિક્રમ લાડથી ભજરેલા મનસ્વી ભોજરને પોતાનુંજ ખાઈ કરવાની, અને માળાપ, તોજરજાજર, સર્વે તેના પાંચો બોલ ઉપાડી લે એવી આકા રામવાતી દેવ પડી જાય છે, તથા માળાપના અંકુશને જે વલ્લ રહી કહતો નથી, તેમ પ્રશ્ને ઉઠેરેલો કામ એના કરીશમાં સ્વચ્છંદી રાજ્ય અમાવે છે.

"પાંચ! જેમ તુમારો અમિને, અથવા ધુલ અપારસીને, કે જોર અર્જને દાંડી દે, તેમ આ લાડથી પોષેલી વાસના પ્રશ્નના જ્ઞાનને દાંડી દે છે; અને જેમ અમિનું પેટ કઠી ધરાવું નથી, તેમ જે કામ સદા અતૃપ્ત રહે છે કહ-કહ

"કુન્તીપુત્ર! જેમ દાંડ દારા કરીશમાં પેટેલું સર્પનું સેર થોડીક વારમાં પડવાના રોમ રોમમાં અને હૃદય તથા મરતક પર્થત બાધી જાય છે, તેમ વાસના મનુષ્યની પ્રતિધોનો અને હૃદય તથા જુદાનોએ કમળે કરીને રહે છે. એનાં લાલ રકત, રોગાવલી અને નખ પણ એનું દર્શન કરાવે છે, તે એના મન-જુદામાં જે હોય એમાં તે રહેવુંજ શું? જ્ઞાનથી પ્રાપ્ત થયેલી સત્યુક્તને જે કામજ કનુની મારજ સાર છે. ૪૦

"પાંચ! આ કામનું જેર ઈન્દ્રિયો સુધી બાપેલું હોવાથી, જેમ કાચી કચરને જુલ્મોમાંથી વાળતી વાળતી દાર સુધી લાવી ધરમાંથી પકાર કાઢી નાંખે છે, તેમ તું ઇન્દ્રિયોના સંયમ દારા એમની શુદ્ધિ કરતો કરતો હૃદય દાર સુધી પદોચ્ચી જમ કમરૂપી મળને બહાર ફેંકી દે. ૪૧

"પણ, રજુધીર! કામનું ખાતું સુધય સ્વરૂપ અને અલંકાર બળ એમને નિરાક ચલાવી બહાર નથી. જેમ બુદ્ધમાં બધાં વલ્લ તુરે, જતાં જે સોથી અંદરનું ચક્ર અભેલ રહે તે તેમાં રાજ્ય સરંજિવ રહી કરીથી કદવાનું બળ મેળવી કહે, તેમ કામથી ન જિતાયેલો એજો એક અભેલ દુર્ગ છે, અને તેનું બળ પાપરનાર પ્રક્રમ અંતે કામને જીલા વિના રહે તે નથી. બુદ્ધવેતા! જે અભેલ દુર્ગ તે જીવાત્મા પોતેજ, અપાર કામને જીતવાનો નિશ્ચય ઉપરપદ્ધતિ ન રહેતાં અલંકાર આર્તિપૂર્ણક એના અંતર્યામીમાંથી નીકળે છે, સારે જે કામને નાક સમીપ આવી પહોંચે છે, એમ તું નિશ્ચય માનજે. આવા દ્રવ નિશ્ચય પર આરુઢ થઈ તું કામ રૂપી કનુને જીતી લે એમ હું કહ્યું છું" ૪૨-૪૩

અધ્યાય ત્રીજો સમાપ્ત

સંવત ૧૯૮૮ ના વરસના

ગુજરાતી પ્રેક્ષના પંચાંગ

અંગણે—

કીમત રી. ૧-૬.

લખે—

INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal.

ગુજરાતી પ્રાથમેટ સ્કુલ

આથી સર્વે બાઈબેલને જણાવવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નીશાળની સ્થાપના તા. ૧લી નવેમ્બર ૧૯૩૨ થી ૬૨ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ ઉપર કરી છે.

બાળકોને પઢતીસર પ્રાથમીક, નૈતિક, જામાણક અને ધાર્મિક શીક્ષણ માલીકની જાતી ફર્પરેખ હેઠળ આપવાની પુરતી ગાઠવણ કરવામાં આવી છે.

શીક્ષણ પ્રતી બ'હુએ પોતાના બાળકના નામ નીશાળના ફેમ પ્રાથ વખતમાં આવી નેંધાવી શકે છે.

નીશાળનો સમય સવારે ૮ થી ૧૧

જણેરે ૧ થી ૩

મુકેલ નીશાળમાં બાળક બાળકો માટે સંજે ૪ થી ૬.

વધુ વીગત માટે રૂબરૂ મળો.

નવીનચંદ્ર નાનાલાલ દેશાઈ,

૬૨ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, રૂપન.

એકથે છે

પ્રાથમેટ હીંદુ સ્કુલ માટે સંસ્કૃત, ગુજરાતી અને અંગ્રેજી છ ધોરણ સુધી બજાવી શકે, અને સ્વતંત્ર-પણે પચાસથી સાઠની સંખ્યાવાળી શાળા ચલાવી શકે એવા અનુભવી શિક્ષકની જરૂર છે. માસિક આવક પા. ૨૦ થી પા. ૨૫.

મળો યા લખો:—

J. B. PRAWASEE,

Organiser—Private Hindoo School,

14, Diagonal Street,
Johannesburg.

યુટનહેમ હીંદુ મંડળ

વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ

મંડળના સર્વે કલ્પેને જણાવવામાં આવે છે કે મંડળની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ રવીવાર તા. ૨૭-૧૧-૩૨ નાં રોજે બપોરે ચાર વાગે મંડળનાં હોલમાં નીચેનાં કામકાજ માટે મળશે, તે સર્વેને પધારવા વિનંતિ છે.

કામકાજ—(૧) મીનીટ, (૨) મંડળના વાર્ષિક રીપોર્ટ, (૩) હિસાબ, (૪) કાર્યાવાહકોની નુટણી (૫) જામા-૫.

કબીલદાર રતનજી બલસારા, મંડળી.
કાદાલસાલ લીખાભાઈ, ઉપ-મંડળી.

યુટનહેમ હીંદુ મંડળ

ભાડે આપવાનું છે

ફુલ્લ ગાર્ડન મોર્ગન ૨૨૫ વાર્ષિકાથસ, ટાંસવાલ હાથીબીલા ગાર્ડનના નામે આજખાય છે. તેમાં આરનજસ, નાચીસ, કેરી, અનુસ, લકરી વીગરે માર્ગ છે. ૩ પાણીના ગમ, વરે, સ્ટેબલો, હોરલ છે. મળો અથવા લખો.

અલ્લમદ સાલેહ મીઆ,

૧૧, મીનાર સીટ, ન્યુ ટાઉન.

પી. એ. બાકસ ૨૩૪૭, બેંકબર્ગ.

નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

	શી.	ચે.
ગુજરાતી પદોચોપડી	૧	૦
.. બીજી ..	૧	૨
.. ત્રીજી ..	૧	૩
.. ચતુર્થી ..	૨	૦
.. છઠી ..	૨	૩
.. સાતમી ..	૨	૧
.. પદોચોપડીના અર્થ ..	૦	૫
.. બીજી ..	૧	૫
.. ત્રીજી ..	૧	૬
.. સાતમી ..	૧	૧૧
.. દેથી દિસાખ ..	૦	૮
.. અર્થના આકાશી ચોપડી	૦	૪
બાળ વર્ગની નોટ	૦	૫
ગુજરાતી બાપાનું આકરણ	૧	૦
અંગ્રેજી બાપાનું આકરણ (વિસ્તાર) ભાગ ૧	૧	૩
.. .. ૨	૧	૬
.. ..	૧	૮
અંગ્રેજી	૧	૧
અંગ્રેજીના મુજતબ	૧	૬
મુકેલ અંગ્રેજીના મોમિયો (ભાગ ૧ થી)	૩	૦

કેડી લાવ

વારની ૯ પેની!

સ્ટાઈફલ બુટ

કલોથ.

સ્ટાઈફલ બુટ કલોથના બાવમાં કંઈ નહિ તે ૨૫ ટકા ઘટાડો થયો છે. બાવમાં બીજા બધાંને આંદી ૨ તેવા આ અજબ બુટના કપાળા બાવમાં તાલુબી પમાડનારો ઘટાડો થઈ ગયો છે. મજબુત ઘસારાને સારૂ અને પાકા રંગોમાં સ્ટાઈફલના પહોંચે તેવું બીજું એકે કપડું નથી. “સ્ટાઈફલ” કલોથ ખરીદતી વખતે તેના કંદેક હુકાપર “સ્ટાઈફલ” બુટનો ટ્રેડ માર્ક તપાસજો. ફરેક થયેલોની હુકાનોમાં તે મળી શકશે.

સોલ એજન્ટો:

H. Jasper Smith & Co., (Pty) Ltd.,

Johannesburg & Cape Town.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નાટાલના નંબર ઓફના બનાના, પંચનાથલ (વગેરે) ચીને ઓરડર મળેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક ઓરડર ઉપર ખતી રખડેખ રાખી સારા માલ, સારી પેકિંગ કરી હીફાવના આવથી મોકલવામાં આવશે.

ફ્રેષ ઓવીન્સ, ટ્રાન્કવાલ, કોરેટ, રાઉસીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી બુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

ડરબન નાટાલ.

Do you have difficulty
in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Natalbushurst: 67 a, Pritchard Street, Johannesburg.

N.B. We do not employ Truellers. 75

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALIA'S MUSIC SALOON,

Prop. N. GOSHALIA

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રમત મારે કરે વરમા હારમોનિયમ રાગવાની ભરત કે જે હોય પુરા પાડે ભરત મુલાકાત પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હાથના, પદના, પોટિયલ દરેક બનાવે શીડા બને ગમુકા સુરના માવ-પોલીયમી બર્લી સ્ટ્રોકમાં તમારે હોય તે સીવાય હતા વગરો ભરત, મુર, બદલ વીગેરે પણ મળશે. દરેક બનાવે હારમોનિયમનું રીપેરિંગ કામ ખાતરીથી કરી આપીએ બનાવે કાંઈક ના મળે.

મોશલીયા મુઝીક સલૂન,

(માલિક એ. એન. ગોશાલીયા.)

પા. બો. મોકલ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

કેપીટન બાલકેની હોટલ

દેશથી આવનાર તથા જનારાઓને ઉત્તમ સાધન.

રટીમર તથા માછીય જનારાઓ માટે બેઝતી માછીતી આપી સતોષ સાથે રહેવાનું દરેક બાતનું સ્વાદીષ્ટ જમવાનું. આવી સમવડવાળી ડરબનમાં ફક્ત એ એકજ જગ્યા છે.

પધારી ખાત્રી કરો. પ્રમાણમાં ભાવો તદન સસ્તા છે.

તેમજ દમારી ફરમાસુ મીઠાઈ આખા સાઉથ આફ્રિકા તેમજ રોડેશીઆમાં વખણાયેલી છે. એક નાનામાં નાનું પારસલ મંભાવી ખાત્રી કરો.

માલ સારો ચોખ્ખા ધીમાં બનાવેલ.

કંટ્રીઓના ગ્રાહકોએ ઓરડર સાથે પેંસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

ખાલીક:

R. K. KAPITAN,

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

તમારા ધંધાની બહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

ને જુનામાં જુનું દોઢી બાજુ આખા સાઉથ આફ્રિકામાં વંચાવ છે.

આવ અને નક્કી મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બહેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ રોકનું

સેલ

મોડટું

ગંજાવર

સેલ

હિંદુસ્તાની

ગુજરાતી

રામીલ

ટેલેગુ

રે

ડો

ડો

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા મરજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

હારમેનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ વટાડેલા છે. લીસ્ટ માટે લખો:—

'Phone 2447.

P. O. Box 1156.

ORIENT MUSIC SALOON.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 47—Vol. XXX

Friday, November 25th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Fourpence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. "કરોન્ડ"

નવેમ્બર તા. ૨૭ થીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

રહી. "ટાકલીવા"

ડીસેમ્બર તા. ૧૨ થીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

જુલૈયાની વીરહી, પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રપેશીયલ ૫૦. ૧-૧૦-૦ અને હોંડુ વીરહી, પાઉન્ડ ૨-૧૦-૧

રપેશીયલ ૫૦. ૫-૦-૦ ના હીસાબથી ભેવાઈ આવશે.

મુખના—કલકત્તાએ પોતાના મોટા હાથીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા અભાવે કસ્ટમર્સ પહેંચતા હરવા.

બી. ઇન્ડિયા કાઉન્ટી નવી મોટો પછીજ સારી સમવરોવાળી અને હવે આશની માલિક અને મુલ આફ્રિકા સાર માલુ થઇ છે.

દરેક હોંડી પેસીન્કરે પોતાની ટીક્ટ અમારી ઓફીસમાંથી ભેવી અને તદાર મામવાળા ઇન્કુઓએ અમારી સાથે

પરબવહાર કરવાથી થકુ થકુ કરશે. રહીયરને કમલું દરેક કામકાજ અમારી બાબી દેખરેખ નીચે થાવ છે.

SHAIKH HIMEED & SONS.

300 Pine Street,

Tel. Add. "Karumatt," Durban.

વધુ જુલાસા માટે કમો વા મળે—(ફ)લી પેસેન્કર

એવન્ડ રોઅ હીમિદ એન્ડ સન્સ,

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબન.

૬૧

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રહીફેન ૪૮૦૦.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધો

રહીમાફીક એડરેસ

"ફસ્તમલ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જવા કે ધાર કર, ખોટ નાજ, હીરલીટી બોંક, વરકમેન્ક હોમ્પેન્સેશન, બીમરે અનેક પ્રકારના વીમાએ કમલું કામ આ વીમા કંપનીએ સર હવી લીકાઉંક.

પોલીસી તેમજ 'દાવાની પતાવટ કરબનમાંજ ફરી આપવામાં આવે છે.

આમા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રાતાનધિ:—

સોરાબજી ફસ્તમલ.

"ઇન્ડિયાફીકાઈસ"

૧૭ ફર્ડ એવન્ડ,

દરબન.

૬૨

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

Remember when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

**KEEN'S
OXFORD
BLUE.**

TO STOREKEEPERS.

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલ બરાબર ધ્યાનપૂર્વક જોશો

કારણ કે જ્યારે તમે ક્રીન-ઓક્સફર્ડ બ્લુ લેવા ફાંસે જાઓ ત્યારે તમે ખત્રી થી થોડે કે તમને સોંપાયે તેજ માત્ર મળે છે. ક્રીન-ઓક્સફર્ડ બ્લુ વાપરવાથી કપડાંને કામ પડતા નથી અને વાપરવા માં તે સસ્તો પડે છે.

ક્રીન-ઓક્સફર્ડ

બ્લુ.
વેપારીઓને

ક્રીન-ઓક્સફર્ડ બ્લુ રંગ માં રાખવો અને તેજ બ્લુ વાપરવા કલામણ કરવી એ ફાયદાકારક છે એવું કારણ એ છે કે ક્રીન-ઓક્સફર્ડ બ્લુ તમે તમારા માલિકાને વેચ્યો તે તેથી સૈને સતેજ યથે અને ફરીથી પણ તેજ ખરીદવા આવશે

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિજેરે

જ્યારે આ જાતી કેમરેખ નીચે તાજે અને સફાઈથી થરમાં દળેલો મરમ મસાલો, કરીપાઉડર, કચ્છર, મરચાં, તેમજ ફેરીનાં અને કીચુનાં તેમજ મીક્સ આચાર કંપેન્ડાં યોગ્ય થા જવાબદારી જરૂરી સાથે મળી જાય છે. આવો ઉત્તમ માલ, તમે થરમાં જનારી સહતા નથી. એક વખત મેંજાવી ખાત્રી કરો. મળવાનું ટેકાણું.

K. M. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

Box 247 & 317

Tel. "Khairi."

HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADHI YALA)

Proprietor of Asiatic Hotel.

Merchant and Transport Passenger Agent, Beira, P. E. Africa.

મોક્સ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ખીરી"

હુસૈન ઇસ્માઇલ (સરદારગઢ વાલા)

સાંકળીયાં પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા. પી. એ. આફ્રિકા.

60

Phone 3267. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN.

HEERABHAI MORAR MATVADKAR,

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

ફોલરોલ ફ્રૂટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર

અને કમીશન એજન્ટ.

182 ગ્રે સ્ટ્રીટ પરે ડરી માં બોક્સ નંબર ૩૧૬ થી મોલકવામાં આવશે
ફોન ૩૨૬૭. બોક્સ ૩૧૬ ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન 62

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રૂટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર હીના બોર્ડર ઉપર ખાસ
ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મેંજાવી ખત્રી કરશો.

P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફ્રૂટ એવરુ ટાઇડ ફ્રૂટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ થી સ્ટો
બો. ડી. થી મોલકવામાં આવશે બોક્સ:—

P. O. Box 254. Durban, 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફ્રૂટ એવરુ ફ્રૂટ અને વેજિટેબલ સાર પેકીંગ થી સ્ટો
બો. ડી. થી મોલકવામાં આવશે. બોક્સ:—

P. O. Box 342. Durban, 129 Victoria St. 64

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

Yearly	...	20	6
Half-Yearly	...	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly	...	25	6
Half-Yearly	...	15	6

અઠવાડિક પંચાંગ

	ગોસ્તી	દર્શ	કુચબમાન	પાસી	કુવૈદિન	કુવૈદિન
૧૧૨	૧૬૩૨	૧૬૮૬	૧૭૫૧	૧૮૦૨	૧૮૫૩	૧૯૦૪
	નવે.	૧૨૧૬	૧૨૭૭	૧૩૩૮	૧૩૯૯	૧૪૬૦
	દિસે.	માગશર	કાર્તિક	પશુપત	કૃતિક	મગશર
૧૧૩	૨૫	૩૦	૩૫	૪૦	૪૫	૫૦
૧૧૪	૨૫	૩૦	૩૫	૪૦	૪૫	૫૦
૧૧૫	૨૫	૩૦	૩૫	૪૦	૪૫	૫૦
૧૧૬	૨૫	૩૦	૩૫	૪૦	૪૫	૫૦
૧૧૭	૨૫	૩૦	૩૫	૪૦	૪૫	૫૦
૧૧૮	૨૫	૩૦	૩૫	૪૦	૪૫	૫૦
૧૧૯	૨૫	૩૦	૩૫	૪૦	૪૫	૫૦
૧૨૦	૨૫	૩૦	૩૫	૪૦	૪૫	૫૦

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add.

Established A. D. 1869

T'vaal Add:

P. O. Box, 666,

P. O. Box, 302.

Capetown.

Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ**

ન્હાનામાં ન્હાતું પ્રીમીયમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી ખાસકર વર્ષની જુની ત્રીમા કંપની.

જીવંતીના વીમા ઉત્તરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે જાણવું હોય તો અને કઈ કંપનીમાં
ઉત્તરાવવાથી વફૂમાં વફૂ ફાયદા અને સહજ આજ્ઞામાં આજ્ઞા પ્રીમીયમ ભરવાથી
મળે તે જાણવું હોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ.

હિંદીઓના બોઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

વેચવાના પુસ્તકો

આવનના અનુભવીઓના ટિપ્પણ

"તમે જો તેવી નવલકથાઓ અને બીજાં જે આપ્યું તે જાણવા મંડી પડે છે, પણ એકું તે તમે ચોક્કસ નાંચી તેમજ સાધ. તીવ્ર, ધમ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વચ્ચે કેટલાંકેની તમને આખા જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને સારા પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે મને તે જાણ્યો એકાંતવાસ સહેલાઈથી થઈ શકે છે."

"માણસ જેનો સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના ગુણની અને પ્રકૃતિની પરિક્ષા થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને શોખ હોય છે તે જરૂરથી પણ તેને બિંબ અનુભવ થાય છે."

નીચેનાં પુસ્તકો આ એડીસોની મળશે. મંગલાવનારાઓએ અહેરજાની કરી એડીસો સાથે પછાતા ચોક્કસતાં ચુકવું નહિ. વી. પી. ના એડીસોને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

સંખ્યા:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બંદીન નિબંધમાળા—આ પુસ્તકના કલક પાનામાં "બંધ સાહિત્ય સંગ્રહ" તરીકે વિખ્યાત થયેલા રાજ બદાશ નંદીમયંદ એડીસોનું જીવનચરિત્ર અને તેમણે લખેલા રસીક અને અતિ મોઘદાયક નિબંધોનો અનુવાદ છે અને બીજા ૧૮૭ પાનામાં તેમણે લખેલા 'ધર્મતત્ત્વ' નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રશ્નો મંજૂરી સહ દેશકલિતચિન્તકે અજુગુંજ બોલ્યો અને નંદીમયંદના આ નિબંધો વચિવાચી તે કામમાં મજબૂત મદદ મળશે. આ પુસ્તક જ્ઞાન સાથે દાસ્તરસથી પણ ભરપૂર છે. કી. સી. ૫-૬.

કાલેલકરના લેખો—આખા ૧૬ દર્શનના આજુબજુ કાલેલકરનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી હોવા છતાં ગુજરાતી ભાષાપરના તેમના કાણુનો 'નવજીવન' વાચનારાઓને પુરો અનુભવ છે. આ પાઠ પુકોના ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જ્ઞાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે. કી. સી. ૭.

શરતચાંચુની ત્રણ પાતળીઓ—જાણના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર થી. શરતચંદ્ર ચરેપાખાવની આ વાતળી થી. મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈએ જેલમાં વિનોદ આંચે લખી હતી. 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં બંધે છે કે "અનેકે ધરનાં જીવન ઉપર આ વાતળીએ કરસ જાપ વાડી છે વિષે અમને કંઈ નથી." કી. સી. ૨-૬.

દેશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા કુ. સુમીત્ર દયાજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, વાર્ષિક અને રાજકીય અધીનતાનું વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૩૮૪ પાના કલક રસથી ભરપૂર છે. કી. સી. ૫.

માણ્ય પ્રતિજ્ઞા—આ ૧૧૨ પાનાના કામાં પુકોના પુસ્તકમાં ગાંધીજીના જસદકાર વિશેના આખ્યાનો આપણામાં આપ્યાં છે. તેના પ્રકાશક બંધે છે કે: "પુકોના જમરે દેવતા પ્રજાવલીત રહેતો નથી. ભારતવર્ષે જે મહાન જાત લખાડી છે તેને અમરવા ગાંધીજીએ દેશને જે પ્રાણ પુકોનો તેલું સ્મરણ રાખવા આ આપણો લખેલો નીવડો જોવી જાણ છે." કી. સી. ૧-૩.

કેલ દાયરી—શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય તેજા અને મહાત્મા ગાંધીજીના સુસ્ત અનુયાયી તરીકે જાણીતું છે. આ પુસ્તકમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યે પોતાના ત્રણ માસના કરાવાસમાં લખેલી રોજનીચી છે. કાલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં બંધે છે કે "જાણતું મંજન આમાં એકલું નહીં પ્રમાણિતવાળી આપણું

છે કે આ ચોપડી સાહિત્યજેતમાં કાચમનું સ્થાન લેશે." મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈએ તેમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યને પરિચય આપેલો છે. કી. સી. ૧-૧૦.

ઈશુ ખ્રીસ્ત—અવતારશીલા—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં અંબરાનના સુપ્રસિદ્ધ લેખક શ્રી. કિશોરુ લાલ ધનસ્વામલાલ મહારાજાએ એક અજુવાળેમ વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ઈશુ ખ્રીસ્તનો સુદર અને સરજ ભાષામાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. સી. ૧-૩.

પાટલી પુત્રની પઠતી—આમાં પટનાની પઠતીનો મુજ છતીકાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી ભરપૂર છે. કી. સી. ૬.

અમ્બક દર્શન—આ પાઠ પુકોના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જ્ઞાન રસથી ભર્યા છે. કી. સી. ૧-૬.

ચરીત્ર અંદિકા-૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું કુંઠ ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક ધર્મના મહાન પ્રશ્નોને સ્થાન આપ્યું છે અને મજબૂત મોઘદાયક છે. કી. સી. ૫-૬.

વનીતાની વાતો—આમાં ગુરુતર મહીલાઓની કરજાબનક આત્મકથા છે. સામાજિક કુરીવાળેથી થતા અનીષ્ટ ભનાવો અને કાનીઓની કુંઠી વાતળી છે. સમીચ. પાકું પુકું. કી. સી. ૬.

અજુબ પંક—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, શુદ્ધિ, આત્મજોષ વિગેરેના રસો ભર્યા છે. મંગાળના નવલ કથાકાર કરજાબાણના પુસ્તકનો આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. સી. ૫.

ઉતારાખંડની કાવ્યા અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક દર્શનના આજુબજુ કાલેલકરે પોતાના સમીચો સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું સુદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. સી. ૧-૧.

ઈશુનું અસિદ્ધાન—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઈશુ ખ્રીસ્તે માનવ-જાતને પતનમાંથી ઉમારવાને આપેલા અસિદ્ધાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો મોઘ આપવામાં આવ્યો છે. કી. સી. ૬.

જોતરાતી દીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં શ્રી. કાલેલકરે જેલનો અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આંધમની ઉતારે જેલની દીવાલો આવેલી છે અને તે ગવાલોની પાછળ શું હશે તે જાણા કરકારની કુપાથી પરીપુજા લઈ તેથી તેલું નામ લેખકે "જોતરાતી દીવાલો" એટલે કિતર વચલી દીવાલો આપેલું છે. કી. સી. ૧-૬.

the municipal employers. In Durban itself they paid one-sixteenth of the rates and in the newly-aided areas they would pay no less than any other section of the population. In addition they paid other taxes, such as trading license and vehicle tax. Mr. Christopher, on behalf of his constituents, appealed to the Agent-General to use his office that Indians should receive fair treatment.

Repatriation Of Indians

Over 800 Indians, both of them South African-born—have been repatriated from Durban during last week. This is the highest number to have left South Africa in any one week for well over a year.

It is stated that the extensive unemployment among the Indian community of Natal, together with the offer of a bonus and a free passage to India, is the reason why so many Natal-born men and women have left. Many of the Natal *Natal Mercury* was informed, were advanced in years and were not suited to active work.

First Batch

The first batch left on the *Umuna* on Wednesday.

The vessel took 619, among whom there were 341 South African-born Indians. The number was made up of 308 men over the age of 16, 136 women, 132 boys and 145 girls.

The rest of the batch sailed on the *Katibwa*. This numbered 211, consisting of 76 men, 16 women, 48 boys and 41 girls.

Of the adults in both lots 157 were South African-born while all the children had been born in Natal.

REPATRIATION THE ONLY RELIEF FOR INDIANS

IN this issue we publish elsewhere the report of the Sir Karna Rohit Unemployment Committee and the details of the relief work being done. It is stated that the Indians are repatriated since the beginning of the year under the Assisted Emigration Scheme. The extent of increasing unemployment and hunger among the Indian community in Natal are being heard every day. From last July Sir Karna Rohit Unemployment Committee have opened a food kitchen for Indian Sports Grounds and the distressed men, women and children are provided with a meal a day. From month beginning of 38 persons, the Committee informs, the numbers have grown to over 100 on some days. From July 10 last, over 16,000 meals have been supplied by this kitchen and in many instances dry rations have also been distributed to distressed families on strict instructions. Kindly disposed Sir and individuals have supplied the depot with provisions required by the kitchen. Many donors have given bags of rice, dal, sugar, flour and other things for which the Committee thanks them. The Committee is particularly thankful to the members of the Indian working market who give willingly from their small holdings. Voluntary workers both men and women look for the distressed at the food kitchen. A sub-committee of this body represented the masses of unemployed to the Agent-General who in turn accompanied them to the Town Council to lay their troubles and obtain some relief. The Council received the deputation sympathetically and have

appointed a sub-committee to look into the question of relief. The Council has also decided to the effect that the Government should make definite arrangements for the relief of the poor whites.

The Municipal estimates a total sum of £173,000 is estimated for relief works. 1,328 European labourers will be provided with employment and the Council will give £12,000 for direct poor relief. This large amount will be spent for the relief of the poor whites. The Durban Indian community contributed over 6 per cent. of the rates and hence it means that they pay thousands of pounds to European relief works and poor relief but the unfortunate starving neighbors of the Indian community have no right to ask for a penny from these estimates. There are more than 4,000 Indians unemployed. Hundreds of them are on the verge of starvation. Yet the Council has not given a penny towards the poor relief for Indians. But who would care to listen to the representations of the Indians and the Agent-General of the Government of India? For Indians it seems the only relief is to be repatriated and as to India whether they are born here or not. Let us now turn to the other side of the picture. Since the beginning of the year 2,822 Indians have been repatriated under the assisted emigration scheme for which it is now said that it forms no part of the Government's Agreement. In the last two weeks 800 Indians have left this country for ever and gone to India, most of whom are born in this country. In the great majority of instances they left this country owing to the increase of unemployment and the difficulty of obtaining work of any kind. When the second Round Table Conference met at Capetown in the beginning of this year the S. A. I. U. submitted a statement to the Indian delegation. The Congress asked for the complete abandonment of the Assisted Emigration Scheme as enunciated in the Capetown Agreement of 1926 and ratified by Act 37 of 1927. The Round Table Conference discussed at length this question and the Indian delegation announced that the scheme has been dropped from the Agreement. The Minister of the Interior Doctor Malan made a statement on the results of the Indian Round Table Conference on the 6th of April in which he said, "I was recomplished that the principle of the Union's scheme of assisted emigration to India are now practically exhausted, owing to the economic and climatic conditions of India as well as to the fact that 91 per cent. of the Indian population in the Union are now South African-born." When this was announced the people of India were satisfied. They thought that no Indian from South Africa will now be repatriated. There was a belief in India that the delegation has achieved a success in this matter. But on the contrary it was merely a diplomatic move on the part of the Union Government. Although the assisted emigration scheme does not now form a part of the Agreement it is still retained in the Act 37 of 1927 and as a result of it thousands of Indians mostly colonial born are repatriated under this Act. Doctor Malan has recognized that the possibility of the assisted emigration to India is exhausted owing to the fact that 91 per cent. of the Indian population in the Union are now South African-born and yet he would have been satisfied in his hearts of heart that 2,822

Indians are repatriated to India after he announced the result of the second Round Table Conference. This is a very important question. We draw the attention of the Agent-General of the Government of India in this matter and request him to make representations to the Union Government on behalf of his Government that the benefit of the assisted emigration scheme should not be given to the Indians who are born in this country. The Government of India must refuse to accept the colonial-born Indians who go away from this country after selling away their birthrights. One gets disgusted when he comes to know the history and the secrets of this miserable repatriation scheme. This assisted emigration scheme is a "revised edition" of the repatriation scheme which is incorporated in the Section 3 of Act 22 of 1914. It provided for the grant of a free passage from any port of South Africa to any Indian who was desirous of returning to India. As an encouragement to leave these shores of Union the Government paid each repatriate the sum of £5. In the year 1919 the Ashby Enquiry Commission was appointed at which Sir Benjamin Robertson and Mr. (now Sir) Geoffrey Corbett represented the Government of India. In their statement they said "It has been seen that for many years the Government of India have been compelled to recognise that it was necessary to restrict the number of Indians in South Africa in order to secure fair treatment for those who are permanently settled there." There was a sort of bargain that if the permanently settled Indians are to expect fair treatment here it could be secured if we agree to reduce the Indian population from this country. To put it plainly we agree to barter away the rights of our poor countrymen! At what sacrifice the Omsa Arons Bill was dropped in 1926? The repatriation scheme of 1914 was improved upon. The bonus was increased to £20 and a free passage was promised. Though there was improvement in the scheme the idea behind it was to see that thousands of Indians may go away from this country for good. The birthrights of the poorer section of the Indian community were sacrificed in order that the remainder of the Indian community may be treated fairly. Even in this the Government of India and the Indian community is simply bluffed by Union Government. The Union Government go on passing humiliating legislations for the permanently settled community let alone giving them fair treatment. The Indian community find themselves in this intolerable situation and the Agent-General and the Indian Government are helpless before the Union Government. We hope the Government of India will at least refuse to accept the the colonial-born Indians who leave this country for India after selling away their birthrights.

The Fiji Government And Swami Bhawani Dayal

In the Fiji Legislative Council the Hon. K. B. Singh, member for the Indian Southern Division, asked the following questions:—

Will the Government be pleased to inform this Council:—(a) whether a telegram was sent by the Government to the Capetown Government requiring the following endorsement or words to that effect, to be made and inscribed on the pass port of Swami Bhawani Dayal Sanyasi, an Indian subject of His Majesty who was on a visit to South Africa: "This passport is not valid for travel to the Fiji Islands?" (b) if the answer be in the affirmative, reason or grounds for the action taken? (c) Authority under which the action was taken? (d) objections this Government has or has had to Swami Bhawani Dayal's visiting Fiji?

The Government was not prepared to make a statement was the first reply to the above question. The Hon. Moonseemoodhoo further asked:—Is it a fact that the Government of Fiji have recently called the Governor-General of South Africa prohibiting Bhawani Dayal Sanyasi from coming to Fiji? If so, will the Government state its reason for taking this step? To this the Hon. Member was informed to see the reply given to the Hon. K. B. Singh.

[Why should the Government of Fiji be afraid of Swami Bhawani Dayal? He had the intention of visiting Fiji Island and personally see the conditions in which his countrymen live there. If the Government of Fiji is giving a fair treatment to the Indian community, there was no necessity to prohibit him from visiting that country. The refusal to visit that country on the contrary raises a doubt in the minds of Indian people that the Fiji Government is not treating the Indian community fairly.—Ed. I. O.]

New School For Indians

The sky was overcast and there were occasional squalls of squalling rain on Saturday afternoon sweeping over the Inanda range of hills, which did not prevent the Agent-General for India, Kunwar Maharaj Singh, C.I.F., and the Kenner Rani from travelling along the country roads to be present at the laying of the foundation stone of the Wyld Memorial School.

It is just two years and six months since Mr. and Mrs. Wyld went up to the Inanda district at the urgent request of the Indian community to help them to get a school. The Natives had schools and churches, but there was nothing for the Indians. Upon investigation, Mr. Wyld found that there were 200 Indian families on top of the mountain and 240 families below, showing that there were over 2,000 children of school age without facilities for education. The parents were mostly peasant farmers and small holders supplying Durban Market with fruit and vegetables, and living thrifty, industrious lives. The Education authorities promised a grant-in-aid for teachers' salaries provided a building was erected.

Mr. and Mrs. Wyld struggled with the problem, holding classes in a tobacco-drying shed, on the verandah outside a temple, and under the trees, and in and about a cottage given to them by Moonseemoodhoo Brothers, of New Glasgow and Inanda.

Result of a Legacy

Finally a portion of a legacy Mr. Wyld inherited was set aside for the purchase of land and the building of a school, and a magnificent position on

the top of the mountain was acquired, serving both sides of the district, being free from fever mosquitoes, and commanding views of mountains and sea for many miles.

The foundation stone was laid by Bishop Ferguson Davis on Saturday afternoon. There was a small but representative gathering of Indians and their friends.

Among the speakers were the Kunwar Singh, who reminded the Indians that the accomplishment of the school was a practical evidence of Christianity in their midst.

Mr. Wyld thanked the speakers for their presence and support. Mr. Banks, Inspector of Schools, also expressed his appreciation and interest, and the Kunwarani voiced her thanks for help given to the Indians by the voluntary helpers whom Mr. and Mrs. Wyld had gathered round.

Mr. Fincher has come from England to give his services in providing the building; Mr. Dix is in charge of the middle school; and Mrs. G. E. Burns, head mistress of the Junior Department. Miss Warner, who took charge during the headmaster's and his wife's absence in England, resigned her position upon their return.

Kunwar Maharaj Singh's Departure To Capetown

The Agent-General for the Government of India, Kunwar Maharaj Singh, C.I.E., left Durban for Capetown on Wednesday the 23rd inst. The Agent-General will go on from Capetown to Johannesburg next week. He does not expect to return to Durban for permanent residence until May.

The Kunwarani Maharaj Singh will leave Durban for Johannesburg on Wednesday, November 30.

Municipal Barracks Free School

Mayor And Mayoress Attend Sale Of Works

Nearly one thousand Indians, a vast majority of whom were Municipal employees, took part in Saturday afternoon's sale of work in aid of the Municipal Barracks Free School. The Sale of Work was held under the distinguished patronage of His Worship the Mayor (Councillor Oliver Lee, J.P., O.B.E.) and the Mayoress. Mr. G. P. Nair, President and Chairman of the School Management Committee presided and was supported by the Vice Presidents Messrs. M. D. Pillay, A. Chengiah, D. M. Hoosen and R. P. Narendrasamy also V. Chingiah, Secretary, and S. B. Mahanuj, Treasurer. The proceedings commenced just after 2-30 p.m. with a selected musical programme which was admirably carried out by Mr. S. Shanmugam.

Chairman's Speech

In extending a warm welcome to His Worship the Mayor and the Mayoress the Chairman said:—That this afternoon's sale of work in aid of this school will certainly mark another milestone on the road of education and social progress of the Indians of Municipal Barracks. As a chief citizen of so many towns Mr. Lee has won our esteem, love and respect and we the Municipal employees look upon him as our guide, friend and sympathiser, and upon the Mayoress as our mother and look forward to her sympathy.

The Municipal Barracks Free School commenced its activities as far back as 1921, starting with a modest attendance of 40 children and two teachers, who received no pay for their services. It was, and still is, a labour of love, and with the progress of time to-day the school which is really a drama has lent to the Committee by the kind permission of Mr. H. Walker, Chief Sanitary

Inspector, has a total attendance of 140 children who are provided with book etc. free. The Chairman also said that the expenses in connection with the administration of the school are cheerfully borne by the Committee members who are also Municipal employees, and by public donation. Continuing the Chairman said, that the Committee of this school will be grateful to His Worship the Mayor if, he will exert his influence in the Council by getting the school a grant.

The Mayor was then garlanded by Mr. Nair, and a Bouquet was presented to the Mayoress.

The Mayor in his opening remarks first of all congratulated the young men for the good work they are doing by educating their children at the barracks to fit them for higher standard, for education is the greatest thing in the world. You all know, the Mayor said that we have a big list in our Grants-in-aid to bear, but he said he will do his best to see his colleagues and secure a grant for the school.

The hall used for schooling is very dark and should be made brighter, by moving the hall brighter, the children will learn twice as quicker, he said he would see the Department concerned to improve the condition, for the sake of the children's health.

Turning to the children he said pay attention to your teachers, you will learn more good. When I used to go to school I used to think how cruel the teachers were, but it is all mistakes. The teachers are the only persons to guide, and mould character and put you into good ways. You must help your teachers to put you as men fitted to be in the world.

You all will be doing good he said to those present by purchasing in these fully laden stalls, and you must all sympathise with the object of this sale of work in aid of this school, and all of you must appreciate the efforts of the Committee. Sale of work he said that a shilling thing will be sold at less than that price. Therefore things will be sold cheaper, secondly you will be helping school, thirdly you will be helping yourself and have the satisfaction of knowing that your money is going where it will do good, and it is with the greatest pleasure I declare open this sale of work which I trust will be a great success.

Subsequently a photograph was taken with the Mayor and Mayoress and the members of the School Board.

The Mayoress was the first one to purchase a toy then a big rush was made to all stalls and in a hour and half's time the whole lot of the goods etc. were sold.

Unemployment And Poor Relief

Bishop C. J. Ferguson-Davis writes in the issue of 23rd inst. of the *Natal Mercury*.

Sir,—In your issue of the 15th I read that the Benevolent Society needs a considerable sum of money in order to pay its monthly relief contributions. As the Provincial Council is not able to make a grant the Benevolent Society will have great difficulty in raising the money required. The grants that the Society make are by no means large, but in many cases they must be of enormous importance to the recipients.

Living as I do in a district in which there is a considerable amount of unemployment in ordinary trades, I cannot help seeing the benefit which has come to the community from the Benevolent Society and even more from relief works, both Municipal and Provincial. The relief works have enabled men to earn wages and support their families, when otherwise there would have been no prospect for them at all. All credit is due to those who have organised these works. But Mr. Boydell, in introducing the Municipal Budget on Monday, gave a very serious warning, in which probably all would agree with him, that "these works, however extensive, will not solve the problem which confronts us at this time." The solving of that problem is, he says, "a matter for the Union Government, and it is the gravest problem with which we are faced."

The fact that this ultimately must be faced by and, we trust, solved by the Union Government will not, I hope, lead anyone to slacken local efforts until the Union Government makes adequate provision. As 80 per cent. of the total unemployed in Natal are now living in Durban—many having come to the town from outside—we have reason to ask for relief to be on a considerable extent on a Provincial basis for the present.

The suggestion of additional rates or taxes can never be a popular one, but if they are necessary we are bound to face the fact. After all, in direct taxation, we are far more favourably situated than people in England, where income tax at present is 5s. 6d. in the pound, and begins with people of an income of £120 a year.

May I add to this already long letter by one further suggestion? My work brings me in contact with various nationalities here, and this contact makes it obvious that the European section is not the only one which is suffering from unemployment. I notice that in the Municipal estimates a total sum of £175,000 is estimated for relief works which will provide employment for 1,325 European labourers, while the Council will also give £12,000 (and possibly a good deal more) for direct poor relief.

We must rejoice that all this activity is being displayed in helping those Europeans who are suffering from the depression. But we cannot help remembering that the Indian community of Durban contributes rather over a per cent. of the rates, or in this case they are paying some thousands of pounds to the European relief works and poor relief. Apart from the justice of the matter, surely it is rather derogatory to the honour of us Europeans that we should be compelling Indians to pay a portion of the wages of the White labourers on relief works and of the direct poor relief of Europeans, while we are doing nothing whatever to provide from those rates either relief work or poor relief for unemployed Indians, of whom there are apparently as many as 1,000 in the Durban area.

Might not at least something be done by the Municipality for the Indians in both matters—relief work for the strong and direct poor relief for the sick and weak—on the grounds of justice and human feeling and the honour of the European?

Unconvincing

We sail this from the *Serpent of India*:

There can be no doubt that Mr. J. R. Gurney Bolton was representing the opinions of a large section of Britishers when in his letter of the 18th Sept. last to the *London Times*, he said:

Mr. Gandhi, however, should not forget that the Englishman is genuinely concerned for the welfare of the "untouchable." Many Conservatives will conscientiously oppose the new reforms if they cannot convince themselves that the "untouchable" is not to become subject to "Brahmin tyranny."

Mr. Bolton will, however, find it very hard to convince the Indian, so he is an "untouchable" or a "Brahmin," of the sincerity of his concern, and that it was not merely an excuse to hang on to power in India. It may do him some good to read the vigorous criticisms of British administration by no other than Dr. B. R. Ambedkar, an "untouchable," who was selected by the British Government to represent the "untouchables" at the Round Table Conference. Dr. Ambedkar, in defending the "momentous" change in the attitude of the depressed classes towards British rule in India, said: "We have judged of the existing administration solely in the light of our own circumstances and we have

found it wanting in some of the most essential elements of a good government." He went on to accuse the Government that it had "all along used them (the depressed classes) as an excuse for its continued existence." It is apparent, therefore, that the "Untouchables" have yet to be convinced of the concern of the Britishers for their welfare.

Mr. Bolton's assertion would have been more convincing if the Britisher had shown similar concern for the suppressed natives and Asiatics in South Africa and East Africa. In East Africa non-European continues to be treated as "untouchable" under the direct rule of Great Britain, and the handful of white men are given a predominant voice in the administration. In South Africa even today Britain could bring enormous pressure to bear on the Government, notwithstanding her Dominion Status, to treat the non-European better. England did not hesitate to embark on a half-war against Ireland when the latter offended her. England need not go to war with South Africa in the defence of the non-European British citizen, notwithstanding the precedent of the Boer War. England has only to take the South African cry for independence at its face value and decline to have any concern for the defence of that country against external invasion. Japan will soon have something to say to South Africa, and the South African attitude will undergo a surprising change. Why, even today her attitude towards Japan is different from and better than her attitude towards the Asiatic and the Native within her own borders. If South Africa discriminates against non-European, Great Britain is no less responsible for it than white South Africa.

De Valera In Self-Defence

Dublin, Wednesday.

Mr. de Valera, replying to the debate on the motion of censure, thought it extraordinary "how, with all the goodwill the British say they have for us, they can treat us very differently from the way they treat, for instance, Russia."

The British Government, he said, thought they could squeeze the Irish people, and the whole aim of British policy had been to try by pressure to drive the Irish people from behind the Government they deliberately chose, and restore a Government which had worked with so much unity with England in the past.

Mr. de Valera announced that he would state tomorrow what he was going to do with land annuities. The hardships imposed by tariffs were not comparable with the hardships caused by paying land annuities.

In moving the vote of censure, Mr. Cosgrave referred to this "solemn hour in the nation's misfortune." He predicted appalling suffering and irreparable losses unless the country got rid of the Government.

Mr. Cosgrave declared that the Government precluded the possibility of an honourable settlement with Britain, and handled internal and external affairs recklessly and irresponsibly, with the result that the country was facing political and economic disaster.—*Reporter*.

£2,395,000,000 In War Debts

When the Hoover Moratorium was announced last year, foreign Governments, including Britain, whose debt was £910,000,000, owed the United States £2,395,000,000 in War Debts.

Foreign Governments owed the British Government £2,250,000,000 in War and Reconstruction Debts.

Germany, in terms of the Young Plan, was committed to the payment of £3,570,000,000 in Reparations on

from Sept. 1, 1929.

Britain funds her Debt on a commercial basis, agreeing to pay interest at one rate of 8 per cent. until Dec. 15, 1932, and 3½ per cent. thereafter, and a part the principal annually, her annual payment in recent years being approximately £25,000,000. Her policy to her debtors, stated in the Indian Note, was that she would not demand from her debtors, including Germany, any more than was required by her to meet her obligations to America.

Up to Nov. 30, 1930, America had collected £80,850,742 in principal and £215,867,713 in interest from her various debtors, of which the lion's share was paid by Britain—£35,802,468 off principal and £209,832,326 interest.

Indian Delegates Of Third Round Table Conference

New Delhi, Oct. 22.

The personnel of the third Round Table Conference consists of the following persons:—

British India Delegates:—Mowat, M. R. Jayakar, Ramswamy Mudaliar, Pandit Narsimhan, Chaudhury Zafarullah Khan, Sir Parmanram Patro, Sir Tej Bahadur Sapru, Shafiq Ahmed Khan, Sardar Tara Singh, Sir Parshotamdas Thakurdas, H.H. The Aga Khan, Dr. Ambedkar, Sir Cowaji Jahangir (Junior), Sir Hubert Carr, Mr. A. H. Guznavi, Colonel Sidney, Sir Mahmood Iqbal and Mr. N. C. Kellor.

It is probable that one or two additions will be made.

Indian States Delegates:—Sir V. T. Krishnaswami-chariar, Raja Onghnasrao, Sir Mohammad Ismail, Sir Akbar Hydari, Wazirat Hussain, Rao Bahadur Surva, Prof. Roshbrook Williams, Nawab Idgat Hayat, and Sir Manubhai Mehta.

News From India

Leaders Congregating In Allahabad

Allahabad, 1-11-32

Pandit Madan Mohan Malaviya accompanied by his son Govind Malaviya and several Sikh leaders have arrived here from the Punjab where leaders began to assemble for the Unity Conference.

Bombay.

A contingent of the Round Tableers has sailed for London on the 29th October. Their departure has been treated with complete indifference, though there were demonstrations at the time of their departure resulting in several arrests.

Poona.

There has been a wave of opposition to undue Government methods by the wing of Hindu followers and it is believed that if their leaders are not brought down to their way of thinking there is going to be a definite breach among them.

India's Eyes Focussed On Allahabad

Delhi.

All eyes in India are turned towards Allahabad where the Unity Conference commences to-morrow. Pandit Malaviya in spite of illness has been busy negotiating with the Hindu and Sikh leaders in preparing the stage for acceptance national unity.

Official appreciation of the situation is collected by the expression of opinion thereon by a more reliable authority that if Allahabad conference succeeds the national unity then consolidated will throw overboard the Premier's communal award which will create a new and piquant political situation.

Status Of Equality In Dominions Demanded

Allahabad, 8-11-32.

Amidst atmosphere of hope, unity and cheerfulness the Unity Conference opens here to-day. Leaders from all centres have arrived and great enthusiasm prevails.

Simla.

The stage of the debate on the Ottawa Agreement Bill introduced by the Government in the Assembly is marked by strong opposition from commercial and political groups wherein the question of the status of Indians settled in Dominions and Colonies has been prominently brought forward.

Simla.

Much liveliness has been created in the Assembly by Mr. Bhagannand Das having given notice to move the rejection of the Ottawa Agreement Bill until full citizenship rights on equal footing are accorded to Indians settled in Dominions and colonies.

Bombay.

Consequent upon grave disappointment on the personnel of the I.T.C. rioting not only in the Bazaar areas but also in other centres has very much increased. Reports of arrests are daily coming in. There is a movement on the part of nationalist Muslims to tie with the Congress movement on active basis of work after achieving national unity at Allahabad.

Unity Conference Opens Amidst Scenes Of Great Enthusiasm

Allahabad, 1-11-32.

Amidst scenes of great enthusiasm and rejoicings the Unity Conference opened its sessions yesterday. Hundred delegates representing all Hindu, Muslim, Sikh and Christian interests amounting to the cream of the Indian Nation are attending it.

Later.

The veteran Congress leader from the most orthodox Hindu school of thought Mr. C. Vijaya Raghavachariar has been elected President of the Unity Conference.

Bombay.

Optimism is the note of the Unity Conference. The President Mr. Achariar opened it with a most touching appeal in the name of India and the greatest leader incorporated behind the prison bars to achieve unity. He concluded his address saying that not only England but also the whole world watches what wisdom India has got, which depends on the result of Conference.

Allahabad.

Maulana Shaukat Ali in the course of his address at the Conference said all is well with us and God willing we shall succeed but there is no doubt that the only thing missing here is the presence of Mahatma Gandhi and his guidance.

Bombay, 9-30 a.m.

The Conference progresses satisfactorily.

Threatened Break Up At Allahabad

Allahabad, 8th Nov.

The up-break of the Unity Conference which began here during the week-end, with representatives of all the Indian communities who are endeavouring to settle the communal question, appears imminent, owing to the threatened withdrawal of the Muslim leader Maulana Shaukat Ali, following a difference of opinion concerning the separation of Sind.

Unity Conference At The Final Stage

Allahabad, 8-11-32.

The Unity Conference is passing through its final stage although unfortunately the hitch on the question of separation of Sind in the way of agreement is not yet cleared away.

Bombay.

Uneasiness of the muslims results of the Unity Con-

ference is being felt although atmosphere appears still to be hopeful.

Mahatma To Fast Again

Mahatma Gandhi has communicated his firm resolve to resume fast on the 1st January if Congress temple is not thrown open to non-residents before or by that day. The message has been received with great sympathy all over the Hindustan where orthodox have been rampant for some time.

Alibaba

The leading members here have received Mahatma Gandhi's resolve to resume fast with a shock. It is believed immediately after the completion of the Unity Conference there will be a vigorous effort to get Congress temple in particular and all temples in general opened for non-residents all over India.

We called the above news from *Tungabhadra Opinion*, (Ed. I. O.)

False Hopes Of Agreement

The India League in London, which had received information that a conference would be held in London, has been disappointed. The League had been told that a conference would be held in London, but the conference has not been held. The League had been told that a conference would be held in London, but the conference has not been held. The League had been told that a conference would be held in London, but the conference has not been held.

The 2 men's representative at Delhi says the conference broke up without inspiring any particular confidence in its deliberations. Most of the resolutions being rushed through in a hurried meeting at the last moment.

With the notable exception of Malaviya's, none of the resolutions to the effect of most counts for more than the paper on which it is written.

Pandit Mookherjee, who is a member of the representatives at the conference, has been elected to the Delhi on Sunday.

Burma To Join New Federal India

Following the announcement of the British Government's intention to form a new federal India, the Burma Government has announced its intention to join the new federal India. The Burma Government has announced its intention to join the new federal India. The Burma Government has announced its intention to join the new federal India.

New Constitution Problem

Burma's new constitution is a problem for the new federal India. The Burma Government has announced its intention to join the new federal India. The Burma Government has announced its intention to join the new federal India. The Burma Government has announced its intention to join the new federal India.

If Burma is to join the new federal India, its whole work of constitution-making will be thrown into confusion. The Burma Government has announced its intention to join the new federal India.

Sir Charles Luke Shot

Calcutta, Friday.

Sir Charles Luke, Chief Magistrate of the Central Circle, was shot and wounded three times to-day.

Sir Charles was driving with his wife and daughter when a woman shot and wounded in the face. Lady Luke and Miss Luke were not injured. The assailants escaped.—Hooter.

Sir Alfred Watson Outrage

Calcutta, Thursday.

At a special tribunal presided over by Mr. Ellis the following sentences were imposed in connection with the Watson outrage: Surjit Chatterjee, 150 months' imprisonment; Premade Ranjan Bose, 10 years' hard labour; Anur Chandra Ghose, two years' hard labour.

Three others, Das, Datta and Ghosh, were acquitted. All were charged with conspiracy to murder.

Sir Alfred Watson, the editor of the *Statesman*, was leaving his office on the night of September 28 by car. He was shot twice in the upper part of his arm, the bullets penetrating his collar bone. It was the second attempt within two months to assassinate him.

Indian Conference In London

London, Thursday.

The preliminary meeting to-day of the Indian Round Table Conference to fix the agenda was presided over by Mr. Ramsey MacDonald. He heartily welcomed the delegates in "familiar surroundings" and said he hoped that the work would fully satisfy everybody. As they knew each other's general opinions, he hoped that they would settle down to details in a friendly house-like way. He said he might not be able to attend meetings frequently, but whenever the British Government delegates for it necessary to advance a definite Government view, it would be the considered view of himself and his colleagues. The British Government, he said, would be willing to do everything to contribute to the success of the work.

The Agenda on behalf of the Indian delegates, represented the Indian delegates. Mr. Macdonald had said they had received with the will to do so. He hoped that by Christmas they would reach a conclusion and enable the enactment of legislation for a workable constitution satisfying the legitimate aspirations of the Indian people.

Sir Ronald Hoare explained that the object of the agenda was to cover ground, and yet sufficiently discussed and to avoid repetition of proposals. He suggested the conference to end on December 20 and enable the Government to consider proposals so that a Joint Select Committee of Parliament could get ahead at the next session.

Re-opening Of Parliament

Protopia,

The Government has announced that the House of Commons will be re-opened with the bill for the new constitution on Friday, January 20, 1932.

King's Speech To Parliament

London, Tuesday.

His Majesty's views on world-wide problems, national finances and economic conditions were embodied in the King's speech at the opening of Parliament to-day. The King expressed earnest hopes for the success of the World Economic Conference which would be held in London as soon as possible in 1933 and also for the success of the Disarmament Conference.

The Government would submit proposals for the further constitutional development of India at the conclusion of the present round-table conference. "The decision to be taken," said the King, "will be of great moment to the whole of my Empire."

The measures taken to assist British industry in home and overseas markets had created a feeling of greater confidence.

His Majesty foreshadowed further plans to enable agriculture to take its proper national place, "though recent measures in regard to meat and other products have been of great assistance to producers." In this connection he pointed out that the restoration of prosperity in agriculture could not be expected until wholesale prices had risen to a more normal level.

Long reference was made in the speech to unemployment and the King expressed particular distress at the fact that many young men and women had never in their lives had an opportunity of regular employment. Forthcoming measures would deal with unemployment insurance, other problems in regard to unemployed and rent restriction.—Reuter.

Official Notice Of Withdrawal

Pretoria, Friday.

The official notice announcing the withdrawal of British silver coin from currency in the Union as from January 15, 1933, appears in the Government Gazette. Details concerning the withdrawal have already been published.—Reuter.

British Coin In Native Territories

Pretoria, Friday.

Notices by the High Commissioner withdrawing British silver coin from currency in Basutoland, Bechuanaland and Swaziland, in accordance with the Union proclamation, are published in the Gazette.—Reuter.

Indian Tennis Club

The 2nd Annual General Meeting of the Rangers Indian Tennis Club, was held at the Club House, Krause Street, Vrededorp, on Sunday 13th November 1932, the following were duly elected officers for the ensuing year, viz:—

Patron: Kanwar Maharaaj Singh Esq., Vice-President: Muresha Hasdm Esq., President: H. Khan Esq., Vice-Presidents: Messrs N. Parbhoo, E. O. Hall, E. Mull, O. Hamlin, E. Virjee, J. Phillips, and W. Ernest Hon. Secretary: Mr. K. Narayansamy, Hon. Treasurer: K. Venkatesa Thimath, Hon. Auditor: Mr. H. K. Naidu, Committee: Messrs. J. G. Vandeyar, N. Ramasamy, N. Mawlabuchas, and officials ex-officio, Captain: O. Hasdm.

It was decided that the club affiliate to Transvaal Tennis Association.

Die Deutsche Akademie Honors Drs. Tagore and Raman

Under the presidency of Gehlmar Rat Prof. Dr. Friedrich von Muller of the University of Munich, one of the foremost medical men of the world, the Deutsche Akademie held its annual sessions in Munich during October 13-15. Cultural leaders from Germany and Austria and many public men of great importance—His Highness the Crown Prince of Bavaria, a special representative of the Central Government of Germany, the Bavarian Minister of Education, the Mayor of the City of Munich and others—attended the sessions.

It may be of interest to the Indian public and cultural leaders that the report of India Institute of the Deutsche Akademie, read by its Hon. Secretary Dr. Franz Thierfelder, received unanimous support from the Senators of the Deutsche Akademie, representing various German Universities and leaders of various walks of life. Prof. Dr. A. O. Meyer, the chairman of the "Wissenschaftliche Abteilung," called upon Dr. Tardknot Das, one of the Honorary members of the Deutsche Akademie, to speak on the significance of Indo-German Cultural Co-operation. Dr. Das very briefly expressed his views and thanked the Deutsche Akademie, the authorities of the German universities and the German public for the practical aid extended to the Indian people in building up their national efficiency. He begged that the work of the Deutsche Akademie in aiding worthy Indian scholars should receive continued support.

The Senate of the Deutsche Akademie unanimously elected Dr. Rabindranath Tagore, the former President of Vijnana Bhairat and Prof. of Bengali of Calcutta University, and Sir Prof. Dr. G. V. Raman of Calcutta University as Honorary Corresponding Members. Year before last, the same honor was bestowed upon Sir Prof. Dr. Jagadish Chandra Bose of Calcutta. We may say that the signal honor extended to these great men of India by the Deutsche Akademie is not only a genuine expression of recognition accorded to them, but living symbol of cultural unity between the peoples of India and Germany.

The India Institute of the Deutsche Akademie has arranged a course of lectures on Indian Culture to be held during the coming semester. Among others will speak Professor Dr. Gidger, University of Munich, Prof. Dr. Gertel, University of Munich, Prof. Dr. Wüst, University of Munich, Prof. Dr. Hader, University of Tübingen, Prof. Dr. Scherman, University of Munich.

Through the kindness and co-operation of the Indian Press and Indian educators, activities of India Institute of the Deutsche Akademie, which are absolutely non-political are fully known to the Indian public. However it has been decided that a capsule as well as comprehensive report of the work done by this cultural organisation, during the last few years, will be printed in English for circulation among the cultural leaders of India who may be interested in co-operating with us, to make our work more effective. Those who wish to possess the forthcoming report should write to us in advance. We welcome native support and co-operation of Indian cultural leaders in furthering our work.

Dr. FRANK THIERFELDER, Hon. Secretary, India Institute of the Deutsche Akademie Maximiliansstrasse, Munich, Germany.

October 20, 1932.

[illegible]

નોંધ અને સમાચાર

કુવર ખટારાજ સીમ કેપટાઇન ગયા

દોહી સરકારના કોર્ટ કુવર મહારાજ સીમ તા. ૨૩ મી નવેમ્બર બુધવારને દિવસે હજનથી કેપટાઇન ગયા કપડી ગયા હતા. આવતા અઘરાડીમાં તેઓ કેપટાઇનથી પાયા જોડાનીસ બર્મ જમ પહેરશે. આવતા વર્ગના એ માસ પહેલાં તેઓ હવે જોડાનીસબર્મથી હજન આવશે નહિ. તેમના પત્ની કુવરાણી સાહેબ આજુ માસની ૩૦ મીએ હજનથી જોડાનીસબર્મ ગયા કપડી

સ્વામી ભવાની દયાળને ફીજ ભવાની મનાઇ

સ્વામી ભવાની દયાળ જે કેટલાક સમયથી ફીજથી સા. આફ્રિકા આવેલા છે તેમનો ધરોહો શીજી આપણાં જવાતો હતા. ખીરીજી સુઝાજીના કામ પણ બામની અંદર જ્યાં માટે સા. આફ્રિકાના ગવર્નર જનરલ નરથી તેમને પાસપોર્ટ આપવામાં આવ્યા હતા. કેટલાક માસ ઉપર તેમની પાસેથી ગવર્નર જનરલની યોશીસ તરફથી એ પાસપોર્ટ પાડો મંગાવવામાં આવ્યા હતા અને તેના ઉપર લખાણ કરવામાં આવ્યું હતું કે શીજી જ્યાં માટે એ પાસપોર્ટ કમ્પ્લેટ લેવાય નહિ. શીજીના ધારાસભામાં માનનીય સભ્ય કે. બી. સીમ તથા માનનીય મુનસામી મુઝલીઆરે એ વિષયમાં જે સવાલો પુછ્યા હતા તે ઉપરથી હવે સમજી શકાય છે કે શીજી સરકારે જાહોના ગવર્નર જનરલ ઉપર લખાણ કરી સ્વામીજીનો પાસપોર્ટ શીજી માટે રદ કરવાની બહામણ કરી હતી. માનનીય સભ્ય કે. બી. સીમે સવાલો પુછ્યા હતા કે સ્વામી ભવાની દયાળ જે નમદર સદેનજાદની એક દોહી રમખ છે તેના પાસપોર્ટ ઉપર એવું લખવામાં આવ્યું છે કે એ પાસપોર્ટ શીજી આમ-બાની મુસાફરી કરવા માટે કામદેસર ન મળ્યું એમ આ સરકારે કેપટાઇનની સરકારને કાગળ લખીને બા નારથી કરવા સુચવ્યું હતું? (૨) એ એનો જવાબ 'હા' માં હોય તો એ પમજી લેવાનું કામ્ય શું? (૩) કયો સરકારી હેલ્થ શીજીની સરકારે આ પમજી લીધું છે? (૪) સ્વામી ભવાની દયાળ આ કેહની મુલાકાત એ તેમાં સરકારને શું વાંધા છે? આના જવાબ માં જાણવામાં આવ્યું હતું કે સરકારે સવાલો વિષે કામ પણ ભાતનો પુછાસા કરવા માંડી નથી. એક ખીજ માનનીય સભ્ય મુનસામી મુઝલીઆરે સવાલો પુછ્યા કે (૧) શું એ તાલ ખરી છે કે શીજીની સરકારે સાઉથ આફ્રિકાના ગવર્નર જનરલને લેખથી સુચના આપી હતી કે સ્વામી ભવાની દયાળને શીજી આવતા અટકાવવા? એ એમ હોય તો સરકારને આ પમજી કા માટે કરવું પડ્યું તેવું કાલજી જણાવવામાં આવશે કે આના જવાબમાં આપણના સમયને જે જવાબ આપવામાં આવ્યા હતા તે એક લેખ જાણવામાં આવ્યું હતું. શીજીની સરકારે સ્વામી ભવાની દયાળમાં આ માટે કદી મર્ફ દશે? સ્વામી ભવાની દયાળનો ધરોહો શીજીની મુલાકાત કામ ત્યાં વરડા આગળ દેખાઈ પુછ્યાની કેવી રીતે છે તે નજરે જોવાનો તેમનો ધરોહો હતો. એ શીજીની સરકાર ત્યાંના લોકો સાથે ત્યાં પુરસરત પૂર્તિ સહાયતી હોય તો તે દેશની મુલાકાત લેતાં સ્વામીજીનું અટકાવવળી આવરણતા નહતી. તે દેશની મુલાકાત લેતા તેમને અટકાવવામાં આવ્યા તેવાથી તો હજો દોહી પ્રજાને શ્રેષ્ઠ જાય છે કે શીજીની સરકાર ત્યાંના લોકો સાથે સહાનુભૂતિ સહાયતી નજર હતી.

આફ્રિકા આફ્રીકેન્ડરો માટે!

પ્રોટેરીયામાં આફ્રીકેન્ડર દિવસની ઉજવણી કરવામાં જાની હતી તેમાં જોડાની બુનીયન સરકારના એક પ્રધાન જનરલ કેમ્પે દયાળ્યું હતું કે આફ્રિકા એ આફ્રીકેન્ડર માટે જોડાની એક મારો મુદ્દા લેખ છે સાઉથ આફ્રિકામાં યમ્બુ હોલો પોતાના ખીજાં વારવજ માટે ઠ અને પછી પોતાના દેશ માંથી જાય છે. સાઉથ આફ્રિકા એક કાલ સમયમાંથી પસાર થઈ રહ્યો છે. જુનકાળમાં આ દેશ આથી પણ વધુ મુશ્કેલી વચ્ચેથી પસાર થઈને પસાર આવેલો છે. નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીના લાંબા અને આદા છે કારણ કે તે જવાન પ્રજા એને દેશ આવી ગેલી છે. નેરીવ પ્રજા સંબંધી સાઉથ આફ્રિકાના માર્ક પોતાની જોડાની અને હજમથી ખસી જવા માંડે છે એટલે એ કીમકારાજોના પાર્ટી છે. નેરીવ ખીજ વગે સરકારે કમીકન બીએજી છે તેમાં લાગવી આપવાને બદલે જનરલ રમટસ પોર્ટ મહીત્વેમાં કમી મળ્યો સમજા જાણ્યું આપત હો છે. આફ્રિકા આફ્રીકેન્ડરો માટે જોડાની એક મુદ્દા લેખ સમજી શકાય એવો છે. પરંતુ આફ્રીકેન્ડર કાલ તો બહાનુ કરવી આ દેશમાં મુશ્કેલ છે આ દેશના મુળ પતનીઓ પમજ તેમની છે તેમનેજ આ મુશ્કેલ હતો અને છે. તેઓજ ખરા આફ્રીકેન્ડરો તો છે. પછી ત્ય અને એએને જાહો આવ્યા. તેઓએ મુળ વતનીઓને હામી મળ્યા આ મુશ્કેલ પડાવી પાડ્યો. વળી આ દેશમાં કમી પ્રજા પણ છે જે સેજોબો જોડીની પ્રજા છે. તેઓ પણ ખરા આફ્રીકેન્ડર છે. આ કિસ્સા યુરોપના દરેક દેશની મુશ્કેલીપન પ્રજા પણ જાહી છે. ત ખરી રીતે આફ્રીકેન્ડરમાં ન મળ્યું. પરંતુ તેની પ્રજા બની સંપ્રદાય કહેરી નરીકેના કમી જોગવે છે આને મુળ પતની નેરીવો જે ખરા આફ્રીકેન્ડરો. તેઓ યુર મી દયામંજ છે. આ દેશની લોક પ્રજામાંથી ૮૦ ટકાની વસતી આ દેશમાં જોડી છે. લોક ક્યાં છે અને કેવો છે તે પણ તેઓ જાણના નથી. તેઓ પણ આફ્રીકેન્ડરો છે. પણ તેઓને પણ કહેલી-પમજના કમી દરેક છેજ નહિ. ખરી તાલ તે એજ છે કે આને જાહી રીતે નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીના લખો આફ્રિકા આફ્રીકેન્ડર માટે છે એ સાબનો ધોવા કર છે ત્યારે તેઓ એ પ્રજાને માટે જોડાની એ વાપરે છે. આના માટે એ પ્રજાએ આ દેશમાં જાવવામાં શી શી મુશ્કેલીનો જવાબ પામશે તે આને કાલ કરવી કદા એક તો આ દેશના મુળ પતની બાંકુ જોડા યુરોપીયનો કરતા પાંચ ગણી સંખ્યામાં વિશેષ છે. તેમનેજ આ મુશ્કેલ છે તેમને મુલાકાતમાં મળવામાં આવ્યા છે. આફ્રીકેન્ડર નરીકે એ પ્રજા આને સવા માં આવેલી છે. તેમની સમજ એએનેની વચ્ચે માનનીય હોય હતા પ્રતિ દિન વધતા જાય છે. એને આજ મુળ પતની બાંકુ પ્રજા એને મુલાકાતમાં રાખેલી છે તેના ઉપર કેવી થય પામશે બાંકુ પ્રજામાં ને દિવસે રાષ્ટ્ર માં પ્રજાને તે દિવસે આ મુશ્કેલ જોડાનીજોડા છે એ જાવવાના ન ન જાવશેજોડા.

ફીજીમાં ૧૫૨૦ મુસલમા

બી. આમ. જાણનની જોડો હવે જ્યાં મુશ્કેલી ખીજ ખજ ન આપવામાં આવે ત્યાં સુધી દશેજા હજનથી સવાવાના સવારે ૯ થાને કપડી જશે એટલે હતાકમીજો જોડાં જાગીના જાનવારે આગીઆર વાગા મુશ્કેલી કરતામાં ખાંડોચાં કરતાં

સરકાર અને તેના એજન્ટ દ્વારા મદારવા સીમનું ખાન એ જિલ્લે ખાસ એજીએ હાથે અને યુનીયન સરકારને તેમજે દર્શાવતું એજીએ ૧ આ દેશમાં જન્મે. દીદીએને એસીસ્ટેડ એજીએસન રહીનેના કાન આપવો નહિ એજીએ હતાં તે આ દેશમાં જન્મેના દીદીએ દીદ સહાને માટે આદ્યોજ વગના હોય તે દીદની સરકારે તેમનેના આ સ્વીકાર કરવો નહિ ત્યારે અમે આ એસીસ્ટેડ એજીએસન રહીનેના કાન આપવો અને તેના પુષ્ટા રહસ્યના ખ્યાલ નહિએ હોયે ત્યારે તેના પ્રત્યે તિરસ્કાર હુલ્લા સિવાય રહેવો નથી. સન ૧૯૨૭ના ૨૩ મા કાપલ માં પ્રથમ રીપ્રીએસનની યોજના કામલ કરવામાં આવી. એ યોજના હેઠળ જે દીદીએ દેશ કરવા કમલતા હોય તેને રી પેસેજ આપવામાં આવેના હતા. દીદીએ આ દેશનો કિનારો ઢાંડી વધ તેમાં જે તેવન આપવા ખાતર પાંચ પીંડ ખાસ પક્ષ આપવામાં આવી હતી. સન ૧૯૨૯ની સાલમાં એસી માટીક ઇકવર્થરી કમીશન નીમવામાં આવ્યું હતું તેમાં દીદી સરકારના પ્રાનિધિએ સર એન્જીમીન રેખાઈસન અને મી. (લેવે સર) વર્થેફ ફાવેટ અને આનવા હતા. તેઓએ કમીશન પસે રેકમેંટ રજુ કર્યું હતું તેમાં એકપુ દર્શાવ્યું હતું કે દીદીસ્તાનની સરકારને એ વાન સ્વીકારવાની ફરજ પાવવામાં આવી હતી કે જે દીદીએ આ દેશમાં રચાવી નરી રહ્યા છે તેમની સાથે આવી વર્તન ચલાવવામાં આવે તેટલા ખાતર સાકિય આદિકામાં દીદીએની સંખ્યા કિપર ખંધન મુકવાની જરૂર છે. હાલ એસીઆલ બીલ પસ્ટું મુકવામાં આવ્યું તે પક્ષ પટલા બોમે રીપ્રીએસનની યોજનામાં સુધારો કરવામાં આવે. દીદીએને આ દેશમાંથી મોટી સંખ્યામાં આવ્યા જવાનું ઉત્તેજન મળે તેટલા માટે એનસ વધારીને ૨૦ પીંડ કરવામાં આવી અને પરિણમે હજારો દીદીએ આ દેશ એડીને વાહન મળા છે અને હજાર વધ છે. અહીં જે દીદીએ રહે તેમાં સાથે આવી વર્તન ચલાવવામાં આવે તેના પદલામાં મરીજ લેકીના હકીનેના ખાસ આવી હોવા આવી શરમવરેલી આજ આ દેશના મરીજ દીદીએને માટે ખેલવામાં આવે છે. આ અસલ રિમિત છે અને તેના અંત લાવવાને એજીએ દોદા સરકાર અને તેના એજન્ટ એસીસ્ટેડ એજીએસનની યોજના ૧૯૨૭ના ૨૩ મા કાપલામાંથી કહાડી નાખવાની જાહેશી માંગણી કરી એજીએ એ યોજના એપોમેંટમાંથી કહાડી નાખવામાં આવી છે એમ કહેવું એને કરીજ અથ નથી. એથી દીદીસ્તાનની પ્રગતી આમાં માન મુજબ કે કયામાં આવી છે.

સંસ્થાનેમાં દીદીએના કરજો

સીમમાં દર્શાવમાં આવે છે ૩ એસેમ્લીમાં એટાગ એમએટ ખીલ કામલ કરવામાં આવ્યું તેની સામે વગારી વર્ગ અને રાજકીય કમુદ વરથી મલકુલ વિરોધ ઉદાવવામાં આવ્યો છે. આ વિરોધમાં મુખ્ય પ્રમ સંસ્થાનેમાં વરતા દીદીએન કરજો રિપેર ખાસ ઉદાવવામાં આવ્યો છે એ શુખતાનકાસે એટાગ એમએટ ખીલને સ્વીકાર કરવાને દર્શાવ લાવવાની મોટીન આવી હતી અને તેથી એસેમ્લીમાં મારે અવન્ય આવ્યું હતું તેમજે દર્શાવ્યું ૩ ડેમોનીકાસે અને કોસેનીએમાં દીદીએ રચાવી મુકતે રહેલા છે તેમને સમાનતાના વેનજે અંપરો જરૂરી વરીનેના હકીનેના મુખી આવવા માં નહિ આવે આ મુખીએટાગ એમએટને સ્વીકારકરવો નહિ.

વરસલા કરજ

એમક: શ્રી. "એકાર"

(મયા અંકથી આજી)

સુરભા પ્રસિદ્ધ થતા 'દેશી મિત્ર' પત્ર વરથી 'કુખ્ય અર્થ' અંક અમને મળે છે. અનેક વિદ્વાન ગુજરાતીએ વરથી તેમાં મુદર કાવ્યો અને વાર્તાઓ લખવામાં આવેલી છે 'વરસલા કરજ' નામનો હાસ્યરસથી ભરપૂર એક નાટક તેમાં શ્રી. એકારની લેખનીથી લખાએલો છે. મહાભારતમાં પ્રાપ્ત પ્રસંગને વર્તમાન યુગ સાથે બેડી હાસ્યની સુંદર અભવદ કરવામાં લેખકે કમાલ કરી છે. પ્ર. એ. નાં વાંચકોની અમલ અમે એ નાટક અંગે આપીએ છીએ:—

અવેશ ૩ એ

દુષેધિનતું દિવાનખાતું

દુષેધિન—[હાથમાં એવડાના થીલા અલિત પ્રવેશ કરે છે] એ... પક્ષ પરમેશ્વરની મોટી મહેરબાની છે કે અને... રાજ્ય બન્યો નહિતર આ એવડાના પૈસા થી રીતે પુરા થાતા મારી બરવાળ મોટી બરમનું પુકું બની મધ છે. રા...રોજ અને રોજ છે કે "હાર ખોવાઈ ખરાબી થાય છે" હાર તો મવાલીએ ખીએ!" હું એની હાથેના પુકેજી કરી છું કે મવાલીએ ખામે તો પૈસાજ ન હોય પછી થી રીતે ખીએ? મહિસ અને મોહનીએના એકતા તો અમે રાજ્યથી-એજીએ છીએ. અમે અર્વાનમાં ન આવત્યાં હોત તો એથી, કંમનીએના આવ મજા પુકત? અરે! અમારા ખાસ મિત્ર કારમીરના રાજ્ય હરિમંજાએ વિજયવમાં કોઇ રૂપાળા ખરાને ખોસાળીક લાખ રૂપીઆ આપી દીધા, અને અમારા જોડીયા બાઇખંધ ઉદારવાળા વુકાજી તો એક કામીની ઉપર રાજનું રાજ ફરમાન કરી દીધું તો પછી અમે જરા રંમરામ કરીએ તેમાં શુ પકું દે... એ?

રાકુની—[હાથમાં હાથમાં પ્રવેશ કરે છે.] અરે! બાબાજી, તમે રાજ્યનો રંમરામ નાંદ કરો તો મજા દેડ અમાર કરશે! બહારાજકારે માનવું નહિ! ખરા પદાધુરા બહારનું માનેજ નાંદે. કરજ કે મહારાની કુલિ માનએ હોય છે બાબા! અમે છ તો ખપ્પુ કીક, પક્ષ એમલા અસહકાર વાળાએ તો પાકેટાં કરી કરીને ખીખીમાં ખંધ કરાવી દીધાં છે માટે કપાદમાં વીરવાળીકા હોય તો કાંદ કરા. એકાદ બાઇ મહાનીને દેવદરને જઇ આવું.

દુષેધિન—મમા, તમારું પક્ષ એકલ કાતરું મેંપ થયું છે કે શુ? મંદીરમાં તે ખીધી દાલતમાં જવાય?

રાકુની—બાબા, તારા કરતાં અમે કંઈ માર મોમામાં વધારે જોયાં થશે. બાઇ, તને ખબર છે કે એ તેજ કંઈક મદારે છે ૩ એમને પડીવાર પક્ષ કાંઈ વગર આવતું નોંતું. અરે! નિચારી ગંગા અને ખાવંતી છ અને અમવાલજીને કાંઈ મુટી મુટીને હાથે આટલો પડી મધ હતી! કાંઈ કે વીરવી મમે તે ખીએ પક્ષ નીશો તો અટલ છે તે? મારા દીકરા બામજીએ ન એમલા મુખપતા હાથાવાળાએને કંઈ કામ નથી તે બધ કામની વિરૂદ્ધ લખાએલો થઈ કરે છે. પક્ષ એ અકલતા એક-મીરને કલિદાસનું જરા પક્ષ બાન નથી ૩ અસલના થો

દાનના બાળો પણ સોમ નામના કોઠવાનો રમ પીવા કતા!
 દુર્યોધન—અને તેજ આપણા પુર્વજોનું અનુકરણ કરીને
 હું મહાનિ રમ પીઉ છું!

રાકુની—અને તારા જેવા સુદિવાન ભાણીની અમલનું
 અનુકરણ કરીને હું કાણનો રમ પીઉ છું. [એટલામાં એક
 દાથે (પરો તુટી જવાથી) પાટલુનન પકડીને દેખતો ને હાકતો
 કદમણ પ્રવેશ કરે છે અને હાથમાં તાર પોતાના બાપને
 ભતાવે છે.]

હૃદયમણ—આપણ, બુલેં કારકા નામે પદાર પરથી જળરામ
 નામના કોઈ ભેગીએ આ તાર તમારા નામનો મોઢવો છે!
 રાકુની—મેર કોના પાંચ મોરપા અચેણ બવો પજ
 એટલીયે અમલ નથી કે કારકા કોઈ પદાર નથી પણ કહેર
 છે અને જળરામ કોઈ ભેગી નથી પણ કારકાનેક એવકા
 કરસણીના મોટાભાઈ માય!

હૃદયમણ—આપ સી! એમ કે કે? પણ કાણુ સુમોજમાં
 એવું કંઈ વાંચવામાં આવ્યું નથી!

દુર્યોધન—એ હવે એ તારી સુમજને બવેલાએને દવાલે
 કરી તાર વાંચી કાઢ! નો પાછું કંઈ કાણુમોરી કે નાસી
 મળેલા ગુન્દેમરોને પાલા દવાલે કરવાનું બાઈ ન દોય!

હૃદયમણ—[તારમાં મોઢુંક આડું બવણું ભેધ જોયા ખંજ-
 વાજતાં] પિવાજ, કંઈ અમલનું નથી. મારા કોકરા આવ
 તારમારવો પણ કીટાજ તાલે છે કે કામે છે?

રાકુની—તો, યુવરાજ જોયા! મારા વહાલાને વાંચતાં
 નથી આવડતું આરે વહાલાં કાઢે છે. એ જા હવે રાજ. જાણી
 કાપીકટ અર્થને જાક મોકલ! તારા કરતાં તો જો કોકરી
 મારી!

હૃદયમણ—હા, હા. આરે તો અધીએજ કાઢેને કે જે
 કોઈ તે કીચોનીજ નરોજ કરે છે! મોટા મોટા બરને
 બધરાંતી રૂવરમાં કેમના મુકાદા જાય છે તો પછી મામાજ
 જેવા સર્જન નકરતો તરફદારી કરે એમાં શા નવાઈ?

દુર્યોધન—એ જા હવે તારે ભેકવર પછી કર! તે કિ ગવનર
 કાદેજ કાથે વાલ કરતાં તો જોળડી ને મધ મધ દતી.

હૃદયમણ—મોટા માણસોની પાસે કાણુ મોલતું તે વિવેકી
 માણસનું કામ નથી એવું આમાર નીતે કાજના પ્રોફેસર
 કાદેને કીખવ્યું છે.

રાકુની—એ મધો દહ દહ પછી કરજે. [હૃદયમણ કામેના
 કંપાણકમા કાપીકટ અર્થને જોલાવવા પોતે ન જતાં બકારથી
 પદાવાળાને મોકલે છે. થોડી વારમાં કાપીકટ ગભ આપીને
 તાર વાંચે છે એનો ગુન્દરાતો તરજુમો વાંચકાની અવડ ખાતર
 અહીં આપવામાં આવે છે.]

“કીક મેનેટી થી-કીમ એક દસ્તિનાપુર! આપ આ
 અમાર વાંચીને પણા ખુશીજ થશે કે મારી કામી પુરો
 વસવાનું મેરેજ આવત. કોઈમાર સુપુર અમલ સાથે નહીં
 કરવાનો મરાઈ રાખુ છું—આકાજની મારકતે મેરેજ નહીં કરવાનો
 જુનો પ્રિવાજ હું તોડવા માથું છું અને આકા રાખુ છું કે
 મારા ને તમારા મોલા પ્રમાણે ખુબ કાંકામથી અને અમ
 વળતી દવાલે પમારશે. તારના જવાબની પણ હું રાદ
 ભેગજ નહિ. અનેમાં મોટા અમલકારો, પિતાનકારીઓ
 વમેરેને ખાસ કાવશે. એકદ દેડલી મેમ પણ કાથે સાથે
 રમી બહથું. મારે સાસ કીકટરોને પણ નેતરી કાવશે. બધા
 દિવસ મ્હાં તમારી કાથે રમ્યો નથી! વસવાને ટેનીસનો
 ખાસ રોખ છે મારે આપના મહેલમાં કોઈ કી ટેનીસ ન
 ભજતી દેવા તે મ્હાન બકારનાં સુધરેલાં જરુઓને પણ

લેના આવશે! કારણ કે એવી વસવા બધી ખુશી થશે.
 આપના બેલી મામા કાકુનીને તો કાવવાનું સુલકોજ નહિ.
 રવિવારની પ્રકાને તમારી રવેસીયલ કારિકાના ખેટકોરપર
 આવવીજ ભેગજો જોજ.

લી. આપનો કિનિવંતક

બજારામ

તે કારિકાનેકના વકિલ મ્હું”

રાકુની—વધાઈ! વધાઈ! કીકરા તારે તો નસીજ ખુશી મજુ!
 દુર્યોધન—વનબાજ આપણાં કે દુરમનની બવીજ આપણા
 પરમાં આવે છે. હવે કાણુનું નાક કપાશે?

રાકુની—અરે! કોઈ કે કે? [અંદરથી બાનુમતી પ્રવેશ
 કરે છે.]

બાનુમતી—હું કે મામાજ?

રાકુની—શું તે વધાઈ વધાઈ આમા કહેરમાં સકર વહેંચાવે.
 બાનુમતી—કાની! તમે અને આ તમારા કાણેને કાર
 કોડયો તેની ખુશાલી!

દુર્યોધન—કેવી! તને તો ન્હાં રોખ આ કાજ દેખાય છે!
 અરે, આપણા પુત્રનાં કમ તારા અમવાનના મોટાભાઈની
 કોકરી વસવા સાથે નહીં થયો!

બાનુમતી—કાણુજ કે કે તેનું કમ તો અભિમનુ સાથે
 થવાનું હતું!

રાકુની—તે બીખારકાને જળરામ જેવો આગરકાર માણસ
 કંઈ કોકરી પરજાવે!

બાનુમતી—તે પ્રિવાજ કાખીએને મારે આમ જોલાવું
 આપને ન પર. ચાલો કીક મ્હું. વસવા બધી બવેલી મળેલી
 કોકરી છે એમ કાંબળું છે!

રાકુની—કારે તો તમારી કપર ખુબ રાક મારશે!

દુર્યોધન—એ મધી વાતો પકતી મુકા. અજો મામા,
 આમા કહેરમાં સકર વહેંચાવે અને કીસ રવીડી! તમે
 રેકાને જમ કામે રવેસીયલ કોડવાને અંદેવરત કરવાનું
 અમાકાર કલુખાંને કવી દો. દેવી! તમે કીચોમાં આમંત્રણો
 મોકલાવી તેવારી કરો અને મહેતાજ તમે પ્રેશ પર જમ લાકીકે
 અમપ્રિજાઓ જવાની કાવો. [અર્થ પોતોપોતાના કામે વળગ્યાં
 એટલે હૃદયમણવ આનંદમાં આવી એકદમ પોતાના કાકકી
 મધરા સુરથી માવા અને ડેન્ડ કરવા લાગ્યા.]

હૃદયમણ—[એકલો અવિખનાં સ્વપ્નાં ભેતો જોલે છે]
 અકાકા! વસની રાત્રીએ તે પછણી ન્હારે પમારકે અને મને
 કદેશે કે “કહેડા આશા નયન કલુખા રજામ; તમને
 શું કહી ઘેલાવતું?” તારે હું કવીક કે આપના મપુર
 મુખે ને કહેશે ને માલશે, કોકા તો મને હૃદયમણ (હૃદયમણ
 =સાખમણ) કહે છે પણ તમે કીટીમણ (કીટા મણ) કાવો
 તો અરેખર્ પખન અકીમણ કહેશે તો તે પણ માન્ય રાખીકા!
 તે મંદકાસ કરીને મારી કાટ વળગી પડશે ને કહેશે કે:

“અને કોણીને કારકાવી રે કેમ કહું?”

[એમ જોલતાં જોલતાં ભેખાનપણે તેજ વખતે પાસે આપીને
 વમેલા કાકુનીમામાને ભેટી પડયો.]

રાકુની—મેર, મા’લા કપાતર! અહીં કા તારી થરવાળી
 છે તે આમ વાંદરમાળા કરે છે!

હૃદયમણ—આપ જોમ મોર ખારકન! કાજ મામાજ? મુજ
 મધ. નમ અમસાન કોમને ના કહેતા!

રાકુની—અમે તો તારે મંકપણ નજાવી અમથું પણ કા
 કંઈ બામરો ન વાદતો. નાંકવર તારા કાકાસસરાને તો
 જોળાયે છે ને!

હાલમાં—અરે! ના કે માખણ, તમે અને હું એકઠે નહીં જઈએ છીએ! સાચામાં તો હું એકલો સીરીયસ થઈ બેઠો કે પીછી કરે તો પણ બસ થઈ સરખું જ નહીં!

રાહુની—અમ્મ! દિવસ, જુરીમાં પધારેલા મુઠ્ઠાથી મને તેડવા મેલ્યા હોય છે હજારો ટાટમાં જેવાં મંબીર તોખરા જેવાં હાથો હોયે છે તેથી મંબીર થઈને બેસજો!

હાલમાં—અરે! કાં કે કાં! પારે પારે હું કિન્નામણ બાપે! કોઈ ભોલો, હવે હું મારા ફેન્ડોમાં પુરુષોની જાણી બાવું. [નવું ભવ છે]

મહેરા ડાહ્યા.

વત્સલાવિહારમાં

[હાલમાં રાહુની જોઈ ઇડીયાનું જાણું છે અને કોઈમાં નીચું મોડું સમજીને વત્સલા મેડી છે. તેની કૌતુહલ વાતે મેડી છે.]

કૌતુહલ—વત્સલા! હવે શું કર્યો અર્થ છે.

વત્સલા—હું શેષ કર્યો અર્થ છે! કાલે સાંજ સુધી તો મને ખબર પણ ન હતી અને આ એકાએક ક્રાંતિકારક ઘટના મારા મેરુના જાંબમાં ફૂં જીરીતે સહન કરી! મેં તો અભારે આ રાહુનીમાં મારે વધા આ સુખા સહમણીયાને ફોટા ભેંચે ને જીએ પાંચુ લારે આપ્યું! અરે! પિતાજી આને એક ને કાલે બીજા મને તેની સાથે માઈ મેરુના કરવાને તેવાર થાય તેમાં મારે શું?

કૌતુહલ—પણ પિતાની આજ્ઞા વિરુદ્ધ વર્તન અર્થે અભારીને ન કોને!

વત્સલા—“કોઈની અને મને મારે કાં ભવ” એ માનવતા તે અભણ સમજમાં હતી કે અભારે કોઈનીએ માથા નેની અભણ—અરે અને વાતો વચરતી હતી! હવે તે અભણ પડી ચલે છે. મારા મંજુરનો સાથી ફૂલ નહીં કરી ચડું! ફૂં માઈ પોતાનું કિત સમજું એકદમ આવતર ન સમજી શકે!

કૌતુહલ—પણ હવે તો જાણીએ જણાઈ ગયું છે અને કાલે સવારે તો ભવ પણ આવી જશે.

વત્સલા—ભવ ભવ અહમમમાં!!! મારે શું! નાજપણી નેની સાથે એમના, પુરવા, જેને વચન આપ્યું, તે હવે કેમ તોડવા? વળી હવે અભિમનુ નેવો માલાક, નુટીપુલ અને બહાર પ્રજા અને ક્યાં જા મરકર?

કૌતુહલ—અમ્મ! એમ નવ રહે!

વત્સલા—ફૂં રાહુની! કારણે નહીં જાણી પંચાતું નથી. અને જેવા હોય સવારે જણાયા હશે તે તું કે ફૂં જીરીતે બાપી કરીએ! [મોઢામાં વળગામ પ્રવેશ કરે છે.]

વત્સલા—કેમ મેઠા! હું વિચાર આંધે છે! આ જાણું પાંચીને તું જણ તો થઈ હશે!

વત્સલા—હા જી, થઈ પુછી થઈ પુ. અને જિવંતી એકલો જાણ છે કે આપે અને અભારીના કા મારે કે આપા મુલ સમજાર મારે પાંચવા પડ્યા!

વત્સલા—કેમ?

વત્સલા—કેમ તે એક કે ને કાંઈએ પેલાના અભારી ખાતર ભવ દેવા તેજ કાંઈએ અને પાંચીએની એક દેવડી તોય છે! અભારે કાંઈ મેડી છે ને કાલે કાંઈ!

વત્સલા—હા ફૂં સમજાવો, પણ વારાજ કાંઈની આંખ, વારાજ કાંઈની આવર મારે આપ કરતું થયું છે!

વત્સલા—એ સુખ, મેલવ, ભેંચપે કે સુખ સુખમાં ભેંચ!

વત્સલા—અરે! કોઈની આમ સુખવચરે અમું ન મેલાવ! જીમ દેવડી, તમે એને કાંઈ કહો. ફૂં એની માને મેલાવતું પુ. [મજામ ભવ છે, વત્સલા વિશ્વાસ નાખતી અમું આર છે.] (અમું)

હોંદના પત્રો અને ટેન્સર એક્ટ

મદ્રાસનું ‘ટેન્સર એક્ટ પ્રેસ’ પત્ર લેતા અમલોખમાં હજારે છે કે ક્રિસ્ટિયન આફ્રિકાના હોંદી પ્રજામાં અને હોંદી રાજ યજ્ઞને બાંધે અને અમને એ નોંધને એક અને કુખ થાય છે કે હોંદીઓને તે દેશમાંથી હોંદી કદાચવાની પ્રેરણાથી વધુ રહેલી છે. વર્ષો પહેલાં અમારે મોર કદાચ થઈ હતી ત્યારે પાકોમિટમાં મો. મેન્ડરને કરેલાં કાચલો પાંચમાં નોંધેલું. તે કદાચ કરવાનું એક કારણ હોંદીઓ સાથે સાઈ વર્તન અભાવમાં આપણું ન હતું તે હતું. ત્યાર પાછ એક તો રમદેવનું કારણ, આર્થિક ક્ષેત્રમાં એક બીજાના અભાવતા કાલો, અને કેપ્ટી કરે સુધી આફ્રિકાને કોઈ પ્રવૃત્તિના પ્રજા મનાવવાની રાજ-પ્રતિ. આને પરિણામે હોંદીઓનો કાંટો પોતાની વચ્ચેથી મને તે રસ્તે કદાચવાની નીતિએ તેમની સાથે કારણ કરવામાં આવેલી છે. અમરક માંથી એકામિટ, મેરક મો, કાપસેન્સોમ કોઝ, કલાસ એવીપાટ બીજ, અને હેન્ડ ટેન્સર એક્ટ આ અર્થે અમલોખના ક્રિસ્ટિયનમાં અને ક્રિસ્ટીએ તો વચિતો અમારો આભાર નહિ માને. કહેવાતું કેપ્ટાઉનનું નેન્ડરમેન્ડ એકામિટ અને કોઈની કોન્સેસે તેને રીવાઈઝ કરું તેનાથી પણ હોંદીઓની સ્થિતિ બરાબર સુધરી જાય નથી. નહીં કરવાના કૌપર કાંઈને ને કાંઈ એમું તે તેથી આપણે માટે અમું હતું. આપણ આફ્રિકામાં વસતા હોંદીઓ માટે અર્થ હોય જાં આજ અમારે અભાવતા એવામાં આવે છે. વળી કહ્યુંએક વાત તો એ છે કે આ વસતા હોંદીઓનો મોટો ભાગ આ અમેરિકા છે અને લાંબા દોષીસાધક થયેલા છે. એક પ્રસિદ્ધ કાંઈ કોન્સેસ માં અમારે હોંદીઓના પ્રજાની અર્થ નીચેલી હતી કારે અમરક સ્મરકે કાંઈ નહીં કુટવાના પ્રવૃત્તો અર્થે હતા પરંતુ અર તેજ મહાકુર અમું તેમને પકડી રાખ્યા હતા અને તેની રાજ-પ્રતિની કાંઈએ કાંઈ હતી. આને કાં સ્થિતિ એવી છે કે હોંદીઓના અસ્ટીર કૌપર એક કાંઈ કુખથી કરવામાં આવ્યો છે. ક્રિસ્ટિયન ક્રિસ્ટિયન ક્રિસ્ટિયન અમું એક કૌપીએકન કેટલાક અમળો અને આવેલું છે. અને મો. મેન્ડર, મો. મેન્ડર તેમની લાંબી સ્થિતિ વિષેનું એક રહેલો પ્રસિદ્ધ કરું હતું. ધોવા અમળ વધર અમને સમજાર મળ્યા હતા કે એકામિટ નેન્ડ ટેન્સર માટે સલામક કરવાનો કરાવ મા. આ. પ્ર. ક્રિસ્ટિયન છે. તેમની અમળની સ્થિતિ નીચેલી તેમણે આ કરાવ કોઈ હોય તો તેઓએ કાંઈ નથી રીત નથી કારણ કરી. આવાં અર્થમાં અમારે કારણ સામે અમારે આપવાની રીત કેટલેક રથને અહીં એવામાં આવી છે. આવી સલામ આપવામાં મો બીનિવાસ કાંઈ પણ છે. તેમના પ્રત્યે પડતું માન કાંઈની અને કાંઈની છે અને કે લાંબા હોંદીઓને હું કરતું મા ન કરતું એ વિષે સલામ આપવી એ ઉદ્દેશ્ય છે. કારણ કે એથી હોંદીઓના વિશ્વ-ઓના કાંઈ આ અમળને અને છે. અને કોન્સેસે અને એકામિટ મારા કાંઈ આ હોંદીઓની કાં છે તેની તેજ છે. આ દેશમાં કરકારની રાજ-પ્રતિ પડવાની દોષ તેમાં પ્રજા અમળને પ્રજા એવી છે અને તેથી ક્રિસ્ટિયન વસતા હોંદીઓની કાંઈ કરવામાં આપણા કાંઈ અમારેલા રહે છે. અને તેથી આ. આફ્રિકાના હોંદીઓ પોતાની કાંઈ ને રસ્તે કરતા હોય તેમાં તેના કૌપર અહીં સુકાદો આપવા મેડી અમું એવી જુદીને અને નાપચક કરીએ છીએ. તેઓએ પોતાની કાંઈ આ પોણે કરવી તેનો નિર્ણય તેઓએ કરે એ અને કાંઈને

છીએ. પોતાના બળ અને નબળાઈ એનો વિચાર કરીને જ તેઓ પશુનું ભરણે એકવાર કોઈ રસ્તે કામ લેવું એના નિર્ણય તેમણે કરી પ્રીતિ કે પછી જાન્યું હતું. તે એટલું જ રહ્યું કે સમસ્ત હોય તેમને નૈતિક અને આર્થિક રીતે આવે.

‘આયં પ્રકાશ’ ની રમુજ નોંધ

શીવુત જે ખૂબે અંશગતિન ‘હોલ સેવક સમાજ’ ના વડા નૈમિત્તિક આજીવન ધીમાન કાઠોલ મહાશય ત્યાં પચ્છા બધા ભાષણ છે હો એ. આજી કલ્પ આક્રમકાં કોમ પચ્છા સ્વામાનથીસ કોલી, કહેરી વરીકું કલ્પન જીવન માળી ના કહે, એવો ‘સેન્ડ ટેન્સર ઓટ’ લાના મોરા સંસ્થાનવાસીઓ પસાર કરવા માટે છે અને કોલી નાંજીએ તેની સામે ‘અત્યાચાર’ કરવા માટે છે; એટલે આખી જીવાન પેટમાં ફાળ પડી છે! તેઓ તાલીમનો સંદેશો પાઠવે છે કે, નો નો, રમે સમાજક આદરતા!! તેમ કરશે. તે માતાં જશે, નો!!

આજ કીનાસ-મોરેટ-મવાળ કાઠોલ, પેલા કાંઠીઓ કહે છે તેમ “હાઓ. પ્રાઓ. પચ્છા દિન મેં વીઝ” (કે કે, મુક કે, પચ્છા આમાં મોટલાનો કુટુંબ નાંખ) જેવી દશામાં લીલી-નેત્રે રાખવા માટે છે કે શું? પચ્છા માર, જમાનો અબજ પ્રકારનો છે! મવાળ મનેદાકા બસે તે મમે તે દિશામાં દોડે, પચ્છા સ્વમાની અને અજીત કોલી જનતા હવે પ્રજાઓ દશામાં સજડવાનું પક્ષક કરે એમ નથી!! આ પ્રજા જાવાને રસ્તમ કાઠોલે સંજોગાની લીધું છે કે, આપણીઆ, માર કર્યો: આપની સમાજ આપની ‘સેવક’ સમજની સંકુર (પેટી) નાંખ સંપરી રાખ્યો!! સ્વમાનનાં જાનવાળા લીલીએ તે આપણી અને અન્યાયની સામે ‘સમાજક’ કરવાનાજ છે!!

‘સેન્ડ ટેન્સર’ ના જુઓ કાપવાની શું ખસર થાય છે, તેની તપાસાયેં નાખાયેલાં કમીરનંગે સિવેટ’ આદેશ પાયા પહેલાં ‘સમાજક’ નહિ કરવાના કોલી જનતાનાં દાવમાં અબજાઈ કદાપચ્છ રહેલું છે કે નહિ તે તેા કે. આક્રમકાના સ્થાનિક અંતેમના કલ્પાસીજ કરી કહે. આમ છતાં આપણે જાણ્યું તેા કહી કહીએ કે, નો નો ના, મોરા-મોની ‘વખત માળવાની બાજી’ ના જોગ નહિ થઈ પડતા! અજો તેા સરેલા જમરો!! મોટા નાસી છુટ્યા પછી, તમેજાને કરવાને તાળું દેવા નહિ નીકળતા!! નહિતર દેસલ થશે, હાંસીને માન જનશે, અને કરમમાં પ્રજા કાપકા મોટી જશે તે જ્ઞાવમાં!! શું સમજ્યા? એમ બાજવ છે!!

હિંદુસ્તાનના તાલ સમાચાર

અલ્હાબાદમાં દેશનેલાઓનું આજમન

અલ્હાબાદથી તા. ૧ લી નવેમ્બરના તારમાં દશવિચારાં આવે છે કે પશ્ચિમ મકન મોકન માલવીયાજી તેમના પુત્ર મોલીકાંઈ માલવીયા તથા શીખ આજીવનો સાથે પંજાબમાં પ્રમાન-રાજ ઔદ્ય પરિષદ મારે આપી મવા છે.

વિલાયત મવા

મુજબથી જાણવામાં આવે છે કે રાજા ટેમલ મેન્ડરેસ માટે તા. ૨૬ થી અરેબીયે માળમેજાઓ ઉપડી મવા હતા. તેઓ મવા તેના પ્રત્યે કોઈએ કશું આપ્યું નથી. તેઓ મવા આરે દેખાયા મવા હતા અને કેટલીક મરપકક થઈ હતી.

લીબરેસોમાં ફાટફુટ

પ્રતાપી જાણવામાં આવે છે કે લીબરેસોમાંથી કેટલાકોએ

અરકારે કારણ કરી પદતિ આવે મોરો વિશય વંદાઓ છે. નો જુના લીબરેસોને પોતાના વિચારના તેઓ ન કરી કાઠો તેા એ પક્ષમાં ચોક્કસ પ્રાપ્ત પડશે.

સમસ્ત હિંદની પ્રમાનરાજ તરફ નબજ

હાલથી દશવિચારાં આવે છે કે સમસ્ત હિંદની તરફ પ્રમાનરાજ તરફ જેઆઈ છે અર્થ એકમ પરિષદ મમે છે. રાજીવ ઔદ્ય સ્વીકારવા માટે ખુશિયા તેવાર કરવા માલવીયાજી હોઈ તથા શીખ તેવાઓ સાથે અસતત ચકાવી રહ્યા છે. અર-કારી વિભાગમાં એવો અભિપ્રાય જાણવામાં આવે છે કે આ રાજીવ ઔદ્ય નો કમારી તેા તેથી વડા પ્રધાનના મુકાદાને ફરી દેવો પડશે અને તેથી નવીજી રાજકીય પરિસ્થિતિ વધી થશે.

કારે દેશકાલ વચ્ચે ઔદ્ય પરિષદ ખુલી

અલ્હાબાદથી તા. ૪ તા અંદેકામાં જાણવામાં આવે છે કે અધુના ઉત્કાલ અને આનંદની વચ્ચે ઔદ્ય પરિષદ તા. ૭ છ નવેમ્બરે ખુલી હતી. હોઈ-મુરલીમ-શીખ અને ખીરલી પ્રજાના સો પ્રતિનિધિઓ એકત્ર થયા છે. મહાસભાના કલ નેતા શ્રી. શ્રી. ગીજ્ય રામરામારીજારને ઔદ્ય પરિષદના પ્રમુખ સુદેવામાં આવ્યા છે. તેઓએ પરિષદ ખુલી મુકાઈ દર્શાવું કે હિંદના સૌથી મકાન તેા નેઓ મોદાની દીચલની થાકળ પ્રસાએકા છે તેમના અને હિંદના નામથી એક સમવાની ફે સર્ગને જાણીક કરે જુ. તેમણે દર્શાવું કે માલ વિલાયતજ નહિ પરંતુ સમસ્ત અમલ હોઈ તરફ નોંધ રહ્યું છે અને હોઈ માં કેટલું કદાપચ્છ છે તેની તુલના તેઓ કરી અને એ સર્વનો આધાર આ પરિષદના પરિણામ ઉપર છે.

અલ્હાબા રાહકત અલ્લી કોલવા

મહાબાના કલકત્ત જાણીએ પોતાના માપજુમાં દર્શાવું કે પ્રાચરની મન્કા હશે તેા આપણને વિજય મળશે. મેન્ડરેસમાં એકમ ખુલી છે અને તે મહાત્માજીની મેરકાજરી અને તેમની દારવણી. પરિષદનું કાર્ય મંતોપકારક ચાલી રહ્યું છે.

સુખદમાં પીકેટીંગ અને મરપકક

રાજા ટેમલ મેન્ડરેસના કચેરોનાં નામે: જકાર પાવાથી તેની સાથે મંજીર નિરાકા કલ્પમ થઈ હતી અને જકારના કલ્પાઓનાં નહિ પરંતુ અબજ રથોએ પીકેટીંગ કરી થઈ છે. મરપકકો કરેલા થાઈ છે. અલ્હાબામાં એકમ પરિ-ષદનું કાર્ય ખતમ થતાં રાજીવ મુસ્લીમો મહાસભાની મજબબ માં ચકાસવા સાથે કલ્પિત કરશે એવી અજાળ માણ થઈ છે.

ઔદ્ય પરિષદમાં અમાજ પાવતો અંજાવ

અલ્હાબાદથી તા. ૬ નવેમ્બરના રોજ દશવિચારાં આવે છે કે સોપને મુજબ કલ્પકારી જુદા પદવાના પ્રથમ અંજાવી મત-જોડ ઉપરિષદ થતાં અલ્હાબા કલકત્ત અલ્લીએ મેન્ડરેસ માથી આવ્યા જવાની મવાની આપી હતી અને પરિષદ પ્રતિ પડશે એવો કાસ્તી રખાવી હતી.

અમુકમ પરિષદ કલ્પા અવજાઓથી પસાર થઈ રહી છે અલ્હાબાદથી તા. ૮ થી નવેમ્બરના રોજ દશવિચારાં આવે છે કે એકમ પરિષદ જેલ્લા લગજાઓથી પસાર થઈ રહી છે. સોપને મુજબથી જુદા પાડવાના પ્રથમ અંજાવી મુરોલી કલ્પ થઈ કરવામાં નથી આવી. અલ્હાબાદની એકમ પરિષદના સંબંધિત પરિણામ વિષે ઉચાટ રહે છે અર્થ કલ્પ આજનાં વિચાર છે એવું કલ્પમાન છે.

દેશનેતાઓને મહાત્માજી મેતવણી આપે છે

મહાસ મહાકામાં આજે પ્રસિદ્ધ સુવાવર મારિ નો ખુશ મુકવામાં ન આવશે તેા તા. ૧ થીએ મહાત્માજી પક્ષ અપ-વાસો આદરશે એવો નિશય અલ્હાબાદમાં મમેલા દેશનેતાઓને

મહારાજાએ જજ્ઞાવવાથી સૌ ખજાનણી હરવા છે એકમ પરીપદ પુરી થવા માટે ખાસ કરીને શુદ્ધવાચન મંદિર અને સમયત હોદ્દા સર્વે મંદિર હરવવા માટે જુદાં જુદાંવા રહેતાઓ બનીશ્ય પ્રમાણ કરશે.

[ઉપર સમાચાર અને 'દાંખાનેકા ઝીપાનીઆન' ઉપરથી લીધા છે, અ. ઇ. એ.]

હોંદુસ્તાનના રૂઢરના તાર સમાચાર

હંડનમાં રાઈડ રેખા ટેન્ડરેસ

હંડનથી રૂઢરનો એક તારનો સંદેશો જજ્ઞાવે છે કે ગઈક રેખા ટેન્ડરેસ માટે એન્ડેન્ડા નહીં કરવા એક પ્રાથમિક સભા મી. રામસે મેહટેનહના પ્રમુખપણા મંડળ મળી હતી. તેણે પ્રતિનિધિઓનો સંસ્કાર કરતાં જાણા જતાથી હતી કે ટેન્ડરેસના હાઈથી અર્થને સંપૂર્ણ સંતોષ મળે એક બીજાના સામાન્ય અભિપ્રાયો તમે જજ્ઞાવતા હોવાથી હું જાણા સમુદ્ધુ કે તમે હવે એકલ કાર્ય કરવા માટે ખરા મંદાદારીને જજ્ઞાવે તેમી રાજે વીમતો ઉપર ખાન આપશે. ટેન્ડરેસના મીટીંગમાં હું પારંપર હાજરી આપી હતીક નહિ પરંતુ જમારે ખોટીક સરકારના પ્રતિનિધિઓને ખોટીક સરકારના વિચાર જજ્ઞાવવાની જરૂર પડશે ત્યારે મારા સાક્ષીઓ અને તેના વિચારોજ ખોટીક પ્રતિનિધિઓના કે એક સેખવં. ટેન્ડરેસના કાર્યને હંતેક મળે તે માટે ખોટીક સરકાર પોતે જા જનતું કરશે.

ના. આન્ડેન્ડાનનો જજ્ઞાવ

હોંદી પ્રતિનિધિઓ વતી ના. આમાખાન હોંદીક હવે કે મી. મેહટેનહને જે વાવતા ખતલી છે તેની સાથે પ્રતિનિધિઓ સંમત થાય છે. તેમણે હોંદીક કે વિજ્ઞા મેળવવાના મુદ્દાથી જ તેઓ પાછા ટેન્ડરેસમાં આવ્યા છે. તેમણે હોંદીક કે હોંદીકસ આવી પહેલે તે પહેલાં જાપણે નિર્ણય ઉપર નાની પહેલિયું અને હોંદીના પ્રખના હાલેસરની જાવિલાવાને સંતોષ મળે એવી રીતે કામ ચલાવી શકાય એવું જમારજ થાવા માટે કામદો જનાવી શકશે.

સર સેમ્યુઅલ હોર બોલે છે

સર સેમ્યુઅલ હોરે હોંદીક કે એન્ડેન્ડાનો રેવુ કીવો છે કે જે સમાજો વિષે હજી પુરી થતી નથી કામ તે ઉપર અર્થ થાયે. હોંદીકસ ના. રા. ગીએ ટેન્ડરેસ પુરી થશે એવી જાણા તેમણે જલાવી હતી. સાર પાર સરકાર દરખાસનો ઉપર વિચાર ચલાવી શકશે અને પાકમિંટના એન્ડેટ સીલેક્ટ કમીટી જાવતી મેહકમાં કામ જામળ થવાયે.

ખર્ચ હોંદીક છુટું પડવા નથી ઇચ્છતું

રંજનથી રૂઢરનો તાર હોંદીક કે જે ખર્ચોએ હોંદીક છુટા પડતું ના તેની સાથેજ રહેવું એ મુદ્દા ઉપર સૌ હાલમાં મુદ્દથી મળ હતી અને તેનું પરિણામ હોંદીક છુટા ન પડતું જગાં આવ્યું. હોંદીક છુટા ન પડતા પડાને મોટા વિજ્ઞા મળ્યો છે અને તે પડાના તેના મી. જાગોએ પ્રધાન મંડળ નહિ જનાવવાનું જજ્ઞાવ્યું છે. તેમણે મવર્નરને હોંદીક છે કે મને જે મેન્ડેટ મળ્યો છે તેનો અર્થ એ જાણ છે માટે જમાને સંપૂર્ણ જોખમદાર સરકાર પ્રતે તે મારેજ કામ કરવું હું હાલ ઉપર નવા હોંદીક શીદેસનનાં ખાસ કરતે દાખલ થવા ઇચ્છું છું અને એક શરત એ છે કે છુટા પડવાના પછી હજી હોંદી. ખર્ચાની સામાન્ય સુદ્ધીમાં જા ન મારેજ પરિણામ જાવવાથી જમારજ થાવામાંથી માટે જા નવોજ પ્રમ ઉપરિચલ થયો છે. એ સંભવિત છે કે હોંદીક જમારજ ખાસ કરવા

વિશે ખાસ પાકમિંટનાં સન ૧૯૩૨ ની સાલમાં આવે. હોંદીક જજ્ઞાવ ન પડવાનો. જમારજનારે વજ પ્રધાનમંડળ ખનડવા ના પાડે છે. જમારે સિવાય શીદેસન જમારજ થાવાની મેળવ મળવા જમાર સુધી કામ ચાલ્યું એટલે હવે જમારજ પડવા આવ્યું કામ જમાના કરારથી મુદ્દથીકાં આવ્યા પડતું જ એન્ડેન્ડાની ખોટી જમારજ.

'નાતાક એન્ડેન્ડામંડર' પ્રખનાં ખખરખતી હોંદીક છે કે હોંદીક પ્રમીજીક વીમત પડિલ જાવવીમાજી ઉપરથી જોખલ મળ્યો છે કે હોંદીકસુદ્ધીક અને શીદેસના પ્રતિનિધિઓ મીમી પ્રમ વિષે સર્વાનુમતી એન્ડેન્ડા ઉપર જાવી થવા છે. મમા જાનારે સંહનનાં પત્રોમાં એ સમાચાર પ્રસિદ્ધ થવા છે પરંતુ જમારજનાં જમાર એકમ પરિપદ મળેલી હતી જાંથી જાખાનાં જમારખતીઓએ ખખર મેહકમાં નથી.

હોંદીકનાં ખખરખતી ક્યું કરે છે?

હોંદીક 'તાકસ' પ્રખનાં ખખરખતી હોંદીક છે કે હોંદીક રસની ગમાજિયાં જાસ જમારજ વિચરિચલ કમી સિવાય ટેન્ડરેસ જીદી મળ હતી જેથી મીદીએ હસવો ઉતાવળમાં ખાસ કરી નાખવામાં જાવ્યા હતા. જે પેહટના ઉપર સર્કી કરવામાં જાવેલી છે તેમાં જાલવીમાજીની સર્કી સિવાય ખીજી સર્કીઓ ચળેલી છે તે જમારજનાં હુકકા ઉપરજ મળેલી છે એક લખાત. હોંદીકમાં મમા રવિચારે મોરસેમ હીમ અને એક મંદીકા મોરસેમ ટેન્ડરેસની એક સમાન-ય થવા મળશે તેમાં એકમ પરિપદના પ્રતિનિધિઓ રીપેલ કરશે તેના ઉપર વિચાર મજાવવામાં જાવશે.

સર ચાલેસ્ટ હ્યુક ઉપર જોણી ખજાર

હસકતાથી મમા સુદ્ધવાગનાં રૂઢરનો તાર જજ્ઞાવે છે કે હસકતાની એટલ જેવનાં મી. સુપીનેન્ડ સર મદમ્ હ્યુકના ઉપર જોણા પહાર કરવામાં જાવ્યા હતા અને જજ્ઞાવર તેઓ જાવજ થવા જે તેઓ પોતાની જા નથા મોટરી સાથે કાર મી જના હતા ત્યારે તેમના ઉપર જોણા પહાર થવા, મોટા તથા મરદન ઉપર તેમને થા થવા છે. હુમલો કરનારા નામી જુદાં છે.

ના. રાદેનરાહ બોલે છે

વિલાયતની પ્રવાસિટ ખુજી મુખતી તેના ના. કદેનજાદે જે જાવજ ક્યું છે તેમાં ત્રીજી રાઈડ રેખા ટેન્ડરેસ વિશે મુખતી હતી તેઓ બોલ્યા હતા કે જા રા. રેખા ટેન્ડરેસ પુરી થવા ત્યારે હોંદીક હાલેસર પ્રમીતિને માટે સરકાર દરખાસને મળુ કરશે જા વિજ્ઞામાં જે ઉપરનો નિર્ણય કરવામાં જાવશે તે મારા જાખા સામાજ્યને માટે જાતંત મદદરેનો હશે.

રાઈડ રેખાનનાં હોંદીક મુખતી

ત્રીજી ગઈક રેખા ટેન્ડરેસમાં નામેતા મદદરેનો જમારજ મળવા હતા: ખોટીક હોંદીકમાં મેમરી (૧) એમ. આર. જખમ, (૨) નામરવાની મુહલીખાર, (૩) પડિલ નામકમંડ, (૪) મોખરી મદદરજા ખાન, (૫) પદસરામ પેટો, (૬) સર નોજ પહાર સંગ, (૭) કકાલ જદમદ ખાન, (૮) સરકાર નામ કોંગ, (૯) સર પુરોતમલાલ કાકરસા, (૧૦) નામદાર જાખા ખાન, (૧૧) કાકર કામિડકર, (૧૨) સર કાવસજી જદાગીર, (૧૩) સર જુખટ કાર, (૧૪) એ. એમ. ગમનપી, (૧૫) સર લ ગીકાની, (૧૬) સર મદમદ કકમાલ, (૧૭) અને એન સી ફેલકર, ખીજી એક જે નામે કમિરવામાં જાવે એક સંભવ હતો.

દેસ રાજખાથી સર ટી. સી. હુખખાવારીકર, રાજ આઉખનારાજજી, સર મદમદ પ્રમખાલ, સર જખખર દેહરી, વખાલત હુમેન, ગવ બહારુ સુરેવે, પ્રેડિસર કલકુક, નવાજ મીકાલ દેસલ અને સર મનુભામ મહતા.

પી.યુનાઇટેડ હાઉસિંગ એસોસિએશનની બહેર સભા

પ્રેષકાલિનમાં શ્રીમાન કેદારનાથ હીરાચાલ પટેલના પ્રમુખપણા દેહજી દીવાળીની પ્રાર્થના પ્રાર્થના શ્રીમાન વીનાયાના દેહજી! આજે પાંચ વાગે મળ્યું હતી. પ્રથમ, મહાત્મા ગાંધીજીનું ચિંત્રણ જાળે દોહને સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિ અથો સમજાવ્યોએ લેવા સ્થળ પ્રજા પ્રાર્થના કરી હતી. તુલન વર્ષના દિવસે જોજ સ્થળે મયોરે એ વાગે જાહેર સભા મળ્યા હતી. પ્રજા પ્રાર્થના કરી નાદ, આરતી કરનાર મટે ભાર્મોક દરીશાઇ રજુ થતાં થી ૧૫ પાટીદાર સોસાયટીએ પૈક ૧૦-૫-૩ હોંદુ જોસોસીએજનને આપી આરતી લેવારી હતી. એ સભામાં થી ૧૫ હોંદુ ક્રિકેટ ક્લબના સદસ્યોએ જે જાગ્ય પોષાકમાં બપવરના ભજનથી તે પ્રજાસાને પાસ હતી. મહાજી પાણીનો અરમાર સદાથી સજા બદખારત લઈ હતી.

બી. કે. પ. ઇ. સી. સી. સી. સી.

હેપ્પાક્રિના બાળીલા ચેપારી ધીમાના ત્રિભુવનદાસ રીવાલાએ
જામળ પડતો લોખ બાળી લી કેપ્ડેસ્ટોફ ક્રિસ્ટ કલપના રચાયના
હરી છે. એ બેકાદીમાની સંતા તરીકે, રાષ્ટ્રીય ત્રાંરેની ચેપાક
બને રેંડીવાનો મુલેસો અંદક અગુપત શ્રીભારતક છે. એ કીમની
સ્નેક પ્રીતી સાચેજ પ્રકાંસા યેગમ છે. એ કલપના
બેપ્રીસશઃ—પ્રેસીડંટઃ ત્રિભુવનદાસ ધીવાલા, વાઇસ-પ્રેસીડંટઃ
પરબુદાસ ચેપાળેસ્ટ પરબ, કેપ્ટનઃ અસ્તુભાઇ ધીવાલા
વાઇસ કેપ્ટનઃ હદાનદાસ ધીવાલાઇ, જનરલ સેક્રેટરીઃ કેપ્ટન
પ્રસોત્તમદાસ. અને બીજાએ એમને તરીકે લખલ સ્મ
કલપને અપનાવી છે.

કેપ જ્ઞીટીશ ઇંડીઅન કાર્ડીસીલ

પ્રદાનકેમથી જાણાવવામાં આવે છે કે આ કાલેસીકાની એક
મીટીંગ તા. ૬ નવેમ્બર ૧૯૬૨ ના રાત્રે એલ્ડીસરેની વાર્ષિક
મુદતથી કરવા એરમેન થી. સેન મહમદના પ્રમુખપણા દેહન મળ્યા
હતા. સેક્રેટરી કમીલકાસ રતનજી મલસારાએ કાલેસીકો
વાર્ષિક રીપોર્ટ રજુ કર્યો હતો એ બરાબર હોય ત્રી. બહુ-
બાઈ ત્રીકમકાસ મન્નર અને કે. જી. અમીનજી વરદશી પાસે
કરવામાં આવ્યો હતો. પાદ સેક્રેટરીએ અંતે એ વર્ષે કરવાન
કાલેસીકાને અજમે વરદશી અલાદ સંપર્ક કર્યા કરવા પડ્યા
આભાર માન્યા બાદ સર્વે જુના એલ્ડીસરે કારેન થયા હતા.
પાદ નીચે પ્રમાણે સર્વાનુમતે બીજા વર્ષને માટે કોશીસરે:
મુદત આ હતી. એરમેન: સેન મહમદ, વામસએરમેન: એન.
જી. મન્નર, વામસએરમેન: બીખા કારા, સેક્રેટરી: કાકારબાલ
બી કારા, એસીસક્રેટરી: મનનબાલ એન. મન્નર, ટ્રેઝરર:
ડી. આર. પટેલ, એસીસક્રેટરી-ટ્રેઝરર: વનમાલીવામ કરમન.

સેશનલ સુધારક મંડળની સભા

શ્રી. કૃતિવાલ શેક્ષિત કુલક સુધારક મંડળના મંત્રી હોય છે કે જે મંડળની જોડ સભા પાટીદાર હોદ્દામાં શ્રી. પ્રાણજીવર જોશીને આદાર કરવા મળ્યું હતી પ્રથમે શ્રી. જોશીની શેક્ષિત ગ્રામ પ્રમૈત્રી સેવાજોની સભાને ત્રણ આપી હતી. તેમજ જન્ય જોશનારાજોએ પ્રસંગને મ્હત્વસરતા વિવેચના કરી હતી. શ્રી. જોશીએ હોદ્દામાં હોદ્દા ખાલજી એકમ ઉપર વિચેચન કર્યું હતું અને સ્વાધીનતાની ભરત જેવી ને તેવી હોદ્દામાં માણજી કે એમ દર્શાવ્યું હતું. મંડળના મંત્રી સુધારક બાળજી દર્શાવ્યું કે અત્રેના શેક્ષિત મંડળે હોદ્દામાં પરિવર્ત કરવા પૈકી કદ જોશી આપ્યા હતા.

શ્રી. ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજની
માસીક બહેર સભા

(૯). ૧૩-૧૧-૩૨ ને રવિવારે ભયોર બાદ ત્રણ વાગે થી. ખાટીદાર હોશમાં સ. રજુહોડા પટેલના પ્રમુખપદે બળા હતી. મથર સુવિધી સંભાળ કાવે કાર હરી પ્રમુખમરીએ હુકમ કાર્યક્રમ સમજાવ્યો હતો, મંજીએ બાજલી સંભાળી ચીનીટ વાગી હતી જે સર્વાનુમતે પસાર થયે હતી. બાદ દેખરે શી. જાવોદિશ નાનાબામ ચીચી તરફથી સંભાળનો ૯ માસીક લીસાળ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો. જે બા બાકમાં પ્રસિદ્ધ અમલો છે.

આજ સુધીમાં સમાજના કુલ ૬૧૨ અપોઝિટિવ છે તેમાં ૧૦ જાણીત, ૧૬ સહાયક, ૫૭૭ સહાનુભૂતીદારકે. ૭ માસ માં કરવા હારેલાથી એ સંખ્યા વધી ગઈ છે, સહાનુભૂતિ દારકે ૫૦૦ અને જાણીત ૫૦ કરવાનું હવાવાનું હતું. એજ કાર્યવાહકોની સમાજના કાર્ય પ્રત્યેની કામગીરીનો પુરાવો છે. દોસપીટલ રૂંડ પેટ પાઉંઃ પરજ નેશિયા છે તેમાં પાઉંઃ ૬૬ ગ્રામવાના બાકી છે તેમજ સળેમાં જાણી છે તે મળી કુલ સમાજ પોંડ ૨૮૦ નેટલા હજુ ઉત્તરવાવા રહ્યા છે. કોફીનો મારે જુદી સમય કરવા દોસપીટલને પાઉંઃ ૧૦૦૦ ગ્રામવામાં જાણી છે, તેનો રવીકાર કરી એ કાર્ય મુદતજ કડ કરવામાં આવશે એનું જાણવતો દોસપીટલનો પત્ર મંત્રી સીએ વાંચી સંજ્ઞાઓ દતો. આ રકમ જતાં કાલ સમાજ પાસે પોંડ ૪૪૫-૪-૦ ની સીલકે રહી છે

બાદ એક ઉપ-મધુખ તથા એ કમીટી સભ્યોની ખાલી પડેલી જગ્યા પૂરવમાં આવી હતી. રા. પ્રાજ્ઞાંકર સોમેશ્વર બોધી ઉપ-મધુખ તરીકે ચૂંટાયા હતા અને મેસર્સ. પીરબલાલ દશરા તથા મનમલાઇ સમરલાઇ પટેલ કમીટી સભ્યો તરીકે ચર્ચાગુપ્તને ચૂંટાયા હતા.

બાળકાનાં વિષય "હીંદુ સમાજના બાળકોનું રક્ષણ" ઉપર ગ. પારખ બેઠાનાર હતા પરંતુ તેમની મેરદાબદીને કારણે રા. પ્રવાસી તથા રા. જોષીએ એ વિષે સુદેર પ્રવચનો કર્યા હતા. વધુમાં શ્રી. જોષીએ દોહરાવાળી સ્વરાજ્યની શકતના રક્ષણાર્થે સમાજાર, સંમળાવી સમાને ધ્યાન દેવારો હતા. તેમણે જ્યાંવું હતું તે, કેમિસની લાલ જરાએ વાગી પડી નથી, કંઈકી નજીબુલ જતી બાળ છે, કેમિસની જેવી તો સરખ બાવર્યા છે કે તે સામે સરકારે બાદરેલી કમનવીતિ ધ્યાન પંદર વર્ષ સુધી ચલાવત તોએ તેને બાંચ બાંચે એમ નથી, કેમિસના કાર્યવાદોનાં ઉત્સાહ જરાએ મોઝા પડ્યો નથી, કદલ જાહેર પ્રજામાં સરકારી અમાનુષી બુલમના કારણે સહેજ શીશિલતા બાવેલી નજરે પડે છે પણ તેના પ્રજાતાના કારણે સમાનજ કદી કદાચ એને દુર જતા વાર કાંચે એમ નથી.

૨૧. જીજ્ઞાસાથી પ્રવાસીએ જ્યાંમાં રજુ કર્યો છે તે સારીકે હિસાબ અને દેવાલ જેમ પ્રાપ્તવાદના પચાસ કરી પચાસ માટેની દરખાસ્ત રજુ કરી હતી જેને રા. જેવીએ રીઝા ખાસેરે હતો, અને જ્યાંએ તે પસાર કરી હતી. તે માટે પ્રાપ્તવાદના વતી ખાજાર માનતા પ્રમુખશ્રીએ મુદર મદદર નવવા મદદ નહેરો. ખાજાર માન્યો હતો. વધુમાં એ મદદર માથુ રાખી સમાજ દોડ્યો માટે દોહ, કામચેરી, રજુ અને વિશાલ મદ. નજરના પવિષ્યમાં સમાવવા કરાદો મળે છે, તેમાં સારમાં સારી મદદ કરે જેવી વિનાંતી કરી હતી. માટેનીમાથી પચુ સમાજને સરસ મદદ મળે છે તે માટે જાતા દરેક બાંસજોનાં ખાજાર માનવામાં આવે. હતો.

આવળી સમાજી આગ્રહાનના વિષય એના એક શ પાઠના માટે કાયમ સંખ્યામાં આવ્યો હતો. જાદ સમા વિષયના કારણમાં આવી હતી.

જી મારમાં સમાજી સુર કાળી કરી જતાવું છે. તમારી માટે એમના શી અમર નો હોસપીટલ ૪૧ ગોરની રામ જાણી હોય તો તે આજેજ આવી છે. મારવાદકોના કાર્યમાં સરળતા કરી આપો, એમના ન થયા હો નો નાહીરે થઈ જાય. જાળ અણુશુદ્ધ જનકતાયેજ જાદનાસેના આ મારવા નમા ચકતી હાન કરી કમરે આગેલા કમરે સરકારીયે ૧૩૧.

**શ્રી. કાંજીવાલ હીંદુ સેવા સમાજનો
જી મારસીક હીસાબ**

ક્રમ	વિ	ક્રમ	વિ
શ્રીસત સાધક	શ્રીસત સાધક સમાજના		
સમાજની બાજી	દેવાં પડે આપ્યા	૬૦-૦-૦	
સીલક	૧૦-૪-૦	રેસનરી, તાર, રેસન,	
આજીવન સંસ્કાર	મર્યાદી, પરીણે અરજ		
ના આપ્યા	૪૮૬-૧૬-૦	નિ. ના મળી દુધ આજ	
સદાચક સંસ્કાર	સુધાનો મર્ગ	૧૨-૧૮-૫	
આપ્યા	૬૦-૬-૦	બાઈલે બેન્ક મારકેટ	
સહાનુભૂતિદર્શક	રેસનર આજીવનમાં શ્રીસ		
સંસ્કાર	શીવોદીત મુકયા	૨૫૦-૦-૦	
આપ્યા	૪૧૮-૧૬-૦	બાઈલે બેન્ક મારકેટ	
હોસપીટલ ફંડ	રેસનરમાં સેવિંગ ખાતે	૧૮૫-૩-૦	
તમા બેઠ આપ્યા	૪૯૭-૧૬-૧	રેસનર હોસપીટલને	
બેન્કના બેલેન્સ	હીંદુ માર્કેટની સંગવદ		
૭૨૫૬	૨-૧૮-૪	(મારક) બતાવવા	
		આપ્યા	૧૦૦૦-૦-૦
		કાગ કપર સીલક બાજી	૧-૦-૦

કુલ પા. ૧૪૫૭-૨-૧

કુલ પા. ૧૪૫૦-૨-૫

**ગાંધીજી નાનાભાઈ મીત્રો,
વલ્લભભાઈ બાબાભાઈ,
દેસાઈ.**

સુધારો

ધી મુલ હીંદુ એસોસીએશનના મંત્રી લખી જણાવે છે ૧ તા ૪ નવેમ્બરના ધ. એ. મા. 'દરીજનોને સંકાપી' મહાળા દેશના મળા જણાવવામાં આવેલું છે કે 'પ્રમુખે પછળથી એમ પછી જાહેર 'જી કટુ કે એ કાટો આપરે નો મધાને સુરત હીંદુ એસોસીએશનને લેજો' આ પ્રમુખશીએ કહ્યું નહતું પછી એમ બીજા નબ આપ્યા હતા. એસીસીએ એમ કહ્યું નહતું

**હીંદુ સમશાન ફંડ
જનરલ મીટિંગ**

હીંદુ સમશાન ફંડના સર્વે એમરને ખબર આપવા માં આવે છે કે આ મંડળની જનરલ મીટિંગ રવીવાર તા. ૪-૧૨-૩૨ ના રોજે ત્રણ વાગે ધી સુરત હીંદુ એસોસીએશન હોલમાં મળશે. કાર્ય ઘણુંજ અગત્યનું છે માટે હરેક એમરને જરૂરથી પધારવા વિનંતી છે.

કાર્ય: મંડળના નીલાવ સંજમી અને પરચુરજ.

**લી. પ્રાણજીવન હાલાભાઈ,
સેક્રટરી. હીંદુ સમ. ફંડ.**

ગુજરાતી પ્રાઇવેટ સ્કુલ

આથી સર્વે બાઈલેને જણાવવામાં આવે કે ક ઉપરોક્ત નીલાવની સંખ્યાના તા. ૧લી નવેમ્બર ૧૯૩૨ થી હર પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટોર ઉપર કરી છે. બાઈલેને પદતીસર પ્રાથમીક, નેતિક, જામાજીક અને ધાર્મિક શીક્ષણ માલ્ટીકની જાતી રજરેખ હોજ આપવાની પુરતી ગાઠવજ કરવામાં આવી છે. શીક્ષણ એસી બંધુઓ થેતાના બાઈલેના નામ નીલાવના કેલ પળ વખતમાં આવી નોંધાવી શકે છે.

નીલાવનો સમય સવારે ૮ થી ૧૧
બપોરે ૧ થી ૩

કુલેજ નીલાવમાં બાળના બાઈલે માટે સંજે ૪ થી ૬. વધુ વીળત માટે રજર મળે.

**નવીનચંદ્ર નાનાલાલ દેસાઈ,
હર પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટોર, રાજન.**

સંવત ૧૯૮૮ ના વરસના

ગુજરાતી પ્રેસના પંચાંગ

મંગલો— ઈમિત શી. ૧-૬.

લખેલ— INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal

**ધડાડેલો ભાવ
વારની ૯ ચેની!
સ્ટાઈફલ જુટ
કલોથ.**

સ્ટાઈફલ જુટ કલોથના ભાવમાં કંઈ નહિ તે રથ રકા ઘસાટા થયો છે. ભાવમાં બીજા બધાંને આંટી કે તેવા આ અજબ જુટના કપાના ભાવમાં તાલુબી પમાકનારો ઘસાટા ઘઈ ગયા છે. અજબુત ઘસારાને સારૂ અને પામ રંગોમાં સ્ટાઈફલના પહોંચે તેવું બીજું એકે કપડું નથી. "સ્ટાઈફલ" કલોથ ખરીદતી વખતે તેના કહે કલોથ "સ્ટાઈફલ" જુટના ટ્રેડ માર્ક નમાસજો. હરક જ્યોની દુકાનામાં તે મળી શકશે.

ગોલ એજન્ટો:

**H. Jasper Smith & Co, (Pty) Ltd,
Johannesburg & Cape Town.**

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ્લાયનાર

માહાલના નંબર એકના ખનાના, પશ્ચિમપક્ષે
પરગે ચીની બારદર મળેથી તરત ચલાવવામાં
આવશે.

દરેક આરદર ઉપર જાતી રખરખ રાખી સારો
માલ, સારી પેકિંગ કરી કોરપ્પલ ગાયથી માફકવા
માં આવશે.

ફ્રુટ ડ્રાવીન્સ, ટાઇવાય, ફીફર, ગરેસીઆ
વીઝર દરેક જગ્યાએ માફકવામાં આવે છે.

લેખા: રવજી ભૂલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧ ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન નાટલ

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 67 & 69, Prichard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers.

76

Direct From VAKA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON.

Prop. N. GOSHALL

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

બધા જગ્યાએ માટે દરેક જગ્યાએ હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર
કરે. પુરા પાડીએ જીએ. ગુણવત્તા પ્રમાણ "વાકા" કેમ્બ્રીમાંથી
જાવના ખરના, પેટિબલ દરેક જાતના મીઠા અને મધુરા સુરના હાર-
મોનિયમો. ખર્ચા જેટલામાં તેવા દરેક તે સીવાય હજી વાળી ખર્ચા,
સુર, ખર્ચા તેવો પણ મળશે. દરેક જાતના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ
કામ ખાતરીથી કરી ખાતરીએ જીએ. કમી. મળે:

મારાલીના એમુસીક સ્ટોર

(માલીકા એ. એન. ગુણવત્તા)

પો. બો. માફક ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

કેપીટન ખાલકેની હોટલ

દેશથી આવનાર તથા જનારાઓને ઉતરવાનું ઉત્તમ સાધન.

સ્ટીમર તથા માહીય જનારાઓ માટે બેઝતી માહીતી આપી સતોષ સાથે રહેવાનું દરેક બંતનું સ્વાદીષ્ટ જમવાનું. આવી સમવડવાળી ડરબનમાં ફક્ત એ એકજ જગ્યા છે.

પધારી ખાત્રી કરો. પ્રમાણમાં ભાવો તદ્દન સસ્તા છે.

તેમજ હમારી ફરમાસુ મીઠાઈ આખા સાઉથ આફ્રિકા તેમજ રેડેશીઆમાં વખણાયેલી છે. એક નાનામાં નાનું પારસલ મંગાવી ખાત્રી કરો.

માલ સારો ચોખ્ખા ધીમાં બનાવેલ.

કંટોએના માહકોએ ઓરડર સાથે પેસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

માલીક:

R. K. KAPITAN,

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

તમારા ધંધાની બહાર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું ફોટો છાપ આખા સાઉથ આફ્રિકામાં વહેતું છે.

બાર અને નકલ માટે સંખ્યા:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બહેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો
ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ.

મોહટું

ગંજવર

સેલ

હિંદુસ્તાની
ગુજરાતી
રામીલ
ટેલેગુ

રે
કો
ડો

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા મારેજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

હારમેનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ મટાડેલા છે. લીસ્ટ માટે લખો:—

'Phone 2447.

ORIENT MUSIC SALOON.

108 Field Street,

P. O. May 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

DURBAN, Natal.

Kogitator, ed. by the U. S. S. R. & New Zealand
 Press Publishers,

४६० पानां २३१५, ५२०५५.

DURBAN.

THE NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Adm:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

Trans Adm:
P. O. Box, 4302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ**

**ન્હાનામાં ન્હાવું પ્રોમોવમ અને ચોટામાં ચોટું બોનસ
આપનારી બાસક વર્ષની બુની નીમા કંપની.**

જોઈએ તો વીધા ઉતરાવવાથી શા શા કાયદા થાવ છે તે બજુવું હોય તો અને કઈ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ કાયદા અને રાહત આપનામાં આજા પ્રોમોવમ બરવાથી
અને તે બજુવું હોય તો ખબર:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બોક્કનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્ક ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

બેદાનીસબર્ગ,

વેચવાના પુસ્તકો

જાણનારા અનુભવીઓના ટિપ્પણ

"તમે મને તેવી નવલકથાઓ અને બીજી જે આપ્યું તે માંગવા મંડી પડે છે, પણ એવું તો તમે મારું નામો તેમજ સાથે નીતી, ધર્મ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો માંગી કેમકે તેની તમને આખા જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને સારા પુસ્તકો વાંચવાનો ધોળ છે તે મને તે જગ્યાએ બેઠાવવા સહેલાઈથી થઈ શકે છે."

"મજાસુ કેનો સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના ગુણની અને પ્રકૃતિની પરિક્ષા થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને યોગ્ય હોય છે તે ઉપરાંત પણ તેને વિશે અનુમાન થાય છે."

નીચેનાં પુસ્તકો આ ઓફીસેથી મળશે. મંગાવનારાઓએ સહેરવાની કરી આજર શાલે પછલા મોકલતાં ચુકવું નહિ. વી. પી. ના ઓફિસને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

સંબેદ—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બંદીન નિબંધમાળા—આ પુસ્તકના ૬૬૭ પાનામાં "બંદી સાહિત્ય સમાહ" તરીકે વિખ્યાત યજ્ઞેશ્વર રાવ જકાદર નંદીમચંદ્ર ચૌદરજીનું જીવનચરિત્ર અને તેમણે લખેલા રસીક અને અતિ ભૈમદાયક નિબંધોનો અનુવાદ છે અને બીજા ૧૮૭ પાનામાં તેમણે લખેલા 'ધર્મતત્ત્વ' નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રશ્નો સંબંધી સફર દેશવિવરિત્તિ-તે જાણવું જોઈએ અને નંદીમચંદ્રના આ નિબંધો વાંચવાથી તે જામમાં મજાનું મહત્ત્વ મળશે. આ પુસ્તક જ્ઞાન સાથે હાસ્યસ્પર્શ પણ ભરપૂર છે. કી. રી. ૫-૬.

કાલેલકરના લેખો—આખા ૫૬ દર્શનના બાળકુળ કાલેલકરનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી ચોવા જતાં મુન્ડરાલી બાણપરના તેમના કાણનો 'નવજીવન' વાચનારોએને પુરો અનુભવ છે. આ પાંચ પુઠાના ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જ્ઞાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે.

કી. રી. ૭.

શરતચાંદુની વજ્ર વાતચીત—મંગાળના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કર થી. શરતચંદ્ર ચૌદરજીના પાંચ વાતચીત થી. મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈએ જેમના વિનોદ અર્થે લખી હતી. 'નવજીવન' જેમ તેને પ્રકાશિત કરતાં જાય છે તે "અનેક ધરનાં જીવન ઉપર આ વાતચીતો અરસ જાય શાકી જે વિશે અમને કહે નથી." કી. રી. ૨-૬.

દેશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા કુ. સુમીત્રા દયાજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અવિચલિત વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૬૮૪ પાના ૬૬૭ રસથી ભરપૂર છે.

કી. રી. ૫.

પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા—આ ૧૧૨ પાનાના કાચા પુઠાના પુસ્તકમાં મધીજીના અસહકાર વિરોધે આખ્યાનો આપવામાં આવ્યાં છે. તેના પ્રકાશક લખે છે કે: "પ્રકાશ વચ્ચે દેવતા પ્રજાવહીત રહેતો નથી. આરતવર્ષે જે મહાન જગત ઉપાદી છે તેને જાગવવા મધીજીએ દેશને પ્રાણ પ્રકટે તેનું સ્મરણ રાખવા આ આપણે ઉપયોગી નીવડશે એવી આશા છે." કી. રી. ૧-૩.

જેલ દાયકી—શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ જેલ દાયકી તેના અને મહાત્મા મધીજીના મુસ્ત અનુયાયી તરીકે જાણીતું છે. આ પુસ્તકમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યે પોતાના જન્મ માસના કારાવાસમાં લખેલી રોજનીતી છે. કાલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં લખે છે કે "કલ્પનું મંથન આમાં કોઈકું નહું પ્રમાણિતમાં આપણું

છે કે આ ચોપડી સર્વત્રજીવનમાં કાચમનું સ્થાન લેશે." મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈએ તેમાં શ્રી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૧૦.

ક્રિસ્ટા—અવતારશીલ્પી—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ ભેષક શ્રી કિશોરજી સાલ ધનસ્વામીના મહાવાણીએ જેલ અજવાળેએ વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ક્રિસ્ટા શીરતનો સુંદર અને સરળ આધાર પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પાટલી પુટની પહતી—આમાં પદનાની પાટીનો મુળ છતીકાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી વરપૂર છે. કી. રી. ૬.

અમ્બેક દર્શન—આ પાંચ પુઠાના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જ્ઞાન રસથી ભર્યા છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરીત્ર અંદ્રિફા-૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું કૃત ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક ધર્મના મહાન પુરોહિતે સ્થાન આપ્યું છે અને પશ્ચિમ ભૈમદાયક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાર્તા—આમાં ગુરુજી મધીજીએની હજીબનાક આત્મકથા છે. સામાજિક પુરીવાળેથી થતા અત્યાચારનો અને કાનીએની કુટ્ટી માલતી છે. સ્ત્રીના પાકું પુઠું. કી. રી. ૬.

પ્રજ્ઞા પંથ—આ ૧૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, શુદ્ધિ, આત્મજોગ વિશેના રસો ભર્યા છે. મંગાળના નવલ કથાકર હરજીના પુસ્તકો આ રસપૂર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉનાશખંડની વાર્તા અને દિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક દર્શનના બાળકુળ કાલેલકરે પોતાના સહીઓ સાથે દિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું સુંદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૧.

ક્રિસ્ટા અંદ્રિફા—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ક્રિસ્ટા પ્રાસે માનવ-જાતને પતનમાંથી ઉતારવાને આપેલા અંદ્રિફાનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો ભોલ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

જોતરાતી દીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં શ્રી. કાલેલકરને જેલમાં અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આંદોલનની ઉપર જેલની દીવાલો આવેલી છે અને તે નીચાંની પાછળ છું હશે તે જગ્યામાં મરહમની મુશ્કેલી પડીપણ મધ તેથી તેનું નામ લેખકે "જોતરાતી દીવાલો" એટલે ઉત્તર તરફ દીવાલો આવેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

Indian Opinion

No 47—Vol. XXX.

Friday, December 2nd, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price FOURPENCE.

LICENCE TROUBLES FOR INDIANS IN THE UNION

"Why Have We Got Power?"

THE question of Asiatic "penetration" in Lichtenburg has been brought prominently to the fore as a result of a decision made by the Town Council to refuse two applications made by Asiatics for fresh produce dealers' licences in Main Street. The applications originally came before the Health and Building Committee, and they recommended their refusal. There was a spirited debate when the Committee's report was submitted to the Council, but their attitude was supported, after Dr. J. Olsen had moved the closure.

An opponent to the committee's recommendation was found in Mr. Høyner, who asked the Council to give the matter serious consideration before taking such a step. He said that in these hard times the landlords were finding it very difficult to find tenants for their buildings, especially European tenants, and in many cases buildings be vacant if they were not let to Indians. Whether a building was tenanted or not, the landlord had to pay assessment tax. If, therefore, a European tenant could not be found, why should the place stand empty as it could be let to Indians?

The poorer section of the community was benefiting by the large number of Indian stores in Lichtenburg, as these stores were competing against one another and cutting prices, which enabled the public to buy cheaper. "To this section the Indian is a real God-send in these hard times. I have never let a building to an Indian, but I am fighting for the greater number of landlords in Lichtenburg who cannot find other than Indian tenants. I am also fighting for the poor section, who are benefiting from purchasing at the Indian stores," declared Mr. Høyner.

The committee's recommendation was endorsed by Dr. Olsen, who expressed pleasure at their attitude. He advocated the same procedure being carried out in future. Mr. A. I. Ladick said that the Free State could be taken as an example. There they had no Indians, and the European business man was doing the business done in Lichtenburg and the Transvaal by Indians. "If we are rid of the Indians there will be enough Europeans to rent the buildings now let to the Indians, but the white business man will not come here because of the Indians. The Government has given us the right to refuse a licence without giving reasons for doing so. Why have we received this power? We know what we are to do, so why not do it? What benefit do we derive from the Indians in our community? What do they spend? Are they an asset to our town?"

Maritzburg Council Upholds Licensing Officer

The City Council by a majority of one upheld the decision of its Licensing Officer in the case of Asmall and Sons, which has aroused considerable interest in Maritzburg.

Asmall and Sons were granted a licence to carry on a general dealer's business at the corner of West and Church Streets in premises owned by Mrs. Christie and occupied for many years by Saville and Chapman, who last March closed down.

Following the granting of the licence more than 30 objections were made. As the result of withdrawals, however, the objectors were reduced to eight. These objectors appealed to the Council against the Licensing Officer's decision and the matter was heard yesterday.

Mr. W. E. Thrush appeared for Asmall & Sons and Mr. A. Milne and Mr. W. J. Hawes for the objectors. Counsel spoke at length, after which the City Council went into Committee to decide the matter.

Although the voting was not made public, I understand the Council decided to uphold its officer by seven votes to six, the balance of the Council being absent.

An Arab Bazaar

Mr. Milne stated that the Licensing Officer had expressed the opinion that because a European was the landlord an Indian could not a licence irrespective of the amenities of the town. This principle, if carried into effect, would have a very serious consequence.

It was clear that this Indian had not yet bought the property, but he said he would do so if he got the licence. A pistol was being held at the Council's head by reason of the fact that a European woman was the landlord. The price offered was £3,000, and it was clear that this was for the lease as well.

Another principle expressed by the Licensing Officer was that in very difficult times it was advisable to grant licences to a class whose presence was generally deplored in Church Street. This was the time, in fact, to turn Church Street into an Arab bazaar.

As far as he was aware, it was the policy of the Council to reserve Church Street for high-class trade and not Asiatic trade. This was not on racial grounds.

More Competition

Objection was taken to the licence on the ground that there was no necessity for it. Almost every

trading concern in the town was hard put to it to keep going, and the Council was being asked to increase their difficulties. If the Indians themselves intended to carry on high-class trade, they would be offering further competition. They had stated that they required a turnover of £18,000 a year to make the venture profitable.

Mr. Milne denied the Licensing Officer's statement that there was no evidence as to the cause of the failure of the previous occupants of the premises, Messrs. Saville & Chapman. He contended that the depression and competition were the causes. In other cases where Indians had been granted licences the applicants were the owners of the premises and not bargaining as to ownership.

The Licensing Officer had stated that the question of the necessity for the licence could not be taken into consideration. Counsel denied this, and quoted authorities to the contrary. He went on to say that the fact that the Council's policy was to make Oxtob Street a European trade centre was not an indication of a valid policy. He quoted the recent decision of the Supreme Court in the Dorhan case of Gora Mahomed.

"Retrograde Step"

The question of the amendment of the town was of paramount importance, continued Mr. Milne, and should be considered first. The granting of the licence would add to the troubles of present traders and would be a retrograde step.

The Licensing Officer appeared to have been justified by the statement that the applicants were prepared to spend £1,500 on buildings. Naturally the applicant would do this as a business proposition if he thought he would get it back.

Mr. Howes drew attention to the fact that when the licence was advertised there were a number of objections, numbering over 50. Some 15 or 16 and three withdrew, and counsel alleged that these withdrawals were the result of very active canvassing.

The applicant is trying to prove the necessity for the licence and called Mr. Saville. The latter stated that he had lost quite sufficient to justify him in closing the store down and removing the stock to other premises. Saville had admitted that there was no public demand for the licence.

"No Depression"

Mr. Howes went on to deal simply with all the evidence. He pointed out that the applicants had stated that there was, in effect, no depression. Parik, Annull's partner, had stated that times were normal, that cash sales had not dropped and these were not bad times. Annull, when he attended was drawn to Saville's statement that the business did not pay, said that he did not believe it.

The present time, when every trader was rubbing shoulders with bankruptcy, was one in which the question of necessity should be closely scrutinized. The £18,000 annual turnover considered necessary by Annull for the success of the business would come out of the pockets of the established traders.

In this case the applicant based himself on a type of trade. He insisted, in fact, that he intended to cater for all sections of the community. There would be Native trade on one of the most prominent corner sites at the entrance of the town.

Annull had offered to build a second storey to the building, and when asked for the purpose "For dwelling rooms for the use of my

Mr. Howes spoke strongly against the practice of converting upper Church Street into an Asiatic residential quarter. The applicant was creating a bazaar of the town and was doing elsewhere. The granting of the licence would inevitably create further unemployment.

Mr. Howes was closely questioned by Counsellor G. G. Joffe. The latter asked whether there would be any objection to the licence and a European applied for it.

Applicant's Case

Mr. J. K. Thorne for Annull and Sohn, pointed out that Mr. Christ had been the owner of the premises in March last, Saville and Annull because they could not find a tenant in the vicinity. Mr. Christ was content to pay rates and keep the premises empty. He stated the objection that a shop was being held at the head of the Council. The applicant naturally would not pay £3,000 for a property and keep it empty merely for the pleasure of opposing it.

Mr. Thorne alleged that Mr. Milne had made a strong appeal on racial grounds. The policy of the Council was to confine the Indian business to lower part of the lower class in upper Church Street. This latter attracted many prominent people.

Mr. Allison, Judge:

Mr. Thorne: am quite aware of it. The high class Indian stores among whom were some of the objectors, while catering for Europeans did not turn away Natives, continued Mr. Thorne. It was for the owners of the property to decide whether they should sell the property, and the objectors were not concerned with the fact.

It would add to the necessities of the town if these premises were left to rot, and the business would further circulate money and create employment.

"Racial Grounds"

Mr. Thorne went on to quote authorities that no discrimination should be made on racial grounds. He contended that the view of the objectors to a large extent was based on this ground.

Counsel declared that questions were put which were intended to have a bad legal effect on the Licensing Officer's mind, without any evidence to substantiate them. He submitted that the objection of no necessity was applicable to a borough.

The question of necessity was raised in the Retail Dealers Ordinance, but the same circumstances did not apply to this case.

Mr. Howes: The situation was different, with a large floating population and almost unlimited competition.

He pointed out that really only eight objectors had come forward in spite of the fact that attempts had been made to collect them.

"Asiatic Quarter"

Dealing with the proposal to erect dwellings above their stores, Mr. Thorne stated that objections on this ground were racial. There were already lower dwellings and flats occupied by Europeans in Church Street.

He stated that the objectors in this case were proper owners and ratenators of the town. He appealed to the Council to put aside all prejudice. He declared that upper Church Street was now an Asiatic quarter.

In reply Mr. Milne said that the Council was bound to consider the interests of the town and the interests of the Asiatic. He denied that there was a private fight between Indian and pointed out that the Marketing Co-operative Society was one of the objectors.

Mr. Howes stressed the difference between racial and class discrimination. He agreed that he certainly knew the question of necessity was not applicable to towns, but that it was very important in present times.

"WHY HAVE WE RECEIVED THE POWER?"

TWO Indians in Lichtenburg town of the Transvaal Province made applications for fresh produce vendors' licences in Plain Street. The applications originally came before the Health and Building Committee of the Town Council. The Committee recommended their refusal. The report of the Committee was submitted to the Town Council and a spirited debate took place. We publish this debate in this issue. From this debate one can clearly see the deplorable attitude adopted by some of the Councillors towards the Indian applicants. The Transvaal Provincial Council has passed the Licensing Control Ordinance in 1926. When this Ordinance was drafted the Transvaal Indian Congress protested against it. The then Agent-General of the Government of India, Sir K. V. Reddi, made representations to the Union Government pointing out that the draft Ordinance violates in spirit and letter the Gentleman's Agreement of Capetown. As a result of his representations the Governor-General-in-Council did not give assent to it for a year. But in the early part of this year after the second Round Table Conference the Ordinance received the assent of the Governor-General-in-Council. Now the Ordinance is enforced in its naked form in the Transvaal. From the debates in the Lichtenburg Town Council the motive of the Ordinance can be clearly seen. The Indian community of the Transvaal is thrown into the hands of the members of the local authorities just as the goats are thrown before the wolves to be devoured. This Licensing Control Ordinance confers upon local authorities absolute and autocratic powers to refuse to issue licences. They are not even bound to give reasons of refusal and there is no right of appeal to the Courts or to some other impartial tribunals. In almost all the local authorities of the Transvaal there are also some members who are of the trading class. Most of them are laymen. They have practically no legal knowledge and many of them are competitors in trade with the Indian traders. The fate and the very existence of these Indian traders who are their competitors in business have been placed entirely into the hands of their enemies. What hopes can these helpless Indians have to live a decent life of a civilised standard. The Indians in the

Transvaal have always received full justice in the Courts. The Courts of that Province really speaking, were the protectors of their rights. Now that the Indians have no right of appeal under this Ordinance who is there to protect their rights? The Judiciary has many a times in the Transvaal saved the members of the Indian community from the injustice of the local authorities. We will cite here an instance. Delivering judgment in Hassan Amod Karolia vs. Beaufort Municipality, Mr. Justice Krause said in 1930:

"There is no doubt that the tendency of the legislation has been to get rid of the Indian trader and to give the handle to the local authority. This handle is being used to justify refusal to grant licences to Indians. No reasonable man and no honest man would have refused the licence in question on the slightest of evidence without the fullest investigation. The colour of the applicant was the reason why his application was refused. The local authority did not consider the application in a bona fide manner on its merits."

The local authorities were in many cases doing injustice even when the Indian traders had a right to appeal. Now that this important and valuable right is taken away and the local authorities are given supreme and autocratic power how would the Transvaal Indians hope for justice being done to them? This Ordinance is against the letter and spirit of the Gentleman's Agreement of Capetown. In that Agreement there is a clause concerning the trade licensing laws. It reads:—

"When the time for the revision of the existing trade licensing laws arrive, the Union Government will give all due consideration to the suggestions made by the Government of India Delegation that the discretionary powers of local authorities might reasonably be limited in the following ways:—(1) The grounds on which a licence may be refused should be laid down by statute; (2) The reasons for which a licence is refused should be recorded; (3) There should be a right of appeal in cases of first applications and transfers, as well as in cases of renewals, to the Courts or to some other impartial tribunal."

The Transvaal Provincial Council last year passed this Ordinance and repealed the Licensing Control Ordinance of 1926. It was the duty of the Union Government to see that these undertakings should have been implemented in the new Ordinance passed by the Provincial Council. But the Union Government remained silent and allowed the Provincial Council to flout the Capetown Agreement. It is very surprising

to know that the Government of India and their Agent have not a word to say in this regard to the Union Government. How can their Agent continue to be in office when such a breach of faith has taken place and the Capetown Agreement is broken in spirit and letter? As a result of this Licensing Control Ordinance and the Transvaal Asiatic Land Tenure Act, the days of the Transvaal Indians are numbered. Not only did the Congress vehemently protest against these iniquitous legislations but it has passed a resolution to passively resist the Land Tenure Act. On one side when the Transvaal Indian community is struggling very hard against this repressive legislation, on the other side the Agent-General of the Government of India has become an axe to the handle and by dividing the community is offering his co-operation to the Asiatic Land Tenure Act Commission which is now sitting in the Transvaal. Personally we have no axe to grind against the Agent-General, Kunwar Maharaj Singh. In the cause of the Transvaal Indians we are in duty bound to criticise the action of the Agency of the Government of India. We know that Kunwar Maharaj Singh at heart is a patriot. Though patriot as he is we know he is bound to carry out the orders of his Government. Finally we quote the words in the debate in the Lichtenburg Town Council of one of the members, Mr. A. I. Ludlek said:

"that the Free State could be taken as an example. There they had no Indians, and the the European business man was doing the business done in Lichtenburg and the Transvaal by Indians. If we rid of the Indians there will be enough Europeans to rent the buildings now let to the Indians, but the white business man will not come here because of the Indians. The Government has given us the right to refuse a licence without giving reasons for doing so. Why have we received this power? We know what we are to do, so why not do it? What benefit do we derive from the Indians in our community? What do they spend? Are they an asset to our town?"

Comments on these outbursts are not necessary lest the charm of it might be lost!

The Transvaal Land Tenure Act Commission

We understand from Johannesburg that the Commission has written a letter to the Transvaal Indian Congress and asked whether or not it desires to give evidence before the Commission. Such letters have also been sent to the Chinese and Coloured people's organisations. We also understand that the Commission has issued forms in order to give another chance to those who have not filled in the forms. A Committee meeting of the Congress met to discuss the letter and it has decided to send the resolution passed by the S.A.I.C. Executive which is to the effect that the Congress cannot co-operate with the Commission.

Mahatma Gandhi On Passive Resistance In The Transvaal

While himself an apostle of passive resistance, Mahatma Gandhi hopes there will be no need for starting this movement in the Transvaal against the Asiatic Land Tenure Act. Mr. Manilal Gandhi, son of the Mahatma, writing from India in mid week to the Agent-General to the Government of India, Kunwar Maharaj Singh, states:—

"Father (Mr. Gandhi) did wish the Commission would make such concessions as would satisfy the whole community and the community may not have to take the step it proposes to take."

A Matter Of Conscience

"With regard to the South African question he (Mr. Gandhi) said that he could not express an opinion from prison, but he said, "If your conscience tells you that you should sacrifice yourselves, do so by all means."

"He said it was for one's own conscience to decide as to what to do."

It is felt that Mr. Gandhi's advice follows the exhortation of Mr. Swart asking his South African compatriots to refrain from starting passive resistance.

Commission's Task

The Commission, under the chairmanship of Justice Potlatch, has already commenced its labours and it will be well within next year before its findings will be published. Its task will be to examine each individual case of occupation of proclaimed land by coloured persons and to compile a register showing: (a) Those individuals who are in legal occupation and (b) those individuals who are in illegal occupations.

It is also required to make proposals as to the exercise by the Minister of the Interior of the power conferred upon him—his terms of the Gold Law—to withdraw land from the operation of those provisions of the Act which prohibit occupation by coloured persons.

While the Tenure Act is referred in name as intended to apply to Asiatics, its scope includes coloured persons, that is, "Any African or Asiatic, native or any other person, who is manifestly a coloured person," but does not include Cape Malays.

The commission will take into consideration (a) the character of the occupant, and, in the case of occupation for trade purposes, the nature of the trade carried on; (b) the period during which illegal occupation has continued; (c) the character of the areas are already largely occupied by coloured persons or are predominantly European; (d) the wishes of the other occupants in those areas; (e) the hardships which the enforcement of Law would involve.

Rand Areas Affected

The following are the more important of the areas affected: Ferreira township, portion Johannesburg, portion City and Suburban, portion Jeppestown and Jeppe South, Malvern, Parkshoop, (Langlangie), Fairview, La Rochelle, Ophirion, Prospect township, portion Marshallstown, Fordsburg, Denver, Cleveland, Wolbater, Burgersdorp, Toffenstein, Broomfontein (old).

South African Indian Repatriates In Trouble

A message from Calcutta in mid week states.—

A large crowd of immigrants who recently arrived and these already at Matlabraz, a suburb of the city, besieged the office of the Protector of Immigrants, demanding repatriation to their colonies.

It is stated that these immigrants, finding themselves unwanted in their mother country, and having exhausted their savings, are living almost on the verge of starvation. At present about a thousand are leaving Matlabraz, being desperate, having not found employment. They appealed before the Protector of Immigrants in a body, refusing to disperse unless their demands were granted.

They assumed a threatening attitude and abused the members of the office staff. The head clerk was assaulted so severely that he was removed to the hospital. Eventually police help was requisitioned and a number of persons were placed in police custody.

It is understood that the Government has been asked to provide a sum of money for the immigrants' assistance. Meanwhile, the more serious cases received relief. The men include persons from Trinidad, South Africa, Demerara and Jamaica.

"Unwanted In The Mother Country"

Commenting on the above *The Hindu* writes:—

The colony of Matlabraz, a suburb of Calcutta, contains about a thousand souls who have been repatriated from Trinidad, South Africa, Jamaica and Demerara. The only bond between these diverse elements is apparently that they were unwanted in the British Colonies and Dominions from which they have come and are equally unwanted in the mother country, which many of them saw for the first time a year or two ago, being colonial born. Thanks to caste restrictions which they have violated, and the remarkable disparity between the standards of living obtaining in India and in these countries, they do not fit into the India scheme of life.

This could have been easily foreseen if the Indian authorities, who are parties to the extensive repatriation schemes adopted in the Colonies and Dominions, had given any thought to the matter.

When inducements were being held out to them by the Governments of the countries of their adoption to go back to India, the Indian Government should in fairness have warned them of the hardship and disappointment that must be their portion if they went back to India. Having failed to do this they should at least have made arrangements to see that these men and women, returning to a country in which they are really strangers, had help and guidance given them to enable them to strike roots here if possible.

Inadequate Grants

Such help as the Protector of Immigrants at the various ports is able to give the repatriates is

necessarily inadequate. Once they go up-country the department seems to lose sight of them. That, at any rate, was what happened in Calcutta, with the result that they straggled back to the city sooner or later, and the suburban colony of Matlabraz thus grew up haphazardly in the course of a few years. An account of this colony in the *Natal Witness* describes its inhabitants thus:

They live primitively in rude huts and shelters. Their savings have all gone. Some are practically starving. The men eke out a poor existence by doing odd jobs of work when they can get it, which is not often. An effort has been made to find employment for these people, but complaints have been made of their unreliability, and the men themselves have refused an offer from the State of Bijnagarh to find work for all. Their objection is the low rate of wages compared with their earnings in the Colonies. Thus they remain in their miserable plight.

It seems hardly likely that people who are well-nigh starving would refuse work because they cannot get the wages that they need to get in the Colonies. Be that as it may, there is nothing to show that a definite or persistent effort was made to find them work and to make conditions of life tolerable for them—which was the least that the Government of India was bound to do for them in view of its weekly subservient attitude towards the policy of expansion adopted by British Colonies and Dominions towards Indian nationals. Thanks to this policy and the world-wide economic depression, the problem must be even more acute in future, and it is high time that the authorities tackled it in an intelligent and systematic way.—*Natal Witness*.

Grave Indian Distress

Unemployment and distress are so terribly severe amongst the Indian community that they are being driven out of the country. Every day long queues of Indians wait for free meals given by the Sir Kurma Baidi relief fund, and the position is steadily growing worse.

"Indians," said Advocate A. Christopher, "are caught between the millstones of economic depression and the white labour policy."

While some may count it a good thing that they are leaving the country, this large number of unemployed Indians—it is estimated at over 4,000—presents an economic menace to European employment. Many of them are trained in various crafts and in order to keep body and soul together they make clothes or furniture for sale at absurd prices.

This form of competition has almost reduced the furniture industry to chaos. Following, it is understood, representations made through the Agent-General, the Department of Labour is now alive to the position, and Mr. Ivan Walker, Secretary for Labour, is in Durban at the present time pursuing investigations.

Interviewed this morning, he said he could make no statement beyond that he was going into the general position of unemployment and relief works. The general opinion is, however, that the Labour Department is contemplating some form of relief scheme work for Indians, who have made urgent repeated requests for some such scheme. They are now finding support amongst European employers acquainted with their pitiable plight and who recognise in it a factor which threatens stability of European employment.

Indian Shops In New Areas

Licences For Next Year

The Natal Indian Congress, it is understood, will not support any requests for the exemption from health regulations of temporary trade premises in the added areas. Indian traders who are affected may ask for a specified time if they are not already in a position to do so, to bring their shop buildings to the requirements of the regulations. The Congress urges Indian shopkeepers to apply for the renewal of licences for next year.

A circular letter issued from the Congress office over the signatures of the joint secretaries, Messrs. A. I. Kuyee and P. G. Pather, states:—

"As a result of an interview between the secretary to the Agent to the Government of India, officials of the Congress and representatives from the suburbs and Colonel Melvonn, the Licensing Officer, and Dr. Quinn, the Borough Medical Officer, all Indian licence-holders in the newly-incorporated areas are requested to forthwith lodge their applications for the renewal of licences for 1933, so that the owner or occupier of any premises for which a trading licence has been applied and which is found to be defective in any way may have an opportunity by arrangement with the Health Department to correct the defects."

Call Of Humanity In India

(By RABINDRANATH TAGORE)

Foot Rabindranath Tagore has sent the following reply to Mr. Carl Heath of the India Constitution Group, London:—

"Dear friend,—It is encouraging to learn from your cable that there is a general feeling in England urging for a radical change in the relationship between that country and ours. To my mind, this is the time when a move towards honest co-operation with our people should be made by the India Government. The atmosphere has been purified by Mahatma's presence which was undertaken not merely for the sake of any particular group of people but for the sufferings of men."

Since without number, in recent years, opportunities had offered themselves to the Government for responding to the call of humanity in India. One such was Mahatma's desire to confer with the Viceroy when he returned from the Round Table Conference. But Mahatma's gesture was ignored; he was summarily put into the prison. Since then, the Government has openly entered into a policy of repression, blackening its own prestige in the eyes of millions by its fury of unreason. From one blunder to another, the Government has proceeded till it has successfully initiated India into a state of imminent warfare, on a scale which modern scientific militarism can appreciate.

Nobody defends the acts of terrorism by isolated individuals, yet this must clearly be recognised as the direct result of Governmental action. Now, British troops are being moved in Bengal villages to stamp out the anarchists and to teach our people a lesson, "a moral lesson" by the use of brute force. Coming on the top of the Government's actions in Dacca, Midnapore, Bhill and Chittagong, this new measure will create an atmosphere of panic, favourable to widespread anarchism.

Facts To Be Faced

Two facts have now to be distinctly faced by the British Cabinet and by the India Government if they desire to change their policy in India before it is too late:—

(1) No country can be ruled against its will by another. India can no longer be governed by force, however ruthless and scientifically efficient it may be. India's relationship with England, economic and cultural, must be maintained, but that can only be achieved through friendship and trust. Our people are ready for such co-operation but their confidence must be regained by specific acts of the Government, clearly recognising the right of our people to equity and self-determination.

(2) The only real check to disorder and distrust between our people and the English is the influence of the Congress under Mahatma's own leadership. Yet thousands of the finest men in the Congress have been jailed like criminals, their own rights being their loyalty to Mahatma and to the masses whose interests they have zealously upheld. The Congress as an organisation has been declared illegal, its money confiscated, its sympathisers severely and relentlessly victimised.

Not that the moral hold of the Congress on the mind of our people has been in the least impaired or its organisation weakened, but the Government, by wilfully depriving themselves and our own people of the services of this beneficial organisation, has chosen to drive the activities of our finest men and women underground. The Government is thus running serious risks, not only of permanently losing any legitimate influence it may still possess on our people but also of encouraging exploited activities which will be disastrous in its effects on innocent humanity.

Stop Repression

It is too late in the day for the Government to throw out mere gestures of goodwill, palliative measures and tactful promises, safeguarded by diplomacy. Government must reverse its weak policy of repression and intimidation and come out with concrete proposals, which can immediately be made operative, giving India the substance of independence. Honest constitutional reforms, sweeping aside the baggage of an imperial Government, must be preceded by the release of Mahatma Gandhi and members of the Congress and the unconditional repeal of the Ordinances which are a frank confession of the Government's failure to rule.

I sincerely hope that the India Constitution Group will devote its best energies to acquaint the British people with facts as they are in India to-day, and commit itself to a definite programme and a policy which will accept, as axiomatic, the birthright of our people to freedom and to such self-chosen federation with other countries and peoples and they may freely decide upon. I know I can count upon such heroism of soul from your people.

Genuine peace in India can only result from a fearless recognition by the Government of the fundamental claims of our humanity. Mahatma has proved to the world his clear honesty of purpose; will the Government respond?

Gopalramy Venn Kurma, the eldest son of Sir Kurma Reddi, the former Indian Agent-General, has passed his Bar examination on hold in mail work. Mr. Kurma, who is a graduate of Calcutta, acted for a year in South Africa as his father's private secretary. During his stay in the Union, Mr. Kurma did research work connected with the legal aspect of the Indian question. The book it is expected, will be shortly published or, as it was originally planned, will be first presented as a thesis for a doctorate degree of his university and afterwards published.

(On behalf of the Indian community of the Union we congratulate Mr. Gopalramy Kurma for his brilliant successes and wish him a success in his career.)

Accordingly to the South African Party the difference between the wages of the white labourer and the non-European should be paid by the Treasury from general revenue.

"I warn the citizens of South Africa that once you subscribe to this conduct then you can confidently expect that if it is applied to the ordinary labourer they might eventually just as well go to the central Government and ask for a general subsidy, because natives could be got cheaper," said Mr. Molan.

Preserving White Civilisation

"It is done in Kenya and the Congo, but what will become of our white civilisation if it is introduced here? I appeal to every man and woman to oppose those parties who are not willing to give the white man the opportunity of making a decent living in South Africa. The white labourer has not disappointed the Railway Administration, and the white labourer, no matter how humble his occupation, will, as long as he is earning his living honestly by the sweat of his brow, And a friend in the Nationalist Government."

Cable News From India

A Peasant Uprising

Calcutta, Tuesday.

A serious situation exists in the Alwar State, where an agitation among the peasantry due to demands for the payment of land revenue, which has been simmering for some time, has taken a grave turn with fatal rioting in several villages.

The grievances of the agricultural workers, obsessed with the idea that their homes were in danger, resulted in thousands, led by armed men, attacking the fighting forces, taking up arms.

Preparations to resist the attack were taken on a wide scale. Roads by which forries could bring troops were made impassable, passes were blocked with huge boulders flung from the hillides and at intervals among the hills watchers are posted with giant tom-toms which can be heard for five miles, enabling the summoning of fighting men to repel troops of armed police.

Even sites for possible ambushes have been selected, spies have been stationed at the foot of the hills and an elaborate system of communication by means of signals who travel in night has been established.

The plans, which seem to be based on Frontier warfare and which both Moslems and Hindus have taken a share in drawing up, possess a touch of military genius, proving that the ex-servicemen leaders learn a great deal of scientific warfare during their service in the Indian Army.—*Natal Advertiser*

Gandhi's Prospect Of Release

New Delhi, Friday.

Civil disobedience remains an "article of faith" with Gandhi until the Government fully consider the national demands formulated by Congress, according to a letter Gandhi is reported to have sent to the Government.

This is expected to stop the speculation which has recently been rife concerning the prospects of Gandhi's release.—*Reuter*.

Gandhi And The Untouchables

Poona, Sunday.

Gandhi is now prepared to agree to a referendum on the question regarding the opening of Gurayevur temple to untouchables. This is a modification of his original attitude. He suggests a referendum under the management of one of his nominees, and one from the Sanatanista orthodox group. On November 6 Gandhi threatened to resume his fast on January 1 unless the

past of Poona, providing for better treatment of untouchables was carried out. He demanded that the temple be thrown open to Untouchables by that date.—*Reuter*.

Indian Terrorist Conspiracy

Bombay, Thursday.

A widespread terrorist conspiracy in Bombay is believed to have been discovered by the police, following the detection of a young man possessing a number of large-bore revolvers and ammunition hidden in a roll of bedding, who arrived in a steamer from Goa with an unusually large number of packages. Correspondence was also discovered which, it is alleged, shows that he is a member of a terrorist organisation planning the murder of Government officials and raids on banks. Others have been arrested at Delhi, Allahabad and Gwalior.—*Reuter*.

Your Opportunity !

Prof. Carey guarantees to cure Asthma, Bladder trouble, Catarrh, Constipation, Hysteria, Insomnia, Piles, Rheumatism etc. by special methods of Electric, water and light, Turkish, Swedish and Sun-ray baths, and massage. Special treatment for ladies and children's diseases. Consultation free.

Literature sent free on request.

Communicate to Prof. CAREY, Carlton Hotel, Johannesburg.

Prof. Carey is well conversant with Hindustani.

પ્રોફેસર કેરે હેલ્થ ઇમ્પ્રુવમેન્ટ

આ અને આપકેશનથી કંઈપણે આરોગ્ય મેળવવા તક.

પુરુષ, સ્ત્રી અને બાળકોના તમામ રોગો પચેકટકે બાથ, સ્વીડીશ બાથ, મસાજ (વરેરેથી સારા કરવામાં આવે છે.

મુલાકાત મફત.

પ્રોફેસરની મુલાકાત માટે નીચે મળી અથવા કોઈ ગોઠવણ કરો.

પ્રોફેસર પ્રવાસી,

૪, પ્રીયર્ડ સ્ટ્રીટ,

જોહાનનિસબર્ગ.

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE: Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ રૂ.

ફ્રીડે, ૨૪ વાર, તારીખ ૨ ડીસેમ્બર ૧૯૩૨

નાંક ૪૮

નોંધ અને સમાચાર

સત્યાગ્રહ વિષે મહાત્માજી

દ્રોણાચલમાં એશીયાટીક બેન્ક ટેન્ગેર એક્ટની સામે કમીશનના રીપોર્ટ નાદ સત્યાગ્રહની લડત કિશવવાની કરાવ ચુકેલા છે તે સંબંધી શ્રી. મણીલાલ ગાંધી જેઓ દોઢ મહિના છે તેમણે મરવણ જેલમાં મહાત્માજીની મુલાકાત લઈ એ પ્રશ્ન વિશે ચર્ચા કરી હતી અને એ ચર્ચાનો સાર તેમણે દોઢના એવંટ કુવર મહારાજ સીંગને એક પત્રમાં લખ્યો છે. એવંટે અગ્રેના બાપમાં તેની વિમન આપી છે તેમાં દરોહવામાં આવ્યું છે કે મહાત્માજી આદ્યા રાખે છે કે કમીશન દોહીઓને કોઈ સહત આપશે કે જેથી દ્રોણાચલના દોહીઓને સત્યાગ્રહની લડત કિશવવાની જરૂર નહિ રહે ત્યાં એ પ્રશ્ન દરેક માણસના હૃદયની માન્યતાનો છે. એ સમાચારના આદ્ય પાલિકાના આપી દેવાની તાકાદ હોય તે તમે જરૂર તમા કરી સંકે છે. આ દેશની સા. આ. છ. કમિસ સર્વાનુવતે એશીયાટીક બેન્ક ટેન્ગેર એક્ટ સામે સત્યાગ્રહની લડત કરવાનો કરાવ કરે તેને મહાત્મા ગાંધીજી પોતાની સમ્મતિ નહિ આપે એ કહી પણ સંભવેજ નહિ એમ અમે માનીએ છીએ. તે મહાત્માજી આ દેશમાં મહેલી સહિત ટેંગલ કોન્ફરેસ થયા મળ દ્યારથી આ દેશમાં આપણી સબકીય પરિસ્થ નથી પુરેપુરા વાકેફ થાય અને એશીયાટીક બેન્ક ટેન્ગેર એક્ટને બરાબર તપાસી જુએ તે તેઓ ખીજ કામ પણ સલાહ અગ્રેના દોહીઓને આપી સહજ નહિ. દ્રોણાચલના રજીસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ સંબંધી રાહી કામના જે દરેકે દના તે સાવ ૧૯૩૧ ના કમીશન કાપદાથી છીનવી લેવામાં આવ્યા છે એ વાત ત્યારે શ્રી. મણીલાલ ગાંધી જે મહાત્માજીને કરી ત્યારે મહાત્માજીએ તેમને કહ્યું હતું કે તમે આજીવન એ વિશે જોશી શકાશે રહ્યા દના તેમની સરકારી ફાઇલ લઈને કામે ને હકેકા પ્રાપ્ત કરેલા હોય તે ત્યારે પાછા છીનવી લેવામાં આવે ત્યારે લડત કિશવવાની પણ તે હકેકા પાછા મેળવવાજ જેલએ એવીજ સલાહ મહાત્માજી આપી રહે. સન ૧૯૩૧ નો કમીશન કામકે ત્યારે પસાર કરવામાં આવ્યો ત્યારે સર કુર્મા રેડી કેપટાઈન દના તેમણે તે વેળા દર્શાવ્યું હતું કે અત્યારે જાને સરકારો પચે ખીજ સહિત ટેંગલ કોન્ફરેસ મળવાની વાતચિત ચાલી રહી છે અને તે લગભગ નહી થઈ ચુક્યું છે એ કોન્ફરેસમાં આ પ્રશ્ન વિશે પણ ચર્ચા સલાહવામાં આપશે એવા સમયે સત્યાગ્રહની વાત કદાચવામાં આવી હત તેને કામ દેશ ન આવત કારણ કે કોન્ફરેસમાં ચર્ચા એ વિશે પણ નીકળશે એમ સર કુર્માએ દર્શાવ્યું હતું. ખીજ સહિત ટેંગલ કોન્ફરેસમાં દોહી સરકારના ડેલીગેટોને હુનીયત સરકારે એવી જખરદસ્ત ચાપ આપી કે જે પ્રશ્ન વિશે કરી ચર્ચા થઈ હતી કે નહિ તેની પણ કોઈને આજ સુધી ખબર નથી.

કમીશન અને દ્રોણાચલના દોહીઓ

અમને જોવાનીસગર્જથી સમાચાર મળ્યા છે કે કમીશને કમિસ કુવર કામગીર લખીને મુલાકાત છે કે તેઓ કમીશન સમક્ષ જુલાનીઓ આપશે ના નહિ. એવાજ કામગીર ચાર્જનીજ તેમજ કલકત્તા દોહીની સંસ્થાઓને પણ જોડવામાં આવ્યા છે કામગીમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે કલકત્તા માણસોની મોટી સંખ્યાએ દરજ સુધી કાર્મ કમર્સ નથી એટલે કમીશને બીજા નામ જાહેર માક્યા છે કેમ પણ માણસ દરજ પણ એ ફોર્મ કરી સહશે અને કમીશન લખાસ કરી પછી કામદેસર તેને એકમેજ્યાન પણ આપશે દ્રોણાચલ કમીશન કમિસની એકલીકુલીવ કમીટીની એક મીટિંગ એ પા કુવર વિચાર મલાવવા મળી હતી અને સા. આ. છ. કમિસની એકલીકુલીવે દરેકે કરાવ કમીશનને જોઈથી આપી તે આધારે કમિસ જુલાની આપી શકે નહિ એવો જણાય લખવાનો કમીટી એ કરાવ કરી દતો. કપલા સમાચાર કુવરથી જોઈ ચકામ છે કે જે લોકોએ કાર્મ કમર્સ ન દના તેને ફોર્મ બરી દેવાને માટે કમીશને ખીજ તર પણ આપી છે. સરકાર તે એમ કહે છે કે દોહીઓ આ કામદાને કણુલ શખી મે અને એની સામે વિરોધ નહિ લઈવે. સામ, હામ, અને ભેદ માપરી દોહીઓ પાસે આ કામદાને કણુલ કરવી લેવા તે પોતાના સર્વ પ્રયત્નો કરશેજ. જેઓ ધન, દોલત અને વેપારનેજ જોઈ રહેલા છે, કુનવી વસ્તુ સિવાય જમતમાં ખાણું કશું ઉજ નહિ, તેને માન અને અપમાન એ સરખાજ છે. એવી મનદાહિતવાળાઓ કમીશન જે ફેરકાના કુકડાએ કેંકવાની ખાજ રખા તે ઝીલા લેવા ત્રાપ ગારનામાંજ. પરંતુ જેઓ કુનવી વસ્તુઓ કરતાં એક પ્રબ્ધ તરીકેના પોતાના સ્વમાનને પ્રીય મણનારા છે તેઓ કમીશનની જાળમાં કદી પણ ન દસાય એવી અમારી વિનંતિ છે. એવા મુદીબર માણસે પણ કામ માં દશે તે તેઓ કેમને અધિગતએ જતી આટકતી શકશે અને કેમનું નાક સાચવશેજ.

કલકત્તામાં રીપ્રેઝેન્ટેશનની ભૂંડી રશા

કલકત્તામાં ગયા મેસમાં મલેલા સમાચાર કુવરથી જોઈ સદાય છે કે કલકત્તાનું એક પર્વ ને મરીયાણુજ નામથી એળખાય છે ત્યાં પરદેશીઓથી રીપ્રેઝેન્ટ થયેને આવતા માણસોને રખવાની કાઠી છે. ત્યાં પ્રોટેક્ટર એક કમીશનટસની એડીસ છે તેની એડીસને રીપ્રેઝેન્ટ થયેને ત્યાં પદેચિલા મોટા ટાળાંએ મેરી લીધી હતી અને તેઓએ તેમને પોતાના પોસેમીઓમાં પાછા ચલાવી દેવાની મંજુરી કરી હતી. આ ભેદ ત્યાં જમને જોઈ સહક છે કે તેમની માતૃશુભિમાં તેઓ કશું કરી શકતા નથી અને તેમણે જે કામ પાસે બચાવેલું દશે તે જલાસ થઈ

જાતા તેઓ બૃહમરણી સ્થિતિ ઉપર આવી ગમેલા છે. આમાં એક દબાર માણસોનાં ટોળાંએ પ્રેરિતરૂતી કોમીસને ઘેરી હાથને તેમને પાછા મોકલી દેવાની પ્રતિજ્ઞા કરી હતી અને એ માણસોને કલુષ ન રાખવામાં આવે તો ત્યાંથી ખસવાની તેમણે ના પાડી હતી. તેમના વસણે ગંભીર સ્વરૂપ સીધું હતું અને કોમીસના સામે તે માણી પ્રદાનથી વશાવવામાં આવ્યા હતા. કોમીસના દેહ કલાકને ગંભીર રીતે મારવામાં આવ્યો હતો અને તેને ધરપીતાલમાં મોકલવો પડ્યો હતો. આખરે પોલીસની મદદ લેવામાં આવી હતી અને ફરિયાદ તોડવાનીએ પેલીસે કબજામાં લીધા હતા. આ ભેદને મદદ આપવા માટે સરકાર પોલીસ પેસાની મદદની માગણી કરવામાં આવી છે. હરખાન કેટલાક ગંભીર રીતે મારવામાં આવી છે. આ માણસો સાક્ષ્ય આપેલા, ફીલીંગ્સ, કોમેન્ટ્સ અને જર્મનીમાં આવેલા છે. આ રિપોર્ટ ઉપર ટીકા કરતાં મદાસનું 'ધી હોડ' મત લખે છે કે "સ્વરાજ બાબતમાં સંસ્થાના અને કોમીનીઓમાં રીપેરીએશનની ચોખ્ખા બહી ફીલીંગ્સને કાલજ આપી અને સત્તાવી દેવામાં આવે છે અને એ ચોખ્ખામાં લોકો સરકારના હાથ હેઠળ છે તો લોકો સરકાર પ્રથમથીજ એ પ્રશ્નમાં પાત્ર આપ્યું હતું. આ ભેદને ખોટી ન કહેવાનીઓ અને કોમીનીઓનો માંગતાં નથી. જાતી નાત જાતના વાંધાને લઈ એ ભેદમાં બળા સકતા નથી. ધક્કાએથી દ્વિદ પ્રથમ વિજાળ નેયું છે. વળી જાતીનું જીવન ધોરણ કોમીનીઓ અને કોમીનોથી જુદી જાતનું રહ્યું એટલે જાતની વસ્તીમાં તેઓ બળા સકતા નથી. તેમની સામે કોમીનીઓમાં સાલજ ધરવામાં આવે છે તો લોકો સરકારની એ જરૂર રહી કે ભેદને તેમણે એતવણી આપી દેવી એમણે કે લોકોનાં તેમને મારે સ્થિતિ કેવી છે. લોકો સરકાર આ કરવામાં નીજાજ નીવડી હોય તો પાડા તેની એ જરૂર છે કે આ જાતના ભેદને તેણે મદદ આપવી એમણે અને તેઓ સ્થાયી થઈ શકે તેવી મોલવણ કરવી એમણે." ફીલીંગ્સ સરકાર કોમીનીઓનો અને કોમીનીઓની સરકારોની ભેદે સીધી અને ચોક્કસી જાત કરી શકતીજ નથી. આ વિષયમાં તેણે સખ્ત વસણ લેવું એમણે તે લેવાની તેમણે તાકાદ નથી. કોમીનીઓ અને કોમીનીઓનો આ ભેદને રીપેરીએશનની ચોખ્ખા બહી સાલજો આપી જાતોથી રવાના કરે છે. ફીલીંગ્સ સરકાર એ ચોખ્ખાને રૂપ આપે છે અને જ્યારે આ કમનસીબ ભેદો જ્યારે લોકોમાં પહેલે છે ત્યારે લોકો સરકાર તેમને મારે કહ્યું કરી શકતી નથી. એટલે પાછાને કુલરો નાંદિ પરના કે નાંદિ માટેનો, એવી કશા આ મરફેસીમાં થાય છે. એ ફીલીંગ્સ સરકાર એમને મારે ત્યાં કહ્યું કરી શકતી ન હોય તો આમટે તે કોમીનીઓનો અને કોમીનીઓને કલાવી રતી નથી કે રીપેરીએશનની ચોખ્ખાને તે કલુષ રાખતી નથી. સાકિય આ કશમાં રીપેરીએશનની ચોખ્ખાની કલવતા પૂર્વ થઈ છે એવું અને ફીલીંગ્સ સરકારે સ્વીકાર્યું છે અને કોમીનીઓમાં એ મોજવાને કલાડી તોખવામાં આવી છે હતા એ આ દેશમાંથી અને જર્મનીમાં માણસોને લોકો અલવધમાં આવે છે તો તેમને ત્યાં સરકાર તેણે નાંદિ એટલું સુનીચન સરકારને કહેવાની તાકાદ પણ કુલરો દીક સરકાર માં નથી.

"અમરો મહેતાનું માથું દુઃખે છે!"

આ પત્રના આમાં એક આદાને અને માણ વર્તના મરેલા લખાજમ માટે સ્ટેટમેન્ટ મોકલી આપ્યું. અને તો કવરની જાંદર તેને નાખી રૂપ આવી મોકલ્યું હતું. આ સ્ટેટમેન્ટ મદરશે અંદરથી સ્ટેટમેન્ટ કલાડી. તેને વાળી 'ઇન્ડિઅન કોમીનીઓ' શ્રીલીક્સ એમ - શીરતાનું કરી રૂપ મારા વિના પરત જમને રવાના કર્યું. પોલવાથી ચાર પેનાની નાંદ પેનાની જમને સ્વીચ મળી તે ચાર પેનાની જારી અને કાલજ મંગાવ્યો. અને તો કોનક કલાડી કોનક તે અને સવાજમ માટે સ્ટેટમેન્ટ મોકલેલ તેજ પાણું મળ્યું. આટલુંજ 'મળ્યું' હતા તો અને સંતોષ વાળી બેસન પરંતુ સ્ટેટમેન્ટમાં તે સજ્જન, બલા માણસે સખ્ત હતું તે આ રહ્યું તેનાજ સખ્તમાં. "માર્ક પેપરની દમારે જરૂર નથી. મારે કા હાથસો નાંદિ, કલુષ કે દમારો મહેતાનું દમેસાં માથું દુઃખા કરે છે. એજ" આ નમુને વાંચી આ પત્રના વાંચકો કલાજ આજાં પામતા હશે અને આજાં પામતા નથી પરંતુ જમને આ દેશમાં જમણી 'ધામ માટે અદરોસ થાય છે. જર્મણીમાં લોકો પંચ દબાર માણસ દુર સકિય અધિકાર લોકો મુલક કે જમણી સકે પ્રજાની અને સી સરકાર લોકોએની જરૂરમાં પોલી નાંખવાની સજ્જનમાં માણસ કરીને બેઠેલી છે આ આવીને આપણે વસેલા છીએ. આ સરકારને આપણને કલાડા છે. આપણે જાતોથી જવું નથી અને આપણે અસ્તીજ કામજ કમ કરી શકીએ અને આપણા ઉપર પાણકર થતા જુલમે પ્રકટ કરી લોકોમાં અને જમણમાં આપણા કુળમાં પોલકર અને માત્ર સેવાનીજ દરેથી કલાડીએ છીએ આ હેટ પાતર અને ઉપર જમણેથી કલામાં આ છાણું મસતી રજા છે. આ દેશની જાંદર પહેલી રાગતા એક સખ્ત એ આ પત્ર વાંચતા આપ્યા છે જગર વાંચતા ન હોય તો તેઓ માલક હોય છાણું મંગાવવાજ કરે તે તેમને સ્ટેટમેન્ટ મોકલતાં ઉપર મુજબ જમને લખે છે તે વિષે અમારે શું કહેવું? આ વીસમી સદીના વારે પ્રગતિમાન જમણામાં સંસ્કૃત અને આજાજ વધેલી રીતેને માટે હાંમાન પવે એ તેમનું જીવન મધ પોલુ છે આ દેશમાં ગેરી કમન જે સખ્તવ દવટ કરી રહેલી છે એ સંકેદ પ્રજામાંથી કાઢ મરીજ માં મરીજ માણસને મધ તમે જુલમા, બાલે તેના પરમાં સાંકે એક મરી જરીવા માટે જ પેના ન દરો પરંતુ બે પેના ખમો તે છાણું તો પ્રથમજ નેજો. મરણ કે જમણ ક્યા વિચરી રહ્યું છે, જમણમાં શું ખતી રહ્યું છે તે તેને જરમાં બેલા જાણવાનું મળે છે અને તે જાણવા તે કસુક હાંમે જે જમારે માણસોને કોડી પરંદરમાં આપણે રડતા આપણે વર્તમાનપત્રોના કેટલી રીમત ભેખીએ છીએ ના ખતી અને ઉપર જમણી ગમેલા બે લીટીના પાકવવા પરી રહેલાં નેમણે જાંદે મરફેસી રહેલો આ દેશમાં તમે ક્યાં વમા છે, તમારી થી રિયાત છે, જમણમાં શું અને જે આ સર્વ જાણી જાત પાત કરવાની અમર અલિમાળા સેમે એટલુંજ કહેવું આ પ્રસંગ-માં જમણ સુજે છે

આજુકાં કુલર નાં મદરારે જમણ

આખરીજ કોમીનીઓ, ફીલીંગ્સ તમારથી પ્રથમ મુલક છે ત્યારથી આપણાં પોનાની સ્વરજના જુદી જુદી રીતે દમારો રહેલું છે. ત્યાંના પ્રમાણમાં સાચે મરણે જમણને

પુરોપીષ્ઠન વેપારી કામના માથુસો થયું હોવાને આવે છે તેમજ તેઓમાંના ધણા ખરાબોને કાવજી સંબંધી કસ્ટી જાન હોયું નથી. વળી તેઓમાંના ધણા ખરા વેપારી વર્ગના માથુસો હોવાથી દોહીએ વેપારમાં તેમના દરિયા છે એટલે આ દોહી દરિયામાં જીવન તેમના આ કુશળોના કામમાં નથી સંપૂર્ણ રીતે મુકી દેવામાં આવ્યું. હોય ત્યાં દોહીએ જીવવાની આશા રાખીને ક્યાંથી કહે? એકસ એમને વરુઓની પાસે મેટાને કેંવામાં આવે તેમ ડ્રાંસવાલની મ્યુનીસીપાલિટીઓના શહેરી માવજીના દાયમાં સોંપી દેવામાં આવ્યા છે. ડ્રાંસવાલની દોહી કેમને ત્યાંની કોટો તરફથી દમોદા નિમ્મણ ન્યાય મળેશે. એ અને ન્યાયાધીશોએ અનેકવાર દોહીઓના દરેકનું નક્કી કરેલું છે પરંતુ આ ઓર્ગેનિસ મુજબ ન્યાયની કોટો પાસે જવાને અધિકાર છીનવી લેવામાં આવે છે ત્યાં ડ્રાંસવાલની દોહી કેમને કોમરશિયલ કોલેજ? ડ્રાંસવાલની મ્યુનીસીપાલિટીઓના અન્યાયમાંથી ન્યાયની કોટોએ દોહીઓને અનેકવાર કોમરશિયલ છે તેને એક હાથેએ કામે અને આપીયું. મેનેજીની મ્યુનીસીપાલિટીએ મી. દસન બતોદ કરાલીયાને લામસન્સ આપવાની ના પાડી હતી. તેની સામે મી. કરાલીયાએ મુખ્યમ કોર્ટમાં અપીલ કરી હતી. ન્યાયાધીશ કોર્ટેએ મી. કરાલીયાના લામમાં મુકાદા આપતાં દસાવ્યું હતું કે 'એ વાતમાં તો કશી સંકાળ નથી કે કાવજીની વર્તિ દોહી વેપારીઓને તાણુદ કરી નાખવાની અને સોક્ષ એથેરીટીને કામ માં દંડુકે આપવાની છે. દોહીઓને લામસન્સ આપવાની ના પાડવા મટે આ દંડુકોને કાવજી કરવામાં આવે છે. આ પછી જીવનની પુણી તપાસ કરી સિવાય અને નજીવી જેવી જીવનની કાવજી કામ પછી ન્યાય અને પ્રમાણિક માથુસો લામસન્સ આપવાની ના પાડી ન હત. આ અરજદારની અરજીને એટલા મટેજ દોહી નાખવામાં આવી હતી કે તેની આમકીને રંગ જુદો હતો. સોક્ષ એથેરીટીએ અરજીને તેના મુખ્યત્વે વિચારીને તેના કાવજી વિચાર કર્યો ન હતો. દોહીઓને મુખ્યમ કોર્ટમાં અપીલ કરી જવાના દંડુકો તેના સમયમાં પછી ત્યારે સોક્ષ એથેરીટી આવી અત્યુ વર્તન રાખતી હતી તે આવે તે આ ઓર્ગેનિસ મુજબ તેમના દાયમાં સંપૂર્ણ અને એક કસ્ટી સત્તા મુકવામાં આવી છે ત્યાં ડ્રાંસવાલના દોહીએ ન્યાયની આશા રાખીને ક્યાંથી? આ ઓર્ગેનિસ કેપટાલિટના જેન્ટલમેન્સ એથેરીટીના રાજો અને વાવાયેના પછી વાંમ કરે છે. એથેરીટીમાં લામસન્સ વિષે એક કલમ છે. અને તેમાં ત્રણ મુદ્દાઓ ઉપર ઓર મુકવામાં આવેલો છે. પ્રથમ લામસન્સ આપવાની ના પાડવામાં આવે તો કાવજીસર તેમ કારણ જણાવવું. બીજું તે કારણને રીકર્ડ ઉપર ચકાવવું અને ત્રીજું મહેલી અરજી, ડ્રાંસકર અને રીન્યુઅલ એ ત્રણ અરજીઓ વિષે કોર્ટમાં અપીલ કરવાના દંડુકો હોવે એમ એ લામસન્સિંગ ઓર્ગેનિસમાં મળે વરુઓ લામ લેવામાં આવે છે અને એ રીતે જેન્ટલમેન્સ એથેરીટીના મ્યુનીસીપલ સરકારે બેંગ કર્યો છે ત્યાં દોહી સરકાર મારો તેના એજન્ટ મ્યુનીસીપલ સરકારને એક ચાન્સ સરજો પછી કહી ચકાવ નથી એ શું અર્થમાંની વાત નથી? આ લામસન્સિંગ ઓર્ગેનિસ અને એથેરીટીક જેન્ટલમેન્સ એજન્ટ આ બે કાવજીને પરસ્પરે ડ્રાંસવાલની દોહી કેમના કિવશે મળુક મુકવા છે. કેમકે આ બંને કાવજી સામે લખતમાં

સખ્ત વિરોધો જણાયા છે એટલુંજ નહિ પરંતુ જેન્ટલમેન્સ એજન્ટ સામે સત્યામદનો કાવજી મળુ કર્યો છે. એક બાજુ દોહી કામ ત્યાંને આમ તરફથી નાખી રહી છે ત્યારે બીજી બાજુ દોહી સરકારના એજન્ટ જેન્ટલમેન્સ એજન્ટ મુજબ ડ્રાંસવાલમાં કમીસન નીમણ છે તેમાં દોહી કેમની અંદર બાગલા પાડી તેની સાથે સદકાર કરી રવા છે અને દોહીઓની અંદર કમીડી નાખવાના કામમાં કુવાડીની અંદર દાયો બની રહ્યા છે. લીખટનબર્ગની કોર્ટ કોર્ટેસીમાં મી. એ આમ. બુકીકે દસાવ્યું હતું કે એથેરીટી કોર્ટેસીના દાખલો આપણે લામ રાખીએ છીએ. ત્યાં દોહીઓ છેજ નહિ. લીખટનબર્ગ અને ડ્રાંસવાલમાં દોહીઓ બાગલોસ કરે છે તે બીજનેસ ત્યાં પુરોપીષ્ઠનો કરે છે. આપણે જો દોહીઓને કદાચી મુકીએ તો આવે જે મકાનો દોહીઓએ વાડે રાખેલાં છે તે રાખી લેતા પુરના પુરોપીષ્ઠનો બદલી આવશે. મોરા વેપારીઓ અહીં આવતા નથી તેવું કારણ એજ છે કે અહીં દોહીઓ છે. કામ પછી જીવનનું કારણ આવા સિવાય લામસન્સ આપવાની ના પાડવાના દંડુકો સરકારે આપણને આપ્યો છે આપણને એ સત્તા શા માટે મળી છે? શું કરવું તે આપણે ન્યાયીએ છીએ તો આ માટે તે ન કરવું આપણી પાસે દોહીઓ રહેલા છે તેનાથી આપણને કાવજી શું મળે છે? તેના શું અરજી છે? તેઓ આપણા કાવજીને કાવજી છે? અને આ બધા કારણો છે કે જેને લીધે દોહીઓને લામસન્સ ન આપી શકાયાં. લીખટનબર્ગની મ્યુનીસીપાલિટીને પગલે આલ નહીં તેા અમેક મ્યુનીસીપાલિટીઓ દરે બદાર પછી ડ્રાંસવાલના દોહીઓ અત્યુ મરો? આપણી મુક્તિ આપણાં કામમાં છે.

નાતાલમાં દોહીઓમાં બેકારી અને મુખ્યમશત્રુ એટલું કાવજી દુઃખ પછી મુકવું છે કે તેઓને દોહીઓમાં બેકારીનું પરાણે આ રહેને તપક જવાની બાધકર દુઃખ જરૂર પડે છે. સર ક્રમી રડી કમીડી તરફથી જે રસોડું અલાવવામાં આવે જે ત્યાં કરેજી મોટી સંખ્યામાં સોક્ષ મોરાક બેંગ કોર્ટરી આવે છે. અને રિયલિટી દિન પર દિન અરજી થતી જાય છે એક બાજુ આર્થિક જમરદસ્ત મંદી અને બીજી બાજુ મ્યુનીસીપલ સરકારની એથેરીટીને કામ આપવાની નીતિ. અને લીધે દોહીઓ અહીંની અંદર થીસાસ રહ્યા છે. આવા બેકાર અને કામધંધા રિવાજ દોહીઓની સંખ્યા ત્યાર દબારથી પછી ઉપર છે. એમાંના ધણાઓ તો કુશળ કારીગરો છે. તેઓ કપડાં બનાવે છે અને કરનીયર પછી બનાવે છે અને મોરાક મેળવવા ખાતર બનાવેલા માલને સરકારમાં સરતા દામે વેગી નાંખે છે. આથી કરનીયર બનાવવા ના ધંધા માં વધારે દરિયાક કામ થયેલી છે. દોહી સરકારના એજન્ટ આ રિવાજમાં સરકારને લાગણ્ય કર્યું હતું તેના પરિણામે જેન્ટલમેન્સ એથેરીટી એ પ્રથ વિષે બચાવ થયું છે અને જેન્ટલમેન્સ એથેરીટી મી. વોકર દાલ દરમન આવ્યા છે અને એ પ્રથમાં તપાસ ચલાવી રહ્યા છે. એક ઉદરવ્યુ કરમન તેઓ ક્યાં છે કે બેકારી અને રીલીફ કામ સંબંધી તેઓ સામન્ય તપાસ ચલાવી રહ્યા છે. એથી વિશેષ દાલ વધારે હું ન કરી શકું. સામાન્ય અભિપ્રાય એવો છે કે દોહીઓને મારો

સામાન્ય રીતે જામની કામ ચોળના વિષયે બેપર રીપાર્ટિંગ વિચાર ચલાવી રહ્યું છે. પુરોષીબનો પણ હોદ્દાઓની બેકરીની મંજીર પરિસ્થિતિ વિશે દબે માહિતગાર થયા છે અને હોદ્દાઓને ટેકા આપવા લાગ્યા છે. જ્યારે આજા રાખીશું સરકાર આ વિષયમાં પુરતી તપાસ કરીને રીલીફ વર્કની કામ ચોળના વિચાર કરી તેને સરકાર અમલમાં મુકી હોદ્દા જામને શક્ત આપે.

“સત્તા મળી છે તો શું કામ છોડીએ!”

લીખનનર્ગની કાઉન્સિલ અને હોદ્દાઓનાં લાઇસન્સ

કોસવાબના લીખનનર્ગ કહેરની બંદર ખીન રફીદમાં હોદ્દાઓને ફક્ત ચોડપુસ હીસર કાઉન્સિલો માટે બંદરોએ કરી હતી. જે લાંબી રાત્રિન કાઉન્સિલ સમક્ષ વિચાર કરવા માટે આવી હતી. આ બંદરોએ પ્રથમ તો વિચાર માટે દેશ અને બીજી કમીટી પાસે જાવી હતી. અને આ કમીટીએ લાઇસન્સો નહિ આપવાની અભિપ્રાય કરી હતી. આ કમીટીનો રીપોર્ટ કાઉન્સિલની સમક્ષ ચર્ચા માટે મુકવામાં આવ્યો હતો તે વેળા જેથીવાટીકોને લાઇસન્સો આપવા મંજૂર થીના પ્રથમ બંધર રસાહરીબરેલી ચર્ચા ચાલી હતી. કમીટીની અભિપ્રાયની સામે મી. હેસર ચર્ચા કરતા આ લાઇસન્સો આપવાની ના પાડવામાં આવે તે પહેલાં કાઉન્સિલ ચોતે જે પમથું બરે તેના બંધર મંજીર વિચાર ચલાવવા તેમજે અભિપ્રાય કરી હતી. તેજે દર્શાવું કે આજના આ સંપ્ત મંદીના સમયમાં મકાનના માલીકોને બાકુતો રોપવા મુશ્કેલ થઈ પડે છે. ખાસ કરીને પુરોષીબન બાકુતો મળતા નથી. અને હોદ્દાઓને જે મકાનો બાટે આપવામાં નહિ આવે તે મકાનના માલીકો બાકુતો વિનાના રહેશે. મકાનને તેના માલીકો બાટે આપું હોય ના નહિ તે પણ તેને તો એસેસમેન્ટ ટેક્સ આપવો રહેશે. અને તેજે જો કામ પુરોષીબન બાકુત ન મળે અને હોદ્દાઓ તે બાટે રાખતા હોય તો તે મકાન કો માટે ખાલી પડેલું રહેવા હેતું જોઈએ?

અરીબ મેરાઓને કાયદો થાય છે

લીખનનર્ગમાં હોદ્દાઓની વધુ દુકાને દોવાને લીધે ગરીબ વર્ગના મેરાઓને મોટો લાભ થાય છે કારણ કે આ હોદ્દા વેપારીઓ પરસ્પર હરિદાઈ કરે છે અને માલના બાવોની કિંમત ઓછી કરી નાંખે છે અને પરિણામે બંદર પ્રબળે માલ સરતો મળે છે. અને આવા સંપ્ત મંદીના સમયમાં તો ગરીબ લોકોને મોટો લાભ મળે પુરાંજો આ લોકોને મેરાઓ ન હોય હેતું થઈ પડે છે. મેં જોતે હોદ્દાઓને કહી મારું મકાન બાટે આપું નથી પરંતુ લીખનનર્ગમાં મકાનો ધરાવતા માલીકોની વતી હું બંધ ચલાવું છું કે જેમને હોદ્દાઓ સિવાય બીજા બાકુતો મળતા નથી. વળી જે ગરીબ વર્ગના મેરાઓ હોદ્દાઓની દુકાને માલ ખરીદે છે તેમને લાભ થાય છે તેમના માટે પણ હું બંધ રહ્યો છું. કમીટીએ જે અભિપ્રાય લાઇસન્સ ન આપવા મંજૂર કરી હતી તે વિચાર સાથે સમ્મત થતાં કોહર ઓફને દર્શાવું કે કમીટીએ જે વલણ લીધું છે તે જોઈ મને ખાનગી થાય છે. અને અભિપ્રાય પણ કમીટી આપું વલણ લે જેવી ખારી અભિપ્રાય છે. મી. એ. આઈ. વસુદેવ ઓફેલ રીપોર્ટનો લાખસો આપી તેને પચસે ચાલવા મુકવું હતું. આ હોદ્દાઓ જે નહિ અને કમિયુનિટી તેમજ લીખનનર્ગમાં જે બીજાને હોદ્દાઓ કરે છે તે મેરાઓ કાં કરે છે.

હોદ્દાઓ આ શહેરને કશા ઉપયોગી છે?

તેમજે આગળ ચાલતાં દર્શાવું કે આપણે આ હોદ્દાઓને જે અહીંથી કહાડીશું તો હોદ્દાઓને જે મકાનો બાટે આપવામાં આવેલા છે તે પુરતા પુરોષીબનો અહીં આવીને બાટે રાખશે. મેરા વેપારીઓ અહીં આવતા નથી કારણ કે અહીં હોદ્દાઓ આવીને પડેલા છે. કામ પણ જાતનું કારણ આપ્યા સિવાય લાઇસન્સ ન આપવાની સરકારે આપણને મત્તા આપેલી છે! આ સત્તા કો માટે આપણને આપવામાં આવી છે? શું કવનું જે આપણે આપણે જોઈએ તો કો માટે તે આપણે ન કરવું? આપણી સમક્ષ હોદ્દાઓ નરકમાં આપણને શો શબ્દો મળે છે? તેઓ અહીં શું ખચે? હોદ્દાઓ કહેરને તેઓ કશો મકાનો છે ખરા? કાઉન્સિલે કમીટીના નિર્ણયને અમલ રાખ્યો હતો.

મેરીટસર્ગમાં લાઇસન્સનો કેસ

સીટી કાઉન્સિલમાં ચર્ચા

મેરીટસર્ગ કહેરના વેસ્ટ અને ચર્ચ રફીદના નાકા ઉપર આવેલા મકાનમાં લાઇસન્સીંગ અમલદારે અસમાજ ઝેન્ડ સન્સની પટેડીને લાઇસન્સ આપું હતું. આ મકાનની માલીક મોસીસ હોરડી હતી અને સેવીશ ઝેન્ડ મેપમેન ધક્કા વર્ષે સુધી જે મકાનમાં વેપાર કરતા હતા. મયા માય અમમાં તેઓ ખાલી કરી મયા હતા. મેસર્સ અસમાજ ઝેન્ડ સન્સને લાઇસન્સ આપવામાં આવ્યું તેની સામે ત્રીજા જુલાએ વધિ ઉઠાવ્યો હતો. પાછળથી વધિ ઉઠાવનાર બજાઓએ પોતાના વાખા જેવી હોવા કરતા અને બાટે બાઈ રહી મયા હતા. આ વધિ ઉઠાવનારોએ લાઇસન્સીંગ અમલદારના મુકાદા સામે સીટી કાઉન્સિલને અપીલ કરી હતી. મી. કમ્પ્યુ. ઇ. રેક્ષ મેસર્સ અસમાજ ઝેન્ડ સન્સની વતી હાજર રહ્યા હતા અને મેસર્સ એ. મોલ નયા કમ્પ્યુ. એલ. દોવેલ વધિ બેનરાઓ નરકના વધારો હતા. અને બાકુતના વધારોની હોંશો સાવળ્યા બાદ કાઉન્સિલ કમીટીમાં ફરવાઈ હતી અને ૪ વિશ્ક સાન મતે લાઇસન્સીંગ અમલદારના મુકાદાને કાયમ રાખવામાં આવ્યો હતો.

વાંદેરા ઉઠાવનારના વહીવટની રફીદ

મી. મીબને દર્શાવું કે લાઇસન્સીંગ ઓફીસને જેવો અભિપ્રાય બંધક કરે છે કે કહેરની રમણીયતા અને બનુકળતાને બાકુતે મુકી મકાનના માલીક પુરોષીબન છે એટલે હોદ્દાને લાઇસન્સ આપી શકાય. આ મુદ્દો જે અમલમાં મુકવામાં આવે તો તેના મંજીર પરિણામે આવશે. જે વાત સ્પષ્ટ છે કે આ હોદ્દાએ હજી જે મકાન ખરીદવું નથી પરંતુ તેજે હજી હતું કે જો તેને લાઇસન્સ મળે તો તે તેમ કરશે. આ મકાનની માલીક ઝેન્ડ પુરોષીબન બાઈ છે એટલે કાઉન્સિલના માયા સામે પીરતોલ ધરવામાં આવી છે. બીજા મુદ્દો લાઇસન્સીંગ ઓફીસને જે રજુ કરે છે ચર્ચ રફીદમાં સામાન્ય રીતે જે વર્ગની હાજરી કમનસીબ મળવામાં આવે છે તે લતામાં મુશ્કેલીના સમયે તે વર્ગના માલુસને લાઇસન્સ આપવું. અર્થ રફીદને આરંભ બહાર બતાવે!

ખરી રીતે જોતાં ચર્ચ રફીદને આરંભ બહાર બતાવી દેવાને આ સમય છે! આ મુદ્દો હું બાઈ છું આ સુધી કાઉન્સિલની જે રાખતી છે કે ચર્ચ રફીદને કામ કમાવના વેપાર માટે અસમ રાખવી. જેથીવાટીક વેપારને માટે જે

નથી. આ કંઈ ભલેજોના ધોરણની વાત નથી જ્યારે આ કાલિસન્સ આપવાની કંઈ જરૂરીયાત જ ન હતી. આ સહેરમાં વેપારની દરેક પહેડી સખત સમયમાંથી પસાર થાય છે અને કાલિસીય તેમજ મુકાબીઓ લક્ષી વપારે છે. એ દોહીઓ હંથા વળેતા વેપાર કરે છે તેઓ વધુ હરિદાઈ થતા કરે છે. તેમજ વેપાર નફામાં જનાવવા માટે વધુ પાડા ૧૮૦૦૦ નું ટન ઝાવર હોય તો તે પુરતું છે એમ તેમજે દર્શાવ્યું છે. એસર્સ સેવીય અને એસ્ટેનના કુપની નિયંત્રણ કેમ ગઈ તે વિશે કશી જુગાની પહેલી નથી એમ કાલિસન્સ અમલદારે જણાવ્યું છે. મારી એ સીય છે કે મંદી અને હરિદાઈના કારણે તેઓ નીચળ થયા છે, કાલિસીયની નીચે અર્થ સ્ટીડને યુરોપીયન વેપારનું મધ્ય સ્થળ બનાવવાની છે. એ કંઈ ભલેજો ધોરણની નીચે નથી. તેજે દરમનમાં મુખીય કાલિસીય મોડા મહમદના રૂબરૂ લાગેલા કાલિસીયના કલો. સહેરની રમણીયતા અને અનુકૂળતાનો પ્રથમ જ અર્થ મહત્વનો પ્રથમ છે. અને એ દ્રષ્ટિએ પ્રથમ તપાસ મળી જોઈએ. આ કાલિસન્સ આપવાથી કાલના લાંબા વેપારીઓની સુધીયતો વધશે. આ વાતજી કાલિસન્સ પસંદ છે. મી. હાવેરે એ દર્શાવ્યું કે આ કાલિસન્સની સામે એક વધી વધાવનારાઓ હતા પરંતુ તેનવાજ કરીને જણાવવા પાછા એવી લેવાવવામાં આવ્યા. મી. સેવીયે દર્શાવ્યું હતું કે તેને ખોટા મધ હતી તેથી તે ખાલી કરી મથે. અહીં કાલિસન્સને માટે અહેર પ્રત્યેક પાંચમી છે જ નહિ. અમલદારે દર્શાવ્યું હતું કે મંદી છે જ નહિ. એના ભાગીદારે જણાવ્યું કે આ તોરમજ સમય છે. રીકા વેચાણ જોઈતું મધુ નથી અને આ ખરાબ વખત છે જ નહિ. અસમાજે જણાવ્યું કે પાઉં ૧૮૦૦૦ હજારનું ટન ઝાવર હાય તે પુરતું છે પરંતુ તે વેચાણ અહીં રજાજી મથેલા વેપારીઓને અધીજ આવવાનું છે. અમલદાર અમુક ભલેજો વેપાર કરશે એવું તેજે કહ્યું નથી. વળે એ મુકાબ કરે તે ખીલે માલ માંધશે અને તેની ઉપર તેનો ભાગીદાર રહેશે. અર્થ સ્ટીડના કલો ભાગને એકીપારીકા માટે રેસીડેન્સીયલ હોલ્ડર બનાવવા સામે મી. કાલિસી એ વધી લીધો હતો. આ કાલિસન્સ આપવાથી એકીપારીકા વધશે જ મથે. કાલિસીયર ઝ. સી. એકીપારીકા રહીને સવાલોમાં મુજબ હતું કે અમલદાર એ યુરોપીયન હવ તો કાલિસન્સ આપવા સંબંધી વધી કાલિસન્સમાં આવવ ખરેખર

અમલદારના વધીલની રહીલ

એસર્સ અમલદાર એક સન્સના વધીય મી. યેરે દર્શાવ્યું કે મુકાબી કરેલી મથાં વર્ણ્યા એ મકાનની માલિક છે. એસર્સ સેવીય અને એસ્ટેન મથા માર્કમાં ખાલી કરી મથા તેનું કારણ જાણનાજુના દોહી રરોથા સાથે તે હરિદાઈ કરી કલેજ નહિ. કાલિસીયના માથા સામે એસ્ટેન જરવામાં ખાલી છે એ વાતની કું ના પાડું જું. અમલદાર પાઉં ૧૮૦૦૦ હજાર અર્થ એ નિશ્ચયને અરદિ તે માત્ર પ્રુલ્લી રાખવાની ઠોઠા ખરેજ ન ખરીદે. મી. યેરે દર્શાવ્યું કે કાલિસીયની નીચે એવી છે કે નાના દોહી વેપારીઓને નીચેના કાલિસમાં રાખવા અને હંથા વર્ણના વેપારને અર્થ સ્ટીડના કલો ભાગમાં રાખવા. આ હંથા વર્ણના દોહી વેપારીઓને લાંબાપણે એકા પરીકાર છે. મી. એકીસન—આપાધીક મોડા!

મી. યેરે—કું તે જગ્યર ભલું જું. મી. યેરે દર્શાવ્યું કે રેસીડેન્સીયલ હંથા વર્ણના વેપાર કરનાર દોહીઓએ વધી કાલિસીય છે. તેઓ નેહીય માલોને કાલિ મુકતા નથી. તેમજે

દર્શાવ્યું કે ભલેજો ધોરણની નીચે ઉપર કાલિસન્સ અમલદારની ના પાડી કાલિય નહિ. વધી સેનાસીયો: ઉપ આ મુદા ઉપરજી દર્શાવ્યું છે. મકાન ઉપર ખીલે માલ માંધી તેમાં રહેવાના પ્રથમ અર્થ છે મી. યેરે દર્શાવ્યું કે આ વધી જમ્મ ભલેજો કારણ ઉપરજી દર્શાવ્યું છે. અર્થ સ્ટીડમાં વધાં મકાનો છે એમાં યુરોપીયનો વધુ વસે છે. તેજે કાલિસીયને અધીક કરી હતી કે આ વિષયમાં ભલેજોએ એક માલુમી મુકાબે નિર્ણય કરવો જોઈએ. અતે કાલિસીયે ૧ વિરલ સાવ અને કાલિસન્સ અમલદારના મુકાબને કાવમ રાખ્યો હતો.

નવા એવીયામાં કાલિસીયની કુશનો

દરમનની મુનીસીપાલીટીની હદમાં કાલિસીય નવા એવીયા કાલિસ કરવામાં આવ્યા છે તેમાં એ મકાનોની અંદર વેપાર કરવામાં આવે છે તે મકાનોને સ્થગતાને ખાનર લંડરસીયા કલો નિયમે મુનીસીપાલીટી મકાનોને કાલિ પાડે છે તેમજા મુકાબ કરવા એવી માલધી કરવામાં નાલાક પ્રાંતીયન કાલિસ રીકા નહિ આવે એમ જણાવવામાં આવે છે. આ નવા કલો એમાં એ દોહીઓ વેપાર કરે છે તેમજે વધુ લંડરસીયા કલો નિયમે કાલિ પડે છે. તેઓએ એ નિયમે પ્રમાણેના તેમજા મકાનો બનાવવા માટે અમુક એકસ મુલની માલધી કરી હતી. નવા વર્ણ માટે કાલિસન્સની અરજીઓ કરી દેવા માટે રીકા કાલિસન્સને સલાહ આપે છે. એસર્સ એ. આઈ. કાલિ અને મી. આર. પમ્પરની સદિયા રીકાસી એકીસમાં એક સરકારી રીકા કાલિસમાં આવે છે એમાં જણાવવા માં આવે છે કે દોહી સરકારના એક/ટના સ્ટેટરી, રીકાના અમલદારે, મુનર્વના પ્રતિનિધિઓ, કાલિસન્સ એકીસર દરમન મોહીનો મથાના મેકેક એકીસર કોલેજ એકીસની વચ્ચે નાલમીતો વધ હતી તેના પરિણામે દરમન મુનીસીપાલીટીમાં નવા કાલિસ કરવામાં આવેલા કલોમાં વેપાર કલો દર્શાવ્યું એક ૧૬૦૦ ની સમ માટે પોતામાં કાલિસન્સ રીન્સ કલવવા માટેની અરજીઓ દુરક કરવી એવી સલાહ આપવામાં આવે છે કારણ કે એ મકાનને માટે કાલિસન્સની માંધણી કરવામાં આવે અને તે મકાન કલો ખાલી કરેલું માલુમ પડશે તો લંડરસીયા ખાલા સાથે મળીને તે ખાલીઓ સુધારી લેવાની તેમજે તક મળશે.

વત્સલા હરથ

એમ: મી. "મેકાઈ"

(મથા અંકથી માલુ)

જુરલમાં પ્રસિદ્ધ થતાં 'ડેલી મિન' પત્ર વચ્ચેથી 'કુલ્લ અર્થ' અંક અમને મળ્યો છે. અનેક વિદ્યન મુલ્યવર્ધીઓ વચ્ચે તેમાં સુદર કાલિય અને વાતલો અમલદાર આવેલી છે. 'વત્સલા હરથ' નામની હાલપરસથી અરપુર એક નાટક તેમાં મી. એકાઈની રીપ્રીનીયો અમલદાર છે. મહાભારતમાં પ્રાચીન પ્રસંગને વર્તમાન રુપ સાથે એકી હાલપર સુદર અમાવટ કરવામાં તેમાં કમાલ કરી છે. ઇ. એ. નાં વાંચકોની સખજ અને એ નાટક અને આપીએ ખીલો:—

પ્રવેશ પ મી

દારકા-કલયણમાં સમર દોહીકામાં

[વોદા અને તે વધુ દરમન વેવા કલો પોટાકેકને તો કલું ન થયું વધુ અભિમન્યુને તો વધીજી કાલિ કાલિયે તેથી પાટજ આવતાં વોદાએ એકી મુકવા અને અભિમન્યુ એક સાધારણ અંકથી હતી તે વેચીને કીડીટો લઇ માલિક

બેઠા અને જન આવવાની દારી તેજ દિવસે આવી પહોંચ્યા. પાંચે રાત્રે દેવે આનોજ વધેલા દોવાથી દોઢકમાં રહી કહાય જોમ ન હવે તેથી પેલીકાળાઓજ સુશાય રહેશે. જનની રહેલીજાને અદરમાન થયો હતો તેથી તેના દસ કોકા કોપુર હતી, જેથી જનરામ જાને રહેલીજા અગ્નિભિકાર દોઢકાવીને જાતેજાનર પાકવા અસ હતા. ધરોત્કચ તમા જાનિ-મનુને પુરકણ જુખ જાગી હતી પણ રે રે રે રે રે દોઢ જાનાતા મમરા તો રૂત જાધો દોર જાગ્યા પણ તે ધરોત્કચે તો જોર ફાળજોજ મધ અરે જમ દોવાથી તેજો અભિમનુનેજ પાવણવી પેતે મદર માટે જાનિમનુની મિટી લઇને જી. કુખ્તે જાવવા કિપકયો. જોધજોજ કરતાં જે માઇજ પજોને પાકાકા આરે રૂઠિમણી મેન્જનનો પતે જાગ્યો. આ જનર કાકતા જાગ્યો ૩ "કુખ્તકારાજ, જાધી આધા બંદા ગુજરે જરૂરી ૩ પાસ જાધી જાનરમે દીનર લેને મરે હે" જામળ વધાને જાધી જુખનમાં જનર કાકી તો જાગ્યું ૩ અદ્યેથી રૂઠા દસ કીનટ પટ્ટીમાં રાધા પેલેસમાં જમા છે. રાધા રેલેસમાં મરો તો આ કાકાએ સીધા જાવાજા ન આધે. કેટલાંકે કાલવાલાને જાતે જોર પડાવાળાએ કહ્યું ૩ "સક-વામા સમર કાલેસમાં જાસારે રેનીજ રમતા હશે" ધરોત્કચ એકજાલ મરો તોપજુ કિંમત કરીને જામળ વધે. જાને પુછતાં પુછતાં સમર કાલેસના કપાલ પાસે જાગી જાગ્યો. "નદર જે પહેરેમીશ કલા. તેમજે પુજનુ"

"અમલા મા'રાજ અંદર છે ૩? | પહેરેમીશ લેવાજો જરા જોડી મળા."

"તુમી મકારાજકી કયા જરાજ હમ? જાવજા વેદ મંદરમે મકારાજ જાહે હોયે."

"જરી મંદરના મકારાજનું માટે હું કામ છે? હ તો જોમ પુજનુ ૩ જા મીમના રાજ રેલા કસજ મકારાજ જોમ જા જામજો છે ૩?"

"હાજા, હમ. અમર તેરે જેલેકા જાંર ગુજર નહિ હોજા!"

"કેમ અમલા! કંઈ તારા જાવજા રાજ છે? ધરોત્કચ તેમજા પર વાયો."

"જામે જો ઉલુધી કુમ! તુમે માણુમ હમ ૩ પાક જનમર અંદર જાનેકા કુકમ નહિ હમ? કેમ મોડ પર રવા લિખ્યા હમ!"

"અહીં કાજ જાવજુ છે તો?"

"પરમે જિખ્યા હમ ૩" તો જોધીકન વીધાકેટ પરમીકન "માને રજા જનમર જા નહિ સકતે."

"અરે! જાને વારી રજાની જોવી લેવી! અહીંથી તંજ ને વાંધ્યા અહો દોઢકાકી કરીને કાકી મળા અને તું વળે રેકનારે જામજો!" ધરોત્કચ અંદર પેલવાને પ્રવાન કરે છે તેને પહેરેમીશ રોકે છે, તેથી જોર જોર દામે જાનેને માથું અવશીને અંદર દોડી જાય છે જોરમે અંદરથી જીને જોર પહેરેમીશ જાવે છે તેને પણ અમલાવીને કુખ્તકારાજ સલજાયા આયે રેનીસ જોવી રજા છે તો દોડી જાય છે. જોવી જામળ જુખ જાંધેરીને પહેરેમીશ દોઢકા દોઢકા જાવે છે અને મકારાજને હરિજાદ કરે છે.

"મકારાજ, હમ અગેકા જીરા કર મેદ પાગલ ધમર મળા જાયા હમ!"

"અરે! પામલ તું ને વારે જાપા રાજ કરજા રાજે હોમે જામજા ને મરે તેવું જોલેમ! જ તો કીક ૩ ૩ તું અહો મમકા! જો કાજ જીછ જામજો જાવું જોમજો હોત તો જોર તમારો મારીને વાસ વપજુ હોત પાકી મેખત!"

કુખ્તકારાજ—[ધરોત્કચની પીરતા અને પહેરેમીશની ઠાપરતા પર હાસ્ય કરતાં] અમલા, તમે મજા જાધા જા જોકને ન પહેંચ્યા!

ધરોત્કચ—મા'રાજ, જો તો હું કાકાને જુવજો હું નહિ તો જોવા વપજો જાને લીકને મળવાથી રહ!

કુખ્ત—[અદ્યેસ કરીને, જામજાયા પ્રતે] કીવર, જો તો જારી રેજો મેખવા મકાકર મજાજ છે!

સત્યજીઆ—કરે, પણ જોવા જામજાથી જામજા રંજમાં જોમ મરો! વમર રજાને મારા કંપાલમાં જાવનારને અખલ કિલ્લા મરો જોમજો.

ધરોત્કચ—રેપીમળ, જોમ ગુસ્સે હું મધ જામજા! જામે તો તમારા કીક કેવધ્યે. મા'રાજ પોલે મારે રેમિ વધુ ને વળે જુખથી છેક કાકી મરેજો હતો ને જા તમારો અપકરેજા મારી દામે જામજાજા કરી તેથી મારે તેમને જરા કામ દેખાકીને જોવ જાવનું વધુ. પણ હવે તો જરા કંઈ જાવજા હોય તો જામજો જાને પાકી ને હવે કરવી હોય તે હોય!

કુખ્ત—તું કાજ છે?

ધરોત્કચ—હ પણ દેખાનું નથી! હું કાજ હું ને જોવક હું! કંઈ દોરવેર તો નથી!

કુખ્ત—વારું નામ હું! કા માટે મારી પાસે જાગ્યો?

ધરોત્કચ—જાવજા, હ જાવું પજી, પહેલો જુખક તો પતાવો! [જોરકામાં સલાવામાના કુકમથી જોર કસી જાકને કપ તમા જોર કેક જાને જે નિરજાદ માવે છે ને ધરોત્કચના મોઢા માથું મુકે છે. ધરોત્કચ જોર ફાળજો જે નિરજાદ જામ જાય છે, જીન ફાળજો કેક જોધીમાં કરીને જોર મુ'ટકામાં મા' જમાસ કરીને રાધી તરફ જોધ કરી છે.]

ધરોત્કચ—જામ જામ તમારે જાવનું કે? જાકા મોઢા રાજનો રેશીને તે જાને કુકા કિલ્લો! જા પહોં પડેપાડા તો મરે વપજુ જામ જામ! જોમજુ હતી વીધાક મિતું જામજો કાકા જાવવાજા કી ને જા મીમના જોધીમેતે હું પીપુ કીક જે દેમકા મંજમાથી જામજો!

સત્યજીઆ—જા તે જામજા કે રાજા! [કુખ્તકારાજ તરફ કક્ષીને તાળી લેતાં] કીવર, જુવો તો જરા, જે નિરજાદને તો જાકા જરૂર પાડા કહે છે ને જા જાવ તે જામજુ પાકી! જામજા જામજો જામજા છે!

ધરોત્કચ—હા, જાપા હા! જાને તો જામજો પણ તમે સુખરેલા, મેમાને પેટમકીને જાવવાજાને જામે મેને મેજોરમેજા મારો છે!

કુખ્ત—વારું, જાક જે હું વારે પેટ પુરેપુરે જરામ જોને જાકામરવ કી હું પણ તે પહેલાં જો તો જામજા કે તું કાજ છે? ધરોત્કચ—હું કાજ તે વળે તમારા મીતર જોમજાને હામે કીકરો મરોજા!

કુખ્ત—અહો! ધરોત્કચ તે તુંજા છે! કીકા કાકી મકાકુપીની વાત જામજોથી તે જારી પડી. જારે! કાકા છે ૩! જામજો જોવજા કંડીયા રૂઠ જાને માટે જાવો. [નોકરો રૂઠ લેવા રોકે છે અને ધરોત્કચ વિચારમાં પડે છે કે મળ કે પુટ્ટું હું કેમ જોલે! કંઈ જારી જામજાજા મારા જામજો! જામજા મા રૂઠ જાવે છે ને તે ધરોત્કચને જાવજા છે.]

ધરોત્કચ—મારે કાણું જામજા વરેકડ છે ને! મા'રાજ જાવું જાવું તમે નતકન જામજા ૩!

કુખ્ત—હા!

ધરોત્કચ—હાજા! તો લેધીજા તમે તાળ માળ રાજા જામજા જેવા જામજા!

કૃષ્ણ-હે હવે ખાતો વાત કરે કે તું આ ચારે બાબો છે? ઘટોત્કચ-અભિમન્યુની શીખવેલી કવિતા માફ કરીને બોલો છે.]

“લોકો કહે છે કૃષ્ણ કર્તા
અકર્તા સાક્ષાત છે;
તો પ્યાન હથે સાંભળો
આ અભયવીની વાત છે!
ન્યાયી તમારા રાજ્યમાં
ધન્યાની થઈ ધાત છે;
શ્રીમંતનાં જન્માન તે
મરીબ ઉપર સાત છે!
મરીબને ધક્કા અને
શ્રીમંતને મળે બાત છે;
એક આંખે જુવે શું
આવા જગતના તાલ છે?”

કૃષ્ણ-પણ મારા રાજ્યમાં શું અન્યાય થયો તે તો કહે! કહો તો રોક તે રામ સમાન છે.

ઘટોત્કચ-એમ, એવું અન્યાયી તમારું રાજ્ય છે કારે તમારા મોટાભાઈને ઢિંકરીના ચેવા એક જગાએથી તોડીને ખીજ જગાએ કરાશે, મહેનતુ થઈ તોડીને દુરમનોને ઢિંકરી દીધી, એ અન્યાયો કેવાય?

કૃષ્ણ-તારી કહેવું ખરું છે, મારે અને વહિવટીને એ જાગતપર ચર્ચા પણ થઈ હતી. પણ આખરે હું શું કરું? મામાવનો ચોટાના કોઠરપર અન્યાય છે. આને આ પરજાવે, રાજ્યથી એવા કામમાં મળજાવરી ન થઈ શકે!

ઘટોત્કચ-હું તો ખરું પણ કમના એ વરને પરજાવજી પુછી ની હોય તો?

કૃષ્ણ-તો એ વિશ્વ રાજ્ય હોય તેમાં કાણ તરીકે ન્યાય ચુકવે એ મારું કામ. પણ બધા અભિમન્યુ ક્યા છે?

ઘટોત્કચ-નાપડો અને મા ઢિંકરો તમારી પોતે રૂપિયાદ કરવા માંથીને આવતો હતો, રદતામે કુબરો કાફીના પથમાં મેટા વામને તે વનમાં મેટી મીટી એટલેથી જ આવી ચપડો તે તેમને મારા ઘરમાં મારી મા પોતે મુઠીને અભિમાનનું બિટ્ટી કાઢને તમારી પોતે ઢોડી આવશે.

કૃષ્ણ-ત્રાવ મિટ્ટી ક્યાં છે? [ઘટોત્કચ જમીનમાં ખાંધેલી મિટ્ટી કાઢીને બોલે છે. [પણ વાંચે છે.]

“આજી મામા સાહેબ,

હું કહું! જગતનો આ ન્યાય નિહાળી બાંધે અંધારા આવે છે પણ એક તમારી મદદની આજાએ હું બાંધ્યો છું. આપ દિનાનાથ કહેવાઓ છે તો તે માથાંક કરી બતાવો. મરીબ બિચારી મારી મા તે એક વખતની તમારી બાઠકી બેઠન સુખદાના આજિર્વા લેશો. સાહેબની વધુને દુરમનો કાંઈ બાંધ એ આપ મુરખીથી કેમ સદન થાય છે? ખરેખર! જગતનું ચક્ર ફરી ગયું છે કે મારી બુદ્ધિ ફરે છે? “તું” મારો આધાર હયાનીમિ તું” મારો આધાર!” નસ વતસકાને બીધા વગર ન જવાની મારી પ્રતિજ્ઞા આપ પુર્ય કરાવશે એટલીજ આજા રાખતા આવના સાહેબ.

અભિમન્યુના જમથીકૃષ્ણ.”

તા. ૨:-

બલે રૂઠે જગત આપણું તમે ના રૂઠો. આમા અને આ રીતની ખાતર થજો શ્રીમંતની સામા. [વંશાદ રહેલ]

કૃષ્ણ-મમા માણસ તો તું કહેતોએ નથી કે અભિમન્યુ પણ સામે છે? તે ક્યાં છે? બોલાવી આવ.

ઘટોત્કચ-૧૫૬ વર્ષે કેકાણું ન દોડાથી ધમ'કાળામાં મુલાકા કરો છો!

સત્યજીતરામ-હું આપણા સાહેબ અને તે ધમ'કાળામાં ઉતરે! જાઓ તેમને બધો બોલાવી આવો. [કૃષ્ણમદારાજ ઘટોત્કચને લઈને મોટરમાં ઉપડતાં પહેલાં અભિમાનને કહેતા થયા]

કૃષ્ણ-દેવી! તમે ઝટ જાઓ અને વતસકાનો ચો વિચાર છે ત જાણી આવો! [વર્ષા જાય છે.]

[ધમ'કાળામાંથી અભિમન્યુને અમલવીને ચેર લાવવાનો પ્રયત્ન થીકૃષ્ણ કરે જે પણ વાત ચર્ચામાં તો મારું પરિણામ ન આવે એ વિચારી આવે રાજ્ય દોરેલમાં મુકામ કરે છે. રોષમાંથી ઘટોત્કચ તથા અભિમન્યુ મારે તેમને મનપસંદ રેસો બનાવે છે અને દરવા દરવા મારે એક રેસી પણ મારે આવે છે.] (અધૂરું)

સુધારો

મમા અંકમાં દાંડવાજ હીંદુ સેરા સમાજને જ માસિક દિકાળ બહાર પડ્યો હતો તેમાં સન સાલક સમાજની ત્રાપી સીમક પૌંડ ૧-૧-૧ જગાળી છે તે પૌંડ ૧૬-૪-૦ વાંચવી અને સદાનુદ્ધતિ દારક સંજોના આંખા પૌંડ ૪૧૮-૧૬-૦ નસાવ્યા છે આ પૌંડ ૪૧૬-૧૬-૦ વાંચવા. અ. ઇ. જો.]

યુદ્ધનું રાક્ષસી દેવું અને જગતની આર્થિક કોન્ફરંસ

ગયે વરસે અમેરીકાના પ્રમુખ શ્રી. હુવરે જમારે જાહેર કર્યું હતું કે યુરોપ ખંડના તેમજ અન્ય દેશો પાસેથી અમેરીકાનું યુદ્ધને બાંધે જે સેવું નીકળે છે અને જે અમુક દિવસે મરી દેવાનું છે તેનો સમય તેમજ બધા મનિદારાઓને એક વર્ષ મારે જાંબલી જાપશે એ કરતે અન્ય દેશોની સરકારે પણ અરસ પરસ એ નીતિનું પાલન કરે. અમેરીકાના પ્રેસીડંટે આ નીતિ એટલા ખાતર જાહેર કરી હતી કે દુનિયાના સર્ગ દેશોમાં કારે આર્થિક મુશીબતો ઉત્પન્ન થએલી છે અને જગતભરમાં બેઠારીનો પ્રશ્ન ઉભો થએલો છે. અને યુદ્ધને બંધોનાં દેશોની મુદત એક વર્ષ મારે જાંબાવવામાં આવે તો તેમાં થયેલી રાહત મળશે. અમેરીકાના પ્રેસીડંટે એક વર્ષ ઉપર જમારે આ જાહેર કર્યું હતું કારે જુદી જુદી સરકારોને અમેરીકાને પૌંડ ૨૩૬૫૦૦૦૦૦૦૦ યુદ્ધના દેવા તરીકે દેવાના હતા. જેમાં વિશ્વભરે અમેરીકાને પૌંડ ૬૧૦૦૦૦૦૦૦૦ દેવાના હતા. વિશ્વભરતની સરકાર અન્ય ચરેદથી સરકારો પાસેથી પૌંડ ૨૨૫૦૦૦૦૦૦૦ માંગતી હતી. વંચ ખેન કુબજ જર્મનીને મત ૧૬૨૬ ના સપ્ટેમ્બરની પહેલી તારીખ મા

રવેરેશન તરીકે પા. ૩૬૮૬૦૦૦૦૦૦ દેવાની હતા. સન ૧૯૩૦ ના નવેમ્બર સુધી અમેરીકાને પોતાની લેણી રકમ તરીકે પા. ૮૦૬૫૦૭૫૨ પોતાના જુદા જુદા દેશોમાં પાસેથી મેળવ્યા હતા અને પા. ૨૧૫૩૬૭૭૧૩ બ્યાલ તરીકે લીધા હતા. આથીયે મોટા માત્રા પુરી કરીને એટલે પ્રાઇડ ૬૫૮=૨૪૬૮ અને બ્યાલ તરીકે પા. ૨૦૮૭૩૩૩૨૬ એકલા વિલાયતેજ અમેરીકાને લખી હતા. હમણાં મોટા સમય ઉપર વિલાયતેજ અમેરીકાને પાછા અરજી ચુલરી હતી કે આ પુરુનાં દેવાં અરખાં કરવાનો હુકો પાછો ખાલી ગયો છે માટે નાણાં અરખાં કરી દેવાની માગણી ન કરતાં સમય પાછો જાળવેલો. વિલાયતેજ આવી માગણી કરી દેવાથી અમેરીકા હવે શું કરશે તે તરફ ફરીવાર નજર મથે છે. વિલાયતેજ માણુ ખાસમાં અમેરીકાને પોતાનો હુકો અરજો જોઇએ. અમેરીકામાં સામાન્ય માન્યતા એવી છે કે અમેરીકાને હવે વધુ સમય ન આપવો. શ્રી. નેવાલ ચેમ્બરલેઇન અમેરીકાને હુકો કરી દેવાની અવરજી તો કરી ચક્રો પરંતુ એ હુકો આપતા વર્ષના બેઠેને મોડવતા તેને બારેમાં બારે પ્રતિજ્ઞાત પહેલેથી અમેરીકા કો જવાબ આપશે તે ચોક્કસ નહિ દેવાથી રટગોત્ર મોટા પ્રમાણમાં મેમાવા જામ્યા છે અને પેઇન્ડી કોમન પક્ષના જામી છે. તો આ હુકો અરજો પડશે તો હજી પણ પીડની કોમન પક્ષી થઇ જશે અને પરદેશમાં માણ અરીકો વિલાયત માટે વધારે મોટો ભ્રમ પડશે આથી વિલાયત ને માણ અરીકો છે તેમાં પડાડો થશે અને તેનું પરિણામ પાણુ જમતના વેપારમાં મંદી આવશે દાસની પાસે વધારાનું પ્રમાણ સોનું પડેલું છે અને વિલાયત કરનાં વધુ સહેલાઈથી તે કરી હશે કે પરંતુ પારીસના સંદેશમાં જણાવવા માં આવે છે કે દાસિ તે કોઈ પણ સંસ્થામાં ન આપવાનો નિશ્ચય કર્યો છે. અમેરીકામાં નવી સુદૃષ્ટી થઇ મથે છે અને પ્રેસીડન્ટ તરીકે શ્રી. રૂઝવેલ્ટની સુદૃષ્ટી થઇ છે. પ્રેસીડન્ટ દુવર આપતા આવી સુધી સત્તા ઉપર રહેશે. પ્રેસીડન્ટ દુવર નવા પ્રેસીડન્ટને પોતાની પાસે મોકાવ્યા છે અને તેઓ આ બારે ચુકવામાં અરજા પ્રજા ઉપર ચર્ચા મળાવી નિર્ણય મોટા વિચારમાં આવશે. આમાં જમતમાં ને આર્થિક ચુરેલીઓ અને મેકારી છે તેનું એક કારણ આ પુરુનાં દેવાને પણ લેખવામાં આવે છે. એટલે જમતની મેકારી અને આર્થિક મંદી મીડાવતી કોમ તો આ પુરુનાં રાજકીય દેવાની સંદેશ માંડવાળ કરી નાખવી જોઇએ એવો અભિપ્રાય અનેક કાર્યકારો કો આવે છે. કોઈ પણ દેશની સરકારે કોઈ પણ બીજા અરકારો પાસેથી આ દેવું માંગવું નહિ અને તે કારે ખાને હમણી નાખવું તોજ સમજા દુષોને અંત આવી જાય. આના જવાબમાં અમેરીકામાં એવી દલીલો થાય છે કે પ્રેસીડન્ટ મોટી મોટી અરકારો જાળવવાં વિશે કશું કરવા માંડીતી નથી. તેઓ પોતાના અરકારો ખોલી દરિયાઈ કરી વધારાં જાય છે તો અમેરીકાને પોતાનું લેણું કા માટે છોડી દેવું ને જાળવવાની પ્રજા ઉપર ફરીવાર મોટી સરકારો અમુક હા સુધીજ એ ખર્ચ રાખવો એવી સમજૂતી ઉપર રાખે અને તેમ કરી જમતની મુલેકને લખમાં ન નાખે તો અમેરીકા પાસે માંડવાળ કરી દેવાની દલીલ કરવામાં આવે તેને તે મોજ્ય લેશે અને તેના ઉપર વિચાર ચલાવે. અને અમેરીકાનું એ વલણ મોડવજ્ય લેખાય. જીનીવામાં હમણાં જમતની આર્થિક કોન્ફરંસ મેળવવાની વાત ચાલી રહી છે તે માટે ને પ્રેસીડન્ટ મોટા રહાડાં ઉપર રહેવા છે એવા કે અમેરીકા અને

દાસિ, તે આ કોન્ફરંસ મળે તે પહેલાં વિલાયત પાસે એવી અરજી માંગણી કરે છે કે વિલાયતેજ પાણુ મોટા રહાડાં ઉપર આવી જવું. જીનીવામાં માણુ અરજાદીમાં આ આર્થિક કોન્ફરંસના કાર્યક્રમ વિશે ચર્ચા માંડનાર હતી તે દાસિ અને અમેરીકાને જમતમાં આણું અરજીમેટમ આપી દેવાથી ચર્ચા પડતી મુકાઇ છે. અંગ્રેજ નિષ્ણાતો આ આર્થિક કોન્ફરંસ માટે એન્જી-ડા તૈયાર કરનાર હતા પરંતુ તેઓ જીનીવા જામ્યા બારે દાસિ અને અમેરીકાના પ્રતિનિધિઓએ મોઠમી ના પાડી હકોનું કે વિલાયત જ્યાં સુધી પાણુ મોટા રહાડાં ઉપર ન આવે આ સુધી તેઓ ચર્ચામાં માથ લેશે નહિ. અંગ્રેજ પ્રતિનિધિઓએ એ વાત સ્વીકારવાની ના પાડી. આથી જમતની આર્થિક કોન્ફરંસ જીનીવા ખાતે મળનાર હતી તે એપ્રિલ માં પહેલાં તો હવે નજ મળી ચક્રો દાસિ અને અમેરીકા પોતાની માંગણીને ટીકી કરે એવો સંભવ નથી. એટલે આ કોન્ફરંસ ચોરસે પડી છે એમ આજે કહી ચક્રાય. દરમ્યાન વિલાયતેજ અમેરીકાને ને હુકો માણુ માસમાં અરવાનો છે તે તેણે અરજોજ જોઇશે એવું પ્રેસીડન્ટ દુવરે જાણિયું દેવાથી વિલાયતમાં ખગડાળાટ થઇ રહેલો છે. પ્રધાન મંડલાની ખાસ સલાહો મળે છે અને એ વિષય ઉપર ચર્ચા ચાલે છે. અમેરીકાને વિનવણી કરનારો એક શ્રીએ પત્ર લખાવો કોમિન્ટે વિચાર કર્યો છે. પ્રધાન મંડલામાં એ વિષે મતબેદ ઉપરિચિત થવાનો સંભવ છે. શ્રી. મોહલીન એમ માને છે કે વિલાયતેજ પોતાની જામની ખાતર ને હુકો કરી દેવો જોઇએ જ્યારે શ્રી ચેમ્બરલેઇન માને છે કે વિલાયતે હુકો નહિ પારવો. એ હુકો કરી દેવો એવો નિર્ણય થાય તો શ્રી. ચેમ્બરલેઇન પ્રધાન મંડલામાંથી રાજીનામું આપી દેશે એવી અજવા પણ ચાલી રહી છે.

હિંદુસ્તાનના તાર સમાચાર

મહાત્માજી અને હરિજનો

પુનાથી ચર્ચા રવિવારનો દરરો તારનો એક અહેસાં જાણે છે કે મહાત્માજીના આલેશ પ્રસિદ્ધ ગ્રંથાવરના મંદિરને હરિજનો માટે ખુલ્લું મુકવું ના નહિ તેનો નિર્ણય રેકર-કમિટી કરવામાં આવે એમ સ્વીકારવા મહાત્માજી તૈયાર થયા છે. મહાત્માજીને અજ્ઞાતમાં ને વચક લીધું હતું તેને તેઓએ નરમ મનાવ્યું છે. પોતાના તરફથી એક પ્રતિનિધિ નામવામાં આવે અને તેની અવરજી મેંજ રેકર-કમિટી લેવું એમ તેમણે સુચવ્યું છે. સનાતની હોંડોળમાંથી પણ એક પ્રતિનિધિ લેવો. વા. પશુ નવેનરે મહાત્માજીને હકોનું હતું કે જાનેવારીની પહેલી તારીખે એ દેવળને ને ખુલ્લું મુકવામાં નહિ આવશે તો વા. ૧ થી જાનેવારીથી તેઓ પ્રજા આપવાસે આવશે. આ નિર્ણયમાં ઉપર મુજબ ફેરફાર તેમણે કર્યો છે.

મહાત્માજીને હોદવા સંબંધી

ન્યુ ડિલ્હીથી દરરો એક તારમાં હકોવવામાં આવે છે કે મંદિરને અરકારને એક પત્ર લખી જણાવી દીધું છે કે મહાત્માજી ને રાષ્ટ્રીય માગણીઓ કરેલી છે તે અને આથી દેવાને સરકાર સમમત ન થાય કાં સુધી સવિનય જાળવી જાત આણુ ગાળવીજ ને મારો ખર્ચ છે. મંદિરને છોડી મુકવા સંબંધી ચોક્કસ માગણી થઇ રહી હતી અને તે વિશે અનેક ખાસકાઓ હોદમાં આવી રહી હતી તે હવે આ પત્રથી સમાધ જશે એમ માનવામાં આવે છે.

બંડખોર પાર્શ્વનું કાવતરું

મુજબથી રહેતો તરુ દાવે છે કે ચોલીસની એવી માન્યતા છે કે બંડખોર પાર્શ્વ ત્યાં ચોરું કાવતરું રચી રહેલી છે. એવાથી એક નૌજવાન આવ્યો હતો તેના બીજાનામંથી રહેલી રીવોલ્વર અને કાતુચો મળી આવી હતી જેટલાક જવાબદાર તેની પાસેથી મળી આવ્યા હતા તે ઉપરાંત માણસ પાવું હતું કે કેમ બંડખોર સંસ્થાનો ને જુલમ હતો જે સંસ્થાએ સરકારી અમલદારોનાં ખૂન કરવાનું આ બેંચને હુકમની ચોખ્ખા રચી હતી. હોદ્દી અલ્લાખાદ જન ગ્રામીનરમાંથી બીજાઓને પકડવામાં આવ્યા છે

બેકુતોના બળવો

જમનાથી નાતાલ એડવોકેટસ' પત્રમાં બખરખરી દર્શાવે છે કે બકલર રેલ્વેની અંદર બારે મંજીર પારિશ્વિતિ કંપની થતા પામી છે. જમીન મહેલુનની બેકુતો પાસેથી મળણી કરવામાં આવવાથી બેકુતોમાં અજબજા આવી રહી હતી અને એ અજબજા મંજીર સ્વરૂપ ભીમું છે. રેલ્વેનાં સામીની અંદર બકલ થયા છે. બેકુતોને પાસવાર દુખો છે અને તેમનાં ધરેજા જોખમમાં આવી પડ્યા છે એ વિચારને લઇ દબારે બેકુતો જમજક બલિતની કામના અમાલ કરકરી ખાતામાં નોકરી કરેલા માણસોની સરકારી રેલ્વેનું યુદ્ધ કરવાનું વલજ સમને બેઠેલા છે. સરકારની સામે ચલાવી તેપારી મોટા પાયા ઉપર કરવામાં આવી છે. જે રસ્તાઓ ઉપર ઘેરીઓ દોધારી કરકરને લોકારી જકમ તેમ રસ્તાઓ ઉપરથી આવી ન ચકામ એવા બનાવી દેવામાં આવ્યા છે બીજા રસ્તા અંધ કરવામાં આવ્યા છે. રેલ્વેઓ ઉપર તપાસ રાખનારોઓની રાજીને રાખવામાં આવી છે. તેઓ પાસે મોટી નકારા છે જે વધારવાથી પાંચ માણસ સુધી તેના અવાજ સંજનાય છે અને એ પ્રમત્તે નકારાં વધારી જાવનાઓને કરકર આવે તો બખર પટ્ટીઆડવા માં આવશે જેથી આવતા કરકરને પાછું દહીંગી દેવાની તેપારી કરી શકે. કમી જમાએ જકાઇ થવાને સંજવ છે તે જગ્યાએ પજ પસંદ કરી સેવામાં આવી છે. છુપા બલસેનાં મોખા દેવામાં આવ્યા છે અને રકાઉકસની મારફતે રાત્રે સંદેહા પદોંગાડવાની પજ બખરેલા કરવામાં આવી છે આ આન સરકાર ઉપરની કમીની મોાવજ મુજબનું છે. હોદ્દી અને મુરલીશેએ જેણા મળેને આ મોજના લપાડી છે અને એમાં મુક જનાની કુદ્રિ રહેલી નેવામાં આવે છે હોદ્દી કરકરમાં નોકરી કરેલા અમાલિત માણસોએ આવી રચના મોકલી દોખવા મુક કામમાં તેઓ નીપુજ નનેલા દોખ અને એથી સાળિત થાય છે.

યુદ્ધનહેમ હોદ્દી મંડળ

મંડળનાં સર્વે સજ્યોને જજ્જાવવામાં આવે છે કે મંડળનું નવું મકાન-દોલ યુદ્ધો મુકવાની ધાર્મિક ક્રિયા મીમાત પંડીતજી કવરની દયાજ સન્ધારીનાં હરને રવીવાર તા. ૧૮ ડીસેમ્બર ૧૯૩૨ નાં રોજે કરવામાં આવનાર છે. તો એ સમયે સર્વેને આશ્વહ-પૂર્વક પધારવાને વિનંતી છે.

મહાબાઈ ૧જીએડજી પરેલ, પ્રમુખ.
જીમીલદાસ રતનજી બલચારા, મંત્રી.

યુદ્ધનહેમ હોદ્દી મંડળ

Tongaat Vishwarup Temple And Dharamshalla

A celebration to install the idol in the newly built Shivalaya of Tongaat Vishwarup Temple will take place on 11th December 1932 Sunday at 11 A.M. All Hindus are cordially invited to take part in the celebration.

V. P. Desai,
Tongaat, P. J. Singh,
30-11-32. Hon. Secretaries, T. V. T.

ટાંગાટ વિશ્વરૂપ મંદિર અને ધર્મશાળા

તા. ૧૧ ડીસેમ્બર રવીવારે અમીબાર યાત્રે ટાંગાટના વિશ્વરૂપ મંદિરમાં નવા મંથાનના શિવાલયમાં મુર્તિનું સ્થાપન કરવામાં આવશે જે પ્રસંગે સર્વે હોદ્દી જામજોને હાજરી આપવા વિનંતી છે.

વી. પી. દેસાઈ,
પી. જી. સિંઘ,
વિશ્વરૂપ મંદિરના સેક્રટરીઓ

હોદ્દી સમશાન ફંડ

જનરલ મીડીંગ

હોદ્દી સમશાન ફંડના સર્વે એમજોને બખર આપવા માં આવે છે કે આ મંડળની જનરલ મીડીંગ રવીવાર તા. ૬-૧૨-૩૨ ના રોજે ત્રણ વાગે પી મુરત હોદ્દી એસેસીમીશન હોલમાં મળશે. કાર્ય ઘણુંજ અમત્યનું છે મારે તરફ એમજોને જરૂરી પધારવા વિનંતી છે.

કાર્ય: મંડળના નીચાવ સંજાંથી અને પરચુરસજ.

લી. પ્રાણજીવન ડાહ્યાભાન,

સેક્રટરી, હોદ્દી સમ. ફંડ

ગુજરાતી પ્રાધિવેદ સ્કુલ

આથી સર્વે જામજોને જજ્જાવવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નીશાળની સ્થાપના તા. ૧ થી નવેમ્બર ૧૯૩૨ થી દર પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ ઉપર કરી છે. બાળકોને પદ્ધતીસર પ્રાથમીક, નૈતિક, જામાલક અને ધાર્મિક શીક્ષણ માલીકની જતી હખરેજ દેરજ આપવાની પુરતી માઠવાજ કરવામાં આવી છે. શીક્ષણ પ્રતી જંદુઓ પોતાના બાળકોના નામ નીશાળના કોઇ પણ વખતમાં આવી નંધાવી શકે છે.

નીશાળના સમય સવારે ૮ થી ૧૨

બપોરે ૧ થી ૩

કુચેજ નીશાળમાં બાળુતા બાળકો મારે કાંજે ૪ થી ૬.

વધુ વીગત મારે રખર મળે.

નવીનચેદ્ર નાનાલાલ દેસાઈ,

૬૨ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, રજન.

સંવત ૧૯૮૯ ના વરસના

ગુજરાતી પ્રેસના પંચાંગ

મંગાવો— ક્રીમત રી. ૧-૬.

લખે— INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal.

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pineapples supplied and cabled to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલટેબલ અદાવતાર

નારાયણ નંબર એકના બનાના, પાંચનાપલ
વિશેષે સીન આરદર મળેલી તરત અદાવતારમાં
આપશે.

દરેક આરદર ઉપર ભત્તી રૂબરૂ રાખી સારો
માલ, સારી પેકિંગ કરી કીડાયત વાવણી માફલત
માં આપશે.

ફેપ ગ્રાવીન્ક, ટ્રાંચવાલ, ફ્રીફ્રીટ, રોડેસીયા
વીએરે દરેક જગ્યાએ માફલતમાં આપે છે.

લખો! રનલ બુલા,

પો. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

દરબન, નારાલ.

૭૫

Do you have difficulty in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the news paper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS.

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment - 62 A, Pretorius Street, Johannesburg.

N.B. - We do not employ Travellers 76

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0

We repair all makes of
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSWALIA'S MUSIC SALOON,

Proprietor S. GOSWALIA.

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રવન માટે દરેક પ્રકારના હારમોનિયમ સુખવાળા બદર છે. જે
દરેક યુવા પાસે જોઈએ. ગુણવત્તા પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી
હારમોનિયમ, પેટિંગલ દરેક ભાતના મોડા અને મધુરા સુરના ૬-૭-
૧૦-નીચેના આઠી કંટાલામાં તેવાર રહે છે તે સીવાય હાલ વાગે પમણ,
સુર, બદલ વીએરે પણ મળશે. દરેક ભાતના હારમોનિયમમાં રીપેરીંગ
કામ આવીશે ફરી આપીએ જીએ. કમિયા વા મળે:

મારાસીયા મુસ્લીમ મલુન.

(મુસ્લીમ એ એન મલુન.)

પો. બો. નં. ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વેન સ્ટ્રીટ, દરબન.

કેપીટન ખાલકેની હોટલ.

દેશથી આવનાર તથા જનારાઓને ઉતરવાનું ઉત્તમ સાધન.

સ્ટીમર તથા ઝાડીએ જનારાઓ માટે બેઠતી માફીતી આપી સતોષ સાથે રહેવાનું દરેક જાતનું સ્વાદીષ્ટ જમવાનું. આવી સગવડવાળી ડરબનમાં ફક્ત એ એક જ જગ્યા છે.

પધારી ખાત્રી કરો. પ્રમાણમાં બારો તદન સસ્તા છે.

તેમજ હમારી ફરમાસુ મીઠાઈ આખા સાઉથ આફ્રિકા તેમજ રોડેશીઆમાં વખણાયેલી છે. એક નાનામાં નાનું પારસલ મંજાવી ખાત્રી કરો.

માલ સારો ચોખ્ખા થીમાં જનાવેલ.

કંટ્રીઓના ગ્રાહકોએ ઓરડર સાથે પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

ખાલીક:

R. K. KAPITAN,

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

તમારા ધધાની બહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

જે જુનામાં જુનું હોઈ જાયું જાણ સમય આફ્રિકામાં વંચાય છે.

બાવ અને નક્કી માટે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બહેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ.

મોહટું

ગંજવર

સેલ.

હિંદુસ્તાની

૨

ગુજરાતી

૩૧

રાખીલ

૩૧

ટેલેગ્રુ

3/3

ઈચ

હજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા માટેજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

હારમેનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ બાવ વધાડેલા છે. લીસ્ટ માટે લખો:—

Phone 2447.

ORIENT MUSIC SALOON.

109 Field Street,

P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No. 49—Vol. XXX

Friday, December 9th, 1937

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price 7 pence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂટી. "કાકલીવા"

ડીસેમ્બર તા. ૧૧ થીએ મુંબઈ જવા ઉપર છે.

રૂટી. "કેનીયા"

ડીસેમ્બર તા. ૨૫ થીએ મુંબઈ જવા ઉપર છે.

મુંબઈમાંની વીરૂ. પાઉન્ડ ૨-૧૫-૦ રેસીડેન્સ પા. ૧-૧૦-૦ અને હોંડી વીરૂ. પાઉન્ડ ૨-૭-૬ રેસીડેન્સ પા. ૫-૦-૦ ના લીસાનથી ભેવામાં આવશે.

સુચના—ઉપરોક્તો રોવાના મોટા ડાગીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા બાજુ કસ્ટમમાં પહોંચતા હશે. ખા. કાન્ડાના બાઇનની નવી મોટા મણીજ મારી સમવેરોવાળી અને કસ્ટમ બાજુની સાવજ અને ઘરેલુ આફ્રિકા સાથે માત્ર થઈ છે. હરેક હોંડી રેસીડેન્સ રોવાની ટીકીટ મારી જોઈસમાંથી ભેવી અને નક્કર મામલાના લાઇસાન્સે મારી આવે. મનમવકારે કરવાથી પણ થઈ શકશે. રૂટીમરને લગતું હરેક કામકાજ મારી ભાડે રેખરેખ નીચે થાય છે.

SHAIKH HIMED & SONS,

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban

વધુ જુલાસા મારે ભાડે થા મળે—(હોંડી રેસીડેન્સ

એવરન મેખ હીમેડ એન્ડ સન્સ,

૨૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રૂટીફાઇન ૪૮૦૦.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ધો

રૂટીમાફિક એડરેસ

"રૂસ્તમજ"

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક ભાવના અકસ્માત

જવાબદારી ભાર કાર, પ્લેટ બ્લાઝ, ફીડબીટી બોર્ડ, વરકમેન્સ ફોર્મોસેશન, વીમરે અનેક અકાસ્તા વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ સારૂ ભરી રીકે છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ દરખાસ્તમાંની ની આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજી રૂસ્તમજ.

"ઇન્ડિયા હાઉસ"

૧૭ ફર્સ્ટ એવન્યુ,

ડરબન.

૫૫

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

beasties when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

**KEEN'S
OXFORD
BLUE**

PO STOREKEEPERS.

It is Profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલ બરાબર ધ્યાનપૂર્વક જોશો

મારખ ર વ્યારે તમે કીન-સને એક્સફર્ડ બ્લુ લેવા દુકાને જાઓ ત્યારે તમે ખાતરી કરી લેજો કે તમને જેણે તેજ માલ મળ્યો છે. કીનનો એક્સફર્ડ બ્લુ વાપરવાથી કપડાંને રાખ પડતા નથી અને વાપરવા માં તે જરૂરી પડે છે.

**કીનનો
એક્સફર્ડ
બ્લુ.**

વેપારીઓને

કીનનો એક્સફર્ડ બ્લુ રજીસ્ટર્ડ માં રાખવો અને તેજ બ્લુ વાપરવા ભલામણ કરવી એ રાખદારક છે એનું કારણ એજ છે કે કીનનો એક્સફર્ડ બ્લુ તમે તમારા માલિકાને વેચશો તો તેથી લેખે સતેષ થશે અને કસ્ટોમર પણ તેજ ખરીદવા આવશે.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિગેરે

અમારે આ જાતી રેખરેખ તીથે તાલે અને મહાપ્રશ્ન ગરમ મસાલો, કરીપાઉડર, હાલ, ગરમ, તેમજ ફરીના અને લીચુના તેમજ મીઠાસ ત્યાગાર હમેશાં મિલ ના બધાબધ અમારી મેરેટી માથે મળે છેકરો. આવો ઉત્તમ વામ, તમે ગરમ બતાવી શકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતરી કરો. મળવાનું રેકાજી.

K. N. PADIA.

122 Victoria Street, DURBAN. 63

Box 247 & 317

Tel. "Khatrl."

HUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)

Proprietor of Asiatic Hotel.

Merchant and Transport Passenger Agent, Beira, P. E. Africa.

મોક્સ રજી અને કમી. ટેલીગ્રાફ અરેસ "અસી"

હુસેન હસમીલ (સરદારગઢ વાલા)

સંકલ્પક પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પા. પ. આફ્રિકા.

60

Phone 3507. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN.

HEERABHIA MORAR MATVADKAR,

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર.

વેલેન્ટાઈ ૧૩૮ અને વેલેન્ટાઈ ૧૮૨ નાં
અને કમીશન એજન્ટ.

વેલેન્ટાઈ રીટે ડી. માલ સી. આ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે
ટેલીગ્રાફ ૩૫૦૭ મોક્સ ૩૧૬ ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ. ડરબન ૬૩

'Phone 327

Tel. add, "Lelopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરૂટ અને વેલેન્ટાઈ માટે કંડીના મોર્કેટ ટીપર ખાતા
ધ્યાન રવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતરી કરશો.
P. O. Box 755. 55 Bond St. Durban. 70

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફરૂટ બલ્કુ ટાઈ ૧૩૮ અને વેલેન્ટાઈ સાથે વેલેન્ટાઈ રીટે
સી. આ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કમીશન—
P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફરૂટ બલ્કુ ૧૩૮ અને વેલેન્ટાઈ સાથે વેલેન્ટાઈ રીટે
સી. આ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કમીશન—
P. O. Box 842. Durban. 128 Victoria St. 64

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:

	s.	d.
Yearly	20	0
Half-Yearly	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

	s.	d.
Yearly	20	6
Half-Yearly	10	6

અઠવાલિક પત્રમાં

વાર	ખોરતી	દીક	મુમકમાન	પારસી	મુસોલમાન	ખ્રીસ્તી
૧૬ ૩૨	૧૬ ૮૬	૧૩ ૫૧	૧૩ ૦૨	૩. ૫	૩. ૫	
ડીસે	મામર	કાવાન	મેથે			
૨૦૦						
શુક્ર	૪	૫૬ ૧૨	૧૦	૪	૪ ૪૬	૬-૫૬
રવિ	૧૦	૧ ૧૨	૧૧	૫	૪-૪૬	૬-૧
રવિ	૧૧	૧ ૧૪	૨	૬	૪-૪૬	૬-૫૨
સોમ	૧૨	૧	૧૩	૭	૪-૪૬	૬-૫૨
મંગલ	૧૩	૫૬ ૧	૧૪	૮	૪-૫૦	૬-૫૩
બુધ	૧૪	૧	૧૫	૯	૪-૫૦	૬-૫૩
શુક્ર	૧૫	૨	૧૬	૧૦	૪-૫૦	૬-૫૪

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'vnaal Add:
P. O. Box, 4302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ**

નહાનામાં નહાતું પ્રોમીયમ અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી ગ્રાસઠ વર્ષની જુની રીમા કંપની.

જીંદગીના વીધો ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે જાણતું હોય તો અને કઇ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સફળ એજામાં એજા પ્રોમીયમ બરવાથી
મળે તે જાણતું હોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

લિફ્ટએના બીઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

વેચવાના પુસ્તકો

જાણનારા અનુભવીઓના ઉદ્દેશ્ય

“તમે મને તેવી નવલકથાઓ અને ધોળું જે આવ્યું તે વાંચવા મંદી થઈ ગયા, પણ એક તો તમે મારું વાંચી તેમજ સાહે. નીતી, કમ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચી જેમને તેની તમારે આખા જીવન સુધી ભરે છે.”

“જેને આમાં પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે મને તે જગ્યાએ નિર્ભયપણે સંદેશાઈથી મોકી દા છે.”

“માણસ જેનો સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના ગુણની અને પ્રવૃત્તિની પરીક્ષા થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને શોખ હોય છે તે ઉપરથી પણ તેને વિશે અવગત થાય છે.”

નાયિનાં પુસ્તકો આ ઓપીસથી મળશે. મંગલાવતારોએ મહેરબાની કરી એરરર આથ પછી મોકલતાં મુકવું નહિ. વી. પી. ના એરરરને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

લખો:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

આત્મનિવેદન—આ ૬૩૮ પાનાના પુસ્તકમાં ૧૨૪ વિષયો પર લેખ લખાયા છે. વાંચકોને ૧૨૪ જુદી જુદી ભવના વિષયોનો રસ થી મળશે. કી. રી. ૭.

વિરાજવલ્લુ—કરતપાણીની વાર્તાનો મદદિવ દરીબાઈ દેવાઈએ કરેલો અનુવાદ છે. કી. રી. ૨-૬.

ત્યારે કરીશું શું?—ટેલિગ્રાફની આ નામની અંગ્રેજી ઓપીડીનું આ સુદર અને સરળ ભાષાન્તર છે. સામાજિક, આર્થિક અને ધાર્મિક જિવા અનેક સવાલોનો એક આખા જીવ.

આખ પહેલો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૨.

“ જીવે ” ૨૬૮ કી. રી. ૨-૬.

કાલેકરના લેખો—અખાપક કાલેકર પાસકુબ્ધ કાલેકરનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી હોવા છતાં ગુજરાતી ભાષાપરના તેમના કાણુને ‘નવજીવન’ વાચનારાઓને પુરો અનુભવ છે. આ પાકા પુસ્તકના ૭૪૫ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જ્ઞાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે.

કી. રી. ૭.

શરતપાણીની ગ્રન્થ વાર્તાઓ—અખાજના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર થી. શરતપાણીના પાંચ પાંચમાંથી આ વાર્તાઓ થી. મદદિવ દરીબાઈ દેવાઈએ જેમના વિનોદ અને કમી હતી. ‘નવજીવન’ પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં જાય છે કે “અનેક મનોના જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ અસર થાય પાડશે એ વિશે અમને કંઈ નથી.” કી. રી. ૨-૬.

દેશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા કુ. સુમીત્રા દેવાઈ છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અધોગતીનું વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૪૮૪ પાના કમળ રસથી ભરપૂર છે.

કી. રી. ૫.

માણ પ્રતિજ્ઞા—આ ૧૧૨ પાનાના કામ પુસ્તકમાં અધીજના અસહકાર વિરોધના અખાખાએ આપવામાં આવ્યા છે. તેના પ્રકાશક જાય છે કે: “જુદાશ વચર દેવતા પ્રજ્વલિત રહેતો નથી. આરતવર્ષે જે મહાન ભગત ઉપાડી છે તેને જગવવા અધીજને દેશમ જે પ્રાણ દુઝ્યો તેનું રમરણ રાખવા આ આપણો ઉપયોગી નીવડશે એવી આશા છે.” કી. રી. ૨-૩.

કે. હાથરી—થી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય નેતા અને મહાત્મા અધીજના સુસ્ત અનુયાયી તરીકે અવિખ્યાત છે. આ પુસ્તકમાં થી. રાજગોપાલાચાર્યે પોતાના તથા માસના કારવાસમાં જાણી રાજનીતી છે. કાલેકર તેની પ્રસ્તાવનામાં જાય છે કે “કલ્પનું મંથન આમાં કોઈકું નહું પ્રમાણિતવાથી આપણું

છે કે આ ઓપીડી સાહિત્યજ્ઞેમાં કામનું સ્થાન લેશે.” મદદિવ દરીબાઈ દેવાઈએ તેમાં થી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૨૦.

ઈશુ ખ્રીસ્ત—અવતારશીલા—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ લેખક થી. કિશોર સાહ જનસ્થામનાસ મહાવાળાએ એક ભજ્જવાળેમ વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ઈશુ ખ્રીસ્તનો સુદર અને સરળ ભાષામાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩૦.

પાકલી પૂતની પાકલી—આખા પદનાની પાળીનો મુળ મતીલાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી ભરપૂર છે. કી. રી. ૬.

સુબ્ધ દર્શન—આ પાકા પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જ્ઞાન રસથી ભર્યા છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરીત્ર અંદિત—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું ટૂંક ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક ધર્મના મહાન પુરોહિતે સ્થાન આપ્યું છે અને મહાત્મા ગોષ્ઠાધક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીનાની વાર્તા—આમાં ગુરુજી મહીલાઓની કરજાબનક આત્મકથા છે. સામાજિક દુરીવાળેથી યતા અનીષ્ટ જનનો અને કાનીઓની ટૂંકી વાર્તાઓ છે. સચીત્ર. પાકું પુસ્તક. કી. રી. ૬.

અખુય પંક—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, શુદ્ધપ્રેમ, આત્મગોષ્ઠ વિચેરના રસો ભર્યા છે. અખાજના નવલ કથાકાર કરજાપાણી પુસ્તકનો આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉત્તરાખંડની શાન્તા અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક દરજેવ પાસકુબ્ધ કાલેકરે પોતાના સાચીઓ સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું મુંદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

ઈશુનું બલિદાન—આ ન્હાના પુસ્તકમાં ઈશુ ખ્રીસ્તે માનવ-ભવને પતનમંથી ઉમારવાને આપેલા બલિદાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો ભોમ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

જોતરાતી હીવાલો—આ ન્હાના પુસ્તકમાં થી. કાલેકરને જેમનો અનુવાદ છે. અખાસક આશમની ઉત્તર જેમની હીવાલો આપેલી છે અને તે ગીવાલોની પાઠ્ય શુદ્ધિ તે જીવાલો અરકારની ઉપાધી પરીપ્રજ્જ કપ તેથી તેનું નામ લેખકે “જોતરાતી હીવાલો” એટલે ઉત્તર વરકની હીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૮.

Indian Opinion

No. 49—Vol. XXX.

Friday, December 9th, 1932

Published by the Editor at 10, Newmarket,
P.O. Box 10, Durban.

"WE HAVE NO MACHINE GUNS NOR AN ARMY"

STATEMENT BY MR. MANILAL GANDHI

MR. MANILAL GANDHI has issued the following statement in India:—

A grave crisis has arisen in South Africa as a result of the passing of the Transvaal Asiatic Land Tenure Act, which threatens to undo all that Mahatma Gandhi has done for the Indian community in South Africa after a fierce and prolonged struggle, lasting for seven long years. The Smuts-Gandhi Agreement has been consigned to the scrap-heap. The Capetown Agreement, too, has met the same fate. Indians in the Transvaal are faced with the imminent peril of being literally reduced to the position of pariahs. The purpose of this article is to explain briefly how this has happened.

Law No. 3 of 1885, a Transvaal Republican law, prohibited Asiatics generally from owning land in the Transvaal, except in burrows and locations and such places. It provided for residential segregation, but it could not be enforced because the law was not compulsory. It merely empowered the Government to set aside certain areas for occupation by Asiatics, but did not empower it to compel them to go into those areas. The law did not provide for trade segregation.

Thus the above law only prohibited Asiatics from acquiring ownership of land. In other respects, they had a free movement. That is to say, they could reside and trade wherever they liked.

Then came into existence the Transvaal Gold Law of 1908. Under Sections 130 and 131 of this Law, Asiatics and coloured persons generally, except bona fide servants, were prohibited from residing on proclaimed land, except in burrows, locations, compounds and such other places as the Mining Commissioner might permit. This went a step further than Law No. 3 of 1885. The Indian community very strongly protested against this restriction. The Law, however, never attempted to prevent Indians from trading on proclaimed land. There was some correspondence between the British Government and the Attorney-General of the Transvaal on the subject, from which it was perfectly clear that no existing rights were being interfered with by the Gold Law. Thus this law, while it did take away the right of the Asiatic to trade on proclaimed land, did not interfere with his right to occupy premises on proclaimed land.

The Indian community was, however, not satisfied with this position and Mr. Gandhi made it quite clear to General Smuts, the then Minister of the Interior, as to what the Indian community felt. This is what Mr. Gandhi stated in his letter dated 30th June, 1914:—

"As the Minister is aware, some of my countrymen have wished me to go further. They are dissatisfied that the Transvaal Gold Law, the Transvaal Townships Act and the Transvaal Law No. 3 of 1885 have not been altered, so as to give them full rights of residence and ownership of land. Whilst, therefore, they have not been included in the programme of Passive Resistance, it will not be denied that some day or other these matters will require further and sympathetic consideration by the Government. I shall hope that as the importation of indentured labour from India is prohibited and as the Immigrants' Regulation Act of last year has in practice all but stopped further free Indian immigration and my countrymen do not aspire to any political ambition, they, the Europeans, will see the justice and indeed the necessity of my countrymen, being granted the rights I have just referred to."

Until the year 1919 things went on smoothly. The Gold Law was not put into operation and Indians resided and traded wherever they liked. While their right to own land was taken away by the law of 1885 it did not prevent them from acquiring ownership of land by forming companies even though they may be composed of Asiatics, and likewise they created property interests without any hindrance.

The Government, however, took steps to further restrict Indians' rights in that year by passing the Asiatic (Land and Trading) Amendment Act of 1919. This Act, while protecting the vested rights created up to that year, prohibited Indians from acquiring ownership of land even by means of forming companies in which Asiatics had any interest. The Select Committee also recommended, "that steps should immediately be taken to render it impossible for any Indian or Asiatic in future to obtain a trading licence for a new business—in other words, that whilst the existing rights should be recognised and protected and, where necessary, validated and legalised, no further obtaining of trading licences (save and except as renewals of the existing licences) or the opening of the new business by Indians or Asiatics should be allowed." It may be said to the credit of the Government that, though this was a recommendation to the Government rigidly to enforce the laws against the Asiatics, the Administration remained inactive up to the present time and successive Governments allowed the presence of Asiatics on proclaimed land in the teeth of sections 130 and 131 of the Gold Law of 1908. It was the Union Government's declared

policy, and not mere apathy which brought about the non-enforcement of these provisions. The Government was not enforcing them in 1914, when the Smuts-Gandhi Agreement was concluded, and did not do so until this day.

Though the above Act deprived Indians of the right to acquire ownership of land even by means of forming companies, Indians, nevertheless, continued to create property interests by purchasing land which was transferred to a European in name only or by means of holding leasehold or by forming a company which was not, according to the law, an Asiatic company but in which Asiatics had any interest.

The Congress has never defended the action of those who have created property interests by actually evading the law. The law could take its own course in such cases. But whatever the Indians may have done since 1919 in respect of acquiring property interests they adhered to the law previous to that year and exercised the rights which the law did not deprive them of, with the full sanction of the highest court of the country.

Indians were contented with this position however unnatural and unsafe it was. It was taken for granted that the Government would not violate the 1914 Settlement.

Compulsory Segregation

Things have however changed since. The Transvaal Asiatic Land Tenure Act has been brought against the Asiatics in all its bitterness. Instead of so amending the existing laws as to remove the restrictions imposed upon the Indian community, in accordance with the 1914 settlement, the present legislation tightens up the existing laws and establishes the principle once and for all, of compulsory segregation. Under the Act, in future, Indians in the Transvaal can reside and trade only in areas specially set apart for them. Outside those areas, they may not go. Their position will be no better than that of the aboriginal Natives. There are provisions in the Act safeguarding the properties acquired by Indians up to May 1930. But if these properties are outside the segregated areas, Indians may neither reside in nor occupy. In short, the operation of this law will automatically remove the bulk of the Indian population from the Transvaal within a decade and those who remain will have to remain in holes.

A Commission is to sit under the Act to enquire into the legality or otherwise of the occupation or residence of Indians on proclaimed lands. We do not expect much to come out of this Commission. The most it could do is to protect the rights of a few. It cannot alter the law which is on the statute-book. It is stated in the Capetown Agreement that the Government of the Union shall continue to the policy of affording the fullest opportunities to the permanent section of the Indian population for their upliftment. The Transvaal Asiatic Land Tenure Act is indeed a poor gesture of adherence to that policy. The matter, however, does not rest there. There is another clause in the Capetown Agreement, namely,—

"When the time for the revision of the existing trade licensing laws arrives, the Union Government will give due consideration to the suggestions made by the Government of India. Delegation that the discretionary powers of the local authorities might reasonably be limited in the following way: (1) the grounds on which a licence may be refused should be laid down by statute; (2) the reasons for which a licence is refused should be recorded; and (3) there should be a right of appeal in cases of first applications and transfers, as well as in the case of renewals to the courts or to some other impartial tribunal."

"A Flagrant Breach of Capetown Agreement"

The Transvaal Provincial Council deemed it necessary to revise the licensing laws of that province, and has passed an Ordinance known as the Transvaal Licences (Control) Ordinance of 1931. This Ordinance gives unfettered rights to the municipalities and local boards to refuse a trade licence without assigning any reasons, and gives no right of appeal from the decision of the licensing authorities. The Ordinance has received the assent of the Governor-General-in-Council. This is also a measure constituting a flagrant breach of the Capetown Agreement.

Yet another right the Transvaal Indians have been deprived of, and which constitutes a serious breach of the 1914 settlement, is the right they had acquired under the Transvaal Registration Act, of entering the Transvaal by virtue of their registration certificates at any time. The registered Indians were given an unchallengeable right to reside in the Transvaal. This was a right that was assured to them after untold sufferings during the Fugitive Resistance campaign. Under the Immigration Act of 1911, however, after an absence of a day over three years of an Indian from the Transvaal, his registration certificate becomes null and void, and the holder can no more enter that province.

This is the sad tale of woe of the Transvaal Indians. Neither the delegation nor the Agents of the Government of India have been able to help Indians out of their dilemma. This is what in effect they have said, "We are powerless. We have no machine-guns nor have we an army."

The Transvaal Indians have exhausted every possible constitutional means to seek redress, but their efforts have been in vain. They feel that they would rather face extermination than willingly acquiesce in the deprivation of their right to live as self-respecting human beings. They feel that this is a question not merely of their self-respect but of the honour of their mother country, and the only honourable course open to them is to refuse to submit to the humiliating legislation and to suffer the consequences.

The Government of India, we have no doubt, fully realise the difficulties we are placed under and we expect its active sympathy. From the people of India, we know we cannot expect more than their moral support.

"The Hindoo's Comments On The Above Statement"

Mr. Manilal Gaudhi who arrived in India a few weeks ago has been instructing the public in India regarding the grave situation in South Africa, and the necessity for this country to give its moral support to such action as may be taken by the Indians courageously there in order to vindicate its self-respect and honour. In the latest statement which he has issued to the public and which is to be found elsewhere, Mr. Manilal has set out in a concise and clear fashion, the chief features of the problem which should claim public attention in India. His position is, and it is difficult to question his contention, that the Smuts-Gandhi and Cape Town Agreements have all been consigned to the scrapheap. It will be remembered that in the Agreement of five years ago it was definitely agreed to by the Union Government that when the time came for the licensing laws to be reviewed and revised, care would be taken to lay down in the Statute that the grounds on which a licence may be refused should be clearly stated and that there should be a right of appeal in cases of adverse decisions. Since then, however, the Transvaal Provincial Council has given unfettered power to the municipalities and local bodies to refuse a trade licence without assigning any reasons and there

is no provision for appeal against their decisions. This is certainly not carrying out the Cape Town Agreement. The way in which registration certificates have been treated as scraps of paper is now well-known. Here again the promise held out in the Agreement that the Government would afford the fullest opportunities to the permanent section of the Indian population for their upliftment, has been broken in a flagrant manner. Hundreds of Indians are now facing unemployment owing not only to trade depression and economic distress but to the action of European companies and individuals who are displacing Indians in favour of Europeans as a matter of settled policy. Indians in distress have as much right under the Cape Town Agreement to seek assistance at the hands of the Government as Europeans. But it is notorious that the Government are not taking any steps whatsoever, in spite of the Agent's intervention, to afford relief to these people. Finally the Transvaal Land Tenure Act constitutes the gravest breach of the Cape Town Agreement. Mr. Mauldai Gandhi has narrated in brief, the history of this unsatisfactory piece of legislation. But it is enough for the present purpose to note his conclusion that the operation of this law "will automatically remove the bulk of the Indian population from the Transvaal within a decade and those who remain, will have to remain as tenants." Mr. Mauldai supports the view, which we have advanced in these columns, that the Commission which is enquiring into the legality or otherwise of the occupation or dispossession of Indians on "proclaimed" lands is not likely to alter the situation very much to the advantage of Indians. The Commission may give relief to a few individuals but the law as against the bulk of the community will be there to be strictly enforced. The plight, therefore, of Indians is very serious and their condition deserves the fullest measure of support which India can give in such action as they may be compelled to take in case their grievances are not redressed.

RESPONSIBLE GOVERNMENT FOR INDIA

THE so called third pocket Round Table Conference is at work in London. It is a question whether it can be called a Round Table Conference at all. When the two countries are at war and if the truce is made the representatives of both the countries meet together on perfect equality to discuss the terms of peace. When the British Government called the first Round Table Conference they invited the Princes and other delegates who had nothing to do with the civil disobedience movement. The Indian National Congress that carried on the struggle for India's independence was not represented at it. Then a second Round Table Conference was called in London. Lord Irwin, the then Viceroy of India wisely made truce with the Indian National Congress and Mahatma Gandhi attended the second Round Table Conference as the sole representative of the Congress. There were other delegates who were all nominees of the British Government. They were not selected by the people of India. The

second Round Table Conference was a failure and the Indian National Congress had to start the civil disobedience movement again which is still going on. Now again the third Round Table Conference is called which is known as a pocket Round Table Conference in India. About thirty Indian delegates selected by the British Government have been invited to take part in it. The Indian National Congress is kept aside. The labour party of England refused to co-operate with the British Government this time as the Indian National Congress has been completely and deliberately excluded from the Conference. Two British friends of India Messrs. Bertrand Russell and Harold Laski sent cables to Sir Tej Bahadur Sapru, Mr. Sastri, and Mr. M. R. Jaykar, asking them not to take part in the third Round Table Conference if the Government do not allow full facilities for consultations with Mahatma Gandhi about the intercommunal talks. In spite of this request these liberal friends have gone to London to win Dominion Status for India from the British Government! Mr. Sastri was not invited this time. Other reputed leaders like Mr. C. V. Chittamani and Mr. Jinnah who is in London were not invited this time. By consulting with few individuals of their choice the British Government is on the road of constitution making for India. The most important question to be decided at this Conference is the question of the responsibility in the central Government. The fate of the new constitution depends on the satisfactory solution of this question. It will therefore be interesting to know what views Mahatma Gandhi holds on the question of safeguards. When the questions of the Army and External Relations were discussed at the second Round Table Conference Mahatma Gandhi on behalf of the Indian National Congress said:

"The Congress case is that complete responsibility should be transferred to India. That means that there should be complete control of defence and External Affairs, but it also contemplates adjustments. We ought not to deceive ourselves, or the world, into thinking that we would be getting Responsible Government although we may not ask for responsibility in this vital matter. The nation that does not control its Defence Forces and External Policy is hardly a responsible nation. Defence and its Army is to a nation the very essence of existence and if the nation's defence is controlled by an outside agency that nation

certainly is not responsibly governed. Hence I have very respectfully to claim on behalf of the Congress complete control over the Army, Defence Forces and External Affairs."

Continuing further Mahatmaji said:

"After all, India is not a nation which has never known how to defend herself. All material is there. There are Mussalmans standing in no dread of foreign invasion. Sikhs will refuse to think that they can be conquered by any body. The Gurkhas, immediately he develops a national mind, will say, 'I alone can defend India.' Then there are the Rajputs who are supposed to be responsible for a thousand Thermopylaes and not one little Thermopylae in Greece. The very reasons I have given to you to-day for demanding that complete control of the Army are also the reasons for pleading and demanding the control of external affairs."

On this question in the Conference Sir Tej Bahadur Sapru also had expressed his views. In outlining his views on the Army question he advocated the appointment of an Indian Army Member responsible to the Governor-General during the transition period. Questions like discipline and mobilisation should, however, be the jurisdiction of the Commander-in-Chief appointed by the Crown, who was bound to be for many years a British officer. Pandit Madan Mohan Malaviya disagreed with Sir Tej Bahadur Sapru that the Army Member should be responsible to the Governor-General, and expressed the opinion that he should be responsible to the Legislature. He said that Indians must have full control over the Army in order to enable them to discharge their responsibility for the defence of the country. One could see the wide difference of opinion between the Congress view and that of Sir Tej Bahadur Sapru on this vital question. It is announced that the third Round Table Conference has already disposed of certain constitutional questions such as franchise and devoted a large part of deliberations to a consideration of the safeguards. It is said that the British Government's views were outlined at the outset by Lord Irwin who stated that the Governor-General, in addition to controlling defence and external affairs, should be empowered to take steps to preserve tranquility, protect minorities, the rights of services and Indian States, and the relations with other parts of the Empire. From this one could see the vast difference of opinion between the Congress demands and what the British Government desire to grant.

We understand Sir Samuel Hoare is very optimistic and he is more than hopeful of a settlement being reached than when the Conference met. He might satisfy few selected Indians on whom the British Government rely to save their face. But we are positive that the Indian National Congress will not be satisfied unless and until full Responsible Government is granted immediately to India.

Agent-General For India In Kimberley

"Equal Rights For Every Civilised Man"

The Agent-General for India, Kunwar Maharaj Singh, spent a day in Kimberley on his way to the Rand. He was entertained to tea in the Council Chamber of the City Hall by the Mayor and City Council.

Welcoming the Agent-General on his first visit to Kimberley, the Mayor (Councillor T. Looney) hoped that his stay in South Africa would lead to a better understanding between the Governments of India and the Union. He took it that the object of the Agent-General's appointment was to improve the present feeling between the Governments.

Mr. Looney recalled the charm and personality of Mr. Sastri, and the good work of his successor, Sir Kurma Reddi. From what he had seen of Kunwar Maharaj Singh, the Mayor felt sure that the interests of the Indian community were safe in his hands.

In conclusion, the speaker said that the Indian community in Kimberley worked amicably with all other sections, and he was sure that they were quite content, and wished that all their compatriots were as happy.

Mr. F. M. Dawson (chairman of the Indian Political Association), after welcoming the Agent-General and the Mayor, welcomed the former on behalf of the Indian community. They regretted, he said, that they had not been able to give him a more fitting reception, but he hoped that that would be remedied when the Agent-General visited Kimberley again.

Mr. Dawson expressed his warm appreciation of the Agent-General's arduous labours in this country on behalf of the Indian community, and hoped that those labours would bear good fruit.

Kunwar Maharaj Singh thanked the Mayor and Mr. Dawson for their welcome. Kimberley was, he said, no strange name to him, as he had heard of it and its diamonds since he was a boy.

He was glad to hear of the happy condition of the Indians in Kimberley—he believed that they were law-abiding and progressive—which reflected great credit not only on them but also on the European section, and particularly on the City Council. "Long may this happy state of affairs continue," he said.

The Government of India was heartily in favour of the policy enumerated by Cecil Rhodes "Equal rights for every civilised man south of the Zambezi." He understood that that was the traditional policy of the Cape, and he hoped that it would long continue and also permeate into the other provinces. He was certain that this was the only policy that had any permanence.

He had travelled in 20 countries, he said (counting India as one), and had mixed with the chief races of

the world, and he contended that in spite of differences fundamentally, human nature was the same in every quarter of the world and in every race.

It was his duty, privilege and pleasure to endeavour to promote goodwill between the different races of the sub-Continent, and in this he had the co-operation of the Indian community and also of a great many broadminded Europeans.

There were also present Councillors H. Solomon, H. Schmidt, S. Zweiback, B. Cohen, R. G. Elliot and D. Campbell, the Town Clerk (Mr. A. J. Bent), the Assistant Town Clerk (Mr. R. H. Marriott) and Messrs. S. H. Naidoo, T. V. K. Pillay, N. K. Pillay, G. N. Naidoo, V. V. Naidoo, J. Nordin, B. Naidoo, P. Lachmy, M. K. Sammy, A. P. Sammy (members of the Indian Political Association).

Distress Among Indians

A definite assurance that the Government is prepared to co-operate with the Durban Town Council in the difficult problem of attempting to relieve unemployment among the Indian community has, it is learned, been given to the Municipality by the Minister of Labour, Colonel Greerwell.

This intimation follows urgent representations recently made to the Town Council by the Agent-General for India and the Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee. Attention was drawn to the widespread unemployment and distress among Indians, of whom, it was stated, approximately 4,000 were out of work. It was urged that some relief should be afforded by the provision of employment on Corporation relief works, and notably on new services in the incorporated areas, particularly in those districts mainly populated by Indian property owners.

The Minister of Labour was subsequently asked whether the Government would be prepared to co-operate with the Town Council in relieving Indian unemployment, if a practical scheme could be devised. Colonel Greerwell has now replied that his department is prepared to co-operate, provided that the work performed is restricted to Indian areas. The Minister adds that "the extent and manner in which such assistance will be afforded will be decided upon receipt of detailed proposals of the Council."

Mayor's Assurance

Approached on this matter, the Mayor, Councillor Lee, declared that careful and sympathetic consideration would be given to this phase of the unemployment problem. He felt sure that if anything could be done to relieve the distressful conditions now existing the Council would endeavour to assist.

But it must be emphasised that the problem was peculiarly difficult in view of the extent of unemployment among all races. The Municipality had shouldered a very heavy burden in respect of relief works organisation, and the difficulty of placing extra men was very real.

Probably, it is learned, the Minister's communication will be referred to the Council-in-Committee, and a report may be called for from the Borough Engineer.

Indian Employees Receive Month's Notice

Appeal To Durban Town Council

The distress among Indian unemployed has been responsible for the Sir Kurma Reddi Unemployment Committee again approaching both the Indian Agent-General, Kunwar Maharaj Singh, and the Town Council.

Writing to the Town Clerk, the joint secretaries state:—"We have been directed to bring to the notice of your Council the plight of the men now in the employ of the Municipality who are under notice which expires at the end of the current month. The circumstances have just been brought to our notice. It is the fervent hope of our body that your Council will stay proceedings until representations on our behalf have been made. In the interim we have been instructed to place on record a few facts which no doubt will convey the serious position of the men and their families, and that your Council will give this appeal their most sympathetic consideration.

"From the statements (copies attached) your Council will observe that the majority of the men have served the Municipality in various spheres faithfully and to the best of their abilities as the years of service will clearly indicate; that by the dismissal of these men the unemployment question will be greatly aggravated, as many of the employees are the sole support of their families."

"We have understood that no Indian will be displaced or replaced in the service. If on the question of age limit these men are dismissed, then our committee urges that their wives or other relatives be given preference of joining the services, thus helping the aged parents in their distress. Our Committee humbly submits that if this is a question of policy then these men under notice be absorbed in other departments, which will then alleviate the distress caused through unemployment.

"The question of pension to Indians is one which calls for revision, as the present scale and conditions are not satisfactory."

To the Secretary of the Agent-General the secretaries write: "We have been directed to write and ascertain the result of the representations of the Agent-General to the Minister of Labour about the question of affording relief to the Indian unemployed. As you are aware a deputation of our committee waited on the Agent-General prior to his departure for the Transvaal, when it was pointed out that stress should be laid on the Minister to assist the cause of the unemployed Indians and the incidence of the white labour policy on Indians. As we have not heard anything further in this matter, we shall be glad to learn of any development, so that a complete report can be submitted to our Committee."

Unemployment Among Indians

Regret that up to date the Town Council has done nothing to relieve Indian unemployment is expressed by Councillor W. Langton in a statement to the Town Clerk. Several weeks have elapsed, he points out, since a special committee of Councillors was appointed to report on this matter.

In his opinion, Mr. Langton states, an effort should be made to assist the Indian unemployed. Up to the present, however, retrenchment has taken place, rather than provision of more work.

He suggests that an effort be made to obtain a Government subsidy; after which prompt steps should be taken to "deal with this urgent matter."

Indian Technical Education

Technical education need not necessarily be the same for Europeans and Indians; it primarily should meet a definite requirement of the country, said Mr. M. Narbath, Principal of the Technical College, speaking at a meeting of the Indo-European Joint Council at the Hindu Tamil Institute. This view was supported by Mr. W. M. Burn, Principal of the Sastri College, while Indian dissent was voiced by Mr. Rheinallt Jones, adviser to the Society of Race Relations, who said the fear was that something inferior than European standard would be given to the Indians, and, until such time as Indians knew definitely what they would get there would be that fear.

South Africa, said Mr. Narbath, was a country of great problems. There were the Native, Asiatic and European problems, any one of which was sufficient for one country to contend with.

Mr. Narbath proceeded to consider how Indians might proceed to their study of technical education. Were they satisfied to go on doing things in the same way as they had done in the past? That was what he would like members of the Indian community to consider. What form of technical education should be developed among the Indian community and how should they develop it. "I would not say," went on Mr. Narbath, "that we must give the Indian the same type of technical education that is given to the European. I would not say that what is best for European is best for the Indian. We are doubtful if we are giving to the European what is the best. The natural endowments are different."

Progress

In bookkeeping Indians had met with great success. In shorthand and typewriting and English they had achieved some measure of success. Some of the students had got good results in the commercial certificate examination. Rapid progress was being made in the women's department. There were enthusiastic students in dressmaking, showing that Indian women, like European women, were imitators of dress. In agriculture there was a tendency among young Indians to forsake the jobs of their fathers and come into towns. At the end of two years they had 50 Indian students taking commercial classes, and 80 women taking domestic science.

To develop education among the Indian community it should be treated as one. There should be one expert looking after its development. If the Indians developed they might have something to teach the Europeans. The Indians, as it were, were living in an alien environment. There were two things more which he was sure in this country, such in the future had much to learn from the other. But now, with the best brains they had at their disposal they should more and more study their immediate problems.

Mr. W. M. Burn supported Mr. Narbath. The Indians, he said, should try to get education which would be more useful to them. He wanted to warn Indians against the dangers of trying to get the same type of education as that given to Europeans. A large number of Indians had great agricultural gifts and also a gift in handicrafts. These should be encouraged. He would like to see a bias towards agriculture at the Sastri College. The Indian should be taken out of himself and be taught to share some of the restlessness which characterises Europeans.

Mr. Rheinallt Jones said Indians ought to be prepared to consider a definite type of technical education. He had sympathy with those who feared that they might get an inferior type to that given to the European, and until they knew definitely what they would get that

fear would remain. In fabrics Indians were acknowledged to have a special skill, and if the South African Indians were to take over in its manufacture they must have special instruction. The young South African Indian was inclined to lose his skill.

Site Of The Sastri College

That the Durban Town Council makes a free grant to the Provincial Administration of the site of the Sastri College and of certain additional land to be added to the college grounds is urged by the Provincial Executive.

The Administration criticises the municipality's proposal to lease the property and particularly a clause under which, it is held, "the building will to all intents and purposes become the property of the municipality when a period of 50 years has expired."

Writing to the Town Clerk on this matter, the Provincial Secretary states: "The Administration has now assumed full responsibility for the conduct of the Sastri College. The building is a valuable one and was erected by public subscription among the Indian community. Moreover, the value of the buildings will be enhanced if and when expansion renders alterations and additions necessary. Therefore, apart from the initial cost, which has been borne by the Indian community, the Administration will undoubtedly invest a considerable sum of money in this Indian College within the next 50 years."

"Furthermore, it should be observed that the establishment of a college of this nature confers considerable benefit upon the community of Durban as a whole."

Mass Meeting Of The Transvaal Indian Congress

No Co-operation With Commission

Resolutions opposed to the submission of a statement to the Asiatic Land Tenure Commission were passed at a mass meeting of the Transvaal Indian Congress in Johannesburg.

Mr. C. K. T. Naidoo, president, was in the chair, and the Patidar Hall was packed, delegates from all parts of the Reef being present.

The resolutions confirmed the action of the committee of management of the Transvaal Indian Congress and of the executive committee of the South African Indian Congress in declining to submit a memorandum or statement to the Commission. It was felt that this would serve no good purpose. The meeting condemned the action of certain organisations who claimed to represent the whole Indian community of the Transvaal. "If such organisations do give evidence," said a resolution, "they have not the mandate of the Indian community as a whole."

The election by the committee of management of the following officers of the Congress for the year was confirmed: President Mr. C. K. T. Naidoo; vice-presidents Messrs B. M. Patel and Mogen Bhayat; joint honorary secretaries Messrs D. M. Naidoo and E. M. Mali; treasurer Mr. M. P. Patel.

Hajee Cassim Adam Offers £1,000 To Indian Hospital

A donation of £1,000 by Mr. Hajee Cassim Adam may make possible the erection of a ward for the accommodation of Indian and Malay patients at the Pretoria General Hospital.

The donation is subject to the Provincial Administration making a similar contribution, and the Pretoria Hospital Board has approached the Provincial authorities.

These facts were revealed at the meeting of the Board.

[We congratulate Mr. Hajee Cassim Adam for his generous offer to the Hospital Board of Pretoria.—Ed. I. O.]

News From India

Sindh Settlement Hailed All Over India

Allahabad, 16-11-32.

Full text of the Sind settlement as emerged through the Unity Conference has been published, salient features whereof are Separation of Sind from Bombay Presidency and its constitution into a Governor's Province, equality of franchise, joint electorate with 27 per cent. reservation of seats for the Legislature for Hindus, the arrangement to last for ten years after which period position to be reviewed and revised.

Bombay.

The Sind settlement is hailed all over the country and now there seems to be no doubt of the final successful termination of the Unity Conference very shortly ending into the reality of the Prime Minister's communal award before or by the time the Round Table Conference begins its work.

Allahabad.

The Conference has now taken up the question of settlement of distribution of seats in Bengal and Central Legislature wherein according to the Statute points the demand is for one-third reservation for Muslims.

A Wave Of Cheers Envelops The Country

Allahabad, 16-11-32.

Unity Conference has been completely successful and has concluded its sittings amidst good cheer. Complete agreement has been reached on all points which has been signed and attested by the attending delegates.

Rajahmundry.

Great tribute is paid to the patience and tact of the old President of the Unity Conference Mr. Vijaya Raghavacharya who adjourned the Conference until a fortnight when it reassembles at Bombay for the ratification of the agreement. The delegates said "Au Revoir" before leaving for their respective stations.

Allahabad.

Pandit Madan Mohan Malaviya in his telegram to Sir Tej Bahadur Sapru informing him of the Agreement says "we have done our part. We expect you to do yours in order to remove the last straw of suspicion as to the representative character of the Conference the delegates would obtain the assent of their various constituencies again for the agreement and would reassemble at Bombay for ratification thereof fortified by the country's unanimous verdict in its favour."

Bombay.

The news of the successful termination of the Allahabad Conference has cheered the whole country, and the press not only expects but demands the withdrawal of the Prime Minister's Award after the country's agreed solution of the question.

Allahabad.

It is understood Pandit Malaviya is leaving for Benares for a short rest and for conferring with the media on the question of temple entry by untouchables.

No "Safeguards" Must Be Forced On India

London.

Sir Parbhonandas Thakurdas who was censured for accepting nomination to the R.T.C. took the first opportunity of making a fervent appeal to the Premier to secure the co-operation of the Congress and the release of Mahatma Gandhi and other political prisoners.

He has expressed strong views as regards "safeguards" and he urged the British Government that no "safeguards" will be acceptable to any party unless it was in the interest of India.

[We called the above news from the *Tarjuman-e-Opinion*. Ed. I. O.]

Wanted A Gandhi In England

Miss Wilkinson and Mr. Menon, members of the India League delegation, returned here today after touring the villages in Gujarat. They attended tonight a dinner party organised by the Anti-Untouchability League in Raipur.

Addressing the gathering, Miss Wilkinson said that the great gift that Mahatma Gandhi had made to India was the removal of untouchability. India was not the only country where untouchability was found. In England there were caste distinctions as great as in India, and they desired Gandhi to be produced in their country to remove those distinctions.

Additions To R. T. C.

A communique just issued states: Through invitations by the Prime Minister, the following additional representatives of British India will attend the Round Table Conference which will resume constitutional discussions in London on or about November 16.

Sir Nirpendra Sen, Mr. Hafeez Hidayat Hussain, Mr. N. M. Joshi, (Labour representative) and Begum Shah Nawaz (representative of women).

Gandhi Fasts Again

Poona, Sunday.

Gandhi started a fast yesterday as the result of a dispute with authorities regarding the treatment of another prisoner at Yeravda gaol. He broke his fast this morning because he had been very weak during the last few days and had lost 25 lb.—Reuter.

Poona, Monday.

Failing an agreement with the authorities, Gandhi will resume his fast on Wednesday.—Reuter.

Home Rule For India

London, Saturday.

The Indian Round Table Conference which has already disposed of certain constitutional questions, such as the franchise, devoted a large part of the second week's deliberations to the consideration of safeguards to be introduced for the transitional period between the introduction of responsibility to a central government.

The British Government's views were outlined at the outset by Lord Irwin, who stated that the Governor-General, in addition to controlling defence and external relations, should be empowered to take steps to preserve tranquillity to protect minorities, the rights of the Services and the Indian States, and relations with other parts of the Empire.

Following a three days debate, Sir Samuel Hoare, on behalf of the Government, pointed out three special

powers would be carried so as not to interfere with local responsibility.

Referring to the protection of imperial relations, to which much emphasis was directed, Sir Samuel Hoare emphasised it was not intended that the Governor-General should normally interfere between the Indian Government and the Dominion Government. He quoted, as an instance of such a case, the conditions of Indian labour in South Africa and Kenya, but it was proposed the safeguard should be directed only in an emergency in which relations might become so strained as to threaten the integrity of the empire.

The Government, however, agreed to re-examine the whole matter in view of the opposition to the proposal. Sir Samuel concluded, on a note of optimism, saying he was more hopeful of a settlement being reached than when the conference met.—*Reuters*.

The Pretoria Tamil Young Men's Association has decided to hold a Bazaar on the 15th December (Dignam's Day) at the Oriental Palace Room Street, Pretoria, in aid of the Indian Hospital Ward.

We earnestly beg the public to support this noble cause.

The Association will accept with grateful thanks all Embroideries, sewings, knittings, and other gifts and contributions to crown the Bazaar with success.

Citation

Case No. 10329 of 1932.

In The Magistrate's Court for the District of Durban
Held At Durban

To SHYAMUNDOX, Colonial Born Free Indian No. 24404/12474, present whereabouts are unknown.

Take notice that RAMADIA of Mayville, Colonial Born Indian woman No. 65892/65117, is suing you for a divorce on the ground of a continuous desertion for a period of four years, and that an Order has been made that the publication of this Notice shall be deemed to be good and sufficient service on the summons upon you.

You are required to enter appearance to this summons before the 20th day of December, 1932, and if you do not do so judgment may be given against you in your absence.

Dated at Durban this 1st day of December, 1932.

J. VAN NOORDWYK.

Clerk of the Court.

W. T. OLARR & Son,
Plaintiff's Attorneys,
Munson Grove, Durban.

A True Copy.

S. C. S. Pillay.

Clerk to Plaintiff's Attorney.

Indian Child Welfare Society Centre

150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock. Friday afternoon 3 o'clock.

Your Opportunity !

Prof. Carey guarantees to cure Asthma, Bladder trouble, Catarrh, Constipation, Hysteria, Insomnia, Piles, Rheumatism etc. by special methods of Electric, water and light, Turkish, Swedish and Sun-ray baths, and massage. Special treatment for ladies and children's diseases. Consultation free.

Literature sent free on request.

Communicate to : Prof. CAREY,
Carlton Hotel,
Johannesburg.

Prof. Carey is well conversant with Hindustani.

પ્રોફેસર કરે હેલ્થ ઇન્સ્ટીટ્યુટ

આ અને ઓપરેશનથી ઠરાવેલાઓ માટે ઉત્તમ તક.

પુરુષ, સ્ત્રી અને બાળકોના તમામ રોગો પ્રલેક્ટ્રીક બાથ, સ્વીડીશ બાથ, મસાજ (વજેરેથી સારા કરવામાં આવે છે.

મુલાકાત મફત.

પ્રોફેસરની મુલાકાત માટે નીચે મળી અથવા કાપી મોકલવા કરો.

પ્રોફેસર પ્રવાસી,

૪, પ્રીચર્સ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

Tongaat Vishwarup Temple And Dharamshalla

A celebration to install the Idol in the newly built Shivalaya of Tongaat Vishwarup Temple will take place on 11th December 1932 Sunday at 11 A.M. All Hindus are cordially invited to take part in the celebration.

V. P. Desai,
P. J. Singh,
Hon. Secretaries, T. V. T.
Tongaat,
30-11-32.

ટોંગાટ વિશ્વરૂપ મંદિર અને ધર્મશાળા

તા. ૧૧ ડિસેમ્બર રવિવારે અગીઆર વાગે ટોંગાટના વિશ્વરૂપ મંદિરમાં નવા બંધાએલા શિવલયમાં મુર્તીનું સ્થાપન કરવામાં આવશે જે પસંદે સર્વ હિંદુ બ્રાહ્મણોને હાજરી આપવા વિનંતી છે.

વી. પી. દેસાઈ,

પી. જે. સિંઘ,

વિશ્વરૂપ મંદિરના સેક્રેટરીઓ

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુરનક ૩૦ મ્.

શિનીક્રમ. સપ્તવાર, તારીખ ૬ ડીસેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૪૯૮

નોંધ અને સમાચાર

ધરણીનાલ માટે એક હજાર ખાઉંટ

પ્રીટેરીયાના જલણીતા વેપારી અને ધી ઠાસપાલ ઇન્ડિઅન ટ્રેડિંગના આગળ વાહન પ્રેસીડેન્ટ મી. હાજી કાસમ આદમે પ્રીટેરીયાની જનરલ ઇરપીનાલમાં દોહીએ તેમજ મહાપ્રત્યો માટે એક અલગ યોડે રાખવા એક દબ્બર પીઠ આપવા જણાવ્યું છે. આ એક દબ્બર પીઠ તેમજી કે શરને આપવા દર્શાવ્યું છે કે પ્રાંતિક સરકાર પણ તેજીજી ૨૬મ જી કરી માટે આપે. પ્રીટેરીયાની ઇરપીનાલ જોડે પ્રાંતી-શીઅલ ના-કાર પાસે એ વિષય રજુ પણ કરી છે. ઇરપીનાલ જોડે આ વાત જાહેરમાં મુકી છે. પ્રીટેરીયાની જનરલ ઇરપીનાલ માં દોહીએ માટે જોઇ પણ જાતની સગવડ નહતી. ઇરપીનાલની જોડે એ વિશે પછી વેળા દોહીએ આપે ખાતે ખાતે દબ્બર. પરંતુ કાસમે એ કામ લેવાકયું ન હતું. આખરે તે હાજી કાસમ આદમે આ એક હર કરી છે તે જોડે હાજી રખી છે. અને આશ્ચર્યજનક કે પ્રીવીન્સીઅલ સરકાર પણ એકવીજ ૨૬મ આપી દશે અને પ્રીટેરીયાની ઇરપીનાલમાં દોહીએ માટે નોડની ખાલ જરૂર હતી તે આ રીતે પુરી પાડશે. અને એક હાજી કાસમ આદમને તેમજા આ સમાવત માટે ધન્યવાદ આપીએ છીએ. આ દેશના બીજા દોહીએ જાહેર કાયા અને પરીપકારી સંસ્થાઓ માટે મોતાના પેસાંસ સહાયોગ કરતા જ નથી એવો દમેશાં તેમજા ઉપર આપવા છે તે આસપાસે પાટો પાડશે છે. અને હજીએ છીએ કે હજાર જેમને પછી આપી છે તેઓ તેના પરીપકારમાં ઉપયોગ કરી પોતાને માથે પાતી જોખમકારીએ જવા કરતાં પાછવા ન દેવે. લક્ષ્મી એવી વસ્તુ છે કે તે આજે આપણી પાસે દેશ અને કાસે જરૂરી પણ રહે. ફુનીયામાં એવા બનાવો કરેજી જનના અપણી નજર સામે આપણે જોઇએ છીએ. અનેક કરોડ પાતલો રજળતા પણ વાત મયા છે અને અનેકને આપમાન કરીને મરણુ પડે છે માતો છુરો સમય આપતા તેમને નસ આગ પણ કરવી પડે છે એવા સમાચારો અનેકવાર આપણેમાં વાંચવામાં આવે છે. શ્રીમંતોએ એટલા માતર સમજી લેવું જોઇએ કે લક્ષ્મી એ સહબાએ આપણી પાસે આવી ચઢી રહ્યો તે તેનો પરીપકારમાં ઉપયોગ કરી લેવો એ પ્રથમ કામ છે. સરજી કે તે ક્યારે પાછી ચાલી જશે તે કોઇ કહી શકતું નથી અને એવો પ્રસંગ આવે તો પાછળથી પરવાવાને સમય ન આવે પરંતુ એટલો સંતોષવાળો સકાય કે પ્રભુએ લક્ષ્મી આપી હતી તે વેળા તેનો સહાયોગ કરી લીધેલો છે. પ્રીટેરીયામાં ખીજી મોટી જરૂરીયાત એક દોહી સાચાની છે. જો પ્રીટેરીયાના શ્રીમંત મોહીયાએ ક્યારે તો તેઓ તુરતજ એ કામ પણ કરી શકવાની શક્તિ ધરાવે છે. અને આશ્ચર્યજનક કે આ મોટ

પણ ત્યાં જલહી પુરી થો. અને અંતમાં હાજી કાસમ આદમને તેમજા ઉદાર સમાવત માટે ધન્યવાદ આપીએ છીએ અને તેમને પગલે ચાલવા શીખ તેને બસામજી કરીએ છીએ.

‘મેડ મુલ્કા’ શબ્દનો પ્રયોગ

દીલ્હી હાના કુખલ મી. વીન્સ્ટન ચર્ચીલની દોહ સત્તેની નીતની કહક દીક્ષા કરતાં તેને માટે વિલાયતનો મેડ મુલ્કા ચર્ચીલ એ શબ્દનો પ્રયોગ અને આ પત્રની કહારોમાં એકથી અનેકવાર થયો. અને તેથી મુત્તા અટકે પરવાનાર અમારા એક મુસ્લીમ બહુને મોટું લાગ્યું છે અને એ શબ્દનો અને પ્રયોગ કરી તેથી તેઓ અમારા ઉપર આરોપ મુકે છે કે અને જોગીવક સેવનારા છીએ. અને બુલતા ન હોઈએ તો અમારથી ફેટલાક થયો ઉપર મુલ્કાની અંદર એક મુલ્કાએ અંદરનો સામે બંદે દીક્ષા દર્શાવે અને કર્મમાનપ્રયોગો મેડ મુલ્કાનું વંક એવા તે વેળા દરોજ સમાચારો આવતા પુછને માટે સાધન, સામયો, સંપત્તિ વીગેરેનું કશું દેકાણું ન હોવા છતાં, પરિ-આમતી દર્શાવે પરવા રાખ્યા સિવાય વારોમ કરીને રજુએવાને મુકારી કમ બલીલાવ આપી દેવું એવા છવ ઉપર તે આપી મનોલા તેથીજ તેમના નામ આગળ મેડ અન્ડ મુલ્કાએ અને આપણીમાં કરીને મુકારી દેવાની દલિતિ લીધે તેમને ‘મેડ મુલ્કા’ ની ઉપમા આપવામાં આવેલી. અને એ શબ્દ સાદિત્ત માં વપરાતો સમ થયો. વીન્સ્ટન ચર્ચીલ માટે આ શબ્દનો પ્રયોગ અને એકલાએજ કર્યો છે એવું નથી પરંતુ અનેક દીલ્હી પત્રપાત્રપત્રોમાં પણ થતો અને જોરો છે. વીન્સ્ટન ચર્ચીલ પણ આજે આધુ પાછું તેમજા સિવાય, પરજીઅ થું આવશે તેની દરકાર રાખ્યા સિવાય વારોમ દીલ્હી સામે મુકારી રહેલો છે. જોડલેજ એને પછા ‘મેડ મુલ્કા’ ના જેવી ઉપમા આપાઇ. આપા મુલ્કાઓ કે મોટીઓનાં અપમાન કરવાનો આશયજ ક્યા રહેલો છે? સાદિત્તની અંદર તો એવા શબ્દોનો ફેટલાક અનેલા રાખામાં ઉપરથી ઉમેરો થતો જાય છે અને તે વાપરવાની પદ્ધતિ પડી કામ છે. ટાઇટેનીક સ્ટીમર ઢૂળી તે વેળા એ પ્રસંગ કમકમાટી ઉપજાવવાનો લેખાયો. સર્ગની સામે ટાઇટેનીક અન્ડ તે વેળા હતો. આજે જોઈ એવો અમજવાર બનાવ અને તો તેની આગળ ટાઇટેનીક શબ્દ મુકી દેવામાં આવે છે. વીન્સ્ટન ચર્ચીલના નામની આશય મેડ મુલ્કા શબ્દ અને મુકોનો કો સુલતનાં મેડ મુલ્કાના નામથી પ્રસિદ્ધ થયેલ અંદર સામે લડનાર માટે વપરાયો છે તેજ વાપર્યો છે. અને એ શબ્દ જેવા નામ આગળ વપરાય તે આધુ પાછું તેમજા સિવાય આજ મોટાને મુકારી દેનાર એ અર્થમાં વપરાય છે. આની અંદર મુલ્કા નામ ક્યારી ફોર્મનું પણ અપમાન કરવાનો આશય હોઈ એ નહિ અને છે નહિ. સાદિત્તની દલિતિજ

જે સ્વદેશ વપરાશિયો છે તે સાહિત્ય રસિક માણસને સમજતો જરા પણ વખત નહિ લાગે.

પ્રજ્ઞા, જ્ઞાપણ અને સાહિત્ય

પ્રીતરીખમાં એ પ્રજ્ઞના એક મંત્રણ સમક્ષ બાપજી આપના મીનીસ્ટર બોર્ડ પ્રીતરીખર ડોક્ટર મહાને હર્ષાવ્યું હતું કે જગતના ઇતિહાસમાં આફ્રિકાન્સ (ડચ) ભોલે એક બારેમાં બારે અભાવપૂર્ણ જિતાની એક અભાવપૂર્ણ છે એક પ્રજ્ઞને પડવાને માટે સંકામો જોઈએ છે. પરંતુ અહીં આપણે જાણે કે જણાવે વર્ષમાત્ર પ્રજ્ઞ તેવાર કરી છે. એક જાવાની પ્રજ્ઞત કરવામાં પણ સંકામો જોઈએ. પરંતુ અહીં તે આપણે હુંક સમયમાં કરી કલ્પના છીએ. કમકામ પુત્રીસ થા નીસ વર્ષની અંદર તે આપણે સાહિત્ય માટે કહ્યું છે ને આજ સુદમાં એક આશ્ચર્યકર મહાત્મ છે એટલુંજ નહિ પરંતુ જુદાર પણ તેમજ ભોમમ છે. લાગે વખત સુધી આપણે કીધું દક્ષાની અંદર પોલા છીએ, આપણે કિતરતી પ્રજ્ઞ છીએ એ સદન કહ્યું હતું પરંતુ આજે તે એક પણ આફ્રિકાન્સ (ડચ) ને એમ સંગત નથી કે તે દલકા જગતના માણસ છે. પોતાની જાત માટે ડોક્ટર મહાને આટલું કહ્યું ગોરવ લે એમાં કશું અભાવ નથી એ પ્રજ્ઞને હુંક સમયમાં બારે પ્રજ્ઞત પણ આ દેશની અંદર કરેલી છે. એ—એને અંગ્રેજ વચ્ચે લાગે કમ ત્યારે અંગ્રેજો સાથે એ પ્રજ્ઞ બારે વીરતાથી લડી હતી અને જિતામાં જિત બસીદાનો એક પ્રજ્ઞ નરીક એમણે આપ્યા દતા એની પણ કાલથી ના પાડી કલ્પ એમ નથી. મુદ્દમાં એ પ્રજ્ઞને કે દલી હતી છતાં પ્રજ્ઞને બતાવેલી વીરતા તે જોલક અનુપમજ હતી. વધુ અભાવની વાત તે એ હતી કે જતાએલી પ્રજ્ઞ તરીકે પણ એમને લાગે વખત સદન કરવું પડ્યું નથી. અને કલિષ્ઠ આફ્રિકાન્સ ન્યાયથી મુનીઅન થયું ત્યારથી ખરી રીતે રાજસતા તે એ બેકાનાજ દાશમાં રહી છે. મુનીઅન થયા પછી મુનીઅન પાસામેં દાશ વગ પ્રમાણ થવાનું માન આ દેશમાં એક પણ દલ સુધી અંગ્રેજ લસ કડયો નથી. એ પ્રજ્ઞની બાપા અને સાહિત્ય વિષે ડોક્ટર મહાને એટલું ગોરવ લે છે તેટલું ભેવ એટલી કલ્પના ના બાગેજ થઈ કલેવાપ. પરંતુ એટલી વાત યોક્ત છે કે એ જાવાને અંગ્રેજ બાપાની સાથે કાલમાં જા રેક્ષમાં સમાનતાના કિરણ કિરર જે પ્રજ્ઞ મુદ્દી કાઢી છે. મનુજાપા પ્રાયે જે અભિમાન જોઈએ ન જે પ્રજ્ઞ બતાવી કાઢી છે એની પણ પાછથી ના પાડી કલ્પ એમ નથી. રાજ-સતા સંપૂર્ણ રીતે આજે પોતાના દાશમાં હોવાથી અન્ય પ્રજ્ઞથી એ કિતરતી નથી એ ગોરવ પણ આજે એ પ્રજ્ઞ જરૂર લાગે છે. એક કલ્પના થા કિતરતી પ્રજ્ઞ તરીકે જા દાશ અમમાને સદન કરવા પડે છે તે એ પ્રજ્ઞને અનુભવેલું છે અને આજે રાજસતા એમના દાશમાં હોવાથી વાલે એટલી મજરની એ છે કે તેઓ કાલથી કિતરતા ર દનાએલા નથી એટલું આત્માકિમાલ જે પ્રજ્ઞમાં આજે આવેલું છે એ મુદ્દજ છે પરંતુ જે અમમાને એમણે સદન કરેલા છે તેવાંજ અમમાને એ પ્રજ્ઞ પોતાની ખુશારીમાં અન્ય રંગીન પ્રજ્ઞને આજે આપી રહી છે તેવું જાન એમને આજે રહેલું નથી એ આસેસની વાત છે. પેતિ વેદથી યુક્તમાં એટલી એમને સાલતી હતી તેટલીજ અન્ય પ્રજ્ઞના કિરર યુક્તમાં એ લહે છે ને અન્ય પ્રજ્ઞને પણ સાલતીજ દેશે તેવું જાન એને આજે રાજસતાના મદને લીધે નથીજ રહેલું એ સ્પષ્ટ વાત છે.

“હિન્દુઅન એપિનઅન”

મુદ્દનાર, ના. ૪ ડીસેમ્બર સન ૧૯૩૨

લંકામાં કહેવાતી ત્રીજી રોકિટ રાઉડ ટેમ્પ કાન્દરેસ પાછી કામે લાગી ગઇ છે. આ ત્રીજી હિન્દની સ્વાધીનતાને રાઉડ ટેમ્પ કાન્દરેસને ખરી રાઉડ ટેમ્પ કાન્દરેસ કહેવાય કે કમ એજ એક પ્રત છે. ત્યારે બે

મુદ્દાની વચ્ચે મુદ્દ માલત્ર હોય અને મુદ્દને બન્ને પક્ષે વચ્ચે થોભાવી સુત્રદની વાત કરવી હોય ત્યારે બન્ને પક્ષના પસંદ કરેલા સભ્યો સમાન સત્તાથી એકત્ર થાય અને સુલેહ વિષે ચર્ચા કરે. પહેલી રાઉડ ટેમ્પ કાન્દરેસ મળી ન વેળા સરકાર સાથે કલ્પો પણ મદાસતા તેને આમંત્રણ કરવામાં આવ્યું નહિ અને દીદના રાજ્ય મદારાજ્યને તથા સરકાર સાથે સદકાર કરનારાએને લાંબ બોલતી વાતચિત કરવામાં આવી. ત્યાર બાદ બીજી રાઉડ ટેમ્પ કાન્દરેસ બેલાવવામાં આવી. દીદના તે વેળાના મોહમમદ મોર્ડ મુરવીને મદાસતા સાથે સુલેહ કરી અને મદાસતા સરકારી મદાસમાં સંધીક વિલાપત મળ્યા. બીજી દીદી પ્રતિનિધિએને માત્ર સરકારેજ પસંદ કરીને બોલાવ્યા. પ્રજ્ઞને માત્ર પ્રજ્ઞની સરકારી નરકથી મુદ્દાને તેઓ કાન્દરેસ મં મળ ન દતા. એ બીજી રાઉડ ટેમ્પ કાન્દરેસ પણ નાખળ નીવડી અને મદાસતાએ કરી પાછી સાવિત્ર બંગની લગન ચર કરી જે દલ આખપરેન આવ્યું છે. કહે ખીટીક સરકાર ત્રીજી રાઉડ ટેમ્પ કાન્દરેસ જેને દીદમાં પોરક રાઉડ ટેમ્પ કહેવામાં આવે છે તે બોલાવી છે. આમાં માત્ર ખીટીક સરકારે પસંદ કરેલા અનુકૂળ માણસોને બોલાવવામાં આવ્યા છે. મદાસતાના પ્રતિનિધિને તેમથી બાતલ રાખવામાં આવ્યા છે અને લગત દલ માલુજ છે. આ ત્રીજી રાઉડ ટેમ્પ કાન્દરેસ માં વિલાપનના મજુર પક્ષે પણ સદકાર આપવાની ના પાડી છે. ખીટીક સરકાર ત્યારે મદાસતાને અલમ રાખી ત્રીજી રાઉડ ટેમ્પ કાન્દરેસના દીદી પ્રતિનિધિના નામે બહેરમાં ચુક્યા ત્યારે વિલાપતથી દીદના બે અંગ્રેજ મિત્રો મી. ખરકાન્ડ રસેલ અને લેરેન્ડ લાસરીએ સર લેજ મદાદર સર, મી. લાન્ડો તથા મી. જયકરને કેમલ કરી દર્શાવ્યું હતું કે કોમી પ્રમત્ત સમાજના લાવવા માટે જે સરકાર મદાસતા સાથે મસલત ચલાવવાની પુરી સગવડ નાંદ આપે તે તરફ ત્રીજી રાઉડ ટેમ્પમાં કામ લેવાની ના પાડવી જોઈએ. એ કહેવાની તેા જરૂર નથી કે વિલાપતના મજુર પક્ષે પણ ખીટીક સરકાર સાથે આ ત્રીજી કાન્દરેસમાં સદકાર કરવાની ના પાડી છે અને કેટલાક અંગ્રેજ મિત્રોના આમદ છતાં સરકારે આમંત્રણ દીદી પ્રતિનિધિએ મદાસતાને ફાકરે ખરી વિલાપત દોડી મળા છે. મી. કાન્ડીન આ કાન્દરેસમાં જવાનું આમંત્રણ મળ્યુંજ નથી. આગલી કાન્દરેસમાં આમંત્રણ મળેલાં એવા બાધીતા પ્રરો મી. સ્પીનાગણી, મી. જન્ડા, મલિકાના અલ્કલત અહીં વીગેરેને પણ ખાસ પક્ષા મુકવામાં આવેલા છે. અને આવી રીતે અમુક બાધીતાને પસંદ કરી તેમની સાથે મસલત કરી ખીટીક સરકાર દીદનું બાધી બંધારણ બંધા કરે છે. અમરક રાજવંતમાં બાધાપદની એ સૌથી અમત્ત મ અગત્યનો પ્રક છે. હોંટનું બંધારણ મદાસતાને સ્વીકાર્ય

મોટા કે નાનાં તેનો આધાર આજ પ્રમાણે ઉપર રહેલો છે. અને તેથી આ પ્રશ્ન વિશે ખીણ શાંતિ કેવલ પાનરેસમાં સમજાઈ શકે વિશે મહાસભાની વતી મહાત્માજીએ સુ વિચારો બતાવ્યા હતા તે જાણવું આ પ્રશ્નને અત્યંત મહત્વનું થઈ પડશે. મહાત્માજીએ બરફર અને પરદેશ સાથેની રાજનીતિના પ્રશ્નો ઉપર જ્યારે અર્થ નીકળે ત્યારે મહાસભા તરફથી કેસ મળી કરતાં પાનરેસમાં દક્ષીણ દર્શક : મહાસભાનો દેસ એ છે કે સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા દ્વારા દોહને ટ્રાંસફર કરી દેવી જોઈએ. અને તેનો અર્થ એ છે કે દોહનો બચાવ અને પરદેશ સાથેનો તેનો સંબંધ એ વિષયમાં દોહને સંપૂર્ણ કાણુ આપી દેવો જોઈએ. જે પ્રશ્નને પોતાના દેશના બચાવ અને પરદેશ સાથેના સંબંધમાં પુરેપુરો કાણુ ન હોય તે પ્રશ્નને બાબેજા જોખમદાર થવા કહેવાય છે. દોહનો બચાવ અને તેનું બચાવ એ તો દોહનાં જરૂરીત્વનો પ્રશ્ન છે. જે પ્રશ્નના બચાવના ઉપર દોહ પશુ બહારની જોજાણીનો કાણુ હોય તો તે પ્રશ્નને જોખમદાર સરકાર મળેલી છે જોખ દોહી કમવાયજ નહિ. અને તેથી અત્યંત માનવુર્તક મહાસભા વતી કે જે મોગણી કહે છે કે બરફર દોહના બચાવ તો પ્રશ્ન અને પરદેશ સરકારના સંબંધ એ વિષયમાં પ્રશ્નનો જ સંપૂર્ણ કાણુ હોય એવો દાવો કે નોંધાવું પુ. દોહ એ કેમ એવો મુક નથી કે જેની પ્રશ્નને તેનો બચાવ કેમ કરવો એ અજાણ્ય હોય. દોહમાં મુસલમાનો છે તેને પરદેશીના કુમળાનો બચ નથી. સીપ પ્રશ્ન તો એવું માનનારી પોલી છે કે તેને હાથ છૂટી કહે નહિ. ગુરખાને જે રાષ્ટ્રીય તાલીમ મળે તો તેઓ કહેશે કે તેઓ એકલાજ દોહનો બચાવ કરી શકે છે ત્યાર બાદ રાજપુતોને તો કે જેમણે દબાવો મરજો પાળીએ રહેલી છે." એ દાનરેસમાં સર તેજ મહાદુર સપ્તમે મરફર ઉપરના કાણુ વિશે જે વિચારો દર્શાવ્યા હતા તે પશુ જામે જાવે ઠીકીએ છીએ. તેમણે કોવી સુચના કરી હતી કે દોહને સંપૂર્ણ ડોમીનીઅનનાં હસ્તને આપી દેવામાં આવે તે વખત સુધીમાં એક દોહી આર્થ મેજરની નીમણક કરવા માં આવે જે માત્ર વોઇસરોયનેજ જોખમદાર રહે. સરકાર કમીનર હન મોરની નીમણક કરે તેના દાખમાં દોહી-હીન અને મોખીલાઇમંદાની બચરજા રહે અને પશુ વરો સુધી તે બીહીજા અમલકારજ રહે. પંડિત મદન મોહન માલવીયાજ નાર તેજ મહાદુર સાથેના વિચારથી જુદા પડ્યા હતા અને તેમણે દક્ષીણ દર્શક કે જરફરી ખાતાના પ્રધાન દોહીજ હોવા જોઈએ અને તે મોહસરોયને નહિ પરંતુ મારાસભાને જોખમ-આર રહે એટલે કે સરકારના ઉપર સંપૂર્ણ કાણુ દોહીજોનાજ કાચમાં રહેવો જોઈએ. સંકેતમાં મળેલી ખીણ શાંતિ કેવલ પાનરેસમાં આ સેક્રેટ આર્યના પ્રશ્ન ઉપર અર્થ બતાવવામાં આવી છે. સોડ' છરવીને ખીણ સરકારના તવાર રજુ કરતા દક્ષીણ કે મવનર જનરલના દાખમાં સરકાર અને પરદેશી રાજનીતિના સવાલો રહે તે ઉપરાંત વોઇસરોયને એ સવા પશુ રહેવી જોઈએ કે દેશની શાંતિ જાળવવાનું તે પગલા પારી નહિ. કમુર્માતના દરકેટ' રજાજુ કરે તેમજ સીવીલ સર્વિસ અને દેશી રાજ્યોના દરકેટ સાચવવાની તેમજ સાચાવવાના બીજા બાજો સાથેના દોહના સંબંધ વિશેની સના પશુ તેના જ દાખમાં રહેવી જોઈએ. આ વિષય ઉપર પશુ દિવસ સુધી પાનરેસમાં અર્થ આવી હતી અને સરકાર તરફથી સર સેમ્યુ

અસ હોરે દક્ષીણ કે વોઇસરોયને આપવામાં આવતી આ અસ સવાને આદ્રશમાં રાખવામાં આવશે. તો આસ સવા જોખમદાર સરકારની સત્તાની આડે નહિ આવે. સાચાવવાના અન્ય બાજો સાથે દોહના સંબંધ વિશે ખુલાસો કરતાં તેમણે જણાવ્યું કે દોહી સરકાર અને ડોમીનીઅનની સરકાર વચ્ચે વોઇસરોય સામાન્ય સમયમાં નજર પડશે. તેણે દાખલો આપી દક્ષીણ કે સાચા આદ્રશ અને ફનીમમાં દોહી પ્રથ વિષ ડોમીનીઅન સરકાર અને દોહી સરકાર વચ્ચે મસલન આસની દોષ તેમાં સાચાવવાનો સંબંધજ તુટી જવાનો પ્રથ ઉભેર થશે દોષ તેવા અશ્વિન પ્રસંગેજ સેક્રેટ આદની જે સવા વોઇસરોયને મળી દોષ તેનો તે ઉપરોમ કરી શકશે. સર સેમ્યુઅલ હોરે દક્ષીણ કે સામાનની વિષ તેમને આજ છે. આ ઉપરથી જોઈ શકાય કે સેક્રેટ ગાડે વિશે જે અર્થ આવી રહી છે તે મુજબના સેક્રેટ મર્ફો રાખવામાં આવશે ના તેવું બંધારણ મહાસભા કણુક રાખે એવો સંજવ પ્રજોજ એક છે. બરફર, હામનાસ અને પરદેશ સાથેના સંબંધની નીતિ આ પ્રશ્નો વિષ પ્રશ્નો સંપૂર્ણ કાણુ ન હોય તેવું બંધારણ મહાસભાને સ્વીકારી થઈ પડે એમ જામને લાગતું નથી. સર સેમ્યુઅલ હોરે વોઇસ ખીણ સરકારની પસંદગીના દોહીએને વાલે સંતોષ આપી આજાવનક સામાનનીનાં બધામાં પ્રકારનું સર કરે પરંતુ જ્યાં સુધી દોહની રાષ્ટ્રીય મહાસભાએ કોઈ પશુ બંધારણને પોતાની સમતિની સીલ નારી નથી આપી ત્યાં સુધી તે બંધારણ દોહમાં ઉપયોગી થઈ પડે એમ જામે માનવાજ નથી.

"અમારી પાસે મશીનબન યા સરકાર નથી"

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીજી સ્ટેટમેંટ

શ્રી. મણીલાલ મધી જેજો દોહ બજેલા છે તેમણે ડ્રાઇ-વાલની પરિસ્થિતિ વિશે જોખમદાર રતાઈ એક સ્ટેટમેંટ મહાસભા 'દોહ' પરને આપ્યું છે. તે તા. ૨ જાન્યુઆરીના અંકમાં લાં પ્રસિદ્ધ થયું છે જે જામે નીચે આપીએ છીએ:—

શ્રી ડ્રાઇવાલ જોડીપારીક સેના ટેન્કોર જોડક વસાર મવાથી સાચા આદ્રશમાં મંજીર પરિસ્થિતિ હતી થવા પામેલી છે. માત્ર થર્મ સુધી સા આદ્રશના દોહી કોમે સત્યાગ્રહના અંક બદી મહાત્મા બાપીજીએ જે કંઈ કર્યું હતું તે હતું નહતું જેવું કરી બાંધવામાં આવ્યું છે. સ્મરસ ગાંધી જોખમેંટ અને જોડ રાં કામજોના દમલામાં જે હતામાં આવ્યું છે અને કેપટાવન એમીમેંટની પશુ જોજ દક્ષા કરવામાં આવી છે. ડ્રાઇવાલના દોહીજો પારીજાના જેવી દક્ષામાં આપી પદવાના અબની સામે હજા છે. આ મર્ફે આ કેમ જામના પામ્યું છે તે સમજાવવાનો આ સ્ટેટમેંટનો આદ્ય છે.

સન ૧૯૮૫ નો કાર્યકેટ

ડ્રાઇવાલ રીપબ્લીક હતું ત્યારે તા સન ૧૯૮૫ નો કાર્યકેટ વસાર કરવામાં આવ્યો હતો. જે કામદા મુજબ દોહીજો મજાર કોષ્ટકને અને એવીજ ખીણ અજાણ્યા મિવાય અખીન ખરીદ કરી કહે નહિ. દોહીજોને માટે મોગજોથી અજમ વજવાનું રાખતું જેવું પશુ એ અવસમાં દર્શાવવામાં આવ્યું

હતું. હોદીઓને અમલ વસવા જતા માટે કાયદાથી ફરજ પાડી શકાતી ન હતી કારણ કે કાયદામાં એ પ્રમાણે કરાવવાની ફરજ પાડવાની સત્તા ન હતી. કાયદા મુજબ અમલ સત્તાઓ સુદા કઢાડી રાજવાણી સત્તાઓ સરકારને મળી હતી પરંતુ તે સત્તાઓમાં જઈને વસવાણી ફરજ પાડવાની કાયદામાં સત્તા આપવામાં આવેલી ન હતી. વળી એ કાયદામાં હોદીઓને વેપાર પણ અમલ સત્તાઓમાં ફરજો એવી સત્તા પણ ન હતી, આ પ્રમાણે સન ૧૮૮૫ના કાયદા મુજબ હોદીઓ માત્ર જમીનજી અરીદા ન કહે એ સ્થિતિ હતી. બીજી બાજુમાં હોદીઓ ધુટીઓ અને સાં રહીને વેપાર કરી શકતા હતા.

આ બાદ સન ૧૯૦૮ નો એક સો વસત કરવામાં આવ્યો. આ કાયદાની કલમો ૧૨૦ અને ૧૩૧ થી મુજબ પ્રોટેક્શન ટેન્ડ ઉપર મરમણ મોકલે સિવાયના કલમો આજેના વસવાટ કરી શકે નહિ. આ કાયદો સન ૧૮૮૫ ના કાયદાથી એક એક કમલું વધીને આવ્યો. હોદી કાયદાની સામે આ નીચેના મુદ્દામાં આવ્યા તેની સામે કેમે સખત વિરોધ ઉઠાવ્યો. આ કાયદામાં પણ પ્રોટેક્શન ટેન્ડ ઉપર હોદીઓ વેપાર ન કરી શકે એવો પ્રયત્ન નો કરવામાં આવ્યો નથી. આ વિષય ઉપર બીજી સરકાર અને ટ્રાસવાલના વેળાના એટર્ની જનરલ વચ્ચે પણ વ્યવહાર ચાલેલા છે તે ઉપરથી સ્પષ્ટ જોઈ શકાય છે કે એ સોનેરી કાયદા મુજબ હોદીઓના જે અસ્તીત્વ ધરાવતા હશે તેમ તેને હરકત કરવાની સત્તા નથી. એટલે આ સોનેરી કાયદા મુજબ પ્રોટેક્શન ટેન્ડ ઉપર વસવાળો હોદીઓના અધિકાર સમુદાયમાં આવ્યો પરંતુ પ્રોટેક્શન ટેન્ડ ઉપર આવેલી સીકરેસને કમલું વધવડ કરવાના અધિકારની આડે એ કાયદો આવ્યો નહોતો.

હોદી કાયદાને આ સ્થિતિથી સંતોષ થયો ન હતો અને ધી. માધીએ હોદી કાયદાને આ કાયદાનો વિરોધ શું બાજુ કર્યું તે તેમણે જનરલ સરકારને પણ સખતે દર્શાવ્યું હતું. સન ૧૯૧૪ ના જુન માસની ૩૦ થી તારીખે જનરલ સરકારને તેમણે લખ્યું હતું કે "પ્રધાનને ખબર છે કે મારા દેશમાં મુજબ હું આગળ વધું એમ પ્રયત્ન છું. ટ્રાસવાલનો સોનેરી કાયદો, ટ્રાસવાલની એટલ અને ૧૮૮૫ નો કાયદો આ સર્ગમાં ફરજી કરવામાં નથી આવ્યો તેથી તેમને અસંતોષ થયો છે. વસવાટ કરવાના અને જમીન અરીદવાના હકો તેમને આપવામાં નથી આવ્યા તેથી તેમને અસંતોષ છે. સભાકક્ષની કાનૂની પ્રમાણમાં એ કે આ કાયદાઓનો સમાવેશ કરવામાં નથી આવ્યો છતાં સરકારે કાંઈક દિવસે આ પ્રશ્ન વિશે સહાયકતા બરેલું ખાન આપવું પાશે એવી તો ના નજ પાડી શકાયો. હવે મીરમીદીના મંજુરીને જાત આવ્યો છે અને મયા વર્ષના કમીએકત કાયદાથી નવા હોદીઓ દોદથી આ દેશમાં આવી શકે એમ નથી અને મારા દેશમાં મુજબ કાનૂનીય જાનવાણા ધરાવતા નથી એટલે ધુટીઓનો એવો કે એ જાણના છે તે અધિકારી માથા દેશમાં મુજબ આપવાની જરૂરિયાત અને ન્યાય, વિશે વિચાર કરશે એવી હું આશા રાખું છું."

સન ૧૯૧૬ નો કાયદો

સન ૧૯૧૬ સુધી તે સુધી ઠીક આવ્યું સોનેરી કાયદાને અમલ કરવામાં આવ્યો ન હતો, અને હોદીઓ પોતાની કમલું માં આવેલાં વેપાર કરતા હતા અને રહેતા હતા. સન

૧૮૮૫ ના કાયદા મુજબ તેઓ જમીનના માલિક પણ હતા ન હતા પરંતુ કંપનીઓ જનારી જમીનના માલિક પણ હતાની કાયદાથી અરકાવત કરવામાં આવેલી ન હતી અને કોઈ પણ અતની અમલજી સિવાય તેઓ મિલકતો ખરીદ કરી શકતા હતા. પરંતુ સરકારે એ સાક્ષમાં એસીયાટીક સેન્ડ એન્ડ ટ્રેડિંગ એજન્ટ ને ૧૯૧૬ ના કાયદાથી એળખાવ્યો છે તે પસાર કરી હોદીઓના હકો ઉપર વધુ અંકુશ મુકવા પચમાં થીયા. આ કાયદા મુજબ તે સાથ સુધી હોદીઓને જે હકો મેળવ્યા હોય તેને રક્ષણ આપી કંપનીઓ કરીને પણ જમીન ખરીદી ન શકાય એવું એ કાયદા પ્રમાણે કરવામાં આવ્યું. સીલેટ કમીટીએ તે સાક્ષમાં એ લખાયેલું પણ કરી કે અવિષ્કમાં કોઈ પણ હોદી કે એસીયાટીક વેપાર માટે નવાં કાયદાઓ મેળવી ન શકે તેને માટે સરકારે પચમાં સેવા. બીજી કમલું માં કમીટી તો તે સાથ સુધીનાં વેપારનાં કાયદાઓને કાયદેસર રક્ષણ આપવું અને નવાં કાયદાઓ આપવાં નહિ. કાયદાઓનો સખત રીતે અમલ કરવાની સીલેટ કમીટીએ લખાયેલું કરી હતી છતાં એટલું તો કહેવું જોઈએ કે કાયદાને વધવડ કરવાની સત્તાને કાયદાને અમલમાં આવ્યું સુધી મુક્યો નહોતો અને ત્યાર પછીની સરકારે પણ સન ૧૯૦૮ ના સોનેરી કાયદાની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ ની હસ્તી હોવા છતાં એસીયાટીકને પ્રોટેક્શન ટેન્ડ ઉપર વસવા હોવા. આ કાયદાનો અમલ કરવામાં ન આવ્યો તે માત્ર એકરકારીને લીધે હતું એમ નહિ પરંતુ સુનીયન સરકારની તેને અમલમાં ન મુકવાની રાજનીતિ હતી. સન ૧૯૧૪ ની સાક્ષમાં સરકાર-માધી એક્સ-સેન્ટ યુ ઓફ એ કાયદાનો અમલ થતો ન હતો અને આરથી આવ્યું પર્વત સરકારની રાજનીતિને લીધે અમલ થયો નથી.

સન ૧૯૧૬ ના કાયદા મુજબ કંપનીઓ જનારીને હોદીઓ જમીન ખરીદવા દવા તે હક સમુદાયમાં આવ્યો છતાં પણ હોદીઓ બીજી બારીઓને કાનૂલ સમુદાયમાં ખરીદવાના મયા હતા. કાયદાને કાપ આપીને ખરીદવાની તીતિનો કમિસે કદી જવાવ કરેલો નથી. એવા જનારોમાં કાયદામાં જે સત્તા હોય તે મુજબ તે બંને વર્તે. સન ૧૯૧૬ ની સાથ પછી પણ ખરીદવા ખરીદવા હોદીઓએ અને તે કમું કરી પરંતુ તે પહેલાં તે તેઓ કાયદા મુજબ વર્તેલા છે અને તેમના કાર્યને તે દેશની કોર્ટોએ જરકાયદેસર નથી ફેરવેલું. આ અમુદરતી અને બીન સહિસવામાં ખરીદી સ્થિતિ હતી છતાં હોદીઓએ એ સ્થિતિથી સંતોષ માની લીધી હતો, એ વાત તો માની જોવામાં આવી હતી કે સરકાર સન ૧૯૧૪ ની સાક્ષની સમાધાનનો અંત નહિજ કર્યો.

ફરજીયાત એસીયાટીક

પરંતુ ત્યાર બાદ પરિસ્થિતિમાં પડેલો થયો છે. એસીયાટીકની સામે ટ્રાસવાલ એસીયાટીક સેન્ડ ટ્રેડિંગ એજન્ટ કાયદામાં આવ્યો છે. સન ૧૯૧૪ ની સમાધાની મુજબ આવ્યા કાયદાઓમાં સુધારા કરી હોદીઓ ઉપર મુકવામાં આવેલા અંકુશોને દૂર કરવાને બદલે આ કાયદો બીજી અસ્તીત્વ ધરાવતા કાયદાને સખત અને મજબુત જનારી ફરજીયાત સેમીએકનને સિદ્ધાંત સદાને માટે સ્થાપિત કરે છે. હવે પછી અવિષ્કમાં ટ્રાસવાલના હોદીઓ તેમને માટે અમલ કઢાડી આવેલા સત્તાઓમાં વસી અને વેપાર કરી શકશે. આ સત્તાઓની

ખકાર તેઓ ભ્રષ્ટ્ર કહી શકાય નહિ. તેમની આ નેતીવાની કરતાં સારી નહિ હશે. એ કાયદામાં સન ૧૯૩૦ ના એ ખાસ સુધીમાં ખરીદેલી મીઠકોને રક્ષણ આપવામાં આવેલું છે. પરંતુ એ આ મીઠકોને અલગ ક્ષેત્રની આપેલા સલામોની ખકાર આવેલી હશે તેા હોદીઓ તેનો કમળવહિવટ ન કરી શકે અને તેમાં વચ્ચે પથ ન શકે. હુંકમાં ટ્રાંસવાલના હોદીઓના મોટા ભાગને આ કાયદાના અમલથી આપે આપજ ટ્રાંસવાલમાંથી આવ્યા ભરૂં પડશે અને જેઓ રહેશે તેમને યુગ્મોની માથે રહેતું પાડે.

કમીશન એસકે

ગ્રેસીએન્સ એન્ડ કંપર વસ્તા હોદીઓની કમિશન સી રિમિત છે તેની તપાસ કરવા એક કમિશન નીમાવાનું છે. આ કમીશન પાસેથી અમે જાણી આવ્યા રાખતા નથી. તે વધારેમાં વધારે એટલું જાણી શકે કે યેલાક માણસોને રક્ષણ આપી શકે. કાયદાની પૌરો ઉપર કાયદો ચલાવે છે તેમાં તે ફેરફાર કરી શકે નહિ. કેપટાઉનના એમીમેન્ટમાં અજાણવામાં આવેલું છે કે યુનીયનના રચાયેલ અને વસેલી હોદી કમીશન ઉભા કરવા માટે તેમને સંપૂર્ણ તક મળે એવી રાજનીતિને યુનીયન સરકાર વચગી રહેશે. ટ્રાંસવાલ એસીપાટીક એન્ડ ટેન્નોર એક્ટ એ આ નીતિનું પરિણામ હોય તેા એ નીતિ વિષે શું કહેવું? પરંતુ વાત આક્રમણીય નથી જાણતી. કેપટાઉન એમીમેન્ટમાં એક ખીછા કમલ છે.

સાઇસન્સની કલમ અને એસીમેન્ટ

એમીમેન્ટમાં જે કાયસન્સ વિષે કલમ નાખવામાં આવેલી છે તેમાં ફક્તવામાં આવેલું છે કે અસ્તીત્વ ધરાવતા સામ-અન્સના કાયદામાં અમારે ફેરફાર કરવાનો સમય આવશે બારે હોદી સરકારના પતિનિધિમંડળે કરેલી નીચેની સુચના ઉપર યુનીયન સરકાર એકવું આજ આપશે. (૧) સાઇસન્સ નહિ આપવાનું કારણ અજાણ્યું (૨) સાઇસન્સ નહિ આપવાના કારણની કમિશનરે નેમ પથ કરવી (૩) અને સાઇસન્સ માટેની પહેલી અરજી, ટ્રાંસકર અને રી-સુબલ સંજોગો ના પાડવામાં આવે તેા કેમીમાં અપીલ કરવાનો દહ. ટ્રાંસવાલની ગ્રેવી-સી-અલ કાઉસીએ આમલા સાઇસન્સીંગ કાયદાને રદ કરી સન ૧૯૩૧ ની સાલમાં ગ્રેવી-સીઅલ કાયસન્સીમ કંટ્રોલ એડમીનિસ્ટ્રેશન કર્યું. આ એડમીનિસ્ટ્રેશન યુનીસીપાલીટીઓને કાયસન્સ નહિ આપવાની અને તેના કારણે પથ નહિ ફક્તવાની નિરૂદ્ધ કર્યા આવે છે. અને અપીલ કરવાનો અધિકાર પણ આપવામાં આવ્યો નથી. આ એડમીનિસ્ટ્રેશન ગવર્નર-જનરલ-ઇન-કાઉસીઅની સમતી પણ મળ્યું છે. આ કાયદાના પસાર થવાથી કેપટાઉન એમીમેન્ટનો પુરેલી રીતે અંજ કરવામાં આવ્યો છે.

રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટ અંગેના હુકમો

ટ્રાંસવાલના હોદીઓને ખીજે પથ એક મહત્વનો દહ છીનવી લેવામાં આવ્યો છે. અને તેથી ૧૯૧૪ ની રમટસ-માંથી સમાધાનનો અંજ કાય છે. એ દહ તે ટ્રાંસવાલના રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટને અંગે રહેશે હા છે તે છીનવી લેવામાં આવ્યો છે. રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટ ધરાવનાર હોદી ટ્રાંસવાલમાં અમે બારે કાયમ થઈ શકે તેા. રજીસ્ટર ધરાવતા હોદી ટ્રાંસવાલમાં વચ્ચે શકે. તેના એ અધિકારને એલેન્ડ આપી ન શકાય. સલામકની જડતમાં અનેક કુળો સહન કરીને એ દહ પ્રાપ્ત કરવામાં આવ્યો હતો. સન ૧૯૩૧ માં કમીશન કાયદો પસાર કરીને એ દહ સંપૂર્ણ લેવામાં આવ્યો. રજીસ્ટર ધરાવતા હોદી તથા વર્ધેલી એક પથ કિલ્લ

વધારે યુનીયનની ખકાર રહેશે હોય તેા તેને ટ્રાંસવાલમાં કાયમ થઈ વચ્ચે શકે તેા નથી. અને તેનું રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટ રદ થઈ અવ છે.

ટ્રાંસવાલના હોદીઓનાં કુખની આ શોકાનક કલાવું છે. ન તેા હોદી સરકાર આ તેના એલેન્ડો તેમની મુશ્કેલીઓ કુશ કાયવામાં મરફાર થઈ શક્યા તેઓ એ કહે છે તે આટલું જ કે "અમારી પાસે અવા નથી. નથી અમારી પાસે મચીન અને આ નથી કમર."

ખધારપૂરુઈનું પગલાં લઈ ચુક્યા છે

ખધારપૂરુઈના જેટલા પથમાં થઈ શકાય તેટલાં અર્થ ટ્રાંસવાલના હોદીઓ લઈ ચુક્યા છે. પરંતુ તેમના પ્રયત્નો અલ્પ થયા નથી. માન બરેલી રીતે રહેવાના તેમના અધિકારને આ પ્રમાણે છીનવી લેવામાં આવે તેના કરતાં તેમનો નાશ થઈ અવ તે સારું એમ તેઓ કહે છે. તેમને એમ પણ કામે છે કે આ માત્ર તેમના અમલનો પ્રશ્ન નથી પરંતુ તેમની માનુષ્યમિત્ર માનનો એ પ્રશ્ન છે. અને તેમને માટે માન બરેલી માન એકલ ઉપાય છે અને તે એ કે આવા અમલના અલગ કાયદાઓને લાભ નહિ થવું અને તેનું ને પરિણામ આવે તે વેડી હોવું. અમને કંઈ નથી કે હોદી સરકાર અમે જે મુશ્કેલીમાં મુકાએલા છીએ તે અમલ શકે છે અને તેની સહાયતા અમે આગીએ છીએ. હોદી પ્રભ તરફથી તેા અમે અલ્પીએ છીએ કે તેમના નેતિક રેકા સિવાય ખીજ વધારેની આજા ન રાખી શકાય.

સત્યાગ્રહ આ સહકાર

(લેખક: કમાર સીધીઆ)

ટ્રાંસવાલ એસીપાટીક એન્ડ ટેન્નોર એક્ટ સામે અભ્યાસ કરેલો કે, હોદી એલેન્ડ અને કમીશન સામે સહકાર કરી કુકેડો શેડોલ મેળવેલો, જેની એ પ્રકારની વાવનાં આજે ટ્રાંસવાલના હોદીઓના હાથને અકળાવી રહી છે. એ કુકેડો હાથ મહાસાગરને પ્રવાહ એકાદ દિશામાં રેલી અવ, તે પહેલાં આ લેખ દ્વારા અભ્યાસ સુચવવાનો પ્રયાસ કરીએ; તેા તે અમલને તેા નજ મધુરો.

ફક્તકલ્પ ઉપર દ્રષ્ટિપાત

આજે અર્ધસદી થઈ આવેલું (હોદીઓ) ટ્રાંસવાલમાં વસેલી છીએ. તે દરમિયાન આ દેશની સરકાર તરફથી અનેક કાયદાનો બોલો આપેલો (જે જાણીએ, અને અનેક પ્રતિષ્ઠા મુકાયા. મહાત્મા ગાંધી જેવા મહાન સરકારની સરકારી હેલ્થ આપેલું ૧૯૦૬ થી ૧૯૧૪ ની સાલ સુધીના કાળ કાળ પર્વત એ અમાનુષિ કાયદાઓ સામે મધુર. જેવે વેપાર તેમજ વસવાટની સંપૂર્ણ છૂટ સાથે કુલકાળના દરેક કાયદાઓને હોદીઓ ઉપર તથા દીલો અથવા નહિ જેવો અમલ કાય એવી શરતે અમાવાની થઈ અને આપેલું સંતોષ પામ્યા.

ઉપરાંત સમાધાનને કામે અમલ થયો નથી આ તેા એન્ડ અને કાયસન્સના કાયદામાં કંઈ સુધારો કાયમ કરી આપેલું મહા પ્રયત્ને મેળવેલા હોડે ઉપર ત્રાપ મારી. તે સામે હોદી પ્રભએ વિરોધ દર્શાવ્યો. પરંતુ કહેવાતા મુકીદારની સ્વાર્થો અલગમાં હસાઈ અલ્પ આપેલું કાલ મેસી ગયા. અને કાલો અમલમાં આવવા હોયો.

એન્ડકમેન એમીમેન્ટની એક એવી કલમ છે કે આ દેશના રચાયે હોદીઓને માટે ઉપતિના દારો પુર્યા કરવાં તેને આપાર

આપણે જોડી જોડી આકાશો પાંખી કરી કે હવે આપણી દુઃખનાં વાદળો વિચિત્રાદિ અવિષ્કારમાં સૂખનો સુવર્ણ સૂર્ય ઉગશે. ક્રાંતિવાદમાં સ્વાધી વસેલા હોદ્દાઓ માટે ઉત્તરિના ધીમણેક પંડાના, જે બીજા સામે હોદ્દાઓએ સખ્ત વિરોધ ડાબવે અને જે જે બીજા કાંદો નનતો તેા વચ્ચે સલામત કરીશું. તેમજ જેલ્સી પાછી ખેંચી એવાની દરજ્જા પાડશું (વચેરે જાને) હાનેા હર્ષા તે વખતે સ્વાધી દટીએ મુઠીદારોને પક્ષ એ દ્વારો કરવામાં જામનાં જામવવાની દરજ્જા પડેલી નેથી આપણી ક્રોમે જોહન થઇ ક્રેલા સલામત કમલને પરિકામે જોહન રાજીંક રૂબજ ડેનરનક મળે. તે ડેનરનકનું હોદી ડેલીએકન "આવ તો જોર ચહે અને ન આવ તો જુએ ચહે" જેવું મુદર રજા નિયમની હોદી પ્રભને કલાવનક રિષતિમાં મુઠી પ્રધાન કરી મળે.

“આર્થિક દટીએ આપણને”

ડેનરનક જોહનના અમલથી આપણને આર્થિક દટીએ ડેટી કરી જવાનો સંકલ્પ છે જેવું પ્રચલકરજ કરશું તેા જાણી કે નકલનાં અવિષ્કારમાં આપણી કલાવનક રિષતિ થઇ પડશે. કાપડને આધાર કમિકલ નીમાણું એ કમીકનને જોહાસિસ-જર્ન અને રીકમાં વસતા રંગીન જોહાને મહિ પ્રકાશકા લતાઓની પક્ષદટી કરવાનું અને પ્રોફેસર જોહ ઉપર કાપડેકર અને મેકાપેકર વસેલી અને વેપાર કરતા રંગીન માણસોનું જોરડ તેમાર કરી પ્રધાનને તે કુલજ જામનાં કરવાનું રહેશે. તેમાં કમીકને નહી કરતા લતાઓ કાંઈ જોરિકન કે દરેકાસ ટાઉન કરતા વધારે મારા તેા નજ દટી એટલે જ્યાં રંગીન વર્ણ સિવાય બીજા પ્રભનું નામ નિકાન પક્ષ નજ દોમ કો તેવા લતાઓમાં આને આપણે જે જે જગ્યામાં સ્વાધી થઇ વસેલા કે વેપાર કરતા દોષએ તે હોડી જાને આપાર પંધાઓની પુલકિલી કરી ૧૯૩૫ સુધીમાં આંખા જવાની દરજ્જા પાડી. તે “દેવદાસીઓ” આપણું વિકાસજેન સ્વાભાવિક સંકુચિત થઇ જવાનું. અને આપણી ઉત્તરિનાં સધળાં દારો મધ થઇ જવાના. જ્યાં આપણને મહિા ગલિજ વેપાર પંધા અને વ્યવહાર કરવાનું રહેશે એ આપણી રિષતિ કેવી થઇ પડશે! જ્યાં દેહના નેટાથી કંદો પક્ષ ખરાય.

જેક રીતે જ્યારે આમ દાનિ યશે કારે ખીજી બાજુ આપણે જે જે મકાનોમાં રહેલા દુષ્ટનું તે તે મકાનોનાં માલીકો આપણી આ રિષતિ સમજ જવાની કે આપણે એ જગ્યા હોડી બીજે કલામ જઇ કલવાના નથી, એટલે અમણાં અને નજ પક્ષાં કાંઈ વધારી દેશે. અને આપણી નીચી મુઠી રાખી મહેનત મજુરી કરી મુઠીવાદીઓનાં ખોરમાં મરવાના રહેશે. એટલે “માતીનેા જાલ આપીા રિવસ દરે પક્ષ જોરનો કહેડા ન દેશે” એવી રિષતિ થઇ પડશે.

“પ્રાપ્તિની રિષતિ”

હવે આપણે કાવસનસને જોમે સમવાયેલી પ્રાપ્તિઓના રિષતિ સપાસીએ. કાપડે જાણી છે કે, કાંઈ પક્ષ કલદે આજીવની સ્વાધર મોહકત મુરોપાવન સિવાય બીજા કાંઈને વેચાશે નહિ અથવા તેના મુજ પક્ષી વા કાવસનના વારસદાર સિવાય બીજા કાંઈ પક્ષ રંગીન માણસ તેનો વહીવટ કરી કલશે નહિ. કારે એ પ્રાપ્તિઓના યા કીમત તેા જોહનના થળીએ વિચારી એવાનું રહ્યું. જે લતાઓમાં રંગીન માણસોને વસવાનો પ્રતિજ્ઞ થશે, તેવા લતાઓમાં આપણી પ્રાપ્તિઓ “જોહાનેા નાવેકો જોહા કાથી” નેવીજ રહેશે. કલજ જ્યારે કમીકન કે કમડે માણસો તેમાં રહી કલશે નહિ, કારે શું મુરોપીખને આવી વચીને તેની વજ્જ કરાવશે?

નહિજ. જ્યારે તેની કાંઈ આપણની ન થાય કારે તેને વેચી દેવાની દરજ્જા પડે કારે તેની કીમત કાજ આપણી જે સખજા મીકલો જોહાનો નકલી કીમતે ખરીદશે અને “સાથી” એટલે રંગારશે.

“કેંકેલ (વજ્જ કોખરિયલ)”

ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિ મિલકતદારો અથવા મુઠીદારો કમજ મના છે. નેથી જોજ અને તેમ પોતાની ખીજતોયાળા લતાઓનેા મળકુર કાવડામાંથી કેમ જમાવ કરશે એવી પેરવીમાં તેઓ પડ્યા છે. કેમકે કે જેનાં જામ મુખી તેઓ “મેટાબા” થઇ જોહા હતા અને પોતાની નનતો સધળો સ્વાધ મરજા માવકત લાખી હોધી અને તે પક્ષ એટલે મુખી કે પોતાના સ્વાધને આતર આપવોનાં અને સપજા કલકો માર્યા જતા હોય તેા તેમ થવા કલને પક્ષ પોતાનું ખોય પ્રાપ્ત કર્યું.

મરીજ હોડીએ કે જેઓ આ દેહના જામેલા અગ કલકારો કે તેમને દેક નીકાલ કરી તેઓના જોમે લાજેવતોને તામક-ધીના કાવવાની દલા આપી પ્રવર્તી રહી છે. તેમના જોમે મુઠીદારોએ પોતાનો સ્વાધ સાધી જવામાં કલાક રાખી નથી. તેમ કમીકે જ્યારે આપણનાં કુખેપી રાજ જાણી કાવડા સામે સલામત કરવાનાં કાવ કયો કારે મુઠીદારો પોતાના નિર્માલ્ય સ્વાધને આતર કમીક વિજ્ઞ કામકાનિજ જોસોમીએકન સ્વાધી તે મરજા કારા કમીકન જામજ પોતાનો દેસ રજા કરવા મકાર પડેલા છે. અને આપણી કામજ પ્રતિનિધિત્વ મરાવવાનો થામે કરે છે. જ્યારે કલ એક પક્ષ જાહેર ખીજી જાડીના ખીજ કાજ પક્ષ પ્રકારે પ્રભની સંમતિ તેમજો મેજવી નથી.

“આમ વાંચી કુરજ”

કારે હવે કાવડા સામે આપણી થી દરજ્જા જે જે નહી કરી એવાનું રહ્યું. સ્વાધી મુઠીદારોની જામમાં દસાંધ આપણે કમીકન સામે સદકાર કરી કુખજા આપણું તેા તેથી આપણો દેા દિવસ વળવાનો છે? તલકા મકાલકા લતાઓનો સર્વ કુખી થઇશું અને મરજાના આ દેક હોડીને આંખા જવાની દરજ્જા પડશે, વળે પાજુ કામસાન કંટોલ જોહીનસની રજો આપણે દીકલવાકના બીજા દેહ પક્ષ કામમાં જઇ કલનાના નહિ, કારજ જ્યાં કાવસનનીજ જાહાવતે થશે એ આપણે મળીશું શું કરી કલવાના હતા? ઉપાજ માત્ર એકજ કે અસામક કલશે. આ દેહની સરકાર અને કાવડા સામે પાજુ ઉચ્ચકુ, અને કલરવનેા લામ કરશે પડશે તેા તે કુખીથી કરશે ખરડુ કુખામજીરીને તેા નજ રંગીદારીશું. આટલી દલા અને આપણે કાવજશું તેા પછી આપણી ખોવને પ્રાપ્ત કરતા વાર નહિ જામે. અને આપણે નામરર થઇ કુખામાં જોહી રહીશું તેા જરર કાજું કલક અને કુખાથી આપણે શીરે જોરશે. અને જમજ આપણને રીટકારશે. માટે મરર જાનીને મહિા રજીવજ અને આ ઉપાજને પક્ષ એલે સંજ.

મકાનમાં પાછા અપવાસ કરે છે

પુનાથી રૂટનો એક વાર તા. ૪ ડિસેમ્બરના જાણી છે કે મરવડા જોહમાં એક રીડી સાથે ખરાજ વર્તન સતાવાંજાઓ અવાવતા હોવાના પરિણામે તા. ૬ જીએ મકાનમાંજો નવા અપવાસ કર કર્તા છે. તેમજો બીજે દિવસે અપવાસ હોદ્દો હતો કારજ કે જેલા થોહા દિવસથી તેમની વચીવત નજજી રહેતા હતા. તેમનું વચન ક રતજ થડી ગણુ છે. જે સતાવાજો સાથે આ અવાસમાં સમાધાન નહિ થાય તેા કુખમરે તેઓ પાછા અપવાસ કરવાના હતા.

बालेसा ६२५

બેન: શ્રી, "લોકીર"

(अथ महर्षिः श्रुत्वा)

સુરક્ષા પ્રસિદ્ધ થતાં દેશી મિત્ર' પત્ર સરકારી 'કુલ્ય
અર્થ'નાં અંક અમને મળ્યો છે. અમેક વિદ્યાન મુદ્રણાલયો.
સરકાર તેમજ સુરક્ષા અમેક અમે વાતાવળો અમવાન અમેકો
એ 'વત્સલા દરજી' નામનો કાર્યરતથી અમુરે એક નાટક
તેમજ થી. એકાદમી એકાદમી અમવાએ છે. અમાસારસાના
પ્રાચીન પ્રસંગને વર્તમાન મુખ સાથે એકી કાર્યરતી સુરક્ષા અમાવર
કરવામાં એમને કમાલ કરી છે. ઇ. એ. નાં વર્ગોની સમક્ષ
અમે એ નાટક અમે આપીએ છીએ:—

મહેશભાઈ ગુપ્તા

પુનઃ વર્ણનાર્થિનિહિતાભાં

[આતા તથા સખીઓની અને સમજાવતા છતાં પરસેલા માનવી નથી, એવામાં આશ્રમાં જનન આવી જવાનું જમા- ન્યાર જગતમાં કરખાતે હાથે આપે છે. પણ તેથી પરસેલાના હાથ પર ચિંતાનો આરંભ છે. સખીઓને સમજાવવાની સુચના કરી આત્મચિંતા આત્મા જન્ય છે એવામાં દિલની વાત જાણવા સહજામાં પ્રવેશ છે.]

વત્સલતા—જાણે મારીય કંઈ થજા દિવસે જા મરીમનું
મર પાવન કરું।

સાચા જીવનશૈલી-વિધારી, તાત્કાલિક સ્વચ્છતા સુધારા કાર્યકર બન્યા
- મધારીએ તો પછી ક્યારે મધારીએ ?

ਸਾਥੀ-ਮੇਰੇ ਮਨੋਰਥਾਂ ਦੇ ਪਰ ਨੇ ਯਕੀਨ ਦੇ ਯਮ! ਕਾ
ਲਮ ਨਥੀ ਖਯ ਮਾਰੇ ਰੋਕਣ ਅਭਿਮਾਨ ਦੇਵਾ ਮਾਰੇ ਹੋਯ
ਸ਼ਮਸਾਦੀ ਦੇ।

સાચવાના-ધરતી! આ કુલવશરે મેલું જાણું મ
બેઠામ!

આનંદલાલ-હાજીર, હવે તો મારા અંગનાં છોકરો મારા કે
 દિવારો. તેમજ હું આજ-મ અભિમન્યુ સિવાય બીજા કોઈને
 ધરજીવાની નથી. મેં તેને મેરજ આટ પ્રાપ્તિ આપ્યું છે.
 આજકાલના પુરો: વચનની કોમલ સમજણ નથી પણ કમિયો:
 તો જામને રોજ.

[illegible]

અર્થશાસ્ત્ર-૧—[પચતે સુખન શરી વંચે છે]

સરકારના આદેશ મુજબ નીચેના અંગિકાઓને ફોન કરવામાં આવશે :

મહાવિમાનનું નગરે જંધુ! જરા સામજી તો ખરે વરખા!
 મેં જાણે છે તે!

"बह्मवर्षिणा, ए०....."

દીપર જ્ઞાતિજન્યુ,

આપ બાળે જાડી ન પધારત તો કાલના 'જામે જમરોડ' થી બહાર થાતા આપધાતની ખબર વાંચત। આરા દંભી પિવાળે જારી પરાનખી એકબા જમર લલમજી કિયા કારર માધે મારા લમજી વાગ ઊઠું કહું કો, પજી દીયર, કું તે સી રીકે કપુલ કહું? તારા વિરોધમાં એક એક મીનીક કવે તો એક એક

શીખ પ્રવરની વરજ આરે છે, ઝાઝ વજ રીતે આજે રાત્રિ આપ ને
મારે વહાર કર; મદિ તો એ સુખ્યાએની બળખાં દસાઇ વડીલ.
બસ જોજ, બી. વારી મહાની

બી. વઢરી જલમી

“무엇을?”

अष्टादश—आरो. आर १६ ओंझाने सेवार बाळी. [अन्ध/व
बाळीवे से]

અસિદ્ધિ-નુ-જર! એમ તે કંઈ બારમણ કાંઈના ભાવનાં
તે તે બહાનુ જવાબો તેવાર થાઓ છો! આ તો બધારા
એવા કામ રચનાવના પિતાની કુત્રીનું હરણ કરવાનું છે; કંઈ
ભલકા બાપના નથી!

પટેલકેન્દ્ર-શ્રી હવે, સુખ મેઢાં નેમો મેરો તારો બળશો!
 જાંજ મેમનો સળભ આપણી મદો કલોત તંત્ર શીશ કી કી
 [શીશુએ સદે કલોત સુલભનલાને જાંજો નહીં વધુ કે જોરો
 ધુપડ વાણીને જાં વેપમ અભિમન્યુ તારો પટેલકેન્દ્રે જલજાના
 અવારો પહેાંઅને અને પાછળી બદોઅંધો શાતાના બાર વાંચા
 પહેાં કોઈ પછી રીતે વત્તલાને જાંજ જલવધુ. શીશુએ પોતાની
 શાસન મેટરકાર જાંજને કાંઈવરને બલો જાંજને કાંજર વધેધું
 અને રહિમણી. સતજાના વમેરોને વત્તલાનું કંઈ જલવધુ
 મદર કરવી. બળશમ તેમનાં જતી વમેરો તે જાંજના બદોઅરવ
 માં પડવા કરતાં, જાર વાંચા પછી મરોરો-નીકળવાને કલોત.
 બળશમનાં જરોં માણસો પોતપોતાના કાંજમાં બેઠેજાં કરતાં.
 રાગિતો સમમ કરે જતાં પટેલકેન્દ્ર અને અભિમન્યુ આસ
 દુધેબંધના મમીજાના પોધોકમાં વાસજાનાં આવાજમાં વધેઅં
 જાં સતજાના, રહિમણી વમેરોને પહેોંથીજ વાસજાને અબજની
 રાંજાં કરતાં.]

କଟକରାଜ୍ୟ-ଜାଣି, ଜାଣି, ଭଲେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉ-
ଶେଷରାଜ୍ୟରାଜ୍ୟ!

ਅਮਰਿਮਨ-ਮੁ-[ਨਾਮ ਅਮਰਮਨ] ਲਾਟਮਥਰਾਨੇ ਮੁੰਦਰੀਨਾ ਪਾਟੇ
 ਫੇਰੇ ਮੋਰਾਥੁ ਭਿ. ਪਾਥਾ ਧੇਰੀਅਥੀ ਮੰਗਾਥੇਥੁ ਭੇ।

सत्यवादी भाव्यदीक्षा है! पुनः श्रीरक्षा भवा रसिवा के
पेरीसथी इत मंगायें के!

અમિતભ-ન્યુ-કાટ | અમારા કુવરની રમણલાની તો ૭'૪
૬૯૫ નથી. મીઅરનાં અણગ. ચેરીસના મેંદ ને વિકાસલાબ
આજ પસામે છે.

रा.म.सि.आ-जेम ३। जमारा मनमाजम ते मेवा रसिक
जमारे राख मरमा।

એક સખી-લે, જમારા વરણી લમારા કુંવરને પાંખ
આં ફરવ બેઠ આપણો. [કાઠીને સોનેરી વરખળી ઢાંક્યા એક
શાળમાં ભરીને આપે છે]

સત્યનામ-ગુરુ! કૃપાવશી! સાચું છે, હું નાચીનારી
જન્ય છું. આ વિચારીએને આજ પાણીથી શાંત કરો. ખુલ્લું
નહીં, તે કિંતુ પશુ આ તમારી સાથે આવી છે તે કેમ કે
ખેલતી નથી?

અધિભંડુ-જલિના હવાપાણી માલક ન બાવવાથી જોનું
મળું 'પુલી' મળું છે તેથી જોવાનું નથી! [મારુકે કે મરોતકને
ધિકારો બાંટો ધરખાઈ આવે]

मृत्युवैद्य—अरे! सरला, चरला, रेभा, लज्जा हीही मृत्यु
मंडळ आणो! आ भिआरी दुःखी मर्ती वही !

અધિકારમયુ-નરિકા) આપ આ માટે તરબીર લેશો. ડા.
અમારા કુવંદરાનાં ફાંદાવી ડોક્ટર ભાવેન ભનનાં આવેલા
કે તે હવે ચોપડી દેશે. [પાછી જ્યાં પાર્તે વળ્યાં અને
વત્તજનાં પેલી શાસ્ત્રીએનાં સ્વરૂપનાં રજુ કરેલાં કમળાંબીને
પેલાંનાં આવડાંને એક એક માન કેખાડ્યાં લાગી: આંધે

સભામાં રૂઢિમણી વગેરે પણ દર્તા. પાછળથી એરકા આગળ આવતાં અભિમન્યુએ વત્સલાનો હાથ પકડી કહ્યું.]

અભિમન્યુ—માથો તૈયાર થાઓ, તમારા કાઠાજી પેલા વડના કાઠની નીચે કમારના મોટર બંધને ઝુંપી રહ્યા છે.

વત્સલા—માથો હારે! હું તો આ ધન્યવળની રાક્ષસ જેવી હતી.

ધટોત્કચ—શબો જવાબ છે, અભિમન્યુને તો જોએ પરવાજી મળે પણ હું બાકી રહી જોઉં છું તેવું હું.

અત્યહાસ—વત્સલાની કાસીજામાથી એકાદ પસંદ કરી શ્યો.

ધટોત્કચ—એણી અરમાવાળી અધિજ્ઞ આપણને નોખે! એવું વાજાદી ભેડું કા ખપતું! ઠોઠ અધમણ પોણા મળના રાહના દીપી જોએ એવું રાહોડી ભેડું જોએ!

વત્સલા—દીવરજી, મારા સાજા સીંચનમાં કુમર દવા ખાવા મળે હતી તાથી એક તીજતીન ઉઠાવી બાવી છું તે તમને દીક પડશે.

ધટોત્કચ—હેખાડો જોશ

વત્સલા—[બીખલીને બોલાવે છે ને ધટોત્કચને પસંદ પડે છે, વત્સલાની મનજવટથી બીખલી તૈયાર થાય છે.] કેમ પસંદ છે તે?

ધટોત્કચ—હા? હા! તમારી પસંદગીએ તંત્ર જોખી દેવા? જોએ તમરી આવણી હીનુઆવાળી સમજપરી!

બીખલી—એવલા નરજી મોટીરા! હું કંઈ પીટકોળાદોસ્ય કે હું!

ધટોત્કચ—હારે હા મારી ડેરી દોઝણી! આજ કમવોનને ઘેર માલ પીટકોળા!

[પછી વત્સલા, અભિમન્યુ, બીખલી વગેરે દોરકાતી મદદથી ઉતર્યાં અને મોટરમાં બેસી ગયાં. ધટોત્કચે તેમને કહ્યું મારી રાક્ષ ન જોશો હું બીજી મોટરમાં તમને બાવી મળું છું.] (અધર)

હીંદુસ્તાનના તાજા સમાચાર

સ્થિતિને છુટું પાડવા સંબંધી નિર્ણય

અલ્હાબાદથી તા. ૧૫ મી નવેમ્બરે જાણવામાં આવે છે કે સિંધને મુળમુદ્રા પ્રમાણથી છુટું પાડવા સંબંધીના મારે મુશ્કેલ મવાલનો નિર્ણય પણ એકમ પરિષદે સંતોષકારક રીતે કરી નાખ્યો છે. નિવેદો એવી રીતે કાવચમાં આવ્યો છે કે સિંધને મુળમુદ્રા છુટું પારી મળવરનો પ્રાંત બનાવવો, મતાધિકારમાં અમાનતા અને સિંધની ધારાસભામાં હીંદુઓ માટે ૩૭ ટકા બેઠકો રીયુન રાખવી, અને આ એકામેંટ ૬૨ વર્ષ સુધી કાયમ રહે અને આર બાદ સ્થિતિની પાછી વધાસ કરી સુધારવી.

સ્થિતિ વિષેની સમાધાનીને વધાવી લીધી

મુળમુદ્રા દર્શાવવામાં આવે છે કે સિંધ વિષેની સમાધાની એકમ પરિષદમાં થમ તેને આજ્ઞા દેસમાં વધાવી લેવા માં આવી છે. એકમ પરિષદની હતેદ વિશે હવે જરાયે શંકા રહી નથી અને રાજક ટેનલ ડોનરેસ કામકાજ સર કરે તે પહેલાં વડા પ્રધાનનો મુકાદો રદ થવોજ જોએ. નવાબની ધારાસભામાં અને વહી ધારાસભામાં મા. કમાના મુદ્દા મુજબ મુસ્લીમો માટે કે સીટો રીક્તરે દેવા જોએ તે વિષે સમાધાન કરવાનો સવાલ હવે એકમ પરિષદે કાવચમાં લીધો છે.

દેશવાસમાં આવતું ફેલાય છે

અલ્હાબાદથી તા. ૧૧ મી નવેમ્બરે ટાંબોનેકા ઓપિનિયનને મળેલા એક ખાસ કેળવમાં જાણવામાં આવે છે કે અલ્હા-

બાદમાં મળેલી એકમ પરિષદ સંપૂર્ણ હતેદમંદ નીવડી છે. આનંદોત્સવ વચ્ચે તેના બેઠક પુરી થઈ હતી. સર્વ મુદ્દાઓ ઉપર પૂર્ણ એકામેંટ થયું છે જેના ઉપર સહીઓ કરવામાં આવી છે. કાબર રહેલા બધા પ્રતિનિધિઓએ એકામેંટ ઉપર સહી કરી છે.

શ્રી. વિજય રાઘવાચારીઆરને ધન્યવાદ

મુળમુદ્રા એક ખાસ વારમાં દર્શાવવામાં આવે છે કે એકમ પરિષદના પ્રમુખ શ્રી. વિજય રાઘવાચારીઆરે મારે જાતિ અને કુલેદથી કામ લીધું હતું. તેમને ખાસ ધન્યવાદ આપવામાં આવે છે. તેઓએ એક પખવાડીમાં સુધી ડોનરેસ મુજબની રાખી છે. હારે બાદ ડોનરેસ પાછી મુળમુદ્રામાં મળેલી ને વેળા એકામેંટના ઉપર ઉવટની સીલ મરાશે.

સર તેજ બહાદુરે સરકારને કેળવ

અલ્હાબાદથી દર્શાવવામાં આવે છે કે પંડિત મદન મોહન માલવીયાએ સંકલ્પમાં સર તેજ બહાદુર સપૂરે કેળવ કર્યો છે અને એકમ પરિષદમાં એકામેંટ થયું છે તેના સમાચાર તેમને આપવામાં આવ્યા છે. કેળવમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યે જમારા સીરેની કરજ અદા અદી કરી છે. હવે તમે તમારી કરજ અદા કરશો, પરિષદમાં સર્વ પક્ષોનું પૂર્ણ પ્રતિનિધિત્વપદે રહેલું નથી એવી જો કાંઠા રહેતી હોય તો તે કાંઠાને પણ છૂટું કરવા પ્રતિનિધિઓ પોતાપોતાના પ્રાંતોમાં પ્રજાની સંમતિ મેળવી મુળમુદ્રા પાછા બેળા મળશે અને એ એકામેંટને અમલ દેશનો ટેકા છે એ બતાવી આપી તેને ઉવટની સીલ મારી આપશે.

વડા પ્રધાનનો મુકાદો રદ કરે

મુળમુદ્રા જાણવામાં આવે છે કે અલ્હાબાદ એકમ પરિષદના હતેદમંદ રીતે જાન આવવાથી દેશવરમાં અલ્હાબાદ પ્રમુદી રહ્યો છે અને વર્તમાનપત્રો આજ્ઞા રાખે છે એટલુંજ નહિ પરંતુ તેઓ હવે સાંભળી મરે છે કે દેશ સર્વ સમ્મત એકામેંટ કર્યું છે એકમ રામસે એકામેંટનો મુકાદો રદ થવો જોએ.

પંડિત માલવીયાજી બનારસ જાય છે

અલ્હાબાદથી જાણવામાં આવે છે કે પંડિત માલવીયાજી આરામ લેવા ફૂંક સમય માટે બનારસ જાય છે ત્યાં તેઓ દરિજાનો માટે મંદિરે ખુલ્લા મુકવા સંબંધી પંડિતો સાથે વાલમીલ થકાવશે.

સર મુકેશોતમદાસની વડા પ્રધાનને અપીલ

લંડનથી જાણવામાં આવે છે કે સર મુકેશોતમદાસે લંડન પહોંચી પહેલી જો વજ કામમાં લીધી હતી કે મદાતમાં ગાંધીજી તેમજ ખીલ રાજદારી કદાએને ઠોડી મુદ્દો મદાસણનો મદકાર મેળવવા રામસે એકામેંટને અરજ મુજબી હતી. એમરે માર્કો સંબંધી નેમણે સાન્ત વિચારો જાણ્યા હતા. અને ધોટીય સરકારને ચેલવણી આપી હતી કે સેકર માર્કો હોવા કાળમાં ન દર્શો મ તેને હોવા કામ પણ પણ સ્વીકારશે નહિ.

અમરેસ એ પ્રમતિ અને ઉત્તરિની ચાવી

અમરેસેસ્ટાનના બાદશાહ નાહીર કાદના બાક કાક વલ્લીખાનનો મુળમુદ્રા હોડીઓએ અકાર કર્યો હતો તેના જવાબમાં તેમણે દર્શાવ્યું કે અમરેસેસ્ટાન હોડીઓને પોતાના કામકામે લેખે છે. તેમણે જાણ્યું હતું કે એકમ એ ઉત્તરિ અને પ્રમતિની આવી છે.

શ્રીમતી કલવતેવીનો સ્વર્ગવાસ

પંબજના નર કેસરી સ્વર્ગસ્થ બાબર અબ્દુલકાદરનાં મરોપતિ શ્રીમતી કલવતેવી સ્વર્ગવાસ થયાં છે. આખા પંબજ માં તેમજ અમરેસ દેશમાં એમના મૃત્યુથી શોક કવાય રહ્યો છે.

કુંવર મહારાજ સીંગ કીચલસિંહ

પ્રેર મહારાજ અંતિમ ટ્રાંસવાલ જતાં એક દિવસ કીચ્છલો
માં રોકાયા હતા. કીચ્છલોની સીટી કાજીસીએ નેમના માન
માં દી પાર્ટિને મેળાવડો ર્યો કલો. મેર કાજીસીકર દી
જુની મિલામ કાજીસીકરો એમ. સોભાન, એમ. રમીક, એસ.
મળીએક, બી. કોકેન, આર. સી. ઇલીયલ, અને દી કીચ્છલેલ
કાજર હતા. ટાકન કલાકે મી. એ. ને. ખાટ અને આસરિરેક
ટાકન કલાકે મી. આર. એમ. મેરીયલ તથા કોદી કોમલમી
એકરો એસ. આર. નાયક, દી વી. આર. ખીરો, અને કે.
ખીરો, છ. એન નાયક, વી. વી. નાયક, ને. તુરદીલ, ખી.
નાયક, ખી. જાડી, એમ. આર. સમી, તથા એ. પી. રવામી
પણ હાજર હતા.

મેચર મી. ડી. ધુતીએ દર્જાવું કે એલ્ટ બનરબની ડીપ્લોમાં આ પ્રથમજી મુલાકાત છે અને કહેરીઓ વતી હું તેમને સત્કાર કરું છું. તેમણે દર્જાવું કે હોદી સરકાર અને ધુતીબન સરકાર વચ્ચે એલ્ટની હાજરીથી મારી સમજુતી રહે એવી અસાધ્ય કૃતિ રાખું છું. તેમણે મી. કાસોજના વખાણ કર્યા હતા અને તેમની પાછળના એલ્ટ સર કુર્મી રેડીનાં કામની પણ કદર કરી હતી. કુંવર મદારાબી સીંગનામાં મેં જે કંઈ ભોંટું તે કમરવડી મારી ખાતી થઇ છે કે હોદી કામના બાળો એમના હાથમાં સહીસહાયતા છે. ખાતમાં તેમણે દર્જાવું કે ડીપ્લોમાં હોદી કામ બીજા રામે સાથે હળામળને રહે છે અને મારી પાત્રી છે કે તેઓ અપુર્ણ સંતોષી છે.

કાન્ડીબન યોગીદીક્ષ કોસોચીએકનના પ્રમુખ મી. પી. એમ. ડાસને મેમ્બર તથા એન્ટ વનરમને પૂલના દાદા આપી દોરી કેમ તરફથી આજાર કમી હતો. મી. ડાસને વર્ગવ્યુ કે જામે મોટા પાયા ઉપર આજાર નથી કરી શકતા તેથી દિલ-ગીરી થાય છે પરંતુ કાન્ડીબોની ખીજ વાર નમે સુભાગ્ય હશે આદરે એનો બદલો વચ્ચે રહેશે. દોરી કેમને માટે તમે ને લક્ષીદ લકાવી રજા છે તેની અમે કદર કરીએ છીએ અને તમારી મહેનતનું સુવર પરિણામ આવે! એમ આશા રાખીએ છીએ.

१०१२ महाराष्ट्र मंत्रिमंडल

કુવર મહારાજ બાંધે મેવર અને મો. દોસતનો વ્યાખાર માનતાં હતાંબું કે શ્રીમદ્વાંઝે નામ અને જાળવ્યું નથી. કારણ કે હું જ્યારે નાનો છોકરો હતો ત્યારે જ નામ અને જોના ઘીરાની ખ્યાતિ મેં સાંભળી હતી. શ્રીમદ્વાંઝે હાંદીમાં સુધી દશામ રહે છે તે જાણીને અને જ્ઞાનંદ સાથે છે. હું માનું છું કે હાંદીમાં કાચકાને માન જાપીને ચાલવારા છે અને તેઓ પ્રજાતિને ચાલવારા છે. હાંદીમાં જાવી રિશ્તિમાં બધાં રહે છે. માન યુરોપીયનો અને સીડી કાલસાબને બદલે છે. જાવી જલતો સંજ્ઞા લાંબા સમય સુધી ટકી રહો જોયે હું ધન્યું છું. સેકીશ રાસે જોવી રાજનીતિ ચક્ર કરી હતી કે જેઓનીની દક્ષિણથી લપર રહેતા સર્વ સુધેશા મેળોને મમાન હક હોવા જોઈએ, જે નીતિને હાંદી સરકાર સુધર્માં રહે જાય છે. અને એ જમર છે કે કેપ પ્રાંતમાં જે રાજનીતિ જવાવથી ચાલતી આવેલી છે. અને જામે સમય સુધી જે ચાલુ રહે એટલું જ નહિ પરંતુ બીજા પ્રાંતમાં પણ તે પ્રવેશ કરે. આવી ખાતી છે કે જાવી રાજનીતિ સ્થાપી રીતે ટકી શકે. એ જાગમ ત્રીસ દેશમાં મુસાફરી કરેલી છે. અને જમતની સુખ્ય પ્રબળતા સાથે હું જાણેલો છું. અને પ્રબળ

પ્રજાઓ વચ્ચે તફાવતો હોય છતાં દરેક પ્રજાની અંદર અનુભવ
સ્વભાવ તો એક સરખો જ છે, આ મુદ્દામાં જુદી જુદી
પ્રજાઓ વચ્ચે ભેદી જાગરણ ફેલાવવી એ માર્ગો દરજ્જા છે.
અમે આરા એ ક્ષાયામાં ફોદી જોઈએ. મને સહકાર એટલું જ
વધી પરંતુ ઉદાર વિચારના મુદ્દાઓ અત્યંત જ મને સહકાર છે.

ફરબન ટાઉન કાઉન્સિલને બીજી અરજ

દરખાસ્તી દોરી કામમાં બેઠાની જગત વધી મજેલી દોવાયે
 અને પછી દોરીએ જુએ મરતા દોવાયે થી સર કુર્મા રેડી
 જાતે પોષાયેટ કમીટીએ દાખલ કરાઈને એક પત્ર લખેલો
 કે જેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે મ્યુનિસિપાલિટીમાં જે
 દોરીએ નોકરીએ છે તેમને એક માસની મોટીસ આપવામાં
 આવેલી દોવાયે તેઓ કેવા દુઃખમાં આવી પડશે તે તમારા
 ખ્યાન ઉપર આધારીત જમન જગ્યાવવામાં આવ્યું છે. આ
 માણસોની વતી તમારી સમજા જાણીસ દાવવામાં આવે ત્યાં
 સુધી તમે કહાં પચકા ન બરડો એવી કમીટી જાણે રાખે
 છે. દરમ્યાન આમાંના કેટલાક માણસો વિશે જમને ન
 માહિતી મળી છે તે તમારા ખ્યાન ઉપર જમે લાવીએ છીએ.
 આ સારી રીતે એક છે તે ઉપરથી તમારી મલ્લસીક એક
 કમીટી કે એમાંના મોટા ભાગના માણસોએ જમેલે વધી સુધી
 મ્યુનિસિપાલિટીની વિશ્વસપૂર્ણ વહાદારીથી નોકરી બનવેલી
 છે. આ માણસોને નોકરી ઉપરથી કદાહી મુકવાયે આવ્યું
 બેઠાનીના બોમ થઈ પડેલાઓમાં વધારે થશે, વળી આમાંના
 મોટા વર્ગ બહેણુ કુટુંબ ધરાવે છે. જમે એમ સમજવા
 લતા કે કોઈ પણ દોરીને નોકરી ઉપરથી રદ્દ આપવામાં
 આવશે તદ્દિ બા તેની જગ્યાએ બીજા કોઈને રાખવામાં આવશે
 નહિ. જો માણસોની નોકરી કરવા માટેની જગ્યા પુરાઈ
 મછ હોય તો તે જગ્યાએ તેમના છોકરા બા બીજા સમાને
 નોકરી ઉપર રાખવા કે નેથી તેમના જુદા માયાપોત્રુ તેઓ
 બરજી પોમજુ કરી લહે. જો આ એક રાજનસિનો પ્રજા
 હોય તો જમારી કમીટી નસતાપૂર્ણક બરજી કરે છે કે જે
 માણસોને નોકરી આપવામાં આવી છે તેમને કોઈ બીજા
 ખાતામાં નોકરી આપવી. દોરીઓને પેન્શન આપવામાં આવે
 છે તેના મિત્રજને પણ બદલવાની જરૂર છે કારણ કે જો મિત્રજ
 બીજાસ જમનેતોપકર છે.

એજન્ડા બનાવેલને કાઢી

આ કમીટીએ હાંદી સરકારના એજન્ટ બનવાને પગ લખી
જવાબુ દર્શાવે હાંદી બેઠારીને સહત આપવા માટે મજબૂર
ખાતાના પ્રધાને જવાબુ કર્યું હતું તેને શો જવાબ મળ્યો તે
જામારી કમીટીને જવાબવા મહેરબાની કરજો. એજન્ટ બનવાને
ક્રિસલાલ જવા માટે તૈયારી મના તે પહેલાં જામારી કમીટીનું
કેપ્યુરેશન તેમને મળ્યું હતું તે વેળા એજન્ટને હાંદીવામાં
જાવ્યું હતું કે હાંદીઓમાં બેઠારી રમે છે તેનું એક કારણ
તો સરકારની મેરાજોનેજ કામ આપવાની નીતિ એ છે અને
હાંદી બેઠારીને સહત આપવા પ્રધાનને દબાવ કરવા એજન્ટને
સુચવવામાં આવ્યું હતું. એજન્ટ તરફથી એ વિષયમાં કશું
કશું ખુલાસો થયો નથી એટલે એ વિષયમાં જે પ્રચલિત થતા
હેતુ તે કમીટીને જવાબવામાં આવશે તો કમીટી એજન્ટને
જામાર આવશે.

કાર્જીસીલર લે'મરનની ટીલગીરી

કરનના હાલોમાં મેકરી વધતી જાય છે તેના સંબંધો
તેમને શક્ય આપવાના કાર્યમાં ટાઉન કાઉન્સિલે કદાં કર્યું નથી

Indian Opinion

No. 50 — Vol. XXX

Friday, December 16th, 1932

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Price Five pence.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી. "કેનીયા"

ડીસેમ્બર તા. ૨૬ થીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

રૂઢી. "ટાઇરીઆ" બાન્સવારી તા.

૮ થીએ પોર્ટબ્લેર માં મુંબઈ જવા ઉપરશે.

રૂઢીમર "કેનીયા" ડીસેમ્બર તા. ૨૬ થીએ સોમવારના સવારના નવ વાગે ઉપડી જશે.

મુંબઈમાની વીરૂ. પાઉંદ ૨-૭-૬ અને હીંદુ વીરૂ. પાઉંદ ૨-૨-૬.

મુંબઈ—કેવાડીએ પોતાના મોટા રાગીના કનીવારે ૧૧ વાગ્યા અમારું કચ્છમા પહેંચતાં જવા.

બી. ડાન્ડાના કાપડાની નવી મોટા પછીજ સારી સમવડેવાળી અને હડપ માલની માલિક અને મરુત આફ્રિકા સાથે માલુ કાપડે.

રેક હોડી પેશીન્દરે મેવાની ટીપ્પર બમારી મોટીસમાંથી મેવી અને નકાર મામલાના કાપડીએ બમારી માલે

પત્તવવકારે કરવાથી પણ કાપડે. રૂઢીમરને કમવડે રેક મામલાજ બમારી બની મેખરેમ નીચે માલ છે.

SHAIKH HIMED & SONS.

390 Pine Street.

Tel. Add. "Karamat," Durban.

ડીકીરના બાલો.

સેન્ના માલિક: પાઉંદ ૨૭-૧-૦.

રેક: પાઉંદ ૬-૭-૬.

મેવારની વાગર.

વધુ પ્રકાસા માટે કમી ના મળેા—(હીંદુ પેશીન્દર

એવન્ડ રેક હીમેડ કોન્ડ કાન્ડ,

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, દરબાન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

Tel. Add.

RUSTOMJEE.

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

*Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.*

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE.

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is irremovable.

KEEN'S OXFORD BLUE.

TO STOREKEEPERS.

It is profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલ બરાબર ધ્યાનપૂર્વક જોશો

કારણ કે જ્યારે તમે કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ લેવા દુકાને જાઓ જ્યારે તમે ખાતરી કરી લેવો કે તમને જેવજે તેજ માલ મળ્યો છે. કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ વાપરવાથી કપડાંને કાચ પડવા નથી અને વાપરવા માં તે સસ્તો પડે છે.

કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ.

વેપારીઓને

કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ સ્ટોક માં રાખવો અને તેજ નફા વાપરવા જવાનું કરવું એ ફાયદાકારક છે એવું કારણ જોઈ કે કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ વગેરે તમારા માલદારને ખેડશો તેથી તેને સત્તા પડે અને ફરીથી પણ તેજ ખરીદવા આવશે.

ઉત્તમ મરમ મસાલી વિચરે

જ્યારે કોઈ જાતી દેખરેખ નીચે તાલો અને મહાકબી થરમાં જોઈએ મરમ મસાલી, હરીપાઈકર, હાથર, મરમા, તેમજ ફરીની અને બીજીની તેમજ મીઠાસ જાવાર દુધેલા શેડા થા જ્યાંય જગ્યાએ મેરડી સાથે મળે કાઠો. જામે ઉત્તમ માલ, તમે થરમાં જનાવી ચકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતરી કરો. મળવાનું દેખાઈ.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 63

Box 247 & 317

Tel. "Khairi."

HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)

Proprietor of Asiatic Hotel.

Merchant and Transport Passenger Agent, Beira, P. E. Africa.

મેક્સ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ખતી"

હુસેન મરમાધલ (સરદારગઢ વાલા)

સંસ્કારી પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પા. ઇ. આફ્રિકા. 60

Phone 3357. Box 316, 162, Grey Street, DURBAN.
HEERABHIA MURAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મુરાર મતવાડકર,

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર

અને કમીશન એજન્ટ.

પેઈન સ્ટરી રીડે કરી માલ સી.આ.ઈ. થી મેલકબમાં આવશે
ટેલીફોન ૩૩૫૭. બોક્સ ૩૧૬ ૧૬૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડુરબન. 62

'Phone 327 Tel. add. "Letopce."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર કંડીના જોડિયા પેટર ખાલ

ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતરી કરશો.

P. O. Box 755, 55 Bond St. Durban. 70

M. B. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફ્રુટ બલ્કુ ટાઈલ્ડ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેઈન કરી સી. આ. ઇ. થી મેલકબમાં આવશે. સંખ્યા:—

P. O. Box 254. Durban, 31 Short St. 65

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફ્રુટ બલ્કુ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેઈન કરી સી. આ. ઇ. થી મેલકબમાં આવશે. સંખ્યા:—

P. O. Box 812. Durban 129 Victoria St. 64

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :		R. d.	
		R.	d.
	Yearly	20	0
	Half-Yearly	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		R. d.	
		R.	d.
	Yearly	20	0
	Half-Yearly	10	6

અઠવાડિક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી	બી.દ.	સુરવચન	પાનં.	સુરોદન	સુરોદન
	1932	1932	1932	1932	1932	1932
	ડીસે-મ્બર	માનસર	કાળા	ફેબ્રુ	માર્ચ	એપ્રિ
શુક્ર	1	વક્ર	3	10	11	4-40
શનિ	10	"	4	12	12	4-41
રવિ	20	"	5	12	13	4-41
સોમ	12	"	6	20	14	4-42
મંગલ	21	"	7	21	15	4-42
બુધ	22	"	8	22	16	4-43
ગુરુ	23	"	9	23	17	4-43

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add.
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'nal Add:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

■ Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

નહાનામાં નહાતું પ્રોગ્રીસીવ અને મોટામાં મોટું જોનસ
આપનારી ખાસક વર્ષની જુની નીમા કંપની.

જીવગીતો વીમા ઉત્તરાવવાથી શા શા ફાયદા થાવ છે તે જાણવું હોય તો અને કઈ કંપનીમાં
ઉત્તરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને સારૂત ઓછામાં ઓછા પ્રોગ્રીસીવ જરવાથી
મળે તે જાણવું હોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

હિંદીઓના બીઝનેસના ચાફ એજન્ટ.

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

વેચવાના પુસ્તકો

આપના અનુભવીઓના ઉદ્દેશ્ય

"તમે મને તેમ જ નમસ્કારો અને બીજાં જે આપ્યું તે વાંચવા મંડી પડે છે, પણ એક તો વધે છે" વાંચી તેમજ સારું, નીકી, ધમ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચી કમરે તેની વખતે આપના જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને સારાં પુસ્તકો વાંચવાનો યોગ્ય છે તે મને તે આપના બેઠકવાસ સહેલાઈથી મળી શકે છે."

"આપણે એનો સહવાસ કરીએ હોય તેપરથી તેના મુશ્કેલી અને પ્રાવિણી પરિણામ થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને હોય હોય છે તે જરૂરથી પણ તેને વિશે અસહ્ય થાય છે."

નીચેનાં પુસ્તકો આ ઓફીસેથી મળશે. મંગાવનારાઓએ મહેરબાની કરી ઓરડર કાર્ડ પછી પાછા મોકલનાં ચુકવું નહિ. વી. પી. ના ઓરડરોને પ્લાન દેવામાં આવશે નહિ.

હાથે:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

આત્મનિવેદન—આ ૧૬૮ પાનાના પુસ્તકમાં ૧૨૪ વિષયો પર લેખ લખાયા છે. વાંચકોને ૧૨૪ જુદી જુદી અતના વિષયોનો રસ પડે શકે. કી. રી. ૭.

વિરાજવદ્—કરતમાણની વાલીનો મહાદેવ દરીબાઈ દેવાઈએ કરેલો અનુવાદ છે. કી. રી. ૨-૬.

ત્યારે કહીશું શું?—ગોસ્વામીની આ નામની અંગ્રેજી ચોપડીનું આ સુંદર અને સરળ ભાષાનું છે. સામાજિક, આર્થિક અને ધાર્મિક એવા અનેક સવાલોનો એક આપના જવાબે. આપ પાછો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૨.

બીજા ૨૬૮ કી. રી. ૨-૬.

હાલેલકરના લેખો—આપના ૧૭૦૦ નામક પુસ્તકોમાં ૧૭૦૦ નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી હોવા છતાં મુજબની ભાષાપરના તેમના કાણુનો "નવજીવન" વાચનારાઓને પુરો અનુભવ છે. આ પાઠ પુઠોના ૭૪૨ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જ્ઞાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે. કી. રી. ૭.

શરતમાણની ચમ્પ વાર્તાઓ—અંગ્રાજના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા કાર મી. કરકનન્ડ ગરોખાખાની આ વાર્તાઓ ખી. મહાદેવ દરીબાઈ દેવાઈએ જેમના વિનોદ અને જીવન દરે, "નવજીવન" ગ્રંથ તેને પ્રકાશિત કરતાં જાય છે કે "અનેક ધરનાં જીવન કંપર આ વાર્તાઓ સરસ ભાષા વાંચીને વિશે જમને કંઈ નથી." કી. રી. ૨-૬.

કેશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા કુ. સુમીત્રા દવાજી છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અધિગતીનું વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૪૮૪ પાના કાણુ રસથી ભરપૂર છે. કી. રી. ૫.

આજી મંત્રિષ્ટા—આ ૧૧૨ પાનાના કામાં પુઠોના પુસ્તકમાં મંત્રિષ્ટાના અસહકાર વિષેના આપના આપણાં આપના છે. તેના પ્રકાશક કાણે છે કે: "દુઃકાર વખતે દેવતા પ્રજ્વલિત રહેતો નથી. ભારતવર્ષે જે મહાન કષ્ટ વેધકી છે તેને અનુભવા મંત્રિષ્ટાએ દેશને જે પ્રાણ દુઃકરો તેનું સ્મરણ રાખવા આ આપણે ઉપદેશો નીવારો એવી આપણા છે." કી. રી. ૨-૩.

જે. કાચી—મી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય નેતા અને મહાત્મા મંત્રિષ્ટાના મુસ્ત અનુયાયી તરીકે અસહકાર છે. આ પુસ્તકમાં મી. રાજગોપાલાચાર્યે પોતાના ચમ્પ માસના અસહકારના અભેદી રાજકીય છે. કાલેકર તેની પ્રસ્તાવનામાં લખે છે કે "કલ્પન" મંથન આમાં એક જ નમુ પ્રમાણિતમાં આપણું

છે કે આ એકી 'સાહિત્યજીવન' કાચનું સ્થાન લેશે." મહાદેવ દરીબાઈ દેવાઈએ તેમાં મી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૧૦.

ઈશુ ખ્રીસ્ત—અવતારશીલા—લેખક—લેખ પ—આ પુસ્તકમાં મુજબના સુપ્રસિદ્ધ લેખક મી. કિશોર માલ મનમાનમાલ મહાવાણાએ એક અનુભવેય વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ઇશુ ખ્રીસ્તનો સુંદર અને સરળ ભાષામાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૨-૩.

પારસી પુત્રની પદતી—આમાં પદનાની પદતીનો મુળ પદતીકાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી ભરપૂર છે. કી. રી. ૬.

સમ્પત્તિ દર્શન—આ પાઠ પુઠોના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જ્ઞાન રસથી ભર્યા છે. કી. રી. ૧-૬.

ચરીત્ર આંદ્રિક—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકારો છે. તેમાં ૮૮ અદાઓમાંનું કુલ ચરીત્ર આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક ધર્મના અદાન પ્રકારોને સ્થાન આપ્યું છે અને મહાન મોખદાષક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતાની વાતો—આમાં ચરન્દર મહીલાઓની કાણુઅનક આત્મકથા છે. સામાજિક પ્રકીયાઓથી યતા અનીષ્ઠ બનાવો અને કાનીઓની કુદી વાર્તાઓ છે. સચીત. પાકું પુઠું. કી. રી. ૬.

મધુષ પંક—આ ૧૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, મુકતેય, આત્મલોભ વિષેના રસો ભર્યા છે. અંગ્રાજના નવલ કથાકાર કારેમાણના પુસ્તકોના આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉત્તરાખંડની જાત્રા—અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક કાણેય નામક કાલેકર પોતાના સહીયો સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું સુંદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

ઈશુનું બલિદાન—આ ન્હાના પુસ્તકમાં ઇશુ ખ્રીસ્તે માનવ-જાતને પતનમાંથી ઉગારવાને આપેલાં બલિદાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો ભોધ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

જોતરાતી દીવાલો—આ ન્હાના પુસ્તકમાં મી. કાલેકરને જેમને અનુભવ છે. સત્યાગ્રહ આગ્રહની ઉગરે જેમની દીવાલો આવેલી છે અને તે દીવાલોની પાછળ શું કંઈ તે જાણના અરકારની રૂપથી ખરીપણુ લખે તેથી તેનું નામ લેખકે "જોતરાતી દીવાલો" એટલે ઉગર તરફની દીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૬.

Indian Opinion

No. 50—Vol. XXX.

Friday, December 16th, 1932

Published at the "Dhule" Press, Newmarket, Ontario, Canada.

INDIAN PRESS ON TRANSVAAL SITUATION

THE *Hindu* (Madras) writes:—According to our South African correspondent, the Executive of the South African Indian Congress has decided not to have anything to do with the Commission on the Land Tenure Act. This course, it is obvious, must necessarily embarrass the Agent who will lead evidence before the Commission on behalf of the Indian community. The reason for non-co-operation is, not, as that the law is opposed to the interests of Indians and directly violates that part of the Capetown Agreement which refers to the obligation on the part of the Union Government to look upon and treat Indians as members of the permanent population, entitled to the same rights and privileges as are enjoyed by the whites. The Indian community apparently feel that by co-operating with the Poolman Commission they would be jeopardizing the interests of Indians of this and coming generations. This decision, we take it, however, does not mean that passive resistance to the Act would be begun straightaway. It will be recalled that the Congress Executive have, ever since the special Johannesburg session, been saying that the campaign would not be started till after the report of the Commission is published, and there is nothing in the present decision which is inconsistent with that undertaking. It must, however, be said that not much good is expected from the work of the Commission. The terms of reference to that Commission are, according to information received by the current mail:

(1) to examine each individual case of occupation of proclaimed land by coloured persons in the Transvaal, and to compile a register of—(a) those individuals who are in legal occupation; (b) those individuals who are in illegal occupation; (2) in the case of coloured persons under (a) (b), to make proposals as to the exercise by the Minister of the function of the power entrusted to him under section one hundred and thirty-nine A of the Proclamation and also under Act No. 35 of 1926, the considerations governing the proposals put forward by the commission to be—(a) the character of the occupation, and, in the case of occupation for trade purposes, the nature of the trade concerned, (b) the period during which illegal occupation has continued, (c) the character of the area occupied, i.e., whether such areas are already largely occupied by coloured persons or are predominantly European; (d) the wishes of the other occupiers of those areas; (e) the hardships which the enforcement of the law would involve.

The result of the investigation into the occupation by coloured persons of proclaimed land in the Transvaal, even if it is very favourable, is not likely to benefit more than a few individuals, leaving the bulk of those affected to suffer.

The following contribution is published in the *South African Chronicle*—

Plight Of South African Indians

In the course of a very moderately worded and occupationally fair statement, Mr. Manilal Gandhi lays bare for the perusal of his countrymen the calculated innuendoes levelled at Indians resident in South Africa and their consequent sufferings at the hands of the Union Government. Ever since the year 1885 the campaign started against Indians has gone on steadily and remorselessly, whichever political party was in power.

As in Great Britain, so in South Africa, there was no difference of opinion as between the politicians about the treatment of Indians. All that the Indians could do was to suffer meekly and patiently under the indignities showered on them, for their appeals to the Indian Government were useless.

The Indian Government themselves were powerless, because India was a dependency. Mr. Manilal Gandhi shows that since the year 1885 a number of Acts have been passed restricting the liberties of Indians in every possible way, calculated to drive them out of that land. The thwartment of India's efforts to lighten their burden, or uphold their honour, have resulted in no tangible advantage to South African Indians, and, now, galled by the Asiatic Land Tenure Act from which neither the Indian Government nor their Agent, have been able to save them, they have definitely decided to resort to passive resistance. To enlist sympathy on behalf of those Indians and their great cause, Mr. Manilal Gandhi has now issued his statement giving a detailed account of the anti-Indian legislation from the very beginning.

Mr. Manilal is of the opinion that the Simon-Dundas Agreement arrived at only after considerable sacrifice and suffering by Indians, under the great leadership of Mahatma Gandhi, has been consigned to the scrap-heap and that the Cape Town Agreement too has met with a similar fate. The Asiatic Land Tenure Act has in fact precipitated a crisis and Indians are left with no alternative but to meet the position boldly. The fact is that though the Transvaal Gold Law was passed in the year 1908, it never was put into force by any Government, though its provisions were severe enough in all consequence.

More Restrictions

The presence of Indians was always allowed on proclaimed land, not because of the sympathy of the officials to put the law in operation, but because of the declared policy of the Union Government. The main object of the Act was to take away the right of Asiatics to

reside on proclaimed land, it did not interfere with their right to occupy premises on such land. The Asiatic (Land and Trading) Amendment Act of 1917 further lightened the economic opportunities of Indians and it deprived them of the right to acquire ownership of land even through companies though they "continued to create property interests."

Under the Transvaal Asiatic Land Tenure Act compulsory aggregation is now an accepted fact and Indians are bound to reside and trade in particular areas. As Mr. Gandhi pathetically says the position of Indians will henceforth be no better than that of "aboriginal Negroes." If Indians possess property outside the areas they are forced to live in, "they may neither reside nor occupy" it, with the result that they will be financially ruined. This Act breaks aside the rights connected to Indians under the Cape Town Agreement that the Union Government "shall continue to adhere to the policy of affording the fullest opportunities to the permanent section of their Indian population for their upliftment." Thus the Union Government have been creating an "ocean of papers" solemn promises made by them some time after time to Indians with a view to drive them out of South Africa.

India's Honour Involved

One is not surprised, therefore, that as a desperate measure, since all their appeals for justice have gone in vain, they are determined rather to "face extermination than willingly to acquiesce in the deprivation of their right to live as self-respecting human beings." As Mr. Manilal emphasises in this matter the honour of India is equally involved. But South African Indians know it as well as Indians that this country is powerless to help her nationals living in the far flung British Dominions and Colonies. All that Indians can do is to give their sympathy and their financial aid, which S. A. Indians so urgently require in their struggle against the humiliating conditions now imposed on them by the Whites. The Commission appointed under Mr. Justice Botham may, in individual cases, be able to lighten their unjust burdens, but as long as the Act is there, there can be no general mitigation of the present unjust conditions. One feels certain that India will give in generous measure her moral and financial support to the cause of her overseas children. Let Indians nobly respond to the call for help from their brethren and help them in their constitutional fight to secure for themselves a self-respecting position as is laid to the present economic prosperity of which they contribute so greatly.

Mr. Manilal Gandhi's Activities

Discussion With Indian Leaders

Mr. Manilal Gandhi, son of Mahatma Gandhi, visited Madras on Nov. 4 and was the guest of Sir K. V. Reddi during his stay there. The object of his visit was to discuss questions relating to the Transvaal Asiatic Land Tenure Act which was passed recently in the South African Parliament.

Mr. Manilal conferred with Sir K. V. Reddi and Messrs. Srinivasan Sastri and Mr. G. A. Nathan. He also went to Bombay where he discussed the question with the Imperial Citizenship Association.

Meeting With Sir Fazl-i-Hussain

Mr. Manilal also paid a visit to New Delhi where, it is understood, he interviewed Sir Fazl-i-Hussain and Mr. G. S. Bajpai. Mr. Manilal is expected to arrive in South Africa early next month.

THE TRANSVAAL COMMISSION'S INSTRUCTIONS

THE Union Government has appointed a Commission in connection with the Transvaal Asiatic Land Tenure Act, which, we understand, is sitting in Johannesburg and doing some preliminary work. It has, in the first place, to compile a register of all coloured persons occupying proclaimed land in the Transvaal. Such register will indicate in each individual case whether occupation is legal or illegal. In the second place the Commission is required to make proposals to the Minister of the Interior in regard to the exercise of the power he has under the Gold Law of withdrawing land from the operation of that law in so far as it prohibits occupation by coloured persons, so as to permit coloured persons lawfully to reside upon and occupy such land. In order to enable the Commission to give proper effect to its instructions it requires information as to the existing position of the coloured people residing on proclaimed land. The Government, under this Act, had issued D.I. 29 forms and all the coloured people who reside on and occupy proclaimed land were required to have these forms filled in and sent to the Government before the 30th of September, 1932. The Transvaal Indian Congress very strongly objected to this iniquitous legislation and at a mass meeting it was decided to passively resist this law and to definitely advise the Indian community not to fill in the forms which were issued under the Act. The annual conference of the S.A.I.C. which was held at the Trades Hall in Johannesburg and which was attended by the delegates of the three Provinces, endorsed the action of the Transvaal Indian Congress and recommended to start passive resistance struggle after examining the findings of the Commission. The Commission declares that many coloured persons have indeed already sent in the required information but a large number, however, have failed to send in the necessary forms. The Commission informs that new forms are now being issued for the use of such persons and could be obtained from Magistrates' offices all along the Reef or from the Secretary of the Commission at the Old Fire Station in Jeppe Street, Johannesburg. This means that the Commission has given another opportunity to

fill in the forms to those who did not do so before the 30th of September, 1932. We know that those who did not fill in the forms did so intentionally as they conscientiously object to the Asiatic Land Tenure Act. It is our duty to warn such persons not to be caught in this snare. This Act lays down the definite policy of segregation against which the community has always fought. Even the Government of India have taken strong objection to the policy of segregating Indians. Under this Act the Union Government have the power to eject Indians from proclaimed land and they could be forced to live in segregated areas. It insults the Indian nation. Those Europeans who sit in the Union Parliament and make laws for us are also common men like us. And, therefore, we are not bound to obey laws that humiliate and oppress us as a nation. When the time comes we will resist this Act and suffer the consequences and show to the Europeans of this country that, as Indians, we are men first and subjects of the State afterwards. As Indians we first of all care for our self-respect and honour, and material gain afterwards. This Act lays down that we are undesirable people not fit to live on proclaimed land. It brands us as robbers and thieves. We hope that no Indian will tolerate to live in such a degrading and disgraceful position.

Agent-General In Johannesburg

Welcome By Orient Club

The Kunwar Maharaj Singh, Agent for India, and the Kunwarani, with her two boys and a little girl, were entertained and given a very cordial welcome at the Orient Club, Kinross Street.

The object of the club, Mr. Hazare explained, was to provide social amenities and encourage sport among the Indian community.

The Agent, thanking the large gathering for their welcome, said he liked the climate of Johannesburg and hoped to cement many friendships there. He appealed for their forbearance and for their assistance in all matters affecting their interests. He and his secretaries were there to help them, and the best results could only be attained with their cordial and sincere help.

The Kunwarani said it was a great pleasure to her to see how their splendid women had received her that morning. It was also pleasing to hear that they had taken to heart the words of advice she had given them. She wanted to appeal to them to bring their women to these functions. It was very unprofitable, indeed, to keep their greatest assets hidden away in their homes. She was sure they would be surprised at the help along that road they would receive if they followed modern developments and events in India in connection with women. They should allow them to develop and not hide their brightest jewels away.

Mr. M. A. Jajbhay, who is the secretary of the Orient Club, thanked the Kunwar Maharaj Singh and the

Kunwarani for their presence, and assured them that the Orient Club and the Indian community in general appreciated very much the interest which is being displayed in the welfare of the Indians.

Unemployed Indians In South Africa

It is understood that the Government of India have made a strong representation to the South African Government with regard to relief to a few thousand Indian unemployed citizens of the Union.

It appears that the Union Parliament recently sanctioned £500,000 for the relief of White unemployed but the Indians were not included in the scheme.

The Government of India contend that the Indian citizens pay taxes like the White citizens and should therefore be entitled to consideration in the matter of unemployed benefits.

The 'Bombay Chronicle's Comments On The Above

The Government's protest to the South African Union authorities is debited and is likely to have little effect on the colour-blind Government there says the *Bombay Chronicle*. South African Indians pay rates and taxes like the Whites, yet they are denied the vote, and refused even a little food in times of distress. And yet the South African Whites are intensely religious! The better placed Indians there have been helping their countrymen, but the number of the unemployed is growing and their misery increasing.

Only State Can Help

Kunwar Maharaj Singh has been doing his best to meet the distress, but it is a problem with which only a Government can cope. The Union Government have shown the utmost callousness in this matter. They have by their White policy—of alienating Indians and coloured people and filling their places with all kinds of Whites—increased the sufferings of Indians, while they refuse to spend a single pie for the starving. We do not know how to characterize this attitude!

Feeling Against Asiatic Traders In The Transvaal

The recent refusal of the Lichtenburg Town Council to grant two licences applied for by Asiatics has received general support from the Europeans of the town, and the debate in the Town Council next Monday, when Mr. J. P. Conradie will move that the previous resolution on the subject be rescinded and that licences be granted, is awaited with interest.

Meanwhile the case of the white storekeepers has been taken up by the Chamber of Commerce, and at a meeting of the executive of that body, the following resolution was adopted:—

"This meeting of the committee of the Chamber of Commerce strongly supports the action of the Town Council in refusing to grant two licences to general dealers, applied for by Asiatics in Lichtenburg, and hopes that the Council will strenuously adhere to its policy so that the aim of a white South Africa may become an established fact."

Strong exception is taken by business men to the reported remark of one member of the Council that the Asiatics were a Godsend to the poorer sections of the community. Several members of the Chamber of Commerce strongly refute this statement, and assert that when prices were lowered in Lichtenburg

they were lowered by the European trader. It is also maintained that the town is losing revenue, as some business men from other centres, desirous of establishing themselves in Asiatown, decided eventually to go elsewhere because of the presence of Asiatia.

Asiatic Invasion

A discussion on the Asiatic Land Tenure Act arose from correspondence at a meeting of the Federation of Ratepayers' Association, Johannesburg.

Mr. S. J. Graham, of Van Brandis, declared that Asiatia were invading every part of Johannesburg. They had besieged even Bloff Street. "It's untenable," he said. "We must take notice of it or we shall find the town swamped with them."

Scorn was poured on those Europeans who patronised Asiatic tailors, landrinen and fruit shops by Mr. J. Maude, of La Rochelle.

Another speaker declared that landlords were responsible.

Mr. Freeman said that the matter was not a local one, but one for the Government.

Mr. Cohn said he did not think the Federation of Ratepayers' Association could do anything about the matter. They were only a local body.

The Fate Of Returned Emigrants

The Sentinel of India writes:

The lot of Indian emigrants who return to India after long absence abroad is indeed as pitiable as it is difficult of solution. Their sufferings excite no public notice in India unless something untoward happens, as in the case of the emigrants who returned to India from the West Indies on the 9th inst. by S.S. *Ganges*. Their fate was not more unkind than that of their predecessors, but they did not suffer it with equal resignation. For they invaded the office of the Protector of Immigrants and demanded to be sent back to the Colonies from which they came. Their angry demonstration necessitated police interference. It is reported that before embarking for India they were warned about the social and economic conditions they would meet with in India and advised not to sail. But various motives, the most natural and commendable, prevailed and they landed in India, only to find their material hopes shattered against them and the economic and climatic conditions wholly against them. In utter disappointment and intense misery they have congregated at Maitighara, in Calcutta, in sight of the ships, in the hope that somehow or other they might sail back to their more hospitable homes abroad.

It has been almost impossible to persuade returned emigrants of this type to accept work on plantations, railways and on the land secured by the Protector of Immigrants; the wages are too low and the climate too bad. The only escape is to return to the Colonies. Fortunately, there is no prohibition against their doing so from the Government of the Colonies concerned. But the difficulty has been one of finance. It would be an unwise policy to ask the Government of India to finance the passage back of all Indians who returned to India and found themselves in difficult straits. It is evidently a matter for non-official social service, assisted by grants from the Government. Perhaps it will be wiser if the advice tendered in the Colonies against returning to India was made more effective by the appointment of Agents of the Government of India in the Colonies concerned. It is surprising, however, that the reports of the sufferings of those who returned to India have not effectively deterred others from courting a similar fate.

Relief For Returned Emigrants

The Associated Press understands that the Government of India have sanctioned Rs. 2,000 for the temporary relief of those Indians who have returned from Fiji and elsewhere and who are in distress. In Calcutta the relief will be distributed by the Bengal Government.

The view of the Government of India is that should these returned emigrants proceed to their native places, they would ask the Local Governments to give them assistance to settle down in the manner that is being done in the case of Indians who return to their homeland under the Assisted Emigration Scheme. There is no possibility, of course, of the Government of India conceding the demand of these destitutes to send them back to British Guiana, Fiji or elsewhere, as such a precedent would prove to be very costly, besides involving a new departure in the Government's policy.

In this connection, it has been emphasised that no less than 120,000 Indians have returned to their homeland from various colonies and overseas settlements since the War, and that they have all been absorbed by the countryside. There is no reason why a few hundreds more should not be similarly absorbed provided they proceed to their native places.

It is also feared by the Government that any attempt to send back these men overseas at Government expense, would only lead to many others crowding into the ports and making similar requests to be sent at Government expense. The Government hope that the relief they have sanctioned would relieve immediate distress and enable the emigrants to feel that the best thing to their interest is quietly to proceed to their homes.

Farewell To Sastri College Lecturers

Orient Club Lunch

A farewell reception was arranged on Monday last at the Orient Club in honour of the Sastri College lecturers who are leaving shortly for India. Mrs. and Mr. Bass, Mrs. Moral, Mr. Jull, Mr. E. M. Parakh and Mr. M. A. Motah were present. Mr. Abraham was in the chair.

Three addresses were given to Messrs. Shukoor, Khan and Nair on behalf of the club praising their services to the Indian community and their contributions towards the development of secondary education among their countrymen in South Africa.

The community was asked by Mr. Khan to take over charge of the Sastri College Hostel that he had established during his stay in Durban. Mr. Shukoor foelingly approached the question of social reforms that were badly needed among sections of the Indians.

The pleasant function came to an end when everyone wished the lecturers bon voyage and Mr. Parakh gave them bonquets on behalf of the club.

Messrs. Shukoor and Khan after completing their period of appointment at Sastri College intend leaving for India by the *Luxmi* on December 17.

Indian Ordinance Bill Passed To Check Civil Disobedience

New Delhi, Wednesday.

The Indian Ordinance Bill, which supplements the criminal law by incorporating certain provisions of the existing Ordinance as a further check to civil disobedience, passed the House of Assembly by 58 votes to 31.

The Bill, the operation of which is limited to three years, is principally directed against associations endangering public peace, persons guilty of intimidation and abuses of the Press.—Hester.

Mahatma Gandhi's Statement

Removal Of Untouchability

According to a statement issued by Mahatma Gandhi from Yeravda Jail, the Government has now granted him permission to carry on public propaganda in connection with the removal of untouchability.

The Servants of India Society has issued Mahatma Gandhi's first statement in connection with the campaign to be carried on from Yeravda Jail. The statement runs as follows:—

1.

"For reasons over which I had no control I have not been able to deal with the question of untouchability, as I had fully intended to, after the breaking of the fast. The Government having now granted me permission to carry on public propaganda in connection with the work, I am able to deal with the numerous correspondents who have been writing to me either in criticism of the Yeravda Fast, or to seek guidance, or to know my views about the different questions that arise in the course of the campaign against untouchability. In this preliminary statement I propose to confine myself to the salient questions only, deferring for the time being other questions which do not call for immediate disposal.

"I take up first the question of the possibility of my resuming the fast. Some correspondents contend that the fast favours of coercion and should not have been undertaken at all and that therefore it should never be resumed. Some others have argued that there is no warrant in Hindu religion, or any religion for that matter, for a fast like mine. I do not propose to deal with the religious aspect. Suffice it to say that it was at God's call that I embarked upon the last fast and it would be His call that it would be resumed, if I ever do. But when it was first undertaken, it was undoubtedly for removal of untouchability, cast and branch. That it took the form it did was no choice of mine. The Cabinet decision precipitated the crisis of my life, but I knew that the revocation of the British Cabinet's decision was to be but the beginning of the end. A tremendous force could not be set in motion merely in order to alter a political decision unless it had behind it a much deeper meaning, even unknown to its authors. The people affected instinctively recognised that meaning and responded.

"Perhaps no man with living memory has travelled so often from one end of India to the other or has penetrated so many villages and come in contact with so many millions as I have. They have all known my life. They have known that I have recognised no barriers between "untouchables" and "touchables" or caste and caste. They have heard me speak often in their own tongues denouncing untouchability in unmeasured terms, describing it as a curse and a blot upon Hinduism. With rare exceptions, at hundreds of these mass meetings or at private meetings in all parts of India, there has been no protest against my presentation of the case against untouchability. Crowds have passed resolutions denouncing untouchability and pledging themselves to remove it from their midst and they have on innumerable occasions called God as witness to their pledge and asked for His blessing that He may give them strength to carry out their pledge. It was against these millions that my fast was undertaken and it was their spontaneous love that brought

about a transformation inside of five days and brought into being the Yeravda Fast. And it will be against them that the fast will be resumed if that Fast is not carried out by them in its fullness. The Government are now practically out of it. Their part of the obligation they fulfilled promptly. The major part of the resolutions of the Yeravda Fast has to be fulfilled by these millions, the so-called caste-Hindus who have flocked to the meetings I have described. It is they who have to embrace the suppressed brethren and sisters as their very own, whom they have to invite to their temples, to their homes, to their schools. The untouchables in the villages should be made to feel that their shackles have been broken, that they are in no way inferior to their fellow-villagers, that they are worshippers of the same God as other villagers and are entitled to the same rights and privileges that the latter enjoy. But if these vital conditions of the Fast are not carried out by caste-Hindus, could I possibly live to face God and man. I ventured even to tell Mr. Ambedkar, Rao Bahadur Raja and other friends belonging to the suppressed group that they should regard me as a hostage for the due fulfilment by caste-Hindus of the conditions of the Fast. The fast, if it has to come, will not be for the coercion of those who are opponents of the reform, but it will be intended to sting into action those who have been my comrades or who have taken pledges for the removal of untouchability. If they belie their pledges or if they never meant to abide by them and their Hinduism was a mere camouflage, I should have no interest left in life. My fast, therefore, ought not to affect the opponents of reform, nor even fellow-workers and the millions who have led me to believe that they were with me and the Congress in the campaign against untouchability. If the latter have on second thoughts come to the conclusion that untouchability is not after all a crime against God and humanity. In my opinion, fasting for purification of self and others is an age-long institution and it will subsist as long as men believe in God. It is the prayer to the Almighty from an anguished heart. But whether my argument is wise or foolish, I cannot be dislodged from my position so long as I do not see the folly or the error of it. It will be resumed only in obedience to the inner voice, and only if there is a manifest breakdown of the Yeravda Fast, owing to the criminal neglect of caste-Hindus to implement its conditions. Such neglect would mean a betrayal of Hinduism. I should not care to remain its living witness.

"There is another fast which is a near possibility and that is in connection with the opening of the Guruvayur Temple in Kerala. It was at my urgent request that Sjt. Kelappan suspended his fast for three months, a fast that had well-nigh brought him to death's door. I would be in honour bound to fast with him if on or before the first of January next that temple is not opened to the untouchables precisely on the same terms as the touchables and if it becomes necessary for Sjt. Kelappan to resume his fast. I have been obliged to dwell at some length upon these possible facts because of the receipt of hot correspondences from two or three quarters. Co-workers, however, should not be agitated over the possibility. To become unnerved over a prospect one would not like to face, very often results in its materialising. The best way of averting it is for all affected by it to put forth their whole strength into the work that would render the occurrence impossible.

"Correspondents have asked whether inter-dining and inter-marriage are part of the movement against

untouchability. In my opinion they are not. They touch the outcastes equally with the outcastes. It is therefore not obligatory on an anti-untouchability worker to devote himself or herself to inter-dining and intermarriage reform. Personally, I am of opinion that this reform is coming sooner than we expect. Restriction on inter-caste dining and intermarriage is no part of Hindu religion. It is a social custom which crept into Hinduism when perhaps it was in its decline, and was then meant perhaps to be a temporary protection against disintegration of Hindu society. To-day these two prohibitions are weakening Hindu society and emphasis on them has turned the attention of many minds from the fundamentals which are vital to life's growth. Wherever, therefore, people voluntarily take part in functions where touchables and untouchables, Hindus and non-Hindus are invited to join dinner parties, I welcome them as a healthy sign. But I should never dream of making this reform, however desirable in itself it may be, part of an all-India reform which has been long overdue. Untouchability in the form we all know it is a cancer culture into the very vitals of Hinduism. Dining and marriage restrictions stunt Hindu society. I think the distinction is fundamental. It would be unwise in a hurricane campaign to overweight and thus endanger the main issue. It may even amount to a breach of faith with the masses to call upon them suddenly to view the removal of untouchability in a light different from what they have been taught to believe it to be. On the one hand, therefore, whilst inter-dining may go on where the public is itself ready for it, it should not be part of the India-wide campaign.

I have letters, some of them angrily worded, from those who style themselves *Sanatani*s. For them untouchability is the essence of Hinduism. Some of them regard me as a renegade. Some others consider that I have imbibed notions against untouchability and the like from Christianity and Islam. Some again quote scriptures in defence of untouchability. To these I have promised a reply through this statement. I would venture, therefore, to tell these correspondents that I claim myself to be a *Sanatanist*. Their definition of a *Sanatanist* is obviously different from mine. For a *Sanatana Dharma* is the vital faith handed down from generations belonging even to pre-historic period and based upon the Vedas and the writings that followed them. For me the Vedas are as indefinable as God and Hinduism. It would be only partially true to say that the Vedas are the four books which one finds in print. These books are themselves remnants of the discourses left by the unknown seers. Those of later generations added to these original treasures according to their lights. There then arose a great and lofty minded man, the composer of the Gita. He gave to the Hindu world a synthesis of Hindu Religion at once deeply philosophical and yet easily to be understood by any unsophisticated seeker. It is the one open book to every Hindu who will care to study it and if all the other scriptures were reduced to ashes, the seven hundred verses of this imperishable booklet are quite enough to tell one what Hinduism is and how one can live up to it. And I claim to be a *Sanatanist* because for forty years I have been seeking literally to live up to the teachings of that book. Whatever is contrary to its main theme I reject as un-Hindu. It excludes no faith and no teacher. It gives me great joy to be able to say that I have studied the Bible, the Koran, Zend Avesta and the other scriptures of the world with the same reverence that I have given to the Gita. This reverent reading has strengthened my

faith in the Gita. They have broadened my outlook and therefore my Hinduism. Lives of Zoroaster, Jesus and Mahomed, as I have understood them, have illumined many a passage in the Gita. What therefore these Sanatani friends have hurled against me as a taunt has been to me a source of consolation. I take pride in calling myself a Hindu because I find the term broad enough not merely to tolerate but to assimilate the teachings of prophets from all the four corners of the earth. I find no warrant for untouchability in this Book of Life. On the contrary it compels me by an appeal to my reason and a more penetrating appeal to my heart in language that has a magnetic touch about it, to believe that all life is one and that it is through God and must return to Him. According to *Sanatana Dharma* taught by that venerable Mother, life does not consist in outward rites and ceremonies, but it consists in the uttermost inward purification and merging oneself, body, soul and mind, in the divine essence. I have gone to masses in their millions with this message of the Gita burnt into my life. And they have listened to me, I am quite sure, not for any political wisdom or for eloquence, but because they have instinctively recognised me as one of them, as one belonging to their faith. And as days have gone by, my belief has grown stronger and stronger that I could not be wrong in claiming to belong to *Sanatana Dharma* and if God wills it, He will let me seal that claim with my death.

(To be continued)

American Tribute To Mahatma Gandhi

The *Christian Science Monitor* writes:—

An amazing drama involving the rights and social welfare of millions and the stability of a great empire has just passed its climax, for the present at least, in India. That drama centred around the wise and pitiful figure of Gandhi, whose hunger strike sent trucked-out diplomats scurrying about, caused the rulers of the British empire to sweat through midnight emergency conferences, and literally stood the British lion on its ear.

We of the Western world may look with small concern on India and the struggling of her teeming millions. But there is being enacted there an object lesson whose profundity deserves our attention and understanding. Western civilisation, we say, with its mighty mass industrial machine and scientific progress leads the world. Yet our civilisation has not progressed so far that we do not depend on force. England, France, Italy, and the other so-called superior Western nations are right in line. Yet there in India a little, sick, scrawny man, weighing less than 90 pounds, without guns, without soldiers, without warships, without force, accomplished by refusing food for a few days what would cost "civilised" peoples the lives of countless soldiers and billions of dollars. For with all our vaunted progress, we still apply the law of the jungle—the law of force. We still seem to believe with Napoleon's cynical dictum, God is always on the side that has the largest battalions.

Leadership? Power? Deification of these terms must be revised in the light of Gandhi's passive victory against great odds. This queer little man, weak and sick, by the measuring stick of history is a greater leader than all of the captains and governments of fire and sword that ever lived. And

how does the power of great armies and navies compare with the power of Gandhi whose threat to starve himself to secure just treatment for his lowly followers brought the British empire to its knees? Little Gandhi broke the old concept of power, and proves that there can be a purpose, a moral sternness, which all the force in the world is simply powerless touch.

Supreme force that encounters resistance can always win. Force that meets no resistance is a loss. A Gandhi leading an army in the field could be crushed overnight. A Gandhi in an Indian prison starving himself to death for an ideal beyond force, and vastly more powerful.

Gandhi is a disciple of peace, the accomplishment of great deeds and works without the iron heel of force. The Western world can learn much from him.

"India Day" In England

Acting on the advice of Mahatma Gandhi, Mr. Andrews at present stays in Britain, returning to India early in the New Year. He will possibly pay a visit again to South Africa towards the end of 1934.

Mr. Andrews has had a long programme of speeches in Britain in colleges and universities of England and Scotland. He has visited Cambridge, Oxford, Aberystwith, Sheffield and Manchester Universities, where he emphasised the urgency for peace with India.

Arrangements were made by Anglican, Scottish and Free Churches to observe 27th November as a day of prayer for peace and reconciliation with India under the guidance of the Round Table Conference. Twenty-seventh November was designated as "India Day."

"Sastri Speaks"

The following review of the publication "Sastri Speaks" by Prof. R. Sadashiva Aiyar of Madras, is reproduced from the *Servant of India*...

"Governments are a rule, and least of all British Governments, do not do inspired things. Yet the election of Mr. Sastri as the first Agent in the Union was as nearly a stroke of genius as anything may be"—so wrote *The Natal Advertiser* on the eve of Mr. Sastri's departure to India after laying down the office of Agent-General. But if the choice was a stroke of genius the acceptance of the office was an act of self-sacrificing heroism on the part of the recipient. For it was in face of considerations which all but an iron sense of duty would have allowed to prevail that Mr. Sastri, largely the creator of the Cape Town Agreement, agreed to become "his agent" and accept a task bristling with difficulties of an opposing character—shattered health, the prospect of separation from dear ones from whom, ever since the day of his self-dedication to the motherland, he had been sequestered to long spells of absence, the brood of misgivings as to the chances of success in a mission of such doubtful promise. Acclaiming the choice with a chorus of approbation, India sent her ambassador forth with myriad voiced blessings, while South Africa received him with an unparalleled ovation. The telegrams of welcome received by the Agent on his arrival in Pretoria included messages from His Excellency the Governor-General of South Africa, from the Prime Minister and other Ministers of the Union, from the Right Hon'ble General Smuts, from His Grace the Archbishop of Cape Town and from societies representative of the Indian community throughout the Union. The Union Govern-

ment proposed an amnesty for Indians illegally present in the Union as "a mark of peace to mark the appointment of the Right Honourable V. S. Sastri as the first Agent of the Government of India in South Africa." The white population in places as far as Pretoria flocked to the Agent's message to cheer the "new idea."

More than two thousand Europeans attended a meeting held on the 11th August in the City Hall of Pietermaritzburg to hear the Agent plead the cause of Empire citizenship with special reference to the place of the Indian in the Empire. Education, literary and social service societies volunteered to place their platforms as the Agent's disposal for addresses and lectures on topics connected with India and Indian thought. In honour of Mr. Sastri's birthday (22nd Sept.) the Natal Administrator announced a commission on Indian Education in 1938. Universities, schools and colleges, literary and Rotary Clubs vied with one another in inviting Mr. Sastri to discourse on aspects of Indian philosophy, literature and culture. The Universities of the Witwatersrand and Cape Town issued spell-bound to the Agent's exposition of Hindu philosophy and Sanskrit literature, while in the Cathedral in Johannesburg, in response to the Dean's request, he spoke on "Christianity as it impresses an Indian." By a widespread campaign carried on in English and in Tamil, Mr. Sastri sought to promote Indian unity in upholding and carrying out the agreement, to raise Indian education to a higher level, to help in the matter of education and sanitation and to woo them to a better standard of living; and he dismissed the Whites of the lurid fear they had of Indians seeking equality for equality of political supremacy, while disturbing their self-complacency in respect of what they owed to their Indian fellowmen. In words whose echo will be heard through the corridors of time rung out from him like a reveille, the stirring exhortation:

"If God gave you a feeling of sympathy for the down-trodden, you are betraying God's trust. If you do not straightaway give expression to the idea and get it out in the light; if you do not do something to redress wrong or incur some sacrifice, however small, to put matters right. If you let the Indian community be unjustly treated and ill-treated, if you allow the natives in this country to be starved and confined to the tasks of hewers of wood and drawers of water, then depend on it the politicians will not save you from the responsibility."

Mr. Sastri raised India in the estimation of Europeans of South Africa as he had raised her in the estimation of Great Britain and the other Dominions in previous years. And this spiritual orientation effected by him in their attitude towards India and Indian finds magnificent expression in *The Natal Advertiser*.

"He showed us all and first of all that the grace of a scholar, a gentleman and what we are pleased to call a Christian, are not the exclusive prerogative of our own white race. He showed us that India can breed, train and attach to its service men who not only have nothing whatever to learn from the Western world, but, on the contrary, can teach the Western world a very great deal that it never expected."

To promote a better understanding of races and cultures, to afford opportunities for the better and more catholic minds in the two communities, Indian and European, Mr. Sastri founded Indo-European Councils. On the Indian side, Mr. Sastri's all too brief tenure of office is studded with even more brilliant achievements. Touring from town to town, Mr. Sastri appealed for funds on behalf of what is known as the "Sastri College"—a high school and training college in one; and the response of £20,000, and from persons who had not till then realized the importance of endowing modern educational institutions, was but a humble tribute to Mr. Sastri's greatness. The fighting evidence he gave before the Education Commission was responsible for the raising of the grant for Indian education from £25,000 to

£50,000. The Social Service Committee and the Child Welfare Society founded at his instance have since functioned creditably. His exhortations to European trade unions to cast aside their racial exclusiveness and foster the international solidarity of labour resulted in the Typographical Union of Harbin throwing open its doors to Indians. Of these and other achievements of the first Indian Ambassador to Africa the reader will, in face of his all-pervading modesty bordering on self-humiliation, form a clearer picture from the speeches and reports comprised in this volume.

Extracts from the tributes to Mr. Sastri's work and genius appended to the volume reconstruct for us the image that we have known so well, of the 'internationalist' who thinks and talks in terms of humanity transcending race, colour and creed, the passionate lover of world-peace and brotherhood, the idealist who rejects compromise, moderation and compromise as means of realising the ideal, the portrait of the orator, the statesman, the thinker, the tireless student, the sage whose vision amidst the myriad distractions of the Cave of all the Winds that politics are, centered on the unseen foundations and the great verities of life, and more than all, of the kindly, human-hearted friend. "The great richness, the profound culture, the deep humanity and the unself-conscious dignity of India have all been personified in him"—that is the refrain in these South African papers when they have exhausted every store of a personality of marvellous richness, range, power and sublimity of graces. They hail him as the greatest of living statesmen and as one of the greatest men of the day, which is but an echo of the estimate that had been already formed of him by statesmen and publicists in other parts of the British Commonwealth.

A word about the character of the speeches themselves. The world has now come to think of Mr. Sastri as the Oryzeston of our age, coming the nations with tongue of gold to justice and fair-play, to the healing of wounds inflicted on each other, to search for the things that ennoble the life of men on earth. Mr. Sastri's words have been cherished and prized by many as models of faultless phrasing and metaphor, of unmingled simplicity and other stylistic graces, as patterns of well-forged reasoning and hard exposition. The most discerning have seen in them the mirror of a fragile grace and delicate purity—as of snow flowers—but are the attributes of a mind, highly trained and capable of the finest moral and intellectual perception. To our mind the ultimate value of Mr. Sastri's speeches—especially those latter-day ones delivered in South Africa—lies in their being the wanted language of a soul possessing the lordly simplicity of mountain peaks, the native stride of a mind poised and cultured and quivering after the things of the Spirit. He does not seek words, they seek him. The most difficult thing—like the Vedanta philosophy—becomes the easiest when expounded by him; and, likewise, the deepest truths shine in their pristine beauty and lucency because they come from one who has meditated so long and made them a vital part of his being. That is why, when flow from his pen the Vedā quotation: "May every one cross the difficult places of life, may every one behold happiness, may every one attain true wisdom, may every one rejoice everywhere," we feel that the words thrill with a power and an alchemy that belongs to original aspiration. Quotations are rare, however, in Mr. Sastri's speeches. They have little need to clog utterances that lift us out of our meager selves and pour into us the lehor of far-reaching thought, fortify, enchain and befriend men in the dark and difficult places of public endeavour. And for those who would seek, here are sentences sustained that reveal the light beyond the storm and sustain drooping spirits like a far-sought aspen tree, for they emanate from one of the loftiest minds of the modern world.

The publication of these speeches is a great act of patriotism and a fitting offering to the Motherland.

Nylstroom Indian Sporting Club

A meeting of the above club was held at the residence of Mr. Kristammay, Principal of the Indian School, on Saturday, 3rd December. All the members were present.

The following officials were elected for the ensuing year:—President: Mr. Mohamed Mawid, Vice-Presidents: Messrs. Peter Ruse, Essop Hoodah, Jamail Raval, Abdul Hay Raval and Abu Kaloo; Secretary: Mr. P. Kristammay, Treasurer: Mr. Neehal Meem, Committee: Messrs. M. Kaloo, Suley Adams, A. Sanyor, M. Shamsjee, M. Chan, P. Parsat, Goolam Ameer.—Continued.

The Secretary of the Vabharoop Temple and Dharmasabha (Pongat) writes:

The Prapratishtha and the opening ceremony of the Shivalaya is performed on the 11th inst. by Shriji Lathasoo Maharaj and P. G. Dasi respectively. Delegates from Verulam, Durban, Durban, Maritzburg, etc., as well as about four hundred members of the community were present. The origin of the idea was a gift of twenty-five pounds by Radha the widow of the late Manford Maharaj. The Temple cost about £185 in materials. The labour was given free by Messrs. Ramnath Kame, Badava Kame, Sownath Kame and Siddhoo who were presented each with a gold ring as an appreciation from the Committee. Refreshments were served to all the guests after the ceremony and a dancing performance was arranged for the night. Mr. P. G. Dasi donated five guineas for the purpose of Hindi education and Dharmasabha.

Your Opportunity!

Prof. Carey guarantees to cure Asthma, Bladder trouble, Catarrh, Constipation, Hysteria, Insomnia, Piles, Rheumatism etc. by special methods of Electric, water and light, Turkish, Swedish and Sun-ray baths, and massage. Special treatment for ladies and children's diseases. Consultation free.

Literature sent free on request.

Communicate to: Prof. CAREY,
Carlton Hotel,
Johannesburg.

Prof. Carey is well conversant with Hindustani.

પ્રોફેસર કેરે હેલ્થ ઇન્સ્ટીટ્યુટ

દવા અને ઔષધોનાથી હંડાએલા આરોગ્ય માટે ઉત્તમ તક.

પુરૂષ, સ્ત્રી અને બાળકોના તમામ રોગો પ્રત્યેક દીકરી બાળક, સ્વીડીશ બાથ, ગરમ પાણીથી સારા કરવામાં આવે છે.

મુલાકાત મફત.

પ્રોફેસરની મુલાકાત માટે નીચે મુજબની સ્થળો મોકલજો કરો.

પ્રોફેસર પ્રવાસી,

૪, પ્રીમિયર સ્ટ્રીટ,
જોહાનેસબર્ગ.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુરવઠા ૩૦ મે.

શુક્રવાર, તારીખ ૧૬ ડીસેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૫૦

નોંધ અને સમાચાર

કર્મી સંચલન અને દોહી બેઝારીનો પ્રશ્ન

કરમચી દોહી કામગીરી અંદર દબાવે બોરીઓ માં કામ કરનાર વિનાશી છ અને બેઝારી સખા જે તે વિશે દોહી કામગીરી સંબંધે આપવા મળે કરમચીની હાલના કાર્યસીસ સામે મુતીબન સરકારે સંદેશરે કરેલી એવી જોખમ પાત્રી મળુર ખાતાના પ્રધાન કરમચી કેસવેલે કરમચીની મ્યુનિસિપાલિટીને આપી છે. દોહી સરકારના એજન્ટ અને સરકારના વકીલ અલમ્બેકે કોલેજોટ કોમિટીએ કરમચીની હાલના કાર્યસીસ સમક્ષ આ પ્રશ્ન વિશે રજુઆત કરી દોહી માં મળે રાહતની માગણી કરી હતી તે વાત જાણીતી છે. આ વિષયમાં જો કોઈ અવરોધ થોળના હાલના કાર્યસીસ નિવાર કરે તો સરકાર સંદેશરે આપશે કે નહીં એમ કરમચી કેસવેલેને પુછવામાં આવ્યું હતું. કરમચી કેસવેલે એના જવાબ આપતા દર્શાવ્યું હતું કે દોહી માં જોખમીજ કામગીરી રીલીઝ થઈ શકે કરમચીની પેઠાના લેવાર નાવા આ નો સરકાર મદદ કરવા નેવાર છે. તેમણે યક્ષમા દર્શાવ્યું કે કાર્યસીસ વિગતમાં જે કોઈ પેઠાના અર્થ કરશે તો તેના વિષય વિષયરે આપી રી અને રીલીઝ મદદ આપી. સરકાર નહીં રીલીઝ આ વિષયમાં મ્યુનિસિપાલિટીના નવર કાર્યસીસરે લીખે દર્શાવ્યું છે કે આ પ્રશ્ન ઉપર હમે સરકારના મેમ્બરે જાન આપવામાં આવશે. દોહી મેમ્બરે વર્ગમાયરે લખ્યું છે. સરકાર છે કે કોલેજીનાની સરકાર મુતીબન સરકારને ન વિષયમાં ખાસ આમદ કરીને સંમતિ આપવામાં દોહીના સંદેશ આજનાની સુચના કરી હતી. ગાલગોમા વધી પડેલી બેઝારીના પ્રશ્નમાં મદદ કરવા મુતીબન પાસેથી પાક પ્રશ્ન લાખ આપવાની મંજૂરી આપી હતી પરંતુ એ પેઠાનામાં દોહીએના સમાવેશ કરવામાં આવ્યો નહતો. દોહી સરકારે એવી દલીલ કરી હતી કે મુતીબનમાં વરતા દોહી સમેટીયો ગ્રામ રાહદરીએના જરૂરનાર કરે વાર છે. આ વિષયમાં દોહીએના પાસુ સંદેશ મેળવવામાં અધિકાર દોહી સરકારે લીખ્યાં આ વલમ્બેને મરિયુ મેળવે મરુર ખાતાના પ્રધાન કરમચી કેસવેલે કરમચીની મ્યુનિસિપાલિટી સામે સંદેશરે કરીને મદદ આપવાની પેઠાનાની વિગતમાં મંજૂરી કરી છે. દોહી સરકારના એજન્ટોના આની અંદર કામ દોમ એ નવારિયજ છે. અમે આજ રાખીયુ કે કરમચીની મ્યુનિસિપાલિટી અને સરકાર હમે જોખમ અવરથા કરી સરકાર નવા આપવાં મળેનાં પ્રશ્નમાં લેશે.

શ્રી. અલ્લુલાલ ગાંધીની હૃદયમાં પ્રવૃત્તિ

ધીમુત મણીલાલ ગાંધીએ દોહ પહેાંની ટ્રાસવાલના દોહી-ગાંધી રિશન વિશે એક એજન્ટ લખીના કામગીરીમાં પ્રસિદ્ધ કરે હતું તે અમે ગાંધીના આજનાં આપી મળા દલા તેમજ તા. ૪ થી નવેમ્બર મળકથી મદદસ મળા દલા અને ત્યાં સર કુમો રીના મેમ્બરના તરીકે નામન ત્યા રજા દલા. ટ્રાસવાલ એજન્ટોટીકે લેન્ડ ટેન્ડર કેસ વિશે મદદસમાં તેમણે સર કુમો રી, તા. રાહદરી તથા મા. ૨૦ જે નાલેસન સચે ચર્ચા કરી હતી તેમજ ત્યાંથી પાક મુતીબન આપવા દલા અને મુતીબની કમી નિલમ આ રિજન્ટીવ એજન્ટોમેમ્બર સામે પશ્ચ જે મદદમાં નવર કરે કારી. ત્યાંથી તેમજ અમદાવાદ આ સર કુમો રી હોશી અંતે તા. ૨૦ જેસ નાલેસન પત્રી મુતીબન સા. આ તા. દોહી-ગાંધી પ્રશ્નમાં અમા કરમચી દોહી મળા દલા.

વિજ્ઞાપનમાં 'હાઈ-ડ્રમ્સ' કે

લખનાની રૂટરે દોહના મેમ્બરેસા એક સંદેશમાં દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે મી. અલ્લુલાલ દલામાં વિજ્ઞાપનમાં દોહ વિશે નાકા કામ કરી રહેલા ન મદદમાં મળીકની સલ દલીલ નેના દલા વિજ્ઞાપનમાં રહેલા છે અને આવના વર્ષની સર-આવનાં તેમજ દોહ કરી અને એવે. સંમત છે કે સર ૧૯૩૩ તા. અખરીમાં પશ્ચ સંમત આ કરમચી મુલકાનાં જે. વિજ્ઞાપન અને રહેલકાની મુતીબનીંડીયા અને કોલેજીના અંદર નાવજો આજનાની નામના કામગીરી જે તેમજ મેમ્બરેસા, એજન્ટોટી, રીલીઝ માલેસર નાલેસન સંમતિ મુતીબનીંડીયામાં આવજો આપી દોહ સામે વાલ્લી લેમેદ કરી નાખવાની અમલના ઉપર નારે મુતીબ રાહદરી રેન્ડલ કાલેસની રેન્ડરથી રેન્ડલ દોહ સામે કરી પાકી સુલેદ સમજી છે કરી રાલેસ સંમત રી અને વાલ્લી સમજી નામ એવી પ્રાપ્તના કરવા માલ તા. ૨૭ થી નવેમ્બરના મદદસ ખાલ નહીં કરવામાં આવ્યો હતો જે વેળા દેશોના અંદર ખાલ પ્રાપ્તના કરવામાં આવશે આ નવેમ્બરની રાખ મી નાલેસન મંજૂરી આ રે તરીકે ઉપરપસમાં આવજો, મી. એજન્ટના નામના જેલકા અંદર નામના અ. પ્રમાણે નિલમનાં પશ્ચ દોહના આજનાની લડા મારે નારે પ્રમતી કરી નેલેસા છે.

કરમચી અને વિજ્ઞાપન વચ્ચે તેલને અંતરે

કરમચી અંદર એજન્ટો પરથી નવર ગોમલ કરમચીને તેલના રેપાર્ટી મેમ્બરેસા સંક વર્ષે માલ મેમ્બરે દલીલ કરમચી સરકાર આ કરમચી મેમ્બરેસા એજન્ટ મદ કરી નાખી છે. તેમજ વિજ્ઞાપનમાં આ પ્રશ્ન વિશે નારે અખામના વધ રહેશે.

છે. ધરાવતી સરકારના નિર્ણયથી જાતી પ્રજામાં ભારે આનંદ પ્રસરી રહેલો છે. જ્યારે વિધાયકને પ્રદર્શનને પ્રમુખીએ આપવા માંડી છે. વિધાયકની સરકાર જણાવે છે કે સાઠ વર્ષ સુધી ધરાવતી પ્રજામાં માથું મારી શકે નહિ જ્યારે ઇંગ્લેન્ડની સરકારનો એવો હાથ છે કે તે મને ભારે એ કનસેશન રહે કરી શકે છે. બન્ને જાતીએ મહત્ત્વ વધુ લીધું છે અને વિધાયક પરદેશીયન અમાનની અંદર એટલેથીયે મોકલી આપવાની પ્રમુખી આપી રહ્યું છે. બીજી બાજુ સોવીએટ રશિયાને વિધાયકને એવવણી આપી વિધાયક તરફ તેની રાજનીતિ કેવી છે તે ચોક્કસ દર્શાવવાની માંગણી કરી છે. સોવીએટ રશિયા તરફથી વિધાયક તથા દોહમાં ઇમ્યુનિટી પ્રોપોઝિટો કરે છે અને સોવીએટના એક પત્રે એ વિશે લેખ લખ્યો હતો તે વાંધા બારેલા લાગવથી સર જોન સાકમને રશિયાના એલેક્ષી સાથે સીધી વાતો કરી સોવીએટ રશિયાની રાજનીતિ વિધાયક સાથે કેવી છે તે જાણવાની માંગણી કરી હતી. સોવીએટના એલેક્ષીએ દર્શાવ્યું છે કે તેની સરકાર એ પ્રશ્ન ઉપર વિચાર ચલાવી રહી છે. ધરાવતી અને સોવીએટ રશિયા સાથે બંનેલા આ બનાવોનો ઉપયોગ દોહને હાથવામાં કેવી રીતે કરવામાં આવ્યો છે તે જાણીને આશ્ચર્ય થાય છે. વિધાયકમાં મળેલી રાજ્ય રાજ્ય દેશોના સર્વ દોહના બચાવ અને લગ્ન ઉપર વેબસેવેનના જાણુ દોહો જોઈએ એવી અંગ્રેજ પ્રતિનિધિઓની દલીલ છે અને એ દલીલને મળ્યુંના બનાવવા ધરાવતી અને સોવીએટ રશિયા સાથે બંનેલા આ બનાવને સાથે કરી દોહને બાક બનાવવામાં આવે છે કે દોહના ઉપર કુમરો થવાનો આ દોહ તરફથી બચ રહેલો છે.

વિધાયક પ્રશ્ન દેવું કરી રહે

વિધાયક તેમજ ધરાવતી બન્ને દેશોએ અમેરીકાને પુલ્કન મેલું દેવું કરવાનું છે. અમેરીકાએ ગયે વર્સે એ દેવનાં બરવાના દેખાતો સમય આર્થિક સર્વ બચાપી મંદીને લીધે લાંબાવી આપ્યો હતો પરંતુ આ વર્સે અમેરીકાએ દેવું પતારી દેવાની માંગણી વિધાયક પસંદ કરી છે. વિધાયકે અમેરીકાને એક ખરીતો ઘણી માંગણી કરી હતી કે એ સર્વ બચાપી આર્થિક મંદીમાં હજી રહે પડ્યો નથી માટે અમેરીકાએ દેવું બરવા કરી દેવાની માંગણી કરવી જોઈએ નહિ અને રાહત આપવા જોઈએ. અમેરીકાએ એ મામરોનો સ્વીકાર નહોતો નથી એટલે વિધાયકે ના. ૧૫ થી ડીસેમ્બરે એ દેવું કરી દેવું એવો નિર્ણય કર્યો છે. વિધાયકની એવી માન્યતા છે કે આ દેવું તેને કરી દેવું પડશે તેથી જગતમાં જે સર્વ બચાપક આર્થિક મંદી પ્રસરી રહેલી છે તે ઘટશે નહિ અને તેમાં ઉલ્ટું વધારો થશે અને તેની અંદર આખા દુનીયાના વેપાર ઉપર થશે. ઇટાલીએ પણ અમેરીકાને પુલ્કન દેવા અંગેનો દાવો અમેરીકાને કરી દેવાનો નિર્ણય કર્યો છે. વિધાયકમાં પણ આર્થિક મંદી અને ગેરરીતિના પ્રશ્ન આજે કંઈ એવું મંજૂર નથી અને માથુ માથામાં તેને પુલ્કન દેવાનો દાવો કરી દેવા પડશે એટલે અમેરીકાની ગોલવણી કરવામાં વિધાયકને બારેમાં બારે તકલીફ પડશે.

ચીન અને જાપાન વચ્ચેના અલગની અર્થ

ચીન અને જાપાન વચ્ચે અહીં રહેલી અલગની અર્થ હજી આખોજ નથી. લીગ ઓફ નેશન્સના અનેક પ્રયત્ન

છતાં એ અંતે હજી જેમનો તેમજ હોય છે. જાપાને પોતાની લાગવગ દેહગતું મંચુરીમાં એક નવું સ્વર્ગ રાજ્ય બનાવ્યું છે અને તેની સરકારને તેજી સ્વીકાર કરી લીધો છે. બીજી બાજુ લીગ ઓફ નેશન્સ તરફથી એક અમીશન નીમવા માં આવ્યું હતું તેજી તપાસ ચલાવીને રીપોર્ટ પ્રસાર કર્યો હતો તે જાપાનના કાર્ય સાથે સમ્મત થતું નથી. એ રીપોર્ટ વિશે જાપાને જરા પણ દરકાર રાખી નથી અને મંચુરીમાંના પ્રશ્નો નિરાશ આવી ગયેલો તે સમજે છે. ઇતીવામાં મળેલી લીગ ઓફ નેશન્સની મેટિંગમાં એ વિષય ઉપર ચર્ચા થઈ છે. છેલ્લા મળેલા તાર સમાચાર ઉપરથી એવું માન્ય થઈ છે કે આયર્લેન્ડ, સ્પેન તથા ગ્રેટબ્રિટેનના પ્રતિનિધિઓએ એવી મતજયના ફાવ રહ્યું કર્યો હતો કે જાપાને સંધીઓનો અંત કર્યો હતો અને લીગ નીમેલું અમીશન અને અમેરીકા તથા સોવીએટ રશિયાના પ્રતિનિધિઓએ સાથે મળીને એ બન્ને મુદ્દા વચ્ચેના પ્રવચનો અંત લાગવવાની યોજના ઘડી કાઢી. વિધાયકના પ્રતિનિધિ સર જોન સાકમને દર્શાવ્યું હતું કે લીગના અમીશન બંને પક્ષો ઉપર હોય મુશ્કેલી છે એટલે બંને જાતીએ આપણની નીતિ બારણું કરવી જોઈએ. સર સાકમને કરેલા બાંધણી વિશે એવી માન્યતા છે કે તે જાપાનનો પક્ષ લે છે અને યુજીઓનું એવું માનવું છે કે વિધાયક અને જાપાન વચ્ચે હુલા કાલકારો થશે. છે તે વાત સાચી હોવી જોઈએ જાપાનના પ્રતિનિધિએ લીગમાં રહ્યું થયેલા ફાવને પાછો ખેંચી દેવાની માંગણી કરી હતી અને તેમ તથા તે લીગ ઓફ નેશન્સમાંથી તે નીકળી જશે એવી પ્રમુખી પણ આપવામાં આવી હતી. દરમિયાન મંચુરીમાં ચીનાઓની સામેની લડાઈ જાપાને ચાલુજ રાખેલી છે આ પ્રશ્નો હજી લીગ ઓફ નેશન્સ ધારી શકે એવા ચિન્હો દેખાતા નથી.

"પ્રાન્સ અને એપ્રિલ મેન"

ઇંગ્લેન્ડ તા. ૧૨ ડિસેમ્બર ૧૯૩૨

પ્રાન્સના એશીયન સેન્ટ્રલ બેંક મુજબ પુનઃજન સરકારે જે અમીશન નીમેલું છે. તેના તરફથી પ્રાન્સ અમીશનની સુચના વાલના હાથમાંથી ફેલેક સુચનાએ બહાર પાડવામાં આવેલી છે તેમાંની એક સુચના એ છે કે પ્રાન્સના પ્રોકોસેક્યુટર સેન્ટ્રલ બેંકના કલક્ટ માથુસે પોતાની સ્થિતિ વિશેના અબર સરકારને આપવાના હોય છે. અને એને માટે સેન્ટ્રલ બેંકના એક પ્રમુખ સરકારે ડી. આઇ. રહે નાં કોર્મ બહાર પાડ્યા હતાં અને તેમાં જે જે સમાવે પુછેલા હોય તેના જવાબો પ્રોકોસેક્યુટર સેન્ટ્રલ બેંક વરતા કલક્ટ માથુસેએ લખવાના હોય છે. સેન્ટ્રલ બેંક મુજબ હરેક કલક્ટ માથુસે આ કોર્મ તા. ૩૦ થી સપ્ટેમ્બર પહેલાં કરીને પ્રોકોસેક્યુટર સેન્ટ્રલ બેંકના એક પ્રમુખ પાડવામાં આવેલી હતી. અને એ તારીખ પછી પ્રોકોસેક્યુટર સેન્ટ્રલ બેંક વરતા કલક્ટ માથુસે કોર્મમાં માગેલી વિગત આપી ન હોય તેની સ્થિતિ વિશે પ્રશ્ન વિચાર નહિ કરે અને સન ૧૯૩૫ ની સાલ સુધી તે જાપાને વસવાનો તેને દક્ષ પણ રહેશે નહિ. સરકારે જ્યારે પ્રદેશ વહેલાં આ કોર્મ બહાર

પણ ત્યારે ક્રિસવાણ છાંડીએ કોમિસે કામને એ સમયે
આપી હતી કે શોકલેમ્બે સેન્ટ ઉપર વસવા કોઇ પણ બાધ-
કોએ આ કામ કરવા નહીં અને કોમિસે આ કામવાની સામે
સત્યાગ્રહ કરશે. આ કામવાને જેને કરશે ન શકે એવી સલાહ
કોમિસે યોગ્ય રીતે આપવામાં આવી હતી. ત્યાર પાછે સી.
આ. ઇ. કોમિસની કોન્ફરન્સ મળી અને તેણે ક્રિસવાણ છાંડી-
એન કોમિસે કરેલા ફાવને સંપૂર્ણ રીતે આપ્યો અને સરકારે
નીમેલા કમીશનને રીપોર્ટ ન્યા સુધી બહાર ન પોતા સુધી
સત્યાગ્રહની લડત ઉઠાવવી નહિ એણે જાહેર કરવામાં આવ્યું
હતું. આ કમીશને આપાઓમાં જાહેરાત આપી છે તે ઉપરથી
એક કામ છે કે કાયદા મુજબ તો ૩૦ મી સપ્ટેમ્બર પહેલાં
જે કોમિસે કામ આપ્યું છે તેની જેવાં જોઇતાં હતાં તેમાં
દરેક મોટી સંખ્યાએ કોમિસે કર્યાં નથી એટલે કમીશને એવા
માણસોને કોમિસે કરી દેવાની જીજ્ઞાસુ તક આપી છે. અને
કમીશને નવાં કોમિસે બહાર પાડ્યાં છે. અને જેમણે ન
કમિસે કોમિસે તેને કોમિસે બહાર પાડ્યાં કરી દેવાની કમીશને સલાહ
આપી છે. અને ક્રિસવાણના જે દોઢી બાધકોએ આ કામવાને
મંજૂર નથી રાખેલાં તેવાઓને કરીથી ચેતવણી આપી હતી
છીએ કે તેઓએ આ કમીશનની જાણમાં કોઈ પણ ફરિયાદ
નહિ અને તેમણે કોમિસે નથી કર્યાં તેમને આ બીજી તક
આપી છે તેમાં ફરિયાદને કોઈ પણ કારણ વગર નહિ. આ
કામવા પહેલીજ વાર ક્રિસવાણના દોઢીએને માથે ફરજિયાત
સેમિનિયલ કોમિસે એ અને એક પ્રજા તરીકે તે આપણું
બાઈકર અપમાન કરે છે. જોશિએ જેઓ મુનીમન પાલા-
મેન્ટમાં બેસીને પ્રજાને માટે કાયદા થોડે છે તેઓ પણ આપણા
જેવા મનુષ્યો છે અને તેથી આપણા જેવા સમાન્ય મનુષ્યોએ
પોરો જુલમી કાયદો જે આપણું પ્રજા તરીકેનું સ્વમાન
રમદોષી નાખે તો તેવા કાયદાને આપણાં અંતઃકરણની વિરુદ્ધ
જાણીને મરને આપણે બંધાએલા નથી. અને વખત આવે
જો કાયદાનો ભંગ કરી તેનું જે પરિણામ આવે તે સહન કરી
આપણે આ દેશની સંકટ પ્રજાને બતાવી આપીશું. કે અને
મનુષ્યો પ્રથમ છીએ અને રૂપન પછી દુનવી દોહતના કરતાં
અમે દોહીએ તરીકે અમારું અને અમારા દેશનું સ્વમાન એક
પ્રજા તરીકે પ્રથમ જાળવવા માંગીએ છીએ. શોકલેમ્બે સેન્ટ
ઉપર વસવા માટે આપણને આ કામવા નાકાવડ લેવા છે અને
આપણે કોમિસે, હુદાર અને કાય પ્રજા દેશને એવી જાણ
જે કાયદો આપણને મારી આવે છે. આ સરમજરેલી દયા
માં રહેવાનું એક પણ દોઢી સ્વીકારશે નહિ એવી અમારી
વિનંતિ છે.

શાસ્ત્રી કોલેજના પ્રોફેસરો

શાસ્ત્રી કોલેજના પ્રોફેસર તરીકેની તેઓની ખુદ પુરી થયે
એસરો, સફર અને ખાન આવતી તો ૧૪ નાં રીપોર્ટ "સક્રી"
મારફત હોઈ ઉપડી નવા કરાંકો રાખે છે. બીજા માર
પ્રોફેસરો પણ અત્યુગતાએ હોઈ નવા ઉપડી જશે.

રાઉડ ટેબલ કોન્ફરન્સના સમાચાર

'સાન્ડે ટાઇમ્સ' પત્રને કાંડને બચવની રીતે છે કે
વિલાયતના કામવામાં એવી મલકમના મોકલનારા સમાચારો
બહાર પડ્યા હતા કે રાઉડ ટેબલ કોન્ફરન્સ કામવા પડી
જાવ્યું છે. પરંતુ અત્યાર સુધી મને એવા સમાચાર
મળ્યા છે કે આ બચવમાં કશું વજુદ નથી પરંતુ કોન્ફરન્સ
કામ મારી રીતે આજળ વધી રહ્યું છે. કોન્ફરન્સ પુરી પડી
જે એવા સમાચારો ફેલાવાના છે કારણે હતાં. પહેલું જે કે
કોન્ફરન્સ એક મહત્વાકાંક્ષી મુશ્કેલી રહી હતી તેનું પ્રયોજન જે
કે નાની કમીટીએ બેસીને કામ કરી હતી અને બીજું સર
સેમ્યુઅલ હોરે હોરનો જવાબ અને પરદેશ સાથેની નીતિ
મંજૂરી બીટીક સરકારના વિચારો રજુ કર્યા હતા તે વિષે
હોઈ પ્રતિનિધિઓએ પોતાના અભિપ્રાયો જણાવ્યા હતા અને
તેથી એવી માન્યતા ઉભી થઈ હતી કે બીટીક સરકારના
વિચારોથી હોઈ પ્રતિનિધિઓના વિચારો જુદા પડતા હતા.
હોરનો જવાબ અને હાઈનાન્સ જે જે પ્રજા વિષે પ્રથમ વેળા
હોઈ પ્રતિનિધિઓ વિચારમાં હતાં છે અને તેઓ જે નિર્ણય
ઉપર આવી બધા છે.

હોરનો જવાબનો પ્રશ્ન

હોરનો જવાબનો પ્રશ્ન જે વોઇસરોયના કાલમાં રહે અને
હોરનો મીનિસ્ટરની સાથે વોઇસરોય મસજદ કરી કામ લે.
પછી જે હોરનો મીનિસ્ટર મારાસજાને જોખમદાર દોષ મા
ન કોમ. બીજું ન્યા સુધી ફાઇનાન્સનો પાયો સંપૂર્ણ સ્થિ-
તિમાંથી ઉપર ન હોય આ સુધી ફાઇની રીપોર્ટનની રાજ્ય
મહત્તિ મોકલ કામ કરી કો નહિ. જ્યારે જે આર્થિક
મંદી પ્રવર્તે છે તેજ ઉપરથી ફાઇનાન્સનો પ્રશ્ન ફેટકો મહત્ત્વનો
જે તેની પ્રતિનિધિઓને ખાતરી થઈ છે. ફાઇનાન્સના સેક્રે
માર્કે સંજોગોની મહત્ત્વની કમીટી પોતાનું કાર્ય સોમવારથી
કર કરશે અને હોરનું નવું બંધારણ પડી કદાવા માટે જોઇતી
કામમાં કોન્ફરન્સ પુરી પાડશે ત્યાર પાછે એક રેટેડ વેચરમાં
તે રજુ થશે જે પાલમેન્ટના જાને કાલની બેઠક કમીટી
પાસે આવશે. ધરાનની બંધર અને સોપીએટ રજિસ્ટ્રાર
વિલાયત સાથેના વજુના પ્રજાને હોરે હોરના જવાબનો
પ્રશ્ન સામે જાણ્યો હતો. પ્રથમ સરકારના પ્રશ્ન ઉપર સરકારને
ખાન આપવું પડતું હતું પરંતુ ધરાને તેમનું આવેલું બનસેકન
રક કરવાથી અત્યારના સમય એ બેસેકોસીક વજુ બડો
જાવ છે કે હોરન અને જુલમીત્તાના માથે હોરના ઉપર
કોઇ કુમળો કરવા માથે તો તે થઈ કહે છે આ વાત
જવાબના પ્રશ્નની અર્થ વેળા હોઈ પ્રતિનિધિઓના ખાન ઉપર
કારવામાં આવી હતી.

જવાબના પ્રશ્નમાં વોઇસરોયની સલાહ

કાંડને મપા રવિવારને ફરનો સમાચાર કાલે છે કે
હોરનો જવાબ અને ફાઇનાન્સનો સવાલ આ જે પ્રશ્ન વિષેની
અભિપ્રાય રાઉડ ટેબલ કોન્ફરન્સ મુશ્કેલી મહત્વાકાંક્ષી
પહાર કહે છે. જવાબના પ્રશ્ન ઉપર હોઈ પ્રતિનિધિઓએ પણ જુદા ઉપર
અર્થ કરી હતી. હરકરી અને, હરકરને મોકલ્યું હોઈ મનાવ-
વાનો પ્રશ્ન અને પ્રજાને નુકસાન હોઈના ખાતાના પ્રમાણની
નીમણક. સર સેમ્યુઅલ હોરે બચવને હોઈનોનું બચવ

ખનાવવાના ખર્ચ સંબંધી સદાશુભ્રાંત ભરેલા વિચાર જાણીતા હતા. જો કે તેમણે દર્શાવ્યું કે ૧૯૪૭ના સમયમાં ભરેલને દોઢી મહા ખનાવવું અને તેમાં ખર્ચના કેટલો અંકડો થાય એ નહીં કરવામાં મુશ્કેલી પડતી હતી. જ્યાં જ્યાં આદાના પ્રધાનની નીમણૂક કેવી રીતે કરવી એ પ્રશ્ન પિરે તેમણે દર્શાવ્યું કે હોદ્દાના ખર્ચના પ્રશ્નમાં વેણસરોવરના દાખલાએ પુરી સત્તા રહે એ વાત સર્વ કબુલ થાય છે તે પછી વેણસરોવરને અસાધ્ય બનાવનાર પ્રધાનની નીમણૂક સંબંધી વેણસરોવરના નિર્ણય કપર બંધન મુકાવું જોઈએ નહિ. હાજના-સના વિષય ઉપરની અર્થમાં એવી દલીલો થઈ હતી કે પ્રતિષ્ઠિત સરકારો અને અર્થ સરકાર માટે હોદ્દા પૂરે પાડવાનો પ્રશ્ન છે, આ સવાલમાં વમારે કર નાખવા પડે એ સવાલ થઈ રહેલો છે. કારણ કે દેશી રાજ્યો નવાં સુધી પ્રતિતી અને મંપરથ સરકારની મોબવટ સિધ્ધિ ન હોય ત્યાં સુધી કેદેજનમાં સામેલ થવાની પ્રવેશ સમયા નથી. હાજમાં તપ બંદીશ પ્રતિ છે તેમાંથી સાવ પ્રતિમાં હાજના-સના થા રહે છે.

હોદ્દા પત્રોમાં સા. આફ્રિકાના હોદ્દાઓનો પશ્ચ

અંખમર્તુ 'કોનીકલ'

કુળમના 'કોનીકલ' પત્રમાં શ્રી મધુસૂતાન ગાંધીનું દ્વિતીયકલા હોદ્દાઓના સિધ્ધિ વિષેનું રેટરમેંટ પ્રસિદ્ધ મત્ત હતું તે ઉપરાંત તે પત્રમાં એક એવક એમ જાણ્યો છે તેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે સાવધ આફ્રિકામાં વરતા હોદ્દાઓના તરફ જે અપમાન જનક પરીત અભાવવામાં આવે છે અને તેમનાં દુઃખો સદન કરવા પડે છે તે વિષેની દરેક ન્યાયી રીતે આ રેટરમેંટમાં મુકવામાં જાય છે. સન ૧૮૮૫ ની સાલથીજ સાવધ આફ્રિકાના હોદ્દાઓની કલામન થઈ રહેલી છે અને તે અંખમર્તુ માણુ છે સાવધ આફ્રિકાના તાનક દી પુકોને અને વિકાસના તાનકદારી પુરોમાં ત્યાંના હોદ્દા પત્ર ૧૫મે એકજ મત છે અને હોદ્દાઓ બીજાના તેમના વિષય જે ન દુઃખો નાખવામાં આવે છે તે સદન કરવા જાય છે. હોદ્દા સરકારને અરજ તેઓ મુખ્ય છે તે વર્ગો જાય છે. હોદ્દા સરકાર પોતેજ જાણકાર છે. કારણ કે હોદ્દા એ ખલાવવાના તાનક દેશને મુક છે. શ્રી મધુસૂતાન ગાંધી દર્શાવે છે કે સન ૧૮૮૫ ની સાલથી એક પછી એક અંખમર્તુક કામદાઓ તેમની સામે થવામાં આવેલા છે અને તે સર્વોત્તમ આજમ હોદ્દાઓને ત્યાંથી હોદ્દા દર્શાવેલો છે. તેમની પ્રશ્નપત્રોના મેળેને જોડો કરવામાં અને તેમને દરજ્જો વધારવાના હોદ્દા સરકારના પ્રશ્નનું કહ્યું હજા આવેલું નથી અને કને તેમના ઉપર એકાદાદીક મેન્ડ રેન્ગેર એક્ટ કામદામાં આવ્યો છે તેમાંથી હોદ્દા સરકાર થા તેના એવંટ તેમને લગારી જાણવા નથી અને તેઓએ અસાધ્યની બાત કોલવવાનો દરવ કરેલો છે. શ્રી. મધુસૂતાન ગાંધી એવો અભિપ્રાય ધરાવે છે કે સમદસ ન્યાયી એકમેંટ અને કપદાલન એકમેંટને કામદાના દુકડા તરીકે દેવવામાં આવ્યા છે. સન ૧૯૫૨ એક્ટ મુજબ તેમને અલગ જવાએમાં રહેવું અને પસનું પડેલું. ન્યાયી તેઓએ કરેલી સર્વ કરને નિષેજ જતા તેમણે કોવટે અલામદની

જાણનો દરવ કરેલો છે. અંતમાં લેખક દર્શાવે છે કે હોદ્દાની એ દરજ્જા છે કે તેમને દરેક રીતે બાધક તેમજ નેવિક મદદ આપીને કેકા આપવો.

મદાસર્તુ 'હોદ્દા'

મદાસર્તુ 'હોદ્દા' પત્ર અને જે કમીજન નીમવામાં આવ્યું છે તે વિષે એક અમલોખમાં જાય છે કે અમારા સાવધ આફ્રિકાના અપરવતી તરફથી એક ફેબ્રુઆરી દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે સા. આ. છ કેમિસની એકલીકપુરીક મેંટીમે દરવ કર્યો છે કે મેન્ડ રેન્ગેર એક્ટ સંબંધી સરકાર જે કમીજન નીમવું છે તેની સાથે કેમિસને કરી સંબંધ નથી. હોદ્દા સરકારના એવંટ હોદ્દા કામ તરફથી કમીજન અમલ જુલાની અપાવવાના કાર્યમાં કામ કરેલ અને તેથી તેમના સિધ્ધિ કોલો થઈ પડેલો. આ કામદો હોદ્દાઓના કામથી વિરુદ્ધ જાય છે અને કપદાલન એકમેંટની અંદર હોદ્દાઓને રથથી વસતીના એક કામ વરીકે મેળવવામાં આવેલા છે અને હોદ્દાઓને ઉભાવતી દરેક તક આપવાનું તેમાં અપાવેલું છે તેથી એ કામદો વિરુદ્ધ જાય છે પ્રીથમ કમીજનની સાથે કામદાર કરવાથી હોદ્દા કામને મોલપા નાનક એવું જાય છે કે જે રીથમ કમીજન સાથે તેઓ સદકાર દરેક અલામદ અને કાવપ્પની હોદ્દા કામના લાભોને બારે વાજન થાય અને તેથી તેઓએ કમીજન સાથે સદકાર ન કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. અને માનીએ જોએ કે આ નિર્ણયને, એ કાર્ય નથી થતા કે તેઓ કામના કામે દુરવજ સલામક થાક વરીકે કેમિસની નામક કામદાર મળેલા તેમાં એવો નિર્ણય થયેલો કે કમીજનને રીપોર્ટ પકાર પડવા પછીજ સત્ત કર કરવી એકમેંટ કમીજન સાથે સદકાર ન કરવાનો તેમને દરવ મીક્ટુ વેગવજ છે. કમીજન મેન્ડરમેંટ મેન્ડ વપર હોદ્દાઓની કામદાર રી સિધ્ધિ છે તેના તપાસ કરીને સરકારને બલામજ કરેલ અને કમીજનને રીપોર્ટ સાથે હોમ તો થજ તેથી થોડી બજિત સિવાય મોટા લાભના મેળોને કામદો મવાના સજા છેવ નહિ.

અમદાસર્તુ 'ગુજરાતી પંચ'

'રક્ષિત આફ્રિકાના હોદ્દાઓના સલામદના તેવારીઓ' જે અભાવા દેશમ તપના અમદાસર્તુ 'ગુજરાતી પંચ' પત્ર કમે છે કે 'રક્ષિત આફ્રિકાના હોદ્દાઓને એકાદાદીક મેન્ડ રેન્ગેર એક્ટ સામે વિરોધ દર્શાવવા માટે અલામદ આદરવાનું અદેર રમંથી મીયુલ બીનીવાલ અભાવજો તેમજ હોદ્દાના કામના એવંટ અનરલે અને હોદ્દા સરકાર તેવી પ્રશ્નિમાં નહિ પડવા તેઓને અપાવેલું છે. આ સલામદો મુજબ રક્ષિત આફ્રિકાના હોદ્દાઓ વર્તે એમ કામનું નથી, એની પ્રતીતિ એકાદાસમજ ખાતે મળેલી હોદ્દાઓની સલામદ થયેલા કામદો દરથી મળે છે. એ કલાના પ્રશ્ન થા એલામજો પોલાના કાવપ્પના અપાવેલું છે કે 'મેન્ડ રેન્ગેર એક્ટમાંની એકમેંટની કલમ કેપદાલન ખાતેના કરારનું કલંપન કરે છે. એ કલમ મુજબ હોદ્દાઓને અલગ લાગમાં પસાટ કરાવવામાં આવે તો તેમાં હોદ્દા અમાનના એવંટ અનક મુવર મદારામ સંગિનો થજ સલામક થજ જાય. પરંતુ તેમને કાલંકવ દોરેલમાં વસવા દેવામાં આવે છે, જે કુનંદન સરકારની મદે-નાની છે! કુનંદન સરકારની અભાવજો થાય તો મેન્ડ રેન્ગેર એક્ટ મુજબ એવંટ અનરલે કામદોન દોરેલમાં

૧૧૧	—	૧૧૧	—	૧૧૧
૧૧૨	—	૧૧૨	—	૧૧૨

૧૧૧	—	૧૧૧	—	૧૧૧
૧૧૨	—	૧૧૨	—	૧૧૨

પાદ મુદર ખાખાને માત્ર આપ્યા પછી સર્વેએ પ્રોટેસ્ટોની સહર સહજ ઇચ્છી હતી. અને મી. ઇ. એમ. પાર્સે કલમ વચ્ચેથી તેઓને યુદ્ધ તોરડા આપ્યા હતા.

હિંદુસ્તાનના તાલ સમાચાર

રાજકોટના મારે મીસીસ કઝીન્સને જાણ

મકાસથી રૂટરનો એક તાર ફાલે છે કે આયરીશ કપી અને ધીમેસેપીસ મી. નેમ્મ કઝીન્સના પરિત મીસીસ પાર્સેટ કઝીન્સને હોંઠમાં રાજકોટ ફાલવવાના યુદ્ધ મારે એક પરસની સાદી નેમ્મની સબ કસ્ટોર્સ આવી છે. મીસીસ કઝીન્સ પાસે સારી માલમલતના ભમીનની માલમ્મી સરકારે કરી હતી ને આપવાની તેમણે ના પાડી હતી.

કારમીર રાજ્યનો હરિજનો જાણથી કુરમાન મીનમરથી જાણવવામાં આવે છે કે કારમીરના મકારાન સર કરીસોને રાજ્યના સર્વ મંદિરે હરિજનો મારે ખુલ્લા મુકવાનું કુરમાન જાહેર પાડ્યું છે. કાળાઓ અને કુવાઓ વાપરવા મારેના પક્ષ કુકોને જાહેર પાડ્યા છે. હરિજનોને રોકાવથી જ આપવાનો પક્ષ ફાયલ થયો છે. આ કુરમાન મેટી મેટની સમક્ષ વાંચી સંજાવવામાં આવ્યું હતું અને હરિજનોને મંદિરોમાંથી કાઢીમાં મંદિરોમાં કાળજી કરવામાં આવ્યા હતા. આ તેમનો સારકે કરવામાં આવ્યો હતો.

સચિનચલ્ગાની હાલતને કાળવા મારેનું ધીલ ન્હુ દાલકીથી રૂટરનો એક તાર સમાચાર ફાલે છે કે હોંટી કીર્મન કાલવામાં મોડાઈનસ બીલને વડી મારાસભાએ સમાવેશ કરી દીધો છે. કાર વિરુદ્ધ પદ મને આ બીલ પસાર થઈ ગયું છે. આ બીલને હાથેય જલ્લ પર્મી મુખી કરવામાં આવશે અને તેનો હાથેય જલ્લ મંદિરો ને મુલેકને જોખમમાં નાખે એવા હોય, ને મોડા ધમકીઓ આવતા હોય તેને અને જાપાણાઓને જાણ પડે.

ધરાની અખાતમાં વેરશીધ્સો

તહેરાનની જાહેર રૂકિયાનું વેપારી ટેલીફોન છે અને આ રૂકિયાન એક પક્ષ છે ને અબારે આ પ્રુમ કામ કરે છે. એક વર્ષ કુપર એમ જાણવવામાં આવ્યું હતું કે રૂકિયાએ ધરાનનો અરધો વેપાર કાચ કરી દીધો છે. ધરાની અખાત માં ખાલરીન ટાપુ છે તેના ઉપર ધરાનના રાજવાદીઓ ફાલે કરે એવું ઉત્તેજન સોવીએટ રૂકિયા તેમને આપી રહ્યું છે અને ધરાનની સરકારે એવો પરજાન કંપનીનું જોખલ કનસેન્સ રા કર્યું તેમાં સોવીએટનો કાચ છે એમાં જરા પક્ષ અંક નથી. ધરાનની સરકારે અબારે ને વલજી લીધેલું છે તેથી હાલ સાથેના અજોજના જોડાજુની જગ્યાએ કાચમાં છે અને તેથી જ ધરાનની સરકારે સાથે સખત કાચે કામ સેવાનું વલજી ખીટીય સરકારે લીધું છે અને પરજોજન અખાતથી જાહેર ખીટીય મનવરિની દિલચાલ થઈ રહી છે. રીઝાખાન કાલે તહેરાન માં પોતાના પ્રધાનોની આ જગ્યા વિષે મર્મ કરવા કાલેજીય મોલાવી છે અને પ્રધાનો કાલના મહેલ ઉપર જતા હતા તે વેળા મોકાના ટોળાઓએ તેમને ખુલાલીના પોકારોથી વખારી લીધા હતા. આ વિષયમાં ધરાનની સરકારનો કેસ નજીક છે અને તેથી હેમની કાલેજીય પાસે આ કેસ રજુ કરવા

કાલ ના પાડે એમ કારવામાં આવે છે અને બીલન સરકાર સાથે વાતચીત સાથે એ સખત છે. કાલ ગાદીએ આવ્યા તે દિવસની અર્ધિ ત્યાં ઉત્તવવાની છે અને તે દિવસે કાલ સરકારની પક્ષ તપાસ લેશે.

વત્સલા હરથુ

લેખક: શ્રી. "મેકાર"

(અમા અંકથી માલ)

સુરતમાં પસિલ થનાં રહેલી મિત્ર' પત્ર તરફથી 'જુલ્લ અર્ધિ' અંકે અમને મળ્યો છે. અનેક વિદાન યુવરાતીઓ તરફથી તેમાં મુદર કાલે અને વાતચીત અખાતમાં આવેલી છે. 'વત્સલા હરથુ' નામનો કારમરસથી કારપુર એક નાટક તેમાં શ્રી. મેકારની કોપીનીથી લખાયેલો છે. મકાભારતમાંના પ્રાચીન પ્રસંગને વર્તમાન યુગ સાથે જોડી કારમરની મુદર અમાવટ કરવામાં લેખકે કમાલ કરી છે. ઇ. જી. નાં વાંચકોની સમક્ષ અમે એ નાટક અમે આપીએ છીએ:—

પ્રવેશ ઉમે.

લક્ષમ'કપમાં

[કુલોમના કમલખાલેલા કુમારીઓ, અમલદારો, ખિતાબ-ધારીઓ અને અનેક મહેમાનોની મેટાની અલખાર વચ્ચે આ બાબી હતી. સુરતવાલા રજાકે લેટે પોતાની અંજીત કળા જોર રીતે જતાવી હતી. કાજખાનને અમલમાટ અને મેટરોન: હોન'ના રોડજોરથી આખું કાલેર ગાજ રજા કરું સારે મીલખની મેટર પુરપાટ આમળ વધી રહી હતી. વજ માલમની મલ્લ પછી કંઈ વિચાર આવતા જુલ્લ મેટરમાલે ઉતરી કારકા તરફ પાછા ફર્યા અને અલિમનુને મુખના કરી કે એલન્સીમાં અંક તાલારે તમારી મેટરોવીટ નોખાવથી અને આપતી કામના મેટરો કાનીકમાં તમારો ઉત્તરજુ ફાલ સાથે પ્રમટ કાચ એમ જાહેરત કરી લેશો. કમ્પીરીયલ મેટરો ને હલરનો મેટ આખું જુ ને વટાવી કામમાં લેશો. અને મી. જી. થવા પછી સીવીલ સર્વિસની પરીક્ષા માટે લેખામલ અવાનો વિચાર હોય તો મને અબી જાણવને રૂં રોકાવથી જ આપીક અને વત્સલાને આમળ અખાલ કરવાનો વિચાર હોય તો કાલેજી જોડન કરાવી લેજો. મેટલી મુખના પછી પોતે કારીકા તરફ પાછા વળ્યા અને આમનો ઉપકાર માનીને અલિમનુને મેટર આમળ કંકારી.]

મેટરમલ્લારાજ-[મંદપમાં ફો સાબનીયા મેટી થવા પછી કમ્પાની મારે પ્રતિક્ષા કરતાં મેલ્યા] જલરામજી! જુલ્લ મેટરોવીટ વીતી જાય છે મારે કમ્પાને સરપર કાલર કરો. [જલરામ જાહેર થવા અને થોડીવારમાં કમ્પા પોતાની સાહેલીયો સાથે આવતી જાણા. સોચી એક કુટ બાંધી કમ્પાને નીરખીને કેટલાક વો આમર્ષમાં પડ્યા. કમ્પાને વરની પાસે મેલાડી.]

શકુની-[ને, વરની પાસે જોડેલ હતો તે ધીમેથી વરના કાનમાં કહેવા લાગ્યો.] અબા. જાપામાં હોટો જાપાલ છે તેમાં મેનું સાપરજ કાઢીનું જકન હતું ને અહીં તો મજુ બનું દેખાય છે! જુલ્લ અબી 'પુલાલી'માં બે વજ દિવસમાં કમ્પા અલધી બાકી થઈ ગઈ

લક્ષમજી-મામાજી, તમે થરકા થવા પક્ષ અલજ ન આપી

તો? નવાં કુમરમાં આર ખરોતે તેથી જાડી દેખાય છે.

શકુની-દિકરા, આરે એકાદ ચુંટી ખણીને તારા પ્રિયને પ્રભાવ પતાવી દે!

લક્ષ્મણ-[જનોમાંનો કન્વાને ખણે છે. જેના પ્રવૃત્તિમાં કન્વા પણ જોતે ચુંટી ખણે છે જેથી વરરાજ્યથી કુમ પાડી દેવાય છે] એ મારી માડી રે! વીછી કરડયો! [બધા દોડી આવ્યાં ને ચીંછીની શોધ કરી પણ ન જાડયો. વલ્લભે ચક્રવીની કાનમાં કહ્યું] આમાજ, કન્વાનો કાલ પલો આર જીવાય છે!

શકુની-આરે તો દિકરા, તમામા આજ આજને વાઈ ચોખડું રંગાઈ જવાનું!

લક્ષ્મણ-જરે! પહેલીજ રાતે તત્વારથી જોવો કમ જરાનું કે એ રી જાય!

શકુની-જમરો તોસમારમાં ખરો ને? જરા ચુંટી ખણી એટલામાં તો ચીંછીની કુમ મારી આર એ તને એટલે તે વખતે કંઈક પ્રસંગા પાળી જાય તો જરાકો ન પાડતો! [વરકન્વાનો કાથોકાથો મેળવવાની જ્યાં એર મહારાજ તેપારી કર છે એવામાં કન્વાને જોઈ આવી જને પુલક સરાઈ ભયો તો મધા આકર્ષ પામ્યા] રેખ્યો!

જનક-આ શું ભેરીને જાડે કામડો!

દુર્યોધન-જનરામ! જનરામ! તમે જમારે નાક કાપું છે, હું જરૂર જાનહીનો કેસ કરીશ!

બળરાજ-પણ હું આમાં કંઈ જાણતો નથી. [પરોત્કચને પકડીને મારવા સજામાં બસી મધા પણ એક રડે મારી ને ખાંપમાંથી કુદીને જહાર પડ્યો. (કોઈને જહાં જાતિકરોક્તિ જણાવે તો મારે કહેવુંજ જોઈએ કે રીકમના સાધારણ એકરો રડે મારીને પહાડના પહોડો કુદી જાય છે આરે આ તો આસ સેન્ટો હતો!)] જનરામ કળમુક્ત જાણે તેની પાછળ દોષમાં જાને મધા જાનેવા પણ તેમની પાછળ જરવા. એકલા વરરાજા ને શકુની રીકો મોઢે મેસી રજા હતા આ દ્રવ્ય રહાર રીકમ કંપનાનો રમેશજોન કામથી ઉતારી રહ્યો હતો!

એક સખી-[વરરાજા પ્રત્યે જાણી દેખાડીને] તમે પણ મહંમદ કૈબ જેવા જાનુસર છે ને શું જમારી સખીને જાણથી પ્રણ પતાવી દીધો!

શકુની-[તેને તત્વારનું કુંડું જતાવીને, વાહરા જેવાં કાંતીમાં કરતા] એક મેસ, જમાવણી! જમને જમારે પકડી છે ને તને રા. . . ને મરકરી કરવાનું સુએ છે! [એટલામાં બધું ધાડું પાછું આવડું દેખાય છે. પરોત્કચને જનરામ પકડવા દોડતા હતા તેવામાં સામેથી બીજા જાણ્યા જાણ્યા જાને તેમને તેમ કરતાં જાટકાવ્યા.]

બળરાજ-એ દુષ્ટને એની મુજતાનો જાડો મજનોજ જોઈએ!

દુષ્ટ-પણ પરિણામ સાઈ નહિ આવે!

બળરાજ-મારી ઇજ્જત પર એણે ખણી ફેરવ્યું છે.

દુષ્ટ-એણે તમારી ઇજ્જત પર પાણી ચડેથી કુળને ધોઈ નાખી તમારી ઇજ્જતને એકાખી કરી છે!

બળરાજ-એણે!

દુષ્ટ-એણે એજ કે વસંત તેવા ખરા કહારને મળી ગય છે તે એના પ્રતાપે!

દુર્યોધન-આરે તો એમાં જરૂર જાપમીનો પણ કાલ કલે!

દુષ્ટ-કાજી દો દિવ રાજ હોય તો આ કાજ કહેવાં તેવા હોય છે. પણ હવે આપ "જાણ્યા તો પસીને

પણ પાછા વળ્યા કાલ પસીને" જોનું ન થાય, મારે વસંતનો દાસીઓમાંથી એકાદ રોકું નામ પસંદ કરી દેવો ને વરરાજાને ખરવાવીને પછી સુખથી સીધાવો!

દુર્યોધન-હું તમે જાને આજનોની ઉપર જુકસાનીની દેમેજસ માડીક, જાનહીનો કેસ કરીશ.

દુષ્ટ-અથે, કાલનું કાલીકલ પાંચીને પછી કોરડ વરર મેશકટ કરજો! [જાને ખરેખર! જાને દિવસે કાલીકલમાં ખુદ વસંતનો ઇંદરવ્ય પાંચીને દુર્યોધન તથા તેમના જાનેવા બીજે મોઢે જાને દીધે પડે સ્વધામ ક્રિધાવ્યા. તે તેણા રોકનના કોટકવાળા રાખજાની કોટકમાં મોમેશન રોકમાં મવાનું હતું કે:-

"જીવ જાવું" છે ખાલી હાથ

અંતમાં પાપ પુણ્ય જમાય"

(અપુર્વા)

"એક જોખાળા દિવસનું એ કાણું કૃત્ય"

સુને નજો મંડળમાં નહિ પ્રકાશતા કાળા અંજુલ જેવાં વાળાંઓથી કંઠાયેલો હતો. વાયુ દેવતાએ પણ વાતાવરણની અંદર રચરવા પકડી જમાવિ મહાવી હતી. જે વખત જનના છવે કલ્પાદથી કાર્તિક મેષવા હતા તેવા અમરમાં દાસવાજની કોઠી કોમની જાપસુકતીવાત પ્રભાતે, એક કોઠી નવજીવન જેને ધમક છે, મીઠગતની પ્રમારી છે, અદમી જેના ઉપર પ્રજ છે તેઓ પોતાની મોટરનું કુંડું મુખ્ય કહેરની અંદર કંઠારી જાય છે. જ્યાં આગળ "પારીવા" મનાવી દેતા કામદાને કાલ કવે કોઠી કોમને સારી રીતે રવા પ્રકારે અથે તે જાળતમાં જોને કામવા વળમત મારા દેવ આરીજર કાથે વાટચીવ કાય છે. પણ એકે માર્ગ મુજતો નથી.

આજ કુધી કોઠી કોમનું રક્ષણ કરનાર મરીમ વા તરંગરને જાણ્યા એ પકડ સભ રીતે રક્ષ કરનાર અરેલા કોમિશના મહાર વમર એ માડું જામડું કેમ થયે!

અથે તેમ પણ સરકારી જોરીસર સરકારનું કુણ જાનાર કાંઈ એમ કારી જાય? (દેવના આકાશીના જાંજમાં આપણને આપણા કોઠી એકીસરનો ક્યાં જાનુજવ નથી?) ઉવટે એક ઉપાય મુજતો. જોરીસર નવ જુવાનને સમજણ પાડી કે કોમિશની સંસ્થા નહિ મકમ છે. જાને એની વિવાલ તુરે એમ નથી કારણ કે તમારા જોઈ જનરની મારફતે જામે એ ચલાની કાળને પચેલી જોઈ છે. એટલે હવે તમે માલદાર જોઈ એક જીજ સંસ્થા ઉભી કરો, જાને તે મારફતે તમે તમારો કેસ જાને જે કોઈ કોઠીમાંજોને આ કોનેરી મદદ જોઈલી હોય તેવાજોનો કેસ જમારી સમજ રક્ષ કરો એટલે જામે તમને જાનુજ મોઠી પ્રિમકરી નજરથી નિહાળીને જાને તમારે નાક રાખીને જમારી સરકાર માવાયે તમારા કાલમાં આપું છે તે નાકના માના ઉપર આરતેથી દંડક લખાવીને રજ વાળી દેશું.

પ્રાકલેષક જેનું ઉપર માલદારની જ્યાં જ્યાં મીઠગત જાનેલી છે તેવા જાતાજોને જાલમ જાતાજો તરીકે કહાડી આપવામાં જાને તો તેમની મીઠગતોનાં જાડા જાણ્યા કરે જોયો સ્વાર્થો હેડ સાધી જેવા મારે કોમિશથી જાલમ મંડળ રવાથી માલ-દારો કમીજન સાથે મહાર કરવા કોમની ઇજ્જત જાણને કોરે મારીને તેમાર થવા છે.

જે કદાચ તે માધ્યમ સોફિસ્ટીકેટી પ્રોપર્સ બક્ષામલા લતામાં નહિ આવે તે પછીથી મદીય દોહી મલુરી કરનાર જેવા કે મંદલની ફેરી કરનાર, કાનાર વેચનાર, કાકાગાજીની ફેરી કરનાર સ્થળ ભોટલનો ધંધો કરીને માંડ માંડ પોતાની જીવંતી ટકાવી રાખનાર (કેવરતે જીવંતી બધી જોટલે અને તેમ પશ્ચ જીને ટકાવી તે રાખાવીજ પડેને?) બાઇજીને આ આમળ રહ્યેજ છુટકો છે. કદાચ ભોટીનું પાણી થઇ જતું હોય તે પશ્ચ હવે કિર્મીત બાઈ હોય તે તે પશ્ચ દિવિજ છુટકો છે.

જોટલેજ ફ્રાંસવાલના કામજોજે બરાબર ચેતવાની જરૂર છે કે કુતીયામાં પગપકારી જીવો બહુ હોય છે તે જોતપકાર જીવો હોય છે કે જેમાં તેમને કશું યમાવવાનું નથી હોતું.

બારે તોફાનમાં પશ્ચ બહુ રહેનાર માંડ એકલા સોળંગના કુકાડને તેના પાછાવામાં પડ્યો હોય છે તેને જાણતે હશે કે પશ્ચ જીજ જાડની ઘણાં જીવજા અને અને કુકાડને મળી જાય તેનો કાશો અને તે રું પરિજામ આવે! મુઝતથી ઉભા રહેલાં મંદ મંદ દરતા જાડના ઉપર એ કુકાડો સવાર થઇ તેને બેઠી કાપીને મેદાન જમાને બે જો વાત કરેકે કરેકે દીડીબાઇજીને બક્ષમાં રાખવાની બ.

જોશીમારીકે લેન્ડ રેન્સેર જોડવાણું કમીકન નવેમ્બર માસ માં કામ કરે કરવાનું હતું પશ્ચ દરજ કંઈ જણાવું નથી. લેન્ડ કમજા તે તે કહે છે કે પશ્ચ રેન્સેર સોફિસ્ટીકેટી બરેલાં નથી ભેળી દરજ પશ્ચ બરવાની મહેરજાની કરવી અને તે જાઓ આમજા ફેરોતી ગાડીજા કામદેસર મળી શું.

મામદાની કહેવલ છે કે મનેવનાં પાણી મેંમે તે વળી ચડનાં હશે" પશ્ચ આવો પાણી મેંમે પડેનિયા નથી પશ્ચ ખસારો કરે છે.

ફોર્મ બારણી વળતે દીડીબાઇજીને મમરાણી મુઝનાર જો ફોર્મ નહિ બરેલાં તે હાંક થશે! જોજ થશે, રહેવાનો આધકર માસ ન થાય જો બધા કયા બન્ડ! આવો તે કમીકન કમજાજા નરમ લેન્ડ જન્મીને કરે છે કે ફોર્મ બારો! ફોર્મ બારો! દરજ પશ્ચ કમો કામદેસર મળી શું.

આ કામદેસર જોવો ગોટ જોવો છે કે કમીકન પાંચજર જોમાં મુઝાઇ મળું છે. હવે દીડી કામના સકકાર માટે (જુગાની ભેલો) બાકાક, લુખી અને પાતાજ એક કરશે.

આપજો તે જીજ નિલય કરવાનો કે જો એક વિજા છે. જો વિજાની પાસે ન જવાય જીની ફ્રાંસવાલ મંધ આપજોને ન રખે જીજ રહું છે.

"પ્રજ્ઞ અમારા દીડીબાઇજીને જો વિજાથી દર રાખે જીજ હન્ડ,"—મ

ટાંમાટ વિશ્વરૂપ મંદીર અને મર્મશાળા

ટાંમાટ વિશ્વરૂપ મંદીરના સેક્રેટરી લખી જણાવે છે કે :

ટાંમાટ વિશ્વરૂપ મંદીર અને મર્મશાળા તરફથી સંપ્રવાર લા. ૧૨ દીસેમ્બરના રોજ શ્રી કિર્વાણજીમાં મુતરિધાપનની ક્રિયા કરવામાં આવી હતી. તેજસ્વ, ક્ષત્રવન, કોવરપેટ, મેરીટલા-બર્ગ વગેરે રમજેથી પ્રતિનાધજો આવ્યા હતા. આજરે મારસો માજીસેન્ટી હાજરી હતી. પ્રાણમંડિલાની ક્રિયા શ્રીમાન રમજેશ મહારાજે કરાવી હતી તથા પુજા કરવાને મંદીર તરફથી શ્રીમાન ભાવજીસુન મહારાજ ભેડા હતા. રથાપન ક્રિયા થતા પછી મંદીર પ્રુજ્ઞ મુકવાની ક્રિયા શ્રીમાન પી. જી. દેજાઇએ કરી હતી. હાજર મુદરયોજો સમમાનુસાર બ્યાખ્યાન કર્યા પાદ શ્રીમાન

પી. જી. દેજાઇએ મર્મશાળા કાપી માટે મંદીરને પંચ ગીની બેડ આપી હતી. આ વેળા મહેરજો માટે લોજનની બંધરજા કરવામાં આવી હતી અને રાત્રીએ નાથ હતો. મંદીર બાંધવાનો પ્રથમ વિચાર મહાત્મ મનુકુળ મહારાજની વિધવા મંદારવરજ રાધાજી પા. ૨૫-૦-૦ આપવાથી રહ્યો હતો.

શ્રીમાન રામનારાયણ કાથી, જર્મો કાથી, શીવનારાયણ કાથી અને સંધાઇને વગર રાજુરીજી પોતાના થતા મદતના આપને અમંત પ્રેમપૂર્વક આ મંદીર બાંધી આપ્યું તે બદલ તેઓને હનુવાદ આપવામાં આવ્યો હતો અને બાંધીથી તરીકે જોપને કરેકને જોડે સર્વર્ષો કુદિશ બેડ આપવામાં આવી હતી

શ્રી. ટ્રાંસવાલ હાંદુ સેવા સમાજ

નવમી માર્શીક બહેર સભા

તા ૧૧-૧૨-૧૯૩૭ ને રવિવારે જ્યોરે તથા વામી આ પાર્ટીકાર હોવામાં રા. રજુકોડવાલ પાર્ટીકારના પ્રમુખપણે મળી હતી વિષમણુમન પ્રજેર રજુસ્તિથી સભાનું માર્ગ આરંભી, પ્રમુખે ક્રૂકનાં કાર્યક્રમ સમજાવ્યો હતો, મંત્રાંજો બામજી સભાની મીનીટ વામી હતી જે મળીનુમને પસાર થઇ હતી. પાદ સમાજની જનરલ કમીટીના કાવયો નીમાજોથી જાલ કમીટીજી, મધી દાલ, પાદકાળા, બામજેરી, કાલિય મહ, મંદિર, હાંદુ કમળ વિગેરે જોજલ રમળે રથાપના હાંક કેવી રીતે જોહું" રવજ તે સંબંધિતી મેજાજના રજુ કરી હતી. તેમજ સમાજનું માર્ગ બપરથીત રીતે જાવારના રમળસેવક સેના અને તેને માટે કાલ ત્રરત સમાજના નાથ વાળા દેરલાકે બેન્ને સમાર 'રાવવાની નલામજા કરી હતી. જે નન્ને બામનેને જાટેર સભાની મંજુરી મળી હતી.

"સ્વામી શ્રી પરમાનંદનાથ રામનિા સ્પર્કાર"

સ્વામી શ્રી, પરમાનંદનાથ કર્મો હાલ ક્રીકવડમાં પધેરેલા છે તેમને ખાસ આજંવજુથી સમાજની આ જાહેર સભામાં સ્પર્કાર જ્યોરે બેલાવવામાં આવ્યા હતા. પૂતકારથી સભામાં તેમને સ્પર્કાર કરવામાં આવ્યો હતો સ્વામીશ્રીએ ધર્મ સંજોએ જોડે સરસ બ્યાખ્યાન આપ્યું હતું અને મારદમ જણાવ્યું હતું કે "આ લુખીમાં પશ્ચ લમો ધર્મનું રજાજ કરો, અને ધર્મ લમો રજાજ કરશે" કારજ જે ધર્મનું રજાજ કરે તેનું ધર્મ પશ્ચ રજાજ કરે જે, માટે મંદિર અનિલિ મદ, પાદકાળા, વિગેરે રથાપા ધર્મનું પાલન કરો" પાદ આવતી સભા માટે બ્યાખ્યાન વિષય "જગનનો પ્રવાન મર્મ અને સેવા" ઉપર બેલાવા રા. પ્રાણસં રોએજર ભેળી ન માયા હતા. નેધાજોલા દેટલાકે રવમસેવકોના નામે વામી સભાવાળી. બીજા નામે નેધાવવા સુચના કરી જાનંદ સહીય સભા વિશ્વજન કરવામાં આવી હતી.

આવકાર

મારી મહેરજાર થતા માલની તા ૩૦ માંના રોજ તથા વામી નવ દિવસનો પત્ર પ્રકીરે આ શાંતી કુતીયા ભોડી પ્રુજા પાકની રહમયો પડેઓ છે આ પ્રુજાને જે જે બાઇજીજો— મિજોજો દીવસોજના તાર, કામળા અને ટેલીફોન મારદમ મારી પ્રુજો દીવસોજ ક્રૂકાંથી મારી મહેરજારને નેક દુરા છન્ડી છે, જે સર્વે વાઇજોને દુ મારા અંતરજલુથી આવ્યાર મારું હું.

બી. સેવક, જુકગ કમીય રાખડીયા, પ્રોસેરીજા,

ગીતા મન્થન

(વિષય—શ્રીરામકાવ્યના અભ્યાસના અવધાનમાં.)

અધ્યાય ૪ થી

ઉપોદ્ધાન બીજા

(૧)

એથી અધ્યાય કર કરી પહેલાં ગીતા વિષે કેટલીક વધારે વાતો સમજવાની જરૂર છે.

વાંચે છે એવું કહે છે તોજ અધ્યાયના ૩૧ માં અને ૩૨ માં શ્લોકમાં શ્રી કૃષ્ણ નીચે પ્રમાણે કહે છે:

“અહા રાષ્ટ્રી, દેવને હાગી ને મનુષ્યો આ મારા ભક્તિપ્રાપ પ્રમાણે આજે છે તેજો પણ કર્મબંધનથી મુક્ત થાય છે. ૩૧ પણ એજો આ મારા ભક્તિપ્રાપનો દોષ કાઢી તેને નથી અનુભવતા તેજો જ્ઞાનદીન મુખ્ય છે. તેમજો નાક થયેલો જલ્પ. ૩૨”

સાધારણ રીતે આવા શ્લોકો ધર્મશ્રદ્ધાને કહે આપે છે. એ પરથી એવું અનુમાન થાય કે ગીતાને ને કાંઈ ખાસ ઉપદેશ આપવો હતો તે ૩૦ માં શ્લોક સુધીમાં આવી ગયો અને પુસ્તક પૂરું થયું.

હારે તોજ અધ્યાયના ૩૩ માં શ્લોકમાં જાણીતી ગીતા વિષે શું સમજવું એ પ્રશ્ન ઉઠે છે.

૩૧ માં અને ૩૨ માં શ્લોકમાં ગીતાનો મહિમા વર્ણવ્યા બાદ ૩૩ માં શ્લોકનો વિષય એની સાથે સંબંધ વિનાનો દોષ એવો લાગે છે. જલ્પે શ્રી કૃષ્ણ પોતાનો ઉપદેશ પૂરો કરી રહ્યા બાદ એજ વિષયના વિચારમાં લીન રહ્યા અને પ્રકૃતિનો સ્વભાવ કેવો અટપટો અને મુશ્કેલી ભર્યો એવું શું કહે અને જલ્પ દોષ છે તેનું ચિંતન કરતા ૩૩ માં શ્લોકમાં કરી શક્યા હોવાથી કાલના પશિયા દોષ એવું એવું કુર સંબંધપણ્ણ લાગે છે. એ શ્લોકોનું મન્થન કરતાં મેં આ મુજબની કલ્પના રચી છે, પણ એનો સામેલ અર્થ તો એ કહે છે ૩૩ માં શ્લોકમાં ગીતાના ઉપદેશને વળી એક નાનો રજુઓ પુટ્યો છે.

(૨)

ગીતામાં કેટલી આ નવી કાખા એકા એક કંઈકો દોષ એવા લક્ષણો વિવિધ રીતે દેખાઈ આવે છે. દાખલા તરીકે, ઉપરના શ્લોકમાં કહ્યું છે કે ‘સ્વધર્મમાં મરવું કુર, પણ પરધર્મનું આચરણ છુટું.’ આ ઉદ્યોગમાંથી ૩૧ માં શ્લોકનો, પણ કોણ કહે છે એ વિષેનો અર્થાનનો પ્રશ્ન કેવા રીતે ઉઠેલો એ સહેલે સમજાય એવું નથી. એજ પ્રમાણે ત્રીજા અધ્યાયના અંત સુધીમાં ને વિષય આવી રહ્યો છે, તે સાથે એજ અધ્યાયની અંતિમતામાં અર્થેલા વિષયનો કસો સંબંધ માફક પડતો નથી. ત્રીજા અધ્યાયના અંત સુધીમાં એવું કહું આજુ નથી, નેથી ગીતાના ઉપદેશનું પ્રત્યેનપણ્ણ, પુનર્જનનો સિદ્ધાંત કે વિષ્ણુના અવતારો વિષેની વાત કરવાની જરૂર પડે. એજ અધ્યાયના પહેલા ૧૪ શ્લોકો જલ્પે કહાયે પુર્વાપર સંબંધ વિનાના અને અરથને દોષ એજ લાગે એવા છે.

એને બાદે બે આપણે ત્રીજા અધ્યાયના ૩૫ માં શ્લોક પછી છૂટું આજ અધ્યાયના ૧૫ માં શ્લોકમાં વાંચવાનું કર કરીએ તો અર્થવતામાં કસો અંત પડેલો માલમ પડતો નથી. છુટો:

“જાતી પણ પોતાના સ્વભાવ પ્રમાણે વર્તે છે, પ્રાણીમાત્ર પોતાના સ્વભાવને અનુસરે છે; તાં જગતનાર શું કહે?”

“પોતપોતાના વિષયોને વિષે ઇન્દ્રિયોને સમરેષ રહેલાજ છે. તેને અનુસરે વગર થવું ન પડે. કેમકે, તેજો અનુસરના વાટકનું છે.”

“પરથી ધર્મ સુભગ દોષ છતાં તેના કરતાં પોતાનો ધર્મ વિશ્વજ દોષ તેને વધારે મારો છે, સ્વધર્મમાં ભેત આઈ છે. પરધર્મ અપાત છે.” ૩-૩૨-૩૫

“આજ અર્થાને પૂર્વે મુખ્ય ભોલાએ કર્યા કર્યા છે. તેજો તું પણ પ્રભાને આ કરતા આજા છે તેમ કહે.” ૪-૧૫

એટલે, એજ અધ્યાયના પહેલા ૧૪ શ્લોકો વિષે શું સમજવું, એનોયે વિચાર કરી લેવાની જરૂર છે.

(૩)

વળી, ત્રીજા પટથી વાંચનારના ખ્યાનમાં આ મન્થન અને ગીતા વચ્ચેનો એક ભેદ ખ્યાલમાં આવ્યો હતો. વાંચે છે એવું કહે કે ગીતામાં કાંઈ કેટલાં ‘શ્રીકૃષ્ણ’ બોલ્યા એવાં કહ્યો નથી. ‘શ્રીકૃષ્ણ’ ને મદલે ‘ભગવાન’ બોલ્યા એમ બધે લખેલું છે, અને આ પુસ્તક પણ ‘શ્રીકૃષ્ણગીતા’ ને નામે નહિ, પણ ‘ભગવદ્ગીતા’ ને નામેજ લખીલું છે. આમ જલ્પના છતાં મેં અભાવ સુધી મન્થનમાં કાંઈ કેટલાં શ્રીકૃષ્ણ વિષે વાંચવાનું કાંઈ વાંચ્યું નથી. એવું કેટલક વાંચકને આશ્ચર્ય લાગ્યું હશે. આ વિષે પણ પુકારો કરવાની જરૂર છે.

(૪)

કે મન્થનની આજ્ઞાતમાંજ કહી ચુક્યો છું કે “ગીતા શ્રીકૃષ્ણ અને અર્જુનના સંવાદરૂપે છે, મારે શ્રીકૃષ્ણ અને અર્જુન વચ્ચે સામે-આલો સંવાદ થયો હતો, તથા તે ઉપદેશના પુલકસમયે અને તે સ્થાનેજ થયો હતો એમ માનવું જોઈ નથી.” એમ આ મન્થનમાં મુજ ગીતામાં ન દોષ એવાં શ્રીકૃષ્ણ અને અર્જુન વચ્ચે મેં અનેક સંવાદો આવી કલ્પનામાંથી બોલ્યાં છે, તેને કાંઈ વાંચક એ અરેખર થઈ હશે એમ માનશે નહિ, પણ એને કેવલ મારી મારી કે નરસી, અભવદ્ધ માનશે, તેમ મુજ ગીતાનો સંવાદ પણ કવિની કૃતિ અને ઉત્કૃષ્ટ છતાં સમવદ્ધ છે.

કે એમ પણ કહી ચુક્યો છું કે ગીતાના કવિ લોકના આનંદ મારેજ અધ્યાયો રચનારા કવિ નહોતા, પણ અર્જુન, કાન્દી અને ધર્મોના સુભ મોઢક દના, અને સંવાદના રૂપમાં એમણે આધ્યાત્મિક વિષયમાં પોતાના સિકાનોત્તર પ્રતિપાદન કર્યું છે. હવે એ વિચારમાં એક વધારો કરવાની જરૂર છે, અને તે એ કે ને સ્વધર્મમાં આપણે આજે ગીતા વાંચીએ છીએ, તે પરથી એમ પણ જલ્પાય છે કે એ કવિ વેશ્વવ માર્ગ દના, અને સર્જક, દે.અ અને કવિતામાંની સાથે સાથે એ બધા દર્શનનો વેશ્વવ સંપ્રદાયની ખાસ માન્યતાઓની દ્રષ્ટિએ પણ મેળ ભેટાવવાનો એમણે આજ્ઞા રાખેલો છે.

(૫)

ગીતા ખાસ કરીને વેશ્વવ સંપ્રદાયનો અર્થ છે એવું પહેલાં પણ અધ્યાયમાં જુદું સ્પષ્ટ નથી. એ વળી કેટલાં એની થોડી કાંઈ આવી જાય છે અરી, (કા. ત. ભ. ૨, શ્લોક. ૧૨, ભ. ૩ શ્લોક. ૨૨, ૨૩, ૧૪ અને ૩૦ માં) પણ તે એટલી કાંઈ છે કે સંપ્રદાયની દ્રષ્ટિ ટાળીને એ શ્લોકો વિચારી શકાય. પણ હવે એજ અધ્યાયથી વેશ્વવ માર્ગની માન્યતાઓ ગીતાના ઉપદેશ સાથે એટલી બળે મળેલી છે કે એ માન્યતાઓને સમજ્યા વિના આજે એમ નથી.

એવી માન્યતાઓમાં મુખ્ય માન્યતા વિશ્વ દેવતા અને

તેના અવતારો રિપેટી છે. આ માન્યતાનું મુળ શું છે, એ થોડામાં સમજવું મોઝમ થશે.

અવધે આ બિચારી પરમ શક્તિનું આત્મ ચૈતન્ય પ્રગટ. આત્મા વગેરે વેદાંતી નામોથી અથવા પ્રથમ, પરમેશ્વર, પરમાત્મા, અમવાન વગેરે અક્રિયાશીલ નામોથી સાધારણ રીતે ઓળખાઈને છીએ.

પણ, એ ને મુળ પરમ તેને માટે 'કક્ષિત' શબ્દ વાપરવાને બદલે 'દેવ', 'દેવતા', 'દેવતા' એવા શબ્દો વધુ વાપરવામાં આવ્યા છે. આથી, એ 'પરમ કક્ષિતને ઘણા વગેરે નામોથી ઓળખાઈને છીએ' એમ કહેવાને બદલ, એ 'પરમ દેવને ઘણા વગેરે નામોથી ઓળખાઈને છીએ, એવું બોલવા છે. આ રીતે 'કક્ષિત' અને 'દેવ' એકબીજા અર્થમાં આવે છે.

આ પરમ દેવ, પરમ કક્ષિત પરમેશ્વર દ્વારા અમલમાં ઉત્પત્તિ, રિપેટ અને સંક્રાંતિના ક્રમ ચક્રમાં ગરે છે. એટલે કે, એ પરમ દેવમાં ક્રમપત્તિ કરવાની, પાળન કરવાની, અને સંકાર કરવાની અપાનતર કક્ષિતમાં અલગ દેવો રહેલા છે. એ અપાનતર કક્ષિતમાં અનુક્રમ અલગ. વિષય અને ક્રમ એવા સંબંધ પણ કાવ્યમય નામો આપેલા છે, અને અવધેવ, વિષ્ણુદેવ, મહાદેવ (શિવ) એ રીતે બોલવાનો રિવાજ છે.

'કક્ષિત' માટે 'દેવ' શબ્દ વાપરવાનું જુના મંથોમાં વધુ સાધારણ છે. આ તો ગ્રેષ્ઠકક્ષિતને ઉદ દેવ, અમલકક્ષિતને પરમ દેવ, અવનકક્ષિતને વાસુદેવ કહેવામાં આવે છે, એટલે નાદ પણ મુન્દિગોની કક્ષિતમાં પણ દેવો કહેવામાં આવ્યા છે.

ત્યારે આ રીતે બેઠા કક્ષિત : 'દેવ' એટલે કામ પ્રકાશવાન, રૂપવાન, પ્રગટ અવતા ઓળખાવાની સમકારી વ્યક્તિ નથી. પણ વીજળીમાં, મરગીમાં, મુન્દિગોમાં જેમ કક્ષિતનો છે, તેમ જુદા જુદા દેવો એટલે જુદી જુદી વ્યક્તિઓ છે. (અપૂર્વ)

પીટર કેપેટકીન

તેના મધ્ય કાલિકારી છે.

(પાનું ૪૪૬ થી ૪૪૭)

[અમદાવાદના પ્રસ્થાન કાલિકા તરફથી "કાલિકા" નામનું પુસ્તક તેની સરસ્વતિ અંશમાળાના પ્ર. ૫-૬ તરીકે મોકલ પહોંચે છે. એ પુસ્તકના મુળ લેખક પીટર કેપેટકીન છે અને અનુવાદકો કંઈકરન પાર્થિવકંઠર આપ્યા છે. એ પુસ્તક અત્રી વીરવન્દ્રી કાન કરાવનાર છે. તેની કોમલ ૪ આના ચોરસે જુદું છે. 'મુન્દિકાન ઓપિનિયન' ના પામળોના કાલકારી અને એ મદાન વીરવન્દ્રી કવનકથા તેમજ તેના મધ્ય કાલિકારી કેપેટ પ્રસ્થાન કાલિકાના આગાધ સાથે અને દુકો દુકો આપીને છીએ. —અ. ઇ. જી.]

અવજીવાનોને

શિક્ષકોને

અને કિશોરોને હું કહીશ! મારું કહેવું છે તે પેલા કિશકના જ્યાં મામાહિતાર મજાનાને નહિ. હું તો કિશકીવાદ કરતા કુશાનોની વચ્ચે બેઠેલા, તેમના મુલાખી મુજબના મહેરા ઉપરના તેમના નિર્દોષ દારૂમાં દસ દસ થઈ રહેલા, તેમજ પોતાની વીરવાઈ વગેરે એ નાના નાના દેખાવાં બેળાંઓ સાથે બાલે કુશાવધમાં માનવજીવન વિશે જે મહેર વાપરવામાં છે એ દલીલ તે અરવાનો પાન કરનાર કિશકોને જ નહીં હું.

કહી વખત તમારી મો રહી ગયેલાં દેવાય છે. હું બાલું છું કે તમારા અદામ કવર આવી વિશાલની કાયા કેમ પડે છે, આજેના તમારો માનીતો વિદ્યાર્થી, એ કે સંસ્કૃત તેને બસાવર નથી કાવણ છલ જેવું કદમ પ્રુત ઉપા અપાવનું છે ને બુરસાબેર મદામના પ્રવાર્ષિકદળી કમા કહી મથો, તેની આખ ચક્રી રહી હતી. ખમા જીલમવારોને આ ને આ મરદન પડેલી કુદી નાખવાને બાલું તે લલસતા દતો. અને આ તીચેના પ્રાજવાન લીટીએ બેલતા બેલતા ને એનો આપો પાજી ધમધમી રહેશે રતો.

પ્રતાપી વીર્યની મુર્તિ કાળશ્વ પરી ઉલી;

તરયાની વાત રી યોની રિધેને તુલકારી.

પણ એ મેર આગળે તમે એની માંએ, એના બાપે અને એના કાકાએ આમના પાદરી તેમજ દમ્પતી તરફ માન ન બતાવવા માટે તેનો પ્રુત કથોર શીમે. પણ આમાં તેમણે તો દહાપણ, રતાનું સમાન અને મોરેગીમાં તરફ માનવત્તિ એ વિષય ઉપર મોટું બહુ મોટું વ્યવસ્થા આપ્યું; અને એ ધીમ એણે 'શાજા પત પસિ' અને 'નિર્મલિતિનેદ' લીધું ત્યારે જ બેઠકો, વળી મમ કેલેજ અને કામ કહી મધુ કે તમરા સાગમા સાગ વિધવાંએ તો અસાન નીવડવા છે. એક પડેલી પડેલી મામલવદાર થવાના સ્વર્ગાજ થયા કરે છે, ખીતે પોતાના સેઠની સાથે મદિમાં સાધી ખાવા મજુરોની કુદી રાજમા છૂટ ચલાવે છે અને તમે તો આ જુ નોને નિરે વાવે બારે આકાઓ રમિલી એટલે આપે દવે તમે તમારા પોતાના ખામ અને તમારી આત્મી છંદગી વચ્ચે વિરોધ નેત્ર કપાળે દામ દોરો રા.

દસ તમારી મુજબ વરલી નથી, તો અનિયમ વાપરું છું કે એને ક વપની અવજીવાનો એક પછી એક નિરોધા મળ્યા પછી તમે તમારા માનાના મન્યગરોને અવજીવાને અપાવો અને જેને નિરોધો નાખી કહેશો: 'આમ પ્રતાપ દતો તો સ્વદેશાભિમાની પણ એવું બેલું કાકા મથેલ કવિતા તો સમજીએ બેચી બહારીએ તોજ શારી-ખાસ કરી આપો દિવસબર નિરાસિ પંચરાકિત દાખલ થાંખીને માખુસ થાજી મથો દામ ત્યારે બાપે આ કવિઓ તો કવનના રાજમમાં જ રહે છે. તેમને તો મરલી પર પાંચ માંડવો નથી. તેમને ક્યા પછી કે કે આવડી કાલે નિરોધાના કેપુટી આપશે...

અમલ તો એમ પણ મને કે તમારી જીવાતીનાં રચનાં તમારી પાછી અવરથાએ દવ અનુકરું રચવ તે. તમને કાલકો કે અદે કે માખુસને, કાળામાં અને કાળાની બહાર, વિશાળ અને માખુસકનું કિલ્લો રમણ વેંત્રીએ, અને અમારની વિશાલમાં એક મધુ અલકમ છે એમ તમને કાગી અરી, ત્યારે તમે કુદીમાંથી સમાજના પાપા લેખવાને કમર કસશો. તે વખતે તમારી માખાકગીનીએ તમાને શીલું નાળિયેર પથરાયું હતું, તમે જુદા થઈ ગયા હો, અને પ્રુત થઈ તમે અમારા પળતા થઈ, અમારી લેખ રહેશો. પછી તો તમે તમારા કશા, ઉમર પડેલા છતાં તાને એકા એવા માખુસોને આપુનિદ કિલ્લો ફેરવ મોદક છે, મનુષ્યસમાજ રેવો દરેકો નિમ્નજી અને તે તેવો કેમ થઈ શકે તે અવજીવાને કહેશો. અમારી પડલિને તદ્દ નવો પકડો આપવા માટે તમે અમારવાદીઓ સાથે મળી કામ કરશો અને કુનીયામાં સાચી અમાનતા, નાગી મહેર, એમને રેવેનવા રવાપવા માટે અમારી સાથે અમેજના બર્ફેડી જુદા બેલશે. (અપૂર્વ)

RAVJEE BHoola

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521, 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેલટેબલ ચઢાવનાર

નામના નંબર એકના બનાના, પાંખાપલ
વિગેરે સીમે એરર પ્રથેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

દરેક એરર ઉપર અતી રુબરુ રાખી સારા માલ, સારી પેકિંગ કરી ડીલિવરિ આપવી પાકેલા માં આવશે.

ફ્રુટ ખાવી-જા, ડ્રાઇવલ, ફીફર, રાઉન્ડીઆ વીગેરે દરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો ૧૨૯૭ સુના,

૧૧. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,

ડરબન, નાટાલ

50

Do you have difficulty
in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Eastlands 87 a, Pritchard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 76

હારમોનીયમ ખરીદ કરનારાઓ

ખાસ

ઉત્તર તરફ, — અમુલ્ય લાભ

વાળા ફેક્ટરીના ૪ ના સંગ્રહ પાંચ ૨-૧૫-૦ થી ૩-૫-૦.

હારમોનીયમ હાથના ૩૫૦ ૫૦૦ ૩-૧૫-૦ ૨-૫-૦, ૧-૦-૦.

ગેર-ટી. હારમોનીયમ હાથના તથા મના પાંચ ૮-૮-૦, ૫ ૧૦-૧૦-૦.

વાળા ફેક્ટરી આરે ખાસ ગેર-ટી આપવામાં આવે છે.

લખડા ૫. ૨-૫-૦, ૫-૫-૦, ૧-૦-૦

ગર-ટી ૧ મહાન મુખી મહાન ટુકડા આપવામાં આવશે. ગર-ટી ૨ મહાન મુખી મહાન ટુકડા આપવામાં આવશે. ગર-ટી ૩ મહાન મુખી મહાન ટુકડા આપવામાં આવશે.

દરેક જાતના હારમોનીયમ હાથના ૩૫૦, હાથ ૫૦૦ સાથે પોર્ટેબલ, ફેમ, ડ્રાઇવલ, આ ફેક્ટરી હવાને અનુકૂળ એવા આ તમામ ફેક્ટરીમાં બનાવવામાં આવેલી છે.

વાયોલીન, કોન્ટ્રાલો, બેન્જોલીન, ગીતર, દરેક જાતના સ્પીર, આર્સ, નેમર, રોલીનો, મેન્ડો, સ્ટ્રોક, મેન્ડો, તૈયાર પહે છે. દરેક પાકેલિયુ રીપરીંગ માં ૨૦-૦૦, અનુભવી ફેક્ટરીમાં પાકેલિયુ રીપરીંગ કરવામાં આવે છે.

જ્યાર તમામ એરર ઉપર પુરુષ મના આવી સંભાળપૂર્વક ફી પેકિંગ કરી મોકલવામાં આવે છે.

મનો ના નંબર—સીક એન્ડ, વાગ ૧૨૫૪

ગોશલીયા મ્યુઝીક સલૂન,

પી. બો. એક ૫૬૦. ૫૦ ક્રોસ સ્ટ્રીટ

GOSWAMI'S MUSIC SALOON,

P. O. Box 480,

131 Queen Street, Durban,

કેપીટન ખાલકેની હોટલ

દેશથી આવનાર તથા જનારાઓને ઉતરવાનું ઉત્તમ સાધન.

સ્ટીમર તથા માછીએ જનારાઓ માટે બેઠતી માછીતી આપી સતોષ સાથે રહેવાનું દરેક બંતનું સ્વાદિષ્ટ જમવાનું. આવી સગવડવાળી દરબનમાં ફક્ત એ એક જ જગ્યા છે.

પધારી ખાત્રી કરો. પ્રમાણમાં ભાવો તદ્દન સસ્તા છે.

તેમજ દમારી ફરમાસુ મીઠાઈ આખા સાઉથ આફ્રિકા તેમજ રોડેશીઆમાં વખણાએલી છે. એક નાનામાં નાનું પારસલ મંગાવી ખાત્રી કરો.

માલ સારો ચોખ્ખા ધીમાં બનાવેલ.

કંટ્રોઓના માહકોએ એરડર સાથે પેસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

માલિક:

R. K. KAPITAN,

Phone 3023.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

તમારા પ્રધાની બહેર ખબર ક્યા છપાવશે?

‘ઈન્ડિઅન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું લોકી બધું જાણ સઘ્ય આફ્રિકામાં વંચાય છે.

જાવ અને નકલ માટે લખો:-

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

સેલ

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો
ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ

મોસ્ટું

ગંજવર

સેલ

હિંદુસ્તાની
ગુજરાતી
દામીલ
ટેલેગુ

રે
કો
ડો

3/3

ઈચ,

ડજનની ઉપ/-

અ બારબેન ખાલી થોડા દહાડા માટેજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

હારમોનીયો અને તબલામાં પણ ખાસ બાવ વઢાડેલા છે. લીસ્ટ માટે લખો:-

Phone 2447.

ORIENT MUSIC SALOON,

109 Field Street,

P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

DURBAN, Natal

Indian Opinion

No. 51 — Vol. XXX

Friday, December 23rd, 1932

Registered at G. P. O. as a Newspaper
Price Free

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી. "કેનીયા"

ડીકીઆ બાવો

ડીસેમ્બર તા. ૨૬ થીએ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

કેન્ડા બાવો: પાઉંડ ૨૭-૦-૦.

રૂઢી. "ટાઇટીઆ" બાન્દ્રવારી તા.

કેન્ડા બાવો: ૬-૦-૦.

૮ થીએ પાણીંદર થઈ મુંબઈ જવા ઉપરશે.

પૌરાણી વગર.

રૂઢીમર "કેનીયા" ડીસેમ્બર તા. ૨૬ થીએ સોમવારના સવારના નવ વાગે ઉપડી જશે.

મુંબઈમાની વીરૂડી. પાઉંડ ૨-૭-૬ અને હાંકુ વીરૂડી. પાઉંડ ૨-૨-૬.

મુખ્યના—કેલાકોએ પોતાના મોટા હામીના કતવારે ૧૧ વાગ્યા અમારે કચ્છમમાં પહોંચતાં કરવા.

ખી. કાન્ડાના કામનની નવી મોટા પછીના સારી સમવૈવાળી અને ૪૬૫ માનની સાઈમ અને પ્રરટ આફ્રિકા સાફ માત્રુ થઈ છે.

કેરેક હીલી પેસીન્ગરે પોતાની ટીકીટ અમારી ઓફીસમાંથી લેવી અને નહાર મામવાળા કામકોએ અમારી સાથે

પત્રવચકાર કરવાથી થજુ થઈ જશે. રૂઢીમરને લમણુ કેરેક હામકાજ અમારી ભતી કેમરેમ નીચે લાય છે.

SHAIKH HAMED & SONS,

વધુ જુલાસા મારે લખો ના મળે:—હિંદી પેસેન્ગર

390 Pine Street,

એન્ડ રીઅ હીમિદ એન્ડ કાન્ડા,

Tel. Add, "Karamat," Durban.

૩૮૦ પાણી રૂઢી, હરમન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES and SPECIMEN COPIES on application: Indian Opinion, P. O. Phoenix, Natal.

રૂઢીકોન ૪૮૦૦.

ધી

રૂઢીમાફીક એડરેસ

પી. ઓ. બોક્સ ૧૧૧૦.

"ફરતમજ"

ન્યુ ઇન્ડિઆ એશ્યુરંસ

કંપની. લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક ભતના અકસ્માત

જવાબુકે મારે કાર, ખટ મ્લાજ, શીડીલી બોલ, વરકમેન્જ કેમ્પન્સેસન, વીમેરે અનેક પ્રકારના વીમાને લમણુ કામ આ વીમા કંપનીએ મારે કરી લીધું છે.

પાણીસી તેમજ 'દાવાની પતાવટ કરજનમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા હાંકલુ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતાનધિ:—

સોરાખજુ ફરતમજ.

"જાન્ડઆ કાફિય"

૧૦ ફરે એવનું,

હરમન.

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1860

Treasury Add:
P. O. Box, 302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,658,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

6 Kort Street,

JOHANNESBURG.

**નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન
ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ**

ન્હાનામાં ન્હાવું પ્રામાણ્ય અને મોટામાં મોટું બિઝનેસ

આપનારી ખાસક વર્ષની જીવી નીમા કંપની.

જીવનની વીધા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાય છે તે બાબતે દેવ તે. અને કામ કરનારોમાં
ઉતરાવવાથી વધુમાં વધુ ફાયદો અને શક્તિ બોલાવે છે. આ પ્રામાણ્ય બરવાથી
અહીં તે બાબતે દેવ તે ગણી. -

મુળજી જી. પટેલ

હિંદોબોના બોક્સનેસના ચાફ અજન્ટ

બોક્સ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનનીસબર્ગ.

વેચવાના પુસ્તકો

આપના આગ્રહથી આપના ઉદ્દેશ્ય

"તથા નરે તેવી નવજાતો અને બીજાં જે આખું તે વંચવા મંડી પડે છે, પણ એક તે તમે એક વચ્ચે તેમજ સારી, બીવી, ધમ અને જાનના પુસ્તકો વંચાયા કેમકે તેની તમારે આખા જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને સારાં પુસ્તકો વંચાવાને શોખ છે તે તમે તે આપનાં સંસ્કૃતવાસ સંદેશાર્થી પેઢી યકે છે."

"આપનાં જેને સંસ્કૃત કરતો હોય તેપરથી તેના ગુણની અને પ્રગતિની પરિક્ષા થાય છે. તેમ જે પુસ્તકોને તેને શોખ હોય છે તે ઉપરથી પણ તેને વિષે અત્યંત વાચ છે."

નાંચનાં પુસ્તકો આ આપનાં સંસ્કૃત મળશે. મંગલનારાઓએ મહેરબાની કરી આપનાં સારાં પુસ્તકો સંસ્કૃતમાં પુકવું નહિ. વી. પી. ના આપનાં ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

અર્થ:-

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

આપનાં વિચાર-આ ૧૩૮ પાનાના પુસ્તકમાં ૧૨૪ વિષયો પર લેખ લખાયા છે. વાંચકોને ૧૨૪ જુદી જુદી ભાવના વિષયોનો ૧૭ થી મળશે. **કી. રી. ૭.**

વિરાજાજી-હરજીભાઈની વાવણી મદદેવ દરીયાઈ દેશમાં કરેલાં અનુવાદ છે. **કી. રી. ૨-૬.**

ત્યારે કવીરુ? રાજાજીની આ નામની અંગ્રેજી ચોપડીનું આ મુદ્ર અને સરળ ભાષાનું છે. સામાજિક, આર્થિક અને ધાર્મિક જેવા અનેક સવાલોનો સેદ આપનાં જડશે. **આપ પહેલો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૨.**

બીજો ૨૬૮ કી. રી. ૨-૬.

કાલેલકરના લેખો-આપનાં દત્તાત્રેય બાલકૃષ્ણ કાલેલકરનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી દેશનાં જુદાં જુદાં ભાષાપરના તેમનાં કાણુનો 'નવજીવન' વાચનારાઓને પુરો અનુભવ છે. આ પાંચ પુકાનાં ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમનાં જ્ઞાનપુર્ણ લેખોનો સંગ્રહ છે. **કી. રી. ૭.**

શરતભાઈની ગ્રંથ વાર્તાઓ-અંગલના સુપ્રસિદ્ધ નવજાતકાર શ્રી. હરજીભાઈ આપનાં વાર્તાઓ ધી. મદદેવ દરીયાઈ દેશમાં લેખનાં વિનોદ અને લખી હતી. 'નવજીવન' ક્રિસ તેને પ્રકાશિત કરતાં હશે છે કે "અનેક ધરનાં જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ અસર હાથ પાડે છે વિષે અમને કંઈ નથી." **કી. રી. ૨-૬.**

દેશ દર્શન-આ પુસ્તકની લેખિકા ક. સુમીત્રા દ્વારા છે. આ પુસ્તકમાં આપનાં દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અવસ્થાની વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૩૮૪ પાનાં હરજી રસથી અરપુર છે. **કી. રી. ૫.**

પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા-આ ૧૧૨ પાનાનાં કામાં પુકાનાં પુસ્તકમાં મધીજીનાં અસહકાર વિષેનાં આપનાં આપવામાં આવ્યાં છે. તેનાં પ્રકાશક લખે છે કે: "કુશરા વચર દેવતા પ્રજાવર્તી રહેતો નથી. ભારતવર્ષે જે મહાન જાત કુશરી છે તેને અજવાળામાં મધીજી દેશમાં છે પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા તેનું સ્મરણ રાખવા આ આપનાં ઉપરથી નીવડે છે." **કી. રી. ૧-૩.**

કે. કાચરી-શ્રી. રાજાજીભાઈનાં નામ એક રાજીવ તેનાં અને મહાત્મા મધીજીનાં પુસ્તક અનુવાદો તરીકે અમલિખવાત છે. આ પુસ્તકમાં શ્રી. રાજાજીભાઈનાં પોતાનાં ગ્રંથ માસનાં પ્રવાસમાં લખેલી રાજનીતી છે. કાલેલકર તેની પ્રસ્તાવનામાં લખે છે કે "હરજી મંગલ આપનાં એક જ પ્રમાણિકતાથી આપનાં

છે કે આ ચોપડી આપનાં જીવનમાં કાચમનું સ્થાન લેશે." મદદેવ દરીયાઈ દેશમાં તેમાં શ્રી. રાજાજીભાઈનાં પરિચય આપેલો છે. **કી. રી. ૧-૧૦.**

પ્રતિષ્ઠા-અવતારશીલા-લેખનાં-લેખ ૫-આ પુસ્તકમાં ગુજરાતનાં સુપ્રસિદ્ધ લેખક શ્રી. કિશોર સાલ બનવામાં આવેલ મહારાજાઓ એક અનુવાદોનું વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે પ્રજાજીનાં મુદ્ર અને મરણ બાધામાં પરિચય કરાવેલો છે. **કી. રી. ૧-૩.**

પ્રાદેશી પુત્રની પદ્ધતી-આપનાં પદ્ધતીનાં પદ્ધતીનાં મુજ પદ્ધતીનાં છે. આ રસીક નવજાતકોનાં ૪૮૦ પાના. રસથી અરપુર છે. **કી. રી. ૬.**

સુમત્ત દર્શન-આ પાંચ પુકાનાં પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના જ્ઞાન રસથી અર્થ છે. **કી. રી. ૧-૬.**

ચરીત્ર ચંદ્રિકા-૪૮૪ પાનાનાં પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણ છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું કુલ ચરીત્ર આપેલું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક મહાત્મા મહાન પુરોષોને સ્થાન આપેલું છે અને મહાત્માઓનાં છે. **કી. રી. ૫-૬.**

વનીતાની વાર્તા-આમાં ગુરુજી મધીજીનાં હરજીભાઈનાં આપનાં છે. સામાજિક કુશીલાઓથી થતાં અનિષ્ટ બનવાનો અને કાનીઓની કુશી વાર્તાઓ છે. સમીત્ર, પાકું પ્રજા. **કી. રી. ૬.**

પ્રજા પ્રતિષ્ઠા-આ ૬૦૪ પાનાનાં પુસ્તકમાં વિનોદ, શુક્રપ્રેમ, આત્મજોગ વિષેનાં રસો અર્થ છે. મંગલનાં નવજાતકોનાં અરજીનાં પુસ્તકોનાં આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. **કી. રી. ૫.**

ઉત્તરાર્ધની જાત્રા અને હિમાલયનો પ્રવાસ-આ પુસ્તક દત્તાત્રેય બાલકૃષ્ણ કાલેલકરે પોતાનાં આપનાં સાથે હિમાલયનાં કરેલાં પ્રવાસનું મુદ્ર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. **કી. રી. ૧-૬.**

પ્રજા પ્રતિષ્ઠા-આ આપનાં પુસ્તકમાં પ્રજા પ્રતિષ્ઠા માનવ-જીવને પતનમાંથી ઉગારવાને આપેલાં અભિધાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો લેખ આપવામાં આવેલો છે. **કી. રી. ૧.**

જોતરાણી દીવાલો-આ આપનાં પુસ્તકમાં શ્રી. કાલેલકરનો લેખનો અનુવાદ છે. સત્યામદ આપનાં ઉત્તરે લેખની દીવાલો આવેલી છે અને તે દીવાલોની પાછળ શું હશે તે જાણનાં અસહકારની મુશ્કેલી પરીપ્રજા થઈ તેથી તેનું નામ લેખકે "જોતરાણી દીવાલો" એક જ જાતે વચરની દીવાલો આપેલું છે. **કી. રી. ૧-૬.**

Indian Opinion

No. 51—Vol. XXX.

Friday, December 23rd, 1931

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price Fivepence.

THE COMMISSION'S ACTIVITIES IN JOHANNESBURG

UNIQUE data concerning Johannesburg's population problems is at present being gathered on a huge scale by a staff of inspectors employed by the newly-appointed Transvaal Asiatic Land Tenure Act Commission.

Tens of thousands of properties are being examined for the purpose of determining the racial origin of their inhabitants—black, brown and white. An area of several dozen square miles, including roughly Johannesburg proper and every southern suburb, is to be examined, house by house, to find out how many Europeans, Asiatics, coloured persons and natives each house shelters.

Some authentic preliminary details of this undertaking can now be furnished by the *Sunday Times*. By the end of March, 1932, it is hoped we have the figures complete, and after this the public sittings of the Commission will begin.

Being under the chairmanship of Mr. Justice Footbarn, Judge-President of Natal, and including as its members Mr. Donald Stewart, Land Townships Registrar, the leading authority on Johannesburg's complicated system of land titles as well as Mr. H. Britton, Chief Magistrate of the City, with J. R. Hartshorne, a senior official of the Immigration Department, as secretary, the Commission is regarded as a very strong one.

Report In 1934

The sittings will last for months, and a report is not likely to be ready before the middle of 1934.

Every township in Johannesburg has been examined with the view to ascertaining which have restrictions against non-European occupation and which have not.

The ultimate object of the inquiry is to regularise the position of the many hundreds of natives, Asiatics and coloured people who have in all good faith for years occupied proclaimed ground in contravention of the law.

In order to make it clear that the information now sought involves no stigma, the staff of the Commission has secured the help of clergy-men, missionaries, school teachers and other persons of influence in the areas affected. Explanations of the nature of the survey have been given out in a number of church pulpits since the inspectors started their rounds.

Commencing in the extreme west of the town, the officers are working their way towards Jeppe and beyond. Special maps have been prepared and show that the statistics will come from between 10,000 or

20,000 tenants. They include part of Mayfair, Fordsburg, Johannesburg proper including Hospital Hill and the area as far as the top of Twist Street (Charendon Circle), Braamfontein, Doornfontein, Jeppestown, Telfordville, and the entire southern part of the city, including the mines.

Useful help has been given by the Coloured People's Welfare Association as well as by certain organisations connected with the Indian community. All the information (which is regarded as confidential) is being tabulated and digested as it comes in to the Commission's headquarters at the Old Fire Station, Von Brandt Square.

Owing to the circulation of manifestly uninformative statements about the investigation during the past weeks and the alleged "using of school children for political purposes," the *Sunday Times* has secured access to details on the form about which objections were made. This states that it is "required for the information of the Commission appointed to inquire into the occupation of proclaimed land by coloured persons. Completion of this form does not necessarily imply that the occupant is in unlawful occupation." "Coloured persons" is made to include every non-European.

Information Wanted

The information asked for is the name of the occupant, his race, the address at which he lives, the name and nationality of the owner of the property, the nature of the tenancy, if any, the nature of any trade carried on, the period during which the coloured occupier has been in residence, some details about his predecessor, if there are known, and some facts about registration if the tenant is an Asiatic.

"The object of the data, once it has been co-ordinated," the *Sunday Times* investigator was informed, "is to determine clearly which areas are overwhelmingly white and which are overwhelmingly coloured or Asiatic. On the basis of these facts, supplemented by such evidence as will be submitted by individuals and organisations after next March, the Commission proposes to make its recommendations to the Government for the adjustment of the trouble. Full regard will be had to the rights of the non-Europeans in doing so."

From a sociological point of view the inquiry is already yielding interesting facts notably the comparative scarcity of indiscriminate living-together of black and white, even in slums.—*Sunday Times*.

SHAMEFUL IF IT IS TRUE

THE Transvaal Asiatic Land Tenure Act Commission is nowadays making great overtures in Johannesburg. When the Commission saw that a large number of coloured people have not filled in the D.I. 29 forms issued under this Act and it is not receiving the required information, it has issued new forms and by publishing notices in local papers it instructs the coloured people living on the proclaimed land to fill in the forms and supply the Commission with the necessary information. The Commission has not stopped there. It has engaged a staff of inspectors and on the proclaimed areas they are visiting house by house distributing forms and advising the people who are affected to fill in the forms. We are surprised to learn that the Commission has secured the help of clergymen and missionaries who work amongst the Coloured and Native population. These clergymen and missionaries preach to the members of their congregations that they should submit to the Transvaal Asiatic Land Act and fill in the forms issued under it. We are at a loss to understand how these missionaries who are followers of Jesus Christ and who preach to their congregations to follow Christ's teaching, can advise them to submit to this humiliating Act and to fill in the forms. The fundamental teaching of Jesus Christ is of universal brotherhood. All men are children of one God and therefore they are members of one family. No one is superior or inferior. Whether the colour of the skin of men is black, brown or white, they are all equal in the eyes of Jesus Christ. How can the missionaries who follow this teaching of Jesus Christ and who preach to others to do likewise, advise their followers to submit to the Asiatic Land Tenure Act? This Act lays down racial discriminations. It establishes the principle of segregation. It insults the self-respect of the coloured people as it forbids them to live on the proclaimed land. According to this Act the coloured people will be asked to live and trade in certain set aside areas and the very physical presence of a coloured man on the proclaimed land except on the set aside areas, will be considered a crime. Why should the Asiatics and coloured people who have been residing on the proclaimed land for years be now compelled to live in

certain set aside areas? For these and various other reasons we have protested against this Act and have advised our countrymen not to submit to it. We would like to ask the missionaries who preach to the members of their congregations to submit to this racial legislation, whether they themselves would be prepared to submit to such humiliating legislation were it to be applied to them? Will they submit to an Act which may compel them to live in certain set aside areas only and if they dare to live in forbidden areas they could be punished under it? If Jesus Christ were to come to-day to Johannesburg and if he dares to live on the proclaimed land because he is an Asiatic, he has to fill in the D.I. 29 form and will be compelled to live in exempted areas only! As the position is exactly the same as we described it under the Transvaal Asiatic Land Tenure Act, what is the real duty of the clergymen and missionaries who are engaged in advising their followers to submit to such a humiliating Act? Their clear duty is to ask their followers not to submit to this Act and suffer the consequences in the same way as Christ suffered for the principles he cherished. The Commission has gone a step further. We understand that the teachers in the Government Indian and Coloured schools have been given instructions from their superior officers to the effect that they should explain to the children what the Asiatic Land Tenure Act is. They have been supplied with the D.I. 29 forms and asked to deliver them to their parents. If it is true it is shameful. We know for certain that it is a fact. The Government servants are not supposed to take part in politics in this country. We are sorry to learn that the children who are learning in the schools are in this way dragged into politics. We cannot understand how Mr. Justice Feetham who is a man of international reputation, can take such a step. One could see from this, how anxious the Government is to enforce this law. We have many times warned our countrymen not to submit to this Act and we warn them once more never to submit to it. Rather die than submit even though the Government of India, through its Agent, co-operates with the Commission.

Congress Reception To Agent-General

Appreciation of what is being done by the Agent-General to the Government of India, Kanwar Maharaj Singh, and his wife, the Kanwarani, in their short stay in Johannesburg was shown by the crowded attendance at the reception arranged by the Transvaal Indian Congress in the Trades Hall.

In welcoming the distinguished guests, Mr. O. K. T. Ntsho, who presided, said that they were examples of the cultured Indians in South Africa of whom no country in the world need be ashamed.

The Indian gifts of flowers to the guests were not omitted, and the beautiful design of the garlands reflected the hearty good will of local Indians.

"While we may differ in politics," said the chairman, Mr. Ndabe, "this is not an occasion for political discussion."

Messrs. P. K. Dosi, S. M. Nana, D. M. Ntson, V. S. C. Pather, Z. B. Parich and the Rev. H. L. E. Sigmond all joined in the welcome.

Replying, the Agent, Kanwar Maharaj Singh, said he did not think it was the time for speech-making. Far more interesting things were happening in Johannesburg just now. For instance, who would win the big fight, Strikling or McCordindale? He could have the chairman, as a good South African, say McCordindale. (Laughter.)

Progress In Education

Speaking in a more serious vein, the Kanwar observed that gatherings such as this showed them that there was a great future before them. He had been to the Government Indian School and was agreeably surprised at the large number of the children attending who in time would—by grace of a previous speaker—not be torch-bearers of Indian culture and civilization.

It was essential for the progress of the Indian community that there should be education advancement for girls as well as boys.

"I am," he said, "in full accord with the statement that political progress depends upon social progress."

Unemployment

The Agent-General referred to the contents of a letter he had received from the office of the Minister of Labour intimating that if the Durban Town Council accepted the department's scheme, employment would be found for about 600 Indians in Durban.

This was the result of constant work on his part in interviewing the authorities and drawing attention to the distress among unemployed Indians. He had also been informed that the Durban Corporation had taken steps to relieve the severity of distress among Indian unemployed. There were sighs, despite a feeling of pessimism at times, of hope for the future.

"I have looked forward to this gathering," said Kanwar Maharaj Singh in conclusion, "with pleasure, and have been amply repaid by your hospitality."

The Kanwarani's Reply

The Kanwarani, who also replied, was cheerfully touched by the warm expressions of welcome.

"It makes one realize," she said, "one's own omissions, and that one does not deserve a quarter of the kind things that are said. My heart is full of affection for you all, for are we not members of a family?"

"If I sometimes refer too much to our faults it is because I feel deeply. If I say anything that may offend, it is only that I am extremely anxious to help. I feel that in order to advance we must also be alive to our faults. I do hope that in our

short stay in South Africa we shall succeed in assisting in some small measure your cause."

Dr. M. Mayekisa also briefly returned thanks.

Indians And Post Offices

Supreme Court Judgment

The right of Indians to be served at the white counter as Europeans in the Pieterburg Post Office was upheld by a full court of three judges—the Judge-President (Mr. Justice De Waal), Mr. Justice Tindall, and Mr. Justice De Wet in the Supreme Court, Pretoria.

The matter had been brought before Mr. Justice Barry in chambers by an Indian, I. G. Rasool, and his lordship had decided in favour of Rasool and against the Minister of Posts and Telegraphs and the Postmaster-General. Against this decision the Minister and the Postmaster-General appealed.

Mr. Justice Tindall, giving judgment, said the issue in the appeal was whether the Postmaster-General had authority to withhold from non-Europeans service at post offices except in a separate room reserved for non-Europeans. Before December, 1931, Indians desiring to be served at the post office at Pieterburg had been served at the same counter as Europeans, while natives were served in a room partitioned off and entered by a separate door, above which appeared the words "Native Post Office."

Thereafter this notice was altered to "Non-Europeans," and postal officials refused to serve Indians at the European counter. These steps had been taken by the local postmaster under instructions from the Postmaster-General.

It was successfully contended before the judge in chambers, said his lordship, that the instructions made a discrimination based on race or colour between classes, and were outside the powers of the Postmaster-General.

Postmaster's Affidavit

The first point taken on appeal was that the learned judge ought to have upheld an objection that the procedure by way of petition was inappropriate. In the present matter it was alleged in an affidavit made by the postmaster that the arrangements referred to were essential for the smooth and prompt working of the post office.

Circumstances were conceivable, said his lordship, in which friction between two sections of the population might necessitate the provision of separate accommodation for them in post offices. If the existence of such circumstances had been suggested in the present case, the hearing of evidence might have been necessary and proper procedure might have been by action. But the allegations of the postmaster's affidavit did not raise such an issue, and his lordship held that the judge in chambers had been correct in deciding the matter on petition.

The main question at issue was whether the discrimination involved was unauthorized. Once in the present case had laid down that discrimination based purely on race or colour was discrimination unequal in its operation, and in the absence of authority from the legislature, a local authority or official was not entitled to make such a discrimination.

"I do not consider it necessary to decide that under no circumstances whatever would the postal authorities be entitled to require different sections of the population to utilize separate counters," went on Mr. Justice Tindall. "This question does not now arise. All that I decide in the present case is that on the admitted facts the appellant is not entitled to make the differentiation made, namely, that between Europeans and non-Europeans. The appeal must therefore be dismissed with costs."

The Judge-President and Mr. Justice De Wet concurred.

Mr. A. A. Roberts appeared for the Minister and the Postmaster-General; Mr. I. Carlswis for Rasool.

Asiatic Land Tenure Act

The allegation that propaganda is being carried on in favour of the Asiatic Land Tenure Act in Johannesburg Indian schools was made at the reception to the Agent-General, Kunwar Maharaj Singh, and the Kunwarani, held under the auspices of the Transvaal Indian Congress at the Trades Hall.

School children, said the Rev. R. L. E. Sigamoney, were being taught to influence their parents to ill in the form required in terms of the Act. "The commission," he declared, "is using the schools for distributing pamphlets and indirectly forcing children to get their parents to complete the necessary forms."

The secretary of the Land Tenure Act Commission, Mr. J. R. Hurlsthorpe, interviewed by the *Star* representative, said that the forms were simply sent to the schools to be distributed.

Agent-General At Samaj

"We have gathered here this evening," said Mr. R. V. Patel, the chairman of the Transvaal Hindu Samaj, at a crowded meeting at the Patidar Hall, Newtown, Johannesburg, "to welcome one who is well known all over India as a capable administrator, one who is highly respected abroad as an indefatigable and staunch advocate of equality of Indians overseas, one who has toured East Africa and other colonies of the British Empire and won golden opinions for his splendid work, and one who has been sent to South Africa as India's agent to look after the interests of Indians. I mean our honoured guest of the evening, Kunwar Maharaj Singh."

The names of the Kunwarani and her sister, Dr. Mayadua, were also associated in the welcome.

Referring to the objects of the society, Mr. Patel said the Samaj was a social body, established eight months ago, with the sole motive of attempting to supply the social needs of the Hindu community. The Samaj (society) had been successful in securing a Hindu ward which was going to be erected in the General Hospital by donating £1,000, and its immediate intention and ambition was to erect a hall, build a temple and have a library for the Hindus. The chairman, Mr. Patel, was supported in other welcoming speeches by Messrs. P. K. Desai, who thought the Kunwarani might be able to do independent work—"a second Mrs. Naidu" untrammelled by service regulations, D. L. Misry, Z. Parokh and others.

Replying to Hindustani, Kunwar Maharaj Singh assured all present of his fullest support to any movement directed towards the uplift of Indians in this country.

On that day, he said, he had attended the bazaar in aid of the Indian ward at the Pretoria Hospital, and he was glad to acknowledge the donation of over £1,000 to the hospital by Mr. Charles Adam. In Durban there was a bequest from Mr. R. K. Khan of over £40,000 in aid of hospitals and dispensaries. He hoped that their examples would be emulated by Johannesburg Indians.

Appealing to the women to help in the education of their children, both girls and boys, the Kunwarani said that they must support her. "I cannot stand alone, you must progress with me."

The Kunwarani's Appeal

The Kunwarani Maharaj Singh made an eloquent appeal for assistance for the Indian community at the Goodwill Club lunch, at the Carlton Hotel, Johannesburg, and asked the members to be more helpful, courteous and sympathetic to their neighbours, the Indians. The term "dirty coolie" was often used, but she felt it was used in ignorance.

"Go ahead and find out for yourselves what difficulties your neighbours are working under, and what injustices, to say the least of it, they suffer," she said. "You have left your Indian neighbours to be ill-treated and to die at the wayside."

"It is in your hands," she said, "whether you intend to preach goodwill irrespective of caste, colour and creed."

The Kunwarani spoke of the plight of Indian women. For the girls there were no educational facilities, and there was no hope for them unless they were assisted in that respect.

"There is no girls' school in this province," she said. "A few of them attend the boys' school, but there they are naturally at a disadvantage. The Indian also feeds the coffers of the Provincial Government. The taxpayers' money goes to educate the white children, and very little is done for our girls and boys. I am hoping to start a small recreation club for Indian girls at Durban, and would greatly like to do so here."

There the girls could meet, and in addition to games, they would read and do some advanced work. In the hospitals there was no chance of Indian girls being trained as nurses. There was not even what would be called an Indian bed in the new Pretoria hospital. The Indians needed leadership.

The Kunwarani mentioned that Indian boys could qualify only as far as the 6th standard. She paid a tribute to the few devoted European people who were working for Indians against great odds, and said that, travelling round the country, there were so many problems that at times she and her husband felt overwhelmed.

"But I am rather an optimist," she said. "I have faith in the ultimate good nature and goodwill of the South Africans, and of you women who control the central pulse of nations."

Service At Cathedral

A service of Holy Communion for all races was held recently in St. Mary's Cathedral, Johannesburg. Hymns were sung in five languages—English, Zulu, Sesuto, Sothwana and Xosa. There was a representative congregation and about 200 people received the Holy Communion together.

The Bishop (the Right Rev. Dr. A. B. L. Karney) was the celebrant, and he was assisted by the Dean (the Very Rev. W. A. Palmer); the Rev. Herford Sigamoney (an Indian priest) and the Rev. Greenstock Nyovane, L.C., of the Bantu nation.

[We publish the above and congratulate Bishop Karney on the united service, but it is farce when out of 300 days in the year, only on one day a true Christian front is shown. Let the Bishops of Pretoria and Johannesburg remove the barrier that exists in their dioceses which will not allow non-Europeans to attend services in White Churches at the same time and which exists largely in the country districts. Special services in a Christian Church for the Whites or Indians are against the teachings of Christ.—Ed. L.C.]

Indian School At Newtown

The Agent-General's Visit

Speaking at the annual display exhibition of work of the Government school for Indians at Newtown, the Agent-General, Kunwar Maharaj Singh, impressed upon the pupils, both boys and girls, their duty in keeping up the honour of the Indian community. One way of doing this was by always telling the truth. He asked the children to repeat the words, "Always speak the truth," and he then translated it in Hindustani.

"This is all I want of you and if you do that in everything you do, you will stay in this country, respected by all, for ever and ever."

Another thing, the Agent-General emphasised, was education of Indian girls. There were 600 boys as compared with 60 girls, and asked the boys what they had done to their sisters.

"Have you drowned them?" (Laughter.) "Have you killed them?" (Laughter.) "Hands up those boys who want their sisters to come to schools."

At this a large number of hands went up.

Excellent Work

The Agent-General thanked the doctors who had given their services to the school clinic instituted by the principal, Mr. S. Zwarenstein, and thanked the teaching staff.

"I wish," he added, "there were more parents present to see the good work that is visible on all sides."

Kanwarani Maharaj Singh said parents should support the school as a mark of appreciation for what the teachers were doing for the education of their children. She would have liked to have seen the school crowded with parents to-day.

"It is rather disappointing," she said, "not to find more girls here. If I saw more girls at school I will be better pleased."

The Maritzburg Indian Unemployment Relief Committee

The work of the Maritzburg Indian Unemployment Relief Committee for the past one year was reviewed at a public meeting held in the H.Y.M.A. on Wednesday the 7th October. The meeting, at which Rev. A. J. Gheenoe presided, was well attended. A large number of unemployed Indians were present.

The secretary (Mr. B. K. Nafloo) in his annual report observed:—

In November of 1931, in view of distress and poverty caused through unemployment among Indians in Maritzburg and its neighbourhood, the Maritzburg Branch of the Natal Indian Congress convened a public meeting to decide as to what steps should be taken to give relief to those who are affected by the prevailing causes of unemployment. At this meeting a representative committee was formed with the object of giving relief and finding work for the unemployed.

Since the formation of the committee, members of the Committee actively engaged themselves in the work of relief. Altogether 25 meetings were held during the year. Many members of the Committee failed to attend meetings and neglected their part of work. This unfortunate inactivity threw the burden of work on a few members of the Committee who were placed at a disadvantage in carrying out the work.

In November 1931 the Committee commenced to collect funds. Later a deputation interviewed the Mayor (Councillor P. H. Taylor) for a grant for the purpose of carrying on relief work. The City Council made a grant of £100 which was expended in the purchase of provisions for the unemployed. The Committee, and no doubt the Indian community, appreciate the generous consideration shown by the Council in making the grant.

Numerous deserving applications to the Committee for relief necessitated the raising of funds to cope up with the demand. In conjunction with the Maritzburg Indian Health and Strength Club a variety concert was staged, which brought a revenue of £13 13s. 8d. to the funds. The concert was much appreciated by the public, who patronised it, and the artists who took part did their work creditably. To them and those who assisted, our grateful thanks are due.

On June 18, a street collection in aid of relief funds was, on the application of the Committee, authorised by the City Council. Prominent European and Indian ladies collected, and the total amount derived was £34 3s. No word of praise is sufficient to these ladies and young Indian girls who did splendid work in collecting a fairly good sum of money, which occasioned no little surprise at the results achieved considering the bad times.

At the commencement, for a month or so, supply of provisions was given on orders placed with storekeepers. This did not work well and proved unsatisfactory. Through the courtesy of Messrs. Cassin Solomon and R. N. Moodley their depot in Otto Street was made available to us on a small charge based upon the amount of goods purchased. Provisions were purchased at the lowest market price, and personal distribution was made to the unemployed. This method of relief proved much satisfactory, and savings on such purchases were effected.

Dry provisions such as rice, mealie meal, dholl, sugar, salt, and some cases potatoes, onions, and vegetables, and clothing were distributed. Distribution commenced on the first Monday in each month and lasts until 3 or 4 days. Several cases of emergency were also provided with rations each month.

There are on the Relief Register 271 cases.

The following table shows the number of cases dealt with every month and supply of rations given:

1931 Month	Number of families to whom rations have been issued.
December	56
1932 January	60
February	72
March	88
April	103
May	105
June	121
July	106
August	105
September	100
October	102
November	112
December	150
	<hr/> 1285

The work of the Committee included the finding of work for the unemployed. It is difficult to find work for the unemployed although there are hundreds of Indians who are anxious to do any kind of relief work, as long as they can keep the wolf from

the door. Unemployed Indians want work, and do not desire to be a burden on public charity.

The very appalling distress, starvation and poverty which unemployed Indians are undergoing to-day are beyond description. The authorities should be urged to find a place for Indian unemployed in any scheme of relief work.

On November 18, 1913, a "raid" was conducted on Indian shops in Maritzburg and many of the Indian storekeepers donated provisions and groceries. The total quantity collected was 10½ bags of rice, 17 bags of maize meal, 3 bags of salt, 1 bag of dholl, 3 bags of flour, 3 bags of potatoes and onions, and sundry articles. The Committee expresses its gratefulness to all those who cheerfully donated articles of food.

The Relief Committee has made an application to the City Council for a further grant, and it is hoped that help will be given to enable the Committee to continue its work of assisting those who are placed in unfortunate circumstances.

A letter has also been addressed to the City Council to favourably consider the question of employing Indians on relief work.

I am happy to feel that the Relief Committee has been doing good work in assisting the suffering humanity, and they are to be congratulated on the success that has attended their efforts. I am deeply sensible of the help that I have received from the Chairman of the Committee (Rev. A. J. Gibson) in my duties as Secretary. I am also not unmindful of the co-operation I received from Messrs. R. J. Jacob, R. Maritzburg, R. P. Naidu, Upinder Singh, G. Zangarib, V. George, M. D. Pillay and other willing workers.

Mr. R. N. Moodley was ever ready in placing his ear at our disposal whenever urgent relief cases had to be investigated, and relief given. Our sincere thanks are due to him.

Resolutions

The meeting passed the following resolutions:—

1. This mass meeting held under the auspices of the Maritzburg Indian Unemployment Relief Committee, respectfully begs to point out that no cognisance is taken by the authorities of the distress prevailing among Indians caused through unemployment and their unsympathetic attitude has had an effect of intensifying both inequalities and violent bodies of still restricting Indian sphere of livelihood. It therefore appeals to the Minister of Labour that as Indians are South African nationals he may extend the same facilities in regard to relief works and subsidies that are granted to the coloured people.

2. That this meeting hereby places on record its deep sense of gratitude to the Maritzburg Town Council for assistance to Indian unemployment but it respectfully requests that work should be found for the Indian unemployed and that in any relief schemes Indians should be recognised in the same way as Europeans and Coloureds. As most of the Indians are born in South Africa, this meeting suggests that the Town Council might approach the Government for the necessary subsidy.

3. To all employers of Indian labour the Maritzburg Indian Unemployment Relief Committee is profoundly grateful for providing means of livelihood. It submits that the incidence of unemployment has the same effect in the distress that follows in its wake as it has on other sections of the community, and therefore in any scheme of reconstruction and retrenchment past services of Indians ought to be taken into the fullest consideration.

The meeting authorises that the resolutions be forwarded to the Agent-General. Election of Chairman then took place.

The Ribbon's bakery donated over 100 loaves of large bread, which was distributed among those of the unemployed present. The meeting expressed its thanks to the Ribbon's bakery.

Interviews With The Mahatma

From the replies given by Sir Samuel Hoare to questions in the House of Commons it would appear that Mahatma Gandhi is under a restriction at present to discuss the question of untouchability alone with those who are interested in it. But Sir Samuel added that letters advising the Mahatma to give up civil disobedience would also be freely admitted. The question then arises: if letters in this sense are admissible, why not talks and interviews? Surely there are enough leaders in the country whom Government can rely upon to use their influence only in the direction of dissuading him from the movement. If any such expression a desire to be allowed to have private talks with the Mahatma on this political situation, Government ought to extend permission to him to do so, without the great authorities threatening their presence on the interviewers. The Mahatma will naturally have many things to consider before he can consent to an abandonment, and a conversation in regard to these must necessarily be of a strictly confidential nature. Will Government then be agreeable to let conversations proceed away from the public? Perhaps Sir Samuel Hoare's reply implies this. In any case a public statement on this subject would be very desirable. If Government will give this facility, they will have removed at least part of the difficulties which now make a search for a way out of the present impasse altogether impossible.—*Servant of India.*

Mahatma Gandhi's Statement

Removal Of Untouchability

(Continued from last week)

11.

A correspondent, in spite of having received a liberal education, suggests that before *Harjans* are put on a level with caste-Hindus, they should become fit for such occupation, what their dirty habits, give up eating carrion, and another goes the length of saying that *Shangis* and *Chakras* who are engaged in what he considers are "dirty occupations" should give them up. These critics forget that *Harjans* are responsible for whatever bad habits are observed amongst the *Harjans*. The so-called higher castes have deprived them of facilities for keeping themselves clean and also the incentive for doing so. As for the occupation of scavenging and tanning, they are no more dirty than many other occupations I can name. What may be admitted is that these occupations like several others are carried on in a dirty manner. That again is due to the high-caste indifference and criminal neglect of the "high-castes." I can say from personal experience that both scavenging and tanning can be done in a perfectly healthy and clean manner. Every mother is a scavenger in regard to her own children and every student of modern medicine is a tanner inasmuch as he has to dissect and skin human carcasses. But we consider them to be sacred occupations. I submit that the ordinary scavenger's and the tanner's occupations are no less sacred and no less useful than those of mothers and medical men. We shall go wrong if suspicion rests themselves so patronising distributing favours to the *Harjans*. Whatever is done now

by the caste Hindus for the *Harjans* will be but a tardy reparation for the wrongs done to them for generations, and if now they have to be received in their existing state, as they must be received, it is a well-deserved punishment for the past guilt. But there is this certain satisfaction that the very act of receiving them with open hearts would be a sufficient incentive to cleanliness and the mutation will for their own comfort and convenience provide *Harjans* with facilities for keeping themselves clean.

It is well to remind ourselves of what wrongs we have heaped upon the devoted heads of *Harjans*. Socially they are lepers. Economically they are worse than slaves. Religiously they are denied entrance to places we misnomer "houses of God." They are denied the use, on the same terms as the castemen, of public roads, public schools, public hospitals, public wells, public taps, public parks and the like, and in some cases their approach within a measured distance is a social crime and in some other rare enough cases their very sight is an offence. They are relegated for their residence to the worst quarters of cities or villages where they practically get no social services. Caste Hindu lawyers and doctors will not serve them as they do other members of society. Brahmins will not officiate at their religious functions. The wonder is that they are at all able to eke out an existence or that they still remain within the Hindu fold. They are too downtrodden to rise in revolt against their oppressors.

I have recalled these tragic and shameful facts in order to make the workers vividly realize the implications of the Varanasi Pact. It is only conscious effort that can raise these downtrodden fellow beings from degradation, purify Hindutva and raise the whole Hindu society and with it the whole of India.

Let us not be staggered by this simple proposal of the wrongs. If the demonstration during the Pact Week was a genuine expression of repentance on the part of caste Hindus all will be well, and every *Harjan* will soon feel the glow of freedom. But before this much-desired and can be achieved the measure of freedom will have to be carried to the remotest village. Indeed the work in the village is far more difficult than in the big cities where it is possible quickly to mobilize public opinion. Now that there is the All-India Anti Untouchability League workers should work in co-ordination with that League. And here I would like to recall what Mr. Ambedkar told me. He said, "Let there be no repetition of the old method when the reformer claimed to know more of the requirements of his victims than the victims themselves," and therefore, he added, "tell your workers to ascertain from the representatives of the *Harjans* what their first need is and how they would like it to be satisfied. Joint resolutions are good enough by way of demonstration, but they may be overdone. There is a favour of patronage about them; I would not attend them myself. The more dignified procedure would be to invite us to ordinary social functions without any fees. Even temple entry, good and necessary as it is, may wait. The crying need is the raising of the economic status and decent behaviour in the daily conduct." I want not repeat here some of the harrowing details given by him from his own bitter experiences. I felt the force of his remarks. I hope every one of my readers will do likewise.

Many suggestions have been sent to me for adoption by the reformers. One is a repetition of what Swami Shuddhimanjari used to repeat so often, namely, that every Hindu should have in his home a *Harjan* who would be for all practical purposes a member of the family. The second comes from a non-Hindu friend deeply interested in India's welfare. He says that every well-to-do Hindu should bear the expense of giving, if possible under his own observation, higher education to a *Harjan* young man or girl so that those after finishing their education might work for the uplift of fellow-*Harjans*.

Both the suggestions are worthy of consideration and adoption. I would ask all who have fruitful suggestions to make to pass them on to the newly established League. Correspondents should recognize my limitations. From behind the prison gates, I can only tender advice to the League and the people. I can take no part in the real creation of plans. They should also recognize that my opinions, based as they must be on insufficient data, and often on secondhand information, are liable to revision in the light of new facts and should therefore be received with caution.

Though it is now past history I would devote a paragraph to the objection raised by a correspondent and even voiced in suppressed tones in the press. Referring to the political part of the Pact they ask, "What have you gained by it? The *Harjans* have surely not much more than the Prime Minister gave." Well, that is exactly the gulf. My opposition to the decision was that it gave them instead of bread. The Pact has given bits of bread. I personally would have rejoiced with Dr. Moonje if the *Harjans* had got all the seats allotted to the Hindus. That would have been the greatest gain to caste-Hindus and Hindutva. What I wanted and what I still want is their complete merger in the caste-Hindus and the latter in the former. It is my deliberate opinion, not likely to be altered by any fresh fact that may come to light, that the more the representatives gave to the suppressed the more they gain. They gain *pro tanto* discharge from overdue debts. Unless the caste-Hindus approach the question in the humble, patient, religious and right spirit, the remaining part of the Pact will never be observed in the spirit that seemed to pervade Hindu society during the Pact week.

I would like to tender my congratulations to those Princes who have opened their State temples to the *Harjans* and have otherwise proclaimed basiliament of untouchability from their States. If I may say it, they have thereby done some penance on their own behalf and their people. I hope that the Hindus residing in these States will carry out the terms of these proclamations and so fraternize with them as to make the *Harjans* feel that they were the despised outcasts of Hindu humanity. We are too near the event of tragedy to realize that this cancer of untouchability has travelled far beyond the prescribed limits and has sapped the foundations of the whole nation. The touch-me-not spirit pervades the atmosphere. If therefore this white ant is touched at its source, I feel sure that we shall soon forget the differences with regard to caste and caste and religion and religion and begin to believe that even as all Hindus are one and indivisible, so are all Hindus, Mussalman, Sikhs, Parsis, Jews and Christians, branches of the same parent tree. Though religions are many, Religion is one. That is the lesson I would have us learn from the campaign against untouchability. And we will learn it, if we prosecute it in the religious spirit with a determination that will not be resisted.

(To be continued)

Notice

INDIAN UNEMPLOYMENT

Will employers of Indian labour kindly notify the undersigned of any vacancies in their establishment.

WRITE: Hon. Secretary, Sir Kurma Reddi Unemployment Relief Committee, 175 Grey Street, Durban, or Phone Central 3506.

Sir Syed Ali Imam

Reminiscences Of The Dead Patriot

(By ST. NIHAL SINGH.)

Sir Syed Ali Imam had a manner that allayed suspicion—disarmed hostility.

I recollect with considerable amazement how he won me over at our first meeting. Until then I had looked upon him as somewhat of a Muslim separatist. With my hatred of any device that strengthened the disparaging tendency in India, I had therefore, feared that that meeting might prove to be an encounter. A few minutes of conversation, however, made me realize that whatever part he might have played in the agitation that finally resulted in the political isolation of his co-religionists in our country, he was a nationalist at heart.

This meeting occurred in 1915. Sir Ali had gone to England after laying down the reins of his office as the Law Member of the Governor-General's Council.

It was, I clearly recollect, the day before he was due to leave England. He had just entered into a matrimonial alliance with a Roman Catholic lady. The fact that he had been willing to bow to her wishes in respect of the fulfilment of certain rites prescribed by her religion arrested my attention. It showed to me that he was no narrow-minded bigot—that he could see things from an angle of vision that was not his own—that he could make concessions even to other people's prejudices.

The very circumstances in which we met, too, disposed me in his favour. He invited me to join a tea party that was being given in his honour at the National Club. Had he been a stickler for formality he would have asked his host—Syed Hussain—to issue the invitation. He waived all ceremony, however. Syed Hussain was a kinsman of his—know me—and would not mind my being of the company. He therefore sat down in his temporary home in London and, explaining the circumstances, asked me to meet him at Syed Hussain's tea table.

I recall that I was somewhat late in arriving. Syed Hussain's guests had ranged themselves round the tables and the tea was about to be served to them. I took a chair which had been left vacant for me next to Mr. A. G. Gardner, then Editor of *The Daily News*—to which paper I had contributed off and on for several years.

The party proved to be most informal. Sir Ali did not need any coaxing to tell us facts about administration in India that interested us all.

"Lord Hardinge governed India with the aid of the police," he remarked, beaming with satisfaction at the accomplishment of a Government of which he had been a member—an important member. "He had not hesitated to drain India of troops and send them to the front. Every one in India knew that the country had been drained of troops. Only civilians turned over-night into soldiers had been hurried out to take the place of the Regular Army sent overseas. Yet not a soul stirred. There was no disturbance anywhere. India remained steady."

Gardner and one or two other Britons present drank in every word that fell from Sir Ali's lips. They soon found that he was not indulging in reminiscences of this kind without purpose. With hardly a break he turned these recollections into a thesis for Indian self-government.

Some one at the table said something about the differences between the Hindus and Muslims.

Immediately, the Nationalist jumped out of Sir Ali's heart. He let the Britons know that the quarrels in India were no more than rifts between brothers—that India was not the only country where various sections of people were at logger-heads with one another—that there was no cure for internecine quarrels in India other than effective self-government.

I was amazed at this talk. I had expected to find a "hard-boiled" Muslim separatist in Sir Ali Imam. I found him instead to be a fervent Nationalist in temperament—in outlook—in aspirations.

(To be continued)

Your Opportunity!

Prof. Carey guarantees to cure Asthma, Bladder trouble, Catarrh, Constipation, Hysteria, Insomnia, Piles, Rheumatism etc. by special methods of Electric, water and light, Turkish, Swedish and Sun-ray baths, and massage. Special treatment for ladies and children's diseases. Consultation free.

Literature sent free on request.

Communicate to Prof. CAREY,
Carlton Hotel,
Johannesburg.

Prof. Carey is well conversant with Hindustani.

પ્રોફેસર કેરે લેકચર ઇન્સ્ટીટ્યુટ
દ્યા અને એપરેશનની કંસોલેશન માટે
ઉત્તમ તક.

પ્રુફ, આ અને બાબકોના તમામ રોગો મલેકરીક
બાથ, સ્વીડીશ બાથ, મસાજ વિષેની સારા કરવા-
માં આવે છે.

મુલાકાત મફત.

પ્રોફેસરની મુલાકાત માટે નીચે મળી અથવા
જાણી માહત્તુ કરો.

પ્રોફેસર મવાસી,

૪, પ્રીયર્ડ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

BOOKS FOR SALE

NOTE. Remittance should accompany the order. V. P. ORDERS will not receive attention. Postal Orders to be made payable to "INDIAN OPINION" at Phoenix Postage free on all books.

Address: - Indian Opinion,

PHOENIX, Natal.

Mr. Gandhi's Speeches & Writings 1896 to 1917	3	6
The Ethics of Passive Resistance	1	1
The Indians of South Africa by H. S. L. Polak	2	0
The Story of the Ramayana, the Epic of Rama	1	6
Hindu Social Ideas by Dr. P. J. Mehta	1	0
A Book—and its Missionary	1	0
Indian Home Rule by M. K. Gandhi	1	6
Mon. G. K. Gokhale and the Indian Home Rule	1	6
Madhankar's Select Works	1	1
Madhankar's Tugare, A Lecture by C. M. A.	1	1

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૨૦ રૂ.

ફ્રિડેડે. સુક્રવાર, તારીખ ૨૩ ડિસેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૫૨

નોંધ અને સમાચાર

સ્વરાજ્ય યોગ્યતા અંગ્રાનો અને હોંડ

હિન્દીની વડી ધારાસભામાં મેથાલીસ્ટ પક્ષના પ્રમુખ સભ્ય શ્રી. બી. દાસે જોરાવા એકોમિટ વિનંતી પેશ કરેલા એકીકક્ષીયના સભ્ય સર જોસફ બોર્ડે દર્શાવેલ કોઈ દત્તો તેમાં નીચે પ્રમાણેના સુધારો મળે કોઈ દત્તો એકાવા એકોમિટ વિનંતી મળેલા ઉપર સંપૂર્ણ વિચાર કર્યા પછી આ ધારાસભા મુખ્યત્વે જનરલ ઇન્ટરેસને જોઈ જાણાવ્યું છે કે તેમણે ના સંબંધિતની સરકારને જાણવી હેતુ તેમના સુધી દોહને સંપૂર્ણ એકમદાર સ્વરાજ્ય આપી દેવામાં નથી આવેલા સુધી વિચારવલ અને હોંડ વચ્ચે પરસ્પર વેપારના બાકો વિષેના કોઈ પણ દરખાસ્ત ઉપર હોંડ વિચાર ચલાવવા નથી તેમજ બ્રિટીશ સામ્રાજ્યના ફેબ્રુઆરીના દરખાસ્તોમાં સુધી સ્વરાજ્ય યોગ્યતા સંસ્થામાં રજૂ થયેલ વચ્ચે દોહાએ સંબંધિતો તરીકેના સમાન રક આપી દેવામાં નહિ આવે ત્યાં સુધી એવા કોઈ પણ સંસ્થામાં સર્વે દોહ વેપાર સંબંધિત કોઈ પણ એકોમિટ માંથી ટેરીફ સંબંધિત સેમન આપવા બીજાક તમાર નથી રહેતે કાગળો જે આદવાદીયા ઉપર આ દેશના વર્તમાનપત્રોમાં સમાચાર આપ્યા હતા કે હિન્દીની વડી ધારાસભાએ જોરાવામાં હોંડ સાથે ચર્ચેલા જોરા મેંટને મંજૂર રાખ્યું છે. હોંડ સાથે જોરાવામાં ચર્ચેલ એકોમિટ નવારે બહાર પ્રકાશ તારે એ એકોમિટની સામે દેશ-કારમાં વિરુદ્ધ વગાર દર્શાવવામાં આવેલા વેપારી પર્ગના અનુભવી માણસો તેમજ અધિકારીઓએ આંદાશો સંબંધિત દોહો રજૂ કરી સીક કરી બતાવ્યું હતું કે જોરાવામાં હોંડ સાથે ચર્ચેલ એકોમિટ દોહના લાભથી બીજાક વિરુદ્ધ છે. જ્યારે હિન્દીની વડી ધારાસભામાં એ રજૂ કરવામાં આવે ત્યારે અનેક સંબંધિત એના વિરુદ્ધ કોઈ અને આખરે તપસ મટે એ એકોમિટ એક કમીટીને સોંપવામાં આવે. આ કમીટીએ શું જાણાવેલી હરી રહે તે અમે દબ જાણી શક્યા નથી પરંતુ રહેતે મોઢસેલા તર ઉપરથી એટલું જાણી શકાય છે કે વડી ધારાસભાએ એકોમિટને મંજૂર રાખ્યું છે. અને એમાં કશું આશ્ચર્ય પણ નથી. સરકારના કાકા આ રવાર પુસ્તકામનીયા સભા ધારાસભામાં મેથાલી હિન્દીની વડી ધારા-સભામાં દેશના લાભની વિરુદ્ધના કોઈ પણ કાયદા પસંદ ના-વન્ય છે. વેપારસંબંધે કદાચેલા અનેક એકોમિટને એકવ-બીકમાં સમાવેશ કરી સમસ્ત દેશની પર્ગના વરોધ છતાં ન બીજને પણ સરકારે કાયદો બનાવી લીધો છે. એટલે આખરની હિન્દી ધારાસભાએ એના કુનીયતિ બતાવવાનો ખાલી કાગો છે. જો દાસે જે સુધારો રજૂ કર્યો હતો તે કેસો મદદરેનો

છે તે હિંમતવારે વસ્તુ દોહોએ સમજી શકે છે. દરિયાપાર વસ્તુ દોહોએના ઉપર વર્ષના શુદ્ધમની સાથે હોંડ કેટલું બળી રહેલું છે તેના પાસે પણ થી. દાસના સુધારા ઉપરથી સમજી શકાય છે. હિન્દી પ્રત્યેક શુદ્ધ પ્રતિનિધિઓના વધુમતના અવાજ પ્રમાણે ધારાસભામાં કાયદો બનાવી શકાય એવી સારી રિયાત જે દિવસે દોહના કાયદામાં આવે તેજ દિવસે હિન્દી યુલગીના બંધનો તુટવા ગયા શકાય. તેજ દિવસે મિયાપાર વસ્તુ મારતપાસીઓ પણ મરતકો કયા સુધી ફરી શકવાના જે અને મળતા આમ મેરવ આવી અટકાવું છે. હોંડ કોઈ પણ દિવસ માટે પરાધીન દેશમાં રહે તેટલો એક દિવસ પણ દરિયાપાર વસ્તુ દોહોએને મારે આજે અસલ થવા માટે દોહીજાનની સરકારનો કારભાર પરદેશીઓના કાયદામાં મેરો દોવાથી દરવાપાર વસ્તુ દોહોએનું અને તેની મારફતે આપ્યા દોહીજાનનું સમાન થવા નીચે સરકારના રમણાવ છે તેનું ખાન પરદેશી પ્રત્યેક એટલે અંગ્રેજોને બાએજ થાય છે. અને જે સરકાર પોતાની રેગતનું સામા-ન્યમાં અપમાન થતું આખ રીયોને નેદર રહે તેવી સરકાર દોહના એક દિવસ માટે પણ અસહીત્વમાં ન દોવી એટલે.

કુદાન અને કુદાસનો તેડનો કથરો

લંડનથી મળે આદવાદીયામાં દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે ધરાનની સરકાર અને પ્રાંતીય સરકાર વચ્ચે એકોમિટ પરદેશી અને એકાક કંપની વચ્ચે જે કાયદો કલે થવા પામ્યો છે તેના નીકાલ લાવવાનું કામ છનીવાની લીગ એક નેચરને સોંપવા મા આવ્યું છે. એવો સંભવ છે કે ગીન અને સ્થાન વચ્ચેના કાયદાનો નીકાલ લાવવાનું કામ લીગની એકોમિટીને સોંપાવેલું છે તેજ પ્રમાણે આ કાયદો પણ એકોમિટી પાસે આવે પરંતુ લીગના સમુદયમાં એવી માન્યતા છે કે એ કાયદો લીગની આંતર રાષ્ટ્રીય ન્યાયની પેટ પાસે જાય ધરાનની સરકાર તરફથી છનીવામાં રહેતા સરકારી સરકારના કેલીએ-અને દબ એ વિષેની સચના મળી નથી તેડરનથી 'રામસ' પર્ગના બખરપત્રી દર્શાવે છે કે એકાક કંપનીને અપવામાં આવેલું કનસેશન ધરાનના નામદાર કાંઈ પોનેજ પોતાની કનિયાથી રદ કર્યું છે. ના. કાદ નવેબર માસના બીજ અકવાદીયામાં ખુલીતાન મળે હતા ત્યાં તેઓ પોતાની લાયક જવાકમાં એરોને મળે હતા અને નવી રેડી રેલે બાંધવામાં આવી હતી તે તેમણે ખુલ્લી મુકી હતી અને આપ્યા કુદાનમાં જે કાયદો રહેલો છે તે તેમના પોતાનામાંજ સમાવેલી છે એવું તેમના લાગ્યું હતું. બ્રિટીશ એકાક કંપની ધરાનની રેલના કુદર છે અને ધરાનના તેમના આપી લીકો ગળેતો

નથી એમ તેમને લાગ્યું હતું. પરદેશીઓના ઇરાદા ઉપર કશું તેમને પસંદ નથી અને તેનો તેઓએ અંત આણ્યો છે. પરદેશીઓ પોતાના દેશમાં આવીને સાદસ પોતે તે તેમને પસંદ નથી. ઇરાદામાં પરદેશીઓના રહેલા આ ઉદ્દેશ સાદસના કાંઈને પશ્ચુ થા માટે ન પ્રદેવો એમ તેમને લાગ્યું. એકલ કંપની સાથે તેના પ્રધાનો વાલંચલ કરીને સતોપકારક નીવેડા લાવી રાકમા નદલા એટલે તેમણે પોતાનીજ સત્તાથી કનસેશન રદ કરી નાંખ્યું છે. આ અવકાશને મેં તેવો અંત આપ્યો પરંતુ એ કુખંચી એક વાત સ્પષ્ટ એક જ કાચ છે કે પુર્વાની પ્રજામાં સંપૂર્ણ સ્વાધીનતાની તરુના ઉપરિચલ સંગેલી છે. એકલા આંદના મુદ્દા, ચીન, દીક, હવેન, હજરે, અદવાનિરનાલ એ સર્વમાં પાંચમની પ્રવલ્યે પોતાનો પમદડા અગાવીને એ મુદ્દાની પ્રજાને કસરી પોતાનો કાણુ અભાવેસા રાખતા જાહેરમાં આરે પરિચયો અજાણુધી હોવા છે. આ મુદ્દાપર કનસેશનની પ્રજાના આ આ પાંચમની પરદેશી પ્રજાના આવા જુદામ સાથે અજાણુધી હોય છે એ વાત નિશ્ચય છે. આપણે એકલ અજાણુધી કે એકલા આંદના સર્વ મુદ્દાની પ્રવલ પરદેશી સત્તાના તરુને નિશ્ચય કરી રાખના પશ્ચુ દખ્ખમીની વિતાની સ્વાધીનતા પ્રાપ્ત કરી પોતાનું પ્રાચીન ગીરવ પુનઃ પ્રાપ્ત કરે.

ન્યાય ખાતાના પ્રધાન મી. પીરેની અગત્ય

એકાદ સર્ગર્માંથી થોડા સમય ઉપર એ કોમ્યુનિટ મુદ્દા પીરેનેને રેન્ક છેડીને ન્યાય ખાતાની નેટીસ રાપડસ એકેન્સલી એકટની સત્તા મુજબ ન્યાય ખાતાના પ્રધાન મી. પીરેની આપી હતી. આ મુદ્દામાંથી ન્યાય ખાતાના પ્રધાન મી. પીરેની એમના ઉપર એવો આગમ મુકયો હતો કે સદર અને નેટીસ પ્રજા વચ્ચે અપરો ચામ એવી સ્થિતિ ઉત્પન્ન કરતા હતા. આ દુકમની સામે તેમણે સુધીત કાંઈમાં અપેક્ષા નોંધાવી હતી અને ન્યાય ખાતાના પ્રધાને અને રેન્ક છેડા સાથે જવાનો કરેલો દુકમ ચોખ્ખ રીતે ક્યાં ન હતો એવી હલીસ રજૂ કરવા માં આવી હતી. અરજદારના વકીલેની હલીસ એવી હતી કે એમના ઉપર કો મુદ્દો છે એવી કશી ગીમત ન્યાય ખાતાના પ્રધાને આપી ન હતી અને મુદ્દો શું છે તે બાબત સિવાય બાકી કરવાની તેને તક મળી ન હતી. અરજદાર જર્મીનન્ટની સુદ્ધામાં જામ સેલો હતો એટલે ન્યાય ખાતાના પ્રધાને હવેપને સીધે આ દુકમ ક્યો હતો એવી અરજદારની હલીસ હતી. ન્યાય ખાતાના પ્રધાને પોલીસ ખાત નરથે અરજદાર વિષે મળેલી હાકલ ઉપરથી રેન્ક છેડી જવાનો દુકમ ક્યો હતો. પોલીસે પ્રધાને એક સમાચાર આપ્યા હતા કે અરજદારની અર્થતિ કોમ્યુનિટ પ્રેપેરેન્ડ કરવાની હતી અને કાળી પ્રજાનું પ્રવલસતાક કાચક રચાણું એ તેના આશય હતો. પ્રજાનું આપણીકા મી. પી. વાલે મુકયો આપના દહાવ્યું હતું. પાલીગેટ પ્રધાનેને અગત્ય એક દશ્યુ સત્તા આપેલી છે. કાંઈને એ રાજ્યનીતિ સાથે સંબંધ નથી. રાપડસ એકેન્સલી એકટમાં એવી અવસ્થા છે કે પ્રધાન કોષ્ટક ઉપર દુકમ કયે તે પહેલાં તેને સતોપ કયો નીકળે કે તેણે વાજની રીતજ દુકમ કરેલો છે. અને એ માણસને પ્રધાન નેટીસ

આપે તેને એ અજાણુધી કામદેસર દહ છે કે પ્રધાને નેટીસ આ માટે આપી તેના કારણે અજાણુધી પ્રધાનની પાસે ને દહિલત આવી હોય તે તે અજાણુધી આ તે અજાણુધી ના પશ્ચુ પાડી શકે. એ કારણે અજાણુધી તે ના પાડે તો તેણે તે અજાણુધી એકેન્સલી કે આ માટે ને કારણે નથી આપતા? ન્યાય ખાતાની દહાવ્યું કે પ્રધાન ચોખ્ખ રીતે નથી વત્તા એમ દશ્યુ મળે મુકયે છે. ત્યાં સુધી આ કાંઈને કાંઈ વળે છે આ સુધી કાંઈને સંપૂર્ણ સતોપ છે કે પ્રધાન કોષ્ટક અગત્યને લીધે નથી વત્તા પરંતુ પોતાની કોષ્ટકને અગે એ દશ્યુ રહેલી છે તે અગત્ય અદા કરવાનું વત્તા છે. મી. કોક્સની અરજ ન્યાયધીને કહાડી નાંખી ન્યાય ખાતાના પ્રધાનના લાભ માં મુકયો આપ્યો હતો. રાપડસ એકેન્સલી એકટ મુજબ આ દેશમાં મોટીની અંદર આ પાંચમ વહેલીજ મુકયો છે. અપરે પાલીગેટમાં આ કામદો પસાર કરવામાં આપ્યો હતો ત્યારે એ કામદો સામે પોકારો થવા હતા. એકજ માણસના દાવમાં એ કામદો એક દશ્યુ જુદામી સત્તા આપે છે. સ્વતંત્ર દેશની અંદર એકજ અમલદારના દાવમાં આપું દહિયાર મુકવામાં આવે એ પ્રજાની સ્વતંત્રતા છીનવી લેવા જેવું છે. પ્રજાની અગત્ય મુજબ રાજ્યનું હાલ આલેતો હોય એવું ને દેશમાં રાજ્યનું અગત્ય હોય તેવા મુદ્દામાં એકજ માણસના દાવ માં એક દશ્યુ સત્તા આપના? કામદો પસાર થાય એ અધુનિક જમાનામાં સુધરેલી બેખાલી સરકાર માટે તો અમલદારેકજ બેખાણું એકેન્સલી. કાંઈ પશ્ચુ પ્રજાને સ્વાધીન દેશની અંદર કશી મુદ્દો ક્યો હોય તો તે માણસના એ પાંચમ દહ છે કે ન્યાયની કાંઈમાં ને પોતે નહોત છે એ સાબલ કરવાની તેને તક મળે. આ કામદોમાં એવી નહ નથી એટલે સાબલ આ કિકા રજા સ્વાધીન મુદ્દામાં આવે કામદો કામદો પાંચમ પાલીગેટ ચડાવે એ તે પાલીગેટના સભ્યો માટે અરમજાણુધી બેખાણું એકેન્સલી.

કેકરના નેકજ આરે જર્મીનન્ટ

જર્મીનના પદાધ્ય સભ્યો આપણા સભેતકાદ ફેર એકેન્સલી લોલાડમાં વસવાની પરવાનગી મળેલી છે તેના ને દેશના કોને અજાણુધી અંદર વસે છે. તા. ૧૪ મીએ રૂટરના એક તમજા સરેશમાં અજાણુધીમાં આજુ દહ કે એક કોષ્ટ અજાણુધી જર્મીન એવી પાસે રીવોલ્વર અને લાલો હથેલી હતો તે કેકરના અજાણુધી આસપાસ હતો શાહુમ પાંચે હતો. તેને સરકો કેકરનું ખુન કરવાને હતો. તેને પકડવા પહેલાં તે સામે થયો હતો. આ બનાવ પછી કેકરના જાનરું નેકજ કરવાના ચાપતા હતાને ત્યાં લેવામાં આવ્યા છે. હાલના 'કેકરની એકસપેસ' વતનો બર્લીનનો ખામરપની દહાવે છે કે કેકરના કાંઈ જર્મીનમાં પાળ આવે તેને માટની ત્યાં મોટા પાળા ઉપરની લેવારીકા કાંઈ રહી છે. એમ અજાણુધીમાં આવે છે કે જર્મન રીપબ્લીકના અજાણુ કરવા સંબંધી સત્તા ૧૯૨૨ ની સાલમાં એક કામદો પસાર કરવામાં આવેલો હતો તે કામદાની મુદ્દા આજુ માસની તા. ૩૧ મીએ પુરી થય છે. વોન સ્ટીફેરની કેપીન્ટ ફેર પાળા જર્મીનની અતી બમ એ પ્રજા ઉપર વચ્ચાર અજાણુધી છે. આ વેળા આ કામદાને રીપબ્લીકના પોટથી લંબાવવામાં આવેલો નહિ પરંતુ પ્રેસીડેન્ટ વોન કોન્ડન

બર્મીંગહામ સાથે સંબંધિત વાતચીતમાં અત્યંત જોર જમાવી
માં દાખલ થઈ અને ત્યાંથી એવી જોડ લાગે તે કાગળમાં જે
ને કદાચી નાંખવામાં આવશે. તેના ખર્ચે જેટલે પુરવામાં
આવેલા છે ત્યાંથી તેમને પુરા કરવા કે નહિ તે વિષે દોહાદોહી
સરકારે અવશ્યકતાથી અધિકાર સમિતી અને એમ કારવામાં
આવે છે કે મિત્રતાથી એ સરકારને જરૂર આવી દેશે. એ
જોઈત ફીલ્ડની ફેમિનિટ દરમિયાન જર્મનીમાં થાળા આવી
જવાની કુદ આવી છે તે જર્મનીમાં પણ આ કેસનો સમા
ખાશે તે વિષે આજે કોઈ અવિચલ આવી કહે કે એટલી માત્ર
તો મોઝસ છે કે જર્મન પ્રત્યેક મોટા તારા હજી દરમિયાન
પ્રત્યે માત્ર મુશ્કેલી છે એટલીક વેળા કીન્ડનબર્ગ પણ દરમિયાન
આવતા છે. જર્મની કુરોપ્તમાં આવેલા સાથે સમાનતાથી
રહેવાના પાતામાં આપણા કામ વિષય આવી જવાની રિજીન
ઉપર આવી પડેલો છે એવા સમયમાં દરમિયાન જર્મનીમાં
થાળા દાખલ કરવામાં ફેમિનિટ નિર્ણય કરશે તે જર્મનીમાં
કેવો લેવામાં પ્રકરણો તે તેવા સા જોઈ આગર કહેશે

જોઈત ફીલ્ડની ફેમિનિટ દરમિયાન જર્મનીમાં થાળા આવી
જવાની કુદ આવી છે તે જર્મનીમાં પણ આ કેસનો સમા
ખાશે તે વિષે આજે કોઈ અવિચલ આવી કહે કે એટલી માત્ર
તો મોઝસ છે કે જર્મન પ્રત્યેક મોટા તારા હજી દરમિયાન
પ્રત્યે માત્ર મુશ્કેલી છે એટલીક વેળા કીન્ડનબર્ગ પણ દરમિયાન
આવતા છે. જર્મની કુરોપ્તમાં આવેલા સાથે સમાનતાથી
રહેવાના પાતામાં આપણા કામ વિષય આવી જવાની રિજીન
ઉપર આવી પડેલો છે એવા સમયમાં દરમિયાન જર્મનીમાં
થાળા દાખલ કરવામાં ફેમિનિટ નિર્ણય કરશે તે જર્મનીમાં
કેવો લેવામાં પ્રકરણો તે તેવા સા જોઈ આગર કહેશે

પી ટ્રાસવાલ એટીવાટીક લેન્ડ ટેન્નોર એક્ટ કમીશન આજે
કામ લેવાની સમિતીમાં જાહેર કરવા પામલ
સાથે દેવા નો કરી રહ્યો છે. તેજી કોમુ કે મેટી
સાથે સરકારે સુ સંજ્ઞાના મોકલે દરમિયાન આવી નથી
અને એટલી માત્ર સરકારને થવા નથી
એટલે તેજી આપણોમાં તેટલીસા બદલ પડીને જાહેર કર્યું કે
કમીશન નવા કોમી બદલ પાડ્યા છે અને દરમિયાન લીધેને
એ કોમી બદલાવી તક આપવામાં આવી છે કમીશન
આલેક્સીયર આલેક્સી નથી પરંતુ તેજી આગળ વધીને ઈન્સ્ટ્રુક્ટોરો
પ્રોફેસર છે અને તેમજી જે રહે દરમિયાન માંડ્યું છે અને લેઈને
તેમજી પુછે છે કે તેમજી કોમી જાણ કે નથી અને ન જાણે
દેવા નો તે કરી દેવાની સલાહ આપતા તેમજી કહે છે પણ
આપણી વાત મો એ છે કે ધીરજી દેવાના પાદરીઓ તેમજી
લેન્ડ પુરોધીઅત ધીરજીઓમાં કામ કરે છે તેમની બદલ કમીશન
મેળવી છે અને એ પ્રાદરીઓ દેવાના પ્રોફેસરો કવરમાં
પાતાના અનુભવીઓને આ કામમાં શરજી થવાની અને કોમી
કરી દેવાની સલાહ આપે ન. ઇસસ કામરતને પમજી આલ-
નારા અને પોતાના અનુભવીઓને તેને પમજી આલનારા કામરતે
આપનારા અ ધીરજી ધર્મગુરુઓ આ તાલમને જરજી થઇ
જવાની સલાહ દેવી રીતે આપી કહતા દરેક એકર અને નો
પ્રથમ સમજી કહતા નથી. ઇસસ કામરતનો મુખ્ય કવરક
તાલના અનુભવતાને બાકીઆનો છે. મનુષ્ય માત્ર એકર
કામરત આપના છે અને તેમજી તેમજી એ આપણો સમાન છે.
મનુષ્યો વચ્ચે કોઈ લેવા નીચા નથી અને તેમજી સર્વ સમાન
છે, પછી તેમજીની આપડી કાળી, સંદે દ આકાન લેવા આવા
કવરક આપનારા ઇસસ કામરતને પમજી આલનારા પાદરીઓ
એટીવાટીક લેન્ડ ટેન્નોર એક્ટને જરજી થઇ જવાનો કવરક
આપીકર દમ કરે? કવરક કે આ કામરત પ્રથમ મનજી એક
પાડનારો છે. એ કામરતમાં એસિજીઅનના સિદ્ધાંત રહેલો છે.

પ્રોફેસરો એન્ડ લેવર રંગીન પ્રભુ વચ્ચે ન કો વેળા અપ-
માન રંગીન પ્રભુને એમાં લગાડવામાં આવેલું છે આ કામરત
મુખ્ય રંગીન પ્રભુ માટે વસવા અને વેપાર કરવા માટે મુદ્દા
લગાડો કદાચી આપવામાં આવશે અને એવા એકોમ્પ્ટ કરેલા
મતલબો સિવાયની પ્રોફેસરો એન્ડ લેવર રંગીન માધ્યમોની
કાળજી એ મુદ્દો લેખાશે. કામરતની પતાવેલી સુખિ ઉપર
વસવાનો પ્રત્યેક મનુષ્યને સમાન અધિકાર છે. રંગીન પ્રભુ
એ વર્ગો થતાં પ્રોફેસરો એન્ડ લેવર વચ્ચે વચ્ચે આવી છે તેને
ત્યાંથી ખસેડી અવગ લગાડોમાં વસવા જવાની આ મટે
કરજ પાડવી જાહેર છે. આ કુટુંબી અને આ કામરતની સાથે
વિદાય લેવાલે છે અને એને શરજી ન જાતી અમાર
દેશમાંથીએને સમાદ આપેલી છે. અને એ કુટુંબી પ્રીક્ષાને
પમજી આલનારા પાદરીઓને પુછ્યા માગીએ છીએ કે એજ
કામરત વચ્ચે પાતાને પણ સાથ પાડવામાં આવે અને તમને
એવો કુદમ કરવામાં આવે કે તમારે અમુક અવગ કદાચી
લગાડો વસવા અને અમુક લગાડો જાહેર તમે વસશે તો
કામરત મુખ્ય ત્યાંથી તમને કુદ કરવામાં આવશે તો તમે પાને
શું કરશો? એ આજે ઇસસ કામરત પો. લેવાની સમિતીમાં
આવે અને તેમજી પ્રોફેસરો એન્ડ લેવર વચ્ચે તે તેમજી એટી
વાટીક દોહ તેજી પણ આ કામરત મુખ્ય કામરત પડે અને
તેને એ કામરત અમાર કદાચી આપવામાં આવેલા લગાડો
વસવાની કરજ પાડે? આવી વસ્તુ રિજી દેવાને લીધે સમજ
ધીરજી ધર્મગુરુઓની નો આજે એ મોકળા કરજ કરી કે
તેમજી પોતાના અનુભવીઓને એવી સલાહ આપવી જોઈએ કે
તેમજી એ કામરતને લીધેનારો નહિ કારણ કે તેમ કરવાથી
તેમના રચનાનો જામ થાય અને તેમજી દમકા કરજાની પ્રભ
છે એવી કામ તેને આવી આપવામાં આવે છે. વળા કમીશન
એટી પણ નીચે આપણ વધુ છે અને અમાર સમાચાર મળ્યા
છે કે દોહી તેમજી કસડ સરકારી આપણના કોમીઓને
તેમના કવરકો તરમજી સુચના આપવામાં આવી છે કે
તેમજી એટીવાટીક લેન્ડ ટેન્નોર એક્ટ વિષે વિદ્યાર્થીઓને
સમજ આપવી અને તેમના માધ્યમોને કોમી કરી દેવા જણાવ્યું
એટલુંજ નહિ પરંતુ વિદ્યાર્થીઓને કોમી આપવામાં આવે છે
અને તેમને સુચના આપવામાં આવે છે કે એ કોમી તમારા
માધ્યમને આપાં નો આ વત સમજી લેવા નો તે કામરતને
છે અને અને આપણે છીએ કે એ વાત સમજા છે. આ
દેશમાં એવો નિયમ છે કે સરકારી નોમરલે રાજકારણમાં
માત્ર નહિ લેવા કામમાં અમુક આપણને આ પ્રમાણે
રજકારણમાં વસવાનું પમજી કમીશનને કહે છે એ વાત
અપેન અધિકોસજનક છે. આપણીય પ્રીક્ષા જેવા આગર
સાદા પ્રતિષ્ઠાવાળા પુરુષ અનુ પમજી કેમ બરે છે એજ
અમે સમજી કહતા નથી? આ કામરતને અમારમાં મુદ્દા
સરકાર કેટલી આગર છે તે આ સર્વ કામરત ઉપરથી જોઈ
કહાય છે. અને અનિવાર્ય કામરત દેશમાંથીએને પોતાની મવા
છીએ અને કરી પાછા પણ એટલીએ છીએ કે આ કામરતને
કરી પણ તામે થશે નહિ.

દેશમાં
પી. એમ. એટી—તેમજી મોકલેલા કુદવાળા
અમારને આપતા કવરક રંગા આપશે.
પી. કસ્ટોમ ઓપન—તાલીથી કહશે એવા કવરકો તમે
મેકલેસ અમાર કરી મોકલેલા તે આપતા અમારે રંગા આપશે

લીડર પત્રની શ્રી. મણીલાલ માંધીના સ્ટેટમેન્ટ વિષે ટીકા

અઠવાડિયામાં પ્રસિદ્ધ થતું રાષ્ટ્રીય જાગૃતિ પત્ર 'શ્રી લીડર' એના અધ્યક્ષતા સભામાં નેતા શ્રી રામ વાઘા ચોટામણી શ્રી મણીલાલ માંધીએ પ્રસિદ્ધ કરેલા સ્ટેટમેન્ટ વિષે એક અસંબંધમાં ટીકા કરતાં હાથે છે કે 'સામ્ય આંદોલનમાં દોહી પરીસ્થિતિ વિષે એક ભેષમ' શ્રી. મણીલાલ માંધી દર્શાવે છે કે ઇંગ્લેન્ડના કોંગ્રેસમાં કોંગ્રેસ એન્ડ ટેન્કોર એન્ડ પસાર થવાથી એક જાન બાદ મદાનમાં મણીલાલે સામ્ય આંદોલનને કે હંધ કર્યું હતું તે હતું નહતું પણ વળ્યું એવો અવે છે. સન ૧૯૧૪ ની રમતસ-માંધી સમાધાનને સમયના દગલામાં ફેંકવામાં આવી છે અને કેપ્ટન એમીએટની પણ એવું દેખા છે. શ્રી. મણીલાલ માંધી 'ઈન્ડિયન એપીનીઅન' પત્રના અધિષ્ઠિત છે અને તે પત્ર તેઓ મુદ્રે રીતે અપાવી રહેલા છે. મદાનમાં માંધીએ જણાવ્યાં છે પણ તેમની સાવિત્રી નાચે મુકું છે આરથી ફક્ત આંદોલનની દોહી રામકોપ પરીસ્થિતિ ઉપર એ પત્રની નરમ વિચારની લાગણ્ય રહેલી છે. રામલા તરીકે સન ૧૯૨૭ ની સાલમાં જ્યારે કેપ્ટન એમીએટ વિષે દોહી કોમનો અમુક વગે સખત રીતે સામે થયો હતો તેમજ પાછળથી એવા વગે 'ઈન્ડિયન કન્ટ્રીસાઈટ' એવા સંબંધી શ્રી. માંધીએ ઉપર દુમકા કર્યા હતા આરે શ્રી. મણીલાલે તેમના કાર્યને અખત રીતે વખોડી કઢાવ્યું હતું. તેથી શ્રી. મણીલાલ માંધી વિષે એમ ન રહી જાણ કે એમમદારી સખત સિવાય તે ગત કરે છે અને પોતાનીજ વાત પકડી રાખે અને હદી સતોય પામેજ નહિ એવા તે ટીકાકાર છે. શ્રી મણીલાલ માંધીએ કરેલા સ્ટેટમેન્ટ વિષે અમે દોહી અરસરતું તેમજ સા આંદોલનમાં વરતા દોહીએના ઉદાહરણમાં એમ રમ છે એ તેમનું જ્ઞાન ખેંચીએ છીએ. અને એટલું ઉમેરીશું કે 'ઈન્ડિયન એપીનીઅન' પત્રના અધિષ્ઠિત અને સામ્ય આંદોલન દોહી બહેર મતાના પોલ આનેવાનો એમો સલામકની કાલ ઉદાહરણના વિચારો મરાવે છે તેની સાથે હામ કોઈ મજતા નહિ થાય પરંતુ મણીલાલે એમ એન્ડોલમે જે હંધ મેળવ્યું છે તેના પગલું કરવાથી એમ કામ થાય એમ તે નથીજ, કારણ કે મરમ વિચાર મરાવનારો અને નરમ વિચાર મરાવનારો કે એમના કિલ્લી ખાતર એ એમીએટ જનાવરામાં આવ્યું છે અને ખરી રીતે તે એમીએટ સાથે તેમજ સંબંધ છે તેમને હાથે છે કે એન્ડોલમે તેમની કમલિતા માંધીને સુધારવા કરતાં આ નવો કામદો સન ૧૯૧૪ અને સન ૧૯૨૭ ના એમીએટનો જન્મ કરનારો જ. અને એ વાતને પણ સ્વીકાર કરીશું કે દોહી કોમને માટે અને તેમજ કોઈ એમીએટ જનાવવા માટે સર હરથી કુદોન કેવીએકને તેનાથી જનકું કર્યું હતું. કોંગ્રેસમાં કોંગ્રેસ એન્ડ ટેન્કોર માંધી રહેલી ખરાબમાં ખરાબ કલમેને થોડે થણે કરજો સુધારવા માં આવી હતી છતાં એ સુધારણા ખોલને પણ સાંતા દોહી-એનો બહેર અધિષ્ઠાન સ્વીકારી એવા માટે ગાંધી કહેવે છે એ કામદારી દોહીએના પગ કોમનાં કહેા સાલવા જમ છે અને જુઓ રામવલ્લીવટ જનાવનારોમાં દોહી કોમને આવા માણું કુલ આપશે અને જુઓન કરશે અને તેમના સાથ

વસવાટને તે દેશમાં અસલ જનાવી મુકશે એ વાત પણ વાદ રાખવાની છે કે ઇંગ્લેન્ડની રીપબ્લીકની બેઠે બોટીક સરકારે જ્યારે લડાઈ બહેર કરી હતી આરે રીપબ્લીક સરકાર દોહીએ સાથે ખરાબ વર્તન મલાવતી હતી એ પણ એક અસલ જનાવવામાં આવ્યું હતું. એટલે એવી આજ્ઞા તે રાખવામાં આવેજ કે તેની પાછળ આવેલી સરકારે દોહી કોમના કહેા વિષે તકદારી રાખવી હતી. અને જુઓનની જુઓને સુધારવી હતી. પરંતુ તેને બદલે દોહીએની સ્થિતિ વધુ ખરાબ કરવા માં આવી હતી અમાલ સન ૧૯૮૫ નો એકજ કામદો હતો કે જે અનુસાર દોહીએ જમીનના માલીક જની સકતા ન હતા અને જોરાએથી અલમ જનામાં તેમજ રહેવાનું હતું. પરંતુ હવે એવા અનેક કામદા જનાવવામાં આવ્યા છે કે જેને થીયે દોહીએ જમીનના માલીક જની કઠવા તથા એટલું જ નહિ પરંતુ વસવાટ અને વેપારને માટે તેઓ રામવલ્લીવટ પણ લોમવી કાતા નથી. જોર સરકારના અસલ હેડજ જે કામદો ઉપયોગમાં એવામાં આવતો નહતો તે કામદાને કામદો સરકાર પુરેપુરો અમલમાં મુકવા જમું છે અને તેમાં કશી ભારીએ તે રહેવા દેવા માગતી નથી. આવા કહેાકરીના પ્રસંગે જાની દોહી કોમ પહેલેથી જોવામાં આવે છે. લીએ-રીમાની કરકારે જાનાં કોડો ઉપર હમણા મજા જનાયો કપા છે તેને વિલાવતામાં આરે પ્રસિદ્ધી આપવામાં આવી હતી અને લીએ એન્ડ નેકસે તપાસ કરવા એક કમીસન નીમ્યું હતું. મુનીઅન સરકારનાં જુઓ વીધે તપાસ મલાવવા કમીસન નામવામાં આવે તે તે શો નિર્ણય આપે? પરંતુ એક સરેક પ્રભાતી અનેલી અરકાર કે જે આખી કોમને જુઓ નીચે રમોડો, તેની સાથે અરામ વર્તન મલાવે, તેમના પ્રત્યે અન્યાય કરે અને નિર્દોષ અને તેને વિષે તપાસ મલાવવાની કોજ કરજ પાડે?

પીટરબર્ગની પોષ્ટ એફીસ અને દોહીએ

પીટરબર્ગમાં શ્રી. આર. ઇ. રસુએ કટલાક અમલ ઉપર દયાબ જન તર ખાતાના પ્રધાન ઉપર એવી મલમનનો કેક કર્યા હતા કે પીટરબર્ગની પોષ્ટ એફીસમાં દોહીએ માટે પુરોખીબનાથી જુઓ કાઉન્ટર રાખના હતા તે રાખવાનો સરકારને કશો અધિકાર નથી અને પુરોખીબનો જે કાઉન્ટર આગળ કિના રહે છે નાં દોહીએને પણ કિના રહેવાનો કહે છે. આ વિષયને કેસ પોષ્ટ અને દયાબ ખાતાના પ્રધાન વધા પોષ્ટ માસ્ટર જનરલના ઉપર કરવામાં આવ્યો હતો તેમાં ન્યાયાધીકાર બેરીએ યા રસુજના કાલમાં મુકાદો આપ્યો હતો આ મુકાદાની સાથે તાર અને દયાબ ખાતાના પ્રધાને અપીલ નોખાવી હતી અને તેનું પરિણામ પણ શ્રી રસુજના કાલમાં આવ્યું છે આ મુકાદો પ્રોટોકોલની સુધીમાં કોટમાં દુલ એન્ડ વરણથી ન્યાયાધીકાર પ્રેસીડેન્ટ ડિરાલ, ન્યાયાધીકાર ટીન્ડોલ અને ન્યાયાધીકાર ડીવેટ આપ્યો હતો.

મુકાદો આપતાં ન્યાયાધીકાર ટીન્ડોલે દર્શાવ્યું કે આ અપીલમાં એ મુદ્દો સમાવેલો છે કે પોષ્ટ માસ્ટર જનરલને એ જાના છે ખરી કે પોષ્ટ એફીસમાં પુરોખીબનો જે કાઉન્ટર આગળ કિના રહે છે તે કાઉન્ટરો વાસે જોના-પુરોખીબનો કિના નહિ રહી કહે અને જોના-પુરો-

ખેતીને માટે જુદા રીઝર્વ કાઢીને સંખ્યામાં અને રકમમાં નીચેનાર માત્ર પહેલાં પીટરબર્ગ પોર્ટ એજીસ્ટમાં મુદ્રાપીખતો ને કાઉન્ટરે આમળ ઉભા રહેતા હતા તેજ કાઉન્ટરેના વરણેન દોહીએ પણ કરતા હતા અને નેટીયોને માટે પાર્ટીકન કરતા જુદા રૂમમાં સમવા કરવામાં આવી હતી, તેમાં દાખલ થવા માટે જુદું પારણું હતું અને દરવાજા ઉપર નેટીવ પોર્ટ એજીસ્ટ એવા કબજો લખવામાં આવ્યા હતા. આ નાદ આ નેટીસ ફેરવી નાખવામાં આવી અને તેન-પુરોપીખન એ કબજ મુકવામાં આવ્યો. અને પોર્ટ એજીસ્ટ પાતાના માથાનો એ મુદ્રાપીખન કાઉન્ટર આમળ દોહીએને આવવાની ના પાડી. પોર્ટ માસ્તર જનરલની સુખના મુજબ આના પોર્ટ માસ્તર આ પમલા લીધા હતા. ન્યાયાધીશ આમળ એમ્પરમાં દલીલ કરવામાં આવી હતી અને પોર્ટ માસ્તર જનરલે આવેલી સુખના ભવિષ્યો વચ્ચે એક પાટનારી હતી જેમ કરવાની પોર્ટ માસ્તર જનરલને સત્તા નહતી. પોર્ટ માસ્તરના વરણી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે પોર્ટ એજીસ્ટને અમલ કાર્ય સરળતાથી કરવા માટે આવી વ્યવસ્થાની જરૂર છે. પ્રભાવી જુદી જુદી કેમો એક જગ્યાએ એક જ થાય અને તેમ થવાથી તેમાં કપડો ઉપરિચિત થાય છે એવી દલીલ કરવામાં આવતી હોય તો તે સમજી કમીય છે અને તેવી સ્થિતિ હોય તો તેવી જુનાની પણ હોવી જોઈએ, પરંતુ પોર્ટ માસ્તરની એજીસ્ટ્રેટમાંથી એવો મુદો ઉપરિચિત થતો નથી. મુખ્ય મુદો એ છે કે પોર્ટ માસ્તર ને વ્યવસ્થા કરી તે કરવાની તેને સત્તા છે ના નાંક. આમાં મુખી પસંદગીમાં એ વિષયમાં કામદો અનેકો ન હોય તો સુધી રવાનકે સત્તા કે કોઈ પણ સરકારી અમલદારને એવું કરવાનો હક નથી. પોર્ટ સત્તાવાળાએ કોઈ પણ સંબંધોની બંદરે આવી જુદી વ્યવસ્થા નજર કરી કહે એ નહીં કરવાની જરૂરિયાત હતું જોતો નથી. એ પ્રશ્ન હવે જોવા થતોજ નથી. આ કેસમાં હું જે નિર્ણય આપું છું તે એજ કે સજ ખીનાએ રજુ કરવામાં આવેલી છે તે ઉપરથી જોતાં અરજદારને મુદ્રાપીખન અને તેન-પુરોપીખનને જુદા પાડવાનો હક નથી જાહેર ખર્ચ સાથે અપીલ, કહાડી નાખવામાં આવે છે. પ્રમુખ ન્યાયાધીશ કીવાલ તથા ન્યાયાધીશ કીવેટ આ મુકાદા સાથે સંમત થયા હતા. પોર્ટ માસ્તર જનરલ તરફથી મી. એ. એ. રામદાસ અને મી. રજીવ તરફથી મી. એસ. કરજુમસ વડાઓ હતા.

મેરીટસર્જમાં એકાર દોહીએને રાહત

મેરીટસર્જમાં પ્રિન્સિપલ જનએમ્પોએટ રીલીફ કમીટીના સેક્રટરી મી. એસ. આર. નાઇડુએ આ કમીટીને રીપોર્ટ આપને પ્રસિદ્ધ કરવા મોકલ્યા છે જે અને નીચે આપીએ છીએ:-
મેરીટસર્જ અને તેની આસપાસ વરતા દોહીએમાં એકારી અને અરીવાઇ વધતી જવાના કારણે મયા વર્ષના નવેમ્બર માસમાં નાતાલ પ્રિન્સિપલ કમિસનરી મેરીટસર્જની કાખાએ એક બહેર સભા બોલાવી હતી અને એકાર દોહીએને કામ-ધંધા અને રાહત આપવા માટે જા પમલા કરવા તેનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો હતો આ મીટીંગમાં એક અનએમ્પોએટ કમીટી નીમવામાં આવી હતી. આ કમીટીની રચાવના થયા નાદ તેના સભ્યોએ કામ કરવાની અજ્ઞાન કરી વર્ષ દરમિયાન કમીટીની રપ સભાઓ ભરી હતી. કમીટીના પચા સભ્યો કાજરી આપવામાં નિષ્ફળ નીવડ્યા હતા અને એકાએક સરકારના

ઉપર કામને આપો બોલે આવી વરણો હતો. મયા વર્ષના નવેમ્બર માસમાં કમીટીએ હંડ એક્ટું કરવાનું કહ્યું હતું. પાછળથી કમીટીનું એક ડેપુટીએન મેમ્બર કાઉસીયર પી. એચ. ટેર્ષલરને મળ્યું અને આ કાર્યમાં મદદની માનખી કરી. સીટી કાઉસીએ પેંડ ૧૦૦ ની માંટ આપી જેને કપડોન કામધંધા વિનાન દોહીએને બેસાડ આપવામાં થયો. કમીટી અને આમાન્ય રીતે આપી દોહી કામ સીટી કાઉસીએનો આ મદદ માટે આભાર માને છે. કમીટી માંસે મદદ માટે પચી અજીએ આવવા લાગી અને તેથી હંડ ઉપરિચિતો નિષ્ફળ થયો. મેરીટસર્જમાં પ્રિન્સિપલ દેવથ એન્ડ રજેન્સ કમીય તરફથી એક કોન્સ્ટ્રેટ મોદવવામાં આવ્યો હતો જેમાંથી પેંડ ૧૦-૧૩-૮ ની આવક હંડમાં મધ હતી. આ માટે કમીટી કલગનો આભાર માને છે.

માધુ વર્ષના જુન માસમાં કમીટીએ સીટી કાઉસીએને રીલીફ કામ માટે રીટ હેકેકન કરવા દેવાની રજૂ માંગી જે આપવામાં આવી હતી આ રીટ હેકેકનમાં અજીવી મુદ્રા-પીખન તથા દોહી અંબોએ બામ લીધા હતા અને તેમાં પેંડ ૫૪-૪-૦ એકા થયા હતા. વખત થયો અજાન હતાં જાહેરી રકમ એકાદી કામ કમી એ આનંદની વાત છે. કમ-જાતમાં કુકાનદારોને ત્યાંથી આજર આપીને માથ અરીફવામાં આવતો હતો. પરંતુ પાછળથી મેસર્સ ક્રાસીય સુભેમાન અને આર. એન. મુકલીને કામી માલ અરીફવાનું રાખ્યું. એકામાં એકા કમમ્સે માલ અરીફવામાં આવતો હતો અને તે કામ મધ્યા વિનાના માણએને વહેંચવામાં આવતો હતો. દરેક મહિનાના કામવારે બેસાડા વહેંચવામાં આવતી હતી અને તે કામ તથા આ દિવસ આણતું. રીલીફ કમીટીના રજીસ્ટર ઉપર ૨૭૧ માણસોનાં નામો છે. અને આજ સુધીમાં દર માસે જે કુટુંબોને મદદ આપવામાં આવી છે તેના સંખ્યા ૧૨૮૫ હતી છે. જેઓ કામધંધા વિનાના હોય તેમને કામ શોધી આપવું એ પણ કમીટીને જોવાનું હતું. સેક્રેટરી દોહીએ અને તેમને કોઈ પણ જાણનું કામ મળે તો તે કરવા તેવાર છે પરંતુ તેમને કામ મળવુંજ મુશ્કેલ છે. ખરી રીતે તો તેઓને કામ નેહજે છે. બહેરની મદદ ઉપર તેઓ છપવા મામતા નથી. જુનમરો અને મરીબી હંડ પારના છે અને સરકાર રીલીફ કામની કોઈ ચોખ્ખા પડી દોહીએને કામ આપે તે આજ જરૂરનું છે. નવેમ્બર માસની ૨૮ મી તારીએ કુકાનદારોની કુકાનો ઉપર 'રેક્ટ' કમ જવાની મોજના થકયા માં આવી હતી અને થયા કુકાનદારોએ માલ આપ્યો હતો. આઠાક જરતાં આવજ, ૧૭ જરતાં મીલીમીલ, ૩ જરતાં મીટું, એક જરતાં કાજ, ૩ જરતાં આટો, ૩ જરતાં કોંક, પેટા અને પ્રીએ પરમુરજ માલ આ 'રેક્ટ' માં મળ્યો હતો. કમીટીએ સીટી કાઉસીએને મદદ માટે ખીજ અરજ કરી છે. અને આજા સખવામાં આવે છે કે કાઉસીએ ઉકારવાથી મદદ આપશે. આ કાર્યમાં રેવ. એ. જી. મુનુ જેઓ કમીટીના પ્રમુખ છે તેમની તેમજ એકરો, મરીય, માલેકમ, નામડુ, ઉમરસોમ, અકરીયા, જ્યોજ, પીએ વીએરેએ કમીટીના કાર્યમાં સારી મદદ આપી છે. મી. આર. એન મુકલીએ પોતાની કાર આ હર્ષ માટે વાપરવા કર વખતે આપી છે. તેમનો પણ આભાર માનવામાં આવે છે.

કરવેલ

નાદ મીટીંગે નીએના ફરાયો પસાર કર્યા હતા.

કરવે ૧. મેરીટસર્જમાં પ્રિન્સિપલ જનએમ્પોએટ રીલીફ કમીટીના આજરો દેવજ મલેલી આ માલ મીટીંગ દર્શાવે છે

કે હોદ્દા ધામમાં અનેક માણસોને ધામધામી મળતો નાંક દોવાથી મેઘાદી પુરુષજ વધેથી કે જતાં સરકારે તે પ્રત્યે બીજાનું કાલ આપ્યું નથી. સરકારનાં આવાં વલણની અસર ગુનીસીપાલીટીઓ અને ખાનગી સંસ્થાઓ ઉપર પણ પડી છે અને તેથી આ સભા મળુર ખાતાના પ્રધાનને અસર કરે છે કે હોદ્દાએ કાલેજ આફ્રિકાના કહેરીઓ દોવાથી તેમને અન્ય કલક પ્રજાના જેટલી આ વિષયમાં રોકત આપવી જોઈએ.

કરણ ર. હોદ્દા મેઘાદીને મદદ કરવા મેરીટસમર્પની દાખલ કાલેજીએ જે વધાર મદદ આપી છે તેની આ સભા હદર કરે છે અને કાલેજીએ અસર મળે છે કે કામધંધા સિવાયના હોદ્દાએ કામ આપવાની રીતીએ મેઘાદી તેણે કરવી જોઈએ. હોદ્દાએ કાલેજ આફ્રિકામાં જન્મેલા દોવાથી આ સભા કાલેજીએ મુજબ કરે છે કે સરકાર પાસેથી તેણે અપસીડીની મદદ માંગવી જોઈએ.

રજન મેઘાદી તરફથી સો રાહીઓ મળી હતી જે મેઘાદીમાં વહેંચવામાં આવી હતી. કમીટી મેઘાદીને આપાર માને છે. આદ નવી કમીટીની સુલક્ષી કરવામાં આવી હતી અને કમીટી અસરકારક થઈ હતી.

ગુરુવીસ કલકમાં કુંવરાણીનું આધવ્ય

મેઘાદીસમર્પન કહેરની ગુરુવીસ કલક તરફથી કામધંધા મેરેકમાં થી. કુંવરાણીના માનમાં એક માણસો મેઘાદીએ કરવામાં આવ્યો હતો. આ કલક મુરુશીખન કાલેજીએ સ્થાપેલી છે તેમની સમક્ષ હોદ્દા ધામને મદદ કરવાની એક મુદર અપીલ કરતાં તેમણે સ્કોલ્ડ કલ્ડ કે તમારાં પાડોશી હોદ્દાઓના પ્રત્યે કલકાનુસિ કાલેજી વર્તન અભાવે, તેમને મધુ મદદમદર ખેતો અને એ કામ માટે કિશ્મતવાન બનેલ 'મંદા પુલી' એ કલક વાવવાર વપરાતો હું કાલેજી છું. પરંતુ મને કાલેજ છે કે અભાવતાને કીધેજ એ કલક વાવવામાં આવે છે. નહીં અભાવ વધે, અને તમારા પાડોશીઓને સી થી મુશ્કેલિતો છે તેની તમારી જાતે તપાસ કરો, તેઓને કેનો અન્યાય કરવામાં આવે છે તે અને તેઓ કેવાં હુણો કલક કરી રહ્યા છે તે કોપી કલકો અને જુઓ. તમારા હોદ્દા પાડોશીઓ કે જેના કાલેજ અસર વર્તન અભાવવામાં આવે છે અને જેમને રસ્તામાં અસર રહેવા કેવામાં આવે છે તેની તમે કલક કરી નથી. આમ, આમ અને આમડીને રંમ નોમ કિવાય તમે સો પ્રત્યે અથી કાલેજી સ્કોલ્ડવાનું કલકો સો માં નહિ એ તમારા કાલની વાલ છે. હોદ્દા કાલેજીનાં હુણો રજુ કરતાં તેમણે સ્કોલ્ડ કે કોલેજીઓને માટે કેળવણીની સમવદો કલક નહિ. આ વિષયમાં મદદ કરવામાં નહિ આવે તો બીજા થી આકા રાખી કલકાવ? આ પ્રતિભાં કોલેજીઓને માટે કાલાવ નથી. કોલેજી કોલેજીઓ કોલેજીઓ માટેની કાલા માં બલે છે. પરંતુ કાં તેઓ મેરકાલ કહેરી સ્થિતિમાં કલક છે. હોદ્દાઓ પણ પ્રતિક સરકારની તીન્નેરીઓ કલક છે. કર અસનારાઓનાં નાણાં કહેર પ્રજાનાં જાલકેતને કેળવણી આપવામાં વપરાય છે. જ્યારે હોદ્દા જાલકેતની કેળવણી માટે પશું જોણું કરવામાં આવે છે. કલકેતોસોની જાંદર હોદ્દા કોલેજીઓને નસં તરીકે કામ કરવાનો અન્યથ નથી. પ્રોટો-રીમાની કુરુવીસકમાં તો હોદ્દાઓ માટે કલકાવ નથી. હોદ્દા કોલેજીઓને માટે કે મેરકાલ કુરુવીસ કીખવવાની કલકા છે.

મદાસુસીખત વચ્ચે કેટલાક મુરુશીખનો હોદ્દાઓને મદદ કરે છે તેના કુંવરાણીઓ આપાર માન્યો હતો. કેટલાં જામે કરતાં મારા પતિ અને મને કાલેજ છે કે હોદ્દાઓ વિષેનો અવાજ કીલેજી મારે છે કે તેની નીચે કલકા અવાજ. પરંતુ હું આકાવાદી છું. કાલેજ આફ્રિકા-સોની જાલી કામણી અને તેના કલક સ્વભાવની અંદર મને આકા છે. તમે કાલેજ કે જેના કાલમાં પ્રજાની નાક છે તેઓ આરેવાનું કલેજી કાલેજી હું આકા રાખું છું.

રજન મેઘાદી કમીશનની ઉચ્ચ પાથલ

કાલેજીઓ મેઘાદીઓ સેન્ડ રજન મેઘાદી નીચે મુનીખન અસર જે કમીશન નીચું છે તે આમંદાલ મેઘાદીસમર્પમાં કોલેજ પાસેથી કામ અગવડ માટે કાલેજ ઉચ્ચ પાથલ કરી રજુ છે. 'સન્ડે દાલ્ડસ' ના પ્રતિનિધિઓ કમીશનના સેક્રેટરીની કુલાકાલ કલક કમીશનની પ્રતિનિધિ વિષેનો એક કાલેજ તેવાલ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. પ્રતિનિધિ અભાવે છે કે મેઘાદીસમર્પની વસ્તીના અંમંધી આલપકારક વીજન કલકેકહેરો રજાને મેઘાદીઓ સેન્ડ રજન મેઘાદી કમીશન મેઘાદી રજુ છે. મેઘાદીસમર્પમાં આવેલી કલકેતો મીલકેતોની અંદર વસ્તી કાલેજ, જુરી કે કહેર પ્રજા કવારથી તે કીલકેતોમાં વલે છે તેમજ નેમને કલકેતો બીજા વીમને સેજા કરવા માટે તપાસ અભાવવામાં આવે છે. આ તપાસ કેટલાક કલક માપસોના વિસ્તારમાં અભાવવામાં આવે છે જેમાં મેઘાદીસમર્પ અને તેનાં અમમમ અર્પ વસ્તીઓને અમાવેક થઈ આવે છે. અને કલકેકહેરો મેર મેર કરીને તપાસ કરેલો કે કરેક વસ્તી અંદર કેટલા મુરુશીખનો. મેઘાદીઓ, કલક માણસો અને મેઘાદી રહે છે.

રીપોર્ટ ૧૯૩૩ માં જાહેર પડ્યો

આ બધી વીમતો આવતા વર્ષના માર્ચ માસ સુધીમાં મેઘાદી સેઝમાં આવશે અને કોલેજ આકા રાખવામાં આવે છે કે કાલેજ નાક કમીશનની અંદર મેઘાદી મળેલ. કમીશનની મેઘાદી મકિલાઓ સુધી આલેજી અને સન ૧૯૩૪ ના અભવચ્ચ માં કમીશન પોતાનો રીપોર્ટ નહાર પાડી કલકે. મેઘાદીસમર્પનાં કરેક કાલેજીઓની તપાસ કરવામાં આવી છે અને નોન-મુરુશીખનો સામે મીલકેતોમાં વસવા અંમંધી અંમંધો છે ના નહિ તે તપાસી મેઘાદીમાં આવ્યું છે. આ તપાસ કરવાનો આકાલ એ છે કે કોલેજ લોનો વાંચ કરી પ્રોકેકેચ્ચ સેન્ડ કલક કલકેતો મેઘાદી, મેઘાદીઓ અને કલક કોલેજ રહેવા છે તેમની સ્થિતિનું નિવચન કરેલું.

પ્રોટો-રીમા અને વિલકેતોના કીધેજા

કમીશનને મળી કેલેજી નહાર કાલેજ છે અને તે મારકેતે તેને મુરુશી વીમતો મેઘાદી છે. કમીશનના રજાએ કીલકા આંતર કલક અને હોદ્દા સરકારી કાલાઓના કિલકેતો તેમજ પાલેજીઓ અને બીજા કાલેજી વાલા માણસોની મદદ મેઘાદી તેની મારકેતે મેઘાદીને અમમવીને વીમતો મેઘાદીવનું પમણું કીધું છે. કલકેકહેરો પણ સર્પ સંસાઓમાં કલક છે અને કેવળોમાં પ્રોટો-રેમ કલકેતો પણ કાલેજી અસવાની કુલકા થાય છે. કલકેતોના વકિમ કામમાંથી જે થી કલકા તરફ અમમકારોએ કામ કરે હું છે. આસ નકલોમાં તેમજ કરવામાં આવ્યા છે અને એમ માલવામાં આવે છે કે કલકા વીસ કલકેતોનાં કલકેતોનાં સવાલ અમાલો છે. જે કલકેતો પ્રોકેકેચ્ચ મેન્ડ લકી કીખવાય છે તેમાં મેઘાદી, મેઘાદીઓ, મેઘાદીસમર્પ

ગ્રીષ્મ, દેવધીજી લીલ, ટવીસ્ટ રફીટ, બીઅર-ગ્રીન, ગ્રાઉન-ગ્રીન, નેપીસ ટાઇન, ડરહેન્ટીન અને કહેરના દરિયા તરફના મત્તા ભટાઓનો સમાવેશ થાય છે જેમાં લોનાની ખાણો પણ આવેલી જાય છે. કહડે ધીપકસ વેલ્ફેર એસોસિએશન ટરફથી તેમજ હોદી ડામને અમતા એક મંડળે ઉપરોક્તી હાથોનો ખુરી પાકી છે. જે હાથોનો મળી છે તે ખાનગી રાજ્યમાં આવશે અને તેને નિયમકર ગ્રાહકતામાં આવી છે.

રાજાના આજીવનનો ઉપયોગ

રાજાના જન્મકાલ કરતા આજીવનનો રાજકીય નાનતોમાં આવી રીતે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે એવી રિવાજ પણ હાવામાં આવી છે અને તે ઉપરથી ફોર્મની કંદર આ હાથોનો મામલામાં આવેલી છે તે 'કાન્ડે કાપ્પર' ના પ્રતિનિધિઓ દખાસી હતી. આ ફોર્મ કરવાથી ગ્રીક્સેપ્પર લેન્ડ ઉપર કહડે માણસો મેરકાવે કપ્પરની રહે રીતે રહેલા છે એમ પુસ્તકોર કહ્યું નથી. એકવાર આ વપસમાં જોઈતી બધી માહિતી એકઠી કરે ત્યાર કપ્પરનું કાપે એ રહેશે કે કપા કરાઓમાં કુશીલોને વધુ રહે છે અને કપા કરાઓમાં કહડે વાતો એસીપાટીકા વધુ પ્રમાણમાં રહે છે. અને એ પરિસ્થિતિ વપસમાં પછી અને અકિતઓ અને સંસ્કારોની જુમાની આપના પછી કમીકન કરકારને અસરમાં કરશે, અને એ અસરમાં કપા પહેલાં નોન-કુશીલોનેના કહડો પ્રત્યે પ્રેરે અસરમાં આવશે. સામાજિક દ્રષ્ટિએ આ વપસ ઉપરથી એકલું માણુમ પડે છે કે કેટલીક મંડા કરાઓમાં પણ કપા અને ઝોરાઓ વધુ પ્રમાણમાં આવે રહેતા નથી.

હોંદુસ્તાનના તાર સમાચાર

સરકાર અને નિર્ણય કરશે

કાંનથી મળા મુખવારનો કટરનો એક તાર જણાવે છે કે રાજીવ ટેમક ડેનકરેસ કહ્યું શાહતાનના વિષય ઉપરજી અર્થા મહાવે છે. એ પ્રસ મળેા મુખવાદા કરેલો કાગો છે. આ વિષયની અર્થા કાંનથી હેવાથી ડેનકરેસનું કમકાલ પણ મોડો અમલ મુખી કાંનથી એ સંકલિત છે. પણ કોરકમસ ત્યાર ડેનકરેસ તાણુ રહે એવો અંકલ નથી. દરમ્યાન ડેનકરેસ નિષ્પજ નીવડી એવી અહવા આણુ હતી તેમાં કશું સલ નથી. જેમ અને તેમ વધુ પ્રમાણમાં સંસ્મત એસીમેંટ ઉપર આવડું એ ડેનકરેસનો આશય છે અને જે વિષયો વિશે સંસ્મત એસીમેંટ મળુ કરો તેને સરકાર પોતાની દરજ્જાસ્તોમાં કાપલ કરશે અને જે વિષય ઉપર જે અર્થા આવેલી હશે અને રેલીગિયસ જે અભિપ્રાયો રહ્યાં હશે તે ખાનમાં કહ્યોને સરકાર અતેજ નિર્ણય કરી રહે.

સરકાર વિષય મેળવતી જાય છે

કલકત્તાથી 'રશર' પત્રનો અંકરપત્રી રહ્યો છે કે અવિનય કાંનથી કાગળને વહેાથી વળવા વડી ધારાસભાએ એડીનન્ટ બીકને પસાર કર્યું છે. હોંદ માટે નંધારણ પદવાનું કાગ્ આણુ છે તે દરમ્યાન એ રહેલા રહી પાછી કાગળની મામલ કહે થાય તો આ એડીનન્ટથી સરકારને તે કાગ્લી દેખ ખુરી સત્તા છે. સરકારની મળુતર રાજનીતિને લીધે મોહરોમાં લેન્કાક આવેલો છે અને નવા નંધારણ પ્રમાણે અપાર રહેલા મુંદલથી થશે ત્યારે તેઓ સરકાર વિચાર આવશે એવી આશા

છે. વધુ યોગ્ય હોદી રાજ્યકારીઓ માટે છે કે રહરે માં મહાસભાએ જુલ કરેલી તેવી તે આ વેળા ન હોંદ બિરહે કે મુંદલથી મુંદલથી નહિ કરશે. વળી મહાસભા વાહીઓ માટે છે કે હરિજનોને સ્વતંત્રતા મળવા મુત્તા પેટને મહામા-જીએ અલ્લીવાર આવેલા છે એટલે અંધીજી નથી મુંદલથીને પણ આરિવાદ આવશે. તેઓ આમજ મળેલા છે અને તેમજે અલ્લીવાર છે કે એ રહેર-કમ ભેતા એવું માણુમ પડે કે હરિ-જનોને મંદિરમાં કાપલ કરવા એવો મોંઘા બામના હોંદીઓને અભિપ્રાય છે અને જેમના કમલમાં મંદિરો હોય તેઓ એ ભરેરમતને કરણ ન થાય તો ધારાસભામાં કાંદો પસાર કરી હરિજનોને એ અભિપ્રાય આવશે.

મહાસભાને કટોક મુંદલ છે

મહાસભાને રટોક હવે પ્રથમ કરતા મળેા જોઈએ. અવિનયમની અલ્લીવાર મુંદલ છે એમ રહેર રથલે સ્વીકારવા માં આવે છે. રાજીવ ટેમક ડેનકરેસનું કાપે આમજ પધતું જાય છે. જે રમનાતમક કામ આમજ આવે છે તેમાં મહા-સભાએ અપાવક દિરસો નથી આવેા જે રહેરજી સમજાવું જાય છે હોદી સરકાર અંધીજી સાથે મુંદલની વાતો છે એ કોવા સમાચારમાં કશું વલુદ નથી. રાજવાદી પત્રોમાં જે વાતને આણુ વલુદ આધિવામાં આવે છે એ નવંતો આવે છે કે સરકારના વિરોધીઓ હવે થાળી રહેલા છે. એ અભિપ્રાય છે કે મહાસભાએ અવિનયમની કહ્યું કહેલોને મારે હવે કોહી રેવી જોઈએ ના તો મારે થોરે તે મહાસભા અજી, કારણ કે મહાસભાના સજ્જોમાં આપી હેવાને લીધે કાવલ સામે કહેવાને માટે થમા કરવા તેઓ ખુબી રહેશે નહિ અને નવા મુખાર નીચે તેમને જે તો આવવામાં આવશે તે તેઓ હાથ થરશે

હોંદુસ્તાનના તાલ સમાચાર

મહાસભાની તીજેરી કયાં?

મુખપત્રી એક તાર સમાચારમાં અલ્લીવારમાં આણુ કહ્યું કે મુખપત્રી પોલીસનો એવો મળેા છે કે રેમિસની તીજેરી કયાં છે તે વિષે તેને કહ્યો પડ્યો. મળેલોજી વહતો તે હવે તેજે કોઈ કહાડી છે અને એ અંકલ મુખપત્રમાં કેટલીક મરવકર કરવામાં આવી છે અને એવી આશા રાખવા માં આવે છે કે કેટલીક અલ્લીવાર મહાદે એવી વિષયો નહાર પડશે. પોલીસોના અનેક પ્રયત્નો કરતા મહાસભાની તીજેરીના માત્ર વળુઓ રખીવાજ હાથ જાગ્યા છે. આ સંબંધી કાત માણુએને પકડવામાં આવ્યા છે.

રાજીવ ટેમક પ્રત્યે હોંદ એપરવા

કાંનમાં રાજીવ ટેમક ડેનકરેસની એક મર મળુ તેનું વર્ણન કાંનથી હોંદ મેકલવમાં આવ્યું હતું તેના પ્રત્યે હોંદ અલ્લીવાર એપરવા હતું. કહ્યો એવો વહેમ હતો મળેા છે કે મુખપ્ર પ્રકારે એક આણુને રાખી દેવામાં આવશે. આ વહેમનું કારણ એ છે કે અંકલ પરિવરમાં જે એસીમેંટ મળુ છે તેનો સર્વાનુમતે સ્વીકાર મળેલો છે તેને ઉપરની રીતથી અર્થની અંલુરી મળે લાં મુખી કોધીઅન કમીટીના રીપોર્ટ વિષે વિચાર કરવા મેળવ્યું હતું અને એમજ કારણના પ્રકારે પ્રથમ હાથ થરશે હતો.

અલ્લાહાબાદ પેક્ટ વિષે રિપોર્ટ-૩મી લેવાય છે

અલ્લાહાબાદની અંકન પરિવર્તના જે અમારાની ચાહ છે તેને વિશે કદાચ પ્રતિમાં રેફરન્સ લેવાનું કાર્ય હરે થયું છે. અમાણ માં જે રેફરન્સ લેવાનું કાર્ય પૂર્ણ થયું છે અને બારે પુષ્કાલી વચ્ચે નાંજાના મુરશીમેએ અલ્લાહાબાદ એક્ષિમિટેને પોતાની સીક મારી આપી છે. આની ખીજ પ્રતિમાં પણ બારે અસર થઈ છે એટલું નહિ પરંતુ હાંડનમાં ચાલતી ડાન્ડર્સ માં આ પ્રતિ ઉપર દબે અસરમારક હાથ રહેશે. વળી એ અમલમાં જે વાત પણ ચોક્કસ છે કે પાંચમ અને સીપના મુરશીમે પણ અલ્લાહાબાદ એક્ષિમિટેને જેવડની સીક મારી આપી અને ડીસેમ્બરમાં મુખ્યમાં મળનાર ડાન્ડર્સ તેને જેવડની સીક મારશે.

એમોરીન ઉપર દબાવ

દક્ષિણ હોંડમાં આગેલું પ્રસિદ્ધ મંદિર મુગામર જેને હરિ-જનો માટે પ્રમુખ મુદ્દા દેવાની મામણી ના પાળી અનેવારી મુદ્દામાં મહારાજાએ કહેલી છે તે સંબંધી તેમણે પોતાની અક્ષતિ જાહેર કરી હતી તેમાં એમોરીનને પોતાની દાં કોડી દેવા માટે બારે દબાવ અજાયવામાં આવે છે. આમાં જે નિષ્ફળતા મળશે તે અનેક પ્રતિક મંદિરમાં આ અજાયવાને પ્રભાવી અજયળ બનાવશે અને મામલમવાળા માણસો જે અજયળને દેવશે.

ઇન્ડીઅન-આઇરીશ ઇન્ડીપેન્ડન્સ લીગ

ઇન્ડીઅની એક મંદિરમાં જજાવવામાં આવે છે કે ઇન્ડી-અન-આઇરીશ ઇન્ડીપેન્ડન્સ લીગની એક જાહેર સભા પંદેશી વાર ઇન્ડીઅન કહેરના અમાલિના મેમ્બર શ્રી. ટોમ એઠલીના પ્રમુખપણા હેઠળ મળે હતી. એક એકઠીકપુટીવ કમિટી નીમવામાં આવી હતી જેમાં મેડમ મેઠલીજ પ્રમુખ, તથા શ્રી. ઇરુલાલ કનેમલાલ પાતીક સેક્રેટરી નીમવામાં હતા. મેડમ મેઠલીજે ન્યુ ડેલમાં શ્રી વીરુલાલ પટેલને એક જ સખાને લીમની સ્થાપનાના સમાચાર આપ્યા હતા. શ્રી ફેરર જેતલે હાંડનથી અમેરિકા ગયા છે તેઓ ત્યાં સોસીયલિસ્ટ અને જનએક્ષિમિટે વિશે આપણે આપશે અને ગાંધી સોસાયટીના આજારા હેઠળ હોના પ્રમ વિશે પણ આપણે આપશે.

સરકાર જેલો બરવા આપુર નથી

હોંડીથી જજાવવામાં આવે છે કે સરિનવર્ગના હોંડીયા જેલો ભરી મુકવા હવે સરકાર આપુર નથી તેમજા જે અલ્લાહાબાદમાં મામાન્ય રીતે સરકારે કળશે માણસોને પકડ્યા હતા પરંતુ માત્ર શેઠા આજેવાનેને પકડી અને કલકાને જગ્યા છોડી જવાની નોટીસ આપીને મંત્રોય માન્યો છે.

રહેનશાહ ડેલીગેશને નેતારે છે

હાંડનથી જજાવવામાં આવે છે કે હોંડી વિલામત ગમેલા ડેલીગેશને ના. કહેનશાહ અને કહેનશાહ વાનએ ગાંધીદામ પેલેશમાં નેતારાં હતા. રહેટ સેક્રેટરી સર સેમુઅલ હોરે તેમની ના. કહેનશાહ બેટે ઓળખાણ કરાવી હતી.

[ઉપજા સમાચાર અને ટાંચાનેકા એપીનીઅન ઉપરથી લીધા છે. જા. ઇ. એ.]

કુવર મહારાજ સંગ અને કુવરાણીનો સરકાર

હોંડીઅનની કલકાના એલ્ડ કુવર મહારાજ નીમ અને તેમનાં પતિ કુવરાણી હાલના ટ્રાંસાકાનના જ. તેઓ આર પાંચ માસ ત્યાં રહેશે. કુવરાણી આ પ્રથમ વેળાએ ટ્રાંસવાલ માં રહેવા ગયાં છે એમને કુવર મહારાજ સંગ તથા કુવરાણીને સરકાર કલકાના મેળાવાલોના પ્રવિન મોટે માટે હાં આપુ છે. શ્રી ટ્રાંસવાલ એસીયટીંગ એન્ડ રેન્ડેર એક્ટ, પોલી-સીઅલ આઇસેન્સીંગ કોર્ડિનેશન તેમજ કમીશન જે સુવર્ચીની એલ્ડની યી પ્રવિન જે તે વિશે વાગેલ એક પણ કાન્ડ તેઓ જે મેળાવાલોનાં કલકારે છે.

નિષ્કર્ષાલ ઇન્ડીઅન ટ્રેસિસ નરકથી ત્યા પારી

ટ્રાંસવાલ ઇન્ડીઅન ટ્રેસિસ તારથી ટ્રેસિસ હોલમાં એક દિવસ આ પાણીને મેળાવડે કુવર મહારાજ સંગ તથા કુવરાણીના માનમાં કરવામાં આવ્યો હતો. ટ્રેસિસના પ્રમુખ શ્રી. એ. ડી. નામકુએ કુવર મહારાજ સંગ અને કુવરાણીને સરકાર કલકાના ઇક્ષાવુ કે કુવર મહારાજ સંગ અને કુવરાણી વચ્ચેનું મુદ્દા ફેગવણી પામેલી છે અને જગતના ટોપ પણ ફેગવણી ફેગવણીમાં માણસો કરતા કુવરના નથી. આપણે એલ્ડની સાથે રાજકીય વિષયોમાં મળતા થઈ કલકા નથી છતાં આ પ્રસંગે રાજકીય પ્રશ્નો ઉપર આપણે અર્થ કરવા માનતા નથી.

મેસરો શ્રી કે. ફેગવણ, એસ એમ નાના, ડી. એમ. નરક, વી એસ સી પદ્યર, ઝીજાલાલ પારેખ, તથા રેવ. સીમાગનીએ પ્રસંગને અનુસરતા વિવેચનો કર્યાં હતાં.

એલ્ડ સરકારને અપામ આપતાં ઇક્ષાવુ કે આ આપણે કરવાને સમય નથી. તેકાનીસખગેમાં પણ નવીન પ્રસંગો બની રહ્યા છે. એક તે એ છે કે મેકકોગની મોટી હામક મવાની કે તેમાં રટીઅર્ગીન છતરી ત્યા મેકકોગનેક જે સવાલ ચર્ચામાં છે એક સારા સાદેક આક્રિંકત તરીકે પ્રમુખ કહે છે કે મેકકોગનેક છતરી.

ફેગવણી ઉપર કાર મુકતાં એલ્ડ ઇક્ષાવુ કે આજે સવારે મેં સરકારી હોંડા કાળાની મુલાકાત લીધી હતી અને હોંડી બાળકોની મોટી સંખ્યા ત્યા ફેગવણી કરા રહ્યા છે તે એસ મને જાનાંદ થયો. આજ બાળકોને સા. આક્રિંકમાં હોંડી સંસ્કૃતિ અને ફેગવણીના રાત્રે એર તરીકેનું કાર્ય કરવું પડશે. હોંડાઓની નીચ હોંડીઓને પણ ફેગવણી આપવાની વેટલીજ જરૂર છે. રાજકીય ઉત્કલિતો આમાર સામાજિક ઉત્કલિત ઉપરજ રહેલા છે. માર કુવર મહારાજ સંગે મજુર માતાના પ્રધાન કરવાનું ફેગવણે એ આપણે હતા તેના સાર જજાવવી ઇક્ષાવુ કે કલકાનાં હોંડીઓમાં મોટા પ્રમાણમાં બેઠરી છે તેમને મદદ આપવા આખરે સરકારે તમાન આપ્યું છે. અગમ ૧૦૦ હોંડીઓને કામ આપવામાં આવશે જેવું પ્રધાને જજાવ્યું છે. સરકારને આ મામલમાં દૈનરવાર જખતો રહેશે હતા. કલકાના યુનિસીપાલીટી પણ મદદ કરવાનાં મગલાં મેળે એમ મને જજાવવામાં આવ્યું છે. તમાર સરકારથી મને બારે જાનાંદ થયો છે. કુવરાણીએ ઇક્ષાવુ હવે કે મારે માટે ને કાન્ડો ઉત્કારવામાં આવ્યા છે તેથી માત્ર પોતાનામાં ફેટી તુડીઓ છે તેનો અને ખ્યાલ આવે છે મારા ને કંઈ વખાણ કરવામાં આવ્યા છે તેને થોડા દૈ નથી. મારા હલમાં તમે સળેને મારે પ્રેમજ રહેશે કે ગરજ કે આપણે સા એકજ કુટુંબનાં માણસો સુ નથી

ગ્રામવાર આપણા દેવો કું પશ્ચીમાર ગતાવું છું પરંતુ તેનું પ્રવૈભવ જોઈ છે કે મને કામચૂં છે. ગ્રામવાર કામ કું જોઈું પણ કહી નાંખું કે નેચા રોષ મટે તો તેનું કારણ પણ જોઈ છે કે કું મદદ આપવા અર્થે આપણે છું આપણે જોઈ ઉત્તરિ હાથીએ તો જો મરતું છે કે આપણા દેવો પણ આપણે જોવા જોઈએ. કું કાચા રાખું છું કે મા. આદિકા માં જો રહીએ તેટલો સમય તમને મદદ આપવામાં જોઈ સફળ થઈએ.

કાંઈક ખીસ માયાદસે પણ કુંકમાં સત્કાર માટે આજાર માન્યો હતો. પાટીદાર સોનાવટી વરદથી પણ કુંક કાર આપી જોઈ'ત અને તેમના પત્નીને સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો.

હાંદુ સેવા સમાજનો મેળાવડો

પાટીદાર દેશની અંદર પી ટાંસવાન હોંદુ સેવા સમાજ તરફથી જોઈ ખાસ મીટિંગ કુંવર મહારાજ સીમ અને કુંવરાજીનો સત્કાર કરવા બોલાવવામાં આવી હતી. સમાજના પ્રમુખ શ્રી. રજીસ્ટ્રાર મહાશય પડેસે સત્કારના કામચૂંમાં હાંદુનું હતું કે જોઈ'ત હોંદુતાનમાં જોઈ કુંવર અમલદાર તરીકે આપણી છે. હાંદુવાર વરતા હોંદુઓના પ્રજાને જોઈએ ખાસ અભ્યાસ કરેલો છે અને સંસ્કારોમાં હોંદુઓને સમાન કહ્યો અને જોવા વિચારો તેઓ કરાવે છે. કુંવરાજી અને ડોહર માંસ માયાદસનો પણ પ્રમુખ સત્કાર કર્યો હતો. માદ સમાજના હોંદુઓ હાંદુતાન પ્રજાને પોતાના કામચૂંમાં હાંદુનું હતું કે સમાજની રચનાના આઠ માંસ કુંવર કરવામાં આવી હતી અને હોંદુઓની સામાજિક ઉત્તરિ કરવાને સમાજનો આશય છે અને રક્ષા કરવાની અંદર હોંદુ વેઈ મેળવવામાં સમાજને હોંદુ થઈ છે અને સમાજ તરફથી જોઈ હાંદુ પૈડ જે માટે હાંદુઓને આપવામાં આવ્યા છે. જોઈ મંદિર, હોંદુ અને કામચૂંદી માનાવવાને પણ સમાજનો હતો છે. શ્રી. પ્રામજી દેશાઈ, ડી. જોઈ. મીતી તેમજ શ્રીજાજી પારખે પણ પ્રજાને અનુસરનાં કામચૂં કર્યાં હતાં.

હોંદુતાનમાં કવાળ આપતા કુંવર મહારાજ સીમે સમાજને આજાર માન્યો હતો અને હોંદુઓના આ દેશમાં ઉત્તરિ થાય તેવી ગ્રામ પણ હોંદુઓને ટોડા આપવાનું તેમજે અજાણું હતું. તેમજે અજાણું કે પ્રીટારીયામાં હાંદુઓની અંદર જોઈ હોંદુ વેઈ રાખવા માટે કુંક કરવા જોઈ નજાર કરવા માં આવ્યું હતું. કુંક જોઈ અમે કરતા. કાંના વેપારી શ્રી. કાશમ આદમે જોઈ હાંદુ પૈડ હાંદુઓ માટે આવ્યા હતા. કુંવરમાં મારકુમ જોઈએ'ત અને પોતાની આખી મીટિંગ જે અમલ અશીસ હાંદુ પૈડ જોઈથી થવા અમ છે તે હાંદુઓ અને હોંદુઓની નાંધવા માટે આપી છે. અને કાચા છે કે જોઈએ'ત હોંદુઓ માનું અનુસર કર્યો.

માદ કુંવરાજીએ કોંકરીઓને પણ કોંકરીઓના જોઈથી જોઈ આપવાની કોંકરીને ખાસ અભ્યાસ કરી હતી. તેમજે કોંકરીને વિનંતી કરી હતી કે જોઈથી કાચ નહિ રહી કુંક. અને તમારે કાંઈમાં મદદ આપવી જોઈએ.

ન્યુટાઈનની શાળામાં મેળાવડો

ન્યુટાઈનમાં આવેલી કુરકારી હોંદુ કાળામાં થઈ રહેલા કાંઈનું નિરીક્ષણ કરતાં હાંદુઓમાં આવેલા જોઈ મેળાવડામાં કુંવર મહારાજ સીમે વિદ્યાર્થીઓને હાંદુનું હતું કે હોંદુ કામનું માન આપવાનું તમારે જોઈનું જોઈએ. તે કરવાને જોઈ મારું કાંઈક આપું બોલાવવાને નિયમ રાખ્યો છે છે. માદ 'કમેકા સાયુ બોલો' જે વાક્ય વિદ્યાર્થીઓ પાસે તેમજે

માખાણું હતું. તમે સાયુજી કમેકા બોલો જોઈ કું માયું છું અને જો તમે તેમ કર્યો તો આ દેશમાં તમે માન સાથે રહી કહ્યો. ખીશ વરત કોંકરીઓની કળવણ વિશે જોઈ'ત અજાણી હતી. આ કાળામાં ૬૦૦ કોંકરીઓ છે પરંતુ કોંકરીઓ માન ૬૦૦ છે. તેમજે કોંકરીઓને પુછ્યું વમારી ખંદોનાં તમે કું કુંક તમે તેમને પાણીમાં કુખાવી દીધી છે (કાચાકસ). તમે તેમને મારી નાંખી છે જે કોંકરીઓ પોતાની ખંદોને કાળામાં કાવવા છૂટકા હોય તેઓ પોતાના કાચ હાંદુ કું જોઈ અજાણતાં અને કોંકરીઓને કાચો હાંદુ કર્યા હતા. માદ જોઈ'તે કોંકરીઓ જોઈ કુંક કહીનીકમાં સેવા આપે છે તેમને તમા પ્રી-સીપાલ મી. કવેરેન્સીન તમા કિશોરો આજાર માન્યો હતો.

કુંવરાજીએ હાંદુનું કે પોતાના કાળાને માટે કિશોરો કું કરી રહેલા છે તેવી કુંક કરીને માખાણાંને કાળાને મદદ આપવી જોઈએ કાળામાં વધારે કોંકરીઓ નથી તે જોઈ અને નિરાશ થાય છે. માદ મેળાવડો વિસ્મય થયો હતો.

શ્રી પ્રીટારીયા હાંદુ સેવા સમાજ

પ્રીટારીયા તથા કોંકરીમાં વરતા હોંદુઓને વિવાળના મુલ કીને કરેલા સંસ્કારને આજે અમલમાં મુક્યો છે અને સવત પ્રવત આવુ રાખી 'શ્રી પ્રીટારીયા હાંદુ સેવા સમાજ' નામક જોઈ સંસ્કારની રચના કરેલી છે. સંસ્કારનું પ્યેય પ્રીટારીયા તેમજ કોંકરીમાં વરતા વમામ હોંદુઓનું સંસ્કાર કરી તેમનામાં હોંદુ થઈ કાળ પ્રચાર અને સામાજિક તેમજ નિષ્કર્ષ પ્રગટ કરવાનું હોંદુ તે અમલ કાંઈકની મેળવણી કરવામાં આવી છે.

કુંવરાજી મંદળની બહેર સજા તા. ૧૭-૧૨-૧૯૩૨ ના રોજ મળી હતી જે વખતે અમલદાર વડો તમા કમીટી સજ્યોની મુદ્દાથી કરવામાં આવી હતી પ્રમુખ તરીકે પ્રીટારીયાના કાચેવન હોંદુ વેપારી મેસર્સ જી. કાચા જોઈ કું. વાળા કાચ જોઈકાસ મેળવવાને અર્વાચન મુદ્દામાં આવ્યા હતા તેમજ ટ્રેડર તરીકે કાચ રાખનારજોઈ, બોંકીયા મંત્રીઓ તરીકે મી. પી. જોઈ જોઈ તથા શ્રી. જે ડી. પ્રવરતને અને કોંકરી તરીકે વાળ નાનાકાસ સીતાને મુદ્દામાં આવ્યા હતા. તે ઉપરાંત ઉપપ્રમુખ તમા કમીટી સજ્યો પણ મુદ્દામાં હતા.

સમાજની રચનાની સાથે પ્રીટારીયાના હોંદુઓમાં કાર્મિક કાવના કીન પર કીન વધતી અમ છે અને તે કાવનાને છૂવંત રાખવા સમાજના અમલ તમે જોઈ પ્રાર્થના સજા દર રવિવારે સોજના યા થી દા. મુખી મેસર્સ જી. કાચા જોઈ કું. ના મહાન પર થયે છે. પ્રજા પ્રાર્થના માદ રાખાવવાના આજ અજાણી શ્રી. આર. અમલ વર્ધો સજા સમજા રાખાવવા વાંચે છે અને તેમાંથી ઉપરથીન થતા કાર્મિક સવાલો પર સમાજનો અજા મલાયે છે. આ કાંઈમાં સાને રસ પડેલો હોંદુ કાચરી પણ મેકા અમાજમાં થાય છે.

સમાજના વધા સજ્યોમાં કિસાક સરસ પ્રવર્તેલો હોંદુ મોટા પ્રજાજીનું વધારે આનાકાનીએ પોતાને આજવન સજ્ય તરીકે નોંધાવી રે છે. કાંઈવાકો પણ આ કાંઈને પોતાના તન, મન અને થનથી આજળ વધારવા તત્પર થયા અજાવ છે તો અંદર આ મંત્રીયા હોંદુઓની સારી પ્રગતિ થવા અર્થ છે.

શ્રી. હોંદુ ગોપાલસાહ મંદિર

સત્કારના મેળાવડો

શ્રી મેરુમ્મ હોંદુ ગોપાલસાહ મંદિરના સેક્રેટરી શ્રી. રામવલ્લ રથનાથ બપો જણાવે છે કે—

તા. ૧૬-૧૨-૧૨ (શુક્રવાર)ના રોજે પ્રોફેસર ઇ. જી. સીન્હાના વીદ્યામીરીના આનંદા બાણ મદુસોમના પ્રમુખપદે એક મેળાવડો ઉપરોક્ત મંદિરના દોહમાં કરવામાં આવ્યો હતો. પ્રોફેસર અને ન્યુ મહાસભ્યો પદ્મ મુદરચોળ દાખરી આપી હતી. માણસોની સંખ્યા સારા પ્રમાણમાં હતી. ધણીજી લાપ હોવાથી દુરના માણસો દાખરી આપી શક્યા નહતા. સરખાવમાં હાથ રટતી કરવામાં આવી હતી; અને સમય અનુસાર બાળખાનો સ્થા દતા બેલનારાઓએ પ્રો. ઇ. જી. સીન્હાને હાથમાં રાહર સફળ પ્રવેશી હતી; અને આ દેહમાં હોદી હોમ પ્રતે બળવેથી સ્થેનાના, અને હોદી રેળવણીને ખીસવવામાં કરેલી ગઈને બાબાર માનવામાં આવ્યો હતો. તાર બાદ પ્રોફેસર ઇ. જી. સીન્હાને પ્રમુખે પુજના હાથેસા અર્પણ કર્યા હતા. અને એક મુદર રીરટ વોમ સોનાના પટાવાળી ભેટ કરી હતી, અને સીસીસ સીન્હા અને તેની દીકરીને પદ્મ એકેક એમકેકડર ગાલમાર સાથ ભેટ આપવામાં આવી હતી. બાદ વેરુમ્મના ચાલો દાદેવના વીદ્યામંત્રીએ પ્રો સીન્હાને એક ખાસ દે આપી હતી, જેમાં મહાત્મા મહીજીનું ચુંદર સાથ હતું, અને તેની પાછળ જ વીદ્યામંત્રીના નામ હેતરવામાં આવ્યા હતા. બાણ તાલેવંત. એક તથા રા પત્ની રામજીએ પદ્મ પ્રો. સીન્હાની વીદ્યાના વખાણ કરી ધન્યવાદ આપ્યો હતો. તાર બાદ પ્રો. સીન્હાએ સભા સમક્ષ હોંદુ મંદિરનું રક્તમ સું છે ને વીધમ હાથર સચેટ આપણ કહ્યું હતું, અને મંદિર કમીટીને બાબાર માન્યો હતો. સભાપતિએ પ્રો. ઇ. જી. સીન્હાને બાબાર માન્યા બાદ પ્રકાશ તથા કેસરીઆ દુધની રહેમણી વધ હતી, અને સભા વીસરજન કરવામાં આવી હતી.

મીતા મન્યન

(અનુ—કિશોરલાલ ધનસ્વામનાથ મસરવાળા.)

(મમા અંકથી માણ)

અધ્યાત્મ યથો

ઉપદેશત ધીમે

(૬)

આમ પ્રભા, વિષ્ણુ અને ક્રિષ્ણ એ પરમદેવ બ્રહ્મની ત્રણ અવાન્તર કક્ષિત્તો છે, એમ કહ્યું.

આમાંથી કેટલાક માણસોને બ્રહ્મદેવ (મગ્ધપતિ) અથવા પરમાત્માની સર્જન કક્ષિત માટે, કેટલાકને વિષ્ણુ અથવા પાશન કક્ષિત માટે, અને કેટલાકને ક્રિષ્ણ અથવા સંકારકક્ષિત માટે વધારે કક્ષિત આપે છે. આ રીતે આ ત્રણ અવાન્તર કક્ષિતોને પુજનારાઓના જુદાજુદા સંગ્રહોમાં મળે છે.

આ રીતે બ્રાહ્મણને વિષ્ણુ દેવતા માટે વિશેષ માન્ય દતો એમ કહી શકાય. પરમતમાની એ વેંચુની કક્ષિત સંકલિત પાશન અને વિકાસ માન્ય એ માટે જ હોવાથી વિંતા અને પ્રપાત કરતી રહે છે, એવી વિષ્ણુમંત્રો કલ્પના કરે છે, અને

એવી અગત્યમાં રાખ અને સમૃદ્ધિ માન્ય છે, એમ માને છે. આ રીતે જે જે પદાર્થો કે પ્રાણીઓ પર જનમમાં પાશનમાં માન્ય છે અને સમૃદ્ધિ વધે છે, આ આ વિષ્ણુને માન્ય છે, એમ તેઓ વર્ણવે છે.

કાળકાલ તરીકે સુપ્રેયા આ પૃથ્વીના પ્રાણીઓને જનનકક્ષિત મળતી દેવાથી સુપ્રે વિષ્ણુને મોટામાં મોટો અને ચિરંજીવ આવિષ્કાર માનેલો છે; પ્રભુનું પાશન કરનાર રાજ્ય એ પણ વિષ્ણુને અંક માન્ય છે. પ્રભુને મહાન ઉદ્ધાર કરનાર કોષ પ્રવાપી પુરુષ તે, આજ કારણથી વિષ્ણુને અવતાર ભેખામ છે. તેઓ કહે છે કે જેમ ઉત્પાદક અને સંકારક સંકલ્પ સમયન કાર્ય કરે છે, તેમ આ પાશનસંકલ્પ સમયે કાર્ય કરે છે અને જેમ કલ્પ ઉત્પાદક કે સંકારનું કામ બેજનનું કાર્ય છે, તેમ કલ્પ પાશનસંકલ્પ બેજકાર બની કોષ ખાસ રૂપમાં પ્રકટ થાય છે. આથી દરેક પાશ આવિષ્કાર એ વિષ્ણુને અવતાર કહેવાય છે.

પદ્મ પાશનકલ્પને ચોક્કસ દેવ સંકાર પણ કરવા પડે છે. એ દેવ અને એ સંકાર પાશનને અમેજ હોમ છે. કાળકાલ તરીકે, ધર્મથી જીવોનું પાશન થાય, માટે અધર્મનો સંકાર, એ પણ વેંચુની કાર્યન સમજવવામાં આવ્યું છે.

આવી રીતે ધર્મના રક્ષાપના અને અધર્મના નાશ માટે જનમમાં પરમાત્માની વેંચુની કક્ષિત મળતી છે અને તેમાંથી વિષ્ણુના અવતારો પ્રકટે છે જેના વેંચુન સંગ્રહોની માન્યતા છે. એ માન્યતાને અનુસરી ગીતાનો મોયો અપવાય કહી શકો છે.

(૭)

આજે જે રિશતિમાં આપણી પાસે મહાકારતનો અંક છે, તેમાં વસુદેવસુવ શ્રીકૃષ્ણને પ્રભુઓના એક મહાન ઉદ્ધારક તરીકે, અને, તેથી, વેંચુન માન્યતા સુબળ, વિષ્ણુના અવતાર તરીકે રજુ કરવામાં આવ્યા છે, અને એજ કારણસર એમને માટે 'પરમાત્મા' કહ્યું ચોક્કસવામાં આવ્યો છે. વળી, એવું વિષ્ણુપદ્મ માન્ય કવિએ કે મોહાએજ શ્રીકૃષ્ણ વિષે માન્યું હતું એમ નહિ, પણ શ્રીકૃષ્ણને પોતાની પોતે વિષ્ણુજ છે એમ કામનું હતું, એમ કલ્પને એમનું પાત રજુ કરવામાં આવ્યું છે.

વેદાન્તના કવિઓ આ અસારજ રીત નથી. વેદાન્તની પરિભાષા લાપરનારા વજા ઉપદેશો આત્મા અને બ્રહ્મની એકતાના નિમિત્તથી વારંવાર બ્રહ્મ અથવા પરમાત્માના કલ્પને પાતાના કલ્પો તરીકે બોલે છે. કાળકાલ તરીકે, રવાળી રામતીયે રહેલે કેશવે કહ્યું છે કે 'દુઃખ કૃષ્ણ છું, દુઃખ કૃષ્ણ છું, દુઃખ સુખ છું' વગેરે.

આ રીતનો ગીતામાં એમક કહેલો છે. આથી ગીતામાં 'દુઃ' કેશવ કેશવે રચુન રૂપે દેખાવા વસુદેવસુવ શ્રીકૃષ્ણના અર્થમાં, કાષ્ઠ કેશવે શ્રીકૃષ્ણના કારીરમાં રહેલા આત્માના અર્થમાં, કેશવ કેશવે જગત્પાશન વિષ્ણુના અર્થમાં, અને કેશવ કેશવે પરમાત્મા કે બ્રહ્મના અર્થમાં છે. આથી પુરવિર સંબંધ વિચારીને 'દુઃ' નો અર્થ કયા કેવી રીતે કરવો તે કલ્પવાનું રહે છે.

હાથર પ્રમાણે વેંચુન સંગ્રહાણની ખાસ માન્યતાઓ અને વેદાન્તીઓની બેજવાળીઓને અપાણમાં રાખીને તે મોયા અપવાળી અધર્મોનામાં જે અપવાળીઓને પ્રવિષ્ણવ કહ્યું છે, તે સમજવાને હરકત ન આવે, અને એમને જનતા મોહાને કોષ ખાણ રીતે સમજવવાની જરૂર ન રહે. (અંક)

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and tailed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચઢાવનાર

નામસનાં નંબર એકના બનાના, પાંચનાપલ વિગેરે ચીન્ને જોરદાર ખજેથી તરત ચઢાવવામાં આવશે.

ફરેક જોરદાર ઉપર કાલી રખડેબ રાખી સારા માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાવત ખાવથી મોકલવામાં આવશે.

ફેપ પ્રાવીન્સ, ટ્રાંસવાલ, ક્રીકેટ, વેડેસીઆ વીગેરે ફરેક જગ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

લખો: રવજી ભુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૨.

૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ.

દરબન, નાટાલ.

૭૭

We give you Optical SATISFACTION!

If you come to us for your glasses, we can promise that you will be satisfied with them. Optical work calls for great accuracy, and you should be careful in your choice of an optician. We have been established for 40 years now, and have already over 70,000 clients. Are you going to be another?

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

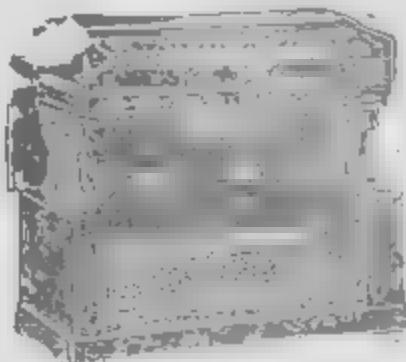
Branch Establishments: 67 a, Prithard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Tinsellers.

78

હારમોનીયમ ખરીદ કરનારાઓ ટ ખાત

ઉમદા તક, — અમુલ્ય લાભ

વારા ફેક્ટરીના હાલના સોચ પાઉં ૨-૧૫-૦ થી ૫, ૬-૫-૦.

હારમોનીયમ હાલના સોચ પાઉં ૩-૧૫-૦, ૪-૫-૦, ૫-૦-૦.

એન્ટીક હારમોનીયમ હાલના સોચ પાઉં ૮-૮-૦, ૫, ૧૦-૧૦-૦.

વારા ફેક્ટરી માટે ખાસ એન્ટી આપવામાં આવે છે.

તપાસા ૫, ૨-૫-૦, ૧-૭-૧, ૧-૧૦-૦.

ખરીદનારને ૨ મહીના સુધી મફત ટ્યુનિંગ આપવામાં આવશે. બહાર મ.મ. વાળાઓને એક્ટ્રા પોસ્ટલ માલ્થી પોસ્ટલારા થી ખાવવામાં આવશે.

ફરેક જાતના હારમોનીયમ—હાલના, પાંચના, હાલ પગના સાથે, પોટે'બલ, ૧૨૫, ટ્રાવેલિંગ, આ દેશની હવાને જનકુળ એવા ખાસ વારા ફેક્ટરીમાં બનાવવાથી મ'માવીએ છીએ.

વાયોલીન, આર્મોનિયમ, મેન્ડોલીન, ગીતાર, ફરેક જાતના સ્પેર પાર્ટસ તેમજ રેકોર્ડનો જોરદાર સ્ટોક એકા સેવાર છે.

ફરેક વાજી'ત્રાનુ રીપેરીંગ કામ ૨૦ વર્ષના અનુભવી એકસ-પર'ની આસ દેખરેખ હેઠળ કરવામાં આવે છે.

જહાર માસના જોરદાર ઉપર પુરત ખ્યાલ આપી સંભાળપૂર્વક કી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવે છે

મળે ના લખો:—મોહ એન્ડ, વાગ ફેક્ટરી

ગોશાલીયા મ્યુઝીક સલૂન,

પી. - ખાતક ૪૬૦. ૧૩૧ હવિન સ્ટ્રીટ.

GOSHALIA'S MUSIC SALOON.

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

કેપીટન વાલકેની હોટલ

દેશી આવનાર તથા જનારાઓને ઉતરવાનું ઉત્તમ સાધન.

સ્ટીમર તથા માછીએ જનારાઓ માટે ભેંઠતી માછીતી આપી સંતોષ સાથે રહેવાનું દરેક બંતનું સ્વાદીષ્ટ જમવાનું. આવી સમવડવાળી દરબનમાં ફક્ત એ એક જ જગ્યા છે.

પધારી ખાત્રી કરો. પ્રમાણમાં ભાવો તદન સસ્તા છે.

તેમજ હમારી ફરમાસુ મીઠાઈ આખા સાઉથ આફ્રિકા તેમજ રોડેશીઆમાં વખણાયેલી છે. એક નાનામાં નાનું પારસલ મંગાવી ખાત્રી કરો.

માલ સારો ચોખ્ખા ધીમાં બનાવેલ.

કંટ્રીઓના માછકોએ ઓરડર સાથે પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

માલીક:

R. K. KAPITAN,

Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

તમારા પંથાની બહાર ખબર ક્યા છપાવશો?

‘ઈન્ડિયન ઓપિનિયન’ માં

જે જુનામાં જુનું હોંડી બાપુ બાપુ સાથે આફ્રિકામાં વંચાય છે.

બાવ અને નફા મારે લખો:—

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ

મોડરન

ગંજવર

સેલ

હિંદુસ્તાની

રે

ગુજરાતી

કો

દામીલ

ડો

રેલેગુ

3/3

ઈચ

ડજનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા માટેજ છે
માટે લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

હારમેનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ બાવ પટાડેલા છે. લીસ્ટ માટે લખો:—

Phone 3447.

ORIENT MUSIC SALOON.

P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street.

DURBAN, Natal.

Registered at the O. P. U. as a Copyright
Music Composition.

ଶେଷରୁ ଆମାୟକ : ଏହିପରି ରଖିବାକୁ
 ଇଚ୍ଛା : ଏହିପରି ରଖିବାକୁ
 ଦୃଶ୍ୟର ମଧ୍ୟରେ

१५५ पुष्पासा ५४२ कपो ५४ मधोः—(६) ११ ११ ११
 ओज्ज १०५ १०५ १०५ १०५ १०५
 ३६० ५५५ १०५ १०५ १०५

DURBAN.

LOOK CLOSELY AT THIS LABEL

because when you go to the shop to buy Keen's Oxford Blue you must be SURE you get the right thing. Keen's Oxford Blue never streaks the linen and is so economical.

**KEEN'S
OXFORD
BLUE.**

TO STOREKEEPERS.

It is Profitable to stock and recommend Keen's Oxford Blue because by selling it you will always have satisfied customers.

આ લેબલ ધરાવે ધ્યાનપૂર્વક બેસો

કાપડ કે જાંતરે તમે કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ લેવા દુકાને જાઓ જ્યારે તમે ખાતરી કરી લેવો કે તમને સિધ્ધિ તેજ માલ મળી છે. કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ તાપરવાથી કપડાંને ડાઘ પડતા નથી અને તાપરવા માં તે સસ્તો પડે છે.

**કીનનો
ઓક્સફોર્ડ
બ્લુ.**

વેપારીઓને

કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ રંગીન માં રાખવો અને તેજ બ્લુ તાપરવા બદલાયક કરવી એ ફાયદાકારક છે કિનું કારણ એજ છે કે કીનનો ઓક્સફોર્ડ બ્લુ તમે તમારા બાદગેને વેચશો તો તેથી સૌને સંતોષ પડે અને ફરીથી પણ તેજ ખરીદવા આવશે.

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિખેરે

અમારે કાં જાતી દેખરેખ નીચે તાજો અને મહાભી મરમ હોલો મરમ મસાલો, કરીપાઉડર, કચ્છર, મરચાં, તેમજ ફેરીનાં અને કીંબુનાં તેમજ મીઠાસ આમારે હંમેશાં મોઢાં થા જીવાન્ય અમારી ગેરંટી સાથે મળી જાય છે. આવો ઉત્તમ માલ, તમે મરમો ખનાવી શકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતરી કરો. મળવાનું કેસનું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN. 53

Box 247 & 317

Tel. "Khayal."

HUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)

Proprietor of Asiatic Hotel.

Merchant and Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

મોક્ષ ૨૪૭ અને ૩૧૭. રેલીઆર કોર્સ "ખતો"

હુસેન મરમખલ (સરદારગઢ વાલા)

સાંકળીય પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પા. ઇ. આફ્રિકા.

50

Phone 3267. Box 316, 153, Grey Street, DURBAN.

HEERABHAI MORAR MATVADKAR,

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાભાઈ મોરાર મટવાડકર,

ટેલફોન ૩૨૬૭ અને પોસ્ટબોક્ષ ૩૧૬ ડુરબન

અને કમીશન એજન્ટ.

વેલીય સારી રીતે કરી માલ સી એ. ડી થી મોકલવામાં આવશે.

રેલીઆર ૩૮૧૬. મોક્ષ ૩૧૬ ૧૮૨ થી સ્ટીક, ડરબન ૫૨

'Phone 327

Tel. add. "Letopco."

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ માટે કંટીના એજન્ટ ઇમ્પર આજ

ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતરી કરશો.

P. O. Box 755, 55 Bond St. Durban. 70

M. H. DESAI

Wholesale Fruit Merchant.

ફ્રુટ જાતનું તાજું ફ્રુટ અને વેજીટેબલ સાથે વેલીય કરી સી

એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. બોક્ષ:—

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St. 55

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

ફ્રુટ જાતનું ફ્રુટ અને વેજીટેબલ સાથે વેલીય કરી

સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. બોક્ષ:—

P. O. Box 842. Durban. 129 Victoria St. 54

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS			
Yearly	...	25	6
Half-Yearly	...	12	6

અઠવાલિક પંચાંગ

	ચોરસ	રોડ	મુજબમાન	પારસી	સુરેશ્વર	જુલોર
નાર	૧૯૨૩ દીવે જાત	૧૯૨૪ વેળ	૧૯૨૫ રમળન	૧૯૨૬ મેદ. મમદ	ક. મી.	ક. મી.
પુષ	૩૦	સુક્ર ૪	૨	૨૫	૪ ૫૮	૭-૧
કર્કી	૩૧	" ૪	૩	૨૬	૪-૫૮	૧૦-૧
રશ્મિ	૧	" ૫	૪	૨૭	૪-૫૮	૧૧-૨
મેષ	૨	" ૬	૫	૨૮	૫-૧	૭-૨
મંગળ	૩	" ૭	૬	૨૯	૫-૧	૭-૩
કુમ્ભ	૪	" ૮	૭	૩૦	૫-૨	૭-૩
મૃગ	૫	" ૯	૮	૩૧	૫-૨	૭-૪

THE NATIONAL MUTUAL

LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA Ltd.,

Cape Add:
P. O. Box, 666,
Capetown.

Established A. D. 1869

T'nal Add:
P. O. Box, 2302,
Johannesburg.

THE GREAT PROGRESSIVE COMPANY
WHOSE FUNDS ARE OWNED SOLELY BY ITS
OWN POLICY HOLDERS.

All claims, loans etc., on South African Policies paid in
South African Currency.

LOWEST PREMIUMS : : : BIG BONUSES.
EVERY YEAR A BONUS YEAR.

The first office in the world to apply the surrender value of Life policies
in paying the premiums so as to prevent a Policy lapsing until
the surrender value is exhausted.

RESULTS FOR SIXTY-TWO YEARS.

Amount assured under policies current £83,911,232—9—2

Total amount paid in claims £26,017,753—7—6

Assurance Fund at 30th September 1931 £34,558,433—16—8

No shareholders in the Company but only policy holders are the partners in the Company.

Apply for further particulars to the Company's

Chief Agent for Indian Business:

MULJI G. PATEL,

P. O. Box 4838.

■ Kort Street,

JOHANNESBURG.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન

ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

ન્હાનામાં ન્હાનું પ્રોગ્રીવમ અને મોટામાં મોટું બોનસ

આપનારી ખાસક વર્ષની જુની નીમા કંપની.

અંગીનો વીમા ઉતરાવવાથી શા શા ફાયદા થાવ છે તે અણગું હોય તો અને કઈ કંપનીમાં
ઉતરાવવાથી વજમાં વધુ ફાયદો અને સહત આજમાં આજ પ્રોગ્રીવમ કરવાથી
મળે તે અણગું હોય તો મળે:—

મુળજી જી. પટેલ

લિંકાઓના બોક્કનેસના ચાક એજન્ટ.

બોક્કસ ૪૮૩૮,

૬ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ,

વેચવાના પુસ્તકો

આવકના અનુભવીઓના ઉદ્દેશ્ય

"તમે તમે તેની નવલકથાઓ અને બીજાં જે આપણે તે માંથી મળી પડે છે. પણ એક તો તમે એક વાંચી તેમજ સાં. નીચી, ધન અને જ્ઞાનના પુસ્તકો માંથી કેમકે તેની તમારે આખા જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને સાચાં પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે વધે તે બધાંને એકતાવાસ સંદેશોથી વેરી સારું છે."

"આજુબ એનો સહવાસ કરતો હોય તેપરથી તેના કુલ્લી અને પ્રકૃતિની પરિક્ષા થાય છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને શોખ હોય છે તે ઉપરથી પણ તેને વિષે અદ્ભુત થાય છે."

નીચેનાં પુસ્તકો આ ઓપીસેથી મળશે. મંગાવનારાઓએ મહેરબાની કરી ઓરડા જાણે પછી એકલતાં ધુકતું નહિ. વી. પી. ના ઓરડાને ધ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

લખાણ:—

Manager Indian Opinion, Phoenix, Natal.

આત્મનિવેદન—આ ૧૯૮ પાનાના પુસ્તકમાં ૧૨૪ વિષયો પર લેખ લખાયા છે. વાંચકોને ૧૨૪ જુદી જુદી જાતના વિષયોનો રસ થી રહેશે. કી. રી. ૭.

વિદ્યાભ્યુદય—જરૂરનાજીની વાતોનો મહાદેવ દરીબાઈ દેશાઈએ કરેલો અનુવાદ છે. કી. રી. ૨-૬.

ત્યારે કરીશું શું?—રોજન્ટાની આ નામની અંગ્રેજી ચોપડીનું આ સુદર અને સરળ ભાષાન્તર છે. સામાજિક, આર્થિક અને ધાર્મિક એવા અનેક સવાલોનો એક આખા જડ છે.

આજ પહેલો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૨.

જી. બી. ૨૬૮ કી. રી. ૨-૬.

કાલેજાકરના લેખો—આખા ૧૬ કલાકે નાબૂદ કરેલો નાશ સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ દક્ષિણી દેશોનાં શ્રેષ્ઠ શાળાપરના તેમજ કાશુનો 'નવજીવન' વાંચનારાઓને પુરો અનુભવ છે. આ પાસા પુકાના ૭૪૧ પાનાના પુસ્તકમાં તેમજ ઝાંઝપુરો લેખોનો સમાવેશ છે.

કી. રી. ૭.

શરતનાજીની ત્રણ વાર્તાઓ—મંગાળના સુપ્રસિદ્ધ નવલકથા પર થી. જરૂર મરોપાખ્યાની આ વાર્તાઓ થી. મહાદેવ દરીબાઈ દેશાઈએ એકમાત્ર વિનોદ અર્થે લખી હતી. 'નવજીવન' પ્રેસ તેને પ્રકાશિત કરતાં જણે છે કે "અનેક વારોના જીવન ઉપર આ વાર્તાઓ સરસ કાવ્ય રસથી જે વિશે જમને રંગા નથી." કી. રી. ૨-૬.

દેશ દર્શન—આ પુસ્તકની લેખિકા ક. સુમીત્રા દ્વાજા છે. આ પુસ્તકમાં આપણા દેશની સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજકીય અવિભાજીત વર્ણન છે. આ પુસ્તકના ૭૮૪ પાના કદમ્બ રસથી જરૂર છે.

કી. રી. ૫.

પ્રાણ પ્રતિક્રિયા—આ ૧૧૨ પાનાના કદમાં પુકાના પુસ્તકમાં મધીલના અસહકાર વિષેના બધાંબધો આપવામાં આવ્યા છે. તેના પ્રકાશક જણે છે કે: "દુઃખરૂ વચર દેવતા પ્રજ્વલથીત રહેતો નથી. ભારતવર્ષ જે મહાન ભૂત ઉપાડી છે તેને જીવવવા મધીલને દેશને એ પ્રાણ દુઃખો તેનું સ્મરણ સખવા આ આપણે ઉપજોથી નીવડશે એવી આશા છે." કી. રી. ૧-૩.

એક શબ્દ—શી. રાજગોપાલાચાર્યનું નામ એક રાષ્ટ્રીય નેતા અને મહાત્મા મધીલના મુરત અનુયાયી તરીકે જીવિષ્ણુ છે. આ પુસ્તકમાં શી. રાજગોપાલાચાર્યે રોજના ત્રણ માસના કાર્યક્રમમાં લખેલી રોજનીતી છે. કલેક્ટર તેની પ્રસ્તાવનામાં તમે છે કે "કલ્પનું મંત્ર આમાં એકજ નવું પદ્ધતિવાદી આપણું

છે કે આ ચોપડી 'સાહિત્યકેતુ'માં કામનું સ્થાન લેશે." મહાદેવ દરિબાઈ દેશાઈએ તેમાં થી. રાજગોપાલાચાર્યનો પરિચય આપેલો છે. કી. રી. ૧-૩૦.

ઈશુ ખ્રીસ્ત—અવતારશીલા—લેખમાળા—લેખ ૫—આ પુસ્તકમાં શ્રવણના સુપ્રસિદ્ધ લેખક થી. કિશોર બાલ મનસામવાલ મહારાજાએ એક અનુવાદોએ વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સાથે ઈશુ ખ્રીસ્તનો સુંદર અને સરળ ભાષામાં પરિચય કરાવ્યો છે. કી. રી. ૧-૩.

પાટલી પુત્રની પદતી—આખા પદનાની પદતીનો કુલ છતીકાસ છે. આ રસીક નવલ કથાના ૪૮૦ પાના. રસથી જરૂર છે. કી. રી. ૬.

સુમ્મત દર્શન—આ પાસા પુકાના પુસ્તકમાં ૧૫૨ પાના રાત રસથી જર્મ છે. કી. રી. ૧-૬.

અરીત અંદિકા—૪૮૪ પાનાના પુસ્તકમાં ૨૧ પ્રકરણો છે. તેમાં ૮૮ મહાત્માઓનું ટૂંક ચરીત આલેખ્યું છે. આ પુસ્તકમાં પ્રત્યેક ધર્મના મહાન પુરોહોને સ્થાન આપ્યું છે અને પછીના મોખદાયક છે. કી. રી. ૫-૬.

વનીતારની વાતો—આમાં ગુરુવર મહીલાઓની કથાઓના આમકથા છે. સામાજિક ફરીવારથી થતા અતીથ બનાવો અને કાન્ટીઓની ટૂંકી વાર્તાઓ છે. સમીપ. પાકું પુ. કી. રી. ૬.

અનુચ પદ—આ ૬૦૪ પાનાના પુસ્તકમાં વિનોદ, શુદ્ધિ, આત્મજોષ વિગેરેના રસો અર્થો છે. મંગાળના નવલ કથાકાર જરૂરનાજીના પુસ્તકોને આ રસપુર્ણ અનુવાદ છે. કી. રી. ૫.

ઉત્તરાખંડની વાતો અને હિમાલયનો પ્રવાસ—આ પુસ્તક કલાકે નાબૂદ કરેલો મોતાના સમીતો સાથે હિમાલયના કરેલા પ્રવાસનું સુંદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૧.

ઈશુનું અભિદાન—આ ન્દાના પુસ્તકમાં ઈશુ ખ્રીસ્તે માનવ-જાતને પવનમાંથી ઉતારવાને આપેલાં અભિદાનનું વર્ણન અને તે પરથી લેવાનો મોખ આપવામાં આવ્યો છે. કી. રી. ૧.

એતરાતી હીવાલો—આ ન્દાના પુસ્તકમાં શી. કલેક્ટરને એકનો અનુવાદ છે. સત્યામક આગમની ઉત્તરે એકની હીવાલો આવેલી છે અને તે હીવાલોની પાછળ શું રહે તે જણાવવા સરકારની કૃપાથી પરીપૂજ્ય લઈ તેથી તેનું નામ લેખે "એતરાતી હીવાલો" એટલે ઉત્તર ઉત્તરની હીવાલો આપેલું છે. કી. રી. ૧-૮.

Indian Opinion

No. 52—Vol. XXX.

Friday, December 30th, 1932

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price Fourpence.

INDIAN QUESTION IN SOUTH AFRICA

(By Mr. MANILAL GANDHI)

MR. MANILAL GANDHI has published in *Singapore* the following article on the Indian question in South Africa—

When the Cape Town Agreement was arrived at as a result of the first Round Table Conference between the representatives of the Governments of the Union of South Africa and India in 1927, the people of India were given the impression that things had changed for the better for Indians in that subcontinent. Time has, however, proved that it was a totally wrong impression. From the recently passed anti-Asiatic legislation, it would appear that the position of Indians in South Africa has grown worse than it was before the Agreement. Has the creation of the post of the Agent of the Government of India in South Africa done any good? That is the question often asked. The reply is that it is too expensive a post in comparison with the services it is able to render. Further it is a most humiliating post which no nationalist Government would suffer to continue. The only benefit derived by the Government of India by having its agency in South Africa is that it can get a first hand knowledge of the Indian situation. But in so far as relieving the community of their troubles is concerned, that office has utterly failed. I will mention here just one small instance of how cheaply the dignity of the agent of the Government of India is held by the authorities in South Africa. As a gesture of self-help on the part of the Indians, the Rt. Hon. Mr. V. S. S. Sastri as the first Agent has successfully performed a feat that was unique in the history of Indians in that country. He raised subscriptions for Indian education to the amount of £20,000 from the Indian community. The Sastri College, which is a spacious building, has been built with this amount in Durban and it has been placed under the control of the Government Education Department. Mr. Sastri applied to the Municipality of Durban for 5 acres of land for the College and it was after much pleading with all the eloquence that Mr. Sastri could command that the Municipality decided most generously not to make a free grant but to give on 25 years' lease a little more than only 2 acres. By way of contrast, I should like to mention here that there is a college for Europeans known as the Howard College which has been built for the gift of £50,000 made by a single European to which the same Municipality has made a free grant of 50 acres in the best part of the Town.

Indians' Handicap

When Mr. Sastri, with his great personality, could be treated so shabbily by a Municipality, what hope

is there of his successors being treated any better? Such treatment of the Agent by the authorities far from enhancing the position and the status of the Indian community, only lowers it and in this respect the Agent's post is rather a handicap than a help to us. Since the Cape Town agreement, restrictive measures against Indians have continued to pass increasingly and the administration of the existing laws has been increasingly harsh.

The administration of the Immigration laws has all along been harsh against Indians and since the agreement it has grown harsher. Whereas before the agreement (I refer here to the 1927 agreement) any Indian holding a domicile certificate could re-enter the Union after an absence of any period from the Union, since the agreement not only does he lose his domicile after an absence of over 3 years, but he loses even the right to enter the Union no matter how long he may have been resident in the Union and whatever vested interests he may have created. This rule is so strictly applied in the case of Indians that if he exceed the time limit even by an hour he stands in danger of being declared a prohibited immigrant. This rule is of general application. Indians are told, but the difference is that whilst a European has always the right to enter the Union on an education test and thus reacquire his lost domicile, the Indian has no such right.

Dangerous Powers Of Executive

In the case of a person declared a prohibited immigrant, the deposit for a temporary permit to enable him to enter in order to establish his case was originally fixed at not more than £25. The amount was raised since the Agreement to £100 and it has just a few months ago been further raised to £200. The object is to make it difficult, if not impossible, for an ordinary person to put up any defence in the case of his being wrongfully declared a prohibited immigrant. Any person, who not being domiciled is still acquiring his domicile in the Union if convicted of any offence however trivial it may be, is liable under the Immigration laws to be deported.

Fraudulent insolvency is a deportable crime and so far this clause has been administered against Indians only.

There are just a few of the many hardships Indians have suffered under the Immigration laws. The powers vested in the Immigration and Licensing authorities, are such that not even the highest court can supersede them, excepting that in the case of the latter one could go to court if a renewal of an old licence is refused and in the case of the former one could go to Court only on a point of law.

The Union Areas Bill which aimed at the total residential and commercial segregation of the Indian community of the Union has caused a great deal of stir both in South Africa and in India and in 1926 the Round Table Conference was a direct result of that stir. But the Cape Town agreement has not succeeded in averting that stir.

The effect of the Transvaal Land Tenure Act, the withdrawal of which the last Round Table Conference under the leadership of Sir Frank Hoarwin hopelessly failed to secure, aims at nothing else but that and if it succeeds in working that policy in one province the others will certainly follow that.

Indian Government's Duty

The Government of India might possibly have sound reasons for continuing to uphold the agreement. Indians in South Africa, however, believe from the Transvaal Land Tenure Act on the one hand and the Transvaal Licensing Control Ordinances on the other, which while placing absolute powers in the hands of the licensing authorities to refuse an application for a trading licence without assigning any reasons, gives no right of appeal to the aggrieved party and from the non-fulfilment by the Union Government of the promises given under the agreement of affording every opportunity to the resident Indian population for its upliftment from not allowing it to lag behind any other community, the agreement has been treated by the Union Government as a scrap of paper and the Government of India would be fully justified in dissociating itself from the pact. The people of India should at least make it their business to ask an explanation from the Government as to what it has done in the way of protesting against the flagrant breach of the Cape Town agreement by the Union Government.

The anti-Asiatics in South Africa contend that the white population of the country will be swamped by Indians. Every commission of inquiry has found that statement to be without any foundation. Comparative figures of the population of the Union will be enlightening in this respect.

The total estimated population of the Union is 8,913,097, of which Europeans are 1,798,047, Basins are 5,438,008, mixed and others 587,540 and Asiatics 188,817. This of course includes other communities besides Indians. Indians number about 170,000.

Vast Increase in European Population

The total area of the Union is 471,971 square miles. Density of the population of the Union is according to 1926 figures 1.55 to a square mile as compared with 226.09 in British India, 35.50 in the United States of America and 141.89 in the United Kingdom. It would appear from the estimated figures available that since 1911, the percentage of increase in the European population of Natal, where the bulk of the Indian population is resident, has always been much higher than that of the Indians. The following figures relating to Natal would justify the above statement.

1911—133,811 Indians including other Asiatics—98,761 Europeans.

1921—141,836 Indians only and 131,417 Europeans.

1930—152,164 including other Asiatics and 176,851 Europeans (estimated).

It would be observed that whilst the percentage of increase in the European population for the 20 years is 77.5, the increase in the Indian population is only 12.5. The Indian population has remained more or less stationary, and there is an increase, that may easily be set off against the large number that has been repatriated under the Assisted Emigration Scheme.

From the above figures, it would appear that with the comparatively handful of Indians and with the door being closed to any new immigrants

and with the working of assisted emigration there is little hope of the Europeans being swamped by Indians.

On the contrary, the Indian being voteless and voiceless and having a weak Government to look after them, are continuously being deprived of their legitimate rights and are treated as helots.

Indians in South Africa have a special claim for sympathy and support over Madras for a large number of the Indian population in the Union belongs to that Province. 18,714 have their birth place in Madras and the majority of the 100,323 (according to the census of 1921) South African born Indians have originated from Madras.

The Crisis in South Africa

The Leader of Allahabad writes as follows under the above heading—

'The Transvaal Asiatic Land Tenure Act, wrote Mr. Mahatma Gandhi in his article on the Indian situation in South Africa published in Saturday's *Leader*, 'threatens to undo all that Mahatma Gandhi had done for the Indian community after a fierce and prolonged struggle. . . . The 1914 Smuts-Gandhi agreement has been consigned to the scrap heap and the Cape Town agreement has met the same fate.' Mr. Mahatma Gandhi has, as editor of *Indian Opinion*, which he has been conducting with conspicuous ability since Mahatma Gandhi assigned it to his care, and in other ways been exercising a moderating influence in Indian political circles in South Africa. When in 1927, for instance, a section of Indians were vehement in their opposition to the Cape Town agreement, or when again a little later they attacked Mr. Smuts for advising Indians to apply for condonation certificates and for his other utterances and actions which did not find approval in extremist circles, he condemned their attitude in no uncertain terms. Therefore it cannot be said of him that he is an irresponsible and irreconcilable critic who refuses to be satisfied.

In commending Mr. Gandhi's observations to the attention of the Government of India and others interested in the well-being of the Indian community in South Africa, we will add that though one may not be able to see eye to eye with the editor of *Indian Opinion* and other leaders of public opinion in South Africa who are advocating a campaign of passive resistance, still no useful purpose would be served by extolling the achievements of the second Cape Town Conference when the entire community, extremists as well as moderates, in whose behalf the agreement was arrived at, and who are the people really concerned, feel that far from the conference improving their prospects, the new Act amounts to a breach of the two previous agreements of 1914 and 1927. We may concede that Sir Frank Hoarwin's delegation did their best to secure as good terms as possible for the Indian community, that the amendments made as a result of their intercession did mitigate to some extent the evils of the obnoxious Asiatic Land Tenure Bill, but even now in its improved form, it is objectionable enough to make it utterly unacceptable to Indian opinion. It withdraws from Indians some valued rights and privileges won after a prolonged and arduous struggle and makes it easily possible for a reactionary administration to inflict immense loss and suffering upon the Indian community, making their continued existence in the country intolerable.

It may also be remembered that one of the charges laid against the Boer republics of the Transvaal, when war was declared against them by the British Government, was their ill treatment of the resident Indian community. One would expect that when the offending republic was removed it would be the business of their successors in power who had been showing so much anxious concern for the

Indian community, to rectify past mistakes. Instead of that the position of the Indian community has grown much worse. Whereas formerly there was a single anti-Indian law, Law 3 of 1885, prohibiting the ownership of property by Indians except in locations and such other segregated areas, we have a number of them, which not only prohibit ownership of land but also its occupation for residential and commercial purposes. And whereas under the Moor regime the law was in disuse, the intention of the present authorities is to enforce the law more rigidly and to leave no loopholes. It is in this critical situation that the Indian community finds itself to-day. Recently the wrong committed by the Government of India on its people received much publicity in England and a commission was also despatched by the League of Nations to make inquiries into the allegations. What would be the verdict of a similar commission of inquiry on the doings of the Union Government? But who could force a white Government to submit itself to such scrutiny though it may continue to be cruel, unfair and unjust and ill-treat and oppress entire communities?

Lord Lloyd On India

In a striking speech at the University Club, Cape Town, Lord Lloyd, formerly High Commissioner for Egypt, criticised a policy of prudence from the British Government when dealing with India.

"The importance of India, not only to the United Kingdom, but also to the Dominions, is not sufficiently realised," he said. "Upon an area of vast importance we are trying to thrust a form of government which not only is entirely alien to the myriad nationalities of that country, but which has crashed in ruins in every Eastern country in which it has been introduced—China, Persia, Egypt and Turkey. The great change is not to be made in a matter of days. It is a matter of decades. Where Akbar, with all his power, his sympathy and understanding, was unable to unite Hindu and Moslem, we can hardly hope to succeed."

Enormous Influence

"You have only to consider the enormous strategic and economic influence exerted by the great Indian Peninsula up the areas around it, and then ask yourself what the effect would be if any Power but ourselves controlled it," Lord Lloyd began. "India can open and shut the gates of Singapore and divert the vast supplies of Eastern produce. It commands the northern way to Central Asia and China; and, thrusting the corner of the Persian Gulf, it influences Persia and Iraq, while its influence on the whole of the African littoral is a mere matter of history."

It was upon such a power, he added, that Britain was thrusting a government which had hitherto brought only ruin and chaos.

This, continued Lord Lloyd, was not a matter of opinion, but of fact. He had seen the crash in Turkey and in Persia. In Iraq it had been avoided because it had been tested, but wherever Western civilisation had been tried it had brought ruin. Far more millions had died in China as the result of democratic government than in the Taiping rebellion. China was far more killing than cordite.

"Bad Stumble in Egypt"

In counselling a policy of prudence, Lord Lloyd said the people had been told that there would be safeguards. This meant safeguards to finance, foreign affairs, the Army, Civil Service and British commerce. "If this is true," he went on, "then there can be no greater crime than that of misjudging the Indian peoples. It was said to Egypt under similar circumstances. It was then stated that the Protectorate would be withdrawn, but the safeguards would be guaranteed. As soon as these were

applied and the Protectorate was removed, the Government of Egypt resigned. What will the safeguards of India be worth if the Protectorate is lost? In Egypt there was a bad stumble as a result, but a fall in India and a stumble in Egypt are as different as a fall from an aeroplane is from a fall from a ladder. One is a complete smash, the other a regrettable accident."

Wise And Beneficial Rule

Britain's first consideration, said Lord Lloyd, should be to secure a wise and beneficial rule of the Indian people. "The question of administrative policy; it was merely an administrative question. As long as we remember that our business is to do good and justice to the subjects of the British Empire," proceeded the speaker, "then we must be more than jealous of our powers of keeping it."

Lord Lloyd also spoke of present-day conditions in the Empire. "In this long-drawn-out struggle of post-war empires," he said, "every nation's character is being put through the supreme test for endurance, energy, probity and veracity. My first conviction is that England herself, as well as the Empire, is coming head-on into the crisis. Our realisation, when looking at yesterday's calendar of calamities, that the world is weak in these days—France, America, Italy and Yugoslavia, China and Japan, Persia and ourselves—every one has been such a moment when the world has looked so much to the British Empire of what nations. Nothing has contributed more to this national renaissance than the Ottawa Conference, at which were harvested the first fruits of those long years which for some of us began in Joseph Chamberlain's days."

At any every demand prophesy of the Free Traders has been disproved and disposed of. We were told that we could not have protection and revenue. We are enjoying both. We were told also that a tax on imports would ruin exports. This has not been the case. That the prices of all goods would rise. We only wish they would. Despite also the fear that bad feeling might be raised in other countries, at no time had Britain been so coveted, while the prophesy that Ottawa would cause bad feeling between the Dominions would be given the lie by any of those representatives who had visited the conference.

Lord Lloyd Criticised By Agent-General

Lord Lloyd's observations on India at the University Club, Cape Town, a few days ago were criticised by the Indian Agent-General, Kanwar Mahraj Singh, in the course of an interview with a *Rand Daily Mail* representative.

"I read with interest," said Kanwar Mahraj Singh, "the report of the speech made by Lord Lloyd at the University Club at Cape Town. Lord Lloyd was Governor of Bombay for five years and was subsequently High Commissioner for Egypt. He has, therefore, had considerable administrative experience, and any statement coming from so eminent a person is bound to command respect."

"I have two criticisms, however, to make on his remarks in regard to India. In the first place his suggestions are mainly of a destructive character. He is making a general statement as to the necessity for caution and the desirability of a wise and beneficial rule in India. Lord Lloyd does not suggest what action of a constructive nature should be taken. He seems to forget that many years have passed since he left India and that all sections of the educated Indian public, in spite of the communal friction which undoubtedly still exists between Hindu and Muslim, demand very considerable changes in the present constitution of India."

"Every year increasingly showed that the masses followed their Indian leaders, whether Hindu or Muslim. As was recently stated by Mr. John Thompson, the late civil commissioner of Delhi Province, who had spent 35 years in India: 'It was one thing to rule a passive race in an indifferent or an admiring world; it was quite another thing in a captious age, aware of the cult of self-determination, to rule a vast country conscious of its

past and clamouring for self-government with the arts of publicity at its disposal. Providing the country was able to avoid shipwreck on the shoals of communism, there was no need to be afraid of the coming change. Neither disaster nor millennium must be expected. . . . Perhaps the strongest reason for going forward was that we could not resist the demand, the spirit of the age was hostile to the imperial idea."

"I am in general agreement with the above remarks. It would have been far more to the point if Lord Lloyd had been able to suggest a constitution for India acceptable to the majority of Hindu and Muslim leaders. A constitution boycotted by the leaders would obviously be unable to last even a year without military law."

"Personally I have little doubt that even the present Government in England will be prepared to take a very long step forward."

Indians In South Africa

"My second criticism is that it is unfortunate that Lord Lloyd chose South Africa of all countries for his remarks on India. Throughout the greater part of the Union it is a fact that the Indian does not enjoy the full rights of British citizenship. In fact he is here as an underdog, and as such deserves the sympathy of statesmen such as Lord Lloyd, who has experience of India."

"I have little doubt, though I do not speak from personal knowledge, that as Governor of Bombay Lord Lloyd, both personally and officially voiced the unanimous opinion of official as well as non-official India in regard to the necessity of ameliorating the position of Indians in South Africa. It would be interesting to know what is his present opinion on this important subject, and, if so, whether he is willing to give expression to it in South Africa."

"Lord Lloyd acknowledges the enormous strategic and economic influence exerted by India, and," said Kunwar Maharsaj Singh in conclusion, "it is obvious that a satisfied and grateful India would be of great assistance to the British Empire."

Lichtenburg Council Definitely Refuses Licences

The Lichtenburg Town Council decided definitely, by four votes to two, to adhere to its previous resolution, refusing two applications made by Asiatics for fresh produce dealers' licences in Plain Street. The matter was raised by Mr. J. P. J. Conradie, who tabled a motion that the previous decision of the Council should be rescinded and the licences granted. Mr. Conradie declared that it was an elementary principle of justice throughout the civilized world, except South Africa, that there could be no taxation without representation. In South Africa, however, both Indians and Natives paid taxes but had no representation.

Dealing with the Local Government Ordinance, empowering the Council to refuse licences, Mr. Conradie said that it was certainly obvious that as Mr. A. Swart M.P.C., had pointed out, the opportunity was afforded them of exerting indirect pressure on the Indian members of the community. "But Mr. Swart's speech was simply and purely political." Mr. Conradie contended that the Council received in revenue about twice as much from the Asiatic members of the community as from the European storekeepers. It has been argued that in granting licences to Asiatics they kept European business men out of the town. But he challenged the councillor who made this statement to prove it.

There are nine grocers in the town at present, of which number two were Europeans, but none of them had requested the refusal of the applications, so over-trading could not be given as a reason for rejection. President Paul Kruger was the man who opened the gates for the Indians at the Transvaal, and the late General Delarey drew thousands of pounds rent from Indians in Lichtenburg. Both these leaders of the

people were more farseeing than himself, as if they blamed him let them blame them too. They were not only injuring the applicants by refusing the licences, but also the European landlords who owned the premises, and for which it had been impossible to secure European tenants.

"I can prove, on the other hand," declared Mr. Conradie, "that you can buy your requirements much cheaper from the Indian than from the European storekeepers." He pointed out, moreover, that while one European business man fed a certain number of months, say about 80, those 80 persons were deriving the benefit from that business. On the other hand, the 3,000 residents of Lichtenburg derived the benefit of buying cheaper from the Indian stores. The Indian business section contributed to the funds of the hospital, and he understood, when asked, to their church. The applicants were old Lichtenburg business men, one having been here 14 years and the other five years.

The argument that the condition of taxation without representation was peculiar to South Africa was refuted by Dr. Ollen, who pointed out that the same conditions existed in America, where foreigners were taxed without being allowed to vote. He declared, moreover, that donations by Asiatics were only prompted by business reasons. "The Indian standard of living was much lower than that of the European, and the produce he consumed was generally obtained by barter. Undoubtedly, Paul Kruger and General Delarey had made mistakes in admitting the Indians to the Transvaal, and in his opinion, had they foreseen the consequences, they certainly would have acted differently."

Pleading for the maintenance of a white South Africa, Mr. A. I. Ludick asked the Council to adhere to its original resolution, declaring that Indian competition was killing the European business man. Mr. P. J. Huyser, who seconded Mr. Conradie's resolution, declared that he would always refuse an application made by an Asiatic for a licence in respect of premises adjoining those of a European. He had never let his premises to Indians, but the Council had to consider the position of the landlord, particularly in regard to those buildings which had in the past only been tenanted by Asiatics. Messrs. Conradie and Huyser were the only two to vote in favour of the licences being granted.—*The Star*.

Conference Ends

British Statesmen's Hopes For India

London, Saturday.

The Indian Round Table Conference concluded to-day with a message from the King and stirring speeches by Sir Samuel Hoare (Secretary of State for India) and Lord Sankey (who presided over meetings of the Conference in the absence of the Prime Minister).

In his message, His Majesty expressed confidence that the labours of the Conference had fortified the partnership whose strength and endurance were of such consequence to his people.

Sir Samuel Hoare promised full consideration of the appeal for the release of Gandhi and other political prisoners. He said the Conference had clearly delimited the field on which the co-operation was to be built and had created *esprit de corps* among all the delegates who were determined to see the building completed as early as possible.

Lord Sankey regretted the absence of the British Labourites and members of the Indian Congress. He would say to them, "Brothers, we are labouring for peace. Do not make yourselves ready for battle." He advised Indians to strive for the ideal but accept a practical instalment.

"We have blessed the trail for federation," he said. "There has been much more agreement than disagreement." Finally, he pleaded with the Princes not to delay in deciding upon their attitude towards the central legislature.—*Reuter*.

Doom Of Present Government

BY ARTHUR Q. BARLOW

Coming from a man with the influence of Mr. Tielman Roos, the cry for "racial peace" and for "devaluation" is a direct challenge to the Hertzog Cabinet, and must, as it has done, precipitate a political crisis in the ranks of the governing party.

The fight must now take place in that Party as to whether the members of that Party will support this new and refreshing outlook which Mr. Roos has raised, or whether the country shall cling to the old and wicked ideas of racial strife and follow a currency policy which must, in the end, lead to national bankruptcy.

Mr. Roos is a national figure and a national asset, and his cry for a fresh start has fired the imagination of the people. It has in one night changed the whole political outlook, and has placed the Prime Minister and his Cabinet in a most uneasy position.

It is now known that if Mr. Roos cares to do it he can, with the assistance of the supporters of General Smuts in the House of Assembly, turn out the present Government.

To hold the balance of power, and he, unlike General Smuts, can break the Government whenever he wishes to do so.

So far no member of the Cabinet with the exception of Colonel Greysell has said anything about the return of Mr. Roos to politics, and what the Minister of Labour did say means nothing and counts for nothing.

I feel sure that if it comes to an open fight between the supporters of Mr. Roos in the National Party and those who will follow the Prime Minister, all the Cabinet Ministers will stand by General Hertzog with, perhaps, the exception of Mr. O. Pirow, the Minister of Justice, who will refuse to fight the Prime Minister but will, for the time being, retire from political life.

Sterile Cabinet

But, before it comes to an open fight, there is every likelihood that General Kemp, Mr. Pirow and Mr. A. J. F. Ferreira will do their utmost to try to find some formula whereby Mr. Roos may still be able to work as a Nationalist within his old party.

That they will fail I have no doubt, because the attitude of mind of Mr. Roos and that of the Prime Minister differ so much. General Hertzog has boundless ambition and a mighty egoism. He does not like Tielman, and he was more than pleased when his late Minister of Justice resigned from the first Hertzog Ministry.

Klasie Havenga, who of late has had an increasing number of "I's" in his speeches and who has a tendency to convey the impression that he is one who, in his own mind, is not as others are, also does not like Mr. Roos.

Both he and Dr. Mahan will hate the idea of Tielman coming back to political life for he is, of course, a dangerous rival for the Prime Ministership.

Deep Split Inevitable

Taking all these things into consideration I cannot see how Tielman can in the future work with the present Cabinet and a deep split must take place in the National Party, one which will wreck it for a long time to come.

The present Hertzog Cabinet is doomed, and the Parliament of to-day has been rendered sterile.

That Mr. Roos will take a large number of the

younger and more active Nationalists with him is certain.

Panic seems to have seized most of the leaders of the South African Party and they rushed into the Press and poured out their political souls like water. None of them know where they stand, and many of them who had hoped to be in the Cabinet if General Smuts came back are doing their best to quash the pitch. Most of them are office-seekers, and in this way they do not differ from the ordinary run of politicians. They would prefer to carry on the old struggles and the wearisome old fights.

"Sob Stuff"

Well, it is now up to General Smuts. For quite a long time now he has been talking sob stuff about comradeship and good feeling between the two white races in this country. His chance has come. Mr. Roos has held out the hand of friendship, and if the Leader of the Opposition takes it all will be well and Tielman will have given South Africa a jolly good Christmas box.

If General Smuts has lost his head over Gurnistown and Roodepoort as some of his lieutenants seem to have done, and believes that he can rule on his own, he will be making one of the greatest mistakes of his life and will again smash his party.

Speaking from inside knowledge, I make bold to say that Mr. Roos can count on sufficient assistance in the South African Party ranks to smash that party.

No Need For Smashing

But there is no need for quarrelling or smashing. As far as I can judge, the public want a change and they will welcome a Government composed of the best men in the country. With a little tact General Smuts can bring that about, and a heavy responsibility rests on his shoulders.

That the end of the gold standard is in sight there can be no doubt. The entrance of Mr. Roos into politics has changed all that. The Government may do it themselves, but that I doubt, as only the other day Mr. Havenga told me that he would never depart from it, and we know that General Hertzog has sworn by all the gods he knows that he and the gold standard will never part company.

But it is doomed, nevertheless. Mr. Roos has started the snowball rolling, and the farmers will never allow the Government to go on as they are doing. It may be that the Government will resign and go in for a snap election. That will not help them, as the Tielmanites have their candidates ready, and such an election must end in Mr. Roos holding the balance of power in the new House.

The cat is among the pigeons, and politically things are going to move quickly. The Cabinet are mystified and rattled. They do not know who are their friends or who are their enemies.

Even in the Free State at least four Hertzog seats will go west.

There is now a great opportunity to smash racism for good, and the onus is on the shoulders of General Smuts. His chance to do something constructive for the country has come.

If he refuses the offer of a coalition and goes in for a policy of reckless adventure, the country will punish him. If not, he can again play a wonderful part in the history of his country, and do more than anyone else to place it on the map of the world.

A Roos-Smuts combination will attract capital to this country, will heal racialism, will assist to restore economic stability in South Africa and will eventually bring the two Rhodesias and the other British lands to his fold into the Union.—*Sunday Times*.

Opening Of The Uttenhage Hindu Mandal

A very pleasant function took place at Uttenhage on Sunday the 18th December, 1932, when the Uttenhage Hindu Mandal Hall was formally opened by Swami Bhuvani Dayal Sanyasi. The Hall was packed to its utmost capacity and many visitors from Port Elizabeth, Somerset East, Bristown and Pletuka were present. On the platform were His Worship the Mayor (Mr. Gordon Dullay) who presided, and other prominent Europeans, namely, Messrs. Hart, Jones, Fowler, Wasp, Moyer, Grey, Mr. and Mrs. Lott. The Hall was handsomely decorated with flowers, bunting, national and religious photos.

The chairman of the Mandal, Mr. D. R. Patel, prepared a written speech which was read by the secretary of the Mandal, Mr. Ramesh Babara. In welcoming the Mayor, the chairman expressed great pleasure and appreciation that the Mayor, in spite of his overwhelming duties, was good enough to consent to preside over the gathering, and was also taking a keen interest in the affairs of the local Indians. Mention was also made of the fact that, due to the generous heartedness of the Mayor, he was liked by both Europeans and Indians of Uttenhage. The Mayor was then garlanded, and the remarks were made "that this is the highest respect and honour we can bestow upon you in an Indian fashion."

The Mayor was greatly applauded when he rose to speak. "I have great pleasure to be here on this occasion and to preside over this gathering," he said. "I feel this an honour conferred upon me. It will be a great pleasure for me to assist all the law-abiding citizens of which Indians are a part. My duty this morning as a chairman, is not an important one. Only that I have to sit and listen to the other speakers, and Swamiji, all the way from Natal. On behalf of the Uttenhage residents, I extend to Swamiji a hearty welcome to our town, and we are pleased to have him in our midst. Not only the Europeans but also the Indians welcome him extended. I know that Swamiji will carry away with him the happy recollections of his visit here. The Indian section of Uttenhage are very proud of the Hall, and they are law-abiding citizens of our community. As far as the Municipality is concerned we are pleased in the manner in which the Indian residents live, and we are not troubled of any kind from them. I am very pleased that this Hall is built for the service of the Hindus, and I have pleasure in being here, on the occasion of its opening. I understand with great satisfaction, that the piece of land on which is built this Hall, was presented to the community, free of any charge, by Messrs. L. T. Gajjar and D. R. Lalla. This is very much appreciated. The Hall cost just over £350 and this sum was collected within a few months. I take this opportunity of congratulating small Uttenhage, and I am sure that this Hall will serve a very useful purpose. I wish you all luck for the future."

In introducing the Swami, the chairman of the Mandal said, "To some of us Swamiji has been a stranger. It was due to his inspiring suggestion that the Hall now stands completed. When just over six months back Swamiji visited us, he saw the need of the Hall, and he is back in our midst to-day, not to remind us of his suggestion, but to open the Mandal the fruit of his first thought." The chair-

man concluded his speech with the remark, "the Hall will ever stand in memory of Swamiji."

His Worship the Mayor then requested the Swami to formally open the Hall.

"Least did I think," said Swamiji, "that my bid and suggestion came to bear fruit. When I received your invitation, I was deeply surprised that in so short a time and with a handful of Hindus, the Hall was completed. I am indeed proud of it, and so about the Hindu residents of Uttenhage," Swamiji explained that their labours of building the Hall, was not all, but every endeavour should be made to unite the Hindus here and to establish a vernacular school for the children. "With ambition such as yours, my appeal in this respect will not go unheeded. May all your efforts in the future be crowned with success." The Swami then declared the Uttenhage Hindu Mandal open.

A vote of thanks to His Worship, the Mayor, was proposed by Mr. N. Mathray of Maritburg, who stated that the presence of the Mayor and his consenting to preside, was a sure indication of friendliness and encouragement. Mr. Mathray appealed to the Mayor to do all, within his power, to assist the local Indians. In response to the vote of thanks, His Worship, the Mayor, thanked Mr. Mathray for all the kind remarks about himself, and promised to assist the Indian community in every way possible. It would be a pleasure for him to do so.

At the conclusion of the function bunches of flowers were presented to all the European visitors.

Prayers led by Swamiji brought the function to a close.

In the afternoon an "Aarti" was performed under the direction of Swamiji. The Hall was packed with men, women and children. A special prayer was recited by Swamiji. Then followed a meeting where several gentlemen spoke complimenting the members of the Mandal responsible for the Hall. The Swami delivered a lecture on "Duty" which was very much appreciated by those present. In the evening a short "nat" was played by the pupils led by Mr. L. T. Gajjar.—Contributed.

Verulam Receptions

A correspondent from Verulam writes

A very pleasant function took place at the residence of Mr. C. H. Kuthanda on the 23rd inst., when the members of the Verulam Indian Temple Club and other prominent people bid farewell to Mr. S. H. Maharaj, one of the Vice-Presidents of the club, on his departure to India for a short time.

After speeches were made by the President Mr. Sham and others, the guest of honour was presented with a diary from the members of the club. Mr. Maharaj suitably replied, and the proceedings terminated, after which refreshments were served.

A similar function was held by the members and officials of the Shree Gopala Hindu Temple, Verulam, and Mr. S. H. Maharaj was presented with a gold wrist watch.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩૦ મું.

શ્રીનીકમ, શુક્રવાર, તારીખ ૩૦ ડીસેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૫૨

નોંધ અને સમાચાર

મહાત્માજી અને લોર્ડ સેન્ડી

લોર્ડ સેન્ડી જેઓ ટીજ રાજી પ્રમુખ કોન્ફરેન્સના એક સભ્ય છે અને પણ પ્રધાનમંત્રી ચેરમનશ્રીના જેઓ કોન્ફરેન્સના પ્રમુખ તરીકે કામ કરે છે તેમણે કોન્ફરેન્સ મળતાં પહેલાં મહાત્મા ગાંધીજીને વિલાયતથી એક પત્ર લખ્યો હતો અને સવિનયભરતી લાલ હોદી રમ સરકાર સાથે સહકાર કરવા તેમાં વિનંતી કરી હતી. મહાત્માજીએ તેમને જેલમાંથી જવાબ લખ્યો હતો તેમાં દલાવવામાં આવ્યું હતું કે સરકારે જ હું સહકાર કરવાની જવાબદારી છું. સરકાર માટે તો હું મરી રહ્યા છું. પ્રજાની પ્રજ્ઞા (પરેલ ઓપિનિઅન) એવીએ તેના ઉપર લાલવામાં આવ્યું છે. સ્વતંત્રતાને વૃદ્ધિ દાખી દેવા માટે સરકાર પ્રયત્ન કરી રહેલી છે અને કાયદાનું રૂપ આપી સરકાર નાસતીતિ વળાંતી રહેલી છે. આનો આર્ય બાએજી જેવો કાય છે કે સરકાર સાચી સલા સોંપના કાયમાં મુકવા મળે છે. દમનનીતિ ચાલુ રાખીને સરકાર પ્રજાને નીતક આધિગતએ કિતલી રહેલી છે. પ્રજાના ઉપર તારા પતાંવી તેમને મરીમ માથ જેવા તરમ ખતલી દેવી એ સરકારનો પ્રયત્ન છે. સવિનયભરતી લાલ જે માટે માટે ધર્મ સમાન છે તે જાણ કરી દેવાથી સરકાર સંજોગે કયરી તાંખવાના પ્રયત્નમાંથી કાઢી દરવાની નથી. તમામ કિલોમ અને નિમ્મતને ફ વખાણનાર છું. જો સરકાર પોતાના માનસમાં કલ્પ પડેલો કરે તો તમે અને નમશ પીલામાંજ પડેલો એશો. મહાત્માજીને જેલમાંથી કાઢી મુકવાની માગણી લગભગ સમસ્ત દીદે કરી હતી અને તેના જવાબમાં લોદના રેલ સેક્રેટરી લં. સેમ્યુઅલ હોરે ખાલોટમાં અગકવાર જાહેર કર્યું હતું કે મહાત્માજીની જો સહકાર કરવાની પ્રજ્ઞા હોય તો તેઓ જેલમાંથી સરકારને લખી શકે છે. કાંદીજી પ્રધાન મંત્રી અને લોકસંગ્રહ લેડ વીલોંગ એવા રિય પ્રજ્ઞે છે કે મહાત્માજીની દાર રીકારીને મહાત્માજી સહકાર કરવા તેવાર થાય. પરંતુ મહાત્માજી સાથે સુલેહની શરતો નહીં કર્યા સિવાય તે સરકાર સાથે બંધનથી કલવના રીતમાં કદી પણ સહકાર આપી ન શકે એ લાલ તો લોદમાં એક ખામુક પણ સમજી શકે એવી છે. એ વસ્તુ લોદમાં જો શર્ક ન સમજી શક્યા હોય તો તે ગોલકેટો અને મહાત્માજીને શકરે ગારી માળખેટમાં સહકાર કરવા ચાલી નીકળેલ સરકારના નુકામીવાળ છે. દીદની સ્વાધીનતાના દુશ્મનો તરીકે લોદના પુરે કામ કરવા બદલ પકડી લોદ ગેલીની ખાલીમાં પા કરનાર તેનાજ એવા પુત્રો વિશે જગત તેમને શું કહેશે તેની પણ તેમને કાંદીજી

પરવા છે. ધરાર દીદને તખનાજ પુત્રાથી બચાવો એવા સ્વાધાવિક ઉદ્ગાર નીકળા જાગ છે.

“બંધુઓ! અમે સુલેહ માટે કામ કરી રહ્યા છીએ”
રૂદના એક ખાલ સંદેશ મારફતે લંડનથી જવાબમાં આવે છે કે વિલાયતમાં મળેલી કાંજ ગાકરશ પરિષદ ખતમ થઈ છે અને કોડીજી તેમજ લોદ લેલીગેટો મેટ્રે બાએ સમાધાની ઉપર આવી ગયા છે. શું સમાધાની ઉપર આવ્યા છે. કેવી જનનુ એવીમેટ થઈ છે, સેક્રેલ માર્કેસના પ્રજ્ઞા ઉપર કેવી ગેઠવણ થઈ છે તીમેરે કરી રીમન એ સંદેશમાં જવાબમાં આવી નથી. કોન્ફરેન્સ ખતમ થઈ તે વેળા ના. કહેનલાહે સંદેશો આપ્યા તેમાં તેમણે કાંદીજી કે કોન્ફરેન્સની અદેનતા પરિણતિ બાગીતરી ગજણુત બની છે અને એ બાગીતરીનું બળ અને તેના દશવિપણુનું પરિણામ મારી પ્રજ્ઞા માટે મદદરતું છે. સર સેમ્યુઅલ હોરે બાબજી કરતાં જાહેર કર્યું કે ગાંધીજી અને બીજા રાજ્યમદારી દેલોએને કોડી મુકવાની કરવામાં આવેલી અરજ ઉપર તેઓ અપુર્ણ ખાલ આપશે. વિલાયતના મલુર પણ અને મહાત્માજી કોન્ફરેન્સમાં ચેરમનશ્રી હતા તે માટે તેણે શોડ બતાવ્યો અને તેમને સંબોધા તેણે નારકી શબ્દોમાં દર્શાવ્યું “બંધુઓ, અમે સુલેહ માટે કામ કરી રહ્યા છીએ. લાલને માટે તમે તંપારી કરતા નહિ.” તેમણે લોદીએને સલ્લદ આપ્યા કે આદર્શને માટે તમે બલે પ્રયત્ન કરો, પરંતુ જે વ્યવહાર હોયો આવવામાં આવ્યો છે તેના સ્વીકાર ને. અંતમાં દેશીરજવાકોને તેણે સલાહ આપી કે અધ્યક્ષ સરકાર પ્રમે તેમનું લક્ષ્ય કેવું રહેશે તેના વિષય દવે તેઓએ કરી નાખવો જોઈએ. લોદના રેલ સેક્રેટરી સર સેમ્યુઅલ હોરેના આ કંબી શબ્દો જમ કહેળાએ આખાને માટે જાણ પીકારી તેને અદર બાવવા મીઠા શબ્દો બોલી આમતણુ આપે છે તેના જેવા નથી? બંધુઓ, ‘અમે સુલેહ માટે કામ કરી રહ્યા છીએ’ આ શબ્દો કેટલા કંબથી વહેલા છે? એ તે સાચી સુલેહ માટે કામ કરતા લલ ને મહાત્માજી કે જે આપા દેશની સરથા છે અને જે સાચી સ્વતંત્રતા માટે આપે કેટલાંય વર્ષો થયાં લડી રહી છે અને જગતની પ્રજા આજેની મુશ્કેલી બન એવાં વીરપ બચીદને આપી રહી છે તેને એક ખાલુએ પ્રજાની લોદન અડા જન માણસો કે જેઓ કેલના પણ પ્રતિનિધિઓ નથી અને સરકારના મોટે બાગે લાજ દા કરનાર છે, જેઓએ લાલમાં કશાંજી બાગીદારો આપા નથી તેવાજો સાથે વાલમીત કરી, તેમને દયેલીમાં રગાડી, ‘અમે સુલેહ માટે કામ કરી રહ્યા છીએ’ એવા કંબ ખાલવો તેમાં લોદ આજે દલાલ માથ એવા રિયાત નથીજ.

"No Courtier"

I nevertheless carried away from Hyderabad the impression that Sir Ali Imam was not as happy there as he might have been. This impression was confirmed, a month or two later, when, at his pressing invitation, I revisited that city.

It was clear to me from the outset that Sir Ali was no courtier. Sympathy did not qualify him in his equipment. Nor could he simulate orthodoxy in order to smooth his worldly way.

Personal contact was almost entirely wanting between him and His Exalted Highness. Once in a blue moon he would don a "roomi topi" (the fez discarded by the Turks but still known in India as "the Constantinople hat") and be driven in his Government car to "King Kothi,"—His Exalted Highness's residence—to have an audience of the Nizam. Usually, however, the business of State was transacted between the two by means of correspondence. Sir Ali dictated his letters in English to his private secretary—Qadir Sabib, a relative, I believe—almost admirable young man and the replies (in Urdu, they were officially styled) were sent in Urdu.

On more than one occasion I was present when the farmana were delivered by a special messenger from the Palace. The envelope containing them was invariably cashed and stamped to prevent tampering with them on the way. I was invariably surprised to see a sheet of "commands" emerging from the cover and could not help remarking that Hyderabad was truly like the scabbard that can "house only one sword."

Lack of personal touch with the Nizam proved—at least in my opinion—a fruitful cause of misunderstanding. Disagreement arose out of a trivial matter. Sir Ali was too spirited to let it pass. He sent in his resignation—not for the first time, I believe. It was accepted. Two or three days later he left Hyderabad in a saloon lent to him by Mr. Lloyd Jones—the Agent of the Nizam's Guaranteed State Railway. Every one who was any one went to the station to see the Imam off—some to see and be seen, but many in a spirit of genuine regard and affection for the great man who was leaving them.

Sir Ali Imam went away with a heavy heart. He had many schemes in his head—some actually on paper—for the advancement of the State. Among these was a constitution which he had carefully worked out. All the pains he had taken came to naught—and through no fault of his.

During the many weeks I spent in intimate relationship with him at Hyderabad I was much struck with his devotion to the Nationalist cause. A conversation I had with him a day or two prior to his resignation comes back to me as I write. He was explaining to me his plans regarding the University town that he had mapped out.

"What style of architecture are you going to adopt?" I asked him.

"Indo-Saracenic," he replied, without a second's hesitation.

"I like the Indo-Saracenic style because it has been jointly evolved by the Hindus and Muslims," he added. "I wish to have everything that is the joint production of the two."

(Only a true nationalist could feel and talk thus.)

—The Hindu.

News In Brief

Commenting on the letter of Bhawani Dayal Sanyal to the Imperial Indian Citizenship Association, the *Amrita Bazar Patrika* of Calcutta writes:—

"The Indian situation in South Africa has reached a very critical stage indeed, for, the South African Indian Congress has unanimously decided to start passive resistance against three obnoxious measures which are aimed at the very existence of Indians there. The Transvaal Asiatic Land Tenure Act, the infamous provisions of which are too well-known to the people in this country, is one of the measures. The Transvaal Liquor (Control) Ordinance of 1931 which invests municipalities and local bodies with arbitrary powers of refusing a trade licence, is a second measure aimed against the Indians, while the change in the Immigration Act of 1931, depriving Indians of the right acquired by them under the Transvaal Registration Act, is the third in series. The Indians in South Africa have suffered much and are going to be made to suffer more, notwithstanding the Agreement of 1914. If therefore they have, as an extreme measure, decided upon passive resistance, there is nothing very surprising in it. The wisdom of the Government of India yet realises its responsibility in the matter."

—1—

On December 3, the marriage was solemnised at the bride's residence by Swami Bhawani Dayal Sanyal, assisted by Pandit Harishchandraji, of Miss Vimala Vamsari of Graytown and Mr. Parthodas Karsan of Ladysmith. The ceremony was performed according to Vedic rites in the presence of a large number of people. The guests included Mr. and Mrs. Lala Parshotam and Mr. and Mrs. P. Juba of Ladysmith, Mr. Mehta of Durban, Messrs. R. B. Maharaj and R. Maharaj of Murlidhar and others from Kanskop, Secaucus, Dulva and other districts. The wedding was a very successful one.

After the solemnisation of the matrimony, Mr. M. E. Lakhi, in his brief address wished the bride and bridegroom every success and happiness in life. The other speakers were Messrs. Karwa Desack, M. Subhan (Hudimaster), A. G. Alwar, Masulvi Mohamed Adam, Pandit Harishchandraji and R. B. Maharaj.

Mr. G. G. Vamsare thanked the guests for having responded so well to the invitations sent out to them. Swami Bhawani Dayal, after being garlanded, spoke at some length about the 'Vedic religion.'

Among the number of beautiful presents received by the newly married couple was the image of Lord Buddha in heavy brass presented by Mr. M. E. Lakhi, expensive brassware from Messrs. Alwar Bros., and a fine tea service from the Headmaster and Staff.—Contributed.

—2—

A letter's message from New Delhi reports that the new Indian Tariff Act giving effect to the Ottawa Agreement will come into operation on January 1.

Indian Child Welfare Society Centre 150, BROOK STREET, DURBAN

Open daily, Monday to Saturday, 8-30 a.m. to 11 a.m. Infants, young children, nursing and expectant mothers.

Lady doctors give free attendance.

Tuesday morning 8-30 o'clock. Friday afternoon 2 o'clock.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુનઃ ૩૦ મં.

શ્રીનીકમ્. શુક્રવાર, તારીખ ૩૦ ડીસેમ્બર ૧૯૩૨

અંક ૫૨

નોંધ અને સમાચાર

મહાત્માજી અને લોર્ડ સેન્ડી

લોર્ડ સેન્ડી જેઓ ત્રીજા રાજી રેમસ કોન્ટ્રેસના એક સભ્ય છે અને વડા પ્રધાનની ગેરહાજરીમાં જેઓ કોન્ટ્રેસના પ્રમુખ તરીકે કામ કરે છે. તેમણે કોન્ટ્રેસ મંત્રીના પદમાં મહાત્મા ગાંધીજીને વિજ્ઞાપનથી એક પત્ર લખ્યો હતો અને સવિનયભંગની લડત છોડી દેવા સરકાર સાથે સહકાર કરવા તેમાં વિનંતી કરી હતી. મહાત્માજીએ તેમાં જવાબમાં જવાબ લખ્યો હતો તેમાં જવાબમાં જવાબ હતો : રજવાડે જ હું સહકાર કરવાની જવાબદારી સહકાર માટે લો હું મરી રહ્યા છું પ્રજાની મુક્તિ વિરૂદ્ધ આપણા પ્રતિજ્ઞા તેના ઉપર લાગવામાં આવ્યું છે, સ્વતંત્રતાનો શુભચિંતક હોવા માટે સરકાર પ્રત્યક્ષ કરી રહેલી છે અને કાયદાનું રૂપ આપી સરકાર વાસનાતિ પતાવી રહેલી છે. આનો આનો બાળ્યજી એવો શાય છે કે સરકાર સાચી રાજા સેનોના કાયદા મુકવા માગે છે. હાલનાંતિ ચાલુ રાખીને સરકાર પ્રજાને તેના આધારનું કાલો રહેલી છે. પ્રજાના ઉપર વાસ પતાવી તેમને ગરીબ માથે જેવા નરમ ખતવી હોવા એ સરકારનો પ્રયત્ન છે. સવિનયભંગની લડત જે માટે માટે મારે સમાન છે તે જાણ કરી દેવાથી સરકાર સંકારો કચરી નાખવાના પ્રયત્નમાંથી પાછી દાવાની નથી. તમારા હિંમત અને નિમ્મતને હું વખાણવામાં છું. જો સરકાર પેલાન માનસમાં લગ્ય પડે. કરે તો તમે અને તમારા પીસામાંજ પડેલાં જોશો. મહાત્માજીને જેસમાંથી છોડી મુકવાની માંગણી સમગ્ર સમરસ દોરે કરી હતી અને તેના જવાબમાં દોહના રેટ સેક્રટરી સર સ્ટેમ્પુઅસ દોરે પાસપોર્ટમાં અનેકવાર નકરે વધુ હતું કે મહાત્માજીની જો સહકાર કરવાની મુજબ દોર તો તેઓ જેસમાંથી સરકારને લખી ચકે છે પરીક્ષા પ્રમાણ મંગળ અને વેલસરોપ લેડ વીલોગન એવી રિયલિટી છું છે કે મહાત્માજીની કાર સ્વીકારીને મહાત્માજી સહકાર કરવા તેવાર થાય. પરંતુ મહાત્મા સાથે સુમેદની યરતો નહીં હવે સિવમ તે સરકાર સાથે બંધનથી પડવાના કારણે કદી પણ સહકાર આપી ન ચકે એ વાત તો દોહમાં એક બાગક પથ સમજ ચકે એવી છે. એ પરંતુ દોહમાં જો કોઈ ન સમજ સક્યા હોય તો તે મોડરેક અને મહાસત્તાને કોઈ મારી ગેળાગેળમાં સહકાર કરવા અહીં નીકળેલ સરકારના પુશ્પામનીયજ છે. દોહની સ્વાધીનતાના દુશ્મનો તરીકે દોહના પુત્રે કામ કરવા જવાર પડી દોહ મેંતાની ખાલીમાં પા કરનાર તેનાજ એવા પુત્રો વિશે જગત તેમને શું કહેશે તેની પણ તેમને જાણીજ

પરવા છે. કચર દોહને ગેળાગેળ પુત્રોથી બચાવો એવા સ્વાભાવિક ઉદ્દેશ નીકળી જાય છે.

“અંબુએ! અમે સુમેદ માટે કામ કરી રહ્યા છીએ”

હરના એક ખાસ સંદેશ મારફતે લંડનથી જવાબમાં આવે છે કે વિજ્ઞાપનમાં મળેલી ત્રીજી ચક્રના પરિણામ ખતમ થઈ છે અને પોલીસ તેમજ દોહી કેલીગેટ મેટે બાગે સમાધાની ઉપર આવી ગયા છે. આ સમાધાની ઉપર આપ્યા છે. કોની જાતનું એવીમેટ થયું છે. સેન્ટ્રલ માર્કેટના પ્રતિ ઉપર કેવી મેકેલુ થક છે વીગેરે કરી વીગન એ સંદેશમાં જવાબમાં આવી નથી. કોન્ટ્રેસ ખતમ થક તે વેળા ના. કલેનશાંતિ સંદેશો આપે. તેમાં તેમણે જવાબમાં કે કોન્ટ્રેસની મહેનતના પરિણામે વાગીતારી મળ્યું જાતી છે અને એ બાગીતારીનું બધા અને તેના કલેલકથાનું પરિણામ મારી પ્રજા માટે મદદરતું છે. સર સ્ટેમ્પુઅસ દોરે વાલજી કરતાં જાહેર કરી કે ગાંધીજી અને પીસ રાજપદારી કેલીગેટને છોડી મુકવાની કરવામાં આવેલી અરજ ઉપર ગેળા મંપુરો ખાલ આપશે. વિજ્ઞાપનનો મળુર પક્ષ અને મહાસત્તા કોન્ટ્રેસમાં ગેરહાજર દવા તે માટે તેણે લોહ જતાઓ અને તેમને સંજોદ્ધ તેણે નારહી ચાહેમાં જવાબમાં “અંબુએ! અમે સુમેદ માટે કામ કરી રહ્યા છીએ. હાલને માટે તમે તેમની કરતા નહિ” તેમણે દોહીએને સલાહ આપી કે જાહેરમાં માટે તમે અલે પ્રયત્ન કરો, પરંતુ જે વ્યવહાર દોહને જાણમાં આવે. તે તેના સ્વીકાર કરો. અંતમાં કેલીગેલવાકાને તેણે સલાહ આપી કે મધ્યરસ સરકાર પ્રત્યે તેમણે વલજી રૂપુ રહેશે તેનો નિર્ણય હવે તેઓએ કરી નાખવો જોઈએ. દોહના રેટ સેક્રટરી સર સ્ટેમ્પુઅસ દોરના આ દંબી ચાહે જેમ કરેણીઓ માખીને માટે જાણ પાજારી તેને અદર જાવવા મીઠા ચાહે. મેલી આમતથ્ય આવે છે તેના જેવા નથી? અંબુએ! “અમે સુમેદ માટે કામ કરી રહ્યા છીએ” આ ચાહે કેટલા દંબી ખરેલા છે? જો તે સાચી સુમેદ માટે કામ કરતા હતા તો મહાસત્તા કે જે આપા દેશની સંરચા છે અને જે સાચી સ્વતંત્રતા માટે આજે કેરલાય વર્ષે થયાં લડી રહી છે અને જમનની પ્રત આપાં મુખ જન એવાં વીરજ ખસીદતા આપી રહી છે તેને એક બાળુએ દગાની દોહના આવી રજા માણ્યો કે જેઓ કાલના પથ પ્રતિભાધિયા નથી અને સરકારના મેટે બાગે દાજી દા કરનાર છે, જેઓએ હાલનાં કથાએ ખલીદાને આપાં નથી તેવાઓ સાથે વાતચીત કરી, તેમને દયેલીમાં રમાડી, “અમે સુમેદ માટે કામ કરી રહ્યા છીએ” એવા દંબ ખતારવા તેમાં દોહ આજે કસાધ જાય એવા રિયલિટી નથીજ.

આ ચક્રમાં પરિવર્તન થવી સમાધાની થઈ છે, તેને મદદરૂપ થતાની સ્થિતિ મારી આપે છે. આ નીતિ તેના કપરજ નવા બંધારણના આધારે આધાર રહેશે છે એ વાત કોઈ ખોલ છે. સર સેમ્યુઅલ હોરના દબાવી બેસેલા મીઠા લખાણો દોષ આજે બેગવાળ જેમ નથી.

શ્રીયુત વિદ્યલભાઈ પટેલ અમેરીકામાં

શ્રીયુત વિદ્યલભાઈ પટેલ અમેરીકા પહોંચ્યા કે તુરત તેમણે પટેલ કાંઈ એવું કહ્યું કે જેમાં સ્વદેશીકાવાની અમેરીકન લોકોને તેની અસર પડે. અપૂર્ણ પુરાષોત્તમ અને રાજ્ય પુરુષનાં માધ્યમે જ્યારે અમેરીકાની યુવાજાત લે છે ત્યારે તેમને એ વિચાર છે કે તેઓ રોશીયન જન છે અને જ્યોર્જ વોશિંગ્ટનની રચનિતે મળી આવે છે. શ્રીયુત વિદ્યલભાઈ પટેલ પણ જોઈ નિયમને અનુસરીને જ્યોર્જ વોશિંગ્ટનની રચનિતે જાન આપવા મેં આ ત્યાં ગયા કતા. તેમણે મેક્સિકો સરવસ્થુ આપનાં દરોહી દર્પ કે આશુનીકા દોષને ત્યાં જોઈ વોશિંગ્ટનનાં જીવન એક મદન પ્રેરણારૂપ છે. અમેરીકાના પ્રતિકલ સાથે સંબંધ મરાવતી બીજી જગ્યાઓની પણ તેમણે પ્રમાણિત લીધી હતી અને અમેરીકાના પહેલા પ્રેસિડન્ટની કપર કપર પુરુષનો કાર મદાઓ હતો. શ્રી વિદ્યલભાઈના અમેરીકાની યુવાજાતો ખાસ આજ્ય તો એજ છે કે દોષમાં વારનાયક પરીસ્થિતિ થી છે તેના ખાસ અમેરીકાને આપતી. શ્રીયુત વિદ્યલભાઈ એવી માત્તવા છે કે જગતની જે આર્થિક હાલતે સંબંધ છે તેમાં દોષનો પ્રથમ આવશે જોઈએ, અને તેઓ એવી આજ્ઞા લેવા રહ્યા છે કે અમેરીકાના પ્રતિનિધિઓ તેમાં જાણ મેલે તેઓ દોષના પ્રથમ તીરાકરણ સાવવા માટે પોતાની લાગણ્યનો લેપરોગ કરશે. દોષના પ્રથમ ન્યાય નીરાકરણ સાથે તેના કપરજ જગતની જાતિને આજાર છે. જગતની કલ્પનથીના આજાર પણ દોષના પ્રથમ કપર અવલંબી રહેશે છે કારણ કે જ્યાં સુધી વિજાણ દોષ કપર રાજ્ય સલામે છે ત્યાં સુધી તેણે મેલું દોષના પ્રથમ કપર રાજ્યનાં લોકોએ ત્યાં વિદ્યલભાઈ પટેલ અમેરીકાને એ દોષની રહ્યા છે કે દોષના વિલાપન સાથેના અધમાં પાંચીસ કરોડ આત્માઓ સંડોવાયેલા છે અને તેથી દોષના પ્રથમ સમજા જગત માટે અત્યંત મદદરૂપ છે. શ્રીયુત વિદ્યલભાઈ પટેલે આ પ્રમાણે અમેરીકામાં દોષના પ્રથમ ત્યાં થઈ રહી છે.

અહિંસાના શાંકિત અલંકારો સંદર્ભમાં

અહિંસાના એક પદિયતા કાળે સરળ માર્ગે ચલાવી મદદરૂપ અહિંસા અહિંસા વિલાપન થઈને અમેરીકા જવા કપરી ગયા હતા. સંકલ્પ પહોંચ્યા બાદ તેમણે કટરને કટરવસ્થુ આપનાં દરોહી દર્પ કે અહિંસાના એક પદિયતા જે એકાએક થયું છે તેને કું મુજારક એવું કું અને જો નરહાર ખાલી પ્રમાણે તેને સ્વીકાર કરવા માટે તેઓ સમજાવશે. મદદરૂપ એવી અભિલાષા પ્રકટ કરી હતી કે એ એકાએક ખાલી પ્રથમ પણ અંશુર રાખશે કારણ કે એ એકાએકને કાળે સુલેક કાળે છે. કેટલાક યુક્તિઓ એ એકાએક વિદ્ય છે પરંતુ દોષમાં મુક્તિને ત્યાં અભિલાષા જે સુલેક અહિંસામાં કરવામાં આવી છે તેને મારી ખાતી છે કે રોજ આપશે. કેટલાક એકાએક

ખાલી પ્રમાણે મળાને અને દોષમાં સત્ત્વ પરીસ્થિતિ થી છે તે તેમને સમજાવેને જાતે દોષમાં કું અમેરીકા જગત. કું મળું કું કે આ સમાધાનીને આજ્ઞા જગતને અભિલાષા રોજ અપરો કારણ કે પ્રપર્યા સા રોજ ધાકી રહ્યું છે. કટરને કટર સાંતિ લોકો છે અને પોતાના ધરને અવધિયત કરેલું લોકો. દોષના ત્યાં જગતને ત્યાં પુર્ણ અમલમાં મુકી જગત અને દોષમાં માનવરેલી સુલેક રજાથી જગત તે માટે કોઈ પીડાને પોતાની લાગણ્યનો સર્વ લેપરોગ કર એવી કું આજ્ઞા રાખુ કું કેટલા અહિંસા જેઓ પણ દોષમાં તુલિયને કારણે વિલાપનમાં છે તેમણે અહિંસાની એક પદિયતા રજા જોઈતા દરોહી દર્પ કે આ એકાએકની રહી કરવા રાખશે નાં એવા પ્રથમ કરવામાં આવે છે તે જતાં એ એકાએક એ એવું મદન જગત કેટલા છે કે તેને કોઈ આજ્ઞા રાખી થઈ નાં દોષના સ્વાધીનતા પ્રથમ આજ્ઞા લેવાવવામાં આ એકાએક એકી દોષ મેળવી છે એમ તેઓ મને છે.

રીપબ્લિકેનની જીવિમાં રજા

રજાવાર રજા દોષોને અહિંસા રીપબ્લિકેનની રજાના પ્રમાણે દોષ આપી કેવામાં આવે છે અને ત્યાં મળા પાદ તેમની જે જુદી રજા જવા પામે છે તે વિષેના સમાચારો અમે જાણવા આજ્ઞા રજા છોએ. એ પ્રથમ રીપબ્લિકેનના પ્રમાણે સવાલો પ્રકલ્પમાં આવ્યા હતા અને ત્યાં આજ્ઞાવાળે તેના અભિલાષા આપનાં દરોહી દર્પ કે આ રોજ સંબંધી સરકાર જે કું કરી કું તે એકાએક કે તેઓ જે જગતના કોઈ તે જગતમાં તેમને મોટી આપવા અને જગતના અમલદારોને અહિંસા મળુ કરવી કે તેમને કોઈ પણ પ્રકારનાં કામ રોજ આપવું. સરકારના આ પ્રમાણનો રોજ અર્થજ નથી કારણ કે એ પાત અપૂર્ણ છે કે દોષના ગામડાઓમાં જોઈતી અને અર્થજ આપનાં કું જ્યાં તેવી ત્યાં એકાએક આ જોઈને જગતના ગામડાઓમાં જોઈતી રજા એના અર્થ પણ એકાએક થયો કે ત્યાં તેઓ જે જગતના દુષને તેડવું ત્યાં આજ્ઞાવાળે બીજો પ્રમાણ એવો કરી જતા કે દોષી કર અહિંસાના એકાએક આ જોઈને પાત તેઓ અર્થજ આવ્યા લોક ત્યાં તેમને આપી રજા જે ન્યાયી પ્રકાર જેવી જગત નાં. કારણ કે એક વાર સરકારના અર્થજ આ જોઈને પાત મોટી રજામાં આ તો પાત જગતમાં અને પાતેના અર્થજ આવે નાં. ત્યાં આજ્ઞાવાળે દોષી કર વારનારોની લાગણ્યનાની ત્યાં જેટલો બધો કું રજા છે તે જોઈ જગત છે. દોષી કર વારનારોની રજા રજા સરકારની તીજેરીમાં આવે છે. તેમાંથી સરકાર મોટ પાતે લોકર અને કુરોષી જગત આ સરકારનાં પગર આપવામાં કું કરી કે છે તે વેળા કર વારનારોની લાગણ્યનો અર્થજ કોઈ વાર ત્યાં આજ્ઞાવાળે કરના દોષી અર્થજ પરદોષમાં રજા દોષીનાં દોષી સરકાર અર્થજ કરી થઈતી ત્યાં સરકારને મોટીએ તેમને કનકી દોષ અર્થજ કે છે અને દોષમાં મળા પાત દોષી સરકાર નથી તે સંકલ્પ જગત નથી તેમને પાત સરકારમાં મોટી થઈતી. પોતાની રજા નાં થઈતી અને નાં પાતેનાં એવી અર્થજ રજા આ અર્થજોની થઈ રજા છે. દોષી સરકાર પોતાની રજા અર્થજોની કોઈ નાં એવી રીતે

આ સ્તરીય હોદ્દાઓ પ્રત્યે ચર્ચા રહેલી છે. આ બાબતે કદાચ માં આપણે તમારે જ ધસે કે જ્યારે હોદ્દા સ્વધીન બનશે, તે ન બાબતમાં સુધારા શિષ્ટાચાર જરૂર હોદ્દાઓ કુતરાની પેઠે દર્શાવવા જરૂર છે.

11. ઇન્ડિયન એપિનિયન

દિવસ, તા. ૩૦ ડિસેમ્બર સન ૧૯૩૧

શ્રી ડિસવાલ ઇન્ડિયન ડિસેમ્બર અને પાટીદાર સોસાયટીના વાઇસ પ્રેસીડેન્ટ સ. સ્વર્ણકથ મહાવજીભાઈ મહાવજીભાઈ ડિસવાલ પટેલ ના. ૨૪ માં ડિસેમ્બર સનિવારે એક યાગે હું સમગ્રની બાપારી ભાગની જોડાનીસમગ્રમાં મુજરી ગયા છે. સ્વર્ણકથ સ. મહાવજીભાઈ આ દેશના એક પુરુષન વાની હતા તેઓ જોડે લાંબા પંદરલાઈ ડાસવાલમાં જાળ્યા હતા અને જોડે જાળ્યા જીવન તેમજ આ દેશમાં જસાર કર્યું હતું. તેઓ બહુધીવાર દોઢ વર્ષ આજ્યા હતા. તેઓ બાગડોલી તાલુકામાં આવેલા વાઢાનેર ગામના વાની હતા. અને એ તાલુકાની પાટીદાર કામની અંદર સારી લાગવગ ધરાવતા આગેવાન પુરુષ હતા. આજુ વેળા તેમની ઉમર ૬૨ વર્ષની હતી આજથી લગભગ એક માસથી તેમનું હૃદય નબળું થઈ ગયું હતું એવું ડોક્ટરશ્રીએ જણાવ્યું હતું અને તેમને વિશેષ આરામ લેવાની હાજરેએ સલાહ આપી હતી. આ દેશમાં એમની તંદુરસ્તી એટલી સુંદર રહેતી હતી અને એ કે ઉમર ૬૨ વર્ષની હતી છતાં એક જુવાનના જેટલો એમનામાં જીત્સાહ હતો અને સારીસતી તાકાત પણ એમનામાં એક જુવાનના જેટલી હતી. એમના દેહ ઉપર એક એક આવી આશન આવી પડી એવો સ્વપ્ને પણ કાઢને જ્યાસ નહોતો એમનું દાટ નબળું છે એવું વગરગ એક માસ ઉપર ડોક્ટરે જણાવ્યું ત્યારથી તેઓ લેવારે મંદામાં જોડું ખાન આપી આરામ લેવા પુરતી કાળક સામતા હતા છતાં ધીરે ધીરે જ્યારથી તેમની સક્રિય શીજી થતી જતી જજાતી હતી ત્યારથી બીજીકસ પરમાજ રહી હાજરેની લગા શીજા હતા અને જટ મિગને આરામ પણ જઈ એમ સૌ કાંઈ ધારના હતા. પરંતુ એમની નબીમન દિન પ્રતિ દિન બગાડી મઠ અને કાકતરે એવી સલાહ પણ આપી કે હરિયા કિનારા નજીક રહેવાથી એમની નબીમનને ફાયદો થશે. અને તબીબના યોરો કેર પાયા બાદ મુસાફરી કરવા જેવી નબીમન કાય તે જીવન મા દોઢ જણું એવો વિચાર પણ રાખવામાં આવ્યો હતા. એમના અંત સંદીઓએ એવી સુચના પણ કરી કે તબીબના મુસાફરી કરવા યોગ્ય કાય. એમને દોઢ મોકલવા અને એ સુચના એમની પાસે મુશ્કામાં આવી ત્યારે એમજો દરતાપુર્વક જણાવ્યું કે દોઢ જણાં મારી મ-જા નથી અને તેનું પ્રયોજન એ છે કે ડિસવાલ એશીવાટીક લેન્ડ ટેન્સીર એક્ટ સામે કમીશનને રીપોર્ટ બધાર પડ્યા પછી સત્યાગ્રહની લડત કરવાનાં ક્રોએસે જાગ કરેશે એ અને જાહેર સમામાં એ જણાવેલું છે કે એ કાયદા સામે જ્યારે લડત આસરી ત્યારે તેમાં હું બામ મધકા. કમીશનને

રીપોર્ટ ચોડા વખત પછી જ્યારે પડશે અને તે પહેલાં હું દોઢ સાથે જાગ એ અને જોએ તદિ. સાથે આ સરોર જે એકવાર પડ્યાનું છે તેના કરતાં હું જાહેરમાં એમો જોડ તેની કિસ્મત અને વિષય છે તેથી દોઢ જણાં વિષેની વાત મારી પાસે જાગ્યે પણ મુજબી નહિ. તેમને આજો ૬૦ નિશ્ચ એક દોઢ જણાં વિષેની વાત પછી જાગ્યે પણ જાગી તદિ. સ્વર્ણકથ મહાવજીભાઈ એક સાથે દેશ સેવક હતા. જાહેર જાગ્યાં એમનો ઉત્સાહ, જાત અને કાળક એમનામાં જોડાં એવો એવો માં આવતાં હતાં તેમજ એ સૌ દોઢ બાધએનામાં જોગ તે આ દેશમાં કમના કમર પડતાં અનેક સંકટોનો જાગી જાત આવી જાય. પાટીદાર સોસાયટીના અને ડિસવાલ ઇન્ડિયન ડિસેમ્બર તેઓ એક સ્વર્ણકથ હતા. હોદ્દાની સ્વધીનતાની લડતમાં પ્રત્યે તેમને એકલો જીત્સાહ હતો કે પ્રથમ જાગે હંડાં મેકી રકમ મુજી પેરે મેર જોડોને ત્યાં બહુધી હંડ એક હંડરી લડતને આર્થિક મદદ મોકલી આપવા તેઓ હમેશાં જાગ રહેતા હતા. હરેક જાહેર કાર્ય અને તેઓ જાગી કદ બીજાં એવે જીત્સાહ ધરી હમેશાં નિમખાન ક્રોએસે જાગે પાટીદાર સોસાયટી કે સમાજ સેવાની હરેક જાહેર મીટિંગ મા કમીટી મીટિંગમાં સૌથી પ્રથમ કાજરી એમની હોયજ એટલું જ નહિ પરંતુ મીટિંગ પહેલાં જાગી રાંડ લેકલા માજીસેના પાસે પર્વેની મીટિંગમાં આવવાનું છે એવી સુચના આપવાનું હરે. એમને હરતા જીએ તબીબી જીત્સાહના વિષય મારેક પડે કે નહીં કેક મીટિંગ મા કંઈકી વાતજ એ કરશે એમ જોએ મીટિંગમાં નહિ આવી જાગ એવી જે જાગ્યે વાત કરી તે તેની જરાજર તપાસ તેઓ લે. આ દેશમાં બસતું છે. દરેક જાગ્યે છે અને મીટિંગમાં આવતાં પણ જાગ્યાં હંડાં એવો જોડોને કકો મજીજ કયાથી આવી લીધો તે એમની પાસે કાપમની હોયજ જોતે અંજીજ કાજીજા નહતા છતાં સયરે રેના જેકી મેકમાં હું સમાજાર છે તે કાજી મજીજા પાસે જાગ જાગ્યે છે સાંજે રહાર પગ તીકજી કે દુરત વાંચી જાગ્યા હોય તેને અજીક જાગને પુલવાનાજ કે આજે હું સમા. આજ છે? દેશની અને કામની સાચી શાક જાગની કામજી ધરાવનાર આજ એક ઉત્સાહી સેવકની કાંસવાલની દોઢ કામને જેકરી જાગે જેક એમના કામજી પડી છે તે જોડાનીસમગ્રમાં વરતા દોઢી બાધએજ અતુભવી રાકશે. મરજીના આજમાને કાયક જાગિ આજો એવી અને પ્રાર્થના કરીએ છીએ અને તેમના જીવને તેમજ કામને મજીલી જાગ પ્રતે દોઢીકજ દેશીએ છીએ.

- એવું પટવર્ધનની અને બાળ એક કદાની સદાનુજીતમાં આંધીજીએ કરેલા. જેલસા અપવાસથી તેમના શરીર પર ધમ્મી અસર થાય છે તેમનું વજન છ રતલ ઘટી ગયું છે તેઓ તદન અસકત થાય જવા છે અને સુમાવેલું વજન તેઓ પાછું મેકવી રાકવા નથી. મરજી મહાવવાના કારણે જેલમાં જતાં પહેલાં તેમને જમણે કાય કુખતો હતો તે હજી પીકા કરે છે. આ કારણથી ચોડા દોવસ માટે મરજી કાયવાનું કોડી જેવું પડ્યું છે. અને તેને વાસે તાકલી ફરવે છે માંધીજી કાજીને જેલમાં જાગીનું દુષ. મુલ કાદ. જગરના લોટની રાકલી. પાજીમાં પથારીએ બજાર, મધ, બાંદલા કમરો અને નાંગી મીરાકમાં છે.

લોરડ લોહડ અને હોંદ

જેક વાર મુજબના અવતરે તરીકે કામ કરી અગ્રેલા અને ઇજ્જતમાં કામ કરીએના દોષ ઉપર હવે આંખી વિકાસની સરકારે પાછા યોજાવી લીધેલા અને હોંદની સ્વતંત્રતાના કદર દુરમન તરીકે અસહ્ય અનેક ભેડ' લોહડ હાથમાં સાફથી આંધકાની મુશ્કાલોને જીતી આવીશો છે. તેઓ કેપ્ટાઇનમાં જીત્યા અને આંખી મુતિવર્ધીની રક્ષામાં હોંદ વિષે તેમણે જેક માપણ આપ્યું છે તે જામે નીચે આપીએ છીએ:—

હોંદના પ્રશ્નોની નીચેથી કાવતમાં ખોટીક સરકારે ઉદાપણની રાજનીતિથી કામ લેવું જોઈએ. હોંદનું મદદર માત્ર વિકાસનને જ નહિ પરંતુ કેમીનીઅસોને કેટલું બાર છે તે પુરેપુરી રીતે સમજવામાં આવ્યું નથી. જેક વિચાર વિસ્તારના મુદ્દા ઉપર આપણે જેક જેવી સરકારનું બંધારણ દોષી ખેસાડવા માંડીએ છીએ કે જે બંધારણ તે દેશની જુદી જુદી બાબતો માટે ખોટું જ પરદેશીય હોય, જે જાણતું બંધારણ પુર્ણતા મુદ્દા યીત, છતાં, ઇજ્જત અને હોંદમાં કામલ કરવામાં આવ્યું હોય તે પડી જાય છે. જેક મુદ્દાના રાજ્યધારણમાં મદાન કેપ્ટાઇન કરવાને હોય તે માત્ર ચોક્કસ દિવસોમાં જ કરી શકે તે નથી. તેને માટે વર્ગો જોઈએ છે, કેપ્ટાઇન બંધારણ પાતાની મદાન કક્ષિતા, સરકારનું અને જાન હોવા છતાં હોંદનું સ્થિતિને જોઈને કરવા કક્ષિતિયાન જ કરી શકે નહિ તે પડી આપણે જેમાં વિચાર મેળવવા કક્ષિતિયાન કરવાની જાણે જ જાણ રાખી કરીએ. હોંદની આસપાસ આવેલા મુદ્દા ઉપર હોંદ જેવા મદન મુદ્દાની આર્થિક અને સરકારી દ્રષ્ટિએ ઉપયોગી જગ્યા વિષે કેટલું બાર મદદર છે તેને તમારે વિચાર કરવાનો છે. અને જે વિચાર કરી તમે તમારી જાતને પુરો કે આપણા જિવાય કેટલું ખોટું લગાડો. હોંદ ઉપર માત્ર રોમ તે તેની થી જાણ થાય કે હોંદ સોગાંધારના કરવાના બંધ કરી છે અને મુશ્કાલી પડે છે. અને પુર્ણતા મુદ્દાની પેશાકને તે પુરતા પ્રમાણમાં જ કરી છે. મુખ્ય એકીયા અને યીતના ઉપરના માગ ઉપર તે જાણ થાય છે. અને ઈશની આપાનના મુદ્દા જાગળ કરીને પ્રગત અને પ્રગતના ઉપર જાણ તેની જ જાય છે. તમારે આપણા આંધિકા ખેડ ઉપર તેની કેટલી જાગળ છે જે ખીના તે જ સંદર્ભીક તત્વ છે આપી જતા પરવડા જેક મુદ્દા ઉપર વિચારત જેક જેવી સરકાર કેટલી જોશાદવા માં છે કે જે સરકારનું બીધ તે રેશા ઉપર રેશાક અને જાણમુતી જાવી થયા હોય આ જેક માત્ર જાણવાય નથી પરંતુ સવ ખીના છે. જુદી અને ઇજ્જતમાં જાણમુતી મે જાણ છે જેટલે પુર્ણતા દેશની બંધર થાયમાં સંસ્કૃતિ અને સંસ્કારોની અજમાયશ કરી જોવામાં જાવી છે આ જા નાજીય પ્રવર્તે છે. દેશનીમાં જેક બંધર અને તેમાં જેટલા માણસો જુલા તેથી જાણે વધારે માણસો યીતમાં સ્વતંત્ર સરકાર રક્ષાવાના પાટણને મરી ગયા છે. હોંદમાં ઉદાપણની રાજનીતિથી કામ લેવાની સમાધ આપતા તેમણે કેટલું કે હોંદના લોકોને કેટલું આપ્યું છે કે નવા બંધારણમાં સેકે કમી રાખી કરવામાં આવ્યો. આંખી આંખી જે છે કે નાજી પ્રવર્તણ પરદેક સાથેનો સંબંધ, હોંદ, સોગાંધ સર્વોચ્ચ અને ખોટીક વેપાર જે વિવર્ધના

અધિકારોની આંખી લેવામાં આવશે. આ વાત જે સવ હોય તે હોંદની પ્રગતને મેર રહે સરકારી જોના કરવા કેટલું ખીને પ્રોટા મુદ્દો નથી. જોવાનું જાણેની બંધર અને ઇજ્જત મોજકવામાં આવ્યો હતો. ઇજ્જત વિષે જાણે કરવા માં આવ્યું હતું કે પ્રોટેક્ટરેટ જેવી લેવામાં આવ્યું છે, પરંતુ મેજક માંડરીની મેરડી આપવામાં આવશે. પ્રોટેક્ટરેટ જેવી લેવામાં આવ્યું અને મેજક માંડરી સાથેની સરકાર જાણ કરવા માં જાવી કે હુરત ઇજ્જતની સરકાર રાજનામાં આવ્યું. હોંદ વિષે જાણ જે પ્રોટેક્ટરેટ જેવી લેવામાં આવે તે હોંદના સેકે માંડરી યીત કેટલી? અને લીધે મજ્જતમાં આવ્યું જોયું જાયું. ઇજ્જતમાં આવ્યું જોયું જાયું અને હોંદમાં આવ્યું જાણી પડીએ જે જે વચ્ચે મદાન પેડ રહેશે છે. ઇજ્જતમાં આવ્યું જાણી પડીએ તે જેક જેને માંડરીમાંથી થવા દોષને તેમ સંખ્યા અને હોંદમાં જાણી પડીએ તે જાણમાં ઉડતા જોશાંધેનમાંથી થવા દોષને તેવું છે. ઇજ્જત માં જાણી થવા દોષને જે જેક મોજકવામાં જાવા લેવાનું અને હોંદમાં જાણી થવા દોષને તે જેક સંખ્યા વિનાજા લેવાનું. વિચારતે જે પ્રથમ વિચાર કરવો જોઈએ તે જે રહેશે કે હોંદના લોકોને માટે ઉદાપણ બંધર અને જાણમાં રાજ્ય જોઈએ. હોંદ ઉપર કાવતમાં અને હોંદમાં બંધર નવાની રાજ્ય જે સામાજિકતા પાછીનો મુખ્ય મોડ છે. અને જે નવા મુખી આવ્યું જરાજાં જમાજમાં રાખીએ આ મુખી આવ્યું આવ્યું જરાને સાચી રાખવાને તોફારી રાખવી જોઈએ. સામાજિકતા બંધર આવે થી પરીસ્થિતિ છે તે વિષે જોનામાં તેમણે કેટલું કેટલું પડીવા સમજમાં જે હોંદની પ્રગત જાણમાં ઉલો જાણે છે તેમાં જાતની બંધર રેક પ્રગતના આંધિકાની કોટી થઈ રહેલી છે. મારી પ્રથમ માનવતા જેવી છે કે વિચારત જે તે સમજ ખોટીક સામાજિક જે કોટી બંધરી આજમાંથી હોંદમાં રીતે જાણ આવ્યાં છે. મારી જાણની વિષતિનું કોંઈક તમે તમારી જાણે તે જાણે કે પડી નજીક પડી જાય છે. હોંદ, અમેરિકા, ઇજ્જત જેવી રાજનીતિમાં યીત અને જાણ, છતાં અને આવ્યું સર્વોચ્ચ સીક સીકર મેજકના તરફ જાત આવે નીજાની રજી છે. જોશાંધા કેપ્ટાઇનના વચાક કરી તેમણે કેટલું કે કેમીનીઅસો અને આવ્યું વચ્ચે જોશાંધામાં મારકની જાણમાંથી થવા થઈ જેવી જે માનવતા હતી તે જોટી પડી છે.

જેક વાર મુજબના અવતરે તરીકે કામ કરી અગ્રેલા અને

લોહડ લોહડ આ દેશમાં જાવીને હોંદ વિષે જે ઉદાપણે કેટલું તે વિષે હોંદની સરકારના જેક વચ્ચે મદદર મદદર સોમને 'રેક હોંદની મેજક' થવા પ્રતિનિધિએ જેક ઉદાપણ લીધા હતા તેમાં તેમાંથી જે કેટલું હતું કે કેપ્ટાઇનમાં મુતિવર્ધી રક્ષામાં લોહડ લોહડે માપણ આપ્યું તે મે રસ-પુર્વક વાંચ્યું છે લોહડ લોહડ થાય વર્ગ મુખી મુજબના અવતરે અને કેટલાક સમજ મુખી ઇજ્જતમાં કામ કરીકર કરતા તેમને રાજ્ય વહીવટનો મજા જાણતો છે અને જોય પ્રશ્નિક પુરત તરફથી કોષ રેકરેટ બંધર પડે તે તે માનવી થાયવા માં આવેલા. હોંદ વિષે તેમણે જે રીકા કરી તે વિષે મારે જે રીકા કરવી છે. પ્રથમ તે તેની સમજાને મુખ્ય જાણે

કેન્દ્રેશન કરવાની વચ્ચે વાળ છે. હોદ્દામાં કદાચ અમરેણું અને કાલકાથી રાજ્ય દોવું એકજે એવું એક સામાન્ય સ્ટેટમેન્ટ ર્થાં સિવાય તેમણે કોઈ અનામત કાર્ય કેવી ભલમ્ બેવું તેની સુચના કરી નથી. તેઓ જે વાત જણાવી જાય છે કે હોદ્દા હોદ્દા જવાને તેને પછાત વર્ગ થયા છે. હોદ્દા મુસ્લીમો વચ્ચે હોદ્દામાં ગ્રામ્ય છે તે જતા સવળા વગેરેના કોમરસેશન બહાર પ્રજાની માંગણી કાલના હોદ્દાના રાજકીય બંધારણમાં મોટા ફેરફાર કરવાની છે. હોદ્દા હો ના મુસ્લીમ હર વર્ગે વધુ પ્રમાણમાં જે જોવામાં આવે છે કે આમવર્ગ તેઓના આગેવાનોને પસંદ આવી રહેશે છે. હોદ્દા પ્રાંતના આગેવાનો સીવીલ કમિશનર સર જોન ચેમ્પસન જેણે હોદ્દામાં ૩૫ વર્ષ કાલથી છે તેમણે યોગ્ય સમય ઉપર દર્શાવેલું દર્શન કે સ્વભાવે જ જાત જોવી એક પ્રજાના વિષય જે પરવાનગી રાજ્ય અધાવતું થાતો જમલ વચ્ચે કરે જોવી રીતે રાજ્ય કરતું જે એક જુદી વાત છે અને આ સ્વસ્થ નિર્ણયના જમાનામાં સ્વરાજ્ય માટે વધમાં મારતી પ્રજા ઉપર રાજ્ય અધાવતું જે બીજી વાત છે. હોદ્દાના કોમરસેશન વધાવને જમલાની મારવામાં ન આવે તો હોદ્દા જે રાજ્યકક્ષિતિ થવાની ને તેનાથી કરવાની જરૂર નથી. આગળ થમલા માટેનું મજબુતમાં મજબુત પ્રયોજન તો એજ છે કે આપણે તેમની માંગણીની સામે થઈ જઈએ નથી. કાલીવાદનો ખ્યાલ એ સમયના રંગથી વિરુદ્ધ છે આ વિચારો સાથે કે સમયત ખું. હોદ્દા અને મુસ્લીમ આગેવાનોના મોટા જાનને સંતોષ થાય એવું હોદ્દા માટેનું રાજ્યકક્ષિતિ મોટું મોટું જતાવું હત તો તેમની વાત મુદ્દાકરે જોવાત. કોઈ રાજ્યકક્ષિતિ આગેવાનો બહિષ્કાર કરે તો કરકરી કામવાની મદદ વિના તે મંદારણ એક વર્ષ માટે અધાવતું પણ મુસ્લીમ થઈ પડે. મને પાતાને લખી જોઈને કંઈ છે કે વિલાયતની કાલની સરકાર પણ એક મોટું જગલું જરૂર.

આઈસીઆઈના હોદ્દાઓ

એમના માથે વિષે મારી બીજી દીકા જે છે કે હોદ્દા વિષે દીકા કરવાનું કોઈ કોઈ સાઈમ આઈસીઆઈ પસંદ કર્યું જે કમનસીબી છે. એ કાલ પીના તો જાણીતી છે કે યુનીયનના મોટા જામની અંદર હોદ્દાઓને ખોટી કહેરીપણના અધિકાર નથી. ખરી રીતે હોદ્દાઓ કમરસેશન-કમરસેશન પ્રજા તરીકે જાણી છે. અને કોઈ કોઈ જોને હોદ્દાના અનુભવ છે તેણે આ દેશમાં કમરસેશન હોદ્દાઓ પ્રત્યે મહાનુભૂતિ દર્શાવી જોઈએ. કાલકા આઈસીઆઈ વરતા હોદ્દાઓની રિક્તિ રાહત કરેલી થાય તેની જાણતા વિષે કોઈ કોઈ મુજબના મળતરે હતા. તારે તેમજ તે કોઈ ઉપર તેઓ નહતા તારે સરકારના અભિપ્રાય તરીકે કાલકા જતાવી હતી એ વિષે અને જોઈએ કંઈ છે. આ મદદરના પ્રજા વિષે તેમના અભિપ્રાય શું કરી તે જાણવું રસ જરૂર થઈ પડે. અને તેના વિચારો ઉપર જાણવા મુજબ હોમ તો તે જાહેરમાં મુદ્દા રાજ્ય કશે ના નહિ તે જાણવું પણ રસજરૂર થઈ પડે. આઈસીઆઈ અને કરકરી જમલાની દ્રષ્ટિએ હોદ્દાનું મદદર જારે છે એવું કોઈ કોઈ સ્વીકારે છે. આભારી અને સંતોષાજોઈ હોદ્દા બીડીશ સામાન્યને માટે મહાન મદદર થઈ પડે એ એકજાણ છે.

—મદદરથી જાણવામાં આવે છે કે પુલ્કર કરકરના મુસ્લીમ મદદરમાં છે. તેઓ હરીજનો માટે મુસ્લીમ મદદર મદદર મુજબવાની અળવળને આમળ થવાવના મદદ કરશે. તો રેકરન્ડમ જોવાના કાર્યમાં તેઓ મદદ આપશે.

યુનીયનની રાજ્યકક્ષિતિ રંગભૂમિ પર અજાણવાટ

મી. ટીલમન રસ ટીલમનમાં ક્ય પ્રજાના એક પ્રસિદ્ધ નેતા છે. તેઓ નેતાનાલીસ્ટ પાર્ટીના ટીલમનમાં આગેવાન અને નેતાનાલીસ્ટ સરકારમાં તેઓ ન્યાય ખાતાના પ્રધાન હતા. તેમની લખિત સારી નહિ જોવાના કારણે તેઓ રાજ્યકારકમાંથી કમરસેશન થયા હતા અને તેમની જગ્યાએ તેમના ડાબા મી. પી. પ્રધાનમંડળમાં ન્યાય ખાતાના પ્રધાન તરીકે કાલકા થઈ ગયા હતા. મી. ટીલમન રસ મુસ્લીમ પ્રજાને લખિત મુજબરવાના કારણે ગયા હતા અને કાંઈ પાછા કાલકા આઈસીઆઈ આવ્યા હતા. રાજ્યકારકમાં વાત નહિ જોવાની તેમને કાલકાને સલાહ આપી હતી અને તેઓ બેન્ડા-ફોર્ટની એપેલેટ ટીલમનમાં ન્યાયાધીશ તરીકે નીમ્યા હતા. યુનીયનની રાજ્યકક્ષિતિ રંગભૂમિ ઉપર કાલમાં ફેરફાર અમલથી અજાણવાટ મળી રહેશે કે. આ મુદ્દામાં ખાસ રાજ્યકક્ષિતિ પડે છે. એક નેતાનાલીસ્ટ અને બીજો સાઈમ આઈસીઆઈ પાર્ટી, પડેલી પાર્ટીના સરકાર જનરલ હોદ્દાઓ છે તેઓ રાજ્યકક્ષિતિ રસ અનુભાવીએને ફેરફાર રહેશે છે અને રાજ્યકક્ષિતિ આને તેમના કાલમાં છે. સાઈમ આઈસીઆઈ પાર્ટીના નેતા જનરલ રમદસ છે. એમાં રસ આઈસીઆઈ લીગેરે સંજોગ પ્રજા છે. પાકીએટમાં આ પક્ષ અપોઝીટન પક્ષ તરીકે કમરસેશન છે. યુનીયન પાલમેન્ટ માટે બીજી મુદ્દાની નિયમસર તો સન ૧૯૩૪ માં થનાર હતી આજકાલ રસ અને આઈસીઆઈ અને પ્રજા વચ્ચે મોટા અજાણવાટ થાય છે. જનને પક્ષ એક બીજા ઉપર આઈસીઆઈ મુદ્દા છે કે બીજી દેવધી યુનીયનને કારકાર અધાવતમાં આવે છે. નાતાલના અજોગેરે નેતાનાલીસ્ટ સરકારની સામે અજાણવાટ થવાવી મુદ્દા છે. તેઓ યુનીયનમાંથી છુટા થવાની કલ્યાણ પણ કરી રહ્યા હતા. આ સરકારની નીતિ મોટા સ્ટેટ્સના વિષયમાં નીચોત છે. મોટા સ્ટેટ્સ વિષયમાં આ સરકાર ખસવા મમિતી નથી. પરિણામે આ દેશની મુદ્દા એકસમેજને કાલે પરદેશ પસંદામ મમ છે. એવુંતો પોતાનો માલ પરદેશમાં લેવી કહના નથી અને પરિણામે દેશમાં મળતર આઈસીઆઈ તંબોની દેશ આવી પડેલી છે. મેથર બીલ્ડુલ મદદ પડી મદદ છે અને મેથર વધતી જાય છે. મોટા સ્ટેટ્સ ઉપરથી નીચો જવાની જનરલ રમદસની નીતિ છે. જર્મનિયન અને રૂડિપોટમાં કમરસેશન મુદ્દાઓમાં થઈ તેમાં નેતાનાલીસ્ટ કમરસેશને કાર મળી અને એસ. એ. પી. ના કમરસેશને જીત મળી તેથી એસ. એ. પી. પાર્ટીમાં કાર કમરસેશન આગે છે અને આવતી સન ૧૯૩૪ ની સામાન્ય મુદ્દાઓમાં તેમને જીત મળશે જોવી આકા તેમને જોવા થઈ છે. આવી પરિસ્થિતિમાં નેતાનાલીસ્ટ પાર્ટીનું નાવ જનરલ હોદ્દાઓ કંઈકાઈ જતા હતા અને નાનાં વાવાજોઈની ફરકાર ન રાખતા નાવને પોતાના કમરસેશનને ફેરફાર જતા હતા તો એક એક ન્યાયાધીશ ટીલમન રસે રાજ્યનામું આપી દીધું અને તેઓ રાજ્યકારકમાં પડે એક જાહેર થયું. આઈસીઆઈ વાત જનની હત તો કરકર ન હતી પરંતુ તેણે જાહેર કર્યું કે મોટા સ્ટેટ્સ વિષયમાં નીચો જવું. અને રસ અને આઈસીઆઈ પ્રજા વચ્ચે બીજી દેવધી કાલકાને લિજાઈલી આપવી અને રાજ્ય સરકારની સ્થાપના કરવી. તેમણે આવી રાજ્યકક્ષિતિ જાહેર કરવાથી નેતાનાલીસ્ટ સરકાર માં અજાણવાટ મળી રહેશે છે. જનરલ હોદ્દાઓના નાવ જર સમુદ્ધમાં વડોજાએ ચડી મળું છે. કેમરસેશન પ્રધાને,

કર્તા હતા હવે તો તેઓ ભૂખા રોડ માથે કરી રહ્યા છે અને જનરલ હર્ડિંગને આ પરિસ્થિતિ ઉપર વિચાર ચલાવવા કેમ્પેઈનની કાનૂનીક સભા પ્રોટેસ્ટમાં બેઠાઓ છે. શ્રી. દીક્ષાન હવે નેકનાલીસ્ટ છે અને એ પાર્ટીમાં મોટી કાબજીય કરાવે છે. તેમણે જે નવી રાજનીતિ બહેર કરી તે પ્રત્યે પ્રત્યક્ષ વફા બેઠાઈ છે. નેકનાલીસ્ટ પાર્ટીમાં શ્રી. દીક્ષાન રહ્યાને કેમ? કેમ? અને તે કવે જોવાનું રહ્યું છે. નેકનાલીસ્ટ પાર્ટીમાં એને કેમ મોકલે મોકલે તે, સા. આ. પાર્ટીની ઘરડપી હર્ડિંગમતી સરકારનું નામ એ હાંધું વાળા કહે જોય છે. અને હાંધેલ થયેલા જાણીતા અનુરૂપની બી. આર.પર ભારતીય જેઓ પાર્ટીની આંદોલની પરિસ્થિતિથી વાકેફ છે તે જાણે છે કે નેકનાલીસ્ટ પાર્ટીમાં ખુલ્લી વફા એ કદાચ થાય તે પ્રધાનમંડળમાં શ્રી. પીરો સિવાયના બધા પ્રધાનો જનરલ હર્ડિંગને વળતી રહેશે. આ પીરો હર્ડિંગને માને ઘણી નહિ પરંતુ તે રાજકીય ક્ષેત્રમાંથી રક્ષાન થશે. પાર્ટી ખુલ્લી થઈને કદાચ તે પ્રદેશી જનરલ કેમ્પેઈન, પીરો અને ફોર્સી કાંઈ ચોક્કસ એવી કોણવા પ્રયાસ કરશે કે જેથી શ્રી. દીક્ષાન હવે નેકનાલીસ્ટ પાર્ટીમાં રહીને જ કામ કરી શકે. પરંતુ એમ કદાચ તેઓ નિષ્ફળ નીવડશે કારણ કે જનરલ હર્ડિંગના શ્રી. દીક્ષાન હવેને પક્ષકં કરવા નથી. અગર દીક્ષાન હવે જાણ આપના પ્રધાન તરીકે નીકળે ત્યાં કદાચ તેઓ ખુલ્લી થવા કદા. શ્રી. હવેના પક્ષ દીક્ષાન હવેને પક્ષકં કરવા નથી. હવેના અને કોઈકે અમાન, દીક્ષાન હવે પાછા રાજકીય ક્ષેત્રમાં આવે એ જાણવા નથી કારણ કે દીક્ષાન હવે પક્ષ વફા પ્રધાન થવા એક કમેન્ટારી તો છે. આ પરિસ્થિતિ જોઈ કદાચ પ્રધાનમંડળ આવે જોઈતું દીક્ષાન હવે કેવી રીતે કામ કરી શકે એ સમજવું હવે છે. એટલે નેકનાલીસ્ટ પાર્ટીમાં જાણીતા મોકલે એ બીજાનું સંજ્ઞાવ છે. સા. આ. પાર્ટીમાં પક્ષ અજાણનાર અગ્રે છે. જનરલ રમટલ કમ અને અગ્રેલ પ્રજા વચ્ચે આજમારની કામચૂંથી કામ બેઠાઓ પ્રતિવાળી છે. તેમને માટે કવે તક આવી છે. શ્રી. દીક્ષાન હવે કવે અગ્રેલ છે તે જો તેઓ સ્વીકારશે તો રાજકીય સ્થિતિ બીજાનું પસારાઈ જશે અગ્રેલ અને ફીલોસોફી સુદેશીના વિષયથી અગ્રેલ મોટા ભેટી તેઓ અને એમ માનશે કે તેઓ પાર્ટી બીજાની વિષય મેળવશે અને તે જાણ કરી શકશે તો તે જાણ કરશે. અને પોતાની પાર્ટીને તે તોડી નાંખશે. એટલે આજમાર આત આવી રહેશે કે એ વાકે રમટ છે. શ્રી. હવે એ સ્થિતિ પક્ષી નાંખી છે. નેકનાલીસ્ટ સરકારની કેમ્પેઈનમાં જનરલ હર્ડિંગને અને હવેના મોટા આઈડી ઉપરથી નીકળે જવાનું કદાચ પક્ષકં કરશે નહિ. આના રાજકીય પરિસ્થિતિ હવે મળે છે એમ જ પરિણામ આવે છે તે જો કાંઈ એવા આજમાર રહેશે.

હાંડુસાનના તાર સમાચાર

રાજીડ રેવલ કોન્ફરન્સ પુરી થઈ જાંબા મળેલી ત્રીજી રાજીડ રેવલ કોન્ફરન્સ હવે પુરી થઈ છે સરકારના અધિનિયિતમાં મોટે ભાગે એમીન્ટ થઈ છે એમ નહિ પરંતુ મોટા ભાગના હોદ્દો કેમીન્ટ થઈ સમ્પત થયા છે. સર સેમ્યુઅલ હેરે આમની સભામાં હાજર હતા કે હોદ્દામાં પરિવર્તિત થોડાક રીતે સુધરી છે. તેણે હાજર કે એમીન્ટના વોટની મદદ વિના પડી શાસનમાં સ્વતંત્ર રીતે જોડાવા એમીન્ટ વસાર કર્યું છે એ જાણી જાણે છે

કે વિલાયતની પાસેન્ટ અને હોદ્દાની શાસનમાં વચ્ચે કાલી કામચૂં થયેલ છે હોદ્દામાં કાંઈ થયું મુકેલી કાલી થાય તે મને પહેલાં વળવા એમીન્ટના બીજા પક્ષાર કરી અગ્રેલ અને પ્રાંતિક સરકારને જાણ આપવામાં આવી છે એ જાણે છે કે હોદ્દામાં સ્થિતિની અંદર ફેરફાર થઈ રહેશે કે અને હોદ્દામાં મોટા ભાગમાં અગ્રેલ અભિપ્રાય સરકારની પાસળ છે કારણ કે સરકાર જુલેક અને જવરના અગ્રેલમાં માં છે. એ પક્ષ બીજા કદાચ કે કે હોદ્દામાં સ્થિતિને પહેલાં વળવાની એમીન્ટની શાસનમાં અગ્રેલના પોતાના વધારે કદાચ બીજા છે. આનું પરિણામ એ છે કે તમા વધારે કદાચત ભાદ એમીન્ટની કોર્મિન્ટના અગ્રેલ પાસે નહિ.

અગ્રેલમાં અને હાંડુસાનમાં

સરકાર પક્ષના અગ્રેલની કલકલાથી તાર મારેલે હોદ્દામાં કે હાંડુસાનમાં માટે પ્રાંતિક ખુલ્લા મુકવાની અગ્રેલ પ્રધાનમાં આપીએ કદાચી લીધેલી કોણથી આવતા એ જાણ આપીવા માં સરકારને જિંતા કરવાનું કારણ રહેશે. ખુલા જોવા મેળમાંથી આપીએ આ વિષયમાં અગ્રેલ અગ્રેલના કોણમાં આવે છે એ જાણ છે કે કેમ એ એક અગ્રેલ પ્રજા છે. પરંતુ સરકાર માને છે કે આપીએ કોણમાં કરીને આ વિષયમાં અગ્રેલના પસારાઈ કદાચ અને બીજા અગ્રેલ કરીને તેમ અગ્રેલની રજા પાસે નહિ. આપીએ કાંઈ સદાનુકુલ પસારાઈમાં એવી કુચના કરે છે કે એ વિષયમાં શાસનમાંની અંદર કાંઈ કાંઈ હાંડુસાનમાં એ કદાચ આવે. સરકારે જુલકાળમાં હવે વિષયના ઉપર કામચૂં કરેલા છે અગ્રેલ આ પ્રજા વિશે સરકાર જાણે રહેવા માં છે કારણ કે આપીએ વિષયમાં સરકાર માણું મારવા અગ્રેલની નથી. રજાના મદાસ કલકલામાં આવેલા સુદેશીનું પ્રસિદ્ધ અંદર હાંડુસાનમાં માટે ખુલ્લા મુકવાના પ્રજા વિશે મોટી અગ્રેલ આવી રહેલી છે એ જાણવાનીની બીજા તારીખ પ્રદેશ એ અંદર એ ખુલ્લા મુકવામાં નહિ આવે તો આપીએ અને તેના અગ્રેલમાંથી થઈ કદાચના કમચૂંના પક્ષ કરે.

અગ્રેલ મોટા અંદરના કુલકલા

ખુલ્લાની અગ્રેલમાં આવે છે કે સુદેશીનું અંદર કદાચ અને માટે ખુલ્લા મુકવા અગ્રેલની કાંઈ અગ્રેલ રજાના પ્રજા એવી એમીન્ટના ગરબા થોડા કુચનામાં મદાસમાં એ સ્વીકાર કરેલા કોણથી એ વિષયમાં મદાસમાં પ્રજાના રજા પ્રજા એવા વિચાર કામચૂં આવે છે. અગ્રેલના એ અગ્રેલના નામ કરનાઈ થાય છે એમ મદાસમાં કદાચ છે.

શ્રી હીકેટરને પકડવામાં આવે છે

અગ્રેલમાંથી એક તારમાં કોણમાં આવ્યું હતું કે મદાસમાંથી કોણની કદાચ હીકેટરને એક પક્ષ એક મદાસમાં આવી હતી અને તેને પરિણામે આમચૂંમાં આઈ કલકલા કેમીન્ટ હતા. અનેક અગ્રેલ પક્ષ નીકળ્યા હતા જેમાં આગ્રેલ પક્ષ મોટા પ્રજામાં કામ બીજા હતા. પોલીસે વચ્ચે પડી નહતી.

પરદેશી અગ્રેલની કુલકલા

ખુલ્લાની અગ્રેલમાં આવે છે કે પરદેશી અગ્રેલની મોટી કોણ કરવામાં આવી હતી નવાં કોણની મોટી મેડની કાજર હતી. મોલીસે એ અગ્રેલની કાંઈ હતી અને કેટલાકને પકડવા હતા.

અગ્રેલમાંની પોલીસ એમીન્ટ

ખુલ્લાની અગ્રેલમાં આવે છે કે પાક કરીને અગ્રેલના અગ્રેલ પોલીસ આગ્રામાં મોટી બેઠા આવી છે કારણ કે એમીન્ટ

અનવામાં આવે છે કે કોંગ્રેસે આનગી માથાએ રાખીને રામજી બહેનવાની બચવસ કરેલી છે. સરકાર આની સામે સખ્ત ચમકા બરવાની બચવસ કરી રહી છે.

મહાનગરો સાથે અપવાસન બળવો

ન્યુ ડેલ્હીથી અપવાસમાં આવે છે કે નીચ નાગીની દેવી ને ખીસ નીચેમ પુર નેજા એક પ્રસિદ્ધ અમેરીકન નવલ કથા કારની પુત્રી છે અને નેમણે હોદ્દા ધરતિ સ્વીકાર કરેલા છે તેમને માઇસોરની અંદર એક મંદિરમાં રાખવા મળ્યા બટકાવવામાં આવ્યા હતાં તેમણે આંધીજીને ધન કાપી તા. ૨૭ જાનવારીએ તેમની કાયે અપવાસમાં આવેલ જવાનું જાહેર કર્યું હતું.

લીખનનગરો ટાઉન કાઉન્સિલ અને હોદીઓનાં લાઇસન્સ

લીખનનગરની અંદર ખીન સ્ટીટમાં પ્રોપ્રિયસ કીમરનાં લાઇસન્સ માટે જે હોદીઓએ અરજી કરી હતી તેના ઉપર વિચાર અભાવી લાઇસન્સ ન આપવાને કારણે કાઉન્સિલે કહ્યું હતો તે કારણે ૨૬ કરી લાઇસન્સો આપવાં એવો ફરિયાદ કરવા કાઉન્સિલના બીજા મીટીંગ મોજાવવામાં આવી હતી. મી. ખી. ને કોનરાડીએ એવી ફરિયાદ રજુ કરી કે આમજ કરેલા ફરિયાદી ૨૬ કરી લાઇસન્સ આપી દેવા. આ ફરિયાદ રજુ કરતાં મી. કોનરાડીએ જણાવ્યું કે પ્રતિનિધિ નહિ તે કરે નહિ એ ન્યાયનો મુજબુત સિદ્ધાંત સુધરેલી સર-કાર સ્વીકારેલા છે. માંચ સાઉથ આફ્રિકા દેશના આ વિષય માં અપવાદ છે. સાઉથ આફ્રિકામાં મેટ્રીકો અને હોદીઓ હો કરે છે પાંતું તેમને પ્રતિનિધિત્વ ધરાવવાનો હક નથી. પ્રીવીન્સીયલ લાઇસન્સીંગ કોમિશનર કે જેને આધારે કારણો આપ્યા સિવાય લાઇસન્સ આપવાની ના પાડવાની મતા છે તે વિષે એલાર્ડ મી. કોનરાડીએ જણાવ્યું કે મી. એ. સ્વાર્ટ્ઝે રજાવ્યું હતું કે હોદી કોમના સભ્યો ઉપર આડકતરી રીતે દબાવ કાવવાની આ લોક મળેલી છે. પરંતુ મી. સ્વાર્ટ્ઝે આમણ એક રાજ્યદારો આમણ હતું. મી. કોનરાડીએ રજાવ્યું કે પુરોખીખન વેપારીઓ કાઉન્સિલને નેટલુ રેવન્યુ બરે છે તેમાથી અમણ રેવન્યુ હોદી વેપારીઓ કાઉન્સિલને આવે છે. એવી રીતે પણ કારણમાં આવે છે કે કોન્સાટીકોને લાઇ-સન્સો આપવાથી પુરોખીખન વેપારીઓને ફરે કરવામાં આવે છે. આવી રીતે એ કાઉન્સિલર હરે છે તેને એ વાત સર્વિયત કરવાને હું મેલેજ આપું છું. આ કાઉન્સિલ નવ આનગીસરે છે. જેમાં જે પુરોખીખનો છે પરંતુ તેમાંથી કોઇએ આ અરજીને ન સ્વીકારવી એવું કહ્યું નથી. એટલે હર ઉપરતનેર વેપાર વધી મરે છે એવી રીતે કરી લાઇસન્સ ન આપ્યું એ રીતે રજાવેલ નથી. પ્રેસીડન્ટ મેલ કરમરે કમિશનરના ફરિયાદ હોદીઓ માટે પ્રુવના મુકવા કવા. અને અનરલ કીકારે લીખનનગરમાં હોદીઓ પાસેથી કમ્પ્લેટ પાઉટનું આપું મેજવવા કવા. પ્રુવના આ કામવાનો પ્રાર કરતાં કીક-કાઉન્સિલ નિવારણ કવા એટલે જે પ્રાર ઉપર તમે કોઇ મુકવા મળતા હો તે પ્રથમ રેકના આ કામવાનોને રેવ થો. આ લાઇસન્સો ન આપે તમે અનુકારને નુકસાન કરો હો એટલેજ નહિ પરંતુ પુરોખીખનો જેઓની ખીસલ છે તેમને પણ નુક-સાન છે કારણ કે તેમની ખીસલ માટે પુરોખીખનો કાફલ

તરીકે મળવા અશક્ય છે. બીજા વાલુ હું આ કામિત કરી કરું છું કે તમે પુરોખીખન કુકાનદારોના કરતાં હોદી કુકાન-દારોએ લાંબી માલ કરનો ખરીદી કરો. હા. રાખવા તરીકે એક પુરોખીખન વેપારી ત્રીસ માથાસને આવાનું પુર પાડેલા હોમ તેના વેપારમાંથી ત્રીસ માથાસ કાપેલા હોમ છે પરંતુ બીજા ખાણુ લીખનનગરના ત્રણ કમ્પર રહોશ હોદી કુકાનદારોને લાંબી સરસો માલ મેજવવાનો કામ ઉદાશે છે. હોદી વેપારીઓ પરખીલાલ હુંગમ ત્રણ પેલા બરે છે, અને જેમણે માટે પણ કોઇ તેમની પાસે અમ તેા તેઓ પેલા આવે છે. અનુદારે લીખનનગરના જુના રહીલા છે. એક અહી ચોદ વર્ષનો રહીલ છે અને બીજે પાંચ વર્ષનો રહીલ છે. કોનરાડીએ એક મી. કોનરાડીની રહીસોને તોડતા રજાવ્યું કે પ્રસિદ્ધિ નહિ તેા હર નહિ એ રિચાંત એ સિદ્ધાંત આરંભ આરંભમાંજ પળાતો નથી એમ નથી. અમેરીકામાં પણ એવી રિચાંત છે. આ પરેલીમિ ઉપર હર નાખવામાં આવે છે હતાં તેમને મન આપવાના અધિકાર નથી. એટલામારીના હુંગમ નાજી આપવા કોઇ તેા તે પણ તેઓ વેપારની રિચાંત આપે છે. હોદી-ઓના રહેલીકરથી પુરોખીખનો કરતાં પધૂજી ઉત્તરાતી છે અને તેઓ પ્રોપ્રિયસ ખરીદે તેા પદલાની પદલિમિ લે છે. કીક-વાલમાં હોદીઓને રાખવા કરવામાં પ્રેસીડન્ટ કરમર અને અનરલ કીકારે જે એક જુલ કરી હતી અને પ્રાર અભિધામ મુજબ એ તેમણે પરિણામનો વિચાર ક્યો હોત તેા અર તેઓ જુદીજ રીતે વર્ગ હોત. એ એ. આઇ. સુડીકે આફ્રિકા એ સૌદ પ્રબલો મુક છે એ હોદીઓને આમજ ધરતા રજાવ્યું કે કાઉન્સિલે અવાડ કરવા કારણેજ વળામે રહેનું એમણે. તેમણે રજાવ્યું કે હોદીની કવિશાઈ પુરોખીખન વેપારીનો મોલ કરી નાથે છે. એ. એ. એ. હેસરે મી. કોનરાડીના કારણે રેકો આપતાં જણાવ્યું કે કોઇ પુરોખીખન વેપારીની આજ્ઞામાં એટલામારી લાઇસન્સ માટે અરજી કરી કોઇ તેા હું તેને અર લાઇસન્સ નહિ આપું. જે મારી એપી હોદીને કાઢે આવેલી નથી પરંતુ કાઉન્સિલે એન્ડ કોમની રિચાંતો અમાલ કરવો એમણે. મી. કોનરાડી અમ હેસર આ મેલ સંબોએ લાઇસન્સ આપવા માટે મનો આપ્યા કવા. બીજા આ સંબોએ વિશ્વ મત આપવાથી લાઇસન્સ નહિ આપવાનો આમજનો ફરિયાદ કામ રહ્યો હતો.

પ્રીટોરીયા અવર્ગિન્ટ હન્ડીખન રકુલ

આ નિશાંતમાં કનાકોનો વિલાવકો તા. ૧૭-૧૨-૧૯૩૨ ના રોજ થયા હતાં જે વખતે પ્રીટોરીયા ટાઉન રકુલ બિર્ડના એરમેન મી. કોનરાડીને કાયે વાર્ષિક પરિણામ ઉત્તમ નંબર પસાર કરેલાં બાળકોને મનાઓ અંદેશવામાં આવ્યા હતાં. નિશાંતના પ્રીન્સીપાલ મી. પીરસે રકુલના બાળકોની પ્રમતિને હું અરેવાલ કહ્યો હતો. રકુલના બાળકોએ નેપ્તન ૩૨૭ એમ હોરપીટલને વારને જે મોટા મોલસમાં ખાલી ફવાની યાંત્રોમાં કાવી આપી હતી. અને પોતાના ખર્ચે મોલકો આપી હતી. મેલ. પી. એ. એ. સંસ્થાને પીઠ ૧-૨૭-૩૨ ની કોટ પેટીમાં રૂવામાં આપી હતી જે પ્રીટોરીયાની નથી કાળા-ઓમાં તેથી વધારે મજાલ છે. તે ઉપરાંત પ્રીટોરીયા હોદી હોરપીટલ હું માટે અરવાની નજાર માટે બાળકો તરફથી પીઠ ૨-૬-૩ ના રમકડાં આપવામાં આવ્યા હતાં. આ કીકા આ ખપાલી લાંબી બાળકોને ઉદાર ચિત્ર બનાવવી કોઇ સખી સ્વલ છે.

પીટર કેપોટકીન

તેના મધ્ય કવિતાકારી કેએ.

(મવાના આગલા બાકી થાણું)

[અમદાવાદના પ્રસ્થાન કાર્યાલય તરફથી “કાન્તિ” નામનું પુસ્તક તેની સરસ્વતિ અંશમાળાના પુ. ૫-૬ તરીકે બહાર પડ્યું છે. એ પુસ્તકના મુળ લેખક પીટર કેપોટકીન છે અને અનુવાદકતા કંઈકદા પાર્વતિચંદ્ર ચાઓ છે. એ પુસ્તક અત્રી પીરવતું બાબ હાવનાઈ છે. તેની કોલત જ આના ચોરસ છુટું છે. “કાન્તિ”નું એકાદિનિર્મિત” ના વાચકોના લાભારે” અને એ મહાન પીરવતની જીવનકથા તેમજ તેના તથ્ય કાન્તિકારી કેએ. પ્રસ્થાન કાર્યાલયના આવાર સારો અને કહે કહે ડાખીએ છીએ.—અ. ઇ. જો.]

નવજીવનને

કલાકારોને

કેએ, હું મારા નવજીવન કલાકારો-સ્વપતિ, ચિત્રકાર, કવિ, સંગીતકારોનાં પુછીશ કે તમને નથી દેખાતું કે તમારા પુર્વજોનાં દેવતાં જે પવિત્ર આત્મક બળતો હતો તે આજના માણસોમાં નથી જણાતો? કલા આજે ઉઠે છે, અને કલાના ક્ષેત્રમાં તદન આત્મા-ન અને નમાઈ કૃતિઓનાં જન્મ જોવામાં આવે છે? પણ એ સિવાય બીજું શું મવાનું હતું.

આજીન કલાના પુનર્જન્મને આનંદ અને અપકાલીન નવજીવની કલવર્તા કૃતિઓને જન્મ આપનારી નિસર્ગચૂર પ્રેરણા આજની કલાકૃતિઓનાં સર્જન માટે ક્યાં છે? કાન્તિના આદર્શો કશાં એ પ્રેરણાને સ્પર્શ નથી કર્યાં, અને એ આદર્શોનાં આભારે આપણાં કલામાં જીવનધર નથી રહ્યું આપણાં કલાકારો એક જાણના પાંદડા ઉપર કાઠજીરું પડે તો ખુબ મહેનત કરીને તેનો બહુલ ફોટોગ્રાફ લઈ લેવામાં જ નહીં પોતાને અજ્ઞાતિ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થઈ ગયું હોય એમજ માનશે. પછી તો માવડીના પંખી પીડીઓની નહક લંપાર કરશે, અથવા મહરતી ગ્રંથાળી નાંખે એવી મંદહીનું કે કોઈ વેશનાના વિલાસમયનું મધ્ય કે પદ્યમાં ખુબ બારીબીચી વર્ણન કરી દેવાંજના સમી કલાને રાજ્યમવનની નર્તકી બનાવશે.

તમે પુછશો: “આમજ છે તો કરવું શું?” મારો જવાબ સમિજજો. તમે કહો છો કે તમારામાં પવિત્ર કૃતાક નજી રહ્યો છે; પણ બધા માણસ, તે તો આવી વાટ પરનો એકરોજ છે. અને તમે તમારી પેલી કૃતાકની આનંદતામાં આજારે જેમ કરો છો તેમ કરાજ કરશો, તો પરિણામે તમારી કલાનું પતન થઈ જશે, તમારી કલા કોઈ વેપારીની કુશાને કાજમાર થશે, અદર કલાકની કૃતિઓને રીઝવશે. અથવા તો પરીઓની વાર્તા જાજવામાં તેની સમાપ્તિ થશે. આજારે પણ તમારામાંનો એકો વર્ગ એ રિપતિ વરસે સરી રહેયો છે.

પરંતુ જો તમારું કલમ માનવસમાજ સાથે એકસૂઈ સંગીત કરતું હશે, જો તમારામાં સાચા કવિની જીવનદષ્ટિ હશે, તો તો આ નીચેનાં કિશોરો જોમને તમે વટરજ નહિજ રહી કહો: દુઃખસામરનાં એજાં તમારી એકેર પોતાનાં જડમાં વસાઈ જીવજ વાંકવ કરી રહ્યાં છે; છુપે વરસડાં માણસો મરવાને વાંકે તમારી સામે ઠમર ઠમર છુએ છે; ખાણોમાં મજુરોનાં મુઠાં ઉપર મુઠાં ખડકાં જાજ છે; બટો અને બરોડામાં

માણસોનાં કાકા કાકીનાં જેમ શેળાજ છે: જીવન અને મરજનું કંઈપુદ આશે છે. એક વાણુ વિજેતાઓના જીવનાં આશે છે ખીજી વાણુ પરાજીતોનાં કંઈજ જાજનું સંજમાજ છે વીગત અને કાપરતા. સદામદ અને દુરામદ કાંચાકાચની પરાજીજ રશે છે. એ જાણું તમે જોશો એટલે તમારાથી આવું રહેવાવાનું નથી. પછી તમે એકદમ આ કલિતો અને પીડિતોને પણ કરશો, તેમાં અંપલાયો; કારણ કે તમે જાણો છો કે તર્યું સિનું સુંદરજા બહોજ છે, પ્રકાક માનવતા અને ન્યાય માટે લડનારાઓના પદ્યમાં છે.

અરે, તમે તો મને રેહી જીધો. તમે કહો છો: “આ સુત કપાંથી વજાજુ! કેવળ વિજાન જે વિલાસજ દોષ અને વેદ” જે કલિંગ દોષ, કામદો અને અન્યાય દોષ અને માનિક દોષમેળો જે કુદરજીતું સાધન દોષ, ‘બદરજાં માણસોના કલાપજીવી જુદી પડતી નિશાળોને જે પકરાજ મારવાના દોષ અને જે કાન્તિના આદર્શો વિરાની જાણથી અખ:વાતજ થતો દોષ તો પછી અમારે કરવું શું?”

એક જન્મ અને વિલાસ કામ” પડ્યું છે. તમારા જાન-નાંદ અને તમારી કા:પરાજીજતા કાં જાણી નહિ, પણ જે બનતું મરૂં સંમિજન થશે એનાજ તમારી પ્રતિભાજાજ જાવનાંજો જાજશે, જીવનનું ખખીર ઉછાજ આવશે.

તે કહ્યું કામ” જો હું તમને કહું. તમારે માટે જે મારું ખુશ છે: કાં તો તમે તમારા જાનનાં ઉપર કલોડા દોડમાજ જાજો અને છેરે કહો: “જ્યાં કુધી હું મરપડે જોમવિલાસ જોમવું, અને લોજા મારા સર્વાર્થમાં જરાજ આડે ન જાવે એવા મુખાં રહે, કાં કુધી આ આનંદજાજ અખ જલાસમની આડીમાં!” અથવા તો તમે જામરી અખાજ-વાડીઓની કલેજમાં કાજજ થઈ જશો અને લગાજની વડન નવી સર્ગજ પુનર્જન્મના માટે અમારી સાચોસાજ કામ કરશો. ઉપર આપણે પૂપકરજ કહ્યું છે તેનું અંતિમ પરિણામ આજ આવશે. કોઈ કુદિજાળી નિપજ માણસ પોતાની સામે પડેલી વરતુરિપતિ બરાબર જુએ, અને અપજ વર્ણનાં કિશોજના દોડકાપજીવી તથા મિત્રોના સર્વાર્થો વિચારોની અવજજતા કરે, તો તે આજ આખરી નિર્ણય ઉપર આવવા વિના નહિજ રહે.

આ પ્રગાજે ઉવટતા નિર્ણય ઉપર આવવા પછી સવાજ હજો થાજ છે: “હવે કરવું શું?” જવાબ સહેજો છે. આજે મજુરોને કેવળ દોરજ મજુવામાં આવે છે, તમારી આજુ-નાજુ કાલી જે હજા ચાલી રહી છે તેનો સર્વતર લાજ કરો, તમે માનવસમાજના કલમાં પ્રવેજ કરો, તો એ સવાજ આપોઆપ ઉઠેકાઈ જશે.

તમે જ્યાં જશો કાં, કાંજામાં કે જર્મનીમાં, કલિમાં કે કુનાકટો સ્ટેટસમાં, જ્યાં જ્યાં કુડીવાડીઓ અને મજુરો છે કાં જ્યાં, તમે જોશો કે કામદાર વર્ગ આજે આજવાન કાજત ચલાવી રહ્યો છે. એ કાવતો આનંદજ કુડીવાડીઓએ કારેલી ગુલામીને સર્ગકાજ માટે તાજ કરવાનો છે તથા ન્યાય અને સમાનતાના સિદ્ધાંત ઉપર રચાયેલી નવી સમાજનું આતમજીત કરવાનો છે. અદરશી સદીના એકલ ગુલામોની જેમ કાજનાં ચિરાજ જાજ એવા દોડગીતો ગાજમાજને પોતાનાં કુ:ખો અદેર કરવાનો સમો હવે વડી મથો છે. આજે તો એ મજુર પોતાની સર્વતંત્રતાને આડે આવતી દરેક મુશ્કેલીને વઢાવતો પોતાનાં પાજમાં કુશોનું પુરું આન રાખીને કાજ કર્યો જાજ છે. રોજ ને રોજ જોના મનમાં જોના એજ

વિચાર આપ્યા હરે છે ? અહારની જાંઘી માનવજાતના પોતા આત્મે કેવળ આપણ વર્તી રહી છે તેને બદલી તે સર્વને આશીર્વાદરૂપ રૂપી રીતે હરી કરાવે ? સમાજજાતના વિહટમાં વિહટ પ્રજા એ હજી છે, અને પોતાની સાલુલ આક્રમથી, તિરીકાશથી અને જોને મળેલા આશીર્વાદના અનુભવથી એ તારણમંથ શેષવાને કથે છે. પોતાની જોમ દુઃખમાં સખી રહેલા પોતાના કારીગર મિત્રોને આપવામાં શેવાને માટે એ મંડળોએ સ્થાપવાનો અને તેનું સંચાલન કરવાનો પ્રયત્ન કરે છે. આજીવની એ સ્થાપના કરે છે અને પાછ પોતાના ઉપરાશથી મદદામરુલીએ તેને નકારે છે. પોતાના વાહા બહારના મિત્રો સાથે એ સમજૂતી કરવાનો પ્રયાસ કરે છે અને જાણ સ્વાત્મ્ય અલગ અલગ જોવા ઉજ્જમાળા દિવસને વહેલા આજીવ પોતા જીવનમાં જાડવા છવરમા-વાડીએ કરતાં તેઓ વધારે પ્રયત્ન કરે છે. પોતાના જાણમાંથી શું કરે છે તે બજાના માટે, તેમના કાચેના પરિમયને વધારે માલ કરવાને માટે અને પોતાના વિચારને વિકાસ કરવા તથા તેમનો પ્રચાર કરવા માટે તેઓ પદાર જોવી મુશ્કેલીએ સહીને પશ્ચ કામદારો મારેનું છાપું જણાયે છે. કેવી અખંડ અને અવિરલ કક્ષતા કેવી જોના અમીરશ કામો ? કોઈ વખત માફી જવાને હોધે, કાચકરવત સેવાના આરોપને હોધે કે સખા શવાને હોધે કોઈ ખરી પડે છે, તો તેની અગાએ નવા તેર એ ઉમા હરે છે; કામ વખત તોપો અથવા બાંદ-જોના મોળીનાદોથી કંઈક દુહડીઓનો નાશ થાય છે, તો તેને એ હરી વ્યવસ્થિત કરી લે છે; જોઈક વખત બાંકર કલાકડોને હોધે સ્પાત મળેલી જોની અજવાલદોરીને એ હરી મીડી દે છે. આ બધાં કામો હરી હરી સંમિત કરવામાં જોની કટલી એ શક્તિનો અમ મળે છે.

એ જાણ આપવાનારા છે પશ્ચ દેવા ? જેટ બાળને અને રચીને એ બાપક આપુસપટી કાલ પોતાનું કરી લે છે; પોતાની ખાસ જરૂરીયાતો ઉપર કામ મુકીને કરેલી અમલમાંથી આ કાલ મળાયે છે. અને જોઈક દિવસ પોતા શેષ અણી અમ ક તેને કારીગર, તેના પ્રમામ સમાજવાદી મલ મળે છે, તો તે દિવસથીજ તેના કુટુંબને માટે જીવે મરવું એ એકમાત્ર રસ્તો રહે છે. આ તે બરાબર જણે છે છતાં પોતાનું કામ તે કવે જાણ છે. (અધુર)

વેચવાના પુસ્તકો

નીચેનાં પુસ્તકો આ આશીરથી મળી શકશે. બી. પી. ના એજિને બાન દેવામાં આવશે નહિ.

	સી.	રૂ.
શીલ વનવાસ	૧	૩
જીવનપર પ્રકાશ	૧	૬
સત્યના પ્રયોગો અથવા અપ્રત્ય કથા ભાગ ૧	૧	૩
" " " " " ભાગ ૨	૧	૩
નીતિના કાળ	૧	૦
મારો જોશનો અનુભવ લેખક: ગ. માધીજી	૦	૬
મારો જોશનો બીજો અનુભવ " " "	૦	૬
મારો જોશનો ત્રીજો અનુભવ " " "	૦	૬
ઇન્દિઅન ઓપિનિઅનનો સોનેરી અંક	૨	૦
લોકમાન્ય બાલકૃષ્ણદેવ તીલક તેમના ચત અને વિચાર	૦	૬
પુરસ્કાર અને તેના એ આપણો	૦	૬
જેઠના કાળ (સસમક વખતના)	૦	૬

પુરસ્કાર કમાલ પાસાનું છવન અરિત	૦	૬
પુરસ્કાર કમાલ પાસાનું આપણ	૦	૬
એક સત્યવીરની કથા (સેક્ટરીસનો અથાવ)	૦	૬
આજુસ દેહલી જમીનનો આલિષ્ટ દોષ કોઈ ?		
ટેલિગ્રાફની વાર્તાપરથી	૦	૬
કોઈ સ્વરાજ (અધીજીએ અખેલ)	૧	૦
પુલ અને પાંચમ	૦	૬
દેશમકત જોખમે અને ગીરમીટના સવાલ ઉપરની ચર્ચા	૧	૦
કામલો સામે મવાની ફરજ	૦	૬
સા. આ. ઇન્દિઅન ડેવિસનું સુનીનીઅર	૦	૬
જીવન દોરી	૦	૬
અસમાની અરખી	૦	૨
એથીઆટીક એક્ટ ૧૬૦૮ના ખાસ ગુજરાતી-અંગ્રેજી	૦	૩

નિશાળોમાં આલતાં પુસ્તકો

	સી.	રૂ.
ગુજરાતી પદેલી ગોપડી	૧	૦
" બીજી "	૧	૨
" ત્રીજી "	૧	૩
" ચોથી "	૨	૦
" પાંચમી "	૨	૩
" સાતમી "	૨	૬
" અઠેલી ગોપડીના અર્થ	૦	૫
" બીજી "	૦	૬
" પાંચમી " "	૧	૫
" છઠી " "	૧	૮
" સાતમી " "	૧	૧૧
" રેથી દિસાળ " ૨	૦	૮
" સચિત આંકની ગોપડી	૦	૪
બાળ વર્ગની નોટ	૦	૫
ગુજરાતી ગોપડીના અર્થ	૧	૦
અંગ્રેજી માર્ગદર્શક પાઠમાળા (મેલકુલ) ભાગ ૧	૧	૩
" " " " " ૨	૧	૬
" " " " " ૩	૧	૮
અંગ્રેજી	૧	૬
અંગ્રેજીનાં મૂળતત્વ	૧	૬
ઉગ્રેજી કિષ્કવનાર ગોમિયો (ભાગ ૧ થી)	૩	૦

બીજાં પરચુરણ પુસ્તકો

સાદી સિખામજી ભાગ ૧-૨-૩-૪-૫-૬ હરેકની કી.	૧	૬
રાજ્ય મણેશ	૫	૦
ગુજરાત સર્વ સંમદ	૬	૦
વિધિન	૨	૦
કલિયુગમાળા અને જોધવઅન	૨	૦
કાળ્ય આજુખ	૪	૦
અથા અપ્રત્ય	૩	૦
મોહન ગીર કમીરજી	૧	૦
અસકાર	૭	૬
ગીતાબલી	૨	૬
નવ સંકલ્પ	૧	૩
સંતરમીન અરીયું " ૩ આ (ભાગ ૧) ૫		

RAVJEE BHOOLA

Wholesale Fruit & Produce Supplier
and Commission Agent.

P. O. Box 521. 8, Cross Street,
Durban, Natal.

No. 1 quality in Bananas, Pines etc. supplied and railed to any part of the Union and Rhodesia.

Prompt attention and careful packing and personal care is given to every order.

હોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સપ્લાયર

નામનાના નંબર સિકેના બનાના, પપ્પનાપલ
વિગેરે સીમે આરદર મળેથી તરત મોકલવામાં
આવશે.

દરેક આરદર ઉપર મતી રખદેખ રાખી સારે
માલ, સારી પેકીંગ કરી કીફાવત આવથી મોકલવા
માં આવશે.

ફ્રેષ ગ્રાવીન્સ, ટ્રાંચવાલ, ફીફોટ, રેડેસીન્સ
વીગેરે દરેક જમ્યાએ મોકલવામાં આવે છે.

સખો: રવજી ભુલા,

પા. બો. નં. ૫૨૧. ૮ ક્રોસ સ્ટ્રીટ,
ડરબન, નાટાલ.

Do you have difficulty
in reading small print?

At one time you did not find it difficult to read small print such as that in the newspaper. But now you may find that when you try to read such print your eyes ache and water. You should be wearing glasses.

Have your eyes tested. Then come to the House of Optical Efficiency for your glasses.

We Specialise in Zeiss Punktal Lenses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,

Corner Longmarket and Parliament Streets,
CAPE TOWN

Branch Establishment: 87 a, Pritchard Street, Johannesburg.

N.B.—We do not employ Travellers. 76

હારમોનીયમ ખરીદ કરનારાઓ ટે ખાવ

ઉમદા વસ્તુ, — અમુલ્ય લાભ

વારા ફેક્ટરીના હાથના સંગ્રહ પાઉડ ૨-૧૫-૦ થી પા. ૩-૫-૦.

હારમોનીયમ હાથના કબજ પાઉડ ૩-૧૫-૦, ૪-૫-૦, ૫-૦-૦.

મેર-ટીક હારમોનીયમ હાથના વધા પગના પાઉડ ૮-૮-૦, પા. ૧૦-૧૦-૦.

વારા ફેક્ટરી મદિ ખાસ મેર-ટીક ખાપવામાં આવે છે.

તબલકા પા. ૧-૫-૦, ૧-૭-૫, ૧-૧૦-૦.

ખરીદનારને ૩ મહીના સુધી મફત રચુકન ખાપવામાં આવશે. બહાર જમ વાળાઓને એકલકા પોસ્ટલ ઓર્ડરથી પોસ્ટલકારા સીખવવામાં આવશે.

દરેક જાતના હારમોનીયમ—હાથના, પગના, હાથ પગના સાથે, પોર્ટેબલ, ૧૩૫, ફાવેલોગ, આ ટેકની કવાને જનુકુળ એવા ખાસ વારા ફેક્ટરીમાં બનાવરાવી મંગાવીએ છીએ.

વાયોલીન, આમેઝોન, બેન્જોલીન, ગીતાર દરેક જાતના
કપેર પાઉડસ તેમજ રીપેરીંગ મોટર રીપેર દરેકા તેમજ વહે છે.

દરેક વાજીનિયુ રીપેરીંગ કામ ૩૦ વર્ષના અનુભવી એકસ-
પદની ખાસ દેખરેખ હેઠળ કરવામાં આવે છે.

બહાર મામના આરદર ઉપર પુરતુ ખ્યાન આપી સંજાળપુર્તક
કી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવે છે.

મળે મા જળો:—સોલ એન્ડ, વારા ફેક્ટરી

ગોશાલીયા મ્યુઝીક સલૂન,

પી. બો. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

GOSHALIA'S MUSIC SALOON

P. O. Box 480. 131 Queen Street, Durban.

કેપીટન બાલકેની હોટલ

દેશી આવનાર તથા જનારાઓને ઉતરવાનું ઉત્તમ સાધન.

સ્કીમર તથા માછીએ જનારાઓ માટે બેઠતી માછીતી આપી સતોષ સાથે રહેવાનું દરેક ભતનું સ્વાદીષ્ટ જમવાનું. આવી સગવડવાળી ડરબનમાં ફક્ત એ એક જ જગ્યા છે.

પધારી ખાત્રી કરો. પ્રમાણમાં ભાવો તદન સસ્તા છે.

તેમજ હમારી હરમાસુ મીઠાઈ આખા સાકિય આફ્રિકા તેમજ રોડેશીઆમાં વખણાયેલી છે. એક નાનામાં નાનું પારસલ મંજાવી ખાત્રી કરો.

માલ સારો ચોખ્ખા ધીમાં બનાવેલ.

કંટીઓના માલકોએ ઓરડર સાથે પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

માલીક:

R. K. KAPITAN,

'Phone 3623.

Cor. Grey & Victoria Street, Durban.

તમારા ધંધાની બહેર ખબર ક્યા છપાવશો?

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' માં

ને જુનામાં જુનું દીર્ઘ અર્થ બાજુ સાથે આફ્રિકામાં વંચાય છે.

ભાવ અને નકલ માટે લખો:-

Indian Opinion, Phoenix, Natal.

બેલો

તે

પહેલો

આફ્રિકામાં પહેલીજ વખત

ગ્રામોફોન અને રેકોર્ડો

ના

સરપલસ સ્ટોકનું

સેલ

મોડરન

ગંજવર

સેલ

હિન્દુસ્તાની
ગુજરાતી
રામીલ
ટેલેગુ

રે
ડો
ડો

3/3

ઈચ

ડબનની ૩૫/-

અ બારમેન ખાલી થોડા દહાડા મરજ છે
મરે લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

હારમેનીયમો અને તબલામાં પણ ખાસ ભાવ પડાડેલા છે. લીસ્ટ માટે લખો:-

'Phone 2447.

ORIENT MUSIC SALOON.

P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.

109 Field Street.

DURBAN, Natal.

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix Settlement, Phoenix, Natal.

